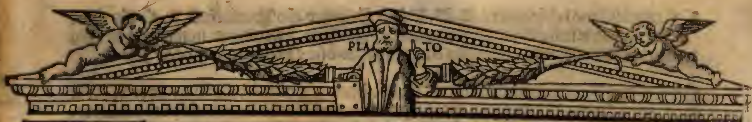
Grégoire de Rimini OSA † 1358

Venise

L.A de Giunta

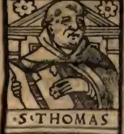
1522

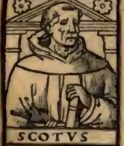
Gregoriꝰ Arimiñ. sup̄ p̄mo ⁊ scđo sniaꝝ.

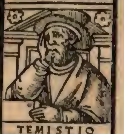

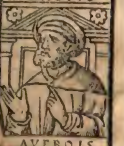

❡ Gregorij Arimiñ. doctoris authẽtici/theologoꝝ oium subtilissimi/or. er. s. Augu. liber primꝰ sniaꝝ. p̄sidio ⁊ auspicijs. R. D. D. Añici Grimani/epi Port. S. R. E. Car. S. Mar. dignissimi/studiosorum omnium amantissimi. per sacrę theologię magistrum/fratrem Augustinũ Montifalconiũ eremitã Augustinianũ/adamusiz cũ originali recognitꝰ/sueqz integritati restitutꝰ Cui ẽt ex archethypis ⁊ veteri lectura/multa neciã/nedũ vtilia/addidit. (vt ex lineis ⁊ manu facile ẽ cognoscere) que i cęteris codicibꝰ/hactenus impressis (nescio qua causa) fuerant pretermissa.

Eiusdẽ magistri Augustini thetrast. pro Gregorio

Hactenus incomptus/mancus/pauidusq; iacebã
Nec bene perlegerar: nec bene notus eram
Sed postq̃ sensi Grimani numen adesse:
Totus ⁊ intrepidus perferor in medium.

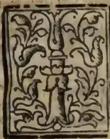

¶ Reuerẽdissimo i chr̃o patri ⁊ .D.D. Dñico Grimano. ep̃o Portuen. S.R.E. Cardi. S. Marci/ac sancte sedis Aquilegien. patriarche dignissimo. Theologoꝝ minimus/frater Augustinus Montisfalconius/Eremita Augustinianus/dño ⁊ ꝓtectori precipuo S.D.

Regorius meus Arimiñ. R.D. theologoꝝ oiuz subtilissimus/ita oi tẽpore in precio est habitus: vt euz pre ceteris doctorib⁹/studiosi oẽs desiderare videantur. Nec iniuria. Cũ in eo breui/euadant logici acutissimi/ph̃i ꝑspicacissimi/methaphysici exactissimi/theologi permaximi. Ego iccirco coꝝ ardẽti desiderio occurrere cupiẽs/rẽq̃ cum suauissimo/ac integerrimo fratre meo/magr̃o Sebastiano Ariminceo/sepius cõferẽs: sciens in ei⁹ archethypis ꝓlima cõtineri: que in ceteris impressis/siue aduersarioꝝ inuidia: siue quauis alia causa/fuerãt pretermissa: studui eũ integrũ reddere: pressumq̃ in lucẽ propediẽ dare. Quaz rem Reuerẽdissime dñe mi/studiosoꝝ oium pater/tutor/ac ꝓtector/nõ solũ laudasti/sed probasti/presidioq̃ affuisti necessario/nedũ opportuno. Tibi itaq̃ oẽs habeant ac referãt grãs: cuius ope/studio/industria/ac labore/datũ est exequi/qđ volebam. Ut aũt facile occurrat/quid hec noua excussio plus ceteris habeat/man⁹ cuz lineis protinus indicabit. Quicqđ eni lineis illis claudit̃/in reliqs codicib⁹ fuerat ꝑtermissum. Multa preterea in priorib⁹ excussionibus fuerãt mutilata/que codicibus collatis/sana restitui. Nuncupaturo igit̃ mihi. R. dñe op⁹ hoc/prior aut dignior te/⁊ cui mee vigilie deberent̃ magis/occurrit nemo/maxie ob ingeniũ/eruditionẽ/integritatẽ/ac sanctimonia: quibus nõ soluz tu/sed pene oĩs Grimana dom⁹/splẽdet. Jnde factũ est/vt Senat⁹ Venetus/Patrẽ tuũ/viruz integerrimũ/ex oĩbus patritijs sibi Ducẽ delegerit. Teq̃ prius Romana sedes inter pr̃es adsciuerit. Adde q̃ nemo est oĩum/qui reipublice literarie (ceu res ipsa indicat) faueat magis. Gregoriũ itaq̃ nr̃m/iucundo excipies animo: eiq̃ dabis inter preclarissima ⁊ eruditissima tua monumẽta/in amplissima ac affluẽtissima/illa tua bibliotheca: quã tã eximio sũptu/labore/ac industria/in cõem oĩum vtilitatẽ parasti/locum nõ postremũ. Reliqua eius monumẽta: queciũq̃ in manus venerit: sub tuo egide propediẽ edam/⁊ hoc si vita/ociũq̃ superit. Vale/Cardineꝝ cetus ornamẽtum. Venetijs. 12. Kl. Nouebris. 1521. Ducatus inuictissimi ac iustissimi Patris tui Anthonij Grimani/anno primo.

Ad Reuerẽdissimũ. D. Car. Grimanũ Germanus Bellonus Utinẽsis.

En tibi magne pater/Gregorius ardua donat
  Dogmata: ab arguta que repetita manu.
Multaq̃: que quondã varijs obducta tenebris
  Lucida ab obscuro dat patefacta situ.
Grimanoq̃ suũ vult cõmisisse fauori
  Jngeniũ. ⁊ titulis cõcelebrare suis.
Amplectare igitur tantũ ꝓ optime munus:
  Ut tandẽ cunctus sit tibi lucis honor.

℄ Sequitur alia tabula per ordinẽ alphabeti conferẽs ad inueniẽdum omnia notabilia contenta in hoc pmo auctẽtici doctoris Gregorij Italici de Arimino.

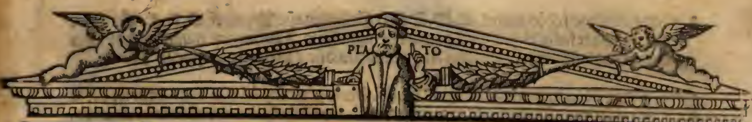
Ut ex tabula ista qõ querit' inueniri in promptu possit: studeat inqsitor in sui libri marginibus distincte ãnotare qõnis pncipalia argumẽta: numerũ articuloꝝ:⁊ ꝯclusionũ ⁊ correlarioꝝ: doctoꝝ opiniones cuꝫ suis motiuis. Necnon quottare debet dubia.⁊ ad cõclusiones pncipaliter obiecta. Aduertatqꝫ q aliquãdo de pluribus simul. distinctionibus vnica ponit' questio : ⁊ tamẽ solum in tabula distinctio pma nominat'. Et illa vnica questio : siue sit de pluribus distinctionibus: aut de vna distinctione in tabula vocatur prima questio : lꝫ improprie. Insuper textus cõclusionum signari ⁊ scrib' debet in margine: vbi probantur: quoniã vtplurimum cõclusiones omnes ante earum pbationes premittunt'.

Grégoire de Rimini OSA † 1358

Venise

L. A de Giunta

1522

Gregoriꝰ Arimiñ. sup̱ p̃mo ꝛ scdo sniaꝝ.

Gregorij Arimiñ. doctoris authẽtici/theologoꝝ oĩum subtilissimi/or. er. s. Augu. liber primꝰ sniaꝝ. p̃sidio ꝛ auspicijs. R.D.D. Dñici Grimani/epi Port. S.R.E. Car. S. Mar. dignissimi/studiosorum omnium amantissimi. per sacrę theologię magistrum/fratrem Augustinũ Montifalconiũ eremitã Augustinianũ/adamussiȝ cũ originali recognitꝰ/sueqȝ integritati restitutꝰ. Cui ẽt ex archethypis ꝛ veteri lectura/multa nec̃cia/nedũ vtilia/addidit. (vt ex lineis ꝛ manu facile ẽ cognoscere) que ĩ cęteris codicibꝰ/hactenus impressis (nescio qua causa) fuerant pretermissa.

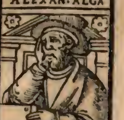
Eiusdẽ magistri Augustini thetras. pro Gregorio

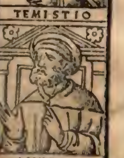
Hactenus/incomptus/mancus/pauidusq̃ iacebã
Nec bene perlegerar: nec bene notus eram
Sed postq̃ȝ sensi Grimani numen adesse:
Totus ꝛ intrepidus perferor in medium.

¶ Reuerẽdissimo ĩ chr̃o patri ꝛ. D. D. Dñico Grimano. ep̃o Portueñ. S. R. E. Cardi. S. Marci, ac sancte sedis Aquilegieñ. patriarche dignissimo. Theologoꝝ minimus, frater Augustinus Montisfalconius, Eremita Augustinianus, dño ꝛ ꝓtectori precipuo S. D.

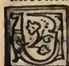
Gregorius meus Ariminñ. R. D. theologoꝝ oiũ subtilissimus, ita oĩ tẽpore in pretio est habitus: vt euz pre ceteris doctorib⁹, studiosi oẽs desiderare videantur. Nec iniuria. Cũ in eo breui, euadant logici acutissimi, phi ꝑspicacissimi, methaphysici exactissimi, theologi permaximi. Ego iccirco eoꝝ ardẽti desiderio occurrere cupiẽs, rẽq; cum suauissimo, ac integerrimo fratre meo, magr̃o Sebastiano Ariminẽo, sepius cõferẽs: sciens in ei⁹ archethypis plima cõtineri: que in ceteris impressis, siue aduersarioꝝ inuidia: siue quauis alia causa, fuerãt pretermissa: studui eũ integrũ reddere: pressumq; in lucẽ propediẽ dare. Quaz rem Reuerẽdissime dñe mi, studiosoꝝ oium pater, tutor, ac ꝓtector, nõ solũ laudasti, sed probasti, presidioq; affuisti necessario, nedũ opportuno. Tibi itaq; oẽs habeant ac referãt grãs: cuius ope, studio, industria, ac labore, datũ est exequi, qd̃ volebam. Ut aũt facile occurrat, quid hec noua excussio plus ceteris habeat, man⁹ cuz lineis protinus indicabit. Quicq̃d eni lineis illis claudit, in reliq̃s codicib⁹ fuerat ꝑtermissum. Multa preterea in priorib⁹ excussionibus fuerãt mutilata, que codicibus collatis, sana restitui. Nuncupaturo igit mihi. R. dñe op⁹ hoc, prior aut dignior te, ꝛ cui mee vigilie deberent magis, occurrit nemo, maxĩe ob ingeniũ, eruditionẽ, integritatẽ, ac sanctimoniã: quibus nõ solũ tu, sed pene ois Grimana dom⁹, splẽdet. Inde factũ est, vt Senat⁹ Venetus, Patrẽ tuũ, viruz integerrimũ, ex oĩbus patritijs sibi Ducẽ delegerit. Teq; prius Romana sedes inter pr̃es adsciuerit. Adde q̃ nemo est oĩum, qui reipublice litterarie (seu res ipsa indicat) faueat magis. Gregoriũ itaq; nr̃m, iucundo excipies animo: eiq; dabis inter preclarissima ꝛ eruditissima tua monumẽta, in amplissima ac affluẽtissima illa tua bibliotheca: quã tã eximio sũptu, labore, ac industria, in cõem oium vtilitatẽ parasti, locum nõ postremũ. Reliqua eius monumẽta: quecũq; in manus venerit: sub tuo egide propediẽ edam, ꝛ hoc si vita, ociũq; superfuerit. Uale, Cardineum cetus ornamẽtum. Venetijs. 12. Kl. Nouẽbris. 1521. Ducatus inuictissimi ac iustissimi Patris tui Anthonij Grimani, anno primo.

Ad Reuerẽdissimũ. D. Car. Grimanũ Germanus Bellonus Utinẽsis.

En tibi magne pater, Gregorius ardua donat
　Dogmata: ab arguta que repetita manu.
Multaq;: que quondã varijs obducta tenebris
　Lucida, ab obscuro dat patefacta situ.
Grimanoq; suũ vult cõmisisse fauori
　Ingeniũ. ꝛ titulis cõcelebrare suis.
Amplectare igitur tantũ pr̃ optime munus:
　Ut tandẽ cunctus sit tibi lucis honor.

Sequitur alia tabula per ordinē alphabeti conferēs ad inueniēdum omnia notabilia contenta in hoc pmo auctentici doctoris Gregorij Italici de Arimino.

Ut ex tabula ista qõ querit:inueniri in promptu possit:studeat inqsitor in sui libri marginibus distincte ãnotare qõnis pncipalia argumēta:numerũ articulo⁊:et pclusionũ et correlario⁊:docto⁊ opiniones cuz suis motiuis. Necnon quotrare debet dubia.et ad cõclusiones pncipaliter obiecta. Aduertatq q aliquãdo de pluribus simul. distinctionibus vnica ponit questio: et tamē solum in tabula distinctio pma nominat. Et illa vnica questio: siue sit de pluribus distinctionibus:aut de vna distinctione in tabula vocatur prima questio: lz improprie. Insuper textus cõclusionum signari et scribi debet in margine:vbi pbantur:quoniã vtplurimum cõclusiones omnes ante earum pbationes premittunt.

¶ Explicit tabula super primum sententiarum ingeniosissimi magistri Gregorij de Arimino doctoris auctẽtici ordinis fratrum eremitarum sanctissimi Augustini.

Ingenui Liberaliũ Artiũ Cultoris Aloisij Puteolani dñi Joã. baptiste filij ad lectorẽ Endecas.

Lector siste gradus: parumper audi
Que nostro veniunt legenda seclo:
Ac si defluerent Sybille ab Ore.
Nec maiora habuere docte Athene:
Nec miranda magis superba Memphis.
Uiden Gregorium Decus Sophorum?
Quo prestantior est in Orbe nemo
Quam dudum latuit luto sepultus
Mancus sordidus vsq3 respuendus.
Ceu Jubar nitidum resurgit Orco
Mendis omnibus vndiq3 expolitus
Cui nũc percelebris dedit Pitorẽ
Augustinus Opus scatens reformans
Et Seclo fruitur Beatiori
Protectus celeberrimo Grimano
Summis laudibus efferendo ad Astra.

A ℂ Lectura in primo sententiarū excellentissimi
sacre theologie professoris Gregorij de Arimi
no: prioris generalis quondam totius ordinis
fratrum Eremitarum sancti Augustini felici
ter incipit. Questio. j.

Irca ꝓlogū p̄mi libri sententiaꝝ. Que
ro p̄mo. Utrū de obiecto
theologico: p theologicū
discursū notitia ꝓp̄e scien
fica acquiratur. Et arguo p̄
mo ꝙ sic. Nā per theologi
cū discursū acq̄rit̄ notitia
supior fide. ḡ notitia scienti
B fica. ꝯñtia p3: qm̄ nulla no
titia alia a scientia est supe
rior fide: si qua eni esset: il
pt.x. la (vt videt̄) eēt opio: s3 b3
cap.2. Hugo. de sac. libro p̄. fides
est opione supior. Unde diffiniens fidē ait: ꝙ est certitudo
animi de rebus absentibus supra opionē ⁊ infra sciā3 cō
stituta. Añs probat̄: qm̄ alias fidelis theolog⁹ inutiliter
hui⁹ theologicos discursus exerceret: q̄a nō plus postq̄3
ante cognosceret. ℂ Cōfirmat̄: quia alias doctus theolo
cap.p̄. gus nō haberet maiorē notitiā de veritatib⁹ theologicis
q̄3 simplex fidelis. contra Aug.ᵐ 14° de trini. dicentem: ꝙ
2 hac scia nō pollent fideles plurimi: q̄3uis polleāt ipsa fide
cap. 19. plurimū. ℂ 2° ad qōnē arguo ex intentione Augustini cō
tra epistolā fundamēti dicētis. Ego nāq3 catholicā fide3
profiteor: ⁊ per illa3 me ad certā scientiam peruenturum
C esse presumo: ergo ꝓm ipsū3: habita fide: contingit perue
nire ad sciam eoꝝ que creduntur. hoc aūt non est nisi per
theologicū exercitiū3 ⁊ theologicas ꝓbationes. igit̄ ⁊c̄.
cap.3. ℂ 3° idē Augustinus. 14. de trini. dicit ꝙ eam sciam qua
scit̄: quēadmodū illud qd̄ credimus pijs opituleť ⁊ ꝯtra
ipsos defendat̄: ꝓprio vocabulo scia3 appellare videtur.
Apl's: ⁊ hac nō pollent: vt premisit ⁊ iā allegatū est: fide
les plurimi: q̄3uis plimū fide polleāt. Cum igit̄ hui⁹ scia
nō sit nisi the. logia. de qua loquimur. s. que p theologi
cos discursus acquiritur. habet̄ propositum.

Oppoᵐ. Ad oppositū arguit̄. Per nullū3 discursum non demonstratiuū acquirit̄ notitia ꝓ
prie scientifica: Sola enim demonstratio est syllogismus
faciens scire. Sed nullus discursus theologicus est syllo
gismus demonstratiuus: cum quilibet constet ex vtraq3
vel altera credita. igitur ⁊c̄.

In ista qōne erunt articuli q̄tuor. Primo nāq3 videbit̄ in ḡnali quid est obiectum
sciētie: seu quid scitur per scia3 per demonstratione3 acq
sitam: ⁊ per hoc ēt patebit quid ꝓprie est obiectū theolo
D gicū3. ℂ Scd̄o inquiret̄ quis discursus est ꝓprie theolo
gicus. ℂ Tertio videbit̄ q̄s ex actib⁹ ⁊ ex habitib⁹ itelle
ctus ꝓprie dicit̄ scia. ℂ Quarto qd̄ querit̄ p̄ncipaliter.

p̄ᵃ artic. Quantū ad p̄mū di a q̄busdā ꝙ dr̄ia est iter ob̄m ⁊
Ocham subm̄ scie: q̄a subm̄ scie est subm̄ ꝯclōnis:
q.9. ꝓlo obiectū3 autē scie est illud qd̄ scitur ⁊ imediate terminat
gi et in actū sciendi. hui⁹ autē est ipsa conclusio scita: ⁊ ita subm̄
plurib⁹ est pars obiecti: ⁊ si sit obiectum nō est nisi p̄tiale. ℂ Pro
alijs lo. isto dicto innuitur ratio duplex. Prima est. ꝙ nihil scitur
p̄ᵐ nisi verum: sola autem ꝓpositio est vera. ḡ sola ꝓpositio
2ᵐ scitur: ⁊ non nisi ꝯclo. ergo ⁊c̄. ℂ Scd̄o ob̄m scie demon
strationis v̄lis est ꝯ ipsius demōstrationis. ergo ⁊ cuiusli
bet scie per demonstrationē acq̄site ob̄m est conclusio de
mōstrationis illius. Assumptū ꝓbat̄: q̄a vel ipsa ꝯclusio
demōstrationis v̄lis est obiectū illius scie: ⁊ habet̄ propo E
situ: vel res extra aiam: sed hoc esse nō potest: q̄a nec res
v̄lis: cū nulla sit hui⁹: nec res singularis: quia nō potius
vna q̄3 alia significata per subm̄ ꝯclusionis. v̄bi ḡra. si cō
clusio sit hec. Omnis triāgulus habet tres ⁊c̄. ⁊ non plus
vnus singularis triāgulus q̄3 alius est obiectū. ergo qli
bet: ⁊ cū omne obiectū3 actus sciendi cognoscat̄ ab intel
lectu: sequit̄ ꝙ demonstrans hui⁹ cōclusionē actu ⁊ ime
diate cognoscat quēlibet singularē triāgulū: qd̄ ē falsū3.
ℂ Tertio potest sic argui. idē est obiectū imediatū actus 3ᵐ.
sciendi ⁊ actus assentiendi ei qd̄ scitur: siue actus sciendi
distinguat̄ ab actu assentiendi siue non: sed sola ꝓpositio
est obiectū actus assentiendi: nō eni assentit quis nisi cō
plexo qd̄ iudicat esse veꝝ: q̄nimo nō est aliud alicui assen
tire q̄3 iudicare illud esse verū. ergo ⁊c̄. ℂ Confirmatur.
q̄a si obiectū assensus sit res extra: eadē rōne ⁊ obiectū3
dissensus. Ponatur igitur ꝙ aliquis demōstraret deū eē
eternū. iste scit ⁊ assentit ꝙ deus est eternus: ⁊ simul cum F
hoc dissentit vel dissentire potest ꝙ deus nō est eternus:
⁊ per ꝯñs si res ad extra sit obiectū: eadē res: scil3 deus:
est obiectū assensus ⁊ discensus: ⁊ eide3 simul quis assen
tit ⁊ dissentit: qd̄ est impoſ'e. ℂ Item ꝓpositio per se no
ta: que est p̄ncipiū demōstratiōis: est obiectū assensus in
tellectualis. ergo ⁊ cōclusio demōstrata est obiectū assen
sus scialis: ac per hoc ⁊ sciētie. ℂ P. Si res ad extra eēt
obiectū assensus: sola apprehensio eius sufficeret ad cau
sandū assensum de ipsa: ⁊ per ꝯñs superfluū foret forma
re ꝓpositione3 qua mediante causaretur assensus. ℂ 4° 4ᵐ.
qd̄ nihil oino est: non est obiectū scie vel assensus: sed fre
quenter qd̄ significat̄ per cōclusione3 demōstrationis est
oino nihil: sicut p3 si demōstraret̄ ꝙ infinitum vel aliud
impoſ'e non est. igitur ⁊c̄. ℂ 5° ꝓm Phm̄ 6° ethicoꝝ. illud 5ᵐ
est scibile qd̄ est demōstrabile. ergo illud scitur per sciam. cap.7.
genitā per demōstrationē: qd̄ p illā demonstrat̄. hec aūt G
est sola ꝯclusio. ergo ⁊c̄. ℂ Confirmat̄ ꝓm eundē ibide3. cap.7.
qui vult ꝙ intellectus sit p̄ncipioꝝ ⁊ scia ꝯclusionū. ꝯ Ochā
ℂ Ista opio non appet mihi vera: ideo ꝯtra eā ⁊ pro missio i. q.9. ꝓ
ne ad articulū istū pono tres ꝯclōnes. ℂ Pria est: ꝙ con logi: ⁊ i
clusio demōstrationis nō est obiectū scie acquisite per de alijs lo.
monstrationem. 2ᵃ est: ꝙ nec res ⁊c̄. 3ᵃ est: ꝙ significatum
totale ꝯclusionis est obiectū scie: ex qua patebit ꝙ signi
ficatū totale ꝯñis theologice est obiectū theologie acq
site per theologicū discursū3. Et simil'r theologie que est
circa theologicū p̄ncipiū: obiectū est significatū totale di
cti principij. ℂ Primā ꝯnem ꝓbo. Primo sic. si obiectū p̄ᵃ ꝯclo.
scie esset ipsa cōclusio. sequeret̄ ꝙ quilibet actu sciēs scia p̄ᵐ.
acq̄sita per demōstratione3: actu apprehenderet ꝯclōne3
sue demōstrationis. hoc p3. sed ꝯñs ꝓbat̄ esse falsū3 per
experientiā. Nā plerūq3: imo q̄si semp: ꝯtingit ꝙ demon
strans: q̄3uis formet ꝯnem: nō tñ actu reflectit̄ super illā
apprehēdēdo ipsa3: sed directe figit suū aspectū in id qd̄
ipsa significat: nihilominus tñ acq̄rit sciam per illam de
monstrationē: cū sit syllogismus faciens scire. ℂ Confir D
matur: q̄a si ꝯclusio apprehendat̄: aut apprehēdit̄ tm̄ ap
prehēsione que simplex intelligentia: aut apprehensione
etiā iudiciaria q̄ cognoscit̄ aliquid de ipsa. Primum non
obuiat. Nā talis apprehēsio nō est scia: vt nūc de scia loq
mur: cū p quālibet sciam sciat̄ aliqd alicui inesse vel non
inesse: qd̄ simplici apprehēsioni nō ꝯuenit. ℂ P. Talis ap
prehēsio nō p se causat̄ per demr̄ationē: q̄nimo si absq3
p̄missis ꝯclusio illa formaret̄ in itellectu: nō min⁹ eam in
tueri ille posset ⁊ apprehēdere tali apprehēsione simplici.
scia aūt de qua loquimur: nō nisi per demōstrationē acq
rit̄. ℂ Rursū3 nō tm̄ ꝯclo demōstrationis: sed etiā prima
p̄ncipia pūt sic apprehendi: ⁊ silr̄ ipsa simplex apprehen
sio que non est ꝓpositio: q̄nimo etiā ⁊ vna ꝓpositio fal

I fa: et tñ nec pma pncipia nec apprehensio incóplexa: nec
ppositio falsa scitur scia: de qua nũc loquimur. ergo etc.
¶ Si dicat q ͦ apprehendit apprehẽsione iudiciaria et
enunti atiua: hoc erit: vt videt: apprehensione q̃ cognosci
tur ipsa cóclusio esse conformis rei: seu esse vera. Nã nul
la alia videtur esse ad ppositum: sed certum est q non q/
libet demóstrãs hẽt talẽ notitiã de sua cóclusione. Unde
nec geometer demóstrans latera trianguli descripti: fm
doctrinã pme pclõnis pmi Euclidis: esse equalia: cõside
rat vel apphẽdit: q ͦ qua enũciat illa esse eq̃lia est vera.
nec medicus cócludẽs tali morbo talẽ debere dari medi
cinaz cogitat q sua ͦ est vera: q̃uis vterq3 hoc facillime
posset. ¶ P. sicut aliud est q̃rere. vtruz latera hui⁹ triãgu
li sint equalia: et aliud vtrũ hec ppó. latera huius triãgu
li sunt eq̃lia. sit vera. sic aliud est scire hoc et aliud est sci/
re illud. Et certũ est q primũ scire vel solum vel maxime
K est geometre: et tale acquirit in eo per demonstrationẽ. g
eius obiectũ nó est pclõ illa. ¶ P. Nec secũdi scire illa có
clusio est obiectũ totale. naz per ipsum scitur q illa pclõ
est vera: et per pñs si aliq̃ ppó debeat dici obm eius. erit
hec. latera huius triãguli sunt eq̃lia: est ppó vera: et eius
pars est illa pma ͦ vt pz. ¶ Itẽ etiã ipsa nó est ͦ demon
strationis p quã acq̃rit ipsuz scdm scire: et p pñs nullius
2m scie obm est ͦ demóstrationis per quã acquirit. ¶ 2° ad
pncipale. Suppono q sic eẽ vl nó sic esse. nó est ppositio
nẽ enuntiãtẽ sic esse vel nó sic esse veraz. et hec suppositio
nota est: et pz etiã p Phm in postpdicamẽtis cap de pori.
vbi vult q q̃uis ista adinuicẽ puertant fm pñaz: nihilo/
minus tñ: sic esse/est cã q ppó sit vera et nó eͦ. et per pñs:
sic esse/nó est ppositionẽ enũtiantẽ sic esse verã. ¶ Item
suppono: q sic esse nó est ppó enũtiãs sic eẽ: et hoc etiam
dicit Phs in postpdicamẽtis. caplõ de oppositis. Nó est
aũt iquit q sub affirmatione et negatiõe iacet affirmatio
et negatio: et pbat. affirmatio nãq3 est oõ affirmatiua et
L negatio oõ negatiua: hoꝝ vͦ que sub affirmatione et ne
gatione sunt nullũ est oõ. Suppono ẽt 3°. q ppó aliqua
nó est ipsaz eẽ verã. hoc pz. nã alias qcũq3 apprehẽderet
ppónẽ: apprehẽderet ipsam esse verã. Itẽ qa ptingit eã
dem ppositionẽ esse verã et falsaz successiue. His supposi
tis arguo sic. per demonstrationẽ cuius ͦ est. super qualĩ
bet lineã finitã rectã contingit triangulũ equilateꝝ collo
care: acquirit scia qua precise scitur q super qualibet li/
neã finitã rectã ptigit etc. igit illius scie non est obm ipsa
pclusio. Añs pz: qa si aliquid aliud sciret: non videret q
aliud q̃3 q illa ͦ est vera: sed hoc est falsum. nã si hoc scia
tur hoc est per aliũ vl seursum: quo ex eo q sup qualibet
lineã etc. infertur q ppositio illud enuntiãs est vera: et p
pñs per aliã sciam. ¶ Cõfirmat: qa sicut non idẽ est sic es/
se: et ppositionẽ enũciantẽ sic esse: esse verã. vt pz ex post/
pdicamẽtis et ex pma suppóne: sic nó eodẽ actu sciẽdi sci/
M tur vtrũq3. pñtia vero nota est: qz sup qualibet lineaz etc.
nó est ipsa ͦ. vt pz ex scda suppóne: sed per ipsam signifi/
cat: et sicut de illa ͦne argutũ est: ita et de q̃libet respectu
scie acq̃site p demóstrationẽ: cui⁹ ipsa est ͦ: argui potest.
¶ P. Arguo q nullius scie ͦ demóstrationis sit obz: qa
si eẽt alicuius: vel illius qua scit sic esse sic ipsa sigñat: vel
illius qua scit: q ipsa est vera: nó eñi appet cui⁹ alterius:
sed neutrius: qa neutrũ dictoꝝ scibiliũ vel scitoꝝ ipsa est
obm: vt pz ex 2ª et 3ª suppónib⁹. ¶ Scdaz ͦnẽ pbo pmo.
1ª pclõ. qa si res extra esset obiectũ: multe scie essent de ptingenti
pm bus aliter se hẽre tanq̃3 de obiectis: pñs est falsum: accipiẽ
do sciam pprie. Nã vt ait Phs 6° ethicoꝝ. Oẽs suspica/
cap. 7. mur qͦ scim⁹ nó ptingere aliter se habere. et ex hoc con/
cludit q scibile est eternũ et ex necessitate. et eãdem sniam
ponit pmo posterioꝝ. pñtia tz. Nã ois res corruptibilis
pót aliter se hẽre fm Phz: et fm veritatẽ: ois res pter deũ

est ptingẽs et non necessaria. Si vͦ res extra sint obiecta N
sciaꝝ: multe scie et physice et geometrice et alie plẽs eẽnt
de rebus alijs a deo et ptingẽtibus. Et pro certo ad nullũ
verũ sensuz saluari posset q huiꝰ scie eẽnt de necessarijs
et ipossibilib⁹ aliter se hẽre et eternis et alia his silia dictis
phoꝝ. si res ex scirent seu eẽnt sciarũ obiecta. ¶ 2° si res 2m
ex eẽnt obm totale scie: vt nũc de obiecto loqmur: eadez
ratione res extra eẽnt obiectũ opionis et fidei et erroris:
et p pñs cõtingeret q idẽ hó: idem sciret et opinaret et cre
deret: et etiã ignoraret ignorãtia pͦrie dispóis q̃ error no
minat: q̃ oia sũt absurda: pz pña. Nã ptingit eũdẽ hoiez
scire/q de⁹ est etern⁹: opinari/q sol⁹ et imediate moueat
celũ: credere/q sit trinus in psonis: errare/putãs q sit in
vigore finitus. ¶ 3° si res eẽt obm scie eẽt etiã obiectum 3m
assensus scialis. Nã eidẽ assentim⁹ qͦ scimus: et sili rõne
eẽt obm fidei: et vlterius sequeret ex hoc: q aliqs fidelis
licite ita firmiter crederet diabolo sicut deo. Nã fidelis li
cite eque firmiter credit q diabolus non est oipotens: sicut
q de⁹ est oipotẽs. Seq̃ret ẽt q eidẽ assentiret sil et dissen O
tiret: sicut i pfirmatõe 3ª rõnis op. recitate declarabat. Oia
hec aũt sũt absurda. q̃re etc. ¶ 3ª ͦ pbat. p qa vl obiectũ 3ª pclõ.
scie totale est ͦ. vel tota demóstratio: vel res extra: vel si/
gnificatũ totale ͦnis: seu significata totalia pmissarum et
ͦnis: sed nó ͦ. vt prius pbatũ est: nec etiã tota demonstra
tio: sic eiusdẽ pbari pót: nec etiã res extra: vt pz ex 2ª ͦne.
nec sigñata oium ppónũ demfationis: qa vt ifra patebit:
nó eodẽ actu oia cognoscunt. Igit sigñatũ totale pclõnis.
¶ Scdo idẽ est obm scie et assensus scialis: siue assensus 2m
sit scia siue distiguat. Naz ei qͦ qs scit/assentit: sed obm
assensus scialis est significatũ ͦnis: ei eñi assentit qs hñs
demóstrationem qͦ sigñat ͦ demóstrationis. Uñ hñs de
móstrationem q sup lineã rectã finitam etc. assensu sciali
assentit et credit idipm qͦ sigñat illa ͦ: et idẽ est de q̃cũq3
alio assensu/siue fidei/siue opionis. Nã p illũ id creditur P
qͦ p cóplexũ pforme significat. Uñ sic p istã. de⁹ est op s.
sigñat deũ eẽ oipotẽtẽ: sic fidelis credit deũ esse oipoten/
tẽ: et ita de alijs psilr. ¶ Ex h vlteri⁹ pz: qd est obm theo
logicũ. Nã idipz qͦ ẽ sigñatũ totale ppónis theologice.
¶ Cõtra istud argui pót pmo: qa vel sigñatũ totale ppositionis est aliqd: vel nihil. si nihil. g nihil est obm scie: et sic pm / ptra sciã op. ar/gumentatur.
scia nullũ hz obiectũ: cui⁹ oppõm di. Si aliqd: vel ens in
aia: vel ens ex aiaz. si ens in aia: vel cóplexũ: vel icóplexũ:
nó icóplexũ vt pz. g cóplexũ: qͦ est ptra pmã ͦnẽ. Itez p
rónes pme pclõnis pbari pót q nó sit ens i aia cóplexũ
vel icóplexũ. Si ens ex aiaz: hẽtur ͦ scdaz ͦnẽ. ¶ Scdo 2m
de talib⁹ significatis ppónuz vi nullo mó posse dici q sint
eterna et ex necessitate et nó ptingẽtia alr se hẽre. g nó sunt
obiecta sciaꝝ. Assumptũ pz: qa sicut supra tãgebat: nihil
aliud a deo est necessariũ. hec aũt sigñata non sunt deus.
ergo etc. ¶ 3° ex 3ª ͦne argui pót ͦ scdaz. Nã sigñatũ isti⁹ 3m
ppónis scibilis. deus est. est deũ esse. hoc eñi ipsa sigñat. Q
et hoc pót esse obm alicuius scie et assensus: sed deũ eẽ nó
est aliͦ q̃3 de⁹. qͦ pbat: qa omni alio a deo circũscripto:
deus est. g cũ deus sit vera: imo verissima et sũma res ex
aiaz: aliqͦ obiectũ scie est res ex aiaz: qͦ est ͦ ͦnẽ scdaz.
¶ Ad pm dõm: q hoc nomẽ/aliqd. sic et ista alia sibi syno
nyma/ens/et res/ põt accipi tripl̃r. vno mó cõissime. fz q Rñº ad pm ͦ suã opionẽ.
oẽ significabile cóplexe vel incóplexe. et h vere vel falsẽ
dicit res et aliqd: isto mó Phs in postpdicamentis. caº de
oppositis sigñata ppónũ ͦdictoriaꝝ vocat res: vt ibi pz.
et eodẽ mó accipit rẽ ibidẽ caº de pori. cũ ait. dũ res est vl
nó est: oõ vͣ aut falsa neceẽ dicat ẽ: nó eñi qa hó nó ẽ: aut
qa asinus nó est: ista oõ. hó est asin⁹. est falsa: sz qz hó nó
est asinus: nec qa hó est: aut qa albedo est: aut etiã qa hó
et albedo sũt: iͦ hec est vͣ. hó est alb⁹: sed qz hó est alb⁹:
et iͦ res ibi accipit p significato totali ppónis. s. p hoiez

A eē albū:⁊ h̄ manifeste pȝ ibidē ex textu. Ita ēt alibi in di/
ifra. d.3 uersis locis. vt ifra diffusius tāgetur. ¶ Alio mō sumunt
q. pͣ. pro omni significabili cōplexe vel incōplexe: sȝ vere. i. ꝑ
verā enūtiationē: qḋ aūt false tm̄: dr̄ non ens. ⁊ sic accipit
T.c.14 Phs 5° meta. caͦ de ente. vbi distiguit ens i eo qḋ signat
eentiā: ⁊ qḋ signat verū ⁊ falsum dicit esse nō ens: ⁊ idem
T.cō.8. 6° meta. circa finē: qḋ aūt inquit vt verū ens ⁊ nō ens vt
falsum: qm̄ ꝑm cōpōnē ⁊ diuisionē ⁊c̄. Sic etiam accipit
nō ens ꝑ posterioꝝ. cū ait: qḋ nō est nō est. i. nō ↄtigit sci/
re vt ꝙ diameter sit symeter. ¶ Tertio mō sumūtur ista
vt signant aliquā eēntiā siue entitatē existentē: ⁊ hoc mō
C. vlrio qḋ non existit dr̄ nihil: iuxta illud Augͫ ↄ̄ eplam funda
mēti. ↄstat qḋ nō est: nihil est. ¶ Nūc ad argͫ cū dr̄ vtrū
istud totale signatuȝ sit aliqd vl' nihil. dico ꝙ si/aliqd/su
mat ꝑ mō vel 2° mō: est aliqd. si vō 3° mō sumatur: nō est
aliqd. vñ h oīeȝ eē aīal nō est aliqd: sed est hoīeȝ eē subaȝ
B aīatā sensibilē rōnalē: nec hoīeȝ eē risibilē est aliqd: sȝ est
hoīeȝ posse ridere. ¶ Et si iferas. ḡ hoīeȝ eē aīal est nihil
q̄uis ꝑm aliquos hec ↄña posset negari: ⁊ siml'r ↄñs. ꝓ
T.cō.2. nūc tm̄ ↄcedo ↄñs: quēadmodū Phs 4° meta. satis ꝓpe
ꝑnͫ dat istā. nō ens est nō ens. ⁊ hoc dico sumēdo opposi
te ad aliqd 3° mō sumptū: ⁊ vlterius cōcedo aliḋ qḋ iferť
scilȝ nihil est obm̄ scie: siue hec ꝓpō sit affirmatiua ⁊ va/
leat istā. nō ens est obm̄ scie: siue negatiua valēs hāc. nul
lū ens est obm̄ scie: eodē mō quo ꝑus accipiēdo ens. Sȝ
vlteriorē ↄñaȝ nego qua dr̄. ḡ scia nullum hȝ obm̄. Nam
Ad 2ͫ hēt obm̄ qḋ nō est ens. ¶ Ad scd̄am dōm: ꝙ non ideo di
cunť scie esse de eternis ⁊ necessarijs ⁊c̄. qa earū obiecta
dicunť entitates quedā eterne ⁊ necessarie: qm̄ nulla enti
tas alia a deo: siue in aīa siue ex̄ aīam: est eterna ⁊ neccīa:
sed iō dicunť esse de necessarijs: qa ea que sciunť non con
tingit nō sic eē. vbi gr̄a. hoc scibile. sup quālibet lineaȝ re
C ctā finitā posse triangulū equilateꝝ collocari: iō dr̄ neces
sariū: qa necesse est sup qualȝ lineā ⁊c̄. posse triāgulus eq
laterus collocari: ⁊ dr̄ eternū: qa semꝑ sup quālibet huiꝰ
lineā potuit ⁊ poterit triāgulꝰ ⁊c̄. Et eodē mō cetera sci
bilia q̄ ꝓꝑe scibilia dñr: vtpote q̄ sunt significata ↄ̄nū syl/
logismoꝝ demr̄atoꝝ itelligi debent neccīa ⁊ eterna: ⁊ sil'r
Ad 3ͫ obiecta ꝓpōnū aliaꝝ necessariaꝝ. ¶ Ad 3ͫ ↄcedo ꝙ deū
eē nō est aliud. i. alia entitas q̄ȝ deꝰ: nec tm̄ est deꝰ: sed nul
la diuo entitas est: nec sequitur. oī alio a deo circūscripto
deus est. ḡ deus est deū eē. Sicut etiā non sequiť. oī alio
ab hoīe circūscripto: hō nō est. ḡ hō est hoīem nō esse: nec
sequiť. oī alio ab hoīe ⁊ deo circūscripto: hō est iustus. ḡ
hō est hoīem iustū eē. vel homo est hoīem: deo posito vel
nō circūscripto iustū eē: nā vtrobiqȝ añs ē veꝝ. ⁊ ↄñs fal
sum. Et innumerabiles alie instātie possent dari.
Ad rō/nes pro opi. Ocham ¶ Ad rōnes opi. dōm. ad ꝑmā rñdeť negādo minorē. vbi
sciēdū est ꝙ nō solū enūtiationes ipse dñr vere vel false:
sed earū enuntiabilia seu signata adeq̄ta: lȝ in alio ⁊ alio
sensu. vñ Phs in postp̄dicamētis. caͦ de oppositis vult ꝙ
D signata ꝓpōnū ↄdictoriaꝝ sint adinuicē opposita: sicut ⁊
ipse ꝓpōnes ↄdictorie. ⁊ ifra dicit ꝙ si vnū est verū ⁊ reli
quū ē falsuȝ: ⁊ dñr hꝰ vera ⁊ falsa q̄dā extriseca dnoiatio
ne ab ipsis enūtiabilibus veris ⁊ falsis: vnde illud dicit
falsum enūtiabile: cuiꝰ enūtiatio est falsa: vel esset falsa si
esset. ⁊ illud veꝝ: cuiꝰ enūtiatio est vera: vel esset vā si for
maret. Uel aliter. illud dr̄ veꝝ: qḋ est enūtiabile ꝑ veram
enūtiationē. illud falsuȝ qḋ ꝑ falsaȝ. isto mō dicimꝰ ꝙ ho
minē nō esse asinū est veꝝ: ⁊ hoīem eē asinum est falsum.
Etiā si nulla alia enūtiatio creata existeret. ¶ Pñt aūt ⁊
oīa talia vera enūtiabilia dici vera a v̄itate increata: que
oium eoꝝ ⁊ cuiuslibet eoꝝ ē verū iudiciū. Et ꝑȝ h̄ dicūt
Augꝰ i soliloquijs: ⁊ Anselmꝰ i de v̄itate i monolo. suo.
ꝙ añq̄ȝ mūdus fieret veꝝ erat mūdū fore: ⁊ si mūdus ite
riret: veꝝ eēt mūdū interisse: ⁊ ita ēt si nulla creatura eēt:
veꝝ eēt nullā creaturā eē: ⁊ qḋlibet denoiareť veꝝ a pri
ma v̄itate. Et iste modus dicēdi potior est: qa ꝑm modū E
ꝑorē: nullā creaturā eē: nō eēt veꝝ poť: sed falsuȝ impos
sibile: qḋ nō videť dandū. ¶ Sed tunc quō falsum diceť Obo.
falsuȝ cū nulla sit falsitas ꝑma a qua ipsum possit deno/
minari falsum. Huic dr̄ ꝙ nullū diceť falsum: ⁊ ꝙ de tali Solo.
bus ↄdictorijs enūtiabilibꝰ non tȝ regula: ꝙ si vnū est ve
rū reliquū est falsuȝ. Sed ꝙ reliquū nō est veꝝ: q̄uis q̄/
rūlibet ↄdictoriaꝝ enūtiationū vna sit vera ⁊ reliq̄ falsa.
¶ Posset tm̄ forte nō icōuenienter dici ꝙ ēt reliquum est
falsuȝ: nō qdē falsuȝ: qa falso signo significeť: sȝ qr nō eoꝝ
qḋ diuȝ veroꝝ est signū: ⁊ a quo oē veꝝ denoiať ipsuȝ si/
gnificať. Uel 3° pōt dici aliqḋ enūtiabile eē veꝝ: qa sic est.
si ipsum est affirmatiuuȝ tm̄ vel affirmatiue enuntiabile:
vel qa sic nō est si est negatiuū. v̄. g. hoīeȝ eē aīal est veꝝ.
Quia hō est aīal. Et hoīeȝ nō eē asinū est veꝝ: qa hō non
est asinus: ⁊ sic de alijs. Siue tm̄ hoc vel alio mō dicať: pȝ
ꝙ nō solū ipe ꝓpōnes dñr vere: sȝ etiā eaꝝ signata adeq̄/
ta: ⁊ de talibꝰ veris sūt scie tāq̄ȝ de obiectis. ¶ Ad 1ͫ ne Ad 1ͫ.
go añs. Ad ꝓbationē dōm ꝙ nec ↄ̄ demr̄ationis nec res F
aliq̄ ex̄ est obm̄ sȝ signatū adeq̄tū ↄ̄nis: qḋ qdē: neqȝ ipm
nec aliq̄ eiꝰ ps est aliq̄ res: sic̄ ibi res sumiť. s. ꝓ aliq̄ essen
tia vel entitate exn̄te in reꝝ nā. ¶ Ad 3ͫ nego minorē. Ad 3ͫ.
Ad ꝓbōnē dico ꝙ nō assentimꝰ ꝓꝑie loquēdo nisi signi/
ficabili ꝑ cōplexū: nec aliunde vere dicimur assentire ali
cui cōplexo: nisi qa assentimꝰ ei qḋ ipm signat: seu qḋ idē
est: qa credimꝰ sic eē vel nō sic eē sic̄ ipm enuntiat. ¶ Cō/
firmatio nō est ↄ̄ sȝ facit ꝓ ↄ̄ne scd̄a. ¶ Ad illḋ qḋ addiť
de ꝓpōne ꝑ se nō: pȝ qd est dōm ex sensu dato q̄ dicimur
assentire ꝓpōni. ¶ Aliud qḋ addiť nō est ↄ̄: qa arguit ꝙ
res ex̄ nō est obm̄ assensus: qḋ ↄcedo. Si aūt reducať ↄ̄
ꝓpoͫ arguēdo ꝙ si obm̄ assensus esset signatum ꝓpōnis
adeq̄tū sufficeret notitia illius: nec oporteret formare ꝓ/
positionē ꝓꝑ huiꝰ assensuȝ. Dōȝ ꝙ vbi assensus ē notitia: G
vel causať ex notitia obiecti: sic̄ sunt assensus itell'c ⁊ scie
ipsa notitia obiecti assensus est ꝓpō q̄dā ⁊ mētalis enun
tiatio: ⁊ vltra illā nō est neccīa ꝓpō alia ꝓꝑ assensuȝ: q̄uis
aliqñ añ illā hēať ꝓpō idē signans: q̄ nō est notitia q̄ co/
gnosciť sic eē: sic̄ ↄtigit i addiscēte ꝑ doctrinā: q ꝑus audi
tas ꝓpōnes ↄcipit ⁊ ↄsil'es format añq̄ȝ cog̅scat sic esse.
Ubi aūt assensus nō ē notitia nec cāť ex notitia obiecti
sic̄ ē de assensu fidei: ibi est neccīa ꝓpō vt significeť nobis
cui assentire debeamꝰ. ¶ Ad 4ͫ pȝ ex rñsione ꝑmi. Ad Ad 4ͫ.
vltimū dōm ꝙ scibile dr̄ demr̄abile idest ꝑ demr̄ationem ⁊ 5ͫ.
cognoscibile: vñ demr̄atio est syll's faciēs scire: tale autē
cognoscibile nō est ↄ̄ demr̄ationis: sed eius significatum.
Satis tm̄ in vsu est vt dicať aliq̄ ↄ̄ scibilis ⁊ scita ⁊ aliq̄
credita ⁊ aliq̄ opinata: quoꝝ dictorū verus sensus est ꝙ
illiꝰ signatū ē scitū: illiꝰ creditū: illiꝰ vō opiatū: siue qa sciť
crediť/existiať/sic eē: vt ille signant. reddēdo sinͣ singlis.

De secūdo articulo dicit vñꝰ doctor. ꝙ in theolo/ H 2ꝰ arti.
gia multiplex ꝓcessus reperiť. aliquā
do eni ꝓcediť ad ↄ̄nē scitā vel sciēdā: vt cū q̄riť vtrū deus Aur. pͣ
sit vnꝰ vel infinitꝰ: ⁊ sic de alijs ↄ̄nibꝰ metaphysicis que i q. plo. ⁊
theologia tractanť. Aliqñ vero ꝓcediť ad ↄ̄nē credendā vlt. q. ꝑ/
de qua nūdū determinatū est qd tenēdū: vt cū q̄riť vtꝝ mi li.
spūs scūs distigueret a filio si nō ꝓcederet ab eo: ⁊ huiꝰ. i non dum
Aliqñ tm̄ ad ↄ̄nē creditā ⁊ determinatā per fidem. ¶ In
scd̄o ꝓcessu pt̄ icedi q̄druplici via. pria ex vna ꝓpōne cre
dita ⁊ alia neccīa. 2° ex ambabus creditis. 3° ex vna credi/
ta ⁊ alia probabili. 4° ex ambabus ꝓbabilibus. 5° enim
via scilȝ ex ambabꝰ necessarijs coincideret in primū pro
cessum: q est ad ↄcl'onē sciendā: qm̄ ꝓcessus ex ambabus
neccījs sciētificus est: ⁊ faciēs scire. ¶ In ꝑmo ꝓcessu acq
riť habitꝰ metaphysicus ⁊ nō theologicus: ⁊ ꝑmo ꝓbať:
qa oīs demr̄at iua notitia de deo ⁊ de diuinis veritatibꝰ
est metaͣ: vt pȝ 6° meta. per Cōmētatorē dicentem: ꝙ ad Com. 2
sciaȝ diuinā pertinēt illa: in quoꝝ diffōne poniť deus: sic̄

J in diffóne nãliũ nã. Scđa probatur: qa talis habitus nó
supponit fidẽ: qnimo cogeret itellm̃ cuiuscunqȝ ad assen
sum. Sed theologia supponit fidẽ. iuxta illud Aug. ɔtra
eplãm fundamẽti. Ego fidẽ catholicã ꝓfiteor ⁊ per illaȝ
cap. 19. me ad certã sciam ꝑuenturũ esse ꝑsumo. Et illud Isa. n si
credideritis nó itelligetis. ❡ In 2° ꝓcessu q̃cunqȝ via ꝓ
cedat nó acqrit theo: non eni ex ꝑma vel scđa: qa ex am
babus creditis: aut vna credita ⁊ alia necia: nó acqritur
alius habitus a fide. Nec etiã ex 3° vel ex 4°: qa ⁊ ex am
babus ꝓbabilibꝰ ⁊ ẽt ex altera tm̃ ꝓbabili acquirit opio
cap. ꝑ. tm̃: theologia aũt nec fides est: vt pȝ per Augm̃ 14° de tri.
qui hãc sciam a fide distinguit: nec etiaȝ est opio: qa opio
necio est cũ formidine: q̃ nó stat cũ fide: theologia v° ne
cessario supponit fidẽ. vt ꝓbatũ est. ergo ⁊c̃. ❡ In tertio
autẽ ꝓcessu scilȝ ad ꝓpõnẽ creditã ⁊ determinatã ex pro
positionibꝰ. s. ꝓbabilibꝰ sumptis ex alijs sciẽtijs. Cũ etiã
dissoluunt dubia ⁊ termini exponunt: acqrit habitꝰ ꝓpe
K theologicꝰ. ❡ Ex istis pȝ q̃ fm hãc opionẽ discursus ꝓ
prie theologicꝰ est q ex ꝓpõnibꝰ ꝓbabilibꝰ: vel saltẽ ex
altera ꝓbabili est ad ɔ̃nes creditas: ⁊ de quibus iã deter
minatũ est per fidẽ: quid sit tenẽduȝ. ❡ Ex quo duo alia
sequunt. ❡ Primũ ẽ: q̃ ꝑn theo sunt tm̃mó ꝓpõnes ꝓ
babiles in lumie nãli. ❡ 2m̃ est. q̃ ɔ̃nes ꝓprie theologice
sũt sole ꝓpõnes credite: ⁊ de qbꝰ determinatũ est q̃ sunt
tenẽde per fidẽ: q̃les sunt oẽs articuli fidei.

ɔ Auf. ❡ Et qr q̃ólȝ ꝑdictoꝝ reputo falsuȝ: idcirco ɔ opionẽ istã:
vbi. s. pono tres ɔ̃nes. Quaꝝ ꝑ est: q̃ nullꝰ discursus ꝓpe theo
logicꝰ est ex ꝓpõnibꝰ mere ꝓbabilibꝰ: distiguẽdo ꝓbabi
les ɔ per se notas vel imediatas: ⁊ ẽt ɔtra creditas: vt di
stinguit iste doctor. ❡ 2°. q̃ ꝓpõnes ꝓbabiles nó sunt ꝑn
cipia theologie ꝓprie sũpte. ❡ 3°. q̃ nó solũ ꝓpõnes cre
dite ⁊ iã determinate vt credant: sunt ɔ̃nes ꝓpe theologi
ꝑ° ɔclō. ce. ❡ Primã ɔ̃nẽ ꝓbo ꝑ sic. nullus discursus ex se natus
L cãre opionẽ tm̃mó de sua ɔ̃ne: seu de figũato sue ɔ̃nis: est
theologicꝰ ꝓpe. Sed ois discursus ex mere ꝓbabilibꝰ est
hꝰ. ḡ ⁊c̃. maior pȝ: qm̃ ois discursus ꝓprie theologicꝰ na
tus est cãre theologiã: theologia aũt ꝓprie sumpta. ẽt fȝ
istũ. nó est opio. qnimo fm ipm nec est ei cõpolis in eodẽ
subto circa eãdẽ ɔ̃nẽ. minor ꝓbat: qm̃ fm eũdẽ: ex amba
bus ꝓbabilibꝰ: imo ex altera ꝓbabili: q̃liscunqȝ sit reliq̃:
2m̃ acqrit op. tm̃. ❡ 2°. fm istuȝ doctorẽ: nullus discursus ex
ambabꝰ euidentibꝰ ⁊ necijs est ꝓprie theologicus. ḡ nec
aliqs ex ambabꝰ ꝓbabilibꝰ: ꝓbat ɔñtia ꝑ dicta eiusdeȝ:
qm̃ rõ q̃re ꝑmus nó est theologicus vt dicit: est: qm̃ hitꝰ
cãtus ex eo: nó supponit fidẽ: sȝ ɔstat fm eũ: q̃ opio non
artic. 3°. supponit fidẽ: imo nec eã secũ copatit: vt in eadem q̃õne
ꝓp. 2°. ipse dicit: ⁊ ex tali discursu nó nisi opio acqrit. ḡ ⁊c̃. ❡ 3°
3m̃ quẽlibet discursuȝ ex ꝓpõnibꝰ ꝓbabilibꝰ ad ɔ̃nẽ creditã
ɔtingit elici mediãte habitu ab hoie carẽte penitꝰ theolo
gia ꝓprie dicta. ḡ nullus discursus ex ꝓbabilibꝰ ad ɔ̃neȝ
creditã est theologicꝰ: ⁊ ꝑ ɔñs ẽt vlr: nullꝰ ex ꝓbabilibꝰ
M ad q̃lẽcunqȝ sit ɔ̃nem: sicut pȝ ex dictis istius ɔñtia ꝓbat:
qa discursus ⁊ hitus quo mediãte elicitur sunt vnigenei:
ita q̃ sit vnꝰ est phicꝰ vel metaᶜᵘˢ: aut qualiscũqȝ: talis ẽ ⁊
aliꝰ: nó eni discursus elicitꝰ mediãte hitu geometrico est
metaphysicus vel moralis: nec elicitus mediante opi. est
sciẽtificus. Cõstat aũt q̃ discursus elicitꝰ a carẽte theo:
mediãte tm̃ aliq̃ hitu: nó est elicitꝰ mediãte theologia: sed
mediãte hitu. q nó est theologia. Añs ꝓbat. Nã Gẽtilis
phs carẽs prorsus fide: ⁊ per ɔñs theo fm istũ. põt ex ꝓ
babilibꝰ ɔcludere q̃ cetera sũt a deo facta: quã ɔ̃neȝ nos
credimus: ad bonũ itellectũ loquẽdo. Et huiꝰ discursus
frequẽtare põt donec in eo habitus generet: quo mediã
te postmodũ ꝓ̃pte ⁊ facilr in similes discursus ꝓsiliet.
❡ Et si dicat q̃ iste non ꝓcedit ad ɔ̃nẽ a se creditã: q̃uis
creditã a nobis. Doctor aũt iste itelligit ꝑmo mó. ❡ Cõ
tra. ponat q̃ iste fiat chrianꝰ ⁊ credat hãc ɔ̃nẽ quã prius
opinabat: nec tm̃ studeat in theologia: ɔstat q̃ ipse eq̃ fa N
ciliter postea exibit in silem discursuȝ: ⁊ tũc ꝓcedet ad ɔ̃
nẽ a se creditã: nec tm̃ hẽbit habitũ theologie: nisi forsan
diceret q̃ habitꝰ q ꝑus nó erat theo supueniente fide fa
ctus sit theologicꝰ: qđ friuolũ est. ❡ Cõsilr itaqȝ dõȝ est:
q̃ ex silibꝰ discursibꝰ a chriano theologo frequentatis an
teq̃ȝ habuerit habitũ nó acqrit theolo: sȝ alius aliqs ha
bitus: quẽ ẽt sine theo posset acqrere. ❡ 4° ex dictis opi 4m̃
nãtis sic. Nullꝰ discursus ex ꝓbabilibꝰ ad ɔ̃nẽ credendã:
nódũ d̃terminatã/ est theologicꝰ: ḡ nec discursus ex ꝓba
bilibꝰ ad ɔ̃nẽ creditã. añs pȝ ex dictis eiꝰ recitatis. ɔñam
ꝓbo: qm̃ si illa ɔ credẽda determinet ꝑ ecclesiã: ⁊ fiat cre
dita: tũc silis ꝓcessus oino ei q ꝑus erat ad credendã erit
ad creditã: ⁊ mediãte eodẽ hitu eliciet: ⁊ tm̃ ille habitus
nó erit theo: nisi diceret q̃ opio ⁊ hitus nó theologicus
supueniẽte determinatiõe eccñe fiat theologia: q̃ nullus
diceret cõpos mẽtis. ❡ 5° si theologicus discursus eẽt ex 5m̃
ꝓpõnibꝰ ꝓbabilibꝰ in lumine nãli: sequeret q̃ neganti sa O
crã scripturã: ⁊ maxie quo ad dicta eiꝰ ꝑcise credita: ꝓba
ri posset theologice ṽitas theologica: ɔñs est falsuȝ: ɔña
pȝ: qm̃ adhuc relinq̃rent ꝓpõnes ꝓbabiles: ex qbꝰ posset
argui eodẽ mó q̃ si assẽtiret sacre scripture: falsitas ɔñtis
ꝓbat: ex intẽtione bti Dionysij in de di. no. ibi eni cum ꝓ cap. 2.
basset ɔsubalitatẽ triũ ꝑsonaruȝ diuinarũ ex auctibus sacre
scripture: ait. Si eni est aliqs diuinis ꝓrsus eloquijs isur
gens lõge erit oino a sapia q̃ apud nos est: alia aũt trãsla
tio hẽt: a nr̃a phia: qđ idẽ ipoztat. Et nisi ei cure sit diuine
sapie eloqoꝝ: quomó nos curabimꝰ ei manuȝ porrigere
ad theologicã sciam: vbi alia trãslatio hẽt: quomó nobis
cura sit istiꝰ manuductõis ad theologicã sciaȝ: ⁊ seq̃. Si
aũt ad eloquioꝝ ṽitatẽ mentẽ adhibet iste: nos ⁊ canone
⁊ lumie vtẽtes ad rñsionẽ: vt potẽtes sumus ibimus: vo
cat canonẽ ⁊ lumẽ ipsaȝ scripturã: ⁊ subdit. Est eni idẽ. s.
ex diuis eloquijs diuas declarationes assumẽtes vt quãdã P
regulã optimã ṽitatis ⁊c̃. ❡ Ex istis pȝ: qȝ fm intentionẽ
bti Dionysij: q̃ nó assentiẽti sacro canoni: theologice ꝓba
ri nó põt ṽitas illa: q̃ fm istuȝ doctorẽ: ẽt ꝓprijssime dicit
theologica: ⁊ idẽ iudiciũ est de alijs theologicis ṽitatibꝰ.
❡ 2° ɔ ꝓbat ex ꝑma: qa si ꝓpõnes ꝓbabiles essent ꝑn in scđa ɔ.
theo: ꝓcessus ex talibꝰ ad ɔ̃nes theologicas eẽnt ꝓprie
theologice: sȝ oppoᵐ huiꝰ est ꝓbatuȝ. ḡ ⁊c̃. ❡ 2° si sic eẽt: 2m̃
seq̃ret q̃ theologia ꝓpe sũpta subalternaret alijs hitibꝰ
hũanis ⁊ nó q̃libuscũqȝ sȝ opionibꝰ: qđ nimis d̃rogat eiꝰ
dignitati. pȝ ɔñtia: qa sumeret ab illis ꝑn sua. ❡ 3m̃ ɔ̃neȝ 3° ɔclō.
ꝓbo sic. ois ɔ sequens ex ꝓpõnibꝰ vere theologicis est ɔ
theologica. pȝ: qm̃ ɔ̃nes ⁊ ꝑn sunt vnigenea: sȝ aliq̃ ɔ nó
determinata est hꝰ. ḡ ⁊c̃. ꝓbat minor: qm̃ ex dictis sacre
scripture: q̃ sũt ꝓpõnes ṽe theologice: sequunt mlte ɔ̃nes
nó determinate ꝑ ecclñã ad credendũ. vñ ista spũs scũs ꝓ
cedit a pře ⁊ filio. añq̃ȝ eẽt determinata ex eisdẽ sacre scri
pture dictis seq̃bat: ex qbꝰ sequit postq̃ȝ est determinata. Q
❡ Confirmat: qm̃ ió ecclesia ꝑcise eã determinauit: qr vi
dit eã sequi necio ex dictis sacre scripture.
❡ Rñõ ḡ ad articulũ q̃ discursus ꝓpe theologicꝰ ẽ: q ɔstat Rñº ad
ex dcis siue ꝓpõnibꝰ in sacra scriptura ɔtẽtis: vl' ex his q̃ articlȝ.
deducunt ex eis: vel saltẽ ex altera huiꝰ. Istud ꝓbat ꝑ ex
auctoritate ꝑallegata beati Dionysij: vult eni q̃ nó assen
tiẽti eloquijs sacre scripture nó põt manuductio fieri ad
theologicã sciaȝ: cũ ḡ nó aliud sit manuductio ad theolo
gicã sciaȝ q̃ȝ discursus gignitiuus theologice scie: q solus
dr ꝓprie theoᶜᵘˢ: sic etiã ille tm̃mó dr geometricꝰ ꝑ quem
acqrit geo: sequit q̃ nullus discursus non ꝓcedẽs ex di
ctis sacre scripture: vel ex his q̃ deducunt ex eis est theo
logicus: pȝ ɔña: qm̃ si alius eẽt: tũc ex cõcessis illis ex q
bus ɔstaret posset adhuc theologice argui cõtra nó acqe
scentẽ sacre scripture: si aũt nullus alius est. ḡ ille est qui
ex sacra scriptura ꝓcedit: vt dictũ est. ⁊ hec ɔñtia pȝ: qm̃

A ꝯtigit aliquē eē discursuꝫ theologicū. ¶ Confirmat̃ etiā
bti Dio hoc ex alia pte auctoritatis qua ait. Si aūt ad elogoꝝ ve
nysij de ritatē mentē adhibet: iste nos ꝛ canone ꝛ lumine vtentes
diui.no. ad rñsionē: vt potētes sumꝰ ibimꝰ: ꝛ silr ex eo qđ subdit.
cap.2. Etenī in diuinas declarationes assumētes ꝛc̃. ¶ Scđo idē
2m pbat̃ ex cōi oiuꝫ cōceptione. Nā oēs arbitrant̃ tunc solū
theologice aliqđ pbare cū ex dictis pbāt sacre scripture.
vñ si. v.g. querat̃ vtrum deus sit eternus: ꝛ vnus pbet q̄
T.c.29. sic: ex eternitate motꝰ: sicut pcessit Phs. 12. meta. aliꝰ aūt
ꝛ.41. pbet ex eo qđ scriptū est Jo. p̃. in pn° erat v̄bū ꝛc̃. sic pro
ca.6. bat Aug. de fide ad pe. vel si querat̃: vtruꝫ deꝰ sit aliq̄ mō
mutabilis ꝛ pbet aliqs q̄ nō: p rōnē sumptā ex motu: sic
T.c.46 incessit Phs. 8. phicoꝝ. aliꝰ v̄o per illđ qđ scriptū est exo.
51.52. 83 Ego suꝫ q suꝫ. ꝛ ps. Tu āt idē ipse es ꝛc̃. sic pbat Aug. 5.
ꝛ 86. de tri. ꝛ de fide ad Pe. aut p illud apli pme ad Tim. qui
cap.3. solus hēt imortalitatē: sic idē Aug. pbat ꝯ maxi. li. 3. non
cap.2. est dubiū q̄ oēs ꝯsentiēt: pmas vtriusq ꝯnis pbōnes nō
cap.7. eē theologicas: ꝛ silr q̄slibet alias que ex ppōnibꝰ sūptis
cap.6. ex hūanis sciētijs pcedēt. Reliqs v̄o ꝛ siles q̄scūq dice
3m rēt eē theologicas. ¶ 3° vt doctor cuiꝰ op̄. reprobata est p
B se assumit: ꝛ veꝝ est: pcessus Aug. in li. de tri. ad declarā
dū q̄ deꝰ est trinꝰ ꝛ vnꝰ est vere theologicꝰ. Similr pces
sus eiusdē ꝯ Faustū ad pbādū chrm natū fuisse ex maria
v̄gine: ꝛ spūꝫ sanctū fuisse locutū p pphetas: vt ipse assu
mit est vere theologicus. Sꝫ rogo illū reuerēdū magrm
vbi in p̄dictis libris p̄dictas v̄itates pbauit Aug. ex pba
bilibꝰ ppōnibꝰ aut alijs q̄libuscūq ex mūdanis sumptis
doctrinis: puto q̄ iuenire nō poterit. Sꝫ h̄ solū iueniet qđ
ex auctoritatibꝰ pbauit scripture. Hoc ꝯfirmat ēt dcm̄ p
priū Augu. qđ idē doctor p se allegat: sed inaduertenter
vt estimo: cū nō p eo: sꝫ ꝯtrsus ꝯ eū militet: ait eni Augu.
cap.4. pmo de tri. Oēs quos legere potui qui añ me scripserunt
de trinitate que deus est: diuinoꝝ libroꝝ veteꝝ ꝛ nouoꝝ
catholici tractatores hec intēdūt ßm scripturas docē: q̄
C pr ꝛ filius ꝛ spūs scūs vnius eiusdē subē: isepabili eq̄lita
te: diuinā isinuent vnitatem: nō ait ßm alias scias vel do
ctrinas aut pbabiles ppōnes: sed ßm scripturas inquit
supple dinas. Huc accedit illud dictuꝫ magistri qđ ēt iste
doctor pro se allegat. Ait eni magr in plogo. se itēdere fi
dē nrām dauidice turris clipeis cōmunire. Sed nūqd p
clipeos turris dauidice intelligit ppōnes pbabiles: aut
etiā in doctrinis alijs pbatas: ꝛ non potius auctoritates
sacre scripture? Ex hoc vlteriꝰ pꝫ q̄ pncipia theologie sic
sumpte q. s. p theologicos discursus acq̄rit̃ sunt ipe sacri
canonis v̄itates: qm̄ ad ipsas stat vltimata resolutio toti
us discursus theologici ꝛ ex eis p̄ cūcte ꝯnes theologice
deducunt̃. Cōclōnes āt theologicas distiguēdo ꝯ pn' di
co oēs v̄itates nō ßm se formalr i sacra scriptura ꝯtētas:
sꝫ ex ꝯtētis in ipsa de necessitate sequētes: ꝛ h̄ siue sint ar
ticuli fidei siue nō: siue etiā sint scibiles vl' scite per sciam
aliā vel nō: siue etiā sint determinate per ecclesiā siue nō.
Ceteraꝝ aūt v̄itatum: scilꝫ nō sequētiū ex dictis sacre scri
D pture: nullā dico eē ꝯnē theologicā. Hoc āt pbat̃ ex dicti
cap.p̃. Augustini 14° de tri. vbi dicit. se huic scie tribuē nō q̄cq̄d
ab hoie sciri pōt in rebus humanis: sed illud tm̄mō quo
fides saluberrima: q̄ ad verā btitudinē ducit / gignit̃ / nu
trit̃ / defēdit̃: roborat̃. sꝫ ꝯstat q̄ qđlibet tale vl' exp̄sse ßꝫ
se ꝯtinet̃ in sacra scriptura: vel ex ꝯtētis in ea deducitur:
alioq̄n nō ipsa sufficeret ad nrām salutē ꝛ nre defensionē
ca° vlti° fidei ꝛc̃. qđ est ꝯ Augm 2° de doc. chri. dicēteꝫ q̄ q̄cq̄d hō
extra didicerit si noxiuꝫ est ibi dānat̃: si vtile ibi inuenit̃.
Obōn̄es ¶ Sed ꝯtra hoc qđ dictū est de pncipijs theologie pōt ar
gui pmo: q̄a vt dr pmo topicoꝝ. pn' sūt q̄ nō p alia: sed p
seipsa hñt fidem. Sed auctes ꝯtēte in sacro canone non
p seipsas: sed p aliud hñt fidem. puta per auctem ecclesie.
cap.2. iuxta illud Augustini ꝯ ep'laꝫ fundamēti. Ego euāgelio
nō crederē nisi me ecclesie catholice cōmouerēt auctori

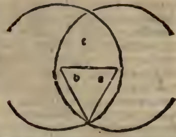
tates: ꝛ itra catholicis pcipiētibꝰ euangelio credidi: ꝛ idē E
pluries seu sil'e dicit. ¶ 2° ꝯ ideꝫ pōt argui ßm rōnes qbꝰ 2m
doctor: cuiꝰ opio recitata est: pbat. q̄ articuli fidei nō sint
pn' theologie. ꝯstat eni q̄ multi articuli exp̄sse ßm se con
tinent̃ in sacra scriptura: ēt q̄a ad quelibꝫ in scriptura cō
tenta pñt rōnes eiꝰ applicari. Arguit aūt sic. nulla scia p
cedit ad sua pn' pma ꝯcludēda: sed potius ex eis ad alia:
sꝫ theologia pcedit ad ꝯcludēdos articulos: ꝛ silr alia q̄
expresse in sacra scriptura ꝯtinent̃. vñ oēs doctores theo
logici formant q̄ōnes de articulis fidei: vt. vtrū deꝰ sit trin
vnꝰ. vtrū oipotēs. imēsus: ꝛ sic de alijs articulis ꝛ ꝯtētis
in sacro canone: ꝛ ad eas declarādū ꝛ ꝯcludēdū pcedūt.
g̃ ꝛc̃. ¶ 3° q̄r vt pꝫ ex intētione Aug. 14° de tri. supiꝰ alle 3m
gata. Intētio habituꝰ theologici est fidē gignere: defende cap.p̃.
re: ꝛ roborare: sꝫ h̄ nō faceret nisi pcederet ad articulos
tāq̄ ad ꝯnes. g̃ ꝛc̃. ¶ 4°. q̄a sic̄ sup̄ tactū ē i recitādo opio 4m
nē seq̄ret̃ q̄ theo' esset fides vel opio: ꝛ vtrūq est falsuꝫ.
¶ Ad pmū dico: ad maiorē: q̄ nō est intelligenduꝫ q̄ pma Ad pm
nō hñt fidē per alia: sic q̄ nihil aliud ab ipsis pncipijs sit F
cā assentiendi eis. Nā hoc est falsuꝫ: sicut pꝫ in pncipijs q̄
sumunt̃ ex experiētijs singulariū: quoꝝ assensus cā est ex
perimētū: cuius cāe ēt fuerūt expientie multe singulariū.
vt dr 2° poste' i fine: ꝛ i phe° meta. Sꝫ itelligēdū est q̄ nō
hñt fidē p alia sup' pn': ex qbꝰ ipsa demonstrent̃: ita q̄ as
sensus illoꝝ alioꝝ sit per se cā assēsus circa ipsa ꝛ ad hūc
sensū nego minorē: nec auctas Aug. est ꝯ. Qm̄ nō dixit se
credē euāgelio p assēsuꝫ quē hēat ad aliqđ aliđ pnm ex q̄
euāgeliū demōstret̃ vel syllogistice probet̃ esse veꝝ: sꝫ so
lū ex aucte ecclie tāq̄ ex cā mouēte ipm ad fideꝫ euāgel.
Et est q̄si sil'e huic dicto: qđ iste vl' aliꝰ dicere potuisset: nō
crederē euāgelio nisi me ecclie scitas cōmoueret. vl' si tē
pore chri dixisset aliqs credētiū: nō crederē euāg̃ nisi chri
miracula me mouerēt. Ex qbus dictis etsi fidei euāg. cā
aliq̄ assignaret̃ in talibꝰ: nō tm̄ aliqđ pnm pm. cuiꝰ fides cā G
eēt vt euāg° crederet̃. ¶ Dices imo. s. istđ. oē qđ ecclia iu Cōtra
bet eē credēdū: ē credēdū ꝛ veꝝ ꝛ ex isto pn° cū miore illa
bita p expiētiā: euām iubet ecclia eē credēdū: ꝯcludit̃ euā
geliū eē veꝝ atq credēdū: ꝛ ita eē sicut ipm enūtiat: ꝛ sili
mō probat̃ de q̄libet pte scripture. ¶ Rñō q̄ q̄uis pol'e Rñō.
fuerit Aug. ex tali pn° credē euāgelio: nō h̄ tm̄ nectio ꝯclu
dit̃ ex eiꝰ aucte: posito tm̄ q̄ ita fuerit: adhuc nō sequit̃ q̄
illud fuerit in eo pnm per se theologicū: ita q̄ assēsus theo
logicus acq̄situs in eo p aliquē theologicū discursū redu
ceret̃ vltiate in ipꝫ p se: qđ pꝫ ex duobꝰ. ¶ Prio q̄dē: qm̄
respcū ꝯnis theologice seu sig̃nati ꝯnis eiusdeꝫ rōnis dis
cursum ipse habuit quē hūerūt vel habuissent si eā theo
logice ꝯclusissent pmi theologi q cū chro fuerūt. Constat
aūt q̄ illi: vtpote apli: nō hēbāt p pn° sui discursus theo
logici. Oē qđ ecclia iubꝫ eē credēdū ꝛc̃. q̄n potiꝰ hūissent
illud vl' h̄ ꝯ futuro. Oē qđ ecclia iubserit ꝛc̃. p ꝯne theolo
gica deducibili nectio ex doctria chri. g̃ nec Aug. nec aliꝰ H
theologꝰ hñt illā ppōnem p p se pn° sue theologie. ßm q̄
de theo' est nūc ßmo. ¶ 2° q̄a si illud eēt per se pnm discur
sus theologici seq̄ret̃ q̄ q̄libet articulus fidei theologice
ꝯcluderet̃: sic arguēdo. Oē qđ ecclia iubet ꝛc̃. sed hūc ar
ticulū. v̄.g. s. s. pcedit a pre ꝛ filio. ecclia iubet eē credēdū
g̃ ꝛc̃. Et sic de q̄lꝫ. Sꝫ ꝯstat q̄ q̄uis vere ꝛ bñ cōcludat̃:
nō tm̄ theologice: nisi illa maior sumat̃ tāq̄ ꝯcl'o alterius
theologici discursus: quo. s. ipsa ex sacra scriptura sit de
ducta: alioq̄n q̄lꝫ fidelis ꝛ nouit baptiçatꝰ adultꝰ: q nūq̄
legit vl' audiuit sacrā scripturā: recipiēs symbolū creden
dū ab ecclia: ꝛ hñs illđ pnm: theologice posset ꝯcludē quē
libet articuluꝫ fidei: ꝛ sic absq studio ꝛ notitia sacre scri
pture foret theologus: qđ nullus sapiēs dicēt: sicut puto.
¶ Ad 2m ꝯcedo maioreꝫ de pbatione simpl'r: q̄uis elen Ad 2m
chice posseꝫ illā probare: minorē nego: si itelligat̃ de arti
culis exp̄sse ꝛ formal'r i sacra scriptura ꝯtētis. vñ si theo

J logo neget deũ eẽ tm̃ vnũ: vl' oĩpotẽtẽ: nulla ꝓbatio ei re
stat alia: nisi ondere hoc eẽ scriptũ in canon̄. Ad ꝓbãduz
aũt alios articl'os nõ ħz se ɔtẽtos ĩ sacra scriptura: vtiq̧
theologice ꝓcedit ex dictis sacre scripture. Qꝺ adducit'
de doctorib⁹ ⁊ disputantib⁹ qõnes formatas de articulis
nõ valet ɔtra pp̃ᵐ: qm̃ cũ ipsi tales ꝓpõnes inducũt non
ex scriptura: nõ faciũt h̃ imediate ꝑ hitũz theologicũ: s̃z ꝑ
aliũ vt physicũ vel metaphysicum. aut aliũ aliquẽ. vñ pu
rus phs qui nũq̃ȝ vidisset canonẽ biblie. sil'es rõnes face
ret: ⁊ forte aliq̃n fortiores: ⁊ tm̃ talẽ nullus diceret habere
theologiã. ¶ Cõfirmat' ẽt illud per ipsummet arguẽtez:
vult eni ipse q̧ nullus discursus ex notis ⁊ nec̃ijs ẽ theo/
logic⁹: ⁊ tñ ɔstat q̧ doctores disputãtes vtrũ de⁹ sit infini
tus ⁊ etern⁹: si pñt ꝓbãt ista ex nec̃ijs ⁊ euidẽtib⁹. ⁊ mlto
Ad 3ᵐ libenti⁹ q̃ȝ ex ꝓbabilib⁹ tm̃. ¶ Ad 3ᵐ dõm q̧ fidẽ gignit
K theolog⁹ iquãtũ theolog⁹: vl' ꝓbãdo ex sacra scriptura: si
illõ nõ ɔtineat' ħz se ĩ ipsa: vl' si ɔtinet: ostẽdẽdo vbi: ⁊ ex/
ponẽdo scripturã ⁊ remouẽdo dubia. nõ ãt ꝓbãdo ꝑ dcã
ꝓbabilia vl' hꝰ. iquãtũ theolog⁹ ẽ. Nisi forte ꝑ tãto dicẽt'
h̃ facẽ: qa alie scie ãcillant' ⁊ subſuiũt sacre scripture: iux̃
cap. 9. illõ ꝓuerbiop. Misit ãcillas suas vt vacarẽt ad artẽ. Et
iõ ipsa q̃si architectonica eis vtit'. in obsequiũ suũ. ¶ Ad
Ad 4ᵐ 4ᵐ ɔcedo q̧ theologia ẽ fides in sensu q dabit' arti° 4° h⁹
qõnis. vbi ẽt rñdebit' ad auc̃tẽ Aug. q̃ adducta ẽ in ɔ̃riũ.

3⁹ artic. **Nunc tertio** vidẽdũ est qs ex actib⁹ intell's ꝓꝓe
dĩ scia: accipiẽdo sciaz ꝑ actu scdo
q dĩ scire. ¶ Silr qs hit⁹ dĩ ꝓꝓe scia: ⁊ est opportuna inq
sitio hui⁹: qa est circa obm scie: qꝺ ꝓꝓe est illud qꝺ signat'
per ɔ̃nez demr̃ationis: vt pz ex pmo articulo. intell's hẽt
actũ enũtiãdi / ⁊ actũ cognoscẽdi / ⁊ actũ credẽdi / seu asse/
tiendi. nã ꝑ ipsam ɔ̃nẽ enũtiat sic eẽ: si est affirmatiua: vel
L nõ sic eẽ: si ẽ negatiua. Cognoscit ẽt sic esse sic enũtiat. vñ
p̃ posteriop dĩ. q̧ scire est per demr̃ationẽ itelligere. ⁊ q̧
demr̃atio est syll's faciẽs scire: nõ solũ ãt enũtiat ⁊ cogno
scit sic eẽ: s̃z etiã credit seu assentit q̧ ita est: vñ paulopost
dicit Phs: q̧ opz credere ⁊ scire rẽ in hꝰ hñdo syll'm quẽ
vocam⁹ demr̃ationẽ: ⁊ idẽ ɔ̃ñr repetit de ɔ̃nib⁹ ⁊ de pnci
pijs. ⁊ Aug. in soliloquijs li° p̃. Oẽ inqt q̧ scim⁹ forsasse
cap. 5° ẽt credere dicimur: at nõ oẽ qꝺ credim⁹ ẽt scire. ¶ Potest
aũt eẽ duᵐ: vtrũ alio actu enũtiet: ⁊ alio cognoscat: ⁊ alio
assentiat: ⁊ si sic: qs hop triuz actuũ ꝓꝓie scia appellat'.
6ᵐ ¶ Põt siqdez p̃ videri alicui: q̧ ipsa ɔ̃ demr̃ationis exñs
in itell'u: est act⁹ distict⁹ ab actu assẽtiẽdi ⁊ ab actu cogno
scẽdi. p̃ qdẽ qa ɔtigit itell'z formare huiꝰ ɔ̃nẽ: ⁊ ignorare
vtrũ sic sit sic enũtiat. Et silr nõ assentire: s̃z dubitare: qn/
imo ⁊ dissentire. v̇. g. mlti formãt in mẽte istã ꝓpõnẽ. dia
meter est icõmẽsurabilis coste: q tm̃ nõ cognoscũt sic esse:
nec assentiũt: imo sic Phs in ꝓhemio meta. dicit. mirum
vi eẽ oib⁹ si qd/mimop nõ mensurat': ⁊ iõ multi dubitant
M ⁊ forte credũt oppoᵐ. ¶ Cõfirmat': qa ois ɔ̃ demr̃ationis
est qꝺ 2° posteriorũz. ⁊ ꝑ ɔ̃ñs dubitabilis ꝓpõ. g̃ nulla est
formal'r cognitio vel assensus: saltẽ talis q̃lẽ hẽt ꝑ demr̃a
tionẽ qs de significato sue ɔ̃nis. nã tali cognitiõe ⁊ assen/
su scit ⁊ estimat: q' impol'e est aliter se hre: vt pz p̃ posteᵒ.
2ᵐ ¶ Scdo si ɔ̃ eẽt talis cognitio: ipsa eẽt ꝓpõ per se nota: ⁊
ꝑ ɔ̃ñs indemr̃abilis: pz ɔ̃ña: qa statim ipsa posita in intel
lectu: itell's assentiret: qm̃ qñcũq̧ intell's euidẽter cogno
scit sic eẽ: vl' nõ sic eẽ: mox assentit. ois aũt talis est ꝓpõ ꝑ
3ᵐ se nota. ¶ 3° sic qdã doctor arguit seq̃ret' q̧ piret scire: nisi
Adã in tota demr̃atio sit scire: qa si obliuio deleat pmissas quã/
2. le. q. 6 tũcũq̧ remaneat ɔ̃ nõ est euidẽs sic eẽ: sic signat' per ɔ̃nez
ꝓlo. i fi. euidẽtia q̃ ꝑus: s̃z ꝑ memoriã aliq̃ mõ cognoscat' euiden/
ter. Sequit' eni. sciui hoc. g̃ hoc est vep. g̃ ɔ̃ ipsa nõ est illa
euidẽtia. recolo eni me euidẽter sciuisse aliqꝺ qꝺ mõ non
scio. g̃ vl' nullus act⁹ est scire: vel tota demr̃atio tm̃ est sci
re. vel scire est effect⁹ demr̃ationis ab ea distict⁹: qꝺ est ꝑ
4ᵐ positũ. ¶ 4° seq̃ret' q̧ eadez ꝓpõ in mẽte esset successiue:
imo ẽt sil' credere / ⁊ opinari / ⁊ sciret qa sil' habet' auctori/ N
tas cui adhereat' ⁊ mediũ ꝓbabile ⁊ mediũ demr̃atiuũz:
⁊ tũc habet' itrinsece ⁊ extrinsece q̃cq̃d req̃rit' ad quemli
bet istop actuũ. ¶ 5° sequeret' q̧ simul possez assentire ⁊ 5ᵐ.
dissentire sic eẽ: qa sil' cũ ꝓpõne eadẽ quã ponis assensuz:
posset stare ꝓpõ quã ponis dissensuz: ⁊ ẽt ꝓpõ alia q̃ po/
neret' media assentiẽdi ⁊ dissẽtiẽdi: qꝺ ꝓbat': qa nulle ꝓpõ
nes plus repugnãt q̃ȝ ɔ̃dictorie: s̃z ille sil' in mẽte se cõpa/
tiunt'. ƀm Cõmẽ. 6° meta. ¶ 6° nõ minus sufficit ꝓpõ eui/ Com̃. 8.
dẽtior ad causandũ assensuz a se distinctũ q̃ȝ alia min⁹ eui 6ᵐ.
dẽs: vel alie min⁹ euidẽtes: s̃z ille sufficiũt vt pz in topico.
nã ille cãnt assensũ ab eis distictũ. ꝓbo: qa demr̃atiua ꝓ/
batio oppositi cãt vel cãre põt dissensuz sic esse illis stan/
tibus in mente. g̃ ille manẽt ⁊ nõ manet assensus per eas
cãtus: qa tunc hõ assentiret simul ⁊ dissentiret sic esse: qꝺ
est ipol'e. ¶ 7° qa nõ minus vna ꝓpõ esset suus assensus 7ᵐ.
q̃ȝ alia: sed aliq̃ cui assentit' nõ est suus assensus: sic pz de O
illo q vidẽs baculũ cui⁹ ps est in aq̃: format hanc ꝓpõnẽ.
iste baculus est fract⁹: ⁊ iudicat sic eẽ. Qꝺ eniz ipsa nõ sit
talis assensus ꝓbat': qa postq̃ȝ est certificat⁹ ꝑ tactũ vel ꝑ
demr̃ationẽ: aut alio mõ: q̧ ille nõ est fract⁹: adhuc hz eã
dẽ ꝓpõnẽ in mẽte: nec tm̃ assentit: alias siml' assẽtiret ⁊ dis
sentiret. ¶ 8° fidelis ⁊ ifidelis in oĩ actu simplici cog̃scen 8ᵐ
di ɔuenire pñt. ⁊ ꝑ ɔ̃ñs formare pñt ꝓpõnes ex illis eius/
dẽ rõnis: ⁊ tm̃ vn⁹ assentit ei quã format: ⁊ ali⁹ nõ assentit
alij quã format eiusdẽ rõnis. g̃ neutra est assensus fidei: ⁊
eadẽ rõne nulla ɔ̃ est assensus scie. ¶ 9° quãcũq̧ ꝓpõnez 9ᵐ
formaret fidelis: nisi velit: non assentiret. Si aũt assensus
eẽt aliq̃ illap ꝓpõnũ: vl' mlte ꝓpõnes: vellet / nollet / assen
tire g̃ assensus fidei nõ ẽ ꝓpõ cui assentit: ⁊ eadẽ rõne nec
assẽsus scie. ¶ 2° pt argui q̧ actus q̃ cognoscit' sic eẽ sicut 2
enũtiat ɔcl'o: sit alius ab actu q̃ credit' seu assentit' sic esse.
¶ Prio qdẽ: qa aliq̃n videmus actũ cog̃scendi separi ab p̃ᵐ
actu assẽtiẽdi. sic pz in eo q hz rõnes ꝓbabiles ad vtrãq̧ P
ptẽ ɔ̃dictiõis: dubitat de vtraq̧ ⁊ neutri assentit: ⁊ tñ ꝑ il/
las rõnes ꝓbabiles hẽt aliquã notitiã: s̃z debilẽ ⁊ iperfe/
ctã. ¶ 2° qa alius est hitus q̃ cognoscit' sic eẽ ⁊ alius quo 2ᵐ.
assentit'. g̃ ⁊ alius est actus cognoscẽdi aliusq̧ act⁹ assen/
tiẽdi. pz ɔ̃ña: qa diuersi hitus ex diuersis actib⁹ g̃nant' ⁊
ad diuersos inclinãt. añs ꝓbat'. nã si aliqs sciens demon
strare aliquã ɔ̃nem. v̇. g. q̧ diameter est symeter: frequen
tet huiꝰ demr̃ationẽ: g̃nabit' in eo hitus cog̃scẽdi ⁊ hitus
assẽtiẽdi ɔformit': ita q̧ qñcũq̧ audiet ꝓferri hꝰ ꝓpõnez
ẽt sine nouo discursu ꝓmpte assẽtiet sic eẽ. ponat' g̃ q̧ fre/
quẽter eã audiat ⁊ qñcũq̧ audit assentiat. nõ demr̃et aũt
ipaz: tãdẽ ɔueniet ad h̃ q̧ obliuiscet' demr̃are eã: ⁊ tm̃ ꝓꝓ
pte illi assentiet cũ audiet illã vel ɔcipiet. g̃ delet⁹ erit ha
bit⁹ demr̃andi ⁊ cog̃scẽdi sic eẽ: nõ aũt hitus assentiẽdi. g̃
dum ex habitu poterat in vtrũq̧ actuz: alio habitu pote
rit in actũ cognoscẽdi: ⁊ alio in actũ assentiendi. ¶ Rño Rñ° ad
ad articulũ istum ponẽdo ɔ̃nes tres. p̃' est. q̧ ɔ̃ demr̃atio articulũ
nis mẽtalis ꝓꝓe accepte est assensus de sic esse sicut ipsa Q
signat. 2°. q̧ hꝰ ɔ̃ est cognitio q̃ cog̃scit' sic esse. 3° ɔcl'o est.
q̧ circa tal'r demr̃atũ vel scitũ nõ sũt ponẽdi tres actus di
stincti in aĩa ad enũtiãdũ ɔ̃nẽ ⁊ cog̃scendũ ⁊ credẽdũ seu
assentiẽdũ sic eẽ vel nõ sic eẽ: sed q̧ idẽ act⁹ sufficit ad hoc
⁊ idẽ actus est ɔ̃: notitia: ⁊ assensus. ¶ Primã ɔ̃nez ꝓbo p̃' ɔ̃
sic. ois act⁹ assentiendi seu assensus est enũtiatio. g̃ ɔ̃ est as
sensus: añs probat': qm̃ nihil aliud est assentire q̃ȝ iudica
re sic esse: iudicare aũt sic eẽ: est enuntiare mẽtaliter q̧ sic
est: vñ iudicare q̧ hõ est aĩal: est enuntiare ⁊ affirmare q̧
hõ est aĩal. ¶ D. Ois act⁹ itell's verus vel falsus est enun 2
tiatio: oẽ iudicium seu assensus est verus vel falsus. g̃ ⁊c̃.
maior pz per phm 3° de aĩa: vbi distinguẽs opões itelle
ctus dicit. q̧ in qb⁹ est verũ vel falsum: e cõpõ quedaz in T. c. 21
tellectu ũ: minor nõ est: sic. n. d cim⁹ aliqꝺ iudiciũ eẽ vep:
⁊ aliqꝺ falsum: imo ⁊ qꝺl'z esse verũ vel falsum: sicut q̃l'z

A enũciationẽ dicimus verã vel falsam eẽ: ꝛ sic pꝫ añs: ꝯña
ꝓbaꝛ:qꝛ si ꝯ̃ nõ eẽt ipse assensus: inutilr ꝛ supflue ipsa po
neret in intellectu demrãte: cũ in quolꝫ tali intellectu sit
assensus q est enũciatio idipsuꝫ signãs qd̃ signat ꝯ̃: ꝛ ipa
2ᵃ ꝯ̃ ꝯ̃ ad nihil valeat ad qd̃ nõ sufficiat assensus. ¶ Scdãꝫ ꝯ̃/
neꝫ ꝓbo sic. ꝯ̃ mentalis demrãtionis elicita ex habituali
scia est actualis notitia eius qd̃ habitualr scimus p sciam
ex q̃ ꝓcedit. g̃ ꝯ̃ hꝫ ẽ actus cognoscẽdi sic eẽ: sicut signaꝛ
per ipsam: ꝛ vlterius. g̃ qlꝫ demrãtiõis ꝯ̃ est actus cogno
scẽdi sic eẽ: sicut ipsa signat. Prima ꝯña pꝫ: qm̃ per habi/
tualẽ sciam scimus sic eẽ. v.g. per geometricuꝫ habitũ: ꝙ
anguli trianguli valẽt duos rectos. Scdã ꝯña clara est:
añs ꝓbo: qꝛ ꝯ̃ hꝫ nõ ẽ aliud q̃ꝫ qd̃dã vbũ: seu locutio q̃dã
mẽtalis q̃ dicim⁹ sic eẽ: sicut per habitualẽ sciam nouim⁹:
sꝫ talis locutio est notitia ei⁹: qd̃ scimus: sicut pꝫ p Aug.
cap. 10. 15. de tri. vbi postq̃ꝫ ꝓbauit q̃sdã cogitatiões eẽ cordis lo/
B cutiões: subiũgit ꝙ tales locutiões si ex scia oriantur sunt
quedã visiones seu notitie: vñ ait. Nec tñ qꝛ dicimus locu
tiones cordis eẽ cogitationes: iõ nõ sunt ẽt visiões exorte
de notitie de visionib⁹ qñ ve sunt: foris. n. cũ p corp⁹ hec
fiũt: aliud ẽ locutio aliud visio: intus aũt cum cogitamus
vtrũqꝫ vnũ est: si auditio ꝛ visio. i. actualis notitia: ꝛ infra.
Necesse ẽ inqt: cũ verũ loqmur. i. qd̃ scim⁹ loqmur: ex ipa
sapia quã memoria tenemus: nascaꝛ vbũ: qd̃ eiusmodi sit
cap. 12. oĩno: cuiusmodi est illa scia de q̃ nascitur. ꝛ in fine. 12. cap.
tũc inqt est vbũ simillimũ rei note de q̃ gignitur ꝛ imago
eius: qñ de visione scie visio cogitatiõis exoriꝛ qd̃ est vbũ
lingue nullius. Ex qbus habeꝛ clare ꝙ vbũ ꝛ locutio in/
terior: ex scia hituali ꝓcedens: ẽ visio seu notitia actualis
15. d̃ tri. eius rei de q̃ habem⁹ sciam: eiqꝫ scie a q̃ ꝓcedit simillima.
cap. 9. ꝛ Nec põt dici ꝙ Aug. sumat vbũ vel locutioneꝫ p notitia
12. que ẽ simplex intelligẽtia tñ: qnimo: sic appꝫ ibi. manife
2ᵐ ste loquiꝛ de cogitatiõib⁹ ꝛ locutiõibus enũciatiuis. ¶ 2°
cõtigit hr̃e demrãtionẽ mẽtalẽ absqꝫ vlla alia ꝓpõne que
C sit notitia. g̃ ꝯ̃ mẽtalis dmrãtiõis ẽ notitia pꝫ ꝯña: qm̃ nõ
cõtingit demrãtionẽ hr̃i sine ꝯ̃ne: añs ꝓbaꝛ: qm̃ si qs vbi
grã. cognoscat ꝙ si aliq̃ sunt eidẽ eq̃lia iter se sunt eq̃lia: ꝛ
c cogĩcat simul cũ h̃ ꝙ a. ꝛ. b. sunt eidem
v. g. c. eq̃lia ipse vtiqꝫ cogn̄scit ꝙ a. ꝛ. b.
sunt inter se eq̃lia: ꝛ hꝫ demrãtionẽ pfe
b ctã: nec alia pp illud sciẽdũ ẽ necẽia sibi:
sed totũ hoc ẽ ipoĩe absqꝫ vlla ꝓpositio
a ne alia ab istis notitijs: ꝛ q̃lꝫ eaꝝ: sicut
experiẽtia docet in eo maxie q ex ꝓpria
inuẽtiõe ꝛ non aliena doctrina ad hãc
3ᵐ notitiã deuenerit. ¶ 3° ꝓmisse mẽtalis
demrãtiõis sunt notitie qb⁹ cognosciꝛ sic eẽ: sicut p ipsas
signaꝛ. g̃ ꝛ ꝯ̃ demõstratiõis eiusdẽ est notitia qua cogno/
sciꝛ sic eẽ: sicut ipsa signat. ꝯña pꝫ: qm̃ nõ ẽ maior necẽitas
ponẽdi ꝯ̃nẽ ꝛ notitiã sibi cõformẽ obiectiue a se distinctã: q̃ꝫ
ponẽdi ꝓmissas ꝛ notitias sibi cõformes ab eis distictas:
nec vtilitas aliq̃ ẽt appꝫ: cũ ad habẽdũ talẽ notitiã suffi/
ciant notitie ꝓmissarũ. i. que sunt ꝓmisse: añs ꝓbaꝛ. ꝛ grã
D exẽpli sumo istã minorẽ demrãtionis assumpte in ꝓcedẽti
rõne. vꝫ. a. ꝛ. b. sunt equalia. c. sint a. ꝛ b. due linee ducte a
cẽtris duorũ circulorũ se secãtiũ ad pũctũ sectiõis. que cẽ
tra sint extremitates linee. c. iuxta doctrinaꝫ ꝓme Eucli/
dis. ꝯstat aũt ꝙ ad cognoscẽdũ ꝙ. a. ꝛ. b. sunt equalia ipsi
c. sufficit cognoscere ꝙ si linee alique trahunꝛ a cẽtro cir/
culi ad ei⁹ circũferẽtiã, sunt equales: ꝛ ꝙ linea a. ꝛ. c. tra/
hunꝛ a cẽtro vnius circuli ad eius circũferentiã. ꝛ silr li/
nea b. ꝛ linea. c. ꝛ totũ h̃ põt intuitiue cognosci absqꝫ for/
matione alterius ꝓpõnis vocalis vel mẽtalis distincte ab
istis notitijs ꝛ qualꝫ earũ: immo certe si aliq̃ alia forma/
reꝛ inutilr ꝛ superuacue fieret: ꝛ h̃ dico in eo q mẽtalr in
seipso demrãt. ꝛ idẽ est de maiore: ꝛ qbuslibet primis no
titijs cõplexis: qm̃ ꝓter ipsas nulle alie propositiones vel

notitie sũt necessarie. E
¶ 4° h̃ ꝓbaꝛ ex itẽ/ 4ᵐ
tiõe phi p° posterio/
rũ dicẽtis. ꝙ demrã/
tio ẽ syllus apodecti
cõ. i. vt ipsemet expo
nit: sꝫ quẽ i hñdo ip
sum scim⁹: h̃ aũt nõ
eẽt verũ: nisi vel ipsa
demõstratio vel aliq̃

pars eius eẽt scia formalr: sicut nec in habẽdo aliquẽ co/
lorẽ essemus albi: nisi ille color eẽt albedo formalr. g̃ ꝛc̃.
¶ 3° ꝯ̃ pꝫ ex ꝓcedẽtib⁹: qm̃ si eadẽ ꝯ̃ est assensus. ꝛ cogni 3ᵃ ꝯ̃
tio de sic eẽ: sic ipsa signat: nõ trib⁹ actib⁹ distictis: sꝫ vno
eodẽqꝫ qs enũciat: cognscit: ꝛ credit: seu assentit ꝙ sic ẽ: sic
signat ipa ꝯ̃. Et ꝯfirmaꝛ: qm̃ nulla expiẽtia vel rõ: quãtũ
appꝫ: cogit ad ponẽdũ illã actuũ multitudinẽ: nec ẽt aliq̃ F
auctitas sacra: quapp rõnabili⁹ illa mltitudo negaꝛ q̃ꝫ po
niꝛ. ¶ Pro solõne rõnũ ꝓmitto ꝙ sic pꝫ p Aug. 15. de tri. p solõ/
ꝛ p Ansel. in moñ. ac ẽt p expiẽtiã volẽti diligẽter aduer/ ne nota
tẽ: duplex est gen⁹ enũciationũ mẽtaliũ. Qd̃dã. n. est earũ cap. 9. ꝛ
que sunt vocaliũ enũciationũ imagines ꝛ vel silitudines xj. c. 10.
ab exteriorib⁹ vocib⁹ in aiaꝫ deriuate: vel p ipsaꝫ ficte: iuxẽ
modũ q ifra dis. 3. declabiꝛ de abstractiõe ꝛ fictiõe in aia
spẽrũ vel cõceptuũ. ꝛ iste nõ sũt eiusdẽ rõnis in oĩb⁹ hoi/
b⁹. Sꝫ alie sunt in greco: alie in latino: ẽt ideꝫ signãtes:
sicut alie sunt enũciatiões vocales q̃s pfert exteri⁹ grecus
ab his q̃s idẽ signãtes pfert latin⁹. has in se põt aduer/
tere: qlꝫ: cũ tacẽs ore: loquiꝛ corde: formãdo vba silia hiꝫ
que si ore loquereꝛ pferret exterius. Qd̃dã vo genus est
enũciationũ mentaliũ q̃ nullaꝝ sunt silitudines vocũ: nec
ꝯm illaꝝ diuersitatẽ in hoĩb⁹ hñtib⁹ diuersificãꝛ: sed eadẽ
sunt ꝯm spẽm apud oẽs idipm nãlr signãtes: qd̃ voca/
les eis subordinate ad signãdũ ad placituꝫ: ꝛ per institu
tionẽ signãt: ꝛ ille sũt illa vba que nullius lingue sunt: ꝛ G
vacalia verba exterius sonãtia: ꝛ mẽtalia primo mõ dicta
ꝓcedunt ꝯm sniam Aug. Hoc aũt genus 2ᵐ enũciationuꝫ
mẽtaliũ subdiuidiꝛ: qm̃ quedã imediate ex reꝝ intuitiuis
notitijs incõplexis: tanq̃ꝫ ex partialib⁹ causis: vel ex alijs
complexis vel incomplexis: ex illis mediate vel imediate
causatis: seu ex habitibus ex talibus notitijs cõplexis de
relictis cãnꝛ: vel forsitan etiã quedã nõ ex aliqbus icõple
xis notitijs cãnꝛ: sed sunt simpliciter prime venientes in
mentẽ nãliter: de quibus nescimus quando in nobis exi/
stunt: aut vnde vel quomodo ꝯm Comen. 3° de aia. hmõi Cõ. 36
sunt enũciationes ille: quas qs absqꝫ ꝓlatione exteriori
enũciationũ vocaliũ: ꝛ interiori ẽt formatiõe illis similiũ
format. dũ aliquã veritatẽ mẽte demrãt: hꝫ ẽt essent q̃scũ
qꝫ formaret q nãlr surdus eẽt: aut nullã oĩno loquelã lin
gue didicisset: dũ aliq̃ꝫ veritatẽ mẽte demrãret. Quedam
vo sunt que nõ ex talib⁹ ꝓmis notitijs reꝝ aliq̃ ꝓdictoruꝫ
modoꝝ cãnꝛ: cuiusmodi sunt enũciatiões qb⁹ qs enũciat
mẽte ꝛ iudicat sic vel sic eẽ: aut nõ eẽ: nõ cognoscẽs: tñ in/
tuitiue aut alia notitia ꝓ° vel ex ituitiua deriuata que sic H
sit vel nõ sit: sicut enũciat in mẽte qs dum credit vel opi/
naꝛ. Iste maneries ꝓpõnũ mẽtaliũ sic se habent ꝙ ꝓpõ/
nes ꝓmi generis sic sunt enũciatiões ꝙ nõ sũt notitie for/
malr: neqꝫ assensus: nõ plus q̃ꝫ enũciatiões vocales qb⁹
sunt siles. Secũdi aũt generis ꝓpõnes ꝛ enũciatiões sũt
ꝛ notitie ꝛ assensus. Tertij aũt generis ꝓpõnes ꝛ enũcia
tiões qdem sunt ꝛ assensus: sꝫ nõ notitie. Ex his aũt seq/
tur ꝙ dissensus nõ est aliqs act⁹ itellect⁹ a q̃libet assensu
distinct⁹: qnimo qlibet est assensus qdã: qd̃ ꝓbaꝛ. qm̃ cuꝫ
assensus mẽtalis sit enũciatio: dissensus erit enũciatio si/
bi opposita: que erit ẽt assensus sui significati: qd̃ est op/
positũ signãto relique opposite. vñ sicut assensus quo qs
assentit seu credit diametrũ esse symetrum: nõ est aliud q̃ꝫ

J iudiciū quo affirmat diametrū esse symetrum: ꝛ dissensus oppositus nō ē aliud ꝙ̄ iudiciū quo negat diametrum eē symetrū: ꝛ ipse est: sicut pꝫ assensus sui signati. s. ꝙ diameter nō est symeter: vñ assensus ꝛ dissensus nō sunt nisi assensus oppositi: ꝛ qlibet assensus pōt dici dissensus eius: cui⁹ opposita enūtiatio ē assensus. Ulterius seqꝛ ex istis: ꝙ nō ois mētalis enuntiatio ē assensus: lꝫ ois assensus sit mentalis enūtiatio. Et ꝙ quāuis ois notitia cōplexa. i. de cōplexo enūtiabili sit mētalis enūtiatio: nō tñ eꝯ. ois mētalis enūtiatio est talis notitia. Jtē ꝙ ꝙ̄uis ois hꝰ notitia sit assensus: nō qlꝫ tñ assensus est talis notitia. Sequit̄ ēt ꝙ lꝫ aliq sylli vocales: ꝛ aliqui ēt mētales: vtpote vocalibus similes: aliqñ dicant̄ ꝛ vocent̄ demrationes: proprie tñ ꝛ stricte loquēdo de demratiōe: que. s. est syllus: in quē habēdo scimus: illi soli sylli mētales qui cōstat ex ꝓpōnibus que sunt formalr̄ notitie: dicunt̄ ꝛ sunt demōstrationes.

k Alij vō de qbꝰ dcm̄ ē: solumō dicunt̄ demōstratiōes: qꝛ sunt veris demrationibus in sigñando subordinati: vñ ad placitū ea ipsi sigñant que isti sigñant nāliter: vel etiā qꝛ eis mediātibus ad hos qui sunt vere demratiōes deueniunt: sicut per vocalē demratiōnē doctorū inducit̄ discipulus ad cōsiderationē eoꝝ: ex quoꝝ notitijs in eius aīa vā demratio gñat̄. Notanda aūt ē diligēter talis diuersitas demrationū: qm̄ plura dicta phi ꝛ alioꝝ intelligēda sunt de istis que nō de illis: ꝛ eꝯ. sicut diligēter cōsiderans pōt aduertere.

Dubium hereticus so... ℂ Sed pōt moueri dubiū. Utrū ipsa enūtiatio mētalis sit eēntialr̄ cōposita ex ptialibus notitijs qbusdā simplicibus: qrū vna sit subm ꝛ alia p̄dicatū: an vnus sit actus nō ex talibus partibus cōstans. Et pro nūc vī mihi rōnabilius dici ꝙ talis enūtiatio mētalis: cuiuscūꝗ generis mētaliū sit: nō est talr̄ ꝯposita.

pᵐ ℂ Pro q̄ pte arguo sic. si eēt sic cōposita ꝓpō mētalis: cum eadem sit rō in cūctis quātū ad h: vt vī: posle eēt eē duas ꝓpōnes mētales nālr̄ ꝛ nō ad placitū sigñantes oīno sīles: ꝛ eiusdē rōnis specifice: quarū vna eēt posis: immo ēt de facto vera ꝛ reliqua

L p̄sus impōsis: ꝯñs h ē falsum: nā quelibet tales ꝓpōnes idē adequate sigñant: ꝛ per ꝯñs si vna ē vera vel posis ꝛ reliqua ꝛ eꝯ: ꝛ ꝯña declarat̄. nā ꝓpō mētalis cui subordinat̄ hec vocalis. ois albedo est entitas. posis ē: immo de facto vera: ea vō cui subordinat̄ ista vocalis. ois entitas est albedo. est penitus ipōsis. Sꝫ si iste cōponerent̄ sic ex terminis oīno sīles ꝛ eiusdꝫ spēi eēnt termini vtriusꝗ: ꝛ cū tales sint in eodē subiecto indiuisibili pᵒ. ꝛ per ꝯñs nulla situatione aut alia habitudine inter se vel ad sua tota possint variari in vna magis ꝙ̄ in alia: vtraꝗ ipse ꝓpōnes erūt eiusdem rōnis specifice. Nō. n. est intelligibile ꝙ sint aliqua duo tota: quoꝝ quelibet ps vnius: similis sit alicui parti alterius: ꝛ eꝯ: ꝛ q̄litercūꝗ vna se hꝫ ad suū totū vel alias cōptes sui totius taliter se hēat sibi sīlis in alio toto ad suū totū ꝛ suas cōptes: qn illa tota sint sīlia: ꝛ eiusdem rōnis.

2ᵐ ℂ P. Nō appet modus posis talis cōpōnis: naꝫ si qs nihil affirmās vel negās hēat notitias aliquas simplices: ꝛ deinde formet ꝓpōnē: nō apparet que variatio fiat

M in illis: pp quā adinuicē plꝰ cōponāt ꝙ̄ pꝰus. Nec prodest ad h si de nouo cāt̄ aliqs cōceptus alius: siue cathegoreumaticus: siue syncathegoreumaticus: qꝛ nec cum illo nec pp ipm aliq̄ ipsarū plus cōponet. cū alia ꝙ̄ pꝰus adinuicē cōponerēt: cū pꝰus ita eēnt i eodē sbcto adeq̄te sic posita est ipse cōcepꝰ nouiter additꝰ.

3ᵐ ℂ P. Cur vna ps erit subꝫ vl' p̄dicatū potius ꝙ̄ alia vel eꝯ: certe nō vī posse assignari cā: cū sit in eodē subiecto pᵒ. ꝛ eq̄liter nate sint subijci ꝛ p̄dicari: supposito ꝙ sint. Ex q̄ vlteriꝰ seq vī ꝙ vel neutra erit sic subm aut p̄dicatū: ac per h nulla erit ꝓpō mētalis sic cōposita: vel vtraꝗ erit ꝛ subm ꝛ p̄dicatū: ꝛ si sic. seqꝛ ꝙ eadē ꝓpō vnō erit vā ꝛ impōsis: sicut vna subordinatarū eidē est vera: ꝛ altera ipōsis: vt pꝫ in exemplo

Rñ° 8° supra posito: sed h nullatenus vī dādū. ℂ Forte diceret aliquis ad ista: ꝙ ꝙ̄uis sint sīles taliū ꝓpōnū ptes: ac etiā in eodē subiecto pᵒ: ppter ordinē tñ diuersum ꝓductiōis earū diuerse ꝓpōnes resultāt: ꝛ nō ē eadē ps ꝯm spēm subm in vna ꝛ p̄dicatū in altera: sed eius q̄ in vna est subiectū sīlis est in altera p̄dicatū: similr̄ eiusdē ꝓpōnis pars pꝰus ꝓducta est subm: posterius vero ꝓducta est predicatum. N

ℂ Jsta respōsio nō valet. tū qꝛ talis successio ꝓductionū irrōnabiliter ponit̄: cū. n. in intellectu pñt esse ꝛ ꝓduci plures actus diuersaꝝ rōnū: vt ꝓbabit̄ in pᵃ distinctione: valde mirū erit si simul totā vnā ꝓpōnē ꝓducere nō poterit. contra.

ℂ P. Uel h idē opotebit dicere cōtingere in angelis: q̄ nimis vī absurdū. cū Augu. dicat. 4. sup gen. ꝙ mens angelica cūcta que voluerit simul notitia facillima cōprehēdit. ꝛ caᵒ. 36. ꝙ oia simul mens angelica pōt: que sigillatim per ordinē cōnexarū cārū sermo distinguit: vel eadem in illis remanebit difficultas: q̄lr̄. s. hꝰ ꝓpōnes diuersificant̄ in eis ꝛ cetera que argumētata sunt. 2 cap. 34.

ℂ P. Cōstat ꝙ deus saltē pōt cuiuslibet taliū ꝓpōnū ptes simul in intellectu ꝓducere: ꝛ tūc stabit difficultas p̄missa. Tū qꝛ data tali successione ꝓductionū nō impedit̄ argumētū: nā ex quo ptes vtriusꝗ sunt penitus similes ꝛ subm idē primo varia successio ꝓductionū nō faciet ꝙ diuersa tota resultēt: siue. n. prius fiat tectū ꝙ̄ paries vel econtra: dummō idētitas sit in partibus: nō alterius rōnis domus resultabit ex his ꝙ̄ ex illis: ita si prius manꝰ aīalis generet̄ ꝙ̄ cor: ꝛ similiter qualiscūꝗ alius esset ordo generationis membroꝝ: dūmō nō sint alia ꝛ alia mēbra: sed eadē adequate gñarent̄: nō aliud ꝛ aliud ꝯm spēm corpus resultaret: sed idem vt vt clarū ē: sic in ꝓposito. 3 O

Corᵐ Ex istis pꝫ ꝙ affirmatio ꝛ negatio in intellectu nō dicunt̄ actus cōpositi essentialiter ex talibus notitijs partialiter distinctis: quarū vna sit subm ꝛ reliqua p̄dicatū vt multi putant: sed qꝛ equiualēt in significando pluribus vocibus vel scripturis ꝓpositionem vocalē vel scriptā suo mō cōponentibus: vel qꝛ cōpositionē aut diuisionē sigñant in entibus ad modū loquendi Commen. 6ᵒ meta. d. ꝙ vera affirmatiua sigñat cōpositionē in entibus: ꝛ vera negatiua diuisionem.

P Cō. 8. ℂ Ex his rñdeo ad rōnes. Ad pmam dico. ꝙ añs est verum de ꝯne mentalis demrationis cōstantis ex ꝓpōnibus mētalibus pmo mō sumptis: nō aūt de cōclusione demonstrationis cōstātis ex ꝓpositiōibus mētalibꝰ 2ᵒ mō dictis: que. s. sunt notitie. Ad pᵐ i pᵒ arti.

ℂ Ad confirmationē cū dicit̄ ꝙ omnis cōclusio demonstratiōis est q̄: dico ꝙ h pōt hr̄e duplicē sensum. vnū accipiēdo ꝯnē ꝓ ꝓpōne ipsa que est pars tertia demratiōis ꝛ tūc dico ꝙ illud est verū de ꝯne demrationis vocalis ꝛ mētalis ēt pᵒ mō sumpte: nō aūt de ꝯne demonstrationis mētalis accepte 2ᵒ mō. Aliū sensū pōt hr̄e accipiēdo per ꝯnē significatū ꝯnis: vt sit sensus. omne ꝯcludibile demratiue seu per ꝯnem demrationis significabile ē q̄. idest q̄ribile. ꝛ hoc vnilr̄ est verū: ꝛ in h sensu magis forte locuti sunt auctores ꝛ rōnabiliter: qm̄ sic ꝓprie non ipsa conclusio dr̄ scibilis vel scita: sed q̄ significat̄ per illā: vt pꝫ ex primo articulo. Sic nec ipsa proprie dr̄ queri: seu esse queribilis seu dubitabilis: sed potius quod significat̄ ꝓ ipsam: ꝛ in hoc sensū cōcedo vlterius ꝙ cōclusio demrationis ēt mentalis 2ᵒ mō accepte est dubitabilis: qꝛ. s. eius significatū est dubitabile: lꝫ non sit dubitabile ab habēte ꝯnē ipsam significantē isto mō acceptā. Q

ℂ Ad 2ᵐ dico ꝙ talis conclusio potius dici dꝫ notitia ꝛ assensus ꝙ̄ per se nota. Tū q̄ per ipsā significat̄ nō est per se notū: sed per notitias alioꝝ ꝓpōnum enūtiabilium taliter est notum. qm̄ notitie illoꝝ sunt cause notitie qua formaliter ipsum cognoscit̄. ꝛ ad hūc intellectū sunt accipienda dicta auctoꝝ dicentium ꝯnē nō esse per se notā. vel etiam pōt intelligi de ꝯne demratiōis vocalis ꝛ ēt mētalis pmo mō accepte. Ad 2ᵐ

ℂ Ad 3ᵐ dico ꝙ verū cōcludit de ꝯne vocalis demrationis: ꝛ de ꝯne mētalis pᵒ mō dicte: non aūt de ꝯne demra- Ad 3ᵐ

A tionis mētalis accepte 2° mō:vñ si illa re maneret deleris
pmissis vtiqꝫ illud eēt scitū ⁊ euidēs sicut pus:quē admo/
dū ⁊ iste doctor hꝫ dicere:ꝙ si notitia ꝯnis maner et delerēt
notitijs pmissaꝝ:illud adhuc eēt scitū ⁊ euidēs sicut pus.
Ad 4m ¶Ad 4m nego ꝯñam.ad pbationē dico.ꝙ sicut aliud est
mediū demrātiuū:⁊ aliud pbabile:⁊ aliud creditiuū:qm
pm cōponit ex ppōnibus q sunt notitie ⁊ assensus:duo vo
sequētia ex ppōnibus q sunt assensus tm:lꝫ alterius ⁊ al/
terius rōnis:sic alia ē ꝓ mētalis q est scire:alia que est opi
nari:⁊ alia q est credere.¶P.falsuꝫ est ꝙ simul in mente
habeat mediū dmrātiuū ⁊ mediū pbabile:accipiēdo ista
media p his q cōponunt ex ppōnibus mētalib⁹ 2° mō vl
3° mō acceptis.Utrū aūt si accipiāt ista media p cōpositis
ex ppōnibus mētalib⁹ pmi modi possint simul eē in intel
lectu:nō curo:qr nihil ad ppositū:eo ꝙ nullius eoꝝ ē est
scire vel opinari.⁊ pterea esto ꝙ eadē eēt vtriusqꝫ ꝯ:nō se
Ad 5m quitur incōueniēs illatū.¶Ad 5m nego ꝯntiam:⁊ silr p/
B pōnem assumptaꝫ ad eius pbationē.Et cū dī ꝙ nulle p/
pōnes magis repugnāt ⁊c.dico p ꝙ si hoc itelligat de re
pugnātia quātū ad simul eē in eodē subo:⁊ nō ꝗtū ad sil'
eē veꝝ:sicut opꝫ intelligi:ꝗuis ꝯcedendū sit ꝙ nulle ppō
nes plus repugnāt ꝙ ꝯdictorie:propter illam dictionē:
ꝙ que ꝯfundit terminū sequētē:tñ veꝝ est ꝙ contradicto
rijs alique non cōtradictorie plus repugnāt.Nā aliq con
tradictorie mētales.s.pmi modi.vtiqꝫ pūt simł eē:⁊ tamē
ppōnes mētales secundi modi quarum vna sit scia ⁊ alia
opinio eiusdē enuntiabilis seu significati nō possunt simul
.fi.c. esse.Scdo dico ꝙ dcm Cōmētatoris intelligendū est de
6 ppōnibus ꝯdictorijs ⁊ mētalibus pmi modi:nō aūt scdi:
siue sint opiones:siue scie:ꝗuis loquēdo de scia fm ꝙ est
notitia veri necessarij:qualis est conclusio demratiōis de
qua loquimur:ipsa nullam possit hēe ꝯdictoriā mētalem
scdi modi:qd pꝫ:qr ꝯdictoriū sui enūtiabilis est impossibi
Ad 6m le ⁊ p ꝯñs nec cōplexe scibile.¶Ad 6m pōt ꝯcedi maior.
C accipiēdo illas ppōnes eiusdē modi vtrobiqꝫ:puta ꝙ am
be sint de pmo mō mētaliū:vel ambe de mētalibus secun
di modi:minor aūt negāda est.Ad probationē dōm ꝙ p
positiones medij topici mētales secūdi modi nō cāt assē
sum a se distinctum:sed quelibet est assensus qdam. pro/
batio vo que adducit assumit falsum.s.ꝙ demratiua pro
batio possit cāre dissensum oppositū stantibus illis:ꝗꝗ
forte posset cāre stātib⁹ alijs ppōnibus topicis de p gñe
Ad 7m mētaliū ppōnū:sed illas non dico esse assensus.¶Ad 7m
dico.ꝙ si fiat cōparatio inter ppōnes mētales:quaꝝ que
libet est de p gñe mētaliū:aut inter eas quarum quelibet
est de p gñe sub 2° gñe mētaliū ꝯtēto.s.earuꝫ que sunt no
titie ⁊ assensus:aut vo iter eas que pertinēt ad scdꝫ gen⁹
sub scdo gñe ꝯtētū.s.que sunt assensus tm:maior est vera
sed si absolute de propōnibus mētalibus fit comparatio:
falsa est:qm nulla de p gñe est assensus vel dissensus:que/
libet aūt de reliqs duobus gñibus est assensus vel dissen
sus:nec h incōueniēs dꝫ reputari:cū sit prorsus alterius ⁊
D alterius rōnis:sicut ēt nulla de p gñe est notitia: quelibet
aūt de scdo triū:siue de p scdi est notitia:nec mirum: cum
nulla de p gñe significet suum enūtiabile nāliter:sed mere
ad placitū:sicut ⁊ vocalis ppō:cuius ipsa est similitudo
quelibet aūt reliquarum sit nālis similitudo ⁊ signum sui
enuntiabilis.idipsū repitur ēt in terminis icōplexe signi
ficātibus:nullus.n.talium vocalis vel mētalis pmi modi
est formalr notitia:sicut nec aliqs est nāle signū sui signifi
cati:sed ad placitū tm:⁊ tñ termini mentales secundi mo
di sunt formalr notitie:sicut ⁊ nālia sunt signa suoꝝ signifi
catoꝝ:tunc cum assumit de ppōne quā format videns ba
culū:cuius ps est in aqͣ:dico ꝙ illa ppō qua indicat pmo
baculum eē fractū nō manet in mente postꝗ certificatus
est de opposito:sed si postea aliquam formet:vel ēt si qua
remaneat quā prius formasset:enuntians baculum eē fra

ctum:nō est illa qua formalr iudicabatur prius ipm esse fra E
ctum:sed alia:⁊ fm iudiciū ⁊ fm spēꝫ:est.n.de pma manē
rie mētalium:quaꝝ nulla:vt sepe dcm est:est assensus vel
dissensus.¶Ad 8m concedo ꝙ fidelis ⁊ infidelis possint Ad 8m.
formare propōnes eiusdem rōnis:ppōnes inqꝫ mentales
primi generis:sed si fidelis assentiat ⁊ non infidelis : fide/
lis habebit vnā de 2° gñe mētaliū:que.s.assensus erit:⁊ in
fidelis nullam habebit eiusdē rōnis.¶Ad 9m pꝫ quid di Ad 9m
cēdū:qm nō nisi de ppōnib⁹ pmi gñis ꝯcludit.¶Ad pri Ad pm
mum eoꝝ qb⁹ arguit ꝙ actus cognoscendi distinguit ab alterius
actu assentiēdi.Dōm ꝙ sic dubitās notitiā nullā ꝯplexaꝫ partis
ꝗ.s.cognoscat sic eē:de cuiusmodi notitia nūc loqmur:hꝫ
pfectā vel ipfectā accipiendo pprie cognoscere.⁊ istud pꝫ
quoniam nec simpliciter credēs p auctoritatem vel testi/
moniū alioꝝ:vel ēt determinate alterā pte opinās ppter
rōnes que sibi de altera pte videnī probabiliores:de qui/
bus tñ magis videret ꝙ de sic dubitāte hꝫ aliquā notitiā
proprie dictā de a se credito vel opinato:vnde Aug.in de cap. 21.
vtilitate credendi ait.intelligens ois credit:idest assentit F
credit:⁊ ois qui opinat:non ois qui credit intelligit:nul/
lus q opinat intelligit.¶Ad 2m nego añs.si intelligat de Ad 2m
assensu scientifico.Ad pbationē dico:ꝙ ex illo casu nō p
bat añs:qm habitus demonstrandi alius ē vel totalr vel
partialr ab habitu cognoscendi sic eē:sicut ꝯclusio sigñat
⁊ si ipse sit totalr alius:tūc habitus demōstrādi nō est ha
bit⁹ cognoscēdi:sed hit⁹ qdā:quo pmpte qs ordinate vti
tur hibus pmissaꝝ ad aliā ꝯnē sumēdo.s.debitā maiorē
⁊ sub illa debitā minorē:quē hitum qdā dicūt eē logicam
spālem:quā Cōmē.dicit qualꝫ sciam hic.Si vo null⁹ ta/
lis habit⁹ det:opꝫ dicere ꝙ nō p habituꝫ ꝯnis tm:sed ⁊ p
habitus pmissaꝝ elicit demratio:ita ꝙ oēs simul dicant
habitus demrationis:q vtiqꝫ quocūqꝫ illoꝝ deleto nō re
manet ꝗuis reliq remanēt.¶P.arg sumpsit dubiū.s.ꝙ
ille penitus oblito demonstrare ipse assentiat mediāte ha
bitu scientie.Nam videt rōnabiliter dici posse ꝙ non:sed G
ꝙ qr meminit se alias sciuisse ⁊ demonstrasse ꝯclusioneꝫ
illam seu significatū ipsius nunc audiens illam assentit:sꝫ
ille assensus non est scientificus:siue ab habitu scientie p/
prie dicto:quem prius habuit:sed quedam adhesio a lte/
rius rōnis.¶Ex his oībus pꝫ:quātū ad illud qd in hoc
articulo pncipalr inquiritur.ꝙ actus q proprie scia dr:est
ipsamet conclusio demrationis mētalis pprie accepte: ⁊
actus cognoscendi sic eē:sicut conclusio enuntiat:necnon
actus assentiendi eidē:eidē nāqꝫ actui oia ista cōpetūt.Si
aūt qrat sub qua poti⁹ rōne dicat actus ille scientia:dicē
dum ꝙ inquantum est actus cognoscendi sic esse:quod p
batur:tū qr si eēnt tres actus distincti:quorum vno tantū
enūtiaret:alio cognosceret sic esse:⁊ alio assentiret : nō est
dubiū ꝙ pprie ille solus vel maxime quo cognosceret sic
esse:eēt scia:pꝫ ēt per phm qui scire spāliter per cognosce
re describit:vnde p posterioꝝ dicimus inquit.scire est per D
demonstrationem intelligere.Item Augustinus pmo de cap.7.
libe.arbi.illud inquit quod scire dicimus nihil aliud est
ꝗ rōne habere perceptum.Et primo retracta.distiguēs cap.14.
scire proprie sumptū contra scire cōmuniter dictum. p he
inquit cum loquimur ad solum scire dicim⁹ quod mētis
firma rōne cōprehendimus.Cōstat autem ꝙ percipere ⁊
cōprehēdere:cognoscere est:habitus vero ille proprie scia
dicit:quo quis prompte ⁊ faciliter elicit hunc actum scie
di.Et sic patet pro articulo isto toto.

Nunc restat videre de 4° articulo/vꝫ.Utrum per dis/ 4° arti.
cursum pprie theologicū acquiritur de obiecto
theologico scia pprie dcta:⁊ est vna opinio que circa h
tria dicit.Primū est:ꝙ articuli fidei ⁊ eadem rōne ea que frācisc⁹
continentur in sacra scriptura:ex quibus velut principijs de mar.
constant discursus theologici:non tantum sunt nobis cre i plogo
dita:sed etiam euidentia ⁊ intellecta.Secunduꝫ.ꝙ theo q.3.

I logia per hꝫ discursuꝫ acquisita: est sciētia proprie dicta. Tertium. ꝙ his non obstantibus adhuc fides est nobis propter assensum necessaria. ¶ Primum probat multipliciter. primo sic. nullus tenetur indubitanter credere aliquid quod nō est sibi per se notuꝫ: vel ex per se notis sibi deductū: sed quilibet catholicus tenetur indubitanter credere articulos fidei. ergo illi sunt sibi per se noti vel ex per se notis deducti: minor est nota: quia qui dubitat in fide infidelis est: ꝛ peccat: nō peccaret autem si nō teneretur eo indubitanter credere: maior probatur: qꜯ nullus tenetur firmius adherere conclusioni q̄ꝫ sit certitudo notitie propter quā adheret conclusioni: hoc patet: quia conclusio non debet excedere certitudineꝫ principij: sed omnis qui assentit alicui conclusioni: assentit ei propter notitiam quam habet de illa conclusione: alias frustra assentiret illi plus q̄ꝫ oposite. ergo non tenetur firmius adherere conclusioni q̄ꝫ sit certitudo notitie quam habet de conclusione: sed nulla notitia non per se nota vel ex per se notis deducta est certa infallibiliter. ergo nullus tenetur credere infallibiliter quod non est sibi per se notum: vel ex p se notis deductū. ¶ Confirmatur. qꜯ nullus credit aliquid: nisi qꜯ illud constat sibi: non ideo constat qꜯ credit. Ex hoc arguitur: propter quod vnumquodqꝫ tale ꝛ illud magis: sed quicunqꝫ credit ideo credit consequenti: qꜯ constat sibi antecedenter. ergo notitia qua cōstat sibi debet esse certior ipsa fide: nulla autem notitia est certior fide: nisi per se nota vel ex per se notis deducta. igitur ꝛc. ¶ Secūdo sic. aliquod potest proponi itellectui tripliciter: vel vt aliquod per se notum in falsitate. verbi gratia. vt deus non est: vel vt aliquod per se notum in veritate: vel ex per se notis deductuꝫ. verbi gratia. deus est: vel modo medio. s. sicut probabile deductū ex aliquo probabili. Tunc sic sicut quilibet tenet̄ indubitāter discredere illud quod est sibi per se notū in falsitate: ꝛ indubitanter credere illud quod est sibi per se notum in veritate: ita tenetur probabiliter credere illud quod est sibi probabiliter notū: sꝫ articulos ꝛ cetera que in scriptura nobis ꝓponunt̄ non tenemur probabiliter tm̄: sꝫ indubitanter credere. ergo illa nō proponunt̄ nobis vt probabilia: sed vt per se nota vel ex per se notis deducta. ¶ 3° nullus habitus formaliter neuter ad vtrunqꝫ oppositorū determinat̄ ad alteꝝ illoꝝ: nisi mediante habitu determinate respiciente alterum illorum nisi a casu: sed fides ē habitus neuter ad verū ꝛ falsum: qꜯ fides pōt eē vera ꝛ falsa: sicut ꝛ opio: ꝛ si fides nr̄a est determinata ad verū: ꝛ nō a casu. ergo mediante habitu: talis aūt habitus non est opinio: qꜯ illa non respicit determinate veꝝ: vt dictū est. ergo est scia ꝓprie dicta. ¶ 4° cū in creditis nō sit procedere in infinitum: opꝫ deuenire ad aliquod vnū vel plura p̄ credita: tunc de primo credito quero cur sibi assentis: aut enim assentis ei ꝓpter se: aut propter aliud creditūꝫ: aut propter aliud per se notum: nō propter aliud creditū: qꜯ ipsum ponitur primū creditū: si ꝓpter se: ergo est per se notū: qꜯ nullū obiectum inferioris ordinis pōt causare assensum obiecti superioris ordinis: sed obiectū per se notū est supremum obiectū in genere cognoscibilium: ꝛ propri⁹ modus assentiendi sibi est assentire ei per se. ergo nullū non per se notum. quod est inferioris ordinis poterit causare assensuꝫ propter se. ergo omne quod pōt cāre assensum ꝓpter se: est per se notum. ꝛ sic p̄mū creditū erit per se notū. Si vero ei assentit̄ propter aliud per se notum. ergo ipsuꝫ est deductū ex per se noto: ꝛ hoc sufficit ēt in proposito. ¶ Scda ꝯ. s. ꝙ theologia que acquiritur ex tali discursu ē scia proprie dicta. probatur: qꜯ omnis habitus qui innititur medio necessario est proprie scientificus: theologia est hꝫ. Nam innitit̄ huic medio: oē reuelatū a deo est verum: omne contentuꝫ in sacra scriptura est reuelatū a deo: ꝛ hoc probat̄: qꜯ reuelatuꝫ est ab illo qui faciebat opa supernālia: que necessario arguebant cām supernālem: sicut effectus naturales arguunt cām nālē: cā aūt supernālis deus est. ergo omne cōtentuꝫ in sacra scriptura est veꝝ. Ad explicandū aūt qualis scia est: premittunt ꝙ aliud est cognoscere passionem aliquā de subiecto: aliud est cognoscere ꝓpositionem enūtiantē passionē de subiecto eē veram: sicut aliud est passio subiecti a passione ꝓpositionis: ꝛ aliud ꝓpositio ab ipso subiecto passionis: sicut verbi gr̄a. aliud est cōcludē ꝙ hō est risibilis. aliud est cōcludere ꝙ hec ꝓpositio. homo est risibilis. est vera: lꝫ ista duo se hēant ꝯ̄nter adinuicem: qꜯ quicunqꝫ cōcludit immediate ꝙ homo est risibilis: cōcludit ex ꝯ̄nti ꝙ ista ꝓpō. homo est risibilis: est vera: ꝛ econuerso. ꝯcludens hāc esse veram cōcludit ꝙ homo est risibilis. Et fm̄ B dicūt q̄drupler eē genus sciarum. Nam q̄dā scia imediate ꝛ a p̄ori cōcludit passionē de subiecto: ꝛ mediate ēt a priori ꝯcludit ꝓpōnem enūtiantē illā passionem de subō esse verā: sicut geometria cōcludit a priori ꝛ imediate ꝙ anguli trianguli equiualent duobus rectis. Deinde ex hoc tanq̄ꝫ ex causa: ꝛ per cōsequens a priori concludit ꝙ illa ꝓpositio est vera: ꝛ tales cōmuniter sunt scie subalternantes. Quedā ꝯo cōcludit imediate a posteriori passione de subiecto: ꝛ mediate a priori veritatem ꝓpositionis de propositione: sicut scie que per effect⁹ ꝛ signa ꝯcludūt passioneꝫ de subiecto: quales sunt cōmuniter scientie subalternate. Quedā ꝯo ꝯcludit immediate ꝛ a p̄ori veritateꝫ ꝓpōnis de propositione: ꝛ mediante hac a posteriori passionē de subō: sicut est aliq̄ scia beatoꝝ. Nā beatus cognoscit a p̄ori: ꝙ oē reuelatū a deo ē veꝝ: ꝛ si per experientiā sibi constet: sicut est possibile aliquod esse reuelatum a deo: puta ꝙ gn̄ale iudicium erit ad mille annos imediate: ꝛ a p̄ori cognoscit hāc eē verā. iudiciū erit ad mille annos. ꝛ mediante ista notitia ꝯ̄nr ꝯcludit a posteriori ꝙ iudicium erit ad mille annos. ¶ 4m ꝯo genus sciaꝝ est ꝙ vtrunqꝫ cōcludit a posteriori: sed p̄ ꝯcludit veritatē ꝓpōnis de ꝓpōne: ꝛ ex ꝯ̄nti cōcludit passionē de subō: sicut est theologia vie: que p̄ a posteriori cōcludit ꝙ ille articulus. de⁹ ē trin⁹ ꝛ vnus: ꝛ sīr de alijs ē verus p B qꜯ reuelat⁹ a deo: ꝛ ex cōsequēti cōcludit ꝙ de⁹ est trin⁹ ꝛ vn⁹: ꝑꝫ igit̄ ꝙ theologia ē scia ꝓpe dcā ꝛ q̄lis scia ē. ¶ 3ª ꝯ ꝓbat̄: qꜯ vt pꝫ ex dictis theo᷑ innitit̄ vl'r illi medio. oē reuelatū a deo ꝛc. istō aūt mediū lꝫ sit necīum: qꜯ tm̄ est extraneū: nec sumptū ex nā subi vel p̄dicati: lꝫ ex ꝯditōe agētis. s. dei reuelātis: lꝫ faciat necessario assentire cōclōni: nō tm̄ facit sufficientem euidētiam de cōclone: ꝛ cū sit ꝛ multa apparētia videātur repugnare ꝯ̄ni: iō pp talem repugnantiam apparentem ꝛ ineuidentiā cōcomitantē eius certitudo adhesionis reuocatur in dubiū: ꝛ sit dubiū quod erat certum. pp quod necessarius ē aliqs hitus inclināns potētiā ne reuocet̄ in dubiū. ꝛ talis est hitus fidei nr̄e: que fides qꜯ nō est in infideli: iō tale medium sibi nō cōcludit. ¶ Ista opio. vt mihi videt̄ ē falsa: ꝛ implicat repugnātiaꝫ: ꝛ iō ꝯ eā pono tres ꝯnes. p̄ est. ꝙ nō oēs articuli fidei: nec oia ꝯtenta in sacra scriptura sūt p se noti vel ex p se notis deducti. 2ª ꝙ non ois ꝓpō enunciās veritatē de articulo est ꝓprie scita vel scibilis. Ex hac ifert̄ correlariū ꝙ illud medium omne reuelatū a deo ꝛc. cui totā inniti dicit theologiā nō est demr̄atiuū. 3ª ꝯ. ꝙ si ꝓpō enūtiās veritatem de articulo: aut alia veritate sacre scripture eēt scita: ēt ipse articulus eēt scitus: vel facil'r posset sciri. Et ex hoc inferā ꝙ si talis ꝓpō enūtians veritatem de articulo: aut alia veritate scripture eēt scita: nō eēt necessaria fides pp assensum illi⁹. In toto aūt isto processu: cū dico: ꝓpōnē aliquā eē scitā vel creditaꝫ intelligo iuxta sensum datū supra in arti. p̄. vtor aūt isto mō loquendi: ꝛ qꜯ vsitatior est: ꝛ qꜯ breuior. ¶ Primā ergo ꝯnē probo: ꝛ p̄ ꝙ nō ois articulus est p se notus: nō opꝫ ꝓbare: cū experientia B doceat quelꝫ viatorē: cui articuli ꝓponuntur: pꝫ ēt: qꜯ si eēnt per se noti: ēt infidelis sciēs q̄d ipoitat̄ per

p̄ ꝯ fr. q̄ · K · 2m · L · 3m · 4m · M · 1ª ꝯ frā. de mar. · N · O · P · 3ª ꝯ frā. de mar. · ꝯ pōneꝫ frācisci de mar. · Q · p̄ ꝯ

A nomen:⁊ oēm notitiā necīam ad assensum ꝓpōnis p se
note hñs:quā fidelis hz:ita assentiret sicut ⁊ fidelis.cum
ꝑpō p se nō dicat:quā q̄lz ꝓbat auditā:vt dicit Boeti⁹:⁊
tñ oppositū ꝯtingit. Q̄ aūt nō sint ex per se notis nobis
p^m deducti: ꝓbo p̄: q2 si eēnt:nō eēt necīa fides ꝓpter eoꝝ
assensum:ꝯñs aūt falsum est:ēt ẜm opi.ꝯñtia ēt clara est:
qm̄ tūc de eis eēt scia ꝓprie dicta:que sufficiēter inclinat
ad assensū:vñ sic ad assentiēdū q triāgulus hz tres ⁊c.
nulla fides est necīa:cū de h̄ scia habeatur:ita eēt in ꝓposi
2^m to. ¶2° si deducerentur ex p se notis h̄ eēt ẜm opi. q2 de
ducunt per illud mediū.oē reuelatū a deo ⁊c.sed illō nō
valet:qm̄ p̄misse huius medij nō sunt per se note:nec etiā
ex p se notis deducte:nō.n.maior.ꝯstat.n.q ipsam negas
set phs:cū ipsa iplicet vnū qō phs falsum reputat.s.deū
intelligere aliqō ex se:nō est g̃ p se nota. ¶D.multi theo
logi tenēt:qꝫuis non recte:vt infra ꝓbabit:q deus posset
B reuelare falsum:g̃ illa non est per se nota. Minor ēt non
est per se nota:nec certe deducibilis ex per se notis. Naz
mere creditum est q cōtenta in sacra scriptura fuerunt a
Chrō reuelata:per nullā.n.viā h̄ scimus:nisi q2 hoc cre
dit ecclesia:⁊ sic audiuim⁹ a patrib⁹ nr̃is:⁊ sic in p̄dicta
sacra scriptura ꝯtinet:sz ꝯstat q h̄ nō reddit illud eē nob
per se notū:aut ex per se notis deductū:sed mere creditū
Cap.21. sic ēt pz ex snīa Aug^m in de vtilitate credendi. Itē nō est
nobis per se notū nec p se nota p notificabile:q ipse fue
rit deus:aut ēt q ipse fecerit miracula illa:⁊ iō minor illa
2^a q̃ nobis remanet mere credita. ¶2° q̃ ꝓbat p̄:q2 aliq̄ ē cō
tingens.v.g.hec ista ꝑpō deus iudicabit mundū:est ve
ra ꝯtingēs:g̃ nō ē ꝓpe scibilis pz ꝯña:q2 scia non est nisi
de necessarijs ⁊ impoīlibus al'r se hñe p̄ posterioꝝ.añs ꝓ
bat. Nā ꝯstat poīe eē q deus nō iudicabit mundū: cum
libere ⁊ contingenter sit iudicaturus.g̃ ista est possibilis.
C deus nō iudicabit mūdū.g̃ ista nō est necessaria.deus iu
dicabit mundū:⁊ per ꝯñs nec illa p̄'.s.ista est vera.deus
iudicabit mundū:cū hec necessario iferat illam:⁊ si ꝯñs
est cōtingens:añs non sit necessarium. Ex hoc aūt corre
larie sequit. q illud mediū.oē reuelatū a deo ⁊c.non est
demr̄atiuū seu faciens scire:qm̄ per ipsū ita haberi pos
set scia de ꝓpōne p̄assumpta:sicut de aliq̄ alia:qm̄ eodez
mō penit⁹ ꝓbaret q illa.deus iudicabit mundū.fuerit a
deo reuelata:quo ꝓbaret de ista.deus est trinus ⁊ vnus.
aut aliqua alia in scriptura sacra contenta. Probat etiaz
correlariū illud.eo q p̄misse huius medij.omne reuela
tum a deo ⁊c.non sunt euidētes.⁊ vna illaꝝ ē mere credi
ta.vt ostensum est. ¶Ex hoc etiaz vlterius sequit q hec
opinio non sufficienter ꝓbat theologiā esse scientiam:cū
per eam:tota innitat huic medio:qō tñ constat non esse
demr̄atiuū. ¶3ª ꝯclō ꝓbat p̄ sic.si aliquis scit sic eē in re
3ª cōclo sicut significat ꝓpositio enūciās passionē de subiecto:scit
passionē de subō(loquēdo more illius opinionis)hoc pz
q2 non aliud enuntiat ipsa nisi passionē de subō:sed si ali
D quis scit ꝓpositionē enuntiātem passionē de subiecto eē
verā:ipse scit sic esse in re:sicut talis ꝓpositio significat:
qm̄ nihil aliud est ꝓpositionē esse verā:q̄ꝫ significare esse
qō est.si est affirmatiua:vel significare nō esse qō non est:
si est negatiua.g̃ si aliquis scit ꝓpositionem enuntiantem
passionē de subiecto esse verā:ipse vtiqꝫ scit passionē illā
de subō. Et per ꝯñs si propositio enuntians veritatem de
articulo:aut alia ꝓpositione sacre scripture est scita:etiaz
ipsa ꝓpositio de qua enuntiat est scita. ¶Scdō.si quis
2^m cognoscit euidenter aliquā ꝓpositionem:ille si euidēter
etiam cognoscit quādā aliā sequi ex illa:euidēter cogno
scit illā aliā sequētē hoc pz.g̃ si quis cognoscit euidenter
aliquem articulum esse verum:euidenter etiā cognoscit
illum articulum:si euidenter cognoscat ipsum necessario
sequi ex illa ꝓpōne:aut si nō actualiter cognoscit pōt faci
liter ⁊ nāliter cognoscere. Sed constat q hꝫ ꝯsequentiaz

quilibet facillime pōt cognoscere:quinimmo ipsa est per E
se nota:vnde ⁊ p p̄ncipio sumit phs p̄ periher. Si veruz
est dicere:qm̄ est albū: vel n̄ ē album necesse est album:
vel non album esse:⁊ si est album vel nō albū:veꝝ est af
firmare vel negare. Et Boe.dicit ibi.hanc esse reꝝ conse
quentiā:vt rē subsistentē vel existentem ꝓpōnis veritas
cōsequatur:supple si formet ꝓpositio ⁊ veritatem ꝓposi
tionis rei de q̄ loqt esse entia comitetur. ¶Et infra subdit:
q vitas rei que ē:⁊ res que est veritati:falsitas vō rei q̄
non est:⁊ res que nō est falsitati ꝯuertuntur:⁊ accipit rē
p significato ꝓpōnis:⁊ istud cuilibet statim ē notū. Cuili
bet g̃ aduertēti statim notū est qō sequitur:hec est vera
deus est trinus ⁊ vnus:g̃ deus est trinus ⁊ vnus:da eniz
oppositū:sequitur q illa enuntiat esse qō non est:⁊ p cōse
quens ipsa non est vera. ¶Tertio istud pz ex dictis opi
3^m nionis:vt enim supra recitatū est:dicit opinio.q ista cōse
F quenter se habent.q quicūqꝫ concludit immediate q hō
est risibilis:quā gr̃a exēpli assumit:concludit mediate q
ista propositio.homo est risibilis.est vā ⁊ econuerso. Ex
hac sequitur:sicut dicebam correlarium.q si propositio
enuntiās veritatē de ꝓpōne theologica:siue sit articulus
siue alia:est euidēter scita.non est necessaria fides aliqua
alia ꝓpter assensum illius propositionis:de qua veritas
enūtiat.rō est:q2 si veritas illa est scita:⁊ ista ēt est scita:
vel saltem sine omni fide pōt sciri:⁊ propter nullius talis
assensū est necessaria fides: Alias posset dici q fides eēt
necessaria ad assentiendum alicui ꝯni geometrice:que ē
scita per aliam:vel alias conclusiones priores. ¶Et q2
etiam eadē rōne fides non est necessaria ꝓpter assensum
illius qua enuntiat veritas de articulo:nō appz quō ipa
sit necessaria ꝓpter assensum alicuius:vnde clare apper
hanc opinionem repugnare sibijpsi.dicendo ex vna pte q G
articuli nō tm̄ sunt crediti:sz ēt euidēter noti ex per se no
tis.⁊ p mediū demr̄atiuum:ex alia vō ponendo q fides
est necessaria:vt assentiat articulis. Nec aliquid valet il
lud dcm̄ de repugnātia apparente:⁊ ineuidentia ꝯcomi
tāte:quō enim qō est euidēter scitū reuocari pōt in dubi
um pp aliqō aliud apparens. ¶D.ita dōm eēt q ꝓpter
assensum aliaꝝ ꝓpositionū nāliter scitaꝝ erit necessaria
aliq̄ fides vltra sciam ne reuocent in dubium ꝓpter ali
quā apparētiā in oppositū:qō nec ipsi nec aliqui sapien
tes dicerent. ¶Ad p^m rōnē opi.rñdeo simpl'r negando Ad p^m.
maiorē ⁊ merito:cū expresse dicat Apl's:q fides ē argu rónem
mētū nō apparentiū:⁊ q sine fide ipoīe est placere deo. frãcis. de
g̃ ẜm eū tenemur credere nō apparentia:⁊ p ꝯñs nō p se marcb.
nobis nōa:aut ex talib⁹ deducta. Aug^n⁹ quoqꝫ.13.de tri. capi.1.
inqt q ꝓpterea credere iubemur:q2 id qō credere iube
mur videre nō possumus:cū ēt 3° articu.parieñ.37.eam
expresse cōdēnet.s.q nihil est credendum:nisi per se no
tū vel nisi ex per se notis possit demonstrari error. ¶Ad
ꝓbationē cū assumit q nullus tenet firmi⁹ adherere ꝯni D
q̄ꝫ sit certitudo notitie pp quā illi adherere:ista posset cō
cedi cum aliq̄ cōditione.s.si ille teneat adherere ꝯni pcise
ꝓpter certitudinē notitie:vbi aūt nō subest dicta ꝯditio:
propō est simpl'r negāda:in ꝓposito aūt non subest: qm̄
nō pcise pp certitudinē aliquā notitie(ꝓpe loquēdo)siue
ꝯnis:siue p̄ncipiorum tenet catholicus adherere talibus
qnimmo qcqd sibi ꝓponat per scripturā vel ecclesiā fo
re credendū nulla alia notitia habita credē tenet. ¶Ad
ꝯfirmationē cū dz.nullus credidit nisi q2 illud sibi ꝯstat
si loquat de ꝯstantia notitie falsum est:si de constantia ad
hesionis:tunc ēt pōt negari :q2 equalet isti. nullus credit
aliqō:nisi q2 credit illud:que in sua ꝓprietate nō est vera.
¶Ad 2^m dicenduz q nullo istoꝝ modoꝝ quis tenet arti Ad 2^m.
culos credere:nec etiā ipsi articuli proponunt ipsi intelle
ctui fidelis aliquo istoꝝ modoꝝ sed ꝓponunt vt creden
di auctoritate ⁊ testimonio dei reuelantis: vel per se vel

3 p ecclesiã suam. ¶ Ad 3m pz. q nihil valet. ex eo q fides
Ad 3m simplicis fidelis nõ hñtis theologiã non minus est deter
minata ad verum q̃z fides maximi theologi: ꝛ tñ non per
theologiã aut alium habitũ aliquem: vñ ĝ est: q fidelis
inq̃ztũ hꝫ sp credit veꝛ: ꝛ fides sua in nullo est falsa. Di/
co q iõ est: q̃ credit auctoritati dei reuelãtis: que nec
Ad 4m falli nec fallere põt. ¶ Ad 4m ꝯcedo. q aliqd est p credi
tum cui adhereo pp se. i. nõ pp aliud creditũ: nec ẽt sequi
tur q illud sit p se notũ: q2 talis assensus vel adhesio non
est ex notitia rei pñtis: aut alia aliq̃: ꝓpe loquendo ꝛ stri
cte de notitia: sicut est notitia q̃ pmis ꝓpõnib9 assentim9
Ad aliã ac per h nec est assensus ꝓprius p se notis. ¶ Ad rõnem
ꝓbatio. scdẽ ꝯnis dõm: q ad h q ex aliq medio gñet habitus ꝓ/
prie sciẽtific9: nõ sufficit q illud sit necessariũ: sed cum h
requirit q sit ex per se notis: vel per experiẽtiam vel ex
his que ex taliter notis deducuntur euidẽter: ꝯñsum aũt
est q illud mediũ nõ est tale. ¶ P. põt dici q illud medi/
um non est neciũ: cũ minor vere sit cõtingens. Nã poẽe
k est deũ aliq̃ q reuelauit nõ reuelasse. v. g. dicta de futuro.
Tho. p. ¶ Ad alia dicta op. nõ expedit rñdere. ¶ Alij dixerunt
p'. q. 1. ẽt q ex discursu theologico acqritur scia ꝓpe dcã: sꝫ sub/
arti. 2. alterna scientie dei ꝛ beatoꝛ: cuius ꝓbatio est. Qm̃ ois
habit9 ꝓcedẽs ex pncipijs sibi creditis: notis ãt in lumi
ne superioris scie est proprie sciẽtia subalterna: patet de
musica que vtiq3 est proprie scia subalterna: q2 procedit
ex pncipijs sibi creditis ꝛ notis in arithmetica: ꝛ ideꝫ est
de pspectiua q̃ credit pn' que sunt nota in geometria: sed
procedit theologia ex pncipijs tñ in ea creditis: qualia
sunt articuli ꝛ alia cõtenta in sacra scriptura: notis autez
in lumie superioris scie. s. dei ꝛ beatoꝛ. ĝ ꝛc. ¶ Pro ista
opi. arguit ab alijs sic. pspectiuus inq̃ztũ pspectiuus: est
sciẽs. pz. q2 pspectiua est spẽs scie: sꝫ pspectiuus nõ ẽ geo
metra inquãtũ pspectiuus. ĝ pspectiu9 inq̃ztũ nõ est geo
metra est sciens: sed inq̃ztũ nõ est geometra nõ hꝫ notitiã
L de his pncipijs: ĝ nõ ẽ neciũ oẽm sciaꝫ hr̃e notitiã de suis
pncipijs. ¶ Cõfirmat: q2 pspectiua ẽ scia distincta a geo
metria: ꝛ tñ vt sic nõ hꝫ notitiaꝫ suoꝛ pn'm: ĝ si aliqs hñs
pspectiuã nõ hñs geometriam ille credẽt tñ sua pn': ꝛ tñ
esset vere sciens: sic est in ꝓposito d̃ theologia nr̃a. ¶ Cõ
firmat 2°: q2 deus posset ꝯseruare in intellu alicui9 hituꝫ
pspectiue: nõ ꝯseruando in eo hitũ geo': sed in tali intellu
ipa pspectiua eẽt ꝟe scia subalterna: ꝛ tñ de pncipijs suis
ille nõ hẽt notitiã: sꝫ fidẽ tñ. ¶ P. Scia subalterna inq̃z
tum subalterna supponit sua pn' ꝛ non nouit ea: sed inq̃z
tũ est scia subalterna est scia. ĝ aliq̃ scia supponit sua pn'
ꝛ nõ nouit ea: sic ĝ est de theo'. ¶ Cõtra hãc opi. Arguo
ꝯ Tho. p sic: aut notitia ꝯnis idest enuntiabilis per ꝯclõnẽ sit nõ
primo. nobis nãliter ex alia ꝓor notitia cõpleta: aut non: si nõ: ĝ
nõ est scia ꝓprie loquẽdo: que dĩ eẽ cõclõnis: sꝫ potĩ est
pncipij itellect9 ꝛ ꝓ põnis imediate: ꝛ illa ẽt ẽ quedã mẽ
talis notitia ꝛ ꝓpositio inmediata. Si v̓o sit in nobis ex
M alia priori no' cõpleta: illa notitia ex q̃ sit/est notitia pn/
cipij: seu eius qd̃ per pn'm importat: ĝ ois scia que in nob
nãlr acqrit: sit in nobis ex no' pn'm: ꝛ per ꝯñs cuiuslibet
scie nãlr acqsite pn' sũt/vel fuerũt/hñti illaꝫ sciam nota.
¶ Cõfirmat p phm p̃ posterioꝛ. di. q neẽe est demfari/
uã sciam origialẽ eẽ ex veris/ꝛ pmis/ꝛ notiorib9/ꝛ pori
bus/ꝛ causis ꝯclõnis: origiat. n. hꝫ scia ex veris notitijs
pmis ꝛ notiorib9. i. euidentiorib9 ꝛ poribus ꝛ causis ꝯ/
nis. s. mẽtalis: qm̃ ille p' notitie que vtique sunt p' demfa
tionis mẽtalis vtiq3 sunt cãe notitie q̃ est ꝯ. Uel si fm ali
os dicat: q ꝓpõ nõ est notitia: tũc est sensus q notitie pn
cipioꝛ sũt pores ꝛ cãe notitie ꝯnis. Et addit phs q sine
his vtiq3 erit syll's: demfatio aũt nõ erit: non enim faciet
sciaꝫ. Itẽ ifra dicit. q neẽe est nõ solũ cognoscere p'. i. pn'
seu q̃ p illa signant: sed ꝛ magis: semp. n. inquit pp qd̃ est
vnũq3q3 ꝛ illud magis. Et subdit: qm̃ qd̃ scim9 ꝛ credi/
mus p p'. i. per notitias pmoꝛ illa scimus ꝛ credim9 ma N
gis. Ex qb9 pz fm ip̃m: q q̃lz scia acqrit ex notitijs pn'm
suoꝛ. Ex q̃ seq̃t illõ qd̃ pus. Per h pz: q non sufficit pn'
eẽ alteri nota: vt ego sciam hẽam de ꝯclõne: qm̃ p nullaꝫ
notitiã existentem in alio causari põt imediate ꝛ nãlr ali
q̃ scia in mẽte mea. Cũ ĝ pn' theologie non sint: neq3 fue/
rint nob nõ: vt isti ꝯcedũt: theo' que acquiritur de cõmu
ni legi in theologis: de qua etiã nũc est sermo: non est ꝟe
scia. ¶ Scdõ si scia subalterna põt acquiri suis pncipijs 1
nõ notis acqrẽti: sꝫ tñ creditꝭ: nõ3 aũt hñti supiorẽ sciaꝫ
eadem rõne ꝛ scia non subalterna poterit acqri ab aliq̃:
esto q nõ nouerit ei9 pn': dũmõ credat illa: ꝛ alius noue/
rit: nõ. n. rõ potior inde ẽ q̃z hinc: ꝛ p ꝯñs nõ oportebat di
cere q theo' est scia subalterna: sed absolute poterat dici
scia. ¶ Ad pm rõnem op. q̃zuis maior sit impropria: qm̃ Ad pm
nulli scie siue subalterne siue non subalterne: sua pn' sunt rationẽ
credita vel nõ: cũ nulla sit pn'm suoꝛ fides vel intellectus: Tho. et
tñ si trahat ad bonũ intellectũ: vt dicat ois hit9 ꝓcedẽs thomi/
ex pncipijs in lumine supioris scie tñ notis ẽ scia subal/ starum.
terna: h põt intelligi dupl'r: vno mõ q illa pn' sint nõ ha O
bẽti ipsam sciam: cui9 sint pn': ꝛ sic põt ꝯcedi: sꝫ tũc pz q
minor est falsa: q2 pn' theologie nõ sũt nõ theologo: vt di
cunt. Alio mõ q non sint nota nõ illi: sed cuidam alteri: ꝛ
tũc est ipsa falsa: q2 ex notitia pncipioꝛ exñte in vno: nõ
causat notitia ꝯclõnis in alio. ¶ Ad ꝓbationẽ de musica
respectu arithmetice. dico q nullus ignorãs arithmeticã
nisi pn' musice p experiẽtiã: aut p aliã viã nosset: sed tñ
crederet: acqreret musicã q̃ eẽt scia: sed tñ quedã hituꝫ
creditũ ꝛ q̃zdã fidẽ: quã si vellemus/possemus appellare
musicã creditiuã. ¶ Ad aliã dimissis multis alioꝛ solo/ Ad 2m
nib9. Dico p̃ q rõ peccat in for' tripl'r: tũ q2 ẽ in 3a figura
minore exñte negatiua: tũ q2 altera pmissaꝛ exñte nega/
tiua ꝯ est affirmatiua: tũ q2 mediũ itrat ꝯclõnẽ. Si ꝟo re
ducat ad debitã formã nõ seq̃t aliq̃ ꝯclo ad suũ ꝓpositũ
sicut põt facil'r patẽ inspiciẽti. ¶ 2° dico: q sicut nõ soluꝫ P
hit9 sciẽtifici dñr physici vel metaphysici: sed ẽt aliq opi
nati: vñ freqũter phs quorũdã ãtiqꝛ opiones: lꝫ falsas
vocat physicas: quorũdã ꝟo dicit nõ eẽ physicas: sic ẽt ꝛ
qdã hit9 crediti pñt dici metaphysici ꝛ geõetrici ꝛ arith/
metici: ꝛ talis eẽt pspectiu9 ille hit9 quẽ qs acqreret sim
pliciter credẽs pn' pspectiue. Hoc ãt ꝯuenit: q2 aliũde no
minat hit9 physic9 vel metaph. ꝛ hꝫ ꝛ aliũde scia di. Nã
ex eo q de talib9 vel talib9 reb9 est obiectiue: dĩ physic9:
vel aliqs talis vt pz 6° metaphy. Dr̃ aũt scia ex eo: q est T. cõ. 6.
habitualis notitia ex actualib9 notitijs ꝯclõnis cãtis ex
notitijs porib9 ꝛc. iuxta doctrinã phi p̃ posterioꝛ acqsi/
tã. Et iõ p̃ter defectũ rõnis quo ad formã: est ẽt defectus
in mã: qm̃ vtraq3 istaꝛ. pspectiu9 inq̃ztũ pspectiu9 ẽ sciẽs.
pspectiua inq̃ztũ pspectiua est scia: est falsa. ¶ Ad pm cõ/ p
firmationẽ dico: q nõ ois pspectiua ẽ scia: sꝫ illa dũtaxat
q̃ est euidẽs notitia ex euidẽti no' suoꝛ pn'm imẽte vel me
diate genita: aut aliq̃ alia eiusdẽ rõnis quã de9 imẽte per
seipm vellet cãre. ¶ Ad 2m ꝯfirmationẽ dico p̃. q idẽ ar Q
gumẽtũ posset fieri de scia nõ subalterna: supposito q in/ 2
tellect9 pn'm distinguat ab hitu ꝯclõnis: ꝛ sic pariter po
tuissent dixisse absolute: q theo' est scia: absq3 q adderẽt
subalterna: qd̃ tñ nõ dicerẽt. ¶ Dico 2°. q si aliq̃z pspecti
uã: q̃ nũc de facto ẽ scia: de9 ꝯseruaret absq3 geo': adhuc
ipa eẽt scia apta nata in act9 sil'es: in quos nũc est: si cete
ra pariter ꝯcurrerẽt: nõ aũt ex hoc sequit q pspectiua q̃
acqreret in aliquo carẽte geo' esset scia. ¶ Ad 3m rõneꝫ
ꝯcedo q scia subalterna. ꝛ sil'r ñ subalterna nõ nouit sua
pn': q2 scia nõ est pn'm vt supra dcm̃ est. sed taꝫ hec q̃z illa
est notitia ex notitijs suoꝛ pn'm causata.
¶ Rñdeo ĝ nũc al'r ad articulũ istũ. Et pono cõclõnes. 4. Rñe ad
¶ Prima est. q ex discursu theologico non p se acquirit arti.
scientia. ¶ 2a q acquiritur adhesio in animo dantis fidẽ

A sacre scripture: in alijs aũt non. ℭ 3° q̄ nõ acq̄rit adhesio
cũ formidine. ℭ 4° q̄ acq̄rit fides q̄dã: ex quo patebit q̄
habitus theologie q̄ pñter acq̄rit: est q̄dã hitus crediti-
p° ȝ uus ⁊ fides q̄dã acq̄sita. ℭ Primã ȝnẽ pbo sic. Omnis
discursus per quẽ per se acq̄rit scia: est ex ppõnib⁹ pmis
⁊ immediatis vel ex his q̄ per tales mediate vel imedia
te note sũt: p3 ex p̄ posterioꝝ. vbi phs dicit: q̄ sine his vti
q̄ erit syll's: sed non facit sciam: sed discursus theologic⁹
non est ex talibus: cum sit ex creditis: vt p3 ex articulo se
cundo. ergo ⁊c̃. ℭ Cõfirmatur: q2 omnis discursus faciẽs
per se scire est demr̃atio: p3 ex diffõne demr̃ationis p̄ po-
sterioꝝ: sed discursus theologic⁹ non est demr̃atio: alias
infidelẽ ẽt in nalib⁹ bene dispositũ faceret scire ⁊ assenti-
2m re ȝni theologice: qd̄ p3 falsum. ℭ 2° nullus discursus p̄
innitẽs auctoritati generat sciam: s3 ois discursus theolo
gicus est h̃: vt p3 ex arti° 2°. ḡ ⁊c̃. maior p3: q2 ex auc̃te
capi. 21. sola fides gignit: iuxta illud Aug. in de vtilitate credẽdi
capi. 3°. qd̄ intelligim⁹ dẽm⁹ rõni: qd̄ credimus auctoritati. ⁊ i p̄
B de libe. arbi. ait. nũ ad auc̃tem legis ȝfugiẽdũ censes ho-
minib⁹ iã nõ tm̃ credere: sed intelligẽ cupiẽtib⁹: q. d. nul
lo mõ. vbi manifeste innuit q̄ pbatio p auc̃tem nõ sciam:
3m s3 tm̃mõ fidẽ aggenerat. ℭ 3° nullus discursus theologi
cus maiorẽ euidentiã vel certitudinẽ facit de veritate ali
qua theologica q̃3 alius theologicus discursus faciat de
veritate theologica cõtingenti per nullã experientiã no-
bis nota. ḡ nullus discursus theologic⁹ per se facit scia3:
ȝsequẽtia p3: qm̃ nulla veritas cõtingens nõ nota nobis
per experiẽtiam: est eque nobis nota: sicut illa de q̄ habe
mus sciam: antecedẽs pbat: qm̃ siue theologice pbet: q̄
deus est trin⁹ ⁊ vnus: siue q̄ est eternus vel sapiens: aut
q̃3cũq3 aliã veritatẽ necessariã vel ȝtingentẽ mere credi-
bilẽ: aut ẽt nalĩter scibilẽ: quis theologice pbet: nõ maio
rem faciet de ea euidẽtiam vel certitudinẽ q̃3 faciet alius
C de ista veritate: q̄ deus iudicabit mundũ: ⁊ q̄ seculum fi
niet aut alia mere cõtingente: si theologice pbet illa3. p3
qm̃ vtraq3 ex auctoritatibus sacre scripture pcedet: vt di
ctũ ẽ in arti. 2°. nõ maiorẽ aũt euidẽtiã vel certitudinem
faciet in mente vna auctoritas sacre scripture inquantu3
2° ȝ huius q̃3 alia: sicut p3. ḡ ⁊c̃. ℭ 2ª ȝ quo ad pmam ptem p
batur: qm̃ ois discursus necessitans intellectum credẽtis
sacrã scripturã ad assentiendũ ei: cui alias nõ assensisset:
per se causat in illo adhesionẽ: hoc p3: sed discursus theo
logic⁹ est h̃. pbatio: q2 si theologice pbet aliq̄ veritas
non formalr̄ ȝtẽta in sacra scriptura: nec per ecclesiã de-
terminata ad credẽdum: cui ẽt añ h̃ pbationẽ nõ assen-
sisset fidelis: necessitat talis intellectus ad assentiendum
illi: qm̃ impõe est nalĩter assentire pncipijs: qn assentiat
ȝni: si apparet euidẽter qd̄ necessario sequit ex illis. Quo
ad aliã ptẽ: p3 ȝ: q2 ȝstat q̄ discursus theologic⁹ nõ cau-
D sat adhesionẽ in animo alicuius pagani vel alterius non
recipiẽtis sacrã scripturã ad fidẽ: esto q̄ ille ita nouerit
ȝnẽ sequi ex p̄missis: sicut fidelis catholicus vel theolo-
gus. ℭ Confirmat etiam ista conclo ex auctoritate Dio
capi. 2°. nysij de diui. no. allegata superius in articulo 2° q̄õnis hu
3° cõclo ius. ℭ 3ª ȝ pbat: q2 ois adherens sine formidine aliqui
bus p̄missis: adheret sine formidine ȝni: quã noscit neces
sario sequi ex illis: hoc p3: q2 non apparet: vnde isti con
tingat formido: q2 nec ex p̄missis: cũ eis: adhereat firmi-
ter: ⁊ sine formidine: nec ex illatione: cum illã cognoscat
esse necessaria3. ℭ Cõfirmat: q2 nõ vr̃ põe nalĩter: q̄ ali
quis euidẽter cognoscat: ⁊ indubitanter assentiat: q̄ añs
non potest esse verum sine consequente. Et indubitanter
assentiat antecedenti: qn indubitãter ẽt cõsequenti: qd̄ co
gnoscit euidẽter ⁊ indubitãter eẽ ȝñs ad illud. Premisse
aũt i discursu theologico debite regulato sũt añs ad ȝnẽ
theologicã: sed dñs firmã fidẽ sacre scripture assentit in-
dubitãter p̄missis discursus theologici: vt p3 ex arti. scd̃o

ergo ⁊c̃. ℭ 2° q2 alias periculosum esset in theologia stu E
dere: q2 de tali studio ȝsurgeret dubitatio circa sacrã scri
pturã: vbi aũt dubitatio est: fides non est: vt dicit Hu. de
sa. li. p̄. Et Aug. 8° de tri. vult q̄ i his que ad fidẽ ptinent p. 1. c. 11.
sicut est scriptura sacra: nõ l3 dicere forte: q2 dubitationẽ cap. 4m.
importat: vñ ait. salua fide l3 dicere: forte v̄go maria talem
faciem hẽbat: forte aũt nõ talẽ: forte aũt de virgine natus
est chr̃s nemo salua fide chr̃iana dixerit. Et sic ex studio
theologie quis fieret hereticus: ȝña pbat: q2 quicũq3 du
bitat de veritate ȝñtis ⁊ certus ẽ de ȝña ei⁹ ad añs: ȝñr
dubitat de v̄itate añtis. igit si theologus de veritate con
clusionis theologice dubitaret: quã vtiq3 certus est seq
ex sacra scriptura: ȝñter dubitaret: de veritate sacre scri-
pture. ℭ 4ª cõclo faciliter probatur: q2 omnis assensus 4ª cõclo
absq3 euidẽtia ⁊ formidine: ẽ fides: hec satis clara ⁊ sen-
tentialiter sumitur ab Hug. de sa. vbi proximo supra: sed li° p̄ p. 1.
adhesio causata in animo firmiter credẽtis sacre scriptu- capi. 2°.
re est huiusmodi: vt p3 ex cõclusionibus precedentibus:
ergo ⁊c̃. Ex hoc etiam vlterius patet vt dicebatur: q̄ ha
bitus ex huiusmodi adhesionibus derelictus: est habi- F
tus creditiuus ⁊ fides quedam habitualis acquisita: ⁊ p
ȝñs theo° sic accepta fides q̄dã ẽ. Ex hoc vlteri⁹ seq̄tur
q̄ theo° sic accepta nõ põt ab infideli sic acq̄ri: nec ẽ põe
aliquẽ ĩfidelẽ eẽ theologũ. Et loquor de infideli simplr̃ q̄
lis est purus gẽtilis vel pagan⁹: nulli pti scripture sacre
dñs fidẽ. Si v̄o accipiat theo° nõ pro h̃ hitu: sed p eo
vel his, quo vel quibus: quis nouit sensum scripture: ⁊
vnum dictum exponere ⁊ pbare p aliud: necnõ ex ei⁹ di
ctis alia deducere q̄ nõ formalr̄ ȝtinẽtur in ea h̃ theo° 5m
nõ solũ in fideli: sed in infideli põt acq̄ri: sic̃ sati est claru3.

Ad rationes pncipales q̄õnis. ℭ Ad p̄m cũ assu Ad pm
mit: q̄ p theologicũ discursu3 acq pncl
rit no° superior fide. Si intelligat de notitia cõplexa q̄ co G
gnoscitur sic esse: sicut signat ȝ istius discursus: qcq̄d fit
de ȝñtia: nego añs. Et cũ di. alias fidelis inutilr̄ h̃ dis-
cursus theologicos exerceret: nego: q2 q̃3uis non acq̄rat
talem notitiam: acq̄rit tm̃ hitũ pbandi ex sacra scriptura
theologicã v̄itatẽ: ⁊ p ȝñs defendẽdi ⁊ roborãdi fidẽ cõ
tra impios: ⁊ nutriendi in ipsis fidelib⁹: necnon ⁊ nouã
fidẽ acq̄rit de his v̄itatib⁹: q̄ nõ sunt expresse cõtẽte i scri
ptura: nec determinate p fidẽ: q̄s explicite antea nõ crede
bat: iste aũt nõ modicus: sed valde magnus est fructus.
ℭ Ad ȝfirmationẽ de notitia illa loquendo: d̄ qua nega
tum est añs: ȝcedo q̄ magnus theologus nõ h3 maiorẽ
notitiã q̃3 simplex fidelis: nec forte maiorem fidẽ: saltẽ nõ
est necessariũ de his ita eẽ: que simplex fidelis explicite H
credit: nihilominus tm̃ h3 aliã notitiã: quã non h3 fidelis
scilicet pbandi ⁊ defendẽdi ⁊c̃. vt dcm̃ ẽ. Et de notitia ta
li vel scia loquit ibi Aug. sic̃ p3 intuẽti. ℭ Ad 2m põt di- Ad 2m
ci duplr̃. vno mõ: q̄ p sciam certã intelligam⁹ clarã visio
nẽ q̄ fidei succedit in pr̃ia. Et iste sensus roborat ex dictõ
eius 9° de trini. vbi ait. certa enim fides vtcunq3 inchoat Cap. p̄.
cognitionẽ: cognitio v̄o certa nõ pficit: nisi post hãc vi-
tam: cũ videbim⁹ facie ad faciẽ. ℭ Scd̃o illud põt intel-
ligi: q̄ ẽt in hac vita p̄sumebat se pueturũ ad certã sciam
deo. s. specialiter reuelante: ⁊ illã infundente: sicut plerũ-
q3 fecisse vere credẽtibus de multis credibilibus pie cre
dendũ ẽ: ⁊ huic sensui fauet dcm̃ eiusdẽ. 2° de libe. arbi. d.
Neq3 q̄sq̃3 inueniẽdo deo fit idoneus: nisi ante crediderit Cap. 3.
qd̄ ẽ postea cogniturus: quapp dñi p̄ceptũ obtẽperãtes q̄
ram⁹ instãter. Qd̄ eni ortãte ipso q̄rimus: eodẽ ipso de-
mõstrãte inuenim⁹: q̃3tũ hoc in vita ⁊ a nobis talib⁹ inue
niri queũt: nã ⁊ a meliorib⁹: ⁊ dũ has t̃ras icolũt ⁊ certe
a bõis ⁊ pijs oib⁹ post hãc vitã euidẽti⁹ atq3 pfecti⁹ ista
cerni obtinerĩq3 credẽdũ ẽ: ⁊ nobis ita forte sperã tũ est.
Et hũc sensum eũ in v̄bis allegatis habuisse innuunt ẽt
clare v̄ba q̄ paulo post subdit. Seq̃mur igr̃ eos q̄ no3 in

I nitat pus credere qd nodu valem⁹ intueri: vt ipsa fide va lētiores facti: qd credim⁹ itellige mereamur: nō iā hoib⁹ sed ipo deo mēte intrinsec⁹ illuminate atq firmāte: ꝫ cō stat ꝙ talis scia non est theo⁹ illa: q̄ cōiter ꝑ theologicos discursus acqrit.
Ad 3ᵐ Ad 3ᵐ dico: ꝙ sic pꝫ intuēti ibidē Aug. vocat sciam illū hitū vel illos: quo vel qb⁹ qs nouit de fendere fidē ⁊c. vt. s. dicebat: h enī scire quodāmō vtiqꝫ scire est: sed nō est scire ꝙ ita sit: sicut significat cōclusio: de quo scire erat questio presens ⁊c.

Prologi. Questio. ij.

Vtrū ex qōne pcē ꝙ de obo theolo gico n̄ acqrit ꝑ theologicū dis cursum scia ꝓpe dcā: pūr qro. Utrꝫ d hꝫ obo possit hri scia vł opio.
pᵐ Argr ꝙ n̄ p sic. ipol'e est hitus specifice diuersos eē de eodē subo: ⁊ itelligo p subm illud ꝓ q̄ supponit subm ꝯnis: igit ipol'e est diuśos
K hitus spe eē de eodē obo: ex q̄ vltra segr: ꝙ nulla scia vel opio pōt hri de obo theoᶜᵒ. 1ª ꝯña pbat: qr q̄lꝫ scia ⁊ q̄lꝫ opio spe dīnt ⁊ distinguūt a theo⁹: cū theo⁹ nō sit scia nec opio: ꝫ fides vt pa tuit i. q. pcēⁿ: ꝯña ꝯo p⁹ pꝫ: qr illd qd ipoztat subm ē ps obti: sic subm ps ꝯnis: ad idētitatē aūt
T. c. 38. toti⁹ seqt idētitas ptisaūs pbat ex auctē phi. 3° de aia dicētis. Secāt scie. i. diuidūt queadmoᵐ ⁊ res: igit alia ⁊
2ᵐ alia scia ß de alia ⁊ alia re: ⁊ nō de eadē. 2° nullaꝫ scia rū spe dīntiū ē vna ꝯigit nec vnū obꝫ: pꝫ ꝯña. aūs ꝓbat qr ꝫ phm p poste. nō ꝯtigit demſrantē de gñe i gen⁹ dscē dere: sꝫ h ꝯtingēt si eadē ꝯ eēt diuersaꝫ sciaꝫ: tūc. n. per pn⁹ vni⁹ scie ꝯtingeret ꝓbare ꝯclusionē alterius.
In opᵐ Contra. Deū eē etnū ⁊ icorruptibilē ē obꝫ theolo gicū: ⁊ de ipo pōt hri tā scia q̄ opio: qr pt ꝯcludi tā per demſratione q̄ p syllm topicum. igit ⁊c.
1 Ista qō pōt hre duplicē intellm. vnū. vtꝫ de eodē obo de q̄ ē theoᵒ: possit hri scia vł opio: siue ab eodē hoie: siue a diuersis. Aliuꝫ vtꝫ ab eodē hoie possit hri theo⁹ ⁊ scia vel opio. Erūt g. 4. arti. i hac. q. i p videbit de qōne in p sensu. 2° vtrū ab eodē hoie possit hri de eodē obo sil theo⁹ ⁊ scia. 3° vtꝫ ab eodē possit de eodē hri sil opio ⁊ theo⁹. 4° gra pdictoꝫ: vtrum ab eodē de eodem possit haberi simul scia ⁊ opinio.
pᵒ arti. Quantū ad pᵐ arᵐ pp diuersitatē opināriū: ⁊ aliq̄ tacta i argumētis. pono ꝯnes 4ᵒʳ. p⁹ ē. ꝙ di uersi hit⁹ spe pñt eē d eodē subo. 2° diuersi hitus spe pñt eē de eodē obto. 3° ꝙ diuersoꝫ hituū spe nō pōt eē vna ꝯ mētalis: 4ᵒ posito in qōne pcē. accepta: q. s. ē sigᵐ nāle: ⁊ nō ad plm: q̄uis possit eē vna vocal'. ac ēt vna mētal' ſi bi silis ⁊ idipm signans ad plm: sic i pcēⁿ qōne dicebat. 4ª ꝯ est. ꝙ de aliq̄ obo eodē pōt hri scia/theo⁹/⁊ opinio.
pma ꝯ Cpᵐ ꝯnē pbo p sic. diuersa speᶜᵉ obcta scibilia hnt ideꝫ subm. g diuersi hit⁹ spe pñt eē d eodē subo. ꝯña pbat: qr q̄ūlꝫ oboꝫ scibiliū diuersoꝫ spᵉᶜ: pñt esse diuerse notitie
M sciētifice: quimo si de q̄lꝫ eoꝫ beātur noᵃ: noticia vni⁹ dit spe a no alterius: ex diuersis aūt notitijs talibus diuersi hitus sciales pñt gñari: aūs declaꝫ. Nā ꝯstat ꝙ aliō obꝫ scibile est ꝙ angulus q̄lꝫ rectiline⁹ pōt diuidi in duo me dia: aliō aūt ē ꝙ q̄lꝫ angulus rectilineu s eq̄lis pōt eē suo opposito: ⁊ h duo obta hnt idē subm. s. āgulū rectilineū: voco. n. subm nūc illō ꝓ q̄ supponit subm ꝓpōnis: cuius
2ᵐ signatū totalē ē hꝫ obm. C2° itell's ⁊ scia pñt eē de eodē subo. g diuersi hit⁹ ⁊c. pꝫ ꝯña: qr itell's q ē hit⁹ pnᶜⁱᵖ: alte ri us rōnis ē a scia q̄ ē hit⁹ ꝯnū. aūs pꝫ: qr idē ē subm mi noris ⁊ ꝯnis i demſratiōe potissima: c⁹ ambe pmisse sunt imediate: minor aūt ē hitual'r nō p hitū q dr itell's: ꝯ vo
3ᵐ p sciam. C3° ꝯ dictorioꝫ enūciabiliū pñt eē hit⁹ diuersi: igit de eodē subo diuersi sūt hit⁹ ꝫ spēm: ꝯña pꝫ: qm̄ ꝯ dictorioꝫ ē idē subꝫ ⁊ hit⁹ ꝯdiᶜᵗᵒʳᵘᵐ vtiqꝫ distinguūt ꝫ spēꝫ aūs claꝫ ē. Nā ꝯtigit diuersos hoies opinari ꝯdictoria.

ꝯtingit ēt vᵐ hoiem scire alteꝫ ꝯdictorioꝫ: vtpote ꝙ dia meter nō ē lateri symet⁹: ⁊ aliū hoiem opinari reliquū ꝯ dictorioꝫ. s. ꝙ diameter ē symeter. C4° ꝯstat ꝙ de eisdē celis ⁊ de eisdem astris est physica ⁊ astrono⁹. de eisdem etiam magni⁹ᵈᵒ phica ⁊ geo⁹: ⁊ multe alie dīntes scie de eisdē reb⁹ ꝯsiderāt: sic facile pꝫ intuēti. CAd h sūt auctes phi 2° phy. ⁊ p ethi. ⁊ Auc. 3° ce. ⁊ 2° phy. CItē 2° meta. ait. ꝙ cū ens dicit ꝫ ꝯsideratiōnē demſratiᵐ itrabit vna nā i duas artes: vt ꝯsi⁹ matheᶜ ⁊ diuini de n̄ro: ⁊ silr ꝯsi⁹ matheᶜ ⁊ nāl' in cor⁹ ⁊ linea ⁊ supfi⁹. Itē Eust. p ethi. su p i° vbo phi: eteni rhetor ⁊ geometer dīnter ingrūt rectū ait inuenim⁹. n. multotiēs diuites methodos factas: cir ca idē subm: nō ꝫm eādē itētionē: ꝫ hāc qdē ꝫ h: illā āt ꝫm aliō ꝓpoᵐ. CEx his pōt ꝯūr appere falsitas illi⁹ opi nionis q̄ dic ꝙ ipol'e ē aliqs hitus differre spe nisi sint de distincti s reb⁹ total'r vel pcial'r. vꝫ. qr vn⁹ icludit aliq̄ rē ifra suā ꝯsideratiōnē: quā nō icludit ali⁹: sic meta⁹ iqūt ē de reb⁹ abstractis: de qb⁹ nō ē aliq̄ alia scia: q̄uis ꝯside ret ēt de his reb⁹ de qb⁹ alie ꝯsiderāt: sicut ēt geometria ad plēs lineas se extēdit q̄ pspectiua: cū pspectiua de vi suali tm̄ ꝯsideret: sic ēt de phica dicūt q̄ lꝫ sit ꝯsideratiua oium de qb⁹ ē geometria: de plib⁹ ēt alijs ꝯsiderat de q bus: nō illa: vt de q̄litatib⁹ sensibilib⁹/de mā/⁊ alijs mul tis. CEx pdictis pꝫ falsitas hui⁹ opionis dicte ⁊c. Prio qdē qr pbatū ē: ꝙ de eodē subo pñt eē diuśi hit⁹ ptiales: vocādo hitū pcialē q est vni⁹ ꝯnis tm̄ totalē ꝯo vocādo illū hitū q est pliū ꝯnū: siue sit vn⁹ eēntial'r siue collectio plium: de q̄ infra ingret: sicut vsus est vocare vnā sciam geometriā vł geomet. oium ꝯnum: q̄ꝫ doctria tradit ab Euclide: ⁊ silr physicā ⁊ metaphysicā: ⁊ ita de alijs: q̄rū q̄lꝫ multe ꝯnes: seu multaꝫ ꝯnū significata sciūt. igit ni hil ꝓhibet d eisdē reb⁹ pcise eē diuersos hit⁹ totales: pꝫ ꝯñia: qr ex alijs ⁊ alijs pcialibus: alij ⁊ alij totales sunt. CCōfirmat. nā ꝯstat ꝙ illa pars phie totalis que est de corpib⁹ celestib⁹: ⁊ eoꝫ motib⁹: nō distinguit ab astrono mia: per hoc ꝙ alia pars physice est de alijs reb⁹: de q bus nō est astronōia: imo si nulla alia ps phie esset: vel ēt nulla alia res nālis: adhuc phyca de celo esset ali⁹ habi tus ꝫm spēm ab astronomia. CScdo qr de qbuscunqꝫ pōt eē scia pōt esse opinio. igitur de eisdē pcise contingit esse habitus totales distinctos specifice: patꝫ ꝯñia: cum opinio ⁊ scia specifice distinguat: aūs pbat: qm̄ omne qd p: test demonstrari potest etiam ꝓbabiliter cōcludi ⁊ cō formiter assentiri. CConfirmatur ex intentione phi 4° meta. dicentis ꝙ circa idem genus versatur sophistica ⁊ dialectica cum physica: ⁊ loquitur de dialectica vtente ⁊ non docente iuxta distinctionē expositoꝫ: ⁊ sequitur. est autē dialectica tētatiua de quib⁹ phia est sciēs: vbi Com mentator. Commune est ingneis loqui de ente: ⁊ qr cō ueniunt subiecto deducit. s. Aristo. modū ꝫm quē diffe runt. Et dicit. scia enim ⁊c. idest genus oium istoꝫ trium in quo cōsiderāt est vnū: ⁊ est ens simplr: ꝫ phia ꝯa dīt a logica per modum scie: phia enim cōsiderat de ente cō sideratione demſratiua: logica ꝯo cōsideratione probabi li: hec Commentator. Ex his pꝫ ꝙ de quibuscunqꝫ rebus pñt esse scientie: possunt esse ⁊ opiniones. CArguit aūt ꝯ hoc ꝓpinione illius triplr. Et primo auctoritate phi 3° de aia allegata in pma rōne facta ad questionem. C2° quia omnis scientia probat aliquā passionē de suo subo: quā alia non pbat: igitur hēt aliud subiectum. CTer tio quia 6° metaph. dicit phs. ꝙ si non esset substantia se parata: physica esset prima phia: igitur si nunc metaphy sica distinguitur a physica: hoc est qr ꝯsiderat de substan tijs abstractis: de qb⁹ non considerat physica. CQuar to ad idem induci potest auctoritas Cōmētatoris: q̄uis i psi eam non inducant. Ait enim scdo metaphy. sup illo ꝯbo phi. videtur enim ꝙ quelibet natura habeat mām.

(right margin:) n / 4ᵐ / 1° phyc. t. com. 18. / p ethi. c. 1. / 3° ce. ca. 6. / 2° physic. c. 18. t. 71. / 2° me. 35. vel pᵒ me. 19. / Joā. de la na in plo. q. 8. ar. pᵒ. / O / P / T. cō. 5. / Com. 5. / Q / Arᵒ p op. Joā. de lana vbi. s. 3° d aia T. c. 38. 6° meta physice T. cō. 3. Cō. 16. T. c. 16.

A .i.inqt. Videt enim q oē ens hēat cāz mālē: ⁊ si ita ē nul
la scia est alia a scia nāli. Fundat aūt hec ɔña sup hoc q
de oi re hñte māim hȝ ɔsiderare nālis. Ex eius aūt ɔñte
infert vlteri⁹ q si est nūc aliqua alia scia a nāli: illa vtiqȝ
Ad pᵐ arg. pro opi. 10. de lana est de rebus caretib⁹ mā: de qbus nō est phica. ¶ Ad p
mū dico p̄ q pariter p illā auctoritatē pbaretur q nec ēt
due scie p̄tiales pñt eē de eadē re. cui⁹ oppositū manifeste
est ostēsuȝ. 2° dico q illa verba phi nō scribunt ad ppoᵐ
istud. nō. n. vult dicere Phs q distō sciarū sit fm distōnē
rerū ⁊ ecōtra. nec hoc facit ad ppositū suū: sed vult dice
re q simili diuisione diuidunt res ⁊ scia atqȝ sensus. s. di
Cō. 38. uisione fm actū ⁊ potētiā. vñ Cōmētator exponēs illud
phi qd allegatū est: secat igit scia ⁊ sensus in res: q qdeȝ
potētia in ea q sunt potētia ⁊c. inqt. Cū posuit q aia est
quodāmō oia: incepit declarare illū moduȝ: ⁊ dixit dica
camus ⁊c. i. q differentie entiū qbus diuidunt cū diffe
rentijs aie sunt eedē ⁊ sunt potētia ⁊ actus. Sicut enim
⁊ intellect⁹ ⁊ sensus sunt potētia aut actu: ita oē sensibile
B aut intelligibile est aut potētia aut actu: ⁊ cū ita sit si sen
tiens est in poᵃ: sensatū erit in poᵃ. Et si fuerit in actu sen
satū erit in actu: ⁊ sic est de intellectu cū intellecto. Et ex
hoc vlterius ɔcludit ipse ⁊ phs: q sciēs est quodāmō sci
tū ⁊ sentiēs sensatū. Et q hoc nō pōt eē fm eēntiā suaȝ:
q lapis nō ē in aia: nec in ea erit: sed hȝ silitudinē ⁊ spēm.
Et ideo ɔcludit q intell's est spēs spēȝ: ⁊ sensus spēs sen
Ad 2ᵐ sibilium. pȝ aūt q ista nō faciunt ad pñs ppositū. ¶ Ad
scōm dico p̄: q ɔñā non est necessaria. Nam de eodem
subo pñt diuersi artifices diuersas passiōes pbare: sicut
d̄ astris alias passiones pbat Astrolog⁹: alias pbat phy
sicus. Et de magnitudinib⁹ alias pbat passiones physi
cus: alias geometra. ¶ Scdo si i aūte accipiat scia com
muniter pro partiali ⁊ pro totali: patet ipsum esse falsuȝ
quoniam eandem passionē de eodem subiecto distincte
C scientie partiales probāt: vt in sequentib⁹ patebit. ¶ D.
Quicquid sit de habitib⁹ scientificis: vniuersalr tamen
de habitib⁹ loquendo: illud antecedēs nō est verū. nam
omnē passionē quā pbat de aliquo subiecto scientia phy
sica: pbare ēt potest de eodem subiecto opinio physica:
Ad 3ᵐ qui tamē habitus specie distinguunt. ¶ Ad tertiū dico
q nō est intētio phi q physica esset pᵃ phia. i. metaphysi
ca. In hac enim significatione aliquando vtitur isto ter
mino complexo prima phia: sed intendit q esset phia pᵃ.
idest vniuersalis ⁊ cōmunis: qua nulla esset ɔmunior. ita
q ly prima: precise exponitur negatiue: ⁊ intelligitur de
pꝛimitate cōmunitatis. patet autem hanc esse intentioneȝ
eius. nam de tali primitate loquitur phs ibi. ait enim. du
Te. c. 3. bitabit aliquis vtrū phia sit vniuersalis aut circa aliqd
gen⁹ ⁊ nām vnā: ⁊ ɔcludit q est vlis: q ē circa oia: ⁊ q
si non essent sube sepate physica eēt circa omne ens: ideo
Com. 3. esset vniuersalis ⁊ prima. Silr Cōmentator ibi dicit ex
D ponendo si non esset hic alia substantia a sensibili nō eēt
aliqua scientia prior nāli: quare auctoritas illa non vadit
ad propositū. nam esto q nulla esset cōmunior ea: adhuc
posset esse aliqua alia ab ea: sicut consideratio metaphy
sica de magnitudine alia est a consideratione geometre:
⁊ tamen nō est aliqua magnitudo naturaliter abstracta.
Ad 4ᵐ. ¶ Ad quartum etiam eodem modo non intendit Com
mentator q non esset aliqua alia scientia distincta a nāli.
Constat enim q adhuc mathematica esset alia phica: sȝ
vult q non esset alia cōmunior: ⁊ de aliquibus conside
rans: de quibus ipsa non consideraret: q tunc ipsa consi
deraret de oibus rebus: ⁊ hec solutio roborat ex p̄cedē
scda ɔ̄ te. ¶ Scda ɔ̄cl'o probat. primo qm̄ de sic esse sicut con
clusio aliqua vna signat pōt hri p vnū hoieȝ scia ⁊ p aliū
opinio: ⁊ iterum per aliū fides: sicut ⁊ eidem enuntiabili
quis pōt assentire pp demonstrationē quā habȝ circa id.

alius vero precise propter pbabile mediū: alius aūt pp E
auctoritatem precise. cōstat aūt q predicti habitus inter
se differūt spē. igit ⁊c. ¶ 2° de aliquo obō ppōnis pt ha
bere vnus notitiam complexā mediante notitia simplici
ter intuitiua rei: de quo alius hȝ notitiā per demratiuuȝ
discursum: ideo de eodē obiecto pñt esse habitus specifi
ce distincti. pȝ ɔña: qm̄ nō plus impossibile est de habiti
bus q̄ȝ de actib⁹: añs pȝ. nā beat⁹ vtute intuitiua notitie
quā hȝ de deo euidēt nouit deū esse: qd aliquis viator no
uit per sciam acquisitā per demratiōnem. ¶ Tertio nō
minus ɔtingit habit⁹ diuersaȝ rōnū esse de eodem obie
cto q̄ȝ notitias: sed 2ᵐ de facto ɔtingit i beatis: q fm Au
gustinū de rebus hñt notitiam in vbo: ⁊ notitia in ppo
genere qua nulli dubium debet esse specie distinguuntur
quātūcunqȝ intenderetur notitia in proprio genere: nūq̄ȝ
equaretur in perfectione notitie in vbo: igit ⁊c. ¶ 4° q 4ᵐ
libet astronomia a qualibet physica distinguit specifice: F
aliqua aūt astronomia ⁊ aliqua physica sunt de eodem
obiecto. nam q astra sint spherica ⁊ q terra sit rotunda
per physicaȝ scitur: ⁊ per astronomiā: sicut patet scdo ce T. c. 59.
li. vbi physice pbatur pmū. ex eo q astra non mouēt re ⁊ tex. c.
cte: ⁊ astronomice ex eo q eclypses solis fiunt arcuales 108. ⁊
⁊ hanc probationem ptinere ad astrologiā dicit expresse 109.
phs in textu ⁊ Cōmētator ibidē ⁊ primā dicit eē nālem. T. c. 59.
Scdm etiā pbat in eodē libro physice p equalē tenden Cō. 59.
tiam partiū ad cētrū: ⁊ astronomice ex eo q eclypses lu
ne semp fiunt arcuales: ⁊ q pᵃ patio physica sit. secunda
vo nō: sed mathematica: pȝ ibidē per Cōmē. vbi dicit ēt Cō. 108.
q tales demrationes. s. mathematicas facit phs ad con ⁊. 109.
firmādū. nō q sint innate poni in hac scia. s. physica. Idē Cap. 8.
etiam dicit Aui. p̄ sufficientie de istis pbationibus nāli
⁊ astronomica: q terra sit rotunda. ¶ 5° de eodē obiecto 5ᵐ
pōt haberi scia ⁊ per demratiōnē a priori ⁊ per demon
strationē a posteriori. scia aūt acquisita per demōstratio G
nem a priori alia est specifice a scia acquisita per demon
strationē a posteriori. vnde sicut per mediū probabile nō
acquirit habit⁹ scientificus: sed alterius rōnis: nec p me
dium demonstratiuum acquirit habitus eiusdē rōnis cū
eo: quia acquirit per mediū pbabile: ita rōnabilr videt
dicēdū q ēt per media demonstratiua alterius ⁊ alteri⁹
rationis habitus etiam alterius ⁊ alterius rationis ge
nerent. ¶ Iste due vltime rationes non efficaciter ɔuin
cerent pteruū. fundātur enim sup hac radice q media di Sicut
uersarum rōnum circa idē obiectū causant actus ⁊ ha negat
bitus diuersarum rōnum: qd ideo proteruus negare pos olī⁹ plu
se videret: q in alijs videmus ab aliquib⁹ causis diuer ribus lo
saȝ rōnū: effectus eiusdē rōnis pduci: sicut eiusdē rōnis cis.
calorem ab igne ⁊ a sole videmus pduci. Et q forte nō
potest euidens ratio assignari quare ex diuersis medijs
non fiant similes habitus sicut ex alijs quibusdam cau
sis differentibus specie fiūt eiusdem rationis effectus. iō
forte non potest predicta proteruia euidenter excludi: ve H
rūtamē q nulla apparet impossibilitas: q de eodeȝ ha
beantur actus ⁊ habitus diuersarum rōnū: ⁊ q pbabi
lius vr dici q vniuersaliter ex medijs alijs ⁊ alijs fm
spēm: alij ⁊ alij actus ⁊ habitus circa illud qd per ɔ̄nem
significat: causant. Alias posset dici: nec videret maior p
teruia: q ex medio thopico ⁊ ex medio demonstratiuo
causantur habitus eiusdem rōnis: ⁊ q visio albedinis ⁊
visio nigredinis sunt eiusdē rōnis: cū nō aliunde q̄ȝ ex di
uersitate cāȝ. s. albedinis ⁊ nigredinis videat earū dīa
posse ɔcludi: quoȝ tñ nullū aliquis dicit quē videriȝ. Iō
probabilius vident ɔcludere rōnes p̄dicte. ¶ D. Simi
liter dici poterit q ex actib⁹ diuersaȝ rōnū causant habi
tus morales ⁊ intellectuales etiam eiusdē rōnis: ⁊ sic ex
scribere ⁊ extharizare eiusdē rōnis habitus generantur:

I ⁊ ex aggredi terribilia ⁊ tribuere ꝓprie idem habit⁹ mo
ralis acquirit:⁊ sic vl'r perihit oīs via cognoscēdi distin
ctionē habituū specificā.¶ Di. Quāuis a causis diuersa
rū spēꝝ ꝓueniāt aliq effect⁹ eiusdē rōnis:a qbuslibet tñ
ꝓueniūt effect⁹ diuersaꝝ rōnū:sed q effect⁹ diuersi ꝓue
niant ex remedijs diuersis nisi assensus vel habit⁹ cōueni
entes:nō appet:⁊ si aliqs alios assignares.ita tibi facil'r
Ocham negabo de illis sicut tu mihi de istis.¶ Ex h vlteri⁹ infero
q.9. pl. ꝙ nō est vera opīo dicētiū ꝙ ad distōnē sciaꝝ reqrit distī
ctio subiꝛ vel pdicatoꝝ:ita ꝙ nō est pos'e diuersaꝝ scia
rum eē eādē ꝯnem. Nā inquiūt.impos'e ē re⁹ eiusdē ꝯnis
simpl'r sint actus sciēdi distincti spē.¶ Istud aūt motiuū
nullā hꝫ rōnē ꝓbabilitatis:tū qꝛ non vi pos'e minus ꝙ
respectu eiusdē complexi sint notitie complexe:⁊ actus
sciēdi distincti specie:q̄ꝫ ꝙ eiusdē obiecti sunt notitie incō
plexe distincte specie. Cōstat aūt ꝙ notitia intuitiua:quā
angelus habet de albedine:⁊ intellectiua intuitiua:quā
k habet homo:⁊ sensitiua quam habet brutum de eadem
albedine non sunt eiusdem rationis.tum etiam quia nō
obstante idētitatē obiecti complexi stat diuersitas specifi
3ª ꝯ ca actuum assentiendi scientifici ⁊ opinatiui. ¶ Tertia
cōclusio probatur:quia habituū specie differentiuꝫ sunt
actus proprij specie differentes:igitur huiꝰ habituū mē
tales ꝯclōnes:de quibus ē sermo:sunt specie differētes.
Añs notū est ex scdo ethicoꝝ:ꝯñtia probatur.qm̄ assen
caplo 5 sus scientialis est proprius actus scientie:⁊ assensus opi
natiuus opinionis:⁊ assensus creditiuus seu credere est
actus fidei:quilibet autē istoꝝ assensuum est quedaꝫ mē
talis conclusio:vt ex precedenti qōne pꝫ.igitur ⁊c̄. Non
obstāte igitur idētitate obiecti:qđ est totale significatum
cōclusionū mētalium diuersorū habituū:stat diuersitas
ꝯnuꝫ ipsarū:sicut etiā stat ⁊ diuersitas ꝯclōnū ⁊ mētalis
⁊ vocalis ⁊ assensuum predictoꝝ ⁊ ipsoꝝ habituū hñtiū
4ª ꝯ idipsum obm.¶ 4ª ꝯ ꝓbat facil'r sicut de eodem aliquo
L obiecto.v.g.ꝙ deus est incorruptibilis:vel ꝙ cuiuslibet
hoīs est aīa sibi ꝓpria.potest quis habere assensuꝫ euidē
tem per mediū demrātiuū:⁊ alius assensum certū:sed in
euidētē p mediū theologicū:⁊ alius assensum formido
losum p mediū aliqđ ꝓbabile.igit' de eodē aliq obo pōt
hñri theologia ⁊ scia ⁊ opio.añs p experiētiā pōt facil'r cō
gnosci:ꝯña pꝫ:si loq̄mur de theologia q̄ ē act⁹ scđs:⁊ sil'r
de scia ⁊ opione:qꝛ tales assensus sūt hꝰ act⁹. Si ēt loq̄
mur de theologia scia ⁊ opione hītib⁹ idē pꝫ:qm̄ ex fre
quētatione talium actuum hꝰ habitus generant'.

2⁹ artic. **Pro secundo** articulo sciendū est,ꝙ (vt pꝫ ex pcedēti qōne) theologia pt acci
pi dupl'r.vno mō pro habitu vel habitibus:quo vel qb⁹
qs nouit sensum sacre scripture:⁊ scit vnū dictū eius per
M aliud exponere ⁊ ꝓbare:necnon alia q̄ nō fm se formal'r
cōtinēt' in ipsa ex his q̄ i ipsa cōtinēt' deducere:⁊ inferre:
⁊ penes hunc modū pōt accipi theologia ēt pro actu vel
actib⁹ p̄dictoꝝ habituū. Alio° pōt accipi theologia pro
assensu tam actuali q̄ꝫ habituali in animo fidelis acqui
sito per discursum theologicum de obiecto theologico.
¶ Iuxta hoc pono pro articulo isto quatuor ꝯnes. Pri
ma ē:ꝙ theologia p̄ modo accepta siue pro actu siue p
habitu sumat' cōpossibilis taꝫ habitui q̄ꝫ actui scientie in
eodem homine circa idem obiectum. Tres ꝯnes alie sūt
de theologia scđo modo accepta. Et vna ē ꝙ theologia
actus nō est cōpossibilis scie actui.seu ꝙ impossibile est
eundē eidem obiecto assentire actu simul assensu scietia
li ⁊ assensu theologico.¶ Alia.ꝙ theologia actus com
possibilis est scie habitui:⁊ theologia habitus scie actui.
¶ Ultima est,ꝙ theologia habitus nō est compossibilis
scie habitui.⁊ intelligo in oībus predictis de cōpossibili
tate in eodē subiecto ⁊ de theologia cuꝫ scia eiusdē obri.

¶ Probo p̄mā ꝯnē sic:ꝯtingit aliquē sciētem demōstra 1ª ꝯclo
tiue:verbi grā:deū eē eternū.vel nō oium hoium vnicaꝫ N
eē aiaꝫ:aut aliqd aliud hꝰ theologicū prōpte ⁊ facil'r id
ipm theologice ꝓbare:⁊ ecōuerso ꝯtigit aliquē hñtē hꝰ
habitū theologicū prompte ⁊ facil'r ꝓbare idipm seu de
mōstrare.ḡ scia hitus cōpolis est tā habitui theologico
q̄ꝫ actui.⁊ theologia habit⁹ cōpossibilis ē actui ⁊ hitui
sciali.añs ex experientia notū est:ꝯñtia ꝓbat':qꝛ prom
ptitudo ⁊ facilitas exeundi in actū ꝓuenit ex habitu:vt
docet experiētia.⁊ pꝫ 2° ethicoꝝ.omne igit' compossibile caplo p̄
actui prompte ⁊ facil'r elicito cōpossibile ē habitui quo
mediāte ꝓmpte elicit'.nā eiusdē potētie sūt act⁹ ⁊ hit⁹:q
mediāte elicit':⁊ loquor de promptitudine que per se p
uenit ex frequētatione p̄cedēti silium actuū:q̄leꝫ constat
esse promptitudinē huius discursus eliciēdi.¶ Scđo cū 2ᵐ
actu atq habitu sciendi sic eē:sicut ꝯ aliq̄ significat:com
possibilis est habit⁹ ꝓbandi ⁊ deducēdi eius ꝯdictoriū.
igitur cū actu ⁊ habitu scie cōpolis est theologia primo
mō sumpta circa idem obiectū.añs patet.qm̄ multi sunt
qui ex habitu prompti sunt ꝯcludere aliquā ꝯclōnē per O
aliqđ mediū thopicū:cui⁹ oppositū prompti sunt demō
strare per sciam:⁊ dum actualiter ipsam demonstrāt nō
minus prompti sunt elicere hꝰ topicum discursum cōclu
sionis opposite:⁊ hoc maxime pꝫ in his qui p̄us opina
ti sunt oppositū q̄ꝫ demrātionē eius qđ sciūt acciperent:
ꝯñtia pꝫ:qm̄ nō minus sunt cōpossibiles habitus ⁊ act⁹
scie cū alio habitu deductiuo alteri⁹ rōnis de eodē obie
cto:qualis ē theologia:de qua loquimur:q̄ꝫ cum habitu
deductiuo alterius rōnis ⁊ oppsiti obiecti:immo magis
apparet possibile.¶ Ex istis rōibus habet' ꝙ tā habit⁹
q̄ꝫ theologicus actus cōpossibilis est habitui scie ⁊ econ
uerso:tā habitus scie q̄ꝫ act⁹ cōpossibilis est hitui theo P
logico. Ex h aūt vlteri⁹ ꝓbatur ꝙ actus ē cōpolis actui
quātū est de se.nā quorūcūq habituꝫ nāl'r acqsitoꝝ sil'
cōpolium actus ēt sunt q̄ꝫtū est ex se cōpol'es:dico auteꝫ
quātū est ex se:qꝛ forsitā videret' aliqbus:ꝙ potētia nō
sit nāl'r capax multoꝝ actuū sil':aut nō tot q̄t ptial'r ꝯcur
rūt ad act⁹ de qb⁹ est sermo. Si tñ eēt nāl'r capax eorum
vel oium q̄z hitus hꝫ:oēs sil' hīe posset.¶ Scđam ꝯnē
ꝓbo rōne cōi sic.impos'e est idē obm sil' eē eidem actual'r 2ª ꝯclo.
notū:⁊ nō eē actual'r notū:igit' impos'e est idem obiectū
ab eodē sil' actu sciri ⁊ actu credi:⁊ accipio hic credē nō
cōiter pro assensu:sed spāl'r pro assensu fidei cōdistincto
cōtra scientificū:opinatiuū:⁊ suspiciosum. Ex quo vltra
seqt' ꝙ ipos'e est eūdē sil' scire aliqđ obm ⁊ eidem assensu
theologico assentire:cū talis assensus sit q̄dā credulitas
⁊ fides:vt pꝫ ex p̄cedēti questione:añs pꝫ.ꝯñtia ꝓbatur.
qm̄ oē qđ quis scit est illi notuꝫ habitual'r si habitual'r. Q
actual'r si actual'r.⁊ nullū qđ quis credit est ei notū.naꝫ
nomine fidei sic accepte nihil aliud intelligimus q̄ꝫ assen
sum nō euidētis ⁊ nō apparentis sed incogniti.vñ Augu.
in encħ.ait. Nā qđ attinet ad nō videre siue q̄ creduntur cap.9.
siue q̄ sperantur fidei speiq cōe est.in epl'a qppe ad he
bre.qua teste vsi sūt catholice fidei illustres ac regule de
fensores:fides etiam dicta est conuictio rerum que nō vi
dent':q̄ꝫuis qñ se quisq nō verbis:nō testibus:nō deniq
vllis argumētis:sꝫ p̄sentiū reꝝ euidētie credidisse:h ē fidē
accōmodasse dicit.nō ita vid' eat' absurdū:vt recte rep̄hē
dat' i vbo:eiq dicat'.igit' vidisti ⁊ nō credidisti.vñ putari
p̄t nō eē ꝯñs vt videat' res q̄cūq credit'. Sꝫ meli⁹ hāc ap
pellam⁹ fidē:quā diuina eloqa docuerūt:eaꝝ.s.reꝝ q̄ nō
viñr. De spe quoq Apl's ait.s.ad Romanos. Spes q̄ vi
nō est spes:qđ enim qs vid et qd sperat? Ex qua auctori cap.8.
tate pꝫ.p̄ tā p Aplm:q̄ꝫ p Aug⁹ ꝙ ꝓprie fides est eoꝝ q̄
non sunt euidentia credenti.¶ Scđo concluditur ideꝫ p
illud quod ait Apl's ⁊ etiam Aug. de spe.non enim spes
potius

A poti⁹ de nō visis ⁊ incognitis est q̄ʒ fides:cū hoc spāliter
cap.4. in diffōne fidei ponat:Iteʒ 8⁹ de tri.Credim⁹ inquit dn̄m
iesum chr̄m natū de vgine q̄ Maria vocabat.qd sit autē
vgo:⁊ qd sit nasci:⁊ qd sit nomē ꝓpriū nō credim⁹:sʒ pro
sus nouim⁹.ecce qd̄ nos credere negat ea q̄ nouim⁹. Itē
cap.2. libro 13°. vnusqsq̄ sui animi cōscius nō credit vtiq̄ hanc
esse suā sed plane peruidet voluntatē. ⁊ in pluribus alijs
locis eādē penit⁹ ponit sniaʒ.¶ Ad hāc rōnē dupl'r ꝯsue
p̄ rn̄sio. uit respōderi.¶ Primo ad an̄s dicendo non esse inconue
niens idem eidē notū esse ⁊ ignotuʒ:dūmodo hoc non sit
fm idem :sed fm aliud ⁊ aliud:sicut ideʒ lac est sil'e mar
garite per albedinē ⁊ non est ei sil'e per dulcedinē:sed dis
simile potius.¶ In ꝓposito dicit q̄ idem obm est eidem
notū per sciaʒ ⁊ nō est eidē notū per fidē:sed potius igno
2ª rn̄sio. tū:⁊ p ꝯn̄s nō fm idē notū ⁊ ignotuʒ.¶ Scd̄o di. q̄ ꝯn̄a
B nō valet:qa ⁊ si sit euidens per sciam illud qd̄ scit:non tn̄
est ineuidēs per fidē illud qd̄ creditur:fides eniʒ si non fa
ciat euidentiā:nō tamē facit ineuidētiā:⁊ indifferēter pōt
esse euidentia ⁊ nō euidētia: in quo differt a scia que non
Ↄ p̄ rn̄. euidētis esse nō pōt.¶ Contra responsionē p̄mā.impoi'e
est alicuius cōtradictionis vnā partē esse verā per vnam
cām ⁊ reliquā etiā esse verā per alterā causam.alias ego
possem vnā partē verificare ⁊ tu aliā. Et sic tu ego ⁊ siml'
possemus facere duo ꝯtradictoria esse simul vera: qd̄ est
absurdū.¶ Unde nulla ꝯdictoria,de quibuscūq̄ sint pre
dicatis absolutis vel relatiuis:seu cōnotatiuis subālibus
vel accidentalibus siue in deo siue in creaturis.verificari
possunt nec fm idē nec fm diuersa. Exemplū qd̄ inducit
non est ad propositū:qm̄ iste non cōtradicunt. hoc lac est
simile huic margarite per albedinē.hoc lac non est simile
margarite per dulcedinē:ei sdē vtrobiq̄ demōstratis:cuʒ
nō sint ijdeʒ termini penitus ex parte predicati ⁊ subiecti
C vtriusq̄:sed vtiq̄ he due cōtradicunt.hoc lac non est sil'e
huic margarite:⁊ hoc lac est simile huic margarite: q̄ruʒ
altera tn̄ est vera:etiā si simpl'r dicat:hoc lac est sil'e. hoc
lac non est sil'e.ꝯdictorie sunt:si termini vniuoce accipian
tur:⁊ simul verificari nō pn̄t. Et si dicat q̄ idē pōt esse sil'e
vni ⁊ non sil'e alteri:⁊ per ꝯn̄s simul vificari:neganda est
ꝯn̄a:qm̄ si est sil'e vni aut alicui:hec est vera.B est sil'e.naʒ
sequit.hoc est sil'e huic vel illi.igit est sil'e. negatiua vero
erit falsa:nō eni sequit.hoc non est sil'e huic vel illi.igitur
nō est sil'e:lʒ ecōuerso sequat:q̄zuis igit he pn̄t sil' esse ve
re:hec ꝓpō seu hoc obm est euidens huic p sciam:B obm
nō est huic euidēs p fidē:que non sunt ꝯdictorie.he tn̄. B
est huic euidēs.B nō ē euidēs huic eidē:tn̄ hincinde demō
stratis ⁊ terminis vniuoce sumptis nūq̄ pn̄t sil' esse vere.
nūc aūt sequit.hoc ē scitū ab isto. igit hoc est euidēs isti:
D ⁊ seqt ēt.hoc est creditū ab isto.igit nō est euidēs isti:q̄re
Ↄ 2ᵐ rn̄. rn̄sio p̄ nō valet.¶ 2ª rn̄sio est isufficiēs:qa lʒ fides nō fa
ciat ineuidēs illud qd̄ credit:nō pōt tn̄ esse: nisi credēti in
euidēs sit qd̄ credit:iō falsuʒ est qd̄ assumit rn̄sio.vʒ q̄ fi
des pōt esse idifferēter euidentis ⁊ ineuidētis.nā fm B se
queret q̄ de p̄mis p̄ncipijs ⁊ ꝓpositionib⁹ p se notis:seu
de significatis eaꝝ totalib⁹ posset haberi fides proprie di
cta:⁊ sil' aliqd̄ esse notū euidēter mediāte intuitiua noticia
⁊ creditū per fidē:qd̄ est cōtra oēs sctōs de hac mā loquē
cap.2. tes:⁊ ēt glosas ad hebreos q̄ oēs dicūt q̄ de apparētib⁹
nō est fides:sed agnitio:⁊ contra Gregoriū in homel.o.q̄
p̄°.c.2 apparēt nō hn̄t fidē sed agnitionē.⁊ Hugo. li.p̄ de sacra.
diffinit fidē:q̄ est certitudo animi de reb⁹ absentib⁹:⁊ in
fra subdit:q̄ de fide q̄ ꝓpe ⁊ nō abusiue fides appellat di
ctū est.si vides nō est fides.¶ H.Si hoc esset verū:nō be
ne diffinisset Apl's fidē ponēs in eius diffōne rerū nō ap
parentiū ⁊ quo aliq̄ nō est rerū nō apparentiū nā opʒ dif
2ᵐ finitionē vl'r cōuerti cuʒ diffinito.¶ Scd̄o ad ꝯcl'onē sic.
si fides est scie cōpossibilis circa idē: non est necessariū q̄
accedēte scia vel clara noticia fides cedat: ⁊ per ꝯn̄s etiā
in patria sil' cū visione fides remaneret.hoc est falsuʒ ⁊ ꝯ E
Augᵐ p̄ d̄ doc.chr̄ia.dicētē.q̄ cū qsq̄ ad eternā glīaʒ pue cap 45.
nerit decedētib⁹ fide ⁊ spe: charitas auctior ⁊ certior per
manebit.¶ Itē libro p̄ solilogoꝝ erit Aug.vtrū aie cum cap.12.
deū videre ꝯtigerit.illa tria.s.fides/spes/.⁊ charitas sint
necīa.⁊ rn̄det rō fides quare sit necīa:cum iaʒ videatur:
spes multo minus:qa iam tenet:charitati vo nō solū ali
qd̄ detrahetur:sed addet etiā plurimum.⁊ infra.neq̄ di
cenda est anima.s.tunc fidem habere : q illa sint vera qn̄
nulla falsoꝝ iterpollatione sollicitat:nec qcq̄ sperādū ei
restat:cū totuʒ secura possideat.¶ Item.12.sup Gene.ad cap. 57.
l'ram de paruis dicit q̄ fides ⁊ spes sunt vtiles huic vite
⁊ postea nō future. Et subdit. Iste qppe virtutes que nūc
ꝓpter transeundā istam peregrinationē valde necessarie
sunt:non erunt in illa vita: propter quā adipiscendā sunt
necessarie.vbi pʒ fm ipsum q̄ in patria nō esset fides:qd̄
oino ⁊ p̄sertim de actu fidei veꝝ esse fatenduʒ est.¶ Sed F
forte diceret aliquis q̄ fides remanet adueniente scia vel
visione:sed nō remanet fides. idem enim assensus fm mu
merū vel spēm cū est de absentib⁹ est fides:cū aūt de p̄sen
tibus nō est fides sed vitas seu scia. Et B videt posse ostē
di de intētione Aug.13.de tri. aliqn̄ inquit ⁊ rebus falsis caplo p̄
accōmodat fides.loqmur eni sic vt dicamus hita est ei fi
des ⁊ decepit:q̄lis fides:si tn̄ ⁊ ipsa dicenda est fides : nō
culpabil'r de cordib⁹ perit:qn̄ eā inuēta vitas pellit.opta
bil'r aūt reꝝ veraꝝ in res easdē fides trāsit.nō enim dōm
est perit:qn̄ ea que credebant vident. nunqd eniʒ adhuc
fides dicēda est:cuʒ diffinita sit in ep'la ad hebreos:fides
dictūq̄ sit eā eē ꝯuictionē reꝝ q̄ nō vident.vbi pʒ q̄ p̄mo
dicit rerū falsarū fidē de cordibus perire comperta veri
tate:fidē vo rerū veraruʒ dicit nō perire qn̄ ea que crede
bant vident:manet igitur.¶ Scd̄o pʒ q̄ ipsa non manet
fides:⁊ ideo ait:nūqd adhuc fides dicēda ē ⁊c̄. Huic etiā G
fauet aliud ei⁹ dictuʒ.4° de tri.vbi ait.q̄ fides nr̄a viden cap. 18.
do fiet veritas:qd̄ cōcordat ei qd̄ dicit hic.rerū verarum
in easdē res fides trāsit.i.in presentiā ⁊ visionem rerū:de
quibus erat fides.¶ Hec respōsio stare nō potest:tuʒ qa Contra
Augustinus capl'o p̄allegato.p̄ solilo.cū dixisset q̄ fides rn̄sionē.
⁊ spes decedūt.Iteꝝ subdit.tria in hac vita oia. post hāc
vitā sola charitas. Cōstat autē q̄ fides nō trāsibit in cha
ritatē sic q̄ essentia que nūc est fides sit postea charitas.
Si igit sola charitas manet ex his tribus:nulla res que
est aliqua duaꝝ p̄maꝝ remanet post hanc vitā.¶ Scd̄o cap.8.
ista respōsio cōtradicit intentioni Aug. 14.de tri. vbi ait
q̄ fides in p̄teritis habebit qn̄ succedente spe iam esse de
stiterit:aliāq̄ nunc trinitatē facit per suā presentiā reten
ta/cōspecta/dilecta.aliam tunc faciet per quoddā sui ve
stigiū qd̄ in memoria preteriēs dereliquit. Ecce q̄ Aug.
dicit eam desinere esse:nec pōt glosari: vt ideo p̄terire sic
dicat:qa desinet esse fides:non qa simpl'r desinet esse:qm̄ H
si sic esset sequeret q̄ sicut nūc ipsa fm se est p̄sens:⁊ per
suam presentiā constituit illā trinitatē: ita ⁊ tunc non per
aliqd̄ eius vestigiū in memoria derelictū: sed per suā pre
sentiā esset p̄sens:⁊ eādē quā nunc: cōstitueret trinitatē.
¶ Ad auctoritatē Augustini in qua fundat responsio di
cenduʒ est:q̄ iō dicit Aug.fidem falsoꝝ comperta vitate
perire:qa tunc sic desinit: vt nec ipsa remaneat:nec aliqs
alius assensus de eisdē falsis sibi succedat:sed potius suc
cedat de eisdem dissensus ⁊ assensus oppositorū suorum.
¶ Fides aūt veroꝝ non iō perire dicit:qa q̄zuis ⁊ ipsa de
sinat eē:succedit sibi tn̄ ali⁹ assensus ⁊ p̄fectior circa ideʒ:
vnde eidem assentit cum habetur visio cui assentiebatur
prius per fideʒ:⁊ hec est intentio Aug.in auctoritatibus
illis.¶ Tertio p̄ncipal'r ad ꝯcl'onē arguo p auctoritateʒ 3ᵐ
Hugonis libro p̄ de sacra.d.alia sunt ex rōne. alia fm ra
tionē:alia supra rōnē:⁊ p̄ter hec.alia sunt que sunt cōtra P.3.c.3.
rōnē.Ex rōne sunt necīa.fm rōnē ꝓbabilia.supra rōnem

I mirabilia. ɔtra rōnē īcredibilia ⁊ duo qdē extrema oio fi
dē nō capiūt: que eni sunt ex rōne: oīno nota sunt ⁊ credi
nō possunt qm̄ sciunt: que vero contra rationē sunt: nulla
similr̄ rōne credi pñt: qm̄ nullam suscipiunt rationez: nec
acqescit hijs ratio aliq̄. Ex hoc manifeste pz: ꝙ ea q̄ sciun
tur ⁊ per rationez nota sunt: credi non pñt: qd̄ in lensu. ɔ.
ȝ scd̄am intelligendū est. ℭ Cōtra ɔcl'onem arguit' pmo. Non est
ɔcl'onē. maior repugnantia fidei ad sciam: q̄ȝ auctoritatis ad de/
monstrationē: pz hoc: qr si qua sit repugnātia eaꝝ. cū illa
nō proueniat ex obiectis: cum de eodem possit esse scia ⁊
fides: vt patet ex precedenti articulo: opz ꝙ proueniat ex
medijs. mediū aūt scie est demōstratio: fidei vero auctori
tas: sed auctoritas ⁊ demōstratio sunt compossibiles: qm̄
quis demōstrationē sil' ⁊ auctoritatē de eodez potest hre.
ℭ Confirmat'. qa Phs frequēter post demr̄ationes aliq̄/
rū ɔcl'onū adducit auctoritates etiā antiquoꝝ phoꝝ: qd̄
K non faceret si auctoritas ⁊ demōstratio essent incompos/
sibiles: aut aliud incōpossibile scientie causare per demon
strationē causaret: sic eni sciam quā pus causauit destrue
ret: qd̄ est valde reprehensibile: aut etiā si nullū assensum
causaret: qm̄ tunc superfluuz foret illas auctoritates alle
2m gare. ℭ Scd̄o. Cuicūqȝ est cōpossibile mediū theologicū
⁊ assensus circa premissas illi⁹ eidē est cōpossibilis assen/
sus ɔcl'onis theologice. pz: qa assensus circa ɔcl'onē ɔñs
est assensui circa premissas. cuicūqȝ autez cōpol'e est añs:
cōpol'e est ⁊ ɔñs: sed scie alicuius ɔcl'onis theologice cō/
possibile est mediū theologicuz ⁊ assensus circa p̄missas
eius. igit' ⁊c. ℭ Probatio minoris. ɔstat eni ex precedēti
ɔ̄ne: ꝙ sciens aliquā ɔcl'onē potest deducere eandē p me
diū theologicū: patet etiā ꝙ premissis potest assentire: cū
L sint auctoritates sacre scripture: vel saltē altera earuz vel
deducta ex scriptura: alioquin non posset esse verus fide/
lis. Nec potest dici ꝙ assentiat vtriqȝ assensu scientifico:
qm̄ tunc mediū nō esset theologicū: igitur assentit saltem
alteri assensu fidei. Et hoc sufficit ad ꝓpositum: qm̄ assen
sus fidei circa vnā premissam cum assensu scientifico cir/
ca alteram nō causant circa ɔcl'onem nisi assensum fidei.
Ad p̄m ℭ Ad p̄mum dōm ꝙ auctoritas potest sumi dupliciter.
vno modo pro assensu qui adhibet' dicto vel sermoni ali/
cuius: s̄m quē modū dicimus aliquem hoiem: vel doctri
nam esse magne auctoritatis. i. cuȝ adhibet' magna fides
⁊ assensus. ℭ Alio mō pōt sumi auctoritas pro ipsismet
dictis ⁊ sermonib⁹: s̄m quē modū soliti sumus dicere ali
quē allegare multas auctoritates vel paucas in p̄dicatio
ne vl' disputatione. Si sumat' auctoritas primo mō: nego
minorē: ⁊ ɔcedo maiorē: eo ꝙ assensus q. ꝓprie est aucto/
ritas nō est cōpossibilis demōstrationi mentali: illi. s. quē
M inducit sciam. Si vō sumat' auctoritas scd̄o mō nego ma
iorē: ⁊ rōnabilr̄. vt pz: qm̄ nō solū demōstrationi est com/
possibilis circa eandē ɔcl'onez auctoritas sic sumpta: sed
etiā errori de ɔcl'one opposita: pol'e eniz est: ꝙ habēs opi
nionē ⁊ errorē intensuz ꝙ deus sit corporeus: habeat mē
te auctoritatē. D. deum nō esse corporeuȝ. Et tm̄ stat ꝙ iste
non pōt simul cum assensu illo erroneo assentire ei qd̄ si/
gnificat auctoritas illa. Similr̄ cō hñs demōstrationem:
ꝙ non oium hoium est vnus intellectus pōt habere men
ti dictū Cōmētatoris opp^m asserentis: nec tm̄ pōt simul illi
dicto assentire ⁊ ɔcl'oni: seu ei qd̄ significat ɔcl'o illa sue de
mōstrationis. ℭ Ad ꝓbationē cū dr̄ ꝙ illa repugnātia nō
ꝓuenit ex obto ⁊c. Dico ꝙ lȝ non sit repugnantia ex obto
absolute: est tm̄ repugnātia ex obiecto s̄m quid: inquātuȝ
est obm hui⁹: ⁊ ipm est tale. s. igno^m ⁊ s̄m ꝙ est illius: est
tale. s. notū: ⁊ hoc sufficit ad icōpossibilitatē illoꝝ actuuȝ.
ℭ Similr̄ hoc pz in simili in actibus nr̄is voluntatis: de
sideriū enim ⁊ cōplacentia seu delectatio circa idem sunt
obiectū. Sed desideriuȝ est circa illud dum est futurum.
Delectatio vō dum est p̄sens: idipsum eni p̄sens delectat:

qd̄ desiderabatur dum erat futurū: ⁊ constat ꝙ desideriū N
⁊ delectatio circa idem non sunt cōpossibiles in eodē: non
est enim possibile ꝙ quis simul desideret ⁊ delectet' in ali
quo: proprie loquēdo de talibus actibus. Idez est de spe
⁊ fruitione. Nam eo ꝙ speramus fruemur: ⁊ tm̄ non pos/
sumus simul eodem frui ⁊ illud sperare: vt pz per Aug^us cap. 8.
supra: ⁊ per Apl'm ad Romanos in auctoritate superius
allegata. ℭ Ad cōfirmationē dico: ꝙ nō occurrit mihi p
nūc vbi Phs post demr̄ationes inducat aliorū auctorita
tes: q̄uis aliqn̄ post suas argumētationes: que quidē nō
sunt demōstratiue: sed ꝓbabiles ⁊ dialectice: alleget etiā
auctoritates alioꝝ. Dato tm̄ ꝙ hoc faceret: post demr̄atio
nes. puto tm̄ nō id euȝ facere vt per eas causaret aliquem
assensum. Tum qa bene sciebat: ꝙ habenti euidentez no
titiā siue immediatā siue scientificam: auctoritas alterius
nullū causat vel auget assensum. Unde si oēs mundi ho/ O
mines mihi testificarentur: ꝙ si ab equalibus equalia de
mant' que relinquunt' equalia erunt: aut ꝙ ego viuo: vel
ꝙ cuiuslibet trianguli anguli valent duos rectos: aut ali
quid alioꝝ que mihi nota sunt euidenter: non plus assen/
tirem: q̄ȝ si nullus hoc diceret. Tum qa frequenter taliuȝ
auctoritates inducit: quoruȝ dictis nec ipse dabat nec cir
ca suos auditores dare volebat: nec nos etiā vlluȝ dam⁹
assensum. Ut quid igitur allegabat eoruȝ dicta? potest di
ci, vt ostenderet conuenientiā doctrine sue cum doctrinis
alioꝝ: vel aliquādo vt qui demōstratiōes capere nō sunt
idonei: auctoritatibus causet assensum: aut aliqua alia
causa sibi nota. ℭ Ad 2m nego maiorem. Ad probationē Ad 2m
dico: ꝙ non semꝑ assensus circa cōclusionē natus causari
ex assensibus circa p̄missas: ɔñs est ad illos assensus: qa
non tunc qn̄ potētia non est apta recipere. Actus eni acti P
uorum sunt in patiente disposito 2° de aia. ℭ Intellectus L. c. 26.
autē habens assensum scientificū de ɔ̄ne non est aptus p
tunc simul recipere assensuȝ tātūmodo creditiū seu fidez:
⁊ est satis cōueniēs exemplū in corporalibus. Nam cale
factio videt' esse naturalr̄ ɔñs illuminationez: vñ sol illu
minādo calefacit: ⁊ tm̄ non in quocūqȝ causat lumen cau/
sat ɔsr̄ calorē. Illuminat enim spheras inferiores: q̄s tm̄
nō calefacit: qa ille nō sunt susceptiue caloris; ⁊ idipsum
contingeret in aere: si deus aliquā formā incōpossibilem
calori causaret in aere. Et si dicat' ꝙ ex hoc sequit': ꝙ pos/
sibile est nāliter assentire p̄missis ⁊ nō assentire cōcl'oni.
ɔtra illō qd̄ est dictū in p̄cedēti qōne. ℭ Negādū est hoc
sequi. Nā iste qui hēt sciam ⁊ mediuȝ theologicum vtiqȝ
assentit ɔcl'oni: lȝ non per assensum causatū ex illo medio
theologico: ⁊ vtiqȝ assentiret etiā p assensuȝ cātum ex illo
medio: nisi ali⁹ assensus in eo sibi incōpossibilis haberet': Q
incōueniens aūt eēt si p̄missis assentiret ⁊ nō ɔ̄nī. ℭ Ter 3a ɔcl'o.
tia ɔ̄. videlȝ ꝙ theologia habitus est cōpossibilis scientie
actui: ⁊ scia habit⁹ theologie actui. Probat'. qa nō min⁹
iste habit⁹ illi actui est cōpossibilis q̄ȝ habitui v̄tutis vel
vitij sit cōpossibilis actus de gñe actuū oppositi habitus:
⁊ actui scie habitus erroris oppositi: pz: eo ꝙ maior: vel
nō saltē minor iter eas repugnātia videat': sed ista sunt cō
possibilia: pz enī experiētia. Nā aliqs habitualr̄ vitiosus
pōt elicere vnū actū de gñe virtutis: nō perdendo totalr̄
habitū vitij: ⁊ ita vnus habēs habitū erroris bñ intēsuȝ
pōt elicere demōstrationē vnā non perdendo habitū p̄di
ctū: qd̄ pz: qa si nō frequētet demōstrationez ⁊ obliuiscat'
se demonstrasse ɔcl'onē illā: reperiet se promptū ad assen
tiendū ɔcl'oni opposite vt prius. ℭ 4a ɔ̄ ꝓbat': qa quorū/ 4a ɔcl'o
cūqȝ habituū nālr̄ acqsitoꝝ actus sunt īcompossibiles: ⁊
ipsi habitus sunt nālr̄ incōpossibiles. Sed habituū theo
logie ⁊ scie: de eadē ɔ̄ne act⁹ sūt incōpossibiles: igit' ⁊ ipsi
habitus: minor pz: ex ɔ̄ne scd̄a huius articuli: maior pro
bat' ⁊ iduct iue: vt pz inducenti tā in habitib⁹ moralib⁹ q̄ȝ
itellectualibus. Et rōne: qa si actus habituū sunt incōpos

A sibiles:cū habitus nō nālr acquirant nisi per actus:tales
habitus nō pñt simul acqri. Itē cū actus gñatiuus vnius
habitus:sit nāliter corruptiuus hitus act⁹ sibi incōpossi/
bilis:sequitur ꝙ neuter post alterꝫ possit hore remanente
acqri:ꝛ per ꝯñs nullo modo pñt nāliter simul haberi:igit
sunt incōpossibiles nālr. ℂ Confirmat : qa si dent aliqui
habitus cōpossibiles: quorū tñ actus ex se sunt incōpossi
biles:statim dici poterit:ꝙ etiam nulli habitus sunt incō
possibiles nālr:qm̄ de icōpossibilitate habituū nobis cō/
3 ꝗrtaꝫ stare non pōt:nisi per incōpossibilitatē actuū. ℂ Contra.
ꝯclonē. actus habit⁹ vni⁹ gñatiu⁹:est cōpossibilis habitui actuꝫ
sibi incōpossibilis:igit ꝛ habitus hitui:añs pꝫ:ex 3ᵃ ꝯne:
2ᵐ, ꝯña pbat : qa ex actu gñat habitus. ℂ 2° si cum habitu
scie nō staret hitus theoˡ. qui est quedā fides:periculosū
esset theologis conari acqrere sciam eorꝫ que credunt:
B qa sic ad id conarent:per qd pderent fidē:ꝛ per ꝯñs me/
3ᵐ. ritum. ℂ 3° non minus scia cōpossibilis est theologie: ꝙ̄
sit cōpossibilis fidei:circa ea que directe cadunt sub fide:
cap.12. sed huic ipsa est cōpossibilis.o. Aug. libro p soli. ꝗꝫuis in
hoc corpore est aia:etiaꝫ si plenissime videat:B est intelli/
gat deū:tñ qa etiaꝫ corporis sensus vtunt opere pprio:si
nihil qdē valēte ad fallēdū: nō tñ nihil ad ambigendum:
potest adhuc dici fides:ea qua his resistitur:ꝛ illud poti⁹
verū esse creditur. ecce ꝙ cū plenissima intelligētia quaꝫ
in hac vita de deo habemus stat fides : talis autē notitia
Ad pᵐ vtiqꝫ sciētifica est. ℂ Ad pmū dōm. ꝙ actū illum habitui
esse cōpossibilē pōt intelligi duplr. vno mō sic. ꝙ nec per
ipm tollat neqꝫ remittat : ꝛ sic nego añs. Alio modo sic.
ꝙ nō tollat ex toto:ꝛ isto mō concedo illud:ꝛ sic intellexi
ꝯnē:sicut pꝫ ex assumptis in pbatione:ꝛ tūc nego ꝯñtiā.
Ad pbationē dico:ꝙ per nullū actū gñat habit⁹:cū quo
actu stat hitus oppositus intēsus vel remissus:accipiēdo
C gñationē pprie.s. pro inductione essentie illius habitus.
Ad 2ᵐ ℂ Ad 2ᵐ nego ꝯñtiā. Ad pbationē dico:ꝙ vtiqꝫ conaren
tur ad id per qd pderēt fidē:nō quidē infusam: sed illā ac
quisitā q̄ dr̄ theoˡ:ꝗꝫuis non per fidē infusam pñt habere
actuꝫ credēdi:circa illud cuius acquisierūt sciam:nec iste
conatus piculosus est:sed vtilis ꝛ desiderabilis. vnde su/
pra allegatū est per Augᵐ 13° de tri. Optabilr rerꝫ veraꝫ
in easdē res. i. in psentiā ꝛ euidentiā ipsarꝫ fides trāsit. Et
cū dr̄:ꝙ per hoc perderēt meritū:nego:qm̄ sicut dicūt sol
S.Th. lēnes doctores:lꝫ tales scie tollant fidē:qa faciūt esse ap/
2.2. q.2. parēs id qd pponit:nō tñ diminuūt rōnē charitatis: per
arᵒ. 10.i quā volūtas pmpta est ad id credēdū:si nō appereret:ac p
solōne hoc nec rōnē meriti. ℂ Ad auctoritatē Augu. p dōm est:
2.arti. ꝙ magis confert ad ppᵐ:apparet eniꝫ p eā ꝙ fides poni
tur vt excludat dubietas ꝛ ambiguitas:que ex opere sen
suum posset puenire:pp qd vbi nō est tāta euidentia noti
tieꝙ ois dubietas excludit:sicut in his que pprie sciun/
tur:nō est fides opportuna. ℂ Scdo dico:ꝙ Aug. p ple/
D nissimam intelligentiā non intelligit euidentiā illam per/
fectā quā pprie sciam dicimus:sed eaꝫ qua maiorē de cōi
lege habere nō possumus:de his. s. que in vita ista de deo
euidēter cognosci nō pñt:vt deū eē vnū ēentialr ꝛ trinuꝫ
psonalr:filiū a pāe in ēentie vnitate gñari : ꝛ spūm sanctū
ab vtroqꝫ nō generari:sed procedere: ꝛ alia huiꝰ de deo:
que sūt pncipalia obiecta fidei nr̄e : quātūcūqꝫ eni in hac
vita ad horū notitiam eleuet : adhuc fides necessaria est:
qa non est tāta notitia que omne dubium excludat:qd ex
sensibus pōt puenire: sed cū horꝫ notitiā euidētē ꝛ clarā
pceperim⁹:qd erit i patria: tūc nō erit fides necessaria: vt
ibidē imediate pmisit:ꝛ est supi⁹ allegatū. ℂ Confirmat
hoc est intētione magri sniarꝫ. di. 31. ꝛ i glosa pme ad coꝛ.
13° vbi dicit:ꝙ fides ꝛ spes in pria penitus euacuabunt:
sm ēentiā scilꝫ. ꝛ actū ꝛ modū euacuabunt in pria. Scia
aūt quātū ad actū ꝛ modū:nō aūt quātū ad essentiā: aliū
enim tenebit vsum:tūc scia ꝛ modū:ꝙ̄ nūc hic in via.

Quantū ad articulū tertiū premitto:ꝙ opio confor C
miter ad distinctionē in pcedenti articulo 3ᵘˢ artic.
datā de theologia pōt duplr accipi in proposito. ℂ Uno
modo pro habitu vel habitibus:quo vel quibus qs prō
pte ꝯclonē opinabilē ex premissis pbabilibus:vel altera
pbabili concludit. ℂ Alio mō pro actu vel habitu assen
tiēdi tali cōclusioni:seu ei qd per ipsam significat. Scdm
hoc pono tres ꝯnes. ℂ Prima ꝯclo est:ꝙ opio pmo mo pᵃ ꝯ.
do dicta cōpossibilis ē theologie tā pmo mō ꝙ̄ scdo mō
accepte. ℂ Probat prio:qm̄ cōtingit aliquē habitū theo pᵐ.
logie tā pmo ꝙ̄ scdo mō dicte hñtē:prompte ad eas ꝯclu
siones pbabiles rōnes adducere:ꝛ per ꝯñs simul cū ha/
bitu theologie habitū opionis sic sumpte habere. ℂ Cō/
firmat:qa si quis penitus sacrā ignorās scripturā: opine
tur deū intelligere alia a se:ꝛ ex habitu potēs rōnes pba
biles ad hoc adducere:studeat postmodū i sacra scriptu/
ra ꝛ fiat fidelis:ita ꝙ illi firmiter credat:ipse eandeꝫ con/ F
clusionē tandē in sacra scriptura prompte deducet ꝛ con
formiter assentiet:ꝛ nihilominus postea sicut prius rōni/
bus pbabilib⁹ ꝯcludet:igit hos habitus simul habebit.
ℂ Scdo opio sic sumpta cōpossibilis est taꝫ opioni pmo 2ᵐ.
mō ꝙ̄ scdo mō dicte de ꝯdictoria ꝯne. igit multo magis
theologie de eadeꝫ ꝯne:ꝯñtia clara est. Añs declaratur.
Naꝫ si quis opinās ꝯclonē aliquā: ppter aliquā rationē
sibi magis probabilē nouiter occurrentē: assentiat oppo
site:ꝛ talē frequēter eliciat rōnem ꝛ assensuꝫ conformem:
sic ꝙ accipiat habitū opinatiuū:vt 3° mō dictū est de ipsa
ꝯclone:nō minus prōpte ꝛ per easdeꝫ rōnes syllogiȥabit
oppositā ꝯclonē quā pus opinabat/ꝙ̄ antea: lꝫ nō assen
tiat ei:igitur simul cū vtroqꝫ habitu opionis postmoduꝫ
acquisito hēbit habitū opionis pmo mō dictū de opposi
ta cōclusione. ℂ Scda cōclusio est. ꝙ theologia scdo mō scda ꝯ.
sumpta:scilꝫ p assensu. nō est cōpossibilis opioni similiter G
sumpte:ita ꝙ nec actus assentiēdi theologicus est cōpossi
bilis actui assentiēdi opinatiuo:nec habit⁹ hitui. ℂ Pri/
ma pars cōclusionis: scilꝫ ꝙ act⁹ nō sit cōpossibilis actui
pbat:qm̄ impossibile est eundeꝫ hoiem adherere alicui:
formidando de veritate oppositi : ꝛ adherere eidem non
formidando de veritate opposita. Patet:qa alioquin for/
midaret ꝛ non formidaret de eodē: qd implicat contradi
ctionē:igitur impole est eūdē simul eideꝫ adherere assen
su theologico ꝛ opinatiuo:ꝯñtia declarat:qm̄ hec est pre
cipua dr̄ia iter fidē ꝛ opionē: qa fides est adhesio sine for
midine:qm̄ vbi dubitatio est: fides nō est. vt dicit Hugo.
Et idē pꝫ per Aug. vt habitū est qstione pcedenti:ꝛ assen
sus theologicus qdā fides est:vt ibidē dictū est. Opio vo
est adhesio cum formidine. vñ Auic. 6ᵒ nālium diffiniens p.5.c.p.
opionē dicit:ꝙ est ꝯceptio ad quaꝫ accedit cū formidine
alterius partis. idem etiam dicit Linconieñ. in fine primi
poste. loquēs de opione pprie dicta. ℂ Nec valet dicere: D
ꝙ dr̄ia fidei ꝛ opionis non attendit penes hoc qd dictuꝫ
est:sed penes media earuꝫ. vꝫ qa fides est assensus causa
tus ex auctoritate:opinio aūt ex rōne pbabili. hoc iquaꝫ
nō valet:qm̄ ꝛ fides pōt eē ex rōne pbabili: ꝛ opio ex au
ctoritate. Primū patet per Augᵐ 13° de tri. o. suam igitur cap.2.
quisqꝫ fidē apud seipsum videt:in altero autē credit: eam
esse nō videt:ꝛ tāto firmius credit quāto fructus eius ma
gis nouit:quos operari solet fides per dilectionē. Hic pꝫ
sm Augᵐ ꝙ quis ex operibus:tanꝙ̄ signis fidei proba/
biliter:constat enim ꝙ nō demōstratiue arguēs credit in
animo alterius esse fidem. Idem pꝫ per Hugoneꝫ de sac. p.1.c.30
libro p. vbi posita distinctione de his que sunt ex rōne: ꝛ
sm rationē:ꝛ supra rōnē:ꝛ ꝯtra rationē:ꝛ adiecto:ꝙ duo
extrema fidē nō capiunt:vt allegatū est in pcedēti articu/
lo. pro ꝯne 2ᵃ. subdit. g que sunt sm rōnem ꝛ que sunt sup
rationē:tātūmodo suscipiunt fidē:ꝛ in primo quidē gene
re fides rōne adiuuat:ꝛ rō fide pficit. Et infra. que dicta.

I sunt igit̃ ſm rōnē fuerunt ꝑbabilia rōni ꝛ ſpōte acquie/
uit eis. ¶ Scōm ēt pꝫ: qm̄ de his qb⁹ aſſentim⁹ pp aucto
ritatē ſapiētū mūdi: qbus tñ nō penitus abſq; formidine
credim⁹: nō dicim⁹ nos hr̄e fidē: ſꝫ potius opionē. ¶ D.
ſm phm̄ p̄ topi. Probabilia ſunt q̄ vident̃ pluribus aut ſa
pientib⁹: cui ēt cōcordat Aug. ꝯ̄ Creſcomū lib. 3. d. ꝙ pro
babilia dr̄: qa ꝑbant̃: hoc eſt. approbant̃ ꝛ credunt̃: ſup
ple eē vera: ſequit̃: ꝙ ꝑbatio ꝑ auctoritatē ſapientiū mun
di eſt rō ꝑbabilis. Et per ꝯ̄ñs cum fides vl̓r diſtinguatur
ab opione ꝛ ecōuerſo: vt nunc de ipſis eſt ſermo: nō ē aſſu
menda eaꝝ diſtinctio: ex eo ꝙ vna cauſet̃ ex auctoritate:
2m alia ꝟo ex rōne ꝑbabili. ¶ Scdo idem ꝑbatur ꝑ Hugo.
p. 10. c. 2. ibidē libro p̄ diffinientē fidē. Dicit enim: ꝙ eſt certitudo ai
de rebus ſupra opionē abſentibus: ꝛ infra ſciam conſtitu
ta. Cōſtat aut̃ ꝙ fides nō eſt ſupra opionē rōne euidentie.
igitur rōne adhefionis: q̄ quidē eſt firma: ꝛ abſq; dubita
tione: opinio aūt cū dubitatione. Et ꝙ hec fuerit intentio
ſua patet. Nam ſubdens dicti huius rōnē: plus inquit eſt
K fide ſtare q̄ꝫ eſtimatione mutare. pauloante diſcernēs iter
eſtimātes/ſeu opinantes/ꝛ creden tes dicit: ꝙ opinantes
in his que audiunt alterā ꝑtē eligūt ad eſtimationē: ſꝫ nō
approbant ad affirmationē: q̄ꝫuis enim vnum e duobus
magis ꝑbabile intelligant: vtrum tñ ipm adhuc verum
ſit aſſerere non preſumunt: credētes aūt ſic alterā partē
comprobāt: vt eius approbationem ēt in aſſertionē aſſu/
māt. Et paulopoſt ſubdit: ꝙ vbi dubitatio ē: adhuc fides
nō eſt. Ex quo pꝫ ꝙ per aſſertionē intelligit firmū ꝛ ſtabi
le iudiciū ꝛ aſſenſum: nunc aūt impoſſ̓e eſt eundem ſimul
aſſumere aliquid infirmam aſſertionē: ꝛ nō aſſumere illō
infirmā aſſertionē: igitur impoſſibile eſt ſimul eundē cre
dere ꝛ opinari idem. ¶ Patet igitur ꝙ actus aſſentiendi
L theologicus: ꝛ actus aſſentiendi qui eſt opinio: non ſunt
de eodē cōpoſſibiles in eodem. ¶ Ex quo pꝫ vlterius ſe/
qui ſcda pars cōcluſionis. ſ. ꝙ nec habitus ſibi inuicē cō
poſſibiles ſint: ſicut probabat̃ ꝙ habitus ſcie ꝛ fidei non
ſunt cōpoſſibiles ex in cōpoſſibilitate actuū ſuoꝝ. ¶ D.
Impoſſibile videt̃ eē acquiſitos ſimul in intellectu duos
habitus habētes inclinationem repugnātes adinuicem.
3a c ¶ Concluſio tertia: ꝙ actus vnius aliquo modo cōpoſſis
eſt habitui alterius ꝛ econuerſo ꝑbat̃ ſic. actualis aſſenſus
theologicus de ſic eſſe: cōpoſſibilis ē habituali opioni de
nō ſic eſſe: igitur cōpoſſibilis habituali opinioni de ſic eē.
Cōſequētia patet per locū a minori. Nā mīn⁹ videret̃ de
primo q̄ꝫ de ſecundo. Añs probat̃: q: nō qlibet aſſenſus:
etiam ſine formidine de vno oppoſitoꝝ elicitus: poſt ha
bitū intenſum de reliquo oppoſito corrūpit totalr̓ illū: ſic
nec quilibet actus bon⁹ corrūpit totaliter habitualē ma
litiā inclinatiuā ad actū oppoſitū. Eodē mō pōt ꝑbari: ꝙ
M habitui theologico ſit cōpoſſibilis aſſenſus actualis opi
natiuus circa idē obiectū. Nā ei eſt compoſſibilis aſſen
ſus actualis opinatiuus de obo oppoſito: alias quātūcū
q̄ꝫ intēſum hitū theologicū qs haberet de aliq̄ obo theo
logico: illū totalr̓ ꝑderet q̄cūq̄ꝫ debili aſſenſu circa oppm
adueniēte: qō eſt falſum. Nā deſinēt illo actu aſſentiendi
oppoſito: nec ſimili vlterius elicito: experiet̃ quis prōpte
ꝛ faciliter eidē: cui prius: ſe aſſentire: quod non ꝯtingeret
ſi prior habitus fuiſſet ex toto corruptus.

Quantum ad articulū q̄rtū: de impoſſibilitate ſcꝫ
vel cōpoſſibilitate ſcientie ꝛ opinionis
6a c ponēde ſunt tres ꝯ̄nes. ¶ Prima eſt: ꝙ opinio p̄ mō acce
pta ſm diſtinctionē poſitā in ꝑncipio precedētis articuli:
ſiue ſumat̃ pro actu ſiue pro habitu compoſſis eſt ſciētie.
Probat̃ ſicut prius ꝑbatū eſt. ꝙ ſit compoſſibilis theolo
2a c gie. ¶ Scda. ꝙ opinio ſcdo mō ſumpta non eſt compoſſis
ſcie: nec actus actui: nec habitus habitui. Probat̃ .. q: nō
eſt poſſ̓e nal̓r aliquē dubie aſſentire ei quod eſt actualiter
euidēter ſibi notū: igitur nō eſt poſſibile nal̓r aliq̄ꝫ ſimul
opinari ꝛ ſciri idē pꝫ conſequentia. Añs probat̃: q: nul N
lus aſſentiens alicui dubitat ne ſic ſit: niſi q: nō eſt actua/
liter ſibi euidenter notū ꝙ ſic ſit: vnde pone ꝙ ſi ſibi notū
euidenter ſic eē: ſtatim omnis dubitatio excluditur de op
poſito. Et ideo bene dicit philoſophus in prohemio me/
taphyſice: ꝙ qui dubitat ꝛ admirat̃: ignorare videt̃. tolle
igitur ignorantiā ꝛ tollet̃ ois dubitatio. ¶ Tertia ꝯcl̓o. 3a c.
ꝙ actus ſciendi cōpoſſibilis eſt aliquo mō habituali opi/
nioni. rō eſt: q: nō ſemꝑ nece eſt tā intenſum eſſe actū ſcie:
ꝙ mox totum habitum opinionis corrumpat: nedū opi/
nionis de eodē obto: ſed nec ēt opionis de oppoſito. vt in
ſcdo articulo dictū eſt: qō tñ magis videret̃. Econuerſo
etiā aſſenſus opionis cōpoſſibilis eſt ſcie habituali: cum
enim nō ſemꝑ quis vtat̃ habitu ſcie quē habet: non appa
ret cur ſi ꝑbabile mediū circa eādē ꝯcl̓onē menti occur/
rat: nō poſſit aſſentire ꝯcl̓oni aſſenſu cōuenienti illi medio:
ac per hoc aſſenſu opinatiuo. ¶ Cōtra hoc: qō in vtroq; obiectiones
vltimoꝝ articuloꝝ ſumptū eſt de opione. ſ. ꝙ ipſa habet O
neceſſario formidinē annexā. Arguitur multiplr̓ per ali Michael de maſ
quos p̄ quidē ſupponitur ex intentione phi primo poſte/ ſa ordi.
riorum: ꝙ de eadē cōcl̓one pōt eē opio ꝛ ſcia: q̄ꝫuis non nri.
in eodē hoie. Ex quo ſequitur. ꝙ de aliquo vero neceſſa/
rio poteſt eſſe opinio: tunc arguit̃. aut ois opinans aliqō
veꝝ neceſſariū eſtimat illō poſſibile aliter ſe habere: aut
non: ſi ſic. igitur quelibet opinio de vero neceſſario eſt fal
ſa: cum quelibet eſtimet poſſibile ſe aliter habere: qō non
poteſt aliter ſe habere. ¶ Item ſequuntur cōtradictoria.
Nam omnis opinio qua quis opinat̃ verū: eſt vera. ꝛ ſic
ſimul erit vera ꝛ non vera. ¶ Si vero nō eſtimet illud ve
rum neceſſarium poſſibile aliter ſe habere. igitur illa opi
nio eſt ſine formidine. Cui⁹ ratio eſt: q: omnis notitia q̄ P
quis eſtimat rem eſſe ſicut eſt: ꝛ non eſtimat eam poſſibi/
lem aliter ſe habere: eſt ſine formidine. ¶ Secundo ꝓnit 2m
tunt: ꝙ aliud eſt conſiderare aliquam propoſitionem eſſe
veram abſolute: aliud eſt conſiderare propōnem eſſe verā
neceſſario vel contingenter: ꝛ in re poſſunt tales conſide/
rationes ſeparari. Tūc ſic. qualis eſt ordo actuū ad act⁹
ex quibus generantur habitus: talis eſt habituum inter
ſe: ſed in aia poſſunt eſſe actus ſumentes ꝑpōnes ſimplr̓
veras de ineſſe: ſine hoc ꝙ ſumant̃ vt neceſſarie vel cōtin
gentes: igitur ſimiles poterunt eſſe habitus in aia. Act⁹
autem qui reſpiciunt veritatem ſolam ꝑpōnis: ꝛ ēt q cō/
tingentiā ad alterā partē tm̄: quales ēt ſunt multi poſſibi
les: ſunt ſine formidine: cum non reſpiciant contingentiā
ad partem oppoſitam: ac per hoc non ſumunt eas vt poſ
ſibiles aliter ſe habere: igitur habitus ex eis geniti ſunt ſi
ne formidine: ſed iſti habitus non ſunt ſcientie: cum ſcien
tia determinate concernat neceſſitatem ꝑpoſitionis: nec
ſapientia: vel intellectus: cum ſint vel poſſint eſſe de cōtin
gentibus: de quibus nec intellectus nec ſapientia eſſe pt: Q
nec apparet ad qō genus habituū poſſint reduci aliud q̄ꝫ
ad opinionē. Ex quo cōcluditur: ꝙ ſunt alique: vel eſt ali
qua ſpecies opinionis non includēs formidinē. ¶ 3o. ois 3m
actus formidoloſus corrūpit per ſui reiterationem oēm
habitum firmiter adhe ſiuum. pꝫ: q: actus habitus ꝯ̄rij
ſunt per ſui reiterationē corruptiui reliqui ꝯ̄rij habit⁹: vt
pꝫ de actu intēperantie reſpectu tēperantie ꝛ alijs habiti
bus cōtrarijs. Sed nō ois actus opinatiuus ꝑ ſui reitera
tionē corrūpit habitū firmū adheſiuū: igitur nō ois talis
eſt formidoloſus: minor pꝫ: q: phs ꝛ alij vtuntur ad ꝯ̄nes
de qbus hn̄t ſciam rōnibus ꝑbabilibus opinatiuis: qō
nō facerent ſi corrūperent ſciam. Patet etiam experiētia.
Nam poſt multas rōnes ꝑbabiles: ꝛ earum iterationes
eque hn̄t ſciam vt prius. Similr̓ fideles ad ea que tenēt
fide vtunt̃ talibus rōnibus ꝑbabilibus: nec corrūpit̃ eo
rū fides. ¶ 4o ſi formido eēt de eēntia opinionis: augmē
tata opiniōe circa aliquā ꝯcl̓onē: augmētata eēt formido 4m

A circa ipsam.ɔña pȝ.Falsitas ɔñtis declarat':q2 si qs dubitat de aliqua ɔ̄ne:q̃to plures rōnes ꝓbabiles hēbit ad illā:tāto minus formidabit circa eā:vt pȝ:imo tñ poterit multiplicare rōnes ꝓbabiles:ꝙ ei adherebit oio sine for-
5ᵐ midine. ¶5ᵒ.nullū qđ disponit ad sciam vel fidē includit formidinē:sed aliq̄ opio est h̓.vȝ illa q̄ ē eiusdē ɔ̄nis:igitur ꝛc.maior pȝ:q2 nullū disponēs ad aliqd:includit aliqđ corruptiuū ei⁹:formido aūt est corruptiua scie ꝛ fidei.
6ᵐ ¶6ᵒ.si q̄libet opio includeret formidinē:sequeret' ꝙ quāto qs vellet fortius opinari:tāto vellet fortius formidare de eo qđ opinat':sed hoc est falsum. Alioquin sequeret':ꝙ doctores fideles q conant' fortes rōnes ꝓbabiles adduce-
7ᵐ re ad ɔ̄nes fidei:ꝛ ad fortiter ipsas opinādū:conarent' ad
capi.4. dubitādū de ipsis:ꝛ p ɔ̄ns ad pdēdū fidē. ¶Septimo.B probatur auctoritate Ari.7ᵒ ethicoꝝ.vbi dicit:ꝙ aliqui
B tñ adherent opionib⁹ suis quātū alij ɔ̄nib⁹ demr̄atiuis:
Rñ ad qđ verū nō eēt:si ōis opio icluderet formidinem. ¶Pro
rōes mi dissolōne rōnū predictaꝝ p̄mitto:qđ opio equoce accipi-
chaelis tur ab auctorib⁹. Nā aliquādo sumit' p presumptione seu
đ massa assensu temerario cadente obiectiue partialr̄ sup scia non habita:sic cū qs estimat se scire qđ nescit:ꝛ sic opio q̄daȝ
Cap.21. errorū spēs est.sic opionē sumit Augustin⁹ in de vtilitate credēdi.vbi ait.Tria sunt gña hoium profecto improbāda ac detestāda.vnum est opinantiū.i.eoꝝ qui arbitrant' se scire quod nesciūt ꝛc.ꝛ infra. Opinari inquit ob duas res turpissimū est:ꝙ ꝛ discere non pōt qui sibi iā scire persuasit:si modo illud disci pōt ꝛ p seipsa temeritas nō bene affecti animi signum est:ꝛ infra. Quod opinamur inquit debemus errori.ꝛ hoc modo nō accepi in superiorib⁹ nomē opionis:nec ēt accipit vsus modern⁹. ¶Alio⁹ accipitur opio p assensu cadēte obiectiue sup significatū enūtiabile alicui⁹ ꝓpōnis:siue illđ pcialr̄ icludat actū aie:siue non:ꝛ isto mō s̄m Lincoñ.in fine p̄mi poste⁹ pōt triplr̄ sumi:scilicet cōiter:ꝓprie:ꝛ magis ꝓꝓe. ¶Opio cōiter dicta vt di-
C cit:est cōceptio cum assensu:ꝛ sic est fides ꝛ genus scie ꝛ opinionis ꝓprie ꝛ magis ꝓprie dicte. Opio ꝓꝓe dcā ē acceptio vni⁹ ptis ɔ̄dictionis cū timore alterius. Et s̄m hvt dicit:scia non est opio:tamē idem est scibile ꝛ opinabile. ¶Opio ⁊o magis ꝓprie dicta est acceptio veritatis contingentis inq̄ñ h̓.Et s̄m h nec scia est opio:nec scibile opinabile.scđo modoꝝ hoꝝ accipit' in cōi vsu modernorum disputātiuꝫ opio.ꝛ sic accipiūt Aui.ꝛ Hug.vt patet
Ad pᵐ supra:ꝛ silr̄ ego in superiorib⁹ dictis. ¶Nūc ad p̄mā rō-
ȝ nē p ɔ̄ eā arguo:q2 si valet nō solū ꝓbat' illud qđ infert: sed ēt ꝙ de nullo ⁊o neċio pot est opinātem formidare: qđ est expresse ɔ̄ Lincoñ.vt supra pȝ in descriptione opionis proprie dicte:ꝛ s̄m se falsum est. Nam clarū est:ꝙ possibile est:ꝙ aliquis pp rōnes aliquas ꝓbabiles:vel auctoritates aliquas phoꝝ opinet' aliqd' cū dubitatione:eo ꝙ illud nō sit sibi euidenter notū:qđ tñ post ipse sciet per demonstrationē:ac per hoc ꝙ verā opionem cū formidine possit hr̄e qs de aliquo ⁊o necessario. ¶Scđo rñdeo ad
D rōnē argumēti:ɔcedo ꝙ opinio sic sumpta pōt eē de aliq̄ ⁊o necessario:ꝛ dico ꝙ non est necesse:ꝙ quilibet opināś illud estimet ipsum possibile aliter se habere:nō tñ sequitur:ꝙ talis opinet' sine formidine ptis opposite. Aliđ eni est timere de opposito:aliud estimare ipsum possibile aliter se hre:seu ēt oppositū eē possibile. Qui enim opinat'. ⁊bi grā.circulū quadrari posse:vtiq3 dubitat de opposito.s.ꝙ non possit quadrari:non tñ estimat ipsum non posse quadrari:q2 sic simul estimaret ɔ̄dictoria:nec estimat ēt possibile esse ipsum non posse quadrari. Multum eni rudis esset qui non cognosceret:ꝙ si circulus potest quadrari:non est possibile ipsum non posse quadrari. ¶Si q̄rat' vñ ꝓueniat ille timor opināti. Dicendū:ꝙ vel ex rōnibus ꝓbabilibus quas hȝ ad partē oppositam:vel ex ineuidētia medij:quod hȝ ad propositum:ꝛ istud s̄m potius est.

¶Cōtra scđam rōnem arguo p̄:q2 si sit efficax:sequit':ꝙ E
per medium demr̄atiuū possit opinio generari:quod est Ad 2ᵐ
inopinabile.hoc pȝ:q2 s̄m arguentes:demr̄ans poterit vti ꝓpositionibus demonstratiuis:vt veris de inesse simpliciter:nō cōcernēdo eaꝝ necessitatē:ex talibus aūt actibus reiteratis nō generabitur nisi opinio s̄m ipos. ¶Secundo respondeo ad rationē. Et dico:ꝙ q̄uis propositio possit cōsiderari ꝛ vt ⁊a ꝛ vt necessaria:vel cōtingēs:quelibet tñ siue cōsideret' siue nō cōsideret':aut est necessaria aut non:ꝛ similr̄ aut est euidens aut non. Et loquēdo de mentalibus ꝓpositionibus que sunt assensus vel notitie: si propositiones ex quibus syllogizatur sunt necessarie ꝛ euidentes:seu potius euidentie quedā:ꝛ cetera ad demōstrationem requisita concurrant:prius generabitur scientia absq3 alia reflexione super eas:q̄ cognoscant' tales eē
sicut in primo articulo precedentis questiōis est dcm̄. Si F
⁊o sint assensus tm̄:aut sunt assensus certi ꝛ sine formidine:ꝛ sic generabitur fides:aut cum formidine ꝛ nutātes:
ꝛ sic generabitur opinio. ¶Ad tertiam cōcedo maiorē: Ad 3ᵐ
proprie loquendo de actu formidoloso:ꝛ nego minorem. Ad probationem dico:ꝙ habentes sciam vel fidē de aliq̄ ɔclōne:lȝ vtant' rationibus ꝓbabilibus:non tñ vtuntur actibus formidolosis:seu actibus assentiendi cum formidine:qui soli proprie dicūtur actus opinatiui seu opionis vt de opinione nunc agitur:q2 tales ꝓpōnes nullū in eis causant assensum. Sicut etiā si quis ad aliqua per se nota induceret probabilia argumenta:nullum in eo causarent assensum. Si queras quare phs inducit cū demonstrationibus tales rationes ꝓbabiles. Rñdet Cōmētator primo Cō. 88.
celi.ꝛ.Aristo.enim vtitur sermonibus ꝓbabilibus duobus modis:aliq̄n preinducēs eos ante demr̄ationē ad exercitādū ꝛ dubitādum:ꝛ aliq̄n post:vt faciat ɔuenire sermones ꝓbabiles cū demonstratiuis. Pōt etiā alia cā assi-
gnari:sicut supra de allegatione auctoritatum dicebatur. G
¶Ad quartū. Intelligēdo formidinē esse de essentia opi- Ad 4ᵐ
nionis.i.per se ɔ̄ns opinionem:nego ɔ̄nam:ꝛ pȝ instantia in suspicione de qua non est dubiū:ꝙ per se annexā hēat
formidinem:sicut pȝ per Augustinū in de vti.cre.ꝛ expe- cap.18.
rientia docet:ꝛ tñ nō auget' formido aucta suspicione:sed minuitur.i.quāto quis intensius suspicat' tāto remissius dubitat an sic sit. Unde si qs ꝓpter aliquod signū aliqd de aliquo suspicetur:ꝛ iudicet cum dubitatione sic esse:si occurrant plura signa:vel occasiones suspicādi:adhuc vehementius suspicatur ꝛ minus dubie q̄ prius. ¶Itē continentia per se annexam hȝ difficultatē in actu ꝛ delectationē in prauis cōcupiscentijs:nā cōtinens habet prauas cōcupiscētias:lȝ non eas sequatur:ꝛ aliqualr̄ delectat' in ipsis:lȝ nō ducat'.vt pȝ septimo ethi⁹. Et per hoc differt a
temperato:ꝛ tñ cū augetur ɔtinentia nō auget' difficultas c.p̄.7.2
in actu:nec delectatio in prauis concupiscentijs:sed tant hec q̄ illa minuit':ꝛ sic in pluribus posset instari. Sed di-
ces ꝙ s̄m hoc in tantum possunt multiplicari rōnes ꝓba- Obiō
biles:ꝙ totalr̄ tolleret' formido.ꝛ tūc esse opinio sine formidine. ¶Ad hoc dico p̄mo:ꝙ si tolleretur totalr̄ formi- H
do:ꝛ ēt tolleret' opinio:q2 q̄uis opinio suscipiat magis ꝛ Rᵒ
minus:seu possit magis ꝛ minus eē cū formidine:nunq̄ tamen est sine formidine:quod suo mō videri pōt in suspicione:a qua non pōt tolli formido ipsa remanēte suspicione. Similr̄ a cōtinentia non pōt auferri totalr̄ difficultas ea manente:sed cū totalr̄ excludit' difficultas:tollit' continentia:ꝛ inducit' temperantia:sic in proposito si totaliter excludat' formido:excluditur opio:ꝛ inducit' alius hitus adhesiuus non dubius. ¶Scđo dico:ꝙ rōes ꝓbabiles mētales:que.s.componunt' ex assensib⁹:ex qbus immediate gñari hūt habitus assensiui:vel sunt assensus cū dubitatione:ꝛ tūc quātūcūq3 multiplicētur non tollet' formido:cum quelibet secū ꝓpriam ferat formidinem:vel sunt

assensus absq formidine: et tunc concedo: q tollant formidinem: et pariter opinionem et generabunt fidem. ¶ Ad quintum dico: q aliquid disponit ad aliud per accidens et aliquid per se. Si igitur intelligatur maior de disponente per accidens vel communiter sive per se sive per accidens: falsa est: et etiam probatio eius. Nam sicut experientia docet: homo vni vitio vel ad ipsum ex natiuitate multum inclinatus: disponitur ad virtutem per operationes de genere oppositi vitij. Unde et vt ita fiat datur in documentum a pho secundo ethicorum. Similiter continentia disponit ad temperantiam: et tamen habet aliquid annexum corruptiuum temperantie. s. delectari in prauis concupiscentijs: multe autem instantie possent dari. Si vero maior intelligatur de disponente per se tantum: tunc minor in eodem sensu est falsa. Non enim per opinionem: vt de opinione nunc loquimur per se disponitur quis ad scientiam vel fidem. Nam nulla tali opinione preabita. non minus quis suscipiet sciam occurrente sibi demonstratione: q si prius rationem probabilem habuisset. Et idem dico de fide: per accidens tamen dicitur disponere: quia. vel tollit vel remittit dubia et assensum ad oppositum. ¶ Ad sextam neganda est consequentia: et instantias habet in simili quam plures. Nam continentia (vt dictum est) habet annexam difficultatem in actu: et tamen non quanto quis magis vult esse continens: tanto magis vult pati difficultatem in actu. ¶ Item meritum quo quis sibi meretur: habet annexam glorie carentiam: nec tamen quanto quis vult sibi magis mereri: tanto magis vult carere gloria. Fides etiam habet annexam carentiam visionis: et spes carentiam fruitionis: nec tamen quanto quis vult magis credere vel sperare: tanto magis vult carere visione vel fruitione. Alie innumerabiles possent dari instantie. ¶ Ad septimum dicendum q cum phs dicit septimo ethicorum. quidam enim credunt nihilominus quibus opinantur. quam alteri quibus sciunt. Manifestat autem Heraclitus: sic enim iacet textus. vel phs accipit opinionem pro presumptione iuxta acceptionem Augustini supra positam. Et hoc innuitur ex parte proxime precedente qua ait. Quidam enim opinantium non dubitant: sed estimant certe scire. Uel accipit opinionem communiter pro adhesione distincta contra sciam: et sic est communis ad opinionem et fidem proprie dictas. Et hoc sufficit ad intentionem suam ibi. nec est contra propositum nostrum. ¶ Ad primam rationem principalem questionis. patet responsio ex dictis in primo articulo. ¶ Ad secundam dico: q vel conclusio accipitur in antecedente pro conclusione mentali que est assensus et notitia: et sic concedo antecedens: et nego consequentiam qua infertur: igitur nec idem obiectum: quia diuersarum conclusionum idem contingit esse obiectum. Uel accipitur conclusio pro conclusione vocali: vel etiam mentali ei simili et ad placitum significante: et tunc nego antecedens: et similiter si conclusio accipere tur pro suo significato totali: etiam antecedens nego. Probatio ex dicto phi non est ad propositum: quoniam phs intendit q per sciam vnius generis subiecti non conuenit probare aliquam conclusionem non communicantem illud genus subiecti: sed alterius omnino: sicut per geometriam cuius genus subiectum est magnitudo non conuenit demonstrare: vt exemplificat: quoniam contrariorum est eadem disciplina: cuius conclusionis subiectum non pertinet ad genus magnitudinis. q autem vna scia non possit probare conclusionem quam probat alia scia. si conclusio illa sit eiusdem generis subiecti: cuius est vtraque illarum sciarum. hoc non vult: sed potius oppositum innuit in particula statim sequente. tales autem sunt multe conclusiones: cum multe scie communicent saltem partialiter in genere subiecti: sicut astrologia: cuius subiectum sub subiecto physice comprehenditur: vtraque enim de corpore celesti considerat. et etiam multe sunt alie tales.

¶ Prologi. Questio iij.

Tertio quero vtrum omnium conclusionum theologicarum sit habitus vnus numero. Arguitur q sic. Non minus omnium conclusionum theologicarum est vnus habitus: quam omnium geometricalium: sed omnium geometricalium est vnus habitus numero. igitur et omnium theologicarum: maior patet: tam ex dignitate theologie quam ex vnitate sui subiecti quod est magis vnum. s. deus. minor probatur: quia nisi sic: sequitur q in intellectu non plus duarum conclusionum geometricalium est vnus habitus quam sit vnius geometrice et vnius metaphysicalis. et per consequens vlterius sequitur q non plus geometria sit vna scia quam geometria et metaphysica simul sunt vna scientia: quod est inconueniens.

Ad oppositum. Non est vnus actus secundum speciem omnium conclusionum theologicarum: igitur nec est vnus habitus numero omnium illarum. Antecedens patet: quoniam non est idem iudicium specie quo iudico deum intelligere omnia presentia et futura: cum iudicio quo iudico diabolum nunquam esse saluandum: cum vtraque sit conclusio vere theologica: consequentia probatur: ex eo q ex diuersis actibus secundum speciem diuersi habitus specifice generantur. et per consequens diuersi numero: quoniam quecunque differunt specie differunt numero. 5 metaphysice.

In ista questione tres erunt articuli. Nam primo inquiretur de habitibus proprie scientificis: an plurium conclusionum sit vnus habitus numero. 2° ostenso q non: videbitur quomodo multarum conclusionum dicatur esse vna scia: et quarum: et quarum non. 3° videbitur de quesito.

Quantum ad primum est opinio vna que dicit. q habitus quo considerat quantumcunque multa attributa ad vnum subiectum sub vna ratione formali est vnus secundum numerum: et vna forma simplex: sicut quecunque habitus corporalis vel moralis. vnde geometria extendens se ad omnes geometricas conclusiones: est eque simplex res vna numero: sicut albedo aut temperantia: vnde dicunt q per primum actum generatiuum habitus acquiritur tota substantia vel essentia habitus: quamuis in gradu imperfecto: per alios vero actus intenditur et perficitur. In hoc autem tamen est differentia inter habitus cognitiuos et morales vel affectiuos: q affectiui generantur et augentur ex similibus actibus et eiusdem speciei. cognitiui autem per actus alterius: et alterius speciei. Nam habitus acquisitus per actum circa principium augetur per actum circa conclusionem et acquirit respectum ad illam: et per alium actum circa aliam conclusionem amplius intenditur: et ad eam alium respectum acquirit: et sic q habet respectum ad aliam et aliam conclusionem vel principium: est habitus principij et huius et illius conclusionis: et quanto ad plures conclusiones habet respectus: tanto plurium conclusionum est habitus: et ad plurium actus inclinatur. ¶ Pro hac opinione sunt rationes: quarum prima est. ¶ Si habitus conclusionis est alius ab habitu principij: possibile est aliquem perfectius cognoscere conclusionem: et per actum circa conclusionem eius habitum intendere non perfectius cognoscendo principium illius conclusionis. consequens est falsum. cum conclusio non cognoscatur nisi per principia vel notitiam eorum. ¶ Secundo non maioris vnitatis est habitus corporalis et habitus etiam voluntatis quam habitus intellectualis: sed tam corporalis habitus (vt albedo) quam habitus voluntatis (vt temperantia) est vnus vnitate numerali et simplicitatis. igitur etc. ¶ Tertio si hoc non esset. sequeretur q geometria non esset vna nisi per aggregationem: nec in se esset magis vna quam sit cum metaphysica et medicina: quod est absurdum. ¶ 4° in essentialiter ordinatis necesse est stare ad aliquod vnum primum: igitur inter scientias est vna prima: et per consequens vna numero. ¶ Quinto. sicut se habet potentia ad suum obiectum et ad omnia que continentur sub illo. ita habitus ad suum et ad contenta sub eo: sed omnium istorum est vna potentia numero: vt patet de visu respectu omnium colorum: igitur et omnium contentorum sub obiecto suo habitus est vnus numero. ¶ Ista opinio implicite ponit tria sicut ex probationibus eius patet. ¶ Unum est q multarum conclusionum immo et omnium que considerantur. in vna totali scia. quemadmodum tota geometria que acquiritur ex studio librorum Euclidis: dicitur vna scia et habitus vnus numero. ¶ Aliud q conclusionis et principiorum est etiam vnus habitus numero. Ex quo etiam sequitur q ipsorum principiorum ex quibus deducitur conclusio: est habitus vnus numero. omnia hec mihi falsa videntur: ideo contra ea pono conclusiones tres. ¶ Prima est. q non omnium con

Ad 5m
ca. vlt.
Ad 6m
Ad 7m capi. 4.
Ad primam principalem
Ad 2m
R.
L. c. 12.
O
p° arti.
Henricus quolibet. 9. q. 4.
In hac questione concordat beatus Tho. 1. q. 54. in sol. vlt. arg. ar. 20.
P
Henricus vbi supra.
p^m
2^m
3^m
Q
4^m
Contra Henricum.

A clusionum talium est habitus vnus numero. ¶ Secun/
da. ꝙ nec vnius cõclusionis ⁊ suoꝝ ꝑncipioꝝ est habitus
vnus numero. ¶ Tertia. ꝙ nec ipsoꝝ ꝑncipioꝝ est habi
ḃ°ꝫ tus vnus numero. ¶ Primam conclusionem probo sic.
primo per rationē satis cõuenientē. Si illud esset verū se/
queretur ꝙ qcūq; sciret vnam conclusionem geometrie.
sciret quālibet: qḋ est falsum. vt patet per experientiam.
consequentiam probo. sit eniꝫ Sortes sciēs perfecte oēs
conclusiones geometrie. quarū scientia inuenta est. ⁊ in/
telligo per scire cõclusiones: scire sic esse sicut per eas im/
portatur: sicut superius me frequenter exposui: ⁊ ad hūc
sensum volo intelligi in sequētibus: vbi tali modo loquē
di: qui est breuior ⁊ cõmunior: intendo vti: habitus geo/
metrie istius sit a. Sit ⁊ Plato qui vnicam sciat conclu/
sionem geometrie. vtputa ꝑmā. ⁊ eius geometria sit b. ꝫꝫ
B opinionē oportet dicere ꝙ a. ⁊ b. sunt habitus eiusdē rõ/
nis. Nā cū Sortes sciuit primo primā cõclusionē: quā ēt
Plato scit a. fuit eiusdē rõnis cū b. vt claꝝ est. Sed nunc
a. nihil oino alterius rõnis includit essentialiter q̄ꝫ tūc ꝫꝫ
istam opinionē: igit̄ ⁊ nunc est eiusdē rationis. ¶ Tūc ar
guo sic. cuilibet actui in quē per se põt a. ⁊ omnis forma
eiusdem rõnis põt in similem ꝫm speciem. Sed in actum
sciendi vel demonstrandi centesimam cõclusionē geome/
trie per se põt a. igit̄ ⁊ quelibet forma eiusdē rõnis põt in
similem illi ꝫm spēm: sed b. est eiusdē rõnis cuꝫ a. igit̄ ⁊c̄.
maior pꝫ inductiue in omnibus: nec hꝫ instantiā. ¶ Dice
ꝑ̇rñsio. tur ꝙ maior est vera de formis eiusdē rõnis ⁊ eque perfe
ctis tm̄. In ꝓposito autem dr̄ ꝙ non sunt forme eque per
2°rñsio. fecte. ¶ Scdo dicet̄ ꝙ vera tunc tm̄ est maior qñ nihil ē
in vna cui simile non sit in alia. Nunc autem aliqui respe/
ctus sunt in a. quorum similes nõ sunt in b. videlicet respe
contra ctus ad alias cõclusiones preter primā. ¶ Prima respõ/
sio nõ valet: q2 ꝓpositio illa nõ solū de formis eque per/
fectis: sed etiā de perfectioribus ⁊ imperfectioribus ha/
C bet veritatē: vnde si calor summus in nā põt calefacere ⁊
desiccare ⁊ rarefacere passum sufficienter dispositū ⁊ sibi
proportionatū. oia ꝑdicta ꝑt calor minus ꝑfect⁹ in passo
sibi ꝓportionato: lꝫ nõ possit in eq̄ ꝑfectas ⁊ intēsas actio
nes: nūc aūt intellꝰ ꝓportionatū passum ē: respectu cu/
T.c.19. iuslibet sui habitus. igit̄ ⁊c̄. ¶ Confirmat̄ assumptū. per
phm ꝑ celi. vbi ꝓbat celum nõ esse graue neq; leue: ꝑ hoc
ꝙ graue per se mouet̄ ad mediū. leue auteꝫ a medio. celū
Com̄.19 autem neutro mõ vbi dicit Cõmen. ¶ Fundamentum hu
ius est sup ꝓpositiones: quarū vna est: ꝙ locus totius cor
poris grauis ⁊ leuis idē ē ⁊ partis: quo. n. mouet̄ graue
si fuerit extra centrū moueret̄ tota terra si extra suum lo/
cum esset. Et ꝓbat: nā enim partis similiū corporū eadeꝫ
est cū natura totius diffõne. ⁊ cū sit eadē diffõne: eadē est
forma: ⁊ cū eadē est forma eadē est actione ꝓueniente ab
illa forma: si igit̄ actiões ꝓueniētes a graui ⁊ leui sunt isti
duo motus: necesse est vt sic ꝓueniāt a parte sicut a toto.
D hoc Cõmē. silr̄ in proposito. ¶ Itē tertio celi vbi impro/
ꝑ.c.ꝫ.19 bat phos dicētes ꝙ figure elemētorū sunt forme substan/
T.c.72 tiales coꝝ ⁊ ꝑnᵃ ꝓpriarū operationū. arguit phs. si ignis
cõburit per figuram habētē angulos: sequitur ꝙ alia ele
menta cõburent: lꝫ ꝫm magis ⁊ minus cū oia habeat an
gulos: vbi dicit Cõmē. regula est. ꝙ a causis quarū nā est
Cō.72. eadem ⁊ nõ differūt nisi ꝫm magis ⁊ minus nõ sequit̄ nisi
vna nā diuersa ꝫꝫ magis ⁊ minus. Si igitur anguli acuti
calefaciāt multū: igit̄ anguli acuminis minoris calefaciēt
minus: sequit̄ ḡ ex ħ ꝙ oia elementa sunt calefactiua: sed
differunt ꝫm magis ⁊ minus. Cause. n. diuerse in quātita
te hñt cāta diuersa in quātitate: ⁊ vtrūq; est eiusdem spēi.
Sermo aūt eorū si esset verus: ex diuersitate cāurum con/
uenientium in forma ⁊ essentia ⁊ diuersaruꝫ ꝫm magis ⁊
minus consequeret̄ diuersitas cātorum ꝫm formas: qḋ ē
impol'e: cõtingit. n. ex ħ vt ex eadē cā i forma ɔsequerent̄
cāta diuersa ꝫm formas: hoc Cõmētator. ¶ Ex his eui/ 3.c.ꝫ.72.
denter apparet ꝙ in quacūq; operationē põt forma aliq̄ E
in similē ꝫm spēm: ⁊ si nõ in eque perfectam põt quelibet
minor eiusdem rõnis: immo dicit: ꝙ hec est regula ⁊ ma/
xima quedam ⁊ non est dubium: qḋ ex inductione patet.
¶ Itē dicit ista opinio ꝙ impossibile est a causis differē/
tibus tm̄ ꝫm magis ⁊ minus ꝓuenire effectus differen/
tes specie: nõ ad hūc sensum ꝙ ab eis nõ pñt ꝓuenire plu
res actiones diuersarū spērum. cuꝫ ēt ab eodem numero
frequēter ꝓueniant. Sed q2 nulla põt prouenire ab vna
causa: quin alia eiusdem spēi possit ꝓuenire ab alia causa
eiusdem speciei quecūq; sit illa. ergo sicut cõcludebat̄ in
proposito. si ab a. ꝓuenit actus sciendi centesimā ɔ̄nē: ēt
ab ipso b. ꝓueniet actus sciendi eandem. Nā ꝫm veritatē
⁊ istāmet opinionē actus sciendi vnā ɔ̄nē alterius rõnis
est ab actu sciēdi aliā. vñ dicit ꝙ habitus cognitiuus in/
tendit̄ per actus alterius ⁊ alterius rõnis: qui non sunt F
nisi actus circa aliam ⁊ aliā ɔ̄nem. ¶ Scdo cõtra eandē cõtra 1ᵃ
responsionem. constat ꝙ habitus vnius ɔ̄nis põt intendi
per actum circa eandē ɔ̄nem. cum ex eisdeꝫ actibus aug/
mentet̄ habitus: ex quibus generat̄ 2° ethi. qḋ non soluꝫ
verū est de habitibus moralibus: sed etiam intellectuali/ caplo ꝑ
bus sicut experientia ꝓbat in artibus que vtiq; perficiū/
tur ex iteratione similiū actuum ex qbus genite sunt. hoc
etiā ipsi cõcedunt. ¶ Itē ꝫm ipsos habitus hꝯ põt intēdi
per actus circa alias ɔ̄nes. Tūc quero. aut cū habit⁹ au
getur per actus diuersaꝝ rõnū acqrit ipse quid absolutū
seu aliquā entitatem absolutā aliā ꝫm spēm: q̄ꝫ quādo in
tendit̄ per similes actus: aut nõ. si sic: ergo habitus perfe
ctus potēs in actus circa alias ɔ̄nes includit aliqua plu/
ra alterius rõnis. ⁊ ꝑ ɔ̄ñs nõ ē vna forma simplex ad in/
tellectum eoꝝ. ⁊ per ɔ̄ñs ēt nõ est vna forma numero ꝫm
essentiā. ex pluribus enim formis diuersaruꝫ rõnū forma
nõ resultat vna numero essentialr̄. Si v̄o nihil aliud acq
rit ⁊c̄. ponat̄ ꝙ habitus remissus vnius ɔ̄nis intendatur G
precise per actus circa eādē ɔ̄nē elicitos: aut ḡ postq̄ꝫ erit
intensus inclinabit ad actū alterius cõclusionis: ad quā
prius non inclinabat: ⁊ tunc sequitur ꝙ ēt quis eliciendo
actus tm̄ circa vnā ɔ̄nē determinataꝫ acquirit scientiam
de alijs: ⁊ qui de aliqua cõclusione nunq̄ꝫ cõsiderauit prõ
pte ⁊ faciliter exibit in actum scientie circa illam: qḋ ne/
gat oino experientia. ¶ Item sequitur ꝙ tm̄ poterit intē
di habitus per actus circa illam conclusionem: ꝙ habēs
illū sciet omnes ɔ̄nes q̄s scit habēs habitū perfectissimū
intensum ꝑ actus circa alias oēs ɔ̄nes: aut taliter intēsus
habitus nõ inclinabit ad actū alterius ɔ̄nis q̄ꝫ ꝑus: ⁊ tūc
sequit̄ ꝙ ēt nec intensus ꝑ actus circa alias ɔ̄nes: ex quo
nihil fit circa illū habitū per dissimiles actus qḋ non fiat
per similes. ¶ Patēt ēt in exēplo. Nā si calor genitus ab
igne intendat̄ a sole ⁊ nihil fiat aliud circa calorē q̄ꝫ si in/
tenderet̄ ab igne: ⁊ intēsus ab igne in aliq̄ꝫ actionē nõ põt
esse eque intensus a sole in illā nõ poterit. Forma. n. ad ħ
vt sit ꝑncipiū alicuius operationis nõ respicit a quo sit ge D
nita vel augmētata: dūmõ idē fiat circa ipsam qḋ fieret ꝑ
qḋlibet illorū ꝑ que dr̄ gigni vel augeri. ¶ Secūda rñsio
deficit ēt. ꝑmo. q2 si forme sunt absolute eiusdem rõnis ꝑꝑ Contra
nullū respectū cõuenientē vni ⁊ nõ alteri erit vna illaruꝫ 2ᵐ rñ.
ꝑinᵐ alterius operationis ꝫm spēm q̄ꝫ sit alia. Et loquor
de operatiõe per se sibi cõueniēti. Sermo. n. d. ꝙ ꝑꝑ aliuꝫ
⁊ aliū respectuꝫ ꝓueniet a forma alia ⁊ alia operatio ꝫm
spēm. est sermo extra normā vt dr̄ ꝑmo celi. vbi dicit Cõ/
mē. Iste sermo est extra normā: q2 diuersitas motuū cor/ T.c.8.
porū nõ est nisi ꝑꝑ diuersitatē formaꝝ substātialiū: nõ ꝑꝑ Com̄.8.
diuersitatē in relatione aut quātitate nec in alio ꝑnto. Se
cundo non videt̄ pol'e ꝙ habitus prius ad aliquā ɔ̄nem
nullū habēs respectū nullo nouo habitu vel gradu habi
tus acquisito habeat postea respectū ad illā. ¶ Dices ꝙ

I iste habitus acquirit nouū respectū ad aliā ꝯnez propter actū nouiter elicitū circa illā; q: notitia sequentis ꝯnis de pendet a notitia prioris: cuius est habitus ille. ¶ Contra multe enim sunt ꝯnes in aliq̄ scia que nullā habēt adinui cē dependētiā: nec vna per alterā scit: sicut pȝ de prima ⁊ quarta Euclidis pmi. ⁊ ita est de multis alijs in alijs sciē tijs. igitur per actū elicitū circa vnā earū nec acquireretur respectus aliquis in habitu alterius plusq̄ȝ in habitu ꝯ nis alterius scie vt phȳsice vel metaphysice. ¶ D. ꝑȝ hāc viā idē erit habitus numero subalternans ⁊ subalterna tus: in q̄bus est subalternatio per sumptionem pncipiorū q̄m notitia ꝯnis habitus subalternati dependet a notitia ꝯnis subalternantis tanq̄ȝ a notitia principij: sed hoc vt puto ipsi non concederent. ¶ D. Ex quo per talem nouuȝ actum nihil absolutum causatū esset circa habitū: sequi tur q̄ ideo precise habet nunc nouum respectū ad talem ꝯnem: q: actus fuit elicitus circa illam. ergo cum non sit

K n̄aliter possibile vnq̄ȝ postea illum actum non fuisse: eo q̄ transiuit in preteritum ⁊ nullū preteritū possit n̄aliter nō esse preteritū: seu nō fuisse: vt cōmuniter cōcedit: sequitur q̄ impōle semper postea erit illū habitū nō habere respe ctū ad illā ꝯnē: aut nō esse habitum illius cōclusionis dū erit. ¶ Ex quo vlterius sequitur q̄ impossibile eēt hn̄tē illū habitū perdere scientiam conclusionis illius seu ob liuisci nosse illam nisi ēt perdat scientiam eius quā primo sciuit: inimo ⁊ omnium conclusionū scientie illius. Opor tebit enim perdere absolutā essentiam habitus alioquin remanerent oēs respectus acquisiti ꝓpter p̄teritos actus ⁊ per ꝯ̄ns habitus cuiuslibet conclusionis. ¶ D. Aut iste respectus est aliqua alia entitas ab essentia prioris habi tus aut nō. si nō: habitus ille nō erit propter ipsum per se principium alterius operationis fm̄ speciē: q̄ȝ esset ante ipsum. Si sit alia entitas: illa noua entitas potius erit pn cipium silis actus ei q elicitus fuit circa cōclusionem illā

L aliā: ⁊ propter quā respectus hic dr̄ acquisitus: ac p hoc magis dicēdus erit habitus illius ꝯnis q̄ȝ hītus ille prior. ¶ Ex quo ꝯ̄fir hr̄ q̄ illarū ꝯnū duarū nō ē vnus hit⁹ nu mero nec spē. Et silr pōt argui de respectibus circa ꝯnes alias acq̄sitis. ¶ Scdā rō ad ꝯnē sit hec: aliq̄s habitualr

1m arg. p p' ꝯ scies multas ꝯnes vnius totalis scie pōt pdere hitū vni⁹ nō pdendo hitū alterius: igit earū sunt distincti habitus. ꝯ̄ntia est clara. Añs declarat. nā si talis diu cessēt a ꝯside ratiōe vnius: frequēter aūt speculet ⁊ demonstret aliam: tandē nō ꝓmpte poterit aliā demōstrare ⁊ nosse. aliā vero ꝓmptissime poterit: igit tūc nō habebit habitū vnius. al terius vō habebit: nec ꝓ nūc curo siue sit habitu s respe ctiuus tm̄ siue qd absolutū: quecūq̄ȝ. n. res sit p quā ꝓm

3m arg. p p' ꝯ M pte pōt in actū talē: illā habitū dico. ¶ Tertio seq̄tur fm̄ hāc opinionē. q̄ qs simul hēat vel hēre possit sciam ⁊ ha bitualē errorē de eadē ꝯne: ⁊ habituales estimatiōes op positas de eodē: qō est n̄aliter impōle: cōsequētia pȝ. Naȝ cōtingit simul eundē habere sciam de vna ꝯne ⁊ habituȝ erroneū de alia eiusdē sciētie. vbi gr̄a. scia de a. ⁊ errorem de b. si igit scia de a. ē scia de b. simul hr̄ scia de b. ⁊ error de b. Uel pōt in eadē virtute alr̄ sic argui. error de b. com possibilis ē scie de a. ⁊ nō est ꝯpossibilis scientie de b. igit scia de a. nō est eiusdem spēi cū scia de b. ⁊ per ꝯ̄ns nec ea dez numero. Añs pz. ꝯ̄ntia ꝓbat: q: ois forma alicui for me alteri incōpossibilis: est ēt incōpossibilis cuilibet eius dem spēi cū illa. ¶ Secūdā cōclusionē ꝓbo sic. Si alicu

1' ꝯ ius cōclusionis ⁊ suorū pncipiorū esset vnus hitus. nume ro: cuiuslibet ꝯnis ⁊ suorū pncipiorū eēt vnus hitus. ꝯ̄ntia probat: q: nō plus vnius ꝯnis notitia depēdet ex notitijs suorū pncipiorū q̄ȝ ꝯnis alteri⁹: ⁊ quelibet similiter ad sua prin⁹ cōparat: ac per hoc nō potior rō est q̄ vnius ⁊ suorū principiorū sit vn⁹ habitus q̄ȝ cuiuslibet alteri⁹. ꝯ̄ns aūt est falsum: qō ꝓbo. Accipio eni vnā ꝯnem: que ex multis

alijs ꝯ̄nibus ⁊ pōribus se inuicē ꝑsupponentibus ꝓbatur: N quales sunt plures in geometria: ⁊ sit vbi gr̄a. q̄ ex vigin ti pōribus ꝓbet. Si igit habitus hui⁹ ꝯnis accepte que est. 21. est ēt habitus suorū pncipiorū: aut est hitus oiuȝ 20. ꝯnū p̄cedētiū vel vnius p̄cedentis: aut aliquarū tm̄. forte duarū ex q̄bus immediate ꝓbat: nō pōt dici 2m: q: si ē ha bitus harū duarū: quelibet mediante illo pōt cognosci: ⁊ q: nō est habitus harū: nisi q: per ipsas cognoscit. 21. ea dem rōne erit ēt habitus illarū ex quib⁹ iste cognoscunt ⁊ eadē rōne illarum ex quibus ille alie cognoscunt. ⁊ sic vltra vsq̄ȝ ad vltimā in resolutione: ac per hoc vnus habi tus erit istius ⁊. 20. p̄cedentiū. Cū igit iste prius habuerit habitū secūde ⁊ pme ⁊ pncipiorū eius: postea habitū ter tie ⁊ secūde: ac prime ⁊ principia eius. ⁊ sic deinceps: vel saltē fuit possibile vt haberet ⁊ pōat q̄ ita fuerit. aut ille primus habitus q fuit pme cōclusionis ⁊ suorū pncipiorū est istemet qui est hitus. 21. ꝯnum. ⁊ hoc est reprobatū p̄ce dēti ꝯne aut ē distinctus ab eo: ⁊ eadē rōne est distinctus O ab habitu duarū cōclusionū. ⁊ ab habitu triū ⁊ sic vltra. ⁊ sequit q̄ i intellectu sunt. 20. habitus sciētifici frustra ⁊ superflui. Nam per habitum vltimum qui est. 21. conclu sionū sufficienter quelibet cōclusionū illarum cognoscit. Nec pōt dici q̄ q̄n posterior hitus acq̄rit prior corrūpit. tum q: qs experit q̄ dū adhuc debile ⁊ remissuȝ hȝ hitū de posteriori ꝯne hȝ intēsum ⁊ firmū de pori. igit tūc hit⁹ prior nec ē corruptus nec est remissus. ⁊ per ꝯ̄ns nec q̄n hitus posterioris ē intēsus: habitus prioris ē corruptus. Et istud maxie cōfirmat ex dictis opinionis recitate: que vt pȝ in sua pma rōne: hȝ pro incōueniēti q̄ cōclusio pfe ctius cognoscat q̄n pn̄ ēt pfecti⁹ cognoscat. Multo igit magis dȝ hēre ꝓ incōueniēti q̄ ex cognitiōe ꝯnis remit tat vel corrūpat habitus mediāte quo cognoscebat pnm. tum q: sequeret q̄ nullus posset obliuisci scire vel demō strare. 21. seu perdere sciam de ea: nisi perderet sciam de o͡i bus precedentibus. ex quo tm̄ vnius habitus esset oiumt qō est contra experientiā. ¶ D. Si oium illarū cōclusio P 2m num est vnus habitus: aut est acquisitus ex actibus ter minatis p̄cise ad vltimā ꝯnē: scilicet. 21. aut ex actibus ter minatis: ad illā ⁊ ad aliquā porē. vl ad aliquas ex eis tm̄ aut ex actibus terminatis circa oēs: nec pm̄ nec 2m dici pt̄ tum q: nihil est olim habitus: qō nō fuerit olim actuum ex quibus est genitus. tum q: nullus habitus pōt esse pn cipium actus circa olim aliud q̄ȝ circa illud vel illa: circa qō vel que fuerunt actus ex q̄bus ē genitus. alias actus sequentes ⁊ p̄cedentes habitū non similes: sed dissimiles eēnt cōtra phm 2° ethicorū. ⁊ cōtra experiētiā: habit⁹ aūt capl'o p' iste ponit esse oium. 21. ꝯnuȝ: ⁊ per ꝯ̄ns ēt ponit p illū quē libet posse cognosci: tuȝ etiam 3°. q: magis videret q̄ per actū elicitū circa pm̄ vel porē ꝯnem acquireret habitus de ꝯne posteriori q̄ȝ ecōuerso: cū posterior conclusio per Q priorē cognoscat ⁊ nō ecōuerso: ⁊ tm̄ hoc nō ꝯtingit: sicut per rōnes ad ꝯnē p̄cedentē ꝓbat: igit ⁊c. Non pōt ḡ dari pm̄ nec 2m nec ēt 3m: videlȝ q̄ sit acq̄situs ex actibus termi natis ad oēs. 21. ꝯnes: q̄m nō est n̄aliter poīe: q̄ actualiter quis eodē actu: inimo certe nec pluribus ēt simul cogno scat tot ꝯnes: sicut experientia docet. ergo nō habet n̄ali ter aliq̄s actus sciendi terminatus ad tātam multitudinē ꝯnū. ⁊ valet ēt hec rō ad pncipalē ꝯnez. ¶ D. Suppono 3m ex prima ꝯne ꝓlogi: q̄ scia pōt acquiri precise per actus rectos terminatos obiectiue ad res extra: ⁊ intelligo per res ipsa significata que non sunt signa: siue sint significa ta per terminos siue per ꝓpositiones. Tunc arguo. cum primo acq̄rit notitia de aliqua ꝯne ad sensum p̄missuȝ. i. de sic esse sicut sigñat cōclusio. notitia vel notitie pncipio rū sunt cāe notitie ꝯnis. i. notitie de sic esse sicut signifi cāt pn̄ seu pmisse: sunt cāe notitie de sic esse sicut sigñat cōclu sio: ergo notitia ꝯnis est alia ab illis pncipijs seu notitijs

A coꝝ:vel ab illa:si sit vnica notitia vtriusq̧.ergo ꝛ habitus ex
ea vel sibi simili genitus est alius ab habitu vel habitib⁹
principioꝝ.tenet ɔña:qm̄ vt tactum est in p̄cedenti rōne
nō est aliud obiectū habitus:q̄ȝ fuerit olim act⁹ vel actu/
um:ex quo vel quib⁹ imediate genit⁹ est hitus.C D.De
Ad 4m. mōstratio nō est vnic⁹ actus nūo.ergo habit⁹ ɔclonis n̄
est habitus principioꝝ.Añs pȝ.tum q2 premisse sunt cāe
ɔclusionis sicut dicit phs p̄ poste.ꝛ per rōnē pȝ q2:vt pȝ
qōne p̄allegata:ipse premisse demr̄ationis mētalis:de q̄
loquimur:sunt ipsemet notitie p̄ncipioꝝ.i.de sic esse sicut
signant pn̄'.vnde s̄m intransitiuam constructionē intelli/
gendum est cuȝ dicitur:notitie p̄ncipioꝝ.i.notitie que sūt
p̄ncipia:huiusmodi autem notitie sunt cause notitie q̄ est
conclusio.tum q2 non apparet possibile q̄ aliqua vna p̄
positio in nobis naturaliter acquisita sit affirmatiua ꝛ ne
gatiua.vniuersalis ꝛ particularis:ꝛ de diuersis predica/
tis ꝛ subiectis obiectiue.ꝛ hoc maxime habēt illi dicere
qui tenent q̄ propositio mentalis componitur ex notitijs
B simplicibus terminorum:vel significatorum p terminos:
quoniam s̄m eos:alie sunt partes vnius premisse:alie al/
terius ꝛ alie ɔclusionis:ꝛ per ɔsequēs alie ꝛ alie sunt p̄/
positiones abinuicem ex illis composite.constat autem
q̄ demonstrationis aliqua est p̄positio vniuersalis ꝛ ali/
qua particularis:aliquando etiam aliqua est propositio
affirmatiua aliqua negatiua.Itē de diuersis p̄dicatis vel
subiectis obiectiue sunt:sicut aliud signatū totale est vni⁹
p̄positionis demr̄ationis vocalis aliud alterius.Idē ergo
est signatū p̄positionis mētalis ꝛ vocalis sibi subordina
te vt certū est:patet ergo antecedēs.consequentia proba/
tur:quoniam ex precisa demōstratione vel demonstratio
nibus similib⁹ si vna nō sufficeret absq̧ aliquo alio actu
intell'is supaddito:ꝛ p ɔñs absq̧ aliq̄ actu vno p̄ cadente
sup ɔ̄nē ꝛ p̄missas:cātur hit⁹ de ɔ̄ne.Et sic ergo hit⁹ ɔclonis
C nō est hitus p̄ncipioꝝ.C Ex p̄dicta rōne pōt ēt p̄bari.q̄
nullo p se vno nūo actu pōt cognosci sic esse sicut enūtiāt
p̄misse ꝛ ɔ̄:qm̄ sic vl' sic esse:seu hꝫ enūtiabilia nō nisi no
titijs que sunt enuntiationes pn̄t cognosci.nulla aūt vna
enuntiatione nobis naturaliter poss pn̄t tā diuersa enun/
tiabilia enūtiari.vt cuiꝫ puto satis eē notū.C Confirma
tur:q2 q̄ rōne tu diceres q̄ tria enūtiabilia pn̄t vnica enū
tiatione mētali enūtiari.ali⁹ diceret q̄.4.ali⁹ q̄.10.ꝛ ali⁹
q̄.100.ꝛ sic de q̄cūq̧ nūo.ꝛ sic vnica enūtiatio sufficeret
5m ad quodlibet enuntiabile cognoscendum. C D. Non
appet cur nō ɔ̄dictorioꝝ enūtiabiliū possit eē vnica men
talis enūtiatio eque bene sicut enuntiabiliū p premissas
demōstrationis:ꝛ ipsam ēt ɔclonē:maxime in demr̄atio/
ne negatiua:imo certe h̄ magis videt̄ posse dici:cū ɔ̄dicto
ria sint de eisdem p̄dicatis ꝛ subiectis:nō sic aūt in demr̄a/
tione.ꝛ per ɔñs magis per idē signabilia.Si aūt h̄ detur
sequitur q̄ eadem p̄pō mētalis sit sil' vera ꝛ falsa:affirma
D tiua ꝛ negatiua:quod nō apparet alicui:vt puto eē ɔce/
dēdū.Ex istis aūt vt prius p̄bari pōt.q̄ non est aliq̄s vn⁹
6m hitus ɔclonis ꝛ p̄missaꝝ.C D.ipos'e est aliquē hīe i mē
te demr̄ationē mētalē scd̄o mō cōpositā.s.ex p̄pōnibus q̄
sūt notitie:ꝛ nō actualiter simul cog̃scere sic eē sicut ɔclo
signat.Et scire seu scia actualis nō est ip̄a tota demr̄atio:
ergo est ip̄a ɔ̄.ergo act⁹ sciēdi nō cadit super sic eē sicut signant
pn̄'.Añs pȝ quātū ad p̄ᵐ p̄tē.tū q2 demr̄atio est syll's in
quem habēdo scim⁹ iuxta diffōnem ei⁹ datā p̄ posterioꝝ.
tū q2 alias nō q̄libet p̄pō demr̄ationis eēt notitia:cuius
oppositū assumit̄.Quātū ad 2ᵐ ēt pȝ.qm̄ tūc scia eēt ita
de p̄ncipijs sicut d ɔclone:imo plus:q2 due partes demō
strationis cadūt sup pn̄':ꝛ vna sup ɔclonē seu sic eē ꝛc̄.h̄
aūt est falsum loquēdo de scia proprie:iuxta illud phi.1.
poste.i fine.q̄ p̄ncipioꝝ nō vtiq̧ scia erit:ɔña p̄ma clara
est:q2 si ipsa tota demr̄atio nō est scire:nec aliq̄ p̄missaruȝ
nec ambe simul sūt scire.vt iā p̄batū est.Et posita sola de
monstratione in intellectu:est scire in intellectu:vt in añte E
ɔcludit̄.alias nō eēt ipos'e ꝛc̄.Relinq̄t q̄ ip̄a ɔ̄ sit actualis
scia:seu ip̄m scire.Sȝ cōstat q̄ illa no q̄ est ɔ̄ nō cadit sup
sic eē sicut signāt p̄misse.qm̄ nō cadit nisi sup suū signa/
tū:qd̄ nō ē sicut signant premisse sic eē:sicut manifeste pȝ
in ɔ̄ne vocali sibi in signando subordinata.Et sic pȝ vlti/
ma ɔñtia ex cuius ɔñte pōt vlterius inferri:q̄ nec vn⁹ ha
bit⁹ ē de signatis ɔ̄nū ꝛ p̄missaꝝ.C D.Si det̄ aliq̄s act⁹ 2m
vn⁹ q̄ cognoscant̄ pn̄ ꝛ ɔ̄:aut illo actu cognoscit̄ ɔ̄ pp pn̄
cipia:vel eɔ̄:aut neutrū pp alteꝝ:sȝ vtrūq̧ est eque p̄.Pri
mū nō pōt eē qm̄ cū nihil aliud sit h̄ cognosci pp illud:q̄ȝ
h̄ cognosci:q2 cognoscit̄ illud:seu notitiā hui⁹ cāri ex no
illius:sicut aliquē ve.le.a.pp.b.nō est aliud q̄ȝ eū velle.a.
q2 vult.b.ita q̄ volitio b.est cā volitionis.a.si eodē actu
cognoscerent̄ pn̄' ꝛ ɔ̄.ꝛ ɔ̄ pp pn̄'.ꝛ eɔ̄:idē actus eēt causa
suijpsius:qd̄ nō vr̄ pos'e.Nec 2ᵐ dici pōt:q2 tūc ponit̄ fru
stra talis act⁹.Nā qd̄libet pn̄ᵐ p̄prio actu cognosci pōt.
Ad qd igit̄ ponit̄ ali⁹ act⁹ cōis quo ēt cognoscat̄:ꝛ p̄terea
cū non p̄fectius cognoscat̄ p illū actū cōem ꝛ p̄priū simul F
q̄ȝ p p̄priū tm̄:C D.Nō eodē actu appetit̄ finis ꝛ id qd̄ ē 3m
ad finē.p̄pter finē:igit̄ nō eodē actu cognoscunt̄ ɔclusio ꝛ
pn̄':ꝛ ɔclo per principia:ɔña pȝ p opinātes oppositū.vo
lētes q̄ sic se hēat notitia p̄ncipij ad notitiā ɔclonis:sicut
volitio finis ad volitionē ei⁹ qd̄ ē ad finē:añs suppono p̄
nūc:q2 infra in p̄⁴ distinctione p̄babit̄.C Ultimo quantū 4m.
ad istā ɔclonem.si eēt idē habit⁹ ɔclusionis ꝛ pn̄ꝰ:q2 nō
est potior rō q̄ vnius ɔclonis habit⁹ sit ēt hit⁹ suoꝝ pn̄/
cipioꝝ:q̄ȝ alteri⁹ habit⁹ sit habitus suoꝝ:ēt sequit̄ q̄ ois
scia erit intell's:ꝛ q̄ ois scia subalt'nata erit scia subalter/
nās:loquēdo de subalternatione per sumptionē p̄ncipio
rū:hec aūt sunt falsa:ꝛ ɔ̄ phm.Nā 6° ethi.ꝛ 2° poli.in fine
ex intētiōe p̄bat.q̄ p̄ncipioꝝ nō ē scia:sȝ intell's:ꝛ q̄ intel
lect⁹ ē ꝟior ꝛ certior q̄ȝ scia.Et q̄ intell's seu no p̄ncipio
rū nō acq̄rit̄ p demr̄ationē:scia ꝟo acq̄rit̄ p demr̄ationē: G
in p̄ ēt poste.nō est dubium q̄n velit sciam subalternantē
ꝛ subalternatā nō esse vnā:sed diuersas:ɔñtia pȝ:q2 ois
notitia p̄ncipij ꝛ hitus cātus ex ea ē intellect⁹.Et ois scia
p̄ncipioꝝ scie subalternate:est scia illā sibi subalternans.
C 3ᵃ ɔ̄.facil'r p̄bat̄.p̄ quidē:q2 aliq̄n p̄ncipioꝝ vnū est p 3ᵃ cōclo
se notū:ꝛ reliquū per viā experiētie ꝛ memorie.iuxta do
ctrinam phi.2.poste.ꝛ in p̄he.meta.Cōstat aūt q̄ talium
nō est idem habitus:ꝛ maxime h̄ verū est:si respectu pn̄/
cipij p̄mi modi nō sit aliquis habitus gn̄atus in itell'u.sicut
volūt multi.C D.Aliq̄n vnū est p̄pō immediata:aliud ār 2m
mediata.ꝛ scita.ergo talium nō est vnus habitus.ꝛ pȝ ɔñtia
ex supradictis ad ɔ̄nē p̄cedētē.C D.Notitia vni⁹ p̄ncipij 3m
pōt stare cū ignorātia alteri⁹ ēt dispōnis:igit̄ nō est vnus
hitus vtriusq̧.ɔñtia p̄bata est supius in simili.Añs pȝ.
tā vbi vnū pn̄ᵐ est p se notū ꝛ aliud nō:sed est p̄pō scibilis
q̄ȝ ēt vbi vnum est per se notū ꝛ aliud non:immo per viā
sensus ꝛ memorie:vl' vtrūq̧ scd̄o mō.pos'e est enim q̄ q̄s
nō habuerit experientias singulariū sufficientes ad sumē
dum vl'em acceptionem:que est pn̄ᵐ artis ꝛ scie:ac per h̄ D
illud pn̄ᵐ nō sit sibi notū:quinimo cum h̄ pōt estimare de
opposito.ꝛ tm̄ reliquū pn̄ᵐ sit sibi notum:vel p modū pre
dictum vel ex terminis.C D.Significata p̄ncipioꝝ sunt 4m.
alia ꝛ alia:ꝛ vnū nō cognoscit̄ per aliud.ergo eoꝝ nō est
vnus habitus:ꝛ loquor de p̄ncipijs p̄mis que sunt p̄posi
tiones imediate:añs notū est.ɔña probat̄:q2 distinctoruȝ
subiectoꝝ spē:quoꝝ neutrū per alterum cognoscit̄:nō est
idē habit⁹ numero.alias q̄rūcūq̧ distinctaꝝ ɔclonum ꝛ
disperataꝝ posset quis dicere q̄ sit vnus habitus nume/
ro.Per h̄ ēt pōt p̄bari q̄ non sit vna notitia amboꝝ pn̄ᵒ
rum demonstratiōis:q2 sunt obiecta cognoscibilia specie
distincta:ꝛ neutrum per aliud cognoscitur. C Iterum q2
aliq̄n p̄ncipioꝝ alterū est affirmatiuum:ꝛ reliquuȝ nega/
tiuū:alterū vl'e ꝛ reliquum particulare:ergo nō est eoꝝ vna

I noticia numero: 9ña.ḡ. pbata est. ¶ Sed 9tra istas duas
9 dicta 9nes vltimas ⁊ quedā dicta in pbationibus eap arguūt
Ochaz aliq tenētes oppositū. pmo sic. Respectu quorūcūq pōt
q.8.pro eē vnus actus: pōt esse vnus hītus: sed respectu principio
logi rum ⁊ 9nis pōt eē vnus actus: q2 nō plus repugnat syll'o
Adā in composito ex multis ppositionibus intelligi vno actu q̃z
lectura propositioni composite ex multis terminis: sed proposi-
lugdu. tio intelligitur vno actu: igitur ⁊c. Maior pbat: q2 eque
q.7. p- necessario pexigit actus sciendi conclusionem: notitiam
logi. ar premissap sicut actus cognoscendi ppositionē: notitiam
ti.2. terminorū: seu eorū que per terminos significant. ¶ Se-
2m cūdo sapiētia est vnus habitus ⁊ illa est respectu 9num
cap.8. ⁊ pmissarū: igit. añs p3 per pħm 6 ethi. ma^m inquit: qm̄
certissima sciarū erit sapientia: op3 ḡ sapiētē non solū que
ex principijs scie: sed ⁊ circa pn^a verū dicere: q̃re vtiq3 erit
sapientia intellectus ⁊ scia. ¶ Ex ista auctoritate p3: ꝙ sa-
pientia est respectu pncipiorum ⁊ 9nu3: ⁊ ꝙ est scia ⁊ in-
tellectus sed non est realr ⁊ formalr scia ⁊ intellectus: q2
K tunc nō eēt habitus distinctus ab eis: ḡ ē scia ⁊ intellect⁹
equiualēter: q2 est respectu illop quoru3 scia est ⁊ intelle-
3m ctus. ¶ Tertio sic. esse sicut significat per 9nem depēdet
Adam a sic esse sicut significat per premissas in essendo. igitur
⁊ in cognoscibile essendo. Nam vnumquodq3 sicut se ha-
bet ad entitatem: ita se habet ad veritatem ⁊ scibilitatem
4m secundo metaphysice. ¶ Quarto impol'e est euidēter co
T.c.4. gnosci 9nem ex hoc precise: ꝙ intellectus fert absolute su
per 9cl'onē: igitur si nunq̃z euidenter cognoscat maxime
euidentia intrinseca: hoc erit in cognoscēdo ⁊ apprehen-
5m dēdo eā i ordine ad pmissas. i. signata per eas. ¶ 5 scire
est aliquis actus vnus quo informante aiam quocunq3
alio circūscripto i9dictio est non scire: s3 nullus talis act⁹
est: nisi cadat tam super signata 9cl'onis q̃3 premissap. al'r
enim nō esset euidens anime sic esse sicut per 9cl'onem si-
6m gnificat: igit. ¶ 6 sicut se h3 finis ⁊ ea que sūt ad finē ad
L bonitatē ⁊ appetitū: ita se hn̄t pn^m ⁊ 9 ad ꝟitatē. i. cogsci
Aur⁹. bilitatē ⁊ intellectū: p3 2° phicop: sed finis h3 bonitatē a se
q.4.p- sup quā fert appetit⁹: ea ꝟo, que sunt ad finē hn̄t bonitatē
lo. arti. ex fine: ⁊ appetit⁹ nō fert sup ea nisi q̃ten⁹ fert sup finem.
primo. Aliogn si ferat per se habebūt rōnē finis: vt p3 ex p ethi.
2. phy. igit nec intellect⁹ fert sup 9nē: nisi q̃ten⁹ sup pn^m ferebat.
T.c.31. ¶ 7°. si intell's ferat sup 9nē ꝺm se: aut cognoscit eā ex nā
caplo p terminop 9nis: aut ex copulatiōe cop: aut ex pōdere nāe
7m. sue: nō p^m: q2 tūc 9 eēt pn^m: nec 2^m: q2 nō cogscit nisi ex ter-
minis copulatio illa. Nec 3^m: tu3 q2 mouet ab obiecto (⁊
ideo vel termini vel copula vel aliquid aliud mouebit in
tellectū ad iudicād ū: ꝙ h sit vep) tum q2 nec ad cogscēdū
ꝟitatē pncipii mouet ex pōdere potentie. nisi ex terminis
determinet. Nō ḡ intell's cogscens 9nē fert sup eā ꝺm se:
sed fert sup eā q̃ten⁹ siml' fert sup pn^m. ¶ Cōfirmat: q2 sci
re aliqd nō est nisi cognoscere: ꝙ h est pp h: vn̄ a' cogscēre
9suetū ē queri: vn̄ nouit ꝙ sic est: vt innuat: ꝙ scire nō ē:
nisi ex cā cognoscere: iuxta illud phi pmi post. Scire vnū
M q̄dq3 opinamur cū cām cogscim⁹: ⁊ qm̄ illi⁹ est causa ⁊c.
8m ¶ 8°. si nō eadē numero intellectio que cadit sup veritatē
9nis caderet sup veritatē pncipij: tūc inueniret intell's p se
veritatē in illa: q2 impol'e est intellectionē ad aliqd termi
nari pcise: qn sit in illo veritas pcise: s3 in 9ne nō ē veritas
per se ⁊ precise: sed vt est iuncta veritati pncipij: sicut boni
tas ⁊ appetibilitas non est in potiōe amara: nisi quaten⁹
copulat cū sanitate per modū inducētis eā: ḡ non aliquo
actu fert intell's in ꝟitatē 9nis: qn eodē ferat in veritate3
9m pncipii. ¶ 9°. ille act⁹ q̄ cogscit: ꝙ h est pp h: vel ꝙ h ē cā
ꝙ sit h: trāsit simul sup vtrūq3. s. sup illud qd̄ est cā ⁊ sup il
lud cuius cā est: sed act⁹ q est scire est nosse: ꝙ h est pp h: ⁊
ꝙ h sit cā ꝙ sit h: vt p3 p diffōnem de scire p posterioru3:
T.c.p. ⁊ phicop. Et p3 ēt ꝙ nosse: ꝙ h est simpl'r ⁊ ex se: non est
scire: s3 pn^m intelligere: igit act⁹ sciēdi sil' trāsit sup ꝟitatē

pncipij ⁊ 9nis. ¶ 10°. h est scire i intellectu: qd̄ est eligere N
in voluntate: sic intelligere pn^a in intellectu: h est ꝙ velle 10m
finē in appetitu: p3 h 2° phy. s3 actus electionis simplex ⁊ T.c.15.
vn⁹ cadit sup illo: qd̄ ē ad finē pp finē ⁊ sup vtrūq3 sil': igi-
tur ⁊ scire cadit simul sup vtrāq3 ꝟitatē. s. pncipij ⁊ 9nis.
¶ Ad p^m dico: ꝙ 9 ⁊ pn^a seu sic eē sic signat 9 ⁊ sic signant Ad p^m.
pn^a intelligi vno actu pōt intelligi dupl'r: vno mō ꝙ intel-
ligant illo actu non iudiciario nec enunciatiuo: seu ꝙ non
sit affirmatio ⁊ negatio in intellectu: sed tm̄ itelligētia sim
plex. Alio mō ꝙ vno actu iudiciario q est affirmatio vel
negatio. Cū igit assumit: ꝙ re^m 9nū ⁊ pmissap pōt eē vn⁹
act⁹: si intelligat p mō nō facit ad ppositū: esto ꝙ istud cō
cederet. Nā act⁹ sciēdi nō est talis act⁹: s3 est act⁹ iudicia
rius ⁊ enūtiatiu⁹: seu poti⁹ enūtiatio. scit. n. eo ꝙ h est h.
ꝟ.g. ꝙ anguli trianguli sunt eq̄les ⁊c. Si ꝟo itelligat 2°
mō nego illā ⁊ 9n̄r maiorē que assumit in pbatione hui⁹
s. ꝙ nō pl⁹ repugnat syll'o ⁊c. Et cu3 pbat: q2 eque nec̄io
O pexigit ⁊c. Dico ꝙ pbatio nulla est: qm̄ nō seqt notitia 9
nis eque nec̄io pexigit notitiā pmissap: sicut notitia pnci-
pij notitiā terminop: igitur sicut eadē no^a q̄ cognoscit pn^m
cognoscūt termini: sic ea notitia qua cognoscit 9 cogscūt
premisse. Et rō est. qm̄ vltra talē perigentiā alia cā est ex
pte pncipij que est potior imo pcisa ⁊ totalis ei⁹ qd̄ di. v3.
q2 termini seu signata terminop claudunt infra p se signi
ficatū pncipij: ⁊ iō notitia pncipij seu que est pn^m cadens
super suū signatu3 totale nec̄io cadit super signata termi
nop: que sūt ptes ei⁹: non sic aūt est de 9ne: qm̄ signata to
talia pn^m nō claudūt ifra p se signatū 9nis igit ⁊c. ¶ Cō
firmat hec sol'o ex dictis arguētis: vult. n. ipse ꝙ aliq̄ ppō
demr̄abilis est cogscibilis experientia: ponat igit ꝙ aliq̄
sic cogscat: 9stat ꝙ illa notitia cadet precise sup sic eē: sic
illa ppō signat: ⁊ n̄ sup sic eē sicut signant aliq̄ pn^a ex qb⁹
P posset demr̄ari: nunq̃3 aūt notitia pncipij cadere pōt sup
signatū suum qn cadat sup signata terminop. non est igit
simile. ¶ V. Nullā apparētiā veritatis h3: ꝙ si vnū verū
⁊ ptes sue pn̄t apprehendi vno actu: ēt diuersa vera: q̃ru3
neutrū est ps alterius possint apprehēdi vno actu: nec ēt
apparētiā h3 ꝙ si vn⁹ act⁹ pōt eē affirmatio signans vnū
vep: ꝙ vn⁹ ēt act⁹ possit eē affirmatio ⁊ negatio signans
duo vera: nā p^m vtiq3 pol'e est: 2^m aūt in nobis simpl'r est
ipol'e p nā3: ⁊ tm̄ h 2^m dari oporteret ꝺ3 sic arguētē: vt sup
est ostēsum. Qd̄ ēt assumit: ꝙ notitia 9nis nec̄io pexigit
notitiā pmissarū: vtrū sit vep ⁊ in quo sensu non curo p
nūc: q2 nō est opus ad soluēdū argumētū ꝺm tm̄ doctore3
q p fecit rōnē illā: h negādū eēt: sicut p3 per illud qd̄ dem̄
est de ppōne demr̄abili cognoscibili per experiētiā: verū
tm̄ ipse ponit minorē suā sine pbatione. Et alius sequens
eū addit pbationē: q tm̄ nō cōcordat cū eo in dicto eode3.
¶ Ad 2^m dico p: ꝙ rō illa pcedit 9 tenētes 9nem ad quā Ad 2m.
pbandā adducit: salte3 9 duos: quop vltimo posite sunt
rōnes. Nā vterq3 vult: ꝙ ois actus sciendi cadat sup 9ne3
⁊ pn^a: ⁊ per 9ñs ois scia est sapia: quod ipsi nō intendunt:
Q neq3 phs. Tn̄ rn̄° ad rōnē negando añs. si intelligat. ꝙ si
vnus habitus numero non includēs hitus distictos ꝺm
spēm. Est aūt sapia vnus hitus totalis includēs tā intelle
ctū q̃3 scia3 ab vtroq3 differēs sic totū a pte vt ibidē vult
Eustrati⁹. Et dicit vnus illo mō q̄ tota metaphysica (que
forte sola ꝺm pħm pprie sapia dicitur) est vna scia: de quo
modo videbitur in articulo sequenti. ¶ Ad 3^m dōm ꝙ nō Ad 3m
pbat ppositū: sed si qd pbat: pbat solū: ꝙ notitiam 9nis
seu de sic esse ⁊c. depēdet ex notitia pncipiop ad eūdē sen
sum: ex hoc aūt nō sequit: ꝙ sit eadē notitia qua cognosci
tur 9cl'o ⁊ pn^a. ¶ V. Alius apparet defectus rōnis: qm̄
simili modo pbaret ꝙ nullus effect⁹ pōt cognosci nisi co
gnosceret cā ei⁹ a qua dependet: ac per hoc nisi cognosce
ret de⁹: ⁊ qd̄ plus est: nisi eadē notitia numero cognosce
ret: qd̄ patēter est falsum. Qd̄ ēt ex pħo allegatur nō est

A ad ꝓpositū. Nā phus nō intēdit ponere similitudinē iter
2. meta. vnā ⁊ aliā ſm dependētiā vnius ad alterā ineſſe: ⁊ dependē
t. cō. 4. tiam in cognoſci: vt vꝫ. ſicut hec ſine illa eſſe nō poteſt: ita
niſi per illam cognoſci non poſſit. Sed intendit cōparare
rem ad ſuā veritatē ſꝫ permanētiā ⁊ variabilitatē: ſeu ne
ceſſitatē ⁊ cōtingentiā: vt vꝫ. ſi eſt res in ſe permanēs ⁊ in
uariabilis in eſſe: eius veritas ē inuariabilis: ⁊ qd̄ cogno
ſcit᷑ de ipſa eſt inuariabiliter verū: ⁊ tāto plus vel minus:
quāto in eſſe fuerit plus vel minus: ⁊ idō inquit phus qua
propter ſemper exiſtentiū principia ſemper eſſe veriſſima
neceſſe eſt. Non enim quandoqꝫ vera: ſed ſupple ſemper.
Et ratio eſt: qꝛ nō quādoqꝫ ſunt ⁊ quandoqꝫ non ſunt: ſed
ſunt ſemper. Et ſtatim concludit quare vnūquodqꝫ ſicut
com. 4. ſe habet vt ita ſit ⁊ ad veritatē. i. inquit Commentator. ꝙ
quāto magis fuerit perfectū in eſſe tanto magis erit per
fectum in eſſendo verū. Et ſic patet: ꝙ auctoritas cui in
Ad 4m nitit᷑ ratio illa: nō eſt ad ꝓpoſitū ſuum. ¶ Ad 4m dico ꝙ
B aſſs pōt intelligi dupliciter: vno mō ꝙ impoſſibile eſt cō
cluſionem euidēter cognoſci ex hoc preciſe: ꝙ intellectus
fert᷑ abſolute ſuper concluſionē: excludendo. ſ. eius latio
nem preſentem ⁊ preteritā ſuper ꝑncipia. Et in hoc ſenſu
loquēdo de poˀ nāli ⁊ de notitia q̄ ꝓprie dr̄ ſcīa: qd̄ dico
ꝓpter notitiā experimētalē. Si tn̄ hēri poſſit de aliq̄ ꝯne
ſcibili pōt cōcedi aſs. ⁊ negāda eſt ꝯñtia. Alio mō poteſt
intelligi ꝙ ex h̄ preciſe ⁊c̄. i. eo actu q̄ ꝑciſe fert᷑ ſup ꝯnē: ⁊
Ad 5m ſic eſt negādū aſs. ¶ Ad 5m qcq̄d ſit de maiore. Nā apd̄
multos eſt dubiū vtrū aliq̄ notitia creata habita vel hēri
poſſis nālr̄ ſic eſſentialr̄ ſit notitia: ꝙ non poſſit ēt exñs in
aīa nō eē notitia. Eūdo tn̄ ad vim argumenti. Dico ꝙ ali
quis actꝰ ꝑciſe cadēs ſup ſic eē ſicut ſignat ꝯ: ē talis ꝙ oī
alio actu circūſcripto ipſo in aīa poſito hñs ipſum ſcit. Et
ſi actus ſciēdi nō poſſit eē in aīa qn ſit notitia: dico ꝙ iſte
C actus ꝑciſe cadēs ſup ꝯnem eſt talis: ꝙ eo poſito in aīa oī
alio actu circūſcripto: ꝯdictio eſt nō ſcire. Et ſic pꝫ ꝙ mi
Ad 6m nor rōnis eſt negāda. ¶ Ad 6m ꝯceſſa ſilitudine ad bonū
intellectū: argm̄ nō ꝓbat ꝓpoſitū: qm̄ quāuis illud qd̄ ad
finē eſt: nō appetat᷑ niſi pp̄ finē: nō tn̄ eodem appetitu ap
petitur vtrūqꝫ: ſꝫ appetitus finis cā ē appetitus illius qd̄
eſt ad finē. vñ ⁊ h̄ ipſum ē aliqd̄ appeti pp̄ aliud: qd̄ ē ap
petit: qꝛ appetit᷑ aliud ⁊ ꝙ appetitionē illius eē cāꝫ appeti
tiōis iſtius. ſic in ꝓpoſito. Et ſi ꝯ ſit nō pp̄ ꝑnm̄: nō tn̄ eadē
eſt notitia vtriuſqꝫ: ſꝫ notitia ꝑncipij eſt cā notitie ꝯnis: ex
quo ſequit᷑ oppm̄. vꝫ ꝙ nō ſit eadē notitia vtriuſqꝫ. ¶ Ad
Ad 7m 7m dico: ꝙ ex nullo illoꝝ: ſꝫ ex notitia ꝑnoꝝ cālr̄ hēt noti
tiā de ꝯne: ſiue aūt ſilr̄ hēat has notitias: ſiue nō: non eſt tn̄
ꝑnm̄ ⁊ ꝯnis vna notitia. Ad cōfirmationē dōni ē: ꝙ aliud
eſt dictu: ſcire eſt cognoſcē h̄ pp̄ h̄. Aliud eſt dictu ſcire eſt
cognoſcē ꝙ ē pp̄ h̄. Primū. n. vlr̄ verū eſt. Nā proprie ac
cipiendo ſcire oē ſcire eſt cognitio ꝯnis. ad ſenſum ſupius
datū: cāta ex notitijs ꝑoribus. Et idō qd̄libet ſcire ē cogno
D ſcere h̄: vel cognitio huiꝰ pp̄ h̄. i. pp̄ ꝑores notitias ex q
bus cātur. ¶ Scd̄m aūt nō vlr̄ eſt verū: tum qꝛ ille q ſcit
aliqd̄ ꝑciſe a ꝑori nō cognoſcit: ꝙ h̄ eſt pp̄ h̄. Tū ēt: qꝛ nec
oīs q ſcit a ꝑori ⁊ p cāꝫ: ſcit vel cogſcit ꝙ h̄ ē pp̄ h̄. ¶ Vñ
demrans ꝙ luna eſt eclipſabilis ſic: oē recipiēs lumen ab
alio: inter qd̄ ⁊ ipm̄ pōt interponi corpus opacū: eſt ecli
pſabile: luna eſt huiuſmodi. ergo ⁊c̄. q̄uis a priori ⁊ per
cām cognoſcat ꝙ luna ē eclipſabilis: nō tn̄ p illā demon
ſtrationē vel ſciāꝫ ab ipſa cātā cognoſcit ꝙ luna eſt ecli
pſabilis pp̄ illā cām. vꝫ ꝙ inter eā ⁊ ſolē pōt opacū inter
poni: h̄. n. enūtiabile. ſ. luna ē eclipſabilis: qꝛ recipit lumē
a ſole: ⁊ inter eā ⁊ ſolē poteſt opacū interponi. ē aliud ab
iſto. luna eſt eclipſabilis. ⁊ pōt hec 2° cognoſci non cogni
ta ꝑˀ. ¶ P. Si ꝑm̄ contingat ſcire per demrationem: ſcia
eius nō cadit obꝫtiue ſuper eius ꝑnˀ: ſed ꝑciſe ſuper eam.
¶ Ex his pꝫ: ꝙ illa ꝯfirmatio falſū aſſumit. ¶ Ad ꝓba
tionē dōni: ꝙ phs in v̄bis illis nō loquit᷑ de aliq̄ vno ſcire
tantū: ſed de multis ſcire ſimul: qbꝰ oībus res pfectiſſime E
ſcit᷑: ⁊ cognoſcit᷑. ¶ Vñ ſcire de q logᷣ aggregat in ſe ſciē
tiam: qꝛ eſt: ⁊ ſciam pp̄ qd̄ eſt: que vtraqꝫ alie ſunt abinuicē:
ſicut eſt qd̄: qꝛ eſt: alia a qōne pp̄ qd̄ eſt: vt pꝫ 2° poſt. ī ꝑnº.
Et certe ad pfectā notitiā rei non ſufficit ſcire: qꝛ eſt talis
vel talis: ſed requirit᷑: vt ēt ſciatur pp̄ quid ⁊ pp̄ quā cām
eſt talis. Nos autē loqmur de vno ſcire: de quo ipſe ſtati
loquens diffinit ipſum: dicēs. Scire eſt per demonſtratio
nē intelligere. ⁊ h̄ cōe eſt cuilibet ſcire ꝓprie dicto. ¶ Ad Ad 8m
8m nego minorē: ſiue. n. v̄itas ꝯnis ſit iuncta v̄itati ꝑnci
pij ſiue non: ipſa tn̄ eſt preciſa alia ⁊ diſtincta a v̄itate ꝑnci
pij. Et ſilr̄ eſt alia bonitas finis. v̄. g. ſanitatis: ⁊ alia eius
quod eſt ad finē: vtpote potionis amare. Dicit᷑ enim bōa
potio: qꝛ eſt cātiua ſanitatis: ſm quā rōnē non dr̄ ſanitas
bona. ¶ Ad 9m pꝫ: quid ſit dicēdū ex dictis in ſolōne cō Ad 9m
firmatiōis ſeptimi argumēti. ad illud aūt qd̄ ſpālr̄ addit᷑
illi. ſ. ꝙ noſſe ꝙ hoc ex ſimplr̄ ⁊ ex ſe non ex ſcire. dico ꝙ
ſi illud velit intelligi: ꝙ non oē noſce ꝙ h̄ eſt: eſt ſcire: con F
cedo: ſed ex hoc nihil ad ꝓpom̄. Si vero velint intelligi:
ꝙ nullū noſſe ꝙ hoc eſt: eſt ſcire: neˀ: immo falſum eſt. Nā
tale noſſe quod non eſt ꝑmum ſed per priora noſſe ſeu ꝑo
res notitias: quales ad demonſtrationem requirunt᷑ cau
ſatum: vtiqꝫ eſt vere ſcire. ¶ Ad 10m dico ꝙ minor ē falſa Ad 10m
ſicut ſupra dictum eſt: ⁊ infra probabitur.

¶ Nunc reſtat videre ad rōnes alterius opinionis in ꝑnci
pio huius articuli poſitas. ¶ Ad primam. dico primo ꝙ Ad rōnes hēnrici ſup iductas
dando ſibi q̄ꝫcūqꝫ pōt ſibi dari ſm ſuam formā nō ꝯclu
dit᷑ ſuū ꝓpom̄. ſ. ꝙ vnꝰ hitꝰ ſit oīum taliū. v̄. g. geometriam̄
⁊ metam̄ ꝯnū: aut ſilr̄ oīum q̄rūlibet aliaꝝ vnius gñis. rō
eſt: qꝛ nō q̄libet ꝯ eiuſdē gñis ſcie eſt ꝑnm̄ rem̄ alterius vel
ecōuerſo. ¶ 2° dico: ꝙ vr̄ mihi ꝯñs rōnabilr̄ poſſe conce
di: qꝛ q̄uis añ gñationē hitus nō poſſit nālr̄ hēri notitia ꝯ
nis niſi p actuales notitias ꝑnoꝝ: eoꝝ. ſ. ex qbꝰ immediate G
deducit᷑ qn tn̄ gñato hitu: qs illo mediante poſſit elicere
notitiā ꝯnis: nō eliciēdo notitiā ꝑmiſſaꝝ nō video: ⁊ tamē
ēt tūc ꝯ dicet᷑ cogſci nō ex ſe: ſꝫ p ꝑnˀ añcedenter. ſ. ⁊ cālr̄:
lꝫ mediate: qm̄ ex notitijs ꝑnoꝝ cauſate ſūt notitie ꝯnis vl̄
notitia: ex q̄ vel qbus genitꝰ eſt habitus: q ſimilium noti
tiaꝝ poſſit eē ꝑnm̄ ⁊ ſm h̄ pꝫ ꝙ argumētum nō ꝯcludit ꝙ
ꝯnis ⁊ ꝑnoꝝ ſit vnꝰ habitus. ¶ 3° qui ꝯñs nollet ꝯcedē pt
negare ꝯñam: qꝛ diceret᷑ ꝙ qñcūqꝫ ꝯ cognoſcit᷑ per actuꝫ
mediante hitu ſuo circa ipam elicito ſimul cognoſcit᷑ ꝑnm̄
p aliū actū mediāte hitu ꝑncipij circa ipꝫ elicitū. Eſto igi
tur ꝙ nō poſſit itēdi hitꝰ ꝯnis ſine intēſione habitꝰ ꝑnci
pij: nō tn̄ ſeqᷣ ꝙ ſit idē habitꝰ nūo huiꝰ ⁊ illius: ſicut nec
eadē eſt noˀ. ¶ 4° dico: ꝙ non ſolū poſt habitū: ſꝫ ⁊ ante
pōt cognoſci ꝯ: eſto ꝙ tunc actualiter nō cognoſcant᷑ oīa
ꝑnˀ eius mediata ⁊ imediata vſqꝫ ad ꝑˀ: alias nunq̄ꝫ poſ
ſet nālr̄ acquiri notitia ꝯnis. 3° vel 2°. aut alterius: multis
alijs preſuppoſitis: cū non ſit poſle ſimul tot notitias nālr̄
habere: vt experientia manifeſtat. Vñ videt᷑ mihi: ꝙ ſicͭ il H
la ꝑma noˀ ⁊ ꝓpō que eſt maior demrationis mentalis ⁊
alia ēt ꝑˀ ꝓpō q̄ eſt minor cauſant notitiā tertiā q̄ eſt ꝯclō
⁊ propoſitio non prima: ſic iſta notitia tertia remanēs in
intellectu: vel cū quadā alia notiˀ ꝑˀ: vel ēt non ꝑma. Si
tamē ambe ſint ꝑmiſſe eiuſdem demrationis cāñt aliam
tertiā: ēt ſi ille due ꝑme ex quibus ꝑma ꝯ cāta fuit defecerit
eſſe. Rurſus ⁊ iſta tertia cū q̄dā alia cauſat aliam: ⁊ ſic vl
tra: nec opꝫ: immo nec eſt nāliter poſle: qꝫ cuiuſlibet ꝯnis
oīa ꝑnˀ ſimul actu cognoſcāt᷑. Et per ꝯñs nec ꝙ eoꝝ ha
bitus ſimul intendant᷑. p qd̄ ēt pꝫ: ꝙ rō illa nō ſufficiēter ꝓ
bat ꝙ ꝯnis ⁊ oīum ꝑnoꝝ ſuoꝝ ſit vnus habitꝰ nūo ſicut i
tendit opīo. ¶ Ad 2m ꝯcedo ꝯnē que ſequit᷑: ꝙ. ſ. habitꝰ Ad 2m
itellectualis eſt vnꝰ nūo: nō tn̄ ex h̄ ſeqᷣ ꝙ diuerſaꝝ ꝯnuꝫ
aut ꝯclōnis ⁊ ꝑnoꝝ ſit vnꝰ hitus nūo: qꝛ nec ſūt ēt eiuſdē
ſpēi. vñ ſicut hitus corpalis vnius ſpēi ſpāliſſime eſt vna
forma nūo in vno ſubiecto. Non aūt oēs habitus corpales

g eiusdē gn̄is existētes in eodē subiecto sunt vnus habit⁹ nūo: nisi per accn̄s rōne vnius subiecti. vn̄ albedo ⁊ dulcedo nō sunt per se vn⁹ habit⁹ nūo: ⁊ sicut ēt habitus effectiuus vel moralis vn⁹ spē existēs in eodē sbo est vn⁹ nūo: non tn̄ oēs habit⁹ morales eiusdē gn̄is existētes in eodē sbo sunt p se vn⁹ habitus nūo: imo ēt nec iustitia cōmutatiua ⁊ iustitia distributiua: q̄ sub ꝓpinquori gn̄e habitus ꝯtinēt: sūt vn⁹ habit⁹ nūo nec ēt tēperātia circa passiōes gust⁹ ⁊ tēperātia circa passiones tact⁹: sūt vn⁹ habit⁹ nūo. Et vlr nulli habit⁹ inclinātes ad act⁹ dissiles ⁊ nō eiusdē rōnis (q̄ntūcūq; sint in eodē subo) sunt p se vnus habitus nūo: sicut in q̄z est p̄dictis sic ēt est de habitib⁹ itellectualib⁹. Nā q̄libȝ habit⁹ vn⁹ spēi specialissime vnius subiecti est vnus nūo: nō min⁹ q̄z habitus corporalis vel habit⁹ moralis: sed habitus diuersarum spērum (q̄les sunt habitus diuersaꝝ ꝯ̄num ⁊ habit⁹ ꝯ̄nis ⁊ habitus p̄n^{ior}.) non sunt p se vnus habitus nūo: de q̄ vnitate nūali habitus nunc est sermo.

Ad 3^m ❡ Ad 3^m dico: ꝙ si q̄cunq; forme que nō sunt per se vna forma numero dicāt̄ vnū vel vna per aggregationē tm̄ ꝯcedo p̄mā partez ꝯn̄tis: ⁊ etiā scd̄am: si intelligatur p̄cise de vnitate numerali. vnde nec metaph. ⁊ geo' sunt vna forma numero: nec omnes partiales geometrie sunt vna per se geometria: vel vnus habit⁹: aut vna forma numero tm̄. Uerumtn̄ vna partialis geometria cū alia magis ꝯuenit: q̄z cū metaph. q: in inferiori ⁊ genere ꝓpinquori. Sicut ēt vna tēperātia magis cōuenit cū tēperātia alteri⁹ spēi: q̄z ꝯueniat cū liberalitate vel iustitia: nec tn̄ (vt dcm̄ ē) sunt vnus habitus nūero.

Ad 4^m ❡ Ad 4^m cōcedo an̄s ⁊ simil'r ꝯn̄am ⁊ ꝯn̄s: q: est indefinitū. Sȝ ex hoc nō ꝯcludit̄ ꝓpositū: tū q: nō oēs ꝯ̄nes vel scie eiusdem gn̄is (v̄bi gr̄a. geometrie) sunt adinuicē essentialiter ordinate: quinimo alique sunt nullatenus inuicem dependentes: vt superius dictū est. ⁊ per ꝯn̄s saltem de talibus nō ꝓbaret arg^m: qd̄ itēdit arguēs ꝓbare. Tū q: ēt: esto ꝙ inter eēntial'r ordiatas sit dare p̄mā: videlicet illā ad quā stat vltima resolutio: non sequit̄ ꝙ oēs ille eēntialiter or-
L dinate sint vna: siue intelligat̄ de ꝯ̄nib⁹ siue de sciētijs seu habitibus: qd̄ esset ꝓbandum. Sed sequit̄ ꝙ illa p̄ma est vna. qd̄ cōcedo: immo argumētum magis arguit oppositū: qm̄ quecūq; sunt eēntialiter ordinata: sunt real'r numero distincta ⁊ specie.

Ad 5^m ❡ Ad 5^m nego maiorē. Nā vna potētia numero pōt habere actus diuersarū rationum ⁊ circa diuersa obiecta specifice. habitus aūt vn⁹ specie ⁊ numero nō habet actus taliter diuersos neq; obiecta.

2⁹ arti. Quantum ad 2^m articulū: qualiter pluriū ꝯ̄nuȝ sit scia vna vel habitus vnus: ⁊ q̄ruȝ sic: ⁊ quaꝝ nō. Pono ꝯ̄nes tres. ❡ Prima ē. ꝙ si ꝯclōnū que dicuntur ad vnā sciam ꝑtinere subiecta sunt vnū gn̄e subalterno: ⁊ oium illaꝝ multitudo dr̄ vna scia vnitate generis subalterni. 2ª. ꝙ taliter sunt vna scia ille sole spāles ⁊ partiales scie: qual'r est idē genus per se subiecti. 3ª ꝙ non q̄cū-
m q; habitus hn̄t idem genus per se subiecti sunt vnus tali vnitate. Sed quicūq; hn̄t idē gen⁹ subiecti: ⁊ ex eisdem genere p̄mis p̄ncipijs procedunt: sunt sic: seu tali vnitate generis
p̄'e vnus. ❡ Primā cōclōnē ꝓbo. aut talium sciaꝝ vnitas est numeralis: aut specifica spālissime: aut est vnitas tantum generis gn̄alissimi: vel ea aliqua alia minor: aut est vnitas generis subalterni: nō aūt est vnitas numeralis: vt probatum est articulo precedenti: nec vnitas spēi specialissime. Nā obiectoꝝ scibilium alterius ⁊ alterius rōnis: scie sūt alterius ⁊ alterius rōnis: ⁊ nō solum hec: sed eiusdem obiecti scibilis scia a p̄ori ⁊ scia a posteriori sunt diuersaꝝ rōnuȝ: vt pȝ ex p̄cedenti qōne.
2^m ❡ P. Magis ꝯuenit scia quā hȝ Sortes de a. p aliqua p̄n' cū scia quacūq; quā hȝ Plato de a. ēt per eadē p̄n' specie. q̄z scia quā hȝ Sortes de a. cū scia quā hȝ idē de b. igitur iste due scie eiusdē. a. ⁊. b. differunt specie.
3^m ❡ P. Si oēs tales essent vna specie essent etiam vna numero: cuius oppositū est ꝓbatū: ꝯn̄a pȝ: qm̄ in eadē aīa nō sunt plures habitus numero ⁊ non specie differentes: vt oēs cōcedūt. Non est igit̄ vnitas spēi spālissime: sed nec ē vnitas generis generalissimi: vel alia minor ista: qm̄ tunc due particulares geometrie non magis eēnt vnius scie: q̄z vna medicina ⁊ geometria: nec magis ꝯuenirent q̄z geometria cū tēperātia vel albedine aut alia q̄litate corporali: cū oēs tales forme sint eiusdem generis generalissimi. s. qualitatis. relinquitur ḡ ꝙ sit vnitas generis subalterni. ⁊ sic pȝ p̄ma cōclusio.

❡ Scd̄am ꝯclōnē ꝓbo. Quarūcūq; sciarum est idē gen⁹ per se subiecti: ⁊ eadē gn̄e p̄' p̄n' ꝓp̄ria: ille sunt vna scia vnitate p̄dicta: sed quarum cūq; est idē gen⁹ per se subiecti: sunt ēt eadē gn̄e p̄' p̄ncipia ꝓpria. igit̄. maior pȝ p p̄hm p̄ post. cap. penultimo dicentem. vna scia est: que est vnius generis subiecti: quecūq; ex primis cōponit̄. vnius autem generis subiecti dicuntur ille q̄ꝝ subiecta ab eis s̄m vnā cōem rōnē vel ꝯceptū vl' s̄ȝ per se analogiā ad aliqd̄ vnū cōsiderāt̄. ❡ Unde p̄hs 4° metaph. Nō solū inquit eoꝝ que s̄m vnū dictoꝝ ē vnius scie speculari. Sed ⁊ dictoꝝ ad vnā nāȝ. sup quo Cōmē. ait. Res. n. que habēt vnā sciam nō tm̄ sunt quarū subm est vnū specie aut gn̄e dicto vniuoce. Sed ⁊ quarum esse attribuit̄ vni fini. aut vni agenti. aut vni subiecto. Et h̄ probat̄ ibidē per exēplū de medicina. Dixi aūt s̄m vnam cōmunē rōnē ⁊c̄. qm̄ si alique scie de eisdē rebus cōsiderēt: nō aūt s̄m vnā rōnē ⁊c̄. nō dicunt̄ ad vnam sciam ꝑtinere. v̄bi gr̄a. de physica ⁊ geometria quarū vtraq; de magnitudinibus considerat: q: tamē physica ꝯsiderat de his vt sunt passiones corpoꝝ nāliū inquātū nālia sunt: ⁊ eaꝝ tm̄ passiones corpoꝝ eis ꝯuenientes inquātū hmōi. Geometria nō sic: sed inquātū magnitudines sunt: ⁊ per consequēs ēt eaꝝ passiones inquātū h̄ : iō geometria ⁊ physica nō sunt vna scia mō p̄dicto. Et hec omnia patēt per p̄hm 2° physicoꝝ. ⁊ per Cōmē. ibidē. minor patet: q: s̄m p̄hm p̄° posterio. opȝ p̄n' scie esse vnigenea per se subiecto eiusdē: opȝ inq̄t ipsa in eodē eē genere his que demr̄antur. ❡ Et pȝ rōne: qm̄ nō cōuenit ex q̄libuscūq; p̄ncipijs circa qd̄cūq; genus entiū ꝯ̄nes demonstrare. Unde per p̄n' geometrie nunq̄z demōstrabit̄ deuȝ esse separatum a magnitudine aut esse intelligentē: vel cōtrarioꝝ eandem esse disciplinā: vt dicit̄ p̄° posterioꝝ: neq; per p̄n' physice demōstrabit̄: ꝙ sup quālibet lineā rectā cōtingit triāgulum equilaterū collocare. ❡ Hoc ēt patet inducendo. videmus enim ꝙ q: geometra cōsiderat de cōtinuo inquātum hmōi: idcirco ⁊ oia sua p̄ma p̄n' sunt de cōtinuo: vel de sibi cōuenientibus inquātū hmōi. Sicut quecūq; eidē sunt equalia: inter se sunt equalia. Et si ab equalib⁹ eq̄lia demas ⁊c̄. Et de pūcto ad punctū rectā lineam ducere: ⁊ sic in singulis discurrendo oia ad idē genus per se pertinere subiecti videbit̄: physicus v̄o q: nō sub eadē rōne cōsiderat magnitudines nunq̄z talibus vtit̄ p̄ncipijs: inquātū dico physicus est. Et ideo qn̄ diuerse scie ꝓbant eādē ꝯ̄nē per alia ⁊ alia p̄ma p̄ncipia: nō est earū sub eadē rōne idē subm: sed sub alia ⁊ alia rōne. hoc pȝ etiā p Aui. p̄ li. sue sufficientie. vbi ostēdens q̄uo demr̄ationes astrologi ⁊ physici de rotunditate terre diuersantur ait: prius inducit probationes sumptas ex cōparatione oppositionum: situum ⁊ distantiarū. ❡ He aūt sicut patet sunt cōditiones pertinentes ad genus cōtinui inq̄ntuȝ h̄: sub qua rōne cōsiderat astrologus motus celoꝝ: vt dicit Cōmen. 2° metaph. Et subdit Aui. ⁊ inuenimus ꝙ secūdus inducit probationes sumptas ab eo quod debet nā corpis naturalis. vnde ē naturale. Et sic patet ꝙ terra nō intrat cōsiderationem vtriusq; sub vna rōne: sed alia ⁊ alia: ac per hoc ⁊ ipsi ex alijs ⁊ alijs demonstrant p̄ncipijs. sic igitur patet vna ps seu vna exponētiū ꝓposite ꝯclusiōis. s. ꝙ q̄rumcūq; scientiarum est idem per se subm: sunt eiusdem scie mō p̄dicto. Reliqua pars exponens ꝯ̄nē illā. s. ꝙ nul

Marginal notes (right margin): N — scd̄a ꝯ̄ — T. c. 2. — D — Cō. 2. — T. c. 18. — Cō. 16. ⁊. 18. — P — Q — Cap. 8. — Cō. 35. vl' p̄mo me. cō. 19.

A le alie ab istis sic pertineāt ad vnam sciam. pbaṫ: qꝛ qua/
rūcunqꝫ sciaꝝ sunt alia ⁊ alia principia pma genere: ipse
sunt alie ⁊ alie scie: sꝫ quarūcūqꝫ nō ē idē per se subiectū:
sunt alia ⁊ alia propria pncipia gnē. igiṫ. maior. patet per
phm p poste. dicēs. Sciētia est altera ab altera q̄rūcūqꝫ
pncipia: neqꝫ ex eisdē: neqꝫ ex alteris: nec se inuicem sunt.
non loquitur de pricipijs imediatis ⁊ proximis q̄ sūt pre
misse: ex quibus immediate ꝯclusio deduciṫ: qm̄ talia sūt
alia ⁊ alia ad aliam ⁊ aliam conclusionē eiusdeꝫ scientie:
sed loquitur de principijs ad que stat vltima ꝯnis resolu
tio: ⁊ hoc innuit qđ ēt ibidem ait. huius aūt signū cū ide
Com. 3. monstrabilia veniat. ¶ Item cōmē. 3° meta. necesse est in
quit vt scientie diuersentur pp diuersitatem earum in pn/
cipijs vt sunt modi demonstrationum vsitatarum in arte
aliqua alij a modo demonstrationum alterius. minor pa
tet per phm vbi supra. dicentem. multorum genere. idest
B subijcibili, alia pncipia sūt. Et statim pbans ꝙ diuersarū
sciaꝝ sunt diuersa ppa p° pn: assumit qđ ex solis cōibus
pncipijs nō pnt oia demrari. Sed cū eis opꝫ habere alia
propria que sunt alia ⁊ alia sm aliud ⁊ aliud genus subi.
propterea dicit. alia quidem in quantitatibus. alia vero
in qualitatibus sunt: cum quibus demostratur per com/
munia. Et in fine capituli ait. Monstratū est ꝙ altera pn
3° cōclo cipia sunt differentium. s. genere subijcibili. ¶ Conclusio
tertia pbaṫ. s. ꝙ loquendo de habitibus in cōmuni ⁊ non
solū de scientificis de quibus tm̄ loquitur pcedēs ꝯclo:
nō quicūqꝫ habitus habēt idem genus subiecti ptinēt ad
vnū habitū vnitate pdicta. Nā quorūcūqꝫ habituū sunt
diuersa pma pncipia illi sunt diuersi. pꝫ ex precedentibus
sed aliquoꝝ quorum est idem genus subiectuꝫ sunt diuer
C sa pncipia. pꝫ de fide: scia: ⁊ opinioē: quoꝝ potest esse idē
sub eadē rōne subiectū: ⁊ tm̄ sunt: vel esse cum hoc pnt: di
uersa pma principia: eo ꝙ opinio. nō tm̄ ex proprijs: sed
T. cō. 5. ēt ex cōibus ⁊ extraneis possit haberi pncipijs. Hoc con
firmatur: qꝛ sm phm 4° meta. Circa idē genus subm vsa
tur metaphysica ⁊ dialectica. Constat aūt ꝙ non p eadeꝫ
pncipia: alias opinio foret scientia: igitur ⁊c̄.

3° arti. p° ꝯ. **Quantum** ad 3m pono ꝯnes duas. Una est. ꝙ nō
oium ꝯclonum theologicaꝝ est vnus
habitus numero neqꝫ specie spālissima. pbaṫ p eundem
moduꝫ quo pbata ē prima cōclo pmi articuli: tū. s. qꝛ nō
qcūqꝫ hꝫ habitum vnius ꝯnis theologice pōt in actū cir
ca quālibet: tū qꝛ cū theologia vnius ꝯnis stat error alte
rius ꝯnis in eodē. Tū qꝛ theologia vni⁹ perdi pōt rema
nēte theologia alteri⁹. applica ⁊ extēde conformiter ista
2° ꝯ media ad illa. ¶ Scđa ꝯ. oium theologicaꝝ ꝯnū est vna
cōis theologia: quēadmodū est oium geometraliuꝫ vna
geometria: vel medicinaliū vna medicina. Patet: qꝛ oiuꝫ
taliū subta ꝯsiderāṫ in attributione ad vnū p scꝫ p in ea
D ꝯsiderādū. s. ad deū. ⁊ per eadē pn° p° oēs ꝯnes theologi
ce pbanṫ. s. per auctoritates sacri canonis: igitur ⁊c̄. Pꝫ
consequētia: qꝛ ex vnitate pncipioꝝ ⁊ vnitate per se subti
concluditur vnitas habitus sepe dicta.

¶ Ad argumentum principale questionis dōm ꝙ minor
Ad arm pnci^is est falsa: sicut probatum est ar° pmo. g ⁊c̄. Q. 6. iiij.

Quarto quero circa prologum. vtrum
deus inquantū deus sit subm in
theologia nr̄a. Arguiṫ ꝙ nō: qꝛ deus non est
subm in theologia. g nec inquantū de⁹ ē sbm
in ea: ꝯña pꝫ: añs pbaṫ: tū qꝛ de⁹ est oino sim
plex. Nullū aūt simplex pōt eē subm scie. Qđ pbaṫ p: qꝛ
opꝫ subm scie eē aliquo mō notū ⁊ aliquo mō ignotum.
Nā ꝯfusa cognitio subti psupponiṫ in scia ⁊ inquiriṫ disti
cta. Simplex aūt aut nullo mō est notum aut notū totali
T. c. 22. ter: vt pꝫ ex 9° metaph. ¶ Item septimo meta. dꝛ: ꝙ i sim
T. c. 59. plicib⁹ nō ē qđ neqꝫ doctrina. vbi aūt nō est qđ nō est sciē
tia: cū ois ꝯclusio scientie sit qđ: igiṫ. Tū qꝛ de⁹ est res sin
gularis ⁊ nullū singulare est subm scie: cū non hēat pres E
subiectiuas: quaꝝ passiones ⁊ pprietates in scia inquirū
tur: ēt qꝛ de singularib⁹ nō est scia vt pꝫ 7° meta.
¶ Ad oppositū. idē ⁊ sub eadē rōne est obꝫ theologie nr̄e T. c. 53.
⁊ theologie beatoꝝ: g de⁹ inq̄ztū deus est obm theologie
nr̄e. Cōseqnētia pꝫ: qm̄ deus inquantū deus est subm scie
beatoꝝ iuxta illud pme Joā. videbim⁹ eū sicuti est. Añs cap. 3.
pbaṫ. Nā idē est subm theologie nr̄e ⁊ fidei nr̄e. sicut col
ligiṫ ex vbis Aug. 8. de tri. d. pter ista. 3. fidē/spem/cha cap. 4.
ritatē in aio edificanda oium diuinoꝝ libroꝝ machina/
menta ꝯsurgunt. Et lib. 14. dicit: ꝙ huic scie tribuit illud cap. p.
tantūmō quo fides saluberrima (que ad verā beatitudinē
ducit) gigniṫ nutriṫ ⁊c̄. Per h innuens ꝙ circa idem sbm
fides ⁊ theologia versanṫ. Idem vero subm est nr̄e fidei ⁊
visionis beatoꝝ: sic pbāt vba Apli p° ad corin. Uidem⁹ capi. 13.
nūc p speculū i enigmate: tūc aūt facie ad faciē. igitur ⁊c̄. F
¶ In qōne erūt articuli duo. Nā p videbiṫ qd sit rō subti
sciētie inquātum huiusmodi. 2° videbiṫ de quesito.

Quātum ad pm dicit doctor qdā in p lectura sua Scot⁹ i
ꝙ rō pmi subi est ꝯtinere in se p vtualr p° lectu
oēs veritates habitus: seu sicut dicit in lectura parisieñ. p°. q. 3°
notitiā oium veritatū habitus. ¶ Probaṫ p sic: subm pm plogi. ⁊
ꝯtinet ppōnes imediatas: qꝛ subm illaꝝ ꝯtinet predicatū in repor
⁊ ita euidentiam toti⁹ ppōnis. ppōnes vo imediate cōti ta. pari/
nent ꝯnes: igiṫ subm ppōnum immediataꝝ continet oēs sienſi. q.
veritates illius habitus: igiṫ subm scie continet oēs veri prima.
tates scie. ¶ 2° pmitas hic accipiṫ ex p poste. ex diffinitio 2m
ne vniuersalis sm ꝙ dicit adequationē. obm aūt se hꝫ ad 3m
habitū: sicut cā ad effectū: nō est aūt cā adequata: nisi cō G
tineat virtualr totū effectum. igiṫ ⁊c̄. ¶ 3° in reportationi
bus ad idem sic arguit. In essentialiter ordinatis necesse
est stare ad aliqđ pmuꝫ simplr: sed cognoscibilia alicuius
scie habēt eēntialē ordinē inter se in cognoscibilitate: qꝛ
ꝯnes cognoscūtur ex pncipijs: ⁊ pn° tandē (ēt si sunt ime/
diata) cognoscunṫ ex terminis: terminus etiam predica/
ti pncipij cognosciṫ ex ratione subti: qꝛ pn° cōiter sunt per
se 2° mō: igiṫ subm cadit in diffinitione predicati 7° meta. T. c. 7.
In isto igiṫ ordine tādē staṫ ad aliqđ subm simplex i qđ ē
subm pncipij vel pncipioꝝ: ex cuius notitia cognoscūtur
omnia ptinētia ad sciaꝫ: ⁊ ipm nō est cognoscere ex alijs.
Illud igiṫ recte diciṫ subm pm scie: qꝛ in se continet p vir/
tualiter notitiā ptinentiū ad sciam. ¶ Exponit aūt quod
dicit primo virtualiter ꝯtinere: qꝛ illud est pm. qđ non de
pendet ab alio: sed alia ab ipso. ita pmo cōtinere est nō de
pendere ab alijs in cōtinēdo: sed alia ab ipso: hoc est p im
possibile circumscripto omni alio in re: manēte intellectu
eius adhuc cōtineret: nihil aūt aliud ꝯtiet nisi p rōnē ei⁹. H
¶ Hec opinio non apparet mihi vera: neqꝫ eius motiua. ꝯ Sco.
Ad cuius falsitatē ostēdendum pmitto: ꝙ subm ⁊ passio
in proposito pnt dupl'r accipi. vno mō pro terminis men
talib⁹: quoꝝ vnus vel formalr sm se vel equiualenter est
de altero predicabilis in scđo modo dicendi per se. ita ꝙ
ille qui sic pōt de altero pdicari dicaṫ passio: ⁊ ille de quo
predicatur dicatur subm. Dico aūt formalr sm se: si men
talis ppositio eēntialiter cōponaṫ ex distinctis partibus
quaꝝ vna dicaṫ subm: alia vo pdicatū vt multi opinanṫ.
Si vo ppositio hꝫ nō sic cōponaṫ: sed sit actus eque sim
plex vt aliquis terminus mentalis qui non est ppō: equi
ualens tm̄ in significādo pluribus talib⁹ terminis ⁊ ppō
ni vocali vel alteri cōposite mō pdicto: aut ēt q̄ equiuale
ret mētali composite: si qua foret talis: tunc inq̄ꝫ talis pas
sio mentalis non nisi equiualenter dꝛ pdicari de subto:
Alio° pnt ista accipi p reb⁹ ipsis p qbus termini suppo
nūt: vel quas signant. Ista satis nota sunt ex vsu cōmuni
scholastico. ¶ Hoc pmisso pono sex cōclones. Prima est
accipiēdo sbm ⁊ passionem 2° mō: nō oē subm scie vel pn
cipij ꝯtinet vtualiter pmo suaꝫ passionem. ¶ 2° ꝙ notitia

I subiecti nõ sic cõtinet.s.primo virtualiter notitiã passionis:⁊ si subm ⁊ passio p̄ mõ accepta nõ sunt aliud q̃ʒ notitie icõplexe subti ⁊ passiõis 2° mõ acceptoꝝ:vt aliqui volunt:tunc idẽ est dictu p̄ mõ accipiẽdo subm ⁊ passionẽʒ: ꝙ subm non ꝯtinet passionẽʒ.℄Tertia.ꝙ notitia incõplexa subti ⁊ notitia passionis incõplexa 2° mõ acceptoꝝ subm ⁊ passio ad intellectũ iam datũ nõ ꝯtinent virtualiter p̄ ip̄m p̄ncipium seu ꝓpositionẽ immediatã:q̃ est euidẽs notitia.℄4°.ꝙ vnũ p̄n[m] non ꝯtinet p̄ virtualr̃ aliud seu vna p̄missa aliã.℄Quinta ꝙ subm scientie non continet virtualiter p̄mo oẽs veritates illius scientie.Ex quo ꝯcludit̃ ꝙ rõ assignata per doctorẽ istũ non est ratio p̄mi subiecti scie.6° dicetur que sit ratio p̄mi subiecti scientie.

b°2° ℄Primã ꝯcl'onẽ ꝓbo primo sic.si q̃ libet subiectuʒ scie cõtineret̃ sic suã passionẽ:quelibet h⁹ passio esset alia res ab ipso s̄bo actualis vel potẽtialis.Cõsequẽs est falsum. ꝯñria pʒ.q2 talis ꝯtinẽtia virtualis est cõtinẽtia causalis ⁊ effectiua:s̄m istũ doctorẽ:qd̄ pʒ tã in rõne sua scd̄a qua

K dicit.ꝙ s̄bm seu s̄bm (q2 indifferẽter vno ꝓ altero vtitur) se hʒ ad habitũ:sicut cã ad effectũ:⁊ ex hoc concludit ꝙ virtualr̃ ꝯtinet.Itẽ ipse manu ꝓpa postq̃ʒ exposuerat qd est p̄mo virtualr̃ ꝯtinere:magis hoc ip̄m declarãs addidit in margine.idẽ inq̃t est.a.vt habitualr̃ cognitũ ꝯtinere.b.qd̄ est spẽm.a.in memoria posse gignere spẽm.b.in intelligẽtia.Pʒ igit̃ ꝙ loq̃t̃ in hac mã de cõtinẽtia v̄tuali cãe effectiue.Cõstat ãt ꝙ ois res sic ab alio cõtẽta:ẽ alia res ab illo:actualis vel potẽtialis:actualis inquã:si actu ipsa est:potẽtialis ṽo si nõ est actu.℄Sed falsitatẽ ꝯñtis ꝓbo:⁊ sumo grã exẽpli:lineã rectã finitã:vel angulũ rectilineũ.de vtroq̄ʒ enim ꝓbat̃ p̄ Euclidis ꝙ ẽ diuisibilis in duo media.Si ista passio est alia res ⁊c̃.Uel est aliqua res actu exñs in linea:q̃ ipsa linea est formaliter diuisibi

L lis:q̃ vocat̃ diuisibilitas:vel linea nõ est diuisibilis ꝑ h⁹ diuisibilitatẽ quã hʒ actualr̃:sed ꝑ diuisionẽʒ quã habet possibiliter.Si det̃ p̄[m]:possibile erit per dei potẽtiã eẽ lineã absq̄ʒ tali nã.pʒ.Tũ q2 accñs potest esse sine subiecto ⁊ ꝑ ꝯñs s̄bm sine accñte.Tũ q2 deus põt nõ cãre illã diuisibilitatẽ:⁊ silr̃ suspẽdere actionẽ linee respectu eius:sicut suspendit actionẽ ignis in camino pueroꝝ:⁊ sic erit linea indiuisibilis:qd̄ implicat incompossia:cum ois lĩea sit magnitudo:in p̄ modo dicẽdi ꝑ se.Si det̃ 2[m].igit̃ linea q̃n diuidit̃ cãt diuisionẽ in seipsa:qd̄ est absurdũ.℄D.Aut ta

2 lis diuisio recipit̃ in linea anteq̃ʒ sit diuisa:aut post:aut simul:dum est p̄ recepta in linea:linea est p̄ diuisa.Nõ pri[m] quia tũc diuisio esset in linea:⁊ tñ linea non esset diuisa: qd̄ videt̃ iplicare:⁊ p̄terea non apparet quare vel q̃ñ linea postea erit diuisa.Nec scd̄m:tũ q2 linea prius eẽt diuisa q̃ʒ hẽret diuisionem:qd̄ s̄m illam imaginationẽ iplicat:sicut ꝙ aliqd sit albũ anteq̃ʒ habeat albedinẽʒ.℄D. Ad quid postea superueniret illa diuisio?Si det̃ tertiuʒ:

M igitur vel in q̃libet parte linee diuise recipit̃ tota diuisio: vel pars diuisionis in parte linee:⁊ si vtrũq̄ʒ hoꝝ detur. sequitur ꝙ vl' q̃libet pars erit diuisa:vel in aliquo erit diuisio:⁊ ipsum nõ erit diuisum:que absurda sunt penitus. Eodem modo posset argui de angulo.℄Item esse annihilabile est passio cõmunis omni creatur̃.si igitur annihilabilitas sit alia res actualiter existẽs in creatura.poterit deus illam annihilare:⁊ creatura remanebit inannihilabilis.Et si sit aliqua res possibilis eẽ i creatura.sequit̃ ꝙ creatura põt eã in se cãre:⁊ sic se annihilare:⁊ vlterius cũ annihilatio recipiet̃ in creatura:creatura erit ⁊ non erit: erit quidem ex quo recipit in se entitatẽ:non erit ṽo:q2 non erit annihilata:ita de multis alijs passionibus posset ostẽdi ꝙ nõ sunt tales res distincte a suis subiectis:immo de oib⁹ talibus que p̄dicãte reddunt ꝓpõnẽʒ de possibili.

2[m] Scd̄o pʒ ꝯñtis falsitas de passionib⁹ de deo dictis : sicut sunt creati[m] incorruptibile ⁊ alie multe que de ipso p̄dicã

tur in scd̄o mõ dicẽdi ꝑ se:⁊ tñ nulla significat aliquã reʒ a deo aliã que sit passio dei.℄Scd̄o ex eodeʒ põt argui ad p̄ncipale sic.Nulla res ab aliquo virtualr̃ sic contẽta est in deo.igit̃ nõ oẽ subiectũ secũdo mõ ꝯtinet virtualr̃ passionem.i.id qd̄ significat:⁊ pro quo supponit passio p̄ mõ dicta:añs ⁊ ꝯñtia clara sunt.℄3° nulla creatura cõtinet primo aliquã rẽ virtualiter.igitur non omne subiectũ ⁊c̃.ꝯñtia pʒ.q2 multe passiones ꝯueniunt creaturis. añs ꝓbat̃.q2 impoƚe est aliquã rẽ esse vel fieri q̃n imediate a deo saltem partialr̃ causetur. ℄Quarto arguit̃ s̄m intẽtionem p̄hi.naʒ sphericitas est passio de celo ⁊ astris demonstrabilis:⁊ tñ esto ꝙ sit res distincta a celo:nõ tamen virtualiter ꝯtinet̃ ab eo:cum ipsum celum s̄m intentionẽ p̄hi.non sit cã effectiua sue sphericitatis:cuʒ illa sit eterna:⁊ res eterne:s̄m eum:non habeant cãm agentem ꝓp̄e dictã.vt patebit 2° lib.℄Scd̄a ꝯ ꝓbat̃ p̄ sic.ois notitia p̄mo cõtinẽs v̄tualr̃ aliã notitiã:ꝯtinet p̄mo virtualiter oẽm aliã notitiã:sine qua cãliter illa haberi non põt. hoc pʒ ex expõne eoꝝ de primo v̄tualiter ꝯtinere:sed non cuiuslibet subiecti notitia continet virtualr̃ omnem notitiam:sine qua cãliter notitia passionis nõ põt hñi.igit̃ ⁊c̃.

(margin, right, beside the first line: N; beside ℄3°: 3[m]; beside ℄Quarto: 4[m]; beside the following lines: 2° celi. T.c.22. ⁊ 48.)

Maior nota est in his passionibus:q̃ cõnotãt res distinctas a s̄bo:sicut eẽ informabile:qd̄ est passio mãe:eẽ beatificabile:qd̄ est passio rõnalis creature.esse risibile:qd̄ ẽ passio hois:⁊ sic de multis alijs.℄Constat aũt ꝙ notitia mãe nõ cõtinet p̄mo v̄tualiter notitiã forme:cuius tñ notitia cãliter p̄exigitur ad notitiã illius passionis. ℄Silr̃ nec notitia creature rõnalis.p̄ virtualr̃ cõtinet notitiã beatitudinis:nec no° hois:risus seu actus ridẽdi:⁊ hec oia ꝓbant̃:q2 nulla notitia vnius rei ꝯtinet primo virtualr̃ notitiã alterius (loquor de rebus creatis).Aut eñi intuitiua cõtinet intuitiuã:aut intuitiua abstractiuã:aut abstractiua intuitiuã:aut abstractiua abstractiuã.nõ p̄mũ.tũ q2 ꝑ notitiã intuitiuã vnius rei nõ põt hñi intuitiua alteri⁹:vt ꝓ-

P habitur infra.d.3.tũ q2 multo magis h⁹ notitia põt cãri ab ipsamet re cuius est intuitiua:⁊ ꝑ ꝯñs nõ p̄mo v̄tualr̃ cõtinet̃ a notitia intuitiua alteri⁹.nec scd̄m:q2 vel abstractiuã cõem ⁊ ꝯfusaʒ:hoc nõ:q2 talis ẽt ab aliquo poterit cãri:vel ꝓpriã ⁊ distinctã:⁊ h nõ ẽt:q2 nulla talis potest haberi nisi p̄ habita intuitiua eiusdẽ rei:vt infra ibidẽ ꝓbabit̃.Nec tertiũ põt dici.Tũ q2 abstractiua nõ põt esse p̄ma:⁊ per ꝯñs nec primo cõtinere.Tũ q2 multo minus per abstractiuã vnius rei põt hñi intuitiua alteri⁹ q̃ʒ per intuitiuã.Et scd̄m nõ est possibile.vt probatũ est.Nec q̃r tũ etiã põt dari ꝑ ꝑ causas iaʒ tactas. ℄Confirmatur.q2 vt cuilibet occurrit:nunq̃ʒ nãlr̃ quis haberet distinctam notitiã de risibilitate seu de eẽ risibile abstractiuã vel intuitiuam:nisi q2 perciperet intuitiue vel percepisset actum

Q ridendi:⁊ per ꝯñs nunq̃ʒ per solã notitiã quã habere posset naturaliter de hoie posset habere notitiam hui⁹ passiõis.℄D.Passio corporis radiosi est posse causare calorem in corpore illuminabili ⁊ calefactibili.Et passio reubarbari est esse purgatiuũ cholere:quinimmo sunt passiones imediate de eius cognoscibiles absq̄ʒ demr̃atiõe: q̃ꝫ eni haꝝ ẽ imediata oẽ radiosum est calefactiuũ:⁊ oẽ reubarbarum est purgatiuum cholere.Et tamẽ nec notitia corporis radiosi p̄ v̄tualr̃ ꝯtinet notitiam illi⁹ passionis:cũ nõ ꝯtineat notitiã p̄mã caloꝝ.Nec no° reubarbari ꝯtinet p̄ notitiã sue passiõis:cũ nõ ꝯtineat p̄mã notitiã cholere:sine cui⁹ notitia illa passio cognosci nõ põt.Uñ quãtũcũq̄ʒ hõ videt corp⁹ radiosuʒ.vl' reubarbaꝝ:nisi ẽt ꝑcipet vel ꝑcepisset calorẽ ⁊ cholerã ꝑ aliã notitiã nõ causatã ab illa visione:nũq̃ʒ cognosceret qd sit posse causare calorẽ:aut posse cholerã purgare. Similr̃ posset dici de multis alijs reꝝ passionib⁹.℄D.Ad hoieʒ sic.si notitia s̄bti ꝯtineret sic notitiã passiõis.igit̃ per cuiuscũq̄ʒ rei notitiam:absq̄ʒ cuiuscũq̄ʒ alterius rei notitia.posset euiden-

A ter cognosci de illa quelz passio ei⁹. ꝯña est falsuz: q̃ꝫtūcū
ꝙ enim qs intueat solē vel triāgulū: nūq̃ꝫ ex hac no⁰ ꝑci
se: ꝛ ꝑ ꝯñs: nec ex aliq̃ alia no⁰ ꝑ cog̃sceret euidēter solem
eē calefactiuū: aut angulos triāguli valere duos rectos.
q̃nimo ad cognoscēdū ꝑᵐ reqrit no⁰ calorꝫ: q̃ nūq̃ꝫ ꝑ vllā
notitiā intuitiuā solis precise pōt hēri: ꝛ ad cognoscēdum
scd̄m reqrit no⁰ anguli recti: ꝛ no⁰ anguli extrīseci: vel ali
cuius alteri⁹ qd̄ sit mediū deueniēdi in ꝑdictā notitiā: sic
docet expientia. ❡ Itē esse a deo ꝯseruabile sine subo: esse
ꝑpetuabile: esse annihilabile sunt passiones accūtis cor/
poralis sensibilis ꝛ a nobis distincte cognoscibilis: ꝛ tñ ꝑ
nullā notitiaꝫ intuitiuā (quā de hꝫ accūte possum⁹ hēre)
pñt tales passiones a nobis euidēter de illo cognosci. Cō
sequētia pꝫ s̄m dicta ei⁹. Nā notitia passionis ꝛ subi. con
tinēt ꝑmas ꝑpositiones: ꝛ ille ꝯtinent ꝯclusiones. igit de
ꝑ ad vltimū. notitia subti cōtinet oēs ꝯnes: ꝛ h̄ ꝯñs satis
3ª ꝯ expresse ipse dat supra in eius ꝓbatione ꝑ⁰. ❡ 3ᵃ ꝯclō ꝓ/
B bat. nā multe sunt ꝑpōnes imediate q̃ sūt pn̄ᵃ artis ꝛ scieꝫ
in qb⁹ ꝑdicāt passiones ꝓprie de subiectis: nec tñ ad eas
sumēdas sufficit notitia incōplexa ēt distincta subiecti: ꝛ
notitia distincta passionis: q̃les sunt ille q̃ sumunt ꝑ viam
sensus ꝛ experientie: vt docet phs in ꝓhemio metaphysi
ce. ꝛ 2° poste⁹ in fine. vbi. g. omne reubarbaꝝ purgat cho
lerā. vel oīs talis herba curat talē infirmitatē. Oē corp⁹
luminosum post corp⁹ opacū si oppositū sit sibi: cāt vm/
brā: ꝛ multe siles. Cōstat enim ꝙ qs pōt distictā notitiaꝫ
incōplexā hēre de reubarbaro: ꝛ de cholera ēt: ꝛ de eo qd̄
est purgare: qꝛ tñ nō cognosceret ꝙ omne reubarbarum
est purgatiuū cholere: ꝛ de facto hoc in multis hoīb⁹ cō
tingit. q̃nimo per hꝫ notitias simplices ꝑcise nunq̃ꝫ illud
cognoscere quis poterit: īmo qd̄ plus est: etiā si qs nouit
C ꝙ h̄ singulare reubarbaꝝ est purgatiuū cholere: ꝛ illud:
ꝛ sic de pluribus: ad habēdū notitiā vlem: ꝙ omne reu/
barbaꝝ ꝛc̄. necessario requirit q̃dam alia notitia vlis nō
causata ex illis singularib⁹: qualis ē s̄m aliquos: si aliqd̄
absolutū vel ꝓprietas ꝯñs absolutū cōpetit alicui indiui
duo: cuilibet indiuiduo eiusdē rōnis pōt aliqd̄ simile cō/
petere: aut alia aliq̃ vlis notitia ꝛ euidēs: cui⁹ virtute sal/
tem partialr̄: quod in aliqbus singularib⁹ ē expertū: eui
denter sit notū oībus talibus conuenire. ❡ Similr̄ est in
alio exēplo de corpore luminoso. nā pol'e est ꝙ aliqs co/
gnoscat per visum corpus luminosum. vbi grā. solē: ꝛ co
gnoscat ēt vmbram: quā aliqd̄ aliud luminosum sibi oc/
cultatū per īterpositionē corporis opaci cāt. ignorās a q̃
vmbra quaꝫ videt causat: ꝛ an corpus aliqd̄ luminosum
illā causat vel non: iste talis ꝑ hꝫ simplices notitias ꝑcise
nunq̃ꝫ cognosceret oē corpus luminosum esse cātiuū vm
bre post corp⁹ opacū: ꝛ qd̄ plus est: nō cognosceret ꝙ h̄
corp⁹ luminosum vel illud est cātiuū vmbre nisi pl'es alie
D no⁰ cōcurrāt: de qbus ad pñs non est sermo ꝓlixior faciē
dus. ❡ Ex his pꝫ ꝙ notitie incōplexe subiecti distincte ꝛ
ꝑdicati seu passionis nō cōtinēt ꝑ v̄tualr̄ notitiā cōplexā
4ª ꝯ ꝑncipij. ❡ 4ª ꝯ ꝓbat ꝑ sic. qꝛ alicuius demonstrationis
vtraq̃ꝫ premissa est imediata. ergo aliqd̄ ꝑncipiū nō ꝯtiet
aliud eiusdē demr̄ationis. ꝯña tenet ex dictis istoruꝫ q di
cunt in 3ª rōne sua: ꝙ si pn̄ᵃ sint immediata cognoscunt ex
terminis: q̃uis hoc dictū coꝝ nō sit vlr̄ veꝝ: cuꝫ non ois
ꝑpō imediata sit ꝑ se nota. vt pꝫ ex ꝑcedenti ꝯne. igit nec
1ᵐ ex terminis nota. ❡ Scd̄o in demr̄ationibus geometricis
quaꝝ vtraq̃ꝫ ꝑmissaꝝ resoluit mediate vel immediate in
5ª ꝯ cōes cōceptiones vel petitiones ꝛ neutra in alteraꝫ. ❡ 5ª
ꝯ ꝓbat. ꝑmo. qꝛ sb̄ꝫ seu notitia subiecti non continet pri/
mo virtualr̄ ꝑpōnes imediatas. igit nec ꝯnem. pꝫ ꝯñia.
qꝛ ꝑpōnes imediate que sunt ꝑmisse in demr̄atione con/
tinēt v̄tualr̄ ꝯnē ēt s̄m istū. igit vel ipse ꝑmisse cōtinent ꝑ
v̄tualiter ꝯnem. ꝛ si sic. igitur subiectū nō cōtinet ꝑ. cū s̄ꝫ
istū doctorē standū sit in tali ordine cognoscētis ad vnuꝫ
ꝑmū: vel nō cōtinet ꝑmo: ꝛ tunc deducit eorū cōtinētia in
E aliud. aut igit in aliud a subiecto: ꝛ habet ꝑncipale ꝓpo
situ. s. ꝙ subiectum nō ꝑ ꝯtinet: vel reducit in sb̄m: ꝛ tunc
sequitur ꝙ subiectū ꝯtinet ꝑpōnes imediatas: c⁹ oppᵐ ē
añs assumptū. Añs probat: tū qꝛ subiectū ꝑncipij nō cō/
tinet ꝑ passionē: vt pꝫ ex ꝑma ꝯclōne: nec notitia subiecti
notitiam passionis: vt pꝫ ex secunda. igitur nec notitiā ꝑn
cipij: cū notitia ꝑncipij nō possit sine notitia subiecti ꝛ ꝑ/
dicati hēri. Tum qꝛ notitia subiecti etiaꝫ cum no⁰ predica
ti non continet ꝑmo notitiam complexam ꝑncipij seu ꝑn
cipium ipm̄: vt patet ex tertia ꝯclōne. igit nec notitia sub
iecti scie: qd̄ est ēt alterius ꝑncipij subiectuꝫ: cōtinet ꝑmo
ꝑpōnes ipsas imediatas. Tum qꝛ eadem cōis cōceptio
ad pluriū cōclusionū diuersorum subiectoꝝ notitiā ime/
F diate ꝯcurrit. vt pꝫ sciētibus geometriā. igit a nullo subo
1ᵐ illaꝝ ꝑmo virtualr̄ cōtinet. ❡ Scd̄o. si qd̄libet subiectuꝫ
sic cōtinet oēm v̄itateꝫ scie. igit vel qd̄lꝫ subiectū ꝯtineret
primo notitiam cuiuslibet cause vel effectus: per quā vel
per quē ꝯclō demr̄at: vel nulla scia haberetur ꝑ causam
vel effectū. Falsitas ꝯñtis quātum ad scd̄am ꝑtem pꝫ per
oēs. Quātū aūt ad primā partem pꝫ ex dictis: qm̄ nulla
res creata continet ꝑmo v̄tualr̄ ꝑmam notitiā alteri⁹ rei
vnde nec notitia cause continet ꝑmam notitiam effectus:
nec ecōuerso. alioqn ad oīa ꝓducibilia a sole cognoscēda
sufficeret incomplexa notitia solis qd̄ est falsum. ❡ Item
tunc surdus a natiuitate: cū possit habere notitiā de cau/
sis sonoꝝ: posset ēt de sonis ꝓpriam notitiā hēre: ꝛ q a na
tiuitate careret odoratu: posset hēre sciam de odorib⁹: cuꝫ
ipse ꝑ tactū posset habere notitiam de qualitatib⁹ ꝑmis
ꝛ elemētis q sunt cause odoꝝ. vt pꝫ in de sensu ꝛ sen. sed
hec oīa falsa sunt igit ꝛc̄. ꝯña v̄o nota est: qm̄ premisse ex
G primētes cāꝫ nō pñt esse note sine notitia cause. Et silr̄ ex
primentes effectū sine notitia illius. Ex hac ꝯne vlterius
infero. ꝙ aliud dictum hui⁹ doctoris ē falsum. s. rō sub q̃
vel cōceptus sub q̃: aliqd est subiectū in aliqua scia: est cō
tentiua ꝑmo virtualiter oīum veritatuꝫ illius scie: vñ ꝑ h̄
ꝓbat ipse: ꝙ deus nō est sub̄m theologie sub aliqua rōne
cōi: nec sub aliq̃ rōne attributali: nec sub aliqua rōe respe
ctiua ad eē. Falsitas aūt huius pꝫ ex dictis: qm̄ si non oē
sub̄m ꝯtinet sic veritates cuiuslibet scie: igitur nec inq̃ꝫtum
tale vel tale: sub tali vel tali ꝯceptu vl' rōne est cōtentiuū:
nec ipsa rō sub qua est sub̄m: est ꝯtētiua oīum veritatum
illius scie. ❡ Hoc ēt 2° sic ondit instādo in multis. corpus
enim humanū (vt cōiter dicit) est subiectū i medicina vel
saltē in aliqua pᵗe eius: inq̃ꝫtum. s. ipm̄ est susceptiuū sani
tatis vel infirmitatis: seu inquātū est sanabile vel egrota
bile: de illo aūt inquantū hꝫ ꝯsiderat medicus: ꝙ ipm̄ ex
talibus vel talib⁹ mēbris est compositū: ꝛ humoribus tali
bus cōplexionatū: nec tamē ista sibi cōpetūt inq̃ꝫtū ē sana
bilis ꝛ egrotabilis: sꝫ potius econuerso. ❡ Itē hō cōside
H rat a morali ꝑhō inq̃ꝫtum est susceptiuus virtutis ꝛ vitij:
ꝛ ꝓpterea cōsiderat de ipso ꝙ est liberi arbitrij ꝛ opatiu⁹
s̄m electionem: nec tñ qꝛ est susceptiuus v̄tutis ꝛ vitij: iō
est liberi arbitrij: cū illud sibi per prius cōpetat. ❡ Celū
quoq̃ꝫ a phico considerat inq̃ꝫtum tali motu est mobile.
Et ex hoc ꝓbat de ipso ꝙ est eētia qnta/simplex/spheri
ca: ꝙ est eius motor eternus: ꝛ a magnitudine separ⁹: q̃ꝝ
nullā v̄itatem cōtinet celū ꝑmo: qꝛ sic mobile est vel mo/
uetur: q̃uis ex hoc ille inferātur. ❡ D. Si dictuꝫ illd̄ eēt
verū sequeret: ꝙ cuiuslibet scie sub̄m eēt sub̄m ei⁹ sub ꝓ/
pria intrinseca ꝛ qditatiua rōne sua: ꝯñs est falsum: vt pꝫ
in multis alijs scientijs de eisdē rebus sub alia ꝛ alia rōne
ꝯsiderātib⁹. cū tñ rō ꝓpria qditatiua nō sit nisi vna: vt pꝫ
in exēplis ꝑpositis: ꝛ de astrologia: ꝛ physica cōsiderāti
bus corpa celestia sub aliq̃ posteriori rōne ipsi⁹. ❡ D. seq̄
ret ꝙ oīs scia demr̄aret suā ꝯclōnē a ꝑori: qd̄ certū ē apd̄
oēs esse falsum. ꝓbat ꝯña. qꝛ oīs scia resoluit ad ꝑpōnes

J imediatas. Si igit̃ ꝛ ille resoluant̃ ad subiectũ ſ; rõnẽ ꝑ quã ꝑmo ↄtinet v̾tualr̃ veritatẽ ↄclusam cũ illa ↄtinentia fit: ſm opinionẽ causal̃r: vt supra ꝓbatũ est: ois sciẽtifica re
Rñ solutio vl̃tiate stabit ad cãm. Dicet̃ forsitan ꝙ iste doctor nõ intẽdit dicere ꝙ subm̃ ꝑ rõnẽ sub qua est subm̃ ↄtineat virtual̃r passiones suas ꝛ veritates ↄsideratas de eo: ſm
J ꝙ cõtinet notitiã passionũ ꝛ veritatũ. Sed hoc vtiq; falsum est: qd̾ p;. Nã in eadẽ q̄one soluẽdo qddã argm̃ dicit: hõ id̾ est subm̃ moralis scie: vel medicine: pro eo ꝙ ↄtinet virtual̃r rõnẽ sanitatis. id̾ eni; sanitas hois talis est: quia corpus hũanũ est sic cõplexionatũ. ¶ Jtẽ in eadem q̄one iꝓbãs opinionẽ dicẽtiũ ꝙ ẽbĩs est subm̃ theologie: ait sic. ↄ idẽ est rõ posita ad solonẽ ꝑme q̄onis: q: v̾itates necessarie de pr̃e ꝛ filio ꝛ spũ scõ de trinitate ip̃ole est ↄtineri ꝑmo v̾tual̃r in ẽbĩo: qa si v̾bũ non fuisset incarnatũ ille veritates fuissent nec̃ie. ¶ Ex his p; ꝙ loq̃t̃ de cõtinẽtia nõ solu; notitie veritatis: sed de ipsa veritate nota: seu de sic esse sicut signat ipsa notitia vera vel veritas que est signum nec solum de notitia passionis: sed de eo ꝙ ipsa notitia vel passio predicabilis significat.

K
62. Nunc dicendũ est quid est rõ ꝓpa subti scie. Ad qd̾ ꝑmitto ꝙ vt supra tactũ est: subm̃ põt accipi dupl̃r. s. ꝓ termino q subijcit̃ in ꝓpositione hñte ptes distinctas: qrũ vna d̾r subm̃: ꝛ altera ꝑdicatũ. Et scđo mõ põt accipi ꝓ eo pro quo talis terminus in ꝓpõne supponit. 2° scia põt ẽt accipi dupl̃r. vno mõ ꝓ aliquo vno habitu vni⁹ ↄnis demr̃ate: seu de sic eẽ sic ipsa significat. Alio mõ pro collectiõe pluriũ habituũ ↄnũ diuersarũ ptinẽtiũ ad vnã sciam totalẽ: illa. s. vnitate que supius in pcedẽti q̄one decl̃ata est. ¶ Si loquamur de subto 2° mõ ꝛ scia ꝑ mõ: dico ꝙ subm̃ scie est illud qd̾ scit̃ ꝑ illam esse tale. Et rõ subti: seu esse subm̃: est sciri esse tale vel tale. v̾bi gr̃a. hui⁹ scie qua scit̃: oẽm lineã rectam finitã esse diuisibilẽ in duo media. subm̃ est linea. ipsa eni
L scit̃ eẽ diuisibilis ꝛc. ꝛ ipsa; esse subm̃ hui⁹ scie: nõ est aliđ q̃ ipsa; sciri eẽ diuisibilẽ ꝛc. eodẽ mõ de alijs. ¶ Hoc p; ex cõi snĩa. dĩt eni oẽs ꝙ illud est subm̃: de quo sciuntur ꝓprietates ꝛ passiones. Jllud autẽ est qd̾ scitur esse tale vel tale. ¶ P. Hoc solo posito aliqd est subm̃ scie. ꝛ hoc solo remoto nihil est subm̃ scie. vt p;. igit̃ ꝛc. ¶ Si v̾o loquamur de subto ꝑ mõ. sic illud est subm̃ qd̾ subijcitur in ↄne mentali q̃ est euidẽs notitia ex ꝑmissis demr̃onis cãta: vel alia notitia sibi equalẽti. qd̾ dico: qa poẽ eẽt talẽ sciam hñi a deo imediate: ꝛ etiã ab habitu aliq̃ cãto ex noticijs seu ↄnib⁹ ex ꝑmissis demr̃ationis cãtis. hoc verũ est. supposito ꝙ talis ↄ mentalis nõ sit act⁹ simplex essentiał̃r ꝛ tm̃ obiectiue cõplexus: sed essential̃r sit cõposita ex subto ꝛ ꝑdicato sic̃ ꝓpõ vocalis ꝛ scripta: sic̃ multi opinant̃: ꝛ sic subm̃ scie est ps scie actualis. h̾ ꝓbat̃: qa subm̃ scie vel est ipsa ↄ: vel ꝑdicatũ ↄnis: vel subm̃ vel mediu; : aut aliq̃ vel vtraq; ꝑmissa; : sed nõ mediũ nec ꝑdicatũ vt
M certũ est. nõ ↄ: nec aliq̃ ꝑmissa; : q: subm̃ ſm oẽs est aliqd incõplexũ. Etiã qa ↄ h̾ est scia actualis seu actus sciendi vt in ꝑ˙ q̄one p;. igit̃ nõ est subm̃ scie. Sil̃r vtraq; ꝑmissa vel est scia vel itellectus: subm̃ aũt scie neut̃ horum est. Sed si ꝓpõ h̾ mẽtalis nõ sit ex talib⁹ diuersis partibus cõposita s; sit ſm se eque simplex: sic̃ actus itellectus qui nõ est affirmatio vel negatio. Et d̾r simplex itelligẽtia: q̃uis sit de obto cõplexe enũtiabili enũtiatiõe vocabili vel scripta: tũc talis scie nullũ erit subm̃ hoc mõ: sed tm̃ scđo mõ dictũ. ¶ Si v̾o loq̃mur de scia 2° mõ dicta: sicut eius sunt plures ↄnes ꝛ plura obiecta scita. sic etiã sunt plura subta. Uer; qa q̃nq; talia subiecta hñt ordinẽ inter se: vt pote: qa subm̃ vni⁹ scie ptialis: accipiẽdo scđo mõ subm̃: est ꝑn̾ vel pars: aut passio subti alteri⁹ scie ptialis: sicut subm̃ logice libri ꝑdicamẽto; pars ẽ subti libri ꝑiher̃. Et illud iterũ ps est subti libri ꝑorũ. Et subm̃ phie ꝓban tis aliqd de mã vel de forma ps est subti scie ↄsiderantis
N de corpe nali cõposito ex mã ꝛ forma: vel aliquã aliã analogiã seu ordinẽ hñt inter se. talis scie d̾r esse aliqđ vnum ꝑmũ subm̃: puta illud ex his subiectis: ad qđ cetera talẽ ordinẽ hñt. Et ꝑp qđ ꝑfectius cognoscendu; cetera considerant̃: sicut medicine primũ subm̃ est corpus sanabile in quantũ h̾. Nã quecũq; in medicina totali partial̃r considerant̃ attributionẽ hñt ad ipsum inquãtũ h̾: vel sicut causatiua sanitatis vel ↄseruatiua: aut significatiua: aut alio aliq̃ mõ. vt p; ex 4° meta. ꝛ h̾ solitũ est vocari ꝑmu; subm̃ ꝑmitate attributionis. Q̃nq; talia subiecta nõ hñt talẽ ordinẽ iter se: sed tñ est aliqđ cõe cuius ꝑ se passiões in aliqua pte illius totalis scie ↄsiderant̃ ꝛ in alijs ptib⁹ passiões partiũ subiectiua;. verbi gr̃a. cuiusmodi est phica: in aliq̃ eni eius pte cõsiderat̃ de corpe mobili ad v̾bi. Et in aliq̃ de mobili ad formã: ꝛ sic de alijs generib⁹ corpo; mobiliũ: qbus cõe est corp⁹ mobile: de quo ↄsideratur in libro physico;. Sil̃r in aliq̃ pte logice ↄsiderat̃ de syll̃o topico. in aliq̃ de syll̃o demr̃atiuo: qbus cõis est syllogismus simpl̃r. de quo ↄsiderat̃ in libro ꝑo;: ꝛ illud ta
O le cõe ↄsueuit vocari ꝑmũ subm̃ in illa totali scia: ꝑmum in quã ꝑuitate cõitatis vel ꝑdicatiõis. Q̃nq; tñ aliqd d̾r subm̃ primũ vtraq; primitate. respectu tñ alio;ũ ꝛ alio; subto; partial̃iũ sciarũ: sicut syll̃s: ſm aliquos est logice ꝑmũ subm̃ vtraq; ꝑmitate: respectu eni syll̃i dialectici et demõstratiui est ꝑmũ ꝑmitate cõitatis: ꝛ respectu ꝓpõnũ ꝛ termino; est primũ primitate attributiõis. Jta p; etia; de subto medicine qđ d̾r corpus sanabile. Jpsum eni; respectu corporis humani: de quo specialiter in aliqua partiali medicina ↄsiderat̃: ꝛ respectu corporis eqni: ꝛ respectu alia; spẽ; corpo; sanabiliũ: est primũ ſm cõitatem. Respectu aũt ptiũ seu mẽbro; hũano; humo; ꝛ aliarũ rerũ cãtiua; vel ↄseruatiua; sanitatis: aut aliter ad ipm analogiã habẽtiũ est primũ ꝑ attributionẽ: ꝛ ita in multis sciẽtijs ſm diuisionẽ gñalẽ scia; acceptis cõtingit: ꝙ
P subm̃ ꝑmũ earũ est vtraq; ꝑmitate ꝑ˙. Et rõ subiecti ꝑmi sic accepti est esse ꝑmũ subm̃ aliq̃ tali primitate: ꝛ sub illa rõne d̾r esse ꝑmũ subm̃: sub qua est h̾ primitate vel ꝑmitatib⁹ ꝑmũ. Et ist a patet discurrẽdo per ea que cõiter assignant̃ subiecta in scientijs: vt satis per exẽpla ꝑus posita declar̃at: q̃; etiã per rõnẽ: qm̃ non apparet aliter q̃liter tot ptiales scie dicant̃ ad vnã sciam totalẽ ptinere: cũ h̾ vnitas ex vnitate subti ↄsurgat: vt i pcedẽn q̄one declaratu; est. ¶ Cõfirmat̃ per Phm ꝑ poste˙. cap penul. dicentem. vna scia est que ẽ vni⁹ gñis subti. s. subijcibilis (vt cõiter exponit̃) q̃cũq; ex ꝑmis cõponit̃: ꝛ ptes ꝛ passiones harũ sunt ꝑ se: ꝑ ptes intellige cõiter subtiuas vel alias.
¶ Ad rõnes alterius opinionis p; ex dictis. Nam ꝑ˙ assumit falsum: ꝛ in eo ꝙ dicit subm̃ cõtinere ꝓpões immediatas: ꝛ in eo ꝙ dicit subm̃ ↄtinere ꝑdicatũ: si hec intelligant̃ de quolibet subiecto: nõ eni; omne subm̃ taliter cõtinet vt probatũ est. ¶ Scđa etia; nõ valet assumit̃ enim ꝙ subm̃ ↄtinet adequate v̾tual̃r habitũ: qđ vtiq; falsu; ẽ. cũ eni habit⁹ causet̃ ex noticijs q̃ sunt ↄnes: ꝛ ille ex premissis q̃s subm̃ nõ ↄtinet ꝑmo v̾tual̃r: vt ꝓbatũ est: p; ꝙ subm̃ nõ ꝑ ꝛ adeq̃te ↄtinet habitu;. ¶ Ad 3m̃ dico. primo ad maiorẽ ꝙ in eẽntial̃r ordinatis stat̃ ad vnũ ꝑmũ. totale: siue ad plura partialia que sunt ad vnũ totale: ꝛ h̾ ide; ipse dicere h;. vult enim ꝙ volitio causet̃. saltem partial̃r ab intellectiõe. itellectio v̾o ab obto ꝛ intellectu sil̃. ꝛ hic est status: qa nec itell̃s reducit̃ in obm̃ tanq̃ in cãm: nec eẽ. sed vtrũq; est cã ptialis imediata respectu intellectionũ: qrũ neutra cãt in v̾tute alteri⁹: s; ꝑ se ꝛ ꝑ ꝓpriã v̾tutẽ. ¶ Sic dico ꝙ in h̾ ordine stat̃ ad ꝑmissas q̃ sunt ptiales cãe. ꝛ neutra in altera ↄtinet̃ v̾tual̃r. ¶ Scđo ad minorẽ dico ꝙ deficit multipl̃r. si sumat̃ ad ꝓpositũ suu;. loquit̃ eni ille de oibus cognoscibilibus vnius totalis scie quẽadmodum

Te. c. 1.
Scot⁹
ad rões Scoti vbi. s.
Ad 2m̃
Q
Ad 3m̃
R

A admodū oīum veritatū geometraliū dꝛ eē vna ſcia:⁊ ſic
de alijs. Sed cōſtat ꝙ non oēs v̄itates ſcie ſic ſumpte hn̄t
eſſentialē ordinē inter ſe:ymmo multe ſunt que nullo mō
inuicē in ſui cognoſcibilitate depēdēt. Pꝫ de prima ⁊ q̄r/
ta primi Euclidis:⁊ ſic ſunt multe alie taꝫ in dicta ſcia q̄3
2 in alijs. 2° deficit:quia ſi inter cognoſcibilia ſcie .includun
tur ꝓpōnes immediate: ſicut ipſemet aſſumit : ordo eēn/
tialis non eſt inter ꝑmiſſas. cū neutra ꝑ alterā cognoſcat̄:
3 vt ſupra ꝓbatum eſt. 3° deficit in eo ꝙ ponit ꝑmiſſas co/
gnoſci ex terminis:ſi vl'r de quibuſlibet premiſſis imme/
diatis itelligat:vt oportet ad ꝓpoſitū ſuū. tūc. n. quelibet
immediata ꝓpoſitio ⁊ quodlibet ꝑncipiū ſcie eſſet per ſe
4 notum: qꝺ falſum ē:vt pꝫ ſupra. 4° deficit in eo ꝙ dicit.
predicatū principij cōtineri in ſubiecto:ſi intelligat de cō/
tinētia totali ⁊ adequata:vt cū intelligere opꝫ. hoc ſi qdē
falſum eſt:vt ſupra ꝓbatū ē. ¶ Ad ꝓbationē cū dꝛ: ꝙ ꝑn
cipia ſunt cōiter 2° mō cōcedo. ⁊ vlterius concedo:ꝙ ſub/
iectū cadit in diffōne ꝑdicati. Sꝫ nō ſolū ſubm cōplet dif/
finitionē:ſed ꝑter ipſum aliud cadit in diffinitiōe ꝑdicati.
B Et iō nō totalr̄ ſubm cōtinet ipſuꝫ ꝑdicatū vel notitiā ei⁹.
2° artic. Quantū ad ſcđm articulū. diſtinguendū ē de theo/
logia:ſicut ſupius diſtinctū ē. Nā pōt acci
pi pro habitu vnius ɔ̈nis theologice tm̄ : ſiue de ſic eē: ſi/
cut cōcl'o ſignat̄:⁊ pōt accipi pro collectione multorū ta/
liū habituū. vt de ſic iā dicebat̄. Si p̄ mō:dōm ꝙ alicuius
theologie deus ē ſubm: ⁊ alicuius nō. Eſt eni ſubm illi⁹:
qua aliqd de ipſo ꝓbat̄. illius aūt qua nihil de ipſo: ſꝫ de
alio ꝓbat̄:nō eſt ſubm. Exēplū ꝑmi: deus pōt per ſeipſuꝫ
quicqd mediāte creatura: aut aliqd tale. Exēplum ſcđi:
creatura eſt annihilabilis:accn̄s pōt ɔſeruari ſine ſubto.
Et aliud in qbus de creatura aliqd enūtiat̄. ¶ Si v̄o ac/
cipiat̄ theologia ſcđo mō. pono tres ɔ̈nes. cōformes do/
C ctrine Doc. nr̄i fratris Egidij. p̄ͣ eſt ꝙ de⁹. inquātū deus
Opinio eſt ſubm primū theologie nr̄e. 2ª ꝙ nō inquātū de⁹ abſo/
domini lute:ſed ɔ̈cte eſt ſub3. 3ª ꝙ rōne talis ɔ̈ctionis cōgrue pōt
Egidij. dici ꝙ deus inquātū glorificator vel glorificatiu⁹ ē ſubm
p̄ͣ ɔ̈. theologie noſtre. ¶ Primā ɔ̈nē ꝓbo ꝑmo ſic. ꝙ deus in/
quātū deus ſit ſubiectū ꝑmuꝫ in theologia. Ex ſubiectis
partialiū theologiarū. Illud eſt primū totalis theologie
ſub3 ad qꝺ cetera ſubiecta theologica (inquātū hmōi ſub
iecta. ſ. theologica ſunt) hn̄t ꝑ ſe analogiā ⁊ ordinē:ipſum
vero ad nihil aliud inquātū hmōi ordinat̄. ſꝫ deus ē hꝰ.
igit̄ ⁊c̄. Maior ē nota ex dictis in primo articulo. Minor
declarat̄: qm̄ quecūqꝫ alia intrāt cōſiderationē theologi/
cā:vel cōſiderant̄ inquātū ſunt effectus dei manifeſtātes
eius potētiā:iuſtitiā vel miſericordiā diſpōnē ⁊ ꝓuidētiā
vel inquātū ꝑcepta dei:⁊ documēta manifeſtātia eius vo
lūtatē:ſiue qd ei placeat:vel diſpliceat:⁊ gn̄alr̄ nihil oīno
intrat cōſiderationē theologicā: niſi ſm ꝙ ipſum aliq̄ mō
D attributionē hꝫ ad deū. ¶ Confirmat̄ ꝑ Aug.ᵐ 2° de ciui.
ca°. pe°. dei. vbi dicit ꝙ i ſacra ſcriptura:aut dei ꝑcepta inſinuant̄:
aut mirabilia narrant̄:aut dona laudant̄: aut bn̄ficia po/
ſtulant̄:innuēs ꝑ h̄ ꝙ nihil in ea cōtinet̄ niſi inquātū ana/
logat̄ mō aliquo ad deū. Qꝫ v̄o ſit ſub3 ſub rōne deitatis
ſiue inquātū deus:declaro. Cōſtat. n. ꝙ aliqua ɔſiderant̄
theologice de deo que nō cōpetūt ſibi: niſi inquātū deus
eſt. v̄. g. ꝙ ſit trinus ⁊ vnus:immenſus:oīpotēs:ſapiē:bo
nitas:magnitudo. Et generalr̄ oīs ꝑfectio per eſſentiā:⁊
multa alia ſilia:ita ꝙ hmōi nō conſiderant̄ a theologo de
deo ſub alia rōne:q̄ꝫ ſub rōne deitatis. Cetera v̄o que cō/
ſiderant̄ de ꝑſonis diuinis ſingulariter:vt actus notiona/
les ⁊ ꝓprietates:ēt de eis verificant̄ inquātuꝫ ſunt deus:
tentoly:inquātū ſpecificatiue tm̄: nō aūt reduplicatiue:ꝗ̄
etiā de creaturis conſiderantur in attributione ad deum:
etiam cōſiderant̄ inquātū attributionem habēt vltimate
ad ipſum inquātū deus eſt:ſicut de oībus diligēter cōſide
2ª ɔ̈. rans poſſet oſtēdi. ¶ Scđam ɔ̈neꝫ ꝓbo:ſi deus ſub rōne

deitatis abſolute eſſet ſubiectuꝫ theologie nr̄e: deus eſſet E
cōprehēſibilis ꝑ theologiā nr̄am actu habitā vel poſſibi/
lē hr̄i:ɔ̄ñs ē falſum:nulla. n. notitia:⁊ nullis notitijs crea
tis:vel creabilib⁹ deus cōprehēdi pōt: alias nō veraciter
incōprehēſibilis crederet̄. ɔ̄ñtia ꝓbat̄: qa ad oēm habitum
hn̄tē aliqꝺ ſubm ſub aliq̄ rōne abſolute: ſpectat cōſidera/
re q̄cūqꝫ illi cōueniūt ſm illā rōnē. Ex hoc eni Phs ꝓbat
ꝙ ad phicū ſpectat cōſiderare de cōtinuo infinito ⁊ finito
loco ⁊ tp̄e ⁊ ſilibus. qa ea cōueniunt corpori ſm ꝙ mobi
le eſt. Ex h̄ ēt ꝓbat ꝙ ad metaphyſicū ſpectat cōſiderare
de vno ⁊ multo:eodē ⁊ diuerſo:priori ⁊ poſteriori: ⁊ ſilib⁹
qa ipſa cōueniūt enti ſm ꝙ ens:qꝺ ē metaphyſice ꝑ ſe p̄ᵐ
ſubm. ꝓbat̄ etiā rōne: qa nō ē rō q̄re potius hēat ɔſidera
re aliq̄ eoꝝ que ꝑ ſe cōpetūt ſubto ſub rōne qua eius ſub3
eſt:q̄ꝫ alia. ¶ P. Si aliq̄ ſic. ⁊ aliq̄ nō. ḡ nō ē eius ſub3 ſub
tali rōne abſolute:ſed ɔ̈cte. ſ. ad illa que de ipſo inquantū F
tale cōſiderat: ſi igit̄ theologia nr̄a vel aliq̄ alia creata vl'
creabilis hꝫ eū ꝓ ſubto inquātū deus ē abſolute. ergo hꝫ
cōſiderare de ipſo oē qꝺ de ipſo verificari ⁊ cognoſci pōt.
⁊ ꝑ ɔ̄ñs ɔprehēdē vel credēdo ſi talis theologia ſit fides
tm̄:vt nr̄a ē:vel videdo:ſi ſit notitia q̄lis ē beatorū. Unde
pōt aliter i eadē virtute ſic argui ad ꝓpo.ᵐ: deus nō ē ſub3
theologie hōꝝ:inquātū de⁹ abſolute. alias ipſe eēt crea/
ta ſcia ⁊ cōprehēſibilis. ḡ nec iquātū de⁹ abſolute ē ſubm
nr̄e theologie. pꝫ ɔ̄ñā:qm̄ fides vie:nec infuſa: nec acqſi/ al's obꝫ
ta:excedit in credēdo ſciaꝫ p̄rie in videndo. vt. ſ. plus de
deo credamus nūc: q̄ꝫ tūc viſuri ſumus. alias fidei plene
nō ſuccederet viſio ſicut innuūt cōiter verba ſanctoꝝ:nec
veniēte qꝺ perfectū eſt:euacuaret̄ qꝺ ex parte eſt:vt dicit
Apl's. ¶ Hec ꝓ certo fuit intētio ꝑdicti Doc. noſtri:ſicut G
pꝫ ꝑ rōnē eius ad hāc ɔ̈nē:infert. n. ꝙ theologia eēt infi/ Opinio
nita ſi hr̄et deum ꝓ ſubiecto ſub abſoluta rōne deitatis. i. dñi Egi
deū inquātū deū abſolute:abſqꝫ ɔ̈ctiōe ad aliq̄ de ipſo co dij in. q.
gnoſcibilia:cū vt ſic infinite veritates ſint de ipſo agnoſci 3. pro //
biles:quāto. n. ſcia pluriū ē veritatū:tanto ꝑfectior: ⁊ per logi.
ɔ̄ñs ſi infinitarū infinita: qꝺ ɔ̄ñs impoſ'e reputauit. Ego
aūt qa nō ſimpl'r reputo impoſ'e a deo creari aliquā infi/
nitā notitiā de ſeipſo. infinitā inquā nō ſimpl'r: ſed in ſpē
ſua:ſed vtiqꝫ impoſ'e teneo aliquā creari ipſum cōprehē/
dentē:ſicut oīs fidelis tꝫ:idcirco ad iſtud ⁊ nō ad illud in
cōueniēs deducēdo cōcl'onē ꝓbaui. ¶ Tertia cōcl'o. faci 3ª ɔ̈.
liter declarat̄. Nā vt vult Aug. i 4. de tri. theologia ea ca cap°. p̄.
pit in ſua cōſideratione:quib⁹ fides ſaluberrima (que ad
verā beatitudinē ducit) gignit̄ ⁊ nutrit̄ ⁊c̄. Ex quo innuit̄
ꝙ deus ſub eadē rōne eſt obiectuꝫ theologie ⁊ fidei: ac ēt
viſionis patrie:⁊ per ɔ̄ñs ſm illam cōtractionē vꝫ obijci
fidei ⁊ theologie:ſm quā obijcit̄ viſioni glorie: ⁊ cuꝫ hoc
ad illā ordinet̄ ſatis cōgrue pōt talis ɔ̈ctio ꝑ illā denoīari
vt dicat̄ ꝙ deus inquātum glorificator vel beatificator ſit
ſubm theologie. Cui tm̄ hoc non placet: Aliter exprimat D
ɔ̈ctionē illā:dūmō fateatur ꝙ nō deus inquātū abſolute:
ſed cōtracte ſit ſubiectū theologie:qꝛ nec illud ille doctor
vult: vt patet 3° ſuo quoli. qō. 2. nec aliud ego intendo. Sco. in
¶ Cōtra tm̄ hāc opinionē arguit̄ multipliciter. ¶ Et pri/ reporta
mo quidā Doctor arguit:cuius opinio in ꝑcedenti articu tōibus
lo eſt reprobata duplici via. Primo quidem oſtendendo p̄. l. q. j.
ꝙ deus ſub ratione deitatis eſt ſubm theologie. ¶ Pri/ arti. iiij.
mo ſic. ſub illa rōne deus ē ſubm primū ſcie ꝑme ſub qua
cōtinet primo virtualiter veritates ſcibiles de deo:hꝰ ē rō
diuine eſſentie. igit̄ ⁊c̄. maior (vt dicit) pꝫ ex ꝑus dictis ꝑ
eum in q̄ōne illa. minor ꝓbat̄. qa rō eſſentie ē prima: ⁊ ce
tere poſteriores q̄ſi ꝓprietates ⁊ accidētia eius. ¶ Scđo 2ᵐ
ſub eadē rōne deus ē obm ꝑmū intellectus ſui. ⁊ ꝑme ſcie
poſſibilis haberi de eo. Eſt aūt obm ꝑmū intellect⁹ rōne
eſſentie ḡ ⁊c̄. maior ꝓbat̄. qꝛ ē p̄ᵐ obꝫ itellect⁹ ſui ſub illa
rōne:ſub qua cōtinet cognitiōe eiuꝫ cognoſcibiliū: ⁊ ſub
tali ēt ē obꝫ ꝑme ſcie poſſibilis hēri de ipſo. ¶ Scđa via 3ᵐ

3 ꝯ opinionē ꝓcedit negatiue: ostēdēdo ꝙ nō sub spāli rōne est subm̄ sic. Ratio sub qua aliquid est obiectū primū excedit in perfectiōe cognoscibilitatis oia cognoscibilia in illa scia. rō glorificatoris: aut alia quecūq; specialis nō est h̄m. igit̄ ⁊c. Maior p3: q2 sicut pmū subiectū h3 primo continere oia que continent̄ in scia. ita rō. prima subiecti d3 esse ratio prima cōtinēdi. ⁊ p ɔ̄ns perfectior in cognoscibilitate. Minor ꝓbat̄. qa relatio rōnis nō pōt esse perfectior in cognoscibilitate quocūq; ente reali: q2 nec in entitate. Relatio autē glorificatoris (cū sit ad extra) est rationis.

4m ¶ 4° nihil sub rōne cōtracta pōt esse subm̄ scie prime possibilis haberi de ipso. ratio glorificatoris est cōtracta. igit̄. maior ꝓbat̄. q2 ex primo metaphisice: ois scia cōsiderante aliquid sub rōne cōtracta prior est alia: cōsiderans illud sub rōne absoluta: q2 certior. vñ dicit̄ ibi ꝙ que ē ex paucioribus: certior ē ea que est ex additione: vt arithmetica geometria.

5m ¶ 5° nihil pōt esse subm̄ prime scie de ipso sub alia rōne que nō facit vnū p se cū ipso: huiōi sunt oēs

k rōnes cōtracte que assignant̄. igit̄ ⁊c. Minor p3: q2 quelibet talis rō si eēt real̄r distincta: esset realiter accñs illi: cuius assignat̄ prima rō. Maior ꝓbatur. aut illa ratio cōtingenter inest ipsi subto: aut necio. Si cōtingenter. igitur nō est rō aliqd sciēdi de ipso: q2 illa nō ē necessario cognita de subiecto. si necio. igit̄ ipsa est cognitio de subto p rōnem subiecti: ⁊ ita nō ē. prima rō virtualiter cognoscendi oia alia de subto: nec p ɔ̄ns prima ratio subiecti in sciētia.

6m ¶ 6° ab alijs sic: cū dicis ꝙ sub rōne glorificatoris ē subm̄ theologie: aut p rōnē glorificatoris intelligis id quo formaliter deus glorificat (⁊ illud nō est nisi deitas ⁊ essentia diuina: ⁊ sic cōcedis ꝙ sub absoluta rōne deitatis) aut intelligis respectū ⁊ denoiationē ad glorificatū: quo formal̄r deus dr̄ glorificator: ⁊ tunc sequit̄ ꝙ vna denoiatio circa deū erit rō subiectiua huius scie: qḋ esse non potest.

Aureolus. q. 5. plo. articu. 3.

l

7m ¶ 7° ab eodē sic. sub illa rōne deus nō ē subm̄ in theologia: sub qua nō insunt ei veritates que determinant̄ i ea: sed trinitas ⁊ alie veritates nō sunt in deo sub rōne glorificatoris (nō enim ē trinus inquātū glorificat: immo erat trinus anteq̄ glorificaret) igit̄ deus vt glorificator nō est subm̄ huius scie.

8m ¶ 8° alius sic. rō glorificatoris est rō attributa subto theologie. ergo nō ē rō subiecti. Añs ꝓbat̄ q2 ista est ꝓpō theologica: deus ē glorificator: ⁊ ista. deus est reparator: deus est beatificator ⁊ sic̄s.

Ochaz. 9. q. pl.

9m ¶ 9° ab alijs. nobilissimus habitus d3 h̄re nobilissimū subiectū sub nobilissima rōne: theologia ē habitus nobilissimus: ⁊ deus sub rōne deitatis est nobilissimū subm̄ sub nobilissima rōne: igit̄ ⁊c. ¶ Cōfirmat̄. q2 vnus habitus excedit aliū nobilitate vel ex dignitate obiecti: vel certitudine demōstrationis: vt dicit Cōmentator primo de aia. Cū igit̄ theologia excedat in dignitate metaphysicā ⁊ nō in certitudine

m Cōm. p

demōstrationis (vt certū est) op3 igit̄ ꝙ eā excedat in dignitate subiecti: sed metaphysica saltem in aliqua sui parte h3 deū pro subto: ac p hoc theologia illā p̄te non excedit: q2 nobilius h3 subm̄. igit̄ q2 sub rōne nobilissima subiectiua. hoc aūt nō esset nisi haberet deū pro subiecto sub rōne deitatis.

10m ¶ Decimo nulla scia ꝓbat suā rōnes subiectiuas de subiecto: theologia probat deum esse glorificatorē. igitur ratio glorificatoris non est sua ratio subiectiua.

ad rōes Sco. vbi supra.

¶ Ad primā dico pmo. ꝙ cōcl'o nō ē ꝯ me: cōcedo eni ꝙ sub rōne deitatis est subiectū: sed nō sequit̄ ex hoc: ꝙ sub rōe deitatꝭ absolute: qḋ ego nego. 2° dico ꝙ rō fundat̄ i falso de illa cōtinētia v̄tuali: sic p3 pmo articulo. ¶ D. Esto ꝙ subm̄ scie ꝓprie dicte sic pmo virtualiter cōtineret oēs veritates scie f̄m rōnē sub qua est subm̄: adhuc nō sequit̄ ꝙ ita sit de subiecto theologie: cum theologia non sit scia proprie dicta. O: ēt ꝯfirmat̄: q2 hic nō h3 locū ꝓbatio doctoris: eo ꝙ theologia nō resoluat ad ꝓpōnes imediatas notas ex terminis: quarū sub3 cōtineat p̄dicatū vt deducebat.

Ad 2m ¶ Ad 2m dōm ꝙ per primā sciam possibilē haberi de deo: vel intelligit̄ scia de deo simpl'r pma (qualis ē scia qua deus nouit se: ⁊ sic nihil cōcludit̄ ad ꝓpositū: cum de illa nō sit questio p̄sens) vel intelligit̄ scia pma in genere sciarū creatarū vel creabiliū: ⁊ tunc dico ꝙ vel maior intelligit̄ simpl'r ꝙ sub eadē rōne ⁊c. ⁊ sic cōcedo ꝯnem: q2 nō ē cōtra me: vel itelligit̄ ꝙ sub eadē rōne simpliciter puta ꝙ sicut absolute est obiectū intellectus sui: sic absolute absq; ɔ̄ctiōe sit obiectū scie creabilis vel create: ⁊ tūc simpl'r nego illā.

Ad 3m ¶ Ad 3m dico pmo ꝙ maior si sumatur vl'r ē falsa: q2 sic vt tūc arguebat̄ in articulo p̄cedēti cuiuscūq; scie subiectū esset subm̄ sub ɔditatiua ⁊ prima rōne sua: qḋ est falsum. ꝓbatio etiā maioris falsum assumit. vt supra ꝓbatum est. ¶ Itē esto ꝙ in sciētijs ꝓprie dictis illud cōcederet̄: nō tñ op3 hoc de nr̄a theologia ꝯcedere: vt iā dixi. 2° dico ꝙ illa rō ꝓcedit ex falsa imaginatione: imaginatur enim ꝙ illa rō cōtracta sit quedā specialis distincta cōtra rationes essentie: ⁊ addita illi: siue per modum quem

O

Doc. qui eam fecit ponit de rōnibus attributalibus: siue per aliquē aliū: qḋ ista positio nō intendit: sed per rōnem spālem vel ɔ̄ctā intendit ipsanmet rōnē deitatis: non f̄m oēm modū quo considerabilis est: ⁊ f̄m oēm veritatē de ipsa scibilē: q2 nō sic obijcit̄ alicui itellectui creato: s3 ipsam deitatē restrictā in rōne obiecti ad determinatū cōsiderationis modū ⁊ gradū vel terminū veritatum: que de ipsa sciri pñt. Et capiēdo istū sensum de pōne ista: ⁊ primū excludendo potius volui dicere ꝙ deus nō est subm̄ sub rōne deitatis: vel inquātū deus absolute: sed ɔ̄cte: q̄ꝫ ꝙ non sub rōne diuinitatis absoluta: sed sub rōne ɔ̄cta vel spāli. Per illa eni3 aduerbia absolute ⁊ ɔ̄cte nō dat̄ intelligi talis spālis rō addita: qualē arguētes ꝯ istā pōnē suspicant̄.

P

Ad 4m ¶ Ad 4m dico. ꝙ ɔ̄ctio pōt dupl'r intelligi. s. vel per additionē alterius rōnis minus cōis (quēadmodum cōsueuit dici: ꝙ genus cōtrahit̄ per differentiā: ⁊ sic non accipitur hic: ⁊ per ɔ̄ns rō non ꝓcedit ad ꝓpōm) vel per restrictionem cōsiderationis: ⁊ exclusionē vl'is comprehensionis: q̄uo hic intelligo. Et tūc si maior intelligat̄ de scia prima in gn̄e creatarū ē simpl'r falsa. Si vō de pma simpl'r: q̄lis est sola scia dei: rō nō vadit ad ꝓpōm.

Ad 5m ¶ Ad 5m dōm pmo ꝙ ꝓcedit ex falsa imaginatione de rōne ɔ̄cta. vt supra dictū est. 2° dico ꝙ si rō sit efficax: cōcludit f̄m arguētē: ꝙ rō bonitatis faciet vnū per accñs cū deitate: qḋ (vt puto) nō cōcederet. p3 ɔ̄ña. Nā rō bonitatis est vna rō spālis: sub qua posuerūt aliqui deū esse subm̄ in theologia: quā opinionē ibidē per rōnē istā ipse vult reprobare. Fundat̄ etiā illa rō in suis ꝓbatiōibus sup illa falsa imaginatiōe de cōtinētia virtuali rōnis subiectiue.

Ad 6m ¶ Ad 6m dico ꝙ p rōnē glorificatoris intelligo illud quo deus glorificat ⁊ deitatem ipsam: s3 restrictā obiectiue siue in rōne obiecti ad eum gradū vel latitudinē sue cognoscibilitatis f̄m quē glorificat ⁊ beatificat itellectū creatū: sicut supra dictū ē.

Q

Ad 7m ¶ Ad 7m dōm ꝙ vadit f̄m falsam imaginationē de rōne glorificatoris: sicut ⁊ 3m.

Ad 8m ¶ Ad 8m eodē mō: ⁊ cū hoc addo: ꝙ si rō valeret: posset eodē mō argui ꝙ deus non sit subm̄ sub rōne eēntie: qḋ ē ꝯ doctorē sic arguētē. B p3 ēt: q2 hec ꝓpō est theologica. deꝰ ē: sic̄ ꝓbat̄ ex illo v̄bo apl'i ad hebreos. Accedētē ad deū op3 credē: q2 ē.

cap. xj. Ad 9m ¶ Ad 9m cōcedo ꝙ sub rōne deitatꝭ. nō tñ absolute: s3 ɔ̄cte vt dictū ē. al' nō nobiliori mō obijceret̄ nobiliori scie. s. scie dei: q̄ꝫ minꝰ nobili. s. create: cuius oppositū assumit rō: hac tñ cōtractione non obstante: nobiliori mō obijcit̄ theologie: q̄ꝫ metaphysice: vel alij habitui humano: q2 illis si obijcit̄ sub rōne deitatis: obijcit̄ cū maiori restrictione: cū nullus alius tot veritates de deo cōsideret quot theologia. Et ex hoc p3 ad ɔ̄firmationē.

Ad 10m ad rōne p̄ncipalē ¶ Ad decimū dōm ꝙ falsē imaginat̄ de illa rōne glorificatoris: sic̄ ⁊ alie p̄cedētes. ¶ Ad p̄ncipales nego añs. ⁊ vlterius dico: ꝙ simplex pōt eē obm̄ scie. Et cū p̄

A bat̃ p̃mo: q2 op3 ꝙ subm̃ scie aliquo mõ sit notũ. ꝛ aliquo
mõ ignotũ. Dico illud esse verũ de notitia cõplexa: que ẽ
affirmatio vel negatio: ꝛ taliter cõtingit simplex esse notũ
ꝛ ignotũ. hoc ẽ. põt aliqd sciri de ipso ꝛ aliquid ignorari.
Dictũ aũt Phi intelligẽdũ ẽ de notitia diffinitiua: que nõ
Cõ. vlt° est affirmatio vel negatio: sicut clare p3 p Cõmẽtatorẽ ibi
dẽ. Cũ. n. nõ hẽat ptẽ ꝛ partẽ nõ põt ps cognosci: ꝛ pars
7° met. ignorari: sicut in rebus cõpositis. ¶ Ad aliã pbationem
T. c. 59. dõm. ꝙ Phs nõ absolute dicit in simplicibus nõ eẽ qõnẽ
neq3 doctrinã: sed de qõne pp qd: que q̃rit qditatẽ: ad quã
rñdet cã formalis de mã vel alia causa forme in mã: sicut
agẽs ꝛ finis: que simplicibus substantijs nõ ꝯueniũt. S3
tñ ali⁹ modus qõnis relinquit̃ circa substãtias simplices
T. c. 59. qui sufficit ad sciam. Vñ verba phi vbi allegant̃ sunt ista.
Palã ergo qm̃ in simplicibus nõ ẽ qõ neq3 doctrina. S3
alter modus qõnis taliũ. ecce ꝙ aliquẽ modũ qõnis dicit
eẽ circa simplicia: aliquẽ v̾o negat. s. illũ de quo immedia
te locutus est: ꝛ ille est de quo dictũ ẽ. Unde Cõmentator
Cõ. vlt° ibidẽ exponẽdo dicit. Manifestũ ẽ ꝙ in reb⁹ simplicibus
B nõ cõpositis non querit̃ per q̃re nec p quid: sed questio in
istis alio mõ erit: ꝛ idẽ dicit cõmẽto pcedẽte. Cõfirmatur
ex intẽtione eorũdẽ q plura in. 12. meta. nitunt̃ de simplici
bus demõstrare. ¶ Ad aliã pbationẽ añtis. cũ dr̃. ꝙ nullu3
singulare põt esse subm̃ scie. nego. ¶ Ad p̃mã pbatione3
dõm ꝙ nõ est necẽũ ꝙ subm̃ scie hẽat partes subiectiuas:
nec istud dicit Phs: s3 vult ꝙ vnius scie gñe ẽ considerare
subm̃ ꝛ partes eius. supple si h3 partes. ¶ Ad aliam qua
pbat̃ de singularibus nõ eẽ sciam. dico hoc eẽ intelligen
7. m. 53. dũ de singularib⁹ corruptibilib⁹. vt p3 ex tex. manifeste:
ꝛ hoc tñ reqrit sanũ intellectũ q dicet̃ alibi: de incorrupti
bili aũt singulari posse esse sciam nõ negat Phs: quinimo
cõcederet: cũ ipse de deo multa conetur demõstrare in di
uersis locis philosophie. Q. õ. Vlt. Prologi.

C **V**ltimo circa plogũ quero. Utrũ theo
logia sit practica vel speculati
ua. Arguit̃ ꝙ speculatiua. Quia ois hitus q
est gr̃a sui: ẽ speculatiuus: theologia ẽ hmõi.
igit̃. Maior p3 ex phemio metaphy. Minor
pbat̃. qa cũ habitus q sunt gr̃a sui: sint nobiliores his q
sunt propter aliud: vt ibidẽ p3: si theologia nõ eẽt gr̃a sui
alius habitus. puta metaphysica: que vtiq3 gr̃a sui est: vt
ibidẽ vult Phs: eẽt nobilior q̃3 theo°: qõ ẽ inconueniens.
In op^m. ¶ Ad oppo^m. omnis habitus q vltra scire. h3 pro fine vir
tuose operari est practicus: p3 ibidẽ: s3 theo' est huiusmo
ca° p̃mo di. iuxta illud Jac. Estote factores verbi nõ auditores tñ.
De arti ¶ In qõne q̃tuor erũt articuli. In p̃mo. n. videbit̃ q̃ pprie
culatio. dr̃ praxis: a qua habitus scientificus: vel alius practicus
denoiat̃. 2° q̃ notitia pprie dr̃ practica: ꝛ que speculatiua:
ꝛ qs hitus dr̃ pprie practicus q̃ue speculatiuus. 3° de di
stinctione extrinseca habituum speculatiuorum ꝛ practi
corum: vtrum distinguantur penes obiecta vel fines vel
D quomodo. 4° videbitur de principali quesito.
p̃m⁹ ar. **Q**uantum ad p̃mũ dico. ꝙ sicut p3 per Eustratiũ
p̃mo ethice. praxis in greco dr̃ actus
in latino. Et accipit̃ actus nõ pro actu p̃mo: s3 scd̃o: q cõi
noie vocat̃ opatio. Quãuis ẽm aliquẽ vsum auctorũ ali
qñ opatio accipiat̃ p̃cise p actu potẽtie executiue impera
to a volũtate: sicut cũ distinguit inter scire velle: ꝛ opari.
In talibus. n. locutiõibus nec scire nec velle dñr opatiões
cũ tñ sint actus scd̃i. Sicut igit̃ actus ꝛ opatio cõiter sum
pta pñt multiplr̃ accipi. sic ꝛ praxis. ¶ Dimissis aũt alijs
acceptiõib⁹ ꝛ sumẽdo actũ: vt ab eo hitus dr̃ actiuus: vel
operationẽ vt ab ea hitus dr̃ operatiuus: vel praxim ẽm
quã dr̃ practicus: q̃ oẽ denoiationes eiusdẽ sunt sigñatio
Praxis nis. ¶ Dico ꝙ praxis potest dupl'r accipi. Uno mõ cõiter
dupl'r. put qlibet habitus actiuus vel factiuus (siue sciẽtificus:
siue nõ) dr̃ practicus a praxi. ¶ Alio mõ spãl'r put tñ ha

bitus actiuus: distinguẽdo ipsum ꝯ factiuũ. dr̃ practicus: E
sicut actus ꝛ actio distinguunt̃ ꝯ factionẽ 6° ethicorũ. vt caplo 5°.
statim dicetur. ¶ Si p̃mo mõ: cũ tales habitus solum in
hoibus generent̃ (q̃uis deus ꝛ angeli habeant de rebus
practicã notitiã.) Dico ꝙ ois operatio exñs i ptãte nr̃a ẽ
praxis. Ita ꝙ descriptio praxis (a qua aliqs habitus dici
tur practicus) sit operatio exñs in hoïs ptãte: hoc pbat̃
statim: q2 ois opatio a q̃ habit⁹ aliqs dr̃ practicus existit
in ptãte operãtis ẽ3 habitũ. Inductiue p3. Et pbat̃ rõne:
qm̃ quilibet habitus practicus dirigit ad operationẽ a q̃
dicit̃ talis. Circa nullã aũt operationẽ non existẽtẽ in po
testate cadit directio. igit̃ ois praxis ẽ operatio existẽs in
potestate nr̃a. Econuerso etiam ois operatio existens in
potestate nostra ẽ praxis. Qm̃ circa quãcũq3 operationẽ
põt haberi dictamẽ practicũ seu notitia practica: ꝛ habi
F tus practicus: ipsa est praxis. Hmõi est ois opatio existẽs
in nostra ptãte: qm̃ qõlibet tale contingit agere ꝛ nõ age
re: ꝛ vtrũq3 aliter ꝛ aliter: ac per hoc de ea potest iudicari
qual'r sit agẽda vel non agenda. ¶ Si aũt velimus descri
bere praxim cõius: vt videlicet ẽt cõprehẽdat̃ ois opatio
ẽm quã notitia dei vel angeli dr̃ practica: põt dici ꝙ praxis
est operatio exñs in operãtis ptãte. ꝛ ẽm hoc opationes
creaturarũ naliter agentiũ: que vtiq3 sunt ẽt ptial'r opatio
nes d. i: cũ sint in ptãte dei operãtis: erũt praxes inquãtũ
sunt dei: s3 nõ inquãtũ sunt operationes creaturarũ taliũ.
¶ Si v̾o sumat̃ praxis 2° mõ: vt habitus practicus distin
guit̃ ꝯ factiuum. põt sic describi. ¶ Praxis est actio exñs
in ptãte: sumẽdo actionẽ distincte ꝯ factionẽ: ẽm ꝙ Phs caplo 5°.
sumit 6° ethicorũ. vbi ait. Cõtingẽtis aũt al'r se hñe est ali
quid factibile ꝛ aliqd agibile: alterũ autẽ ẽ actio ꝛ factio
G credimus aũt de ipsis ꝛ exterioribus rõnib⁹: quare ꝛ cũ
rõne habitus actiuus alterũ est ab eo qui cũ rõne factiuo
habitu: ꝛ neq3 cõtinent̃ subinuicẽ actio ꝛ factio: neq3 eni3
actio factio est. vbi Eustratius dicit. Ait. s. Ar. aliud pra
ctica. i. actiua aliõ factiua. Practica. n. ꝛ factiua habituũ
noia: actio v̾o ꝛ factio operationũ. i. motionũ ab habiti
T. c. p. bus. sic ẽt accipit Phs 6° meta. vbi distiguit scias actiuas
a factiuis: vel (ꝛ in idẽ redit) põt dici ꝙ praxis est in ptãte
exñs rei agibilis vel actibilis opatio. ¶ Dr̃ autẽ actibile
vel agibile ẽm Eustratiũ p̃ ethico. ꝙ cessat agẽtis actiõe
cessante. i. ꝙ nõ ẽ nisi dũ agit agẽs: sic intellectio nõ ẽ nisi
dũ eã agẽs agit. Et sil'r videre ꝛ audire ꝛ plẽs alie. ¶ Fa
ctibile v̾o dr̃ ꝙ cessante actiõe: p quã h3 eẽ non cessat: seu
qõ nõ desinit eẽ agẽte cessante agere: sic domus vel nauis
nõ cessant eẽ: earũ agẽtibus cessantibus agere: qõ intelli
gi d3 de agẽtibus pticularibus ꝛ secũdarijs nõ de p̃ ꝛ vli
qõ ẽ de⁹. Nã nulla res subsistẽ pt deo cessante agẽ. ¶ Q2
v̾o i sequẽtib⁹ nõ ẽ necessariũ ad ppo^m inter actiuas ꝛ fa
ctiuas distinguere. iõ cõiter de eis loquẽdo sub noie hit⁹
practici: itelligo praxim p̃ mõ, videl3 cõit̃ p opatiõe q̃ exi
D stit in hoïs ptãte. ¶ Ex h aũt infero: ꝙ descriptio data de
Scot⁹ i praxi a quodã doctore nõ ẽ ꝯueniẽs: eo ꝙ in min⁹ se hẽat
plogo. q̃3 descriptũ. Describẽs. n. praxim ad quã notitia practica
q. vlti. dr̃ extẽdi: ꝛ p ꝯñs a qua hit⁹ dr̃ practicus: q2 supponit ex
artic. p̃. cõi dicto: ꝙ hitus dr̃ practicus ex extẽsiõe eius ad praxi3
dicit sic. Praxis ad quã cognitio practica extẽdit̃: ẽ actus
alterius potẽtie q̃3 intell's: naliter posterior intellectione:
natus elici cõformiter rõni recte ad h vt sit rectus. ¶ De
ficit aũt in duob⁹ pñs descriptio. Primo q2 nõ ois praxis
est alterius potẽtie q̃3 intell's: qnimo aliqua intellectio est pri^m.
vere praxis. ẽm ꝙ in ppo^m fuerit praxis. ¶ Qõ pbo sic.
Aliqua ẽ vel põt eẽ notitia practica directiua speculatio
nis: ꝛ nullius alterius opatiõis. igit̃ speculatio aliq̃: ꝛ per
ꝯñs opatio aliq̃ intellectus ẽ vere praxis. ꝯña pbat̃. qm̃
ẽ3 hũc Doc. ẽt ois notitia practica dr̃ practica ex extẽsiõe
eius ad praxim. talis aũt extensio nõ intelligit̃ nisi p mo
dum directiui vt certũ est. Et maxime ẽm eu3 q in eadem

I qōne dicit φ sciam esse directiuā ꝛ esse practicā idē sunt. igit' ois notitia practica est directiua praxis. igit' si aliq̄ ē practica: ꝛ nullius alterius opationis sit directiua q̄ȝ spe/culatiōis: speculatio vtiq̄ȝ erit praxis. Añs pbat'. cōtigit aliquē deliberare vtrū insistendū sit speculationi: vel alijs operatiōib⁹ vite actiue: vel vtrū speculatiōi harū, vel illa rū rez. Silr quo loco ꝛ quo tēpore: ꝛ quātū ꝛ q̄ūo specu landū est ꝛ iudicare φ speculandū ē circa veritates sacre scripture: vel alias: ꝛ tali tēpore: ꝛ tātū: ꝛ sic de alijs circū stantijs. Constat aūt φ tale iudiciū est vere practicum: nō minus q̄ȝ iudiciū quo iudicat' esse tēperate viuēdum: esse subueniēdū indigēti: aut aliq̄d hmōi sil'e. Et istud iudiciū nullius alterius opatiōis q̄ȝ speculationis est directiuū: vt pȝ. ℭ Cōfirmat' q: ois notitia cui cōformiter conuenit elici electione virtuosā ē notitia practica. talis notitia de

K speculādo vel nō de speculādo: directiua ē hmōi. igit', ma

capi. p̄. ior probat' auc̄te Ar. 6ᵉ ethi. d. Op3 q̄dē pp h rōne verā eē: ꝛ appetitū rectū: si q̄dē electio studiosa supple sit: ꝛ eadem hūc: q̄d ē dicē: hūc aūt p̄seq. h q̄dē igit' mēs ꝛ veritas practica. ℭ Et paulopost ait. practici ꝛ intellectui op⁹ vitatis cōfesse hn̄s appetitui recto. Etiā pȝ p̄dictū Doc. in ea dē. q. q volēs pbare theologiā eē practicā assumit p maiore: φ illa cognitio ē practica q̄ aptitudinal'r ē cōformis volitioni recte ꝛ nāliter pōt ipsa. Minor pbat'. Nā ipsa electio qua qs eligit studere in sacra scriptura debito fine ꝛ alijs bonis circūstantijs vtiq̄ȝ virtuosa ē ꝛ meritoria: vt pȝ ex vbis Gregorij 6ᵉ mora. dicētis. Nonnūq̄ȝ studiosus tarditate intelligentie p̄mit': vt eo magis p̄mia retributio nis inueniat quo magis in studio inuētiōis elaborat. vbi

L pȝ φ conat' in studio intelligēdi veritatē sacrarū scriptu

2ᵐ rarū vtiq̄ȝ ē meritori⁹. ℭ 2ᵒ ad idē arguo sic ex dictis hui⁹ Doc. Ois opatio ad quā inclinat virtus appetitiua ē vere praxis. hāc ille accipit pro maiore ad pbādū dilectionē finis esse vere praximi sed ad studēdū ꝛ speculādū myste ria scripturarū inclinat aliquos sanctos viros virtus ap/petitiua: vt satis ē certū. igit' ꝛc̄. ℭ P. Ipse arguit ꝯ seipsū: ois actus imperatus a volūtate ē praxis: speculatio ē hmōi. igit'. ℭ R̄ndet φ nō sequit'. intellectio ē ipata a volunta te. igit' ē praxis: sed sequit': igit' ē praxis vel practica. Ex h arguo sic. aliq̄ speculatio ē imperata a volūtate: ꝛ non est practica. igit' aliq̄ speculatio ē praxis. ꝯñia pȝ ex cōcesso. Añs pbat'. q: vel itellectio ois ē practica: ꝛ eadē rōne ois scia: q̄d est ꝯ Phm: ꝛ oēs. ꝛ hūcmet ēt doc. q dicit logicā nō eē practicā: vel nulla intellectio nō practica posset im/perari a volūtate: q̄d est ꝯ experiētiā: pōt. n. imperari a vo luntate cōsideratio logicalis ꝛ metaphicalis ꝛ alie quelibet habituū speculatiuorū. ℭ Cōtra h ipse arguit pbans

M prımā partē sue descriptiōis: q̄m stādo precise in actibus

Scotus intell'us nulla est extēsio intellectus: q: nō extra se tendit

vbi sup̄ nisi vt actus eius respicit actū alterius potētie. ℭ Et si di cas actū vnū intellectus extendi ad aliū directum per eū: nō pp̄ter hoc scd̄s ē praxis: vt nūc loquimur: nec prima co/gnitio practica: qa tunc logica esset practica: q: dirigit in

R̄ᵒ ad actibus discurrēdi. ℭ Ad illud dico φ extēsio illa qua in/

arᵐ, sco. tellectus d' esse practicus nō semp est ad aliquā operatio nē extra intell'm: sed aliq̄n ad actū aliū intell's directū per ipsum. ℭ Ad illud v̄o q̄d de logica infert'. pōt primo dici: φ istud a multis nō reputat' falsū: sed verū: nec ipse opᵐ probat. ℭ 2ᵒ pōt dici: φ nō sequit': q̄m logica non dirigit: seu nō est directiua actuū discurrēdi: seu aliorū intell's q̄si docēs qual'r: vel per que hmōi actus fieri debeāt: vel ali/quo alio mō quo notitia practica d' directiua operatiōis vt in sequēti articulo ostēdet': q̄ȝuis logica ostēdat q̄ ꝯñe sunt bone: ꝛ qui sylli cōcludētes: ꝛ q non. Ex qbus regu/lis intell's dirigit' ad recte syllogicādū: sicut etiā ex multis cōclusionibus geometricis mechanici aliqui dirigunt' in suis actiōib⁹: nec tñ ille ꝯnes sunt pp̄rie practice: vtpote

N nihil enūtiātes de agēdo vel fiendo. ℭ 2ᵒ deficit ista posi/tio in vltima pte sue descriptionis. Nā q̄dā ē praxis q̄ nō est nata cōformiter elici rationi recte vt sit recta. vbi grā. odiū dei. h eniȝ nulli rōni recte cōformari pōt vt sit rectū: ꝛ tñ est vere praxis: q̄d pȝ. tū q: dilectio dei ē vere praxis fm hunc Doc. igit' ꝛ odiū: nō minus vtiq̄ȝ est praxis act⁹ vitij: q̄ȝ actus virtutis opposite. Tū q: respectu talis odij pōt esse rō erronea practica iudicās deū eē odiendū: q̄lis forte est in diabolo. Et silr rō practica recta iudicās deuȝ nō esse odiendū. ergo ꝛ ipsuȝ erit praxis. ℭ Ex his pȝ ēt:

Correᵐ. φ nō solū operationes inferiorū potētiarū ꝛ sequētes ele ctionē sunt praxes (vt aliqui volunt) sed etiā alique opera tiones intell's ꝛ volūtatis sunt praxes. ℭ De actibus in/tell's pbatū ē. Et de actib⁹ volūtatis pȝ simili modo: q̄m aliquā notitiā practicā cōtingit esse directiuā alicui⁹ act⁹ voluntatis ꝛ nullius alterius opationis. verbi grā. φ ini micus propter deū sit diligēdus: φ aliquis pre alio diligē

O dus: vt pr̄ extraneo ceteris paribus: ꝛ silia iudicia practi ca: quibus iudicant' tales tal'r: ꝛ pp talē finē: ꝛ cū alijs de bitis circūstātijs esse diligendos. ℭ Cōfirmat'. q̄m respe ctu actus eliciti virtutis amicitie de qua agit'. 8. ꝛ 9. ethi. vtiq̄ȝ habet' notitia practica directiua illius. igit' illa est ve praxis. ℭ Cōtra hoc tñ multe vident' auc̄tes. Et prima ē

Contra Eustracij primo ethico. diffinietis praxiȝ. di. Praxis quā

dicta p̄ cōsueuerūt trāsferre in actum est fm electionē hois ener

eth. Eu/ gia. i. operatio. Et Phs 6ᵉ ethico ꝝ dicit. actus p̄nᵐ electio

stratius vnde motus: sȝ nō cuius grā. ex his pȝ φ praxis ꝛ actus

caplo 3ᵒ que idē sunt: sequunt' electionē tāq̄ȝ cām: igit' praxis ē opa tio posterior electione ꝛ ab ipsa cāta: talis aūt est opera/tio inferioris potētie. ℭ Q̄d cōfirmat' ex dictis Eustratij: qui post vba pallegata paucis interpositis subdit. ℭ Ele ctio inquit est duobus ppositis iudicium hois hoc alteri preponēs: sequit' aūt post electionē motus ꝛ impetus ad actū. Deinde sequit' vsus ꝛ sic cessat appetitus. mot⁹ aūt ille ꝛ imper⁹ ad actū ē motus inferioris potētie: ille aūt ē

P quē dicit opationē esse fm electionē: ꝛ p ꝯñs praxiȝ. ℭ 2ᵒ

2ᵐ ad idē auc̄te Phi 6ᵉ meta. vbi distiguēs scias actiuas ꝛ fa ctiuas a theoricis ponit. φ actiue sunt circa ea quoꝝ p̄nᵐ

T. c. p̄ est in agēte p herēsis. i. electio. Itē subdit immediate. Idē eni agibile ꝛ eligibile. ꝯ fȝ intētionē eius scia practica est tm̄ respectu eoꝝ: quoꝝ p̄nᵐ ē electio: talia v̄o sunt tm̄ opa tiones inferioꝝ potētiaꝝ. igit' ille sole sunt praxes. ℭ Ad

Rᵒ ista oia dico p̄. φ nō ꝯcludūt ppoᵐ. Esto φ cuiuslibet pra xis p̄nᵐ eēt electio: q: h nō obstāte adhuc tā i intellectu q̄ȝ in volūtate erit praxis. Nā electio pōt esse p̄nᵐ ꝛ actus in tell's ꝛ actus volūtatis. nā ꝛ de speculādo aliq̄d vl' nō: ꝛ de odiēdo vel amādo: cū coꝝ circūstātijs pōt hri ꝯsiliū: ꝛ ꝯñter electio: ꝛ illa mediāte speculari: ꝛ amare: vel odire. ita bene sicut de eundo vel nō eūdo ad aliquē locum: aut aliquo exteriori actu. ℭ Scd̄o dico: φ si ponderent' vba Eustratij allegata nō solū nō excludunt' alij actus volūta

Q tis ab esse praxes: sed nec electio ipsa q̄ est actus volūtatis. ℭ Ubi sciēdū φ electio q̄nq̄ȝ sumit' p iudicio intell's q im mediate sequit' cōsiliū: q̄d est actus synderesis fm Phm in 6ᵉ. Aliq̄n v̄o p actu appetitus cōformi: ꝛ hmōi duplicē

cap̄ 3ᵒ acceptionē electiōis innuit Phs 6ᵉ ethico. cū dicit. pp q̄d

cap̄ 3ᵒ vel appetitiuus intell's electio: vel appetitus intellectiu⁹. P̄rio aūt mō videt' accepisse Eustrati⁹ electionē. nō scd̄o. sicut pȝ ex vbis eius q̄ subdit. d. φ electio est duob⁹ ppo sitis iudiciū hois ꝛc̄. Et tūc p motū ꝛ impetū posset intel/ligi ipse appetitus: vel electio vt ē actus volūtatis. ℭ 3ᵒ dico: φ esto φ Phs ꝛ Eustratius loquant' de electione fȝ φ ē actus volūtatis: adhuc nō tollit' q̄n ipsa sit praxis: vt nūc de praxi loquimur. ℭ Ubi sciēdū φ Eustratius p̄ ethi/coꝝ distiguit acceptiōes hui⁹ nois praxis i q̄tuor mēbra.

p̄ modo Nā vno mō accipit' (vt ait) gn̄aliter pro oī operatione cu/iuscūq̄ȝ virtutis: siue libere siue nālis. Et tūc describēs eā

A dicitur est nalis vnicuiqz subevirtus τ mor⁹. ℂ Alio mō
2ᵒ modo accipit min⁹ cōiter: fm eū: τ accipit praxis p opatione. s. ꝯñte nām cognoscēte tātū inquātū hꝫ. τ tunc etiā illā de/
3ᵒ modo scribit. ℂ 3ᵒ strictius pro omni operatione exñte in hois
4ᵒ mō potestate. ℂ 4ᵒ strictissime pro opatione cōformiter elicita dictamini rōnis τ electioni volūtatis: τ tūc dicit q praxis est fm electionē hois operatio. Sed in ꝓposito gña/lius accipit. s. 3ᵒ mō: qm̄ nō solū a praxi 4ᵒ mō dicta denominat habitus practic⁹: sꝫ a 3ᵒ mō sumpta: vt supra ꝓbatū est: quapp dictū Eustratij nō est ꝯ. ℂ Silr ad Phm dico q nō accipit actū gñalr ſꝫ q ab actu hitus denoiatur actiuus: sed strictius. s. pro actu ꝯformi dictamini rōnis τ electioni volūtatis: sicut τ Eustra. in 4ᵒ praxis acceptiōe.
T. c. p̄. ℂ Ad aliā ex 6ᵒ meta. dōm q Phs accipit ibi ꝓheresim τ electionē pro ipsa volūtate: τ eligibile p volibili. sic pꝫ
Com. p̄ per trāslationē quā exponit Cōmētator: que loco ꝓheresis hꝫ volūtas: τ pro eligibile hꝫ volūtariū. Et hoc pꝫ et
Com. p̄ per Cōmētatorē exponētē. Ait eni. Manifestū est q pmū
τ. 12. prin⁹ rerū artificialiū qd est in nobis. s. i artifice. est volū/
B tas. artificiatū aūt τ volūtaᵐ sunt idē in forma. Et intēdebat per hoc q illa quoꝝ pnᵐ est volūtas: sunt alia ab illis quorū pnᵐ est nā: τ q scie istoꝝ sunt diuerse. Hec Cōmentator. ℂ Sic igit intētio phi videtur esse q scie actiue vel practice sunt circa ea entia quoꝝ p volūtatē sumus prin⁹: siue eorū que libere efficiunt a nobis: sed p istud nō tollitur q tā intellectio q̄ volitio sit vel possit eē obiectū talis scie vel notitie actiue seu practice cū earum nos simus liberū prinᵐ. Ex quo pꝫ q illa auctoritas phi non ꝓbat q sole operationes exteriores sint praxes: nec etiam q electio ipsa non sit praxis. Hec de primo articulo.

2ᵘˢ artic. **Quantū** ad scdm articulū: que notitia sit practica vel speculatiua: τ silr de habitu videndū est. Et pmo de notitia. ℂ Est aūt sciēdū q notitia non dr practica seu actiua vl factiua: q aliquid immediate agat
C vel faciat: sed q ad agendū vel faciendū dirigit: vt supra tāgebat: sicut scia medicinalis nō immediate causat sanitatē in corpore: sꝫ solū docēdo dirigit qualr: τ per que sanitas fieri possit: videt. n. medicus qliter fiat sanitas: cui⁹
Cap. 18. gra precipit: vt dicit Phs in fine. 6. ethi. Eo ergo mō aliq scia pōt dici practica quo est praxis directiua. ℂ Tripl'r aūt cōtingit notitiā esse praxis directiuā. Nā quedā notitia est formalr ſꝫ se immediate directiua praxis. Quedā vero tm̄ virtualr de ꝓpinquo tm̄: p eo vꝫ. q totalr vel ptialr cōtinet virtualr τ de ꝓpinquo notitiā directiuā praxis primo mō. Quedā vō est et tm̄ virtualr directiua praxis. sꝫ remote plurimū. ℂ Sic et tripl'r pōt accipi notitia practica. vꝫ stricte τ ꝓprie. large τ iproprie. largius τ ma
p̄ modo gis improprie. ℂ Stricte τ ꝓprie notitia practica est notitia formalr praxis directiua: τ quelibet talis est cōplexa enuntiās qualr: vel per que aliqd est agēdū vel aliqd sit. Exēplū. humores hois tali egritudine laborātis tali me/
D dicina ꝯtēperādi sunt. talr dispositus talibus cibis dꝫ vti
capi. p̄. τ sic de alijs silr fm se ad praxim dirigētib⁹. ℂ Q, talis notitia sit ꝓprie practica pꝫ auctē Phi 6ᵒ ethico. di. q ad hoc vt electio sit studiosa opꝫ rōnē esse verā τ appetitum rectū: τ eadē hāc. s. rōnē dicere. Hūc vō. s. appetitū perseq hec aūt est mēs τ veritas practica: mens igit practica dicit τ enūtiat hoc vel illud esse agēdū. ℂ Scdo idem clarissime pꝫ per Auic. p̄ libro medicine. fen. prima doc. cap p̄. vbi diuidēs medicinā in theoricā τ practicā ꝓprie sumptas: ac silr ondēs q notitia eius ē ꝓprie theorica siue speculatiua: τ que ꝓprie practica ait sic. Cū dicimus de medicina q eius est theorica: τ ex ea est practica: nō est estimandū q velimus dicere q vna diuisionū medicine est scire τ altera opari: quēadmodū multi hūc locū perscrutātes estimāt: sꝫ illud qd volumus. i. intēdimus: est aliud τ est q nulla duaꝝ diuisionū medicine est nisi scia. Ex quo dicto pꝫ q vtraqꝫ est scia τ sequit: nullo interposito dria
E inter vtrāqꝫ sic. sed vna earū ē ad sciēda pncipia: τ alia ad sciēdū operādi qualitatē. Primā noie scie ac theorice appropriauimus: τ alterā noie practice. Per theoricā vero ipsiu s. s. medicine: significamus q est scia tm̄: τ qū eā sciuerimus sniam tm̄ acquiremus: ita q in declaratiōe qualitatis operationis nos nō mittemus. Uult dicere q medicina theorica est scia tm̄: τ solū facit nos scire τ acquirere sniā. Est āt sni a ſꝫ eūdē 6ᵒ naliū: ꝯceptio distincta vel
p. 5. c. p̄ certissima: qd idē ē q certa scia. Nō docet āt ista theorica qualitatē aut modū operādi: ideo dicit q in declaratione qualitatis operationis nos non mittemus. Et immediate ponit exēplū: sicut inquit dicitur in medicina q genera febriū sunt tria: τ q cōplones sunt nouē. Apparet aūt q per has notitias nō dirigimur neqꝫ docemur operari sanitatē vel qd aliud: sꝫ solū scimus has veritates que aliq mō vt dicet post: sunt pn⁹ practice medicine: τ tunc nullo
F mediāte sequit: τ p practicā ipsius. s. medicine: volum⁹. i. intelligimus: nō operationē in effectu: neqꝫ laborē motionum corporeaꝝ: sed diuisionē operatiōis medicine: q cuꝫ eā sciuerimus auxiliabit nobis ad acqrēdā sniam: τ ipsa snia erit in qualitate operationis. i. q p practicā nō debemus intelligere exercitiuꝫ aut executionē exteriorꝫ operationis: sicut qdā opinat: sed ipsa ē vere scia: τ talis scia q per eā iuuamur τ dirigimur in qualitatē opationis. i. qlr τ qūo debemus operari: qd nō facit theoᶜᵃ vt dictū est: τ immediate dat exᵐ qūo snia practice ē i qualitate opationis. d. sic dr in medicina. q apatibus calidis adhibenda sunt que repellāt τ infrigidēt τ inspissent: τ postea repellētia cū resoluētibus tēperāda: τ hec snia ē declaᵒ qlitatꝫ opōnis: hec Auic. ℂ Ex his clare pꝫ q noti' ꝓpe practica ē formalr praxis directiua: τ hꝫ ē tm̄ noti' ꝯplexa enūtiās qlr: aut p q: aut qn: τ sic d alijs circūstātijs sit agēdū.
G Notitiā vō q nō ē enūtiatiua τ formalr directiua: pꝫ non eē ꝓprie practicā: sꝫ theoᶜᵃ: qūis virtualr τ de pxio aliq mō cōtineat hāc notitiā q ꝓprie practica ē. ℂ Ex his infero aliq ꝯ opinionē doc. grūdā. pᵐ q nlla noti' icōplexa:
Contra Scotū i plogo. q. vltia. seu q nō ē affirmaᵒ vl negō ē ꝓpe pctica. Probat: q nlla tal' dic: vl affirmat aut negat aliqd circa qlitᵉᵐ opōnis: sꝫ noti' ꝓpe pctica dic τ enūtiat ſꝫ Phꝫ: τ Auic. vt ꝓbatū ē. ℂ 2ᵒ. q si aliq tal' noti eēt ꝓpe pctica nlto magis noti cōplexa medicie theorice eēt practica. ꝯñs iā pꝫ falsum p Auic. τ rōnē: q tūc nō eēt distictio iter practicā τ speculatiuā ꝯñtia ꝓbat: q talis noti' ꝯplexa magis ē directiua praxis q̄ aliqua incōplexa. ℂ Cōfirmat. si enim simplex apprehensio alicuius herbe vel aromatis ē practica notitia: multo magis illa cōplexa q scit: q illa herba ē calida vel frigida. nam ex ista pōt immediatius τ melius qs dirigi ad operādū. τ tm̄ ista nō est ꝓprie practica: cum nihil dicat in qualitate operatiōis. ℂ Ulterius fm hoc ois notitia cuiuscūqꝫ sit rei eēt pctica τ nulla speculatiua: qd est cōtra omnes phos τ ipsummet doct. cū ipse τ omnes alij distinguant notitias τ scias in practicas τ speculatiuas. Et fm dicta illius. si velit ꝯñter loqui. opꝫ dicere q nulla
H scientia vel notitia practica est speculatiua. Qd probatur q notitia fm eum dr practica propter duplicem respectū aptitudinalem ad praxim. s. conformitatis τ prioritatis. Speculatiua vero dr propter carētiā talis duplicis respectus. Nulla aūt notitia hꝫ tales respect⁹ τ caret eis. igit nulla est practica τ speculatiua. Consequentia ꝓbat: q si alicuius rei notitia incōplexa est practica. igit τ quelibet eius complexa. Cōsequētia ꝓbat: q cum esse notitiā practicā. fm ipsuꝫ. nō sit aliud q̄ esse notitiam directiuā: τ notitia incōplexa non sit directiua: nisi quatenus est manifestatio obiecti: cū omnis notitia cōplexa sit etiam manifestatio obcti: quelibet erit directiua praxis alicuius. ℂ P. qua rōne notitia simplex vnius rei ē directiua praxis cir/

3 ca illã rem. vt dilectionis vel alterius: eadē rõne cuiuslibet rei notitia simplex erit directiua dilectionis aut odij: vel alterius praxis circa eã. & maxime hoc p3: si sicut ipse dicit. simplex notitia de deo: qualis est visio beatifica: sit directiua praxis. s. dilectiõis circa ipsum: ac per hoc practica. Sic. n. & cuiuslibet creature notitia est directiua dilectionis circa eam: & per ꝯñs fm eũ practica. ¶ Ex hoc
2^m corr^m vlterius sequit̃ cõtra eũdē doc. in eadem qõne. ꝙ nulla taliũ. Deus est trinus & vnus. Pater generat filiuȝ. est de & proprie practica: cũ nulla taliũ formal'r dirigat nos ad aliquã operationē. ¶ Contra hoc aũt est rõ eius: q2 prima
Scotus vbi sup (inquit ipse) includit notitiã virtual'r rectitudinis dilectionis tendentis in tres psonas: ita ꝙ si actus eliceret̃ circa vnã solã excludēdo aliã: esset actus nõ rectus. Scḋa etiã includit notitiã rectitudinis actus circa duas personas: q̄rum vna est sic ab alia. ¶ Cõtra. si hec rõ vera sit se
k ꝯ Scotum. quitur: ꝙ quecūq3 notitia de deo physica vel metaphysica vel theologica sit vere practica: & sic ista. Deus est ens summe perfectũ: actus purus: necesse esse: pma cã: infinitus: & alie quelibet eēnt ꝑprie practice. Et scie qb9 scirētur iste: siue qbus sciret̃ sic eē: eēnt vere practice: ac p hoc metaphysica nõ esset speculatiua: sicut indubitanter vult ph̃s: l3 practica: cuius oppositũ ꝓbat ex intētione. Cõsequētia p3: q2 quelibet talis ita bene virtual'r includit no
In plo. & 2° meta. text. cõ. 3. titiã rectitudinis dilectiõis tēdentis in deũ: sicut illa. deus est trinus & vnus. Simil'r quelibet harũ. Angelus ē nãe intellectualis. Angelus est creatura. Celũ est cã gñatiõis plantarũ. Et multe alie: quas nullus recte intelligēs diceret eē practicas: nisi oĩs ꝓpositio practica diceret̃: cũ nulla apparens rõ de istis possit assignari: que nõ eque bene vel alia potior: vel eque bõa posset de alia q̃libet assigna
l ri: p3 ꝯñtia: q2 p9 ita virtualiter ꝯtinet notitiã rectitudinis dilectionis tēdētis in Angelũ: sicut illa rectitudinis dilectionis tēdentis in deũ. vnde per pmam possum scire ꝙ Angelus magis ē diligēdus q̃3 asinus: & p 2^m ꝙ minus ē diligēdus q̃ deus: & p 3^m ꝙ celũ ē magis diligēdu3 ēt q̃3 plumbũ. ¶ Tertiũ correlariũ cõtra eundē: ꝙ aliud dictũ
3^m corr^m eiusdē est falsum. Ait. n. in qõne eadē circa finē: ꝙ medicina theorica est de vniuersalioribus causis & curis: & ē cognitio remotior a praxi elicienda: practica vero ē de particularibus & ꝓpinquoribus praxi & immediati9 cõformis praxi eliciēde. Et l3 p9 respectu scḋe possit dici speculatiua: simpl'r tñ & verissime est practica: q2 virtual'r includit illã pticularē formal'r ꝯformē praxi. Rõ sua ad hoc ē: q2 si talis notitia virtual'r ꝯtētiua notitie formal'r directiue eēt speculatiua: sequit̃ ꝙ ex pncipijs speculatiuis possent deduci ꝯñes practice: qḋ falsum ē. ¶ Hoc aũt ē falsuȝ: vt di
m p̄ xi p9: q2 dic theoricã tractare de curis: cũ tñ ipsamet nullam doceat facere curã: neq3 in vl'i neq3 in particulari: tūc eni ꝑprie ꝯtineret ad partē practicã medicine: cõtra quã
2° diuidit̃. ¶ Scḋo q2 dicit illã p^m verissime eē practicam: cuius oppositũ dicit Auicēna expsse: & certe Auicēne in hac pte videt̃ adherēdũ: eo ꝙ excellētissimus fuerit medicus: & bñ nouerit que ps medicine censet̃ theorica: & que practica: ac ꝑpter quid hec theorica: illa vero practica dicat̃. Rõ istoꝝ nõ valet: q2 verissimũ est ꝙ ex altera pmissa speculatiua & reliqua practica põt seq cõclusio practica. Unde ex h̄ pn9 practico. ꝯria ꝯrioꝝ appositione curanda sunt: vt supcalefacta appositiõe frigidoꝝ: sumpto sub h̄ speculatiuo: tal'r laborãs est supcalefactus: vel talis egri
4^m corr^m contra Aureolum 3. q. plogi. art. 3. p po. 2. tudo est ex superabũdantia caloris: statim sequit̃ cõclusio practica. s. ꝙ talis egritudo est curãda per appositionē frigidoꝝ: & ita de alijs: q2 gratia exempli hoc est positum. ¶ Quartũ correlariũ cõtra aliũ doctorē ponit̃ dicentē3: ꝙ practica distinguitur a speculatiua per hoc: ꝙ practica acquirit̃ per assuefactionē & experientiam singularium in rõne particulari: & nõ est nisi habitus experti. Speculatiua vero per deductionē3 vniuersaliũ in rõne vniuersali & n
ipsa est scia. hoc autē esse falsum p3 p̄ ex dicto Auicen. d. vtraq3 esse scientiã: & idem dicit Auer. 2° meta. vbi ait. ꝙ Com. 3.
scientie attribute phie sunt due. quarũ vna est cuius finis est scire tm̃: & altera operari: & illã cuius finis est operari: vocat immediate scientiã operatiuã: fm eũ ergo practica est scia. 6° ēt metaphysi. ph̃s & Cõmētator volunt quasdã textu & cõ° p.
sciētias eē practicas: quasdã vero speculatiuas: & certum est vtrasq3 esse ex vniuersalibus. Itē Auicē. in verbis pallegatis excludit expresse imaginationē istã: cum dicit ꝙ p practicã nõ intelligit operationem in effectu: & similiter in principio illius auctoritatis: expressius aũt cum ibidem post allegata verba subdit immediate. cũq3 duarum diuisionũ medicine qualitatē scieris: iam scientiã scientialē: & scientiam operatiuam adeptus eris: & si. i. q̃uis nunq̃3 operatus fueris. Ecce ꝙ practica medicina aegri potest sine assuefactione & absq3 exteriori singularium experiē o
tia: vel operatione. ¶ Large vo & improprie notitia practica dr̃ notitia que est directiua praxis 2° mõ. Exēplum. 2° modus
Sanitas ē debita humoꝝ temperies: vel adequatio: tale medicamen talis virtutis existit: carnes volatiliũ sunt leues & facilis digestionis: & similes: que l3 nõ fm se formaliter & immediate dirigãt ad sanitatis cãtionē: aut ad aliã operationē: de propinquo tamen virtualiter cõtinent notitias fm se immediate ad cãndũ sanitatem dirigētes. Or aũt iste (q̃uis nõ proprie sicut he que sunt formaliter directiue de quibus dictũ est) sint & dicant̃ practice auctoritate ph̃i 7° meta. d. ꝙ a sanitate que ē in aĩa fit sanitas extra T.c.23.
in materia. Sanitas aũt in aĩa vocatur ab eo diffinitio: & notitia quiditatis ipsius sanitatis: vt ibi p3. Modus aũt q̃ ad sanitate3 in aĩa fit sanitas extra: fm ph̃m ē talis. Nouit. n. medicus: ꝙ sanitas ē debita humorum regularitas p
ex hac cõcludit ꝙ humores op3 regulari. Nouit ēt ꝙ humores frigidi superabũdãt: & per ꝯñs: ꝙ virtute alicuius habētis fridũ remittere: sunt ꝯtēperãdi. Deinde q2 nouit: ꝙ illud vel corpus vel medicamē est talis virtutis: cõcludit imme9 ꝙ hmõi medicamē est adhibēdũ &c. vt ibi deducit ph̃s. In qua deductione cõstat esse plures veritates T.c.23.
non fm se formal'r directiuas modo qui prius dictus est: vtputa hec. sanitas est debita regularitas humorum: tale medicamē est virtual'r calidum: aut talis vel talis virtutis. talis infirmitas est ex superabundãtia humoꝝ frigidorũ: a qbus essential'r alie formaliter directiue tanq̃3 ex partialibus principijs depēdent virtualiter cõtinentur & in eis est ordo: & analogia: vt superius dictũ est. Cũ autē T.c.23.
ph̃s dicit ꝙ a sanitate in aĩa: siue a tali notitia: fit sanitas in mã. p3 ꝙ eã vocat factiuã & actiuã notitiã. igit̃ illa dicitur practica. S3 ꝯstat ꝙ nõ ꝑprie: q2 alias sequeret̃: ꝙ illa q
pars medicine que theorica dr̃: & cõdistinguit̃ ꝯ eam que proprie dr̃ practica: vere & ꝑprie eēt practica: qḋ ē falsu3: vt antea habitũ est. ꝯñtia ꝓbat̃: q̃m tales notitie: ad illam partē medicine theoricã pertinēt que docet cõpositione3 & cõplexionē mēbroꝝ: spēs & dr̃ias egritudinũ & signa earũ: virtutes: & qualitates ac ꝓprietates medicaminũ siue nãliũ rerũ: que ad sanitatē habēt eēntialē analogiã. Largius vero & magis improprie diceret̃ notitia practica que 3° modus
libet que tm̃ virtualiter & remote eēt directiua: & tãto magis improprie q̃to remotius. Hoc ꝓbat̃ p̄ p locũ a maiori: q2 si notitia virtualiter d̄ proximo praxis directiua (de qua nũc dictũ est) nõ est ꝑprie practica: multo magis nec ista. Scḋo q2 si tales ꝑprie dicerent̃ practice: oportēt cõcedere mathematicas scias & physicas eē vere practicas qḋ ē meta. reprobat̃. ꝯñtia p3: q̃m p multas ꝯñes geome T.p.p.
tricas iuuant̃ & dirigunt̃ mechanici in suis opib9: & multe tales sunt pn9 p que hr̃ notitia pluriũ ꝯñũ artiũ mechanicarũ. Sil'r est de ꝯnibus arithmeticis pluribus: respectu artiũ musicaliũ ꝯñũ. Sic ēt de pluribus physicis re/

A spectu medicinaliũ ꝛ agricultiuarũ ꝛ pluriũ aliarũ. Nec
dubiũ ꝙ multe scie ꝛ artes practice inueniũt: ꝛ isto mõ vir/
tualiter diriguntur p scias speculatiuas: ꝛ subalternantur eis/
dem. Ex his patet que notitia proprie practica dicitur: ꝛ
quoniam notitia complexa ſm se praxis formaliter di/
2m pn[ls] de biti/ b[9] Scotus vbi supra rectiua. omnis vero alia notitia dicenda est speculatiua.
¶ Nunc restat videre de habitibus: quis ex eis proprie
dicitur practicus ꝛ quis speculatiuus. Hic dicitur ab ali/
quibus: ꝙ habitus practicus est, ille qui ẽ de obiecto vir/
tualr cõtinẽte notitiã directiuã operatiõis volũtatis circa
ipsum: ac ẽt rectitudinẽ operatiõis p̃dicte: que opatio ſm
ipsum est vere ꝛ primo praxis. Ille vero habitus est spe/
culatiuus: qui est de obiecto nõ virtualiter cõtinẽte h9 noti
ꝯ scotũ tiã directiuã: ꝛ rectitudinẽ operatiõis volũtatis circa ipz.
¶ Cõtra istud pmo: qꝛ cũ ſm ipsuz deus sit tale obm (vñ
ꝛ theologiã iõ ponit practicã) sequitur ꝙ de deo non possit
hẽri talis habitus speculatiuus. hoc aũt ꝯñs (q̃uis cõce
dat mihi) tñ ẽ certũ ꝙ pho vr ẽẽ falsum: sic.n. metaphysi/
B ca de deo ẽẽt practica ꝛ nõ speculatiua: hoc ẽt ꝯñs (vt ap/
paret) vr ẽẽ falsum ſm hũc doctorẽ. Nã in soluẽdo qddã
argumentũ in pn°.q. factũ ad pbãdũ theologiã nõ ẽẽ pra
cticã: ex auctẽ Boetij assignãtis tres partes scie specula/
tiue: quarũ vna ẽ theologia: ait sic. dico ꝙ Boetius intel/
ligit p theologiã metaphysicã. Hic vt apparet: nõ vult ne
gare Boetiũ: sz exponere: q̃si cõcedẽs dcm̃ Boetij: ſm ex/
positionẽ quã dat. Q, si sic vl hic cõcedere metaphysicaz
ẽẽ speculatiuã: qd si nõ cõcedat: ex cõfessione tñ sua: aucto
ritas Boetij ꝯ eũ est. ¶ P. Q, h ꝯñs sit falsum pbo. naz
cuiuscũqꝫ scie practice actus pprius elicitus ẽ notitia pra
ctica: pz qꝛ ex actib9 practicis gñant habitus practici: ꝛ
actus sequẽtes habitũ siles sunt p̃cedẽtib9. ex qbus ẽ ge
nitus: sz nullus actus proprius metaphysice (ꝛ loquor de
C metaphysica q̃ acqrit ex studio libri metaphysice arist.) ẽ
2° notitia practica: qd pz: qꝛ nulla cõclusio talis est formalr
directiua praxis. igit ꝛc. ¶ Scdo, si dcm̃ eius opinionis
esset verũ: sequeretur ꝙ de nulla re mũdi posset haberi scia
speculatiua: ꝯñs reputo sic absonũ vt nec curẽ pbare: nec
expedit: cũ ipse aliquas sciẽtias ponat speculatiuas. Cõse
quẽtia pz: qm̃ nulla res est in mũdo q̃ nõ sit bona: ꝛ p ꝯñs
que nõ cõtineat virtualiter aliquã notitiã directiuã ope/
rationis volũtatis circa ipsam. Cõfirmatur istud: qꝛ ẽt noti
tia que ẽ simplex apprehensio rei: est notitia ſm istũ doc.
taliter directiua: vt supra pz: quãto magis aũt notitia cõ/
plexa: qua cognosceretur rem esse bonã: talẽ autẽ quelibet
Aureol' vbi sup̃ arti. 2° Text. ꝛ cõ. pmo ꝛ scdo. Cõ.31. ꝛ 12. me. 13 res de se põt causare: ꝯcurrẽtibus alijs pńalibus causis.
¶ Alia opinio dicit. ꝙ habitus practicus ẽ ille q ẽ actiu9
ꝛ cãtiuus eius de quo est. ꝛ iõ practicus qꝛ sit actiu9. Uñ
in hoc qd est actiuũ ꝛ cãtiuũ nõ tñ directiuũ: consistit rõ
bitus practici ſm hãc opinionẽ: ꝙ.n. sit actiuus, pz satis
per phm qui sciẽtias practicas vocat actiuas: ꝛ Cõmen.
vocat operatiuas 6° meta. ꝛ in 7° dicit phus ꝙ a domo q̃
est in aĩa fit domus in mã. Sed ꝙ ista actiuitas nõ solũ p
D modũ dirigẽtis intelligẽda sit: sed vere p moduz cãntis ꝛ
pm pducẽtis. Probatur pmo. qꝛ illa ẽ formalis rõ bit9 pratici
qua dempta demit ẽẽ practicũ oĩ alia remanẽte: sz rõ acti
uitatis est h9: qd pz: qꝛ si aliqs hẽret pfecte sciam nãlẽ: co
gnosceret pfecte de rosa oẽs trãsmutatiões ex qb9 gñat:
ita ꝙ posset dirigere respectu pductionis rose quẽcũqꝫ q
posset illã operari: ꝛ tñ certũ est ꝙ nõ haberet physicam
practicã. pro eo ꝙ rosam practicare ꝛ agere nõ posset: q̃/
uis vtiqꝫ sciret ꝛ sciam potẽ ꝛ cõformẽ haberet: eẽ (vt ipse
subdit) si hũi sciam de gñatione rose deus cõicaret potẽ/
2m tiã exequẽdi: scia illa statim indueret bitus practici rõnẽ.
¶ Scdo si idee que sunt in mẽte artificis ẽẽnt realr subsi
stentes sicut posuit Plato: hẽrent respectũ potitatis ꝛ cõ
formitatis ad res fiendas: quoniam artifex faceret quic/
quid faceret aspiciẽdo ad eas: sed tales nõ ẽẽnt practice,
cũ nihil operarentur: sz artifex faceret totũ. ergo respect9 cõ/ E
formitatis nõ dat habitui ꝙ sit practic9: sz respectus acti/ 3m.
uitatis. ¶ Tertio moralis scia existẽs i mẽte nr̃a: ẽ eiusdẽ
spẽi cũ morali existẽte in mẽte angeli: cũ sint de eodẽ obie
cto: ꝛ in potẽtia eiusdẽ rõnis: ipsa vero vt existit in mente
angeli eiusdẽ spẽi ꝛc. non ẽ practica. Quãtũcũqꝫ sciat an/
gel9: qd ẽ castitas: sicut ꝛ oẽs virtutes morales: nõ tñ scia
de castitate ẽ practica in eo: quẽadmodũ nec scia gñatio/
nis rose est practica in nobis. moralis vero in nr̃o intelle
ctu est practica: sed iste due morales in nullo differũt nisi
in actiuitate. Scia nãqꝫ de castitate que ẽ in nobis. hz rõ/
nem actiui: qꝛ possumus acquirere castitatẽ. in angelo võ
nõ hz: ꝛ tñ alios duos respectus hz. s. prioritatem ꝛ cõfor
mitatẽ. igitur actiuitas dat habitui: vt practicus dici possit.
¶ Cõfirmatur: qꝛ medicina ẽ quedã physica: ꝛ tñ est practi
ca pro eo ꝙ est actiua. Cõfirmatur ẽtiã qꝛ si alchimia induce/
ret veras formas: tunc physica que est de gñe auri ꝛ alio F
rũ metallorum esset practica. Illa nãqꝫ ẽẽt vera alchimia p
quã homo sciretur inducere illas formas. Apparet igitur inqt
ꝙ practica ꝛ speculatiua rõ nõ cõpetit habitui ex obiecto
solo: sed ex obiecto relato ad talẽ scientẽ: q hz posse agere T. cõ. p
ꝛ fabricare obm. ꝛ iõ phs 6° meta. diffinit sciam practicaz
que est illa: que respicit res q̃rũ est pn[m] in agẽte: intellus:
aut ars: aut aliqua virt9. Et subdit. ꝙ pn[m] in artificialib9
est volũtas artificiatũ.n. ꝛ volũtatũ idẽ sunt. ¶ Importatur
aũt inqt ista relatio ad agẽs p hoc nomẽ operabile. Et iõ
bñ dr ꝙ scia practica ẽ illa q̃ hz p obiecto rẽ operabilẽ a se:
speculatiue võ obz nõ ẽ opabile: sz speculabile tñ: hec ipse.
Dimisso eo qd opinio hec dicit ꝯ aliã videlz: ꝙ habit9 nõ ꝯtra illã
est practic9 ppillos respect9 cõformitatis ꝛ potitatis: nec opi. Au
ex eo ꝙ talis sit obiecti vel talis p̃cise: qꝛ i his negatiuis cõ reoli vbi
uenio secũ: q̃tũ tñ ad id qd dicit ꝙ bit9 ẽ practic9 p respe supra
ctũ actiuitatis ad itellectũ supra positũ: ꝛ quẽ hz ex obie
cto relato ad scientẽ: qui hz posse agere ꝛ fabricare obm:
ac alia quedã que ꝯñter dicit: ipsa nõ videntur mihi vera.
¶ Unde arguo sic pmo. eo p̃cise aliq̃ scia ẽ practica quo ẽ
actiua: sz eo p̃cise est actiua quo directiua. igitur eo p̃cise est G
practica quo directiua. Maior pz p ipsum ꝛ alios. Mi/
norẽ pbo: qꝛ scia nõ alia rõne est vel dr actiua: nisi inquã
tũ est pn[m] agẽdi: nec est pn[m] agẽdi nisi p̃cise directiue: siue
quatenus est directiua actionis: sicut ẽt alibi per dicta hu qd.j.ar.
ius doc. pbatur. ait.n. ipse li° p di.17. vbi agit ꝯ 2m opinionẽ iiij.
ibi recitatã sic. Certũ est enim ꝙ ars nõ est pn[m] transmutã
di aliud elicitiue: sed tãtũmõ directiue. igitur sz cũ non alia
rõne ars dr factiua: nisi qꝛ factiõis directiua. igitur nec scia
est actiua nisi qꝛ est actionis directiua. igitur eo p̃cise ẽ pra/
ctica quo ẽ actiõis directiua: ꝛ vtor i ista rõne, eo, ꝛ quo,
tanq̃ dictiõibus specificis: sicut cũ, in tãtũ, ꝛ quãtũ, speci
fice tenentur. ¶ Ex hoc aũt vlterius arguo sic. scia practica
q̃tũ est ex se formaliter ꝛ ex nã sua (ꝛ nõ qꝛ in tali vel tali
est subiecto. vbi gr̃a. habente potentiã agendi ꝛ fabricandi
obm) est directiua actionis. igitur ex nã sua formalr ꝛ nõ qꝛ
in tali est subiecto ẽ practica. Assumptũ pz: qm̃ ex nã sua est
prin[m] notitiarum formalr directiuaruz ex qb9 gñata est. Et 2m.
certũ ẽ ꝙ quicũqꝫ vel q̃lescũqꝫ habeãt tales scientias: dũ/
mõ sint eiusdẽ rõnis: in similes notitias ſm spẽm mediãti
bus talibus sciẽtijs exeũt: vt non in alias vnus ꝛ in alias H
alius: nec idẽ vno tpe in quasdã ꝛ alio tpe in alias vnus:
ꝛ in alias alius ſm spẽm. vnde si medic9 cyrurgicus me
diãte sua medicina practica eliciat notitiã directiuã: ꝙ ha
bẽtibus calidũ adhibẽda sunt que repellãt. iuxta exẽplũ
Auic. supra positũ. aut aliã similẽ: si pdat manus vel po/
tẽtiã adhibendi talia: nõ minus mediãte illa medicina: eli
ciet talẽ actũ. sicut clarũ est. ¶ P. Stultũ ẽẽt dicere ꝙ pe 3m
ritus statuificus mox cũ perderet manũ vel potentiaz ma
nualr faciẽdi statuas: simul perderet artẽ: ꝛ h repellit ex/
periẽtia: nec minus stultũ esset dicere ꝙ ars remanens in

3 ipso aliū actū elicitū fm spēm hēret:q̄3 prius nō erat ma/
nuatus.igit sicut prius p artē suā hēbat notitias directi/
uas ꝛ significatiuas q̄liter statua sit faciēda: sic ꝛ postea
hēbit:ꝛ per ꝯñs ita erit habitus factiuus ꝛ practic⁹:sicut
ante.¶ D.Op3 istū doc.cōcedere eundē habitū numero
4m frequēter successiue eē practicū ꝛ speculatiuū: qd̄ oino ir
rationabilr dcm̄ eē puto:qd̄ qlibet iudicaret. Assumptū
p3.Nā si infirmitate aliq̄ adueniēte statuificus opari non
possit exterius:eius ars eēt speculatiua.Rursus eo sana/
to ꝛ potēte opari erit practica seu factiua. Iterū si denuo
infirmet ita vt opari nō possit exterius:erit speculatiua:ꝛ
cū iterū sanabit erit practica. Silr cū aliqs peritus music⁹
fit raucus:ita vt iuxta suā sciam formare voces nō possit:
sua musica erit speculatiua: ꝛ cū ex raucitate liberabitur
erit practica.p3 igit q ad h q hitus sit practicus: nō req
rit q habēs illū hēat potētiā exterius agendi ꝛ causandi
suū obm.¶ Scdo declaro q nō sufficit talis potētia acti
2 R ua sciētis:ad h vt eius hitus sit practicus sicut ipse vult:
vt p3:q2 sicut ipse dicit:si daret physico potētia pducēdi
rosam:eius physica esset practica.Si.n.hoc esset verū se/
queret q de facto physica que hr de actibus aie.s. intel/
lectionibus:ꝛ volitionibus:ꝛ silr de hitibus eēt vere pra
ctica.Nā physicus h3 potētiā tales actus pducēdi:ꝛ silr
hitus.actibus mediātib⁹.Silr geometria de figuris: eēt
vere practica.cū geometra possit figuras describere ꝛ fa/
L.cō.p cere.S3 nō est dubiū q vtrūq3 ꝯñs ē falsum ꝛ ꝫ phm 6°
meta.q metaphysicā ꝛ physicā pōit eē speculatiuas. Est
etiā ꝫ hūc doctorē met:q in eodē arti.dicit. q tota physi/
ca in nobis ē speculatiua:ꝛ in di.35.pmi li.q.2.arti.3.ꝯtra
opinionē Ricardi. dicit q nulla geometria pprie practi/
L ca est. ¶ Tertio q̄ro quō intēdit q scia practica p obiecto
3 h3 rē opabilē a se:ꝛ q scia nō ē practica nisi sit sciētis qui
pōt agere ꝛ fabricare obm.Cōstat.n.q p ob3 intelligit id
qd̄ cōiter vocat subm: rē.s. quā significat vel p qua suppōit
subm ꝯnis:ꝛ de qua dr aliqd sciri.vbi gra.rosam dicit eē
ob3 physice illius q scit ex qbus causis ꝛ actiōibus rosa
gñat.¶ De tali igit obiecto quero:quō intelligit oportere
esse opabile a sciēte:ad hoc vt scia de ipso sit vere practi/
ca:aut.n.intēdit q sit opabile pprie: sic q p actionē agē/
tis de nō eē trahat: vel trahi possit ad esse: aut q sit opa/
bile nō sic:sed operatiōibus nr̄is attingibile:quecūq3 sint
ille operatiōes aut intellectus.s.aut volūtatis vel alteri⁹.
¶ Primū nō pōt ipse dare:tū q2 frequēter dicit oppositū
in eadē qōne:tū q2 fm hoc theologia quā habemus de
deo nō eēt practica. Cōsequēs ē expsse ꝫ eū i eadē.q.ar.3.
Et ꝯñtia p3:q2 deus nō ē sic opabilis.Si vero dicat 2m.s.
M q sufficit obm eē operabile.i. attingibile a nobis p nr̄as
operatiōes:quēadmodū dicit deū eē a nobis operabilē3:
q2.s.attingibilē p rōnes ꝛ operatiōes intellectus ꝛ volū/
tatis.Et p hoc saluat q theologia ē practica. igit sufficit
ad h q hit⁹ sit practicus ipsū eē attingitiuū sui obiecti me
diantibus opationibus intellectus vel volūtatis.¶ Sed
hui⁹ oppositū expresse vr velle cū dicat: q si sciēs careat
potētia pductiua obiecti q̄tūcūq3 hitus sit directiuus ꝛ cō
formatiuus nō ē practicus.¶ D.fm h physica in nobis:
ꝛ scia moralis in angelo:eēnt vere practice:cū res nāles
sint attingibiles a nobis mediātibus operatiōibus intel/
lect⁹ ꝛ volūtatis ꝛ virtutes morales ab angelis:s3 vtriusq3
4 oppositū ipe ponit expsse:vt supra recitatū ē. ¶ Quarto
sequit q de eodē nō possit idē hō hre hitū vnū practicū:ꝛ
aliū aliquē speculatiuū.hoc aūt falsū ē. Nā idē hō h3 de
actibus humanis physicā speculatiuā ꝛ moralē practicā
ꝛ de eodē morbo medicinā theoricā seu speculatiuā3 per
quā.s.scit causas morbi ꝛ q̄litatē:ꝛ medicinā practicā per
quā.s.scit q̄liter morb⁹ ille dēat curari:ꝛ q̄liter ēt debeat
augeri si expediret: sicut cum medici q̄nq3 putrefieri fa/
ciūt aliq̄3 ptē:vt melius ꝯñter possint curare:ꝯñtia p3: q2
impoñe est eādē simul entitatē ab aliquo eē operabilē3:ꝛ N
nō opabilē.¶ Quinto fm hāc viā magis dcm eēt q hi/
tus eēt practicus ex subiecto in q ē:seu ex habēte ipsum q̄3
ex obiecto.Nā fm hāc opinionē ex variatiōe ꝯditiōis ipi⁹
sciētis:nō variata cōditiōe obiecti:variat hit⁹ fm eē practi
cū ꝛ speculatiuū.Si.n. sciēs nō hēat potētiā pductiuam
obiecti:hitus nō ē practicus s3 speculatiuus.Si vero hēat
est practicus. ¶ Ex quo vlteri⁹ seqt fm istā opinionem
q hitus practic⁹ eēt p accñs practicus ꝛ magis p accñs
q̄3 itellus.nā itellus dr practic⁹ denoiatiue ab eo qd̄ est
formalr in eo subiectiue.s.a notitia practica. Hit⁹ vo nō dr
practic⁹ ab eo qd̄ ē in ipso: iō nec ab aliq qd̄ sit in eodem
subiecto p cū eo:s3 ab eo qd̄ ē in eodē supposito.s.a potētia
pductiua rei exterioris:quā cōstat nō eē subiectiue in intel
lectu fm viā istā.Sic igit p3 q opio pñs fuit multū defe Ad rōnes Au
ctuosa:nec sue rōnes cōcludūt valide.nō qdē p⁹:qm̄ minor reoli.
erit falsa loquēdo de actiuitate:vt dcm̄ ē.sic supra ostēsū
est ꝫ statuifico ꝛ nimfico.Et pbatio nulla ē:qm̄ nō iō phy
sica nō ē practica:q2 nō possum⁹ pducē res nāles: cū nec O
phica que acqrit ex studio libri de aia: aut alia ꝫ actibus
nr̄is sit practica:cū tn̄ hēamus potētiā pductiuā illoꝝ. ꝛ
silr nec geometria de figuris.Et eꝫ ars statuifice carētis
potētia agēdi:nō minus sit practica q̄3 dū hret manus.
Et qd̄ addit:q si deus daret nobis potētiā gñandi rosas
scia quā habemus eēt practica:vtiq3 falsū ē.nō.n.pprie
eēt practica ꝛ formalr:q̄uis quātū ad aliqs partes suas
eēt virtualr practica:sicut nūc ē:p eo q ex talibus ꝯnib⁹.
tanq̄3 ex pncipijs:cāri pōt notitia formalr practica.iuxta
modū supra dictū.¶ Ad 2m nō op3 rñdere: q2 non pono Ad 2m
q ex talib⁹ respectibus hit⁹ sit practic⁹.¶ Rō 3a deficit p Ad 3m
in pbādo q in angelo sit scia moralis eiusdē rōnis cū ea
que ē in nobis.tū q2 pbatio assumit falsū. vz q illa scia
sit in subiecto eiusdē rōnis siue spēi spālissime: cū subiecto i q
est scia nr̄a.cū.n. itellus nr̄ sit ipsamet aia nr̄a: vt in 2° p/
babit:ꝛ eadē rōne intellect⁹ angeli sit suba angelica: ꝯñs
est:q itellus angelicus ꝛ humanus: nō sint eiusdē rōnis
siue spēi spālissime.ꝛ p ꝯñs illa scia ꝛ ista nō sunt i subiecto
eiusdē rōnis:tū q2 esto q sint in subiectis eiusdē rōnis: ꝛ P
de eodē obiecto:nō sequit q sint eiusdē rōnis: cū ēt i vnico
itellectu nr̄o possint eē hit⁹ ꝛ scie diuersaꝝ rōnū de eodē
obiecto vt pbatū ē supra.q.2.ar.p.¶ D. Nō vi.deo aliq̄3 ne
cessitatē ponēdi i angelis aliquē hitū moralē:nec iste doc.
pbat h:s3 gratis assumit. si tn̄ in eis eēt aliqs eiusdē spēi
cū eo q ē in nobis ꝛ notitiaꝝ eiusdē rōnis elicitiuus (qli/
tercūq3 hit⁹ intelligi dēat eē elicitiu⁹ suorū actuū:de quo
ad pñs nō curo) cū notitijs quaꝝ elicitiu⁹ ē hitus q ē in
nobis.dico q si nr̄ ē practicus ꝛ su⁹ eēt practicus:nō ob/
stāte q potētiā pductiuā nō hret sicut ēt hitus statuifice
vel scriptoris mutilatis manib⁹ ē vē practic⁹:nō obstāte
carētia pductiua opis exterioris: p tāto q2 ē directiuus
seu elicitiuus actuū seu notitiaꝝ formalr directiuarū ad
praxiꝫ.¶ D.Cōfirmatio. v3 q dr q medicina ē qdā phy
sica:ꝛ tn̄ ē practica:vr p⁹ facie sibi ꝯdicere:q2 vt supra re Q
citatū ē in eadē.q.dicit q tota physica in nobis ē specula
tiua:cū ex alia pte velit expsse:ꝛ ita op3 eū dicē si velit loq
ꝯñter.q null⁹ vn⁹ hit⁹ ē speculatiu⁹ ꝛ practic⁹.Quicqd
tn̄ sit de ꝯdictiōe ista:q2 forte p aliq̄3 glosā eā euitaret. di
co ad argm q aliqua medicina vtiq3 ē practica: s3 nō q2 ē
actiua ad sensū in quo loquit:s3 q2 ē directiua mō supi⁹
expsso.¶ Ad ꝯfirmationē aliā de alchimia. dico q nō p
ptera si alchimia induceret veras formas:physica q nūc
hr de gñatiōe metalloꝝ: eēt practica pl⁹ q̄3 nūc sit: s3 ars
vel scia alchimie tūc eēt vere practica sicut ꝛ nūc de facto
ille hit⁹ directiuus ad faciēdū alchimiā ē practic⁹: q̄uis
nō sit scia:neq3 ars:cū non sit vera rōne factiuus: sed po/
tius inertie:que in greco dr achemia: que est habitus cū
falsa rōne factiuus:ꝛ opponit arti.vt dicit phus 6° ethi.

A R° p° ¶ Quātum igit᷑ ad istud dico ↄformiter ad supradicta. nā de bitu possum⁹ dupl'r loq. Uno° de aliq̄ bitu vno nō cōprehēdēte p'tes ptiales:sic̄ est bit⁹ vnius ↄ̄nis tm̄:ꝛ isto mō sūpto bitu:dico φ ille bitus ē practic⁹ q̄ mediāte suo actu elicito est formal'r praxis directiu⁹. h̄ ē.cui⁹ ꝓprius act⁹ elicit⁹ est formal'r praxis directiu⁹. Jlle v̄o ē specula tiuus cuius ꝓprius act⁹ nō est formal'r praxis directiu⁹. nō.n.ex actib⁹ practicis gn̄at᷑ bit⁹ imediate ali⁹ q̄ practi cus. Sil'r nec ex speculatiuis nisi bitus speculatiuus:nec actuū speculatiuoꝝ est imediate elicitiu⁹ bit⁹; ali⁹ q̄ spe culatiu⁹.p3:ʒ act⁹ formal'r directiui sūt practici:ꝛ nō for mal'r directiui sunt speculatiui:vt.d̄.p3.q̄ ꝛc. Alio° sumit᷑ bitus ꝓ collectiōe pluriū ptialiū bituū:vt frequēter dcm̄ est:ꝛ sic sumēdo bitū.dico φ vel ille icludit p̄cise bit⁹ spe culatiuos:sic̄.v̄.g.tota geo° ꝓp̄e sumpta:ꝛ ↄstat φ talis ē speculatiu⁹:vel includit p̄cise practicos:vt.v̄.g.medicina practica ↄdistincta ꝯ medicinā theoricā:ꝛ tūc nō ē dubiū talē eē ꝓp̄e practicū. Aut icludit aliq̄s practicos ꝛ aliq̄s

B speculatiuos b̄ntes ↄueniētiā gn̄is subti ꝛ analogiam ad practicos:vtpote quasi p̄n' potius:q̄ꝝ ↄ̄nes sunt p̄n're' ↄ̄ nū bituū practico ꝝ:q̄les(vt.d̄.dcm̄ est)sunt v̄tual'r ꝛ de ꝓ ximo mediātib⁹ suis actib⁹ praxis directiui.sicut tota me dicina icludēs tā medicinas ptiales speculatiuas q̄ ptia les practicas.ꝛ tales bitus ↄgrue pōt denoīari practic⁹: qd̄ p3. Quia sicut tota medicia p̄dicto mō sūpta cōiter dr̄ practica. Sil'r pb̄ia moralis dr̄ practica.n̄ obstāte φ mul tos bitus mere speculatiuos includat:sicut facil'r aduer

2° tere pōt q curā voluerit adhibere. ¶ 2° q2 ex q̄ tales bitus speculatiui ꝛ practici:dn̄r ad vnā sciam totalē ptinere:ꝓp vnitatē p se gn̄is subiecti pn̄t ↄueniēter denoīari.vno mō iu xta ↄlurā denoīationē bituū.ↄueniēti⁹ āt denoiat᷑ iste to talis bit⁹ ab bitib⁹ q̄ꝝ ↄ̄nes sūt deducte ex ↄ̄nib⁹ alioꝝ si cut ex p̄ncipijs:q̄ ex bitib⁹ q̄ꝝ ↄ̄nes sūt p̄n' ↄ̄nib⁹ aliorū sicut ꝛ demōratio denoiat᷑ vl'is vel pticularis.affirmatiua

3° vel negatiua ex ↄ̄ne:ꝛ n̄ ex p̄ncipijs:vt p3 p̄ poste. ¶ 3°idē

Com. 3. C p3 ex dicto Cōmē.scd̄o meta.vbi ait. Scia opatiua:q̄uis vtatur rōcinatione ꝛ speculet᷑ de causis:nō tn̄ ē digna vo cari scia speculatiua:q2 nō pscrutat᷑ de causis reꝝ ꝛ de dif finitiōib⁹ eaꝝ:nisi vt scientes eā agāt:ꝛ nō vt sciāt sicut est de sciētijs speculatiuis. Cōstat aūt φ scia que speculat᷑ cās reꝝ vel nās cāꝝ ꝛ diffōnes reꝝ est speculatiua:cōpre bendit ergo talis scia de qua loquitur ꝛ babitus specula tiuos:ꝛ tamē dicit eā nō esse dignā vocari speculatiuam: sed practicā. Et rōnem subdit:q2 tales notitie speculatiue ordinant᷑ ad practicas:velut.s.p̄n' ad ↄ̄nes p̄ncipaliter in

Dubiū tentas:ꝛ iō a finali p̄te denominat᷑ practica. ¶ Restat aūt circa p̄dicta vnū dubiū.s.quō scia practica seu actiua di stinguat᷑ a prudētia:ꝛ scia factiua distiguat᷑ ab arte:ꝛ φ eni

c.5 ꝛ 6 distinguat᷑ p3 ex sexto etbi.vbi pb̄s ꝓbat neq̄ artē neq̄

D prudentiam esse sciam. Si igit᷑ scia actiua vel practica sit babitus sic directiuus vt dictuʒ est.igitur ipsa est bit⁹ v̄a rōe actiu⁹.h̄ aūt p̄dicatū diffō ē prudētie:vt p3 sexto etbi.

cap 6° Simil'r scia factiua erit bitus v̄a rōne factiu⁹:cum igitur bec sit diffō artis:vt p3 ibidē quō igit᷑ scie iste distinguun tur a prudētia ꝛ arte? ¶ Dōm quātū mibi appet φ d̄ria baꝝ ↄsistit in boc φ nulla scia siue practica actiua vel fa ctiua siue speculatiua:ↄcludit de re aliq̄ ↄtingēti singula rē ↄ̄nē. Prudētia v̄o sp de re ↄtingēti singularē concludit ↄ̄uenī:ꝛ h̄ siue ex altera p̄missa vl'i ꝛ marie p expientias singularium nō:ꝛ reliqua singulari nō per sensum vl' aliā

cap 7° expiētiā:aut ex sola expiētia singl'ariū: vn̄ sexto etbi.dicit pbilosopb⁹ non est prudētia vl'ium solū:sed op3 ꝛ singu laria cognoscere.actiua ē.n.actionū circa singularia. Et infra eodē.c.dicit φ prudētia est singulariū:q̄ siūt cogni ta ex expientia. ¶ Alia rō d̄rie ē:q2 scia q̄l3 ex necessarijs p̄ncipijs neccas ↄ̄nes deducit. ¶ Prudētie v̄o ↄ̄nes nō sūt necessarie ʒ ↄtingētes:ꝛ d̄ria p̄ns meli⁹ declarabit᷑ arti.

sequēti.bec p3 eē intētio pb̄i sexto etbi.vbi ꝓbat sciaʒ nō E eē prudētiā.ibi.n.postq̄ ↄclusit φ act⁹ prudētie:ē bn̄ ↄsi cap 6° liari:statim ex h̄ cōcludit φ prudētia nō est scia:q2 scia est cū demōratione ꝛ de bis que ex necessitate sunt.de talib⁹ aūt nō est ↄsiliari:sed de dis tm̄mō q̄ ↄtingunt al'r se bīe. Sic ēt suo mō dōm ē de scia factia re' artis:vt d̄ arte pb̄s loquit᷑ sexto etbi.q̄uis vterq̄ babitus a multis artis no mine nuncupetur:sed non est curandum de noīe:dūmō p̄ dicte d̄rie inter eas intelligant᷑. Et h̄ de arti.2°.

Nunc quo ad articulū 3m. Utrū p obiecta vel fines pro 3° arti. prios extrinsece:distinguant᷑ bit⁹s speculatiui a practicis. Premitto iuxta p̄babita in qōnib⁹ supiorib⁹ φ obm̄ scie pōt dupl'r sumi. Uno mō prop̄e pro eo qd̄ sci tur:ꝛ sic obiectum scientie est significatū totale ↄ̄nis sciēti fice. Alio mō ↄsuetum est vocari ab aliquibus obiectum scie illud de quo aliqd scit᷑:siue illud qd̄ scit᷑ eē tale vel ta le ꝛ illud est illud pro quo supponit subm scientifice ↄ̄nis: ꝛ magis proprie vocat᷑ subm scie:ꝛ sic aliq moderni tm̄ F mō vocant ꝛ nō obm̄.ꝛ sic ēt vsus sum ꝓ maiori parte in qōnibus p̄cedētib⁹:quāuis aliq̄n me ↄformans in mō lo quēdi opionib⁹ de qbus tractabā.ēt subm appellauerim obm̄.in p̄nti aūt articulo ad vitādū ambiguitatē signatio nis vtar distincte noīb⁹ obcti ꝛ subcti.iuxta sensum p̄mis sum. Pono igitur(quantum ad articuluʒ istū)ↄ̄nes tres. Prima φ nō quilibet babit⁹ practic⁹ a quolibet specula tiuo distinguit᷑ subo. Scd̄a φ ql3 practic⁹ a quolib3 spe culatiuo distinguit᷑ obcto. Tertia φ qlib3 practic⁹ ꝓp̄o fi ne a quolib3 speculatiuo distinguit᷑. Et loquor bic de ba bitu practico:ꝛ similiter speculatiuo vno nō cōprebendē ti plures partiales. Ex quib⁹ statim patere pōt.qd sit di G cēdū de bitibus totalibus plures ptiales cōprebēdētib⁹. ¶ Primā ↄ̄nē ꝓbo sic.contigit eiuidē subcti eē notitiam p° ↄ̄ practicā ꝛ speculatiuā.igit᷑ ꝛ bitū practicū ꝛ babitū spe culatiuū:ꝛ p ↄ̄ns nō qlibet bitus practic⁹ a q̄libet specu latiuo distinguit᷑ subcto. Consequentia p̄ma p3:q2 ex noti tijs speculatiuis habitus speculatiuus:ꝛ ex practicis ba bitus practicus gn̄atur. Scd̄a ēt ↄ̄n̄a p3:q2 babitus quo rū est idem subm nō distinguunt᷑ subctis. An̄s p3.nā vbi gr̄a.de ira pōt quis nosse φ est quedā q̄litas:ꝛ passio aiet ꝛ φ est ebullitio sanguis circa cor.ꝛ alias notitias specu latiuas bīe de ipsa:pōt ēt scire pro qua cā/q̄liter ꝛ quādo elicienda est:que sunt notitie practice. Simil'r pōt sciri de aliqua specie febrium.φ est talis ꝓprietatis:ꝛ φ ex tali ꝓ uenit causa:que sunt notitie speculatiue:ptinētes ad medi cinā theoricā:ꝛ pōt sciri φ talibus est:ꝛ talib⁹ curāda me dicaminibus:ꝛ tali taliq̄ mō.que sūt notitie practice. Si militer de plantis ꝛ arboribus pn̄t sciri ꝓprietates nāles ꝛ passiones:que notitie sunt speculatiue ꝛ ad scias specu latiuas ptinentes. Et pōt sciri qualiter sunt putande vel inserende:plantande:nutriende:ꝛ colende:que notitie sūt D practice ad agriculturā:vel si melius alio nomine nuncu pet᷑:ad sciam tm̄ practicā ptinentes. ¶ Scd̄am ↄ̄nē ꝓbo. 2° ↄ̄ Jmpossibile est eādē ↄ̄nē vel notitiā esse practicā ꝛ specu latiuam:ꝫ ipol'e est de eodē obcto eē sciam practicā ꝛ spe culatiuā ꝛ p ↄ̄ns quelibet practica a qualib3 speculatiua distinguit᷑ obiecto. An̄s ꝓbat᷑ ex eo φ impossibile est ean dem notitiam esse formal'r directiuam praxis:ꝛ nō eē for maliter directiuā praxis. Cōsequētia p3:qm̄ cuiuslibet ba bitus practici cōclusio est practica:ꝛ cuiuslibet speculati ui cōclusio est speculatiua:nullius aūt speculatiue totale signatū est totale signatū practice. Nā ipol'e est idē adeq te significari per propositionē non formal'r directiuā pra xis ꝛ directiuā praxis:vt de se notum est. ¶ Tertia cōcl'o est.φ quilibet bitus practic⁹ a quolibet speculatiuo ꝓp̄o 3° ↄ̄ fine distinguit᷑.probat᷑:q2 nullius babitus speculatiui est aliq̄s actus ali⁹ a scire ꝓprio elicito finis:cuiuslibet autē babitus practici alius actus a scire ꝓprio est finis.ꝫ qui

J libet habitus practicus a quolibet speculatiuo fine distin
guit᷑. ¶ Añs quo ad ꝑmã ptẽ. pꝫ: q̃ nullus act⁹ est ꝓpri⁹
finis habitus: nisi vel ab ipso elicitus vel ab eo mediante
actu elicito direct⁹. (Et loquor de fine competente habi/
tui ex ꝓpria nã: nõ ex volũtate habẽtis habitũ: q̃uis eni
q̃s possit addiscere geometriã vt eã doceat: ⁊ docẽdo lu/
cret᷑: nec docere nec lucrari finis est competẽs geometrie
ex ꝓpria nã: cũ nec ipsa doceat docere vel lucrari: nec al/
ter eoꝝ sit act⁹ immediate ab ea elicitus.) Habitus autẽ
speculatiui nullus est actus directus: cũ eius act⁹ elicitus
nõ sit directiu⁹: vt supra pꝫ. ¶ Scđa ps añtis est clara: q̃
ois habitus practicus directiuus est praxis alicui⁹ q̃ qdẽ
est act⁹ ei⁹ direct⁹ ali⁹ ab actu ꝓprio elicito. qlibet aũt hꝰ
T.c.15. actus est finis habit⁹. Uñ phs 9° meta. finis aũt est actus
⁊ hui⁹ grã potẽtia sumitur. Nõ enim vt visum habeãt vi
dent aĩalia: sed vt videãt: visum habẽt. Silr aũt ⁊ edificã
di sciam: vt edificent: ⁊ theoricam vt speculẽtur. Et paulo
post. opus enim inqt finis. supple scie. act⁹ aũt op⁹. ¶ Ex
qbus euidenter appet ꝙ sm phm tã act⁹ elicit⁹ q̃ opus
K qđ ẽ actus directiuus scie vel artis est finis eius: ⁊ silr ꝙ
scire speculationum est finis theorice. ꝯñtia aũt clara est:
qm̃ practici duplex actus est finis: lꝫ vnus alteri subor/
dinet᷑. s. ꝓpriũ scire ⁊ opari. speculatiui vo tm̃ scire. ¶ D.
Si act⁹ direct⁹ ab vno habitu practico eẽt actus elicitus
ab alio habitu speculatiuo: vt satis est possibile. v. g. Si
quis haberet habitum prudentie: vel alium quo sciret in
qua facultate speculatiua: ⁊ quo tempore ⁊ quãdo eẽt stu
dendũ vel meditãdum: ⁊ mediãte habitu illius facultatis
meditaretur ⁊ studeret iuxta dictamen iam dicti habitus:
vtriq̃ talis meditatio eẽt actus directus ab habitu practi
co ⁊ elicitus a speculatiuo: ⁊ per ꝯñs finis vtriusq̃. Uerꝫ
q̃ nõ esset eodẽ modo finis amboꝝ: sed practici tãq̃ act⁹
directus. speculatiui vo nõ vt direct⁹: sed vt elicit⁹ tm̃: ad
L huc habit⁹ isti possent aliquo modo differre quo ad finẽ
T.c.3. vtriq̃ cõem. ¶ Ista ꝯ ẽ vtriq̃ de intẽtione phi ⁊ cõmenta/
Com.3. toꝝ suoꝝ in pluribus locis. Ait eni phs 2° meta. ꝙ theo
rice finis est ỽitas. practice vo op⁹. Et cõmẽ. ibi scie inqt
attribute phie due sunt: quaꝝ vna est cuius finis est scire
T.c.49 tm̃: ⁊ altera opari. ¶ Itẽ 3° de aia inqt phs cap de moto/
re intell's qui ꝑ̃ aliquid rõcinatur ⁊ practicus est differt
Cõ.49. a speculatiuo fine. vbi Cõmẽ. operatiuus inquit differt a
speculatiuo in perfectione ⁊ fine. Finis enim speculatiui ẽ
scire tantum: opatiui aũt opari. supple nõ tm̃ scire: vtrius/
cap.ꝑ q̃ enim finis est scire: iuxta illud phi 6° ethicorum. H enim
omnis intellectiui opus. Sed vltra scire nõ est alius finis
speculatiui. practici aũt vltra scire finis est opari. ꝙ si de fi
ne vltimo proprio tantum sit sermo: tũc vtriq̃ tm̃ operari
est finis practici. Nã suũ scire ad opari finalr ordinatur:
⁊ sic intelligenda sunt dicta phi circa mãm istam. Istđ de
claratur ex dicto Eustratij sexto ethi. sup illo ỽbo. electio
nis ꝑn̄ appetit⁹ ⁊ rõ: que grã alicuius. vbi ait sic. d. s. phs
M qm̃ electionis ꝑn̄ appetit⁹ ⁊ rõ est. inducit que grã alicu
ius vt ostẽdat rõnẽ ⁊ veritatẽ in operationib⁹ congruentẽ
que est non vsq̃ ad veritatem stans ꝯ̃nis: sed syllogiçans
grã actionis ⁊ eius qui sm ipsam finis. Et subdit. scienti/
fica enim mens. i. speculatiua nõ grã alicuius alteri⁹ apđ
ipsam veꝝ demõstrat. Itẽ infra. scientifica quidẽ mens fi/
nem hꝫ inuenire ỽitatẽ: ⁊ vltra nihil apponit. practica ãt
⁊ inuenit qdem ⁊ ipsa veꝝ: nõ aũt vsq̃ ad H stat: sed opus
est ⁊ ipsi opationẽ vt attingat appetibile de quo ⁊ rõcina/
ta est. Hec que de mente practica ⁊ speculatiua dicta sunt
ꝯ̃iter ẽt suo modo sunt intelligenda de habitu practico ⁊
ꝯ̃ ꝑmã ꝯ̃ speculatiuo. ¶ Cõtra ꝑmã ꝯ̃nem ⁊ ꝓbationẽ videt᷑ inten/
clusionem tio phi sexto meta. ibi. n. dicit sententialr ꝙ scie actiue vel
T.c.ꝑ. factiue sunt de his rebus: quarũ ꝑn̄ est in sciẽte. Specu/
latiua vero de his quarum ꝑn̄ non est in sciente. Impossi
bile est aũt eiusdẽ rei esse ⁊ non esse principium in sciente.

ergo sm intẽtionẽ phi impossibile est eandẽ rem eẽ sbm N
practice ⁊ speculatiue scie. ¶ Secundo idem phus sexto 2ᵐ
ethi. volẽs ostẽdere q̃ sit dĩa intellectus speculatiui a pra
ctico. supponant᷑ inquit duo rõnẽ hñtia. vnuꝫ quidẽ quo
speculamur talia entium: quoꝝ ꝑn̄ nõ cõtingunt aliter se
habere. vnũ aũt quo ꝯtingentia. Et Eustratius in ꝯᵐ. 8. di
cit. ꝙ sciẽtificũ ⁊ rõcinatiuũ differũt penes obiecta q̃ sũt ne
cessariũ ⁊ ꝯtingẽs. ¶ Itẽ infra ꝓbat phs ꝙ nec ars neq̃ cap.8.
prudẽtia est scia: q̃ scia est circa necessaria: prudentia ỽo
⁊ ars circa contingentia. videtur igit᷑ velle vtrobiq̃ phs cap.6.
ꝙ speculatiua scientia est de reb⁹ necessarijs: practica vo
de contingentib⁹. Non est aũt eadẽ res necessaria ⁊ cõtin
gens. igit᷑ nõ contingit de eodẽ subo esse speculatiuã scien
tiam ⁊ practicã. ¶ Ad ꝑmã dõm ꝙ sciam esse de aliquo:
vel circa aliqd põt tripl'r itelligi. Uno mõ ꝙ sit de aliquo Ad ꝑᵐ
tanq̃ de obiecto totali: qle est aliqd cõplexe ꝑcise vel equi/
ualẽter significabile. Alio mõ tanq̃ de obiecto ꝑtiali: ⁊ hoc
dĩ: q̃ vel tãq̃ de subo seu de iportato per subm: vel tanq̃
de passione vel predicato importato per predicatũ. Cum
igit᷑ dĩ ex intẽtione phi ꝙ scie actiue ⁊ factiue sunt de his
quoꝝ ꝑn̄ est in nobis: speculatiue vo de his quorũ ꝑn̄ O
nõ est in nobis: istud sm ỽitatem non põt intelligi accipiẽ
do id de quo est scia scđo mõ. s. ꝓ eo qđ iportat᷑ ꝑ subꝫ. Nã
⁊ aliqua actiua vel factiua est de his quoꝝ ꝑncipiũ nõ est
in nobis. vt verbi grã. ars carpẽtaria ẽ circa lignũ. vnde
dicit ipsum sic esse dolandũ vel secandũ ⁊ hꝰ alia ꝑdicata
ꝑtinẽtia ad ipam. ⁊ tm̃ in carpẽtario non est ꝑn̄ faciẽdi li/
gnũ: ita ẽt agricultura docet q̃ũo terra est arãda/fodien/
da/impinguãda/⁊ irrigãda: ⁊ tm̃ agricola nõ hꝫ ꝑn̄ ꝓdu
cẽdi terrã. Et ecõtra ẽt aliq̃ speculatiua est de his quorũ
ꝑn̄ est in nobis: vt physica que est de actibus ⁊ opationi
bus nostris: opꝫ igitur hoc intelligi de obiecto totali vel ꝑ/
tiali importato per passionem: respectu enim cuiuslibet ta
lis: circa qđ est scia actiua vel factiua in nobis est ꝑn̄ in/
tellectus aut ars aut potẽtia quedã: vt dicit phs: ⁊ poten P
tia inq̃ similis arti: vt exponit Cõmẽ. vnde ⁊ in carpenta Com.ꝑ
rio est ꝑn̄ sic dolandi lignum ⁊ secandi: ⁊ in agricola est
ꝑn̄ terram arandi ⁊ fodiendi. non sic aũt est de his qbus
est physica: qm̃ q̃uis alique res de quib⁹ ꝯsiderat hẽant
ꝑn̄ in nobis. ỽbi grã. actus nostri. tamẽ ꝙ actus ipsi sup
posito ꝙ sint tales vel tales: quales eos enuntiat eẽ phy/
sicus: nulla ars vel aliqd illi simile in nobis est ꝑn̄. Con/
siderat enim physica passiones que illis nãliter insunt: ⁊
non sunt in potestate nostra ꝙ illis insint: ac per hoc nul/
la ars vel aliqđ ꝑn̄ simile arti est in nobis directiuũ: vt
illi tales fiant. ¶ Ex his pꝫ ꝙ cuiuslibet habitus practici
praxis cuius est directiuus est obm partiale importatũ ꝑ
subm vel ꝑdicatũ vel ꝑ ꝑtem subiecti vel ꝑdicati ꝯ̃nis illius
habitus. Est etiam actus directus ⁊ finis ꝓprius vltima
tus. ¶ Ad scđam dõm ꝙ phs ibi ponit dĩam iter intelle/ Ad 2ᵐ.
ctuꝫ speculatiuũ ꝓprie scientificũ: ⁊ intellectũ practicum Q
nõ vl'r: sed ꝯsiliatiuũ ⁊ rõcinatiuũ: qđ pꝫ: q̃ statim subdit
Dicat᷑ aũt hoꝝ hoc qdẽ scientificũ. hoc ãt rõcinatiuũ. Cõ/
siliari enim ⁊ rõcinari idem. Nullus aũt ꝯsiliat᷑ de nõ ꝯtin
gentib⁹ aliter se hẽre ⁊c. vult igit᷑ ꝙ actus intellectus pra
ctici vt ibi sumit᷑ sit ꝯsiliari. Consiliari aũt nullius est sciẽ
tifici habit⁹: qm̃ de scibilibus nõ est ꝯsiliũ: vnde ex H ifert
cap de eubulia: ꝓbat eubuliã nõ eẽ sciam. d. sciam qdẽ vtriq̃
nõ ẽ. nõ. n. querũt de qb⁹ sciunt. Eubulia aũt ꝯsiliũ qđdã. Eubu/
Cõsiliãs aũt querit ⁊ rõcinat᷑. nõ igit᷑ vl'r accipit practicũ lia.
vt etiam dĩ de scia: sed ẽt ꝑcte ꝓ cõsiliatiuo ⁊ rõcinatiuo q̃
lis est eubulia ⁊ prudentia: sed vnum horum speculari cõ
tingentia: aliud ỽo nectia põt dupl'r itelligi. vno mõ ꝑ ne/
cessaria ⁊ cõtingentia intelligẽdo res necessarias ⁊ res cõ
tingẽtes. Et H nõ põt phs itelligẽ: cũ nõ scia ois speculet᷑
res nectias: pꝫ đ medicina/geometria/⁊ physica/imo vl'r
de q̃libet que circa creaturas ⁊ maxime ꝯ̃abiles ⁊ cor/

A ruptibiles versaf. Alio modo per necessaria ⁊ cōtingētia
intelligendo ipsa obiecta ⁊ signata adequata ꝓpositionū
⁊ sic est verum dictum philosophi. Nam omnis scientia
cōclusiōes necessarias ⁊ ex pncipijs necessarijs deductas
seu potius earum signata totalia speculatur. Prudētia vo
cōclusiones cōtingentes ad sensum premissum. Est enim
prudentia singularium: vt supradictum est in preceden-
ti articulo. non aūt semp concludit prudens ꝙ hoc singu-
lare: puta Sortes ꝑ hoc delicto puniendus est nunc: nec
hec est vera semper: sed aliquando falsa quoniā quādoqȝ
expedit peccatū īpunitū relinquere. Et ꝓpterea circa cō-
clusiones prudētia est opportunū ꝯsiliū. ¶ Per h ēt patet
ad aliā auctem phi prius allegatā. Sequif de 4°.

4° arti. Sequitur de articulo 4°. In q̄ videdū est de quesi-
to/an. s. theologia nostra sit practica vel
speculatiua. Et pono duas ꝯnes. Prima est. loquendo de
theologia fm ꝙ est vnus hitus vnius tm̄ vitatis theolo
B gico: ꝙ aliq̄ theologia ē practica aliq̄ est speculatiua. Se-
cunda loquēdo de theologia vt est vnus hitus total' oēs
ptiales de oib⁹ vitatib⁹ theologicis cōprehendēs: illa. s.
vnitate: de q̄ supra. q. 3. dictū ē: theologia inq̄ȝ sic sumpta
p°ꝯ est practica. ¶ Prima ꝯ ꝓbaf sic. alicuius theologie act⁹
nō est alicui⁹ praxis formal'r directiu⁹. alicui⁹ vo act⁹ est
praxis formal'r directiu⁹. igif aliq̄ theologia est practica:
⁊ aliqua speculatiua. ꝯña pȝ: quoniam cuiuscunqȝ hitus
actus est speculatiu⁹: ipe est speculatiu⁹: ⁊ cuiuscūqȝ act⁹
est practicus ipe ē practic⁹. Cuiuscūqȝ āt hitus actus nō
est formal'r directiu⁹ praxis ille est speculatiuus: ⁊ omnis
act⁹ formal'r directiu⁹ est practic⁹: vt sup̄ pȝ in 2° arti°. Et
loquor de hitib⁹ itellectualib⁹. ¶ Añs quo ad p^m partē
pȝ: qm̄ act⁹ theologic⁹ vitatis hui⁹. deus est trin⁹ ⁊ vn⁹.
nullius praxis directiu⁹ est: vt notū est: ⁊ simil'r hui⁹. de⁹
est oipotēs. Et sil'r huius. deus creauit mundū. ⁊ multaꝝ
C aliaꝝ. ¶ Quātū ad scdam ptē pȝ ēt. Nā act⁹ theologic⁹
hui⁹ vitatis. de⁹ est cultu latrie venerādus. vtiqȝ formali
ter directiu⁹ est huius praxis q̄ est veneratio. Et sil'r act⁹
hui⁹ veritatis. de⁹ est pp se ⁊ super oia venerandus vel di
ligēd⁹: h⁹ ēt. ꝓximus est diligendus pp deū: ⁊ huius. ꝓp
deū subueniendū ē indigēti: ⁊ pluriū aliaꝝ veritatū: qui
bus dirigimur in ꝗlitatē opationis iuxta modū loquēdi
Auic. supra positū in scdo articulo exñs in ptāte nostra.
2°ꝯ ac ꝑ h praxis. ¶ 2ª ꝯ ꝓbaf sic. ois hitus totalis includit
aliquos ptiales habitus practicos: ⁊ aliquos ēt speculati
uos (quoꝝ speculatiuoꝝ act⁹ sunt vtual'r de ꝓximo tamē
praxis directiui: ⁊ ex quoꝝ ꝯnibus vel ꝓpōnibus tāq̄ȝ ex
pncipijs ꝯnes practicoꝝ sequunf) ꝯuenienter denominaf
practic⁹: h pȝ: qm̄ ex talib⁹ causis. ⁊ totalis medicina iclu
dēs theoricā ⁊ practicā dr practica. Et sil'r moralis phia
in qua non est dubiū includi multas vitates non formal'r
praxis directiuas: ac per hoc nec proprie practicas. Nō ē
D aūt maior rō ꝓ istis q̄ȝ ꝓ alio hitu quocūqȝ tales ꝯditiōes
hñte. Pȝ ēt ex eo qd de demrāatione supra dicebatur. s. ꝙ
ex cōditione ꝯnis sumit denominationē vt dicatur vlis/
pticularis/affirmatiua/vel negatiua: nō obstāte ꝙ altera
pmissaꝝ sit alterius quātitatis vel qualitatis. Et quantū
ad propositū si cōclusio sit practica totus syll's (ēt si altera
premissa sit speculatiua) practicus appellaf: sed theo' nra
totalis plures habit⁹ partiales practicos includit: ⁊ plu-
res ēt speculatiuos: sicut ꝓbatū est in p̄cedēti ꝯne: act⁹ ēt
illoꝝ speculatiuoꝝ sunt virtual'r de ꝓximo directiui pra-
xis: puta dilectionis erga deū: ⁊ talium practicaꝝ ꝯnū sūt
pn^a. igif ⁊c. ¶ Assumptū pȝ: qm̄ quecūqȝ veritates theo
logice significant diuinā pfectionē: aut diuinam opationē ad
extra creationis vel ꝓuidētie aut alterius eius beneficij:
vt incarnationis chri: ⁊ alioꝝ pro redēptione nra vel glo
rificatione: aut quecūqȝ alia in sacra scriptura cōtenta: nō
fm se formal'r directiue dilectiōis dei. omnes virtualiter
de ꝓximo ꝯtinēt veritates nos formal'r dirigentes ad di- E
ligēdū deū: vt pȝ. q. 2. oēs ad aliquā manerié memorata-
rū veritatū ptinēt. Et de istis statim est notū qd dr. ¶ Istd
ꝯfirmaf auctib⁹ sacris: ⁊ p° qdē chri auctoris pn^{lis} huius
doctrine. d. Matth. 22. D. in mādato de dilectiōe dei ⁊ ꝓ
ximi tota lex pēdet ⁊ ꝓphe. ¶ Itē Apl's. d. ad Ro. 13. ple- cap. 22.
nitudo legis est dilectio. ⁊ p° ad Tim. p. finis p̄cepti cha- cap. 13.
ritas. Et ad idē Augustini. euch. Omnia precepta diuina
referuntur ad charitatem. de qua dicit Aplus. Finis p̄ce cap. vl°
pti charitas. Et infra. Charitas quippe ista dei ⁊ ꝓximi
est. Et vtriqȝ in his duob⁹ p̄ceptis tota lex pēdet ⁊ ꝓphe.
adde euāgeliū. adde Aplos. Nō enim aliūde vox ista est:
finis p̄cepti est charitas. Ecce ꝙ tota lex ⁊ oēs ꝓphie euā
gelij ⁊ aplice doctrine: ⁊ ꝑ ꝯñs tota theologia ad charita
tē ordinanf ⁊ vtual'r nos inducūt. Itē p de doc. chriana. cap. 41.
Omniū inqt q̄ dicta sunt ex quo de rebus tractauim⁹ hec
sūma est vt intelligaf legis ⁊ oium diuinaꝝ scripturarū
plenitudo ⁊ finis eē dilectio rei qua fruendū est ⁊ rei que F
nobiscū ea frui pōt. ¶ Itē li° 2°. Oium inqt diuinarū scri- cap. 7°.
pturaꝝ studiosus nihil in eis aliud inuenturus est: q̄ȝ dili-
gēdū eē deū pp deū: ⁊ ꝓximū pp deū. ¶ Itē de ci. dei lib° cap. 4.
10. in fine. Quecūqȝ igif inqt in mysterio tabernaculi siue
tēpli multis modis de sacrificijs legunf diuinitus eē p̄ce-
pta ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi significando referunf. Et sicut
de istis: ita de ceteris recitatis in sacra scriptura intelligē-
dū est. ¶ Itē btūs Greg. sup Eze. homel'. 10. ait. Ad h so-
lū deus ꝑ totā sacrā scripturā nobis loquif vt nos ad suū
⁊ ꝓximi amorē trahat. igif quecūqȝ in ea cōtinenf vel for
mal'r vel virtual'r de ꝓximo nos dirigūt ad charitatem. Obiōes
¶ Cōtra tm̄ ꝯnē ⁊ ēt ꝯ id quod dr dilectionē dei eē praxis ꝯ ꝯnem
arguif. ¶ Et pmo ꝯ pmā sic. oi scia practica aliq̄ specula-
tiua est nobilior: pȝ ex ꝓhemio meta. sed theologia nulla
speculatiua est nobilior: cū ipa sit oium sciaꝝ nobilissima G
creataꝝ. igitur. ¶ 2°. cuiuscūqȝ hitus finis ꝓpri⁹ ē specu- 2^m.
lari ille est speculatiu⁹ ⁊ nō practic⁹: sed theologie finis ē
speculari. igif ⁊c. minor ꝓbaf ex auctē Aug. de vb. dñi.
ser. 18. qui est de duob⁹ cecis sedētib⁹ secus viā: q̄uis ali-
qui allegēt i sermōe de btō Jacob ⁊ Esau. ait. n. Aug. sic.
Tota opa nra in hac vita est sanare oculū cordis: vnde vi
detur de⁹. ad h sacrosancta mysteria celebranf. ad h ser-
mo dei p̄dicaf ⁊c. Et sequif. Ad h agūt qcqd agunt diuie
scie ⁊ lre: vt purgef illō iterius ab ea re: que nos impedit
a ꝯspectu dñi. ¶ Cōfirmaf: q² oia que in sacra scriptura
tradunf ptinētia ad praxim ordināf ad cognitionē: vt vi-
ta actiua ad cōtemplatiuā. ¶ 3° ois hitus practici subm ē
aliqd opabile. pȝ. 6° meta. subm theologie cū sit deus nō T. c. p.
est a nobis opabile. igitur theologia nō est habit⁹ practi
cus. ¶ 4° ondif ꝙ dilectio dei nō sit praxis: nā btitudo cō 4^m
sistit pncipal'r in fruitiōe seu dilectiōe dei. fm phm autem
btitudo ꝯsistit in speculatione. igitur dilectio dei nō est ad
genus praxim: sed potius speculatiōis reducenda. ¶ 5°. 5^m
si dilectio dei eēt praxis: metaphysica eēt practica. nā me H
taphysica ꝯsiderat de deo rōne bonitatis: ⁊ ꝑ ꝯñs diligi-
bilitatis. si igif dilectio dei est praxis: metaphysica in sua
ꝯsideratione se extēdit ad praxim: ⁊ ꝑ ꝯñs ipsa est practi-
ca: qd est falsum. ¶ 6°. cuiuslibet praxis obm est agibile: 6^m
sȝ dilectionis diuine obm nō est agibile: cum ipse deus sit
obm. igif illa dilectio nō est praxis. maior pȝ ex intētione
phi 6° ethi. ibi. n. volēs distinguere iter artē ⁊ prudētiā di
stinguit ꝯtigēs in actibile ⁊ factibile. Et q² aliud est acti-
bile aliud factibile: ꝯcludit ꝙ aliud est actio aliud factio:
per actionē vo itendit praxis a q̄ scia seu prudētia dr acti
ua seu practica: ita ꝙ ipse vult ꝙ obm actionis: ⁊ per ꝯñs
praxis sit aliquid actibile: sicut obm factiōis ē aliqd facti
bile. ¶ Ad p^m nego maiorē. loquēdo de scia large: quēad Ad p^m
modū theologia scia dr. ¶ Ad ꝓbationē dōȝ ꝙ illud nō
dicit phs. nec aliqd vñ illō rōnabil'r trahi possit. qd enim

I magis p hac snia facere vi est illd quo ait. Et sciap ãt ea que suijpsiᵒ cã ⁊ sciedi gra eligibilis est magis est sapia q̃ȝ que euenientiũ gra. Sed istud non pbat ppositũ. Tũ qȝ nõ sit cõpatio speculatiuap ad practicas simplr:sȝ ad eas tm̃ q̃ ppter necessitatẽ corpaĩe ⁊ aliquã vtilitatẽ puenientem vel ad aliap sciap introductionẽ aut vsum aliquẽ exteriorẽ inuẽte sunt:vt pȝ ex pcedẽtibus ⁊ sequẽtibus. non quelibet aũt practica talis est. Tũ qȝ non sequit̃. ẽ magis sapia (accipiẽdo nomẽ sapie iuxta modũ phi) igitur ẽ nobilior:nisi cetera forẽt paria: qd nõ sp ptingit. Et q talis pbatio nõ pcedat fm mẽtẽ phi nec xitatem pȝ. nam constat q geometria est propter scire tm̃. ⁊ tñ nõ est nobilior morali phia: que est practica ⁊ pp v̄tuose operari fȝ phȝ.
¶ Confirmatur: qȝ ibidem philosophᵒ pbat post aliquã tulũ spãlr metaphysicã eẽ alijs sciẽtijs nobiliorẽ: ⁊ tũc nõ assumit pro medio: q est speculatiua: sed qd ipsa est de dõ
Ad 2m ⁊ q deus eam hȝ maxime. ¶ Ad 2m cõcedo maiorem de
K fine vltimato proprio tm̃. ⁊ sic nego minorem. ¶ Ad probationẽ dico q Aug. per oculum cordis intelligit mẽtem ipsam: ⁊ magis inquãtũ ẽ volũtas: q̃ȝ inq̃tũ affectᵒ: sicut ⁊ ibi. Si oculus tuus simplex fuerit ⁊c. nõ pro scia: vl' speculatione: sed pro intẽtione que ad voluntatẽ ptinet oculus ponit̃. Et certũ ẽ q ad hȝ purgationẽ maxime tẽdũt diuina documẽta. ¶ Per idem ad cõfirmationẽ: qm̃ vite
Ad 3m cõtẽplatiue potior pars est amor q̃ȝ cognitio. ¶ Ad 3m. si subm accipiat̃ pprie. añs est falsum. Si xo iproprie pro obiecto: ⁊ hoc tam totali: q̃ȝ partiali põt pcedi iuxta predicta in articulo precedenti. ⁊ tunc probatio nõ procedit ad
Ad 4m intentum. ¶ Ad 4m dico q dilectio dei que habet̃ in via illa nec est beatitudo nec ps beatitudinis: ⁊ talis est praxis: cũ sit operatio in potestate nostra exñs. ⁊ hȝ est theologia nostra directiua. illa xo que habetur in patria non est praxis: si non sit in potestate diligentis: sicut cõmunius
L tenet̃: nec ad illã dirigit nostra theologia: immo nec respectu illius est aliqua notitia formalr directiua: ac per hoc proprie practica: solã enim intuitiuã ac simplicem dei visionẽ cõcomitatur: que nequaq̃ȝ practica proprie dici po-
Ad 5m test. ¶ Ad 5m nego consequentiam: quoniam q̃ȝq̃ȝ metaphysica consideret deum esse summum ⁊ perfectum bonũ: ex quo sequitur q sit maxime diligibile: nusq̃ȝ tamen dirigit nec docet quomodo aut qualiter deus sit diligen-
Ad 6m dus. ¶ Ad 6m nego maiorem. ¶ Ad probationem dicendum q phus ibi non dicit q obiectum actionis sit agibile: seu actibile: sed dicit q cõtingentis aliud est actibile ⁊ aliud factibile: ⁊ similiter q aliud est actio aliud factio: sȝ nullibi dicit q aliud sit actibile: aliud actio: nec certe dice-
T.c.15. re potest fm pncipia sua: cum in pmo ethicop ⁊ 9ᵒ meta. dicat quasdam actiones esse que sunt fines ⁊ non habent preter se alia opera. ¶ Constat etiam q quedam facti-
M ue: vel artes practice sunt circa hȝ actiones: quarum non sunt actibilia a se distincta: sicut moralis phia. etiam ars cantandi ⁊ saltandi: ⁊ tamen ille etiam circa agibilia esse dicuntur. igitur ipse actiones sunt agibilia quedam. sic in proposito: praxis illa que est dilectio dei non est de obiecto agibili: sed ipsa est agibile quoddam.
¶ Ad argumentum pncipale. q. patet responsio ex solutione obiectionis prime hic facte.
¶ Explicit plogus pmi libri sniap fratris Gregorij ⁊c.

¶ Distinctionis prime. Questio. j.

Circa primã distinctionẽ: in qua magister loquit̃ de frui ⁊ vti. Quero pmo. Utp ois vsus sit fruitio: seu ois actᵒ vtendi sit actus fruendi. Et arguit̃ q sic. Ois actus quo qs vult aliqd propter se ẽ fruitio: sȝ omni vsu quis vult aliquid propter se. igitur. maior patet ex diffinitione fruitionis data ab Augustino primo de doctrina christiana. ⁊ habetur
cap. 8.
in littera. Frui iquit est amore inherere alicui rei propter se ipsam. Inherere autem alicui amore propter se nihil aliud est: q̃ȝ illd diligere: seu velle propter se. Minor probatur: quia omni vsu quis vult aliquid ppter aliud: vt illd: quod est ad finem propter finem. igitur omnis qui vtitur vult finem: ⁊ non propter aliud. igitur pp se. Aut igit̃ eodem actu quo vult aliqd ppter finẽ: vult finem ppter se: aut alio: non alio. Tũ qȝ fm hoc in volũtate simul essent duo actu volendi. qd non vi possibile. Tuȝ qȝ illud quod fm se est obm volitionis distincte a volitione alterius est fm se volibile: ⁊ non tm̃ ppter aliud: sed illud quod appetit̃ pp finem inquantũ hȝ non est propter se volibile. igit̃ ipm fm se non est obm volitionis distincte a volitione finis: igitur eadẽ volitione vult id qd est ad finem pp finẽ: ⁊ ipsum finem propter se: ⁊ habetur propositum.
¶ Ad propositum. Nullus actus volũtatis referens obm suum in aliud est fruitio: omnis. vsus est huiusmodi. igit̃. O
maior patet satis: ⁊ etiam minor ex diffinitionibus nominum fruitionis ⁊ vsus.
¶ Hic erunt articuli tres. p videbitur vtrum omnis actus voluntatis sit fruitio vel vsus. 2ᵒ vtrum ois vsus sit fruitio: quod principaliter querit̃. 3ᵒ vtrum actus isti vsus ⁊ fruitio possint simul esse in voluntate.

Quantum ad primũ pmitto qd pfrui ⁊ vti i ppo pmᵒar.
sito intelligo. Deinde ponã aliqs conclusiones. Sumo aũt ista duo cõiter ⁊ fm q distinguunt̃ abinuicẽ. Et sic accipiẽdo dico sicut cõiter dr: q frui ẽ assumere in facultatem voluntatis aliqd ppter se. i. non iõ qȝ aliud assumit̃: imo si nihil aliud assumeret̃: adhuc ipsum assumeret̃. ¶ Uti vero est assumere in facultate voluntatis aliqd pp aliud. i. qȝ aliud assumit̃. ⁊ h vel actualr vel habitualr: ita q si ad aliud non eẽt actualis vel habitualis inclinatio voluntatis: ipsum nõ assumeret̃ in volũtatis facultatẽ. Sicut cum quis vult potionẽ amarã: qȝ vult sa- P
nitatẽ: ita q si nõ vellet sanitatẽ nõ vellet potionẽ. Sanitatem aũt vult ẽt si nihil aliud velit: tũc talis vtitur potione ⁊ fruit̃ sanitate. ¶ Quibus premissis ponũt̃ pclones.
¶ Prima est: q nullũ nolle est fruitio. pbat̃: qȝ per nullũ 1ᵃ 2ᵉ
nolle assumitur aliqd propter se in facultatem volũtatis. igit̃ nullũ nolle est fruitio. pñtia clara est ex dictis. Añs probatur: qȝ nolle est quedã fuga voluntatis. voluntas xo nihil refugit: nisi qȝ aliud diligit cui ipsum repugnat: vel repugnare putat̃: ⁊ p pñs qȝ aliud diligit̃: illud refugitur ⁊ ca.6ᵒ 7ᵒ.
odit̃. ¶ Cõfirmat̃ per Aug. 14. de ciui. dei: qui vt colligi 8ᵒ ⁊ 9ᵒ.
tur. vult q amor est cã oiuȝ aliap affectionũ voluntatis. 2ᵃ.
¶ Scdo omnis fruitio ẽ amor: nullũ nolle ẽ amor. igitur. minor pȝ: qȝ ois amor est qddaȝ velle: maior pȝ ex diffinitione Augu. pmissa: frui est amore inherere ⁊c. Et per id quod in eodẽ lib. ait. Dicimus inquit ea re nos frui quaȝ cap. 37.
diligimus propter se: ⁊ ita vtiq̃ȝ describit frui per amorem Q
⁊ non ab alio: nisi qȝ nullo alio actu voluntas potest assumere in suam facultatem aliquid propter se. ¶ Secunda 2ᵃ 2ᵉ
conclusio. omne nolle est vsus. probat̃: qȝ per omne nolle assumit̃ in facultatem voluntatis aliqd propter aliud volitũ: vt probatũ est. igit̃ ⁊c. ¶ Secundo certum est q nol- 2m
le illicita propter deum est vsus quidam. Unde Aug. 83. q. 30.
q. dicit. q perfecta hominis rõ: vtit̃ ẽt his a qbᵒ abstinet ad tẽperãtiã: sȝ cõstat q nõ vtit̃ eis volẽdo. igit̃ nolendo.
¶ P. Cõstat q tale nolle est ordinatũ ⁊ meritorium. igit̃ 3m
vel est fruitio vel vsus. pstat aũt q nõ est fruitio. igit̃ pña probatur. vt dicit Aug. ibidẽ. Ois ordinatio que v̄tus ẽt nominatur est fruendis frui ⁊ vtẽdis vti. Silr nolle subuenire indigẽti pp supabũdare diuitijs est vsus: cuȝ sit vitiosum: ⁊ nõ sit fruitio vtẽdo p: qȝ nec est amor: ⁊ fȝ Aug. 10. de tri. nõ ẽ alia vita hois vitiosa atq̃ȝ culpabilis: q̃ȝ male vtens ⁊ male fruẽs. igit̃ ⁊ qlibet nolle ẽ vsus. patet cõ- cap. 10ᵒ.
sequentia. qȝ nulla est rõ pp quã qlibet pdictop sit vsus

A nisi qr est pp aliud:sed oē nolle cuiuscūqꝫ sit obiectiue est
3ᵃ cōclo id pp aliud vt supra pbatū est.7c. ¶ Tertia ɔclo.ꝙ omne velle est vsus vel fruitio. Probatur.omni velle quis vult aliqd ppter se:vel ppter aliud.igitur oē velle ē vsus aut fruitio.ɔña p3:qr quocūqꝫ velle assumit aliqd in facultate volūtatis:īmmo nihil aliud assumit in facultatē voluntatis:qꝫ volēdo vel nolēdo. Si aūt vult quis propter aliud:assumit illud ppter aliud:7 per ɔñs vtitur. si vult pp se:assumit propter se:7 sic fruitur:vt p3 ex significationibus terminoꝝ. Añs clarꝫ est:cum nō sit dare mediū:sicut nec est dare medium inter pp aliud 7 non propter aliud.
2ᵐ ¶ 2ᵒ idē probo pbatione Aug.q̄ p̄ de doc.cħriana pbat
cap.37 deū nobis vti.querit.n.cum scriptura dei dilectionē erga nos multū cōmendet:qūo nos diligit deus vtendo.s.vel fruēdo. Et pbat ꝑ ꝙ non fruēdo:deinde infert ꝙ vtendo vnde cōcludendo ait.nō igit fruit nobis:sed vtit. Nam si neqꝫ vtit neqꝫ fruit non inuenio quemadmodum diligat. Hec rō nulla esset.si eēt aliq̄ dilectio media que nec esset vsus nec fruitio. Si āt eēt aliqua volitio media que nec
B esset vsus nec fruitio eēt ēt aliqua talis dilectio:cū oīs vo
3ᵐ litio sit dilectio. ¶ Tertio illud idē ait infra sentētialr capitulo.39.d. Cū.n.adest qđ diligit:ēt dilectionē secū necē est gerat:per quā si trāsieris:eāqꝫ ad illud vbi permanēdū est:retuleris:vteris ea:7 abusiue nō proprie diceris frui. Si ꝟo inheseris atqꝫ pmanseris:finē in ea ponens letitie tue:tunc vere 7 proprie frui diced⁹ es:qđ non est faciēdū nisi in illa sancta trinitate 7c. ¶ Ex his p3 sm eum ꝙ nulla dilectio est:que non sit vsus vel fruitio:qr nulla est que volēs:vel qđ vult referat vel non referat in aliud:non referre aūt id:est qđ significat Aug.cū ait. Si ꝟo iheseris atqꝫ pmāseris finē i ea ponēs letitie tue:iđ.n.in ea dr finis leti
4ᵃ ō. tie poni:qr nō intēdit alius vlterior finis. ¶ Quarta conclusio.ꝙ oīs actus voluntatis est vsus:vel fruitiō. pbat ex pcedētib⁹.oē velle vel nolle ē vsus vel fruitio: sed oīs
C act⁹ volūtatis ē velle vel nolle.igit.minor nō ē.7 maior p3 ex dictis. Nā p scđaꝫ ɔnē p3:ꝙ oē nolle ē vsus.7 p 3ᵐ
2ᵐ ꝙ oē velle est vsus vel fruitio. ¶ Scđo si esset aliqs act⁹ voluntatis medius:posset esse aliquis actus volūtatis deliberat⁹:nec bon⁹ nec malus.ɔñs est falsuꝫ.dicēte Aug. 2.lib.de baptismo pueroꝝ ad Marcellum aliquāto post mediū dicti.2.libri. Mirꝫ si pōt in medio quedam voluntas ita ɔsistere ꝙ nec bona nec mala sit:aut enim iustitiaꝫ diligim⁹:7 bona est:7 si magis diligim⁹ magis bona est. Et si minus:minus bona est:aut si oīno non diligim⁹:non est bona. Quis ꝟo dubitet dicere voluntatē nullo mō iustitiā diligētē nō solū eē malā:sed etiā pessimā voluntatē? Ꝺ si Aug.non solū ꝺ voluntate deliberata intelligat:sed etiam ꝺ indeliberata magis adhuc roborabitur propositū. ¶ D. Oīs actus voluntatis deliberatus:vel est circa
4ᵐ D debitū obm 7 pp debitum finē:7 cū ceteris circunstantijs requisitis ad bonitatē actus: 7 tunc est bonus:vel caret aliquo predictorum:7 tūc est malus.ɔña p3:qm̄ oīs act⁹
cap.10ᵒ bonus vel malus(vt p3 per Aug.83.q.q.30.7.10.de tri. vt supra allegatū est)ē vsus aut fruitio. Si igitur aliquis esset medius actus:vel ille esset aliqs actus deliberatus. 7 sequit illatū:vel esset indeliberatus(qđ tm̄ nō dicunt ponentes oppositū)7 tunc similr poterit esse aliquis act⁹ deliberatus medius:qm̄ circa quodcunqꝫ obm pōt haberi actus indeliberatus:pōt circa idē haberi act⁹ similis deliberatus:nec deliberatio:vel indeliberatio facit aliquem actū esse vel non esse fruitionē:vel vsum:7 ideo si delibe
ō ōnem ratus erit vsus vel fruitio:ita ēt 7 ideliberatus. ¶ Cōtra
arguit hanc ɔnem arguunt aliqui tenentes oppositaꝫ ɔnem sic.
Scotᵒ Voluntati pōt ostendi aliqđ bonū absolute apprehensuꝫ
iᵒ p̄ di. non sub rōne ppter se boni:nec propter aliud bonum:vo
1.q.3. luntas aūt circa tale sic ostensuꝫ pōt habere aliquē actūꝫ 7 nō necessario inordinatū.igitur pōt hēre aliquē actū volēdi illud absolute absqꝫ relōne ad aliđ:7 absqꝫ fruitione

E ppter se. ¶ 2ᵒ ad idē arguit alr. Cōtingit hoiem diligere
Aureo aliqđ bonū creatum:vt sciam 7 vtutes:nō referēdo illud
lus li.p̄ actu in deū:nec estimādo illud eē in aliud non referibile:
di.1.q. nec figendo se ad nō referēdū.igit pōt esse actus medius
3.ar.p. q nō sit vsus nec fruitio. Añs p3.ɔña pbat. Nā talis act⁹ si est:nō est vsus:qr actu nō refert:nec est fruitio:qr nō estimat irreferibile:nec figit se ad nō referēdū. Fruitio autē vltra cōplacentiā addit ex parte intellˢ estimationē:7 ex pte volūtatis fixionē de nō referēdo ad aliud:sed in illo finaliter ɔsistēdo. ¶ 3ᵒ aliᵒ sic.aliqd pt amari nō tāqꝫ finis
Ockaꝫ simplr:7 tāqꝫ summū sibi pōe pñtari:nec eē pp aliđ igit
dis.q.1. aliqs act⁹ medi⁹ iter fruitionē 7 vsū est possis.ɔña p3.qr
ar⁹.1. talis act⁹:scū nō sit referēs/nō ē vsus. Itē nō est fruitio:qr illud non acceptat tāqꝫ vltim⁹ finis 7 summum sibi pōe pñtari. Añs pbat. Nā sm phm p̄ ethi.qđdam est eligibile pp se tm̄:7 nō pp aliud:vt felicitas:qđdā pp aliud:7 nō
cap.1ᵒ pp se:quedam ꝟo pp se:7 pp aliud:q̄lia sunt honor/voluptas 7 vtutes:talia enim vt ait.eligimus pp seipsa:nullo enim alio adueniente eligerem⁹ vnūqđqꝫ ipsoꝝ. Eligim⁹
F autem 7 felicitatis grā per h̄ suspicantes felices fore:7 sic p3 ꝙ talis pñt amari pp se 7 nō pp aliđ:7 tm̄ nō tāqꝫ finis vltimus. ¶ Hoc pōt ɔfirmari:quia si talis actus eēt fruitio esset vitiosus:qr esset fruitio vtendoꝝ. Sed non vz rōnabile dictū igit. Cōstat aūt ꝙ ēt nō est vsus.igit medi⁹.
¶ Quarto ad idē arguit ab alijs:nā qs pōt dare elemo/ 4ᵐ
synā paupi nāli pietate nō referēdo illū actū ad deū q̄ fruendū ē:nec ad aliđ q̄ fruēdū ē:qr nullo alio a deo fruēdū est.vt p3 p Aug.ᵐ p̄ de doc.cħriana.iste act⁹ nō est fruitio nec vsus:qa tūc eēt pctm̄.qr cū sit re⁹ alteri⁹ a deo:si esset fruitio eēt pctm̄:7 cū nō sit pp deū nō eēt vsus ordinatus:7 ɔñs aūt vt vz est falsum. ¶ 5. pōe ē rōnē alicui errōēe dictare ꝙ aliqđ est diligēdū:nō pp se:nec pp aliud:ponatur 5ᵐ
g ꝙ sic dictet alicui. Aut volūtas pōt se ɔformare huic dictamini:7 tunc hētur ppoᵐ:qr actus q̄ diligit aliqd:nec
pp se:nec pp aliud:nec erit fruitio:nec vsus. Aut non pōt G
7 tūc seq̄:ꝙ voluntas necio erit difformis rōni.7 p ɔñs necio peccabit:qr tūc necio agit:vel murmurat ꝺ ɔsciaꝫ. oē aūt qđ est ꝺ ɔsciam:siue rectam siue erroneā est pctm̄.
¶ Ad pᵐ ɔcedo:ꝙ aliqd pōt absolute ostēdi voluntati vt Ad pᵐ
bonū:7 ꝙ volūtas hic pōt actū circa illud:nō tamē actuꝫ quod E
q nō sit circa illđ:vel pp se:vel pp aliđ:lꝫ nō dicet a rōne Scoti
ipm esse diligēdū pp se:nec ēt ipsum esse diligēdū pp aliđ. vbi sup̄
Sicut ēt aliqd pōt absolute apphendi absqꝫ dictamine q̄ dictet ipm eē diligēdū vel odiēdū:7 tm̄ volūtas non pōt hēe actū circa illud:nisi diligēdo vel odiēdo. Itē pōt absolute apprehēdi:absqꝫ dictamine:ꝙ ipm sit diligendū:vel ꝙ nō sit diligēdū:7 tm̄ volūtas nō pt:nec diligere nec non diligēꝫ necio diliget vel nō diliget. Si illđ aūt diligat pp se:sic ꝙ nō pp deū actualr vl habitualr:pfecto peccabit. H
¶ Ad scđm nego ɔñam. Ad pbationē cū pbat ꝙ nō sit Ad 2ᵐ
vsus:qr nō refert.si itelligat ꝙ nō refert actu nec habitu. quod ē
ɔcedo:sed tūc dico ꝙ est fruitio. Cum pbat ꝙ non:qr nō Aureo
estimat illud nō referibile:nec figit se ad nō referendum: l i vbi su
scilicet nolendo referre:dico ꝙ probatio nulla est:qr neutrū hoꝝ reqrit ad fruitionē:sꝫ sufficit hoc solū.s.nec actu pra
nec habitu referre:7 hoc est diligere rē pp seipaꝫ: Et ꝙ talis estimatio nō sit necia in intellū pbat ex hoc.ꝙ nō oīs peccās fruēdo creatura hꝫ talē estimationē:alias qlibet talis hēt errorē in rōne 7 falsaꝫ estimationē de fine 7 pn⁹ agibiliū:qđ falsum est.vt de incōtinēte:7 p3 p q̄tidianā experiētiā.multi eni sunt q diligūt honores 7 pecuniaꝫ eis fruēdo:sicut oēs supbi 7 auari:7 tm̄ nō estimāt ipsa nō eē referibilia i deū. Itē nec est necium ꝙ i volūtate sit actus nolēdi referre:pauci enim sunt pctōres q talē actū nolēdi hēant:sicut expientia docet:qui tm̄ fruuntur creatura:vt dcm̄ est de supbis 7 auaris. Si ꝟo talis nō referat actua/

J liter:referat autē habitualr:tunc est vsus. ℭAd 3ᵐ dico
Ad 3ᵐ ꝙ aliquid appeti tāq̄ vltim⁹ finis:⁊ sūmū sibi pōe p̄sta
quod ē r i pōt intelligi dupl'r. Uno mō sic. ꝙ illud sit iudicatū esse
ocb am vltim⁹ finis ⁊ sūmū ⁊c̄. vel appetēdū eē tanq̄ vltimus fi/
vbi sup̄ nis:⁊ sic aliqd appetere tanq̄ summū bonū:⁊ vltimus fi
nis nō est necīum ad hoc vt qs fruat':vt p̄rime dictū est.
Alio mō ꝙ appetat' sic vltimus finis ⁊c̄. i. sic appetit' vlti
mus finis. retēta silitudine:q̄ztū ad h̄ qd̄ est nō appeti pp
aliud amatū:⁊ hoc bn̄ necīum est ad fruēdū aliquo:⁊ suf
ficit ēt. Et si in scdo sensu sumat' ans. negādū est. Si x̄o in
p̄ negāda est ɔn̄a. ℭAd cōfirmationē dico. ꝙ si talia ap/
petant':⁊ nō pp aliud actu vel habitu:talis est appetit⁹ vi
tiosus ⁊ pctm:nec obstat ꝙ illa s̄z se bona sunt: qm̄ vt dic̄
cap. 38. Aug. scdo de libo arb. Neq̄z illa bona q̄ a peccātibus ap
petunt'. vllo mō mala sūt:neq̄z ipsa volūtas libera:quā in
bonis qbusdā nūandam eē cōperim⁹. Sed malū ē auer/
K sio volūtatis ab icōmutabili bono:⁊ ɔuersio ad cōmuta/
bile bonū:auertit' aūt volūtas ab icōmutabili bono:⁊ cō
uertit' ad cōmutabile. cū nō pp deū aliō bonū diligit. Un̄
q̄zuis talia sint s̄m se diligibilia:nō tn̄ sūt pp se diligēda:⁊
cap. 25. q ea pp se diligit/peccat. vt pz p Augᵐ 19° de ciui. dei. vbi
ait. Lz a qbusdā tūc vere honeste putēt' eē v̄tutes:cum re
feruntur ad seipsas:nec p aliud expetunt':ēt tūc inflate ac
q̄z superbe sunt:⁊ iō non tunc v̄tutes:sed vitia iudicanda
Ad 4ᵐ sunt. ℭAd 4ᵐ ɔcedo. ꝙ talis act⁹ dādi elemosynā si n̄ re
ferat' in deū:nec actu nec hitu est pctm̄. ⁊ pz hoc p Augᵐ
lib. 4° ɔ̄ Julianū vbi expresse determinat:ꝙ opa mīe fcā
ab infidelibus:q2 non pp deum fiunt eis peccata sunt. Et
antea valde p̄lixe p̄bat:necnō decl'at oīa eoꝝ opa que vi
L dent' esse v̄tutes:eo ꝙ nō pp deum fiūt esse peccata. vnde
ait. qcqd boni fit ab hoīe:⁊ non pp hoc fit:propter qd̄ de
bere fieri vera sapia precipit:⁊ si officio videat' bonū:ipso
non recto fine peccatū est. Et paulo ante dicit:ꝙ in infide
libus nulla est vere v̄tus:q2 cū nō ad suū referunt' aucto/
rē dona dei. h̄ ipsi male vtentes efficiūtur iniusti. Et infra
h̄ peccantes ꝙ hoīes sine fide nō ad deū finē ista opa retu
cap. pe. lerūt:ad quē referre debuerunt. Itē infra. Nō erat igit' in
eis x̄a iustitia:q2 nō actib⁹:sed finib⁹ pensant' officia. Itē
in enchiridion. Q, ita fit inqt vel timore pene vel aliqua
intentione carnali vt nō referat' ad illā charitatē quā dif/
fundit oīpotēs dn̄s in cordib⁹ nr̄is:nōdū fit. queādmodū
fieri opz:q̄zuis fieri videat'. Si aūt nō fit vt opz:constat ꝙ
est peccatum:⁊ ista est expressa snīa Aug. per magnā p̄tē
Ad 5ᵐ illi⁹ [illegible] lib. ɔ̄ Jul'. ℭAd 5ᵐ dico. ꝙ q̄zuis intell's possit
dubitare de aliq̄ vtrum sit diligendum p̄pter se:vel p̄pter
aliō:ꝙ tn̄ possit iudicare determinate:vel dictare aliquid
esse diligendū:⁊ tn̄ nec p̄pter se:nec p̄pter aliud:mihi dif
ficile ē:loquēdo de hoīe sane mētis:sicut difficile mihi est
M ꝙ aliquis posset iudicare aliquid esse diligendum:⁊ non
esse diligendum. Si tamē detur ita ɔtingere:dico ꝙ ipos/
sibile est volūtatē se tali iudicio conformare:nec ei se non
conformando peccabit. Et verbū quod adducitur intelli
gendum est:vbi x̄ talis est conscientia cui se voluntatem cō
formare non sit impossibile ⁊c̄.

2⁹ arti. Quantum ad scdm articulū. Utrū. s. oīs vsus sit
fruitio:est opio vna dicēs ꝙ vsus siue
actus vtendi pōt accipi tripl'r. Uno mō pro omni actu q
Ocham nō est fruitio. Alio modo pro actu terminato ad aliquod
d. j. q. j. obiectū cāto ex actu fruēdi respectu alicuius. 3° mō pro
actu qui existēs vnus tēdit in aliquid p̄pter aliud. Hoc 3°
mō strictissime accipi dicit actū vtēdi. Et oēm talem dicit
esse actum fruendi:lz nō respectu eiusdē obiecti:sed respe
ctu finis:⁊ p quod aliud appetitur:est fruitio:respectu ve
ro eius qd̄ est ad finem:seu quod appetitur propter aliud
pᵐ est vsus. ℭIsta ɔ̄ p̄batur pmo sic. sicut se hz intellectus
ad p̄n⁹ ⁊ ad ɔ̄nes: sic voluntas ad finē ⁊ ad ea q̄ sunt ad
finē s̄z intell's vnico actu p̄n⁹ ⁊ ɔ̄nē intelligit:igit' volūtas

vnico actu vult finē:⁊ ea q̄ sunt ad finē. Maior p̄bat'. q2 N
nō min⁹ pōt voluntas sup obiecta sua:q̄z intell's sup sua.
Minor p̄batur. q2 nō plus repugnat intell'ui vnico actu
intelligere vnū discursum syllogisticū:q̄z vnā p̄pōnem:sz
illā pōt vnico actu. p̄bationē dimitto:q2 ad eam respon/
sum est in 3ᵃ qōne p̄logi. ɔ̄ opionem recitatā ⁊ reprobatā Arti. p̄
ibidē. ℭ2° nullus actus q precise terminat' ad aliqd vnū: ɔ̄ne 2°
⁊ pōt eē sine oī alio actu:tendit in aliquid pp aliud:sz act⁹ 2ᵐ
vtendi tendit in aliud propter aliud:igitur non terminat'
ad aliquid vnū precise:⁊ pōt esse sine oī alio actu:sed cer/
tū est ꝙ actus vtēdi pōt eē in volūtate sine oī alio actu in
volūtate. igit' nō precise:terminat' ad aliqd vnū:⁊ cū ter/
minet' ad id qd̄ est p̄pter finem:nō terminat' ad ipm p̄cise Aure
sed ēt ad ipm finem:⁊ per ɔn̄s fruitio illius finis. ℭHoc lus in p̄
ēt. s. ꝙ eodem actu appetitur finis:⁊ id qd̄ ē ad finē. p̄bat logo. q.
alius doctor sic. obm māle nō attigit' alio actu ab eo quo 4. arti.
attingit' obm formale:sed illud qd̄ est ad finē:est obiectū pri.
māle appetit⁹:⁊ finis formale cū id qd̄ est ad finē nō appe O
tatur pp p̄priam bonitatē:sed solum pp bonitatem finis:
formalis enim rō bonitatis in eo qd̄ ē ad finē:est bonitas
finis. ℭIsta opio nō appet mihi x̄a:iō ɔ̄ eam pono duas ɔ̄ ocbā
ɔ̄nes. ℭPrima est ꝙ nullo actu quo quis vult aliqd pp ⁊ aure.
aliud:sicut qd̄ est ad finem pp finem:vult finē. 2ᵃ ꝙ nullus vbi sup̄
vsus est fruitio. ℭPrimā ɔ̄nem p̄bo sic p̄. si aliqs vult fi/ p̄ ɔ̄.
nē actualr:⁊ aliquid pp ipsum finē:volitio finis est cā vo
litionis eius quod est ad finē. igitur nullo actu quo appe
tit' id quod ē ad finē pp finē: appetit' ille finis. ɔn̄tia clara
est:q2 nihil est cā sui. Ans pz. qm̄ nihil aliud est. a. eē vo/
litum pp. b. q̄z. a. esse volitū:q2. b. est volitū. hoc x̄o nō est
aliud in nobis:q̄z volitionē ipsius. b. cām eē volitionis. a. P
ℭCōfirmatio. omne pp qd̄ est aliud volitum:est cā fina/
lis illius:cā aūt finalis s̄m p̄hm vbicūq̄z de ipsa loquitur 2° phy.
est cuius grā:seu (qd̄ tantū valet) cuius amore. igitur illō t. c. 29.
pp qd̄ aliud est volitū:est cuius amore aliud est volitum: s̄me:ta.
⁊ sic amor finis est cā amoris eius quod est ad finē:nō tn̄ tex. c. 2.
in eodē gn̄e cāe:q2 amor finis nō est cā finalis amoris ei⁹
quod est ad finem. sed potius effectiua p̄rialis tn̄:ei⁹ autē
obiectū cā est finalis obiecti amoris:cuius ipse cā ē effe
ctiua. ℭCōfirmat' 2°. q2 sicut ɔ̄ dicit' esse nota pp p̄ncipia
ita ꝙ est ad finē dr̄ volitum pp finē:⁊ hac similitudine vtū
tur illi:quoꝝ opio est recitata sed ideo precise ɔ̄ dicitur no
ta pp p̄ncipium:q2 notitia p̄ncipij cā est notitie ɔ̄nis:alio/
quin non plus ipsa esset cognita pp p̄ncipiū q̄z eɔ̄. igr̄. ⁊ iō
qd̄ est ad finē dicit' volitū pp finē:q2 volitio finis causa est
volitionis eius qd̄ est ad finē. ℭP. Cōstat ꝙ cū dicit' ali/
qd. x̄bi grā. a. eē volitū pp. b. nō solū signat':ꝙ vtrūq̄z est
volitū. nā tūc sil'r posset dici:ꝙ. b. est volitū pp. a. sed vltra
hoc denotat':aliq̄ cālitas ipsius. b. super volitionē ipsius
a. q̄ ɔ̄is nō cōpetit ipsi. a. sup eādē volitionē:vn̄ non dicit' ꝙ
a. sit volitū pp. a. sicut dr̄ ꝙ pp. b. Nō apparet āt q̄ alia sic
denotet' illi cōuenire:nisi q2 eius volitio est causa volitio
nis. a. vnde sicut iam dicebat':nō est aliud dictū. a. esse vo Q
litū pp. b. q̄z si dicat'. a. est volitū:q2. b. est volitū. ℭ2° sic. 2ᵐ
Si eodē actu quo appetit' id qd̄ ē ad finē:pp finē appetit'
etiam finis:sequitur ꝙ qn̄cūq̄z quis appetit actu aliquid
p̄pter finem:appetat actu etiam ipsum finem:⁊ seq̄t' vlte
rius ꝙ si pp multos fines subordinatos appetat illud:sil'
actualr appeteret oēs illos ɔn̄s est falsum:sicut p̄bat expe
rientia:multotiens eniz appetit quis aliqd pp multos fi/
nes de qb⁹ actualiter nō cogitat:⁊ p ɔn̄s q̄s n̄ vult actu a
liter. ɔn̄tia nota est:q2 oē cuius volitio est in appetitu est
actualiter volitū:nec oppositū est intelligibile:cum nō sit
aliquid aliud esse volitū aliq̄ volitione:q̄z illam volitionē
esse volitionē eius. vel si sit alia significatio terminorum
vtriusq̄z dicti:vnū tn̄ necessario infert aliud. ℭDices si id
qd̄ est ad finē aliq̄n est volitū p̄pter finē (qn̄ finis tamen
non est volitus) igit' non semp volitio finis est cā volitio/

A nis eius quod est ad finē: ⁊ p̄ ɔn̄s cū dī aliquid esse voli/
tum pp aliud: non denotať q volitio alteri⁹ sit cā volitio
nis istius. ¶Rūdeo q aliquid est quãq volitū ꝑpter aliū
actualr ēt volitū: ⁊ tunc nec̄io volitio illius est cā volitio
nis huius: vt dictū est. Aliqñ aliquid est volitum propter
aliud: non quidem actualr volitū: sꝫ habitualr tm̄: ⁊ tunc
habitualis volitio: seu ꝓprie loquendo habitualis dispō
inclinatiua ad volitionē illius finis ē partialis cā volitio
nis ei⁹ qȯ est volitū ꝑpter finē: sicut in sanctis viris cha/
ritas habitualis cā est cuiuscūq volitionis eorum q̄ vo/
lunt aliquid pp deū: ēt si non actualr de deo considerent:
3m ⁊ per ɔn̄s nec ipsum actualr ament. ¶3⁹ aliquis volens
actualr finē: ⁊ ēt aliqd pp finē potest desinere velle finem
non desinendo velle id quod est ad finē. igiť nō ea volitio
ne vult finē qua vult id qȯ est ad finē. Añs pꝫ i quotidia
na experientia. Frequenter enim accidit q quis orat: vel
aliquid aliud facit pp deū actualr amās deū: ⁊ postea desi
nit cogitare actualr de deo ɔtinuās tm̄ orōnē suā actuali
B intētione circa eā: ɔn̄a ꝓbať: q: cū aliqd desinit a nobis
esse volitū. desinit in nobis volitio ei⁹: imo nec aliqua vo
litio eius remanet in nobis: alias ipm remaneret volitū.
Igiť volitio ei⁹ qȯ est ad finē non est volitio ipsius finis.
¶Si dicať q in casu isto q̄uis finis desinat eē volit⁹: nō
tm̄ volitio eius desinit eē: sed desinit eē eius volitio. ¶Cō
tra. illud ꝑ nō videtur isti posse dicere: q p opio posita est:
q: eadē rōne hērent dicere: q intellectio ⁊ q̄libet notitia rei
possit eē nō intellectio ei⁹: qȯ nō volūt. Nā si aliqñ istud
posset ɔtingere: hoc maxime videreť in casu: in quo intui
tiua exterior ɔseruareť a deo absq ꝑñtia obiecti: ⁊ tamē
ipsi dicūt q tūc nō desineret esse notitia ei⁹. ¶P. Si stan/
te volutione finis: finis pōt nō esse volit⁹: ⁊ ipsa pōt nō eē
volitio ei⁹: eadē rōne ipsa manifeste poterit non esse voli/
tū illud: qȯ est ad finē: ⁊ sic ipsa poterit esse: ⁊ nullius esse
C volitio: ⁊ iterū ipsa poterit esse volitio finis tm̄: ⁊ volitio
eius qȯ est ad finē tm̄: ⁊ iterū volitio vtriusq: ⁊ per ɔn̄s
aliqs poterit de nouo velle: postq̄ nō voluit ⁊ ecōtra. vꝫ.
nō velle postq̄ voluit: absq vlla mutatiōe sue volūtatis:
ca. vlt. qȯ est ɔ Aug⁹ 5 de tri. ⁊ certe nō videť pōe nālr. ¶Cō-
firmať: q: tūc periret oīs via ꝓbandi volitionē nr̄am esse
aliam rem a voluntate nostra: ⁊ sic posset dici q voluntas
nostra esset sua volitio: sicut dicimus de volūtate diuina:
4m qȯ est ɔtra oēm doctrinā sanctoꝝ ⁊ phoꝝ. ¶4⁹. si aliqs
actus voluntatis existēs circa id qȯ est ad finē: esset etiā
circa finē: eadē ratione ⁊ quilibet: cū nō sit potior ratio
pro vno q̄ pro alio: ⁊ sic sequiť vlterius q idē actus nu/
mero est velle ⁊ nolle: qȯ est absurdū: ɔn̄a pꝫ. quia quis
pōt nolle aliquid ꝑpter aliquē finē: imo vt ꝓbatū fuit in
p articulo: oīs talis actus est alicuius ꝑpter aliud. verbi
g. pōt quis nolle furari ꝑpter deū: seu odire furtū ꝑpter
deū. Si igiť talis nolitio est ēt dei: aut ipsa est nolitio dei:
D aut volitio dei: nō pmū: q: tunc esset odiū dei: ⁊ sic q̄cūq
nolet furari ꝑpter deū odiret ipsū deū: ⁊ per ɔsequens
peccaret: qȯ est falsum. igiť est volitio dei: ⁊ sic idem esset
Ocha 3 vbi. s. actus nolitio ⁊ volitio. ¶Ad hāc rōnē respondet pm⁹
doctor ɔcedendo ɔn̄s: ⁊ dicit q nō est incōueniēs eundē
contra actū esse volitionē vnius ⁊ nolitionē alterius incōueniēs
aūt esset q eiusdē esset volitio ⁊ nolitio. ¶Sed hec solo
nimis ɔcedit vt videť: quia tūc pari ratione esset ɔceden/
dum q idē actus posset esse gaudiū de vno ⁊ tristitia de
alio: ⁊ desideriū de vno ⁊ metus de alio: imo idem actus
respectu diuersoꝝ posset esse metus: ⁊ desideriū: gaudiū
⁊ tristitia. Et iterū adhuc multo magis idē posset esse vo
litio hui⁹ ⁊ illius ⁊ cuiuslibet: ⁊ tandē ɔcludit q in hoīe
respectu cuiuslibet volibilis ⁊ nolibilis sufficiet vn⁹ actus
numero: sicut deus vnico velle vult q̄cqd vult. ¶Sed ꝓ
certo hoc nō nisi absurde ɔcedi videť posse. ¶P. Mirū
est de isto doc. qui dicit eundē actū esse velle ⁊ nolle: non

aūt velle ⁊ delectari. ¶5⁹ hoc idem ꝓbať expressa deter/ E
minatione Aug. 11⁰ de tri. vbi determinat q volūtas siue 5m
volitio alicuius ꝑpter aliud hꝫ ꝓ fine seu obiecto (q: sic ac/ cap. 6.
cipit finē ibi: vt pꝫ intuētī illud ꝑcise cuius est: ⁊ vō illud
ꝑpter qȯ est illius. Unde ait sic. voluntas videndi finem
non hꝫ nisi visionē. Si eni non referat in aliud visionem:
sed tm̄ voluit vt videret: nō est disputandū q̄uo ostenda/
tur finē voluntatis esse visionē: manifestū est eni. Si aūt
referat in aliud: vult vtiq aliud: qȯ vniformiter est intel/
ligendū videlꝫ vt si actu referat ad aliud: actu vult aliud:
⁊ si nō actu sed habitu: habitu etiam vult aliud: ⁊ sequiť
nullo interposito: nec iā videndi voluntas erit aut si vi/
dendi nō hoc vidēdi. Uult dicere. q si visionē referat ad
aliud: voluntas qua vult illud aliud nō erit volūtas vidē
di: ⁊ hoc verū est. si illud aliud ad qȯ referť visio non sit
visio: aut si illȯ aliud sit visio: erit alia visio a pma: ⁊ ideo
voluntas eius nō erit volūtas hoc vidēdi: sed vidēdi aliȯ
supple. Unde de vtroq imediate exēplificat dicens: tāq̄
si velit quisq videre cicatricē: vt inde doceat vulnus fuis/ F
se: qȯ est exēplum pmi quādo dicit: q volūtas vidēdi illȯ
aliud: non est voluntas videndi: sed est voluntas docendi
vulnus fuisse. ¶Quātū ad scdm addit: aut si velit vide/
re fenestrā vt per eam videat transeuntes. hoc exēplū est
q illa volūtas sit volūtas vidēdi: sed nō hoc vidēdi. s. fe/
nestrā: sed trāseuntes. Et subdit. voluntas igiť videndi fi/
nē habet visionē: ⁊ volūtas hanc rē videndi finē hꝫ hui⁹
rei visionē: volūtas itaq vidēdi cicatricē suū finem expe/
tit. hoc est visionē cicatricis ⁊ ad eam vltra non pertinet.
¶Ex hoc pꝫ q sola visio cicatricis est finis ⁊ obiectum
voluntatis qua vult videre cicatricē: vt inde ꝓbet vlteri⁹
vulnus fuisse: ꝓbare aūt vulnus fuisse nō ꝑtinet ad volū
tatem illā: sed ad aliā qua est volitū: vnde addit: volūtas G
enim probandi vulnus fuisse alia voluntas est quāuis ex
illa religeť: cuius idē recte finis est ꝓbatio vulneris ⁊ vo
luntas videndi fenestrā finē hēt fenestre visionē. Altera
est eni que est ista vertiť voluntas ꝑ fenestrā vidēdi tran
seuntes: cuius idē finis est visio trāseuntiū. hec Aug. Ex
his clare pꝫ q cū quis vult aliquid ꝑpter aliud: alia vo
litione vult illud ⁊ alia illud ꝑpter quod vult illud. ¶6⁹ 6m
pōt argui ex eodē fundamento quo alij arguunt sic. sicut
se hūt ɔclō ⁊ ꝑncipia ad intellectū: sic id qȯ est finis: ⁊ id
qȯ est ad finem ad voluntatē: sed nulla vna intellectione
intellectus cognoscit ɔnē ꝑpter ꝑncipia ⁊ ipsa ꝑncipia: vt
superius ꝓbatū est. qōne 3⁹ in ꝓlogo. igiť nulla vna voli
tione voluntas vult illud qȯ est ad finē ꝑpter finē ⁊ ipm
finē. ¶Scda ɔ ꝓbať ex prima sic. si aliquis actus vtendi 2ª ɔ
esset actus fruendi: aliquo vno actu voluntas vellet aliqd
pp aliud ⁊ illud aliud: ɔn̄a clara est ex rōnibus fruitiōis
⁊ vsus: ɔn̄s aūt est falsum: vt appet ex ɔne pma. D
¶Ad rōnes alterius opionis. Ad pmā nego minorē si in/ Ad ra/
telligatur de notitia qua cognoscit ɔclusionē pp ꝑncipia tiones
q: de alia nō eēt ad ꝓpo⁹: nō enim nego q voluntas pos/ Ocha 3
sit sil velle deum ⁊ creaturā ⁊ vnico actu saltē indistincte vbi. s.
sꝫ dico q illo actu q̄ vult creaturā pp deū non vult deū.
Ad probationē minoris responsū est in 3⁹ qōne prologi.
¶Ad scdam nego maiorē. Nam hꝫ instātiā in actib⁹ vo Ad 2m
lūtatis: vt pꝫ ex auctoritatibus Augu. ꝑinductis: ⁊ silr de
alijs actib⁹. Nā visio cicatricis: vt inde ꝓbeť vuln⁹ fuisse:
terminať ꝑcise ad cicatricē: ⁊ pōt esse sine omni alio actu
respectu ꝓbatiōis vulneris. taliter enim opꝫ intelligi ma
iorē illam. s. sine omni actu respectu illius: pp qȯ ad illud
terminať: ⁊ tamen terminať hꝰ visio ad cicatricē pp ꝓba/
tionem vulneris. ¶Ad rōnē alterius: qcqd sit de maiore Ad ar
nego minorē. ¶Ad ꝓbationē dico q q̄uis id qȯ est ad Aureo
finē appetať ꝑpter finē: hꝫ tm̄ ꝓpriā bonitatē: ⁊ p ɔn̄s ap/ li vbi su
petibilitatem aliam a bonitate finis: sicut patꝫ in potione pra.
amara: sꝫ appetatur ꝑpter sanitatē (est enim ipsa causati/

J ua sanitatis: ⁊ inquātum hʒ est bona: que ratio bonitatis alia est a ratione bonitatis ipsius sanitatis: cū sanitas nō sit causatiua sanitatis: ⁊ ideo ipsa licʒ nō per se seu ꝓpter se esset appetibilis) tamē hʒ se appetibilis est ita ꝙ distinctā ⁊ propriam terminet appetitionem.

3° arti. Durandi. Quantum ad 3ᵐ articulū. Est opio quedā que hʒ tenere ꝙ nō. si teneat q̄ dicta sunt in articulo ꝑcedēti: vult enim opio ista: ꝙ nec i intellectu nec in volūtate pn̄t simul eē plures act⁹: qḋ ꝓbat sic. Cuiuscūqʒ gn̄is aliq̄ spēs sunt icōpossibiles: ⁊ oēs pʒ. Nā qr in gn̄e colorū albedo ⁊ nigredo sunt incōpossibiles: oēs spēs colo⁊ sunt incōpossibiles: sed in gn̄e intellectionis aliq̄ spēs sūt incōpoles: vt opiones ꝯdictorio⁊. vt pʒ p Phm scḋo periher. igit̄ nulli act⁹ diuersa⁊ spērum pn̄t esse simul in intellectu. Cōstat aūt multo magis ꝙ nec alique eiusdem spēi: cū duo accn̄tia solo numero drā nō pn̄t sil' esse in eodē subo. Eodē mō pōt ꝓbari de actib⁹ volūtatis: cum aliqui sint incōpoles ⁊ ꝯrij: vt velle ⁊ nolle circa idē obiectuʒ. k

2ᵐ ¶ 2° si pl'es act⁹ possent eē in intellectu vel volūtate: eadē rōne ⁊ infiniti. ꝯn̄s est falsum. ꝯn̄a tʒ p ꝯn̄am phi 4° phy. (T.c.53.) si duo corpora essent in eodē loco ⁊ infinita. 3ᵐ ¶ 3° idē non pōt esse ꝑmū susceptiuū diuerso⁊. pʒ de superficie que nō pōt simul suscipe diuersos colores. igit̄ nec intell's: nec volūtas pluriū actuū. 4ᵐ ¶ 4° impol'e est idē simul moueri diuersis motib⁹. igit̄. ꝯn̄a tʒ: qr intelligere ⁊ velle qdā motus esse videnť. 5ᵐ ¶ 5° auc͠te phi. d. 2° topi. ꝙ ꝯtingit plura scire: intelligere aūt vnū. 6ᵐ ¶ 6° ad hoc est auctoritas Algazelis. sicut impossibile inqt vnū corpus plibus figuris sil' figurari: sic intellectū plibus intellectionibus sil' informari.

ꝯ durāᵐ ¶ Opio pn̄s vt appet mihi non cōtinet veritatem: ideo ꝯ eā: ⁊ p respōsione ad articulū pono ꝯclones q̄tuor. Prima in intell'u pn̄t simul eē pl'es act⁹. Scḋa ꝙ ēt i voluntate. Tertia ꝙ fruitio ⁊ vsus pn̄t simul eē i volūtate. Quarta ꝙ fruitio pōt eē in volūtate absqʒ vsu. ⁊ eꝯ. vsus absqʒ fruitione. s. actuali.

1 ¶ Primā ꝓbo. pol'e est intell'm simul intelligere plura distincte: que nō intelligi pn̄t a nobis distincte vna intellectione. igit̄ pol'e est ꝙ i intellectu sint plures act⁹ simul. ꝯn̄a clara est. Añs ꝓbať: qr pol'e est aliquē simul videre distīcte albedinē ⁊ nigredinē: sicʒ pʒ in legēte scripturā nigrā in mēbrana alba: simul enim distincte pcipit nigredinē scripture: ⁊ albedinē mēbrane: idē āt singulare sensibile: qḋ hō apprehendere pōt p sensum: ēt apprehendere pōt per intellectū: vt ꝓbať infra. distinctione 3°. ⁊ ēt ex eo qḋ ꝓbabit̄ in scḋo oēm sensationem hoīs eē in intellectu. Pro nūc aūt sufficit exᵐ ꝓpoᵐ de legēte scripturā h solo addito ꝙ itelligat qd scriptura sigñat. Si enim sic sit: necio intelligit scripturā quā videt. Alioqn nō intelligeret illā significare qḋ significat. Qua ꝟo rōne intelligit scripturā quā videt intelligit ēt albedinē infra scripturā cōprehensam.

m ¶ D. Nō min⁹ est pol'e duas intellectiones esse in intellectu: q̄ʒ duas sensatiōes in sensu. vnde oia arguméta opinionis recitate ita pn̄t applicari ad sensum sicut ad intellectū. Q aūt albedo ⁊ nigredo nō pn̄t a nobis intelligi distīcte vnica intellectione satis pʒ. Nā sicut est species alia propria albedinis alia propria nigredinis vt docet experientia imaginanti eas intrinsecus: sic alia intellectio est huius ⁊ alia illius. ¶ Confirmať. qa si intellectio distincta albedinis ⁊ nigredinis est vna intellectio numero: multo magis eadē esset intellectio distīcta albedinis ⁊ rubedinis: cū qua magis ꝯuenit: ⁊ sil'r viriditatis ⁊ cuiuslibet medij coloris alterius: ⁊ sic vnica intellectione nūo intelligerem⁹ distīcte oēs spēs colorum seu oium specierum coloris: qḋ est manifeste falsuʒ.

2ᵐ ¶ Scḋo datis qnque rebus. ꝟ. g. qnque hoībus: duob⁹ hic ⁊ trib⁹ illic pōt qs euidēter cognoscere ꝙ hi tres sūt plures illis duobus: ⁊ sic demonstrando mētal'r enuntiare. igit̄ pōt istos tres distincte apprehendere: ⁊ sil'r illos duos. alioqn non euidenter cognosceret istos esse tres ⁊ illos eē duos. Sʒ constat ꝙ nō pn̄t distincte apprehendi ⁊ cognosci nisi actibus distinctis. igit̄ ⁊c. n

3ᵐ ¶ 3° notitia simplex intuitiua ⁊ iudicium affirmatiuū vel negatiuū sequēs: sunt diuersi act⁹ vt certū est: sed tales duos actus cōtingit esse simul. igit̄. ꝓbatio assumpti. Nā hʒ iudiciū non hʒ nisi mediante intuitiua illa: tanqʒ eius cā effectiua partiali. igit̄ qn̄ illud ꝑmo causatur: ipsa tunc actu est.

4ᵐ ¶ 4° actus credendi: ⁊ notitia simplex intuitiua: ac ēt iudicium sequēs quo qs euidenter cognoscit ⁊ experiť se credere alicui ignota narrāti sūt simul: alias nō euidēter cognosceret se actualiter credere: sed potius sic iudicās deciperet̄. igit̄ distincti act⁹ sūt simul: pʒ ꝯn̄a. Nam credere ita esse sicut narrās sigñat ⁊ intueri hāc fidē: ⁊ vlterius euidēter cognoscere se ita credere sunt act⁹ oino distincti: imo ⁊ cū istis concurrit alius actus s. s. ꝑcipiēdi narrantis verba: imo ⁊ plures. s. cognoscendi seu apprehēdēdi ipsum narrātem. Si audiēs etiaʒ videat ipm: ⁊ actus cognoscendi qḋ eius narratio significat: ⁊ multi alij actus inueniunť simul in mente illius cōcurrere: si quis diligenter aspiciat. o

5ᵐ ¶ 5° sm Aug. 2° ⁊ 4° supra Geñ. in plibus capl'is. simul in angelis est notitia rerū in ꝟbo: ⁊ notitia ea⁊ in ꝓprio gn̄e: ⁊ vna ab alia distincta. Ad hoc ēt arguūt aliqui de intellectu cōparante aliq̄ adinuicē: ⁊ ponente drīam inter illa q̄ simul apphēdit: infra dern̄ phi scḋo de aīa de sensu cōi. (t.c.44. ⁊.46.)

scḋa ꝯ 2ᵐ ¶ 2° ꝯ ꝓbať ꝑmo ex ꝑma: qr nō minus est pol'e in volūtate plures act⁹ eē simul q̄ʒ in intellectu. nō enim est rō in oppᵐ: sʒ in intellectu pn̄t esse. vt ꝓbatū est. igit̄ ⁊c. ¶ 2°. qr pol'e est aliquē odire aliqḋ malū: ⁊ simul delectari: ⁊ cōplacere in tali odio: vt experientia docet in hoībus virtuosis: igit̄ pol'e est in volūtate simul eē pl'es act⁹. pʒ ꝯn̄a. qr in nobis nulla cōplacētia est odiū nec eꝯ. Simil'r pōt qs sperare: aliqḋ futurum sibi bonū: ⁊ delectari sic sperando. vnde sicut ait Phus ꝑ rheto. (cap.17.) ⁊ experiētia docet. quecūqʒ presentia letificāt. letificāt ⁊ sperātes ⁊ mēorātes. p Et vt subdit: aut. n. memorātes quomodo adipiscebantur: aut sperātes quō adipiscētur: gaudēt quadā dilectione: vt puta qui in febrib⁹ sitim hn̄tes memorātes quō bibāt: ⁊ sperātes bibere gaudent ⁊ amātes: ⁊ disputātes: scribentes: ⁊ faciētes sup aliquid de eo qḋ amatur gaudēt. Sed cōstat ꝙ spes vel est vel includit desiderium futuri: nullum autem desideriuʒ ē delectatio: ⁊ ēt si sit delectabile. tum qr desideriū est respectu futuri: delectatio ꝟo respectu ꝑsentis: tum qr delectabile vt ibidē dicit Phs est factiuū delectationis. igit̄ desiderium quo delectať distinguit̄ a sua delectatione.

3ᵐ ¶ 3° si nō esset pol'e in volūtate simul eē plures actus: aut hoc eēt pp icōpossibilitatē actuū: aut pp limitationē potētie. Nō ꝑmuʒ quia non omnes actus volūtatis sunt sibi inuicē incōpossibiles. Nec pp scḋm: qr nō ē dōm ꝙ magis sit volūtas limitata ad actuū vnitatē vel numerū q̄ʒ sensus. q Sed sensus simul pōt hr̄e plures sensationes: vt probatū est: ⁊ pʒ ēt p auc͠tem Anselmi de libo ar. (capi.7.) vbi dicit ꝙ visus ⁊ q visio noiať tā numerosus est q̄ʒ nūosa ⁊ q̄ʒ numerose videmus. cōstat aūt ꝙ nūosa simul videmus vt docet experiētia. igit̄. ¶ Ex eiusdē quoqʒ auc͠te ibidē imediate ante dicentis ꝙ voluntas que est opus instrumenti qḋ volūtas dicit̄. i. volitio ipsa tā multiplex est q̄ʒ multa ⁊ q̄ʒ sepe volumus. cum igit̄ experiamur frequenter nos plura simul velle. igit̄ tūc sunt sil' plures volitiōes in volūtate.

4ᵐ ¶ 4° pol'e est ꝙ aliqs sil' velit finē ⁊ aliqd aliud pp finē illū. Et hoc frequēter experimur: imo qn̄cūqʒ volum⁹ ꝑ: vel pn̄timus nobis aliquē finē pticularē ques alias non volumus: si pp ipm volumus aliud qd: qḋ nō vellemus alias: ⁊ volitio finis est cā volitionis eius qḋ appetit̄ pp ipsum: ⁊ per ꝯn̄s est distincta ab illa ⁊ sil' in volūtate cuꝫ illa.

5ᵐ ¶ 5° constat ꝙ in angelis beatis est dilectio beatifica. ¶ Item preter illam alie volitiōes quibus custodiētes nos volūt ea que

A ea que expediunt nr̄e saluti. ¶ Patet ēt de angelo thobie qui in ducatu eius multa gessit: que nō nisi volēdo ⁊ mediantibus volitionibus rerū creatarū fiebant. ¶ Item in euangelio dr̄ ꝙ gaudiū ē angelis dei super vno peccatore pniam agēte. Cōstat ꝙ ille volitiones noue: ⁊ illud etiam
3° ꝓ. gaudiū distincti actus sunt a fruitione beatifica. ¶ 3° ꝯ ꝓbat̄ ex dictis. Nā poſ̄e ē in volūtate simul eē pl'es actus: ⁊ fruitio ⁊ vsus nō sunt actus incōpossibiles. igit̄ possibile est tales simul esse: ꝯñtia p3: qa non vr̄ qd ꝓhibeat. añs
2m est ꝓbatū. ¶ 2°. qa sil' pōt quis velle pp se aliquid ⁊ velle
4° ꝓ. aliud pp illud. igit̄ ⁊c̄. ¶ 4° ꝯ ꝓbat̄ pmo: q2 possibile ē ꝙ aliqs diligat aliquid pp se nihil aliud actualiter diligēdo. igit̄ possibile est fruitionē esse in voluntate absq3 vsu. ꝯña p3 ex dictis in arti. p̄. añs notū est per experientia3: vnde viri cōtēplatiui sic aliquotiēs rapiunt̄ in amorem dei: vt pro tūc nihil aliud actu diligāt: nec de aliquo alio actu cogitent. Et sil'r ꝯtingit i alijs: ⁊ circa alia diligibilia. Scd̄o
B ꝓbat̄ alia ps ꝯnis. s. ꝙ vsus possit esse sine fruitiōe actuali. Nā vt dicebat̄ in scd̄a rōne pro pma cōclusione pcedētis articuli: cōtingit aliquē velle aliqd ꝓpter finē. de quo nō actual'r cogitat. ⁊ per ꝯñs quē nō actualiter vult. igit̄ cōtingit esse vsum absq3 fruitione actuali. ¶ 3° contingit ꝯnē aliquā actual'r cognosci: non cognito simul pro tunc actu quolibet pn° eius: igit̄ cōtingit vsum esse in voluntate absq3 actuali fruitione. ꝯña p3 ex sil'itudine cōparationis pncipij ad cōclusionē: ⁊ finis ad id qd̄ est ad finē. añs p3 per experientiā. nā cognoscēs actu vnā ꝯnē presupponentē multas pões: ex quarū notitijs ordinate acquisita est hec notitia: nō actual'r cognoscit quālibet earum, vt docet experiētia: ⁊ tñ oppositū sequeret̄: si añs nō esset verū.
ad rões ouradi. ¶ Ad pmā rōnē opinionis r̄ñdeo negādo maiorē: q2 ⁊ si alique sint incōpossibiles: nō tñ oēs. p3 q2 albedo ⁊ dulce
C do nō sunt incōpossibiles ⁊ recipiunt̄ in eodē subiecto pmo. s. in mā: ⁊ albedo ⁊ nigredo sunt icōpossibiles. ¶ Si dicat̄ ꝙ illa maior intelligenda est de genere proximo qd̄ nō cōtineret sub se aliud genus: sed immediate diuidit̄ in spēs spālissimas: tūc minor nō ē sub maiore: cū nec intellectio: nec actus volūtatis sint talia genera. Sub intellectione eni cōtinent̄ intellectio simplex ⁊ intellectio cōplexa: seu indicatiua affirmādo vel negādo: ⁊ quelibet illa℞ sub se cōtinet spēs multas. Simil'r actus volūtatis continet sub se nolle ⁊ velle: ⁊ qōlibet illorū cōtinet sub se plures spēs: ⁊ nō spālissimas solū: sed etia3 subalternas: que
Ad 2m etiā sunt gña. ¶ Ad 2m negāda ē ꝯñtia sicut ⁊ ista. possu3 portare duos tāti pōderis lapides. igit̄ possum infinitos tales. Et sil'r ꝯm ipsos illa esset negāda: si duo habit° pñt esse sil' in intellectu: ⁊ infiniti. Nā añs est verū ꝯm ipsos: ⁊ ꝯñs falsu3. ¶ Ad ꝓbationē dico primo ꝙ illā ꝯñtiam nō facit phs alicubi: quādā tñ rōnē faciebāt antiq ponentes vacuū. vñ sic arguētes putāt phi tali vti ꝯña. i quo dupl'r decipiunt̄. pmo q2 illa nō est rō phi sed antiquorū. ¶ 2° q2
D nec illi etiā sic arguebāt: ista patent. Nā inter ceteras eo-
T.c.53. rum rōnes Phs recitat istā. nō eni videbit̄ inquiebant illi vtrūq3 motus esse nisi sit vacuū: plenū enim est impossibile recipere. Si vero recipiet ⁊ sunt duo in eodem continget vtrūq3 ⁊ quelibet simul eē corpora: dr̄iam enim ꝓpter quā nō erit vtrūq3 qd̄ dictū est nō erit dicere. Si aūt cōtingat hoc ⁊ paruissimū accipi ⁊ maximū. Multa nāq3 parua quod magnū est. Hic p3 ꝙ ista fuit argumētatio eo℞ ⁊ non phi.
Com.53 Et idē etiā p3 per Cōmētatorē ibidē. ¶ Itē p3 ꝙ ipsi non inferebāt de infinitis sicut isti: dicūt saltē ad intellectū eorū. s. cathegorematice sumendo. ¶ P. Dico ꝙ in isto sensu Phs dixisset talē ꝯñtiā nō valere. Et q̄uis concessisset añs nō tñ cōcessisset ꝯñs: cū apud eu3 infinita multitudo actualis corporū ꝯm se foret impossibilis. 3° dico ꝙ dato ꝙ illa ꝯñtia foret bona cathegorematice siue syncathegorematice: nō sequit̄ adhuc ꝙ cōsequētia facta sit bōa in ꝓposito: nā alia cā impedit istam. s. limitatio virtutis ⁊ E
potētie: q2 nō ita pōt simul in plures actus sicut in paucio res: vt docet experiētia: ⁊ ideo esto ꝙ esset poſ̄e infinitos actus sil' esse in rerū nā. adhuc po' nō pōt sil' infinitos elicere: imo certe nec quotcūq3 finitos. Sed q2 nulla virtus est in loco ad recipiēdū corpus: nec maior difficultas vel repugnātia est de recipiendo plura q̄ duo: eo ꝙ repugnātia tota sit ex pte illo℞ recepto℞: si infinita possent eē in rerū nā possent etia3 esse in vno loco sil'. ¶ Ad 3m dico ꝙ si sumat̄ añs vl'r. nego illud simpl'r. Nā eadē mā est pm susceptiuu3 pluriū formarū accidentaliū: ⁊ idē aer pluriu3 spērū: ⁊ eadē ēt memoria: ⁊ idē intell'ᵒ: ⁊ eadē voluntas: Ad 3m
pluriū habituū sil'. ¶ Ad 4m nego añs. Nā idē subiectu3 pōt simul calefieri ⁊ rubefieri, dulcefieri: ⁊ alijs pluribus motibus diuersarū rōnum nō incōpossibilibus moueri. Ad 4m
¶ Ad 5m q̄uis a multis varie dicat̄. ꝓ intētione phi dico ꝙ illius ꝓpōnis duplex pōt esse sensus. vnus ꝙ cōtingat multa scire: nō aūt cōtingat plura intelligere: ⁊ iste sensus Ad 5m
est falsus: nec eū intēdit Phs. Alius ꝙ cōtingat aliquem simul plura scire ꝯm hitū: seu habitual'r: qñ tñ nō actual'r F
plura intelligit: ⁊ iste ē verus. ⁊ sufficit ad ꝓpom Phi ibidem. Nā ibi loquēs de loco a sil'ibus vel a ꝓportiōibus cū dixisset. si visum hr̄e ē videre: ⁊ auditū hr̄e ē audire. dicit ꝙ ad cognoscēdū. vtrū hoc eē sit illud eē: cōsiderādū ē in vno ⁊ in pl'ibus s. sil'r se h3. Aliquotiēs. n. differunt: vt si scire est intelligere: ⁊ multa scire est multa intelligere. hoc aūt nō est verū. ꝙ aūt hoc ꝯñs nō sit verū ꝓbat. d. cōtingit aūt plura scire: intelligere aūt nō. que verba intellecta: vt dictū est: optime ꝓbāt suū ꝓpom. Si. n. hec sit ꝯtingens. plura sciēs non intelligit plura: stati3 sequit̄. igitur multa scire nō est multa intelligere: ⁊ ex hoc vlterius. igit̄ scire nō est intelligere. ¶ Ad 6m dico ꝙ si Algazel ita dic: ꝙ nō vidi: falsu3 prorsus dicit: nec eius auctoritatē in hac parte recipio. ¶ Ad pncipale. q. r̄ñsio p3 ex āndictis ⁊c̄. Ad 6m G

¶ Distinctionis prime. Questio. ij.

Circa eadē distictionē primā scd̄o quero. Utrū fruitio sit actus solius volūtatis. ¶ Arguit̄ ꝙ non. q2 nulla cognitio est opatio soli° volūtatis: fruitio ē cognitio. igit̄. Maiō p3 q2 ql3 cognitio ē opatio alicui° po° cognitiue. Minor ꝓbat̄. qa ois amor ē qdā notitia: fruitio vero ē amor: vt p3: ex eius diffōne. Frui ē amore inherere ⁊c̄. ¶ Assumptū ꝓbat̄ p Aug° 9° de tri. vbi dicit. ꝙ amor quo mēs amat se: ⁊ notitia qua nouit se: sunt vnus spūs ⁊ vna eēntia. igit̄ ille amor ē notitia: ⁊ sil'e iudiciū est de alijs scil3 ꝙ qlibet ē notitia eius cui° ē amor. ¶ Scd̄o nulla delectatio ē opatio: ois fruitio ē delectatio. igit̄ nulla fruitio ē opatio: ⁊ si nō ē opatio nō est operatio soli° voluntatis. maior p3 ex. 10. ethi. vbi vult Phs ꝙ delectatio nō ē opatio: s3 passio ꝯñs ⁊ pficiēs opationē: sicut pulchritudo iuuentutē. minor ꝓbat̄ per illud Aug. 83. q. q. 3. di. frui dicimur ea re de q̄ capimus voluptatē. i. delectationem. igit̄ frui est delectari: ⁊ fruitio est delectatio. cap°. 4. ⁊. 5. 2m cap°. 4. ⁊. 5. ⁊. 6. D

Ad oppositū. Ois amor ē actus soli° volūtat̄. Nā nō nisi voluntatis est amare. sed ois fruitio est amor: vt p3 ex eius descriptione. igitur. Oppom

Hic erūt tres articuli. Primus vtrū amor: vel vl'r act° volūtatis sit eēntial'r aliq̄ notitia. Scd̄s vtrū delectatio quel3 sit opatio: ⁊ que opatio sit. Tertius vtrū fruitio sit delectatio: seu alia operatio solius voluntatis.

Quantum ad pm ē opinio cuiusdā moderni doct. ꝙ ois actus appetēdi vel odiēdi: ⁊ ita frui est quedā cognitio ⁊ quedā apprehēsio: qa ois experientia alicuius obiecti est quedā cognitio eius: s3 omnis actus appetitus est quedam experiētia obiecti sui. i. quo aia experit̄ tale obiectum: q2 omnis actus vitalis est quedam experientia. al'r ingt non plus video ꝙ eēt actus vi- pᵒ arti. Adam in 2° lec. lib. j. di. j. q. j.

J talis aīe talis appetitus q̃z q̄ spēs p̄uia oi actui si ponat.
vel bitus infusus:aut color respectu sui obti:sed ois voli/
2m tio 7 nolitio ē actus vitalis.igit. ¶Scđo si nō sic eēt:aia
.i.p̄ 2° posset amare incognitū:qđ nō vr verū. vt pz per Aug.9°
de tri.vbi ait. Mēs seipsam amare nō pōt:nisi etiā noue/
rit se. Nā q̄ūo amat qđ nescit. Et alibi. Inuisa diligē pos/
sum⁹ incognita nequaq̃z.ɔ̃ña pz.q2 si essent obiecta abso/
luta realr̄ distincta deus posset vnum cōseruare sine alio.
3m ¶3° nō magis ē incōueniēs ponē oēz volitionē eē cognē
quādā(lz nō ois cognitio sit actus appetitus vel appetē/
di)q̃z q̄ ois assensus sit apprehēsio q̄dā:lz nō ois apphē/
4m sio sit assensus vel dissensus: sz illđ nō ē incōueniēs. ¶4°
5° e 3° s̄m Ph̄m 3° 7 6° ethico. Electio est appetitus intellectiu⁹
5m vel intell'o appetitiu⁹.indifferēter loqt. ¶5° tūc volūtas
6m eēt ceca:q2 nihil cognosceret p actū suū de obcto. ¶6° q2
tūc posset qs eē beatus:7 tñ nō videret deū nec cognosce
7m ret.¶7° ipol'e ē simplr̄ incognitū placere volūtati: sz po
sito solo actu amādi quocūq3 alio circūscripto placet ob3
8m dilectū.igit.¶8° aliqua vna opatio ē vltim⁹ finis hois:7
K nulla nisi cognitio 7 dilectio.igit. p̄batio minoris.q2 si sit
cognitio q̄ nō sit dilectio deus posset cōseruare illā absq3
dilectiōe:7 tūc posset eē hō btūs qñ deū nō diligeret. Nec
pōt eē dilectio q̄ nō sit cognitio:q2 tūc cū beatitudine sta/
ret q̄ deus nō esset cognitus. ¶Hoc p̄bat ēt auc̄tibus.7
9m p̄mo Aug.12.đ tri.d.Inueni scriptū eē in libro Job. Ecce
cap.14. pietas est sapia. Et subdit. Pietatē qppe hoc loco posuit
dei cultū. Et paulopost. Et quis cultus est eius nisi amor
eius:igit a p̄ ad vltimū ille amor ē sapia:7 idem q̄si p oia
2° p̄.c°21 habet in enchē. ¶Itē idē 15° de tri. Nunquid dicturi su/
mus volūtatē nr̄am qñ recta est:nescire qd apperat:quid
deuitet:porro si sic:p̄fecto inest ei sua quedā scia que sine
memoria 7 intelligētia esse non possit. An vo audiēdus
est qsp̄iā.d.charitatē nescire qd agat:q̄ nō agit perperā:7
capi.22. cap' sequēti. amor inqt meus meminit 7 intelligit qd ap
10m petere dēat qd vitare. ¶Itē Grego. homel.27. sup illud
L Joā.15°(q̄cūq3 audiui a p̄re meo nota feci vobis)dicit sic.
Dū audita seruaui amata iā noui: qa amor ipse notitia ē.
Uult igit opinio hec:q̄ lz nō ois cognitio sit volitio vl' no
litio.(Nā expimur aliqñ nos intelligere aliqd: qđ nec vo
lumus:nec nolum⁹)ois tñ nolitio: 7 ois volitio cognitio
quedā est:7 aliq̃ qdē cognitio incōplexa:vt volitio q̄volo
aliqđ bonū. Aliq̃ vo cōplexa. vt ea q̄ aliqd esse: vel aliqd
significabile cōplexe. Aliq̃ ēt ē assensus vt volitio q̄ gau/
deo q̄ inimicus est mortuus.aliq̃ ēt ē cōplexa que nec est
assensus:nec dissensus:nec va nec falsa: vtpote q̄lis ē hec
volitio qua opto te esse beatū: aut episcopū aut aliqd ta/
le:tales eni optatiue notitie:7 depcatiue non sunt ve neq3
false:qa s̄m Ph̄m p̄ pihermē.sola oīo enūtiatiua est vera vel
Contra falsa. Si āt nō ē va nec falsa si ē assensus nec dissensus 7c̄.
opinio/ ¶Ista opio:q̃uis subtiles imaginationes hēat:nec forte
nez ade bene possit ɔ̄ ꝯterū impugnari: nō tñ appet mihi vera:
vbi.ā. nec p̄pter eius motiua vr̄ mihi discedendū esse a via cōi.
p̄m ¶Primo:q2 superflue ponit pluralitatē notitiarū 7 inu/
M tiliter seu sup̄flue ponit aliquā rem esse notitiā: qđ nō mi/
nus reputādū est incōueniēs:q̃z sup̄flue ponere aliquā rē
eē. ¶Assumptū declaro. Nā s̄z hāc opinionē. cuiuscūq3
cognoscibilis siue incōplexe siue complexe significabilis:
aliq̃ volitio vel nolitio est notitia eiusdē. in eodē subiecto
est aliqua notitia oīno idē significās que nō ē volitio nec
nolitio:7 cū hoc illud eque perfecte cognoscit per solam
notitiā que nō est volitio: sicut p illā 7 volitionē sil':7 per
volitionē nūq̃z absq3 alia notitia cognoscit:neq3 cognosci
pōt:saltez nāliter:vt ipsimet fatent.igit superflue prorsus
illa foret notitia. Ad qd ergo ponit. ¶Cōfirmatio ex di/
q.j. p̄l. ctis istius alibi. In 2' enim sua lectura tenet: q̄ in hoie nō
est aliq̃ notitia intuitiua rei sensibilis distincta ab oi sensa
tione exteriori. Et est rō eius:qa sensatio hois immediate
recipit in intellectu:7 illa vna sufficit suo susceptiuo ime/ N
diato ad oē iudiciū habēdū de sensibili qđ est eius ob3:7
sic alia superflueret. Ita vž in p̄posito. Nā notitia q̄ nō est
volitio ad oia iudicia sufficit suo susceptiuo:nec volitio ad
hoc formalr̄ aliquid p̄dest:igit in alio susceptiuo non est
alia notitia q̄ sit volitio:idē autē est susceptiuū volitionis
7 intellectiōis s̄m eū 7 s̄z veritatē:vt patebit in 2°. igitur.
¶D.Si volitio eēt s̄z se notitia q̄dā:cū de nouo aliquid 2m
volum⁹ qđ p̄us cognoscebam⁹:sz nō volebam⁹:experie/
mur vel experiri possem⁹ nos nouā notitiā hr̄e de illo:seu
nos alr̄ nosse q̃z prius.ɔ̃ñs est falsum. Nā si video aliqd:
qđ nec diligo nec odio:7 postea stāte eadē notitia diligā:
bñ expiar me nouiter diligere:sz non expiar alr̄ nosse aut
aliquā notitiā hr̄e.ɔ̃ñtia pz. Nā sic accidit i oib⁹ notitijs:
vñ si p tactū cognoscā aliquā figurā 7 eandē intuear po/
stea p visuz:vtrīq3 me expior alr̄ nosse q̃z prius. Nā expior
me videre. Et si i aliq̄ casu nālr̄ vel supnālr̄ possibili:stāte
priori tactiōe eādē figurā p̄mo 7 adequate postea viderē
illud expior vel expirer. ¶Itez si aliqd cognosco remisse
7 postea intēse:expior vel expiri nō possum si volo:q̄ p̄fe/ O
ctius q̃z prius cognosco:7 sic nō repit instantia q̄ aliqua
notitia nouiter sit in mēte:siue eiusdē siue alterius rōnis a
priori:saltē si sit intensa:qn illā possimus experiri. ¶Cō/
firmatio.q2 qua rōne expimur nos velle 7 intensius velle
q̃z prius:cū intendit volitio nr̄a. ita nos experiremur tūc
intēsius 7 p̄fectius nosse:q̃z p̄us: q2 tūc intēderet nr̄a no/
titia:si volitio sit notitia:7 tñ hoc ē falsum: quia nō quāto
plus qs diligit tāto p̄fectius nouit: vel saltē nō ē necīū sic
eē. ¶Cū igit p nullā experiētiā cōuinci possit talis noti/
tiarū multitudo:seu q̄ sint plures tales notitie:aut q̄ vo/
litio sit notitia:nec aliq̃ rō euidēs:q2 nec aliqua p̄cedens
ex per se notis:vt certū ē: nec aliq̃ p̄cedēs ex experientia
aliqua:vt pz p dicta:nec aliqua auctoritas ad intellectuz
auctoris: quā ñ bñ liceat negare: vt patebit soluēdo rōes
opinionis opposite.relinquit q̄ sup̄flue 7 absq3 rōne ponit.
¶D.Sumo volitionē quā dicit eē notitiā incōplexā.7 sit 3m
vbi grā.illa qua diligo petrū quē intuitiue video:aut ista P
volitio ē intuitiua notitia petri aut abstractiua: nō abstra
ctiua:qa illa imediate terminat ad petrū i se 7 nō in spēz
aliquā eius vel ad aliud rep̄ntatiuū. nulla aūt talis ē ab/
stractiua respectu talis sui obti:vt patebit distinctione 3°.
¶Itē nō pōt dari rō cur ista volitio petri q̄ ē notitia eius
sit abstractia:7 alia notitia q̄ nō ē volitio nō sit abstracti/
ua:vel si illa sit intuitiua(vt verū ē)hec ēt nō sit intuitiua.
Nec ēt pōt dicit q̄ sit intuitiua:q2 tūc simul de eodē obie/
cto adequato in eadē potētia immediate essent due noti/
tie intuitiue:qđ s̄z istū ē sup̄fluū:7 p ɔ̃ñs incōueniēs. Nec
vz si dicas q̄ intelligit de notitijs q̄rū nulla est volitio vel
nolitio:tū q2 rō sua pariter p̄cedit de qbuslibet: vt pz cō/
siderāti. Tū q2 facilr̄ ita dicerēt illi ɔ̄ quos arguit:q̄ lz sit
incōueniēs eē simul duas intuitiuas: q̄rū quelibet sit sen/
satio p eūdē sensum:nō tñ quarū vna sit sensatio:altera vo
nō:aut si sit sensatio alterius rōnis 7 p aliū sensuz: 7 puto Q
q̄ isti nō minus:immo magis apparēter euaderēt:q̃z ipse
in p̄posito isto. ¶D.Sumo volitionē qua desidero te eē
ep̄m.ista s̄m te est notitia cōplexa 7 quedā oīo optatiua: 4m
det igit aliqua vocalis sibi equiualēs in significando:cui
libet eni mētali oroni pōt subordinari vocalis aliqua id/
ipsum significās:quātū aūt apparet non pōt dari alia q̃z
ista. vtinā esses ep̄s. vel ei equiualens. Sed vt videtur ta/
lis vocalis significat desideriū intrinsecum quo desidero
illū fore ep̄m. vnde videt huic eqpollere:opto te fore epi/
scopū.igit illa interior mentalis quē dicit volitio idipsuz
significat:7 per ɔ̃ñs illa volitio signat seipsam:7 est signi/
ficatū saltē partiale suijpsius:qđ nō videt esse dicendum.
¶Istas duas rōnes vltimas min⁹ pōdero: q̃z p̄cedētes. 5m
¶Ad hoc est etiā intētio Aug. expsse 15° de tri. vbi dans cap 7°.

A dīam inter trinitatē increatā ꝛ creatā in nobis:que attē/
dit penes memoriā intelligētiā ꝛ volūtatē seu dilectiōēʒ:
vult ꝙ dilectio in deo sit etiā intelligētia ꝛ memoria:ꝛ in/
telligentia sit memoria ꝛ dilectio: ꝛ memoria sit intelligē
tia ꝛ dilectio. In nobis aūt nec intelligentia est memoria
vel dilectio:nec dilectio est intelligentia vel memoria:nec
memoria est intelligētia vel dilectio:sicut recte intuēti idē
appareret:q̄liscūqꝫ expō extorta dareť vbis eiusdeʒ. Scōm
C aūt istā opinionē ēt in nobis dilectio eēt itelligētia. ℭ P.
cap 6. ꝑm Phm.10.ethi. delectatio nō est mēs neqꝫ sensus.i. co/
gnitio mētalis:vel sensualis:ꝛ tū delectatio ꝑm istū Doc.
ꝛ ꝑm veritatē:vt ꝓbabiť in sequēti arti. est volitio. igitur
aliqua volitio non est cognitio.ꝛ eadem ratione nulla.
Ad rō/ ℭ Ad rationes opinionis istius rn̄deo. ℭ Ad primā cuʒ
nes Aō dř.ois experientia obiecti est quedā cognitio eiusdē:si p/
vbi sup̄. ꝓrie loquantur de experiētia cōcedo illā: ꝛ nego minorē.
Et cū h̄ dico:ꝙ sic arguēs petit pn̄m. Nā ois experientia
ꝓprie loquendo ē notitia q̄dā intuitiua:vł euidēs iudiciū
B ꝯn̄s illā. vn̄ sola talis ꝓprie dř experimētalis notitia obie
cti sui:ꝛ idcirco cū sumiť in minore:ꝙ ois actus appetit⁹
est quedā experientia ꝓinde ē:ac si diceret.ois actus ap/
petitus est notitia intuitiua:qđ eque:imo magis dubiū ē:
q̄ꝫ ꝯ ꝓbanda. ℭ Ad ꝓbationē dico:ꝙ nō ois actus vita/
lis est experiētia sui obiecti. Et ē instātia đ actibus dubi/
tādi ꝛ errandi:ac ēt actu vero credēdi condistincto actui
sciēdi ꝛ actui intelligēdi cōplexoꝝ. Nā talis ꝑm veritateʒ
nō ē notitia nec cognitio essentialr̄:vt in ꝓlogo visum ē:ꝛ
tn̄ ē actus vitalis. ℭ P. Probatio hui⁹ assumpti nulla ē:
qm̄ alia rō ē q̄re act⁹ appetēdi ē act⁹ vitalis ꝛ nō spēs p/
prie loquēdo:q̄ꝛ act⁹ appetēdi ē ꝓprie act⁹ scōs ꝛ opatio:
nō aūt spēs:act⁹ aūt vitalis nullus dr̄:nisi q ē opatio vite.
Ad 2m ℭ Ad 2m dico ꝙ si ꝯn̄s intelligatur de po' nāli:ꝯn̄ia nō vꝫ:
qm̄ notitia obiecti est ꝑ se p̄tialis cā effectiua volitionis:
iō nō pōt eē volitio incogniti. Si v̄o intelligaťde po' dei
absoluta cōcedo ꝯn̄s:nec ꝯ hūc sensum ꝓcedūt auctorita
cap 2° tes Aug.sed ꝯ pmū. vn̄ sic ipse dicit 11°. de tri.ꝙ detracto
C visibili nulla pōt oino esse visio: ꝛ tn̄ hec ꝑm hūc Doct. ꝛ
ꝑm veritatē vtputo:ꝛ infra.distinctione 3° ꝓbabiť:de po/
tētia dei absoluta posset eē visio nō exn̄te re visibili: ita ꝙ
dictū Aug.intelligēdū ē tn̄ de po' nāli creature:ita in ꝓ/
posito:ꝛ est silr̄is cā vtrobiqꝫ. Nā obm̄ est cā p̄tialis visio/
nis:sed q̄a deus oēʒ cāulitatē extrinsecā supplere pōt: iō ꝛ
sine obto visionē ꝛ sine notitia volitioneʒ pōt causare:nec
magis reputari impoīe deo dꝫ:ꝙ q̄s velit incognitū:q̄ꝫ ꝙ
Ad 3m q̄s videat nō exn̄s. ℭ Ad 3m dico: ꝙ maior ꝛ minor sunt
false:ꝛ q̄a neutra ꝓbať:nō est opportunum aliq̄d dicere.
Ad 4m ℭ Ad 4m dico ꝙ illud dictū nō facit ꝓ opinione:cū sit di/
Ad 5m siunctū:faceret aūt si eēt copulatū. ℭ Ad 5m dico negādo
ꝯn̄am. Nā q̄uis volūtas nō sit cognitiua ꝑ volitionē:est
tn̄ cognitiua ꝑ intellectionē:cum ipsa sit intellēs ꝑm te. Si
D aūt poneret distincta ab intellectu:aut si ꝯn̄s intelligeret
sic.i.volūtas non esset apprehēsiua inquātū volūtas:ꝯn̄s
cōcederē:nec eēt incōueniēs. ꝛ de facto cōcedo hoc scōm
s.ꝙ nō inquātū volūtas est cognitiua: sed inquātū ē intel
Ad 6m lectus. ℭ Ad 6m nego ꝯn̄am:q̄ꝛ ad beatitudinē ꝑ se ꝛ eēn
Ad 7m tialr̄ reqriť visio. ℭ Ad 7m concedo an̄s de potētia nāli ꝛ
Ad 8m ꝓpria:nō aūt de po' dei absoluta:nec opp̄m ꝓbať. ℭ Ad
8m si ꝑ vltimū finē hois intelligaťbeatitudo:sicut ꝓsequē
do vř arg̃m accipere:maior est falsa:q̄nimo talis finis ad
minus duas opationes includit.s. visionē ꝛ fruitionē:q̄ꝫ/
uis vna illaꝝ sit p̄ncipalior: que si iō sola voceť vltim⁹ fi/
nis.cōcedo ꝙ ē vna opatio: ꝛ ꝙ illā posset deus cōserua/
re sine altera. Sꝫ si sic fieret illa vtiqꝫ eēt opatio que nūc
est:nō tn̄ esset beatifica nec ps beatitudinis:sicut nunc:q̄a
beatitudo nō eēt:ꝛ loquor de beatitudine ꝑfecta:que sola
Ad 9m ꝓprie dř beatitudo. ℭ Ad primā auctēm Aug.dicēdum
sicut in eisdem capitulis pꝫ ibi. Sapiētia ꝛ cultus ille de

quo loquiť nō est vnicus actus simplex: sed includit tres E
actus triū virtutū theologicarū:q̄rū principalior ē amor:
ꝛ ꝓpterea ipsa sapia dř amor:ex hoc autem non sequiť ꝙ
amor sit notitia:sicut nec sequiť ꝙ sit fides vel spes. ℭ Ad Ad 10m
alias duas rn̄deo sicut ipsemet q eas allegat vidit ꝛ scri/
psit posse dici. iō ꝑm veritatē ad intētem sanctorū esset di/
cendū:ꝙ auctēs intelligi debēt per cōcomitātiā.i. omnis
amans intelligit:ꝛ ꝯ istā responsionem ipse nihil dicit vi
dens eam non posse tolli sufficienter. Et hec de isto.

Quantum ad 2m articulū pono q̄tuor ꝯnes. Pria 2° artic.
est:ꝙ ois delectatio ē opatio. Scđa est
ꝙ ois delectatio est dilectio. Tertia non ois dilectio ē de
lectatio. Quarta nō ois dilectio est desideriū vel delecta/
tio:sꝫ est aliqua que nō est hec nec illa. ℭ Prima ꝯ ꝓbať p' ꝯ.
primo auctē Phi 7° ethi. vbi delectationē diffiniens dič: cap 12°.
ꝙ ē eius q ꝑm nām hitus nō ipedita opatio. Ex qua diffi
nitione pꝫ:ꝙ opatio genus ē delectationis. Et ꝑ ꝯn̄s ois
delectatio est opatio. ℭ 2° Dama.lib° 3° diffiniēs energiā:
que latine dř opatio ait. Energia.i.opatio aut actio ē opa F
tiuus ꝛ substālis nāe motus. Et Eustra.p̄ ethic.iuxta pn̄m. 2m
Opatio inq̄t est vniuscuiusqꝫ subē.i. essentie innatus mo/ cap 16.
tus.sumiť aūt motus gn̄aliter ꝓ oi actu 2°: seu ꝓ vsu vir/
tutis opatiue. ℭ Vn̄ Phs 9° meta.dicit:ꝙ hoc nomē act⁹
primo venit a motu:cū sit manifestior. Et determinatur⁹ T.c.7.
de actu dicit:ꝙ nō p̄t māifestari ꝑ diffōnē: sꝫ magis ꝑ exē/ T.c.iij.
pla. Et deinde declārato ꝑ exēpla q̄d ē act⁹:diuidit ipsuꝫ in
actū q ē forma ꝛ actū q ē opatio. Et h̄ ꝑ silitudinē. vn̄ ait.
Dr̄ aūt actu nō oia silr̄: sꝫ aut vt hoc in hoc: aut ad hoc.
Et declarās p̄ 2m.2° p̄m ait.hoc q̄dē.n. vt mot⁹ ad potētiā
ꝛ hoc vocať actus scōs.illa v̄o vt subā.i.forma ad aliquā
māʒ:ꝛ iste vocať act⁹ p̄mus. Silr̄ scđo de aia dicit.actus
prim⁹ ē vt scia.scōs v̄o sicut cōsiderare: cuius p̄mus ē pn̄m.
ℭ Ex hoc pꝫ ꝙ ois act⁹ scōs:siue motus opatiue potētie T.c.2.
est opatio:ois delectatio ē h⁹.nā ē motus volūtatis.igiť.
Minor pꝫ:tū q̄ꝛ nō minus delectari ꝛ gaudere dolere ꝛ
tristari sunt mot⁹ volūtatis: q̄ꝫ odire ꝛ amare timere vel
desiderare:put satꝫ cuilibet appet. Tū q̄ꝛ Aug.exp̄sse 14° B
de ci.dei.vocat delectationē ꝛ tristitiā mot⁹ volūtatis:sic c°.5.ꝛ.6
etiā amorē dicit eē motū.83.q. Tū ēt ꝑ Phm p̄ rheto. di/ q.35.
cit ꝙ delectatio ē mot⁹ q̄dā aie ꝛ cōstitutio sił tota sensibi cap. 17.
lis in exn̄tē nām.i.in rē existētē.i.presentē ꝑꝫ nām.i.cōue/
nientē ꝑm inclinationē nāe: vel hit⁹ aut alterius inclinā/
tis ꝑ modū nāe:ꝛ ꝑ ꝯn̄s cōmodā delectāti:ꝛ si bn̄ aduer/
tať silr̄:ista nō differt aut parū ab illa que posita est 7°
ethicoꝝ.ꝛ supra allegata:nisi ꝙ hic ponit sensibilis.corri cap 12°.
git ibi Phs dicēs:melius dici nō impedita. ℭ 3° ois voli 3m
tio ē opatio:ois delectatio ē volitio:igiť. Maior ꝛ minor
patēt exp̄sse ab Aug.14.de ci.dei. vbi loquēs de illis 4or cap 6.
affectiōibus:cupiditate/letitia/metu ꝛ tristitia ait. Volū/
tas q̄ppe in oibus ē:imo oēs nihil aliud q̄ꝫ volūtas sunt:
volūtates vocās actus q̄s volitiōes vsitatius moderni ap D
pellāt. ℭ Scđaꝫ ꝯnē ꝓbo sic. Prio. ois opatio seu actus 2° ꝯ
volūtatis ē dilectio vł odiū (nō distinguo ꝓ nūc iter amo
rē ꝛ dilectionē) ꝛ nulla dilectio ē odiū. igiť ois delectatio
est dilectio. ꝯn̄a pꝫ.q̄ꝛ ois delectatio ē actus volūtatis:vt
pꝫ ex p̄ma ꝯne. An̄s quo ad scđam p̄tē notū ē. Pria ps ꝓ
bať. Nā ois actus volūtatis ē nolle vel velle ꝑm oēs:seu
cōsensio vł dissensio ꝑm sniam Aug.14.de ci.dei:seu ꝓse/ cap 6.
cutio vel fuga ꝑꝫ ꝙ innuit Phs 6° ethi.ꝛ oia hec idē signi cap° 3°.
ficāt:oē aūt velle ē dilectio ꝛ eꝯ. ꝛ oē nolle est odiū ꝛ eꝯ.
sumēdo gn̄alr̄ istos terminos odiū ꝛ dilectio. ℭ 2° ois cō 2m.
placētia est dilectio.ois dilectio ē cōplacētia. igiť ꝛč. Ma
ior pꝫ ꝑ Aug̃m diffiniētē cōplacētiā.11° de tri. Placitū inq̄t cap 5.
q̄eta mens seu voluntas placitū ꝛ cōplacētiā idē:est autē
volūtas q̄eta.i.volitio qua mēs seu appetitus q̄escit: nul
lo aūt actu volūtatis appetitus q̄escit: nisi amore ꝛ dile/
ctione:q̄uis nō oi amore q̄escat. Minor ꝓbať ex eodem

J dicto. Nā cū diffinitio sit cōuertibilis vlr cū diffinito: ꝛ oi
delectatione appetitus qescat. Uñ ꝛ cōiter dr ꝙ delecta/
cap. io. tio iportat qetē volūtatis. Et Aug. io. de tri. ait. Fruimur
cognitis in qbus volūtas ipsis pp seipsa delectata cōquie
3m scit: sequit ꝙ ois delectatio est cōplacentia. ℭ 3° oē deside
riū est amor. igit ois delectatio ē amor: ꝯña pꝫ. q2 fm oēs
sic se hꝫ desideriū ad amorem nō habiti: sic delectatio ad
ca. vlti. amorē habiti ꝛ pñtis. Añs pbat per Augm 9° de trini.
vbi sinialr dicit: ꝙ appetitus cognoscēdi aliqd ignotū est
qdē de gñe amoris: ꝛ pbat: q2 est quedā inqsitio: ꝛ ois in
qsitio volūtas. Nā ois q querit: inuenire vult: ex qua snia
pꝫ: ꝙ ois appetitus seu desideriū est amor: ꝛ pꝫ etiā vnū
supra assumptū. s. ꝙ ois volitio est amor. alias probatio
Aug. nulla eēt: q p hoc ꝙ inqsitio seu appetitus ille ē vo/
4m luntas: concludit ꝙ est amor. ℭ 4° idē pbat auctē Aug.
capi. 5° 14° de ciui. dei. vbi ait sic. Quid est cupiditas ꝛ leticia nisi
volūtas in eoꝝ consensione que volumus? ꝛ quid ē met⁹
atqꝫ tristitia: nisi volūtas in dissensiōe ab his q̄ nolum⁹? ꝛ
K Sꝫ cū cōsentimus appetēdo ea que volum⁹ cupiditas ē:
cū aūt ꝯsentim⁹ fruēdo his q̄ volum⁹ letitia vocat. Itēqꝫ
cū dissentim⁹ ab eo qd accidē nolum⁹: talis volūtas me/
tus ē. cū aūt dissentimus ab eo qd nolētibus accidit: talis
volūtas tristitia est. Uocat aūt Aug. oēm actū volūtatis
volūtatē: sꝫ forte strictiori locutione actus ille quē voca/
m⁹ locutionē: ꝛ Aug. dissensionē: potius dicendus eēt no
luntas q̄ꝫ volūtas: sed nō ē sicēda vis in vocabulo: vbi sen
sus nō latet. Dicit quoqꝫ oēs p̄dictas affectiōes eē volūta
tes: dint tñ: qa due cap. s. cupiditas ꝛ letitia sunt cōsensio
nes. i. volitiōes. Reliq vo. s. met⁹ ꝛ tristitia sunt dissensio/
nes seu nolitiones: iuxta vsū moderniū. cupiditas aūt est
cōsensio nō habiti: i qd appetēdo mouemur. Letitia vero
cōsensio in eo quo fruimur: ꝛ accipit frui cōiter p qescere
per amorē in aliquo bono adepto ꝛ pñte. Ex qbus pꝫ le/
titiā q̄ nō ē aliud q̄ꝫ delectatio eē amorē: q̄ in aliq̄ qescim⁹
ꝛ cōplacemus. Cui cōcordat qd in sequēti cap̄ ait. Amor
L igit ibiās hr̄e qd amat cupiditas ē: id aūt hñs eoqꝫ fruēs
Ochaz letitia. ℭ Huic auctī rñdēt aliq dicētes illā p̄dicationē in
li. j. d. j. telligēdā eē p cāusalitatē ꝛ nō p idētitatē: q2. s. amor fruens
q. 3. cā delectationis est seu letitie. Sꝫ hoc nō pōt stare ꝙ sil'is
Audi// predicatio est: qua dicit ꝙ cupiditas est amor inhiās. cō/
fax. li. j. stat aūt istā nō eē cāle: sed idētitatē. Nā fm oēs quos vidi
d. p'. q. desideriū seu cupiditas ē eētialr qdā amor hñdi. igitur
p'. du// silr delectatio est eētialr qdā amor iā hiti. ℭ Itē Aug.
bio. 2°. 13° de tri. dicit idē esse dictu. btūs ē q viuit vt vult: ꝛ btūs
cap 5° est q viuit vt eū delectat. hoc aūt nō eēt verū: nisi delecta/
cap 8° ri eēt qdā velle. ℭ Itē p̄ de tri. hoc ē inqt plenū gaudiū
vrm q̄ amplius nō ē frui trinitate deo. Frui aūt ē amor fꝫ
ipsum p̄ de doc. chria. ꝛ gaudiū letitia ꝛ delectatio idem
Audi// sunt: nō faciēdo aliā cōtradictionē in vocabulis. ℭ Cōtra
fax vbi vtrāqꝫ p̄dictarū ꝯnū ar. per Doc. oppm vtriusqꝫ. Et p̄mo
supra c° argr sic. ꝯ primā ex auctē Phi. io. ethi. d. ꝙ delectatio nō
4° ꝛ 5° est opatio: vt in arguēdo ad. q. allegatū ē: ꝛ p plures alios
2m doctores dicētes ꝙ delectatio ē passio. ℭ 2° ois actus vo
cap 9° luntatis est in ptāte volūtatis immediate fm Augm p̄mo
M retrac. nihil est tā in ptāte volūtatis q̄ꝫ ipsa voluntas: qd
nō intelligit nisi quātū ad actū elicitū: sꝫ delectatio nō ē in
ptāte volūtatis: q2 eadē rōne tristitia esset. ꝯñs ē falsum:
T. c. 6. q2 fm Phm 5° meta. oē triste est inuolūtarium. ℭ 2° ꝯ 2m
Scotus alius arguit sic. illa sunt eadem vel diuersa: quorū opposi
in repor ta sunt talia: sed odiū ꝛ tristitia que opponunt delectatiōi
tatiōib⁹ ꝛ dilectioni sunt realr diuersa. igitur ꝛ dilectio ꝛ delecta/
li. j. d. 3. tio sunt realr diuerse. Minor pbat p̄mo sic. odiū ē qddā
q. 3. pri° nolle: q2 odire aliqd est nolle illud: sꝫ actus nolendi nō re/
proba° quirit obm apprehēsum sub rōne exñtis: q2 voluntas pōt
nolle obm añq̄ꝫ existat: tristitia vero respicit obm actua/
cap 6° liter exñs: q2 Aug. 14° de ciui. dei ait. amor q̄ inhiās hr̄e
qd amat/ cupiditas ē: id aūt hñs eoqꝫ fruēs letitia: fugiēs

qd ei aduersat/ timor est: idqꝫ si acciderit sentiēs/ tristitia N
est. ℭ 2° sic nolitio intenma pōt p̄cedere euētū ipsius noliti 2° pba°
quo posito volūtas nō hꝫ actū nolēdi intensiorē: q2 tunc
primū nolle nō fuisset intenm. igit posito noliro inesse: nō
pp hoc volūtas est mutata fm aliqd nolle: mutata est tñ a
nō tristāte i tristātē. igit tristari nō est nolle sꝫ vt p⁹ odire
est nolle igit. ℭ 3° volūtas sic volūtarie elicit actū volēdi 3° pba°
ita ꝛ actū nolēdi: q2 volūtarie vult aliqd se nolle: sed nul/
lus tristat volūtarie: q2 tūc nō tristaret. igit tristitia nō est
act⁹ nolēdi: ꝛ tūc sic p̄us. ℭ Cōfirmat. volūtas reflectēs
se supra actū suū volūtarie elicitū/ sibi cōplacet: igit volū
tas volēs se hr̄e nolle: sibi cōplacet in nolēdo: sꝫ voluntas
reflectēs se sup tristari nō cōplacet sibi: sꝫ displicet sua tri
stitia: nullus. n. cōplacet sibi in tristādo. igit. ℭ 4° pbatur 4° pba°
eadē minor sic. in deo inuenit ppria rō act⁹ nolēdi: q2 sic
p se velle suū ē cā eoꝝ que eueniūt: ita p se nolle suū est cā
impeditiua maloꝝ q̄ nō eueniūt: sꝫ deus nō pōt tristari. g
tristari nō est nolle. ℭ 2° p eundē p̄ncipalr arguit ꝯ ꝯnē 2m prin
delectatio est p se obm alicuius dilectiōis: cui⁹ nō est dile O
ctio p se obꝫ. igit delectatio nō ē idē realr ꝙ dilectio. ꝯña
pꝫ. q2 sic illi act⁹ nō sunt idē realr q nō hñt idē obm realr,
ita illa obta nō sunt idē realr q̄ nō sunt obm eiusdē actus.
Añs pbat sic. absente delectabili volūtas nō solum desi/
derat ipsū delectabile: sꝫ pōt desiderare delectari in ipo.
igit delectatio pōt esse p se obm alicuius desiderij. igit ꝛ
actus dilectiōis: q2 fm Augm 9° de tri. appetitus inhiātis ca. vlti.
fit amor fruētis: sꝫ nō opꝫ volūtatē reflectē se supra actū
suū qñ desiderat delectari i delectabili qñ fuerit pñs. igit
sequit ꝙ qñ actus amoris diligit delectari vel delectabile
nō opꝫ vt reflectat. igit delectatio pōt esse obm alicui⁹ di/
lectiōis: cuius nō ē dilectio p se obꝫ. ℭ 3° angelus malus 3m prin
pōt se summe diligere ꝛ non pōt delectari. igit ꝛc. ꝯña pꝫ
q2 si aliqua dilectio ē delectatio maxie videret de intenma
vel summa dilectione. Añs pbat. q2 fm Aug. 14. de ciui. ca. vltio
Fecerūt duas ciuitates duo amores. terrenam diaboli. s.
amor sui vsqꝫ ad cōtemptum dei: celestē vo amor dei vsqꝫ P
ad cōtēptū sui: igit ꝛ talē dilectiōē sui pōt habere adhuc
sed ꝙ non possit delectari pꝫ: q2 tristitia vehemēs oēm ex
cludit delectationē nō solū ꝯriā: sed ꝛ cōtingentē 7° ethi. c. 12. ꝛ 13
diabolus enim cōtinue est in summa tristitia. ℭ 4° aliqs 4m.
pōt intēsiorē actū dilectionis habere ꝛ minorē delectatio
nē hr̄e: vt pꝫ in deuotis q feruētius aliqū diligūt ꝛ dolēt ꝙ
nō pñt deuotionē siue delectationē habere. ℭ 5° ab alio 5m
sic. diabolus tentās aliquē ꝛ inducēs ad pctm vult ipsū Ochaz
esse in pctō: q2 detinet eū in pctō quātū pōt: qd nō faceret li. j. di. j.
sine oi actu volūtatis: tale aūt velle nō est desideriū: cum qo. 3.
nō sit respectu non habiti: nec est delectatio: q2 in diabolo
nulla delectatio eē pōt: sic. n. se hꝫ ad tristitiā btūs: ita dā/
natus ad delectationē: sꝫ btūs nullam tristitiam hr̄e pōt.
igit neqꝫ dānatus delectationem. ℭ Cōfirmat. q2 fm oēs
dānat⁹ post iudiciū nullā habebit delectationē: ꝛ tñ mul
tos hēbit actus volūtatis respectu p̄sentiū: q2 volet dia/
bolus aliquos secū puniri. ℭ 6° nō oē odiū ē fuga vel tri 6m
stitia. igit nō ois amor est desideriū vel delectatio. ꝯñtia
pꝫ. q2 oi odio opponit aliquis amor. igitur distincto odio Q
distinctus amor. ꝛ ita illi odio qd nō est fuga nec tristitia:
opponit amor vnus q nō ē desiderium qd opponit fuge:
nec delectatio que opponit tristitie. Añs pbat. Nam ois
fuga p̄supponit odiū illius qd fugit. Sed fuga nō necīo
presupponit tristitiā. Nā btūs fugit aliqd: q2 vult aliquid
nō esse qd est: sicut desiderat aliqd eē qd nōdū est: ꝛ tñ nul
lam hꝫ tristitiā. ℭ 7° Phs. io. ethi. d. summa tristitia ex/
cludit oēm delectationē etiā nō sibi oppositam: sicut qui 7m
summe tristat de amissiōe rei tēporalis: nō delectat de cō/ c. 12. ꝛ 13
sideratione alicuius speculabilis: sꝫ illa tristitia nō exclu/
dit oēm amorē illius speculabilis: qd patet: q2 hoc posito
adhuc ponit laborē ad aegrendū illā cōsiderationē. ℭ 8 8m

A si aliqs amor esset realr̄ delectatio: maxie ille eēt q esset in
cōsecutione ꝑus desiderati: sed ille nō est realr̄ delectatio:
9ᵐ vt probatum est supra de diabolo tentāte. igiꝰ. ¶ 9° alius
Audi // sic. possibile est augeri dilectionē in aliquo respectu alicu
Ex vbi ius obiecti: ⁊ delectationē diminui respectu eiusdē obie/
supra cti. igiꝰ non sunt realr̄ eadē res: ɔ̄ña p₃. Añs ꝓbaꝰ. q2 po
sito ꝙ ratio recta alicui⁹ beati aut iusti viatoris dictet sibi
ꝙ actus diligēdi deū sit intendendus pro aliquo tpe: ⁊ eli
ciat talē dilectionē intēsius q̄₃ prius. Et ponaꝰ cū hoc ꝙ
deus reuelet sibi ꝙ ille damnabiꝰ cras: isto posito certu₃
est ꝙ delectatio quā prius habuit postea minueꝰ: ⁊ dile/
10ᵐ ctio intēdeꝰ respectu eiusdē obiecti. ¶ Decimo. si aliqua
dilectio eēt delectatio in voluntate viatoris: illa maxime
esset charitatiua dilectio: qua volūtas viatoris fruiꝰ deo
in via per fidē: q2 sperat cōsequi eū. Cōstat aūt ꝙ talis est
delectabilis: ⁊ si aliq̄ eēt delectatio: ista esset. Sed hec nō
est: primo q2 stāte actu fruēdi sicut ꝑus. pono ꝙ deus re/
uelet sibi dānationē suā: ita ꝙ assentiat huic: iste dānabiꝰ.
B cōstat ꝙ hoc posito talis nō delectaꝰ. igiꝰ nō ē delectatio
sicut prius: ⁊ tamen est eadē fruitio q̄ ꝑus. igiꝰ prius illa
11ᵐ fruitio nō fuit delectatio. ¶ Undecimo. Si delectatio eēt
amor: nūq̄₃ posset eē delectatio in mēte circa aliqđ illicitū
citra cōsensum ad illicitū: ɔ̄ñs est falsum. Cōsequētia pro
baꝰ. qa capio aliquā talē delectationē circa illicitū in mē
te. Ista delectatio ē volitio ꝑ te: q2 est amor ꝑ hypothesi₃:
⁊ nō est amor nisi istius obcti illiciti: q2 pōle est ꝙ nullus
alius amor circa aliud obm sit in voluntate. Si autem sit
amor istius obti illiciti: igiꝰ est assensus volūtatis in illud
obm: qđ est ꝓpositū. Falsitas ɔ̄ñtis declaraꝰ ꝑ rōnem: qa
ex h̄ sequiꝰ ꝙ nūq̄₃ posset esse in mēte aliq̄ delectatio cir/
ca aliqđ obm illicitū: cui⁹ cōsensus ē mortalis sine morta
li pctō. ɔ̄ñs est falsum: q2 talis delectatio non est nūq̄₃ in
ptāte volūtatis: ois aūt cōsensus mortalis est in volūtatꝭ
ptāte. ¶ 2° ꝓbaꝰ auctē Augu. 12. de trini. c. 12. d. Nec sane
cum sola cogitatione mēs oblectaꝰ illicitis: nō qdē discer
C nens esse faciēda. tenēs tñ ⁊ voluēs libēter: que statim vt
attigerūt animū: respui debuerūt: negādū eē pctm̄: s₃ lōge
minus q̄₃ si ⁊ ope statuaꝰ implēdū. Ex ītētiōe Aug. p₃ ꝙ
delectatio pōt eē in mēte sine aliq̄ cōsensu respectu eiusdē
obcti. ḡ talis dlectatio nō ē amor ⁊ eadē rōe nec aliq̄ alia.
Q ¶ 12°. ɔ̄suevit ar' de forti q respectu act⁹ fortitudinis h₃ di
lectionē: ⁊ tñ nō delectaꝰ i eo. p₃. 3°. ethic. 13. pōt argui de
cōtinēte q h₃ respectu boni p̄ñtis dilectionem. Uñ ⁊ ꝑeli/
git ipm ⁊ tñ nō delectaꝰ alioqn esset tēperat⁹. igiꝰ nō ois
dilectio p̄ñtis ē delectatio. ¶ 14. de eo q h₃ voⁿᵃᵐ mixtū.
ver. gra. ꝓijciēte merces i mari vt euadat naufragiū. Ha/
bet. n. velle ⁊ dilectionē respectu ꝓiectiōis actualis: ⁊ tñ
nō delectationē qnimo multū tristaꝰ i h̄. ¶ 15. phs. 3° eth.
ca° de electione: ait ꝙ electio nō ē delectabilꝭ neq̄₃ tristis. ⁊
tñ ɔ̄stat ꝙ ē dilectio respcū ꝑ̄sentis. igiꝰ ⁊c̄. Iste sūt rōnes
D quibus impugnantur ɔ̄cl'iones predicte.
Ad p̄ᵐ ¶ Ad p̄ᵐ ɔ̄ p̄ᵐ ɔ̄nē₃. Dico p̄ ꝙ nec vbi allaꝰ: nec alibi in/
ɔ̄ primā uenio phm dicē ꝙ dlectatio nō ē opō. Et si alicubi diceret
capitu/ op₃ exponi ad aliquē bonū sensu₃ ne sibi ɔ̄diceret cū diffi
lo 4° aut niēs delectatione₃ dicat ꝙ est opō: vt. s̄. p₃. Uerūtñ bñ ait
5° phs ca. sequēti. ꝙ hēbat dubitationē si idē ē opō delecta/
cap̄ 6. tioni: ⁊ accipit opōnē ɔ̄cte ꝓ sentire ⁊ intelligē: sicut p₃ in
toto illo ꝓcessu: ⁊ imediate ait. Non tñ vi qdē delectatio
mēs eē neq̄₃ sensus: incōueniēs. n. s₃ nō ꝓꝓ separi vꝭ idem
qbusdā. Ubi manifeste p₃ ꝙ nō negat vlr̄ delectationē eē
opōnē: s₃ talē. s. sentire ⁊ intelligere. dicit ēt ꝙ opōnē ꝑficit
delectatio: s₃ ex h̄ nō seqꝰ ꝙ delectatio nō sit opatio: s₃ nō
sit illa quā ꝑficit. Et si dicaꝰ ꝙ nulla opatio ꝑficit aliā: sed
quelibet imediate potēciā: ⁊ ꝑ ɔ̄ñs si delectatio ꝑficit opō
ne₃: ipsa nō ē aliq̄ opō. Rñdeo ꝙ delectationē ꝑficere opō
nē pōt intelligi triplr̄. Uno mō ꝙ ꝑficiat eā formalr̄: siue
sicut forma ꝑficit māꝫ ⁊ accñs subm: ⁊ sic nulla opō per/
ficit aliā. Alio mō ꝙ ꝑficiat eā per modū finis: siue ꝓprie E
siue cōiter dicti. vt qolibet bonū ɔ̄ñs aliud pōt dici finis
illi⁹: vel aliq̄ mō ēt cāliter per modū agētis: queadmodū
dispō actiui q̄ actiuū melius agit: dici pōt ꝑficere actionē
illi⁹. Et sic nihil ꝓhibet vnā opōnē aliā ꝑficē. p̄ mō ꝭm in
tētionē phi delectatio nullā ꝑficit opōnē: sed 2° mō. P₃ ex cap̄ 6.
verbis eius que sunt hec. Perficit aūt opōnē delectatio:
nō sicut hitus q inest. i. sicut forma informās: s₃ vt super/
ueniēs qdā finis. i. ꝑfectio. Itē aliū modu₃ ponit Eustra.
dicēs ꝙ ꝑficit opōnē augēs ⁊ finiēs ⁊ magis durabilem
reddēs. i. dispositiue. Et h̄ ēt phs paulo post. d. icōueniēs
coauget eni opōnē ꝓpria delectatio. magis enim singula
diiudicāt: ⁊ certius exqrūt cū delectatione operātes ⁊c̄.
Auctoritates vō alie qbus ꝓbaꝰ ꝙ delectatio ē passio nō
sunt ɔ̄: q2 nō sequiꝰ. ē passio. igiꝰ nō ē opatio: immo poti⁹
oppositū: cū passio sic sumpta sit spēs opationis: sumēdo
opatione₃ gnāliter pro actu 2° seu motu opatiue virtutis:
vt in ꝓposito sumiꝰ. Q2 autē ita sit p₃ per phm 2° eth. vbi cap̄ 4°.
volēs ꝓbare v̄tutes esse hitus dic̄ tria esse in aīa. s. poten/ F
tias: passiones: ⁊ habitus. deinde ꝓbat ꝙ v̄tutes nō sunt
passiones neq̄₃ potentie: ⁊ ex hoc sic ɔ̄cludit. Si igiꝰ neq̄₃
passiones sunt v̄tutes neq̄₃ potentie: relinquiꝰ habit⁹ eas
esse. Patet aūt ꝙ illa ꝓbatio nulla eēt: nisi nomine passio
nū act⁹ ⁊ opōnes appetitus sigñarenꝰ. ¶ P. Ibidē expo/
nēs se qd intelligat per passiones ait. Dico aūt passiones
idē ꝙ ɔ̄cupiscētias: irā: timorē: audaciā: gaudiū: amicitiā:
odiū: d̄siderīū ⁊c̄. Quis aūt dubitat ɔ̄cupiscētias: inuidiā:
gaudiū: amicitiā ⁊ desideriū eē opōnes appetit⁹. Uerūtñ
sciēdū ꝙ passio pōt accipi triplr̄. Uno modo cōiter: ⁊ sic
ois opatio recepta in aīa pōt dici passio: ꝭm quē modum
in 3° de aīa dr̄. ꝙ intelligere est passio. ⁊ Dam̄. lib° 2° dicit T. c. 2.
ꝙ imaginatio est passio. Alio mō spāliter: ⁊ sic sole opa/ cap. 23.
tiones appetit⁹ dicunꝰ passiones: ⁊ haru₃ magis proprie
opationes appetit⁹ sensitiui: ꝓpterea q2 cū q̄dā trāsmuta
tione corporali fiunt: sicut docet experientia de ira: vere/
cūdia: ⁊ alijs: ⁊ isto mō sumit passionē. Eustra. sup verbo G
p̄allegato. Unde ibi sic ait. Passio est mot⁹ appetitiue po
tentie sensitiuus vel sensibilis in phantasia boni ⁊ mali: ⁊
eodem mō diffinit Dam̄. li° 2°. d. ꝙ imaginatio est passio. cap. 23.
Nūc igitur si passiones sumanꝰ p̄ vel 2° mō: quelibet dele
ctatio est passio. Si vō 3° modo. sola delectatio sensibilis
dr̄ passio. Et sic dico dōm esse de amore ⁊ dilectione. sicut
dico de delectatiōe. ¶ Ad 2ᵐ cū dr̄. ois act⁹ volūtatis est Ad 2ᵐ
imediate in ptāte volūtatis: intelligēdo de ptāte ɔ̄dictio/
nis sicut ꝓcedit argumētū: nego eam: ⁊ maxime ꝓꝓ illam
dterminationē imediate ꝓbatio nō valet: q2 nō seqꝰ. nihil
est tā in ptāte volūtatis sicut actus eius elicitus. igiꝰ ois
act⁹ volūtatis est imediate in ei⁹ ptāte. Na₃ posito ꝙ ali/
qs act⁹ sit in ei⁹ ptāte magis q̄₃ aliqd aliud: ⁊ ꝙ multorū
actuū suoꝝ alioꝝ nō hēat talē ptāte: s₃ positis alijs requi
sitis ad posse elicere: volūtas nō possit nō elicere: añs erit
verum ⁊ ɔ̄ñs falsu₃. ¶ Ad rōnes ɔ̄tra 2ᵐ ɔ̄nē. ¶ Ad p̄ᵐ Ad p̄ᵐ
dico ꝙ si minor vlr̄ intelligaꝰ. s. ꝙ oē odiū est res distincta ɔ̄ scđa₃
a tristitia (sicut op₃ ad probandū tristitiā nō esse odium) ɔ̄nem
nego illā: nec eius p̄ᵃ ꝓbatio valet: qm̄ non ɔ̄cludit nisi ꝙ
aliqđ odiū nō est tristitia: s₃ ex ea non sequitur ꝙ nullum.
¶ Ad 2ᵐ ꝓbationē: q̄₃uis añs sit dubiū: dico eo cōcesso: Ad 2ᵐ
ꝙ volūtas posito nolito in eē. nō pōt hr̄e nolitione₃ eius/ ꝓbati.
dē rōnis intēsiorē: qn tñ aliā intēsiorē alteri⁹ spēi: nō seqꝰ:
⁊ adhuc esto ꝙ nō ēt alteri⁹ rōnis: pōt tñ habere aliā noli
tionē a p̄ᵃ. Et dico ꝙ de facto habebit posito casu: vñ ne/
go ɔ̄ñtiā illā q̄ dr̄. igr̄ posito nolito in eē: volūtas nō ē mu
tata. ꝭm aliqđ nolle. Nā eo posito in eē tollit vnum nolle
qđ erat fuga vel timor: ⁊ sic mutaꝰ de timēte in nō timen/
tē. Iterū poniꝰ nouū nolle qđ est tristitia ⁊ mutaꝰ de non
tristante in tristantē: ⁊ sic ꝭm duo nolle mutaꝰ. ¶ Ad 3ᵐ Ad 3
ꝓbationē dico. p̄ ꝙ nō oēm actū volendi voluntas elicit ꝓbati

I vo͞ūtarie.i.libere libertate ↄ̃dictionis: qꝛ nõ actū nolēdi qui sequit̃ experientiā alicuius intensi sensibilis lesiui: vñ nõ puto ꝙ absq; miraculo aliqs posset vri ab igne ꝛ non dolere:ꝛ per ↄ̃ñs nolle ꝛ odire illud: q̃uis forte posset nõ nolle nolitione deliberata ꝛ tali tristitia non tristari. ℂ2° dico ꝙ illa minoꝛ est falsa. Nā aliqua tristitia voluntarie elicit̃. Nā alias nulla esset virtuosa:qȯ est falsum:cū virtu-
cap 5° tis sit delectari ꝛ tristari i q̄bus ꝛ qualiter opꝫ 2° ethi. vñ tristari fm rectaꝫ rōnē de malo ꝓximi: virtuosum est ꝛ in nr̃a ptāte. ℂ3° minoꝛ illa vr̃ repugnare maioꝛi. Naꝫ posito ꝙ tristitia nõ sit nolitio: ipsa tñ sine nolitione esse non
cap 6 pōt. Nā fm q.d.Aug.14.de ci. ꝛ ipse arguēs ēt p se allegat tristitia est de his que nobis nolētibus accidunt. Si igit̃ est tristitia circa aliqd: est nolitio circa illud. Et vlterius si nõ est in ptāte nostra nõ tristari voluntarie.seu si necessario eliciat̃ tristitia: necessario elicit̃ nolle circa illud: ꝛ per ↄ̃ñs nõ ōꝫ nolle voluntarie elicit̃:cuius oppositū assu-
K mit maioꝛ. ℂAd cōfirmationē pro quāto est cōtra 2m dictum in risione:cū dr̃ ꝙ volūtas reflectēs se super actum suū vo͞ūtarie elicitum sibi cōplacet in illo.dico ꝙ verū est si ille actus reflexus est cōplacētia. Et vlterius cōcedo ꝙ reflectens se super suā tristitiā per actū cōplacentie cōplacet sibi in illa:q̃uis obꝫ illius tristitie nõ sibi cōplaceat:sꝫ displiceat:nec est incōueniens ipsaꝫ tristitiā ꝛ displicentiā esse nobis placitā sicut tristitia de malo ꝓximi placet homini virtuoso:cui malū ꝓximi displicet. ℂAd ꝓbationē
Ad 4m pbati. 4m dico ꝙ nõ ꝓbat nullū odiū esse tristitiā: qȯ ꝓbādum esset:ꝛ iste doc.et ꝓbare intendit:vt pꝫ in 2° ꝛ 3° ꝓbatione dicte minoris:sed ꝓbat aliqȯ odiū nõ esse tristitiā: qȯ cōcedo:ꝛ similiter ꝙ aliqua dilectio nõ ē delectatio:vt in se-
Ad 2m principale Sco. vbi sup L quēti cōclusione patebit. ℂAd rōnem 3m que est principaliter cōtra cōclusionem. dico ꝙ añcedēs ē impossibile. ℂAd ꝓbationē cōcedo ꝙ voluntas pōt desiderare delectari in aliquo:nõ reflectēdo se sup hūc actū suum: qui est amoꝛ seu desideriū actus delectandi: sed nego cōsequentiam vlterioꝛem qua infertur ꝙ delectatio potest esse obiectū alicuius dilectionis: cuius dilectio non sit obiectū. hoc enī non sequit̃. Nam illo posito:q̃uis illud desideriū ꝛ dilectio cuius est obm̄ delectatio:non sit obiectū sui cuius dilectio est obm̄:alia tamē dilectio est eius obm̄.s. delectatio designata per ipsum.vnde quicūq; desiderat dele-
Ad 3m ctari/desiderat diligere. ℂAd 3m rōnē dico p° ꝙ non cōcludit ꝓpositū.s.ꝙ aliq̄ delectatio nõ est dilectio:sꝫ solum ꝙ aliqua dilectio nõ sit delectatio:qȯ cōcedo. ℂ2° ꝓbabiliter forte cōcederet̃: ꝙ aliq̄ delectatio aliqñ est in demone:sꝫ nõ nisi praua ꝛ inoꝛdinata: sed de hoc magis in sol-
10° ethi. cap 12° uēdo 5m rōnē. Nec dcm̄ phi videt̃ cōtra h:tū qꝛ nõ dicit ꝙ vehemēs tristitia oēm expellit delectationē: sed ecōuerso ait ꝙ delectatio expellit tristitiā:ꝛ que ↄ̃ria ꝛ q̄ cōtingēs. si sit foꝛtis. Utrū aūt sit ita ecōuerso nõ probat̃. tū qꝛ phs ibi ad lr̃am loquit̃ de delectatiōibus coꝛpoꝛalibus in nobis que diabolo nõ ↄ̃ueniūt. Uñ sicut q̃uis tristitia in no-
M bis impediat opōnē ēt speculatiuā: ꝛ fm multos tāta pōt esse vt oēꝫ oino excludat:ꝛ hoc tñ nõ cōtingit in demone cū multarū veritatū frequēter notitiā speculatiuam hēat fm sanctos:sic in pꝛoposito forte dici posset nõ valere argumētationē de delectatione in nobis ad demonē. ℂAd
Ad 4m 4m dico ꝙ nõ ꝓbat aliquā delectationem nõ eē dilectionē:sꝫ ecōuerso:si tñ sufficiēter ꝓbet̃ ↄ̃ illa(qȯ dico: ꝙ vnus doctoꝛ ↄ̃dicit illi experiētie)dico ꝙ quicūq; feruēter deuꝫ
Ad 5m diligit:feruēter cōplacet ꝛ delectat̃ in illo. ℂAd 5m eodē modo:ꝙ.s.nõ ꝓbat nullā dilectionē respectu p̄sentis esse delectationē:sed aliquā:qȯ nõ est contra me.ꝛ tñ illā vl'ꝫ ille doc.ꝓbare videtur: vt pꝫ in 8° rōne superius recitata cōtra istam 2m ↄ̃clusionem:quā rōnem facit doc. ille. ℂ2° dico ꝙ delectatio aliqua mala:ꝛ de malo aliqñ est in demone: vnde sicut diabolus desiderat lapsuꝫ viri iusti ꝛ ad h eum

tentat:sic si vincat eū ꝛ obtineat qȯ intendit letat̃ ꝛ gau- N
det:nisi deus per miraculū suspēdat gaudiū illud:qȯ non apparet mihi nescio dicere:saltē vt semp h faciat. Hoc dictū ꝓbat̃ ex glosa:ꝛ est Aug.super illo verbo ps. Illumina oculos meos neunq̃ꝫ obdoꝛmiā in morte. Et sequitur. Qui tribulant me exultabūt si motus fuero. Qui tri.me. glo.i.diabolus ꝛ angeli eius exultabunt si motus fuero a stabilitate fidei:ac si diceret.nõ solū ꝓpter me debes illuminare:sed ēt ꝓpter hoc ne inimic⁹ gaudeat. hec glo. Ex qua pꝫ ꝙ in casu iusti diabol⁹ gaudet ꝛ exultat. Cū ꝓbat̃ ꝙ nulla delectatio est in eo:qꝛ sicut hūs tristitiaꝫ ꝛc̃.dico primo ꝙ sili mõ posset ꝓbari:ꝙ diabolus nullā notitiam aut sciam hēret:qȯ est falsum fm oēs. Sic enim arguerē. Sicut beatus ad deceptionē vel erroꝛē: sic damnatus ad sciam:sed in beato nullus pōt eē erroꝛ.ergo nec vlla in dānato scia.nõ enim minus apparētes sunt premisse huius argumentationis q̃ꝫ illius. 2° dico ꝙ illa ꝓpositio nõ ē vā
fm oēm modum similitudinis. Et ratio est qm̄ beatitudo O
per se oēm tristitiā excludit.miseria vȯ ꝛ dānatio nõ oēm delectationē:quinimo delectatio de malo:ipsaꝫ adauget. Nam vt ait Cice.ꝛ Aug.approbat ꝛ cōmendat.13.de trini.velle qȯ nõ deceat ꝛ in ipso delectari idipsum est eē mi-
serum. Itē cū fm Aug. beatus sit qui hꝫ quicquid vult.ꝛ cap 5.
nihil male vult:beatus nullā tristitiam hr̃e pōt:qui autēꝫ multa hꝫ que nõ vult:nõ ex h miseriam effugit: si habeat aliquid qȯ vult. ℂAd cōfirmationē dōm ꝙ nõ est veruꝫ oēs tenere vt damnatus nullā post iudiciū habebit delectationē:qnimo doc.cōtra quē arguit dixit ꝙ maxime in seipso delectat̃: lꝫ plurimū cruciet̃ in penis atq; tristetur. Si tñ illud concedat̃ dōm est:hoc esse spāli dei iudicio:ꝛ tūc etiā pōt dici ꝙ nec diabolus nec aliqs damnatoꝝ habebit vllū actū volendi: quo velit esse aliquid qȯ apprehendat tūc esse: qꝛ aut ad nihil q̃ꝫ ad propꝛias penas tūc
poterit dirigere cōsiderationē:ꝛ per ↄ̃ñs nec volitionem: P
sicut vꝫ velle magr̃.4° sniarum dist.5° cap. hic queri pōt. Aut si hēbit ad aliud cōsiderationē: ꝛ cognoscet aliquos secū eē dānatos.hos tñ cognoscet quoꝝ dānatio sibi erit ad penā:vl'.s.ꝙ nimiū dilexit eos: sicq; illoꝝ toꝛquebitur pena:vt.d. Grego.2° moral. sup illo sempiternus hoꝛroꝛ inhabitat:vel qꝛ fuit eis cā ad peccādū:ac per h illoꝝ dānatio sui maioꝛis est cā supplicij.cōstat autē ꝙ circa talia ex q̄bus affliget̃ nõ hēbit actū volēdi:sꝫ nolēdi ꝛ displicēdi:ꝛ per ↄ̃ñs nullus vellet secū eē cōdemnatus. ℂAd 6m Ad 6m
cōcedo ↄ̃nē que nõ est cōtra me: q̃uis aliqd dubium accipiat in ꝓbatiōe. ℂAd 7m dico ꝙ nõ cōcludit delectatio Ad 7m
nem nõ esse dilectionē:sed aliq̄ dilectionem nõ eē delectationē. ℂAd assumptuꝫ in ꝓbatione qd dici posset pꝫ ex
supradictis. ℂAd 8m pꝫ risio ex dictis ad 5m. ℂAd 9m Ad 8m
que est alterius doctoꝛis.dico p° ꝙ nõ ꝓbat aliq̄ delecta- Ad 9m
tionē nõ eē dilectionē sicut ipse tñ intendit: vt pꝫ ex sequē- Quod E
ti rōne que ēt eius est. Sꝫ ꝓbat aliq̄ dilectioneꝫ nõ eē de- audifax
lectationē. vnde ponēdo ꝙ simul cū dilectione que est de- vbi sup
lectatio sit alia que nõ est delectatio:sicut ipse ponit simul Q
cum delectatione esse dilectionē que nõ est delectatio. ita hic casus totus: ꝛ tñ nõ cōcludet̃ ꝙ delectatio nõ sit dilectio:q̃uis nõ sit illa que intēdit̃. ℂ2° dico ꝙ dato cāu nõ minuet̃ delectatio hti:sed simul augebit̃ cū dilectione:q̃uis sit satis difficile mihi videre ꝙ facta illa reuelatiōe ꝛ eo illi assentiēte nõ remitteret̃ dilectio illa saltē ꝓp distractionē intentionis ad reuelationē ei factā:siue tñ intenderetur per potētiā ꝓpꝛiā hti: siue per potētiam dei mirabilem opantē:dico ꝙ simul intēderet̃ delectatio. ℂAd 10m Ad 10m
dico p° ꝙ ↄ̃ñtia nõ valet:nec ēt ꝓbatio eius: qꝛ nõ sequit̃. talis dilectio ē delectabilis.igit̃ ē delectatio: sicut nõ seq̄t̃ de ipsa spe que vtiq; est delectabilis: nõ tñ est delectatio. ℂ2° dico ꝙ facta tali reuelatiōe ꝛ accedente assensu desinet spes illa:qua sperabat se deū habiturū: ꝛ qꝛ spes illa

A cãerat dilectionis talis gaudiose seu delectatio nis cessa/bit delectatio: ꝛ dilectio illa fruitiua: ꝙ si adhuc diliget: di liget noua dilectione ꝛ alteri⁹ rõnis a priore: ꝛ iõ argumē/tū nõ ꝓbat aliq̃ delectationē nõ eē dilectionē: sꝫ eꝫ. aliq̃ȝ di lectionē nõ eē delectationē. ¶ Ad xiᵐ nego ꝯñtiã. ¶ Ad
Ad iiᵐ probationē dico ꝙ nõ oĩs amor vel volitio est ꝯsensus ꝓ prie loquēdo: nulla enim volitio indeliberata dicitur pro prie consensus: cum consensus siue sententia qđ idem est
cap. 23. ſm Dam. libro scđo ꝓsupponat cõsiliū: ꝛ ideo nõ oĩs dele ctatio ē cõsensus. Et per h pꝫ rñsio ad auctoritatē Aug.
C Ad. 12. dõm ꝙ si arᵐ aliqđ ꝓbet: nõ ꝓbat nisi aliquã dle ctationē nõ eē dilectionē: sed ꝙ aliq̃ dilectio nõ sit delecta tio ꝙ ꝯcedo. Hoc ipꝫ tñ etiã nõ videtur sufficiēter ꝓbari: vnde posset dici, ꝙ fortis i aliquo delectat̃ ꝛ in aliquo nõ in vulneribus. n. ꝛ alijs malis illatis nõ delectatur ꝛ sic nõ delectatur in illis ita nec ipsa diligit: immo vellet illa si accidere sic dicit Augu. 13. de tri. ca°. 7. In actu vero for titudinis, ꝛ sustinētie illatorū malorum pp bonū virtutis
B delectatur sicut ꝛ diligit. vnde equo aio volēs illa sustinet vt dicit Aug. ibidē. Et si nõ delectaret̃ in i° nõ esset virtuo sus. vñ p°io ethi. ait pħs. Neq̃ȝ. n. iustū aliq̃s diceret non gaudētem iusta opatione. Ubi ait. Eustra. habēs lauda biles habitus ꝛ ſm virtutē opans delectat̃ ꝓprijs opera tionibus vt amicus virtutis. potiones velut hijs q̃ amat. Et si videbit̃ ꝛ fortiter aliq̃s operãs esuriat ꝛ doleat: sed ꝛ iste ꝯdelectabitur doloribus boni dilectiõe doloribus vitijs. Et si acciđat optime decertãte ꝛ vsq̃ȝ ad mortē glo riosam mortē vite in gloria ꝓhonorabit qñ ꝓ optimis pi clitat̃. Ex q̈bus pꝫ ꝙ simul cū doloribus quos nõ diligit: delectat̃ in sustinētia eorūdē sicut ꝛ eã diligit. ¶ Hãc disti ctionē notauit ēt pħs. 3. ethi. ca° de fortitudine. cū ait. Ui debitur vtiq̃ȝ esse q ſm fortitudinē finis delectabilis. Ab
C hijs. n. que circa finē euanescere. ꝛ infra. Nõ vtiq̃ȝ in om nibus virtutibus delectabit̃ opari existit p̄terq̃ȝ inquãtū finē attingit. vbi addit. Eustra. Ego aio ꝙ neq̃ȝ in vna. pp finē. n. in oĩbus dlectabile, q2 q̃ ad finē laboriosa oĩa. Sic ergo ſm p̄dicta pꝫ ꝙ etiam fortis in suo actu hꝫ delecta tionē. ¶ Ad. 13. sliř dõm, ꝙ nõ ꝓbat delectationē nõ esse dilectionē, sed si ꝓbet aliquid ꝓbat ecõuerso. Et hoc for te nõ efficaciter vñ q vellet tenere oppositū posset dicere ꝙ sic pꝫ. 7. ethi. i i° ca°. Quoniã nõ accidit pp hoc. Actio nes p̄cedentes habitū lꝫ nõ sint pfecte delectabiles. neq̃ȝ delectationes p̄cedētes sint p̄fecte delectationes ꝓ eo ꝙ sunt cū difficultate ex inclinatiõe ad oppositū sunt tñ dele ctationes ipfecte. delectatio vero pfecta. s. absq̃ȝ difficulta te seq̄tur habitū. Primi modi delectationes esse icõtinēte sicut etiã eiusdem modi tñ dilectiones forte nõ irrõnabi liter videret̃ alicui posse ꝯcedi. ¶ Ad. 14. dõm ꝙ nõ pro bat ꝓpositū, sed solum ꝙ nõ oĩs dilectio est dlectatio. Et eodē modo ad. 15. Est. n. electio dilectio q̃ est desiderium.
3° ethi. ¶ 3ᵃ ꝯ. s. ꝙ ñ oĩs dilectio ē delectatio ꝓbat̃ facilr̃. nã dside
3ᵃ ꝯ D riū nõ ē delectatio: sꝫ oē desideriū ē dilectio. igit̃ aliq̃ dile ctio nõ ē delectatio. maior ꝛ mior pꝫ ex auctē Aug. 14° đ ci. dei iprobatiõe scđe ꝯnis ꝓbat̃ ēt h cõclusio ex sequēti.
4ᵃ ꝯ ¶ 4ᵃ ꝯ ꝓbat̃. s. ꝙ nõ oĩs dilectio est desideriū vel delecta tio. Et ad hãc tenendã satis me mouet vna rõ superius fa cta arguēdo ꝯ 2ᵐ ꝯnē. que sic põt formari. Nõ oē odium est timor vel tristitia. igit̃ nõ oĩs dilectio ē desiderium vel delectatio: ꝯñtia clara ē. Añs ꝓbat̃ p̄: q2 vere i deo ē odiū iniq̃tatis ꝛ peccati. iuxta illud ps. Dilexisti iustitiã ꝛ odi sti iniquitatē: sed in deo nulla est tristitia. igit̃. ¶ Ad hãc
Aureolus li° p̄ distin. 3. q°. 2. rõnē rñdet vnus doctor dupliciter. p° cõcedēdo in deo eē tristitiã: nõ q̄dē accipiēdo tristitiã ꝓ attritiõe quã fac̃ ma lum p̄sens: sed ꝓ ipsa displicētia mali. 2° negãdo in deo eē odiū nec ēt dicit. deus odit positiue iniquitatē: sed negati ue. s. nõ dili gēdo ipsã: ꝛ hec rñsio põt cõfirmari per quã dã glosã: q̃uis ipse eam nõ adducat sup illud psalmiste.

Odisti oẽs qui operant̃ iniquitatē ꝛc. Ait. n. glosa sic odi sti. i. videris odisse dū separas a te. nõ. n. odiū cadit i deū: sed odire dr̃ malos: q2 nõ sinit in se manere. ¶ Cõtra pᵐ ſm Aug. 14. de ci. dei tristitia ē dissensio ab his reb⁹ que nobis nolētibus accidūt: sꝫ impoſſe ē aliqđ accidere deo nolēte. alias eius volūtas superaret̃: qđ absonū eēt dice re. igit̃ impoſſe ē in deo esse tristitiã. Nec valet qđ dicitur de attritione illa: q2 vel attritio illa: quã dicit nõ est aliud q̃ȝ ipsamet talis dissensio: nec ecõuerso: ꝛ tūc si nõ ē attri tio in deo: nec dissensio: ꝛ ꝑ ꝯñs neq̃ȝ tristitia: vel est aliqđ aliud a dissensione: ꝛ tunc quero an dissensio sit in deo vel nõ: si nõ. ergo per te: cū nec attritio sit in deo: ꝛ aliud non possit intelligi esse tristitiã q̃ȝ attritionē vel dissensionē: se quit̃ ꝙ tristitia nullo mõ est sic repta in deo: cuius opposi tū dicis. si talis dissensio sit in deo. igit̃ aliqđ accidit: nolē te deo illud accidere: ꝛ per ꝯñs nõ est oipotens. ¶ Itē. In beatis nulla est tristitia: vt statim ꝓbabit̃. igit̃ nec in deo. ¶ Rñsio 2ᵃ iterū nõ valet: q2 sicut diuine pfectiõi cõgruit amare iustitiã: ita ꝛ odire iniquitatē. vñ glosa sup p̄dicta auctē allegata. Dilexisti iustitiã ꝛ odisti iniquitatē. Ait: p fecte. n. nõ diligit̃ iustitia nisi odiat̃ iniquitas: nec sufficit odire negatiue: q2 ita ēt sufficeret amare iustitiã negatiue scilꝫ nõ odiēdo eã: ꝛ sic sicut negat̃ odiū iniq̃tatis a deo p te: ita alius posset ab eo negare amorē iustitie: qđ nõ esset bene dictū. ¶ Ad glosam que induciť ꝓ cõfirmatione rñ sionis: dõm ē ꝙ illa non negat nec negare intendit vlťer odiū a deo: q2 nõ odiū iniquitatis: sed odiū ipsorū hoīum iniquorꝫ: q̃ inquãtū homines sunt creature dei sunt. ꝛ sic nõ odiunt̃ a deo. iuxta illud Sapiētie. Diligis eni omnia que sunt ꝛ nihil odisti eorꝫ que fecisti. Et hec ē ex p̃ssa in tertio Aug. p̄ lib. ad Simplicianū. circa finem. vbi dixit: innixus verbis iaꝫ allegatis ꝙ ēt in dãnatis hoĩbus non odiat deus qđ in eis fecit creãdo: nec qđ in eis fecit ordi nando: sed impietatē quã ipse nõ fecit. Et huic cõcordat illud Apocalypsis. Odisti facta Nicolaitarum que ꝛ ego odi. nõ ait Nicolaitas: sꝫ facta Nicolaitarū: vt nõ psonas sꝫ peccata ostēderet se odire. ¶ 2° ꝓbo illud añs. nã i aĩa bus beatis nõ minus ē odiū pctõꝝ ꝛ iniq̃tatū q̃ȝ dū eēnt in vita p̄ñti: cū nūc multo maior sit eorꝫ iustitia ꝛ pfectio: sed in ipsis nulla ē tristitia vel dolor: tū q2 alias eēnt non beati: tū q2 Aug. hoc expsse dicit. 14. de ciui. dei. vbi assi gnata rõne oĩum p̄dictarū 4ᵒʳ passionū seu affectionū vo lūtatis c° 6° ꝛ 7° ait oēs istos affect⁹ vita recta rectos hꝫ. peruersa peruersos. btã vero vita eadēq̃ȝ eterna amorē ꝛ gaudiū nõ solū rectū verūetiã certū: timorē aūt ꝛ dolorē nullū. ¶ Itē. 83. q. in fine excludēs quorūdã erro rē qui verbū Apostoli ad Ro. Omnis creatura ingemi scit ꝛ parturit vsq̃ȝ adhuc. ēt pro angelis beatis dictū in telligunt. dicit ꝙ angeli beati credendi sunt sine dolorib⁹ ꝛ gemitibus eē ne miseri eē credantur. eadēȝ ratione cre dendi sunt ceteri beati ꝛ multo magis deus sine dolorib⁹ ꝛ tristitijs eē. s. ne miseri eē credant̃. ¶ 3° idem añs ꝓbat̃ aliqđ odium est de aliquo malo in vlī tñ appħenso: nec imminenti vel appreħēso tanq̃ȝ immineat ipsi odiēti: igit̃ aliqđ odiū non est timor neq̃ȝ tristitia. Añs pꝫ. Nam vm ꝙ dicit pħs 2° rheto. dans driam inter iram ꝛ odiuꝫ. Ira quidē circa singularia vtputa calliã aut socratem: odium aūt ad gñã. furē eniꝫ odit ꝛ calūniatorē vnusquisq̃ȝ ꝯstat ꝙ tale odiū vel saltē nõ oē tale odium qđ est ad furem in distincte ꝛ vlťer est ad malū sibi imminens vel putatum imminere: multi enim odiunt fures ꝛ furta non putantes se futuros fures aut furta contra eos cõmittenda. ꝯñtia probat̃. Nã tale odiuꝫ ex quo est circa malū in vniuersali tñ appreħēsum nõ ē tristitia. Nã tristitia causatur ex ap prehensione distincta singulariū alicuius mali actu habi ti ꝛ p̄ñtis. ¶ Itē q2 nõ est, respectu imminētis seu futuri vl̃ putati imminere nõ ē timor. Nã vt dicit pħs sequenti ca°

Right margin notes: E; Contra Aureolum vbi supra capi. 6°; F; cap ii°; G; cap 2°; cap 9°; q°. 67. cap 8°; D; cap 5°; cap 6°

I timor est ex phantasia futuri mali aut corruptiui aut cõtristatiui. ℂ P. Judex cõdemnãs furẽ ad mortez propter furtũ ab illo cõmissum odit furtũ eius: sz non timet illud. cõstat cũ nõ estimet illud sibi futurũ vel imminens: nec tristat̃ in il'o cũ iã illud pterierit ⁊ non sit p̃sens. igit̃ non oẽ
2ᵐ prin^le odiũ est timor vel tristitia. ℂ 2ᵒ principal'r ad ꝯ̃nez sic. aliq̃ dilectio est respectu alicuius p̃ntis nõ cõuenientis volẽti sz habitũ vel nãm. igit̃ aliq̃ dilectio nõ est desideriũ neq3 delectatio. ꝯ̃ntia p3: q2 nullũ desideriũ neq3 delectatio: est respectu p̃ntis ⁊ nõ cõuenientis s̃m habitũ ⁊ nãm: vt p3 ex eius diffõne. Añs declarat̃. nã qui pp cõseruationem vite ꝑcipit sibi amputari aliq̃d mẽbrum: aut sibimet amputat aut vult: diligit vtriq3 ⁊ vult p̃sentẽ vstiões ⁊ abscissionẽ mẽbror: ⁊ tñ illa nõ ẽ sibi ꝯueniẽs sz nãm vel hitũ: imo sunt me discõueniẽs: ita ẽt est de illo q pp vitãdũ naufragiũ diuitias q̃s multũ hitual'r ⁊ ẽt forte actualiter diligit: pijcit
cap 2ᵒ in mare. Nã vt ait phs 3ᵒ ethi. iste vult pijcẽ: cũ moueat mẽbra ⁊ pijciat. cũ tñ posset nõ pijcere: ⁊ tñ actualis pie
K ctio nõ sibi ẽ adueniẽs s̃m nãlẽ vel habitualẽ aut similem inclinationẽ: sz maxime discõueniẽs. pſertim si fit ex habi
3ᵐ prin^le tu intenso auarus. ℂ Tertio sic. aliq̃ dilectio est respectu boni estimati impossis ad habẽdũ. igit̃ aliq̃ dilectio nõ est desideriũ aut delectatio. ꝯ̃na p3: q2 vt dicit phs 2ᵒ rheto.
cap 2ᵒ ⁊ clarũ est: nullus desiderat ea que apparẽt sibi impossia. igit̃ nulla dilectio respectu boni estimati impossis ad habendũ: est desideriũ. ℂ Itẽ cũ oĩs delectatio partial'r cãet̃ ex apprehensione adepti ⁊ p̃ntis boni: p3 q nulla ẽ respectu estimati impossis hẽri. Añs pbat̃. Nã aliq̃s virtuosus hõ nõ tñ virgo audiẽs ⁊ credens aliũ esse virginẽ di
cap 6 ligit eum: q2 est virgo: ⁊ per ꝯ̃ns s̃m Aug. 8ᵒ de tri. diligit virginitatẽ illius. dicit. n. ibi Aug. q cũ diligimus alium quẽ credimus iustũ ipsa3 formã qua ẽ iustus diligimus: quã si nõ diligeremus nec ipsum diligeremus: quẽ ex ista diligimus: sic in ppposito. Sz cõstat q talis putat vl' possibile ẽ q actual'r putet sibi eẽ impoſẽ vt sit virgo. igitur ⁊c. Ita ẽt vidualitas in nõ potẽtib⁹: vel putãtib⁹ se nõ posse cõtinere vidual'r. placet. n. cõtinẽtia vidualis virtuosis: ⁊ ipsam ipsi diligũt ⁊ cõmendant: ⁊ multa alia exẽpla ad ppositũ possent dari. ℂ Cõtra istã 4ᵐ ꝯ̃ne sunt rõnes vni⁹ doc. oppositũ opinãtis. ℂ Quarũ pma est: sicut se h3 appetitus nãlis in rebus sensu carẽtibus: sic aialis in sentiẽtibus: ⁊ rõnalis in rõnalibus: sz appetitus nãlis h3 tantũ quattuor actus: duos positiuos: quo⁊ vnus ẽ moueri ad locũ: alius quiescere in illo: duos ẽt priuatiuos: quo⁊ vn⁹ est inquietari in loco innãli: ali⁹ fugere ⁊ moueri ab illo. igit̃ in reliq̃s duobus appetitib⁹ aiali ⁊ rõnali erũt ꝯsil'r tñ quattuor act⁹: duo positiui. s. desiderare bonũ nõ p̃ns q corrñdet motui appetit⁹ nãlis: ⁊ delectari in bono adepto: q corrñdet quieti corporali in pprio loco: habebit ẽt tñ duos priuatiuos: quorũ vn⁹ ẽ fuga ⁊ timor: q corrñdet motui a loco innãli: ⁊ alius tristitia in malo p̃nti q rñdet
M inquietatiõi quã h3 corpus nãle in loco sibi incõueniẽti: ⁊
2ᵐ innãli. ℂ 2ᵒ oĩs amor: vel est amor amicitie vel cõcupiscẽtie: oĩs aũt amor vel est desideriũ sicut quo q̃s optat amico suo aliq̃d bonũ q̃d nõ h3: vel delectatio: vt cũ cõplacet in bono q̃d h3 amicus: ẽt oĩs amor cõcupiscentie vel ẽ desideriũ nõ habiti: cũ q̃s optat sibi bonũ q̃d nõ h3: vel cõplacẽtia hiti: vt cũ q̃s delectat̃ ⁊ cõplacet in bono q̃d h3. igit̃ oĩs amor ẽ vel desideriũ: vl' delectatio. ℂ 3ᵒ si aliquis
3ᵐ amor eẽt neuter a desiderio ⁊ delectatiõe: ille vtriq3 esset q incitat desideriu3 ⁊ facit delectari. iuxta illud primi ethi.
cap 11ᵒ vnicuiq3 delectabile ẽ ad q̃d amicus ẽ: sz talis amor nõ est aliud q̃3 cõplacere ⁊ delectari in obiecto ⁊ ꝯditiõibus eius i. in apprehẽsiõe. idẽ. n. ẽ dictu tale q̃d amo: ⁊ tale q̃d cõplacet mihi: ⁊ me delectat. ℂ 4ᵒ pbat̃ illud ex intẽtiõe (vt
4ᵐ dicũt) Aug. dicẽtis amorẽ diuidi in inhiãtẽ q ẽ desideriũ: ⁊ fruẽtẽ q ẽ delectatio: ⁊ odiũ diuidit in fugã eius q̃d aduersat̃. ⁊ in tristitiã sentiẽtẽ. id q̃d aduersat̃: ⁊ nullũ aliũ amo
N rẽ vel odiũ assignat. ℂ Ad pᵐ dico q illa maior nõ ẽ vera
5ᵐ si similitudo itelligat̃ quo ad oĩa vl'iter: ⁊ hoc op3 eũ met
Ad pᵐ dicere qui sic arguit: q̃d p3: alias oporteret dicere q i appetitu aiali ⁊ rõnali ẽt nõ sunt plura q̃3 duo gña actuu3. s. fuga ⁊ desideriũ: cuius oppositũ dicũt. Assumptũ p3. nam appetitus nãlis cũ nõ h3 aliũ actũ: q̃3 moueri ad locu3 pprũ, ⁊ recedere a loco nõ pprio siue inconueniẽti: qescere eni in loco pprio null⁹ oĩno actus ẽ: ⁊ sic ẽt inquietari in loco alieno: vt p3 cõsiderãti: nec fingere cõuenit cuiuimodi actus sit aliq̃d illorũ. Et amplius si verũ sit q idẽ esset mot⁹ numero quo recedit̃ a termino a quo: ⁊ acceditur ad
3 phyſi. terminũ ad quẽ: sicut phs velle vr̃. ⁊ verũ ẽ saltẽ de motu
T. c. 18. locali qui magis facit ad ppositũ: sequit̃ q idẽ act⁹ sit fugere a loco innãli: ⁊ moueri vel accedere ad locũ nãlẽ: ⁊ si silitudo illa vl'iter capiat̃ solus actus vnus s̃m rẽ: ⁊ in appetitu aiali: ⁊ ẽt in appetitu rõnali. Põt tñ silitudo aliqualiter cõcedi. v3 q sicut in nãlibus ẽ aliq̃d pncipiũ motũ: vt grauitas ⁊ leuitas: que nõ sunt tales mot⁹ sicut i alijs ap
O petẽtibus ẽ aliq̃ iclinatio ad motũ desiderij vel delectationis: ⁊ illa ẽ amor rei prius desiderate vel delectãtis. iuxta illud Aug. 13. confessionũ. Amor meus põdus meum: eo feror quocũq3 feror. q̃3uis nec illud semp oporteat intelligi de amore actual'r elicito. ⁊ s̃m hũc modũ silitudo pdicta eẽt magis p ꝯ̃ne pnulla q̃3 ꝯ. ℂ Ad 2ᵐ dico q intelli
Ad 2ᵐ gẽdo distinctionẽ illã de amore amicitie vel cõcupiscentie queadmodũ ostẽdit psecutio argumẽti: quo tñ mõ nõ intelligũt alij doctores cõiter: sic p3 in. s. Tho. Scoto ⁊ in
Tho. 1ᵉ alijs ẽt scripturis posterio⁊ docto⁊: accipiẽdo mq̃3 sicut
2ᵉ. q. 36. ipse accipit. dico q illa maior ẽ falsa. nã ẽ aliq̃s amor qui
artic. 4ᵒ. nõ ẽ alicuius boni optati sibi: vel amico: nec quo delectat̃
Sco. p. amãs in bono: q2 ipse vel eius amicus h3: sicut p3 de amo
s. di. j. q. re quo q̃s amat abscisionẽ pprĩã digiti: vel piectionẽ di
vltima. uitiarũ in mare: aut virtutẽ aliquã in gñali vel ẽt in spãli. quã nec ipse nec aliq̃s amic⁹ h3: aut aliq̃d bonũ in se ⁊ absolute. ℂ Ad 3ᵐ posset negari pᵃ ꝯ̃ntia. Nã non oĩs amor
Ad 3ᵐ alius a delectatione ⁊ desiderio incitat desideriũ vel facit
P delectari: vt satis ex dictis potest patere. 2ᵒ dico q nec oĩs amor incitãs desideriũ ẽ delectari. Et si oĩs cõplacẽtia sz te est delectatio. Dico ẽt q nõ quelibet talis ẽ cõplacẽtia. Si tñ ꝯplacẽtia vl'ius sumat̃. s. p oĩ velle: tũc glibet talis amor: ẽ cõplacẽtia: sz nõ q̃l3 ꝯplacẽtia ẽ delectatio. ℂ Ad pbationẽ dico q nõ est idẽ apud me dicẽ. tale q̃d delectat me: ⁊ tale q̃d amo: vel in tali delector (sumẽdo vbũ amãdi in sua cõi signãtiõe) sicut nec idẽ ẽ dictu. tale q̃d volo: ⁊ tale q̃d me delectat: sumẽdo vbũ amandi: vt p3 in multis supra positis exẽplis. ℂ Ad 4ᵐ dico q Aug. nõ facit pro
Ad 4ᵐ eis: q2 posito q nõ faceret mẽtionez de aliquo amore distincto a desiderio ⁊ delectatiõe: nec de aliquo odio distincto a timore ⁊ tristitia: nõ tñ dicit vllũ aliũ amorẽ: vel aliũ odiũ eẽ pter illa: ⁊ locus ab auctoritate negatiue ẽ infirm⁹. 2ᵒ dico q si subtil'r attẽdãtur vba eius. apparebit q facit mẽtionẽ de aliquo amore ⁊ de aliquo odio. Nã cu3
Q ait. amor inhians hr̃e q̃d amat̃ cupiditas est: duplicẽ notat amorẽ. vnũ quo illud in se amat̃: ⁊ aliud quo illi habendo inhiatur: nõ quis. n. inhiat aliquid habere q2 illud amat. Et ppterea dicit amor inhiãs esse desideriũ habere q̃d amat̃. ecce amor rei cupite quã p̃supponit desideriu3. Simil'r cu3 addit. id aũt habens eoq3 fruens letitia idest amor fruens eo q̃d amat̃ habito letitia est: etiam duplicẽ notat amorẽ. vnũ quẽ dicit fruentem ⁊ letitiã: ⁊ aliũ que3 innuit eius q̃d amatur. Simil'r patet de metu ⁊ tristitia: respectu odij q̃d presuppõit: ⁊ illud significat Augu. per illud verbũ/ aduersatur. Idẽ ẽt patet in verbis prioribus quibus ait. Cũ cõsentimus appetẽdo ea que volum⁹: cupiditas ẽ: cũ aũt cõsentimus fruendo his q̃ volumus: letitia vocat̃. Appetitus igit̃ eius q̃d volumus: est cupidi

L Aurcolus lib. p dist. 4 q. 2. art. primo.

A ras.vbi expresse duo actus amoris alterius rõnis notan/
tur.alias idem eẽt ac si diceret.appetit⁹ ei⁹ qđ appetim⁹
cupiditas est:ꝛ fruitio eius quo fruimur letitia est:q̃ dcã
q̃zuis eẽnt vã:inutil'r tñ ꝛ supflue talis fieret replicatio.

3⁹ arti. **Pro articulo** 3⁰ pono ꝯnes q̃tuor. Prima est.ꝙ
ois fruitio est act⁹ siue opatio so/
lius volũtatis. 2ᵃ ꝙ nõ ois fruitio est delectatio. 3ᵃ ꝙ nõ
p̃ᵃ ꝯ ois delectatio ẽ fruitio. 4ᵃ aliq̃ fruitio ẽ delectatio.℄ Pri
ma ꝯ sic.pbaẛ.Ois amor est act⁹ solius volũtatis.omnis
fruitio est amor.igiẛ.maior p3:q2 sola volũtas susceptiua
est amoris ꝛ odij.minor pbaẛ ex auctib⁹ Aug.diffinienti
2ᵃ ꝯ fruitionẽ.p̃ de doc.chriana.ꝛ bi in lra.℄2ᵃ ꝯ pbaẛ.nullũ
desideriũ est delectatio:aliqđ desideriũ est fruitio.igiẛ ali
q̃ fruitio nõ est delectatio.maior est clara.minor pbaẛ.eo
ꝙ aliqđ desideriũ ẽ amor alicui⁹ pp se:vt cũ qs desiderat
btitudinẽ vel sanitatẽ:aut honorem:aut aliqd tãq̃z finẽ:ꝛ
3ᵃ cõclo nõ pp vlteriorẽ finem aliũ.℄3ᵃ ꝯ pbaẛ sic.Ois fruitio est
B amor alicuius pp se:non ois delectatio est amor alicuius
pp se.igiẛ.maior pbaẛ ex diffõne fruitionis.minor pbaẛ:
q2 sicut aliqñ desideram⁹ aliqd pp aliud:sic ꝛ eo bito de/
cap.2. lectamur in eo pp aliud probaẛ ẽt per Aug.p̃mo de doc.
christiana.Cũ.n.adest qđ diligitur:ẽt đlectationẽ necesse
est secũ gerat:per quã si trãsieris eãq̃z ad illud vbi pmanẽ
dum est retuleris:vteris ea:ꝛ abusiue nõ proprie diceris
4ᵃ ꝯ. frui.ecce ꝙ aliqua delectatio nõ est proprie fruitio. ℄4ᵃ
ꝯ pbaẛ sic.Omnis amor rei pp se est fruitio.aliqua dele/
ctatio est amor rei pp se.igiẛ ꝛc̃.minor pbaẛ.Nã delecta/
tio beatifica est amor dei pp se.Item in multis alijs desi/
deratis pter se:delectaẛ aliqñ volũtas propter se:q̃zuis
p̃ đ doc. nõ recte.Hoc ẽt p3 per ṽba Aug.que immediate sequnẛ
chriana ea que pxime allegata sũt.Ait.n.si v̂o inheseris ꝛ pmãse
cap.2. ris finẽ in ea ponens letitie tue:tũc vere ꝛ pprie frui dõm
C est.Hic apparet que delectatio pprie sit fruitio.Itẽ.10.de
cap.10. tri.Fruimur(inquit)cognitis in qbus ipsius voluntas p
qđ.30. pter seipsam delectata cõquiescat.Itẽ.83.q.Frui dicimur
(inquit)ea re de qua capimus voluptatem:supple pter
cap.8. seipsam.Item p̃ de tri.hoc enim est plenũ gaudiũ nrm q̃
amplius nõ est frui trinitate deo.Hic p3:ꝙ beatifica frui
tio est gaudium:oẽ aũt gaudiũ est delectatio.

Ad ar/ **Ad argumenta** qõnis r̃ndeo.℄Ad p̃ᵐ potest
gumẽta negari vtraq̃z ppositio:ꝛ cũ3
p̃ncipa/ pbaẛ maior:q2 quelibet cognitio est opatio alicui⁹ potẽ/
lia.q. tie cognitiue.ꝯcedo:sed ex hoc non sequiẛ:ꝙ quelibet sit
alterius potentie a volũtate.Nã nõ quelibet potentia co
gnitiua est distincta a voluntate:vt patuit in scđo.Cũ ꝯo
pbaẛ minor:q2 ois volitio est quedã notitia:nego.℄Ad
pbationẽ Aug.dico p̃:ꝙ si intelligaẛ sicut sumit argumẽ
tum:sequunẛ duo falsa:ꝛ contra doctorẽ illum qui t3 ꝯnẽ
illam:pro qua probanda auctoritas induciẛ.Primũ est.
ꝙ nec notitia:nec amor sit res distincta a mente. Qđ p3:
q2 loquiẛ ibi Aug.de mente:sicut de notitia ꝛ amore.vñ
D ait in fine q̃nti capli.Miro nãq̃z mõ inseparabilia sunt ista
tria a semetipsis:ꝛ tñ eoꝝ singulu3 qđq̃z suba est:ꝛ sil' oia
vna suba vel essentia.Secundum est.ꝙ ibi nõ est aliq̃ no/
titia disticta ab amore:cuius oppositũ ẽt iste doctor vult.
Dõm igiẛ:ꝙ Aug.ibi loquiẛ de notitia nõ actuali:sed vir
tuali seu(qđ idem est dictu)accipit ibi notitiam pro vi co
gnoscitiua:cum cõnotatione tñ actualis notitie:ꝛ similiẽ
amorẽ p vi amatiua cũ cõnotatione amoris actualis seu
actual'r inherentis:ita ꝙ illa tria mens:amor:notitia:po
nanẛ vice hoꝝ triũ mens:noscens:amans:ꝛ tunc dictum
est veꝝ.Nã ipsa essentia aie est vis cognitiua:ꝛ amatiua:
vel si loquaẛ de actib⁹ scđis:tunc dõm est ꝙ loquiẛ impro
prie ꝛ intelligit de vnitate per accidens:nõ p se:quẽadmo
dũ subm ꝛ accidẽs dicunẛ eẽ vnũ:ꝛ duo accidẽtia eidẽ in
herẽtia.5⁰ meta.ꝛ posset intellectus iuuari per verbũ ei⁹
T.c.9. qđdam infra lib.2⁰.ibi enim ostẽsa trinitate interiori que
Cap.4.
ꝯsurgit ex spe in memoria:ꝛ visione cogitãtis:ꝛ intentio/ E
ne voluntatis copulantis:addit ꝙ ꝛ ibi sit queda3 vnitas
ex trib⁹ nõ iã nãe diuersitate distinctis:sed vnius eiusdẽq̃z
sube:ꝛ imediate exponit quo sensu ꝛ q̃liter dicat illa esse
vnius sube dicẽs ꝙ h̃ totũ intellect⁹ est ꝛ totũ vnus ani/
mus.℄Ad 2ᵐ dico ꝙ maior est falsa.Ad pbationem re/ Ad 2ᵐ
sponsum est in articulo secundo.

℄Distinctionis prime. Questio. iij.

TErtio quero circa eãdem distinctionem.
Utrũ solo deo sit fruẽdũ.Et arguiẛ
primo ꝙ non.℄Primo sic.beati nõ fruuntur p̃ᵐ.
deo.igitur non est deo fruendũ:ꝛ per ꝯñs nõ
solo deo.ꝯñs 2ᵃ p3 ꝛ p̃ᵃ.pbaẛ:q2 beati eo fruũ
tur quo fruendum est:alias voluntas eorum esset inordi/
nata ꝛ peruersa ꝛ sic non essent beati:sed miseri.Añs pro
batur:q2 fruitio patrie succedit desiderio vie:nunc autem
ꝛ in via non desideramus deum:sed desideramus ipsum
videre:ꝛ hẽre.igitur in patria non fruuntur deo:sed visio F
ne dei.i.qua vident deum:quam constat non esse deum:s3
creaturam.℄Scđo aliquid aliud a deo est eque vel ma 2ᵐ.
gis diligendum q̃z deus.igitur non est diligendũ pp deũ.
p3 ꝯña:q2 alias deus esset eo magis diligendus:iuxta il/
lud.pp quod vnumquodq̃z tale ꝛ illud magis.igiẛ non est
diligendũ pp aliud:q2 omne quod pp aliud diligendu3 ẽ:
est vltimate pp deum diligendum:cũ ipse sit oium reꝝ fi/
nis:sed sequitur.aliquid aliud a deo est diligẽdu3 non pp
aliud.igitur est diligendũ propter se:ꝛ vltra.igitur eo est
fruẽdũ.Añs v̂o pbaẛ.ꝛ capio vnũ viatorẽ qui ordinate
diligit deũ ꝛ oia alia diligibilia pp deu3:ꝛ sit dilectio q̃ di
ligit deum.a.ꝛ dilectio qua quidem diligit aliud diligibile
pp deum sit.b.ꝯstat ꝙ.a.nõ excedit intẽsiue.b.in infinitũ:
q2 tunc.a.eẽt infinita dilectio.igiẛ in pportione finita:ex/
cedat igiẛ in dupla:tũc ondaẛ volũtati illi⁹ aliqđ diligibi G D
le quod rõ dictet in duplo magis diligendũ q̃z p̃ᵐ:tũc eli/
ciendo actũ dilectionis ꝯformiter rõni erit dilectio in du/
plo intẽsior q̃z p̃ᵃ.v3.b.Eodem mõ ondaẛ aliqđ diligibile
qđ recta rõ dictet in duplo melius ꝛ magis diligẽdũ q̃z il
lud.ꝛ sic de 4⁰ ꝛ 5⁰.ꝛ ita seqẛ ꝙ conformiter diligẽdo rõ/
ni recte:ꝛ per ꝯñs ordinate diliget aliud a deo magis q̃z
deum:ꝛ per ꝯñs aliquid aliud a deo est magis diligẽdu3
q̃z deus.alias qui illud aliđ a deo magis diligeret q̃z deũ:
non ordinate diligeret:nec ratio sic iudicans illud esse di/
ligendum esset recta:sed errans.

Ad oppositum Arguiẛ p̃.i oi alio a deo ẽ vtẽ oppoᵐ.
dũ.igiẛ solo deo est fruẽdum.
Añs ꝛ ꝯña patẽt p bm̃ Aug.p̃ de doc.chriana.d.In his cap.7.
igiẛ oib⁹ reb⁹ ille tñ sũt qbus fruẽdũ est:q̃s eternas atq̃z
icõmutabiles cõmemorauim⁹:ceteris aũt vtẽdũ est.℄2⁰ 2ᵐ.
si alio a deo eẽt fruẽdũ h̃ maxie videreẛ de ipsa fruitione
btifica.Nã iter oia creata ipa ẽ maxie diligẽda:sic ꝛ i via
maxie desiderãda est:s3 ea nõ est fruendũ.pbatio:q2 ipsa
nõ est fruibilis.igiẛ nec fruẽdũ est ea.p3 ꝯña.Añs pbaẛ. H.
q2 non est diligibilis seipsa:sicut nec aliqua notitia creata
est noscibilis seipa:cu3 notitia dicaẛ relatiue ad noscibile T.c.20
vt cõmẽsuratũ ad mẽsurã 5⁰ meta.Et non põt eẽ mensura
suimet:nec est diligibilis alia dilectiõe:q2 bm Aug.nono cap.5.
de tri.Amor non nisi seipso amari põt.

In ista qõne tres erunt articuli.℄In p̃ videbiẛ
qũo vel qb⁹ volũtas possit frui.ꝛ
simul an solo sit deo fruendũ qđ p̃ncipal'r queriẛ.In 2⁰ vi
debiẛ qb⁹ volũtas possit vti ꝛ qb⁹ sit vtẽdũ:qđ tangiẛ in
vno argumẽto ad.q.In 3⁰ pp aliud argumẽtũ videbiẛ an
aliqua fruitio creata possit esse fruitio suijpsius obiectiue:ꝛ
sic vtrum aliq̃ notitia possit esse suijpsius notitia.

Quantum ad p̃ᵐ articulũ p̃mitto distinctiões ali/ p̃⁹ arti.
quas de frui.Et p̃ma sit ꝙ frui põt tri/
pliciter accipi.Uno mõ cõiter ꝛ improprie:spãl'r ꝛ proprie:

J spālius ꝛ magis ꝓprie. ¶ Primo mō frui dr̄ tam de dile/
ctione qua aliquid diligit̄ ꝓpter aliud: q̄ȝ de ea qua diligi
cap.8. tur aliqd ꝓpter se. isto mō sumit Aug. 9° de tri. cū ait. Cū
igit̄ par nobis aut inferior creatura sit: inferiore vtēdū est
ad deū. pari aūt fruēdū est: sed in deo: sicut enim teipso nō
in teipso frui debes: sed in eo qui fecit te: sic ēt ille quē dili
cap.2. gis sicut teipm: ꝛ in h̄ intellectu exponit ꝑ de doc. chriana
Jllud Apl̄i ad Philemo. Ego te fruar ī dño. Et subdit ꝙ
abusiue non proprie dicit̄ illo frui. ¶ Scdo mō idem est
frui ꝙ diligē rē ꝓpter se: propter se intelligo. i. nō propter
aliud: sed ꝭm aliū modū loquēdi dilectione absoluta siue
nō relata ad aliū finē: ꝛ sic sumit Aug. ꝑ de doc. chriana.
in diuersis locis. vt patuit in ꝑ' qōne huius distinctionis.
¶ Tertio mō sumit̄ pro delectari in aliqua re ꝓpter se: ꝛ
cap.10. sic sumit idem Aug. 10. de tri. cū ait. Fruimur cognitis in
quibus ipsis voluntas ꝓp seipsaȝ delectata cōquiescit. Jn
presenti articulo sumo frui scdo mō. ¶ Alia distinctio est
ꝙ frui sic acceptū pōt accipi dupl'r. s. cōiter ad fruitionem
K ordinatam ꝛ inordinatam: ꝛ spāl'r pro ordinata. Ordina/
ta dr̄ que est circa illud quo fruendū est cum alijs debitis
circūstātijs si que alie requiruntur. Jnordinata vō que est
circa illud quo nō est fruēdū. Si qō quātū ad hūc articu/
lum intelligat̄ de fruitione cōiter: cōcorditer doctores di/
cunt ꝛ veꝝ est ꝙ tam deo q̄ȝ creatura voluntas pōt frui.
Et loquor de voluntate non ꝯfirmata neqȝ obstinata qua
lis est voluntas viatoris. Et ꝙ deo possit frui: pȝ per plu/
res auctoritates Augu. quas magister ponit in ista distin
ctione. Et ꝓbat̄: q2 alias voluntas in via nō posset deū di
ligere nisi vtēdo eo: pȝ q2 si nō pōt eo frui nō pōt eum pro
pter seipsum diligē. igit̄ si pōt diligē nō pōt diligē nisi pro
pter aliud: ꝛ per ꝯñs vti. ꝯñs vō falsum videtur. vt pȝ per
qō. 30. Aug. 83. q. vbi dicit: ꝙ perfecta hoīs rō q̄ vtus vocat̄ vtit̄
ꝑ seipsa ꝛc̄. oñdēs ꝙ oibꝰ alijs vtit̄: ꝛ ex eius ꝓcessu pȝ ex
presse ꝙ loqtur de rōne viatoris. Et subdit ꝙ deo nō vtit̄:
sed fruit̄. h̄ idē pȝ ex ꝓbatiōe sui dicti quā mox subdit. d.
neqȝ enim ad aliquid aliud referēdus est deus: qm̄ oē qō
L ad aliud referendū est: inferiꝰ est q̄ȝ id ad qō referēdū est:
nec est deo aliquid supius (nō loco) sȝ excellētia nāe. si igi
tur volūtas nō nisi vtēdo pōt deū diligere. igit̄ nō pōt ni/
si vitiose ipm diligē: cū vitiū sit ad aliud referre: quod ad
aliud non est referendum: ꝛ ad qō cetera sunt referenda.
¶ Cōfirmat̄ per illō qō ibidē ꝑmittit Aug. ꝙ ois huma/
na peruersio qō ēt vitium vocat̄: est fruēdis vti velle atqȝ
vtendis frui. Et rursus ois ordinatio q̄ virtus ēt noiat̄ est
fruēdis frui ꝛ vtēdis vti. Sȝ ꝯstat ꝙ nō solū vitiose: sed ꝛ
ordinate ꝛ meritorie volūtas pōt deū diligere: q̄ȝuis nō ni
si adiuta dei gr̄a: vt patebit in scdo. igit̄ voluntas pōt deo
frui adiuta. s. dei gr̄a. ꝛ sic itelligo ꝑmā ptē ꝯnis. ¶ 2m ptē
ꝓbo. s. ꝙ volūtas potest frui creatura: pȝ qm̄ multi sunt
peccatores seipsos amātes ꝛ nō nisi ꝓp se ꝛ ēt alia ꝓp se. ꝛ
M ꝑ ꝯñs seipsis fruētes. pȝ ēt: q2 sicͭ aliqs amor est charitas
ita aliqs est cupiditas. cupiditas aūt est amor q̄ creatura
cap.8. diligit̄ ꝓp se ꝭm Augu. 3. de tri. ois aūt talis amor ē frui
tio: vt ex supradictis pȝ. igit̄ ꝛc̄. Si vō qō intelligatur de
fruitiōe ordiata tm̄: tūc dico ꝙ solo deo volūtas pōt frui:
intelligēdo sp cū auxilio gr̄e diuine. ꝓbat̄: q2 solo deo est
fruēdū: igit̄ solo dō volūtas pōt frui ordinate. Pȝ ꝯña: q2
nulla est ordinata fruitio nisi q̄ fruit̄ eo quo fruēdum est.
añs ꝓbat̄: q2 deꝰ est ꝓp se tm̄ diligēdꝰ: sicut ex dicto ꝛ rō/
ne Aug. 83. q. statim adductis. ¶ Jtē nihil aliud a deo est
qō. 30. cap.27. ꝓp se diligēdū: q2 quolibet alio ē vtēdū: sicͭ pȝ ꝑ Aug. in ꝑ
doc. chriana lib. ꝑ. igit̄ solo deo est fruēdū. ¶ Cōfirmat̄ ꝑ
cap.7. auctēm Aug. Aut. n. ꝑ de doc. chriana. Jn his igit̄ oibꝰ re
bus ille tm̄ sūt qbꝰ fruēdū est: q̄s eternas atqȝ incōmuta/
biles cōmemorauimus. Ceteris aūt vtēdū est. Et paulo/
post dās intellectū illiꝰ mādati. di. do. de. tu. ex. toto corde
tuo ꝛc̄. dicit. Cū aūt ait toto corde ꝛ cetera. nullā vite no/

stre partē relinquit que vacare debeat: ꝛ quasi locum da/ N
re vt alia re velit frui. ¶ Jtem dicit. non est fruendum nisi
illa trinitate. i. summo ꝛ incōmutabili bono.
¶ Cōtra ꝯnem hāc sunt opiones due. Quaꝝ vna dicit deū cap. 11°.
nō eē ipm obm ordiate fruitiōis: ꝛ ꝑ ꝯñs nō esse deo fruē Duran.
dū. qō est oppositū ꝑiacēns ꝯnis ꝑdicte. Probat̄ assūptū li° ꝑ di.
ꝑ sic: nullus amor ꝯcupiscētie fert immediate sup rē: sȝ su/ j.q.j.
per habitionē rei: seu sup actū quo res ipa hr̄: ꝛ q est vsus ꝑm.
eius: sed fruitio est amor ꝯcupiscētie. igit̄ nō fert imedia/
te sup rē: sed sup habitionē rei. igit̄ fruitio btifica quā vti
qȝ cōstat eē ordinatissimā nō fert imediate sup deū: sȝ sup
habitionē dei: siue sup actū quo deus ipse hr̄ qui est visio
eius. maior declarat̄. nā vinū nō ē obm ꝯcupiscentie: sed
actus gustandi: iō melius dr̄ qs desiderare gustare vinuȝ
q̄ȝ ipm vinū. minor ꝓbat̄. Nā fruitio beatifica est delecta
tio de dei habitione: seu de deo inquantū habitus per vi/
sioneȝ. ¶ Scdo fruitio succedit desiderio respectu eiusdē 2m
obiecti: sed desiderium est respectu habitionis diuine: nō
respectu dei absolute: qm̄ nō desideramꝰ ipsuȝ: sȝ hr̄e vel O
videre ipm. ¶ Tertio cuȝ fruitio sit delectatio: obm eius 3m.
est aliqua ꝑmutatio nr̄a ꝯiūgēs ꝯueniēs cū ꝯueniēti. Nā
ex tali delectatione ac ꝯiūctione cātur delectatio: sed deꝰ
nō est ꝑmutatio nobis inherēs aut sic ꝯiungēs. igit̄ non ē
obm fruitionis. ¶ 4° ois amor q est desiderium vel dele/ 4m.
ctatio hȝ ꝓ obo aliquod cōplexū. Nā volūtas seqt̄ actuȝ
intell'is cōponētis vel diuidentis: sed deꝰ absolute sumptꝰ
nō est qd cōplexū: sed deū haberi vel videri vel aliqd hꝫ.
igitur deꝰ nō est obm desiderij vel delectationis: sȝ deū ha
beri vel deū videri. ¶ 5° nihil vanū ponēdū est in beatis 5m.
desiderare aūt deo aliquod bonū vanū est: cuȝ ipse oē bo
num habeat: delectari ēt ꝙ deus omne bonū habeat va/
num ē: cū aliter eē non possit. igit̄ delectatio beatifica: ꝛ ꝑ
ꝯñs fruitio nō est de deo: sed de habitiōe vel fruitiōe eiꝰ. s.
de hoc ꝙ deus habetur vel videtur.
¶ Alia opinio est cōtradicens positioni ꝑdicte in sua expo Adā li°
nente negatiua. dicit enim ꝙ alio a deo est fruendum. vn/ ꝑ dist. j.
de distinguit de frui. d. ꝙ pōt dupl'r accipi. Uno modo ꝓ q. ij.
amore absoluto quo aliqd amat̄ ꝭm se: sine hoc ꝙ amor P
illud ad aliud referat magis amatū. ꝛ iste subdiuiditur in
plures: sed non est opportuna illa diuisio ad ꝓpositū pro
nunc. Alio modo sumit̄ ꝑncipal'r ꝛ ꝓprie ꝓ amore nō so/
lū nō referēte dilectū ad aliud: sȝ ēt accipiente illud ꝓ fine
vltimo ꝛ repugnāte nāl'r amori relato ꝛ ipsius ad aliud:
sicut ad finē magis proprie acceptum: vt loquitur Aug.
ꝑ de doc. chriana. cū ait. Si inheseris ꝛ ꝑmanseris finem cap. 11°.
in ea ponēs letitie tue: tūc vere ꝛ ꝓp̄e dicēdus est frui: qō
nō est faciēdū nisi in illa trinitate ꝛc̄. Et ille amor sequitur
cōpositionē ꝛ diuisionē intell'is: non sic autem amor ꝑmꝰ.
Si h̄ scdo mō accipiat̄ frui diceret iste doctor ꝙ nō ē fruē
dū nisi deo: sȝ si accipiat̄ ꝑ: vt accepi. dicit ꝙ alio a deo est
fruendum. Hoc aūt ꝓbat dupl'r. ꝑ ꝑ ma. in ista distinctio/ Q
ne. d. ex auctoritate Ambro. ꝙ virtutes ꝓpter se appeten ca. pen.
de ꝛ amāde sunt: ꝛ tm̄ ꝓp solam beatitudinem. ꝓp se quidē
amāde sunt: q2 delectāt suos possessores sincera ꝛ sancta
dilectione: ꝛ in eis pariunt gaudium spirituale: verumtm̄
nō est ꝯsistendū hic: sed vltra gradiendū: cuȝ non hic dile
ctionis gressus hēat: sed vltra: q̄ȝuis neqȝ hic sit dilectio/
nis terminꝰ: sȝ referat̄ h̄ ad illud summū bonū: cui solū in
herendū est: neqȝ h̄ sit dilectionis terminus: q2 illud ꝓp se
tantū amādū est. Et vltra illud nihil est querenduȝ: illud
enim est supremus finis. ¶ Scdo idem ꝓbat̄ auc̄te phi ꝑ 2m
ethi. d. felicitatem enim sp eligimus ꝓp seipsam: ꝛ nunq̄ȝ cap. 3.
ꝓp aliud: honorē vero ꝛ voluptatē ꝛ intellectū. i. sciam ꝛ
oēm vtutē eligimus qdē ꝛ ꝓp ipsa. nullo enim adueniente
eligeremꝰ vnūqōqȝ dictoꝝ ipsoꝝ. eligimꝰ aūt ꝛ felicitatis
gr̄a per h̄ suspicātes felices fore. felicitatē aūt nullus eli/
git hoꝝ gr̄a: neqȝ oio ꝓp aliud. Ex istis auc̄tibꝰ pȝ ꝙ vtu/

A tes sunt pp se ppẽdẽde ⁊ amãde:⁊ p ɔ̃ñs ẽ eis fruẽdũ sic
loquẽdo de frui. Quãuis vtraqꝫ pdictaꝝ opionũ sufficiẽ
ter ex ꝑbationib⁹ ɔ̃nis ꝑmisse iprobeẽt. Arguo tñ spãli⁹.
Contra opi. Durãdi vbi supra. ¶ Cõtra pᵐ. De⁹ ẽ diligẽd⁹ a nobis nec eo vti debem⁹.
igit deo est fruẽdũ. ɔ̃ña pꝫ:qꝛ vt ẽ ꝑbatũ in.q.pᵃ hui⁹ di.
arti.p. nulla volitio eẽ põt q̃ nõ sit vsus vel fruitio. Añs q̃
ad pᵐ ptẽ notũ ẽ cuilibꝫ chꝛiano:q̃ ad 2ᵐ ꝯo ꝑbat tñ qꝛ
deus ad nibil aliud est referẽd⁹:alias aliqd eẽt deo meli⁹
q.30. sic arguit. 83.q. sic allegatũ ẽ. tñ qꝛ de⁹ pꝛe oib⁹ alijs ẽ di
ligẽdus:⁊ per ɔ̃ñs nõ pp aliud finalr̃ diligend⁹. nam pp
qd amam⁹ illd magis amatũ ẽ:vt dicit p poste. tñ qꝛ p de
cap.9. doc. chꝛia. expsse dicit Aug. hõ diligẽd⁹ est pp deum:de⁹
ꝯo pp seipsum. igitur eo nõ est vtẽdũ. Et sequitur vnuꝫ ex
quo ꝑbat ɔ̃ñtia ꝑxime facta:⁊ sic deus ingt oi hoie am
plius diligend⁹ ẽ ⁊c̃. vbi pꝫ q inuit expsse q qꝛ ois hõ dili
gendus est ꝑpter deũ:sequit q deus est oi hoie amplius
diligẽd⁹:nec tꝫ ɔ̃ña ista:nisi qꝛ oẽ aliud ꝑpter qd aliud ẽ
B diligendũ est illo amplius diligẽdũ. tñ qꝛ oi alio a deo est
vtendum:vt frequẽter ꝑbatũ ẽ per dicta sanctoꝝ. Si igit
deo vtendum est:qdlibet diligendũ erit diligendũ ꝑpter
aliud:⁊ sic vel erit ꝑcessus infinitus in diligendis:ita vt
nullus finis vltimus sit nostre ordinate dilectiõis:vel erit
circulus inter diligenda. ita q.a. diligendum erit ꝑpter
b.⁊.b. ꝑpter.a.⁊ vtrunqꝫ eorum est falsum manifeste. tuꝫ
cap.4. qꝛ Aug. in de ci. dei lib.10. dicit q deus ois appetitionis
est finis. igit nõ ipse pp aliud diligendus est:sed aliud pro
2ᵐ pter ipsum. ¶ Scdo idẽ ẽ obm fruitionis angelice ⁊ hu
mane. igitur visio q̃ beatus videt deũ non est obm fruitio
cap.36. nis beatifice:sed deus ipse. Añs pꝫ p Aug. p de doc. chꝛi
stiana. Illo inquit fruentes angeli beati sunt q̃ ⁊ nos frui
desideramus:⁊ quãto in hac vita fruimur ⁊c̃. ɔ̃ñtia ꝑbat
qꝛ visione qua hic deum videmus p fidẽ aut etiam qua in
patria vident aie sanctorum per specieꝫ angeli nõ fruunt:
C nec hoies fruuntur visione qua beati angeli vident deuꝫ.
Et sic pꝫ ɔ̃ñtia quãtũ ad pmã ptẽ ɔ̃ñtis. s. q visio beati nõ
est obiectum fruitionis sue. 2ᵒ pꝫ:qꝛ non est aliquid aliud
vnũ quo angeli ⁊ hoies fruãtur. igit deus est obm vtriusqꝫ
3ᵐ q fruitionis:⁊ per ɔ̃ñs deo est fruendũ. ¶ Tertio visiõe
beatifica est vtendũ. igitur ea nõ est fruẽdum. ergo deo est
cap.7. fruẽdũ. Añs pꝫ ex auctoritate Aug. pꝛeallegata pmo de
doctrina chꝛistiana qua dicit q ceteris a deo est vtendũ.
⁊ in fine capli. quicquid aliud veniunt in aiũ:illuc rapia
tur quo totus dilectionis impetus currat:illud autem est
deus vt immediate pꝛemittit. igitur etiam ipsa visione vtẽ
dum est:⁊ diligenda ipsa est propter deum. Prima conse
quentia pꝫ:qꝛ humana puersio est vtẽdis frui velle sꝫ eũ
q.30. dem. 83.q. Scda ɔ̃ñtia pꝫ:tñ ex auctoritate nunc allegata
qꝛ omne quod diligimus referendum est in deum:⁊ per
ɔ̃ñs eo fruendum. tum qꝛ non restat quo alio sit fruẽdũ.
D Rationes opinionis modicum valent. vnde ad pmã dico
Ad rõnes Durãdi vbi supra. q vtraqꝫ pꝛemissarum est falsa. maior quidem:qꝛ nõ põt
solũ quis desiderare habitionem rei ad intellectũ arguen
tis eundo:sed ⁊ rẽ ipsam. Uñ non solum desiderat qs hꝛe
sciam sed ⁊ sciam ipam quã nõ hꝫ ⁊ ita de alijs reb⁹:⁊ in
ꝑposito sm istum. qs põt desiderare visionẽ dei ⁊ nõ solũ
Cõ.36. habitionẽ dicte visionis. ¶ Cõfirmat istud per Commen
tatorẽ. 12. meta. d. q res extra est finis desiderij. minor eti
am est simplr̃ falsa. ¶ Ad ꝑbationẽ dico q delectatio bti
fica non est de habitione vel actu quo deus habet:sed de
ipso deo habito tanqꝫ de obto delectãte. ipsa tñ visio qua
deus habetur ptialis est causa talis delectationis:non ne
go tñ qn aliq̃ delectatio bene possit esse de ipa visione ob
iectiue:cũ ipa sit summe delectabilis. sed talis delectatio
si detur nõ est fruitio:qm nec illa visione delectat beatus
Ad 2ᵐ propter seipam:sed ꝑpter deũ. ¶ Ad scdaꝫ p põt dici ad
minorẽ q respectu dei ẽt est desideriũ non solum respectu
visionis eius. 2ᵒ ad maiorẽ põt dici q fruitio patrie po

tius succedit fruitioni vie. i. amori ⁊ charitati qua de⁹ in E
via diligit ꝑpter se:que dilectio cã ẽ desiderij quo viator
desiderat deum:seu habere ipsum. ¶ Ad 3ᵐ dõm q ma Ad 3ᵐ
ior est falsa. ¶ Ad ꝑbationẽ dõm q q̃uis delectatio cãet
ex coniunctione ⁊c̃. ipsa tamẽ ɔ̃iũctio seu actus ɔ̃iungens
nõ est obm talis dilectionis:vt dcm̃ ẽ. ¶ Ad 4ᵐ nego ma Ad 4ᵐ
iorem. ¶ Ad probationẽ:cum dicit:q volũtas sequit tã
tũmõ cõpositionẽ vel diuisionẽ intellectus. dico duplr̃. p
qꝛ hoc est dubiũ ⁊ a multis reputatũ falsuꝫ. Nam frequẽ
ter voluntas:vt dicunt. sequitur simplicẽ appꝛehẽsionem
⁊ maxie intuitiuã ⁊ expimẽtalẽ:sic pꝫ cũ qs per tactũ ime
diate apphẽdit aliqd discõueniẽs ⁊ ɔ̃tristãs:aut aliqd de
lectabile:voluntas immediate ⁊ nalr̃ absqꝫ alia cõpositio
ne illius delectat vel tristat. Et istud dcm̃ satis apparẽter
iudicio meo ɔ̃firmari põt. Nã si aliquã affirmationẽ in ta
li casu psuppõeret:eẽt vt videtur aliqua qua iudicaretur
illud sensatũ esse bonũ vel malum:seu cõueniẽs vel discõ
ueniens:sed istud non psupponit:qm talẽ apphẽsionẽ vel F
iudiciũ nõ hꝫ nec hꝛe põt:vt videt nisi ex ꝑceptione tristi
tie vel delectationis cãte. Unde enim nouit quis:q ignis
aut aliqd aliud vehemẽter calidum sit disconueniens nisi
qꝛ tangẽdo ꝑceperit q tristat in illo? 2ᵒ dico q esto q il
lud dictum assumptũ esset verũ:nõ tñ probat ꝑpositum.
Nam nõ seqt:volũtas nõ amat nisi phabito iudicio q il
lud est bonũ vel amãdũ:aut alio quouis iudicio vel actu
cõplexo. igit cõplexũ vel ẽt signatũ p cõplexũ est amatuꝫ
vel obm amoris:qnimo ei⁹ obm põt eẽ illud qd iudicatur
eẽ bonũ vel esse amandũ:⁊ sic est de odio reᵃ rei que iudi
cat eẽ mala. ¶ Ad 5ᵐ dico q nõ est vanum delectari i dõ Ad 5ᵐ
⁊ in perfectione ac bonitate eius:qũo. n. diceret scriptura
delectare in dño. ⁊ iteꝝ. Letamini in dño ⁊ exultate iusti:
immo certe vana est opio huius oppositũ estimãtis. cõce
do bene tñ:q vanũ ⁊ inordinatũ est deo desiderare aliqd
bonũ:sed tale desideriũ nõ pono in btis:nec certe in aliq̃ G
isto viatore. Nec obstat si dicat q de⁹ nõ delectat nisi ha
bitus:qꝛ sicut nihil amat nisi cognitũ:⁊ tñ talis cognitio
nõ amat amore q̃ cognitũ illd amat:sic lꝫ de⁹ nõ delectet
btm̃ nisi hitus seu visus:nõ tñ visio est obm delectationis
illius. ¶ Cõtra opi. 2ᵐ arguo. Et p qꝛ vt ꝑbatũ est. q. i. di 3 opio
stinctionis huius ar. p. Nullus actus volũtatis põt eẽ sꝫ nem.
intẽtionẽ Aug. q nõ sit fruitio vel vsus:ita q ois dilectio Ade
alicui⁹ nõ relata in aliud est fruitio sm ipm:nec est neciũ vbi sup
ad rõnẽ fruitionis (vt ibidẽ ꝑbatũ est) q dilectum estime
tur eẽ vltimus finis ⁊ tãqꝫ talis finis nõ referibilis acce
ptet. Qd ẽt adhuc cõfirmat p eũdẽ. 83.q. vbi dicit. q frui q.30.
cibo ⁊ q̃libet corpali voluptate nõ a deo absurde estiman
tur ⁊ bestie. ⁊ tñ ɔ̃stat q bestia nullã rẽ estimat eẽ talr̃ ir
referibilẽ in aliũ finẽ cũ tali notitia ⁊ iudicio careat. Sic
ẽt Aug. vbi de frui loqt oẽm dilectionẽ nõ relatũ actu vl
hitu vocat frui:sed in eisdẽ locis dicit q nullo alio a deo H
est fruẽdũ. ¶ 2ᵒ si talr̃ loquendo de frui posset quis licite 2ᵐ
frui aliquo alio a deo:seqt q aliq̃ dilectio ordinata ⁊ lau
dabilis poterit in nobis eẽ nõ relata actualr̃ vel hitualr̃
in deũ tãqꝫ in finẽ:pꝫ:sed ɔ̃ñs est falsum:sic hñ pꝫ p Aug.
ɔ̃ Iul. li. 4ᵒ añ mediũ. vbi ait. Noueris itaqꝫ nõ officijs: cap.13
sed finibus a vitijs discernendas esse virtutes. offm̃ ẽ aũt
qd faciẽdũ est:finis ꝯo pp qd faciendũ ẽ:cũ itaqꝫ facit hõ
aliquid vbi peccare nõ vr̃ si nõ pp h facit pp qd facere dꝫ:
peccare ɔ̃uincit. Ex q̃ pꝫ q si quis aliquid diligat:⁊ nõ di
ligat pp illud pp qd dꝫ diligere:peccat:⁊ per ɔ̃ñs vitiosa
⁊ nõ recta est. ¶ Sed ɔ̃stat q oẽ diligẽdũ aliud a deo est
diligẽdũ pp deũ:sm oium sanctorum doctrinã. igitur ⁊c̃.
¶ Cõfirmat p illud quod paulo post subdit:absit inquit
vt ṽtutes vere cuiqꝫ suiãt:nisi illi vel pp illũ cui dicimus:
de⁹ ṽtutũ ɔ̃uerte nos. Et subdit:q̃ aũt nulli rei suire vo
lũt nec ipe ṽe sũt. ṽe qppe ṽtutes deo seruiũt i hoib⁹ ⁊ dõ
seruiunt in angelis a quo donant hoib⁹ ⁊ angelis. qcqd

J aūt boni fit ab hoie: ꝛ nō pp h̄ fit pp q̄ȯ fieri dēre ꝛ a sapia
pcipit: ꝛ si officio videat̄ bonū: ipo nō recto fine pctm̄ est,
h̄ Aug. ꝛ multa alia ꝓ eadē snia ibi ponit ꝯ illū hr̄ticū Ju
lianū. Ex qb⁹ euidēter colligit̄ ſm intētiōeꝫ Aug. omneꝫ
actū dilectiōis circa aliqd aliō a dō elicitū ñ hn̄te actualr̄
vel hitualr̄ deū ꝓ fine ee, pctm̄: ꝛ p ꝯñs nō ē laudabilis ne
3ᵐ qꝫ rect⁹. ℂ P. Ois amoꝛ creature nō relat⁹ i deū ē cupidi
tas: nō charitas: ꝛ p ꝯñs vitiosus ꝛ illicit⁹. Añs ꝛ ꝯñs pa
cap. 8. tēt p Aug. 9. de tri. d. nō q̄ nō sit amāda creatura: sed si ad
creatorē referat̄ ille amoꝛ ñ iā cupiditas: ſꝫ charitas erit:
tūc. n. est cupiditas: cū pp se amat̄ creatura: tūc nō vtētem
3ᵐ adiuuat: ſꝫ corrūpit fruētē. ℂ P. Uirtutib⁹ ꝛ oi alio a deo
est vtēdū: vt supra ꝓbatū ē, igit̄ nec v̄tutib⁹ nec aliq̄ alio
a deo ē fruēdū. ꝯña pꝫ: q2 ſm Aug. hūana puersio ē vten
4ᵐ dis frui. ℂ P. ſꝫ Aug. p̄ de doc. chr̄iana. Q̄ȯ ēt pp se diligē
cap. 7. dū est: in eo ꝯstituit̄ vita btā: sed in nullo alio ꝯstituit̄ vita
K btā. igit̄ nullū aliud est pp se diligēdū. ꝛ p ꝯñs nullo alio ē
5ᵐ fruēdū. ℂ P. ſꝫ Aug. 13. de tri. ꝛ hꝫ in lr̄a ipsas v̄tutes nō
cap. 8. amamus: nisi pp btitudinē: quā si amare desistam⁹, s. actu
cap. 25. ꝛ hitu illas ēt nō amamus. ℂ Jtē. 19. de ci. dei. v̄tutes q̄s
mens hic sibi videtur: p quas imperat corpori ꝛ vitijs. ad
q̄ȯlibet adipiscēdū vel tenendū nisi retulerit ad deū: etiā
ipse potius sunt vitia q̄ꝫ virtutes. Nā lꝫ a quibusdam tūc
vere atqꝫ honeste putent̄ esse virtutes: cum referuntur ad
seipsas nec ꝓpter aliud expetūtur: ēt tunc inflate ac super
m be sunt: ꝛ ideo non virtutes ſꝫ vitia iudicanda sunt. ℂ P.
cap. 27. Domo non potest licite frui seipso: sicut ꝓbat Aug. primo
de doc. chr̄iana. igitur nec v̄tutib⁹ suis. pꝫ ꝯñtia. tum q2
eadem est rō vtrobiqꝫ: q2. s. vtrunqꝫ diligendū est propter
deū ꝛ neutrū pp se (per hoc eni3 ibi probat Aug. quod di
ctū est) tū q2 homo debet magis diligere se q̄ꝫ virtutes: i/
mo nec illas diligit nisi propter se: sed non vltimate: q2 ꝛ
L se debet diligere propter deum.

Ad rō/ ℂ Ad auctoritates inductas ꝓ opiōne r̄ndeo. ℂ Ad p̄mā
nes dico ꝙ aliqd eē pp se diligēdū pōt dupl̄r itelligi. Uno mō
Adde p negationē cāe finalis: ꝛ tūc idē est dictu ꝙ aliqd est dili/
vbi sup̄ gēdū pp se. i. non pp alium finem: ꝛ solo eo ꝙ sic est diligē
dū ꝓpter se est fruendū. sic aūt non sunt diligende v̄tutes:
nec sic intelligūt Ambro. ꝛ magr̄: q̄ȯ pꝫ: q2 imediate post
v̄ba allegata pro opinione. ait ma. sic. ideo Augu. dicit ꝙ
eas diligimus pp beatitudinem solam: non quin eas ꝓpē
se diligamus: sed q2 idipsum quo eas diligimus referim⁹
ad illud summū bonū. cui soli inherēdū est: ꝛ in eo perma
nendum: finisqꝫ letitie ponendus: quare v̄tutibus non est
fruendū. hec ipse. Ex quibus patet ꝙ ipsa conclusio sit ve
ra. s. ꝙ virtutibus non est fruendum: ꝛ etia3 quod diceba
tur. s. ꝙ virtutes non sunt propter se diligende. i. non refe/
ribiliter seu non relate actu. s. vel habitu. ℂ Et propterea
cū ma. dicit ꝙ eas pp se diligim⁹ nō ē intelligēdū. i. nō re/
late. Alias sicut maīfeste pꝫ in eisdē v̄bis sibi ꝯdiceret: q̄ȯ
M nō est ꝯsentiendū. Alio° aliqd pōt intelligi eē diligēdū pp
se. i. ex se ꝛ p ꝓpriā bonitatē: ꝛ sic v̄tutes pp se sunt diligē
de. sūt. n. ſm se bone ꝛ honeste ꝛ delectabiles spūali dele/
ctatione: ꝛ sic intelligit ma. sicut pꝫ in v̄bis allegatis p opi
nionē. Ait. n. pp se amāde sunt: q2 delectāt sui possessoꝛes
sincera ꝛ sancta dilectione: in eis pariunt gaudiū spūale.
Sꝫ ex h̄ nō seq̄t ꝙ sint amāde absqꝫ relatione in alium fi/
nē ꝛ magis amandū ꝛ pp quē amāde sint: sicut ēt ꝛ iustuꝫ
bō ē pp se ꝛ pp bonitatē ꝓpriā amādus: ꝛ tm̄ nō nisi in oꝛ/
dine ad deū ꝛ pp deū: ad quē ois amoꝛ est referēdus: ac p
h̄ nō seq̄t ꝙ v̄tutib⁹ sit fruēdū. ℂ Et p idē pꝫ ad auctem
p̄ ethi. phi: q̄uis (vt in p̄ . q. huius distōnis tactū ē) p hs ō d cat
cap. 3. v̄tutes eē pp se amādas vel eligēdas: sed eligibiles. ℂ P.
Nō ꝙ phs sicut de v̄tutibus sic ēt de honoꝛe voluptate ꝛ
scia dicit ꝙ pp seipsa appetūt̄: ꝛ tm̄ nō puto ꝙ iste doc. aut
aliquis catholicus diceret ꝙ honoꝛibus vel voluptatib⁹
aut ēt scia sit fruēdū. ℂ Alr̄ intelligendū est dcm̄ phi. s. vt

mihi vi iuxta 2ᵐ modū p̄missum: q̄ȯ ēt satis innuit cū red N
dēs cām q̄re talia pp se sūt eligibilia dic̄. nullo. n. aduenie
te eligerem⁹ vnūqȯqꝫ ipsoꝝ: h̄ est ꝛ si nihil aliud eueniret
q2 ipsa sūt ſm se bona: adhuc eligerem⁹ ea. Sꝫ nūqd bea
titudo ipsa seu felicitas est diligenda pp seipsaꝫ aut ꝓpter
aliud: Dicit aūt phs ꝙ felicitatē nullus eligit ꝓpter aliō: p̄ ethi.
q̄ȯ si vex est. igit̄ ipsa est fruēdū. ℂ R̄ñdeo ꝙ beatitudo cap. 3.
pōt tripl̄r sumi. ℂ Uno° ꝓ obiecto btificāte q̄ȯ deus ē: q̄uo
sumit Boeti⁹ in de ꝯsol. li° 3°. ꝛ sic btitudo non ē pp aliud ꝓsa. 10.
diligēda. Alio° ꝓ btitudine formalr̄ nos pficiente: que est
visio / delectatio / ꝛ si q̄ alia opō ꝯcurrerit elicita circa actū
beatificū: ꝛ ista diligēda est pp aliud. s. pp deū: lꝫ nō ꝓpter
aliā opōnem aut aliq̄ȯ aliud bonū. ℂ 3° ꝓ btitudine com
phēdēte btitudinē p̄ mō ꝛ ēt btitudinē 2° mō acceptam
ꝛ oia ad statū btitudinis ptinētia que multa sūt ſm Aug.
ꝛ Ans. q̄uo sumit Aug. cū dicit. Btūs hō q hꝫ qcqd vult
ꝛ nihil male vult. Et Boeti⁹ cū ait. 3°. de ꝯsol. ꝙ btitudo O
est status oium bonoꝝ aggregatiōe pfectus. sic btitudo ñ
est propter aliud diligēda: nec mix: q2 deus q propter ni/
hil aliud diligēdus ē in hac btitudine numerat̄. ℂ Ad di
ctū ḡ phi dico ꝙ vel accepit felicitatem isto 3° mō q̄ȯ satis
innuit: cū cōnumeraret ibi multa bona diuersa: per que dic̄
nos suspicari foꝛe felices: vel 2° mō. ꝛ tūc dico ꝙ intelligi p̄ ethi.
dꝫ felicitatē nō eligim⁹ pp aliud. i. pp aliā opōnem vel ali cap. 3.
ud bonū humanū. s. virtutis vel foꝛtune. Jpsa eni optimū
est coꝝ: nō q̄ȯ oē aliud bonū excludat̄: q̄ȯ nō diuinum q̄ȯ
oium bonoꝝ finis eē dꝫ: siue sic tñ siue aliter senserit: non
puto multum eē pōderandū: cū ꝯstet eū nec de pfecta ꝛ ve
ra beatitudine nostra nec dilectiōe nostra ad deum habē
da eiusqꝫ modo: ꝛ conditionibus veraꝫ habuisse notitiā.

Quantum ad 2ᵐ articulū distinguo de vti. Nā pōt 2° arti.
accipi tripl̄r. s. cōiter ꝛ large: ꝛ sic vti ē
aliqd assumē in facultatē volūtatis: ꝛ est cōe ad frui ꝛ ad P
vti spāl̄r ꝯtra frui distinctum. hoc mō sumit Augu. 10. de
tri. Alio mō sumit̄ spāl̄r ꝛ ꝓprie: ꝛ sic vti est assumē ali/ cap. 11.
quid in facultatem volūtatis pp aliud. Tertio mō spālius
ꝛ magis ꝓprie: ꝛ sic vti ē assumere aliqd in facultatem vo
lūtatis pp aliud quo fruēdū ē: sic accipit. Augu. vti. 10. de
tri. cū ait. Utimur eis que ad aliud referimus q̄ fruēdum cap. 10.
est: ꝛ isto mō vti distinguit̄ ꝯ abuti. quoꝝ distinctionē idē
etiam tangit p̄mo de doc. chr̄iana. d. vti est quod in vsum capi. 3.
venit ad id q̄ȯ amas obtinēdū referre. si tñ amandum est
sup. pp se. Nā vsus illicitus abusus potius noiandus ē vl'
abusio. hec ipse. Dimisso p̄ mō accipiēdi vsum: ſm duos
reliquos pono ꝯnes duas. ℂ Prima ē. accipiēdo vti cōi/ p̄ ꝯ
ter ad vsum 3° mō dcm̄ ꝛ ad abusum: q̄cunqꝫ re creata vel
icreata volūtas pōt vti. Et intelligo sicut p̄us de volūtate
viatoris puri. Probat̄ sic. oēm creatā rē vel increatā vo/
lūtas pōt diligē vel odire pp aliud. igit̄ oi re creata vel in
creata volūtas pōt vti. ꝯñtia pꝫ: q2 sp sic diligēdo vel odiē
do assumitur aliquid in facultate volūtatis propter aliō. Q
Añs ꝓbat̄: q2 oēm rē creatā ꝛ apphēsaꝫ sub rōne boni
pōt diligē pp deum: vel si apphendat̄ sub rōne mali pōt
eā odire pp deum. quelibet aūt pōt apphendi sub ratiōe
boni vel mali. ipm ēt deū volūtas pōt diligē pp aliud. pōt
enim eū apphendere vt potētem sibi largiri bona ꝛ au
xiliari: imo ēt vt auxiliātē: ꝛ sic eum pp seipsum diligere.
ℂ P. ſm Aug. p̄ de doc. chr̄iana. ceteris a deo vtēdū est. cap. 27.
gitur ceteris volūtas pōt vti. ℂ Jtē ſm eūdē. 11. de ci. di cap. 25.
aliq̄ vtūt̄ deo. vn̄ ait. tpalib⁹ magis vtendū est q̄ꝫ fruendū
vt frui mereamur eternis: non sicut peruersi qui frui vo/
lunt mundo: vti autē deo: qm̄ nō nūmū ꝓpter deum ipen
dunt: sed deum propter nūmū colūt. Simil̄r Ber. in de di
ligēdo deo dicit: ꝙ multi diligunt deum propter seipsos.
igit̄ tales deo vtunt̄. Aug. ꝛ o dicit ꝙ est humana puersi/
tas vti fruēdis. ig it̄ oi re creata vel increata volūtas pōt
vti. ℂ Scda ꝯ est. loquēdo de vti 3° mō. deo non pōt vo/

A luntas vti.oi aũt creatura põt.Prima pars ꝓbat᷑:q2 deo
est fruẽdũ ⁊ nõvtẽdũ.igi᷑ volũtas nõ põt deo vti.pȝ ꝯña:
q2 ꝑuersio est fruẽdis vti:⁊ ꝑ ꝯñs est abuti.Añs pȝ supra
frequenter.¶Secũda ps ꝓbat᷑.q2 ois creatura licite põt
diligi vel odiri ꝑꝑ deuȝ.igitur oi creatura volũtas potest
vti.Antecedẽs ꝓbatum est in rõne prima p̃cedẽtis ꝯnis.
ꝯña pȝ:q2 ois talis dilectio est vsus ordinatus distinctus
contra abusum.Nã qḋ sic diligi᷑ refert᷑ ad id quo fruen/
dum est.¶Itẽ oẽ tale odiũ est licitũ siue licitus vsus pro
pter eãdẽ rõnẽ.Et ꝙ nõ solũ diligere:sed ⁊ aliter odire.s.
ꝑꝑ deum que odiẽda sunt sit licitus vsus:pȝ per Aug.pri
cap.28. mo de doc.chriiana.Ait enim sic.Nõ aũt oia qb⁹ vtendũ
est diligenda sunt.Et sequitur.Nam vtiq3 martyres non
dilexerunt scelus persequentium se.quo tamẽ vsi sunt ad
ꝓmerendum deum:sed vsi sunt ⁊ nõ diligendo.ḡ odiẽdo
scelus:lȝ nõ hoies. ¶Item sicut dicit quedã glosa allega
ta p̃cedẽti.q.nõ ꝑfecte diligi᷑ iustitia nisi odiat᷑ iniquitas
B igitur odire iniquitatem ꝑꝑ deum est licitum ⁊ laudabile.
Nolle aũt fornicari aut aliquid prohibitum agere ꝓpter
deum ẽ laudabile ⁊ meritoriũ:⁊ nullũ p̃dictoꝝ est fruitio
cum ois fruitio sit dilectio.igi᷑ quodlibet eoꝝ est vsus li/
q.30. citus.Pȝ ꝯña:q2 ẜm Aug.83.q.Omnis ordinatio q̃ vir/
2m tus etiam nominatur est fruendis frui ⁊ vtendis vti. 2° ꝓ
batur eadem ꝯclusio quo ad vtrãq3 ꝑtem per eundẽ ibi/
dem vbi oñdẽs ꝑ̃us ꝙ deo est fruẽdũ oñdit ꝯñr:ꝙ perfe/
cta rõ hois ceteris vti᷑ propter deũ:⁊ tãdẽ ꝯcludit.Ita oi
bus ⁊ sensatis ⁊ non sensatis vti᷑:nec aliqd 3m est.Judicat
autem de oibus de quibus vti᷑.de solo deo non iudicat:
q2 ẜm deũ de ceteris iudicat:nec eo vtitur.sed fruitur: ne
q3 ad aliquid aliud referendus est:vt supra allegatum est
in prima conclusione precedẽtis.articuli.
¶Contra istam scdam conclusioneȝ potest argui. Et p̃mo
C contra p̃mam eius ꝑtẽ:q̃ dicitur ꝙ voluntas non potest
deo licite vti.Arguit quidam doctor ex intentione tenẽs
C oppositum sumpto.s.vocabulo vsus(vt ait)ꝓ omni amo
re alicuius relato ad aliud qḋ illo actu principalius ama
tur.Quia ille qui diligit deum aliquo actu precise: q2 re/
demit ⁊ creauit:⁊ propter retributioneȝ ⁊ h9:vbi ip̃emet
diligens est p̃ncipale dilectum amore amicitie:⁊ hec talia
Adã.d. propter ipsum amore concupiscentie:⁊ propter vnũqḋq3
j.q.ij.in ⁊ ilud magis:ille vtitur(inquit)deo:nec illicite q̃ȝdiu non
solone habeat actum aliquem vere vel interpretatiue repugnan
4 ar ꝯ tem illi amori quo tenetur habitu vel actu deum soluȝ di
di. ligere:sicut vltimũ finem ⁊ summe acceptum. Cõfirmari
põt per auctoritatẽ psal᷑.Inclinaui cor meũ ad faciendas
2m iustificationes tuas ꝑꝑ retributionẽ.¶2°.Cõtra eandem
ꝑtem potest argui(hoc tñ argumentum ipse non facit)sic.
voluntas põt deo abuti:igitur ⁊ vti.Añs patet ex ꝑ̃a ꝯne
huius articuli.ꝯñia probat᷑:q2 vsus ⁊ abusus eiusdẽ ob/
ꝯ 2m p. iecti sunt opposita:⁊ per ꝯñs nata fieri circa idem. ¶Cõ
tra secundam ꝑtem ꝯnis.s.ꝙ qualibet creatura voluntas
vti põt.Arguitur primo sic.Non qualibet creatura volũ
D tas potest abuti.igitur nec qualibet vti.Añs patet ꝑ illud
cap.21. Aug.scdo de lib.ar.v̉tutibus nemo male vti᷑:ceteris aũt
bonis.i.medijs ⁊ minimis:nõ solũ bene:sed etiam male q
libet vti potest.Ex quo pȝ ꝙ v̉tutib⁹ nemo põt male vti:
⁊ per consequens nec abuti:ꝯñia ꝓbatur sicut ⁊ p̃cedẽs.
2m ¶Scdo odiũ dei nõ põt licite in deũ referri:igitur eo nõ
põt volũtas licite vti.ꝯña pȝ.Añs ꝓbat᷑.Nã si posset li/
cite referri posset licite esse:sed hoc est falsum:q2 impossi/
bile est odium dei esse sine peccato.ꝯñia assumpta ꝓbat᷑.
Nã sequi᷑ odiũ dei refert᷑ i deũ:ḡ odiũ dei ẽ:igitur eodẽ
addito vtrobiq3 valebit ꝯña ꝑ ꝑhm.igitur sequi᷑ odium
dei põt licite referri:ergo odiuȝ dei potest licite eẽ.Uel sic
seq᷑.odiũ dei refert᷑.ḡ est:sȝ nõ põt esse libere ab aliq̃ vo/
luntate sine peccato:igitur nõ potest in deũ referri ab aliq̃
voluntate sine peccato.Et per ꝯñs non põt voluntas tali
odio licite vti.¶3° argui᷑ ꝯ descriptionem datã de vti vt E
distingui᷑ imediate ꝯ abuti:q̃ di:ꝙ vti est assumere aliqd 3m
in facultatem voluntatis ꝓpter aliud quo fruendum est.
Nam ex hoc sequi᷑ ꝙ quicũq3 assumit aliqd in facultatẽ
volũtatis propter aliud quo fruendum non est:abutitur:
⁊ per consequens peccat.ꝯñs est falsum.Nã nulla pecca
ta p̃miat de⁹ p̃mio aliquo ẽt t̃pali:sȝ strenuos act⁹ gẽtiliũ
romanorũ(quos nõ ꝑꝑ verũ deũ quẽ ignorabant:sed pro
mundi gloria ac libertate p̃rie ⁊ exaltatiõe reipublice ges
serãt:tẽporal᷑r p̃miauit.d.Aug.q̄nto de ci.dei in p̃n°.qb⁹ cap.16.
ergo nõ erat daturus deus vitã eternã cũ sctis angelis ⁊c̃.
si neq3 hãc terrenã eis gloriã excellentissimi imperij con/
cederet:)non redderet᷑ merces bonis artib⁹ eoꝝ.i.virtu/
tibus quibus ad tantaȝ gloriã ꝑuenire nitebantur.¶Ex
quibus ⁊ ibi sequentib⁹ verbis apparet:ꝙ deus ꝓ remu
neratione v̉tutũ illoꝝ gloriã imperij tribuit.¶Ad p̃muȝ Ad p̃m
ꝯtra p̃mã ꝑtẽ ꝯnis dico:ꝙ ois actus quo qs diligit deum
ꝓpter seipsum diligentẽ:vel ꝑꝑ aliquid aliud a deo:ẽ illi/
citus ⁊ abusus:qḋ pȝ.ꝑ q̃dẽ:q2 vt dicit Aug.ꝯ Jul᷑.⁊ alle F
gatũ est in ꝑ̃ articulo.Quicqd boni fit ab hoie:⁊ nõ ꝑꝑ h̃
fit:ꝑꝑ qḋ fieri debere vera sapia p̃cipit:⁊ si officio videat᷑
bonum:ipso non recto fine:pc̃m est:sed talis vsus non fit
eo fine quo dȝ:qm̃ act⁹ oẽs nr̃i debẽt fieri ꝑꝑ deũ.vnde vt
ibidẽ:dicit:vere v̉tutes deo seruiũt.i.in deũ final᷑r ordinã
tur.Qḋ ẽt ꝯfirmatur ꝑ Augu.19° de ci.dei p̃allegatã arti
culo p̃cedenti:⁊ v̉tutes quas mens h̃re ⁊c̃.¶P.vt supra
frequenter habitũ est per eũdem primo de doc.christia.de⁹
diligendus est ꝑꝑ se:⁊ homo ꝑꝑ deum:⁊ per ꝯñs cum de⁹
diligitur ꝑꝑ hominem:⁊ homo diligitur ꝑꝑ se:talis dile/
ctio vel dilectiones si plures sunt:nõ h̃nt rectũ finem:ac ꝑ
hoc sunt peccata.¶Scdo q2 ois act⁹ rectus ⁊ licitus:vel
est charitas vel ex charitate procedẽs:sed talis vsus nec
est charitas nec ex charitate ꝓcedens.maior pȝ ꝑ Augu. ca.peñ.
enche.quod fit inquit:vel timore pene vel aliqua intentio
ne carnali vt non referat᷑ ad illã charitatem:quam diffun G
dit sp̃us sctũs in cordib⁹ nr̃is:nõdũ fit qũo fieri o3:q̃ȝuis
fieri videat᷑:si non fit vt opȝ non rectum:sed vitiosum est.
¶Itẽ in de spiritu ⁊ aia.Non est inquit fructus bonus q capi.8.
de charitatis radice non surgit.minor ꝓbatur ꝑ eundẽ 9°
de tri.vbi s̃nia ei⁹ est ꝙ amor quo amatur creatura:si refe
rat᷑ in deũ est charitas:si vero propter se amat᷑ cupiditas
est non charitas:que cupiditas non vtentem adiuuat:sed
fruentẽ corrũpit.Nũc aũt cũ qs diligit deũ propter se:ipse
diligit se:siue eodem actu quo diligit deum:vt vult doc.cõ
tra quem arguo:nec refert᷑ in deum ista dilectio:siue alio
actu ẜm me:⁊ tunc etiam ille actus non refert᷑ in deũ:⁊ sic
seq᷑ ꝙ sit cupiditas:⁊ iteruȝ alius actus quo ꝑꝑ se deum
diligit:non est charitas nec ex charitate:q2 ex cupiditate
procedit.s.ex dilectione dei non relata in deum. ¶P.ẜm
istũ doctorẽmet in eadem q̃õne in sol᷑one cuiusdam obie/
ctionis:ois dilectio respectu creature ex charitate ꝓcedẽs
est amor relat⁹ illius in deũ sicut in finẽ:sed vsus iste non H
est amor tal᷑r relat⁹.igi᷑.¶3° nulla dilectio qua deus dili
gi᷑ qual᷑r nõ est diligendus est ordinata:sed talis est dile/
ctio qua deus diligi᷑ ꝓpter aliud ⁊ nõ propter se tm̃ vlti/
mate.igi᷑:maior pȝ:⁊ minor ꝓbatur auctoritate Aug.li°
5 ꝯ Jul᷑.qñ inq̄t.deo donãte ex vera viui᷑ fide ⁊c̃.sequi᷑.
hoc totuȝ recte fit qñ fit ꝑꝑ ipsum.i.qñ gratis amat᷑ ipse.
hoc nota.⁊ propter ipsum ⁊ gratis.¶Item in de vera in
nocẽtia.ꝓpõne 19ª.Hoc affectu ⁊ desiderio colẽd⁹ ẽ de⁹:
vt sui cultus ipse sit merces.Nã qui deũ colit vt aliud q̃ȝ
ipsum magis promereat᷑:nõ deũ colit:sed illḋ qḋ assequi
concupiscit.¶Itẽ Ber.de diligẽdo deũ:nõ sine premio in
quit diligitur deus.Et si absq3 p̃mij intuitu diligend⁹ sit:
vacua cui v̉a charitas eẽ non põt:nec tñ mercenaria est.
Et subdit.verus amor seipso contentus est:hȝ premiũ.s.
qḋ diligi᷑.Ex his euidẽter pȝ:ꝙ de⁹ est propter se gratis

J ⁊ nõ mercenarie:seu pp aliqd aliud diligẽd⁹.℄4ᵒ q2 nul
4ᵒ lus amoꝛ quo plus amaꝛ:qȯ min⁹ est amãdũ:est licitus.
cap. 33. iste est hꝫ.igiꝛ:maioꝛ de se clara ẽ.Et ꝓbaꝛ ẽt aucte Aug.
ꝑ de doc.chꝛia.d.ꝙ ille recte ⁊ sancte viuit q rex integer
estimatoꝛ ẽ:ipse aũt ẽ q ordinatã hꝫ dilectionẽ:ne aut dili
gat qȯ nõ ẽ diligẽdũ:aut nõ diligat qȯ diligẽdũ ẽ:aut am
plius diligat qȯ minus est diligẽdũ:aut eque diligat qȯ
aut min⁹ vel amplius ẽ diligendũ:aut minus vel ampli⁹
qȯ eque diligẽdũ est.℄Ex his pꝫ:ꝙ ordinata dilectione
nõ plus diligiꝛ qȯ min⁹ ẽ diligẽdũ:nec min⁹ qȯ plus est
diligẽdũ:⁊ ꝑ ꝯñs inordinata est ois q̃ diligiꝛ plus qȯ mi
nus diligẽdũ est:vel eꝯ:ꝭ minoꝛ per eũdẽ ibidẽ pꝫ.Sub/
dit.n.ois hõ inq̃tũ hõ est diligẽdus pp deum:deus vȯ pp
seipsuꝫ:⁊ si deus oi homine amplius diligendus est:qsq3
cap.8. diligere dꝫ deum amplius q̃3 seipsuꝫ.⁊ 8ᵒ de trini.nec illa
inquit questio moueat quãtũ charitatis fratri debeamus
impẽdere:quãtũ deo:incõꝑabiliꝛ enim plus q̃3 nobis dõ:
5ᵒ fratri aũt q̃tũ nobis.℄5ᵒ q2 talis actus ⁊ vsus fruẽdoꝝ:
R ad sensum in quo Aug.d.ꝙ est humana ꝑuersio:sicut pꝫ
ex ꝑma rõne cõtra hunc doctoꝛẽ:net facta in ꝑcedẽti arti/
culo:nec valet qȯ dꝛ:non est repugnantia huius amoꝛis
ad deũ:quo deus dꝫ diligi tanq̃3 vltimus finis:ẽt summe
accept⁹:q2 siue sic siue nõ:iste amoꝛ nõ est rectus:ꝭm se:ꝭ
viciosus.℄Ad ꝯfirmationẽ dõm ꝙ ly/propter/in aucto
ritate psal'.nõ teneꝛ causaliꝛ:ita ꝙ retributio sit causa fina
lis:sed consecutiue:qm̃ iustificatiões illas ꝯsequitur eter/
na retributio:q2 iuxta ṽbũ bernardi:vbi supꝛa prealléga
tũ:vacua charitas eẽ nõ põt:nec sine ꝑmio diligiꝛ:deus:
debet tñ diligi sine intuitu ꝑmiȷ.Hunc ẽt sensuꝫ pretendit
glosa:que ait sic.Ista opera sine dilectione facta non sunt
iustificationes:ipsa autẽ dilectio eterna est eiq3 eterna pa
rata est retributio:⁊ ipsa i eternũ diligens in eternũ mere
Ad 1ᵐ tur habere que diligit.℄Ad scdm nego ꝯñam. Ad pro/
bationem cum diciꝛ ꝙ vsus ⁊ abusus eiusdem obiecti sũt
L cõtraria:cõcedo:dico tñ ꝙ non cuiuslibet obiecti abusus
cõtrariatur vsui eiusdem:accipiẽdo vsum stricte vt in pro
posito scilicet ordinatum qui non est abusus:quia nõ cu/
iuslibet obiecti est possibilis aliquis vsus talis:quia non
dei:cum eo non sit vtẽdum:sed fruẽdũ:⁊ deo nullus vsus
põt eẽ circa ipsum qui non sit abusus:ꝓpter qȯ non seqꝛ:
ꝙ si eo voluntas posset abuti:possit etiam eo vti. Secus
autem est de qualibet alia re qua vtẽdum est:cuiuslibꝫ.n.
talis rei abusus põt hꝛe vsum oppositũ.s.cum quo volun
Ad ꝑᵐ ꝯ tas põt vti eo:sicut vtendum est.℄Ad ꝑmã contra scdaꝫ
2ᵐ ꝑteꝫ partẽ ꝯñs cũ dꝛ:ꝙ nõ q̃libet re voluntas potest abuti ⁊c̃.
Dicendum est ꝙ vti accipitur equiuoce.Nam vno modo
dicimur vti aliq̃:tanq̃3 potentia vel habitu:sicut dicimus
artificẽ vti arte sua:q2 oꝑatur ꝭm eũ.Alio modo vtimur
aliquo tanq̃3 obꝛo:ad intellectum datũ supꝛa frequenter.
M Alijs ẽt modis accipiꝛ significatio dicti vocabuli:sed pro
nunc isti sufficiunt. Si igiꝛ ꝓpȯ assumpta accipit/abuti/
vt distinguiꝛ cõtra/vti/ꝑmo mõ:ꝯcedo ipsam:sed ex ea in
tali sensu nihil sequiꝛ ad ꝓpositũ sicut pꝫ.Si vȯ accipiaꝛ
abuti vt distiguiꝛ ꝯtra/vti/scdo mõ dictũ:nego illam:nec
valet ꝓbatio:qm̃ btũs Augusti.accipit vti ꝑmo mõ:sicut
pꝫ ꝑ ṽba qb⁹ ꝯñr declarat ⁊ ꝓbat dictũ suũ.Subdit eni.
Ideo virtute nemo male vtitur:q2 op⁹ ṽtutis est vsus bo
nus istoꝛum:quib⁹ ẽt non bene vti possumus.s.potentijs
anime.nemo aũt bñ vtendo male vtiꝛ.vbi pꝫ ꝙ opus ꝭm
Ad 2ᵐ virtutẽ vocat vsum eius.℄Ad scdm nego añs.Ad ꝓba/
tionẽ cũ dꝛ ꝙ tunc posset licite esse:illud cõsequẽs põt hꝛe
duplicẽ sensum.Unus ꝙ illa res que est vel põt esse odiuꝫ
dei licite posset esse in reꝝ nã:⁊ sic põt ꝯñs concedi.Nam
deus posset illã rẽ per se sine subiecto facere:⁊ si faceret li
cite ⁊ rõnabiliꝛ faceret.Alius ꝙ qs posset licite ⁊ rõnaliꝛ
odire deũ:⁊ sic nego ꝯñtiam.Ad probationẽ qcqd sit de
illa ꝑma ꝯñtia odiũ dei referꝛ.igiꝛ odiũ dei est:q2 in illi vi

debitur de ipsa distinc.3ᵃ.q.ꝑma.in dissolutiõe ꝑmi dubij N
tamen cum vlterius inferꝛ hanc esse bonam ꝯñtiam.odiũ
dei licite referꝛ.igitur odiuꝫ dei licite est.Uel si inferatur.
igitur aliquis licite odit deũ:nego ꝯñtiam.nam posito ꝙ
petrus odiat deum:⁊ paulus propter deũ nolit illud odi
um eẽ:tunc añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsuꝫ.℄Ad ꝓbationẽ:q2 Ad 3ᵐ
eodẽ addito vtrobiq3 tenet ꝯñtia:dico ꝙ dcm̃ illud debet
intelligi:vbi illud additũ sit puꝝ cathegoꝛeumaticum ⁊
adiectiuũ respectu illius cui addiꝛ:in alijs aũt multiplicẽ
habet instantiã.Sequiꝛ.n.deus creat.ergo deus est:⁊ tñ
non sequiꝛ.deus cõtingenter creat.igitur contingenter ẽ.
Similiter sequiꝛ.ille punitur a deo:igiꝛ peccauit.nec tñ
sequiꝛ.iste iuste punitur a deo.igiꝛ iste iuste peccauit.In
ꝓposito aũt pꝫ ꝙ additũ nõ est tale quale dictũ est debere
esse.℄Ad aliã formã dico ꝙ nõ sequiꝛ:odiũ dei non põt
libere eẽ ab aliqua volũtate sine peccato:igiꝛ non põt re/
ferri in deũ ab aliqua volũtate sine pctõ.Nam ab aliqua O
volũtate non odiente:possibile est ipsum referri ꝑ actum
detestandi ⁊ nolendi:in quo nõ solũ nõ peccaret sed mere
retur.℄Ad tertium ꝯcedo ꝯñs ꝑmũ sic intelligẽdo:ꝙ ꝓ Ad 3ᵐ
pter aliud a deo vltimate.Et ad hoc mihi sufficiunt aucto
ritates Aug.cõtra Jul'.⁊ de ci.dei.superius in precedenti
articulo adducte.Alias forte latius hec mã discutietur.
℄Cũ probaꝛ ꝯñs esse falsum:q2 nulla peccata ꝑmiat de⁹
etiam ꝑmio tꝑali.Dico ꝙ veꝝ est per se ⁊ directe.dando
tale temporale pro premio.Nã nullũ peccatuꝫ est merito
rium alicuius premij:sed tñmodo pene:sed indirecte ⁊ ꝑ
accidens aliquando premiat:videlꝫ cũ quis intuitu finis
alicuius obtinẽdi aliquẽ actũ exercet:⁊ illũ finẽ de⁹ ꝯfert
illi:tũc talis finis põt dici ꝑmiũ ꝭm intẽtionẽ oꝑantis:qui
ipsum pro premio intendebat:nõ tñ semper est finis respe
ctu dei ꝯferentis:q aliq̃ñ pro premio nõ confert imo for/
te ꝓ pena:aut aliq̃ alia cã sibi nota:nobis vȯ ignota. Sic P
dico de Romanis de quibus adduciꝛ auctoꝛitas Aug.ꝙ
glĩa imperij sibi a deo cõcessa dꝛ merces actuũ suoꝝ:non
q2 pro illis ꝑmiãdis data sit:sed q2 ab illis ꝓ suis actibus
tanq̃3 merces q̃rebaꝛ:sicut de hypocritis dꝛ a Saluatoꝛe
receperũt mercedẽ suã.quã.s.intẽdebãt:⁊ ꝙ nõ ad ꝑmiã
dũ tales eoꝝ actus data est:sed pro alio fine:pꝫ per Aug. cap. 12.
ibidem.Ait enim.Idq3 talibus potissimũ cõcessit hoib⁹:
ad domãda grauia mala multarum gentium ⁊c̃.Et.c.19.
talib⁹ dominãdi ꝑtãs nõ daꝛ nisi summi dei ꝓuidẽtia:qñ
res humanas talibus dñis iudicat dignas.Et paulo post
adducit illud:qui regnare facit hoiem hypocritã ꝓpter ꝑ
uersitatẽ populi:⁊ seqtur.q̃obꝛẽ q̃uis vt potui satis ex/
posuerim q̃ cã deus vnus verus ⁊ iustus Romanos ꝭm
quãdã formã terrene ciuitatis bonos adiuuerit ad tanti
imperij glĩam ꝯsequendaꝫ:põt tñ ⁊ alia cã eẽ latẽtioꝛ:pp
diuersa merita generis humani:deo magis nota q̃3 nobis
dũmodo illud ꝯstet:inter oẽs veraciter pios:neminem si Q
ne vera pietate.i.veri dei cultu:verã posse habere ṽtuteꝫ
nec eã verã esse quãdo glĩe seruit hũane.Et ꝑ istã vltimã
clausulã rñdeꝛ tacito argumẽto:possibile fieri ex illo ver/
bo cõtento in auctoꝛitate arguẽdo allegata.s.bonis arti/
bus.i.virtutibus.Nam tales artes non dicit virtutes:q2
vere sint virtutes:sed quia formam ⁊ silitudinẽ hñt ṽtutũ
vt eniꝫ ait cõtra Jul'.li.4.sunt vitia que finitima videntur cap. 12.
⁊ ꝓpinqua ṽtutibus:cum absint ab eis:q̃3 lõge absunt a
ṽtutibus vitia.Nã sicut ꝯstantia ṽtus est:cui cõtraria est
incõstantia:vitiũ tñ est ei quasi finitimũ ꝑtinacia:que con
stantiã videtur imitari ita oibus ṽtutibus non soluꝫ sunt
vitia manifesta discretione cõtraria:sicut prudentia teme
ritas:verũ ẽt vicina quodãmõ nec ṽtute:ꝭ quadã specie
fallente silia:sicut ipsi prudentie non temeritas vel impru
dentia:sed astutia:⁊ ꝯñter diffuse prosequẽs determinat:
ꝙ in infidelibus nulle fuerunt virtutes vere:q̃uis in eis
fuerint vitia speciem virtutum habentia.

A Quantum ad 3m articulũ pono ꝯnes septẽ. Prima
3ᵒ arti. est. ꝙ nulla volitio creata est distincta
p'ꝯ. volitio sui: ꝓbaƭ. cuiuslibet volitionis create ꝑtialis cã ef
ficiẽs ẽ notitia sui obti: pꝫ. qꝛ nãlr nõ põt esse aliqd nolitũ
nisi sit cognitũ: nec disticte volitũ nisi sit disticte cognitũ:
lꝫ ecõuerso aliqd possit eẽ disticte cognitũ ⁊ non distincte
volitũ. igiƭ cuiuslibet voliti notitia ẽ cã partialis volitio/
nis: qꝛ ipsum est volitũ: ⁊ ista ꝯña clara est: qꝛ ois res põt
poni nãlr positis ꝑcise suis causis: ⁊ i 2ᵒ ẽt magis patebit:
igiƭ si aliq̃ volitio creata eẽt distincta volitio sui: eiᵒ distin
cta notitia eẽt eiᵒ cã. ¶ Sit igiƭ volitio qua volo sanitatẽ
.a. ⁊ si .a. est volitio sui ⁊ volita ꝑꝑ seipaꝫ: notitia q̃ ipsa co
gnosciƭ est cã sui: ⁊ sic aliq̃ notitia est cã sui obiecti: qȯ est
cap. 10ᵒ. absurdũ: qm̃ vt dicit Aug. 14ᵒ de tri. Siue tꝑe ꝑcedẽtia si/
ue simul eẽ icipiẽtia cognoscibilia: cogitationẽ gignũt: nõ
cap. 11ᵒ. cogitatiõe gignunƭ. Rursus qꝛ ſm eũdẽ 9ᵒ de tri. liqde te/
nendũ est ꝙ ois res quãcũqꝫ rẽ cognoscimᵒ ꝯgenerat i no
bis notitiã sui: qȯ itelligẽdũ est de notiᵒ q̃ cognosciƭ intui/
tiue: qlr ẽt ſm eũdẽ de vidẽdo deo ad paulinũ cognosciƭ
quelꝫ volitio nr̃a: qua actu volumᵒ si distincte cognoscaƭ:
B segr̃ ꝙ ipsa volitio sit cã illiᵒ notitie sue: ⁊ sic est cã ime/
2m diata efficiẽs sue imediate cãe efficiẽtis: qȯ ẽ ipoſſe. ¶ 2ᵒ si
aliqua volitio ẽ distincta volitio sui. igiƭ q̃libet: cũ non sit
maior rõ de vna q̃ꝫ de alia. Sed ꝓbo ꝯñs eẽ falsum. ⁊ su/
mo volitionẽ qua qs fruiƭ deo: si illa volitio ẽ volitio sui:
aut ẽ fruitio sui aut vsus sui: pꝫ qꝛ nõ est dare mediã voli/
tionẽ: vt ꝓbatum est in ꝑma. q. huius distõnis. si ẽ fruitio
sui. igiƭ btũs fruiƭ sua fruitione obiectiue: ⁊ ꝑ ꝯñs fruitur
creatura: igiƭ peccat: qnimo ⁊ ipsa btitudo est peccatũ: ⁊
humana ꝑuersio ſꝫ Aug. ẽ vtẽdis frui. Si xȯ ẽ vsus sui:
igiƭ btũs ea vult eã ꝑꝑ aliud: ⁊ cõstat ꝙ nõ nisi ꝑꝑ deum:
alias eẽt abusus ⁊ peccatũ. Si vult eã ꝑꝑ deũ: igiƭ in bea
to est quedã alia volitio: qua vult deũ: qꝛ nõ eadẽ volitio
ne vult quis aliqd ꝓpter finẽ ⁊ ipsuꝫ finem ſm Augm 11ᵒ
de tri. ⁊ probatũ est supra qõne prima huius distinc. arti.
C 2ᵒ. ⁊ tũc de illa alia volitiõe eodẽ mõ arguã in infim: vel de
3m uenietur ad aliquã que nõ erit volitio sui. ¶ 3ᵒ ſm Anselƭ.
Cap. 8. de libo arbi. volitio in nobis taꝫ multiplex est q̃ꝫ multa ⁊
q̃ꝫ sepe volumus: qȯ intelligẽdũ est de volitione distincta
⁊ silr de volito. igiƭ ſm ipsum quot sunt actu volita aut q̃
tiens volumᵒ: ẽt si idẽ velimus: tot sunt volitiones. igitur
volitio qua volo. xbi gr̃a. lapidẽ. nõ est volitio qua volo
illã volitionẽ. posito ꝙ illã velim: pꝫ ꝯña: qꝛ tũc sunt duo
volita. s. lapis ⁊ volitio eius. ¶ 4ᵒ si volitio ẽ volitio sui:
4m q̃libet volitio erit volitio sui: nisi qs dicat ad placituꝫ ⁊ si
ne rõne hãc ꝯñtiã nõ valere: sed non põt dari ꝙ nolitio sit
nolitio sui: qꝛ cũ quãtũ ad hoc sile sit de oibᵒ iudiciũ: q̃li/
bet nolitio eẽt volita: ⁊ sic qcqd volũtas vellet: inuite vel/
let. ¶ Itẽ cũ ꝯtingat aliq̃n nos velle nostrũ nolle: vt cum
qs ꝓpter deũ nolẽs furari diligit ⁊ vult tale suũ nolle: seu
cõplacet in illo: segr̃ ꝙ simul vellemᵒ ⁊ nollemᵒ illȯ nol
le: qȯ nõ est poſſe saltẽ nãliter: nisi dicas: qꝛ tũc illud nolle
nõ erit volitio sui: sed tũc segr̃ ꝙ eadẽ volitio aliq̃n erit
volitio sui ⁊ aliq̃n non: qȯ penitus diceretur absqꝫ rõne.
D Nec ẽt põt dici ꝙ volitio sit nolitio sui: tũ qꝛ non apparet
nãliter poſſe: ꝙ aliqua creatura sit simul volitio ⁊ nolitio:
ẽt respectu diuersoꝝ: q̃uis cõtra proteruientẽ forsan non
multũ efficaciter ⁊ apparenter posset ꝓbari: cũ illud non
euidẽter includat ꝯtradictionẽ. Sed tũc eque facilr pote
ro dicere ꝙ idẽ actus est timor ⁊ desideriũ respectu diuer
sorũ. Et silr idem est delectatio ⁊ tristitia. Et adhuc facili/
us dicã ꝙ idẽ est desideriũ ⁊ delectatio: ⁊ silr idẽ timor ⁊
tristitia: ideo certe idẽ actus erit desideriũ ⁊ delectatio: ⁊
timor ⁊ tristitia. Sed cur nõ est desideriũ illius ⁊ istius: ⁊
cuiuslibet qȯ desideramus: ⁊ sic de alijs actibus: ⁊ tãdeꝫ
perueniet ad hoc: ꝙ vnico actu feraƭ voluntas in q̃cunqꝫ
volẽdo fertur vel nolendo: sicut deus vnico actu vult qȯ
vult: ⁊ nõ vult qȯ nõ vult: ⁊ certe ita poterit alius addere E
ꝙ in nobis idẽ actus sit notitia ⁊ volitio respectu omniũ
cognitoꝝ ⁊ nolitoꝝ: sicut ẽt ẽ in deo. ¶ Ulterius non ma
gis apparet impoſſe ꝙ ipsamet voluntas vel eẽntia aie sit
nolitio: q̃ꝫ ꝙ illa res q̃ est volitio sit nolitio: ⁊ sic tãdeꝫ oia
saluabimus per vnicã rem. s. ipsam animã: sicut in deo di/
cimus ꝙ ipse est intellectio: volitio ⁊ nolitio ⁊c̃. sꝫ oia ista
sunt ꝯtra dicta sanctoꝝ cõiter ⁊ phorum: qui ponũt tales
actus inter se ⁊ ab aia distingui ⁊ multiplicari in nobis.
¶ Quinto ad hoc est auctoritas Augustini 9ᵒ de trini. d. 5m
Cum aliquid amo: tria sunt ego: qȯ amo: ⁊ ipse amor. Et Capi. 2.
ꝯñr ẽt dicit: ꝙ cũ quis se amat q̃uis amans ⁊ amatũ vnũ
sit: amor tñ ⁊ amatũ duo sunt. Ita ꝙ sua intẽtio est (vt vi/
detur) ꝙ in nobis semꝑ amatuꝫ ⁊ amor quo ipsum amaƭ
sunt duo q̃dã disticta. igiƭ cuꝫ amor amaƭ i nobis sũt duo
amatores distincti: quoꝝ alter a reliquo est amatus: ⁊ ea/
dem rõ est de volitionibᵒ alijs. ¶ Scda conclusio. aliqua 2ª
volitio creata põt esse cõfusa ⁊ indistincta volitio sui. pro/
batur. qꝛ sicut ſm Phm 2ᵒ rheto. ⁊ ẽ allegata auctoritas
ꝑcedẽti qõne. odiũ potest esse non soluꝫ ad singularia: sed F
ad genera: qꝛ furẽ ⁊ calũniatorem odit vnusquisqꝫ: vt ait:
sic ⁊ dilectio: ⁊ per cõsequens volitio potest esse ad gene/
ra iuxta modũ loquẽdi Phi. ponatur igiƭ ꝙ aliqs appre
hendat in cõi conceptu dilectionẽ: ⁊ iudicet omnem dile/
ctionem esse bonã: ⁊ sicut iudicat omnẽ esse bonã: sic etiã
diligat oẽm dilectionẽ: tunc talis dilectio erit dilectio sui:
non quidẽ distincta: sed cõfusa ⁊ indistincta: ⁊ simili mo/
do aliqua nolitio potest eẽ nolitio sui vt patet: si quis odi
ret omne odium: nec cõtra hanc cõclusioneꝫ procedit ali
qua ratio precedentis cõclusionis si diligẽter attẽdatur.
¶ Tertia cõclusio: ꝙ non ois actus intellectus nr̃i ẽ noti 3ª
tia sui. probaƭ ꝑ. qꝛ tunc idem actus esset fides ⁊ visio: qȯ
non videƭ cõcedendũ. ꝯñtia pꝫ: qꝛ fides cũ sit actus intel
lectus eẽt notitia sui: aut igitur intuitiua sui. (Et per ꝯñs
visio) aut abstractiua sui: ⁊ idẽ sequitur: qꝛ omnis notitia
abstractiua vnius rei est intuitiua alterius: vt patebit di/
stinctione 3ᵒ. ¶ Ꝺ. Sumo actum vnũ intellectus qui ẽ ne
gatio. verbi gr̃a. quo enuntiatur albedinẽ non esse nigre/
dinem: si est notitia sui: aut est notitia que simplex dicitur
apprehensio: aut affirmatio vel negatio: ⁊ q̃libet horuꝫ
videtur incõueniẽs. Naꝫ simplex apprehẽsio ⁊ cõpositio
⁊ diuisio intellectus respectu quorũcũqꝫ obiectorũ viden G
tur in nobis distingui. Itẽ nec affirmatio ⁊ negatio: ⁊ hoc
oino dicere hñt illi qui dicunt propositionẽ mentalẽ com
poni ex notitijs simplicibᵒ. Et si dicaƭ ꝙ est notitia sui ne
gatiua: tunc querẽdũ est an neget aliqd de se: aut neget se
de aliquo: ita ꝙ ipsamet sit partiale obiectũ sui: ⁊ nõ vide
tur alterũ ꝑdictoꝝ posse rõnabiliter dici: aut ipsa erit to/
tale obiectũ sui: nec est possibile: qꝛ nullius enuntiationis
obiectũ seu totale significatũ est aliqua entitas: sicut in ꝓ
logo tactũ est: ⁊ infra latius ostẽdetur: ipsa aũt enũtiatio
est aliqua entitas. ¶ Quarta cõclusio: ꝙ nullus actus in 4ª
tellectus est notitia sui imediata seu ituitiua. probaƭ: ꝑ qꝛ
nullus actus intellectus est cã effectiua suimet totalis vl
partialis: sed omnis res imediate ⁊ intuitiue i se cognita
est cã effectiua partialis notitie: qua sic cognoscitur vt al H
legatum est supra ex Aug. 9. de tri. q. ꝑma. ¶ Scdo si ali
quis actus itellectus eẽt notitia sui quelibet notitia intel
lectus eẽt notitia sui qꝛ qua rõne vna ⁊ quelibet: ⁊ silr q̃
libet esse tanta notitia suimet quãta est sui obiecti primo
a se distincti. verbi gr̃a. notitia albedinis eẽt tanta notitia
sui: quãta notitia est albedinis: ita ꝙ per eã eque bene co
gnosceretur ipsa sicut cognosciƭ per eã albedo: non enim
posset reddi cã cur ipsa esset perfectior notitia albedinis:
q̃ꝫ sui: ⁊ vlterius quilibet cognoscens ⁊ percipiens rẽ ali
quam perciperet suã notitiaꝫ: ⁊ sic quicunqꝫ cognosceret
aliquam rem: cognosceret se cognoscere illam rem. cuius

I oppo^m exprimitur. ℂ 3° ad B est expressa auctoritas Aug. 15°
3^m de tri. c. q enim dicit scio me viuere: vnũ aliqd scire se dicit: p
Cap. 12. inde si dicatur: scio me scire me viuere. duo sunt iã. hoc ẏbo
ꝙ scit hec duo 3^m scire est. sic pt addere. 4. ⁊. 5. ⁊ innũabilia
si sufficiat: hec non essent ẏa si notitia esset suimet notitia:
alias frustra poneretur alia notitia: qua pma cognosceretur.
5ª ꝯ. ℂ 5ª ꝯ. ꝙ nulla notitia in nobis nãliter hita est disticta no
titia sui abstractiua. pbatur. qꝛ si aliqua est. igitur aliq̃ est ime
diata cã efficiẽs sue cause imediate efficiẽtis: qḋ est ipoẞe:
nãliter declaro ꝯñam. Nã ois notitia abstractiua est per
spẽm rei cognitã ituitiue p illã notitiam q̃ res abstractiue
cognoscitur: ⁊ si distictio cognoscitur p illã opꝫ ꝙ spẽs illa di
stincte repñtet rẽ hmõi: nulla aũt spẽs disticte repñtat ali
quã rẽ: nisi aqua imediate causata est in aĩa: qm̃ nulla res
creata põt causare in aĩa ppriã spẽm alteri⁹ rei illa nõ con
causante. Et hec oĩa clare pbabuntur ifra. distinctiõe 3ª. Si
igitur aliqua notitia distincte cognoscitur abstractiue per ali
quã spẽm: illa spẽs est ab ipsa notitia cãta imediate: ⁊ si
✱ ipsa notitia a qua est causata illa spẽs cognoscitur abstracti
ue per seipsam mediãte specie illa: igitur illa spẽs ituitiue
cognoscitur per illã: ⁊ per ꝯñs imediate efficit illã: qa vt di
ctũ est supra: ois res quãcũq; cognoscim⁹. s. intuitiue cõ
generat in nobis notitiã sui: ⁊ ita hoc est verũ de specie in
memoria respectu visionis: qua cernitur sic de re sensibili ex
tra respectu sensatõis qua aspicitur: vt clare habetur ex Aug°
cap 7° 11° de tri. ⁊ multis alijs: ⁊ hoc etiã habetur diffusius i 2° vbi
6ª ꝯ tractatur de cognitõe angeloꝝ. ℂ 6ª ꝯ. ꝙ aliq̃ notitia nãliter
põt esse notitia abstractiua sui confusa ⁊ indisticta. pbatur.
qꝛ aliq̃ notitia nostra põt esse intuitiua notitia alicuius cõ
ceptus simplicis sibi ⁊ alijs cõis: igitur põt esse notitia ab
stractiua cõfusa sui. ꝯñtia pꝫ: qꝛ in cõi simplici cõceptu in
tuitiue cognito cognoscitur abstractiue: ꝯfuse tñ qḋlibet ei⁹
significatũ: sicut in cõceptu cõi albedinis cognoscitur confu
se quelibet singularis albedo: etiã cõceptu cõmuni nigre
dinis qlibet singularis nigredo: ⁊ hoc etiaꝫ 3° di. amplius
declarabitur. Añs pꝫ: qm̃ conceptum cõem qualitatis: vel
L etiã cõceptũ entis: si aliqs talis detur: põt quis intuitiue co
gnoscere. quilibet autẽ taliũ conceptuũ cõis est omni itel
7ª ꝯ lectiõi create: ⁊ per ꝯñs huic q̃ cognoscitur. ℂ Septima cõ
clusio. aliq̃ notitia supernalr̃ homini cõcessa põt esse disti
cta notitia sui abstractiua: pbatur. qꝛ deus põt oñdendo se
intuitiue alicui repñtare illi disticte illãmet notitiã nume
ro: qua ipse videretur intuitiue: sicut ⁊ vni beato põt rep
sentare visionẽ alterius beati. igitur possibile est ꝙ ille simil
videat suam notitiã abstractiue ⁊ distincte: sed non est ne
cesse ꝙ per aliam. igitur possibile est ꝙ per illãmet: ⁊ sic ea
dem erit intuitiua dei ⁊ abstractiua sui. Añs patet ⁊ cer
tũ est qm̃ quãlibet creaturã existẽtem vel possibilẽ potest
pro libito repñtare. ꝯñtia patet: qm̃ tali notitia que dicitur
notitia rerũ in ẏbo: perfectius cognoscitur creatura q̃ꝫ per
M notitiã intuitiuã ab ipsa imediate causatã: ⁊ per ꝯñs disti
cap. 28. cte. Assumptũ pꝫ per Aug^m 11° de ci. dei. vbi ait: ꝙ angeli
vidẽtes deum ipsam creaturã melius ibi: hoc est in sapia
dei tanq̃ꝫ in arte qua facta est: q̃ꝫ in ea ipsa sciunt: ac per h
⁊ seipsos ibi meli⁹ q̃ꝫ in seipsis: verũtñ ⁊ in seipsis. facti sũt
enim ⁊ aliud sunt q̃ꝫ ipse q fecit. ibi igitur tanq̃ꝫ in diurna co
gnitione: in seipsis tanq̃ꝫ in vespertina. Et eandẽ sniam fre
quenter ponit 4° sup gene. ad lrãm. nec est dubiũ ꝙ talem
notitiã etiã hoibus põt ꝯcedere. Qḋ aũt h possit eẽ p eã
dẽ notitiã: pꝫ: qꝛ qḋlꝫ indifferenter põt per illã in ẏbo co
gnosci: nec ipsa minus q̃ꝫ alia aliq̃ res. satis clarũ est. Sed
talis notitia cuiuscũq; alterius a ẏbo est notitia abstracti
ua respectu illi⁹: eo ꝙ sit eius non in seipso ⁊ imediate: sed
Contra dicta argu. Durãdus mediãte ẏbo repñtante ⁊ intuitiue cognito. ℂ Contra tñ
aliq̃ pdictoꝝ arguũt aliq tenẽtes oppo^m. Et p qdẽ pbatur
cap. 5. ꝙ volitio sit volitio sui. Et p auctẽ Aug. 9° de tri. c. amor
2^m amatur nec alio nisi amore amari potest idest seipso. ℂ 2°

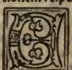
idẽ pbatur auctẽ Ansel. c. in de libero arbi. ois volens ipm N
suũ velle vult. Et ifra. sicut dicit cũ qs mentitur: vult ipsum cap 5
mentiri: sic cũ vult mentiri vult ipsum velle. tunc arguitur.
Si omnis volens vult suũ velle: aut alio velle (⁊ tũc pro
ceditur in infinitũ: ita vt simul habeat infinita velle) aut ali
qḋ vult non alio velle: sed seipso: ⁊ habetur propositum.
ℂ 3° pbatur: ꝙ notitia qlibꝫ sit notitie sui: auctoritate Aug. 3^m
vbi supra primo. c. non enim sibi est incognita notitia: qua
se mens ipsa cognoscit. Et sicut est de illa ita ⁊ de qualibꝫ
alia: aut igitur quelibet est cognita seipsa: ⁊ sic habetur ppositũ:
aut quelibet per aliã: ⁊ tunc simul sunt infinite notitie.
ℂ Ad pmũ pmo põt dici sicut dicebatur ad pmũ arg^m pnci Ad p^m
pale pcedentis q̃onis: ꝙ Aug. nõ accipit ibi amorem pro durãdi.
actu scdo ⁊ opatiõe: sed pro vi amatiua: ⁊ similr̃ notitiam
pro vi cognitiua: ⁊ tũc argumẽtũ nõ pcedit ad ppositum.
ℂ Scdo dico: ꝙ si amor accipiatur pro actu scdo illud rela
tiuũ / se / nõ põt hrẽ relationẽ psonalẽ: sed tm̃ simplicẽ sm
distictionẽ grãmaticoꝝ: qa si eẽt relatio psonalis. i. ad idẽ
idiuiduũ: ppõ illa esset falsa. Nã esto ꝙ amor amaretur se O
ipso nãlr̃: adhuc posset amari amore alteri⁹ sm nãm. Nã
vnus hõ põt amare amorẽ alterius: ⁊ tunc ꝯstat: ꝙ amor
amatur amore alio a se. Si ẏo sit relatio simplex nõ ad ean
dẽ rẽ numero ⁊ sm indiuiduũ: sed ad eandem rem specie:
vel gñe: ppositio est vera: ⁊ est sensus: ꝙ ⁊ id qḋ amatur est
amor: ⁊ quo amatur est amor. ℂ Et illud confirmari põt ex
alio qḋ sequitur: pbat enim ex alio ꝯñr ꝙ illius trinitatis mens
amor notitia bina sunt in singulis: ⁊ oñdit ꝙ mẽs ⁊ amor
sunt in notitia: qꝛ mens nouit se ⁊ suũ amorẽ. Constat au
tẽ: ꝙ mens ⁊ amor nõ cognoscuntur vna notitia numero: sꝫ
alia notitia cognoscitur mens ⁊ alia cognoscitur amor: tali
modo cognoscẽdi de quo ibi loquitur: scilꝫ ituitiue: ⁊ tamẽ
dicit: ꝙ bina sunt in singulis: ⁊ per ꝯñs duo in vno. Item
dicit: ꝙ mens cũ suo amore est in notitia: qḋ esse non põt
nec saluari de vnica notitia numero: quoniã per nullã no
titiã vnã numero mens se nouit intuitiue ⁊ amorẽ suum.
ℂ Ad auctoritatẽ Anselmi dõm: ꝙ nõ est itentio Ansel. Ad 2^m
dicere ꝙ cuiuslibet volẽtis velle sit ab ipso volitũ: sed ꝙ P
ois volẽs vult sponte ⁊ nõ inuite vel nolens velle vult: ⁊
istud sufficit ad ppositũ suũ. dixerat enim ꝙ in potestate ho
minis erat suare rectitudinẽ voluntatis: nec posse aufer
ri ab homine eo inuito. ℂ Cõtra qḋ arguit discipulus: qꝛ
plerũq; homo rectã habẽs volũtatẽ cogente tentatiõe in
uitus deserit eam. Respondet Ansel. interimẽdo assum
ptã. Nã inuitus dicitur nolens: nemo autẽ deserit rectitudi
nẽ nolẽs. ligari enim põt homo inuit⁹: qꝛ ligari põt nolẽs.
velle aũt nõ põt inuitus: qꝛ vt ait: velle nõ põt nolẽs velle:
qḋ pbat: qꝛ ois inqt volens ipsum suum velle vult. que
pbatio accepta in sensu dato vtiq; sufficiens est. ℂ Alius
autẽ sensus nõ est necessarius: nec certe sufficiẽs ad ppo
tum suũ sine isto: esto ꝙ verus esset: qꝛ esto ꝙ ois volens
velit suũ velle: ita ꝙ suuꝫ velle sit ab ipso pprie volitum: Q
adhuc nõ pbatur: qꝛ non velit inuitus: qꝛ quicunq; diceret
ꝙ quis aliquo cogente mentitur inuitus: diceret etiam ꝙ
inuitus vellet illud velle quo vult mẽtiri: quia si velle mẽ
dacij non est spontaneũ: nec velle illius volitiõis erit spõ
taneũ: ⁊ tamẽ si daretur oppositũ cõcederetur pncipale pro
positũ. s. ꝙ velle illud nõ esset volitum seipso: cum eadem
volitio nõ sit spõtanea ⁊ coacta. ℂ Ad aliud dictũ Aug. Ad 3^m
de notitia dicendũ sicut dictũ est de amore. ℂ P. Non est
intelligendum ꝙ notitia nõ est sibi incognita quasi semp
actu cognoscatur a mente: sed qꝛ semp habitualiter seu q̃si
habitualr̃: queadmodũ ⁊ de ipsa mente idẽ ait: ꝙ semp se
nouit: nõ tñ sp se cogitat: ⁊. 14. de tri. vbi habetur: ꝙ quan cap. 6.
do mens actu se conspicit ⁊ gignit in se cognitionẽ suam:
nõ ita gignit istam notitiã suã tanq̃ꝫ sibi ante icognita fue
rit: sed ita nota iquit erat sibi queadmodum note sunt res
que memoria continentur: etiã si non cogitentur. Et in sequẽ
ti capitulo

A ti caplo ponit ad hoc exemplū de eo qui duarū vl' pluriū
disciplinaꝝ peritus: qñ vnā cogitat vel alias: etiā si nō co
gitat: nouit tñ: ꝛ per talē siliitudinē dico: ꝙ quasi habitua
liter esset sibi nota: non enim proprie habitualiter: eo ꝙ
nullum habitum acquirat se cognoscēdo: nec aliquem cō
creatum habeat quo mediante se cognoscat.

Ad pᵐ princiᵉ ℭ Ad primū argumētū pncipale pꝫ responsio super arti
culo primo in solutione scđe rationis alterius opinionis.

Ad 2ᵐ ℭ Ad scđm: q̄ʒuis multa possent dici: pp breuitatē tamen
nūc omitto: alias forsan suis locis dicenda. Sed pro nūc
breuiter respōdeo. d. ꝙ nihil aliud a deo est magis diligē
dū q̄ʒ sit diligendus deus. vnde nego añs. Ad ꝓbationē.
dr̄ illa dilectio dei pp se que sit. a. ꝛ cetera que ponunt in
casu vsq̄ʒ ad illud qđ dr̄. talis diliget aliquid dilectiōe in
tensiori q̄ʒ sit. a. volo. sʒ dico ꝙ ex hoc nō sequitur ꝙ illud
dilectū hac dilectiōe magis diligat q̄ʒ si diligēdus deus:
qđ erat ꝓbādū: nec ēt ꝙ diligat magis q̄ʒ de⁹: siue sumat

B magis diligi: ꝓ eo qđ est pfectiori dilectione sʒ spēm dili
gi: siue ꝓ eo qđ est intensiori siue pfectiori dilectiōe sʒ gra
dū infra spēm diligi. Nā ꝛ tūc deus diliget pp se ab illo:
ꝛ per ꝯñs dilectiōe pfectiori sm spēm q̄ʒ diligatur tale di
lectum pp deū. ℭ Item qꝛ tunc ille diligetur propter deū:
alias nō ordinate diligeret. si eadeʒ dilectione numero ēt
diligat deus: vt aliqui dicūt. pꝫ. qꝛ nō intensiori dilectiōe
diligitur ille q̄ʒ deus: vel si alia diligitur deus ꝑpter se: ꝛ
alia ille pp deū: vt ego pono: idē pꝫ. nā tūc dilectio dei cā
est dilectionis alterius: ꝛ sic alia dilectio nō est intēsior di
lectione dei. ℭ Ad alia argumēta ad oppositū q̄ōnis q̄si
gratia cōclusionum concedo. In 1ᵒ tamen sumit vnum fal
sum. s. ꝙ amor nō potest diligi alio amore. Ad cuius ꝓba
tionem responsum est in articulo vltimo ꝛc̄.

C
Irca. d. 2ᵃᵐ in qua magr̄ ondit deū eē
vnū eēntl'r ꝛ trinū psonalr̄ p auctēs
sacre scriptur̄. Qꝛ deū eē vnū p̄supponit deū eē
ꝛ sʒ ꝙ inuit Aug. 83. q. q. 18. ṗᵒ qđ dīre / ē / vtꝝ
ipsa sit. Idcirco q̄ro vtꝝ deū eē sit p se notū. ꝛ
arguit ꝙ sic. ṗ qꝛ necesse eē / eē. ē p se notū. igit̄ ꝛ deū eē ꝯña
pꝫ qꝛ noīe dei nō aliud itelligimus q̄ʒ ens necesse eē. Añs
ꝓbat: qꝛ oppᵐ p̄ti ifert oppᵐ subi. Seqr̄. n. Nō ē. igit̄ non
ē nece eē. ℭ Scđo. veritatē eē ē p se notū. igr̄ ꝛ deū eē. qꝛ
de⁹ veritas ē. Jo. 14. Assūptū ꝓbat qꝛ negās veritatē eē
ponit eā eē. Nā si nulla veritas eēt verū eēt nullā veritatē
eē. Cū aūt nihil sit verū nisi v̄itate: igit̄ veritas eēt. ℭ Ad
oppᵐ. Nullū p se notū cadit ꝓp̄e sub fide. Sed deū eē ca
dit ꝓp̄e sub fide. igit̄ ꝛc̄. Maior pꝫ per Aplm ad heb. ij.
vbi diffiniens fidem / dicit ꝙ est argᵐ rerum non apparen
tum: ꝛ ꝯstat ꝙ ibi proṗe loqr̄ de fide. sʒ ꝙ dicit Aug. en
chi. 9. Minor appet ibidē p eūdē. s. aplm q mox diffinita
fide subdit. Credere. n. opꝫ accedētē ad dñʒ / qꝛ ē. ℭ Scđo
Ad idē Auic. ṗ metha. cap. ṗ ait ꝙ deū eē nec est manife

D stū p se: nec despatū p se manifestari. ℭ In hac. q. duo erūt
articuli. i ṗ videbit̄ / qd ꝓp̄e dī esse p se notū. ꝛ quo sensu

Sco. li. ṗ dist. 2. q. 2. dicēdū ē aliqd p se notū. In scđo videbit̄ de q̄sito. ℭ Quā
tū ad ṗᵐ dī cōiter ꝙ ꝓpō dī p se nota / nō tñ ois sed ea q̄ ex
notitia suoꝝ terminoꝝ ē nota. Vñ dñt aliq h̄ magis d̄cla
rātes ꝙ ly p se nō excludit terminos ꝓpōnis. nulla. n. ꝓ
pō ē nota exclusa notitia terminoꝝ: qꝛ pnᵃ ṗma cognosci
mus inquātū terminos cognoscimus: sed excludit q̄cūq̄ʒ
cā ꝛ rō q̄ est extra p se ꝯceptū terminoꝝ ꝓpōnis p se note.
Dicit̄ igit̄ ꝓpō p se nō q̄ ex terminis ꝓprijs q sunt aliqd
ei⁹ ꝛ nō p aliqd aliud ꝙ sit extra terminos ꝓpōnis habet
veritatē cuiᵗᵃᵐ. ℭ Addūt tñ aliq ꝙ simul cū notitia termi
noꝝ reqrit̄ formatio ꝓpōnis ex illis terminis. ℭ Quāuis

E cōiter sic dicat̄: ꝛ sic dicētes potuerūt hēre bonū intellm̄
ꝓp̄e tñ accepta q̄ dicta sunt nō videnṫ ꝯtinere veritatem.
ṗ qdē qꝛ proprie loquēdo: nulla ꝓpō dī p se nota. ꝙ pꝫ ṗ
qꝛ hec maxime vel solū dici videt̄ de pncipijs demonstra

tionū. Vñ ꝛ sic dicētes / ipsas dignitates ꝛ ꝯceptiōes ani .E
mi cōes vocāt ꝓpōnes p se notas. Sed pnᵃ demr̄ationuʒ
nō ꝓp̄ie dñr p se nota. igr̄ ꝛc̄. Assūpta pꝫ: qꝛ ꝯ̄nes demr̄a
tionū nō ꝓp̄e dñr scite: vt ꝓbatū est. q. ṗᵃ ꝓlo. igit̄ nec pnᵃ
ꝓp̄e dicūtur intellecta vel nota. ℭ D. Aut ꝓpō aliq̄ dī p
se nota: qꝛ p se ab intellu simpl'r app̄hēsa: ꝛ hoc nō / qꝛ ēt
tūc aliq̄ ꝓpō falsa dici posset p se nota. cū ēt talis p se ap
p̄hēdat̄: aut qꝛ p se ipsam cognoscit̄ esse vera. ꝛ hoc etiā
nō pōt dici: qꝛ nulla cognoscit̄ esse vera / nisi qꝛ cognoscit̄
significare eē sicut est apte rei si est affirmatiua: vel signifi
care nō esse sicut nō est. si ē negatiua. ꝛ p ꝯñs quelʒ est cāli
ter nota eē vera / p aliā notitiā cōplexā pter notiᵃ termino
rū: nō igit̄ p se. ℭ D. ꝯtingit aliqd eē scitū / ꝛ haberi veraʒ
demr̄ationē ante reflexionē aliquā intellus sup ipsam de
mōstrationē vel aliquā ptē eius: vt pꝫ ex. q. ṗᵃ ꝓlogi. arti.
ṗ. igit̄ ꝯ̄ aliqd esse p se notū anteq̄ʒ aliq̄ ꝓpō illi⁹ demon
strationis sit nota. pꝫ ꝯña: qꝛ nulla ē nota nisi p reflexionē

F seu notitiā reflexā: ꝛ nihil ēt ē scitū nisi sit aliqd p se notū / F
cuius notiᵒ sit cā scie eius. ℭ Cōfirmat̄: qꝛ añ oēm refle
xionē intellus super ꝓpōnē significātē / ꝙ si aliqua sūt ea
dē eq̄lia inuicē sunt equalia p se notū est / ꝙ si aliqua sūt eq̄
lia ꝛc̄. ꝛ sic est de alijs per se notis. ℭ Scđo. Qꝫ dicit eaʒ
eē notā ex notitia terminoꝝ nō videt̄ ṗ verū nā ex tali no
titia terminoꝝ nō cātur notitia q̄ formal'r cognoscat̄ ipsā
ꝓpō: sed potius notitia q̄ cognoscit̄ significatū ipsi⁹ ꝓpō
nis: ꝛ talis notitia vtiq̄ʒ q̄dā ē ꝓpō. sicut pꝫ vbi supra i ꝓ
lo. Et h̄ pꝫ p cōem eoꝝ declarationē / dīt. n. ꝙ cognito qd
ē. v̄. gra. tot. ꝛ qd pars. cognoscit̄ ꝙ oē totuʒ ē maius sua
pte. Sed certū ē ꝙ illud ē significatū illi⁹ ꝓpōnis. Oē to
tū ē maius sua pte. nō aūt ē ipsa ꝓpō. Et vbi ꝯ̄ sic ex noti
tia terminoꝝ aliqd cognosci / potius ē dōni / ꝙ tales notitie
sūt cāe ꝓpōnis / q̄ʒ ꝙ sint cāe noᵉ ꝓpōnis. si sit locutio trā
sitiua. ℭ D. hoc nō cōpetit vl'r pncipijs demr̄ationis. nā i
hijs q̄ sunt formal'r notitie q̄lia sunt pnᵃ demr̄ationis mē

G talis exposite ex propōnib⁹ mētalib⁹ nālitei pcise signifi G
cātib⁹ de qb⁹ sup dcm̄ ē / nō ē op⁹ eorū terminos cog̃scit.
Sed posset moueri dubiū vtrū ipsa enūciatio mētalis sit
essential'r cōposita ex ptialibus notitijs qbusdā simplici
bus q̄rū vna sit subm̄ ꝛ alia p̄tū. an v̄o sit actus nō ex tali
bus ptibus ꝯstitutus. Et ꝓ nūc videt̄ mihi rōnabilius di
ci / ꝙ talis enūciatio. s. mētalis cuiuscūq̄ʒ generis mētaliū
sit nō est tal'r cōposita. ꝓ qua pte. arᵒ sic. si esset sic cōposita
ꝓpō mētalis: cū eadē sit rō i cūctis q̄ʒtū ad hoc vt videtur
polē eēt eē duas ꝓpōnes mētales nāl'r ꝛ nō ad placituʒ si
gnificātes / oino siles ꝛ eiusdē rōnis specifice / q̄rū vna eēt
polis: imo ēt d̄ facto vera ꝛ reliq̄ prorsus ipossibilis. ꝯña
hoc ē falsum. nā q̄lʒ tales ꝓpōnes idē adeq̄te significāt: ꝛ
p ꝯñs si vna ē vera vel polis / ꝛ reliqua ꝛ ecōtra. ꝯña d̄cla
rat̄. nā ꝓpō mētalis cui subordinat̄ h̄ vocal̄. Ois albedo
ē entitas. polis est imo de facto vera. ea v̄o cui subordina

H tur / ista vocalis ois entitas est albedo. est penitus ipolis. H
Sed si iste ꝯponerent̄ sic ex terminis / oino siles ꝛ eiusdeʒ
spēi termini eēnt vtriusq̄ʒ. ꝛ cū tales sint in eodē subo indi
uisibili ṗ / ꝛ p ꝯñs nulla situatione / aut alia habitudine in
ter se vel ad sua tota / possint variari i vna q̄ʒ in alia: vtiq̄ʒ
ipse ꝓpōnes erūt eisdē rōnis specifice. Nō. n. ē itelligibile
ꝙ sint aliq̄ duo tota quoꝝ q̄lʒ ps vni⁹ sit silis alicui pti al
teri⁹ ꝛ eꝯ̄. ꝛ q̄l'rcūq̄ʒ vna se hʒ ad suū totū vel alias ꝯptes
sui toti⁹ tal'r se hēat sibi silis i alio toto ad suū totū ꝛ suas
ꝯptes qn illa tota sint silia ꝛ eiusdē rōnis. ℭ D. nō appet

I mod⁹ polis talis cōpōᵗⁱᵒⁿⁱˢ. Nā siqs nihil affirmās vl' negās
hēat notitias aliq̄s simplices ꝛ deinde formet ꝓpōnē nō
appet q̄ variatio fiat i illis pp q̄ʒ plus adiuicē cōponāt q̄ʒ
ṗus. Nec ꝓdest ad hoc si de nouo causat̄ aliqs ꝯcept⁹ ali
us siue cathecᵒʳⁱᵉ siue syncaᵗᵉᵍ / qꝛ nec cū illo nec pp illū aliq̄
ipsaꝝ plus cōponēt cū alia / q̄ʒ ṗus adiuicē cōponerēt cu
ṗ⁹. ita eēnt i eodē subo adeq̄te sicē postea ipse ꝛ ꝯcept⁹ no

I uiter addit⁹. ℭ P. cur vna ps erit subm vel p̄tū potius q̄₃
alia. vel c₃ certe nō videt̄ posse assignari cā cū sint i eodē
subo p̄ ꝛ equalr̄ sint nate subijci ꝛ predicari. supposito ꝙ
sint. Ex q̄ vlterius seq videt̄ ꝙ vel neutra erit subm vel
p̄tum. ac ꝑ h̄ nulla erit ꝓpō mētalis sic cōposita. vel' vtra
q₃ erit ꝛ subm ꝛ p̄tū. Et si sic sequr ꝙ eadē ꝓpō nūo erit
vera ꝛ ipoſſis: sic vna subordinataꝝ eadē ē vera/ꝛ altera
ipoſſis: vt p₃ i exēplo suprapofito. Sed hoc nullatenus vi
detur dādū: ergo. ℭ Forte dicet̄ ad ista ꝙ q̄₃q₃ sint sil'es ta
liū ꝓpōnū ptes: ac ēt i eodē subo p̄/ꝑꝑ ordinē tñ diuersu₃
ꝓductiōis eaꝝ/diuerse ꝓpōnes resultāt ꝛ non est eadē ps
ſm spēm subm i vna ꝛ i altera. Sed eius ꝙ i vna ē subm
silis est i altera p̄tū. Silr̄ eiusdē ꝓpōnis ps p⁹ ꝓducta est
subm: posteri⁹ vero ꝓducta ē p̄tū. ℭ Ista rñ° nō valet. tū
q₂ talis successio ꝓductionū irrōnabilr̄ ponit̄. cū. n. i intel
lectu possint simul eē ꝛ ꝓduci pl'es actus diuersaꝝ rōnu₃
K vt ꝓbabat̄ i p° di. valde mirū erit si simul totā vnā ꝓpōnē
ꝓducere nō poterit. P. vel hoc idē oportebit d'r e₃ ꝯtingere
i angelis: ꝙ nimus videt̄ absurdū cū Aug. dicat. 4. super
gen. cap̄. 34. de puis ꝙ mēs angelica cūcta q̄ voluerit sil'
noti° facillima cōprehēdit. ꝛ. c. 36. ꝙ oīa simul mēs angeli
ca pōt q̄ singulari ꝑ ordinē cōnexaꝝ caꝝ ſmo distinguit.
vel eadē i illis remanebit difficultas. q̄r. s. huius ꝓpōnis
diuersent in eis: ꝛc̄. q̄ arguta sūt. ℭ P. cōstat ꝙ de⁹ saltē₃
posset cuiuslibet taliū ꝓpōnu₃ ptes sil' i itell'u ꝓducere. ꝛ
tūc stabit difficultas p̄missa. Tum q₂ data tali successiōe
ꝓductionū nō ipedit̄ argm̄. nā ex q̄ ptes vtriusq₃ sūt peni/
tus sil'es ꝛ subm idē p̄/varia successio ꝓductionū nō faci
et ꝙ diuersa tota resultēt. Siue. n. p⁹ fiat tectū q̄₃ paries
vel ecōtra/ dūmō idēptitas sit i prib⁹/nō alteri⁹ rōnis do
mus resultabit ex hijs q̄₃ ex illis. ita si p⁹us man⁹ aialis ge
neraret̄ q̄₃ cor/ ꝛ silr̄ q̄liscūq₃ alius eēt ordo gñatiōis mē/
broꝝ/dūmō nō alia ꝛ alia mēbra/sed eadē adeq̄te gnārē
tur/nō aliud ꝛ aliud ſm spēm corpus resultaret: sed idem
L vt clarū ē. sic in ꝓposito. ℭ Ex istis p₃ ꝙ affirmatio ꝛ ne/
gatio i intell'u nō dñr actus cōpositi vel cōplexi i vō sensu
q₂ sint cōpositi essentialr̄ ex talibus notitijs prialib⁹ distin
ctis q̄ꝝ vna sit subm ꝛ reliq̄ p̄tū. vt multi putāt. Sed quia
equalēt in significādo plurib⁹ vocib⁹ vel scripturis ꝓpō
nē vocalē vel scriptā suo mō cōponētib⁹. Uel q₂ cōpōnē
aut diuisionē significāt in entib⁹ ad modū loquēdi ꝯnt. 6.
metha. cōmē. 8. dicētis ꝙ vera affirmatiua significat ꝯpo
sitionē i entib⁹. ꝛ v̄a negatiua diuisionē. ℭ Uidetur itaq₃
mihi ꝑ ar° isto dicēdū ꝙ ꝓp̄e loquēdo/ sic ꝯnes demſo/
nū nō dñr scite/sed significata adeq̄ta ipsarū: vt p₃ ex p̄ ar
ticulo p̄me. q. ꝓlo. Sic nec p̄misse seu p̄n° demſonis: aut
aliq̄ alie ꝓpōnes q̄ vocari solite sūt dignitates ꝛ ꝓpōnes
p̄me dñr itellecte seu ꝑ se note/sed significata adeq̄ta ipsa
rū: ꝛ dr̄ qōl₃ taliū ꝑ se notū vt tāgebat̄ eiusdē. q. articulo
M 3. q₂ sue notitie nō ē ꝑ se cā alicui⁹ alteri⁹ enūciabilis seu
ꝯ'r significabilis notitia. qnimo nulla tali notitia p̄habi/
ta hēri nālr̄ ꝯ' noti° ei⁹. ꝛ iō dr̄ ꝑ se notū q₂ ꝑ nulli⁹ alteri
us cōplexi notitiā tāq₃ ꝑ se cām notū ē. ℭ Quia tñ loquē
dū ē vt pl'es nec vbi verus sensus hēatur ē de vocib⁹, ꝯtē
dēdū/iō i suꝑiorib⁹ frequēt aliq̄s ꝓpōnes noiaui ꝑ se no/
tas/ꝛ ita cū oportuerit itēdo noiare. S₃ sic ꝯnes demſo/
nū dñr scite ad veꝝ sensū/l₃ i ꝓp̄a sit locutio/q₂ eaꝝ signi
ficata sr̄ scita. Sic ꝛ aliq̄ ꝓpōnes pñt l₃ iprop̄e tñ v̄e dici ꝑ
se note/q₂ eaꝝ signi° sr̄ ꝑ se nota. iux̄ sensū p̄missū. ꝛ i hoc
sensu vtor lo° p̄dicta. ℭ S₃ ꝯ h̄ vī esse allegatū dcm̄ p̄hi.
p̄n° cog̃scim⁹ i q̄₃ t̄mios cog̃scim⁹. vbi duo dic̄ ꝯria p̄mis
sis. v₃/ꝙ p̄n° sr̄ cognita. nā dic̄ p̄n° cognoscim⁹. Et ꝙ ipsa
ꝯpōnr̄ ex t̄mis: q₂ dic̄ i q̄₃ t̄mios/suple ipoꝝ p̄n° cog̃.

ℭ Distinctio. ij. Questio. j.

Uia magister in distinctiōe secun/
da incipit nobis no
tificare vnitatē dei essentialē ꝛ trinitatē perso
nalem: deum vero eē trinum pariter ꝛ vnum presupponit N
eum esse: ac etiam ſm ꝙ innuit Augu. 83. q. prima qō de qō. 28.
re est. vtrū sit: qō intelligendū est: nisi experientia vel ex se
illa₃ esse sit notū. Ideo p̄mo quero. vtrū deū esse sit per se
notū. ℭ Arguo p̄mo ꝙ sic: q₂ necesse esse: est per se notū. p̄°
igit̄ ꝛ deū esse. ꝯña t₃: q₂ noīe dei nihil aliud intelligimu₃
q̄₃ necesse esse: añs ꝓbat̄: q₂ oppositū predicati infert op/
positum subiecti. sequitur eni₃ de quolibet non est. igitur
non est necesse esse. ℭ Secundo veritatem esse est ꝑ se no 2°
tum. igit̄ deu₃ esse. ꝯña p₃: q₂ deus ē veritas. Joā. 14. añs
ꝓbat̄. q₂ negans veritatē esse: cōcedit eam esse. Nā si nul/
la veritas esset: verū esset nullā veritatē esse: cū autē nihil
sit verum nisi veritate. igitur veritas est.

Ad oppositū arguitur. primo auctē Auic. p̄mo cap̄. p̄.
metaphy. sue. d. ꝙ deū esse nec est
manifestum per se nec dispositum manifestari.

In qōne duo erūt arti. uli. In p̄mo videbitur in ge O
nerali: quid dicitur per se notum: ꝛ qs sen
sus sit huius dicti. In secundo vero de quesito videbitur.

Quantum ad p̄mū dico: ꝙ tam aliquas ꝓpositio p̄m⁹ ar.
nes q̄₃ earū totalia ꝛ adequata signifi/
cata cōsueuimus dicere per se notas ꝛ per se nota. Un̄ sic
dicimus: ꝙ ista ꝓpō. Si aliqua sunt eidē equalia: sunt sibi
inuicē equalia: est per se nota. sic etiā visus est vt dicat̄. ꝙ
per se notū est: ꝙ si aliqua sunt eidē equalia sunt sibi inui/
cē equalia. Et l₃ vtriusq₃ dicti possit esse verus sensus: ꝓ/
positio tñ nō dr̄ ꝓprie ꝑ se nota. p₃. Aut eni₃ dr̄ ꝑ se nō: q₂
simplr̄ per se cognita ꝛ apprehēsa: aut q₂ per se cognita ē
esse vera: aut q₂ per se cognitu₃ sit esse sicut significat: seu
q₂ significatū eius est per se notū. nō eni videt̄ in quo alio
sensu cōuenienter possit intelligi dici per se nota. Sed nec
primo modo: qm̄ tūc quel₃ ꝓpō tā vera q̄₃ falsa dicenda
esset ꝑ se nota: cū quelibet siue ꝓlata siue cōcepta possit ꝑ
se apprehendi ꝛ cognosci ab intellectu. Nec scdo mō: q₂
nulla ꝓpō potest cognosci eē vera nisi cognoscat̄ suū signi P
ficatū: ꝛ cū hoc etiā: ꝙ ipsa sic significat: ꝛ ꝑ ꝯñs cū que/
libet talis notitia qua ꝓpō cognoscit̄ esse vera dependeat
ex prioribus notitijs cōplexis seu cōplexe significabiliu₃
tanq̄₃ ex ꝑ se causis: ac ꝑ h̄ nō est prima: nec ipsa ꝓpō ē per
se nota esse per se vera. Relinquit̄ igit̄ 3m̄. s. ꝙ iō dicat̄ ꝑ se
nota: q₂ eius significatū est per se notū. Ex quo sequit̄ ꝙ
nō ipsa: sed eius significatū ꝓprie dr̄ esse ꝑ se notū. Scdo.
q₂ ꝯnes demōstrationū (sicut p₃ ex prima. q: prologi) non
proprie dñr esse scite: sed ipsaꝝ significata: igit̄ nec p̄misse
demōstrationū: ꝛ per ꝯñs nulle ꝓpōnes dñr proprie esse
intellecte seu scite ꝛ per se note. ꝯña clara est. ℭ 3° contin/
git intellectui aliquā ꝯnem demonstrare anteq̄₃ reflectat
se super aliquā ꝓpōnē demōstrationis: sicut in p̄allegata
qōne declatū est. igit̄ añq̄₃ p̄misse sint note: cōtingit intel/
ligere ꝛ scire ꝛ aliqd eē intell'm ꝛ ꝑ se notū ꝛ aliqd scitu₃. Q
Ex quo sequit̄: ꝙ illa que dicunt̄ proprie per se nota: non
sunt ipse ꝓpōnes: sed earū significata. Uerūtñ q₂ vt dice/
bat̄: visus obtinuit: vt quedā ꝓpōnes dicant̄ ꝑ se note: nō
est vitāda talis improprietas locutionis: dūmō verus sen
sus hēat̄. ē aūt verus sensus cu₃ dr̄ aliqō enuntiabile seu
cōplexe significabile esse per se notū: ꝙ eius notitia q̄ for/
malr̄ cognoscit̄ ex nullius alterius extrinseci notitia tāq̄₃
a per se cā depēdet: ita ꝙ ipsum nālr̄ pōt cognosci: etia₃ si
nulla cuiuscūq₃ extrinseci notitia haberet̄. Et si ꝑ se notu₃
enūtiabile stricte sumptū velimus describere: possumus
dicere ꝙ est enūtiabile qō nāliter cuilibet vtenti seu potē
ti vti rōne sine indigētia notitie alicuius extrinseci potest
esse notū. Non enim sola ea que actualr̄ cognoscunt̄ soli/
ti sumus vocare per se nota: s₃ ꝛ que pñt talr̄: vt predictū
est cognosci. ꝓpō aūt vere dr̄ per se nota: si sensus dicti sit
ꝙ illud qō ipsa significat sit per se notū. sic etiā aliqua dr̄
vere scita/credita/vel opinata: si sensus sit ꝙ tale est id qō
ipsa significat est per se notū: vt supra dicebat̄. Et in h̄ sen

A su frequẽter superius dixi ⁊ in alijs locis ꝓpõnẽ aliquaʒ
propõ p̄ esse per se notã. ¶ Et ſm hoc põt describi ꝓpõ p̄ se nota
se nota. sic. ꝓpõ per se nota est ꝓpõ que vel alia sibi equiualens in significato cuilibet vti rõne potẽti pt nãlr eẽ nota absq̄ indigẽtia notitie extrinseci alicuius. Dico aũt vel alia sibi in significato equiualẽs: qm̄ nulla vno numero ꝓpõ est q̄ oibus sit vel nãliter possit eẽ nota. Dico vero cuilibet ad dr̃iaʒ quarũdã ꝓpõnũ que immediate. vel saltẽ primo ex experiẽtiã sensitiua vel intellectuali noscunt̄. Tales enim nõ dñr ꝓprie per se note: seu cões cõceptiones ⁊ dignitates vel ꝓpões maxĩe: que oia idẽ significant. vnde ꝯstat q̄ nulla istarũ. ego diligo: ego dubito: ego credo: ego suʒ: ⁊ siliũm que vident̄ euidenter mihi per expientiã intellectualẽ note: esse per se nota: cũ q̄libet sit cõtingẽs. Sed lʒ quelibet similiũ sit mihi nota: nulla tñ eaꝝ: nec aliqua eis equiualens cuilibet nãlr põt esse nota. nec enim ista: ego diligo: nec hec sibi equalẽs. stephanus diligit: põt nãlr al
B teri homini esse nota. Idẽ etiã est de notis per experientiã sensualẽ immediate vel etiã mediate: q: tales carentibus illo sensu quo experiunt̄ res ille de quibus formaẗ ꝓpõ: nõ pñt nãlr esse note. ¶ Addo ẽt sine indigẽtia notitie extrinseci: q: si ad suã notitiã alteri⁹ notitia eẽt neccia: iã nõ p̄ se essent note. Dico aũt extrinseci: ne excludaẗ notitia terminoꝝ: seu coꝝ que per terminos importantur: sine alia sine qua nõ põt esse ꝓpõ per se nota. Nã pncipia cogno
ꝑ post⁹. scimus inquãtũ terminos cognoscimus ſm Phm. qd̄ intelligendũ est de pncipijs illis que dignitates vocant̄: nõ aũt de illis que sumunt̄ per viã sensus ⁊ experientie. Hec descriptio sic intellecta: vt appet vlr ꝯuertit̄ cũ descripto: ⁊ p ꝯñs bona ẽ. Snialr ẽt cõcordat cũ illa Boetij in hebdo[mad]. q̄ dicit. q̄ ois animi cõceptio ẽ enũtiatio quã q̄libet ꝓbat auditã: ꝯpʒ. n. si hoc debeat omni communi animi cõceptioni cõuenire: vt ly auditã nõ stricte sumaẗ referendo ad eaʒ que immediate sensu auris pcipit̄. Alias nulla
C mẽtalis esset cõis cõceptio: sed gñalr ad oẽm cuius significatũ noscitur: quicũq̄ enim cognoscit qd̄ signãt aliqua talis ꝓpõ: mox approbat illam. i. iudicat ⁊ assentit sic esse vt illa significat: ⁊ talis assensus eiusdẽ notitia ẽ: vt ostensum est vbi supra. Huic etiã cõsonat dictũ Phi pmo post⁹ di. q̄ dignitas ⁊ ꝓpõ maxĩa ẽ ꝓpõ imediata quã necesse est hẽre q̄mlibet docendũ. i. potentem vti rõne anteq̄ ab aliquo doceat̄: tales eniʒ ꝓpõnes absq̄ doctrina cuilibet
Com. 36 nãliter veniũt in mẽtẽ: vt dicit Cõmẽ. 3⁰ de aia. ⁊ absq̄ comitanti cognitione: vt idẽ dicit in de som. ⁊ vigil. ⁊ ita esse nos experimẽtalr cõprehẽdimus in his forte qui nunq̄ʒ audiuere neq̄ formauerunt vocalr tales ꝓpões. Unde si vnus rusticus qui nũq̄ʒ ore ꝓtulit: neq̄ ꝓlatam audiuit istam. verbi grã. si aliqua sunt eideʒ equalia sunt equalia inter se: velit scire vt ꝓ aliqua duo corpora disticta sint eq̄lia accipiens virgam mẽsurat quantitatem vnius: deinde mensurat aliam ſm illam virge quãtitatẽ: ⁊ si inueniat il
D lam esse equalẽ dicte quãtitati virge: subito cõcludit illa duo corpora sibi inuicẽ eq̄lia: ⁊ nõ hoc nisi quia naturalr in mẽtẽ venit: q̄ si aliqua sunt equalia eidẽ sunt etiã eq̄lia inter se: ita de alijs facilr põt aduerti. Per hoc autem q̄ Phs dicit immediata: excludit indigẽtiã notitie alterius extrinseci. Et per hoc q̄ ipse dicit q̄mlibet: excludunt̄ ꝓpões ille de q̄bus dictũ ẽ: q̄ non cuilibet nãlr note sunt. vnde si bñ aduertaẗ descriptio supra posita cum qualibet istarum Boe. ⁊ Phi vlr cõuertit: si tñ illa Boe. capiaẗ vt
Cor⁹ p⁹ dictũ ẽ. ¶ Ex istis sequunt̄ aliqua correlaria. ¶ Primuʒ q̄ nulla ꝓpõ cõtingẽs est p̄ se nota. pʒ: q: nulla vel sibi eq̄ualẽs cuilibet põt nãlr eẽ nota: cũ quelibet per experientiã pmo sit nota. ¶ Cõfirmaẗ hoc ẽt p̄ Phʒ pmo poste. c. illo. Ois demõstratiua scia circa tria ẽ. vbi expsse dicit q̄
2⁹ dignitas est necesse ꝓp̄ seipsam. ¶ Scđʒ q̄ nulla ꝓpõ singularis cathegorica ⁊ affirmatiua de inesse alia ab ista,

deus est: vel sibi equiualẽte est per se nota. rõ est: q: quelibet talis si sit nota euidenter: est immediate vel mediate p̄ experientiã nota: vt pʒ discurrendo per singulas. Utrum E
aũt illa. deus ẽ. sit p̄ se nota in articulo 2⁰ videbit̄. ¶ Tertiũ q̄ nõ ois ꝓpõ immediata ẽ p̄ se nota. pʒ: q: multe sunt 3⁹
immediate que absq̄ singulariũ experientia cognosci nõ pñt: vt he aliq̄d mouet̄. ois calor ẽ calefactiuus: ⁊ vlr pn⁹ sciarũ que sumunt̄ p̄ viã experientie ⁊ memorie: pʒ ẽt per Phm q̄ p̄ poste. diuidit ꝓpõnẽ immediatã in dignitatẽ ⁊ ꝓpõnẽ. ¶ Quartũ ꝯ aliquos solẽnes doc. s. q̄ ñ ois ꝓpõ: 4⁹
cuius pdicatũ includit̄ in diffõne subiecti: est p̄ se nota: ⁊ ꝯ Thom.
alios q̄ nõ ois ꝓpõnis p̄ se note pdicatũ includit̄ in rõne p⁹ parte
subiecti. ¶ Primũ ꝓbaẗ: q: vel itelligeret̄ hoc de diffõne q. 2. art.
d. qd̄ rei: vel dicẽte qd̄ nois. De pma pʒ ꝓpositũ. Nã neu p̄ Egidius li.
tra haꝝ est p̄ se nota. intellectus ẽ suba: intell's est q̄litas: j. d. 3. q.
cũ de vtraq̄ sit magna q̄stio apud sapiẽtes: ⁊ tñ alterius 2.
predicatũ includit̄ in ratione dicẽte quid rei subiecti. Similiter ista. rosa est flos. nõ est p̄ se nota: immo nec nec̃ia: F
nec ista. albedo est color. est per se nota. alias eẽt nota ceco a natiuitate. ⁊ tñ vtriusq̄ predicatũ includit̄ in ratiõe subti: ⁊ ita de multis alijs posset argui. ¶ D. Si hoc esset verũ: tunc quelibet ꝓpõ in qua predicaret̄ vel genus vel dr̃ia de sua p̄ se spẽ: esset per se nota. ⁊ eadẽ rõne quelʒ in qua diffinitio pdicaret̄ de diffinito: ⁊ sic ꝓprie dr̃ie ⁊ diffinitiões reꝝ absq̄ argumẽtatione essent note de ipsorum diffinitis: ⁊ illud est manifeste falsuʒ: cũ multũ difficile sit ꝓprias diffões inuestigare. ¶ De diffinitione dicẽte qd̄ nominis idẽ ꝓbaẗ: q: nõ ois ꝓpõ p̄ se nota ẽ vera. nõ aũt ois cuius predicatũ includit̄ in d[i]ffinitione tali subiecti ẽ vã: vt pʒ de ista. vacuũ est locus: hec. n. ẽ falsa: cũ nullus loc⁹ sit vacuũ vel vacuus: ⁊ tñ locus ponit̄ in diffinitione dicẽte qd̄ nois huius termini vacuum. Diffinit̄. n. q̄ est locus priuatus corpore. ita de pluribus alijs posset argui: quarũ subiecta supponere pñt pro veris rebus. ⁊ tñ pdicationes tales nõ sunt nec̃ie: sʒ cõtingentes sicut ⁊ ipse res cõtingenter sunt: ⁊ per ꝯñs nõ sunt p̄ se note. ¶ Scđm pʒ. G
Nã quelibet istarũ ẽ p̄ se nota: hõ ẽ asinus vel nõ ẽ asinus si aliqua sunt eidẽ equalia sunt equalia inter se. Si equalibus inequalia addant̄ tota fient inequalia: ⁊ multe alie de quibus cõstat q̄ predicata nõ includunt̄ in rõne subti.
¶ Sʒ vnũ occurrit dubiũ quãtũ ad pñtẽ articulũ. s. vtrũ Dubiũ.
aliqua ꝓpõ p̄ se nota sit demõstrabilis: ⁊ est opinio doct.
vnius. d. q̄ quedã cões animi cõceptiones ⁊ p̄ se note ꝓ Aureo
positiones veniũt in mẽtẽ mediãte quodã syllogismo im lus li. j.
perceptibili ⁊ neminẽ latẽte. vt q̄ oẽ totũ est sua pte ma d. 2. q. 2.
ius. ⁊ q̄ nã est. ꝓbaẗ. n. ex motu q̄ nã que est pn⁹ motus arti. 5.
sit. Probat̄ inq̄t ẽt: oẽ totũ esse maius sua parte ex h̄ q̄ cõtinet partẽ ⁊ addit sup eã. Sed q: tales deductiones subito ⁊ imperceptibilr in mẽtẽ veniũt: tales ꝓpões cõcluse sunt p̄ se note. Istud cõfirmaẗ p̄ Alacen 2⁰ perspectiue. d.
q̄ plures sunt ꝓpões que reputant̄ pme: ⁊ tñ nõ cõpre cap. 2.
hẽdunt̄ nisi p rõnẽ. vbi grã. q̄ totũ sit maius sua pte: ⁊ oẽ D
qd̄ est huius gñis ab hoibus vocaẗ ꝓpositio pma. tũc. n. efficit̄ ꝯ in aia. q̄si ꝓpõ manifesta. ⁊ ſm hũc modũ fit apprehẽsio ptiũ p rõnẽ in tpe insensibili absq̄ indigẽtia argumentationis iterande. ¶ Scđo ꝓbant idem per diffinitionem Boetij supra positaʒ de propositione per se nota: q̄ est enũtiatio quã q̄lʒ ꝓbat auditam: tales aũt ꝓbantur subito ⁊ imperceptibiliter. Ex his pʒ: q̄ euʒ iste doc. velit q̄ tales ꝓpões nõ sunt note nisi per deductionẽ syllogisticam: ⁊ cum nihil notificet̄ per minus nota talis deductio etiã erit ex p̄ se notis: ⁊ p ꝯñs demrãtiua: ⁊ sic aliqua p̄ se nota nõ sunt nota nisi p demrãtionẽʒ. ¶ Alij te do. ino.
nentes q̄ aliqua ꝓpositio p̄ se nota est demõstrabilis ar p⁹
guunt. primo sic. pol'e est q̄ aliqua ꝓpõ sit p̄ se nota per se ita te excludẽte notius ab effectu ⁊ quo ad nos: ⁊ tñ q̄ nõ sit per se nota p̄scitate excludẽte notius quo ad nãʒ: ⁊ per

I 9ñs ꝙ posset ꝓbari ꝑ notius ꝙ̄ ad nãm. ℭ Scḋo lȝ aliq̄
2m propositio sit per se nota.i. omni alio circunscripto: ipsa
tñ est dubitabilis: igitur lȝ sit ꝑ se nota: est tñ demr̃abilis.
3m q₂ quot quæribilia tot scibilia. ℭ 3° qḋ nó tollit qn ṗmisse
exprimāt cām ꝛ sint ꝑ se ꝛ vere cause ꝯnis: non tollit quin
de ꝯne causet actus sciēdi: ꝛ per ꝯñs qn ipsa vere demr̃e
tur. pȝ. q₂ scire est rem per cām cognoscere. ℭ Item demó
stratio est ex ṗmis veris ꝛc̃. Sȝ ꝙ ꝓpó per se nota nobis
nó tollat. hoc pȝ: q₂ cū hoc stat ꝙ habeat cām immedia/
4m tam ꝛc̃. ℭ 4° in ꝓpositionibus per se notis sunt gradus,
5m igit̃ vna pót eē euidētior alia: ꝛ ꝑ ꝯñs ꝓbare eā. ℭ Quin
to aliq̄ ꝓpó pót eē ꝑ se nota q₂ est: ꝛ tñ dubitabilis ꝑꝑ qd
est. igit̃ poterit demonstrari demonstratione a priori ꝛ ꝑꝑ
Opio ꝓ quid: esto ꝙ sit ꝑ se nota. ℭ Mihi aūt sicut ꝛ multis alijs
pria có videt̃ ꝙ ꝓprie loquēdo de demóstratione ꝛ propositione
tra Au/ per se nota: nó solū ꝙ aliqua ꝓpó ꝑ se nota nó ē tñmodo
reolum nota ꝑ demr̃ationē. vt dicit doc. primus. Sȝ ꝙ nulla ꝑ se
vbi sup̃ nota est demóstrabilis: cuius oppom dicit scḋs: qḋ ꝓbo ṗ
K sic. Ois ꝓpó demóstrabilis pót fieri nota ex propositioni
bus prioribus ꝛ notioribus: sed nulla ꝓpó ꝑ se nota pót
fieri nota ex notioribus ꝛ priorib⁹: igit̃ ꝛc̃. Intelligo autē
ꝓpónem fieri notā iuxta sensum frequēter datum. i. q₂ sit
totū sic eē ꝛc̃. maior pȝ: q₂ vt dicit Phs ṗ poste. necesse est
demóstratiuā sciam eē ex veris ꝛc̃. Sequit̃ ꝛ notioribus
ꝛ ṗoribus: igit̃ ꝛc̃. ꝛ causis ꝯnis: ꝛ statim sequit̃. syllogi/
smus ꝙ erit sine his: demr̃atio nó erit: nó enī fac. et sciam.
6m Minor pȝ ꝑ eundē ibidē. c. illo. Ois demonstratiua scia
circa tria est. vbi vult ꝙ dignitas ꝛ ꝓpter seipsam necesse
est esse: supple veram: ꝛ ꝑꝑ seipsam videri. i. manifestaȝ eē
apud oēȝ intellectū: vt supplet Lincoñ. ℭ Et addit ꝙ ipsa
nó est: nec pertinet ad exterius rónē: sed ad eā q̄ est in aia:
qm̄ neqȝ syll'is. Uocat autē rónem que est in aia lumen nā
le rónis. vnde aia aliqñ dr̃ ró: rónē vero exterius vocat ar
L gumētationē: quā aia facit ad veritatē aliquā cognoscē/
dam. q̄ ió forte vocat̃ exterius: vel q₂ ē̄ primā. i. distincta
a róne q̄ interius: vel pót ꝓferri ꝛ manifestari exterius: vt
exponūt aliq. ℭ Est igit̃ sensus Phi ꝙ dignitas ñ spectat
ad exteri⁹ rónē. i. argumētationē ꝑ quā fiat nota: qm̄ neqȝ
syllogismus est ad eā ꝑ quē. s. fiat nota: sed est. i. spectat ad
eā rónē que est in aia: q₂ ꝓpó nālis mētis lumīe immedia
te est nota. Et huic sensui concordant expónes Lincoñ. ꝛ
aliorū: ꝛ intētio Cómē. in de som. ꝛ vigil. ℭ Cófirmatio
per ꝓbationē quā immediate apponit Phs ad illud demō
ci⁹ ꝙ ad dignitatē nó ē syll'is: neqȝ ipsa spectat ad exteri⁹
rónē. semp. n. inqt est instare ad exterius rónēȝ: sed ad in/
terius rónē nó semp. i. ad quālibet ꝓpónē que est nota ꝑ
exteriorē rónē est instare. i. cótingit dubitare: sȝ ad eā q̄ lu
mine nāli immediate ē nota nó cótingit dubitare: ꝛ sic in/
M tendit arguere Phs. Ad oēm ꝓpónē cuius notitia habet̃
per exteriorē rónē cótingit instare ꝛ dubitare. Ad nullaȝ
vero dignitatē cótingit dubitare. igit̃ nulla cognoscit̃ per
exteriorē rónem. Ex quo etiā ad nostꝝ ꝓpositū pót argui
sic. Ois ꝓpositio ḋmr̃abilis ē dubitabilis. nulla ꝑ se nota
2m est dubitabilis. igit̃. ℭ 2°. nulla ꝓpó imediata ē demr̃abi/
lis: ois dignitas ē ꝓpó immediata: igit̃ maior pȝ: tam de
diffóne ꝓpónis imediate que est: ꝙ ē illa qua nó ē altera
prior: neqȝ notior ꝑ quā possit demr̃ari: qm̄ etiā ꝑ Phm q
paulopost illā diffónē ꝯ illos q negabāt sciam: q₂ nó oīuȝ
est demr̃atio ait. nos aūt dicimus neqȝ oēm sciam. i. noti/
tiā euidētē eē demr̃atiuā: sed imediatorū indemr̃abilē eē.
Minor pȝ. Nā imediata ꝓpó diuidit̃ tāqȝ in spēs suas: i/
Parte ṗ positionē ꝛ dignitatē: sicut ibi pȝ. ℭ Ad h̄ ē auc̃tas Aui.
-ma. c. vl 6° nāliū. d. ꝙ intelligibilia ꝑ se nota sunt ꝓpónes q̄s cótin
ti. git credere nó aliunde: nec q₂ auditor ꝑcepit vllo mó esse
pos'e eas aliqñ nó credere: sicut sentimus h̄ ꝙ totū maius
est sua pte: ꝛ ꝙ eidē equalia iter se sunt eq̄lia. h̄ ipse. Unde
sicut pȝ: dicit duo de talibus ꝓpónibus. Primo ꝙ cótin/
git eas credere nó aliūde: qḋ expssissime ē ꝯ primuȝ Doc. N
Scḋo ꝙ nó est pos'e eas nó credere: ꝛ accipit credere pro
assentire. Ex q̄ sequit̃: ꝙ nulla ē dubitabilis: igitur nec sci
bilis: ꝛ ꝑ ꝯñs nec demr̃abilis: cū ois ḋmr̃atio faciat scire.
ℭ Ad rónes ṗmo dico ꝙ ista ꝓpó. nā ē: siue sit simplr̃ ide Ad ró/
mr̃abilis: vt vident̃ sensisse Phs ꝛ Cómē. 2° phy. siue sit nes Au
demr̃abilis ꝓprie: lȝ non a phico: sed a metaphico vt sen/ reoli vbi
tire videt̃ Auic̃. ṗ sufficiētie. ipsa inquā nó est per se nota: sup̃. L.
ꝓprie loquēdo de ꝑ se notis ꝓpónibus: ꝛ idē dico de alia ꝛ. c. 6. ca
ex qua dicūt istā ꝓbari. s. aliqd mouet̃. dicit. n. ꝙ hec non pi. 5.
est per se nota: q̄uis sit immediata ꝛ imediate ꝑ expiētiaȝ
manifesta vel nota ad dr̃iam illaꝝ q̄ ꝑ demr̃atióem inote/
scūt: ꝛ sic intelligi dȝ de multis q̄ dr̃ per se manifeste vel
note. Ad id qḋ adducūt de illa. oē totū est sua parte mai⁹
si volo tenere cū Auctore ꝑspectiue dicā: ꝙ illa non est de
se nota: q̄uis resoluat̃ in ꝑ se notas: ꝛ q̄si impceptibilr̃ re/
putet̃ ab aliqb⁹ ꝓpó prima: cū tñ nó sit simplr̃ prima: ꝛ h̄
innuūt v̄ba eius. Si aūt volo tenere cū Auic̃. q oppositū
dicit: vt ꝓxime allegatū est. Dico ꝙ illa nó ē demóstrabi/
lis ꝓprie: q̄uis sit syllogizabilis syllogismo cóstāte ex ꝓ/
pónibus veris ꝛ necessarijs: ꝛ hoc dico si sumat̃ vice hu/ O
ius códitionalis. si aliqd est totū: ipsum est maius sua pte:
sed q₂ nó ex notioribus: ideo nó est demóstratio: ꝛ h̄ statiȝ
pȝ in syllogismo quē facit ad hoc. s. oē qḋ cótinet aliqḋ ꝛ
amplius est maius eo: omne totū est cótinens partē ꝛ am
plius: igit̃ oē totū ē maius sua parte. dico. n. ꝙ maior nó
est notior cóclusione. Qḋ pȝ: q₂ in maiore predicatur de
diffinitione dicēte quid nois subiecti cóclusionis idipsum
qḋ predicat̃ in cóclusione de ipso subiecto. Nā quid nois
diffinitio toti⁹ ē: qḋ cótinet aliqd ꝛ amplius: ꝛ hoc subij/
cit̃ in maiore: ꝛ q₂ apud oēm demonstrātē ꝛ eū cui demó/
strat. opȝ esse precognitū qd nois tā subiecti q̄ȝ passionis:
ꝛ nulli sciēti quid vtriusqȝ sibi magis ē nota passio de dif/
finitione talis subiecti q̄ȝ de ipso subiecto: sequitur ꝙ illa
maior non est notior cóclusione: ac per hoc nec ille syllo/
gismus est demonstratio. immo forte potius petitio prin/ P
cipij: salua reuerentia taliter demonstrātium. ℭ Ad au/
ctoritatē Boetij dḋm ꝙ nó capit ꝓbationē pro demóstra
tione vel argumentatione: sed pro approbatióe ꝛ assensu:
vt supra dictū est. vnde per equiuocationē vocabuli deci/
pi videt̃ q arguit. ℭ Ad primū alterius Doc. dico ꝙ oē ꝑ Ad pri/
se notū excludit notius tā a priori q̄ȝ a posteriori ꝑ qḋ ip/ muȝ al.
sum fiat notū: vt pȝ ex supradictis. Cófirmat̃: q₂ alias qḋ/ doct. in
libet demóstrabile a posteriori ꝛ nó a ṗori posset dici per nomiati
se notū: intelligendo ꝙ esset ꝑ se notum ꝑcitate excludēte
notius a priori: ꝛ sic quicquid est de deo demóstrabile eēt
per se notū de eo: qḋ ē manifeste falsuȝ. ℭ Ad scḋm nego Ad 2m
aūs: repugnat. n. ꝓpóni per se note: vt sit demóstrabilis: vt
patet ex dictis. ℭ Ad tertiū dico: ꝙ illa non sufficiunt ad Ad 3m
demóstrationem: sed etiam requiritur ꝙ non sit per se no Q
ta: ꝛ ꝙ premisse sint notiores ea. ℭ Ad 4m dico: ꝙ lȝ in ꝓ Ad 4m
positionibus per se notis possit esse aliquis forte gradus
ſm maiorē vel minorē cóitatem: aut ſm ꝯñtiam vel aliuȝ
aliquē: non tamen est gradus ſm euidentiam: qualis re/
quiritur ad demonstrationem. ℭ Ad 5m quicquid sit de Ad 5m
aūte. nego consequentiam: q₂ tales premisse exprimentes
causam non erunt notiores q̄ȝ ipsa conclusio.
Cū apud oēȝ demr̃antem ṗcognitū sit qd nois tā passio/
nis q̄ȝ subti. ꝛ ois demr̃o sit ex notioribus demr̃anti q̄ȝ sit
ipsa ꝯ. ℭ Ad 1° auctoris ꝑspectiue dḋm ṗ ꝙ nó facit men/
tionē de ꝓpóne ꝑ se nota sȝ tñ/de ꝓpóe ṗ°. nó aūt ois ṗ° ē
per se nota ꝛ sic nec ois immediata vt dictū est. Sȝ nihilo
minus ēt de ꝓpóne ṗ° si stricte sumat̃ nó ē cóce[ss]um ꝙ sit de
mr̃abilis: cū nó sit ea altera ṗor qua valeat demr̃ari. Dḋm
ergo. ꝙ vel ipsa nó accipi rónē ꝓ demr̃atióe scḋo mó sum
pta in ṗcedēti solutióe qñ dicit ꝙ tales cóprehēdunt̃ ꝑ er
rónē. vel nó accipit ꝓpónē ṗmā stricte ꝛ ṗ° mó aut 2°. sȝ

B 3ᵒ.vel.4ᵒ.āñ:vt dcm̃ ē in solutione p̄me rationis. ¶ Et si
dicat̄ q̄ ipse accipit stricte ,ppōnē p̄mā ꝛ p se notā.vñ po
nit exēplū de hac. Oē totū ē maius sua pte.q̄ ē ,ppriē p se
nota.ꝛ q̄ ēt intelligit q̄ tales sunt note p demōstrationez
stricte sumptā que.s.facit scire ipsaʒ ɔnē q̄ alr̄ nō esset no
ta. Vñ ait q̄ nō cōprehēdūtur nisi p rōnē: ꝛ p ɔñs non ex
terminis nec ante rōnē illā. ¶ Dōm q̄ si iᵒ exēplū ponit
nō.n.legit libꝝ eius i hac pte.pōnit forte solū grā exēpli.
Si inde sic precise sequeret̄ vt arguit̄:nō esset eius aucto/
ritas acceptāda:cū falsum dīcet ꝛ expresse ɔ̄ p̄bm cōmēta
torē/Auicē.ꝛ Boeᵐ vt pʒ supra. ¶ Ad illud Boetij dōm
q̄ hec dictio/,pbat/ē equoca.aliqñ.n.idē significat:q̄ ex
aliq̄bus ɔcludere vel ,pbatione verū mōstrare. Sicut cō/
sueuimus dīe ,pba p rōnē. Aliqñ idē significat:q̄ appro/
bare vel assentire.ꝛ sic accipit Boe.cū dicit q̄ eā q̄libet ,p
bat auditā.i.eā auditā q̄lʒ approbat.ꝛ illā verā iudicat.

2ᵒ artic. B **Nunc scdo** videdū est de p̄ncipali q̄stio:an.s. hec
sit per se nota.deus ē. ¶ Ad qd̄ dixe/
Domiⁿᵒ Egi. distin.3. q.2. rūt q̄dā q̄ sic:,pbātes illud tripl'r. ¶ Primo q̄ omne qd̄
nō pōt cogitari nō esse:est notū esse.pʒ hoc:q̄ hoc est esse
per se notū esse tale:q̄ nō possit cogitari nō esse tale. Sed
deus non pōt cogitari non esse. igit̄. ,pbat̄ minor ex hoc.
q̄ esse dei est de quiditate dei:ꝛ per ɔñs non pōt cogitari
2ᵐ deus quin cogitet̄ esse. ¶ 2ᵒ. ois ,ppositio nota ex sola no
titia q̄d nois suorū terminorū est p se nota:sʒ hec. deus ē.
est hmōi:h̄.n.noīe deus intelligimᵘ ipsum eē aliquid quo
maius cogitari nō pōt:scito aūt hoc:statim scitur q̄ deus
3ᵐ est. ¶ 3ᵒ. ois ,ppō cuius p̄dicatū est de ratiōe subti ꝛ quā
nullus pōt directe negare:sed q̄libet ,pbat auditā: est p se
nota:sed hec.deus est:est hmōi.igit̄. maior pʒ: q̄ illa tria
ponunt̄ eē de rōne ,ppōnis p se note integrāte ipsam. mi/
nor nota est quātū ad singulas ptes. Nā eē de rōne ē dei:
nullus etiā intelligens q̄d dr̄ p hoc nomē deus pōt nega/
re hāc ,ppōnē.deus est: sed statim assentiet ei. Si aūt ali/
quis nō assentiat:hoc est:q̄ nō apprehēdit significatū no
C minis. Nūc āt ita ē q̄ ,ppositio nō dr̄ p se nota:q̄ sit cuili/
bet p se nota. Sʒ q̄ cuilibʒ apphēdēti q̄d ē qd̄ dr̄ p nomē.
Nō apprehēdēti ergo nō est nota.apphēdenti aūt est. Et
ex hoc ,pueniit q̄ aliqua est p se nota aliq̄bus ꝛ ñ oībᵘ aliq̄
plibᵘ aliq̄ paucioribᵘ:tñ q̄ aliq̄ sit nō aliq̄bᵘ intelligenti/
bus q̄d dr̄ p nomen.aliq̄bus vero ēt intelligēntibus quid
dr̄ p nomē nō sit nota. Sed q̄/q̄d dr̄ p nomē ē notum ali/
quibus ꝛ aliq̄bus nō ideo ipsa est nota aliq̄bus.s.sciētibᵘ
q̄d dr̄ p nomē:ꝛ aliq̄bus ignota.s.nesciētibus q̄d iportat̄
p terminos eius. Et iō dicit Boeᵘ.q̄ q̄dā sunt cōes animi
ɔceptiones oībus.q̄dā aūt tm̄ sapiētibus.exēᵐ p̄mi de q̄/
libet esse vel nō esse. Omne totū est maius sua pte.ꝛ siles
quaꝝ termini oībᵘ sunt noti. Exēᵐ scdi. incorporalia non
sunt in loco.q̄d.n.iportetur p terminos siue q̄d nois terio
rū/nō est notū oībus sed sapiētibᵘ. ¶ Et si arguit̄ ɔ̄ istos.
q̄ h̄ demr̄atur.deus est. Respōdēt q̄ ē duplex modus de
D mōstrādi.vnus quo passio demōstrat̄ de subo.ꝛ hoc mo
do nō demōstrat̄.h̄ deus est. Alius modus ē q̄ decl'at̄ q̄d
est q̄ dr̄ p nomē.ꝛ hoc mō.ipsa demōstratur. q̄.n.nō oi/
bus est notū q̄d nois huius termini deus lʒ sit sapiētibus
notū:nō decl'ant ipm.ꝛ sic declarādo demr̄ant deum esse.
declarato.n. q̄ hoc nomē deus significat ipm esse.aut q̄
oium est perfectissimū.aut q̄ est cā incausabilis.aut mo/
uēs imobile.ꝛ sic de alijs diffōnibus huius nois deus sta
tim scitur q̄ deus est.cū necesse sit qd̄lʒ p̄dictoꝝ existere.
Contra dominū Egi. vbi supra. ¶ Cōtra.p sic.oē p̄dicatū per se notū verificari de aliquo
subiecto:per se notū ē verificari de diffōne exprimēte q̄d
est qd̄ dr̄ p subm illud:sed hoc p̄dicatū esse/ vel est: nō ē p
se notū verificari de diffōne exprimēte q̄d est qd̄ dicit per
illud subm/deus.igit̄ illud predicatum nō est per se notū
verificari de hoc subiecto deus. Ex quo sequit̄ q̄ hec nō
ē p se nota.deus est.maior pʒ: q̄ ipoīe est aliq̄d esse p se

notū de aliquo subiecto:nisi sciat̄ q̄d illud subm significat E
quo scito eque est notū vel ignotū p̄dicatum verificari de
subto ꝛ diffōne exprimēte q̄d ipsum signat ꝛ econuerso:
sed minor ,pbat̄.siue.n. hec sit diffinitio huiᵘ nois/deus:
quo maius cogitari nō pōt:siue ens p̄ᵐ. vel cā incausabi/
lis:de nulla istarū est notū p se q̄ h̄ p̄dicatū/ē/vel existit/
verificet̄:nō.n.hec est p se nota: quo maius nō pōt cogita
ri est:immo eā conat̄ Ansel'.,pbare in suo prosol'. Simil'r
nec ista ē p se nota.ens p̄ᵐ est:vel ens incausabile est. q̄ni/
mo doctores quottidie conant̄ eas ,pbare. ¶ Et si dicat̄
q̄ hec ē p se nota:eē est:vel ens est.dōʒ. siue sic siue nō hic
terminus/esse/nō est diffō ,ppria huius nois deus. nec ēt
hic terminus/ens: sʒ opʒ addere vt dicat̄ ens p̄ᵐ: vel ens
nec̄e eē: aut summū: sil'r ad eē opʒ addere/purū/ aut pfe/
ctissimuʒ:aut aliq̄d aliud hᵒ: ex quo ꝛ alio termino hēat̄
cōceptus ,ppriᵘ deo non cōis sibi ꝛ alijs: ꝛ de nullo tali
cōplexo ē p se notū verificari hoc p̄dicatū/ē/scdo adiacēs.
¶ 2ᵒ sic nulla ,ppō nota p se indiget notitia alicuius alte/ F
rius ,ppōnis ad hoc vt sit nota: sʒ q̄libet ,ppō in qua p̄di/ 2ᵐ
cat̄/est/de diffōne huius nois/deus/ indiget notitia alte/
rius propōnis ad hoc vt sit nota:igit̄ nulla talis est per se
nota.maior pʒ ex articulo p̄mo:ꝛ minor ,pbat̄:ad h̄ enī vt
sciat̄ eē vera hec.ens p̄mū est:nec̄e est hāc eē notā.ens est
p̄ᵐ:siue hec.aliqd̄ ens est primū. ¶ Ad hoc etiā vt hec sit
nota:cā incā bilis est.necesse est hāc eē notā: aliqua cā est
incausabilis. Et sic gñal'r nūq̄ aliqd̄ predicatū ē notuʒ de
aliquo subiecto cōplexo:nisi vna ps illius cōplexi sit nota
de alia:vt nō pōt vere affirmari aliqd̄ p̄dicatū de subiecto
cōplexo:nisi vna ps illiᵘ subiecti sit nota de alia. ꝟbi grā.
ipoīe ē hāc eē verā.hō albᵘ/ē aīal:nisi h̄ sit vā.hō ē/albᵘ.
Euidētius aūt ad hoc pōt formari h̄ ratio addēdo ad ma
iorē ꝛ minorē q̄ ad sui notitiā sit necessaria notitia alicu/
ius alterius ,ppōnis nō p se note:ꝛc̄.eadē additione est mi
nor vera.nā non est p se nota.aliq̄ cā est incausabilis. nec
h̄ aliqd̄ mouēs ē imobile.imo conatur ,pbare phs eaʒ.ꝛ G
apō p'es ē ad h̄ dubiū an sufficiēter sit ,pbata. ¶ Q; ēt di
cit opi.q̄ nō demr̄atur deū esse. Sed demr̄atur q̄d ē q̄ dr̄
p nomē:falsum est oino:cū ante oēm demōstrationē neces
sario p̄supponat̄ q̄d significēt t'mini.ꝛ ipoīe sit q̄mq̄ igno
rantem q̄d termini significāt aliquā demonstrationē facē
nisi forte sic pica q̄ format verba ꝛ nihil cognoscit p illa.
¶ Ad rōnē p̄mā opiniōis dōm: q̄ cogitare pōt accipi du
pl'r. Uno mō pro actuali notitia ꝛ cōsideratiōe: sicut cum Ad p̄ᵐ
dicit p̄s. Cogitaui vias meas ꝛ cōuer.pe.m.i.t.tua. Alio dñi Egi.
mō ,p q̄dā estimatione:sicut cōsuetū est dici.cogitabam te vbi sup̄
hoc aut illud fecisse.i.estimabā vel putabā. ¶ Si igit̄ ma
ior illius rōnis accipiat cogitare p̄mo mō: vt sit sensus q̄
nō pōt cogitari nō esse ꝛc̄.i. qd̄ nō pōt cognosci non esse:ē
noᵐ eē:ipsa ē falsa.non.n.pōt sciri aut cognosci corpᵘ xp̄i
nō eē sub sacꝛo dū ē:nec mūdū nō incepisse: cuʒ vtrūq̄ sit
falsum:ꝛ tñ non ē p se notū corpus xp̄i eē in sacꝛo:nec mū
dū incepisse. Et vlterius si illa maior esset vera sequeretur
q̄ oē verū necessariū eēt per se notū: cū suū oppositū non H
possit cognosci aut sciri.si vō maior illa sumat̄ in alio sen/
su.i.oē qd̄ nō pōt estimari aut putari nō esse: est per se no/
tum esse.q̄cq̄d sit de ista:nego minorē. Nec valet ,pbatio
qua dicit̄ q̄ esse est de quiditate dei. Nam hoc nō obstāte
pōt(lʒ false)ab aliquo cogitari deū non eē. Et ad ,pbatio/
nem qua dicit̄ q̄ esse est de quiditate dei non est ad ,ppoſi
tuʒ. ¶ Ad scdām patet:q̄ minor est falsa ex dictis antea.
¶ Ad tertiā nō illa maior/sit copulatiua:sed de copulato Ad 2ᵐ
subiecto.ɔcedat̄:ꝛ tunc nego minorē. Dico eniʒ q̄ nō q̄li/ Ad 3ᵐ.
bet sciēs q̄d dr̄ per hoc nomē/deᵘ/ eo mō quo scimᵘ: siue
alia notitia assentit huic ,ppōni. imo dico q̄ nullus assen/
tit ei propter solam terminorum notitiam. Si autē sit co
pulatiua:tam maior q̄ minor ē falsa. cum vtriusq̄ aliqua
pars sit falsa.scilicet prima:vt patet ex primo articulo.

I Alij dixerũt q̃ h̃ ē per se nota. deus ē. non tñ ex terminis
sed ex quo imperceptibili sill'o quo ipsa ꝓbatur ⁊ qui na/
turaliter venit in mentem cuiuslibet. ¶ Sed h̃ opnio
manifeste dicit incompossibilia cũ dicit. hãc. deus est. esse
per se notam. ⁊ tñ nó notam ex suis terminis. cum omnis
propó p se nota sit per solam suorum terminoꝝ notitiam
Tho. p te pᵃ. q. non. pᵃ. — nota. vt pꝫ ex pmo arˡᵉ. ¶ 2°. dicit incompossibilia cũ ait
ip'sam esse per se notam ⁊ cũ h̃ posse demſtari. h̃ eni repu/
gnant mutuo vt supra patet. ¶ Jõ alij dixerũt/eã non esse
nobis per se notam. nec ex terminis nec ex demſtatióe sed
tamẽ ipsaꝫ eẽ p se notã in se. Ad hoc. n. q̃ aliqua ꝓpositio
sit per se nota ƀꝫ se sufficit q̃ p̃tũ sit de róne subiecti. vñ h̃
est per se nota in se. hõ est aĩ. ⁊ qꝛ eẽ est de róne dei. idõ h̃ est
per se nota in se. deus est. Tũc autẽ est per se nota nobis
qñ eius terminos apprehendimus. vnde si termini ꝓpo/
sitionis per se note in se sint omnibus noti/ ipsa est ⁊ in se
⁊ omnibus per se nota. sicut de quolibet eẽ vel nó eẽ. ⁊ oẽ
totũ ē maius sua pte. Siᵛ autem non omnibus sed aliqui
bus puta sapientibus illa est per se nota sapientibus tñ.
K Sicut h̃. incorporabilia nó sunt in loco. Alijs vero non ē
per se nota. s. ignorantibus quid terminorum. ⁊ qꝛ nobis
ignotum est quid sit deus ideo h̃. deus est non est nobis
per se nota. sed indiget demóstrari per ea que sunt magis
nota quo ad nos ⁊ minus nota ƀm naturaꝫ. s. p effectus.
Et sic h̃ demóstrabilis est. ¶ Sꝫ h̃ opponit̃ pmo deficit
in eo q̃ dicit q̃ ex hoc aliqua propositio est p se nota q̃
predicatum includitur in subiecto. q̃ falsuꝫ ē vt pꝫ in pmo
articulo. ¶ 2°. in hoc q̃ dic̃/q̃ illa. deus ẽt ē in se p se nota
sed nó quo ad nos. vnde arᵒ. 6ᵒ. Omnis propositio per se
nota ƀm se/est per se nota scientibus quid nominis suoꝝ
terminorum. Sed h̃ non est nota per se sciẽtibus quid no
minis suorum terminorum igitur. nó est per se nota p se.
Maior patet. ẽ. Et per dicta istius opp̃. etiam. dicunt eni
q̃ cognoscentibus terminos est per se nota. hoc autẽ nó
potest intelligi de notitia quid rei tantum. quia h̃ non est
L necessaria ad hoc vt propositio per se nota sit nobis no/
ta vt. ẽ. patet. ac ẽt per istos qui dicunt. q̃ sapientibus ē
per se notum incorruptibilia in loco nó esse. cóstat autem
q̃ non omnes quibus h̃ ē nota sciũt quid rei sbaꝝ incor/
poralium. igitur ē intelligenda de notitia qua scitur qd dr̃
per nomẽ. ⁊ sic patet maior. ¶ Minor ẽt patet ẽt. ƀm ip/
sos. dicunt enim hãc esse demóstrabilẽ a nobis. deus est.
igitur ƀm ipsos notuꝫ est nobis/qd nois dei. cũ apud oẽs
demſtantẽ sit p̃cognitũ: qd dr̃ p nomẽ sᵐ. vt pꝫ ex p̃ poste.
Sco. p lib. d. 2. q. pᵃ. — ¶ Alij vero dixerũt q̃ ꝓpó enũtians eẽ de deo ē duplex.
Una que cóiungit ista extrema eẽ ⁊ eẽntiã diuinã vt ē hec
siue deũ ⁊ eẽ sibi ꝓpriuꝫ. hec aũt est in qua cóceptus quo
cócipit̃ eẽ dei sub ꝓprijssima róne qua sibi cópetit eẽ enũ/
tiat̃ de cóceptu ꝓprio dei quo ipse cócipit̃: vt hec eẽntia:
qũo nec deus nec eius eẽ a nobis cócipit̃: sꝫ tñ a beatis.
Alia est in qua cóceptus ipsius esse dei queꝫ nos hẽmus
M in via enũtiat̃ de aliquo cóceptu queꝫ possumus hẽre de
deo nó cói sibi ⁊ creature: puta nec̃io ens vel ens infiᵐ aut
summũ bonũ. si igit̃ accipiat̃ hec ꝓpó. deus est primo mó
scilꝫ ƀm conceptus quos de ipsa hꝫ btũs. est ꝓpó p se nõ.
si ṽo 2° mó nó ē p se nõ. ¶ Pria ꝯ ꝓbat̃: qꝛ ois ꝓpó cuius
extrema sunt nata facere euidẽtiã veritatis ipsius cuilꝫ eã
apprehẽdẽti ē p se nota: sꝫ illa ꝓpó quã format btũs ē hꝫ
dĩo deus est. igit̃. minor ꝓbat̃: qꝛ illa ꝓpó nõ ē p se 2° mó
qñ p̃dicatũ sit ex̃ róne subti: sꝫ p se pmo mõ ⁊ immediata.
Ocham p li. dis. 3. q. 4. — ¶ Hãc ꝯnẽ alius doc. sic cõfirmat. ois ꝓpó cui terminos
eius apprehendens necessario sibi assentit est per se nota:
hec est hꝫ: igit̃. assumpta probat̃: qꝛ ibi ponit̃ ideꝫ de se. s.
de essentia: sed de re simplici nó potest intellectus appre/
hendens eam dubitare quin predicatio eiusdem de eodẽ
sit vera. Aliam etiam cóclusionẽ ꝓbat: sꝫ nó curo recitare
probationes: qꝛ ipsam credo eẽ verã ⁊ supra probaui eã.

¶ Prima aũt ꝯ huius opinionis non videtur mihi vera. N
Q͛ꝫ ꝓbo sic. nó cuilꝫ potẽti vti róne pót absq̃ alterius ex — ꝯ Scot. ⁊ Ochã vbi sup.
trinseci noti⁹ eẽ nãlr notũ deũ eẽ: igit̃ deũ eẽ nó ē per se no
tũ. Añs pꝫ: nó eni hoi pót nãlr eẽ notũ deũ eẽ: nisi ex no/
titia creaturaꝝ: si tñ hoc ẽt sit nãlr pole tali mó nosse. ꝯña
pꝫ: qꝛ cuiuslibet ꝓpónis p se note enũtiabile est p se notũ.
¶ 2° nõ cuilꝫ potẽti vti róne illa ꝓpó quã format beatus
vel alia sibi equiualẽs in significãdo pót absq̃ alteri⁹ ex/
trinseci notitia eẽ nãlr nõ. igit̃ illa nó est p se nõ. ꝯña pꝫ ex
dictis in pmo articulo. Añs ꝓbat̃: qꝛ nec illa nec aliq̃ sibi
equiualẽs pót nãlr hoi viatori eẽ nõ sine noti⁹ extrinseci.
¶ Cõfirmat̃. qꝛ ꝓpónes p se note nãlr veniũt hoi in mẽ/
tem: vt supra dictũ ē. Jlla aũt quã btũs hẽt nó nãlr: sꝫ su/
pernãlr ⁊ gratuite cãtur i mẽte ei⁹. sic igit̃ vr̃ dõꝫ q̃ꝫtũ ad
istũ articulũ: q̃ hec ꝓpó quã nos formamus in voce: vel
cõcipim⁹ in mẽte dĩo deus ē: nõ ē p se nõ: nec ẽt illa quã
format beat⁹: sꝫ illa sit sibi euidẽs ⁊ certa: tã imediate per
notitiã intuitiuã: sic nob̃ euidẽs ē id eẽ qd̃ intuitiue siue p
sensuꝫ siue p intellꝫ videm⁹. ⁊ illa tãto magis q̃ꝫto illa vi/ O
sio ē certior ⁊ clarior visióe intuitiua: quã hẽm⁹ i via. ¶ Ad — Ad rónẽ Scoti vbi supra.
primã rónẽ opi. rñdeo q̃ opꝫ maiorẽ ad h̃ vt sit ṽa intelli
gi: q̃ cuilibet nõ solũ apphẽdẽti: sꝫ ẽt potẽti vti róne: ipsa
vel sibi equalẽs facẽ possit nãlr talẽ euidẽtiã: ⁊ tũc nego
minorẽ. ¶ Ad ꝓbónẽ illi⁹ minoris qñ dr̃ q̃ illa ē in p̃ mó
dicẽdi p se: ⁊ p̃dicatũ est de róne subti: dõm q̃ nó ex h̃ seq̃t̃
q̃ sit p se nota: nó. n. ois ꝓpó in p̃ mó est p se nõ. vt supra
patuit: ⁊ vt vult iste doc. in eadẽ qóne. nó oẽ p̃dicatũ qd̃ ē
de róne subti: est per se notũ de subto: immo ƀꝫ eũdẽ ibidẽ
aliqd̃ p̃dicatũ pót eẽ notũ de ipsa róne subiecti. s. dicẽte qd
rei: qd̃ nó ē notũ de subto: sꝫ demſtabile de ipso. ¶ Ad 2ᵐ — Ad rónẽ ochã vbi sup.
dico: q̃ maior nõ ē ṽa nisi intelligat̃ seu suppleat̃: vt dictũ
est de maiore p̃cedẽtis rónis: alr. n. negãda ē ⁊ in illo sen/
su minor est falsa. Et cũ ꝓbat̃: qꝛ idẽ p̃dicat̃ de se. Dõm q̃
ꝓbó nó valet. sic eniꝫ h̃ eẽt p se nõ. albedo ẽ ⁊ h̃. angelus
est: cũ ƀm hũc doc. eẽntia nó sit distincta ab eẽ: ẽt in istis.
P q̃ꝫuis igit̃ p̃dicatio eiusdẽ de eodẽ sit ṽa: nõ tñ ois talis est
per se nõ. qd̃ ẽt roborat̃ ex dictis eius q vult q̃ nó ois p̃di
catio eiusdeꝫ de eodẽ sit nec̃ia. Unñ h̃ pót esse falsa. albedo
est albedo: ⁊ p ꝯñs nõ ē p se nõ. ac p h̃ est dubitabil' q̃ꝫtũ ē
de se. Sic dico in ꝓposito: q̃ q̃ꝫuis eẽntia dei nó sit distin
cta a suo esse: ⁊ hec sit ṽa ⁊ nec̃ia. deus est: non est tñ hõ p
se nõ. sꝫ p notitiã intuitiuã q̃ intuet̃ ipsam deitatẽ: q̃ stante
intell's de ṽitate dicte ꝓpónis dubitare nó pót. ¶ Ad pᵐ — Ad pᵐ principˡᵉ.
rónẽ factã in pñ° dico: q̃ añs est falsum quo dr̃ q̃ h̃ ē p se
nõ: nec̃e eẽ est: ⁊ cũ ꝓbat̃. oppᵐ p̃dicati infert oppᵐ subti.
Dico q̃ lꝫ ex h̃ ꝓbaret̃ q̃ ꝯñtia iter p̃dicatũ ⁊ subm ē ne/
cessaria. ṽ. g. dĩo. si aliqd nec̃e eẽ ē: ipsum ē: qꝛ oppoᵐ p̃di
cati repugnat subto: nó tñ ꝓbat q̃ cathegorica in q̃ illud
p̃dicatũ affirmat̃ de subto sit p se nõ. imo nec q̃ sit ṽa. alio
qn hec eẽt ṽa. corpus actu totũ occupãs/ē: qꝛ seq̃t̃. non ẽt
igit̃ non ē totũ actu occupãs. silr hec eẽt p se ṽa ⁊ p se nõ.
hõ irrónalis ē hõ: qꝛ oppositũ p̃dicati repugnat subiecto. Q
⁊ tñ ꝯstat q̃ vtraq̃ ē falsa. ¶ Ad 2ᵐ pót negari p̃ ꝯña: tũ — Ad 2ᵐ.
qꝛ nõ ē p se notũ q̃ deus sit ṽitas: tũ qꝛ adhuc nó sequitur
aliquã veritatẽ eẽ: est p se notũ: ḡ illã q̃ deus est esse: est per
se notũ. ¶ 2° dico q̃ añs est falsum: si p veritatem res seu
eẽntia aliq̃ determinate ⁊ nó vlr q̃libet intelligat̃: sic opꝫ
si argumẽtũ debeat ꝯcludẽ ad ꝓpoᵐ illius. ¶ Et cũ ꝓbat̃
q̃ negãs veritatẽ eẽ: ponit eãdẽ eẽ. Dico duplr. ¶ Primo
q̃ hac cócessa nõ hr̃: q̃ ṽitatẽ eẽ: sit p se notũ. sic non seq̃t̃
q̃ aliquẽ loq sit p se notũ: ⁊ tñ negãs se loq loq̃t̃. ¶ 2° pót
dici q̃ assumpta ē falsa. Ad ꝓbationẽ. si nulla veritas eẽt:
verũ eẽt nullã veritatẽ esse: intelligendo per veritateꝫ ali/
quã entitatẽ vt prius: negãda est ꝯsequentia. Nã opposi/
tũ consequẽtis stat cũ añcedẽte: qnimo ⁊ sequit̃ ad ipsuꝫ.
Sequit̃ enim: nulla veritas est: igit̃ non ē veꝝ nullã veri/
tatem esse: nec ex hoc vlterius sequitur: igitur veritas est.

A nec etiā sequit̃. igitur verum est aliquā veritatem esse: ita ꝙ dato ante neutrum contradictorioꝝ enuntiabiliū eēt verum. Et si dicat̃ ꝙ hoc est impo͛e. ↄcedo: sed ex hoc lz sequat̃ ꝙ añs est ipo͛e. s. nulla veritas est: nō tñ sequit̃ ꝙ illa ↄña valeat. Et ꝓcedit ista solutio supposito ꝙ enūtiabile denoiet̃ veꝝ a veritate iuxta pᵐ aut 2ᵐ modū positos de h supra. q. pᵃ ꝓlogi. arti. p. Sed si teneret̃ terti⁹ modus ibi posit⁹. vz ꝙ enūtiabile dr̃ verū: q2 sic est: tūc posset ↄcedi ↄñs. s. ꝙ verū eēt nullā veritatē esse: ꝛ neganda vlterior ↄña q̄ iferẽ: igit̃ veritas eēt itelligēdo p veritatē aliq̄ȝ entitatē vt pus. Et silr̃ negādū eēt illud assumptū p ꝓbatiōe ↄseq̄ntie. s. nihil est verū nisi veritate. vñ sic dr̃ ꝙ falsum nō est falsuȝ falsitate: intelligēdo per falsitatē aliquā entitatē: sed q2 nō sic est si illud sit affirmatiuū: vel non sic non est: si sit negatiuū. sic ꝛm illū modū exponēdi: verū non dr̃ verū ali qua entitate. s. que sit veritas: sed q2 sic est ꝛc̃.

Distinctionis. iij. Q. ō. j.

B **Supposito** ex dictꝭ in distōne p̄cedēti nō esse nobis p se notū deū eē: restat in p̄nti ingrere: vtrū h sit nobis noscibile p nāȝ. Et q2 Apl's dicit ꝛ magr̃ allegat. ꝙ inuisibilia dei a creatura mūdi. i. hoīe: p ea q̄ facta sūt itellecta ↄspiciunt̃: vidēduȝ est q̄lr̃ q̄ facta sūt itelligūt̃ a nobis. coꝝ āt q̄ facta st̃: q̄dā st̃ sen̄ª: q̄dā isensibilia. Et de vtrisq3 opȝ ingrere: vt videam⁹ an ꝛ q̄lr̃ de⁹ ꝛ oēs res cognosci p̄nt a nobis. Prio igit̃ q̄rit̃:
pᵐ vtrū res sensibiles itelligant̃ a nobis nālr̃. Et arguit̃ ꝙ
T. c. 37 nō. p auc̄te phi 3° de aia dicentis: ꝙ aia est q̄dāmō oia: qd declarat: q2 oia aut sūt sensibilia: aut itelligibilia. aia āt p sensuȝ q̄dāmō est sensibilia: p itell'm vo itelligibilia. Ex q̄ pȝ ꝙ aia per intell'm nō ap̄p̄hēdit sensibilia: aliogn per solū itell'ȝ eēt tā sensibilia: q̄ȝ itelligibilia: ꝛ p ↄñs oia entia.
2ᵐ ꝛ per ↄñs supflue distinctionē illā fecit phs. 2° nullū sin
C gulare ap̄p̄hēdit̃ per intell'm: oē sensibile est singulare: igit̃ ꝛc̃. minor est nota: ꝛ maior ꝓbat̃ per dr̄iam quam in pluribus locis phie assignat phs inter sensum ꝛ itell'ȝ. s. ꝙ sensus est singulariū: intellectus vo vniuersaliū.
p̄ poste. T. c. 4°
Oppositū ꝓbat̃ per eūdē 3° de aia. d. ꝙ itell's itelligit oia. ꝛ iō opȝ eū inmixtū eē. Et Com
Cō. 4. mētator ibi dicit. ꝙ intell's recipit oēs formas māles: ꝛ p
2ᵐ ↄñs sensibiles. ac p h seqt̃ ꝙ intelligit sensibilia. 2° rōne: q2 si itell's nō itelligeret sensibilia: itellectus oino nihil intelligeret: ↄñs est falsum. ↄña ꝓbat̃: q2 nullū in sensibile pōt intell's ap̄p̄hēdere: nisi q2 p̄us factus fuit in actu ꝛ
T. c. 49 ap̄p̄hēderit sensibile aliqd: vt satis hr̃i pōt ex 3° de aia: ꝛ
3ᵐ ex sequēti q̄ōne patebit. 3° q2 de sensibilib⁹ multas habemus sciās: vtputa physicas: igit̃ illa ap̄p̄hēdim⁹ per intellectū: cū scia ꝓprie dicta ad solū intellectū ptineat.

D **Hec questio** duob⁹ articulis declarabit̃. In p̄ p̄missis distictionib⁹ q̄busdā ponent̃ aliq̄ ɔ̄nes q̄s ꝓbabo: q̄rū ꝓbationib⁹ ꝓbabunt̃ silr̃ distinctiōes p̄misse. 2° mouebunt̃ dubia circa p̄dicta: ꝛ soluent̃.
p⁹ arti. **Est aūt** pᵃ distinctio ꝙ notitiaꝝ: alia est simplex: alia est cōplexa: q̄ dr̃ affirmatio ꝛ negatio. Itē eoꝝ que simplici notitia cognoscunt̃ aliq̄ sūt ad q̄ h⁹ notitie imediate obtiue terminant̃: q̄dam vo ad que nō imediate terminant̃ sue notitie: sed ad eoꝝ spēs seu imagies in aia exn̄tes. Itē q̄dā notitia est sensualis: q̄dā intellectualis. Uocō aūt sensualē oēm notitiā ad quā cāndā p se ↄcurrit v̄tus aliq̄ sensitiua: aut aliqd exn̄s in illa. Intellectualē aūt oēm notitiam itell's: siue ois notitia sensualis hoīs sit intellectualis: siue nō: de q̄ videbit̃ in 2°: vbi de distinctione ꝛ idētitate potētiaꝝ aie ingret̃. Quib⁹ p̄missis pono aliq̄s ɔ̄nes. Pria ɔ̄ est: de reb⁹ sensibilib⁹ hēmus vel hr̃e possumus nālr̃ notitiā sensualē: taȝ simplicē q̄ȝ cōplexā. 2° ꝙ de sensibilib⁹ possum⁹ hr̃e nālr̃ notitiā sensualē/simplicē/imediatā rei in se: ꝛ notitiaȝ q̄ cog̃scit̃ mediante alio cognito. 3° ꝙ de sensibilib⁹ possum⁹ hr̃e notitiā intellectualē: ꝛ simplicē ꝛ cōplexā. 4° ꝙ ēt possumus de eis hr̃e notitiā itellectualē imediatā: ac ēt mediatā ꝛc̃. E

Prima ɔ̄. q̄ntū ad pᵐ partē ꝓbat̃. s. ꝙ de sensibilib⁹ habem⁹ notitiā sensualē simplicē: ex eo ꝙ experimur frequēter nos aliq̄ sensibilia ap̄p̄hēdere. vbi gr̃a. audire sonos ꝛ videre colores. nihil affirmātes: aut negātes de ipsis. Q2 vo ēt cōplexā sensualē habeam⁹: pȝ: q2 multa euidēter enūtiam⁹ de ipsis sensibilib⁹: dū p̄sentia sūt sensib⁹ nostris: que talib⁹ sensibus carētes: aut quoꝝ sensib⁹ spēs ꝛ res sensibiles p̄sentes nō sunt: sciēter enūtiare non p̄nt. pᵃ ɔ̄

Sed hic satis cōgrue querit̃. vtrū aialia irrōnabilia habeāt aliquā cōplexā notitiam de sensibilibus: q2 ꝙ simplicē habeāt nō est dubiū. Et hic dico ꝙ quāuis istud nō possit nobis nāliter esse plene notū. ꝓbabiliter tamen ex eis que de eis p̄cipimus possum⁹ arguere ꝙ talē notitiā habeāt. qd pōt ↄuinci: q2 sicut videmus aliquādo brutū aliqd ap̄p̄hēdit sensibile: vtputa panem ꝛ mouet̃ ad ipsuȝ. Aliquādo vo ap̄p̄hendit idē ꝛ nō mouet̃ ad illud. igit̃ motus iste cū fit per appetitū aialē: ꝛ talis appetitus sequat̃ ap̄p̄hēsionē p̄supponit p̄ter simplicē ap̄p̄hēsionem sensibilis iudiciū: quo iudicat illud vtile vel necessarium aut tale vel tale. Dubᵐ pᵐ F

2° q2 aial appetēs dulce aut aliter aliquale ꝛm saporem ap̄p̄hēso colore alicui⁹ rei determinate mouet̃ ad illā: hoc autē vt videt̃ non ↄtingeret nisi iudicaret rem illā esse dulcē. Cōfirmat̃ illud ex eo: ꝙ si postea gustās nō reperiat esse talē qualē querebat fugit ab illa. Hāc rōnē ponit Auicē. 6° nāliū. vbi ꝓbat in aialib⁹ esse sensum cōem. vnde ait ꝙ si nō cōiungerent̃ in imaginatione aialiuȝ que carent intellectu: cum inclinant̃ desiderio ꝓprio ad dulcedinē. s. ꝙ res que est huius forme est dulcis: cū viderent eam nō appeterent ad comedendū. Et subdit concludēs postea. ꝙ si nō esset talis virtus in aialib⁹ difficilis eis esset vita: si olfatus nō ostenderet saporē ꝛc̃. 2ᵐ pte. 4° cap. p G

3° ꝓbat̃ idē experiētia: que de canib⁹ venaticis fert̃. vȝ ꝙ cū ferā fugientē sequunt̃: si ad biuiū veniant: odorant vnā viā p̄rim qua si nō percipiāt odorem fugientis subito absq3 alterius vie odoratione per alterā pergunt: qd nō vr̃ aliūde ↄtingere: nisi q2 iudicāt ferā nō trāsiuisse per illā: quā odorati sunt: ex hoc q̄si arguentes iudicant trāsiuisse p aliā viam. 4° q2 disciplina sine notitijs cōplexis nō fit: sed quedam aialia sunt disciplinata vt experiētia docet. Ad hoc ēt est auctoritas Auic. 6° nā. d. vbi loquēs de estimatiua dat exēplum: sic inqt vis que est in oue diiudicās ꝙ ab hoc lupo est fugiēdū: ꝛ ꝙ hui⁹ agni est miserendū. ↄstat aūt ꝙ oēs tales notitie sunt cōplexe. 3ᵐ 4ᵐ pte pᵃ cap. 5.

Nec valet rō doctoris vnius dicētis ꝙ ꝛm h in talib⁹ aialib⁹ esset itellectus practicus: ꝛ deberēt aialia talia vocari rōnabilia. Nō enim hoc sequit̃ loquēdo de hoc ad sensum: in quo dicimus hoīem esse rōnabilem: ꝛ hēre practicū intellectū: q2 homo nō tm̄ singularia: sed ꝛ vlia: nec tm̄ circa sensibilia: sed ꝛ circa insensibilia hȝ iudicia ꝛ ex talibus ratiocinat̃ ꝛ ꝓprie rationalis appellat̃. Silr̃ intellectus practicus nō solū ex singularib⁹: sed ex altera vniuersali quādoq3 consiliat̃. Itē ↄfert p̄terita p̄sentibus ꝛ futuris: ꝛ multiplex alia differētia posset assignari ꝓpter quā talis ↄñtia nō tenet. Qd etiā ↄfirmatur per Cōmentatorē 3° de aia. Uirtus cogitatiua habet talia iudicia particularia: ꝛ tamē dicit ꝙ ex hoc nō sequit̃ eā esse virtutē rōnabileȝ ꝓpter cām assignatā: vt patebit in probatione ɔ̄nis tertie. Si tamē velis vocare etiaȝ illa rōnabilia potes: q2 vocabula sunt ad placitum. Sic etiā alius volens oia cognoscentia vocare rationabilia: posset negare oium notitiam etiā simplicē ab eis: ꝛ inferre: quia al's illa essent rationabilia. Adā in 2° lectura. q. 4. ꝓlogi. H Cō. 6.

Secunda ɔ̄. vȝ ꝙ de sensibilib⁹ habeamus sensualē notitiā simplicem: qua res sensibilis imediate hȝ se sentit̃: ꝛ aliquā q̄ mediāte aliquo: p; quan- 2° ɔ̄

I tuz ad pᵐ partē in sensibꝰ exteriorībꝰ: per quos imediate
sensibilia ipsa sentimꝰ. v.g. colorē in pariete: nec aliqd ex
perimur nos intueri per visuz: quo viso tāq̄ȝ medio intuea/
mur colorē in pariete. Si eni aliqd aliud intueremur p vi/
sum mediū inter ipm ⁊ colorē: ita experiremur ⁊ cognosce/
remus nos illud vidē: sicut expimur ⁊ cognoscimꝰ nos vi
dere colorē: qđ nō ꝯtingit. ¶ Quātū ad 2ᵐ ptēȝ pbat: qr
de sensibilibꝰ absentibꝰ habemus cogitationē ⁊ recorda/
tionē seu memoriā sensualē. igit hēmus notitiā nō imedia
te ad ipsa sensibilia determiatā. Añs p experiētiā pȝ: q̄ȝ/
tū ad h. s. q de sensibilibꝰ hēamus cogitationē ⁊ recorda
tionē seu memoriā sensualē. Sed q illa sit sensualis pro/
ca p.14. bat ex eo qđ. d. Aug. 7° sup geñ. Experti fuerunt medici q
de gnis aliq ventriculo capitis aliqñ ifirmitate astricto deficit of/
ficiū memorādi in hoīe: quo curato recuperatū est: h aūt
nō ꝯtingeret: nisi tale organū per se cāl'r ad actuȝ memo/
K randi aliq mō ꝯcurreret. ꝯña pbat: qr talis cogitatio aut
recordatio nō terminat imediate obiue ad res ipsas sen/
sibiles ex: sȝ ad eaꝝ spēs in memoria existētes: qđ pbat: qr
expimur q qñcūq̄ȝ aliqđ absens sensibile vel preteritum
cogitamꝰ: intuemur aliqd sil'e illi sensibili: ita q sic obiicit
cognitioni nře: ⁊ per ipsam cognoscit: sicut color in parie/
te obiicit visioni nře cū actual'r ipm in seipso sentimꝰ. igit
tūc hēmus notitiā de sensibilibꝰ nō imediate terminatam
ad illa: sed ad aliqd aliud qđ imediate cognoscit. ¶ For/
te diceret q illđ tale qđ obiicit nō est aliqđ idolū vl' spēs
rei ex: sed est ipsamet res vera ex extrīs. ¶ Cōtra h expsse
cap.6. est auctoritas ⁊ rō Aug. i de vera reli. Si vna inqt roma
est quā circa tyberim nescio qs romulus dī ꝯdidisse: falsa
est ista quā cogitās fingo. nō eni est ipsa nec ibi sum mō.
Nā ibi qd agat mō: vtiq̄ȝ scirē. Si vnꝰ est sol: falsus ē iste
quē cogitās fingo. Nā ille curricula sua certis locis ⁊ tē/
poribꝰ pagit. istū vbi volo ⁊ qñ volo ꝯstituo. Et subdit ad
ppositū alia. Hic nō q falsa roma: ⁊ falsus sol sūt illa que
L nobis apparēt. ¶ Itē nota eius pbationē. s. q si vera ro/
ma eēt illa q̄ sibi appet: cognosceret q̄ agunt in ea: ⁊ eādē
cap.8° pbationē adducit in de q̄ȝti. aie. ad ostendēdū q absentia
per eoꝝ imagines memorant. Nam loquens de ciuitate
Mediolani: cuiꝰ memoriā hēbat: qd igit nūc agat: igno/
ro: qđ vtiq̄ȝ nō ignorarē: si animus meus vsq̄ȝ ad illa loca
porrigeret p̄sentiaq̄ȝ sentiret. Et p certo non vī rō suffici/
ens posse assignari cur non per talē notitiā sciret de re an
eēt vel nō esset: ⁊ alie veritates ꝯtingētes de ea: si ad illaȝ
imediate termiaret sic per notitiā sensus exterioris (eo q
ad illā imediate terminat) sciunt. Nec valet dicere q ista
est abstractiua illa intuitiua. Quia quero qd per abstra/
ctiuā itelligis? vel dices sic aliq dicūt eā notitiā q̄ nō pñt
sciri tales veritates ꝯtigētes: ⁊ tc restat qđ q̄re p vnā pñt
⁊ nō p aliā: ⁊ nō occurrit rō dāda nisi: qr h nō ad rē ipsam
imediate: sed ad eiꝰ imaginē terminat. De hoc tñ plus di/
cet in 2° distin. 7. ¶ P. Qñq̄ȝ res de q̄ hr memoria nō est.
M nō igitur pōt nāl'r esse imediatū obȝ notitie simplicis ali/
cuius: alias nec p visionē exteriorē essemꝰ certi de existētia
sui obiecti. Naȝ si p expientiā seq̄mur: ita p interiorē ispi/
cimus suū obm: sic p exteriorē suū obm: nec maiorē certi/
tudinē habemꝰ de existētia obiecti exterioris notitie: q̄ȝ de exi
stētia obiecti interioris: nō igit res ex: sed eiꝰ spēs obiicit im/
cap.4° mediate tali notitie. Hec ēt est itētio eiusdē. 11. de tri. Qđ
inqt est ad corpis sensuȝ aliqđ corpus in loco: hoc est ad
aciē animi silitudo corpis in memoria: ⁊ qđ est aspiciētis
visio ad eā spēȝ corpis ex q̄ sensus format: h est visio cogi
tātis ad imaginē corpis in memoria ꝯstitutā ex q̄ format
acies animi. Ecce q sic dicit se hēe spēȝ in memoria ad co
gitationē seu visionē cogitātis ⁊ eȝ. sic spēs ⁊ forma corpis
sensibilis: qđ vī ad visionē ⁊ eȝ. ¶ Idē ēt hēe expsse ex ca
pitulis. 7. ⁊. 8. Itē. c. 9°. vt aūt inqt possit eē visio cogitātis
iā sit in memoria de visione sentiētis sil'e aliqd: q̄ se ita cō/
uertat in cogitādo acies animi: sic se i cernēdo ꝯuertit ad N
corpus acies oculoꝝ. Ecce iteꝝ q acies cogitātes cogitā
do ita ꝯuertit ad aliqđ sil'e rei sensibilis: sic visus oculoꝝ
ad ipȝ corpꝰ sensibile vidēdo: ⁊ p ꝯñs cogitās nō imedia/
te ipȝ sensibile intuet: sȝ eiꝰ sil'e. ¶ Itē. 14. li° de tri. Ad ppᵐ ca p. 3°.
sumēs q alia trinitas est q̄ inenit cū corpꝰ aliqđ exterius
vi ab ea: q̄ fit cū illud in memoria cogitat. ait faciamꝰ igi/
tur. i. supponamꝰ corpꝰ illud qđ cernebat iterisse delapsū:
nec eiꝰ remāsisse aliqd in loco vllo: ad qđ vidēdū recurrat
aspectꝰ: nunqd qr imago rei corpalis iā trāsacte atq̄ȝ pte/
rite remanet in memoria. vñ iformet cogitātis obtuitus
atq̄ȝ id vtrūq̄ȝ 3ᵘ volūtate iūgat: eadē trinitas eē dicēda ē
q̄ fuerat: qñ spēs in loco positi corpis videbat: nō vtiq̄ȝ
sȝ prorsus alia. Nā pter q illa erat extrisecꝰ: hec itrisecꝰ:
illā pfecto faciebat spēs pñtis corpis: hāc imago pteriti.
¶ Ex his verbis manifeste pȝ fȝ Aug. res ipsas sensibi/
les nō in se ⁊ imediate p cogitationē cog̃sci: sȝ p eiꝰ imagi O
nē seu spēȝ: ⁊ p ꝯñs res sensibiles nō̄ mediāte tali cogita/
tione cog̃scunt. ¶ Hec eadē sniā est phi in lib. de memo.
⁊ remi. vbi mouēs qōnē pp qd existe spē in memoria: me
morat sensibile absens. Ait sic. dubitabit aūt vtiq̄ȝ aliqs
pp qd passione pñte: re vo absente memorat q nō ē pñs.
Et rñdet. manifestū. n. qm opȝ itelligē talē aliq̄ȝ factā per
sensuȝ in aia ⁊ i pte corpis hñte ipaȝ. s. aiaȝ velut picturā
q̄ȝdā passionē cuiꝰ dicimꝰ hitū eē memoriā: factꝰ eni mo/
tꝰ. s. assensu iprimit velut figurā q̄ȝdā sensibil: sic sigillātes
anulis. Uult dicere. q iđ memorat qđ nō est pñs: qr eius
silitudo ⁊ imago q̄si pictura ipȝ repñtās ē in memoria: q̄
ispecta ⁊ apphēsa ipȝ cog̃scit ⁊ memorat. Quā sniam po
nit clarꝰ Auer. li° de me. ⁊ remi. vbi q̄rit q̄re rememorās
delectet ⁊ tristet: lȝ delectabile ⁊ ꝯtristabile non sūt actu.
Et rñdēdo. d. Dicamꝰ igit q rememorās delectat p reme
morationē reꝝ q̄ nō sūt in actu: qr illa q̄ iduxerūt ipm ad
rememorādū st pñtia i actu: ⁊ sūt nećio sil'es rebꝰ memo
rādis: qr igit sil'e rei est cōprehēsuȝ i actu ab eo accidit re P
memorari de dlectatione ⁊ ꝯtristatiōe apud illū: id qđ ac/
cideret ei si illa res eēt i actu: ⁊ q̄si hȝ speȝ vt illa res exeat
in actu: q̄si eēt apđ aiaȝ pot'e: qm qñ rei sil'e fuerit: tūc erit
res q̄si potis: vt sit qñ aia fuerit rememorās aliqd: pp ali/
qđ sil'e illi rei: statim pcipiet q illud sil'e est de gñe illiꝰ qđ
erat ens in potētia: ⁊ q est pot'e vt exeat in actū: sic ē pot'e
q exiuit i actū h sil'e p qđ fuit excitatꝰ sup illā rē: ⁊ tūc ac/
cidit rememorari de tristitia aut delectatiōe qđ accederet
ei si eēt in actu. ¶ Ex his pȝ. q aia rememorat rei absen/
tis pp apphēsionē sue silitudinis actu p̄sentis. Ex q̄ vlte/
riꝰ pȝ. q talis cognitio est pᵖe rememoratio rei: nō pñtis
aie fȝ se. s. sensibilis ex: nō āt est rememoratio illius ꝯsilis:
vel spēi q̄ est actu pñs in aia: sȝ illiꝰ potiꝰ est intuitio q̄dā: h
tñ ăpliꝰ in sequētibꝰ patebit. ¶ 3° ꝯ ē q de sensibilibꝰ pos 3° ꝯ
sumꝰ hēe notitiā itellectualē ⁊ simplicē ⁊ cōplexā. hāc p/
bo sic. d sensibilibꝰ possumꝰ hēe notitiā vl'eȝ cōplexā: igit
de sensibilibꝰ possumꝰ hēe notitiā itellectualeȝ simplicē ⁊ Q
icōplexā. Añs pbat: ⁊ ē notū in sciētijs physicis: tā q̄ ad
pñᵃ q̄ȝ q̄ ad ꝯnes q̄ sūt vl'es pōnes de sensibilibꝰ. ꝯña p/
bat. qm notitia vl'is itellectui ē ppa. Nā sensus nullū iu/
diciū hȝ vl'e: sȝ singulare tm̄: qđ pȝ: qr si aliq vtꝰ sensitiua
posset hēe iudiciū vl'e: illa maxie eēt cogitatiua hoīs: cuȝ
iter oēs sit pfectior: sȝ illa nō pōt: qr vt. d. Cōmē. ex aucte. Cō.6.
phi 3° de aia virtus cogitatiua est vtus distinctiua indiui
dualis q nō distinguit: nisi indiuidual'r ⁊ nō vl'r: ⁊ subdit
lȝ igit hō pprie hēat vtutē cogitatiuā: tñ hoc nō facit. i. i/
fert hanc vtutē rōnabil'r eē distinctiuā rōnalē. illa. s. rōna/
lis q̄ distinguit intētiones vl'es ⁊ indiuiduales: ⁊ ēt vult Cō.19.
q ppriū est intell'm iudicare ifinita in ppōne vli. Et in 2° Cō.63.
de aia vbi. d. idē. s. q cogitatiua cōprehēdit intētiones idi
uiduales vniuscuiusq̄ȝ decē pdicamētoꝝ: ⁊ hoc ppriū est
sensibꝰ hoīs. ⁊ cōmēto. 65. Et debes igr scire q apphēsio

A intentionis idiuidui est sensuũ: ⁊ cóprehēsio itētiōis vlis
est intell's ⁊ vlitas: ⁊ indiuidualitas cóprehendūt̃ p intel
pte.2°. lectũ. Eādē sniam ponit Aui.6.nā. Pz igit̃ ɔñtia q̃ztũ ad
a p.2° hāc ptē ɔñtis. ꝙ intell's hȝ de sensibilib⁹ notitiā cóplexā.
¶ Quātũ v̄o ad aliā .s. ꝙ hēat simplicē: pȝ ēt ex p̄dictis:
qm̃ oē hñs notitiā cóplexā de aliquo: hȝ notitiā simplicē
terminoꝝ vel eoꝝ que importāt̃ per terminos illius com
plexi: vel habuit: aut si sint alique p̄me notitie cóplexe ve
nientes in mētē absq̧ p̄cedētib⁹ notitijs simplicib⁹: saltē
tales notitias simplices terminoꝝ hēe pōt vt docet expe/
Cō.21. riētia. Vñ Cōmētator p̄ p̄ dicto .3. de aīa. vbi distinguit du
as opōnes intell's .s. itelligētiā simplicē: quā vocat forma
tionē: ⁊ in hac nō repitur v̄itas nec falsitas: ⁊ intelligentiā
cópositā: quā vocat fidē: ⁊ in hac ē v̄itas ⁊ falsitas. ¶ Et
subdit. intellecta aũt in q̄bus inuenitur veritas ⁊ falsitas
est in eis aliq̃ cópositio ab intellectu māli in intellectis: q
B p̄ intelligit singularia .i. singulariter ⁊ seorsũ diuisim. Si
igitur hec cópositio fuerit conueniens enti erit v̄a. sin aũt:
falsa: ⁊ ista actio intell's silis est ei qđ Empe. d. de actione
amicitie in entia: queadmodũ enim. d. Empe. ꝙ multa ca
pita erāt separata collis. Deinde amicitia ɔgregauit ea: ⁊
cóposuit sil'e cuȝ sili: ita intellecta erunt p̄ diuisa in intell'u
māli. v̄.g. dicere diametrum q̃drati: ⁊ dicere symetrum la
terum intell's .n. intelligit ista p̄ singularia .i. seorsum. dein
de cóponit ea .i. assymetrũ aut symetrũ ⁊c̃. ¶ Itē cōmēto
Cō.22. sequenti: ⁊ si illa intellecta singularia fuerint reruȝ que in
nate sunt eē: aut in preterito aut futuro: tũc intell's intelli/
git cũ illis reb⁹ tp̄s in quo sũt: ⁊ postea cóponit ip̄m cum
eis: ⁊ iudicabit ꝙ ille res fuerũt aut erũt: sicut iudicabit ꝙ
diametrũ est symetrũ coste. Et infra. Et qđ facit hec intel
lecta singularia eē vnũ p cópositionē postq̃ȝ erāt multa: ē
intell's mālis: iste .n. distinguit itellecta singularia: ⁊ cópo
nit ɔsimilia: ⁊ diuidit diuersa. op₃ .n. ꝙ virtus cóprehēdēs
C simplicia ⁊ cóposita sit eadē. ¶ Verũtñ q̄ aliqui ɔcedũt
nos intelligere sensibilia: sȝ dicũt ꝙ itelligim⁹ ea in vlī tm̃
in abstrahēdo q̄ditatē vl'em ab h̄ ⁊ ab illo singulari: nec
apprehēdēdo singulare signatũ. neq̧ cũ determinato situ
⁊ tp̄e vt hic ⁊ nũc: ⁊ sic de alijs ɔditionib⁹ singularitatis:
iō ꝓbo ꝙ p intell'm intelligim⁹ singulare sensibile deter/
p̄m minatũ vel demr̄atũ vt singulare est. ¶ Et p̄ sic. p q̃zcunq̧
v̄tutem cognoscim⁹ singulare demr̄atũ ⁊c̃. non eē sensum
neq̧ intell'm siue eē distinctũ ab vtroq̧ illoꝝ: cognoscim⁹
ip̄m singulare signatũ: ⁊ sensum ⁊ intell'm: sed p intell'um
cognoscim⁹ ⁊c̃. igit̃ per intell'm cognoscimus singulare ⁊
sensum ⁊ intell'm: ⁊ per ɔñs p intell'm cognoscim⁹ singu/
lare sensibile ⁊c̃. maior est euidēs: qm̃ virt' distinguēs in/
ter aliq̃: necio apph̄ēdit q̄dlibet illoꝝ: vt satis declarat̃ 2°
⁊. t. cō. de aīa. ca. de sensu cōi. Sed ꝓbo minorē. ɔstat eniȝ ꝙ nos
44. certe cognoscim⁹ h̄ singulare sensibile. v̄.g. hāc albedinē
in h̄ piete nũc exñtē: nō eē v̄tutē aliquā nr̄aȝ sensitiuā per
quā sentim⁹: nec intell'm per quē intelligim⁹: sȝ eē rē disti
D ctā ab vtroq̧: sȝ h̄ nō possum⁹ cogsc̄ē p aliq̧ aliā vim ab
intell'u: cum per nullā aliā possim⁹ ip̄m intell'm apph̄ēdē
vt clarũ est. Et forte nec ēt ip̄am v̄tutē sensitiuā q̃zuis per
aliquē sensuȝ possum⁹ nr̄am sensationē apph̄ēdē ⁊ sentire
t.c.144 nos sentire: vt pȝ 2° de aīa. ⁊ per Aug. 2° de lib. ar. Restat
igitur ꝙ per intell'm cognoscam⁹ h⁹ ɔñam. Hui⁹ rōnis v̄
capi.6°. tutē ponit Aug. 2° de lib. ar. vbi discipulo loquēs ait. Nũ
putas bestias posse discernere abinuicē colorem q̄ sentit̃.
⁊ sensum q̄ in oculo est: ⁊ illũ interiorē sensum apud aīam
⁊ rōneȝ: qua ista sigillatim diffiniunt̃ atq̧ dinumerant̃. d.
nullo mō. Quid ista rō posset hec q̃tuor discernere abinui/
cē: ⁊ diffōnib⁹ terminare: nisi ad eā referret̃: ⁊ color p ocu
loꝝ sensum. ⁊ ipse rursus per illũ interiorē q̄ ei presidet: ⁊
idē interior per seip̄m: Si tñ iam nihil aliud iterpositũ ē. ⁊
d. Nō video q̃uo posset al'r. Vbi si quis diligenter attēdit
inuenit in v̄tute p̄ minorē: deinde maiorē p̄missē rōnis ⁊ ɔ̄

nē q̄ ɔcludit. ꝙ rō .i. intell's oīa illa q̃tuor apph̄ēdit. ¶ Vñ e
hāc ɔ̄nē p p̄n⁹ ad aliud ɔcludēdũ assumit. d. sequenti. c. cap.7°.
q̄d. ipsa rō que ministros suos ⁊ ea que suggerit discernit
abinuicē: ministros rōnis vocat sensus q̄ in cognoscendo
ei subseruiũt: que aũt illi suggerũt sunt sensibilia: iter que
⁊ sensus. d. ꝙ rō discernit. ¶ Et addit. ⁊ itē q̄d inter h̄ ⁊ se
ipsam distet: agnoscit: seq̧ illis potētiorem eē confirmat.
Num alia re seipsaȝ nisi seipsa .i. rōne comprehēdit: Et in
fine capituli ɔcludit: manifesta enim sunt sensu corpis sen
tiri corpalia: eũdē aũt sensum hoc eodē sensu nō posse sen
tiri. sensu aũt interiore ⁊ corpalia per sensum corpis senti/
ri: ⁊ ip̄m corpis sensum: rōne v̄o ⁊ illa oīa: ⁊ eādē ip̄am no
tā fieri: ⁊ scia cōtineri. ecce ꝙ p rōnē cognoscim⁹ illa oīa q̄
per sensus cogscũt: ⁊ ēt sensus ipsos. ¶ 2° sic. per intell'm 2m.
cognoscim⁹ sensum errare iudicādo de aliq̄ sensibili singu
lari ⁊ demr̄ato. igit̃ p intell'm cognoscim⁹ singulare sensi/
bile demr̄atũ. ɔña pȝ. nisi .n. cogscerem⁹ per intell'm h̄ sen F.
sibile demr̄atũ ⁊ v̄erũ haberemus iudiciũ de ip̄o: nō cog/
sceremus p intell'm: ꝙ sensus false iudicaret de illo. Añs
ꝓbo. Nā cōstat ꝙ cognoscim⁹ iudiciũ sensus de aliq̄ sin/
gulari sensibili. v̄.g. de hoc sole qui nũc ē sup hemisperiũ
nr̄m: ⁊ in tali pũcto celi quo iudicat ip̄m esse pedalis quā
titatis / eē falsum. Et cōstat ꝙ illud iudiciũ esse falsum: per
nullā v̄tutē sensitiuā possumus cognoscere: cũ nō nisi quo
dā discursu ⁊ argumētatione ex ei⁹ distātia a visu nr̄o hoc
cóprehēdam⁹: qđ ꝓpriũ est rōnis. igit̃ p rōnē h̄ cognosci/
mus. Nec i hoc casu possȝ dici: ꝙ rō apph̄ēdit solē tm̃ in
vlī: ⁊ abstrahendo a situ ⁊c̃. cũ ex distātia ei⁹ ad nos rō h̄
ɔuincat: ⁊ iō ɔsiderat hũc solem demr̄atũ b̄ȝ ꝙ est in loco
isto: puta tali spera: ⁊ b̄m ꝙ tāta distantia situali distat. sol
aũt absolute ɔsiderat⁹ ⁊c̃. nō ɔsiderat̃ cũ istis ɔditionib⁹
ꝙ si rō sic abstrahendo ɔsiderat tali ɔsideratione: non co/
gnosceret ip̄m eē distantem vel ꝓpinquũ: ⁊ per ɔñs nō cō G
cluderet tali medio ei⁹ magnā quātitatē. ¶ 3° si p intelle/ 3m
ctum nō cognoscerem⁹ sensibilia singularia demr̄ata: seq̄
ret̃ ꝙ nulla p̄n⁹ sciaꝝ que per expiētiā singulariũ sumunt̃
possemus hēe. ɔñs est falsum. ɔña ꝓbat̃: talia .n. sumunt̃
(vt tactum est: ⁊ ph̄s ponit p̄ metaphysi. ⁊ 2° posterioꝝ in
fine) ex experiētia singulariũ: vt q̄ vidi: q̄ hoc reubarba
rũ purgauit cholerā: ⁊ vidi ēt h̄ aliud ⁊c̃. vt. d. sumo tādē
hanc vl'em oē reubarbaꝝ ⁊c̃. Constat aũt ꝙ eadē virt⁹ est
qua habent̃ tales singulares notitie: ⁊ qua colligit̃ vlis: ⁊
nō alia ⁊ alia: alioq̄n ita sufficeret ꝙ vnus ali⁹ hō hēret sin
gulares notitias: ⁊ ego ex talib⁹ suis notitijs: quas nō ha
berē: sumerē vl'em ꝓpōnē. Simili mō quo ph̄s. d. cum ꝓ
bat sensum cōem: ⁊ tu posses nosse p̄missas: ⁊ ego inferre
ɔ̄nē: h̄ aũt derisibile est. Relinquit̃ ḡ ꝙ per intellectuȝ ha
beam⁹ tales singulares notitias. ¶ 4° . q̄ sicut pōt habe 4m
ri ex 6° ethi. Et tactũ est supra vltima. q. ꝓlogi. Prudētia c.6.⁊.8.
est circa singularia: ⁊ ex altera propositione vniuersali ⁊
altera singulari conclusionem singularem concludens: vt H
nunc sic est agendum circa hoc ⁊c̃. ¶ Talis autem dedu
ctio nō pōt fieri per sensum: cum vniuersaleȝ non habeat
conceptionem. Nec potest dici ꝙ vniuersalis tantũ sit no
ta intellectui: ⁊ singularis: tantum nota sensui: quia cum
conclusio non concludatur ex altera tantũ: vt patet p̄ p̄mo
p̄oꝝ: sȝ ex vtraq̧ simul: tunc nec per sensum nec p intell'm
infert̃ ɔclusio: cũ per eādē vim cognitiuā oporteat cogsci
ɔ̄nē ⁊ premissas vt dem̃ est. Idē posset argui de arte. ¶ 5° 5°
q̄ intell's actiu⁹ seu practic⁹ vel cōsiliatiu⁹: est circa singu
laria signata ⁊ demr̄ata: certũ est: cũ nec actio nec ɔsilium
sit circa vlia: ⁊ nō est aliq̄s sensus intell's practic⁹: sȝ per/
tinet p̄cise ad ptē rōnalē aīe b̄m Aug. 12. de tri. imo nō di/ cap.3°
stinguit̃ ab intellectu cōtēplatiuo nisi b̄m officia: vt ibidē
d. c. sequenti. igit̃ virtus nr̄a intellectiua est apph̄ēsiua sin
gularium: vt hec singularia sũt. ¶ D. Cōstat ꝙ de aliq̄ sin
gulari determinate possum⁹ loq̄: ⁊ ali⁹ audiēs pōt deter/

J minate intelligere de q̄ loquimur: igit intell's pōt apphēdē determinate aliqd singlare sensibile. Añs ē notū. ɔña pȝ: Nā qcūq3 aliqd dicit ꝟbo vocali: sciēs qd dicit pus ꝟbo intellectuali idipm intra se dicit: q̄ ꝟbo itellectuali apphē dit ipam eādē rē quā voce signat: ⁊ nō solū ipaȝ imaginē
capi. 7. vocis formādē: sicut docet expiētia: ⁊ ēt ponit Aug. 9° de tri. vbi dicit: ꝙ in oib⁹ dictis ⁊ factis nr̄is tale mētis ꝟbū pcedit: ⁊ ꝙ mētē accipiat p intellectu: pȝ. qm̄ ibi loquit ō mēte fm ꝙ per eā aspicim⁹ eternā ꝟitatē. idē lib. 5. dicit.
cap. 11° ¶ Itē in lib. de qūti. aie interrogat rō Aug^m. d. Dic vtrum possis gnarus latine lingue noiare solē in loquēdo: si non intell's solis pcederet sonū. rñdet Aug. nullo mō possem. Et statim post. d. ꝙ son⁹ ad aures signatio ad mētē ptinet
6 ¶ 6° vt alij arguūt aia separata cognoscit singularia: vt hec nec hāc aliqs theolog⁹ pōt negare. igit ⁊ cōiuncta ēt illa
7m cognoscit. ¶ 7° cuiuscūq3 ⁊ sub qcūq3 rōne ꝟtus cogniti
K ua iferior est apphēsiua: eiusdē ⁊ sub eadē rōe est apphēsi ua supior. pȝ i sensib⁹ interiorib⁹ ⁊ exteriorib⁹: sȝ singula re apphendit sensu: ⁊ intell's ē ꝟtus supior. igit ⁊c. pores
4° tn̄ rōnes efficaciores reputo. ¶ 4° ɔ̄ est ꝙ de sensibilibus possum⁹ hr̄e notitiā intellectualē simplicē imediate ad illa sensibilia terminatā: ⁊ mediate ēt terminatā. vt de sensuali dcm̄ est in scda ɔ̄ne. ¶ Prima ps hui⁹ ɔ̄nis declarat statim ex dictis. pȝ. n. ꝙ de singulari sensibili: vt h̄ est: itellectus hȝ notitiā certā: ex q̄ sumit vlis que est pn̄^m artis ⁊ scie. Constat autem ꝙ tale nō hȝ nisi dū actu simul sensus apprehēdit idē sensibile. Unde abeuntib⁹ sensibilib⁹ ⁊ nō mouentib⁹ sensū: intell's talē notitiā hr̄e nō pōt: ⁊ loquor de potētia nāli: ⁊ intellectu cōiuncto ⁊ relicto in cōi statu nāe humane. Sed tūc dū talē hȝ notitiā: experimur nos imediate rē illā singularē cognoscere: neq3 aliqd aliō me^m per aliquā potētiā nr̄am cognitiuā apphēdere. ¶ 2^m ꝟo ptē pbo: qm̄ cū sensibilia absentia a sensib⁹ nr̄is: per intellectum apphendim⁹: illa apphēsio nō ad ipsa sensibilia
L imediate: sed ad eoꝝ spēs terminat: sicut dcm̄ ē de sensua
cap. 10 li notitia in scda ɔ̄ne. h̄ aūt sic eē pȝ per. b. Aug. 10° ō tri. vbi reprobās opionem eorum qui dixerūt mētē nr̄aȝ esse corp⁹: aut cōpaginē vel tēpationē corpis inter cetera ait: neq3 enim vllo mō fieri posset: vt ita cogitaret id qō ipa ē; quēadmodū cogitat id qō ipa nō est: p phātasiā imaginariā cogitat hec oia: siue ignē: siue aerē: siue illud vel illud corp⁹ ptēue vllā seu cōpaginē vel tēperationeȝ corporis: nec vtiq3 ista oia: sed aliqd hoꝝ esse dr̄. s. mens. Siqd horū aūt eēt: alr̄ id q3 cetera cogitaret non. s. p imaginale figmētū: sicut cogitant absentia: que sensu corpis tacta sunt siue eiusdē gn̄is aliq: sed qdā interiore nō simulata: sȝ ꝟa pñtia. Ecce ꝙ mens rōnalis: quā pbat nō eē corp⁹: corpalia absentia per imagines ⁊ silitudines: q̄s i seipa itueт ap
M prehendit. sicut ⁊ de cogitatiua ē ex ei⁹ dictis supi⁹ allega
Cō. 4° tū. ¶ Hoc idē Auerrois 3° de aia. Aia inqt rōnalis indiget cōsiderare intētiones: q̄ sunt in ꝟtute imaginatiua: sic sensus indiget inspicere sensibilia. Manifeste vult ꝙ cognitio intell's terminet ad intētōes exn̄tes in ꝟtute imaginatiua ⁊ ille sint cognite p illā: ⁊ cōsiderate sicut sensus in
Cō. 4° spicit sensibilia: ⁊ illa noscunt per illuȝ. ¶ Itē paulo post. cōparat fm silitudinē intell'm in intelligēdo ad sensum exteriorē in sentiendo: ⁊ est silitudo ꝙ sic sensatio reqrit duo subta: vnū p qō est vera (⁊ per h̄ itelligit obūm sensatum qō est obm̄ circa qō) ⁊ aliud per qō est vnū entium in mūdo. s. ꝟtus ipa sensitiua: que est subm in quo ē sensatio: sic intellectio suo mō duo talia subta hȝ. Sȝ dr̄ia est in h̄ tm̄: ꝙ subm sensationis p qō est vera. i. obm est extra animaȝ. Subm aūt p qō intellectio est vna. i. obm est intra aiam: ⁊
Com. 5° illud ē spēs siue intētio imaginatiua. Uñ hec sūt ei⁹ ꝟba. Quia formare p intell'm: vt. d. Ari. ē sic cōprehēdē p sensū: cōprehēdē ꝟo p sensum pficit per duo subta: q̄ꝝ vnum est subm per qō sensus fit ver⁹ ⁊ est sensatū ex̄ aiam: aliud ē

subm per qō sensus est forma exn̄s: ⁊ ē p⁹ pfectio sentiētis N
necesse est ēt vt intellecta in actu hēant hec duo subta: ꝙ vnū est subm: p qō sunt ꝟa. s. forme que sunt vere imaginationes. 2^m aūt est illud per qō intellecta sunt vnū entiū in mundo: ⁊ illud est intell's māis. Nulla. n. dr̄ia est in h̄ iter sensum ⁊ intell'm: sed in h̄ supple: q: subm sensus p qō est verus. i. obm est ex̄ aiam: ⁊ subm intell's p qō est verus ē intra aiam: ⁊ h̄ dcm̄ est ab Ari. in hoc intellectu. s. māli. p intell'm aūt in actu idē intelligit qō per formare: qō qdeȝ est intelligētia simplex: vt supra habitum est per Cōmen.
¶ Itē phs 3° de aia. d. ꝙ sic phantasmata se habēt ad intel Cō. 4°
lectū sic sensibilia ad sensum: sȝ qō nō solū veꝝ est qūtū ad T. c. 30
mouere: sȝ qūtū ad terminare actū potētie. vñ ait. Intellectiue aie phantasmata ⁊ sensibilia sunt supple sensui. Et statiȝ seqt. pp qō nequaquā sine phātasmate itelligit aia. Et ꝙ nō solū h̄ dē at itelligit qūtū ad motū: declarat aliud ꝟbum qō statim subdit cōcludēdo. d. spēs qdē igit itell'm T. c. 32.
in phātasmatib⁹ intelligit: ⁊ sic in illis determinatū ē ipsi D
imitabile ⁊ fugiēdū ⁊c. Ubi Cōmētator. Et ita est de que Cō. 31.
sito ⁊ fugito apud intell'm: sic de cōprehensiōe qm̄ quēad modū cōprehēdit res mediātib⁹ formis imaginū: ⁊ visus comprehendit per pñtiam reꝝ sensibiliū: ita intell's mouetur a reb⁹: qrēdo aut fugiēdo: qñ forme imaginū eaꝝ sunt pñtes: quēadmodū visus querit aut fugit apud pñtiā illius sensibilis. Hic habes ꝙ intell's cōprehēdit res p imagines. i. ipsas intuēdo. Uñ. d. phs ꝙ intelligit spēs in phā T. c. 32.
tasmatibus: sicut visus res sibi pñtes. Uñ proxime subdit T. c. 39
phs ꝙ cū intelligēs speculet sensibilia: necesse est sil' phātasma aliqō speculari: phātasmata aūt sicut sensibilia sūt
pter ꝙ sunt sine mā. Ubi Cōmētator. Cā inqt q̄re intell's Cō. 39.
q̄ ē in nobis cū viderit aliqd aut aliq ⁊ intellexerit: ipse nō intelliget ipsum nisi ɔiunctū cū sua imagine, est: q: imagines sunt aliq sensibilia intellectui: ⁊ sunt ei loco sensibiliū apud absentiam sensibiliū. Sȝ sunt sensibilia non mālia.
Hec Cōmēta. Ex qb⁹ oibus euidēter pȝ: ipsos sensisse ꝙ P
cū sensibilia absentia intelligim⁹ (que prius sensib⁹ pñtia intellexim⁹) intuemur eoꝝ spēs. Sicut sensus exterior intuet imediate ipsa sensibilia: ⁊ inspiciēdo spēs suas cōprehendim⁹ illa: ⁊ fm iudiciū qō sic intuētes hēmus qūtū ad agēdū vl' fugiēdū postea p appetitū pseqmur: vt ipe spēs apud nos sunt loco ⁊ vice ipsoꝝ sensibiliū: que non pñt sp nobis eē pñtia. Hoc ideȝ certius pbat p experiētiā. Experitur eni qlibȝ sicut dicit Aug. 8. de tri. c. 5. ꝙ qñ de aliq re corpali alteri loqt: vel ēt audit alium loquētē: intelligens de quo loquitur in mēte occurrit ei quedā phātasia illius
rei: quā mente ipse intuet: nec aliqs negare h̄ pōt. Uñ ait capi. 5°
ibi Aug. Cartaginē quidem cū eloqui volo: apud me ipȝ quero vt eloquar: ⁊ apud meipsum phātasiā inuenio Cartaginis: sed eam per corp⁹ accepi. i. per corpis sensuȝ: qm̄
pñs in ea corpe fui: ⁊ eam vidi, atq3 sensi, memoriaq3 reti O
nui: vt apud me inuenirē de illa ꝟbum cū eā vellē dicere: ipsa enim phantasia eius est verbum eius: non sonus iste trissyllab⁹ cum cartago noiatur: vel ēt tacite nomē ipm p tēporū spatia cogitat: sȝ illud qō in aio meo cerno cum h̄ trissyllab⁹ voce pfero. ¶ Ecce ꝙ speciem acceptam p sensum: ⁊ in memoriaȝ retentam cernit ⁊ intuetur: qñ de illa vult loq: ⁊ idem dicit: ⁊ ita expimur ēt cū loq volumus de re quā nūq3 sensim⁹: qm̄ tūc spēm de ipa p nos fictā intuemur: vñ ait sic ⁊ Alexādriā: cū eloq volo quā nūq3 vidi p sto est apud me phantasia vel phantasma eius. Cum. n. a multis audissem ⁊ credidissem magnā eē illā vrbē: vt mihi narrari potuit: finxi animo imaginē ei⁹ quā potui: ⁊ h̄ est apō me ꝟbū ei⁹ ⁊c. Ex qb⁹ pȝ ppo^m. Et est valde h̄ attēdēdū: q: si p talē notitiā: q̄ intuemur hȝ imaginē non cognoscit ipsa res: aut si per aliā notitiā cognoscim⁹ immediate rem ipsam: vt quid oporteret intueri speciem eius ⁊ quod plus est fingere eam cum illam nō cōprehēdim⁹

A per sensum et illam intueri: certe istud omnino videtur superfluum: quod dici non potest: cum hoc sit omnibus naturale. ¶ Istud quod per auctores probatum est certius probari potest per experientiam. Nam quilibet experitur in se ipso sicut ponit philosophus in de memoria et reminiscentia quod quodcumque sensibile absens volumus intelligere: ponitur ante oculos nostros .i. intellectum aliqua similitudo seu ydolum aliquod quod intuendo rem illam cognoscimus quod accidat semper sine in vero apprehendimus illud sensibile sine ipsius. Unde sicut dicit accidit eadem passio intellectui quod etiam in describendo .s. figuras geometricas. Ibi .n. nulla utentes quantitatem trigoni determinata tamen finitum secundum quantitatem describimus etc. Sic etiam hominem intelligentes abstracte et universaliter obiicitur tamen nobis aliquod particularitate ydolum hominis.

arti. 2ᵘˢ p^m du^m Circa ones autem istas occurrunt dubitationes. Et unam pono circa cognitionem sensitivam simplicem immediate terminatam ad ipsum sensibile. utrum .s. talis haberi possit sine presentia

1^m dub^m B ipsius sensibilis: ut vide absente vel destructo sensibili possumus habere sensualem notitiam quae ipsum immediate noscamus. ¶ 2ᵘˢ dubitatio est circa aliam notitiam sensualem quam dicunt est terminari immediate ad speciem: vi .n. quod per talem notitiam non cognoscatur modo aliqua res cuius est species: sed species sola. Alias etiam somniantes intuentes species sensibilium possent dici illa cognoscere. Idem diceretur de furentibus et timentibus: quibus imaginationes tales etiam in vigilia putantur: et tamen constat quod hoc est falsum. Oportet igitur dicere quod alia notitia sit in nobis quae immediate ad ipsa sensibilia terminetur: ut illa sint cognita nobis. Confirmatur. quia aut notitia illa sistit obiecti ve in illa specie et per consequens res est nullo modo cognoscitur per illam: aut ultra speciem procedit ad ipsam rem: et eadem ratione posset dici: quod est quedam notitia que immediate terminatur ad ipsam. Istud

3^m du^m idem dubium cadit circa notitiam intellectus: quae dicta est terminari ad speciem in anima. ¶ 3ᵘˢ dubium est. an per intellectum possimus aliquod sensibile singulare signatum determinate cognoscere: cum est absens et non presens sensibus nostris: vi .n. quod non: cum species in quae intellectus intuetur

C abstracta sensibilia: sit abstracta totaliter a materia et omnibus materie conditionibus: et per consequens non repræsentat aliquod singulare determinate.

4^m du^m ¶ 4ᵘˢ dubium potest esse qualiter intelligimus quae nunquam sensimus: Constat enim quod non per species eorum: quoniam tales acquiruntur tamen cum sentiuntur: nec per species aliorum: cum species unius rei non repræsentet aliam rem secundum speciem: relinquitur ergo per consequens quod cognoscantur immediate in seipsis: et eadem ratione dici potest quod sensibilia ipsa que sentimus cognoscantur: et cum sunt absentia notitia immediata terminata ad ipsa: et nullum medium occurrat quod sit cognitum.

pᵐ du^m Aureo. in plo. Quantum ad primum dubium est opinio unius Doc. d. quod hec notitia potest fieri re absente nec actualiter presente. Quod duplici via declarat. ¶ Primo quidem per experientias que sunt quinque. Quarum prima est in visionibus derelictis ex forti visibili: quam ponit Aug. 11ᵒ de trin. di. quod plerumque cum diu solem attenderimus vel quecumque luminaria: et deinde oculos clauserimus: quasi volant in conspectu quidam colores lucidi varie sese commutantes: et minus minusque fulgentes donec omnino desistant

prim. q. 2. art. 3. pᵃ cap. 2.

D quod intelligendum est reliquias esse illius forme que facta erit in sensu dum corpus lucidum videretur: et concludit: quod erat etiam cum videremus et illa erat clarior et expressior: sed multum coniuncta cum specie rei cuius que cernebatur. ut discerni omnino non posset: et ipsa erat visio. hec

2ᵃ Aug. ex quo patet: quod visio solis et aliorum luminarium remanet in oculo obiecto recedente secundum Aug. et experientiam. ¶ 2ᵃ experientia est in somniis quam ponit Comentator in tractatu suo de som. et vig. Fere circa medium. d. quod in somno videt homo et sentit per quinque sensus absque eo quod ibi sit aliquod sensibile extrinsecum: hoc autem accidit per motum virtutum ei quae est in vigilia. In vigilia .n. sensibilia extrinseca movent sensus: et sensus communis movet virtutem imaginativam: in somno autem revertetur intentio imaginativa et movebit sensum communem: et sensus communis movebit virtutem particularem: et sic accidet quod homo comprehenderet sensibilia: licet non sint extrinseca: quia intentiones eorum sunt in instrumentis sensuum et indifferenter: sive iste intentiones veniant ab intrinseco: sive ab extrinseco: hec Comentator. ¶ Ex quo patet quod visio est in oculo somniantis se videre: et au

ditio in auditu: et tactus in tactu in absentia reali obiectorum. ¶ 3ᵃ apparet in timentibus qui sonos audiunt et terribilia vident E dissoluti timore. teste Comentatore ubi supra: qui ait quod hoc accidit habentibus timorem et infirmis propter debilitatem virtutis cogitative quae dissolvitur. unde accidit eis accidens tale. ¶ 4ᵃ experientia est in ludificatis de quibus constat et notum est omnibus quod vident ea quae non sunt: ut castra/canes/lepores et silva. ¶ 5ᵃ est in habentibus oculos molles in quibus cum viderit rubeum aliquod: derelinquitur visio rubei: ita ut rubeum appareat eis omne quod videt. Et ex hoc inferunt ulterius quod sit intuitiva intellectus potest esse sine presentialitate obiecti: quia intellectus est abstractior et magis independens: quam sensus. Et hoc etiam adducunt quod deus talem intuitivam notitiam potest facere sine presentialitate obiecti: quia potentior est deus quam sit ars et natura: sed per artem fit visio absque presentialitate obiecti visibilis: ut patet in ludificatis: et per naturam in somniantibus/timentibus et infirmis: ut supra docuerunt Comentator et Aug. igitur multo fortius potest deus hoc facere. ¶ 2ᵃ via (ut dicunt) idem probandi procedit a priori. Nam deus potest facere quicquid non implicat contradictionem et conservare fundamentum relationis corrupto termino et transeunte relatione: sed visio intellectiva et sensitiva: et universaliter omnis intuitiva notitia est aliquid absolutum fundans respectum ad rem intuitive cognitam: igitur deus poterit conservare intuitionem eius absolutam corrupto relatione et rei presentialitate non existente. ¶ Hec opinio quamvis aliqua vera dicat: plura tamen ut mihi apparet dicit falsa. ideo contra eam: et pro solutione dubii pono tres conclusiones. ¶ Prima est quod sensualis notitia exterior non potest naturaliter fieri absque obiecto sensibili existente. ¶ 2ᵃ quod nec potest naturaliter remanere eo destructo: sic quod ipsum destructum videretur. ¶ 3ᵃ quod per divinam potentiam absolutam et fieri potest talis sensatio sine obiecto existente. et facta sive ad eo tantum: sive etiam ab obiecto sensibili partialiter potest et a solo deo conservari illo destructo. ¶ Primam conclusionem probo primo sic. Si esset possibile fieri sensualem notitiam exteriorem etc. sequitur quod obiectum sensibile quando actu est presens et actu sentitur nullo modo esset per se causa efficiens totalis vel partialis ipsius sensationis qua sentitur aut alicuius ad sensationem illam necessario requisiti. consequens est falsum secundum omnem opinionem. quilibet enim opinio ponit obiectum esse aliquo modo causam effectivam exterioris sensationis. aut saltem speciei necessario requisite ad sensationem secundum illos qui ponunt speciem distinctam esse ab actu et ponunt sensum actum respectu actus. Est etiam falsum secundum se ut in sequentibus patebit. ¶ P. qua ratione illa qualitas esset post absentiam sensibilis visio eadem ratione illa notitia evidens complexa seu iudicativa quae cognoscebatur ipsum visibile: esse hic seu in hoc loco denotato: aut aliquid aliud contingenter verum ipso absente ad hoc erit evidens notitia. patet quia non magis essentialiter in simpliciter est notitia quam hec iudicativa. Sed consequens est falsum: quoniam ipsa cum sit naturaliter significativa nullius alterius enuntiabilis esset significativa quam prius erat: et per consequens eiusdem esset notitia cuius erat prius: et evidenter per illam cognosceretur visibile esse in illo loco in quo prius erat. Sed hoc est impossibile. quia in est falsum. impossibile autem est quod falsum sit alicui evidens notum. Nemo .n. falsa novit. ut dicit Aug. 15. de tri. ca. 10. et 3ᵒ li. de achademicis. Nosse falsum nemo potest abeuntibus sensibilibus possit haberi certa notitia de visibilibus contingentibus et cum qua experientiam. Et in illam Aug. nam quae clausis oculis vidit illos colores sive in cuius contra etc. nescit utrum illa luminaria sint vel non. Huic parti opinionis idem ipse favere videtur. ij. confess. c. 18. et etiam 19. in quibus sepe dicit: quod que non sunt videri non possunt. et quod plus est non solum de corporali visione: sed et de pueri spirituali locutione de possibilitate naturali. unde c. 20. querit quomodo prophete viderunt futura: et dicit summis longe est modus iste ab acie mea invaluit ex me et non potero ad illum. potero autem ex te cum dederis tu dulce lumen oculorum meorum. ita quod de tali modo videndi futura et quae non sunt per spirituale divini donum non ibi locutione. Sed utrumque in aliis suis luminibus pluries sicut forte in tertio libro videbitur. ¶ Primam conclusionem probo sic: si posset naturaliter causari in nobis visio alicuius non existentis: eadem ratione vel

3ᵃ 4ᵃ 5ᵃ 2ᵃ via F Contra opini. Aureo li ubi s. G D pᵃ

I maiori: visio exñtis remoti q̄ʒtūcūq̄ʒ et occulti: ꝯña ē mani
ste ꝯ oēm expiētiā. ꝯña clara ē: vt puto cuilʒ ꝯsiderāti. Nā
nullo exñte aliqd̄ exñs ceteris parib⁹ est magis pol'e sen/
tiri: saltē tale: qd̄ si eēt: eēt eiusdē rōis cū sēsibili exñte. Nec
aliq̄ res nālis pōt forti⁹ cāre notitiā nō exñtis sensibilis:
q̄ʒ sibi silis exñs vbicūq̄ʒ ⁊ q̄litercūq̄ʒ sit. ¶ Cōfirmat: q̄r
si aliqd̄ sēsatū ñ exñs (si aliqd dēt tale) pōeret in eē: adhuc
ipsum si eēt occultū: nō posset tal'r exñs nāl'r videri: m'to
N igit' min⁹ vi pol'e: vt qñ non existit videat'. ¶ 2° si eēt pol'e
nāl'r cāri visionē: aut aliā sensationē de nō exñte: aut ḡ de
obo nō exñte/ qd̄ aliqñ tñ fuit: aut qd̄ aliqñ erit: aut qd̄ nō
fuit: nec erit. ē tñ pol'e eē: q̄r de ipoli nō vʒ dici posse eo ꝙ
nullū impol'e est sensibile: qd̄ si tñ diceret' iprobari posset
sicut p̄cedētia diuisionis mēbra. Si dēt p^m: seq̄t' ꝙ ē nāl'r
pol'e p vnā visionē simul videri oēs colores: q fuerūt silēs
illi p̄terito q pōit' videri: qd̄ nullus diceret sane mētis. pʒ
K ꝯña: q̄r posita aliq̄ tali visiōe in eē: q̄ rōne vn⁹ videbit': vi/
debit' ⁊ qlʒ sibi silis: q nūq̄ʒ fuit: qm̄ nullus p̄teritorū silīū
plus bʒ: aut nāl'r plus h̄re pōt aliquā cāsalitatē: seu quācū/
q̄ʒ h̄itudinē ad ipsam visionē datā: q̄ʒ aliqs ali⁹ h̄eat. Nec
ēt de⁹ in casu tali pl⁹ supplet cāsalitatē vni⁹ illoꝝ spāl'r cān
do. s. eādē notitiā: quā ipʒ cāret si existēt: q̄ʒ ceteroꝝ: cū po
nat' talis visio nāl'r ⁊ cū sola dei isluētia ḡnali cāri: nō igit'
erit rō alia q̄re vn⁹ ⁊ nō ali⁹: ⁊ p ꝯñs nō qlʒ videat'. ¶ Eo
dē mō p̄bari pōt d̄ futuro: ⁊ d̄ poss ēt nō futuro: qm̄ tc̄. s. sil'
viderent' oīa talia silīa. s. futura vel possa. Sʒ vt dicebat' h̄
nō est dōm. ¶ Cōfirmat'. q̄r cōstat ꝙ si oīa talia p̄terita re
ponerent' a deo in esse: nō viderēt' oīa p illā visionē: nec ali
qd̄ determinate plus q̄ʒ cetera: igit' nec dū nō sunt: oīa sil'
videri pñt: nec vnū determinate plus q̄ʒ cetera: igit' nullū.
3^m ¶ 3° ẜm h̄ nulla h̄ret' certitudo euidētie de reꝝ exñtia sē
sibiliū: nec p ꝯñs de actionib⁹ ⁊ opōnibus eaꝝ: ⁊ sic periret
ois scia que acq̄rit' p viā expiētie sensitiue. Et iteꝝ ꝙ tota
L hūana ꝯuersatio hoiumq̄ʒ cōuict⁹: nō plus p̄cedit ex eui/
dētia: q̄ʒ opa sōniātiū q ex q̄busdā visis in somnijs loquūt'
corpal'r: ⁊ alia exteri⁹ opant'. Que oia nimis absurda sūt.
ꝯña pʒ: q̄r ex q̄ nāl'r est aliqñ sensatio: nō exñte obo: non ē
pol'e mihi fieri euidēs qñ obm existat: vl' qñ nō existat: qñ
enim putabo ipʒ existere forte nō existet. ⁊ p ꝯñs qñ puta
bo me loq cū alio hoie ⁊ ipsum mihi: forsitan nullus erit q
mecū loq̄tur: ⁊ cū q̄ ego loq̄r: ⁊ sic de alijs seq̄t' suo mō.
¶ Quinto. ponatur ꝙ multi somniēt simul se gustare idē
vinum existens in vno vase: ⁊ hoc est pol'e ita de multis si
cut de vno. ⁊ ꝙ in quolʒ sit vere gustatio illius vini: ꝙ est
pol'e ẜm opp̄. Cum vinum qñcunq̄ʒ gustatur minuatur ⁊
aliqua eius pars in ore gustantis irreuocabiliter maneat
vt experitur quilibet in se. ⁊ Aug. ponit. 2° de li. ar. ca. 14.
sequit' ꝙ tales sommiātes i° vas realiter euacuabūt. Eodē
modo si somnient se comedere vnū panē eūdem ⁊ totum
sequit' ꝙ quilʒ comedet illū panē totū ꝙ est ipol'e ẜʒ nāʒ.
M Simil'r si omnes somnient se manu tāgere aliquam p̄teʒ
vnā figram alicuius corporis ꝙ omnes tāgant simul ean
dem. ⁊ per cōsequēs omnium manus simul tangent p̄tem
istā ꝙ est ipol'e nāliter. Sic eni oēs eēnt sil' i eodē loco p̄.
Auctes ¶ Isti⁹ sniē idubitāter fuit ph̄us vñ 2° de aia ipse suppōit
T. c. 52. p certo ꝙ ⁊ sine sensibilib⁹ que sunt extra nō cōtingit sen
tire: ⁊ tunc querit cām huius. ⁊ r̄ndet ꝙ sensitiuū est tātū
T. c. 59. in po' nō actu. ¶ Itē infra eodē cap̄ ait. Sentire ẜm actū
sil'r dr̄ ipsi ꝯsiderare. differt aūt: q̄r huius q̄dē actiua opō/
T. c. 60 nis ex̄ sunt visibile ⁊ audibile. Sil'r aūt ⁊ reliq̄ sensibiliū:
⁊ subdit: intelligē aūt est in aia cum velit: sentire autem nō
Cō. 156. est in ipsa necium ē aūt eē sensibile. ¶ Itē Cōmē. 2° d̄ aia.
inq̄t. Sensus sp est cū p̄ntia sensibilis. imaginatio aūt nō.
2° ꝯ multe auctes possent adduci: sʒ iste sufficiāt p nūc. ¶ 2^am
ꝯnem p̄bo sic. Si destructo sensibili posset fieri visio ⁊ re
manere: sic ꝙ p eā ipm destructū videret': pari rōne vel po
tiori p ol'e eēt ipm q̄ʒtūcūq̄ʒ occultū exñs videri per illaʒ:

ꝯñs repugnat expientie. Expimur. n. ꝙ simul dū occultat' N
nobis visibile cessat videri: ⁊ si successiue: successiue. ⁊ si
subito occultaret' nō est dubium ꝙ subito cessaret videri.
¶ Cōfirmat': q̄r alias interpositio corporis opaci nō p̄hi
beret nos videre. ¶ 2° nos expimur ꝙ cū intuemur cāde/ 2^m
lā ardētē: si extinguat': sil' desinit videri: nec p aliquā mora
lā q̄ʒtūcūq̄ʒ puā vʒ extincta. h̄ aūt nō cōtingeret: vel saltē
nō sp̄ si destructū obum videri foret possibile naturaliter.
¶ Scd̄o q̄r ẜm hoc seq̄tur ꝙ nāliter nō posset h̄ri aliq̄
cert^{tu}° de exñtia vl' aliq̄ ꝯdictiōe ꝯ^a alic⁹ rei sen^{ui}' p viā sen
sus nec per ꝯñs per viā intell'c. ꝙ vʒ absurdū. Absurdūʒ
enim est ꝙ nō h̄eam nāl'r certitudinē: vtrum ignis q cōbu
rit manū meā posito ꝙ ita sit: sit vere in reꝝ nā vel solum
appareat. imo ꝙ plus est ꝙ nō sīʒ certus ꝙ ipe me calefa
ciat ⁊ cōburat. ⁊ vtrum vos sitis h̄ ⁊ ego nunc loquar ⁊
audiam vocem meam. ⁊ h⁹ alia quib⁹ positis perit omnis
sciētia cuius p̄n° sumuntur assēsu. cum scientia sit certa ⁊
euidens notitia. Et ꝙ plus est sequitur ꝙ tota vita ⁊ cōui/ O
ctus inter hoīes non plus procedat ex certa euidentia q̄ʒ
opera eorum qui dormientes ex quibusdam visis in som
nis corporaliter loquūt' ⁊ aliam exterius operāmr. q̄ oia
penitus sunt absurda. cōsequentia statim patet q̄r ex quo
sensatio h⁹ haberi potest non presente ⁊ pari ratione non
existente obiecto non est possibile ꝙ per illam notitiā sim
certus ꝙ ipsum existat ⁊ sit presens qñ est. pot⁹ q̄ʒ qñ nō
est. ⁊ per ꝯñs ꝙ ipsum agat vel nō. aut aliquid eiusmodi.
¶ D. Suppono vnū certū apud oēs. vʒ ꝙ vel ē dare ma/
ximā distāntiā: in q̄ determinatū visibile: a determinato vi
dēte pōt videri: per determinatū mediuʒ: vel minimā in q̄
nō pōt: ⁊ h̄ est euidēs: cū in aliquāta distātia possit videri
⁊ nō i q̄ʒtacūq̄ʒ: q̄ p̄supposito arguo sic. Est dare maximā
vel minimā distātiā ⁊c̄. mō dicto: igit' non est nāliter pol'e
ꝙ nō exñs videat'. ꝯña p̄bat': q̄r qua rōne videret' dum nō P
eēt: videret' ēt si eēt ⁊ distaret ab oculo plus q̄ʒ p distantiā
maximam in q̄ pōt videri: vel plus q̄ʒ per minimā in qua
nō pōt videri: ⁊ p ꝯñs nō eēt dare aliquā talē maximā vel
minimā distātiam: qd̄ repugnat añti. ¶ Cōfirmat': q̄r po/
sito ꝙ. a. sit in tanta distātia visibile ab oculo. b. in quanta
est visibile. c. ab oculo. d. ⁊ eꝯ: tūc si dēt' maxima distantia
in qua pōt videri: pono ꝙ vtrunq̄ʒ sit in tali sua maxima
distātia a suo oculo: ⁊ in instāti. e. corrūpat' visibile. c. ⁊ vi
sibile. a. incipiat elōgari ab oculo. b. motu ꝯtinuo. Si igit'
per quātūcūq̄ʒ paruū tp̄s videbit'. c. pari rōne vel maiori
videbit'. a. ⁊ sic in maiori distantia videbit' q̄ʒ sit sua maxi/
ma in qua pōt videri. Si v̄o nō dēt' maxia in q̄ sic: sʒ mini/
ma in qua nō: pono ꝙ vtrūq̄ʒ sit in distantia in q̄ videatur:
⁊ incipiat simul elongari a suis oculis: ⁊ ꝙ i istāti in q̄. a.
p̄ erit in sua minima distātia in q̄ nō pōt videri: corrūpat'
c. ipʒ āt. a. nō corrūpat': sʒ vlteri⁹ ꝯtinue moueat': ⁊ sit illd̄
instans. e. si igitur post instās. e. aliquo tp̄e videbit'. c. eodē Q
toto tempe videbit'. a. ⁊ sequetur idem quod prius. ¶ D.
Tūc abeūti
b⁹ sensibili/
b⁹ a nr̄is sē
sibus posse
mus de eis
scire an eēnt
⁊ vbi eēnt ⁊
alias contin
gentes veritates: quales de eis sciebamus dum adessent:
cuius oppositum philosophia exclamat: ⁊ experiētia ma
nifestat: aut econtra: nunquam per intuitiuam aliquam
possemus certificari de existentia alicuius sensibilis: sicut
superius arguebatur. ¶ Ad hoc etiam est August. qui cap. 18.
expresse. 11. confes. dicit ꝙ que non sunt videri non pos/ ⁊. 19.
sunt: ⁊ non solum de sensuali: sed etiam de non sensuali no
titia loquitur: vt ibi pʒ. Uerūtamen de visione dumtaxat

ε
a
c
a
d

A nāliter bēri possibili:nā de alia que singlari dei operatiōe ꝛ dono bēri pōt:vt sunt visiones ꝓphetarū:nō est ibi sermo eius:vt expresse pꝫ immediate capitulo sequēti. ℭ Cōtra conclusionē istam ꝛ alia dicta in probatione eius videtur posse argui. Nam quāuis ipossibile sit naturaliter cāri visionē absq; presentia rei vise:quin tn̄ possit nāliter cōseruari absq; pn̄tia illi⁹:ita vt ēt non exn̄s aut abn̄s aliqn̄ videaꝛ nō vꝫ incōueniēs:imo h aliqn̄ de facto vꝫ cōtingē: supposito ꝙ sit dare minimuꝫ visibile vel absolute:aut in certa distātia a determinato visu:ꝛ ꝑ determinatū mediū: cū determinatōe ēt alioꝝ requisitoꝝ ad visionē cāndā. Et h ꝓbaꝛ:qꝛ si h deꝛ:neċe est vel dare vltimū instās eē rei ꝑmanētis:p⁹ qḋ nihil ei⁹ sit:qḋ ē ꝯ pħm 8ͦ phẏ. vl' ꝙ aliqd min⁹ minimo visibili:aut distās plus q̄ ꝑ maximā distātiā:in q̄ pōt videri:videaꝛ:ꝛ pari rōe videri poterit aliqd iam corruptū:ꝛ non exn̄s. Declaꝛ ꝯn̄tia. Nā si sit minimū

cap.20. ꝯ ꝯncm suaꝫ arguitur.

T.c.69

B visibile oppo^m visui in sua maxima distātia in q̄ pōt nālr cāre visionē ꝛ actualr videaꝛ:ꝛ deīde icipiat in aliq̄ instāti remitti vel diminui extēsiue:aut elōgari a visu motu cōtinuo:qḋcūq; ꝑdictoꝝ deꝛ:ꝯstat ꝙ in instāti illo erit visio eius:cū ipm sit adhuc integrū intēsiue vel extēsiue ꝛ in istātia debita. Aut igiꝛ p⁹ illḋ istās.dato casu ꝑdicto:erit aliq̄ ꝑs illius visiōis:aut nulla:si nulla.igꝛ illḋ est istās vltimū sui eē:sic ꝙ post ipm nihil visiōis est:si aliq̄:igꝛ illḋ adhuc videbiꝛ:cū q̄lꝫ ꝑs visionis sit visio. ℭ Sed qꝛ forte negabitur tale minimū:ac ēt maxima distātia in q̄ aliqd possit videri:iō illud ꝓbaꝛ. ℭ Et ꝑ de mīmo visibili ex intētione pħi ꝑ celi.ꝛ cōmēta.piter.n.ambo volūt ꝙ cuiuslꝫ v̄tutis actiue:vel passiue magnitudo seu vigor estimādus est ꝯm vltimū sui. Differenter tn̄. Nā qꝛ illa v̄tus actiua dī maior que pōt maius agē.iō ipa estimāda est ꝯm maximū qḋ pt agere:qꝛ v̄o passiua dī v̄t⁹ illa maior q̄ a minori pōt pati. vn̄ visus q a minori visibili pōt imutari ceteris parib⁹ dī

T.1.c. 116.ꝛ 117.

C vigorosior:iō talis est estimāda ꝯm imnū a q̄ pōt moueri Vn̄ Cōmē.ibi. Dis inqt po⁹ aut actiua est:aut passiua. Si aūt actiua termināda est per vltimū finē eius qḋ agit. Si passiua ꝑ minimū ei⁹ a q̄ patiꝛ. ℭ De distātia ēt pꝫ expresse ꝑ pħm in fine libri de sen.ꝛ sen. vbi ꝑmittēs ꝙ visibile nō pt videri in infinita distātia:sꝫ finita tn̄:cōcludit. Est itaq; aliqd vlti^m distātie:vn̄ nō vꝫ:ꝛ p^m vn̄ vꝫ:h itaq; necesse est indiuisibile eē:qḋ in vlteriori:qḋ nō ꝯtingit sentire exn̄s i citeriori aūt neċe sentire. ℭ Jtē ꝑspectiui idē ponūt. vn̄ 8ͣ ꝓpō.4.libri.magne ꝑspectiue vitellionis ē ista.vnūqḋq; visoꝝ lōgitudinē hꝫ ꝑpatij vltra qḋ non vꝫ.illud aūt vltra qḋ nō vꝫ:est maximū a q̄:vel in q̄ vꝫ:ꝛ ad hūc itellectū ꝓbaꝛ ibi ꝑdicta ꝓpō in cōmēto. ℭ Rōne ēt ꝓbaꝛ idipsum: qm̄ quātū ad h idē iudiciū est de oīb⁹ agētib⁹ mere nālr: Vidēm⁹ aūt ꝙ aliqḋ actiuū nāle.v.g.corp⁹ luminosum: illuminat medium ꝯm maximā distātiā a se:quā pōt illuminare:ita ꝙ maiorē partē medij nō pōt illuminare. Nā

Cō.120

D si posset facere:cū sit agēs mere nāle:ꝛ non liberū:igiꝛ ꝛ qḋlibet corp⁹ visibile imutabit mediū:ꝛ ēt organū:multiplicando spēm suā ꝯm maximā distātiā:ita ꝙ incipiendo a centro oculi:vel ab alia ꝑte organi.vnde imediate visio cātur in aīa:ꝛ eundo v̄sus medium per qḋ cātur spēs:erit dare ꝛ signare maximā partē:aut distātiaꝫ in medio quā visibile pōt imutare cāndo spēm suā:ꝛ illa erit maxima a q̄ pōt videri. ℭ Qḋ ēt sit dādū minimū visibile:a determinato oculo/in certa distātia:dati medij:ꝓbaꝛ euidēter ex eis qd immediate ꝓbatū est:ꝛ quodam alio noto ad sensuꝫ.vꝫ.ꝙ ceteris paribus maius visibile intēsiue vel extēsiue a maiori distātia vꝫ. Nam ex istis duob⁹ seqꝛ:ꝙ qḋlibet visibile est minimum visibile:seu potens videri in sua maxima distātia:alias min⁹ eo posset in eadē vel eq̄li distātia ceteris parib⁹ videri:qḋ ē ꝯ 2^m assumptū ꝛ notū ad

2ͦ sensuꝫ. ℭ 2ͦ ad idē.vꝫ ꝙ visio possit remanere in absentia visibilis arguiꝛ sic. Non minus pōle est visionem per aliqḋ t̄ps remanere in absentia visibilis:q̄ʒ lumē remanere in oculo in absentia corporis luminosi:vel ēt spēm in absentia corporis a quo cāta ē. Hoc pꝫ:qꝛ nō plus exp̄imur depēdere visionē a visibili:q̄ʒ lumē a corpe luminoso:aut spēciem a corpe a q̄ deriuaꝛ:sed lumen pōt remanere ꝑ aliqḋ t̄ps in oculo in absentia corporis luminosi:vt pꝫ de eo q intuit⁹ est aliquādiu solē:ꝛ postea auertit oclos a sole:quādā lucē a sole i oculo cātā intueꝛ. De spē ēt pꝫ ꝑ experientiā quā ponit Aug.11ͦ de tri. De aspiciēte fortiter cācellos in serta ꝑ fenestraꝫ:ꝛ ꝑ illos luminaria aliq̄ extrīseca:vel solē ipm:q post auersa facie expiꝛ se vidē q̄dā lucidos colores:ac ēt silitudinē illoꝝ cācelloꝝ. Nec pt dici ꝙ illi cācelli apparētes sint ipsi v̄i cācelli ex̄ q̄s ꝑus aspiciebaꝛ:cū iā ꝑōaꝛ auertisse faciē ab eis. ℭ Cōfirmaꝛ:qꝛ si nō eēnt ēt illi ꝑ rūc:nihil min⁹ sic sibi appareret. ℭ Et si dicaꝛ ꝙ ēt in casu illo videreꝛ.cōcediꝛ ꝑncipale ꝓpositū.vꝫ.ꝙ visio pōt remanē in absentia visibilis ꝛ nō exn̄te visibili. ℭ Ad idē ēt sunt rōnes ꝛ experientie supra inducte ꝑ alia opiōne:ad quas postea r̄ndebiꝛ. Nūc ad istas.

E

Cap.2ͦ

F

ℭ Ad ꝑmā dico.ꝙ nō est dandū minimū visibile ēt ꝑ se existens potēs ab illo vel ab isto videri:sed est dare maximū nō visibile:ita ꝙ qḋlibet mai⁹ eo poterit videri:ꝛ semper intelligo in determinata distantia ꝛ alijs debitis cōcurrētibus circūstātijs.ꝛ silr dico nō esse dādū maximā distantiā in q̄ pōt videri:sꝫ minimā in qua nō pōt videri. vtrūq; icipiēdo ab ipso vidēte.ꝛ ē ꝯ ꝯmo me⁹ de po⁹nāli. ℭ Ad pħm ꝛ Cōmē.ꝑ celi.dōꝫ ꝙ q̄tū ad itētionē pħi ibidē:tn̄ sufficit si po⁹ passiua describaꝛ ꝑ maximū a q nō pōt pati: sicut si per minimū a q̄ pt:ꝛ iō d v̄bis nō ē curādū:nec pōderāda sunt:sic nec credēdū ē ipsos pōderasse. ℭ Ad illaꝫ de distātia dōm pħs ibi loqꝛ ꝯm imaginationē ponentiū indiuisibilia.vn̄ ꝑncipalr ibi ꝓbat indiuisibile nō eē sensibile:ꝛ accipit distātiā vn̄ vꝫ:īncipiēdo ab ipso vidēte ꝛ ꝓcedēdo v̄sus visibile:ꝛ distātiam vnde non vꝫ:icipiēdo a termīo iā dicte distātie:ꝓcedēdo vlteri⁹ eodē mō:vt ꝑus .s.ab oc'lo sp se magl elōgādo:ita ꝙ ab ipo vidēte vsq; ad pūctū datū:ē distātia vn̄ vꝫ:ꝛ inde vltra ē distātia vn̄ non vꝫ. Et tūc pꝫ:ꝙ iste distātie ꝯm illā opionē indiuisibilium vnū hñt vltimū indiuisibile.s.cōtinuās eas. Et dič pħs ꝙ exn̄s citra.s.v̄sus oclm ē visibile:exn̄s vltra nō ē visibile. ℭ Ex h aūt non hꝫ aliqd ꝯ ꝓpo^m.vn̄ ꝯm talē diuisionem dōm:ꝙ est dare maximā distātiā in q̄ nō ē visibile. Nō est aūt dare maximā nec minimaꝫ in q̄ est visibile:exn̄s.n.in illo pūcto(ad bonū intell'm loquēdo)qm̄ talia pūcta vel indiuisibilia ꝯm v̄itatē nulla sūt:ꝛ ꝯm ēt pħm:vt i 2ͦ patebit di.2ͣ.q.2ͣ nō est visibile:nec vꝫ vltra:citra v̄o sp est visibile. Vtrāq; v̄o incipiendo a vidente est dare minimam in qua nō vꝫ. Et cū visibile est in tali distātia:est in eodem puncto in q̄ ōt eē:cū est in maxima in q̄ nō vꝫ:diuidēdo ꝑꝫ modū pħi ꝑus positū:ꝛ tūc ēt nō daꝛ maxima in qua vꝫ. Nā ois in q̄ vꝫ ē mior ea in q̄ nō vꝫ ꝛ ꝑs ei⁹:ꝛ per ꝯn̄s excediꝛ ab illa. Et ꝯstat ꝙ nō ꝑ indiuisibile tn̄:cū indiuisibile nō faciat maius:igiꝛ ꝑ diuisibile:ꝛ ꝑ ꝯn̄s nulla est maxima excessaꝝ:ac per h nec aliq̄ est maxia vnde pōt videri. ℭ Vtrū aūt pħs ibi cōcludat efficaciter:id qḋ ꝑncipalr itēdit.s.ꝙ indiuisibile nō est visibile:ꝑ h ꝙ ait ꝙ si indiuisibile ponaꝛ sup isto vltimo cōi distantiaꝝ silr erit visibile ꝛ nō erit visibile:suā hꝫ speculationē ꝛ non neċiā ad ꝓpo^m. ℭ Ad illud de ꝑspectiuis dōm ꝙ tātūdem valet eis si deꝛ minima in q̄ non pōt:ab oculo incipiēdo.nec ꝑ certo aliḋ ꝓbaꝛ ex dictis coꝝ. Nā ꝑdictā ꝓpōnē 8^m ꝓbāt,accipiēdo ꝑ medio:qḋ est dare minimū angulū sub quo res vꝫ: ꝛ ꝙ corpus qḋ vꝫ a ꝓpinquori:vꝫ sub angulo maiori:ꝛ qḋ a remotiori:sub angulo minori:qḋ ibi declaraꝛ in septima ꝓpōne. ℭ Qḋ aūt sit dare minimū angulū:nō ꝓbaꝛ ibi:sed assumiꝛ ex cōmē.3.ꝓpōnis eiusdē libri:q est. Non sub q̄cūq; angulo res sensibiles vꝫr. Ex illa āt nō seqꝛ:ꝙ sit da

Ad p^m rōneꝫ ꝯ suā op.

T.2.c. 116.ꝛ 117.

G

H

I re minimũ angulũ sub quo res vĩ:vt p3. Nec etiam ꝓba/
tio ibi in cõmento posita h̃ ↄcludit. Ait.n.ille sic:l3.n.ois
angulus rectilineus mathematicus sit in infi^m diuisibilis
in angulis tñ nãlib^9:ẽm quoꝝ dispõnez sit passio opõnis
sensibilis:oʒ vt sit stat^9 in diuisione:qñ min^9 sensibile non
erit. P3 aũt q̃ ex ꝑ assũpto nõ seq̃ istõ:cũ ꝑ illo sufficiat:
q̃ nõ sub q̃zcũq3 ꝑuo angulo res possit videri. ¶ Ex h̃ ẽt
7 alio ꝓbato.s.q̃ sub aliquo vel aliq̃zto angulo res vĩ:nõ
determinate ↄcludit̃ q̃ aliquis sit angulus minim^9 sub q̃
possit videri. S3 bñ seq̃t:q̃ vel ẽ dare minimum sub quo
põt:vel maximũ sub quo nõ põt:q̃ maxim^9 minor erit oĩ
eo sub quo nõ põt:cuius disiunctionis dico eẽ scḋam ptez
dãdã. Q̃ si auctor ille putauit esse dãdã ptẽ ꝑmã:decept^9
fuit:nec ꝑ certo ꝓbauit:sicut ẽt multa alia dicit minus be
ne probata:7 minus etiam vera.

K ¶ Pro sol'one rõnis ꝑmitto:q̃ nõ q̃ztecũq3 itẽsionis spẽs in
organo exñs sufficiẽs ẽ cãre in aĩa visionẽ sui obti. S3 ali
quãte itẽsionis spẽs exñs põt. Nam est aliq̃ tñ intensa:q̃
põt cãre visionem:7 aliquãte intensionis species existens
nõ põt:quoniam põt eẽ aliqua tam remissa:q̃ nullatenus
sufficiet. Et est exemplum de spẽbus in medio:naʒ aliqua
põt in parte posterior cãre(si verũ sit cõe dcm̃ de multipli
catione taliũ spẽꝝ in medio)7 aliqua nõ põt:puta illa seu
aliq̃ ps determinate quãtitatis remotissima a corꝑe cuius
est spẽs:alias q̃ḋlibet corpusculũ per totũ mundũ multi/
plicaret spẽm suã:q̃ḋ nõ est dõm. ¶ Idem 7 sensibili^9 p3
de luce. Nam est dare aliquã partẽ tãte remissionis q̃ nõ
sufficit ad cãtionẽ alterius lucis:7 extra se totaliter:vel po/
te determinate quãtitatis remotissima a corpore lumino/
so:alias vna cãdela totũ mundũ illuminaret. Est igit̃ da/
re vel minimã spẽm intẽsiue:q̃ exñs in organo põt causa/
L re visionẽ sui obĩecti in aĩa:vel maximã q̃ nõ põt:remissio/
rẽ tñ oĩ q̃ põt. Et hãc ptẽ 2^am ego dico dãdã esse. Nunc ad
rõnẽ factã r̃ndeo.ↄcedẽdo q̃ visibile põt ẽm maximã di/
stãtiã aliquã multiplicare spẽm per mediũ 7 organũ. S3
in tali distãtia dico:q̃ nõ poterit videri. Naʒ spẽs eius in
organo erit tũc tã remissa:q̃ nõ sufficiet cãre visionem in
aĩa. Si igitur debeat eẽ sufficiẽs oportebit ipsum visibile
plus appropinquare ad oculum:7 in tñ q̃ spẽs ei^9 sit ma
ior maxima q̃ nõ põt cãre visionẽ. Et sicut nõ est dare ꝑ^m
maiorẽ illa maxĩa:cũ quel3 aliq̃ latitudĩe excedat illã:sic
nõ erit dare ꝑmã distãtiã a q̃ corp^9 illud videri põt:sed vl/
timam a q̃ non põt:sumẽdo tale3 ordinẽ distãtiaꝝ ẽm mo
tum appropinquatiõis illius visibilis:7 illa erit minima:
incipiendo a vidente a qua ipsum videri non põt:7 cum
erit in illa distantia:tunc in organo erit spẽs maxima que
Ad 2^m nõ põt cãre visionẽ. Et per h̃ p3 ad ꝓbationẽ de minimo
M visibili dando. ¶ Ad scḋam rõnẽ nego maiorẽ. Ad ꝓba/
tionẽ dico:q̃ veꝝ est q̃ nos non plus experimur visionez
dependere a visibili:q̃z lumẽ in aliquo determinato subto
existẽs a corpore luminoso,v̇.g.in aere puro. Et sil'r dico
de spe. Sed bene plus experimur visionẽ depẽdere a visi
bili:q̃z lumẽ in aliquo terminato subto existens:puta ocu
lo aut organo alio interiori dependeat a corpore lumino/
so. Nec est mirum:q2 oculus 7 organũ illud:est nõ solum
receptiuum:sed aliqual'r retẽtiuũ luminis in absentia lu/
minaris;l3 per paruam morulã:q̃zuis aer purus non sit ꝑ
aliq̃ḋ tp̃s retẽtiuus luminis absq3 pñtia lumiaris. Sic ẽt
non obstante q̃ aq̃ sit receptiua figure sigilli:7 per nulluʒ
tempus retẽtiua absente sigillo:cera tñ est receptiua 7 re/
3^a 2 tentiua. ¶ 3^a ↄ.ꝑncipalis:q̃ztũ ad dubiũ istud:est/q̃ talis
sensatio põt a deo ĩmediate absq3 pñtia sensibilis obiecti
cãri:7 cãta partial'r a sensibili põt a solo deo imediate cõ
seruari:absente vel ẽt nõ existente illo sensibili. Hoc proba
tur faciliter:qm̃ oẽm entitatem quã deus põt ↄcurrẽte cã
scḋa cãre vel cãtã ↄseruare:põt imediate se solo cãre:vel
cõsuare:igit̃ 7 visionẽ 7c̃. Añs ꝓbabit̃ infra distinctione

42. Si dicat̃ q̃ añs est veꝝ:si intelligat̃ q̃ deus põt causa N
re absq3 cã scḋa inq̃ztum cã:h̃ est:q̃ nõ op3 ↄcurrere illaʒ
ad causandum:tunc est veꝝ. Sed ex hoc nõ sequit̃ q̃ pos
sit visionẽ cãre sine obto. Nã obm requirit̃ non solum ad
cãndum visionẽ:s3 ẽt ad terminãdũ. De^9 aũt l3 possit sup/
plere vicẽ cãe agẽtis vel ↄseruãtis:nõ tñ vicẽ obti termi/
nantis. Istud nõ valet:qm̃ obm requiri in rõne terminan
tis:vel est requiri in rõne alicuius cãe:vel non:sed solũ in
rõne obĩecti:seu rõne cogniti:hoc est:q̃ ad hoc vt sit visio/
necesse est aliquid esse obm eius:seu per illã cognosci:7 h̃
est cã ad aliq̃d terminari. Si det̃ ꝑ^m:p3 ꝓpositũ:qm̃ absq3
cõcursu 7 exñtia alicuius cãe extrinsece quãlibet entitatẽ
potest deus ꝓducere 7 ↄseruare. Si 2^m:hoc nõ impedit ꝓ
positum:cũ nõ sit impo'e aliq̃d nõ exñs in se immediate 7
distincte cognosci:vt p3 de deo 7 alijs:q̃bus deus voluit
prestare euidentem notitiam futurorum 7 non existenti/ O
um:vt suo loco videri poterit.

¶ S3 ↄ̈ ista põt argui. Primo q2 si deus ↄseruaret in me vi ↄ̈ suã ↄ̈
sionẽ/q̃ nũc video albedinẽ exñtẽ in pariete:aut ṽtute illi nẽ argr̃
us iudicarem illã existere:sicut nũc iudico:aut iudicarẽ eã
nõ existere. nõ põt dici ꝑ^m:q2 iudiciũ tũc cãtũ mediãte in/
tuitiua eẽt falsum:7 ꝑ ↄñs nulla posset hẽri certitudo d̃ exi
stentia rei:q̃l'r enim eẽm cert^9 nũc q̃ albedo existit:si ẽt cũ
nõ existeret iudicarẽ eã existere:sicut nũc iudico? Nec põt
dari 2^m.q2 impo'e est q̃ aliq̃ cã nãliter actiua nũc sit causa
vnius effect^9:postea vero sit cã ↄ̈rij:sed ista intuitiua nũc ẽ
cã iudicij quo iudico albedinẽ existere:igit̃ nõ erit postea
cã oppositi iudicij:quale ess3 illud quo iudicarẽ eã nõ exi
stere:si aliq̃ḋ tale iudiciũ tũc haberẽ. ¶ 2° q2 consequẽtia 2^m
necessaria est:ego video albedinẽ:igit̃ albedo est:igit̃ op/
positum cõsequẽtis nõ potest stare cũ antecedẽte.s.q̃ albe P
dõ nõ sit:7 tñ ego videã illã. ¶ 3° cũ video hanc albedinẽ 3^m
non exñtem posito casu:aut aliq̃d videtur a me:aut nihil.
Si aliq̃d:7 nõ nisi albedo:igit̃ albedo est aliq̃d:igitur ipa
est.cui^9 oppositũ dabat̃. Si nihil:igit̃ nõ video aliq̃d:igit̃
nõ video hãc albedinẽ:q̃ḋ est oppositũ positi. ¶ 4° q̃ rõ/ 4^m
ne est possibile videre nõ exñs:eadem est possibile me vi/
num non existens tãgere 7 gustare:sed illud ẽ falsuʒ.quis
enim posset tãgere vel gustare vnũ nihil:7 ita.n.bñ posset
comedere vnũ nihil:7 nutriri de nihilo:q̃ḋ est absurdum.
¶ 5° q2 tũc pari rõne posset cõseruari visio:qua video pe 5^m
truʒ currere petro nõ existẽte:7 per ↄñs nõ currente:7 sic
viderẽ Petrũ currere:7 tñ petrus non curreret:q̃ḋ est im
po'e. Nã cũ visio sit cognitio:cognoscerem petrũ currere
qñ nõ curreret:7 sic cog̃scerẽ falsum:q̃ḋ ẽ impo'e ẽm Aug. cap.3.
dicẽtẽ li^o 3° de achademicis.nosse falsum nemo põt 7.15^o cap.10.
de tri. Nemo iq̃t falsa nouit:nisi cũ falsa eẽ nouit:q̃ḋ si no
uerit/verũ nouit.veꝝ.n.est q̃ illa falsa sunt.

¶ Ad ꝑmum dico q̃ non posito pluri in antecedente:ego Ad ꝑ^m
nõ iudicarẽ albedinẽ existere. Nam deficeret vna cã par/ Q
tialis talis iudicij.s.albedo que nunc simul cum sui noti/
tia intuitiua cõicat iudiciũ quo iudico ipam existẽ:nec ẽt
iudicarẽ ipam nõ existẽ:7 ad h̃ sufficit ꝓbatio inducta in
ar^o. Dico igit̃ q̃ simpl'r intueret̃ ipam absq3 vllo taliũ in/
dicioꝝ. ¶ Ad 2^m nego añs:nõ.n.seq̃t:deus videt antichri Ad 2^m
stũ:igit̃ antichristus est:sed est fallacia ẽm quid 7 simpl'r
¶ Ad 3^m dr̃ 7 bene:q̃ ꝓpõ ꝑma super qua fundat̃ argu/ Ad 3^m
mẽtũ nõ est dãda in casu illo:7 hoc ꝓpter falsuʒ iplicatio
nẽ ei^9 a parte ꝑdicati. Nã i eo iplicat̃ q̃ videã hoc:7 hoc
sit albedo:q̃ḋ est falsum:sicut dicendo video hoiem albũ:
iplicat̃ q̃ ego videã hoiem:7 q̃ ille sit albus. Si tñ obm
visionis p̃cise significet̃ per pronomen demr̃atiuum:vt
dicendo.video hoc:esto q̃ ipsum nihil sit:aut per nomen
ꝓprium:vt dicendo video.a.vt nunc dicimus:deus videt
antichrm:ↄcedenda est ꝓpõ:q̃zuis vt dictum est:significã
do ipsum ꝑ terminũ cõem 7 ꝓnomẽ demonstratiuũ:negã
da sit. Et ẽ rõ:q2 illõ obm nõ est aliqua entitas:7 per ↄñs

A nõ est albedo:igit̃ nec hec albedo. ℭ Si arguas vltra:h demrãdo illud obm visu3. vel.a.sit.a.nomen eius propri um:non est albedo:igit̃ hoc non est hoc.z.a.nõ est.a. Rñ det ꝑmo cócedẽdo ꝯñs.a.enim nõ est.a.sed põt esse.a.eo dẽ mõ dõm ꝙ antichristus non est antichristus:ꝫ põt eẽ antichristus. Scḋo negãdo ꝯñtiam:q2 nec hoc nec.a.ẽ in ferius ad albedinẽ:q̃uis possit eẽ inferius ad ipam. Silr dico ꝙ hec in illo casu nõ est danda.video albedinẽ. Na3 tũc h eẽt vã:nulla albedo vĩ a me.tũ q2 q̃libet singularis est vera:tum q2 hec est vera.nullum visum a me est albe/ do:supposito ꝙ tũc nõ videatur aliqḋ qḋ sit in rerum nã. Sequit̃ aũt nulla albedo vĩ a me:igit̃ nullã albedine3 vi deo.z vltra.nõ video albedinẽ. Nã e3 seqt̃ video albedi/ nem:igitur albedo vi a me. Si tñ hec vltima ꝯñtia nega/ ret̃.(qḋ nõ appet mihi rõnabilr fieri.)tũc posset illa dari. video albedinẽ. Et hoc valet ẽt pro solutione secundi ar/

B gumenti immediate ꝓcedẽtis. ℭ S3 adhuc põt argumen tum reduci sic.cũ video.a.aut aliqd videt̃ a me:aut nihil: z tũc ꝯñ vt ꝑus arguebat̃. ℭ Ad hoc põt rñderi ꝭm di/ stinctionẽ datam in p°.q.ꝓlogi articulo p̃.in solutione pri me obiectionis.sumẽdo aũt nihil:aut aliquid.3° mõ dist. illius puta vt significat entitatem exñtem:z nihil sumitur sibi opposite:ꝯcedendũ est ꝙ nihil videt̃ a me:z vlterius qḋlibet alioꝝ illatoꝝ ẽt vltimũ:igit̃ nõ video hãc albedi nem:nõ q2 sit inferius ad albedinẽ:sed propter falsam im plicationem:vt dictu3 est:z tñ nõ seqtur.igit̃ nõ video.a.

Ad 4m. ℭ Ad.4m.si tãgere z gustare accipiant̃ pro actib9 vitali/ bus exñtibus in aia:qui sunt pceptiones tãgibilis z gu/ stabilis:ꝯcedo ꝙ poſſe est per diuinã potentiã:ita me tan/ gere z gustare nõ ens:sicut videre:q2 hoc nõ est aliud di/ ctu q̃3 ꝙ notitie taliũ pñt eẽ in aia mea illis nõ exñtibus. Et cũ dicitur ꝙ ita bñ posset comedere vnũ nihil zc̃.nega tur:q2 in comedere significat̃ assumptio cibi in ore z fra/

C ctio z masticatio z deglutitio:z alia que non entis esse nõ

Ad 5m possunt. ℭ Ad 5m ꝯcedo ꝙ visionẽ qua video Petrũ cur rentem de9 posset ꝯseruare eo nõ currẽte:qḋ si faceret:nõ viderẽ Petrũ currẽtẽ:sed viderẽ Petrũ:z nõ viderẽ Pe/ trũ currere:imo nũc de facto nõ video Petrũ currere per aliquã visionẽ simplicẽ:de q̃ nũc ẽ ꝭmo:ꝫ bene cognosco euidenter ꝑ aliqḋ iudiciũ z notitiã cóplexã cãtã ex intui/ tione Petri z intuitionib9 spacioꝝ in qb9 successiue existit: z ipsis ẽt rebus visis pe.currere.tale aũt iudiciũ:vt dictũ est:in casu illo non esset. ℭ Si dicat̃ ꝙ q̃ rõne deus potest simplicẽ illã notitiam ꝯseruare ei9 obto nõ exñte:eadẽ ꝑt z hãc notitiã cóplexã. ℭ Ad h ꝓ nũc mihi vĩ dõm ꝙ bñ illã põt ꝯseruare:sed non sic:ꝙ sic cõseruata ipsa sit noti9: vel ẽt iudiciũ illi9 cóplexi:petrũ currere:siue q̃ cognoscã vel iudicẽ:petrũ currere:nõ qdẽ cognoscã:q2 falsum com plexe cognosci nõ põt:vt bñ tãgit̃ arguẽdo:nec ẽt iudiciũ

D q2 tũc deus ꝑ se z directe me falleret:quod est impoſſe:vt

q.2. ꝓbabit̃.d.42. Quid g̃:dico ꝙ illã entitatẽ posset vtiq3 cõ seruare vel sine subo:vel si in subo:sic ꝙ ipsa nõ esset noti/ tia nec iudiciũ. Nec silr dici debet de simplici notitia: q̃m ad h vt sit notitia:nõ requiritur ꝙ obm eius existat:sic ad hoc ꝙ notitia cóplexa sit notitia:reqrit̃ ꝙ sit sic sicut ipsa significat. vñ oẽs catholici cõiter cõcedũt:ꝙ deus cogno/ scit z intuet̃ antichrm:z tñ nullus dicit ꝙ de9 cogñscit nũc antichrm esse vel ꝑdicare:siue ꝙ antichrs nũc est:z predi cat:notitiã inquam complexa z iudicatiua.

Ad rõ/nes Au reoli vbi sup ℭ Nũc ad rõnes opionis. ℭ Ad pm dõ3 ẽ:nec auctẽ Aug. nec expientiã quã adduc̃ ad ꝓpom̃ faciẽt:q̃m i tali casu null9 experit̃ se vidẽ solẽ vel luminaria:q̃ ꝑus ipse intuebat̃:nec h dicit Aug.ꝫ dicit ꝙ versant̃ in cõspectu qdã colores lu cidi:z ꝙ illi sunt reliquie illius forme:q̃ scã erat in sensu: id vero videt̃ qḋ vsat̃ in conspectu:z illud non est sol aut luminare visum:ꝫ reliq̃ forme facte ꝑ solẽ in organo vi/ sus ꝭm Aug.ita ꝙ ex h nõ hẽtur ꝙ videat̃ non exñs: nec ꝙ videat̃ absens:q2 ille relige z sũt:z pñtes sunt. ℭ Sed

E dices. Aug.dicit ꝙ ipsa erat visio.igit̃ nũc ẽ visio:z ꝯstat ꝙ nõ alteri9 q̃3 ei9 cui9 ꝑus erat. ℭ D. Sensibile positum supra sensum nõ facit sensationẽ.igit̃ ille forme q̃ videt̃ nõ sunt in sensu.igit̃ ex:vel nõ sũt. Si nõ sũt:vĩ nõ exñs:si ex: nõ vĩ qd aliud sint:q̃3 ipsa sensibilia ꝑus visa:z tũc sequit̃ ꝙ vĩ absẽns. ℭ Ad pm dõm ꝙ sicut visus duplr accipit̃.s. ꝓ instrõ corporeo:seu organo q̃ mediãte fit visio q̃uo i p.ca. accipit Augum. vñ ait ꝙ aia cõmixta corpi ꝑ instrm sentit corporeum:z idẽ instrm visus vocat̃:aut sensus alius. Alio mõ accipit̃ ꝓ ipsa vi visiua:in q̃ imediate sicut in subo re/ cipit̃ actus ille vitalis q̃ cognoscit̃ ipm visibile:q̃uo visu3 frequẽt accipit Auctor d ipũ z lra. Sic z visio duplr acci pit̃.s.ꝓ forma informãte visu3 p mõ acceptũ:z sic accipit Aug.cũ ait.z ipsa erat visio:qḋ p3:q2 ibi dicit ꝙ forma q̃ sensui a visibili ipmit̃:vocat̃ visio:z h pluries repetit:z

F itez ꝙ informatio sensus:visio dĩ. Alio9 accipit̃ ꝓ actu vi tali q̃ est fõia visus 2° accepti:z de tali visione nõ loquit̃ Aug. Cõstat eñi ꝙ talis si ẽ visibilis mediãte instrõ corporeo. Ad aliud dõm ꝙ ille relige sunt in ptib9 exteriorib9 oclo vbi nõ cãt sensatio:z iõ nõ est sensibile positum supra sen/

Ad 2m. sum. ℭ Ad scḋam experientiã de somniãtib9 dico:ꝙ illa sensatio nõ ẽ absq3 pñtia obti imediate cogniti. Obm aũt pñs est spẽs in instrõ sensus pticularis ꝭm Cõmẽ.quã ap prehendit sensus cõis:q̃ sentit ꝑ instrm oium sensuum: vt dicit Cõmẽta.eodẽ tractatu. Et q2 in somno non discernit spẽm rei ab ipsa re videt̃ somniãti ꝙ ipse pcipiat imedia/ te ipsa sensibilia exteriora:z iudiciũ vtriq3 falsum est:z hoc vult dicẽ Cõmẽ.cũ ait.ꝙ hõ cõprehẽdit sensibilia: ꝫ non sint extrinsece:q2 intẽtiões coꝝ sũt in instrĩs sensuũ:q̃ sup plent immediate apprehẽdunt̃:ita ꝙ sũt obta imediata illi9 sensationis:q̃ sensatio vt dictum est:est act9 sensus cõis nõ

G sensus pticularis:q̃ in somno nõ h3 actũ suũ. Vñ Cõmen. in p cap dicti tractat9 diffinit somnũ:ꝙ est ligamentũ vtu tum exteriorum. Et vigiliam: ꝙ est dissolutio eorundem. ℭ D. Cõmẽtator nõ dicit vbi allegat̃ ꝙ hõ i somno sentit per quinq3 sensus: ꝫ dicit in somno videt hõ q̃si sentiat ꝑ quinq3 sensus. Et eodem mõ loqtur in ꝑn° dicti tractat9 z z hoc veꝝ est. Nã vtiq3 sic appet somniãti:z sic indicat:ꝫ tñ nõ ẽ sic:z iõ decipit̃. vñ 2° soliloqoꝝ.ait rõ ad Augm qd

cap. 7. cum talia nos olfacere aut gustare vel tãgere somniam9: nõne similitudine imaginũ eo deteriore quo in amore de/ cipimur? Rñdet Aug. veꝝ dicis z ꝓ certo si talis vere vi/ deat oculis:z auribus audiat:vere vigilaret. ℭ D. valde foret mirabile:ꝙ vere tangeret ignẽ mãlẽ sicut vĩ sibi tan gere:z nõ excitaret̃ a somno. ℭ Jtẽ nõ dicit Cõmẽtator ꝙ sensationes ille sint in instrĩs sensuũ pticulariũ:sed ꝙ intẽ tiones sensibilium:q̃ certe non sunt sensationes:ꝫ sensate: quas apprehendẽs tunc hõ nec distinguẽs a sensibilib9 q̃

D rũ sũt intẽtiones:iudicat se illa sensibilia imediate sentire. Quod etiam q̃nq3 vigilãtib9 accidit:q̃n abstrahũt̃ a sensi bus:z vehemẽter coꝝ intẽtio ad actionẽ interioꝝ virtutũ

capi.4. ꝯuertit̃:sicut dicit Aug.11° de tri.vbi ait. Si volũtas ad i teriorẽ phãtasiã tota ꝯfluxerit atq3 a pñtia corpoꝝ:q̃ cir/ cũiacẽt sensibus atq3 ab ipsis sensibus corpis animi acie3 oino auerterit:atq3 ad eã q̃ intus cernit̃ imaginẽ penit9 cõ/ uerterit:tanta effundit̃ silitudo speciei corporalis expssa i memoria:vt nec ipsa rõ discernere sinat̃ vtrũ foris corp9 ipm videat̃:an intus tale aliqd cogitet̃. Et subdit.ex eodẽ gñe affectionis ẽ ẽt illud quod in somnis ꝑ imagines illu/ dimur. Sed plm dĩt.vtru3 sopitis sensibus corpis:sicuti sunt dormientiũ:aut ab interiore cõpage turbans: sic sũt furentium:aut alio quodammodo alienatis:sicuti sunt di uinantium aut prophetantiu3:animi intẽtio q̃dã nẽcitate incurrat i eas:q̃ occurrũt imagines:siue ex memoria siue ex aliavi occulta ꝑ q̃sdã spirituales mixturas. Similr spiri talis sube. An sicut sanis z vigilãtibus itẽdũ cõtingit:vt

J cogitatõe occupata sese volũtas auertat a sensib⁹: atq; ita formet animi aciẽ varijs imaginib⁹ rerũ sensibiliũ tãq; ipa sensibilia sentirent. hec Aug. Ex quibus verbis: si diligẽter cõsiderent: apparent duo q̃ dicta sunt. vz q sensatiões seu apprehensiones sompniãtiũ: ac ẽt alioꝝ: q cõmemorati sunt: nõ sunt sensationes sensuũ exterioꝝ: sꝫ vtutis interioris. Et q obta illaꝝ nõ sunt sensibilia exteriora: sed eorũ imagines: q̃uis tanq̃ eẽnt illa capiant. Similem sententiã in toto ponit Auic. 6° naturalium. iuxta principium.

{ Ubi ait. cũ cõtigerit ex aliq̃ cã. aut ex imaginatõe aut ex cogitatõe. aut ex aliq̃ figuraꝝ celestiũ vt appeat isorali. i. imaginatiua. aliq̃ for⁹ ꝛ intell's fuerit abñs aut cessans ab inspiciẽdo. poẽ ẽ tũc describi i ipo sẽu cõi q̃d õndim⁹/ vt audiat ꝛ videat colores ꝛ sonos q nõ hũt eẽ ex̃ nec aliqd de illis ẽ ex̃. Et sepe ptingit h cũ negligẽs ẽ vtus intelligi
k bilis. q cũ aia rõnalis occupat̃ alijs ꝛ nõ custodit estimatiõnẽ ꝛ imaginationẽ: tũc pfortãt̃ imaginatiua ꝛ formatiua in suis actionib⁹ pprijs. ita vt forme q̃ imaginãtur videant̃ ei q̃si sensate. ꝛ infra i eodẽ. ca. dꝫ q cũ imaginatiua nõ fuerit ipedita ab aia rõali aut q occupet̃ aia sensibus exteriorib⁹: ꝛ ad idẽ puertat imaginatiuaꝫ. aut q aia reuocat eã ab imaginationib⁹ q̃ assimilant̃ reb⁹ extrinsecis fficãdo eas vñ nõ multum lꝫ ei effigiate eas ꝛ repñtare. hoc q̃d vtroq; ipedimẽto remoto igr sicut fit in hora dormiẽdi. Aut vno mõ sicut i infirmitatib⁹ q̃ debilitãt corp⁹ ꝛ ipediũt aiam ne hẽat intell'm ꝛ cognitionẽ. ꝛ sicut fit in terrore cũ debilitat̃ aia ꝛ q̃si dissoluit̃ pp id q̃d timet̃. ꝛ seqt̃ ꝛ sic q̃si discedit ab itellectu ꝛ ab ei⁹ dñio tũc imaginatio pt niti ꝛ puerti ad formalẽ ꝛ iniũgere ei opari. ꝛ eaꝝ adunatio pfortat̃ sil'. ꝛ actio formalis fit manifestior. ꝛ forme q̃ sũt in formali pñtãt̃ in sẽsu cõi ꝛ videt̃ q̃si hẽant eẽ extri
l secus. In qb⁹ q̃q̃vbis patet ea duo que prius.

p.4.c.2 Ad 3ᵐ Et pp hec q̃ dcã sũt p Aug. ꝛ p Aui. pꝫ solõ ad aliã expiẽtiã de timẽtib⁹ ꝛ ifirmis: q̃m obta suaꝝ sensationũ sũt imagines reꝝ q̃s accipiũt p vis reb⁹ ex̃: ꝛ ille sẽsatões sũt vtutis exterioris.

Ad 4ᵐ Ad 4ᵐ de ludificatis. Dõm q falsum est eos videre ea q̃ nõ sũt: sꝫ vtiq; vidẽtes ea q̃ sũt: putãt eẽ illa q̃ nõ sũt. Uñ sic diffuse pꝫ p Aug. 2° soliloquoꝝ rõnis ad ipm. oẽs tales fallacie sensuũ: siue fiunt p ea q̃ fiũt a nã: aut p g̃nationẽ: aut p resultationẽ: siue q̃ fiũt ab arte: vel a demonib⁹: fiunt sp p aliq̃s res/ vel imagines/ seu silitudines reꝝ: q̃ mõstrãt aliõ eẽ q̃ sũt: ipse tñ ṽe q̃dã res sunt: q̃uis nõ sint illa: q̃ꝝ silẽs sunt: vñ imago leporis: q̃uis nõ sit ṽe lep⁹: ṽa est leporis silitudo: imo sic. d. ibi Aug. nisi eẽt i se ṽa res q̃dã: vel silitudo: nõ posset eẽ alia res falsa: vt lepus vel falsus hõ. tales igit̃ res silẽs alijs obijciũt̃ sensib⁹ ludificatoꝝ. Sꝫ q p vtutẽ interiorẽ distictiuã: q̃cũq; sit illa: illas silitudines putãt eẽ ṽe illas res: qb⁹ sũt silẽs: ꝛ nõ sũt: iõ decipiũt̃. Et sic pꝫ: q sensatiões exteriores nõ fiũt absq; pñtia oboꝝ.

Ad 5ᵐ m Ad 5ᵐ eodẽ mõ ẽ dõꝫ: q hñtes oc'os molles ñ vidẽt rubedinẽ: q̃ nõ ẽ sꝫ eã q̃ ẽ. Uerũtñ vt⁹ iterior: iudicat illã rubedinẽ i alia re: vel alteri⁹ rei q̃ est. Nã i exteriorib⁹ pelliculis oculi: aliqs rubor cãtus est a corpe rubeo: ꝛ illũ videt: sed q cũ videt aliõ corp⁹: ei⁹ spẽs multiplicat̃ p hãc rubedinẽ: ꝛ vtraq; sil' imutat visum ꝛ sensum cõem ꝛ fm vnã ptẽ idcirco vt⁹ interior nõ valẽs distiguere iudicat rubedinẽ eẽ illi⁹ corpis: vel in illo corpe: q̃d exteri⁹ mouet. Et huic est exᵐ silẽ. cũ qs videt parietẽ albũ: iterposito tñ subtili velo rubeo: iudicat parietẽ eẽ rubeũ: cũ nõ sit: ꝛ tñ nõ iudicat rubedinẽ nõ exñtẽ: sꝫ vtiq; exñtẽ: lꝫ in alio q̃ in quo iudicat eẽ. Ad aliã võ q̃ arguit̃ p cognitiõe intellectiua pꝫ q̃d sit dõm ex habitis. Nã cõcedẽdum est q p potẽtiã dei: põt eẽ sine obto exñte: non aũt est hoc poẽ virtute nãli tantuꝫ: qualis nunc ipsa est.

{ Rẽ illã q̃ est notitia intuitiua vtiq; sine obto põt conseruare. sꝫ nõ põt pseruare illã sine obo. Sic q sit tũc notitia. vñ q̃uis prẽm deus facere possit sine filio ꝛ pseruare. non tñ pt pseruat̃ prẽꝫ sine filio. ꝛ q pr̃ sit pr̃ ñ hñs filiũ sic i
n po⁹. Silr de⁹ pt cãre sine obo aliquã q̃litatẽ eiusdẽ rõis cũ visiõe ituitia. sꝫ illa tẽ ñ erit actual' visio sꝫ potẽtial'r tm̃ vñ po'' obo suo a q̃ nãl'r ipa potuissꝫ cãri ipa erit visio ei⁹.

Uerũtñ doc. ponẽs experiẽtias pdictas p pbatiõe sue opinionis q̃dã arguit ad impediendũ sol'ones poẽs dari ad illas: q̃ ideo non repeto: q oĩa illa ex falsis pꝫ pcedere ex supradictis manifeste: ꝛ in aliquo ẽt false allegat Phꝫ. Et ista pro primo dubio sufficiant.

2ᵐ duᵐ 2ᵉ artic.

Quantum ad 2ᵐ dubiũ dõꝫ est sic phs. d. in de memoria ꝛ reminiscẽtia: vbi postq̃ soluit q̃õnẽ pp q̃d passiõe pñte memorat̃ res nõ pñs: p h q illa passio in aia facta est silitudo illius rei absentis: q̃ silitudie ispecta res nõ pñs cognoscit̃: vt. s. in p arti. decĩ est: statĩ p h mouet dubiũ. d. Sꝫ si q̃dẽ tale accñs est circa memoriã. s. pictura vel imago. vtrũ hãc memorat̃ passionẽ aut illud a q̃ fcã ẽ. i. q̃d ẽ obm memorationis: an. s. ipsa imago aut res a q̃ cãta fuit. ꝛ arguit ad vtraq; ptẽ. Si quidẽ enĩ
o h. s. passionẽ illã absentiuꝫ nihil vtiq; memorabimur. Si võ illud. s. a q̃ fcã est qũo sentiẽtes: h memoramur q̃d nõ sentim⁹ q̃d absens. i. qũo sentiẽtes hãc passionẽ pñte memoramur: p h illud q̃d est absens ꝛ q̃d nõ sentimus. Et vltra arguit ad idẽ. d. ꝛ si est sil'e sicut fig' aut pictura i nobis huius ipsius sensus: pp q̃d erit memoria alterius: sed nõ h⁹ ipsi⁹. Agẽs eni memoria. i. operãs p memoriã: specula t̃ p hãc passionẽ: ꝛ sentit hãc: qũo igit̃ nõ pñs memorat̃? Uult dicere phs q notitia h⁹ passiõis. s. spẽi i memoria q̃ ẽ sensus: eo q est pñtis obti: nõ vĩ posse eẽ memoria alteri⁹. Uñ si ẽ memoria: erit memoria suijpsius pñtis.

{ Et addit aliud arᵐ ad oñdẽdũ q illa notitia q̃ ẽ sensus presentis non potest esse memoria absentis. q tunc etiam videre ꝛ audire possent esse non presentium q est falsum. vnde ait Eustra. vtiq; videre non presens ꝛ audire.

p Tunc soluendo respondet. d. aut est vt contingit ꝛ accidit hoc: vt enim in tabula scriptũ aial: ꝛ aial est: ꝛ imago ꝛ idem ꝛ vnum ipsum est ambo: esse tamen non idem amborum: ꝛ est cõsiderare ꝛ sicut aial: ꝛ sic imago: sic ꝛ q in nobis phantasma: opꝫ suscipere ꝛ ipsum aliquid fm se eẽ ꝛ alterius phantasma: fm quidem seipsuꝫ speculamur vt phantasma est: inquantum vero alterius: vt imago ꝛ memorabile. Quare ꝛ cuꝫ agat motus ipsius. i. cum mouet aiam ad notitiam sui: si quidem inquantum fm se sic sum pserit anima ipsum: vt intelligibile aliquod: aut phantasma vĩ aliq̃d eẽ. Si aũt inquãtũ alterius ꝛ sicut in pictura tanq̃ imaginẽ considerat: ꝛ qui nõ videt corriscum vt coriscum imaginẽ hui⁹ sensus alia passio speculationis. s. memoria: ꝛ quando sic aial pictum considerat in aia: hec quidẽ fit sicut intelligibile solũ: hoc autem vt ibi: q imago ꝛ memorabile. hec Phus. Consistit igitur solutio in hoc q species in memoria existens: ẽ quedã res fm se: ꝛ est ima
q go vel silitudo alterius rei: sicut etiam pictura animalis: q̃uis tñ eadẽ res sit q̃ est talis res. s. phantasma vel pictura: ꝛ q̃ est imago alterius: alia tñ notitia ꝛ cõsideratio est: qua cõsideratur vt est res talis: ꝛ alia qua consideratur vt imago alterius. Cum igitur talis spẽs apprehendit̃ fm se tm̃ ipsa tũc cognoscit̃: nõ aũt p illã tunc cognoscit̃ res ex̃: cuius est species: ꝛ illa notitia est sensus precise siue notitia presentis: non autem est memoria siue preterite rei vel absentis notitia. Sed cum talis spẽs apprehendit̃: vt ẽ imago alterius: tunc per illam notitiã ꝛ ipsa apprehẽdit̃ siue cognoscit̃: ꝛ illud ẽt cuius est imago: illa quoq; notitia est sensus illius imaginis: ꝛ est memoria rei cuius est illa imago. Unde subdit ibi q factis in nobis motibus talium phantasmatum: seu occurrentibus obiectiue phantasmatibus ꝛ eis apprehensis aliquando accidit intelligere ꝛ remini sci: quoniam aliquid audiuimus. hoc autem contingit (vt dicit) cum ipsius phantasma consideratur.

vt imago

A vt imago alteri⁹: aliqñ āt accidit ɔ̃riū.s.nō itelligere nec
reminisci:qm̄ aliqd audiuim⁹:vt accidit cuidā dicto An
tiphōti ꝛ aliis extasiȝ passis:q sua phātasmata referebāt
vt res factas:ꝛ putabāt illa fuisse veras res ñ phātasma
ta. Et addit phs ꝙ h̄ fit cū aliqs imaginē nō tanq̄ imagi
nē ɔsiderat. Itē addit ꝙ meditatiōes memoriā saluāt i re
miniscēdo:h̄ āt.s.reminisci ē nihil aliō q̄ȝ speculari:mlto/
tiēs sic imaginē ꝛ nō sic ꝭm se. ¶ Ex qb⁹ euidēter pȝ ꝭm
eū (vt dcm̄ ē de spe exnte in memoriā) nos duplicē posse
h̄re notitiā:q̄ꝝ vna ipsa cog̃scit ꝭm se:ꝛ vt ē q̄dā talis res
for⁹vel phātasmata:ꝛ alia q̄ cog̃scit vt imago alteri⁹:ꝛ hec
sola ē memoria siue recordatio seu noti⁹rei nō pn̄tꝭ. Queȝ
ēt duplicē modū cog̃scēdi i signis ad placitū alia rep̄ntā/
tib⁹(vt sunt voceȝ ꝛ scripture) distiguim⁹. Naȝ voces ꝛ
soni res q̄dā sūt:ꝛ ēt signa sūt. Silr scripture res q̄dā sūt
ꝛ sunt signa. ¶ Et aliqs qdē pōt voces cōsiderare vt vo/
ces sūt:nō app̄hēdēdo eas vt signa sūt:sic bestia aliq̄.aut
hō alteri⁹idiomatꝭ vt grec⁹voces latinas. Ali⁹ v̄o vt lati
B nus pt eas app̄hēdere iquātū sūt signa:ꝛ ēt idē hō q̄nq̄
vno⁹:ꝛ q̄nq̄ alio pōt app̄hēdere. Et sil'e est de scripturis.
cap.8.ꝛ Hos diuersos modos cog̃scēdi imagineȝ distiguit Aug.
23.ꝛ.24 15 de tri. Et dič ꝙ illi q cognoscūt imaginē vt imago est:
cognoscūt ēt p imaginē illō cui⁹ē imago. Aliꝭ v̄o ꝛ si co/
gnoscūt imaginē nō tn̄ p imaginē. ¶ Si q̄ras qd ē cogno
scere imaginē vt ē imago. Rn̄deo sic ibi innit Aug. ꝙ est
cog̃scē imaginē eē imaginē. ¶ Duplex āt ē noti⁹:q̄ imago
cog̃scit eē imago. vna q̄ formalr cog̃scit eē imago: ꝛ hec
ē noti⁹cōplexa. Alia q̄ v̄tualr cog̃scit eē imago: ꝛ hec est
q̄dā noti⁹incōplexa imaginis:c⁹ v̄tute pt h̄ri talis cōple/
xa notitia:ꝛ istā puto eē alteri⁹rōnis ab illa noti⁹incōple
xa imaginis:q̄ imago nō cognoscit vt imago. ¶ Si q̄ras
vn̄ ꝓuenit ista diuersitas:cū imediatum ob̄m vtriusq̄ sit
idē:ꝛ po⁹susceptiua vtriusq̄ sit eadē. Rn̄deo ꝙ ex aliera/
te ꝑtialis cāe effectiue. Nā ad illā notitiaȝ qua cognoscit
vt imago:ꝑtialr p se ɔcurrit habitualis q̄dā noti⁹rei:cu/
ius illa ē imago:derelicta ex intuitiua noti⁹illi⁹ ꝓhabita:si
ne qua habituali notitia imago ipa nō posset talē notitiā
C actualē de se cāre:nec ēt sine ipsa imaginē hanc cāre suffi
cit ipsa habitualis noti⁹. Et de hꝭ habituali noti⁹ plus di
cet in solōne 4ⁱdubiꝭ. ¶ Si dicas ꝙ noti⁹intuitiua nō de
relinqt habitū. Dōm ꝙ veꝝ est eliciriuū siliū notitiarū
.s.intuitiuaꝝ eiusdē rei:neq̄ ēt p se sufficiētē ad actū elicie/
dū:sic aliꝭ habitus:q ex cōplexis notitiꝭs relinquunt. Sȝ
qn aliqō tale habituale relinquat q̄le dictuȝ ē nullus pōt
negare:q: alias nemo app̄hēdēs aliqō signū : cognosce/
ret illud eē signū:aut p illud aliqd aliud nosse posset:cui⁹
experiētia docet opp᷑:ꝛ hec ɔn̄a q̄ȝuis sit clara:declabit
tn̄ rn̄dēdo ad dubiū 4ᵐ. ¶ Ex his pȝ ꝙ p talē notitiā:nō
tm̄ imago vel spēs ipsa cognoscit:sed ēt res cuius ē ima/
go:q̄ȝuis nō in se ꝛ imediate:sed mediate ꝛ in sua specie.
¶ Hūc modū cognoscēdi res p suas spēs:distiguit Aug.
cap p. ab eo:quo res imediate cognoscit in se:vtrūq̄ ponēs.13.
D de tri. vbi ait. ꝙ corpora videm⁹oculis corporeis:ecce ꝓ
mus modus:ꝛ p ipsoꝝ imagines q̄s memoria tenemus:
ēt absentia cogitam⁹:ecce alius. quo.s.cogitam⁹ res ab/
cap 6ᵒ sentes p pn̄tes imagines. Et lib.9ᵒ.cū ingt arcuȝ pulchre
ꝛ equalr intortū quē vidi. v̄bi gr̄a. Cartagini aio reuol/
uo:res q̄dā mēti nūciata per oculos memorieq̄ trāsfusa:
imaginariū ɔspectū facit:ecce ꝙ arcū p eius imaginē co/
gnoscit:quā cognitionē vocat ɔspectū imaginariū:q.s.p
imaginē rei fit. Ad hoc ēt faciūt plura posita supra pro 2ᵒ
ɔ̃ne. ¶ Ex istis rn̄deo ad rōnē factā pro dubio isto:negan
Ad rōⁿ do ɔn̄tiā qua iferf:ꝙ somniātes ꝛ furētes pn̄t dici cogno
p dub⁹ scere res extra:cū earū spēs quas h̄nt in memoria ituen/
factā in tur:qm̄ vt habitū est:nō oī notitia spēi cognoscit res ex/
pn⁹2ⁱ ar. tra cui⁹est spēs:sed ea tm̄ qua ipsa cognoscitur:vt imago
vel silitudo illius:talis aūt notitia nō cōpetit furentibus

aut somniātibus:sed ꝓ⁹tm̄:quecūq̄ sit cā ipediēs:sicut ex E
pluribus antedictis appet. ¶ Ad ɔfirmationē cū q̄ritur:
an cognitio sistat in specie:vel vltra ꝓtēdat ad rē cuius ē
spēs. dōm ꝙ ista vocabula/sistere/ꝓtēdi/ꝛ terminari:me
taphorice dn̄r de cog̃nēscū ꝓprie talia dicant solū de re/
bus corpalibus:sed cognitionē terminari ad aliqd:nihil
aliud ē:q̄ȝ illud cognosci p illā. Et iō ꝭm hūc sensuȝ in ꝓ/
posito sumēdo vocabula:dico ꝙ cognitio illa nō sistit ad
spēm:sed ꝓtēdit ēt ad rē extra.i.p talē notitiā nō solū co
gnoscit spēs:sed ēt res extra:hoc tn̄ est alr ꝛ alr. Nā spēs
cognoscit in se imediate:res v̄o nō cognoscit in se imeᵗᵉ:
sed in illa specie:siue p spēm tanq̄ p medium cognitum.
Nec seqtur nō cognoscit in se imeᵗᵉ.igit nō cog̃scitur. nec
ēt seqtur cognoscit:igit imeᵗᵉ in se cognoscit. Quinimo ꝙ
sic imaginarie cognoscit vere cognoscit ꝛ nō tn̄ i se ita ꝙ F
imeᵗᵉ sit p̄sens aie cognoscēti. aliogn talr cognoscēs rem
aliq̄ cognosceret. vtrū eēt vel non esset ꝛ vbi. ꝛ qd agit ꝛ
alias singlares ꝛ ɔtigētes ɔditōes illi⁹rei. ita bn̄ ꝛ eadeȝ
rōne:qua cognoscit oia h̄ de re quā imediate oculis cor/
poralibus videt. qōd tn̄ falsum ē. Et h̄ duo videlȝ ꝙ res co
gnoscatur p spēm. ꝛ ꝙ non imeᵗᵉ in se expresse dic Aug. i
lib. de q̄ȝtitate aie satis prope pn̄ᵐ. vbi ratio q̄rit. Memi/
nisti ne vrbis mediola. rn̄. Aug. valde memini. rō. nūc er
go cū oculis eam nō videas. animo vides Augu. Ita est
Rō. cū igit aia tua hic sit vbi est corpus. nec vltra spatiuȝ
eius porrigat. vn̄ fit vt illa videatur. Aug. per memoriaȝ
hoc fieri puto. nō ꝙ illis locis sit p̄sens.s.anima. Rō. ima
gines ergo illoꝝ locoꝝ memoria ɔtinent. Augu. ita sen/
tio. Nā ꝛ quid nunc ibi agat ignoro. qō vtiq̄ nō ignora/
reȝ. si aiuȝ meuȝ vsq̄ ad ea porrigeret que p̄sentia sētiret.
Rō. verum videri mihi dicē. ¶ Hūc ēt modū cognoscen/
di per mediū cognitū (que tamē cognitio nō ꝓtēdatur
vltra mediū illud:sic ꝙ res imediate in se cognoscatur:ꝛ
tn̄ sic ꝓtendatur:ꝙ vere cognoscat) h̄nt ponere q̄cunq̄
ponūt deū cognoscere creaturas:per h̄ ꝙ cognoscit eēn/ G
tiā suā:ꝛ maxie doctor ille cui⁹ opinio ē recitata : ꝛ argᵐ Aur⁹.5
pro dubio isto. cū ipse ponat intuitū diuinum nullo mō ter
minari ad creaturas:ꝛ tn̄ illas eē v̄e cognitas a deo. Itē
illi q ponūt res cognosci in verbo. Itē q̄cūq̄ ponunt vlr
eē aliqd in aia tm̄ siue obiectiue tm̄:siue ēt subiectiue : ꝛ isto
cognito res extra cognitione ḡnali cognosci:de qb⁹ oib⁹
videbit suis locis. Per hoc pȝ ꝙ intell's nō est cec⁹ quā/
tū ad res extra:cū eius cognitio terminat ad spēm : sicut
doc. supradict⁹ arguit. Et silr ꝙ diffōnes ꝛ scie sunt vere
de reb⁹:q̄nimo alr esse nō pōt:sicut nec aliter res sensibi/
les pn̄t absentes cognosci. vt supra pȝ. ¶ Itē pȝ pari rō/
ne nō posse dici:ꝙ sit aliq̄ notitia in nobis imediate termi
nata ad rē extra que est absens vel nō existit. Nec seqtur.
hoc cognoscit imediate cum est absens. igit pōt cognosci
absens imediate:sicut nec seqtur res absens vel q̄ nō est:
pōt eē pn̄s p spēm suā. igit ꝛ p seipsaȝ imediate:ꝛ loquor
ita imediate de po⁹nāli ꝛ de cōi lege nāe:nō autē de spāli
actione dei:aut alteri⁹v̄tutis supra nām nr̄am (si qua ē) D
q̄ cāre possit in nobis notitiā absentiū ꝛ ꝓteritoꝝ aut fu/
turorū:qua imediate illa noscant. de q̄ ad pn̄s nō curo.

Quantum ad 3ᵐ duᵐ ꝓter rōnē ibi factā:pn̄t addu 3ᵐduᵐ2ⁱ
ci p̄tes auctes que vident sonare ꝙ in artic.
tell's ꝭm se nō pōt intelligere singulare sensibile:sed soluȝ
mediāte sensu:ꝛ per ɔn̄s cū illud singulare non mouebit
actualr sensuȝ:nō poterit intell's illud determinate ꝛ di/
stincte cōprehēdere:sed solū in vli. ¶ Et ꝓ qdē Cōmen.2ᵒ T.c.59.
de aia sup illo verbo Phi vbi cōparat sensum scie ꝛ senti
re ad actū ɔsiderandi ꝭm sciam:ꝛ postea inter hos duos
actus dans dr̄iam ait. Differt aūt:q: hꝭ qdē actiua opa/
tionis extra sunt vt visibile ꝛ audibile:silr ꝛ reliqua sen/
sibiliū. Cā aūt qm̄ singulariū que ꝭm actū sensus:scia aūt
vliū. hec eniȝ in ipsa quodāmō sunt aia ait. Sed ꝓ⁹pse/ Cō.59.

I ctio sensus differt a scia sciētis q est i actu qñ nō ɔsiderat: in hoc ꝙ mouēs pmā pfectionē in sensu ꝛ extrahēs eā in scđam sunt extrinseca sensata: ꝛ mouēs sciētem de pᵃ pfe/ ctione in 2ᵐ est aliqd copulatū cū aia copulante in eē. Et
Cō.60. cōmēto sequēti. Et cā inqt. huius diuersitatꝫ inter sensum ꝛ intellectū in acgrēdo vltimā pfectionem in hocꝙ mo/ toꝛ est in sensu extrinsecus: ꝛ in intellectu intrinsecus est: qꝛ sensus in actu nō mouet nisi motu q dī cōpꝛehēsio a re bus pticularib⁹ sensibilib⁹: ꝛ iste sunt extra aiam. Intell's aūt mouet ad vltimā pfectionē a reb⁹ vlib⁹: ꝛ iste sunt in aia. Per hec vba tā phi q̄ȝ Cōmētatoꝛis: appꝫ ꝙ intell's nō mouet ad actū 2ᵐ a reb⁹ singularib⁹ extra aiam: sꝫ ab vlib⁹ q̄ sunt in aia: ꝛ p ɔñs ꝙ nō itelligit singularia sensi/ bilia: cū res vl'es in aia nō causent nisi vl'em cognitionēȝ: que maxime haberi vꝫ in absentia sensibiliū qñ sole res i
2°. Cō.5. aia sunt cāe itellectionis. ¶ Itē 3° de aia. dans dr̄iaȝ inter intell'm mālē: cui⁹ nām dicit eē nām po'; ꝛ mām pmā: q̄ ē po'pura sm eū aie: ꝛ cū ista est diffinitio intellect⁹ mālis: manifestū est ꝙ differt apud ipsuȝ. s. Arist. a mā pᵃ in hoc
K ꝙ ipsa est in po' oēs intetiones formarū vliū mālium. Prima aūt mā est in potētia oēs iste forme sensibiles nō cognoscēs neqȝ cōpꝛehēdēs. Et cā ppter quā ista po' itel lectus mālis est distinguēs ꝛ cognoscēs. pᵃ aūt mā nō est distinguēs neqȝ cognoscēs est: qꝛ pᵃ mā recipit formas di/ uersas. s. individuales ꝛ istas. Ista aūt recipit vl'es. Si g̃ spēs intell's sint vl'es: cū per illas intelligit: intelligit vl'r tm̄: ꝛ per ɔñs non determinate aliqđ singulare. ¶ Item
3°. Cō.9. ibidē. intell's cōpꝛehēdit formā p se ꝛ cōpꝛehēdit indiui/ duum mediāte sensu. ¶ Itē necesse est vt pportio intētio
4° Cō.x. nis ad intētionē. s. individualis ad vl'eȝ sit sicut pportio vtutis cōpꝛehēdētis alterā illarū: ad vtutē cōpꝛehendē/ tē alterā: ꝛ cū necesse est vt due intētiones sint diuerse: ne cesse est vt virtutes sint diuerse. ¶ Ex hac auctē vꝫ hūiꝰ ꝙ nō eadē vtus cōpꝛehēdit intētionē vl'eȝ ꝛ idiuidualē: ꝛ p ɔñs cū intell's cōpꝛehēdat vl'em non cōpꝛehendit indiui dualē. igit nec per seipsum absqȝ sensu intelligere pōt sin gulare: qꝛ hoc non cōtingit per intentionem vl'em.

L ¶ His nō obstātibus dōm ꝙ per intellectū possum⁹ intelli
Rñ° ad auctēs i ductas. gere singulare sensibile distincte ꝛ determinate ab alijs: ꝛ cū est absens sensib⁹ nostris. Hoc probari pōt p̊ sic. pos sibile est hoieȝ actual'r recordari se aliqñ cognouisse ꝛ di/
pᵐ lexisse aliqđ singulare sensibile absens: ꝛ de aliquo singu lari sensibili aliqd credidisse vel estimasse. igit po'e ē ho minē intelligere distincte singulare aliqđ: singulare sensi/ bile non pñte. Añs pꝫ per cōem experientiaȝ. ɔña pbat: qm̄ sicut impo'e est: ꝙ ego cognoscam me cognoscere ali quā rē: qn illā rem cognoscā ꝛ per eādē vim cognosciti/ uam per quā me cognosco cognoscere illā dicente Com mētatoꝛe 2° de aia. Impo'e est vt aliqs sensus cōpꝛehen/
Cō.134 dat visum cōpꝛehēdere colorē: nisi ēt ipse cōpꝛehēdat co lorē: ꝛ idē est iudiciū de qbuslibet virtutibus appꝛehensi uis: sic impo'e est me cognoscere rē aliquā cognouisse qn illā cognoscā: ꝛ per eādē potētiā. Eadē igit po' q̄ recorda
M tur: ꝛ p ɔñs cognoscit qs se cognouisse: aut credidisse vel fuisse opinatū ꝛc̄. cognoscit illā talē rem: sed cōstat ꝙ illa nō cognoscit nisi per intell'm: tū qꝛ talia enuntiabilia de pterito nō nisi per intell'm cognosci pñt: tum qꝛ fides/ di/ lectio/ ꝛ opinio: ꝛ cȝ sunt: nō nisi p intell'm appꝛehēdi pñt. Et de fide hoc expsse dicit Aug. 13° de tri. ꝛ idē est iudiciū
cap.2. de ceteris. ¶ P. Actus rememorādi vel recordādi sm ꝙ
2ᵐ est reuocatio eius qđ deletū fuit ex memoria: est act⁹ itel lectus tm̄ vt. d. Aug. 13° de ci. dei. Et sil'r Cōmētatoꝛ in de
cap 2°. memoria ꝛ remi. d. ꝙ inuestigare p rememorationē: ꝛ iu dicare ꝙ intētio illa est istius imaginati: est i hoie per itel lectū. ¶ Itē Aui. 6° nālium. d. ꝙ recordatio que est inge/
p.4.c.3. nium reuocādi dōm qđ oblitū est: non inuenitur nisi i ho mine solo: cognoscere etenī aliqd ibi fuisse qđ postea de/ letum est: nō est nisi vtus rōnalis: sed ɔstat ꝙ talē actū fre N quenter habem⁹ circa singularia aliq̄ sensibilia: vt qñ nō plene meminim⁹ qs hāc rē vel illā fecerit: tunc inuestiga mus rememorādo diuersa hincinde donec inueniem⁹ re/ cordationē pfectā ꝙ qs determinate: vt Pe. vl' Pau. hoc fecit: ꝛ in tali die ꝛ in tali loco. ꝛ hꝫ alias singulares ɔdi/ tiones: ꝛ p ɔñs: tunc cognoscimus per intell'm singulare absens determinate. ¶ P. Certū ē ꝙ aia segregata a cor 3ᵐ pore hꝫ nāliter cognitionē taliū singulariū ꝛ recordatur se fecisse hoc ꝛ illud pctm̄. Vbi gr̄a. aia Jude recordat se prodidisse chr̄m: ꝛ odisse eū: ꝛ sil'r de alijs q̄ cōcurrūt. igi/ tur hꝫ notitiā de psona singulari chr̄i: ꝛ alioꝝ singulariū determinate: circa q̄ suos habuit malos actus: ꝛ hoc te/ statur scriptura de illo diuite epulone qui recordabatur fratrū suoꝝ: ꝛ cui Abraā dixit. recordare qꝛ recipisti bo/ na in vita tua ꝛ Laȥar⁹ sil'r mala. Et certū ē ꝙ si recorda/ batur tūc p memoriā sensitiuā: sed tm̄ p itell'm. igit actua lem habebat notitiā intellectualē de singularib⁹ sensibili bus determinate: ꝛ eadē rōne aia cōiuncta per intellectū O pōt nosse talia absentia singularia. ¶ Ad auctes aūt ad/ Ad pᵐ auctē in ductas rñdeo. ¶ Ad pmam pōt vno mō dici ꝙ nec Phs ɔtrariū: nec Cōmētatoꝛ loquitur de 2ᵃ pfectione intell's vl'r: sꝫ de T.c.7.c. ea tm̄ q̄ est sm habitū scientificū: ꝛ illa vtiqȝ est vlis: ꝛ ꝙ 59. 2° de ita sit pꝫ: qꝛ pmā pfectionē sensus cōparat scie q̄ est habi/ aia. tus. nō aūt potētie intellectiue: ꝛ scđam pfe ctionē sensus . s. sentire cōparat actui q est ɔsiderare sm habitum scie: ꝛ ad illū actū ɔcedo intell'm moueri imediate a reb⁹ vlib⁹: q̄ sunt in eo: siue ille sint vl'es spēs: siue habit⁹ vliū: vel qcqd sit illud: ꝛ ɔcedo ꝙ talis notitia est vlis: sed cū hoc stat ꝙ intellectus habeat aliā notitiā de singularib⁹ deter minate: nec opp'm volunt. Alio' potest dici: supposito etiā ꝙ loqueret vl'r de 2ᵃ perfectione intell's: ꝙ ipse non dicit nec intēdit dicere: ꝙ intellectus nō moueat a formis indi uidualibus: ita ꝙ in hoc differat a sensu: qꝛ ille a reb⁹ par ticularibus mouet: iste aūt non. sed ait ꝙ iste intell's mo/ uetur a rebus vlibus. volens ꝙ ista sit dr̄ia ꝙ sensus non mouet ab vlibus. Et hoc manifeste inuit exclusiua locu/ tio: qua ait de sensu ꝙ non mouet nisi motu qui dicit cō/ pꝛehensio a rebus particularib⁹. Et hec solu mihi plus placet: ꝛ magis conuenit alijs dictis suis: vt patebit in se P quētibus. ¶ Ad scđam p̊ potest dici ꝙ q̄uis Cōmētatoꝛ Ad 2ᵐ dicat: ꝙ intellectus recipit formas vl'es: non tñ negat eū 3.a.cō.5 recipere individuales: ꝛ ideo dr̄ia quātū ad h̄ intelligen/ da est: qꝛ mā recipit individuales tm̄: intell's vo ēt vl'es. ¶ Aliter adhuc potest dici ꝙ Cōmē. per formas indiui/ 3.a.cō.5 duales ꝛ istas: intelligit formas sensibiles ꝛ māles: quas qꝛ recipit mā: ideo non est cognoscēs neqȝ distinguēs. In tellectus aūt non recipit tales: sed intētionales tm̄: ꝛ ideo cognoscēs est ꝛ distinguēs: cū hoc aūt stat ꝙ recipiat itē/ tionales/ vl'es ꝛ intētionales singulares: ꝛ ꝙ ita itelligat Cōmē. pꝫ ex duob⁹. Primo ex verbo quod pmittit dādo dr̄iam inter mām ꝛ intell'm. d. enim ꝙ mā est in potentia oēs iste forme sensibiles: intell's aūt in potētia oēs inten/ tiones. idē igit intēdit per sensibiles ꝛ individuales istas: Q ꝛ idē p intētiones ꝛ formas vl'es. Scđo idē ꝛ fortius pꝫ ex cā quā assignat: ppter quā mā nō ē cognoscēs. Nā certuȝ est ꝙ ex hoc qđ est recipe formas itētionales singulares nō pōt argui recipiēs nō eē cognoscēs: cū nulla vtus sen/ sitiua recipiat intētiones vl'es vt distinguunt ɔ itētiones individuales. Sed q̄libet sensitiua recipit intētiones idi/ uiduales tm̄ vt habitū ē supra: ꝛ tñ q̄dā sensitiue sunt co/ gnitiue: ꝛ iō intelligēdus est Cōmē. vt pus dictū est: ꝛ tūc est veꝝ dictū eius vl'r: qm̄ nulla potētia receptiua forma rū sensibiliū māliū est cognoscēs aut distinguēs. Et iō di/ cit Phs 2° de aia. ꝙ qlibet sensus est susceptiuus spērū si/ ne mā. vbi Cōmē. d. Si enim reciperet eas in mā: tūc idē eē T.c.119. haberēt in aia ꝛ extra aiam: ꝛ iō in aia sunt intētiones ēt Cō.112.

A cóprehēsiones:⁊ ex̄ aiam nó sūt cóprehēsiones neqꝫ intē/
tiones:sed res mãles nó cóprehēsē oino. ¶ Et si dicat̄.in
Cō. 119. fine cómēti dicti ipse.d.ꝙ intētiones q̄s recipit itell's sunt
vl'es:he v̄o q̄s recipit sensus sūt iste.i.indiuiduales. Sil'r
Cō. 6. 3° de aia.d.ꝙ v̄tus rónalis distinguit itētiones vl'es. Dōꝫ
ꝙ verba Cómē. sūt ista.ille v̄o.s.q̄s recipit itell's sūt vl'es:
iste v̄o sunt tm̄ iste:ꝑ quā dictione exclusiuā pꝫ:ꝙ dr̄ia h̄ꝫ
cum est in hoc:ꝙ sensus nó recipit nisi idiuiduales:itell's
v̄o nó tm̄ idiuiduales:sed ēt vl'es. ¶ Et si alicubi diceret
ꝙ nó recipit vel distinguit idiuiduales:itelligēdū est cum
exclusione.i.nó recipit tm̄ idiuiduales:alias sibi ꝯdiceret
exp̄sse:cū ipse dicat ꝙ vl'itas ⁊ idiuidualitas per intell'm
Cō. 65. cóprehēdunt̄ 2° de aia:⁊ lib.3.ꝙ v̄tus rónalis distinguit
Cō. 6. intētiones vl'es ⁊ idiuiduales:sic in p̄ arti.est allegatum.
Cō. 9. ¶ Itē eodē lib.d.ꝙ aia cóprehēdit alietatē inter formaꝫ
⁊ indiuiduū ⁊ ꝙ cóprehēdit alietatē inter duo nec̄io vno
mó vnū:⁊ multa alio mó. Et ista est dispó intellect⁹ in có/
B prehēdēdo alietatē q̄ est iter formā ⁊ idiuiduū. Ex h̄ ma
nifeste pꝫ:ꝙ ipse vult ꝙ itell's cóprehēdit idiuiduū. ¶ Et
si dicat̄ ꝙ ipse.d.ꝙ intell's cóprehēdit idiuiduū mediāte
sensu:dico ꝙ istud nó tollit ꝓpositū:qn intell's cóprehen/
dat idiuiduū:sic ēt sensus cóis:quē ꝑ sili ibi adducit Có/
mētator.cóprehēdit sensibilia exteriora mediantib⁹ sensi/
bus ꝑticularib⁹:tm̄ ⁊ vere in eo est cóprehēsio sensibiliū:
sic licet mediāte sensu intell's cóprehēdat idiuiduū:verū/
tm̄ intell's cóprehēdit illud cóprehēsione exn̄te in ipso itel
lectu subiectialias nec esset verū ꝙ cóprehēderet indiui/
duū.nec ꝙ cognosceret alietatē inter mām.i.indiuiduū ⁊
formā:nó plus q̄ꝫ ꝙ sensus cóprehēderet formā mediāte
intellectu:⁊ alietatē inter formā ⁊ indiuiduū. Nā tūc in/
tellect⁹ cóprehēderet vnū extremū tm̄ alietatis ⁊ sensus
aliud. Et ideo nó plus diceret̄ intell's app̄hēdere alieta/
tes illoꝝ q̄ꝫ sensus. ¶ Sed tūc vr̄ stare argumētū ꝙ saltē
in absentia sensibilis intell's nó app̄hēdit idiuiduū.qa.d.
3.a. c.9. Cómē.ꝙ intll's app̄hēdit ip̄m mediāte sensu.s.ꝑticulari:
C sed dcm̄ est ꝙ ille nó app̄hēdit sensibile absens. ¶ Dōꝫ ꝙ
h̄ intelligēdū est de cóprehēsione q̄ p̄ intell's cóprehēdit
singulare sensibile:tē enī nec̄io ꝯcurrit cóprehēsio eiusdē
singularis sensibilis ꝑ sensuꝫ. Sed post p̄m̄ cóprehēsionē:
habita spē illi⁹ sensibilis:itell's pót ipꝫ app̄hēdere.esto ꝙ
Ad 3m tē illō sēsus n̄ app̄hēdat. ¶ Et ꝑ h̄ pꝫ ad 3m auctē iductā.
Ad 4m ¶ Ad vltimā dōm ꝙ illa ꝓpositio dꝫ intelligi.sicut itētio
idiuidualis nó est intētio vl'is nec eꝯ.sic v̄tus apprehen/
dēs tm̄ indiuidualē intētionē:⁊ est sensus:nó est v̄tus có/
3.a.c.10 prehēdēs vl'em q̄lis est intell's. Nó vult aūt Cómē.ꝙ sic
aliq̄ cóprehēdēs indiuidualē nó cóprehēdit vl'em:sic có/
prehēdēs vl'eꝫ nó cóprehēdit idiuidualē. Quia tm̄ ꝓpriū
est intellectui vl'r cóprehēdere:sic ꝙ nulla alia v̄tus cópre/
hēdat vl'r:⁊ in hoc distiguit̄ ab alijs v̄tutib⁹ app̄hēsiuis.
iō frequēter Ph's ⁊ Cómē.dicunt ꝙ itell's cóprehēdit itē
tiones vl'es nó semp:cū hoc dicētes:ꝙ cóprehēdit idiui/
duales:qa in h̄ ꝯuenit nó distinguit̄ ab alijs. Sufficit aūt
D eis assignare cóprehēsionē ꝓpriā eius:⁊ maxie qn̄ volūt
Ad ró/ dr̄iaꝫ ei⁹ ad alias v̄tutes cóprehēsiuas ostēdere. ¶ Ad ra/
nē factā tionē supra factā ꝑ isto dubio dōm ꝙ illa ꝯn̄tia nihil va/
i p̄m° scōi let.alias ꝑ eādē rónē ꝓbaret̄:ꝙ nec angelus:nec aia sepa
arti. ta posset intelligere aliqō singulare sensibile determinate
cū spēs in eis sint abstracte:sic ille que sunt in itell'u nr̄o.
Et ꝯstat ꝙ illud ꝯn̄s est falsum. Dico g̊ ꝙ q̄ꝫuis ois spēs
exn̄s in intellectu sit abstracta ab oibus illis ꝯditionib⁹
in eēndo(qa.s.nec est quāta extēsiue:nec situꝫ h̄ꝫ:⁊ sic de
alijs ꝯditionib⁹ mãlibus ⁊ corporalib⁹)nó q̄lꝫ tm̄ est sic
absoluta in representādo:sed sic ꝑ aliquā spēm iextēsam
⁊ indiuisibileꝫ representat̄ nobis res quāta ⁊ extēsa:quā
etiā per intellectionē indiuisibilē ⁊ inextēsaꝫ intelligim⁹:
sic per aliq̄s spēs reꝝ sensibiliū inextensas ⁊ ab omnib⁹
ꝯditionib⁹ mãlibus abstractas in esse singularia illa ⁊ cū
suis códitionib⁹ singularib⁹ ⁊ mãlibus itelligimus deter
minate. Et vltra dico ꝙ in itellectu sunt spēs determina/
te aliq̄ singularia rep̄n̄tantes:sic ꝙ aliq̄ spēs sic determi/
nate rep̄sentat vnū singulare ꝙ nullꝫ aliud rep̄n̄tat:siue
eiusdē rónis sit siue alterius. Alioqn oporteret cócedere
vel ꝙ nullius singularis absentis determinate hēmus re
cordationē aut memoriā vel aliquā cognitionē:qō pꝫ ml'
tipliciter eē falsuꝫ ex dictis:vel ꝙ qn̄ desinerem⁹ meminis
se alicui⁹ determinate vel nosse:sil'r oium ꝑderem⁹ notitiā
⁊ memoriā:ꝯ qō est oiuꝫ cóis expiētia. Et ꝯn̄a pꝫ:qa si nó
sit aliq̄ talis spēs vnū singulariter rep̄n̄tans:ois spēs erit
rep̄n̄tatiua multoꝝ:⁊ q̄ róne aliquot:eadē róne oiuꝫ que
sunt vnius rónis:vt oium albediuū vna spēs erit rep̄n̄ta/
tiua:⁊ oium sil'r nigredinū vna:⁊ sic de alijs.tūc igit̄ vl' ꝑ
talē spēm nullū singulare determinate poterit cognosci:
⁊ habet̄ p̄ma pars ꝯsequētis:aut qōlibet determinate:⁊
ꝑ ꝯn̄s q̄ꝫdiu illa spēs ꝑmanebit ⁊ ꝑ eaꝫ poterit aliqō eoꝝ
determinate cognosci poterit ⁊ qōlibet:⁊ qn̄ nó qōlibet F
tūc neqꝫ aliqō:⁊ habet̄ scda ps ꝯn̄tis. Nec magis dꝫ h̄ re
putari incóueniēs q̄ꝫ de itellectionib⁹:quaꝝ ꝯstat oporte
re dicere aliquā ita esse singularē itellectionē vni⁹ singu/
laris:ꝙ nó est itellectio alicui⁹ alteri⁹:⁊ aliq̄ cuiusdā alte
rius singularis tm̄ sil'r.vt docet experiētia. ¶ Ad hoc ēt
est auct̄as Aug.9° d̄ tri.vbi vult ꝙ notitia q̄ mēs nouit se ca. vlti.
nó est notitia alicui⁹ alteri⁹ eēntie:nec tāq̄ꝫ cognoscibilita
tis nec tāq̄ꝫ obiti cogniti. Vn̄ ait.nec alterius essentie ē no
titia eius:nó solū qa ipsa nouit:sed etiā qa seipsam.

Pro quarto dubio.s.qualr̄ itelligim⁹ sensibilia 4m dum
que nec actualr̄ sentim⁹:nec vnq̄ꝫ scōi art.
sensim⁹.p̄mitto ꝙ aliquā reꝫ intelligi a nobis pót dupl'r
ꝯtingere. Vno mó ꝙ intelligat̄ imediate in seipsa. Alio
mó ꝙ intelligat̄ in alio medio cognito. Et h̄ dupl'r pt eē:
qa vel illud mediū est spēs rei illi⁹ recepta in itellectu ab
illa re:vel est aliq̄ forma vel ꝯceptus fictus vel format⁹ ab
ipso intellectu. Et h̄ iteꝝ dupl'r:qa vel ille ꝯcept⁹ est sim/
plex vel cóposit⁹ ex plib⁹ ꝯcept⁹:q̄litercūqꝫ recte dicatur G
aliqs cócept⁹ cóposit⁹. ¶ Itē aliqd pót intelligi dupl'r.s.
intellectione ꝓpria ⁊ distincta:qua.s.ip̄m ꝑcise determina
te ⁊ distincte itelligat̄:aut aliq̄ sibi equalēti ad ip̄m distin
cte cognoscēdū ⁊ itellectione vn̄:aut cói sibi ⁊ alijs. Tūc
rn̄deo ad dum sub q̄tuor ꝯnib⁹. ¶ Pria ꝯ est.ꝙ nó ē nāl'r p̊ ꝯ
pol'e ꝙ aliqs itelligat imediate in seipso aliqō absens sen
sibile:alias nó sensatū ab eo. ¶ Hāc ꝓbo p̊ róne:qa si det̄
oppom seq̄t ꝙ cecus a natiuitate posset itelligere distincte
colores:⁊ surdus sonos.ꝯn̄s est falsum.vt docet experi/
entia.ꝯn̄tia ꝓbat̄.qa ad talē notitiā(si h̄et̄)nullaten⁹ ser
uiret sensus:cū igit̄ in nullo alio nó cecus ꝑmineat ceco:
si nó cecus poterit h̄re talē notitiā:poterit ēt cecus. ¶ 2° 2m
nó ē nāl'r pol'e aliquē sic itelligere aliqō sensibile absens
alias ab ipso sensatū.igit̄ multo magis nó est pol'e aliquē
intelligere imediate aliqō sensibile absens nunq̄ꝫ ab ipso
sensatū.ꝯn̄tia nota est.aīs pꝫ.qa alias absentib⁹ sensibili
bus possemus nosse:an essent vel nó:⁊ vbi ⁊ qualr̄:⁊ sic H
de alijs veritatib⁹ ꝯtingētib⁹. ¶ 3° qa tūc ꝑ itell'm absqꝫ 3m
sensu:posset inductio haberi circa singularia sensibilia:⁊
per ꝯn̄s cognosci vl'is ꝓpō de sensibilib⁹:que est p̄n̄m scie:
ac ꝑ hoc nihil repugnaret:qn nāl'r aliquo sensu carēs ha
beret sciaꝫ sensibiliū ꝑtinētiū ad illuꝫ sensum:hoc aūt est
ꝯtra experiētiā. Et hec ró tota p̄t hīi ab Arꝫ.p̄ poste.hec
etiā est intētio Aug.p̄mo ret. vbi vult ꝙ aia de his arti/ cap.8°
bus:que ad sensus corpoꝝ pertinēt:sic multa medicine:
sicut astrologie oia:nisi ꝙ hic didicerit.s.ꝑ corpis sensus
nó pót dicere:ea v̄o que sola itelligētia capit:cū a seipsa:
vel ab alio fuerit bn̄ interrogata rn̄det. ¶ 4° seq̄t ꝙ fru/ 4m
stra ⁊ supuacue eēnt sensus in aīalib⁹:qō pꝫ:qa nec ad co
gnitionē p̄n̄tiū sensibiliū eēnt necessarij:nec sensibiliū ab/
sentiū:⁊ ꝑ ꝯn̄s nec ad cognitionē singulariū:sed ꝑꝑ nihil

I alind sunt necessarij: vt pz. igit. Aucte quoqz idem pz. ait
cap. 8 eniz Aug. 11° de tri. neqz eni vel intelligere possez narrāte:
si ea que dicit: ꝛ si ɔtexta tūc pmū audirem: non tñ gñalr
singula meminissez. Qui eni nubi narrat. vbi gr̄a. monte
aliquē sylua exutū ꝛ oleis indutū: ei narrat qui meminerim
spēs ꝛ montiū: ꝛ syluaꝝ: ꝛ oleaꝝ: q̄ si oblitꝰ essez qd
diceret oino nescirē: ꝛ iō narrationē illā cogitare nō possez.
Ita fit vt ois qui corporalia cogitat: siue ipse aliqd cō
fingat: siue legat aut audiat: vel pterita narrātē vel futura
pnuntiantē: ad memoriā suā recurrat: ꝛ ibi reperiat modū
atqz mensurā oium formaꝝ: quas cogitās intuet. Nā
neqz colorē quē nūq̄ viderit: neqz figurā corporis: nec sonum
quē nūq̄ audiuit: nec saporē quē nūq̄ gustauit: nec
odorē quē nūq̄ olfecit: nec vllā ɔtactionē corporis quaz
nūq̄ sensit: pōt quisq̄ oino cogitare. Et post dicit: q pterea
nemo aliqd corporale cogitat: nisi qd sensit: qa nemo
meminit corpale aliqd: nisi qd sensit. Ex his pz q nullus
K pōt intelligere: aut cogitare aliq̄ absentia corpalia q̄ nūq̄
sensit: aut etiā si sensit nō tñ meminit: qd magis pbat propositū.
cap. 7° ¶ Itē idē 2° de libo arbi. exp̄sse. d. q rō nō posset
discernere inter colorē ꝛ visionē coloꝝ: nisi color ei referret
p oculoꝝ sensuz: ꝛ p ɔñs non cognosceret colorez nisi
illū sentiret hō p visum. ¶ Itē Phs in de sensu ꝛ sen. ait.
Nec eni intelligit intellcs: que exterius nō cū sensu. i. fine
2° ɔ̄ sensu: ꝛ hec oia pbant per expientiā. ¶ Scd̄a ɔ̄ est q sensibilia
a nobis nō sensata: nō possumꝰ cognoscere i spēbꝰ
pm receptis a sensibꝰ. ¶ Hoc pbat pmo: qa aut hoc esset in
spēbꝰ cātis ab ipsis sensibilibꝰ nō sensatis: aut in spēbus
cātis ab his q̄ sensimꝰ. nō p mō. qa nālr nulla res sensibilis
cāt in nobis spēm nisi dū eaz sentimꝰ in seipsa: alias cecus
a natiuitate posset a visibilibꝰ acqrere spēs eoruz: qd
L ē falsuz. Nec pōt dici q in spēbꝰ cātis ab alijs: qa vel hoc
esset per pprias spēs illoꝝ nō sensatoꝝ: aut per spēs sensatoꝝ.
Primū nō pōt esse: qa vnū sensibile nō pōt cāre ppriā
spēm alteriꝰ sensibilis: vt sonus spēm coloris: aut albedo
nigredinis. Nec scd̄o mō: qa spēs vniꝰ sensibilis: nō
est mediū cognoscēdi aliud sensibile: alioqn cecus p spēs
sonoꝝ posset cognoscere colores: ꝛ surdus p spēm coloꝝ
sonos. Et qui vidisset albedinē: ꝛ hret eius spēm posset p
illā cognoscere puniceū vel ceruleū. esto q nūq̄ aliquid
taliū vidisset: q̄ oia sunt falsa. ¶ Ad hoc valet auctoritas
Aug. ad Nebridiū. epistola. 87. pma etate ceci cū de luce
coloribusqz interrogant: qd rn̄deāt nō ineniūt. nō eni colorates
vllas patiuntur imagines: qui senserunt nullas.
2m ¶ Scd̄o quisqz nouit aliquā rē in aliq̄ spē necio actu: vl
habitu nouit illā spēm esse spēm vel imaginem seu signū
illius: sed nullus q aliq̄ sensibilia non sensit in se pōt nosse
illa in aliqua specie. Maior pz ex dictis ad 2m dubiū. dictum
eni fuit ibi q per illā solaz notitiā spēi cognoscebat
res ex̄ p quā notitiā cognoscit spēs: vt est imago alteriꝰ.
talē āt notitiā nullus hre pōt: nisi q cognoscit actu vl habitu
M illā spēz eē imaginē illiꝰ. Minor āt pz de se. Qui eni
viderit imaginē Hercul' i pariete ꝛ nūq̄ vidissz Herculē:
nō plus noscet illā eē imaginē eiꝰ q̄z Hectoris vl Achill'.
¶ Similr si alicui dormienti aut etiam vigilāti occurrit
aliqd phanᵐᵃ q sit sile alicui rei quā nūq̄ vidit. v. g. fanᵐᵃ
cocodrilli. certū est q nō cognoscat iste iᵒ phanᵐᵃ esse sile
cocodrillo aut eiꝰ eē imaginē. Q. si postea videat cocodrillum
ꝛ iterū occurrat sibi tale phātasma. ꝛ habeat habitualē
notitiā cocodrilli: cognoscet illud esse imaginē eiꝰ.
ɔtra di ¶ Tertia ɔ̄ est q talia sensibilia nō sensata nō possumꝰ co
ta ar gnoscere in aᵒ ɔceptu simplici pprio. Sed in ɔᵘ simplici
uit p. j. cōi. nō tñ notitia distincta ꝛ determinate s; cōi ꝛ incōfuso.
a. vlti. ¶ Cōtra ista pōt argui: ex eo qd dic Auic. 6° nāliumi. vbi
ait, q vis estimatiua appbendit intētiones nō sensatas in
singulis sensibilibꝰ: sic vis que est in oue diiudicās q ab
hoc lupo est fugiēdum: ꝛ q huius agni est miserendum.

Et idez dicit pte 4°. c. p. vbi ait. q ouis iudicat de inimicitia N
lupi per intētionē quā appbēdit de inimicitia eiꝰ. Et
tñ cōstat q illā nō sentit aliq̄ sensu exteriori. ¶ Cōmentator
ēt dicit in de memo° ꝛ re. q pp admirationē imaginatiue
cogitatiue ꝛ memoratiue in qbusdā hoibus pñtant
forme reꝝ sensibiliū: q̄s nūq̄ senserūt: sed solūmō fuerunt
ad ipsos trāslate p auditū dispōnes eoꝝ. Et subdit q sm
hunc modū pōt imaginari elephātē q nunq̄ sensit ipsuz.
¶ P. Idē 2° de aia. dicit q cogitatiua recipit ꝛ distinguit Cō. 64.
intētiones indiuiduales vniuscuiusqz decē pdicamētoꝝ:
ꝛ per ɔsequēs intentionē indiuiduā ē subē. Constat autē
q subaz nullo sensu sentimus in se. Ex his videt hn̄ q aliquoꝝ
sensibiliuz habeamꝰ species p quas illa nouimꝰ: q̄
tñ sensibilia nūq̄ sensimus. ¶ Ad ista dōm. Ad primum Ad pm.
pōt pmo dici: q nō est ɔ̄ dicta: qa sm veritatē ꝛ eūdēmet
Auic. vbi 2° allegat. Inimicitia nō est res sensibilis: nunc 6° nāliū
aūt nō est dictū q nō possumꝰ intelligere aliq̄ insensibilia p. 4. c. p
que sūt in ipsis sensibilibꝰ: nisi fuerint sensata: sed de sensibilibꝰ O
dcm̄ est. Scd̄o pōt dici q estimatiua nō appbendit
inimiciciā: nec in se nec in eiꝰ intentione: pprie loquendo:
q̄uis pprie iudicet a lupo esse fugiēdū: sed apprehēso lupo
p sensum ꝛ iteriorē v̄tutē ab ipsa oue nālr sequit in
eius estimatiua iudiciū q ab illo est fugiēdū: ꝛ ex hoc dr
q apprehendit inimicitiā eius. tale aūt iudiciū est in ipsa
absqz apprehēsione inimicitie vel odij exñtis in appetitu
lupi: cuiꝰ appetitꝰ actuz nō videt q ouis possit cognoscē.
Et illud pz: qa si de ligno fieret statua lupi in oibꝰ accñtibus
silis lupo: nō est dubiū q ouis vidēs eaz fugeret ab
ea sic a v̄o lupo: ꝛ tñ nulla inimicitia esset in illa statua.
Nō igit ad hoc q istud iudiciū sit in estimatiua ouis neče
est q apprehēdat aliquā inimicitiam in lupo aut iudicet
eū esse inimicuz. ¶ Ad scd̄m pmo dōm q Cōmen. nō loquit Ad 2m.
ibidem de spēbus cātis ab ipsis sensibilibus: sed de
fictis potius ꝛ formatis ab ipso sentiēte: vt manifestū est
eodez loco. ¶ 2° dico esto q qs fingat tales spēs pprias P
reꝝ sensibiliū q̄s nūq̄ sensit vt elephantis: aut alteriꝰ rei:
nūq̄ tñ p tales spēs pt cognoscere elephātē: nisi p exteriorē
sensum cognoscat eū: q̄uis narrātibꝰ credere possit talē
esse qualē finxit in mente sua ꝛ v̄tute talis credulitatis
multa pōt credere p illā imaginē de elephāte: que de illo
per illā cognosceret si ipsam nosset esse silitudinē eius: h
aūt plus in sequētibus declarabit. ¶ Ad aliud Cōmentatoris: 2° de aia
qcqd sit de veritate illius dicti: q̄tuz ad ppositum Cō. 63.
sufficit. dōm: q nō est ɔ̄ dicta sicut nec dictū Aui. pcedēs:
cū suba nō sit sensibilis pp̄e: vt hic loqmur de sensibilibꝰ.
¶ 3° ɔ̄. q hō sensibilia nō sensata nō possumꝰ itelligere: nisi 3° ɔ̄
aliq̄ specie ficta seu ɔceptu simplici sibi pprio. In cōceptu
āt cōi eis ꝛ alijs possumꝰ illa itelligere: nō tñ distincte
ꝛ in spāli: sed ɔfuse tm̄: ꝛ q̄dā notitia gñali cōi illi ꝛ alijs.
¶ Pro cuiꝰ ɔ̄nis euidētia est notādū sm q colligere possumꝰ
ex dictis beati Aug. q modū nr̄e cognitionis diligētius
ꝛ exqsitiꝰ ceteris: quoꝝ doctrine ad nos deuenerūt:
inuestigauit: de rebꝰ ex̄ duo gña in nobis spērum / vel formaꝝ
/ seu imaginū / vel intētionuz habemꝰ: per quas ꝛ in Q
qbus res ipsas absentes cognoscimꝰ. Nam quedā spēs
sunt ab ipsis rebꝰ per sensus nr̄os cāte ꝛ in memoria seu
vi ɔseruatiua quā memoriā vocat recondite. Quedā v̄o
sunt alie nō cāte a rebꝰ: sed a nobis eas cōprehēdentibus
spēs q̄s in memoria tenemus ficte ꝛ formate: ꝛ per ɔñs
triplici mō res ex̄ sensibiles cognoscimus. s. ꝛ per sensum
eas imediate sentiēdo: ꝛ per notitiā spērū in memoria existētiū:
ꝛ p notitiā imaginū fictaꝝ a nob. Et q̄uis ista possent
innumerabilibꝰ eius dictis pbari: duo tm̄ adduco: qꝝ
vnū ē 9° d̄ tri. vbi sepe facit mētionē de h duplici gñe speꝝ cap. 6.
vl imaginū. d. Un̄ ēt phātasias reꝝ corpaliū p corpis sensus
haustas: ꝛ quodāmodo memorie infusas: ex qbꝰ ēt q̄
nō visa sunt: ficto phātasmate cogitant. ecce q pmas vo/

A cat haustas per sensus:reliq̃s ṽo fictas. Et statim sequr.
Naz ꝛ cū recolo cartaginis menia q̃ vidi:ꝛ cū fingo Ale
xādrie que nō vidi ꝛc̄.ꝛ in fine capl̄i.ista inqt.s.corpora/
lia aut p̄sentia ꝛ sensu corpis tāgimus:aut imagines ab/
sentiū fixas in memoria recordamur:aut ex eaꝝ silitudīe
talia fingimus q̃lia nos ipsi si vellemus atq3 possemus ēt
opere molliremur ꝛc̄.ħ vt p3 simul istos tres modos no/
cap.p̄ scēdi sensibilia ponit.℄ Aliud est lib.13.vbi iquirēs qūo
nouit quis fidē ꝓpriā:ꝛ ostendēs ꝙ nō illis modis qbus
corpalia cognoscimus:inter ceteros modos notitie tāgit
hos tres p̄dictos dicēs:ꝙ fidē nouim⁹:nō inqt:vt corpa
q̃ videmus oculis corpeis(ecce vn⁹)ꝛ ꝑ ipsoꝝ imagines
q̃s memoria tenem⁹ ēt absentia cogitam⁹(ecce ali⁹ mo/
dus)ꝛ sequit̃ terti⁹ modus:nec sicut ea q̃ nō vidim⁹:ꝛ ex
his q̃ vidim⁹ cogitationez vt p3 formam⁹ ꝛ memorie cō/
mēdam⁹:q̃ recurram⁹ cū voluerim⁹ vt illic ea vel potiu⁹
q̃lescūq3 imagines coꝝ q̃s ibi fixim⁹ silr̃ recordatione cer
nam⁹.℄ Ad hoc ēt faciūt plures auc̄tes eiusdē supi⁹ ad/
B ducte:ꝛ q̃ sequunt̃.℄ Cōueniūt aūt he ꝛ ille spēs ꝛ dr̄nt
in qbusdā.ↄueniūt qdē in hoc ꝙ neutre nālr̃ hñi pūt:nisi
de sensibilib⁹ p̄us sensatis in se a nobis aliq̃ mō:vt p3 per
experiētiā ꝛ auc̄tez silr̃ eiusdē allegatā ↄ̄ne p⁹ hui⁹ dubij:ꝛ
ex sequētib⁹ ēt patebit. Tñ dr̄nt ēt in ħ:qm̄ de nullo sensi
bili nālr̃ spēz receptā hēm⁹ qō imediate in seipso nō sensi
cap.8. mus. Nā sic ipse dicit lib.10.tales spēs ip̄rimunt̃ memo/
rie qñ hec q̃ foris sūt corpalia sentiunt̃:vt ēt cū absūt ista.
cap.10. p̄sto tñ sint imagines coꝝ cogitantib⁹. Et lib.11° dicit.ꝙ
veꝝ est ꝙ meminisse nō possum⁹:nisi q̃ sensim⁹. S3 spēm
alicui⁹ vtiq3 fingere possum⁹:qō tñ nō sensim⁹:sic q nūq̃3
vidit elephātē pōt fingē spēz sue stature:ꝛ aliqñ pfecte:ꝛ
aliqñ iperfecte ħ facit. Et q nō vidim⁹ faciē chr̄i ei⁹ silitu/
dinē fingim⁹ in aīa nr̄a.reqrit̃ tñ ad ħ ꝙ talia fingam⁹:ꝙ
vel talē spēm s3 totū hēam⁹ in memoria receptā a reb⁹:
C aut ŝm ptes saltē.sic supra p3 ꝑ auc̄tez allegatā eiusdē in
p⁹ ↄ̄ne hui⁹ dubij.℄ 2° ↄueniūt:qa ad hoc ꝙ ꝑ spēs rece/
ptas cog̃scam⁹ sensi^ta:nec̄e ē nos hr̄e hitualēs notitias eo
rū:ꝑ q̃s cog̃scam⁹ hāc esse spēm hui⁹:ꝛ hanc illi⁹:ꝛ sic de
singulis:ꝛ de quo hō notitiā nō hēm⁹:nosce nō possem⁹:
vt ex p̄cedētib⁹ satis p3. Silr̃ vt aliqd cogitem⁹ ꝑ spēm fi
ctā:l3 nō sit nec̄e ꝙ illud in se senserim⁹.nec̄e tñ est ꝙ sen/
cap.10. serim⁹ aliqd silr̃e illi.qm̄ sic dicit Aug.10. de tri. ꝑ imagi/
nabile figmētū:sic cogitant̃ absentia:q̃ sensu corpis ta/
cta sūt siue eiusdē gnīs aliq̃. Et cū ħ ēt nec̄e ē.vt notitiam
gñalē hitualē hēam⁹:ꝑ quā cog̃scam⁹ illā spēm silr̃em eē
cap.5. illi qō sensim⁹. Nā sic supra tactū est.ꝛ ē ēt snīa Augu.8.
de tri.cū inqt. Nūq̃3 eni se oculi p̄ter specula videbunt:ꝙ
ħ est oibus gñale:vt ꝑ nulla res aliq̃ possit cog̃sci:nisi ip̄a
cog̃scant̃ esse signa illi⁹:ip̄m quoq3 esse alicui⁹ rei cog̃sci
nō pōt illa re penit⁹ ignorata. Uñ q fingit formā elephan
D tis:ꝛ nūq̃3 vidit elephātez:ꝑ illā nō plus elephātē cogno
scit:q̃3 dormiēs vel freneticus cognoscit ꝑ phātasmata:q̃
sibi occurrūt. Et ratio est:qa nō pōt illā cōsiderare vt est
imago alteri⁹. Si aliquē āt vidisset elephātez ꝛ illi⁹ habi
tualē hr̄et notitiā:tūc ꝑ illā cog̃sceret illā spēm silitudinē
esse elephātu3:ꝛ ꝑ ↄ̄ns in illa elephātes nosse posset:etiā
cap.4. quos nō vidit.℄ Et hoc ē qō dicit Aug.8.de tri.vbi ait.
Neq3 eni in fide nr̄a quā de dñō nr̄o iesu chr̄o hēm⁹ illō
salubre est qō sibi anim⁹ fingit:lōge fortasse alr̃ q̃3 res h3
s3 illud qō ŝm spēm de hoie cogitam⁹. Hēm⁹ eni q̃si regu
lariter ifixā nāe hūane notitiā:ŝm quā qcqd tale aspici/
m⁹:stati hoiez eē cog̃scim⁹:aut hois formā.ecce ꝙ ꝑꝑ no
titiā hitualē in nobis de hoie aspiciētes fictā formaz ho
minis:cog̃scim⁹ illā eē formā ei⁹:ꝛ sic ꝑ illā de hoie cogi/
tam⁹.notitiā aūt illā ꝑ quā cognoscim⁹ ħ:mō eni sentiēdo
aliquē vl' aliquos hoies ēt in se p̄ mō potuim⁹ hr̄e.vt p3
cap.3. ꝑ eādē rōnē.℄ P3 ēt ħ ꝑ rōnē Aug.10.de tri.vbi ingrēs
qūo mēs se amat ait:si mēs sui silitudinē fingit:ꝛ iō cū ħ
figmētū amat se:amat añq̃3 nouerit:q2 id qō sui silr̃e est i/ E
tuet̃:nouerit igit̃ alias mētes ex qb⁹ se fingat ꝛ gñe ip̄so
sibi nota est. Cur igit̃ alias mētes nouit:se nō nouit:cū se
ip̄sa nihil possit eē p̄ntius? Est igit̃ ↄ̄ña ei⁹ ꝙ si mēs se no
uit in silitudine sua aliqua quam fingit.igitur nouit alias
mētes ex qbus sui silitudinē fingit in q̃ se nouit 1 ꝛ ꝑ ↄ̄ns
p3 ꝓpo^m.v3 ꝙ notitia rei ꝑ spēz ei⁹ fictā p̄supponit noti/
tiā alicui⁹ rei sibi silis in seipsa.℄ Ad idē est Ansel.mo/ cap.11°.
nol'.vbi ait. Faber p̄us ↄcipit mēte:qō postea ŝm mētis
ↄceptionē ope pficit. Et seqt̃.faber penit⁹ nō pōt mēte ali
qō corpeū imaginādo ↄcipe:nisi id qō aut totū simul:aut
ptes ex aliqb⁹ reb⁹ aliq̃ mō didicerit iā. Et subdit:q̃3q̃3 eni
hō tale aliquid aīal possit cogitādo siue pingendo q̃le nū
q̃3 sit ↄfingere:neq̃q̃3 tñ ħ facere valet nisi componēdo in
eo partes q̃s ex reb⁹ alias cognitis in memoriā attraxit
℄ Cōfirmat̃ ħ per experiētiā silr̃ ꝛ auc̄tez eiusdē.scdo de
tri.c.8.superius allegatā.experit̃ eni ql3 se nullā formaz
fingē posse cui vel nō hēt similē in memoria ŝm se totā:si
sit forma simplex. Uñ colorē quē nūq̃3 qs vidit cogitare
nō pōt.vel partib⁹ eius si sit ex plībus cōposita.sic cu3 qs F
montē oleis indutū ꝛc̄.cogitat vt ibi dcm̄ est.cōpōnez aūt
spēꝝ hō intellige vel essentialē vel obtiuā.iuxta diuersu3
modū oppinādi de cōpōne mentalis ꝓpōnis de qua in p⁹
q.ꝓlogi dcm̄ est. Uñ silitudinē elephātis nullus fingere
posset:nisi in se partiū ei⁹.v̄.g̃.coloris/figure/ꝛ alioꝝ ac/
cidētiū meminisset ꝛ ꝑ ↄ̄ns notitiā reꝝ quaꝝ sunt silitudi
nes.℄ Ad hoc est ēt idē Aug.in ep̄la ad Nebridiū:q̃ in/
cip.ꝓhemio.supsedeā.vbi ait. Ceci a natiuitate cū de luce
coloribusq3 interrogant̃ qd rñdeant nō inueniūt.nō eni co
loratas vllas paciunt̃ imagines q sēserūt nullas.p3 igit̃
ꝙ nec fingere tales formas:nec ꝑ illas cognoscere absen/
tes res possum⁹:nisi aliq̃s tales res p̄us ipsi senserimus
mō quo dcm̄ est.℄ Aduertēdū tñ ꝙ in hoc iter tales ima
gines fictas simplices ꝛ cōpositas est dr̄ia.na3 simplices
nisi p̄us senserim⁹ res extra vt dcm̄ est:nec fingere possu/
mus:nec intelligere vel cogitare ꝑ illas.sed cōpositas q/ G
bus nulla3 rē silr̃em siue cui⁹ sint imagines sensim⁹ finge/
re possum⁹ dū mō simplices ex qbus cōponit̃ silitudines
habeam⁹ in nobis:sicut qs pōt fingere montē aureū qui
nullu3 talē montē vidit dū mō aurū ꝛ montē aliquē vide
rit.ꝛ eoꝝ similitudies in aīa habeat. Sed tñ per tales fic
fictas imagines nullā rem extra cognoscere pōt. nisi p̄us
nouerit aliquā talē rez esse ex̄ aīam realr̃:qualis est ħ si/
militudo ficta in aīa in esse ficto et imaginario:cui⁹ ip̄sa ē
signū.sic p̄t ex dictj patē. Uñ ꝛ.10.de tri.c.10.dic̃ Aug.ꝙ
per imaginale figmētū cogitant̃ absentia que sensu corpo
ris tacta sunt siue oio ip̄sa siue eiusdē generis aliqua. Et
hoc gñale est oi signo ꝙ per ip̄m res cui⁹ est signū nō co/
gnoscit̃:nisi sciat̃ illud esse signū eius sic experiētia ꝓbat. D
ꝛ ab eodē Aug.hīi pōt.8.de tri.c.5.id aūt sciri nō pōt ni/
si de re illa vl' sili i se p̄us hēat̃ notitia.vt certū ē.℄ Itē in
ter spēs receptas a reb⁹ ꝛ fictas ab aīa est alia dr̄ia.v3 ꝙ
nulla spēs recepta ducit in notitiā alicui⁹ rei ex̄:nisi illius
singularis p̄cise qō sentiēdo ip̄sa spēs est recepta in men/
te:vt spēs quā memoria recipit:dū qs actu videt hāc al/
bedinē demr̄atā:nō duc̄ i notitiā alicui⁹ alteri⁹ albedis ab
illa q̃ sensata tūc est:ꝛ hic ē ꝙ tot tales spēs h3 ql3 in me
moria q̃t singularia sensibilia ꝑ illas cōg̃scē pōt:sic ꝓbari
pōt ex eo qō dcm̄ ē in sol'one rōnis.℄ Ad 3^m du^m:cui q̃3
cap.8. fauet dcm̄ Aug.11° de tri.d.ꝙ nō possum⁹ meminisse cor
poꝝ spēs nisi tot q̃t sensim⁹ ꝛ q̃3tas sensimus. Ex corpis
eni sensu eas in memoriā cōbibit anim⁹:ħ aūt dcm̄ verū
nō est:nec cā ei⁹ assignata:nisi q2 spēs rei sensibilis rece/
pta ꝑ sensu3 rep̄ntat singulr̃ tm̄:ꝛ in illis singularis p̄cise
ducit notitiā:qō sensatū tūc est.vñ sic illa sensatio ē p̄cise
illius singularis:sic etiā ꝛ spēs tūc causata. Spēs autem
ficta ab aīa nō tm̄ ducit in notitiā illius singularis:vel il/

I loꝝ tm̄ que ꝑus nota sunt in se:sed etiā alioꝝ:vt supra fre
quēter est allegatū per Aug. Un̄ hꝫ spēs ficte cōparatio
ne receptoꝝ sūt quasi vniuersales:q̄zuis nō perfecta vl̄ita
te:cū in eis nō ꝯueniant ꝑfecte oīa singularia:qḋ ꝯtingit
ꝓpter eaꝝ ꝯiunctā repñtationē plūz sensibiliū:nō eni
repñtant colorē tm̄:aut figurā tm̄:vel q̄ztitatē:sed colorē
determinate q̄ztitatis ⁊ figure:⁊ sic de alijs spēbus fictis
de alijs singularib⁹:q2 tm̄ nō ducit determinate in huius
singularis notitiā sensibilis:sic q̄lꝫ recepta facit:sed in no
titiā ꝯfusam aliquoꝝ aut alicui⁹ q̄si vaga q̄dā representa
tione (vt qdam dicunt) pōt dici talis spēs ficta quodāmo
do vl̄is. Siue aūt spēs iste ficte sint in intell'u:siue in par
te sensitiua aīe. Preter eas tm̄ fatendum est in intell'u esse
alias fictas abstractiones obtiue ⁊ vniuersaliores: lꝫ pp
abstractionē nō sic sint nobis perceptibiles: siue vocent
spēs siue intētiones seu forme vel ꝯcept⁹:qḋ vltimū vo
cabulū nūc apud modernos est magis in vsu:q̄zuis oib⁹
K ꝑnominatis ⁊ plib⁹ alijs ineniant antiq vsi fuisse in ea
dē sign̄atione:in q̄ moderni vtunt h̄ noīe ꝯcept⁹. Formā
tur aūt isti ꝯcept⁹ in itell'u ex apprehēsione plūz singula
riū siliūz fingēdo siltudinē quādā:seu ꝯceptū cōeꝫ cuili
bet singulariū illoꝝ ⁊ alioꝝ sibi siliūz:q ꝯcept⁹ nullū de
terminate illoꝝ repñtat:sꝫ ꝯfuse ⁊ cōiter oīa. Sicut ap
prehēsis albedinib⁹ plib⁹ singl'ib⁹ ⁊ eaꝝ ꝯuenientia in h̄
q̄ est esse albedineꝫ formaꝛ ꝯceptus cōis albedinis cuilꝫ
albedini silis ⁊ talis in esse repñtatiuo q̄lis est albedo ex̄
in esse reali:sic suo mō dcm̄ est de spēb⁹ fictis in ꝑcedēti
bus. vt tm̄ dixi iste est abstractio:qm̄ talis ꝯcept⁹ forma
ri pōt in itell'u de albedine:p quē nec quātitas aliq̄ nec fi
gura aut oīno aliqd aliḋ ꝑter eēntiā albedinis repñtabit
sic experiētia ꝓbat in aiaduertere volēte:⁊ ita ē de alijs:
sic aūt abstract⁹ ꝯcept⁹ p v̄tutē sensitiuā h̄ri nō pōt: sed p
solū intell'm:vt dicebaꝛ sic experientia docet. Qḋ ēt eui
dēter pꝫ p illud qḋ dicit Aug. in lib. de quātitate aīe. Nā
L lōgitudo nulla est in re sine latitudine ⁊ altitudie:nec esse
pōt:nec ēt aliq̄ sensu cogitari:⁊ tm̄ lōgitudo sic itelligi pt:
vt ꝓ tūc nec lata nec alta esse cōcipiaꝛ:⁊ isti ꝯceptus ꝓꝑe
sūt vl'es:⁊ q vocanꝛ vl'ia:sicut suo loco patebit. Et iḋ pro
nūc de h̄ hec sufficiāt. ¶ Hꝫ quoqꝫ ꝯceptuū qdā sūt sim
plices. qdā v̄o ex plib⁹ simplicib⁹ cōpositi:sic suo mō de
alijs dicebaꝛ. Et simpliciū qdā cōiores. qdā v̄o min⁹ cō
munes. Sil'r cōpositoꝝ qdā ex qbusdā:qdaꝫ ex alijs. Sꝫ
de oib⁹ istis nūc discernere nō est ꝑtinēs ad ꝓpo^m. Sicut
aūt spēs ficte dicebanꝛ ꝯuenire cū receptis:⁊ etiā differ
re q̄ztuꝫ ad hře illas:⁊ q̄ztū ad alia itelligere p illas:sic ēt
suo mō de his q̄ in itell'u sūt est sentiēdū. Ex his pꝫ statiꝫ
ꝯ ꝓposita. Et q̄ztū qdē ad ꝑmā ptē ꝓbaꝛ:q2 ipoi'e ē nos
hře ꝓpriū ꝯceptū aliquoꝝ sensibiliū:nisi aliq̄ talium sint
sensata:vt ex dictis pꝫ:⁊ p ꝯñs nec illa in ꝓꝑo ꝯceptu sim
plici pñt a nobis cognosci. Alioqn̄:vt dictū est:cec⁹ a na
tiuitate posset de colorib⁹ ꝓpriū hře ꝯceptū. 2ª ps pꝫ ex di
M ctis. Nā ex aliqb⁹ sensatis possumus formare ꝯceptū cō
munē illis ⁊ alijs silibus ſm spēꝫ aut genus:q̄ sensata in
se nō sunt. ¶ Un̄ qs q vidit aliq̄s albedines pōt sibi for
mare ꝯceptū cōem oībus albedinib⁹:qui qdē in vl̄i oēs
⁊ ꝯfuse nullāqꝫ distincte repñtabit. Nec ad formādū ta
lē ꝯceptū speculatiuū nec̄e est q̄ oēs albedines sint vise
ſm se. Sil'r ex visionib⁹ aliquaꝝ spēꝝ coloris pōt gn̄aleꝫ
ꝯceptū coloris formare:esto q̄ nō viderit cuiuslibet spēi
coloris aliq̄ singularia. Et q2 tales ꝯceptus sunt signa il
laꝝ reꝝ:⁊ talia in esse apparēti ⁊ repñtatiue q̄les sūt res
ille real'r ⁊ v̄tute notitie habitualis aliquoꝝ quoꝝ sunt si
gna cognoscunꝛ esse signa illoꝝ ⁊ eis siliūz:⁊ ad talia si
gnificāda formanꝛ tales ꝯcept⁹:idcirco per illas res ali
que nō sensate pñt a nobis intelligi:vt ex supra dictis ap
paret. ¶ Uerūtm̄:q2 illi ꝯceptus sunt cōes aliquib⁹ sensa
tis singularibus ⁊ qbusdā nō sensatis:⁊ hec:⁊ illa:vt di
ctū est:repñtant ꝯfuse ⁊ indistincte:iḋ per eos talia qbus N
sūt cōes nō pñt distincte cognosci. vn̄ p cōeꝫ ꝯceptū albe
dinis nō possuꝫ distīcte nosse albedinē:que est in camera
Guillermi:si q̄ ibi est aut aliā aliquā in spāli:nec p ꝯceptū
coloris possuꝫ distīcte oēs:imo nec aliquā spēm coloris
cog̃scere:q2 si aliquā possem ⁊ oēs idifferēter:cū idifferē
ter quālꝫ repñtet. Cōstat āt multas eē spēs coloꝝ q̄ꝝ nul
laꝫ in spāli possuꝫ hře notitiā. Cōfirmaꝛ hoc. q2 aliꝰ cuꝫ
cecus possit hře in se cōem ꝯceptū q̄litatis seq̄reꝛ q̄ disti
cte posset nosse colores:q sūt spēs q̄litatis. ꝯñs est falsuꝫ.
¶ Quarta ꝯ est q̄ res sensibiles nō sensatas nō possum⁹ O
cog̃scere in aliquo cōceptu cōposito sibi ꝓprio possum⁹ autē
illas nosse in cōceptu cōposito cōi sed nō in spāli ⁊ distin
cte. Ad cui⁹ intelluꝫ est sciēdū:q̄ ille ꝯceptus cōpositus di ꝓ
prius aliquoꝝ reꝝ q̄ est signū cuiuslibet illaꝝ ⁊ ꝓ quali
bet pōt supponere ⁊ de q̄libet seu ꝓnoīe demſante ipm̄ nō
pro se ipso sed p illa verificari. ⁊ nullius alteri⁹ rei ab ill'
est signū ⁊c̄. tal' aūt aliqn̄ est cōpositus ex aliquo simpli
ci ꝯ^{ni} cōiori ⁊ aliquo ꝯuertibili sic diffinitio que est p gen⁹
et dr̃iaꝫ ꝯuertibilē cū diffinito. v̄. g̃. aīal rōnale siue cōce
ptus mētalis cui h̄ vox cōplexa subordiaꝛ est cōceptus
cōpositus hoī ꝓprius. Aliqs v̄o est cōpositus ex simpli
cibus quoꝝ q̄libet est cōior ⁊ in plus:totus tm̄ est ꝓprius
ex̄ gratia cō^{ni} cui correspondet h̄ totum in voce. Subā
mālis intellectiua. q ꝓprius est hoī ⁊ cū homine con
uertibilis:⁊ tm̄ quelibet ps est cōior ⁊ in cōuertibilis vl'r
cū illo. ¶ Ad hoc aūt vt in hui⁹ cōceptu res cognoscanꝛ
necesse est ꝑcognosci illū esse signū illaꝝ rerū vt supra di
ctū est. hoc āt ꝯ dum cognoscit ipsum verificari de noīe
res h⁹ significāte ⁊ supponente p illis. Qꝫ duob⁹ modis
cognosci pōt vno mō per notitiā illaꝝ reꝝ in sensu aliq̄ꝝ
ex illis. v̄bi. gra. iste cō^{ni} ꝑceptibile visu. pōt cognosci
esse signum reruꝫ lucidaꝝ ex eo q̄ quis cognoscēdo ime
diate hoc lucidū. s. solē. ⁊ hoc. v̄. g̃. ignē ⁊ h̄ aliud. s. corp⁹ P
coloratū. color disgregatiu⁹ visus pōt cog̃sci de albedie.
per experiētiā plūz singulariū albedinū quas percipit q̄
visum disgregāt ⁊ ex hoc formaꝛ vl'eꝫ hunc ꝯceptū in se.
cognoscit qḋlibet illoꝝ eē ꝑceptibile visu:ex quo etiaꝫ hꝫ
vl'em notitiam q̄ omne tale est ꝑcep^{le} visu. Un̄ concept⁹
ille cōposit⁹ quem formaꝛ in seipso est postea illi signum
per qḋ apprehendit in cōi res ꝑceptibiles visu. Aliomō
pōt cognosci nō quidē apprehēdendo imediate in se ali
quā tlium reꝝ. sed apprehēdendo imediate aliquā aliam
rem in se. ⁊ ex illa ar^{do} ⁊ ꝯcludēdo illū conceptū de alio.
v̄. g̃. hunc ꝯceptū. ꝑn^m mo^{ui} ad superius q est ꝯcept⁹ leui
tatis. vt gr̃a exē^{li} suppono. vel ꝑn^m mo^{ui}. ad oēm dr̃iaꝫ po
sitionis. q supponaꝛ eē conceptus aīe motiue. pōt qs co
gnoscere verificari de illis rebus. s. leuitate. ⁊ aīa. nullaꝫ
aīam vel leuitatē apprehēdendo in se imediate. sed appre
hendēdo motum ignis. ⁊ motum aliquoꝝ aliū ⁊ ar^{do} in
igne esse aliqḋ ꝑn^m mouēdi sursum:⁊ in aiali ꝑn^m mouēdi
ad oēm dr̃iam positionis. ⁊ ex hac notitia nouit hunc cō Q
ceptuꝫ esse signū. Sic q̄ v̄tute hui⁹ notitie cum alijs pre
exigitis intuens in se ꝯceptuꝫ illum nouit per ipm̄ res q̄
rū est ꝯceptus. Et hūc modū cognoscendi ēt ponit Aug.
8. de tri. ca. 5. Et simil'r lib. 13. c. ꝑ. simul cuꝫ alijs trib⁹ mo
dis supra positis in prima ꝯne vt ibi allegaꝛ. ¶ His pre
missis ꝓbaꝛ. ꝯ. ⁊ ꝑ quo ad ꝑmā ptē. q2 si aliq̄ sensilia nō sē
sata possent itelligi a nob̄ in ꝯ^{tu} a^{co} cōposito sibi ꝓꝑo po^{le}
eēt cognoscere talē ꝯ^{tum} verificari de noīe illas ipoꝛtāte.
Sed ꝯñs est falsuꝫ. ꝯña pꝫ ex dictis. p° fl̄i^{tem} ꝯñtis:q2 aut
talis ꝯcept⁹ cog̃sceretꝛ verificari de illo noīe:ex apꝑhēsio
ne alicui⁹ taliū in se:aut ex apꝑhensione alicui⁹ alteri⁹ rei
⁊ discursu/ad illā/mō ꝑmisso. nō ꝑ mō:q2 tūc illa nō eēnt
nō sēsata. vt supponiꝛ. Nec 2° mō:q2 vel h̄ esset discu^{ro} ex
aliquo effectu ad cām extrisecā. vel eꝯ:a cā extrinseca ad
effectum. hoc pꝫ q2 oīs notitia discursiua certa videꝛ esse

A ſa cā ad affectū vel eꝫ.in ꝓpoͦ aūt nō poſſet eē ex effectu ad cām intrinꝰ vel eꝫ.qꝛ nō ꝑus vnū cognoſcit ꝙ̄ aliud nec ꝑus tpe quis apprehēdit cōpoſitū ꝙ̄ eius māṁ ⁊ formā ſed vel neutrū apprehēdit vel ſimul.ꝙ̄uis totū ſimul apprehēdē poſſit ꝑꝰ:ꝙ̄ alterā ptē diſtincte a reliqua.eēt
4ᵒ ꝗ̄ ī ꝓpoſito iſte diſcur. ¶ 4ᵒ ꝯ̄ eſt ꝙ ſenſibilia a nobis nō ſenſata nō poſſumꝰ nālr cogſcere in aliquo ꝯceptu cōpoſito ſibi ꝓpꝛio:in ꝯceptu cōi cōpoſito poſſumꝰ:ſꝫ nō diſtincte nec curo ꝑ nūc:vtrū ꝯceptꝰ dicat cōpoſitꝰ eēntialr vel ſolū obiectiue ⁊ equalēter:ſic̄ de ꝓpōne mentali.q.ꝑᵒ ꝓlogi dcm̄ ē:qꝛ ꝙ̄tuꝫ ad ꝓpoᵐ tātūdē valꝫ vtrūqꝫ. ¶ Ad euidētiam ꝯ̄nis huiꝰ eſt ſciēdū:ꝙ q oꝫ aliq̄ cogſcē in ꝯceptu cōpoᵒ:necē eſt eū hr̄e in mēte talē ꝯceptū:⁊ cū ħ hr̄e notitiā actualē aut hītualē q̄ nouit hūc ꝯceptū eē alicuiꝰ rei ſignū:⁊ iſta vtiqꝫ ſepant abinuicē. Nā qs pōt formare aliquem ꝯceptū cōpoſitū:⁊ ignorare:an per ipm aliq̄
B res ſignificet:ꝙ̄uis ſciat ꝑ quālibet eiꝰ ptē aliqḋ ſignificari:imo pōt ſcire ꝙ ille ꝯceptꝰ nulliꝰ rei ē. ¶ Exēᵐ ꝑmi.ꝑt qs hn̄s ꝯceptū circuli ⁊ ꝯceptū q̄drati ⁊ ꝯceptū equalitatis:cōponere ex his ꝯceptū vnū:q̄lis ꝯceptus eſſet ille cui ſubordinat hoc totū in voce:circulus eq̄lis q̄drato:⁊ hoc experit q̄libet.cū hoc tn̄ pōt ignorare:an iſte ꝯceptꝰ ſit ꝯceptus alicuiꝰ rei:ſic̄ multi hunc ꝯceptuꝫ formantes ignorāt:an aliq̄ res ſit vel poſſit eſſe circulus eq̄lis q̄drato. ¶ Exēplū ſcḋi.ſi qs hēat ꝯceptū circuli ⁊ ꝯceptū anguli ⁊ cōponat vtrūqꝫ ſilr:vt fiat ꝯceptꝰ cōpoſitꝰ:q̄lis eſt hec oꝛo in voce:circulus angularis:certum eſt ꝙ iſte pōt ſcire ꝙ nulla res eſt:aut eſſe pōt cui ꝯueniat iſte ꝯceptus: ⁊ in vtroqꝫ caſu hr̄et ꝯceptꝰ cōpoſitꝰ:non tn̄ cognoſceret in illo res aliq̄ ex̄ aiam ꝑ illū q talē ꝯceptuꝫ hr̄et. ¶ Scit aūt ꝺ aliquo hꝫ ꝯceptu ipꝫ eſſe ꝯceptū alicuiꝰ rei:qn̄ ſcit ipm de ipſa re verificari:ſicut tūc quis nouit ꝙ conceptꝰ in mente q eſt diffinitio.vbi gr̄a. aial rōnale eſt ꝯceptus
C hoīs:qn̄ nouit ꝙ hō eſt aial rōnale quo cognito duꝫ poſtmodū illū ꝯceptū cōpoſitū intuet cognoſcit in ipſo reꝫ q̄ eſt hō. ¶ Itē aliqn̄ pōt talis ꝯceptꝰ ꝓpꝛius alicui cognoſcit eſſe ꝯceptꝰ alicuiꝰ ex ħ ꝙ cogſcit ipꝫ verificari de ꝯceptu entis pticulariter ſūpto:ſic̄ ſi qs noſſet ꝙ aliqḋ ens ē aial rōnale:de quo magis patebit in ſequentibus. ¶ Ex his ꝓbari poſſet ꝯ̄ quo ad ꝑᵐ ptē ſic. Impoſſe eſt aliqueꝫ cognoſcere aliquē ꝯceptū cōpoſitū ꝓpꝛiū ſenſibilibꝰ non ſenſatis ab eo verificari de aliquo.igit impoſſe eſt euꝫ nālr cognoſcere in aliquo ꝯceptu cōpoſito ꝓpꝛio ſenſibilia nō ſenſata ꝑ eū.ꝯn̄a pꝫ ex dictis. Añs eſt euidēs per experiētiā:⁊ ſumat gr̄a exēpli iſte ꝯceptus cōpoſitꝰ:actꝰ diaphani ſm̄ actū.aut iſte colo diſgregatiuꝰ viſus.pꝫ vtiqꝫ ꝙ q nūꝙ̄ ſenſiſſet lumē:nūꝙ̄ poſſet nālr cognoſcere ꝙ aliqḋ ens eſt actus diaphani ſm̄ actū:⁊ q nūꝙ̄ vidiſſet albedinē:nūꝙ̄ poſſet ſcire ꝙ aliqḋ ens eſt color diſgregatiuꝰ viſus.nā tales notitie nō pn̄t hr̄i:niſi mediāte intuitiua ꝯ̄uia vel coexn̄te taliū ſenſibiliū. Scḋo qꝛ vl talis notitia hēt ꝑ
D apprehenſionē alicuiꝰ ſenſibilis illoꝝ qꝝ eſt ille ꝯceptus ꝓpꝛius:aut ꝑ notitiā alicuiꝰ effectꝰ vel cāe dictoꝝ ſenſibiliū:hoc videt ſufficiēs:qꝛ nec aliꝰ appet modus eā hn̄di. ¶ Si dicat ꝑmū:ꝯſtat ꝙ ille ꝯceptꝰ cōis erit etiā ſenſibili ſenſato:⁊ per ꝯn̄s nō erit ꝓpꝛius non ſenſatis:vt ſupponit in ꝯ̄ne. Per effectū aūt talis notitia haberi nō pōt:qm̄ nullus effectus ſenſibilis:pter eū qui fit in ſenſu duꝫ ſentiunt:qui nō pōt iuuare ꝓpoſitū ꝓpter illud qḋ īmediate dcm̄ eſt:ducit in talē notitiā:qḋ pꝫ. ¶ Suppoſito nāqꝫ ꝙ aliquis calor ſit effectꝰ lucis:ꝑ notitiā caloris nō poterit hr̄i notitia:ꝙ ꝓpꝛiꝰ ꝯceptꝰ lucis verificet de luce:aut etiā ente particulariter ſumpto. Et rō eſt:qꝛ talis effectꝰ pōt a plibꝰ alijs cāis cāri:⁊ iō ꝙ̄uis ex eo qs poſſet noſſe ꝙ aliqḋ ens ē ꝓductiuū caloris:nō tn̄ poterit ſcire ꝙ lux vel lumē eſt ꝓductiuū caloris:niſi imediate ꝑ ſenſuꝫ hoc apphēdat:⁊ tn̄ ille ꝯceptꝰ ꝓductiuū caloris nō eſt ꝓpꝛiꝰ luci:vt dcm̄ eſt:nec ꝑ illū effectū poſſet noſſe aliquē cōceptū ꝓpꝛiū lucis verificari de aliq̄. ¶ Itē nec ꝑ cāꝫ ſenſibiliū. Nā qs pōt noſſe oēs cās extriſecas alicuiꝰ ſenſibil.ſ. ſoni:⁊ tn̄ nullū ꝓpꝛiū ꝯceptū cogſcet de ſono an verificari: Surdus eni a natiuitate pōt cogſcere corpa ſonatiua ⁊ aerē ⁊ cōmotionē aeris ꝑ ſenſuꝫ tactꝰ:q̄ ſt cāe ſoni:⁊ tn̄ nullū ꝓpꝛiū ꝯceptū ſoni cogſcet verificari de aliq̄. ¶ Cōfirmant oia hec ꝑ illud ſepe adductū:ꝙ cecus nālr nō pt noſſe diffōnē:aut aliquē ꝓpꝛiū ꝯceptū coloris vel lucis ꝺ aliquo ente verificari:nec nālr ſurdus aliquē ꝓpꝛiū ꝯceptū ſoni. ¶ 2ᵒ ps ꝯ̄nis declat.qꝛ aliqs nālr cecus pōt hr̄e hunc ꝯceptū in mēte:cui ſubordinat hec vocalis eſt q̄litas ſenſibilis:⁊ pt noſſe mediāte notitia tactꝰ ꝙ aliqḋ ens eſt q̄litas ſenſibilis:⁊ pōt ꝑ ꝯn̄s cognoſcere ꝙ ille ꝯceptꝰ eſt alicuiꝰ entis:vel aliquoꝝ entiū:ac ꝑ hoc cognoſcere in illo entia quoꝝ eſt ꝯceptꝰ:ſed ꝯſtat ꝙ ille ꝯceptꝰ eſt cōis ēt coloribꝰ:⁊ ꝑ hunc ex ꝯſequenti cognoſcet colores:non tn̄ diſtincte:qꝛ nec diſticte illos ſign̄at aut repn̄tat. E F

¶ Cōtra tn̄ hoc obijceret aliqs forte:qꝛ ꝑnᵐ motꝰ ad ſuperius videt eſſe ꝯceptꝰ ꝓpꝛiꝰ leuitatis:⁊ ꝑnᵐ motꝰ deorſuꝫ ꝓpꝛius grauitatis:⁊ vterqꝫ iſtoꝝ pōt cognoſci verificari de ente pticulr.eſto ꝙ nec grauitas nec leuitas ſint ſenſata:ſolūmō.n.vidēdo ignē aſcēdē ⁊ terrā ꝺſcēdē nullo ipellēte noſſe pt qs ꝙ aliqḋ ens ē ꝑnᵐ hꝰ motꝰ:⁊ aliqḋ illiꝰ. Cōtra dicta arg.

¶ Rn̄ᵒ ꝑ pōt dici ꝙ grauitas ⁊ leuitas ꝓpꝛie nō ſūt forme ſenſibiles:nō eni appet qūo leuitas aliq̄ ſenſu poterit ſentiri.vn̄ ſi nō moueret corpꝰ:nūꝙ̄ aliqs poſſet cognoſcere ipm eſſe graue vel leue:⁊ iō ſi cognoſcit aliq̄ talis:ħ eſt ꝑ motū:qꝛ.ſ.ſentimꝰ illud corpꝰ deſcēdere:vel ꝑ viſuꝫ aut ꝑ tactū ipm tenemꝰ in manu:⁊ tn̄ nec ꝑ manuꝫ nec ꝑ viſum nec ꝑ tactū cognoſcimꝰ grauitatē imediate:ſed ꝑ intellm̄ arguitiue. ¶ Et ad hoc facit multū dcm̄ Cōmentatoris q 7ᵒ meta.⁊.12.dicere videt formas iſtas nō eſſe q̄litates:ſꝫ formas ſubales elemētoꝝ.forme aūt ſubales non ſunt de numero ſenſibiliū: vt hic eſt ſermo de ſenſibilibus.2ᵒ poteſt dici ꝙ ille conceptꝰ ꝑncipiuꝫ motus ſurſum:nō eſt ꝓprius cōceptus leuitatis:cum videamus ipſum verificari de alijs formis a leuitate. Nam auis mouet ſurſum ēt a ſe. ¶ Itē aqua aſcēdit:vt pꝫ in cōductibus:⁊ ferrū etiā aſcendit verſus magnetē ſi magnes ſit ſupra ferrū:⁊ conſtat ꝙ cuiuſlibet hoꝝ motuū ē aliqḋ ꝑncipiū ⁊ nō forma leuitatis.ſuo modo ſic poteſt dici de ꝑnᵒ motus deorſum. Rn̄o. Cō.31. Cō.18. G

¶ Per hoc pꝫ quid dḋm ſit ad argᵐ factū ꝓ q̄nto dubio. Nam talia ſenſibilia nō ſenſata nō itelligunt a nobis imediate:nec in ſpeciebꝰ cāris a ſenſibilibus:ſed in ꝯceptibꝰ tātūmodo cōibus nō proprijs ⁊ tn̄ indiſtincte ⁊ confuſe. Ad illḋ qḋ dicebat i ꝑncipio ſecūdi articuli.

¶ Ad rōnes. Ad ꝑmā dico ꝙ Phs nō dicit aiam eſſe ſenſibilē tn̄ ꝑ ſenſum:ſꝫ ſine excluſione loqt:cuꝫ q̄ dicto ſtat ⁊ verū eſt ꝙ ſit ſenſibilis ꝑ intellm̄:nec oppoᵐ ipſe vl aliqs ſane mētis diceret:cū oēs ſcie phice ſint de rebꝰ ſenſibilibꝰ.verūtn̄:qꝛ nō ſolū per intellm̄:ſꝫ ꝑ ſenſum aia eſt ſenſibilis:iō ēt locutꝰ eſt de ſenſu:⁊ qꝛ itelligibilia cōprehendere eſt ꝓpꝛiū intellectui:iō dicit ꝙ ꝑ intellm̄ eſt intelligibilia:vt ſupra in diſſolone tertij dubij eſt dcm̄. Per qḋ pꝫ qd ſit dḋm ad aliā rōnē factā in ꝑncipio q̄onis. Ad rōnes ꝑncipales q̄onis H

¶ Diſtinctionis.iij. Q̄ō.ij.

Iſo ꝙ res create ſenſibiles nālr intelligunt a nobis ⁊ q̄lr. ꝯſequēter quero.vtrū res create in ſenſibiles nālr a nobis intelligant. ¶ Et arguit ꝙ nō. qꝛ ſi aliq̄ res in ſenſibilis cognoſceret a nobis. ħ maxime verū eſſet de aia noſtra ⁊ de mente ſeu intellectu:pꝫ quia nihil pn̄tius eſt itellectui noſtro:ꝙ̄ ipſemet:ſed ꝯn̄s eſt falſuꝫ:vt manifeſtat opinionū diuerſitas:quas hoīes hn̄t de intellectu nr̄o:opinātibꝰ qbuſdā ipm ſubam quādam abſtractā ⁊ vnū in oibus.quibuſdā opinātibus ipꝫ eſſe ſubam aie noſtre.qbuſdaꝫ vͦo accn̄s eius:que diuer/

3 ficas nõ esset si ipse intell's a nobis cognosceret. ℭ Cõfir/
mat. qa si esset nobis cognit⁹ intell's nr: aut h̃ esset: q2 co/
gnitus eẽt imediate in seipso: aut in spẽ ab ipso cãta in se/
ipso: aut in ɔceptu abstracto ꝛ ficto de ipso nõ p̃ mõ: q2 q̃
sic cogſcunt ſt nobis euidẽtiſſima ꝛ notiſſima: nec ẽ neceẽ
nos ex alijs acqrere notitiã de ipsis. ɔstat aũt ꝙ nõ sic est
d̃ itellũ nr̃o: qn poti⁹ ex alijs reb⁹ conamur deuenire i no
titiam ei⁹. Nec 2° mõ. qa de nullo hẽm⁹ nãlr spẽm q̃ non
fuerit nobis nota imediate i seip̃a. Nec 3° mõ. qa illũ ɔce
ptũ vel itell's formaret app̃hẽdẽdo seipsuz: aut app̃hẽdẽ
do aliq̃s alios itell's. nõ p̃ mõ. qa restaret qõ qũo ante for
mationẽ ɔcept⁹ illi⁹ cogſceret seip̃z: an. s. in se imediate vl'
in spẽ. Nec app̃hẽdẽdo q̃dã alios itell's: qa nullus alius
itell's ẽ sibi notior: q̃z ipsemet sibi: ꝛ iõ mlt̃o min⁹ ex noti⁹
R alioꝝ itellũũ pt ꝛ poterit forare h̃ ɔceptũ d̃ se q̃z ex p̃p̃a.

Opp **Contra** multe veritates in sciẽtijs hũanis sũt nobis
note de reb⁹ in sensibilib⁹: sic pꝫ de itellũ ꝛ
ei⁹ opõnib⁹. Silr̃ de voluntate ꝛ eius actib⁹. silr̃ de ange
lis igit̃ tales res creatas in sensibiles nãlr̃ intelligimus.

In declaratione q̃siti videbit̃ an h̃ res p̃sit
a nobis naturalr̃ intelligi: ꝛ
qualiter. scd̃o mouebunt̃ quedã dubia ꝛ soluent̃.

p⁹ arti. **Quantũ** ad p̃m p̃mitto distictionẽ vnã q̃ colligit̃ ex
p̃cedẽti ꝛ p̃xia. q. vꝫ. ꝙ rẽ aliquaz itelligi
a nobis ɔtingit tripl'r. s. imediate i seipsa: sic ꝙ notitia illa
q̃ cogſcit̃ ad nullũ mediũ cognitũ terminet̃: vl' q2 cogno/
scat̃ in spẽ p̃p̃a aie in intellũ cãta: vel 3° mõ ꝙ cogſcat̃ in
aliquo ɔceptu de ipsa ab aia formato. ℭ Tũc pono tres
ɔ̃nes. q̃ꝝ p̃' est: ꝙ q̃dã in sensibilia itelligunt̃ a nobis ime
diate in seipsis. Scd̃a ꝙ q̃dã itelligunt̃ a nobis in spẽbus
p̃prijs in itellũ ab ipsis cãtis. Tertia ꝙ q̃dã itelligunt̃ in
1 ɔceptib⁹ p aiam fictis ꝛ formatis. ℭ P̃ria ɔ̃ p̃bat̃. p̃ qdẽ
p'2 ex dictis in p̃cedẽte. q. ibi eni pꝫ ꝙ spẽs vl' imagines reꝝ
absentiũ itell's ituet̃: ꝛ in illis cogſcit res q̃ꝝ sũt spẽs. idẽ
q̃ꝫ patebit in 2° ɔ̃ne de spẽb⁹ quorũdã mere itelligibiliũ.
Cõstat aũt ꝙ tales spẽs intell's nõ mediãte aliquo ituet̃:
sed eas ita immediate: sic visus imediate intuet̃ colores:
ꝛ ita vnũ experimur vt aliud. ℭ 2° qlibet põt in seipso ex
2ᵐ periri: ꝙ ipse cogſcit se itelligere aliq̃ꝫ rẽ determinatã: ꝛ se
credere id qõ credit: ꝛ se velle illud qõ vult ꝛ nolle qõ nõ
vult. igit̃ itelligit imediate actũ suũ itelligẽdi/volẽdi/no/
lendi/ꝛ credẽdi. ɔ̃ña p̃bat̃ rõne: ꝛ vt breui⁹ fiat p̃bet̃ h̃ d̃
actu credẽdi: ꝛ eodẽ mõ poterit p̃bari de alijs. Act⁹ igit̃
iste singularis credendi quẽ qs noscit se h̃re de hac re si/
gnata: aut cognoscit̃ ab eo p sensum aut p itellm: nõ p sen
sum: q2 res oino insensibilis est: igit̃ per itellm: aut igit̃ in
spẽ p̃p̃a vel in spẽ p̃pria alteri⁹: aut in aliquo ɔceptu: aut
imediate in seipso. Nõ in spẽ p̃p̃a: frustra. n. poneret̃: cuꝫ
ipse p seipsuz sit p̃ñs eque: vt spẽs eẽt. Nec in spẽ alteri⁹
p̃pria. pꝫ ex dictis in p̃cedenti. q. Etiã nõ appet: cui⁹ alte
ri⁹ rei spẽs duceret in notitiã ei⁹: nec in ɔceptu: q2 ãt i ali/
quo ɔceptu singulari p̃prio: vel in ɔceptu cõi. non singu/
M lari: q2 vel nullus ali⁹ est a spẽ: vel si esset: idẽ incõueniẽs
esset de eo qõ de spẽ: nec in ɔceptu cõi: q2 p illũ nõ cogno
sceret̃ in singulari ꝛ distincte. relinquit̃ igitur ꝙ imediate
cognoscat̃ in seipso. Eodẽ mõ p̃bari põt de actu volẽdi.
cap.p. Hoc idẽ pꝫ de intẽtione Aug. 13. de tri. vbi ẽt in ṽtute po
nit rõnẽ p̃dictã. Fidẽ inquit quã videt quisq̃ꝫ in corde suo
esse: si credit: vel nõ esse si nõ credit: alr̃ nouimus: nõ sicut
corpa que videm⁹ oculis corporeis: ꝛ p ipsoꝝ imagines
q̃s memoria tenem⁹: ẽt absentia cogitamus: nec sic ea q̃
nõ vidim⁹: ꝛ ex his que vidim⁹ cogitationẽ vtcũq̃ꝫ forã/
mus ꝛ memorie cõmẽdamus. Et subdit. nec sic hoiem vi
uũ: cui⁹ ẽt aiaꝫ si nõ videm⁹ ex nr̃a ɔuincim⁹ ꝛ ex motib⁹
corporalibus hoiem viuũ sicut viuendo didicimus intue
mur ẽt cogitando: hic excludit modũ cognoscẽdi aliqd p
discursum ꝛ argumẽtationem: qui tñ modus reducit̃ aut

exigit aliquẽ p̃dictoꝝ in rõne supra facta: cuꝫ notitia cõ/ N
pleta de aliquo nescio exigat in cõpletã eiusdẽ: vt pꝫ ex p̃
ar° p̃cedẽtis p̃xime. q. ꝛ imediate dat Aug. modũ quo vĩ
fides nõ sic inquit. s. mõ predicto vĩ fides in corde in quo
est ab eo cuius est: sed eã tenet certiſſima scia: clamatq̃ꝫ cõ
scia. Cũ itaq̃ꝫ p̃pterea credẽ iubeamur: q2 id qõ credẽ iu/
bemur vidẽ nõ possum⁹: ipsam tñ fidez q̃n inest in nobis
videmus in nobis: q2 ꝛ reruꝫ absentiũ p̃ñs est fides: ꝛ re/
rũ que foris sunt intus est fides: ꝛ rerũ que nõ vident̃ vĩ
fides. ℭ Ex his pꝫ ɔ̃ ei⁹. s. ꝙ fides vĩ sicut res per seipsaꝫ
aio p̃ñs: qõ est imediate videri in seipsa. ℭ Idez sequenti cap.2°.
c. in fine. d. de actu volendi. vbi ait. ꝙ sua voluntas cuiq̃ꝫ
ɔspicua est. alterius aũt latet: q̃ꝫuis idẽ velit. Et si aliq̃b⁹
signis se se indicet: credit̃ poti⁹ q̃z vĩ: vnusq̃sq̃ꝫ aũt sui ani
mi ɔscius: nõ credit vtiq̃ꝫ hanc esse suaꝫ: sed plane p̃uidet O
voluntatẽ. Nõ igit̃ ex aliquib⁹ signis aut effectib⁹ argui/
tiue cognoscit qs suũ velle: sicut dcm̃ est ẽt de fide: sicut al
terius voluntatẽ ɔuincit ex signis: sed plane in se imedia/ cap.3°
te in seipsa suã peruidet volũtatẽ: que ẽt in sequẽti caplo
distinguit: vbi dicit: quasdã esse cões hoium voluntates:
q̃s qlibet certiſſime nouit: nõ tñ eodẽ mõ vt p̃priam. Uñ
ait: sed aliud est videre volũtatẽ suã: aliud (q̃ꝫuis certiſſi/
ma ɔiectura) ɔuicere alienam. ℭ Ex quo manifeste pꝫ: ꝙ
per videre suã nõ accipit hic aliud q̃z illam imediate in se
ipsa intueri. ℭ Item idez in de videndo deo ad Paulinũ:
sicut inquit hanc lucẽ corporis sensu: sic ẽt voluntatẽ meã
plane video: q2 presto est animi mei sensibus: atq̃ꝫ intus
mihi p̃sens est: qd expreſſius dici põt ad p̃positũ: quãdo
dicit: ita voluntatẽ videri mẽte: sicut lux corporis sensu:
ꝛ idẽ vult de actibus alijs aie: vt ibidẽ pꝫ. ℭ 3° p̃bo ꝙ si/ 3ᵐ
cut intellect⁹ aut mens intelligit se imediate: sic mẽs intel
ligit se intelligere illud qõ intelligit: quãdo illud itelligit. P
Et simlr̃ intelligit se viuere ꝛ se velle qõ vult: ꝛ sic de plu/
rib⁹ posset dici. igit̃ mẽs itelligit seipsaꝫ. Añs est euidẽs. cap.3.
ɔ̃ña deducit̃ p Aug. 10° de tri. vbi oñdẽs: ꝙ mẽs cũ q̃rit
se nosse nouit se: ɔ̃ vnã potẽti r̃ñsionẽ q̃ dici posset ꝙ non
nouit se: sꝫ nouit suũ nosse: quo alia nouit: arguit sic: vbi g̃
nouit suũ nosse si se nõ nouit. q. d. h̃ nõ est poſẽ. Nã nouit
ꝙ alia nouerit: se aũt nõ nouerit. i. nouit se alia nosse ꝛ nõ als rñ/
seipsam. s. p reflexionẽ: ꝛ tũc in forma iterrogationis ifert sionẽ.
p̃positũ dicẽs: q̃ pacto igit̃ se aliqd scientẽ scit q̃ seipsam
nescit: neq̃ꝫ eni alterã mẽtẽ sciẽtẽ scit: sꝫ seipsaꝫ: scit igit̃ se
ipsaꝫ. ℭ Ex q̃b⁹ pꝫ ꝙ Aug. vtit̃ hac ɔ̃ña. mẽs scit se scire:
vel se sciẽtez eẽ. igit̃ scit se: ꝛ statim post facit hãc: mẽs scit
se nescire se. igit̃ scit se. pꝫ ẽt rõne: q̃m ipoſẽ est aliquid de
alio cogſci: nisi illud cognoscat̃. mẽs igit̃ nouit seipaꝫ: aut
igit̃ in aliq̃ p̃pria sua spẽ: aut in cõi aliq̃ ɔceptu quẽ hꝫ de
mẽte: aut imediate in seipsa: nõ p̃ mõ: tuni q2 spẽs frustra
poneret̃ cũ mẽs sit p seipsam sibi p̃ñs. Uñ si res ipse cor/
porales p seipsas possent esse p̃ñtes mẽtis ɔspectui nulle T.c.38
spẽs eaꝝ fierẽt i mẽte: sic põt h̃ri p p̃hũz 3° de aia. ꝛ Aug. ꝛ 39.
10° de tri. dic̃. ꝙ q2 mẽs nõ põt secũ itrorsus tãq̃z in regio/ cap.5
nẽ incorporee nãe ipsa corpa iferre: imagies coꝝ ɔuoluit Q
ꝛ rapit: tũ q2 esto ꝙ eẽt aliq̃ spẽs mẽtis in ipsa mente: ad/
huc nõ posset p illã cognosci: nisi p̃us ipse vel nã ipsa mẽs
cognosceret̃ imediate in seipsa: vt patẽ põt ex dictis in p̃/
cedẽti. q. nec in aliq̃ ẽt tali ɔceptu cõi: tũ q2 non cogſceret
se in singulari ꝛ distincte: tũ q2 illũ ɔceptuꝫ nõ posset fora
re: nisi p̃us aliq̃z singularẽ mẽtẽ nosset. Nulla aũt põt esse
ei magis nota: q̃z illamet. Uñ Aug. 9° de tri. ait si q̃sq̃z di/ cap.3.
cit ex notitia g̃nali vel spãli mẽtẽ credere se esse talẽ q̃les
alias expta est: ꝛ iõ amare seipsaꝫ isipiẽtiſſime loqtur. vñ
eni mẽs mẽtem aliq̃z nouit: si se nõ nouit? relinquit̃ igit̃ ꝙ
mens se imediate nouit in seipsa. ℭ Confirmat̃ illud per cap.11.
Aug. 14. de tri. vbi dicit. ꝙ mens sibi est memoria: q̃ p̃ñs
est vt sua cogitatione possit intelligi. ℭ Ad hãc rõnẽ dice
ret qs forte: ꝙ mẽs nouit se non imediate in se: sꝫ p quãdã

A argumētionē aut discursum ex noti' aliaꝝ reꝝ. ¶ Contra primo qꝛ discursus proprie tm̄ est iter complexa siue notitias cōplexorum. Sumo aūt hoc singulare cōplexum contingens: hoc mēs intelligit se velle b. v.g. b. aut hoc est sibi notum per discursum ab alio complexo sibi notiori: aut est sibi notum per notitiam simplicem rerum importatarū per terminos eius. Primū non pōt dici: qm̄ nullum aliud complexum est sibi notius: q̄ illud ex quo possit hre notitiam de ipa: vn̄ sic dic Aug. 15. de tri. (cap. 12°) Cū duo gña sint reꝝ q̄ sciuntur: vnū eaꝝ q̄ p sensus corpis pcipit anim⁹: alteꝝ earum que p seipm: multa illi phi. s. achademici garrierunt ꝯ corporis sēsus: ai āt q̄sdā firmissimas p seipm pceptiones veraꝝ reꝝ q̄le ē illō qō dixi. Scio me viuē: neq̄ i dubium reuocare potuerūt: ꝛ talia sūt ſʒ eūdē ibidē. ꝛ lib. 10. (cap. 10.) hoc scio me velle. scio me scire: ꝛ scio me itelligē: cogitare ꝛ plā alia q̄ tm̄ sunt euidētia itell'ui: vt null's ipoꝝ vitatē possit ignorare: vn̄ sic nullus nouit p discursum vitates singlares ꝯtigētes de reb⁹ sensibilib⁹: q̄s apphēdit p corpis sensus: sic nec tales. Assumptū igit cōplexū notū est non per discursum: sʒ imediate per notitiā reꝝ ipaꝝ. igit de illis rebus: ꝛ p ꝯñs de mēte nō hr notitia illa p discursuʒ. ¶ 2° qꝛ esto q p discursum mens nosset se: quero an ille discursus terminatur ad notitiam alicuius cōplexi formati de mente: aut ad simplicem notitiā ipsius mentis: ꝛ si ad simplicē notitiā mentis: pcedit argumentum querēdo q̄lr mēs p illā notitiā cognoscit: ꝛ opʒ dicē q in seipsa imediate. Si ad cōplexā: cū notitia ꝯplexi exigat notitiā ei⁹ simplicē: aut eoꝝ q̄ importāt p ipm si plura sūt adhuc hr q oʒ dare: q p aliquā notitiā simplicē mēs ipa apprehendatur: ꝛ procedit argumētum vt prius: vn̄ in pposito nō curo an notitia mentis p̄supponat notitiā aliquam alterius simplicem vel cōplexā: aut nō: dūmō dec q p aliquā notitiā ipa in se imediate cogscat: ꝛ nō p medium aliqō cognitū. ¶ (C 2ª ꝯ) Scda ꝯ. aliq̄ isensibilia intelligūt ab intellectu in ppijs spēb⁹ ab ipsis cātis. Et hoc pbat auctē ꝛ rōne. auctē p qdē Aug. 14. de tri. (cap. 3.) vbi ondit q trinitas que ē in retētiōe/ꝯteplatione/ꝛ dilectione fidei: nō est ppetua: sʒ temporalis: qꝛ fides ipsa tēpalis est nec sp erit. Et qꝛ aliqs posset dicere ex hoc trinitatē illā non pire: qꝛ ēt postq̄ fides cessauerit recordabimur eā ꝛ intelligem⁹: ait: q q hoc dicit nō discernit nūc aliā esse trinitatē qñ p̄ñtem fideʒ tenem⁹: videm⁹: amam⁹ in nobis: aliā tūc futurā qñ nō ipsam: sed eius velut imaginariū vestigium in memoria recōditū recordatiōe ꝯtuebimur. ꝛ ifra. Que vo tūc erit qñ eā recordabimur in nobis fuisse nō esse alia pfectio ei⁹ erit. hāc. n. que nūc est: facit res ipsa p̄ñs ꝛ animo credentis affixa. at illā que tūc erit: faciet rei pterite imaginatio recordantis memoria derelicta. Et ibidē dicit ita esse de fide preterita quā recordamur: sic de re aliq̄ corpali. Nā ꝛ hāc ꝛ illaʒ in spe derelicta contuemur. Itē ad idē ppositū de fide. (cap. 9.) aliaʒ inquit nunc trinitatē facit p suā p̄ñtiam retenta: cōspecta: dilecta: aliam tūc faciet per qōdā sui vestigiū: qō in memoria preteriens dereliqt. ꝛ. c. sequenti. ad idē. (D) d. q ꝛ tūc trinitas erit: cū illud q̄lecūq̄ vestigiū ꝛ memoriter retinebit ac cogscet veraciter: ꝛ hoc vtrūq̄ 3ª volūtate iunget. ¶ Ex his oib⁹ euidēter appet ſʒ intētionē Aug. q fidē nō p̄ñtē in nobis: sʒ pteritā recordamur ꝛ cogscim⁹ nō in se: sed in q̄dā sui spē: vel imagine seu vestigio: que oia signāt ideʒ ſʒ eū qō i memoria nr̄a derelinqt. ¶ Itē. 10. ꝯfess. (cap. 15.) nō vnū inqt dolorē corpis nec inde deest dū nihil dolet nisi tm̄ adessent imagines eius in memoria mēti nescirē qd dicerē: nec eū in disputādo a voluptate discernerē: ꝛ plura añcedēter: ꝛ ꝯñr. d. idē ibidē ad ondēdū q affectiones appetitus nō p̄ñtes cogscūt p ppias spēs i memoria derelictas. (Ista auctoritas 10. confess. nō hr in originali) ¶ Itē rōne. Nā si nullā talē spēm derelinqueret act⁹ credēdi ꝛ intelligēdi: silr act⁹ volēdi: cū nos experiamur q illos recordando cogscim⁹ qñ pterierūt ꝛ nō sūt (expit. n. qlibet se aliqñ intellexisse rē aliquā: ꝛ credidisse: ꝛ silr voluisse) sequeret q tales actus intueret imediate i seipsis: sed nō ē ſʒ hoc maior rō de vno actu q̄ de alio. (E) igit qlibet poterit sp cogscē ꝛ recordari quelʒ actū itell'ndi ꝛ volēdi: quē nūq̄ habuit: ꝛ ita facil'r vnū sic aliū: qō ē ꝯ expiētiaʒ. igit opʒ dicē q act⁹ tales derelinquūt suas ppias silitudies seu spēs in mēte qb⁹ retētis nec deletis in illis pōt act⁹ tales mēorare ꝛ actualr recordādo itellrē: sic dcm̄ ē p Aug. ¶ D. Si tales act⁹ pteriti possent imediate i seipsis cogsci eadē rōne ꝛ act⁹ futuri: q nec sūt: nec vnq̄ fuerūt: qō est manifeste fl'm. Et ꝯñia pʒ: qꝛ nullā cālitatē in intellu p̄ñt hre pteriti ſm se plus q̄ futuri: cū neutri sint aliq̄ entia in actu: ꝛ in potentia saltē magis nālr videant eē futuri q̄ pteriti ac p hoc si ex eis alia deberēt posse intelligi: magis videret hoc veꝝ de futuris. Et iō cū ista sint absurda ꝓcedēdū est cū Aug. (F) q tales nō in se imediate sʒ in suis repn̄tatiuis derelictis cogscūt: sic ēt in pcedēti. q. de notitia reꝝ sensibiliuʒ preteritaꝝ dcm̄ est. ¶ Ad hāc rōnē forsitan dicet. q vtiq̄ opʒ ponere in intellu aliqd derelictum ab actu per quod determinate ipm cogscat postq̄ fuerit: sʒ illud derelictum nō ē aliq̄ spēs illi⁹ act⁹: quē intuēdo intell's veniat in notitiā act⁹ pteriti: vt dcm̄ ē: sed est habit⁹ qdā q sit cū intellectu cāt notitiā de tali actu determinate: q̄ tn̄ notitia ille habit⁹ nō cogscit: sʒ nec act⁹ pterit⁹ cogscit in tali hitu: sʒ imediate i seipo. ¶ Istō dcm̄ nō saluat positatē recordationis. Nā vt in pcedēti. q. tā p Aug. q̄ p phm ꝛ Cōmēta. q̄ ēt per experiētiā ondsum est. Recordatio ꝛ notitia reꝝ absentiū ꝛ nō existiū: ē notitia alicui⁹ spēi vel imaginis seu q̄cūq̄ alio noie nuncupet: q̄ visa vt imago rei est. di cogsci res c⁹ imago ē. Sic āt expimur i tali notitia sensibilium: sic ēt arguere debemus eē in notitia insensibiliū: q̄uis non possumus sic experiri: ꝛ sic ponit Aug. vt prime allegatuʒ est. (G) ¶ 2° istud dictū: nullā difficultatē vitat q̄ sequat dcm̄ nr̄m nā tot habitus necio oʒ ponere quot ego pono spēs: alioquin dabit q vnus hitus sufficit ad recordādū plres act⁹ determiate ꝛ distincte ꝛ p ꝯñs nūq̄ obliuiscet hn̄s illū hitum pus vnius illoꝝ actuū q̄ alioꝝ: q est ꝯ expientiam Immo non apparet cur non possit eadē facilitate positiui vnus hitus memoratiu⁹ re^s oium actuū pteritoꝝ. ꝛ iō vt dixi cogūt sic dicētes tot hitus ponere quot ego spēs. nec aliqua difficultas est in sustinere spēs plus q̄ hitus. Et vt dictū est necesse est pōere q talis notitia sit p aliqō repn̄tatiuum rei apprehēsum. D. si dicerent illum hitum esse silitudinem rei: ꝛ apphendi seu cognosci in se ꝛ in i^o rē illaʒ nō est tūc dissonātia in re sʒ vocis tm̄: ꝛ ideo q dico ō spē dicam de habitu qꝛ de noie nō est cōtendendum. Nā ēt illas spēs in medio p actus intellectus frequētatos circa ipsaʒ firmatur: sicut ēt illa q̄ est i pte sensitiua frequētata cogitatione: firmatur vt dicit Aug. 12. de trinitate capitulo secūdo. talis autē species firmata non absurde potest vocari hitus. ¶ 3ª ꝯ. (3ª ꝯclo D) q q̄dā insensibilia intelligūt a nobis in ꝯceptibus fictis: seu formatis p aiam. pbatur hoc. Nam vn⁹ hō pōt cogscē aiam alteri⁹ ex certis signis ꝛ opōnib⁹ ꝛ motib⁹ q̄ in se cogscit ex aia puenire arguēdo ipm viuē: ꝛ talē aiam hrē: q̄lē ipe hʒ: ita q de illo ꝯcludet q aliqd hʒ i se de q̄ verificat ꝯcept⁹ gñalis hūane aie quē ex notitia: quā hʒ de sua aia formauit: in q̄ qdē ꝯceptu iuxta modū dictum de sensibilib⁹ non sensatis in. 5. dubio pcedētis qōnis intelliget alias aias rōnales. ¶ Et istud ꝯfirmat: qꝛ certū est q nos possum⁹ cognoscere aliquē hoiem viuere ꝛ hre aiaʒ: ꝛ p ꝯñs aliq̄ notitia gñali aut spāli cogscē aiam ei⁹: aut igit videm⁹ ipam in seipsa sicut qlʒ videt suam: ꝛ pʒ q nō: aut in spe cāta ab ipsa: qō ēt nō pōt dici: qꝛ nihil cāt talē spēm nisi qō apphēdit in seipso: vt supra pʒ: aut in ꝯceptu ficto ꝛ hr propositū. Vn̄ Aug. 8° de tri. neq̄ inquit cum corp⁹ vnum mouet: aperit vlla via oculis nr̄is ad videndū animum: rē que videri oculis nō pōt: sed illi moli aliqd inesse sentim⁹ q̄le nobis inest ad mouēdū silr molē nr̄am qō est

I vita ꝛ aīa. ꝛ sbdit. aīuʒ igr̃ cuiuslʒ ex nr̃o nouim⁹: ꝛ ex nr̃o
credimus quē nouimus. nō enim tm̃ sentimus aīum: sʒ ēt
scire possumus qd sit aīus cōsideratione nr̃i. hēmus eniʒ
aīum. Ecce qȯ cōsideratione animi nostri possumus scire
qd sit aīus: ꝛ formare ꝑ ꝯñs ꝯceptū in nobis qditatiuum
ꝛ specificū animi. ex quo vel in quo cognoscere possum⁹
nō ꝑmisso aīum cuiuslibet eiusdē rōnis ꝫ nobiscū. ¶ H. Cō
stat ꝙ de substātijs sepatis plures vitates nāl'r cognoscūť
a nobis igiť ꝛ iste sube sepate: sʒ nō imediate in seipsis: nec
in spēb⁹ ꝓprijs ab ipsis dū intelligerenť cātis. igiť in con
ceptib⁹ fictis ex nobis notis. Uñ ex quibusdā cōceptibus
simplicib⁹ abstractis a rebus formamus vnū cōplexū: q
ꝓprius ē substātijs sepatis: ꝛ illū ꝓbam⁹ de ente particu/
lariter sumpto: ac per hoc cognoscimus illum conceptum
cōplexū esse cōceptū ꝓpriū entium aliquoꝝ: ꝛ ex tunc illa
in illo cognoscimus. Cōtingit aūt hoc ꝓbādo ꝑ quelibet
illoꝝ simpliciū de ente particulariter. v̇bi gr̃a. ex motu ce
K li quē videm⁹ sensu: ꝯcludimus celum moueri ab aliquo
alio. ꝛ vltra per alias rōnes: ꝙ illud est suba quod mouet
celū. ¶ Itē ex eo qȯ circulariter moueť arguimus ꝙ suba
mouens celū: est intelligēs. Et qꝛ motus ille semper vide/
tur durare: cōcludiť vlterius ꝙ illud mouens est incorpo/
reum ꝛ imālē. Et ex oībus istis colligim⁹: ꝙ est aliqȯ ens
qȯ est suba intellectualis: imālis: incorporea: qui cōcept⁹
est ꝓprius subaꝝ sepataꝝ. Et iō hūc postea conceptum in
uenientes mediāte habituali notitia quā habemus: ipm eē
ꝯceptū ꝓpriū aliqꝝ reꝝ cognoscimus: ꝛ in ipso res illas
determinate: sʒ nō quālibet distincte. Et hec exempla solū
vt exēpla sint dicta: qꝛ an tales deductiones sint efficaces
ad ꝯcludēdū talia predicata de motore celi vel nō: nō cu/
ro ad presens. Hoc modo. s. in talibus cōceptibus ꝓprijs
cōplexis multa cognoscunť a nobis: imo oīa quoꝝ nullū
cognoscimus in se immediate: nō possumus alr̃ cognoscē
nāl'r propria cognitiōe: qꝫuis gn̄ali notitia possint cogno
L sci in conceptibus simplicibus cōmunibus sibi ꝛ alijs for
matis ꝛ abstractis de rebus aliquibus in se notis nobis:
immo hꝫ res ꝑus cognoscūť in talibus cōceptib⁹ simpli/
cib⁹: qꝫ cōcludať cōplexus conceptus: vt pꝫ in exēplo iaꝫ
posito. Nā cōceptū sube formam⁹ ex notitia subarum sen
sibiliū. Sil'r cōceptū intellectualitatis: habemus ex noti^a
intell'e nr̃i. Sil'r ex corpib⁹ que videm⁹ formam⁹ ꝯceptū
corporeitatis ꝛ mālitatis: ꝛ ꝑ ꝯñs possumus formare ꝯce
ptū negatiuū: aut ēt ex reb⁹ imālib⁹ ꝛ incorpeis existentibus
in nobis: q̄les sunt aīa nr̃a: ꝛ q̄ sūt in illa possum⁹ hr̃e taleꝫ
ꝯceptū: de quo nō est multū ꝯtēdēdū. Cōstat aūt ꝙ qlibꝫ
ꝑdictoꝝ ꝯceptuū cōis est ēt substātijs sepatis: ꝛ ꝓ eis verifica
bilis de ipsis: nullus aūt est sibi ꝓprius: ꝛ qlibꝫ ꝓpri⁹ ꝓ/
bať diuisim de ente qȯ ꝯcludim⁹ mouē celū: ꝛ sic in qlʒ ta
liū ꝑus cog̃scūť sbe sepate: qꝫ in ꝯceptu cōplexo ꝓpo eis.

M Nūc secundo mouēda sūt q̄daꝫ dubia: ꝛ ꝑ ꝯ illud dcm̄
Dubia 2⁹ arti. in ꝑ⁹ ꝯne. vꝫ ꝙ intell'e ꝛ spēs ac intellectiōes ꝛ vo
litiones cog̃scunť ime^te in seipsis. Nā cum talis cognitio
videať eē intuitiua eius: qȯ sic imediate cog̃sciť ꝑ ipsam: ꝛ
ꝑ^m dub^m oēs hꝫ notitie sint reflexe: seqť ꝙ aliq̄ notitie intuitiue sint
2^m reflexe: qȯ vr̃ inconueniēs. ¶ 2° ꝯ idē: qꝛ tūc videť seq. ꝙ
sil'r actual'r sint in intellectu infinite intellectiones: qꝛ q̄ rō
ne vna intellectio cog̃sciť ime^te in seipsa: eadē rōne illa no^a
q̄ ꝑma cognosciť: cognosceť in seipsa: cū eque ꝑñs sit intel
lectui: sic ꝛ ꝑ^a ꝛ 3^a: ꝛ sic deinceps in infi^m. ¶ Cōfirmať: qꝛ
qlʒ talis agit nāl'r ad notitiā suā: ꝛ intell'e ēt nāl'r patiť: po
sitis aūt actiuo ꝛ passiuo nāl'r agēte ꝛ patiēte: ꝛ in dispōne
3^m debita ad agendū nc̄cio sequiť actio. ¶ 3° ad idē. q̄cunqꝫ
intuitiue cognoscunť: si distincta sunt euidēter cog̃scūť eē
disticta: ꝛ ꝑ ꝯñs si ꝑdicta q̄ sunt in intellectu nāl'r cog̃scūť
intuitiue: ꝛ ēt intell'e tūc eēt nobis euidēs ꝙ actus intell'e
distiguiť ab intellectu ꝛ a spe ꝛ ab actu volūtatis: ꝛ actus
rect⁹ a reflexo: ꝛ sil'r itell'e a volūtate: si oīa hec adinuiceꝫ

distinguūť: aut si aliq̄ de illis esset notū ꝙ distinguunť. Et N
que distincta nō sūt notū eēt illa nō distingui: qȯ tm̄ falsum
est: cū de quolibꝫ ꝑdictoꝝ diuerse sint estimatiōes ꝛ opio
nes magnoꝝ doctoꝝ. ¶ 1^m du^m pōt eē. vtrū hitus existētes 1^m dub^m
in intell'u vel volūtate cog̃scāť ime^te i seipsis: sʒ de h alias.
¶ 3^m du^m pōt eē de suba: qūo cognoscať an. s. i se imediate: 3^m du^m
vel in sua spe vel tātū in conceptu formato per intellectū.
¶ 4^m du^m ꝛ valde difficile an ꝛ qūo qs cog̃scat q̄dā i sensi 4^m dub^m
bilia: qꝝ nullū ime^te nouit in seipo: sic. v̇. g. hō q nunqꝫ fuit
iust⁹: ꝛ ꝑ ꝯñs q nūqꝫ ime^te intuit⁹ est iustitiā aliqꝫ singula/
rē pōt noscē iustitiā. Qꝫ aūt aliqs pōt hꝫ cog̃scere iustitiā
pꝫ: qꝛ aliqs talis pōt desiderare ꝛ velle esse iustus: qȯ non
posset nisi nosset qd est iustitia: ꝛ qd est esse iustū. ¶ Ad ꝑ Ad ꝑ^m dubiuꝫ
mū du^m ꝯcedo talia intuitiue cog̃sci. Et vlteri⁹ ꝯcedo ꝙ ali
que noti^e intuitiue sūt reflexe eo mō q̄ (lꝫ iꝓꝓe) dr̄ notitia
O aliq̄ reflexa. ¶ Ad 1^m ar^m dico ꝑ ꝙ h ar^m est ꝯ oēꝫ opionē. Ad 1^m
Nā qualitercūqꝫ intellectio intelligať. s. abstractiue vel in
tuitiue: ꝯstat tm̄ ipam intelligi ꝛ esse sufficiēter ꝑñtē: sic req
riť ad ipam intelligēdā: ꝛ ꝙ nō min⁹ nāl'r agit ad ei⁹ noti
tiā si abstractiue intelligať: qꝫ si intuitiue: supposito ꝙ agat
vtrolibet mō intellecta: ꝛ sic oportet si arg^m valeret: ꝙ sint
intellectiones infinite sil'. Qꝫ si dicať. ꝙ illud qȯ abstracti
ue cog̃sciť: nō agit notitiā suā nō minus sequiť qȯ dcm̄ ē:
qꝛ qcqd fit actiuū illi⁹ noti^e nō erit magis liberꝝ qꝫ actiuū
noti^e intuitiue. ¶ Dico igiť ꝙ nō seqť. noti^a ē ꝑñs intell'ui:
igr̃ itell'r: loquēdo de ꝑñtia eēntiali: non aūt obtiua. Et ꝙ
ista ꝯñtia nō valeat pꝫ i alijs ꝯsilib⁹. Nā vt exprimur: ꝛ. d.
Aug. 11° de tri. qꝫuis in memoria multe sint spēs: ꝛ oēs cꝙ cap. 8°.
ꝑñtes acici cogitātis eēntial'r: nō tm̄ oēs sil' acies aī ꝯtueť.
Sil'r vt idē li°. 14. d. Mēs nūqꝫ est abs̄ns sibi: sʒ sp ꝑñs: si cap. 6°.
aliqd sibi ꝑñs dici possit: ꝛ sil'r cōspectui suo: cū cōspectus
eius nihil aliud sit qꝫ ipa: ꝛ tm̄ nō sp actual'r se cogitat nec
est sp obtiue in ꝯspectu suo. i. vt exponit: nō sp de seipsa su⁹
formať obtuit⁹. Que aūt sit cā hui⁹ ibidē. d. Aug. se inuē P
nire sufficiēter nō posse. ¶ Sic dico ꝙ nō ois spēs aut itel
lectio exñs in intell'u actual'r cognosciť ab intell'u. Et di/
co ꝙ n̄ solū aliq̄ reflexa: sʒ ēt itellectio recta q̄ cogitat alia:
aliqñ nō cog̃sciť ab itell'u: ꝛ h expiētia ꝓbat: ꝛ sufficit ꝓ/
batio expiētie: esto ꝙ cām h⁹ assignare nescirem⁹: de h tm̄
diceť i 2° di. 11. ¶ Ad 3^m ar^m dico ꝙ assumptū nō est veꝝ. Ad 3^m.
Nā videm⁹ intuitiue lucē solis: ꝛ sil'r ituitiue videm⁹ quā
titatē lucis: ꝛ tm̄ nō est euidēs ꝙ lux illa sit res distincta a
qꝫtitate illa: nec euidens est ēt: ꝙ nō sit res distincta.
¶ Sil'r ſm intentionē Aug. 10. de tri. ca. 8. mēs imme^te vi
det seipsam. Et sil'r imme^te videt imagineꝫ reꝝ corporaliū
quas hꝫ in seipsa. Et tm̄ vt dicit capi. 8. mēs aliqñ nō se di
scernit a talib⁹ imaginibus qm̄ sine talib⁹ nō pōt se cogi/ Q
tare. vñ vt dicit aliqñ hoc se putat eē sine quo se nō pōt co Dchaꝫ
gitare. ¶ Ad 2^m dubiū de hitibus diciť ab vno doctore ꝙ De hoc
nō cognoscuntur intuitiue: qꝛ lꝫ qs expiať se inclinari ad du^o me
actum nō tm̄ experiť se inclinari ꝑ habitū. qꝛ tm̄ posset in/ lius co/
clinari potētia ꝑ deū agentem sicut per habitū inclinantē gitaꝛ vi
Et ideo illa inclinatio quā quilibet experitur in se nō pōt de de h
cognosci euidēter ex notitia intuitiua habitus inclinantis in qlibꝫ
sed potest tantum cognosci primo mō quo pōt cognosci ꝑ vbi log
rationem et discursum. Ex quo patet ꝙ nullus potest in/ tur de i
tuitiue videre fidem ꝛ charitatem que sunt habitus in clinatio
nobis. qꝫuis possit intuitiue videre actus qui eliciunť ex ne hitus
i^ns habitibus qui sunt credere ꝛ amare. ¶ Cōtra dcm̄ 1° Hic atte
videť ꝑ repugnare alijs dcis eius. Concedit eni hic ꝙ ha/ de verā
bitus pōt cognosci per discursum. igitur de habitu pōt ha loqť de
beri notitia aliqua complexa vel incomplexa. ꝛ si comple no^o disti
xa igitur ꝛ incomplexa qꝛ omnis notitia complexa vel cō cta rei
plexi presupponit simplicē notitiā terminoꝝ: ſm eū in ea/ qꝛ tēni
dem qōne. Omnis aūt notitia rei incomplexa: ſm eundē hil ꝯclu
ē itui^ua vel abstra^ua. qꝛ nullā pōit mediaꝫ nec ponē ꝑt hꝫ di deret ꝯ
stictōeꝫ quā dat de itui^ua ꝛ abstra^ua. s. ꝙ intuitiua ē c⁹ vtute eum

A pôt cogści ritus cõtigẽs: abstractiua aũt cui⁹ ṽtute nõ pt. Dic⁹ ğ pôt cogści ab hñte aliq̃ noticia simplici intuitiua vl abstractiua: si intuitiua hr ppo^m. s. repugnare i dictis. si abstractiua igit̃ ⁊ intuitiua q2 h3 eũdẽ ẽt i eadẽ qõne ⁊ plib⁹ alijs locis. oĩs noticiã abstractiua rei p̃supponit intuitiuã no ti^a de eadẽ re. Et p ↄñs mãifeste sed ꝙ vl' hitus nullo mõ cogścit̃ vel ꝙ intuitiue cogścit̃i vtrũq₃ repugñt huic doctori. ℂ Ⅹ^o. cõcedit ⁊ vez ẽ ꝙ aliqs expit̃ se iclinari ad actũ. dicit tñ ꝙ ñ p noti^a hit⁹ q2 de⁹ posset ⁊c. ℂ Cõtra hoc p̃ q2 si rõ valet, tũc ẽt nec p discursũ posset qs cogścẽ hitũ suũ aut se hñe hitũ cui⁹ oppo^m dicit. ℂ 2°. q2 vl' illa inclinatio ẽ ipsemet hitus ⁊ tũc expiẽdo iclinationẽ expit̃ hitũ. ⁊ p ↄñs intuitiue videt ipm. Aut ẽ actus ꝓueniẽs ab hitu ⁊ istud vi du^m cũ frequẽtur hõ expiat̃ se inclinari ad aliqd. v. g. odiũ vel vindicte appetitũ. ⁊ tñ nec odit nec vindictã ꝑ tũc appetit, nec fingi põt qual' alius actus eẽt in ex^o ꝓpo^m. ℂ 3°. nõ appet vsquequaq₃ pie dcm̃ ꝙ iclinatio quã aliqs in se

B expit̃ ad ydolari vel odiũ xpi ⁊ filia enormia peccata: fit imme^te a deo. cũ deus neminem inducat vel inclinet ad pcm̃. ℂ Quicqd tñ sit de hijs duobus vltimis dictis que magis dubi^e q̃ asserẽdo volo eẽ dcã. vr̃ mihi cõce^m ꝙ hitus cogścat̃ i se ime^te ⁊ intuitiue ab hñte illũ. nõ tñ oĩs: q2 nõ hit⁹ infusi. fidei spei ⁊ charitatis. qb⁹ ẽt iclinari ad actũ nullus nãliter expit̃. ⁊ tales d^o ꝙ nõ solũ nõ cognoscunt̃ intuitiue ab habente s3 etiã nec abstractiue determinate ⁊ distincte q̃uis possit estimare vel suspicari se huiusmodi hñe habit⁹: aut ẽt in cõceptib⁹ gñalib⁹ cognoscere. Alios aũt habit⁹ qb⁹ inclinatur ad actus cognoscẽ põt intuitiue. magis tñ perfecte. ⁊ minus fm conditionem habitus.

Ad 3^m dub^m ℂ Ad 3^m du^m ꝑ nũc põt dici sic. d. vnus doc. ꝙ suba cognoscit̃ in aliquo cõceptu ꝓprio negatiuo: q̃lis est ens nãl'r p se exñs: quẽ cõceptũ d̃ ente ꝑticulariter ꝓbat qs: vl' ex eo ꝙ nõ ẽ ꝓcessus in infinitũ in entib⁹: quoꝝ vnũ in altero fit subiectiue: vel aliquo mõ alio. Utrũ aũt talis cõceptus fit

C simplex aut compositus: alias poterit discuti.

Ad 4^m dub^m cap. 5. ℂ Ad 4^m du^m dõ3 sic ab Aug. põt hñi 8° de tri. vbi difficultatẽ p̃dictã ꝓlixe ꝑtractat: ꝙ talia cogścunt̃ in ꝓprijs conceptibus: quos qs h3 apud seipsum. vñ q̃rẽs quõ q nõdũ iustus fuit: diligit. ⁊ p ↄñs nouit qd ẽ aius iustus? tadẽ determinãs ait. Cũ. n. d. ⁊ sciẽs dico: iustus ẽ animus: q scia atq₃ rõne in vita ac morib⁹ sua cuiq₃ distribuit: nõ aliq̃ rẽ abñtẽ cogito: s3 pñs qdẽ cerno: ⁊ cerno apud me: ⁊ si non sũ ipse qd cerno: ⁊ multi si audiãt approbabũt. Et qsqs me audit atq₃ sciẽter approbat apud se: ⁊ ipse hoc idẽ cernit: ẽt si nõ sit: ⁊ ipse qd cernit. Ex qb⁹ p3 ꝙ aiũ animũ nouit qs ẽt q p nullũ tale vidit in rõne ꝓpria seu cõceptu signante qd ẽ aius iustus. v3 q scia atq₃ moribus in vita ⁊ rõne ⁊c. quẽ cõceptũ qlibet q sciẽter id. d. apud se h3 ⁊ cognoscit: ẽt si iustitiã nõ h3: nec ipse talis sit vt p̃dictus ↄceptus de eo verificari possit. ℂ S3 vñ h3 ↄceptũ h3 i mẽte ⁊ cogścit ipsũ eẽ alicuius ↄceptũ: is q nũq̃ aliq̃ rẽ vidit

D cui ↄueniret ille ↄcept⁹? ℂ Dõ3 sic idẽ Aug. tradit 2° d̃ libe.

cap. 17. ar. in fine ⁊ in multis ẽt alijs locis: sicut nãliter ipressi sunt nobis qdã appetit⁹. verbi grã. beatitudinis ⁊ sapie: sic ẽt taliũ sunt nobis nãliter impresse notitie: sine qb⁹ talia appetere nõ possemus: vñ btitudinis notitiam h3 ẽt q nõ est beatus nec vnq̃ aliquẽ beatũ vidit. Sil'r appetitũ ⁊ noticiã sapie h3 q nõ ẽ sapiẽs: nec sapiẽtẽ quẽpiã nouit. Unde sicut ibidẽ. d. anteq̃ beati simus mẽtibus tñ nostris ipressa ẽ beatitudinis notitia: per hãc. n. scim⁹ fidẽterq₃ ⁊ sine vlla dubitatiõe dicimus nos beatos eẽ velle: ita ẽt priusq̃ sapiẽtes simus sapientie notionem in mẽte habemus impressam: per quã vnusquisq₃ si interroget̃: velit ne esse sapiens? sine vlla caligine dubitationis se velle rñdet. ℂ Itẽ

cap. 3. 8° de tri. neq₃ ingt in oĩbus his bonis vel que cõmemoraui: vel que alia cernunt̃: vel que cogitant̃ diceremus aliud alio melius: cũ vere iudicamus: nisi nobis esset impressa noticia ipsius boni: fm quã ꝑ ꝓbarem⁹ aliqd: ⁊ aliud alij ꝑponeremus: sic etiã nãliter nobis impressa est notitia boni ⁊ mali iusti ⁊ iniusti: siue recti ⁊ praui: per quã cum aliqõ op⁹ aspicimus: statĩ ipsũ bonũ aut prauũ cẽsem⁹. E

ℂ Sic manifeste d̃clarat Jerony. i epl'a ad Demetriadẽ vbi ait Quid i^o obsecro est ꝙ ad oẽ pcm̃ aut erubescim⁹ aut timem⁹. ⁊ culpã facti nũc rubore vultus nec pallore mõstram⁹. ac trepidãte aio ẽt in minimis delictis testẽ fingim⁹. cõscia remordemur. Ediuerso cur i oĩ bono leti. cõstãtes. intrepidi sum⁹. idq₃ si occultũ ẽ: palã fieri volum⁹: nisi ꝙ testimonio sibi ipsi ẽ nã q̃ hoc ipso declarat ho^m suũ q̃ malũ displicet. ⁊ subdit. Est enĩ in aĩs nr̃is nãlis q̃dã vt ita dixerim sanctitas q̃ velut in arte p̃sidẽs exercet boni maliq₃ iudicium. ⁊ vt honestis rectisq₃ actib⁹ fauet: ita sinistra queq₃ opa cõdẽnat atq₃ ad ↄscie testimoniũ diuersas ptes domestica q̃dã lege dijudicat. ⁊ postea subdit ꝙ hec est illa lex nãlis de qua loquitur Apl's ad ro. 2. cũ ait. Cũ eni gẽtes q̃ legẽ non hñt nãl'r q̃ legis sunt faciunt ⁊c. F

ℂ Ex hac igit̃ notitia habituali nãliter insita: per quã qs nouit h ⁊ illud: cũ illa cõsiderat eẽ bõa ⁊ recte facta: illud vero ⁊ illud nõ recte. q. nãliter ẽt format sibi ↄceptũ gñales boni ⁊ iusti: ⁊ bonitatis ⁊ iustitie: in quo gñali notitia iustitiã cogścit: q nec i seipso iustitiã h3: quã immediate in se cogścat: nec alicui⁹ alterius iustitiã in seipsa cognouit. Cui q₃ facile ẽ cogścẽ qd ẽ animus iustus: eo ꝙ animum suũ nouit: ⁊ qd ẽ iustitia nouit. Nõ sic aũt facil'r cogścitur quelibet alia res insensibilis quã in seipsa null⁹ nouit: vt medicinã q nũq̃ medic⁹ fuit: aut liberalitatẽ q nũq̃ liberalis fuit: q̃uis ⁊ ista in ꝓprijs qbusdã cõceptibus ↄplexis aut cõnotatis possit aliq̃ mõ cognosci: vñ hñs notitiã cõe3 hitus vel artis: ⁊ notitiã sani ⁊ egri: ⁊ vidẽs aliquẽ3 sanare ꝓmpte ⁊ expedite ad modũ q̃ alij artifices agũt pt cõcludẽ: hũc hñe aliquẽ hitũ q̃ rõnabil'r sanat: ⁊ sic hñe cõceptũ medicine: q̃uis nullã m edicinã singulariter immediate apprehẽderet in seipsa: hũc tñ cõceptum etiam non habet nisi prehabitis pluribus alijs notitijs: vt patet. G

Epi. ℂ Ex dictis igit̃ in p̃cedẽti ac p̃nti q̃ñib⁹ possum⁹ colligẽ ꝙ oĩs res creata. quã p intell's cogścim⁹: aut cogścit̃ a nobis imediate in seipsa: sic ꝙ notitia illa ad nullã rẽ vel representatiuũ mediũ terminat̃: aut cognoscit̃ in sp̃e ꝓpria a se cãta: aut in conceptu aliquo proprio aut cõi ficto i seu formato p aiã in q̃ 3° mõ põt icludi modus cognoscẽdi p

cap. 6. spẽm fictã. Quõ ãt huic nõ sit ↄriũ: qd Aug. 8° de tri. vbi h 4^m du^m discutit: ⁊ ait ꝙ iustus animus nosci^t i vitate interiore: q̃ aio pñs ẽ. Et frequẽter ẽt alibi loquit̃ de isto mõ cognoscendi res in eterna veritate que deus ẽ: patebit cũ

Ad ar^m prin^m. queret̃ qual'r deus cognosci põt a nob. ℂ Ad arg^m q̃ñis dõ3 ꝙ vtiq₃ mẽs nr̃a seu intell's cognoscit̃ a nobis ⁊ ime^te in seipso: q̃uis nõ oĩs veritas de ipso scibilis sit nota nob. Et qd inducitur d^o diuersitate opinionis: magis arguit ꝙ intell's cognoscat̃: q̃ oppositũ: q̃uis nõ oĩs noti^a cõplexa

H sciat̃ de eo: ⁊ in hoc opinãtes diuersãt. ℂ Ad cõfirmatione. q. p3 ex dictis ꝙ imme^te cognoscit̃ in se: non tñ qõl3 sic cognitũ ita euidẽter cognoscit̃: vt sciat̃ quicquid ẽ scibile de ipso: quinimmo ex alijs inuestigam⁹ ⁊ cognoscim⁹ de illo ꝙ p ime^te eius no^m nõ ẽ ime^te notũ: ⁊ sic finit̃. q. pñs.

ℂ Distinctionis tertie. Questio iij.

Consequenter q̃ro vtꝝ h^a noti^a intell's pmitate gñationis sit notitia intuitiua alicuius singularis sensibilis. ℂ Arguit̃ ꝙ nõ: q2 prius notũ ẽ ab intell'u vl'e q̃ singl'e: igit̃ noti^a singularis intuitiua non ẽ h^a notitia intell's. añs p3. ex primo phy. vbi. d. phs ꝙ primo manifesta sunt nobis magis ↄfusa. Et post statim cõcludit: ꝙ ex vl'ibus in singularia op3 ꝓcedere. s. in cogścẽdo. ↄña p3: q2 ex añte sequit̃ ꝙ noti^a vl'is: sit poꝝ q̃ notitia singularis: ac p h nõ ẽ3. noti^a singl'aris ꝓr noti^a — h^m T. c. 3. T. c. 4.

J vlt. ¶ Itē seq̄r ex h̄ q̄ ēt no⁹ singularis intuitiua:nō est pōr abstractiua eiusdē. Nam vlis notitia est noti⁹ abstractiua ipsi⁹ singularis. Nā in vli cogscūt̄ ꝯfuse oia singularia ei⁹ ⁊ ꝯstat q̄ nō intuitiue:sȝ abstractiue. Si igit̄ no⁹ vlis ē pōr q̄ȝ no⁹ singularis:vt ꝓbatū ē seq̄t q̄ noti⁹ abstractiua sin/
2ᵒ. gularis:est pōr q̄ȝ noti⁹ intuitiua eiusdē. ¶ 2ᵒ arguit̄ q̄ notitia alicuius insensibilis:sit pōr q̄ȝ notitia sensibilis:q̄z nihil pōt eē prius pn̄s mēti q̄ȝ ipa mēs:⁊ per ꝯn̄s nihil pōt sibi pus esse notū q̄ȝ ipsa:mēs aūt qd insensibile est. igitur aliquod isensibile prius vī ab intellectu cognosci.

oppoᵐ **Ad oppositū** arguit̄. In potētijs subordiatī. vbi terminat̄ cognitio inferioris icipit cognitio supioris:sȝ sensus ⁊ intell'ɜ sūt po⁹ subordiate:⁊ noti⁹ sensus:q̄ est interior ⁊ terminat̄ i singulari sensibili: q̄z ñ appꝛhēdit aliqd isensibile:nec ēt vl'e. igit̄ itell'ɜ icipiet in singlari sēsibili. ¶ 2ᵒ q̄z no⁹ itell'ɜ ñ p̄cedit noᵐᵉ sēsus:⁊ q̄cqd sēsus cogscit itell'ɜ cogscit. igr̄ qd̄ p̄ cogscit̄ ab itellu ⁊ a sensu cogscit̄. igr̄ singulare sensibile p̄ cogscit̄ ab intellectu. pȝ ꝯn̄ia:q̄z solū sensibile singulare cogscit̄ a sensu.

K **In ista qōne** tres erūt articuli. In p̄ p̄ videbit̄ q̄ noti⁹ ē intuitiua ⁊ q̄ abstractiua ⁊ q̄l'r distinguit̄. In 2ᵒ vtrū vl'e pus cogscat̄ singl'ari ab intell'u:vel eȝ. 3ᵒ vtrū singl'e sēsi⁹ᵉ sit pus cognitū q̄ȝ singulare intelligi⁹ pure. In vltio vtrū no⁹ singularis intuitiua sit pōr abstraᵉᵛᵃ eiusdē. Et ex istis colle⁹ rn̄ totaĺ ad ꝓpoᵐ.q.

pᵒ arti. **Quantū** ad pᵐ dico q̄ sic pȝ ex duab⁹ qōnib⁹ primis p̄cedētib⁹:q̄dā cogscūt̄ a nob̄ immeᵉ ⁊ in seipsis:sit q̄ noti⁹ illa nō terminat̄ ad aliqd̄ medium:p̄ qd̄ vel in q̄ illa res cogscat̄:q̄dā aūt cogscūt̄ nō in se immediate:sȝ in aliq̄ medio vel p aliqd̄ meᵐ pus cognitū ad qd̄ terminat̄ ipa no⁹:⁊ oē qd̄ cogscit̄ altero istoꝝ modorū cognoscit̄.s.vel imeᵉ i seipo vel mediāte alio p qd̄ cognitum aut in q̄ cognito ipm cogscit̄. Et fm h̄ pōt dici q̄ notitia i/
L ntuitiua ē noti⁹ simplex:q̄ formaĺr aliqd imeᵉ in seipso cogscit̄. Abstractiua vero ē noti⁹ simp⁹ q̄ formaĺr aliqd in aliquo medio rep̄ntatiuo cogscit̄. Dico aūt formal'r:q̄m aliqn̄ (q̄uis iproꝑe) aliqd dr̄ cogsci p aliq̄ȝ notitiā v̄tual'r:co.s. q̄ illa noti⁹ ꝯtinet v̄tual'r:vel total'r aut ptial'r notitiā illius:sic ꝯ̄ posset dici cogsci p notitiā pnᵐ:⁊ cā p notiᵐ effectus:⁊ eȝ effect⁹ p noᵐ cāe:q̄z.s.pnᵐ ē notitia aliq̄ mō cā noti⁹ ꝯnis:⁊ noti⁹ cāe aliqn̄ est cā aliq̄ mō noti⁹ effectus:⁊ aliqn̄ eȝ noti⁹ effect⁹ ē aliq̄ mō cā noti⁹ cāe:non aūt q̄z ea noti⁹ formal'r q̄ cogscit̄ pnᵐ cogscat̄ ꝯ̄:⁊ sic de alijs:⁊ iō notitia p̄ncipij nō est abstractiua noti⁹ ꝯnis:nec noti⁹ cāe est abstractiua noti⁹ effect⁹:nec eȝ noti⁹ effect⁹ ē abstractiua notitia cāe:nisi qn̄ effect⁹ esset mediū rep̄ntatiuū cāe:sic q̄ eo cognito inq̄ȝtuȝ est rep̄ntatiuū eadē noti⁹ cogscat̄ ⁊ cā: sicut.s̄.dcm̄ est:q̄ cognita imagine vel spē i memoria exn̄te inq̄ȝtū ē imago:cogscit̄ ēt p eandē notitiā res ipa c⁹ ipa est spēs:a q̄ re cāta ē spēs ipa. Silr̄ si aliq̄ cā sit silitudo vl'
M spēs (seu q̄cūq̄ vocet̄ noie) rep̄ntatiua effect⁹:sic q̄ p cognitionē eius inq̄ȝtū ē talis cogscat̄ effect⁹ rep̄ntat⁹ i illa: sic pl'es dicūt de eēntia diuina:tūc cognitio illa eēt abstractiua ipsius effect⁹:⁊ iō si ponat̄ noti⁹ creaturaꝝ i v̄bo. iuxta intell'm quē cōiter habuerūt antiq doctores:ipa notitia ē abstractiua reᵘ creaturaꝝ cognitaꝝ i v̄bo:⁊ lȝ nō reᵘ v̄bi in se cogniti. Dico ēt simp⁹:q̄m fm oēs affirᵉ ⁊ negᵉ itell'ɜ nō vocat̄ intuitiue vel abstractiue noti⁹. Si qs āt non velit tales notitias simplices vocare intuitiuas vl' abstractiuas: sȝ al'r:⁊ ali⁹ velit his noib⁹ nūcupat̄:libeꝝ ei ē:nec d̄ noie dȝ fieri ꝯtētio:dūmō ꝯstet de re.s.q̄ q̄dā est noti⁹ simp⁹:q̄ res imeᵉ in seipa cogscit̄:⁊ q̄dā q̄ mediāte aliq̄ me⁹ rep̄ntatiuo cognito:has tm̄ noiare istis noib⁹ magl' ē ꝯsonū dicto Apl'i. ex q̄ doctores sumpserūt h̄ȝ distōnem notitie.s.
cap.13 p̄ma ad Cori. vbi ait. Uidem⁹ nūc p speculū in enigmate: tūc āt facie ad faciē. Qd̄ aūt Apl'ɜ.d. vidē facie ad faciem oēs doc. dicūt vidē intuitiue. Per dictā āt circūlocutionem

N nō intēdit Apl'ɜ significare:nisi q̄ tūc a nobis de⁹ videbit̄ in seipo:⁊ nō in aliq̄ ei⁹ silitudie:seu p aliqd̄ meᵐ rep̄ntatiuū ipsi⁹:q̄l'r asserit eū nūc videri:qd̄ exp̄mit cū.d.nos nūc illū vidē p speculū. Cū.n.res vī p speculū ñ vī vtriq̄ i seipsa imeᵉ:sȝ ei⁹ imago exn̄s in speculo:⁊ in illa imagine dicit̄ res ipa videri. Un̄ Aug.15.de tri.p̄dictū v̄bum apl'i expo
cap.9ᵒ. nēs.d.q̄ Apl'ɜ noie speculi imaginē voluit intelligi:⁊ l.c. p̄cedēte.q̄le inq̄t sit ⁊ qd sit h̄ speculū si q̄ram⁹:ꝑfecto illud occurrit:q̄ i speculo nisi imago nō cernit̄. Itaq̄ i hac visione faciali quā doctores vocāt intui⁹ᵃᵐ. vī res immeᵉ in seipa.in visiōe v̄o speculari:quā moderni vocāt abstractiuā:nō vī res ipa i se imeᵉ:sȝ tm̄ mediāte sua imagie vī. ¶ Aduertēdū tm̄ q̄ sic in pōrib⁹ bitū ē:nō ois visio imaginis est visio abstractiua rei:cui⁹ est imago:sȝ ea tm̄ q̄ vī
cap.23. imago:tāq̄ȝ imago:qd̄ Aug. ēt notauit eodē lib. Idipsum v̄bū apl'i ptractās. vbi.d.q̄ illi tm̄ vidēt deū p speculuȝ q imaginē ei⁹ tāq̄ȝ ei⁹ imaginē vidēt:q aūt nō intelligūt vl' nō credūt illā eē imaginē dei:q̄uis illā videndo speculuȝ
O videāt:nō tn̄ p speculū vidēt eū:q p speculū ē vidēd⁹ q̄ꝗ q̄ facie ad faciē possit videri:⁊ iō notat ibi Aug. diligēter v̄bum apl'i:q nō ait videm⁹ nē speculū:sȝ p speculū. Noie aūt imaginis ois silitudo:⁊ oē rep̄ntatiuū rei intelligi dȝ.
cap.10. ¶ Hoc ꝯfir⁹ ex intētōe Aug. eiusdē.12.sup Gen̄.ad l'raȝ.d̄ magnis vbi loq̄t̄ de raptu Pauli. vbi vult q̄ ipe hūit tūc visiōes de deo facialē quā intuitiuā vocam⁹. Et distiguēs illā ab alijs.d.sial'r q̄ ē illa q̄ imeᵉ ipe i seipo vī.nō in aliq̄ imagie oculis corpalib⁹ oppo⁹:vt vidit Moyses:aut interiori spūi pn̄tata:vt Isa. In h̄ igr̄ pci⁹ vr̄ ꝯsistere diīa hoꝝ modoꝝ cognoscēdi.s.intuitiue ⁊ abstractiue:q̄z.s.qd̄ intuitiue cogscit̄:cogscit̄ i seipo absq̄ me⁹ cognito. Qd̄ v̄o cogscit̄ abstractiue p meᵐ cognitū:nec q̄ȝtū ad intuitiuā noᵐᵉ interest q̄ obȝ real'r existat:vel nō existat:q̄z si existit ⁊ immediate cognitio terminat̄ ad ipȝ:ē illa no⁹ intuitiua ei⁹. Silr̄ si nō existit:⁊ aliq̄ no⁹ terminat̄ ad ipȝ imeᵉ.i.si ipm
P immeᵉ cognoscit̄ intuitiue cognoscit̄:⁊ ista no⁹ est ei⁹ intuitiua. ¶ Silr̄ si no⁹ ei⁹ immediate nō terminet̄ ad rē sed ad ei⁹ rep̄ntatiuū:siue illa res existat siue nō:abstractiue cogscit̄. Et iō si significatū vocabuli velit quis pōderare:talis notitia vī dicenda abstractiua:nō q̄z abstrahat ab existentia rei:quasi ipsa existētia nō possit abstractiue cognosci:nec q̄z abstrahit a cōditiōib⁹ singularib⁹:sȝ q̄z q̄dāmō abstrahit a pn̄tialitate obiua rei cognite. Nam in tali notitie mō non obijcitur ipa res imediate mēti fm se:vt dcm̄ est: sed aliqd̄ ei⁹ rep̄ntatiuū:⁊ iō q̄si absens vī cogsci res ipa. notitia v̄o intuitiua dr̄:q̄z imediate ipsa res cognita obijcit̄ ⁊ ipa p̄sens ē obiue mēti:esto q̄ nō sit pn̄s eēntial'r: immo ēt si nullibi existat:dūmō tūc ipsa i se imediate noscat̄ si h̄
pᵐ. corᵐ. poīe sit. ¶ Ex his sequunt̄ q̄dā. Unū ē q̄ ē q̄dā notitia sensualis intuitiua:⁊ q̄dā abstractiua. Et h̄ pȝ q̄z q̄dam sensualis ē q̄ imediate cogscit̄ res ipsa sēsibilis, quedaȝ āt q̄ nō imediate:sȝ i spē cognita:vt.s̄.pȝ. ¶ Silr̄ in intell'u est
Q q̄dā noti⁹ intuitiua ⁊ q̄dā abstractiua tā reᵘ sensibiliū q̄ȝ insensibiliū. Nā intell'ɜ:vt.s̄.pȝ:q̄dā sensibilia imediate i se ipsis appꝛhēdit.q̄dā v̄o i suis rep̄ntatiuis spēb⁹.s.vl' cōceptib⁹:⁊ ita ēt est circa insensibilia ⁊ mere intelligibilia:vt
2ᵐ. corᵐ. ōn̄sum ē. ¶ 2ᵐ qd̄ seq̄t̄ ē.q̄ eadē notitia nūq̄ ē intuitiua ⁊ abstractiua.sȝ nō reᵘ eiusdē:imo ois notitia abstractiua ē intuitiua:nō aūt ois intuitiua est abstractiua:h̄ pȝ:q̄z ois no⁹ abstractiua alicui⁹ ē intuitiua sui rep̄ntatiui in q̄ illud cogscit̄. Nā vt ex dictis supra pȝ:q̄ncūq̄ aliqd cognoscit̄ in suo rep̄ntatiuo ipm rep̄ntatiuū imediate i seipo appꝛhēdit:⁊ p ꝯn̄s rep̄ntatiuū vī intuitiue:⁊ res q̄ p illō cognoscit̄ abstractiue:ac p h̄ eadē notitia ē intuitiua ⁊ abstractiua:intuitiua.s.rep̄ntatiui:⁊ abstractiua rei rep̄ntate: nō tn̄ ois intuitiua est abstractiua:q̄z nō q̄ncūq̄ illa res appꝛhēdit̄ i se imediate appꝛhēdit̄ p illā notitiaȝ aliq̄ alia res in illa:sicut q̄n vī color in pariete:vel act⁹ intelligēdi i mēte:iō ēt ex

A supiorib⁹ pꝫ: ꝙ nõ sp q̄ñ spẽs ĩ memoria cernit̾: cog̃scit̾ ĩ il
la res cui⁹ est spẽs: sꝫ solũ q̄ñ cog̃scit̾ vt imago. Et ĩõ tunc
illa notitia spẽi ẽ tm̃ intuitiua visio ei⁹: ꝛ nullius ali⁹ alteri
us abstractiua. Noti° v̄o q̄ cernit̾ vt ẽ imago ĩtuitiua spe/
ciei: ꝛ abstractiua rei ad ex̃: sic. s̃. dcm̃ est: ẽt p phm ꝙ talis
notitia ꝓpẽ loquẽdo ẽ sensus p̄ñtis spẽi. ꝛ memoria rei ab
sentis. Illa tm̃ notitia q̄ ẽ ĩtuitiua ꝛ abstractiua ẽ q̄litas al
terius rõnis ab ea q̄ ẽ ĩtuitiua p̄cise. Nec illa q̄ ẽ p̄cise ĩtui
tiua p̄t fieri abstractiua. Nec q̄ ẽ ĩtuitiua ꝛ abstractiua: p̄t
cor^m fieri intuitiua p̄cise. ¶ 3^m ꝙ seq̄t̾ ẽ ꝙ isti termini. intuitiuũ/
ꝛ abstractiuũ nõ sũt incõpossi̾les s̄m p̄dicationẽ circa eãdẽ
notitiã: ꝛ illud pꝫ ex eo q̄ȯ statim dcm̃ ẽ: nõ p̄ñt tm̃ v̄ifica
ri de eodẽ ꝓ eodẽ re^m eiusdẽ. Nã re^m cui⁹ notitia aliq̄ dicit̾
abstractiua: nõ dr̃ ĩtuitiua sꝫ re^m diuersoꝝ vt p̄missum ẽ: ꝛ
istud pꝫ ex rõnibus istorũ nominũ: q̄ vtrīqꝫ respectu eiusdẽ: ꝛ
eidẽ cõuenire nõ p̄ñt. Impossi̾le. n. ẽ ꝙ idẽ p eãdẽ notitiã ap
p̄hẽdat̾ cũ medio ꝛ sine medio. Sil̾e his vꝫ ĩ aliis termi
B nis ꝛ noĩbus cõnotatiuis. Idẽ. n. est silĩtudo ꝛ dissimilitu
do: nõ tm̃ re^m eiusdẽ: ꝛ eadẽ res ẽ actio ꝛ passio: imo vt ĩ 2°.
ondet̾: oĩs passio ẽ actio: nõ tm̃ oĩs actio ẽ passio: sic ĩ ꝓpo
sito. Et sic nõ obstãte ꝙ oĩs passio ẽ actio: rõnes tm̃ hoꝝ
nominũ sunt diuerse: nec p̄dicatio vni⁹ d̄ alio ẽ q̄ditatiua:
ꝛ p ꝯñs nec ĩ p̄ mõ dĩ p se: sic q̄zuis hec sit v̄a. oĩs notitia
abstractiua ẽ intuitiua: nõ tm̃ ẽ ĩ p̄ mõ dĩ p se: nec inquãtũ
notitia aliq̄ ẽ abstractiua/ẽ ĩtuitiua: retẽta nota reduplica
tiõis specificatiue ꝓ rõne formali: nec sil̾r inquãtũ ẽ intui/
Ↄ dicta tiua ẽ abstractiua ꝛc̃. ¶ Cõtra tm̃ illud q̄ȯ dcm̃ ẽ ĩ notifica
tiõe harũ denoĩationũ ꝛ distinctiõe haꝝ notitiarũ. vel mo
dorũ cognoscẽdi. Arguit doc. q̄dã prius ꝓbãdo ꝙ nõ oĩs
notitiã intuitiua terminat̾ imediate ad rẽ ipsã ĩ se ĩtuitiue
in ꝓlo. cognitã. Nã vt dĩ. visio ꝛ ĩtuitio q̄ fit ĩ somnis: ẽ mediante
q.2. ar. spẽ: ꝛ deriuat̾ ab imaginatiõe ad oculum: nec terminat̾ ad
3. p̄ñtialitatẽ rei s̄m v̄itatẽ: cũ ip̃a sit abñs: ꝛ tm̃ ẽ v̄e intuiti/
2^m ua: vt dĩ. se declarasse p Aug. ꝛ Cõmẽ. ¶ 2° arguit ↄ illud:
C q̄ȯ dcm̃ est de abstractiua. Nã notitia imaginatiua est ab/
stractiua: ꝛ tm̃ nõ fit mediãte aliquo exẽplari: aut imagine:
aut aliq̄ alio obiecto q̄ȯ imaginãs aspiciat cog̃scẽdo. alias
roma imaginata a cõditore rome: nõ eẽt ipsamet roma: sꝫ
q̄ȯdã idolũ ei⁹: nec dom⁹ in mẽte artificis eẽt eadẽ cũ do
T.c.23. mo ex̃. cui⁹ oppo^m dĩ. phs 7° meta. vñ pꝫ ꝙ imaginãs reꝫ
aliq̄ꝫ in eã fert̾ absqꝫ oĩ medio obiectiuo: lꝫ forte p spẽm tã
Rñdeo q̄ꝫ p mediũ formale: sicut ẽt vidẽs videt p spẽm ꝛc̃. ¶ Ad
ista rñdeo. Ad p̄^m dico ꝙ falsum assumit. p̄ q̄dem q2 dĩ. ꝙ
in somnis ẽ v̄e visio: s̄m ꝙ visio dr̃ ꝓpẽ de opõne potẽtie
visiue: ꝙ vtiqꝫ falsum ẽ. sicut. s̃. in. q. de intellectiõe sensibi
liũ clare mõstratũ ẽ: neqꝫ Aug. neqꝫ Cõmẽta. sunt ꝓ eo: vt
ibi pꝫ. 2°. d. falsum: q2 illa notitia quã dĩ. eẽ visionẽ: nõ est
in dormiẽte notitia reꝝ absentium: aut si in aliquo ẽ ip̃a
nõ ẽ intuitiua illaꝝ reꝝ: sed abstractiua: est aũt intuitiua
spẽꝝ ad q̄s imediate terminat̾. Q; si dicat̾ ꝙ nõ terminet̾
ad spẽm sꝫ p̄cise ad rẽ abñtẽ: ꝛ illi⁹ ẽ intuitiua. Cõfirmat̾ ꝓ
positũ. vꝫ. ꝙ intuitiua ẽ que terminat̾ imediate ad rẽ per
Ad 2^m ip̃am cognitã. ¶ Ad 2^m dico ꝙ imaginãs aspicit aliq̄d: ꝛ
D intuet̾ imaginẽ siue cãtã a sensibus siue fictã per aiam: sic
per experientiã ꝛ p auctes q̄ꝫplurimas: ac rões ẽt mltipli
ces est ostẽsũ. q. p̄allegata. ¶ Cũ ꝓbat̾ ꝙ alias roma ima
ginata ꝛc̃. Dico ꝙ aliq̄d dĩ imagiari tripl̾r. Uno mõ. i. per
imaginationẽ fictã ꝛ formatã. Alio mõ. i. per imaginatio/
nẽ cognitã. ꝛ h̄ põt eẽ dupl̾r: q2 vel imediate vel median/
te spẽ exñte in imaginatione aut memoria de quo non est
vis facienda ꝓ nũc. ¶ Tũc dico ꝙ roma imaginata p̄ mõ
nõ est aliud q̄ꝫ spẽs aut similitudo rome ex̃ aiam: ꝛ illa nõ
est realiter illa roma quam fabricat in materia ꝯditor ro/
me: lꝫ sit silis ei in esse imaginato ꝛ rep̄ñtatiuo. 2° modo di
co ꝙ idolũ rome est imaginatũ: sꝫ 3° mõ roma ex̃ aiam est
imaginata. Et cũ dr̃ ꝙ phs. d. ꝙ dom⁹ in mẽte artificis ẽ
eadẽ cũ domo ex̃. Dico p̄ ꝙ falsum est: q2 nimo dĩ. ꝙ dom⁹
in materia fit ex domo in aia: ꝛ p ꝯñs nõ est eadẽ. 2° dico E
si aliquis auctor. d. h̄ intelligendũ est de domo q̄ est in aia
obiectiue tm̃ ꝛ mediãte sua spe in aia imediate cognita: vel
si de domo imediate cognita itelligat̾: tunc nõ est accipien
dũ illud dcm̃ s̄m ꝓprietatẽ vocis: sed iproprie. sicut q̄ñqꝫ
q̄ȯ alteri est sil̾e dĩ eẽ illud. Sicut phs 3° de aia. d. ꝙ aia ẽ T.c.37
p sensum ip̃a sensibilia: q̄ȯ s̄m ꝓꝓetatẽ s̄monis nõ põt itel
ligi: cũ aia nõ sit ip̃e res ex̃ sensibiles q̄s cognoscit p sensuꝫ
sꝫ ꝓꝓ spẽs reꝝ sensibiliũ p̄ceptaꝝ per sensus: q̄bus spẽbus
ip̃a similat̾ reb⁹: dĩ eẽ sensibilia. Sic ẽt Ans. moñ. 10° di.
ꝙ faber p̄us in mẽte ꝯcipit rẽ: ꝛ talis ꝯceptio est v̄buꝫ ite
rius q̄ȯ inter oĩa v̄ba est magis sil̾e rei. Et in h̄ sensu loq̄t̾
Cõmẽ. 7° met. q̄ñ dĩ. ꝙ forma artis dr̃ duob⁹ modis: quo Cõ. 23.
rũ p̄mus est de forma que est in aia: alius est de illa que ẽ
ex̃ aiam: ꝛ sũt idẽ. Et ꝙ nõ itelligat ꝙ sũt vna res nũo eẽn
tial̾r: vt putãt sic arguẽtes: sꝫ mõ p̄misso pꝫ: q2 nullo inter
posito addit. ꝛ ꝙ illa q̄ est ex̃ aiam est ab illa que est ĩ aia. F
Et declarat per exẽplũ: q2 sanitas q̄ ẽ in corpe est a sanita
te q̄ est in aia: ꝛ idem frequenter dicit. ¶ Itẽ ibidẽ dĩ. ꝙ sa 7° met.
nitas in aia est intell's ꝛ diffõ sanitatis: ꝛ post dĩ. ꝙ non est cõ. 23.
sanitas que est ex̃ aiam. Nõ igit̾ vult ꝙ sint eadẽ eẽntial̾r
sed ꝙ tm̃ per assimilationẽ intelligat̾ identitas illa sic ipse
manifestat dĩ. ꝙ ipse itẽdebat. s. Ari. h̄ declarare in h̄. c. s.
ꝙ artificiũ in h̄ ẽ sil̾e nãe. s. ꝙ fit ab eodẽ in forã: aut a sili.
Et ẽ h̄ p̄n^le intentũ ab eo ibidẽ. s. oẽ ꝙ fit: siue a nã: siue ab
arte. fit a sibi sili aliq̄ mõ. vñ nũq̄ꝫ ita desipuit phs aut Cõ
menta. vt illã formã exñtẽ in aia putarẽt illaꝫ esse que ex̃
quod p̄ter ea que dicta sunt adhuc pꝫ ex eo q̄ȯ ait Com/ Cõ. 14.
mẽ. 12° meta. Ait. n. sic. Forma. n. eius quod fit: est in aia ꝛ
est aliud ab eo q̄ȯ est extra aiam. ꝛ sic ad illud.

Quantũ ad 2^m arti^m dico ꝙ singulare p̄us ẽ cognitũ
ab itell'u q̄ꝫ vl̾e. ¶ Ad cui⁹ ꝓbationẽ sup/ 2° arti.
pono vnũ q̄ȯ in 3° ꝓbabit̾. vꝫ ꝙ vl̾e non est aliq̄ res extra
aiam: sed est tm̃ quidã cõcept⁹ fict⁹ seu formatus per aiaꝫ
cõis plurib⁹ reb⁹: aut forte signũ aliq̄ȯ exteri⁹ ad placitũ G
institutũ eo mõ quo dicet̾ in 3°. ¶ Quo supposito probat̾ p̄^m.
propositum primo sic. anteq̄ꝫ vniuersale fingatur seu for/
metur: aliquod singulare est cognitum. igitur singulare p̄
us est cognitum q̄ꝫ vl̾e. Antecedẽs ꝓbatur: q2 impossi̾le est
naturaliter abstrahere ꝛ fingere conceptũ aliquẽ ab ali/
quibus rebus nisi ille res: vel alique eaꝝ sint prius app̄/
hẽse: qm̃ de reb⁹ oĩo ignotis nullus cõceptus formari põt
vt supra pꝫ in. q. de notitia sensibiliũ: ꝛ experientia idẽ do
cet. Aut igit̾ res de q̄bus ꝯcept⁹ vl̾is format̾: sunt note in
seipsis: ꝛ habet̾ ꝓpositũ: q2 quelibet talis est singularis:
aut sunt note aliq̄ specie recepta a reb⁹: ꝛ adhuc habet̾ ꝓ
positũ: qm̃ oẽ cuius recipit̾ spẽs sic: ꝛ q̄ȯ p eã cognoscit̾: ẽ
in se p̄cognitũ: vt ibi supra pꝫ: aut est cognitũ in aliquo cõ
ceptu ficto: ꝛ tunc vt prius arguit̾: qm̃ ꝛ añq̄ꝫ ille fingeret̾
necesse fuit p̄cognosci aliquã rem singularẽ: aut ꝓcederet̾
in infi^m in cõceptib⁹ a p̄te ante: quod est impossi̾le. Cõsequẽ
tia ẽt ꝓbat̾. q2 vl̾e intelligi idip̄m est ꝙ ip̄m fingi: vel ip̄m
simul fingit̾ ꝛ intelligit̾: aut p̄us fingit̾ q̄ꝫ intelligit̾. Nam
impossi̾le est ꝙ p̄us intelligat̾ q̄ꝫ fingat̾: q̄ȯcũqꝫ aũt illorum D
det̾. pꝫ ꝯñtia. ¶ Forte diceret̾ ad h̄ ꝙ veꝝ est ꝙ ante for/
mationẽ vniuersalis aliq̄ȯ singulare est notũ: sed per sen/
sum: nõ aũt p intell'm. Cõtra h̄ est intẽtio phi ꝛ Cõmẽ. 12° t. c. 4
meta. d. ꝙ apud Ari. vl̾ia sunt collecta ex p̄ticularib⁹ ad i
tellectũ: qui accipit inter ea similitudinẽ: ꝛ facit ea vnã in/
tentionẽ. ¶ Intell's igit̾ s̄m Cõmen. ꝛ vt. d. s̄m Ari. etiaꝫ
faciẽs intẽtionẽ vl̾em: accipit. i. cõsiderat: atqꝫ cog̃scit cõsi
militudinẽ inter p̄ticularia: ꝛ ꝯstat ꝙ nõ põt eoꝝ consimi/
litudinẽ cog̃scẽ: nisi cognoscat illa. ¶ Idẽ vult Eustra. sup
p̄ ethi. vbi ait. ꝙ post subsistentiã multoꝝ aia in seipsa sub Cõ. 7.
sistere facit vl̾ia: ꝓpter hoc ꝛ aial vl̾e nihil aut posterius.
ip̃e Arist. in his que de aia dĩ. nihil autem qm̃ s̄m se qui
dem non subsistit: posterius aũt qm̃ ad multoꝝ exñtiaꝫ ꝛ

J cōprehēsionē ipsiꝰ ꝯseqꝛ intell's. ¶ Ex qbus pꝫ ꝙ fictio
vlis p̄supponit cōprehēsionē ꝑticulariū: nec ē imaginādū
ꝙ vna v̄tus cōprehēdat singularia ⁊ cōueniētiam eoꝝ. ⁊
alia formet vl'e: nō plus q̄ȝ ꝙ vnus hō apphēdat singula/
Cō.5 ria: ⁊ aliꝰ abstrahat eoꝝ vl'em ꝯceptū. ¶ Cōfirmaꝛ ꝑ Cō/
mē. p̄ phy. ꝙ lȝ indiuiduū nō sit p̄n^m in scia demr̄atiue: est
tn̄ p̄n^m acq̄sitionis vlis: qḋ ē p̄n^m doctrine demr̄atiue. Cū
enim demr̄atio sit ex vl'ibus ꝓpōnibus: iō notitia alicuiꝰ
singularis determinati: siue cōplexa siue incōplexa: nō est
p̄n^m demonstrationis: nec demonstratiue doctrine. Est tn̄
p̄ncipiū acquisitionis notitie vlis: sicut pꝫ p̄mo meta. ⁊ 2°
2^m poste. ita ꝙ notitia singularis p̄cedit notitiam vlis. ¶ D.
Primū cognitū ab intellectu nō est aliquid factū ab intel
lectu. igiꝛ singulare est p̄mo cognituȝ ab intellectu. ꝯñtia
tenet. ⁊ añs ꝓbaꝛ: qꝛ p̄mū cognitū ab intellectu precedit
tempore vel natura notitiā intellectus: qḋ aūt factum est
K ab intellectu est posterius natura prima notitia intellectꝰ
3^m ⁊ nō p̄us. ¶ D. Si vl'e esset primo cognitū: aut prima no/
titia illius eēt p̄ma notitia qua cognosceretur vt signū rerū
extra: aut qua cognosceretur vt quedā res s̄m se: sȝ impossi
bile est vt p̄ria notitia intellectus sit alicuius vt signū: cum
notitia talis presupponat notitiaȝ rei alicuius in se cuius
est signū: vt supra pꝫ. ¶ Si dicaꝛ 2^m tunc cuȝ vl'e s̄m se sit
quedaȝ res singularis: vt patebit in 3° li° lȝt vt est signum
pluriū sit vl'e: sequitur ꝙ p̄ma notitia intellectus erit alicu
4^m ius singularis: vt singulare. ¶ D. Talis notitia nō deser/
uiet aliquo modo ad notitiam singulariū habendam: nec
notitia cōmunioris vlis ad notitiā vlis minus cōmunis:
cuius tn̄ oppositū intendūt ponentes vl'e prius cognosci
5^m singulari. ¶ D. Priꝰ cognosciꝛ singulare mere intelligibi
le. vbi grā. intellectio ⁊ volitio q̄ȝ vl'e precise illis commu
ne. igitur prius intelligiꝛ singulare sensibile q̄ȝ vniuersale
talibus singularibꝰ cōe. igiꝛ singulare p̄us itelligiꝛ q̄ȝ vl'e
Añs pꝫ. q̄libet. n. quātūcūq; grossus ⁊ rudis mox cū inci
L pit hr̄e vsum rōnis nouit ⁊ non nisi per intellectū determi
nate suā volitionem: qua vult aliquā rē singularē determi
nate. Et tn̄ cōstat: ꝙ non statim quilibet talis hȝ cōceptuȝ
specificū vel aliū vl'em illis singularibus ꝓpriū: nec oium
est tales ꝯceptꝰ abstrahē. Cōsequētia prima: pꝫ: qꝛ cū sin/
gulare sensibile itelligibile sit ab intell'u: vt supra pꝫ: eadē
rōne de eo respectu vlis sui qua de alijs. Pꝫ etiam q̄m rō
que videreꝛ ab alijs assignari. vꝫ de ꝓcessu nāe ab imper
fecto ad ꝑfectū: ⁊ notitia cōfusa ad determinatā non plus
cap.5° in his locū hȝ q̄ȝ in illis. ¶ Hoc pōt etiaȝ ꝓbari ex intētio
cap.6° ne Aug. 8. de tri. ⁊ lib° 9°. vbi vult ꝙ notitia vlis siue s̄m
spēm siue s̄m genus colligiꝛ ex plurium siłitudine singu/
12. met. lariū visorum in se: sicut ēt phs ⁊ Cōmen. dicunt: vt supra
t.2.c.4 pꝫ. ¶ Dico igiꝛ: ꝙ cuiuslibet vlis notitiam p̄cedit notitia
singularis ipsius in intellectu: q̄ȝuis nō cuiuslibet singula
ris notitia p̄cedat in intellectu notitiā sui vlis: imo ēt nec
in sensu. Nā multi hn̄t cōceptū vl'em hoīs qui nūq̄ȝ queli
M bet singularem hominem in se nouerunt.
ꝯ dictū ¶ Cōtra istḋ arguūt aliq dicētes ꝙ singulare in rebꝰ mālí/
arguit bus nō intelligiꝛ directe ab intellectu nr̄o: sed idirecte ⁊ ꝑ
Tho. p̄ quādā reflexionē. Cuiꝰ rō ē: qꝛ p̄n^m singularitatis in rebꝰ
ma pte mālibꝰ ē mā indiuidualis: intell's aūt nr̄ intelligit abstra/
q.86.ar hēdo spēm intelligibilē ab hꝫ mā: qḋ aūt a mā indiuidua
ti. p̄mo. li abstrahiꝛ ē vl'e: vn̄ intell's nr̄ directe nō est cognosciti uꝰ
nisi vniuersaliū: ꝑ reflexionē aūt cognoscit singularia: qꝛ
intellectus ēt postq̄ȝ abstraxit spēs intelligibiles non pōt
s̄m eas actu intelligere nisi cōuertendo se ad phantasma
ta: in qbus spēs intelligibiles intelligit. Cōuertendo se ad
phantasmata intelligit singularia quoruȝ sunt phātasma
p̄^m ta: ⁊ sic p̄us intelligit vl'e q̄ȝ singulare. ¶ Pro p̄^m hac opio
T.c.10. ne inducit vbū phi 3° de aīa. ⁊ Cōmē. quo videntur dice/
re ꝙ indiuiduū nō intelligiꝛ nisi ꝑ lineā circūflexā aut spe
2^m ricalē: q̄ditatē aūt vl'em ꝑ lineā rectā. ¶ Iteȝ dictum eius/
dem p̄ physic. vbi ait. ꝙ vl'e est notius s̄m intellectum: sin N
gulare vo notius est s̄m sensum: qḋ aūt est notius s̄m in/ T.c.48
tellectū prius cognoscitur ab intellectu. ¶ Adduciꝛ ēt rō 3^m
ad h̄: qꝛ oē qḋ ꝓcedit de potētia i actū p̄us ꝑuenit in actū Tho. p̄
incompletum qui est medium inter potentiā ⁊ actū: q̄ȝ ad ma pte
actū ꝑfectū: intellectꝰ aūt noster procedit de potētia i actū q.85. ar
⁊ a ctꝰ eius ꝑfectus est scia cōpleta per quam distincte ⁊ ti.3°.
determinate res cognosciꝛ: actus autem incompletus est
scia iperfecta per quā sciuntur res indistincte sub quadaȝ
cōfusione: qḋ enim sic cognosciꝛ in actu cognosciꝛ quodā
modo in potētia. Vn̄ dicit phs p̄ phy. ꝙ sunt p̄ nobis ma T.c.3.
nifesta ⁊ certa cōfusa magis. posterius aūt cognoscimus
distinguēdo distincte p̄n^a ⁊ elemēta. Manifestum autem
est ꝙ cognoscere aliquid in quo plura continenꝛ sine h̄ ꝙ
habeaꝛ notitia cuiuslibet eoꝝ: que continenꝛ in illo: est ali
quid cognoscere sub ꝯfusione quadā: sic aūt pōt cognosci
tam totū vl'e: q̄ȝ totū integrale: igiꝛ cognitio vlis precedit O
cognitionē sīgularis. ¶ Hec cōtinēt quedam falsa ⁊ etiaȝ Contra
repugnātia alijs dictis eiusdē doc. vnde sumo p̄mam itel/ Tho.
lectionē itellectꝰ: ⁊ quero an per illā cognoscatur ip̄a spe vbi. s̄.
cies abstracta vlis aut phātasma singulare: aut res extra
vna vel plures: quaruȝ est spēs illa abstracta. ¶ Si p̄mū Tho. p̄
manifeste sibi cōtradicit qui in p̄cedēti. q.85. arti. 2° ex intē ma pte
tione determinat ꝙ species non intelligiꝛ primo: sed secū/ q.85. ar
dario tātū ⁊ per reflexionē: s̄m quā intellectus intelligit: ti. s̄cdo.
⁊ suū intelligere: ⁊ spēm quā intelligit: qḋ aūt p̄ intelligiꝛ
est res: cuiꝰ spēs intelligibilis est similitudo: vt dicūt. Et i
p̄ma intellectiōe spēs nō ē qḋ itelligiꝛ: sȝ ē tn̄ forᵃ s̄m quā
res cuiꝰ est spēs itelligiꝛ. ¶ D. h̄ ēt est fłm s̄m se: ꝓbatum
enim ē. s̄. ꝙ abstractio vlis p̄supponit p̄orē notitiā i itell'u.
¶ Si dicat 2^m ꝯdicit sibi ⁊ hr̄ ꝓpositū. Nā phātasma s̄m
ipsos est mere singulare ⁊ nō vl'e. Si deꝛ 3^m sicut opꝫ eos
dare s̄m dicta eoꝝ. q̄n prima vel ꝓximo allegata hr̄ ꝓpo
sitū. Nā s̄m vitatē ⁊ s̄m ip̄os q̄lȝ res talis est mere singu
laris: ⁊ per ꝯñs p̄^m cognitū ab itellectu ē singulare. ¶ Si
dicaꝛ ꝙ intell's ꝑ suo actu cog̃scit rē ex̄: abstrahēdo eā tn̄ P
a cōditionibꝰ īdiuidualibꝰ eiꝰ. v.g. intelligit hoīem q̄ȝtuȝ
ad ea q̄ ꝑtinēt ad rōnē spēi: nō itelligēdo p̄nᵃ idiuidualia q̄
non sunt de rōne spēi. ⁊ istud est abstrahere vl'e a ꝑticulari
vt dicūt: ⁊ sic stat ꝙ p̄ itelligat vl'e: nō aūt singulare. ¶ Cō
tra. aut res quā dicis abstrahi ab intellectu isto mō ⁊ itel
ligi pᵃ itellectiōe supra p̄cise s̄m ea q̄ ꝑtinent ad rationem
spēi est res aliq̄ singularis: ⁊ hr̄ ꝓpositū ꝙ singulare p̄ in
telligiꝛ: nec talis abstractio ipedit. Aut est cōis pl'ibus: ⁊
h̄ est ꝯ eos: ⁊ ꝯ id qḋ suppositū ē in p̄n° hꝰ arti. ¶ D. Hꝫ i Hoc vi
tellectionē: abstrahētē sic nām a conditionibꝰ idiuiduali/ dicere
bus valde difficile ē hr̄e: sic̄ expiri q̄lȝ pōt: vn̄ nullo mō p̄t Tho. i
eē pᵃ notitia intell's. ¶ D. Isti dicūt ꝙ intellectꝰ nr̄ ꝓ statu p̄ma pte
isto nullā rē mālē p̄t itelligē: nisi cōūtēdo se ad phātasma .q.84.
ta. Ita ꝙ necessario ad hoc ꝙ intelligat obm̄ suū ꝓpriū. s. arti. 7°
nām vl'em in ꝑticulari exn̄tē oꝫ ꝙ cōuertat se ad phantas/ ⁊ est ar
mata ipsa singulariū. Ad phantasmata āt nō al'r cōuertiꝛ gumētū
nisi ipsa itelligēdo ⁊ ispiciēdo: sic̄ ipsimet ēt inuūt. ¶ Ex ad ho/
q̄ seqꝛ p̄ ꝙ intell's nām vl'em nō intelligit: nisi ꝯuersus ad minem.
phantasmata: ⁊ ꝑ ꝯñs nō directe: sȝ ꝑ reflexionē s̄m ipsos Q
q iō dicūt singulare ꝑ reflexionē tn̄ intelligi: qꝛ non intelli
giꝛ nisi in intellectu ꝯuertēte se ad phantasmata. ¶ Itē se
quiꝛ ꝙ p̄^m cognitū ab intellectu est phantasma. ⁊ vlteriꝰ
cū phātasma repūtet tn̄ singulare: ⁊ singul'r non abstra/
hēdo a cōditionibꝰ indiuidualibꝰ s̄m istos: seqꝛ ꝙ phan
tasma ip̄m solū singulare itelligaꝛ ⁊ n̄ vl'e: aut saltē p̄us ⁊
magis directe. ¶ Ampliꝰ cū vt i p̄cedētibꝰ ē ꝓbatū ꝙ ꝑ
nullā spēȝ receptā aliq̄ res cog̃sci possit q̄ n̄ sit p̄us cogni
ta i se: seqꝛ ꝙ añ notitiā rei in phantasmate sit ipsa res sin
gularis cognita i seip̄a. ⁊ cū notitia phantasmatis sit p̄or
vel sil' aut eadē cū notitia ipsiꝰ vlis s̄m dicta istoꝝ: vt ꝓba
tū est: seqꝛ ꝙ simpl'r p̄^m cognitū sit ip̄m singulare ex̄. ¶ D.

A Aut itell's nr nō pt itelligē rē aliq̄ mālē: nisi abstrahēdo eā a p̄ticularib⁹ ɔditiōib⁹ māe: ⁊ tūc seq̄t q̄ nunq̄ intelligit singl'are f̄m istos: cui⁹ tn̄ oppo^m dicūt. aut pōt itelligere rē ēt nō abstrahēdo: ⁊ tūc nō bī plus q̄ p⁹us itelligat vl'e q̄ singulare: q̄ q̄ singulare p⁹us q̄ vl'e. ¶ D. Isti dicunt q̄ singulari māli nō repugnat itelligi iquātū singulare ē: s3 iquātū māle ē. Et ɔstat q̄ nō p̄nt h̄ itelligē: nisi de intellectione directa ⁊ p̄⁹: q̄ itelligi idirecte ⁊ p reflexionē nō repugnat f̄m eos singulari māli ⁊ vt ē māle. igitur repugnat ei intelligi p̄ precise: q̄ māle. igit̄ h̄ ēt repugnat nāe māli vl'e: cū illa f̄m eos nō abstrahat a mā simpl'r: s3 indiuiduali tn̄. ⁊ p ɔn̄s p̄^m cognitū ab intellectu nr̄o nō ē vl'e vt dicūt. ¶ D. p̄⁹ notitia itell's f̄m eos ē notitia alic⁹ toti⁹ vl'is i q̄ p̄les ɔtinent̄ entitates. Cōstat āt q̄ nulla res ex̄ aia3 ēt q̄litercūq̄ itellecta ē aliqd b3 totū ɔtinēs p̄la ɔtinētia. s. toti⁹ vl'is: q̄ q̄uis ɔtinētia toti⁹ iegral' aliq̄ res p̄la ɔticeat: vn̄ p h̄ q̄ aliq̄ res ex̄ aia3 itelligit̄ nō itellecto aliq̄ extrīseco sibi siue sit ɔditio idiuidual': siue aliud nō sit cōis p̄ib⁹ rebus reb⁹ nō plus q̄ sonus q̄ audit̄ nullo alio audito.

B ¶ Itē nullū ex̄ns i aia sequēs itellectionē pōt eē tale totum p̄ cognitū. igit̄ est aliquid in aia p̄ueniēs intellectionē saltē nā si nō t̄pe. Et nō vī qd possit dici esse illud: nisi sp̄s rei extra: ⁊ p ɔn̄s p̄^m cognitū ab itell'u est sp̄s. h̄ aūt repugnat dictis eo⁊: ⁊ ēt falsu3 est f̄m se: vt supra patet.

Adróes Thome vbi sup T.c.10. ¶ Tenēdū ē itaq̄ p ɔstāti q̄ p̄ cognitū ab itell'u ē res aliq̄ singl'aris: nec motiua isto⁊ h̄nt efficaciā. P̄i^m qdē nō: q̄ si qcqd dicūt d̄ tali reflexiōe falsu3 ē: nec illō pōit ph's: s3 poti⁹ oppo^m māifeste: vn̄ ait. q̄ aia sēsitiua ca'm ⁊ s'm iudicat: ⁊ q̄ rō qdā caro. alio āt aut sepato aut sicut circūflexa se b3 ad seipa3 cū extēsa fit carni eē discernit. Ubi p3 q̄ ph's vult q̄ singl'are sensibile aia directe app̄hēdat mediāte sensu: tn̄ f̄m itell'm supra datū. Deide qditatem quā itelligit p carni ēē: siue p qditatē itelligat formā existētē in mā q̄ p̄ncipalior est ps qditatis: vt qdā dicūt: siue

C vl'e ip̄m: vt opinant̄ alij: siue qcqd aliō itelligat per qditatē: aia q̄si circūflexa ad seipsa3 discernit. Un̄ Cōmē. ibi

Cō.10. dē ait. nec e est vt forma exprimēret̄. s. ab aia aut p dispōnē sil'e3 linee recte. s. cū itellexit p̄^m formā existētē in hac re singulari. Aut f̄m dispōnē sil'e3 linee spericali. s. q̄n fuerit reuersa querēdo itelligē qditatē illi⁹ forme: deide qditatē illi⁹ qditatis: quousq̄ p̄ueniat ad simplicē qditatem. Ubi p3 q̄ illud qō itelligitur q̄si circūflexe est qditas: singulare vo cuius est qditas p̄ ⁊ directe: ⁊ si per qditatē intelligat vl'e. seq̄t q̄ itēdit vl'e itelligi per reflexionē: singu-

Ad 2^m T.c.48 lare vo directe. ¶ Ad aliā auctē p̄bi p̄ phy. q̄uis varie venit̄ ab aliq̄b⁹ expositiones. dico q̄ ph's ibidē nullā facit cōparationē iter notitiā singl'aris ⁊ notitiā sui vl'is f̄m sensu3 ⁊ itellectū: vt estimāt multi. ⁊ h̄ p3 p̄ ɔsiderato p̄posito de quo loq̄t. ¶ Dicit eni q̄ antiq ɔueniebāt in h̄ q̄ oēs ponebāt p̄n̄ ɔria: differebāt tn̄ inter cetera in h̄ q̄

D ɔria que ponebant̄ p̄n̄ ab aliquib⁹ sunt notiora f̄m sensum: que vo ponebant̄ p̄n̄ ab alijs sunt notiora f̄m intellectū. vbi gr̄a. quidā ponebāt p̄n̄ magnū ⁊ paruū: par ⁊ ipar: que notiora sunt f̄m intellectū. Calidum vo ⁊ frigidū rarū ⁊ densum que ponebantur ab alijs esse p̄ncipia sunt notiora f̄m sensum. Cōstat autē q̄ oia hec nomina

Cō.48. sunt vl'ia: l3 quedā plus: quedā vo minus. ¶ Scd'o idē p3 per Cōmē. ibidē q̄ exponēdo dicit. Et qdā accipiūt illud qō est p⁹us apud itellectū in cognitione ⁊ est illud qō est magis vl'e: ⁊ qdā accipiūt illō qō est p⁹us apud sensu3 ⁊ est illud qō est magis p̄ticulare: ⁊ post subdit. q̄ cōparatio iter cōprehēsibilia ab itellectu ⁊ sensu non v'isicat̄:

Cō.49. nisi respectu cōis cōprehensionis. ¶ In sequēti cōmento ait: q̄n magnū ⁊ paruū sunt magis vl'ia: q̄ ra⁊ ⁊ dēsum: iō attribuunt̄ magis itellectui: ⁊ rarum ⁊ densu3 magis sensui. Et hoc est ita: q̄ rarū ⁊ densum cōprehendunt̄ in corporib⁹ sensibilibus nālibus. Magnū aūt ⁊ paruū cō-

prehēdunt̄ in corporalib⁹ nālibus ⁊ mathematicis: hec

E Cōmē. Ex quo p3: q̄ illa cōparatio fit inter p̄n̄ magis ⁊ minus vl'ia vel cōia: ⁊ min⁹ cōia vocant̄ singularia respectu cōio⁊: sicut ēt in p̄n̄ dicti libri cū ph's dicit q̄ op3 ab

T.c.4. Cō.5. vl'ibus in singularia p̄cedere. nō intēdit: vt dicit Cōmentato⁊. per singularia ipsa indiuidua: s3 vltimas sp̄es aut illa que sunt q̄si sp̄es vltime. ¶ Aduertēdū tn̄: q̄ cū dicitur q̄ magis vl'ia notiora sunt f̄m intellectū: ⁊ minus vl'ia f̄m sensum: accipiēdi sunt isti actus exerciti p istis alijs significatis: de magis vl'ibus verificat̄ esse notiora f̄m intellectū: ⁊ de minus vl'ibus verificat̄ esse notiora f̄m sensu3: qui debēt exerceri sumptis aliquibus terminis vl'iorib⁹. vbi gr̄a. magnū ⁊ paruū: ⁊ aliq̄bus minus vl'ib⁹ vbi gr̄a. calidū ⁊ frigidū. sic magnū ⁊ paruū sunt notiora f̄m intellectū: sic calidū ⁊ frigidū notiora sunt f̄m sensum. in q̄bus subiecta supponunt pro reb⁹ singularibus vn̄ in actibus significatis fit cōparatio inter magis ⁊ minus vl'e: in exercitis vo fit cōparatio iter singularia cōiora: ⁊ singularia minus cōia: que tn̄ nō se h̄nt sicut p se superi⁹ ⁊ inferi⁹ sic q̄ vnū de altero p̄dicet̄ in p̄ mō dicendi

F per se. ¶ D. Qd Cōmē. dicit eē p⁹us apō sensu3 vl' intellectū nō est accipiendū de p̄oritate ḡnonis: s3 p̄fectionis. i. p̄fecti⁹ notū: ⁊ eodē mō itelligit ph's q̄n dic̄ q̄ est noti⁹: ⁊

p̄ phy. tex. 7. c. 48. tūc ē ve⁊ qō dī. Nā sensibilia min⁹ cōia p̄fecti⁹ a sensu cognoscunt̄: q̄ cōiora: vt p3 in exēplis positis: ⁊ cōiora p̄fecti⁹ cognoscunt̄ ab itell'u. ¶ Si tn̄ velim⁹ accipe dcm̄ p̄hi tāq̄ loquēs de singulari: vt distinguit̄ ɔ̄ cōe: tūc dico q̄ cōparatio nō pōt vtrobiq̄ p̄ se sumi. p3: q̄ siue fiat cōparatio iter potētias re⁹ eiusdē obcti. v. g. dicēdo q̄ singulare est noti⁹ f̄m sensu3: q̄ f̄m itell'm: ⁊ vl'e noti⁹ f̄m itellectū q̄ f̄m sensu3: siue fiat cōparatio iter diuersa obiecta re^u eiusdē potētie. v. g. dicēdo. singulare noti⁹ est f̄m sensum q̄ vl'e: ⁊ vl'e est noti⁹ f̄m itell'm q̄ singulare: semp sequit̄ q̄ vl'e fit notū f̄m sensu3: qō ē falsu3. ¶ Et iō dōm q̄ si fiat cōparatio p̄ mō al'r ⁊ al'r hincinde exponi debent verba.

G Nā iō singulare dī noti⁹ f̄m sensu3: q̄ f̄m itell'm: q̄ sēsus app̄hēdere pōt singulare absq̄ h̄ q̄ itellus app̄hēdat vl' app̄hēderit ip̄m. Intell's aūt nō pōt absq̄ sensu: tunc vel p⁹us app̄hēdēte app̄hēdē singulare. s. sensibile de q̄ est sermo. Ul'e aūt iō dī noti⁹ f̄m itell'm: q̄ tn̄ ab itellectu ē notū. ¶ Si vo fiat cōparatio 2⁹ mō tūc iō dī q̄ f̄m sensum singulare noti⁹ est vl'i: q̄ singulare notū est sensu: nō āt vl'e vl'e vo noti⁹ est f̄m itell'm: q̄ singulare: aut q̄ ē ei p̄p̄iū nosse vl'e: nō aūt nosse singl'are. cū ēt sensus nouerit singulare: aut q̄ intell's nō actual'r ɔcurrēte notitia sensus p seip̄m pōt nosse vl'e ⁊ p̄fecti⁹ q̄ singl'are qō vt⁊ fit vel nō fit cogscēnō pōt: nisi mediāte sensu: ⁊ loquor sp̄ de singulari sensibili. ¶ Ad rōnē ip̄o⁊ dōm: q̄ aliquē actum

Ad 3^m eē mediū iter potētiā ⁊ aliū actū pōt itelligi dupl'r. Uno mō. s. f̄m ordinē ḡnonis: sic q̄ p⁹us trāsmutet̄ in illū actū q̄ in aliū: vel f̄m ordinē p̄fectiōis: q̄. s. act⁹ ille p̄fectior ē

H q̄ po⁊ ⁊ ip̄fectior q̄ al' act⁹. Si maior itelligat̄ p̄ mō minor est falsa ⁊ petit p̄n^m. Nā notitia vl'is nō est h̄ mō mediā: imo sp̄ q̄n eā p̄habet̄ notitia alicui⁹ singularis. Sil'r h̄ est qō p̄ncipal'r querit̄: ⁊ iō petit̄ qō est in p̄n̄. Si vo maior itelligat̄ 2⁹ mō: vt fit sensus: q̄ oē qō p̄cedit de po^a ad actū p⁹us p̄uenit in actū min⁹ p̄fectum q̄ in magis p̄fectū: p̄pō nō ē va. P3. n. q̄ aer p⁹us transmutat̄ ad lucē q̄ ad calorē: ⁊ tn̄ lux est p̄fectior calore: sic itell's ⁊ volūtas p⁹us trāsmutant̄ ad actū q̄ ad hitū: ⁊ tn̄ act⁹ est p̄fectior. ¶ Itē aliq̄n p⁹us hī notitia de re p̄fectiore: q̄ ip̄fectiore. v. g. de h̄ actu itelligēdi: q̄ de hoc sapore vel odore illo. ¶ Itē re⁹ eiusdē cōplexi obcti aliq̄n p⁹us aliquis acquirit sciā a p̄ori ⁊ ali⁹ scia3 a posteriori: q̄ scie non s'r eque p̄fecte: ⁊ m'lte alie possent istātie dari. ¶ Et si dicat̄ q̄ nā sp̄ p̄cedit de ip̄fecto ad p̄fectum nō ē3. ¶ Dōm q̄ h̄ pōt duplicē sensu3 h̄re. vn⁹ ē q̄ sp̄ nā p⁹us facit in re illō qō ē ip-

I fecti⁹:q̃z illō qd̄ ē pfecti⁹ cōpādo illa duo p̄cise iter se:ꝛ in
h sensu falsuz est qd̄ dī.pz.n.ꝙ in corpe aialis p̄us gn̄at
cor q̃z pes vl' man⁹:ꝛ ꝯstat ꝙ cor nobili⁹ mēbrū est. Ali⁹
sensus est ꝙ nā p̄us facit rē aliq̃z ipfecte ꝛ ipfectā:ꝛ post
illā eadē pficit:ita ꝙ fit cōpō nō iter illa facta p̄cise:qbus
factis res dī pfectior ꝛ ipfectior:s; fit cōpatio eiusdez rei
fz ꝙ aliqñ ē pfecta ꝛ aliqñ ipfecta:ꝛ h ē vex i his q̃ non
fiūt subito. Sz cū h stat ꝙ act⁹ vlterior q̃ res ē pfecta sit
ipfectior actu p̄ore. v.g. hō p̄us fit ipfect⁹ carēs scia ꝛ v̄tu
te:ꝛ postea pficit v̄tutib⁹ ꝛ scia:ꝛ tñ ei⁹ aia que p̄us fuit
nobilior est q̃z scia ꝛ v̄tus. ¶ Itē corp⁹ humanum p̄us fit
fm p̄tē ꝛ ipfectū:ꝛ tñ p̄tes nobiliores p̄us fiunt. Sed hō
cū aia ꝛ scia ꝛ v̄tutib⁹ est qd̄ pfecti⁹:q̃z hō tm̄. Silr cor/
p⁹ cū oib⁹ mēbris nobiliorib⁹ ꝛ ignobiliorib⁹ pfecti⁹ est
q̃z cū nobiliorib⁹ tm̄. Sic in ꝓposito aīa est pfectior hn̄s
notitiā de singulari ꝛ vli:q̃z de singulari tm̄:ꝛ iō nō obstā
te ꝙ sensus noscat singulare:ꝛ deinde vle:esto ꝙ notitia
K singularis eēt pfectior q̃z vlis:adhuc ꝓcederet̄ de esse im
T.cō.5. pfecto ad eē pfectū. ¶ Ad dcm̄ aūt phi p̄ phy. qd̄ inter/
ponit̄ dicet̄ in solōne p̄mi argumēti ad.q. ¶ Et si dicatur
vt ēt dicit p̄ phy. ꝙ pueri vocāt viꝛ oēz p̄rēz. deide deter
minate eū q est p̄r cogn̄scūt:ꝛ per ꝯn̄s p̄us hn̄t notitiā ꝯfu
sam:q̃z determinatā. Silr idē declar̄ de corpe a remotis
viso qd̄ q̄dē p̄us cognoscit̄ in ꝯfuso q̃z distīcte. ¶ Rn̄deo
ꝙ ista nihil ad ꝓpo᷑ faciūt. Nā pueri tūc nullū vle cog/
noscūt:s; singlare tm̄. vn̄ cū puer viꝛ q nō est p̄r eius vocat
p̄rēz:certū ē ꝙ viꝛ singlare app̄hēdit:ꝛ iō illō exēplū nō
ꝓbat ꝙ p̄us cog̃scat̄ vle aliqd̄:q̃z singulare:s; solū ꝙ sin
gulare p̄us cog̃scat̄ cognitiōe ipfecta ꝛ debili:cui⁹ v̄tute
nō pōt hīc puer iudiciū discretiuū vltimatum ꝛ pfectū q̄
determiate nouerit hūc nō eē p̄rēz ei⁹:ꝛ hūc aliū eē:q̃z no
titia clara ꝛ pfecta:q̃ tale iudiciū possit hri. Qd̄ ēt ꝯtigit
in aialib⁹ rōne carētib⁹:q̃ tñ nulli⁹ vlis sūt app̄hēsiua. vn̄
agn⁹ p̄ seq̄t oēm ouē:sic̄ m̄rēz:ꝛ postea determiate seq̄t
m̄rem tm̄:qd̄ nō ꝓuenit:q: p̄us hēat notitiā alicui⁹ vlis:
L s; q: ipfectā notitiā p̄us hz de singulari:ꝛ postea pfectio
rē:vt dcm̄ est de pueris. Silr q̄ ad aliō exēplū pz: ꝙ siue
de ꝓpinq̄ siue de remoto corp⁹ videat̄ sp vz singulare:s;
de ꝓpinq̄ pfectior hz notitia q̃z de remoto:ꝛ ita cōtingit
in alijs aialib⁹:vt i hoie:vn̄ nō ꝓbat̄ ꝙ vle sit p̄us notū.

3ᵒ arti. Quantū ad 3ᵐ articulu; dico ꝙ singulare sensibile
p̄us est itellēm a nobis:q̃z singulare isensi/
bile:ꝛ mere itelligibile:h aūt magis pz p expientiā: q̃z p
rōnē. Pōt tñ argui sic. sensibilia prius itelligunt̄ a nobis
q̃z isensibilia. igit̄ sensibile singulare p̄us cognitū est ab
itellectu. ꝯn̄s pz ex dictis. Añs ꝓbat̄: q: oē itelligibile ꝛ
isensibile /vel est ipsa aia/vel aliqd in ea/vel aliqd extra
aiaz. Cōstat aūt ꝙ isensibilia q̄ sūt ex aiaz nō cog̃scimus:
nisi p̄habita notitia aliq̄x alioꝝ. Ea v̄o q̄ sunt in aia:vel
sūt spēs aut ꝯcept⁹:vel act⁹ aut hitus:s; nec spēs nec ali/
quis ꝯceptus pōt eē p̄ᵐ cognitū: vt ex superioribus pz.
M ¶ Itē nec aliquis actus:q: nō actus intell's. Nā primus
actus non est cognitus seipso:sed alio actu: si tñ cognit⁹
sit:vt pz in p̄ma dī. vbi ꝓbatū est ꝙ actus rectus ꝛ refle
xus nō sunt idē. ¶ Itē nec actus volūtatis pōt eē p̄ᵐ co
gnitū ab itellectu:cū volitio p̄supp̄ōat itellectionē. Silr
ipa aia siue itell's ꝛ volūtas nō est qd̄ a nobis p̄ cognosci
tur:qlibet.n.si diligēter attendat recordari pōt se plura
atq̃z plīes sensibilia itellexisse prius q̃z de mente aut aia
T.cō.8. sua notitiā habuerit:aut d̄ ipa mō aliq̄ ꝯsiderauerit. Istō
ꝯfirmat̄ p phm 3ᵒ de aia in illa p̄te. Cum aūt hec singula
Cō.8. fiant. vbi dicit. ꝙ itell's pōt tūc itelligere seipsum qñ fa/
ct⁹ fuerit sciens siue intelligēs fm actū. Et Cōmē. d. ꝙ in
tellecta fiūt in eo in actu:p itellecta aūt itelligit actus itel
ligēdi:vel spēs itelligibiles. volūt igit̄ ꝙ itell's p̄us itel/
ligit alia q̃z seipm:ꝛ p ꝯn̄s p̄us sensibilia q̃z se. Et vlteri⁹
p̄us sēsibilia q̃z isensibilia:q̃ ꝯn̄e patet ex rōe ꝓximo fcā.

N Quantū ad 4ᵐ articulū dico ꝙ notitia intuitiua rei
4ᵒ arti. singularis:siue sensibilis siue isensibilis:ē
p̄or notitia abstractiua q̃ ipm in singulari ꝛ ꝓpa notitia
cog̃scit̄. Et istud pz:q: vl' p p̄ᵐ notitiā singlaris ipm cog
scit̄ i seipo imediate:ꝛ hz ꝓpositū:q: oēs tales notitie st̄
intuitiue:vt supra pz:vel cog̃scit̄ in spē ꝓpria sibi:ꝛ h est
ipol'e:cū ois talis notitia p̄supponat notitiā illi⁹ rei singu
laris i seipa:cui⁹ ē spēs:vt declaratū ē.d̄.in q̄ōne de notitia
sēsibiliū. aut cog̃scit̄ in ꝯceptu cōi sibi ꝛ alijs:ꝛ tūc nō cog̃
scit̄ cognitiōe sibi ꝓpa:ꝛ p ꝯn̄s relinquit̄ ꝙ p̄'notitia pro
Totalꝭ pria rei singlaris sit ituitiua eiusdē. ¶ Ex his colligit̄ to
rn̄sio ad talis rn̄°ad q̄ōnē. vz ꝙ p̄ᵒnotitia itell's p̄mitate. s. gn̄onis
q̄ōnem ē notitia ituitiua alicui⁹ sēsibilis singularis. Et pōt ex di/
ctis sic argui. Pria notitia itell's nō ē notitia vlis alicui⁹
vt pz i 2ᵒ arᵒ. igit̄ ē notitia alicui⁹ singular]. Aut igr alic⁹
singlaris sensibilis:aut itelligibilis mere:si mere itelligi
bilis:vt pz ex 3ᵒ arᵒ igit̄ sēsibilis. aut q̄ ē notitia illi⁹ intui/
O tiua:aut abstractiua:nō abstractiua: vt pz ex 4ᵒ arᵒ. igit̄
ituitiua. ¶ Sz si q̄rat̄ c⁹ singlaris notitia sit p̄'. ¶ Dōm
ꝙ illi⁹ qd̄ p̄ mouet sensuz motiōe sufficiente:postq̃z puer
pōt itelligē. Et si plura talia sensibilia sit̄ sufficienter mo
uerēt:ꝛ puer tūc simplr posset plura sit̄ itelligē:nulla eēt
p̄or:s; oēs eque cito mouerēt ꝛ eēnt eque p̄':sin āt qd̄ for
tius moueret sensuz. vn̄ rn̄sio q̄ōnis supponit aliquā vnā
eē primam. Si tñ ponerent̄ pl'es eque p̄me:tūc oēs ille
eēnt ēt ituitiue ꝛ de singularib⁹ sensibilib⁹. vn̄ nec sic va/
riat̄ itētio q̄ōnis:nec rn̄sionis eiusdē. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ōnis arᵐ
Ad p̄ᵐ arᵐ p̄nci pale q̄ō nis. nego añs. Ad ꝓbationē dico ꝙ Phs nō facit cōparatio
nē aliquam iter notitiā vlis ꝛ notitiā singularis:vt disti
guit̄ singulare ꝯ vle:s; iter notitiā magis vlis ꝛ notitiaz
p̄ phyſi. min⁹ vlis:qd̄ vocat singulare i cōpatione ad magis vle:
te.c.3.ꝛ vt expsse dicit ibi Cōmenta. cū ibi dixit. s. Ar. inquit Cō/
4. mē. p̄ticularia nō itēdit idiuidua:s; vltimas spēs:aut illa
2.4.ꝛ.5 q̄ sunt q̄si vltime spēs:ꝛ statiz post:ꝛ res vles sunt notio
P res apud itellm̄:q̃z p̄ticulares. s. spēs. ecce ꝙ exponit ite/
rū p̄ticulares p spēs:ꝛ ad istā itentionē exponit Phm ibi
per totū. Itē Cōmēto.5. adhuc inuit rōnē:q: Phs loq̄t
ibi de notitia q̄ ptinet ad sciaz:notitia aūt ꝓpria singula
ris nō ptinet ad sciaz:cū nō possit esse p syllm̄ demrātiui
q̃uis possit esse p̄nᵐ acq̄sitionis vlis:qd̄ est p̄nᵐ doctrine
demrātiue:vt dicit. Et ideo pz dcm̄ Phi nō esse ad ꝓpoᵐ
vn̄ esto ꝙ magis cōe sit p̄us notū itellectui:q̃z min⁹ cōe:
nō tñ est p̄us notū q̃z idiuiduū. Iō q̄libet cōi p̄us notum
est aliqd̄ idiuiduū:qd̄ ēt pz p v̄bū Cōmē. iā allegatū. s. ꝙ
idiuiduū est p̄nᵐ acq̄sitionis vlis. qd̄ vex est vlr de noti/
tia icōplexa idiuidui respectu acq̄sitionis vlis icōplexi:
ꝛ p ꝯn̄s ēt cōplexi. Et de notitia etiā icōplexa indiuidui
etiam in multis est vex respectu vlis cōplexi:sic pz ex sū
ptione vlis:qd̄ est p̄nᵐ artis ꝛ scie:ꝛ nō est per se notum.
Q Utrum autem notitiam p̄ncipij per se noti p̄cedat noti/
tia alicuius sui singularis cōplexi:q̃uis ipm vle non fiat
notum per illam non curo pro nunc discutere.
Sūt aūt magis cōia notiora min⁹ cōib⁹ eo ꝙ ex plib⁹ sin
gularib⁹ possūt abstrahi ꝛ hri eox notitia. v.gra. ꝯcept⁹
aial' hri p̄t ex notitia hui⁹ eq: ꝛ h⁹ bouis ꝛ h⁹ hois:ꝛ alio
rū singulariū aialiū diuersax spēx. ita ꝙ ad abstrahēdū
vlem ꝯceptū sufficiūt q̄lz pauca indiuidua diuersax spē/
rū aial'. Sed ad hn̄dū ꝯceptū minus cōis. v.gra. elephā
tis vel leonis:nō sufficiūt q̄lz indiuidua aial': s; necesse ē
nosse aliqd̄ indiuiduū elephātis:ꝛ q: multi nouerunt ali
q̄ aialia:q nūq̃z viderūt elephātē:ꝛ facili⁹ occurrūt hoib⁹
aliq̄ idiuidua vlis magis cōis:q̃z indiuidua minus cōis
iō facili⁹ cog̃sci p̄t magis vniuersale q̃z min⁹ vniuersale:ꝛ
notitia incomplexa ꝛ notitia ēt complexa qua ipsum de
alio cognoscitur. ¶ Ad scd̄m dico vt haberi potest de
Ad 2ᵐ, cap.4. intētione Augustini 14ᵒ de tri. ꝙ mētē eē sibi p̄sentē pōt
dupl'r intelligi. vno mō de p̄sentia essentiali. Alio mō de
p̄sentia

A psentia obiectiua. pmo mó mēs est sibi semp psens: quā/
uis nó pprie forte dicat aliquid psens sibimet: sed potius
nó absens sibi: sm tamē vsitatū modū loquēdi ⁊ maxime
ab Aug. ⁊ sic mens pót dici sibi presens semp. scdo autez
modo nó semp mens est sibi presens: sicut non semp est in
conspectu pprio. i. nó semper se cóspicit actu seu cogitat:
tūc eni tm̄ sibimet est psens qn̄ actu se cogitat: ⁊ hāc pre/
sentiā voco obiectiuā. Cū igit dicit q nihil prius pót dici
psens esse mēti q̄z ipsa: si de pma pñtia loquaris cócedo.
Et cū infert. igit nec aliqd sibi pus notū. pót sm eundem
Aug. ibidez distingui de esse notū. s. habitualr ⁊ actualr
qd dicit esse cogitatū. p mó pót ɔcedi ɔñs: nihil eni prius
notū est menti notitia tali q̄si habituali: q̄z mens illa: sz il/
lud nó ē ad ppositū: loquimur eni de actualr cognito ab
intellectu. scdo aūt mó accipiēdo eē notū: negāda est ɔña.
Quāuis eni nihil sit pus pñs mēti presentie essentiali: q̄z
ipsa sibi: aliqd tm̄ pót esse ei psens pus psentia obiectiua
cap. 5 q̄z ipsamet: qd etiā pz per eūdē Aug. c. prime pcedēte. d.
q mēs in pueris semp est sibi pñs hac psentia. s. ⁊ sibi ha
cap. 5 bitualr nota: nó tm̄ se cogitat. vñ in fine. 4. c. dicit sic. Ni/
B hil inquit tā nouit mens: q̄z id qd sibi presto est nec menti
magis quicq̄z presto est q̄z ipsa sibi. Et statim sequēti cap
mouet. q. sic. Quid itaq̄z dicm̄ de infantis mēte? Et rñdet
an etiā ipsa se nosse credēda est: sz intēta nimis in eas res
quas per corporis sensus tāto maiore q̄zto nouiore cepit
delectatione sentire nó ignorare se pót: sed cogitare se nó
pót. Et infra. Ita in corpis sensus q̄ztū finit illa etas inten/
tióe se q̄si coartāt aie paruulorum: vt qcqd p carnē offendit
aut alicit: hec solū abhorreāt: aut vehemēter appetāt: sua
vo iteriora nó cogitent. ¶ Silr ɔstat q tali psentia de' ē
semp psens mēti: nec tm̄ ē pus notus a mēte. Si vo añs il
lud intelligat de psentia obtiua negādū ē. Nā multa mē/
C ti pus obijciunt: q̄z mēs ipsa: vt pz ex antedictis.

¶ Distinctionis. iij. Qo. iiij.

Postq̄z q̄situ est de mó cognoscēdi crea/
turas: vidēduz est de mó cogno/
scēdi deū. Et ideo q̄ro. An deū possim' co/
pm gnoscere nālr. ¶ Arguit q nó: quia simplr
simplex aut totalr scit: aut totalr ignorat: sz
de' nó pót a nobis totalr sciri cū cóprehēdi nó possit: igit
totalr ignorat. minor pz: qa in simplici nō pót eē ps scita
2m ⁊ ps ignorata. ¶ Scdo si de' posset nālr a nobis cogno/
sci: tūc nālr possem' cognoscē eēntiā ⁊ dei qditatē. ɔñs ē
cap. 5 falsuz dicte Dama. lib. p. qd est de' sm subaz ⁊ nāz: icópre
cap. 10. hēsibile oino ⁊ ignotū est. ɔña pz: qa vt dicit Aug. 10. de
T. c. 20. tri. Nó recte dr sciri aliq̄ res dū ei' ignorat suba. Et Phs
7° meta. d. q scia cuiuslibz est scire qd qd erat illi eē: siue
Cō. 20. vt hz lra cōmēti. Scire qd est p essentiā. Silr Cōmē. ibi/
D dē. d. q res nó sciunt: nisi pp suas qditates: ⁊ certuz est h.
3m ¶ Tertio. dei nullū est phātasma: igit nó est a nobis itel/
ligibilis. Añs pz: qa solū sensibiliū sūt phātasmata. ɔña
T. c. 30 pbat p Phm 3° de aia. d. q neq̄z sine phātasmate intel/
4m ligit aia. ¶ 4° si deus posset nālr a nobis cognosci: aut h
eēt qa apphenderet imediate in se: aut qa cognosceret p
discursuz ex creaturis. p mó nō: qa talis notitia de deo est
nobis ipoßis nālr in vita ista: nec 2° mó. tū qa in oi tali co
gnitione mediū dz eē pportionatū cognito: nulla āt crea/
tura est pportionata deo: cū sit finita: de' aūt ifinit': tū qa
discursus ē iter cóplexa: notitia aūt cóplexi exigit notitiā
vtriusq̄z termini: igit in fine discursus oportebit deū eē co
gnitū: siue sit subm ɔclusi p discursuz: siue pdicatū. Et non
appet q̄lr sit cognitū: nisi in se. qd est ipoßle: vt pbatū est.
Oppom Cótra deū esse pót nālr cognosci a nob: igit de' nālr
li. p. c. 5. ē a nob cognoscibilis. Añs pz p Dama. vbi su
pra. ⁊ ɔña est necia: eo q notitia veri cóplexi presupponit
notitiā incóplexā eorum que p terminos iportant: vel eius:
2m si vnū tm̄ iportet p vtrūq̄z. ¶ Scdo Phi multa demóstra

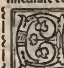
uerunt de deo: igit cognouerūt deū: ⁊ per ɔñs ē nālr co/ E
gnoscibilis. Añs pz ex. 12. meta. ɔña tenet vt pcedēs hoc T. c. 51.
pz p Aplz ad Ro. Inuisibilia dei ⁊c. ¶ Itē de Phis aiēs. cap. 7°.
qd notū inqt est dei manifestū est in illis. glo. notū. i. nosci
bile p nām. igit ⁊c. ¶ P. sic dicit Aug. 15. de tri. arguunt cap. 2°
in li° sapie q de his q̄ vident bona: nó potuerunt scire eū
qui est: nec opibus attēdētes cognouerunt artificē. Non
arguerent aūt si nó posset a nobis nālr deus cognosci. vñ
ibi subdit in dicto libro. scribit. a magnitudie spēi ⁊ crea/
ture cognoscibilr poterit creator horum videri. Sap. 13.

Rñdeo difficultas qōnis est pn' de notitia incóplexa
q̄ hāī pt de deo nālr. Nā nisi aliq̄ talis eēt no
bis poßis nullā veritatē cóplexā de deo scire possem': cū
ois notitia cóplexa seu cóplexi exigat necio notitiā incó/
plexā rei: de q̄ format cóplexū illud: vt supra pbatū est. ⁊
iō nó sufficit dicere q de' cognoscit p discursuz ex creatu
ris sz opz dicē ⁊ vlteri' assignare modū q̄ vel añ discursū:
vel post ipse simplici notitia cognoscat. Iō p declaratione
pono quinque ɔnes. ¶ Pria ē. De' nó ē a nobis nālr p sta/
tu vie cognoscibil imediate in seipso. ¶ 2° q nó est cog̃sci
bilis in aliq̄ ppa spē: aut ɔceptu simplici sibi ppo nālr ei' F
reprñtatiuo. ¶ 3° q est cognoscibilis in aliq̄ ɔceptu cópo/
sito. sibi ppo. ¶ 4° q ēt in aliq̄ ɔceptu simplici pprio ad
plm instituto ⁊ ɔnotatiuo. ¶ 5° q ē cognoscibilis in aliq̄
ɔceptu cōi simplici nālr reprñtatiuo: ⁊ a reb' abstrahibili:
nó tm̄ cogne ppa ⁊ disticta: sz cōi ⁊ ɔfusa. ¶ Pria ɔ̃ pbat p° ɔ̃
ex dictis in pcedētib'. q. qm̄ oē qd cognoscit i seipso ime
diate cognoscit intuitiue: deū aūt intuitiue nó possumus
nālr cognoscere. q̄re ⁊c. Cófirmat: qa sm Aplm visio fa/
cialis dei. nó habet i hac vita. videre āt deū facialr nihil
aliud est: q̄z videre ipm in seipso imediate: sic q nihil aliō
mediū terminet visionē. ¶ 2° ɔ̃ pbat ex prehabitis: tum 2° ɔ̃
qa nullius rei ppriā spēz vel ɔceptū nālr representatiuū
possumus hic nālr: nisi quā imediate in seipsa apprehen/
dere possumus: vt supra pz: tū qa per nullā spēm: vel talē
ɔceptū aliqd cognoscit: qd nó sit pcognitū imediate in se/
ipso. ¶ 3am ɔnē pbo: qa aliquē pprium ɔceptū deo possu 3° ɔ̃
mus cóponere ex cóceptib' simplicibus ex alijs reb' ab/ G
stractis: ⁊ illū pbare de ente particulr accepto: igit possu
mus deum cognoscere in aliquo ɔceptu cóposito sibi p/
prio. ɔña pz. ex supradictis. Añs pbat. Nā hō ɔceptus
cópositi ens necē esse: summū bonū. sapia infinita: ens ifini/
te potētie simplr. Itē vltim' finis ⁊ vlē bonuz vniuersi: ⁊
si qui alij ɔcept' sibi pprij possint euidēter pbari de ente
pticulr sumpto: q: si nullus pdictorum: aut alius posset sic
pbari: nó esset deus a nobis nālr cognoscibilis: sed fide
sola tenderemus in ipm. ¶ 4° ɔ̃ pbat: qa aliquis ɔcept' 4° ɔ̃
ɔnotatiuus: sicut cóceptus cui corrñdet in voce iste termi
nus creatiuū: pprius est deo. Et pbari pót de ente vel ēt
suba particularit: igit ⁊c. Est aūt iste ɔceptus simplex in D
se: q̄zuis plura significet: siue aliqd significet: ⁊ aliqd aliō
ɔsignificet. Sic ēt ⁊ vox ista / creatiuū / simplex est: nó ob/
stāte q significet aliquid ⁊ aliud ɔsignificet. Itē est istitu/
tus ad plm: ⁊ nó nālr est alicuius rei reprñtatiuus: sicut ⁊
qdlibet signū mentale vel vocale ɔnotatiuū. Nam cóce/
ptus nālr reprñtatiuus pcise eā rem reprñtat ⁊ significat p
qua ēt pót supponere. Nam vt supra tactum est ⁊ in scdo
amplius tanget: ɔceptus hō talis est in esse ficto ⁊ imagi
nato: q̄lis res cuius est ɔceptus est in eē reali extra aiaz.
vñ ɔceptus albedis talis est in esse ficto ⁊ intētionali: q̄/
lis albedo ēt in esse reali: ita q ipse pót dici albedo ficta:
sicut spēs coloris vocat color intētionalis: ⁊ iō talis cóce
ptus nihil aliud signat pter eam rē cui ē sic silis: ⁊ p qua
pt supponere. Quapp ɔcept' ɔnotatiu': siue affirmatiu'
siue negatiu' nihil reprñtat nālr: sed ex istitutióe tm̄. vtrū
aūt institutio taliū ɔceptuū psupponat institutionē vocū
vel potius ecótra alibi poterit videri. ¶ 5am ɔnē. s. q de' 5° ɔ̃

J est cognoscibilis in aliq̃ ɔceptu simplici cõi:non tñ cogne
ꝓpria ⁊ distīcte pbo. Nã deus ẽ cognoscibilis in aliq̃ cõ/
ceptu ꝓprio cõposito:vt p3 ex 3ª ɔne:tunc sicut aut ille ɔce/
pt⁹ est cõposit⁹ ex ɔceptib⁹ simplicib⁹:quoꝝ q̃l3 est cõis deo
⁊ alijs:aut ex aliq̃ cõi ⁊ aliq̃ ꝓpo:aut p̃cise ex ꝓprijs crea
turis:aut p̃cise ex ꝓprijs deo.qcũq; duoꝝ p̃moꝝ modoꝝ
dicit habet ꝓpo͞m. Nã illo ɔceptu cõi ipse cognoscef:nõ ãt
cogne ꝓpa ⁊ distīcte:sic nec in aliq̃ ɔceptu cõi plib⁹ aliqd
illoꝝ distīcte cogscit:vt in supioꝛib⁹ p3.3⁹ vo modus dari
nõ pt:qa ɔcept⁹ cõposit⁹ ex ꝓprijs creaturaꝝ p̃cise:nullo
mõ põt deo ɔuenire:sic nec ɔcept⁹ aliqs vni rei ꝓpri⁹ ali/
cui alteri ɔuenit. Si vo dicaf 4m:aut aliqs illoꝝ erit nãlr
rep̃sentatiu⁹:aut nullus:p̃m nõ põt dari:qa nullũ talẽ ɔce
ptũ ꝓpriũ deo hĩc possum⁹ nãlr:vt p3 ex 2ª ɔne. Si nul/
lus est talis.igit oẽs sũt instituti ad signãdũ:ois aũt ɔce
ptus signãtiu⁹ ex istitutione p̃supponit apprehẽsionẽ rei i
se vel in spẽ aliq̃:aut ɔceptu ad quez signandũ istituit:vt
p3:igit deus fuit p̃cognit⁹ ⁊ non in semet in ɔceptu nãlr
K repñtatiuo simplici sibi ꝓprio:igit in ɔceptu aliq̃ nãlr re
2m p̃sentatiuo cõi.alioqn ꝓcederet in infinitũ. ¶ 2⁹ idẽ pbat:
nã vt dictũ est in 4ª ɔne de⁹ est cognoscibilis in aliq̃ cõce/
ptu simplici ꝓprio ɔnotatiuo:ois ãt ɔcept⁹ ɔnotatiu⁹ ali
quẽ ɔceptũ absolutũ p̃supponit.cui mediate vel imedia/
te attribuit:sic albũ attribuitur alicui absoluto:aliqd eni
ẽ qd ẽ albũ:v.g. lignũ vel lapis:aut corp⁹. Et istud ẽt ꝓ/
bari põt ex rõne explicãte qd significat talis ɔcept⁹.v.g.rõ
hui⁹ nois:albũ est isormatũ albedie:⁊ rõ hui⁹ nois/crea/
tiuũ:p̃ductiuũ ex nihilo:⁊ hui⁹ nois:iustitia/q̃ reddit vni
cuiq; qd suũ est:p3 aũt q q̃l3 talis rõ alicui absoluto ɔce/
ptui attribuit:siue sit ɔcept⁹ sube siue entis:siue aliqs ali⁹
sp̃alis ɔceptus vt dicaf suba isormata albedie:vel ens i/
formatũ albedine:⁊ sic de alijs:aut igit ɔcept⁹ ɔnotatiu⁹
ꝓpri⁹ deo attribuet tãdẽ ɔceptui ꝓprio ⁊ absoluto deo:
aut ꝓpo creature:aut cõi vtriq;. Si ꝓpo deo:aut nãlr si/
gnificãti:aut ex istitutiõe:vt p⁹.si ꝓpo creature tm:igit
Corr͞m 1 nõ erit ꝓpri⁹ deo.si cõi hẽt ꝓpo͞m. ¶ Ex is euidẽter con/
cludit vlteri⁹ q necio op3 ɔcedere aliquẽ vnũ ɔceptũ cõ
munẽ deo ⁊ creaturis in qd p̃dicabile ẽ deo ⁊ creaturis:
alioqn ipo͠le ẽ saluare q de⁹ sit cognoscibilis nãlr a nob.
¶ Utrũ aũt ille ɔcept⁹ sit ɔcept⁹ entis vel alius:⁊ vtruz
Dubia p eãdẽ rõnẽ opteat ponere cõez aliquẽ q̃ditatiuũ sube cõ
ɔ p̃m ɔ. ceptũ ⁊ accñtis:suo loco poterit discuti. ¶ Cõtra dicta sũt
cap.5. dubia. P̃rio ɔ p̃m ɔnẽ põt argui ex intentione Aug.8º de
tri.vbi ingrẽs q̃lr hõ nõdũ iustus nouit qd sit anim⁹ iu/
stus:ceteris modis cognoscẽdi res exclusis.ɔcludit q h
nouit in veritate iterioꝛi:q̃ est p̃sens aio q h valet iueri:
⁊ post aliquãtũ ait.hõ igit qui credit iustus ex ea forma
⁊ veritate diligit quã cernit ⁊ itelligit apd se ille q diligit
cap.8. hec aũt veritas iterioꝛ s͡m eũdẽ nõ nisi deus ẽ. Un ibidez
inq̃t.qd est q accẽdimur in dilectionẽ Pauli:cũ ista legi/
mus:nisi q credim⁹ eũ ita vixisse:viuẽdũ tñ sic eẽ dei mi/
M nistris nõ de aliq̃b⁹ auditũ credim⁹:s3 int⁹ apud nos:aut
poti⁹ supra in ipsa veritate ɔspicim⁹. Illũ g q̃m sic vixisse
credim⁹:ex h q videm⁹ diligimus:⁊ nisi hãc formã quaz
semp stabilẽ atq; icõmutabilẽ cernimus p̃cipue diligere/
m⁹:nõ iõ diligerem⁹ eũ:qa ei⁹ vitã cũ i carne viueret huic
forme coaptatã ⁊ ɔgruẽtẽ fuisse fide retinem⁹. Et paulo
post dicit:q i deo ɔspicim⁹ icõmutabilẽ formã iustitie:s3
quã hoiem viuere opoꝛtere iudicam⁹. Ex hoc p3:q intẽ
tio Aug.est:q ipm deũ in seipso cõspicit q qd est iustitia
vel iustus anim⁹:⁊ q̃ foꝛa iustitie seu regula:s3 quã viuẽ
cap.20 dũ est nouit. ¶ 2⁹ de libo ar.determinat:q veritates icõ/
mutabiles nũeroꝝ:veritates sapie q̃ sũt p̃ma p̃n practi/
ca cognoscunt a nobis in luce mẽtis ⁊ veritate iterioꝛe:q̃
vna est oib⁹ cõis:hec icõmutabilia vera cernẽtib⁹.vñ ibi
dẽ ɔcludit:quapp nullo mõ negaueris esse icõmutabilez
veritatẽ:hec oia q̃ icõmutabilr vera sunt:p̃tinẽtẽ:quã nõ
possis dicẽ tuã vl meã:vl cuiusq; hois:s3 oib⁹ icõmutabi N
lia vera cernẽtib⁹:tãq; miris modis secretũ ⁊ publicum
lumẽ:p̃sto esse ac se p̃bere cõiter. Et post sequẽti.c.hãc i/ cap.21.
quit veritatẽ de qua diu loquimur:⁊ in q̃ vna tã multa ɔspi
cimus excellẽtioꝛẽ putas eẽ q̃ mẽs nr̃a est:an equalẽ mẽ
tibus nr̃is:an ẽt inferioꝛẽ:⁊ ɔcludit q est excellẽtioꝛ. Et in alio.
sequẽti cap.d.q in eius luce vita beata ɔsistit:⁊ expresse cap.22.
q est de⁹:⁊ veritas illa de qua ipse de⁹ ⁊ veritas ait. Si cap.23.
mãseritis in verbo meo vere discipuli mei estis:⁊ cogno/
scetis veritatẽ ⁊ veritas liberabit vos. ¶ Ex quib⁹ p3 q
intẽtio Aug.est q p̃ma p̃n ⁊ regule eterne:⁊ alia icõmu/
tabilr vera imediate cognoscunt in ipso deo. Et cum illa
p̃ sint cognita:sequit q ipse imediate cognoscaf a nobis:
⁊ nõ in aliquo ɔceptu cõplexo:qui per aliquẽ discursum
ex aliquibus notis p̃bet de ente particulr:vt supra dice/
baf:alias cũ ois certus discursus p̃cedat ex p̃ncipijs.nõ
tis p⁹ sic:ipsa p̃n p⁹ nota eẽnt q̃ deus:⁊ p ɔns nõ in ipo:
vt ait. ¶ 2⁹ q oẽ qd cognoscit distincte ⁊ in p̃riculari co/ 2m
gnoscit imediate in seipso:sed deus sic cognoscit.igit.ma O
ioꝛ p̃bat ex eo:q mediũ p quod aliquid cognoscit ducit
in notitiã cuiuslibet sibi silis ⁊ nõ vnius tm. minoꝛ ẽt p3.
Nã deuz cognoscim⁹ nõ solũ vt essentia vel suba q̃dã:sed
vt hec suba.puta perfectissima:vel q̃ est p̃n͞m oiuz:qd sibi
soli ɔuenit. ¶ 3⁹ actus intellectuales cognoscunt a nobis 3m
imediate in seipsis.igit deus.añs p3 supra.ɔntia p̃bat.
qa cã tota ꝓpter quã illa cognoscunt imediate in seipsis
est:qa per seipsos p̃ñtes sũt itellectui:sed ɔstat q deus nõ
minus est p̃ñs itellectui ⁊ cuilibet rei.igit ⁊c. ¶ 4⁹ Aug.
8º de tri.dans modũ quõ de⁹ põt a nobis cognosci.d. Cuz 4m
itaq; audis bonũ hoc ⁊ bonũ illud:q̃ p̃nt alias dici ẽt nõ cap.3.
bona.v.g.bon⁹ angelus ⁊ bonus hõ.si potueris illis de/
tractis p seipsuz ɔspicere bonũ:ɔspexeris deũ:⁊ si amoꝛe i
heseris ɔtinuo btificaberis. Cõstat aũt q possumus intel
ligere bonũ s͡m se abstrahẽdo ab angelo ⁊ hoie ⁊ q̃libet
alio:qd bonũ p̃ticipatione bonum est. Et stat q illi bono
possum⁹ amoꝛe inherere.igit ⁊ in bono possibili itelligi a P
nobis possum⁹ beatificari:sed nõ possum⁹ btificari nisi in
deo imediate:⁊ nõ in aliquo ɔceptu ei⁹ simplici vel cõple
xo:igit ipm possim⁹ imediate itelligere. ¶ Cõtra scdaz ɔ/ ɔ 2am ɔ.
nẽ posset argui:vĩ eni q in ɔceptu simplici ꝓprio de⁹ pos
sit cognosci. Nã ɔcept⁹ boni s͡m se s͡m Aug.vĩ eẽ ɔcept⁹ 8º de tri.
ꝓpri⁹ dei.vñ ait.vbi supra.qd plura ⁊ plura:bonũ hoc:⁊ cap.4.
bonũ illud:tolle hoc ⁊ illud:⁊ vide ip3 bonũ:si potes ita
deũ videbis:nõ alio bono bonũ:sed ois boni bonũ. Qd
nõ esset verũ nisi ɔcept⁹ boni s͡m se esset ipsius dei ꝓpri⁹:
sed talis ɔceptus boni nãlr põt hĩi:vt docet experientia.
¶ Rñdeo ad p̃mũ q aliquid cognosci in veritate supna: Ad p̃m
põt intelligi dupl̃r.vno mõ q cognoscaf in ea obtiue:siue ɔ p̃m ɔ.
vt in obiecto cognito:sic res absens cognoscit in ꝓpa spe
cie. Alio mõ cãlr sic coloꝛ dĩ videri in lumine:nõ q̃dẽ qa
ipm lumẽ videaf in eo tãq; in medio cognito cũ coloꝛ vi/
deaf in seipso imediate vt supra habitũ est:sed qa lumen
est partialis cã visionis:qua coloꝛ in se videt. Sic etiã di/ Q
cim⁹ q p̃ma p̃n sunt nota in lumine intll's agẽtis:nõ aũt
aliud est lumẽ itell's agentis q̃ ipsemet intell's agens.⁊
ɔstat q hoc nõ intelligit recte:sic q intll's agẽs cognosca
tur ⁊ in eo cognito cognoscant p̃ma p̃n:sed q notitia p̃/
moꝝ p̃n͞m imediate causat ab intellu agente saltem prialr
qcqd sit intell's agẽs. ¶ Tũc ad ꝓpo͞m dico q illa de qb⁹
loqt Aug.cognoscunt in p̃ veritate scdo mõ.s.cãlr q̃m
ab ipsa causat illoꝝ notitia:nõ ãt p̃ mõ.s.obtiue. Et q ita
intelligat Aug.p3 per eũ.2º de lib.arb.vbi de hac mã lo/ cap.17.
quit vbi ait. Nõ iõ sequit vt ipsa sapia nõ sit vna cõis oi/
bus:q: ea bona que in illa cernunt ⁊ eligũt hoies multa
⁊ diuersa sũt. Si eni3 h putas:potes ⁊ de luce solis dubi/
tare q vna sit:q: multa ⁊ diuersa sũt:q̃ in ea cernim⁹. Et
post subdit.q sicut multa ⁊ diuersa sunt que in luce solis

A videnť hoies: lux tñ ipsa vna est: ita lux sapie in qua ipsa
videri pñt: oibus sapiētibus est vna cōis. vbi pʒ: q sic in
luce sapie ⁊ veritatis q̄ idē est fm eundē ibidē: aliq̄ videri
dñr: sic corpa in luce solis. ↄstat aūt vt dictuʒ est: q in luce
cap. 15. solis nō videnť corpa nisi cāl'r. ℭ Itē pʒ h̄ expressius 14°.
de tri. vbi dcm̄ est ei⁹ exp̄sse: vbi nā sūt regule iste scripte?
vbi qd sit iustū ⁊ iniustū agnoscit? vbi cernit hñdū eē: qδ
ipse nō hʒ? vbi igiť scripte sūt? nisi in libro lucis illi⁹ q̄ ve
ritas dī? vñ ois lex iusta descendit: ⁊ in cor hois q opať
iustitiā nō migrādo: sʒ tāq̄ ip̄rimēdo trāsferť: sicut imago
ex anulo ⁊ in cerā trāsit ⁊ anuluʒ nō relinqt ⁊c. vbi pʒ: q
ab illa v̄itate ip̄rimiť aie lex iusta: ⁊ regula iustitie: sic ima
go ab anulo: ⁊ sic notitia eoꝝ q̄ dñr in illa cog̃sci. ℭ Sed
ↄ rñsio. ↄ h̄ diceť dupl'r. P̄rio hāc rñsionē nō eē ad itētionē Aug.
p̄m q in locis p̄allegatis pn' intēdit oñdere qūo possum⁹ co/
cap. 6° gnoscere deū. s. 8. de tri. ⁊ qūo pbari pōt deū esse. s. in 2° de
cap. 17. libo ar. h̄ aūt nō hheť p ista: si ea de qbus loqť nō cog̃sce/
2m reť in deo obtiue: aut saltē notitia ei⁹ eēt cā notitie illoꝝ:
ita q de⁹ ipse sit cognit⁹. ℭ 2° qa si illa pn' dñr nota in p̄ª
veritate solū: qa eoꝝ notitia causať ab ea: cuʒ ⁊ notitia ↄ̄/
B nuʒ causeť ab eo. s. deo: ita ↄ̄nes possent dici note in p̄ª ve
Ad p̄m ritate sicut p̄ª pnª: qδ nō dī. ℭ Ad p̄m dico: q fm rñsionez
magis habeť intentio Aug. qδ pʒ in 2° de libo arb. volēs
oñdere deū esse: icipit a qbusdaʒ imediate notis: sic est q
cap. 4. nos sum⁹ / viuim⁹ ⁊ itelligim⁹. vt pʒ ibidē: ⁊ deinde p gra
dus p̄fectionū: qa. s. viuētia p̄stātiora sunt his q̄ tñ sūt: ⁊
itelligētia his q̄ tñ sūt ⁊ viuūt: ⁊ tādē q est veritas: q̄ mē
cap. 26. tib⁹ nr̄is est p̄stātior: pcedēs ↄcludit final'r deū eē. ℭ Ex
qb⁹ appet q notitia dei non est p̄or: nec ex illa pcediť ad
notitiā alioꝝ. Sʒ ecōtra ex alijs nobis notis pbať eē ali/
quā veritatē p̄mā icōmutabilē: ex q̄ cāl'r nota sī nobis: q̄
cūq̄ icōmutabil'r vera sūt. Et h̄ ↄfirmat experiētia. Nam
multi veritates multas cog̃scūt q deū nō cog̃scunt: nec ēt
si de⁹ sic imediate cognosceret: oporteret ēt ex alijs notis
nobis pbare deum eē: sic opʒ pbare q viuim⁹ ⁊ itelligi/
mus. Et p h̄ pʒ ēt q dať modus quo cognosciť de⁹: qa vʒ
in illo cōceptu cōposito sibi pprio veritas p̄ma: in q̄ cāl'r
C nota sūt q̄cūq̄ incōmutabil'r vera sunt: qui pbať de ente
Ad 2m pticulariter supto. ℭ Ad 2ᵃᵐ dδm: q fm intētionē Aug.
li. 2. c. 17 vbi supra de libo arbitrio. ⁊ 5° confes. veritas p̄ma nō so/
cap. 6. lū est cā notitia pncipioꝝ: sed ēt ↄ̄nuʒ: ⁊ gñal'r ois verita/
tis: verūtñ qa ad notitiā ↄ̄nuʒ ↄcurrit causal'r etiā notitia
pncipioꝝ: ⁊ nō ecōuerso: ideo magis dī q pnª sūt nota in
p̄ma veritate q̄ʒ ↄ̄nes: sicut ēt dī de intell'u agēte: q̄ʒuis in
Ad 2m tellect⁹ agēs sit ēt cā notitie ↄ̄nū. ℭ Ad rōnē. 2. sup factaʒ
ↄ. p̄m ↄ̄. cū dī: q oē qδ cognosciť distīcte: ⁊ in pticulari: cognosciť
imediate in seipso. Dico q hoc est falsum: lʒ eni qδ in seip
so imediate cognosciť: cognoscať in pticulari: nō tñ econ/
uerso: oē qδ cognosciť in particulari ⁊ distīcte: cognosciť
imediate in seipso. pbatū est eni supra q itell's pōt cogno
D scere singulare absens in pticulari ⁊ vt singulare est in p/
pria spē illius. Tūc ad pbationē cū dī: q mediuʒ per qδ
cognosciť ducit indifferēter in notitiā cuiuslibet sibi silis:
⁊ nō tñ vnius. Dic p pōt dici quātuʒ spectat ad ppositū:
q ↄcept⁹ ppri⁹ deo nullius alterius est ↄcept⁹: nec alicui
alteri silis: quāuis tales ↄceptus nō sic ⁊ eodē mō possint
dici sil'es reb⁹ p qb⁹ supponūt: sicut ↄcept⁹ imediate a re/
bus abstracti: ⁊ spēs ēt singulares: qūocūq̄ tñ ↄcept⁹ p/
prius deo possit fieri silis: vel dici representatiuus dei. Di
co q est sibi sic pprius: q nulli alteri est cōis nec sunt plu/
res qbus sit cōis: ⁊ iδ per ipsuʒ pōt in pticulari cognosci.
ℭ Scδo dico q illa ppō nō est vera etiā in alijs vbi sunt
plura eiusdē rōnis inter se silia. vñ vt supra pbatū est: spe/
cies huius albedinis demr̄ate sic determinate ducit in no
titiā eius q nō in notitiā alterius: q̄ʒuis sint multe oino si
bi sil'es: nec talis similitudo speciei ad quālibet albedinē
similē ei a qua cāta est: facit q ipsa sit representatiua cu/
iuslibet talis. Sicut ēt visio albedinis huius demōstrate: E
est visio eius tñ ⁊ nullius alterius: ⁊ tñ ipsa visio: vel est
spēs rei aut saltē ei⁹ silitudo: nō minor q̄ʒ spēs: si spēs po/
nať distincta a visione: sic g visio est visio huius tñ: sic ta/
lis spēs est hui⁹ tñ repñtatiua; ⁊ in eius tñ notitiā ducit.
ℭ Ad 3m nego ↄñtiam: nec eni ois pñtia sufficit vt supra Ad 3m
pʒ: sed pñtia obiectiua: qñ. s. res p̄sens causat in intellectu
notitiā sui tali aūt pñtia non est deus nobis pñs: dum su/
mus in mūdo isto. ℭ Ad 4m concedo q possum⁹ intelli/ Ad 4m
gere illud bonū in quo possumus btificari: ⁊ illud vtiq̄
deus est: nō ↄceptus dei. Sed non sequiť. beatificabimur
in deo imediate. igiť cognoscim⁹ deum imediate: quāuis
sequať: igiť cognoscemus deū imediate. Et simil'r sequiť.
beatificamur in deo imediate. g cognoscimus deum ime/
diate. ℭ Ad dubiū ↄtra scδaʒ ↄ̄neʒ. dico q ↄceptus boni ad ar. ↄ
fm se pōt dupl'r intelligi. vno mō cū p̄cisione cuiuslibet al 2m rōnē
terius ↄceptus cōis: aut spālis positiui vel negatiui: ⁊ ta/
lis ↄceptus nullius boni est pprius: sed oi bono cōis: ⁊ iδ
in tali cōceptu nō cognosciť determinate ⁊ in spāli deus:
quāuis cognoscať ↄfuse in illo: sicut ⁊ qδlʒ aliud bonuʒ.
ℭ Alio mō pōt sumi cōceptus cū adiunctione alteri⁹ cō/ F
ceptus affirmatiui: vt bonū causa ois boni: aut adiūctio/
ne ↄceptus negatiui: vel bonū nō alio bono bonū: vl' etiā
vtriusq̄: vel alicuius equiualētis vtrisq̄. s. affirmatiuo ⁊
negatiuo: vt bonū summū. i. qδ omni bono est melius: ⁊
nihil eque sibi bonū: ⁊ tunc nō sumiť ↄceptus simplex bo
ni: sed cōpositus: ⁊ qlibet talis pprius est deo: ⁊ in illo de
terminate cognosciť deus. ℭ Tūc dico ad Aug. q in au/
ctoritate allegata accipit ↄceptū boni p̄ mō ⁊ ille vtiq̄ cō
ceptus est dei: nō tñ pprius: sed cōis: ⁊ tñ in illo potest co
gnosci: q̄ʒuis nō distincte ⁊ in spāli: sʒ statiʒ post Aug. ac/
cipit ↄceptuʒ boni 2° mō cū ait. q̄rendū est bonū aie: non
cui supuoliter iudicādo: sed cui hereat amando: ⁊ quid h̄
nisi deus: nō bon⁹ animus: nō bonus angelus: nō bonū ce
lū: sed bonū bonū. Per hoc āt qδ ait bonū bonū: vult hre
ↄceptū ppriū dei: ⁊ illud idē est dicere: summū vel perfe/ G
ctissimū bonū: nō alio bono bonū: qδ mox pʒ p eūdē: qui
statiʒ ad decl'ationē dicti subdit: q anim⁹: eo q anim⁹ est:
est aliqd boni. vñ dī corpe melior: sʒ ideo nōdū dī bonus
animus: qa restat ei actio voluntatis: q̄ sit p̄stātior: ⁊ si fie
ri debeat bonus nece est: vt se conuertat ad aliqd: qδ ipse
nō est. ℭ Ex hoc pʒ: q bonus anim⁹: nō est bonū bonuʒ.
qa nō seipso est bon⁹: sʒ alio bono: ad qδ se ↄuertit. Et qa
nō est semp ⁊ incōmutabil'r bonus: sʒ aliqñ melior: aliqñ
min⁹ bon⁹: vl' etiā nō bon⁹. iδ ↄcludit. Quapp nulla eēnt
mutabilia bona: nisi eēt icōmutabile bonū: idē intelligēs
p incōmutabile bonū: qδ supra bonū bonū. Et addit. Cū
itaq̄ audis bonū h̄: ⁊ bonum illud: que pñt dici alias nō
bona si poteris ēt sine illis q̄ pticipatione boni bona sunt
p̄spicere ip̄ʒ bonū: cui⁹ pticipatione bona sūt. Simul eniʒ
⁊ ip̄ʒ intelligis. s. in ↄfuso ⁊ cōi ↄceptu: cū audis aut hoc H
aut illud bonū. Si igiť potueris illis detractis p seipsuʒ p
spicere bonū p̄spexeris deū: vult dicē: q cū audis: h̄ vel il
lud bonū. v. g. bonū celū in h̄ cōplexo icludiť ↄcept⁹ bo/
ni: ⁊ in illo itelligis ip̄m bonū qδ est de⁹. Nō tñ distīcte ⁊
in pticulari: sʒ vltra h̄ poteris p̄spicē sine illis: q̄ sūt bona
ab alio ⁊ pticipatione boni alteri⁹ ip̄m bonū cui⁹ pticipa/
tione alia sūt bona: siue qδ est cā alioꝝ bonoꝝ: ⁊ qδ p se/
ip̄ʒ est bonū: tūc hēs ppriū ↄceptū dei: ⁊ in illo distīcte ⁊
in pticulari p̄spicis deū. iste aūt ↄcept⁹ bonū p seip̄ʒ. i. non
alio bonuʒ: ⁊ qδ est cā alioꝝ bonoꝝ: vtiq̄ cōplexus est ⁊
ex his magis declarať veritas ↄ̄nū supra positaꝝ. Ad p̄m
ℭ Ad rōnes pn'ᵐ. Ad p̄m cū dī. simplex aut total'r sciť aut pnciᵉ.
total'r ignorať. distiguendū p̄ de scia: aut simplici aut cō/
plexa qñ aliqd de ipso cog̃sciť. ℭ 2° δ eo qδ dī / total'r: qδ
pōt exponi affirmatiue ⁊ negatiue: affirmatiue. i. qδlʒ ei⁹
sciť ⁊ nihil eius nō sciť: vel negatiue. i. nihil eius ignorať

I seu nō scit. Tūc dico ꝙ si loq̄mur de notitia simplici:simplex q̄ricūq₃ cognoscit totalr̄ cognoscit.i.nihil eius latet.
Si vō de notitia cōplexa nō est sic.sed aliqd de ipso q̄nq₃
ignorat:q̄n iam aliquid est notū de eo:ꝛ iō nō q̄cūq₃ cognoscit tali notitia scit totalr̄:ꝛ ideo in p̄mo sensu maior
est vera ꝛ minor falsa. Nā de⁹ totalr̄ pōt cognosci a nob.i.
sic ꝙ nihil qđ est eius est:q̄n sit cognitū. Et si cōprehēdere accipiat in hoc sensu:ↄcedendū est ꝙ etiā pōt cōprehēdi:nō tamē sic cōsueui accipi hoc vocabulū. In 2° vō sensu maior est falsa:nec ad hūc sensum ꝓcedit eius ꝓbatio:
sed in p̄mo. Et de hac notitia verū est ꝙ deus nō pōt tota
Ad 2ᵐ liter cognosci nec cōprehēdi. ¶ Ad aliud ↄcedo ↄñs.s.ꝙ
dei sub̄a cognoscibilis est a nobis:lȝ nō in seipsa imediate:ꝛ hoc opȝ quēlibet catholicū ↄcedere cuȝ dicat Ap̄ls
ꝙ per ea que facta sūt intellecta cōspicit a creatura mūdi
id est ab hoie sempiterna v̄tus dei:ꝛ deitas nihil aliud ē
aut dei sub̄a q̄ȝ diuinitas. ¶ Ad ꝓbationeȝ falsitatis ↄsequētis que est ꝑ Damas. dico ꝙ loquit de notitia cōprehēsiua:qua.s.perfecte scit qđ est res.pȝ in verbis allega-
p̄.li.c.4 tis in eodē argumēto. vnde in eodē caplo ↄcludit. Infini
K tus igit est deus ꝛ incōprehēsibilis: deo enī incōprehēsibilis:q̄a infinitus:nō obstāte tn̄ ꝙ sit incōprehēsibilis s̄m
intellectū datū in p̄cedenti solutione:est tn̄ cognoscibilis.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ. accepto añte in eo sensu in quo ꝓcedit ꝓbatio.
3° de aia nego ↄñaȝ. Ad ꝓbationē dico ꝙ Ph̄s ibi loquit de noti-
T.c.30. tia reꝝ sensibiliū absentiū. vt ibi pȝ ex imediate p̄cedētibus ꝛ ēt sequētibus. ¶ Ad 4ᵐ dico ꝙ cognosci ꝑ discur-
Ad 4ᵐ suȝ ↄtingit dupl̄r. vno mō cognosci per discursuȝ illud qđ
concludit ꝑ discursum:ꝛ oē tale est aliqđ cōplexū:sicut q̄libet ↄ̄ est aliqđ cōplexuȝ. Alio mō aliquid dr̄ cognosci ꝑ
discursuȝ:q̄a eius notitia p̄supponit discursum:ꝛ sic dico
deuȝ cognosci ꝑ discursum. Nā vt deus cognoscat in cōceptu aliquo sibi ꝓprio:quo solūmodo pōt cognosci a nob̄
notitia sibi ꝓpria:necē est hr̄e notitiā actualē vl̄ habitualeȝ:ꝙ ille ↄceptus est ↄceptus alicuius rei:vt ex superioribus declaratū est in sn̄i. hec aūt nō habent nisi ꝑ discur-
L sum. Sicut nec est imediate nobis notū:ꝙ ē aliqđ ens ꝑfectissimū:ꝛ summū bonuȝ:aut efficiēs primū oium:ꝛ sic
de alijs ꝓprijs ↄceptib⁹ dei:sed per argumētationeȝ ꝛ discursuȝ ex nobis notis fit nobis manifestū. ¶ Cū autē arguit ↄtra:q̄a in oi discursu opȝ mediū esse ꝓportionatuȝ
cognito. Dico ꝙ oē mediū esse ꝓportionatū pōt intelligi
dupl̄r. vno mō in p̄fectione:ꝛ sic ꝓpō assumpta est falsa.
Alio mō s̄m illationē:qđ nō est aliud q̄ȝ esse mediuȝ ↄueniēs:ad habēdaȝ notitiā illius:ꝛ in hoc sensu pōt cōcedi
ꝓpō. sed minor est falsa:nec ꝓbatio ei⁹ ꝓcedit in hoc sensu:sed in p̄. ¶ Ad aliā ꝓbationē ↄcedo:ꝙ discursus est inter cōplexa mō quo p̄dictuȝ est. Cū dicit ꝙ notitia cōplexi exigit notitiā vtriusq₃ termini. Dico ꝙ notitia termini
ad ꝓpositū est duplex. vna qua cognoscit quid significat
ille terminus. alia qua cognoscit:ꝙ ille terminus de ente
verificat:ꝛ iste multū distinguunt. Nam de aliqb⁹ habet
M notitia p̄ma de q̄bus scđa nō habet:sicut đ his terminis
corpus infinitū/vacuū:ꝛ sic de alijs similibus. Prima notitia est illa:que p̄exigit. scđa aūt nō s₃ multotiēs acq̄rit:
sicut qui vult scire. vtrū aliqđ ens sit sūme p̄fectū ante discursuȝ:scit q̄d iportat per vtrūq₃ terminū huius cōplexi:
nō est tamē necessariuȝ:ꝙ sciat illud p̄dicatum verificari
de ente:sed per discursuȝ acquirere pōt notitiā talem:qua
acquisita potest haberi simplex notitia de deo:ꝛ cum dicitur:nō apparet qualiter deus erit cognitus nisi sit in se
imediate cognitus:patet hoc falsum esse ex dictis.

Jrca 4ᵐ. d.i q̄ magister supponēs generationē ēe in deo q̄rit de veritate ꝓpōnū enūtiātiū eiusmodi gn̄ōnē. Occurrit aliqd querere circa suppositū ꝛ aliqd ēē q̄situȝ. Circa suppositū āt supponēdo ex fide ꝛ auc̄te sacre scripture patrē deū vere gn̄are filiū deum
N q̄ro vtruȝ generare patris sit in ipso patre. Et arg. ꝙ sic.
p̄ q̄r ꝓprietas est in eo cuius est ꝓprietas. Sed generare
est ꝓprietas patris g̃ ꝛc̄. ¶ Scđo ois habitudo q̄ pater
refert ad filiū est in patre. Sȝ gn̄are ē h̄itudo patris ad filiuȝ. ꝑ gn̄are enī dr̄ pater genitor filij. igit gn̄are in patre.
¶ In oppositū arg. q̄r ꝓprietas qua fili⁹ dei distinguitur
a patre est in filio ꝛ nō in patre. Sed gn̄atio est h̄ȝ. iuxta
illđ Damas. lib. p̄. c.21. dicēteȝ ꝙ oia sunt cōia trib⁹ personis p̄ter in gn̄ōneȝ. gn̄ōneȝ. ꝛ ꝓcessionē. In his enī solum
hypostaticis ꝓprietatib⁹ vt ait abinuicē differūt hec scē
tres ypostaseos. vult igit ꝙ p̄r distinguit a filio ꝑ in generationeȝ. ꝛ filius a parte ꝑ gn̄ōnem.
¶ Q̄stū ad. q. istā ē q̄dā opio ꝛ distiguēs i deo duplicem
gn̄ōnē s₃ ꝙ gn̄ō significat ꝓductionē verā. vnā.s.q̄ ē ꝓductio actiua patris. ꝛ hec vocat generare seu gn̄atio actio.
aliā vō q̄ est ꝓductio passiua filij. ꝛ h̄ vocat gn̄atio passio seu gn̄ari. vel natiuitas. tunc ad ꝓpositum dr̄ ꝙ gn̄atio actio seu ip̄m gn̄are quo pater ꝓducit filiuȝ est in p̄re.
O sicut ecōtra gn̄atio passio siue ip̄m gn̄ari quo filius ꝓdu
Aureo. cit est s̄m oēs in filio. ¶ Q̄ āt generare sit in patre ꝓbat
d.5.li.q. a q̄busdā p̄ter p̄ᵐ rōnem supra factā ad. q. que ab oibus
p̄ᵃ.a.3. cōiter sic p̄. Si gn̄are non esset in patre sequeret ꝙ esset
actus elicitus a p̄re ꝛ capiens esse ab ipso. ↄñs est falsuȝ:
nā gn̄are ꝛ paternitas sūt idē realr̄ ꝛ sola rōe distinguūt
vt dic̄ magister ifra. d.27. Sȝ ↄstat ꝙ paternitas nō ē res
elicita. Aliogn p̄r nō eēt oino in ꝓductus ꝙ est eroneuȝ.
Itē esset ꝓductus a seipso. ꝙ est impl̄e oino. Itē sequeret
ꝙ gn̄are eliceret ab ipsa eēntia cū in p̄re nō sit aliqđ p̄ter
ip̄m gn̄are nisi essentia ipsa. ac ꝑ hoc eēntia esset suppositū absolutū. ꝛ ↄñs pȝ:q̄r gn̄atiuū est formale p⁹ p̄ris cōsti-
d.27.q. tutiuū sic̄ et paternitas. ¶ Scđo alibi sic. Si gn̄are eēt in
p̄ᵃ.a.2. filio a p̄re sequeret ꝙ paternitas esset posterior ip̄o gn̄are
ꝛ.3°. ac per hoc posterior filio genito. ꝛ sic ↄstitutiuū p̄ris filiū
sequeret. ¶ Tertio sequeret ꝙ pater esset suppositū per
aliqd p̄uium ad gn̄are ꝛ ita ꝑ aliqđ absolutū. ¶ Quarto
P q̄r sequeret ꝙ in filio essent tres ꝓprietates.s. gn̄are. generari. ꝛ spirare:in p̄re āt essent due tn̄. vȝ paternitas ꝛ inascib̄ilitas. cui⁹ oppositū sci dn̄t. vel ꝙ magis absonū est spirare
esset in spiritu scō ꝛ nō esset cōis ꝓprietas patri ꝛ filio cuius oppositum oēs clamant. ¶ Quito. q̄r aut gn̄are esset
essentia vt a patre. ꝛ hoc nō q̄r essentia nō cap̄ esse a patre
Aut esset filius vt a patre. ꝙ ēt nō pōt eē:q̄r filio vt a p̄re
nō est aliud q̄ȝ gn̄ari ꝛ sic gn̄are esset gn̄ari. Aut esset tot⁹
filius vt a patre. ꝛ hoc non ēt. q̄r generare nō dicit totum
suppositū sed ꝓprietatē tn̄ vt dicit magister. d.27. fili⁹ āt
ēst nomē suppositi cōpleti vt ibidē. d. magr̄. Nil aūt aliđ
assignari pōt ꝙ sit gn̄are cū p̄ter p̄dicta nihil oio sit i filio
¶ Sexto Aut gn̄ari distinguit a filiatione aut nō. Si non
igit nec gn̄are a paternitate. q̄r si vnum oppositoꝝ ē idem
vni alioꝝ oppositoꝝ ꝛ reliquū ē idem reliquo. Si vō distinguit:seq̄t ꝙ si gn̄are nō est in patre nō oi relationi exn̄ti in
Q filio correspōdebit in patre opposita relatio. ꝙ est falsum.
tum q̄r relatiua dn̄r ad ↄuertētiā. tū q̄r multiplicato vno
relatiuoꝝ in vno extremo multiplicat corelatiuū i altero.
Fr̄acisc⁹ ¶ Septimo Aug. in lib. de fi. a pa. c.2. aliud est genuisse
de escu. q̄ȝ natum esse. Unde manifestū est ꝙ alius est pater alius
filius. igit gn̄are aliud est a generari ꝛ per ↄsequens generare nō est in filio:aliqn duo act⁹ essent in eo. ¶ Octauo ꝑ nihil ꝙ est tn̄ in filio pater generat filiuȝ q̄si effectiue. pȝ q̄a tunc filius s̄m vnam nām generaret se s̄m aliaȝ
si pater generat filium per generare q̄si effectiue. c⁹ probatio est. q̄r generare circūscripto omni alio posito pater
nō generat filium effectiue. omni āt alio remoto ꝛ posito
generare generat filiū q̄si effectiue. ¶ Nono. generari refert filium ꝛ nō nisi ad generantem ꝛ per ↄñs generare
nō est i filio sed in generāte. ¶ Decimo. generās ꝙ nō ge

A nerat nisi gnōne existente in genito nō refert̄ ad genitum
nisi q2 genitū refert ad ip̄m. Si igit̄ gn̄are esset in filio ꝛ
nō in patre pater non referet̄ ad filiū nisi q2 filius refert
ad ip̄3. hoc aūt est falsū: q2 pater refert ad filiu3 in 2° mō
relatiuoꝝ. in talib9 aūt vnū nō refert ad aliud solu3 q2 aº
eꝫ refertur ad ip̄m sed relatio est in suba vtriusq3 extre/
mi. vt p3. 5. meta. ¶ Rn̄deo. pro intellu ꝛ dissolutione qō/
nis ac ēt ꝑpter dicta hꝫ opp. p̄mittam vnā distinctionem
de isto termino gnō. Deide iux̄ illa3 ponā ꝯnes aliquas ꝛ
ꝓbabo. Est aūt distō h: ꝙ istud nomen gnō p̄t ēt accipi sic
est hec nomē actio. Nā actio aliqñ sigñt p̄nm agēdi seu po
tentiā actiua3 agentis. sicut p3. 9. meta. ẜm diuersas Phi
trāslatōes ꝛ vba cōmēti ibidē cōmēto. 2. Aliqñ vo signifi
cat actū vel opōnem huius potētie actiue: sicut p3. 3° phi
sico. vbi phs dicit ꝙ actio est opus ꝛ finis actiui. Aliqñ si
gnificat respcū3 agētis ad id qd agit̄. Dñte Dam̄. lib. 3°.
cap. 16. Ipsa habitudo q̄3 hꝫ q facit ad id qd fit actio. Eo/
dē mō pōt distingui de passione ꝓ p̄n°. s. passiuo. ꝛ ꝓ actu
eius. ẜm quē modū Phs. 3°. phisi. dicit ꝙ passio est opus
B ꝛ finis paui. ꝛ pro habitudie eius qd patit̄ ad agēs. ¶ Ita
in ꝓposito posset distingui de gnōne. Nā vno modo pos/
set accipi pro p̄n° gn̄andi ꝛ sic de gnātione nō ē qō p̄sens.
Alio modo ꝓ actu seu opōne si ꝯuenienter admittat̄ hoc
vocam in diuinis ipsi9 p̄n'9 gn̄atiui. ¶ Tertio p̄t sumi ge
neratio ꝓ hitudie seu respcū genitoris ad genitū. ¶ His
1'2 p̄missis pono ꝯnes. 3. p' est/ꝙ gnō. 2° modo dicta vere ē
in diuinis ꝛ filr. 3° modo dicta. ꝓbatur p̄ p̄mū. Nā i deo
est poa seu p̄nm vere gnātiuū: vt probabitur. d. 7. ꝛ h po'
nūq3 caret suo actu: vt p3 ꝑ magr̄3. d. 9. ꝛ auctoritates san
ctoꝝ quas adducit. igitur in deo est vere gnō/que ē actus
principij generatiui. ¶ Scdo idē probat̄ auc̄te Dam̄. lib.
p̄. cap. 9. vbi loquens de generatione diuina ait.
Generatio qdē est sine p̄ncipio ꝛ eterna/nature opus exi
stēs ꝛ ex suba eius ꝓducēs. i. opus ex sua suba nāliter ꝓ/
ducētis. ¶ Scdm ēt. s. ꝙ generatio. 3° modo dicta ē i deo
C pater: q2 deus est vere pater ꝛ genitor. Sed inquātū hu/
2'2 ius vere refert̄ ad genitū. igit̄ ꝛc. ¶ Scda ꝯ est ꝙ gnō. 2°
modo sumpta. s. ꝓ actu po' seu p̄ncipij generatiui inquā/
tū hꝫ realr̄ distinguit̄ a patre. ꝓbat̄. p̄ sic. Generatio sic su/
pta est realr̄ a patre tāq3 a p̄n°. igit̄ r' distinguit̄ ab eo cō/
sequētia p3. añs ꝓbat̄: q2 generatio sic sumpta est actus
patris tāq3 p̄ncipij ꝛ po' ꝓductiue. igit̄ est eius actus q2
ab eo. queadmodū ꝛ ois actus actiui inq̄3tū hꝫ est ei9 q2
ab eo. vt p3 ex 3° physi. ¶ Cōfirmat̄ q2 nulla res est p̄nm
sui ipsius. pater aūt est p̄nm gnōnis sic sumpte. Itē nullus
actus est actus sui ipsi9: s3 q̄libet ē actus alteri9 ꝙ est pō
eius. generatio aūt est act9 patris. igit̄ generatio nō ē pī.
¶ Scdo aut actus patris gn̄antis inq̄3tū generans est: ē
actus ēt filij geniti vl' filius ipse genit9. aut nō est ipse fili9
neq3 actus eiusdē. Nō pōt dici ꝙ nec sit filius nec act9 ei9
D q2 tūc pater nō gn̄aret filium. nec filius esset ei p atre tāq3
a gn̄ante nō plus q̄3 a spiritu sancto. Sicut nec mouēs mo
ueret motū nisi actus mouētis eēt ēt actus moti. nec agēs
ageret in passu3 nō idē actus esset agētis ꝛ patiētis. vt p3
3° physi. igit̄ talis act9 patris inq̄3m est gn̄ans est filius vl'
filij. ꝛ si est filij cū nō sit eius vt ab eo. alias ip̄e sicut ꝛ pa
ter gn̄aret. ꝛ ꝙ plus ē gn̄aret seipsu3: cū solus fili9 gn̄etur
igit̄ est ei9 vt in eo. ꝛ talr̄ in eo q̄lr̄ nō ē in patre nec in spi/
ritu sancto. alias sicut ipse ita alius in quo esset ēt gn̄aret̄.
ꝙ est falsu3. igit̄ talis act9 est distict9 r' a p̄re. Idē ēt seq̄t: si
dicat̄ ꝙ actus ille sit ipsemet filius. ꝙ ēt magi ꝓprie dicit̄
q̄3 ꝙ sit in eo. ¶ Tertio. pater inq̄3m generās est p̄ncipiu3
natiuitatis seu originis. igit̄ natiuitas est gnō ẜm ꝙ nunc
de gnōne est sermo. igit̄ generatio distinguit̄ a p̄re. p' ꝯña
p3 q2 sola gnō est actus p̄ncipij gn̄atiui iq̄3tū hꝫ. ꝛ 2° clara
est: qm̄ natiuitas vtiq3 a p̄re distinguit̄. ¶ Dices ꝙ nati/
uitas est generatio passio de qua nō est dubiu3 ꝙ a patre

distincta sit: nō est aūt gnō actio de qua q̄stio vertit̄ inter E
doctores. ꝛ quā p̄cedēs opp. dic̄ eē in p̄re ꝛ ꝯstituere ip3
in esse suppositali. ¶ Cōtra. aut p gnōne3 actionē intelli/
gis habitudinē q generās refert ad genitū. ꝛ sic nō loq̄ris
ad ꝓpositū q2 de tali nō p̄cedit ꝯ ista. Aut actum p̄ncipij
gn̄atiui inq̄3m hꝫ. ꝛ tūc seq̄t̄ ꝙ pater est p̄ncipiū ei9. Sed
nō apparet ꝙ alr̄ sit p̄nm eius q̄3 est p̄nm natiuitatis. igit̄ ēt
natiuitas erit gnō actio. et sic erit 2ª gnō actio: i deo. ꝙ si
ē do3. ¶ D. nihilomin9 habet̄ ꝓpom q2 et talis gnō actio:
erit disticta a p̄re ita bn̄ sic natiuitas: cū vtriusq3 p̄ sit eo/
dē mō p̄nm. s. a quo egredit̄ tā h q̄3 illa. ¶ Ex hac ꝯne seq̄t̄
ꝙ gnō sic sumpta seu actus generandi: siue generare: ꝙ
dicit̄ actus gn̄antis inq̄3tū hꝫ: nō est in ipso p̄re nec ꝯstitu
tiuū eius vt dic̄ precedēs opinio. q̄3uis possit dici esse i eo
sicut est vna p̄sona in alia. ¶ Ex his sequitur ꝙ accid° ge
nerationē isto mō. s. pro actu ꝛ opōne generantis inq̄3tu3
hui9: non est duplex gnō in diuinis. quarum vna debeat
dici generatio actio. ꝛ alia generatio passio. Immo nec ꝓ
prie vlla generatio passio ibi ꝯcedi pōt. Sicut nec patiens
vere ibi ꝯceditur. Itē seq̄t̄ ꝙ generatio sic sumpta nō ē cō/ F
stitutiua patris. neq3 i patre ad intellectū opionis p̄misse
q̄3uis ipsa possit dici esse in patre sicut ꝛ filius ipse in p̄re
est. qm̄ ꝛ gnō sic sumpta nō aliō est q̄3 filius ipse. ¶ Ter/ 3'2
tia ꝯ est: ꝙ generatio 3° modo sumpta. s. ꝓ habitudine ge
nerātis ad genitū nō distinguit̄ a patre. ꝓbat̄. q2 vt in. 26.
d. ac ēt. 33. ondet̄ paternitas nō distinguit̄ a patre. igitur
nec generatio sic sumpta. p3 ꝯña. q2 paternitas ꝛ genera
tio sic sumpta. penitus idem sunt. cū patris ad filium nō
sit nisi vnica relatio. ea. s. relationū que cōiter relanōes
originis appellat̄. Eodem mō dōm: ꝙ gnō sumpta ꝓ ha/
bitudine geniti ad gn̄ante3: nō est aliud q̄3 ipsa filiatio ac
per hoc nec aliud q̄3 filius ipse. ¶ Et ẜm hunc modū ac/
cipiēdi gnōne3 est duplex gnō in diuinis. ꝛ intelligi debet
illa doctoꝝ distinctio de generatione actione ꝛ gnōne pas
sione q̄3uis nō ꝓp' ibi passionis vom admittat̄. Sed non
puto eos aliō voluisse significare q̄3 si diceret̄ gnō pater/
nitas. ꝛ gnō filiatio. Et ẜm hunc modū ꝯcedi pōt ꝙ gene G
ratio actio est in patre. in filio vo gnō passio. saluo semper
bono itellectu quo tales relationes in diuinis p̄sonis eē
dicunt̄ vt videl3 nulla distinctio rei det̄ intelligi inter p̄m
ꝛ relationē. ¶ Nunc rn̄° ad rōnes opp. ꝓ quaꝝ solutio
ne p̄mitto: ꝙ ista vo'. gn̄are ꝛ gn̄ari possunt sumi duplr̄
vno modo noiālr̄. hoc est vt sunt noia. ꝛ sic gn̄are signifi/
cat actum gnōnis inq̄3u3 hui9. Alio mō verbalr̄. vt vide
licet sint ifinitiui verboꝝ a qb9 descēdunt resolubiles in
copula3 ꝛ pricipia suorum verboꝝ. ꝛ sic cu3 talr̄ assumū
tur subintelligēda sūt supposita ipsoꝝ queadmodū: hoc
vom suppositū vtūt̄ grāmatici. ꝛ sic idē est generare: ꝙ ali
quē esse generātē. ꝛ gn̄ari: idē ꝙ aliquē esse genitū vel na
scentē. Cum ḡ querit̄ vtrū gn̄are sit in p̄re non pōt accipi
gn̄are. 2° mō qm̄ sic qd esset in itelligibil' significatiue su/
pta. Sicut ꝛ h est in itelligibilis. vtrū aliquē esse gn̄ante3
sit in p̄re. op3 igit̄ vt p̄ modo accipiat̄. ¶ Itē h nomē pa/ D
ternitas 2° pōt accipi. vno modo ẜm ꝙ habet significa/
tionē simplicē seu icōplexā. ꝛ sic habitudo patris ad filiū
seu pater ipse paternitas dicit̄. Alio mō vt habeat signifi
cationē ꝯplexā. ꝛ sic: hoc cōplexe significabile: generare
vel genuisse filiu3: dicit̄ paternitas. ¶ Scda ꝯ. ꝓbāda ꝯ 2'2
p̄missa3 opinionē est ꝙ generatio actio siue actus ꝛ ꝓdu
ctio que est gn̄are nō est in p̄re ẜm intellectū de modo es/
sendi. in superi9 datū. hāc āt sic ꝓbo p̄. Generatio passio
nō est in patre. Generatio actio est gnō passio. ḡ genera/
tio passio non est in p̄re. Maior ab oibus concedit̄. ꝛ mi
nor p3 ex p̄cedenti ꝯne. ¶ Scdo idem arº ex rōne actus
q ē gn̄atio sic. Nullus actus ꝓgrediēs realiter a patre ē
in patre. h p3: q2 sic pater ꝓgrederetur a seipso ꝛ accipe/
ret esse a seipso. ꝙ est impol'e. Sed generatio actio ē act9

i nalr pgrediēs a pře.ğ ₇c. p' minor qñ de rõne actiōis et cuiuslȝ actiue pductiōis est esse ab hoc.s.ab agēte vt p3.3° phyſi. Vñ Cōmē.ibidē cōmē.18. Actio eni motoris que est mouere est eius nō in eo. Si aūt est ei⁹ nō q: in eo restat q̄ sit eius eo q̄ ē ab eo siue inq̄tū vel q: est ab eo. Et Phs soluēs.q. ppositā ibidē an actio sit in agēte vł in passo rn̄dēsq̄ ad vnā rōnē factā.dic nō eē icōueniēs actū alteri⁹.s.agētis in altero esse.s.pa^tc.est igit in quodā alio ₇ nō decisus sed hui⁹ in hoc.₇ lra cō^n h3. Sed ex hoc in.b vbi Com.cō^m.20.ait. Et nō dicim⁹ q̄ actio agētis est in patiēte fm q̄ abscindit ab agēte.qm̄ si hoc esset:nō esset agētis.sed fm q̄ est ptinua ex hoc in b.i.ab agente in patiēte. Ex qbus p3 q̄ actui agentis inq̄tū hui⁹ cōpetit eē ab eo.₇ iō q̄uis sit in a°:nō est tñ decisus ab agēte sic q̄ nullo mō sit eius ₇ pēdeat ab eo aliogn nō esset actus ei⁹ vt dicit Cōmē.ac p hoc nō esset actio. ¶ Tertio.idē pbatur
k ex rōne pncipij seu pōe pductiue sic. Nulla pō pci^e actiua vel pductiua h3 in se actum:cui⁹ est pō.sed pater est pn^m actiuū seu pductiuū pci^e r^o actus gnōnis actiue.ğ pater nō h3 in se actū pdictū. Minor p3 statiȝ nā pater nullo mō est pn^m passiuū. Sed maior pbat. Ois eniȝ pō dī respectu alicui⁹ act⁹ vt p3 ex.9.meta. Itē potētia diuidit in actiuā vł pa^uā.vt dž ibidē ₇ vtraq̄ ē pn^m ₇ pō sui actus. Sed diuersimode nam pō pa^ua est pn^m in q̄ est actus ab a° potētia vō actiua est pn^m a quo est actus in aliud. Vñ diffinit pō actiua:per esse pn^m trāsmutādi aliud.i.trāsmutationis in aliud. passiua vō p esse pn^m trāsmutādi.i.trāsmutationis ab alio. Sic ğ de rōne actiue pōe est esse pncipiū a quo est actus eius.₇ hoc nō minus vt p3 est de ratione pōe pductiue. vbi igit pō est actiua seu pductiua p cise/actus cui⁹ est pō/est tm̄ ab ea ₇ nō in ea. aliogn esset ēt pō passiua. ¶ Notādū āt est q̄ potētia actiua large su
l mēdo potētiaȝ actiuā est dupl̄r. quedā est transmutatiua s^n de potentia ad actū:₇ huic pprie correspōdet pō passiua.₇ de rōne hui⁹ est q̄ sit a quo est ei⁹ actus in alio.s. impotētia passiua.₇ eȝ de rōne passiue pōe ē q̄ sit in quo est actus ab alio.s.a pn^o actiuo. Quedaȝ vō est pō pductiua tm̄ ₇ h̄ nō requirit pōaȝ passiuā correspōdentē.₇ de rōne hui⁹ est so^m q̄ sit a quo est actus.nō āt q̄ actus sit in a°. Vñ si eius act⁹ sit subsistēs nihilominus ipsa erit vere pductiua. Sicut p3 de potētia cātiua. Sicut āt huic pōe nō correspōdet potētia pa^ua. Sic nec eius actui q̄ est pductio actiua fm modū loquēdi alioꝝ seu pdu^re correspōdet actus q̄ est pa^o pprie:nec ipse a^cs nō est passio vel pati pprie:sed agere vel actio tm̄. Potētia autem gñatiua que ē in pře vt ifra patebit distinctione.7.est pductiua tm̄ ₇ nullo mō pa^ua:nec sibi correspōdet in filio aliq̄ passiua pō in qua recipiat eius actus.₇ iō actus ei⁹ q̄ dicit gñare nullo mō est passio pp̄ sed pductio tm̄:neq̄ est ibi aliqd pductū fm rem distinctū ab ipa pductione. Sed ip3 pductū est ipsa pductio ₇ eȝ. Vñ filius ₇ gñare ₇ genitus ₇ gñari fm rem penitus idem sunt. ¶ Ex his p3 ad qōnes qd dicendū.s.q̄ generatio actio non est in patre sed in filio.
m ¶ Cōtra hoc āt pōt ar^r ex dicto Ambro.p de tri.c.6.vbi pbans filiū eternum esse ar^t:ex hoc q: pater est eternus ₇ semp pater:₇ per pñs sp est ei filius.q̄ aūt sit semp pater pbat sic. Si eni añ deus/postea pater fuit:vtiq̄ generationis accessione mutatus est. Sed auertat deus hanc amentiā. Ex his manifeste p3 btm̄ Ambro.intendere q̄ generatio est in patre:aliogn nō sequeret ip3 mutatū esse si exñs nō pater factus fuisset postea pater. Sicut nō est mutatus q: prius non ens creator fuit: postea creator.q: creatio nō est in eo sed ab eo. Itē Damas.lib.p.c.9.idē pbans ait. Si nō ex pn^o dabimus filium coexistere patri ex ipso genitū:versionē patris ipostaseos inducemus.qm̄ nō ens pater qui est pater:postea factus est pater. ¶ Hec pñe Amb.₇ Damas.nihil oino valerēt:nisi generatio sit

in patre per cui⁹ accessionē ad ip3 ipse sit mutat⁹. ¶ Dicendū illā psequētiā nō tenere ex eo q̄ generatio sit in patre:sed ex eo q̄ filius ex patris suba genit⁹ est. Si eni aliqñ deus nō fuisset pater:tūc filius nō fuisset.₇ cū ipse fili⁹ per gnōnē sit suba patris:sequeret q̄ suba patris fuisset trāsmutata de nō eē ipostasim siue p^am filij in esse psonam filij. Sicq̄ accessione gnōnis fuisset mutata.₇ ipsa generatio fuisset mutatio. Et h̄ est intentio Damas. vbi supra. Vñ post verba allegata imediate:pbans suā pñiam ₇ rōi que icōtrariū posset fieri:q: de⁹ nō ens creator postea fuit creator ₇ tñ sine mutatione respōdens:ondit nō esse vtrobiq̄ sileni rōneȝ. vñ dicit. Creatio eni ₇ si postea facta est sed nō ex dei suba. Ex nō ente vō ad esse voluntate ₇ vtute eius deducta est.₇ nō tāgit versio dei nām. Nam generatio qdē est.ex suba gñantis pduci q̄ generat h3 substantiā. Creatio vō ₇ factio est exterius ₇ nō ex suba creā tis ₇ facietis fieri q̄ creat.₇ sic dissimule oino.hec ipse. Si eni pater filiū nō de ppa suba q̄ ipse est/sed de nihilo aut de aliq̄ alia mā pduxisset:nō fuisset plus mutat⁹ q̄ fuerit in pdu^ce celum ex nihilo/aut Euam de costa Ade. S3 q: filius est ea ipsa suba que est pater:si suba ipsa nō existens prius filius postea per gnōneȝ fuisset facta fili⁹ vtiq̄ ipsa fuisset mutata:ac per hoc ₇ ipsa patris persona.₇ h̄ est intētio Damas.vt p3 ex dictis.₇ sic modo intelligendū est dcm̄ Amb. allegatū. His dictis respōdendū est ad rōnes opp.₇ pro solutione eaꝝ est sciendū.q̄ isti termini. generare:₇ generari.dupl̄r possunt accipi:vno modo nominalr.i.h3 q̄ st noia aliquā rē pū actū gñantis significātia ₇ pillo supponentia.₇ sic eādeȝ habet significationē cū hoc nomine gnō.₇ sunt synonima. Alio mō verbalr siue h3 q̄ sūt verba infinitiui modi resolubilia in copulā ₇ pticipiuȝ verbi:₇ suppositū dicte verbalis copule dātia intelligere.₇ sic generare idem significat q̄ hoc totū dcm̄ aliquē esse generantē.
p Cuȝ ğ querit vt^m generare sit in patre.p3 q̄ nō sumit gñre 2° mō.s.vbalr. Sic eni nō eēt aliō querere q̄ȝ vtrū patrem esse generantē.sit in patre.in qua qōne:aut totuȝ illud dcm̄ supponit mālr p seipso vel hac ppōne.pater est generās.₇ sic nō habet dubiū nec hoc q̄rit.certū eni est q̄ illa orō:nec est in patre nec in filio.aut supponit totū illud dcm̄ significatiue.₇ tūc p3 q̄ qd est in intelligibilis.igit op3 q̄ p modo intelligat qō.s.an generare.i.actus ille q̄ dicit generatio sit in patre vel in filio. Reducēda est ēt ad memoriā distinctio sup̄ tacta h3 Dam.s. q̄ gñatio pōt accipi ₇ pro actu generātis inquātuȝ huiȝ ₇ pro habitudine generationis ad genitū. ¶ Tūc ad p^am rōneȝ cum dicit:q̄ tunc generare esset act⁹ elicitus.pcedo pñs accidēdo generare p modo. Et ad pbationē sī^ne h⁹ pñtis:que est ex eo q̄ magister dicit q̄ generare ₇ paternitas sūt idē r^e.dō3 q̄ magister nō accipit generare p modo sed scdo.₇ similr paternitatē 2°. Vñ sciendū q̄ patreȝ esse generantē seu patrē generare nihil aliud ē q̄ȝ pa
q trem esse de quo vel a quo est filius.₇ hoc idem est:q̄ patrem esse patrē.vt hoc nomē pž notionē ₇ pprietatē significat. Hoc aūt proprietas patris.s.q: est a quo est filius est pprietas que paternitas nominat.₇ hāc esse intentioneȝ magistri p3. Naȝ ibidē a pposito ondit q̄ easdē proprietates pso⁹ assignauit Hyl'.cū dixit. Propriuȝ est patris q̄ semper pater est:propriūq̄ est filij q̄ semper filius est.quas notauit Augst. cum dixit. proprium est patris q̄ genuit filiuȝ.₇ propriuȝ filij q̄ genitus est.₇ quas alij significant his nominibus paternitas. filiatio. Unde ait magister. Ad q̄ sine preiuditio aliorum dicem⁹ q̄ easdem pprietates notauit vterq̄ l3 diuersis verbis. Q̄ eni Hyl'.ait.ita intelligi debet.pp^m patris est q̄ semper pater est.i.pprietas patris est qua semp pater est. semp vō est pater:quia semper genuit filiuȝ. Ita ₇ pprium filij est q̄ filius est.i.pprietas filij est qua semper filius est.filius

A vo semper est q2 semp est genitus.g̃ ꝓprietas qua pater est: est q2 semper genuit. ꝛ hec eadem dicit̃ paternitas vl' generatio: ꝛ ꝓprietas qua filiꝰ semp est filius: est q2 sem p est genitus a patre. ꝛ hec eadē dicit̃ filiatio vl' genitura vel natiuitas ꝛc. Ex his pȝ ꝙ ꝓprietas illa que dicit̃ paternitas est q2 filiū genuit. vel genuisse filium ac per hoc cū dicit̃ ꝙ eadē ꝓprietas est gñare ꝛ pt̃nitas. non intelligi debet ꝙ paternitas sit actus gnōnis. sed ꝙ esse patreȝ: ē filiū genuisse. vt. s. pȝ est nomē notionis ẜm ꝙ magister in eadē. 27. d. distinguit̃. Patrē vo filiū genuisse: nō est ipȝ esse actū illū qui dicit̃ generare sed esse eū a quo est actꝰ ille. Sicut solē calefacere nō est ipm esse actū q est calefactio. sed esse ṗnm a quo est talis actus. Per hoc pȝ ad alia que pro ꝓbatione eiusdem inducunt̃. s. ꝙ paternitas eēt elicita. ꝛ ꝙ pater nō esset oino in ꝓductꝰ. ꝓcedunt eni ex falsa imaginatione. vȝ. ꝙ actus gnōnis sit illa ꝓprietas q̄ paternitas dicit̃. ꝙ nō ē verū. ¶ Q: vo vltra addit ꝙ ge-

B nerare eliceret̃ ab eēn. neganda est ꝯña. ꝛ ad ꝓbationeȝ cū dicit̃: ꝙ in patre nihil est nisi essentia ṗter ipm generare. dōm ꝙ h est falsa cū gñare nō sit in patre ſȝ a patre. Nec gñare sic sumptū est ꝯstitutiuū pr̃is. nec pater est pater per generare. i. per actū gnōnis. siue q2 ipsuȝ est generare vel in ipso est gñare: Sed q2 filiū genuit. vt aliqualr patet est dictis ꝛ infra magis patebit. ¶ Ad scdāȝ rōneȝ nego ꝯñiā. in quocūq; eni ponat̃ gnāre siue in patre siue in filio paternitas. nullo mō est posterior ipso. Nisi forte qs accipiat p̄oritatē ꝯñe. inter hos terminos. pater ꝛ genuit. seq̄t eni. est pater g̃ genuit. ꝛ non sequit̃. genuit g̃ est pater. mortuo eni filio: añs est verū: ꝛ ꝯñs est falsuȝ. ꝛ loquor in creaturis. in deo āt talis p̄oritas nō habet locuȝ nec ēt facit ad ꝓpom. ¶ Ad tertiā. ēt nego ꝯñam. non eni in diuinis ē aliqd p̄uiū aut posteriꝰ. nec est aliqd pꝰ alio. nisi illud docet̃ p̄us a quo est aliud. ꝛ sic pater ē p̄oꝛ filio. i.

C a patre est filius. Vñ nō est imaginandū ꝙ pater sit prius pater aut suppom ꝛ postea generet filiuȝ. sed simul est pater ꝛ suppom: ꝛ ꝓducit filiuȝ ꝛ ois ꝯ̃ria imaginatio fictio est ꝛ amētibus fideliū prosus abitienda. ¶ Ad quartā dicendū: ꝙ generare sumptū p̄ mō. s. ꝓ actu generātis nō ē ꝓprietas patris aut filij plus q̄ȝ pater sit ꝓprietas pr̃is ꝛ filius ꝓprietas filij. Sed est ipse filius. Sumptū aūt scdo mō: gñare est ꝓprietas patris. i. ꝓpriū ē patri ꝙ generet. ꝛ eodē mō generari est ꝓprietas filij. Q: vo addit̃: ꝙ magis absonū sequeret̃. i. ꝙ spirare esset in spiritu sancto. ꝛ nō esset cōis ꝓprietas patris ꝛ filij. Dōȝ. ꝙ si in ista ꝓpositione. Spirare ē in spiritu sancto. spirare sit nomē ꝛ supponat ꝓ actu spirātis inq̄ȝtuȝ hꝫ. h est vera. spirare est in spiritu sancto seu vt ꝓprius loquar ē spiritꝰ sanctus. Nec est hoc absonū sed oino ꝯsonū veritati ꝛ sic sumptū non est ꝓprietas cōis patris ꝛ filij. sed est actꝰ vtriusq;. Si vo spirare sit infinitiuū verbi iuxta modū dcm̄ superiꝰ de generare. Sic dōȝ: ꝙ ẜm ꝓprietatē locutiōis nō est ꝯcedēda

D ista. Spirare est in spū sancto. nec h spirare est in patre ꝛ filio. Sicut nec est hec ꝯcem. patreȝ ꝛ filiū spirare spiritū sanctū. est in patre ꝛ filio. Si tñ sumat̃ in ꝓprie ꝛ actꝰ exercitus ꝓ significato. vt exponat̃ p hāc de patre ꝛ filio verificat̃ hoc ꝑtuȝ. spirāt spiritū sanctū. Aut tota illa ꝓpositio: ponat̃ loco hꝰ. cōe est patri ꝛ filio ꝛ nulli alteri spirare spiritū sanctuȝ. vera est. ꝛ sic intelligi dȝ spirare esse ꝓprietatē cōem vtriusq;. ¶ Ad gntū dōȝ: ꝙ generare p̄mo mō: est ipse filius vt a patre. ꝛ vt sic nō notat solā ꝓprietatem vel notionē: sed hypostasiȝ. Sumptū aūt scdo modo notat ꝓprietatē patris. s. q2 ab ipso est filius. ꝛ h est intentio expressa magistri. ¶ Si ēt ꝯcederet ꝙ est filiatio. nō ꝓbat̃ sequi aliqd in ꝯueniēs: cū dī ꝙ tunc generari ꝛ generare essent idē. hoc eni ꝯcedendū est si termini sumant̃ p̄ modo. vt pȝ p supdicta. ¶ Ad. 6. nego ꝯñiā. ad ꝓbationem dōm ꝙ generari nō distinguit̃ a filiatione ꝛc. infert g̃ nec generare a paternitate. dōm ꝙ si gñare sumat̃ ꝓ actu qui est generatio ꝯña nō valȝ. nec eiꝰ ꝓbō. nā sic generare ꝛ generari nō sūt opposita. sed vnus actus diuersis nominibꝰ significatus. vt sup pȝ. Si vo sumat̃ ꝓ habitudie gñantis ad genitū iuxta distinctionē Dam. supra tactam

E pōt ꝯñs concedi. Sic eni pater eadē habitudine dicit̃ genitor ꝛ pater. Sicut filius vna habitudine dicit̃ genitꝰ ꝛ filius. Sed ex h nihil ad propositū. ¶ Notādū ēt: ꝙ cuȝ dicit̃ generare ꝛ generari sūt opposita. distinguenda est h ꝓpositio. naȝ illi termini vel supponunt signifiue vl' mālr. Si significatiue vel supponūt ꝓ actu qui est gñatio. ꝛ sic est falsa. vel ꝓ habitudibus generātis ꝛ geniti ad inuiceȝ ꝛ tūc est vera quēadmodū verū est habitudines mutuas esse oppositas. Si vo supponāt mālr si aliq; veritatē debeat habere: supponūt tūc pro his terminis. generat generat̃. qui dñr oppositi eo ꝙ de eodem rō eiusdē verificari nō possunt. vel ꝓ his. genitor genitꝰ. q dñr oppositi eo

F modo quo iter terminos ꝯcedit̃ oppositio. ¶ Ad. 7. dōȝ ꝙ genuisse ꝛ natū esse. vel sunt noia: ꝛ supponunt ꝓ actu q est generare ꝛ actu q est gñari. ꝛ sic ꝓpositio est falsa. ꝛ erronea ēt supposita distinctione quā dñt iter generare et generari. sicut h est erronea. aliud est pater aliud filius vt pȝ per determinationē eccle in p̄. c. dānamus. nec sic ipsam intelligit Aug. Aut sunt verba ẜm ꝙ superiꝰ dictū est. ꝛ tūc est sensus. ꝙ aliud est genuisse q̄ȝ natū esse. i. aliō est esse eū qui genuit: q̄ȝ esse eum q natus est. ꝛ est verus. ꝛ hūc habet beatus Aug. ꝛ sic seq̄t ꝙ ipse ꝯcludit. vȝ. ꝙ alius est pater alius est filius. Quia eni eē eū qui genuit nō est eē eū qui est genitꝰ. nec idē significamꝰ cū dicimꝰ. hic genuit ꝛ cū dicimꝰ hic genitus est. nec de eodē rō eiusdē h possunt verificari. iō optime seq̄t: ꝙ pater qui est quī genuit est alius a filio q est qui genitus est. ¶ Ad. 8. dōm ꝙ minor est falsa. nō eni actus gnōnis aliq̄ȝ causalitatē effectiuā aut ꝓductiuā habet rō filij: cum sit ipse filius. ꝛ ad

G ꝓbationē dōm: ꝙ posito gñare ꝛ remoto oi aº. pater non gñat filiuȝ q̄si effectiue. naȝ remoto ṗnº ꝓductiuo filij nō gñaret ipm. verūtñ suppositio iplicat ꝯ̃dictoria. nā si ponit̃ generare: cū sit actus generātis ꝛ ṗncipij gñatiui: ponit̃ ṗnm gñatiuū. ꝛ si circūscribit̃ oē aliud a generare nō ponit̃ ipȝ ṗnm ꝓductiuū. ¶ Ad. 9. dōm. ꝙ p habitudineȝ iportatā p generari filius refert̃ ad genitorē. dicit̃ eni genitus a genitore genitꝰ. ꝛ cū infert̃ igit̃ generare est in patre. nego ꝯñam si generare supponat ꝓ actu qui est generatio. sed si supponat ꝓ habitudine appꝯ̃sita genitoris ad genitū. ꝯcedo ꝛ nihil ad ppm. ¶ Ad. 10. dōm ꝙ maior illa est falsa. Si enim esset vera eadē ratione h esset vera. Mouens ꝙ non mouet nisi motu existēte in moto: nō refertur ad motū. nisi q2 motum refert̃ ad ipsum. ꝛ h etiā Calefaciens ꝙ nō calefacit nisi calefactione existēte in calefacto nō refertur ad calefactuȝ nisi quia calefactum refertur ad ipsum. ac per hoc similr ꝓbaretur ꝙ motus esset in mouente. ꝛ calefactio in calefaciente. que sciētibus

H phiam sunt omnino absurda. ¶ Notandū tamē ꝙ oēs he mouens mouet motu. Generās generat generatione calefaciens calefacit calefactione. sunt in ꝓprie. ꝛ in sua ꝓprietate false. in sensu tamē in quo ab auctoribus fiunt sunt vere. quē sensuȝ distinguere nō est necessariā ad presens. ¶ Ad rationes factas in ṗncipio q̄ōnis dicendū: ꝙ concessa maiore in eius vo sensu. minor est distinguenda. nam vnus eius sensus est: ꝙ actus qui est generatio est ꝓprietas patris. in h sensu ipsa est falsa vt supra pȝ. Alius sensus est. generare est ꝓprietas patris. i. ꝓpriuni est patris ꝙ filium generat. ꝛ hic est verus. ꝛ ex hoc nihil sequitur. ꝯtra ꝓpositūȝ. ¶ Ad secundā dicēdū ꝙ generare. i. actus ipse qui est generatio. nō est habitudo patris ad filium. ſȝ in patre sic habitudo ad filiuȝ genitū: que etiā vocari potest generatio. vt superius est tactum. ꝛ sufficiant

3 in presenti de qõne. nam aliqua etiã in. 26. d. cũ de ꝓprie-
tatibus ꝑsonarũ tractabit᷑ tangent᷑: que etiã magis pa-
tefacient quedam que in hac qõne sunt tacta.

Distinctionis. iiij. Q. j.

Super distinctione q̃rit᷑. Que ro cũ ma-
gistro vtrũ hec sit vera. deus genuit deum.
p^m. Arguit᷑ ꝙ non. hec nõ est vera. deitas ge-
nuit deitatẽ. igit᷑ nec hec: deus genuit deum.
conceditur ab oĩbus. ꝯña ꝓbat᷑. Nam vna causa falsitatis
est vtriusq;. s. vnitas ⁊ identitas sũma sine omni reali di-
stinctione. ideo enĩ ꝑma est falsa: q̃ deitas non distinguit᷑
a deitate nec sunt due deitates. Simil'r nec sunt duo dij.
2^m. Scdo si deus genuit deũ. igit᷑ deus generãs genuit se
deũ: vel aliũ deũ: ꝯñs est falsum. Falsitas eius quo ad p^m
cap. p. ptẽ pʒ ꝑ Aug. p de tri. nulla enĩ oĩno res est q̃ seipsam gi-
gnat vt sit. Quo ad scdaʒ pʒ: q̃ vnus tñ deꝰ est. igit᷑ nõ ẽ
3^m alius deus. 3° si deus genuit deũ: aut genuit deuʒ q est
K deꝰ pr̃: aut deũ q nõ est deꝰ pr̃. nõ deũ q ẽ deꝰ pr̃: q̃ tũc pr̃
esset genitus: nec deũ q nõ est deus pr̃: q̃ nõ est aliq̃s deꝰ
q nõ sit deus pr̃: cũ vnus deꝰ sit pr̃ filius ⁊ spũs sanctꝰ.

Oppo^m cap. 1° Ad oppositũ est ꝓfessio fidei: q̃ in symbolo dr̃ deũ de deo: lumẽ d lumĩe. deũ ve-
rũ de deo vero. Et Aug. 6° d tri. d. ꝙ pr̃ nõ est deꝰ de deo:
cap. 2. sʒ filiꝰ est deꝰ de deo. Itẽ Ansel. de ꝓcessione spũs sci: ⁊
cap. 5. plibꝰ alijs. Ut ãt ibidẽ. d. nõ est deꝰ de deo nisi aut nascen-
cap. 9°. do vt filiꝰ: aut ꝓcedẽdo vt spũs sanctꝰ. Filiũ igit᷑ eẽ deuʒ
de deo: ⁊ est eẽ deũ natũ de deo. s. pr̃e: ⁊ sic est deꝰ genitꝰ de
deo: ⁊ deꝰ pr̃ est deus de q̃ ꝑ gñonẽ filiꝰ est deꝰ: ⁊ ꝑ ꝯñs est
deus gñans deũ: hac ꝑ hoc hec est vera: deꝰ genuit deuʒ.

1 Rñdeo dõm ꝙ hoc nomẽ deꝰ in sacra scriptura: di-
uersaʒ iuenit᷑ hr̃e suppõnẽ. Q̃ñq; enĩ suppo-
nit ꝓ hypostasi siue ꝑsona: ⁊ q̃ñq; ꝓ cõi ꝑsonaꝝ nã vel es-
c. 4. ⁊ ii sentialit᷑ iueniri põt a Dama. li. 3. Q᷒ enĩ aliq̃n supponat
ꝓ ꝑsona: ꝓbat ꝑ illud ꝓphe. Propterea vnxit te deus ⁊c.
vbi vt. d. c. 3. prẽʒ ⁊ filiũ manifestauit. vñ ſm eũdẽ h no-
mẽ deꝰ in p̃dictis v̑bis p̃ loco positũ est casus vocatiui. ⁊
2° positũ est casus noĩatiui. Et est sensus. O deꝰ fili. te vn-
xit deꝰ. s. pr̃: ⁊ eodẽ mõ exponit Aug. vt dicit glosa ad he-
bre. p. vbi dicta ꝓphe v̑ba allegat Apl's. h igr̃ nomẽ deꝰ
p̃ loco positũ: supponit ꝓ filij ꝑsona: ⁊ 2° repetitũ ꝓ hypo-
cap. p. stasi pr̃is. Ideʒ euidẽtius ꝓbari posset ꝑ illud Joãnis. Et
verbũ erat apud deũ. in qbꝰ v̑bis ꝯstat deũ in p̃dicato nõ
nisi ꝓ pr̃is ꝑsona supponere posse: ⁊ nullo mõ ꝓ cõi suba: ⁊
cũ ꝑpositio illa apud distinctionẽ iportet. Uñ hec nõ est
vera: verbũ erat apud deitatẽ. Q᷒ v̑o h nomẽ deꝰ q̃ñq;
li. p. c. 4 supponat ꝓ cõi nã ⁊ eẽntia. d. vbi sup̃ Damas. sic ingens.
3 Auer. Sciendũ igit᷑ ꝙ deitatis qdẽ ⁊ humanitatis nomẽ: suba-
d. 4. q. rũ. s. aut nãrũ est rep̃ntatiuũ: deꝰ ãt ⁊ hõ ⁊ de nã ordinat᷑:
1. ar. 3. q̃ñ dicimꝰ. deꝰ est incõprehẽsibilis suba: ⁊ q̃ñ vnꝰ est deꝰ.
Accipit᷑ aũt de hypostasibꝰ vt q̃ñ inq̃t scriptura. ꝓpterea
vnxit te deus deꝰ tuꝰ ⁊c. Et vt h certiꝰ appareat ꝓꝑ quos-
M dã q dicũt hoc nomẽ deꝰ semp̃ supponere ꝓ ꝑsona: illd
ꝓbari põt. q̃ñ hoc cõiter ꝯcedit᷑ a fidelibꝰ: ⁊ in p̃nti dist.
ꝓbat᷑ multipl'r a magr̃o h debere ꝯcedi. vnus solus deꝰ
est trinitas: ⁊ hec sil'r. vnus solus deꝰ est pr̃ ⁊ filius ⁊ spi-
cap. 6. ritus sanctꝰ. Et vtrãq; ponit Aug. p de tri. ꝯstat aũt ꝙ in
neutra haꝝ: deꝰ põt supponẽ ꝓ hypostasi aliq̃. nulla eniʒ
est tri. aut pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spũs sanctꝰ. Ex hoc ad ꝓpositũ
dico ꝙ si in hac: deꝰ genuit deũ: deꝰ siue in subto: siue in
p̃dicato: siue in vtroq; supponat pro cõi nã: ꝓpõ est falsa.
Deitas enĩ nec deũ genuit nec deitatẽ nec diuinitatẽ genuit
deꝰ nec diuinitas hypostasiʒ: nec diuinitatẽ hypostesis:
vt pʒ ex̃ de sũma tri. c. dãnamꝰ. Si v̑o: ⁊ in subto ⁊ in p̃di-
cato supponat ꝓ hypostasi. in subto qdẽ ꝓ ꝑsona pr̃is: ⁊ i
p̃dicato v̑o ꝓ ꝑsona filij: vtiq; ipsa est vera ⁊ concedẽda.
Et si q̃rat᷑ an simpl'r sine p̃missa distinctione debeat cõ-
cedi: põt dici ꝙ sic. dũmõ verꝰ habeat᷑ itell's de ipsa. q̃ñ N
iste terminꝰ deus rõne sue ꝯcretionis: hʒ ex suo mõ si-
gnificãdi ꝙ ꝓ hypostasi possit supponere: qd̃ sic nõ est de
hoc noĩe deitas. Uñ Dam. lib. 3. deitas qdẽ nãm manife- cap. 11.
stat: pater autẽ hypostasiʒ. deus aũt ⁊ cõe nãe significat:
⁊ in vnaquaq; hypostaseon. i. ꝑsonaꝝ ordinat᷑ denoiati-
ue: queẽadmodũ ⁊ hõ. Deus enĩ est q hʒ diuinã nãʒ: ⁊ hõ
q humanã. Et id q̃ñ iste terminꝰ deus subijcit᷑ respe-
ctu p̃dicati: qd̃ de solo hypostasis noĩe v̑ificat᷑: ꝓpõ sim-
pl'r est ꝯcedẽda: sic aũt est in ista. deus genuit deũ. Itẽ
q̃ hypostasis nullã rẽ p̃ter nãm icludit: sʒ penitꝰ idipsuʒ
qd̃ nã quã signat h nomẽ deꝰ ⁊ ꝓ qua (vt dictũ ẽ) suppo-
nit: siue sit h ex cõi vsu sermonis sanctoꝝ: siue ex nã termi-
ni: ideo q̃ñ hoc nomẽ deꝰ subijcit᷑ respectu p̃dicati: qd̃ d
sola nã verificat᷑: ꝓpõ etiã est simpl'r ꝯcedẽda. vñ hec sim-
pl'r est ꝯcedẽda. deꝰ ẽ trinitas ⁊ hec. deꝰ ẽ pr̃ filiꝰ ⁊. s. s. Et O
sil'r haꝝ ꝯuerse. s. trinitas est deꝰ. pr̃ ⁊ filius ⁊ spũs sctũs
sũt deus. Uerũtñ q̃ aliq: vt. d. magr̃ in l'ra: dixerunt has
esse veras. pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ spũs sanctꝰ sũt deꝰ. trinitas est deꝰ.
negauerũt tñ has: deus est trinitas deꝰ est pr̃ filiꝰ ⁊ spũs
sanctꝰ. Et pl'es auctes q̃s ꝯ eos magr̃ allegat p̃dicãtes tri-
nitatẽ de deo: aliqui possent extorq̃re. dicẽtes eas eẽ trã-
spositas. v̑. g̃. d auctẽ Aug. 5° de tri. dicẽtis: nõ tres deos: cap. 5.
sed vnũ deũ dicimꝰ eãdẽ ipsaʒ p̃stantissimã trinitatẽ. Hãc
inquã dicerẽt intelligi debere ꝑ trãspõneʒ sic. nõ dicimus
eandẽ ipsaʒ trinitatẽ eẽ tres deos: sʒ vnũ deũ. id ꝯ hos in-
duco auctes q̃s nullo mõ poẽ est sic extorq̃re. Ait enim
Aug. loquẽs de deo. 15. de tri. dñe deꝰ nr̃ credimꝰ in te pa- c. vltio.
trẽ ⁊ filium ⁊ spũm sanctũ. Neq; enĩ diceret veritas. Ite
baptisate gẽtes in noĩe pr̃is ⁊ filij ⁊ spũs sancti: nisi trini-
tas esses. Et seq̃t᷑: nec diceret᷑ voce diuina. audi israel dñs
deus tuꝰ vnꝰ est: nisi trinitas ita esses vt vnꝰ dñs deꝰ esses
In qbꝰ verbis pʒ ꝙ loquẽs deo ei in scda ꝑsona. d. tu es
trinitas: q̃ verba vt pʒ p̃missaʒ trãspositionẽ ꝓꝑ suã incõ- P
gruitatẽ nõ patiunt᷑. D. Ansel. de ꝓcessione spũs sctĩ. ca. vlti.
dat vtrãq;. d. Pluralitas nãq; hũanaꝝ ꝑsonaꝝ nõ est nisi
in pluribꝰ hoibꝰ: nec vnꝰ p̃litatẽ accipit ꝑsonaꝝ: deus aũt
vnus est tres ꝑsone: ⁊ tres ꝑsone vnꝰ deus. Sed restat
adhuc dubiũ vtrũ sic ꝯcedit᷑ hec. deus genuit deũ. ita ista
sit ꝯcedẽda: deꝰ nõ genuit deũ. Ad illud dico ꝙ quãtũ
ex vi sermonis est ⁊ nã terminoꝝ hec simpl'r est ꝯcedẽda.
cuiꝰ ꝓbatio est: q̃ aut deus supponit ꝓ nã cõi: ⁊ tũc ꝯstat
eã esse simpl'r verã: aut ꝓ ꝑsona: ⁊ tũc est ꝓpõ indefinita:
tres hñs singulares: q̃ꝝ due sũt vere. v̑. g̃. he: hic demfa-
to filio: nõ genuit deũ: ⁊ hic demfato. s. s. nõ genuit deuʒ.
Ad veritatẽ ãt idefinite sufficit alicuiꝰ singularis veritas.
Et id sic ambe sũt vere iste: ꝑsona diuina genuit deũ: ꝑso-
na diuina nõ genuit deũ: sic ⁊ he due vere sunt: deꝰ genuit
deũ: deꝰ nõ genuit deũ: verũtñ hec ẽ simpl'r falsa: nõ genuit
deꝰ deũ sic ⁊ hec ẽ falsa simp'r. nõ genuit ꝑsona diuina deũ
siue dicat᷑. nõ deꝰ genuit deũ: aut nõ ꝑsona diuina deũ: ⁊ h
v̑tute negationis p̃cedẽtis termini: q̃ ꝯfundit ipm ⁊ facit
ipʒ supponẽ ꝯfuse ⁊ distributiue. vñ ⁊ ipsa eq̃pollet huic. Q
nulla ꝑsona diña genuit deũ: q̃ falsa ẽ. Sic hec eidẽ eq̃pol-
lẽs. nõ aliq̃ ꝑsona diña genuit deũ de q̃ idẽ est iudiciũ ⁊ de
hac: nõ ꝑsona diuina genuit deũ. Sil'r dõʒ ẽ de ista. nõ ge-
nuit deũ deꝰ. eq̃pollet enĩ huic. nullus q ẽ deꝰ genuit deũ:
q̃ certissime falsa ẽ. Hoc clariꝰ pʒ si ꝓcedat interrogatio
q̃rẽtis. an deꝰ genuit deũ. ⁊ rñdeat᷑ nõ genuit. Sic enĩ rñ-
dẽs. vi gñonẽ negare vl'r a q̃lʒ ꝑsona diña. Et q̃ non oẽs
aduertũt diãʒ iter has: deꝰ ñ genuit deũ: ⁊ nõ genuit deꝰ
deũ: sed indifferẽter minus docti possent vnã ꝓ altera re-
cipere: ⁊ hec scda est falsa: vt visuʒ est. id ꝓꝑ hereticos: ne
seducerẽt fideles: in hoc noluerunt plures antiquoꝝ do-
ctoꝝ hanc debere ꝯcedi: deus nõ genuit deuʒ: ⁊ melius ẽ
eadẽ nõ vti ꝓpter simplices: q̃uis ipsa sit simpl'r vera. Ad rões
Ad ꝑmã rõnẽ in oppo^m ꝯcedo añs negãdo ꝯñaʒ. Et rõ ꝑnci^m.

A est: qm̄ lȝ sit tm̄ vn⁹ de⁹ sic̄ est vna deitas tm̄ nihilomin⁹
hoc nomē/deus/ex suo modo significādi habet: ꝙ possit
supponere pro qualibet hypostasi: ꝛ quolibet habente di/
cap̄ ii⁰ uinitatem vt supra pȝ per Damas. Sunt aūt plures hypo
stases: ꝛ distincte ac alie abinuicē hn̄tes deitatē: lȝ impro/
pria sit locutio. Hoc autem nomen/deitas/non supponit
pro hypostasi: sed tantuȝ pro natura: in qua nulla est oino
cap. ij. distinctio. Unde Damas. li. 3. In vnaquaqȝ inquit hyposta
seon deus nomen ordinatur: de hypostasi autem deitatem
Ad 2ᵐ dicere non possumus. ℂ Ad 2ᵐ similiter nego consequē/
tiam. Et si probetur sic: deus generat: ergo generat se vel
alium: igitur sequitur: deus generat deum: aut generat se
deū vel alium. Dico ꝙ p⁰ ꝯn̄a que assumit̄ pro an̄te bona
est: ex ea tm̄ nō sequit̄ 2ᵃ instantia. Sequitur enim pr̄ gn̄at.
igitur generat se vel aliū. non tm̄ sequit̄ pr̄ gn̄at filiū. igitur
B se vel alium filiū. An̄s enim est verum, ꝛ consequens fal/
suȝ: qꝛ nec pr̄ est filius nec filius est alius filius a pr̄e: lȝ sit
alius ab eo. Similiter in creaturis: sequitur enim sol ge/
nerat. igitur se vel alium: ꝛ tamen non sequit̄. sol generat
murē. igit̄ se murem vel alium murem. Nam vtraqȝ pars
consequentis est falsa. Et si dicatur ꝙ qn̄ aliquid sequitur
ad aliud eodē addito vtrobiqȝ idem sequitur. Dico ꝙ hoc
non est vniuersaliter verum de quolibet addito. Instantia
in diuinis. Sequitur enim filius est a patre. ergo est alius
a patre: ꝛ tamen non sequitur. filius ē deus a patre. igit̄ ē
ca. vlti. alius deus a patre. An̄s enim est verum vt pȝ per Augᵐ
15⁰ de tri. iuxta principiuȝ: ꝛ tamen consequens est falsuȝ.
In creaturis silr̄. Sequit̄ enim mus est a sole. igit̄ ē alius
a sole: ꝛ tm̄ nō sequit̄ mus est a sole quadrupes. igitur est
alius a sole quadrupes. Nam an̄s ē verum ꝛ ꝯn̄s falsum.
Nam generans dans formam dat ēt consequentia ad for
maȝ ꝛ tamen ꝯn̄s ē fl̄m. Et iō regula illa nō vȝ vl̄r vbi ad/
C ditū est: syncathegoreuma sicut p multa posset exēpla de/
clarari. ℂ Si aūt querat̄ de hac/s̄m se: deus genuit aliuȝ
deum: an sit vera? Dico ꝙ si/aliū/sit substantiuū: vera ē ꝛ
cōcedēda. Nā est sensus ꝙ genuit aliū qui ē deus. Et hoc
roborat̄ ex dicto saluatoris dn̄is. Ego rogabo patrem ꝛ
aliū paraclitū dabit vobis. i. aliū q ē paraclitus. Si vero
sit adiectiuū. falsa est ex vi sermonis. Nam semper qn̄ hic
terminus/alius/addit̄ substātiuo: siue abstracto siue con/
creto supponēti pro eodē cū abstracto: aut p eo qd̄ nō est
res distincta: neqȝ rem includit distinctā ab ea p qua sup/
ponit: eius abstractū notat diuersitatē eius rei p qua sup/
ponit abstractū: ꝛ sic notaret̄ ibi diuersitas deitatis: ꝛ deū
genitū eē aliū in deitate a deo gn̄ante: qd̄ est falsum. Et qꝛ
de virtute sermonis ꝛ vsitatius hic terminus/alius/ addi
tus alteri termino ꝛ maxime substantiuo tenet̄ adiectiue:
iō illa simplr̄ est neganda. Et si dicat̄ ꝙ sicut in ista. deus
generat deū: deus vtrobiqȝ supponit p supposito precise:
eodē mō in ista. deus generat aliū deū: quare sicut prima
cōcedit̄: ita 2ᵃ dȝ cōcedi. ℂ Dico ꝙ siue ex vsu loquentium
D propter calūnias hereticoꝝ: siue ex propria significatione
sermonis: sit talis ppō vi sign̄are pmo aspectu distōnē: tā
in nā q̄ȝ in supposito. Si aūt ex cōdicto artet̄ ille termin⁹
ad suppoᵐ: ꝛ ppō ad signif̄icandum alietatē suppositoꝛuȝ
Ad 3ᵐ precise dȝ cōcedi. ℂ Ad 3ᵘᵐ dico ꝙ hoc totū. deus pater/
potest cōiunctim pferri sine interpositione cuiusq̄ȝ expres
sa vel intellecta: vel subintelligendo aliq̄ȝ interpōnē. Pri/
mo mō dico ꝙ hec est falsa: deus genu[it] [de]ū q ē deus pr̄.
Et rō est: qꝛ deū in predicato supponit p psona filij vt di/
ctū est. Et relatiuū/qui/immediate sequēs supponit p eo
dem: hec aūt penitus falsa est: filius est deus pr̄: sicut hec:
filius est pr̄: ꝛ iō alia est cōcedenda. s. hic genuit deū: q nō
est deus pr̄. ℂ 2⁰ aūt mō vt interponat̄ h̄ totuȝ/q est/vt sit
sensus. genuit deū q ē deus q ē pr̄: vera est. Sed qꝛ h̄ non
est hn̄ de virtute sermonis: nec in vsu loquentiū: iō hec est
potius dāda: genuit deuȝ q nō est deus pr̄: nec tm̄ sequit̄ ꝙ
sunt plures dij: qꝛ lȝ filius nō sit deus pr̄: ē tm̄ deus q ē pr̄. E

ℂ Distinctionis. v. Questio. j.

Circa primā ptē distōnis qnte. Que/
ro vtrū eēntia diuina ge
neret: vl̄ gn̄et̄. Et argo ꝙ gn̄et syllogistice sic.
ois pr̄ genuit. eēntia diuina ē pr̄. ergo genuit.
Eodē mō pōt argui ꝙ sit genita sic: ois filius
est genitus: essentia diuina ē filius. igit̄ eēntia diuina ē ge/
nita: sȝ oēs pmisse sunt vere: ꝛ vtriusqȝ sylli forma ē perfe
cta. igit̄ vtraqȝ ꝯ vera. ℂ 2⁰ idē arguo p syllm̄ expositoriū
sic: hic pr̄ generat: hic pr̄ ē essentia diuina: g̃ eēntia diuina
gn̄at. ℂ Itē hic filius gn̄at̄: hic filius ē eēntia diuina: igit̄
eēntia diuina gn̄at̄. ℂ 3⁰ qn̄cūqȝ aliq̄ sunt eadē nuō ꝛ vna 3ᵐ
res oino indistincta ex nā rei: qcqd vni cōpetit ꝛ alteri: sȝ
eēntia ꝛ psone sunt hm̄: ꝛ psone pr̄is ꝯpetit gn̄are: ꝛ psone
filij gn̄ari. igit̄ ꝛ eēntie vtrūqȝ cōpetit. ℂ 4⁰ eēntia diua est F
pr̄ gn̄ans. igit̄ eēntia ē gn̄ans. igit̄ eēntia gn̄at. An̄s ē no/ 4ᵐ
tū: ipsa. n. eēntia vt. d. ꝯciliū: ē pr̄ q gn̄at: ac p h̄ pr̄ gn̄ans:
ꝯn̄a pma pȝ: qꝛ s̄m Phm 2⁰ piher. ex his que coniunctim
de aliquo predicant̄: lȝ inferre de illo subiecto diuisiȝ quā
libet partē illius predicati cōiuncti: qn̄ nulla illarū est di/
strahens aut diminuēs reliquam. sequitur enim sor. ē hō
albus. igitur est albus. Et similiter. igit̄ est hō: lȝ nō sequa
tur. sor. est homo mortuus. igitur est hō. qꝛ mortuus tollit
rōnē hominis. neutra vero pars huius pdicati. pater ge/
nerans: distrahit aut diminuit aliā vt patet. ℂ 2⁰ pbat̄ ea/
dem consequentia: qꝛ sequit̄. essentia est pater generans.
igit̄ est hoc generans: demonstrato patre. Et vltra per lo
cum ab inferiori ad superius affirmatiue a parte predica/
ti: igitur essentia est generans. Alia consequentia etiaȝ est
nota: qꝛ de quocūqȝ predicat̄ participiū verbi: predicat̄ ꝛ
verbum e conclusio: nec habet instantiam. ℂ 5⁰ sic. eēntia 5ᵐ
est pater filij. igit̄ essentia generat filium. ꝯn̄a patet: qꝛ eo G
pater quia genuit. 5⁰ meta. Itē qꝛ sicut. d. Aug. 5⁰ de tri. iō T. c. 20
quippe filius qꝛ genitus: ꝛ qꝛ filius vtiqȝ genit⁹: sicut aūt cap̄. 6.
filius ad pr̄em: ita genitus ad genitoreȝ refert̄: ꝛ sic pr̄ ad
filiū: sic genitor ad genitū. Si igitur essentia est pr̄ filij: fili⁹
est filius essentie: ꝛ per consequens genitus ab essentia: ac
vltra. essentia genitrix est filij. Et vltra. igit̄ generat filiuȝ.
An̄s vero probatur per conuersionem. hec enim est vera
pater filij est essentia. igitur ꝛ illa in quā conuertitur. s. ista
essentia est pater filij. ℂ 6⁰ sic generans est essentia diuina. 6ᵐ
igitur essentia diuina est generans. An̄s est certū: ꝯn̄a de/
claratur per conuersionem indefinite: ꝛ potest etiā pbari:
qꝛ si illa nō sequatur: sumatur opposita. s. hec. nulla essen/
tia diuina est generans: sed hec conuertitur simpliciter in
istam. nullum generans est essentia diuina: qd̄ repugnat
an̄ti. ℂ 7⁰. constat enim ꝙ aliqua res generat filiū. signet̄ 7ᵐ
igitur illa: ꝛ queratur: aut hec res est essentia aut non: nō
potest dici ꝙ non: qꝛ cum pater sit illa res que generat fi/
lium: pater non esset essentia: qd̄ est falsum: vt pȝ per con/
cilium: damnamus. vbi dr̄ ꝙ quelibet trium personarum
est illa res: vȝ sub̄a/essentia: seu diua nā. Relinquit̄ igitur H
ꝙ illa res sit ipsa eēntia: ꝛ p ꝯn̄s essentia gn̄at filium. ℂ 8⁰ 8ᵐ
pȝ hoc ex intētione sanctoꝝ. ait. n. Aug. 15⁰ de tri. verbum cap̄. 14.
dei pr̄is vnigenitus filius per oia pr̄i silis ꝛ eq̄lis: de⁹ de
deo lumē de lumine: sapia de sapia: eēntia de eēntia est: h̄
oino qd̄ pr̄ nō tm̄ pr̄. hic. d. Aug. essentiā de essentia. ꝛ ideȝ
7⁰ de tri. ꝛ cōstat ꝙ essentia nō est de eēntia nisi per gn̄atio cap̄. 2.
nem: essentia igit̄ genita est de essentia. Exp̄ssius aūt ideȝ
de fide ad petrū. Sic inquit. christum dei filium. i. vnaȝ ex cap̄. j.
trinitate personā deū vnū crede. vt diuinitateȝ eius de nā
patris natam esse non dubites. Hic expresse. d. diuinitateȝ
natam: ꝛ per consequens genitam. Et ansel. monol̄. 44. cap̄. 22.
d. ꝙ filius est essentia nata de patris essentia: ꝛ generalr̄
omnes sancti idem dicunt. Unde Ricar. 6⁰ de tri. ait. nihil
est aliud patris persona q̄ȝ substātia ingenita: ꝛ nihil aliud

I filij persona q̄ꝫ sub̄a genita. Et quia Magister sententiarum negat dei sub̄am esse genitam: ideo contra eum ꝛ suos sequentes subdit nulli temporibus nostris surrexerũt: qui non audent hoc dicere quin fortius ꝛ multo periculosius contra sanctorum patrum auctoritates ꝛ tot attestationes paternarum traditionum audent negare. Ad illud qḋ dicũt auctem inuenire non pñt. Ad h̄ aũt qḋ dicimus aucto. multas ꝛ ipsi adducũt ꝛ in morem golie gladiuꝫ q̄ iugulant deferentes ad certamẽ ꝓcedunt. Est igit̃ vt videtur oĩno cõcludendũ ꝙ dei eẽntia gñatur ꝛ gñat.

Oppo^m^ **In oppositũ** est Magr̄ in distinctione pñti qui vtraq̄ꝫ. d. esse negandam.

Rñdeo Hic non querit̃: vtrũ eẽntia gñet sic pñ^m^ d. i. vtrũ sit pñ^m^ seu vis generãdi: q: de hoc videbit̃ in distin. 7^a^. Nec vtrũ gñeret̃ tãq̄ꝫ formal' generatõis terminus: q: de hoc in sequenti qõne erit sermo. Sꝫ queritur. vtruꝫ generet sic pñ^m^ qḋ: ❡ Rñdeo q̄uis de ista qõne

R fuerit aliquando cõtrouersia inter doctores: sicut ex pallegatis verbis Riccardi apparet. Nũc tñ concorditer ab oĩb^9^ tenet̃ sñia magr̄i quã et sub duab^9^ ꝯmb^9^ pono. ❡ Prima est ꝙ eẽntia nõ gñat. ❡ Scḋa est ꝙ eẽntia nõ gñatur.

p^a^ ❡ Primã ꝓbo sic. si diuina eẽntia gñat: aut gñat eẽntiam diuinã: aut p̃rem: aut filiũ: aut spũꝫ scĩm: sed nullũ istorũ gñat. igit̃ nõ gñat. maior pꝫ. nõ enim aliud appet qḋ ipsa posset dici gñare: ꝛ si dicat̃ ꝙ nõ eadẽ rõne tollit̃: minor ꝓbat̃: q: nihil gñat id qḋ ipꝫ est p Aug. ꝑ de tri. ꝛ de imor. aie. eẽntia aũt ẽ eẽntia: ẽ p̃r ẽ filius ꝛ spũs scũs. ❡ 2ª eadẽ vtute ꝓbat̃. Nã si est genita aut ab eẽntia: aut a p̃re vel a filio vel a spũ scõ: nullũ hoꝝ põt dici ꝑꝑ cãm iam dictam.

cap. ꝑ cap. 13. 2^a^ 2

❡ Utraq̄ꝫ ꝯ ꝓbat̃ sil' p determinationẽ ꝯcilij ex̃ de summa tri. ꝛ fide catholica. c. damnamus. vbi papa. Nos inqt sacro approbante concilio credimus ꝛ approbamus confitemurq̄ꝫ cũ petro ꝙ vna q̄dã res ꝛc̄. Et sequit̃ ꝙ illa res

L nõ est gñans: nec genita neq̄ꝫ ꝓcedẽs: sꝫ est pater ꝛ fi. ꝛ. s. s. p̃i q gñat. filius q gignit̃. ꝛ. s. s. qui ꝓcedit. vbi sicut pꝫ de plano tota de hoc sñia Magr̄i approbat̃. Ad hoc est intẽtio expressa Aug. 7° de tri. sicut Magr̄. deducit.

cap. ꝑ Ad p^m^ Catõ. in ꝑ. s. dist. 5. **Ad rõnes** in oppo^m^. Ad p^m^ dicit q̄dã ꝙ in ea committit̃ duplex fall'a. s. figure dictionis: p eo ꝙ in maiore ꝛ in minore nõ est idẽ modus p̄dicationis. Nã in maiore cũ di. oĩs p̃r gñat: est p̄dicatio formalis: cũ omne verbum p̄dicet̃ formal'r ꝛ nõ per idẽtitatẽ. in minore ꝯo q̄ dr̃: eẽntia est p̃r: est p̄dicatio tñ p idẽtitatẽ: ꝛ sic nõ seqt̃ ꝯ. Est ẽt fall'a accidẽtis: q: p̃ri inquantũ de eẽntia p̄dicatur per identitatẽ accidit ꝙ generet: ꝛ ideo ipsum nõ est medium sufficiens ad concludendum generare de eẽntia. ❡ Sꝫ neutra rñsio valꝫ qcq̄ꝫ: q̄m alius ꝛ alius mod^9^

Contra Catoñ. vbi sup̄ p̄dicandi in maiore ꝛ in minore: nisi aliud interueniat non committit fall'am figure dictionis. Pꝫ: nam alias hic esset fall'a figure dictionis. oẽ aial est sensibile: oĩs hõ est aial. igit̃ oĩs hõ est sensibilis: q: in maiore est p̄dicatio scḋi modi dicendi p se: ꝛ in minore p̄dicatio pñi. Et gñal'r q̄cũq̄ꝫ

M ꝓpa passio supioris ꝓbaret̃ de p se iferiori p ipm superius tãq̄ꝫ p mediũ eẽt fall'a figure dictionis. ❡ Item q̄ñcuq̄ꝫ aliq̄ passio probaret̃ de aliq̄ p diffõnẽ subti eẽt fall'a figure dictionis: q: alius mod^9^ p̄dicãdi est quo passio p̄dicat̃ de diffõne subti: ab eo quo diffinitio subti p̄dicatur de subiecto: ꝛ sic in multis demõstrationibus eẽt fallacia: qḋ nõ est dõm. Simil'r hic esset fall'a. oẽ aial est album: oĩs hõ ẽ aial: igit̃ oĩs hõ est alb^9^: cũ predicatio maioris sit p acciñs ꝛ p̄dicatio minoris p se: ꝛ sic ꝑma rñsio nulla. ❡ Secũda quoq̄ꝫ ẽ insufficiens: q̄m sic in multis bonis syll'is eẽt fall'a acciñs. vbi gr̃a. in vltimo nũc assignato. Na aiali inq̄tũ p̄dicat̃ de hoie accidit ꝙ sit albũ: multo magis q̄ꝫ p̃ri accidit gñare: inquãtum de eẽntia p̄dicat̃. ❡ D. ẽm istum Doctorem ibidem accipit̃ acciñs non pro eo qḋ real'r adest ꝛ abest: nec pro eo qḋ acciñtaliter p̄dicat̃: sed, gñal'r p oĩ ex

neo a rõne subti: ꝛ sic gñare est acciñs patri: ꝛ sic sequit̃ ꝙ N in multis demonstrationib^9^ esset talis fall'a: sicut pꝫ in ꝑori solone. Et ideo dico ꝙ in predicto syll'o. si p̃r candẽ habeat suppõnẽ in vtraq̄ꝫ premissa: ꝛ vtrobiq̄ꝫ teneat̃ substãtiue: nulla penitus est fall'a. ❡ Qḋ ꝛ q̄dã ali^9^ ꝯcedit. d. talem modũ arguẽdi in oĩbus tenere preterq̄ꝫ in diuinis. ꝛ Ochaꝫ d. 5. q. i. cã est: q̃a nunq̄ꝫ alibi pñt tres res: quaꝝ nulla est alia: esse vnã rẽ nũo: ꝛ ita ibi soluꝫ põt aliq̄d vere affirmari de vna illaꝝ triũm reꝝ: ꝛ tñ negari ab illa re q̄ est ille tres res p idẽtitatẽ illius rei cũ illis tribus rebus ꝛ ꝓpter distinctionem illaꝝ triũ reꝝ inter se: ꝛ sic ẽm hũc dõm est in diuinis talem formã arguẽdi nõ tenere. Et iõ q̄uis premisse vere sint: ꝯ tñ est falsa. ❡ Sed hec rñsio est oĩno irrationalis.

Contra Ochaꝫ vbi sup̄ Tũ q: sic dicendo tollit̃ oĩs via ad ꝓbandũ vel reprobandũ aliq̄d circa diuina. Cũ eni catholici volẽt aliq̄d ꝓbare ꝯ hereticos pro libito dicet̃ discursum ꝛ oẽm illationẽ nõ valere: esto ꝙ perfecte sint regulati: ꝛ sic nihil ex creditis aut in scriptura cõtentis poterimus cõtra ipsos arguere.

O Tum q: sic dicere nihil aliud est q̄ꝫ fidẽ nr̃aꝫ catholicãq̄ꝫ doctrinã cõtrariã esse certe rõni de plano cõfiteri. sicq̄ꝫ falsam: ac per hoc cõtemnẽdam ꝓpria confessione asserere. Et iõ talibus obuiãs Aug. in ep'la ad Marcellinuꝫ dicit. Si manifestissime certeq̄ꝫ rõni velut scripturaꝝ sanctaruꝫ obijcitur auctoritas non intelligit q hoc facit ꝛ nõ scripturarum illarum sensum ad quẽ penetrare nõ potuit: sꝫ suũ potius obijcit vitati: nec qḋ in eis: sed qḋ in seipso velut p eis inuenit opponit. Ut q̄d ẽt suisset tantũ studiũ oportunũ scõꝝ ꝛ doctoꝝ ad soluẽdas rõnes ipugnãtiũ catholicã vitatẽ: facile q̄ppe erat dicẽ ꝙ rõnes ꝯtie: ꝛ si in alijs valerent: non tñ in his valebãt: quod friuolum omnino est.

❡ De ꝯnes piter ꝓbat̃ a q̄dã doctore logical'r sic. Q̄cũq̄ꝫ subm̄ ẽ astractũ vltimata abstractiõe ꝛ p̄dicatũ nõ ẽ natũ p̄edi^n^ nisi for' ꝓpõ in q̄ hꝫ ꝑtũ p̄dica^r^ de tali sb̄o: si est vanecio ẽ in ꝑ mõ dõi p se. Sꝫ h^9^ ꝓpõnis. eẽn^a^ gñat. vl' gñat̃.

P Subm̄ ẽ abstracte vltimata abstractiõe. q: est abstractũ a suppositis ꝛ a r'onibus ꝛ gñal'r ab oĩ ꝙ ẽ ex̃ ei^9^ q̄di^tatem^ rõnẽ ꝛ h̄ ẽ vltimata abstractio. ꝛ ꝑtũ nõ ẽ natũ p̄di^n^ nisi for': cũ sit v̄bũ. ꝛ oẽ v̄bum ꝛ pticipiũ. ꝛ nomẽ adiectiuũ ẽ natũ p̄di^n^ for' tm̄. q: sign̄cãt for^ter^ p mo^m^ informãtis ꝛ adiacentis. ꝛ h̄ nõ est va in ꝑ mõ dõi p se. cũ gñare sit ex̃ rõnẽ eẽn^e^ igit̃ ipa nõ ẽ ꝯa. Mi^r^ ẽ declata ꝛ maior satis pꝫ. Nã ex q̄ est sic ab oĩ extraneo abstractũ: nõ stat nisi p seipo p̄ci^e^. ꝛ iõ nõ est nisi ipꝫ. ꝛ p ꝯñs nihil v̄ificat̃ de eo ꝙ ẽ ab eo extraneum. ❡ Sꝫ h̄ rõ nõ ẽ bona eo ꝙ ei^9^ maior f'la sit ꝙ pꝫ. nã oẽs hec sunt v̄e. eẽn^a^ ẽ cõis trib^9^ ꝑsonis: eẽn^a^ ẽ cõicata ꝛ data fi^o^ eẽn^a^ distiguit̃ a creatura. eẽn^a^ ẽ vna simp'. infinita. bona. eẽn^a^ intellit. vult. ẽ pn^m^ crea^e^. eẽn^a^ creat ẽꝫ istũ doctorẽ. ꝛ multe alie sil'es. ꝛ tñ nulla ẽm eũ est in ꝑ mõ dõi p se.

R^a^ ꝑpa ❡ Rñdeo igit̃ ad rõeꝫ ꝙ vel ei^9^ ma^r^ ẽ falsa: vel syll's ẽ nõ regular^9^ p dici de oĩ: ꝛ p ꝯñs ñ efficax discursus: cũ sit affirmatiu^9^. Uñ sciẽdũ ꝙ vt syll's sit regular^9^ p dici de oĩ: ñ sufficit maiorẽ ꝓpõnẽ eẽ vl'em in p^a^ figura: nisi p eã denotet̃

Q ꝙ de q̄cũq̄ꝫ v̄ificat̃ subm̄: de eodeꝫ v̄ificat̃ p̄dicatũ. Nã sic dicit Auerrois ꝑ poꝝ. d̃ria ẽ inter ꝓpõnẽ vl'em ꝛ dictũ de oĩ. p ꝓpõnẽ. n. vl'em nõ denotat̃ nisi ꝙ p̄dicatuꝫ v̄ificet̃ de q̄lꝫ suo supposito vel singulari: sic ꝙ q̄lꝫ ei^9^ sing'laris ẽ va. Sꝫ p dcm̄ de oĩ vltra h̄ denotat̃: v̄ificat̃ ꝙ de q̄cũq̄ꝫ v̄ificatur subm̄: ꝛ p̄dr̃ v̄rũ. Uñ dicit sic. Et p dcm̄ q̄dẽ de oĩ vult cũ ñ inueniat̃ al... in oĩ subo de q̄ nõ p̄dicat̃ p̄dicatũ: ꝛ illud est p h̄ vt sit p...nũ inuẽtũ i oĩ subo: ꝛ oĩ qḋ disponit̃ p subm̄: vt sit dcm̄ nr̃m: oẽ qḋ est aial ẽ corp^9^: cũ volumus in eoitẽrõeꝫ dici de oĩ: nõ ẽt^9^ itẽtio: vnũ qḋq̄ꝫ ex aialib^9^ est corp^9^: sꝫ vnũqḋq̄ꝫ aialiũ: ꝛ oẽ qḋ dispõit̃ p vn ñ qḋ vis aialium est corpus. Et hec est d̃ria inter dictũ de oĩ quod agitur pncipium in hoc libro ꝛ inter ꝓpõnem vl'em: hec Cõmẽ. Ex his ad formã rõnis: cuꝫ enim dr̃. oĩs p̃r genuit: aut denotat̃ p h̄ac nõ solum: ꝙ q̄libet p̃r genuit: sic ꝙ hec

A fit vera.hic pr̃ genuit:⁊ similr̃ illa.hic pater genuit:⁊ sic ð
singulis eius singularibus:sed ẽt oẽ de quo dĩ pater:vel
oẽ qð est pater genuit:tunc sillogismus debite regulatur
sed maior est falsa.est enim hec falsa:omne quod est pater
genuit.Si pater teneat̃ substantiue ⁊ supponat pro hypo
stasi quo solo modo minor est vera.Aut nõ denotat̃ ꝙ oẽ
de quo v̓ificat̃ pr̃ genuit:sed solũ ꝙ illa vlis est v̓a ⁊ tũc ma
ior est vera:sꝫ sillogism⁹ nõ regulat̃ p dici ð oĩ:⁊ p ꝯñs in/
utilis est discursus.ℭ Eodẽ mõ rñdet̃ ad istos syll'os: oẽ
quod est illud quod est pr̃ gñat:eẽntia diuina est illud qð
est pater:igit̃ eẽntia diuia gñat.Itẽ oẽ qð ẽ illud qð gñat:
gñat:essentia diuina est illud qð gñat.Nã ipsa ẽ pater qui
gñat:vt dicit cõciliũ:ergo eẽntia diuina gñat.Dico nãqꝫ:
aut ꝙ per maiores istoꝝ sill'oꝝ denotat̃ ꝙ de q̊cũqꝫ dicit̃
subꝫ:dicitur p̄dicatũ:⁊ tunc sunt false.Nã hec est falsa:oẽ
quod ẽ illud qð ẽ pater gñat:⁊ hec silr̃.omne quod ẽ illð
B quod gñat:gñat.Naꝫ eẽntia diuina est illud quod est pr̃:
⁊ est illud qð gñat:⁊ tñ essentia diuina non gñat.Aut per
hꝫ maiores denotat̃ non ꝙ de quocũqꝫ dĩ subm dĩ predi
Ad 2m. catum.Et tũc silli illi non regulant̃ p dici de omni.ℭ Ad
secundam rationem eiusdem modis a diuersis respondet̃
quibus ad primam que responsiones etiam similiter re/
felluntur sicut ⁊ ille.Et iõ pt̃ vno mõ dici ꝙ ad pfectionẽ syl
logismi expositorij reqritur ꝙ qlibet termin⁹ sic sit singu/
laris:ꝙ non predicetur de pluribus:quãtũcũqꝫ aũt sit sin
gularis:si tñ p̄dicetur de plurib⁹ forã nõ est bona:nec tũc
ꝓcedit̃ p expõnẽ:q̃uo ꝓcedit phs p̄ poꝝ:vbi probat ꝯuer
siones ꝓpõnũ:de inesse:⁊ ẽt syll'os tertie figure.Nũc autẽ
q̊uis hic termin⁹/eẽntia/sit singularis:qꝛ nõ hꝫ plura ꝓ/
pria supposita logice loquẽdo.i.p se singularia:p̄dicatur
tñ de pluribus.x.g.de psonis.iõ iste terminus/eẽntia:nõ
põt in pfecto syll'o expositorio assumi:⁊ maxime cuꝫ alijs
terminis nõ cõibus his de quibus eẽntia dĩ:sicut sunt ter
C mini personales ⁊ notionales.Si tñ eius cõitas restrige/
ret̃ ad aliqd nõ p̄dicabile de plibus:valeret syll's.v̓bi.g.
sic dicẽdo.hic pr̃ gñat.hic pr̃ est hoc qð est eẽntia.demon
strando aliqd non cõe:vtpote hypostasim pris:tunc vtiqꝫ
seqtur:ergo hoc qð est eẽntia gñat codeꝫ demonstrato in
minore ⁊ ꝯñe:⁊ est ꝯ̇ x̓a.ℭ Aliter põt dici.s.ꝙ syll's expo
sitorius non ẽ euidẽs ex se neqꝫ pfectus:sed opꝫ pfici p di/
ci de omni:aut de nullo sicut ⁊ alij syllogismi imperfecti.
v̓bi.g.sit ille expositorius.sortes est albus.sortes est musi
cus.igitur music⁹ est albus.vel in p̓ª figura sumẽdo sub.
musicus est sortes.hoc sic dꝫ perfici:oẽ qð ẽ sortes ẽ albũ:
music⁹ ẽ sortes.igitur ⁊c̃.ille aũt q sic pfici non potest:est
inutilis.ℭ Et h̓ vĩ de intẽtione Phi p̄ poꝝ in illo ca.q̃uo
aũt reducem⁹.vbi inter alias cãs deceptiõis qb⁹ putatur
aliq̃ arº eẽ syll's ⁊ nõ est:assignat vnã:videlꝫ põnem sil'em
terminoꝝ.Et dat exempla de syll'o cuius mediũ est singu
lare ⁊ h̓ aliqd.vnũ exẽpluꝫ est.Aristomenes itelligibilis
semper est.Aristo.ẽ Aristo.intelligibilis:igit̃ Aristo.sem
D per est.Aliõ exẽplũ.Michalus music⁹ corrũpetur cras:
Michalus est Michalus musicus:igr̃ Michalus corrũ
petur cras.Et dic̃ phs hos nõ eẽ syll'os:qꝛ maior ñ ẽ vlis
sed oporteret sumere:oẽ qð est aristomenes ⁊c̃.q̃ falsa est.
⁊ in alio silr̃:oẽ qð est Michalus ⁊c̃.q̃ falsa est.Nec tñ de
exẽplis curãdũ ẽ:sꝫ ꝯsiderãda ei⁹ itẽtio:q̃ est:ꝙ ois syll's.
bon⁹ reducitur ad pfectos syll'os pme:⁊ regulat̃ p illa pn
cipia:⁊ p ꝯñs ille syll's q sic regulari nõ põt inutilis est:ta
les aũt sunt sylli dicti.Nã hec est falsa.oẽ qð est hic pr̃ ⁊c̃.
Ad 3m. ⁊ hec solutio mihi plus placet.ℭ Ad 3m dico ꝙ maior est
vera in his q̃ sic sunt vna res ꝙ vnum eorum non est aliq̃
plura:que aliud nõ sit.Si vero aliqð eorũ sit aliq̃ plura:
reliquũ aũt nõ sit illa plura:nõ est incõueniẽs aliqd ꝓpriũ
vni illoꝝ pluriũ:cõpetere vni illoꝝ ⁊ nõ alteri:⁊ quantuꝫ
ad talia ꝓpõ nõ est vera.Quãuis aũt psona pris ⁊ eẽntia
sint vna res indistincta:eẽntia tñ est plures psone ⁊ perso
na nõ est ille psone plures:quapropter nõ est inconueniẽs E
aliquid ꝓprium vni persone:puta gñare cõpetere patri ⁊
nõ eẽntie:sicut ⁊ plures psonas cõpetere eẽntie:⁊ ñ psone
patris.ℭ Ad 4m rñdet̃ negãdo añs:qꝛ qñ aliqð determi Ad 4m.
nabile sumptum cũ aliq̃ determinatiõe p̄dicat̃ de aliquo:
reqrit̃ ꝙ determinatio vere p̄dicet̃ de determinabili: ⁊ ꝙ
tam determinatio q̊ꝫ determinabile p̄dicetur de pncipali
subto.Sicut ad veritatẽ istius.sortes est hõ albus: reqrit̃
veritas istaꝝ triũ.sortes est homo:sortes ẽ albus:hõ ẽ al/
bus.Et qꝛ hec est falsa.eẽntia est gñans:si ly gñans.suma
tur pricipialr̃ ⁊ pure adiectiue:iõ hec ẽt est falsa.eẽntia est
pr̃ gñans.ℭ Ista sol'o deficit.p̄ qdẽ:qꝛ negat illud añs:cũ
tñ ipm in sili affirmet cõciliũ in pallegato.c.dãnamus:lo/
quens de illa re cõi que ẽ pater ⁊ fi.⁊.s.s.s.eẽntia dina dĩ.
Et sic eadẽ res est pr̃ ⁊ fi.⁊.s.s.ab vtroqꝫ ꝓcedẽs.Eadẽ rõ
ne dõm est ꝙ ipsa eẽntia ẽ filius a pr̃e procedẽs vl' nascẽs
seu natus:⁊ ꝙ ipsa est pr̃ gñans filiuꝫ.⁊ nec dubium ꝙ in F
p̄dicto dicto ꝯcilij.ly procedẽs.stat pure adiectiue ⁊ prici
pialr̃.ℭ Scdõ deficit in rõne quam reddit.Nam de sorte
nigro vtiqꝫ ꝯcedit̃ ꝙ ipse est monachus albus:hec tamẽ
est falsa.sortes est albus.ℭ Rñdeo igitur negãdo ꝯñam.
Ad ꝓbõnẽ q̃ ẽ ex dcõ phi dico ꝙ phs ad efficaciã illi⁹ ꝯñe
nõ solũ ponit illã ꝯditionẽ q̃ in arº dicta est:sed ⁊ quãdaꝫ
aliã addit.s.si fm se p̄dicet̃ ⁊ nõ fm accñs.i.simplr̃ ⁊ non
cũ aliq̃ addito vel determinatione qðlibet istoꝝ p̄dicet̃ de
subto illo.Nũc aũt nõ sic est in ꝓposito:qꝛ hic gñans nõ p̄
dicat̃ fm se de eẽntia si pricipialr̃ ⁊ adiectiue tñ sumat̃ sicut
opꝫ:si 2ª ꝯñа debeat valere.ℭ Ad 2m ꝓbõnem ꝯcedo pm
ꝯñam ⁊ nego 2m.Et ad ꝓbõnẽ dico ꝙ illa regula tũc hẽt
tñ vlr̃ v̓itatẽ qñ illud supius vlr̃ p̄dicat̃ de illo inferiori ⁊
de oĩ de quo illud inferius p̄dicat̃.ita ꝙ non solũ p̄dicat̃
de illo iferiori distributo ꝓ oibus suis per se suppositis:sꝫ
ẽt pro oibus de qbus ipꝫ dĩ:sic ꝙ talis ꝓpõ vlis possit eẽ
maior in syll'o pfecte regulato per dici de oĩ.Et hoc pꝫ qꝛ G
talis regula tenet p mediũ intrinsecũ ⁊ ꝓbat̃ p syll'm:cui⁹
maior est quedã vlis.cuius subm est p̄dicatũ añtis:⁊ p̄di
catũ est p̄dicatũ ꝯñtis.v̓bi gr̃a hic sortes ẽ alb⁹.ergo sor/
tes est coloratus.ꝓbat̃ sic.oẽ albũ est coloratũ: sortes est
albus.igit̃ sortes ẽ coloratus:⁊ silr̃ ẽ de alijs.Nũc aũt in
ꝓposito ly gñans.nõ est talr̃ supius ad h̓ gñans.Nã hec
est falsa.oẽ quod est h̓ gñans est gñans:ideo ꝯñа illa non
valet.ℭ Ad 5m cũ dĩ.eẽntia ẽ pr̃ filij.dõm ꝙ ly pr̃.põt du/ Ad 5m.
pliciter accipi:vt infra innuit magr̃.d.37.vno mõ vt signat
hypostasim q̃ hꝫ filiũ.Alio mõ vt signat notionẽ seu ꝓpe
tatẽ.s.gñare filiũ.Et p̄ mõ vt dicũt aliqui tenet̃ substãtiue
2º v̓o mõ adiectiue tñ.Si p̄ mõ accipiat̃ ꝯcedo ꝓpõnem:
est enim eẽntia psona illa q̃ vtiqꝫ hꝫ filiũ:⁊ h̓ est eẽ prẽꝫ fi
lij:termino sic supto:⁊ tũc nego ꝯñaꝫ.ℭ Ad ꝓbõnẽ cũ dĩ
iõ pr̃ qꝛ genuit.Et vltra cũ addit̃:ideo filius qꝛ genit⁹ ⁊c̃.
dõm ꝙ in oibus illis accipit̃ pr̃ ⁊ fili⁹ adiectiue:qðlꝫ eniꝫ
de quo pr̃ vt est adiectiuũ v̓ificat̃ significatione v̓ificat̃ ge
nuit.Et similr̃ dõꝫ ẽ de h̓ termino fili⁹.Nõ oꝫ aũt ꝙ id ge H
nuerit de q̃ dĩ pr̃ p̄ mõ suptũ.Cũ v̓o vltra arguit̃ si eẽntia
est pr̃ filij:filius est fili⁹ eẽntie.Dico ꝙ hec ꝯñа nõ vꝫ:nisi
pr̃ in añte teneat̃ adiectiue:qð negatũ est.Si enim teneat̃
substãtiue nõ vꝫ ꝯñа:qð pꝫ.Nã idẽ est dictu eẽntia est pr̃
filij in h̓ sesu:⁊ dicere eẽntia ẽ hypostasis:q̃ hꝫ filiũ nũc ãt
pꝫ ꝙ nõ seqt̃.essentia est hypostasis q̃ hꝫ filiũ igit̃ fili⁹ est
fili⁹ eẽntie.Sꝫ si aliqd debeat seq:seqt̃ hec.g̃ fili⁹ ẽ filius
hypostasis:q̃ ẽ eẽnª:sꝫ id nihil ẽ ꝯ ꝓpoᵐ.Si vero ly pater.
in antecedente sumat̃ adiectiue:sic nego illud.ℭ Et cum
probatur.dicendo hãc esse veram.pater filij est eẽntia:igi
tur per cõuersionẽ eẽntia est pr̃ filij.dico ꝙ in p̓ª aut ly pr̃.
tenet̃ substantiue:⁊ tunc eodem modo debet teneri in alia
in q̃ p̄dicat̃:⁊ tũc nihil ꝯ nos:vt prius patuit.Aut tenetur
adiectiue:⁊ tunc potest dici vt dicunt aliq ꝙ orõ est incon
grua:cũ adiectiuũ adiectiue sumptũ p se nõ possit eẽ subm

I nisi intelligat̃ eius substantiuum cui adiacet: ⁊ tunc h̃ ẽ sic
suppléda: vt vera sit ⁊ intelligibilis. is qui est pr̃ filij vel p̲
sona pr̃ filij: vel q̃ est pr̃ filij est essentia ⁊ tunc conuertet̃ in
hác essentia est persona que est pr̃ filij vel in hanc essentia
essentia ẽ is qui est pater filij. Ex hac autem non sequitur.
essentia generat: vt satis patet ex dictis. ¶ Ad sextum
Ad 6ᵐ nego consequentiam. Ad primam probationem dico
q̃ illa indefinita non conuertitur in istam singularẽ: sed in
istã particularẽ aliquod quod est essentia diuina est gene
nerãs. Non autẽ in hác: aliq̃ essentia diuina est gñans: ni
si sumeret̃ hec loco prime tanq̃ equiualens sibi: alias nõ
esset proprie particularis. Unde sciendũ q̃ sicut nulla alia
ꝓpositio in qua subijcit̃ terminus cõmunis est ꝑticularis
ꝓprie loquẽdo: vel vl̃is: nisi per signũ vl̃e vel particulare
sub̃m denotet̃ stare pro aliquo: si sit singularis numeri vel
aliquibus si sit pluralis: vel si sit vl̃is pro oĩbus simul ad
que illud ẽ cõe: sic nec aliqua in qua subijcit̃ hic termin⁹
essentia diuina: vel diuinitas: est ꝓprie ꝑticularis vel vni-
uersalis: nisi per aliquod signũ vl̃e vel particulare taliter
K denotetur stare sub̃m respectu eorum quibus cõis existit.
¶ Cum igitur eẽntia diuina non sit cõis plurib⁹ essentijs
diuinis: s3 sit cõis pluribus q̃ sunt essentia diuina: nec ista
erit ꝑticularis aliqua eẽntia diuina est generans: imo nec
ꝓpria aut intelligibilis nõ plus q̃ ista: aliquis sor. currit:
nisi forte ponatur vice istius. aliquid quod est essentia di-
uina est generans. Nec etiam hec erit vl̃is. nulla eẽntia di
uina est generans: sicut nec hec. nullus sor. currit: si sortes
sit nomen proprie vnius tm̃. ¶ Per hoc p3 ad aliam pro-
bationem. q2 cum ista. nulla eẽntia diuina ⁊c̃. non sit vl̃is
non cõuerteret̃ in illã. nullũ generans ⁊c̃. non plus q̃ ista
singularis. essentia diuina non est generãs. Sed si debeat
sumi vl̃is ꝓprie sumet̃ hec. nullũ qd̃ est eẽntia diuina ⁊c̃.
Sed patet q̃ tunc nõ sumit̃ oppositũ ꝯñtis: ⁊ per ꝯñs nõ
ꝓbatur ꝯñtia illa per modũ istũ: ꝓbaret̃ autẽ illa qua in-
ferret̃ h̃ ꝯñs. aliquod quod est eẽntia diuina est generãs:
L ⁊ illud ꝯñs ego concedo. ¶ Per predicta põt responde-
ri ad multa argu'' que fiunt tã syllostice q̃ entymematice
ꝯ veritates mãe presentis. Nõ aũt in hanc: aliqua eẽntia
diuina ẽ generãs. Syllogistice sic. ✠. g. essentia diuina nõ
generat: pater gñat: igitur pr̃ nõ est eẽntia diuina. Nã ma
ior nõ est vl̃is. Et si debeat fieri oportebit dici: nullũ qd̃ est
eẽntia diuina gñat: q̃ vtiq3 est falsa. Entymematice sic. oĩs
eẽntia diuina est igenita: igit̃ tm̃ ingenitũ ẽ eẽntia. p̲ illam
regulã. Ab vl̃i ad exclusiuam de terminis trãspositis ⁊c̃.
P3 q̃ nõ v3: q2 illa p⁹ nõ est vl̃is proprie: sed hec. oẽ qd̃ est
eẽntia diuina est ingenitũ: q̃ est falsa: cũ filius non sit inge
nitũ. Ex his põt scire studiosus qd in alijs sit dicẽdum.
¶ Et ad ꝓbõnem cũ dr̃ q̃ ab inferiori a pte ꝑdicati ⁊c̃. di
cẽdũ q̃ illa rl̃a tũc solũ h3 v̓itatẽ qñ vl̃r i⁹ superi⁹ ꝑdicat̃
vl̃r de illo inferiori ⁊ de oĩ de q̃ i⁹ inferi⁹ ꝑdicat̃. Ita q̃ nõ
solũ ꝑdicet̃ de illo inferiori distributo ꝓ oĩb⁹ suis p̲ se sup
M positis s3 ⁊ ꝓ oĩb⁹ de qb⁹ ipm̃ dr̃ sic q̃ ꝓpõ vl̃is in q̃ ꝑdi
cat̃ supius de i⁹ inferiori possit esse ma'' i sill'o ꝑfecte regu
lato p̲ dici de oĩ. iuxta modũ dcm̃ in r̃nsione ad ꝑᵐ arᵐ. Et
h̃ p3 q2 illa regula nõ ꝓbat̃ alr. Uñ h̃ ꝯña. sor. ẽ hõ alb⁹. g̃
sor. ẽ albus tenet p̲ meᵐ intrinsecũ. Nã ex ꝑdicato añtis ⁊
ꝑdiᵒ ꝯñtis forat̃ ꝓpõ vl̃is q̃ sit maior sub q̃ ꝓ miᵉ sumpto
añte cõcludit̃ ipm̃ ꝯñs sic. Oĩs hõ alb⁹ est albus. sor. ẽ hõ
alb⁹. g̃ sor. est alb⁹. q tm̃ sill's nõ valeret nisi maior denota
ret q̃ cuicũq3 inest sub̃m isit ꝑdicatũ. Ita q̃ h̃ sit ✠a. oẽ q̃
est hõ albus ẽ albu3. vt. s̃. p3. Nũc in ꝓpoᵒ q̃uis h̃ sit ✠a
oĩs pr̃ gñans est gñans. h̃ tm̃ est f̃la. oẽ q̃ est pr̃ gñans est
gñans. q̃re ꝯña illa non v3. ¶ Per i⁹ ⁊ i⁹ q̃. s̃. dcm̃ est. s. q̃
ꝓpões in hac mã sũt ꝓpe vl̃es vel ꝑticulares. põt r̃ndẽri
ad multa ar'' q̃ fiũt tã sillogiᶜ q̃ entymeᶜ ꝯ ea q̃ ✠a sunt
in mã ista. v̓bi. g. sillogiᶜ sic. Eẽn' diuina est pr̃. fili⁹ nõ est
pr̃. igr̃ filius nõ est eẽntia diuina. nã maior nõ est vl̃is s3 in

definita: q̃ si fiat vl̃is oportebit dic. eẽ q̃ est eẽntia diuina N
est pr̃. ⁊ p3 q̃ est f̃la. Entiᶜ sic. Oĩs eẽntia diuina est pr̃. igi
tur tm̃ pr̃ est eẽntia diuina. p̲ illã regulã ab vl̃i ad exᵘᵃᵐ de
termis trãspoⁱˢ ⁊c̃. p3 q̃ nõ seq̃t̃ q2 illa nõ ẽ ꝓprie vl̃is vt
dcm̃ est. s3 h̃. oẽ q̃ est eẽntia diuina est pr̃. ⁊ tũc bñ seq̃t̃. g̃
tm̃ pr̃ est eẽntia diuina. s3 añs ẽ f̃lm ⁊ p̲ h̃ p̃t studiosus qd
ad simˡᵃ sit dõzi talib⁹ nosse. ¶ Ad 7ᵐ dico. q̃ vtiq3 aliq̃ res Ad 7ᵐ.
generat filiu3. s. hypostasis prima: seu ꝑsona que est pr̃: ⁊
illa vtiq3 res. s. persona est essentia: ⁊ per consequens res
que est eẽntia generat filiu3: ⁊ hanc cõcedo: si hec res sup
ponat pro hypostasi. Et cũ vlterius infert̃: igit̃ eẽntia ge-
nerat filiu3: nego ꝯsequentiam. Non enim sequitur ꝑsona
que est essentia generat filium: igitur eẽntia generat filiu3
sicut nõ seq̃tur. persona que est eẽntia nõ est filius: igit̃ eẽn
tia non est filius. Añs enim est ve᷑: si ꝑsona supponat pro
persona pr̃is: ⁊ tm̃ consequens est falsum. ¶ Ad octauum Ad 8ᵐ.
dico sicut cõiter dr̃ ⁊ bene: ⁊ docet magister in l̃ra: q̃ san-
cti cõiter ad exprimendum vnitatẽ eẽntie ⁊ persone sum-
mamq3 simplicitatẽ eiusdẽ emphatice ⁊ latius sunt locuti
q̃ patiat̃ s̃monis ꝓpretas: pp̲ qd̃ eo᷑ iproprietates nõ sũt O
extẽdẽde: aut vt ꝓprie recipiẽde: s3 poti⁹ exponẽde: vt. s.
nomina abstracta exponãtur per concreta: aut per perso-
nalia: ⁊ ideo cũ dr̃. eẽntia de eẽntia. sapia de sapia. d3 expo
ni sic: eẽntia de eẽntia. i. filius qui est eẽntia est de patre q
est eadem ipsa eẽntia: ⁊ sapia. i. filij sapia est de sapia. i. de
patre eadẽ ipsa sapia. Et illa. vt diuinitatem eius de nã pa
tris natã eẽ nõ dubites: sic: vt diuinitatẽ eius. i. filium diui
nitatẽ aut qui est diuinitas xp̃i de nã pr̃is. i. de pr̃e nã: vel
qui est nã diuina seu diuinitas natam esse non dubites. Et
eodem modo ad illam Ansel'. ⁊ oĩum aliorum sanctorum
qui similiter sunt locuti. Sic autẽ ipsos in h̃ locutionib⁹
exponi debere docet Aug. 7⁰ de trini. vbi ait. Et ideo chri cap. 3.
stus v̓tus ⁊ sapia dei: q2 de pr̃e v̓tute: ⁊ sapia etiam ipse v̓
tus ⁊ sapia est: sicut lumen dei de pr̃e lumine: ⁊ fons vite
apud deum pr̃em vtiq3 fontem vite. Et lib. 15. sicut inquit cap. 3.
scientia nostra illi scie dei: sic ⁊ nostrum verbũ qd̃ nascit̃ d̃
nostra scientia dissimile est illi verbo dei: quod natum est P
de patris essentia. Et exponens hanc locutionẽ qua dixit
verbum natum de patris essentia: nullo interposito ait ta
le: est aũt ac si diceremus de patris scientia: de patris sapi
entia: vel quod est expressius de patre scientia: de pr̃e sa-
pientia. Et statim sequũtur verba supra allegata in quib⁹ ꝑs. 14.
dicit verbum esse essentiam de essentia: sapientiam de sapi
entia. Ansel'. quoq3 postq̃ dixit q̃ est superius allegatũ. s. mo. 44
filius est essentia nata de patris eẽntia: sequenti capitulo
exponens. hoc inquit est dicere filius est eẽntia patris qd̃
non est differens essentia de patris essentia: vbi manifeste
docet ex quo sensu sit intelligendum filium esse essentiam
natam de patris essentia. ¶ Ad auctoritatem Ricar. dico
cum reuerentia q̃ sententia magistri non caret auctorita-
tibus: cum plures habeat Auguᵐ. ⁊ que omnium est va- Q
lidissima auctoritatẽ vniuersalis sancte matris ecclesie cã
pre alijs approbantis. ¶ Contra se etiam non habet au-
ctoritates ad rem ⁊ sensum earum: ⁊ si forte sonus verbo-
rum illorum videatur cõtrarius: non autẽ sermoni res: s3
s̃mo rei est subiect⁹: vt h̃ ipse allegat ex v̓bis Hylarij.
¶ Gñatiõis creatura᷑ quẽadmoᵐ de⁹ dr̃. ouis. agn⁹: leo.
⁊c̃. q2 aliquã spãlẽ silitudinẽ h3 cum eiusmõi rebus ⁊ tm̃
nec ꝓprie nec v̓e ẽ aliquod ꝑdicto᷑. ¶ Et siqdẽ hoc. 2ᵐ in
telligat̃ leuiter põt ꝯcedi q̃ eẽntia diuina ẽ tã sub̃m q̃ for
malis terminus gñationis diuine. Nã similitudinẽ h3 cũ
subiecto in hoc q̃ ipsa h3 eẽ non p̲ gñationẽ ipa3 sicut ⁊ mã
vel sub̃m q̃ generationi preexistit. Itẽ h3 silitudinẽ cũ for
mali termino: in hoc q̃ ipsa specificat ipam ꝓductionẽ. vt
sit gnõ ⁊ nõ alteratio aut alia spẽs ꝓductionis q̃ est ꝓpu3
formali termino gñationis nãlis ⁊ nõ subti. Itẽ in gnõne
vniᶜ' terminus formalis est illud per q̃ genitũ est eiusde3

Aduerte sensus isti us princip[?] sit spectal[?] ita tñ habet moral[?] ginali vbi nihil mu- tare plurimus.

A rónis cuȝ gñante. ⁊ fił̄r filius p eēntiam suam est eiusdem nature non solum specie sed numero cum p̄re generante. ⁊ multe alie similitudines possent reperiri essentie diuine in generatione: tam ad subiectum q̄ȝ ad terminum formalem generationis naturalis. Ueruntamen propter tales similitudines tñ dōm non esset simpliciter ipsaȝ esse subiectum aut terminū gnōnis. Sicut nec absolute conceditur deū esse agnū nō obstāte silitudine eius ad agnū. ¶ Prio igit̃ mó tractāda est qó an. s. sicut ꝓprie est ibi generans ⁊ genitū ⁊ generatio ꝓductio/lȝ nō gnātio q̄ est mutatio vt pȝ supra. 4. di. sic ꝓprie sit ibi subm ⁊ formalis terminus gnātionis. ⁊ an essentia sit ꝓprie aliqd̄ hor. ¶ Scōm h̄ pono. 2. ɔ̄nes. vna est ꝙ dei essentia nó est subm nec mā generatiōis filij. ⁊ ꝙ si essentia nó supponat ꝓ psona p̄ris sȝ ꝓ cōi natura h̄ nullo mó est ɔcedēda. filius est genitus vł̄ gnātur ex suba vel essentia p̄ris. ¶ Hāc ɔ̄nem pbo primo sic. filius est essentia. igitur filius nó est genitus aut generat̃ ex essentia. ⁊ fił̄r sequtur. essentia non est mā neq̄ȝ subm generationis filij. Añs pȝ ex determinatione ecclesie. ɔ̄sequētia pbatur. nihil. n. est ex eo ꝙ ipsum est. sicut nihil est ab eo ꝙ ip̄m est. Sicut igit̃ filius nó est ex filio. nec mā filij. ita nec ē ex eēntia q̄ ip̄e ē. ¶ Cōfirmat̃ ɔ̄ns ⁊ ɔ̄ña: ex itētiōe beati Aug. 7. de tri. c. 6. vbi ait. Tres psonas ex eadē eēntia non dicimus. q̄si aliud ibi sit ꝙ eēntia ē. aliud ꝙ psona. sicut tres statuas ex eodē auro possum⁹ dr̄e. Aliud enim est illic: eē aurum aliud statuas: vbi pȝ Aug. nō ɔcedē psonas eē ex eēn̄ igit̃ nec fili⁹. pȝ ēt pbó ɔ̄ñe cū dic̄ q̄si aliud sit ꝙ est eēntia ⁊c̄. volens ꝙ nihil ꝙ est ex aliq̄ sit i° illud sed distinctū ab eo. sicut statua. q̄ ē ex auro nō est aurum ex quo est. sed aliud. sicut totū aliud est a sua pte. vnde per aliā entitatē ⁊ formā auꝝ est auꝝ. ⁊ statua est statua. ¶ Scōo si filius esset genitus ex essentia tanq̄ȝ subo

B vel mā/filius esset vere cōpositus. ɔ̄ñs falsum: ɔ̄ña pȝ. q̄ꝛ esse ꝙ est ex aliquo ē ēt ex quodā alio. ⁊ p ɔ̄ñs plura actu vel po° in se includit. Nec est intelligibile non aliqd ɔ̄stitutū ex pluribus esse ex aliquo: lȝ sit aliqd. Unde ⁊ oēs dicē

C tes filiū genitū esse ex essentia quasi ex mā imaginat̃ in eo quoddā aliud quasi actū essentie. ver. gra. ꝓprietatē psonalē: ex qbus duobus ɔ̄stituitur persona filij: que quideȝ imagiatio ex toto filij simpli° repugnat. ¶ Tertio ex nullo ꝙ est purus actus pōt aliqd p se ⁊ simpł̄r vnum ɔ̄stitui tāq̄ȝ ex mā vel subo. Sed eēntia dei est purus actus. g̃ ⁊c̄. minor pȝ. ⁊ maior pbatur. q̄ꝛ oē subm vel materia recipit in se actum aliquē respectu cuius dicitur subm. hoc auteȝ actui puro repugnat. Sicut expresse pȝ p cōmētatorē primo tractatu de suba orbis in pncipio. vbi etiaȝ vult ꝙ oē subm siue sube siue accidētis: ⁊ cuiuscūq̄ȝ trāsmutationis sit modo aliquo in potētia: filius aūt dei est simpł̄r per se vnus. ¶ Quarto si essentia esset mā vel subm generationis diuine: ipsa generatio nō esset ꝓductio tm̄: sed esset ⁊ pa°: ɔ̄ñs pȝ falsum ex dictis in. 4. di. ɔ̄ña ꝓbatur. nā sic esset actus huius ab hoc. s. passi vel recepti seu subiecti ab

D agēte. ois aūt actus eiusmodi inquātū huiusmodi est passio: vt pȝ. 3°. phyſic. ¶ Per easdē rōnes pȝ ꝙ nihil aliud ꝙ sit in filio poni potest esse materia ex qua sit filius. ¶ Sȝ forte dicet̃ ꝙ mā vel subm generationis in istis nālib⁹ plures habet imperfectiones. ver. gra. ꝙ ipsa recipiat i se formam real̄r differētem. ⁊ ꝙ cū illa cōponat/⁊ ɔ̄stituit vnā rē nō simplicē que est p se genita. inter ꝙ sit in po° ad actū quē recipit ⁊ cū quo cōponit: ⁊ plures alias cōditiones iperfectionē importantes. Ueruntm̄ hȝ cōditiōes ēt aliq̄ȝ perfectas. vȝ. ꝙ sit vnius rōnis in gñante ⁊ genito. lȝ sit iperfectionis ꝙ numeret̃ in eis. Item ꝙ cōstituit p se vnuȝ cum forma. lȝ sit imperfectiōis ꝙ cōponat realiter cū ea. Itē est pfectiōis ꝙ ipsa ē illud de q̄ gñatur illud ꝙ p se generat̃ ne ipsum fit de nullo. ⁊ si de alijs. In diuis ergo vbi nulla imperfectio est: non est mā aut subm cum illis imperfectionibus: sed oi imperfectione semota eēntia diuina est

E mā cum cōditionibus que pfectionē importāt. Uñ ipsa cū formali ɔ̄stitutiuo filij cōstituit personā filij que est p se vna nō aūt distinguit̃ ab illo formali respectu nec cū ipso componit. Itē est illud ex quo est filius genitus ⁊ ob h̄ fili⁹ nō est de nihilo. nō aūt est impō ad actū illū quo filius vna cū eēntia in esse personali ɔ̄stituit̃. Rōnes aūt facte pbant ꝙ essentia nó pōt esse subȝ eo mō quo mā est in gñatione nāli subm ⁊ cū impfectiōib⁹ illis. Nō aūt ꝙ nullo mō sit sbȝ. ¶ Sȝ h̄ d̄ñ° penit⁹ destruit se ipsam ponēdo ibi mām vł̄ sbȝ ex q̄⁹ ⁊ remo°ᵉ oēȝ iperfe°ⁿᵉᵐ. Impōle ē eni aliqd̄ simpł̄r simplex eē intrinsece ex aliquo. nam illud ex quo aliqd ē: nō est illud sȝ est illius. Sicut corpus ex q̄ est hō nō est hō sed est hois. ⁊ fił̄r aia ex qua tāq̄ȝ ex forma est hō nō ē hō sed hois. Sicut notū ē de se ⁊ est p Aug. 15. de tri. ca. 7. Itē illud ꝙ est ex aliquo nec̄io est ex aliquib⁹ quoꝝ vnū nō ē aliud. sic hō vt ibidē dicit Aug. hȝ aiaȝ q̄ nō ē corp⁹ ⁊ corpus ꝙ nō est aia. h̄ aūt de simp̃ simplici vificari non pn̄t. ¶ Cōfirmat̃ nā de nullo simplici dicit aliqs ꝙ sit intrinsece ex aliquo. Nō enim dicim⁹ mām eē ex aliquo. neq̄ȝ forma ex aliquo. sed cōpo°ᵐ tm̄. Dicere igit̃ ꝙ filius sit ex eēn

F tia ⁊ tñ nō sit ex aliq̄ alio rea° ab eēn°distincto actu vł̄ po° ꝙ cū eēntia cōponat ⁊ cōstituat psona filij ē icōpossia affirmare. Itē ꝙ filius sit eēntia ⁊ essētia sit filius. ⁊ tñ filius sit ex eēntia incompossia sunt. Item impropriissime dcm̄ est: filiū ɔ̄stitui real̄r ex eēntia ⁊ formali ɔ̄sti°ᵒ. ⁊ in sua ꝓpetate falsissimū sic eni nec̄io ɔcedere oȝ aliq̄s entitates distinctas adinuicē ɔcurrere ad filij ɔ̄stōnē ꝙ ei⁹ simpli° oio repugt̄. ¶ Et si dicat̃ ꝙ illa distiguūt̃ sola rōne: q̄ simpli°ᵗᵉᵐ nō tollit ⁊ sufficit ad hoc vt vē dicat̃ fili⁹ ex eis ɔ̄stitui. Dōm ꝙ talis dīa nullo mó sufficit ad h̄ vt filius real̄r sit ex eēn° ⁊ ex illo ɔ̄sti°ᵘ cū dīa ponat̃ tm̄ in rōnib⁹ ⁊ nō in entitatibus vt. s̃. dcm̄ est. oȝ aūt eē plurali°ᵗᵉᵐ ex aiam in hijs ex qbus aliqd dī real̄r eē. ¶ Pȝ itaq̄ȝ nullo mó ꝓpe posse ɔcedi filium real̄r eē aut gñari ex eēntia diuina. nō magis q̄ȝ ipsuȝ eē real̄r cōpositū. Et si posset pōi eēntiā eē ei⁹ māȝ ex q̄ est vel sbm gnōnis sine oi iperfectiōe ita bñ posset dici ipȝ eē

G real̄r cōpositū sine oi imperfectione. ⁊ ɔcedi ꝙ cōpositio est in deo sed amotis oibus imperfectiōib⁹ ⁊ remanēte eo solo ꝙ in ip̄a est pfectionis. videlȝ ꝙ cōpositū ē per se vnum h̄ aūt absurda sunt oio. Improprie āt sm̄ silitu°ᵈⁱⁿᵉᵐ nō nego talia posse dici sic ⁊ deū dn̄s eē leonē ⁊ agnū vt. s̃. dcm̄ ē. Sȝ sic nō q̃rit̃ qó. ¶ Scōo ɔ̄ est. ꝙ eēntia nó ē foialis terminus gnōnis. Hec aūt ɔ̄ pbat̃ ab aliqbus doctorib⁹ radicaliter p hoc ꝙ de rōe formalis termini alicui⁹ ꝓductionis est: ꝙ per illā ꝓductionē capiat eē: nec solū capiat esse in alio: sed in se. sic ꝙ p illā ꝓductionē sit. ⁊ nō solū in alio sit: Essentia aūt diuina ⁊ si p gñationeȝ accipiat eē in filio. nō tm̄ accipit ꝙ sit simpł̄r ⁊ pȝ se p gñationē ipsam. cū illa sit in p̄re ⁊ nō tm̄ p gnōnē. ¶ Hic mod⁹ pbādi vī mihi falsum assumere. s. ꝙ de rōne foialis termini sit: acci°ᵉ eē p ꝓ

H ductionē: cuius est termin⁹. Hoc aūt pȝ sic. Si eniȝ aliqd̄ corpus aptum ad formam hominis coniungeretur alicui anime diu ante causate qua nunquā antea extitit informatum ⁊ nec informaretur vere per eaȝ. constat ꝙ homo vere produceretur ⁊ anima esset formalis terminus illius productionis ⁊ non tñ nō caperet esse per productionē illam. Similiter si lignum informaretur albedine p̄existe vere produceretur album seu compositū ex ligno ⁊ albedine: ⁊ terminus formalis illius productionis esset albedo q̄ tamen nō acciperet esse per illā. vterq̄ȝ casus possibilis est ⁊ concederetur a quolibet catholico. ꝙ auteȝ in primo casu homo produceretur: non est dubium: cum ipse tunc esset ⁊ tamen nunquaȝ prius fuisset. Sicq̄ȝ esset vere genitus ⁊ non resuscitatus. Per idem patet ꝙ compositū illud: in 2° casu esset ēt vē genit⁹. Oȝ ēt aia eēt foialis terminus productionis illius: eo scilȝ modo quo recte

r° ɔ̄ Aureolus. Ocham

intelligit̃ ꝓductiõis eẽ terminũ foꝛalẽ: videlʒ ꝙ iᵒ dr̃ terminᵒ foꝛalis ꝓductiõis a q̃ ꝑ dñoiat̃ ipsa ꝓductio. iᵒ ãt ẽ ꝙ est foꝛale i eo ꝙ dĩ p se ꝓduci inq̃tũ ẽ tale ꝓducit̃. sic. v.g. si p se ꝓductũ est hõ terminᵒ formalis ꝓductiõis ẽ iᵒ quo formalr̃ ẽ hõ. Si ꝓducit̃ ꝯpoᵐ de gñe accñtis. v.g. albus. terminᵒ formalis ẽ albedo. ꝛ sic de alijs. ꝛ hoc pʒ q2 a tali specificatur ꝛ denoiatur ipsa ꝓductio. vt dicatur dealbatio vel denigratio ꝛ sic de alijs. In casu aũt proposito formale illius producti. s. hoĩs est aĩa. ꝛ in casu secũdo formale est albedo. Unde talis ꝓductio vere esset albatio: ꝛ non esset lignatio. ideo albedo esset formalis terminus non lignũ. ¶ Sed si dicat̃ ꝙ nõ sic ꝯ intelligi foꝛalis terminᵒ ꝓductiõis. sed ille tñ q totaliter accipit esse p productionẽ: ꝛ q2 ipm accipit esse ideo terminus totalis cuius ille est pars accipit esse. Utrũ aũt terminus sit forma vel materia nihil ad ꝓpositũ. Q2 ꝓbatur: q2 si deus causaret vnam mãm sub forma ꝑexistẽte terminus formalis illius ꝓductionis esset mã: ꝛ nõ forma. Similiter si cãret mãm p se existẽtẽ ipsa esset formalis terminus illius ꝓductiõis: ꝛ tñ nõ esset forma. in casibus igit̃ positis aut nullus eẽt formalis terminus: aut idẽ esset formalis ꝛ totalis. s. ipsum cõpositũ. ¶ Istud nõ valet. qm̃ lʒ sic posset quis notificare terminũ formalẽ / aut aliter vt placeret / tñ loquendo vt phi locuti sunt videtur vt ꝑus dcm̃ est. Q2 sic pʒ qm̃ idem est formalis terminus ꝓductiõis ꝛ trãsmutationis que ẽ ꝓductio. Sed terminus formalis trãsmutationis q̃ ẽ productio est forma a qua denominat̃ trãsmutatio: ꝛ illa est q̃ est forma p se ꝓduci. ergo ꝛc̃. Assumptũ pʒ ex. 5ᵒ. physic. p phm ꝛ cõmẽtatorẽ cõmẽ. 3. vbi dicit / ꝙ forma substãtialis est finis generatiõis: ꝛ q̃litas finis alteratiõis: ꝛ quãtitas augmẽti: id aũt vocat finẽ ꝙ nos vocamus terminum ad quẽ formalẽ. Et statim post volũt ꝙ a talibus finibus nominet̃ motus: ꝛ idẽ per totum illũ librũ vbicũq3 tractat

l de vnitate ꝛ cõtrarietate motuũ. Uñ terminus finalis ad quẽ subm trãsmutatur est terminus formalis illius transmutationis ꝛ ꝓductionis si illa trãsmutatio sit ꝓductio. illa aũt semper est forma: vt dcm̃ est. Sed in casu pꝛĩo ẽ trãsmutatio ꝛ productio / qm̃ est vera hoĩs generatio ꝛ mãe in formã illã trãsmutatio: ꝛ formalis terminus trãsmutationis illius ẽ illa forma / vt pʒ nã ꝛ ab ea trãsmutatio nominatur ꝛ dĩ gñatio ꝛ aiatio: ꝛ in scđo casu dĩ alteratio: ꝛ dealbatio: ꝛ in illas mã trãsmutatur. Nec est possibile alios formales terminos assignare. ¶ Cõfirmat̃ q2 phs ibi dẽ ꝛ vbiq3 terminũ ad quẽ distinguit cõtra subm. Subm aũt est mã ꝛ res q̃ mouet̃. igit̃ terminus ad quẽ est forma illius subti. ꝛ p ꝯñs forma ipsius produci terminᵒ aut ad quẽ vocat̃ terminus formalis. igit̃ ꝛc̃. ¶ Ad ea aũt q̃ idu cũt: ad ꝑmũ gdẽ ꝙ i casu posito sunt due ꝓductiones / vna est causatio mãealis vo ꝓductio cõpositi: cuius ꝓductionis terminus formalis nõ esset mã sʒ forma ꝑexistẽs. Uñ

m illa nõ diceretur materiatio sed potius formatio aut dealbatio / si illa forma esset albedo: vel animatio si esset aĩa ꝛ sic de alijs. Illius aũt ꝓductionis qua mã causat̃ terminᵒ est ipsa mã. nõ tñ proprie dĩ terminus formalis. nã formalis terminus vt de eo cõiter loqmur: non dr̃ iᵒ ꝙ ꝓprie dr̃ fieri. siue gñari siue cãri dicat̃. talis enim vocat̃ terminus totalis. ad cuius dr̃iam terminus ille qũ dicat̃ fieri vocat̃ formalis. Uñ ꝯsueuit distingui 2ᵒ gñationis terminᵒ. s. qd̃ ꝛ quo. i. ꝙ gñatur. ꝛ iste vocat̃ totalis. ꝛ terminᵒ quo gñatum ẽ hõ formalr̃ ꝙ dr̃ generatuʒ. ꝛ iᵉ vocatur formalis. Ex q̃ pʒ ꝙ terminᵒ foꝛalis ꝓprie sp ẽ tñ vbi est totalis. lʒ nõ eʒ. fm veritatẽ. q̃uis phs dixisset ẽt esse eʒ. cũ ipse nõ cõcessisset aliqd̃ simplex p se posse ꝓduci. Sic i ꝓposito dici põt ꝙ mã nõ est terminᵒ quo. ꝛ formalis illius cãtionis sed terminᵒ q ꝛ totalis ꝛ p hꝰ pʒ ad aᵐ. Uerũtñ si largiꝰ loquẽdo ꝯcedat̃ ꝙ ẽt sit terminᵒ formalis p eo ꝙ ab ipsa talis ꝓductio denoiat̃. vbi tñ formalis est ita q̃ ꝙ nõ q. ꝛ di

stinguit̃ a totali. vr̃ vex est ꝙ forma illius termini totalis est terminᵒ formalis ꝓductionis illiᵒ. Uñ ẽt si cãret vnuʒ cõpositũ p se vnũ: totum de nouo: nec forma p se cãret nec mã ad huc forma esset terminᵒ formalis cãtionis illiᵒ. qm̃ a forma illiᵒ denoiaret̃ ꝛ specificaret̃ illa cãtio. sicut ꝛ ipʒ cõpositũ ẽt a forma ipa denominationẽ ꝛ specificationem susciperet. ¶ Relinqtur itaq3 ex p̃dictis / ꝙ nõ est de rõne termini formalis alicuius ꝓductionis ꝙ p eam accipiat esse in se. sed sufficit ꝙ p ꝓductionẽ illã aliqd accipiat esse illo foꝛaliter. Sic in ꝓposito diceret̃ / ꝙ p generationẽ filius accipit eẽ p essentiã formalr̃. Uñ ipse p essentiã formaliter est ꝛ deᵒ est. ꝛ hoc hʒ p generationẽ ipsam. q̃propter essentia est formalis terminus gñationis ipsius. ¶ Hijs tñ nõ obstãtibus ꝯ ꝑposita vera videtur. quam sic ꝓbo ꝑmo. Cuiuscũq3 ꝓductionis est terminus totalis q p se ꝓducit̃: ꝛ terminus formalis q nõ per se ꝓducitur terminᵒ eius totalis realr̃ cõponit̃ ex termino illo formali ꝛ quodã alio respectu ab illo distincto. Sed ꝓductionis diuine terminus totalis nõ sic est cõpositus. igit̃ eius nõ est totalis terminᵒ ꝛ formalis q nõ ꝓducit̃. Cũ igit̃ eiᵒ ñ sit totalis terminus. s. q p se ꝓducit̃ puta filiᵒ ipse / restat ꝙ eius nullus sit foꝛalis terminᵒ q nõ p se ꝓducit̃. Ex q̃ vltra seq̃t̃ ꝙ eẽntia nõ sit eiᵒ terminus foꝛalis q nõ ꝓducit̃ p se. Cõstat aũt ꝙ ipsa ẽt nõ ꝓducit̃ p se ex ꝑcedẽti q̃õne. igit̃ nullo mõ ipsa ẽ formalis terminus gñõis illiᵒ. Maioꝛ silr̃ pʒ nõ ẽ eñi poꝛ̃e in aliq̃ simplici duos tales t̃minos sue ꝓductiõis assignare. Uñ in productione mãe si per se causaretur aut forme nõ est terminus formalis q nõ per se ꝓducit̃ ꝛ totalis q ꝓducitur. Et iõ aut nõ est ibi terminᵒ formalis ꝛ terminus totalis: aut si vterq3 ponit̃ formalis ẽ totalis ꝛ eʒ. ꝛ ita dĩ formalis ꝓducit̃ sicut q totalis: ꝛ ita in oĩbus simplicibus. Minoꝛ vero nota est cuilʒ fideli. filius. n. dei q ẽ totalis terminus gñõis illiᵒ ẽ simplr̃ simplex / ꝛ ñ minus q̃ ipsa eẽntia diuina. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ cũ dico ipm esse terminũ totalẽ: nõ iõ dico q2 ipse sit q̃õdã totuʒ ex partibus ꝯstitutũ. Hoc eñi falsum est penitus. Sed ideo q2 ipe est q p se generat̃. esse aũt tale ꝯsuetũ est vocari terminus totalis lʒ ipsum nõ sit aliquod totũ ex partibus. ꝛ hoc iõ q2 in istis naturalibus actionibus nõ fit per se / nisi aliqd cõpositũ ex mã ꝛ forma. ꝛ tale vocatur terminus totalis ex quo deriuatũ est hoc nomẽ ad oẽ ꝙ per se producitur. ¶ Scđo cuiuscũq3 ꝓductionis est terminus formalis q nõ ꝓducit̃ p se eius est subm ꝙ subijcit̃ illi termino formali ꝛ realiter ipso actuatur. Et gñõis diuine nõ est eiusmodi subm. ergo ꝛc̃. ¶ Tertio cuiuscũq3 ꝓductiõis ẽ t̃minᵒ foꝛalis nõ p se ꝓductus terminᵒ p se ꝓductᵒ ẽ ex illo formali ꝛ nõ est ille. Sed terminus p se hac gñõne ꝓductᵒ. s. filius nõ est ex aliquo formali. Uñ nõ est ex eẽntia nec ex proprietate nec ex aliquo alio intrinsece ꝛ ꝯstiᵘᵉ. vt pʒ ex ꝑcedenti q̃ne. ergo ꝛc̃. ¶ Incũctãter igit̃ pp predicta tenẽdũ est ꝙ nullo oĩno: terminᵒ ẽ generatiõis diuine nec totalis nec formalis nisi filius ipse nisi quis abuti velit vocalis ꝛ ad placitum loqui. ꝛ quicũq3 nititur inuenire ibi terminũ formalem conatur ad impossibile.

n
o
p
q

¶ Distinctionis. v. Questio. ij.

Supposito ex q̃õne ꝑcedẽti ꝙ eẽntia diuina nec gñat nec gñat̃. Quero ꝯñr vtrũ ipa sit subʒ aut formalis terminus diuine gñationis: ¶ Arguitur. ꝓ ꝙ sit subm. Oẽ qd̃ p se ingredit̃ entitatẽ p se geniti ꝛ nõ accipit nec accepit eẽ p gñationẽ illiᵒ: est vel fuit sbm gñationis illius: sʒ diuina eẽntia per se est de cõstitutione ꝛ entitate filij q est terminᵒ per se genitᵒ: ꝛ non accipit eẽ per gñationẽ illã: igit̃ ipsa est subm gñationis filij. Maioꝛ ꝓbat̃: qm̃ ad ꝯstitutionẽ termini qui p se gñatur nõ videt̃ per se cõcurrere nisi subm ex quo gñat̃ ꝛ formalis terminus ad quẽ gñatio terminat̃: formalis aũt terminᵒ accipit

A ee p gnōnē:cū aū nō fuerit:igr qd̄ perstit ē sub3 gnōnis.
C Minor ēt quātū ad id qd̄ dicit ꝙ essentia est de ↄstitutiōe filij ꝓbatur:qꝛ ſm sctōs filius est ṽe genit⁹ ex suba patris iuxta illō Augu.de fide ad pe.⁊ hꝫ in presen.d. Pater de⁹ de nullo genitus deo semel de sua nā sine initio genuit fili
2ᵐ um deū sibi equalē. ¶ Scdō arguit ꝙ essentia diuina sit formalis terminus gnōnis. Nā illud a quo p̄ denoiatur ꝓ
T.c.4. ductio est formalis termin⁹ illi⁹. Patet h̄ 5ᵒ phy.in mul
⁊.5. tis pribus:sed a suba dei p̄ denoiatur gnō filij:igif.minor ꝓbaf:qm̄ in filio nō est nisi suba ⁊ ꝓprietas relatiua.gnō aūt nō pōt p̄ denoiari relatione:qꝛ tūc nō diceref gnō:sed ad aliquatio:cū terminus specificās gnōnē sit de genere
T.c.7. sube:vt p3 5ᵒ phy.nec ēt a tota psona filij.p̄:qꝛ psona includit duo.s.subam ⁊ ꝓprietatē:a duobus aūt ⁊ maxime diuersarū rōnū vna ꝓductio eque prio denoiari seu specificari nō pōt:relinqtur igif ꝙ prio specificetur a filij suba.

Oppositū vtriusꝗ ꝓbaf sic.nullū iperfectionē habēs necio ānexā est i deo.p3:sed ois for
B malis terminus gnōnis ⁊ oē subm est hmōi.igif ⁊c̄.minor declaf:qm̄ nec subm nec terminus formalis gnōnis est ꝯ se entitas itegra ⁊ pfecta:sed vtrūꝗ ↄcurrit ad ↄstitutionē vnius pfecte ⁊ itegre entitatis. Et loquor de subiecto ⁊ termino gnōnis simplr:cuius terminus totalis est p̄ se vnus. ¶ Itē tā subiectum q̄3 formalis terminus est alteri cōpossibile:ↄstat aūt ꝙ he sunt imperfectiones quedam.

In qōne duo erūt articuli. In p̄ ingref an substātia vel essentia diuina seu nā diuina sit subm diuie gnōnis. In 2ᵒ an sit fōalis terminus.

pᵒ arti. pᵐ Quantū ad pᵐ pono p̄ negatiuā ↄnē.s.ꝙ eēntia diuina nō est subm diuine gnōnis. Probaf p̄ sic. Oē subm gnōnis est realr distinctū a gnōne cuius ē subm:essentia diuina nō est realr distincta a gnōne diuina igif nō est eius subm.maior p3 pro tāto:qm̄ oē qd̄ ē realr subm est alicuius rei subiectū:⁊ nō rei q̄ ip̄m est: cū nihil subster aut subijciaf sibiipsi.igif est subiectū rei ab eo di
C stincte:qd̄ igif est realr subiectū gnōnis:est realr distictum ab illa.minor p3:qꝛ nulla res ē i deo q̄ nō sit ipsa dei substātia. Aliogn ip̄a nō eēt oē illō qd̄ hēt.ac p̄ h̄ ſm Aug.nō
Dēric⁹ eēt simplex. ¶ Sed ad hāc rōnē forte diceref ꝙ q̄uis essentia ⁊ gnō nō distiguanf realr:distinguūf tñ ſm rōnem. ⁊ istud sufficiret eēntia possit dici subm gnōnis. ¶ Cōtra. aut ista rōnis distō ē distō aliqrū pluriū ⁊:diuersaꝝ entitatū extra aia3:aut ē ūn distō pluriū rōnū vl ↄceptuū aie. pᵐ
3 Denᵐ nō pōt dici:cū h̄ repugnet diuine simplicitati quecūꝗ entitates sint ille. Si dicaf 2ᵐ:nihil ad ꝓpositū:qm̄ nullus cōceptus aie est subm gnōnis diuine aūt essentia diuina.
C Nec ēt ↄceptus vn⁹ est subm alterius ↄcept⁹ nisi forte p̄ pdicationē.⁊ si eēt nihil ad ꝓpositū cū nos nō queramus de ↄceptibus sed de re extra aiam.s.essentia diuina an sit extra aiam subm rei q̄ est gnō.distinctio aūt d3 esse inter subm ⁊ id c⁹ ē sb3 igif sola distinctio rōnū oino inutilis est
2ᵐ ad ꝓpositū. ¶ Scdō oē qd̄ est subm gnōnis est pfectibile
D p̄ formalē terminū gnōnis:p3 in oībus discurrēdo:s3 eēntia diuina nullo mō est pfectibilis:cū ipsa sit purus ⁊ simplex actus ⁊ sūma pfectio oī potētialitate:⁊ p̄ ↄñs pfecti
Dēric⁹ biᵐ carēs:igif ⁊c̄. ¶ Hic rñdetur.ꝙ sicut gnō ponif in diuinis absꝗ oī ipfectione ↄcomitāte gnōnē creature : sic ⁊ subm gnōnis ponif ibi sine impfectiōe ↄñte subm gnōnis in creaturis. Impfectiōis aūt est ꝙ ip̄m sit potētiale respectu alicuius:aut p̄ aliqd aliud pficiaf:iō h̄ nō cōpetit subo gnātiōis diuine:⁊ ita ē de multis alijs ↄditiōib⁹ subiecti gnōnis ipfectionē iportātibus:q̄ꝝ nulla cōpetit illi subo: ⁊ qꝛ nō oēs ↄditiōes māe vel subi gnōnis nālis cōpetūt essentie diuie respectu gnōnis:vtpote ille q̄ ipfectionē iportāt. Iō nō ē absolute dōm ꝙ eēntia diuina sit mā vel subm gnōnis:s3 q̄si mā vl q̄si subm:nec filiū eē ex eēntia:sicut ex
3 Denᵐ mā:s3 ex q̄si mā. ¶ Hec solō nō valet:qm̄ aut eēntia ē ṽe subm gnātionis illius:aut nō.si nō:hꝫ ꝓpositu3.si sic:igif
E alteri subest ⁊ eo pficif:cū h̄ sit de rōne subti inq̄tū subm est.h̄ aūt indubitāter ipfectionis ē:eo ꝙ simplicitatē summā ⁊ actualitatē tollat:⁊ cōpossibilitatē ac potētialitate3 adducat. Vñ Aug.p̄ h̄.7.de tri.ꝓbat deū nulli subsistere cap. 15.
d.de his.n.reb⁹ recte di.s.subsistere i qb⁹ subiectis sꝫ ea q̄ i aliquo subto eē dñr:sicut color aut foia i corpe:⁊ seqf. res igif mutabiles:neꝗ simplices ꝓprie dicūtur sube:qa suba(vt ibi vult)di a subsistēdo.i.substādo. Et subdit.de⁹ aūt si subsistit vt ꝓpe suba dici possit:inest i eo aliqd tāq̄3 in subo ⁊ nō ē simplex. Et in eodē caplo frequēter dicit de um abusiue dici subam cum nefas sit dicere deū cuiꝗ subsistere. Similr in ꝓposito arguif si diuina eēntia est subm alicuius inest in ea aliquod tanq̄3 in subiecto ⁊ non ē simplex. Ex quo p3 ꝙ friuolum est ⁊ includens incompossibilia dicere ꝙ in deo est subiectum sine imperfectione.
¶ Iō p3 ꝙ derisoriū ē dīe ꝙ ē ibi subm remotꝭ ipfectōib⁹ ↄcomitātib⁹ sub3 cū eas rēoueri stāte ꝓpa rōe subi sit penitus ipoīe.vñ ṽi rūsio ↄdictoria ⁊ incōpossibilia dīe.ponē
F do ibi subm.⁊ remouēdo oēm iperfectionē. ¶ Itē dicit icōpossibilia:dicēdo diuinitatē eē subm filiationis vel gnōnis:⁊ cū h̄ esse ab illa penitus idistinctā.cū oē sub3 sit a se distincti sub3. ¶ Qd̄ ṽo addit ꝙ ibi nō ē mā:s3 q̄si mā nec sub3 s3 q̄si sb3. Aut p̄ h̄ ṽba itēdit asserē eēntiā eē ṽe mā3 aut subm gnōnis:sed nō talem ē q̄lis est mā i istis inferioribus:⁊ h̄ est impoīe:vt p3 p̄ dicta:aut solū vult dicē aliq̄3 silītudinē eē iter eēntiam diuinam reᵃ gnātionis diuine:⁊ māni reᵘ gnātionis nālis. Et si sic nō magis eēntia diuina est dicēda gnātionis subm:q̄3 terminus formalis:imo minus:cū plus ↄueniat cū forma q̄3 cū mā:cū forma sit act⁹ ⁊ eēntia diuina act⁹. ¶ Itē in forma genitum assimilaf giēnti in gnātione vniuoca ⁊ in eēntia filius pr̄i ⁊ plures similitudines repiunf inter eēntiam ⁊ formā reᵘ gnātionis q̄3 inter ipsam ⁊ māni:⁊ tñ ipsi nō dicūt eā eē formalē terminū gnōnis:nec q̄si terminū:s3 ꝓpetatē psonalem. ¶ H.
G Multo rōnabilius posset dici ꝙ deus est diabolus vel q̄si diabol⁹:cū mlto plus ↄueniat cū illo:cū ille sit incorporeus/incorruptibilis/intellectualis nāe:⁊ sic de pluribus in qb⁹ deo assimilaf:nō aūt mā:⁊ tñ nullus hoc diceret.
¶ P3 ēt ex dictis nō sic posse poni subm in deo sicut gnōnē q̄ nō est mutatio neꝗ passio q̄lis est diuina:vt p3 i prece.d.cū talis gnō nullā oino iperfectionē habeat anexā. Hñ aūt esset impoīe ibi ponere gnōnē q̄ esset mutatio cu3 illa ab impfectiōe absolui nō possit. Et tñ si eoꝝ dcīi valeret eque posset dici ꝙ illa est mutatio sine ipfectione:sicut ꝙ essentia dei est subm sine impfectione. Et iō tale dictum est penitus abhorrēdū. ¶ Scdō ꝓbaf ↄ ex ↄditiōe actus q̄ est sic. Cuiuscūꝗ ꝓductionis est subm ipa est ṽe passio. Sed gnō diuina nō est passio.ergo eius nō est subm.ex q̄ vltra seqtur ꝙ essentia nō est sub3 gnōnis. Maior p3 qm̄ ois hmōi actus est actus huius ab hoc.i.eius i q̄ agit vl subiecti ab ip̄o agēte.ni q̄ ↄsistit rō passiōis:vt p3.3ᵒ phy.
H Minor nota ē qm̄ omnis passio aliena est a natura diuina:p3 ēt ex dictis in precedēti di. ¶ Tertio nullus actus 3ᵐ per se stantis est aliquod subiectu3:p3 de se:sed gnātio diuina est actus per se stans:vt oēs cōcedūt:igitur. Et si dicaf ꝙ l3 ſm rem sit per se stās ⁊ nō in alio:tñ ſm nr̄m modum intelligendi est in ipsa eēntia. ¶ Contra.aliquid esse in aliquo ſm nr̄m modū intelligendi nihil aliud est vt appareт:q̄3 illud intelligi a nobis esse in illo. Si aūt gnātio a nobis intelligaf eē in eēntia diuina tanq̄3 in subiecto vl ita est in re:sicut intelligim⁹ eē:⁊ tunc sequitur ꝙ in re ip̄a sit distincta ab eēntia ⁊ perficit eam illiꝗ inhereret:q̄ oia sunt falsa:aut nō sic est:⁊ tunc intellectio talis est falsa:imo non est intellectio ꝓprie:sed falsa opinio vel estimatio ⁊ ideo non ſm aliquē modum intelligēdi verum eēntia ē gnōnis subm. ¶ 4ᵒ sic.si eēntia diuina eēt sbm gnātionis

I filij: filiꝰ esset genitꝰ ex eẽntia diuina: ⁊ eẽt ex ea. pꝫ: qꝛ oẽ
genitũ cuiꝰ gñationis ẽ aliqđ subm est ex illo subo: ſꝫ ꝯñs
est falsum. tum qꝛ ipse est eẽntia diuina: ⁊ eẽntia diuina est
filius: vt pꝫ per determinationem ecclesie in illo capitulo
damnamus igitur ipse non ex eẽntia: qꝛ nihil est illud ex
quo ipsum est: nec econuerso: sicut homo non est corpꝰ ex
quo est: nec est aia ex qua est: nec corpus est homo: sed ho
minis: ⁊ aia silr: vt notum est. Et Aug. dicit. 15. de tri. Tũ
capi. 7. per rõnem Anselꝰ. moñ. 7. qua pbat ꝙ creatura non est ex
seipsa tãq̃ ex mã. Arguit enim sic. oẽ qđ ex mã est: ex aliq̃
est ⁊ eo posterius: quoniã igiꝰ nihil est aliud a seipso: vel
posteriꝰ seipso: sequiꝰ ꝙ nihil sit materialr ex seipso: igiꝰ.
Silr si filius est ex eẽntia: est alius ab essentia ⁊ posterior
ea que falsa sunt. Tũ qꝛ nullũ oĩno simplex est ex aliq̃: nõ
enim dicimꝰ mãm eẽ ex aliquo: aut formã: filius aũt ẽ oĩo
Capi. 6. simplex. Tũ ex auctẽ Aug. 7º de tri. vbi ait. tũ tres perso
nas vnã eẽntiã dicimꝰ: tres aũt personas ex eadẽ essentia
K nõ dicimus. Et assignat rõnẽ: q̃si inquit aliud ibi sit ꝙ eẽn
tia est aliud qđ psona: qđ supple oporteret si persona esset
ex eẽntia. vñ nullo interposito addit: sicut tres statuas ex
eodem auro possumꝰ dicere: aliud. n. ẽ illic eẽ aurũ aliud
statuas. Per rõnẽ aũt quã assignat h̃ Aug. pꝫ eq̃ ipoſe ali
5m quã psonã eẽ ex eẽntia: sicut tres. ℭ 5º si eẽntia eẽt sbm ge
nerationis filij: ac p h̃ filiꝰ eẽt genitꝰ ex eẽntia tãq̃ ex mã: se
quereꝰ ꝙ filiꝰ intrinsece includeret eẽntiã: q̃si mãm ⁊ q̃dã
aliã entitatẽ q̃si formã. ꝯñs est ipoſe: cũ oĩno simplicitati
diuine repugnet. ꝯña xo pꝫ: qm̃ oẽ qđ est ex aliquo neẽio
est ex aliq̃ ⁊ aliq̃ alio: nec est intelligibile aliqd esse intrin
sece ex vno solo: ⁊ si est ex vno vt mã: est ex alio vt forma:
si illud sit per se vnum: vñ ⁊ opinantes ibi subm imaginã
tur in filio eẽntiam vt mãm ⁊ pprietatẽ psonalẽ vt formã:
ex quibꝰ duabꝰ dicũt ꝯstitui psonã filij: q̃ tñ imagiatio pe
Instantie nitꝰ est abijcienda: vtpote diuine simplicitati repugnans.
1 ℭ Cõtra ꝯnẽ hãc preter rõnẽ factã in pñº. q. Arguiꝰ. Si
eẽntia diuina nõ eẽt subm gñationis filij: filius eẽt pductꝰ
de nihilo: ꝯñs est falsũ: qꝛ tũc eẽt creatura: qđ ipiũ ẽ dicẽ:
ꝯña pꝫ: qꝛ de q̃cũq̃ genitũ pduciꝰ: illud est subm gnõnis
eiꝰ: si igiꝰ nullũ est subiectum gnõnis ipm est de nihilo p
ductũ. ℭ Cõfirmaꝰ: qꝛ tũc gnõ filij ñ eẽt gnõ: ſꝫ potiꝰ crea
2m tio: qm̃ creatio non differt a gnõne nisi penes hr̃e subum.
ℭ 2º oẽ qđ manet idem sub vtroq̃ termio gnõnis est mã
3m vel sbm gnõnis: ſꝫ eẽntia diuina est hꝰ. Est eni eadẽ in pr̃e
⁊ filio. ℭ 3º in quocũq̃ ẽ subctiue passiua gnõ: siue gñari
filij: ipm est sbm gñationis filij: sed in eẽntia est gñari filij.
Probo. Nã filiatio est forma originis ipso filio: sicut forma i cõ
posito forma est cõposito: in illo igiꝰ forma ꝯstat ꝙ filiatio non
est per se subsistẽs: ſꝫ est in eẽntia tanq̃ in fundamento: cũ
sit impoſe esse relationẽ absq̃ oĩ absoluto in q̃ fundaꝰ: vt
põt hri ab August. 7. de tri. Sed ꝯstat ꝙ filiatio nõ funda
tur in eẽn: nisi mediãte passiua gñatione q̃ est rõ fundãdi:
M sicut nec paternitas fundaꝰ in eẽntia: nisi mediãte gñatiõe
actiua: igiꝰ in illo forma passiua gñatio ẽ in eẽntia. Non est
aũt in ea tãq̃ i supposito genito: aut eo ꝙ natũ est esse ge
nitum: igiꝰ est in ea tanq̃ in gñari: qđ est gñationis subꝫ.
m4 ℭ 4º si ignis alium gñaret ignẽ de pte sue sube: suba illa
se hr̃et in genito q̃si mã. Et si de tota sua suba gñaret eum:
eodeꝫ mõ illa eẽt in eo q̃si mã: igiꝰ cũ pr̃ gñet filiũ de tota
5m sua sba: suba patris erit in filio q̃si mã. ℭ 5º ideꝫ pbaꝰ ex
cap. 14. intẽtione sanctoꝝ. ait. n. Aug. ꝯ. Max. lib. 3. Nullo. n. mõ
verũ dei filiũ cogitatis: si eũ natũ eẽ de pr̃is suba negatis.
ecce ꝙ Aug. dicit filiũ natũ eẽ de pr̃is sba: igiꝰ ipsa est eiꝰ
mã: quod magis pꝫ ex pbatione quã ibi facit. Ait. n. sic:
aut de nihilo: aut de aliqua sba natꝰ est. Sꝫ ne crederemꝰ
vos putare de nihilo eẽ dei filiũ affirmastis nõ vos dicẽ
de nihilo eẽ dei filiũ. De aliqua igiꝰ suba est: ⁊ si nõ de pa
tris: de q̃ sit dicite: ⁊ nõ inuenietis: igiꝰ supple de patris sba
natus est. ℭ Et si dicaꝰ sicut dicit magr in lr̃a h̃ debere sic

exponi. filius est de sba pr̃is. i. de pr̃e q̃ est eadẽ cũ eo sba: N
h̃ nõ vꝫ ire ad mẽtẽ Aug. vt appet ex argumẽtatione quã
facit. s. aut de nihilo: aut de aliq̃ sba. Nã ly de: ipposito nõ
põt denotare circũstãtiam pncipij pductiui: qꝛ si sic: tunc
idem esset ac si diceret aut est a nihilo: aut ab aliq̃ suba: ⁊
cõstat ꝙ Max. ꝯcessisset ꝙ ab aliq̃ suba: ⁊ ꝙ a sba patris
vel q̃ pr̃ est. filiꝰ natꝰ est. Sꝫ ex hoc nõ hẽbat Aug. itẽtũ. s.
ꝙ filiꝰ eẽt homousion pr̃i: ⁊ eiusdẽ cũ ipso sbe: sicut nec crea
tura q̃ tñ a dei sba pducta est. Opꝫ igiꝰ ly de. dicere circũ
stantiã mãlis pncipij: ⁊ tũc goptime pcedit rõ. Nã aut fi
lius est de nihilo. i. nõ de aliq̃ mãlr: aut q̃si mãlr: sic de ali
q̃ sba: ſꝫ nõ de nihilo: vt ꝯcedebat Max. igiꝰ de aliq̃ suba
⁊ nõ põt inueniri de q̃ alia: igiꝰ ẽ de sba pr̃is. ℭ Confirma
tur ex v̄bis eius in eodẽ ⁊ hñtur in lr̃a. vos inqt nec filiũ
de pr̃is suba eẽ genitũ vultis: ⁊ tñ eum nec ex nihilo: nec
ex aliq̃ mã: sed ex pr̃e eẽ cõceditis: nec videtis q̃ neẽe sit:
vt qui nõ est ex nihilo nec ex aliq̃ alia re: sed ex deo: nisi ex
dei sba eẽ nõ possit. Si igiꝰ Aug. cũ cõcludit ꝙ filius ẽ de
sba pr̃is nõ intelligat nisi ꝙ est de pr̃e suba: nõ cõcludit itẽ
tũ: nec aliqd ꝯ illos: cũ h̃ ipsi ꝯcederent: vt pꝫ in v̄bis alle O
gatis. ℭ Ad pm hoꝝ dico p̄ ꝙ ꝯña nõ est neẽia. Nã poſe ẽ Ad pm ꝯ
ꝙ aliqd pducaꝰ de aliq̃: qđ tñ nõ sit subm sue pductionis suam ꝯ.
sicut si forma p̄existeret ⁊ sub ipsa careꝰ mã cõpositũ pdu
cereꝰ ꝯ illa forma: ⁊ tñ illa nõ esset subm illius pductiõis
vñ ppõ assumpta i pbatione ꝯñe vt pꝫ est falsa. ℭ Scđo
ꝯũr rñdeo ad ꝯñs distinguẽdo ipm. Nã vno mõ pduci d̃
nihilo idẽ est qđ pduci post nihil. i. postq̃ oĩo nõ fuit: ⁊ sic
filius non est pductus de nihilo: cum eternus sit. Alio mõ
pduci de nihilo idẽ est qđ pduci ⁊ non de aliq̃ p̄existẽte vel
existẽte: ita ꝙ ly de. sit nõ pncipij mãlis: ⁊ hoc duplr ꝯtin
git. vno mõ ꝙ aliqd sic pducaꝰ ⁊ nõ de aliq̃ p̄existẽte vel exi
stẽte: ⁊ cũ hoc ipm nõ fiat aliqd p̄exñs vel existẽs: qđ il
la pductiõe nõ capiat eẽ. Et isto mõ creatura simplex: eẽt si P
ab eterno fuisset pducta: fuisset pducta de nihilo. Alio mõ
ꝙ sit productũ nõ de aliquo in pdicto sensu: tñ ipꝫ sit pdu
ctum aliqd: seu aliq̃ entitas sp exñs ⁊ per nullam pductio
nem accipiens eẽ: ⁊ hoc nõ ẽ ppe pduci de nihilo ad intel
lectũ quo cõiter dicimꝰ creaturã fieri ex nihilo vel creari:
lꝫ sit nõ de aliq̃ tãq̃ ex mã pduci. ℭ Or si qđ talr pduciꝰ
vellemꝰ dicẽ pduci ex nihilo: qđ tñ nec recte nec ppe deñ
est: tunc dico ꝙ de nihilo filius sit pductus: nullatenus tñ
in dicto p̄ sensu. Nã filius lꝫ nõ sit pductꝰ de aliq̃ qđ sit in
trinsece eiꝰ: cũ ipse sit penitꝰ simplex: nec de aliquo qđ sit
ipse: cũ nihil sit illud de quo ẽ: nec eꝯ: vt pꝫ supra. est tñ p
ductus aliqd ⁊ si nõ p̄existens: cũ ipse sit eternus: tñ exñs
⁊ nõ p pductionẽ illã accipiẽs eẽ. Est. n. ipse genitus ⁊ p
ductus substãtia illa que est sba patris: que p nullã pdu
ctionem accipit eẽ: qm̃ tota substantia eius erat in pr̃e pe Q
nitꝰ iproducta. ℭ Vñ Aug. 5º de tri. dicit ꝙ filiꝰ nõ tm̃ vt cap. 15.
sit filiꝰ qđ relatiue dr̃: ſꝫ oĩo vt sit ipa sba nascẽdo hꝫ: ⁊. 15.
lib. dicit ꝙ a pr̃e hꝫ filiꝰ vt sit deꝰ. ⁊ 3º lib. ꝯ Max. dicit ꝙ cap. 27.
ipe filius natꝰ est vita: sicut igiꝰ ipe genitꝰ filiꝰ est ⁊ nascẽ
do hꝫ vt sit filius: sic ipse est genitꝰ suba ⁊ deꝰ. i. hꝫ nascẽ
do vt sit deitas ⁊ sba: ⁊ ꝯstat ꝙ nõ alia q̃ sba que est pater
que quidẽ nõ accipit p filij pductionẽ vt sit pr̃: neq̃ vt sit
⁊ iđ filius nõ est creatura. Et exẽplo pꝫ supposito quodã.
Si enim fieret nũc aliqd simplex qđ eẽt aliq̃ res q̃ p̄fuissꝫ:
nõ est dubiũ ꝙ illud nõ esset creatũ: cũ tota eius eẽnª actu
p̄fuisset: ⁊ tñ nõ esset factũ de aliq̃ p̄existẽte: ſꝫ eẽt factum ali
qđ p̄exñs. Utrum aũt hoc sit poſe vel nõ: nõ est cura: qꝛ d̃
filio dei ꝯstat h̃ eẽ veꝝ mõ q̃ dictus est. Pꝫ per hoc qđ sit
dicendum ad cofirmationẽ. Non eniꝫ veꝝ ẽ ꝙ creatio di
stinguaꝰ a gñatione solũ: qꝛ nõ hꝫ subm: gnõ aũt hꝫ: cũ sit
gñatio q̃dã p se exñs: aut subsistens sine subiecto: vtpote
gñatio filij dei: que tñ nõ est creatio: vt dictũ est. ℭ Ad 2m Ad 2m
cõcessa maiore: si accipianꝰ termini gnõnis priuatio ⁊ for
ma qualr debet intelligi. Dico ꝙ minor est penitus falsa:
cum

A cū essentia diuina nūq̄ fuerit sub ꝑuatione filij. Nec ꝓbatio cadit ad ꝓpositū vt p3. Si vo maior intelligat̄ de pn̄ ꝓductiuo et productoꝫ et illa vocent̄ termini: neganda est.

Ad 3m ¶ Ad 3m negāda est minor. Et cū ꝓbat̄ ꝙ filiatio est por filio origine. Dico ꝙ oīno est falsum cū sit penitus eadē filiatio: nec aliquo mō est siḱe qđ iducit̄ de forma respectu cōpositi. cū nulla sit ibi cōpositio: sed sūma simplicitas. Qđ et assumit̄ Aug. dicere ꝙ nulla relatio ē p se ex̄ns falsum est: sed dicit ꝙ oīs eētia que relatiue dī est et aliqđ excepto relatiuo. i. nō solū est aliqđ ad aliud: s3 est aliqđ

Ad 4m d. 30. ad se: sed de hoc magis infra dicet̄. ¶ Ad 4m dico ꝙ siue ignis gn̄et aliū ignē de pte sue subē: siue de tota ei9 subā: dūmō nulla alia entitas esset in genito distincta a subā illa: sic in filio nulla est entitas distincta ab eētia: illa suba

Ad 5m nō esset ei9 mā: sed esset ipse. ¶ Ad 5m dico ꝙ cū dicim9 B est de B. ly de: denotat ꝯsubstātialitatē ꝑncipij alicui9. vn̄

B sil'r iportat ꝯsubstātialitatē et distinctionē iter illud de quo est: et illud qđ de eo est. Hinc est ꝙ nō dicim9 domum esse de efficiēte: nec creaturā de deo: qꝛ nō est ꝯsubstātialitas domus ad edificatorē: nec eꝯ: nec dei ad creaturam: nec eꝯ. vbi enī nulla est distō nō dicim9 ꝓprie B de B. vn̄ nō dicim9 ferrū est de ferro: s3 bn̄ dicim9 cultellus est de ferro: qꝛ inter ferrū et cultellū est distinctio: sicut iter ꝑncipiatū et intrinsecū eius ꝑncipium: et ferrū est de cultelli suba seu essentia. Ad ꝓpositū dico ꝙ cū sancti dicunt: filiū esse natū de p̄is suba denotat̄ ꝯsubstātialitas ꝓductiui ꝑncipij vn̄ est sensus: ꝙ est natus a p̄re: qui est eadē suba qđ ipse substātia et eius pn̄m. Nō āt dicim9 filius est de eētia: qꝛ essentia nō est pn̄m eius nec ab ipso distincta. Nec dicimus filius est de eētia spiritus sancti: nec p̄r est đ eētia filij: qꝛ l3 inter eos sit ꝯsubstātialitas et ꝑsonalis distictio: nō tn̄ spūs sanctus est pn̄m filij nec filius p̄is pn̄m: et q̄uis aūt nō absolute dicamus fili9 est de eētia: dicim9 tn̄ filius est de eētia p̄is: qꝛ tn̄ in eo qđ dī p̄is denotat̄ et ꝑncipia

C tio et distinctio: in eo vo qđ dī eētia. denotat̄ ꝯsubstātialitas: et debet exponi per hāc: est a p̄re cū quo est vna eētia et substātia: et hec est tota sanctoꝝ intentio: et sic docet magister ex intentione Augu. exponere in p̄senti dis. ¶ Qđ vo ꝯtra iducit̄ ex argumentatione Aug. nō tollit qđ dc̄m est. Nā Aug. accipit ibi esse de nihilo eo mō quo supra dictū est. creaturā esse de nihilo. s. qꝛ nō est ex aliq̄ ꝑexistente: nec tota est eius substātia aliqđ ꝑexistens. Et per oppositū accipit esse de aliquo cōiter: tā3 pro suba de aliq̄ suba ꝑexistēte vel in alio: nō per ꝓductionē illā3 existente: quā p esse aliq̄ subam actual'r in alio existētē ipro ductā. hoc aūt mō filius nō est de nihilo: sed de aliq̄ suba: et nō est de alia suba q̄3 p̄is. ḡ est de ei9 suba. i. suba que ē p̄is: et sic ꝓcedit argumentatio ei9: et ꝯcludit ꝓpositum. Q̄uāuis āt Mari. ꝯcederet filiū esse ex p̄re: nō tn̄ ꝯcedebat ipm esse vnā subam cū p̄re: qđ Aug. ex dictis ꝓbat ꝯ eum: qꝛ ipse nō est de nihilo vt creatura: et per ꝯn̄s op3 ꝙ de aliq̄ suba: aut sit aliq̄ suba: et non apparet nisi suba pa

D tris. ergo est substātia patris: ac per hoc ex patre qui est substātia: in qua vel que est filius et ecōuerso.

Arti. Aureolus. d. 5. q. 1a art. 2. ꝓpo. 3 pm̄. **Quantū** ad 2m articulū. Querit̄ an eētia diuina sit formalis termin9 gn̄ōnis. Est vna opio. d. ꝙ nō. Ad qđ ostendēdū ꝓbat duo per ordinem. ¶ Primū ꝙ rō formalis termini gn̄ōnis: et cuiuslibet ꝓductionis ꝯsistit in hoc ꝙ capit ꝙ sit: et sua realitas accipit vt sit realitas per ꝓductionē illā: et nō solū vt in alio sit: rō aūt subiecti ꝯsistit in hoc ꝙ recipit illā. Q3 āt illa sit ratio formalis termini ꝓbant pmo inducēdo. Si enī. vt dicūt. albedo nō acciperet esse p dealbationē: nequaq̄3 esset termin9 formalis dealbationis. Simil'r nec forma ignis esset terminus formalis ignitionis: si nō acciperet esse per ignitionem: et sic in ceteris productionib9. ¶ Cōfirmatur: qꝛ illud qđ cōmunicat̄ alteri in altero p̄existens nō est formalis terminus generationis: sicut p3 ꝙ caliditas q̄ fuit in aere: et remanet in igne genito ex aere: nō dicitur generari aut esse formalis terminus generationis.

E ¶ Et pōt poni exēplū de turture de qua dī ꝙ euulsis oculis iterū generant̄ nec ꝓpter B aīa ei9 est formalis termin9 generationis oculoꝝ p eo ꝙ ꝑcessit in toto corpe. Et idē est de alijs formis symbolicis. Vn̄ quātitas est ingenerabilis et incorruptibilis s̄m Cōmētatorē in libro de suba orbis pro eo ꝙ manet eadē in genito et corrupto. Idē p3 de aīs: que vnit̄ partib9 alimēti ꝯuersi in carnē: que nō dicit̄ formalis terminus nutritionis: qꝛ per nutritionē non fit: nec accipit esse in se: q̄uāuis accipiat esse in alio. ¶ Item ꝯstat ꝙ in cōi resurrectione aīa reuniet̄ corpori: nec tamē ꝓpter hoc anima dicet̄ formalis terminus illi9 actionis: nec resurrectio generatio debet dici pro eo ꝙ aīa p̄fuit: nec accipiet esse per resurrectionē. ¶ 2o formalis termin9 cuiuscūq̄3 productionis est illud quo formal'r totū cōpositum capit esse: et habet ꝙ producat̄. Nam sicut formale pn̄m ꝓductionis est illud quo agens agit: sic formalis terminus est illud quo actu3 agit: sed ꝓpter qđ vnūq̄dq̄3 tale et illud magis igit̄ formalis termin9 ꝓductionis magis capit esse q̄3 ipm ꝓductū. ¶ 3o dicit Cōmē. 7o meta. ꝙ qꝛ subm forme nō h3 eē nisi p formā. iō actio agētis nō depēdet a subto: nisi s̄m ꝙ dependet a forā: et illud est qđ gn̄at formā. Ex q̄ p3 ꝙ formalis termin9 actiōis capit eē p actionē: qnimo subm aut totū cōpositū nō accipit eē nisi rōne forme. ¶ 4o ꝓbs 2o phy. d. ꝙ gn̄ō est via in formā vbi. d. Cōmēta. ꝙ gn̄atio est via ad hoc ꝙ forma fiat. forma aūt est formalis terminus gn̄ōnis. igit̄. ¶ Hoc idē ꝓbat alius sic: sicut de rōne termini totalis alicuius productionis: est nō h̄re eē totale: nisi p ꝓductionē: ita de rōne termini formalis est nō h̄re esse formale: nisi per ꝓductionē. hoc ꝓbat̄. Nā ꝓpter hoc mā: nec est totalis termin9: nec formalis ꝓductionis cuiusq̄3: qꝛ nō h3 esse p ꝓductionem. ¶ Confirmat̄: qꝛ si aīa itellectiua eēt pmo creata: et postea crearet̄ mā sub ea: nō diceret̄ ꝙ aīa esset terminus illius ꝓductionis: et tn̄ caperet eē in mā p ꝓductionē. vn̄ dicit ꝙ terminus formalis ꝓductionis est illud qđ capit esse simpl'r p illā ꝓductionē: et iō q̄n termin9 formalis est aliqđ ipsi9 termini totalis capiēs simpl'r esse per illā ꝓductionē: qꝛ termin9 formalis sic capit eē: iō totalis termin9 simpl'r capit esse p illā ꝓductionē. Ex isto sequit̄: vt. d. ꝙ nō dī aliqđ formalis termin9: qꝛ est forma. Nā si de9 crearet mām per se existe3: ipsa esset terminus formalis: cū tn̄ nō esset forma. Sil'r si deus crearet mām sub forma ꝑexistēte: forma nō esset aliqs termin9 formalis s3 mā: et iō terminus formalis: vt B noīe vtimur cōiter loquētes: nō est ꝯuertū voce et significatione hui9 termini forma. Sed dī illud qđ s̄m se totū et per se habet esse tali ꝓductione.

¶ Scdm ꝙ ꝓbat̄ p ꝯn̄e pn̄ cōcludenda est ꝙ eēn. diuina nō accipit esse simpl'r: et vt sit realitas vel essen. p generationē l3 accipiat p gn̄ōne3 ꝙ sit in filio: cuius ꝓbatio est: qꝛ ipsa pfecte s̄m totum suū esse existit in p̄re et nō p generationē: ens aūt fieri aut gn̄ri nō pt̄ vt dī pmo phycoꝝ. ¶ Cum et qꝛ sequeret̄ ꝙ eadē res haberet esse ex se et de inde ab a°. et ꝙ capiat esse et nō capiat esse. ¶ Ex his duobus p3 māifeste ꝯcludi eētia nō eē formalē terminū gn̄ationis diuine. ¶ Hec opinio q̄tum ad illud qđ. d. de ratione formalis termini ꝓductionis: nō videt̄ mihi vera. Unde arguo sic. aliquid pōt esse formalis terminus ꝓductionis alicuius: per quā nō capit simpl'r esse. ḡ illud non est de rōne formalis termini. ꝯn̄a p3. an̄s probo. poīe est enim aliq̄ materiā p̄existēte3 forme substātiali ꝑexistēti vniri et per illā informari. Ponat̄ igitur sic esse. quo posito ꝯstat ꝙ cōpositum aliquod substātiale et per se vnū erit actu post q̄3 non fuit: et per ꝯsequēs vere productum. Huius aūt ꝓductionis totalis terminus erit cōpositū: vt

cap. p.

F 2m

3m Cō. 31.

4m T. c. 14 Cō. 14. Ochā d. 5. q. 3.

G

D

ꝯ Aureolum et Ocham vbi sup.

3 pz ex 7° meta. Tunc quero de termino fořali: aut est mā: aut forma: aut cōpositum: aut nullus oino est terminus formalis. Si mā aut forma: hī ꝓpositū: q̄ nulla tunc accipit esse simplr: sȝ accipiat forma vt fit in mā: ꝛ mā sub forma. Nō pōt aūt dici ꝙ cōpositum sit terminus formalis: q̄ ipm est totalis: vbi aūt totalis termin⁹ est aliqđ cōpositū: ibi formalis est aliqd ipsius cōpositi: sicut vbi agens est aliqđ cōpositū: ibi formale pn̄ᵐ actiōis est aliqd cōpositi. ¶ Itē cui⁹ ꝓductio est mutatio: idē ſm rem est terminus formalis ꝓductionis ꝛ mutationis: ħ vlr pz in oīb⁹: sed in casu posito istius cōpositi. ꝓductio est mutatio: vt pz: ꝛ terminus ꝓductionis formalis est forma: nō aūt cōpositū. g̃ ille termin⁹ ꝓductionis formalis est forma ꝛ nō cōpositū. Assumptū pz: q̄ ille est termin⁹ formalis mutationis: ad qđ subm p se trāsmutaf. ħ āt est foīa. ¶ Cōfirmaf: q̄ terminus formalis trāsmutationis: q̄ est ꝓductio semp distiguif a subto trāsmutatiōis: nec ipȝ includit.

¶ Itē illud est formalis termin⁹ ſm quē trāsmutatio specificaf. vt pz ex. 5. phycoꝝ in multis locis. Sed iste est forma nō cōpoᵐ. vt ibidē pz. Uñ Cōmē. 5. phycoꝝ cōᵒ. 3. dicit ꝙ finis gnōnis est forma subalis. alterationis vo q̄litas. ꝛ sic de alijs. ꝯstat aūt ꝙ idē intelligit p finem ꝙ nos per terminū formalē. Nō pōt aūt dici ꝙ nullus oino sit formalis termin⁹: tuȝ q̄ oporteret dicere ſm istos ꝙ vbi nullus est formalis: nullus est totalis: qđ pz: q̄ volunt ꝙ totali termino nō competat esse terminū: nisi per formalē g̃ negato termino formali: negabitur totalis: tum q̄ si ibi nullus est formalis terminus: ibi subm transmutationis ad nihil trāsmutaf: ad qđ eni subm trāsmutaf vocaf terminus fořalis trāsmutationis: vbi aūt subm ñ trāsmutaf nō est trāsmutatio. Ois eni mutatio ex aliquo in aliqd ē.

L ¶ 2° qñ aia rōnalis informat mām alimenti ꝯuersi: certū est ꝙ facit per se vnū cum illa: ꝛ illud cōpositum est vere genitū: q̄uis nō sit per seorsum genitū: ꝛ ideo aliq dicunt debere ipm magis dici adgenitū vel cōgenitum: de quo nō est curādū: cū certū sit illā trāsmutationē eē spēȝ gnōnis: cū nō sit trāslatio nec augmētū nec decremētū: nec alteratio: q̄ nullus hoꝝ motuū terminaf p̄ ad formā subalē: vt pz 5° phyſi. Illius aūt gnōnis terminus formalis est aīa itellectiua: que tñ p̄ fuit nec p illā ſm se simplr esse.

T.c.18. ¶ Tertio. Si dicif rōne formalis termini est ꝙ accipiat p̄ esse: ꝛ ꝙ q̄ ipm accipit esse: iō cōpᵐ accipit esse seqf manifeste: ꝙ forma magis per se fiat q̄ȝ cōpositū / cuȝ illa fiat p se ꝛ p̄. cōpositū aūt aut nō per se aut saltē nō p̄ sed ſm prē vel rōne pris. ſm opp̄. ꝯñs aūt illđ ex toto repugnat ſnie phi. 7. ꝛ. 12. meta. vbi a propoᵒ ꝓbat solum cōpositū fieri per se. formā aūt per accñs tñ. Uñ Cōmen. 12. meta. cōᵒ 18. dicit ꝙ forma apud Arꝫ. nō habet gnōneȝ ꝛ corruptionē nisi accidentalr. ꝛ. 7. meta. vbi Arist. idē ꝓbat. s. ꝙ forma nō fit nisi p accñs. ait idē Cōmē. cōᵒ. 26. ꝛ hoc intēdebat cū dixit quēadmodū nō facit subȝ. silr ñ facit spā cup. M scȝ formam nisi per accñs. ꝛ dixit per accñs qm̄ cū fecit aliquid hñs formam. tunc faciet formam per accidens. hic ipse. Et ꝙ nō generef per se. ipse ꝓbat per rationem phi cōᵒ. 22. lib. 12. Nā oē transmutabile trāsmutaf ab aᵒ ex aᵒ in aliqd. illđ autē a quo trāsmutaf est motor. ex quo mā. ad ꝙ vo est forma. ꝛ iō ꝯcludit. si forma generaref eēt cōpoᵐ ex mā ꝛ forma q̄ transmutaref ab aᵒ ꝛ ex aᵒ ꝛ ad aliqd. ꝛ tē forma hñet formā. ¶ Et si dicaf ꝙ iō forma nō fit per se q̄ fit in a°. s. mā: ꝛ nō est per se exñs. Istud nō vȝ. Tū ꝓpter rōnē factā q̄ ꝓbat formā nō fieri per se nō q̄ fit in alio: sȝ q̄ nō fit ex aᵒ trāsmutato in aliqd. ꝙ est necñȝ in oī ꝙ fit p se. Tum q̄ nō ē verꝫ ſm Phȝ ꝛ Cōm. ꝙ foīa fiat i mā. sȝ foīatū fit ex mā. Uñ. 7. meta. cōᵒ. 26. ait. Necesse ē vt artifex sit aliqđ dmfarū ꝙ fac aliqđ demfarū. s. ꝙ facit cupruȝ esse rotūdum. aut sanguinē esse hoīeȝ aut eqᵐ. d. d. ꝛ hoc nō est aliud ꝛc̄. i. non facit aliquod vnū in

aᵒ vno. v. g̃. formā in aᵒ. qm̄ māifestū est ꝙ si facit fac ex aliq̄ aliud. nō aliđ in alio. facit eni ex mā foīatū: nō in mā formā. ħ ꝯᵒ. ꝛ statiȝ ꝓbat per rōneȝ sup̄ factā phi. ꝛ dcm̄ concludit. Sic g̃ dōm ꝙ nō est de rōne formalis termini: ꝙ accipiat esse per illaȝ ꝓductionē cui⁹ dī termin⁹: q̄cūq; sit verus sensus quo aliqd dicif termin⁹ ꝓductionis: qm̄ nō min⁹ esset vera gnō: ꝛ ꝓductio alicui⁹ totalis termini seu cōpositi: si mā trāsmutef ad formā p̄existenteȝ quā nō habuit: q̄ȝ si trāsmutaref ad formā nō p̄existentē: sed nouaȝ. ¶ Et ħ ꝯfirmaf per diffōnē termini gnōnis ꝛ mot⁹: N
quā ponit Cōmēta. 5° meta. Exponēs eni vbuȝ illud phi ſm lrām suā: ꝛ ēt dī terminus pfectio cuiuslibet rei: sicut illud ad qđ est mot⁹. d. Cōmē. Et dicif ēt finis siue terminus. de illo ð quo cū gñat⁹ puenerit cessat motus gnōnis: qđ ꝓprie loquēdo idē est qđ dicere: ad qđ cū gñata peruenerūt pfecte sunt genita. Hec āt rō eque hñ cōpeteret forme p̄existēti sicut nō p̄existēti. Nā si ad talē gñatū perueniat pfecte genitū est: ꝛ cessat gnō eius: eo mō quo recte itelligif gnō cessare. ¶ Ad rōnes in oppositū dōm est. ad p̄ᵐ qdē ꝙ falsum assumit. s. ꝙ si albedo nō acciperet eē p dealbationē: nō esset terminus ei⁹. Nā vt dcm̄ est si subm trāsmutaref de nouo ad albedinē p̄existentē actu albedo illa eēt terminus illius dealbationis: nec tunc p illā acciperet simplr esse. Silr dōm ē ad illđ de ignitione. ¶ Ad ꝯfirmationē dōm ꝙ maior nō est simplr vera: ꝛ qđ in ei⁹ ꝓbatione adducif nō est silē. Nā ad formā symbolā que fuerat in corrupto mā nō transmutaf: cum illā p̄haberet: nec cōpositū ex mā ꝛ foīa illa tūc gñaf: cū ante existeret: ꝛ iō nec ad eā est per se trāsmutatio: nec sui cōpositi productio. Sed si aliq̄ mā ad illā formā: aut aliq̄; p̄existēteȝ de nouo trāsmutaref: ipsa nēcio eēt termin⁹ trāsmutationis illi⁹: ꝛ oppositū dicere iplicat ꝯtradictionē. Ad aliā ð aia nouiter vnita ptibus alimēti: pz supra ꝙ falsum assumit: si nutritio accipiaf pro noua gnōne: vel ad gnōnem illius cōpositi ex aia ꝛ mā nutrimenti: vt pz supra. ¶ Ad illud de resurrectione dōm: ꝙ aia vtiq; erit terminus illius actionis. vtrū aūt illa actio debeat dici gnō vel resuscitatio: nō est ad ꝓpositū: q̄ q̄cqd de ħ sit totalis terminus erit homo ꝛ formalis erit anima. ¶ Scđo dico ꝙ si resuscitatio nō ꝓprie dicaf gnō: tñ non est illa rō quā reddit. s. ꝙ aia p̄fuit. Nā si illa aia eadem vniref fetui in vtero materno sufficiēter disposito: cui nūq̄ȝ illa fuisset vnita: ita bene ille homo diceref natus ꝛ genitus sicut ceteri qui quotidie nascunf: ꝛ sic illa ꝓductio diceref gñatio ꝛ natiuitas: sed ꝙ in resurrectiōe nō dicif gñari homo ꝓprie: nec nasci: iō est q̄ alias ipse fuit. Et q̄ ēt non accipit esse eo modo quo nālr fit homo qui nascif. ¶ 3° dico ꝙ nō video qn resuscitatio possit dici gñatio: cuȝ Saluator Matth. de ea loquens noie regenerationis ꝯsignificauit eaȝ dicēs in regñatione cū sederit filius hoīs in sede maiestatis sue ꝛc̄. Constat aūt ꝙ regenerari: nō aliud significat q̄ȝ generari denuo siue iterū: iō regñatio vtiq; est gnō: ꝛ per ꝯñs est resuscitatio: nisi forte qs velit ꝙ nomē generationis cōnotet negationē p̄oris gnōnis eiusdeȝ suppositi: sȝ de hoc nō curo: q̄ noīa sūt ad placitū. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝙ terminus formalis est quo totū cōpositū formaliter capit eē: seu quo actu est: vt ꝓpius loq̄nur: vbi terminus ꝓductus est qd cōpositū. Et cū arguif ꝑ vnū qđ ꝙ ꝛc̄. Dōm ꝙ ad veritateȝ illi⁹ ꝓpōnis plura reqrunf: inter que reqrif ꝙ illud ꝑ qđ aliud dī esse tale: ēt ipsuȝ sit tale. v. g̃. si conclusio sit nota per pn̄ᵐ ad hoc vt cōcludaf. ꝙ pncipium sit magis notū: necesse est vt pn̄ᵐ sit notum: alioquin nō ꝯcluderef sicut pz. Nā q̄uis ꝯclusio sit scita ꝓpter pn̄ᵐ: q̄ tñ pn̄ᵐ nō est scitū: sȝ sit notū nō seqf ꝙ pn̄ᵐ sit magis scitū: q̄ igif formalis terminus aliq̄ñ non accipit esse p ꝓductionē nō seqf ꝙ accipiat magis esse.

¶ Silr q̄uis ħ sit ebrius ꝑ vinū. ꝛ calidus ꝑ motū. nō

Margin notes: T.c.17 — R — L — T.c.18 — M (left); N — Cō.22. — T.c.22. — O — Ad rōes Aureoli vbi sup. — P — cap. 19 — Q — Ad 2ᵐ (right)

A seq̄t q̄ vinū fit magis ebriū:q2 ipm nō est ebriū. nec mo/
tus fit magis calidus q2 mot⁹ nō est calidus. Quia igit
in ppō^m alīi formalis termin⁹ nō accipit eē nō seq̄t q̄ ac/
cipiat magis esse. ¶ Itē illa minoꝛ videt̄ falsa f̄m intētio
nē pbi. q̄ vt sup̄ pȝ vult q̄ iō forma fit:⁊ accip. eē/q2 cōpo^m
fit ⁊ accipit eē ⁊ nō eȝ. quia magis deberet ɔcludi ⁊ cō/
Ad 3^m positū accip magis eē. ¶ Ad 3^m dōm q̄ nō est intētio Cō
7° me. c. mentatoris q̄ gñans gñet formā:⁊ nō gñet cōpositū:nisi
31. p hoc q2 gñat formā. h̄ eni expsse ɔdiceret alijs dictis ei⁹
gb⁹. d. q̄ cōpositū fit p se:forā aūt p accñs tm̄:⁊ q̄ nō fa/
Cō. 26. cit formā in mā:ȝ formatū ex mā 7° meta. ⁊ iterū q̄ forā
⁊. 27. apud Arist. nō hȝ gñonē ⁊ corruptionē:nisi accñtalr. 12.
Cō. 18. meta. Sed intētio ei⁹ ibi est dicē:q̄ idē agēs ē qđ mā trā/
smutat ⁊ eā p formā actuat:nec ē poīe q̄ agēs trāsmutet
mā trāsmu^{do} q̄ dicat̄ actio (qđ dico ad dīiā trāsmutatio/
nis localis:in q̄ aliqđ fic ē mouēs q̄ nō agēs vt alibi dic)
qn fil' eā actuet per formā:⁊ per ɔñs formas attingat:⁊ si
B forma nō pexisteret qn fil' eā actuet per formā:⁊ per ɔñs
faciat formā esse:⁊ h̄ vocat ibi gñare formā. Silr non est
poīe q̄ faciat formā eē in mā:⁊ eā actuaret:qn fil' trāsmu
tet mā:⁊ hoc ,pꝑe vocat gñare subm ibidē:⁊ istud facit
ad ,ppositū suū ibi. Nā ibidē reprobat eos q̄ ponebāt da
tores formaꝝ. d. q̄ vnū agens gñabat subam forme. i. di/
sponebat ad formā:⁊ illud agens cābat formā in illo.
C ¶ Sicut nos dicimus de homine. cuius corp⁹ p agēs nā/
le disponit̄ ⁊ p agens diuinū in eo aīa cāt̄ur. ita gñalr di/
cebāt de alijs formis. ɔ̄ quos ipse arguit ibi:q2 f̄m hoc se
queret̄ q̄ gnō eēt nō a mā. ⁊ in. 12. dicit q̄ forma fieret ex
nibilo. Itē seq̄ret̄ q̄ forā ⁊ subȝ forē eēnt duo in actu. Uñ
ait. Et si illud q̄ gñat subm forē eēt aliud a gñante formā
tūc subm ⁊ sua forma essent duo in actu q̄ est ipoīe. ⁊ qa
subm forme ⁊c̄. vt sup̄ in ar^{to} allegat̄. Utrū aūt sufficien/
ter ɔcludat illud incōueniēs seq ⁊ p hoc possit argui ho/
minē nō esse p se vnū in actu. Uidebit̄ in 2° h̄ tm̄ est inten/
Ad 4^m tio sua q̄ dicta ē. ¶ Ad 4^m dōm. q̄ iō fic. d. Cōmentatoꝛ
1° phy. q2 f̄m eū nō est aliq̄ gnō que nō fit ad formā nouā:aut ȝ
cō. 14. totū vt in his q̄ p se seorsuȝ gñant̄:aut f̄m ptē vt in his q̄
C adgñant̄:siue alijs ɔiūcta gñant̄:nō eni posuit ipse aiaȝ in
tellectiuā eē formā hoīs dātē sibi esse:⁊ totā in q̄libet pte
corpis eē vt posuit catholici. Si tñ aliq̄ gnō eēt ad formā
pexītē:sic poīe ē:nō min⁹ eēt gnō illa via in formā:sic ea
Ad rō/ q̄ est ad formā nouā. ¶ Ad rōnē alteri⁹ doc. dōȝ q̄ h̄ non
nē ocbā est verū q̄ sic fit de rōne termini formalis q̄ nō hēat eē ni
vbi sup. si p ,pductionē:sic est de rōne termini totalis:pȝ ex dictis.
Nec valet ,pbatio p exēplū de mā:q̄m illa nō ē rō:q̄re mā
nō est totalis nec formal' termin⁹ ,pductōis. Sȝ q2 nō sibi
cōpetit rō forlis aut totalis termini ,pductōis q̄ assigna
bit̄. ¶ Ad ɔfirmationē dōȝ:q̄ si mā crearet̄ sub aīa itelle
ctiua pexīte aīa ñ eēt formal' termin⁹ creatōis māe:ȝ bñ
eēt forlis termin⁹ ,pductōis cōpositi ex illa mā ⁊ aīa.
C ¶ Rñ⁹ igr̄ ad hūc ar^{lm} pmittēdo: aliq̄s distōnes. ⁊ p⁹ ē
q̄ sic f̄m Dam. lib. 3. c. 16. h̄ nō actio aliq̄n significat actū
D ⁊ opōnes agētis. alīi vō hitudinē ei⁹ q̄ agit ad id qđ fit.
Sic hoc nomē gnō vel ,pductio pōt siue f̄m q̄ significat
actū gñonis vel ,pductionis. q̄ ɔsue' vocari gñatio actio
vl' gñare. aut ēt actū geniti in q̄ntum hȝ. q̄ vocat̄ a multis
gñatio pa⁹:seu gñari/vel nasci. Alio mō f̄m q̄ significat
hitudinē ,pducētis ad ,pductū aut eȝ. ¶ Scđa distinctio
est q̄ termin⁹ ,pductionis pōt dupr̄ accipi. vno mō ,p ea re
ad quā vel p quā res q̄ est gnō terminat̄. Alio mō ,p re q̄
ab ipsa gñone denoiat̄. ¶ Si sumam⁹ in ,ppō^{to} terminuȝ
p̄ mō:⁊ ,pductionē ēt p̄ mō. s. p ipso actu q̄ est gnō. ⁊ q̄ra/
mus terminū gñonis. Dōȝ q̄ aut q̄rim⁹ terminū initialē
siue pn^{m} a q̄ est actus. Aut terminū finalē ad quē fit act⁹.
De vtroq̄ eni dī hoc nō termin⁹ vt pȝ. 5. meta. c. de termi
no. Si p̄ mō sic dōm:q̄ pr̄ est termin⁹ gñonis diuine. naȝ
ipse est pn^{m} a q̄ est ipsa gnō vt pȝ. d. 4. Si vō q̄rat̄ de pn^{o}.

formali:hoc videbit̄ infra. d. 7. Si aūt q̄ram⁹ gñonis ter E
minū. 2° mō sūptū. Sic dōm q̄ nullus oino terminus est
illius gñonis. q̄ ,pbo. Quia si ei⁹ eēt aliq̄s termin⁹. aut il
le eēt filius aut eēn. aut fili°. Nullū hoꝝ pt̄ eē. g̃ ⁊c̄. ma^{or}
pȝ. ⁊ minoꝛ ,pbat̄ ex hoc q2 tā fili⁹ q̄ȝ eēn. ⁊ filiatio. est ipa
gnō. Ut pȝ ex dictis in. 4. d. q. 3. Termin⁹ āt alicui⁹ non
est illud. Sicut finis rei nō ē illa res f̄m Cōmē. c. phicoꝝ
2to. 32. ¶ Cōfirmat̄ q2 termin⁹ est termin⁹ terminati. nō āt
est termin⁹ termini. Utrū aūt gñonis nālis sit aliq̄s termi
nus sic sumpt⁹ vel nō. ⁊ q̄uō pōt patere ex p̄°. q. d. 4. vbi
declaratū est q̄ ⁊ quomō gnō est via in formā:⁊ motus via
in terminū. ¶ Si vō sumam⁹ ,pductionē. 2° mō. s. p hitu/
dine. ⁊ terminū p̄ mō. Sic est distinguēdū q̄m aut sumit̄
,pductio seu gnō p hitudine gñantis:⁊ sic p se termin⁹ ei⁹
est genitū seu filius. Aut p hitudine geniti termin⁹ p se ē
pater. Cui⁹ r° est:q̄m illud est p se termin⁹ hitudis geni/
toris:ad q̄ genitoꝛ p se refert̄. illud āt ē fili⁹ genit⁹ ⁊ aliō
est per se terminus habitudinis filij ad q̄ per se dicitur. F
¶ Rñdeo igit̄ alr̄ ad articulū. vbi pmitto q̄ cū loq̄mur d̄ Rño ad
termino formali gñonis:aut alteri⁹ ,pductionis distinguē arti. sup̄
do ipm a totali seu a p se termino ,pductionis gñonis:tūc itētionē
p terminū totalē seu p terminū p se itelligim⁹ illud qđ di/ ,ppriam
cim⁹ gñari seu ,pduci:siue de quo dicim⁹:q̄ ipm gñat̄ aut
,pducit̄:⁊ hoc ɔsueuit vocari termin⁹ qđ vel q̄:⁊ terminū
formalē ɔsueuim⁹ vocare terminū q̄. Hec aūt distō termi
noꝝ q̄ ⁊ q̄nū q̄ȝ hȝ locuȝ nisi termin⁹ q̄ gñat est aliqđ cō/
positū. vñ in ,pductione reꝝ simpliciū vt aiaꝝ ⁊ angeloꝝ
nullus distinguit terminū p se vel totalē ,pductionis a ter
mino formali. Uñ ēt ⁊ ,pꝑe loquēdo nō ,ppꝛie ibi dat̄ ter/
minus totalis:cū totale re^{us} partialis dici videat̄:vel sal/
tē ad dīiam ptialis vel formalis eiusdē ,pductionis:q̄ di/
stinctio ibi nō cadit:sed bñ dat̄ ibi terminus per se ad bo
num intellectū qui q̄deȝ nō est aliud q̄ȝ qđ ,pducit̄. Scđȝ
h̄ dico:q̄ loquēdo de termino p se gñonis:illō ē termin⁹
qđ p se gñat̄:⁊ aliqđ eē sic cātū tm̄ nō est aliō q̄ȝ ipȝ gñari
vl' esse genitū:⁊ si illud sit cōpositū:tūc ēt ,pꝑe pōt dici ter
min⁹ totalis:⁊ ɔ̄ ipȝ distincte sumit̄ termin⁹ formalis siue G
q̄. Et de termino sic accepto dico q̄ est illud q̄ forlr̄ illō
qđ gñat̄ vel alias ,pducit̄ est tale q̄le dī ,pduci. v. g̃. termi/
nus gñonis subalis:que dī ignitio. s. termin⁹ q̄ est qđ ,pdu
cit̄ est ignis. termin⁹ vō q̄. est illō q̄ actualr̄ ⁊ cōplete ignis
ē ignis. Silr̄ gñonis accñtalis. puta. v. g̃. dealbatiōis ter
min⁹ qđ:ē albū. s. cōpositūȝ ex subto ⁊ albedine vt pȝ 7°
meta. termin⁹ vō q̄:est illud q̄ actualr̄ albū illud est albū. T. c. 26.
In p̄° termin⁹ q̄ est forma subalis ignis:in 2° ipsa albedo. ⁊. 27.
Q aūt sic sumat̄ ,ppꝛie termin⁹ gñonis:pȝ p̄ ex dicto Cō
mē. 5° meta. supi⁹ allegato. s. q̄ finis mot⁹ gñonis est illō Cō. 22.
ad qđ cū gñata puenerint cessat mot⁹ gñonis ipsoꝝ. Nā
cū gñonē cessare nō sit aliud q̄ȝ rē que gñatur vel gñabat̄
pfecte genitā esse ⁊ nō ampli⁹ gñari:nihil aliud est q̄ȝ esse
terminū gñonis vel q̄ȝ rē q̄ gñat̄:esse pfecte ⁊ actualr̄ ge
nitā:⁊ cuicūq̄ hoc cōpetit:illud est termin⁹ gñonis:termi D
nus inq̄uā/qđ:⁊ eȝ illud ē termin⁹/q̄:q̄ est illud qđ dicit̄
terminus/qđ/gñonis. ¶ 2° q2 f̄m oēs idipsum dī termi/
nus formalis gñonis:siue sit gnō simplr̄:siue ȝ quid:ad
qđ per se subm gñonis trāsmutat̄. ɔstat aūt illud nō est eē
illud:nisi q̄ ipm ,pductū est tale:vt in pmissis exēplis ⁊ in
ceteris pȝ. Et q2 oē tale ēt dī formatū ēt talis termin⁹ dī
formalis. Ex his ⁊ pcedētib⁹ pȝ:q̄ nō est de rōne forlis
termini:q̄ accipiat eē p ,pductionē illā:sed sufficit q̄ sit q̄
,pductū est formalr̄ tale:qđ q̄dē pōt sibi ɔuenire:esto q̄ p
illā nō capiat eē:vt pȝ ex dictis. Ex his ad illō qđ querit̄
pono duas ɔ̄nes. ¶ Pria ɔ̄ ē:q̄ ipsa psona filij seu ipse fi p̄ ɔ̄
lius est p se terminus diuine gñonis. pȝ:q2 ipse p se gñat̄.
¶ 2° ɔ̄. loquēdo de termino formali ɔdistīcte ad terminū 2° ɔ̄
per se q̄ gñat̄ nullus est formalis termin⁹ diuine gñonis.
Qđ ,pbo p̄ sic. vbicūq̄ est termin⁹ formalis:ali⁹ a termio

I per se:ibi formalis est ps per se termini ⁊ in illo inclusus. in simplicissimo aūt nulla est pars. 2° qr vt vi si res aliqua simplex causat a deo nō assignat terminus formalis distinctus a termino per se creationis:siue ab eo qd creat:hoc aūt nō ob aliud est:nisi rōne simplicitatis:multo ḡ fortius dōm est sic in ꝓposito. ¶ Cōfirmat:qr illud est formalis terminus:vt pȝ ex supradictis:quo actu ꝓductū est tale. ꝯstat aūt q̄ nullū simplex est aliquo tale:sed se ipso:iā eni nō esset simplex. Et si dicat q̄ filius essentia ⁊ diuinitate ē ⁊ est deus: ⁊ filiatione aut ꝓprietate filius. Dōm q̄ ex h̄ nō habet:q̄ aliquo alio a se sit deus:aut filius vel psona: cum ipse sit sua diuinitas:⁊ oē qd est in eo nec in eo distinguat qd est:⁊ quo est:⁊ ideo seipso p seipsuȝ est: ⁊ de⁹ est: sicut expresse ponit Ansel.mon.44.⁊ idē pōt haberi ab

cap.7° Aug.15.de tri.q̄uis vt sit hoc ipm habeat a pre vt ambo

K ibidē dicunt:⁊ simil'r seipso:sȝ nō a seipso:sed a pre est filius ꝓpter eandē rōnem:⁊ seipso est hypostasis ⁊ psona. Quo mō aūt intelligēduȝ sit dictum Aug.d.q̄ nō eo verbum quo sapia.33.distin.patebit. Et si dicat 2° q̄ generatio filij nō erit vniuoca:cū per se terminus nō sit eiusdē rōnis cū ꝓducēte:cū psona filij sit alteri⁹ rōnis a psona pris: nec ē alius terminus ibi formalis dat. Dōȝ q̄ ad hoc q̄ sit vniuoca:sufficit q̄ ꝓducēs ⁊ ꝓductum sint eiusdē nāe sȝ spēm:mō pr̄ ⁊ filius nō tm̄ sunt vni⁹ nāe sm spēm:sed etiā sm numerū:ideo maxīe vniuoca pōt dici gn̄atio illa.

E ¶ Si vo h̄ nō placet:⁊ oīno expectat alius termin⁹ formalis p̄ter totalē. pōt dici q̄ psona genita ē est deus.nā h̄ est vera deus est genitus vt pȝ ex dictis in 4°.d.q.3. Et est filius.nā silr hec est vera filius ē genit⁹. Scdm ḡ q̄ genitū est deus:diuinitas vel eēntia erit termin⁹ formalis gnōnis. sm vo q̄ est fili⁹ ꝓprietas esset formalis termin⁹. ¶ Sed accipit ne silr gnō vtrobiq̄.cū fili⁹ dicit genit⁹ ⁊ cū dicit deus genit⁹. videt dōm:q̄ vt gnō est ꝓductio: sic magis

L ꝓprie dr̄ q̄ deus gn̄atur q̄ȝ filius.cuȝ gn̄atio illa vt sic videat esse subie p se.⁊ hoc mō:eēn.esset termin⁹.⁊ nō relo. Sicut hoc mō sumpta gnōne in creaturis magis ꝓprie dicim⁹.hoiem aut equū esse genitum vel generari q̄ȝ filium. ⁊ formalis termin⁹ illius gnōnis ē forma subalis ⁊ nō relo ingq̄ȝ hoc. Ep̄ aūt est si accipiat gnō ꝓ hitud:ne ei⁹ q generat ad eum q gignit.tūc eni magis ꝓprie ꝯcedit q̄ pater gn̄at filiū.vel ꝓprius loquēdo est genitor filij.nā filius est p se termin⁹ hitudinis pris ad ipm.nō eni pater p se dr̄ eq vel hois pr̄ sed filij.⁊ sic fili⁹ esset p se formalis rō terminādi habitudinē pris ad filium.⁊ non forma subalis. In deo ḡ vt gnō sumit ꝓ hitudine genitoris ad eū qui gignit magis ꝓprie dr̄ q̄ filius sit genit⁹.qr eo filius q̄ genitus. ⁊ vt sic relo vel habitudo opposita.s.filiatio erit termin⁹ formalis illi⁹. Nā vt pȝ p Phm in p̄ntis ⁊ infra forte tanget ⁊ tactus est nūc aliq̄lr p se termin⁹ relōnis nō est absolutū sm esse absolutū:sed sm esse relatiuū.⁊ idē pt hri ab

M Aug.7.de tri.c.p°.⁊ in suis p̄ntis. ¶ Primus tn̄ modus dīcdi videt ꝯuenientior cū magis saluet simplicitatem p'.in qua nullo mō estimāde sunt due alique quātūcūq̄ mīme cuiuscūq̄ sint generis entitates.ac p hoc inter terminū totalem ⁊ formalē vel partialem gnōnis distingui nō possit.

ꝯ dicta. ¶ Cōtra hoc pōt argui.oē qd p gnōnem a pre datū est filio est termin⁹ formalis gnōnis:⁊ nō totalis eēntia diuina ē hmōi.igit.minor pbat p illud Joā.10.pr̄ qd dedit mihi maius ē:illud āt nō pt itelligi nisi de diuina eēntia:q̄ sola maior est oib⁹:⁊ de illa exponit gn̄ale ꝯciliū vbū allegatuȝ in illo cap.dānam⁹.maior āt pȝ ꝓ tāto:qm̄ totalis termi

Rn̄sio nus gnōnis nulli dat a gn̄ante. ¶ Ad h̄ dōm q̄ aliqd dari per gnōnē alteri pōt dupl'r intelligi.vno mō sm ꝓprietatem locutionis:⁊ sic oē qd datur per gn̄ationem distinguit ab eo cui dat nec est illud:siue det ei vt subiecto: sicut forma pōt dici dari māe a generante:⁊ materia recipere illaȝ:siue det ei vt habēti:seu toti:vt aia animali pōt dici dari:qd nō est aliud dictum:nisi q̄ aial per generationē N

habet aiam:⁊ eodem mō pōt dici q̄ nā dat aiali:quoniā per gn̄ationē:ēt siue a gn̄ante hȝ nāṁ. Et si aliquo duoꝝ primorum modoꝝ intelligeret:maior pōt concedi:⁊ minor in eodē sensu est falsa:cū eā nō admittat simplicitas filij:nec verbū allegatū:est accipiēdū in sensu illo. Si vo acciperet dari tertio mō:sic nā dari pōt dici composito. maior est falsa ⁊ simil'r mior in eodeȝ sensu sumpta. Alio mō pōt intelligi ꝓpositio vt illud dicat dari per gnōnē filio a pre:qd nascendo est filius a pre:⁊ in hȝ sensu maior idē valet ac si diceret:oē qd filius est nascēdo a pre:siue p hȝ:qr nascit a patre est ⁊c.⁊ pȝ q̄ est falsa:qr filius nō solū hȝ nascēdo vt sit eēntia:sȝ ēt vt sit fili⁹ ⁊ psona vel hypostasis:vt Aug.dicit 5° de tri.⁊ i hoc sensu itelligēda est minor cū ꝓbationib⁹ suis. Nō eni est itelligēdū q̄ filio detur cap. 15.

essentia:vt sit aliqd qd sit in eo vt in subiecto vel ei⁹ vt ps intrinseca:sȝ vt aliqd qd ipse est:sicut nec al'r intelligēduȝ O

est:filiū hre essentiā:q̄ȝ ipm esse eēntiā:sicut pȝ per Ansel. mon.16.c.vbi ait.q̄ sūma nā non ꝓprie dicit:qr hȝ iusti ca°.44.

ciaȝ:sȝ qr sit iustitia. Et idē intelligēdū eē.d.de oib⁹:q̄ dicunt de ipsa. Et in eodē li°.d.q̄ nō est aliud patrē aut filium habere eēntiā:q̄ȝ eē eēntiā. Et iō sicut alter alteri⁹ habet eēntiā:ita est alter eēntia alteri⁹. Dedit ḡ pr̄ filio eēntiā:nō vt hret essentiā:sȝ vt esset essentia:sm quē modū intelligēdū esse q̄ ei dederit vitā:docet Aug.li° 3° ꝯ Max. sic inquiēs:dedit ille vitā:qr genuit vitā:accipit iste vitaȝ: qr natus est vita. Silr intelligēdū est accepisse eēntiā:qr nat⁹ est essentia. ¶ Ad p̄m arg̃m qōnis dōm:q̄ eēntia diuina nō est igrediēs psonā filij:nec est aliqd sibi itrinsecū:ex q̄ sit fili⁹ iux imaginationē in q̄ ꝓcedit argumētū:sed est filius:⁊ filius est ipsa. ¶ Ad aliā dōm:q̄ in falso fundamēto fundat.s.q̄ in psona sint aliq̄ duo in re.hoc eni nō pmitteret sūmā simplicitatē psone. ¶ Ad argumētū in oppositum dōm q̄ verū ꝯcludit:accipiendo terminuȝ formalē sm q̄ nō est totalis:sed aliquid eius. Ad p̄m arm̄ p̄nis P Ad 2m.

¶ Distinctionis. vj. Q°.j.

Circa sextā distinctionē. Quero vtrū pater genuerit filiuȝ nā ⁊ necessitate aut voluntate: ⁊ q̄ nā ꝓbat. Nā gn̄atio est opus nāe sm Damas.lib.p°. Item filius dei est filius nā sm Aug.15.de tri.igit pater gn̄at nā:⁊ est pater nā. ¶ Scdo ꝓbat q̄ necessitate sic:filius est a patre nāl'r genitus. ḡ necessario antecedens ꝓbatum est.⁊ ꝯn̄tia tenet ex dn̄a potētiaꝝ nāliuȝ ⁊ rōnabiliū data.9° meta. ¶ Tertio ꝓbat q̄ voluntate sic: pater voluit gignere filiū.ḡ volūtate genuit.ꝯn̄a pȝ.Ans ꝓbat. Nam dicit Aug.lib.3° ꝯ Max.⁊ habet infra dist. 20. Si pater noluit generare filiū inuidus fuit:sed hoc cōsequēs est falsum.ḡ voluit generare filium. P° cap.9° cap.20. 2m T.c.3. ⁊.10. 3m

In oppositū arguit.⁊ q̄ nec voluntate nec necessitate genuerit filiū:ꝓbat auctē Aug.ad Orosiū:q̄ dicit ⁊ hr̄ in p̄n° dist.hui⁹.nec volūtate inq̄t:nec necessitate:qr necessitas in deo nō est:p̄ire sapientiā voluntas nō pōt que est filius. ¶ 2° q̄ nec natura auctē Hyl.2° de synodo. Si quis dicat q̄ pater naturali necessitate ductus genuit anathema sit. Q cap.2°

Respōdeo ⁊ p̄mitto intell'm.q. Nā pōt eē duplex: sic ⁊ p̄dicti ablatiui p̄nt dupl'r teneri: vt ꝯsuetū est dici p̄nt eni teneri noial'r. Alio mō p̄nt teneri aduerbial'r. Si p̄ mō adhuc dupl'r.vno mō māl'r:vt cōstruant in rōne termini formal'r denominantis sicut dicimus:q̄ h̄ est albū albedine:⁊ hic fortis fortitudine:⁊ calefaciēs calefactione ⁊ visuȝ visione:⁊ sic de alijs denominationib⁹:tā itrinsecis q̄ȝ extrīsecis:⁊ in h̄ itellectu pȝ:q̄ pr̄ nō gn̄at nec est gn̄ans volūtate:nec necessitate:nec nā: sed gnōne. Alio mō p̄nt accipi sigr̄atiui:⁊ in rōne pncipij elicitiui:sic dicim⁹ q̄ visibile disgregat albedine: ⁊ ignis

a calefacit calore:qr.s. calor est pn^m elicitiuũ calefactionis: ⁊ albedo disgregationis.Sub hoc aũt itellectu nõ habet pncipalr in hac distinctione questio ista tractari:⁊ si aliq̃ verba magistri possunt ad hũc intell'm accipi:⁊ h̃ p3:qm̃ necessitas non importat ßm se aliqđ pn^m pductiuum:sicut nec ꝯtingẽtia:magis aũt denotat modũ actionis vel pductionis nãe vel volũtatis:aut alterius pductiui:⁊ tñ pncipalr in distinctione ista:querit an pr necessitate vel volũtate generauerit filiũ.Scđm aũt hunc sensum magis spectat ad distinctionẽ sequẽtẽ.Si võ pdicti ablatiui teneantur aduerbialr tũc idem est querere:an pater genuerit filium nãlr:⁊ necessarie an volũtarie:⁊ in hoc sensu tractãda est questio.Primo igit videndũ est an genuerit necessario.Scđo an nãliter:⁊ tertio an voluntarie.

p^s arti. T.c.6. Quantũ ad p^m videdũ sciẽdũ est:q aliqđ dr neciũ qdrupl'r vt pót hri ex Pho 5° meta. p mõ
B dr necessariũ sine quo res nõ pót esse:sic sine anhelitu aut sine cibo nõ pót esse homo.C 2° illud sine quo res nõ pót bñ esse aut bonũ aliqđ acqrere vel malũ vitare:sic sine tali medicina nõ pót hõ esse sanus:aut sine nauigatione ad talẽ ciuitatẽ non pót lucrari.Et necessitas duplex pdicta ab aliqbꝰ vocat necitas idigẽtie:ex eo q illo necio p mõ: res idigeat vt sit:⁊ 2° mõ idigeat vt bñ sit.C 3° mõ dr necessariũ qđ aliud cogit ⁊ violentat:sic ꝯtra ipetũ nãlẽ vt iacens sursum lapidẽ necessitat ⁊ violentat ipm:siue ꝯtra volũtatẽ:sicut rex cogit sibi subiectũ ad aliqđ qđ nõ vellet:⁊ talis necessitas vocat coactiõis ⁊ violẽtie.C 4° mõ dr neciu3 id qđ impole est nõ sic se hre:sicut nos dicimꝰ q deũ esse sapientẽ neciu3 est.Nã impole est ipm nõ esse sapientẽ:⁊ hic modus vocat a pluribꝰ necessitas imutabi/
Cõm.6. litatis:sed tñ verius vocat ab alijs.vt.d.Cõmẽ.5° meta. necitas ineuitabilitatis:nã necessitas sic sumpta:non stat cum ꝯtingentia.imutabilitas aũt optime stat cũ ꝯtingentia vt infra patebit.C Ad ppositu3 ergo adaptãdo ali/
C qđ agẽs pót dici necie elicere suã actionẽ tripl'r: vno mõ necie.i.violẽter:sic sortes necie ⁊ violẽter dat pecuniã tyrãno.Alio mõ necie.i.indigẽter:sicut homo necie comedit.3° modo necie.i.ineuitabilr:sic.d.Phs q intelligẽtia necio mouet celum.Scđm aũt h̃ in pposito pono tres ꝯnes.p^a est q pater nõ genuit filium necie.i.violẽter. 2^a q nec necie.i.indigẽter. 3^a q genuit filiũ necie.i.ieuitabilr.
p^a ꝯ C Pria ꝯ p3:qr deus a nullo cogi pót cũ sit oipotẽs.
C Scđo qr aut pater fuit coactus pducere filiũ a seipso patre.aut a filio:aut a spũ sancto:aut ab aliqua creatura. Nõ a se:qr nihil pprie seipsu3 cogere pót. Nec a filio:qr nullũ pductũ pót cogere pducẽs ad sui pductionẽ. Sic eni aliq3 cãlitatẽ vel actionẽ hret sp pducẽs ac p h̃ agẽt ad pductionẽ sui ipsiꝰ:qđ est ipole. Nec a spũ sancto. cũ ipse a filio pducat.q aũt pducat a pducto non agit ad pductionẽ illius pduci a quo pducit. Sic nec effectus potest
D agere ad pductionẽ sue cause efficiẽtis.Sic eni magis cã esset ab effectu q̃3 eꝰ.Itẽ effectus esset cã sui ipsius. Nec pót dici q ab alia creatura.cũ pr genuerit eternalr ⁊ nulla creatura fuerit eterna. Itẽ qr ois creatura p vbũ facta est.Joã.p.⁊ multa alia icõsequẽtia.q̃ stañ pater possent induci.cũ g nõ appareat a quo possit dici fuisse pdicta violẽtia ⁊ coactio relinquit q nõ violẽter genuerit filium.
2^a ꝯ C 2^a ꝯ.q nec necessitate indigẽtie pducit filiu3.Est aũt hic quedã opinio:que dicit q aliquo mõ pater indigẽter genuit filium.vñ distinguit duplicẽ indigẽtiã. vnã formalem sicut lignũ indiget albedie si debeat disgregare.Aliã võ obiectiuã:sicut pr in humanis idiget filio si debeat eẽ
Ri. d.6 pater:nõ qdem formalr:sed tãq̃ obto ⁊ termino. C Ad
q.1.arti. ppositũ g dr q patrẽ egere filio tanq̃ formali perfectiuo
3. ppõ/ est impole.Egere tñ illo tãq̃ termino sue pfectionis ẽ ne/
ne.2. cessariu3.C Qđ pbat p:qđ nõ repugnat pri q̃tũ ad actũ
p^m p^m ⁊ ad esse:nõ repugnat ei q̃tũ ad bene eẽ:s3 egere filio nõ repugnat patri q̃tu3 ad esse:gnimo nec pót esse pater E
nec intelligi sine filio:g nõ repugnat patri egere filio tanq̃ termino quo ad bene esse ⁊ scđas pfectiones.C 2° ois 2^m
intellectio actualis eget tanq̃ termino intellectione obiectali.impole est eni rẽ intelligi nisi ponat in esse apparẽti ⁊ obtiuo.Verbũ aũt diuinũ nõ est aliud q̃ diuina eẽntia: ⁊ ois res a deo cognita posita in eẽ apparẽti ⁊ cognito obiectiue.g itellectio diuina siue sit in pr̃e:siue in filio:siue in spũ scõ eget verbo tãq̃ termino obtiuo.C 3° magis repu 3^m
gnat egere creaturis q̃ egẽ diuino supposito: s3 nisi ois itellectio diuina terminet ad vbũ tanq̃ ad id qđ de oi re colligit obtiue:nece est ponẽ q itellectio dina egeat creaturis.ꝯña p3.qr cũ deus itelligit rosam nece est rosam eẽ in esse apparẽti ⁊ obctiuo:⁊ p ꝯñs idiget creatura in rõne termini:nisi illud eẽ obctiuũ rose sit ip3 vbũ.vñ.d.q sicut nõ est nisi vnica itellectio dina:sic nõ est nisi vnicũ esse apparẽs ⁊ obctiuũ rei create ⁊ increate ois : qđ colligit F
itellectꝰ diuinꝰ de se ⁊ oi creatura:⁊ ponit in esse formato: qđ qdẽ sic positũ nõ pficit itellectionẽ fozalr:s3 itellectio perfecta necessario eget eo vt termino.⁊ quia ipm nõ nisi per gnõne3 h3 eẽ:indiguit pr gñare ipm tãq̃ sue intellectionis obiecto.C Sed hec opio falsa est:⁊ ꝯ sup posita Contra.
est his nõ obstãtibꝰ vera:qđ pbo pmo sic : oẽ quo pr per se indiget:siue qđ necitate indigẽtie est neciũ pri : est illius aliquo mõ cã:vel ꝯcausa:vt sit:aut vt bene sit:aut nõ male sit:sed filiꝰ non est cã neq3 ꝯcausa patri vt sit:neq3 vt bene sit:neq3 vt nõ male sit.g filius nõ est necius patri necessitate indigentie:vt pater aliquo mõ vere indigeat filio.maior p3 5° meta.vbi Phs hũc modũ necessitatis po T.c.6.
nẽs ait.Necessariũ dr sine quo nõ ꝯtingit viuere q̃si concausali ⁊c.⁊ infra ostẽdens q rõ necessarij qđ ẽ ipole alr se hre saluat aliquo mõ in hoc mõ necessarij:ait.⁊ in concausalibꝰ viuendi ⁊ boni silr ⁊c.Et statim ꝯcludit q hec necessitas cã qdes est.Idẽ p3 ibidẽ per Cõmẽ. Vñ dic de Cõm.6.
hoc mõ necessarij loquẽs:q necius dr de eo qđ est cã impermanẽtie rei ⁊ infra:⁊ silr dr necessariũ in causis vite ⁊ boni ⁊c.Q aũt iste modus necitatis sit ille qui dr necessi G
tas indigẽtie:certũ est p opionẽ ꝯriã ibidẽ.minor võ rõnis nulli catholico dubia est:nõ eni imaginabilis ẽ a qs modus quo vere filiꝰ sit cã pr̃is:nec q̃ ad eẽ:cu3 filiꝰ hẽat a pr̃e oẽ eẽ suũ:nec q̃ ad bene eẽ:cũ in pr̃e nõ sit aliđ eẽ:q̃ bene esse. Nec pót dici q filiꝰ sit ꝯcausa cũ pr oino nulla3 hẽat cãm:⁊ per ꝯñs nec ꝯcausam.Et pbat ẽt hec minor per Aug.7° de tri.vbi pbat sapiam genitã nõ eẽ cãm pri cap.p.
vt sit:neq3 vt sapiẽs sit:qm̃ si esset ei cã h̃ eẽt:vt.d.gignendo eũ:aut faciẽdo:sed neq3 genitricẽ:neq3 ꝯditricẽ patris nullo mõ q̃lq̃3 dixerit sapia3:qđ eni est isaniꝰ?C 2° nullũ 2^m.
qđ p seipsum ⁊ a seipso est ⁊ sũme est:nullo idiget aliquo mõ ad suũ esse siue ad suũ bñ esse:s3 pr per seip3 ⁊ a seipso ⁊ a nullo alio est ⁊ sũme est.igit ⁊c.Ex quo seqt q nullo mõ indiget filio.maior p3:qm̃ si indigeret aliq̃ mõ iã per illud aliud:vel ab illo alio eẽt:vel bñ eẽt:⁊ sic nõ p seipsu3 D
vel a seipso sũme eẽt:minor certa est oi catholico:nec aliq̃ pdicta3 rõnũ pót effugi p distinctionẽ illã de idigẽtia formalr ⁊ obctiue:qm̃ pri repugnat hic cãm nõ solũ formalẽ:sed quãcũq3.Silr ei repugnat eẽ p aliqđ aliud a se:vel bñ esse:nõ solũ formalr:sed quol3 mõ. C 3° spãlr pbo:q 3^m
nõ indiget filio obctiue sic:pr oia itelligit:vel sapit vel nouit in seipso ⁊ a seipso.g nõ indiget filio tãq̃ obcto sue notitie.ꝯña p3.añs pbat per Aug.15.de tri.vbi.d.q deꝰ pr cap.14.
oia nouit in seipso:oia nouit in filio. Et in.c. imediate pcedẽte.d.q ad oia qppe sciẽda que scit sufficit pri illa pfectio.Ex quo seqt pncipalr:q ad sciẽdu3 que scit:nullo alio a se indigeat:nõ g filio.C 4° p3 ꝯ aucto.expssa Ans. 4^m
monõ.vbi.d.sic.Si eni nece est:vt pr intelligat memoria: cap. 60.
filius itelligẽtia:spũs amor:vt nec pr idigeat filio:aut cõi spũ:nec filius pr̃e ⁊c.Et infra.nece est vt nullus hoꝝ triũ

I alio indigeat: aut ad memorādū: aut ad itelligēdū: aut ad
amādū. Constat aūt ꝙ si nō idiget eo ad aliqd hoꝝ nō in
cap. 7. diget ēt ad essendū. Eādē sniam per oia ponit Aug. 15. de
tri. At vo in illa trinitate quis audeat dicere patrē: nec
seipsum: nec filiū: nec spiritū sanctū: p se intelligere nisi p
filiū: nec diligere nisi per spiritū sanctū: ꝛ diffuse hoc im
probās deducit hoc dicētes ad illud incōueniēs ꝙ opor
tebit dicere: ꝙ pater a filio habet essentiā: qd absurdissi
mū: vt. d. ꝛ falsissimū est. ¶ Qd pfecto inconueniēs vita
re nō possunt: qui dicūt patrē indigere filio tāqꝫ obiecto
notitie sue: sic eniꝫ necessario depēderet pater a filio: quā
tum ad suū intelligere: ꝛ esset sibi cā aliquo modo: vt eēt
pater intelligēs: ꝛ per ꝯñs vt esset: ꝛ deus esset: cum in eo
qō. 22. nō sit aliud esse ꝛ deū esse. ¶ Itē Aug. 83. q. hanc opinio
nem refellit dicēs ꝙ ibi nulla indigētia: nulla necessitas:
vbi nullus defectus: nulla indigētia: nullus aūt in deo de
K fectus: nulla igit̄ necessitas. Ubi pꝫ ꝙ ex intētione oēꝫ ne
Ad rōes cessitatē: omnē indigentiam negat a deo ꝛc̄. ¶ Ad rōnes
illi' doc. opinionis. Ad pmā respondendū est per interēptionē mi
indu. noris. Ad pbationē cum dicit̄ ꝙ pater nō pōt esse pater
sine filio ꝯcedit̄: sed ex hoc non sequit̄ ꝙ indigeat filio vt
sit pater: sicut nec causa pōt esse cā: aut actu cāre nisi effe
ctus actu causet̄: nec tñ cā indiget effectu vt ipsa causet.
Qd igit̄ assumit̄ vtiqꝫ probat ꝙ si pater est: neċe est vtiqꝫ fi
lium esse: sed nō necessitate indigentie: qua pater filio in
digeat ad essendū quoquo mō: sed necessitate ineuitabili
Ad 2m tatis tñ. ¶ 2a ratio ꝛ tertia simul multiplr̄ deficiunt. pmo
ꝛ 3m qdem: qꝛ fictio est illud qd dicit̄ de tali intellectione obie
ctali ꝛ esse apparēti. 2o qꝛ esto ꝙ necesse esset illud pone
re: si ponat̄ intellectio: adhuc nō sequit̄ ꝙ intellectio eo i
digeat: vt ante dictum est. 3o qꝛ fm hoc sequit̄ ꝙ verbum
diuinū indigeat seipso: qd est penitus impoſe. ꝯña pꝫ: qꝛ
ipm est sua intelligentia qua intelligit̄. Si igit̄ ois intelle
ctio indiget obiectali intellectione: ꝛ nulla est obiectalis
L in deo nisi verbuꝫ vt dicit opinio: igit̄ indiget verbū ver
bo: quis aūt hoc dixerit? per hoc pꝫ: ꝙ maior secunde ra
1o ꝯ tionis est negāda: ꝛ similr̄ ꝯña. ¶ 3o ꝯ hec est ꝙ pr̄ genuit
filiū necessarie. i. ineuitabilr̄: qd nō est aliud nisi ꝙ impos
sibile est patrē nō gñare filium. Hanc ꝯneꝫ pbo pmo sic:
pater nō potuit nō esse pr̄: ḡ necessario genuit filiuꝫ. Añs
est notū: qꝛ taꝫ necessario pr̄ est pr̄: qꝫ necessario est psona
ꝛ deus. ꝯña clara est: qꝛ pr̄ est pr̄: qꝛ genuit ꝛ ei est fili'. si
c. 5. ꝛ. 6 cut pꝫ per Aug. 5o de tri. ꝛ filr̄ per phm 5o meta. ¶ 2o fili'
T. c. 20. semp fuit neċe esse: ḡ pater necessario genuit filiuꝫ. Ante
cedēs est certū cū ipse sit deus. ꝯsequētia pꝫ: qꝛ filius per
solā gnōnē a patre habet ꝙ sit: ꝛ ꝙ filius ꝛ ꝙ deus ꝛ qc
cap. 15o quid ipse est sit: sicut pꝫ per Augu. 5o de tri. He due rōnes
cap. 5o ꝯfirmant̄ per eūdē eodē libro vbi dicit. qd dicit̄ pater: ꝛ
qd dicit̄ filius eternū ꝛ incōmutabile est eis: ergo neces
sarium: ꝛ per consequēs pater necessario est pater: ac per
hoc necessario genuit filiū: ꝛ filius necessario est filius: ꝛ
M per ꝯñs necessario a patre genitus. Ex quo vltra sequit̄:
3m sicut prius ꝙ pater necessario genuit eum. ¶ 3o idem pꝫ:
cap. 9o auctoritate Damas. lib. pmo vbi ait. Impossibile est eniꝫ
deum esse desolatuꝫ a naturali germinatione. germina
tio autē est ex seipso. s. ex ppria substantia similē fm natu
ram generare. Si autē impossibile est deum esse sine ge
4m neratione: sequit̄ ꝙ necessario genuerit. ¶ 4o impossibile
est deum esse sine verbo suo perfecto: ergo necessario sem
per habuit verbum perfectū. ex quo vltra sequitur ꝙ ne
cessario genuit filiū. Nam eo filius quo verbuꝫ: ꝛ eo ver
cap. 2o bum quo filius: vt dicit Aug. 7o de tri. ¶ Itē ideo filius:
cap. 6o qꝛ genitus: ꝛ qꝛ filius vtiqꝫ genitus: vt dicit ibidem 5o de
tri. Antecedēs pꝫ. Sicut eni impossibile est deū esse sine
perfecta sui notitia ꝛ sapiētia: sic impossibile est deuꝫ esse
cap. 7o. sine suo verbo perfecto. Hanc rōnem tangit Dama. libro
pmo dicens. Non enim fuit vnqꝫ deus inuerbalis. i. sine

verbo: semper enim habet suiipsius verbum ex seipso ge N
nitum. Eandē quoqꝫ rationem inuit Aug. 15. de tri. cap. 15.

Secundo videndum est vtrum pater genuit filiuꝫ 2' arti.
naturalr̄. Dicēdum est ꝙ sic. Qd pbat̄.
Primo sic. pater genuit filiuꝫ ꝛ nō electiue seu libere vel
ꝯtingenter: ḡ genuit eum nāliter. Añs pꝫ ex 3o ꝯne pcedē
tis articuli. Et ꝯñtia tenet ex eo ꝙ nullus modus pducē
di alius pōt in deo cogitari. pꝫ ēt ex diia agentiū natura
liū ad alia que ponit̄. 9o meta. ¶ 2o pater genuit filiuꝫ sibi T. c. 3.
consubstantialē: ḡ genuit eū nāliter. ꝯña tenet: qm̄ ois p ꝛ. 10.
ductio suppositi eiusdē nāe cū pducente est nālis: sicut pꝫ
inductiue. ¶ Cōfirmat̄ ex intētione Aug. 15. de tri. q po cap. 20.
nens quomodo filius dei est fili' dei natura exponit. i. de
substātia patris genitum idest cōsubstantialem sibi: vt su
pra pꝫ dist. pcedente. q. 2a. ꝛ per idem pꝫ ꝙ spūs sanct' ēt
naturalr̄ spirat̄: sicut ꝛ filius naturaliter generat̄.

Restat 3o videre an pater genuerit filiuꝫ volūtarie. Et 3' arti.
dōm ꝙ hoc pōt intelligi triplr̄ iuxta ꝯsuetam O
hāc distinctionē. s. antecedēter / subsequēter / cōcomitan
ter. Primo aūt genuisse filiū voluntarie añcedenter est pa
trē prius voluisse generare filiū: ꝛ postea genuisse: sicut pri
us voluit pducere hoiem: posteaqꝫ pduxit. ꝛ in hoc sen
su negandū est patrē voluntarie genuisse filium: ꝛ sic ne
gat Aug. ad Orosium ꝛ habere in lr̄a. nō genuit volūta
te: qꝛ preire sapiam volūtas nō pōt. p sapiam intellige fi
liū q fm Aplm̄ pa ad Cori. Uirt' est ꝛ sapia pr̄is. ¶ Idē cap. p
pbari pt rōe: qꝛ ꝙ sic volūtarie pducit̄: ꝯtigēter pducit̄:
pr̄ āt necio genuit filiū: vt supra pꝫ. ¶ Cōtra h dr̄ a qbus Scotus
dā ꝙ pr̄ pri' voluit gnōnē filij qꝫ genuerit. vñ dicūt ꝙ pr̄ in dist. 6. q.
p signo origis itelligit foialr̄: ꝛ tūc ēt pōt hre actū volen vnica.
di formalr̄: in 2o signo originis gignit filiū: nec tñ vult illā
gignitionē volitione sequēte illā gignitionē: sed volitione
hita in p signo originis q pr̄ foialr̄ vult: psupponēdo ali
q mō itellectionē q pr̄ intelligit: nō aūt gignitionē verbi. P
¶ Istud stare nō pōt. p qꝛ fꝫ hec sequit̄ ꝙ volitio pr̄is fue
rit aliq mō prior ipso filio. ꝛ nō fuit prior duratōe fm verita
tē ꝛ fm istos. sꝫ opꝫ eos dr̄e ꝙ fuerit eo prior origine. Esse
aūt prius origine aa: ē esse cām seu pductiuū pn̄m alterius ꝛ
nō eꝯ. sicut dicit Dama. lib. p. c. x. vbi ait. Neqꝫ fm aliud
qdē nisi fm cām pater prior est filio. hoc est qm̄ filius ē ex
pr̄e genitus ꝛ nō pater ex filio. Et Aug. ꝯ Maxi. ꝛ hētur
infra. d. 20. dicit ꝙ cū dicit̄ filius a pr̄e genitus non oñdit̄
in eq̄litas subē sed ordo nāe nō quo alter eēt prior altero sꝫ
quo alter est ex altero. Ex qbus pꝫ ꝙ prioritas originis vl'
cāli' nō est nisi inter ea quoꝝ vnū est ex altero. ꝛ illud est
sic prius ex quo est aliud. Si igit̄ volitio patris est origine
prior filio igit̄ ex ea est filius ꝛ ipsa est pn̄m filij. hoc aūt ex
presse ꝯdicit eidē doctori in eadē qōne in q determinat ꝙ
vol̄tas nullo mō est pncipiū filij sed spūs scūs tñ. ¶ Hec āt ꝯ Scot.
nullo modo stare pñt: qm̄ vel sūt verba sine intellectu vel
penitus falsa. vnde sciendū ꝙ prioritas originis pprie lo
quendo fm ꝙ vere ꝯcedi pōt in diuinis nō est alia qꝫ prio Q
ritas causalitatis: extēdendo nomē cālitatis q̄uo plures
sancti dicūt vnam psonā esse cām alteri': sic Aug. Chry
sosto. ꝛ Dam̄. vt patebit infra disti. 9a. vel stricti' loquēdo
pductibilitatis. vñ soluꝫ illud dr̄ prius alio origine qd pn
cipiat / gñat / vel pducit / seu originat alterū: sicut illud dr̄
prius cālitate qd cāt aliud. illud vo dr̄ posteri' origine qd
originat̄ vel causatur seu pducit̄ ab alio. Hoc docet nos
Dam̄. lio p vbi ait. Neqꝫ fm aliud qdē nisi fm cām pr̄ est cap. 10.
prior filio. Et exponēs q̄uo itelligēda est ista prioritas ime
diate addit: h ē qm̄ fili' est ex pr̄e genit': ꝛ nō pr̄ ex filio.
Si ḡ in hac prioritate volum' assignare pm̄ ꝛ 2m vel prius ꝛ
posteri'. pducēs est pm̄ origine: ꝛ pductū est 2m. Cū igit̄
dr̄ ꝙ pr̄ in p signo originis ꝛc̄. vel nulla alia prioritas ꝯno
tat̄ in pdictis verbis: ꝛ sic est sensus ꝙ pr̄ in p signo origi
nis. i. in pr̄e itelligit ꝛ hꝫ actū volēdi formalr̄. Et in 2o si

A gno.i.in filio gignit filiū:qd̄ est in intelligibile:vel est idē ꝙ dicere ꝙ pr̄ ex se ⁊ nō a filio h̄z intellectionē ⁊ volitionē ⁊ h̄ est h̄re in p̄ signo ⁊ h̄z a filio ꝙ gignat filiū:⁊ h̄ est gignere in 2° signo originis. Et pz ꝙ ista v̄ba aut oīno carēt itellcu:aut ipossibilitatē iplicāt. Nec sic faciunt ad ꝓpositū nr̄z. Nullus eni dubitat ꝙ pr̄ ex se voluerit gignere filiū: q̄ ꝓpter si nō aliud intelligit̄ cū dicit̄ añcedēter voluisse gn̄asse nō est ad ꝓpositū. Si v̄o alia ꝓoritas intelligat̄:q̄ sc̄z nō solū intelligat̄ filius esse a pr̄e ⁊ pr̄ esse p̄rīn filij:sed ēt aliquo mō p̄fuisse filio ⁊ p̄us itellexisse ⁊ voluisse q̄z genuisse:sic ꝙ in illo ꝓori q̄ intelligebat ⁊ volebat:nec erat gn̄atio nec filius:vt verba ⁊ rōnes eoꝝ ꝓtendūt.sic ex toto falsū z ē qd̄ dicūt:qd̄ pz p̄. Nā ipo'e ē pr̄ez p̄us itellexisse q̄z fuerit. Si ḡ intellexit in p̄ signo. in p̄ signo fuit:aut ḡ in illo signo fuit pater:vel nō. nō pōt dici 2m:q: sequeret̄ ꝙ pater p̄ fuit:q̄z eēt pater:qd̄ est ꝯ Ambro. p̄ de tri. ⁊ allegat̄ infra. d.9.igit̄ in isto signo pater nō solū fuit:sed ēt fuit pater. Et vltra:ḡ in illo signo genuit. Nā eo pater q: genuit. ¶2° impo'e est p̄us fuisse perfectā notitiā vel itellectionē p̄ris:q̄z fuerit eius verbū p̄fectū. ḡ ipo'e est pr̄ez p̄us itellexisse q̄z dixisse verbū:⁊ per ꝯn̄s q̄z genuisse.ꝯn̄a pz:q: ꝓ nullo ꝓori pōt intelligi p̄ris itellectionē fuisse aliq̄d iperfectū nec verbū p̄us esse q̄z a dicēte aliq̄d sit dcm̄. Añs tñ pz tū aucte Aug.15.d tri.q vult ꝙ verbū dei nullo mō possit vere cogitari p̄us fuisse formabile q̄z formatū: qd̄ tñ opz dicere si intētio p̄ris aliq̄ mō p̄cessisset ipm verbū:tunc rōne:q: si posita p̄fecta notitia actuali p̄ris seu intellectione nō ponit̄ simul verbū:nō apparet q̄l'r postea verbū formet̄. Hoc idē vr̄ reprobasse Aug.cū dicit vt allegatū est.p̄ire sapiā voluntas nō pōt. ¶3° aut in p̄ signo fili⁹ habuit eē:aut nō:si nō:cum postea habuit esse:seq̄t ꝙ habuit esse post nō eē:qd̄ ē erroneū. Si habuit esse:ergo in illo signo fuit generatio ei⁹:q: vt dicit Augu.5° de tri. Filius nō tm̄ nascendo h̄z vt fili⁹ sit:sed oīno vt sit. ¶4° s̄m hāc viā intellectio est ꝓor volitione in ipso patre. Nā vt dicit p̄supponit eā volitio aliquo mō ⁊ in q̄nibus reꝓoritatis.dicit expresse ꝙ intelligere patris p̄cedit velle:⁊ velle p̄cedit dicere sicut ⁊ intelligere:q: dicere nō est itelligere ⁊ volitio ꝓor gn̄one filij:⁊ sic habemus illa tria signa se invicē p̄cedētia ⁊ sequētia:in quoꝝ p̄ est itellectio: in 2° volitio:⁊ in 3° gn̄o filij. Sed eadē rōne qua in pr̄e p̄ueniūt itellectio ⁊ volitio gn̄onez filij:in filio simil'r p̄ueniunt itellectio ⁊ volitio se iuicē ⁊ spirationē sp̄us sancti: sicq̄z erunt alia tria signa post illa tria:⁊ in vltimo erit spiratio:⁊ per ꝯn̄s in diuinis erunt sex signa:⁊ tm̄ in vltimo erit.s.s.que oīa absona sunt. ¶Itē nō appet q̄ ꝓoritate intellectio p̄cedat volitionē ⁊ volitio gn̄onem:nisi ꝓoritate originis. Ex quo sequit̄ ꝙ itellectio p̄ris sit cā volitionis eiusdē:qd̄ ipo'e est:nec isti volūt:⁊ simil'r volitio erit p̄rīn gn̄onis. qd̄ in eadē q̄ne ipsi negāt ex toto. ¶5° intellectio p̄ris ⁊ volitio eiusdē:sicut ei⁹ eētia est ip̄e fili⁹:igit̄ nullo mō ipm p̄cedūt. de hac opione tñ magis ifra.d.9.videbit̄
D ¶Dōm igit̄ ꝙ nō genuit pr̄ filiū volūtarie añcedenter: sicut ēt dicit magr̄ in l'ra. Et ꝯfirmat aucte Aug.dicentis sup ep'l'am ad hebre.de dn̄o nr̄o Jesu chr̄o:q cū pr̄e semp fuit ⁊ nūq̄ cū vt esset voluntas paterna p̄cessit. Sil'r non est dōm ꝙ pr̄ voluntarie subseq̄nter genuerit:q̄si volūtate añcedēte:cū nulla talis in eo poni possit:tūc eni vt arguit Aug.15.de tri. Mutabilis esset diuina voluntas:qd̄ est impiū dicere. ¶Restat ergo an voluntarie ꝯcomitāter genuerit:vt.s.fil' genuerit ⁊ voluerit gn̄are? Et dōz ꝙ hoc dupliciter pōt adhuc intelligi:sicut voluntarie aliq̄d fieri dupliciter dici consuetū est. Uno mō voluntarie.i.libere contingēter:sicut q̄s volūtarie dicit̄ mereri ⁊ peccare:⁊ hoc mō nō genuit voluntarie:cum ꝓbatū sit ꝙ necessario ⁊ ineuitabiliter ipsum genuerit. Alio mō voluntarie.i.cōplacenter:⁊ hoc mō vtiq̄z ꝯcedenduz est. Complacuit eni sibi summe pater in gn̄one filij sui p̄dilecti: iuxta illud Matthei. Hic est filius meus p̄dilect⁹ in quo mihi bene cōplacui. Et hoc est qd̄ Matth. dicit cum ait: ꝙ pater volens genuit filiū. ¶Ad rōnes factas in p̄n̄.q. pz:quid sit dōm. Nam p̄me tres s̄m sensus p̄dictos verum concludunt ideoq̄z ꝯcedende sunt. ¶Ad p̄mā v̄o in oppositū dōm est ꝙ Aug. intelligit de voluntate p̄cedēte ⁊ de necessitate violētie. ¶Ad scd̄am que est ex auctoritate Hyl'. dōm ꝙ ipse nō intelligit significare filium non esse naturaliter genitum ⁊ necessario ac ineuitabiliter a patre q̄si pater potuerit ip̄m nō generare:sed solum vult exprimere ꝙ pater voluntarie ⁊ cōplacēter ⁊ ineuitabil'r genuit:nō aūt ꝯtra ꝓpriam voluntatē naturaliter necessitatus produxit:sicut ꝯtra nostraz voluntatē multa naturali patimur necessitate:vt mortem/senectutē/⁊ alios naturales defectus. Et ꝙ hec sit eius intētio pz:per alia ei⁹ ibidem verba que sunt. Non eniz nolente patre vel coactus pater vel naturali necessitate inductus cū nollet genuit filiuz:sed mox vt voluit sine tēpore impassibiliter ex se vnigenitum demonstrauit. Ex q̄bus pz ꝓpositū. | E cap.3° | Ad rōes p̄ncipa. | Sic allegat Th. p̄ p.q. 41.i sol. p̄.ar'.

¶Itaq̄z cū dicit̄ viuēs ⁊ intelligēs ꝙ est vtiq̄z sapiēs idē dicit̄. Nō enim p̄cepit sapiam qua esset sapiēs. sed ipse sapiens est ⁊ sapiētia. ⁊ h̄ vita eadēq̄z v̄tus siue potētia:eadēq̄z sp̄es qua potēs atq̄z speciosus dicit̄. ⁊ infra in eodē cap h̄ inq̄t.iiij.in deo.s.s.vita sapia.pō.sp̄es.nō ineq̄lia dicenda sūt. Noīa eni.iiij.res aūt vna est. ⁊ si dicat̄ ꝙ Aug. nō dicit ipsa nullo mō distingui aut nō eē formalitates distinctas sed vnā. Sed tm̄ dicit esse vnā rem:ꝙ opp̄.nō negat.iō nō est ꝯ opp̄.dcm̄ Aug. Dōm ꝙ veꝝ est Augu.nō dicē ipsa esse vnā formalitatē ⁊ nō distinctas. In his v̄bis ⁊ voca[bu]liq̄ue nec tp̄e suo ad hec intell'z ad quē sumuntur ab istis habebant̄:sed in sentētia hoc vtiq̄z dicit. cū ait ꝙ bonitas est sapia. ⁊ sic de alijs. nā si eēt talis distinctio talis p̄fectio p̄dica⁹ esset falsa. ⁊ h̄ esset vera. bonitas nō est sapia. Hz ēt ꝯfirmat̄ ex dictis opp̄. dic̄ eni vt sup̄ pz: ꝙ itellectus cōponēs hanc. bonitas nō est sapia. nō causat actu suo collatiuo hāc veritatē sed inuenit in re extrema ex q̄bus est h̄ cōpō. vera ⁊ actus verus. Et si dicat̄ ꝙ alibi dic̄ hanc verā. bonitas est sapia. dōm ꝙ sibi iputet si ꝓpositū dcm̄ ipugnat. nā vt ēt ex dictis supra pōt cognosci:in hac mā frequēter sibi ꝯdixit. ¶H. ꝙ ēt nullo mō distinguātur idē Aug. exp̄sse determinat in illo suo libello q dicit̄ i q̄sitio. vel q̄nes de trin[itate]. Inter cetera eni sic interrogat An aliq̄d distet in deo. eē. viuere:intelligere posse:⁊ Rn̄. Nullaten⁹ aliud est in deo esse. aliud itelligere. vl' aliud viuere vel aliud posse. q: de⁹ eo ip̄o quo est viuit. ⁊ eo quo intelligit pōt. ⁊ eo quo pōt est. q: simplex dei[tas] nā vnū h̄z esse. viuere itelligere. ⁊ oīno posse. sed nō ita est in nobis dum aliud est in nr̄a nā viuere aliud itelligere. aliud posse. In deo v̄o h̄ oīa vnū atq̄z idē sunt. Ad hec posset ꝯcedi ꝙ eiusdē rei essent pl'es tales diffinitiōes nō tñ ex ptibus habētibus eūdem modū significādi. sicut ēt de diffinitionib⁹ q̄ sunt tñ p intrinseca que pn̄t esse pl'es eiusdē rei sed vna ex oibus rectis tm̄ alia ex obliquis. Sicut hois sunt hee due aial rōnale. Et suba cōposita ex corpe ⁊ aia intellectiua. Impo'e aūt est eiusdem rei esse pl'es diffinitiōes oia eadē ⁊ eodē mō significātes. ¶Itē Ans. mon̄.16. Si igit̄. Sūma nā nō est iusta nisi p iustitiā. nec iusta pt eē nisi p se:q̄d magis cōspicuū. q̄d magis neciuz q̄z ꝙ eādem nā ē ipsa iustitia:⁊ subdit. Qua pp̄ si q̄rat̄ q̄d sit ipsa summa nā:q̄d verius rn̄det̄ quā iustitia:⁊ ifra. Quicq̄d igit̄ eoꝝ de illa dr̄ nō q̄lis vl' q̄ta sz magis q̄d sit mōstrat̄. Sz palā est q: qōlz bonū sūma nā sit sūme illud est. Illa igit̄ est sūma eēn. sūma vita. sūma iustitia. sūma sapia. ⁊c̄. Ex q̄b⁹ pz:ip̄z p̄dicatiōes eoꝝ in abstracto ꝯce[du]t. ⁊ eas dicit q̄ddi[tati]ue:siue vnū de altero iq̄t p̄di[catu]r. q̄ v̄a nullaten⁹ eēnt:si significarēt aliq̄s tales en[tita]tu distictas. ¶Itē beāus Grē.16. | F | G | H

i moꝝ.sup illo. Job. Qui autē nouerunt eum ignorant di-es illius.ait sic.Deus nāq͂ hoc est ꝙ habet. Eternitatem quippe habet.sed ipse est eternitas. Lucē habet.sed lux sua ipē est. Claritatē habet:sed ipse est claritas sua. Non est ergo in eo aliud esse ⁊ aliō hēre.ħ ipse.Cōstat āt si esset talis distinctio:aliquid haberet ipse.ꝙ non esset.haberet eni formalitatem iustitie siue iustitiā ⁊ nō eēt iustitia.nul-lum eni habens in se plā distincta est aliqō illorum sicut nec aliqō totum est sua pars.Et ideo Ansel.dicit vbi su-pra:ꝙ sūma nā non ꝓprie dicit quia habet iustitiam sed existit iustitia. ¶ Item magister infra distin.34.c.ex ꝑdu-ctis.dicit has ꝑfectiones esse penit⁹ idē.vn̄ ait.Cūq͂ vnū ⁊ idē penit⁹ sit i deo.potētia.sapia.bonitas.in sacra tn̄ scri ptura freq̄nt solēt ħ noīa distīcte ad ꝑsonā referri. ¶ Ad ħ q̄ʒ est accēas Cōmē.12.meta.cō.38.vbi dič ꝙ de⁹ ē sa-piēs ⁊ viu⁹.⁊ scia ⁊ vita ꝓp̄ dn̄r de eo.Et infra eodē co dicit:ꝙ in talibus ꝑdicationibus nullus modus est q̄ di-

k stinguat ꝑdicatū a s° ⁊ disposito ex̄ itell̄ʒ.s.in eēntia.rei. Ex q̄b⁹ alijsq͂ scōꝝ atq͂ phoꝝ plib⁹ auctatib⁹ p̄ʒ.oīno eē tenendū nullā multi ꝑfectionū hꝫ in deo q̄q͂ mō ex nā rei distinctaꝝ. ¶ Ad rōnes igit̄ opinionis.Et p⁹ qdē pt ꝑ reduci ꝯ factorē suū.nā si ꝯn̄a illa valeat pari rōe ꝓbabit̄ ꝙ distiguant̄ realr̄ ꝙ ſſm ē:⁊ negatū ab eo.vn̄ arguā sic. Si isinita sapia eēt realr̄ isinita bonitaſ ⁊ sapia in cōi eēt realr̄ bonitas in cōi.ꝯn̄s est falsuʒ q̄lrcūq͂ intelligat̄.siue ꝙ bonitas cōis ⁊ sapia:q̄ sūt ꝯceptus sint idē.siue sensus ꝯn̄tis sit:ꝙ ois sapia sit ois bonitas.vel sit bonitas.ꝯn̄tia ꝓbat̄ vt sua.q̄ infinitas sic nō destruit foīalē rōnē ei⁹ cui addit̄ sic nec destruit ei⁹ realitatem. ¶ Scdo dōʒ ēt ad rōnē: illā ꝯn̄aʒ nō valē.⁊ ꝑm dicta ipsoꝝ ēt hꝫ instātiaʒ. Nā vt sup̄ p̄ʒ ipsi dūt ꝙ sūma eēn.s.diuina est for' vita.⁊ intelle-ctualitas.Infinita igit̄ eēn.est for' isinita vita.⁊ isinita in-tellectualitas.nec tn̄ eēn.in cōi est for' vita in cōi.aut itel-lectualitas in cōi.⁊ sic de alijs posset poni exēm:nā nō est

l icōueniēs ſʒ neciuʒ aliqd eē de rōe iferioris ꝙ nō ē de rōe supioris.Nec ꝓbō est ad ꝓpo^m.nā nō destruit̄ rō supioris ꝑ ħ ꝙ aliqd inclu' ꝑter eam in rōne inferioris.Destrueret̄ āt in iferiori ħ est non saluaret̄ in eo:si aliqd clauderet in ipsa ꝙ nō eēt de rōe iferioris. ¶ Cū āt addit̄ ꝙ si bonitas diuina.⁊ sapia diuina diffini rent̄ eaꝝ eēnt distincte rōnes ⁊ ꝑ ꝯn̄s aliq̄ distinctio ex nā rei. Dōm ꝙ vel isti termini. bonitas diuīa.⁊ sapia diuia.supponūt mālr̄ aut simplr̄.s. ꝓ illis noīb⁹ vl̄ ꝯceptib⁹:aut supponūt ꝑsonalr̄ ꝓ re.s.q̄ ē sapia ⁊c̄.Si ꝑ mō ꝯcedo ꝯn̄aʒ ⁊ ꝯn̄s. nā de facto alia est diffinitio explicās qd ipoꝛtat̄ ꝑ vnū terminū ⁊ alia expli-cans qd ipoꝛtat̄ ꝑ aliū.⁊ si inferat̄.ḡ bonitas diuina ⁊ sa-piētia distingunt̄:ꝯcēdo ēt ħ ꝯn̄s.Si subʒ eodē mō suppo nat.s.mālr̄ vel simplr̄.Si vō supponat ꝑsonalr̄:nego ꝯse quētiā.nā diuersa noīa diuersas diffinitiones explicātes qd significāt būtia ꝓ eadē re supponere pūt.Sicut p̄ʒ de ente ⁊ vno.4.meta.⁊ in sequēti.q.magis patebit. Si vō illi termini supponāt ꝑsonalr̄.tūc distinguo sensus ꝯn̄tis:

m quoꝝ vn⁹ est:ꝙ eēnt diffinitiones distincte sic ꝙ diffō bo-nitatis diuine nō esset diffinitio sapie diuine:⁊ diffō sapie nō eēt diffinitio bonitatꝭ:⁊ in ħ sensu nego ꝯn̄aʒ. Dico eni ꝙ ois diffō:⁊ ois ꝯceptus q est rei vel enᵗᶦˢ q̄ est sapia di-uina:est ēt illi⁹ enᵗᶦˢ q̄ est bonitas diuina.⁊ eꝯ:cum nō sint enᵗᶦˢ distincte ſʒ ꝑci' vna.Alius sensus est:ꝙ eēnt plēs dif finitiones ⁊ nō vna tn̄.cū hoc tn̄ staret:ꝙ q̄lʒ diffō enᵗᶦˢ q̄ est sapia diuina:eēt diffō enᵗᶦˢ q̄ est bonitas diuina.⁊ tunc ex ħ n̄ seq̄ aliq̄ distictio ex nā rei bonitatis a sapia vl̄ eꝯ. vt p̄ʒ. ¶ Ad 2ᵃᵐ rōnē dup' pt r̄nderi ꝑ qdē suppo cū eis ꝑnᵐ emanatiōis/q̄/aliud a ꝑn^e/ꝙ/q̄uis hoc ꝑm veritatem cō cedēdū nō sit vt sup̄ p̄ʒ:ħ tn̄ ꝓ nūc suppo cū eis ad hue arᵐ nō ꝯcludit.Negari eni pōt aīs.qm ipol'e nō est diuer saꝝ ꝑductionū idē eē ꝑnᵐ.Exēm in deo.eadē voᵗᵃˢ diuina ꝑm istos est ꝑnᵐ ꝑduc^{uᵘ} spūs sancti.⁊ ꝑductionis creatu

raꝝ.Itē voᵗᵃˢ nr̄a ꝑnᵐ est in quocūq͂ gn̄e ꝑn⁹ sit ꝑnᵐ diuer soꝝ actuū.Eadē ēt foꝛa nālis.v.ḡ. lux ꝑnᵐ est diuersarū actionū.s.calefactionis ⁊ illuminationis.⁊ isinita ex' pos sent repiri.Ad ꝓbationē q̄ dō nō posse sine tali distinctio-ne ꝑn^{ᵐ} saluari:ꝙ fili⁹ nālr̄:⁊ spūs.s.libere ꝑducat̄ ⁊c̄.Di cendū ꝙ ħ nō est verū.Sic̄ p̄ʒ ꝙ nō obstāte oimoda idē ptitate ꝑncipij creature ⁊ spūs sancti.Spūs.s.necio ⁊ nō ꝯtingēter ꝑducit̄.Creatura vō ꝯtigēter ⁊ nō necio.Quo mō āt spūs sanct⁹ vere debeat ꝯcedi ēt nālr̄ ꝑduci sup̄ p̄ʒ di.6.⁊ forte ifra tāget̄.sed q̄tū ad ꝓpoᵐ nō curo. ¶ Qᵈ ēt addit̄:ꝙ nō possit alr̄ saluari ꝙ ex vi sue ꝑductionis ha-beat filius ꝙ sit verbū ⁊ natus.Spūs aūt sanct⁹ sit amor ⁊ dat⁹.Etiā pōt negari.Nā sic nō obstāte idēpti^{cᵉ} ꝑncipij ꝑductio creature est creatio ⁊ ꝑductū est creatura.Pro-ductio vō spūs sancti nō est creatio:ſʒ spiratio.nec spūs sanct⁹ est creatura sed amor ⁊ spiratus.⁊ hoc ꝯn̄ eis nō ex diuersitate ꝑncipioꝝ sed ex se ipsis.Sic i ꝓpoᵗᵒ nō obstāte

o vnitate talis ꝑncipij ꝑductio filij ex ꝓpria rōne ex dictio ⁊ gn̄atio:⁊ per ꝯn̄s filius est verbū ⁊ natus.Produc⁹ vō spūs sancti est spira⁹.⁊ spūs sanct⁹ est amor. ¶ Ad aliud deniq͂ ꝙ addit̄ ꝙ ꝑnᵐ vnius rōnis ꝙ est ꝑnᵐ ꝯḡum in vna nā nō determinat̄ ex se ad determinatū numeꝝ ꝑductoꝝ. Ad hoc pōt dici ꝙ si intelligat̄ in vna nā ꝑm spēm tm̄ est ꝙ concedat̄ nō est ad ꝓpositum.q̄ ꝑsonaꝝ diuinaꝝ est nā vna nūo.Si vō intelligat̄ in vna nā numero negā da est:i stantia aūt dari non pōt nisi in ꝓposito:sic̄ nec in aliq̄ alia nā vna nūero sūt plā ꝑducta.Rōnabilr̄ tn̄ pōt negari.q̄ sic illa ex se determinat̄ ad tria suppoᵗᵃ tm̄ ꝙ in nulla alia reperit̄ nā.sic ipm ꝑductū ꝑnᵐ ex se determinat̄ ad duas ꝑductiones ⁊ duo ꝑducta tm̄. Et si dicat̄ ꝙ nā diuina n̄ ō ex se determinat̄ ad tria suppoᵗᵃ sed ꝑ relōnes.Uel dicat̄ ꝙ ex se determinat̄ ad ꝑsonā p̄ris ex duob⁹ ꝑncipijs ꝑdu ctiuis ad alias per intellm̄ ad ꝑsonā filij ⁊ per voᵗᵃᵗᵉᵐ ad ꝑ sonā spūs sancti. ¶ Cōtra ꝑᵐ q̄ dato ꝙ ita eēt nihilomin⁹ p

oporteret dīe ꝙ ex se determinat̄ ad illas r̄ones:⁊ similr̄ dicet̄ i ꝓposito. Cōtra.2ᵐ ēt q̄ supposito illo dicto ad huc restat q̄rere ꝑ qd determinat̄ ad duo tm̄ ꝑn^a ꝑductiua.⁊ oꝫ ꝯcedē ꝙ ex se.vl̄ ꝓcedit̄ in ifinitū.Silr̄ in ꝓpoᵗᵒ dici pōt. ¶ Scdo pōt r̄nᵈᵉʳⁱ iuxta ea q̄ sup̄.d.7.determinata sūt.s.ꝙ ꝑn^a taliū emanationū sūt tm̄ ipse ꝑ⁹.emanationis verbi so lus p̄i.emanationis spūs sancti.pater ⁊ fili⁹.⁊ sic nō idēʒ ꝑcise est ꝑnᵐ vtriusq͂.⁊ per hoc pōt saluari ꝙ fili⁹ sit ver-bum ⁊ natus.Spūs vō sanct⁹ sit amor ⁊ ꝓcedat quomō datus ⁊ nō q̄uō nat⁹. Scdʒ quē modū saluat Aug.15.de tri.c.26.Et Ansel.moñ.55.c.Sed de hoc forte inferi⁹ ali-qd āpli⁹ dicet̄. ¶ Sʒ illa assumpta ꝓbat̄ ab alijs sic.si ali qō ꝑnᵐ vnius rōnis ꝑducit plā eius vtus nō est adeq̄ta ꝑ aliqō illoꝝ productoꝝ. hoc p̄ʒ q̄ virtus adeq̄ta ꝑ vnum nō potest in aliqō aliud.Sed si vtus ꝑncipij non est ade-quata per vnū nō erit adequata per aliud eiusdem nāe.⁊

q similr̄ nec ꝑ tertiū.⁊ sic in ifinitū. ¶ Cōfirmat̄ si aliqō ꝑn cipiū ꝑducit plā quodā ordine.Aut eadē vtute aut alia. Si alia habet̄ ꝓpositū.Si eadem:igit̄ virtus illa nō fuit adequata ⁊ totalr̄ exausta per aliā.q̄ virtus adequata ⁊ totaliter exhausta per aliq͂ ꝑductionem agit toto cona-mine suo ⁊ ꝑm omnē gradū sue actiuitatis ⁊ ꝑ ꝯsequens nō pōt in aliud eque perfectū ⁊ eiusdē nature. ¶ R̄ndeo Uirtus ꝑncipij potest intelligi adequari per ꝑductionem aliquā vel ꝑductū q̄druplr̄.vno mō:q̄ ꝑductuʒ sibi ade-quat̄ in perfection e.i.est eque perfectū cum ea. scdo mo do q̄ productū ꝑducatur ꝑm totam virtutē ⁊ conamen ⁊ ꝑm vltimum potētie illius virtutis.Tertio intelligi pōt adequari:q̄ productum est perfectissimum productum in ꝙ potest.ꝙ potest intelligi ⁊ positiue quia nullū aliud potest produci ab ea eque perfectum illi ꝑducto. Et ne gatiue quia scʒ nullus aliud potest ab illo ꝑn^e ꝑduci per-fectius eo. ¶ Quarto pōt intelligi adequari quasi exten-

A fine:quia.s.pot in istam productionem ꝛ in nullā aliam.
seu in hoc ꝓductū ꝛ in nullū aliud. ¶ Cū ergo dicit̄.si pn
cipiū vnius rōnis ꝓduc̄ plura eius virtus nō est adeq̄ta ꝑ
aliquod illorū.dico ꝙ si intelligat̄ de adequatione primo
mō dcā.ꝓpō est falsa.ꝛ similiter sua probatio in eodē sen/
su.vnus enim calor pōt in diuersa passa eodē mō disposita
ꝛ sic approximata diuersos calores ꝓducē quorum q̄libet
erit eque ꝑfectus calori ꝓdu^{n}. Nec ad veri^{tatem} vel falsi^{tatem} il/
lius ꝓpōnis aliq̄d refert diuersitas passi. Si vero propō
intelligat̄ de adequatiōe.2° dcā.ēt est falsa.vt pȝ in exēplo
dato.nā ꝯstat ꝙ calor nō ꝓducit vnū calorē ꝑ partē actiui
tatis sue vel po^{e} seu conatus.ꝛ ꝑ aliam ptē alium. Sed tā
vnū q̄ȝ aliū:tota sua v̄tute actiua ꝓducit. ¶ Si aūt intelli
gatur adeq̄tio.3° mō dicta.ꝛ intelligat̄ perfectissimū posi/
tiue. Dōm ꝙ vel intelligit̄ propositio de productis eq̄ per/
fectis cū assumit in añte.si producit plura.ꝛ silr̄ ꝓbatio.q̄
B dicit.ꝙ virtus adequata ꝑ vnū non pōt in aliud.intelligat̄
similr̄ ꝙ nō pōt in aliud eque ꝑfectū.ꝛ tunc ꝓpō vera est.
Sed nihil facit ad ꝓpo^{m}:nā hoc mō virtus ꝓductiua dei
nō adequat̄.ꝑ ꝓductionē filij:neq̧ per ꝓductionē spūs sci
cuȝ neuter eoꝝ sit ꝓductū hoc mō perfectissimū. Adequa
tur aūt hoc modo per ambo illa ꝓducta simul.nā impoſ̄e
est ipsam ꝓducere aliq̄d aliud eque ꝑfectuȝ. Sed si intelli
gat̄ perfectissimū negatiue.pȝ ꝙ ꝓpō ē falsa in exē^{o} supra
posito de calore. ¶ Si aūt intelligat̄ adequatio.4° modo.
vtiq̧ vera est ꝓpō. Sed cū assumit̄. Si v̄tus nō ē adequa
ta per vnum nō est adequata ꝑ aliud ꝛc̄.in infinitū. pȝ q̄d
dicēdū.q̄m nō est aliud dictu q̄ȝ si dicatur. Si virtus aliq̄
pōt in plura producta eiusdem nature ꝛ nō tantum in vnū
pōt in quotcūq̧.i.non determinat̄ ex se ad aliquā multitu
dinem ꝓductoꝝ.ad quā ꝓpōnem supra dictuȝ est. ¶ Ad
confirmationē dōm.ꝙ agit toto conamine siue tota actiui
C tate sua.ꝛ cū infert̄.igitur nō est adeq̄ta.pȝ quid dōm per
ea q̄ nūc dcā sunt.ꝙ ēt addit̄ ꝙ nō est totalr̄ exhausta. Di
cēdū:ꝙ si accipiat̄ h̄ dictio exhausta in ꝓpria significatio
ne:nullū ꝓncipiū exhaurit̄ per productū:vnū vel plura q̄t
cunq̧. Si vero accipiat̄ ſm metha^{phoram} ꝛ in vero sensu q̄ȝtū
ad ꝓpositū.idē tunc est dr̄e virtutem exhauri per ꝓductio
nem ꝛ adequari per eam.ꝛ tunc sicut dictum est de adeq̄/
tione dōm est de exhaustione. ¶ Ad 3^{am} rōnem ꝓncipaleȝ
opp̄.cū dī de^{us} eternālr̄ itellexit eēntiā suā iq̄ȝtū vera.ꝛ nō
dilexit eā inq̄ȝtū vera ꝛc̄. Dōm ꝙ h̄ dicto inq̄ȝtum aut te/
netur redupli^{ue}.aut spe^{ue}. Si redu^{ue} vel sit redu^{o} gr̄a cōco
mitantie tm̄.vel ēt gr̄a cē. Si p̄ mō dico ꝙ añs illud ꝙ est
vna copula^{ua} est falsum:eo ꝙ due ptes sunt f^{e}. h̄ enim:falsa
est:deus nō dilexit essentiā inq̄ȝtū vera.sicut h̄:eēntia dei n̄
fuit dilecta vel nō diligit̄ a deo inq̄ȝtuȝ vera:est falsa.ꝛ sua
oppo^{a} vera.s.h̄.eēntia dei inq̄ȝtū vera diligit̄ a deo cū oēs
eius exponētes vere sint.ꝛ ꝑꝑ eādē rōem.h̄ ēt est falsa.eēn
D tia dei nō fuit itellecta a deo inq̄ȝtū bona. Si v̄o fiat redu^{e}
gr̄a cē. Aut h̄ erit acci^{tur} cām phice.s.mālē vel formalem
effi^{tem} finalē.ꝛ pȝ tūc ꝙ añs est falsum cū oēs ptes ei^{us} affir
matiue sint f^{e}.cū eēntia dei nullā cām talem hēat ꝑꝑ q̄ȝ di/
ligat̄ vel itelligat̄ a deo. Aut acci^{t} cā loice.s.ꝑ illo cui p̄ cō
petit p̄em ꝛ alteri ꝑ ip̄m sic dicim^{us} ꝙ ÿso^{li} ꝑ triā^{lum} ꝯpetit
hr̄e.3.ꝛc̄.eo ꝙ i^{o} p̄tum primo verificatur de triangulo.de
ÿso^{li} v̄o:| q: triāgulus verificat̄ de illo. Et sic forte possȝ
cōcedi ꝓpō vt statim patebit. Si aūt ly.iq̄ȝtū teneat̄ spe^{ue}
ꝛ nō redu^{ue} vt magis vī.tūc ē distiguēdū:q: vel itēdūt spe
cificare aliquā rōnē ex̄ aiam ad modū loquendi aliq̄ꝝ seu
en^{tem} aliquā importatam per terminū cui addit̄ dcō illa.in
quantū:que q̄dē sit illud ꝑꝑ ꝙ vel ſm ꝙ p̄tum insit subo si
cut cū dicim^{us} ignis inq̄ȝtū calid^{us} calefacit:ꝛ nō iq̄ȝtū sicc^{us}:
q: caliditas q̄ȝ importat termin^{us} reduplicat^{us} est causa ca/
lefaciendi.ꝛ nō siccitas.ꝛ tūc dico ꝙ añs est ſm.nā in eēn
tia dei nō sunt aliq̄ modo tales rōnes vel entitates:ꝑ q̄ruȝ
vnā sit vera ꝛ ꝑ illam vel ſm illaȝ intelligat̄:ꝛ nō diligat̄.

ꝛ alia ꝑ q̄ȝ sit bona ꝛ diligat̄ nō aūt intelligat̄.sed est vnica E
simplex dio ꝛ indiuisa totalr̄ intellecta ꝛ dilecta. Aut spe
cificat rōnem diffinitiuā hoꝝ nominuȝ/veꝝ/ꝛ bonū ita ꝙ
denotet̄ p̄tum esse de rōne illi^{us} cui addit̄:ꝛ de illo p̄dicari
in p^{r}io modo dicendi ꝑ se:ꝛ de alio nō sic.sicut si dicerem^{us}
ꝙ hō inq̄ȝtū vnus ē indiuisus.ꝛ n̄ inq̄ȝtū aial.eo ꝙ indiuisum:
p̄ ꝛ ꝑ se verificatur de vno:q: ponit̄ in eius rōne.ꝛ nō de aia
li cū in eius rōne nō cadat. Et in hoc intellectu posset cōce
di añs.nā intelligi:vel eē itelligibile cadit in rōne dñte q̄d
nois veri.nō aūt boni.ꝛ eē diligibile in rōne boni non aūt
veri. Et iō hee s̄t ꝑ se i p̄ mō:eo mō:q̄ i talib^{us} p̄dicatōib^{us} p̄t
saluari talis ꝑseitas.verū est intelligibile.ꝛ bonū ē diligi/
bile.ꝛ nō hee.veꝝ est diligibile.ꝛ bonū est itelligibile. Et
eodē mō posset dici ꝙ h̄ esset magis ꝑ se:veꝝ itelligit̄ a d̄o
q̄ȝ h̄ bonū intelligit̄ a deo.ꝛ h̄.bonū diligit̄ a deo.q̄ȝ h̄.bo
nū intelligit̄ a deo. Qꝫ si i^{o} nō sit bn̄ dcm̄:ab^{re} negandū est
añs:q: in n^{o} alio sensu ꝯtinet v̄itateȝ vt appet. Si aūt in h̄
sensu sit veꝝ ꝛ cōcedat̄:tūc negāda est ꝯña.sicut neganda F
est h̄ ꝯña.hō inq̄ȝtū vnus est indiuisus.ꝛ nō inq̄ȝtū al̄.ꝛ in
quātū al̄ est subā.ꝛ nō inq̄ȝtū vn^{us}.ergo in hoie:sunt ex nā
rei distincte rōnes.aialis ꝛ vnius. cū vnū nullam entitatē
penitus addat:supra entitatē que dī vna. vt pȝ.ex.4.ꝛ.x.
meta.ꝛ infra probabit̄ efficaciter. ¶ Ad 3^{am} rōneȝ ꝓnci^{palem}
opp̄.cū dī. De^{us} eternalr̄ inellexit eēntiā suā iq̄ȝtū v̄a.ꝛ nō
voluit illā iquātū v̄a.ꝛc̄. Dōm ꝙ h̄ dictio inq̄ȝtū pōt intel
ligi duo specificare. Nā vno mō pōt specificare aliquā en/
titatē vel aliq̄d:in eēntia ip̄a ꝑ ꝙ est v̄a.ꝛ silr̄ ali q̄d per ꝙ
est bona.ꝛ tūc est sensus añtis ꝙ deus intellexit eēntiā ſm
illud ꝑ ꝙ est v̄a:ꝛ ſm illud idē nō voluit ip̄am.ꝛ iste ē fal/
sus intellectus.q̄m q̄cq̄d intellexit in eēntia voluit ꝛ eꝫ.ꝛ
sic nego añs. Alio mō p̄t specificare rōnē.hui^{us} nois veri: G
ꝛ rōnē h^{us} nois boni.ꝛ tūc est veꝝ añs:ꝛ ē sensus ꝙ eēntia
iq̄ȝtū ē vera intelligit̄ ꝛ diligit̄.ꝛ inq̄ȝtū est bona diligit̄.ꝛ
nō intelligit̄.ꝛ hoc est veꝝ:q: in rōne veri:cōnotat̄ intelle/
ctio:nō aūt in rōne boni.ꝛ in rōne boni volitio ꝛ nō in rōe
veri.ꝛ iō alia est rō boni.ꝛ alia rō veri.nō q̄dē ꝑꝑ diuersuȝ
significatū i re bona ꝛ vera sȝ ꝑꝑ diuersū ꝯnotatū. Dōȝ ꝙ
ꝓpositio siue añs illud pōt dup^{licem} sensum hr̄e ſm ꝙ ly.in/
q̄ȝtū pōt aliud ꝛ aliud specificare. Nā vno mō p̄t specifica
re aliquā entitatem seu formalitatem vel rationem existē
tem in essentia per q̄ȝ vel ſm quaȝ sit vera.ꝛ aliquam ſm
quam sit bona.ꝛ tunc est sensus ꝙ ſm istam rōnem intel/
lexit deus eēntiam suam ꝛ non dilexit.ꝛ ſm aliam dilexit
ꝛ nō itellexit.ꝛ in hoc sensu nego añs.nā ſm quicq̄d intel
lexit eēntiam suam dilexit ꝛ eꝫ.nec alique tales rōnes sūt
ibi cogitande vt supra pȝ. Alio mō ly.inquantum pōt spe
cificare rationes horum nominū.verū ꝛ bonū.ꝛ tunc est
sensus:ꝙ intellexit eēntiam inq̄ȝtum vera.i.in ratione vel
q̄di^{ue} cōceptu explicāte eēntiā h̄ȝ ꝙ dī v̄a ponit̄ intelligē.
ꝛ nō in rōne explicāte illā ſm ꝙ est bona.ꝛ in rōe boni eo H
dem mō ponit̄ diligi ꝛ nō in rōne veri.ꝛ in h̄ sensu pōt ꝯce
di añs. Veꝝ eniȝ vt cōiter dī:est ꝙ pōt intelligi.vel appre/
hendi ab intellectu.ꝛ bonū ꝙ est appeti^{le} siue pōt appeti
a vo^{te} vel appetitu.sed sic intellecto añte nego ꝯñtiam.nā
diuersitas talium rōnum ꝛ ꝯceptuum est absq̧ oī diuersi/
tate vel pl̄alitate exñte in ipsa eēntia ex̄ aiaȝ.ꝑꝑ solā diuer
sitatē cōnotatorū q̄ sunt actus intelligendi ꝛ actus appe/
tendi vel volendi. ¶ Et si dicat̄ ꝙ actus intelligendi ꝛ vo
lēdi nō sūt distīcti i deo.ꝛ ꝑ ꝯñs veꝝ ē bo^{m} nō ꝯnotant di/
stincta.ꝑꝑ ꝙ nō hēbunt rationes distinctas.aut si hn̄t:seq
tur vel ꝙ actus volēdi ꝛ intelligēdi aliquo mō ex nā rei di
stinguūt̄.vel significēt distincta ex natura rei.ꝛ vtroq̧ mo
do habet̄ ꝓpo^{m}. Dicendū ꝙ lȝ hij actus nō distinguantur
in deo:distinguuntur tamen in creaturis.ꝛ ideo cū hij ter
mini.verū. bonū.nō solum connotēt volitionē ꝛ itellectio
nē dei:sȝ ēt creaturaꝝ.sicut nec ēt solā dei entitatē signifi/
cant:sed ēt entitates creaturarū. Aliquid ꝯnotat vnus bo

I rum terminorum ꝙ non connotat alius. ⁊ hoc sufficit vt
eorum sint diuerse rationes. ¶ Ad auctoritates Dam̄. di
cendū primo ꝙ si intelligatur vt sonat erit etiam ꝯtra eos.
q̄ concluderetur ꝙ sapientia non est natura. Sed aliquid
circa ipsam vel in ipsa. dn̄t autem ipsi sapientiam esse natu
ram per idēptitatē. non ergo est circa eam vel in ea. sed ip
sa. Dicendum ergo ꝙ non est intentio Dam̄. ꝙ talia nomi
na sapiens/iustus ⁊ similia: significent alia quoquo modo
preter animam distincta que sint circa dei naturam. hic. n.
intellectus falsus eēt omnino. Sed intendit ꝙ ista ſm for
mam vocis videntur significare non ipsam naturam: sed
aliquid in ipsa: sicut in creaturis sapiēs sign̄at aliquā q̄lita
tem sube anime inherentem. lꝫ autem sic videatur ex for̄a
vocis non tamen sic est. Et h̄ responsio confirmatur euidē
ter per Aug. similiter loquentē Dam̄. ⁊ se statim declarā
tem. 15. de tri. ca. 5. vbi ait. Si dicat̄ deus eternus / immor
K talis. incorruptibilis. immutabilis. viuus. sapiens potēs.
speciosus. iustus. bonus. beatus. sp̄s. horum omnium no
uissimū qd̄ posui. s. sp̄s. quasi tm̄modo videtur significare
sub̄am. cetera vero huius sube qualitates. Sed non ē ita
in illa ineffabili simplicique natura. Quicq̄d enim ſꝫ quali
tates illic dici vr̄: ſm sub̄aꝫ vel essentiam est intelligendū.
Absit enim vt spiritus ſm sub̄aꝫ dicatur deus ⁊ bonus ſꝫ
qualitatem: sed vtrumque ſm substantiam. Sic omnia cete
ra que cōmemorauimus. ⁊ in fine ca' dicit. ꝙ in deo idem
est iustum esse ꝙ beatū esse ⁊ ꝙ spiritum esse. Quāuis er
go hoc nomen spiritus. non videatur significare aliquam
qualitatem in alio. cum nec in deo nec in creatura qualita
tem significet sed substantiā. hoc vero nomē iustus videa
tur qualitatem significare in alio cū sic significet in creatu
ris ⁊ sit concretum de genere accidentis: neutrū tamē ſm
veritatem qualitatem in deo vel aliq̄d circa substantiā sꝫ
ipsam tm̄ substātiā dei significat. ⁊ nō minus iustus: q̄ꝫ spi
ritus cum idē sit in deo iustū esse ꝙ spiritum esse. Quod vero
L postmodū inducitur ex Dam̄. dōm metha^c dictū esse nec
aliquod pelagus proprie ibi esse intelligendū est. Sꝫ vult
dicere ꝙ deus est substātia infinite perfectionis: siue perfe
ctio infinita. nec est ibi cogitanda infinita aliqua multitudo
perfectionū: qnimo nec oī perfectionū multitudo. sed vni
ca perfectio infinita. ¶ Ad auctoritatem Augu. dōm. ꝙ
ad illud sufficit distinctio conceptuū respondentium hijs
nominibus. Verū magnū. que tamen est alia q̄ꝫ distinctio
horum. Sapiens sapientia: vt in sequenti. q. patebit. Nul
lam aūt distinctionē veritatis ⁊ magnitudinis in deo po
nere oportet propter huius ꝓbationē: nec est ad mentem
Augu. sed cōtra. ꝙ patet per verba eius ibidē. Ait enim
sic. Non enim ibi maior est que verior non est. vbi est ipsa
veritas magnitudo. quia in essentia veritatis hoc est ve
rum esse ꝙ est esse: ⁊ hoc est esse ꝙ est magnū esse. hoc er
go magnū esse ꝙ verum esse. Quod igitur ibi eque verum ē:
etiam eque magnū sit necesse ē. h̄ ipse. ¶ Ad illud qd̄ dn̄t
de doctoribus probantibus vnū ex alio dōꝫ ꝙ sufficit dif
M ferentia conceptuū. Nec est verum ꝙ ita perfecte cogno
scatur deus cum cognoscit̄ de eo verificari vnus cōcept⁹
attributalis: sicut cum plures vel oēs. Ex hoc etiam dicit̄
vnum attributū propinquius essentie alio. q̄ vnum est ꝑ
us notum de essentia q̄ꝫ aliud. nō aūt ꝙ realiter sit in deo
aliqua prioritas qualeꝫ finguut extra animam. sed solum
in conceptibus ⁊ terminis mō dicto. ¶ Ad rōnē que ē ex
dicto Aug. contra Maxi. dōm primo ꝙ manifeste dedu
citur ad inconueniens ēt contra eos. q̄ si ratio debet esse
efficax probabit ꝙ inter attributales perfectiones sit tan
ta vel maior distinctio quanta est inter diuinas perso
nas. ꝙ ipsi non concederet. q̄ sicut dn̄t ꝙ non sequit̄: si cū
simplicitate stat pluralitas aliquoꝝ sola ratione distincto
rum ꝙ cum simplicitate stet pluralitas realiter distincto
rum cuiusmodi sunt diuine persone. Sic ēt dicet̄: non seq

si cum simplicitate stat pluralitas aliquorū tantū formal̄r N
distictorū: ꝙ cū simplicitate stet pluralitas real̄r distincto
rum. vel ergo oportebit concedere attributales perfectio
nes realiter eē distinctas. vel ꝑsonas nō realiter distingui
Neutrū aūt dicerent igitur ratio sua non vꝫ. ¶ Ad ar^m er
go dicunt aliqui rationem Aug. non simpliciter conclude
re sed contra hominem qui forte ponebat sapientiam ⁊ iu
stitiam inter se ⁊ a deo realiter distingui ⁊ cū hoc deū sim
plicem esse. ¶ Sed istud non verum: apparet nec videtur
verisimile ꝙ ille posuerit illa realiter: in deo distingui: nec
verba ei⁹ h̄ sonāt. Propter ꝙ ⁊ ꝑp solutionē dubitatiōis ꝓ
misse sciendū ꝙ h̄ sunt verba Aug. ad Maxi. Tu nempe
dixisti vnū deum ex partibus non esse compositum. ⁊ hoc
de patre vis intelligi. Ille in quis virtus est ingenita sim
plex. huius autem virtutis quam simpliceꝫ esse dixisti: nū
quid partes sunt bonitas ⁊ sapientia. clemētia ⁊ potētia.
Si dixeris partes sunt simplex ergo virtus ex partib⁹ con
stat: que te diffiniente vnus est deus. ergo deū ex ptib⁹ di
cis esse compositum. Nō dico in quis. Nō sunt ergo par O
tes. Si ergo in vna patris ꝑsona illa inuenis ⁊ partes nō
inuenis: quanto magis pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus ⁊
propter indiuiduam deitatē vnus est deus. ⁊ propter vni
uscuiusque proprietatem tres sunt persone. ⁊ propter singu
lorum perfectionem partēs vnius dei nō sunt? Ex hijs pꝫ
ꝙ Aug. non fecit predictam comparationem attendens
maiorem vel minorem distinctionem personarum adinui
cē q̄ꝫ sapientie ⁊ bonitatis p̄ris: sꝫ attēdēs ma^{iorem} ⁊ minorē
similitudinem ad esse ptem: ⁊ componere. certum enim est
ꝙ in creaturis tales perfectiones magis habēt rationem
partis ⁊ componibilium q̄ꝫ supposita subsistentia. Et ta
men in deo non componunt nec sunt partes. multo ergo
minus persone ipse sunt ptes aut componunt. ⁊ hoc ipsum
aspexisse pꝫ in hoc ꝙ ait: ⁊ propter singuloꝝ perfectioneꝫ
partes vnius dei non sunt. nā de ratione partis est eē non P
perfectum. Unde propter hoc ibidem immediate ante di
cit verbum non esse partem persone xp̄i. Unde ait. Porro
xp̄us est vna persona gemine sube. q̄ ⁊ deus ⁊ homo est. nec
tamen deus vel homo pars huius ꝑsone dici potest. Alio
quin filius dei anteq̄ꝫ sumeret formam serui nō erat totus
⁊ creuit cum eius diuinitati homo accessit. Ex quo etiam
patet ꝙ non propter distinctionem id locutus sit: cum dei
tas ⁊ humanitas multo plus distinguantur q̄ꝫ due res q̄
cunque create ⁊ inuicem componentes: sꝫ solum attēdit im
perfectum esse partis inq̄ꝫtū huius vnde ait. Alioquin nō
erat totus ⁊ creuit. Et sic pꝫ ꝙ illa verba ad propositum
trahi non possunt. ¶ Ad 4^m rationem. propter mo^m lo
quendi quorūdam: distinguo hunc terminum/ratio. Naꝫ
vno modo potest supponere pro conceptu vel voce signi
ficante quid rei vel quid nominis. Alio modo: ꝓ ipsa eēn
tia seu intrinseca entitate quam ratio conceptus seu diffi
nitio explicat. Si accipiatur in proposito. ratio. secundo
modo concedo ma^{iorem} ⁊ cum dicitur in mi^e perfectiones Q
attributales. verbi gr̄a iustitia. sapientia. distinguūtur ſm
proprias rationes. cum h̄ sit indefinita pōt ꝓ aliquibus cō
cedi ⁊ pro aliquibus negari. si enim accipiantur: pro sapi
entia dei. ⁊ eius iustitia. est falsa propō. Si vero supponāt
ꝓ aliqua sapiētia creata ⁊ aliqua iustitia creata: tunc est
minor vera q̄ꝫtū ad ꝑmā ptem. q̄ dicit ꝙ distiguunt̄: sꝫ ē fal
sa q̄ꝫtū ad 2^m qm̄ ille nō sūt in deo. Si vero accipiat̄ rō ꝑ
mō. tunc est distinguēdū hoc ꝙ dicit̄ distinguunt̄. ⁊ h̄ ꝙ di
cit̄. repiunt̄ ſm proprias rōnes. Nā aliq̄ possunt dici disti
gui ſm ꝓprias rōnes dupl̄r. vno mō ꝓpe. vꝫ. q̄ vni⁹ ꝓpa
rō nō est rō alteri⁹. ⁊ eꝫ rō ꝓpa alteri⁹ nō ē rō ei⁹. ⁊ in h̄ sē
su negāda ē mi^or. Si sapia ⁊ iusti^a. supponāt sign̄atiue ꝓ sa
piētia dei ⁊ ei⁹ iusti^a. nā ois rō iustitie est rō sapie ⁊ eꝫ. Si
vo supponerēt mat̄l̄r: tūc nō est ad ꝓpositū: q̄ sic iusti^a ⁊ sa
piētia nō sūt i deo: nisi forte ꝑ ꝑdicatōeꝫ. Alio mō pn̄t di

A ci aliq̃ distigui fз ꝓpꝛias rõẽs ipꝛopꝛie.vз.q2 eoꝝ sūt plᵉs
rationes.Et tunc erit sensus maioris:ꝙ quoꝝ᷑cunq̧ sunt
plures rationes illa sunt distincta.hoc autez falsum est.in
sensu quo dicimus rationem esse rei.naз vnius rei nihil ꝓ
hibet plures esse rationes:vt post patebit in pluribus lo/
cis.Jtẽ repiri in aliquo ꝭm ꝓpꝛiã rõem põt itelligi 2ᵒ vnoᵒ
ꝙ repit̃ sic ꝙ de ipso vel ꝓnoie demr̃ante ipsam põt verifi
cari ꝓpꝛia ratio.alio modo ꝙ actualiter verificatur.ꝙ eẽ
non potest nisi actualiter sic ratio ell'a.primo modo sapiẽ/
tia est in deo ꝭm propꝛiam rationem preter operationem
anime.2ᵒ modo non.¶ Ad quintum dico primo ꝙ ratio
potest deduci contra eos.Sic dicendo de quibuscũq̧ ⁊c̃.
illa sunt distincte res.Sed de intellectu ⁊ voluntate ⁊c̃.er
go intellectus ⁊ voluntas sunt distincte res.ꝙ est falsum ⁊
contra eos.¶ Et si dicat̃ ꝙ nõ est necesse illa esse res disti
ctas sed sufficit ꝙ sint distincte formalites.¶ Cõtra.ꝑmo.
sicut ipsi dicunt:tunc per illud principium ⁊ ꝑ consequẽs
ꝑ nullũ aliud poterit probari aliqua esse res distinctas sз
B solum formalitates.⁊ sic non sequitur.plato currit.soꝛ.nõ
currit.igitur sunt distincte res.sed sequitur igitur sunt di/
stincte formalitates.¶ 2ᵒ.q2 sicut tu dicis ꝙ sufficit distin/
ctio formalitatum.sic dicetur tibi ꝙ sufficit distictio ratio/
num.nec illud magis virtute predicti ꝑncipij magis pote
rit improbari q̃ȝ istud.¶ Dico ergo ad rationem quicqd
sit de veritate maioris:q2 de hoc aliqualiter tactum est.d.
.5.q.pᵃ.in solutione tertie rationis ad questionem ⁊ forte
plus alibi tangetur.ꝙ minoꝛ est falsa.Et ad probationem
dico:ꝙ sicut h̃ est vera:pater dicit memoria:si v̉a est sic h̃.
pater dicit voᵗᵉ.⁊ sic voᵗᵉ spirat sic memoria ⁊ intellectu.⁊
sicut itellectus intelligit.sic voᵗᵃˢ intelligit.⁊ intell's vult
Uerũtamen quãuis omnes predicte vere sint:posset tamẽ
dici ꝙ non omnes sunt per se sed aliqua sic aliqua nõ.⁊ h̃
si subiectum vnius aliquid determinate connotet ꝙ nõ cõ
C notat vel non eodem modo cõnotat subiectũ alterius.Uñ
si hic termin⁹/memoria/cõnotet determinate aliquod no
tionale.verbi.g.ṽbũ vel generatio.⁊ hoc non cõnotet hic
termin⁹ voᵗᵃˢ.sed.s.scũm.ita ꝙ diffinitio exprimẽs qd no
minis huius.memoria.sit ista ꝑncipium productiuuз ver
bi.⁊ diffinitio huius termini volũtas sit h̃ ꝑncipium ꝓdu
ctiuum spũs scti.vel abᵗᵉ nulluз tale notionale cõnotet vo
luntas.tũc hec erit per se in primo modo.memoria est ꝑn
cipium productiuum verbi.⁊ h̃ non erit per se voluntas ẽ
ꝑncipium productiuum verbi.Similiter h̃ erit per se.vo/
luntas est ꝑncipium productiuum spiritus sancti.si sit cõ/
notatiuũ modo predicto.h̃ vero nõ.memoria est ꝑncipiuз
productiuũ spiritus sancti tñ vtraq̧ tam in primo casu q̃ȝ
in secundo erit vera.q2 idẽ est ꝑncipium vtriusq̧. Exẽplũ
Supponatur ꝙ sol sit per eandem virtutẽ producens ver
mis ⁊ plãte.vl' sicut certũ ẽ.lucis ⁊ caloris.⁊ iponant̃ duo
nomina que simpliciter idẽ significẽt cum hoc ꝙ dico.vis
D productiua lucis.⁊ vis productiua caloris.videlicet.a.b.
ita ꝙ iste due orõnes posite sint diffinitiones exprimentes
quid nominis.ipsoꝝ.a.⁊.b.tũc hoc poᵗᵒ.hee erunt vere.
Sol producit lucẽ.Sol producit caloreз.⁊ hee silr sol est
ꝓductiu⁹:lucis:sol est productiu⁹ caloris.que etiam forte
sunt per se n scdõ modo.hec aũt.a.est productiuũ lucis.
erit per se in primo modo.⁊ similiter.h̃.b.est ꝓductiuum
caloris.Jtẽ.h̃.a.est productiuũ caloris erit vera.sed nõ ꝑ
se aut nõ in primo modo.sicut nec h̃ ẽ in primo modo.vis
productiua lucis est productiua caloris.Sic potest dici in
proposito.Et ideo quãuis oẽs superius dicte sint simplr
vere:q2 tamen non omnes sunt per se eodeз modo idõ si ex
intentione proferentium intelligeretur aliqua perseitas q̃
esset conditio propositionis totius:ac per hoc denotaret
ꝙ essent per se vere in tali modo.nõ essent ꝯcedende. sicut
non ẽ ꝯcedẽdũ ipas esse per se.⁊ talem intellectũ habẽt:q
aliquas predcõꝝ vere negãt ⁊ aliquas concedũt. Ex hoc

aũt ꝑcise.ꝙ vna est per se alia nõ.vel non eodẽ modo ꝑ se. E
non potest cõcludi eaꝝ subcta ꝓ diuersis supponere. sicut
patet in exẽplo ꝑmisso.Sicut non põt cõcludi ꝙ vnum ⁊
ens supponant ꝓ rebus distinctis:q̃ȝuis h̃ sit in primo mo
do.vnũ est indiuisum a se ⁊ diuisuз ab alio.suppoᵗᵒ ꝙ h̃ sit
diffinitio eius.h̃ aũt non sic sit per se.ens est indiuisum in
se ⁊ diuisuз ab alio.Similiter non põt argui ꝙ deus ⁊ pr̃
distinguantur realiter per hoc ꝙ h̃ est in primo modo.pr̃
genuit.nõ aũt h̃.deus genuit.lз vtraq̧ sit vera.⁊ alia exẽ/
pla multa tam in deo q̃ȝ in creaturis poni possũt.¶ Per F
ea aũt que dcã sunt non intendo dicere has esse cõceᵈᵃˢ vl'
non eẽ:volũtas spirat intellect⁹ dicit.pater intellectu:vel
memoria producit filium ⁊ voᵗᵃ spm̃ scm̃.quia quid sit de
hijs patere potest ex dictis.d.7.Sз dico ꝙ dato tales de
bere concedi adhuc non concluditur alia distinctio perfe
ctionum attributaliũ ex natura rei.vtarᵗᵉ intendũt.¶ Cũ
aũt primo arguit̃ contra huius cõnotationem.q2 si volun
tas aliquid cõnotat ⁊ illud itell's nõ cõnotat se' ꝙ nõ sunt
idem ex natura rei.Dicẽdũ.ꝙ in hac volũtas cõnotat ⁊c̃.
voluntas suppõit materialiter pro seipsa voce.⁊ silr intel
lectus in hac intell's nõ cõnotat.⁊ eodẽ modo supponen/ G
tib⁹ hijs terminis in ꝯᵗᵉ ꝯceᵈᵃ ẽ ꝯñs.nã certũ est ꝙ ille vo
ces nõ sunt idẽ sed distincte.Unde sic arguẽtes imaginã/
tur ꝙ ipsa res quam significat hic terminus voluntas vel
hic terminus intellectus:cõnotare hoc vel illud ꝙ non est
veꝝ:cũ cõnotare ⁊ signãre ⁊ cõsignãre:⁊ hui⁹ nõ rebus sз
signis tñ ꝯueniãt.Uoces igr̃ ille ꝯnotãtes vtiq̧ distincte
sunt:significatiue tamen sumpte dcẽ deo ꝓ eodẽ supponũt
Et ideo h̃ est vera.voluntas dei nõ ẽ intellect⁹ eius.si ter/
mini materialiter supponãt.Si aũt ꝑsonalr ⁊ cõsignificati
ue est falsa.¶ Ad aliud dõm ꝙ q̃ȝuis sit idẽ oĩm cum de⁹
intelligit ⁊ diligit eẽntiã suam:sit etiã idem actus penitus H
dilectio dei ⁊ intellectio.nihilominus h̃ verba.intelligit.
diligit.que nec sunt dei volitio vel intellectio sumpta gñã
liter non idem sed aliud ⁊ aliud cõnotant.sicut etiam ipsi
in eadem arᵗᵉ fatent̃ cũ dñt ꝙ vnũ dat intelligere aliquid
ꝙ non aliud.Et ideo h̃ vr̃ ignorare videt̃ seipsam.¶ Ad
aliud dõm ꝙ non oĩa attributalia eadẽ cõnotant nec eodẽ
mõ.sed quedam cõnotãt tã deũ q̃ȝ alias res. Quedã crea
turas tm̃ actu existentes vel poᵗes esse.vnam vel plures
Quedam quasdam propositiones affirmatiuas vel nega
tiuas esse veras.Jteз quedam connotant res affirmatiue
⁊ quedã negatiue. De primo gradu/sunt/scientia/ intelle
ctus.volũtas/verum/⁊ bonum/ꝭm ꝙ conuertuntur cum
ente.⁊ plura alia sicut patet in diffinitionibus exprimenti
bus quid nominis ipsoꝛum in quibus semper aliquid po
nitur in recto ⁊ aliquid in obliquo:vel non omnia:eadem
vel non eodem modo significant.Unde si queratur quid
significet hoc nomen scientia dicetur:ꝙ id ꝙ h̃ oratio.cer
ta rei notitia.vel alia consimilis.in qua ponitur notitia in
recto.⁊ rei in obliquo.Notitia aũt communiter sumpta:
significat tam rem increatam que est notitia dei:q̃ȝ mul/
tas creatas que sunt notitie creaturarũ.ille vero genitiu⁹
rei omnem rem actualeз vel possibilem.⁊ ideo hoc nomẽ
scia quedam ꝯsignificat que nõ ꝑnᶜ significat.⁊ alio modo
sicut alius modus significandi est casus genitiui.⁊ alius
nominatiui.Jdem patet de intellectu:cuius diffinitio po/
test esse aliquid quo quis potest intelligere.⁊ voluntatis.
aliquid quo quis potest velle vel nolle.verum aũt vt con
uertitur cum ente diffinitur q2 est:quid potens appre/
hendi ab intellectu.Bonum aũt ꝙ est diligibile a volun/
tate.in quibus omnibus rectus positus in diffinitione si/
gnificat quodlibet ens:⁊ obliquus non quodlibet:sed al
qua determinate vt pз.Jn secundo gradu.sunt iustitia.v
sumitur specialiter non cõmuniter pro bonitate que eẽ ꝑ
fectio secunda distincta contra malitiam.Unde iustitia
sic sumpta connotat creaturam cui reddatur pena vel pre

Jn hec p
lita decla
nõe atten
de:q2 in
diffõnib⁹
hoꝝ nomi
nũ forte si
eз pom in
recto ali/
qd determi
tũ i recto
ne seq̃tur.
Jdeз dic
dici sicut
dicit ꝯmẽ
ta 5.met.
cõmẽ.14.
de ꝭmino
ꝯcreto ac
cidentali.
vñ diffõ al
bi melius
dicet illa
eẽ informa
tã albedi/
nẽ:vel in
quo est al/
bedo.q̃ȝ si
dicet cor/
p⁹ in quo
ẽ albedo.
Et similr
diffõ iusti
tie melius
assignaret
ista q̃ red
dit vnicui
q2 ꝙ suuз
ẽ q̃ȝ quali
tas vl' sub
stãtia aut
entitas q̃
reddit ⁊c̃.

I minum. Et nõa. que etiam connotat creaturam cui peccã-
ti parcatur. Item prescientia que determinate cõnotat en-
tia futura. ⁊ potentia que creaturam possibilem connotat
⁊ si q̃ similia sunt: ꝙ ex diffinitionib⁹ nominũ patere põt.
In scđo gradu est necessitas q̃ vltra rem quam principali
ter significat: notat: propositionem illam esse veram si for
metur in qua nõ esse cum modo impossi[bilitatis] dicatur de illo
ꝙ significat. vel esse affirmet᷑ cũ modo necessi[tatis]. vñ si que-
ratur quid est necessitas vt est i[st]a cathego[rematice] ⁊ stat ꝑsonal[ite]r.
diceret: ꝙ est res quã impo[ssibi]le est nõ eẽ. vel ꝙ necesse est esse.
Et si ꝙ aliud est huic si[mi]le. Quedã ẽt affirmatiue ꝯsignĩant
vt intellectus / vo[lun]tas ⁊ alia q̃ ꝑus dicta sunt. Negatiue aũt.
vt. vnũ vł vnitas. imortalẽ. icorp[or]eum. simp[lex] / infinitũ. ⁊ si[mi]lia.
nã vnũ cõsignificat negatiue intrinsecã diuisionẽ actualez.
Vñ idẽ significat ꝙ h. dĩo. aliqd in se actu indiuisum. Sim-
K plex aũt indiuisionẽ intrisecã actualẽ ⁊ po[tentia]le[m]. ⁊ sic de alijs
vt in diffõnibus qd nõis eiusd[e]m p3. posset ẽt dici ꝙ qdl3
taliũ ꝯnotat q̃sdã ꝓpõnes eẽ veras sicut dcm̃ est de necio.
Vñ vnũ notat ꝓpõnẽ eẽ verã in qua diuisum. vel entia in
plurali: neget᷑ de i[st]o ꝙ supponit ꝓ eo ꝙ ipm̃ ꝓncipal[ite]r signi
ficat. ⁊ tũc exprimet᷑ signific[atu]s eius sic. Vnũ est: ꝙ est ens.
⁊ nõ est in se diuisum. siue sic vnũ. est ꝙ est ens: ⁊ nõ est en-
tia. Similiter imortale est ens ꝙ mori non potest. ⁊ sic suo
modo de alijs. ⁊ hoc vel nihil vel modicum differt ab eo
ꝙ dcm̃ est ea: significare aliqua neg[ati]ue. Illa enim dñr signi-
ficare nega[tiu]e que ꝑdicata de aliqbus reddũt ꝓpõnẽ ne[gatiuam]
vel equa[lente]m negatiue. aut includẽtẽ equiualenter aliquam
ne[gatiuam]. vt in ꝑdictis patẽ põt. ¶ Cũ g̃ querit᷑ q̃ sũt ista cõno
tata p[atet]: ꝙ nõ pñt eadẽ in oibus assignari: sed alia in aliqui
bus a[lia] in alijs vt p3 ꝑ dcã. Cũ aũt addit᷑ ꝙ ꝑfectões diuine
nullo mõ depẽdẽt a creaturis nec vo[lun]tas dĩna vt sit vo[lun]t[a]s exi
git creaturã. ꝯcedo ꝓprie loquẽdo. sed cu3 infert᷑ g̃ in sua
rõne eas nõ cõnotat. si intelligat᷑: ꝙ illa res nõ cõnotat ꝯce
do q[uia] i[st]a res nec in rõne sua nec eẽ cõnotat nec cõsignificat
L qcq̃3. s3 bene eius nomẽ: ⁊ rõ illius nõis cõnotat creaturã
Sicut res illa q̃ oib⁹ dñat᷑. s. de⁹ ipse nec creaturã ꝯnotat
n3 a creatura depẽdet. ⁊ tñ hoc nomẽ dñs: ꝯnotat seruam
creaturã: intm̃ ꝙ l3 dñs fuerit anteq̃3 eẽt creatura: nõ tñ fu
it dñs anteq̃3 eẽt creatura. vt dic̃ Aug. 5. de tri. c. vlt. ⁊ ve[rum]
ẽ. Sil[ite]r ꝑscie nomẽ futurã creaturã ꝯnotat intm̃ ꝙ si nulla
creatura eẽt futura: q̃uis res q̃ ẽ ꝑscia eẽt: nõ tñ eẽt ꝑscia.
vt dicit Ug. li. i. d̃ lca. pra. 2. c. 16. ¶ Perdicta p3 qd dicen
dum ad aliud ꝙ sequit᷑: qm̃ verum non est: ꝙ vnitas ⁊ im
mortalitas: non sunt cõno[tatiua]. quinimo sunt vt patuit. Sil[ite]r
veritas ⁊ bonitas: que si sumant᷑ ꝭm ꝙ cum ente conuer-
tuntur patet illa esse cõno[tatiua] ex dictis. Si autẽ sumant᷑. vt
sunt nomina ꝑfectionum specialium: adhuc conno[tatiua] sunt.
Nam nomine veritatis intelligim⁹ aliquid quo res recte
apprehenduntur: siue vt apprehendi debent. nomine v[ero] bo-
nitatis aliqd quo bona eliguntur vel agũtur. vel quo agũ
tur ⁊ eliguntur: que agi debent ⁊ eligi. vel alio modo con
M simili. exprimere quid nominis vtriusq̃3. ita ꝙ semp ꝑter
principale significatu3: consignificatur. Nec probatio v3
que inducitur contra hoc. s. quia non dicũtur relatiue. sed
deus ad se bonus est ⁊ verax: quia non sequitur hoc non
est relatiuum. ergo non est cõnotatiuum. quoniam nõ om
ne connotatiuũ est relatiuũ l3 econtra omne relatiuum sit
cõnotatiuũ: nec sequit᷑ hoc non dicitur ad aliud. ergo non
est cõnotatiuũ. Sicut hoc nomẽ humanum. ⁊ h. ytalicus.
grecus. gallicus. anglic⁹. ⁊ q[uia] ifinita possent talia repiri: q̃
sunt connotatiua nec tamen relatiua signu3 significat. res
ãt que deus est non significat: sed significatur. Uerumta-
men aliquod nomen connotans creaturam: non verifica-
retur de deo si nulla creatura esset aut esse posset. vt patet
per id ꝙ dictũ est. ¶ Quedã aut nomina attributalia cõ-
notant ⁊ deum ⁊ creaturas sicut scientia scibile. ⁊ dilectio
diligibile seu bonũ. Et quedam connotant aliqua affirma

tiue: vt patet in hijs de quibus dictum est. quedã v[ero] ne[gatiue]. N
vt vnitas. ꝙ connotat diuisionẽ intrinsecam negatiue. nã
vnum dicimus ꝙ est in se indiuisum. Sil[ite]r simplicitas / im
mortalitas. ⁊ si qua similia sunt. De quibus omnibus po
test patere inspiciendo diffinitionem explicantez quid per
quodlibet illorum nominum importatur. Omnia tamẽ il-
la in deo penitus idem significant ex parte rei: ⁊ pro ea-
dem ex natura rei supponunt. Et per hoc patet ad aliud
qđ se[quitur]. ¶ Ad sextum dicendum. ꝙ vel illa ratio nihil con-
cludit. ꝙ verum est vt patebit. vel si concludit. eque cõclu
dit contra eam facientes. nam non plus probat distinctio
nem formalitatum intellectus ⁊ voluntatis diuine. q̃3 di-
stinctionem rerum. si bene attendatur nisi quis sine ratio-
ne ad placitũ velit loqui. ¶ Dico ergo ad rationem negã
do consequentiam. Nam licet dilectio dei sit intellectio
dei ⁊ econuerso absq̃3 omni distinctione in reipsa tamen
vnica ⁊ indiuisa perfectio que est intellectio ⁊ volitio. est O
intellectio aliq̃⁊ quorum non est volitio. Est enim intelle-
ctio omnium intelligibiliũ tam bonorum q̃3 malorum. est
v[ero] volitio seu dilectio tantum bonorum. sicut sol[et] hãc eã
dem dic̃ magr̃. ĩ. d. 6. cap. sed cõtra hoc. Et ideo quedam
deus nouit que non diligit neq̃3 approbat. Et ex hoc nul-
la distinctio argui potest inter rem que est volitio ⁊ rem
q̃ ẽ intellectio. nõ plus q̃3 iter rẽ q̃ ẽ itellectio. ⁊ rẽ q̃ ẽ itel[lectio].
Et causa est: q[uia] licet i[st]a aliquorum sit intellectio quoru3 nõ
est essentia vel volitio. verbi gratia. malorum nihilorum⁹
intellectio diuina malorum: est essentia dei. ⁊ volitio diui-
na bonorum. ⁊ volitio bonorum est intellectio malorum.
⁊ essentia diuina. ¶ Hoc in simili patet tã in deo q̃3 in crea
turis. in deo quide3. nã constat ꝙ memoria ꝑscia: ⁊ sciẽtia
in deo nullo modo ex parte rei distinguuntur. ⁊ tamen ea
dem res que est scientia ⁊ prescientia ⁊ memoria: est aliq-
rum scientia quorum non est prescientia. verbi gratia. pre
sentium. Et aliquorum prescientia quorum non est memo
ria. puta futurorum. Et verum est dı̃re ꝙ deus meminit.
Iude proditoris. ⁊ non prescit ipsum. Et prescit antixp̃m P
⁊ non meminit eius: nec tamen sequitur ꝙ memoria ⁊ pre
scientia distinguantur in deo. ⁊ ratio est: quoniam memo-
ria preteritorum in deo est prescientia futurorum ⁊ presci
entia futurorum est memoria preteritorum. In creaturis
quoq̃3 simile patet. Nam certum est ꝙ notitia qua sor.
nouit lapide3 est aliqua entitas vel essentia. siue sit preci[se]
qualitas quedam siue preci[se] respectus siue aggregatum
ex vtraq̃3. Quecunq̃3 autẽ essentia sit verum est dı̃re ꝙ illa
est notitia lapidis. ⁊ non est essentia lapidis. ⁊ tamen illa
notitia est omnino illa essentia. ⁊ econuerso. sine omni di-
stinctione a parte rei: q[uia] lic3 i[st]a essentia non sit essentia lapi
dis: est tamen notitia lapidis. ⁊ notitia lapidis est essentia
illa. ¶ Et per hoc patet ad confirmationem. nam maior
eius vtriq̃3 vera est acci[pien]do significare cõmuniter ad cõsigni-
ficare vel connotare: ⁊ supponẽ. alias nõ esset vera vt pa-
tet in exẽplis predictis. ⁊ ꝭm hoc cõcedendum est: ꝙ hoc Q
verbum diligit aliquid connotat ⁊ importat: ꝙ non cõno
tat hoc verbum est vel hoc verbum intelligit. Connotat
enim bonum existens vel apparens. Unde nomine dile-
ctionis in cõmuni: intelligimus consensionẽ in bonũ vel
apparens bonum sicut prescientia connotat futuru3. ⁊ q[uia]
omne ꝙ deo apparet bonum vtiq̃3 vere bonum est. sequi-
tur. deus diligit malum. ergo malum est bonum. Intelle-
ctio autem non connotat bonum determinate. ideoq̃3 nõ
sequitur deus intelligit hoc vel malũ. ergo malum est bo
num. Et ideo conceditur h. deus intelligit malum. ⁊ h ne
gatur deus diligit malum. ¶ Et si dicatur ꝙ connotare
⁊ consignificare est proprium vocum vel conceptuum
aut aliorum signorum res autem non significant vt an
te dictum est. nunc aũt loquimur de rebus non de vo-
cibus aut conceptibus. ¶ Dicendum ꝙ quamuis de

A reb⁹ loq̄mur ñ de vocib⁹ loq̄mur tñ de reb⁹ ñ ꝑ res ipas
ſʒ ꝑ voces eas ſigñantes. ⁊ ſm ꝙ ille alia vl' alia vel alio ⁊
aᵒ mó ſigñant vl' cóſigñant: ſic loquutóes nr̄e ṽe ſi aut ſſe.
alr̄ ⁊ alr̄ ad ꝓpónes rñderi opʒ. ℭ Et ſi dicas ꝙ deſcribē
do oēm ꝯnotationē: adhuc h̄ erit ṽa. de⁹ intelligit malū. ⁊
h̄ fſa. de⁹ vult malū. Dicēdū ꝙ ſi talia circūſcribāt'. ⁊ ꝑdcā
x̄ba nec ī cóſigñato nec ī mó ſigñandi mó aliq̄ diſtiguant'
tūc neutra illaꝝ ꝓpōnū erit magis ṽa q̄ȝ altera: ⁊ tūc ſicut
ex noua inſtóne. nó eadē q̄ nūc vel nó eodē mó ſigñarēt ſic
nec eodē mó dōm eēt ad illas tūc ⁊ nūc. ſicut ſi h̄. volo ꝑſci
re ⁊ ꝑſcia inſtituerētur vt nihil ꝯſignificarēt niſi ꝙ cóſigni
ficat memoria ⁊ meminiſſe. ⁊ eodem modo eque cōcedendum
eēt deū ꝑſcire ꝑterita. ſicut ꝯcedit': ꝙ meminit preteritoꝝ.
Silr̄ ſi iſti termini. hó. hoīes. ſicut non ſignificant diuerſa
vel cónotant: ſic ex noua inſtóne non haberent diuerſum
modum ſignificandi ſicut nūc conceditur h̄. ſor. eſt homo
B ſic tūc ꝯcedēda eēt iſta ſor. eſt hoīes que tñ nūc nó ꝯcedit'.
Sʒ diceres. dimiſſis iſtis vocabulis intelligere ⁊ diligere.
ℭ veꝝ ē dr̄e ꝙ illi realitati q̄ volitio dr̄ repugnat hīc malū
ꝓ obiecto nó aut realitati q̄ eſt intellectio. Jtē iˢ realitas q̄ eſt
intellectio eſt maloꝝ. illa aut q̄ ē dilectio non eſt maloꝝ. ḡ
illa nó eſt iſta. ℭ Dōm ꝙ q̄cq̄d ē oībm realitati q̄ eſt itellectio
eſt oībm realitati q̄ eſt volitio cuȝ vna penit⁹ realitas ſit itel
lectio ⁊ volitio. ⁊ malū eſt vtriq̄ȝ oībm realitatis q̄ eſt voli/
tio. q̄m intelligitur a realitate que eſt volitio. ⁊ vt dcm̄ eſt.
res vel realitas q̄ eſt volitio eſt intellectio maloꝝ lʒ nó ſit
dilectio maloꝝ. ℭ Ad aliud cū dr̄: ꝙ realitas q̄ eſt intelle/
ctio ē maloꝝ ⁊c̄. Dōm ꝙ oīo ē deſectiua eo ꝙ nó enūciat q̄d
ſit maloꝝ: an. ſ. ſit de nūo maloꝝ vl' eēn' maloꝝ. vl' cā ma
C loꝝ vel dilectio maloꝝ vel itellectio maloꝝ. poſſet eni q̄li
bet ꝑdictoꝝ modorum ⁊ multis modis alijs dici eſſe ma
loꝝ. ⁊ quocunq̄ȝ mó ꝑdcōꝝ intelligeret' ꝑter vltimum: ꝓ/
poſitio fſa eēt. Cōcedo ḡ ꝙ iˢ realitas eſt malorum in vlti/
mo ſenſu. cū vᵒ addit': ꝙ realitas q̄ eſt dilectio nó eſt malo
rum. aut intelligit' eodem mó. ſ. ꝙ nó eſt intellectio malo/
rum ⁊ tunc nego eam. aut intelligit' ꝙ non eſt dilectio ma
loꝝ: vel aᵒ modo. ⁊ tunc pʒ ꝙ ꝯña nihil vʒ. ſicut non ſeq̄t'.
res que eſt preſcia: eſt preſcia futuroꝝ. res que eſt meō nó
eſt meō preteritoꝝ. ergo res que eſt meō non eſt res que
eſt preſcientia ⁊ ſic ſequitur. Res que ē eēntia diuina ē cā
creature. Res que eſt eēntia diuina: nó ē effect⁹ creature.
ḡ res q̄ ē eēn' dna. non ē res q̄ eſt eēn' diuina. Et ſic pʒ ꝙ
ꝑdcā ñ cogūt cōcedē talē diſtōnē ꝑfectionū ī dō ex nā rei.
ℭ Ad ꝑmā rōnem q̄ōnis rñſum eſt ſupra. Ad 2m. dōm ꝙ
Aug. non dicit illa eē equalia. Sed non eſſe iēq̄lia. Unde
verba ſua ſunt hec. h̄ quatuor. ſ. viuus. ſapiens. potēs. ſpe
cioſus. vt premiſit ſtatim. non inequalia dicenda ſunt. No
mina eni q̄tuor res autem vna eſt. Sicut ergo idem nó eſt
ſibi inequale. ſic nec iſta.

ℭ Diſtinctionis. vij. Queſtio. j.

D Circa ſeptimam diſtinctionē. Quero vtrum eſſentia diuina ſit potentia ſeu principium generandi filium. ℭ Et arguitur ꝙ ſic auctoritate Dam. lib. primo dicentis ꝙ generatio eſt opuſ nature. Et loquitur de generatione dei eterna: cuȝ igitur non ſit opus nature tanq̄ operantis cum diuina nā neq̄ȝ generet: neq̄ȝ gñet' vt ꝓbatū ē. d. 5. ſequitur ꝙ eſt opus eius tanquam principij quo pr̄ gñat.

capi. 9ᵒ

Oppoᵐ Cōtra argr̄ ꝙ nó eēntia ſʒ ꝓꝑetas ꝑſonalis: q2 pr̄ eo q̄ pr̄ eſt eo gñat. Nā ſʒ Aug. 5ᵒ de tri. pr̄ nó dr̄ pr̄ niſi ex eo ꝙ ē ei fili⁹. ió aūt eſt ei fili⁹: q2 genuit: eo igit' pr̄ quo genuit ⁊ eꝯ. ſʒ pr̄ nó deitate: ſʒ pr̄nitate ē pr̄: ſic fili⁹ ñ eo x̄bū quo ſapia. eo aūt eēntia quo ſapia ſm Aug. 7ᵒ de tri. ⁊ ꝑ ꝯñs nó ē fili⁹ deitate: q2 eo x̄bū q̄ fili⁹ ⁊ eꝯ. ió aūt eſt filius: q2 genitus. 5ᵒ de tri. ḡ eſt ꝓprietate filius: ⁊ ſilr̄ pat

cap. 5.
cap. 2.
ꝯp. 4.

eſt proprietate pater. ḡ proprietate generat. ⁊ per ꝯñs pro E
prietas eſt in eo potētia ⁊ ꝑncipium generādi.

In hac q̄ōne duo erunt arti. In ꝑ videbit' an in diuinis ſit aliqua potētia vere elicitiua ſeu ꝑnm ꝓdu/
ctiuū ad intra. vel q̄ð in idē venit. vtrū potētia generandi
vel ſpirandi ſit potentia vere productiua: ſecundo ſuppo/
ſito ꝙ ſic inquiretur que eſt illa: an ſcilicet eſſentia vel rela
tio: aut aliquid aliud.

Quantū ad ꝑm articulū eſt vna opīo que dicit ꝙ in pr̄e nulla eſt oīno poᵃ vere productiua vel ꝑᵒ arti. Aureo.
elicitiua qua gñet vel poſſit gñare filiū: ſed potētia q̄ dicit' p. 5. di.
poſſe gñare eſt ſolūmó actualis ꝯnexio ⁊ nó repugnātia 7. q. j.
termioꝝ: ſicut ⁊ poᵃ q̄ deus pōt eē de⁹. Et ſic liceret ſic loq arti. 2.
vt dicūt: nó eſt aliud poᵃ gñandi in pr̄e: q̄ȝ poᵃ paternitādi
ſiue q̄ pōt eſſe pr̄: q̄ȝ cōſtat nó noiare aliquod ꝑnm ꝓducti/
uum. ℭ Q̄ð igit' poᵃ gñandi nó ſignificet aliq̄ð ꝓductiuū ꝑm
ꝑnm in pr̄e reſpectu filij: ꝓbat' multiplr̄. ℭ Primo q2 vbi F
nó ſunt ꝓductiōes elicite vanū eſt querere ꝑnm ꝓductiuū:
ſed in deo ꝓductiones nó ſunt elicite vt dicit ſe ꝓbaſſe in ꝑ 2m
cedentib⁹. igitur ⁊c̄. ℭ Scđo ſic. poſſe eſſe patrem nó eſt
poſſe potentie ꝓductiue: ſʒ ē poſſe ꝯnexionis neceīe: eo mó
quo hó pōt eē aīal: ⁊ diametrū nó mēſurari coſte. h̄ patet.
q2 ſi talis poᵃ eēt ꝓductiua ēt pr̄ in diuinis ꝓduceret' in eē
patrem: q̄ð eſt erroneū. Sed eadē eſt poᵃ q̄ pr̄ pōt gñare ⁊
qua pōt eē pr̄. ſicut idē ē actus cū actu: puta gñare ⁊ pr̄ni
tas. Magr̄ ēt dicit ꝙ ſilr̄ ē de iſtis ꝓpōnib⁹. pr̄ pōt eē pr̄:
⁊ pr̄ pōt gñare: ⁊ de iſtis. fili⁹ nó pōt eē pr̄: ⁊ fili⁹ nó pōt ge 3
nerare. ℭ 3ᵒ ſi poᵃ gñandi eſt poᵃ ꝓductiua: aliq̄ perfectio
ſimplr̄ eſt in pr̄e q̄ nó eſt in filio. h̄ ꝯcedere non eſt ſanum: G
cū ſint eq̄ ꝑfecti. ꝯña ꝓbatur. q2 ꝯſtat ꝙ in filio non eſt pō
gñandi: q2 non reſpectu pr̄is: cū ille ſit ingenit⁹: nec reſpe
ctu alterius filij: q2 nullus ali⁹ ē poſſis: nec reſpectu ſuimet
q2 nihil ꝓducit ſe. ḡ nó eſt in eo: cū oīs poᵃ ſit reſpectu ali
cuius. Q̄ð aūt pō ꝓductiua ſit ꝑfectio ſimplr̄ pʒ. Nā potē
tia ꝓductiua creature eſt ꝑfectio ſimplr̄. multo aūt magis
pō ꝓducēdi creatorē erit ꝑfectio ſimplr̄. ℭ 4ᵒ cuius nega cap. 13.
tio nó eſt negatio poᵉ ipm nó eſt formalr̄ pō: ſed ſm Aug.
negatio potentie gñatiue non eſt negó poᵉ: ſed tm̄ poſitaq̄
terminoꝝ. ait enim ꝯ Maxi. li. 3. ꝙ filius nó genuit: nó q2
nó potuit: ſʒ q2 non oportuit: q̄ð exponēs Magr̄ dicit: nó
quia nó potuit id eſt nó ex aliq̄ ipotētia fuit: ⁊ ꝑ ꝯñs negó 5m
potētie gñatiue nó eſt negatio potentie. ℭ 5 in patre diuino
nó pōt poni aliq̄ poᵃ ꝓductiua reſpectu ſui formalis ꝯſtitu/
tiualis ꝓduceret' in eſſe pr̄is: ſed gnāre eſt formale cōſti/
tutiuū pr̄is. ḡ reſpectu gnāre nulla eſt ī eo poᵃ ꝓductiua.
ℭ 6 oē q̄ð caret poᵃ debita ſuo gñi pōt dici ipotēs: ſʒ fi/
lius nó pōt dici ipotens: ḡ nó caret poᵃ debita ſuo gñi. ca/
ret aūt poᵃ gñandi ⁊ illa cōpetit ſuo gñi. q2 pr̄i. ḡ poᵃ ge/ T. c. 27
nerādi nó eſt aliq̄ poᵃ. maior pʒ. 5ᵒ meta. vbi dr̄ ꝙ talpa 7m
dicit' ꝑuari viſu: q2 eſt ꝓꝑetas debita ſuo gñi. ℭ 7ᵒ nlla D
poᵃ ꝓductiua recipit actuȝ in ſe: ſed ab ea egredit' actus:
gñare ṽo nó egredit' a pr̄e: imo cōſtituit ipſum. ergo ⁊c̄.
ℭ 8ᵒ ſi in pr̄e eſt aliq̄ð formale ꝑnm ꝓductiuū: querit' q̄ð 8m
eſt illud: non dr̄ ꝙ ſit pr̄nitas: q2 pr̄nitas ⁊ gñare idē ſunt
realr̄. Nec ꝑſona tota: q2 tūc gñare egrederet' a perſona
⁊ eſſet aliud realr̄ ab ea. nec eēntia ꝑ eādē rōnē. Nā tūc
ab ea egrederet' act⁹ gnōnis ⁊ eēt aliud realr̄ ab ea: cum
nihil egrediat' a ſe. ℭ 9ᵒ q2 ſi ponat' talis poᵃ eſſe ꝓducti 9m
ua: ipoſſe eſt euadere argm hæretici ꝓbātis ꝙ pr̄ ſit poten/
tior filio: q2 pr̄ potuit gñare: q̄ð nó potuit filius. ponendo
aūt ꝙ hꝯ pō nó ſit aliud q̄ȝ neceſſitas: ⁊ filium nó poſſe nó
eſt aliud q̄ȝ impoſſitas terminorū euidenter euadit'. Et ſic
euadit. Aug. dicēdo ꝙ fili⁹ nó genuit: nó q2 nó potuit: ſed
q2 nó oportuit. aut igit' ꝑ nó oportere intellexit nó ꝯgruere
⁊ nó decēe: ⁊ ſic ſua ſolᵒ fuit nulla: tū q2 tales ꝯgruentie in
necījs aſſigñri ñ debēt: ꝑſuaſióib⁹ eni ꝯtētari i necījs ridicu
loſuȝ ē. vt pʒ ꝑ ethi. Tū q2 ſi potuit ⁊ poſſe fuit ꝙ fili⁹ gña

i ret: vtiq3 ɔgruū fuit. ḡ. p ñ opoȝ̄ itelli̇̄t ipoľe eē: ꝛ h̄ ē ma
gis clare euadē: qꝛ nō ois potētas eēndi q̄ est in p̄re ē in fi
lio. pꝛ. n. pōt eē pꝛ: nō aūt fili⁹ pōt eē pꝛ. Sȝ vtiq3 ois poti
tas ꝓductia q̄ ē in vno ē in alio. Sic igiť p3 ꝙ po⁹ gn̄andi
10m nō noiaȝ aliq̄d ꝓductiuū p̄n̄m. ¶ 10° nullū agēs eternū h3
po^m agēdi: de⁹ est agēs eternū re^u filij: extēdēdo nom̄ agē
T.c.30 tis. Nā eternaľr gn̄at. ḡ ꝛc. ma^{or} ꝓbať ex intētiōe Phi 10°
Cō. 30. meta. vbi vult ꝙ nō oē agēs h3 po^m q̄ pōt agē. vbi Cōmē.
dicit ꝙ ipoľe ē ꝙ oē agēs ꝛ mouēs h̄eat po^m agēdi ꝛ mo
uēdi. oē. n. eternū ē actio pura: ꝛ oē qd̄ ē actio pura nō h3
po^m. Cōfirmari pōt p p̄hm 1° p̄iber. q dicit ꝙ sempiterna
sūt actu sine potētialitate. igiť sempiterne agentia sp̄ actu
Contra agūt ꝛ sūt sine p̄tāte seu v̄tute seu po⁹ agēdi. ¶ Hec opio i
Aureo. eo ꝙ negat oēm po^m ꝓductiuā in p̄re re^u filij: accipiendo
vbi sup̄ po^m p p̄tāte seu vi ꝛ p̄n̄° ꝓductiuo nō ē xa. ¶ Primo qdē.
qꝛ seq̄reť ꝙ pꝛ nō eēt p̄n̄m ꝓductiuū filij: s3 h̄ est f̄lm: qꝛ tūc
pꝛ nō v̄aciter filiū gigneret: cū gn̄ans inq̄ȝtū gn̄ans sit ꝓ
k ducēs: ꝛ genitū inq̄ȝtū genitū sit ꝓductū: ɔn̄a clara ē. Cō
cap. 14. firmať rō auct̄e Aug. 5° d̄ tri. dicētis sic. si gignēs ad id qd̄
cap. 20. gignit p̄n̄m ē: pꝛ ad filiū p̄n̄m ē: qꝛ genuit eū. Et eiusdē li. 4.
dicit ꝙ pꝛ ē toti⁹ diuinitatis: vel si melius di deitatis p̄n̄m. i.
filij. ꝛ s. s. In qb⁹ singulis tota ē diuinitas: vt exponit Magr̄
cap. 12. l. d. 29. ¶ Itē Hyľ. 4° de tri. dicit ꝙ pꝛ est actor filij quē ge
nuit. ꝛ Dam. li. p̄. pꝛ inq̄t ē cā: ꝛ fili⁹ ex hac cā. ꝛ ɔstat ꝙ ñ
aľr ē p̄n̄m aut actor vel cā: nisi ꝓducēdo ip̄m sibi ɔsubalem
eiusdē nāe. est ḡ f̄m itētōem p̄dcōꝝ scōꝝ pꝛ p̄n̄m v̄e ꝓducti
Aureo uum filij. ¶ Ad hāc rōez in v̄tute l3 in alio ꝓpo^m iste doc.
lus r̄ndet dist. 29. d. ꝙ nō solū po⁹ ꝓductia est p̄n̄m: s3 ēt ip̄a p
ductio: igiť pꝛ di p̄n̄m ꝓductiuū filij: nō p aliq̄3 po^m ꝓducti
uā: s3 p ip̄am ꝓductionē: puta gn̄are qd̄ ē in ip̄o. Hec r̄nsio
cōcedit ꝓpo^m: cū eni po⁹ ꝓductia diffiniri h̄eat cōplete p eē
p̄n̄m ꝓductiuū alteri⁹ inq̄ȝtū alterꝰ: sic actiua diffiniť p esse
p̄n̄m actiuū alteri⁹ inq̄ȝtū alterꝰ: ꝛ talis rō f̄m r̄nsionē cōpe
tit ip̄si actui q ē gn̄ō: seq̄ť ꝙ ip̄a ē po⁹ ꝓductia: ꝛ h̄ ē ꝓpo^m
ad p̄n̄s: nō eni q̄riť aliō nisi an i p̄re sit aliqd̄ p̄n̄m ꝓductiuū
re^u filij: ꝛ ɔcediť in r̄nsione ꝙ sic. Utꝝ aūt illud p̄n̄m sit ip̄a
ꝓductio: vel aliqd distictū ab ea: nō q̄riť p n̄uc: cū ip̄e vľr
l oē p̄n̄m ꝓductiuū neget. ¶ Et si dicať ꝙ nō negať p̄n̄m ꝓdu
ctiuū re^u ꝓducti q̄le dicit eē ip̄am ꝓductionē: s3 t̄m nō ne
gat p̄n̄m ꝓductiuū re^u ꝓductiōis: qd̄ vtiq3 solū f̄m ip̄m di
po⁹ ꝓductiua. Istō stare nō pōt. Nā gn̄aľr ip̄se h3 negare
f̄3 dcā sua: ꝛ negat oē p̄n̄m ꝓductiuū tā re^u ꝓducti: q̄3 ꝓdu
ctionis. Qd̄ p3. Nā si posse p̄ncipij ꝓductiui re^u ꝓductio
nis (vt dicit) ē pfectio simpľr. mľto magis posse p̄ncipij ꝓ
ductiui re^u ꝓducti est pfectio simpľr: cū posse in ꝓductōez
nō sit pfectiōis (si pfectiōis est) nisi qꝛ posse in ꝓductū illi⁹
ꝓductiōis est pfectiōis: negat aūt p̄^m posse a p̄re: ne aliq̄ p
fectio simpľr attribuať sibi q̄ nō sit in filio. igiť ꝛ 2^m ɔsir h3
negare. Nec valet dicē ꝙ actualľr ꝓducē nō ē pfectiōis: s3
posse ꝓducē. Nā ɔstat ꝙ oē p̄n̄m ꝓductiuū pōt ꝓducē: nec
min⁹ pōt ꝓducē si actu ꝓducit: q̄3 si eēt t̄m in po⁹ ad ꝓdu
cēdū ꝛ nō ꝓduceret: nec mioris ēt pfectiōis ē ex eo ꝙ actu
m ꝓducit. ¶ Itē h̄. p3 ex alio: recitat eni ille doctor i hac mā
vnā opionē q̄ ponit ꝙ p̄nitas est po⁹ seu p̄n̄m gn̄andi: ꝛ t̄m
alibi vult eadē opio ꝙ p̄nitas ꝛ gn̄are sūt idē: ꝛ p ɔn̄s nō
ponit po^m gn̄atiuā in p̄re re^u act⁹ q est gn̄are: s3 t̄m re^u ꝓ
ducti. s. filij. Et iste ɔ̄ istā opionē sic ɔ̄ alias dicit ꝙ suppōit
ipoľe. s. eē ꝓductiuū p̄n̄m in diuinis. Ex q̄ p3 ꝙ nō solū ne
gat p̄n̄m ꝓductiuū re^u gn̄ōnis: s3 re^u geniti. Qd̄ euidēti⁹ p
bať p eūdē in di. 20. vbi obijciendo ɔ̄ p̄dcōs. dicit ꝙ posse
gn̄are filiū saltē ē po⁹ ꝓductia re^u filij: q̄ȝuis nō re^u ip̄si⁹ ge
neratōis. Et paulo post r̄ndēdo diċ ꝙ fili⁹ ñ di poťs gn̄a
ri loq̄ndo de poťtate q̄ r̄ndet po⁹ ꝓductie: q̄ȝuis possit di
ci poťs gn̄ari supra poťtate p ñ repugnātia terminoꝝ. Ex
q̄ p3 ꝙ vľr oē p̄n̄m ꝓductiuū intēdit negare. ꝓbatū est aūt
ꝛ ɔcediť p̄rem eē p̄n̄m ꝓductiuū: quare habetur ꝓpositū.
q ¶ 2° R̄n° ɔcedit ꝓpo^m ex h̄ ꝙ ɔcedit gn̄are eē vere ꝓdu

ctionē. Ois eni ꝓductio iq̄ȝtū hui⁹ ē act⁹ p̄ncipij ꝓducti n
ui sicut actio act⁹ acti. vt p3. 3. phyſi. igiť gn̄ō i⁹ ē act⁹ p̄nci
pij ꝓducti. ꝛ sic ɔcedētes ꝓductionē ɔcedūt pariter po^m ꝓ
ductiuā. ¶ Q, ēt ɔfirmať ex itētiōe p̄hi. 9. ꝛ ɔ^{tu} ibidē. 11. ɔ^m
me^{ti}. vbi vult ꝛ verꝝ ē: ꝙ sic ois po⁹ ē re^u alicui⁹ act⁹. sic eɔ̄
act⁹ ille ad q̄3 ē: ē act⁹ po⁹. Et sic ois po⁹ actia ē re^u act⁹ q ē
actio: sic ois actio ē alicui⁹ po⁹ actie. Et eadē rōne: ois po⁹
ꝓductiua est alic⁹ act⁹ q est ꝓductio. ꝛ ois ꝓductio ē act⁹
alicuius po⁹ ꝛ p̄ncipij ꝓductiui. Un̄ ponē ꝓductionē ꝛ ne
gare ei⁹ p̄n̄m ꝓductiuū ē incōpossa affirmare. ¶ Et maxiē
h̄ est ɔ̄ istos q volūt ꝙ gn̄ō in deo nō solū sit h̄i^{tu} de gn̄e re
lationis sed vere sibi cōpetat ratio actionis. ꝛ ideo minus
p̄nt negare p̄n̄m ꝓductiuū in patre q̄3 alij q dn̄t talia nō ꝓ
ductiōes sed relōnes t̄m iportare. q̄ȝuis h̄ f̄lm sit vt p3. s.
d. 4. q. p̄. ¶ 3°. f̄lm d'ri h̄ ꝙ ait gn̄ationē esse. ¶ 2° sic. Ois
po⁹ q̄ p se ē ad terminū ab ea vel ab eo in q̄ est p eā ꝓductū
inq̄ȝtū hui⁹. ē po⁹ v̄e ꝓductiua. S3 po⁹ gn̄andi di p̄ris ē hu
o ius ḡ ꝛc. ma^{or} p3. nā q̄l3 eius singularis ē xa. nec h̄ic pōt
instātiā. Po⁹ nāq3 q̄ est poťtas ꝓpōnis vel terminoꝝ f̄m
mo^m loquēdi istoꝝ q̄ȝuis possit eē circa terminos stantes
p reb⁹ ꝓductij: h̄ t̄m accidit sibi. Un̄ nō min⁹ repiť vbi vter
q3 t̄min⁹ rē iproductā sign̄at. v̄. g. in hac. p̄r pōt eē deitas.
Po⁹ ēt pa^{ue} ꝛ si sit ad rē ꝓductā nō t̄m ad rē ꝓductā p eam
vel nō inq̄ȝtū ꝓducta ē p eā. vt p3. ꝛ iō ma^{or} certissima est.
mi^{or} q̄3 nulli du⁹ eē d3. Nā po⁹ gn̄andi dei p̄ris p se di ad fi
lium ꝓductū siue ad genitū ab ea. vel a p̄re cui⁹ est vel q
est illa p̄tās ꝛ hoc inq̄ȝtū ab ip̄o filius ē ꝓduct⁹ ꝛ genit⁹.
Un̄ si p impoľe nullus eēt genit⁹ nulla po⁹ gn̄andi oio eēt
in deo q̄ mōcūq3 ēt sumereť po⁹ gn̄andi. ¶ 3° sic. Cuiuscūq3
po⁹ act⁹ quē per se respicit inq̄ȝtū ei⁹ act⁹ ē: ē ꝓducē: ē xe
po⁹ ꝓductiua. S3 po⁹ gn̄andi in deo act⁹ q̄3 p se respicit i
q̄ȝtū act⁹ ei⁹ ē. ē ꝓducere. ḡ ꝛc. ma^{or} p3. q̄ȝtus eni3 act⁹ po⁹
pa^{ue} sit agē nō t̄m inq̄ȝtū est po⁹ pa^{ue} est agē: s3 poti⁹ pati. ē
aūt agere inq̄ȝtū ē actus actiue po⁹. sic in ꝓpo^{to}. mi^{or} ēt p3
nā act⁹ po⁹ gn̄andi ē gn̄ō. di enim pater potens generare.
¶ 2° sic. fides catholica ꝓfiteť filiū eē a p̄re. h̄ āt h3 istū in 2^m
5. d. i solōne vltie obiectiōis: iō verꝝ ē: qꝛ fili⁹ ē fili⁹ formaľr p q. i. ar. 3
gn̄ari: qd̄ vtiq3 iferť a p̄re: siue gn̄are qd̄ ē formaľr i p̄re: ꝛ p
quo formaľr p̄r ɔstituiť. ¶ Tūc arguo: aut fili⁹ ē a p̄re: vľ
a gn̄are illatiue t̄m: aut ēt p̄ncipiatiue seu originaľr ꝛ ꝓdu
ctiue. Pri^m nō p̄t ɔcedi: t̄u qꝛ fili⁹ nō eēt ꝓduct⁹ nec origi
nat⁹ seu nat⁹ a p̄re: q̄ȝuis eēt illat⁹: qd̄ dicē ē ipiū: t̄u qꝛ p̄r
eq̄ eēt a filio: sic fili⁹ a p̄re: t̄u qꝛ sic pꝛ ifert filiū: sic eɔ̄. ꝛ sic
gn̄are gn̄ari: sic eɔ̄. mutua. n. ꝛ reciproca est ɔn̄a ꝛ illatio.
Qd̄ cū fidei sit ɔ̄riū dicēti pꝛ a nullo ē. fili⁹ v̄o a solo p̄re.
restat ꝙ vltra h⁹ illationē neċe ē ɔfiteri p̄ncipiationē ꝛ ori
ginationē ꝛ filiū p̄ncipiatiue ꝛ origiaľr eē a p̄re: ꝛ p ɔn̄s i
p̄re ɔcedē p̄n̄m ꝓductiuū ip̄i⁹ filij: seu p̄rez poti⁹ eē p̄n̄m tale
¶ Q, si dicať ip3 actū gn̄ōnis quē i p̄re dicit eē ꝛ nō a p̄re
eē p̄n̄m filij: adhuc h̄eť ꝓpo^m. nō. n. ad p̄n̄s pl⁹ q̄riť: nisi ꝙ q
in deo v̄e sit p̄n̄m seu po⁹ v̄e ꝓductiua filij. ¶ Ad rōes opio Ad rō
nis i opp^m. Ad p̄^m: vel p ꝓductionē itelligis ip3 ꝓductū: nes au
sic in creaturis res q̄ ꝓduciť di actio seu ꝓductio: vt di in reoli
2°: ꝛ tūc mior ē f̄la: vel itelligis ip3 ꝓducēs vľ ei⁹ h̄itudiez vbi sup̄
ad ꝓductū: ꝛ tūc ē f̄la maior. alias po⁹ creatiua ñ eēt ꝓdu
ctiua: cū nec creās vľ ei⁹ h̄i^{tu} ad creaturā sit ꝓducta: vľ i
telligis q̄ȝdā rē mediā distictā: tā a ꝓducēte: q̄3 a ꝓducto: ꝛ
sic maior ē f̄la. Et h3 istātiā de po⁹ creatiua. Silľr i alijs: cū
nullibi sit talis actio media ponēda: vt patebit i 2°. Et si in
creaturis poni posset: nō t̄m i deo. ¶ Ad 2^m di ꝙ si valeret Ad 2^m
eq̄ ꝓbareť ꝛ silľr ꝙ po⁹ creatiua dei nō eēt ꝓductiua: qd̄ t̄m
f̄3 oēs: ꝛ ēt h3 hūc doc. ē f̄l3. ¶ Arguā eni sic. posse eē crea
torē nō ē posse eē po⁹ ꝓductiue: alias de⁹ ꝓducēdi eē crea
torē qd̄ ē ipiū dicē: s3 ē eadē po⁹ q̄ de⁹ pōt creare ꝛ q̄ p̄t eē
creator: sicut idē ē deū creare ꝛ deū eē creatorez. ergo po⁹
creatiua nō est productiua: cū igiť h̄ conclusū3 falsum sit:
liquet p̄dcām rōem eē defectiuā. ¶ R̄n° igiť ad illā: cū di

A posse esse patrẽ nõ est posse po^a pductiue:hoc nomẽ pr̃ vt
infra distinguit Magr̃.d.27.aliqñ est nomen hypostasis.
aliqñ proprietatis.p̃ mõ eẽ patrem est eẽ psonã que pdu/
cit filiũ.Alio mõ est filiũ gñare.hec multũ dñt.Naz p̃mo
mõ pcedim⁹ diuinitatẽ eẽ prẽm.nõ aũt 2° mõ.vt supra.d.5.
aliqlr tactũ est.Primo mõ dico q̃ posse eẽ prẽm nõ ẽ pos/
se po^a pductiue.Nõ eni deitas põt eẽ pr̃ p aliquã po^m p
ductiuã q̃ possit in psonã pris:7 in h sensu nõ est minor ve
ra.Nõ enim idẽ est posse eẽ prẽm 7 posse gñare.cũ p̃^m pos
se vẽ pcedat de diuinitate:nõ aũt 2^m.Si aũt sumat secũdo
mõ sic nego p̃mã ppõnẽ:7 dico q̃ posse eẽ prẽm est posse
potentie pductiue.sicut.n.p pductiuã po^m pr̃ põt filiũ p
ducere 7 ei⁹ eẽ p̃n^m:sic p eãdẽ põt eẽ pr̃:cũ h mõ nõ sit,aliõ
psonã p̃mã eẽ prẽm q̃z ipm filiũ gignere.¶Tũc ad pba/
tionẽ:cũ dr̃ q̃ tũc pr̃ pducẽt se in eẽ prẽm:nego pñaz.In/
stãtia pz de posse eẽ creatorẽ.vñ sicut posse eẽ creatorẽ nõ
B est posse pducere creatorẽ:sz creaturã:nec cũ de⁹ est d no
uo creator facit se creatorẽ pprie loquendo:q2 nec facit se
nec aliqd in se:sed tñ creaturã:sic posse esse prẽm non est
posse pducẽ prẽm:sed filiũ:nec pr̃ pducit se prẽm:sed fili
um:sicut nec est pr̃ sui:sed filij.Nõ igit̃ pducit seipsum in
esse patrem.¶Qd aũt adducit̃ de Magr̃o qui dicit illas
ppões significare idẽ.Dõm q̃ Magr̃ accipit ibi nomen
Ad 3^m pris vt est nomẽ pprietatis.sic dcm̃ ẽ.sic ẽt pz ibi.¶Ad
tertium dico p̃ q̃ p pfectionẽ simplr̃ vel intelligis aliquod
significabile incõplexe:7 tũc dico q̃ nulla est pfectio sim/
pliciter nisi deus:q2 nihil aliud a deo est in q̃lz melius q̃z
nõ ipm:iuxta modũ loquẽdi Ansel.Et tunc pcedo q̃ p̃n^m
C pductiuũ filij est pfectio simplr̃:qd 7 tu habes cõcedere:
nisi tu velis dicere:aut prẽm nõ pducere filiũ:aut patrem
nõ esse deũ:quoz vtrũq3 ipiũ est.Et sic pz arg^m ẽt p te.vz
q̃ aliq̃ pfectio simplr̃ deest filio:vel intelligis aliqd signifi
cabile tñ cõplexe.vbi grã.si dicat̃ q̃ esse sapiẽtẽ ẽ pfectio
simplr̃:q2 vlr̃ est melius eẽ ipm q̃z nõ ipsum.hoc est cuilz
eẽt melius eẽ sapientem q̃z non esse sapiẽtem:ad quẽ sen/
sum loqt̃ Ansel.vt pz psiderãti:q̃uis nõ vtat̃ istis vocabu
lis pfectio simplr̃:qd nec ẽt pp̃e dr̃ de tali cõplexe sigñabi
li.Sed est sensus cũ illud dr̃ pfectio simplr̃.i.vlr̃ q̃ vel cui
libet eẽt melius eẽ tale q̃z nõ eẽ tale:vel qdlz si essz tale:eẽt
melius q̃z si non esset tale ceteris paribus.Sed s̃m hunc
sensum cũ dr̃ q̃ po^a pductiua filij est perfectio simplr̃:idẽ
est ac si diceret̃ posse pducere filiuz est pfectio simplr̃.Et
s̃m hũc modũ accipiendi reducit̃ arg^m ẽt p te.Nam si pos
se producere creaturã est pfectiõis simplr̃:7 s̃m te:ex hoc
sequitur per locum a minori q̃ posse producere creatorez
est pfectionis simplr̃:cogeris vt vel dicas q̃ nõ oẽ quod ẽ
pfectionis simplr̃ cõueniens patri cõuenit filio dei:quod
tu 7 vere reputas falsum:vel neges patrez posse pducere
filiũ:qd est hereticũ.Et cũ hoc sequit̃ ẽt q̃ non ois perfe/
ctio patri conueniat.Et ideo ita pz q̃ rõ fortius militat p
suũ actorẽ.¶Rñdeo tñ ad ipam.Si p̃ mõ accipit̃ perfe/
D ctio sicẽ innuũt v̄ba arguẽtis.dico q̃ potẽtia pductiua filij
est pfectio simplr̃:q2 ipse pater est pfectio simplr̃.Et tamẽ
dico q̃ filius nõ est min⁹ pfectus seu bonus q̃z pr̃:q2 lz ipe
nõ sit pater:est tñ idipm 7 est eadẽ bonitas q̃ ẽ ipse pater.
Si v̄o accipit̃ 2° mõ nõ sic dico q̃ posse pducere filiũ nõ ẽ
pfectionis simplr̃.Et q̃uis incõparabilr̃ melior sit de⁹ q̃z
creatura.nõ tñ seqt̃ q̃ si posse pducere creaturã ẽ pfectio
nis simplr̃:q̃ posse pducere creatorẽ vel deum sit pfectio
nis simplr̃ ad sensum datum. Silr̃ etiam non sequitur q̃
posse pducere deum patrẽ sit perfectiõis simplr̃:q̃uis in
cõparabiliter melior sit de⁹ pr̃ q̃z creatura.¶Si dicas q̃
pducere deũ prẽm est impolẽ:7 iõ nõ ẽ pfectionis ita di/
co tibi q̃ pducere aliũ deũ filium ẽ ipolẽ:nec est min⁹ im/
possibile q̃ deus filius producat seipsum.
¶Motus.vt idẽ significet h dictio grauitas q̃ h oratio
E principium motus deorsum.Et q2 aqua exñs in terra nõ
mo⁹ deorsuz nec illa forma est ei in i° loco p̃n^m talis mot⁹. E
iõ ipa nõ est aque in illo loco grauitas.q̃ tñ ẽ ei in alijs lo Sic sub
cis grauitas sicut ẽt est ei p̃n^m descẽdẽdi.Vñ si aq̃ sit in ae sẽsu im
re 7 descẽdat 7 postea erit in terra.vẽ diceretur:grauitas perfcõ i
erit in aq̃ qñ erit in terra.Sz ipa nõ erit.tũc grauitas. Et origiali
eẽt multũ silẽ ad ppo^m si vna talis for^a nũo eẽt silr̃ i duab⁹
aqs q̃z vna eẽt in aere et descẽderet altera v° eẽt in terra.
tc.n.vez eẽt dĩe q̃ g̃uitas eẽt i vtraq3 aq̃.7 tñ ipa g̃uitas
nõ eẽt in vtraq3 aq̃ grauitas.sz i altera tñ.s.i ea que descẽ
deret.sic i ppo^a:po^a gñandi ẽ in pr̃e seu ẽ pr̃ 7 ẽ ẽt in filio:
sz ipa nõ ẽ in filio po^a gñandi.Cũ v° vlterius dr̃:q̃ nõ re^a
pris nec re^a filij 7 c̃.d^r:q̃ po^a gñandi r^a filij.i.põ gñandi fi
liũ ẽ i filio.Nõ tñ ipa ẽ i eo põ r^a filij nec r^a alic⁹ alteri⁹ nec
ẽt po^a gñandi:q2 ipe p eam nec se nec aliuz põt generare.
¶Ad 4^m dõm q̃ minor ẽ fl̃a accipiẽdo po^m p p̃n^a pducti Ad 4^m.
uo:vt dcm̃ ẽ.Nã Aug nõ dicit q̃ filius nõ potuit:sz opp^m
vñ ait.nõ q2 nõ potuit:ex q̃ arg^m p̃t reduci p arguẽtẽ.Aut
enim potuit sigñat po^m pductiuã:7 sic cũ Aug.neget nõ F
posse affirmat posse:ac p h po^m pductiuã:aut sigñat poss
tatẽ terminoz:7 sic dicẽdo filius nõ potuit negat̃ talis poss
tas.igit̃ cum dicit non q2 non potuit negatur nõ possitas:
7 per pñs affirmat̃ possibilitas.Ex quo vltra sequit̃ hãc
ẽẽ verã fili⁹ potuit gñare:qd est p Aug^m.ac p sic arguẽtẽ.
Expone igit̃ vt docet Magr̃ nõ q2 non potuit.i.nõ fuit ex
ipotẽtia:qd idẽ valet:ac si dicat̃ nõ q2 ipotẽs fuit:sed non
sequit̃:nõ fuit impotẽs:g̃ potuit vel fuit potẽs pducere fi
lium:sicut nõ seqt̃.iste puer non est iniustus.ergo ẽ iust⁹.
¶Ad 5^m dõm q̃ nõ sequit̃.in patre nõ est po^a productiua Ad 5^m.
respectu gñare.g̃ in eo non est potentia pductiua:nisi p ge G
nerare intelligas ipz genitũ.Nã cũ h c q̃ in pr̃e nõ ẽ po
tentia pductiua respectu alicui⁹ qd est in eo:stat hñ q̃ in
eo sit potentia pductiua respectu filij.hoc sufficit in pposi
to.Si v̄o intelligas p gñare ipm filiũ genitũ maior tua ẽ
falsa.¶Ad 6^m dõm q̃ maior non est v̄a vbi carẽs hz oẽm Ad 6^m
perfectionẽ quã hz non carẽs.ipotẽtia enim pp̃e loquen
do defectũ alicui⁹ pfectionis ipoztat.Sicut etiã pz in exẽ
plo argumẽti:in pposito aũt carẽs seu nõ exñs po^a gene/
rãdi nulla pfectione caret quã hẽat potẽtia generãdi:cuz
eadẽ pfectio seu bonitas q̃ est pr̃:sit 7 filius:nõ igit̃ pprie
filius dr̃ impotẽs gñare:q̃uis nõ potẽs gñare dici possit.
Et iõ qa aliuz filiũ gñari est ipolẽ:7 nõ ẽ ẽt polẽ vt aliqd
gñet seipsum:sicut nec pr̃ dr̃ ipotẽs:cũ tñ nec 2^m filiuz:nec
seipsum valeat gñare:7 vlr̃ nullus ipotẽs dr̃ ex eo q̃ non
põt simplr̃ impolia.Et hãc solõnẽ innuit Aug.vt patebit
in rñdẽdo ad nonã rõnẽ.¶Ad 7^m 7 8^m dico simul q̃ a po Ad 7^m
tẽtia pductiua nihil egredit̃:nisi q̃ ab ea pducit̃:7 ideo si 7 8^m.
per gñare intelligas ipm pductũ gñare egredit̃ a poten/
tia pductiua que est ipse pr̃:vt patebit articulo 2°.Si v̄o
per gñare vel p actũ intelligis aliqd aliud:nõ valet pña.
q̃ si respectu illius nõ sit po^a pductiua in pr̃e:g̃ absolute ñ H
sit in eo potentia pductiua.¶Ad 9^m dõm q̃ vtiq3 sic dicẽ Ad 9^m
do sufficienter euadit̃ arg^m hereticũ:7 sic euadit Aug.non
autez sicut dicit opinio hec:qnimo si sic intelligeret Aug.
nõ solũ nõ solueret:sz manifeste pdictoria affirmaret.Naz
si cum dicit:non q2 non potuit significat̃ impolitas que est
repugnãtia terminoz:vt iste Doc.dicit.g̃ non posse idẽ ẽ
qd impolẽ eẽ.Et cũ s̃m eũdẽ idẽ intelligat̃ p non oporte/
re:vt pz in arguẽdo:igit̃ dicẽdo filius non genuit:nõ q2 si
potuit:sed q2 nõ oportuit:idẽ est qd dicẽ:filius nõ genuit:
nõ q2 fuit impolẽ ipm gñare:sed q2 fuit impossibile ipsum
generare:vbi patet manifeste pdictoria implicari.Dõm g̃
s̃m supiora q̃ cũ dicit:nõ quia nõ potuit:intelligit.i.nõ ex
eius impotẽtia:vl̃ q2 ipotẽs fuit:sed nõ oportuit.i.nõ fuit
polẽ:sed impolẽ:oportere enim idẽ ẽ qd necesse eẽ.g̃ non
oportere idẽ ẽ q̃ nõ necẽ.Quod aũt in diuinis nõ est necẽ
esse est impolẽ esse:q2 oẽ ibi polẽ est neciũz. Sic igitur in
hoc stat solo argumenti heretici pbantis prẽm potẽtiorẽ

I esse filio: eo ꝙ pr̄ potuit gn̄are: filius aūt nō: q2 veꝛ vtriqȝ
est filiū nō potuisse gn̄are: sed hoc nō fuit ex eius impoten
tia: siue qa fuit impotēs: pr̄ x̄o potēs: sȝ q2 ipoi'e fuit filiū
aliū gn̄ari: ꝛ vt pȝ ex h̄ non arguit̄ fili⁹ ipotēs ac p h̄ nec
Ad 10ᵐ min⁹ potēs ipso pr̄e. ¶ Ad decimū cū dicit̄ nullū agens
eternū hȝ poᵗᵐ agēdi: dōm ꝙ hui⁹ ꝓpōnis duplex pōt eē
sensus. vnus ꝙ nullū agēs eternum hȝ poᵗᵐ. i. pn̄ᵐ per qd̄
T. c. 30 agat ꝛ moueat: ꝛ iste est falsus ꝛ ꝯ īnētē ph̄i ꝛ Cōmē. vnde
Philosophus dicit ibidem nihil prodest si subas faciam⁹
sempiternas: quēadmodū q spēs: si nō aliqd̄ potēs inerit
pn̄ᵐ trāsmutare. ꝛ lr̄a cōmenti hȝ nisi in eis sit pn̄ᵐ qd̄ pōt
Cō. 30. transmutare. ꝛ Cōmē. hec x̄ba exponens ait. nihil ꝓdest
ponere subaȝ eternā in qua nō sit pn̄ᵐ mouēdi. ¶ Ex qb⁹
pȝ ꝙ poᵗᵐ. i. pncipiū mouēdi motorib⁹ eternis attribuūt.
Alius sensus est. nullū agēs ꝛc̄. i. nullum eternū est in poᵃ
ad mouēdū: vt. s. possit aliqn̄ nō mouere: sed sp̄ actu nec̄io
mouet: ꝛ hec est intentio eorum: quod manifeste apparet
K p expōnē Cōmētatoris ibidē. Ait enim sic in pn̄ᵒ cōmenti.
necē ē vt iste mot⁹ hēat motoreȝ q est actio pura sine aliq̄
poᵃ. i. q in nulla hora est motor in poᵃ. ¶ Est ḡ intētio sua
ꝙ sicut etern⁹ motor de necessitate est ꝛ nō pōt nō esse: sic
nec̄io semp mouet in actu: ꝛ nō pōt non actu mouere: aut
vnqȝ esse in poᵃ ad mouēdū: ꝛ hoc intelligit qn̄ dicit: ꝙ ille
motor est actio pura: nō aūt intelligit (vt fingunt sic arguē
tes) ꝙ ipse sit actus ille q est actio: qs enim dixerit ꝙ mo/
tor celi sit motio vel mot⁹ celi? Est igit̄ itētio coꝝ q̄ dcā est
ꝛ in hoc sensu s̄m ph̄m vera est maior. Simili mō pōt con
cedi de pmo ꝓducēte. s. deo pr̄e. nec̄io enim eternalr̄ actu
ꝓducit nec vnqȝ fuit aut eē pōt in poᵃ ad producēdum. Et
sic ad rōnē pȝ qd sit dōȝ. Et silr̄ ad ꝯfirmationē: p tāto. n.
dicit sempiterna eē actu sine ptāte: q2 semp sunt actu ꝛ fue
runt sine poᵃ p̄cedēte actū aut distāte ab actu: ꝛ eodē mo/
do de eterno agente intelligit: non aūt negat potentiam q̄
est principium agendi: sed eam ibidem in eis affirmat cō/
L iunctam tamen actui. i. semper actu agentem.
¶ Unde Cōmē. ibi. Si omnis motor ꝛ agens hr̄et poten
tiam agendi ꝛ mouēdi poi'e eēt vt in aliq̄ hora nihil esset
ꝛ tūc qbuȝ posset eē ꝛ ideo eē. qm̄ si poi'e est vt pmus mo
tor nō sit aut non moueat: possibile erit vt nihil sit nō. vult
igitur ꝙ necessario semper actu moueat.

2ᵒ arti. **Quantū** ad 2ᵐ articulū cōiter distinguit̄ de duplici
pn̄ᵒ. Nā ē pn̄ᵐ/qd̄/agit: ꝛ est pn̄ᵐ/q/agēs
agit. Exᵐ pᵗ in nālib⁹. ignis gn̄ans est pn̄ᵐ qd̄ ignis geni/
ti. calor x̄o est pn̄ᵐ/q̄/formalr̄ agit. In artificialib⁹ pn̄ᵐ/
qd̄/est ipse artifex: pn̄ᵐ/q̄/est ipsa ars p quā agit. ¶ Uerū
ad ꝓpoᵐ oēs ꝯueniunt de pn̄ᵒ/qd̄/gn̄onis diuine. Nā illd̄
est pr̄ qd̄ gn̄at. Sȝ de pn̄ᵒ: qd̄ qdē nō gn̄at: sed est illd̄ p qd̄
pmᵐ pr̄ gn̄at est diuersitas opionū. ¶ Dicūt enim qdaȝ ꝙ tale
Th. p. pncipiū est diuina eēntia nō ꝓprietas pr̄is: qd̄ ꝓbat̄ sic. p̄.
i. q. 41. Nā illud est poᵃ gn̄atiua seu pncipium gn̄andi in quocūqȝ
ar. 5. ꝛ gn̄ante: in quo genitū similat̄ gn̄anti. Sȝ in eēntia tm̄ fili⁹
Egidi⁹ dei similatur pr̄i gn̄anti. ḡ ꝛc̄. maior pȝ. q2 oē ꝓducēs ali/
d. 7. qd̄ p suā actionē ꝓducit sibi sil'e q̄tum ad formā q̄ agit: si
M cut hō genit⁹ est filius hoi gn̄ant in nā humana: cuius x̄tu/
Sco. d. te pōt pr̄ gn̄are hoieȝ. ¶ Alij ꝓbāt idē sic. si deus p ipoi'e
7. q. 1. gn̄aret aliū deū: ꝛ ille alius tertiū: diuinitas esset pncipiuȝ
alterius ꝛ nō relatio. ḡ ꝛ nūc cū deus generet aliū qui est
idē deus. Añs est notū. pȝ ꝯn̄a. q2 qd̄ est aliquid pfectio/
nis in pncipio ꝓductiuo nō tollit ab aliquo rōneȝ pncipij
ꝓductiui: sed cōicare se in identitate numerali ꝛ adequa/
ta cōicatione sibi est pfectionis in pncipio ꝓductiuo ḡ ꝛc̄.
2ᵐ ¶ Scd̄o diuinitas est terminus formalis gn̄ationis. igit̄
ipsa est formale pncipium ꝓductiuū. Añs supponūt se p
basse. d. 5. ꝯn̄a ꝓbat̄. q2 ipoi'e est agens cōicare terminum
formalē gn̄onis vel ꝓductionis nisi agat forma eque per/
fecta si agat vniuoce: vel pfectiori si equiuoce. In diuinis
aūt nihil est pfectius vel eque perfectū absoluto seu essen

tia: cū sit formalr̄ infinita: nō aūt relatio. ḡ ꝛc̄. ¶ Alij autē N
probāt idē sic. vbicūqȝ nata est esse relatio originis illa re Ocham
latio fundatur super pncipiū elicitiuum originis: sed in pa d. 7. q. 1
tre est relatio originis. igit̄ ipsa fundat̄ sup pncipio eliciti/
uo. nō fundat̄ aūt sup ꝓprietate: tū q2 ipsa ꝓprietas perso
nalis est relatio originis: tū q2 eius fundamentū dȝ eē ab/
solutū. igit̄ sup eēa q̄re ipsa est pncipiū elicitiuū originis.
¶ Scd̄o sicut rō cāndi est illud quo existe in aliquo: vel in 2ᵐ
se pōt eē effectus: oī qd̄ n̄ est cā eiusdē effect⁹ circūscripto:
vel quod requirit̄ ad esse alterius ꝛ nō ꝯstituit̄ ex ipsa cau
satione vel causato: ita pncipiū elicitiuū alicuius actionis
vel passionis vel productionis est illud ꝙ nec̄io ꝛ p se req
rit̄ ad illā ꝓductionē: ꝛ non ꝯstituit̄ nec ex ꝓductione nec
ex ꝓducto: ꝛ q2 sola eēntia diuina requirit̄ ad generatōeȝ
actiuā ꝛ passiuaȝ isto mō: ideo ipsa precise est rō eliciendi
istas ꝓductiones: tā actiuas q̄ȝ passiuas. ¶ Ad hoc facit
auctas Hylarij. 5ᵒ de tri. quā allegat ēt Magr̄. d. 5. ait eni
Hylarius. Natiuitas dei non pōt eā ex qua pfecta est non O
tenere nām. Certū aūt est eā nō ex alia nā q̄ȝ diuina pfectaȝ
esse. igitur nā diuina pn̄ᵐ est ex quo ē natiuitas filij. ¶ Itē
Magr̄ in ista. d. dicit ꝙ pr̄ nō est potēs gn̄are nisi nā: eius
enim poᵃ nā est vel eēntia. ¶ Alia opio est ꝙ ꝓprietas p/ Harro
sonalis est pn̄ᵐ generandi: qd̄ ꝓbatur sic. p̄ q2 ꝓprius act⁹ p̄. l. d. 7
est a propria forma: sed gn̄are est propri⁹ actus pr̄is: ꝛ so/
la ꝓprietas psonalis est sibi ꝓpria. igit̄ ꝛc̄. ¶ 2ᵒ omne qd̄ 2ᵐ
est pncipium eēndi est pncipiū operandi: h̄ pȝ: q2 vnūqdqȝ
agit h̄ȝ ꝙ est in actu ex eo ergo agit quo est in actu. ¶ Itē 3ᵐ
agere psupponit esse: ꝛ actus scd̄s ꝓcedit a pmo: sed pr̄i
tas est pncipium eēndi ipsi pr̄i (ea enim est pr̄) igitur ipsa ē
ei pncipium operandi: nō aūt est pn̄ᵐ alicuius alteri⁹ ope/
rationis vt appet. igit̄ ē pn̄ᵐ gn̄andi. ¶ He opiones (sicut Contra
patet) cōueniunt in h̄ ꝙ q̄libet ponit aliqd̄ ꝓductiuū filij
qd̄ nō ꝓducit filiuȝ: sed est quo pater ꝓducit: ꝛ sic ponunt
duplex pncipiū. s. qd̄ ꝛ quo: iuxta cōem modū distiguēdi.
differunt aūt in assignando illud pn̄ᵐ: quo mihi saluo me P
liori iudicio apparet ꝙ in vtroqȝ deficiant: ideo pono tres
ꝯclōnes. Prima est ꝙ non est aliqd̄ pn̄ᵐ/quo/ꝓductiuum
filij aliud a pncipio/qd̄/ꝓducit. Scd̄a ꝙ eēntia diuina nō
est pncipiuȝ ꝓductiuū/quo/filij. Tertia ꝙ nec ipsa relatio
patris. ¶ Primā ꝓbo. pncipiū ꝓducens filiū seipso pmo pma ꝯ
ꝓducit. igit̄ nō ē aliqd̄ pncipiū/quo: aliud a pncipio/qd̄/
ꝓducit. ꝯn̄ia pȝ. Si eni sit aliqd̄ pn̄ᵐ/quo/ꝓducēs ꝓduc̄
ꝛ aliud pncipiū ipsum ꝓducēs: iam non a seipso pmo pro
ducit: sed alio pncipio. Añs ꝓbo. si eni nō ꝓduceret seipso
pmo: cum per se ꝓducat ꝓduceret primo per aliquod sui:
aut igitur per aliqd qd̄ est sui extrinsece: ꝛ hoc dici nō p̄t:
cum nihil tale locum habeat in deo: aut per aliquid intrin
secū sibi: ꝛ nec hoc: q2 omne quod ꝓducit pmo p aliqd̄ in
trinsecum sibi ꝛ non seipso includit in se aliquā entitatem
vltra illud p qd̄ dicitur pmo ꝓduceret: ac per hoc ad mīn⁹
duas entitates includit: hoc aūt est ipoi'e de pn̄ᵒ/qd̄ gene
rat deum: cū ip̄m sit infinite simplicitatis. ¶ Scd̄o si pr̄ p 2ᵐ
aliud a se aliquo mō ꝓduceret: tanq̄ȝ pn̄ᵒ/quo: eēt aliquo Q
mō illud tale cā patris. hoc autē est expresse ꝯ sctōs. ꝯn̄a
ꝓbat̄. q2 oē qd̄ agit per aliquid aliō: aliquo mō hȝ eē vel
tale esse per illud. vn̄ nisi ignis esset calidus p caloreȝ: seu
per calorē informaret̄: nō plus calefaceret p calorē ꝙ infri
gidaret p frigiditatē aque. vn̄ in qbuscūqȝ talia pncipia q̄
ꝛ quod distinguunt̄: pncipiū quo est forma cōstituens vel
perficiens ip̄m pncipiuȝ qd̄. ¶ 3ᵒ si aliqua forma simplex 3ᵐ
subalis vel accn̄talis per se sepata diuina virtute aut nālr̄
exn̄s ageret: ipsa seipsa p ageret ꝛ nō aliquo alio pncipio/
quo. igitur sic est in pmo ꝓducente qd̄ deus est. Añs ē no
tum. ꝯn̄ia ꝓbat̄: q2 precisa cā veritatis añtis est simplici/
tas: ꝙ pȝ. q2 posito ꝙ ageȝ sit quid cōpositū stati assigna
tur pn̄ᵐ qd̄: aliud a pn̄ᵒ quo. posito vero ꝙ sit simplex non
est talis distictio pncipij: summa x̄o simplicitas est in pmo
ꝓducente.

A pducēte.igit̄ in eo nō erit talis pncipij oꝫ distinctio. ¶ Et si dicat̄ ꝙ non obstante sūma simplicitate persone adhuc essentia ⁊ simil'r ꝓprietas aliquo mō distinguunt̄ a psona saltē s̄m rōnē: ⁊ per ꝯn̄s persona pōt esse pncipiū qd. ⁊ essentia vel ꝓprietas pn̄m/quo. illud nō valet: qa distinctio rōnis aut ꝯceptus nihil ad ꝓpo^m: nec ꝯceptus vel rō est pncipiū/quo/nec/qd/gn̄andi filiū: s3 res extra: in qua cū nulla penitus sit distinctio: nō pōt ibi talis pncipioꝫ distinctio assignari. Et ꝯfirmat̄: qꝛ eadē rōne in forma simplici creata posset assignari pncipiū/quo: aliud a pn̄o qd.

2^a ꝯ. qd tn̄ nullus.d. ¶ Scd̄am ꝯnē.s. ꝙ essentia nō sit tale pncipiū pbo sic. oē pn̄m gn̄andi: est real'r distinctū a gnōne vel a gn̄ato: essentia diuina nō est real'r distincta a gnōne diuina: nec a genito. igit̄ nō est pn̄m gn̄andi genitū. p3 minor. maior pbat̄. qa omne pn̄m distinguit̄ ab eo cuius est pncipiū: oē aūt pncipiū generādi est pn̄m gnōnis vel geniti. ¶ Ad hanc rōnē dr̄ ꝙ pncipiū qd: vtiqꝫ distinguit̄ a pncipiato: nō aūt pncipiū/quo. ¶ Cōtra. si hoc eēt veruz nō magis pncipiū/quo: eēt pncipiū pncipiati ꝙ̄ eꝫ. v. g. in ꝓposito. essentia diuina nō magis eēt pncipiū/quo: generationis vel geniti ꝙ̄ eꝫ. genitū vel gnō esset pn̄m eius. sil'r essentia ita esset pn̄m essentie sicut gnōnis: ex quo tale pncipiuz a pncipiato nō distinguit̄: s3 est ip̄m: hoc autem nullus diceret nisi vocabulis abuteret̄. ¶ Confirmat̄: qꝛ pncipiū inquātū pncipiū: est pncipiū alterius ⁊ nō sui. vt p3 p̄ physico: ꝫ nō dicit ibi ꝙ sit tm̄ vnū est: pncipiū nō est. vel igit̄ pn̄m/quo: nō est pncipiū: vel est distinctum ab eo cuius est pncipiū: hec ratio maxie valet ꝯ 2^m ⁊ 3^m Docto. pme opinionis supius allegate. vterqꝫ eni pbās ꝙ ꝓprietas psonalis nō sit pn̄m/quo: elicitiuū gnōnis: sumit hoc ꝓ fundamēto. ¶ Unde scd̄s arguit ducēdo ad impossi dicēs: tūc eadē relatio esset pn̄m suiipsius: qa in pr̄e nō est nisi vnica relatio ad filiū: ⁊ illa est p te pn̄m/quo: respectu generationis q̄ est eadē relatio: l3 aliter noīata. Alius v̄o sic ait. nihil est pn̄m elicitiuū suiipsi⁹: ꝓprietas v̄o psonalis ⁊ gn̄atio sūt idē oīb⁹ modis. g. ¶ Ex quo p3 ꝙ nihil ē pn̄m nec/quo: nec/qd. s̄m istos eius qd ip̄m est. Cōstat aūt ꝙ eēntia est gnō nec aliquo mō s̄m rē ab ea distincta.

C ¶ Jteꝫ ꝯ p^m doctorē est: ꝙ dicit.s. pn̄m ꝙ distingui a pmo. ¶ Scd̄o sic. Si eēntia diuia eēt pn̄m elicitiuū quo/gnōnis sequeret̄ s̄m dicta istoꝫ ꝙ pr̄ nō esset penitus sine pn̄o: ⁊ a nullo. ꝯn̄s nō est catho^{cum}. ꝯn̄a p3 qꝛ s̄m istos gnō ē ipsa paternitas q̄ vt dn̄t ꝯstituit psonaz pr̄is: cui⁹ aūt formale ꝯstitutiuū ē pncipiatū. ⁊ ip̄m aliquo mō ē pncipiatū ⁊ nō penit⁹ carens pn̄o. s̄m dicta aūt eoꝫ gnō est pncipiata ab essentia. q̄re ⁊c. ¶ 3° si eēntia eēt pn̄m gnōnis: vel filij: eēn̄ diceret̄ relatiue pn̄m ad illā vel illū: ꝯn̄s est falsuz: ꝯn̄a p3: qa pn̄m inq̄ṫū pn̄m: est ad aliqd: s3 falsitas ꝯn̄tis p3: qa nullū nomē notionale p̄dicat̄ de eēntia: vt Magr̄ ponit infra. d. 27. ⁊ pbat̄ aucte Damas. lib. 3. vnde talia noīa solū de hypostasib⁹ p̄dicant̄: vt ibidē p3. Cōstat aūt hoc nomē pn̄m: nomē eē notōis h3 oēs ⁊ ifra hi. d. 29. ¶ Ad hāc rōnē dicit̄ ꝙ vbi pn̄m quo nō distinguit̄ a pducto: ibi inter illa nō est realis relatio. vbi v̄o distinguit̄ relatio est realis: l3 aūt in creaturis semp pncipiū/quo. sit real'r distinctum a pducto: ⁊ per ꝯn̄s real'r referant̄ adinuicē in diuinis tn̄ nō est realis distictio iter illa: vn̄ nec realis relatio: sed rōnis tm̄. ¶ Hec solutio nulla est. pmo qa dicit incōpossibilia. s. aliqd esse pncipiū alicui⁹: ⁊ tn̄ nō distigui ab illo: sicut supra p3 ex intentione Phi p̄ phys. ⁊ Cōmēta. ibidē. d. ꝙ pncipiuz exigit pluralitatē: ⁊ per ꝯn̄s distictionez. s. inter se ⁊ pncipiatū. ¶ Scd̄o qa si nō exigit̄ realis distinctio: qd ꝓhiberet relationez vt relatio est: esse pncipiuz/quo/gn̄ationis vt actio vel pductio est: ⁊ esse tamē indistinctā ab ea real'r: ⁊ tn̄ h vt supra p3 ipugnauit. Dz etiā. d. nō esse relationē nisi rōnis nihil est. Nam qd extra aiam est: est pncipiū extra aiam: ⁊ nō s̄m rōnez tm̄ est ad aliqd. si ergo essentia nō real'r referat̄: nec real'r est pncipiū. ¶ Sed ꝯ hanc ꝯnez expresse videt̄ Ansel. pmo qdē monol'. vbi de spū sancto loquēs ait. Nō ex eo ꝓcedit in q̄ plures sunt pr̄ ⁊ filius: sed ex eo in quo vnū sūt. Nā nō ex relationib⁹ suis que plures sunt (alia eni est relatio patris: alia filij) sed ex ipsa sua essentia: que pluralitatē non admittit: mittunt pater ⁊ filius ⁊ simul tm̄ bonū. ¶ Ex quibus p3 ꝙ virtus spiratiua est essentia cōis pr̄i ⁊ filio: ⁊ eadem rōne essentia ipsa est v̄tus gn̄atiua ⁊ pncipiū generādi. Jtē ipse de ꝓcessione spūs sancti. d. spiritū sanctū ꝓcedere de diuinitate pr̄is ⁊ nō de p̄nitate. Et addit ꝙ opinio que dicit: ꝙ nō ꝓcedit de diuinitate: sed de paternitate patenti se fatuitate suffocat. ¶ Ad hoc dd3 ꝙ verba illa nō sunt in sua ꝓprietate itelligēda: nō eni spūs sanctus: aut filius ꝓcedit a diuinitate aut de diuinitate: nec pater de diuinitate gn̄at filiū: aut pater ⁊ fili⁹ de diuinitate spm̄ sanctū emittūt: cū taz spūs sanct⁹ q̄ꝫ fili⁹ sit diuinitas ipa: iō tales locutiones scōꝫ exponēde sunt: sic docet Magr̄ d. 5. ⁊ ibidē. q. p^a ⁊ 2ª mōstratū est ēt p eūdē Ansel. ¶ Q̄ntuꝫ tn̄ ad ꝓpo^m in spāli facit. dōm ꝙ nō est intētio Ansel. aliquā pncipiationē attribuere eēn̄ aut diuinitati cōi pr̄is ⁊ filij: re^{ctius} spūs sancti: cū eadē ipsa sit spūs scūs. Sed tota hꝫ pncipiatio vl' pductio attribuēda ē psonis pr̄is ⁊ filij. ¶ Uerūtñ pr̄ ⁊ fili⁹ spirātes spm̄ scm̄: nō cū spirāt iquantū hic est pr̄ ⁊ ille fili⁹: aut vn⁹ alter ab altero: s3 s̄m ꝙ sūt vnus de⁹. ⁊ h ipse itelligit cū. d. eū pducere ex eo in q̄ sunt vnū. i. ab ipsis s̄m ꝙ sūt vnū: ⁊ cū. d. ip̄m ꝓcedē de diuinitate pr̄is: ⁊ nō de p̄nitate. i. de pr̄e s̄m ꝙ est de⁹ ⁊ nō h3 ꝙ est pr̄. ¶ Et h ex vbis eiusdē in eodē li. s. de ꝓcessione. s. post verba allegata accipi pōt. vn̄ ait nullus sensus capit spm̄ scm̄: esse spm̄ pr̄is aut filij: h3 ꝙ alter est pr̄ alter fili⁹: s3 s̄m ꝙ vterqꝫ vn⁹ idēqꝫ de⁹ est: ita ꝙ si p ipossi eēnt pr̄ ⁊ fili⁹: ⁊ nō eēnt abinuicē distincti: adhuc spirarēt spm̄ scm̄. ⁊ est silis locutio ac si eēnt duo calores separati ⁊ in eodē loco: ⁊ pducerēt vnū calorē in subito: ⁊ dicem⁹ ꝙ illi pducūt inq̄ṫū sūt vnū spē: ⁊ nō inq̄ṫū distiguunt̄: qꝛ si eēnt idistincti nihil min⁹ pducerēt: ⁊ cū nec in illis distiguerent̄: nec an̄ nec post duo pn̄a q. ⁊ qd: ꝓp vtriusqꝫ simplicitatē: multo magis nec in ꝓposito. ¶ Qd āt. d. ꝙ nō ex relationib⁹ suis ⁊c. accipit relōnes ꝓ ꝓprietatib⁹ psonaꝫ cōplexe significātib⁹ q̄ qdē nō ipse psone sūt: nec oio aliq̄ entitates: vt i dist. 30. declarabit̄: tales eniꝫ ꝓpetates vtiqꝫ ipse vocat relōnes: sic p3 in de ꝓcessione spūs sci. nō āt accipit relōnes ꝓ illis icōplexe sign̄antib⁹: q̄ nō sūt aliō q̄ꝫ ipsemet psone vt ifra patebit. Et eodē mō cū ait ꝙ nō de p̄nitate: s3 de diuinitate. i. pr̄e q̄ est diuinitas iuxt̄ pmissaꝫ doctrinā Aug. vel de pr̄e nō s̄m ꝙ pr̄ est: s3 h3 ꝙ de⁹ penes sensuz prime datū. ¶ 3^a ꝯ est ꝙ ꝓpetas psonalis non est pn̄m/q. diuine gnōnis nisi forte ꝓpetatis noīe hypostasis ipa itelligeret̄. hec aūt ꝯ sic ꝓcedēs sufficiēter ꝓbat̄ ex his: p q̄ ꝓbata est p^a ꝯ. ¶ Jtē ꝯ hoīez ꝓbari ꝓtcū dicat ipsaz ꝓprietatē psonalē a gnōne actu eē ex aiaz penit⁹ idistictā. ꝯstat āt pn̄m a pncipiato distingui. Sic ḡ videt̄ dōm ꝙ nō est q̄rēdum aliqd pn̄m pductiuū quo pr̄ gn̄et: sic ꝙ ei vere cōpetat rō pncipij pductiui distinctū a pn̄o pductiuo qd gn̄at: sed vl' ip̄m qd gn̄at: est pn̄m/q. qa seipso ⁊ nullo alio gn̄at: ita ꝙ idē est pn̄m/qd/⁊ quo. vel nullū oino est ibi pn̄m/quo. sed tm̄/qd. ¶ Cōtra h vr̄ esse: qd dr̄ a scis: pr̄eꝫ ⁊ filiū eē vnū pn̄m. s. s. qd verificari nō pt̄ vt vr̄: nisi ponēdo vnū pn̄m/q/ambo spirāt: cū ipsi nō sint vnū pn̄m/qd/spirat: sic nō sunt vna psona. ¶ Sed ad h qd sit dōm patebit. d. 12. ¶ Tūc ad rōnes alterius opinionis. Ad p̄mā dōm ꝙ siue maior sumat̄ sic. oē in quo genitū similat̄ gn̄ānti: est pncipiū/quo gn̄andi siue eꝫ sic. in oī qd est pn̄m gn̄andi/quo. genitū assimilat̄ gn̄anti ipsa falsa est. Nā in p̄ sensu h3 instātiā. nā gn̄ata multis suis genitorib⁹ similant̄ in forā subali. ⁊ tn̄ forma subalis nulli⁹ est pn̄m pductiuū p istos. Jteꝫ

Margin notes (left column): Thōas p̄. s. d. 7. B — T. c. 8. — Ockam vbi sup. — C — cap. 6 D — Scotus vbi sup. — T. 7. c. 8

Margin notes (right column): E ꝯ ꝯnem cap. 54. — cap. 25. — Rn̄o — F — cap. 30. — G — cap. 3. — 3^a ꝯ. — D — ꝯ ꝯnē. — Ad rōnes pn̄cipales istius articuli.

I in multis formis nō actiuis. Itē in alio sensu h3 instātiā3: videmus eni q mulus nō similaf in virtute gñatiua suo genitori: ⁊ sic in multis reperiri posset istātia. ¶ P. Esto q ipa eēt vera in creatura in pposito tñ nō hēt veritatē: eo q pn^m pductiuū/quo nećio d3 esse distictū realr ab eo cui^9 est pn^m: qđ nō posset eē in pposito. Nā in quo pī simi laf vel potius idētificaf filio nullo mō distinguif a filio. ¶ P. Illa ppō non h3 locū (si quē h3) nisi vbi pn^m/quo. distinguif a pn^o/qđ. qđ nō est in pposito. ¶ Ad rōnē alterius Doc. dī q in añte vel sumif pn^m/quo. distincte a pn^o qđ/vel nō. si sic. añs est falsu3. sił r ɔña nō t3. falsitas antis p3. qa supponif deū eē simplicē oino: ⁊ ista hypothesi fcā sic ⁊ supponif eē deū: ⁊ p ɔñs nō eēt in eode3 talis distinctio pncipio⁊. Itē ɔña nō valet: qa hypothesi data eēntia dei distingueref realr ab alio deo: cui^9 ponif pn^m. Nunc aūt nō distinguif a genito. iō nō pōt sic ɔcedi esse pn^m. Et ad pbōnes dōm q nō est pfectionis in aliq pn^o pductiuo

K esse pn^m ei^9 qđ ab ipso est penit^9 idistinctū. qa h penit^9 ipole: ⁊ excludit oino rōnē pncipij ⁊ pncipiati. vñ p sil'em rōnes pbari posset: q pī ⁊ fili^9: ⁊ genitor ⁊ genit^9 sūt vn^9. qm pfectionis ē cōicare seip3 in idētitate oimoda: ⁊ seip3 gñare: nec illud magis videf valere q3 h. Si aūt añs accipiat hoc nomē pn^m 2° mō: tūc p3 ɔña3 nō valeret. Et pp illud qđ dcm est: ⁊ qa ēt ɔcluderet nūc de facto diuā essentiā esse filij genitricē: qđ est falsu3: ēt fm hūc Doc. ¶ Ad scđam rōnē eiusdē dōm: q añs est falsu3: sic p3 supra. d. 5. q. 2^a. vbi ēt habef solo rōnis facte p eūdē ad pbōnē hui^9 ɔñtis. ¶ Ad rōnē alteri^9. Ad p^m nego maiorē sūprā i sua ppzietate: nulla eni dina relo fundaf in aliq sic nec pfe na aliq dina. Si vo sumaf iprozie: vt sit sensus: q oē pn^m elicitiuū originis referf: talr ɔcedo ⁊ dico q pī est tale pn^m. nec pcedūt pbōnes ɔ h. ¶ Ad 2^m rōnē dico q op3 addē in maiore: q illud nō sit ipm pductū: eēntia āt dina ē ipse fili^9 pduct^9. ¶ Ad aūte3 illā Hylarij ⁊ ceteras sil'es dō3

L est sic docet Magr. d. 5. ⁊ ibidē dcm est. s. q natiuitas ē p fecta ex nā. i. ex pre q est eadē eēntia ⁊ nā. ¶ Ad illud vo qđ ex dicto Magri iducif. Dō3 q Magr nō aliud itēdit dicē: nisi q pī nullo alio3 seipso potēs est gignere: qđ est vez: qđ significāt vba ei^9 qb^9 ait: pī nō est potēs gignere nisi nā ⁊c. sic si calor eēt separ^9: ⁊ posset calefacere dicere mus q ipse calor nō est potēs calefacere nisi nā ⁊ entitate vł eēntia sua: ⁊ q ei^9 eēntia est ei^9 calefactiua potētia: nec tñ p hoc itelligerem^9: q ipse calor eēt pn^m/qđ. pductiuū caloris: ⁊ ei^9 nā entitas vł eēntia eēt pn^m/quo. cū iter ip3 ⁊ eius essentiā distinguere sit ipole. ¶ Ad rōnē primam alterius opinionis: q. d. ppzietatē psonalē esse pn^m/quo. pductiuū gnōnis. dōm q si maior eius aliquā veritate3 possit hēe hoc nō est nisi vbi forma agentis est pncipium quo. actionis vel act^9: ⁊ vbi ipsius act^9 ē h3 duplex pncipiu3. s. qđ ⁊ quo. vtrūq3 aūt deficit in pposito. q̄re nullius est roboris ad intentū. ¶ Ad scđa3 est p dōm q maior est falsa: sūt eni3 multe forme pncipiū essendi: que non

M sunt actiue: nec pncipium agēdi: nec pbatio sufficiens ē: q̄uis eni3 pbaret q oē qđ est pncipiū agendi est principiu3 essendi: nō tñ probat ɔuersam. s. q oē qđ est pncipiū essendi. est pncipiū agendi. ¶ 2° dō3 etiā: q minor est falsa. nihil eni oino est patri pncipiū essendi: cū ipse sit penitus sine pncipio in quocūq3 pncipij genere. Qđ vo additur q ppzietate est pater: nō est ad ppositū. Nā quōcūq3 illa sit vera de quo infra dicef: nō tñ facit ad ppositū. qa vt Magr. d. dist. 28. ⁊ Aug. expresse 7° de tri. iuxta fine3. nō est idē deo patri esse patrē: ⁊ esse: quapropter nec eo q est: pater est: ⁊ per ɔñs nō sibi est pncipiū essendi.

¶ Ad argm. q. dōm q Dam. nō intēdit p illa verba distinguere iter gnōnē ⁊ creationē: qa de h ibi agit penes elicitiua pncipia: sed penes modū exīdi a pncipio. s. naturalr vel volūtarie ⁊ ɔtingenter: gñatio eni est nālis ⁊ creatio

N volūtaria ⁊ ɔtingens. Et hoc intēdit qñ. d. q gnō ē opus nāe. i. qui gñat nāliter operaf seu pducit. Creatio vo est ex volūtate dei. i. libere seu volūtarie ⁊ ɔtingēter a deo. ¶ Ad argm in oppositū: cū dī. eo gñat quo est pater. duplex pōt eē sensus. fm q ly/eo/⁊ quo/dupliciter possunt sumi. Uno mō denoiatiue ⁊ sic est dictu: ea ppzietate qua pater dicif generare: seu genitor dicif etiā pater: ⁊ in hoc sensu vera est: ⁊ i eodē sensu loqf Aug. i verbis allegatis: ⁊ p3: sed sic nihil ad ppositu3. Alio mō pñt intelligi/eo/⁊ quo/elicitiue vel pductiue: vt sit sensus: q eodē pn^o elicitiuo gñat: quo est pī. ⁊ tunc dōm: q istud quo est pī est itelligēdū vel pōt itelligi duplr. vno mō formalr ⁊ denominatiue: ⁊ tūc est sensus q eo elicitiue gñat: quo denoiatur pī: ⁊ sic nego ppōnē: nec pbatio valet ad ppo^m. Alio mō elicitiue: ⁊ tūc est sensus q eo elicitiue gñat quo elicitiue est pī: ⁊ tūc dōm q si h nomē pī sumaf vt est nomē p

O petatis iuxta intell'm datū in rñsione scđe rōnis opionis alteri^9 in pcedēti articulo va est ppō: qa sic nō est aliđ dictu nisi q eo q elicitiue gñat eo elicitiue gñat: qa sic idem est esse genitorē: ⁊ esse pre3. S3 tūc minor est falsa in eodē sensu: seipso. n. gñat: ⁊ nullo alio elicitiue. Si vo sumaf vt est nomē hypostasis ppō est falsa: pp falsam iplicatione3. iplicat eni3 q hypostasis pī: hēat aliqđ pn^m elicitiuum vel pductiuū sui: quod est penitus impossibile.

¶ Distinctionis octaue. Questio. j.

Circa distinctionē octauā in qua Magr ɔñdit deū esse oino ⁊ sūme simplicem. Quero. an in deo sūme simplici sit aliq distinctio vel plalitas pfectionū attributaliū pueniēs actualr oēm operationē intellect^9: ¶ Et argr q sic. aucte Dam. d. li. p. quecūq3 dicimus in deo affirmatiue nō nām ipsius: sed ea que sunt circa eius nām ostēdunt. Eteni3 si bonū ⁊ si iustū: ⁊ si sapiens: ⁊ si q̄cūq3 dixeris: nō nām dicis dei: sed ea que sunt circa nām: sed ɔstat q dicis aliqđ: qđ pcedit oēm actu3 intell's. g̃ aliqđ h3 est distinctū a nā dei: seu a diuinitate añ oēm actus itell's. ¶ O3 vo he pfectiones ēt abinuicē sūt distincte: p3 p eūde3 infra. vbi. d. q deus totū in seipso cōprehēdēs h3 velut qđdā pelagus sube infinitū ⁊ indeterminatū: qđ nō eēt verū: si in ipso eēt vna tm pfectio ⁊ nō multe. ¶ Confirmaf p Aug. q vult. 15. de tri. oēs h3 pfectiōes eē eq̄les. Sed ɔstat q equalitas nō est nisi distictoz. g̃ ⁊c.

cap. 5.

P

cap. 13.

cap. 5.

Oppo^m.

In oppositū arguif p eūdē Dam. in eodē. vbi a pposito vī pbare opp^m: ait nāq3 in pncipio capituli de^9 simplex est ⁊ incōposit^9: qđ aūt ex multis est ⁊ diuersis: cōpositū est: ex quo sequif deū nō includere in se multa aut aliqua ex nā rei dūia: ⁊ per ɔñs nō est in deo multitudo attributaliū perfectionum.

cap. 13

In hac qōne erunt duo articuli. Nā p recitabo vnā famosam opinionē cum suis motiuis pmis ⁊ ɔfirmationibus: ⁊ dabo itell'm opinionis. scđo videbif de veritate illius ⁊ eius quod querif simul.

p^9 art^{us} Scot. p sententia ru3. d. 8. q. 4.

Est autē vna famosa opio q. d. sic. rñdeo q iter pfectiones essentiales: nō est tm dūia rōnis: h est diuersoz modoz ɔcipiendi idē obm formale. talis eni est disti. inter sapiēs ⁊ sapia3 ⁊ vtiq3 maior est iter sapia3 ⁊ veritatē: nec est ibi tm dis. obtoz formaliū i itell'u: qa illa nūq3 est in cogne itiutiua nisi sit in obto ituitiue cognito. Est g̃ ibi 3^a distō pcedēs itell'm oi mō: ⁊ est ista q sapia est in re ex nā rei: ⁊ bonitas est in re ex nā rei. sapia aute3 in re formalr nō est bonitas in re. est g̃ aliq non identitas formalis ex pte rei. Et intelligo sic q itell's cōponēs istā. sapia nō est formalr bonitas: nō causat actu suo collatiuo veritatē istius cōpōnis: sed in obto iuenit extrema: ex q̄z cōpōne fit act^9 verus. ¶ Hec ɔ pbaf ab eis. p sic. si infinita sapia eēt formalr ifinita: bonitas ⁊ sapia in cōi eēt formalr bonitas in cōi. infi^m eni nō destruit forma'lē rōnē ei^9

Q

p^m Scotus vbi sup.

Left margin notes: Ad rōes Scoti vbi sup. — Ad 2^m rōnē sco. — Ad rōes Ocham vbi sup. — Ad 2^m — Ad rōes Garrōis vbi sup. — Ad 2^m ⁊ 3^m — cap. 4. — Ad ar^m añ op^m qōnis. — Ad ar^m in op^m qōnis.

A cui addit:sed sapia in cõi nõ est formalr̃ bonitas in cõi:qꝛ
diffõ bonitatis in cõi nõ hʒ in se sapiaʒ:nec eɔ̃.ğ nec sapia
ĩfinita est foꝛalr̃ bonitas infinita.ℭ Cõfirmaẜ.qa bonita
tis ꝛ sapie eẽnt distincte diffões:si ipse eẽnt diffinibiles.
Diffõ ãt nõ tm̃ idicat rõnẽ cãtã ab itell'u:sʒ qddıtatẽ rei.
ℭ Sicut ãt diffõ bonitatis in cõi nõ hʒ i se sapiaʒ.itanec
C infinite infinitã. Est igiẜ aliq̃ nõ idẽptitas formalis sapie
ꝛ bonitatis inq̃ztuʒ eaꝝ essent disticte diffinitiones si eẽnt
diffi'l'. Diffinitio aũt nõ tm̃ indicat rõnem causatã ab i
2m tellectu sed qddi'tãm rei.ℭ 2°.distõ emanationũ psonaꝝ di
uinaꝝ:neĉio p̃supponit distõnẽ pn̄m.s.itell's ꝛ volũtatis:
nõ aũt p̃supponit distictionẽ rõnis:sic nec ens reale neĉio
p̃supponit ens rõnis:p̃supponit ğ aliq̃ʒ distõneʒ ex nã rei
puenietẽ. Assũptũ pʒ:nã alias saluari nõ posset ꝙ fili⁹ p/
cedẽt vt nat⁹ ꝛ v̈bũ ꝛ nãlr̃.spũs ãt scũs nõ sic:sʒ vt dat⁹/
vt amoꝛ/ꝛ libere:sic tm̃ docet fides nr̃a : nisi eẽt aliq̃ distõ
itell's ꝛ volũtatis ad itra.ℭ Cõfirmaẜ qꝛ nisi pn̄ emana/
B tionũ sint aliq̃ mõ disticta ex nã rei:fili⁹ nõ hẽbit ex vi p/
In re/ ductionis sue:ꝙ sit v̈bũ poti⁹ q̃ʒ.f.f.ℭ Itẽ qcq̃d vni⁹ rõnis
poi.q.1. exñs pt eẽ pn̄m pducẽdi plura supposita in vna nã:nõ de
terminaẜ ex se in rõne pncipij ad determinatã pl'alitatẽ p
ducẽdoꝝ.pʒ h̃ tã in cã vniuoca q̃ʒ equoca.ğ si est idẽ pn̄m
vtriusq̃ʒ emanationis illõ nõ determinaẜ ex se ad certam
pl'alitatẽ emanationũ vl' psonaꝝ pductaꝝ. Si ãt illõ nõ
determinaẜ ex se:cũ nõ sit aliqd p qõ possit determinari.
ğ simpl'r erit pol'e plura esse supposita pducta:ꝛ si sic ğ ẽ
neĉiuʒ.ğ actu sũt pl'es psone pducte q̃ʒ due:qõ est falsuʒ.
Qꝫ ãt nõ possit hõ pn̄m p aliqd determiari ad certũ nũeꝝ
pductiuũ pbaẜ.qm̃ aut h̃ eẽt p aliq̃s rel'ones pducẽtes.
aut p ipsas pductiões:aut p rel'ones aliq̃s exñtes i pdu/
ctis.nõ pt dici p⁹m:qm̃ cũ rel'ones pducẽtes nõ sint distin/
cte ab actiuis pductionib⁹ si eẽn' dina vel illõ pn̄m deter/
minareẜ ad actiuas pductiones p rel'ones:seq̃reẜ ꝙ p p/
ductiones determinareẜ ad pductiones : ꝛ sic aliqd de/
C terminareẜ ad aliqd p illud:nec:qõ nõ ẽ itelligibile. Nec
p actiuas põt determinari ad passiuas:qm̃ ipse sũt corre/
latiue:ꝛ relatiua sũt sil' nã:ꝛ p ɔñs vnũ nõ determiat fun
3m damẽtuʒ ad reliquũ. Et p idẽ pʒ ꝙ 2m dici nõ põt. nec 3m.
ℭ 3° sic de⁹ eternalr̃ itellexit eẽntiã inquãtuʒ v̈a:ꝛ nõ itel
lexit eã inq̃ztuʒ bona:ꝛ voluit eã inq̃ztuʒ bona:ꝛ nõ inq̃z/
tũ vera.ğ in eẽtia dina eternalr̃ fuerũt iste rõnes foꝛales
v̈itatis ꝛ bonitatis disticte:ꝛ p ɔñs añ oẽʒ opõneʒ itell's.
ℭ Hãc ɔ̃nẽ ɔfirmat auctas p⁹ q̃ est Dam̃. q̃ in pn̄° q̃õnis
K.p.c.4 inducta est.ℭ Itẽ alia Aug.8.de tri.pbãtis ꝙ due psone
cap.p. dine nõ sũt aliqd mai⁹ q̃ʒ vna:q̃ nõ sũt aliqd veri⁹:q̃ ɔñã
nulla videreẜ:si eẽt tm̃ iter magni'tẽm ꝛ veritatẽ distõ rõis.
idẽ eni eẽt ac si pbareẜ:est sapia.ğ sapiẽs.vel eɔ̃.
ℭ Ad q̃d etiã doctores iplent tot q̃ternos ondẽtes vnuʒ
C attributũ ex a°.si nõ est iter ea nisi tm̃ diã rõnis. Ita eniʒ
pfecte videreẜ de⁹ cogñsci q̃ztũ ad oẽm ɔceptũ realẽ cũ co/
gnosciẜ sub vno attributo sic si cognosceretẜ sub rõe oium
D attributoꝝ.ℭ Sil'r doctores assignant q̃daʒ attributa p
pinq̃oꝛa essentie q̃daʒ emanãtia :ꝙ nõ esset si nulla distin/
ctio eẽt inter ea nisi rõnis.ℭ Itẽ Aug.ɔ̃ Maxi.lib.3. Si
potes inq̃t deũ p̃eʒ itelligere simplicẽ:ꝛ tñ bonũ/sapiẽtẽ
ꝛ multas tales pfectiones enumerãs:q̃zto magis vn⁹ de⁹
pt eẽ simpl'x ꝛ trinitas:ꝛ ita ꝙ tres psone nõ sint ptes vni⁹
dei.ℭ Istud argm̃ nihil valẽt:si attributa tm̃ rõne differ/
rent:cũ psone realr̃ distiguanẜ.nõ eni seq̃ẜ ꝙ si cũ simplici
tate rei stat pl'alitas aliq̃ꝝ sola rõne distinctoꝝ ꝙ cũ eadẽ
stet pl'alitas realr̃ diñtiũ.ℭ Hec ɔ̃ ab alijs ɔfirmaẜ sic 4°
de q̃buscũq̃ʒ sil' ideʒ p̃dicatũ reale vere affirmaẜ ꝛ negaẜ:
illa ex nã rei aliq̃ mõ distinguntẜ:nec ad h̃ sufficit distõ rõ/
nis tm̃:aliogn nũq̃ʒ p h̃ pn̄m:ꝛ p ɔñs nec p aliud posset cõ
4m cludi aliq̃ eẽ realr̃ disticta. Sʒ de itell'u ꝛ volũ'te idẽ p̃di'tũm
reale sil' v̈e affirmaẜ ꝛ negaẜ.dicim⁹ eni ꝙ pr̄ dicit memo
ria ꝛ itell'u.nõ diĉ ãt volũ'te ꝛ volũ'te spirat:ñ ãt itell'u. Itẽ

intell's dei itelligit:volũtas nõ intelligit. volũtas vult.in/ E
tell's nõ vult:ꝛ sic de multis alijs. ℭ 5° de⁹ itelligit pctã 5m
ꝛ mala culpe:sed nõ est neq̃ʒ vult pctã seu mala culpe.ğ
essentia/volũtas/ꝛ intell's in deo distinguuntẜ.ℭ Confir/
maẜ.qa q̃ñcũq̃ʒ due ppõnes sic se hñt:ꝙ vna ẽ vera ꝛ re
liq̃ falsa:neĉe est aliquẽ terminũ in vna positũ diuersum
habere significatũ vel modũ significãdi ab aliq̃ termino
in altera posito. Hoc pʒ.qa cũ ppõ nõ sigñet nisi rõne suo
rũ terminoꝝ:si termini vni⁹ dio eadẽ ꝛ eodẽ mõ sigñent cũ
terminis alteri⁹:ipse penit⁹ idẽ ꝛ eodẽ mõ sigñabunt:ꝛ p
ɔñs si vna erit vera ꝛ reliq̃.ꝛ eɔ̃.Sed he due.de⁹ itelligit
mala:de⁹ vult mala.sic se hñt ꝙ p⁹ est vera.2ª v̈o falsa.igi
tur ꝛc̃.Sed cũ vtriusq̃ʒ sint sil'es termini:oẽs p̃ter itelligit
ꝛ vult neĉe ẽ hos aut diuersa aut diuerso mõ sigñare : nõ
sigñant aũt diuerso mõ:cũ vtrũq̃ʒ sit verbũ:ꝛ eũdẽ modũ
hñt sigñandi.ğ diuersa sigñant.ℭ He sũt potiores rõnes ɔ̃ Scot.
p hac opione:ꝛ in q̃b⁹ v̈tualr̃ q̃si cetere ɔtinentẜ. veꝝ qa F
in diuersis locis iste Doc. varie locut⁹ est de ista distõne
foꝛali ex nã rei:aliq̃ñ noians eã distõnẽ v̈tualẽ:aliq̃ñ distõ
nẽ sm qd:q̃ñq̃ʒ aũt nõ idẽtitatẽ formaleʒ:ꝛ aliq̃ñ dĩo ꝙ
ex pte rei est aliq̃ pl'alitas ꝛ distõ rõnuʒ formaliũ ꝛ qdita
tũ:quaꝝ vna nõ est alia.v̈.ğ.ꝙ foꝛalitas seu rõ qditatiua
sapie exñs cẽ aiaʒ in deo nõ est foꝛalitas bonitatis:sʒ sũt
distincte ex nã rei.aliq̃ñ aũt dixit sapiaʒ nõ esse foꝛalr̃ bo
nitatẽ:nec qditatiue.ꝛ hãc sapia est bonitas:nõ eẽ foꝛalẽ
ꝛ qdita'tiuũ in p̃ dicẽdi p se. Ex q̃ aliq̃ seq̃ces ei⁹ dixerũt nõ
fuisse itẽtionis h⁹ Doc.ponẽ aliquã multi'tẽm vel pl'ali'tẽm
foꝛali'tũ aut rõnũ qdita'tiuũ cẽ aiaʒ ex nã rei distictaꝝ i deo:
sʒ tm̃° negare vnũ de aª p̃dicari foꝛalr̃:vt sic ly foꝛalr̃ po/
ni⁹ sit determia° cõpõnis in ppõne q̃ʒ extrẽoꝝ:ꝛ syncathe
goreuma q̃dã. Et ꝙ arguẽtes ɔ̃ eũ in p̃ sensu pcedũt ex
ignoꝛãtia itẽtionis dicti opinãtis:iõ ondã ꝙ ipse posuit ꝛ
ponere habuit ɔñr ad dicta sua ꝙ in deo est q̃dã multitu/
do entitatũ q̃s vocabat formalitates ꝛ rõnes qditatiuas
ex nã rei actualr̃ cẽ aiam distictaꝝ : quaꝝ vna nõ est alia
ℭ Hoc pʒ p̃ ex rõnib⁹ q̃b⁹ pbat suã ɔ̃nẽ:ꝛ p̃sertiʒ ex scõa pm
q̃ conaẜ multipl'r pbare.ꝙ diuinaꝝ emanationũ non est G
idẽ pn̄m.sed neĉio disticta ex nã rei:q̃ sm euʒ sunt itell's ꝛ
volũtas. Si ãt nõ ponaẜ talis pl'alitas entitatũ q̃ztũcũq̃ʒ
ista nõ esset formalis p̃dicatio intell's est volũtas:nõ hieẜ
distictio pncipioꝝ quã q̃rit vt notũ est.ℭ Itẽ ex rõne quã
fundat sup auctẽ Aug.ɔ̃ Maxi.in q̃ clare pʒ euʒ velle ex
dicto Aug.ɔcludere ꝙ in deo est pl'alitas taliũ pfectionũ
absq̃ʒ detrimẽto sue simplicitatis:sic vera pl'alitas psona/
rũ stat cũ simplicitate suma dei:qnimo sm eũ Aug.ex p̃
ɔcludit h̃ 2m.nec sufficit ad h̃ pl'alitas vel distõ sm rõneʒ
tm̃.ℭ Itẽ si iste Doc.nõ posuisset ex intẽtione talẽ pl'ali/
tatẽ:sed tm̃mõ intẽdebat ꝙ p̃dicatio vni⁹ de altero nõ est
formalis:vt qd oportuisset eũ tot modis conari declara/
re ꝙ hõ distõ foꝛalis stat cũ simplicitate rei. Cuʒ manife/
stũ sit ꝙ simplicitas nõ nisi pl'alitate ꝛ distõne actuali vel
potẽtiali tollaẜ.ℭ 2° idẽ pbo ex p̃missis verbis eiusdem 2m
doctoꝛis. Nã in ɔ̃ne p̃allegata supius.d.sic. Ista ãt nõ idẽ D
titas formalis stat cũ simplicitate dei:qa hãc diiam neĉe
est ponere iter essentiã ꝛ ppꝛietatẽ:sic sup̃ disti.2ª.q.vltia
ondsum est:ꝛ tñ nõ pp hoc poniẜ cõpõ in psona:ꝛ pl'a ibi/
dẽ subdit ad ppo'tũ significãs talẽ esse distõnẽ istã forma/
lẽ:q̃lẽ.d.se.ondisse eẽ iter eẽntiã ꝛ pprietatẽ i psona. Qua/
lis aũt illa sit sm ipm.pʒ ex verbis ei⁹ in p̃°.q.2ª.disti.ad
quã remittit:q̃ sũt h̃.pm suppositũ realr̃.i.añ oẽʒ actũ itel
lect⁹ hʒ entitatẽ cõicabilẽ ꝛ entitatẽ icõicabilẽ:nõ est aũt
aliq̃ entitas añ oẽm actũ itell's:ita ꝙ nec p actũ intell's sit
cõicabilis:ꝛ alia entitas sit de se incõicabilis.s.ꝙ sibi ɔ̃di
cat cõicari nisi añ actum intell's ꝛ p̃cise intelligere sit aliq̃
distõ inter hanc entitatẽ ꝛ illũ.ğ ꝛc̃. hucusq̃ʒ verba eius.
ℭ Itẽ di.26.ɔ̃ opionẽ p̃positiui dicentis:ꝙ psone seipsis
distinguuntẜ:nec q̃rẽdũ est quo foꝛalr̃ distinguanẜ:cũ sint

J eque simplices vt essentia : in sua 2ª:rõne ꝯcludit:sic ğ pã
nõ seipso toto ꝑ distiguit᷑:ꝫ aliq̃ qȯ est in eo:ꝛ i fine qõnis
r̃ndendo ad rõnẽ ꝓpositiui ait dico ꝙ veꝝ est:ꝙ ꝑsona ẽ
simplex sicͭ eẽntia:ꝑsona tñ icludit aliq̃:qꝝ vnũ nõ est for/
maľr alteꝝ:nõ ita icludit eẽntia:ꝛ iõ se tota distiguit᷑:ꝫ ꝑ/
sona nõ se tota distinguat᷑ ꝑꝑ eẽntiã q̃ cõis est:sufficit eniꝫ
talis nõ idẽtitas for᷑lis i aliq̃ ad ħ vt vno distiguat᷑ ꝛ nõ
altero.hec ipse.¶ Ex his pꝫ:ꝙ distõ for᷑lis quã ponit in
ter eẽntiã ꝛ ꝓꝓetatẽ est distõ duaꝝ entitatũ eẋ aiaꝫ : q̃ruꝫ
hec nõ est illa.Dicit eni ꝙ in ꝑsona est alia ꝛ alia entitas:
ꝛ ꝙ añ itelligere est distõ iter hãc ꝛ illã.¶ Jtẽ ꝙ ꝑsona i/
cludit aliq̃ ꝛ ꝙ nõ se tota distiguit᷑:ꝫ aliq̃ qȯ est in ea:ꝛ ꝙ
vno eoꝝ q̃ icludit distiguit᷑ ꝛ nõ altero:q̃ nequaq̃ꝫ itelligi
pñt:nisi det᷑ pľalitas ꝛ multitudo aliq̃ꝝ eẋ aiaꝫ in ipsa ꝑ/
sona.¶ Ad ħ facit ꝛ aliȯ dcm̃ ei⁹ in.d.5.q.2.vbi.d.ꝙ for/
malis rõ diue eẽntie nõ est for᷑lis rõ reľonis nec eꝯ.ꝛ ea/
dẽ di.q.vlti.ait.Dico ꝙ in eẽnᵃ diua añ oẽm actũ itell's ẽ
K entitas.a.ꝛ entitas.b.ꝛ hec for᷑aľr nõ est ista:ita ꝙ itell's
ꝑiis ꝯsiderãs.a.ꝛ ꝯsiderans.b.hꝫ ex nã rei.vñ ista cõpõ
sit vȧ.a.nõ ẽ.b.nõ ãt ꝑcise ex aliq̃ actu itell's circa.a.ꝛ.b.
Ecce iterũ ponit entitatẽ ꝛ entitatẽ:ꝛ ꝙ hec for᷑alis rõ nõ
est illa.for᷑alis aũt rõ ꝛ formalitas apud eũ ideꝫ sigñant.
¶ Jtẽ ꝙ hec est vȧ.a.nõ est.b.ꝯstat ãt ꝙ hec nõ eẽt vera:
nisi.a.ꝛ.b.eẽnt due entitates.ex quo ꝛ.a.est entitas.ꝛ.b.
est entitas sic dicit.¶ Plura alia dicit in ꝑallegatis qõni/
bus:ꝛ siľr in ista distõne 8ª qõnib⁹ q̃tuor ꝛ illa.vtrũ deus
sit in gñe:ex qb⁹ manifeste pꝫ ipm̃ sensisse qȯ dcm̃ ẽ. Sꝫ
ista sufficiãt ad ꝓpoᵐ pñs:qa ꝛ ifra di.33.ħ ipꝫ patebit.

2⁹ arti. ꝯ Sco. Quantũ ad 2ᵐ articulũ pono duas ꝯ̃nes.Prima ẽ.
ꝙ nulla ꝑfectio attributalis seu noie attri
buti sigñata est in deo aliq̃ entitas parua vel magna siue
dicat᷑ for᷑alitas:siue rõ q̃ditatiua:vel for᷑alis:aut alio q̃uis
noie appellet᷑ eẋ aiam disticta a deitate ipsa ꝑcise ꝫm se sũ
pta.Scđa ꝙ nõ sũt in deo aliq̃ ꝑfectiones attributales i/
pᵃ ꝯ̃. ter se disticte vel pľes:q̃rũ hec nõ est illa. ¶ Primã ꝯ̃neꝫ
pᵐ ꝓbo ꝑ sic.sumo ipsaꝫ diuinitatẽ ꝑcise ꝫm se:absq̃ꝫ alio ali
q̃ quoq̃ mõ ab ea distincto:aut ipsa ẽ sapia aut nõ.Si sic,
L ğ vel nulla sapia vel sapie for᷑alitas est in deo disticta a di
uinitate:qȯ est ꝓpoᵐ:vel in deo sũt pľes sapie:qȯ est erro
neũ:qa sic nõ sũt i trinitate pľes eẽntie:ita nec pľes sapie.
cap.4. vt.d.Aug.7ᵒ de tri.ꝛ idẽ siml'r lib.5. Si diuinitas nõ est
cap.10. sapia:cũ deũ eẽ sapiẽtẽ nullus nedũ ch̄rian⁹:ꝫ nec gẽtilis
negauerit:seq̄t᷑ ꝙ de⁹ nõ est sua sapia:q̃ ipse sapiẽs est:sed
cap.6. hoc est falsuꝫ dicẽte Aug.15.de tri. ipse deᵒ sua est sapia:
qa nõ est aliud sapia ei⁹ aliud eẽntia:cui hoc est esse:qȯ sa
cap.11. piẽtẽ eẽ. Et eodẽ mõ loq̄t᷑ de bonitate ꝛ magnitudie ꝛ ce
teris lib.5.¶ Cõfirmat᷑.qm̃ ꝫm hoc de⁹ eẽt sapiẽs ꝑ aliq̃ꝫ
aliã entitatẽ sibi inherẽtẽ:ꝛ iust⁹ ꝑ iustitiã:ꝛ bon⁹ ꝑ bonita
tẽ:que essent in eo tãq̃ꝫ in subto ꝛ nõ esset ipse. Et pꝫ ꝯñ̃a.
qa ex quo ipse nõ est sapia:si sapia nõ inhereret illi:ꝫ esset
M per se stãs ipse vtiq̃ꝫ nõ esset sapiens. Et idẽ iudiciũ est de
cap.5. ceteris. Sed vt.d.Aug.7.de trini.nefas est dicere vt sub
sistat:ꝛ subsit deus bonitati sue atq̃ꝫ illa bonitas nõ suba
sit vel potius essentia:neq̃ꝫ ipse de⁹ sit bonitas sua : sed in
Rñ̃sio illo sit tãq̃ꝫ in subto.¶ Ad hanc rõneꝫ forte diceret᷑ iuxta
Scoti⁹. cõem modũ r̃ndendi defendẽtiũ illã opionẽ.ꝙ deitas vti
q̃ꝫ est sapia sua:per idẽtitatẽ seu idẽtice:ꝛ per ꝯñ̃s nõ sub/
est illi:cũ idem eidẽ nõ subsit:sed nõ est sua sapiẽtia forma
ꝯ rõneꝫ liter.¶ Cõtra aut per hanc negatiuã vis dicere ꝙ diuini/
Scoti⁹. tas nõ est formalitas sapiẽtie:neq̃ꝫ eadem sibi.sed alia ab
illa:ꝛ tũc cũ formalitas sapiẽtie ꝫm istos non sit aliud q̃ꝫ
ratio q̃ditatiua seu q̃ditas ipsa sapie:quã exprimeret ꝓ/
T.c.20 ꝓria diffinitio sapientie:ꝛ ꝫm Phm̃ 7ᵒ meta.ꝛ ꝫm verita/
tem quiditas rei nõ sit aliud ab ipsa:aliogn diffinitio rei
nõ exprimeret ipsaꝫ:sed aliud:qȯ implicat:sequit᷑ ꝙ dei/
tas nõ est sapiẽtia:sicut nõ est formalitas sapie : ꝛ ꝙ sicut
deitas nõ est formalitas sapiẽtie per identitatẽ:eo ꝙ non

est eadẽ sibi:ꝛ impľe est hoc esse illud per idẽtitateꝫ nisi R
hoc sit idẽ illi:vľ si hoc sit distinctũ ab illo.alias posset di/
ci ꝙ albedo est dulcedo per idẽtitatẽ seu identice:qȯ non
est nisi abuti vocabulis:ꝛ in intelligibiľr loqui:sequit᷑ ꝙ
deitas nõ est sapiẽtia per idẽtitatem:aut si est:nõ est tamẽ
illa a qua distinguit᷑:ꝛ sic vt prius plures sapientie erunt
in deo. Et rursus ista sapiẽtia disticta a deitate supuacue
ibi ponit᷑:ex quo deitas est quedã alia sapiẽtia:qȯ dicere
nefas est:aut per illã negatiuã non vis denotare taleꝫ di/
stinctionẽ inter deitatẽ ꝛ formalitatẽ sapiẽtie:sed m̃mo/
do significare ꝙ ista ꝑdicatio nõ ẽ formalis:deitas est sa/
piẽtia:ita ꝙ ly formalitas sit determinatio cõpõnis:ꝛ tũc
habet᷑ ꝓpositũ:quãtuꝫ ad hoc ꝙ nulla pluralitas q̃lis di
cta est ponit᷑ in deo:q̃cq̃d sit de illa ꝑdicatione an sit for᷑a/
lis vel nõ:qa de hoc nõ inquirit᷑ ꝓ nunc.¶ 2ᵒ aut forma/ 2ᵐ
litas sapiẽtie ꝑcise ꝫꝫ se sumpta est ipa sapiẽtia aut aliqȯ
intrinsecũ sapie:q̃si sapiẽtia includat suã for᷑alitateꝫ ꝛ ali/ O
quid aliud:iuxta imaginationẽ aliquoꝝ distinguentiũ sa
pientiã in formalitates ꝛ realitatẽ:tãq̃ꝫ itrinseca sibi:aut
est aliqȯ extrinsecũ sapiẽtie.vltimũ dici non potest:alias
nec sapiẽtia:ꝛ siľi ratione nec aliq̃ alia res eẽt sua q̃ditas
seu illud qȯ ipsa est:qȯ implicat ꝯdictionẽ. Pꝫ ꝯñ̃a:qm̃
interrogãti de aliq̃ re q̃d ipse est:r̃ndet᷑ ꝑ diffinitionẽ ei⁹:ꝛ
ꝑ ꝯñ̃s illud ipsa est qȯ sigñat diffinitiõ. Sed per formali/
tatẽ ꝫm istos intelligit᷑ ratio q̃ditatiua quã significat ꝓ/
pria diffinitio rei.ergo si res nõ est sua formalitas res nõ
est illud qȯ ipsa est. Si aũt det᷑ ꝑmuꝫ vel scđm nisi deitas
sit illa formalitas sapientie:siue sit realitas sapientie siue
nõ.sequit᷑ ꝙ deitas nõ est sapiẽtia.¶ 3ᵒ ad idem argui po 3ᵐ
test per rõneꝫ Ansel.de incarnatione verbi.q̃ ꝓbat ꝑtãtẽ cap.6.
dei a deo nõ distingui.arguit eni sic:aut ꝑtãs est deo acci
dentalis:aut sub᷑alis:nõ accñ̃talis:q2 cũ omne subm̃ sine
accidẽte aut esse aut intelligi possit:de⁹ sine ꝑtãte nec esse
nec intelligi põt. Si vȯ sub᷑alis est deo potestas:aut ẽ ꝑs
eius essentie:aut est idipsuꝫ qȯ est ei⁹ tota eẽntia:pars ãt P
nõ est:qa supra dictũ est:ꝙ partes hñs actu vel intell'u ẽ
dissolubile:qȯ oino est eẋneũ a deo.ideꝫ ğ est eẽntia dei ꝛ
ꝑtãs ei⁹.hec ipse. Sicut arguit de ꝑtãte:ita de sapia ꝛ iu
stitia argui põt.¶ Si dicatur ꝙ ꝑtãs est deo sub᷑alis : vt
sub᷑ale distinguit᷑ ꝯ accidẽtale:nõ aũt vt accipit᷑ pro essen
tiali vt distinguit᷑ ꝯ qȯlibet qȯ est eẋ q̃ditatiuã rõnẽ ali/
cuius.sic ꝑtãs nõ est deo sub᷑alis. Jstud nõ ipedit rationẽ
in aliquo:qa adhuc sequit᷑ ꝙ de⁹ possit itelligi sine ꝑtãte.
cũ res q̃libet possit itelligi sine quocũq̃ꝫ eẋneo sue q̃dita/
ti:ꝛ certe qua rõne posset intelligi sine ꝑtãte:eadem rõne
sine bonitate ꝛ sapiẽtia ꝛ vita ꝛ intell'u ꝛ omni ꝑfectione
significata per aliqȯ attributũ:sed hoc est absurdũ. Cum
qa ꝫm hoc diuinitas ipsa nõ eẽt aliq̃ ꝑfectio eẽntialr:qȯ
est absurdũ cũ aliq̃ creatura sit eẽntiaľr viua ꝛ aliq̃ essen/
tiaľr vita ꝛ intell's.¶ Jtẽ aliqua creatura est sua ꝑtãs ꝛ
sua ṽtus:vt calor q̃ est ṽtus sua calefactiua:ꝛ sic de alijs. Q
absurdũ aũt est vt creatura sit aliqua perfectio:ꝛ de⁹ nõ. 4ᵐ
¶ 4ᵒ sic.si det᷑ talis distinctio sequit᷑ ꝙ deus nõ eo est sa/
piẽs quo est de⁹:ꝛ ꝑ ꝯñ̃s neq̃ꝫ eo quo est:ꝫ alio ꝛ alio:pꝫ
q2 diuitate est ꝛ est deus:sapia vȯ seu formalitate sapien/
tie que nõ est deitas:sed alia ꝛ distincta ab illa est sapiẽs:
ꝛ si sic seq̄t᷑ vlteri⁹ ꝙ deus nõ est oino simplex:qȯ ẽ erro/
neũ.vt pꝫ eẋ de sũ.tri. ꝛ fi.ca.firmiter. Et caplʼo ẽt sequẽ/
ti.ꝛ ꝫꝫ oẽs sctõs ꝛ phos.ꝯñ̃a pꝫ ꝑ Augᵐ 7ᵒ de tri. vbi di cap.ꝑ
recte hãc ꝯ̃nẽ ex intẽtione ꝓbat sic dicẽs:si pẽi nõ est hoc
eẽ qȯ sapere nõ ibi erit iã summa simplicitas ꝛ mox destru
it ꝯñ̃s:sed absit inq̄t vt ita sit:qa ibi est vere sũma simpľx
essentia:ꝛ ex hoc statim nullo interposito ifert oppositũꝫ
añtis.d.hoc ergo est ibi eẽ qȯ sapere:ꝛ paulo post expo/
nit qȯ dixit incõueniens. Quid eni aliud dicimus:cuꝫ di
cimus hoc illi est esse qȯ sapere : nisi eo est quo sapia est.
hec oia ita clare ꝯtinent ꝓpositũꝫ vt nulla sit expõ neccĩa.

A ℂ5º sequit̃ ꝙ aliqd de deo dictũ ad se seu nõ relatiue si/
5ᵐ gnificaret aliqd qđ ipsa deitas in se haberet: ꝛ illud ipsa
nõ esset. Nã sapiẽs dicit̃ de deo ad se ꝛ significat dei sapiẽ
tiã seu sapientie formalitatẽ qua deus sapiẽs est:hãc aũt
formalitatẽ deitatis habet. ꝛ ſm hypothesim nõ est ipsa.
cap. 10. ğ ipsa deitas nõ est sũme simplex. pꝫ ꝯña per Aug. 11º de
ci. dei. ꝛ allegat̃ ei⁹ dcm̃ in. d. pñti. ait eni. In quo pi ad se/
metipsũ dĩ nõ ad alterũ hoc est qđ hꝫ. ad semetipꝫ dicit̃
viu⁹ habendo vitam:ꝛ eadẽ vita ipse est. ꝑpter hoc vtiq̃
nã dicit̃ simplex cui nõ sit aliqd hrẽ vel ꝙ possit amitte/
re:vel aliud sit hñs aliud qđ hꝫ. Et Isido. vt etiã Magr̃
allegat. deus dĩ simplex:qa nõ aliud est ipẽ ꝛ aliud qđ in
C ipso est. ℂ6º si hec entitas non est illa:vt dicit ille. Doct.
denũrata in subto formalitate sapie ꝛ in p̃dicato ipsa diui
nitate. ğ hec entitas est creatura:ꝛ sic aliq̃ creatura est in
deo ꝛ eterna:que erronea ꝛ falsissima sunt. ꝯña pꝫ. q2 ois
cap. 6. entitas q̃ de⁹ nõ est:creatura est. ꝛ pꝫ p Aug'ᵐ p̃ de tri. vbi
B volẽs ꝓbare filiũ dei esse verũ deũ ꝓbat p̃ ipm nõ esse fa
ctũ:ꝛ tunc arguit sic. si fact⁹ nõ est:creatura nõ est. Si aũt
creatura nõ est:eiusdẽ cũ pr̃e sube est. ois aũt suba q̃ deus
nõ est:creatura est:ꝛ q̃ creatura nõ est:deus est:ꝛ si nõ est
filius eiusdẽ sube cui⁹ est pater. ğ facta suba est ꝛc. accipit
aũt subaꝫ pro essentia cõiter vel entitate: alias vt pꝫ non
sufficienter ꝓbaret eũ esse vnũ cum pr̃e deũ. Item idẽ de
cap. 14. moribus ecclesie. omne inquit. qđ est aut deus aut crea/
7ᵐ tura est. ℂ7º idẽ ꝓbo ex dictis ꝓprijs opinantis:ipse nã
d. 35. q. q̃ in suis repor. Parisieñ. lib. p̃mo dicit expresse ꝙ vita
1. arti. 4 intellectualis seu intellectualitas est de per se q̃ditatiua ꝛ
formali rõne essentie diue:ꝛ ꝓbat per hoc:qm̃ qđ potest
inquit idẽ esse alicui nõ est ꝑfectissime in illo:nisi sit de ra/
tione q̃ditatiua ꝛ sit intrinsece sibi idem. Intellectualitas
aũt ꝑfectissime deo ꝯuenit. igit̃ ꝛc. ğ intellectualitas ſm
eũ non est formalitas distincta a diua ẽẽntia. ꝛ p ꝯñs nec
intell'ᵉ aut sapia aut aliqd h⁹:alias nõ ꝑfectissime deo cõ
E ueniret:vt ipsemet fatet̃. ℂItẽ dist. 45. eiusdem reporta.
in rñsione ad 2ᵐ. q. dicit ꝙ nũq̃ p̃dicatio in abstracto est
vera:nisi sit p̃mo mõ per se:ꝛ per ꝯñs q̃ditatiua ſm eũ. ğ
vel illa nõ est vera:diuinitas est sapia:qđ nec ipse nec aliqs
theologus diceret:vel est q̃ditatiua ꝛ p̃mo mõ p se:ꝛ per
ꝯñs sapia non est alia formalitas a diuinitate. ℂHec ğ ꝓ/
bat̃ auctoritatibus adhuc p̃ter allegatas in rõnib⁹ iã fa/
ctis. ait eniꝫ Aug. 15. de tri. nõ eni percepit deus sapiaꝫ q̃
cap. 5. esset sapiens:sed ipse sapia est. ℂItem Grego. 16. moral.
super illo. Qui aũt nouerũt eũ ignorãt dies illius:ait sic.
De⁹ nãq̃ hoc est qđ hẽt:eternitatẽ quippe hẽt:sꝫ ipse est
eternitas. lucẽ eni hẽt. i. sapiam:sed lux sua ille est. clarita
teꝫ hẽt:sed ipse est claritas sua:nõ est ğ in deo aliud esse ꝛ
cap. 16. aliud habere. Huic cõcordat Ansel. moñ. Si ergo sũma
nã nõ est iusta:nisi per iustitiã:nec iusta potest esse nisi per
se. quid magis ꝯspicuũ:quid magis necessariũ q̃ ꝙ ea/
dem nã est ipsa iusticia: Et subdit. Quapropter si q̃ra/
D tur qd sit illa sũma nã qd verius respondet̃: q̃ iustitia:
Sed constat ꝙ oẽs tales p̃dicationes in abstracto essent
false posita tali distinctione formali: cum nihil sit illud a
quo distinguit̃. ğ. ℂConfirmat̃:q2 tũc nõ proprie de⁹ di/
ceret̃ esse iustitia vel sapia:sed hr̃e iustitiã econtra clamã/
te Ansel. vbi ꝓximo sũma nã non proprie dicit̃:q2 habet
iustitiam:sed q2 existit iustitia. ℂAd hoc q̃q̃ est auctas
Cõ. 39. Cõmenta. 12. meta. vbi dicit. ꝙ deus est sapiens ꝛ viuus
ꝛ scia ꝛ vita proprie dicunt̃ de eo:ꝛ infra dicit in eodem
cõmẽto ꝙ in talibus p̃dicationib⁹ nullus modus est quo
distinguat̃ predicatuꝫ a subiecto ꝛ dispositio extra intelle
ctũ. s. in essentia rei. verba oia sua sunt. ℂScđam ꝯneꝫ ꝓ
2º ꝯ. bo p̃mo sic. si essent tales ꝑfectiones in deo distincte aliq̃
ꝯ Sco. entitates:de⁹ non esset sũme simplex. ꝓbo ꝯñam. p̃mo ex
cap. 17. intentione Ansel. monol. sic arguẽtis. cũ sũma nã nullo
mõ cõposita sit:ꝛ tñ oĩ mõ tot illa bona sit:necesse ẽ vt il/
la oia nõ plura:sed vnũ sint. idẽ ğ est qđlibet vnũ eorum E
qđ oia:siue sil' siue singula:vt cũ dicit̃ iustitia vel essentia:
idẽ signat ꝙ alia vel oia sil' vel singula. Ex his pꝫ ꝙ hec
ꝯña vtit̃ Ansel. si sũma nã est simplex:illa bona non sunt
plura. ğ ex opposito ꝯñtis si sunt plura illa nã non est sim
plex. ℂProbat̃ ẽt rõne:qm̃ de rõne simplicis inquantuꝫ 2ᵐ
simplex est:est nõ icludere plura ꝛ nõ posse actu:aut etiã
intellectu in plura diuidi:vt dicit Ansel. de incarna. vbi. cap. 4.
ꝛ Phs 9º meta. ca. de vno. ꝛ Cõmen. 12. meta. dic̃ ꝙ sim/ T. c. 7.
plex absolute significat idiuisibile actu ꝛ potẽtia. ğ si ali/ Cõ. 36.
qd est diuisum in plura seu si est plura:q̃ꝝ. s. nõ qđlibet ẽ
ipm nec aliquid vnũ:idiuisum oino est qđlꝫ illoꝝ. h̃ eniꝫ
mõ tm̃ vere dĩ aliqd eẽ diuisuꝫ in plura. vñ nõ obstãte ꝙ
de⁹ est trinitas ꝑsonaꝝ:nõ tñ diuisus ẽ in ꝑsonas:cũ q̃libꝫ
sit ipse ꝛ ipse oĩno idiuisus q̃lꝫ est eaꝝ. Si ğ inquã aliqd
est diuisuꝫ ipm nõ est simplex:sꝫ si sit talis multitudo ꝑfe/
ctionũ diuaꝝ ex aiaꝫ:cõp2ehẽdẽs illas est disuꝫ in illas. ğ
illđ nõ ẽ simplex. Quid ãt p̃t dici illas i se cõp2ehẽdẽ:nisi
de⁹:de⁹ ğ nõ erit simplex. Nisi forte ad h̃ dicat̃:ꝙ lꝫ q̃lꝫ F
a q̃libet alia sit disa:q̃lꝫ tm̃ est ipse de⁹ vel aliqđ vnũ in se
indiuisum est q̃lꝫ illaꝝ:sicut dicim⁹ de ꝑsonis q̃ iter se disti/
cte exñtes sũt diuitas ꝛ vna simplex essentia dei. Sꝫ istud
opinio ista dicere non põt:vt statim patebit. Et q̃zuis ali/
quis hoc diceret irrõnabil'r loqueret̃. Nã ſm hũc modũ
in q̃libet ꝑsona esset vẽ trinitas:imo q̃ternitas:imo ꝛ mil
lenarius nõ minoris inter se distinctionis q̃ sit distinctio
ꝑsonalis trinitatis:qđ abhorreret auris humana. Et pꝫ
ꝯña:q2 nõ minor est distinctio absolutoꝝ q̃ relationũ:vñ
ꝛ doctores cõiter refugiũt assignare distinctionẽ ꝑsonaꝝ
per aliq̃ absoluta. Et p̃terea cur sapia nõ erit vnũ suppo/
situ ꝛ iustitia aliud:ꝛ sic de ceteris. ℂ3º ꝓbo ꝯñaꝫ ex di/ 3ᵐ
ctis opinãtis:ꝛ sumo. v̇. ğ. sapiam ꝛ iustitiã. iste p te disti
guunt̃:aut ğ si totis p̃mo:aut nõ se totis p̃. Si se totis p̃.
ğ per opinantẽ. 26. disti. ꝯtra ꝓpositiuũ sũt p̃ diuersa ꝛ nõ G
aliqd idẽ entia. Sic eni arguit ipse de ꝑsonis adinuicem
ꝯtra illum. ꝛ si sic. ğ in se cõp2ehẽdens sapiaꝫ ꝛ iustitiã nõ
est simplex:qũo eni simplex est qđ plura includit: quoꝝ
vnũ nõ est alterũ:nec ipse sũt aliqđ idẽ qđ sit singulũ eo/
rũ:sic eni qđlibet cõpositũ posset dici simplex. Si v̇o nõ
se totis p̃:ꝛ tm̃ distinguunt̃. ğ ſm suã argumẽtationeꝫ ali/
quo sui sapia est eadẽ iustitie:ꝛ alio aliquo sui distinguit̃,
ꝛ iuxta modũ loquẽdi aliquoꝝ hui⁹ opionis dĩ ꝙ est ea/
dẽ sua realitate ꝛ distinguit̃ ꝓpria fo2alitate. Et tũc que/
ro de formalitate quã ponis distinctã a realitate:an se to/
ta p̃mo distinguat̃ a sua realitate:ꝛ tũc sapia nõ erit in se
simplex:aut aliquo sui tm̃ ꝛ aliq̃ alio sui distinguit̃:ꝛ erit
ꝓcedere in formalitatib⁹ formalitatũ in infinitũ. Nec põt
dicere ꝙ sapia se tota p̃mo sit eadẽ real'r ꝛ se tota p̃ distin
cta formal'r:q2 sic dicet ꝓpositiuus ꝙ vna persona se to/
ta p̃mo eadẽ est alteri essential'r ꝛ se tota p̃ ab ea est disti/
cta ꝑsonal'r:ꝛ nõ ꝯcluderet iste ꝯtra illũ pluralitateꝫ ali/ H
quã intrinsecã in ꝑsona:vt intẽdit. ℂAd hãc rõnẽ dupl'r Rñsio
videt̃ rñderi ex dictis opinãtis. Prio qdẽ ꝙ non ois plu Sco. d.
ralitas facit cõpõnẽ:sed pluralitas illoꝝ tm̃modo:quoꝝ 5. q. vlti.
vnũ est potẽtiale respectu alteri⁹:sicut habet̃ ex 8º meta. d. 8. q. 4
In ꝓposito aũt nulla formalitas est potẽtialis:sed queli/ T. c. 16.
bet sũme actualitatis. ğ nõ cõponũt. ℂ2º dĩ ꝙ vitat̃ cõ/
positio ꝛ saluat̃ simplicitas. vbi tales entitates vel forma
litates habẽt sũmã ꝛ perfectã identitatẽ iter se:q2 idẽ nõ
cõponit nec aggregat̃ cũ seipso. h̃ ãt ꝯtingit vbi hui⁹ for/
malitates sunt ifinite. Nã ꝓpter infinitatẽ rõnis q̃cquid
põt esse cũ ea est idẽ sibi. ℂHe rñsiones final'r ponunt̃ ab ꝯ rñsio/
eo di. 5. q. vltia. ꝛ di. 8. q. 4. Sꝫ neutra sufficit. nõ qdẽ p̃ᵃ: nẽ Sco.
qm̃ ꝛ si per illã forte vitaret̃ cõpõ:non saluat̃ tm̃ simplici/
tas:q2 vt ꝓbatũ est nihil includẽs pl'a mõ p̃missõ est sim
plex:tantoq̃ plus a simplicitate recedit q̃to illa inclusa
min⁹ faciunt vnũ. Cõstat aũt ꝙ min⁹ faciũt vnũ plura:q̃ꝝ

3 q̄libet est in actu ꝛ nullū in potētia respectu alterius:ꝙ ea quoꝝ vnū est in potētia ad aliud: sic minoꝛ est vnitas solius aggregatiōis ꝙ̄ cōpōnis ve:vt ipe ēt fatet. di.2.q. vltima. ¶2° ēt rn̄sio nō valet:qm̄ aut illa infinitas pmittit secū aliā distinctionē vel pluralitatē formalitatū: seu taliū entitatū:ꝛ tūc nō soluat simplicitatē:vt p3 ex dictis. ¶Qđ ēt ɔfirmat ex dictis ei⁹ ponit eni ꝙ realitas generis ꝛ realitas diie in spē non cōposita ex diuersis reb⁹:q̄lis est albedo aliquo mō cōponūt adinuicē:ꝛ spēs talis ē cōposita aliq̄ mō:qūo ꝑm eū repugnat sūme simplicitati: vt deo esse cōpositū:ꝛ tm̄ ꝑm eū distinctio tm̄ formalis est generis ꝛ diie:vt p3 dist.2.q.vltima.ꝛ di.8.in illa.q.vtrū deus sit in genere. Et li° 2° di.3.q.6.ait.illa infinitas nullā pluralitatē aliquoꝝ pmittit secū:tunc habeo ꝓpositū3 ꝛ ipse recedit a ꝓprio dicto. ¶Ad hāc ēt ɔnem ꝓbandam
cap. 5. bene pōt applicari rō Ansel.de incarnatione vbi. quā fa
R cit ɔtra quedā dicētē tres psonas eē tres res distinctas:earū tm̄ esse vnā volūtatē ꝛ potestatē:sed ꝓpter breuitatem
cap. 7. omitto. ¶Auctoritatib⁹ ɔfirmat ꝯ. Ait.n. Aug.6.de tri. ꝙ in deo eadē est bonitas que sapia ꝛ magnitudo:ꝛ eadē veritas q̄ illa oia:ꝛ nō est ibi aliud beatū esse:ꝛ aliud magnū esse:aut sapientē aut verū aut bonū esse:aut oino ip3
cap. 5. esse. ¶Itē.15.de tri. vna inq̄t eadēq3 res dī: siue dicatur eternus de⁹:siue imoꝛtalis:siue icoꝛruptibilis:siue icōmutabilis:itaq3 cū dī viuēs ꝛ intelligēs qđ est vtiq3 sapiens h idē dī.nō eni pcepit sapia3 q̄ eēt sapiēs:s3 ipse est sapia. Et l3 vita eadēq3 virt⁹ siue potētia eadēq3 spēs q̄ potens atq3 speciosus dī. Et ifra eodē.c.hec q̄tuoꝛ.s.vita/sapia/potētia/spēs/nō in eq̄lia dicenda sunt.noia eni q̄tuoꝛ:res aūt vna est. Nec valet dicē ꝙ Aug.nō dicit ea eē vnā formalitatē:s3 vnā rē.dōm ꝙ verū est ꝙ nō vtit h vocabulo
L formalitas:qm̄ nec suo tpe forte erat in vsu ad hāc significationē:in qua iste doc.vtit. Sed in snia ide3 dicit:cum tales p̄dicationes in abstracto det:que nō pn̄t eē vere stā te mutua formalitatis distinctione seu entitatū earū que per p̄dicatū ꝛ subm ipoꝛtant: qđ ēt iste doc.h3 ɔcedere: vt est onsum superi⁹. ¶Ad hoc est alia auc̄tas Aug.in p̄ dialogo ad seipsū3 q dī inq̄sitiones de trinitate. ibi eni inter cetera iterrogat sic:an aliq̄d distet in deo/eē/viuere/ꝛ itelligē posse? Et rn̄det nullaten⁹ aliud ē in deo/eē/ꝛ aliđ itelligere:vl̄ aliud viuere ꝛ aliud posse:q2 de⁹ eo ipso quo est/viuit:ꝛ eo quo itelligit/pōt:ꝛ eo quo pōt/est q2 simpˣ diuinitas ꝛ nā vnū h3/eē/viuere/ꝛ itelligē ꝛ oino posse: s3 nō ita est in nobis dum aliud est in nr̄a nā viuere aliud intelligē aliud posse. In deo v̄o hec oia vnū atq3 idē sunt.
cap. 17. Ad h ēt est intētio Ansel.moñ. ¶Ad rōnes opionis rn̄
Adroes deo. ¶Ad p̄m dico:ꝙ ita posset argui ꝯ eū dicēdo:si infi
Sco. p. nita sapia eēt realr̄ ifinita bonitas:sapia in cōi esset realr̄
s.d.8.q. bonitas in cōi:qđ ɔn̄s est falsum vt suū.ꝛ ɔn̄a ꝓbat sicut
3. sua:q2 infinitas sicut nō destruit formalē rōnē eius cui ad
M dit:sic nec realitatē destruit. ¶Rn̄deo tm̄ ad rōnem negādo ɔn̄am que etiā ꝑm dicta ei⁹ h3 instātiā. Nā dicit ꝙ summa essentia.i.diuina est formalr̄ vita itellectualis ꝛ itellectualitas infinita.ḡ essentia est formalr̄ itellectualitas ifinita ꝛ vita infinita:nec tm̄ essentia in cōi est formalr̄ vita vel intellectualitas in cōi:ꝛ similiter de alijs posset poni exēplū.nō eni incōueniēs est aliq̄d esse de rōne inferioris qđ nō est de rōne superioris:nec ex h destruit rō superioris.ꝛ p h p3 ad ꝓbationē illi⁹. ¶Ad ɔfirmationē3 dōm: ꝙ loquēdo de diffōne dicēte q̄d rei:si diffinir et sapia diuina diffinitio eius esset diffinitio bonitatis:ꝛ e cōuerso.ḡ q̄d sit de diffōnib⁹ dicētib⁹ q̄d nois vtriusq3 ꝑm p̄sentem
Ad 2m institutionē. ¶Ad 2m mihi est leue rn̄dere:qui nō do aliqđ pn̄m emanationū p̄ter ipsas psonas:vt p3 in p̄cedenti di.p3 eni diuersitas pn̄cº per h ꝙ solus p̄r est pn̄m filij:p̄r v̄o ꝛ filius sunt pn̄m spiritus sancti.ꝛ s3 h ꝙ vnus p̄cedit
cap. 27. ab vno.alter a duob⁹:assignat rōnē Aug.15.de tri. q̄re si

lius est natus ꝛ vbū:nō āt spūs sanct⁹:s3 est dat⁹ ꝛ donū. N
ꝛ filr̄ Ansel.moñ.vtꝝ tm̄ hec sit sufficiēs rō:an possit suffi cap. 55.
ciētioꝛ assignari.videbit dist.13. ¶2° si detur pn̄m quo:vt cōiter dat:adhuc rō nō valet.vñ negabo tūc añs:qm̄ nō ipōe est diuersaꝝ ꝓductionū idē esse pn̄m:sicut p3 ꝙ volūtas diuina ꝑm istū doc.est pn̄m spūs sancti ꝛ pn̄m creaturarū. ¶Itē nr̄a volūtas pn̄m est diuersoꝝ actuū.lux ꝙ ꝙ pn̄m illuminationis ꝛ calefactionis:ꝛ inumera exēpla possent ad ide3 dari. ¶Ad id qđ dī nō posse saluari sine distinctione pn̄m:ꝙ filius nālr̄:spūs v̄o sanctus libere ꝓducat:dico ꝙ h nō ipedit ex vnitate p̄ncipij: qm̄ ꝛ idem pn̄m aliquoꝝ pōt esse pn̄m nāle aliq̄ꝝ liberū.p3 de volūtate nr̄a.ꝛ filr̄ de⁹ p̄r ḡnat nālr̄ ꝛ causat libere:ꝛ si volūtas sit p̄ncipiū spūs sancti vt vult iste doc.adhuc necessario erit pn̄m eius ꝛ libere ꝛ ɔtingēter pn̄m creature. Assumit aūt ꝛ vnū falsū3.s.ꝙ spūs sanct⁹ nō nālr̄ ꝓducat:vt i
fra patebit. Cur aūt filius verbū nō aūt spūs sanct⁹:puto nō esse nobis cōprehēsibile in vita ista de lege cōi:siue O
ponat talis distō p̄ncipij:siue nō:vt infra dicet. ¶Ad aliā ꝓbationē dico:ꝙ sic illa nā ex se determinata est ad tot supposita:ita ad tot ꝓductiones:nec alia cā q̄rēda est: nec alia pōt dari. ¶Ad 3m rōnē dico:ꝙ nō video in quo Ad 3m
sensu illud añs possit esse verū:nisi forte in vno.v3 si ly/i/quātū3/teneat specificatiue:ita ꝙ specificet rōnē dicētem quid nois boni ꝛ veri:ꝛ denotet p̄dicatū eē de rōne illi⁹ cui addit:ꝛ de illo p̄dicari in p̄ mō dicēdi per se ꝛ de alio nō sicut diceremꝰ ꝙ hō iq̄ntū vn⁹:est idiuisus:ꝛ non inq̄ntū aial:eo ꝙ indiuisum p̄ ꝛ per se verificet de vno: qm̄ ponit in rōne vni⁹ ꝛ non de aiali:cū in ei⁹ rōne nō cadat. Sic ḡ in hoc sensu:q2 ꝑm vnū modū diffiniendi noia p̄dicta intelligibile cadit in rōne veri: ꝛ nō in rōne boni. econtra v̄o diligibile in rōne boni:ꝛ nō in rōne veri. Vñ hec vr̄ per se in p̄ mō:ꝑm ꝙ in talib⁹ potest pseitas inueniri:verū est itelligibile. Et filr̄ ista bonum est diligibile:ꝛ P
ꝑm hoc ɔcedendo añs negāda est ɔn̄a:sic ꝛ hec negāda est.homo inquātu3 vnus est idiuisus:ꝛ non inq̄tu3 aial ꝛ inq̄tu3 aial est suba:ꝛ nō inq̄tu3 vnus.ḡ in hoie sūt ex nā rei distincte rōnes aialis ꝛ vni⁹:cū vnū nullā entitatē vel forālitatē penit⁹ addat supra entitatē:que dī vna: vt p3 4° meta.atq3.10.ꝛ infra ꝓbabit.di.24.q.p̄. Si v̄o nō L.c.3.
sic accipit:añs negādū est:q2 in nullo alio sensu de v̄tute L.c.7.
sermonis h3 veritatē. ¶Ad auc̄te3 Dam̄.dico:ꝙ si iuxta 8.ꝛ.9.
sonū accipit seq̄ret plusq3 iste velit ɔcludere.v3 ꝙ sapiē li.p̄.c.4
tia non est nā diuina:s3 aliq̄d circa ipsam.dicit aūt iste ꝙ sapia est nā diuina per identitatē:ꝛ per ɔn̄s est ipsa:ꝛ nō circa ipsam. Dōm ḡ ꝙ nō itendit Dam̄.ꝙ talia noia significent aliq̄ extītia in deo a dei nā distincta:s3 intētio eius est ꝙ ista ꝑm formā vocis vident signare non ipsa3 nām: sed aliq̄ circa ipsam:q2 sic ēt signant in nobis:l3 aute3 sic videat:tm̄ non est ita. ¶Et hec rn̄sio ɔfirmat per Aug.si cap. 5.
milr̄ loquentē ꝛ se statim exponentē.15.de tri.vbi ait. Si Q
dicat.de⁹ eternus:imoꝛtalis:incoꝛruptibilis:imutabilis: viuus:sapiens:potentes:speciosus:iustus:bonus:beat⁹: spūs:hoꝝ oium nouissimū qđ posui.s.spirit⁹ q̄si tātūmō vr̄ signare subam. Cetera v̄o hui⁹ sube q̄litates:s3 non est ita in illa ineffabili simpliciq3 nā. Quicq̄d eni ꝑm q̄litates illic dici vr̄:ꝑm subam vel eēntiā est itelligēdū. Absit eni vt spirit⁹ ꝑm subam dicat de⁹:ꝛ bon⁹ ꝑm q̄litatē:s3 vtrūq3 ꝑm subam.sic oia cetera que cōmemorauimꝰ.ꝛ in fine c.dicit.ꝙ in deo idē est iustū eē:qđ bonū:qđ beatū:idēq3 spiritū esse qđ iustū ꝛ bonū ꝛ beatū eē. Qđ v̄o inducit ex Dam̄.dōm esse metaphoꝛice dcm̄:nec dcm̄ eē pelagus eē infinitū pp infinitā vel aliquātā multitudinē p̄fectionum distinctarū in deo:s3 ꝓpter vnice p̄fectionis ꝛ sube ifinitatē. ¶Ad auctoꝛitatē Aug.de.8.de tri.dōm ꝙ ad illud cap. 2.
sufficit distinctio ɔceptuū rn̄dentiu3 bis noib⁹/verū/magnū:que tm̄ est alia ꝙ̄ distictio boꝝ/sapiēs/sapia:vt pate/

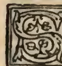
A bit in.q.sequēti. Nec pp illā argumentationē opȝ ponere aliq̄ꝫ distinctionē veritatis ⁊ magnitudinis in deo: neqꝫ h̄ intēdit Aug. qḋ pȝ ex eo qḋ ait ibidē. nō eni illi maioꝛ est que verioꝛ nō est. vbi est ipsa trinitas magnitudo: qꝛ in essentia veritatis h̄ est verū eē qḋ est esse: ⁊ h̄ est esse qḋ est magnū eē ⁊c. ℂ Ad rōnē sumptā ex dicto Aug. ꝯ Mar. dico p̄: ꝙ ita deducit̄ ad ꝓbādū tātā distinctionē esse attributaliū pfectionū: quāta est diuinaꝝ psonaꝝ adinuicem. Qḋ iste Doc. vt puto nō vellet ꝯcedere. ℂ Rñdeo tñ ⁊ dico: ꝙ Aug. non fecit p̄dictā cōparationē attēdēs maioꝛē vel minoꝛē distinctionē psonaꝝ abinuiceꝫ: q̄ꝫ bonitatis ⁊ sapie p̄tis: sed attendēs maioꝛē ⁊ minoꝛē similitudinē ad esse partē ⁊ cōponē. Certū eni est ꝙ in creaturis tales pfectiones magis habēt rōnē p̄tis ⁊ cōponibiliū q̄ꝫ supposita subsistentia: ⁊ tñ in deo nō cōponūt nec sūt p̄tes. Multo ḡ minus per se ipse sunt partes aut cōponūt: ⁊ istud ex B passe pȝ intuenti ibi v̄ba Aug. que recitare pp breuitatē omitto. ponunt̄ autē a Magr̄o dist. 19. p̄mi libri. c. non est aliq̄ triū psonaꝝ. in fine. ℂ Ad 4m p̄ dico: ꝙ per illam rōnē pariter ꝓbaret̄ ꝙ distinguerent̄ realr̄ sic arguendo. de qbuscūqꝫ ideꝫ p̄dicatū reale ⁊c. illa distinguunt̄ realiter. ℂ Et si dicas ꝙ sufficit distinctio formalis: tunc tibi dicetur: sicut ⁊ tu dicis ꝙ tūc non poterit ꝓbari aliq̄ distigui realr̄ aut plus q̄ꝫ formaliter. Et iteꝝ alius dicet eadem facilitate ꝙ sufficit distictio rōnis. Rñdeo tñ ad rōnē ꝙ q̄liter cūqꝫ maioꝛ habeat veritatē (qꝛ de hoc in. 33. dist. videbit̄) minoꝛ est falsa. Et dico ꝙ sicut est verū dicē ꝙ diuin⁹ intellect⁹ itelligit: ita est veruꝫ ꝙ ei⁹ volūtas itelligit: ⁊ sic voluntas vult: ita intell's vult: q̄uis tales p̄dicationes intellect⁹ vult: volūtas itelligit: nō sint per se in p̄ mō: quod tñ nō infert aliq̄ꝫ distinctioneꝫ intell's ⁊ voluntatis ex nā rei: ⁊ similr̄ dico de alijs. vn̄ si ista sit vera: p̄r dicit memoria: vel dicit intellectu: qḋ ego non habeo ꝯcedere: nisi memoria vel intellectus staret appropriate pro p̄re: qꝛ nō do p̄m⁹ quo. aliud a p̄n⁹ qḋ. Si tñ inq̄ꝫ illa esset vera: hec eēt C ēt vera: pater dicit volūtate ⁊ ecōtra. Si ista detur: pater spirat voluntate: hec etiā esset dādā: spirat intellectu: qꝛ intellectus ⁊ voluntas in deo sunt idipsuꝫ oino ex parte rei. ℂ D. Cur talia nō ꝯcesserim: cū ꝯcedā ꝙ voluntas creata intelligit seu homo itelligit voluntate ⁊ vult itellectu: ꝓpter idētitatē intellectus ⁊ voluntatis in eo. ℂ Ad 5m dico p̄mo: ꝙ si rō illa aliquid valeret: ita ꝓbaret distictionem rerū intellectus ⁊ voluntatis: sicut formalitatuꝫ. nisi ad placitum quis loquat̄. ⁊ tamē illud tu nō ꝯcedis. Respondeo tñ negādo ꝯn̄am: que etiā nullā hȝ apparentiaꝫ: ex forma. cum nec subiecto nec p̄dicato ꝯueniāt: lȝ in vna parte ꝯueniāt p̄dicari. Ad rē aūt vlteri⁹ eundo dico: ꝙ eadem entitas indiuisa oino ⁊ simplicissima in deo est itellectio: ⁊ volitio: atqꝫ essentia: est tñ aliquoꝝ obtiue intellectio: quoꝝ ipsa non est volitio: ⁊ quoꝝ nō est essentia. Nā nullius creature ipsa est essentia: ⁊ tñ cuiuslibet ipsa est intellectio: ⁊ oium itelligibiliū siue bonoꝝ siue maloꝝ ē inD tellectio. Nec tñ est maloꝝ volitio. Ex hoc aūt non sequitur aliqua distictio iter itellectionē dei ⁊ eius volitionem extra aiam: qꝛ cuiuscūqꝫ diuina itellectio est itellectio eiusdem diuina volitio: ⁊ silr̄ diuina essentia est itellectio: ⁊ cuiuscūqꝫ diuina volitio est volitio: eiusdē diuina essentia ⁊ diuina intellectio est volitio: ⁊ cuius diuina essentia nō est essentia: eiusdē nec intellectio nec volitio diuina est essentia. Exēpla patēt taꝫ in deo q̄ꝫ i creaturis. Constat eni p̄m oēs ꝙ vnica intellectione oino indiuisa nouit de⁹ tam p̄terita q̄ꝫ futura: ⁊ per ꝯn̄s dei p̄scia ⁊ dei intellectio sunt id ip̄m oino a p̄te rei: ⁊ tñ h̄ nō obstante illa intellectio aliq̄ꝝ est intellectio: quoꝝ ipsa nō est p̄scia: puta p̄teritoꝝ: quoꝝ tñ itellectio est itellectio. ēt eorūdem p̄scia est intellectio: ⁊ quoꝝ p̄scia non est p̄scia: nec eoꝝ ip̄a intellectio est p̄scia. In creaturis v̄o certū est ꝙ intellectio qua. v. ḡ. Sortes nouit lapidē: est aliq̄ essentia: que nullatenus a seipsa est E distincta: ita ꝙ absqꝫ vlla distinctione a parte rei illa itellectio est illa essentia: ⁊ illa essentia est illa intellectio: ⁊ tñ illa est intellectio lapidis: ⁊ nō est essentia lapidis. ℂ Ex his pȝ ad ꝯfirmationē dōm esse ꝙ illa maioꝛ sit vera accipiendo signare cōmuniter etiā ad ꝯsignare: alias non: vt pȝ in exēplis adductis. ℂ Ex qbus ēt potest argui cōtra aliā opinionē. Et vlterius ꝯcedendū est ꝙ hoc verbū diligit: aliquid ꝯnotat: quod nō ꝯnotat hoc verbū intelligit. ⁊ similr̄ aliud ꝯnotat hoc nomē volitio: qḋ non ꝯnotat h̄ nomē intellectio: ꝯnotant eni volitio ⁊ dilectio: ⁊ similr̄ vult ⁊ diligit bonū. s. existens vel apparens. Nam nomine volitionis in cōmuni intelligimus ꝯsensionem in bonum vel apparēs bonum: sicut presentia ꝯnotat futuruꝫ: qḋ tamē nō ꝯnotat nomē intellectionis. Et qꝛ oē qḋ deo apparet bonū: est bonū: vtiqꝫ sequit̄: deus diligit malum. F ergo malū est bonum: qꝛ v̄o nomē intellectionis illud nō ꝯnotat: nō sequit̄. deus intelligit malū. ergo malū est bonum. Tota ḡ causa q̄re vna illaꝝ est vera ⁊ reliq̄ falsa est piuersitas terminoꝝ quātum ad ꝯnotata: nō aūt diuersitas hoꝝ que signant in deo: seu pro qbus supponunt illa nomina intellectio dei ⁊ volitio dei. Que diuersitas in cōnotādo si tolleret̄: ita ꝙ per nouā institutionē essent noīa nullatenus ꝯnotatiua: aut idipsuꝫ vnū ꝯnotaret qḋ aliud ⁊ eꝫ. vel vtraqꝫ illaꝝ esset vera: vel vtraqꝫ falsa: sicut etiā per nouā institutionē fieret: vt nomē p̄scietie nō ꝯnotaret futurū: neqꝫ aliquid qḋ nō ꝯnotat nomē itellectionis: nec ecōuerso aliq̄d ꝯnotaret nomē intellectionis: qḋ non etiā ꝯnotaret nomē p̄scietie: tūc sicut hec esset vera. de⁹ intelligit p̄terita: ita hec foret vera. de⁹ p̄scit p̄terita: ⁊ sic ad ibidē. ℂ Ad rōnem p̄ncipalē q̄onis supra rñsum est. ℂ Ad ꝯfirmationē aūt dico: ꝙ nō ait Aug. illa esse eq̄lia: sed dicit ipsa nō esse in equalia: vt supra pȝ in auctoritate ei⁹ ad ducta pro ꝯne 2ᵉ. Sicut ergo idē nō est sibi in eq̄le: sic nec ista. Et si alibi diceret hꝫ esse eq̄lia: exponēda est per istud dcm̄ suū: vt intelligat̄ ꝙ nō sunt ineq̄lia: nec vnū alio perfectius. Nec moueat qḋ pluraliter dico ista ⁊ pfectiones attributales ⁊ hꝫ. cū p̄m veritatē nō sint plures: sed vnica pfectio tm̄. Extenso eni nomine seu vocabulo vsus sum: sicut ⁊ Ansel. cum ait. vt supra allegatū est: cum sūma nā nullo modo cōposita sit: ⁊ tñ oimodo tot illa bona sit: necesse est vt illa oīa non plura: sed vnum sint. Ecce dicit ꝙ est tot illa bona: ⁊ tamē oīa illa non sunt plura: ⁊ per ꝯn̄s nō sunt tot. dicit̄ ḡ illa nā esse oīa illa bona ⁊ tot: qꝛ bonū illud est qḋ signant illa oīa: ⁊ tot illa noīa ⁊ q̄libet illoꝝ: ⁊ hunc intellectū ipse p̄misit in p̄n⁹ capituli illius. Sic interrogās. Quid si ḡ illa sūma nā tot bona est: erit ne composita tā pluribꝰ bonis: an potius nō sūt plura bona: sed vnū bonū tā plibꝰ noibꝰ signatū: Et hāc 2m p̄tē ipse accepiat p̄m reijciēs in v̄bis ꝓxime allegatis: ⁊ idē dicit Magister in ista distinctone cap. hic diligenter notandū est.

Ad 4m. (margin, left)

Marginal notes (left): cap. 2. — lib. 3°.

Marginal notes (right): Ad rōnē p̄n^lem. — q. 15° d̄ tri. c. 5. — G — cap. 17.

ℂ Distinctionis octaue. Questio. ij.

Secundo circa hanc distinctionem. H quero vtrū perfectiones attributales distinguantur. ℂ Arguo ꝙ non auctoꝛitate Ansel. monol. dicētis: quēadmodum itaqꝫ vnuꝫ est quicquid essentialiter de sūma substātia dicitur: ita ipsa vno modo vna ꝯsideratione est qcq̄d est essentialr̄. non ergo p̄m aliā ⁊ aliam rōnes est iustitia ⁊ sapiētia: sed p̄m eandem. cap. 17.

In oppositū arguit̄: quia si nō distiguerent̄ rationes: tunc non possent imediate duo attributa iungi: aut aliq̄d imediate iungi nomini dei sine nugatione. ꝯn̄s est falsum: nulla eniꝫ nugatio est si dicat̄. deus fortis. deus sapiens: aut aliquid simile. Similr̄ nec si dicat̄ iusta voluntate dei hoc vel illud factum est: ⁊ tamē duo attributa imediate iunguntur. Oppoⁿ.

³Respódeo p̄mittendo qd nominis aliquoꝝ termi noꝝ:scilȝ attributi.rónis attribuibilis: Attribu tū qd é, pfectionis attributalis. ¶ Attributū voco nomē de deo ⁊ de oibus psonis simul:⁊ de q̄libet sigillatiȝ predicabile denotás q̄libet de quo dicit̃ esse tale quale vnicuiq̧ me lius est esse:q̄ȝ nó tale esse: iuxta intell'm in precedenti.d. arti° p̄ q̄onis in sol'one rónis tertie opi.ibi recitate. Per p̄ mā particulā excludunt̃ nomina notionalia de deo dicta. per scdam excludunt̃ talia.creator/p̄miator/sūmū:⁊ mul ta similia. ¶ Per rónez attributalē intelligo rónē seu con ceptuȝ aie explicātem qd per attributū sigñat. ¶ Perfe ctionez v̇o attributalē voco entitatē quā sigñat p̄ncipal'r ⁊ pro qua supponit abstractuȝ attributū de deo dictum. ¶ Scdm hoc erunt quatuor articuli. In p̄mo videbit̃ de quesito. In 2° videbit̃ vtrum attributa distinguant̃ róne. In tertio vtruȝ q̄libet attributū predicet̃ in quid de deo ⁊ de alio attributo. In q̄rto vtrū attributum abstractuȝ ⁊ eius concretuȝ dicta de deo sint synonyma.

Ró attri butalis qd est.

Perfe/ ctio at/ tributa/ lis qd ē p⁹ arti.

K Quantū ad p̄ᵐ p̄mitto vnā distinctionē de distigui róne. Aliq̄ eniȝ pn̄t distingui róne:q: ipsa sunt rónes seu ꝯceptus distincti. Et isto mó non intelligit̃ q̄ō:q: perfectio attributalis nó est ró nec concept⁹ aie:sed 2 vna ⁊ sūma res eternal'r exn̄s. Alio modo pn̄t aliqua di ci distingui róne:q: coꝝ sunt ꝓprie rónes distincte:ita q̄ ratio vnius nó est ró alterius nec ꝯ̈: ⁊ isto mō ēt q̄ō nó ē dubia.suppositis his que in p̄cedenti q̄ōne dicta sunt.vȝ q̄ nó sit aliq̄ distinctio extra aiam inter pfectiones attri butas seu attributales:⁊ q̄ nó sit nisi vnica ⁊ indiuisa aut simplex perfectio oibus attributis sigñata. Sic eniȝ non sunt aliq̄:quoꝝ vnius ró nó sit ró alterius:sed vnicuȝ est: cuius sunt oēs hꝯ rónes si plures sint. Tertio aliqd p̄t di ci distigui ab aliquo róne:q: ei⁹ sunt plures rónes:⁊ ip̄m f̄m vnā differt a seipso f̄m aliā:sic q̄ extrema talis distin L ctionis nó intelligant̃ esse ipse rónes; nec aliq̄ aggregata ex rónib⁹ illis:sed ipsamet res extra p̄cise diuersis hꝯ ró nibus iportata differat a seipsa:quēadmodū multoꝝ ver ba doctoꝝ sonare vident̃ in ista mā ⁊ in alijs. ¶ Et in h̄ sensu itelligo q̄ōnē. Ad quā rn̄dēdo pono ꝯ̄nē negatiuā. ⁊ ꝓbo gn̄al'r q̄ ipol'e est aliq̄ȝ rem sic a se róne distingui. ¶ Primo sic.si aliq̄ res p̄ distingueret̃ róne a seipsa:aliq̄ ró esset eius que nó esse eius:ꝯn̄s est impol'e.

¶ 16.vbi ait q̄ si q̄rat̃ qd est ipsa sūma nā:qd verius rn̄ᵗ q̄ȝ iustitia ⁊c̄.ecce q̄ vult dina inquit predicari de diuini tate alias nó ꝯuenient̃ rn̄derent̃ ad q̄ōnē factam de diui nitate p qd. Q. ēt vnū attributuȝ de alio p̄dicet̃ inqd.pȝ. nā f̄m Augⁿ.6.de tri.c.7.in deo eadē est bonitas q̄ sapia ⁊ nó est in eo aliud bonū esse aliud sapientē esse.⁊ idē dic̄ de ceteris attributis.ꝯce' ḡ p̄dicationē vni⁹ de alio in abᵒ q̄libet āt talis est q̄ditatiua. ¶ Itē dicit:nó esse in deo aliō magnū esse:aliud sapientē vel bonū esse. Ex hoc aūt seq̄t̃ q̄ nó est alia ró bonitatis ⁊ alia magnitudis ⁊ sic de alijs. Et pȝ ꝯn̄a.qm̄ q̄ sola róne dr̄nt:dicit̃ q̄ esse vnū nó est esse M aliud. Sicut 3° phyſi°. Phs dicit q̄ idē est actus agētis ⁊ patiētis:sed eē nó idē.i.ró nó est eadē.idē dicit.10.metaᶜᵉ c.p̄.dicit:q̄ nó est idē igni ⁊ elemēto esse.sȝ re q̄dem ⁊ nā ignis est elemētū. Et eodē mō dicit esse de ente ⁊ vno.ḡ p nó esse idē igni/esse ignē ⁊ eē elementū intelligit coꝝ non eē vnā rónem. ⁊ p ꝯn̄s Aug.dicit idē esse deo magnū eē ⁊ sapientē esse.itelligit q̄ f̄m vnā ⁊ eādē rónez est magnus ⁊ sapiens. ¶ Cōfirmat̃:q: si esset talis pl'alitas rónū:tunc nó oia attributa dicerent̃ de deo f̄m vnā rónē. Sed hoc ē ꝯ̈ Ansel'.mon̄.17.vbi ait. Quēadmodū itaq̧ vnuȝ est qc qd essential'r de sūma sub̄a dicit̃:ita ipsa vno mó vna ꝯsi deratione ē q̄cqd ē eēntial'r.nó ḡ f̄m aᵐ rónez est iustitia ⁊ f̄m aliam sapia.sed f̄m eadeȝ.

Quāuis sēsus sit i pfect⁹ ſi al'r hā in oriᵗʰ

¶ Ad oppositum:si non esset aliqua talis distinctio ra tionum. attributa omnia dicerentur de deo f̄m vnam ra tionem.⁊ per consequens plura simul iuncta nugatorie N dicerentur.hoc autem falsum est.nullus enim diceret nu gatoriam esse locutionem.quando dicimus.hoc vel illud iusta voluntate dei factum est.vel cum dicimus magna charitas dei. vel magna potentia . ⁊ huius fecit h̄ vel il lud. Apostolus etiam ait ad ephe.2°.Deus q diues est in mīa pp nimiā caritatē suā ⁊c̄.nimiā.i.maximā. Itē Iere. 32.ait.ꝓpha.fortissime magne potens.dn̄s exercituū no mē tibi. Ecce apl's imediate iungit duo noia attributalia scȝ magnitudinē ⁊ caritatē.⁊ ꝓpha.tria. ⁊ tn̄ neutrū coꝝ dicerq̧ nugatorie fuisse locutū. ¶ Scdo si nó eēt aliq̄ talis distinctio.q̄cūq̧ cognosceret vnū attributū de deo cogno sceret q̄libet:dūmodo sciret qd iportat̃ per nomē. ꝯn̄s ē falsuȝ:nā nāl'r multi ph̄i cognouerūt deū esse beatū ⁊ itel ligentem qui non cognouerunt eum esse omnipotentem. vel misericordem.⁊ sic de pluribus.

¶ Pro solutione.q.premitto q̄ proprie loquendo aliud O est attributuȝ.aliud perfectio attributalis.⁊ aliud ró at tributalis. Nā attributū est vox vel ꝯcept⁹ pfectionē sim pl'r iportās vere de deo ⁊ de oibus tribus psonis ꝯiuncti ⁊ diuisim p̄dicabilis. Addunt tn̄ aliq dicentes q̄ est cōis deo ⁊ creaturis. Sed hoc ē ꝯ̈ eosmet q dn̄r: q̄ imēsitas ⁊ eternitas:⁊ oi pō sunt attributa.cū creatura nec imēsa sit nec eterna.neq̧ ops. ¶ Perfectio v̇o attributalis est pfe ctio quā significat ⁊ p qua supponit attributū qn̄ de deo p̄dicat̃. ¶ Sed ró attributalis est ró explicās qd per at tributū iportat̃. Que pōt ēt dici ró perfectionis attributa lis:nó q: explicet qd sit vel q̄ res ipsa attributalis pfectio: sed q: ꝓ ipsa pōt supponere ⁊ illā significat sicut ipsuȝ at tributū. Dicit̃ ēt ratio attributi nó q: ip̄m significet aut p ipso supponat:sed vt dictū est q: quid per illud nomē im portat̃ manifestat.⁊ ideo talis diffinitio attributi in gn̄a li lȝ sit rei q: est eius signum non tamē ꝓprie est diffinitio dicens qd rei.q: diffinitio dicens qd rei vt distinguit̃ a ra tione dicente quid nois semper explicat qd est res illa de P qua dicit̃. Diffinitio aūt attributi de qua loqmur non sic. vbi gr̄a diffinitio iustitie in generali est h̄. aliqd quo red dit̃ vnicuiq̧ q̄ suū est.per hanc aūt vt pȝ nó manifestatur qd sit illud de quo ipsa dicit̃.an.s.sub̄a. vel q̄litas vel qd aliud determinate. Uerū tamē quedā diffinitio dicēs qd rei magis perfecte manifestat qd est res:quedam minus: q̄dam per itrinseca tn̄ ⁊ quedā per extrinseca sicut alibi videri habet. Quāuis aūt diffinitio nois attributi sit rei hoc iō q: rem significat ⁊ per re supponit:nó tn̄ ois ratio nois est hoc modo rei sed tunc tn̄ quādo illud nomē pro re aliqua supposito ⁊ de ipso significatiue sumpto verifi cari pōt esse existere. Sicut est in ꝓposito de quolibet at tributo. vbi aūt hoc nó ꝯ' tunc illa diffinitio est sic nomis. q̄ nullo modo rei. quales sunt diffinitiones noīȝ impor tantiū sigᵗⁱ ⁊ impoᵇⁱᵃ esse. Alie differentie plures possent assignarei inter diffinitionē nominis ⁊ rei.sed nó est op⁹. Q ad p̄sens. ¶ Scdo p̄mitto:q̄ aliquid distingui ab aliquo ratione siue sit ró dicens qd rei siue quid nois.pōt intelli gi tripl'r q̄ȝtuȝ ad p̄sens sufficit.p̄mo q: est ratio distincta ab alia ratione vel ab aliq̄ re. Sicut aliqua etiā dicuntur distingui re siue f̄m rem:quia sunt distincte res. vel saltēȝ illud q̄ dicitur re distingui est res. sicut potest dici q̄ res aliqua distinguitur f̄m rem vel re ab aliqua ratione.hoc est:est res distincta a ratione. ¶ Secūdo.aliqua possunt dici distingui ratione nó quia sint distincte rationes aut al terū sit ratio.sed quia ratio que est vnius nó est ratio al terius.⁊ ecōuerso ratio alterius nó est ratio illius. Sicut dicimus q̄ homo et asinus differunt ratione:nam ratio hominis nó est ratio asini.nec ratio asini ratio hominis. Et que sic dicunt̃ distingui ratione non opȝ q̄ sint ratio nes sed possunt esse vere res extra aiam vt pȝ in exemplo posito. Simili modo dicimus aliqua esse eadem ratio

Aureo⁹

A ne:non ꝙ sint vna ratio sed quia eorum est vna ratio. Si
cut distincte res eiusdem speciei dicunt esse eedem ratio/
ne. quia earum est vna ratio spe". Simili modo loquẽdi
vtimur: cum aliquas substãtias dicimus differre proprie
tatibus vel accidentibus. q2. s. accidens vel ꝓprietas vni⁹
non est accidens alterius nec econuerso. ¶ Utroq3 modo
predicto: p3 ꝙ distictio principaliter est inter ipsas ratio/
nes. ¶ S3 tertio modo posset dici aliqd ab aliquo distin
gui ratione neutro predictorum modorum. Sed sic ꝙ ip3
precise vnum ẽm se: propter plures rationes circa ipsum
fabricatas distinguatur ratione a seipso. sic ꝙ distinctio ta
lis non intelligatur esse solum inter illas rationes. nec per
inclusionem rõnum: sed in ipsa re cuius sunt iste rationes:
vt prescinditur ab omnibus talibus rationibus. quomo/
B do videntur aliqui dicere ꝙ vna res penit⁹ extra aiam in/
diuisa distinguitur ratione a seipsa. ⁊ hoc magis declara/
bitur in dubio contra tertiam conclusionem que probabi
tur. His premissis pro solutione. q. pono. 3. conclusiones.
pᵃ q prima est ꝙ nulla est pluralitas perfectionum attributaliũ
seu distinctio ẽm rationem. p̃ modo supra. Hic ꝓbat: q2 q̃
cunq3 distinguuntur ratione hoc modo sunt ratio ⁊ ratio.
vel saltẽ illud ꝙ sic distinguit est ratio. vt dictum est. Sed
perfectio attributalis non est ratio sed verissima ⁊ perfe/
ctissima res extra animaz. ergo ⁊c̃. Et loquor hic de rõne
que est actus anime. Non aũt vt aliqui quandoq3 sumunt
p quidditate vel essentia aliqua extra animaz. cuius est si
gnificatiua ratio illa que est actus anime. Si enim sic ac
cipiatur ratio cõstat ꝙ perfectio attributalis ratio dici po
test. Sed nec sic est aliqua distinctio perfectionum attribu
talium: vt p3 ex precedenti questione. Acci° aũt rationez
primo modo quo in hac questione intendo vti hoc termi/
no rõ. rõnes attributales distinguunt ratione q2 vtiq3 sũt
distincte rationes abinuicẽ. Na3 alia est ratio iustitie: a ra
C tione misericordie. ⁊ sic de alijs. ¶ Secunda conclusio
2ᵃ q est ꝙ sumendo distingui ratione. 2° modo: vnum attribu/
tum distinguitur rõne ab attributo alio. Perfectio autem
attributalis non distinguitur ratione a perfectiõe attribu
tali. verbi gratia. iustitia a mĩa. quãuis perfectionis attri
butalis sint multe rationes attributales distincte. Prima
pars conclusionis p3. q2 quorũlibet nominum diuersa si/
gnificantium vel cõnotantium diuerse sunt rationes expli
cantes quid illa significant. p3. sed attributa q̃l3 sunt hui⁹
q̃dã. n. sigñant diuersa. v̄. g̃. iustitia ⁊ misericordia. sapia.
⁊ alia multa. Nã iustitia significat iustitiã increatã. ⁊ quã/
libet creatam. Silr̃ mĩa: mĩam increatam ⁊ omnes mĩas
creatas. Eode3 modo sapientia: increatam ⁊ creatas sapiẽ
tias significat. q̃uis autẽ iustitia increata non sit alia res
a sapientia increata: ⁊ misericordia increata. iustitia tamẽ
creata: res alia est a sapia creata: ⁊ silr̃ mĩa creata alia est
D ab vtraq3. Ista etiam mĩa attributa non solũ significant di
uersa: sed consignificant secundario etiam diuersa. Sicut
patet in diffinitionibus ipsorum. Quedam aũt sunt que l3
non significent diuersa sed quicquid significatur per vnu3
significet per aliud: diuersa tñ scdario importãt siue consi
gnificant. sicut sunt. vnu3 bonũ ⁊ verum. sumpta ẽm ꝙ cõ
uertunt cũ ente. nã vnũ negationẽ dicnis intrinsece. bonũ
autem voluntatem vel appetitum. Nam vt patet ex pre/
cedenti. q. ⁊ adhuc aliquid dicet: q̃libet attributũ vel ali
qua diuersa pn̄ significat a quolibet alio vl̕ scdario diuer
sum importat. ex quo se ꝙ eoꝝ sunt diuerse rõnes. confir
matur q2 alioqn ipa eẽnt noia synonyma ꝙ nullus dicit.
¶ P3 ẽt inductiue discurrẽdo singulas rõnes attributoꝝ.
Mĩa vero creata q̃ peccãti debita sibi pena remittat. p3
aũt ꝙ hec sunt distincte ⁊ eoꝝ sunt distincte significatões.
⁊ ita est de alijs vt patere põt. ¶ 2ᵃ v° ps ꝯnis ꝓbat. s. ꝙ p
fectio attributalis. v̄. g. pfectio dei q̃3 significat hoc nomẽ
iustitia: nõ distinguit a pfectõe q̃3 significat in deo h̃ nomẽ

mĩa rõne hoc mõ. Q2 si distinguitur igit ratio entitatis q̃ E
est iustitia nõ est rõ entitatis que ẽ mĩa. nec eꝯ. ꝯñs ẽ fłm.
ꝯñs p3 ex declaratiõe p̃missa de distingui rõe h̃ 2° mõ. s3 p
bo falsitatem ꝯsequentis. q2 si ratio iustitie non est ratio
misericordie. misericordia non est iustitia. sed alia entitas
ab ea. ꝙ est improbatũ in precedenti questio. ꝯñs ista p3.
q2 sumatur illa entitas q̃ ẽ mĩa. ea demõstrata veꝝ est dicẽ.
huius entitatis est rõ h̃. demõstrata ratione misericordie.
Aut ergo eiusdem est ratio iustitie ⁊ hoc est ꝯ̈ positum in
antecedẽte. ⁊ ꝯcedit ꝓpositũ. aut rõ est iustitie non est hu/
ius entitatis. ⁊ cu3 sit alicuius entitatis: q2 vere aliquam
significat: sequit ꝙ est alterius entitatis ab illa demõstrata. ⁊
per cõsequens entitas que est iustitia dei est disticta ab en
titate que est misericordia dei. ¶ 3ᵃ pars ꝯnis p3 ex dictis
Nã attributoꝝ sunt rõnes diuerse: oia autem attributa eã
dem pfectionem important: vt p3 ex precedenti questione. F
Quecunq3 aũt rem nomẽ significat eandem significat ra/
tio nominis illius. g̃ omnes rationes attributoꝝ eandem
important perfectionem ⁊ per ꝯñs eiusdem perfectionis
sunt plures attributales perfectiones. eo modo. s. quo rõ
attributalis dicitur esse rei. ¶ Ex hijs p3 ꝙ refert dr̃e pfe
ctiones attributales distinguuntur ratione. ⁊ pfectionum
attributaliũ: vel verius loquendo perfectionis attributa/
lis sunt plures vel distincte rationes. p̃mum enim falsum
est. ⁊ scdm veꝝ vt patuit. ¶ Patet etiam ꝙ neutro predi/
ctoꝝ modoꝝ res aliqua põt a seipsa differre ratione. Nõ
quidẽ primo modo. cum ipsa nõ sit ratio. Nec secũdo mõ
q2 quelibet ratio eius est eius. Uñ quecunq3 sic differunt
ratiõe: necessario sunt res distincte: vel termini distincti. vt
patet ex dictis. ¶ Sed circa dicta dubiu3 põt esse. q2 sicut
vnius rei vnica est essentia ⁊ q̃ditas. sic videtur ꝙ sit vnica G
ratio. ⁊ per ꝯñs eiusdem rei non possunt esse plures ratio
nes: cuius oppositũ dictum est. ¶ Ad hoc dõm ꝙ q̃uis il
la propõne multi vtant frequenter quasi maxima q̃dam
difficile tñ est inuenire qualiter habeat veritatem. Unde
vel hoc nomen ratio accipitur gñalissime pro omni. s. con
ceptu de re predicabili. vel accipit tantũ pro omni conce/
ptu habente partes: qui cõmuni nomine vocari põt diffini
tio. Et hic est multiplex: q2 q̃dam explicat quid nominis
⁊ vocatur diffinitio dicens q̃d nois. ⁊ accipio nomẽ cõiter
ad mẽtale ⁊ vocale et scriptũ. Quidam q̃d rei. ⁊ horũ q
dam explicatur per intrinseca tñ. ⁊ quidam per extrinse/
ca. qui etiam põt subdiuidi: sed non pertinet ad ꝓpositu3.
¶ Si accipit ratio primo mõ. vel scdo p3 stati ꝙ proposi
tio est falsa. quoniã sicut eiusdem rei possunt esse plura no
mina vo° non synonyma: sic possibile ẽ: immo po° illo ne
cesse est eiusdem esse plures cõceptus de illa vel de termi/ H
no suppo° p illa predi°. hoc p3 de ente ⁊ vno. q̃ significãt
eandem rem ẽm tamen diuersos conceptus ⁊ rationes. si
cut cã ⁊ p̃ncipium. vt p3. 4. meta. silr̃. 10. meta. capi. p̃. di/
cit phs idẽ de igne ⁊ elme. ⁊ in. 3. phy° dicit. ꝙ agere ⁊ pa
ti idem est. nõ tñ tanq3 rationem esse vnã ꝙ q̃d erat esse di
cẽrẽ sicut tunice ⁊ indumẽti. S3 sicut vie a thebis ad athe
nas. ⁊ ab athenis ad thebas. Uia eni3 vt dicit ibi Cõmen
tator commento. 21. est eadẽ s3 in respectu vnius regionis
dicitur ascensus ⁊ in respectu alterius descensus. Sic igi/
tur hec duo nomina. actio ⁊ passio. eandem rem numero.
significant: ⁊ non sicut nomina synonyma: s3 ẽm diuersas
rationes ⁊ distinctiones. Similiter h̃ duo nomina ascen/
sus ⁊ descensus. ⁊ per consequens: plures conceptus ⁊ ra
tiones: sunt vnius rei modo predicto. ¶ Si etiam accipit
ratio dicens quid rei per extrinseca tamen. adhuc eiusde3
rei possunt esse plures rationes: saltem incompletiue idest
non complete omnia extrinseca capientes: sed vna vnum
vel aliqua: alia aliud vel alia. Sicut de aia dat vna diffõ
p ꝓpriam mãm. s. actus corporis organici ⁊c̃. Et alia que
notificat ipsam p proprias opõnes. sicut est illa. q̃ di ꝙ est

3 quo viuim⁹ sentimus mouemur ꝛ intelligim⁹ pmū. Et rō
vtriusqꝫ pdictoꝝ est qm̄ res pōt cōsiderari ſm diuersa ex/
trinseca sibi: ꝛ alia cōsideratio est qua cōsideraꝛ ſm vnū: ꝛ
alia q̄ consideratur ſm aliud. ꝛ sic sunt eiusdē diuerse. Si
vero sumaꝛ ratio que est diffinitio p intrinseca tm̄: ꝛ sit cō/
pletiua. adhuc pñt eiusdē diuerse diffinitōes: q̄ erūt diuerse
nō rōne significatoꝝ vel cōsignificatoꝝ sꝫ rōne modi signi
ficandi terminoꝝ positoꝝ in illis: sicut sunt diffōnes suba/
rū quaꝝ aliqua est per genus ꝛ dīa in recto. ꝛ aliq̄ p gen⁹
ꝛ differētias sumptas in obliquo. Exēplū pmi. Suba mā
lis rōnalis. est diffinitio hoīs. Exēplū scdi. Suba cōposita
ex mā ꝛ aīa ratiōali. est diffinitio hoīs. Si ergo aliquā ve/
ritatē d. hic ppō illa: opꝫ q intelligaꝛ: q eiusdem rei non
possunt esse plures diffōnes cōpletiue hñtes ptes que ha
bent eundē modū significādi. puta q omnes ptes vtriusqꝫ
diffinitiōis sumantur in recto vel vtriusqꝫ alique in recto ꝛ
R alique in obliquo. Et hoc pōt dici ēt de hijs q̄ danꝛ per ex
trinseca dū modo quelibet sit completiua. plures aūt incō
pletiuas. non est inconueniens eiusdem rei esse diffinitio/
nes. vt pꝫ per habita. ꝛ sic intelligēda est propō illa qñ a
pho vel aliquo auctore pponiꝛ. ¶ Nunc ad propositum;
rōnes attributales de quibus dictū est: sunt rōnes dicētes
quid nominis. Et si alique sint aut esse possint dicētes qd
rei perfectionis attributalis ille vtiqꝫ essēt per extrinseca
tantū cum ipsa sit simplicissima ꝛ per ꝯñs per intrinseca diffini/
ri non possit vt pꝫ. 7. meta. Itē rōnes iste alia ꝛ alia extrin
seca cōnotāt: ꝛ nō eadem sicut ꝛ nomina ipsa vt in questio
ne precedente declaratum est ꝛ per ꝯñs nihil phibet plu/
3ᵃ ꝯ res tales rōnes eidē pfectioni attributali cōptere. ¶ Ter
tia ꝯ ē q perfectio attributalis nō distiguiꝛ a perfectione
attributali rōne. ſm 3ᵐ itellectū datū de se distingui rōne.
nec est possibile aliqd sic distingui. hoc aūt pbo p sic. q2 si
sic igitur aliqua ratio vna demonstrata esset eius que non
L esset eius. consequens est impossibile: ergo ꝛ antecedens.
¶ Cōsequētia declaraꝛ: q2 oē quo aliqd distinguiꝛ ab ali/
quo est ppriū illi qd distinguiꝛ: ꝛ nō est cōe sibi ꝛ illi a quo
distinguiꝛ: h est euidēs ex se. si g̃ aliqd distinguiꝛ rōne: aliq̄
rō erit sibi ppria vel eius: q̄ nō erit illi⁹ a q̄ distinguiꝛ: ꝛ si
distiguaꝛ a seipo illa rō erit ei⁹ ꝛ nō erit ei⁹. vñ signata illa
rōe p quā distiguiꝛ a seipo: veꝝ erit dicē. hec rō ē h⁹: ꝛ hec
ēt erit va: hec rō nō est h⁹. eodē penit⁹ demrato p subm ꝛ
predicatum vtriusqꝫ. iste autem sunt contradictorie: ꝛ per
consequens patet impossibilitas consequentis.
Q ¶ Quamuis ergo eiusdem rei possint eē plures rationes
adinuicem distincte: ꝛ aggregatum ex illa re ꝛ vna illarum
rationum possit dici distingui ab aggregato ex eadem re
ꝛ vna alia illarum rationum. ipsa tamen res cuius sunt il/
le rationes precise ab omnibus illis: non potest per illas
a se ipsa differre. Exemplum. Sit vna substantia numero:
habēs in se plures qualitates. verbi gratia. Substātia la
ctis albedinem ꝛ dulcedinem: q̄uis dulcedo sit distincta
ab albedine ꝛ econuerso. Et aggregatum ex lacte ꝛ albe/
M dine: possit dici distinctum per albedinē ab aggregato ex
lacte ꝛ dulcedine. q2 albedo est eius ꝛ non aggregati ex la
cte ꝛ dulcedine ꝛ econuerso per eandem rationem aggre/
gatum ex lacte ꝛ dulcedine: per dulcedinem distinguitur
ab alio aggregato. ipsa tamen substantia lactis ſm se: non
distinguitur a seipsa per albedinem. nam per illam albedi
nem non potest distingui nisi ab illo cuius nō est illa albe/
do eadem: vel saltem non est eius eodem modo. Sed ista
albedo: est huius substantie lactis: ꝛ omni modo quo est
huius substātie lactis. alias h substātia lactis: nō ē ipamet
Simili modo pꝫ q nec per dulcedinē distinguitur a se ipsa.
2ᵐ ¶ 2ᵒ sic. qd distinguiꝛ ꝛ a quo distinguiꝛ sūt distincta: ꝛ h
vlr veꝝ est in oib⁹: q2 oē distinctū a distincto est distinctū.
Si g̃ aliq̄ res distinguaꝛ a seipsa: q̄litercūqꝫ distinguaꝛ ipa
est aliq̄ disticta: cū ipa tūc sit qd distinguiꝛ: ꝛ a q̄ distiguiꝛ.

Si aūt est aliq̄ distincta: cū ipsa est aliqua plura: ꝛ nō pcise N
vnū. Aliogn aliq̄ disticta eēnt pcise vnū: ꝛ p ꝯñs non eēnt
distincta: q2 de rōne vnius est eē indiuisum i se. g̃ si aliq̄ res
distinguiꝛ rōne a seipsa: ipsa est aliq̄ plura: sꝫ h est ipoīe: q2
aut eēt plures res aut plura entia rōnis: nō plures res: cū
supponaꝛ eē vna: ꝛ vt tollaꝛ oīs calūnia suppōaꝛ q sit sim
plex. ¶ Itē q2 tūc distigueretꝛ a seipsa re ꝛ non rōne tm̄ vt
supponiꝛ. Nec plura entia rōnis: q2 ens reale nō est aliqd
ens: nec aliqua entia rōnis: nec ēt p intellm̄ ens reale trās/
mutari pōt in ens rōis nec fieri ens rōnis. ¶ Itē cū illa so
la distinguāꝛ q̄ sūt plura: ꝛ sola entia rōnis sint plura p rñ/
sionē sola entia rōnis erūt distincta: ꝛ p ꝯñs non res. ¶ Et rñsio
si dicaꝛ q nō est plura eēntia rōnis: nec pl'es res realr: sed
plures res ſm rōnē. ¶ Cōtra: āt intelligiꝛ q ē plures res ꝯ rñsio/
ſm rōnē ꝛ nō realr: q2. s. ante opatione aīe nō sūt pl'es res nem
sed per aīam vel aīe operationem fiunt plures: aut q2 non
sunt plures: sed iudicantur esse plures. Primum non pōt
esse: q2 intellectus vnam rem non pōt multiplicare in plu/ O
res res. ¶ Si scdm dicaꝛ: nihil valet: qm̄ si iudicat plura/
litatem vbi nō est: iudiciū falsum est: ꝛ per ꝯñs false poniꝛ
talis distinctio rōnis vnius rei a seipsa. ¶ Sꝫ forsan diceꝛ Rñsio
aliter. s. q est plura entia rōnis: non qdē formaliter: sed ob
iectiue. i. non plures rationes: ita q ipsa res sit ratio hec
ꝛ illa: nec est plures res in esse reali: sed tantum in esse ob/
iectiuo: q2. s. est obm̄ pluriū rōnum vel cōceptionū. Et ſm
q est obm̄ vnius est aliud a seipsa: ſm q est obm̄ alterius.
¶ Cōtra: aut intelligis q est plura obiectiue. i. plura obiecta ꝯ rñsio/
sic q obm̄ vnius ꝯceptus nō est obm̄ alteri⁹: aut est plura nem
obiectiue. i. est obm̄ plurium ꝯceptuū: non tñ est aliud obm̄
vnius cōcept⁹ ab obiecto alteri⁹: sed idē. Si p mō: aut ipsa
res precise est obm̄ cōcept⁹: ꝛ tunc cū res sit vna tm̄: non
erūt plura obiecta: aut non ipa res pcise est obm̄: sed aliqd
aliud factū in ipsa ab intellectu: quicqd sit illud siꝛ cuꝫ ipa
re ē obm̄: vel i° aliud solū est obm̄: ꝛ qdcūqꝫ hoꝝ duoꝝ de
tur cū solū sit plura in esse obiectiuo: per rñsionē seqꝛ q ipsa P
res precise: non distinguitur a seipsa: sꝫ tantū illa entia fcā
p intellꝫ circa rem: vel aggregata ex illis distiguūꝛ. Si 2°
modo tūc non est aliqua pluralitas: nisi in conceptib⁹ vel
rōnibus: ꝛ p ꝯñs ipsi soli distinguunꝛ ꝛ nō res a seipsa.
¶ P. q distinguitur ꝛ id a q̄ distinguitur sunt distincta. ꝛ
hoc vlr in omnibus verū est. q2 oē distinctum a distincto
est distinctum. Si ergo aliquid distinguitur a se ipso quo/
modocunqꝫ distinguatur: necesse est ipsum esse distinctū.
tunc signētur aliqua talia distincta ꝛ sint. a. ꝛ. b. Et argua
tur ex oppositis vt docet phs 2° priorum sic. Quelibet di
stincta sunt multa. aliqua distincta videlꝫ. a. ꝛ. b. non sunt
multa. ergo aliqua distincta nō sunt distincta. q est impos
sibile. Maior patet: q2 si aliqua distincta nō essent multa:
illa essent vnū. ꝛ per consequēs idistincta. Minor proba
tur. s. q. a. ꝛ. b. non sunt multa vt immediate probatū est.
¶ P. nullis rationibus res ipsa sit nō ipsa. ergo nullis ra 3ᵐ Q
tionibus res ipsa sit alia a seipsa. Et vltra ergo nullis ra/
tionibus ipsa res sit distincta a seipsa. cum ergo sine ratio
nibus non sit distincta a seipsa per rationes: etiam non est
distincta per rationes a seipsa cū rationibus. Antecedēs
patet ꝛ vtraqꝫ etiam consequentia probatur: quoniam se/
quitur: hec res est distincta a seipsa. ergo est alia a seipsa: ꝛ
vltra ergo illa nō est ipsa. ¶ Sed dices ad antecedens q
verum est ipsum intelligendo sic. q nullis rationibus res
ipsa sit non ipsa ſm rem: vt Sortes non sit per rationem
non Sortes realiter. Sed q per rationem res aliqua fiat
nō ipsa ſm rōnē: nō est incōueniens. vnde vna res ſm vnā
rationem est non ipsa ſm aliam rationem. ¶ Contra. cuꝫ
dicis res ſm rōnē: aut sumis rē ꝛ rōnē simul: ꝛ hoc tm̄ di/
cis nō eē ipsam ſm aliā rōnē. i. aliud totū ꝯgregatū ex illa
ꝛ alia rōne q̄litercūqꝫ intelligi possit ꝯgregatio illa. Et in h
sensu veꝝ est qd dr pp alietatē rōnū iplicataꝝ: sꝫ sic nō est.

A rissio ad argm:qr nec ꝫ h inducit. Aut sumis rē ipaꝫ pcise
ꝺm se:q̄ illis rōnib⁹ ꝯsideratur:ꝛ tūc ē sensus ꝙ res ꝯsidera
ta vna rōne:est nō ipsamet cōsiderata alia rōne:ꝛ sensus ē
falsus ex toto:cū eadē res plurib⁹ ꝯsiderationib⁹ ꝛ rōib⁹
4m possit cōcipi:ꝛ sic supponit in ꝓposito. ¶ D. Cū dr ꝙ vna
res distiguit rōne a seipsa:aut intelligit distingui rōne.i.a
rōne tāq̄ ab agēte distinguēte:sicut dicim⁹ ꝙ intells disti
guit aliq̄ abinuicē:ꝛ h mō impoſe est aliquā rē p itellm vl
ab intellu nō solū realr:ſꝫ ēt obiectiue distigui a seipa:q̄uis
intells rem vnā possit distinguere ab alia:ꝛ vnā in seipsa
distinguē.s.vnā ei⁹ ptē ab alia vt vnā medietatē ꝯtinui ab
alia ꝛ māꝫ a forā:ꝛ ois res q̄ sic in se vere p itellm distigui
tur:vere in se est cōposita.nulla tñ p intellm a seipsa distin
guit siue simplex:siue cōposita:sic ꝙ ipsa tota sit qđ distin
guit:ꝛ ipsa tota sit a quo distiguit. Aut intelligit qđ disti
B guit rōne.i.p rōnē:tāq̄ per formale distinctiuū. Et h pōt in
telligi dupl'r. Uno mō tāq̄ distinctiuū intrinsecū:sicut vna
res p suā formam subalē distinguit ab alia:vel p aliquā ei⁹
ptē intrinsecā:ꝛ h mō ēt est impoſe rē aliquā ꝺm se distin
gui rōne a seipsa.cū rō nō sit intrinseca rei. Alio mō pōt in
telligi distingui rōne tāq̄ distinctiuo extrinseco:sicut dici
mus subam distigui ab accñte:vel q̄litatē a suba. Et h etiā
mō ipoſe est rē vnā distingui a seipsa rōne:qr q̄cūq̄ distin
guunt sic p extrīseca distinctiua:necesse est distigui eēntia
liter:siue seipsis p:siue aliq̄ sui:sic ꝙ nō pci se p illa extrise
ca distinguūt. h pꝫ:qm̄ si in vna suba sint plures q̄litates
vt supra dicebat:nō ex h ipsa distinguit q̄litate vel q̄litati
bus a seipsa:qm̄ q̄litas distinctiua:nō est cōis illi qđ distin
guit:ꝛ illi a quo distinguit:sed alteri tm̄ ꝓpa:ſꝫ vtiq̄ vna
suba distiguit p suā q̄litatē ab alia suba q̄dā:ꝛ hec q̄ disti
guit ē eēntialr alia suba ab ea a q̄ distinguit. Si g̊ res ali
qua distinguat rōne ab aliq̄ re h mō:necesse est sic disticta
C rōne esse inter se distinctas res:ꝛ p ꝯñs ipoſe est vnā rē a
seipsa rōne distingui. ¶ Ex his vt vr sufficiēter pꝫ:ꝙ nulla
vna res ex aiam rōne distinguit a seipsa:ꝛ ꝙ pfectio attri
butalis nō distinguit a pfectiōe attributali rōe:cū pfectio
attributalis sit vna res ex aiam:ꝛ nō rō nec rōnē includēs
ꝛ nō sunt plures alique entitates ex aiam:q̄ sunt pfectiōes
attributales:vt pꝫ ex pcedēti.q. Quelibet ēt rōnuꝫ addu
ctaꝝ ad ꝓbādū gñalr nullā rē distingui rōe a seipsa pōt p
spāles terminos ad h ꝓbādū de pfectione attributali spā
5 liter fieri. ¶ 5° sic.nulla res distinguit a seipsa mō aliq̄ pro
pter cātionē q̄rūcūq̄ reꝝ in ipsa vel circa ipaꝫ.g̊ nulla res
distinguit mō aliq̄ a se pp q̄scūq̄ ꝯceptiones vel rōnes p i
tellectū formates d ipa.ꝯña tꝫ p locū a maiori.magis.n.
videret ꝙ res diuerse facte in aliq̄ vna re:ꝛ diuerse actio
nes reales deberēt rē facere illā mō aliq̄ differre a se:q̄ꝫ cō
siderationes aie.tū qr tales res facte in illa:sūt subiectiue in
illa:rōnes aūt nō sūt in illa re subietiue:ſꝫ in aia:tū qr realis
actio magis ē apta ꝛ trāsmutare ꝛ diuidere rē q̄ꝫ ꝯsidera
tio nra. Un̄ pp nrm affirmare vel negare res nō mutantur:
añs pꝫ:qr si sit aliq̄ suba hñs in se duas q̄litates disticta.
D q̄uis ille q̄litates distinguāt abiuicē:ꝛ aggregata sitr:ipa
tñ ꝺm se pcisa a q̄litatib⁹ nō distinguit a se:qr nec realr cū
sit vna res nūo indiuisa q̄ est vtriusq̄ subm:nec rōne tantū
tū qr ille q̄litates nō sunt rōnes ſꝫ res:ꝛ p ꝯñs distingui p
illas nō est distingui per rōnes. Insuper qr sicut nihil per
rōnē distinguit ab aliq̄ realr:sic nihil p rē distinguit ab ali
quo rōne:tū qr distinctio rōnis nō est pter opationē aie:ſꝫ
tales q̄litates sunt in illa suba pter opationē aie:ꝛ esto ꝙ nū
quā cōsideret.g̊ per illas ipsa nō distiguitur ratione:ꝛ per
ꝯñs nullo mō. ¶ Itē esto ꝙ vna res videat plurib⁹ visiōi
bus:ſꝫ visiones ille abinuicem sint distincte:ipsa tñ nō di
stinguit visione a seipsa:ita ēt dato ꝙ vna res ꝯcipiat plu
ribus rationibus ipsa non distinguit rōne a seipsa. Sꝫ ille
rationes tñ mutuo distinguunt. ¶ D. Nullum ens rōnis
E distiguit re vel ꝺꝫ rē:vel p rē a se ipso.g̊ nulla res distigui

tur re ente rōnis vel rōne seu p rationē a seipsa.ꝯña satis est E
apparēs:qm̄ nō min⁹ res est ipsa:q̄ꝫ ens rōis est ipsuꝫ:nec
illud sibi est magis idē q̄ꝫ illa sibi:ꝛ sicut esse idē vel diuer
sum re:est ꝓprium rei ꝛ entis realis:sic esse idē vel diuer
sum rōne ꝓpriū ē entis rōnis:q̄re sic se hꝫ distingui.re ad ꝯ ꝯnem
ens rōis:sic distigui rōe ad rē ꝛ ens reale. ¶ Cōtra istā āt arguit
pōt dubitari:p qdē ex intētiōe phi 4° meta.q dicit:ꝙ ens T.c.3.
ꝛ vnū sūt idē ꝛ vna nā:ſꝫ nō vt vna rōne dnsa:vbi vult ꝙ T.c.3.
sunt vnū re:ſꝫ nō rōne:sed diuersa. ¶ Idē.d.ibidē de cā ꝛ T.cō.2.
pn° idēq̄ de igne ꝛ ethro in.10.vt supra iductū ē. ¶ 2° phs 1m
3° phys.vult exp̄sse ꝙ idē act⁹ numero ꝺm rē sed distinct⁹
ꝺm rationē est actio ꝛ passio:ꝛ per ꝯñs eadeꝫ res a seipsa T.c.21.
distinguit ratione.vñ ait.ꝙ agere ꝛ pati idē est:non tñ tan
q̄ꝫ rationē eē vnā:qđ qd erat esse dicētē. Et satis cito post
declarās ꝙ non vna ratione idē.ait.ꝙ.n.huius:vt in h ꝛ
ꝙ hui⁹ ab h actū eē:rōne alteꝝ est:agere g̊ ꝛ pati idē act⁹ T.c.22.
est ꝺm rem:sed alter ꝛ diuersum ꝺm rationem. F
¶ Idē dicit in pluribus locis phie. ¶ Itē Cōmē.2° phys.
cōmēto.70.vbi phs vult ꝙ forma ꝛ finis aliqñ coicidūt
in idem nūo:dicit ꝙ aliqñ sunt vnū ꝺm subm ꝛ plures ꝺm
diffinitiones. ¶ Itē.4.phys.dicit phs ꝙ idem ꝛ ꝺm ideꝫ
est vnitio ꝛ diuisio/eē autem non idē est.vbi Cōmē.cōmē.
121.exponēs dicit ꝙ sunt vnum ꝺm eēntiam ꝛ differūt ꝺm
diffinitionem. ¶ Idē ēt Cōmē.ibidē cō°.104.dicit ꝙ sor.
in theatro ꝛ in foro est idē ꝺm subm ꝛ diuersum ꝺm diffini
tionē.ꝛ ꝯstat ꝙ p esse idē ꝺm subm intelligit eē eandem rē
numero. ¶ Item Porphy.in ca.de differētia.dicit ꝙ sor.
vir differt a se puero.ꝛ sor.faciens aliqd differt a se quie
scente:vel nihil faciente.constat autem ꝙ non differt reali
ter.igit rōne.ꝛ sic res vna differt a seipsa ratione. ¶ Item Cō.3.
Cōmē.12.meta.d.ꝙ in his que sunt forma nō in materia:
dispositio ꝛ dispositum reducunt ad vnuꝫ in esse:ꝛ duo in G
consideratione sunt.ergo vna res est duo distincta ratione
vel consideratione. ¶ Item subdit.intellectus enim natus
est diuidere adunata in esse in ea ex quibus componūtur
aliqua.ergo sunt vnum in re:ꝛ tñ intellectus diuidit illa:ꝛ
constat ꝙ nō diuisione reali.ergo rationis. ¶ Itē iuxta fi
nem cōmenti.d.ꝙ est magna dña inter ea que differunt in
intellectu ꝛ in esse:ꝛ que differunt in intellectu tm̄.vbi in
nuit ꝙ aliq̄ ꝛ re ꝛ ratiōe differūt:ꝛ quedā ratione tm̄:ꝛ ta
lia necessario sunt vna res que tantum ratione differunt:
ꝛ talem differentiam ꝛ multitudinem.s.ꝺm rōnem tm̄.d.
in deo esse:vnde ait.multiplicitas ergo in deo nō est:nisi in
intellectu differentia non in esse. ¶ Ex quibus pꝫ ꝙ aliq̄
res habēs plures rationes cōsiderata ꝺꝫ vnā rōnē differt
a seipsa conderata sub alia ratione:ꝛ non differt realr:vt
constat.ergo ratione. ¶ Item pꝫ ꝙ talis distinctio ꝛ mul
titudo rationum est in deo sine distinctione aliqua ex na
tura rei. Alia possent induci ad eandem probandā:sed ex
solutione predictorum patebit responsio ad cetera q̄ pos H
sent adduci.ideo ꝛc̄. ¶ Ad pm dōm ꝙ iste dictiones.ens Ad pm.
ꝛ vnū/possunt dupliciter accipi. Uno modo ꝺm ꝙ suppo
nunt psonalr ꝛ significatiue:ꝛ sic veruꝫ est ꝙ sunt vna nā.
eadē.n.nā est ens/ꝛ vna:sed sic non differunt ratione plus
q̄ꝫ ens ꝛ ens:vnū ꝛ vnū:verūtñ illius nāe pñt esse ples ra
tiones:quaꝝ vna nō est alia. Et ꝺm vnā illaꝝ rōnum nā il
la dr vna. Sꝫ ꝺm aliā ens hoc vel illud:sic ꝙ distinctio est
inter rationē ꝛ rōnē:nō aūt nāe ipsi⁹ a seipsa. Alio modo
pñt accipi:vt.s.supponāt mālr p seipsis:ꝛ tūc est sensus ꝙ
sunt vna natura.i.sigñant vnā nām:ꝺm tñ diuersas ratio
nes exprimētes qd nois vtriusq̄:ꝛ p hoc nō sunt synony
ma:ꝛ h mō videt phs intelligere:qđ pꝫ.tū qr statim ad p T.c.3.
bationē dicti sui supius allegati.subdit. Idē.n.vnus hō ꝛ
hō ꝛ nō diuersum aliqd ostendit:ꝺm dictionē repetitam.
tū qr Cōmē.ibidē ꝺm hūc intellm semp exponit.vnde ait. Com.3.
exponēdo v̄ba phi allegata.i.cōsideratio autē de eo qđ si
gnificat vnū ē isti⁹ scie ēt.qm̄ vnuꝫ ꝛ ens:aut,sigñat idem

3 oibꝰ modis.s.diffóne ꝛ subiecto:aut vtrūqꝫ ꝯuertit̃ sup alte
rū ꝛ ꝯsequit̃ illud:qꝛ signāt eādē nām subo ꝛ duas diffó/
nes sicut pᵐ ꝛ cā. ❡Jtē infra ꝛ necē est vt vnū ꝛ ens signi
ficēt eādē nām nó duas nās diuersas. Et infra. Nos dici/
mus ꝙ signāt eādē eēntiā:sed modis diuersis. Et sic sp̄ d̄
his terminis s̄m ꝙ sunt signantes loqt̃:ꝛ nó de ee signa/
ta:ꝛ hos terminos.d.differre róe:qd̄ vtiqꝫ veꝝ est:nó aūt
rē ipsam significatā ꝑ eos. Eodē mó dōm de pnᵒ/ꝛ cā/de
Ad 2ᵐ igne/ꝛ elemēto. ❡Ad aliō de agere ꝛ pati pꝫ ꝑ idem:qm̄
vel agere ꝛ pati supponūt ꝑsonalr̃:ꝛ tūc ꝯcedēdū ē.ꝙ idē
actꝰ ē agere ꝛ pati:siue actio ꝛ passio:nec ipso a seipso dr̄t
róne:sꝫ eiꝰ sūt plēs rónes abinuicē distincte:vna s̄m ꝙ est
actꝰ agētis:alia s̄m ꝙ est actꝰ patiētis:ita ꝙ distictio tm̄ ē
vniꝰ rónis ab altera:nó aūt rei cuiᵘ sūt siue quā signant a
seipsa. Uel supponūt malr̃:ꝛ tūc nó sūt idē actꝰ:sꝫ signant
eūdē actū s̄m tm̄ rónes diuersas:ꝛ h̄ mó pōt ꝯcedi ꝙ dr̄nt
róne:qm̄ ró s̄m nomē vnū nó est illa ró q̄ est s̄m aliud no/
mē:sic tm̄ sp̄ remanet ꝙ illa res:nec re nec róe differat a se/
R ipsa:sꝫ rónes abinuicē:ꝛ noīa silr̃ seipsis ꝛ rónibꝰ differāt
L.ꝛ ꝯᵐ s̄m sensuꝫ datū supiꝰ. Et hec est intētio phi sic pꝫ ꝑ Cōmē.
21.ꝛ.22. ibidē.q.d.sup illo v̄bo ꝑus allegato.itelligimꝰ cū dicimꝰ
h:ꝙ actio ꝛ passio sūt idem s̄m subm:ꝛ duo s̄m diffónes.
Cō.22. Et incōmēto seqnēti.vbi phs.d.ꝙ supra allegatū ē.s.ꝙ eē
actū hꝰ ab h̄ ꝛc̄.est róne alteꝝ:exponit Cōmē.ꝙ diffó eoꝝ
est diuersa. Ex qbꝰ pꝫ ꝙ pluralitas ꝛ distó ē solū iter ipas
Cō.121. rónes. ❡Eodē mó dōm est ad illō de 2ᵒ phy.si induceret̃.
Simil̃r ad illud de.4.qd̄ ēt pꝫ ibi per Cōmē.in hoc sensu
exponentem.vnde ait.ꝛ diuisio ꝛ adunatio sunt vnius eēn
tie:ꝛ dr̄nt s̄m diffónem:qꝛ diffónes eoꝝ sunt ꝯrie.
❡Ad aliud dōm eodē mó.s.ꝙ nō itēdit ꝙ sor.in foro dr̄t
Q a se in theaᵒ.sꝫ ꝙ ró vel cóceptꝰ quo ꝯcipitur vt est i theaᵒ
est alius ab eo quo concipit̃ vt est in foro.qꝛ aliud est thea
trum:ꝛ aliud foꝝ. ❡Ad aliud de por. dōm.ꝙ ꝓprie loqᵒ
nō est ꝯceᵈᵘᵐ ꝙ sor.senex differt a sor.puero.cū qñ sor.se/
L nex est.tunc nō est sor.puer.nihil aūt differt ꝓpe loᵒᵒ ab eo
qd̄ nō est.veꝝ est tm̄ ꝙ sor.senex nō est sor.puer. q̄uis sor.
senex sit sor.qui fuit puer. Silr̃ sor.qescens nō est sor.mo/
tus:nō tm̄ differt a sor.moto.i.qui moᵣ.qꝛ nō sil' sunt sor.q
moᵣ ꝛ sor.quiescens. Jmpropie ḡ loquitur por.sicut tūc
loqtur de dr̄ia:nō ꝓprie dicta sed cōiter.ꝛ ꝑ dr̄iam sic cōi/
ter sumpta intelligit:oē p̄dicabile ꝙ potest esse mediuꝫ ne
gandi aliquod patrem ab iᵒ cui ꝯᵘ illud p̄dicabile ꝛ sic est
in ꝓpositis exēplis. Uñ hoc p̄dicabile.qescēs.cū dr̄ d̄ sor.
est meᵐ neᵈⁱ ab eo h̄ totū.sor.q moᵣ.sic arᵈᵒ.nullū qescēs ē
sor.qui mouetur.sor.est quiescens.ergo sor.non est sor.q
mouetur. Et hac improprietate potest dici ꝙ sor.quiescēs
differt a sor.q mouetur.ꝙ tm̄ s̄ꝫ ꝓpetatē locutiōis fl̃m est.
Cō.39. ❡Ad auctoritates Cōmē.ex.12.meta.dōm ꝙ hec nomi/
mina dispositio ꝛ dispositum sunt equiuoca. Nam aliquā
do dispó significat aliquam rē extra aīam perficientē ali
am rem formaliter:ꝛ res perfecta per illaꝫ vocatur dispo
M situm:ꝛ sic non accipit in ꝓposito Cōmen.quod pꝫ:tū qꝛ
dispositio ꝛ dispositum hoc mó non sunt in deo s̄m ipsum
ꝛ s̄m veritatē:cū nulla talis distinctio extra animam sit in
deo:vt ibidem.d.ꝛ tamē in deo ponitur dispositio ꝛ dispo
situm.vnde.d.cum fuerit dispositio considerata ꝛ dispo/
tum in eis:que nō sunt in mā ꝛc̄.ꝛ cōstat ꝙ loquit̃ de deo:
tum qꝛ ante in predicto cōmēto negat in hoc sensu disposi
tiones a deo:reprobans maurorum opinionem:vt ibi pꝫ.
❡Alio modo dispó significat predicatum:ꝛ dispositū si/
gnificat subiectū alicuius propositionis:ꝛ hoc modo vti/
Cō.39. tur frequenter Cōmen.his vocabulis dispositio ꝛ disposi
Cō.39. tum:sicut pꝫ in cōmēto eius super libro priorum:pꝫ etiam
in eodem cōmē.allegato.vñ ait.cū intell's cōponit aliquā
ꝓpónē ex dispóne ꝛ disposito:in talibꝰ rebus.s.que nō sūt
in mā ꝛc̄. Cōstat aūt ꝙ intell's nō cōponit ꝓpónem nisi ex
terminis:nō aūt ex rebꝰ ež. ❡Jtē antea di.ibi qñ fuerit di

spositio cōsiderata ꝛ dispositū in eis q̄ nō sunt in mā:tunc N
reducunt̃ ad vnā intētionē oibus modis:ꝛ nullus modꝰ
erit quo distinguat̃ predicatū a subiecto ꝛ disposito. Ecce ꝙ
pro eodē ponit subꝫ ꝛ dispositū. Sic ḡ cōmē.in proposito
accipit dispónem ꝛ dispositū pro predicato ꝛ subo propó/
nis:ꝛ in spāli loquit̃ de ꝓpóne:in q̄ de deo p̄dicat̃ terminꝰ
ꝯcretꝰ.v̄.g.deꝰ est vinꝰ:deus est sapiēs. Et est itētio eiꝰ:ꝙ
in hꝰ ꝓpónibus subm ꝛ p̄dicatū supponunt pro oio eodē
ex p̄te rei:sub alia tm̄ ꝛ alia róe:ita ꝙ p̄dicatū ꝛ sbiectū dif
ferunt róne:ꝛ nó sūt noia synonyma:ꝛ qꝛ supponunt pro
eodē ex p̄te rei.d.ꝙ reducunt̃ ad vnū in esse. ❡Et silr̃ cuꝫ
subdit.ista.n.eēntia.s.que non est in mā cuꝫ fuerit accepta
s̄m ꝙ est posita:ꝛ fuerit disposita aliq̄ dispositione.s.sicut
dr̄ subm disponi per predicatum:tunc dispositio ꝛ disposi/
tū vnū erit in p̄dicatiōe.i.vnū de alio p̄dicabit̃:ꝛ supponēt
ꝓ eodē ex p̄te rei:ꝛ duo in itētione:q̄ p̄dicatū differt a sbo
idest in róne p̄dicati ꝛ subti q̄ sūt diuersa:cū subm ꝛ pdi
O catum nó sint synonyma:vt dcm̄ est. Unde nō.d.ꝙ res im
portata:seu pro qua supponūt subm ꝛ predicatū differat
róne:aut sit duo róne:sed ꝙ predicatū ꝛ subm:ꝛ h̄ quātuꝫ
ad pᵐᵃ p̄tē auctoritatis inductā est dōm. ❡Sꝫ ꝓ alia p̄te
que sequit̃ est sciēdū ꝙ in rebꝰ existentibꝰ in mā qñ predi
catū ꝯcretū alicuius abstracti:ꝛ maxime in ꝓpónibus ca
thegoricis subalibus vbi videt̃ maior similitudo referua/
ri ad p̄dicationes hꝰ factas de rebꝰ imālibus dissimiliter
dispositio ꝛ dispositū reducūt̃ ad vnū in esse. Nā in abstra
ctis a mā s̄m Cōmē.dispó ꝛ dispositum supponūt ꝓ aliq̄
vna re simplici:nec vnū signāt p̄ncipalr̃ aliqd illius ꝓ quo
supponit distinctū eē intellm̄ ab eo qd̄ p̄ncipalr̃ significat
aliud:sed p̄cise idē in deo signāt virtus ꝛ deus. Jn rebꝰ aūt
cópositis subalibꝰ nō sic:q̄uis.n.supponant ꝓ aliq̄ re per
se vna:p̄dicatū tn̄ p̄ncipalr̃ signāt aliqd illiꝰ:vel aliquā p̄/
tē realr̃ ab eo distinctā qd̄ signāt subm:ita ꝙ illō pro quo
P supponunt dispositio ꝛ dispositū:lꝫ sit vnū ꝑ cóponem vel
adunationē.iuxta modū loquēdi Cōmētatoris.nihilomi
nus tm̄ in eo sunt aliqua distincta:quorum vnū est in alio
sicut forma in subo:vel delatū in deferente.v̄.g.in hac ꝓ/
positione.hō est rónalis:p̄dicatū signāt p̄ncipalr̃ rónabili
tatem siue aīam rónalē:q̄uis supponat ꝓ toto hoie:ꝛ in/
tellectus intelligit eē in hoie duo distincta.s.aīaꝫ rónalē ꝛ
eiꝰ mām siue corpꝰ:q̄uis ista faciāt vnū ꝑ se:nec sint abin
uicē segregata:sed adunata:seu cōiūcta in esse:ꝛ h̄ mó itel
ligit cōmē.ꝙ intellectꝰ est natus diuidē ea q̄ sūt adunata
in eē.i.diuisim intelligē vel diuisa eē cognoscē ꝛ diuisim si
gnificare q̄ sunt ꝯiuncta ꝛ adunata in re:sic mā:ꝛ forma
nó aūt.d.ꝙ rē oino simplicē intellectꝰ sit natus diuidere:si
cut plēs imaginat̃. ❡Et ꝙ hec sit eiꝰ intētio q̄ ad oia p̄di
cta.pꝫ ex v̄bis eiꝰ.vñ volēs ponē dr̄iam iter hꝰ p̄dicatóes Cō.39.
in rebꝰ mālibꝰ ꝛ abstractis a mā:stati post v̄ba allegata:
dispó ꝛ dispositū vnū erit in p̄dicatione:ꝛ duo in intētióe:
q̄ p̄dicatū dr̄t a subo. Addit:sed tm̄ nó sicut p̄dicatuꝫ dr̄t a
subo in ꝓpónibus cathegoricis subalibꝰ.dispó.n.idē ē ꝛ Q
dispositū:sic in abstractis:sꝫ in potētia duo:qñ intell's diui
serit alterū ab altero s̄m ea.s.que ipoztāt.intell's.n.natus
est diuidere adunata inesse in ea ex qbꝰ cóponit̃:q̄uis nó
diuidat̃ in eē sic diuidit mām a forma:ꝛ formā a cōposito
ex mā ꝛ forma. Hec ḡ est dispó intellectꝰ in rebꝰ cópositis
ex mā ꝛ forma cū disponit hoīem formā per formā.intel/
ligit eni vtraqꝫ adunata aliquo mó:ꝛ differentia alio mó.
verbi grā.qꝛ cū disponit hoiem per rónabilitatem.vꝫ enū
tiādo hō est rónalis:intelligit ꝙ subm rónalitatis ꝛ róna/
litas idē sunt in adunatione.i.adunant̃ in vnū:ꝛ intelligit
ꝙ deferens ex eis aliud est a delato.i.mā subiecta a forma.
Et per hoc pꝫ ad aliō:qd̄ ex eodē inducit̃. Nā in ꝓpónibꝰ
de rebꝰ cópositis dispó ꝛ dispositū dr̄nt in intellectu ꝑꝑ di/
uersas rónes:vt.s̄.declaratū est. Dr̄nt ēt i eēntia ꝑꝑ diuer
sas res q̄s importāt.dispó autem ꝛ dispositū deo non dif/

A ferūt hoc mō in esse:sed in intellu tm̄. Et hoc ē qđ subdit:ꝙ mł tiplicitas in deo nō est nisi in intell'u tm̄.i.dispō ꝛ dispositū in deo nō significant aliq̄ diuersa in esse:ſʒ tm̄ est diuersitas in rationibus ꝑdicati ꝛ subti:qn̄.ſ.nō sūt synonyma:vt dictū est. Ex istis sūt pʒ ꝙ lʒ vna rō differat ab alia:ꝛ predicatuʒ differat rōne a subto:res tn̄ ipsa nō dr̄ et rōe a seipsa: nec in deo nec in creaturis. Et iō illud dcm̄ vsitatuʒ:ꝙ res cōsiderata ſm vnā rōnem differt a seipsa considerata ſm aliā rōnem:de vtute sermonis nō est vex:sicut nō est vex illud qđ infert ex eo.ſ.ꝙ res cōsiderata ſm vnā rōnē nō ē ipsamet cōsiderata ſm aliā rōnē:ſʒ dʒ intelligi ꝙ ratio vna ſm quā ɔsideraſ nō est rō alia:vel dr̄ ab alia:vel ꝙ nomē importans rem illā ſm vnam rōnē:dr̄ rōne a noie importāte eādē ꝑʒ aliā rōnē:mō supra frequenter dicto:ꝛ sic puto intellexisse doctores q̄ vtunf tali locutione dicētes aliqua esse idē re ꝛ differre rōne:q̄ꝫuis pluries videatur loqui in

B alio sensu:ꝛ i hoc sensu etiam ego aliq̄n idē dixi. Uerūtn̄ ea q̄ in hac qōne scđa sunt ideo posui:nō vt eos reprobarem tā q̄ꝫ alr ipsi sensissent:sed vt pateāt in q̄ sensu debeat accipi tale dictū:ꝛ in quo sensu debeat reprobari. ❡ Ex dictis colligitur ꝙ perfectio attributalis:nec re nec ratione distinguitur a perfectiōe attributali:ꝛ ꝙ nulla ē multitudo nec ex nā rei nec ſm rationem taliū perfectionū in deo.

2ᵘˢ arti. **Quantū** ad 2ᵐ artiᵐ dico ꝙ attributa distinguuntur rōne:imo verius rōnibus:qm̄ alia est ratio vnius a rōne alteriᵘˢ ꝛ eͣ. Alietas tn̄ suax rōnū nō attēdif penes illud qđ ꝑncipalr signāt:aut ꝓ quo supponūt duʒ ꝑdicanf de deo:qm̄ tūc oporteret ꝑfectiones attributales esse distinctas abinuicē. Cuius oppositū ꝓbatū est in ꝑce dēti.q. Sʒ attēdif ꝑcise penes extrinseca ɔnotata:siue illa sint aliq̄ signābilia icōplexe siue signābilia cōplexe tm̄. Q

Bᵐ C aūt attributa distiguāf talibᵘˢ rōnibus ꝓbo. ❡ Prio qdē: qm̄ alias negatio ecēt cū vnū iungeref imediate huic nomini deus.v.g.dicēdo deus fortis.deus iustus.vel alteri attributo:ꝛ si diceref iusta potētia dei:vel magna clemētia quod tn̄ nullus diceret. ❡ 2ᵒ ꝛ fortius:q2 sequeref:ꝙ due ꝓpōnes vere ɔ̄dictorie ad intell'm:q̄ꝫuis non ad vocē eēnt sil'r ꝟe:qđ est impoſſe.pʒ ɔ̄ña:qm̄ he sūt sil'r ꝟe. deᵘˢ cognoscit Petrū peccare. ꝛ deus nō vult Petrū peccare:que vtriqꝫ ɔ̄dictorie forent ad intellectū:si volitio ꝛ cognitio nō differrent rōne ad sensum ꝑmissum:sicut ꝛ he.deᵘˢ cognoscit Petrū peccare:ꝛ deus nō nouit Petrū peccare. Sil'r iste.deᵘˢ est scia vel notitia lapidis.ſ.obtiue.deus nō est essentia lapidis.seu deus nō est vita lapidis:que vere sunt:eēnt ɔ̄dictorie. ❡ Oʒ ḡ talia attributa differre rōnibᵘˢ.vel ḡ diuersa in deo ꝑncipalr signāntibus:qđ est inprobatū:vel extrisecus diuersa cōnotantibus:ꝛ hoc est ꝓpositū. ❡ Hec ē in tertio magri.4.lib.di.46.cap. Sed qūo iustitia dei ꝛc̄.vbi Magr mouens qōnē:q̄re scriptura.d.quedā opa dei prinere ad eius iustitiam:qdā vo ad m̄iam. Si m̄ia dei ē iustitia dei.vi.n.ꝙ vel m̄ia dei nō est iustitia eius vel que sunt

D opa m̄ie sūt opa iustitie ꝛ eͣ. ❡ Rn̄det magr.d.his respōderi potest sic:illis locutionibus qbus hꝫ opex fiunt distictiones:vt alia m̄ie/alia iustitie/alia bonitati tribuāt:non diuersitas subiacētis.i.rei his vocabulis significate exprimit:sed varietas sensuū.ſ.ipsax locutionum ꝛ effectuum in creaturis monstraf. Cuʒ.n.dr̄.deus iustus vel iustitia: essentia diuina ꝑdicatur:ꝛ ēt ꝙ ipse sit distributor ꝛ iudex meritox intelligi daf. Sil'r cū dr̄ misericors:essentia diuina predicaf:ꝛ insuper ꝙ ipse sit miserox liberator intelligi daf. Ecce ꝙ iustitia ꝛ m̄ia nullo mō res vel entitates distinctas in deo signāt:sed tm̄mō eādem eēntiam dei:vtrūqꝫ tamen illox aliquid ꝑter eēntiam connotat seu dat intelligere:sicut iustitia cōnotat merita creaturarum:ꝛ dei esse ctum circa ipsas:qui est distributio premiorum ꝛ penarū. Sil'r m̄ia dat intelligere creaturas miseras:ꝛ dei liberationeʒ:q̄ ipsas liberat a miseria. Et ex hoc magr statim sol

uit ꝓpositā qōnē dicēs. Jnde ḡ quedā opera misericordie E quedam iustitie dicuntur:nō quin eēntia diuina hec ꝛ illa operetur:ꝛ qn hec ꝛ illa sint opa diuine eēntie que dr̄ m̄ia ꝛ iustitia. Sed q2 quedā sunt quibus ōndif iudex:ꝛ equᵘˢ distributor:quedā qbus ōndif miserator. ❡ Ex his ēt pʒ ꝙ ista distinctio est tm̄ nominum cōnotantiū nō rei hec vł illa habentis subiecta:vt qdā intelligūt ꝛ dicūt magrm itellexisse. Nā ōis res subiecta m̄ie dei est subiecta iustitie:ꝛ econuerso ꝛ opᵘˢ oē m̄ie est opᵘˢ iustitie:ꝛ eͣ.cuʒ m̄ia ꝛ iustitia sint ꝑcise vna dei eēntia:ꝛ iō nulla res est subiecta m̄ie q̄ nō sit subiecta iustitie ꝛ eͣ:sed talis distinctio vtriqꝫ ſm magrm ꝛ ſm veritatē est hꝫ nominū. Nā vni aliqui.i.est subiectū qđ nō alteri:sicut illud qđ signatur quoquo mō:vel daf intelligi per nomē:dr̄ illi nomini subijcere vel esse subm:aliquid.n.determinate daf intelligi ꝛ cōsignaf per hoc nomen m̄ia:qđ nō signaf per hoc nomē iustitia ꝛ econtra:vt supra pʒ. Jtē subdit ibidē magr aliud dubiū di. Sed ꝑʒ hoc occur F rit qđ qūo ex alijs ostēdaf iustus:ꝛ ex alijs misericors:cū 4ᵒ libᵒ sit ei idem esse iustum ꝛ misericordem. Si.n.ſm eandē rōnē dr̄ iustus ꝛ misericors:ex eo tpe quo intelligif iustus in di.46. telligif misericors ꝛ eͣ. Et rn̄det. Sed dixi supra:q2 cum dr̄ deus iustᵘˢ misericors:ita eadē essentia diuina signaf:ꝛ ſm eā idē ꝑdicaf:vt ēt qdā diuersa itelligant:intelligimᵘˢ eni ꝑ hoc miseratorem ꝛ iustū iudicē.innuēs ꝑ hec vba ꝙ nō eadē rōne dr̄ iustus ꝛ misericors:sed alia ꝛ alia:non qa aliud per vnā in dei eēntia importef q̄ꝫ ꝑ aliam:ſʒ q2 aliđ extra deū cōnotaf. ❡ Hoc ēt cōfirmat statim auc̄te Origenis.vnde ait.ꝙ euidenter Origenes ostendit.d.oia q̄ dei sunt xp̄s ē:ipse sapia eiᵘˢ:ipse fortitudo/iustitia/sanctitas ipse prudentia:sed cum vnum sint in subiacēti:pro varietate sensuum diuersis nūcupaf vocabulis.aliud.n.signāt sapientia/aliud iustitia:qn̄.n.sapia dr̄:discipulos de diuinarū humanarūqꝫ rex istruere dr̄. Qn̄ iustitia distributor ꝛ iudex meritox isinuaf:ita ꝛ prudētia:cū dr̄ doctor ꝛ ōmō G stratoꝛ bonax ꝛ malax rex vel neutrax intelligif:ecce qđ prius. ❡ Sed contra hoc videf esse qđ Aug.frequenter.di. ɔ̄ argᵗ vʒ ꝙ hoc est deo esse qđ sapiētē esse:qđ forteʒ esse:ꝛ sic de alijs cōplexe signābilibᵘˢ:ꝑ ꝓpōnes in qbᵘˢ de deo ꝑdicāf attributa. Sil'r ait ꝙ nō aliud est deo eē sapiētē:q̄ꝫ esse iustū aut fortē:ꝛ sic de ceteris:hec si quidē ꝟa nō eēnt si alia rōne diceref iustᵘˢ alia sapiēs. ❡ Contra hoc ēt est:vt appa mon.i7 ret auc̄tas Ans.allegata i ꝑncipali argumēto.q. ❡ Ad ꝑ Ad ꝑᵐ mum dōm ꝙ ista locutione/esse/hoc est esse illō.v.g.deo eē bonū:est eē magnū ꝛ silibus:vel eē hoc:nō est esse illud:in diuersis locis diuersa sit intelligētia. Nā qn̄qꝫ soluʒ denotatur ꝙ eodē ꝑcise a pte rei res ē hoc ꝛ illud:vel ecōtra: qn̄ dr̄ esse hoc:nō est esse illud:denotaf ꝙ nō eodē ꝑcise ex pte rei ē hoc ꝛ illud. Aliquando denotaf nō solum talis identitas rei:vt dictuʒ est:sed ēt identitas rōnis.i.ꝙ eodē ex pte rei: est hoc ꝛ illud:ꝛ eadem rōne etiam dicif vtrūqꝫ. Hoc patʒ H per ꝑhm.10.meta.vbi dicit:quod vni esse est illud quod T.c.2 vnicuiqꝫ esse.i.vnicuiqꝫ idē est esse ꝙ esse vnū. Costat autē ꝛ.t.c.8 ꝙ nō intelligit scđo modo:sed primo tm̄:cū in quarto di T.c.3 cat:ꝙ ens ꝛ vnū sunt idē ꝛ vna nā:nō tn̄ vna ratione ostē sa:vt supra ꝛ in hac.q.habitū est. Aliquando vero accipit T.c.21 scđo mō:vt 3ᵒ phy.d.ꝙ idē actus est agentis ꝛ patientis: ꝛ.22. nō tn̄ sicut esse idē:quod postea aliter exprimit dicens nō tanq̄ꝫ rōnē esse vnā:sicut tunice ꝛ indumēti.vn̄ tunice ꝛ indumēti idem est esse:siue tunicā esse est indumentū esse hoc scđo mō. ❡ Nunc ad ꝓpositū dico ꝙ Augu.qn̄.d.ꝙ deo idē est esse ꝙ bonū ꝛ sapiētē esse ꝛ silia:nō intēdit aliud significare nisi ꝙ eodē precise a pte rei est:ꝛ est bonus:ꝛ sapiēs ꝛc̄.ꝛ ꝙ eiᵘˢ magnitudo est sapia eiᵘˢ:ꝛ eiᵘˢ sapia eēntia ꝛ bonitas. Et ꝙ ita intelligat manifeste pʒ per eundem 7ᵒ cap.ꝑ. de tri.vbi quo sensu hꝫ locutiōe vtitur exponēs ait. Quid enim aliud dicimus:cum dicimus hoc illi est esse ꝙ sapere:nisi eo est quo sapiens est. Et ante in eodē capi. dixit:ꝙ

J sic nr̃e nõ est hoc esse ꝙ sapere: qḋ de deo nõ põt intelligi: vt ipse nõ sit hoc quo ipse est sapiens: sicut intelligimus de aia nostra q̃ quidē seipsa ē: nõ aũt sapiēs seipsa: ſʒ q̃litate: q̃ ipsa nõ est. ¶ Itē statim ante p̃dictã expõnē. d. ꝙ corpori nõ est hoc esse ꝙ candidũ ee: aliud. n. ibi forma sup. q̃ est corpus: ⁊ aliud color. s. q̃ est candidũ. Et sic pʒ ꝙ nõ intendit signare nisi oĩmodã idētitatē dei q̃ est ⁊ est sapiēs ⁊ bonus ⁊c. cũ hoc aũt stat diuersitas rõnũ: vt supra patefactũ

Ad 2m est. ¶ Ad 2m dõm ꝙ rõnes eē diuersas ⁊ alias adinuicē cõtingit dupl'r. aliq̃n. n. hoc est pp diuersitatē rer̃ p̃ncipal'r importatar̃: aliq̃n p̃cise pp diuersitatē aliquor̃ extrinsecus cõnotator̃: vt supra pʒ. Cũ igit' dĩ ꝙ tũc dicerētur ſm diuersas rõnes attributa de deo: si intelligat' h̃ de rõnib⁹ aliq̃ quoq̃ mõ ex nã rei in deo diuersa sigñantib⁹, nego ꝯñaʒ. Si aũt de rõnib⁹ diuersa tm̃mõ ꝯnotantib⁹, cõcedo ꝯñs. ¶ Ans. aũt nõ est ꝯ h̃: sed ꝯ pm̃ itellectũ: qḋ pʒ p vba que imediate sequunt' ad declarationē sui dicti. Seqt' enim cũ

K eni aliqs hõ dicat' ⁊ corp⁹ ⁊ rõnalis: ⁊ hõ: nõ vno mõ vel cõsideratiõe hec tria dĩ: ⁊ pbat: ſʒ aliud enim ē corp⁹ ⁊ ſʒ aliud rõalis: ⁊ singulũ hor̃ nõ ē totũ h̃ qḋ ē hõ: illa ho summa eēn' nullo mõ sic ē aliqd: vt illõ idē aut ſʒ aliũ modũ: aut ſʒ aliã ꝯsiderationē nõ sit: q2 qcqd aliq̃ mõ eēntial'r ē h̃ est totũ qḋ ipsa est. ¶ Ex hoc pʒ qḋ dcm̃ est. Nã rõnalis nõ sigñat p̃n' totã eēntiã hoĩs. ſʒ p̃tē. s. aiam: q̃uis supponat p toto. Sil'r corp⁹ sigñat p̃tē hoĩs ⁊ non totũ vt sumit Ans. siue illud sit sola mã: siue alia forma ab aia rõnali: neutrũ aũt hor̃ est h̃ totũ qḋ hõ: ⁊ iõ alia ⁊ alia ꝯsideratiõe dicunt' noĩa ista: q̃ alietas ē ſm alietates eor̃ q̃ p̃n' sigñant': ⁊ in h̃ sensu oĩa illa dici de summa eēntia vna ꝯsideratiõe: q2 qcqd sigñat' per illa: aut aliqd illor̃ est tota eēntia ipsa: ⁊ ideo rõnes attributales nõ hoc modo sunt diuerse: vt est supra pbatũ: sed solũ q2 diuersa extrinsecus sigñant ſm tales diuersas rõnes dicuntur attributa deo.

L ¶ Cõtra dicta aũt sũt aliq̃ dubia. pm̃ est q2 dcm̃ est ꝙ qḋlʒ attributũ dcm̃ de deo p̃dicat eius eēntiã: ⁊ oñdit qd ē eēn' est. dcm̃ ē ēt ꝙ nullũ ꝙ relatiue de aliquo dĩ oñdit qd illḋ eēn' est. Sed ꝯstat ꝙ aliq̃ attributa dñr de deo relatiue. sicut scia. potētia. vl' oĩpotentia. nã scia ad scibile: ⁊ põ ad posse dicit'. ⁊ p ꝯñs nõ p̃dicant qd est deus. ⁊ tm̃ q2 sunt attributa p̃dicat qd est deus. ex qbuʒ repugnãtia sequi videntur. ¶ 2m est: q2 q̃uis attributa sint ex institutione vtentiũ cõnotatiua põt tm̃ res importata p qõlibet attributum cõcipi sine aliquo extrinseco. ⁊ tm̃ si hoc ponat' tales ꝯceptus erunt distincti ab inuicē ⁊ per ꝯñs nõ solũ attributa distinguunt' q2 cõnotant diuersa extrinsecus. ¶ 3m. dubiũ est an attributũ ꝯcretũ ⁊ abstractũ: v. g. iustus. ⁊ iustitia: sint synonyma ⁊ dicant' de deo ſm vnã rõnem oĩo. ¶ Ad p̃mũ dõm ꝙ sicut dicit Aug. 7. de tri. ca. p̃. Omne ꝙ relatiue dĩ est aliqd excepto relatiuo. i. nõ solũ est ad aliqd: ꝙ nõ ē eē aliquid. sed ēt est aliqd ſm se. Et in aliquib⁹ hẽmus nomina disticta quor̃ vnũ p̃dicat illud esse aliqd. aliud aũt nõ: sed p̃dicat ipsum esse alicuius vel ab aliquo: vel sub aliq̃

M alia hitudine casus aliqui. Sicut cũ hõ dĩ al. al' p̃dicat qd est hõ. cũ aũt dĩ dñs: nõ qd est sed c⁹ est puta ſui oñdit'. ⁊ talia sunt oĩa relatiua. in quibusdã aũt nõ hẽm⁹ sic distincta talia noĩa imposita: sed vno vtimur vice duorũ. Sicut hoc noĩe sp̃ēs vt idē sigñat ꝙ rei silitudo. aliq̃n vtimur tã q̃ȝ eēt ab'm ⁊ ad se diceret'. vt de illa re ſm se ⁊ nõ in ordie ad aliud q̃rētes dicimus ꝙ est sp̃ēs nec eius eēntiam alio noĩe explicam⁹. q2 nec tale hẽm⁹. ⁊ aliq̃n vtimur eo relatiue dicētes ꝙ est sp̃ēs huius vel illius. Sil'r dicit Aug. 9o de tri. c. 5. de amore ꝙ relatiue dĩ ad amãtē. ⁊ tm̃ ē amor ad se. Sic ēt de notitia. Eodē mõ dico de hoc noĩe scia. nã cõstat ꝙ illa res est aliq̃ p̃fectio ⁊ entitas ſm se. ⁊ ē ēt alterius puta obiecti. hãc aũt rē: hoc nomē. scia. lʒ iport et illã relatiue ⁊ p̃dicet i'm eē alteri⁹. s. scibilis. ⁊ hoc ēt magis hẽat ex for' vocis: ⁊ ex vsu multor̃: nihilomin⁹ q2 nõ habem⁹ aliud nomē nõ dcm̃ ad aliqd: sigñale oib⁹ ⁊ solis his

N p̃fectionibus: q̃uis hẽamus sp̃alia. vt grãmatica. geo' ⁊ sic de alijs sp̃eb⁹ scie. ideo doctores aliq̃n ēt hoc noĩe. scia vtunt' tãq̃ȝ nõ dcõ ad aliqd sed ad se. ꝙ qdē sic sumptũ p̃dicat qd ē eēn' illa p̃fectio. Sic aũt ē attributũ. ⁊ nõ ſʒ ꝙ dĩ relatiue. q2 nec sic aliquã p̃fectionē importat vel p̃dicat: ꝙ oñdi põt sicut oñdit Ans. mon. 15. ꝙ summũ. ꝙ de deo dĩ relatiue nõ sigñat p̃fectionē aliquã p se. nõ p̃dicat ei⁹ subaʒ. vt enim ait. Si nulla ear̃ rer̃ vnq̃ȝ eēt quar̃ relatiõe summa ⁊ maior dĩ: ipsa nec summa nec maior intelligeret'. nec tm̃ idcirco min⁹ bona eēt. Eodē mõ si nihil eor̃ quor̃ re' dei tas dĩ ⁊ est p̃scia futur̃ eēt: ipsa nõ eēt prescia. ⁊ tm̃ nulla ex hoc deo p̃fecto deesset. Sic ēt ē de scia ſm ꝙ dĩ relatiue. q̃rũdam enim aliq̃n est scia quor̃ postea nõ est scia. sicut horũ enũciabiliũ. xp̃s nõ est natus. xp̃s nõ est mortu⁹. ⁊ plurium alior̃: fuit aliq̃n scia dei: nã illa vtiq̃ȝ deus sciuit. ⁊ tm̃ nũc nõ est de illis scia. cũ penit⁹ fla sint. ⁊ nihilominus nõ min⁹ aliq̃ p̃fcõ est in deo. Eodē mõ dõm de po' ⁊ ceteris

O attributis q̃ relatiue de deo dici videnť. ¶ Ad 2m dubiuʒ dõm ꝙ ver̃ est ꝙ res importata p attributa est cõceptibil' ſm se sine aliquo extrīseco. Et vltra q' ꝯ si sic ꝯcipet' vel ꝯcipetur cõ' aliq̃ cõi sibi ⁊ creaturis. vel p̃p̃o sibi. Si cõi. vel conceptu cõmuni sibi ⁊ oibus alijs. Sicut aliqui dñt eē cõceptũ entis. vel cõi sibi ⁊ qbusdã. puta oibus sapientijs creatis tm̃. ⁊ aliq̃ alio cõi sibi ⁊ oib⁹ iustitijs creat̃ tm̃. ⁊ sic de alijs plurib⁹. ⁊ vtiq̃ȝ tales si eēnt eēnt distincti. Sʒ dico ꝙ isti nõ eēnt illi cõceptus attributales seu attributa que nunc hẽmus: q̃n ista sunt cõnotatiua alior̃ ex ꝯñti ⁊ nõ significatiua mere absolute q̃uis nõ sint relatiua. sicut isti essent. vtrũ aũt cõceptus ꝯnotatiuus sit vnus simplex vel cõpositus. ⁊ an sit nãl'r sigñatiu⁹ vel ex institutione tm̃ alias poterit iq̃ri. Si aũt ꝯcipet' ꝯceptu sibi p̃p̃o mere absoluto ⁊ simplici satis posset pbabil'r dici ꝙ talis nõ poterit esse nisi vn⁹ ſm sp̃ēm. ſʒ de h̃ alias ēt siue tm̃ eēnt tales p̃p̃ij cõceptus plures siue nõ: alij tm̃ eēnt vel esset si eēt tm̃ vnus ab hijs attributis ⁊ ꝯceptus quos nunc habemus.

P 3o arti. **Pro articulo tertio** distinguo de p̃dicari in quid. potest eni accipi tripliciter. Uno modo communiter pro predicari in recto ⁊ non denominatiue denominatiõe extrinseca vel intrinseca loquendo proprie de denominatiua predicatione: que. s. non attenditur precise ſm transfigurationē ⁊ cadentiã vocis a nomine p̃ncipali: sed etiam ſm significationem: quando vʒ p̃ncipale nomen seu abstractuʒ significat rem distinctam ab eo pro quo supponit subiectũ. verbi. g. Sortes est musicus quantum ad intrinsecã denominationem: ⁊ similiter homo est aiatus: ⁊ quantũ ad extrinsecaʒ lapis est visus seu cognitus: ⁊ ſm hunc modum omnis p̃dicatio in recto affirmatiua: in qua predicatur terminus abstractus aut etiam concretus: cuius tamen abstractus vere de eodem predicatur est in quid. ¶ Secundo accipitur predicari in quid strictius pro predicari in recto ⁊

Q non denominatiue: vt dictum est: ⁊ cum hoc etiam predicari nõ accidentaliter seu cõtingēter: sic ꝙ possit non predicari: etiam posita subiecti constantia: ⁊ per hoc multe predicationes in abstracto excluduntur. verbi gratia. albedo est similitudo. linea est rectitudo. ⁊ alie similes: quarum p̃dicata possunt successiue vere affirmari ⁊ negari de subiectis. ¶ Tertio accipitur predicari in quid strictissime pro predicari in primo modo dicendi per se ⁊ non denominatiue: ⁊ isto mũdo multe predicationes non sunt in quid. q̃ tamen sunt in quid duobus modis premissis: vt he. humanitas est vnitas: hõ est vnus: passio est actio. angelus ē dependens: aut etiam dependentia: ⁊ multe similes: quaruʒ predicata aliq̃ cõnotant: que nec aliqua eor̃ cõnotant earũ subiecta: ⁊ tales predicationes que sunt in quid duob⁹ modis premissis: ⁊ non h̃ tertio mõ: aliqui ēt doctores an

A riqui dicebāt eē vas p idētitatē tm̄:siue eas eē idēticas nō formales. ¶Hoc p̄misso dico q̄ attributa p̄dicant̄ de d̄o in qd p̄ z 2ᵒ mō. pbat̄ qm̄ qōl3 de ipso in abstracto p̄dicat̄ z nullū accītalr̄ vel ɔtingēter:p̄dicat̄ ēt d̄ se inuicē:vn̄ hec sunt ve z necīe. bonitas dei est sapia dei:z sic de alijs:imo si nō addat̄ dei:si simpl̄ dicat̄. bōitas ē sapia: q̄uis ciᵒ vl̄s nō sic sit in qd sic nec est necīa:imo necv̄a. Nō eni ois bonitas sapia est. ¶Sz ɔ̄ h̄ dices. q2 p̄scia z p̄destinatio p̄dicant̄ de deo cōtingenter. Nā si nihil eēt futurū:deus nō eēt prescia nec p̄destinatio:z alias est pol'e loquēdo ,ppzie de futuro:vt distinguit̄ ɔ̄ p̄ns. ¶Respondeo q̄ nec predestinatio nec prescia est attributū:qd̄ pbari pōt p rōnē:qua pbat Ansel. mon. q̄ sūmū nō est ex his q̄ oio meliᵒ sunt ipa q̄ nō ipsa:q2 si deus nulliᵒ eēt aut ēt fuisset p̄destinatio vel p̄scia:nō iō minus bonᵒ eēt. alias nece fuisset eē aliq̄ futura z a deo fiēda qd̄ est falsu3. nō g̃ eē p̄sciū vel p̄scia3 cuil3 melius est q̄̃ nō ipm̄ z sil'r nec eē p̄destinātē aut eē p̄destinationē ac p h̄ nec attributū. ¶2ᵒ dico q̄ attributa nec de deo nec de se inuicē p̄dicant̄ in qd 3ᵒ mō. pbat̄ pᵐ:q2 qōl3 aliqd cōnotat affirᵐᵉ vel negᵐᵉ qd̄ nō cōnotat h̄ nomē deᵘ: supposito q̄ ipm̄ sit mere absolutū z ,ppriū illiᵒ summe essentie:sic ipm̄ accipimᵘ in vsu cōi. g̃ nullū tale de ipso p̄dicat̄ in qd isto mō:p3 ɔ̄ntia:q2 nullū ɔnotatiuū p̄dicat̄ in p̄ mō de aliq̄ mere absoluto. ¶2ᵐ pbat̄ ex eo q̄ vnū ɔnotat aliqd cui nihil sil'e aliud cōnotat:z eɔ̄:nulla aūt taliū mutua p̄dicatio est in p̄ mō d̄ōi p se:z p ɔ̄ns nec in qd isto mō ¶Nec ɔ̄ h̄ est qd̄.o. Ans. mon. cū ait. Si q̄rat̄ qd sit ipsa sūma nā:qd veriᵒ r̄ndet̄ q̄̃ iustitia:z sil'e.o.d̄ ceteris attributis:p qd̄ vr̄ velle q̄ qōl3 p̄dicet̄ in qd de deo. Na3 ibi ipse nō vult dicē nisi q̄ sūma nā nō d̄i iusta aut sapiēs:aut aliqd eiusmodi participatione alicuiᵘ q̄litatis q̄ sit in ea:quēadmodū hō d̄i iustᵘ iustitia:que ipse nō est:sed ipsa p seipsam est iusta. Et iō nō d̄i h̄ns iustitiam:s3 exn̄s iustitia. Et pterea:cū d̄i q̄ est iusta nō d̄i ,ppzie q̄lis est:sed qd est:q2.s. per p̄dicatū ipoztat̄ ipsamet z nō aliqd aliud ab ipsa qd̄ sit in ea:ecōtra aūt cū hō d̄i iustus nō qd est:sed q̄lis ē d̄i. Et ad hoc insinuandū.o. qd̄ allegatū est:sicut p3 intuenti. vn̄ hec declaratio ɔcludit. qcqd g̃ eoꝝ de illa d̄i nō q̄lis vel quanta:sed magis qd sit mōstratum:z ideo talia in qd p̄ z s̄cd̄o mō predictis s̄m eius intentionē de ipsa predicant̄.

C ¶Itē demp̄to eo p quo supponit bonitas z qōne facta de ipsa qd est hoc. bñ respondet̄ vitas. z sic de alijs. z tamē vitas nō ponit̄ in recto i diffinitione bonitatis:nec vnitatis. nec si interroget̄ qd est bonitas ɔueniēter r̄ndetur veritas nec eɔ̄. Hoc ēt mō terminū diuersoꝝ p̄ntoꝝ aliq̄n de se p̄dicāt̄ in qd. Sicut actio de passione. Ois enim passio est actio. z q̄renti qd est hoc. demp̄to eo p quo supponit h̄ nomē passio vt ē p̄ntū:bñ r̄ndet̄ actio. Si tn̄ q̄rat̄ qd est passio non recte r̄ndet̄ actio. Et multa alia eaꝝ possent reperiri. ¶Predicationes aūt in qd p̄ vel 2ᵒ mō dicte consueuerūt vocari p̄dicatiōes q̄ditatiue z formales z i p̄mo mō dicendi p se z maxime q̄ 2ᵒ mō p̄dictoꝝ sūt in qd. Que vero sūt huius tertij modi ab aliq̄bᵘ vocate sunt idēptice siue vere p idēptitatē. z tales nō sunt in pᵒ mō dicēdi p se.

D Et hoc dico veꝝ eē:q̄n tales nō ponūt̄ loco redupliᵛᵘᵐ in q̄bus ipa vel eoꝝ ɔcreta de se p̄dicet̄ s̄m q̄ redupliᵒ denotat p̄dicationē eē in p̄ mō dicendi p se. vt sic talis p̄dicatio abstractoꝝ equipolleat h̄ꝫ reduplicatiue. sicut aliq̄n fit ex itentione loquētium:z frequenter ab auctoribus h̄ꝫ predicationes ponunt̄ loco illoꝝ. Sicut si h̄ ,ppō:hūanitas ē aialitas. equaleat isti hō inq̄tum hō est al'. In quo intellu tūc hee eēnt false. bonitas est vitas. Et passio est actio:sic hee sunt false. Bonum inq̄tum bonū est veꝝ. z passio inquātū passio est actio. nihil patiēs inq̄tū patiens ēt agēs. reduplicatione facta in intellu p̄dicto. ¶Ex hijs ad rōem ɔcedo q̄ diuise rōnes attributoꝝ inter se. z ēt a ratione diuinitatis. l3 nō eodē mō. nā in rōne vnius attributi:nō ponit̄ aliud attributū. nec rō eius. in rōne vero diuinitatis ponitur qōlibet attributū. Ut h̄ sit rō diuinitatis:entitas que est sapia. bōitas/itell'o. iustitia z sic de singulis. Et p ɔ̄ns i rōe diuitatis cadūt rōnes oium attributoꝝ. z iō rō cuiusl3 attributi distinguit̄ a rōne deitatis sicut rō ptialis a totali in q̄ includit̄. sicut diceret̄ q̄ rō gn̄is distinguit̄ a rōne sp̄ei. Et cum infert̄ vlteriᵒ q̄ tūc nullū attributū p̄dicaret̄ in qd d̄ alio vel de deitate. Dōm q̄ vel accipit̄ p̄dicatio in qd p̄ pe altero duoꝝ modoꝝ p̄dictoꝝ:vel 3ᵒ mō. vel cōiter ad vtrūq̄. Si p̄ mō qcqd sit d̄ ɔ̄ña q̄tū ad id q̄ infert̄ de p̄dicatiōe vnius attributi de alio. ɔcedo ɔ̄ns. dico eni q̄ nullū attributū de alio p̄dicat̄ illo mō in qd. Sed 3ᵒ mō tn̄. Nō eni3 vnū ponit̄ in diffōne alterius mō dicto. nec ad interrogatione factam p qd est de alio r̄ndet̄. Nō enim interroganti qd est sapia dei:r̄ndebit̄ iustitia q̄uis h̄ sit vera. sapia ē iustitia. z si iterrogaret̄ qd est hoc demp̄ta re p q̄ supponit sapia dei. cōueniēter r̄nderet̄ iustitia. Et si ɔ̄ns intelligat̄ de p̄dicatione in qd hoc. 3ᵒ mō nego ɔ̄na3. Et sil'r nego eā q̄̃tum ad illā ptem q̄ infert̄ de p̄dicatione attributoꝝ de deitate in qd. nec q̄libet diia rōnis impedit h̄ꝫ p̄dicatiōes. Alias genus nō p̄dicaret̄ in qd de sp̄e. cū genᵘ differat rōne a sp̄e sua. Ans. vero nō vult q̄ vnum attributu3 p̄dicetur de alio in qd. nisi 3ᵒ mō. S3 de deitate qōlibet attributum. p̄ z 2ᵒ mō p̄dicat̄ in qd. s. h3 ipm̄. z sapiēs z potēs zc̃. statim in sequenti caplo mouet questionem sic. S3 fortasse cum dicitur iusta vel magna vel aliquid similiū:nō ostēditur quid sit:sed potius qualis vel quanta sit. per quantitatem quippe vel qualitatem quodlibet horum dici videtur. Omne nāq̄ q̄ iustum est per iustitiam iustum est. Uidetur igitur participatione qualitatis:iustitiē. s. iusta dici summe bona sub̄a. Q̄ si ita est/per aliud iusta est non per se. At hoc contrarium est veritati perspecte. q2 bona vel magna vel subsistens z q̄ est oino per se est nō p aliud. Si igitur non est iusta nisi per iustitiam. nec iusta pōt esse nisi per se:quid magis conspicuum. quid magis necessarium q̄̃ q̄ eadem natura est ipsa iustitia. z cū dicitur esse iusta p iustitiam:ide3 est q̄ per se. z cū iusta per se dicitur esse/nō aliud intelligitur q̄̃ per iustitiam? Ex hijs p3 q̄ non intendit aliud concludere nisi q̄ summa natura non est iusta p aliquam qualitatem vel entitatem ab ea distinctam existentem in ipsa que qualitas vocetur iustitia. Sicut homo iustus:est iustus per aliquam qualitatem ab eius essentia distinctam z informantem eum que iustitia dicitur. s3 ipsa summa natura est essentialiter ipsa iustitia. z ipsa iustitia q̄ iusta est/est ipsa eius simplex essentia. Et q2 cum hō dicit̄ iustus q2 ipse non est sua iustitia nec seipso iustus/ideo nō ōndit̄/qd ē eēn' sed q̄lis est puta informatᵘ iustitia vel habens iustitiam. ideo econtra cu3 summa natura dicitur iusta nō ostenditur qualis est pzopzie loquendo sed quid est essentialiter. z per consequens cum de homine queritur quid est/non respondetur iustus aut iustitia. cum aūt h̄ q̄rit̄ de summa nā:vtrūq̄ cōueniēter respōdet̄. Et h̄ est q̄ ịmediate ad verba premissa ɔcludit.o. Quapzopter si queratur qd sit ipsa summa natura de qua agit̄. Quid verius respondet̄ q̄̃ iustitia? z statim dicit:q̄ de hoīe h̄ nō d̄i. Et postea se'. Deinde q̄m de illa suprema eēntia idē est d̄re q2 est iusta z cu3 d̄i exn̄s iustitia:non est aliud q̄̃ est iustitia:nihil differt in illa siue dicat̄ est iusta siue est iustitia. Quapropter cū querit̄ de illa qd ē:nō minus cōgrue respondet̄ iusta q̄̃ iustitia. z idē intelligēdu3 esse dicit de alijs. Unde concludit vlr. Quicqd igit̄ eoꝝ d̄ illa dicat̄ nō q̄lis vl' q̄ta sit s3 magis qd sit mōstrat̄. Et sic p3 q̄ nō pp aliō dicit in qd p̄dicari:nisi q2 ōndit qd ipa est eēn':nō id q̄lis ē seu qd h3 i se. sic ōndit̄:cū hō d̄i iustus.

Quantū ad q̄rtū articulū dōm q̄ abstractū z ɔcretum attributa possunt accipi duplr̄. Uno mō in cōitate sua. i. s̄m q̄ sūt cōia deo z creaturis. Alio

J mō ꝓprie fm ꝙ dicūt de deo. Si ꝑ mō sumāt nō sūt synonyma: qꝛ q̄uis cōcretū sm ꝙ de deo dr nihil significet aliud vel ꝯsignificet: aut alio mō q̄3 abstractū: in creaturis tñ aliud ꝯsignat ꝯcretū q̄3 abstractū. Et loquor de cōcretis ꝛ abstractis signantib⁹ accñtia in creaturis: q̄uis ēt b sit verū in multis ēt signantib⁹ subas. Unū ꝯcretū de q̄ ē sermo

Cō.38. signat fm Cōmē.12.meta. in reb⁹ mālib⁹ id qδ signat abstractū.i.formā: ꝛ vltra eā ꝯsignat seu ipoꝛtat subm. vñ.d. ꝙ suptū signat illud qδ signat pn^(ts) ꝛ magis. vita.n. signat aliqd nō in subo: viuū aūt signat aliquid in subo.s. formā in mā ꝛ habitu in subiecto: non intendit autem ꝙ vita significat aliqd nō in subo.i. aliqd nō exñs in subo: qꝛ b eēt falsum fm eu3: sed intēdit ꝙ signat aliqd puta formā: que etsi existit in subo: nō tñ illδ nomē signat illam in subo.i. cōnotando subm: ꝯcretū autem significat eandē formā cōno

Cō.14. tando subm: vñ eiusdē li° 5°.d. ꝙ terminus denoiatiuus accidentalis siue cōcret⁹ ꝑ signat accñs ꝛ 2°subam. Si vero talia sumāt ꝓprie vt dicunt de deo sic distinguēdū est de b

k noīe synonymū: qm̄ vno mō oē qδ idē penitus signat ꝛ cōsignificat si ē ꝯsignatiuū qδ signat aliδ: ꝛ eodē mō ꝛ eꝫ dr illi eē synonymū. Et b mō talia / viu⁹: ꝛ vita: iust⁹: ꝛ iustia sunt synonyma: fm ꝙ dicūt de deo: qꝛ nihil significat vnū eoꝝ aut cōsignat: qδ nō significet: aut cōsignificet aliδ eo

cap.16. dē mō ꝛ eꝫ. Et b attēdēs Ans. moñ.d. ꝙ de suprema eēn^(a) idē est dicere ꝙ est iusta ꝛ ꝙ est iustitia: qδ nō est sic de homine vt premisit. Nā cū dr hō iustus nō intelligit ꝙ sit iustitia: sed hñs iustitiā. Alio mō adhuc strict⁹ sumit b nomē synonymū. v3 fm ꝙ illa dicunt synonyma: q̄ nec diuersa significant nec signant: vt ꝑdictū est: nec ēt sunt accepta vel iposita ꝑ3 silitudinē ad illa noia: que diuersa significāt aut cōsignificāt: siue qb⁹ silia in alijs nō diuersa significāt vel consignificant. Et b mō talia nō sunt synonyma fm ꝙ dñr δ dō: qm̄ sūt accepta ad silitudinē ꝯcreti ꝛ abstracti q̄ dicuntur in creaturis: ꝛ silia concreta ꝛ abstracta in creaturis nō sūt synonyma. Et i hoc sensu logt Cōmē.12.meta.

L qñ dicit ꝙ viuum ꝛ vita nō significant in deo idem oibus

Cō.38. modis: sicut significāt noia synonyma. Conclo ꝑmi argumēti ad.q. ꝯcedēda est: si tñ ꝑ ipm quis vellet probare nō differre rōne: p3 responsio argumento secundo.

Argumentū etiam in oppositū verū cōcludit de attributis: nō autē de pfectionibus attributalibus: vt apparere pōt satis intuenti.

¶ Distinctionis octaue. Questio. iij.

Tertio quero vtrū cum diuina simplicitate sit compossi

pᵐ bile deū esse rē alicuius gñis vel predicamenti. ¶ Et arguit ꝙ nō: qꝛ deū hre ptē itrinseca; ꝛ deum esse simplicem non sunt cōpossa. ergo nec deum esse in genere est compossibile sue simplicitati. Añs est notū. ꝛ ꝯña ꝓbat. Nā gen⁹ (vt dicit phs 5° meta.

T.c.30 cap. de pte) est pars spēi. ꝛ Cōmē. ibi ait gen⁹ est pars for

Cō.30. marū spēi. Forma.n. spēi diuidit in gen⁹ ꝛ differentiā. Ite3

M Aui. qnto meta. Dicem⁹ inqt ꝙ gen⁹ ꝑdicat de spē: ita ꝙ est pars q̄ditatis eius. ¶ Ex his p3 ꝙ gen⁹ significat ptē rei que signat ꝑ spēm ei⁹: ꝛ per ꝯñs: cū oē qδ est in gñe sit in aliq̄ spē eius: seqt ꝙ ois res exñs in gñe h3 ptē ꝛ ptem.

Q ¶ 2° oē ꝙ ē in gñe vel ē i gñe ꝑ se sic spēs vel in diduū spēi. vel ꝑ reductionē sic pn^(a) itrīseca seu ptes. igit oē ꝙ ē in gñe nō est summe simp^(x). Añs p3 probat ꝯña: qm̄ ptes ꝛ pn^(a) intrinseca rei l3 nō sint ꝯpo^(ta) ex aliqb⁹ sūt tñ alij cōposita vt p3. Spēs ēt ql3 est cōpa^(ta): p°. Nā ql3 in aliquo vniuocat ꝛ ꝯuenit cū alia spē. alias gen⁹ nō vni^(ce) diceret de vtraq3. ita differt ab alia spē. vt p3. cū g nō eodē possit ꝯuenire ꝛ differre seqt ꝙ alio sui ꝯueniat ꝛ alio sui differat ꝛ per ꝯñs est aliquo mō cōposita. Sed summe simplici cuiusmodi est deus repugnat omnis compositio ex aliquibus: ꝛ omnis componibilitas qua ipsu3 alteri vel aliud sibi cōponatur.

¶ 2° diuine simplicitati repugnat hre māꝫ. g ei repugnat n eē in gñe. Añs p3. ꝯña ꝓbat: qm̄ gen⁹ signat mām rei de 2ᵐ q̄ dr. vñ.10. meta. dicit phs gen⁹ est mā. Et statim de quo T.c.24 gñe loquat ondens ait. ꝙ dr genus: nō vt heraclitoꝝ: sed vt in nā. vbi Cōmen. exponit sic. genus est mā.i. significat Cō.24. mām. s. genus qδ dr gen⁹ in rei veritate: non genus qδ dr de hoibus attributis eidē pñi: sicut gen⁹ herculeoꝝ: s3 genus qδ ꝑdicat de reb⁹ existib⁹ fm nā3: qδ ita diffinit. s. ꝙ est ꝑdicabile de plurib⁹ spēbus fm qd. Ecce ꝙ loquitur ꝓpe de gñe: vt sumit in ꝓposito: ꝛ dicit ꝙ signat mām.

Ad oppositū arguit. de⁹ est in gñe. g nō b repugnat sue simplicitati. Añs ꝓbat

Oppoᵐ cap.8. auctē Dam. dicētis in eltario suo. ꝙ suba est gen⁹ gñalissimū: qꝛ nō h3 supra se aliδ gen⁹: ꝛ suba illa diuidit in corporeā ꝛ icorporeā. ꝯtinet āt incorpea suba / deū / angelos / aiam / demones. Ex quo dicto p3: ꝙ deus est in gñe sube.

Ad declarationē quesiti videnda sunt duo. p^m est in ꝓpali an ꝑp sum

O mam dei simplicitatē negādū sit deum esse in gñe: 2^m gña et vtrū ꝑp aliquam rōem hoc sit negandum. pᵒ arti.

Quantū ad p^m est opio multoꝝ ꝙ deus ꝑp suā simplicitatē nullo mō est in gñe: eo ꝙ quelib3 res cuiuscūq3 gñis vel ꝑdicamēti ex nā rei est aliquo mō cōposita. Hoc tñ diuersimode a diuersis ponit: qdā eni3 dicūt ꝙ ql3 res ꝑ se exñs in predicamēto est intrīsece cōposita ex diuersis rebus actuali. s. ꝛ potentiali sui gñis tāq3 ex ꝓprijs pncipijs. ¶ Hec opio ꝓbat auctībus ꝛ rōnib⁹. Est

Cō.19. autē ꝑma auctoritas Cōmē.12. meta. dicētis oia q̄ trāsmutant hñt mām: sed nāe māꝝ diuersant fm modos nature transmutationis: cū g sint modi transmutatiōis diuersoꝝ generū sequit ꝙ sint māe ēt diuersoꝝ genera3 ꝓprie illis. Cōstat aūt ꝙ ēt diuersi sūt act⁹ ꝛ forme generū diuersoꝝ.

Cō.8. g ql3 ens i gñe cōpositū est ex ꝓprio actu ꝛ ꝓpa potētia illi⁹ gñis. ¶ Itē ibidē ait. ꝙ q̄uis mā p⁹ sit vna. tñ multa

P est in potētia ꝛ habilitate: ꝛ ql3 ens cū mā cōi h3 mā3 ꝓpriā. Et subdit. Nō.n. qδlib3 ens fit ex qual3 potentia: sed vnūqδq3 entiu3 fit ex eo qδ est in po^a id qδ fit.i. ex potentia ꝓpa: ita ꝙ nūs potētiaꝝ sit sicut nūs spēꝝ entium gñabilium. Et dixit hic Ari. qꝛ opinat ꝙ ꝓpria mā vna est fm

3^(um) 8.xi subm: ꝛ multa fm habilitatem: hec Cōmē. ¶ Ex q̄ auctē apparet ꝙ qlibet spēs entiū gñabiliū h3 vltra cōem mā3: mām ꝛ potentiā ꝓpriā: ex q̄ sit: ꝛ tot sunt tales potentie ꝓprie: quot spēs gñabiliū entiū. ¶ Itē ibidē vbi soluitur q̄

Cō.22. stio mota: in.3.an.s. pn^(a) oium ꝑntoꝝ sint eadē vl diuersa. dicit Cōmē. cū phō ꝙ oium pn^(a) sunt eadē fm proportione3: nō aūt fm nām. vñ Cōmē. ait. In vnoquoq3 ꝑdicamento rum accñtiu3 inueniunt pn^a: quoꝝ ꝓportio ad ista ē: sicut ꝓportio pn^(ij) sube ad subam. Nō ꝙ heant illā eadē nām. Et seqt. ꝛ dicere ꝙ pn^(a) sint eadē ꝓportionalr est vt dicere mus ꝙ mā ꝛ forma ꝛ ꝑuatio sūt pn^(a).10. ꝑdicamētoꝝ: s3 q̄ in suba dnt ab eis que sunt cuiuslibet ꝑnti. Et silr ea que sunt vniuscuiusq3 predicamenti dnt ab alijs: hec Cōmen.

Q cap.p. ¶ Itē ad hoc ē auctas Aui.2° sufficiētie dicentis: nulla cathegoria est q̄ nō h3 exitū de potentia sua ꝛ suum effectū. vult g ꝙ in qual3 ꝑdicamēto sit ꝓpa potētia ꝛ ꝓpri⁹ act⁹.

pᵐ ¶ Rōnib⁹ ēt ꝓbat eadē ꝯ sic. ꝑ. ois res diffinibilis est cōposita ex distinctis ptibus intrinsecis: sed ois res ꝑ se exñs

T.c.30 in gñe est diffinibilis. g ꝛc. maior p3 ꝑ phm 7° meta. vbi ait: qm̄ ois diffinitio rō est: ꝛ ois rō ptes h3: vt āt rō ad rē ꝛ ptes rōis ad ptē rei silr se h3. vbi p3 ꝙ phs vult: ꝙ sicut tota diffinitio totā rem signat: sic ps diffinitionis signat p

Cō.33. tē rei: ꝛ per ꝯñs oē diffinibile h3 ptē ꝛ ptē. ¶ Itē Cōmen. ibidē queadmodū inqt diffō declarat qditatem rei ita ps

T.c.53. diffōnis declarat ptē qditatis rei. ¶ Itē phs in eode3 ait. ꝙ si neq3 vna suba est ex substantijs incomposita vtiq3 erit substātia ois. quare neq3 nō vtiq3 erit neq3 vnius substantie. Ecce ꝙ phs infert ꝙ si ois suba ess3 simplex nulli⁹ sube esset

A eẽt diffõ:q̃ pñia sup h fundat:q, oẽ diffinibile est compo/
Cõ.30. situ.vñ ⁊ Cõmẽtator ibi ait.q, oẽs estimãt q, sube sint cõ
posite:ex h q, pcedũt q, diffões signãt cõpositũ.Mi/
T.c.4. nor pbat:qm vt p3 ex eodẽ.7. ad diffõnẽ sufficit gen⁹ et
dĩia.cũ g ois spẽs gen⁹ hẽat ⁊ dĩias:seq̃t q, q̃l3 sit diffini
bilis.Nec obstat vt dicũt si qs inq̃t q, accñtia diffiniũt
p additamẽta:q2 h nõ est:qm sint simplicia: sed pp eoꝝ
realẽ depẽdẽtiã eẽntialẽ ad subm pp quã per subm diffi/
niunt:⁊ etiã qm eoꝝ dĩie nõ sunt nobis note:qm si nobis
2m. note eẽnt ita diffinirent sine additamẽto:sic sube.¶ 2⁹rõ
est:q2 si h nõ eẽt:h maxime videret verum de accñtibus
que vident eẽ forme simplices:sed h est falsum:vt pbat.
p sic.ois mutatio per se vna est ad terminũ per se vnũ:s3
dealbatio est p se vna mutatio:vt p3. g est ad terminu3 p
se vnũ.ille aũt termin⁹ nõ est aliq̃ forma simplex:qm ipsa
T.c.27 nõ fit nisi p accñs:vt p3 ex 7° meta.nec est cõpositũ ex sba
T.c.71 ⁊ accñte:q2 illud nõ est vnũ nisi per accñs:vt p3 ex 5 me/
B ta.ergo est compositũ per se de gñe accidentĩ: ⁊ sic põt ar
gui de qualibet alia forma accidẽtali.¶ 2° q2 simplicitas
est pfectio simplex fm oẽs:ergo quãto ens aliqd est sim/
plicius:tanto est simplr pfectius:⁊ p pñs: si accñs nõ eẽt
cõpositũ:sed penit⁹ simplex itrinsece:ipm eẽt simplr pfe/
ctius suba cõposita:qd est falsum.¶ 3 idez est susceptiuũ
motus ⁊ termini motus.Sed dealbatiõis supficies non
est pmũ susceptiuũ cũ sit actus ⁊ forma. Motus autẽ est
actus entis in potentia fm q, est in potẽtia. Quapropter
op3 susceptiuũ eius esse potentiã:sed potentia receptiua
alicuius rei est de genere illius rei.vt dicit Cõmẽ.5 phy.
C ¶ Quarto.Oẽ recipiẽs aliq̃ formã p transmutationẽ q̃
est p se mot⁹ recipit illã p nãm põe passiue.Sed supficies
recipit albedinẽ p dealbationẽ q̃ est p se motus.nec fm se
est põa cũ sit eẽntialr actus.igit pseq̃t eam q̃dã põa q̃ re
cipit albedinẽ.talis autẽ põa vocari põt deabahilitas ⁊
est eiusdẽ gñis cũ albedine.¶ 5°. Ex ppa p se põa ⁊ ppo
C actu fit p se vnũ.Sicut p3 de mã ⁊ forma.ex põ ãt alteri⁹
gñis q̃3 act⁹ si fit p se vnũ.igit põa alteri⁹ gñis nõ est sibi
ppria.⁊ p pñs h3 aliã sui gñis.¶ Cõtra p.q2 tũc ex mã
nõ fierẽt oẽs dispões subales ⁊ accñtales nec ad oẽs ta
les eẽt in pura põa s3 iã aliq̃ mõ in actu.hoc aũt expsse ẽ
ꝯ itẽtionẽ phi ⁊ cõm.p.me.siue.2° fm trãslationẽ ꝯ.cõ
mento.33.vbi ait.Qm. Mani est q, in pn° ex q̃ est gñõ.s.
pn fm nãm nõ d3 esse aliqd eoꝝ q̃ gñant ex eo in actu.
mani est q, illud pn nõ d3 eẽ in aliq̃ dispõne eoꝝ q̃ fiunt
ex eo.Qm si ex eo fiũt oẽs dispões subales ⁊ accñtales
⁊ gñõ nõ est ex eo q, est ens.man est q, istud pn nõ d3 eẽ
in aliq̃ dispõne neq3 h3 q̃litatẽ accñtalẽ neq3 sbalẽ.⁊ seq̃t
⁊ iõ necẽ est sic dixit.s.Arist.vt in eo sit negõ coloꝝ ⁊ ne
gatio oium formaꝝ. Et isra in eodẽ.Mã fm q, in ea nõ
d3 eẽ aliqd in actu oino ex eis q̃ recipit nullã h3 formam
oino neq3 vlem neq3 pticularẽ.Cõstat aũt q, talia põalia
q̃uis dicerent põalia re alteri⁹ actualitatĩ nihilominus
D tñ in se ⁊ eẽnt q̃dã forme actualitates ⁊ dispões pficien/
tes mã3.Cõfirmat q, fm opio.talẽ entitatẽ signãt gen⁹.
Gen⁹ aũt h3 cõmẽ.ibidẽ nõ dic purã põa3 sed for mediã
q, q̃lr sit itellhdũ post patebit.S3 talẽ actualitatẽ q̃3 dic
gen⁹ negat expsse ibid eẽ mãe.igr tales si st etnalr i mã.
Com.9. ¶ Hec opio falsa est ⁊ supflua.⁊ incõueniẽtia ponit.vñ
31m op. arguo ꝯ eã.Primo sic.Angelus est p se in gñe fm oẽs.⁊
Angelus nõ est sic itrinsece cõposit⁹:g nõ oẽ qd est per se
in gñe est eẽntialr sic cõpositũ.¶ Idẽ põt argui fm inten
8 meta. tionẽ.Cõmẽtatoris de corpe celesti. qd quidẽ fm Phm
Cap.12. est suba simplex:⁊ tñ est p se in gñe substãtie:vt oẽs con/
2m cedũt.¶ Scdo pbo q, q̃litates nõ sunt sic cõposite sic isti
dicũt:que tñ sunt in gñe per seteriam fm ipsos. Et hoc p°
T.c.12. p3 auctoritate Phi 8 meta.vbi ait:q, accñã nõ hñt mãm
ex qua.¶ Probo h ipm rõne:qm si ponant cõposita ex
proprijs actualib⁹ ⁊ potẽtialib⁹ entitatibus: aut cuiusl3

spẽi eẽt ppriũ potẽtiale:aut idem potẽtiale esset diuersa/ E
rũ spẽrũ.Vbi grã.idez potẽtiale albedinis ⁊ nigredinis:
⁊ eodẽ mõ q̃rũlibet q̃litatũ:inter q̃s est per se trãsmuta°.
Primũ dici nõ põt:pmo q2 cũ sit trãsmutatio inter foias
ꝯrias:⁊ in q̃libet trãsmutatiõe sit idẽ subm nũo deferens
sub vtroq3 termino transmutatiões:vt p3 ex pmo physi/
coꝝ.sequit q, tale potẽtiale ppriũ nõ erit subm imediatũ T.c.72
illius trãsmutatiõis.cui⁹ oppositũ.(vt ex recitatis p3)di ⁊.74.
cit opio.⁊ p3 pña:qm fm opionẽ.idem est subm motus
⁊ termini motus.terminus aũt mot⁹ fm ipsos est actua/
litas forme:que iducit:sed illius subm nõ est illud põale
qd est subm actualitatĩ forme q̃ abijcit per responsiones.
¶ Itẽ.aut iste potẽtialitates pprie sunt eternalr in mã cõ
muni:que est suba:aut aliqñ de nouo fiunt in ea.si eterna
liter:sequit q, in qualibet mã poterit induci q̃libet forma
a pprio motore nullo alio motore interueniẽte:seu mãm
aliquo mõ trãsmutãte:⁊ per pñs agens albedinẽ poterit
in igne albedinẽ causare:⁊ erit possibile in aceto imedia/ F
te accñtia vini a pprijs agentib⁹ gñari:⁊ gñalr et quol3
q̃libet fieri:qd est manifeste falsum.pñia p3: qm passi/
uo exñte in ppinqua dispõne ad formã nulla causa est q̃/
re ppriũ agens nõ possit illam inducẽ.P3 auctoritate Cõ Com.12
men.9 meta.vbi dans dĩiam inter mãm remotã ⁊ ppin
quã ait sic.Mã remota nõ est in põa illud cui⁹ est mã:q2
indiget in hoc vt exeat in actũ alio motore:ab eo qd ge/
nerat illud:qd est in põa.Vbi grã.qm terra nõ idolũ est i
potẽtia:sed est cuprũ in potẽtia:qm cum trãsmutat a cor
pore celesti erit cuprũ:⁊ cuprum erit idolũ in potẽtia:qd
est illud qd ab vno motore fit idolum.s.a faciente idola.
¶ Et intẽdit declarare h.s.Ar. q, mã que põt simplr nõ
indiget in h q, exeat in actũ nisi vno motore.mã aũt que
nõ dicit posse simplr:sed per potẽtiã remotã erit in actũ
per plures motores.per mãm autẽ ⁊ potẽtiã simplr in/
telligit mãm siue potentiã ppinquã:sicut infra in eodem
cõmẽto patet.vbi ait.⁊ illud qd est in potẽtia simplr:est G
illud qd est mã simplr:⁊ hec est mã propinqua.Remota
aũt non dicit mã simplr:neq3 in potẽtia simplr.hec Cõ/
menta.fm respõsionẽ autez sequit q, quelibet mã erit in
potẽtia ppinqua ad quãlibet talẽ formã:cũ habeat pro/
priã potentiã ⁊ habilitatẽ cuiuslibet. Si vo dicat q, ta/
les potẽtie nõ semp sunt in mã:sed aliqñ de nouo fiunt in
ipsa.sequit fm dcã eorũ q, in mã sit alia potẽtia ppinqua
preuia illi potẽtie per quã transmutat ad ipsam ⁊ recipit
eã:eiusdẽq3 gñis cum ea:⁊ sic in ifinitũ.Uel si nõ:sed ime
diate per se recipit illã ⁊ transmutat ad ipsam:falsam sũt
fundamẽta rationũ quib⁹ pbat opinio ⁊ superflue pone
bat illa pma potentia.¶ Scdm v3 q, contrariũ formaꝝ
sit idem potẽtiale ppriũ nõ põt dici ab opinione: q2 tunc
numerus taliũ potẽtiarũ nõ esset fm numerũ spẽrum en
tium gñabiliũ.vt dicũt. ¶ Itẽ q2 tunc eẽt eadẽ potẽtia p
pinqua ꝯriarũ formaꝝ:⁊ per pñs in q̃cũq3 ⁊ q̃ñcũq3 pos/
set induci vna forma ꝯriaꝝ.posset indifferent induci reli/ H
qua:qd ad sensum p3 esse falsum.¶ Itẽ aut illud ppriũ
potẽtiale.Vbi grã.albedinis:aut est in aliquo vt in subo:
aut nõ.si nõ.g est substãtia:⁊ per ꝯsequẽs forma accñta/
lis est cõposita ex suba ⁊ accñte.Si aũt est in aliquo vt in
subiecto.ergo est act⁹ ⁊ dispõ illius in q̃ est subiectiue:⁊ si
sic etiã illud potẽtiale nõ est receptiuũ alteri⁹ alicui⁹ fm
dcã opionis:⁊ etiã oportebit q, hẽat aliud põale suscepti
uũ proprij gñis:cũ quo faciat p se vnũ.⁊ in q̃ sit subiecti/
ue:⁊ illud aliud silr:⁊ sic in ifinitũ:aut pcederet q, aliqs
actus immediate informat potentiale alterius generis.
¶ P.Mã fm se est in põa ad oẽs formas ⁊ dispões sub
stãtiales ⁊ accñtales vt supra p3 p3 p ꝯm.⁊ idẽ ipse etia3
dicit.p.phoꝝ.cõ.63.⁊ ad oẽs est in põa nõ quidẽ actiua
sed passiua ⁊ recep.vt certũ est.⁊ pñs ad q̃l3 trãsmu/
tabilis.imo ois actio nãlis agẽtĩ nõ est aliud q̃ trãsmuta

J re mām donec hēat formā in actu quā p⁹ hūit tm̄ in pō. Sic p3. p cōmē. 8. me^{ce} cō^{o}. 15. ꝛ lib. 12. co^{m}. 18. Quero tē an mā sit in pō ad actua^{m} accñlem vel non. Si sic igiť ad illā trāsmutať ꝛ illā suscipit: ꝛ p ꝯñs frustra poniť tale ꝓ pꝛium pōle pp trāsmutationē. Si dicať ꝙ nō ē in pō ime diate ad i^{m} nec ime^{te} illā suscipit in se. igiť vel nō ē in pō ad aliq̄ disponē accñlē: cui⁹ opp^{m} est ꝓbatū: vel est in pō ad pōle tm̄. Sed h̄ est fictū: q2 trāsmutatio agētis nālis q̄ trāsmutat mām nō terminať ad puꝝ pōle s3 ad actū: vt p3: tū q2 tūc foꝛa accñlis p se gñaret sic sba cōposita. ꝯñs p3 sm. 7. me^{ce}: ꝛ ꝯña p3. nā fieret aliqd ꝛ ex aliq̄ sui. pp ꝙ solū dicit phs ꝯpo^{m} sbale gñari: p se foꝛa3 āt q̄libȝ q2 nō fit ex aliq̄ sui dic fieri p accñs: ꝛ hoc dic tā de accñli q̄ sbali vt ibi p3 p sua exēpla. ¶ D. Pluralitas reꝝ sine necessita te nō est ponēda ꝛ rōne: sed nulla necessitas aut rō cogit ponere talia potētialia: vt patebit soluēdo rōnes opinio nis: ergo illa nō est ponēda. ¶ Ad rōnes. Ad pmā q̄ au ctoꝛitatē q̄ p opinione adduciť dico: ꝙ nullo mō est ad ꝓ positū. Nā cōmētatoꝛ nō itēdit dicere ꝙ mā diuersificet sm diuersitatē trāsmutationū reꝝ gñabiliū: sic ꝙ alia sit mā gnōnis: alia alteratiōis: alia augmētī: vel ēt hꝰ altera tionis mā alia a mā alteri⁹ alteratiōis sm speciē: vt opio fingit: sed solū itendit ꝙ trāsmutatio reꝝ ingenerabiliū ꝛ icoꝛruptiliū q̄lia sunt coꝛpa celestia h3 aliā ꝓpꝛiā mām a mā trāsmutationis reꝝ generabiliū ꝛ coꝛruptibiliū: ꝛ h̄ p3 p ꝟba que imediate adit. Ait enim mā eni generabiliū est in potētia: trāslatoꝝ āt est in actu: cū trāslatū sit aliqd in actu. ꝛ iō ꝙ ex trāslatis in actu fiunt nō gñabile ꝛ icoꝛ ruptibile nō habebit mām quā h3 gñabile ꝛ coꝛruptibi le: ꝛ est q̄ est in potētia. hec Cōmen. ¶ Ad aliā dōm silr ꝙ nō accipiť sm mentē Cōmen. Nā Cōmentatoꝛ p mām ꝓpꝛiā ꝛ potētiā vel habilitatē ꝓpꝛiā nō itelligit aliq̄ aliā mām vel potētiā distinctā a mā que est substātia. Sed p mām cōem itelligit mā3 remotā cuiuslibet q̄ ē pcise essen tia mǣ pme: p potentiā aūt ꝛ mām ꝓpinq̄ itelligit ipsa3 eandē essentiā mǣ. ꝓuenientes tm̄ ꝛ exigitas dispōnes ad aliquā formā dispositā: siue ille dispōnes sint forme ac cidētales: siue substātiales: de quo nō est vis ad presens. Sic aūt sumpta mā alteri⁹ ꝛ alterius spēi entiū generabi liū est alia ꝛ alia mā. vñ alia mā ꝓpinqua. i. mā aliter di sposita reqriť ad gñationē sanguinis q̄ ad generatione3 carnis vel ossis aut lapidis: ꝛ sic d̄ alijs. Et ꝙ sic accipiat mām ꝓpꝛiā: ꝛ hec sit eius itentio denotāt ꝟba eius. que nullo iterposito sequunť ea q̄ p opinione sūt allegata. vñ dicto ꝙ est multa sm habilitates: ait imediate. Pꝛio eni h3 habilitates ad recipiendū pmas ꝯrietates. s. formas q̄tuoꝛ elntoꝝ. 2° ꝟo h3 potētias ꝯsimiliū ptiū mediātib⁹ formis quatuoꝛ elntoꝝ. Coꝛpa similiū partiū vocat coꝛ poꝛa mixta homogenea ad que mā disponiť mediantib⁹ formis elemētoꝝ: ꝛ sequiť imediate: ꝙ iste potētie diuer sant sm ꝙ diuersanť mixtiones q̄tuoꝛ elementoꝛum. Ita ꝙ ex hoc diuersanť forme generabilium. hoc ipse.

Hoc q̄3 euidēter appet p phm. 8. me^{ce} vbi air de māli sub sba opȝ nō latere: q2 ꝛ si ex eodē: vt mā oīa p̄ aut eiusde3 vt pmis. v3. iiij. elis: ꝛ eadē mā est vt pn^{m} hijs q̄ fiunt est tm̄ aliq̄ ꝓpꝛia cuiuslibȝ. vt flegmatis dulcia aut crassa: co lere ꝟo amara aut alia q̄dam vbi Cōmētatoꝛ cōmē. ij. i. q̄ñ si oēs resoluunť in vltio in vnā mām vel nām tñ vna q̄q̄ ea ꝝ h3 mām ꝓpinquā ꝓpꝛia3. ꝟ. gra. flegma ꝛ co lera mā eni vtriusq̄ ꝓpinqua differt a mā alteri⁹. mā eni fleg^{tis} est cibus vntuosus ꝛ dulcis. mā ꝟo colere est cibus amarus ꝛ acutus: ꝛ postea dicit ꝙ res amara est ex pma mā q̄ est terrestris cōbusta. Ex istis p3 ꝙ mām ꝓpꝛia3 ac cipit vt dictū est: nec opȝ talia pōlia fingere. ¶ Ad alia3 auctoꝛitatē dōm ꝙ veꝝ est ꝙ q̄libet p̄dicamentū h3 ta lia ꝓpꝛia pncipia: nō tm̄ illa sunt ꝓpꝛie res illius generis: l3 sint ꝓpꝛia pncipia illius generis: aliqd eni est vni⁹ ge neris: ꝛ tñ est mā ꝛ pn^{m} māle ꝓpꝛiu3 alterius gñis: sicut aliqd qd̄ est vnius generis est mouens ꝓpꝛiū alteri⁹ ge neris: nec opȝ in quolibet gñe dare ꝓpꝛiū mouēs illius: qd̄ sit res illi⁹ gñis: ꝛ tñ sicut Phs dic opȝ dare in quol3 gñe ista tria pncipia ꝓpꝛia. s. forma ꝓuatio ꝛ subiectum siue mā: ita imediate dicit ꝙ opȝ dare ꝓpꝛiū mouens. Et exēplificat stati. vñ mouens in gñe sanitatis est medicina vt dicit. Et in mēte artificis in factione dom⁹ ars edifica tiua: ꝛ tñ nō in q̄libet gñe ꝓpꝛiū mouēs est res illi⁹ gñis. ꝟbi gra. in gñe q̄titatis: cū q̄titas nō sit forma actiua s3 Cōmētatoꝛe: ꝛ sic nec in multis alijs: ꝛ silr est de pncipio māli. Nā esse ꝓpꝛiā mām alicui⁹ gñis nō est aliud q̄ esse mām ꝓpinquā ad formā illi⁹ gñis: silr esse mouēs ꝓpꝛiu3 alicui⁹ generis nō est aliō q̄ esse mouēs aptum natū de terminate iducere formā illi⁹ gñis. ¶ Cū hoc aūt stať ꝙ talis mā sit res alterius gñis: ꝛ silr mouēs. Et ꝙ nō aliō itendat Phs aut Cōmē. p3: q2 stati exēplificās de hꝰ pri cipijs subdit. ꝟbi gra. ꝙ pncipia coloꝝ sm formā ꝛ pua tionē sunt albū ꝛ nigrū: sm aūt mām recipientē est supfi cies q̄ est in potētia ad oēs coloꝛes. Certū est aūt ꝙ supfi cies quā dicit esse mām coloris alteri⁹ gñis est a genere coloris. Et sequiť imediate. Et pn' noctis ꝛ diei s3 foꝛa3 ꝛ puationē sunt lux ꝛ obscuritas: ꝛ sm mām recipientē est aer q est potētia luminosus. Patet aūt ꝙ aer est sub a q̄dam. di tm̄ mā ꝓpꝛia lucis: q2 est dispositus dispōne ꝓ pinqua ad lucē. Nec aliud voluit ibi Phs ꝛ Cōmen. nisi ꝙ gñatio cuiuslibet forme sit determinata in ꝓpꝛia mā ꝛ a determinato ꝛ ꝓpꝛio agēte: ꝛ nō in q̄libet siue q̄litercū ꝙ disposita mā: nec a q̄libet fit q̄libet: s3 determinatū a determinato. ¶ Auctoꝛitas q̄3 Auic. nō est ad ꝓpositu3 sm itentionē in qua loquiť. vult eni Auic. ꝙ in q̄libet p̄ dicamēto sit exitus ad actū ex sua potentia. i. sm q̄libet predicamētū aliqd est in actu qd̄ prius fuit in potētia. ¶ Sic ut p3 p ex^{m} q̄ ime^{te} subiūgit ait eni sic Aut in sba sic exitus hoīs ad effcm̄ postq̄ fuerat i pō: aut in q̄titate sic exitus augmētalis ad effcm̄ de pō: aut in q̄litate sic exit⁹ nigredi nis ad effcm̄ d̄ pō. aut in ad aliqd vt exitus pris d̄ pō ad effcm̄. Aut in vbi sic ꝙ eleuať sursu3 i effcū post pōa3: aut in q̄ñ sic exitus antiq ad effcm̄ de pō: aut in situ sic exitus stantis ad effcm̄ de pō. Silr in hē silr in agere ꝛ pati: hꝰ ipse. Ꝓpť h̄ aūt nō opȝ tale pōale assignare i q̄ libet gñe: vt p3: nec tales duas res est po^{le} assignare in q̄libet pn̄to: q̄ño eni hoc poterit assignari in vbi situ: ꝛ q̄ñ. ¶ Cōfirmať q2 isti idē dñt ꝙ in pn̄to actiōis non est talis cōpō: ꝛ tñ ꝯstat ꝙ aliqd pōt esse actu agēs postq̄ fuit tm̄ in pō agēs: ꝛ p ꝯñs ibi est exitus d̄ pō ad effcm̄ iux̄ modū loquēdi Auicē. vñ ita lo^{r} Auicē. sic phs q̄ñ dicit ꝙ q̄li bet pn̄tū diuidiť sm actū ꝛ pōa3. p ꝙ nō itelligit ꝙ in q̄li bet pn̄to sit aliq̄ res q̄ est po^{a} ꝛ aliq̄ actus ex qb⁹ cōponiť res illi⁹ pn̄ti sic dicim⁹ de sba cōposita: sed itelligitur ꝙ q̄libet pm̄tū vel aliqd illi⁹ pn̄ti p̄dicatur de aliquo in actu siue de iesse: ꝛ de aliquo in po^{a} siue p ꝓpositionē de po^{li}. Sicut de aliq̄ dicim⁹ ꝙ agit: ꝛ de aliq̄ ꝙ pōt agere: ꝛ de aliq̄ ꝙ est pater: ꝛ de aliq̄ ꝙ pōt cē pater: ꝛ sic de alijs suo mō: ꝛ q2 i q̄libet pn̄to aliqd p̄ ꝟificať possibilr d̄ ali quo ꝛ postea de iesse ꝛ actualr ꝟificať de eodē: iō dic aui cen. ꝙ in q̄libȝ pn̄to: ē exitus ad effcm̄ de po^{a}. Et h̄ ēt mō dicit ꝙ actus ꝛ po^{a} sunt pn' cuiuslibet pn̄ti. 12. me^{ce}. ꝛ ibi Cōmēta. cō^{o}. 26. ¶ Ad pꝛimā rōnem cū d̄r ꝙ omne dif finibile est cōpositū. dōm ꝙ illa maioꝛ nō est vera vniuer saliter de qualibet diffinitiōe diffinibilis: sed de diffinibili diffinitione simplr ꝛ ꝓpꝛie dicta cōcedi pōt. ꝙ in hoc sen su loquiť Phs ꝛ Cōmēta. ꝛ in eo sensu minoꝛ sumpta fal sa est: vt p3 7° meta. Nā vt ibi habeť accidētia diffiniūť tm̄ per additamēta: ꝛ nō diffōne simplr ꝛ ꝓpꝛie dicta. Et ad ꝓbationē dī: ꝙ nō quel3 ꝯ̄ria sufficit cū gñe ad diffini tionē ꝓpꝛie dictā. Sed requiriť ꝯ̄ria essentialis exprimēs

Marginal notes, left margin: K. Ad rōes opio. 3^{e} 12. meta. Cō. 10. — 12° met. cap. 11. — L. — M. — Q. — 12° met. Cōm. 22

Marginal notes, right margin: N. — t. 7. c. 22. 12. meta. O. — P. — Q. — Ad p^{m} rōnem. — 7° meta. T. c. 33.

A determinatā partē essentialē rei: ⁊ cōuertibilis cum diffinito. talē autē dr̃iam accñia nō hñt: vt pꝫ. ℂ Ad illud aūt qḋ cōtra hoc addit̾. s. ꝙ ideo diffiniunt̾ per extriseca solum: qm̃ dependēt a subiecto. Dōm ꝙ hoc est falsum: qm̃ si ꝓpter depēdētiā ab extriseco: ideo ꝑ extrisecū diffiniunt̾: seqr̾ ꝙ etiā sub̃a composita diffiniret̾ per extrisecum: cuꝫ quelibet plus depēdeat a deo i eē q̃ꝫ aliqḋ accñs a sub̃o. ℂ Ad aliud qḋ ad idem iducit̾. s. ꝙ hoc est: qm̃ eorum dr̃ie ēentiales sunt ignote a nobis. dōm ꝙ hoc non est veruꝫ: qꝛ multarū sub̃arū cōpositarū dr̃e sunt nobis ignote: ⁊ tamē ꝯcedit̾ ꝙ q̄libet spēs sub̃e cōposite est diffinibilis. nō ergo hoc est in comparatiōe ad nos: sed ex nã sui fit ꝙ est diffinibilis: ⁊ ex nã accñtis ꝙ tali diffinitiōe diffiniri non possit. cum hȝ dr̃iam non possit habere. ℂ D. Si accñtia haberēt tales dr̃ias nō magis essent nobis ignote q̃ꝫ dif-

B ferētie substantiarum: cum per accidētia deueniamus in notitiam sub̃e: ⁊ per ꝯsequēs nō plus diceret Ph̃s accñia non diffiniri diffōne proprie dicta vel simpliciter: sed tm̃ per additamēta: ꝙ hoc dicat de substantijs compositis.

Ad 2m rationē. ℂ Ad scd̃am rōnē dōm ꝙ forme accidentales sunt simplices. Et cū ꝓbat̾ ꝙ nō: qm̃ omnis mutatio ꝑ se vna ⁊c̃. dōm ꝙ terminus mutationis pōt accipi dupl'r. vno modo pro termino formali ad quē trãsmutatur subiectum: sicut dicimus ꝙ sub̃m quãdo dealbatur mutat̾ ad albedinē: ⁊ mã ad formam substantialē in generatione substãtiali. Alio modo pōt accipi: q̃ꝫuis minus ꝓprie pro cōposito ex subiecto ⁊ termino formali: sicut cōpositum substãtiale potest dici terminus transmutationis substantialis. tūc dōm ꝙ sic sumendo in p̃mo sensu terminuꝫ maior est vera. in scd̃o ṽo sensu falsa est: qꝛ nullius mutationis nisi substantialis terminus sic sumptus est quid vnuꝫ per se. ℂ Ad aliā probationē neganda est ꝯñia: alioqn seq̄t̾ ꝙ mã eēt simpl'r ꝑfectior q̃ꝫ sub̃a composita: qḋ est falsum.

C ℂ Ad 3m dōm ꝙ susceptiuum talis motus est mã de gñe substantie: vt in scd̃o patebit in q̄one de dimensionibus. Et cum addit̾ ꝙ potētia receptiua rei est de gñe illius rei.

5. ph̃i. c. 9. ꝓm Cōmētatorē. Dōm ꝙ Cōmē. nō dicit ꝙ pōa receptiua rei sicut materia que recipit formã: sit de genere illius forme quã recipit: ad quē itellectum sumit̾ nūc auctoritas eius. Sed ait sic: receptio est potētia ad rem: ⁊ iaꝫ diximus ꝙ potentia ad aliquã rem est de genere illius rei. accipit ergo pōam ꝓm ꝙ ibi p̃misit: ꝙ pōa ad rem est de genere illius rei. Sed tunc nō accipit potētiã pro potentia ⁊ principio mãli passiuo ⁊ receptiuo. Sed sicut distinguimus aliquã vnam rem ꝓm esse in actu ⁊ in potentia. ṽbi gr̃a. calor in pō ⁊ calor in actu. Sicut autē dicimus ꝙ calor in actu est de genere qualitatꝭ: sic aliquo modo dicit Cōmē. posse dici ꝙ calor in pōa est de genere q̄litatis. Et ex hoc ꝯcludit ꝙ multo magis id qḋ est mediuꝫ int̾ hãc pōam ⁊ actū: ⁊ q̄si via de pōa ad actū. ṽbi gr̃a. calor qui est partim in actu, ⁊ partim in potētia, est de genere illius rei: ac ꝑ hoc motus: q hoc mō pōt dici via media int̾ potentiã ⁊ actū int̾ potētiã purã ⁊ actū cōpletum est de gñe

D actus cōpleti: ⁊ hoc vult dicē qñ ait ibidē sic. Et videt̾ ꝙ si pōa ad vnūq̄dq̄ ꝑdicamētum est in illo gñe ꝑdicamēti qḋ est in actu: ⁊ simılit̾ via de potētia ad actū. s. si potētia ad sub̃am quoquo mō est in ꝑdicamēto sub̃e: ⁊ simil'r via ad gn̄onē sub̃e: ⁊ sil'r potētia ad quãtum ⁊ ad alia ꝑdicamēta visum est ꝙ illud esse qḋ est inter pōam ⁊ actū in illo gñe sit sub illo gñe: qm̃ omne esse mediū iter pōam et actū: que sunt in illo gñe: necessario est de gñe actus q est completus. Sed sūnt ꝓm magis ⁊ minus. ire enim ad calorem est calor quoquo modo ⁊ simil'r ire ad frigus. Et ꝓm hūc modum verū est dr̃e ꝙ motus est in gñe in quo est illud ad qḋ est mot⁹: hec Cōmen. In qbus ṽbis pꝫ ꝙ ipse sumit pōam ⁊ mediuꝫ int̾ pōam ⁊ actum modo qui dictus est: ⁊ potētiã sic sumptã vocat Cōmē. receptionē.

ℂ Ad 4m. dō. ꝙ mã est pōa recep̃ua talis motus. vt dcm̃ ē. E

ℂ Ad 5m dōm ꝙ maior est ṽa de pōa simpl'r que est sub̃a ⁊ actu simp' q est for' s̃balis: nō ãt de actu ꝫ qd q̄lis act⁹ est for̃a accñtalis. ⁊ ei⁹ ꝓpa pōa. ℂ D. pp vni̾tatem ꝑ se: forme accñtalis nō est nece ponē aliqḋ pōale ex q̄ cōponat̾: cuꝫ magis ipsa sit vna si nll'o itrin̾e ex aliqb⁹ ponat̾ cōposita sed simplex. ℂ Alij sunt q concordãt cum opione p̃missa in hoc ꝙ quelibet res extra per se in gñe est cōposita aliq̄ mō ex nã rei. Sed discordãt in mō ponēdi. vñ dicūt ꝙ in aliqbus creaturis genus ⁊ dr̃ia accipit̾ ab alia ⁊ alia re: sicut ponēdo plures formas in hoie: aial accipit̾ a sensitiua: ⁊ rōnale ab itellectiua: ⁊ tūc illa res a q̄ accipit̾ genus ṽe est potētialis ⁊ ꝑfectibilis ab illa re a qua accipitur differētia. aliquando ṽo quãdo ibi nō sunt plures res: sicut in accidētibus saltem in vna re est aliqua propria realitas a qua sumit̾ gen⁹: ⁊ alia realitas a qua sumit̾ dr̃ia: respectu cuius alia est potētialis ⁊ perfectibilis per eã. F

Sco. ꝑ. dis. 8. q. 3.

ℂ a. ⁊ 2ª. b. A. ꝓm se est pōale ad. b. ita ꝙ p̃cise itri̾ce. a. vt itelligit̾ i p̄. oº. nãe in q̄ pcise ē ipsuꝫ est ꝑfectibile ꝑ. b. Sicut si eēt res a'. sed ꝙ nō ꝑficit̾ real'r ꝑ. b. hoc est pp idēp̄titatem. a. ⁊. b. ad aliqḋ totū cui real'r ꝑ sūt eadē. ꝙ qdeꝫ totū p̄ ꝓducit̾ ⁊ in ipso toto ambe iste rea^tes ꝓducunt. Si tm̃ altera i'm sine alia ꝓduceret̾ ṽe eēt pōalis ad eã. ⁊ ṽe eēt ipsã sine alia. Ista compō reasitatum potētialis ⁊ actualis minima est que sufficit ad rōnē gñis ⁊ dr̃e. ⁊ i' nō stat cū hoc ꝙ q̄libet realitas in aliq̄ sit infinita. Realitas eni si eēt de se infinita q̃ꝫcūq̄ p̄cise sumpta nō esset in potētia ad aliq̃ꝫ realitatē. Igit̾ cū in deo q̄cūq̄ realitas eēntialis sit formal'r infinita nulla est a q̄ for' posset accipi rō gñis. hoc oia sunt ṽba eorū. Quod autē in q̄libet re sint due tales res vel realitates a quibus sumant̾ genus ⁊ dr̃ia. ipsi ꝓbant auctoritate Aristo. dicētis 8' meta. opꝫ rōnē. i. diffōnē esse orōnē lōgã que significat aliqd de aliq̄ita ꝙ oꝫ illud esse mãm: illud ṽo formã. ℂ Probat̾ etiã rōne: qꝛ si illa realitas a q̄ accipit̾ genus esset vere tota quiditas rei: solum genus complete diffiniret genus etiã ⁊ differētia nō diffinirent: quoniã ratio ex eis nō iudicaret p̃mo idem diffinito: vnaquēq̄ eni res est semel ipsa. Et ideo illa ratio que bis exprimeret eam nō iudicaret p̃mo idem quiditati illius rei.

8. c. 15. G

3m In. q. re porta. libro p̄. d. 8. q. 3. ℂ Itē alibi arguūt ad idem: qꝛ realitas a q̄ sumit̾ genus est p̃ncipiū potētiale realis conuenietie cum alia spē: et realitas a qua sumit̾ differētia est p̃ncipiū realis dr̃ie: sed non est possibile eandē realitatē esse p̃n̄m realis ꝯuenietie ⁊ realis differētie aliquorū adinuicem. ergo alia est realitas a qua sumit̾ genus: ⁊ alia a qua sumitur differētia.

4m lib. 2. d. 3. q. 6. ꝯ Scotū vbi s. ℂ Itē alibi si nō essent due tales realitates: in diffinit. esset nugatio. ℂ Hec opinio falsa ēt tam quãtum ad illō qḋ dicit de gñe sub̃e q̃ꝫ ad id qḋ dicit de accidētibus. Nã siue sint plures forme substãtiales in sub̃a vna composita: siue vna tm̃: falsum est ꝙ genus significet partē: vt volunt. Alioquin nō plus p̃dicaret̾ de specie in qd: q̃ꝫ differentia: qḋ est falsuꝫ. ℂ Itē si significaret partē: vel sumeret̾ a parte speciei. ṽbi gratia. aial a forma sensitiua: ⁊ rōnale ab intellectiua vt dicunt: res illa a qua sumit̾ ge-

D nus nō esset potētialis ad rem a qua sumit̾ differētia: nec perfectibilis per eam: vt dicunt: quoniã nulla forma substãtialis est perfectibilis per aliã formã substãtialē: sed q̄libet: etiã si plures essent simul in eodē: imediate perficit materiam: sicut patebit in secundo de omni forma mãli. ℂ Scd̃o deficit in eo qḋ dicit de accñtib⁹. Nam aut volunt ꝙ realitas generis ⁊ realitas differētie nō sit aliqua res simpl'r: sed p̃cise cōstituūt vnam rē compositam: sicut materia ⁊ forma vnã substãtiã compositã: ⁊ tunc nō minus est in accñtibus res ⁊ res ⁊ compositio rei ⁊ rei: q̃ꝫ i substantia: nisi ad placituꝫ velint cōponētia accidētis vocare realitates: ⁊ cōponētia substantie res: vel volunt ꝙ hȝ sint diuerse realitates: sunt tamen vna res simplex per

J idẽtitatem: ita ꝙ inter ipsas sit distĩctio formalis ⁊ vnitas realis: siue qḋ idez est dictu: ipse sint distĩcte formalitates ⁊ vna res. ad sensum datum in questione prima hui⁹.d. ❡ Et tunc quero de formalitate vna: an sit eadem aliquo modo ex natura rei illi rei cõi vel non: si non. ergo nõ est vna res cum alia formalitate. si sic: cuz illa formalitas aliquo modo distinguat̃ ab ea: ⁊ per te non est possibile vt eodem pmo aliquid cõueniat cum aliquo ⁊ distiguat̃ ab eo oportebit dare formalitatem in formalitate in ĩfinitũ: vt in preallegatis q̃stionibus deducebat̃. ❡ P. Isti idez alibi expresse contradicunt tam cõclusiõi: quã hic ponũt de compositione forme accidẽtalis: q̃ȝ etiam fundamẽto eius. s. ꝙ in tali forma sit alia realitas vel ratio a qua sumit̃ genus: ⁊ alia a qua sumitur dĩa. Nam in reportatis

In. q. re põta. li° p. dis. 33 q. 2.

Parisieñ. li. p. dis. 33. q. 2. volẽtes oñdere aliq̃ esse eadem simplr̃: ⁊ tamẽ nõ adequate aiũt sic. Nisi etiã multa eẽn eadẽ simplr̃ que nõ sunt adequata eidez: sequit̃ ꝙ forma accñtalis: vt albedo eẽt cõposita realr̃. Nam si rõ cõioris a qua sumit̃ ratio gñis eẽt alia realitas ab illa a qua accipit̃ rõ differentie specifice albedinis: tũc albedo esset cõposita ex duab⁹ realitatibus: qḋ negat̃ cõiter. Sũt ḡ vna realitas hec duo in albedie: ⁊ tñ neutrũ adequate est realitas albedinis p se: q̃m tũc vnũ vel alterũ superflueret. hoc ipse. quo mõ aũt in his ❋bis dicant ꝯtradictoria vtriusq̃ quod ꝓposui nõ opȝ declarare: sed solum legere sufficit.

❡ Ex his pȝ ꝙ talẽ distinctionẽ ⁊ idẽp̃titatem intelligunt eẽ realitatũ generis ⁊ differẽtie qualẽ in alijs vbi ponũt similẽ distĩctionẽ. Sed talem distĩctionẽ vbicunq̃ ponat̃: ostensum est m⁹. ã. p°. q. h⁹. d. iplicare ꝯdictionez. ḡ poni nõ põt. ❡ P. cũ dñt. ꝙ aũt. a. nõ pficit̃ realr̃ per. b. est pp idemptitatem. a. ⁊. b. ad aliqḋ totum cui sunt p° eadem. Aut itelligũt ꝙ vtrũq̃ sm̃ se pcise sumptũ est idẽ illi suo toti. ⁊ tũc implicãt ꝯdictionẽ. nã ꝯdictio est ꝙ pars sit p° suũ totum. vel pmo eadẽ toti. Aut intelligũt ꝙ ambo simul sumpta ⁊ neutrũ sm̃ se sunt p° eadẽ illi toti. ⁊ tunc similr̃ seq̃t̃ ꝙ mã non pficit̃ realr̃ p formam ꝙ est falsum. ⁊

1 ꝯña pȝ. q: etiã mã ⁊ forma simul sũt p° eadẽ toti sine sunt aliqḋ totũ. s. cõpo⁹. ❡ Sic ḡ vel ista opp. ipo⁹ distĩctiões realitatũ gñis ⁊ dĩe ponit distĩctionem põlis ⁊ actualis eẽntialẽ. Sic ꝙ eẽn accñtis est ❋e cõpo⁹ sicut opp. precedẽs. q̃uis p aliũ modũ. ꝙ tñ isti vitare volũt ⁊ alijs eorũ dcis repugnat vt patuit. vel tñ intẽdit ponẽ distĩctionẽ formalẽ vt in alijs ⁊ sic ꝯdictoria m⁹ includit. Plura ẽt icõueni⁹ sequũtur hanc oppi. sed in 2°. spalius videbitur.

Ad rõez Sco. 8°. meta. T. c. 15.

❡ Ad rõnes eius dicendũ. ❡ Ad pmã quidẽ pmo ꝙ illa auctoritas nõ est vr̃ ad ꝓpositũ suum: cum diffõ (vt de ipsa ibidem loquit̃ Phs per eũdem ibidẽ) sit tñ substantie cõposite: ⁊ per ꝯñs per illã auctoritatẽ nõ pbaret̃ aliq̃ compositio in accidẽtibus: neq̃ in simplicib⁹ substãtijs. ❡ 2° dico ꝙ nõ est estimandũ ꝙ genus positum in diffõnibus subarũ cõpositarũ significet mãm aut partẽ aliquaȝ sube: vt isti putant. sicut aliqualiter post magis declara-

M bitur ⁊ amplius in 3°. Et pro nũc sufficit ratio supra data scilȝ. q: gen⁹ pdicat̃ in q̃d ⁊ in recto nomine principali. ❡ P. Nõ põt dici ꝙ gen⁹ gñalissimũ pñti sbe. significet aliquã talẽ partẽ. tũ q: in sbijs simplicib⁹ nõ est aliq̃ talis pars etiaȝ sm̃ istos. tũ q: etiã nõ põt dici ꝙ significet ptẽ sbe cõpo⁹. ❋. ḡ. celi. vel ignis aut alteri⁹ eñ. q: aut significaret mãm. ⁊ hoc nõ põt dici. cum nullũ taliũ sit magis sba p suã mãm q̃ȝ p formã. ⁊ iõ q̃ rõne significabit mãm significabit formã. aut signat solã formaȝ. ⁊ h etiã est fl̃m qa etiã mã est sba ⁊ nõ p formã eẽntialr̃. ❡ Jtẽ eẽt ꝯ eos qui volunt ꝙ gen⁹ significet mãm dĩa vero formam. Et ideo

8° meta. T. c. 15.

dcm̃ ꝙ genus non significat tñ partẽ: sed totuȝ: nec Phs dicit oppositum vbi allegat̃ sed ait: ꝙ hoc quidẽ diffinitionis opȝ esse vt mãm id ❋o vt formam: ⁊ hoc est verũ: quoniã lȝ genus nõ sit mã: nec solã mãm significet: est tñ vt mã. i. simile mãe. qḋ qualr̃ sit intelligenduȝ patebit in rñdendo ad rõnes factas in pncipio qõnis. ❡ Ad rõnem autẽ que inducit̃ cõtra hoc. s. q: si genus significet totam q̃ditatẽ rei solum genus complete diffiniret: neganda est ꝯñtia. Nam ad diffiniẽdum nõ sufficit qualitercũq̃ significare totã eẽntiam diffiniti: sed opȝ significare explicite omnia pncipia itrinseca essentialia diffiniri. vnde p° phy. dicit̃ ꝙ diffinitio diuidit in singula. Genus aũt ⁊ si significet totã sbam compositã: nõ tamẽ exprimit explicite quãlibet eius partẽ essentialẽ. ❡ Jtem qḋ adducit̃ ꝙ genus ⁊ dĩa nõ diffinirẽt: q: nõ significarent pmo idem q̃ditati illius rei: falsum est. Nam lȝ genus significet totum qḋ significat diffinitio: nõ tamẽ eodez modo vt dictum est: qa ipsum implicite partes: diffinitio vero significat explicite ⁊ distĩcte. ❡ Jtem genus nõ solum significat illã q̃ditatẽ quã significat diffinitio: sed ⁊ plures alias: genus ḡ significat pmo (Exponẽdo ly pmo negatiue) totã q̃ditatez implicite: ⁊ tota diffinitio eandem significat explicite: et hoc nõ est incõueniẽs. Jtem diffinitio pdicatur conuertibilr̃ de diffinito: nõ sic aũt genus. ❡ Ad aliud dcm̃ ꝙ nõ est incõueniẽs ꝙ per idem aliquid cõueniat cum aliquo vno mõ ⁊ realr̃ differat alio mõ sicut patebit i 3°. vbi tractabit̃ de vnitate specifica. ❡ Ad aliud de nugatiõe dcm̃ ꝙ in diffinitione nõ est nugatio: q̃uis dĩa aliquid explicite significet: qḋ per genus significat̃ iplicite: q: neutrũ ponit̃ in diffõne alterius: ⁊ ideo si ponant̃ rõnes pro nominib⁹ nõ dicet̃ idẽ nomẽ bis: qḋ tñ reqrit̃ ad nugatiõez. ❡ Tũ q: lȝ genus significet id ꝙ significat̃ per dĩam nõ tñ eodem mõ vt dcm̃ est: nec illud tñ sed est etiã cõmune alijs q̃bus nõ est dĩa cõmunis. ꝓpter ꝙ etiã cum dĩ: ens album nõ est nugatio. q̃uis album nihil significet ꝙ non significet̃ per ens. ⁊ ideo nõ qualiscũq̃ additio nominis aliquo modo idẽ significãtis facit nugationẽ. ❡ Alij dixerunt ꝙ deo repugnat ꝓpter suã simplicitatẽ etiam esse in genere: eo ꝙ omne qḋ est in genere est compositũ ex eẽ ⁊ eẽntia: q: vt dicũt: omnia que sunt in genere vno cõmunicãt in quiditate vel essentia generis qḋ pdicat̃ de eis in eo qḋ quid. Differũt autẽ sm̃ esse. Non enim est idem eẽ hominis: ⁊ equi ⁊ nẽc huius hominis ⁊ illius hominis: ⁊ sic opȝ ꝙ quecũq̃ sunt in genere differat in eis eẽntia: ⁊ qḋ q̃d est. i. eẽ ⁊ eẽntia: in deo aũt non differunt. q̃re ⁊c. ❡ Alij confirmãt idipsum. q: nullũ exñs in gñe est act⁹ purus. cum genus sumat̃ ab aliquo ꝙ hẽt rõnem põalitatis re⁹ eius a quo sumit̃ dĩa. ḡ esse exñs in gñe hȝ q̃ditatẽ distãtẽ ab esse. q: ꝙ est suũ esse est actualitas pura. In deo aũt nõ distat q̃dditas ab esse sed est ipm suũ esse. ❡ Hec opinio nõ est vera: tum q: talis distinctio essentie ab esse nõ est in aliqua re creata vel increata: vt alias poterit patere. Tum q: esto ꝙ esset. constat tñ ꝙ ipsa eẽntia rei nõ est composita ex esse ⁊ essentia: alias in vna re eẽnt infinite essentie vel ifinita esse: vel dabit̃ eẽntia nõ cõposita ex esse ⁊ eẽntia: sed sm̃ istos eẽntia ipsa est per se ⁊ directe in pdicamẽto: ⁊ per suã q̃dditatẽ ⁊ eẽntiã pcise reponit̃ res in pñto ⁊ in gñe ⁊ in specie. ipm autẽ esse est sm̃ ipsos in gñe per reductionẽ tñ: ḡ nõ oẽ qḋ est per se in pdicamẽto est cõpositũ ex eẽ ⁊ essentia. ❡ P. sm̃ eosdẽ accidẽtia nõ hñt ꝓpriũ esse aliud ab esse sube: ⁊ tñ accñtia sũt in pñto: nec põt dici ꝙ cõpositũ ex eẽntia q̃ est accñs ⁊ eẽ: sit per se in pñto: q: vt dcm̃ est: accñs nõ hȝ ꝓpriũ esse: sed existit per esse sube sm̃ eos: sed tale esse vt dicunt nõ est de gñe accidẽtis: sed p reductionẽ est in gñe sube: ⁊ per ꝯñs cõpositum vel aggregatũ ex ipso ⁊ accidẽte non esset per se in gñe accñtis. ❡ Ad rationes eoꝝ dcm̃ q̃dẽ ꝙ non est verum ꝙ oẽ exñs in gñe est compositum ex eẽ ⁊ eẽntia. ❡ Ad pbationẽ dcm̃ ꝙ si itelligat̃ per esse aliquã entitatẽ distĩctã ab entitate que est eẽntia: cũ nulla talis sit sȝ ❋itatẽ: nulla q̃ sunt in gñe differũt sm̃ esse. i. hñt diuersa

Right margin notes: Ad 1m. — T. c. 5. — Ad 3m. — Ad 4m. — Thõas pte 1°. q. 3. arti. 5. — ꝯ Tho. — Ad rationes. Thom.

A esse:neq3 hñt idem eē. Si ꝟo per eē intelligāt idipsuz qd̓
per eētiā. dōm ꝙ sicut ꝯueniūt in eētia vel qdditate: vl̓
nō ꝯueniūt. sic ꝯueniūt vel nō ꝯueniūt in esse ⁊ ecōuerso.
¶ Ad aliā rōnē dōm ꝙ maior est falsa⁊ silr̓ ꝓbatio ei⁹.
Nam gen⁹ non sumit̓ ab aliq̄ qd̓ sit in pōa ad illud a quo
sumit̓ dr̄ia: ꝗ cū gen⁹ nō significet partem: vt habitum est.
¶ Alij ꝟo dixerunt ꝙ deo repugnat esse in gn̄e ꝓp suam
simplicitatē summā. nō qdē qꝛ qd̓libet ꝙ est in gn̄e sit cō
Aureo⁹ positū ſm rē. Sed qꝛ qd̓libet est cōpositū ſm rōnem. s. ex
d.8.q.4 gn̄e ⁊ dr̄ia. ⁊ ex ꝯ^m determīa^u ⁊ determinante. q ꝯ^{us} deter
arti.3. minat̓ aliq̄z rōnē determiatā iportat lz nō vltiate. vñ gen⁹
hō dicit ꝯ^{um} oīno ꝯfusum ⁊ nullā determinatā rōnē icludē
tē sic ꝯ^{us} entis: ⁊ ꝯ^{us} attributales. sed dicit ꝯceptū iportan
tē determinatā aliq̄z rōnē lz nō vltimate. sic al̓ sensibi^{um}.
vñ dicit formā mediā int̓ pu⁊ actū ⁊ purā pōam. vt dicit
Cōmē. 2°. me^{te} co^{to}. 33. iō cū tali ꝯ^m addit̓ ali⁹ determinās
ipm q̄lis est ꝯ^{us} dr̄ie. facit cōpōnē cuz illo. deo aūt repugt̓
ois cōpō et ſm rōnē. q̄re ⁊c. ¶ Sed h̓ opp. deficit. qꝛ cuz
B dicit ꝙ qd̓lz ꝙ est in gn̄e est cōpo^m ex gn̄e ⁊ dr̄ia. sim est.
ꝙ pz qꝛ vel h̓ intelligit̓ de eo ꝙ est in gn̄e. Sic aliqd̓ ꝑdi
cabile ꝟ. g. spēs de q̄ ꝑdicat̓ gen⁹. vel de eo ꝙ est in gn̄e
sic res iportata per ꝑdicabile de q̄ dr̄ i⁹ gen⁹. ⁊ d̓ cui⁹ pro
noīe demrāte dr̄ i⁹ gen⁹. Si ꝑ mō pz sim eē ꝙ dr̄. nā vnū
ꝑdica^m non cōponit̓ ex alio. nec spēs plus cōponit̓ ex suo
gn̄e q̄z ec̄ȝ. Sic h̓ vox hō n̄ cōpo^r ex hac voce al̓. nec ec̄ȝ. Si
itelligat̓ de re ipsa iportata p ꝑdicabile: idē pz naz nulla
res cōponit̓ ex gn̄e ⁊ dr̄ia nec ex qbuscūq3 cōceptib⁹ vel
terminis ꝑdicabilib⁹. Sz si aliq̄ ꝯponit̓ cōponit̓ ex reb⁹ q̄
nō sūt talia ꝑdi^{ca}. ¶ Et si dicat̓ ꝙ q̄zuis nō cōponat̓ ex cō
cep^{tib} cōponit̓ tñ ex rōnib⁹ obectiuis iptatis per illos con
ceptus. ¶ Cōtra. aut ille rōnes obiectiue sūt rōnes formal̓r
in aīa existētes q̄ nō sūt aliq̄ entitates in re ex̄. ⁊ tūc nō plus
ex eis q̄z ex ꝯcep^{tib} pōt res ex̄ cōpōi. vl̓ sunt aliq̄ entitates
ex aīam q̄cūq3 noīe cēseant̓: ⁊ tūc sequit̓ ꝙ oē ꝙ est per se
C in gn̄e sit aliq mō cōpo^m ex nā rei. cui⁹ oppo^m ipsi volunt.
¶ Et si dicat̓ ꝙ saltē h̓ est vez ꝙ oē ꝙ est in gn̄e: hēt gen⁹
⁊ dr̄iam. ⁊ oē tale est aliq̄ mō cōpositū ex aīaz. cū impoīe
sit ꝙ gen⁹ ⁊ dr̄ia sumant̓ ab eadē rea^{te} ꝑcise aliogn vnum
nō magis ꝑdicaret̓ in qd vel in q̄le q̄z ec̄ȝ. itē vnū nō magis
eēt gen⁹ ⁊ reliquū dr̄ia q̄z ec̄ȝ. ¶ Dōz ꝙ vl̓ loqmur d̓ dr̄ia
stricte. s. de dr̄ia eētiali q̄ iportat ptē intrīsecā rei. ⁊ tunc
d^{co} q ꝙ verū est ꝙ omne hñs talē dr̄iam: est cōpo^m. Sed nō
esse ꝙ est p se in gn̄e. hō dr̄iam hz. sed sole sb̄e cōposite. vl̓
loqmur largi⁹ de dr̄ia videlz cōiter de ea vt dr̄ de eētiali
⁊ accn̄tali. ⁊ positiua ⁊ negatiua. Et tunc pōt ꝯcedi ꝙ oē
ꝙ est in gn̄e hz dr̄iam. Sed tūc nō est vez oē ꝙ sic habet
dr̄iam eē cōpo^m qꝛ ⁊ si dr̄ia iportet aliqd determinate po^{ue}
vel negatiue: ꝙ nō determiate eodēq3 mō iportet̓ p gen⁹:
illud tñ nō est ps illius rei cui⁹ dr̄ dr̄ia. ꝟ. g. icorporeū vel
imāle. est dr̄ia dr̄^{ui} gn̄is sb̄e. ⁊ ꝯstat ꝙ nō iportat ptē aliq̄z
Rn̄^o pro intrīsecā sb̄e imālis cuius dr̄ dr̄ia. ¶ Rn̄deo ꝗ quātū ad
pria ad hunc articulū ꝙ deo non repugnat rōne sue simplicitatis
articlm esse in gn̄e: qd̓ ex dictis potest sic ꝓbari. Si eniz repugna
D ret deo ⁊c. hoc esset: vel qꝛ omne qd̓ est in genere est aliq̄
modo cōpositū compositione essentiali aliquoꝝ: quoꝝ
vnū est potētia ⁊ reliquū eius actus real̓r distinctus: aut
vterq3 actus: ⁊ hoc nō est veruz: cum multa talia sint p se
in gn̄e: in quibus nō est talis compositio. vbi grā. itelligē
tie abstracte ⁊ forme accn̄tales ⁊ spūales: vt itellectio vo
litio ⁊ hō. ⁊ silr̓ multe corpales: vt supra ꝓbatū est. vel cō
positū cōpōne formalitatū nō rerū: vel cōpōne esse ⁊ eēn
tie: ⁊ vtrūq3 est iprobatū. Nec appet aliqs alius modus
cōpōnis necīus cuilibet exn̄ti in gn̄e: ergo nō ꝓpter sum
mā dei simplicitatē necesse est negare deum esse in gn̄e.

2° arti. **Nunc secundo** videndum est generaliꝰ: an ex aliq̄ alio hoc sit negādum? Et ꝯueniūt pro maiori parte doctores in hoc dicētes: ꝙ de⁹
non est in genere: quod tamē diuersimode ꝓbat̓ ab eis. E
¶ Quidam eni ꝓbant hoc ꝑmo: qꝛ omnis spēs ꝯstituit̓ Thōas
ex gn̄e ⁊ dr̄ia. illud autē a quo sumit̓ dr̄ia cōstituēs spēm vbi sup̄.
se habet ad illud a quo sumit̓ gen⁹: sicut actus ad poten
tiā. aīal enim sumit̓ a nā sensitiua per modū cōcretionis:
qꝛ homo dicit̓ aīal: quoniā habet naturā sensitiuā: rōna
le ꝟo a nā itellectiua: qꝛ rationale est qd̓ habet nām itel
lectiuā. Intellectiuū aūt se hēt ad sensitiuum: sicut actus
ad pōam. Et simil̓r est in alijs: sed in deo pōa nō contiūgi
tur actui: quare nō est in gn̄e. ¶ Scd̓o qꝛ cum esse dei sit 2^m.
eius eētia: si deus est in genere oporteret ꝙ eius genus
esset ens. Nam genus significat rei essentiam: cum predi
cet̓ in quid. sed ens nullius potest esse genus: vt patet 3°
metaphy. Aliā rōnē faciūt ad idē: sed illa tacta est supra. T.c.17
¶ Alij idē ꝓbāt 3° sic. oē qd̓ est in gn̄e est aliquid determi 3^m
natum ſm perfectionem: deus autē est infinitus in perfe dn̄s Eg.
ctione. Maior ꝓbat̓: qm̄ ſm Cōmēta. 2° meta. genus dif ꝑ meta.
fert a mā: qꝛ mā dicit puram potētiam: genus vero dicit Com̄. 33
formam mediam iter potētiam ⁊ actum: actus autem re F
ceptus a potētia cōtrahit̓ ad determinatā perfectionem.
¶ Quarto qꝛ omne ꝙ est in gn̄e: est compo^m real̓r ex ali
quibus ex qbus sumit̓ gen⁹ ⁊ dr̄ia. de⁹ aūt ē summe sim
plex. ¶ Aliā rōnez faciūt supra tactā. ¶ Alij ad idem. s. Scotus
Quia nullū genus pōt esse idēns ad finitū ⁊ infinituz. ꝗ
nullū gen⁹ pōt eē idēns ad deū ⁊ cāturam. Añs ꝓbat̓ qꝛ
qd̓lz genus sumit̓ ab aliq̄ realitate q̄ ſz se est pōlis ad rea
litatē a q̄ sumit̓ dr̄ia. nullū aūt ifinitum est pōle ad aliqd.
Assumpti ꝟo. p^s posita est supra. ¶ Sexto. ꝯcep^s spēi nō
est tm̄ ꝯ^{us} realitatꝭ ⁊ modi itrīseci eiusdem realitatꝭ. alias
albedo hñs gradū posset esse genus ⁊ ḡdus eius dr̄ia. ⁊
iō ꝯ^{us} rei cū mō intrīseco realitatis sue est ꝯ^{us} simplicior q̄z
ꝯ^{us} spēi. Illa aūt per q̄ cōe aliqd̓ ꝯbit̓ ad deū ⁊ cāturam
sunt finitū ⁊ infi^m que dīt gradus itrīsecos ipsius. igitur
ista ꝯhentia nō pñt esse dr̄ie. nec cū ꝯtracto ꝯstituūt ꝯ^{um}. G
¶ Alij sic quarto ex ratiōe necesse esse: ⁊ est vt dicunt ra 4^m
tio Auic. 8. meta. si necesse esse hēt genus: ꝗ itentio gn̄is Scotus
vel erit ex se necesse esse: vel nō. Si primo mō tūc nō ces cap.4.
sabit quousq3 sit ibi differētia. hoc itelligo inquit sic. ge
nus etiam icluderet dr̄iam. Qm̄ sine illa nō est in actu vl
timo: ⁊ necesse esse ex se est in actu vltimo. Si autē genus
icludit dr̄iam: tūc nō est genus. Si det̓ 2^m mēbrum: sequit̓
ꝙ necesse esse erit constitutū ex eo qd̓ non est necesse esse.
¶ 5° idem ꝓbat̓ per auctoritatē Aug. 7° de trini. manife 5^m
stum est deū abusiue subam vocari. ratio sua est: qm̄ suba cap 5.
substat accidētibus: qd̓ deo cōuenire nō pōt: que ratio hz
euidentiā ex eo ꝙ ois suba: vt suba est gen⁹: est limitata.
ois autez suba limitata subsistit aliquibus accidentibus.
¶ Alius doctor ad idē iducit duas rationes q̄zuis dicat 6^m
eas nō esse cogētes. Prima que est. s. in ordine. 6. est hec: Ocham
si deus esset in genere: aliquid esset genus respectu dei ⁊
alioꝝ: ꝯñs est falsum: qm̄ vel illud esset ens vel aliquid
aliud: nō ens: qꝛ omne genus separat illud cui est genus
ab aliquo: ita ꝙ ipsum est medium per qd̓ aliquid nega
tū ab ipso vl̓r negēt̓ etiā a specie: vt pōt haberi ex septio
topicoꝝ: sed ens nō est tale cū ꝑdicet̓ de omnibus. Nec H
aliud ab ente pōt eē genus deo ⁊ alicui alteri: qm̄ qcqd
illud eēt: oporteret ꝙ eēt cōmune omni creature: qꝛ plus
dīnt ⁊ minus cōueniūt de⁹ ⁊ creatura quecūq3 q̄z alique
creature inter se. Genus aūt qd̓ ꝑdicat̓ de magis dīntib⁹:
ꝑdicat̓ etiā de minus dīntibus: sed nullū gen⁹ est cōe oī
creature quare ⁊c. ¶ Septimo sic. oīa que sunt in gene
re hñt certam ꝓportionē ſm perfectionē iter se: sed deus 7^m
nullam ꝓportionē ꝑfectionis hz cū aliquo alio: cum qd̓
libet aliud excedat in ifinitū. ꝗ ⁊c. ¶ Octauo ab alijs sic:
genus est ꝑus ſm itellectū omni qd̓ ponit̓ in gn̄e: deo au 8^m
tem nihil est prius: nec ſm rem nec ſm intellectum. ꝗ ⁊c.
¶ Huius opīonis etiā fuit Ansel. q monī. hanc ꝯnē ꝓbat cap.27.

I sic. Cũ omnis sba tractet᷑: aut est vlis que pluribus sub/
stãtijs essentialr̃ cõmunis est: vt hominẽ esse cõmune est
omnib⁹ hominib⁹: aut est individua: que vlem essentiam
cõmunẽ habet cũ alijs: queadmodũ singuli homines cõ
mune hñt cũ singulis vt homines sint: quomõ quis sum/
mam nãm in aliarũ subarũ tractatu ꝯtineri itelligit: que
nec in plures subas se diuidit: nec cũ aliqua alia per eẽn/
tiam cõicationẽ se colligit᷑. quasi dicat. nullo modo. vnde
in hoc ꝯsistit rõ eius: ois suba que est in gñe est vlis vel i/
diuidua: summa nã nec est vniuersalis: qm̃ nõ multiplica
tur in plurib⁹: nec idiuidua: q: cũ nulla eẽntialr̃ cõuenit.
¶ Huius quoq; opinionis vr̃ fuisse Magr̃ in hac distin
Cap. 5. ctione motus verbis beati Augustini 5° de trini. dicẽtis.
Intelligam⁹ deũ quãtũ possum⁹: sine quãtitate magnũ:
sine q̃litate bonũ: sine indigẽtia creatorem: sine situ ꝑsen/
tem: sine habitu oia cõtinentẽ: sine loco vbiq; totum: sine
tẽpore sempiternũ: sine vlla sui mutatione mutabilia fa/
Cap. vlt. cientẽ: nihil patientẽ. hec Aug. Quib⁹ ꝟbis subdit Magr̃.
K Ecce si subtilr̃ intẽdamus ex his atq; ꝑdictis aperit᷑ illa
ꝑdicamẽta artis dialectice dei nãe minime ꝯuenire: que
nullis subiecta est accidentib⁹. vnde nec ꝓprie dr̃ suba: vt
Aug. ostẽdit in 7° de tri. ⁊ est supra iductũ. ¶ Ad hoc ẽt
posset iduci itentio Aug. 7° de tri. vbi ꝓbat diuinã essen/
tiã neq; genus esse neq; spẽm: esset aũt spẽs si esset in ge/
nere: cũ nõ sint plures diuine essentie solo nũo differẽtes.
L ¶ Item idẽ allegat᷑ in lib°. de cognitiõe vere vite missione
quarta vbi vt dicit᷑: deducit ꝓlixe ꝙ de⁹ nullo mõ sit in ꝑnto
aliq̃ ⁊ in fine ꝯcludit ꝙ. x. ꝑntis cũcta humana ꝯditio in
cludit᷑. ⁊ ab his oĩbus ꝓprietas summe eẽntie euidenti
ratiõe excludit᷑. ¶ Per ista vr̃ ꝓbari ꝙ ds nõ sit a^{te} ꝑn^{tis}.
Opio ꝓpa de h ꝙ õrit i h arti. ¶ Sed quantũ mihi pro nũc apparet hec non sufficienter
ꝓbant ꝓpositũ: nec cogũt presertim ꝑ efficaciam rõnis i^{d}
esse tenẽdũ: nõ plus: qnimo min⁹ vt apparet: q̃ȝ rationes
alie ꝓbãt opp^{m}. ideo ꝓbo ꝯclusionẽ oppositam. Et q: ali
qñ dicimus aliquã rẽ que nõ est signũ vel ꝑdicabile ali/
cui⁹ ꝑdicamẽti: esse in genere vel ꝑdicamẽto: aliqñ etiam
dicim⁹ ꝑdicabile aliqd esse in ꝑdicamẽto. iõ ꝑmo ꝓbo ꝙ
res ĩportata ꝑ hoc nomẽ de⁹. vere est in ꝑdicamẽto sbe.
L ¶ 2° ꝓbo ꝙ ꝑdicabilia quedã vere ⁊ ꝓprie de deo dicta:
sunt in ꝑdicamẽto. ¶ Primũ ꝓbo sic: omne qd ꝑdicatur
ꝟe in quid de ꝓnomine demõstrante rem aliquã ⁊ de pro
nomine demõstrãte aliquã aliam rẽ specie distictã ab il/
la: nec tñ sic ꝑdicat᷑ de quolibet: est genus illius rei: ⁊ illa
res est in gñe illo: ⁊ ꝑ ꝯsequẽs in ꝑdicamẽto vbi est gen⁹
i^{d}: sed hoc cõe/spũs/ꝟe ꝑdicat᷑ in quid de deo ⁊ de ꝓno/
mine demõstrante aliquã rẽ specie distictam ab i^{o}: ⁊ non
eodẽ mõ ꝑdicat᷑ de oĩbus. ẽ ipm est gen⁹ illi⁹ rei: ⁊ ipsa est
res hui⁹ gñis: ⁊ ꝑ ꝯñs de ꝑdicamẽto sube cui⁹ ꝑdicamẽ/
ti gen⁹ est hoc cõe/spũs. Maior ꝓpõ est nota ꝑ diffõnem
gñis etiam strictissime sumẽdo genus. Gen⁹ eni diffinit᷑:
qd ꝑdicat᷑ de plibus differentib⁹ specie in eo qd quid sive in
qd. ꝑdicari aũt in quid strictissime sumit᷑: sicut accipit᷑ in
maiori. Dixi aũt ꝙ nõ ꝑdicat᷑ de oĩbus ꝓpter ens: qd scḋm
aliquos in quid predicat᷑ de quolibet: nec tñ est genus.
M ¶ Patet etiã hec ꝓpõ iductiue: q: eniȝ aĩal ꝑdicat᷑ in qd
de ꝓnoĩe demõstrante rẽ q̃ est hõ: ⁊ de ꝓnoĩe demõstrante reȝ
que est leo: ⁊ sic de plib⁹. iõ aĩal est genus illarũ rerũ: ⁊ il/
le dñr eẽ in gñe aĩalis ⁊ in ꝑdicamẽto sube: cui⁹ ꝑdicamẽ
ti est gen⁹ subalternũ aĩal. Silr̃ q: calor ꝑdicat᷑ in qd de
ꝓnoĩe demõstrante illã rem que est albedo: ac etiã demõstran
te rẽ que est nigredo: ⁊ sic etiã de plibus distictis scḋm spe/
ciem: supposito grã exẽpli: tales qualitates specie distin/
gui: ideo dicit᷑ genus illarũ rerũ: ⁊ ille dicunt᷑ esse in illo
gñe ⁊ in ꝑdicamẽto q̃litatis: cui⁹ ipm est gen⁹ subalternũ.
Et sic in oĩb⁹ pȝ vlr̃ discurrẽti. ¶ Q, siquis instaret in ꝓ/
posito: eadẽ rõne poterit quãlibet aliã rem negari esse in
aliquo gñe. ⁊ ꝙ nullus angelus est in ꝑdicamẽto substã/
tie: nec aliqs color in ꝑdicamẽto qualitatis: nec vnq̃ ꝓ/ N
bari poterit oppositũ: eo ꝙ illa sit ꝓpa ratio gñis: ⁊ i° mo
do tñ res ꝓprijssime dicunt᷑ esse in gñe. Minor ꝓbatur.
Nam ꝯstat ꝙ hoc nomen/spũs/ꝟe ꝑdicat᷑ de deo. vnde
Joã. deus ipsemet dixit. deus spũs est: ⁊ per ꝯsequens de Cap. 4°.
ꝓnoĩe demõstrante rẽ illam pro qua in ista ꝓpõne suppo
nit hoc nomẽ/deus: ꝑdicat᷑ ꝟe hoc ꝑdicatũ/spũs: dicen/
do. hoc est spũs: constat autẽ ꝙ etiã in qd. Unde interro/
ganti quid est hoc. bene rñdetur: spiritus. nõ autem si in
terroget᷑ quale est hoc. vel scḋm aliqd aliud ꝑdicamẽtum.
¶ Itẽ constat scḋm scripturas ⁊ scḋm omnes: ꝙ hoc nomẽ/
spiritus/ꝑdicat᷑ de ꝓnomine demõstrãte aliam rem specie
a deo: vt de re quã vocamus angelum Gabrielẽ: ⁊ de de/
monstrãte eam quã vocamus Michaelẽ: ⁊ sic de multis:
⁊ cõstat etiã per similẽ rationẽ ꝙ ꝑdicat᷑ in quid. ¶ Iteȝ
nõ sic predicat᷑ de omnib⁹. Nã demõstrato leone nõ ꝟe dici
tur. hoc est spũs. ẽ hoc cõe spũs est genus ꝟe ⁊ ꝓprie ad
illam rem que deus dicit᷑: hoc autẽ genus nullius alteri⁹
predicamẽti verius dici potest esse: imo nec ꝟe nisi substã
O tie: quare ⁊c̃. Forte aũt diceret᷑: ꝙ hoc nomen/spiritus/lȝ
ꝑdicet᷑ de deo ⁊ angelo: nõ tñ dicit᷑ de eis scḋm vnam ratio
nẽ: ⁊ ideo nõ est eis. Sed istud est ad placitum ⁊ sine ra/
tione: q: aut itelligit᷑ quod nõ dicit᷑ de eis scḋm vnam ratio
nẽ specialissimam: ⁊ hoc veruȝ est: sed h̃ non impedit qn
sit genus: lȝ impediat ipsum esse spẽm spẽalissimam: aut i/
telligit᷑ de ratiõe in gñali: ⁊ hoc est falsum. Nã scḋm vnam
rationẽ gñalẽ huic nomini conuertibilẽ: vlr̃ dicit᷑ de deo
⁊ creatura spirituali: siue enim diffinit᷑ spũs suba incorpo
rea ⁊ imãlis: siue alia diffinitiõe: illa diffinitio tam deo q̃ȝ
angelis erit cõis. Qd si hoc ꝓteruiter neget᷑: simili modo
negare poterit substãtiam dici scḋm vnam rõnem de corpo
rea ⁊ incorpõea: imo vt videt᷑ multo magis: ⁊ sic ꝑñter ne
gare angelũ eẽ in ꝑdicamẽto substãtie: qd nullus negat.
¶ Scḋm ꝓbo sic. pater/filius/creator/ꝑncipium/⁊ plu/ 5
ra silia sunt ꝑdicabilia per se relatiua ⁊ ad aliquid: ac per
hoc de ꝑdicamẽto relatiõis: ⁊ ꝓprie dicunt᷑ de deo. ergo
de deo ꝓprie dicunt᷑ predicabilia: que ꝟe ⁊ ꝓprie sunt in
aliquo ꝑdicamẽto. Prima pars aũtis patet: quoniaȝ eis P
conueniũt oia que dicunt᷑ a sanctis ⁊ ꝓphis requiri ad hoc
ꝙ aliqua ꝑdicabilia sint ꝑ se ad aliqd. secũda etiã ps nul/
li catholico dubia eẽ põt: verissime qdem ⁊ ꝓprijssime ac Cap. 10
ꝑmo ⁊ ꝑncipalr̃ deus dr̃ ⁊ est. pr̃ ⁊ filius. vñ Dam. li°. ꝑ°.
Sciẽdum inquit est ꝙ nõ ex nobis translatũ est ad btãm
diuinitatem ꝑnitatis ⁊ filiationis ⁊ ꝓcessionis nomen:
cõtrario aũt nobis inde traditũ est vt ait diuinus Apl̃s
flecto genua mea ad patrẽ: ex quo omnis ꝑnitas in celo ad eph. tertio.
⁊ in terra nominat᷑. Creator etiaȝ ꝓprie ⁊ de solo deo dr̃.
Silr̃ ꝑn^{m} ꝟissime deus est. ¶ Confirmat᷑ hec ratio per Cap. 7.
Aug^{m} 5° de trini. vbi postq̃ȝ distixit ꝑdicationes tam affir
matiuas q̃ȝ negatiuas ꝓprias singulis predicamẽtis cõ/
cludit in fine: ꝙ filius ⁊ nõ filius. genitus ⁊ nõ genitus: si
ue igenit⁹ dicunt᷑ relatiue: ⁊ sunt de ꝑdicamẽto relatiõis.
Unde ait. Sicut enim genitus non ad seipsum dr̃. sed qd
ex genitore sit. ita cum dr̃ ingenitus nõ ad seipsum dr̃: sed Q
ꝙ ex genitore nõ sit ostẽdit᷑: in eodẽ tamẽ ꝑdicamẽto qd
relatiuũ vocat᷑. vtraq; significatio ꝟtit᷑: ⁊ ante imediate
dixit. nõ recedit᷑ a relatiuo ꝑdicamẽto cum dr̃ ingenitus.
¶ Q, si quis velit dicere: ꝙ ꝑdicta noia relatiua nõ sunt
ꝓpe de ꝑnto relatiõis: põt etiã si placet plura alia rela/
tiua: ⁊ quelibet ad libitum excipe a ꝑdicamẽto predicto.
¶ Ex hoc autẽ ꝙ isti termini sunt per se de predicamen/
to relationis: si rẽ quam significat pater ⁊ filius ⁊ huius
in creaturis: positus in ꝑdicamẽto relationis: necesse est
eadẽ ratione rẽ etiam quã significant in deo: collocare in
ꝑdicamẽto relationis. ¶ Idẽ pȝ de ꝑdicamẽto actionis
scȝ ꝙ de deo ꝟe ⁊ ꝓprie ꝑdicat᷑. Quinimo vt dicit Aug^{9}
5° de tri. qd autem ad faciẽdũ attinet fortassis de solo deo Cap. 8.

A verissime dr: solus eni deus facit et ipse nō fit: neq patit: quātū ad eius subam p3: q deus est. ¶ Istam ōnē v3 pre
cap. 10. dicaméta aliq̄ v̄e de deo dici indubitant̄ Augu. ponit in p̄dicto lib. qd certissime pbat: ex eo q ipse vt dcm̄ est sin gula p̄dicaméta distīguēs: et ppias eorū p̄dicatiões de
cap. 8. termināns ɔcludit quedam de deo dici fm subam: quedā v̄o ad aliquid: et fm relationē: et hoc tanq̄ verissimo fun damēto vtit postmodum in toto lib. de tri. Et q ppie ta lia p̄dicaméta de ipso dicant: euidenter insuper apparet.
cap. 8. Nam in eodem lib. 8° ait. alia p̄dicaméta quedam dici de deo: sed nō ppie. v3 situs: habitus: tempus: et vbi. vnde ait. situs vero et habit᷑ et loca et tépora nō ppie: sed trās late ac per similitudines dicunt̄ de deo: et ppterea remo uet ab eo predicamentū passiōis: vt pxime allegatū est. ¶ Remouet etiam a deo predicamentū qualitatis et quan titatis cótinue: eo q ille dicūtur ad se: et quecunq dr̄ ad
B se fm subam dicunt̄ de deo. vnde mirū est q ipse sic dili genter distixerit p̄dicaméta: et quedam remouerit a deo: quedam aūt ppie et solū dixerit nō cōuenire: illa vero fm subam et relationem et actionē dixerit ei conuenire: nisi voluerit illa tria predicamenta v̄e et proprie de deo dici. ¶ Qui᷒ sine. v3 q de᷒ sit res cōtenta in p̄dicaméto sube:
T. cō. 2. fuisse Phi nullus qui eū viderit pót dubitare. Nā 12° me taphy. in pn᷒ volens de suba abstracta et pncipalr de p᷒ qui de᷒ est loqui: inuēs diuisioné entis in substantiam et alia p̄dicamenta: ab eo sepe positam. d. substātiam eē pn cipaliorē partē entis. vnde ait. Etenim sine totum qd oē:
Com. 2. substantia est pma pars: et si eo q ɔsiter: et ita pmū suba: deinde qualitas: aut quātitas: qd exponēs Cōmē. ait. Et itendebat Arist. q ens aut demōstrat vnū genus: et vnā nām: aut gnā diuersa: et qócūq sit. manifestū est q suba est pol pars entis: et statim Phs hoc pbatū: q alia non dr̄ simpliciter entia: sed talia entia: tū q nullū aliorū est
Com. 3. sepabile. Ad qd Cōmē. nullū ingt aliorū inuenit simplr nisi suba. v̄bi gra. q qualitas nō dr̄ ens simplr: neq mo tus: sed dr̄ eē qualitas: et dr̄ esse motus. ens ergo pncipa
C liter et simplr est suba. Et subdit. Et cū dixit q suba dicit ens simplr: et alia p̄dicaméta fm cóparationē: dedit cau sam in hoc: et dixit etiā. nullū aliorū est abstractū. i. et cāt et in hoc est q suba est cóstās ens per se: et alia sūt in sba.
12°. met. t. 7. c. 2. ¶ Ex his oibus p3 q Phs et Comentator in hac parte vtunt̄ hoc termino suba fm q est p̄dicamentū distictū cōtra alia p̄dicamenta. Et pro reb᷒ que sunt in tali p̄dica mēto. Sed stati post subam diuidit in sensibilē et in isensi bilē: et gnābilē et corruptibilem et in eternam: et post cōsi deratiōnē de suba sensibili probat esse subam isensibilem et abstractam et imobilem: et deide iquirit an hec sit vna tm̄ vel plures: et determinat q plures: inter quas vna est prima: que est nobilissima et finis et perfectio ceterarum
Ad rōes alio᷑ in ductas superi᷒. et totius vniuersi: quā vtriq nos deum appellam᷒. ¶ Ex quibus euidenter cócludit: q fm mentem Phi et Cōmē tatoris de᷒ est sba vere de p̄dicaméto sube. Si quis hanc partem velit sustinere facilr posset soluere aliorū ratiōes
D inductas. Nam pma qdem fundat̄ pmo in falso. s. q ois spēs habeat dr̄iam essentialē: qd falsum est: vt supra dcm̄ est. 2° etiā assumit falsū cū ait q illud a quo sumit̄ dr̄ia: se hēt ad illud a quo sumit̄ genus: sicut actus ad poten tiam: qd etiā falsum est vt pat3. Et ɔdicit alijs dcis sic ar guentiū: qm̄ ipsi volunt q in homine et qualibet suba cō posita sit tm̄ vna forma sbalis: et per eandem formā sit ho mo itellectiu᷒ et sensitiu᷒: et per ɔsequēs sensitiuū in hoie nō est in potētia ad itellectiuū: nō plus q̄ sensitiuū ad sen sitiuū: et itellectiuū ad itellectiuū. hi aūt vt p3 expresse di cunt oppositum. ¶ Itē sup 5° meta. cap de suba inscripto dicūt q genus. d. totam essentiā rei et nō formā tm̄: et ea
Ad 2m dē rōne nec mām tm̄. ¶ Ad scdam etiā eorum dōm pmo q etiā fundat̄ in falso. v3 q esse distiguat̄ ab essentia in oi

bus rebus pter deū. scdo q esto q ita esset: idem incōue E niens sequeret̄. s. q ens esset genus si ratio valeret: quia ens signat cuiuslibet eēntiā imediate: vt. d. Phs. 10. me ta. et Cómen. ibidem. Et 5° meta. vult Phs q eā signat t. 7. c. 8. illa: que signant dictiones p̄dicamentorū. Et constat fm T. c. 14 istos et fm v̄itatē q p̄dicaméta significāt essentias rerū saltē aliquarū. Vñ isti hūt in hoc falsam imaginationē. Auic. quidē credidit: q ens significaret dispōnē additā 4° met. eēntie rei vt. d. Cōmē. 4° et. 10. meta. hoc autē falsum est: cap. 3. cū quelibet res sit ens per seipsam vt. d. 4° meta. Phs: cū 10° met. hoc tū q ens signat essentias rerū stat et verū est q ipsū Cō. 8. 9. nō est gen᷒: siue q signat oia et p̄dicat̄ de quol3: siue q̄ 7. 10. nō signat oia illa fm vnū conceptū vt moderni: de quo᷑ numero sunt sic arguentes: dicūt. ¶ Ad 3m rōnē dōm q Ad 3m maior illa: oē qd est in gnē est finitū fm perfectionem: est ad placitū dcā. Et q̄uis istantia dari nō possit: nisi in ppo F sito: qm̄ solus deus est infinite pfectiōis: ipsa tamē nō ha bet apparentiam necessariam veritatis: q qd nō tollit a re id pter qd ipsa ponit̄ in aliquo p̄dicaméto: nō impe dit ipsam esse in p̄dicaméto. Infinitas autē pfectiōis non tollit a re qn ipsa sit ens per se: et per ɔñs q ipsa sit suba: imo maxime tali rei ɔuenit per se esse ens et non in alio. ¶ Nec aliqs illā d3 putare veram ex eo q istātia ferri nō possit. q sic et posset pbari q nlla sba imālis et abstracta eēt in pnto sumēdo aliquā mām cui instari p aliqd alind nō posset. v̄. g. nulla res simplex nulli ihereēs aut cū aliq̄ nālr apta facē p se vnū: est in pnto. et c. vel aliq̄ alia ppō sic posset assumi. et silr de hoie. sic. Nlla res p se cóposita ex re māli et spūali sba: est in pnto. et c. neutri qrū posset istari in aliq̄ alio vt p3. et sic ad libitū ql3 q̄l3 rem ad placitum posset excludere a pnto et alias icluderet: q est derisibile. Probatio v̄o que assumit̄ ex dcis Cōmē. pmo est cōtra eos: cū ipsi p̄les fōras subales nō ponāt in eodē: et p ɔñs p̄ met. c. q̄ sit illa fōia media quā dicūt gen᷒ signare fingē nō pñt. 17. vl ex ¶ Itē si eēnt plures forme adhuc genus totū signaret et 2° me. 33 nō tm̄ partē: vt supra dcm̄ est: et per ɔñs ita vltimā sic me sed alias diā formā. ¶ Itē q in substantijs creatis abstractis et in cotatur qlitatibus: que oēs sunt in p̄dicaméris fm istos impossi B bile est assignare talē formā mediā: quapropter dcm̄ illō non ad mentē Cōmen. iducit. ¶ Unde dōm q Cōmen. vbi. s. nō. d. q genus significat formam mediā: sed dicit q gen᷒ est forma vlis: et post. d. q est vnum in forma media inter actum et potētiam: nec aliud intēdit nisi q genus ideo dr̄ forma: vel q est pars diffōnis: et quel3 pars diffinitionis aliqn̄ dicit̄ forma: vt p3 2° phicorū: aut q ipsum est predi T. c. 28. cabile de aliq̄ et p̄dicabile vel p̄dicatū re᷒ subti di. silitudi nē forme. vnde frequent̄ Cōmē. vocat predicatum dispo 12° m. 39 sitionē et subm dispositum. vt patet in questione pcedēti. Dicit̄ v̄o forma media iter actū et potētiā: qm̄ genus si gnificat rē totā: et per ɔsequēs magis distīcte q̄ nomen significans pcise mām rei: que nō est res nisi in pōa pura. Et q ipsum signat rem vlius q̄ spēs vel q̄ differētia: et per ɔsequēs minus distīcte et in actu: ideo dr̄ medium iter po tentiā et actum: et hoc magi potest trahi ab eodē 8° meta. D ¶ Similiter libro septimo capitulo. 43. vt post patebit. ¶ Ad. 4. rōne p3 per dcā. qd dōm. qm̄ sim assumit. et ni hilomin᷒ ɔdicit scdi suo. cū i eēn ān. et qlitatū simpliciū ipsi nō ponāt tales res et tm̄ fm eos diffō idicat eēn tm̄. ¶ Ad. 5. dōm q maior est fla et pbō eius vt supra patet. ¶ Ad. 6. dō3 q ɔ᷒ spēi nō est ɔ᷒ cōposit᷒ vt putāt l3 dif finitio spēi sit ɔ᷒ cōpositus. et iō ɔcedo q aliqs ɔceptus spēi est eq̄ simp᷒ for᷒ sic ɔcept᷒ gnis. et ēt de re eque sim plici sicut simplex est res cuius ɔ᷒ est gen᷒. ¶ Ad 4m qd est ex dcis Auic. dico pmo q silis rō pót fieri cótra istū Com. 6. Doc. cum ponat ɔceptū entis vnum cōem deo et creatu Ad 4m ris: et silr plures alios. Querat̄ ergo an ille concept᷒ sit ex se necesse eē: vel nō. Si sic. cū sit cōis creature. g̃ crea

J tura erit necesse esse. Si nō. ḡ neċe esse erit ꝯstitutū ex eo qd nō est neċe esse. Et iō dōm ad rōnē: ꝙ intētio dici generis dr̄ de deo nec est necesse: nec pars vel aliqd intrinsecū eius qd est neċe esse: lȝ significet id qd est neċe esse ⁊ et id qd nō est neċe esse.

Ad 5ᵐ ℭ Ad 5ᵐ dico ꝙ h nomen/sba/pōt dupli'r ꝯsiderari. vno mō quātū ad eius deriuationē. alio mō quātū ad ei⁹ signatiōnē. Pⁱo mō cū deriuet' ab h ꝟbo subsisto. stas. vel ab h subsisto. sistis. h nomē/sba/ꝓpe dr̄ de his reb⁹ tm̄ q ab alijs substāt vel subsistūt. Scđo mō pōt quātū ad ꝓpositū sufficit adhuc sumi dupli'r. vno mō fm ꝙ ipm est trāscēdēs: ⁊ dr̄ de oī eēntia ⁊ entitate: sicut dicim⁹ aliqñ ꝙ sba albedis est alia a sba dulcedis. Alio° magis spāl'r. vȝ vt ois eēntia que p se est nāl'r ⁊ nō in aliq̄ tanq̄ in subiecto: aut que est ps intrinseca rei: vel eēntie: sic p se existis dr̄ sba. ℭ Nūc ad ꝓpo^m sba vt est genus gn̄alissimū pmi pdicamēti nō sumit' sic gn̄al'r vt 2° mō: vt pȝ nec sic ꝯcte vt in pᵒ mō: sed sumit' 3° mō. Vñ sba fm ꝙ est pmū genus pmi pdicamēti est termin⁹ min⁹ cōis p pdicationē

K q̄ sba 2° mō dcā: ⁊ cōior q̄ sba p mō dicta. Et hoc expsse

Com. 25 pȝ p Cōmēta. 12° meta. sup illo ꝟbo Phi fm nouā trāslationē: qm̄ aūt sunt hec qdē seꝑabilia: illa autē in seꝑabilia substātie ille: ⁊ ꝓpter h omniū cāe sunt q: sine substātijs nō sunt passiōes ⁊ motus: vbi loco illius dictionis separabilia translatio vetus hȝ abstracta. aut Cōmentator ⁊ itēdit per abstracta substātias que sunt subiecta nouē predicamētorū: ⁊ per nō abstracta nouē predicamēta: quasi dicat: q: pdicamētorū qdā sunt absoluta ⁊ qdā nō: absoluta sunt sube: ⁊ nō absoluta sunt nō sube. Et subdit exponēdo: q: accn̄tia nō seꝑant' a suba: vident' substātie cāe eoꝝ: nullum eni accn̄s existit extra subam: sunt eni in rei veritate passiōes ⁊ motus subarū. ℭ Ex his pȝ ꝙ loquitur Phs ⁊ Cōmen. de sba fm ꝙ est pdicamētū distinctū

1.1.c.25. ꝯtra alia nouē: ⁊ pȝ ꝙ sic est minus cōis q̄ suba scđo mō sumpta: cum accidentia sint substantie quedam scđo mō. Ulterius de sba sumpta sic vt est pnt̄ū subdit ibidem. Et sciēdū ꝙ sube sunt duob⁹ modis. vno mō in q̄ est ipol'e sine

L gere accn̄tia: ⁊ alius sine aliq̄ accn̄te. pmus est sensibile. scđs aūt itelligibile. ℭ Ex his pȝ ꝙ fm Cōmētatorē nō ois sba que est in pdicamēto substat reb⁹ q sunt accn̄tia: ⁊ p ꝯñs ꝙ sba pmū pdicamētū gen⁹ gn̄alissimuȝ in plus est q̄ suba subsistēs accn̄ib⁹: nec sic sumpta dr̄ a subsistēdo: sed a p se ⁊ nō in alio existēdo: sicut eiusdē lib. com. 3°.

cō. 2. t. 3 ibidē. d. Cōmē. ⁊ supra est allegatū. ⁊ 7° lib. vbi pdicamēta distinguunt': sicut ens in pnt̄a: vocās subam ens per se: ⁊ hec est ꝓprior noiatio dicti pdicamēti: qm̄ ex forma et deriuatione vocabuli sba vr̄ importare tm̄ nō rem alteri subsistentē: qm̄ cū vocabula sunt ad placitū: vbi ꝯstat de re nō est curandū de vocibus. ℭ Ex his dico ꝙ Aug. 7° de tri. cū. d. deū abusiue dici sbam: accipit sbam pmo modo: ⁊ fm deriuationē vocabuli: nō aūt fm ꝙ ē gen⁹ gn̄alissimū pmi pdicamēti: ⁊ idē significat ꝙ h totum ens p se: cū sibi cōpetat maxime per se esse vt ibidem sentential'r ait. Et h mō ipsuȝ accepisse patet per rōnē quā assignat: ⁊ etiā ex eo ꝙ 5° de tri. imediate post ꝟba sup p Magrm

Cap. 2. M allegata: itelligam⁹ deū sine q̄litate bonū ⁊c̄. ait Augu. Est tm̄ sine dubitatiōe sba: vel si melius h appellatur eēntia: quā greci vsiam vocant: ⁊ sicut ab eo qd est sapere dicta est sapientia: ⁊ ab eo qd est scire sciā: ita ab eo qd ē eē dicta est essentia. Et quis magis est q̄ ille qui famulo suo Moysi dixit. Ego sum qui sum: ⁊ dices filijs isr̄ael: q est misit me ad vos. Sȝ alie que dicunt' essentie siue substātie: capiunt accidentia quibus in eis fiat vel magna vel quātacūq̄ mutatio: deo aūt aliquid eius accidere nō potest. hec ille. Ubi pȝ ꝙ cū qdā pdicamēta excludat a deo inter que nō ꝯtinet' pmū pdicamentū. Et statī dicat illū esse sbam: quod ipse intellexerit ipsuȝ esse in predicamento substātie. Uerū q: h nomē suba a subsistere dicit': iō tale pdicamētū in q deus ponit' nō ꝓprie dicit' suba. cū nō qdlibet qd in ipso est subsistat accn̄tibus: sed dicit' ꝓprie per

N

se eēntia vel p se ens fm Cōmēta. ⁊ sic sumpto pdicamēto ꝓprijssime: deus dr̄ esse in pdicamēto fm itentōeȝ Augustini ⁊ in hac signatiōe sumēdo hoc nomen substantia concedit deum esse substantiam ⁊ quedam de ipso predicari fm substantiam: vt pȝ per totum sequentem librum. ℭ Ad. 9. Nō curo laborare in dando itellectum Auic. in hac pte. q: cc̄ simpli^{cit}r ⁊ cōpōnē entiū multas dixit fatuitates sed dico ꝙ si huiꝰ intellectū ad q̄ allegat'. sīn dixit.

Ad 6ᵐ ℭ Ad 6ᵐ dico: ꝙ aliqd aliud ab ente est cōe genus deo ⁊ creaturis aliqbus. Et cū dr̄ ꝙ tūc esset cōe oib⁹ creaturis. nego ꝯñam: qm̄ sic aliqs ꝯcept⁹ vnus est cōis deo ⁊ quibusdā creaturis tm̄ fm hunc Doc. q sic arguit vt ꝯcept⁹ sapie: ⁊ ꝯceptus iustitie: ⁊ sic de multis attributis: q̄uis tales ꝯceptus sint gn̄a fm eū: sic nullū icōueniēs est deo ⁊ creaturis aliqbus esse gen⁹ cōe: qd tm̄ non est cōe omnibus creaturis: nec aliq̄ rō magis posset ꝓbare icōueniēs

O esse de gn̄e: q̄ ꝓbari posse vnus ꝯcept⁹ de deo ⁊ creaturis aliquib⁹. ℭ Ad 7ᵐ dōm est ad maiorem sicut dcm̄ est ad tertiū argumētū. ℭ Ad 8ᵐ dōm: ꝙ maior est ꝟa de prioritate ꝯñie ⁊ nō aliter: ⁊ h mō minor est falsa. Nā h termino/deus. por est fm ꝯñtiā hic termin⁹/suba/ ⁊ hic termin⁹/spūs/ ⁊ multi alij. Nā sequit'. hic est deus. ḡ hic est spūs vel hic est sba ⁊ nō ecōuerso. ℭ Ad rōnē Ansel. dico ꝙ de⁹ est suba idiuidua. Et cū dr̄ ꝙ ois suba idiuidua hēt vl'em eēntiā cōem cū alijs: deus aūt eēntialē cōionez nō hēt cū aliq̄ alia suba. Dōm ꝙ maior ista pōt hēre duplicē itellectū. vnus est: ꝙ aliq̄ essentia ex aiam sit cōis in diuiduis substātijs: ⁊ sic dico ꝙ illud nullibi hȝ ꝟitatez: qm̄ nulla oino in mūdo res est vl'is aut cōis pl'ibus substātijs: sed ois eēntia est singularis vt patebit in 2° ꝓbl' 7° me^{ce}. Alius sensus est: ꝙ ois indiuidua suba hēt aliqd cōe pdicatiōe eēntial'r ⁊ in qd de illa ⁊ alijs: ⁊ iste sensus verus est: sed in h sensu nego minorē. ℭ Ad auctoritatē quā magr̄ iducit dōm: ꝙ illa pot⁹ est pro hac via: qm̄ illa nō excludit pnt̄ū sube: cū nullā ibi mētionē faciat de eo: neq̄

P de pnto relatiōis. Nō eni ait sine relatiōe creatorē: sed sine indigētia: volens per h significare ꝙ vtiq̄ ꝟe creator est: nō tm̄ creauit q̄si idigeret bono creature. Itē nō excludit pnt̄ū actiōis: imo affirmat: negat autē ipsum mutari. cū de nouo aliqd agit dōo: sine vlla sui mutatiōe mutabilia faciente. Cū ḡ aliq̄ excludat aliqua affirmet: magis est pro hac opione q̄ p opposita. ℭ Et h etiā ꝯfirmat. qm̄ stati postea magis explicite tria pnt̄a. s. sube/relatiōis/ ⁊ actiōis/asserit ꝓprie dici de deo: reliq̄ iꝓprie ⁊ trāslatiue tm̄: vt superius est ostēsum. ℭ Ad aliā quā inducit 7° de tri. ꝙ deus nō est sba rn̄sum est supra. ℭ Ad aliaȝ que sequit' dōm ꝙ Aug. ibi nō vult ꝓbare: nisi ꝙ essentia diuina nō est genus neq̄ spēs respcū ꝑsonarū diuinarū: ⁊ h verū est. ꝙ aūt nō sit aliqua specie in gn̄e substātie ipse nō intendit: ⁊ q: h esse intētiōis sue ibidē clarissimū est. iō eius dicta nō curo h allegare. ℭ Sed qd dicet' ad auctoritatē Magri ⁊ Ansel. pro certo mihi appet eos opposite opiniōis fuisse: eligat quilibet quod vult: vel ipsos sequi vel

Q Augu. ac Dam. qui vt videt' alterius ab eis snie extitit. ℭ Ad rōnes in pncipio qōnis factas dōm ꝙ ꝯña p nō est bona. Et ad ꝓbationē dōm: ꝙ verbuȝ Phi nō est accipiēdum fm ꝓprietatem sermonis. Nam cōstat ꝙ genus nō est pars speciei plus q̄ ecōuerso: sed sunt intentiones diuerse: quarū neutra alteri est intrinseca. ℭ Itē genus nō est pars rei quā significat species: sicut nulla intentio est pars rei extra: sed itelligendū est verbū illud: sicut ibidē Cōmē. exponit. videlȝ ꝙ genus est pars speciei. i. diffinitiōis spēi. que diffinitio aliqñ vocat' ab eo forma: sic pars per eundem 7° meta. ⁊ hoc modo accipit h nomē forme vbi allegat'. vñ ait ꝙ ⁊ illa ex quibus componunt' diffini-

Ad rōnes pri^{cī}. 5. metap. U. c. 30.

Cō. 30.

Cō. 40.

A tiones significātes qditates cuiuslibet rei dicunt ptes diffiniti et diffōnis. Quod non est intelligendū q partes diffinitionis sunt ptes diffiniti: nisi qz sūt partes diffinitiōis: que idē significant q diffinitū. Et sic intelligit cum subdit q genus ē pars formaꝝ.i. diffinitionū. Qd exponi sic debere declarat particula sequens cū ait. forma enim speciei diuidit in genus et dĩam: qd nullo modo vere pōt intelligi: nisi de diffinitione speciei quam formā vocat. Eodem modo dōm est ad auctem Auicē. Nam p quiditatē intelli
Cō. 18. 21. 7. 22. git diffinitionē sicut etiā Phs aliqñ et Cōmen. vt pōt euidēter haberi 3° physi. vbi vna trāslatio hz ratio et alia hz diffinitio. Et Cōmen. exponit p hoc nomē qdītas. Eodez modo accipit Auic. in pposito: qd pz qm̄.d. genus predicat de specie ita q est pars quiditatis. Constat aūt q genus qd predicat est intentio quedam: q̄ non est pars eēntie rei extra aīam. Est aūt pars diffinitiōis: et ideo qditas pro diffinitione ponit ibi. ¶ Ad scđam vniulr negāda est
B pñtia: et ad pbationē cū dī q genus est materia vel etiaz q significat māmz intelligēdū est verbū hoc p assimilationē vt sit sensus: genus assimilatur māe: et hoc est veꝝ. Assimilatio aūt stat in hoc: q sicut māe aduenit forma: et sicut ex vtraqz fit aliquid in actu fm speciem: sic in diffinitionibus gñi additur dĩa: et sic complet diffinitio que sigñat rem in actu et distincte fm propriam spēm. Ex quo etiam pz alia similitudo iter genus et māmz quia sicut mā nulla de se est species entiū in actu distincta: sed est tm̄ in potentia: et quasi pfusa; distinguit aūt et actuat p formaz: sic genus significat rem in pfuso et quasi in potentia fm q Cōmen. psueuit vocare cognitionē vlēm et pfusam rei cognitionē in potētia: p dĩam aūt additā quasi actuat illa cognitio pfusa dum distinctior cognitio habet de re q̄z pus. Non aūt itelligit q genus sit mā: nec q significet precise māmz sicut nomē māe sigñat ipsam: qnimo hoc reprobat qz vt.d. tunc non posset de specie predicari in recto: sed in
C obliquo tm̄: et mediāte aliqua ppositione: qd falsum est.
Com. 6. Hoc autē esse de intentione sua manifeste pz 8° meta. vbi ait. in diffōnibus rerū existentiū per se genus est q̄si materia: et differentia quasi forma: et sic mā non dī de diffinito nisi fm q est genus ei.i. nisi fm q genus vocat mā. et sequit: nomē eniz gñis significat māmz.i. assimilatur māe fm q est in potētia id qd hz māmz.i. fm q sigñat illud in potētia et in pfuso vlr. et sic predicat de habētibus māmz. Nomē aūt māe sigñt in mā.i. in re extra aliquid qd est in actu pars eius: cuius est mā: et ideo predicat de eo cū non predicet aliquid in actu de alio in actu: nisi per aliquam ppositionē iportantē habitudinē.d. aūt nomē māe significare partē in actu.i. partē aliquā distincte et determinate: et ideo non potest predicari nisi mediāte ppositione de h̄ñte māmz: genus aūt sigñat vtrāqz ptē non in actu.i. de
D terminate et distincte: sed totū et quālibet partē implicite:
Cō. 43. et ideo pōt pdicari de h̄ñte māmz. ¶ Item 7° meta. ait frequēter q genus est simile materie sicut hic dixit: q est q̄si materia: et q non sigñat pcise māmz: sed totū in habentibꝰ māmz. vnde ait. cū sit declaratū q oēs diffōnes cōponunt est gñe et differētia: et genus componit ex mā et forma.i. significat compositū ex materia et forma: aut genus qd dicit simplr non erit aliud a forma subiecti: forma autē erit forma et subiectum et q̄uocunqz fuerit erit simile materie. Et exponit statim qd dictum est dicens: et forte intelligit per hoc: q genus qd est vnū ex materia et forma: aut hz hoc nomen ex parte materie: aut ex parte forme: et quomodocūqz fuerit simile est materie. Et intēdebat per hoc q genus in re extra non existit in actu: sed est sicut materia: et illud qd est in actu est vltima differentia. hec Commentator. quod intelligēdum est vt premissum est supra. Ex quibus patet q non significat precise materiam: sed est quasi materia et simile materie vt dictum est.

¶ Distinctionis. ix. Questio. i. E

Circa distinctionē nonā in qua Magister agit de coeternitate pris et filij ostendens patrē non prius fuisse q̄z filius. Quero vtrū aliquo modo pr̄ sit prior filio. ¶ Et arguo p̄ q sic. oē eni pducens est pus pducto p°
ab illo. ergo pr̄ est prior filio. pña pz: qm̄ pr̄ pducit filiū. añs pbat duplr. p̄ p Augm̄ in de imortalitate aie dicentē Cap. 13.
nulla res se facit aut gignit: alioqn erat anteq̄z esset. q si hoc falsum est: est veꝝ illud. pñtia autē nulla esset. nisi verū sit q qdlibet faciēs vl' gignēs sit anteq̄z sit illud: qd ab eo gignit. Et eadē rōe oē pducēs rč. 2° idē pbat p Phm T. c. 16.
12° meta. vbi causas agētes et mouentes. d. differre a formalibus in hoc q ipse precedūt res quaꝝ sunt cause: formales aūt nō pcedūt: sed sunt simul. et Cōmen. ibidē cā inqt Com. 16
agēs differt a formali qz agens et mouēs pcedit illud qd agit et mouet ab eo. formalis aūt et mālis est cū gñatiōe. Et infra exponēs exēplū Phi ait q sanitas non pcedit hominē sanum: cum sanitas in sano est quasi forma: sanans F
aūt necesse est vt pcedat sanitatē. Necesse etiā est fm Cōmētatorem agēs pcedere actū ab eo: et pducēs pductū. ¶ Scđo omne eternuz prius fuit eo qd hz esse post non 2°
esse. ergo omne eternū prius fuit quolibet gñato. pña pz. qm̄ qdlibet generatū hz esse post non eē: sicut generatio est trāsitus de nō esse ad esse: pater aūt est eternus: et filiꝰ est genitus. ergo rč. ¶ 3° omne producens prius itelligit 3°
sue pductioni (agere eniz et pducere psupponunt esse.) g pr̄ preintelligit gñationi: et per pñs filio et ambo preintelligunt spirationi: et per psequens spūi sancto. ¶ Ex quo sequit q pr̄ erit prior filio: et filius spū scto. ¶ Cōfirmat qm̄ habitudo nāe ad suppositū et pmū actū: prior est habitudine eius ad actū scđm. pz illud: qa agere psupponit esse: et habitudo nāe ad suppositū ptinet ad eē. ergo nā diuina prius hz esse in supposito pmo: q̄z sit pmm̄ pductiōis filij. et per pñs pr̄ prius est q̄z gñet: et per pñs prior filio. G

Ad oppositum est veritas fidei que dicit q in trinitate nihil prius aut posterius nihil maius aut minus rč. Oppoⁿ

Ad questionem premitto pmo vnā distōnem de qbusdam modis: quibus vna res dī por alia. Deinde ponā 2nes aliq̄s ad ppositū.

Quantū ad pmū dico: q multi sunt modi qbꝰ vel aliquo eoꝝ vna res dī prior alia: q̄ztuz tm̄ pꝰ arti.
ad ppositū sufficit: qntuplr dī prius.s. eternitate: tpe: pfectione: nā: et causalitate. ¶ Eternitate prior est res eterna re nō eterna. Sumēdo aūt eternū pprie.s. p incōmutabili et nō possibili non esse: aut aliter se hre: quo sumit Aug. pus eternitate.
83. q. vbi ait. qd incōmutabile est: eternū est: semp eni eiusmodi est: qd aūt cōmutabile est: tēpori obnoxium est: non Qō. 19.
eni semp eiusmodi ē: et ideo eternū nō recte dī. ¶ Et 4° de tri. ait. nō eni pprie vocat eternū qd aliq̄ ex pte mutat.i. Cap. 19
qd est aliq̄ modo mutabile. Et infert: inq̄ztū g mutabiles D
sumus intm̄ ab eternitate distamus. Sic aūt sumēdo eternuz et non eternū deus et solus ipse eternitate prior est q̄z creatura: qd ēt veꝝ eēt si creatura nūq̄z icepisset. vñ Aug. 12. pfes. iuxta finē ponēs q̄tuor modos prioritatis. d. q aliqd eternitate pcedit aliud: sicut deus oia: et in quo psistat rō hꝰ prioritatis stati deo loquēs dclarat dicēs. Nā rara visio est et minus ardua pspicere dñe: eternitatē tuā incōmutabilitatis mutabilia facientē: ac p hoc priorē. Ubi patet q ideo deus eternitate pcedit alia: qm̄ icōmutabilis: alia vo mutabilia. Et consonat ei qd iā est allegatum ex 4° de tri. inq̄ztuz mutabiles sumus intantū ab eternitate distamus. Solus autē deus incōmutabilis est fm intellectuz pmissuz: et ois creatura cōmutabilis. Et si aliqua creatura isinito tpe fuisset adhuc illa mutabilis eēt: et deus immutabilis: et per pñs: deus eternitate prior esset q̄z illa. Huic

I cócordát snia Boetij 5° de cósolatione. vbi dicit ꝙ illi er/
rant qui cũ audiũt visum fuisse Platoni mũdũ neqꝫ babe
re initiũ tpis: neqꝫ finẽ babituꝝ: putant boc modo sequi:
ꝙ deo sit mũdus coeternus. aliud est eni inquit per inter
minabilẽ duci vitã: qđ mũdo Plato attribuit: aliud iter/
minabilis vite totã pariter cõnexam esse p̄sentiaꝫ: qđ di/
uine mẽtis ꝓpriũ esse manifestũ est. Neqꝫ eni deus ꝯditis
rebus antiquior videri debet tpis q̄ȝtitate: sed simplicis
potius proprietate nãe. hec Boetius. ¶ Ex h̃ pȝ vlteri⁹:
ꝙ aucto. scõꝝ que dicũt creaturã nõ potuisse deo esse coe
ternã: itellecte ad mẽtẽ eoꝝ: nõ sũt ꝯ opinionẽ: que ponit
ꝙ possibile sit creaturam fuisse ab eterno seu nõ babuisse
durationis initiũ. Rursus ꝓprie loquẽdo talis creatura
q̄ nũq̄ȝ icepisset ⁊ fuisset ifinito tpe: nõ esset neqꝫ fuissꝫ eter
nitate prior vna alia: que tñ per annũ fuisset aut nũc prio
esset: qa illa nõ esset incõmutabilis. Et binc pȝ hãc p̄oita
K tẽ esse aliã a p̄oritate tpis. Nã casu posito deus non esset
tẽpore prior q̄ȝ illa creatura. eternitate aũt esset p̄or ea. Et
ipsa quidẽ nõ eternitate sed temporalitate p̄or eẽt ea que
Prius p aliqñ incepisset. Qꝫ aũt dicat̃ prius tpe notũ est. ¶ Prius
fectione autẽ perfectione dicit̃ omne perfectius respectu iperfecto
rũ: nec aliud est esse perfectione prius: q̄ȝ esse perfectius.
p̄us nã. ¶ Natura vero prius dĩ vnum qđ põt esse sine alio ⁊ non
T.c.16 eꝯ. ⁊ hoc mõ accipit Phs prius nã 5° meta. c. de p̄ori. vbi
ait. Alia vo dr̃ p̄oritate priora ẽm nãm ⁊ subam: vt que
cũqꝫ ꝯtingũt esse sine alijs: ⁊ illa nõ sine illis. Sꝫ hoc põt
dupl̃r accipi. vno mõ sumẽdo ꝯtingere vel posse simpl̃r.
vt illud dicat̃ prius nã alio: qđ p aliquã potẽtiã siue diui
nã siue creatã põt existere sine illo. illud aũt p nullã poten
tiam põt existere sine eo: ⁊ sic solus deus est prior q̄ȝ crea
tura: ⁊ pars est nã p̄or toto cuius est pars. Naꝫ quelibet
res creata põt p diuinã potẽtiã existere nulla alia re crea
ta q̄ non sit pars eius existente. totũ autẽ nõ potest existe/
re sine sua parte itrinseca. vt sortes sine sua aia. eꝯ aũt aĩa
que est pars eius põt existere: ⁊ si sortes non fuerit. Alio
L mõ põt accipi posse ⁊ ꝯtingere p respectũ ad virtutẽ ⁊ po
tentiã nãlẽ seu creatã: ⁊ hoc mõ ẽt vna res creata est alte/
ra que nõ est pars ei⁹ prior ẽꝫ nãm: sicut hec mã prior est
hac eius forma sbali: demõstrata forma corporea: qm̃ ipsa
nãliter põt existere sine ea ⁊ nõ eꝯ. Simil̃r hoc subiectuꝫ
natura prius est hoc suo accidẽte separabili ꝓpter. eandẽ
rõnem. Q̃uãuis aũt mã sit nãl̃r prior hac forma: non tñ
ꝯcedẽduꝫ est ꝙ sit nãliter prior forma: siue in p̄ sensu itelli
gat̃: siue in scđo. In p̄mo quidẽ nõ: q: etiã forma quelibet
dei virtute põt p̄existere sine materia. Nec etiã in scđo: q:
mã non potest nãliter existere sine forma: sicut nec nãliter
põt esse nullã babẽs formã. nõ eni sequit̃ põt esse sine hac
forma. g̃ sine forma. Arguit̃ enim ab inferiori ad superi⁹
negatiue a parte predicati. Si tamen aliqua talis posita
vel concessa ab aliquo auctore inueniat̃ accipiẽda est lo/
M co huius forma est mã prior. ita ꝙ ly/forma/sit casus ab
latiui: ⁊ hec vtiqꝫ vera est. Et sil̃r dicendũ est de ista. acci/
dente separabili subiectum est prius natura. Utraqꝫ eniꝫ
haꝝ vera est: sine forma potest mã existere: sine accidente
suo separabili potest subiectum esse.
¶ Nec sequit̃ qualibꝫ forã sbali sua mã est prior nã. igit̃
mã est prior nã qualibꝫ sua forã sbali. sicut etiã nõ seqtur
sine q̄libet forã sbali põt sua mã existere. igit̃ mã põt exi/
stere sine q̄libet sua forã substãtiali. Et si alicubi inueniat̃
ab auctoribus tales ꝓpõnes: mã est p̄or nã q̄ȝ forã sbm
est p̄us nã accñte sepabili nõ sunt itelligẽde ẽm vi ẽmnis
sed p̄ia accipiẽda est loco huius forã sbali mã est prior nã
⁊ 2° loco hui⁹ accñte sepabili sbm est prius nã: que vere sũt
⁊ p talib⁹ posuerũt p̄mas ⁊ sic itelligũt qcũqꝫ recte itel
ligẽtes illas posuerũt. Sil̃r si accipiat̃ prius nã p̄ mõ sumẽ/
do. s. ꝯtingere ⁊ posse simpl̃r. ꝓpões p̄dicte ẽt de virtute
sermonis nõ sũt vere: nã dei virtute sicut mã põt existere
nullam hñs formã sbaleꝫ: ⁊ sbm etiã absqꝫ oi accñte sepa N
bili: sic eꝯ forma põt existere in nulla exñs mã: ⁊ accidẽs
existere nullum hñs sbm: vt suis locis poterit declarari.
¶ Iste modus p̄oritatis est scđs modus positus a Pho
in predicamẽtis q est qñ nõ ꝯuertit̃ subsistẽdi ꝯsequentia.
¶ Prius aũt causalitate vel ẽm cãm dĩ illud qđ est cã al Prius
terius ⁊ nõ econuerso. Q̃đ dupliciter põt esse: vel ꝙ illud cãlitate
cuius est cã nullo modo sit eꝯ cã eius: vel si sit ẽt cã: nõ tñ
in eodẽ gñe cãe: ⁊ tũc dicet̃ illđ eẽ p̄us cãlitate in illo gñe
in quo illđ cui⁹ est cã: nõ est eꝯ cã ei⁹: Exẽplũ p̄mi. de⁹ est
p̄or cãlitate q̄ȝ creatura: ⁊ mã q̄ȝ cõpositũ cui⁹ est ps. Ex/
emplũ scđi. in his q̄ sũt sibi iuicẽ cãe. Hic ẽ ille modus p̄o/
ritatis quẽ phs in p̄dicamẽtis post. 4. magis vsitatos po
nit 5° loco. Qꝫ aũt ipse assignãs hũc modũ dixit: eoꝝ q̄ cõ
uertunt̃ ẽm eẽntie ꝯñiã qđ alteri q̃nolibꝫ ẽ cã digne p̄us
nã dẽ: oĩno est itelligẽdũ: q̃si hic modus p̄oritatis ꝯcludat
ĩ sua rõne silitudinẽ oppositã p̄oritati nãe imediate dicte.
Sꝫ h̃ dixit ad inuẽdũ ꝙ aliqd põt sic eẽ p̄us alio ẽm cãm
ꝙ nõ erit p̄us eo ẽm nãm. ¶ Et si h̃ accipiat̃ q̄ȝtũ ad ter/
O minos ẽm ꝙ iter eos simultas ⁊ p̄oritas inenit̃ facile est
videre: sic pȝ in qbusdã termis relatiuis: de quoꝝ vno nõ
põt v̄ificari/existere/qn tũc sil̃ de altero ẽt possit v̄ificari.
Et ad affirmationẽ vni⁹ de aliq: seq̃t̃ cãliter affirmatio re
liq de aliquo. Et nõ sequit̃ cãliter eꝯ. Sil̃r iter res ipsas
iuenit̃ p̄oritas cãlitatis sine p̄oritate nãe: sic forma sbalis
corruptibilis est p̄or cãlitate q̄ȝ cõpositũ cui⁹ ẽ ps. Nã est
cã ei⁹ ⁊ nõ eꝯ: nõ tñ ẽ p̄or nã: accipiẽdo p̄us nã 2° mõ sup
dicto: q: nõ põt nãl̃r existẽ: si nõ existat cõpositũ. ¶ Si ãt
accipiat̃ p̄us nã p̄ mõ: sic q̄libet cã efficiẽs creata est p̄or
suo effectu cãlitate ⁊ nõ nã. Nõ qdẽ: q: possit eẽ sine illo
⁊ nõ eꝯ: sꝫ q: ẽt ille sine ea p dei v̄tutẽ p̄t existẽ. Hũc modũ
p̄oritatis vocat phs p̄us ẽꝫ nãꝫ in p̄dicamẽtis: cũ tñ quẽ
dicit ibidẽ p̄us a quo nõ ꝯuertit̃ subsistendi ꝯñia: vocet 5°
meta. p̄us ẽm nãm. Sꝫ vbi nõ latet snia nõ est curãdũ de
noie. ¶ Nõtm̃ ãt ꝙ vna res ẽ aliqñ p̄or alia plib⁹ modis T.c.16.
p̄oritatis: sic de⁹ est q̄lꝫ p̄or hoie exñte oib⁹ modis p̄ori/
tatis dictis: ⁊ aĩa hoĩs est eo p̄or nã ⁊ cãlitate. Sil̃r aliq̃
res sũt se iuicẽ p̄ores diuersis modis: sic hõ p̄or ẽ pfectiõe P
q̄ȝ aĩa ei⁹. Et illa p̄or est eo nã ⁊ cãlitate: vt est dcm̃. Pñt
ẽt aliq̃ res eẽ se iuiceꝫ p̄ores cãlitate ẽm diuersos modos
cãlitatis: sic pñt eẽ sibi iuicẽ cãe: vt pȝ 2° phy. ¶ Itẽ notã T.c.30
dũ ꝙ h̃ nomẽ/cã/põt dupl̃r accipi ẽt ẽꝫ ꝙ distiguit̃ a cau
sis/finali/formali/⁊ mãli. vno. n. mõ põt sumi gñal̃r vt dĩ
de oĩ ꝓducẽte re⁹ sui ꝓducti: ⁊ agẽte re⁹ acti: ⁊ mouẽte re⁹
moti. ⁊ sic nomẽ cãe admittit̃ in diuinis ad itra: cũ p̄r de Q̃đ. 16.
ꝓducat filiũ ⁊ ambo spm̃ sanctuꝫ. Uñ Aug. 83. q. dicit ꝙ
de⁹ sue sempiterne sapie cã ẽ sempiterna: nec tpe prior est
q̄ȝ sua sapia. ¶ Itẽ Chryso. sup epl̃a ad Heb. exponẽs đ fi
lio dei illud qđ ait Apl̃us de melchisedech. neqꝫ initium
dieꝝ hñs ⁊c̃. iueris inq̃t sine initio filiũ: nõ q: nõ hꝫ cãm:
h̃. n. ipo l̃ ẽ. hꝫ nãqꝫ p̄reꝫ: alioqn q̃ũo fili⁹: sꝫ q: nõ hꝫ ini/ cap. 10.
tiũ vite neqꝫ finẽ. Sic ẽt Dam̃. lib. p̄. dicit p̄reꝫ eẽ cãm filij Q
vt ifra stati dicet̃. Alio mõ sumit̃ h̃ nomẽ cã stricti⁹ ꝓut
s. tñ dĩ de eo qđ ꝓpe facit ⁊ ꝓducit aliqd a se eẽntia ⁊ nã
diuersuꝫ nũo: ⁊ istud cõi noie vocat̃ cã efficiẽs: ⁊ sic nõ ad
mittit̃ in diuinis ad itra. Scđm hãc ꝯsiderationẽ loqtur Cap. 26
Ansel. de ꝓcessu spũs sancti. vbi cũ dixissꝫ ꝙ spũs scũs ẽ
de p̄re ⁊ filio tãq̄ȝ de vno p̄n°: mox addit: si tñ dĩ de⁹ hẽre
p̄nm̃ aut cãm: p̄nm̃ nãqꝫ vĩ nõ nisi rei icipiẽtis eẽ: ⁊ cã nõ ẽ
nisi effect⁹: ⁊ spũs scũs nũq̄ȝ icepit eẽ. Nec ẽ effect⁹ alicu
ius: qđ. n. icipit eẽ ꝓficiscit̃ de nõ eẽ ad eẽ: ⁊ nomẽ effect⁹
rei q̄ fit: aptari ꝓprie v̄r: ẽm hãc ꝯsiderationẽ loq̃t̃ Aug.
83. q. vbi ait. ꝙ oĩs cã est efficiens. Et hic hodie doctores Q̃đ. 28.
cõius non vtunt̃ hoc noie/cã/in diuinis ad itra: vbi tñ ha
beat̃ bonus intellectus sane ⁊ vere dicit̃ pater cã filij si
cut dicunt Aug. ⁊ Dam̃. ac Chryso. sicut cõius ꝯcedit̃ ꝙ
pater est p̄nm̃ filij ⁊ vtreqꝫ spiritus sancti. q̄ȝuis ẽm intel/

A lectum notādū ab Ansel. illud concedi non deberet.
2° arti. His premissis pono duas ōnes ad q. Prima
est, φ pr̄ nō ē prior filio eterni
tate nec tpe aut pfectiōe vel nā. 2ª φ pr̄ ē prior filio cāitate:
si fm intellectū pmissum intelligamus pr̄ez eē cāz filij et
cāre filiū: aut si h vocabulo vti nolum⁹ dico φ ē prior pro
ducibilitate: aut vt aliq dicūt origie: sic ɔcedim⁹ φ pdu
p° ɔ cit ⁊ origiat filiū. ℂ Probo pmā ōnē sic. pr̄ ⁊ fili⁹ sūt vn⁹ ⁊
idē nūero simplex de⁹ igit pr̄ nō ē prior filio eternitate vel
tpe ⁊c. Añs est notū p fidē ⁊ sacrā scripturā. Et ɔñtia eui
Sco. li. dēs est q̄ztū ad singl'as ptes ɔñtis: cōsideratis rōnib⁹ ta
2°. q. p°. liū modorū prioritatis. Ex hi pinfero φ falsa ē opi° cuiuſ
dā doctoris dicētis φ in diuinis est duplex ordo. s. nāe et
originis: ⁊ in vno istāti nāe assignat plura instātia origis
vt p⁹ dicet. Dicit aūt φ in p̄ instāti nāe sunt oia eēntialia ab
soluta ⁊ notionalia ⁊ tota trinitas pfecta. In 2° vo instāti
nāe est intellectio creatura pāta φ fm ipsum in p̄ instāti
B nāe de⁹ intelligit se: ⁊ in 2° intelligit creaturas: ⁊ p ɔñs in
tellectio creaturaꝝ ē nā posterior intellectiōe q̄ ipse intel
ligit se. Hoc aūt falsum eē pz euidēter: qm̄ eadez penitus
ex pte rei est intellectio q̄ de⁹ itelligit se: ⁊ intellectio q̄ in
telligit creaturas: ⁊ p ɔñs nō pōt eē intellectio q̄ de⁹ intel
ligit se: non exñte in tellectione q̄ intelligit creaturas: nec
eōꝫ: ac p hoc non ē prior nā. ℂ D. Quorūcūqꝫ vnum ē alio
prius illa sunt plura ⁊ distincta: sꝫ itellectio q̄ de⁹ intelli
git se: ⁊ intellectio q̄ itelligit creaturas nō sunt distincte.
g ⁊c. ℂ Cōfirmat p eūdē. vult. n. φ diia rōnis nō ē suffi
ciēs p ordie nāe: vt dic lib. p. di. 10. g inter quecūqꝫ ē or
do nāe: illa sunt distincta ex nā rei: sed intellectio qua de⁹
intelligit se: ⁊ itellectio q̄ intelligit creaturas nō sunt disti
cte ex nā rei. g ⁊c. ℂ Et si dicat φ nō ē intētio huius do
ctoris φ illa intellectio sit nā prior: q̄ꝫ intellectio creatura
rū: sed φ eadē ipsa intellectione prius nā de⁹ intelligit se q̄ꝫ
C intelligat creaturas. ℂ Istud etiā falsum ē: qm̄ ex h seq
ret φ de⁹ posset vel potuisset intelligere se: nō itelligēdo
creaturas. pz ɔñtia p rōnē prioritatis nāe pmissam: quam
ēt ipsimet alibi ponūt: sꝫ ɔñs ē falsum: qr si deus potuiſ
set aut posset nō intelligere creaturā: posset vel potuisset
nō eē de⁹: qd ē falsum: ⁊ ɔñtia hec pz: qr q̄ꝫta necitate de⁹
est ⁊ fuit de⁹: tāta necessitate semp cognouit ⁊ cognoscit
oēs res q̄ sunt ⁊ fuerūt ⁊ sunt po'es eē: ⁊ eadē necessitate
q̄ ipse de⁹ ē potuit creaturas pducere. ac p h creature ne
cessario fuerūt po'es. Uñ sicut de⁹ nō potuit nec pt non
eē de⁹: aut nō posse pducere creaturas: sic nō ptvl potuit
nō eas nosse. Nectio. n. ⁊ icōmutabilr nouit quālibꝫ crea
cap. 33. turaꝫ: sicut dicit Aug. de fi. Ad pe. inquiēs firmissime te
ne ⁊ nullaten⁹ dubites deo icōmutabilr nō solū pñtia et
pterita: sꝫ ēt futura oia icōmutabiliter eē notissima cui dr
deus. qui occultoꝝ es cognitor: qui scis oia anteq̄ꝫ fiant.
2ª ɔ ℂ Scdā ɔ̄nē pbo sic. de⁹ pr̄ vē pducit ⁊ gñat filiū ⁊ nō
D eōꝫ: g pr̄ ē prior filio cāitate seu pductibilitate vel origie.
Añs ē certū ex fide. Et ɔñtia pz: qr hoc ē prem esse prius
cāitate seu origine filio: qd est prem eē cām vel prin̄ pro
ductiuū filij ⁊ nō eōꝫ: vt supra pz. ℂ Hec ɔ ⁊ ēt precedens
cap. 10. partialr asserit a Dam. li. p. vbi ait. Si vo dicimus prem
eē prin̄ filij: ⁊ maiorē nō priorē filio eē tpe vel nā ostendi
mus: per ipsum enim secula fecit: neqꝫ. n. fm aliud quidē
nisi fm cām h est: qm̄ filius ex pr̄e genit⁹ ē: ⁊ nō pr̄ ex fi
lio: ⁊ qm̄ pr̄ ē cā filij nāliter. ℂ Huic cōcordat dcm̄ Aug.
d. lib. 3° ɔ̄ Max. φ inter prem genitorē ⁊ filiū genitum ē
ordo nāe: nō quo alter est prior altero: sed quo ē alter ab
altero. Ubi pz φ negat prem eē nā priorē filio. affirmat āt
sicut Dam. φ nāliter ē fili⁹ a pr̄e. Sꝫ nūqd pr̄ si prior est
origine filio pōt vere dici φ pr̄ sit in aliquo priori origis:
aut in aliquo instāti originis in quo non sit filius: aut ali
quid in diuinis ad intra pōt dici esse in aliquo priori vel
p° instanti aut signo ⁊ filius esse in 2° vel 3° instanti seu si

gno posteriori ⁊ nō eē in primo. ℂ Ad hoc dicit idez do E
ctor φ sic. vnde sicut potest haberi ex dictis eius in diuer Scotus
sis locis: in p° instanti nāe qd ponit in diuinis: vt supra re
citatū est. ordo originis in cuius primo instanti seu signo
est pria persona perfecta cū oibus essentiabilibus nō ha
bentibus respectū ad extra ⁊ cū principio ⁊ fecūditate p
fecta qua pōt pducere filiū ⁊ spm̄ scm̄: ita φ in primo si
gno ē in pr̄e vtraqꝫ fecunditas. In scdo aūt signo ē in pr̄e
actus prime fecunditatis: ⁊ pr̄ pducit filium: ⁊ cōicat fi
lio fecūdā fecūditatē. s. qua pōt pducere spm̄ scm̄: In ter
tio vero signo est in vtroqꝫ actus secūde fecūditatis. s. spi
rare ⁊ pducere spm̄ sanctū. Et sic vt dicūt pr̄ ē prior origie
⁊ prius pōt generare filiū q̄ꝫ generet: ⁊ tunc prius generat
q̄ꝫ spiret spm̄ sanctū: ⁊ silr pr̄ ⁊ filius prius possunt spira
re q̄ꝫ spiret spm̄ sanctū. ℂ In his dictis plura falsa conti ɔ Sco.
nent. Unde arguo p° cōtra illud qd dicūt φ pr̄ pōt prius
gñare q̄ꝫ generet. Si. n. hoc esset verū sequeret φ filius i
2° signo in quo pr̄ gñat actu postq̄ꝫ gñabat tm̄ in potētia F
inciperet esse: ⁊ sic aliquo mō hēret initiū essendi: saltem
fm imaginationē nr̄am. Uñ inciperet esse postq̄ꝫ nō fuit.
Sed h est prorsus falsum dicēte Aug. lib. p. de diuinita.
⁊ incarnatiōe vbi satis circa prin̄. Nos semp deū pr̄ez no
uimus vnigeniti filij sui ex ipso quidē nati ⁊ qd ē ab ipso
trahētis: sine vllo tm̄ initio: nō solū eo φ aliquib⁹ tēporū
spatijs distingui pōt: sed ne illo qdē φ sola apud semet
ipsam mens intueri solet. ⁊ nudo. vt ita dixerim intelle
ctu atqꝫ aio cōspicari. Extra ergo omne qd vel dici vel in
telligi pt initiū gñatā esse sapiam credendum ē: hoc ipse.
ℂ D. Suppono: φ vt pz ex dictis. aliqd eē origine prius
aliq nō ē aliud q̄ꝫ ipsum eē cām vel prin̄ illius: seu originās
illud ⁊ nō eōꝫ: ⁊ esse posterius origine nō est aliud q̄ꝫ esse
originatū ab illo quo est posterius: ⁊ nō eē originās illud
⁊ silr habere aliqd origine prius idē ē qd alteri producē
do cōicare. Uel fm istos idē est qd hr̄e illud a se ⁊ nō ex G
alio: hic vo i 2° signo idē est quod hr̄e ab alio ⁊ non a se.
ℂ Hoc premisso arguo pmo sic. si pater in scdo signo ori ɔ Sco.
ginis ⁊ non in primo pducit filiū: ⁊ hꝫ actū pme fecundi
tatis qui est gignere: ergo pr̄ nō a se: sed ab alio hꝫ φ p
ducit filium: ⁊ hunc actū q est gignere ɔña pz: sed ɔñs ē
falsum: qr aut h hēret a filio: aut a spū sancto: ⁊ vtrumqꝫ
est falsum. ℂ D. Si prius origine pr̄ gñat q̄ꝫ spirat: g po 2m
steri⁹ origie pr̄ spirat q̄ꝫ gñat. ⁊ per ɔñs nō spirat a se. qd
nō est sane dcm̄. ℂ D. Actus prime fecūditatis quē dicūt 3m
esse in pr̄e in scdo signo: aut est gñatio actiua: aut gñatio
passiua. si passiua. g nō in pr̄e vt dicūt: si actiua cū ipsa fm 4m
rem sit ipse pr̄: vt ipsi alibi dicūt: sequit q̄ꝫ pr̄ nō erit in p° di. 12. q.
signo: sed in scdo: qd repugnat dictis eorū. ℂ Rursus li° pma.
p° ipsi dicūt φ oēm realitatē tā relatiuā q̄ꝫ absolutā quā
pōt pr̄ hr̄e: hꝫ a se in primo signo originis. ergo gñōnem
actiuā hꝫ in p° signo originis: supposito φ illa sit in patre
vt ipsi dicūt: ⁊ per ɔñs nō in 2° tm̄: sed i p° signo originis
est actus prime fecūditatis: ⁊ in primo signo pr̄ gñat: qd
ipsi negāt. ℂ D. Cū dicūt aliqd eē vel hr̄e aliqd in primo 5m
signo ⁊ aliqd in scdo: vel p hꝫ signa pm̄ ⁊ 2m̄ volunt quoqꝫ H
mō aliquā durationē imaginabilem vel existentez actua
liter vel possibiliter: ⁊ tunc pz euidēter hꝫ propositiōes.
pr̄ est in primo signo ⁊ filius non in primo signo: sed i se
cūdo: ⁊ pr̄ prius gñat q̄ꝫ spirat: ⁊ alias quas ponūt eē fal
sas. ⁊ ɔ̄ sanā doctrinā fidei: que oēm prioritatē duratiōis
negat in diuinis ad intra. Aut nullā talē prioritatē dura
tiōis volūt intelligi: sed precise intēdūt significare p se vel
producere ⁊ hꝫ in p° signo: φ illud tale conuenit illi ex se
⁊ nō ab alio seu φ ipsum est cā φ illud alij cōueniat ⁊ nō
ecōuerso. Et per eē in 2° signo intēdūt φ illud est tale ab
alio ⁊ non a se. ℂ Et si sic tūc seqtur φ pr̄ prius spirat q̄ꝫ
spiret filius: qr pr̄ ex se hꝫ ⁊ nō a filio aut aliq alio φ ipse
spiret: filius aūt hoc hꝫ a patre. Unde Aug. 15. d tri. Quo cap. 27

I inqt hꝫ filius vt sit deus:ē.n.deus de deo:ab illo vtrūqꝫ hꝫ
vt et de ipso ꝓcedat spūs sanctus. Et idē dicit in plurib⁹
alijs locis eiusdē libri. ¶ Sed huius oppositū expresse
dicit iste doctor lib. ꝑ dis. 12. q. 2. vbi ait ꝙ nō est intelligē
dū ꝙ pr̄ spiret ꝑus q̄ꝫ filius spiret: sicut prius origine pa/
ter gn̄at q̄ꝫ spiret ꝓpter ordinē ꝑncipiorū: q2 tūc fili⁹ nō
spiraret: vt argumētū deducit. Argumētū aūt ꝯ quod fac
mētionē est h̄. si spūs scūs preintelligat̄ h̄re prius eē a pr̄e
q̄ꝫ a filio: tūc fili⁹ ꝓduceret spm̄ scm̄ iā existētē: qḋ ꝯseqns
iste doc. ꝯcedit eē impoīe. Et satis cito infra dicit. Nō est
ergo ordo originis inter spirationē pr̄is ꝛ filij: q̄si spiret
pr̄ in aliquo signo originis: in quo nō spiret filius: sed i eo
dē signo originis simul spirāt: est tn̄ ibi ordo spirātiū i spi
rādo: qm̄ pr̄ in illo signo originis spirat a se: filius aūt nō
a se. ¶ Ex quib⁹ v̄bis appet ꝙ vel nō accipiunt ista signa
vt h̄nt originis ordinē ꝑcise: ſm hoc ꝙ ē spirare a se: ꝛ spi
K rare nō a se: sed simul volūt intelligi quedā signa duratio
nis: sicut innuūt v̄ba sua: cū dicūt: ꝙ filius tūc spiraret spi
ritū scm̄ iā existētē: q̄si necesse sit prius nō fuisse spm̄ scm̄.
Aut si ꝑcise illo ꝑ° mō accipiūt: expressam ꝯdictionē in al
legatis eoꝝ v̄bis includūt: cū dicūt ꝙ nō pri⁹ spirat pr̄ q̄ꝫ
6ª fili⁹. Et cū h̄ inquiūt ꝙ pr̄ spirat a se: fili⁹ aūt nō a se. ¶ P
Cū dicūt ꝙ in eodē signo origīs simul spirāt. Quero aut
simul spirāt in ꝑ signo: ꝛ tūc sequit̄ ꝙ filius spirat a se: aut
simul spirāt in signo 2°: vel in 3°: ꝛ tūc sequit̄ ꝙ pr̄ non spi
7ᵐ ret a se: qḋ est falsū ꝛ ꝯ ipsos. ¶ P. cū dicūt h̄ esse in prio
signo: ꝛ illud in 2°: aut ly: signo. supponit ꝓ aliquo: aut nō
supponit ꝓ aliq. Si det 2ᵐ: sequit̄ ꝙ quelibꝫ h⁹ ꝓpōnū
affirmatiuarū quas dicūt: sit falsa: cū talis terminus in q̄
libet eaꝝ denotet̄ pro aliquo supponere. Si dicat̄ ꝑᵐ: tūc
aut supponit pro aliq̄: qḋ nec est deus: nec in deo: aut pro
aliquo qḋ est in deo vel est deus. Primū nō pōt dici: q2 si
ne quolibet tali deus trinitas esset: ꝛ pr̄ gn̄aret ꝛ spiraret
ꝛc̄. q̄ vere enūciamus ꝺ deo: ꝛ ꝑ ꝯseqūs vanū ē talia fin/
gere in ꝓposito. Si dicat̄ 2ᵐ: aut supponit precise pro eo/
dem pro quo supponit illud quod dicitur esse i tali signo
L verbi gratia. cum dicitur essentia est in primo signo. ly ꝑ/
mo signo. supponit pro essentia: et. Et cū dr̄ generare seu
dicere nō est in primo: sed in scd̄o signo. ly scd̄o signo. sup
ponit pro ipso dicere: ꝛ tunc idem esset dictu ꝙ essentia ē
in essentia. Et dicere non est in essentia: sed in dicere. Si/
militer cū dicitur pater est in primo signo: ꝛ filius nō est
in primo signo: sed in scd̄o: idē esset ac si diceret̄: pr̄ est in
patre: ꝛ filius non ē in patre: sed in filio. Aut ly. signo. sup
ponit in vtrāqꝫ pro aliquo essentiali: aut in vtrāqꝫ ꝓ aliq̄
notionali: aut in vna pro essentiali: ꝛ in altera ꝓ notiona/
li. Et qḋcūqꝫ detur exponēdo propositiones ſm illā sup
positionē termini: apparebit ꝙ omnes vel earum plures
erūt false vel improprie penit⁹ ꝛ impertinētes ad propo/
sitā difficultatē. ¶ Cū ḡ dari nō possit que sint h⁹ signa ꝓ
quib⁹ supponāt h⁹ termini: idcirco tales locutiones cō/
cedi vel admitti non debet: quibus denotatur ꝙ in aliq̄
M instanti vel signo priori pr̄ est vel habet seu est hoc vel il/
lud in quo filius non est ꝛc̄. Sed solū dici dꝫ ꝙ pater est
origine prior q̄ꝫ filius. i. originat ꝛ producit ipsum filium
ꝛ filius est origine posterior q̄ꝫ pater: qm̄ originatur seu ꝓ
ducitur a patre: ꝛ ꝙ pater ꝛ filius sunt ꝑores origīe q̄ꝫ spi
ritus scūs: ꝛ ille posterior eis. i. pater ꝛ filius producunt
ꝛ spirāt spiritū sanctū: ꝛ ille spiratur ab eis. Et q2 ꝓcessio
spiritus sancti nō ꝓprie dicitur origo: ideo ista ꝑoritas (si
enūciari debeat cōi vocabulō vtriqꝫ productioni) meli⁹
noiat̄ prioritas cālitatis ſm intellectū supra datum vel
Ocham d. 9. q. ꝑma. producibilitatis q̄ꝫ prioritas originis. ¶ Unde notādū
circa diuersos modos prioritatis (vt dicit quidā doctor)
ꝙ ordinata ſm prius ꝛ posterius sunt in duplici differē/
tia. Nā aliquib⁹ correspōdēt aliq̄ extrinseca ordinata: ita
ꝙ vnū respondet vni: ꝛ alterū alteri: sicut illis q̄ sunt ꝑus
ꝛ posteri⁹ ſm tēpus: vna ps tēporis correspōdet priori et N
alia posteriori. Silr̄ his que ordinant̄ ſm locū: q̄uis ille
modus prioritatis non sit supra posit⁹: cor respōdent di
uerse ptēs loci vna priori alia posteriori: ꝛ in talibus qb⁹
sic diuersa extrinseca correspōdēt: proprius modus loq̄n
di ē: ꝙ prius est in aliquo ꝑori tp̄e in quo tp̄e non ē illud
aliud: quo ip̄m est ꝑus: ꝛ silr̄ qḋ deus prius localiter vel
ſm locū est in aliq̄ loco priori in q̄ nō est illud q̄ ip̄m dicit̄
esse ꝑus localr̄. Et in talib⁹ rōnabilr̄ querit̄. vtrū i illo ꝑo
ri in quo est vel hꝫ h̄ vel illud ꝛ h⁹: illud qḋ dr̄ ꝑus sit po
sterius vel nō: ꝛ precise de ordinatis ſm tp̄s ꝛ durationē
ꝯcedi debēt distīcta instātia vel signa. de ordinatis autem
localr̄ distincta loca. ¶ Quedā vō sunt ordinata ſm ꝑus
ꝛ posteri⁹ quib⁹ nō rn̄dēt talia diuersa extrinseca ordina
ta: ꝛ in talibus nō est ꝓprius modus loq̄ndi nec rōnalis
qō cū q̄rit̄. vtrū in illo ꝑori in q̄ est prius sit posteri⁹ sicut
v. g. in ꝑoritate ſm pfectionē totū dr̄ ꝑus sua pte: q̄ tn̄ ꝑo
ritas nō attendit̄ penes aliq̄ extrīsecā quorū vnū respon O
deat toti: aliud vō parti: ꝛ ideo non precise dr̄ ꝓprie: ꝙ to
tum sit in aliquo ꝑori in q̄ non sit pars: nullū. n. ꝑus fingi
pt in q̄ sit totū ꝛ nō pars: alias totū nō includeret ptē: im/
mo cū in tali prioritate nihil sit prius nisi totum: ꝛ nihil
posteri⁹ nisi pars; si talis modus loquēdi reciperet̄: po/
ti⁹ ōberet ꝯcedi ꝙ posterius est in aliq̄ ꝑori in q̄ nō ē ꝑus
q̄ꝫ eꝫ. q2 pars est in toto ꝛ nō eꝫ. Silr̄ ē de ꝑoritate n̄ae et
cālitatis. Et sicut nō dant̄ signa vel instātia pfectionis vel
dignitatis: sic nō dari debēt signa vel instātia n̄ae vel cāli
tatis aut originis. De hac et mā ꝯ opinionē eādē aliqua Ad rō-
dcā sūt supra di. 6. iō nūc ptrāseo. ¶ Ad rōnes ꝙnis. Ad nes prin-
ꝑᵐ cū di oē ꝓducēs est prius producto. si intelligatur ꝺ ci. q.
ꝑoritate cālitatis concedo: ꝛ silr̄ cōcedo ꝯn̄s in eodē sen/
su. Si vō intelligat̄ ꝺ prioritate eternitatis vel temporis
aut pfectionis vel nature. nego. Ad probationem dico: ꝙ
sicut prius q̄uis ꝑncipaliter ꝛ magis proprie dicatur de
ꝑori ſm tp̄s: vt dr̄ 5° meta. tn̄ ꝛ alijs modis dr̄: vt ibi patꝫ T. c. 16.
ꝛ supra habitū est. Et q̄uis magis ꝓprie dicat̄ ſm tēp⁹: P
nihilominus sicut aliqd dr̄ prius ſm cām: sic pōt dici eē
ante ſm cām: ita ꝙ prius ꝛ ante sint synonyma: ꝛ ꝙ ante
non semper denotet prioritatem tēporis: patet per illud
Apli ad Ephe. Elegit nos añ ꝯstitutionem mūdi. Et illō cap. ꝑ.
ꝑ° Pe. Precogniti añ mūdi ꝯstitutionem. vbi cōstat ꝙ añ
nō notat tēpus ꝑcedēs: cū añ ꝯstitutionē mūdi nullū tē/
pus fuerit. ¶ Sic in ꝓposito ad auctoritatē Aug. cū ait. cap. ꝑ.
Alioqn erat āq̄ꝫ erat. Dico ꝙ nō accipit ante ſm tēpus:
aut aliquo alio ꝑdictoꝝ modoꝝ: nisi ſm cām: ꝛ hoc pꝫ:
qm̄ aliter nō valeret ꝯn̄ia illa: sicut non tenet hec. a. pro/
ducit b. ḡ a. fuit ꝑ tp̄s añ. b. sic nec ista. a. producit. a. ḡ. a.
fuit ꝑ tp̄s ante. a. Et ꝙ ꝑma nō teneat certū ē: qm̄ quedā
sunt que h̄nt effectus sibi coeuos: ꝛ cū illis simul incipiūt
sicut ipsemet ostēdit. 14. ꝺ tri. vbi ait. Quedā cognoscibi/ cap. 10.
lia cognitionē interpositione temporis antecedūt: sic sunt
ea sensibilia que iam erant in rebus tēporalibus anteq̄ꝫ
cognoscerent̄. Quedā vō simul esse incipiūt: velut si ali/ Q
quod visibile qḋ oīno non erat ante oculos nostros oriat̄
cognitionē nostram vtiqꝫ non precedit: aut si aliquid so/
net vbi adest auditor: simul profecto incipiūt eē: simulqꝫ
desinūt ꝛ sonus ꝛ eius auditus. Uerūtamē siue tp̄e prece
dentia: siue simul esse incipientia cognoscibilia cognitio/
nē gignūt: non cognitione gignunt̄. Idē etiā pōit 6° libro
de igne ꝛ splēdore qui ab ipso diffundit̄. ¶ Et ꝑ hoc etiā cap. ꝑ.
pꝫ: ꝙ nō sequit̄ ꝙ producens sit prius eternitate q̄ꝫ ꝓdu/
ctum: qḋ etiā nec perfectiōe nec n̄a ex hoc ostendit̄: quod
ignis ꝓducit ignem eque sibi perfectum: ꝛ q pōt existere
eo destructo. Dōm ḡ ꝙ Aug. sumit ibi añ ſm cām: ꝛ tunc
optime tenet illa ꝯn̄ia. Nā i qbuslibet ꝓducēs est cā ꝓ/
ducti ꝛ nō eꝫ. ꝓductū est cā ꝓducētis in eodē genere cau
se: ꝛ ideo sequit̄: a. ꝓducit. b. igitur. a. est prius cālitate q̄ꝫ

A b.ꝛ silr sequit̃.a.producit.a.ergo.a.est prius causalitate
q̃ȝ a.Sed dicet̃ ꝙ sic dicẽdo:ꝛ si ꝯñtia ostendat̃ esse bõa:
ꝓbatio:tñ nulla est:qm̃ ꝯñs nõ est magis incõueniẽs q̃ȝ
añs.immo nec vr̃ differre. Nã idẽ vr̃ significare.a produ
cit a.ꝛ a.est prius cãlitate vel ꝓducibilitate q̃ȝ a.℄ Re/
spõdeo ꝙ vtrũqȝ est inconueniẽs:sed cõsequẽs est ꝑ atten
tius incõueniẽs. Et ad ipsuȝ de magis proximo sequitur
ꝯdictio:nec ẽt est oĩno idẽ significatione cũ antecedente.
Nã esse prius causalitate significat vltra esse cãm:ꝙ cau/
satũ non sit cã cause:sicut supra habitum est. Si aũt a.est
prius causalitate q̃ȝ a.sequit̃ ꝙ a.sit causa ipsius a.ꝛ non
sit cã illius a.qd̓ est ꝯdictio.qd̓ pȝ. Nã sequit̃ a.est prius
causalitate q̃ȝ a.ergo a.qd̓ est sic prius est cã ipsi⁹ a.ꝛ tũc
sequit̃ ḡ a.quo illud est prius nõ ẽ cã ipsi⁹ a loquẽdo sem
per in codẽ gñe cause:ꝛ per ꝯñs.a.est cã ipsi⁹ a.ꝛ ñ ẽ cã
B ipsi⁹.a.ꝛ sic cũ ait:aliogn erat a.anteq̃ȝ erat:idẽ intendit:
ac si diceret̃ erat prius cãlitate seipso anteq̃ȝ erat.℄ Eo//
cap.1. dẽ modo intelligẽdus est Aug.ꝑ d̓ trini.cũ ait:sicut in q/
busdã libris reperit̃. Nulla.n.oĩno res est que seipsaȝ gi/
gnat vt sit.si quid.n.seipsum gigneret seipso:ꝑfecto ꝑus
ꝛ posterius eẽt:q̃ȝuis cõmunius hec ꝓbatio in libris nõ
reperiat̃ intelligẽdũ est in q̃ȝ d̓ prioritate ꝛ posterioritate
12.mi.16 causalitatis.℄ Ad 2m dicẽdũ qd̓ phs non vult ꝙ qd̓libet
agẽs vel mouẽs precedebat tp̃e illud qd̓ agit̃ vel mouet̃:
hoc aũt falsum esset vt iam patuit de sensibili:qd̓ simul in
cipit esse ꝛ mouere sensum ꝛ agere significationẽ. Et silr
sm phm mouẽs celũ nõ ꝑcedit tp̃e celuȝ qd̓ mouet̃:neqȝ
motũ eius. Sed intẽtio sua ẽ qd̓ aliqd̓ agẽs precedit suũ
effectũ. Et aliqd̓ mouẽs suũ motũ:nulla aũt forma prece
dit rem cuius est forma. Et loquit̃ d̓ precessione tẽporali.
Ad 2m. ℄ Ad 2m rationẽ dicẽdũ ꝙ cuius gñatio est mutatio:ip
sum:vtiqȝ hȝ esse post nõ esse:cuius aũt gñatio nõ ẽ muta
tio:qualis est gñatio filij dei:ipsuȝ nõ hȝ esse post nõ esse.
Ad 3m ℄ Ad 3m cũ di.omne ꝓducẽs ꝑintelligit̃ sue productiõi
dicendũ ꝙ hic potest esse sensus duplex.vnus ꝙ pri⁹ in/
telligat̃ ꝓducẽs esse q̃ȝ intelligat̃ productio siue ꝙ prius
C intelligatur ꝓducẽs eẽ q̃ȝ intelligat̃ ꝓducens producere.
Et siue sic sit siue nõ:nõ est ad ꝓpositũ:q2 hoc concesso:nõ
arguit̃ ꝑoritas aliqua inter producẽs ꝛ productũ:sed so/
lum inter intellectionem ꝛ intellectum. Alius sensus po/
test esse:ꝙ omne producens intelligit̃ siue potest vere in/
telligi esse prius q̃ȝ sit sua productio:ꝛ tũc concedo de ꝑo
ritate causalitatis:si productio sit elicita:secus autẽ si nõ.
Cum probat̃:quoniã agere presupponit esse.hic etiã po
test esse sensus duplex:vnus.i.agens ẽ prius q̃ȝ sua actio
ꝛ concedo d̓ prioritate causalitatis. Nam agens causa ẽ
sue actionis:ꝛ non econuerso. De alijs ṽo prioritatib⁹ su
pra dictũ.nego. Alius sensus est:agere presupponit esse.i.
agens prius est q̃ȝ agat:ꝛ quamuis hec posset cõcedi:q2
est indefinita:hec tamen vniuersalis omne agens prius ẽ
q̃ȝ agat:falsa est d̓ virtute sermonis. Nam ipsa nõ videtur
proprie posse intelligi:nisi de prioritate durationis: sm
quã ipsa est falsa:vt ex dictis patet. Si tamen isti termini
D agere:ꝛ esse:supponerẽt materialiter pro istis terminis:
est:ꝛ agit:tunc posset concedi propositio d̓ prioritate com
munitatis ꝛ consequentie que est inter terminos: Nam
omne quod agit est:ꝛ non omne quod est agit. Similiter
bene sequitur:hoc agit:ergo est:quocunqȝ vtrobiqȝ de/
monstrato. Et non sequitur hoc est:ergo h̓ agit. Sed de
hac prioritate nihil ad ꝓpositũ:est.n.questio non d̓ ter//
minis:sed d̓ personis diuinis que non sunt termini:neqȝ si
gna.℄ Ex his pȝ ꝙ nõ põt in ꝓposito aliq̃ prioritas ꝯclu
di inter pr̃em ꝛ filiũ:nisi cãlitatis:ꝛ illã cõcedo:cum ipse
sit ꝑn̄m eius ꝛ nõ eȝ.℄ Ad ꝯfirmationẽ negãdũ est añs:
ꝑ falsas iplicatiões:implicat.n.ꝙ nãe ad suppositum sit
habitudo:ꝛ silr ꝙ nãe diuine ad ꝓductionẽ filij sit habi/
tudo:ꝛ ꝙ nã diuina sit ꝑncim̄ ꝓductiõis filij:que oĩa falsa

sunt. Nã nã diuina est ipsum suppositum ꝛ ipsa ꝓductio E
filij.℄ Ad ꝓbationẽ cũ di:agere presupponit eẽ:ꝯñsum
est. Si aũt illud añs:habitudo nãe ad suppositũ ẽ prior habitu
dine eius ad actũ 2m:non sumeret̃ sm proprietatẽ sermo
nis: sed loco huius:suppositum prius est q̃ȝ agat:vel q̃ȝ
sua actio.pȝ qd sit dõm ex solutione ꝑcedẽtis rõnis ꝛc̃.

℄ Distinctionis. X Questio.j.

Circa distinctionẽ.10. Quero:an volũtas
diuina sit ꝑn̄m productiuum spiritus ꝑm
sancti.℄ Arguitur ꝙ sic. Nam ꝑn̄m producti
uũ amoris mutui pr̃is.ꝛ filij est ꝑn̄m producti/
uũ spiritus sancti:sed voluntas diuina ẽ ꝑn̄m
amoris mutui patris ꝛ filij.ergo ꝛc̃. maior patet:qm̃ ꝑ
multas sanctorũ auctoritates magister probat in presen/
ti distinctione ꝙ spũs sanctus est amor communis ꝛ mu
tuus patris ꝛ filij:minor ẽt pȝ:qm̃ huiusmodi amor est
vere productus ꝛ spiratus:ꝛ per ꝯñs aliqd ẽ eius prin̄m
productiuũ:ꝛ nõ appet aliud q̃ȝ volũtas pr̃is ꝛ filij:quia
ois amor ꝓduct⁹ a volũtate elicit̃.℄ 2° spũs sanctus libe 2m
re ꝛ nõ nãliter producit̃.ḡ volũtas ẽ ꝑn̄m ꝓductiuũ eius. F
ꝯñtia pȝ:qm̃ ꝑ⁹ radix libertatis est in volũtate. Et añs pȝ
qm̃ spũs sanctus ꝓcedit nõ q̃uo natus:sed q̃uo datus:et
donũ patris ꝛ filij:vt pȝ per Aug.5° d̓ trini.ꝛ sequenti.d̓ cap.14.
ratione autem doni est ꝙ libere donetur.quare ꝛc̃.

Contra. Essentia diuina non est ꝑn̄m ꝓductiuũ filij.
vt sup̃ pȝ di.5.ꝛ eadẽ rõne nec spũs sancti
ḡ volũtas diuina nõ ẽ ꝑn̄m ꝓductiuũ spiritus sancti. ꝯña
pȝ:qm̃ voluntas diuina est penit⁹ indistincta ex nã rei ab
ipsa essentia ꝛ oĩno sibi eadem:vt supra pȝ distin.8.

Hic duo tangunt̃ videnda pro pñti questio. vnum
est qd̓ querit̃:aliud vtrum spũs sanct⁹ ꝓ/
ducat̃ libere vel nãliter:qd̓ implicat̃ in scd̓o argumento.

Quãtũ ad ꝑm loquẽdo cõformiter ad illud qd̓ supra ꝑ⁹ arti.
di.2.dictũ est de ꝑn̄ productiuo filij. Dico ꝙ
volũtas nõ est ꝑn̄m spiritus sancti productiuũ:quod ꝓbo
per siles rõnes quib⁹ probatũ ẽ ꝙ essentia diuina nõ est
ꝑn̄m productiuũ filij.℄ Primo sic.oẽ qd̓ ẽ ꝑn̄m producti/ ꝑm
uum spiritus sancti:producit spiritũ sanctũ. volũtas diui G
na nõ producit spiritũ sanctũ:ergo ꝛc̃.minor pȝ:qm̃ sicut
eẽntia cõis nõ gñat aut gñat̃:nec spirat aut spirat̃:vt dic̃
ꝯciliũ:sic nec volũtas:cũ volũtas sit ideȝ essentie adeq̃te
ꝛ oĩbus modis ex nã rei. Maior ṽo probat̃:qm̃ i deo ñ
distinguit̃ ꝑn̄m ꝓductiuũ a ꝑn̄o qd̓ ꝓducit:vt ibi probatũ
est.ḡ oẽ qd̓ in deo ꝑn̄m ꝓductiuũ est producit.ꝛ ꝑ ꝯñs oẽ
ꝑn̄m ꝓducẽs spiritũ sanctũ:producit spiritũ sanctũ.℄ 2° 2m
volũtas diuina est spũs sanctus:ḡ volũtas diuina non est
ꝓductiua spũs sancti.pȝ añs:ꝛ ꝯña ꝓbat̃.vt ibi.℄ 3° si 3m
volũtas diuina eẽt ꝑn̄m ꝓductiuũ spũs sancti:ipsa diceret̃
relatiue ad ipsum.ꝯñs est falsum.ꝯña pȝ.ꝛ falsitas ꝯñtis
d̓clarat̃:sicut ibi d̓claratũ ẽ.℄ Et rñsiões q̃ dari possent
reprobant̃:vt ibi supra probatũ est d̓ volũtate.sic põt ꝓ/
ꝓbari d̓ eẽntia ꝛ nã diuina:vt ẽ cõis trib⁹. Quãuis enim
volũtas diuina sit pr̃ q est ꝑn̄m ꝓductiuũ spũs sancti:ipsa
tñ nõ est ꝑn̄m ꝓductiuũ spũs sancti.qd̓ idẽ ẽ dictu. Sicut
q̃uis eẽntia diuina sit pr̃ q gñat:ipsa tñ non gñat vt dicit
ꝯciliũ.℄ Cõtra istã ꝯnẽ arguit̃ a quibusdã sic. Quecũqȝ Sco. in
volũtas ꝑfecta habẽs obm̃ diligibile sibi ꝑsentatum est repe. d.
ꝑn̄m ꝓducẽdi amorẽ adequatũ sibi ꝛ obo.i.amorẽ tãtum 10.q.1.
quãtũ põt hẽre respectu talis obcti.ḡ volũtas diuina hñs
eẽntiã diuinã sũme sibi ꝑsentatã diligibilẽ est ꝑn̄m produ
cẽdi amorẽ adequatũ sibi ꝛ illi obcto:cũ aũt tam ipa q̃ȝ
essentia sit infinita:amor adequat⁹ ei necẽo ẽ infinit⁹.ꝛ ꝑ
ꝯñs voluntas diuina ẽ ꝑn̄m producẽdi amorẽ infinitũ.
Et vltra vt idẽ doc.alibi deducit: vlteri⁹ cũ amor infinitus
sit de⁹ ꝛ ꝑ se subsistẽs:ꝛ ꝓductũ necẽo sit distictũ a ꝓdu/
cẽte:ꝛ q2 nihil ꝓducit se:sequit̃ ꝙ ille amor sit ꝑsona sub/
sistẽs disticta a ꝓducẽte.talis aũt ꝑsona ẽ spũs sanctus:ḡ.

J voluntas diuina est pn̄m producēdi spūm sanctū. ¶ Alij
2m ꝓbāt idē sic. ſm fidē spūs sanct⁹ ꝓducit̄ a pr̄e ꝛ filio: ergo
Ocba3. si sit aliqd̄ pn̄m ꝓductiuū illius cū illud nō posset eē rela/
10.q.1. tio: qm̄ vna relatio nō p̄t esse pn̄m elicitiuū alteri⁹ relatio/
nis correlatiue nec suippsius: op3 q pn̄m elicitiuū sit aliqd̄
absolutū: sed nihil ē absolutū i diuinis: nisi eēntia diuina:
que oibus modis ex nā rei ē volūtas. ḡ nisi aliquis mo//
dus logicalis vel grāmaticalis ipediat: sicut ꝯcedēdū ē
de essentia qd̄ ē pn̄m elicitiuū spirationis: ita eode3 modo
3m ꝯcedēdū ē de volūtate. ¶ 3° ſm sanctos spūs sanctus est
amor ꝛ charitas: s3 talis ꝑsona ꝓducit̄ a volūtate tāq̄ a
Ad p̄m pn̄c elicitiuo. ḡ ꝛc̄. ¶ Ad p̄m dico q añs non est verū d̄ vo
lūtate illa q̄ est amor illius obiecti: talis em̄ volūtas nō pl⁹
est pn̄m producēdi illū amorē: q̄3 sit pn̄m ꝓducēdi seipsa3:
ꝛ q̄3 amor ille sit pn̄m ꝓducēdi volūtatē aut seipsu3: diuia
v̄o volūtas est suus amor: ꝛ amor eēntie diuine ē spiritus
sanct⁹: sicut eēntia diuina que est sua volūtas est spūs san
ctus: ꝛ iō nō ē pn̄m ꝓducēdi spm̄ sanctū vel amorem suu3.
Ex q̄ ēt p3 q nō ē d̄ rōne volūtatis in cōi nec sibi per se cō
uenit: q sit pn̄m ꝓducēdi amorē suū. Nec sequit̄. volūtas
K creata est pn̄m ꝓducēdi amorē suū. ḡ ꝛ quelibet volūtas:
aut volūtas diuina: sicut isti idē alibi ad istud ꝓpositum
Ad 2m virtualiter sumūt. ¶ Ad 2m ꝯcedo añs. ꝛ cū infert̄. ergo
si sit aliqd̄ pn̄m ꝓductiuū: illud est absolutū. nego ꝯñtiam.
dico q p̄r ꝛ filr̄ fili⁹: est pn̄m ꝓductiuū spūs sancti. Lū ꝓba
tur q nō: qm̄ relatio nō ē pn̄m ꝓductiuū relatiōis relatiue.
h̄ q̄dē falsum ē: ꝛ ſm istū sic arguētē: ꝛ p3 falsitas i diuinis
q̄dē. nā p̄r prin̄m ꝓductiuū ē filij: ꝛ relatio p̄ris ad filiu3
q̄ nō est aliq̄ entitas distincta a p̄re: s3 ē ipse p̄r: est ēt pn̄m ꝓ
ductiuū filiatiōis: sicut ꝛ filij q est ipsa filiatio subsistēs: vt
filiatio sumit̄ ꝓ relatiōe correlatiua paternitatis. Quic/
q̄d ḡ est prin̄m ꝓductiuū filij: est ꝓductiuū filiationis: ꝛ cu
iuscunq̄ p̄r est productiuus: ei⁹ ē ꝓductiua paternitas: i
creaturis etiā supposito q relatio non sit entitas ſm se di
stincta ab entitatib⁹ absolutis: ꝛ infra ostendet̄: ꝛ iste do/
ctor ꝯcedit: sed sit eadē entitas cū entitate absoluta nec̄e
L est ꝯcedē: q sic calor ē ꝓductiu⁹ caloris: sic relatio ꝓdu/
ctiui ad ꝓducēte3 vel ꝓductū q̄ est eade3 calori ꝓducto.
¶ Etsi dicat̄ q q̄uis p̄r ꝛ fili⁹ sint prin̄m ꝓductiuū spūs
sancti: princ̄m q̄dē qd̄: nō tn̄ prin̄m: quo. ꝛ d̄ isto ē questio.
¶ Dicēdū q talis distinctio pricipiorū qd̄ ꝛ quo. locum
non h3 in deo: vbi prin̄m qd̄. est simplex o mō sicut sup̄ dis.
Ad 3m 7. declaratū est. ¶ Ad 3m rōne3 concedo q spūs sanct⁹ ē
charitas p̄ris ꝛ filij: ꝛ cū d̄r q talis ꝑsona ꝓducit̄ a volūta
te tāq̄ a principio elicitiuo. nego: sed dico q ꝓducit̄ a pa
tre ꝛ filio q sunt volūtas: ꝛ p̄r ꝛ filius qui sunt voluntas
sunt pricipium ꝓductiuum spiritus sancti: nec ex hoc se
quitur: q volūtas sit pn̄m productiuū spūs sancti: sicut nō
sequitur p̄r q est essentia gn̄at. ergo eēntia generat ꝛc̄.

Q ¶ Quātū ad scd̄m ar̄m vtrū spūs sanct⁹ ꝓducat̄ libē vl̄ nā
liter. dico q sensus 2s in hoc quesito posset hēri: siue sit
M de v̄tute ſmonis: siue nō. vnus vt ꝑ hec aduerbia d̄notet̄
distinctio principiorū ꝓducētiū. sicut aliqn̄ dicim⁹ aliqd
ꝓduci vel fieri nāl̄r: q2 ei⁹ pn̄m ē nā. ꝛ aliqd artificial̄r q2
eius pn̄m ē ars. ꝛ aliqd libere q2 ei⁹ prin̄m ē volūtas. Et i
hoc sensu nō h3 locū qd̄ in ꝓpo̊. cū in deo volūtas sit nā
ꝛ nā volūtas: nec aliquo mō distinguātur ex nā rei vt. ō.
d. 8. ꝓbatū ē. Et iō in hoc sensu nō magis d3 ꝯcedi spiritū
sanctū ꝓduci nāl̄r q̄3 libere nec eꝯ. Et idem iudiciū est d̄ fi
lio. ¶ Alius sensus pōt hēri vt denotet̄ distinctio modorū
ꝓducēdi ꝛ iste sensus vtiq̄ alius est a p̄ nā cū idētitate pn
cipij stat diuersitas modorū pncipiādi respectu diuersorū pncipiatorum,
sicut deus necessario producit ad intra ꝛ ꝯtingēter ad ex̄.
Sic autem acci̊ articulū istū premitto p̄ ꝓprie d̄r agē nā
liter q cū pōt agere nec̄io agit ꝛ nō p̄t nō agē. ꝛ acci̊ pos
se sicut ph̄s accip̄. 9. met̄ q̄n. s. ꝯcurrūt oia q̄ reqrūtur ad
actionē ꝛ nullū est ꝓhibēs: tūc em̄ ꝓprie d̄r posse. Illud

vero d̄r agere libere q cū p̄t agere p̄t etiam nō agere. Ta N
les q̄dē pōas. s. irratiōales nec̄e ē quādo vt possint actiuū
ꝛ passiuum appropinquāt. i. sic appropinquāt vt h̄ possit
agere i⁹ vero pati: hoc q̄dē facere i⁹ vero pati. illas v̄o. s.
rōnales nō nec̄e. Sic ēt accip̄. Aug. 3. d̄ li. ar. c° p̄. vbi q̄
rit an q̄ deserto incōmu̇ bono ad cōmu̇ bonum ꝯuertit̄
motus volūtatis sit ei nālis sicut motus q̄ lap̄. nāl̄r ꝛ pro
prio nisu tēdit deorsum nālis ē lapidi: ꝛ determināš q nō
declarat quomō sil̄r ꝛ quomō dissimil̄r lap̄. h3 suū motū
ꝛ volūtas suū. d. In eo silis ē illi motui q̄ deorsus v̄sus lap̄
fert̄ q sic iste ꝓprie ē lapidis: sic ille animi. Uerūm i eo dis
silis q in p̄tāte nō h3 lapis cohibē motū q̄ fert̄ inferius.
Aius v̄o dū nō vult: nō ita mouet̄ vt supiorib⁹ d̄sertis inf̄e
riora diligat: ꝛ iō lapidi nāl̄ ē ille mot⁹. aio v̄o iste volūta
rius. Ecce q iō dicit lapidē nāl̄r descēdere q2 nō ē in eius
p̄tāte vt nō descēdat. aiu3 v̄o nō nāl̄r s3 volūtarie. i. libere O
vt volūtariū ꝯ nāle distinguit̄ quia in ei⁹ p̄tāte ē vt nō sic
moueat̄. Itē infra. c. 5°. vbi ostēdit q volūtas nō nec̄o s3 li
bere vult: dicit. Nō em̄ ē nobis libeꝝ qd̄ in p̄tāte nō habe
mus: aut p̄t nō eē liberū qd̄ hēm⁹ in p̄tāte. Illud aūt dici
mur hēe in p̄tāte q possum⁹ facere ꝛ nō facere ꝛ non i⁹ q
tm̄ facere possum⁹. aliogn diceret̄ q ignis h3 in sua pote
state calefacere. ꝛ lapis descēdere. qd̄ falsum est alioquin
ignis libere ꝛ nō nāl̄r calefacēt. ꝛ libē nō nāl̄r lapis d̄scen
deret. q̄ falsa sunt ſm itētionē Aug. ꝛ ph̄i. Un̄ ph̄s 3° ethi
co. dicit q in nobis ē. i. in p̄tāte nr̄a vt sim⁹ boni ꝛ mali. ꝛ
nō solū alterū ē in p̄tāte nr̄a. ꝛ ꝓbat ꝑ h̄ q2 in qb⁹ ē in no
bis opari: ꝛ nō opari. supple ē in nobis. et in quib⁹ nō. et
ēt. i. in qb⁹ reb⁹ ē in nobis nō opari: est ēt in nobis opari
ꝑ qd̄ p3 q ſm intellectū eius q istud solū vocāt vel dicūt
esse in potestate nostra quod ꝛ eius oppositum possum⁹ ꝛ

Quātū ad 2m articulū. vtrū spūs sanct⁹ producat̄ li/ 2s arti.
bere vel nāliter. Respōdet idem doc. q ꝓdu/ Sco. d.
cit̄ libere. non aūt nālit̄ ex: sicut econuerso filius producit̄ 10. ꝛ i re
naturaliter ꝛ non libere. Unde ex dictis eius possunt ac/ por. ꝛ i
cipi quattuor conclusiones ad propositum. Prima est q qlibet.
spūs sanctus producitur necessario. Scd̄a q producitur q. 16.
libere. 3ª q nō producitur nāliter. 4ª q necessitas ꝛ liber P
tas nō sunt compossibiles eidē pn̄° productiuo respectu
eiusdē ꝓductionis. ¶ Pria ꝯ ꝓbat̄: q2 volūtas dina ne/ pria
cessario ē pn̄m volendi diuinā eēntiā. ergo in supposito cō
ueniēte ꝓductioni: sicut est p̄r ꝛ fili⁹ nec̄io est principium
ꝓducendi amorē adequatum sibi ꝛ essentie: intelligendo
adequationē: sicut in primo articulo expositū est. talis āt
amor productus spūs sanctus est. Añs probat̄ ꝑ hoc: qm̄
volūtas diuia necessario ē in actu 2° ꝛ recto: ꝛ respectu p̄
mi obiecti: hoc aūt est eēntia diuia. ¶ 2ª ꝯ probat̄ sic: volun 2a
tas diuina est pricipiū libere volēdi eēntiā diuinā. ergo ē
prin̄m libere producēdi amorē adequatū ꝛc̄. ꝛ per ꝯñs spi
ritū sanctū. Añs probat̄: qm̄ ois potentia operatiua cir/
ca vnū i ordine ad aliud ē opatiua circa vtrūq̄: sicut potē
tia cognitiua ꝯnis ꝑꝑ pn̄m: est ēt cognitiua pncipij: sic ar/ t. c. 144
guit ēt ph̄s 2° de aia de sensu cōi: ꝛ eadē rōne potētia opa Q
tiua eius qd̄ est ad finē ꝑꝑ ipsum finē: ēt est opatiua circa fi
nē: sed volūtas diuina ē operatiua ꝛ volitiua eorum que
sunt ad finē. i. creaturaꝝ ꝑꝑ finē: q finis est essentia diuia.
ḡ est ēt opatiua circa eēntiā. Lū ḡ circa ea q̄ sunt ad fine3
sit opatiua libere ꝛ n̄ nāliter: ergo ēt libere ꝛ nō nāl̄r erit
opatiua circa diuinā essentiā: ꝛ ꝑ ꝯñs libere vult illam: et
ꝯñtia p3: qm̄ impoīe ē q oppositi modi operādi vel prin
cipiādi cōperāt eidē pncipio ꝓductiuo: tales aūt sunt mo
di principiādi nāliter ꝛ libere: qui prio distinguūt poten/
tiā actiuā: vt p3 2° phẏsicorū. Unde ex hoc posset verius 4. c. 41
argui ad propositū sic: volūtas diuina est prin̄m producē
di creaturas libere. ergo est pn̄m producēdi libere spiritū
sanctū. ꝯñtia probat̄: supposito q ipsa sit prin̄m ꝓducēdi
spiritū sanctū: ex h̄ q modi p̄dicti ꝓducēdi eidē pn̄° pro

A ductiuo non pñt opetere. ¶ Et p idē pbaẜ 3° ꝗ̃ sic. volun
3ᵐ tas est pñᵐ pducēdi libere spiritū sanctū. ergo non naturalr.
4ᵐ ¶ 4° ꝯ pbaẜ. p auctē Aug. in Ench. d. neqꝫ em̄ culpāda
cap. 115 est volūtas: aut volūtas nō est: aut libera dicēda non est qua beati sic esse volumus vt esse miseri nō solū nolimus sed nequaꝗ̃ ꝑrsus velle possim⁹. Sicut ergo aīa nr̄a et nūc nolle infelicitatē: ita tunc velle iniquitatem non poterit. Ex hac auctē p3 ꝙ beatitudinē ꝛ necessario ꝛ libere volumus: ꝛ per ꝯn̄s ꝛ necessitas ꝛ libertas eidē pñ° respectu eiusdē operis ꝯueniūt. ¶ 2° idē probaẜ rōne: q2 libertas est ꝯditio intrinseca volūtatis vt cōparatur ad actū: qd̄ ergo nō repugnat volūtati vt cōpaẜ ad actū nō repugnat libertati eius: sed necessitas eius non repugnat volūtati cōparate ad productionē: cū ipsa sit principium nec̄io pducēdi amorē: vt est pbatum. ergo necessitas non repu
B gnat libertati volūtatis in cōparatione ad eādē pductionē. ¶ 3° necessitas non tollit conditionē principij pductiui pfecti: cū ipsa sit pfectio in principio pductiuo. Nā in omni ꝯditiōe entis cui est possibilis, ipsa est pfectionis: eo ꝙ sit nobilior dr̄ia entis. Est aūt possibilis productiōi ei⁹ cuius neutrū extremū reqrit ꝯtingentiā in productione
2ᵐ vt est in ꝓposito de pductiōe spūs sancti. ergo ipsa nō tollit libertatē que ē ꝯditio principij productiui perfecti. ¶ Et si dicaẜ quō est hoc possibile cū liberū ex eo ꝙ liberū est: videaẜ posse determinare se ad hoc producendū et ad suū oppositū. qd̄ aūt necessario producit determinatū est ex se ad vnū. Rn̄dēt ꝙ sicut quelibet forma actiua sequiẜ immediate ꝙ sit pñᵐ agenti: ita immediate cōseqẜ eā proprius modus agēdi. Et ideo sicut nō est aliq̄ causa q̄re talis forma agat nisi q2 ē talis forma. ita nō ē aliqua cā q̄re h3 tale modū agēdi: nisi q2 ē talis forma. vnde sicut nō est alia cā: q̄re calor est calefactiuus: nisi q2 calor ē calor: ita non ē alia cā: quare calor est pñᵐ agēdi nāliter seu per modū nāe: nisi q2 calor est calor. ¶ Eodē modo sicut
C non est alia cā. q̄re volūtas vult sic. s. libere necessario vel ꝯtingenter: nisi q2 volūtas est volūtas. Nec iste ꝯditiōes actiōis necessitas vel ꝯtingētia sunt dr̄ie eētialis actiui pncipij. Sed accidētales nō conuertibiles cū actiuo pñ° nāli: nec cū libero. vn̄ ꝛ actiuū nāle pt ꝯtigēter agere: qm̄ potest impediri: ꝛ per ꝯn̄s pari rōne actiuū liberū potest
Contra Sco. necessario agere. ¶ Hec opinio plura falsa continet: ꝛ idō p ei⁹ improbatione: ꝛ solōne p̄sitis articuli pono tres cōclusiones. ¶ Pria ꝙ libertas ꝛ necessitas in agēdo non sunt cōpoſ͛es i eodē pñ° respectu eiusdē actiōis. Siue qd̄ idē est dictu. nō est poſ͛e idē pductiuū vel actiuū agere vel pducē idē libē ꝛ nec̄io. Et accipio liberū: vt distinguitur ꝯ nāle: ꝛ libere agere ꝯ nāliter agere: ꝛ sm̄ ꝙ istis terminis vsi sunt sancti ꝛ phi ꝛ doc. cōiter. ¶ 2° ꝙ idē pñᵐ pt esse pñᵐ nāle vnius pductionis: ꝛ liberū respectu alteri⁹. ¶ 3° ꝙ spūs sanctus producitẜ nāliter ꝛ nō libere: ꝛ in omnibus sumo hūc terminū liberū vel libere: vt distinguitẜ ꝯ nāle: ꝛ nāliter sicut prius. ¶ Pria ꝯ depēdet in sua pro
pma ꝯ. D batione ex dr̄ia modi agēdi nāliter ꝛ libere: siue agentis liberi ꝛ nālis inquātū h3. Et dico ꝙ dr̄ia consistit in hoc qm̄ illud dr̄ agēs nāle: qd̄ positis oib⁹ requisitis ad agendū: ꝛ nullo existēte impedimēto: ita ꝙ possit agere nec̄io agit: nec est in eius potestate nō agere. Agēs vō illud dr̄ liberū qd̄ eodē mō oib⁹ positis ita vt possit agere nō necessario agit: sed in potestate eius est vt agat ꝛ non agat. Et q̄uis euidēs sit: vel faciliter esse possit aliq̄ talia eē: ꝙ tn̄ illud dicaẜ nāle: illud vō liberū pbari nō pōt nisi p auctoritatē. ¶ Et illud probo pmo per phm̄ nono metaph.
T. c. 10 vbi dās dr̄iā inter potētias actiuas: rōnales ꝛ irrationales air. Tales qdē potētias. s. irrationales necesse est qn̄ vt possint actiuū ꝛ passiuū appropinquāt: hoc qdē facere illud vō pati: illas vō s. rōnales non necesse ē supple hoc facere ꝛ illud pati. Sed constat per oēm ꝯcessionē ꝛ p illūiter doctorē: cuius est opinio recitata: ꝙ h phus
E per potētias irrōnales intelligit eas qs cōiter vocamus actiuas nāles. Vn̄ ipsemet. d. ꝙ ista diffinitio ē cū illis eadem: qs phs ponit in 2° physicorum de causis agentibus
T. c. 49 sm̄ ꝓpositū: ꝛ non sm̄ ꝓpositū: quas post vocat intellectū ꝛ nām. Unde per ista tria non sm̄ propositum a natura ꝛ potentia irrationalis itelligitur vt. d. illud principiū actiuū: qd̄ cōiter dicimus nām. ergo sm̄ phm̄ ꝛ istū doc. principiū actiuū nāle dr̄ illud: qd̄ necessario agit dum est in dispositiōe in qua potest agere: ꝛ p ꝯn̄s principiū liberum ex opposito ꝯstitutū est illud qd̄ non necessario agit: s3 pōt agere ꝛ non agere: vt dictū est. Hoc idē p3 p Aug.
cap. 5. 3° de lib. ar. vbi querēs an motus volūtatis quo ipsa ab incommutabili bono auertitẜ ꝛ ꝯuertitẜ ad cōmutabile sit ei nālis: sicut motus deorsum nālis est lapidi. determinat ꝙ non: ꝛ dās ꝯuenientiā ꝛ dr̄iā inter eos in ordine ad lapidē ꝛ volūtatem: air. n. in eo est silis illi motui quo deorsum versus lapidem fertur: ꝙ sicut iste proprie est lapidis sic ille animi. verūtamen in eo dissimilis: qd̄ in potestate
F non h3 lapis cohibere motū quo moueẜ inferius. Aius aūt dū non vult nō ita moueẜ: vt superioribus desertis inferiora diligat: ꝛ idō lapidi naturalis est ille mot⁹: aio vero iste volūtarius. Ubi p3: ꝙ ideo dicit descensum esse lapidi nālem: q2 non est in potestate lapidis cohibere descensum suum. i. non descendere siue moueri deorsum: ille vō motus animi: ideo nō est ei nālis: sed voluntarius) vt voluntarium contra naturale distinguitur) q2 in eius potestate est nō sic moueri. ¶ Itē infra dicit ꝙ non est nobis
cap. 5. liberū qd̄ in potestate non habemus: aut pt eē liberū: qd̄ habemus in potestate. ¶ Ex quo p3 sm̄ ipsum. ꝙ omne qd̄ est nobis liberū est in potestate nr̄a: illud aūt solum dicitur eē in potestate nr̄a qd̄ possumus facere ꝛ nō facere.
cap. 4. Unde phus 3° ethicoꝝ dicit: ꝙ in quibus est in nobis. i. in potestate nostra operari ꝛ non operari supple est ī nobis: ꝛ in quibus non etiam. i. in quibus est in nobis non operari: etiā operari est in nobis. ergo illud solū est in nobis liberū: sic accipiēdo liberū: qd̄ ꝛ ei⁹ oppoᵐ possunt⁹.
cap. 27 ¶ Itē Dam. 2° lib. Eorꝫ inqt q̄ fiūt: hec qdē sunt in nobis
G hec aūt nō in nobis. ergo in nobis qdē sunt q̄ nos sumus liberi arbitrio facere ꝛ non facere: h. n. oīa q̄ p nos voluntarie agunẜ. Nō. n. volūtarie dicereẜ agi actu n̄ exūte ī nobis. Ex quib⁹ ēt p3: ꝙ ea tm̄ voluntarie agere dicimur q̄ sunt in nobis: ꝛ q̄ facere ꝛ nō facere possumus: ꝛ voluntariū accipit: sicut supra Aug. Ex his oib⁹ manifeste colligitẜ ꝙ respectu illus tm̄ pñᵐ actiuū dr̄ esse liberū qd̄ ꝛ suū oppositū ē in ei⁹ ptāte: ꝛ p ꝯn̄s illud tm̄ fit ab aliquo pñ° libere: ꝙ sit ab illo ꝯtingēter nō necessario. ¶ Ex quo vlterius sequiẜ ꝙ impossibile est idē ab aliquo fieri vel produci nec̄io ꝛ libere: vt libere produci distinguiẜ ꝯ pduci nāliter: alioquin idē pduceretẜ necessario ꝛ non pducere tur necessario ab eodē qd̄ iplicat ꝯtradictionē. ¶ D. Cōstat ꝙ distinctio pncipij actiui vel productiui nālis: a principio libero inquātū huiusmōi non attenditẜ sm̄ entitates eorū ī se ꝛ absolute: vt tales entitates sunt: qm̄ sm̄ entitatē
D aliqn̄ vnū pñᵐ nāle magis cōuēit cū vno pñ° libero. verbi grā. pñᵐ q̄ nālr pducitẜ filius dei cū pñ° a quo libere causanẜ creature: q̄ꝫ duo libera pncipia inter se: vt volūtas dei ꝛ volūtas nr̄a: quarū vtraqꝫ est pñᵐ liberum: s3 inquātū sunt actiua ꝛ pñᵐ actiuū. vn̄ vtrūqꝫ dr̄ tale connotando aliquo modo actū: vt p3 in diffinitionib⁹ exprimentibus qd nois horū terminoꝝ: pñᵐ liberū ꝛ pñᵐ nāle. ¶ Ista ergo diuersitas vel sumitẜ sm̄ diuersitatē actuū: quoꝝ sunt pncipia: vel sm̄ diuersitatē modi eliciēdi vel pncipiādi suos actus non p̄ modo. Nā duo pncipia actiua vnū nāle ꝛ alterū liberū pñt similiū actuū: sm̄ spēs esse pñ: sicut de⁹ libere pōt pducere calorē eiusdē spēi cū calore quem ignis pducit nāliter. ergo hec diuersitas sumitur sm̄ diuersos

I modos pncipiãdi:siue q2 alr z alr pncipiat suos act⁹. Nõ aũt appet que diuersitas illa sit: nisi q2 h̃ necio pncipiat: illud aũt nõ necessario sed ꝯtingẽter :seu q2 hic h3 in sua potestate actũ suũ illud vo nõ:iuxta intellectũ supra datũ. Et ex h̃ ẽt statim ꝓbat̃ ꝯ supra posita:qm̃ impossibile est ꝙ eiusdẽ sit idẽ pn̄ᵐ necio z libere:q2 tũc esset necessario z ꝯtingẽter. ℭ Scdã ꝯ ẽ ꝙ idẽ põt eẽ pn̄ᵐ nãle z liberu3
1ª ꝯ. respectu diuersaru3 ꝓductionũ:h̃ ꝓbat̃ p̃:qm̃ deus pr̃ ẽ nãle pn̄ᵐ filij:vt sup̃ di.6. p3:z oẽs ꝯcedũt:z idẽ ẽ liberu3 pn̄ᵐ creaturaꝝ:nõ.n.nãlr:sed libere ꝓduxit z ꝓducit ad extra. Nec p̃t dici ꝙ ẽm aliud z aliud pn̄ᵐ quo sit pn̄ᵐ huius z illius ꝓductionis:cũ ei⁹ simplicitas non recipiat talẽ distinctionẽ pn̄ᵐ vt supra ꝓbatũ ẽ dis.7. Et nihilominus si ꝯcederet̃ talis distictio:illud idẽ haberet̃. Nã ẽm
K doc.ꝯ quẽ arguo:eẽntia diuia ẽ pn̄ᵐ quo gnõnis filij ꝑ talẽ salteni. Vñ ipsa cũ intellectu ꝯcurrit ad memoriam secũdã q̃ est pn̄ᵐ gignẽdi filiũ ẽm ipsum. Et ꝯstat ꝙ est pn̄ᵐ nãle nõ liberũ respectu gnõnis filij. Et tñ eadẽ ipsa penitus indisticta est pn̄ᵐ creaturaꝝ:vt fatet̃ ꝯciliũ. extra de summa tri. z fide catholica.cap. Dãnam⁹. Et ꝯstat ꝙ nõ
1ª nãlr:sed mere libere pncipiat creaturas. ℭ 2° idẽ põt eẽ pn̄ᵐ ꝯtingens z necĩu respectu diuersoꝝ. ergo ide3 p̃t esse pn̄ᵐ nãle z liberũ respectu diuersoꝝ. Añs p3 ẽt ẽm doct. istũ q̃ vult: ꝙ volũtas diua sint pn̄ᵐ necĩum ꝓductionis spũssancti:z ꝯtingẽs ꝓductiõis creaturarũ:ẽt ẽm vitatẽ pi diuus necio ꝓducit:z ambo spiritũ sanctũ:z tñ ꝯtingẽter creaturas. ꝯña p3: qm̃ nõ est maior impossibilitas ꝯsequẽtis q̃3 añcedẽtis:qm̃ vel modi principiãdi necio z ꝯtingẽter sunt idẽ:cũ modis pricipiãdi nãlr z libere:vel modi pricipiãdi nãlr z libere non maiorẽ hñt incõpossibilitatẽ adinuicẽ q̃3 illi:sicut p3 in rõnib⁹ eoꝝ:q̃ oppositionẽ icludũt respectu eiusdẽ. ℭ D. Sic ẽm est nãle pn̄ᵐ z pn̄ᵐ liberũ non dicunt̃ de aliq̃ absolute:sed respectu ad
L aliud. puta principiatũ vel ꝓductionẽ:z iõ q̃uis nõ possint v̄ificari de eodẽ respectu eiusdẽ:nulla tñ repugnãtia est nisi aliud obuiet:qd non appet vt de eodẽ respectu diuersoꝝ v̄ificent̃:sicut p3 i multis oppositis relatiuis. Nã idẽ p̃t eẽ pn̄ᵐ z pricipiatũ respectu diuersoꝝ:eq̃le z ineq̃le:mai⁹ z min⁹:z sic de multis alijs. ℭ 3ᵐ ꝯnẽ. s. ꝙ spũs
3ª ꝯ. sanct⁹ nãlr ꝓducit̃ z nõ libere. ꝓbo sic. ĩpoĩe ẽ spiritũ nõ ꝓduci. g̃ spũs sanctus nõ ꝓducit̃ libere:sed ꝓducit̃ nãlr. Añs p3:z a catholicis cõit̃ ꝯcedit̃:z ꝓbat̃ ex eo ꝙ ĩpoĩe ẽ spiritũ sanctũ nõ eẽ:cũ sit ver⁹ de⁹. g̃ ĩpoĩe est ipm non ꝓduci:ꝯña p3:qm̃ spirit⁹ scũs nõ h3 eẽ nisi q2 ꝓducit̃ vt
cap. 15. cap. 7. p3 p Aug. 5° de tri. z li. 15. pncipal̃ ꝯña p3 ex dictis i p̃ ꝯne. ℭ Quãtũ ad p̃ᵐ ptẽ ꝯnis. s. ꝙ nõ libere ꝓducat̃:accipiẽdo liberũ put distinguit̃ ꝯ nãlr:z q̃tũ ad aliã ptem. s. ꝙ nãlr. ꝓbat̃:qm̃ ois ꝓductio nõ libera z necĩa est natu
1ª ralis. ℭ 2° fili⁹ nãlr ꝓducit̃ a pr̃e. ergo spũs sanctus nãliter ꝓducit̃ a pr̃e. Et vltra ergo spũs sanctus nãliter producitur. Añs certũ est. z ꝯña 2ª statim apparet pro eo ꝙ nõ est dõm ꝙ spũs sanctus ꝓcedat a pr̃e nãliter z a filio
M nõ nãliter:sed quãtũ ad h̃ vniformiter ab vtroq3 ꝓcedit. g̃ si a pr̃e ꝓcedit nãliter:seq̃tur ꝙ a filio ẽt nãliter. Et si ab vtroq3 nãliter:sequit̃ ꝙ simplr̃ ꝓducit̃ naturaliter. Primã ꝯñtiã ꝓbo:qm̃ rõ q̃re filius dĩ nãliter procedere. vel est rõne modi ꝓducẽdi:puta q2 nõ ꝯtingẽter:sed necessario ꝓducit̃:z cũ spũs sanctus eque necio ꝓducat̃ a pr̃e:sequit̃ ꝙ z ipse nãliter ab eo ꝓducit̃:vel est ꝓpter pn̄ᵐ a q̃ producit̃. Et silr̃ idẽ p3:qm̃ eadẽ ꝑsona pr̃is ẽ pn̄ᵐ vtriusq3. ℭ Et si dicat̃ ꝙ q̃uis vtriusq3 sit idẽ prinᵐ producens nõ tñ est idẽ pn̄ᵐ quo ꝓducit vtrũq3:sed alio ꝓducit filiũ z alio ꝓducit spiritũ sanctũ:ꝓpter quã diuersitatem formalis principij productiui vn⁹ nãlr:alter aũt nõ nãliter
bª ꝓducit̃. ℭ Cõtra hoc. pmo:q2 distinctio principiorũ:qd
2ª z quo:nõ h3 locũ in deo vt supra ꝓbatũ ẽ. ℭ 2° esto ꝙ detur talis distinctio idẽ sequit̃:qm̃ vel principium q̃ pater

ꝓducit spiritũ sanctũ erit relatio:vel aliqd absolutũ. Si N
relatio ꝯstat (quecunq3 sit illa relatio) ꝙ non magis erit principiũ liberꝝ:q̃3 erit liberꝝ pn̄ᵐ filij:quicqd illud ponatur:cũ ẽm istã imaginationẽ relatio non sit volũtas:aut aliquid in quo sit prima rõ libertatis:z per ꝯñs nõ possit esse prinᵐ libere ꝓductionis. Si absolutum:qcqd illud ponat̃ idẽ sequit̃:cũ nulla oĩo ex pte rei sit in deo distinctio absolutoꝝ vt ꝓbatũ est dist. 8. z iõ idẽ erit prinᵐ quo vtriusq3 productionis. ℭ Hec ꝯclusio ꝯfirmat̃ auc̃te Hylar. 5. de trini. z allegat̃ a Magr̃o infra dis. 16. d. ꝙ ex virtute nãe in eande3 nãm natiuitate subsistit filius:z ex virtute nãe in eandẽ nãm ꝓcessione subsistit spiritus sanct⁹. id est ex pr̃e q̃ est virtus ingenita nãliter subsistit. s. filius nascẽdo:z spiritus sanctus ꝓcedendo. Sic ergo dico accipiendo libere produci vt distinguit̃ contra produci nã
O liter:z vtendo istis vocabulis ẽm vsum sanctoꝝ z phoꝝ z doctoꝝ cõiter nõ debet ꝯcedi spiritum sanctũ produci libere:sed nãliter sicut ꝯcedit̃ de filio:nec eius productio d3 dici libera vel volũtaria:sumẽdo volũtariũ distincte a nãli:sicut nõ dĩ volũtaria ꝓductio filij:z sic dixerũt anti
qui z cões doc. ℭ Si aũt oẽ illud dicat̃ libere z volunta Th. p.
rie ꝓduci qd producit̃ cõplacẽter:z a producẽte volunta i.q. 41.
te:sic p̃t dici ꝙ spiritus sanctus producit̃ volũtarie z li ar. ij. in
bere:q̃uo ẽt filius dici põt ꝓduci voluntarie:vt supra p3 rñsiõe z
dis. 6. Sed sic non accipit̃ libere vel voluntarie:vt distin i sol. ad
guit̃ ꝯ nãliter ꝓprie loquẽdo:qnimmo simul d̃ eode3 re 3ᵐ arᵐ.
spectu eiusdẽ p̃nt v̄ificari:sicut deus libere h̃ modo diligit se:z tñ nãlr:z filius libere z voluntarie producitur:z etiã naturaliter. Nec in tali significatione generali sunt vsi istis vocabulis auctores distinguentes modos agendi vel producendi libere z nãlr vt supra visum ẽ. ℭ Ad rõnes opiniõis ꝯ ꝯnẽ p̃ᵐ ꝯcedo. s. ꝙ necio ꝓducit̃ spirit⁹ sanctus q̃uis ꝓpõ assumpta in ꝓbatione il li³:z postea
pluries in alijs dictis. s. ꝙ volũtas est pn̄ᵐ ꝓducẽdi spiri Ad 2ᵐ.
tũ sanctũ:sit falsa vt patuit in p̃ arti. ℭ Ad rõnẽ scdẽ ꝯnis
dõm ꝙ volũtas diua nõ ẽ pn̄ᵐ volẽdi:nec libere vult eẽn P
tiã diuã:vt libere distiguit̃ ꝯ nãlr. ℭ Ad ꝓbationẽ dico ꝙ ipsa libere vult creaturas z ꝯtigẽter:z tñ suã essentia3 necessario:z nõ libere. Nec est incõueniẽs tales modos oppositos de eodẽ respectu diuersoꝝ v̄ificari:sicut ẽt ẽm ipsos velle ꝯtingẽter verificat̃ de voluntate dei respectu creaturaꝝ:z necio velle verificat̃ d̃ eodẽ respectu diuine essentie. Nec sequit̃ volũtas diuina libere vult creaturas g̃ libere vult essentiã dei:sicut ẽt ẽm eos non sequit̃. vult ꝯtigẽter creaturas:g̃ vult ꝯtingẽter eẽntiã dei:nec e ꝯ sequitur. vult necessario eẽntiã dei. g̃ vult necio creaturas. Et p idẽ p3 ad aliã formã ibi factã:qm̃ nõ ẽ incõueniẽs ide3 p̃ᵐ ꝓductiuũ eẽ alicui⁹ ꝓductiuũ nãliter:z alicui⁹ alte
rius libere:sicut dictu3 ẽ sup̃. ℭ Ad auc̃tẽ Aug. p quar Ad 3ᵐ.
ta ꝯne dõm p̃ ꝙ Aug. nõ. d. voluntatẽ eẽ liberã respectu volitiõis btitudinis:nec respectu volitiõis infelicitatis.
Sed. d. volũtatẽ q̃ volum⁹ btitudinẽ:z nõ possum⁹ velle Q
infelicitatẽ eẽ liberã:z h̃ verũ est. Nã multos alios act⁹ põt ꝯtingẽter elicere respectu q̃ꝝ ipsa ẽ vere libera. Vtrũ aũt respectu volitionis btitudinis ipsa sit libera vl̃ non: suo loco videbitur. Sic q̃uis volũtas beatoꝝ nõ sit pro tũc libera respectu peccati:est tñ libera respectu aliorum multoꝝ actuũ q̃ petã nõ sunt. Nec p̃t dici ꝙ volũtatẽ hic accipiat ꝓ actu volitiõis:quẽ vocet volũtatẽ liberã:s3 accipit ꝓ potẽtia volitiua:sic̃ euidẽter oñdũt illa verba q̃ sequunt̃. Sicut ergo aĩa nr̃a zc̃. ℭ 2° p̃t dici ꝙ Aug. nõ loquit̃ d̃ libertate q̃ opponit̃ necĩtati nãli in agẽdo:de q̃ dictũ ẽ ꝙ ẽ quedã ꝯtingẽtia z facultas ad vtrũlibet. S3 de libertate que opponitur seruituti peccati z miserie: que vtiq3 tanto maior est in voluntate:quanto ipsa immunior z liberior est a peccato:z quanto minus impelli vel instigari potest ad pctm̃:z facilius z liberius põt elicere bonũ

actum:

A actum: et hec libertas erit in btis pfecta. Et hūc intellm se bīe demsat in verbis imediate pcedētib' auctās allega/ ta. Ait. n. multo qppe liberius erit arbitriū qd oīno non poterit seruire peccato. Inter has aūt libertates seu mo/ dos accipiēdi libertatē: dīia magna est: sicut pz p magrz lib. 2° di. 25. ¶ Ad rōnes dico φ libertas est ɔditio volun tatis vt cōparat ad actū: nō ad quēcūqz: sed ad eū quē po test hēe et nō hēe: et respectu talis act' vtiqz sibi repugnat necessitas: lz nō repugnet sibi re° act' quez hz necio. Sed re° illius nō est libera. ¶ Ad aliā dico φ necessitas nō tol lit ɔditionē pncipij perfecti nec libertatē eius: nec eȝ. Nā pp necessitatē eius re° eoꝝ quoꝝ est pn™ necessariū nō tol/ litur eius libertas re° eorū quoꝝ est pn™ liberū: necessitas tn̄ et libertas nō insunt pn° perfecto re° eiusdem. Uel pro/ pius loquēdo: dico φ pn™ productiuū pfectū: non idcirco est nō liberū. re° eorū quoꝝ est liberuz: qz est necessarium pn™ eorū quoꝝ est necessariū: siue quo necessario pducit: B nec qz ipsum est necessariū respectu eoꝝ que producit ne cessario. ideo nō ē liberū: respectu eoꝝ que producit libe/ re. Uerūtn̄ nihil qd producit ab eo necessario pducit ab ipso libere. Nec pp̄ter boc tollit eius pfectio: sicut nō tol litur ex eo φ ɔtigēter pducit aliqua et nō necio: et aliq ne cessario et nō ɔtingēter. Et nullū qd ab eo pducit necessa rio: pducit ab eodē ɔtingēter. Et cū dī φ necessitas ē pfe ctionis in oī cōditione entis cui est possibilis. dico φ h cō cesso nihil ad propositū: qz ipsa nō est possibilis pductio/ ni libere: sic nec productioni ɔtingēti. ¶ Ad dubiū quod ipsi mouēt ɔ se nō rñdēt sufficienter: qz esto φ modus agē di cōseqt nām pncipij actiui: impossibile tn̄ est φ opposi/ ti modi agēdi cōsequātur nām vnius pncipij re° eiusdē p/ ductionis vel producti: tales autē sunt pducere nāliter: et pducere libere vt ostēsum est. ¶ Et cum dī agere necessa rio non cōpetit vlr actioni nālī: qm̄ pōt impediri: et p ɔñs ɔtingēter tn̄ agit: non valet. Nā iō non dī agēs nāle age/ re necessario: qz sit simplr necessariū ipsum agere: sic enis nullū agēs cātum eēt nāle: cum qdlibet possit non agere: C vt si desunt alia q necessario reqrūtur ad actionē: qdlibet ēt pōt nō eē: et per ɔñs nō agere. Et tn̄ oēs ɔcedunt aliqd agēs cātum agere nāliter: et aliqd libere. Sed iō dī age/ re necessario: qm̄ positis oībus reqsitis ad actionē eius: et nullo exñte impedimēto sic φ ipsum pōt agere: nō pōt ex se non agere: sed stātibus illis necessario agit. Econtra āt agens liberum positis oībus et c. sic φ ipsum possit agere adhuc ex se nullo variato: nec ex pte sua nec alterius: sed vniformiter oībus remanētib' pōt non agere: et ex hoc dī agere ɔtingēter: et sic intelligitur dīia ipsoꝝ quātum ad

X. c. 10. agere necessario et ɔtigēter: sicut pz 9° meta. et hoc modo sumēdo oē agens nāliter agit necessario: et oē qd sic agit necessario agit nāliter. Itē omne agens liberū agit cōtin/ genter isto mō: et oē qd sic agit ɔtingenter agit libere.

Ad rōes pncipa. ¶ Ad rōnes pncipales qōnis ad pmā nego minorē: ad p/ D bationē dico φ amor pductus .i. spūs sanctus nō pducit a volūtate: sed ab his que sunt volūtas. Sicut nec filius producit ab eēntia: sed ab eo qui est eēntia. Nec sapiētia genita .i. filius producit a sapiētia vel ab intellectu: sed ab eo q est sapia intell's et eēntia. Et cū dī φ ois amor pdu/ ctus elicit a volūtate: dōm φ hoc nō est verū de amore q est ipsa volūtas: et cuius nulla volūtas que non est ipse ē productiua: sicut est in pposito. Nā spūs sanct' est volun tas diuina: et nulla volūtas que non est spūs sanctus ē p/ ductiua spūs sancti. ¶ Aduertēdum tn̄ est quo sensu dici debeat in diuinis amor pductus et sapiētia genita. Nam bene et male posset intelligi vt supra patet distin. quinta.

Ad 2m ¶ Ad 2m nego aīcedēs. Et ad probationē dico φ aliud Cap. 15. est esse donū: et aliud donari seu eē donatū: sicut dic Aug. 5° de tri. qūuis g donari sit liberū: et qd donat libere done

Cap. 20 tur: nō tn̄ qd est donū: est libere donū. Et qz vt. d. Aug. 4° de tri. spiritū sanctū donū dei esse: est a pre pcedere: qūuis E spūs sanct' libere donet: nō tn̄ libere procedit. ¶ Et cum Aug. d. φ spūs sanctus exit qūo datus: donū φ nō accipit proprie datū: qz vt. d. spūs sanct' nō fuit eternalr datus: sicut nec eternalr fuit creatura cui daret. sed datū pro do

Cap. 15. no posuit. Exit g qūo dat' .i. qūo donū. iō ɔñter lib. 5. ait. Sed qz sic procedebat vt eēt donabile: iā donū erāt: et an teqz eēt cui daret. Aliter. n. itelligit dū dī donū: alr dū dī donatū. Nā donū pōt esse anteqz detur: donatum aūt nisi datū fuerit: nullo mō dici pōt. Et qz Augu. ibi datus pro dono ponit. iō Magr ad h inuēdū allegās pdictā auctez

cap. 14. Aug. infra dist. 13. ait. Nā vt ait Aug. eodē lib. de tri. pro cedit a patre: non qūo natus: sed qūo datus vel donū. vn de per hanc adiectionē. vel donum. exposuit illud qd dici tur datus. Et h ec de distinctione. 10.

¶ Distinctionis. xj. Questio. j.

Circa distōnē. ii. In qua Magr ɔ grecos pbat spm̄ scūm pcedē a filio. Sup F posito φ sic sit ex determinatione eccle et au ctoritate scripture: sic magr hn̄ probat. Que ro. vtrū si spūs scūs nō procederet a filio: nō

pm distingueret ab eo? ¶ Et arguo φ sic: qm̄ si spūs sanctus nō procederet a filio: cū filius non pcedat a spū scō: nulla oppositio relatiua eēt inter filiū et spiritū sctm̄. Et vltra. g nō distinguerent abinuicē. p' ɔñtia pz: qz oppositio relati ua non est ibi nisi fm originē vl processionē vni' ab alio. 2° āo probat: qm̄ vbi non cadit oppō relatiua in diuinis: ibi nulla est distinctio sicut inductiue pz: et haberi pōt ab Ansel. in de processu spūs sancti in pluribus locis.

Ad oppositū sic: fili' nō distinguit a spū scō pci/ se. qz spūs scūs procedit ab eo. g si si spūs scūs nō procederet a filio: nō distigueretur ab eo. Aūs pbat: qm̄ fili' nō solū p spirationē actiuā distinguit a spū scō: qz et per filiationē distinguit ab ipso. Nā per fi/ G liationē ɔstituit in eē. et filiatio non ē in spū sancto. p qd/ cūqz aūt aliqd ɔstituit: distinguit ab eo in quo illud nō ē. ɔñā pbat: qm̄ quocūqz distictiuo retento ceteris remotis: distinguit illud cuius ē distinctiuū a quolibet a quo illud ipm distinguit: et per ɔñs retēta filiatiōe: remota spiratio ne et ceteris adhuc fili' distingueret a spū sancto.

Rñdeo hec qd potest in duplici sensu sumi: siue dupli ci modo tractari: vno mō ad videndū an pci/ se per hoc φ fili' spirat spm̄ sanctū: et spūs. s. spirat: et pro cedit a filio: filius distinguat a spiritu sancto: vel non p h tn̄: sed per aliqd aliud distinguit filius a spū sancto: et iō supponit hoc impole. vz φ spūs scūs non procedit a fi/ lio. Et querit an tūc distingueret ab eo? qz si sic: sequeret φ illa non sit pcisa rō distinctionis eorūsicut si ad inuesti gandū: vtrū pater distinguat a filio: pcise qz ē ingenitus: aut ēt pp aliqd aliud (verbi. g. qz genuit) quereret. vtrū si pater non eēt ingenitus: non distingueret a filio. Scōo

H pōt tractari qd ad videdū vtrū ex hoc φ spūs scūs distin guit a filio: possit ɔcludi φ procedit ab eo: et hoc pp gre/ cos: q concedūt pm et negāt 2m: et tūc idez est φ querere an sequat. spūs sanctus non pcedit a filio. g spūs scūs nō di stinguitur a filio: et per ɔñs ex opposito ɔñtis sequit op/ positū aūtis. s. spūs sanctus distinguit a filio. g spūs scūs procedit a filio. Et in hoc sensu vt mihi vī tractata est q/ stio ista a plibus doc. antiquis: qūuis a quibusdā moder/ nis magis discutiat fm pmum sensum. Scōm hoc ergo erunt articuli duo. In p videbitur de questione in primo sensu: et in 2° videbitur de ea in secūdo sensu.

Quantū ad pm arti™ dī a multis: φ in filio pter spi/ rationē actiuā i qua distiguit a spū sancto est aliud distictiuū in q distiguit ab eo. s. filiatio: ita φ si p pm arti. impole circūscriberet a filio: spiratio actiua remanēte fi/ liatione: adhuc fili' distigueret a spū scō. Hoc tn̄ diuersis

J modis poni̅t ab eis. Nā qdā dicūt q̄ p solā filiatione̅ fili/
Sē.ql3. 5.q.9. u s distīguit psonalr̄ a spū scō. Hoc pbāt: qm̄ q̄cūq3 fo2ali
Scotus li.p̄.d.ij q.2. ter fili⁹ ɔstituit in eē psonali: eo psonalr̄ distiguit: sed filia
tione fo2malr̄ ɔstituit fili⁹ in eē psonali. g̃ rc̄. pbat mio2:
qm̄ i filio nō sunt alie ppetates positiue q̄3 gn̄o passiua r
spiratio actiua: r spiratiōe actiua nō cōstituit in eē psona
li: qm̄ illa est cōis pr̄i r filio. ¶ Cōfirmat qm̄ q̄libz hn̄s
aliqd eē: distiguit distōne ɔuenienti illi eē a q̄cūq3 alio per
aliqd: qd̄ est de rōne eius inquātū hʒ tale eē. igit fili⁹ pso/
nalr̄ distinguit per aliqd qd̄ est de rōne ei⁹: inquātū ē pso
na. Spiratio actiua nō est de rōne ei⁹: sʒ filio iā posito est
quasi ppietas aduētitia. Ex quo pʒ fm̄ istos q̄ fili⁹ itri/
sece psonalr̄ distinguit a spū sancto per solā filiatione̅: per
spirationē vero actiuā q̄ est ppietas cōis sibi r pr̄i r qua/
Aure. li.p̄.d.ij q.1.ar.3 si aduētitia r sequēs psonas iā ɔstitutas nō distinguit pso
nalr̄ r itrisece: sʒ poti⁹ extrisece. ¶ Alij vero dicūt q̄ tā spi
ratio actiua q̄3 filiatio r eēntia ɔcurrūt itrisece ad psona/
litatē filij: r nō ei est aduētitia vel extrinseca: sicut per p̄les
pbāt rōnes. Nō solū g̃ psonalr̄ distinguit filius a spū san/
K cto p filiatione̅: sed ēt per spirationē: sicut p vtrūq3 consti/
tuitur in eē psonali: pp qd̄ vlteri⁹ dicūt: q̄ si fili⁹ non spira
ret: nō remaneret psona: eo q̄ careret spiratiōe: q̄ intrinse/
ce cōcurrit ad eius psonalitatē: r per ɔn̄s non distigueret
psonalr̄ a spiritu sancto: adhuc tn̄ i filio remanet aliquid
realr̄ distinctuʒ a spū sancto. s. gn̄ari qd̄ est incōpo2e cum
spirari. ¶ Alij ēt dicūt: q̄ in filio p̄ter spirationē actiuā: q̄
realr̄ distinguit a spū sancto: est aliqd sufficiēter distiguēs
Ocham di.ij.q.2 ipsum realr̄ a spū sancto. s. filiatio ipsa. Unde r circūscri/
pta spiratione: r retēta filiatione: adhuc cōstitutū ex filia
tione r quocunq3 alio ex vna parte: distingueret realiter
a cōstituto ex spiratiōe passiua r quocūq3 alio ex alia par
te: qd̄ quidē cōstitutū est spiritus sanctus.

L ¶ Hi oēs vt pʒ cōueniunt in h̄ q̄ in filio sit realr̄ spiratio
actiua r p̄ter illā sit ēt in eo filiatio. r per vtrāq3 distiguat
realr̄ fili⁹ a spū scō. q̄ si circūscriberet spiratio q̄ ē i filio r
fili⁹ remaneret adhuc ɔstitutū ex filiatione r eēn̄ realr̄ di/
L stingueret a spū scō. r cū hic nō agat de distōne rōnuʒ vel
ɔceptuū aut alio2 entiū rōnis sʒ de distōne psona2 diui/
na2 eterna r extra aiaʒ. pʒ. q̄ distictiua ista sunt ex̄ aiam.
r fʒ dcā isto2 sunt adiuicē disticta ex̄ aiaʒ ex nā rei. Et ex
talib⁹ distōnis vel ex altero eo2 cū eēn̄ intrinsece ɔstituit
psona filij fm̄ opi. isto2. vt pʒ ex dictis. ¶ Hec autē falsa
sunt/ q̄ pbo. p̄ sic. Sūmo. n. spiratione̅ ipsam p̄cise fm̄ se:
q̄ fm̄ istos est aliqd i filio siue q̄si extrinsecū fm̄ p̄mos opi
nātes siue itrisecuʒ fm̄ alios. Aut ipsa sic sumpta ē psona
filij. aut nō est psona filij. Si ipsa nō est persona filij cū fm̄
opi. ipsa sit in filio. aut ipsa ē i eo sic intrinseca ei: r tūc seqt
q̄ psona filij siue filius ipse sit cōpositus ex ea r aliq̄ alio.
aut ē in eo sic extri^{co} r q̄si sicut accn̄s in s̄bto. r tunc sequr
q̄ ipsa cōponat cū eo. ita q̄ ex vno dcō̄ sequr in psona fi/
lij cōpō ex hijs r ex alio cōpō huic. quaruʒ vtrāq3 deo re
pugnat. Si vero ipsa sic p̄cise sūpta est psona filij. igit i filio
nō est aliqd p̄ter spiratione̅ ipsaʒ quo realr̄ distiguatur a
M spū scō. ¶ Jteʒ si ipsa p̄cise sumpta est psona filij. igit ipsa
sola circūscripta nō remaneret fili⁹ nec aliqd d̄ psona filij.
¶ Jtē si sic/ cū fm̄ eos filiatio distinguat ɔ̄ spirationē ve/
lut aliud fm̄^m distinctiuū filij a spū scō. ac ēt si sola spiratio
tolleret non tolleret fili⁹ vt dn̄t. sequr q̄ filiatio nec sit p
sona filij nec aliqd ɔstituēs psonā filij. Aliogn ipsa spira/
tio p̄cise sumpta nō eēt psona filij. aut fili⁹ eēt p̄les pso^{e} q̄
ē erroneū. Hec āt oīa repugnāt dict̄ eo2 iā recitat̄. ¶ Eo
dē mō pōt argui de filiatiōe q̄rēdo an ipa p̄cise sump ta sit
fili⁹/ vel tm̄ aliqd filij. Si dicat 2^m cū ipsa nō sit extri^{co} filio
fm̄ istos sʒ ɔstitutiua ipsi⁹ i eē psonali. sequr q̄ fili⁹ p̄ter
filiationē includat itrin^{ca} aliqd aliud qcqd sit illud r per
ɔn̄s nō sit oīo simplr̄. Si vero dcī p^m. igit ipsa spiratio est
alia a filio sic ē alia a filiatione r si sic: aut ipsa ē p se subsi

stens. r p ɔn̄s ipsa ē suppositū: r psona. cū oē suppositū in N
diuinis sit psona. r vltra seqt q̄ in diuinis sunt 4^{or} psone q̄
est erroneū. Aut ipsa nō ē p se subsistēs sʒ in filio tanq̄3 in
s̄bto. r tūc sequtur q̄ cōponat cū eo. ¶ Ꝓ si ipsa spiratio nō
ē fili⁹/ eadē rōne nō est pr̄. r cōstat q̄ ipsa nō est spūs scūs.
Dē aūt q̄ ē in diuinis r ē pater vel fili⁹ vel spūs scūs. aut
oēs tres vel duo eo2. igit in diuinis nō est aliqd tale qualē
dicūt ipsaʒ spirationē. ¶ 2° sumo filiationē r spirationem
vt sunt i filio fm̄ istos. Aut sic sumpte sunt aliq̄ mō distin/
cte abiuicē r quedā p̄la ex nā rei. r si sic fili⁹ non est oīo
simplr̄. Aut non sunt q̄quo mō ex nā rei disticte iter se. r
tūc seqt q̄ in filio nō sunt p̄la distinctiua ei⁹ a spū scō. sed
tm̄ vno simplici distictiuo distiguit ab eo. ¶ Ꝓ q̄ dn̄t q̄ p
sona filij ɔstituit ex hijs vel illis Aut p h̄ vl̄ illud oīo fal
sum ē r derogat simplicitati psone diue. Nullū. n. oīo sim
plex ɔstituitur aliq̄ vel aliqb⁹ aut p aliqd vel p aliq̄. Sed
q̄ q̄lʒ psona diua ē simplr̄ oīo. vt. d. conciliū. ex̄ de sūma
tri. r fi. ca. dānamus. g̃ rc̄. maio2 pʒ. Nā eēn̄ nō cōstituit i O
eē eēm aliq̄. nec fili⁹ in eē filiatione̅. nec paternitatis in esse
p̄rnitatē. Silr̄ in creaturis eēn̄ aīe itellectiue nō cōstituit
in eē suo p aliqd. r vlr̄ nullū simp^{x} cōstituit fo2malr̄ in eē
p aliquid. sed vnumquodq3 ē se ipso r nō aliquo alio. Hi
oēs cōueniūt in duobus: vt pʒ: vnū est q̄ in filio est spira/
tio: r p̄ter illā ēt est in eo filiatio: p quarū vtrāq3 realr̄ fili
us distiguit a spū sancto: r q̄ si spiratio circūscriberet a
filio: r filiatio remaneret: adhuc remaneret aliqd ɔstitu/
tū ex filiatione r eēn̄: qd̄ realr̄ distigueretur a spū sancto.
¶ Scdm̄ est: q̄ fili⁹ ɔstituit in eē psonali p ipsam filiatio/ Contra opio il
nē. Hec duo vident mihi falsa: ad qd̄ ondēduʒ suppono q̄ lo2 docto2um.
filius vere existit: r ē psona: r alia a psona spūs sancti: p2e p^m.
ter oēm opatione̅ aīe: r sic fuit eternalr̄ ante oēm aīe opa/
tionē: r per ɔn̄s talia ɔstitutiua ei⁹ in eē psonali: r distin/
ctiua ei⁹ a spū sancto: si q̄ sunt: sunt vere in rerū nā: nec sūt
relōnes vel ɔcept⁹: aut aliq̄ alia ab itell̄u nr̄o fabricata:
cū hic nō querat de distōne ɔceptuū: sed psonarū eterna/
rum q̄ sunt verus deus. ¶ Hoc supposito arguo ɔ̄ p^m di/
ctū. Et sumo ipsaʒ spiratione̅ fm̄ se: vt pscindit ab oī qd̄ ē P
extra aiam quoquo mō distinctā ab ipsa: siue q̄ nō ē ipsa.
Et quero an spiratio sic sumpta est psona filij seu fili⁹ ipse
vel nō: Si sic. ergo in filio nō est aliqd p̄ter ipsaʒ spiratio
nem: r per ɔn̄s nō est in ipso aliqd aliud distinctiuū ipsi⁹
a spū sancto p̄ter spirationē. Et silr̄ sequr q̄ si sola spira/
tio circūscriberet: nō remaneret aliqd filij q̄ aliqd consti
tueret cū eēntia aut aliquo alio: quo2 opposita isti dicūt.
Et pʒ ɔn̄a q̄3tū ad vtrūq3: qm̄ si det oppo^m ɔsitis. s. q̄ ali/
quid remaneret: aut q̄ in ipso filio sit aliqd p̄ter spiratio/
nem: sequr q̄ ipsa p̄cise sumpta nō est fili⁹: r sic di ci pos/
set q̄ ēt aliqd filij. Si vero ipsa spiratio sic sumpta non est
psona filij seu fili⁹ ipse: aut ipsa est aliqd intrinsecū sibi: r
tūc sequr q̄ p̄ter ipsam fili⁹ itrinsece includit aliqd aliud
qd̄ nō est spiratio. Et per ɔn̄s fili⁹ nō est oīo simplex: qd̄
est erroneū. Aut est aliqd extrinsecū filio: r tūc cū nihil sit Q
in deo inherēs aut ifo2mās: ipsa erit per se subsistēs: r p
ɔn̄s suppositū vnū vel plura: qd̄libet aūt in deo supposi/
tum est psona. g̃ ipsa est quedā psona distincta a psona fi/
lij: r eadē rōne distincta a psona p̄ris. Et ɔstat q̄ ipsa non
est psona spūs sancti. Ex quo seqt q̄ in diuinis sunt 4^{or} p/
sone qd̄ ē hereticuʒ dicere. ¶ Ꝓ. Cōstat: q̄ filius est eque 2^m.
simplex vt filiatio: r q̄ filiatio (vt hic de ea est sermo isto
rum) est ipse filius: r fili⁹ est filiatio: r oī mō sibi ideʒ quo
filiatio est eadē fil iationi: r h̄ infra magis patebit. Sʒ in
ipsa filiatione nō sunt aliq̄ plura disticta qb⁹ distinguat a
spū sancto: neq3 quo2 aliq̄ solo circūscripto aliqd eo2ū re
manet cū eēntia ɔstituēs aliqd distinctū realr̄ a spū scō: g̃
nec in filio sunt aliq̄ talia plura distincta. ¶ Cōtra 2^m dcm̄ S 2^m dictum.
arguo p̄ sic. psona filij non ɔstituit in suo eē psonali p se
psam: seu qd̄ idē est dictu. filius nō ɔstituit in eē psonali p

A filiū nec filiatio ↄstituit̃ i eē ꝑsonali aut aliquo suo eē per filiationē ꝛ vl'r nihil ↄstituit̃ in aliq̃ eē ꝑ seipm ꝑ.ḡ fili⁹ nō ↄstituit̃ in eē ꝑsonali ꝑ filiationē. Añs notū ē:ꝛ ↄña ꝓbatur:ex eo ꝙ vt dcm̄ ē:filiatio nullo mō distiguit̃ a pre rei a filio:ſꝫ ē sibi adeq̃te oib⁹ modis eadē:qb⁹ ē eadē sibiipi. ¶ Cōfirmat̃.qm̄ oē qd̄ ↄstituit̃ in eē ꝑ aliqd:aliq̃ mō distiguit̃ ab ipso:nā ↄstituēs est aliq̃ mō cā ↄstituti:sicut pꝫ in 2ᵐ oibus inducēdo.¶ 2° fili⁹ est oino simplex ꝛ act⁹ purus ꝑ se subsistēs:ḡ nō ↄstituit̃ in eē ꝑsonali ꝑ aliqd formal'r seu tanq̃ formali ↄstitutiuo. Añs est certū:ꝛ ↄña ꝓbat̃. Naꝫ ex eo ꝙ est simplex nō ↄstituit̃ aliquo sibi itrinseco: ꝛ ex eo vere qd̄ est act⁹ purus ꝑ nullū formale dans sibi eē ↄstituit:sicut forsitan diceret qs:ꝙ mā ↄstituit̃ per formā:ꝛ eo quoq̃ qd̄ est ꝑ se subsistēs non ↄstituit̃ in eē per aliqd tanq̃ ꝑ mām:sicut aliquo mō posset qs dicere ꝙ forā cōstituit per mām:q: subsistit aliq̃ mō ꝑ illā. ¶ Un̄ talia v'ba in sua ꝓprietate penit⁹ falsa sunt:ꝛ ex falsa imaginatione ꝓcedūt:qua vꝫ sic loquētes imaginant̃ ꝙ eēntia diuina sit quasi mā re⁹ filiationis:ꝛ filiatio sit forma eius ꝛ ex vtraq̃ resultet ꝑsona cōpleta:ꝛ ꝑꝑ hoc ꝑsona ↄstituit̃ formal'r in suo esse ꝑ filiationē:sicut ↄpositū subale dī ↄstitui formal'r in eē per suā formā subalē:qd̄ vtiq̃ figmētū oino remotū est a ꝑsona dina. Quapꝑ in deo nō est estimādum aliqd̄ real'r ↄstitutū per aliud formal'r:nec aliqd formal'r ꝛ real'r ↄstituēs aliud:sed qcqd ibi est per seipsum ꝛ nullo alio formal'r est qcqd est:q̃uis cāliter seu principiatiue vel productiue habeat aliqua ꝑsona esse personam.

Rño ꝑpria ad articu^m. ¶ Et iō quātū ad articulū istuꝫ dico.ꝙ de reali distinctiuo alic⁹ ab aliq̃ possum⁹ 2ˢ loq. Uno mō vt per hꝫ distinctiuū intelligam⁹ aliud extra eē aiam significabile incōplexe ſꝫ se ab alio distinctū:quēadmodū diximus ꝙ hō ꝑ aiam suā distinguit̃ ab asino:ꝛ ꝙ vna aia ſm se distinguit̃ ab alia. Alio mō vt per distinctiuū itelligam⁹ aliud cōplexe tm̄ significabile:ꝑ qd̄ aliud pōt vere ↄcludi ab aliquo eē distinctū:q̃uis ipm hꝫ distinctiuū non sit ſm se aliq̃ entitas ab C aliquo quoquo mō distincta:sicut si dicerem⁹ ꝙ accñs in sacro distinguit̃ ab alijs ꝑ hoc ꝙ ipm non est in subiecto: alia v̄o accña sunt in ſb̄o:sic aūt dōo nō intelligit̃ ꝙ aliq̃ entitas aut aliqd incōplexe significabile sit distinctiuū talis accñtis ab alijs:q̃uis ipm seipso in ꝑ sensu dato distiguat̃ ab alijs:ſꝫ ꝙ ex eo ꝙ istud accñs nō est in ſb̄o:illud aūt est in ſb̄o,hoc vere ē aliud ab illo seu distictū ab illo. ¶ Hoc mō ēt dicim⁹ in diuinis ꝙ pr distinguit̃ a filio ꝑ h ꝙ ipse est a nullo:fili⁹ aūt nō ē a nullo:ſꝫ a pr̄e:ꝛ hic vtiq̃ sic est:ēt si nulla aia vnq̃ h̄ ↄsideraret:nec tm̄ ꝑ h aliqd distictiuum ꝑ⁹ sigñabile dat̃ intelligi:sic ifra dis.26.ap̄li⁹ declabit̃.

G D ¶ Aduertēdū tm̄ ꝙ distinctiuū ꝑ mō ꝛ distinctiuū 2ᵒ sumptum nō eodē mō dnr distinctiua. Nā distictiuū pmi modi dī distictiuū q: est ꝑ qd̄ aliquid est distinctum ab alio. Sed distictiuū scd̄i modi nō sic opꝫ iō dī distinctiuū q: ex ipso pōt cognosci ꝛ iferri illud esse distinctum ab alio. Et ideo ꝓꝑe vel minus ꝓꝑe aliqd dī distigui ab alio ꝑ distinctiuū.2ᵐ dcm̄ q̃ ꝑ distinctiuū acceptū ꝑ°. Nihilominus an ctores dnt frequēter aliq̃ distingui per hꝫ distinctiua scd̄i modi vt statim patebit,qb⁹ ꝛ ego pro nūc ēt me ↄformo. Si ḡ in ꝑ sensu querat̃ ꝑ qd filius distinguit̃ a spū scō:Dico ꝙ seipso ꝛ nō aliquo sui ſm intrāsitiuā ↄstructionē loquēdo. Hoc aūt ꝓbat̃ ex hoc q: filius est ꝑsona simplicissima nulla plura ꝛ aliquo mō inter se disticta includēs:ꝛ iō a quocūq̃ distiguit̃ seipso ꝑ distinguit̃ sicut plenius infra declabitur. ¶ Et vlterius ad articulū istū ſm hūc sensum in quo ipm ptractāt doctores.dico ꝙ ꝑter spirationē non est in filio aliqd q̄ distinguat̃ ipse a spū scō.qd̄ pꝫ.qm̄ ipsa ꝑsona filij simplicissima ē spiratio ꝛ eꝯ.nihil āt ē in filio qd̄ nō sit fili⁹ ēt ꝑsona filij:ꝛ ꝑ ↄña ꝙ nō sit ipa spiratio. Si aūt in 2ᵒ sensu loq̄mur de distictiuo:ſm quē sensuꝫ formaui articulū.cū querit̃ vtrū per h ꝑcise:q: spūs scūs ꝓcedit a filio:aut q: filius spirat spm̄ scm̄ filius distinguat̃ E ab illo.dico ꝙ nō. Qd̄ probo sic.filius distiguit̃ a spiritu scō per h:q: ipse est a pr̄e nascēdo:spūs aūt scūs est a pr̄e nō nascēdo:sed ꝓcedēdo.ergo nō ꝑcise ꝑ hoc filius distinguitur a spū scō:q: ipe spirat spm̄ scm̄ ꝛ ille ꝓcedit ab eo. ↄña pꝫ.qm̄ nō est hoc filio eē a pr̄e nascēdo:qd̄ ē spm̄ sanctū eē ab eo ꝓcedēdo:siue ab ipso ꝓcedere:nec fili⁹ iō nascitur a pr̄e:q: spirat spūm scūm. Añs ꝓbat̃ ꝑ Aug.5° de tri.vbi dicit.ꝙ iō spiritus nō est filius:cuꝫ vterq̃ tn̄ a pr̄e exeat:q: ipse exit nō q̄o natus:ſꝫ q̄o dat⁹.i.donū. ¶ Itē de fi.ad pe.dicit:ꝙ qa aliud est natū eē aliudq̃ ꝓcedere. iō alius filius alius spūs scūs. ¶ Itē Ansel.de ꝓcessu spiritus sancti in fine. Spūs scūs inq̄t nō est filius:q: fili⁹ nascēdo hꝫ eē de pr̄e.spūs v̄o scūs nō nascēdo:sed ꝓcedendo. ¶ Itē idē infra ait.hūt vtriq̃ a pr̄e eē filius ꝛ spūs sanctus:ſꝫ diuerso mō:q: alter nascēdo:alter ꝓcedēdo vt alij sint ꝑ hoc abinuicē. Et subdit. Nā si ꝑ aliud nō essent plures filius ꝛ spūs scūs:ꝑ hoc solū'eēnt diuersi. ¶ Ex qbus verbis manifeste probat̃ ꝙ nō ꝑcise per h ꝙ filius spirat spm̄ sanctū:ꝛ ille spirat̃ ab eo ipsi sunt abinuiceꝫ distincti. ¶ Ad rōnes v̄o opinionis alterius pꝫ quid dōm sit ex dictis. Nā filius non ↄstituit̃ filiatione neq̃ spiratione: ſꝫ ē seipso tm̄ ꝛ nullo alio formal'r. Nec ēt spiratio est aduentitia filio:sed est ipse filius. Et per hoc nō valēt rōnes predic.doc. ¶ Ad rōnes oēs alterius doc.dōm ꝙ verū ē spirationem nō eē extrinsecā vel aduētitiā filio:sed tm̄ nec intraneā sibi velut partē eius:quasi ipsa nō sit ipsa ꝑsona filij:sed aliqd per se:vt rationes ille pretendunt.

Quantū ad 2ᵐ articulū dī a qbusdā ꝙ nō seq̄t̃.spūs scūs non ꝓcedit a filio.ḡ non distinguit̃ ab ipso. Alij dicūt opp^m.diuersis tm̄ motiuis. Naꝫ quidā dicunt ꝙ facta hypothesi spūs scūs ꝛ filius eēnt vna persona genita ꝛ spirata:ꝛ ꝑ ↄñs nō distinguerent̃. Alij v̄o dicūt ꝙ nō distinguerent̃.nou q: ↄcurrerēt in vnā ꝑsonā vt dicūt isti:sed q: tūc filius non esset ꝑsona. Et inter istos ēt aliqua diuersitas est:ſꝫ nō curo de illa. ¶ Ego pro nūc dico:ꝙ ↄña est bona:ꝛ ꝙ posito añte illo:spūs scūs nō distingueret̃ a filio:nō qa eēt vna ꝑsona:ſꝫ qa tūc spūs scūs nō esset. Un̄ arguo sic. Si spūs scūs nō ꝓcederet a filio:spūs sanctus nō eēt.ḡ si spūs scūs non ꝓcederet a filio:spiritus scūs nō distingueret̃ a filio:ↄña pꝫ:q: vtrūq̃ distictorum opꝫ eē ens.cū idē ꝛ distinctū sint passiōes entis:vt pꝫ.10. meta. Añs aūt ꝓbo tripl'r. Primo sic.si spūs sanct⁹ nō ꝓcederet a filio:spūs scūs non eēt spūs seu donū pr̄is ꝛ filij. Et vltra.ḡ spūs scūs non eēt spūs scūs.ꝛ per ↄñs non eēt ꝑsona. ↄña pꝫ.ex eo ꝙ spūs scūs non est donū filij seu spūs filij vt dicit Ap̄ls:nisi qa ꝓcedit a filio:nec aliud est spūm sanctū esse filij:q: ipm esse a filio:vt dicit Magr̄ in ista dis. Si ḡ nō ꝓcederet a filio:non esset spūs filij aut donum:ꝛ ꝑ ↄñs non eēt donū pr̄is ꝛ filij. 2° v̄o ↄña ꝓbatur: q: hoc est eē spm̄ scm̄ vt sumit̃ notional'r pro 3ᵃ in trinitate ꝑsona tm̄:qd̄ est esse donuꝫ patris ꝛ filij:seu spm̄ pr̄is ꝛ filij. Unde Aug.5° de tri.ait. Ille spūs scūs qui non trinitas:sed in trinitate intelligit̃ in eo ꝙ ꝓꝑie.i.nō cōiter dr̄ spūs scūs relatiue dr̄:cū ꝛ ad pr̄em ꝛ ad filiū refert̃:quia spūs scūs ꝛ pr̄is ꝛ filij spūs est:sed ipsa rel'o non appet in hoc noie.apparet aūt cū dicit̃ donū dei:donū enim ē patris ꝛ filij. Et infra ↄcludēdo sic dicit.ergo spūs sanct⁹ ineffabilis est quedā patris filijq̃ cōio. ¶ Itē libro.15.ait. spūs scūs ſm scripturas sanctas nec patris est solius nec filij solius:sed amborum:ꝛ ideo cōem qua inuice se diligunt pater ꝛ filius nobis insinuat charitatē. Et infra dic. ꝙ pater sic filiū genuit:vt ēt de illo donuꝫ cōe procederet vt ipūs scūs spiritus esset amboꝝ. Unde sicut filius:iō ē verbū:q: filius:ꝛ ideo filius:q: a pr̄e genitus: ꝛ per ↄñs si non eēt a pr̄e genitus non eēt filius:neq̃ verbū:sic spūs sanctus ideo est spūs scūs:q: donū pr̄is ꝛ filij. Et iō donū

Margin notes (right column): cap.14. — Cap.2°. — Cap.3°. — Cap.4. — F — 2ᵘˢ ar. Thom. Egidi⁹ Scotus Aureo. Ocham B Opinio ꝓpria. — A.t.cō. 8. vsq̃ ad.t.cō. 12ᵐ. — D — Cap.11. — cap.17.

J ambo॰:qa ab vtroq̄ ꝓcedit ⁊ est vtriusq̄ ieffabilis q̄dā
cōio:vt dicit Aug.ꝑꝑ qd̄ si nō ꝓcederet ab vtroq̄:esto ꝙ
tm̄ alter illoꝝ ꝓduceret:ꝑsona ꝓducta nō eēt ille spūs sanctus
q nūc est:qꝛ nō eēt cōio pr̄is ⁊ filij ⁊ charitas: q̄ ābo
2m se cōiter diligūt:nec cōe donū vt iste est. ¶ 2° sic. filius est ꝑ
se pn̄m spūs sci. ḡ si filius nō ꝓduceret spm̄ scm̄:spūs scūs
non ꝓduceret:⁊ per ꝯn̄s non eēt:cū ipse ꝓcedēdo habeat
Cap.15. nō solū vt sit donū:sed oīno vt sit. vt dicit Aug. 5° de trin.
an̄s est notū per fidē.s.ꝙ filius sit pn̄m spūs sancti:⁊ ꝯstat
ꝙ non per accn̄s. ꝯn̄a pꝫ. qm̄ si aliqd sit cā per se alicui⁹
effectus:posito ꝙ illa cā nō sit:aut nō sit cā illius:ille effe
ctus non ponet:nisi suppleret eius cāsitas per aliqd qd̄
prius nō causabat:aut ꝙ aliter vel amplius cāret qd̄ cau
sabat prius:cū aliud qd̄ remotū est causabat. ¶ Idem iudi
cium est de quolibet pn̄° ꝓductiuo respectu eius cuius ē
per se pn̄m:sed si filius nō ꝓduceret nullū alium ꝓductiuū
supplere posset ꝓductiuitatē eius:nec ipse pater nūc pro
ducēs plus aut aliter ꝓducere posset q̄ȝ nunc:⁊ per ꝯn̄s
K ipse supplere nō posset ꝓductiuitatē filij respectu spiritus
sancti. Ex quo seqtur ꝙ spūs sanctus nō ꝓduceret. Nec
interest vtꝝ pn̄m ꝑ se sit totale vel partiale:dūmō ipso sub
3m lato vel nō ꝑncipiāte nihil suppleat vicē eius. ¶ 3° si aliq̄
creatura nō ꝓduceret a filio:ipsa non ꝓduceret a patre.
ḡ si spūs sanctus nō ꝓduceret a filio:ipse non ꝓduceret a
patre. ꝯn̄a nota est. qm̄ non minus iseparabil'r pr̄ ⁊ filius
Cap.15. ꝓducunt spiritū scm̄ q̄ȝ ꝓducāt creaturas. An̄s autē pꝫ
per verbū Saluatoris Joā. dicētis. nō pōt fili⁹ a se facere
quicq̄ȝ:nisi qd̄ viderit patrē facientē. Quecūq̄ eniȝ ille fe
Cap.2. cerit:hec ⁊ filius sil'r facit. ¶ Ex qb⁹ v̄bis ꝯcludit Aug.
2° de tri. oīno insepabilē esse opationē trinitatis ad extra:
⁊ ꝙ impoīe est patrē quicq̄ȝ facere quin illud idē:⁊ sil'r fi
lius faciat ⁊ eꝯ. ⁊ per ꝯn̄s pꝫ hanc ꝯn̄am esse necīam:si h̄
filius nō facit:hoc nō facit pater:⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝯn̄a alia que ad
L ipsam seqtur est ēt necīa. vꝫ si spūs sanctus nō ꝓcedit a fi
lio ⁊c̄. ¶ Ex his pꝫ ꝙ rōnes quas facit doc. ille q dicit ꝙ
esto spūs sanctus nō ꝓcederet a filio:adhuc distingueret
ab eo. nō sunt efficaces:pro eo ꝙ supponunt q.s.s. eēt da
ta hypothesi illa:qd̄ falsum est. ¶ Sed supposito ꝙ spūs
scūs eēt ⁊ sil'r filius eēt. ⁊ tm̄ spūs sanctus non ꝓcederet a
filio:nunqd distingueret ab illo. Rn̄deo ꝙ ista suppō iclu
dit ꝯdictoria. Nā ponit spūm sanctū esse. Et qꝛ cū hoc ēt
ponit ipsum nō ꝓcedere a filio:simul ponit donū patris ⁊
filij nō esse:⁊ per ꝯn̄s cuȝ spūs sanctus nō sit nisi donū pa
tris ⁊ filij:ponit spūm sanctū nō eē:ꝓpter qd̄ ex ista hypo
thesi includēte ꝯdictoria:sequunt ꝯdictoria. vꝫ. ꝙ distin
gueretur ⁊ nō distingueret a filio. Distingueret qdē:quia
vterq̄ eēt. ⁊ vterq̄ ab altero seipso distinguit:vt dictū est
in ꝑmo articulo. nō distingueretur aūt:qm̄ spūs scūs non
esset. Et est talis ista suppō ⁊ questio sicut si diceret suppo
M sito ꝙ filius esset:⁊ esset improductus nunqd distinguere
tur a pr̄e:ad qd̄ dōm est ꝙ distingueret ⁊ non distingue
retur. distingueret quidē:qꝛ q̄libet ꝑsona distinguit seipsa
ab alia ꝑsona. Et ideo si eēt ꝑsona filij que nunc est:⁊ per
sona patris etiam esset:vna esset ab alia distincta. Non
distingueret aūt:qꝛ filius nō eēt filius. Nā ideo filius:qa
genitus:vt dicit Aug. 7° de tri. Et si filius nō eēt filius:fi
lius nō eēt:qꝛ nō est estimādū ꝙ filius dei esto ꝙ non esset
filius:posset eē:sicut in hoībus:hō filius esto ꝙ desinat es
se filius:nō est tm̄ necesse vt simul desinat eē aut hoīem eē.
Nā filius dei nō est accn̄taliter vel mutabil'r fili⁹:neq̄ pt
nō esse aut intelligi nō eē filius. Si ḡ ⁊ filius ⁊ pater eēnt:
⁊ filius nō esset ꝓductus. seqtur ꝙ filius distigueret ⁊ nō
Ad argu' pnci palia ad oppo'. distingueret a patre. Seq̄retur aūt hec ꝯdictio:qꝛ an̄s in
cludit ꝯdictoria. ¶ Ad argumēta ꝑncipalia dōm ꝙ ꝑmū
argumentū verum concludit:⁊ ideo ꝯn̄s est cōcedendū.
¶ Ad argm̄ in oppm̄ neganda est ꝯn̄ia. Et ad probationē
dōm ꝙ nō sufficit ad distinctionē filij a spiritu sancto ipsa
filiatio:nisi ēt sit ipse spiritus sanctus a quo fili⁹ distingui N
tur. Si aūt spūs sanctus nō ꝓcederet a filio:ipse nō esset.
vt iam dictū est:quare nō distingueret a filio:nec eꝯ.

¶ Distinctionis. xij. Questio. j.

Uantū ad duodecimā distōnē. Quero
vtrū pater ⁊ filius sint vnū pn̄m
spirans spm̄ sanctuȝ. ¶ Et arguit ꝙ nō sic. pr̄ pm̄
⁊ filius nō sunt vnus spirator.s.s. ḡ pr̄ ⁊ filius
nō sunt vnū pn̄m spirans spūm scm̄. An̄s pꝫ ꝑ
Hylariū 2° de tri. vbi ait. ꝙ spūs scūs a pr̄e ⁊ filio auctori
bus ꝯfitēdus est. pr̄ ḡ ⁊ fili⁹ sunt auctores.s.s. seu spirato
res:⁊ nō sunt auctor seu spirator. ꝯn̄a pꝫ:qꝛ h̄ est esse pn̄m
spirans spm̄ sanctuȝ qd̄ esse spiratorem spiritus sancti.

Ad oppositū pr̄ ⁊ fili⁹ sunt vn⁹ creator ⁊ vnum Oppom̄:
pn̄m ꝓducēs creaturas. ḡ pr̄ ⁊ fili⁹
sūt vn⁹ spirator ⁊ vnū pn̄m spirās spm̄ sanctū. An̄s notū ē O
per Augn̄ 5° de tri. Et ꝯn̄a ꝓbat:qm̄ non magis ipsi vniū Cap.13.
tur in ꝓductione creature:q̄ȝ in ꝓductione spūs sancti.

Rn̄deo q̄ȝuis de ista. pr̄ ⁊ filius sunt vn⁹ spirator sint
diuerse opiones doc. hec tm̄. pr̄ ⁊ fili⁹ sūt vnū
pn̄m spirans spm̄ sanctū. cōiter ꝯcedit. vn̄ Aug. 5. d̄ tri. ait. Cap.14
Fatēdū est patrē ⁊ filiū pn̄m esse spūs sci:nō duo pn̄a:sed sicut Egidius
pr̄ ⁊ filius vn⁹ de⁹ ⁊ ad creaturaȝ relatiue vnus creator ⁊ negat:
vnus dn̄s. sic relatiue ad spm̄ scm̄ vnum pn̄m. Cōstat ḡ ex multi tm̄
his ꝯcedēdū eē ꝙ pater ⁊ filius sunt vnū pn̄m spirās ⁊ nō ꝯcedūt.
duo spirātia.s.s. Sed vtꝝ illud sit ꝓprie dcm̄ ⁊ de virtute
sermonis ꝯcedēduȝ:dubm̄ est. Qm̄ pn̄m in p̄dicato vel sup
ponit pro essentia cōi:vel pro ꝑsona aliq̄ determinate: vel
pro aliqua notione cōi patri ⁊ filio. Ultimū a nemine po
nitur:⁊ rōnabil'r:qm̄ demōstrata tali notione si sit aliq̄ ta
lis nō vere dr̄ hoc spirat spm̄ sanctū:⁊ ꝑ ꝯn̄s nec vere dr̄.
hoc est pn̄m spirās spm̄ scm̄. Item nec supponere pōt ꝓ ali
qua ꝑsona:qm̄ q̄cunq̄ data falsum ē dicere. pr̄ ⁊ fili⁹ sunt
hec ꝑsona spirās ⁊c̄. Itē nec pro essentia:⁊ eadē rōne nec
pro aliquo cōi trib⁹ personis:qm̄ essentia nō spirat nec est
pn̄m spirās:sicut nec gn̄at nec est generās:vt dicit ꝯciliuȝ. P
¶ Rn̄detur a quibusdā. ꝙ illa ꝓpositio ē ꝓpria:⁊ in sua Tho.ꝑ.
ꝓprietate ꝯcedēda. Ad id qd̄ argutū est dicūt:ꝙ pn̄m non j.qō. 36.
hꝫ determinatā suppositionē:sed ꝯfusam pro duab⁹ ꝑso arti. 4.
nis simul. ¶ Cōtra p̄:qꝛ de virtute sermonis pn̄m in p̄dica Contra
to non pōt stare cōfuse. cū nullū signum vl'e vel syncam̄ p̄ thomā.
cedat cōfundēs ipm. Et ideo si ꝓpō illa est vera:qꝛ predi
catuȝ stat ꝯfuse. cuȝ hoc nō sit de virtute sermonis:sequit
ꝙ ipsa non sit propria:nec de virtute sermonis conceden
2m da. ¶ 2° qꝛ si pn̄m supponit ꝯfuse ⁊ nō determinate. cuȝ cō
stet ꝙ nō supponit ꝯfuse ⁊ distributiue seqtur ꝙ supponit
ꝯfuse tm̄:⁊ per ꝯn̄s sub ipso ꝯtingit descendere ad singu
laria per propōnē de disiuncto p̄dicato nulla mutatione
facta ex parte subti. Seqtur ergo pr̄ ⁊ filius sunt pn̄m ⁊c̄. ḡ
pater ⁊ filius sunt hoc pn̄m:vel hoc pn̄m. demonstrando ꝑ ꝑso
Q nam vnā:deinde aliā:pro qbus dr̄ pn̄m supponere cōfuse.
Sed istud ꝯn̄s sic est falsum:cū eius oppm̄ sit veruȝ. vꝫ pa
ter ⁊ filius nō sunt hoc pn̄m:nec sunt h̄ pn̄m sicut verum est
ꝙ pater ⁊ filius nō sunt hec ꝑsona patris:nec sint hec ꝑso
3m na filij. ¶ 3°. si pn̄m supponit pro duab⁹ ꝑsonis simul. ḡ hec
erit magis vel nō minus ꝓpria ⁊ ꝯcedēda. pr̄ ⁊ filius sunt
pn̄a:sicut dr̄ ꝙ pr̄ ⁊ filius sunt ꝑsone. ¶ Cōfirmat. qm̄ ter
minus in plurali numero magis ꝓprie supponit pro plu
ribus singularib⁹ ꝯiunctim:q̄ȝ i numero singulari. ¶ Itē
sm̄ h̄ pn̄m nō supponeret ꝯfuse tm̄:vt dicūt:sed determina
te:sicut i ista. sortes ⁊ plato sunt hoīes. p̄dicatū supponit
determinate:nō obstāte ꝙ supponat pro plib⁹ sil'.s. ꝑ sorte
⁊ plōne. ¶ Et vtrūq̄ ꝓbat. qꝛ sub p̄dicato ꝯtingit descen
dere per disiūctiuā que vtiq̄ vera erit ⁊ sua ꝯdictoria fal
sa. ¶ Alij sil'r tenētes hāc eē ꝓpriā dicunt. ꝙ pn̄m non sup Ocham
ponit pro aliquo p̄dictoꝝ ꝑ:sed pro ꝯstituto ex eēn̄ ⁊ spi li.ꝑ.d.12
ratione actiua ꝑcise circūscribēdo ꝑnitatē ⁊ filiationeȝ:⁊ q. ꝑma.

A qḋ gdem ɔstitutū est realr pr ꝛ filius:sꝫ nō formalr. Vñ di cūt ꝙ sicut ex eēn ꝛ spiratione passiua pcise aliqd cōstituit: qḋ vere spirat:sic ex essen ꝛ spiratione actiua pcise aliqd vnū ɔstituit qḋ vere dr spirare:ꝛ p ɔñs ꝙ est pn̄m spirans: ꝛ qꝛ pr ꝛ filius sunt istḋ vnū ɔstitutū:idcirco vere ꝛ pp̄e

B ɔcedit ꝙ pr ꝛ filius sunt vnū pn̄m spirans spm scm. ¶ Sed istḋ nō vr bn̄ dcm̄. Tū qꝛ falso innit fundamēto de hꝫ cō stitutiuis ꝛ ɔstitutis in deo:sicut in pcedēti qōne tactū ē: ꝛ infra plus tāget. Tū qꝛ difficile vr euadere:qn illḋ ta le vnicū ɔstitutū ex eēntia ꝛ spiratione actiua sit psona q̄ dā:sic ɔstitutū ex eadē eēn ꝛ spiratione passiua pcise sibi opposita est psona.scilꝫ.s.s. vt dicūt:ꝛ per ɔñs pr ꝛ filius erūt vna psona ꝛ due psone:qḋ nō est sane dictū. Tum qa cōstat ꝙ nō minus distinguit spiratus a spirāte:q̄ genitus a generāte:ꝛ p ɔñs tantū distinguet spūs scūs ab illo cō stituto ꝙ ipsum spirat:quātū filius a pre q ipsum gn̄at. fi lius autē distinguit a pre psonalr:ꝛ sic vna psona ab alia

B psona:ꝛ distictio psonalis est maxima distinctio:que est in deo. g illud ɔstitutū vnicū sic pcise sumptū distiguet a spi ritu scō psonalr:ꝛ sicut vna aliq̄ persona alia a psona spūs sci. ¶ Cōfirmat. qm̄ vel spūs scūs erit aliud ab illo cōsti tuto:vel alius:nō aliud vt ɔstat:sicut nec aliq̄ psona diui na est aliud ab alia:vt dicit cōciliū. g alius. sed in deo non dr aliqui alius ꝛ alius:nisi vterq; sit psona:ꝛ per ɔñs se quitur sicut pus ꝙ illud ɔstitutū sm se erit quedā persona.

Alij do ctores. ¶ Alij dicūt ꝙ pater ꝛ filius dr vnū pn̄m spūs sancti pp vnā vim spiratiuā qua vterq; spirat. Sed nec istud bn̄ di citur. tū qꝛ nō est dāda aliqua vis spiratiua que sit pn̄m q̄ spūs sancti:ꝛ nō pn̄m qḋ:vt supra pꝫ. tū esto ꝙ daret illa. tn̄ non posset dici pn̄m spirās spm sanctū:vt queritur in qō ne:aliogn esset pn̄m qḋ. ꝛ per ɔñs nō pōt dici pro quo sup

Alij. ponit pn̄m i pdicato dicte ppōnis. ¶ Alij dixerunt ꝙ di stinguitur vnū pn̄m ppter vnā pprietatē quā significat h nomē pn̄m. Sed nec istud sufficit:qꝛ esto ꝙ aliquā talem

C Opinio pmia. vnā pprietatē significaret:nō tn̄ pro illa supponit:sicut ēt ipsi cōcedūt. Et iō pbabilr ꝛ absq; assertione loquendo: videret mihi dōm esse:ꝙ lꝫ illa ppō sit vera ꝛ cōiter con cessa:nō est tn̄ in sua pprietate accipiēda:nec in sensu quē p facit ꝛ de virtute sermonis:sed in sensu quē intēdebant sancti illā scribētes. ¶ Est g notādū ꝙ nunq̄ in creaturis cōcurrūt plures simul per se cause ad vnū effectū:qn vna earū aliter causet q̄ alia:vl oēs simul plus vl magis cau sent:q̄ vna illarū tn̄:sicut pꝫ manifeste. Spūs sanctus an tēq̄uis a duobus.s. pre ꝛ filio pducat:nō tn̄ alr ab vno q̄ ab alio:nec ab ambobus sit magis vel plenius:q̄ ab al tero tn̄:ac per hoc non pcedit ex eis tanq̄ ex duobus pnci pijs sed tanq̄ ex vno. Hoc g sancti denotare volētes dixe rūt prem ꝛ filiū non esse duo:sed vnū pn̄m spūs sancti. sic ꝛ p eandē rōnē dixerūt tres psonas esse vnū nō tria pncipia creature:q̄uis ēt alia rōne spāli possint dici vnū pn̄m crea ture:vt infra dicet. Est ergo sensus. pr ꝛ filius sunt vnum pn̄m spirās spm scm̄. i. pr ꝛ filius vno codē mō ꝛ simul tan q̄ vnū pn̄m spirāt spm scm̄. ¶ Istud expresse hr a Magro

D infra dist. 29. cū enim dixisset prem ꝛ filiū ꝛ spūm sanctum esse vnū pn̄m creaturarū:qualr hoc sit intelligendū expo nēs ɔtinuo subdit. Et dr hi tres nō tria:sed vnū pn̄m om nium creaturarū:qꝛ vno eodemq; mō pn̄m rerū sunt. Non enim aliter res sunt a pre ꝛ alr a filio. Sed penitus eodē

Cap. 13. mō. Hūc sensum vr Aug. habuisse 5 de tri. vbi ait. cū dici mus prem pn̄m ꝛ filiū pn̄m:nō duo pn̄a creature dicimus:qꝛ pr ꝛ filius simul ad creaturā vnū pn̄m est:sicut vnus crea

p. s. d. 29 toꝛ vnus deus. Et hec verba cū plibus alijs sequētibus Ma gister vbi supra iducēs. mox ait. Ecce apte ostendit Aug. patrē ꝛ filiū ꝛ spūm sanctū esse vnū pn̄m rerū creatarum. i. vno codēq; mō esse pn̄m:ꝛ illū modū satis aperuit: qa. s. operatur oia:ꝛ qꝛ simul opant hi tres:ideo vnū pn̄m esse dr:hec Magr. ¶ Itē in fine pdicte distōnis querēs vtꝝ

eadē notione pater ꝛ filius sint pn̄m spūs sancti. Rn̄det. ad E qḋ dicimus cū pater dicatur pn̄m spūs sancti ꝛ filius:qꝛ spi ritus sanctus pcedit vel dat ab vtroq;:nec alr procedit a patre q̄ a filio:sane intelligi pōt prem ꝛ filiū eadē rōne vl notiōe dici pn̄m spūs sancti. ¶ Ex his pꝫ sm Augm ꝛ Ma gistrū: ꝙ qꝛ eundē spūm sanctū pater ꝛ filius simul eodē mō penitus spirant:ideo vnū dr eius:esse pn̄m. ¶ Item cap. 30. Altissiodorens. in sua sūma. lib. p. dicit ꝙ hec. pater ꝛ fi lius sunt vnū pn̄m spiritus sancti. Est vera eodē modo lo cutionis:quo spūs sanctus dr multiplex propter diuersos effectus. eodē mō quasi ppter vnū effectū quē hn̄t pr ꝛ fi lius ꝛ spūs sanctus dicunt vnum pn̄m. Et qꝛ eodē modo prorsus pcedit ab eis spūs scūs. verba sua sunt. ꝛ infra. dicit ꝙ cōis opinio dicit dictā ppōnē proprie sumptā esse falsam. Sed intelligēdā esse sic:ꝙ sunt vnū pn̄m. i. vna spi cap. 36. ratione spirant spūm sanctū. ¶ Idem ēt penitus dicit Ge rardus Nouariens. in sua sūma. vbi tractat de 8 articulo fidei. Hanc ēt ppōnē nō esse in sua pprietate:ꝛ de virtute F sermonis itelligēdā:satis innuūt verba cōcilij extra de sū. tri. ꝛ fi. ca. lib. 6. vbi sic dr. Fatemur ꝙ spūs sanctus eter naliter ex patre ꝛ filio nō tanq̄ ex duobus pncipijs:sꝫ tan q̄ ex vno pn̄o:non duabus spirationibus:sꝫ vnica spira tione pcedit. Ubi pꝫ. ꝙ qꝛ cōciliū noluit affirmare vnita tem pncipij:sꝫ vnitatē modi pncipiādi:iō ait tāq̄ ex vno: qꝛ vere voluit asserere vnitatē spirationis:ait:vnica spira tione:nec ait tanq̄ vnica spiratione:sicut ait:tanq̄ ex vno pn̄o. Sic ergo simul ꝛ insepabilr ac vno mō penitus pr ꝛ filius spirāt:sicut alter eoꝝ sm se:ꝛ sicut si essent penitus idem pn̄m. Et iō dicūtur vnum pn̄m. s. s. ꝛ nō duo pn̄a:ne. s. aliqua diuersitas modi spirādi aut nō simultas inter eos posset itelligi. Si tamē initeremur pprietati sermonis: sm quā termini pluraliter addito termino numerali vere pdicātur. cū actualiter supponūt pro pluribus:tūc dici de G beret ꝙ pater ꝛ filius sunt duo pncipia spiritus sancti. Si cut dicimus ꝙ sunt duo qui pncipiāt spūm sanctum. Et h attēdēs Hylar. dicit spiritū sanctū esse a patre ꝛ filio au ctoribus:non ait auctore:ex quo habetur bene posse con cedi patrē ꝛ filiū esse auctores:ꝛ per ɔñs principia spiri tus sancti. Quāuis aūt sic posset concedi ꝙ sint duo pn̄a: non pōt tn̄ vere cōcedi ꝙ spirent tanq̄ duo pn̄a:sed tanq̄ vnum. ppter cām superius dictā. Et hec videtur intētio ecclesie in verbis allegatis. ¶ Alia rō potest assignari sm cap. 26. Ansel. de processu. s. s. vꝫ ꝙ ideo pater ꝛ filius dicunt vnū ꝛ non duo pn̄a spiritus sancti:vt det intelligi ꝙ ipsi nō sm ꝙ in personis discreti ꝛ alij abinuicē:sed sm ꝙ sunt vnū penitus in natura:spirāt spūm sanctū. ¶ Et iō q̄uis duo sint qui pncipiant seu spirāt:non tn̄ qꝛ duo pncipia:sꝫ qua si vnū pariter spirāt spiritū sanctum. Unde infra. Cōstat cap. 32. inquit spūm sanctū esse de filio sicut est de patre. Nec tn̄ esse quasi de duobus diuersis:sꝫ quasi de vno. Ex eo enim ꝙ pater ꝛ filius vnū sunt. i. ex deo est. s. s. non ex eo. vnde alij H sunt abinuicē. i. ex patre ꝛ filio sm ꝙ sunt vnū in diuinita te:nō sm ꝙ sunt alij abinuicē in personis est. s. s. Et ly/sm/ ꝙ/tenet specificatiue tn̄:nō aūt reduplicatiue. ex quo tol luntur plura argu que fieri cōsueuerūt cōtra dictū illud multoꝝ. pater ꝛ filius spirāt inquātū vnū. ¶ Ista rō An sel. vr reddere cām pmi dicti. Nā ex eo ꝙ pater ꝛ filius in quantū sunt vnū in natura spirāt spūm scūm:ɔcludit ipse ibidē ꝙ alter nec magis/nec pus:nec pncipalius/nec ali quo mō aliter/spirat q̄ alius. Et simili mō pōt ɔcludi ꝙ nec ambo simul magis q̄ alter tn̄. Hec sine ptinacia ꝛ asser tione dicta sunt ꝛ absq; pIudicio intelligentie melioris.

Ad rō nē pmā. ¶ Ex his pꝫ quid dōm ad argu. Nā ɔñs pmi cōcedēdū ē: si sumatur pprie ꝛ de vtute sermonis. Et ɔñs scōi qḋ ē in oppm:si sumat ipropie ꝛ sꝫ sensū supra dictū in quo san cti locuti sunt:ꝛ in isto sensu pcedit pbatio ɔñe. Si āt añs sumat pprie ꝛ silr ɔña:negāda est ɔña. Nā creatoꝛ ꝛ pn̄m

I creature possunt supponere pro diuinitate. Nā illa ē vni/
uersoꝶ pꝛīn̄:vt dī ex de sū.tri.ꝛ fi.ca.cap.dānamus. Et iō
cū pater ꝛ filius sint diuinitas. Jō de v̄tute sermonis hec
est vera. pī ꝛ filius sunt vnꝰ creatoꝛ:ꝛ vnuz pꝛīn̄ creature.
Sed pꝛīn̄ spirās nō pōt supponere pro diuinitate ipsa nec
pro aliquo vno cōi patri ꝛ filio:vt dictū est. Et iō ista non
est vera de virtute sermonis pī ꝛ filiꝰ sunt vnū pꝛīn̄ spirās
spm̄ scm̄. ¶ Ex hoc pꝫ ꝙ alia rōne spāli tres psone dicun
tur vnū pꝛīn̄ creature:ꝙ̄ ea que supra fuit assignata.

¶ Distinctionis. xiij. Questio. j.

Pm̄ Circa distōnem 13m. Quero an processio
spūs sancti aut spiratio sit gn̄atio?
¶ Arguitur ꝙ sic. omnis productio viuētis
a viuēte eiusdē nāe numero vel specie est ge/
neratio:spiratio est hꝯ. ergo ꝛc̄. Maioꝛ pꝫ p
locum a diffōne. Sic eniz diffinit̄ cōiter generatio strictis
sime sumpta:ꝛ fm̄ ꝙ cōceditur in deo. minoꝛ etiā nota est
K fm̄ fidem. Nā spiritus sanctus est viuens ꝛ eiusdē natu/
re cum patre:ꝛ nō minus ꝙ̄ pater ꝛ filius sunt eiusdem na
ture. ergo eius productio est ꝓductio viuentis ꝛc̄.

Oppom̄ **Contra.** Spūs san. non est genitus:vt dicit̄ in sym
bolo Athanasij. ergo spiratio non est gene
ratio:ꝛ consequentia patens est.

Rn̄deo Ueritas. q. certa est. Nā cum nō sit nisi vnus
filius in trinitate. Juxta qđ scribitur Joā. 3°.
Cap. 3. Sic deus dilexit munduz vt filiū suū vnigenitū daret ꝛc̄.
propter qđ in symbolo apostoloꝶ confitemur vnicuz dei
filium. ꝛ cū ideo filius:qꝛ genitus ꝛ qꝛ filius vtrūqꝫ genitꝰ.
Cap. 6. vt dicit Aug. 5. de tri. cōstat ꝙ spūs sanctus non est filius
neqꝫ genitus. ꝛ per ꝯn̄s nec eius ꝓcessio est gn̄o. ¶ Quā
uis aūt ita sit:dr̄iam tn̄ spirationis a gn̄one:ꝛ cur produ/
ctio filij sit gn̄atio:non aūt productio. s. s. ꝛ cur. s. s. non sit
ēt filius:ita vt ambo ꝓducti dicātur filij:ꝛ geniti (in vita
ista per tales quales nō sumꝰ) explicari reputo impōle.
cap. 27. Et ratio est:qm̄ ꝓductio vtraqꝫ est ineffabilis ꝛ incōpre/
cap. 55. hensibilis a nobis in statu p̄senti:sicut dicit Aug. ꝛ habe
tur in lr̄a. ¶ Assignāt tn̄ aliqui dr̄iam harum ꝓductionū
ex dr̄ia producētiū:qm̄ filius est ab vno tm̄:spūs aūt scūs
L a duobus:filius aūt nullus pōt esse duoꝶ:nisi vnus illoꝶ
sit pater ꝛ alter mater:qđ in trinitate imaginari absurdis
simū est. Et hāc rōnē assignat Aug. 15. de tri. ꝛ Ansel. mo
nol. ¶ Sed ista rō nō est euidēter vsquequaqꝫ sufficiens:
qꝛ vbi ꝓductū eodez mō penitus est a duobus:nec aliter
ab vno ꝙ̄ ab altero:neqꝫ ab ambobus simul ꝙ̄ ab altero
tm̄:ibi ꝓductio. ex hoc precise ꝙ est a duobus non videt̄
minus debere dici gn̄atio:ꝙ̄ si esset ab vno tm̄:ceteris sil̄
ꝯcurrētibus. Unitas enim ꝛ pluralitas ꝓducētiū non va
riat rōnē productionis. Sicut pꝫ ꝙ ꝓductio vniꝰ ignis a
duobꝰ nō minus dicit̄ gn̄atio:ꝙ̄ productio vnius ab vno.
spūs sanctus aūt ꝙ̄uis sit a duobꝰ. eodē tn̄ mō penitus ē
ab vtroqꝫ vt in p̄cedēti. q. dictū est. ¶ Ex hoc pꝫ ꝙ nō se/
quitur. si spūs scūs esset filius duoꝶ:ꝙ eēt vniꝰ tanꝙ̄ pa/
tris:ꝛ alterius velut mr̄is:cū filius non sit vniformiter ex
M patre ꝛ matre:alioqn nō esset vnus pater vel mater potiꝰ
ꝙ̄ alter nec eꝯ. ¶ Alij assignāt dr̄iam ex pꝛīo/quo/vnius:
ꝛ pꝛīo/quo/alterius. Dicunt enim ꝙ ꝓductionis filij pꝛīn̄/
quo/est intell's:ꝛ productionis. s. s. est voluntas. ¶ Istud
ēt non valet. Tū qꝛ neutrius ꝓductionis est aliqđ pꝛīn̄/q̄/
distinctū a pꝛīo/quod/vt supra probatū est. Tū qꝛ intell's
ꝛ volūtas in deo nullo mō ex nā rei distinguunt̄. vt ēt sup
pꝫ. ꝛ ideo si vnius illarū est intellectus pꝛīn̄ etiā voluntas
erit eius pꝛīn̄:ꝛ eꝯ. ¶ Alij dant dr̄iam ex diuersitate mo/
di ꝓcedēdi:qm̄ vnus procedit qūo natus:alius autē qūo
datus. Et hanc ponit Aug. 5. de tri. Sed nec istud sufficit.
cap. 14. cū nō declaret ꝙ spūs scūs non ꝓcedit qūo natus. ¶ Ali
ter assignat̄ ista dr̄ia ex ipsis ꝓductis. Nam filius est ver
bum qđ pater intelligēdo se ꝓducit. spūs autē sanctus est

donū qđ pater ꝛ filius se amādo ꝓducūt. verbū aūt ex eo N
ꝙ verbū:simile est rei intellecte cuius est verbū:sed donū
non ex eo ꝙ donuz est simile:sed pōt eē dissimile. ꝓductio
aūt viuētis similis ꝓducēti est gn̄atio. Quis ergo spiritꝰ
sanctus qđ est donū patris ꝛ filij sit similis pr̄i ꝛ filio non
minus ꝙ̄ filius pr̄i:qꝛ cū non est filius ex hoc ꝙ est donuz:
iō eius ꝓductio nō est eius gn̄atio. Et ista ratio sumit̄ ab
Ansel. mon̄. ꝛc̄. ¶ Quāuis aūt hec sit subtilis via ad ma cap. 55.
nifestandū dr̄iam p̄dictā:nihilominus tn̄ nec ipsa euidēs
est:qm̄ eque incognitū est nobis ꝙ spiritus scūs nō sit ver/
bum patris ꝛ filij:sicut ꝙ eius ꝓductio non sit gn̄atio. Et
ēt imanifestū est ꝙ ipse non sit verbuz sicut ꝙ ipse non sit
filius. Unde cū. s. s. sit eque similis patri ꝛ filio:sicut filius
patri. ꝛ intellectio ꝛ volitio nullo mō distinguātur ex nā
rei in deo non apparet cur spūs sanctus nō sit verbuz qđ
se intelligēdo ꝓducūt pater ꝛ filius:ita bene sicut filius ē
verbū qđ se intelligēdo pater ꝓducit. ¶ Dico ḡ ꝙ spira/
tio ꝛ gn̄atio sunt distincte productiones ꝛ seipsis formali
ter sunt distincte:sicut filius qui est gn̄atio ꝛ spiritus san/ O
ctus q est spiratio sunt seipsis distincti: vt supra dicebat̄.
Et ꝙ spiratio nō est gn̄o:nec gn̄o est spiratio. sicut. s. s. nō
est filius:nec filius. s. s. est. i. donū:ꝛ ꝙ ꝓcessio spūs sci: iō
ē spiratio:qꝛ spūs scūs ē. s. s. seu donū ꝛ ꝓcessio seu produ
ctio filij est gn̄atio:qꝛ filiꝰ ē filiꝰ seu verbū. ¶ Q, āt iste sit
verbū ꝛ filius:non sit autē donum:ꝛ per ꝯn̄s eius produ
ctio que nō est nisi ipse (vnde dicit̄ productio filij intransi
tiue. i. que est filius) sit gn̄atio ꝛ non sit spiratio. Et ꝙ iste
sit donū:non sit autē verbū nec filius:ac per hoc eius ꝓ/
ductio sit spiratio:ꝛ nō sit gn̄atio. Dico ꝙ nō est mihi pos
sibile intelligere:sicut ēt dicit de se Aug. 15. de tri. ꝛ cōtra cap. 25.
Maxi. vt habet̄ in lr̄a. Dam̄. ēt libro p̄ ait. qm̄ quidez est cap. ij.
dr̄ia gn̄ationis ꝛ processionis didicimus. Quis aūt ē mo
dus dr̄ie:nequaꝙ̄. Quāuis aūt intelligere ista non possu
mus:veraciter tn̄ sic esse ꝯfitemur ꝛ credimus. ¶ Ad ra Ad rō/
tionem p̄ncipalē dico:ꝙ illa diffō non est pfecte explicati nem.
ua gn̄onis dīne:neqꝫ cū ea ꝯuertibilis nec aliq̄ talis a no/
bis dari pōt. cū illa gn̄o sit incōprehēsibilis a nobis.

¶ Distinctionis. xiiij. xv. ꝛ. xvj. Q. 6.

Circa distinctionē decimāquartam 15am ꝛ
16m. Jn qbus Magr̄ agit de ꝓces/ P
sione tēpoꝛali:siue missione vel datione spūs
sancti. Quero vtrū spūs sanctus. s. 3a in trini/
tate psona ꝛ cū patre ꝛ filio vnus subalr̄ deꝰ:
mittatur vel detur creature rōnali vel nō ipse:sed tn̄ do/
na eius. Et arguitur ꝙ tn̄ dentur dona eius:ꝛ hoc iō ipse
p̄cise dicatur dari. Primo auc̄te Bede quam Magister pm̄
ponit in dist. 14. qui ait. Cū spūs sancti gr̄a datur hoībus
ꝓfecto mittit̄ spiritꝰ a patre:mittit̄ ꝛ a filio. Ex his pꝫ ꝙ
idē est spm̄ scm̄ mitti:ꝙ eius gratiaꝫ:que non est ipse:sed
eius donuz hoībus dari. ¶ 2° Aug. 4° de tri. ait. sicut spūi 2m
scō donū dei esse:est a patre ꝓcedere:ita mitti est cognosci cap. 20.
ꝙ ab illo procedat. ¶ Ex his sic. si mitti est cognosci ꝛc̄. ḡ
hoīe hn̄te cognitionē huius p̄cise ipse hꝫ spm̄ scm̄:sed ta/
lis cognitio nō est ipse spūs sanctus vt certū est:ꝛ ē donū Q
eius:iuxta illud. Nemo pōt dicere dn̄s deus nisi in spiri/
tu sancto. p̄ ad Coꝛ. 12. ꝛ idē iudiciū est de spū scō:qđ. s. ne
mo pōt illū cog̃scere nisi p eū hāc cognitionē tribuētē.

In oppositū est Magr̄ in dist. 14a qui p auc̄tem Oppom̄
Aug. ꝛ Ambro. ꝓbat efficaciter n̄
solum dona:sed ipsam spiritus sancti personam dari.

Respōdeo. Primo ponam aliquas ꝯclusiones. 2°
obijciam contra dicta:ꝛ soluam.

Pono aūt ꝯnes 4or:Prima ē ꝙ ipsa psona spūs sci pmꝰ ar.
fm̄ se dat̄ hoi:ꝛ nō tn̄ dona eiꝰ. Scđa ꝙ qui/
cūqꝫ dat̄ spūs scūs:dat̄ ēt aliqđ donū eius. s. gr̄a gratum
faciēs:ꝛ eꝯ. qn̄cunqꝫ illa dat̄:dat̄ ēt spūs scūs. Tertia ꝙ
pōle est dari spm̄ scm̄:absqꝫ ꝙ tūc dent̄ eiꝰ dona. Quarta

A q̄ etiā pos̄e est dari dona spūs sci absq̄ eo q̄ tunc det̄ spūs
sanctus. Et loquor de po' dei absoluta in his duab⁹ vlti/
3ᵃ 2ᵃ mis ɔnib⁹. ¶ Primā ɔnē.s. q̄ spūs sci psona detur cōiter
hodie tenēt doc. ⁊ Magr̄. aucto. scōꝝ pbat in lr̄a 14ᵃ dis.
Et q̄ nō meli⁹ q̄ȝ p auctē pōt pbari. iō pter illas q̄s indu/
cit Magister adduco duas alias valde expressas ad pro
pᵐ pōᵐ. Prima est Aug. sup Joā. homel. 74 sup illo Jo. 14.
Ego rogabo pr̄em ⁊ aliū paclitum dabit vobis. dicētis.
Spm̄ paraclitū chr̄s pmisit aplīs: hic est vtiq̄ȝ in tri. spūs
scūs quē pr̄i ⁊ filio ɔsubalē ⁊ coeternū: ⁊ coequalez fides
catholica ɔfitet̄ ipse est de quo. d. Apl's. charitas dei dif
fusa est in cordib⁹ nr̄is: per spm̄ scm̄ q datus ē nobis: hec
Aug. Ecce euidenter habes q̄ spūs scūs quē chr̄s dixit
pr̄em daturū aplīs ⁊ quē apo. sibi datū pfitet̄. est 3ᵃ in tri/
2ᵒ nitate psona vn⁹ cū pr̄e ⁊ filio deus. ¶ Alia auctas ē Leo
nis pape in sermone de pēthe. cui⁹ initiū est. Post illā sin/
gularē insignēq̄ȝ victoriā. ait. n. ibi sic loquēs de chr̄o. In
hac die iuxta verbū suū: sancti spūs donauit aduentū: de
quo ēt aplīs suis dixerat. Ego rogabo patrē ⁊ aliū para/
B clitū dabit vobis. Aliū vtiq̄ȝ nō minorē: aliū paraclitū. i.
filiis glīe vel nāe: eiusdēq̄ȝ subē: vt discipuloꝝ fides veridi
ca spon̄ᵉ: ad expectationē tāti muneris pparata: illū quez
sibi a deo in locū dei pmissum eē meminisset: vez deuz eē
cognosceret. Et infra. Quāta inqt ⁊ q̄ȝ ineffabilis est pie
tas redēptoris que hoiez portauit ad celū: ⁊ deū misit ad
terras: Et rursum subdit. Affuit ergo in hac die fidelib⁹
suis nō iam per grām visitationis ⁊ opationis: sȝ p ipsam
presentiā maiestatis. hec Leo papa. Euidētissime habet̄
ex istis: q̄ ille spūs sanctus verus deus: missus ē ad disci/
pulos sm̄ seipsum ⁊ p pn̄tiā sue maiestatis: ⁊ non tm̄ per
gratiā visitationis ⁊ opationis: ita q̄ non iō tm̄ dr̄ missus
aplīs: q̄ aliqd sit opatus in eis: vt grām vel alia dona sic̄
aliq opinati fuerūt: sed q̄ ipsa eius psona diuinitas ⁊ eius
maiestas: lȝ mō ineffabili ⁊ incōprehensibili eis est data ⁊
C missa. ¶ Hoc etiā confirmatur ex eo q̄ scriptura vtrunq̄ȝ
distinguit. vnde angelus ad mariā. Spūs sanctus supue/
niet in te: ⁊ v̄tus altissimi obūbrabit tibi. Luce p̄. Ubi an/
gelus duo distincte pmittit. s. aduētū spūs sancti: ⁊ obū/
brationē virtutis altissimi: q̄ virtus vtiq̄ȝ est donuz eius.
actuū p̄ Siā mō Saluator ad discipulos accipietis inqt virtutez
superuenietez in vos spūs sancti: ⁊ eritis mihi testes ⁊c̄. Hic
ēt pmittit virtutē spūs sci. i. quā dat spūs scūs: iō dicit ac/
cipietis virtutē spūs sci: ⁊ nō solū virtutē spūs sci: sed etiā
ipsum spm̄ scm̄ pmittit: iō ait: superueniet in vos. Hec duo
actuū p̄ dāda discipulis distinguit ibi glosa dicēs: cuȝ superueniet
spūs sanctus in vos virtutē testificandi de me vobis pstā
bit. Uenit ḡ ipse spūs scūs: ⁊ ipse sic veniens dabit v̄tutez
que est donū ei⁹. Nō ḡ tm̄ dona spūs sancti: sed ēt ipse spi
2ᵃ 2ᵃ rit⁹ scūs dat̄ hoib⁹. ¶ 2ᵐ ɔnē. vȝ q̄ qn̄cūq̄ȝ dat̄ spūs san/
ctus dat̄ ēt grā ⁊ eꝯ. pbo. ⁊ p̄ quantū ad eius pmā partē
sic. Quicūq̄ȝ hȝ spūm scm̄ est de statu ⁊ de numero filiorū
dei: ⁊ nullus carēs grā est hꝯ. ḡ nullus carēs grā hȝ spūz
scm̄: ⁊ per ɔn̄s ois hn̄s. spūm scm̄ hȝ grām. ¶ Ex quo se/
D quit̄ q̄ qn̄cūq̄ȝ dat̄ spūs scūs homini ei ēt dat̄ grā. maior
ad ro. 8. pȝ p Aplm̄. Quicūq̄ȝ spū dei agunt̄: hi filij dei sunt: ⁊ īfra
ipse spūs scūs testimoniū reddit spūi nr̄o. i. mēti nr̄e q̄ su/
mus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes sup. hȝ spem. minor pȝ
p eūdē ad Gal'. vbi ait. Euacuati estis a chr̄o q in lege iu/
Cap. 5. stificamini grā excidistis. Et ē sensus. vos q in lege iustifi
camini. i. creditis hic iustificari propē cerimonialiaq̄ no/
mine legis signāt Apl's excidistis a grā. i. puati estis grā
q̄uis habita: ⁊ ex h estis euati a chr̄o. i. nō pinētis ad ɔsor
tiū mēbroꝝ vel filioꝝ chr̄i. ¶ Alterā ptē pbo sic. qcunq̄ȝ
hȝ grām est de nr̄o filioꝝ dei: nullus non hn̄s spūm scūz:
est de numero filioꝝ dei. ḡ nullus nō hn̄s spm̄ scm̄ hȝ gra
tiā: ⁊ p ɔn̄s ois hn̄s graz hȝ spm̄ scm̄. ¶ Ex quo ēt sequi/
tur q̄ qn̄ dat̄ grā: datur ēt spūs scūs. maior pȝ p Aplȝ ad

Titū dicentē. Ut iustificati grā ipsius heredes simus sm̄ E
spem vite eterne. Et btūs Petr⁹ actuū 15ᵉ p grām dn̄i cre/ Cap. 3.
dimus saluari. minor pȝ p Aplȝ. d. Si qs spm̄ chr̄i nō hȝ:
hic nō ē ei⁹. i. mēbꝝ chr̄i: ⁊ p spm̄ chr̄i intelligit̄ spūs scūs ad ro. 8.
sm̄ glosam. ¶ Hec ɔ̄ quātū ad vtrāq̄ȝ ptez sil' pbat̄ auctē
Ambrosij lib. p̄ sup Lucā sup illo v̄bo angeli de Joanne. Luc. 1.
Ipse pcedet ante illū in spū ⁊ in v̄tute Helie dicēns hn̄ ista
sūguntur. Nunq̄ȝ. n. sine v̄tute spūs: nec sine spūs v̄tus est:
⁊ infra. d. q̄ alterū sine altero esse nō pōt: sic̄ ⁊ in ɔn̄tibus
repit̄. spūs scūs superueniet in te ⁊ v̄tus altissimi obūbrabit
tibi. Et loqtur de potētia ordinata: non aūt absoluta dei:
virtutis v̄o noie grā itelligit̄. ¶ 3ᵃ ɔ̄ est. q̄ ē pos̄e dari spi/ 3ᵃ 2ᵃ
ritū scm̄ hoi absq̄ȝ q̄ detur aliqd donū: ⁊ loquor de dono
creato. Hāc pbo sic. oē dabile a deo hoi: pos̄e est ei dari a
deo: nō dato aliquo qd nō sit eēntialr̄ idē cū eo: nec aliqd
de essentia illius. ergo pos̄e est spūm scūm dari hoi nō da/
to ei aliquo dono spūs sancti creato. ɔn̄a pȝ. qm̄ spūs san
ctus est dabilis homini: vt pȝ ex pma ɔnē: ⁊ nullū donum
creatū est essentialr̄ idē cū spū sancto: aut de essentia spūs
sancti. Añs aūt pbat̄. tū q̄ ipso ɔcesso nulla seqtur cōtra
dictio: tum q̄ sicut omne factibile a deo pōt fieri ab ipso: F
nō facto aliquo qd nō est ipsum: nec aliqd intrinsecū essen
tialiter ei: vt cōiter ɔ. editur: ⁊ pōt probari ex eo qd nulla
repugnantia ɔ̄dictionis interuenit: sic in proposito. omne
dabile ⁊c̄. Tum q̄ oē dabile a deo creature: deus pōt nō
dare: ⁊ pōt nullo alio cōdante dare: ⁊ nullū tale pōt eo nō
dante dari. ergo omne dabile creature a deo: deus pōt da
re non dato aliquo ⁊c̄. Añs est verū ⁊ cōcessum cōiter: ⁊
ɔn̄a pȝ: qm̄ si aliqd dabile. verbi grā. a. non posset dari a
deo: non dato alio dabili essentialr̄ distincto: nec in eo eēn
tialiter incluso. verbi grā. b. hoc nō esset: nisi q̄ vel. a. da/
tum necessario daret. b. vel q̄ a. b. necīo reqreret̄ ad dādū
a. Si dicatur scōm ergo ipsum. a. nō pōt deus nullo alio
cōdante dare: qd est oppoᵐ vnius partis añtis. Si pᵐ: vel
a. posset dare. b. deo nō ɔdāte. b. ⁊ hoc repugnat alteri pti
añtis: vel nō posset dare deo nō ɔdāte: ⁊ tūc vel deus da/
bit necīo. b. cuius oppᵐ sumit̄: vel poterit nō dare: ⁊ tunc G
hoc posito. a. datū erit non dato. b. Juxta hoc pōt in spāli
formari rō ad ppoᵐ sic. nullū donū creatū vel creabile re/
quirit̄ necīo vt danē vel ɔdās ad hoc vt. s. s. det̄: ⁊ silr̄ nul
lū tale donū necīo dat̄ a. s. s. dato ḡ. s. s. pōt dari nullo dono
creato dato. ¶ Ex hac 3ᵃ ɔnē istro ɔ̄ aliquos modernos:
q̄ pos̄e est trāsire de ɔ̄dictorio in ɔ̄dictoriuȝ seu ɔ̄dictoria Corrᵐ.
successiue verificari absq̄ȝ motu locali ⁊ positiōe noue rei:
vel destructione preexn̄tis: cuius verificationis lapsus tē
poris ēt nō sit in cā: q̄uis sine lapsu temporis actuali vel
possibili id ɔtingere nō possit: alias simul eēnt vera. pȝ q̄
pos̄e est q̄ aliqs non hn̄s spm̄ scm̄ isto mō speciali de quo
hic agit̄: habeat postea spm̄ scm̄: eo nō mutato localiter:
nec aliqua re nouiter facta: vl' pori aliqua destructa: vt pȝ
ex dictis. Et cōstat q̄ in spiritu sancto nulla est mutatio.
¶ Itē nec lapsus tēporis ad hoc aliqd facit: nunq̄ȝ enim
ex eo pcise: qs haberet spm̄ scm̄: q pus nō habuisset. Hoc 2ᵐ
ipsum ex alijs confirmo sic. possibile est dei virtute albe/ H
dinē huius corporis demōstrati nulla locali eius vel sub/
iecti mutatione interueniente: ⁊ nulla re nouiter cāta vel
destructa nō informare illud corpus. ḡ ⁊c̄. pȝ ɔn̄a. q̄ nūc
informat: ⁊ postea nō informaret ⁊ subm nūc est albuz: ⁊
postea non esset albū: ⁊ per ɔn̄s ɔ̄dictoria eorū que nunc
sunt vera: post hoc erunt falsa. Añs pbatur: qm̄ nō min⁹
ē illud possibile q̄ȝ sit possibile q̄ accn̄a sacr̄alia sint eque
psentia ⁊ ppinqua subē corporis chr̄i sicut erant subē pa
nis: ⁊ sicut sunt accn̄a corpis chr̄i suo subto: ⁊ tm̄ illi subē
chr̄i nō inhereāt aut illā informāt: qd tm̄ de facto ɔtingit:
q̄ v̄o nō oporteat aliquā rē de nouo cāri claruz est: sed ēt
q̄ nec destrui: q̄ nec ipsum accn̄s: nec subm: nec aliqd cō/
positū ex vtroq̄ȝ: cū ex eis nulla p se vna res ɔstituat̄: nec

I aliq̄ alia res cōcurrit ibi nescio destructibilis: nec lapsus tēporis talis successiue verificationis est cā: sicut clarum est. ¶ Et si dicat̃ q̄ aliqua res destruet̃.s. inherētia ipsius accidētis aut vnio eius ad subm. ¶ Cōtra pmo. q2 nō est aliqua talis res media que sit inherētia vel vnio vt alias pbabit̃. Scđo. q2 esto q̄ sit: nō minus pōt deus ẽt illā inherentiā ɔseruare: vt nō informet accñs nec subiectū: ꝛ simile dico de vnione: aut ergo aliqua res erit tūc destructi aut nō. si nō hr̃ ppositū. si sic. ḡ tūc de facto inherētia inheret mediāte alia inherētia. Sed ponat̃ q̄ ꝛ illas duas etiā deus conseruet vt prius: ꝛ sic vel oporteret dicere q̄ actu q̄ɫibet accñs inhereret mediātibus infinitis inherētijs: vel dabit̃ aliqua nō mediāte alia inherens vel informans: ꝛ de illa ponat̃ casus: ꝛ habet̃ ppositū: q̄nimo ꝛ si essent infinite idē poni pōt: cū deus nō minus illas q̄ vnā tm̄ posset sic ɔseruare. ¶ 3° pbo dictū correlariū. nā deus

3^m lumē qđ causat candela quiescēs i medio posset se solo cōseruare: nulla mutatione locali cādele: vel alterius interueniēte: nec alio aliq̄ alia re cāta nouiter: aut aliq̄ dstructa: ꝛ

R tunc esset verū q̄ illud lumen nō cōseruaretur partialiter a candela: cuius oppositū nunc est verum. Nec pōt dici q̄ aliqua res vel habitudo que dicatur ɔseruatio luminis a candela destrueret̃: tum q2 non est aliqua talis: ẽt fm illos ɔtra quos est pncipalr̃ correlariū istud: tum q2 esto q̄ sic. nihil minus ꝛ illam deus pōt cōseruare se solo: quo facto verū erit dicere lumen illud a cādela non cōseruari: ꝛ nulla res erit destructa: nisi forte dicatur q̄ ꝛ illa ɔseruatio non construatur a candela mediante alia conseruatione: que tūc destrueret̃. ¶ Sed hoc pōt improbari: sicut improbata est similis imaginatio de inherētijs. ¶ Sicut pro

4^m ɔ. bata est tertia ɔ probari pōt quarta. s. q̄ dona possunt dari: non dato spū sancto. Nā nullū tale donum dabile est essentialiter idē cū spiritu sancto: nec ipsum essentialr̃ includit: ꝛ vtrūq̄ deus dat mere cōtingenter: nullo alio cōcurrente ad dādū. ¶ Cōfirmatur: qm̄ lʒ ad dationē taliū do

L norum: necessariū sit spm̄ sanctum dare illa: non est tm̄ necessariū illū dari: sicut ad factionem effectus: lʒ sit necessarium cām facere: nō tm̄ est necessariū cām fieri: sicut pʒ de cā pma que non fit cū ab ea fiunt sui effectus.

2° artic. **Nūc secūdo** arguo cōtra dicta. Et pmo contra p

p^m mam ɔnē. Nā spūs scūs fm scripturam: est in oibus rebus per essentiā/psennā/ꝛ potentiā: ꝛ per ɔñs in oibus hoibus bonis ꝛ malis. ergo ipsa psona ꝛ eēntia spūs scti nō pt̃ nouiter in aliquo hoie esse: qn pus fuerit: alioquin prius erat ille hō ꝛ spūs sanctus non erat in eo: ac per hoc nec in oibus rebus erat. Si autē nō pōt esse nouiter in aliquo hoie: cū ipse nouiter mittat̃ ꝛ detur hoibus quibus pus nō erat datus: sequit̃ q̄ hoc sit solū fm aliqđ nouiter factū in hoie: ꝛ nō fm suā psonam qua semper existit in hoie: illud aūt nouū in hoie a spū sctō fa

M ctū vocat̃ donū eius. Sola ḡ dona spūs sci danť homini.

Q ¶ 2° ɔ tertiā ɔnem sic. Impoſe est ɔdictoria successiue verificari nisi vel pp motū localē vel pp lapsum tpis actualē vel poſem vel pp positionē vel destructionem alicuius rei. Sed ista duo ɔdictoria. iste hō non hʒ spm̄ scm̄. iste hō hʒ spm̄ scm̄. eodē hoie vtrobiq̄ demōstrato verificari pñt successiue. ꝛ nō pp motū localē vel lapsum tpis: q2 neuter facit aliqđ ad hoc q̄ iste habeat vel nō hēat spūm scūm. Itē nec pp destructionem alicuius rei: q2 nullius rei destructio ẽt videt̃ aliqđ facere ad hoc q̄ aliqs nō habēs spm̄ scm̄ hēat postea spm̄ scm̄. magis enim ad hoc faceret destructio peccati vel culpe: q̄ tm̄ nullius rei est destructio sed forsitan poti⁹ positio sic destructio puationis ē pō habitus. ḡ hoc eēt pp pōnem nouā rei. Sed ista res non pōt eē spūs scūs cū ille sit eternus. nec ẽt ille hō. cū ille prefuerit. igit̃ est aliqđ cātū in eo ꝛ non apparet qđ possit rōnabile dici esse. ¶ Tertio ɔ correlarium dicte ɔnis: q2 si vno

3^m

tpe vnū ɔdictorioꝝ est veꝝ: quādiu suū significatū sic habebit eodē mō: semp ipsum erit veꝝ: ꝛ per ɔñs nō nisi per aliquā mutationē circa significatū suū fiet falsum: ꝛ oppm̄ eius verū. ¶ Et hoc pōt vlterius applicari ad ɔnē ipsam in se: q2 si pus est veꝝ iste hō non hʒ spm̄ scm̄: ꝛ postea est veꝝ iste hō hʒ spūm scm̄: aliqua mutatio facta est circa significatum. Ois autē mutatio est acquisitio vel deperditio: ꝛ depditio nō facit ad ppositū vt dictum est. ḡ est facta acqsitio: ꝛ non apparet cuius rei sit ista acqsitio: nisi alicuius doni cāti in hoie isto. ¶ P. Si pcise dei spūs sanctus sine noua acqsitione alicui⁹ doni: ita poterit fieri sine acqsitione vel depditione cuiuscunq̄ alterius rei. ergo mutationis pp quā verificatū est ɔdictorium: qđ prius erat falsum. vel spūs scūs fuit subm: ꝛ anima hois terminus: ita q̄ spūs scūs mutatus ē ad animā vel ecōuerso. anima fuit subm ꝛ spūs sanctus terminus: ꝛ vtrūq̄ est inconueniens: cū spūs sanct⁹ nec subiectū nec terminus mutationis esse possit. ¶ Scđo ɔ tertiā ɔnē: si enim sit vera sequitur q̄ aliqs posset esse deo gratus sine grã: qđ videtur impossibile: sicut est impoſe q̄ aliquis sit albus sine albedine. ɔña pʒ. q2 in quocūq̄ est spūs scūs: ille ptinet ad numerum filioꝝ dei: qui per spem sunt heredes vite eterne. Si sic pmanēat: ꝛ per ɔñs est acceptus deo ad ɔsequēdam vitam eternā: si sic vsq̄ in finē pmanserit. hoc aūt est eē deo gratū. ¶ 4° potest argui ɔ quartā ɔnem: qm̄ sequtur q̄ aliquis posset ɔsequi vitā eternā carens spū sancto: posset ẽt hīc grãm non hñdo spūm sanctū: ꝛ i illo statu mori. ꝛ tūc constat q̄ iret ad vitā eternā: cum ois moriēs in grã cōsequatur vitā eternā. ¶ Ad pm̄ rñdeo q̄ sicut. d. Magister in 17° dist. psona spūs sci duobus modis ē in reb⁹: q̄dam modus est quo est in oibus creaturis ḡnaliter. alius quo tm̄ est in creaturis rōnalibus iustis ꝛ sanctis spāliter. propter quē modū essendi spūs sanctus dr̃ illas inhabitare: ꝛ ille dicunt̃ hīc spm̄ scm̄: qđ non dr̃ de alijs. Unde nec creature irrōnales nec demones ꝛ hoies iniqui dicūtur habere spm̄ scm̄: ꝛ sic spūs sanctus est in eis p̄ modo. ¶ Tunc ad argumētum dico q̄ psona spūs sancti non pōt esse nouiter in aliquo hoie: qui pus fuit illo p̄ modo essendi: sed semp dum hō est: est spūs sanctus in eo. Sed scđo mō eēndi pōt vtiq̄ nouiter eē in aliquo i quo pus nō fuit illo modo: esto q̄ ille hō fuerit ante per tps. Et fm illū 2^m modum tm̄ dr̃ spūs scūs tēporalr̃ pcedere ꝛ mitti ac dari homini. Si aūt querat̃ qualis sit iste modus eēndi spūs sancti in hoie: dico q̄ sic pmus modus quo ipse ꝛ tota trinitas est in oibus creaturis ḡnalr̃ est nobis incōprehēsibilis: vt infra dist. 37. d. Magister. Sic ꝛ iste modus quo specialr̃ dr̃ creaturā rōnalē inhabitare comprehēdi non pōt a nobis. A posteriori tm̄ notificat̃ aliquo mō. Nā vt dicit Magister dist. 17. tūc nobis dr̃ mitti spūs scūs: cū ita est in nobis vt faciat nos diligere deū ꝛ pximū dilectione. s. meritoria. Non q̄ hoc sit spūs scūs dari: vel datū eē nobis qđ est ipsum facere nos diligere deū ꝛ pximum: nec hoc dixit Magr̃: sed eius dictū dʒ per ɔcomitātiā intelligi: q2 in quibus spūs scūs existit illo scđo mō spāliter: illi p ipsum pñt meritorie diligere deū ꝛ pximū. Et hoc pʒ in verbis eius cū pmo affirmat exñtiam eius in nobis dicēs: cum ita est in nobis: deinde illū modum manifestat per illud q̄ comitat̃ eius talē exñtiam in nobis. cū. d. vt faciat nos diligere ꝛc. Unde duo affirmat de ipso. s. exñtiam ꝛ efficientiā. Nec sequit̃ cū spūs scūs est in nobis sic vt faciat nos diligere ꝛc. tunc mittit̃ vel est missus nobis. ergo hoc est spm̄ scm̄ nobis mitti: qđ est ipsum facere nos diligere ꝛc. Sicut nō sequitur: cū aīa intellectiua sic est in nobis vt faciat nos intelligere: tūc ipsa est forma nr̃a. ergo hoc est aīam intellectiuā eē nobis formā qđ est ipsam facere nos intelligere. Añs enim veꝝ est: ꝛ ɔñs falsum. Non dico tm̄ q̄ eodē mō intelligam⁹ p spm̄ scm̄: quo intelligim⁹ p aīam itellectiuam:

A qꝛ nec ille illo mō existit in nobis quo est in nobis aīa itel/
lectiua:q̄ v̄e est eēntialis foꝛa nr̄a:sed alio modo multuʒ
dissimili ꝛ iexplicabili:ac icōpꝛehēsibili a nob̄ vt pri⁹ dixi.
C ¶ Ad 1ᵐ nego maioꝛē. q̄uis.n.ꝯdictoꝛiā ñ possint succeˢˢ
verificari sine lapsu tp̄is actuali vel poāli sic nec succeˢ p̄t
eē sine hmōi lapsu ꝛ q̄uis multa ꝯdictoꝛia succeˢˢ v̄ificen
tur p̄cise pp lapsū tp̄is vt patebit in.q.seq̄nti. v̄.g. albedi/
nē:poāe tñ est aliq̄ ꝯdictoꝛia v̄ificari succeˢˢ nō pp lapsum
tp̄is nec pp motū localē nec pp positionem vel destructio
nē alic⁹ rei. Exᵐ Pōt.n.ds face aliq̄ foꝛmā accñtalē eē
p̄ntē alicui subto ꝛ eque intimā illi ꝛ oībus p̄tibus eiꝰ si
cut accñs ifoꝛmās subm est p̄sens ꝛ intimū sibi ꝛ tñ q̄ il/
la foꝛa nō afficiat ip̄m nec subm sit tale p ip̄aʒ. v̄.g. albuʒ.
Imo de facto ita est in sacᵒ altaris. nā cū ibi sit suba xp̄i
vbi erat suba panis ꝛ suba vini ita sunt p̄sentia accñā sacᵗ
sube xp̄i sicut erāt sube panis ꝛ vini ꝛ sicut sunt accñā xp̄i
p̄sentia sube ei⁹:ꝛ tñ accñā sacᵗ nō afficiūt subaʒ xp̄i vt ip
sa sit alba p albedinē sacti aut hūida vel dulcis p hūidita
B tē vel dulcedinē sacti: Hoc aūt posito sic in eē veꝝ erit dīe
q̄ illud subm sine illa suba nō est alba ꝛ tñ neutro muta/
to localꝛ ꝛ nulla re de nouo cāta vel destructa ds posset
facē q̄ subm ifoꝛmaret ꝛ afficeret p illā albedinē ꝛ p ꝯñs ip
suʒ eēt albū:ꝛ sic v̄ificaret altᵐ ꝯdictoꝛiū: Et q̄ ad hoc nō
sic necesse aliā aliq̄ rē cāri pʒ qꝛ ad hoc q̄ ip̄m sit album
nō req̄ritur aliq̄ res p̄ter ip̄m ꝛ albedinē ꝛ eā q̄ faciat al
bedinem esse in ipso seu infoꝛmare illud hoc autem face/
re potest solus deus. Similiter patet q̄ non est necesse
aliq̄ rem destrui. Jtem pʒ q̄ hoc nō est pp lapsuʒ tp̄is. nā
q̄tūcūq̄ tp̄s laberet nūq̄ subʒ illō fieret albū nisi aliō ad
hoc ageret. ꝛ q̄ñcūq̄ hmōi actio poneret illō fieret albū:
ita q̄ nullū tp̄s determinate ad hoc vi req̄ri. ¶ Nec vʒ di
cere q̄ tūc cāret noua res.s. vnio vel inherētia albedinis
ad subm. tū qꝛ illa vnio vel inherētia aut eēt q̄dā res abˢ:
aut relatio q̄dā. Sed nullā rē abˡᵐ necesse est pp illō cāri
vt pʒ. Et nulla relatio est res distincta ab oīb⁹ rebus abˢ
vt īfra p̄babit. Tū qꝛ iter mām ꝛ foꝛaʒ nullū ligamētuʒ
vel mediū ꝯiungens est necium vt pʒ.2° de aīa. Tū qꝛ si
C ponat talis vnio ꝛ illā ꝛ silꝛ oēm aliā foꝛaʒ ifoꝛmātē māʒ
poterit ds absq̄ cuiuscūq̄ motu locali ꝯseruare ꝛ silꝛ māʒ
ꝛ tñ mā p nullā ifoꝛmabit nec hoc mir⁹ ē poāe de vniōe
q̄ʒ de albedīe vel alia qualʒ foꝛᵃ. q̄ fcō v̄ificabit ꝯdictoꝛiū
illud. mā nō est subta alicui foꝛe. cui⁹ oppᵐ p̄us erat veꝝ.
ꝛ post h̄ poterit adh̄ ds facere q̄ eedē foꝛe ifoꝛmēt māʒ
sine positione noue entitatis sic̄ prius sine aliq̄ entiᵘ alia
ab ipsis ꝛ qualʒ ip̄aꝝ infoꝛabāt ꝛ tūc v̄ificat aliō ꝯdicto/
riū. Jta posset i alijs dari istātia illi ꝑpōni. Et si i nullo aᵒ
iuēiret istātia adhuc ip̄a foret neᶜˡ pp ꝑpoᵐ ō q̄ agit. Nā
ꝯstat s̄m oēs q̄ nō solū dona spūs sci dant̄ sʒ et i p̄e spūs
scūs. sūt ḡ duo data.s. spūs scūs. ꝛ grā:ꝛ silꝛ duo modi dā
di. nā grā dat̄ p creatioēʒ:spūs scūs aūt nō p creationē sʒ
alio mō icōpꝛehēsibi. siue ḡ altᵐ hoꝝ datoꝝ dari possit si
ne alꝛo ꝛ eꝝ vt puto eē veꝝ. siue neutᵐ sine alꝛo dari possit
ꝛ p ꝯñs ñ possint talia ꝯdcōꝛia v̄ificari succeˢˢ sine positōe
D vꝛ destructōe grē adhuc tñ veꝝ ē q̄ nō succeˢˢ v̄ificant̄ pp
talē pōnē grē vꝛ destructionē. Quod p̄boꝛ:qꝛ si postq̄ vꝛʒ
fuit hoc ꝯdcōꝛiū iste nō hʒ spm̄ scm̄ v̄ificat h̄ ꝯdcōꝛiū. iste
hʒ spm̄ scm̄ pp pōnē seu cātionē grē:igr̄ si sp̄s daret̄ ꝛ grā
ñ daret̄ ñ v̄ificaret h̄ ꝯdictoꝛiū. iste hʒ spm̄ scm̄ q̄ tñ s̄m ē
p̄cisa ḡ cā v̄ificatiōis h⁹ ꝯdcōꝛij ē datio spūs sci q̄uis illa
nō sit sine datōe grē. Sic̄ et q̄uis dū dat̄ spūs.s. moueat̄ ce
lū localꝛ ꝛ talis v̄ificatio sucᶜᵉˢ ꝯdcōꝛioꝝ ñ fiat sine motu ce
li ꝛ lapsu tp̄is nō tñ sic pp motuʒ celi nec pp tp̄is lapsum.
Ad 2ᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ aliq̄s pōt dici grat⁹ dupl̄r. vno mō de/
noīatione itriseca ab habitu.s. grē infoꝛmante aīaʒ eius.
Alio mō denoīatione extriseca a volūtate diuina acceptā
te ip̄aʒ ad vitā eternā nisi postea ipse peccauerit:tūc cū ar
guit̄ q̄ aliq̄s possit eē gratus sine grā:si accipiat̄ gratus
2ᵒ mō ꝛ grā accipiat̄ p illo habitu sup̄nāli:de quo habit⁹ E
est sermo ꝯcedo ꝯñs:nec exēplū de albedine est ad ꝑposi
tū:cū denoīatio qua aliquid dicit̄ albū sit intrinseca. Si
autem accipiat̄ gratus primo mō:nego ꝯñam: nec p̄bō
ꝯcedit in isto sensu:sed in alio. ¶ Ad tertiā ꝯcedo q̄ ꝯdi Ad 3ᵐ.
ctoꝛiū veꝝ sp erit veꝝ:quādiu suū sig̃natū se hēbit eodeʒ
mō.i. quādiu sic erit in re:sic ē q̄ñ ip̄m est veꝝ. Et cū ifert̄
ḡ nō nisi p aliquā mutationē circa suū sig̃natū ip̄m fieret
falsuʒ. ¶ Dico q̄ illō ꝯñs p̄t itelligi dupl̄r. vno mō sumē
do p̄p̄e mutationē:sicut de ipsa locuti sunt ph̄i:ꝛ sic nego
ꝯñaʒ. Alio mō ip̄ꝛop̄e:vt ēt tūc itelligat̄ factā eē mutatio
nē:q̄ñ nō sic est in re sic̄ erat q̄ñ ꝯdictoꝛiū illō erat veꝝ:ꝛ
ꝯcedo ꝯñaʒ ꝛ ꝯñs. Et dico q̄ isto mō est facta mutatio.
Nā q̄ñ illud ꝯdictoꝛiū:iste hō non hʒ spm̄ scm̄ erat veꝝ:
tūc ita erat in re.s. q̄ nō hēbat spm̄ scm̄. Et spūs scūs non
erat in eo illo spāli mō eīūdi quo dꝛ hūi ab eo in q̄ existit:
vt aū dcm̄ est. ¶ Q̄ñ aūt ꝯdictoꝛiū istud est falsuʒ:tūc nō
sic est in re sicut erat:q̄ñ ip̄m erat veꝝ. Nō.n. tunc iste hō
nō hʒ spm̄ scm̄:sed vtiq̄ hʒ:ꝛ p̄us q̄dē ita erat in re sicut ꝯ F
dictoꝛiū istō sig̃nat:ꝛ iō ip̄m erat veꝝ:postea v̄o nō sic est
in re sic̄ ip̄m sig̃nat:ꝛ iō est falsum: ꝛ totū h̄ pōt ꝯtingere
sine mutatione aliq̄ p̄p̄e loq̄ndo de mutatōe. ¶ Per h̄ p̄t
r̄ndere ad vlterioꝛē ꝯductionē:cū p̄bat̄ q̄ illa mutatio sit
acq̄sitio. Nā illa locū hʒ de mutatōe p̄p̄e dcā: q̄ nō est in
ꝑposito. Q̄uāuis nō incōuenienter posset ꝯcedi q̄ h̄ est ac
q̄sitio spūs sci:sicut ꝯcedit̄ eq̄pollēs. vʒ q̄ iste hō acquisi
uit spm̄ scm̄ quē p̄us non hēbat. Jsta tñ habitio (vt ita lo
q̄r) vel acq̄sitio nō est talis:q̄lis aliq̄ quā videm⁹ in creatu
ris:nec s̄m aliquē modū mutatiōis:q nobis cōiter appa
ret dici p̄t mutatio:ac p hoc q̄ vlteri⁹ arguit̄ q̄ spūs scūs
erit subm vꝛ termin⁹ mutatiōis ōn valet. Est tñ spūs scūs
illud q̄ō acq̄rit̄ ꝛ hr̄ ab isto:a quo p̄us nō habebat̄. ¶ Et
hoc mō foꝛsitan posset ꝯcedi: q̄ hō acq̄rens spm̄ scm̄ mu
tat̄:sicut ꝯcedit Magr̄ in 17 dis. ex aucte Aug. q̄ in cha/
ritate q̄ deus est:hō p̄ficit ꝛ deficit:ꝛ in dis. 30. in fine. dic̄
q̄ cū spūs scūs dat̄ hoī a deo:mutatio fit in illo cui dat̄: G
nō in dāte. Quia tñ isti termini mutari ꝛ mutatio:cōi vsu
accipiunt̄:s̄m q̄ sig̃nat mutationes q̄les videmus inter
creaturas:ꝛ nulla talis est in ꝑposito:puto melius eē vt
nō ꝯcedat̄ ibi esse mutatio:q̄uis vbi verus intellꝰs verbi
hēat̄ nō sit ō v̄bis curādū. ¶ Ad 4ᵐ ꝯcedo q̄ aliq̄s possʒ Ad 4ᵐ.
ꝯsequi vitā eternā:nō hn̄do spm̄ scm̄ isto mō quo dꝛ ha/
beri ab hoīe q̄ñ tēpoꝛalꝛ mittit̄ ꝛ dat̄ ei:q̄uis de facto ꝛ
de potētia dei oꝛdinata nullus cōsequi possit vitā eternaʒ
nō hn̄s spm̄ scm̄ ꝛ grāʒ:qꝛ sic deo placuit oꝛdiare. ¶ Ad
p̄mū argumētū. q.dōm q̄ Beda nō.d. hoc esse spm̄ mitti Ad p̄ᵐ
quod eius gratiā dari. Sed.d. q̄ silꝛ cū dat̄ grā: mittitur p̄ri
spūs scūs:ita q̄ sola concomitātia ibi denotat̄. ¶ Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ
dico q̄ dictū Aug. intelligēduʒ est etiā p ꝯcomitātiā:q̄m
q̄bus mittit̄ spūs scūs:illi cognoscūt ip̄m p̄cedere a pa/
tre:cognitiōe.s. fidei:que habet̄ in via: q̄uis nō quicūq̄
actu hn̄t spūm scūm:actu habeāt talē cognitionē:sed ha H
bitu tm̄ aliqui hn̄t:ita q̄ talē missionem notificat a poste
rioꝛi per h̄ notitiā:sicut supꝛa dictū est eā notificari per
ꝯñtē dilectionē dei ꝛ p̄ximi. Et q̄ nō sit idipsum mitti spi
ritum scūm ꝛ cognosci ipsum a p̄re p̄cedere:intelligendo
hoc s̄m p̄p̄etatē locutiōis:pʒ q̄m pueris baptiʒatis dat̄ cap. 3.
spūs scūs in baptismo iuxta illud Ap̄li ad Titum 3° p la
uacrū reg̃nationis spūs sci quē effudit in nobis abunde.
Et illō Joā. 3°. Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ ꝛ spū scō ꝛc. cap. 3.
vbi manifeste sig̃nat Saluatoꝛ silꝛ esse lauacrū aque ꝛ in
fusionē spūs sci:ꝛ tñ ꝯstat q̄ tunc pueri talē de spū sancto
actualē cognitionē nō hn̄t. ¶ Et exp̄sse idem Aug. ait ad
dardanū. ꝛ ponit̄ a Magr̄o dis. 37 hui⁹ libri. multū inq̄t
mira res est:quēadmodū quoꝛūdā nondū cognoscētiuʒ
deū sit deus inhabitatoꝛ:ꝛ quoꝛundā cognoscētiū nō sit:
Nec illi eñi ad tēplū dei p̄tinent:qui cognoscētes deū nō

3 sicut deũ glorificauerũt: ⁊ ad tẽplum dei ptinent paruuli
sanctificati sacro chri: ⁊ renati spũ scõ: qui certe per etatẽ
nondũ põt cognoscere deũ. Unde quẽ potuerũt illi nosse
nec habere: isti potuerunt habere anteq̃ȝ nosse. intelligẽ-
dum est ergo dictum Augustini: vt dictum est.
¶ Distinctionis. xvij. Questio. j.

Irca pmam partem decime septime di-
stinctionis. In qua Magr ondit
q̄ spũs scũs est charitas: qua immediate eli-
cimus actũ dilectionis meritorie: ⁊ q̄ ad hũ
actũ non ↄcurrit aliquis habitus charitatis
create ĩfusus. Quero vtrũ sit possibile aliquem meritorie
deum diligere: nõ habendo in se habitũ charitatis crea-
p[m] te infusum. ¶ Et arguit q̄ non. sic. impoẽ est aliquẽ esse
deo carum ⁊ acceptũ ad vitã eternã. ſm statũ in quo est
sine charitate creata supnãliter ĩfusa. ergo impoẽ est ali-
quẽ meritorie deũ diligere sine hũ charitate. ↄña pȝ. qm̃
sequit: aliquis carens charitate diligit meritorie deum.
R g ipse deo carus est ⁊c. Sed si ↄñs est ipoẽ añs etiaȝ est
impoẽ. Añs vo pbat: q: si esset poẽ aliquẽ sine charita-
te sic esse deo carum. multo magis esset poẽ aliquẽ sine
cap. 11. fide esse carum. hoc aũt est cõtra Aplm ad He. dicentem
sine fide impoẽ est placere deo. ¶ Cõfirmatur. qm̃ qua
rõne aliquis posset sic esse carus sine habitu charitatis
supernaturaliter infuso: eadem ratione posset esse carus
sine omni habitu supernaturali: ⁊ per ↄñs ex solis nãlib⁹
posset esse dign⁹ vita eterna: q fuit error Pelagij. ¶ Ad
oppositum est Magister in littera.
Oppo[m] Rñdeo Ista qõ põt itelligi tã de potẽtia dei absolu-
ta: q̃ȝ de po' dei ordinata: q̃ nobis inotescit p
sacras scripture ⁊ ecclesie auctes. ¶ Duo ergo erũt arti-
culi. q. Primus vtrũ de po' ordinata dei. i. ſm ordinatio-
nẽ ⁊ legem a deo statutã: sit poẽ q̄ aliquis deum merito-
rie diligat: nõ hñdo habitũ charitatis create sibi supnãlr
infusum. 2[us] erit vtrũ h sit poẽ de po' absoluta dei.
p[us] arti. Quantũ ad p[m] articulũ fuit opio Magri q̄ sic. Nã
1 opinatus est: vt pȝ in psenti dis. q̄ ad actũ
diligẽdi meritoriũ nõ concurrit aliquis habitus supnãlis
charitatis create: sed ipm spũs scũs operat absq̃ȝ habitu
vtutis medio: qõ non est sic de actib⁹ fidei ⁊ spei. Nam il-
los opatur mediãtibus habitibus supnãlr ĩfusis: q sunt
fides ⁊ spes. ¶ Hec opinio roboratur auctitatibus Aug.
cap. 6. Quaꝝ pma est. 8. de tri. ait eni. qui pximũ diligit: ↄñs ẽ
vt ipsaȝ dilectionẽ pcipue diligat: deus aũt dilectio est: ⁊
qui manet in dilectione in deo manet: ↄñs g est vt pcipue
cap. 7. deũ diligat. Alia est in eodẽ cap. ait eni. Nemo dicat non
noui qd diligã. diligat fratrẽ: ⁊ diligat eandẽ dilectioneȝ:
magis eni nouit dilectionẽ qua diligit q̃ȝ fratrẽ quẽ dili-
git. Ecce iam ponit notiorẽ deũ hẽ q̃ȝ fratrẽ: plane notio-
rẽ: qa pñtiorẽ notiorẽ: qa itriorẽ: notiorẽ: q: certiorẽ: am-
plectere dilectionẽ dñi: ⁊ dilectiõe amplectere deũ: ⁊ sub-
dit: q̄ nõ nisi deo plenus ẽ q dilectiõe plen⁹ ẽ. Itẽ lr eodẽ
M adductis qbusdã vbis bti Joã. in sua p' cano[ca]. d. ista con-
cap. 8. textio satis apte declarat eãdẽ ipsaȝ fraternã dilectioneȝ
ex deo eẽ. Nã frña dilectio est: q̃ diligim⁹ inuicẽ. ⁊ q̄ non
solũ ex deo: sȝ ẽt deũ eẽ tãta videmus auctre pdicari. Cũ g
de dilectione diligimus freȝ de deo diligim⁹ freȝ: nec fieri
põt vt eãdẽ dilectionẽ nõ pcipue diligam⁹ q̃ frem diligi-
mus. Et seqt. qm̃ qppe de⁹ dilectio est: deũ certe diligit: q
diligit dilectionẽ. dilectionẽ aũt nece est diligat: q diligit
freȝ. ¶ Ex his auctib⁹ hr. q̄ dilectio q̃ diligimus frem ẽ
de⁹ ex deo. i. spũs scũs. ¶ Et ex h ↄñter ad articulũ istuȝ
ſm hãc opionẽ dõm ẽ: q̄ poẽ ẽ: ⁊ ita de facto ẽ: q̄ hõ pt
meritorie deũ diligere absq̃ȝ tali habitu charitatꝭ creato.
¶ Quãuis ãt hec opio recitata sit solẽnis: ppter aucto-
ꝯ magrꝫ ritatẽ Magri: cõiter tñ doctores oppositũ opinantur. Et
ego vna cũ eis puto oppositum esse veꝝ. Ad hoc aũt mo-
uent me verba Apli p' ad Corin. Si linguis hoium lo- N
quar ⁊c. vbi oẽs vtutes ⁊ dona spũs sci eorũq̃ȝ actus ⁊ cap. 13.
opera dicit hoi nihil pdesse: ⁊ per ↄñs nõ eẽ meritoria: nisi
si habeant charitatẽ. Qꝫ si dicat Aplm locutum fuisse de
charitate increata que est spũs scũs: sine quo cetera non
psunt. istud ⁊ si pteruiter posset sustineri: non videtur tñ
esse de intẽtione Apli. Nã ibi loquit de charitate quasi
de q̃dã vtute eius necessitatẽ ⁊ excellẽtiã ad alias vtutes
explicãdo. vñ in fine capli nũc inquit manẽt fides. spes.
charitas. tria hec. maior aũt hoꝝ est charitas. ¶ Itẽ ad Cap. 3.
Col. iduite inquit vos sicut electi dei sci ⁊ dilecti viscera
mĩe ⁊ alias benignitatẽ: virginitatẽ: hũilitatẽ: modestiã:
patientiã ⁊c. Moxq̃ȝ sequit: sup oia aũt hec charitatẽ ha-
bete: qõ est vinculũ pfectionis. Ubi glosa dicti h⁹ reddẽs
rõnem: ait. magis eni studẽdũ est ei virtuti: q̃ maior oib⁹
est. vbi pȝ q̄ hic loquit d charitate q̃ virtus est: ⁊ hãc vir-
tutem moralibus preponit sicut vt prius allegatũ est pre-
posuerat reliquis virtutibus theologicis. s. fidei ⁊ spei. O
¶ D q̄ charitas sit virtus pȝ p Aug. in li. de morib⁹ ec-
cle ⁊ allegatur a magro in. d. psenti. Tractãs. n. illõ vbũ
apli. nec mors nec vita poterit nos sepäre a charitate di.
ait. Charitas hic dcã est vtus q̃ animi nři rectissima affe-
ctio est q̃ ↄiungit nos dõ. q̃ eũ diligim⁹. Sȝ ↄstat q̄ chari-
tas increata sui spũs scũs nõ est vtus animi ⁊ p ↄñs pter
charitatẽ increatã ẽ alia imẽte q̃ vtus est. ¶ Et si dicatur
sic dicit Magr: q̄ charitas nõ iõ dr a sanctis vtus: q: ipa
sit vtus: sed qa per eã q̃si esset vtus afficit mens ⁊ mouet
hec pscõ glosa nimis est ad placitũ glosatoꝝ: qm̃ ⁊ pari
rõne posset dici: q̄ nõ est aliq̃ vtus infusa que sit fides vt
spes: sed. s. s. imediate actus credendi ⁊ sperãdi opat. Et
sicubi inueniat dictum q̄ fides est virtus. Rñdet q̄ ideo
sic dicit: qm̃ per spm̃ scm̃ quasi esset virtus mens mouet
ad credẽdũ. Et eodem mõ d spe. Nec puto q̄ aliq̃ auctas
scripture possit hri: per quã efficaci⁹ possit pbari esse ali- P
quẽ habitũ ĩfusuȝ qui sit fides: aut aliquẽ qui sit spes: q̃ȝ
pbari posset esse aliquẽ q est charitas. ¶ 2° ad idẽ facit 2[m]
Apls ad Ro. charitas dei diffusa est in cordibus nřis p cap 5.
spm̃ scm̃ q datus est nobis: que vba ⁊ si aliter possent glo-
sari: apertius tñ insinuauit: spm̃ scm̃ datũ esse: ⁊ ab illo da-
to charitatẽ in aploꝝ cordib⁹ eẽ diffusaȝ: q̃si charitas sit
aliud a spũ scõ diffusuȝ creatũ. Quẽ sensum isinuant vba
Aug. homel. 6a sup p' canonica Joã. exponẽtis illõ Apli
ad Ro. ipse spũs postulat p nobis. Quid est inqt ipse spi- cap. 8.
ritus scũs iterpellat pro sanctis: nisi ipsa charitas: q̃ i te
p spm̃ facta est. Ideo eni. d. idẽ Apls. charitas di diffusa
est in cordibus nřis per spũm scm: qui dat⁹ est nob: chari-
tas ipsa gemit: charitas ipsa orat ⁊c. charitas ãt icreata
absit vt aliq̃ mõ facta dicat. ¶ 3° ad idẽ mouet auctas ec-
clesie dicentis. extra de sũma tri. ⁊ fide ca. c. dãna. q̃ dicit Q
tam paruulis q̃ȝ adultis ↄferri in baptismo informãtem
grãm ⁊ virtutes esse tanq̃ȝ pbabiliorẽ ⁊ dictis scõꝝ ma-
gis cõsonã eligendã per grãm aũt nõ aliud q̃ȝ charitas i-
telligi debere videt. Aut si sit aliõ: iudiciũ idẽ quantũ ad
hoc de vtraq̃ȝ habẽdũ eẽ appet. ¶ Ad hoc facit q̄ Aug.
eodẽ mõ q̃tũ ad hoc loquit de grã ⁊ charitate. vñ pmo cap. 9.
retra. d. q̄ volũtas nisi gratia dei liberet a seruitute: qua
facta est serua peccati: ⁊ vt vitia superet adiuuetur: recte
pieq̃ȝ viui a mortalibus nõ põt: ⁊ in sequẽti cap idẽ. d. de
charitate. veꝝ est inqt oino: hoc oẽs hoies posse si velint
sed pparat volũtas a dño: ⁊ tñ auget munere charitaꝭ
vt possint. ¶ Itẽ cap 23° di. a cõcupiscentie dñatu non li-
berat nisi gratia dei: p iesum chrm dñm nřm: dono spũs
sancti: p quẽ diffusa charitas in cordibus nřis vincit car-
nis cõcupiscentias. Et infra eodẽ cap ostẽdẽs: qũo crede-
re ⁊ bonũ operari sunt a nobis: ⁊ qũo a deo: vtrũq̃ȝ enim
inquit nostrũ est pter arbitriũ volũtatis: ⁊ vtrũq̃ȝ tamẽ
datũ est per spm̃ scm̃ fidei ⁊ charitatis. Nõ eni sola cha-

A ritas: sed sic scriptū est charitas cū fide a deo pře cū dño
ca. vltio iesu xp̄o. Et sunt vba Apli ad Ephe. Si ḡ q̄ dnr de chari
tate exponant de charitate increata ⁊ nō ponat aliq̄ cha
ritas creata: ita dico q̄ nulla est gr̄a creata neq3 fides: s3
oīa ista que dicunt faciliter potuerunt exponi de spū scō:
vt oīa ipse imediate operet: ⁊ tñ de gr̄a ⁊ fide cōiter con
cedit q̄ sunt habitus supnāliter ifusi. ¶ Quia ergo opio
Magri nō roboratur aliq̄ necīa pbōne: ⁊ opposita opio
magis videt ɔformari ex dictis scōꝝ: vt p3 per premissa:
Ad rōes ⁊ a Docto. cōiter tenetur: ideo cū istis de cōi opinione cō
Magri sentio. ¶ Ad auctes Aug. p Magr̄o allegatas pōt rñ
deri sicut rñdet Scotus. ¶ Rñdeo tñ aliter: ⁊ puto ma
gis ꝗm intentionē Aug. vbi sciendu3 q̄ Aug. 15. de tri. ⁊
cap. 17. sup Joā. homel. 82. exponens illud Joā. 5. manete in dile
ctione mea. duplicē dei dilectionē distinguit. vna est q̄ ipe
nos diligit: alia q̄ nos diligim⁹ eū. Prima est increata ⁊
deus ipse. alia est q̄dā for' ex̄ns in nobis: q̄ nō ē deus: sed
creatura. Et de pria. d. itellexisse Saluatorē cū ait mane
te in dilectione mea: vtraq3 aūt dr̄ dilectio q̄ diligim⁹ fra
B trē: sed sub diuerso sensu. Nā dilectio creata est qua for
maliter diligimus: siue actus diligēdi. i. diligere quo fra
trē diligim⁹. S3 dilectio icreata est qua. i. pp quā cāliter
diligim⁹ frē3. Quicūq3 enī diligit ꝓximū sicut d3: diligit
ipm ꝓpter dilectionē dei: qua. s. deus diligit sic diligentē.
Silr vtraq3 dr̄ dilectio fraterna creata q̄dē: q2 p eā diligi
mus fratrē. Increata vo dr̄ dilectio f̄rna: q2 pp ea3 diligi
mus fratrē. Cū ḡ Aug. d. q diligit ꝓximū diligit dilectio
nē: nō intelligit de dilectione p quā: sed pp quā diligit ꝓ
ximū. Nā qcūq3 diligit sicut d3. s. pp deū: ille vtiq3 diligit
dilectionē pp quā diligit ꝓximū: q2 pp q̄d vnūq̄dq3 tale ⁊
illud magis: ⁊ hoc innuit cū ait. ɔn̄s est: vt ipsa3 p̄cipue. i.
maxime dilectionē diligat: ⁊ illa vtiq3 dilectio deus est.
¶ Itē de eadē loquit cū ait magis eni nouit dilectionem
qua diligit. i. ꝓpter quam diligit. Ista et est fraterna dile
ctio. i. ꝓpter quā frater diligit quā dicit esse deū: q̄d etia3
C innuit q̄d sequit. Cū ḡ de dilectione diligimus fratrem: de
deo diligimus fratrē. De eni causalitatē iportat: ⁊ est sen
sus. de dilectione. i. ex dilectione vel pp dilectionē: illa āt
est deus. Et per ɔn̄s ꝓpter deū diligit fratrē. Ac p hoc p̄
cipue diligit ipm deū: ⁊ hec est p̄ncipalis ɔclusio quā in
tēdit: vult eni pbare q̄ qui diligit ꝓximum sicut debet: ēt
diligit deū. Item q̄d ait diligat fratrē ⁊ diligat eādē dile
ctionē: ly eandē: nō supponit nec refert ad dilectione3 per
quā diligit: sed ad eam propter quam diligit: de qua ime
diate premiserat. deus dilectio est.

2ᵘˢ arti. **Quantum** ad 2ᵐ articulū. v3 vtrū p dei potētiam absolutā sit possibile aliquē non habē
tem in se habitū charitatis supnāliter infusum: diligere
deum meritorie. pmitto pmo quid intelligo per deū dili
gere meritorie. Cum enim meritum dicat in respectu ad
premiū: ⁊ premiū sit duplex. s. eternū ⁊ tēporale: siue bea
tificū ⁊ nō beatificū. in ꝓposito non est questio nisi de dile
ctione meritoria pmij eterni seu beatifici q̄d est vita eter
D na: Scdm hoc ergo ille dicitur diligere deum meritorie
qui pro dilectione qua diligit deum premiabitur premio
eterno: si finalr saluabit: siue pmiaret si finaliter saluare
tur. ¶ Et quia quicūq3 meritorie diligit est deo carus si
ue acceptus ad vita3 eternā. Dico q̄ esse deo carū ⁊ acce
ptum ad vitam eternā duplr pōt intelligi. vno mō idē est
q̄d esse a deo ordinatū ad vitā eternā finaliter obtinēdā:
⁊ sic quilibet electoꝝ seu saluādoꝝ finaliter in q̄cunq3 sta
tu sit gratie vel culpe meriti vel demeriti est deo carus ⁊
acceptus: ⁊ nullus reprobatoꝝ seu dānandoꝝ finaliter si
sit in statu gr̄e est deo acceptus. Alio modo idē est quod
esse in statu vel dispositione in qua si perseuerauerit de⁹
illi dabit vitā eternā. In tali enim statu ex̄ns dicit eē deo
acceptus: ⁊ h̄ mō nō q̄libet saluandoꝝ est acceptus deo:
vtpote ille qui est in statu culpe mortalis. Nam si ipse in E
eo statu finalr perseueraret non obtineret vitā eternā: q̄3
uis eā de facto sit obtenturus: ⁊ aliqs dānādoꝝ est carus
⁊ acceptus ad vitā eternā: vtpote ille qui est in statu gr̄e.
Nā q̄uis ille nō sit obtenturus finalr vitā eternā: si tñ in
eodem statu perseueraret finalr vtiq3 obtineret. Simili
mō dicit Magr. 3. sen. di. 31. q̄ aliquē esse scriptū in libro
vite pōt itelligi duplr. ꝗm p̄sciam. s. ⁊ ꝗm p̄ntē iustitia3: ⁊
multi sunt scripti 2ᵒ mō non p̄ mō. Sic in ꝓposito pōt dici
q̄ aliquē esse do carū ⁊ acceptū ad vitā eternā duplr pōt
accipi. s. ꝗm eternā dei electionē: ⁊ ꝗm p̄ntem dispōnē3. ⁊
est eadē distinctio ei que prius data est. Ex his seqt q̄ non
q̄cūq3 meritorie diligit deū est carus ⁊ accept⁹ do p̄ mō.
Nā multi sic diligētiū dānabunt. 2ᵒ aūt mō q̄libet merito
rie diligens deū est ei carus. Na3 q̄libet sic deū diligens
ēt si sic p̄seueraret finalr obtineret vitā eternam. P3 ēt q̄
aliqs est carus ⁊ acceptus p̄ mō qui nō est accept⁹ 2ᵒ mō:
⁊ aliqs est acceptus 2ᵒ mō qui p̄ mō non est accept⁹. In to
ta aūt ista. q. intēdo vti istis vocabulis accept⁹ ⁊ carus 2ᵒ F
mō: vt v3. quis dr̄ acceptus ꝗm p̄sentē dispositionem.

His p̄missis pono tres ɔnes. p̄ est: q̄ pos'e est ꝙ dī potētia absoluta aliquē esse do
carū ⁊ acceptū nō habēdo charitatē ifusam de q̄ ꝗmo p
cessit. 2ᵃ est. q̄ pos'e est aliquē habendo h̄ charitatē non
eē do carū ⁊ acceptū ad vitā eternā. 3ᵃ q̄ pos'e est aliquē3
nō habendo charitate3 diligere deū meritorie. ¶ Primā
ɔnē pbo p̄ sic. pos'e est q̄ alicui nullū habitū charitatis: p'3
vel ēt aliū supnā ē habenti deus det spiritū sanctum: non
dando eidē aliquē h̄ habitū: ⁊ q̄ velit deus eidem si sic
perseuerauerit finaliter dare vitā eternam. ḡ pos'e est ali
quē esse acceptū deo ad vitā eternā nō habendo charita
tis habitū infusu3. ɔn̄a p3. Añs q̄tū ad p̄mā partē p3 ex
p̄cedenti q̄ōne. 2ᵃ etiā pars nō est dubia. Alioquin cu3 aīa
habēs spiritū sanctū ⁊ charitatē creatā sit accepta si ha
bens p̄cise spiritū sanctū nō posset sic acceptari: iam cha
ritas creata ex nā sua aliq̄3 dignitatē in respectu ad vita3 G
eternā tribueret aie: quā nullo mō posset sibi per seipsum
tribuere spiritus sanctus: q̄d non puto sane dictū. ¶ 2ᵒ sic 2ᵐ
possibile est aliquē hoiem nō habendo habitū charitat̄
nō esse in statu reprobationis. ḡ possibile est aliquem ho
mine3 nō habendo habitū charitatis eē in statu accepta
tionis. i. esse acceptū ꝗm statū. ɔn̄a p3: q̄m q̄cq̄d sit veru3
de potentia dei absoluta posset esse aliquis status medi⁹
inter statū acceptationis ⁊ reprobationis: nō est tñ neces
se sic esse: imo nūc ꝗm legē dei ordinatā nullus est status
talis medius. Voco aūt statū reprobationis in quo si qs
p̄seuerauerit do illi dabit penā eternam sensus vel dānī
Añs pbat. Nā possibile est aliquē hominē nō habendo
charitatē esse sine reatu peccati originalis vel actualis: si
cut erat p̄mus homo ante q̄ reciperet gr̄am: posito q̄ nō
fuerit cāatus cū habitu gr̄e: vt multi dicūt: vel salte sic eē H
potuit. ¶ Itē possibile esset q̄ pueri in baptismo absolue
rent a reatu peccati originalis: absq3 infusione charitatis
aut alterius habit⁹ supnālis: nec est dubiū hoc eē possibi
le: imo multi doctores dixerūt sic esse de facto: q̄uis coꝝ
opiniones nō teneant: vt p3 li⁰ 7ᵒ extra de summa tri.
¶ Itē h̄ rōne p3 q2 si h̄ nō eēt pos'e hoc eēt p̄ci⁹ q2 carētia
talis hitus eēt pctm̄. Sed ɔstat q̄ nullius carētia est pec
catū alicui nisi ei q est debitor ad hn̄dū illud. Ab hoc aūt
debito do posset quēlibet absoluere volēdo nullū teneri
ad hn̄dū hmōi habitū. Nā volūtarie hoie3 obligauit ad
hn̄dū. ḡ p3 q̄ pos'e eēt hoie3 nō hn̄do habitū charitatis
eē sine reatu pc̄a tā orī'⁹ q̄3 actualis. Sed ɔstat pos'e esse
q̄ quicūq3 talis esset non esset in statu reprobationis nec
esset reus dāpnatiōis eterne. imo de facto nullus ē in sta
tu reprobatiōis nisi pp pctm̄ actuale vel orī'⁹ aut vtrūq3.
¶ 3ᵒ sic. nō est necesse quēlibet beatū prehabuisse habitū 3ᵐ

J charitatis.ḡ possibile est aliquē non habendo habitum
charitatis esse deo acceptū ad habendū finaliter beatitu
dinē. Añs p3 de facto in aia chŕi que nō prius habuit cha
ritatē q̄3 visionē beatificā: ꝛ simil'r ſm Magistrū 2° ſnia/
rū di. 5. in fine Angeli boni nō prius habuerūt grāz q̄3 bea
titudinē: ꝛ tñ prius fuerūt q̄3 essent btī. Quicqd aūt de fa/
cto fuerit: posse tñ fuit sic fuisse. p3 ēt rōne: qm̄ si charitas
necio ꝓhaberet: vel h eēt pp meritū: vel pp iustificationē
vel pp imunitatē a pctō. nō ꝓpter p'm: q2 nō est nece meri/
tū pcedere premium: sicut p3 de aia chŕi ꝛ angelis bonis
ſm Magrm: ꝛ silr de pueris baptizatis ꝛ decedentibus
qui nullū ꝓpriū meritū habuerūt: attamē pmiū btitudi/
nis ꝯsecuti sunt: nec ꝓpter iustificationē: sicut p3 in aia
chŕi: in qua nulla iustificatio pcessit btitudinē: nec ꝓpter
imunitatē a pctō: q2 illa est possibilis sine habitu charita
tis: vt iam ꝓbatū est. Ꝯsequentia p3: qm̄ si nō ē necesse bea
K tum ꝓhabuisse habitū charitatis. ḡ deus pōt aliquē non
hñtē hitū charitatis ꝓparare ꝛ ordinare ad dādū illi vi/
tā eternā: ita ꝙ si pseuerauerit in illa dispōne dabit illi vi
tā eternā: talis. n. dī carus deo ꝛ acceptus. vt supra pmis
sum est. ¶ Et si dicat ꝙ non sequit ꝙ ipse sit accept' esto
ꝙ sit in tali dispōne ꝛc̄. sed iō q2 ipse nō est dign' vita eter
na ſm statū illū. Ꝯtra. quero quō sumis dignitatē istaz:
q2 vel ipm tñ dicis dignum: cui tñ debite ꝯferēda est vi/
ta eterna: ita ꝙ sibi sine iniuria nō pōt nō ꝯferri: ꝛ sic nul/
lus est dignus vita eterna q̄ztūcunq3 habēs charitatē: vt
post ꝓbabit: ꝛ per ꝯñs nullus eēt acceptus ſm statum:
qđ est falsum. Uel ille dī dignus quem deus sua gratuita
bonitate acceptat ad dādū sibi vitā eternā: ꝛ tunc qlibet
talis est carus ꝛ acceptus deo: ꝛ h pōt eē sine hitu chari/
tatis. Sic ille in q̄ est hit' charitatis accept': ꝛ dī dignus
q2 in tali dispōne de' eū acceptat velut dignū. i. dabit illi
si pseuerauerit vitā eternā: ac si ipse ea eēt dign'. vñ pcisa
cā h' dignitatis est voluntas diuina gratis acceptans.
L ¶ 2° sic. Quelz i re' ad vitā etnā exñtē sine pcō eē dō acce
ptū ē po'e. Aliquē hoiez ñ hñtē hitū caritatis eē sine pcō. ē
po'e. ḡ aliquē hoiez ñ hñtē hitū caritatis eē dō acceptū ē
po'e. Maior est nota. nā cū ds quecūq3 acceptat gratis
acceptet: potest quecūq3 acceptare nisi hēat in se aliqd
repugnās q̄le nihil est nisi pcm̄ vel aliqd btitudini incō/
possibile. Minor ꝓbat. Tū q2 ſm multos sic fuit d facto
de p hoie qñ p fuit creatus ꝛ q̄zuis alij dicant oppo'm. tñ
ꝙ sic fuerit po'e nullus negat. ꝛ eodē mō nūc est po'e ali
quē hoiez eē talē. Itē po'e eēt ꝙ pueri in baptō absolue
rent a pctō ꝛ null' hitus infūderet. imo multi catho' do
ctores oppinati sunt sic eē de fcō q̄zuis opposita opp. ꝓ/
babilior cēseat. li. 7. ex. de sū. tri. qn tñ sic eēt po'e nullus
negauit nec rōnabil'r negare pt. ¶ Tū p rōnē: q2 si h nō
esset po'e hoc eēt pcise q2 carētia caritatis esset pcm̄. Sz
ꝯstat ꝙ nullius carentia est in aliquo peccatū nisi in eo q
est debitor ad hñdū illud. Sed ab hoc debito ds posset
M quēlibet absoluere volēdo nullū teneri ad hñdū hitū ca
ritatis. sic ḡ vtraq3 ꝓpō est vera in sensu. 9. ꝛ ambe sunt cō
po'es vt p3. ḡ ꝯ ēt vera est in sensu. 9. ¶ Ꝯfirmat qm̄ nō
iō ds acceptat aliquē velut dig'm vite eterne q2 ipse dign'
est vita eterna. Sed iō qs ea dignus est q2 ds ipm velut
dignū acceptat. Et p ꝯñs in quocūq3 statu sit hō si de' pt
velle illi sic pseuerāti final'r dare vitā eternā in eodē statu
pōt illū acceptare vt dignū vite eterne ꝛ ille pōt ei carus
ꝛ acceptus eē. Pōt aūt hec ds in quocūq3 statu hō sit: dū
mō nō hēat repugnans aliquid quale solū est pcm̄. ¶ 4°
4m deus pōt aliquē nō hñtē charitatē acceptare ſm statū in
quo est ad dandū sibi charitatē ꝛ btitudinē simul: si sic p
seuerauerit. ḡ aliquē talē pōt acceptare ad beatitudinez.
ꝯña p3. añs ꝓbo: q2 posito ꝙ sit aliqs hō q nec charitatē
hēat nec pcm̄: nec aliqd icōpo'e hitui vel charitati: sicut
deus facere posset: vt prius ꝓbatū est. huic si pseuerauerit
in hoc statu: deus poterit dare simul charitatem ꝛ btitu/ N
dinē. certū est: sicut aie chŕi dedit vtrāq3 simul: ꝛ si illa p
fuisset sine pctō ꝛ sine charitate nō minus potuisset dare
vtrāq3 sil'. silr ꝛ huic posset velle dare vtrāq3: si sic pseue/
rauerit: ꝛ p ꝯñs posset ipm velut dignū vtriusq3 accepta
re. Sicut aūt ꝓbatū est. ꝙ possibile est aliquē non infor/
matū charitate esse acceptū deo ꝛ carum ad vitam eter/
nam. sic ꝓbari pōt aliquē nullū habitū supnālē hñtē pos
se esse deo carum. ¶ Aduertendū tñ: ꝙ cū dico aliquem Obiectiones
posse esse carum sine charitate informāte: ipm accipio ca Aureo/
rum ſm denoiationē extrinsecā a volūtate. s. dei acceptā l' dis. 17
te ipm: vt in pcedēti. q. dcm̄ est. ¶ Ꝯtra istam ꝯneru af . q. p' ar.
probando ꝙ aia non pōt esse deo grata vel accepta: loq̄n 2.
do de acceptatione: q̄ est ſm pñtem dispōnem nisi sit ifor p'm
mata habitu charitatis supnāliter a dō sibi ifuso. ¶ Qđ
p sic ꝓbat. nullus actus imutabilis ꝛ eternus transit de
nouo super aliqđ obm: nisi q2 eius obm eternū ꝛ imuta/
bile formal'r participat de nouo ab illo obiecto māli su/
per qđ nouiter trāsit. Sic p3 ꝙ visio eterna alicuius colo
ris si talis poneret nō posset trāsire de nouo nūc sup lig'm O
nūc sup lapidem: si color ille eternal'r visus participaret
nunc a ligno nunc a lapide formal'r ꝛ inherēter. Si āt vi
sio al'r trāsiret imediate sup lignū aut sup lapidē ipo'e eēt
ꝙ actus ille esset etern'. Cui' rō est: qm̄ actus nō pōt de
nō trāseūte sup lignū fieri trāsiēs sup lignū: nisi aliq̄ mu/
tatione fcā vel in ipso actu: ꝛ sic nō erit eternus. Uel i ipo
ligno: ꝛ nūc aliqd foral'r sibi inheret quod nō inherebat.
Sed actus dilectionis ꝛ acceptationis diuine q est imu/
tabilis ꝛ eternus nunc acceptat vnū: nūc alium non acce
ptat aiam (vbi grā qñ est in pctō) nunc vō acceptat: vtpo
te qñ est iustificata. ḡ necesse est ꝙ in ipsa nouiter partici
petur formal'r ꝛ inherēter aliquod obm eternū ꝛ imuta
bile diuine dilectionis: illud aūt nō pōt eē eēntia diuina:
q2 nulli formal'r pōt inherere. ḡ erit aliq̄ creatura ꝛ non
suba: cū nec suba inhereat. ḡ aliq̄ accñtalis fora. Ulterius
plire: ꝛ tñ inefficaciter deducit ꝙ op3 talē formā esse ha P
bitualē ꝛ nō q̄zcūq3: sed charitatē: sed videat qui vult ibi.
¶ Uñ q̄zuis iter hoies ad extraneos ꝛ nō redamantes
possit eē amor cuiusdā beniuolētie ꝛ simplicis cōplacen
tie. Amor tñ pfcē amicitie nisi ad virtuose amātes eē non
potest. Sic q̄zuis in deo sit qdā amor gñalis re' ois crea/
ture q est q̄si amor simplicis cōplacentie ꝛ beniuolentie.
Amor tñ caritatis ꝛ cōplete amicitie dī non nisi ad reda
mātes pfcē sicut op3 ꝛc̄. eē pōt. Et iō q̄zuis cetere vtutes
dispouē possint ad hoc vt aia a dō qdaz amore amicitie
diligatur: sola tñ virtus redamationis cōpletiue meretur
gratuitū dī amorē ꝛ amicitiā. Nec h meret sola actualis
reda'ne sed ēt habitualis: cū hoies nō possint sp eē in ꝯtin'
actu amādi. tñ ēt q2 iter hoies suffic̄ habitualis redama
tio. Ex q̄ ꝯcludit ꝙ talis for' qua inherēte formal'r aie dī
caritatiua dilectio trāsit sr eā ē dilectio habitualis seu ca
ritas. ¶ Ulterius h vtus q̄ est hitualis dilectio seu cari/
tas nō est aliq̄ vtus potēs nāl'r in vo'e ex actibus amandi
gñari ꝙ ꝓbatur q2 nulla vtus cuius actus debite circun Q
stantie sunt nobis ignote pōt in nobis ex actibus gñari.
Actus. n. debite circūstātionati ſm dictamen recte rōnis
aggenerāt vtutē. Alioqn vtus gñaretur a casu. Sed cir/
cūstātie debite in actu h' vtutis caritatis dei sunt nobis
ignote. Nā cū hō amat deū nescit vtp amet quātū o3 ꝛ q̄
liter ꝛ qñ ꝛc̄. Uñ de oroe ēt dicit apl's ad ro. 8. ꝙ sicut o3
qd oremus ne scimus sed ipse spūs postulat ꝓ nob. ꝛ ſa
ad coꝛ. 3. dicit ꝙ nō sum' sufficiētes cogitare aliqd ex nob
q̄si ex nobis sed sufficia nr̄a ex dō ē. ḡ ex actibus nr̄is nāl'r
talis vtus gñari nō pt. Sed n' certe pōt cāri in nobis ab
aliqua alia creatura: vt certū ē. ḡ relinqt ꝙ a solo deo pos
sit nobis supnaturaliter dari. ¶ 2° sic. nihil est oditum a 2m
deo quin diuina voluntas reperiat in eo aliqđ odibile ꝛ

A detestabile ex nā rei: qd̄ dat formaliter esse oditum pecca
tū. n. ex nā rei oditur. iuxta illud pphe. videbo qm̄ non
deus volēs iniqtatē tu es. g̃ per oppositū nihil est carum
deo vel ab eo dilectuȝ: nisi qtenus in ipso est aliqd qd̄ ex
nā rei facit ipm̄ esse diligibile. Et tūc vlterius pōt ad ppo
situm deduci rō s̄m sic arguentē q̄ nihil ex nā rei est dili
gibile a deo dilectione de qua loqmur: nisi charitas infu
3m sa. g̃ ⁊c̄. ¶ 3° pōt argui sic. si aliqua ppositio verificat̄ p
rebus: ⁊ ad eius v̄ificationē due res non sufficiunt: neces
se est ponere aliā 3m rē: ad h̄ vt ipsa sit v̄a: sed ista ppositio.
Sortes est carus siue acceptus deo. pro rebus v̄ifica
tur: ⁊ ad eius v̄itatē nō sufficit deū eē: ⁊ sortē esse: qm̄ ip
sis positis pōt esse falsa. g̃ reqritur aliq̄ alia res ab vtroq̄
⁊ ab ambobus distincta. hec autē est charitas vel alius
habitus supnāliter gratū faciens: q2 nulla alia sufficeret
4m ad hoc. ¶ 4° pōt argui contra quoddā assumptū in pbā
do ɔ̄nem. v3 q̄ posse est esse aliquem hoiem sine pctō ⁊ si
ne charitate ⁊ habitu supernāli. Contra. carentia chari
B tatis est pctm̄. g̃ impos̄e est hoiem carere charitate ⁊ nō
habere peccatū. ɔ̄nā nota est. pbatur anā. tū q2 quilibet
tenet̄ hr̄e charitatē: ⁊ p ɔ̄ns ipsaȝ nō hr̄e est peccatū. Tuȝ
q2 hō nō pōt ex nālibus vitare oē peccatuȝ. igit̄ priuatio
alicuius forme supnālis quā hō ex se habere non pōt est
5m pctm̄. ¶ 5° ɔtra aliud assumptū. v3 q̄ pueri possent absol
ui a pctō sine infusione charitatis ⁊ alterius cuiuslibet
habitus. ¶ Cōtra p3: q2 pctm̄ illud pura p̄uatio est. priua
tio aūt non tollit̄ nisi per positionē habitus oppositi: alio
quin postq̄ ablata eēt adhuc esset: q2 subm̄ nō hr̄et habi
6m tū quē aptū eēt hr̄e. ¶ 6° ɔtra eandē ɔ̄nē per rōnem in q̄
multi sustentant̄: impos̄e est ɔ̄dictoria successiue verifica
ri nulla mutatione facta circa res pro qbus v̄ificant̄: vel
circa aliq̄ ipsaꝝ. g̃ si p̄us veꝝ est q̄ aliqs non est car⁹ vel
accept⁹ deo ⁊ postea est veꝝ ei⁹ oppom̄: necesse ē mutatio
nē factā eē: vel in eo vel in deo. in deo aūt nō est possibilis
C mutatio. g̃ in eo: ⁊ nō apparet alia: nisi acqsitio forme ali
cui⁹ supnālis gratū ⁊ acceptū deo illū facientis.
¶ Ad p̄m dico p̄ q̄ maior sic vlr̄ sumpta est fl̄a. nā cū actū
trāsire sup aliqd̄ obm̄ nihil a° sit q̄ illd̄ sup q̄ dr̄ trāsire eē
obm̄ eius vt v̄. g. si actus sit cognitio nō aliud intelligim⁹
cū dicim⁹ eā trāsit̄ sup aliqd. puta sup. a. q̄ si dicam⁹ q̄. a:
ē cognitū p illā: ⁊ silr̄ dilectionē trāsire sup aliqd: est illd̄
esse dilectum. Cum aliquid possit esse nouiter scitum a
deo vt pote aliquod significabile complexe tantum: sicut
aliquando scitur xp̄m esse natum q̄ tamē anteq̄ natus
eēt nō sciuit. cū s̄m sciri nō possit iudiciarie de q̄ mō scien
di nūc loqr: ⁊ talia significabilia ɔplexe vn̄ forali ⁊ p inhe
rentiā nō possint participare formalr̄ aliq̄ ētitateȝ cū nō
sint aliq̄ entitates nec actuales nec pos̄es p3 q̄ illa maior
est fl̄a. ¶ Ad p̄m dico p̄ q̄ maior est fl̄a. Nā vel ipsa sumi
tur pp̄e ⁊ d̄ virtute sermonis: ⁊ sic cū vnicus tm̄ actus sit
D eternus q̄ vtiq̄ ē dilectio ⁊ notitia ⁊ nullū possit eē obm̄
sup q̄ nō trāseat notitia dei q2 nihil sibi incognitū eē pōt
p3 q̄ ipsa ē fl̄a pp fl̄aȝ iplicationeȝ: iplicat. n. q̄. talis act⁹
trāseat de nouo sup aliquod obm̄ pp nouā participationē
oⁿ eterni. Uel ipsa nō sumit̄ sic pp̄e sed est sensus q̄ actus
eternus nō pōt de nouo trāsire ⁊c̄. i. nō pōt eē notitia vel
dilectio alicuius de nouo nisi ⁊c̄. ¶ Rn̄deo a d p̄m. dico
Rn̄o ad rōes Aureoli vbi supra. Cap. 2. ad minorem q̄ vel hoc nomen acceptatio sumitur simplr̄
in eadē signatione ⁊ ɔsignatione: cū hoc noīe dilectio: ⁊
tunc vel dilectio sumitur gn̄aliter put oē bonū inquantū
bonū est: deus dr̄ diligere. iuxta illud Sapie. diligis enim
oīa que sunt: ⁊ nihil odisti eorum que fecisti: ⁊ sic dico q̄
minor est falsa: qua dr̄ q̄ aliqn̄ acceptat aiam: aliqn̄ non.
Nā semp quālibet acceptat ⁊ diligit: ēt si sit actualr̄ i pec
cato: sicut p3 ex auc̄te inducta scripture: ⁊ determinatio
ne ēt Magri ex auc̄te Aug. 3. li. sniaꝝ di. 3. Uel dilectio
dei sumitur sp̄aliter: quēadmoduȝ pdestinatos tm̄mō dī

diligere: iuxta illud ad Ro. Jacob dilexi: Esau odio ha E
bui: ⁊ tunc ēt est falsa: qm̄ nullū alr̄ diligit nūc q̄ ab eter Cap. 9°.
no ⁊ semp dilexerit. Si v̄o nomē illud: acceptatio: nō su
mat̄ sic in eadē signatione ⁊ cōsignificatione cū noīe dile
ctionis: sed vltra id qd̄ signat dilectio p̄ mō accepta: cōsi
gnificat talē qui dr̄ acceptari: esse in dispōne in qua si pse
uerauerit habebit vitā eternā: in qua significatione acci
pitur in pn̄ti. q. tunc ipsa vera est: sed nō sumit̄ sub maio
re. est. n. maior. nullus actus eternus ⁊c̄. sed actus inquit
dilectionis diuine ⁊ acceptationis transit sup aliquē q est
in dispōne: in q̄ si perseuerauerit hēbit vitā eternā: a p̄us
nō erat in tali dispōne. Et p3 q̄ nulla est forma debita. g̃
non concludit. ¶ Ad 2m dico q̄ si debeat esse. ad proposi Ad 2m
tum op3 inferri q̄ nihil possit esse carum: nisi in eo sit ali
quod tale formaliter: ⁊ non solum de inesse. v3 q̄ nullus
est carus nisi habēs aliquid tale formalr̄. Ad illud autē
ɔcludendū op3: q̄ ēt anā sumat̄ cū h̄ v̄bo pōt: vt dicatur
nihil pōt eē oditū deo ⁊c̄. Et tunc dico q̄ ipm̄ pōt duplr̄ F
accipi. Uno mō pp̄e vt sit sensus: q̄ null⁹ pt eē obm̄ odij
di: nisi q2 ⁊c̄. ⁊ tūc dico q̄ ēt anā ē fl̄m pp falsaȝ iplicatio
nē v̄tute dictiōis exclusiue. iplicat. n. q̄ aliqs possit eē in
hoc sensu oditus a deo: cuius oppositū dicit̄ scriptura: vt
habitū ē. Et cū hoc etiā nō valet ɔ̄nā: qm̄ quelibet rōna
lis aia s̄m se qdd̄ā bonū est: ⁊ per ɔ̄ns s̄m se diligit̄: sicut
⁊ quelibet entitas creata a deo. Nulla autem s̄m se ē ali
qd̄ malū seu mala iuxta cōmune dcm̄ sanctoꝝ. Et id̄ non
seqt̄: q̄ si nulla pōt s̄m se odiri: q̄ nulla possit s3 se diligi.
Alio mō pt accipi anā iproprie: vt sit sensus. nullus pōt
eē oditus ⁊c̄. i. nullus pōt eē in statu in quo si pseuerauerit
dānabit̄: nisi voluntas diuina in eo ⁊c̄. ⁊ sic ēt falsuȝ ē.
Nā aliqs pōt eē in tali statu pp̄ter carētiam p̄cise alicu
ius actus quē debet hr̄e. Itē q2 habuit aliquē quem non
debuit hr̄e: esto q̄ ex illo actu nullus malus habitus aut G
forma aliqua sit relicta in aia eius. ¶ Ad 3m dico q̄ ma Ad 3m
ior pōt hr̄e duplicē sensum. vnus est q̄ si ad hoc vt ppositio
sit vera non sufficit esse aliquas duas res: requirit̄ 3ª
res: ⁊ sic falsa est. Nā hēt instantiā multiplicē. Naȝ ad h̄
q̄ hec sit vera. a. erit. sit a. nomē alicuius possibilis nunc
nō futuri: nō sufficit deū ⁊c̄. que nūc sunt eē: ⁊ tamen non
est necessaria res aliqua alia. pōt eni a. esse futurū: ⁊ per
ɔ̄ns illa ppositio esse vera solū volente deo. aliqn̄ illd̄ p
ducere ad qd̄ res nulla alia est opportuna. Similiter vt
ista sit vera. antichristus nō erit: nō sufficit esse ea q̄ sunt
nec tm̄ ad eius verificationem res aliq̄ alia est opportu
na. Similiter vt ista sit v̄a. Sortes h3 spiritū sanctū: non
sufficit vtrūq̄ esse: ⁊ tm̄ pōt verificari absq̄ re 3ª. Sic etiā
ad v̄ificādū hāc. hic radi⁹ a deo sola ɔseruat̄ demonstra
to radio quē partialr̄ sol cōseruat. nō sufficit q̄ sit de⁹ sol H
⁊ radius: ⁊ tm̄ absq̄ re alia verificari pōt: sic p3 ex p̄cedē
te ɔ̄ne. Alius sensus ppositionis pōt esse: q̄ si due nō sint
tot quot sufficiunt 3ª reqritur: ⁊ tūc ɔcedo maiorē ⁊ nego
minorē. Nec valet pbō: qm̄ nō seqt̄ positis duab⁹ rebus
ppō est falsa. g̃ nō sufficiūt ad hoc vt sit vera. Instātia p3:
q2 ēt posito dō ppō ista. a. erit est falsa: ⁊ tm̄ nō sequit̄ q̄
deus nō sufficit: sed alia res reqritur vt sit v̄a. Similiter
est de ista. Sortes h3 sp̄m scm̄: ⁊ de alijs iā adductis.
¶ 4° deficit rō in vlteriori deductione. nā ɔcesso q̄ opor
teat aliq̄ talē formā participari nō seq̄ q̄ oporteat illā esse reliquū
dilectionē nō s̄m arguentē: oēm v̄tutē diligit deus imuta nō pote
bilr̄ ⁊ necio: ⁊ eadē rōne oēm actū v̄tutis. aliqs aūt act⁹ rat legi
virtuosus non est dilectio s3 odiū. v̄. g. odiū culpe ⁊ iniq in origi
tatis. Rursus esto q̄ illa necessario eēt dilectio adhuc nō nali.
seqtur q̄ habitualis: nā ⁊ actualē d̄s posset sic acceptare
Item esto q̄ hitual̄ adhuc nō se q̄ nō illa nō poss3 eē di
lectio nālr̄ pos̄is hr̄i. nā dilectionē rectā nālr̄ hr̄i pos̄em
poss3 d̄s acceptar̄ sic ifra patebit. Diu3 āt p̄dcōꝝ rō ē q2
nulla for' creata ē ex nā sui necio acce^m a dō s3 mere grā

I ꝛ libē vt post dicet. Sup oppo^m aūt h^9 dci fundat rō isti^9
doctoris. ¶ Ad. 2^m rōnē dico ꝙ si debeat arguē ad ꝓpo^m
opꝫ iferri ꝙ nihil possit eē car^9 nisi in eo sit aliqd tale forā
liter: ꝛ nō solū de in esse. vꝫ ꝙ nihil ē car^9 nisi hñs aliqd ta
le formal'r. Ad sic aūt ꝯcludēdū oꝫ ꝙ añs nō solum sit de
inesse: sed de ipoli. vꝫ ipol'e ē aliqd eē odiosū a dō qn dina
vo^m ꝛc̄. ¶ Et tūc distinguēdus est sensus añtis. Nā vnus
p̄t eē nihil p̄t eē odiosum ꝛc̄. i. nullus p̄t eē in statu in quo si
pseuerauerit nō hēbit vitā eternā nisi vo^r in eo repiat ꝛc̄.
Et sic nego. añs. Nā aliqs pōt eē odiosus a deo solū pp ca
rētiā alicui^9 actus quē dēberet hēe. Itē qꝛ hñit aliquē actū
quē nō dēbuit hēe esto ꝙ ex illo actu nullus hitus malus
aut aliq̄ for' sit relicta in aīa. Alius sensus p̄t eē quo nō so
lū itellig' ꝛc. ¶ 2° nego ꝯñaꝫ ꝛ ē rō. qm̄ q̄lꝫ aīa rōnal' ꝺm
K se inq̄ztū est q̄dā entitas est qōdā bonū ꝛ diligibile a deo
nulla aūt ꝺm se est malū aliqd nec mala sed solū pp caren
tiā alicui^9 boni qd̄ dēberet inesse. iō nō se': si ipa aīa nō pōt
ꝺm se odiri ꝙ ipsa nō possit ꝺm se diligi a dō. ¶ Ad 3^m di
cēdū ꝙ reqrit' vtiq̄ȝ alia res nō tm̄ charitas nec aliq̄ alia
supnālis actual'r for. iformās ſꝫ ipsa btī^m futura vel q̄ eēt
futura si for. final'r pseueraret in statu in q̄ est qñ ipa ꝓpō
est v̄a. Sicut ēt ad v̄itatē isti^9 q̄ illā expōit si for. pseuera
uerit in statu in q̄ ē zōs dabit ei btitudinē final'r: exigitur
futuritio btitudinis supposita ꝯditiōe perseuerationis.
Ad 4^m ¶ Ad 4^m nego ꝯñtiā: qꝛ si carētia charitatis sit peccatū:
pōt tm̄ nō esse peccatū: qꝛ carentia charitatis nō est pecca
tū: nisi in non habente ꝛ potente ac debēte habere chari
tatē: ꝛ qꝛ deus posset hoiem absoluere a tali debito habē
di: esto ꝙ nō daret illi charitatē: pol'e est aliquē nō habeꝛ
charitatē absq̄ȝ peccato. ¶ P. 2° ꝓbatio ibi facta p̄ter h
etiā al'r soluit'. Nā illa ꝯña nō valet: sed fundat' sup falsa
imaginatione. s. ꝙ iō p̄cise hō nō possit ex suis nālibus vi
tare omne pcm̄: qꝛ nō pōt hēre charitatē quā tenet' hēe.
L hoc aūt falsum est: qm̄ esto ꝙ deus absolueret ipm̄ a tali
debito: adhuc nō posset alia pctā vitare ex se: sicut nec ex
se ꝛ a suis nālibus tm̄ posset bene agere: vt patebit in 2°
di. 26. ¶ Si quis autem curiose querat: si aliqs decede
ret in statu in quo nō hēret charitatē: neq̄ȝ vllū actuale vl'
originale peccatū. vtrū damnaret' vel saluaret'. Puto tm̄
dendū esse ꝙ hoc esset ꝺm ꝙ dō placeret: qꝛ vtrūq̄ȝ deus
posset. Dicendū tm̄ videtur ꝙ non damnaret' pena sensus
qꝛ in ipso nihil esset puniendū. Et idē sentiendū esset de
ipso qd̄ de primo hoie: si in statu innocentie ante infusio
Ad 5^m nem gratie fuisset mortuus. ¶ Ad 5^m cū dicit' ꝙ peccatū
illud est pura priuatio: dicendū ꝙ illa priuatio precise ac
cepta non hꝫ rōnem peccati. Sed inquātū supponit dēbi
tum habendi iustitiam originalem. illud aūt debitū tolli
Ad 6^m pōt sine positione alicuius habit^9 vel forme. ¶ Ad 6^m di
co dupl'r. Primo quidē ꝙ illud añs (impossibile ē ꝯtradi
ctoria successiue verificari ꝛc̄.) est falsum: tū qꝛ sicut dicūt
M aliqui ꝛ bene: talis successiua v̄ificatio pōt cōtingere pp
mutationē in quodā alio tm̄: sicut si dō ordinaret dimittē
offensam sorti existēti nūc in pctō: si aliqs vir scūs rogaret
ꝓ eo: illo. n. rogāte fieret sor. accept^9: ꝛ nulla mutatio in
eo eēt fcā neq̄ȝ ēt in deo: ſꝫ in rogāte tm̄mō: tū qꝛ aliqñ
pp solū lapsuꝫ tpis actualē vel potētialē: ꝛ h. s. qñ dētermi
natū tp̄s caderet sub statuto: sic qꝛ apd̄ hebreos lex erat:
vt qlibet ꝺuus cōpleto. 50. āno ꝺuitutis rediret liber: absq̄ȝ
alias 7° vlla ei^9 mutatiōe solo tpis lapsu de non libero fiebat lib.
Sic dō posset statuē ꝙ qlꝫ hō p certū tp̄s ab ei^9 natiuita
te. v̄. g. p triēniū relegatus esset a reḡ vite eterne pp p̄mi
parētis offensaꝫ: ita ꝙ qcūq̄ȝ decederet ifra tp̄s illd̄ dāna
ret'. Ex tūc āt nō eēt relegat^9. Sed qñcūq̄ȝ postea decede
ret añ discretiōis ānos seu añq̄ȝ actual'r peccaret saluare
tur. Hoc posito aliqs q ifra triēniū sue etatis n̄ eēt accept^9
deo sola trāsitione tpis fieret accept^9 nulla in q̄cūq̄ȝ re a°
fcā mutatiōe: tū qꝛ simpl'r (q̄uis nō sine lapsu tpis actua
li vl' potētiali) ꝯtingit ꝯ̄dictoria v̄ificari successiue: vel la N
psus tpis non est cā: absq̄ȝ vlla mutatiōe oino cuiusq̄ȝ rei:
vt in p̄cedēti di. dcm̄ est. ¶ 2° dico ꝙ esto ꝙ sine mutatio
ne nō ꝯtingeret talia sic v̄ificari adhuc nō seq̄t' ꝙ p mutā
tionē acqsitiuā sit necīuꝫ illd̄ ꝯtingē: ꝛ rursus esto ꝙ p ac
qsitiuā: n̄ se' ꝙ p acqsitionē caritatis aut alt'i^9 hit^9 supnāl.
¶ 2° aliq̄ mutatione ꝓp' sup: a fcā in ipso tm̄. nā posset dō
ordiare ꝙ qcūq̄ȝ doleret de pctīs suis comissis quātū possꝫ
ex puris nālibus stāte cōi iflūētia dī vl' ēt spāli ꝯcurrēte si
sit necīa de q̄ alibi videbit': si dīnceps nō peccaret qñ dce
deret ꝯseq̄ret' vitā eternā. q̄ ordinatiōe existēte aliqs pp solā
mutationē ad actū doloris nāliter hīi pol'em fieret acce
ptus q p̄us nō erat accept^9. ¶ 3° posset id ꝯtingere nulla
mutatiōe in dō vel in ipso fcā ſꝫ solū in q̄dā alio. nā possꝫ
dō ordinare ꝙ si aliqs scūs ꝓ aliquo nō existēte accepto ipi
dō oraret ille vitā eternā reciperet si vlterius nō peccaret:
ꝛ sic fieret acceptus. ¶ 4° id posset eē p solā tpis trāsitio O
nē p̄supposita ordinatiōe diuina. v̄. g. si dō ordinaret ꝙ q̄
libet hō p certū tp̄s ab ei^9 natiuitate relegatus eēt a reḡ
vite eterne pp pcm̄ p̄mi parētis. v̄. g. p ānos qnq̄ȝ: ita ꝙ si
ifra tp̄s illd̄ moreret' nō daret illi vitā eternā. ex tūc āt nō
eēt relegatus sed qñcūq̄ȝ postea añ q̄ȝ actual'r peccaret
moreret' daret illi vitā eternā. h posito aliqs q ifra qnq̄ȝ
annos p̄mos etatis sue nō esset accept^9 dō sola trāsitiōe il
lius tpis fieret accept^9 dō q̄uis nulla alia penitus muta
tio fieret in aliqua re mūdi. ¶ 2^m ꝯ̄nē. vꝫ ꝙ pol'e ē aliquē 2^a p^m p̄n^le.
habere charitatē ꝛ nō esse deo car^9 vel acceptū ad vitaꝫ
eternā: ꝓbo sic. Pol'e ē deū dare alicui charitatē ꝛ nūq̄ȝ
velle illi dare btitudinē: ēt si in charitate pseuerauerit. ḡ
possibile est aliquē hēe charitatē ꝛ nō eē deo car^9 vel ac
ceptū ad vitā eternā. ꝯña pꝫ ex dictis. ā. ¶ Añs ꝓbat' p̄ p^m.
qꝛ pol'e ē deū aliquē habētē charitatē ꝛ nōdū btm̄ sic cō
seruare in eternū: ꝛ p ꝯñs nūq̄ȝ illi dare vitā eternaꝫ: qꝛ q̄
P rōne ipm̄ pōt p tp̄s sic ꝯseruare: eadē pōt in eternū ꝛ sp̄. ḡ
pol'e est deū alicui dare charitatē ꝛ nūq̄ȝ velle illi dare vi
tā eternā: ēt si perseuerauerit in charitate. ¶ 2° qm̄ pol'e
est deū aliquē btīē charitatē sil' cū charitate annihilare: 2^m.
ꝛ nūq̄ȝ illū recreare: ꝛ p ꝯñs nūq̄ȝ illi dat' btitudinē. ḡ ꝛc̄.
¶ 3° qꝛ alicui iā btō ꝛ btīi sil' cū btitudine charitatē: bti 3^m.
tudine posset deus auferre relicta ei charitate: ꝛ nūq̄ȝ de
inceps illi daturus btitudinē: nec ablaturus charitatem
ḡ dō posset dare alicui charitatē nūq̄ȝ datur^9 illi btitudi
nē nec ablatur^9 charitatē. Et si h pōt facere id p̄t velle fa
cere: ꝛ p ꝯñs pol'e ē ꝙ alicui det charitatē: ꝛ nūq̄ȝ velit ei
dare btitudinē. Assuptū pꝫ: qꝛ btitudo creata nō est ens
neceē eē: ſꝫ ꝯtigēs nō eē: ꝛ p ꝯñs illā posset deus nō ꝯserua
re in eē: cū nullā rē necīo ꝯseruet: ſꝫ mere libe ꝛ ꝯtingēter.
¶ P. Hꝫ btitudo nec ē hit^9 charitatis: nec ei^9 ps eēntia
lis: nec eꝫ: ꝛ p ꝯñs poterit annihilari ꝯseruato hitu chari
Q tis. Qd̄ ēt pꝫ: qꝛ ēt charitas hñit eē in via qñ nōdū erat
btitudo ex q̄ pꝫ ꝙ nō repugnat charitati existē sine btitu
dine. Rursus: qꝛ libe de^9 tm̄ ꝓducit creaturas: ꝛ libe pro
ductas ꝯseruat: qꝛ nō nisi volēs qcq̄ȝ fac: ꝛ dic̄ Aug. euch.
3. pꝫ ꝙ pōt nūq̄ȝ ampli^9 dare illi btitudinē: ꝛ sp̄ ꝯseruare i eo
charitatē: sicq̄ȝ pꝫ totū añs assuptū ꝛ ꝯña satis patēs ē.
¶ 4° pꝫ idē añs: qꝛ tā charitatis hit^9 q̄ȝ btitudo sūt ꝓdu
cibiles imediate a deo: ꝛ neutra eēntial'r itrīsece depēdet 4^m.
ab altera: ꝛ p ꝯñs p̄t alterā ꝓducē nūq̄ȝ alterā ꝓducturꝰ
qcqd aūt pōt facere pōt velle facē. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° p̄n' ꝯ̄nē ar
guo sic. aīam charitatē btīē dō gratis acceptat ad vitā 2^m p̄n^le.
eternā. ḡ pol'e ē aīaꝫ hēe charitatē ꝛ nō eē dō acceptā ad
vitā eternā. ꝯña nota est: qꝛ si det' oppositū ꝯñtis seq̄t' ꝙ
suppo^ä charitate i aīa dō nō possit illā nō acceptare: ꝛ p
ꝯñs supposita charitate i aīa de^9 nō gratis illā acceptaret
cui^9 oppositū sumit' p añte. Añs v̄o ꝓbo p̄ auctē apl̄i ad
Ro. vi. Stipēdia pcti mors. gr̄a āt dei vita eterna vbi re
tributionē pcti q̄ ē mors dānationis eterne: qꝛ p pctō de cap. 6°

A bite reddit̃: dicẽ eẽ stipẽdiũ pctĩ. vitã aũt eternã (qꝛ non ex
debito ꝑ bonis opibus reddit̃: sʒ gr̃is donat̃) vocat grãz.
Ad huc itellm expõit Aug. textũ istũ euch. vñ ⁊ ip̃ az vi/
tã eternã q̃ certa merces ẽ opeꝝ bonoꝝ grãz di appellat
Apl's. Stipẽdiũ inqt pctĩ mors. grã aũt dei vita eterna i
xp̃o Jesu dño nr̃o. stipendiũ ꝓ ope militie debitũ reddit̃
nõ donat̃: iõ dixit stipendiũ pctĩ mors: vt mortẽ pctõ non
imerito illatã: sed debitã demr̃aret. grã võ nisi sit gratis
data: grã nõ est. ¶ Intelligẽdũ est q̃ ẽt ipsa bois bõa me
rita eẽ dei munera: qbus cũ vita eterna reddit̃: qd aliud
Cap. 8. nisi grã ꝓ grã reddit̃: hec Aug. ¶ Itẽ Apl's ad Ro. esti/
mo iqt q̃ nõ sunt ꝯdigne passiões hꝰ tpis ad futurã gl'iaz
q̃ reuelabit̃ in nobis. Si nõ st̃ ꝯdigne: nõ q̃ ex debito iu/
stitie: sed ex dono grẽ gl'ia ꝓ illis dat̃: vñ glosa ibidẽ: pas
siões hꝰ tpis nõ st̃ oẽs sil' ꝯdigne. i. sufficiẽtes: si distincte
Cap. 17 ageret̃ nobiscũ ad ꝓmerẽdũ futurã gl'iaz. ¶ Itẽ Salua/
tor Luce. cũ feceritis igt oĩa q̃ p̃cepta st̃ vobis dicite. s̃ui
inutiles sumus. iterlinearis glosa: qꝛ. s. nõ sunt ꝯdigne pas
B siões hꝰ tpis ⁊c̃. ⁊ est assũpta de expõne Bede sup Lucã.
2m ¶ 2ᵒ idẽ añs ꝓbat̃ rõne. Nã ꝯstat q̃ aĩe carẽti charitate
sil' ⁊ gl'ia: deꝰ q̃ʒtũ ad neutrã est illi debitor: ⁊ si det chari
tatẽ gratis donat. nũc aũt nullus diceret q̃ ex eo q̃ deus
donat aliqd munꝰ alicui fiat ei alterius muneris debitor.
g̃ nõ ex eo q̃ d̃us grat̃ dat charitatẽ debet̃ ꝯñr ipi aĩe gl'ia
siue btitudo eterna. ¶ Et si dicat̃ q̃ nõ iõ debet̃ alicui vi
tã eternã: qꝛ hʒ charitatẽ: aut qꝛ data est charitas illi: sed
qꝛ s̃m acceptã charitatẽ opat̃. ¶ Cõtra: qꝛ oẽs opõnes
nr̃e s̃m charitatẽ facte ⁊ oĩa merita nr̃a st̃ di dona: vt dic̃
cap. 10. Aug. 13. de tri. ⁊ in auc̃te eiusdẽ p̃allegata: ⁊ p ꝯñs nõ ex
illis est deꝰ debitor alteriꝰ p̃mij. ¶ Itẽ oĩa merita nõ st̃ ꝯdi
gna gl'ie vt eis tãq̃ʒ debita reddat̃: sʒ gratis tñ mõ donat̃:
ita q̃ grã grẽ addit̃: sic dicit Aug. ¶ Ex h̃ vlteriꝰ infero
q̃ nedũ vite eterne: sʒ nec alicuiꝰ alterius p̃mij eterni vel
tp̃alis: aliqs actꝰ bois ex q̃ʒtacũq̃ʒ charitate elicitus est d̃
C ꝯdigne meritoriꝰ apud deũ: qm̃ qlibet talis est donũ di
Cap. 4. iuxta illd Apl'i p̃me ad Corin. Quid. n. hẽs qd nõ acce/
3m pisti? ¶ 3ᵒ sic. oĩs actꝰ bois ẽt mediãte charitate elicitus
põt a deo sufficiẽter p̃miari p̃mio minore q̃ʒ est vita eter/
na. g̃ aĩaʒ ꝓ suo actu meritorio d̃us gr̃is acceptat ad vitã
eternã. ꝯñs est clara. Añs ꝓbatur: qꝛ nullus actus meri
torius est tñ vel tã grãde bonum q̃ʒ est vita eterna: ⁊ ita
nõ equalẽs sibi: ac per h̃ nec ex debito iustitie ei debet̃ tñ
p̃miũ esto g̃ q̃ sibi aliqd p̃miũ a deo deberet̃: illud minus
eẽt q̃ʒ vita eterna: ⁊ p ꝯñs si pro aliquo dat vitã eternam
gratis h̃ facit. ¶ Cõfirmat̃: qꝛ nõ appet qn sufficienter p̃
miaretur aliqs actus quodã actu eiusdem rõnis meliore
vel etiam alterius spẽi p̃fectioris ⁊ ex maiore elicito cha
ritate: aut etiam per infusionem maioris grẽ: aut alterius
spũalis doni possibilis citra btitudinẽ boi a deo cõferri.
¶ 3ᵒ. ad ꝯnem sic. Pol'e est animaʒ eẽ in culpa mortali ⁊
nõ eẽ reprobatã ad penaʒ eternã. g̃ pol'e ẽ aĩaʒ eẽ in cari/
tate ⁊ nõ eẽ acceptaʒ ad vitã eternã. ꝯñs pʒ p locum a mi
D nori. ex intẽtiõe apl'i p̃missa. Nã pena eterna ex debito de
bet̃ pctõ mortali iõ dr̃ stipẽdiũ eiꝰ. Vita võ eterna nõ ex
debito sʒ gratis datur caritati ⁊ opibꝰ meritorijs. Añs aũt
notũ est. Nã posito q̃ aliqs sit in culpa mortali. i. pp̃ quaʒ
ei deberet̃ mors eterne dãpnatiõis adhoc d̃s põt illi re/
mittere penã illã ⁊ velle ẽt si in illa moriat̃ nõ punire illũ
eterna pena obiectiones. Cõfirmat̃ nã certũ est q̃ d̃s pos
set aliq̃ʒ exñtẽ in iferno tñ ip̃m liberare ⁊ penã vlteriores
sibi remittere. ¶ Cõtra istã ꝯnẽ sic arguit̃ p̃. aliq̃ forma
Obiectionis Aureolus vbi. s. creata est d̃o odibilis ex nã rei. g̃ aliq̃ forma creata est di
ligibilis a d̃o ex nã rei. Añs pʒ. Nã iniqtas q̃libet est ex
nã sua odibilis deo. iuxta illud ꝓphete. videbo: qm̃ non
d̃us volens iniquitatẽ tu es. ¶ Itẽ odiũ di est actꝰ sibi di
splicibilis: nec pol'e est q̃ sit bonꝰ vel d̃o acceptꝰ. Et ꝯñs
ꝓbat̃: qꝛ opposite forme hñt ex nã rei oppositos effectus

formales. Vñ si albedo ex nã rei dat eẽ albũ: ẽt nigredo E
ex nã rei dat eẽ nigrũ: nõ solũ volũtarie aut s̃m aliqd in/
stitutũ. g̃ sil'r si odiũ di ⁊ alia iniqtas dat ex nã sua eẽ odi/
tũ ⁊ detestatũ: dilectio ⁊ charitas dabit ex nã sua non s̃m
volũtariã istitutionẽ eẽ dilectũ ⁊ acceptũ: ⁊ per ꝯñs ipos
sibile est charitatẽ eẽ formaliter in aliquo ⁊ illũ nõ eẽ d̃o 2m.
acceptũ. ¶ 2ᵒ d̃us est rõnabilissimꝰ dilector. non eni amat
absq̃ʒ rõnabili iductiuo: dilectio ãt ⁊ amor amãtis v̄tuosi
s̃m rectã rõnẽ meret̃ redamationẽ iuxta v̄bũ sapiẽtis le/
ges amicitie d̃scribẽtis. Ego diligẽtes me diligo. ꝓuerb.
8. g̃ d̃us ex nã rei diligit oẽm diligẽtẽ se ⁊ hñtẽ hitualem cap. 8.
charitatẽ. ¶ 3ᵒ d̃us d̃ necẽitate diligit iustitiã: charitatẽ ⁊ 3m
ceteras v̄tutes: cũ ipse necẽio ⁊ imutabil'r sit iustus ⁊ p̃fe
ctus. Nullus aũt iustus est: q iustitiã nõ diligit s̃m Aug. cap. 5.
Et ph̃s dicit p̃ ethi. q̃ nõ est bonus: qui nõ gaudet bonis
opõnibus. g̃ d̃s necẽio diligit oẽm aĩam participantẽ cha
ritate ⁊ alijs virtutibus: ⁊ per consequens habitualis di
amor seu charitas dat aĩe ex nã rei esse acceptam deo. F
¶ Quarto p̃t arꝰ ꝯ vnũ dcm̃ in ꝓbõne ꝯnis vʒ q̃ a btõ bti
tudinẽ d̃s posset auferre. Scdm. n. Aug. 13. d̃ tri. ca. 7. ⁊
sequẽti d̃ rõne btĩᵗᵉ est certitudo ꝑpetuitatĩ. nũc sic se' iste
ẽ btũs g̃ est certus q̃ sp̃ erit btũs. g̃ eiꝰ btĩᵗᵒ ab eo auferri
non p̃t. p̃ ꝯñs pʒ p Aug. 2ᵃ ꝓbatur qꝛ si btĩᵗᵒ posset ab eo
auferri iã nõ eẽt certus q̃ nũq̃ʒ esset auferenda sʒ dubiꝰ
q̃ aliqñ auferrẽda eẽt ab eo. ¶ Cõfirmat̃. qꝛ si põt au/
ferri ponat̃ in eẽ ⁊ sit iᵃ a q̃ aufert̃ g̃ exᵗ. petrus nũc sic. Pe
trus nõ est btũs. g̃ petrus nũq̃ʒ fuit btũs. ⁊ vltra. igit̃ pe/
tro nõ fuit nᵉ est btĩᵗᵒ ablata. q̃ ẽ ꝯ casum. añs pʒ ex casu.
⁊ p̃ ꝯñs tenet qꝛ ex opposito ꝯñtis se' oppoᵐ añtis se'. n.
petrus aliqñ fuit btũs. g̃ ex tũc petrus fuit sp̃ futurꝰ btũs
al's nõ fuisset certꝰ de ꝑpeᵗᵉ sue btitudines imo extimãs se
ꝑpetuo futuꝝ btñ fuisset deceptus. ⁊ vltra igit̃ petrus nũc
est btũs. 2ᵃ ꝯña nota est d̃ se. ¶ Itẽ si petrus ẽ nũc btũs igi
tur p aliq̃ tp̃s pꝰ h̃ istãs. erit btũs h̃ pʒ qꝛ nõ ẽ dare vltᵐ
istãs in q̃ sit res ⁊ post q̃ imeᵗᵉ nihil eiꝰ erit vt ifra ꝓbabit̃
in ista. d. igit̃ in aliq̃ istãti illiꝰ tpis h̃ erit v̄a si erit. petrus
fuit btũs. sʒ se' vt prius petrus fuit btũs. g̃ petrus sp̃ erit
btũs. ⁊ hꝰ ꝯñe añs est necẽiuʒ qꝛ est ꝓpõ v̄a d̃ p̃terito. ⁊ af
firmatiua g̃ ꝯñs ẽt est necẽiuʒ ⁊ p ꝯñs eiꝰ oppoᵐ ipol'e. g̃ h̃
est ipol'is. petrus aliqñ erit btũs ex quo se' q̃ eius beati
tudo ab ipso tolli non possit. ¶ 4ᵒ ꝯ aliud dcm̃. vʒ q̃ vita 4m
eterna non ex debito redditur operibus factis in charita
te. videtur esse Apl's 2ᵃ ad Timo. bonũ inqt certamẽ cer cap. 4.
taui cursum consumaui: fidem seruaui: in reliquo. i. in fu
turo reposita est mihi corona iustitie: quam reddet mihi
dominus in illa die iustus iudex. Vbi pʒ q̃ p̃mittens
bona opera sua adiungit sibi reseruari coronam iustitie:
neq̃ʒ reddi nisi esset merces iuste debita suis bonis operi
bus: ⁊ per ꝯñs nõ tñ gratis donata. ¶ Ad hoc facit glo
sa ibidem super illo iustus iudex. glosa. vtiq̃ʒ iustus retri H
buendo bona pro bonis: qꝛ prius misericors retribuen/ cap. 6.
do bona pro malis. Ad idem est alia glosa ad. Ro. super
verbis p̃allegatis. d. grã iustificationis omne meritum
malum deleuit in debito beneficio ⁊ iugi confirmat auxi
lio cui gratia glorificatiõis iuste redditur in premio. Vbi
glosa innuit gratiam iustificationis indebitam dari: gra/
tiam võ glorificationis iuste ac ex debito reddi. ¶ Ad
idẽ arguitur rõne: qꝛ aliquis actꝰ malus iuste meretur
penam eternã. g̃ aliquis actus bonus iustus meret̃ vitã
eternã. Añs pʒ de quolibet mortali pctõ. ꝯña ꝓbat̃: qꝛ
nullus actus est tã malus qn aliqs sit pol'is mediãte gra
tia tã bonus q̃ʒ ille est malus. ¶ Ad p̃ᵐ rõnẽ: q̃ʒuis aliq̃
Ad p̃m rõnẽ Aureoli vbi supra. dubia assumat ꝯcedo ꝯñs. vʒ q̃ aliq̃ forma creata est di/
ligibilis ⁊ acceptabilis a deo ex nã rei: sʒ nõ seq̃t̃. Est ac/
ceptabilis. g̃ acceptatione spãli ad ꝯñdã vitã eternã. Vñ
dico q̃ oĩs creatura ex nã sua acceptabilis ẽ acceptatio
ne gñali: qua oĩs entitas actualis vel potẽtialis accepta/

J tur a deo: vt supra dcm est: sz nulla est acceptabilis ex nã sua ad ɔsidam vitã eternã: aut ẽt aliqd aliud p̃miũ a deo: sed ex mera ordinatione ꝛ voluntate diuina: nec oppositũ ꝓbat rõ. ℭ Et eodẽ mõ dõm ad 2m ꝛ 3m: nũc aũt non est qd de prima acceptatione: sed de 2ª.

Ad 2m ꝛ 3m

ℭ Ad 4m dico vt pus ꝙ btĩtudinem a btõ ds p̃t auferre. nõ ɔcedo tñ istam. deus põt auferre btĩtudinem a btõ. rõ est. qꝛ h̃ est ipolis: deꝰ aufert btitudinẽ a btõ. vbi scitur ꝙ nom̃ btitudinis nõ solũ ipoꝛtat hãc vel illã pfectionem. v. g. visionem dei vel fruitionẽ sed vltra hoc ɔnotat ꝙ talis pfectio q̃ ẽ btitudo sp erit ꝛ ꝙ illã hñs certus ẽ sp se illaz hitur. Ut h̃ sit diffõ qd nois btĩtudinis. fruitio vel visio dei nõ curo ꝓ nunc vtrum h̃ vel illa vel ambe sit q̃ sp erit ꝛ quã hñs certus ẽ sp se hitur. vł aliq̃ alia ɔsilis p quã significet certitudo sue ppetuitatis. Cõstat aũt ꝙ h̃ ẽ ipol. ds dstruit visionẽ q̃ sp erit. Siłr h̃ ẽ ipol. deꝰ aufert visionẽ suã ab eo q sp illã hẽbit vł q certus est semp se illã hitur. ꝛ p ɔñs h̃ est ipolis. ds destruit btitudinem. ꝛ h̃ similiter deus aufert beatitudinẽ a btõ. ac p h̃ ista est fła. ds p̃t destruere btĩtudinem ꝛ siłr ista ds p̃t auferre btitudinẽ a btõ. h̃ tñ vã est btitudinẽ btĩ deus p̃t destruere. nã p istã nõ ɔnotat nisi ꝙ illã rẽ pro qua supponit hoc nom̃ btĩtudo q̃ est illiꝰ rei ꝓqua suppõit h̃ nom̃ btũs: ds põt destruere: ꝛ hoc est veꝝ: ꝛ ꝙ h̃ est polis. hoc põt deus destruere demẽdando illã rẽ ꝓ qua supponit hoc nom̃ btĩtudo. Et istõ ẽt est veꝝ. ℭ Tũc ad pm arm ɔ h̃: nego.

k

2m ɔñaz ad ꝓbõnẽ dico ꝙ btũs certus est ꝙ eiꝰ btĩtudo nũꝗ̃ auferet ab eo nec sup hoc est aliq̃ mõ dubius. qłr aũt certus sit nõ est opꝰ ad p̃sens differere. s̃z nõ est certus btũs ꝙ eius beatitudo ab ipso nõ possit auferri. imo certus est de opposito. loq̃ndo sp de po' di abs. ℭ Ad ɔfirmationẽ. ɔcedo vtr ãq̃ ɔñam: ꝛ siłr vltam ɔñs. ꝛ cũ dĩ ꝙ ipm est ɔ casũ. nego. Uñ sciẽdũ ꝙ cũ dĩ. si btĩtudo a btõ põt auferri ponat ineẽ. nõ dz itelligi ꝙ sic possit põi in eẽ: ꝙ ista possit eẽ vera btĩtudo petri est ablata a petro. qꝛ h̃ est ipolis. visio dei vel fruitio quã fuit petrus semp hiturus est ablata a petro. q̃ tñ ipłicat in illa. vt p3 ex diffõne qd nois btitudinis. nec ꝙ talis de inesse sit polis datur intelligi cũ dĩ ꝙ btitudo petri põt ab ipso auferri. S3 solũ ꝙ hec ẽ possibilis. h̃ res est ablata a petro. demẽdata illa re ꝓ qua supponit hoc totũ. btĩtudo petri. ℭ Exm. Dicimꝰ eni ꝙ aliqd ppetuũ ds põt anihilare. vocãdo ppetuũ oẽ ꝙ sp erit. quo ɔcedimꝰ celos ꝛ subas spũales eẽ ppetuas. Si ꝫ istud debeat poni inesse nõ dz poni sic ꝙ ista vnꝗ̃ sit vera ppetuũ est anihilatũ: qꝛ ẽ ipolis. ℭ Nã ipsa equiualz isti. ppetuũ fuit ꝛ nõ est. q̃ est ipolis. Sicut h̃ ẽ ipolis. aliqd sp futuꝝ fuit ꝛ nõ est. Sed sic dz poni. Celũ est anullatũ. vł angelus est anullatus. vel aliqd aliud ponẽdo in subo suppo nẽs ꝓ eo ꝓ q̃ suppõit h̃ nom̃ ppetuũ: ꝛ nõ ɔnotãs rẽ illã sp esse futurã. vł ꝓnom̃ dẽatiuum sic talia q̃ nõ sunt ɔcedũtur posse demẽtari ad intellectũ. ℭ Sic ista btĩtudo petri est anullata. equalz isti. btĩtudo petri fuit ꝛ nõ est. q̃ẽ ẽt ipolis. sicut ista sibi equalẽs res talis. v. g. visio vel fruitio petri sp futura fuit ꝛ nõ est. Sed argue sic ɔ. btĩtudo petri non est ablata a petro: ꝛ btĩtudo petri fuit i petro. g̃ btĩtudo petri est in petro. ꝛ vltra igr petrꝰ est btũs. ꝙ est oppm afitis ɔcessi dato casu. ℭ Rñdeo negãdo añs rõne. 2e ptis hꝰ v3. btĩtudo petri fuit in petro. dico eni ꝙ casu posito veꝝ est dĩe ꝙ nulla btĩtudo petri fuit in petro. ꝛ ꝙ nulla res q̃ fuit in petro fuit btitudo petri. Sicut veꝝ est dĩe ꝙ nulla talis perfectio sp futura in petro fuit in petro. ꝛ ꝙ nulla res q̃ fuit in petro fuit talis pfectio vi sio. s. vel fruitio: semp futura in petro.

l

m

ℭ Ad aliã ꝓbõnẽ cũ dĩ ꝙ istud añs, petrus fuit btũs: est necẽium nego. ꝛ dico ꝙ ipm est ɔtingens ꝛ põt eẽ fłm. naz posito ꝙ petrꝰ anullet sicut possibile est. istud esset fłm. petrus fuit btũs. sicut est fłm hoc qd se ipm. petrus fuit certus sp se hituꝝ btitudinẽ. ꝛ h̃ ẽ vera. petrus nũꝗ̃ fuit certus se sp eẽ hituꝝ btitudinẽ. ꝛ p ɔñs h̃ est vera petrus nũꝗ̃ fuit btũs. ℭ Exm in sili. h̃ est nũc de fcõ vã celũ fuit ppetuum: ꝛ tñ põt nũꝗ̃ fuisse vera: nã poẽ est ꝙ celũ sit anullatũ. sed se. Celũ ẽ anullatũ. g̃ celũ nũꝗ̃ fuit ppetuũ ꝛ p ɔñs: h̃ nũꝗ̃ fuit vã. celũ fuit ppetuũ. Ad ꝓbõnẽ cũ dĩ ꝙ ppõ de p̃terito affirmatiua vã est necẽia. dico ꝙ istõ nõ est veꝝ de illis ꝓpõnibꝰ de p̃terito q̃ depẽdẽt ex veritate alicuiꝰ ɔtingẽtis de futuro. Sicut magis ĩfra declarabit cũ aget de p̃scia. De talibꝰ aũt est ista. petrꝰ fuit btũs. Nã ad eiꝰ vitatẽ reqrit ꝙ h̃ sit vã. petrus sp videbit deũ. vel sp hẽbit btitudinẽ. q̃ vtiꝗ̃ ɔtingẽs est. ℭ Nota g̃ circa h̃ ꝙ q̃uis nũc de fcõ h̃ sit vã petrus est btũs. ipsa tñ nõ est necessaria ꝛ sua opposita est polis. v3 ista petrus non est btũs. Q̃uis ãt vtraq̃ sit polis ambe tñ nõ sunt ɔpoles nec ambe possunt successiue verificari sic ꝙ postꝗ̃ affirmatiua fuerit vã negatiua sit vã quimo q̃ncũꝗ̃ negatiua fuerit vã veꝝ est dĩe ꝙ affirmatiua nũꝗ̃ fuit vã: ꝛ qꝛ esto ꝙ nũc de fcõ affirmatiua sit vã negatiua tñ est possibilis iõ poẽ est affirmatiuã nec eẽ nec fuisse vam. Eꝫ aũt successiue vificari possunt. s. affirmatiua post negatiuam. naz si btĩtudo petri anullaret qd est poẽ. hec eẽt vã si formaret. petrus nõ est btũs: ꝛ si iteꝝ petrꝰ recipet btitudinẽ h̃ eẽt vã petrus est btũs: ꝛ tũc veꝝ eẽt dĩe ꝙ h̃ fuit vã petrꝰ non est btũs. Sic dcm est de istis singularibꝰ de p̃senti sic poia veꝝ est de istis singularibus de p̃terito petrus fuit btũs petrus nõ fuit btũs. Iste aũt ad illas sic se hñt fm ɔñam ꝙ affirmatiuã de p̃terito se affirmatiua de p̃senti: ꝛ nõ eꝫ ꝛ negatiuã de p̃senti sequit negatiua de p̃terito ꝛ nõ eꝫ. n

o

ℭ Ad 4m dõm ꝙ cũ sit iustitia vnicuiꝗ̃ reddere qd suuz est. i. sibi debitũ fm sniam Aug. p̃ de li. ar. sic vita eterna iuste meritorie reddit operanti. Et dĩ corona iustitie sicut ei debita est: pro talibus operibus meritorijs. Eis aũt nõ est simpłr debita: nec ex nã ipsoꝝ: sed solũ ex gratuita ordinatione dei q ex abũdantia mĩe sue statuit tales actus vita eterna p̃miare: pp quã statutã gře legem sibi debita dĩ ꝛ iuste retribui. Et fm hãc ɔsiderationẽ posset ẽt dici stipẽdiũ bonorum opeꝝ vita eterna. ℭ Ad quẽ itellectũ loq̃t ẽt Aug. in libro de gřa ꝛ li. ar. ꝛ tñ simpłr gratis donatur. ꝛ vt ibi dicit Aug. gřa ꝓ gřa reddit. Uñ ꝛ glosa super allegato Apłi vbo dicit. ꝙ vita eterna est gřa ꝓ gřa. Et iõ sicut notat Aug. sup eisdẽ vbis p̃ liº ad Simplicianũ q̃uis Apłs dixerit: reddet q̃si iã sit ex debito. Cũ tñ ascendit in altũ. s. xp̃s captiuauit captiuitatẽ nõ reddidit sed dedit dona hoibus nõ scriptũ est ꝙ reddidit: sed ꝙ dedit dona hoibus: volẽs p h̃ Aug. innuere ꝙ cũ eterna vita dat iustis: nõ tã reddit ꝗ̃ donat. ℭ Ex eodẽ sensu itelligende sunt glose adducte. Nã iustus dĩ retribuẽdo bona pro bonis: ex lege per euz gratis statuta: nõ aũt simpłr ꝛ tñ nõ sic dĩ iustus retribuẽdo bona ꝓ malis: qꝛ sic se facturum cõiter statuit. Et iõ nulla hic fulget iustitia: s3 tñ mĩa ꝛ eodẽ sensu secunda glosa intelligenda est q̃ ait: ꝙ gratia glorificationis iuste redditur in premio Posset tamen ꝛ aliter dici. v3 ꝙ ideo dicitur iustus retribuendo bona pro bonis ꝛ misericors retribuendo bona pro malis non qꝛ non sit vtrobiꝗ̃ misericordia: sed qꝛ magis apparet misericordia in dando bona pro malis: ꝛ in dando bona pro bonis generaliter loquendo videtur quedam iustitia ratione confirmitatis meriti ad premium in hac generali ratione: qꝛ vtrũꝗ̃ bonum est: in hac tamen speciali retributiõe vtiꝗ̃ misericordia est. Unde in glosa prius allegata sequitur immediate: ꝛ ipsa tamẽ iustitia qua retribuuntur bona pro bonis non est sine mĩa. ℭ Huic ẽt concordat cõe dictum doctoꝝ dicentiũ ꝙ deus premiat vltra condignũ. ergo vita eterna non ex ɔdigno debetur meritis nr̃is ꝛc. ℭ Ad rõnẽ q̃ adducit ɔcedendũ est añs ꝛ neganda ɔñã: sicut bene docẽt vba Apłi. Stipẽdiũ peccati mors ꝛc. Nec valet ꝓbatio: qꝛ esto ꝙ aliqs actus sit fm se eq̃ bonꝰ vel melior ẽt ꝗ̃ aliꝰ qs acꝰ ẽ malꝰ: non tñ est filis

cap. 12

p

q

A est filis ꝓportio ei⁹ ad vitā eternā: q̄lis est actus mali ad
penā eternā ſm mereri ⁊ demereri: q̄ malus nō ꝯdigne
puniť eterna pena: bon⁹ v̄o vltra condignuz p̄miať vita
eterna. ℭ D. Ut dictū est act⁹ bon⁹ nō est apud deuz ex se
⁊ ꝓpria bonitate meritorius cuiuſq̄ȝ premij: actus v̄o ma
3ª ꝯ. lus ex ꝓpria malitia vtiq̄ȝ demeritorius est. ℭ 3ᵐ ꝯnem
vȝ ꝙ possibile est aliquē nō habendo habituz charitatis
diligere deū meritorie. ꝓbo ꝑ sic. poſſe est aliquē nō habē
do habitū charitatis deū diligere dilectione eiusdem rō
nis ⁊ eq̄liter existēte in ptāte sua ⁊ eque pfecta ⁊ circun
stātionata silibus oīno circūstātijs dilectioni meritorie ⁊
mediante charitate elicite: ita ꝙ in hoc nūmō sit ꝺīntia ꝙ
vna eliciť mediante charitate: altera nō. ḡ poſſe est aliquē
nō habēdo habitū charitatis diligere deū meritorie. ꝯña
ꝓbať: q̄m act⁹ vł habet ꝙ sit meritori⁹ ex ꝓpria bonitate
nāli vel morali: ⁊ tūc de istis dilectionib⁹ idē erit iudiciuȝ
q̄ȝtū ad h̄: cū sint eq̄ bone. Uel h̄ hȝ ex libera acceptatiōe
B diuina. ⁊ tūc idē seq̄ť: q̄ q̄ rōne de⁹ p̄t vnā acceptare ⁊ re
liquā. Uel h̄ hȝ ex vtroq̄ȝ sił. s. ex ꝓpa bonitate ⁊ diua ac
ceptatōe: ⁊ seq̄ť idē ꝙ p̄us. Añs ꝓbať: q̄ cū de⁹ possit im
mediate in oēm effectū cuiuscūq̄ȝ agētis scōi: poterit deus
ꝯcurrere cū volūtate ad ꝓducendū oīno silēȝ dilectionēȝ
ei que eliciť mediante charitate: imo eandē nūo que fuis
set elicita mediante charitate: si volūtas fuisset iformata
charitate. ℭ Et si dicať ꝙ actus est meritori⁹: ex hoc ꝙ ē
a volūtate informata charitate: ⁊ per ꝯñs act⁹ oīno silis
nō elicit⁹ a volūtate informata charitate: nō erat merito
rius. ℭ Istud nō valet: q̄ vel h̄ est pp aliq̄ȝ bonitatē pro
uenientē actui ex p̄ñtia charitatis: ⁊ tunc cū a deo ⁊ volū
tate possit absq̄ȝ charitate elici act⁹ eq̄ bon⁹: ⁊ absq̄ȝ cha
ritate poterit eē meritori⁹. Uel h̄ est ex libera ordinatiōe
dei volētis acceptare ad p̄miū eternū actū elicitū a volū
tate informata charitate: ⁊ tūc ēt seq̄ť ꝓpositū. Nā de⁹ ēt
poterit acceptare actū eque bonū elicitū absq̄ȝ hītu cha
2ᵐ ritatis. ℭ 2° si poſſe est ꝙ aliq̄s non habēdo hītuȝ chari
C tatis ifuse deo spāłr iuuāte diligat deū dilectione quā de⁹
velit p̄miare p̄mio vite eterne. ḡ poſſe est ꝙ aliq̄s non ha
bēdo hītū charitatis infuse diligat deū meritorie: ꝯña pȝ:
ex eo q̄ḋ dcm̄ ē in p̄ⁿ° hui⁹ scōi artⁱⁱ. Añs ꝓbať. Nā poſſe
est ꝙ aliq̄s absq̄ȝ tali hītu charitatis mediāte diuo adiu
torio diligat deū pp se dilectione nō vitiosa: sed laudabili
recta: vtpote diligat deū pp se ⁊ cū oīb⁹ circūstātijs req̄si
tis ad dictamē recte rōnis: ita ꝙ illa dilectio erit recta ⁊
bona ſm ꝙ aliq̄s act⁹ dī moralř bon⁹. Sed talē dilectio
nē posset de⁹ velle p̄miare p̄mio vite eterne. Nā vt pȝ ex
dictis: nullus act⁹ nr̄ siue cū charitate siue absq̄ȝ charitate
elicit⁹: est ex nā sua dign⁹ aut meritori⁹ vite eterne: sed ex
gratuita ordinatione diua: q̄ nō sūt ꝯdigne passiones h⁹
tpis ⁊c̄, ſm Aplm̄. Et ꝯstat ꝙ loq̄ť de passionib⁹ martyꝝ
chři: q̄ sūt mediāte charitate. ḡ sic dilectionē mediāte cha
D ritate elicitā gratis ⁊ libere vult p̄miare p̄mio vite eterne
ita pōt velle p̄miare q̄ȝcūq̄ȝ bonā dilectionēȝ: ⁊ p ꝯñs q̄lȝ
3ᵐ talis pōt dei v̄tute eē merito°. ℭ 3° sic pōt patē ex p° ꝯne
hui⁹ arⁱⁱ. de⁹ posset acceptare ad vitā eternā aiaȝ nō hn̄tē
aliquē hītū ifusuȝ: nec ēt aliquē actū elicitū. ḡ posset si vel
let acceptare aiam hn̄tē actū dilectionis bonū mō p̄dcō:
⁊ nullū hītū ifusū hn̄tē: ⁊ p illa dilectōe: maiori glīa p̄mia
re velle ipāȝ quā si nō h̄ret h̄ȝ dilectionē: ⁊ p ꝯñs posset
aliq̄s diligē deū merito° absq̄ȝ hītu charitatis si d̄o placēt.
obiectio ℭ Cōtra h̄ pōt argui. nā si ꝯ eēt v̄a: aut h̄ eēt: q̄ hō ex su
nes. is nālib⁹ absq̄ȝ aliquo bono supnāli sibi collato: posset eli
cere dilectionē meritoriā. Aut pp spālēȝ assistentiā ⁊ ifluē
tiā dei coagētis hoi ad actū illū. Primū dici nō pōt.
E ℭ Ut videť pp pła. ꝑ q̄ ex puris nālib⁹ tm̄ ipoſſe est attin
gere oēs circūstantias req̄sitas ad dilectionē dei merito
riā cū multo plēs req̄rant q̄ȝ ad actū bonū moralř quos
tamen attingere valde difficile est vt dicit scd̄o ethicoꝝ.
ℭ Scd̄o q̄ impoſſe est hoiem ex puris nālibus attingere
actū in quo impleť virtualř vniuersa lex ⁊ oē mandatuȝ
dei. igiť impoſſe est ex meris nālib⁹ attingere ad dilectio
nē dei meritoriā. ꝯña pȝ p illud Apłi. ad gala. 5. Ois lex i
vno sermone impleť. diliges ꝓximū tuū ⁊c̄. ℭ Tertio q̄
si hoc esset poſſe sequereť ꝙ frustra de⁹ infunderet habi
tū caritatis cū caritas non ꝓpter aliud deť hoi a deo nisi
vt ea mediāte diligat deū meritorie. ℭ 4° q̄ hoc videtur
defendere errorē Pelagij: dicentis ꝙ hō ex vi ꝓprij arbi
trij poterat mereri ⁊ implere diuina p̄cepta. Nec scd̄m
etiā dici pōt: q̄ aut de⁹ coageret hoi ꝓducendo imediate
ipsam dilectionē: aut ꝓducendo aliq̄ḋ aliud in voluntate
hois: q̄ḋ eēt p̄nⁱᵐ elicitiuū delectionis. Primū nō est poſſe
tū q̄ sequereť ꝙ hō nō diligeret illa dilectione formałr:
q̄ḋ est oppoᵐ positi. ꝯña pȝ: q̄ nihil dī agere formałr ali
q̄ actione: nisi p̄nᵐ illi⁹ actionis sit forma ei⁹: dans illi esse F
forałr: sic pȝ ex. 2. de aia. Ubi ex hoc ꝙ aia est p̄nᵐ q̄ viui T. c. 24
m⁹ ⁊c̄. Cōcludit pħs ꝙ ipsa est forma in nobis. Cōstat āt 2ᵐ.
ꝙ de⁹ nec est nec pōt esse forma alicui⁹ dans illi formałr eē:
tum q̄ talis dilectio nō esset meritoria: ⁊ p ꝯñs ille nō di
ligeret deū meritorie: vt accipiť. Assumptum ꝓbať: quia
nulla actio sit meritoria: nisi sit in ptāte agentis. nulla q̄ȝ
est in ptāte agentis: nisi p̄nᵐ illius actionis sit forma ei⁹.
Nā si sit aliq̄ḋ extrinsecū assistens nō erit in ptāte ei⁹ agēs:
sic nec assistētia illi⁹ extrinseci est in ptāte illi⁹. Relinquiť
ḡ 2ᵐ: ⁊ per ꝯñs habeť ꝓpositū ꝯtra ꝯnē. Nā illud tale in
voluntate a deo cātum: esset aliq̄ḋ donū supernāle: ⁊ cha
ritas q̄dā habitualis. ℭ Rñdeo dōȝ: ꝙ 2° mō. Et cū argř: Rñsio
vł assistēt imediate cōproducēdo ⁊c̄. Dico ꝙ imediate cō
producēdo dilectionē: ⁊ mouēdo volūtatē ad ꝓducēduȝ
seu faciendo ipsam ꝓducere dilectionē. iuxta modū q dī
ceť in 2° li° di. 26. ℭ Et cū arguiť ꝯtra p̄ᵐ modū: q̄ seq̄ť ꝙ
hō nō diligeret illa dilectione formałr: nego ꝯñam.
ℭ Alio mō nō ſm statutā ordinationēȝ sed simpłr ſm ꝙ
deus de sua potētia abⁱᵃ posset actuȝ acceptare ⁊ pro illo
p̄miū vite eterne dare. Tūc dico: ꝙ dilectione meritoria.
ꝑ modo nō est poſſe ꝙ hō ex suis nālibus aut etiā ex quo G
cūq̄ȝ dono sibi collato deū diligat. q̄ nulla talis est possis.
Dilectione meritoria 2° modo nō pōt diligere deuȝ ex na
turalib⁹ suis sine habitu caritatis infuso. Et maxie quia
vna circunstantia necīa actui meritorio ſm legē a deo po
sitā est: ꝙ eliciať mediāte caritate. Ut pȝ ex p̄cedēti artⁱᵒ.
q. Sed 3° modo actᵘᵐ dico esse poſſe ꝙ homo ex suis na
turalibus absq̄ȝ omni dono supernāliter sibi dato stan
te tamē cōmuni influētia dei sine qua nulla creatura pōt
aliq̄d agere eliciat dilectionē dei meritoriam. nō tamē in
telligendo ꝙ illa sit ex nālibus meritoria: sed ꝙ ex nāli
bus hominis eliciať ⁊ ex gratuita dei acceptatiōe sit me
ritoria. ℭ Ad p̄mū. ꝯ hoc de multitudine circunstātiaꝝ
requisitaꝝ ad dilectionem dei meritoriā. dōm ꝙ quāuis H
homo ex nālibus tm̄ nō possit elicere dilectionē ita perfe
ctā ⁊ tot circunstātijs circūstātionatā quot requiruntur ad
hoc vt ipsa sit meritoria stāte diuina ordinatione que nūc
est: posset tm̄ elicere dilectionem aliquā minus perfectā ⁊
paucioribus circunstātijs cōditionataȝ: ⁊ illā deus posset
acceptare ⁊ sic illa posset esse meritoria. Posset enim hō
ex nālibus saltē in statu nāe integre diligere deum ꝓpter
se. ⁊ nihil agendo ꝯtra dictamē nālis rationis. ⁊ hanc di
lectionē posset deus si vellet acceptare ad vitam eternā.
ℭ Ad scd̄m eodem modo dōm est. nam deus posset tolle
re mandata que facit ⁊ absoluere hoiem a debito obser
uandi illa. ℭ Ad tertiū negāda est ꝯña. Sicut nā sequiť.
deus potuit reparare hoiēȝ absq̄ȝ incarnatione filij ⁊ pas
sione. igiť frustra filius fuit incarnatus ⁊ passus (p salute
hūana). Nec seq̄uiť deus poterat sine sacᵘᵐ baptis homi
nem saluare. igiť frustra instituit baptismū p salute homi
nis. ℭ Ad q̄rtū dōm ꝙ istud nō est defendere errorē Pe

I lagij sed marie extirpare: cū ego dicam q nullus act⁹ q̄zcūq3 bon⁹ siue ex puris nālib⁹ siue ēt mediāte aliq̄ supnāli dono elicitus sit dignus vel meritori⁹ ex nā sua vite eterne. sed mere ex gratia dei nō quidez aīam informante sed gratis ꝛ actū acceptante: que nō est aliud q̄z ipsa diuina voluntas gratis acceptās. ꝛ per ɔñs dico q nullus pt ex nāli virtute nec ēt ex aliquo supnāli dono mereri de cōdigno vitam eternā. ita q quibuscūq3 actibus positis deus non posset de potētia sua ab⁹ sine iniustitia non velle pmiare actus illos pmio vite eterne. Pelagius vō volebat q homo ex nālibus pcise posset elicere actum bonū ex nā sua dignū ꝛ meritorium vite eterne: cui pmiū eternum sine iniustia denegare nō posset. Cui dicto magis appropinquat opī. que dicit: q actus mediāte habitu caritatis elicitus ex nā sua sit meritori⁹ ꝛ q deus nō possit de potētia sua ab⁹ nō velle illum pmiare vita eterna. qd̄ ista opīo que neutro modo dicit actū sic esse meritoriū. Sed pcise ex gratuita acceptatione dei. ex quo sequit̄ q actū

K bonū sine habitu caritatis elicitum de⁹ possit gratis acceptare ad premiū illud. ꝛ per ɔñs ille possit esse meritori⁹. ¶ Scd̄a rñ⁹ ad ea que inducunt̄ ꝯ scd̄m membrū ꝛ dico q deus pduceret imediate ipsaz dilectionē. nec ex h̄ seq̄tur q homo nō diligeret illa dilectione. ¶ Ad pbationez ɔsequētie. dico q non opz q qd̄libet pncipium actionis sit forma dans illi agenti esse: sed sufficit q vel ipm agēs sit pncipiū: vl̄ aliqd̄ pn^m partiale actionis eius sit foꝛa ei⁹: alioquin nec calor nec ignis diceret̄ calefacere: cuz deus qui est partiale pn^m calefactiōis nō sit forma ignis vel caloris: ꝛ idem iudicium esset de omni agēte creato. ¶ Ad

Ad 2^m scd̄m nego ɔñam. Et ad pbationez dico: q vt actio sit in ptāte agentis nō opz q qd̄libet pn^m eius sit forma agētis:

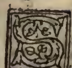
L alioquin nullus actus volūtatis bonus vel malus meritorius vel demeritori⁹ esset in ptāte nostra: cū deus cuiuslibet sit pn^m pductiuū. Unde s3 imaginationē argumētis ita oporteret q aliqd̄ donū supernāle daret̄ hoi: vt potentiā elicere actū demeritoriū: sicut opz s̄m ipsum vt possit elicere meritoriū: qd̄ est absurdū. Item si ratio valeret adhuc posita charitate sequeret̄ q dilectio elicita mediante ipsa nō esset meritoria: cuz deus qui est partiale pn^m dilectionis nō sit forma hominis. Nā ex hoc q charitas ē in aīa nō excludit̄ deus a pductione dilectionis meritorie. Dico g̃ q ad h̄ q actio sit in ptāte agētis: reqrit̄ ꝛ sufficit

cap. 21. q eo volente fiat actio: ꝛ non volēte nō fiat: vnde Aug. p̄ retract. inqt. est in ptāte nr̄a q cū volum⁹ facim⁹. Itē ibi

cap. p̄. dē. In ptāte nr̄a nō est nisi qd̄ nr̄az sequit̄ volūtate: ꝛ lib. 2°. Nō dicimus inqt eē in ptāte nr̄a: nisi q cū volum⁹ fit: ita vbi pus ꝛ maxie est ipm velle. Sine vllo qppe itervallo tpis presto est volūtas ipsa cuz volumus. Et q2 esto q de⁹ sit partiale pn^m dilectionis meritorie: q2 cū tn̄ volum⁹

M diligimus ipso cōproducēte dilectionē ipsam: ꝛ cū nō volumus nō diligimus: nec ipse illā pducit: idcirco nō tollit̄ qn ipsa dilectio meritoria vere sit in ptāte nr̄a.

ad arg^m pnci^{le}. Ad argumentum pn^{le}. q. dico. q verū ɔcludit loquēdo de pō dei ordinata: s̄m quā intelligēdum est verbū Apl̄i. de absoluta aūt dei po^a loquēdo nō ɔcludit: qm̄ añs est falsum: vt p3 ex dictis. Nec dcm̄ Apl̄i pbat illud: cū nō intelligat illud esse impoe s̄m potētiam absolutam dei. ¶ Ad ɔfirmationē ɔcedo q sine aliquo habitu supnāli poe esset hoiez esse deo carum: per potentiā absolutā dei. Et cū vlterius infert̄ q ex solis nālibus posset esse dign⁹ vita eterna. dico q hoc nō seqt̄: sed bene seqt̄ q poe est aliquē in solis nālibus exñtē esse deo acceptū ꝛ carū ad vitā eternā: qd̄ vtiq3 verū est per absolutā potētiā dei: s3 talis sic accept⁹ nō esset accept⁹ pp̄ter sua nālia nec ex suis nālib⁹: sed ex libera ꝛ gratuita tm̄ acceptatione diuina: vt supra hitū est.

SEcūdo circa scd̄az partē hui⁹ di. 17. in qua Magr̄ tractat de augmēto charitatis: vt plenius videat̄ de augmento charitatis ꝛ aliaruz spiritualiū qualitatū. videndū prius est de augmēto seu intēsione qualitatū corporaliū. Ad cuius pleniorē manifestationē. N

Quero pmo. vtrū aliqua forma corporalis augeat̄ seu itendat̄ ɔtinue: siue vtruz aliqua augmētatio intēsiua forme corporalis sit motus ɔtinuus. ¶ Arguit̄ pmo q non p^m nulla forma auget̄ vel intendit̄. ergo nulla forma auget̄ ɔtinue. ɔña p3. añs pbat̄: q2 aut forma est idiuisibilis s3 essentiā: ꝛ p ɔñs ipsa nō auget̄: q2 tota eius eēntia pexistit augmētationi: aut est diuisibilis: ꝛ tūc idē pbat̄: q2 vl̄ ps pexñs augeret̄: vel pars de nouo adueniēs: vel aggregatū ex vtraq3. Nō pexñs: q2 illa nō est maior postq̄z añ: q̄zuis s̄m hāc opinionē sit alicui ɔiuncta: cui p̄ non erat: qd̄ aūt auget̄ in fine augmēti est maius q̄z fuit in pn^o. Unde ps pexñs sit. a. adueniēs. b. aggregatū ex vtraq3 sit. c. a. g̃ nō auget̄: q2 nō fit maior. nec. b. auget̄: q2. b. nō pfuit: ꝛ eadē rōne nec. c. auget̄. Nā qd̄ auget̄ opz idē nūo pfuisse. ex p̄ de gñā. ¶ 2° esto q forma intēderet̄ pbat̄ q nulla intēdit̄ ɔtinue sic: in q̄libet intēsione est dare p^m intēsuz esse. g̃ nulla intēsio est ɔtinua. ɔña p3: qm̄ in motu ɔtinuo añ qd̄libet motū esse: fuit aliqd̄ moueri: vt p3 6° phy. g̃ si intēsio aliq̄ esset ɔtinua añ qd̄libet intēsum esse: esset aliqd̄ intēdi: ꝛ per ɔñs nullū esset p^m intēsum esse. añs p3 p phm 6° physi. qui vult q in alteratione sit dare p^m alteratū eē. ¶ 3°. cuiuslibet forme de nouo acqsite p motū est dare pmū instās esse. g̃ intēsio foꝛe nō est ɔtinua. añs p3 8° phy. ɔña pbat̄: q2 nō est dare p^m instās tpis mēsurantis motū ɔtinuū: vt p3 6° phy. ꝛ per ɔñs nulla forma pōt acqri ꝛ intēdi ɔtinue. Et vlterius. g̃ nulla forma pōt intēdi ɔtinue. p^a ɔña pbata est ꝛ 2ª satis p3: q2 si aliq̄ intēsio pōt esse ɔtinua: nō est rō: q̄re forma nō possit acqri: ꝛ sine quiete mediā: stante pñtia agētis intēdi. ¶ 4° cuiuslibet forme nālis que pōt intēdi ꝛ remitti est dare minimū. g̃ nulla foꝛa pōt intēdi ɔtinue. añs p3 ex multis locis phie. ɔña pbat̄: q2 tota forma intēsa integrat̄ ex mīmis: ꝛ qd̄libet mīmū acqrit̄ in instāti: ꝛ nō in tpali's daret̄ minus mīmo. si g̃ intēsio eēt ɔtinua: seqt̄ q aliqs mot⁹ ɔtinu⁹ cōponeret̄ ex mutatis eēt: ꝛ tps mēsurās cōponeret̄ ex istātib⁹ pcise: que i'possia sūt: vt p3. 6. phy. ¶ Oēs he rōnes si bene inspiciant̄ vident̄ pbare cōiter: siue ponat̄ q intensio forme fiat s̄m gradus essentie: siue s̄m gradus in esse tantū. T. c. 31. 2^m T. c. 59. T. c. 49. 3^m T. c. 69. T. c. 59. P 4^m O A. t. c. 5. p lōguz pcessuz

Ad oppositū arguit̄. Si nulla itēsio eēt ɔtinua: nulla intēsio eēt mot⁹. ɔñs est falsum. Nā alteratio est ver⁹ mot⁹: ꝛ hec est dupl'x s̄m Ph3 5° phy. q̄dā est de vna spē q̄litatis in aliā: q̄dā āt infra eādē spēm: ꝛ hec est intēsio vl̄ remissio: vt ibi p3. ɔña pbat̄: q2 si nulla itēsio sit ɔtinua: vl̄ q̄libet intēsio fieret in istāti: ꝛ p ɔñs eēt mutatio ꝛ nō mot⁹: vl̄ fieret in plib⁹ istātib⁹: ꝛ sic tn̄ q inter qd̄libet intēsuz eē: ꝛ qd̄l3 aliud itēsuz eē mediaret qes: ꝛ sic tota intēsio eēt integrata ex mutationib⁹ ꝛ qetib⁹. constat aūt q nullus motus est talis. Oppo^m. T. c. 19. Q

Rñdeo h̄ vidēdū est de pn^{li} q̄sito: ꝛ de tactis i arguēdo: qm̄ ex illis isurgūt dubia circa q̄situ: ꝛ vitas sequētiū qōnū magis declabit̄. p̄ g̃ vidēdū est. vtp aliq̄ foꝛa corpal' possit ɔti^e intendi: 2° vtrū cuiusl3 foꝛe q̄ de nouo acqrit̄: sit dare p^m instās esse ꝛ vltimū: 3° vtrū cuiuslibet talis forme sit dare minimū: 4° vtrū in qualibet intensione sit dare p^m intēsuz esse.

Quantū ad p^m dico: q poe est aliq3 formā itēdi cōtinue. qd̄ pbo p̄ sic. Suppono me^m eē bn̄ dispo^m ad lumē: ꝛ aliqd̄ corp⁹ lumiosū illumiare istō me^m s3 aliq3 distātiā. Et ɔstat q remotiorē ptē remissi⁹ illumiat: ꝛ signet̄ in medio illumiato aliq̄ ps illuminata distās a corpe lumioso: ꝛ v̄sus illā moueat̄ corp⁹ luminosuz in aliq̄ tpe: tūc casu po p⁹ arti.

A fito. arguo sic: in q̃libet instāti tpis mēsurātis approxima tionē corpis luminosi: ps signata est magis lucida q̄3 fue rit in aliq̄ istāti illi⁹ tpis p̄cedēte. ergo itēsio lumis i illa pte ē ɔtinua. ɔña p3: qꝛ si nō sit ɔtinua. ergo fuit iterrupta per qe tem mediā: ꝛ si sic cū in tēpore mēsurante qetē illaꝫ: signa ri possint plura istātia: aliq̄d instās erit in q̄ illa ps nō erit magis lucida q̄3 in aliq̄ p̄cedente illius tpis: ymmo in q̄l3 instāti tpis mēsurātis qetē: fuit eque lucida sic in instanti eiusdē tpis qetis seq̄ntē signato: q̄d cūq̄ dē: quod repu gnat añti: añs aūt p3: qm̄ in q̄cūq̄ instāti corpus lumino sū3 est magis ꝓximū pti date q̄3 in aliq̄ p̄cedēte eiusdem tpis. ergo ps data est magis lucida: q̄3 fuit in aliquo p̄cedēte eiusdē tpis: ꝟ p3. alias per approximationē corpis lumi nosi nō fieret magis lucida: q̄d est ɔ̄ sensum: sed in q̄libet instāti illi⁹ tpis corp⁹ luminosū3 est magis ꝓximū pti date q̄3 in aliq̄ instāti p̄cedēte eiusdē tpis: cū sit positū ipm mo ueri ɔtinue ꝟsus eā. ergo ꝛc. ¶ 2° si nulla intēsio esset ɔtinua

2ᵐ B sequeret̄ q̄ per aliq̄d tps agēs nāle potēs agere in aliq̄d passum esset approximatū sufficiēter passo potēti ab illo pati: ꝛ in oi dispōne nec̄ia ad agēdū ꝛ patiēdū: ꝛ nullū eēt

T.c.50. ipediēs actionē agētis in passuꝫ: ꝛ tñ nō ageret: ɔ̄ñs istud

ꝛ.51. est ɔ̄ nāꝫ ꝛ ipōle nālr: vt p3 ex p̄ de gnōne. ꝛ .9. meta. ꝛ q̄d

T.c.10. forti⁹ est p3 opᵐ eē verū ad sensuꝫ. ꝛ vlteri⁹ ēt: qꝛ q̄ rōne ꝟ ɔtingeret p aliquātulū tps posset ɔtingē p q̄ꝫtūcūq̄: ꝛ sic nunq̄ ageret in ip3. ɔña pbat̄. ponat̄ gra exēpli aliquod calefactiuū approximatū corpori: iā aliq̄lr actu calido: ꝛ potenti ab illo magis calefieri: ꝛ sit in oi dispōne req̄sita ex pte vtriusq̄ ad actionē: ꝛ nullū sit impediens vt sumit̄ in añte: aut ꝟ calefactiuū: in q̄libet pte tpis sue pñtie: agit in ptē calefactibilē sibi ꝓximā aut nō. Si sic ergo calefactibi le illud ꝟm illā partē per totū tps pñtie agētis fit ɔtinue magis ꝛ magis calidū: ꝛ p ɔ̄ñs itēsio aliq̄ est ɔtinua: cui⁹

Rñsio oppositū sumit̄ in añte. Si nō. ergo nō in qualibet parte tpis

C dati agit: ꝛ p3 ɔ̄ñtia. ¶ Forsan dicet̄ q̄ illud actiuum pus per aliq̄d tps disponit passuꝫ ad calorē: ꝛ in aliq̄ istāti ter minate tps sufficiētis dispōnis cāt calorē: ꝛ in aliq̄ tpe se quēte imediate illud instās disponit ad eē magis cal3. Et cū disposuerit sufficiēter passum ad esse magis calm̄: facit ipm in istāti termināte magis calm̄: ꝛ iterū disponit: ꝛ sic deinceps q̄diu erit pñs vel fecerit eum sic intēse calm̄: vt nō possit magis. Et sic agēs p nullū tps ē pñs qn agat vel ꝟm formā illā cui⁹ est p se actiuū: vel ꝟm dispōnes illi⁹ for me: q̄uis nō sp ꝟm formā illā agat: nec ꝟ est nec̄iū3: ꝛ tñ i

ɔ̄ illam tēsio forē nō est ɔtinua in tpe aliq̄. ¶ Cōtra p̄ p rñsionē3.

rñsionē in aliq̄ tpe ꝟ actiuū ɔtinue disponit eandē ptē passi. ergo in q̄ libet instāti illius tpis passū3 est magis dispositū: q̄3 in ali quo instāti eiusdē tpis p̄cedēte. Et vltra. Aut in q̄l3 instā ti in quo est magis dispositū: est magis dispositū dispōne alteri⁹ rōnis a q̄libet qua fuit dispositū in aliq̄ p̄cedēte i stāti. v. g. in istāti. a. est dispositū per raritatē: ꝛ in istāti. b. sequēte est dispositū per siccitatē: ꝛ in instanti. c. sequēte p

D aliā formā: ꝛ sic semp. Aut nō in q̄l3 instāti est magis dis positū dispōne alterius rōnis: s3 in aliq̄ est magis disposi tū dispōne eiusdē rōnis: qua pus fuit min⁹ dispositū. Pri mū dici nō pōt. alias oporteret dicere q̄ in illo tpe ifinite forme diuersaꝝ rōnū fuissent successiue genite ꝛ corrupte in illo subiecto: sic in infinitū signari pñt instantia in q̄l3 ɔti nuo tpe. Relinq̄t ergo 2ᵐ: ꝛ p ɔ̄ñs q̄ intēsio aliq̄. s. illi⁹ dispō

Rñsio nis (q̄cūq̄ sit illa) sit ɔtinua: ꝛ hī ꝓpositū. ¶ Sed dicetur q̄ illa dispō est rarefactio vel cōdēsatio: q̄ nō sūt mot⁹ ꝟm aliq̄s formas: realr subiecto inherētes q̄ ꝓpe dicant̄ q̄litates: s3 magis sūt mot⁹ ꝟ3 situ vel locū. iō eni subm est rari⁹: qꝛ maiorē locū occupat: vel qꝛ ptes eius remotius iacēt: ꝛ iō mot⁹ talis nō est ꝓpe intēsio ꝟm q̄ cōiter q̄rit̄ de itēsione.

ɔ̄ rñsio nē. ¶ Cōtra hoc: qꝛ sic ɔcedit̄ q̄ rarefactio est alteratio: ꝛ ra refieri est alterari sic magis rarefieri d3 ɔcedi eē intēdi ꝟ3 raritatē. ¶ D. Nō vī verum q̄ q̄dlibet q̄d fit magis tale

ꝟm aliq̄ q̄litatē fiat magis rarū vel densum. vbi gra. cu3 B vna turris vel lapis aliq̄s durissimus flante vento calefit nō est verisimile q̄ rarefiat ꝛ maiorē locū occupet aut mi norē q̄3 pus. Itē manifeste ꝟ tollit̄ in intēsione luminis in aliq̄ pte multū remota a cādela: quā ptes cādela vel nō ra refacit vel pus saltē intendit̄ lumē in pte illa: q̄3 ipsa rare fiat a cādela: qꝛ cādela nō rarefacit ptes remotā nisi prius rarefaciēdo ꝓpinq̄s: quas vt p3 ēt si rarefaceret: nō sic ci to tñ sic illuminat. Et fortificat̄: qꝛ pōle est q̄ iuxta ptē il lā in q̄ intēdit̄ lumē sit agēs ɔdensans: ꝛ sic simul illa ps cō densabit̄: ꝛ tñ fiet per approximationē cādele ɔtinue ma gis lucida. Nec facio vim: an rarefactio sit dispō ad lumē vel cōdēsatio: qꝛ si ponat̄ q̄ ɔdensatio sit dispō ad lumē: ponat̄ q̄ tūc aliq̄d rarefactiuū sit ꝓpinquū illi parti: ꝛ eo dem mō pbat̄ ꝓpositū. ¶ D. Arguo ɔ̄ pᵐ rñsionē ꝛ hāc ɔ̄ duas 2ᵐ sil̄: qꝛ sic calefactiuo pñte in q̄cūq̄ instāti sub3 est suffi rñsiones ciēter dispositū ad calorē. Et nullū adest ipedimentū: ipm subm est calm̄: sic eodē calefactiuo eodē mō pñte: q̄cunq̄ instāti subm est magis dispositū ad calorē: q̄3 eēt pus: cu3 nō esset sufficiēter dispositū: eodē in q̄ instāti sub3 est ma F gis calm̄ q̄3 esset pus: ꝛ p ɔ̄ñs nō solū in dispōnib⁹ caloꝝ: sed ēt in ipso calore est intēsio ɔtinua. ¶ Huic ēt attestat̄ sensus: expit̄ eni q̄l3 cum manū approxiat igni: q̄ postq̄ icipit sentire calorē: si in eadē approximatione teneat ma nū: sentit ɔtinue se magis ꝛ intēsi⁹ calefieri. ¶ Cōtra hāc Obctio ɔ̄nē pōt sic argui: si sit aliq̄ intēsio ɔtinua sequit̄ q̄ forma nes ɔ̄ p̄ intēsa sit infinita: ɔ̄ñs est falsuꝫ: ɔña pbat̄: ponat̄ q̄ albe dicta do in. a. intēdat̄ per tps. b. c. ꝛ sit. b. instans in quo incipit intēsio: ꝛ. c. sit istās in q̄ cōpleta est: ꝛ sic. c. istās pñs. Tūc sic: in ifinitū minor albedo seu gradus vel pars albedinis q̄3 est hec totalis albedo: q̄ nūc in instāti. c. est cōplete acq̄ sita in. a. post instās. b. ergo hec albedo: demōstrādo eā totā q̄ est acq̄sita in tpe. b. c. p̄cise: ē albedo ifinita. (Et loquor hic de maioritate ꝛ minoritate: ꝛ silr infinitate intensiua) ɔña p3: qm̄ q̄libet albedo vł pars albedinis acq̄sita post B instās. b. est alicui⁹ q̄ꝫtitatis intēsiue. nullū aūt q̄ꝫtū ifinitū est min⁹ aliq̄ finito. ergo tota albedo est ifinita itēsiue. ¶ Itē 2ᵐ p3 ɔña: qꝛ si in infinitū minor ps ē post. b. acq̄sita q̄3 ē hec tota albedo. ergo hec tota albedo est in infinitū maior q̄3 illa ps ꝛ vltra. ergo hec albedo ē ifinita. Añs āt ꝓbat̄: qꝛ plus q̄3 in duplo minor albedo q̄3 ē hec tota ē acq̄sita i. a. post. b. instās: ꝛ silr plus q̄3 in q̄druplo minor: ꝛ sic in ifinitū. ergo in i finitū minor albedo q̄3 ē hec tota ē acq̄sita in. a. post istās b. assumptū p3 ex quo itēsio ponit̄ ɔtinua. Nā ꝟm ꝟ talis forme sunt ptes ꝓportionales infinite. ¶ Eodē mō pt ꝓ bari nō esse pōle aliq̄ formā remitti ɔtinue. Nā seq̄ret̄ q̄ forma remittēda eēt ifinita: qm̄ in ifinitū minor ps ei⁹ corrū peret̄ ꝛ in ifinitū minor ps q̄3 ē ipsa eēt pus i ea. ¶ Cōtra 3ᵐ ꝟ idē pñt adduci alie rōnes phice q̄ tacte sūt. 8. in pn⁹. q. Ad ꝟ ēt vident̄ eē auctes phi ꝛ Cōmē. ait eni phs. 8. phy. T.c.23. q̄ neq̄ augeri neq̄ minui pōle est ɔtiue: s3 ē mediū. s. qes ꝛ ifra. Silr āt est ꝛ in alteratione q̄l3. nō eniꝫ sic ptibile in ifinitū est: q̄d alterat̄: ꝓp ꝟ ꝛ alteratio s3 velox sit multo D tiēs sic cōgelatio. vbi āt hec lfa b3 velox lfa cōmēti b3 su bito: ꝛ Cōmē. exponit. i. in instāti. Videt̄ ergo mēs phi eē q̄ neq̄ augmētatio neq̄ diminutio: neq̄ alteratio ē ɔtinua: s3 iterrūpit̄ p qetē. Et ibidē inuit Cōmē. rōnē h⁹: qꝛ cuius Cō.23. lib3 forē nālis ē dare nimā ptē i actu: ꝛ illa sit in istāti: vt sup arguēdo tactū ē. iō. d. Cōmē. ibidē: q̄ nō ē ꝟ mot⁹ ɔti nu⁹ in rei ꝟitate: nisi mot⁹ localis q̄ ē velocissim⁹ motuū. Et i fine cō̄ ɔ̄ Alpharabiū dicētē q̄ de diffinitione mot⁹ in vł̄ apparet ɔtinuatio: dicit q̄ iste sermo nō ē ver⁹. S3 nō appet ꝟ nisi in motib⁹ localib⁹ de q̄b⁹ dī ꝟ nomē mo tus p̄ncipalr. In alijs aūt motib⁹ in q̄busdaꝫ est possibile vt appet ɔtinuo. s. vt ptes eoꝝ ineniant̄ non distincte ab inuice. Et in q̄busdā nō appet ꝟ: qꝛ ptes eoꝝ nō inueniun tur ꝟm hūc modū. Idē ponit 3° phy. videm⁹ inq̄t q̄ mo Cō.4.

tus augmenti ⁊ diminutionis sunt plures motus ⁊ sequi
tur. Et simil'r est dispositio in plibus alterationib⁹.
¶ Ad ista rn°. Ad p̄mā rónem ↄcedo ↄñs tāq̄ verum ca
Q su posito. Ad p̄mā ꝓbationē sīl'r eius cum dicit̄ .a.⁊.b.i
cipiunt esse eque alba. igit̄ .a. nō incipit esse albius q̄3 .b. i
cipit esse albū. nego ↄñam. nam oppo^m ↄñtis bene stat cū
añte. sicut ⁊ oēs sue exponētes stant cū oib⁹ exponētib⁹
añtis: sunt eni exponētes añtis iste. a.⁊.b. nō sunt eque al
ba. ⁊.a.⁊.b. erunt eq̄ alba. ⁊ nullū t̄ps erit añ q̄3 .a.⁊.b.
erunt eque alba. Exponētes aūt oppositi ↄñtis. ꝙ est .a.
incipit esse albi⁹ q̄3 .b. incipit esse albū. sunt hee. a. nō est al
bius q̄3 .b. incipit esse albū ⁊ .a. erit albius q̄3 .b. icipit eē
album. ⁊ nullū t̄ps erit ante q̄3 .a. erit albius q̄3 .b. incipit
esse albū. nunc aūt oēs hee ⁊ ille simul sūt cōpo^les. Tunc
ad ꝓbationē ↄñtie. cū dicit̄ si .a.⁊.b. incipiūt esse eque al
ba. igit̄ .a. incipit p̄cise esse ita albuz sicut .b. ⁊c. Dico ꝙ ly
p̄cise / vno mō pōt determinare hoc verbū icipit: vl' ly eē:
⁊ sic negāda est ↄñā. naz sensus ↄñtis esset. ꝙ .a. incipit eē
ita albū sicut .b. incipit esse albū. ⁊ ꝙ .a. nō incipit esse al
K bius q̄3 .b. incipit esse albū. ⁊ illud est falsuz: nec seq̄tur ex
illo añte. Alio mō pōt sumi ly p̄cise vt determinet ly albū:
vt dicat̄ ꝙ .a. incipit esse ita albū p̄cise. i. eque nō plus nec
minus albū. q̄3 .b. incipit esse albū. ⁊ iste sensus est verus.
Nā .a. incipit esse eq̄l'r albuz sicut .b. icipit esse albū. Sed
ex h̄ nō sequitur. igit̄ .a. nō incipit esse albius ⁊c. Nā vt di
ctuz est. h̄ simul stāt. a.⁊.b. incipiūt esse eque alba. ⁊ .a. in
cipit esse albius ⁊c. Et sil'r iste simul stant. a. incipit esse tā
album q̄3 .b. incipit esse albū. ⁊ .a. incipit esse albi⁹ q̄3 .b. in
cipit esse albū. ¶ Ad 2^am ꝓbationē cū dicit̄ .a. icipit eē al
bius q̄3 incipit .b. esse album. igit̄ .b. incipit esse minus al
bum q̄3 .a. incipit eē albū. q̄3uis h̄ ↄñtia p̄ma facie satis vi
deatur nec̄ia: nego t̄n eam. nam añs est verum ⁊ ↄñs fal
sum. ⁊ ꝙ ↄñs sit falsum p3. nam h̄ exponēs eius. b. erit mi
nus album q̄3 .a. incipit esse albū. est penitus falsa. in nul
lo eni instāti erit .b. ita modice albū qn ip̄m erit albius q̄3
ip̄m met incipit esse album. ⁊ rō est q2 inter q̄dlibet instās
L sequēs ⁊ hoc instās p̄sens est t̄epus mediū in quo t̄pe ↄti⁹
intendit̄ albedo in .b. per casuz. ⁊ eadē ratione in nullo in
stanti erit .b. ita remisse albū qn sit albius q̄3 .a. incipit esse
albū. ⁊ per ↄñs in nullo instāti erit .b. minus albū q̄3 .a. in
cipit esse album. fallit̄ aūt imaginatio in hoc: ꝙ putat̄ ꝙ
sit dare p̄mū gradū albedinis acq̄situm in .a. ⁊ p̄^m acq̄sitū
in .b. ⁊ ꝙ cōpatio fiat inter p̄^m gradū albedis quo p̄ sit al
bū .a. ⁊ p̄^m gradū albedinis quo p̄ est albū ipsuz .b. ⁊ si sic
esset / ↄñs esset nec̄ia. Sicut hec est nec̄ia. sor. est albior q̄3
p. igit̄ pla. est minus albus q̄3 sor. eo ꝙ fiat cōparatio iter
certos ⁊ determinatos gradus albedinis. s. hui⁹ albedi
nis sor. ad hāc albedinē pla. Sed in ꝓposito nō ē sic ꝓpea
q2 nullus est p̄m⁹ g̃dus albedis sine medio acq̄sit⁹ in .b. ꝑ
quē cōpet̄ .b. ad .a. in albedie. ꝙ iō est q2 tota acq̄sitio al
bedis in vtroq̄ est ꝑtibilis ⁊ ↄti⁹. Et hoc ꝙ nūc est dcm̄ ⁊
sil'r i p̄ce^n sol'one p3 i motu locali. ponat̄ eni ꝙ sor. ⁊ pla.
M nūc icipiāt mo^n ⁊ eq̄ velociter moueant̄. hoc po^o. h̄ ē ve
ra. sor. ⁊ pla. icipiūt eē eq̄ remoti a suis locis. Nā nūc nō
sūt eq̄ remoti. ⁊ erūt eq̄ remoti. ⁊ nullū t̄ps erit añ q̄3 sint
eq̄ remoti. Itē h̄ est vera. sor. icipit eē remotior q̄3 .p. icipit
eē remot⁹. q2 nullū t̄ps erit añ q̄3 sor. sit remotior a suo lo
co q̄3 pla. icipit eē remot⁹ a suo. q2 q̄dcūq̄ t̄ps det̄ sor. erit
remotior in fine illi⁹ t̄pis q̄3 icipit pla. eē remot⁹ a suo lo
co. ꝙ p3. q2 t̄ps erit añ q̄3 .pla. sit t̄m remot⁹ a suo loco q̄3
tuz est a suo loco remot⁹ sor. in fine t̄pis dati. nullū g̃ t̄ps
erit ante q̄3 sor. esset remotior a suo loco q̄3 pla. icipit eē re
motus a suo. ⁊ ideo h̄ est vera. sor. incipit esse remotior a
suo loco q̄3 incipit .p. esse remotus. Et eadem rōne h̄ etiā
est vera. pla. incipit esse remotior a suo loco q̄3 .sor. incipit
esse remotus a suo. Itē h̄ est falsa. p. incipit esse minus re
motus a suo loco q̄3 sor. incipit esse remotus a suo. ꝓpter

eām supra dictā. s. q2 nō est dare p̄mā partē distantie ⁊ mi N
nimā per quā pla. sit remotus a suo loco. vnde q̄tacūq̄
distātia erit pla. remotus erit remotior q̄3 ipsemet incipit
esse remot⁹. ⁊ per ↄñs ēt q̄3 sor. incipit esse remot⁹. ex quo
sequit̄ ꝙ pla. nō incipit esse min⁹ remot⁹ a suo loco q̄3 sor.
incipit esse remot⁹ a suo. ¶ Per hoc p3 ad 3^am ꝓbationez.
nam ↄcedendū est. ꝙ .a. incipit eē albius q̄3 ip̄mmet inci
pit esse albū. sic in exēplo dato ↄcedendū est ꝙ sor. incipit
esse remotior a suo loco q̄3 ipsemet incipit eē remotus ab
eodē. ¶ Ad 2^am rōnez cum dī si aliq̄ intēsio sit ↄti⁹ aliqua
forma remissa esset infinita: nego ↄñam. ⁊ vlterius ↄcedo
in casu po^o: ꝙ .a. est in ifinitū albi⁹ q̄3 .b. incipit esse albū.
⁊ dico ꝙ nō sequit̄. igit̄ .a. est in ifinitū albū. Sicut posito
ꝙ sor. sit per q̄titatē cubitalē remot⁹ a loco in quo ē pla.
⁊ nunc pla. incipiat moueri a suo loco. ⁊ sit ille locus .m.
h̄ est vera sor. est in ifinituz remotior ab .m. q̄3 incipit pla.
esse remotus ab .m. vt pōt p similē rōnes ꝓbari qua ꝓbat̄
ꝙ .a. est in ifinitū albius q̄3 .b. incipit esse albū. ⁊ t̄n non se
quitur. igit̄ sor. est in ifinitū remot⁹ ab .m. ⁊ cū ꝓbat̄ p h̄
ꝙ cōparatiuū p̄supponit positiuū dōz ꝙ verū est. s3 nō sem O
per cū eadē determinatione. Sicut p3 in ꝓposito. ⁊ l3 se
quat̄ .a. est albius q̄3 .b. incipit esse albū. igit̄ .a. est albū. nō
t̄n sequit̄ .a. est in infinitū albius ⁊c. igit̄ .a. est in infinitū al
bum. ¶ Ad 2^am ꝓbationē eiusdē ↄñe cum dicit̄ .a. est in i
finitū albius q̄3 .b. incipit esse albū. igit̄ .b. incipit esse in i
finitū minus albū q̄3 .a. est album. Negāda est hec ↄñtia.
sed b̄n sequit̄. igit̄ in infinitū minus albuz incipit esse .b. q̄3
a. est albū. ⁊ hoc est verū. q2 plusq̄3 in duplo minus albuz
incipit esse .b. q̄3 est .a. albū ⁊ plus q̄3 in quadruplo minus
albū ⁊c. ⁊ sic in infinitū. Si aūt ly in ifinitum sequat̄ hoc
totū icipit esse. falsa esset ꝓpō. sic ⁊ vna eius exponens. s.
h̄ .b. erit minus albū in infinitū q̄3 est .a. albū. q̄3uis h̄ esset
vera. in ifinitū minus albuz erit .b. q̄3 est .a. albū. Et cā q̄
re nō sequit̄. postponēdo ly in ifinitū: tacta est supra: q2 p
añs nō fit cōparatio albedis ipsius .a. ad aliquē determi
natū gradum albedinis ipsius .b. ⁊ t̄n fit in ↄñte postpona
tur .b. in infinitum. denotat̄ ꝙ in .b. erit aliq̄s gradus p̄m⁹
albedinis per quē erit in infinituz minus album q̄3 est .a. P
album. ꝙ est falsuz. Si aūt p̄ponat̄ ly in infinitū. hoc nō
denotat̄. sed denotat̄ ꝙ plus q̄3 in duplo min⁹ incipit ⁊c.
⁊ plus q̄3 in triplo. ⁊ plus q̄3 i quadruplo icipit ⁊c. ⁊ sic i
infinitū. ⁊ p3 ꝙ nō denotat̄ oēs h⁹ cōparationes fieri s̄m
vnū gradum albedinis. sed s̄m alium ⁊ alium. vnde s̄m
aliquem gradum albedinis erit .b. plus q̄3 in duplo mi
nus album q̄3 .a. est album: s̄m quē nō erit plus q̄3 in cen
tuplo minus album q̄3 est .a. album. ⁊ s̄m nulluz vnum
gradum erit in infinitū minus albū q̄3 .a. est album. Tūc
vltra dōm. ꝙ ex ista. in infinitū minus albū incipit esse .b.
q̄3 .a. est album. nō sequit̄. igit̄ .a. est in infinitū album. ꝓ
pter causaz sepe dictā: q2. s. non fit cōparatio inter aliquē
certū gradum albedinis ipsius .b. ad albedinē que est in
a. Et p3 instātia in simili supra posito. h̄ eni est vera. In in
finitum minus remotus ab .m. q̄3 est sor. remotus ab .m. Q
incipit esse pla. q2 plus q̄3 in duplo minus ⁊c. ⁊ tamē h̄ est
falsa. sor. est in infinitū remotus ab .m. ⁊ ideo nō est ↄse
quētis ad illam. ¶ Ad rationē factam respōdeo negan
do ↄsequētiam. ¶ Et ad ꝓbationē posito casu concedēn
da est hec: in infinitū minor pars albedinis q̄3 est hec to
ta albedo cōpleta acquisita in .c. fuit acquisita post .b. ista
tamē nō est cōcedēda: aliqua pars albedinis in infinitum
minor q̄3 est hec tota albedo cōplete acquisita in .c. fuit
acquisita post .b. p̄ma eni est vera: q2 plus q̄3 in duplo mi
nor pars q̄3 est hec tota albedo fuit ⁊c. ⁊ plus q̄3 in triplo
minor. ⁊ sic in infinitū. Unde ista est vniuersalis: ⁊ iste ter
minus minor pars supponit ↄfuse t̄m: sed scd̄a est parti
cularis ⁊ ly minor pars supponit determinate: eo ꝙ non
sequitur terminum confundentem: sicut in p̄ma. Et quia

A quelibet singularis eius est falsa. Nã q̃cũq; parte demõ-
strata hec est falsa ꝓpter falsam implicationẽ. hec pars in
ĩfinitũ minor q̃ȝ est hec tota albedo fuit acq̃sita: sicut hec
est falsa: hec pars ẽ minor in infinitũ q̃ȝ hec tota albedo:
ideo illa ꝑticularis falsa est ꝛ sua opposita est vera. s. hec:
nulla pars in infinitũ minor q̃ȝ est hec tota albedo fuit ac
quisita post. b. Exẽplũ habet̃ in simili: demonstrata nãq;
aliqua magnitudine: hec est vera. in infinitũ aliq̃ pars hu
ius magnitudinis est minor q̃ȝ est hec magnitudo: ꝛ hec
est falsa: aliq̃ pars huius magnitudinis est in infinitũ mi-
nor q̃ȝ est hec magnitudo. Primũ pȝ: q: plus q̃ȝ in duplo
aliqua pars hui⁹ est minor q̃ȝ hec magnitudo: ꝛ plus q̃ȝ ĩ
triplo aliq̃ pars ꝛc̃. ꝯñtia pȝ. ꝛ ꝑma pars añtis verificat̃
pro q̃rta parte hui⁹ magnitudis. ꝛ scđa pro. 8. parte: ꝛ sic
semꝑ pro alia ꝛ alia. Q; aũt illa indefinita sit falsa pȝ: q:
q̃libet ei⁹ singularis est falsa: ꝛ sua ꝯtradictoria vera. hec
eniȝ est vera: nulla pars hui⁹ magnitudinis est in infinitũ
minor q̃ȝ est hec magnitudo. q̃libet eni eius singularis est
B vera: vt pȝ inductiue. Cõcedo ĝ illã. in infinitũ minor ꝑs
albedinis ꝛc̃. Sed dico q; nõ sequit̃. ĝ hec albedo ẽ albe-
do infinita: sicut nõ seq̃t̃ in infinitũ minor ꝑs est hui⁹ ma-
gnitudis q̃ȝ hec magnitudo. ĝ hec magnitudo est ĩfinita.
Nã añs est verũ ꝛ ꝯñs falsum. Et ꝓbatio ꝯñtie ꝓcedit ac
Ad 2ᵐ. si daret̃ ista. minor ꝑs albedinis in ĩfinitũ fuit acq̃sita post
b. quã tñ nõ ꝯcedo. ¶ Ad 2ᵐ ꝓbationẽ ꝯñtie dõm est: q;
si ly: illa. in ꝯñte ꝑme ꝯñe teneat̃ relatiue: vlterior ꝯña nõ
valet: q̃. s. ĩfert̃. ĝ hec albedo est ĩfinita. Et rõ ẽ: q: in añte
eius q̃d est ꝯñs ꝑme ꝯñe nõ fit cõparatio hui⁹ albedinis
ad aliq̃ȝ ei⁹ ꝑtẽ determinate. Naȝ extremũ illius cõpatio-
nis. vȝ h̃ totũ: illa ꝑs supponit ꝯfuse tñ: sicut ꝛ suum añs
ad q̃d refert̃. s. ly ꝑs. acceptum in añte ꝑme ꝯñe. Si v̊o ly
illa. staret demõstratiue: tunc q̃cũq; ꝑte demõstrata ꝯñtia
esset bona: sed ei⁹ añs q̃d est ꝯñs ꝑme ꝯñe eẽt falsuȝ: ꝛ ꝑ°
ꝯña nõ valeret. exemplũ pȝ in hac ꝯña. in infinitũ aliquis
numerus maior est binario. ĝ binarius est in infinitũ mi-
nor q̃ȝ ille numerus. Nã añs est verũ: q: plus q̃ȝ in duplo
aliq̃s numer⁹ maior est binario: ꝛ plus q̃ȝ in triplo aliq̃s
C nũs maior est binario: ꝛ sic in infinitũ. ĝ in infinitũ aliq̃s
numerus maior est binario. Et ꝑ° ꝑs añtis verificat̃ ꝓ q-
nario: ꝛ 2ª pro septẽnario: ꝛ sic de singulis: ꝛ tñ ꝯñs ẽ fal-
sum: si ly ille teneat̃ demõstratiue: quicũq; numer⁹ demõ-
stret̃ per ipm. Si aũt teneret̃ relatiue ipm esset verũ. Nã
sensus ei⁹ esset q; binari⁹ est plus q̃ȝ in duplo aliq̃ numero
minor: ꝛ plus q̃ȝ in triplo est aliquo nũo minor: ꝛ sic in in
finitũ: ꝛ totũ hoc est verũ: tñ nõ sequit̃ q; binarius est infi-
nite paruitatis: aut q; aliq̃s numer⁹ maior binario sit ĩfi
nitus: q: etiã nõ sequit̃ q; aliquo numero binarius sit in
Ad 3ᵐ infinitũ minor. ¶ Ex his pȝ r̃ñsio ad aliã rõnẽ que fit ad
ꝓbandũ q; ipoẽ est aliq̃ȝ remissionẽ eẽ ꝯtinuã. ¶ Ad au
8 phy. ctoritatẽ phi dõm q; non est ad ꝓpositũ. nã intẽtio phi est
T. c. 23. oñdere: q; nõ oĩa sꝑ mouent̃ ꝯ q̃sdã q dicebãt oĩa sꝑ moue
D ri ꝛ nũq̃ȝ q̃escẽ: q̃uis h̃ lateret sensuȝ. Et q: ipsi: vt. d. phs
nõ determinabãt quo motu vel qb⁹ motib⁹ dicebãt entia
sꝑ moueri: ió in q̃libet gñe mot⁹ oñdit h̃ esse falsum. Et ꝑ
q̃dẽ in motib⁹ augmẽti. Et. d. q; neq; augeri ꝛ minui pos-
sibile est ꝯtinue. i. semꝑ: sed est ꝛ mediũ. s. q̃escere. Et istud
põt intelligi de vtroq; sigillatiȝ. vȝ q; nõ est poẽ rẽ aliq̃ȝ
semꝑ augeri: sed aliq̃ tꝑe auget̃ ꝛ aliq̃ tꝑe q̃escit: ꝛ iterum
aliq̃ tꝑe auget̃. Et sĩlr de diminutione vł de vtroq; simul.
vȝ q; nõ est poẽ vnã rem augeri ꝛ diminui sine q̃ete me-
diaꝫ: neẽe est iter augmẽtũ ꝛ ei⁹ diminutioneȝ q̃escẽ: ꝛ h̃
T. c. 23. mõ videt̃ exponẽ Cõmẽ. Quolibet ãt ꝑdictoꝝ modoꝝ in
telligat̃: adhuc stat q; aliq̃d augmentũ sit ꝯtinuũ ꝛ in tꝑe:
ꝛ sĩlr aliq̃ diminutio: q̃uis nulla duret sꝑ. Et eodẽ mõ. d.
phs de alteratione. Nihil eni alterat̃ ꝯtinue. i. sꝑ: sȝ aliq̃ñ
q̃escit: q̃d ꝑt ꝯtingẽ tã q̃ñ alteratio est subita ꝛ istãtanea:
sicut. d. Phs de ꝯgelatione: q̃ȝ q̃ñ est ꝑtibilis ꝛ ꝯtinua: vt

ipse statim ꝓbat de sanatione ꝛ ĩfirmatione: neẽe eni ẽ: vt E
d. q; cũ q̃s mouet̃ de sanitate in egritudinem: ꝛ postea eȝ
q; in medio hoꝝ motuũ sit q̃es. ¶ Jtẽ ostendit postea de
motu locali. Nã q̃dã q̃escũt in ꝓprijs locis: ꝛ ex illis tñ
violẽter mouẽt vt grauia deorsum: ꝛ ió talia nõ mouent̃
ꝯtinue. i. sꝑ ꝛ tñ ꝯstat q; mot⁹ localis ꝛ violẽtus ꝛ nãlis ẽ
ꝯtinu⁹. i. nõ iterrũpt⁹ per q̃etẽ mediã: q̃uis nõ oĩs sit con
tinu⁹. i. ꝑpetu⁹: ꝛ ió q sic iducũt phm decipiunt̃ ꝑ equoca
tionẽ hui⁹ termini ꝯtinuũ vel ꝯtinue. ¶ Ad Cõmen. aũt Cõ. 23.
dõm q; satis obscure in illo cõmẽto locut⁹ est ꝛ incerte ꝛ
plus q̃ȝ exposcẽt s̃nia textus: nihilomin⁹ hec bona vĩ fuis
se itentio: q; ꝯtinuitas ꝛ diuisibilitas diñter ꝯuenit motui
locali ꝛ alijs. Nã locali ꝯuenit vł̃r: q: oĩs mot⁹ localis est
ꝑtibilis: ꝛ nullus est subit⁹ vel instãtaneus: alterationi
v̊o nõ ꝯuenit vł̃r. Nã q̃dã sunt istãtanee: ꝛ nõ ꝯtinue: ꝛ h̃
ẽt innuũt exꝑsse verba ei⁹ allegata: ꝛ istud ꝑt hĩc veritatẽ.
Uerũtñ vna rõ quã ibi adducit vĩ ꝓbare vł̃r q; nulla au-
gmẽtatio sit ꝯtinue. ꝛ ꝑ idẽ fundamentũ quo arguit. pos-
set ẽt argui de alteratione: q; nulla sit ꝯtinua saltẽ ꝭȝ extẽ
sionẽ: sed illa rõ soluet̃ in fine. q. q: ipsa tacta est in arguẽ F.
do ad q̃õnẽ: ꝛ sic cõmẽtator sic vł̃r ab oĩ augmẽto ꝛ alte-
ratione voluisset negare ꝯtinuitatẽ ꝛ ꝑtibilitatẽ nõ eẽt ac
ceptãda auctas ei⁹ cũ suꝑ demõstratiue sit ꝓbatũ oppoᵐ.

Quantũ ad 2ᵐ articulũ ꝑmitto aliq̃s dis. Una est q;
formaꝝ ꝯtingit q̃sdã idiuisibil̃r ꝛ sĩl totas 2⁹ arti.
acq̃ri subito: ꝛ q̃sdam diuisibil̃r ꝭȝ se: ꝛ q̃ȝlibet ꝑtẽ sui: ita ꝑ° distõ
q; añ q̃ȝlibet acq̃sita sit aliq̃ ꝑs eius: q̃sdã ẽt ꝯtingit acq̃ri
ꝭm aliq̃ȝ ꝑtẽ idiuisibil̃r: ꝛ ꝭȝ aliq̃ȝ diuisibil̃r. i. q̃rudã aliq̃ȝ
ꝑtẽ acq̃ri sĩl totã: aliq̃ȝ v̊o diuisibil̃r: sic q; nulla eius ꝑs sit
tota acq̃rat̃. Sĩli mõ põt distigui de deꝑditione formaꝝ.
mẽbra distõnis patẽt. ꝑᵐ q̃dẽ in aĩa rõnali ꝛ alijs plurib⁹
q̃ fiũt in istãti. 2ª aũt pȝ in illuminatione medij ꝭm aliaȝ ꝛ
aliã eius ꝑtẽ: q̃ fit ꝑcise ad ꝯtinuã approximationẽ corpis
luminosi. v̊. ĝ. sit corp⁹ luminosum q̃escẽs in aliq̃ ꝑte me-
dij: ꝛ post q̃etẽ moueat̃ ꝯtinue per aliq̃d tꝑs v̊sus ꝑtes te
nebrosas: q̃s ꝑus ꝓpter distãtiã nimiã nõ poterat illumi-
nare: lumẽ q̃d fiet in ꝑtib⁹ ꝑus tenebrosis: fiat total̃r ꝑti-
bil̃r: nec aliq̃ erit ꝑs medij illumiata anteq̃ȝ nõ sit aliq̃ ꝑs
ei⁹ illumiata: sic nõ erit aliq̃ ꝑs spatij ꝑtransita a corꝑe lu-
minoso q̃ ꝑus nõ sit aliq̃ ei⁹ ꝑs ꝑtrãsita in tali approxima G
tione. Jtẽ pȝ in latitudine itẽsiua luminis in eadẽ ꝑte medij
ad ꝯtinuã approximationẽ corpis lumiosi: q̃ itẽsio ẽ ꝯti-
nua: vt ꝓbatũ est in ꝑcedẽti. q. ¶ 3ᵐ pȝ ĩ totali lumĩe cui⁹
ꝑs aliq̃ sit facta ĩ istãti: ꝛ alia ĩ tꝑe. v̊. ĝ. si creet̃ subito ĩ me-
dio aliq̃d corp⁹ luminosũ ĩ aliq̃ tꝑe: sequẽte istãs sue crea
tionis moueat̃ v̊sus aliquã ꝑtẽ medij nõ ꝑus lucidã: h̃ po
sito aliq̃ ꝑs luminis cãti a corꝑe luminoso dato est facta to-
ta sĩl ea. s. q̃ facta est in istãti sue creationis. nã in istãti nõ
põt eẽ successio. Et alia q̃ facta est in tꝑe sequẽte: facta est
ꝭm q̃dlibet sui ꝑticulariter: vt pȝ ex iã dictis. Q; aũt aliq̃
sit facta in istanti sue creationis ꝓbat̃: q: in illo instãti ali
qua pars medij est tota sĩl illuminata. ĝ aliq̃ ꝑs luminis
est tota sĩl cãta. pȝ ꝯña: q: vt dcm̃ est in istanti nõ est possi H
bilis successio. añs ꝓbat̃: q: alias pars ꝓpinquor tali cor-
pori ꝑus esset illuminata q̃ȝ remotior: q̃d est falsuȝ: q: ea-
dem rõne ita ꝯtingeret de facto de illuminatione medij a
sole: ꝛ sic aliqua ꝑs ꝑua. v̊bi grã. digitalis imediata soli in
aliquo certo tꝑe illuminaret̃ ꝑ: ꝛ 2ª ꝑs ei eq̃lis illumina-
ret̃ in tꝑe sequente: ꝛ cõstat q; nõ in minori: q: nõ plus ꝑt
sol in partẽ remotiorẽ q̃ȝ in ꝓpinquorẽ: sic ĝ tota pars bi-
digitalis saltem in duplo tẽpore illuminabit̃: q̃ȝ digitalis
ꝑma: ꝛ q̃drigitalis in quadruplo vel maiori: ꝛ sic cum q̃-
si inumerabiles ꝑtes tales sint iter solẽ ꝛ extremã partes
mundi sibi oppositã tñ tẽpus laberet̃ post ascẽsum solis
suꝑ orizontẽ anteq̃ȝ extrema pars mũdi foret illuminata:
q̃d sensibil̃r perciperem⁹ seu ad sensum videremus par-
tẽ oriẽtalẽ esse illuminatã dũ adhuc occidẽtalis tenebro-

I sa existeret cui⁹ oppositū p3 sensu. ¶ Nec pōt dici q̄ q̄z
nis totū mediū: aut aliq̄ pars ei⁹ sil' tota illuminaret: ita
q̄ nō vna prius ⁊ alia posteri⁹: nulla tñ pars luminis sil' to
ta cātur: sed ptibil'r q̄libet. Naʒ si illud corp⁹ luminosum
cāret: ⁊ per tp̄s sequēs imediate quiesceret nō intensius lu
mē esset cātū in aliquo instanti illi⁹ tp̄is q̄z in aliquo instā
ti p̄cedēti: qm̄ corp⁹ lucidū q̄zrocūq3 tp̄e sit in eadē ppin
quitate ad partē illuminabilē: que non variet̄ fm se aliter:
nec ip̄m sit'r vt suppono ad p̄ūs: nō magis illuminat vel
intendit lumē q̄z prius: ⁊ per ɔñs nō in tp̄e sed in istāti totū
illud lumē in illa p̄te cātur. ḡ vel in p̄ instāti: ⁊ habet̄ pro
positū: vel in alio sequēte: ⁊ tūc seq̄t q̄ per tp̄s actiuū suf
ficiens fuit p̄ñs passiuo sufficiēti ⁊c. ⁊ nō egit: qd̄ est ɔ̄ na
3m tex. turā agentis nāliter. ¶ P. Si nō in p̄ nō est rō cur in alio
2n, 10. postea cū nec agens nec passuʒ sint magis potētia: post q̄z
tūc supponit̄ ita esse ⁊ cetera fore par. a. Quātū ēt ad cor
rūpi formā p3 distinctio facta. Primū qdē mēbrū in aliq̄
possibili per dei potentiaʒ. s. in annihilatione aie rōnalis:
K vel etiā corruptione aliaʒ aiarū ⁊ formaʒ q̄ non p̄ūt par
tibil'r acq̄ri. 2m p3 cū corp⁹ luminosum post quietem ei⁹: in
aliquo loco motu ɔtinuo elongat̄ a partib⁹ vltimis q̄s il
luminabat. 3m p3 si corp⁹ luminosum aliq̄ tēpore sic elon
garet̄ ⁊ in instāti terminātē corrūpet̄ vel ānihilaret̄. Naʒ
totū lumē qd̄ vel in diuersis ptib⁹ medij illuminati remo
tis: vel in eadē p̄ximiore tp̄e elōgatiōis corruptū esset: eēt
corruptū ptibil'r: reliq̄ ei⁹ pars eēt corrupta tota sil' in in
stāti corruptionis corp̄is luminosi: q̄zuis h̄ nō semp ɔtin
gat: sic cū in aliqb⁹ subiectis post absentiam luminosi per
aliqd̄ tp̄s: l3 breue valde remanet lux: vt di. 3. dcm̄ est.
¶ Alia distinctio est q̄ foraʒ q̄ partibil'r acq̄ri possunt q̄
L dam p̄ūt acq̄ri partibil'r partibilitate intēsiua ⁊ extensiua
sic supra p3 de lumine. q̄dam ptibilitate extēsiua tm̄. Sic
forme ille q̄ non suscipiūt magis: ⁊ minus suppo'o q̄ ali
q̄ tales sint. ⁊ tñ prius inducit̄ aliq̄ pars in vna p̄te s'a q̄z in
alia inducat̄ alia. q̄les sūt multe forme corpoꝝ homoge
neoruʒ. ¶ Alia distinctio est. q̄ forma induci de nouo in
subito ɔ' dupl'r. vno modo q̄ illud subm̄ imediate añ idu
I ctionē forme nec erat tale fm spēm quale est post per for
mā illam: nec qñ forma inducit̄ est ɔiunctū alicui tali fm
spēm. v. ḡ. qñ forma ignis iducit̄ in stuppā a radio solari.
vel in exalationē existē in aere. Alio modo q̄ subm̄ imē'e
añ erat tale sed nō eq̄ tale. Sicut qñ corp⁹ lucidum remis
se fit magis lucidū. vel est ɔiunctū ei q̄ est tale. Sicut cuʒ
pars tenebrosa ɔiuncta parti lucide fit lucida. Et lignū p̄
iectū in igne trāsmutatur in ignem. ¶ Alia distinctio est
2a distō. de eo qd̄ dicit̄ habere p̄ncipiū ⁊ vltimuʒ instans esse sui.
Nā aliqd h̄re p̄m instās esse sui: pōt dupl'r intelligi. vno
mō q̄ ip̄m sit in aliquo instāti ⁊ ante instās illud nihil ei⁹
fuit. Alio mō q̄ sit in instāti aliquo ⁊ añ illud instans ip̄ʒ
nō fuerit: q̄zuis aliqd ei⁹ fuerit. Eodē mō pōt distingui de
vltimo instāti. s. q̄z in instāti aliquo est: ⁊ nihil ei⁹ erit post
illud instās: vel q̄z ip̄m nō erit post illud instās: q̄zuis erit
M aliqd ei⁹. ¶ Itē cū querit̄. verū sit dare vltimū vel p̄muʒ
instās ⁊c. h̄ p̄t intelligi dupl'r. s. an de facto h̄ vel illud con
tingat: seu nāliter possint contingere: ⁊ an absolute: ⁊ per
quācūq3 potētiaʒ nālem: vel supnālē seu diuinam. Juxta
p̄mū sensum p̄mo tractando difficultatē istam dico q̄ cū
vtraq3 pars ɔtradictionis de inesse circa mām istā sit pos
sibilis absolute: vt post patebit: ⁊ que sit vera nō plene p
experientiā nobis inotescat: nō pōt altera sufficienter de
monstrari: tenēdo tñ qd̄ p̄babili⁹ mihi vi ⁊ magis ɔsonū
physicis dictis: pono aliquas ɔ̄nes. ¶ Quarū p̄ma est
1a 2. q̄ ois forma ipartibil'r fm se totaʒ acq̄sita h3 vel habuit
p̄m instās sui eē: añ qd̄ nihil ei⁹ fuit. Probat̄ qm̄ de q̄libet
tali forma verū est nūc vel aliqñ verum fuit dicere q̄ hec
forma acq̄rit̄. si nūc. ḡ nūc p̄ est: ⁊ si aliquādo prius. ergo tūc
p̄ fuit: quecūq3 eni ipartibil'r fiūt simul fiūt ⁊ facta sunt ⁊
que ipartibil'r acq̄rūt̄: simul ēt acq̄sita sunt. Q3 aūt añ N
illud instās nihil ei⁹ fuerit: p3. alias non ipartibil'r fuisset
acquisita: sed pars ante partē. Primū assumptum p̄bat̄
qm̄ nō apparet possibile nāliter q̄ de aliq̄ re demonstra
ta sit verū dicere de p̄terito h̄ non semp fuit acq̄sitū ⁊ fuit
nisi de p̄nti aliquādo fuerit veꝝ dicere hoc acq̄rit̄. Sicut
etiā econuerso nō apparet possibile: vt sit verū de aliquo
dicere: hoc acquisiuit. a. ⁊ nō semp habuit. a. nisi aliquan
do veruʒ fuerit dicere de p̄senti hoc acquisiuit. a. alias vt
di. ph̄s circa p̄m. 6. phys. ɔtingeret q̄ aliqd transiuit. a. T. c. 6.
nō aliquādo transiens. a. ⁊ q̄ iuit ad. a. qui tamē nūq̄z fuit 7. ⁊ 8.
iens ad. a. qd̄ nō apparet nāliter possibile. ¶ Scda ɔ̄. ois 2a ɔ̄.
forma fm se totā particulariter acq̄sita habet vel habuit
p̄m instās sui esse ante qd̄ tñ aliqd eius: ⁊ cuiuslibet qd̄ est
eius aliquid fuit. Probat̄: q̄z quelibet talis acq̄rebat̄ con
tinue in aliquo tēpore p̄mo. ḡ in istanti terminātē illud tē
pus ipsa fuit p̄mo cōplete acquisita: si aliqd̄ instās p̄teri
tū fuit finis illius tēporis: vel si instās p̄ñs sit finis illius:
ipsa nūc p̄mo est cōplete acq̄sita: ⁊ per ɔñs ipsa nūc p̄mo O
est. Et ne oporteat hoc frequēter replicare deinceps: cuʒ
dicam h3 p̄mū instās vel vltimū: intelligit̄ cōiter pro ha
bere vel habuisse: q̄z hoc nō variat p̄positū. Q3 aūt aliqd
ei⁹ ⁊ cuiuslibet qd̄ est ei⁹ aliqd fuerit ante illud instās: p̄
batur: q̄z alias aliqd ei⁹ fm se totū sil' acq̄rebat̄ p̄mo in i
stanti terminātē tēp⁹ illud: ⁊ per ɔñs nō fm se totam ipsa
forma ptibil'r acq̄rebat̄: cui⁹ oppositū supponit̄. ¶ Ter
tia ɔ̄. ois forma fm se totā sil' p̄dita h3 p̄m instās sui nō eē: 3a ɔ̄
ante qd̄ imediate qd̄libet eius fuit: ⁊ nihil ei⁹ erit post il
lud. p̄bat̄: q̄z a q̄libet tali subm̄ aliqñ idiuisibil'r transmu
tat̄. ergo aliqñ ipsa p̄ tota nō est: p3 ɔña: q̄z qñcūq3 aliqd
ab aliquo indiuisibil'r trāsmutat̄: tūc p̄ sil' ab eo transmu
tatū est: qñ aūt subm̄ est transmutatū a forma fora illa nō
est. Ulteri⁹ si idiuisibil'r trāsmutat̄ ab illa nō prius trāsmu
tabat̄ ab vna p̄te ⁊ posteri⁹ ab alia: ⁊ p ɔñs imediate añ
instans trāsmutationis h3 eaʒ totā: ⁊ post nihil h3 ex ea.
¶ Quarta ɔ̄. q̄ ois forma fm se totā partibil'r p̄dita h3 4a ɔ̄
p̄m instās sui nō esse: ante qd̄ aliqd ei⁹ ⁊ cuiuslibet qd̄ fuit P
aliqd eius prius nō fuit. Probat̄ rōne facta ɔsil'r ad scdam
ɔ̄nem: q̄z quelibet talis perdebat̄ ɔtinue in aliquo tempo
re p̄mo. ergo in fine illius tēporis p̄mo tota fuit perdita:
⁊ per ɔñs tūc p̄mo tota nō fuit: accipiēdo tota syncathe
gorematice. Item eius ⁊ cuiuslibet qd̄ fuit eius aliquid
fuit prius perditū: alioqn non fm se totā partibiliter perde
bat̄. contra positum. ergo aliqd eius ⁊ cuiuslibet eius ali
quid prius non fuit. ¶ Quinta ɔ̄. q̄ nulla forma indiuisibi 5a ɔ̄.
liter perdita habuit vltimū instans: in quo ipsa aut aliqd
eius fuit. Probat̄: q̄z quelibet talis habuit instans p̄m sui
non esse ante qd̄ imediate qd̄libet ei⁹ fuit: ⁊ post qd̄ nihil
ei⁹ fuit: vt p3 ex 3a. Si ḡ ipsa aut aliqd ei⁹ habuit vltimuʒ
instās sui esse illi instāti fuit imediatū instās p̄m sui nō eē.
nō contingit aūt instās esse imediatū instāti: vt nunc sup
pono ⁊ p̄babit̄ in scdo. ¶ Sexta ɔ̄. q̄ nulla forma fm se 6a ɔ̄.
totam partibiliter perdita habuit vltimū instans in quo Q
ipsa aut aliqd ei⁹ fuit: ⁊ post qd̄ nihil ei⁹ fuit. Probat̄: q̄z
quelibet h̄ habuit p̄mū instans in quo nihil eius fuit: vt
p3 ex q̄rta. Si ergo ipsa aut aliquid eius habuit vltimuʒ
in quo fuit: illi fuit imediatū instans in quo p̄mo nihil ei⁹
fuit. Rursus: q̄z tota ptibiliter perdebat̄ nihil eius fuit in
aliquo instanti: quin post illud instans aliqua pars illius
fuerit: ⁊ per ɔñs nihil forme habuit vltimū instās in quo
fuit: ⁊ post nihil eius fuit. ¶ Septima ɔ̄. q̄ ois forma fm
se totam partibil'r p̄dita habuit vltimū istans in quo ipsa 7a ɔ̄.
fuit: ⁊ post qd̄ nō qd̄libet eius fuit: aliqd tamē eius fuit.
Probat̄: q̄z quelibet talis forma: aut fuit per instans tm̄:
aut per tp̄s aliqd̄. Si tm̄ per instans: aut post illud nihil
eius fuit: aut aliqd eius fuit: ⁊ nō qd̄l3 eius fuit: nō potest
dici p̄mū. vt p3 ex 6a ɔ̄ne. relinquit̄ ḡ scdʒ: qd̄ est p̄positū.

A Si vero ipsa fuit per aliqḋ tp̃s: sumat̃ totũ tp̃s in quo ipsa fuit ⁊ q̇libet eius: q̃uis hoc nõ oporteret addere: quia si ipsa fuit q̇libet eius fuit: ⁊ sumat̃ post illud totuȝ tp̃s in quo nõ q̇libet eius fuit: ꝯstat ꝙ inter ista tp̃a nullum est tp̃s mediũ. alias in illo toto medio vtraq̃ harum contradictoriarum fuisset falsa. b. est. b. nõ est. sit. b. nomẽ ꝓpriũ ipsi⁹ forme totius cathegoreumatice sumpto vocabulo. prima eni fuisset falsa: qm̃ illud tp̃s sequebat̃ totũ tp̃s in quo. b. fuit. ¶ Itẽ scḋa fuisset falsa: qm̃ p̃cedebat totum tp̃s in q̃ b. nõ fuit. copulabant̃ ergo tp̃a illa vno instãti ad cõem modum loquẽdi: aut ergo. b. fuit in illo instãti: aut nõ. si nõ. cum ipsa in toto tp̃e p̃cedente fuerit: sequit̃ ꝙ in illo instãti aliquid eius sit perditum: ⁊ per ꝯñs non tota sincathegoreumatice ꝑtibilr̃ perdebat̃: cuius oppositũ ponit̃. Si aũt fuerit in illo instanti: ⁊ cõstat ꝙ ipsa nõ fuit post illud aut aliqd eius fuit post: ⁊ habet̃ ꝓpositum: aut nihil eius fuit post: ⁊ hoc est contra sextã ꝯnem. ¶ Octaua ꝯ. nulla forma est tm̃ per instans sic ꝙ nihil eius ante illud fuerit nec aliquid eius post illud erit. aliqua tm̃ habet esse sic ꝑ instans tm̃ ꝙ ante illud nõ q̇libet eius fuit: ⁊ post nõ q̇libet eius erit. ¶ Probat̃ prima pars: qm̃ tũc haberet vltimũ instans esse: post qḋ nihil eius esset: qḋ improbatuȝ est in sexta ꝯne. ¶ Pars scḋa ꝓbat̃ ex casu nãlr̃ possibili dato. vȝ ꝙ aliqḋ corpus luminosuȝ moueat̃ ꝯtinue versus vnã partẽ medij: ⁊ causando lumẽ ante se: ⁊ ei obuiet aliqḋ fortius motũ repellens luminosũ retro versus parteȝ a qua mouebat̃ sine quiete media. constat ꝙ in instãti contact⁹ horum corporum aliqua pars medij certe q̃titatis extrema seu maxime distãs a corpore luminoso fuit illuminata: q̃ ante nõ fuit illuminata s̄m quãlibet sui parteȝ. Et silr̃ aliqua alia pars fuit magis illuminata q̃ prius fuerit: qa ⁊ tũc illud corp⁹ fuit magis propinquũ: ergo in illo instanti in vtraq̃ illarum partiuȝ fuit aliqua lux causata: q̃ non s̄m q̇libet sui prius fuit. ¶ Itẽ qr corp⁹ illud rõ in vtraq̃ illarum partiũ fuit post illud instãs eque propinquũ partibus illis medij: sed in quolibet instanti posteriori fuit elongatũ ab eis: sequit̃ ꝙ pars remotissima medij prius

8ª ꝯ. [margin F] B [margin]

C [margin] illuminata non fuit post illud instans s̄m quodlibet sui illuminata: ⁊ per ꝯsequẽs nec totum lumẽ qḋ fuit in ea in instanti predicto fuit post illud instans. Et similr̃ alia pars non fuit eque intense illuminata post illud instãs: sicut fuit in illo instanti: ac per hoc nec lumẽ in ea tunc existens fuit s̄m quodlibet sui in aliquo instanti vel tempore post illud instans: ⁊ sic ex vtroq̃ patet ꝓpositũ.

De potẽtia. s. dei absoluta.

¶ In scḋo aũt sensu tractando difficultatẽ istam videlȝ an absolute per diuinam potentiã ꝯtingat ⁊c̃. Pono aliquas ꝯnes. ¶ Prima est ꝙ cuiuslibet forme ⁊ gnãliter cuiuslibet rei causate contingit esse vltimum instans in quo illa sit: ⁊ post qḋ nihil ei⁹ sit: hoc ꝓbat̃: quia nulla ꝯtradictio iplicat̃ ex eo ꝙ vna res affirmat̃ esse in vno instãti ⁊ negat̃ aliquid eius esse in tẽpore sequẽte illud instans: sicut claruȝ est: nec etiã sequunt̃ ex boc aliqua contradictoria. sicut põt patere respõdendo ad rõnes quibus oppositũ quis vellet ꝓbare. Declarat̃ etiã hoc qa nõ apparet ꝙ hoc magis implicet vel necessario inferat ꝯdictoria quantuȝ est ex se: q̃ ꝙ aliqua vna res sit in aliquo instanti: ⁊ non fuerit in tp̃e aliquo p̃cedente. Sed istud 2ᵐ nequaq̃ iplicat vel infert ꝯdictoriũ: cum sit etiã nãliter pole: vt patet ex prima ꝯne p̃cedẽtiũ. Secũda ꝯclõ est: ꝙ pole est per diuinã potẽtiã aliquã rem esse per vnicum instans. sic ꝙ nihil eius fuerit ante illud instãs: nec aliquid ei⁹ erit post. probat̃ sicut precedẽs: quia. s. nulla cõtradictoria ponunt̃ ex eo: ꝙ aliqd affirmat̃ esse ⁊ negat̃ fuisse ⁊ fore. ¶ Confirmat̃ qr hoc non magis implicant circa vnaȝ rẽ impartibilem qualis est angelus vel aĩa s̄m cõe dictuȝ: q̃ circa rem habentem partes: sicut cuilibet rõnabilr̃ exquirenti occurrit: sed sicut pȝ per octauã ꝯnem precedẽtiũ aliquã

1ª ꝯ. D [margin] 2ª ꝯ. [margin]

rem ꝑtibilẽ contingit esse per vnicũ instans. sic ꝙ ipsa nõ fuit ante: nec erit post. ergo nõ implicat ꝯdictionem: ꝙ ita sit de vna re impꝑtibili: quo posito habet̃ ꝓpositũ. Nec obuiat ꝙ rei ꝑtibilis: de q̃ ponit̃ casus octaue ꝯnis aliqd eius p̃fuit ⁊ aliqd sit futurũ: qa hoc nõ obstãte: ipsa tm̃ non fuit neq̃ erit: qḋ nõ ꝯtingeret si talia enũtiabilia s̄m se eẽnt incõpossibilia: vel incõpossibilia inferrent. ¶ D. Nõ plus includit repugnantiã ꝙ aliqḋ subȝ sic se habeat in aliquo instanti vnã formã partibilẽ qḋ nihil illius prehabuit aut sit habiturũ: q̃ ꝙ aliqḋ corp⁹ sic habeat in aliquo instãti vnũ locũ qḋ nihil ipsius p̃habuerit vel habiturũ sit. hec vt puto nulli debet esse dubia: qm̃ nulla rõ adduci põt cõtra primũ: qn eque euidẽter vel euidẽtius adducat̃ ꝯ scḋȝ: sed scḋm est pole ꝑ diuinã potẽtiã. Naȝ si aliquod corp⁹ trãsferat̃ per diuinã potentiã de loco ad locũ i istãti: sicut esse pole non debet esse dubiũ ꝯfitenti infinitatem diuine potentie. ¶ Quod ꝯfirmat̃ etiaȝ: qa si graue existeret sursum: ⁊ totũ mediuȝ subito a deo glorificaret̃ dote subtilitatis (qḋ esse pole nullus christianus negauerit) illud graue eodem instanti esset transmutatũ deorsum. ita bñ sicut s̄m Phm̃ ꝯtingeret si totũ mediũ in instanti esset ãnihilatum: ⁊ est eadem rõ vtriusq̃: qa. s. in neutro casu haberet aliqḋ resistẽs vel ipediẽs: quocũq̃ aũt istorum dato habet̃ assumptũ. Nam si instans p̃ñs sit instans in quo est talis indiuisibilis transmutatio corp⁹ trãsmutatũ nũc est in aliquo: imo in quolibet loco sibi equali intermedio iter euȝ in quo p̃fuit ⁊ eũ in quo remanebit. Signet̃ ergo aliqs loc⁹ medius ⁊ sit. a. verũ est dicere ꝙ illud corp⁹ habet locuȝ a. ⁊ nihil ei⁹ p̃habuit aut post habebit. sic pȝ. ergo ita possibile est de aliqua forma: ⁊ per ꝯñs ꝙ illa forma sit ꝑ vnicum instãs ad sensum p̃missum. ¶ D. Contingit aliquas ꝓpositiones esse veras per vnũ instãs tm̃: ergo nõ implicat ꝯdictionẽ aliquã rem esse per vnũ istans tm̃. Añs pȝ in multis. Nã ꝓpõ enũtians aliqḋ corpus ꝯtinue motũ. verbi gr̃a. b. esse in aliquo loco demõstrato. vt puta in. c. est vera tm̃ in illo instanti in quo est in. c. vt certum est: ⁊ semper prius si fuit formata fuit falsa. ⁊ similr̃ postea erit falsa: ita de ea que enũtiat aliquam lineam vel corp⁹ esse rectũ cũ sit curuũ ad vnã parteȝ ⁊ trahit̃ vt curuet̃ ad oppositã, sic ꝙ prius fuit rectũ. ⁊ in multis alijs posset exẽplũ dari. ꝯña declarat̃: qa quãtũ est de dispositione ⁊ forma ꝓpositionũ nõ plus he sunt incõpossibiles. a. est. a. nõ fuit a. nõ erit. q̃ he. a. est vera. a. nõ fuit vera. a. non erit vera. nec curo vtrũ veritas sit aliqua res distincta a ꝓpõne ei iherẽs: vel nõ: qa solũ aspicio nõ repugnãtiã ꝓpõnũ. Nisi ergo aliunde ostẽdi possit talia iplicare vel antecedere ad ꝯdictoria: qḋ mihi pro nũc non occurrit. nõ vĩ mihi illud esse subtrahẽdũ a diuina potẽtia. ¶ 3ª ꝯ est. ꝙ possibile est aliquã rem habere esse per duo tp̃a se ꝯña. ⁊ p̃cise ꝑ instans copulans illa tp̃a ad cõem modũ loquẽdi habere totalr̃ nõ esse. Probat̃: qa sicut nulla ꝯdictio est ꝙ aliqua res sit in aliquo instanti ⁊ nõ habeat esse in tp̃e p̃cedente neq̃ in sequẽte: ita nulla est ꝯdictio ꝙ res in aliq̃ instanti non sit: ⁊ tm̃ si in tp̃e toto p̃cedẽte: ac etiã in toto sequente. ¶ Cõfirmat̃. qm̃ si deus subtraheret per instãs tm̃ influentiam suã soli: respectu cãtionis radij: sicut bñ posset: cum nec pro tp̃e nec pro instãti influat necẽo: sed mere ꝯtingenter ⁊ libere. sol in tali casu p̃cise per instans non ageret: ⁊ mediũ p̃cise ꝑ instans foret tenebrosum. in toto ergo tp̃e immediate p̃cedente fuit lumẽ causatũ in medio: ⁊ similr̃ in toto imediate sequẽti tp̃e: q̃uis forte non ideȝ lumẽ esset in tp̃e sequẽte ⁊ p̃cedẽte. Sed cõstat: ꝙ apud deũ qui qḋlibet corruptũ põt reficere ⁊ annihilatũ recreare non minus est pole vt aliqḋ certũ lumẽ aut aliquam determinatam rem causet in vno tp̃e ⁊ in instanti terminãte illḋ non causet: ⁊ iterum in tp̃e imediate sequẽte causet eandeȝ. ergo ⁊c̃. ¶ 4ª ꝯ est: ꝙ pole est per diuinã potentiã aliquã rem in

E [margin] 2ᵐ [margin] F [margin] 3ᵐ [margin] G [margin] 3ª ꝯ. D [margin] 4ª ꝯ [margin]

3 diuisibilr (postq̃ non fuit) cãtam: nõ habere nec habuisse pmũ instans sui esse. ¶ Probat̃ p ex casu cõfirmationis pcedentis ɔ̃nis. tale eni lumẽ r causatũ esset indiuisibilr factũ: qm̃ ante qđlibet instans sequẽs factũ esset. nec esset dare tps in quo p fieret q̃ esset factũ. cuʒ lumen sit cãbile indiuisibilr: r sic sol possit cãre: r nihil penit' in illo casu pbiberet: qn totũ silr factũ esset. tale aũt lumẽ nõ haberet pmũ instãs sui esse: cũ nullũ imediate sequat̃ illud instãs: in quo ponit̃ lumen non esse.
2m ¶ Secũdo. constat q angelus siue cũ creat̃: siue cũ ɔseruat̃: creat̃ ipartibilr r tot' silr q̃ si per aliqđ instãs tm̃ ipse nõ esset: sic pʒ eẽ poẽ ex pcedẽte ɔ̃ne: ipse post illud istãs eẽt idiuisibilr fact': r nõ haberet aliqđ instãs pm sui esse postq̃ nõ fuit: r ita poẽ ẽ de vno q nũq̃ fuerit. vt videlʒ de' in hoc instãti nõ faciat ipʒ
5 3. eẽ: r faciat eũ esse in toto sequẽti tpe. ¶ 3' q̃ est: q poẽ est aliquã formã ipartibilr pditã seu rem aliã ipartibilr corruptã vel annihilatã nõ hẽe neq̃ habuisse pmũ istans sui
k nõ esse. pbat̃. qa poẽ est aliquã formã esse in aliquo istãti: r post nec ipsaʒ nec aliqđ eius fore: vt pʒ per pmã barũ ɔ̃nũ. q̃ rc. pʒ ɔñia: qa alias instans imediate succederet
h dicta arguit̃. instanti. ¶ Cõtra ista multi plr põt argui. Et pmo qdem ɔ̃ vltio dicta. s. de po' dei. vñ ɔ̃ pm r scdaʒ ɔ̃ne silr arguit̃.
pm. ¶ Primo si aliq̃ res esset per vnũ instãs tm̃: aut etiã si eẽt p tps. dũ tñ hẽet vltimũ istãs sui esse: post qđ nihil ei' eẽt ipsa destrueret̃ tota silr r idiuisibilr. r p ɔñs in instãti. Nõ eni aliud intelligit̃ cum dr aliqd in instanti generari vel corrũpi q̃ ipm idiuisibilr r nõ successiue p ptẽ añ ptẽ corrũpi vel generari: aut q̃ in instãti in quo vltimo ponit̃ eẽ: aut in alio. nõ i illo. qa in q̃cũq̃ instãti aliqd idiuisibiliter destruit̃ in eodẽ est destructũ: r p ɔñs ipm nõ est. q̃ silr eẽt r nõ eẽt. Nec in alio: qa nec in alio huic in quo est imediato: qa nõ succedit instans imediate instanti: nec in aliquo mediato: qa tunc illa res foret p tps mediãs iter illa: r p
2m ɔñs etiã illud nõ fuit vltimũ istãs sui esse ɔtra põnẽ. ¶ 2° si aliqua forma sic habeat vltimũ instãs sui esse: subiectũ trãsmutabit̃ ab illa tota silr r ipartibilr: alias aliqd eius
l esset post illud instans ɔtra põnẽ. q̃ trãsmutabit̃ in instãti tãq̃ in mẽsura sibi adeq̃ta: aut q̃ in istãti eodem qđ ponit̃ vltimũ sui esse: r tũc cũ omne qđ idiuisibilr trãsmutat̃ ab aliquo silr trãsmutet̃ r sit trãsmutatũ ab illo. Et rursus oẽ qđ trãsmutatũ est qñ p transmutatũ est sit in eo ad qđ est
T.c.40 trãsmutatũ: vt demrat̃ 6° phy. in q̃libet gñe trãsmutationis. hic aũt sit trãsmutatio de esse in nõ eẽ: sequit̃ q in illo eodẽ istãti subm erit sub nõ esse forme seu nõ habebit formam: r sic forma illa silr erit r nõ erit: aut transmutabitur in alio instãti: r si sic. ergo vel in instanti imediato: r hoc nõ. cum nullum sit imediatũ: vel in instãti mediato: r tũc sequit̃ q p tps mediũ erit sub forma: r per ɔñs illud non
5 5m 3. fuit vltimũ instans esse forme. ¶ Per hoc etiã põt argui cõtra q̃rtã. Impoẽ eniʒ est q subm transmutet̃ a forma quã habuit: qn in aliqua men ura pmo transmutet̃: r si
m idiuisibilr qn trãsmutet̃ in instanti maxime supposito cõtinuo fluxu tpis: illud aũt instans erat pmũ nõ esse forme: alias subm trãsmutaret̃ a forma quã nec habet nec imediate pus habuit: qđ est impoẽ. cũ trãsmutatio sit de
ɔtra 3m r 4m oppposito in oppositũ. ¶ Cõtra tertiã ẽt r q̃rtã põt argui p qdẽ qa sm vtrãq̃ ɔ̃nẽ erit dare vltimũ instans nõ eẽ illius rei q̃ indiuisibilr fit. aut ergo illa fit in instãti imediato: r hoc nõ: vt supra: vel in instãti mediato: r tũc instans datũ nõ fuit vltimuʒ sui nõ esse: qm̃ r per totũ tps mediũ inter illa instantia res illa nõ fuit: nec in eodẽ: qa tunc silr esset r non esset.
2m ¶ Scđo. qa sm hoc seq̃ret̃ q duo angeli sint factibiles a deo vn' imediate post aliuʒ: r vterq̃ in mẽsura idiuisibili: r eadem rõne 3' erit factibilis imediate post 2m: r 4' post 3m: r sic de q̃cũq̃. r sic erũt istãtia imediata: r tps cõpositũ ex instãtib'. probat̃ ɔñia: qa sit. b. vltimũ istãs nõ eẽ angeli pducẽdi: qa angelus sit. a. r sit ita q. b. sit initiũ diei crastine: certũ est q in instanti. b. poterit deus pducere quẽdam alium angelum. verbi grã. d. hoc facto ex quo. b. erit vltimũ instans nõ esse angeli alterius: puta. a. sequit̃ q. a. fiet imediate post. d. r tamẽ ita idiuisibilr: sicut fiet. d. ergo r in instãti sicut r. d. r sic pbata est ɔñia. n
¶ 3° sequit̃: q talis res erit imediate post vltimum instãs sui nõ esse. vel ergo in instãti imediato: r hoc est impoẽ vt dictũ est: r nihilominus habet̃ ppositũ cõtra te: qa illud erit pmũ instans sui esse. vel erit in tẽpore imediato: r hoc est impoẽ: cũ qđlibet tẽpus sit diuisibile r ei' pars sit pori eo: r per ɔñs nullus tẽpus põt esse imediatũ instãti. 3m
Rño ad oba. Ad pm arg. ¶ Ad pmũ cum infert̃ q talis res destrueret̃ tota simul. dico q illđ ɔñs põt accipi pp̃e r ipp̃rie. Proprie acceptũ denotat vel saltẽ infert q aliqñ ɔtingeret vere r pp̃ie enũtiare de pñti q. b. destruit̃. Sit. b. nomẽ pp̃riũ illius rei destruẽde: r in hoc sensu nego ɔñaʒ. r dico q. b. nũq̃ dstruet̃: nec diuisibilr: nec idiuisibilr: r q nõ diuisibilr: pʒ ex posito. Sʒ q nec idiuisibilr pʒ: qa qđ
o pp̃e loquẽdo idiuisibilr destruit̃: tũc p est destructũ: r nõ fuit pus destructũ: r tũc p nõ ẽ: r imediate pus fuit: sʒ. b. nũq̃ erit p destructũ nec vnq̃ p non erit: q̃ nõ destruet̃. Improprie aũt põt denotare q. b. erit totũ silr destructuʒ r ɔcedo tũc ɔñs. r vlterius ẽt q erit destructũ in instãti: in nullo tamẽ instãti erit p dstructũ. Et vlterius pʒ: q est ɔcedendũ: q erit destructum in instanti mediato: imo et in infinitis: qa in quolibet instãti tpis sequẽtis in quo nõ erit. nec sequit̃ qđ infert: qa in nullo erit pmo destructũ.
Ad 2m ¶ Ad 2m cõformiter dico q subiectũ nõ trãsmutabit̃ ab illa: sʒ erit trãsmutatũ ab illa: r vtiq̃ tota silr: qa nõ prius ab vna pte q̃ a tota: sed nũq̃ p erit transmutatũ ab illa. Et quãuis nõ videat̃ nãlr ɔtingere q sit de aliquo veruʒ dicere h ẽ trãsmutatũ ab illo: aut etiã hoc fuit trãsmutatum ab illo: qn aliqñ fuerit verũ dicere de pñti. hoc transmutat̃ ab illo. Et silr nõ ɔtingit q aliqd sit trãsmutatuʒ ad aliud de quo nõ fuerit verũ dicere aliqñ. hoc trãsmutat̃ ad illud: r eodẽ mõ si est verũ aliqñ dic: h est acq̃situʒ vel genitũ aut factũ aut corruptũ: aliqñ fuit veꝝ dic. hoc
p acq̃rit̃. hoc gñat̃. hoc fit. h fit corrũpit̃: ita vt non sit dare mutatũ esse aut factũ esse qđ nõ pcessit moueri aut fieri. iuxta modũ loquẽdi Phi r Cõmẽta. Uel saltẽ cũ quo silr eẽt mutari aut fieri quãtuʒ ad ea que idiuisibilr fiũt. Uñ r super hoc fundaui pbationes pcedentiũ ɔ̃nũ. p diuinaʒ tñ potẽtiaʒ oppo m est poẽ: vtpote nullã iplicans cõtradictionẽ. ¶ Qđ ẽt declarat̃ ex casu scđe rõnis facte p scđa ɔ̃ne de potẽtia dei. Nam tale corp' erit mutatũ ab hoc loco medio aliq̃ demrato medio r: r nũq̃ tñ erit verũ dicere q ab illo mutat̃: qa nec in isto instanti in quo est in eo: qa cũ non mutet̃ ab illo diuisibilr silr eẽt mutatũ ab eo: r per ɔñs nũc nõ esset in eo: cuius oppositũ ponit̃: r cõstat q in nullo alio instãti mutabit̃ ab illo: sic nec in aliq̃ erit pmo mutatũ ab ipso. ¶ Ideʒ pʒ de ppõne vera instantanee: r linea etiã instantanee tm̃modo recta: qa ppõnẽ dicimus esse factã falsam: r lineã curuã: r tñ nõ ɔtigit dicere pp̃ie q ppõ sit falsa: aut linea illa curua: r esset simile
q ex toto si veritas r rectitudo essent res distincte a ppositione r linea: eisq̃ inherentes: vt aliqui putãt. Simile ẽt est aliqualr de corpe ɔtinue moto: qđ qdem in nullo loco sibi eq̃li est sm se p plusq̃ per instans. Nam si itelligam' illud corp' esse mutatuʒ ab aliquo loco sibi eq̃li: qñ ipm nõ est in eo sm qđlibet sui. Sic erit verũ dicere ipsum eẽ ab illo mutatũ: qđ nõ erit verũ dicẽ q ab illo mutat̃: qm̃ ad hunc sensum nõ põt mutari ab illo: nisi indiuisibilr. cũ non sit dare mediuʒ in quo ipsum nõ sit in eo sm qđlibet sui: necnon sit in ipso sm qđlibet sui.
Ad illđ 3m r 4m ¶ Per hoc pʒ rñsio ad illud qđ ɔ̃ q̃rtã ɔ̃nẽ arguebat̃.
Ad 2m ¶ Ad pmũ ɔtra reliq̃s pʒ etiã. Naʒ illa nõ sit pmo in aliquo instãti: sed ante qđlibet sequẽs facta est. ¶ Itẽ ad scđm cũ dr: q tũc duo an-

A geli essent a deo factibiles: vnus immediate post alium: ⁊ vterq̄ in mēsura indiuisibili. Dōm: ꝙ illud cōsequens pōt dupl'r intelligi vno modo ꝙ vterq̄ esset primo factus in aliqua mensura indiuisibili: ⁊ sic nego ɔ̃ñtiam: qm̄ secūd⁹ angelus nō erit factus primo in aliqua mēsura indiuisibili: sed ante quālibet erit factus. Alio modo. non sic contracte accipiēdo: sed absolute ꝙ vnus immediate est factus post alium: ⁊ tunc distinguo ɔ̃ñs: ſm ꝙ iste terminus immediate teneri pōt dupl'r. Uno modo mere negatiue: ⁊ tunc cōcedo q̈tum ad scōm angelum respectu primi. Nā ē sensus ꝙ angelus scōs erit factus post primum: ⁊ nullum medium erit anteq̄ꝫ sit post eum factus. ⁊ hoc est verū: nec tñ sic datur instās immediatū instanti. Sed de tertio angelo respectu scōi nō ɔcedo ɔ̃ñtiam: q2 vel tertius erit imediate factus post ꝑmū: ⁊ tunc sequitur: ꝙ scōs nō erit ꝑus fact⁹ q̄ꝫ tertius: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs nec tertius erit factus post secundū ad intellectum arguētis. Uel terti⁹ nō erit imediate fact⁹ post
B ꝑmum: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs erit tp̄s mediū post factionē ꝑmi ⁊ anteq̄ꝫ sit tertius: sed in illo toto tp̄e erit scōs: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs secund⁹ erit per tempus ante tertiū. Alio modo pōt teneri ly imediate nō negatiue mere sed infinite. vt aliqui dicunt: ⁊ tunc ē sensus: ꝙ in aliqua mēsura indiuisibili immediata illi instanti erit fact⁹ secundus angelus: ⁊ sic neganda est ɔ̃ña: qm̄ nul-
Ad 3m la talis est. ¶ Ad 3m ɔcedo: ꝙ immediate erit post vltimū instans sui nō esse: accipiendo ly imediate. mere negatiue. Sed si accipiatur infinite. dico ꝙ nō erit imediate in instāti: q2 nullū erit immediatū ꝑori. Sed nec etiā in tp̄e immediato: si illud tātum dicat̄: imediatū inter qd̄ ⁊ datuꝫ istās nō est mediū aliqd̄: neq̄ ꝙ sit ꝑs eius neq̄ aliud vt accipit argm̄: ⁊ tūc dōm est ꝙ talis res nō erit imediate post illud instans sic tento ly immediate: sed primo modo tm̄. s. negatiue. Si autem tp̄s illud dicatur imediatum instanti quod terminat̄ ad ipsum. nec aliquid mediat quod nō sit ꝑs ei⁹: ſm quē modū frequēter dicimus. h erit vel mouebit̄ in tēpore imediato huic vel illi instāti: sic pōt concedi ꝙ illa res erit immediate in tp̄e: ⁊ ꝙ facta erit in tp̄e imediate sequē-
C te: ⁊ tñ indiuisibiliter: q2 in quolꝫ instāti illius tp̄is erit facta: sed q2 in nullo erit ꝑmo facta: nullū sequit̄ incōueniēs. Et confirmat̄ hoc: q2 ēt de facto quilibet hꝫ cōcedere ꝙ immediate post instās p̄ñs filius dei indiuisibiliter erit ꝓductus: ⁊ angel⁹ qui nūc est imediate indiuisibiliter ⁊ simul totus cōseruabit̄. ⁊ ꝑ ɔ̃ñs erit fact⁹: nec tñ dat̄ instās immediatū instanti. ⁊ h ideo qm̄ in nullo instanti post hoc erit ꝑ
Contra priores nunc ar factus. ¶ Deinde pōt argui ɔ̃ dicta in precedētibus ꝑmis cōclusionibus. ⁊ spāl'r ɔ̃ vnū qd̄ est fundamentū q̄si ceterorū. videlꝫ ꝙ ois forma idiuisibil'r ꝑdita habuit ꝑmū istās sui nō esse: ⁊ ex h simul ɔ̃ aliud ad hoc ɔ̃ñs. vꝫ. ꝙ nulla forma impartibiliter perdita habuit vltimū instans sui esse.
1m Primo contra hoc sic. Sit aliquod corpus. vbi gratia. a. qd̄ suā spēm multiplicet per mediū vsq̄ ad speculū ex sua maxima distantia per quā pōt cāre spēm suam ita ꝙ imaginē sui causet in speculo. ⁊ ponat̄ ꝙ in istāti p̄ñte incipiat
D elongari continue a speculo: cōstat ꝙ in isto instāti imago illa est: aut ergo ipsa vel aliquid eius erit post hoc instās: aut non. Non pōt dici ꝑmum: qm̄ cum ipsa non possit naturaliter existere nisi actualiter eam causante corpore cui⁹ est imago: sequitur ꝙ illud corpus cāret eam ex maiori distanti: q̄ꝫ ex maxima ex qua pōt. qd̄ implicat. ⁊ hoc ita sequtur si ponatur ꝙ ipsa remanet siue ꝙ aliquid ei⁹ ⁊ nō ipsa ⁊ econuerso. Jmmo si non ipsa: sed aliquid eius sequit̄ adhuc spāle inconueniens. s. ꝙ pars poterit esse absq̄ ꝙ actu conseruetur a suo agente: cū tamen tota non possit: ⁊ sic ꝑs minus erit dependens: q̄ꝫ totū. Relinquit̄ ergo ꝙ nec ipsa nec aliquid eius erit post hoc instās. ergo erit indiuisibil'r perdita: ⁊ tamen habebit vltimū instans sui esse. s. instans presens. Rursus ipsa non habebit primum instans sui nō esse. alias instās immediatum eēt instanti: quod est impossibile. ¶ Scōo idem pōt argui de radio causato a corpore E
luminoso quiescente. v̄. g. cādela in medio. sit enim ꝙ nūc 2m
incipiat candela moueri. constat enim ꝙ in hoc instanti est talis radius. aut ergo ille vel aliquid eius habet esse post illud instans: vel non. primum non potest dari: quia cum radius nō causetur: nisi ſm lineā rectam: ⁊ post instās sue causationis non sit corpus luminosum ⁊ medium quod ē subiectum radij in directa oppōne ꝓpter motuꝫ corporis in casu dato. Uel radius ille aut aliqd eius erit ⁊ nō actualiter causabitur a corpore radioso: vel ipse erit in alia parte subiecti: q̄ꝫ prius fuit: vꝫ in ea que post erit directe opposita corpori causanti lumen: ⁊ vtrūq̄ est impossibile naturaliter. restat ergo scōm: videlicet ꝙ nihil eius erit. ⁊ ꝑ consequens indiuisibiliter perdetur: ⁊ hoc instans erit vltimum sui esse. non ex quo vltra sequitur ꝙ non habebit primum sui non esse. ¶ Tertio si sit aliquod visibile in sua maxima distātia ex q̄ pōt videri: ⁊ incipiat nūc elōgari cō- 3m
tinue ab oculo videntis ipsum: aut remitti in colore vel diminui intensiue sequitur ꝙ visio qua nūc videtur: est nūc: F
⁊ post hoc instans nihil eius erit: ⁊ tunc vltra vt prius.

¶ 4° ponatur ꝙ ante oculum sit vnuꝫ visibile tricubitale. cuius vn⁹ cubit⁹ 4m
sit. a. alius. b. alius. c. quoꝝ duo tm̄ vꝫ. a. ⁊. b. sil' videant̄. ɔstat ꝙ. a. ꝑ aliam ꝑtē visionis exñtis in alia parte oculi vi: ⁊ ꝑ aliā. b. sicut alteri parti oculi opponit̄. a. ⁊ alteri. b. ⁊ vtrūq̄ in ꝑte sibi opposita cāt visionē. tunc ponat̄ qd̄ istud visibile moueat̄ a dextro in sinistrū ante oculū. Sic ꝙ. a. exeat oppōnē oculi. ⁊. b. succedat in situ ipsi⁹. a. ⁊. c. qd̄ ꝑus nō videbat̄ succedat in loco. b. ⁊ sit istud visibile ꝑ totū vniformiter coloratuꝫ: ⁊ sit nūc instās in quo incipit sic moueri. Tunc quero. aut post nūc erit aliqua ꝑs visionis qua nunc videtur totum. a. b. aut nulla. nō pōt dici ꝑmū: q2 q̄cūq̄ sit illa sequitur ꝙ ipsa erit visio alterius ꝑtis visibilis q̄ꝫ nūc ē. vel ipsa migrabit
de vna parte oculi in aliā: ⁊ vtrūq̄ ē impoł'e. accidēs eniꝫ G
nō pōt nāl'r de subo in subm migrare. Nec visio vnius rei vnq̄ꝫ pōt esse visio alteri⁹. pꝫ ɔ̃ñtia: q2 illa ꝑs visionis erit visio alicui⁹ ꝑtis visibilis. aut ḡ eiusdē cuius est nūc visio. v̄. g. ꝑs visionis q̄ nūc est visio ipsi⁹. b. ꝑtis: erit ēt nūc visio ipsi⁹. b. ⁊ si sic cū. b. nō opponet̄ post eidē ꝑti oculi cui nūc opponit̄: sꝫ ei cui opponit̄. a. ⁊ visio nō fiat nisi ꝑ lineā diametralē sequit̄ ꝙ visio ipsi⁹. b. migrabit ad partē oculi in q̄ nunc est visio ipsi⁹. a. Aut ipsa erit visio illius. c. succedētis i loco. b. ⁊ tūc seqt̄ ꝙ erit visio ei⁹ cui⁹ ꝑm nō fuit visio. Uel si dicat̄ ꝙ ipsa remanet i eadē ꝑte oculi: ⁊ nihilomin⁹ adhuc erit visio ipsi⁹. b. esto ꝙ nō sit in eadem oppōne: adhuc seqt̄ aliō icōueniēs. Nā ꝑ occultationē ipsi⁹. a. corru- H
pta erit ꝑs visionis q̄ ipm̄. a. videbat̄ ⁊ ꝑs oculi sibi opposita erit euacuata visiōe: aut oꝫ dīe ꝙ. b. cābit i illa ꝑte aliam ꝑtē visiōis q̄ ēt ipꝫ videbit̄: ⁊ sic videbit̄ duplici visiōe. Et vlteri⁹ vel. c. nō videbit̄: qd̄ ē ɔ̃ sensuꝫ: vel videbit̄ eadē ꝑte visionis qua nūc videt̄. b. ⁊ qua etiam tūc. b. videbit̄: qd̄ est inconueniens ꝓpter vtrunq̄ꝫ. Uel. c. causabit nouaꝫ visionē sui in eadē ꝑte oculi in qua nūc ē visio illi⁹. b. ⁊ sic sil' in illa ꝑte erūt due visiones duoꝝ situ distinctoꝝ: quod est etiam incōueniēs. Reliquit̄ ḡ ꝙ nulla ꝑs visionis hui⁹ erit post nūc. ⁊ habet̄ ꝓpositū: q2 nūc est vltimū instans visionis: post ꝙ nihil eius erit. Sil'r cū sꝑ q̄ꝫdiu durat oppositio ⁊ mot⁹ illi⁹ visibilis ante oculū ipm̄ videat̄ in quolꝫ instanti tp̄is quo videbit̄: erit total'r noua visio: ⁊ sic nulla durabit ꝑ aliquod sui plusq̄ꝫ per instās: ex quo etiam pꝫ ꝓpositum. ¶ 5° idem pōt argui ex 7a ɔ̃ne que est. ꝙ ois forma partibiliter perdita habuit vltimum instans in quo ha- 5m

3 buit esse:post quod non quodlibet eius fuit.fuit tamē ali/
quid ei⁹.sit ergo.a.forma que vltimo sit ſm q̄ōlibet sui in
instanti.b.ↄ post instās.b.non sit q̄ōlibet ipsi⁹.a.sit tñ ali/
quod eius:ↄ instans.b.sit boc instans presens. ergo aliq̄
entitas forme.a.erit post boc instans:ↄ aliqua entitas for
me.a.non erit post boc instans.sumatur ergo precise enti/
tas forme.a.q̄ nō erit post h instās:ↄ sit illa entitas.c.Tūc
sic.entitas.c.est in boc instanti:ↄ nibil ipsius.c.erit post h
instans.ergo aliqua entitas babet vltimū instans in quo
est:ↄ post quod nibil eius erit.ↄñria patz. Et prima pars
añtis ꝓbat̄:q2 tota entitas for.a.est in h instāti:ↄ.c.est ps
entitatis forme.a.ps ēt altera añtis ꝓbat̄.q2.c.est entitas
illa p̄cise de for⁹.a.q̄ non erit post h instās.Si aūt aliqd.c.
erit post boc instans:iam.c.nō erit p̄cise entitas:q̄ nō erit
post h instās sed est ēt entitas q̄ non erit post h instās:ↄ en
titas que erit post boc instās:qd̄ est ↄ̄ poᵐ. Cōfirmat̄:qa
k boc posito cōstat ꝙ deus nouit ꝙ precise plus ē de forma
a.in boc instanti:q̄ʒ erit in tp̄e immediato buic instanti.Et
quecunq3 entitas sit illud nibil eius erit post boc instans:
ↄ tamē ipsa tota est in boc instanti:ↄ sic scit illud deus ꝙ ni
bil eius erit post boc instans:ↄ sic babetur propositū.
❡Confirmat̄.q2 supposito añte illo.cōstat ꝙ deus videt
qd p̄cise plus est de for⁹.a.in boc instāti q̄ʒ erit in tp̄e ime
diate sequēte h instans:ↄ quicqd̄ illud sit nibil eius erit post
boc instās ↄ bʒ ꝓpoᵐ.❡6ᵒ sic.posse ē deū ↄseruare aliquā
formā p aliquā p̄tē tp̄is.v.g.vnā borā ↄ p ↄsequens termi
nās illā borā ↄ nō cōseruare illā formā nec aliqd ei⁹ post
instās terminās illā borā.igit̄ posse ē aliquā forᵐ bīe vltᵐ
instās sui esse post ꝙ nibil eius erit. consequentia patet.
alioquin aliquid esset per tempus:quod tamen non con/
seruaret̄ a deo.ꝙ ē ipossē.Añs ꝓbat̄ ex eo ꝙ p q̄cūq3 mēsu
ra de⁹ ↄseruat rem conseruat illā libere ↄ ↄtingēter ↄ p q̄
cūq3 mēsura diuisibili vel indiuisibili pōt ↄseruare ↄ p̄t nō
cōseruare ↄ p ↄñs pōt ↄseruare totā illā formā in instāti vl
timo bore ↄ in toto tp̄e sequēte ip̄am ↄ qualʒ ei⁹ p̄tē nō cō
seruare.❡Cōfirmat̄.q2 cū de⁹ possit total̄r qualʒ formaʒ
adnibilare post instās in quo ↄponat̄ ꝙ de⁹ ita cito post
l boc instās adnibilet totā formā q̄ nūc est sicut cito post h
instās pōt eaʒ adnibilare.aut igit̄ aliqd forme erit post h
instās aut nibil.non pōt d' ꝙ aliqd forme buius erit post
boc instās:q2 illud eēt p tp̄s post boc instās. Et tunc q̄ro/
an deus pōt adnibilare totā bāc formā in aliquo instanti
illi⁹ tp̄is p̄cedēte vlᵐ instans ei⁹.ↄ si sic seq̄t̄:ꝙ nō ita cito
post boc instās adnibilabit deus totā bāc formā sicut cito
pōt.ꝙ est ↄ̄ positum.aut nō pōt eam totam adnibilare in
instāti aliquo p̄cedēte vltᵐ instās illi⁹ tp̄is.ↄ si sic dicat̄:se
quit̄ ꝙ p aliqd̄ tp̄s aliq̄ creatura sic bēbit eē ꝙ nō poterit
a deo adnibilari:infra tp̄s i⁹:nec dependebit ab eo in eē ↄ
ita erit tūc nece eē.ↄ p ↄñs erit sp nece eē:cū nā q̄ est nece eē
nūq̄ʒ possit eē postꝫ nō eē.q̄ oīa penit⁹ sunt absurda. Reli
m quit̄ ḡ ꝙ casu posito nibil b⁹ for⁹ erit p⁹ h istās ↄ bʒ ꝓpoᵐ
Ad 6ᵐ ❡6ᵒ idē arguit̄ de actu volūtaris nr̄e q̄ volum⁹ aliqd libē
ↄ cōtingēter. Nā ponat̄:ꝙ in h instāti sortes velit ↄtingē/
ter.a.ↄstat ꝙ sor.pōt nō velle.a.post h istās.ↄ ponat̄ ꝙ tā
cito post h instās sor.nō velit.a.quācito post h instās pōt
nō velle.a.ↄ tūc q̄ro aut post h istās volet.a.vel nō.si sic se
quit̄:vel ꝙ sortes p aliqd̄ tp̄s necio volet.a.qd̄ est ſſm.vel
ꝙ nō tā cito post h instans sortes nō volet.a. q̄ʒcito post h
instās pōt non velle.a.ꝙ est ↄ̄ positū. Nō ergo post h istās
sor.volet.a.ↄ per ↄñs.nec post h instans erit volitio q̄ sor.
nunc vult.a.ↄ vltra sequit̄ ꝙ boc est vltimū instans eē illi/
us volitionis:post qd̄ nibil eius erit.
❡7ᵒ.si non posse aliquā sit formam babere taliter vltimū
instans sui esse.posito ꝙ sor.nūc sit alb⁹ seq̄t̄.igit̄ necessa/
rio sor.erit albus in aliquo instāti post boc.ↄña patet.sed
consequēs est falsum.tum q2 tūc propō singularis ca⁹ de
futuro ↄⁿ esset deter minate ↄ necessario vera.tū q2 i nullo
instāti post boc necesse ē sor.fore albū:imo i quolibet pos/ n
sibile est ipsum non fore album ↄ per ↄñs in nullo erit ne/
cessario albus.❡Confirmat̄.q2 aut sor.immediate post h
instās in q̄ est albus pōt nō eē albus.aut nō imediate post
boc instās pōt nō eē albus.Si dicat̄ p̄mū.ponat̄ ḡ in esse
ↄ tūc sequitur ꝙ boc instans est vltimū in quo ē albedo
sor.ↄ post ꝙ imediate nibil illius albedinis erit:alioquin
sor.imediate post boc erit albus ↄ̄ positū. Si 2ᵒ non ime
diate post boc instans sor.potest nō esse alb⁹.igitur neces/
se est ipsum post boc immediate fore album.ↄ per ↄñs h ē
necessaria.sor.erit albus post h instans:ꝙ est falsum.❡8ᵒ
ponatur ꝙ deus annibilet medietatem toti⁹ aeris exñtis
in domo ↄ reliquā conseruet:sic ꝙ medietas domus sit va
cua ↄ medietas plena.ↄ q̄dā corpus luminosum ponat
in vacuo iuxta aerem contingens ipsum:ↄstat ꝙ illud cor
pus causabit lumen in aere.deinde remoueat illud corpus o
motu continuo ab aere versus p̄tem domus vacuam.tot⁹
casus est possibilis.tunc cōstat q2 in vltimo instanti quiet̄
illius corporis luminosi erit lumen. Sed post illud instās
nibil eius erit:q2 semper post illud instans corpus lumino
sum erit distans ab aere ↄ inter ipsum ↄ aerem erit vacuū
ↄ per ↄñs cum corpus naturale non agat indistās nisi agē
do in medium vt pʒ 2ᵒ de anima:nunquā post illud instās
poterit agere vel conseruare illud lumen.ex quo sequitur
ꝙ illud instans est vltimum in quo ē ↄ post ꝙ nibil ei⁹ erit.
❡Oēs p̄misse rōnes p̄nt applicari ↄ̄ vnū corᵐ ↄclu:uʒ in
eodē articlo.vʒ.ꝙ ipossē ē aliq̄ʒ enᵗᵉᵐ eē i reꝝ nā tm̄ p vnū i
stās sic ꝙ imeᵗᵉ p̄us nibil ei⁹ fuerit ↄ imeᵗᵉ post nibil ei⁹ fu
turꝫ sit.ↄ̄ h nāq3 p̄t fieri rō p⁹. Nā posse ē ꝙ de⁹ creet s̄bito
vnū corp⁹ in maxᵃ distāᵃ i q̄ pōt cāre suā imaginē i speculo
ↄ in tp̄e imeᵗᵉ sequēte motu ↄtiᵉ elōgare i⁹ corp⁹ a speculo.
tūc ↄstat ꝙ i istāti creatiōis illi⁹ corp̄is erit imago ei⁹ i spe p
culo:ↄ nibil p̄us ex ea fuit ↄ p⁹ nibil ei⁹ erit. Idē ēt seq̄t̄:cū
corp⁹ cāns imaginē ſm oppōnē directā elongat̄ a speculo
ↄtiᵉ.nā in qlʒ instāti cāt̄ noua imago.c⁹ nibil p⁹ fuit ↄ p⁹
imeᵗᵉ nibil erit.Q ꝓbat̄.tū q2 ſʒ ꝙ corp⁹ ↄtiᵉ remouet̄ a
speculo sic in alia ↄ alia p̄te s̄bi ē imago.Vñ ↄtiᵉ appʒ ma/
gis in ꝓfundo specli. ↄstat aūt ꝙ eadē imago nō trāsit de
vna p̄te s̄bi i aliā.ↄ iō oʒ ꝙ sp cāet̄ alia ↄ alia ↄ nulla duret
pl⁹ q̄ʒ p instās.tū q2 aliq̄n ſm talē remotionē ↄtiᵃᵐ/ↄtiᵉ ap
paret imago min⁹ p̄fcā.h aūt nō pōt eē p remissionē ima/
ginis:cū sit forᵃ simpl̄r indiuisibilis intēsiue.igit̄ h ē q2 in qlʒ
istāti cāt̄ noua imago ↄ nulla durat plusq̄ʒ p instās.❡Itē
ↄ̄ idē ē rō 2ᵃ.posito ꝙ sol ↄtiᵉ mot⁹ cāet radiū i aquā q̄escē
tē.nā talis radi⁹ erit tm̄ p instās.❡Itē 3ᵃ rō.nā deus pōt
creare in instāti mimū visiᵉ a sor.in tāta distāᵃ.ↄ i tp̄e seq̄n
te imeᵗᵉ elōgare ↄtiᵉ i⁹ visiᵉ a sor.tūc cū visio cāet̄ in instā/
ti in i⁹ instāti erit visio in visu sor.ↄ nūq̄ʒ post erit.❡Itē 4ᵃ
rō.ↄ̄ idē reducit̄:poᵒ ꝙ de⁹ cāet s̄bito aliq̄ʒ formā disibilē q
in sor.in instanti.a.ↄ imeᵗᵉ post ↄtiᵉ remittat illā. ❡Itē 5ᵃ.
nā posse est ꝙ de⁹ aliq̄ʒ formā vel vnū angelū creet in h in
stāti ↄ post h imeᵗᵉ nō ↄseruet. Idē de actu voᵗⁱˢ nr̄e suppᵒ
ꝙ p̄duci possit in instāti.❡Itē.6.ↄ̄ idē reducit̄ poᵒ ꝙ in
instāti.a.deus creet albedinē in sor.❡Itē.7.poᵒ ꝙ deus
in aliquo instāti creet iuxta aerē corp⁹ luminosuʒ:ↄ in tp̄e
imediate sequēte remoueat ip̄m motu ↄtinuo.nā in instā/
ti creationis illius cābit lumē.cui⁹ postea nibil erit.❡7ᵒ
potest argui contra octauam conclusionem ratione illius
partis qua dicitur: ꝙ aliqua forma potest esse per instās
tm̄:sic ꝙ in illo quodlibet ei⁹ sit:ↄ p̄us immediate nō q̄ō
libet ei⁹ fuit:fuit tñ aliqd ei⁹ ↄ imediate post nō quodlibʒ
eius erit.aliqd tñ ei⁹ erit.❡Ex h aūt videt̄ sequi ꝙ aliqd
rei illius erit per instans tm̄:cuius nibil fuit prius nec ali/
qd erit post:qd̄ pʒ:q2 ex quo nō q̄ōlʒ ei⁹ fuit ante h istās.ḡ
aliqd plus est in boc instāti de forma:q̄ʒ fuerit p̄us.ↄ illud
plus p̄cise sumptū sic tūc est:ꝙ nibil ei⁹ p̄us fuit. ❡Item
ex quo nō q̄ōlibet huius rei erit post boc instans sequit̄ ꝙ

A aliqd plus est in hoc instāti de forma q̄ erit imediate post hoc: ꝛ illiꝰ sic pcise sūpti, nihil post h istās erit. Sꝫ istō plꝰ qō est nūc ꝛ nihil eiꝰ prius fuit ꝛ illud plꝰ qō nūc est ꝛ nihil eiꝰ post h istās erit est vnū ꝛ idē: q2 qō ē vltm acqsitū ē pm deperditū: sic p3 ēt i exēplo posito p pbatiōe dicte 2nis. Nā id lucis qō est pcise acqsitū vltimate. s. in instāti 2tactꝰ corporis luminosi ꝛ alteriꝰ repellētis est p deperditū vel corruptū: sic ꝛ illud aeris qō in instāti 2tactꝰ est illuminatū fit p tenebrosū: q̄ aliq̄ alia ps aeris illuminati. ¶ Ad pm dō3: q argm q̄tū ad id qō loq̄ de imagine i speculo ē valde dubiū. cū multi negēt tales imagines: ꝛ dicūt q talia q̄ apparēt sunt ipsemet vere res. tñ supposito q imago fit res distincta a re cuiꝰ ipa dr imago: dr q nō est dare maximā distātiā in q̄ corpꝰ cāre pōt imaginē: s3 mimā in q̄ nō pōt: q̄ tñ maior est q̄l3 distātia in q̄ pōt. Et fm h nō est aliq̄ distantia in q̄ pōt cāre imaginē in q̄ manifestare nō possit. Et sic nō hr vltm instās eē imaginis: cū corpꝰ sic ponat moueri: fm pm instās sui nō eē: qō est instās q̄ p puenit ad mimā distātiā in q̄ nō pōt. Et hāc viā psequēdo posset dici: q non q̄tūcūq3 intēsionis spēs rei i medio sufficit cāre imagines in speculo: s3 est dare mimā q̄ nō pōt. sicut supra. di. 3. q. pa in discussiōem pmi dubij dictū est de spē in organo cātiua visiōis in aīa. Et fm h 2nr dō3 est: q nō ē dare mimā imaginē posse cāri. Et iō q̄cūq3 data post initium elōgatiōis corpis a speclō erit aliqd illiꝰ imaginis. imo ꝛ aliq̄ imago minor. Quis istud sit valde mirabile cōsiderata diuersitate ptiū imaginis. ¶ Ad 2m dōm: q post h instās in casu dato remanet aliqd radij ꝛ in eadē pte subi in q̄ nūc est nec in radio ē aliq̄ ps diuisibilis vel indiuisibilis d̄ q̄ ve possit dici in instāti vltimo getis. h nūc est. ꝛ post h istās imeat nihil eiꝰ erit: nec in tali motu est aliqd radij sil totū corruptū: neq3 p corruptū: sicut nec corpꝰ motū est fm aliqd spatij p motū aut mutatū. Argm aūt imaginari vr q radiꝰ sit lōgꝰ carēs dī latitudie ꝛ pfūditate cātꝰa pūctuali pte corpis luminosi in pūctuali pte medij: qō est falsum. ¶ Cū vo argr: q ps illa remanē nō pōt: q2 nō remanet eiꝰ directꝰ aspectus ad eādē ptē corpis luminosi. ¶ Dō3: q falsū ē. Nā adhuc pōt trahi linea recta ab eadē pte medij ad eādē ptē corpis l3 nō h3 angulū rectū vt pꝰt ꝛ istō suffic: cū radiꝰ ēt cāri ꝛ 2suari possit h3 lieas n̄ orthogōalr icidētes: vt p3 ad sēsū.

Ad 3m ¶ Ad 3m nego maximā distātiā i q̄ aliqd pōt videri ꝛ do mimā in q̄ nō pōt videri. ꝛ silr nego mimū visibile ꝛ do maximū nō visibile: iuxta ea que de h lātiꝰ dicta sūt in. 3a. d. q. pa i p dubio. ¶ Ad 4m dōm q argm supponit visionē eē extēsam: qō de visione hois reputo falsum: cū eiꝰ visio sit fm me in sola aīa itellectiua subiue: vt dicā in 2o. Intelligit ḡ argm de visiōe bruti: ꝛ supponat q illa sit extēsa fm extēsionē oculi. tūc dico q argm accipit q nō q̄l3 ps rei vise cāet visionē suā in q̄l3 pte oculi: qō falsum est. Cāt eni in q̄l3: l3 in ppinqorē cāet itēsiorē visionē sui. Tūc ad argm dico. dato casu, dico q post nūc remanebūt ifinite ptes visiōis. s. ille q̄ sūt visiōes illaꝝ ptiū rei vise q̄ tūc sufficiēter erūt opposite oculo ꝛ videbūt. Et vlteriꝰ dico: q illa ps visiōis ipsis. b. q̄ est in pte oculi sibi ppinqori erit post nūc visio eiusdē. l3 remissior q̄ nūc est: ꝛ alia ps visionis. b. q̄ nūc est in remotiori pte oculi: ꝛ nō sic directe opposita erit intēsior visio. b. q̄ nūc ē: pp maiorē oppositionē ꝛ ppinqtatē. b. ad illam ptē oculi. ¶ Uñ notādū: q sicut rei vise sunt infinite ptes pportionales h3 extēsionē: q̄ tñ sunt eq̄les fm intēsionē vel pnt eē: sic ipsiꝰ visionis sunt infinite ptes pportiōales fm intēsionē: ꝛ eq̄les fm extēsionē: q̄l3 eni ps pportionalis in toto exn̄s cāt visionē in toto oculo: ꝛ iō q̄l3 h3 extēsionē eq̄lis cuil3 ꝛ sunt in eodē subiecto p. Et q2 plures tales ptes eiusdē rōnis exn̄tes vt supponit nūc de istis: pfectiorē 2stituūt formam ꝛ visionē: ꝛ iō maioris ptis pportionabilis visio pfectior ꝛ intēsior ē q̄ minoris. Et huic ēt testat sensus. Na3 maius olim extēsiue vniformit p totū exn̄s coloratū clariorē cāt visionē. Sic ēt maior massa plūbi citiꝰ ꝛ velociꝰ descēdit q̄ ps eiꝰ: nō obstāte q q̄l3 ps sit eq̄ grauis: ꝛ q totū nō sit grauiꝰ itēsiue q̄ ps. s. q̄tū ad oēm grauitatē. ē tñ grauiꝰ q̄tū ad vigorē grauitatꝭ. i. actiuiꝰ vel vigorosiꝰ i agēdo vl mouēdo. Et iō pōt dici: q grauitas totiꝰ est maior vrꝰ itēsiue: q̄ ptis: nō tñ maior forꝰ. Uñ ꝛ phs dicit p celi. si esset corpꝰ graue infm eēt vrꝰ infinita: qō pbat p additionē priū ꝛc. ꝛ tñ nō eēt itēsior forā q̄ grauitas ptis. ¶ Ad argm ḡ dōm: q sicut succeae ps. a. moꝰr: sic succeae p totū oculū visio eiꝰ corrūpit: nō q vna ps extēae pus q̄ alia corrūpat: s3 intēsiua tm. ¶ Et sic nō est dare ptē pm extēsiuā rei vise q̄ egressa sit oculi opponē: sic nō est aliq̄ ps visionis p corrupta. Silr in eo istāti in q̄ est p vex dicē. ps. a. tota egressa est opponē oculi: in eodē est p vex dicē. tota visio ipsius a. seu oēs ptes fm intēsionē visionis ipsiꝰ. a. ꝛ ptiū eiꝰ sūt p corrupte: ita q sp fm successionē ptiū extensaꝝ in motu ipsius rei viꝰe est successio ptiū intēsiuaꝝ: vt ita loq̄r: in corruptione visionis: nō aūt ptiū visiōis fm extēsionē vt imaginat argm. T. c. 71

¶ Ad 5m dico: q aliq̄ entitas forꝰ. a. erit post h instās: ꝛ aliqua entitas forꝰ. a. non erit post hoc instās: sicut ēt forꝰ. a. non erit post hoc instans. Dico tamen q nulla entitas forꝰ. a. est nūc: cuiꝰ nihil erit post h istās: s3 sicut forme. a. aliqd erit post hoc instās: ita cuiusl3 entitatis forme. a. nūc exn̄tis aliqd erit post h instās. Et cū dr: sumat p cise ea entitas forꝰ. a. q̄ nō erit ꝛc. Dico q implꝰe ē sumē pcise eā entitatē forꝰ. a. q̄ imediate post h istās nō erit. Et similiter ipoꝰe est sumē totā entitatē forꝰ. a. pcise q̄ erit imediate post h instās. Nā casu posito impoꝰe est signare maximā ptē forꝰ. a. q̄ erit post h istās: ꝛ h: q2 nulla erit maxima ps eiꝰ. Et vlterius dico: q deus nō nouit q pcise nūc plus ē de forꝰ. a. q̄ erit imediate post h instās: q2 nihil tale est: nec ēt nouit maximā ptē forꝰ: q̄ erit post hoc instās: q2 nulla ē maxīa q̄ erit pꝰ h istās. ¶ Et si arguat sic: forꝰ. a. nūc est intēsior q̄ erit post h instās: ꝛ nō est in infim intēsior q̄ erit post h instās. ḡ p aliquē gradū pcise est nūc intēsior q̄ imediate erit post h instans. Rñdeo: q añs est vex. sed 2ña nō valet. Uñ dico: q forma. a. est nūc intēsior ꝛc. ꝛ nō in infinitū intēsior: ꝛ tñ p nullū gradū pcise ē itēsior q̄ erit imeae post h istās: ꝛ cā ē: q2 nullus erit maximꝰ gradꝰ huiꝰ forꝰ post h instās: nec erit aliq̄ maxia latitudo hꝰ forꝰ pꝰ h instās. Si āt eēt dare maximā latitem vel ptē hꝰ forꝰ q̄ erit post h istās: tūc oporteret ēt dare p qd pcise hꝰ forꝰ nūc eēt itēsior q̄ erit imeae post h instās. Hec q̄ dcā sūt patēt i silī. Sit eni aliqō corpꝰ cubitale: sup spatiū sibi eq̄le qō sit. a. ꝛ icipiat nūc moueri v̄sus aliā ptē spatij distātē3 q̄ sit. b. ꝛ sint distātia iter. a. ꝛ. b. duoꝝ cubitoꝝ. Hoc posito in hoc instanti in quo h corpus h3 vltimū getū esse ꝛ incipit moueri cōtinue versus. b. corpus motum habet totū spatiū. a. ꝛ imeae post h istās nō hēbit totum spatiū. a. hēbit tñ aliqd spatij. a. h3. ḡ aliqd de spatio. a. qō nō hēbit post h instans: ꝛ aliqd h3 nunc de spatio. a. qō hēbit ēt post h instās. Et dico: q nihil h3 nūc de spatio. a. cuiꝰ nihil hēbit post h instās: nec pōt sumi qd pcise: h3 nūc qō postea imediate nō hēbit: nec illō tale deꝰ nouit sic: nec aliqd est eiuꝫ. Q. d. pbat: q2 si aliqō tale deēt vel est diuisibile vel indiuisibile: nō diuisibile: q2 q̄tūcūq3 paruū diuisibile spatij sit: tpe erit añq̄ h corpꝰ 2tinue motū totū illō reliqrit: ꝛ p 2ñs imediate post h instans aliqd eiꝰ hēbit. Nec pōt dici: q sit aliqd indiuisibile: q2 tunc eēt dare fm qd spatij h corpꝰ eēt p mutatū a suo loco vel spatio aq̄

I moueť:⁊ eadē rōe esset dare ƀʒ qd spacij ad qȝ moueť eēt
t.c.44. ƀ mutatū:q̄ sunt ipossa:vt pʒ 6° phy. ¶ Silr ƀ posito illȝ
t.46. spacij totū qȝ hēbit ƀ corp⁹ post ƀ instās:erit minus toto:
qȝ nūc hʒ sine toto spatio.a.p indiuisibile p̄cise:⁊ p ꝯn̄s i/
diuisibile dēptū a diuisibili redderet ipʒ min⁹:qȝ ē ipoſ'e.
Silr ƀ posito inter corp⁹ incipiēs nūc moueri ⁊.b.est me
diū spaciū bicubitale:⁊ imediate post ƀ inter ƀ corp⁹ inci
piēs moueri ⁊.b.nō erit mediū spatiuʒ bicubitale:erit tm̄
mediū aliqd eius qȝ ēt nūc mediat:⁊ aliqd ei⁹ nō erit me
diū qȝ tm̄ nūc mediat. Et tm̄ impoſ'e est signare qȝ p̄cise de
ƀ spatio nūc mediat:qȝ imediate post nūc non mediabat:
seu p qȝ p̄cise spatiū nūc mediās est mai⁹ q̄ʒ spatiū qȝ im
mediate post ƀ mediabit:qȝ pʒ:qꝛ illud nō pōt ē indiuisibi
le:cū indiuisibile nō faciat mai⁹:tū ēt qꝛ tūc eēt dare p̄ᵐ acq
sitū de spatio in motu locali ꝯtinuo:qȝ est ipoſ'e. Nec diui
sibile:qꝛ nullū diuisibile erit imediate post ƀ instans ꝑtrāsi
tū a corpe qȝ icipit nūc moueri:⁊ cā est q̄ tacta est ꝓus in
alijs.vʒ.qꝛ nullū erit maximū spatiū qȝ mediabit post ƀ
K instās inter ƀ corp⁹ incipiēs moueri ⁊.b. Et silr qꝛ nullū
est indiuisibile in spatio:⁊ silr nec in forma. Sʒ de ƀ magis
in sequētib⁹. Et eēt in toto sile de spatio sup qȝ est corpus
incipiēs moueri:⁊ de forma incipiēte corrūpi:si spatiū sic
cōtinue relinqť a mobili sic cōtinue corrumpereť.
L ¶ Ad 6ᵐ dōm.ꝙ illud an̄s pōt dupłr sumi vno mō vt sit q̄
dā ꝓpō copulatiua de mō. Alio mō vt sit q̄dā cathe^ca mo/
dalis de dicto copulato. Si p̄ mō sumať.ꝯce^dom ē an̄s ⁊ ne
ganda ꝯn̄a.⁊ ꝓbatio ꝯn̄e nō ꝓcedit in hoc sensu accepto
an̄te. Si sumať 2° mō.negādū est an̄s. Nā sensus ei⁹ esset
ꝙ ƀ esset poss̄:aliquā formā deus ꝯseruabit p horā ⁊ per
instans terminās illā horā.⁊ nullā p̄tē illi⁹ forē ꝯseruabit
post instās terminās illā horā. ƀ aūt est falsum.qꝛ si nullā
p̄tē illius forē ꝯseruabit post illud instās quod sit.b.igitur
imediate post instās.b.tota illa for^a simul.⁊ p ꝯn̄s in istāti
corrūpeť vł adnihilabiť.⁊ sic instās eēt immediatū instāti
ꝙ est impoſ'e. Tūc ad ꝓbationē an̄tis ꝯcedo ꝙ ꝑ q̄lʒ mē/
sura diuisibili vel indiuisibili ſm 1ᵐ modū loquēdi pōt reʒ
L conseruare ⁊ pōt nō ꝯseruare.⁊ ꝙ q̄ncunq; ꝯseruat libere
cōseruat. Dico tm̄ ꝙ dū ꝯseruat ꝑ aliq̄ instāti nō pōt sił cū
hoc nullā partē illius rei ꝯ̄ſuare post illud istās.qꝛ q̄ʒuis
vtraq; haꝝ sit poss̄ deus ꝯseruat hāc rem in hoc instanti.
Deus nō cōseruabit aliquā p̄teʒ huius rei post hoc instās
eodē instanti demōſtrato. Ambe tm̄ nō sunt compoſ'es. pro/
pter cām tactam:oporteret aūt ad ṽitatem an̄tis in sensu
cōcesso:ꝙ ambe iste eēnt cōpoſ'es. ¶ Ad ꝯfirmationeʒ di
cendum.ꝙ suppositio ē impossibilis.s.ꝙ deus ita cito post
hoc instans adnihilet totā illam formā sic cito post ƀ istās
pōt eam adnihilare.nā deus nō ita cito post hoc instās p̄t
ipsam adnihilare:qn citius post hoc instās possit eā totam
adnihilare. Exēplū in sili ponatur ꝙ deus creet vnum an/
gelū in instāti.b.cōstat ꝙ de⁹ post instās.b.pōt creare ali
um angelū ⁊ in instanti.⁊ tm̄ non est poſ'e:ꝙ ita cito post in
istans.b.deus creet aliū angelū sic cito pōt.ꝙ ꝓbať:qꝛ cū
M creabit ipʒ vł creabit ipʒ in istāti imediato.b.istāti.⁊ ƀ nō
qꝛ nullū ꝯ̄ eē illi imediatū.vel i instāti mediato p tp̄s:⁊ sit
illud instās.c. Sed cōstat ꝙ in instāti medio illi⁹ tp̄is inter
b.⁊.c.deus pōt creare aliuʒ angelū.⁊ p ꝯn̄s post.b.pōt ci/
tius creare aliū angelum q̄ʒ in.c.⁊ vltra sequiť ꝙ cū crea/
bit ipm in.c.non ita cito creabit ipm post.b.sicut cito pōt.
Et ideo ƀ est iposs̄.deus ita cito post.b.creabit vnum an
geluʒ sicut cito pōt.⁊ per ꝯn̄s nō pōt poni in eē.⁊ idē iudi
cium est de anihilatione:⁊ corruptiōe:cuiuslibet ꝙ anni/
hilať vel corrūpiť totū simul.siue in instāti. Est ḡ ƀ negan
da.de⁹ pōt ita cito post.b.adnihilare totā hāc formā sic ci
to pōt.ƀ tm̄ vera est.sicut cito post.b.deus pōt adnihilare
totā hāc formam.ita cito pōt.⁊ hoc qꝛ iste terminus/sicut/
habet virtutem confundendi terminum sequenteʒ. ¶ Ad
Ad 6ᵐ 6ᵐ si loquamur de p̄tāte naturali volūtatis cum cōi influ/
entia dei:sicut opʒ vt argᵐ sit ꝯ̄ dicta. Uel dabiť minimuʒ N
tempus nāliter ꝑceptibile a voluntate:vel maximū non ꝑ
ceptibile:quod minus tamen est oi perceptibili ab ea:vel
neutrum dabiť:sed ponatur ꝙ quātūlibet paruū tp̄s ē ab
ea ꝑceptibile. Si deť p̄mū tūc pōt cōcedi ꝙ volūtas pōt tā
cito non velle sicut cito pōt. Nam pōt in fine dari tp̄is non
velle ⁊ citius nō pōt. Et si ponať in esse tunc actus p̄ non
erit:⁊ nō dabitur vltimū instans sui esse. Si vero deť scōʒ
aut tertiū dōm:ꝙ voluntas nō pōt tā cito post nūc nō vel/
le.a.sicut cito pōt:sʒ q̄ʒtūcūq; cito pōt adhuc citi⁹ pōt:⁊ p
ꝯn̄s ipa nō poterit ex se nō hr̄e hūc actū vel aliqd ei⁹ post
nūc. Sicut nec ita cito poterit totū actū sił ꝯ̄serere:sic cito
poterit. Et iō argᵐ fundať sup falso. Tertiū tm̄ mēbꝝ datū
q̄.s.negať tā mimū ꝑceptibile q̄ʒ maximū nō ꝑceptibile nō
apparet rōnabile. Sed de hoc nō opʒ ad p̄sens disserere.
¶ Et ƀ dico si pōať ꝙ nō sit dare mimū tp̄s ꝑceptibile vel
maxᵐ nō ꝑce^tia sor.sʒ q̄cūq; tp̄e a sor.ꝑce^bi min⁹ tp̄s sit ab
eo ꝑcep^le ⁊ in q̄lʒ tp̄e a sor.perceptibili possit sor. velle.b.
O Si autem ponereť minimū ꝑceptibile.tunc primo posset
in fine illius velle.b.⁊ tunc posset poni:ꝙ sor.sicut cito vel
let.b.sic cito p̄t.sʒ tūc arᵐ non valēt ad ꝓpᵐ. Si āt nō pōať
mimū ꝑce^le in q̄ possit velle.b.sʒ maximū in q̄ nō pōt.tūc ēt
non dabiť p̄ᵐ instās in quo pōt velle.b.nec erit poſ'e ꝙ sor.
ita cito velit.b.sicut cito pōt. Et ratio est qꝛ hoc posito.qȝ
libʒ tp̄s perceptibile excedit maximū nō perceptibile per
tp̄s ⁊ ante qȝlʒ instans tp̄is excedētis:vel p qȝ ē excessus
est instās in quo sor.pōt velle.b.nec pōt dari p̄ᵐ instans in
quo possit velle. ¶ Ad 7ᵐ dōm.ꝙ si nō sit dare vltimum
instans ⁊c̄.posito ꝙ sor.nūc sit albus seqť.igiť necessario
sor.erit albus in aliquo instāti post hoc. Dōʒ.ꝙ ly necessa
rio.vel determinat ly.seqť.vt sic denoteť hāc ꝯn̄am eē ne/ Aliť⁹ vi ꝯcedi
cessariā.sor.est albus.igiť sor.erit alb⁹ in aliq̄ instāti post hāc esse
hoc.vel determinat ꝯn̄s.vt denoteť:ꝙ ista ꝓpō.sor.erit al neēiam
bus in aliquo instāti post hoc.q̄ seqť ad hāc.sor.ē alb⁹.sit sor. erit
ꝓpō necīa. Si itelligať 2° mō.nego ꝯn̄aʒ.dico eni ꝙ q̄ʒuis alb⁹. sʒ
sor.nūc sit albus:⁊ ad hāc sequať ƀ.sor.erit albus in aliq̄ ƀ ē fłsa
instāti post ƀ.⁊ silr sequať ꝙ ƀ est vera.sor.erit alb⁹ in ali qꝛ ꝯtin/
quo instāti post hoc.nō tm̄ ad illud an̄s sequiť.ƀ sor.necīo get esse
erit alb⁹ in aliq̄ instanti post hoc.nec seqť ꝙ ƀ est necessa/ ipsam
ria.sor.erit albus in aliquo instāti post hoc.nā oppoᵐ vtri falsam.
usq; stat cū an̄te ⁊ cū hoc ꝙ nō sit vltimū instās ⁊c̄.non.n. P
repugnant iste.sor.est alb⁹.⁊ nō est vltᵐ instās ⁊c̄.⁊ sor.nō
necessario erit albus post hoc.vel ƀ nō est necessaria.sor.
erit albus ⁊c̄. Si ṽo denoteť necessitas ꝯn̄e:cōcedo illaʒ.
nā dico ꝙ ƀ est ꝯn̄a necessaria:sor.est alb⁹.ergo sor.erit al
bus in aliquo instanti post ƀ. Tūc cū probať oppositūʒ p̄
qꝛ seqtur ꝙ ꝓpō singularis cathe^ca de futuro ꝯ^n eēt deter/
minate ⁊ necessario vera. Pōt p̄ dici ꝙ sile arᵐ p̄t fieri ꝯ̄ po
nentes vltimū instās ⁊c̄.qꝛ hoc posito seqtur.sor.est alb⁹
nūc.igitur sor.nō erit albus in aliq̄ instāti post hoc:suppo
sito ꝙ hoc instans p̄sens sit vltimū instans in quo sor.ē al
bus. Ad arᵐ aūt dōm.ꝙ ꝓpōnem de futuro esse determi/
nate verā pōt intelligi dupłr.vno mō vt ista determinatio
intelligať respectu veritatis ⁊ falsitatis.vt sit sensus:ꝙ ꝓ/
positio singularis cathe^ca de futuro ꝯ^n non sit neutra ⁊ in/
differens ad esse verā vel falsam:sed vel tm̄ est vera vel tm̄
falsa.⁊ hoc mō ꝯcedo talē ꝓpōneʒ esse determinate verā. Q
alio mō vt itelligať determiatio reᵃ alic⁹ istātis futuri tp̄is
vt itelligať ꝙ ꝑ aliq̄ istāti determiato ipa ē ṽa. Et sic dico
ꝙ nō ois talis ꝓpō est sic determiate vera.nec hoc seqť ex
positione. Silr cū diciť ꝙ hȝ propositio eēt necessario ṽa.
dico ꝙ falsuʒ est.nō enim sequiť.ƀ propositio ē determina
te vera.demōſtrando aliquā talem ꝓpōnem de futuro.igiť est
necessaria. Sicut nō sequiť.hec ꝓpositio.sor.est albus est
determinate vera.igiť est necessario ṽa.nā an̄s pōt eē ve/
rum.⁊ est veꝝ si ita sit:⁊ tm̄ ꝯn̄s est falsum.qꝛ ipsa pōt esse
falsa. ¶ Ad aliud argᵐ per ꝙ probať hoc ꝯn̄s esse falsum.

A qꝛ in nullo instanti post hoc necesse ē soꝛ. foꝛe albū. Dico
ꝙ verꝫ est ꝙ in nullo instanti ꝛc. Silr non necessario sequi
tur. in aliquo instanti post hoc. soꝛ. erit albus. Sed dico ꝙ
necessario sequit̄. soꝛ. erit albus in aliquo instāti post hoc.
Nec ad istā seqt̄ prioꝛ. qꝛ ly. instās. in prioꝛe supponit de
terminate. in scda vero cōfuse tm̄ propter verbū d̄ futuro ꝙ
p̄cedit. Similiter si ly necessario notet necessitatē cōñe. cō
cedendū est. soꝛ. est albꝰ. igitur soꝛ. necessario erit albus in
aliquo instanti post hoc. ꝛ nō h̄. igit̄ in aliquo instanti post
hoc soꝛ. necessario erit albus. qꝛ in nullo instanti post hoc
necesse est soꝛ. foꝛe album. nā in quolibet pōt nō esse albꝰ.
necesse tamē est hoc posito soꝛ. foꝛe albū in aliquo instāti
post hoc. ¶ Ad cōfirmationē. Dico ꝙ immediate post h̄
instās in quo soꝛ. est albus: pōt soꝛ. nō esse albꝰ. qꝛ in quo
libet instanti tp̄is immediati huic instanti. pōt soꝛ. nō esse
albus. ꝛ ita nullum tempus erit anteq̄ꝫ soꝛ. pōt post hoc in
stans non esse albꝰ. ꝛ per cōñs immediate post hoc instās.
pōt nō esse albꝰ. Dico tamen ꝙ ista nō est vera. soꝛ. pōt nō
B esse albus immediate post hoc instans. Exemplū. h̄ est ve
ra. immediate post hoc instans erit aliud instās. qꝛ nullū
tempus erit medium anteq̄ꝫ post hoc instans: erit aliud in
stans ꝛ tm̄ h̄ est falsa. aliud instās erit immediate post hoc
instans. qꝛ nullū instans erit immediatū huic instanti. qn
immo inter q̄dlꝫ aliud instans ꝛ hoc instans. erit tempus
medium. Similr h̄ est vera. immediate post hanc diuiōem
vel hoc signū: in liª pōt fieri alia diuisio vel aⁿ signū. qꝛ nul
la est liª media anteq̄ꝫ possit fieri signū vel diuisio: qꝛ q̄cūq̄ꝫ
liª daret̄ media illa est diuisibilis. ꝛ tamē h̄ est falsa aliqd̄
signū vel aliqua diuisio pōt fieri in liª immediate post hāc
diuisionē vel signū. nā inter quālibet aliā diuisionē ꝛ hāc
est linea ꝛ potest esse diuisio. Et cū vlterius dicitur: si imeᵗᵉ
post hoc instans. pōt soꝛ. nō esse albus ponatur in esse. Di
co ꝙ nō pōt poni i esse ꝙ immediate post hoc sit nō albꝰ.
nec sequitur. immediate post hoc pōt soꝛ. nō eē albus. igi
tur potest poni in esse: ꝙ immediate post hoc soꝛ. non sit al
bus. ꝛ hoc qꝛ in añte nō denotatur: ꝙ sit possibilitas talis
C imediationis. Sed ecōtra: immediatio possibilitatis. Sed
ex ista. soꝛ. pōt non esse albus immediate post hoc instans.
bene sequitur. igitur potest poni in esse ꝙ soꝛ. imediate
post hoc non sit albus. quia in ipsa denotat̄ possibilitas im
mediationis. Sꝫ antecedens est falsum vt dictum est. Exē
plum quo ad omnia predicta pōt poni in motu locali. Sit
enim. a. coꝛpus nunc existens in loco sibi equali qui sit. b.
hec est vera. Immediate post hoc instās. pōt. a. coꝛpus re
liquisse totū. b. locū. ꝛ tm̄ h̄ est falsa. a. coꝛpus pōt reliquis
se totū. b. locum immediate post hoc instans. Item esto ꝙ
prima sit vera vt probabit̄: nō tamen sequit̄: ꝙ possit poni
in esse: ꝙ immediate post hoc instās. a. coꝛpus reliquerit
totū. b. locum. Et in qualibet harum sumo totum sincaᵗᵉ.
Qꝫ aūt prima sit vera probat̄. qꝛ nullū tempus erit medi
um anteq̄ꝫ. a. coꝛpus pōt reliquisse totū. b. locū. igit̄ imme
diate post hoc instās. ꝛc. Añs probatur. qꝛ si aliqd̄ tempꝰ
D erit medium anteq̄ꝫ. a. coꝛpus potest ꝛc. sit illud vna ho
ra. Sed probo ꝙ nō: qꝛ. a. coꝛpus pōt moueri in duplo ve
locius q̄ꝫ moueret̄ si in vna hoꝛa moueretur a toto. b. loco
Si aūt moueret̄ in duplo velocius cōstat ꝙ in minoꝛi tp̄e
q̄ꝫ est vna hoꝛa relinqueret totū. b. locū. ꝛ eodē mō pōt p
bari de quolibet quātūcūq̄ꝫ p̄uo tēpoꝛe. qꝛ in infinitum ve
locius pōt moueri. a. coꝛpus. a loco. b. ꝛ p cōñs in quolibꝫ
instanti tempoꝛis immediati huic instanti. pōt reliquisse to
tum. b. locū. ꝛ sic nullū tempus erit mediuꝫ añq̄ꝫ. a. coꝛpꝰ
pōt reliquisse totū. b. locū. Qꝫ aūt nō possit poni in esse ꝙ
immediate post hoc instās coꝛpꝰ. a. reliquerit totum. b. lo
cū. ac per hoc ēt ꝙ sit falsa propō 2ª probat̄. qꝛ si hoc pona
tur in esse. tūc aut. a. coꝛpus: succeᵛᵉ relinquebat. b. locuꝫ.
ꝛ si sic sequit̄: ꝙ nō imediate reliquit totū. b. locuꝫ. qnimo
tempus fuit medium anteq̄ꝫ totū reliquerit. Aut. a. coꝛpꝰ
nō succeᵛᵉ sed simul ꝛ p cōñs in instanti reliqt totū. b. locū. E
ꝛ si sic cū illud instās in quo ponit̄ reliquisse totū. b. locū.
nō sit hoc instans presens. qꝛ in hoc instanti est in loco. b. ꝛ
in instanti. in quo reliquit totū. b. nō est in loco. b. erit aliđ
instans ab hoc instanti ꝛ immediatuꝫ ei: ꝙ est impoīe. Ex
hijs pꝫ ꝙ posita veritate huius. a. coꝛpus nūc ē in loco. b.
h̄ est impoīs. a. coꝛpus erit extra totuꝫ locū. b. immediate
post hoc instans. nec hoc pōt poni in esse. ꝛ eius opposita
est p nūc necessaria: non q̄dem necessitate absoluta sed ne
cessitate suppositionis ꝛ cōñie vt dcm̄ ē. eodē mō in ꝓposi
to. ¶ Ad. 8ᵐ dōm ꝙ iº casu posito post illud istās erit totū
lumē illud ꝛ cōseruabit̄ a deo solo q̄ꝫtus sibi placebit. Et si
dicatur. addendo ad casum ꝙ deus non agat ad ip̄m mō
speciali ꝙ videt̄ poīe cum ex hoc ꝙ facit vnū miraculū nō
sit necesse ip̄m facere q̄dam aliud miraculū. ¶ Dicendum
ꝙ tunc casus nō est poīs. ꝛ si ponat̄ primū: necesse est ꝙ h̄
aliud ponat̄. s. ꝙ deus ipsum postea conseruet. Vñ sicut di
ctum est ad. 5. sicut non est poīe ꝙ deus cōseruet aliquam
rem per totū q̄dam tempꝰ: ꝛ p instās terminās illud. ꝛ ni
hil eius conseruet post illud instans sic in ꝓposito p ean F
dem rōnem. ¶ Tunc ad rationes que fiunt ad ꝓbandum
ꝙ poīe ē aliquā rē eē p vnicū instās. Et ad pᵐᵘᵐ q̄dē d̄ ima
gine specli. dōm ē sic dcm̄ ē ad pᵐᵘᵐ rōeꝫ ꝓbātē ꝙ ē dare vltᵐᵘ
instās eē foꝛme. ¶ Ad aliā cū dī ꝙ i qlꝫ istāti tp̄is q̄ h̄ꝫ op
pōnē directam coꝛpꝰ cāns imaginē cōtiᵉ remouet̄ a speculo
cāt̄ noua imago cuiꝰ nulla ps fuit ꝛ p̄us: ꝛ nulla post erit
Dōm. ꝙ h̄ ē fl̄m. Ad pᵐᵘᵐ ꝓbōnē. cū dī ꝙ h̄ꝫ ꝙ coꝛpꝰ cōtiᵉ re
mouet̄ a specl̄o: sic in alia ꝛ alia p̄te speᶜˡⁱ est imago. dico ꝙ
istđ ēt ē fl̄ꝫ: q̄ꝫuis ita appeat. Nā lꝫ imago tē appeat magis
in ꝓfundo speculi nō tm̄ ibi ē. ꝙ pꝫ. qꝛ aliqñ appꝫ imago eē
in ꝓfundo speculi p q̄ꝫtitatē vniꝰ cubiti. ꝛ tm̄ ꝓfunditas spe
culi nō ē q̄ꝫta ē latiᵗᵘᵒ vniꝰ digiti. qđ ḡ ita appꝫ nō est qꝛ sp
noua s̄m totū in alio loco g̃iet̄: sꝫ qꝛ imago p̄oꝛ diminuit̄.
Silr cū coꝛpꝰ ieq̄li distāª moᵗ circa speculū vt a dextra p
tē in sinistrā. nō sp in qlꝫ istāti ē noua imago s̄ꝫ totū. i. cuiꝰ
nihil p̄fuerit nec in instāti aliq̄ g̃iat̄: sꝫ cōtiᵉ ꝛ succeᵛᵉ p p̄tes
G s̄m ꝙ succeᵛᵉ coꝛpꝰ moᵗ de vno loco ad aliū. ¶ Ad aliā p
batiōem q̄ ē ad idē dōm. ꝙ sic imago specularis ē diuisibi
lis extensiue ꝛ augmētabilis ꝛ diminuibilis. sic ēt est diui
sibilis intensiue ꝛ intēdibilis ꝛ remissibilis. ꝙ ꝓbat̄ ex eo
ꝙ circa idē speculū eodē coꝛpe exñte in maioꝛi ꝛ in mioꝛi
distātia ceteris vniformiter se hñtibꝰ appꝫ imago nō solū
maioꝛ vel mioꝛ extēsiue sꝫ ēt magis vel minꝰ p̄fcā. vt tāgit
arᵐ. Itē circa aliđ ꝛ aliđ speculū idē coꝛpꝰ ceteris p̄ibꝰ: cāt
magis p̄fcām ꝛ minꝰ p̄fcām imaginē. Vñ vnū speculū per
fectius repꝛesentat q̄ꝫ aliud. ¶ Ad 2ᵐ rōnē que ē de radio
dōm vt. ē. vꝫ. ꝙ radiꝰ cōtiᵉ ꝛ p p̄tes coꝛrūpit̄. ꝛ silr cōtiᵉ g̃ia
tur. ¶ Ad. 2. 4. ꝛ. 5. ac. 6ᵐ. ꝛ. 7ᵐ. pꝫ q̄d dōm ex dictis. ē.
¶ Ad 7ᵐ dōꝫ vt. ē. in sili dcm̄ ē. vꝫ ꝙ in istāti ē aliq̄d foꝛᵉ
plus: nihil tm̄ ē tūc cuiꝰ nihil p̄us fuerit: nec ē aliq̄d tūc qđ
p̄cise tūc sit: ꝛ nulla ps eiꝰ p̄us fuerit. Et ē exᵐ de coꝛpe qđ
cōtinue moᵗ localr̄. Nā qñ ē p̄ mutatū adhuc vel illū locuꝫ H
sibi eq̄lē. v̄. g. ad locū. a. cōstat ꝙ hꝫ aliq̄d de loco. a. qđ pꝰ
nō hūit: ꝛ tm̄ nihil hꝫ tūc de loco. a. cꝰ nullā p̄tē pꝰ hūerit:
nec pōt dari q̄d p̄cise tūc plꝰ hēat q̄ꝫ p̄us habuit đ loco. a.
Silr nō hꝫ aliq̄d tunc cuiꝰ imeᵗᵉ post nihil hēbit: vt supra
mōstratū est: ita suo mō de foꝛma dōm est in casu dato.

Tertio videdū ēvtrꝫ cuiuslꝫ foꝛa p hꝫ sit dare mimū. 3ᵒ arti.
Et qꝛ p̄tibilitas foꝛᵉ pōt accipi tā s̄m itēsionē
q̄ꝫ s̄m extēsionē. iō mimū in foꝛa pōt itelligi ēt vtroq̄ꝫ mō.
¶ Itē vtroq̄ꝫ mō pōt intelligi 2ʳ mimū foꝛe: vno mō vt di
cat̄ mimū: q nihil foꝛme est minꝰ: nec pōt eē minꝰ in spē il
la. Alioᵒ illđ p̄t vocare mimū qđ p̄t p se actu separū sbsiste
re: ꝛ nihil eiusdē spēi minꝰ eo posset p se separū subsistē re
manēs in specie illa. Tūc pono aliq̄s ꝯnes. ¶ Prima ꝯ ē p. 2
ꝙ nullius foꝛme de predictis est aliqđ minimū s̄m exten
sionem p̄mo mō accipiēdo minimuꝫ: ꝛ loquēdo de foꝛmis

I partibilibus extẽsiue. Hanc probo sic. omni forma extensa ⁊ qualibet eius parte ẽ aliqua eius pars minor. ergo nullius talis forme est dare aliquã partẽ minimã: qua nulla sit minor: ꝯña p3 ⁊ añs ꝓbat̃ ex eo: ꝙ quelibet talis forma ⁊ quelibet eius ps est extẽsa ⁊ diuisibilis i semp diuisibilia sicut eius primum subiectũ: alioquin vt arguit pħs in de sensu ⁊ sensato: vbi q̃rit an qualitates sensibiles diuidant̃ in infinita ⁊ determinat ꝙ sic: in ptes inexñtes: q̃s vocat ꝑtes in potentia: sequitur ꝙ aliq̃ ps corpis sensibilis qualitate sensibili. v.g. aliqua pars ignis nõ esset calida: ⁊ aliq̃ pars niuis non esset alba: si tã calor q̃3 albedo esset in ptes minimas ⁊ indiuisibiles resolubilis. ¶ Itẽ eius ꝑmũ subm nõ esset sibi adequatũ: ⁊ per ꝯñs nec ꝑmũ subm ꝺm ptem.

K ¶ P. Si esset aliqua pars forme minima ꝺm hunc modũ illa esset indiuisibilis: ⁊ eius subm eẽt aliquod idiuisibile: sicut aliqui opinãtur pũctũ. ꝯñs est falsum: tũ qa talia idiuisibilia non sunt in re ꝑ nã. vt ꝓbabitur in scdo: tum quia esto ꝙ essent nõ posset aliquid eo ꝑ esse subm forme nãlis: sicut ꝓbat̃ tertio de ce. ⁊ mun. Unde pũctũ nec aliq̃d indiuisibile põt esse dur ꝑ vel molle. ⁊ sic de alijs: vt ibi dicitur.

T.c.7. 2ª ꝯ ¶ Scdã ꝯ: ꝙ eodẽ mõ loquendo de minimo: nullius forẽ partibilis ꝺm intensionem est dare minimũ intensiue: hoc probatur: qa si daret̃ aliquod tale minimũ illud esset oĩno indiuisibile intensiue: ꝯñs est falsum: tũ qa sicut indiuisibile ꝺm extẽsionẽ additũ alteri non facit maius: sic nec indiuisibile ꝺm intensionem additum alteri facit intensius: ⁊ per ꝯñs forma nõ intenderet̃ ex additione taliu3 minimorum: cu3 tota forma sit resolubilis in talia minima si ponantur: sequeret̃ ꝙ nulla forma eẽt intensior alia: tum qa q̃libet taliũ acquireret̃ subito ⁊ in instanti: ⁊ per ꝯñs vel nulla intentio eẽt cõtinua: cuius oppositũ ẽ ꝓbatũ: vel aliqs mot⁹ cõtinu⁹ eẽt cõposit⁹ ex mutationibus vel mutatis eẽ pcise: q̃d est reprobatũ 6º physi. Et ambe ꝓdicte ratiões suo modo possent fieri ꝓ precedenti ꝯne.

T.c.p. ep lõgũ pcessu3 3ª ꝯ ¶ Tertia ꝯ est de minimo ꝺm extensionem: secundo mõ accipiẽdo mimũ.s. sepabile ⁊ poſſe nãlr seorsum existere. Et est ꝯ hec: ꝙ cuiuslibet talis forme est dare minimũ poſſe ⁊c. vel maximum non poſſe minus omni parte sua possibili per se existere in specie illa. Uñ in albedine: l3 non sit aliq̃ ps mĩma inexñs vt p3 ex ꝑma ꝯne: nõ quãtũlibet tñ pua ps eius posset diuisa ab alijs per se nãlr existere: sed est dare minimã que posset: vel ea ꝑ que nõ possent est dare maximã: ita ꝙ ois alia maior posset. Et sicut dico de ea que ẽ: si diuideretur sic etiã dico de generabili. v3 ꝙ nõ in quacũq3 parua quãtitate mãe vel subiecti per se seorsum exñte põt aliq̃ talis forma nãlr gñari. Sed in qualibet specie taliũ formarum est dare mimã q̃ntitatẽ subi: in qua põt nãlr recipi ⁊ existere: vel maximã in qua nõ põt ⁊ in omni maiori põt. Hanc ꝯnem reputo ꝓbabiliorẽ opposita: ⁊ magis ꝯsona3 dictis auctorũ: q̃uis opposita v̄tute rõnũ non possit euidẽter impugnari. ¶ Arguo ergo sic. in aliquãta magnitudie subti potest nãliter saluari forma nãlis eiusmodi: ⁊ in aliquanta

M minore nõ põt. ḡ est dare minimã in q̃ põt: vel maximam in qua non: ad sensum premissu3. ꝯña ꝓbat̃: q̄m si signetur stilo aliq̃ pars subti in qua seorsum nõ posset forma existere: aut in qualibet ea maiore: ⁊ eã includente possit forma saluari: ⁊ tũc illa est maxia in q̃ nõ. Aut in aliq̃ maiore nõ posset saluari: ⁊ tũc vlteri⁹ trabendo stilũ: aliquãdo deuẽtũ erit ad ꝑmã in q̃ poterit: ⁊ illa erit minima i q̃ sic: vel ad vltimã in qua non poterit: ⁊ illa erit maxima in q̃ nõ. Non põt aũt vtrũq3 dari. s. maxima i q̃ nõ: ⁊ minima in qua sic. qa tũc minima in q̃ sic: vel excederet maximã in qua non: aliquo excessu diuisibili: ⁊ hoc non: q̄m seclusa aliqua posteriore pte illi⁹ excessus: adhuc residuũ includit maximã in qua nõ: ⁊ amplius: aut ḡ in illo residuo poterit esse forma: ⁊ tunc ꝑma data nõ fuit minima in qua sic: aut nõ poterit: ⁊ tũc sequit̃ ꝙ alia nõ fuit maxima i qua nõ. nõ ergo excedit eã in excessu diuisibili. Sed nec ẽt indiuisibili: qa indiuisibile nõ reddit maius. p3 ḡ ꝯña: ⁊ ꝓ⁹ ps añtis ẽ nota ad sensum. N

¶ Scdã vo ꝓbat̃: qa sicut dicit pħs scdo de aĩa ⁊ experientia docet: vnusquisq3 act⁹ in po˜ exñte dispo sita ⁊ in ꝓpria mã aptus natus est fieri: ⁊ nõ q̃libet indifferenter in q̃l3: mã aũt nulli forme in ea de nouo gñabili est ꝺm se absolute ⁊ q̃uol3 se h̃ns ꝓpria po˜ seu ꝓprium susceptiuũ: sed talr vel talr disposita: ⁊ inter oẽs dispões mãe ad suscipiendũ formas quãtitas est prima. Uñ ⁊ forme ꝑme elmto ꝝ: etiam sibi determinant ꝓprias magnitudines ⁊ quantitates in materijs: sicut ex attestatione sensus probat Cõmen. in de subã orbis: videmus inquit ꝙ for˜ caliditatis q̄ñ agit in aquam incipit aqua augeri ⁊ crescere in dimensionibus: ⁊ vicinari dimensionibus aeris. Cũ ḡ peruenerit ad maximã quãtitatẽ aque: tunc subm denudabit̃ a forma aque ⁊ quãtitate dimensionũ aque ꝓpa: ⁊ recipiet formã aeris ⁊ quãtitatẽ dimẽsionũ ꝓpriaru3 forme aeris. Sed si forma non determinaret sibi certã quãtitatẽ in minimo. s3 in quãtãcũq3 pua saluari posset: supflua eẽt actio nãe in augendo dimẽsiones aq̃ pp gñatione3 aeris. T.c.24 cap.p.

O ¶ P. Absurdũ eẽt dicere: ꝙ for˜ elephantis posset fuari i tã modica q̃ntitate quanta est quãtitas grani synapis: ⁊ tñ oporteret h̄ dicere: nisi põatur ꝙ forma determinat in minimo certã quãtitatẽ subti. Et sicut ẽ de formis pfectis ⁊ corporũ etherogeneo ꝝ: sic ẽt est de formis q̃buslibet q̃ de nouo in mã recipiũtur: q̃uis forte nõ sit eque patẽs. ¶ Nec valet dicere: ꝙ h̄ nõ est sile: q cũ for˜ elephãtis req̃rat corpus etherogeneũ. i. dissimiliũ ptiũ. Nã si ptes hõgenee q̃s req̃rit corp⁹ elephãtis possint eẽ sp minores: poterũt in tã parua sumi q̃ntitate ꝙ constituent corpus etherogeneũ in q̃ntitate synapis eiusdẽ rõnis cũ corpe q̃d nunc h3 elephas: ⁊ in illo poterit saluari for˜ elephãtis: si dicta opio vera sit.

¶ Ad hãc intentionẽ est pħs ꝓ phys. ꝯ Anax. vbi dicit ꝙ est dare mimã carnẽ: ⁊ minimã aquã: ⁊ sic de alijs nãlib⁹. T.c.38.

¶ Ad hoc dr̃: ꝙ ex dicto illo nõ cogimur ponere tale minimũ. Nã pħs satis h3 si per ablationẽ a toto minoret̃ totũ: ⁊ ita ꝙ non semp de eo possit eq̃le abstrahi. Oportebat enim Anax. dĩe sicut ei imponit pħs ꝙ facta segregatiõe a carne cuiuscũq3 gñabilis de carne adhuc remaneret caro tãta: vt ex ea posset vlterius segregari q̃dcũq3 gñabile. ⁊ h̄ est impoſſe: q̄m quãtãcũq3 caro posset in infinitũ diuidi ⁊ minorari: saltẽ nõ remaneret tãta vt posset ex ea q̃dcũq3 gñabile gñari: qa gñabile q̃dcũq3 requirit determinatã quãtitatẽ illi⁹ ex quo gñat̃: maxie si gñatio sit tm̃ segregatio: q̃d iponit̃ Anax. ⁊ vltra quantitatẽ istã ex q̃ gñat̃ minuet̃ caro per ꝯtinuã segregationẽ alio ꝝ ex ipsa. Nõ ḡ pp intentionẽ Arist. ibi o3 ponẽ minimũ in nãlib⁹: eẽt sepatu3 ⁊ per se exñs. Sco⁹ li. 2. d. 2. q. 9. P

¶ Hec ršio non est ꝺm mẽtẽ pħi q̃d p3 ex v̄bis eius aptis: ⁊ rõnib⁹ q̃s adducit. Ex v̄bis q̃dẽ (nã ait sic) si oẽ corpus remoto q̃dã: q̃d min⁹ necesse est fieri: carnis aũt determinata ẽ q̃ntitas. ⁊ magnitudie ⁊ puitate: manifestũ ẽ ꝙ ex mima carne nullũ segregabit̃ corp⁹: erit eni minus minimo. Contra

¶ Et Cõmẽ. ibi hãc rõnẽ declarans ait. Et cũ sit mãifestũ ꝓ se: ꝙ oẽ corp⁹ q̄ñ ex eo diminuit̃ aliq̃d fit minus: ⁊ ẽt est manifestũ p se ꝙ q̃ntitas carnis est terminata in magnitudie ⁊ puitate. Nã manifestũ ẽ: ꝙ ex mima carne q̃ nulla caro ẽ minor: ipoſſe ẽ exire corp⁹ cõsiſſe oio. Nã q̄ñ exit⁹ pcedit sp ⁊ minoratio corpis ex q̃ ẽ exit⁹ pcedit sp: necẽ ẽ vt illud corp⁹ a q̃ exeũt hec corpa: pueniat ad mimã q̃ntitatẽ illi⁹ spẽi corpis: ⁊ tunc erit impoſſe vt ex eo exeat aliq̃d: q̄m fieret tũc minus q̃3 deberet eẽ: q̃d ẽ ꝯ positum. Hoc p3 p: q: vterq3 aperte dicit: ꝙ est dare minimam carnẽ: ⁊ p ꝯñs. ꝙ caro est determinata in magnitudine ⁊ paruitate: ⁊ his verbis ꝯdicit responsioni. Cõtradicit etiã rõni. Nã si neget̃ tale minimũ: nec ponat̃ minima caro potens per se subsistere: vel n̄ ponat̃ maximum ꝙ non: rõ nihil probat: q̄m ipsa super hoc sustentat̃: ⁊ tunc deducit ꝙ Cõ. 38. Q

A erit dare min⁹ mimo. Uñ negaret pho ꝛ Cómenta. ꝙ per
ↄtinuá exitũ corpoꝝ a carne: ꝛ continuá minoratione car
nis deueniat ad mimá carnem ex q̃ nihil posset exire: ꝛ sic
hérēt negare q̃ pmissaꝫ ponũt rñsionē: ꝛ tūc rō nihil valēt
T.c.38. ¶ H. Hoc idē pꝫ ex alia rōe quá pmittit ibi phs sup eodē
c.37. fundaméto fundata. Sꝫ differt ab ea q̃ nūc recitata ē: qm̄
ista accipit minimũ eius ex quo segregat: alia ꝟo accipit
minimũ ei⁹ qd̃ segregat. Et est rō phi ꝙ cũ sit dare mimá
carnē: aut ex aq̃ nō poterit sp̄ segregari caro: qd̃ ē ꝯ Anax.
ꝛ est intētũ phi: aut i aq̃ q̃ est finite q̃titatis erũt corpa eq̃/
lia ifinita ẜm multitudinē: qd̃ ē ipo̾e. ↄstat aũt ꝙ hec rō ñ
ↄcludit: nisi supponat: ꝙ sit determiata q̃titas carnis mi/
nima q̃ pōt segregari: vel maxia q̃ nō pōt. ¶ Nam neutro
hoꝝ posito dicet ꝙ post quálꝫ segregatá segregabit mior
in infinitũ: ꝛ sic nō cessabit segregatio: nec erũt corpa eq̃lia
ifinita i corpe finito: qm̄ corpa segregata nō erũt eq̃lia. Sꝫ
si det mima caro pcedit rō: qm̄ in q̃lꝫ segregatiōe segrega
bit mima caro vel maior ↄtinēs minimá: ꝛ seq̄t tūc ppositũ.
Cō.37. Et in h̄ fundari rōnē pꝫ máifeste p Cōmē. ibidē. Uñ po
B nēs rōnē phi ait: qñ ex aq̃ exit caro: deinde ab ea exit alia
caro: ꝛ sic in infinitũ: necesse est aũt vt exit⁹ cesset: aut vt in
corpe finito sint corpa infinita eq̃lia. Qm̄ nō pōt aliqs dicē
ꝙ cum ex aqua exiuit pma caro: deide exiuit alia caro: ꝙ
illa caro secunda est minor prima ẜm minorationem aque
per exitum carnis. Et similr̄ tertia caro est minor: scd̃a ẜꝫ
minorationem aque per exitum scd̃e carnis: ꝛ ꝙ hoc pce
deret in infinitũ. s. paruitas aque ꝛ puitas carnis exeũtis.
Caro eni hꝫ in puitate magnitudinē terminatá quá nō p/
trásit. s. ꝙ nō iuenit caro hñs minorē magnitudinem illa.
Ista ḡ magnitudo terminata q̃ est carnis qñ exit ex aq̃: sp̄
necesse est alteꝝ istoꝝ duoꝝ: aut vt cesset gñatio: aut in ma
gnitudine terminata. s. in aq̃ erunt magnitudines equales
infinite: vel est minor magnitudo carnis: qd̃ est ipo̾e. hec
Cōmētator. In cuius v̾bis pꝫ manifeste qd̃ dcm̄ est. Et p
ↄñs rñsio nulla est ad intētionem Phi. Et qd̃ dr̄ ꝙ sufficit:
C ꝙ sic p cōtinuá ablationē minoret corp⁹: vt nō semp de eo
possit eq̃le abstrahi: nō est veꝝ: qm̄ ꝛ si non semper possit
abstrahi eq̃le: dũmō semper possit aliquod corpus eiusdē
rōnis abstrahi: nō hēt propositũ phs ꝯ Anax. nō enim di
cebat Anaxa. ꝙ ex grano synapis possit segregari aq̃ tan
ta quanta est totius occeani: sed aqua alicuius quantitatꝭ.
Nec dicebat ꝙ sp̄ eq̃le posset abstrahi: q̃uis ad hoc dōm
compellat phs supposita minima magnitudine aque. Qs
etiam addit rñsio ꝙ qd̃cũq̧ gñabile reqrit determinatam
quantitatē illius ex quo gñat: si gñatio sit segregatio non
est veꝝ nisi ipm gñabile determinet sibi minimá sui quáti
tatē: q pōt p se subsistere: vel maximá que nō pōt. Ná si ge
nerabile possit esse min⁹: ꝛ eo aliud min⁹: ꝛ sic sp̄ poterit: ꝛ
ex minori ꝛ minori segregari aliqd̃ gñabile: ꝛ sic pꝫ ꝙ re/
sponsio nulla est ad intētionē phi. ¶ Huius quoq̧ snīe est
Cō.49. Cōmē. 6° phys. vbi ait: ꝙ minim⁹ color est terminat⁹ p se
quēadmodũ minima for̄a ē terminata. s. ꝙ minimũ quod
D pōt esse coloratũ in actu: est terminatũ: quemadmodũ mi
nimũ qd̃ pōt eē aliqd demr̄atũ ē terminatũ. v̾.g. qm̄ mini/
Cō.32. ma aq̃ est terminata: ꝛ silr̄ de alijs corpib⁹ simplicib⁹ ꝛ cō
positis. Et in alio cōméto dixerat ꝙ minimũ de oi genera
Cō.91. to est terminate q̃titatis. v̾.g. minima ps ignis est termina/
ta. i. mima ps q̃ pōt eē ignis. ¶ Itē infra in alio cōmento
ait. oē eni gñabile nāle hꝫ aliquē q̃titatē nālr̄ i initio gña
tionis ꝛ fine. ꝛ ista quátitas hꝫ extremũ ꝛ mediũ. v̾. gr̄a.
qm̄ quátitates embrionũ sũt terminate. s. maximi ꝛ mini/
mi. ꝛ silr̄ hoīum q̃titates sũt terminate. s. maximi ꝛ mimi.
vñ impo̾e est augeri in infinitũ aut diminui. Ná si tráiue
rit quátitatē nālem in diuisione ꝛ in additione statim cor/
rũpet ens. Actio eni cuiuslibꝫ entis pficit p quátitatē ꝛ q̃
Cō. 23. litatē terminatá: sicut ē dispō in entib⁹ artificialibus. hec
c.42. Cōmē. Silēm snīaꝫ ponit 8° phy. ꝛ plurib⁹ alijs locis. Si

q̃rat aũt q̃ partiũ hui⁹ disiũctiue sit tenenda: an. s. sit dare E
minimũ in q̃ pōt. an maximũ in q̃ non pōt: vr̄ mihi: ꝙ scd̃a
sit tutior: q̃uis pmá magis sonēt v̾ba phi vt pꝫ ex allega/
tis. intētio tñ ei⁹: ita saluat p 2ᵐ sicꝫ p pᵐ: vt pꝫ consideran
ti. ¶ 4ᵃ ꝯ est: ꝙ nō cuiuslibet for̄e q̃ pōt intēdi ꝛ remitti est 4ᵃ ꝯ
dare minimũ separatũ intēsiue. pbo. Et pono ꝙ aliqd̃ luci/
dũ illuminet aerē sume dispositũ ad lumē ẜm quátácũq̧
distátiá pōt: h̄ posito arguo. oi pte pportionabili hui⁹ lu/
minis dari ē aliq̃ remissior. (Et loquor de ptib⁹ ẜm exten/
sionē subi) ḡ nō est dare minũ lumē intēsiue speratũ. patet
ↄñā: qa si det mimũ lumē eo nō erit aliud min⁹ in aliqua
pte medij: añs pbat: qm̄ in casu dato: nulla ps medij est p
totũ vniformiter lucida: sed q̃ remotior est min⁹ ē lucida.
Et qa nō est dare vltimam ptē simplr̄ q̃ sit illuminata non
est dare aliquá minime illuminatam seu remississime: ꝛ per
ↄñs q̃lꝫ est aliq̃ remissior ps luminis situ distincta. ¶ Pꝫ
ḡ ꝙ talis for̄e nō est dádũ aliqd̃ tale mimũ intēsiue. Et ea
dē rōne vt vr̄ posset pbabilr̄ dici: ꝙ nullius alteri⁹ corru/
ptibilis for̄e suscipiētis intēsionē ꝛ remissionē nec̄e sit tale F
mimũ dare. ¶ Cōtra p̄dicta pt argui ꝛ maxie ꝯ ↄnem 3ᵐ Cōtra p̄
quá arguit qdá Doc. Primo sic. sic eēntiale est q̃to posse dicta ar
diuidi in ptes: ita est ei eēntiale: ꝙ singulũ coꝝ in q̃ diuidit guit sco
possit esse h̄ aliqd. ḡ nulli coꝝ repugnat per se eē. ↄstat át t⁹. 2. sen.
ꝙ ois for̄ nālis est quáta. ¶ Cōfirmat hec rō ꝛ ↄñatum di. 2. q.
qa ptes sunt eiusdē rōnis quátũ ad mám ꝛ ad formá cũ to 9. 5° me
to. ḡ pñt hie p se exñtiá sicꝫ ꝛ totũ pōt: tũ qa si eēnt p se eēnt taphy.
indiuidua ei⁹ spēi: c⁹ totũ ē idiuiduũ. Absurdũ aũt vr̄: ꝙ T.c.18.
aliqd hēat in se nám illá vñ sit indiduũ: vel possit eē indiui
duũ alic⁹ spēi: ita ꝙ sibi nō repugnet ea ná posse eē ididuũ
h⁹: ꝛ repugnet posse eē simplr̄: ꝛ h̄ saltē de illis q̃ nō sũt ac
cidētia: sicꝫ sunt illie hōgenee: q̃ nō inherēt eēn̄: tũ qꝛ nālr̄
ptes sũt p̄ores toto: idō nō repugnat eis ↄdictorie eē p̄ores
tpe. ¶ 2° circũscribat oē cōtinēs ꝛ oē corruptiuũ: ꝛ sit so/ 2ᵐ
la aq̃ in vniuerso: q̃cũq̧ aq̃ data diuidat sicꝫ po̾e est: qa est G
quáta: h̄ facto illa in q̃ sit diuisio nō erũt nihila: qa h̄ est ꝯ
diuisionis rōnē. Nec erũt nō aq̃: ex sola rōne diuisionis: qa
tūc aq̃ cōponeret ex nō aqs: nō repugnat ēt for̄e aq̃ illa p/
uitas q̃ iá est in actu: qꝛ ita pua p̄fuit: l; in toto: nec p ipsaꝫ
diuisionē corrũpet aq̃: qa circũscriptũ est oē corruptiuũ.
Nō ḡ vr̄ aliq̃ rō itrīseca q̃re for̄ nāli repugnet qn sp̄ q̃cũq̧
p se exñte posset aliqd̃ min⁹ eē p se exñs: lꝫ forte extrinse/
ca ipeditiua talis p se exñtie assignet ↄrietas corrũpentis.
¶ 3° si eēt dare tale mimũ de for̄ sequitur ꝙ est dare pmá 3ᵐ
ptē motus ad formá seu mimam ptē forme q̃ pōt induci p
motũ: ↄña pꝫ: qꝛ semp p̄or ps mot⁹ est nō solũ nāl: sꝫ ēt du/
ratione: añs q̧ sit aliqd sequētis. Sꝫ ↄñs pbat iste doc. ifrá
in eadē q̄one eē falsuꝫ: qꝛ si ponat talis pma ps: illa erit fa
cta in instáti. Et cũ agēs pñs exñs possit iteꝝ cáre aliá p/
tem for̄e eq̃lē ipsi pme: aut illá cábit simul in eodē instan/
ti cũ p⁹: ꝛ eadē rōe 3ᵐ ptē ēt cábit i istáti eodē: ꝛ sic de q̃lꝫ: H
ꝛ p ↄñs totá formá cábit in instáti: qd̃ ē falsũ: aut illá 2ᵐ p A pri⁹ p
tē cábit in alio instáti: ꝛ sic quálibet aliá in alio instáti a p̄o lōgũ p/
re: ꝛ tūc vl̄ iste ptes erũt cáte sine qete media: ꝛ p ↄñs tot⁹ cessuꝫ ꝛ
mot⁹ erit cōposit⁹ p̄cise ex mutatiōib⁹ vel mutatis eē: qd̃ t.cō.88.
est falsum. vt pꝫ ex 6° phy. vel inter cátionē vnius ptis ꝛ cá
tionē alteri⁹ erit qes media. Et h̄ ēt est inconueniēs: tũ qꝛ
tūc agēs nāle eēt pñs p tps debito passiuo in debita dispo
sitione agēdi ꝛ patiendi. Et nō ageret quod est incōueniēs
tum qꝛ tota inductio forme composita eēt ex mutationib⁹
ꝛ quietibus: ꝛ sic nulla esset cōtinua: quod est falsum. Aut
vltimo dicetur ꝙ secundaꝫ partem causat successiue i tpe.
Sed h̄ est valde irrōnabile: qa cũ agens sit eq̃lis v̾tutis ꝛ
eque approximatũ passo. sicut pᵐ ptē pōt sil̄ inducere ita
inducta illa potest aliá illi equalem totaꝫ simul inducere.
¶ 4°. oē alterás p̄us alterat ptē subiecti sibi propinquio/ 4ᵐ
rem q̧ ptē remotiorē ab eo. Si ḡ ponat minimũ subiecti in
quo possit introduci for̄a ab agente: vel ipsum erit indiuisi

i bile sicut pũctus:qḋ est impoſſe:vt et pʒ supra:vel si erit di
uisibile ps eius erit ꝓpinquior agenti q̃ȝ alia ꝛ in propin
quiorē ꝑus inducet forma:ꝛ cũ pars sit minor toto:sequit
ꝙ illud nõ fuit minimũ in quo potuit forma induci:vel est
5ᵒ. dare minus minimo:qḋ est ipoſſe. ¶ 5ᵒ. aliqḋ subm pōt ꝑtib
liter ꝛ cõtinue partibilitate extensiue moueri ab vna for a
ꝯria in aliã:ꝛ ab vna forma substãtiali incõpossiȝ i aliã:
sicut lignũ approximatũ igni pōt cõtinue trãsmutari a fri
giditate in calorē:ꝛ a forma ligni in formam ignis:h autē
non esset poſſe si esset dare tale minimũ separatũ:qm nõ pos
set min⁹ de for² iduci q̃ȝ mĩma:ꝛ nulla mĩma iduceret ꝑti
6ᵒ biliter : sed toto simul. ¶ 6ᵒ. argui pōt ꝯ aliud dictũ in eo
dē articulo:dictũ enim est ꝙ nõ est dare minimũ for² intēsi
ue:nec cõiunctũ siue in exñs seu existens in toto:nec per se
sumptuȝ seu separatũ:ꝛ ꝓbãdo assumptũ est ꝙ in for a nihil
est indiuisibile intensiue. ¶ Contra istud pōt argui osten
k dendo:ꝙ est a'iqd indiuisibile intēsiue in forma sic:suppo
natur ꝙ Sortes ꝛ Plato nõ sint albi nunc.ꝛ nũc ambo in
cipiant esse albi:exponēdo ly incipit.per negationē ꝑsen
tis ꝛ positionē futuri:ꝛ continue intendãtur eoꝝ albedies
equalr ꝛ vniformiter intensione per totum tempus q̃ inte
deret:ꝛ duret itēsio ꝑ totũ aliqḋ tps vsq̃ ad istãs.a.ꝛ i in
stãti.a. Plato moriat vel annihilet:sortes vo viuat:casus
totus poss̃is est:vt pʒ cuilibet.h posito:quero an sortes erit
in.a.instãti ita albus ꝑcise sicut Plato erit albus : aut erit
sortes magis albus:aut min⁹ albus q̃ȝ Plato erit albus?
nõ pōt dici ꝙ erit sortes in.a.minus albus q̃ȝ Plato erit al
bus:q2 positum est ꝙ eoꝝ albedines ꝑ totũ tps datũ eq̃lr
intendunt. Itē q2 si Plato viueret in.a.eēt ita albus ꝑcise
sicut erit sortes in.a.ꝛ eꝯ. Constat aũtꝙ ex hoc ꝙ desinit
esse in.a.non erit sortes in.a.minus albus q̃ȝ Plato. Nec
pōt dici:ꝙ sortes erit in.a.ita albus ꝑcise sicut Plato erit
albus:qa si h esset:seq̃ret ꝙ Plato erit ita alb⁹ ꝑcise sicut
l erit sortes albus in instanti.a.ꝛ q2 Plato desinet esse in.a.
sequit ꝙ Plato erit in aliq̃ instãti ante.a.ita alb⁹ sic̃ sortes
erit alb⁹ in.a.ꝛ vltra seq̃t ꝙ sortes erit ita alb⁹ in aliquo
instanti ante.a.sicut ipsemet erit albus in.a. Et vltra.g̃ al
bedo in sorte nõ cõtinue intendet ꝑ totũ tps vsq̃ ad istans
a.qḋ est ꝯ positũ. Reliquit g̃ ꝙ sortes erit albior in instan
ti.a.q̃ȝ Plato erit alb⁹.g̃ albedo sortis quã habebit in.a.
erit intensior q̃ȝ erit albedo Platonis. Aut g̃ excedet illaȝ
per aliquã latitudinē albedinis intensiuã:aut ꝑcise ꝑ ali
qḋ indiuisibile.nõ pōt dici per aliquã latitudineȝ diuisibi
lem:q2 si sic:vel illã acq̃ret sortes in tempore ante.a.vel in
instanti:nõ in tpe ante.a.q2 tunc sortes in instanti medio il
li⁹ tpis quo acq̃reret ista latitudo excessus.esset albior q̃ȝ
erit Pla.ꝛ ꝑ ꝯñs nõ ꝑ totũ tps añ.a.cõtinue equalr inten
deret eoꝝ albedies. Nec pōt dici:ꝙ illa latitudo excessus
acq̃reret in instãti.a.tũ q2 in motu cõtinuo nulluȝ diuisibi
le acq̃ritur in instãti:tũ q2 cũ in tota forma acquisita a sor
te ꝑ totũ tps datũ vsq̃ ad instans.a.inclusiue non sint infi
m nite ꝑtes equales huic latitudini excessus : alioquin esset
infinita intensiue:sequit ꝙ vniformi intensione in aliq̃ tpe
tm̃ acq̃reret ꝑcise de forma q̃ȝtũ in instãti:ꝛ ꝙ min⁹ in ali
quo tpe q̃ȝ in sua medietate q̃ sunt ipoſſa. Et ꝯñtia pʒ:qm̃
diuidat tota illa for² i ꝑtes eq̃les huic excessui ꝛ sint.10.q̃
libet decima erit acq̃sita in.10.pte tpis. Nã tps ꝛ mot⁹ ꝛ
id ſm qḋ est mot⁹ eq̃lr diuidũtur:vt pʒ 6ᵒ physicoꝝ : ꝛ sic
T.c.17 in.10.pte tpis dati ꝑcise tm̃ acquirit de for² quãtũ in instã
ti.a. Et q2 tota intēsio est vniformis nõ plus:sed tãtũdem
in quolȝ instanti acq̃rit de for²:ꝛ ꝑ ꝯñs tm̃ acq̃ritur.in.10.
pte tpis quãtũ in instanti. Et per illud qḋ imediate dictuȝ
est cũ multa istãtia sint i medietate vni⁹.10.ptis tpis seq̃t
ꝙ i medietate.10.partis tpis pluȝ acquireret de forma q̃ȝ in
instanti.a. Et vltra g̃ plus i medietate.10.q̃ȝ in tota.10.ꝛ
sic plus in pte q̃ȝ in toto. Reliquit g̃.ꝙ albedo quam ha
bebit sor.in.a.excedit totã albedineȝ Pla.precise ꝑ aliqd
albedinis idiuisibile intēsiue:ꝛ habet ꝓpositũ.vȝ ꝙ in for n
ma hḋ est aliqḋ indiuisibile intensiue.
¶ 6ᵒ ēt ex cõcessis.g̃.cõcessum.n.est ꝙ est dare maximã di
stantiã in q̃ agens pōt agere in determinatũ passum. Item o
ꝙ nõ est dare vltimũ instãs in quo res sit ꝛ post nihil eius
sit.ex hijs aũt sequit ꝙ nõ cuiuslibet for² sit dare minimũ
extēsiue separatũ.sumat enim lux vel spēs obiecti.si vtraq̃
determinat sibi minimã q̃ȝtitatē sbi sumat illa q̃ȝtitas mi
nima in oculo ꝛ sumat aliqḋ visibile in sua maxima distã
tia in qua pōt cãre spēm in oculo ꝑcise vsq̃ ad illã mimã
q̃ȝtitatē oculi susceptiuã spēi inclusiue.ꝛ eodem mō pōt ar
gui de corpe lumioso.ꝛ ponat ꝙ illḋ visibile q̃escat in i° di
stãtia ꝑ tps:ꝛ deinde motu ꝯtinuo elõgetur ab oculo.con
stat ꝙ in vltimo istãti q̃etis in pte data oculi erit spēs.aut
igitur post i° instans aliqd illius spēi remanebit vel nõ.si
non:sequitur ꝙ illud fuit vltimum instans in quo fuit ꝛ
post quod nihil eius fuit contra concessum. si sic : aut to
ta extensiue remanebit aut pars tm̃. non tota : quia tunc
illa non fuisset maxima distantia in qua illud visibile pōt p
speciē causare.si pars.igitur nõ fuit minima quãtitas sub
iecti in qua subsistere potest species.ꝛ habetur propositũ.
¶ 7ᵒ si nõ sit dare mimũ intēsiue in for² seq̃t ꝙ poſſe ē ali 7ᵐ
quã formam remitti in ifinitum:ꝯñs ē ꝯtra ꝑ phm 6ᵒ. phy. T.c.92
in fine vbi.d.nulla alteratio pōt eē ifinita seu durare in ifi
nitũ:imo vlr nulla trãsmutatio ꝑter lationē circularē.ꝯña
pʒ ꝑ eo:ꝙ si nõ sit mĩma forma intensiue nulla erit remissi
sima:sed quelȝ post quãtãcũq̃ ei⁹ diminutionē vel remis
sionē poterit adhuc diminui ꝛ remitti:aliogn ꝯueniretur
ad indiuisibilē intēsiue:ꝛ in remissibilē:qua minor esse nõ
posset:ꝛ ꝑ ꝯñs ad minimã:qḋ est oppositũ oppositi:ꝛ cõ
cedit ꝓpositũ. ¶ 8ᵒ idē ꝓbat per rõnem cuiusdã Doc.quã 8ᵐ
dicit in tractatu de intēsiōe formaꝝ:supposito ꝙ ꝯria diffe Sual.
rant specie:ꝛ ꝙ nõ possint simul misceri demõstratiue con bu.i tra
cludere ꝓpositũ:ꝛ est ratio hec. Qñcũq̃ est mot⁹ ab vna cta.d in
forma specifica ad aliam differantē specie:est dare ꝑmum tēsione.
instãs in quo mobile ē sub forma posteriori.vt pʒ.8.phy. T.c.69.
ꝛ probat ratione. Nã est dare vnũ tps totũ in quo est sub p
forma ꝑori:ꝛ vnũ totũ in quo ē sub forma posteriori : ꝛ in
instanti continuante illa duo tpa mobile non pōt esse sub
forma ꝑori:vt.d.phs:ꝛ est rõ:q2 tũc esset dare vltimuȝ in
stans rei permanentis corrupte ꝑ alterationē:qḋ est ipoſſe
vt.d.se supra ꝓbasse.g̃ in illo instanti ꝯtinuante:mobile ē
sub forma posteriori:ꝛ hꝫ propositum. Tũc vlterius q̃rit:
aut forma sub qua est mobile in ꝑmo instanti sui eē est re
missima illius forme posterioris:aut nõ? Si sic. habetur
ꝓpositũ. Si nõ.tũc illa spēs hȝ indiuiduũ remissius medi
um inter formã ꝑorē:ꝛ indiuiduũ illius forme posterioris
nõ remississimũ. Et qa impoſſe est trãsire de extremo ad ex
tremũ nisi trãseatur per mediũ:sequitur ꝙ mobile ante il
lud instans primũ fuit sub forma posteriori:quia sub for a q
remissiori posterioris speciei:ꝛ ita nõ est dare primum in
stans forme specifice posterioris:cuius oppositum proba
tũ est. ¶ Si dicat ad istã rationem:ꝙ nõ opȝ transire oia
media ad hoc vt mobile sit sub forma posteriori nõ remis
sa. ¶ Cõtra.ꝑmo:q2 sequeret:ꝙ posset esse trãsit⁹ de vna r
specie ad intensissimũ gradũ alteri⁹ speciei nõ ꝑtrãseũdo
aliquã formã remissam forme posterioris:qḋ videt ipos
sibile.ꝯña pʒ:q2 qua ratione nõ opȝ trãsire vnũ mediũ:nõ
opȝ ēt trãsire mediũ aliqḋ eiusdem rõnis. ¶ 2ᵒ quãuis eēt 2
possibile trãsire ab vno extremo ad aliud nõ pertranseun
do mediũ aliqḋ:poſſe ē tñ trãsire ab extremo ad extremũ:
trãseundo oia media eiusdē rõnis. Ponat g̃ ꝙ mobile trã
seat a calo in fridissimũ ꝑ oia media:tunc est dare ꝑᵐ istãs
in q̃ est sub friditate. Aut g̃ illa friditas ē remissima:ꝛ ha
tur ꝓpoᵐ:aut nõ est remississima:ꝛ tũc friditas:ꝛ remissior
erit mediũ ꝑ qḋ trãsiuit:ꝛ sic ꝑus fuit sub friditate remissio
ri:ꝛ ita nõ erit dare ꝑmũ instans in quo est sub frigiditate
¶ 3ᵒ

A ¶ 3ᵒ trāsiens de extremo in extremum motu regulari: in
3 medietate tpis trāsit medietatē distātie inter extrema: ⁊
ꝑ ꝯñs in toto tpe pertrāsit totā distantiā: ⁊ ita ptrāsit oīa
T.c. 41 media. ¶ Itē phs 2ᵒ de aīa: omnium nā constantium ⁊c.
Ad pᵐ ¶ Ad ista rñdeo ad pmū qdē ꝙ nō est itentio phi in illa
Scotus notificatiōe quāti. ꝙ eē quātū sit diuisibile in ptes: quaꝝ
5ᵒ meta. q̄libet possit per se existē separata a toto. Absurdū. n. fuisset
T.c. 18. apud phm ꝙ celū posset actu secari in ptes: ⁊ absurdius
ꝙ ille sic sepate subsisterent. Sed phs notificat quātum
Com. 18 in cōmuni ad ꝯtinuū ⁊ discretū: sm ꝙ ibi innuit Cōmēta
tor. ⁊ ex textu ēt pꝫ. Nā post illā notificationē diuidit q̄ꝫ
titatē in spēs suas. ¶ Et est itētio phi ꝙ oē q̄ꝫtū est diui
sibile seu diuidit: vt hꝫ trāslatio cōmēti in ea que insunt.
Sic aūt diuisibiliū q̄dā sunt q̄ruꝫ ea in q̄ diuiduntᷣ simul
sumpta sunt vnū h aliqd: ⁊ in illo hn̄t pōnē adiuicē: q̄daꝫ
q̄rū ea in q̄ diuidūtᷣ nō sūt vnū h aliqd: sed singulū eoꝝ
est sm se vnū h aliqd: ⁊ vtrolibꝫ mō est diuisibile ipm est
5ᵒ meta. quātū. iō phs addit: q̄rū vtrūqꝫ aut singulū vnū aliqd: ⁊
T.c. 18. h aliqd natū est eē. Nō aūt ait vtrūqꝫ ⁊ singulū: sꝫ vtrūqꝫ
B aut singulū. Qd est diuisibile in res pᵒ mō se hn̄tes dī ma
gnitudo. Qd aūt 2ᵒ mō diuiditᷣ dī multitudo: sic dicit ibi
phs ⁊ ista diuisio ꝯuenit cū illa. q̄ꝫtuꝫ diuiditᷣ in ꝯtinuū ⁊
T.c. 18. discretū. in p̄ntis. Vñ ibi noua trāslatio 5ᵒ meta. hꝫ. dī au
tē multitudo qdē diuisibile ptāte in nō ꝯtinua: hꝫ trāsla
tio. Cōmēt. dī multū qd diuiditᷣ sm nūm in rebꝰ discretꝭ:
ita ꝙ idē signat illa per discreta qd ista per nō continua.
¶ Et notādūᵐ ꝙ phs in supiori descriptiōe quanti nō simplr
ait vnū: sꝫ cū adiūcto vnū aliqd: ⁊ h iō qꝛ nō cuiuslibꝫ q̄ꝫ
ti ea in que diuiditᷣ vel singulū ipsoꝝ est vnū simplr: qn
imo nullū ꝯtinuū est vnū simplr: sꝫ vnū aliqd: vt ifra dis.
24. ondetᷣ. addit aūt ⁊ h aliqd ad denotādū ꝙ talia silᷣ vl
singulū sunt vnū h. i. singulare ⁊ idiuiduū. ¶ Ad ꝯfirma
tionē dōm hāc ꝯñtiā nullā eē: ptes sūt eiusdē rōnis q̄ꝫtū
ad māᵐ ⁊ formā cū toto: ⁊ totū pōt p se hēre exñtiā. g ⁊
ptes. Nā forma in toto hꝫ debitā dispōnē mae: non aūt qlꝫ
ps si separetᷣ: qꝛ nō hēret determinatā q̄ꝫtitatē q̄ est pma
dispō mae intᷣ ceteras. Et istud euidēti exēplo pōt decla
C rari. nā videmꝰ aliqñ ꝙ aial sola diuisiōe ꝯtinuitatꝭ sue in
aliq̄ pte. Vbi gra. cū sit vulnꝰ in corde modicū viuit: ⁊ tñ
post vulnꝰ añ instās mortis ⁊ añ vulnꝰ eiusdē rōnis erat
q̄ꝫtū ad māᵐ ⁊ formā. Et nihilominꝰ sine vulnere diu vi
xisset. ¶ Ex q̄ pꝫ: ꝙ res nāles nō saluantᷣ in eē remota de
bita dispōne mae quā sua forma reqrit. ¶ Ad aliā ꝯfirma
tionē cū dī si ptes eēnt p se: eēnt idiuidua spēi ⁊c. Dōꝫ ꝙ
sicut ptes inexistētes minores minimo poss̄ p se existē nō
pn̄t nāliter p se eē: ita nō possunt nālr p se esse indiuidua
illiꝰ spēi: cuiꝰ est totū earū ⁊ vtrūqꝫ sibi repugnᷣt ex nā sua.
¶ Ad aliā cū dī ꝙ ptes nā sunt priores toto. dōm ꝙ acci
T.c. 16. piēdo prius nā sm ꝙ accipit phs 5ᵒ meta. cuꝫ ait: priora sm
nām ⁊ sm sbam dn̄r q̄cūqꝫ ꝯtigit esse sine alijs ⁊ illa non
sine illis. Uel h itelligetᷣ sm pōam nālem: ⁊ tunc dico ꝙ
ptes de qbꝰ loquimur nō sunt priores nā q̄ꝫ suuꝫ totū: qm
D virtute nāli nō pn̄t esse sine toto. Uel h itelligitᷣ sm quā
cūqꝫ pōam: siue nālem: siue supnālē: qd vꝫ iste doct. intel
lexisse: qꝛ dicit: nō repugnat eis ꝯ̄dictoria esse priores tpe.
Et tūc dico ꝙ argumētū nō est ad ꝓpositū: qm cū ego di
co ꝙ est dare minimū rei nālis q̄ minꝰ illiꝰ spēi p se non pōt
existē: itelligo ꝙ v̄tute nāli nō possit eo minꝰ p se existere.
Nec sequitᷣ. nō est dare minimū rei nālis p respectum ad
pōam deitᷣ g nō est dare minimū qd nālr pōt p se subsistē.
Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ rōnē dico: ꝙ casu illo posito: vel mā tm̄ diuide
tur ⁊ forma corrūpetᷣ: sic ad abscissionē capitis aialis diui
ditᷣ corpꝰ ⁊ aīa corrūpitᷣ: ⁊ tūc vel aliq̄ alia forma iducetᷣ q̄
in q̄ꝫtitate mae priū poterit reseruari: sic ad mortē aialis.
seqᷣ in mā forma cadaueris vt multi dicunt: vel remanebit
sine forma sbali: vel nullius ibi erit diuisio. Sed totū anni
hilabitᷣ: q̄ꝫuis h nō sit poīe nālr: sic nec ēt casus datus.

¶ Et cū dī ꝙ est ꝯ̄ rōnē diuisiōis ꝙ diuisio fiat inichila. Dico E
ꝙ ꝯ̄ rōnē diuisiōis est ꝙ fiat inichila añ diuisioneꝫ. ⁊ sic ēt cuꝫ
aq̄ dꝫ diuidi/ꝙ illa in q̄ dꝫ diuidi sint corrupta vel sint nō aq̄
est ꝯtra rōnē diuisiōis qua aqua in aquas diuidi debet.
sed ꝙ diuisio aq̄ fiat ⁊ ad hꝰ diuisionē partes corrumpantᷣ ⁊
fiāt nō aque. nō est icōueniēs. Sicut pꝫ cū gutta aq̄ ꝓij
citᷣ in vegetē vini. Sic in casu posito: dico ꝙ ad diuisionē
sequitᷣ adnullatio priū aque. nec talis adnullatio magis
debet iudicari ipossis sm nām q̄ꝫ casus positus. Et si que
ratᷣ qd erit adnullius vel corrūpēs. dōꝫ ꝙ illud ꝙ erit di
uidēs erit ꝯn̄r adnullius. ¶ Cū āt dī. ꝙ nō repugnat for
me aque illa paruitas que iā est in actu: qꝛ ita parua fuit
lꝫ in toto. dōm ꝙ nulla ꝯñā est. forma aq̄ est in hac parua
q̄ꝫtitate ꝯiūcta alijs ⁊ in toto existēte: ergo pōt esse in tan
ta paruitate segregata: ⁊ seorsum a toto exñte. Sicut nō
sequitᷣ. mēbrū aialis viuit ꝯiunctū corpi. g etiā sectū ⁊ ab
scissum a corpe viuit: vel modica caro viuit ꝯiūcta: sepa
ta g viuet. Et iō nō solū pp ipediēs corruptiuᵐ: vt iste doc.
vꝫ inuē nō pōt q̄ꝫtūcūqꝫ pua pars forme per se subsistē: sꝫ
etiā pp nālē suā ꝯdōnē q̄ est vt debitā q̄ꝫtitatem mae siue F
māᵐ tātā hēat. ¶ Ad 3ᵐ posset dici. ꝙ si nō detᷣ minima ps Ad 3ᵐ
subiecti i q̄ pōt forma introduci: sed detᷣ maxia in q̄ nō pōt: iuxᷣ
sensuꝫ sup datū: tūc nō opꝫ absolute dare pmā ptē forme
cātā: q̄ꝫuis detᷣ aliq̄ ps subiecti cuiꝰ nulla pars prius hꝫ for
mā q̄ꝫ cetere. s. maxia in q̄ nō. Ex q̄. n. nulla est mima in q̄
pōt: nō necē est aliquā eē pᵐ in q̄ introducatᷣ forma. ¶ Et vl
teriꝰ ꝯn̄r diceretᷣ ꝙ aliq̄ ps demrata forē est tota simul cā
ta: q̄ in nllo istāti p cāta est vel fuit. Nā ps iformās maxi
mā ptē in istāti in q̄ nō: aut eiꝰ aliq̄ ptē vtiqꝫ silᷣ tota cāta
est: ⁊ tamē in nllo istāti p hūit eē seu fuit cāta: ⁊ h itellrᵐ
est de formis nō hn̄tibꝰ itēsionē ⁊ remissionē: q̄les sꝫ mul
tos sūt oēs forē subales. Sꝫ qꝛ sm h opoꝛteret dare istās
vltimū eē p̄cedētis forme post qd nihil eiꝰ eēt: aut vtrūqꝫ
esse silᷣ vel pro aliq̄ istāti sbm vtraqꝫ carē. Ideo rñdeo alr
⁊ dico. ꝙ qñ in aliq̄ corpore carēte hac vel illa forma sm
spēm. Vꝫ. gra. albedine ita ꝙ nec ipm nec aliq̄ ps eiꝰ est al
ba: nec est ꝯiūctū alicui albo formalr introducitᷣ albedo:
vtiqꝫ est dare pᵐ ptē albedinis introductā totā simul: nō q̄ G
dē p motū: sed p mutationē q̄ est finis p̄cedentis motꝰ: q̄
sbm disponebatᷣ ad albedinē: ⁊ h mō posset qs dicē ꝙ eēt
introducē per motuꝫ: qꝛ motꝰ dispōnis p̄cessit: sic aliqñ dī
ꝙ res gn̄atᷣ in tpe q̄ꝫuis ꝓuētus forme sbalis fit in instāti.
Et cū q̄ritᷣ an 2ᵃ ps forme eq̄lis pme introducatᷣ in tpe vel
in istāti. h pōt itelligi vel de pte extēsiua vel intensiua. Et
dico ꝙ vtraqꝫ (si vtrāqꝫ hēat) forma introducitᷣ in tpe im
mediate illi istanti in q̄ est introducta pᵃ ps. Dico tñ ꝙ illa
pᵃ ps p̄ introducta nō est mima itēsiue nec extēsiue. Et cuꝫ
vlteriꝰ dī h eē irrōnabilr dcm̄: qꝛ cū agēs sit eq̄lis virtu
tis ⁊ eque approximatū passo ⁊c. Dico ꝙ istud nō est ir
rationabilr: sed veraciter dcm̄: qd exemplo sensibili de
clarari pōt. Ponatᷣ. n. sicut est poīe: ꝙ aliqd corpus lumi
nosum subito gn̄etᷣ vel creetᷣ in aere: illud illuminabit ae
rē vsqꝫ ad determinatā distātiā in istāti. vt sup ꝓbatū est. H
⁊ sit distātia illa. 10. cubitoꝝ. ꝯstat aūt ꝙ in. 10. cubito nō
introducet lumē ita intēsum: sic in p̄ sibi ꝓximo: imo mul
to minꝰ: ⁊ sit gra exēpli ꝙ in decio minꝰ. Et ponatᷣ cuꝫ h
ꝙ illud corpꝰ luminosum motu ꝯtinuo moueatᷣ v̄sus deci
mū cubitū q̄usqꝫ sit ita sibi ꝓximū: ⁊ tātū illuminet ipm:
q̄ꝫtū illuminauit in istāti sue gn̄ōnis cubitū pᵐ. oīa hec sūt
posita. h posito post illud pᵐ istās i. 10. cubito erūt nouē p
tes eq̄les iter se: ⁊ illiꝰ pmi luminis introducti in ipso: ⁊ sic
oēs erūt. 10. ⁊ q̄libet eq̄lis cuilibet aliaꝝ: ⁊ cuꝫ pᵃ ps fuit
introducta in istāti: ⁊ nulla aliaꝝ fuit introducta i istāti: sed
q̄libet in tpe. alioqn illa itēsio nō fuisset ꝯtinua: cuiꝰ oppo
situ ꝓbatū est in p̄ arᵒ. ¶ Itē corpꝰ illud equalis v̄tutꝭ fuit
post pᵐ istās ⁊ nō minoris: q̄ꝫ fuerit in p̄ istāti. Et nō minꝰ:
sed plus approximatū passo: q̄ꝫ in p̄ istāti. Et sic dcm̄ est

I de partibus sm itēsionē:ita pōt ɔtigere ⁊ frequēter con/
tigit imo vt in plurib⁹ de partib⁹ sm extēsione. Que aūt
sit causa nō est opus dicere ad pn̄s. Suffic̄.n. pro nūc sci/
re q₂ ita est. Quāuis ꝓp qd h sit forte nō sit satꝫ in prōptu.
Ad 4m. ¶ Ad 4m dōm ꝙ nō sempagēs ꝓus alterat ptē sibi ꝓxi/
miorē:sed aliquādo aliquā alterat totā simul:⁊ hoc quā
do nulla pars est illius sm se susceptiua forme introducē
de ꝑ ipm agēs. Qd̄ ɔtigit quādo subm in quo forma in/
troduci debet caret penit⁹ illa forma sm spēm:nec alicui
similē formā hn̄ti est ɔiūctū:sicut in sequēti rn̄sione magi
Ad 5m patebit. ¶ Ad 5m dōm ꝙ corpus in quo debet forma ali/
qua introduci pōt tripl'r se hēre q̄ztū ad ꝓpositū spectat.
Nam aliqn̄ illud corpus:nec sm totū:nec sm aliquā par
tē eius est iformatū forma tali sm spēm: neqꝫ ɔiunctum
alicui forma tali iformato. sicut xbi grā. cū forma ignis
itroducit̄ in stipulam vel stupam per radium solare:vel
cū aliqd̄ corpus nō actu albū ꝓiectū in ignē fit albū. ali/
quādo autē corpus in q̄ itroducēda est forma est tale sm
K partē ⁊ nō sm totū:sicut cū in aliqua parte māe que fuit
sub forma stupe iam itroducta est forma ignis:aliqn̄ xo
tale corp⁹ nec est tale sm totū nec sm ptē: est tn̄ ɔiūctum
alicui tali. xbi.g̃. cū lignū ꝓiectū est in ignē. In pᵒ casu di
co ꝙ subm nō totū mouet̄ partibilr̄:sed sm aliquā ptem
totū simul ⁊ pᵒ trāsmutat̄: sm alias xo ptes pōt moueri
postea successiue. In 2ᵒ casu dico ꝙ possibile est sbm trās/
mutari partibilr̄ ⁊ ɔtinue:⁊ tūc nō est icōueniēs ꝙ mior
pars q̄ꝫ minima forme itroducat̄:qm̄ no ipsa seorsuꝫ: sed
ɔiūcta priori ⁊ ꝑexn̄ti hēt eē. In 3ᵒ aūt casu ꝓp eandē rōneꝫ
dici pōt ꝙ aliqn̄ totū sbm trāsmutet̄ ptibilr̄ etiā cōtinue:
ita ꝙ nō sit dare pimā ptē forme itroducte. Nā tūc ps de
nouo gn̄ata eiusdē est nāe cū gn̄ante ⁊ sibi ɔtinua:⁊ cuꝫ
eo ɔstituēs aliqd̄ totū vnū nūo:⁊ ꝑ ɔn̄s no seorsum actu
separa exn̄s. ¶ Istud pꝫ in simili q̄ztū ad h in nutritiōe ⁊
augmēto aiatorū. Nā humiditas cibalis diuisa ⁊ missa
ad singulas ptes minimas sm formā aliti:minoris est q̄ꝫ/
titatis q̄ꝫ ptes ille minime qb⁹ ɔiūcta est siue sint ptes mini
L me carnis siue sanguis aut aliorꝫ alicu⁹. aliogn si esset
q̄lꝫ ps humiditatis cibalis sic misse eq̄lis q̄ztitatis cū pte ali
ti cui iungit̄ qn̄ illa eēt ɔuersa alitū eēt auctū in duplo si/
ue mai⁹ eēt in duplo:q̄ꝫ an̄ ɔuersionē. qd̄ ad sensuꝫ pꝫ fal
sum:⁊ tn̄ nō obstāte ꝙ sit minoris q̄ztitatis ea minia cui cō/
iungit̄. xbi grā. minia pte carnis:suscipit tn̄ in se niā illa
formā carnis in q̄ si seorsum ꝑ se existeret nō posset forma
carnis ꝑ se itroduci:⁊ ita pōt cōtingē in ptibus plurib⁹.
L ¶ Ad. 6. dōꝫ ꝙ in illo casu ps illi⁹ forme remanebit post
vltimū gen̄is. sed remanebit ɔiūcta alteri eiusdē rōnis.s.
luci exn̄ti in meᵒ ɔiūcto ipi oculo si de luce fiat arm. codeꝫ
mō si loqmur de spē ps remanebit ɔiūcta pti sibi exn̄ti in
illo medio ɔiūcto ipi oclo. Vn̄ sic corp⁹ luminosum distās
ab oclo ⁊ cāns lumē in ipso cāt lumē ꝑ totū mediū vel ēt
media si plā sint media int̄ ipsum ⁊ oclm ⁊ in oibus illis
medijs ⁊ qbuslꝫ eorū ptib⁹ est lumē ɔtinuū ⁊ eiusdeꝫ rōnis
inter se ⁊ cū lumie in oclo ab illo corpe cāto ꝙ etiā est cō/
tinuū lumini cāto in meᵒ. Sic corp⁹ visibile cāt spēm suā
M ꝑ totū meᵐ siue sit vnū mediū tm̄ siue plura vsqꝫ ad oclm
⁊ in oib⁹ ptib⁹ oculi ⁊ medij ē eiusdē rōnis. Sic alias for
te declarabit̄. Et ex h pꝫ ꝙ non dat̄ min⁹ separatū minimo.
Ad 6m ¶ Ad 6m dico ꝙ in casu illo Sor. erit albior in a. q̄ꝫ Pla/
to erit albus ꝑ nihil tn̄ albedinis ꝑcise erit albior in a. q̄ꝫ
Plato erit alb⁹:nec ꝑ aliquē excessuꝫ albedinis determi
natū diuisibilē vel idiuisibilē erit albior q̄ꝫ Plato erit al/
b⁹:⁊ cā est:q₂ nō erit aliqs maximi⁹ gdus albedis vel ma
xima latitudo seu maxia albedo ꝑ quā Plato erit alb⁹:
⁊ q₂ in nullo istāti Plato erit tm̄ alb⁹ qn post illud erit al
bior:q₂ sm casum nullū vltimū instās erit in q̄ erit alb⁹:
⁊ ꝑ ɔn̄s in nullo instanti erit maxia albedo Platonis vel
summa vt dicebat̄. Idcirco cū cōpat̄ albedo Sor. quam
hēbit in istāti a. ad albedinē Platonis:nullus est determi N
nat⁹ excessus q̄ illū excedat ꝑcise. Si aūt cōparet̄ albedo
quā Sor. hēbit in a. ad albedinē vel ptē aliquā determi/
natā albedinis quā hēbit Plato in aliq̄ istāti demōstrato h
vel illo singularit̄ qd̄ sit b. vel d. tūc aliqs vtiqꝫ daret̄ de/
terminat⁹ excessus albedis Sortis ad albedinē Plōnis:⁊
ille excessus eēt aliq̄ latitudo diuisibilis albedis q̄ acq/
reret̄ in tpe an̄ a. ⁊ in instanti a. erit cōplete acqsita. ¶ Et
si dicat̄ Sor. erit albior in a. q̄ꝫ Plato erit alb⁹ vt ɔcedit̄.
g̃ Sor. erit ꝑ aliqd̄ albedis albior i a. q̄ꝫ Plato erit alb⁹:
⁊ vltra. g̃ ꝑ aliqd sor. erit albior in a. q̄ꝫ Plato erit albus.
Aliq ɔcedūt pimā ɔn̄ā ⁊ negāt 2m. Et rō q̄re 2ᵃ ɔn̄a non
valet est:q₂ ly. aliqd. i an̄te supponit ɔfuse tm̄:in ɔn̄te xo
determinate. ¶ Posset tn̄ rōnabilr̄ ɔcedi sm vnū itellm
ꝙ ꝑ aliqd erit Sor. albior in a. q̄ꝫ Pla. erit alb⁹. q₂ ꝑ totā
albedinē cathegoreumatice qua hēbit in a. erit albior q̄ꝫ
Pla. erit alb⁹. Sed si ly. aliqd. staret ꝑ excessu tm̄ q̄.s. ꝑci
se albedo Sor. diceret̄ excedē albedinē pla. tūc illa negā
da eēt ⁊ silr̄ 2ᵃ ɔn̄a. ¶ Nōnm tn̄ ꝙ id qd̄ dixi de cōparatione O
albedinis sor. ad albedinē Platonis verꝫ est supposito ꝙ
in istāti a. albedo Platonis nō sit:sicut ēt ipse Plato po/
nit̄ nō eē. Si aūt in istāti a. Plato nō eēt:albedo aūt q̄ ac
grebat̄ a platone in tpe imediato eēt:illa eēt eq̄lis albedi
ni sortis. Sed tn̄ adhuc ɔcedi dꝫ q̄ sor. erit albior:q̄ꝫ Pla/
to erit albus:ꝑ nihil tn̄ albedis ꝑcise erit albior:q̄ꝫ Pla/
to erit alb⁹:q₂ in nullo instāti Plato erit maxie alb⁹:sic
dcm̄ est. Exēplū horū pōt poni in motu locali: ponat̄. n.
ꝙ sor. ⁊ plato nūc no moueant̄:sed icipiāt moueri a pun
cto a. spatij ⁊ eque velocit̄ moueant̄ ⁊ regularit̄ ꝑ aliqd̄
tps vsqꝫ ad istās b. ⁊ in istāti b. annihilet̄ plato:nō auteꝫ
sor. h posito verū est dicē ꝙ sor. magis distabit a puncto
a. spatij in istāti b. q̄ꝫ distabit plato:⁊ ꝑ ɔn̄s sor. distabit ꝑ
maiorē distātiam vel maius spatium:⁊ tn̄ si querat̄ ꝑ qd
spatij ꝑcise:spatiū quo distabit sor. ab a. i istāti b. erit ma/
ius q̄ꝫ spatiū q̄ distabit Plato:dari nō pt̄:q₂ nō per aliqd̄
idiuisibile. Nā per idiuisibile ꝑcise vnū spatiū nō est ma/ P
ius alio. Nec ꝑ spatiū diuisibile:qd̄ pōt sili mō ꝓbari:sicut
ꝓbat̄ in argumēto ꝙ per nullā latitudinē albedinis albe
do Sor. quā hēbit in a. excedet albedinē quam habebit
pla. Et rō hui⁹ est:q₂ nulla erit maxima distātia siue ma/
ximū spatiū in quo plato distabit a pūcto a. ¶ Ad 7m cū Ad 7m.
dr̄ ꝙ eēt poss̄e aliquā formā in ifinitū remitti. Rn̄deo ɔce
dēdo ɔn̄s sic simplr̄ sumptū. Nam deus posset destruere
medietatē latitudinis itēsiue ipsi⁹ forme in vna hora con
tinua:⁊ in alia hora imediate sequēte destruere medieta/
tē medietatis remanētis:⁊ in 3ᵃ hora medietatē residui:⁊
sic semꝑ ɔtinue tardādo in duplo destructionem. constat
aūt ꝙ si sic faceret:sicut est sibi poss̄e talis remissio perpe
tua duraret:nec dcm̄ Ari. acceptari dꝫ ɔtra potētiaꝫ dei.
Si tn̄ itelligat̄ ꝙ poss̄e eēt formā remitti in infinitum per
agens nāle. nego ɔn̄ntiam. Et est rō q₂ si agēs nāle remit/
tat formā:aliquā ptē illi⁹ forme remitti in aliq̄ pte tpis:⁊
in alia pte tēporis eq̄li imediate sequēte remittit equaleꝫ
vel maiorē partē forme:cū magis vel saltem eque possit
sup passum ⁊ formā illā in 2ᵃ pte tēporis q̄ꝫ in pᵃ:⁊ cum in Q
forma nō sint infinite ptes eq̄les talis remissio non durat
ꝑpetuo. Nec ꝓbatio ɔn̄e valet. Cōcedo. n. ꝙ si remissio
forme duret quāqꝫ forma totalr̄ corrumpat̄ nūqꝫ deue/
nit̄ ad remissimā neqꝫ ad idiuisibilē:quimō post quālibet
remissam est remissior:⁊ post qd̄libet istās in quo est for/
ma remissa adhuc est remissior:nec est dare instās in quo
sit remississima. Sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ remissio duret in
infinituꝫ. i. eternalit̄: sed satis cito finiet̄. i. in istanti in quo
pimo nihil forme erit:seu in quo pᵒ erit quelibet ps forme
corrupta. Et est sile in motu locali. Nā sic in forma nō est
minimū itēsiue:sic nec in spatio est minimū extēsiue:nec
tn̄ recessus corporis a suo loco est ꝑpetu⁹:q̄uis in nullo

A istāti ipm retineat mimā ptē loci in q̄ erat:nec est aliqḋ in
stās vltimū in q̄ ipm hēat ꝭm aliqḋ sui aliq̄z ptē pōris lo/
ci:q2 tñ est aliqḋ istās pᵐ in q̄ nullā ptē hȝ ei⁹:iḋ recessus
Ad 8ᵐ ab illo nō est ppetu⁹. ¶ Ad 8ᵐ rōnē dico p̄. ꝙ ēt supposi
tis illis duob⁹ fundamētis illa ppō assumpta nō est ꝟa:cū
cui forma aliq̄ pdibilr ⁊ ꝯtinue acq̄rit nō est dare pᵐ istās in
q̄ aliqd ei⁹ vel ipa est:sic ꝙ añ nihil ei⁹ fuerit:ꝭm quē sen/
sum vi rō ista ꝓcedē. Sȝ si fit mot⁹ ex forma ꝯria in formaȝ
ꝯriā ⁊ illa pdibilr ⁊ ꝯtinue corrūpat:hec aūt etiā partibi
lir ⁊ ꝯtinue gñet erit dare vltimū instās pōris forē in q̄.s.
ipsa erit tota:⁊ imediate post nō erit tota:⁊ illud instans
vltimū in q̄ corrūpenda forma est tota: est vltimū instās
nō esse forme gñande:in q̄.s.nihil eius est:⁊ post qḋ ime/
diate aliqd ei⁹ erit. Et sicut pōr s forē nō est dare pᵐ istās
in q̄ ipsa nō est tota:sic sequētis nō est dare pᵐ in q̄ est ali/
qd eius. Et tunc ad rōnē factam ad ꝓbandum illā ppositi/
onē. Dōm ꝙ tempora istarū formarū possunt duplr ac/
cipi. vno mō vt sumat totum tēpus in quo sbm ꝭm quā/
libet partē suam est sub forma pore:⁊ sumat totuȝ tēpus
B quo subm ꝭm quālibet partē suā est sub forma posterio/
re:⁊ tūc dico ꝙ ista tēpora nō ꝯñter se hñt:sed iter illa est
tēpus mediū in quo.s.subm ꝭm aliquā partē suaȝ est sub
pori forma ⁊ ꝭm aliquā sub posteriori:⁊ illud est tēpus i
quo fit trāsmutatio ab vna forma in aliā. Primū autē tē/
pus sumptū est tēpus p̄cedens trāsmutationē:⁊ 2ᵐ tēpus
sumptū est tēpus qḋ sequit trāsmutationē. Alio mō pñt
sumi ista tēpora sic:vt sumat totū tēpus in quo subm est
ꝭm totum vel ꝭm aliquā eius partē sub pori forma:⁊ to/
tū tēpus in q̄ subm est ꝭm totū vel ꝭm aliquā eius partē
sub forma posteriori. Et dico tūc ꝙ ista tēpora nō totali/
ter se excludunt:sed partialiter icludunt. Nam tēpus sic
sumptum poris forme est tempus aliqḋ cuius pars fuit
anteq̄z iciperet transmutatio:⁊ alia pars est tempus in q̄
fit trāsmutatio. Nam in toto tēpore trāsmutationis sub/
iectū ꝭm aliquā partē est sub forma priori:ipsum ꝟo tem
pus posterioris forme sic sumptum icludit tēpus in q̄ fit
trāsmutatio ⁊ tēpus imediate sequēs transmutationem.
Et si tunc dicat:ꝙ tunc subiectū simul esset sub formis cō
C trarijs. dōm ꝙ verū est ꝭm aliam ⁊ aliā eius partem:qḋ
nunq̄z apud aliquē nec apud doctorem:cuius est rō fcā:
fuit reputatū incōueniens. Et sic pȝ:ꝙ ista ppositio nō est
vniuersalr ꝟa:sed tunc hēt ꝟitatē qñ sbm simul ꝭm quā/
libet partē suā:⁊ nō p̄us ꝭm vnam q̄z aliā transmutatur
ad formam in quo casu supposito ꝙ ille forme nō possūt
se compati in eodem subiecto p̄mo:verū est dictum ei⁹:⁊
est rō:q2 tūc tēpus in quo subiectū est sub forma pore nō
est idem cum tpe in quo est sub posteriore: ppter incom/
possibilitatē formarū:neq̄z inter illa tpa est tempus meᵐ
in q̄.s.sub neutra sit:cum ponat subm imediate ex vna in
aliā trāsmutari. idem ergo cōtinuat vtraq̄z tēpora:sed in
illo instāti nō pōt sub priori forma:q2 tunc daret vltimuȝ
instās forme in q̄ ipsa vel aliquid eius est ⁊ post imedia/
te nihil ei⁹ est:qḋ nō est pōle nāliter:vt supra ꝓbatū est. g̃
D in illo instāti est sub forma posteriori ⁊ habet ppositū:⁊
T.c.69. sic itelligēdus est phs 8ᵒ phy. Uerūtamē in h̄ casu adhuc
stat rō ꝯtra me:cū posuerim ꝙ est dare minimū extēsiue
in quo forma pōt seorsum saluari:⁊ ideo adhuc est aliter
rñdendū. Sed iḋ ista dixi vt intelligat q̄uo illud dcm̄ ha
beat veritatem:⁊ q̄uo nō. Scḋo g̃ ꝯcesso ꝙ talis forma ha
beat pᵐ istans sui esse. Dico ꝙ illa forma non est remissi
ma:sed est in illa specie vel eē pōt aliqua remissior. ¶ Et
vlterius dico ꝙ nō est necesse ꝙ semper subm sit p̄us sub
medio q̄z sub extremo:nec in q̄libet trāsmutatōe qḋ trās/
mutat p̄us ꝑueniat ad mediū q̄z ad extremuȝ:q̄uis h̄ sit
vniulr verū cum corpus trāsmutet ꝭm locū:⁊ sic itelligē
dum est dictū phi ⁊ pȝ istātia. Nā cū lux generatur in in/
stanti gñonis corporis luminosi:illa lux non est minima:
E qḋ pȝ:q2 pōt remitti per remotionē corporis luminosi a
parte medij in q̄ est lux. qḋ euidēter veruȝ est:saltē de lu/
ce q̄ est genita in parte ꝓxima corpori luminoso:⁊ tamen
illud sbm nō p̄mo fuit sub luce minori. ¶ Confirmat. q2
quāto corp⁹ lumiosi⁹ est:tāto in istāti lumē itensi⁹ causat.
¶ P. Uidemus ꝙ subm transmutat de vna specie in aliā
extremā:⁊ tñ nō prius transit per oēs medias spēs q̄z ve
niat ad extremā:imo aliq̄n ꝑ nullaȝ:sic pȝ:q̄n capilli ma/
gis canescūt:vnde nō p̄us fiūt virides ⁊ rubei q̄z fiāt al/
bi. g̃ multo magis vi pōle vel saltē nō min⁹ ꝙ in eadem
specie nō sit necꝫium subm p̄us esse sub quolibet medio:
q̄z sub extremo. ¶ Ad illud qḋ ꝯ hāc rñsionē arguit. di/
co ꝙ si sit dare intēsissimū gradū forme nō est impōle ali/
quādo fieri trāsitū ad intēsissimū nō trāseūdo p̄us ꝑ ali/
qḋ remissius. Unde si aliqḋ corpus pōt iducere in mediū
lumē itēsissimū:ita in instāti introducet:sicut aliud corp⁹
minoris virtutꝫ illuminādo itroducit in instāti lumen sibi
pportionatū. ¶ Et silr dico ꝙ si aliqḋ subm eēt dispositū
F tū ad summū calorē agēs potens summum calorē indu/
cere ipsum causaret nō causando p̄uȝ minorem. ¶ Ad 2ᵐ
cū dicit ꝙ saltem est pōle ꝙ subm trāseat per oia media.
dico ꝙ verum est:sed tunc forma nō hēbit p̄mū instās eē:
nec erit dare partē p̄mā forme itroductā: sicut mobile in
motu locali trāsit successiue per oia media: ⁊ tamē nō est
aliqḋ minimū spatiū ab eo trāsitū:neq̄z aliqḋ etiam p̄mo
transitum:q2 etiā nō est p̄mū instās in q̄ sit acq̄situ aliqd
spatij. ¶ Et ꝙ h̄ sit pōle de forma:pȝ in ratione q̄rte ꝯnis
tertij articuli. Ubi g̃ dat p̄mū instās in q̄ est aliqd forme:
sic ꝙ ante nihil eius fuit nō trāsit subm successiue per oia
media:q2 hec nō sunt cōpossibilia:q̄uis vtrunq̄z sit pōle
ꝭm se:sicut si deus aliqḋ corpus trāsferret subito de loco
a. ad locū b. tunc daret p̄mū istās in q̄ esset in loco b. sed
tūc nō esset verum ꝙ p̄us trāsferret per oia media iter a.
⁊ b. q2 in istāti nō est p̄us ⁊ posteri⁹. Nec tunc in illo istā/
ti esset mutatū ad p̄mū mediū seu minimū spatium:cum
G nullum h̄ sit:sic in pposito de forma. ¶ Ad 3ᵐ rñdeo eo/
dem mō:ꝙ tunc trāsit oia media:sed tñ nō sequit ꝙ sit da
re p̄mū vel minimū medium:sicut pȝ de localit moto qḋ
trāsit oia media spatia:⁊ tñ nullum est p̄mū vel minimū
spatiū. Nec est p̄mū aliqḋ instās in q̄ p̄mo ꝑuenit ad ali/
qḋ medium:sic in pposito de forma quā dico diuisibilem 2. 8 tex.
esse in infinitū itensiue:sicut spatiuȝ extensiue. ¶ Dictum cō. 42.
etiā phi i qḋ inducūt nullo modo est ad ppositum:tum q2
nō loquit de augmēto intēsiuo:sed extēsiuo tm̄:vt ibi pȝ:
tum q2 nec de tali augmēto loqt vniuersalr in oibus au/
gmētationib⁹:sed soluȝ in substātijs aiatis que in seipsis
hñt prīᵐ nutritiōis ⁊ augmēti. Et tales dicit hēre tm̄ nālē
augmēti:⁊ ppea negat ignē esse prīᵐ augmēti in talibus
rebus:q̄m ignis si cōbustibile hēret cresceret vltra oēm
q̄ntitatē taliū rerū. vñ dicit ꝙ cresceret in infinitū. i. inde/
terminatū:per respectū. s. ad quālibet spēm vegetabiliū
⁊ augmētabiliū nāliter. Utrū aūt ignis q̄ntū ad suā spēm
H hēat terminū nālē sui augmēti vltra quē crescē nō posset
etiā habito cōbustibili nō est presentis ppositi ꝑscrutari.
¶ Ad. 10. dōm ꝙ pars distantie pōt dupl' accipi vno pro
parte dterminate q̄ntitatꝫ. Alio mō pro parte pportionali.
Itē lumē eē remissimū pōt itelligi dr. Uno mō simplr. s.
ꝙ eo nullū lumē sit aut fuerit vel esse possit remississim⁹.
Alio mō ꝙ sit remississimū in reᵘ aliquorū luminoꝝ deter
minatoꝝ. Sic si eēnt decē cādele cāntes lumē in diuersis
partib⁹ medij ⁊ vna eēt mior ceteris lumē causatū ab illa
posset dici remississimū inter illa decē lumia/q̄uis nō eēt
simplicit remississimū in spē luminis. Scḋm h̄ pōt duplr
rñderi ad argᵐ. Uno mō ꝙ si sumat pars determinate q̄n
titatis:vtiq̄z est dare remotissimā ⁊ lumē causatuȝ in ipsa
remississim⁹ est q̄libet parte luminis extēsiua exñte in par
te distātie ꝓpinquiore corpi luminoso ꝙ cāt lumē in me⁹.

I ipsum tñ nõ est remississimũ oium partiũ luminis cãti ab
illo corpe nec in ipso est aliq̃ pars ẜm extẽsionẽ qua non
sit aliq̃ remissior nã p᷑ medie.ᵗ2ᵉst remissior. ⁊ itẽ p᷑me/
die illius.2ᵉ2ᵉmedietas est remissior, ⁊ sic in īfinitum. Si
ꝟo loq̃mur de pte ppor̃ˡᶦ sic dico ꝙ nulla est remotissima
qm̃ q̃libet aliq̃ eius pars est remotior. ⁊ ꝑ ꝯñs nlla pars
luminis existis indistãtia illa est simplr̃ remississima oiuꝫ
partiũ luminis tunc ab illo corpe cãti ⁊ existis. ¶ Scḋo
dico ꝙ q̃ꝫuis ꝯcederet̃ lꝫ false aliquã eẽ remississimã inter
oẽs ptes existes ab illo corpe luminoso/adhuc non ẜ ꝙ
sit remississima simplr̃ de incẽ ⁊ de post in spẽ illa. q̃nimo
si distãtia illa fuit illumiata a corpe illo ꝯtinue sibi appro
ximato sicut fuit poẜ: cuiusꝫ ptis illius distãtie fuit aliq̃
ps remissius illũinata q̃ꝫ ipsa est. Et silr̃ si corpus cãns lu
men elonget̃ ꝯtiᵉ/cuiuslꝫ ptis aliq̃ pars erit post istãs in
quo icipiet elõgari iᵉ corpus remissior q̃ꝫ ipsa nũc est. Et
rõ pmi ẽ q2 tota illa latitudo intẽsiua fuit acquisita ꝯtiᵉ.
K ratio secundi. quia tota perdetur continue.

4ᵉ arti. **Quantum** ad 4ᵐ articulũ. An. i. in q̃libet intẽsio/
ne sit dare pmũ intẽsum eẽ. Pono tres
ꝯnes. pᵃ est. ꝙ nõ in qualibet intẽsiõe est dare pᵐ intẽsum
esse. 2ᵃ ꝙ nec in q̃libet remissione est dare pᵐ remissum eẽ.
3ᵃ est. ꝙ in aliq̃ intẽsione ꝯtingit dare pᵐ intẽsum esse: ⁊ in
pᵃ ꝯclo aliq̃ remissiõe pᵐ remissuꝫ eẽ. ¶ Prima ꝯ pꝫ statiꝫ ex eo:
q2 videmᵘ ꝙ aliq̃ pars aeris remisse lucida ꝯtinue sit ma
gis lucida ad ꝯtinuã approximationẽ corpis luminosi: in
tali aũt itensiõe ꝯtinua impoẜ est dare pmũ intẽsum eẽ:
siue qḋ idẽ est: ipoẜ est in aliquo instãti dicẽ: nũc pmo lu
men est intensum in h subiecto: aut subm hoc nunc pmo est
factũ magis lucidũ: sicut impossibile est dicere nunc pri/
mo corpus luminosum est factũ magis ppiquũ huic pti
aeris: aut nũc p̃ est mutatũ ẜm suo eẽ: vt iã declaratum est.
L ¶ Scḋo idẽ pbat̃. Nã vt pꝫ in. 2ᵒ artiᵒ. sup ꝯne. 6. aliqua
latitudo intẽsiua foȓe põt sic acq̃ri ꝙ nihil eius hẽbit pᵐ.
instãs in q̃ sit ⁊ añ ꝙ imediate nihil eiᵘ fuerit. igit̃ poẜ est
aliquã formã sic itẽdi ꝙ nõ erit poẜ signare qñ sit p̃ iten/
1 sa. pꝫ ꝯñia q2 si detur oppositũ ꝯñtis sequit̃ ꝙ illud ẜm
ꝙ tunc est primo intẽsa hẽret tunc primo esse ⁊ nihil eius
2ᵉ ꝯclo fuerit pus imediate. ꝙ est oppositũ positi. ¶ Scḋa etiã
pꝫ: ex eo ꝙ videmᵘ aliquã partẽ lucidã per ꝯtinuã elõga
tionẽ corpis illuminãtis ꝯtinue fieri minᵘ lucidã. in q̃ re/
missiõe ipoẜ est dare pmũ remissum eẽ: sicut in motu cor
poris illuminantꝫ impossibile est dare pmũ mutatuꝫ esse.
¶ Scḋo idẽ pꝫ ex eo ꝙ pbatuꝫ est in. 3ᵃ. ꝯne scḋi artiᵘ. s.
ꝙ poẜ est aliquã formã corrũpẽdã nõ hẽre pᵐ istãs in q̃
nõ sit q̃libet eius ⁊ tñ sit aliq̃d eius. hoc eñ verũ nõ eẽt
si in qualibet remissione necessario daret̃ pᵐ: in illo enim
instãti primo non esset q̃libet eius ⁊ esset aliquid eius.
¶ Tertia ꝯ pbat̃: quoniã in subiecto habẽte aliquã for/
3ᵉ ꝯclo mã nõ in summo posset deus in instãti creare aliquã par
tẽ forme eiusdẽ speciei: ⁊ in tẽpore sequẽte imediate par/
tibiliter se ꝯtinue creare in eodẽ subto aliquã partẽ: quo
posito totalis intẽsio huiᵘ forme cõprehẽdẽs illã subitaꝫ
M ⁊ successiuã hẽet pᵐ intẽsum esse: in istãti. n. dato illa forȓa
pmo eẽt itẽsa q̃ꝫuis illa ptialis intensio que ponit̃ tota cõ
tinua nõ hẽret tale pmũ itẽsum esse. vtrũ autẽ he possint
dici ⁊ debeãt vna itẽsio vel due nõ curo pro nũc. ¶ Silr̃
posset deus aliquã partẽ forme corrũpere in instãti: ⁊ in
tempore imediato reliquã successiue corrũpere: ⁊ tũc ẜꝫ
intellectũ pmissum in instãti dato illa forȓa eẽt pᵐ remissa.
¶ Nunc. 5ᵒ restat mouere dubia que occurrũt ꝯ pmissa.
Et pmo q̃dẽ cõtra id qḋ dcm̃ est in pmo articlᵒ videlꝫ ꝙ
poẜ est aliquã formã itendi ꝯtinue ⁊ etiã poẜ est aliquã
formã remitti ꝯtiᵉ. Amplius in sequẽtibᵘ dcm̃ est poẜ eẽ
in aliq̃ sbo aliquã formã de nouo acq̃ri ⁊ ꝯtiᵉ intẽdi. ꝟ. g.
lumẽ in aliqua parte aeris pus tenebrosa. vel albedo aut
alia hmõi formaꝝ in aliq̃ pte sbi. Sic ꝙ in talibᵘ motibus

nõ erit dare ẜm q̃d vel ad q̃d forme illa ps sbi sit p̃ muta N
ta: nec q̃d forȓe sit p̃ acq̃situ. ¶ Cõtra hoc aũt argr̃ ⁊ p̃ log/
ce sic. Si h eẽt poẜ sequit̃ ꝙ poẜ eẽt aliq̃ simul incipere
moᵘ ad siles q̃litates ⁊ illas eq̃lr̃ per aliqḋ tps ꝯtinue in
tendi. ⁊ tñ vnũ icipet esse magis tale q̃ꝫ reliquũ icipet esse
tale. ꝟ. g. sint aliq̃ due ptes diuersoꝝ corᵐ que nũc non
sint albe ⁊ nũc icipiãt eẽ albe: ẜm ꝙ ly icipit exponit̃ per
negõnẽ pñtis ⁊ põnẽ futuri. q2 nec alr̃ talia que sic ꝯtinue
fiũt ⁊ pabilr̃ ẜm q̃libet sui pñt dici icipe. ⁊ in istis ptibᵘ
intẽdant̃ albedines eq̃lr̃ ⁊ cetera sint paria. sitq3 vna ps
a. ⁊ altera. b. Hoc posito si acq̃sitio ⁊ itẽsio vtriusq3 albe
dinis sit ꝯtiᵉ sequit̃ ꝙ. a. nũc icipit eẽ albius q̃ꝫ. b. nũc ici/
pit eẽ albũ. ꝯñs est fm̃. ꝯñtia pbat̃. Sic. a. nũc non est al/
bius q̃ꝫ. b. icipit eẽ albũ. ⁊. a. erit albius q̃ꝫ. b. icipit eẽ al/
bum. igr̃. a. nũc icipit vel icipiet eẽ albius q̃ꝫ. b. nũc icipit
esse albũ. Sed nunq̃ꝫ post h istãs pñs. a. incipiet eẽ albiᵘ
q̃ꝫ. b. nũc icipit eẽ albũ. g̃. a. nũc icipit eẽ albius q̃ꝫ. b. ici/
pit eẽ albũ. pᵃ pars añtis pꝫ p̃ casum. nam ponit̃ ꝙ. a. nũc
nõ est albũ ⁊ ꝑ ꝯñs nec albius q̃ꝫ. b. scḋa ps ẽt pꝫ. nã i ali/ O
quo instãti tpis mẽsurantꝫ ꝯtiᵐ itẽsionẽ albedinis. a. ptis
a. erit albius q̃ꝫ. b. icipit eẽ albũ. nã terminᵘ erit añ q̃ꝫ. b.
sit eque albũ sicut in illo istãti. a. erit albũ. ⁊ ꝑ ꝯñs. a. erit
nũc magis albũ q̃ꝫ. b. icipit eẽ albũ. pꝫ etiaꝫ ex alio. nã. a.
in illo istãti dato erit albius q̃ꝫ ipsummet icipit eẽ albuꝫ.
⁊ per ꝯñs etiã q̃ꝫ. b. incipit eẽ album. cum. a. ⁊. b. nunc si/
mul icipiãt eq̃lr̃ albefieri ⁊c̃. ꝯñia etiã de se nota est. Sed
nũc pbo ꝙ nunq̃ꝫ post hoc istãs p̃sens icipiet. a. eẽ albiᵘ
q̃ꝫ. b. icipit esse albũ. q2 si dicat̃ oppoᵐ. sit igr̃ ꝙ in. c. istãti
post hoc icipiet. a. esse albius ⁊c̃. tunc argr̃ sic. a. ⁊. b. erũt
eque alba in. c. instãti ⁊. b. erit albius in. c. q̃ꝫ ipmmet nũc
icipit esse album. vt patet ex casu q2 ꝯtinue intendit̃ eius
albedo. igr̃. a. erit albius in. c. q̃ꝫ. b. nũc icipit esse albuꝫ.
Et vltra seq̃r̃ ꝙ. a. in aliq̃ instãti ante. c. erit albius q̃ꝫ. b.
nunc incipit eẽ album. Sicut etiã ipm. b. in aliq̃ istãti an/
te. c. erit albiᵘ q̃ꝫ ipmmet icipit eẽ albũ. cũ inter istãs pñs
⁊ istãs. c. sit tẽpus mediũ. ⁊ per totum illud tempus albe P
dines intẽdant̃ in vtraq3 ꝯtinue ⁊ equalr̃. igr̃ in. c. istanti
nõ incipiet. a. esse albius q̃ꝫ. b. icipit eẽ album. Et eadẽ rõ
ne põt pbari ꝙ in nullo istãti post hoc pñs incipiet. a. eẽ 1
albius q̃ꝫ. b. incipit esse albũ. relinq̃t̃ ergo ꝙ nunc incipit
a. ⁊c̃. ⁊ pꝫ ꝯñia. ¶ Scḋo pbat̃ ꝯñia sic. Capiat̃ totũ tps
quo. a. erit albiᵘ q̃ꝫ. b. icipit eẽ album. ⁊ totũ tẽpus prece
dẽs quo. a. nõ erit albiᵘ ⁊c̃. cõstat ꝙ h tempora copulant̃
vno istãti. Sed istãs copulãs ea nõ est aliqḋ istãs sequẽs
hoc istãs presens. q2 añ q̃libet istãs seq̃ns. a. erit albius
q̃ꝫ. b. nũc icipit eẽ album. sicut ꝓxime pbatũ est. ⁊ ꝑ ꝯñs
nullũ instãs seq̃ns copulat tota illa tẽpora sumpta. Item
nullum istãs pcedẽs hoc instãs p̃sens copulat illa tpa. q2
post q̃libet istãs pcedẽs sint tps in quo. a. non erit albiᵘ
⁊c̃. igr̃ istãs p̃sens copulat ipsa tpa. ⁊ ꝑ ꝯñs in hoc instãti
icipit. a. esse albius q̃ꝫ. b. incipit eẽ albũ. ¶ Tertio h ꝯña
sic pbat̃. a. nõ est albius q̃ꝫ. b. incipit eẽ albũ. ⁊. a. erit al/
bius q̃ꝫ. b. icipit esse albũ. ⁊ nulluꝫ tẽpus erit añq̃ꝫ. a. erit
albius q̃ꝫ. b. icipit esse albũ. igr̃. a. nũc icipit eẽ albiᵘ q̃ꝫ. b. Q
incipit eẽ album, ꝯñtia pꝫ q2 in añte icludunt̃ oẽs expo/
nentes ꝯñtis. ⁊ due pme partis añtis patẽt ex añ iam di/
ctis. ⁊. 3ᵃ pars pbr̃ q2 si aliqḋ tps erit anteq̃ꝫ. a. erit albiᵘ
q̃ꝫ. b. icipit esse albuꝫ. sit illud. grã ex vna hora. ⁊ sit istãs
terminãs hanc horam ex parte post. d, Sed pbo opposi
tũ/q2 in aliquo istanti añ. d. erit. a. albius q̃ꝫ. b. incipit eẽ
album. Sicut etiã, b. in aliquo istãti, añ. d. erit albius q̃ꝫ
ipsummet icipit esse albũ, vt in pma pbõne huiᵘ ꝯñe dcm̃
est i fine. ¶ Falsitas ꝯsequentꝫ triplr̃ pbr̃. pmo sic. a. ⁊. b.
incipiunt eẽ eque alba, igit̃. a. nõ incipit esse albius q̃ꝫ. b.
incipit esse albuꝫ. añs patet q2 casu supposito omnes sue
exponẽtes suntꝟe. ⁊ ꝯseq̃ntia videt̃ nota. naꝫ si. a. ⁊. b. in
cipiũt esse eque alba. igr̃. a. incipit pcise eẽ ita albũ sic. b.

A incipit esse album. ⁊ vltra. igit̃ nõ incipit esse. a. magis albũ q̃. b. incipit esse albũ. ¶ Scdo. Sic. a. incipit eẽ albius q̃. b. incipit esse album. igit̃. b. incipit esse minus album q̃. a. incipit esse album. ꝯsequentia patet. Sed ꝯñs est falsum. qꝛ qua rõne. a. incipit esse albius q̃. b. incipit esse album eadem incipit. b. esse albius q̃. a. incipit esse album stante casu. ⁊ per ꝯñs nõ icipit. b. esse minus albũ q̃. a. incipit esse album. ¶ Tertio. Sic. si. a. incipit esse albius q̃. b. incipit esse album. igit̃. a. incipit esse albius q̃ ipsummet incipit esse album. ⁊ pꝫ ꝯsequẽtia ex eo ꝙ in q̃libet instãti. a. ⁊. b. erũt equalr̃ alba. ꝯsequẽs aũt est fñm vt vr̃. ¶ Scda ratio ꝑncipalit̃ cõtra idem est. qꝛ si possibile est aliquã formã sic ꝯtinue acqri ⁊ intendi sequit̃ ꝙ aliqua forma remissa sit infinita. vt̃. g̃. albedo. ⁊ aliqd remisse album sit in infinitum vel isinite album. hoc aũt est impossibile. ⁊ ꝯsequẽtia declarat̃. Sit. n. a. remisse albũ ⁊. b. nunc nõ sit album sed incipiat fieri ꝯtinue albũ. tunc sic. a. est album ⁊. b. nunc incipit eẽ albuꝫ ⁊ ꝯtinue sit

B magis album. igit̃. a. est in infinitum albius q̃. b. incipit eẽ album. ⁊ vltra. igit̃. a. est in infinitum album. ⁊ h vltima ꝯsequẽtia patet. tum qꝛ cõparatiuũ ꝑsupponit positiuũ. Tũ qꝛ si. a. est in infinitũ albius q̃. b. incipit esse album. igit̃. b. incipit esse album in infinitũ minus q̃. a. est albũ. qd̃ non esset possibile nisi. a. esset in infinitũ albũ. Primã aũt cõsequẽtiã probo. qꝛ si casu posito. a. non sit in ifinitũ albius q̃. b. icipit esse albuꝫ. cũ. a. sit albius q̃. b. incipit esse albuꝫ. ꝙ pꝫ qꝛ tẽpus erit anteq̃. b. sit ita album sicut est. a. ⁊ per ꝯsequens nõ incipit esse ita album sicut. a. est album. opꝫ dicẽ ꝙ tñ in aliqua ꝓportione finita. a. est albius q̃. b. incipit esse album. sit igit̃ ꝙ precise in duplo. a sit albius q̃. b. incipit esse album. Tũc contra. tẽpus erit anteq̃. b. erit precise minꝰ album in duplo q̃. a. est albuꝫ cum in hoc instãti. b. nõ sit album. igit̃. b. non incipit esse ꝑcise i duplo minꝰ albũ q̃ nũc ẽ. a. igit̃. a. nõ ẽ i duplo ꝑcise albius q̃. b. incipit esse albũ. ⁊ ita põt probari ꝙ in nulla proportione finita ꝑcise. a. est albius q̃. b. icipit esse album. ¶ Scdo. ꝓbat̃ eadem ꝯsequẽtia sic. b. in ifinitũ in-

C cipit esse minꝰ album q̃. a. nunc est album. igit̃. a. est in infinitum albius q̃. b. incipit esse album. ⁊ vltra. igit̃. a. est infinite album. ⁊ ãtecedens ꝓbat̃. qꝛ plusq̃ in duplo minus album incipit esse. b. q̃. a. nũc est album. vt statim ꝓbatum est. ⁊ plus q̃ in quadruplo minus albũ incipit eẽ b. q̃. a. est nũc album. ⁊ sic in infinitum igit̃ in infinitũ ⁊c̃.

¶ Contra dicta huius articuli dubitatiões fieri possent: sed earum solutiones patebunt ex solutiõibus ꝑncipaliũ rõnum questionis. ¶ Ad ꝑmam ergo rõnem ꝑncipalem

Ad pᵐ rõnẽ ꝑn ci. in ꝑn cipio. q.

dõm ꝯm ꝓprietatem sermonis loquẽdo: nulla forma augmentat̃: nec intẽsiue nec extẽsiue: sicut satis bene probat ratio: nec etiam suscipit magis ⁊ minus: siue hoc itelligat̃ de susceptione reali: sicut accidẽs subm̃ suscipit. Nã constat ꝙ pars forme ꝑexistens nõ suscipit hoc modo parteꝫ aduenientem: nec de susceptione logicali ꝯm ꝑdicationeꝫ: quoniã forma. vt̃ gr̃a. albedo non sit magis albedo: q̃

D fuit ꝑus: nec est magis albedo q̃ alia: nec eadem, vno tẽpore est magis albedo q̃ alio: q̃uis hoc modo posset cõcedi ꝙ suscipit magis ⁊ minus: qꝛ vna albedo est maior intẽsiue siue ꝑfectior q̃ alia: ⁊ albedo que nũc est in subiecto maior est: q̃ albedo que ꝑfuit: non tamẽ eadẽ albedo numero nũc est maior ⁊ ꝑus fuit mior: q̃uis albedo que ꝑfuit nunc sit minor q̃ ea que nũc est: sicut pars minor est suo toto. Sed loquẽdo ꝯm intellectum recte sentiẽtiuꝫ in ꝓposito cum dicit̃ ꝙ forma augmẽtat̃ vel intẽdit̃ aut suscipit magis: nõ est aliud itelligendum: q̃ ꝙ forme exñti in subiecto addit̃ aliqua forma similis cum ea faciẽs per se vnum ⁊ ꝯstituẽs vnam formam eiusdẽ rõnis maiorem intẽsiue seu perfectiorẽ: q̃ eius pars ꝑcise que ꝑfuit: ⁊ per quaꝫ subiectũ est magis tale q̃ erat ꝑ eã quã ꝑhabebat.

¶ Similr̃ cum dicit̃ ꝙ forma remittit̃ vel minuit̃ aut suscipit minus: itelligi debet ꝙ aliqua pars forme tollitur: ꝓpter ꝙ forma remanẽs est minor seu iperfectior ⁊ subiectum est post minus tale q̃ fuit. Et simili modo intelligẽdum est cum dicit̃ formaꝫ augeri extẽsiue seu extẽdi. Nã addit̃ in illa parte subiecti forma eiusdem rõnis faciens cũ priori vnam formã ꝯtinuam que est maior ⁊ extensior q̃ ꝑor. Et sbm̃ eiꝰ est magis tale. sic suo mõ de diminutione dõm. ¶ Ad scdam rõnẽ respõdeo negãdo antecedẽs: qd̃ est: ꝙ in qualibet itensione est dare ꝑmum intensum esse. Et cum hoc ꝓbat̃ per pħm 6ᵒ phy. qui vult vt arguit̃ ꝙ in alteratione est dare ꝑmũ alteratũ esse: dõm ꝙ istud nõ est verum: imo potius oppositum põt hẽri ibidem proximo cap. vbi vult ꝙ in oi motu ⁊ locali ⁊ augmentationis et alterationis ⁊ gñationis qd̃libet mutatũ esse ꝑcedit moueri. Et etiã mutatum esse. i. ante qd̃libet istãs in quo vere dicit̃ hoc est mutatum: verũ fuit dicere hoc mouet̃: ⁊ similr̃ fuit verũ dicere hoc est mutatum: q̃uis nõ semꝑ ꝯm eãdem spẽm trãsmutatiõis: vt ibi declarat Cõmẽta. Est tamẽ intẽtio pħi in illa parte vbi allegat̃ ꝙ ex eo ad qd̃ ẽ motus localis vel augmẽti nõ est aliquid primo acquisitũ mobili: ex eo aũt ad qd̃ est alteratio: vt albedo vel alia qualitas est per se primũ dare acquisitũ mobili. Qd̃ est itelligendum quãdo mobile ꝑmũ nec ꝯm totum: nec ꝯm partem erat in forma cum tali specie q̃litatꝭ: nec alicui tali cõiũctum: vt supra dcm̃ est: ⁊ hoc verum est si quelibet forma talis nãlis sibi determinet minimã q̃titateꝫ sbẽti in qua potest seorsum ꝑ se existẽ: vt sensit pħs: qm̃ tunc in tanta parte subiecti simul forma itroducit̃: ⁊ per cõsequẽs ex forma ad quã est motus habet̃ ꝑma pars ꝯm extẽsionẽ: qꝛ de tali parte loquit̃ ibi Phs ⁊ similr̃ Cõmẽ. vt expresse ibi pꝫ. Huius aũt ꝑme partis gñationẽ ꝑcedit trãsmutatio sui ꝑmi subiecti ꝯm formã oppositaꝫ. vt̃ bi gratia. nigredinẽ vel rubedinẽ. Nam subm̃ debẽs albefieri aliq colore ꝯrio extremo vel medio iformatũ est: vt pꝫ 5ᵒ phy. ⁊ ꝑus ille color remittit̃ donec corrumpat̃ totaliter ⁊ in instãti quo ꝑmo color ille complete corruptus est iducit̃ albedo in illo sbẽto. Ex quo pꝫ: ꝙ nõ quãdo ꝑma pars albedinis gñatur sbm̃ eius est ꝑmo alteratum: sed ꝑus alterabat̃: ⁊ ꝑus fuit alteratũ: q̃uis ꝯm aliã spẽm q̃litatꝭ. Si autẽ sumat̃ alteratio ꝯm aliquã q̃litatẽ solum pro ipsa generatiõe vel introductiõe dicte qualitatꝭ: sicut est dare instans in quo est itroducta ꝑma pars qualitatꝭ ꝑdicte: sic ꝯcedi debet ꝙ est dare istans in quo subm̃ est primo alteratũ ꝯm eẽntiam talis q̃litatis. Ex hoc tamẽ nõ ꝓbat̃ antecedẽs illud: tum qꝛ nõ in q̃libet alteratiõe hoc accidit. Nam frequẽter gñat̃ forma in aliqua parte subiecti ⁊ non est dare ꝑmã partẽ illius forme genitã: qd̃ est verum: taꝫ ꝯm partes itẽsiuas: q̃ ꝯm extẽsiuas: sicut supra declaratum est: tum qꝛ esto ꝙ det̃ istans in quo aliqd subiectum primo factum est album: nõ tamẽ sequitur ꝙ detur istãs in quo ipsum primo factum sit magis album intensiue: aut maius album extensiue. Nam poẽ est ꝙ aliqua forma itroducat̃ in istãti ⁊ in tẽpore itẽdatur vel extẽdatur ꝯm verum itellectum horum terminorum qui ꝑmissus est. Et hoc siue tempus itẽsiõis vel extẽsionis sit imediatum illi istãti: siue nõ: ⁊ ideo illa ꝑma gñatio subita prime partis forme: nec est itẽsio nec pars itẽsionis: sed potius quedã mutatio que est finis ⁊ terminus ꝑcedẽtis mutationis ꝯm mentẽ Cõmẽtator. 6ᵒ physi. Aut si aliqua talis sit que nõ sequat̃ aliqm motũ ꝑcedẽtem ipsa erit quedaꝫ gñatio tñ ⁊ nõ augmẽtatio itensiue vel extẽsiue: ⁊ in illo instãti sic erit genita ꝙ nõ intẽsa nec extẽsa: ⁊ subm̃ sic tũc erit album ⁊ factum albũ: ꝙ nõ magis vel minus albuꝫ. vt dcm̃ est. Ex quo pꝫ ꝙ illa vniuersalis ꝓpositio que est antecedẽs nõ ꝓbat̃ sufficient̃. ¶ Ad 3ᵃᵐ cum dicit̃. ꝙ cuiuscũq3 forme acq̃site de nouo per motũ est dare primum

E · T. c. 49 · T. c. 59. · F Com. 59 · T. t. c. 49. · t. t. c. 6. · G · D · Cõ. 59. t. 32. · Ad 3ᵐ.

I instãs esse. Rñdeo ẜm distinctionez supra datam de pmo
instanti esse forme. Nam si illud intelligat̃ pmuz instans
forme: in quo ipsa est pmo tota: siue etiam in q̃ ipsa est ꝛ i-
mediate ante non q̃libet ei⁹ fuit: ꝯcedo ꝓpositionem: sed
tũc nego ꝯñiã qua dĩ. g̃ itensio forme nõ est ꝯtinua. Naz
aliqñ lʒ forma in aliquo istanti sit pmo tota ꝛ pfecte acq-
sita: ipsa tñ ṗus ptibil'r ꝛ ꝯtinue acqrebat: sicut. lʒ in ali-
quo instanti loc⁹ aliqs sit pmo pfecte ꝛ totus acqsit⁹: ei⁹
tñ acqsitio fuit successiua ꝛ ꝯtinua: nec ꝓbatio ꝯñtie va-
dit ꝯtra h̃ vt pʒ. Si ṽo illud dicat̃ p⁹ instãs forme in q̃. s.
ipsa vel aliqd ei⁹ est ꝛ imediate ṗus nihil ei⁹ fuit: tũc disti-
guo de forma q̃ dĩ acqri per motũ. Nã qdã iõ dĩ acqri p
motũ: q2 ipsa tota acqrit̃ partibil'r ꝛ ꝯtinue: qdaz ṽo: q2
ei⁹ acqsitio est finis p̄cedẽtis mot⁹: q̃uis ipsa nõ sit parti-
bilis vel successiua: sicut qs diceret ꝙ forma ſbalis ipar-
tibil'r acqsibilis acqrit̃ per motũ p̄cedẽtẽ. Quedam qꝫ
posset dici acqri per motũ rõne cuiusdam sue partis pmo
mõ: ꝛ rõne alteri⁹ scdo mõ: vel rõne partis altero mõ tñ:
K sicut si alicui⁹ forme pars qdã sit facta in istãti: post mo-
tũ tamẽ aliquẽ p̄cedentẽ quẽ sequit̃. Vel etiam nullo mo-
tu per se p̄cedẽte: ꝛ aliqua alia pars sit successiue ꝛ ꝯtinue
acquisita in tempore post illud instãs: siue imediato illi i-
stanti: siue nõ. Si g̃ ꝓpositio assumpta itelligat̃ de forma
que acqrit̃ per motũ pmo mõ dicto: ꝛ de pmo instanti eẽ
accepto secũdo modo. dico ꝙ ipsa est i toto falsa: quoniã
nulli⁹ forme sic acquisite per motum est dare pmũ instans
esse sub intellectu dato: qnimo ante q̃libet instãs in quo
aliquid eius est acqsitũ fuit aliqd ei⁹ ṗus acqsitũ: nec ad
T.c.69. hũc intellectũ loquit̃ phs 8 physi. sicut supra dcm̃ est in
respõsione ad tertiam rationẽ factam ꝯtra dicta in tertio
articulo. Si ṽo intelligat̃ ꝓpositio de forma que acqui-
ritur per motũ secũdo modo ꝓpositio põt cõcedi: sed tũc
cõsequẽtia nõ valet: q2 acqsitio forme nõ est intensio vt in
p̄cedẽte solutione dcm̃ est. ¶ Deniqꝫ si de forma que dici
posset acqri per motũ tertio mõ intelligat̃ ꝓpõ: põt ꝯcedi
L ꝓpositio illa rõne partis eius simul ꝛ indiuisibil'r acqui-
site: sed tũc ꝯñia neganda est. Nam esto ꝙ vnius ptis for-
me acquisitio sit subita: intẽsio tñ illius forme seu acqsitio
illarũ partiũ: per q̃s forma dĩ intendi põt esse tota ꝯtinua
ꝛ in tẽpore imediato illi instanti: ꝛ in hoc sensu dico ꝙ nõ
est impoẜe ꝙ aliqua forma acquirat̃ subito ꝛ ꝯtinue. i. si-
ne quiete media itendat̃ successiue itẽsiõe ꝯtinua: sicut in
pmo arti. dcm̃ est. Et cũ ꝯ h̃ dĩ ꝙ nõ est dare pmũ instans
tẽporis mẽsurãtis motũ ꝯtinuũ: dõm ꝙ accipiẽdo ꝓprie
ꝛ p̄cise motũ ꝯtinuũ: qui. s. est in infinitũ partibilis: nõ est
dare pmũ istans: in quo. s. subm qd̃ mouet̃ sit mutatũ vel
moueat̃ ẜm illud: vel aliqd eius ẜm qd̃ est mot⁹: est tamẽ
dare pmũ istans in q̃ nec mouet̃ nec est mutatũ: sed icipit
moueri exponẽdo ly. icipit per negationẽ p̄ñtis ꝛ positio-
nẽ futuri: ꝛ h̃ instãs aliquãdo est vltimũ istans: in q̃ mo-
M bile habet qetũ esse ꝛ nõ est mutatũ ẜm aliquid: aliquan-
do ṽo est vel põt esse istans in q̃ subiectũ mutat̃ indiuisi-
biliter: vel est pmo mutatũ ẜm aliquã formam: que tamẽ
mutatio nõ est aliqd ptinẽs ad motũ seq̃ntem: sed potius
ad p̄cedentẽ tanq̃ finis ei⁹. Sicut gñatio dĩ finis altera-
tionis p̄cedẽtis: ꝛ sic aliq̃ mutatiões indiuisibiles dicunt̃
Cõ.32. finis p̄cedentiũ motuũ ẜm Cõmẽ. 6 physicoꝝ. vel ad nul-
lũ pertinet motũ si nullũ per se sequat̃. Et ideo si sumatur
p̄cise intẽsio forme in casu dato. dico ꝙ nõ est dare pmuz
istans in quo forma intẽdat̃: aut sit intẽsa: q̃uis detur pri-
mũ instans in quo est acquisita: ꝛ in q̃ incipit intẽdi: expo-
nẽdo ly. incipit vt dictũ est: ꝛ ex h̃ nõ tollit̃ qn intensio sit
vere cõtinua: sicut nõ tollit̃ quin mot⁹ localis sit vere cõ-
tinu⁹: q̃uis tẽporis mẽsurantis ipm sit dare pmũ instãs:
in quo mobile nec mouet̃ nec est motũ: sed incipit moue-
ri. Si tamẽ iproprie sumat̃ motus continu⁹ pro aggrega-
to ex mutatione pma idiuisibili ꝛ motu imediate sequen-
te vere diuisibili ꝛ cõtinuo: nõ est incõueniẽs cõcedere ꝙ N
sit dare pmũ istãs tẽporis mẽsurantis ipm aggregatum.
Sicut si de⁹ aliqd̃ corp⁹ trãsferret de loco. a. ad locũ b. in
istãti: ꝛ imediate successiue ꝛ cõtinue transferret idem de
loco b. ad locũ. c. in tẽpore totius isti⁹ aggregati: ex pma
mutatiõe indiuisibili ꝛ motu imediate sequente diuisibili
esset dare pmũ istans in quo mobile esset mutatuz: sed sic
nimis iproprie sumit̃ motus ꝯtinu⁹. Solum. n. ille ꝓprie
dicit̃ ꝯtinu⁹: qui ẜm quãlibet sui partẽ est in ĩfinitũ diui-
sibilis: qd̃ nõ cõuenit hm̃oi aggregato. ¶ Ad 4m cum di- Ad 4m.
cit̃. cuiuslibet forme nãlis que põt intẽdi ꝛ remitti est da-
re minimũ. ¶ Respõdeo ꝙ si intelligit̃ de minimo simpli-
citer. ꝓpositio est falsa. Si ṽo de minimo qd̃ põt separa-
tũ per se existere ẜm sensum supra datũ distiguenduz est:
q2 vel intelligit̃ de minimo extẽsiue vel intẽsiue: scdo mõ
ꝓpositio est falsa: vt pʒ supra. Si primo modo põt ꝯcedi
de minimo vel maximo ꝙ nõ: sed tũc ꝯseq̃ntia non valet
cũ infert̃: g̃ nulla forma põt intendi ꝯtinue: magis autem O
ꝯñtia hẽret apparentiam si diceret̃. g̃ nulla forma potest
augmẽtari cõtinue ẜm extẽsionẽ. Sed tñ nec sic ꝯseq̃ntia
bona est: nec etiã si daret̃ minimũ itẽsiue qd̃ separatũ a reli-
qs partib⁹ ẜm intẽsionem posset existere: valeret ꝯñia. er-
go nulla intẽsio põt esse ꝯtinua. Et rõ est: q2 lʒ sit dare ta-
le minimũ extẽsiue qd̃ separatũ ꝛc. nõ tñ est dare minimũ in-
existẽs ꝛ ꝯiũctũ: vt supra dcm̃ est: ꝛ iõ id qd̃ post minimũ
potens separatũ existẽ gñabit̃ poterit vtiqꝫ esse mĩn⁹ tali
minimo. Sicut supra de nutritiõe ꝛ augmẽtatiõe aĩatoꝝ
est dcm̃: ꝛ sic talis augmẽtatio poterit esse ꝯtinua in qua
nulla pars erit pmo genita: sed ante quãlibet genita erit
aliq̃ minor. ¶ Et per hoc põt rñderi ad rõnem Cõmẽ. 8 Cõ.23.
physi. q̃ cõtra h̃ videt̃ ꝓcedere: vbi ait. ꝙ q2 minima priũ
magnitudinis factarũ est determiata in itellectu in actu:
ꝛ q̃libet earũ sit in istãti cũ sit idiuisibilis in factiõe: nece
est vt iste ptes nõ ꝯtinuent̃ in motu nisi ꝯtinuerent̃ instan-
tia adiuicẽ. Dõm. n. est ꝙ q̃libet pars minima potẽs ꝑ se P
existẽ separata si det̃ minima: ꝛ nõ maxia nõ potẽs: vtiqꝫ de-
terminata est: nõ aũt q̃libet ps potẽs alteri inexistẽ seu al-
teri ꝯiũcta existẽ est determinata ad minimũ: imo nulla.
Silr̃ q̃libet minima potens per se existere si per se fiat et
gñet̃: ꝛ nõ in fiat vel ad gñet̃ (si sic liceat loq). s. nõ genere-
tur nec fiat cõiuncta alteri: indiuisibilis est in factiõe ꝛ to-
ta simĺ fit: nec põt fieri successiue: sed si alteri cõiuncta ge-
neret̃ vtiqꝫ diuisibilis est i factiõe. i. põt fieri ptibil'r: ꝛ ṗus
ẜm vnã ptẽ q̃ ẜm aliã: ꝛ tũc fiet ṗus ps cõiũcta mior mi-
nima q̃ ꝑ se põt separata fieri: vel ꝑ se separata seorsuz existere.
Aliogn nũq̃ res aliq̃ tam modice posset augeri loq̃ndo
de augmẽto aĩatoꝝ qn in quolibet istanti quo esset aucta
eẽt in duplo maior q̃ ṗus vt supra dicebat̃: qd̃ tñ est ſlm
vt sensui notũ est. Sic sno mõ posset dici de itẽsiõe esto ꝙ
daret̃ minimũ intensiue potens per se seorsum existere.

¶ Distinctiõis. xvij. ¶ Qõ. iij. Q.

Tertio quero. vtrũ forma corporalis in-
tẽdat̃ per depurationẽ a ꝯtrario:
ꝛ remittat̃ per admixtionẽ cõtrarij. ¶ Et ar- ꝓm.
guit̃ ꝙ sic. ꝑ auctẽ phi 3° topic. d. ꝙ que ꝯtrijs
sunt ipermixtiora: sũt magis talia vt albius
qd̃ nigro ipermixtius. Ex quo videt̃ ꝙ intensior albedo
min⁹ est pmixta nigredini: ꝛ remissior magis: imo ꝙ nõ sit
aliud albedinẽ eẽ itẽsiorẽ. q̃ min⁹ eẽ nigredini mixtam.
¶ 2° Cõmẽ. 5 phy. ait ꝙ albũ nõ fit min⁹ albũ nisi ex mix- 2m
tiõe ꝯtrij. ꝛ in alio Cõmẽ. eiusdẽ lib. d. ꝙ diminutum in oĩ Cõ.19.
gñe est diminutũ ꝑ mixtionẽ ꝯtrij. ¶ 3° idẽ Cõmẽ. 2° de ge- Cõ.45.
neratiõe volẽs ꝓbare q̃tuor elĩta eẽ in mixto. d. ꝙ si cal'z 3m
nõ eẽt in cõposito nõ eẽt in eo fridũ nisi i fine. i. in summo: T.c.49
ex q̃ vĩ ẜm ipm ꝙ purũ fridũ est fridũ in summo: ꝛ pura
friditas est summa: ꝛ ꝑ ꝯñs friditas nõ summa sʒ remissa
est frigiditas mixta caliditati: imo videtur ꝙ nõ sit aliud

A frigiditatem esse summam: q̃ esse puram τ immixtam.
In oppositum arguitur: qa forme contrarie nõ possunt esse simul in eodez
subiecto primo: siue in eadem parte subiecti. ergo nulla
forma intenditur per mixtionem contrarij. Antecedens
patet: ex diffinitione contrariorum: τ cõsequētia nota est.
In hac questione duo erunt arti. In quorũ
primo videbitur de que-
sito. In scdo vero inquiretur: an forme contrarie possint
simul esse in eodem subiecto pmo: ita q idem fm idē vel
eandem partem sit subiectum vtriusq3 forme contrarie.
p^m arti. **Quantũ** ad p^m dixerũt aliqui: τ Siplicius dr fuisse
hui⁹ opinionis: q forma nõ suscipit magis τ
min⁹ neq3 itēdit τ remittit: nisi p h pcise: qr magis vel mi-
nus miscet forme õrie. Uñ q̃to forma est pmixtior forme
õrie tãto est remissior: q̃to aũt est purior vel min⁹ pmixta
õrie tãto est itēsior. Nec est aliud formã itēdi q̃ õrio mi-
B nus misceri: τ eã remitti nõ est aliud q̃ õrie forme magis
misceri. que opio solũ aucte pbat supi⁹ arguēdo iductis.
s opio. C Hec opio falsa est. vñ õ eã arguit: pmo qm aliq̃ for-
p^m me itēdunt τ remittunt qb⁹ nulla forma est õria: τ hoc est
verũ de formis corpalib⁹: τ silr de spũalib⁹: de corpalib⁹
qdē vt de lumie cui nulla forma est õria: τ tñ itēdit aliqñ:
τ qñq3 remittit. C Silr visiõi nulla forma est cõtraria: in
tēdit tñ τ remittit. Nã aliqñ visio est pfectior τ clarior: τ
aliqñ min⁹: sicut cũ corp⁹ visuz pus videt ȯ ppinq̃ τ post
a remotis vel ecõtra. C Silr in formis spũalib⁹ q̃les sunt
que sunt in itellectu τ volũtate. vñ delectationi que est in
sciēdo nõ est aliqȯ õriũ fm pħm τ tamē suscipit magis τ
C^m min⁹. C S. Aliq̃ forme spũales esto q hēant cõtrariũ:
adhuc itendunt τ remittunt sine illius admixtiõe: qȯ p-
bat: qr aliogn sequeret q aliqs carens vtute τ vitio sibi
õrio nõ possz acqrere vtutē illã qua caret: aut vitiũ oppo
situ: nisi simul acqreret vtrũq3: aut alte p in summo: τ õñs
pz falsum. õña xo declarat: qr ponat q acqrat vitium: si
C illud nõ erit summũ vel itensissimũ. ergo erit remissum τ
poterit itēdi: τ si iste nõ acquirat virtutem. ergo vitiũ erit
remissum: τ tamē nõ erit mixtũ virtuti cõtrarie: qȯ repu-
3^m gnat añcedēti. Eodem mõ posset argui de sciētia τ erro-
re oppositis. vz q qs carēs errore alicui⁹ cõplexi: τ simi-
liter carēs sciētia nõ posset acqrere errores circa illȯ: ni-
si vel acqreret itēsissimũ errorē: vel simul acqreret erro-
rē τ scientiã oppositam: τ hoc dico supposito q tales for-
me suscipiãt magis τ minus. C Item nullus posset velle
aliquam rem quin vellet eam intēsissime quãtum posset:
vel simul eã vellet τ nollet. Similr nullus posset aliquid
credere nisi siml discrederet illud: aut itēsissime crederet:
4^m que certissime vt docet experiētia falsa sunt. C Itē posset
argui de charitate que nulli suo cõtrario põt misceri: τ ta
2^m mē aliquãdo auget fm Aug. τ sanctos alios. C S. Ar-
guit. q fm hãc opinionē sequit q nulla sit vera augmē-
tatio forme: sed fm apparētiam tñ: qr in rei veritate for-
D ma que dicit aucta: nõ est maior neq3 perfectior q̃ prius:
sed solum apparet maior pter absentiam sui õtrarij qȯ
ipedit apparētiam ipsius: sicut cum pãnus lineus aqua
madefactus exponit ad solē per abstractionē vel corru-
ptionē aque τ humorum apparet albior: q̃uis fm veri-
3^m tatē nõ sit albior in se. C Item arguit qȯ sequit q nunq̃
forma auget in aliquo subiecto qn simul in eodem subie
cto augeat forma cõtraria: τ sic ipossibile esset aliqȯ sub
iectũ fieri magis albũ nisi ipm simul fieret magis nigrũ:
qȯ est absonum. õseq̃ntia pbat. Nam seqt fm opionem:
albedo auget. ergo minus permiscet nigredini. Et vltra.
ergo nigredo min⁹ miscet albedini: τ hec õseq̃ntia pz: qr
impossibile est aliqd magis permisceri alicui qȯ nõ ma-
gis permisceat sibi: sicut impossibile est q aliqd sit mixtũ
alicui qȯ ecõuerso nõ sit pmixtũ sibi. sequit ergo albedo
minus miscet nigredini. g nigredo illa minus miscet al- A
bedini: τ vltra. ergo nigredo illa auget. ergo de pmo ad
vltimuz sequit. albedo in h subiecto auget. g nigredo in
hoc subiecto auget: τ sequit. in h subiecto auget albedo
τ nigredo. ergo h subiectũ fit magis albũ τ magis nigz.
C Adduco etiaz aliã rõnē: cũ. n. forma remittit: aut ideo 4^m
dicit magis misceri õtrarie forme: qr illi magis cõiungit
τ intimat τ h est falsum: qr fm opionē vtraq3 est in eodē
subiecto adequato. Et fm xitatē: si vtraq3 est simul in eo
dem subiecto adequato vtraq3 totam mãm sibi subiectã
imediate informat: vt patebit in secundo: τ per õsequens
non sunt aliquando minus cõiuncte τ aliquando magis.
C Item si ita esset vna nõ diceret magis remitti q̃ alte-
ra: nec ecõtra: qa si vna alteri magis vnitur: necesse est q
reliqua illi etiã magis vniat. Uel iõ dicit magis misceri
forme contrarie: qr forma illa cui miscet est in se maior q̃
ea cui pmo miscebat: vel ecõuerso ipsa est minor τ forma p^m
cõtraria cui miscet est equalis vt pus vel maior. xbi gra 2^m
tia. si calidũ aliqȯ fiat minus calidũ: τ per õseq̃ns remit- F
tit calor eius: si ideo remittit vel minuit calor eius: quia
miscet maiori frigiditati: h nõ põt esse: nisi vel qr frigidi-
tas auget τ calor remanet in se vniformis: nec maior nec
minor q̃ pus: aut qa frigiditas in se remanet tanta: τ ca-
lor minuit: aut vtroq3 mõ. s. qr calor minuitur τ fridiitas
auget. Et qȯcũq3 horũ detur: sequit q forma minuat in
se. τ etiam fm se τ augeat. Immo dicere q forma nõ au-
get per additionē alicuius similis: nec minuit per subtra
ctionē alicui⁹ partis: seu corruptionez: τ dicere cum h q
remittit per maiorē mixtionē cõtrarij fm itellectum da-
tum est implicare cõtradictoria. C Primus etiaz modus
fm se dari nõ põt: qr si calor nõ minuit: dato q frigiditas
augeat nõ erit calor remissior: sed tñ frigiditas erit iten-
sior: nec subiectũ erit minus calĩm q̃ fuit pus: sed solũmõ
erit frigidius q̃ fuit ante: sicut si dulcedo pomi maneat
in equali gradu τ rubedo augeat nõ ex h erit eius dulce
do minor: aut illud minus dulce q̃ prius: sed erit tñmõ G
magis rubeũ q̃ fuit: τ per cõseq̃ns si hoc mõ calor remit
tit calor nõ remittit. C Si xo dicat 2^m. s. q frigiditas ma
net in eodem gradu: sed calor minuit. C Cõtra pmo: qa
fm h frigiditas nõ itēdit: τ tamē miscet minori cõtrario:
qȯ est cõtra opinionē. C Secũdo: qr fm hoc posito q si
cut minuit calor: minueret frigiditas qȯ vtiq3 deus pos-
set facere: tũc nec calor minueret nec frigus: τ sic vtrũq3
minueret τ neutrũ minueret: qȯ est impossibile: τ õñtia
pz: minueret. n. per positũ: τ nõ minueret: qr nõ esset mi-
nor mixtio cõtrarij q̃ erat pus. Uñ si sit calor. 10. graduũ
mixtus frigiditati. 8. graduũ: nõ erit minor mixtio cõtra-
riorum: q̃ si misceat calor. 9. graduũ cũ frigore. 7. g̃duũ:
aut si erit minor mixtio cõtrariorũ: calor erit itensior τ si-
militer frigus: qr fm opionē calor ille est intēsior qui fri-
gori est impmixtior: τ econuerso de frigore: τ per õseq̃ns
in h casu vtraq3 forma auget τ minuit: τ si auget nõ mi- D
nuit: minuit ergo τ nõ minuit. C S. Si iõ calor minuit: 2
qa frigiditati magis miscet: τ iõ pcise magis miscet: quia
minuit: sequit q iõ calor minuit: qr minuit: τ iõ esto q õ
ria simul miscerent in forma remissa: τ q ad itensionē vl
remissionē forme sequit maior vel minor mixtio cũ cõtra
rio: nõ tamē h qȯ est formã intēdi vel remitti: est idipsum
qȯ eam magis vel minus misceri õrio: qnimo talis ma-
ior vel minor mixtio psupponit cãliter itēsionē vel remis-
sionē forme fm suas ptes itrinsecas. C S. Cõstat q deus 3
possit annihilare fridiratē totaz que est in subcto remisse
calido: τ calorē remanētē minuere eodem mõ quo dr mi
nui existēte simul cũ eo frigiditate: h posito pz. q calor re
mitteret τ subm fieret minus calĩm. τ tamē nõ magis mi
sceret õrio: τ per õñs nõ idipm est formam remitti τ eaz
magis misceri õrio. C S. Si de⁹ annihilaret totam frigi 4

3 ditatē existētem ſm te in corpore remiſſe calido: ⁊ illud corpus approximaret alteri corpi calidiori: qd̄ prius poterat intēdere calorem in iſto: aut intēderet̄ calor illi⁹ remiſſe calidi: ⁊ habet̄ ꝓpoſitum: q꞉ tūc erit intēſio ſine minori mixtiōe cōtrarij: aut nō itēdet̄: ⁊ tūc ſequit̄ ꝙ forma cōtraria per ſe iuuaret ⁊ nō impediret actionez agentis: 5 qd̄ eſt cōtra nām. ℂ D. Si forma nō eſt remiſſa niſi ꝑ mixtionem cōtrarij. ergo in quocūqꝫ eſt forma ſine hui⁹ mixtiōe ipm eſt ſumme tale: ⁊ forma illa eſt intēſiſſima. ꝯñs eſt falſum: q꞉ cū in aere puro nō ſit frigiditas aliq̄: nec ēt aliqua q̄litas media inter calorez ⁊ frigus: ſed caliditas pura: ſequit̄ ꝙ calor in aere puro eſſet itētiſſim⁹: ⁊ aer eēt calidiſſimus: ⁊ ignis nō eſſet calidior eo. ℂ Item aer pōt fieri magis calidus: ⁊ iterū fieri minus calidus redeundo ad gradū caloris nāliter ſibi cōuenientē: ⁊ tamē nec ꝑmo mō nec ſcd̄o mō plus miſcebit̄ calor fri⁹ fridītati: q꞉ vt dictū eſt: in eo nulla eſt friditas. ℂ Nam forme elemētorū in ſua ſimplicitate exiſtētiū ſunt ſimplices: nulli forme ✱ cōtrarie mixte: q̄cq̄d ſit de qualitatib⁹ corpoꝝ mixtorū.

Cap. 15. ℂ Hoc etiā eſt de intētiōe Anſ. in libro de cōcor. ꝑſcie ꝑdeſ ⁊ grē ⁊ liberi arbi. vbi vult ꝙ aliq̄s calor eſt minor ⁊ aliq̄s maior: ⁊ tamē in minore nihil eſt frigoris. Unde volens oſtēdere ꝙ beatitudo angelica potuit eſſe maior q̄ꝫ beatitudo hoīs exn̄tis in paradiſo: ⁊ tñ btitudo hominis fuit ſine oī idigentia: exēplo ꝑdicto vtit̄ ſic dicens. Sicut nāqꝫ calor magn⁹ eſt ſine oī frigore: ⁊ tñ pōt alius eē maior calor: ⁊ quēadmodū frigus eſt ſine oī calore: cū tamē mai⁹ valeat eē frigus. Ita nihil ꝓhibet Adā beatū fuiſſe in paradiſo ſine oī idigētia: lꝫ maior eēt āgelica btitudo. Dico ergo q̄ꝫtum ad hunc articulum ꝙ forma non intenditur per maiorem depurationem a contrario: nec remittitur per maiorem mixtionem cum contrario.

2ᵘˢ arti. **Quantum** ad 2ᵐ articulum dico ꝙ impoſſibile eſt nāliter ſine virtute agentiuz ſecūdariorū ꝯ̄ria in aliquo gradu itēſo vel remiſſo: ſimul eſſe in eodem ſubiecto ꝑ°. ℂ Hāc cōcluſionē ꝓbo ꝑ ſic: ſi eēt poſſi-

6ᵐ 1 bile aliqua cōtraria in aliquo gradu ſimul eſſe in eodem ſubiecto ꝑmo: hoc eſſet poſſibile de ꝑmis cōtrarijs. ſ. caliditate ⁊ frigiditate ⁊ alijs actiuis adinuicez ⁊ paſſiuis: ꝯſequēs eſt falſum: vt ꝓbabo. ergo ⁊ añs: ꝯſeq̄ntia pꝫ: qꝛ niā eadē eſt rō in omnib⁹: pꝫ etiā ex cōceſſiōe omniū ꝯ̄ne opinātiū: ⁊ ex oīb⁹ argumētatōib⁹ quas iducūt ad cōcluſiōem oppoſitā. falſitatē xo ꝯſeq̄ntis ꝓbo ꝑmo ſic: ipoſſibile eſt nāliter aliqua duo ꝯ̄ria talia eſſe in diuerſis ſubiectis approximatis: ſm ꝙ req̄rit̄ ad agendū ⁊ ad patiendū omni impedimēto remoto: qn vnū agat in aliud ⁊ expellat. ergo ipoſſibile eſt aliqua talia ſimul eſſe in eodem ſubiecto ꝑmo. Antecedēs eſt cōiter cōceſſum: ⁊ per experientiā notū: ⁊ ꝯñtia tenet per locū a maiori: magis. n. vꝫ poſſibile ꝙ cōtraria talia cōpaterent̄ ſe in ſitib⁹ ꝓpinq̄s ⁊ diuerſis ſubiectis q̄ꝫ in eodē ſubcto ꝑmo: ⁊ ideo ſic arguēdo ꝯñtia eſt euidēs. Lꝫ nō ecōuerſo ſequat̄: aliqua cōtraria nō cōpatiunt̄ ſe in eodem ſubiecto ꝑmo. g̃ nec in di-

M uerſis ſubiectis approximatis. Inſtātia. n. habet̄ in contrarijs nō actiuis ⁊ paſſiuis adinuicē. xbi gratia. albedine ⁊ nigredine que ſm xitatē in nullo gradu compatiuntur ſe in eodē ſubiecto: ⁊ ſm cōem cōceſſionē nō cōpatiūtur ſe in gradib⁹ intēſiſſimis. vnde cōiter etiaꝫ aduerſarij cōcedūt impoſſibile eſſe nāliter ꝙ albedo intēſiſſima ⁊ nigredo itēſiſſima ſimul ſint in eodē ſubcto adeq̄to: ⁊ tñ in

2ᵐ diuerſis ſubctis ꝓpinq̄s ſm ſitū ſe cōpatiunt̄ in gradib⁹ q̄buſcūqꝫ vt experiētia docet. ℂ D. Aut ꝯ̄ria compoſſibilia ſunt in eodē ſubiecto in q̄ātiſcūqꝫ gradib⁹: aut nō in q̄ātiſcūqꝫ: ſed in aliquātis ſic ⁊ in aliquātis nō. ꝑmū nō pōt dici: q꞉ tūc ꝯ̄ria in ſuis excellētijs: ſiue in ſummo eēnt cōpoſſibilia: qd̄ nullus. d. nec dicē pōt: q꞉ tūc talia nō magis eēnt ꝯ̄ria q̄ꝫ ſiccitas, ⁊ caliditas: ⁊ albedo ⁊ dulcedo.

ℂ Si dicat̄ ꝙ in aliquātis ſic ⁊ in aliquātis non: tunc ſumant̄ aliq̄ duo talia ſimul exn̄tia in eodē ſubiecto ꝑmo: ⁊ N ſint calor ⁊ frigus: ⁊ ſit calor ille a. ⁊ frigus. b. tunc quero F aut. a. calor pōt ſecū cōpati ꝑciſe frigus. b. ⁊ non mai⁹ frigus itēſiue: nec min⁹ q̄ꝫ eſt. b. aut pōt ſecū cōpati mai⁹ fri- 2ᵐ gus q̄ꝫ. b. nō aūt minus. Aut min⁹ tm̄: ⁊ non maius. Aut 3ᵐ tā maius q̄ꝫ minus. Si dicat̄ ꝑᵐ: ꝯtra ſic: calor. a. non pōt 4ᵐ cōpati ſecū in eodē ſubcto minus frigus q̄ꝫ eſt frigus. b. g̃ maior calor q̄ꝫ eſt a. nō pōt ſecū cōpati minus frigus q̄ꝫ eſt. b. ⁊ vltra. g̃ ſi intēdat̄ calor. a. nō minuet̄ frigus. b. qd̄ eſt cōtra opinātes: qui dicūt ꝙ quādo vnū cōtrarium intendit̄: reliquū remittit̄. prima cōſeq̄ntia pꝫ: q꞉ qm̄ quanto vnum ꝯ̄riū plus excedit aliud: tāto min⁹ cōpatit̄ illud ſecum: ⁊ pꝫ hoc ſi accipiant̄ cōtraria in diuerſis ſubiectis ꝓpinquis ſm ſitum vt ſupra dicebat̄. Secūda etiā ꝯñtia pꝫ: q꞉ alioquin poſt intēſionē caloris. a. ⁊ remiſſionez frigoris. b. in eodē ſubcto ſimul eēnt maior calor q̄ꝫ. a. ⁊ minus frigus q̄ꝫ. b. qd̄ repugnat antecedēti. ℂ Itēꝫ ſi calor a. nō pōt ſecuꝫ cōpati minus frigus q̄ꝫ frigus. b. ergo nec O maior calor q̄ꝫ. a. pōt ſecū cōpati frigus. b. ⁊ vltra. g̃ ſi itēdat̄ calor. a. neceſſario ſimul intendet̄ frigus. b. ⁊ per ꝯſequēs qn̄ aliqd̄ calefactiuū intendet calorē alicui⁹ remiſſe calidi itēdet etiā ſimul frigus exn̄s in eo: ⁊ ſimul faciet ipm magis calidū ⁊ magis frigidū q̄ꝫ erat ꝑus: qd̄ eſt cōtra oēm experientiā ⁊ ꝯ̄ oēs opinātes. ꝯñtia aūt ꝓbat̄ ꝑ: q꞉ ſi det̄ oppoſitū ꝯñtis: nō erit neceſſe qn̄ itēdet̄ calor. a. remitti frigus. b. q꞉ nunq̄ꝫ agēs nāle per ſe corrūpit aliquā formam: nec in toto nec ſm partez: niſi propter incōpoſſibilitatem forme inducende vt ſupra: ſic etiam opinantes concedunt. ſi ergo maior calor q̄ꝫ. a. eſt compoſſibilis toti frigori. b. non oportebit aliquā partem frigoris. b. corrūpi: vt maior calor q̄ꝫ. a. generetur: ⁊ ſic erit intēſio vni⁹ contrarij ſine remiſſione alterius ſecum exiſtentis: quod ipſi negant. ℂ Scd̄o probatur eadem ꝯñtia. q꞉ ſi maior calor q̄ꝫ. a. cōpati poteſt ſecum totum frigus. b. eadez ratione calor. a. compati ſecum poterit aliqd̄ frigus minus q̄ꝫ. b. qd̄ in eadez proportione ſe habeat ad calorem. a. in P qua proportione ſe habet totum frigus. b. ad illum maiorem calorem q̄ꝫ. a. cui dī cōpoſſibilis. ℂ Itē ex alia parte: ſi calor. a. nō pōt ſecū cōpati maius frigus q̄ꝫ eſt frigus b. ergo nec minor calor q̄ꝫ. a. poterit ſtare cū toto frigore b. ⁊ multo min⁹ cū maiori frigore q̄ꝫ eſt. b. Et ſic vlterius ſequit̄ ꝙ ſi remittat̄ calor oportebit ſimul remitti frig⁹: ⁊ ſi frigus intēdat̄: nō remittet̄ calor quin potius nectio ſimul intēderetur: que oīa ſunt cōtra nām ⁊ cōtra opinātes: ⁊ cōſeq̄ntie patent ex dictis. ℂ Si xo dicat̄ 2ᵐ. ſ. ꝙ calor 2ᵐ a. pōt ſecum cōpati maius frigus q̄ꝫ eſt frigus. b. nō autē minus. ℂ Cōtra. ꝑmo: q꞉ ſi nō pōt cōpati ſecū minus. ergo frigus ſecū exiſtēs nō poterit remitti: niſi ſimul remittat̄ ⁊ ipſe calor. a. ℂ Item nec maior calor q̄ꝫ eſt. a. compatiet̄ ſecū minus frigus q̄ꝫ. b. nec etiā ipm: ⁊ per ꝯñs nō erit poſſibile calorē. a. intēdi quin ſimul intendat̄ frigus exiſtēs cū eo. ℂ Scd̄o ſi calor. a. pōt cōpati ſecum maius Q frigus q̄ꝫ eſt. b. ergo frigus. b. poterit intēdi ſine remiſſione caloris. a. qd̄ eſt cōtra opinantes: ⁊ ꝯñtia pꝫ ex dictis. ℂ Item ſequit̄ ꝙ maior calor q̄ꝫ eſt. a. poterit ſtare cum maiore frigore q̄ꝫ eſt. b. vt ex dictis ꝓbari pōt: ⁊ per ꝯñs poterit intendi abſqꝫ ꝙ frigus remittat̄: imo ēt eſto ꝙ ſimul frigus intēderet̄. ℂ Si xo dicat̄ ꝙ calor. a. pōt ſecū 3ᵐ cōpati minus frigus q̄ꝫ eſt. b. non autē maius: pōt primo argui cōtra hoc qd̄ dicit̄ ꝙ nō poteſt cōpati ſecuꝫ maius: ſicut cōtra vnam partē ꝑmi mēbri que erat eadez cū iſta eſt argutū. ℂ Scd̄o cōtra illud qd̄ dī ꝙ poteſt ſecū compati minus frigus. Nā ex hoc ſequit̄: ꝙ totū frigus. b. poterit ſtare cū aliquo calore maiore q̄ꝫ eſt. a. ad quē ſe habeat in aliqua ꝓportione in qua ſe habebit frigus minus q̄ꝫ eſt. b. qd̄ dicitur poſſe ſtare cū toto calore. a. ad ipm a.

A ex quo vltra sequit̄:nō erit necesse ad itēsionez caloris.a.
4 remitti frigus.b.vt sup̄ argutū est.¶Si vō dicat̄ q̄rtū.s.
ꝙ calor.a.pōt secū cōpati maius frigus q̄ʒ est.b.¶Cōtra
p̄.q2 vtraq̄ʒ ps pōt reprobari ex dictis:nā p̄ꝰ reprobata ē
ɔ 2m mēbꝝ diuisiōis ⁊ ēt ɔ tertiū.¶Scd̄o.si calor.a. pōt
secuʒ cōpati maius frigus q̄ʒ b.aut pōt secū cōpati quan-
tūcūq̄ʒ maius:⁊ p ɔ̄ñs sūmā frigiditatē nāl'r possibilem:
⁊ sic cū tanta frigiditate q̄ta est frigiditas aq̄ staret tātus
calor quātus est.a.⁊ eadē rōne cuʒ tanto calore q̄tus est
calor ignis:staret nāliter aliq̄ satis magna latitudo frigi-
ditatis:qd̄ est oīno falsum:aut nō q̄tūcūq̄ʒ maius frigus:
sed vsq̄ʒ ad determinatā latitudinē. Et tūc ponat̄ ꝙ calor
a.sit in subiecto sil' cum tota illa latitudine frigoris q̄ ma-
iorem secū nō pōt cōpati:⁊ huic subiecto approximet̄ ali
qd̄ frigefactiuum potens itendere frigus illud:nō tamen
vsq̄ʒ ad sūmā latitudinē graduū frigiditatis possibilē nā-
liter:⁊ totū hoc est possibile:⁊ tūc certū est ꝙ illud frigefa
B ctiuum itendet illud frigus.aut ergo remanebit calor.a.
nō remissus post itēsionē illiꝰ frigoris:⁊ sic illd̄ frigus an̄
intēsionē eiꝰ nō fuit maximū qd̄ secū poterit cōpati calor
a.qd̄ est ɔ positū:aut remittet̄ sil' calor.a.⁊ aliq̄ ps eius re
manebit.¶Et tūc ɔ p̄:q̄m si totus calor.a.nō pōt sil' sta-
re cū maiore frigore:multo minus eiꝰ pars poterit:vt su-
pra arguebat̄.¶Scd̄o q2 si minor calor q̄ʒ est a.pōt stare
cū maiore frigore q̄ʒ est illud datū.g̃ ⁊ calor.a.poterit sta
re cū aliquo frigore adhuc maiore q̄ʒ sit illud datū:qd̄ in
eadē ꝓportione se hēat ad ipsum in q̄ ad ipsum calorē mi
norē se hʒ illud frigus maius:qd̄ ponit̄ cū ipso stare:⁊ p
ɔ̄ñs illud nō fuit maximū potēs stare cū calore.a.vt pone
bat̄:aut in tali intēsiōe totalr̄ corrūpebat̄ calor.a.⁊ cū fri-
gus istud nō fiat summū p illd̄ agens p positū erit adhuc
remissum:⁊ poterit vlteriꝰ intēdi:⁊ silr̄ aliud corpꝰ frigi-
dissimū poterit remitti in frigiditate ad equalitatē illius
⁊ sic poterit esse aliqd̄ frigidū remissum sine mixtione ca-
loris:⁊ poterit esse intēsio ⁊ remissio in vno cōtrario sine
alterius mixtione:⁊ per ɔ̄ñs non est necesse ponere in ali
C quo gradu ɔ̄ria simul.¶Simili mō ɔ aliam ptem pōt ar
gui:q2 aut calor.a.pōt secū cōpati q̄tūcūq̄ʒ minus frigus
q̄ʒ est.b.in infinitū aut nō:sed vsq̄ʒ ad certā paruitatez fri-
goris:p̄mū dici nō pōt:q2 tunc cum toto frigore.b.posset
stare summa caliditas:qd̄ reprobatū est:pʒ ɔ̄ña:q2 summa ca
liditas nāliter possibilis nō tm̄ excedit frigus.b.q̄tū ca-
lor.a.excedit aliqd̄ frigus sibi cōpossibile:si in infinitū mi
nus pōt secū cōpati. Si vō cōpatiat̄ minus frigus secum
vsq̄ʒ ad determinatā paruitatē frigoris ⁊ non vltra: tunc
ponat̄ cū hꝰ p'uo frigore:⁊ approximet̄ aliqd̄ calefactiuū
intendens calorē vt prius dicebat̄ de frigefactiuo intēdē-
te frigus:⁊ ꝓcedit argumentū penitus eodē mō:⁊ ad eas
3m dem deducit̄ ɔ̄nes.¶Tertia rō p̄ncipalis ad ɔ̄nem est:ꝙ
si ɔ̄ria possint se cōpati in aliquibus gradibus.ergo duri
ties ⁊ mollities poterunt simul esse in eodē subiecto p̄mo
D ⁊ cum omne in quo subiectiue est durities sit durum:⁊ in
quo sit mollities sit molle idem poterit eē durū ⁊ molle:h
aūt falsum est:q̄m tunc ɔ̄dictoria pn̄t simul esse v̄a:qd̄ pʒ
T.c.30 ex diffōnibus eoꝝ. Nam vt pʒ.4.metau. Durū est qd̄ nō
cedit in seip̄m s̄m sup̄ficiē:molle aūt qd̄ cedit nō econtra
T.c.11. circūstando. Idē ponit̄ 3° celi. Et itelligendū est ꝙ nisi p̄-
ter solitum ⁊ cōem nāe cursuʒ deus specialiter operet̄. Si
ergo idē esset durū ⁊ molle idem cederet in seip̄m ⁊c̄. s̄m
sup̄ficiē nō ecōtra circūstando:⁊ nō cederet in seip̄ʒ.¶Si
milis ratio posset fieri de rectitudine ⁊ curuitate si pone-
rent̄ esse qualitates alique s̄m se distincte ⁊ alijs inheren-
tes. Si.n.idē esset rectū ⁊ curuū ɔ̄dictoria essent simul ve
ra vt ꝓbat̄ ex diffinitionibꝰ eoꝝ. Est eni rectum cuiꝰ me-
dium non exit extrema:curuū aūt cuius medium exit ex-
4m trema.¶4ᵃ rō pōt fieri de formis contrarijs que sunt na-
te fieri circa aīam:vt error ⁊ scia circa eandem conclusio-

nem:virtus ⁊ vitium oppositū illi:simul.n.possent esse in E
aīa:⁊ simul posset aliquis scire aliquā veritatem ⁊ erra-
re circa illam:⁊ simul assentire illi firmiter ⁊ dissentire:⁊
eandē rem velle simil'r ⁊ nolle:⁊ de eodeʒ delectari simul
⁊ tristari:que ɔtra humanā exp̄ientiā penitus sūt.¶De-
mum nō video quin eodē mō quelibet due forme substan
tiales vel accidētales possint nāliter iformare eandē māʒ
cum nulle videantur incōpossibiles plus q̄ʒ contrarie. Et
sic in eadeʒ mā potuerunt simul esse forma palee ⁊ forma
lapidis vel ferri ⁊ forma vini/⁊ aceti/ossis/⁊ olei ⁊ alie
quelibet:qd̄ est absurdum.¶Pro hac ɔ̄ne est Augu. in Augus.
enchi. Nullus inq̄t cibꝰ aut potus simul dulcis est ⁊ ama cap.16.
rus:nullū corpus simul vbi albū ibi ⁊ nigrū:nullū simul
vbi deforme ibi formosum:⁊ h in multis ⁊ pene in oibus
ɔtrarijs reperit̄ vt in vna re simul esse nō possint.¶Item Aristo.
phs in p̄dicamētis cap̄.de q̄titate.nihil est inquit qd̄ vi-
deat̄ simul cōtraria suscipere vt huiꝰ quedam susceptibi- F
lis cōtrarioꝝ videtur:sed non suscipit vno eodēq̄ʒ tempo
re. Nā nullus sanus est ⁊ eger neq̄ʒ albꝰ ⁊ niger simul:ni-
hilq̄ʒ aliud simul ɔtraria suscipiet. Et ex h probat ꝙ ma-
gnum ⁊ paruū nō sunt ɔ̄ria:q2 idē simul est magnū ⁊ par-
uum:ad aliud tm̄ ⁊ ad aliud cōparatum.¶Itē.4° meta.ꝓ- t.c.9.27
bat ꝙ ipossibile est aliquē opinari ɔ̄dictoria simul esse ve
ra:per hoc q̄m ipossibile est eūdeʒ simul hr̄e ɔ̄ias opinio
nes:⁊ opiniones de ɔ̄dictorijs sūt ɔ̄rie:q̄ tota ꝓbatio sup
h sustentat̄ ꝙ ɔ̄ria nō pn̄t simul eidē inesse.¶Item infra T.c.20
ɔ Anaxa.ponentē ɔ̄ria simul eē:ꝓpterea q2 videbat ex eo
dē gn̄ari ɔ̄ria:⁊ nihil gn̄at̄ ex eo qd̄ nō est.d.phs ꝙ pote- Cō.20.
state ɔtingit simul inesse ɔ̄ria:actu aūt nō. Et Cōmē.ibidē Cō.15.
dicere inquit:ꝙ ɔ̄ria existant insimul in eodē potentia est
verū:actu aūt est falsum.¶Et ad idē ꝓpositū antea.d.ꝙ
oia ɔ̄ria nō sunt existētia in simul actu:sed potētia:⁊ quod
nō est actu nō est ens. Demuʒ hoc esse de eius intentione
nullus ambigere pōt q̄ videat ⁊ intelligat lr̄am eius.4° T.c.27
meta. Nā ibi ex intentione conat̄ ꝓbare:ꝙ si ɔ̄ria possent G
esse simul:ɔ̄dictoria simul eē vera pn̄t:ait.n.sic. Q̄m autē
ipossibile ɔ̄dictionem simul esse verā de eodem palam:q2
nec ɔ̄ria simul inesse ɔtingit eidem:⁊ mox sequit̄ ꝓbatio:
q2 vt.d.vnū ɔ̄riorum est p̄uatio alterius:qd̄ nō est itelligē
dum essentialiter:cum vtrūq̄ʒ sit veꝝ ens:sed antecedēter
⁊ illatiue. Nā ad positionē vnius sequitur negatio alterius
circa idē subm̄:⁊ hoc ideo:q2 essentia vnius incōpossibi-
lis.s.nāliter est essentie alteriꝰ in eodē subiecto. Unde ex
h p̄cise dicunt̄ esse ɔ̄rie:negatio aūt circa d̄terminatū sub
iectum est p̄uatio:vt pʒ.10.meta. Si g̃ in eodeʒ sint simul
ɔtraria.vbi grā.albedo ⁊ nigredo:sequit̄ in h subiecto ē
albedo.g̃ in hoc subiecto eodē demonstrato nō est nigre-
do. Et silr̄ sequit̄ in hoc est nigredo.g̃ i hoc nō est albedo:
⁊ vltra.g̃ in hoc subiecto est albedo ⁊ in hoc subiecto nō
est albedo:que sunt ɔ̄dictorie. Et silr̄ sequit̄ in hoc subie-
cto est nigredo:⁊ simil'r in hoc subiecto nō est nigredo:ac
cipiēdo.s.esse s̄m actū q̄uo aliq̄d dr̄ simpliciter esse:nō āt H
esse in potentia:quod est esse s̄m q̄d. Nam qd̄ tātuʒ est in
potentia,tale nō simpl'r ⁊ sine determinatione dr̄ tale:sed
potius negatur esse tale:vt.d.Cōmē.4° meta. Et ꝓpterea
ɔcludit phs. Si ergo est ipossibile affirmare ⁊ negare sil'r Cō.15.
vere impossibile est ⁊ ɔ̄ria simul esse:sed aut quo.i.s̄m q̄d T.c.27
ambo:aut alterū quo:alterꝝ vero simpl'r.i.aut ambo sunt
simul in eodē in potentia tm̄:q2.s.neutrum est in actu:sed
vtrūq̄ʒ pōt inesse:sicut contingit q̄n cōtraria sunt media-
ta aut vnum in actu:⁊ aliud tm̄ in potētia:q2 quādo alte-
rum est in actu in re:ita ꝙ simpliciter ⁊ sine adiūcto vere
dr̄ esse in illa reliquum nō inueniet̄ in ea:nisi in tēporibꝰ di
uersis:vt ibi.d.Cōmen.⁊ allegat Cōmē.ibi quādā trans- Cō.17.
lationem que manifestior est q̄ʒ sua ⁊ q̄ʒ nostra.d.⁊ in alia
translatione in loco totius illius est aliud manifestius sic.
⁊ si impossibile est vt insimul negetur ⁊ affirmet̄ impossi-

3 bile est:vt contraria sunt insimul:sed quādoqʒ hoc ꝛ quā-
qʒ hoc. ¶ Ex his ex cuiuslibet mēte dʒ esse alienū ꝙ phs
opinatus fuerit possibile esse vt ꝯria simul insint eidē sub-
iecto ꝓmo nec in gradu ꝓmisso plus ꝗ̄ in summo:si eius ra
De po° dei absoluta. tio attendat. ¶ Sed quid de potentia absoluta dei:nūqd
possunt per diuinā potentiam esse simul:dubiū pro certo
grāde est:qm̄ si diceretur ꝙ sic:vr̄ statiʒ seq:ꝙ quelibet alie
due forme possunt eandē mām numero iformare:ꝛ sic ani
ma ꝛ forma lapidis simul informare possent vnā materiā
ꝛ anima hominis ꝛ anima asini:ꝛ sic idem videret̄ simul
esse posse asinum ꝛ hominem ꝛ lapideʒ. Sed istud vt ap-
paret nō sequitur:sed sequitur ꝙ eadem esset materia ho
minis ꝛ asini:vel hominis ꝛ lapidis. Quicqd tamen sit ꝺ
hoc vltimo illato:videt̄ tn̄ vitari nō posse:quin deus pos-
set quaslibet duas formas causare ꝛ ponere in eadē mā:
ita ꝙ illā iformarēt:cū nulle videant̄ magis icōpossibiles
ꝗ̄ forme ꝯtrarie. ¶ Item qꝛ quecūqʒ ratio ꝓbaret ꝙ pos-
* set de ꝯrijs:pariter vel fortius ꝓbaret de ceteris:ꝛ sic de⁹
posset plēs aias in vna facere mā. ¶ Contra h̄ aūt vr̄ esse
articulus Parisiēsis.27.q est talis.ꝙ deus posset plures
Sm.27. aias in vno ꝓducere error. ¶ Ad idē ēt valet rō Phi ad-
ducta q̄ infert ꝙ ꝯdictoria essent sil' vera:si ꝯria essent sil'.
3m ¶ 3°.qa forme ꝯrie sunt ex suis naturis ꝓprijs icōpossibi
les:ꝛ ideo p nullā potentiā pñt sil' esse:alias nō essent icō
possibiles. ¶ Ex alia parte.cuʒ dicens ꝯrias formas eidē
inesse nō dicat formalr̄ ꝯdictoria:nec euidēter ex suo dcō
sequant̄ ꝯdictoria:eo ꝙ nō sit magis euidēs vnā formam
ꝯriam nō cōpati secū aliā ꝯtrariam in eodem subiecto:ꝗ̄ʒ
vnū corpus nō cōpacti secū aliud corp⁹ in eodē loco:imo
manifestius sit illud:ꝗ̄ hoc:sicut pʒ. ¶ Qꝺ etiaʒ ꝯfirmat̄
qm̄ aliq ꝛ multi ponunt ꝙ ꝯria sunt nāliter ꝛ de facto sil'
lʒ remissa. Null⁹ aūt adhuc dixit:ꝙ nāliter duo corpora
seu magna seu pua possent se compati in eodē loco:ꝛ ex si
L multate duoꝝ corporuʒ in eodē loco nulla sequant̄ cōtra
Cap.p. dictoria:cum p dei po^{a} op^{m} de facto fiat.opp^{m} nō vr̄ dene
Cap.19 gandū eē diuine oipo^{e}.cū cōiter dicāt doctores:deū posse
q̄cūqʒ ꝯdictionē nō iplicāt. Et luce p̄ dī per angelū nō esse
ipol'e apud deū oē verbū.ꝛ per ꝓmā veritatē que est chr̄s
Mathei.19.dictū sit. Apud deū oia sunt polia. ¶ Hanc
ptem si quis vellet tenere posset dicere ad articulū ꝙ arti
culus nō negat deū posse facere plures aias in vna mā:sʒ
in vno scilʒ hoie vel supposito. Nā si due aie ideʒ corpus
informarent nō ꝯstituerent vnū hoiem tm̄:sed vna aia cū
mā ꝯstitueret vnū hoiem:ꝛ alia cum eadē mā alium:ꝛ sic
nō esset vnus hō ex vtraqʒ:ꝗ̄uis vtriusqʒ eadē esset,pars:
vel si h̄ nō plʒ oporteret negari ꝯñam.s.ꝙ si ꝯria sunt cō-
possibilia.ḡ ꝛ quelʒ forme alie:ꝛ reddere aliquā negatio-
S.meta. T.c.27 nis rōnabilē cām:qꝺ forte esset difficile. ¶ Ad rōnē Phi
dōm eēt ꝯñam nō tenere ꝗ̄uis ipse putauit eam simpliciē
neciaʒ:qꝛ certum est ꝙ ita putasset neccio seq.in loco.a.est
M corpus.b.ḡ in loco.a.nō est corpus.c.ꝛ absolute.ḡ in lo-
co.a.nō est aliud corpus ꝑter.b.sic putauit seq.in h̄ subo.
est albedo.ḡ in hoc nō est nigredo.ꝛ tn̄ ꝓma nō est simplr̄
Ad 3m necia. ¶ Ad 3m diceret̄ ꝙ ꝗ̄rūlibet reꝝ nāe sunt nutui dei
qui oium est ordinator ꝛ actor sublte:vt cuicūqʒ sit nāle ꝙ
facere de illa voluerit de⁹ ēt si faciat de ipsa qꝺ v̄tute crea
te nāe fieri nō pōt:ꝛ ꝙ sit ꝯ ꝯsuetū cursum nāe:ac p h̄ pos-
set dici aliq̄ mō ꝯ nām. Et ideo Augu.26.ꝯ Faustū.deus
creator ꝛ ꝯditor oiuʒ nāꝝ nihil ꝯ nām facit.id eni erit cui
libet rei nāle:qꝺ ille fecerit:a quo est ois modus numer⁹
ꝛ ordo nāe. Et subdit.sed ꝯ nām nō incōgrue dicim⁹. ali-
qd deum facere:qꝺ facit ꝯ id qꝺ nouimus in nā.hanc eni
etiā appellamus nāʒ:cognitū nobis cursum solitūqʒ nāe:
ꝯ quē deus cū aliqd facit:magnalia vl' mirabilia noiant̄.
Ideo aūt dicit cuiqʒ rei esse nāle:ꝙ de illa deus fecerit:qa
Cap.26. qualibet nām ita deus instituit:vt esset apta nata ꝙ ex ea
de guis. fieret qcqd ex illa facere ille possʒ. Un̄ 9° sup Geñ.ad lraʒ

sup motum inquit cursumqʒ reꝝ nāleʒ potestas creatoris N
hʒ apud se posse de his oibus facere aliud ꝗ̄ eoꝝ quasi se-
minales rōnes habent:non tn̄ illud qꝺ nō in eis posuit vt
de eis fieri vel ab ipsa possit. Neqʒ eni potentia temeraria
sed sapie virtute oꝑs est.ꝛ hoc de vnaqʒqʒ re in suo tpe fa-
cit ꝙ ante in ea fecit vt possit. ¶ Deinde exēplificans ꝺ his
que nāli cursu res create pñt ꝛ de his que pōt solus deus
sicut ꝙ femina sterilis in iuuentute pariat in senectute.ꝙ
asina loquat̄.ꝛ alia mirabilia plura subdit de istis mirabi
libus:dedit qdem naturis q̄s creauit vt ex eis ꝛ hec fieri
possent. Neqʒ eni ex eis nihil ille faceret qꝺ nō ex eis pos-
se fieri ꝑfigeret:qm̄ seipso nō est ipse potētior. Uerūtamē
alio mō dedit vt nō haberēt in motu nāli:sed i eo quo ita
creata essent vt eoꝝ natura volūtati potētiori ampli⁹ sub
iaceretur. ¶ Ex his posset dici ꝙ ꝯria vtiqʒ hñt ex suis na-
turis vt sint icōpossibilia ꝓm cursum nālem ꝛ solitū:sʒ cū
hoc etiā hñt ex suis naturis vt possint sil' esse ad dei nutū. O
Et huic sil'e est:si dicatur ꝙ corꝑales dimensiones ex suis
hñt naturis vt sibi mutuo resistāt ꝛ incōpossibiles sint in
eodē loco:ꝛ tn̄ sic institute sunt in suis naturis vt cū deus
voluerit sil' esse possint. ¶ Qui v̄o ꝓmā viaʒ tenere vellet
hēt se figere sup hoc ꝙ ꝯria sint ex suis naturis simplr̄ in
compossibilia.ꝛ ꝙ vt tales essent deus instituit:nec opp^{m}
de⁹ posset facere:nisi eoꝝ mutet naturas. ¶ Qꝺ vtruʒ sit
veruʒ an eius opp^{m} ostēdat q pōt ꝛ ex ꝑdictis duab⁹ vijs
eligat que plus placet. Sed presumptionem ꝛ temeritatē in re
tanta deuitet.ego aūt ꝓ nunc ad neutram ptem determi-
nate declino:oipotentē tn̄ deum esse non dubito.
¶ Itē aliqs viator posset hēe sil' caritatē magnā ꝛ diligerē
deū ex caritate sup oia:ꝛ cū hoc odire eū sup oia:ꝙ videt̄
ipo^{le}:tū qꝛ iste volūtarie ꝛ sciēt̄ odiret deū ꝛ nō peccaret.
¶ Cōfirmat̄ qꝛ multo magis videret̄ po^{le} ꝙ due aie possēt
iformare eādē mām nūo cū minus videant̄ icōpossibiles:
ꝛ tn̄ articulus parisieñ.27.dicit. Qꝺ deus possʒ facere plu P
res aias in vno error. ¶ Sʒ ꝯ ꝯnē hui⁹ articuli a multis Cōtra ꝯnes istā tie.
arguit̄ multipliciter. Et p̄ ꝯ ꝓmā arguūt aliq p̄ sic. si ꝯria
nō possent nāliter eidē sil' iesse sequit̄ ꝙ qn̄ subm aliquod
trāsmutat̄ ꝯtinue de vna forma ꝯria in aliā. Uel forā cor- Scot.2°.
rūpenda hēt vltimū instās sui esse:vel gñanda hēt ꝓmū sen.dist.
sui esse.ꝯña satis est patēs. Nā instās copulans totū tps 2.q.9.
in quo subʒ est sub forā expellēda ꝛ totū in q̄ est sub gñan
da:vel erit vltimū ꝑcedētis vel ꝓmū sequētis:totū eni tps
hoc ꝛ tps illud totalr̄ se excludūt si ꝯria nō ponāt̄ simul.
Et tunc nullū mediū tps est īter illa:alias subm per aliqꝺ
tps careret vtraqʒ forā:ꝛ p ꝯñs idē instans copulat vtrū-
qʒ:sed ꝯñs falsum est ꝗ̄tū ad ꝓmā ptem. vt pʒ 6° phyſi. Et T.c.67.
silr̄ ꝗ̄tū ad 2m.alioqn esset dare ꝓmā mutationē ꝛ primā
ptē motus q est ꝓm formā posteriorē. v̄.ḡ.frigefactiōis si
subm moueatur a calido in frigidum:qꝺ est incōueniens.
¶ Cōfirmat̄.qꝛ sicut in motu tali nō est dare primā remis-
sionē forme abijciēde.sic nō est dare primā gñōneʒ forme Q
inducende. ¶ 2° agens nāle nō remittit vnam formā:nisi 2m.
causando in eius subto aliqd incōpoſ'e illi forē ꝓm aliquē
gradū:ꝛ ꝓm ꝙ cāt in illud in maiori ꝛ maiori gradu cor-
rumpit gradū maiorē vel minorē existis forme. ¶ 3° Phs 3m
6° phy.dicit ꝙ oē qꝺ mouet̄ hʒ aliqd vtriusqʒ extremi:ꝛ T.c.32.
p ꝯñs oē qꝺ mouet̄ ex ꝯrio in ꝯrium hʒ aliqd vtriusqʒ ꝯ- Cō.12.
rij. Qꝺ ēt satis habet̄ ex Cōmētatore 5° phy.ꝛ manifestū t.54.
vr̄ ad sensū:vt aiunt ꝙ aque successiue calefactibili aliqd
caloris inest manēte adhuc frigiditate:nec totalr̄ corru-
pta. Un̄ dicūt isti ꝙ ab instāti in quo icipit motus currūt
sil' duo motus eiusdē subiecti.s.remissiōis forē abijciende
ꝛ intēsionis forme q̄ inducit̄ ꝛ neutrius motus est dare ꝓ
mā partē. ¶ 4° ab alijs sic.ꝯstat ꝙ qn̄ agēs agit in subm 4m
hñs formā ꝯtrariam nō subito introducit totā formā intē Comm.
sue:sed in tpe:ꝛ partē ante partem. Aut ḡ hoc ꝓuenit ex
incōpossibilitate partiū forme:ꝛ hoc nō:qꝛ oēs sunt eius-

A dē rōnis ⁊ nāte cōponere vnā formā pfectiorē: aut ex isuf
ficiētia agētis:⁊ hoc ēt nō est verū. Tum qr agens nāle in
susceptiuo disposito pōt simul iducē effectū sue actiuitati
pportionatū:nisi aliud obstet. Tū qr h̄ vel tolliť ponēdo
sufficiētissimū. aut 3° puenit:qr subm nō pōt sil' eas recipe
qđ ēt nō est verū:qr in fine mot⁹ oēs sil' inuicē sibi inerūt
aut vltio pp q̄litates vel dispōnes ꝯrias in passo repugnā
tes forē itroducēde:⁊ hētur ppo^m:qr sil' cū parte forē itro
ducta est pars ꝯrie repugnās pri itroducende:⁊ sic sunt
ꝯria sil' in gradib⁹ remissis.
5ª ¶5° ab alijs. ⁊ est q̄ñ eadem
Alij rō. oē qđ stat cū motu ad aliquā for^m stat cū termino mo
tus:hoc pz:qr talis motus nō est nisi forā fluens ⁊ icōple
Cō.6. ta. 3° phy. Sz forā ꝯria ex q̄ subm trāsmutať stat cū motu
qr ipsa est cā successionis motus pdicti. nā sm Comētato
T.c.71 rē 4° phy. cā successiōis in motu est resistētia:in motu aūt
ad formā nō pōt esse resistētia:nisi rōne forme ꝯrie exñtis
6ª in subto.
¶6° ꝯstat q in mixto manēt q̄litates elñtoꝝ re
B misse q̄cqd sit de formis sbalibus eoꝝ:alioqn nō aliter di
sponeret mā ad formā mixti:q̄z ad formā elñti. g̃ cū quelz
pars mixti sit mixta ⁊ q̄litates elñtoꝝ sint ꝯrie: sequiť q
7ª in eadem pte mãe sint q̄litates ꝯrie in esse remisso.
¶7° si
sint aliq̄ agētia ꝯria apta agere mutuo approximata in di
spōne debita ad agēdū ⁊ patiēdū:⁊ iter illa sit minimum
nāle. ꝟ.g̃. minim⁹ aer:⁊ sint illa agētia calidū ⁊ frigidum
sub talib⁹ gradib⁹ q vtrūq̧ possit agere in reliquū p tale
mediū minimū:qđ totū est poře:tūc cum distās nō possit
t.c.74. agere in distās:nisi agēdo in medium. vt pz in 2° de aia:⁊
vtrūq̧ istoꝝ agat in reliquū. sequiť q vtrūq̧ agat in me
diū:⁊ cū actiōes istoꝝ sint ꝯrie:illud minimū sil' totū mo
uebiť motib⁹ ꝯrijs:⁊ p ꝯñs motus ꝯrij sunt sil' in eodē:⁊
sil' etiā forē pmanētes ꝯrie erūt in eodē. s. caliditas ⁊ frigi
8ª ditas.
¶8° motus sursū ⁊ motus deorsū sunt ꝯrij. pz 5°
T.c.50 phy. sed hi pñt sil' esse. g̃ ⁊c. Minor pbať. qr si lancea mo
ueať sursū ⁊ musca moueať sup lanceā v̄sus deorsū mo
tu pprio:illa musca sil' moueť sursū ⁊ deorsū. ¶Itē pōt
pbari:qr aia hūana (lz per accñs) realr tñ ⁊ vere sil' mo
ueť sursū ⁊ deorsum. vbi. g̃. cū qs manus ꝯiunctas sepat
9ª eleuādo vnā sursū ⁊ deprimēdo alterā deorsū.
¶9° dif
T.c.12. ferētie diuidētes idē genus ex opposito sūt ꝯrie. pz. 10. me
13.⁊.14 ta. ⁊ ille sūt sil' in eodē subto:qr due spēs. vbi gra. calor ⁊
siccitas sunt in eodē subto:⁊ ista ꝯstituunť differētijs diui
siuis eiusdē gñis ex opposito. g̃ ⁊ tales diie opposite sunt
in eodē subto. assumptū pbať:qr vel iste due spēs cū sint
eiusdē gñis:vel imediate ꝯtinēť sub oppositis differētijs
illius:⁊ habeť ppositū:vel ambe ꝯtinenť sub altera diia:
⁊ tunc cū diia addita generi ꝯstituat spēm calor ⁊ siccitas
erūt eiusdē spēi subalterne:⁊ tūc q̄ro. aut calor ⁊ siccitas
ꝯtinenť in diuersis oppositis differētijs illi⁹ spēi subalter
ne:⁊ habeť ppositū:vel ꝯtinenť sub altera:⁊ tunc seqť q
erunt sub altera vna specie iferiori subalterna:⁊ tūc vt pri
D us querať an ꝯtineant sub oppositis differētijs ipsius spe
ciei subalterne:vel subaltera:⁊ sic vel pcediť in ifinitum:
vel erunt eiusdē spēi specialissime vl' deueniеť ad aliqđ ge
nus sub cuius differētijs oppositis calor ⁊ siccitas ꝯtinē
tur:⁊ duo p⁹ sunt falsa. g̃ relinquiť tertiū qđ est ppositū.
10ª ¶10° cū hitu v̄tutis stat aliqs gradus vitij vel dispōnis
ad vitiū:que tñ aucta sit habitus:⁊ p ꝯñs est hitus eiusdē
rōnis cū habitu vitij. g̃ ꝯria stāt sil'. ꝯña pz. Añs pbať:qr
si tēperatus eliciat actū oppo^m:aliqd cābiť p illū:alias p
nullū aliū simili rōne aliqd cāreť:⁊ sic nūq̄ posset oppo^m
vitiū gñari. illud aūt qđ cābiť:vel erit vitiū vel dispō ad
vitiū:⁊ illud stabit cū virtute tēperātie:cū virtus nō cor
Augu. rumpať p vnū actū oppositū. ¶Ad hoc sūt auctes Aug.
de nā ⁊ grā satis vltra mediū. ait. pñt eni ꝯria nō inuicē
aduersari:sz ex alterutro tēperari ⁊ bonā valitudinē red
dere:sicut in corpore siccitas ⁊ humiditas frigus ⁊ calor:
quoꝝ oium tēperatione bona corporalis valitudo ꝯsistit.

¶Item Phs 5° phy. dicit q mot⁹ q sunt ex extremis in E
mediū sunt ponēdi iter mot⁹ ꝯrios. Et rō est vt subdit:qr T.c.51.
mediū ad vtrūq̧ dr quodāmō. Ubi Comentator dicit q Cō.51.
Phs iō dixit quodāmō:qr mediū est ꝯriū vtriq̧ extremo
non simplr sicut alteꝝ extremū est ꝯriū reliquo:sz medium
est ꝯrium vtriq̧ extremo p illud qđ est in eo de reliq̄ ex
tremo:⁊ ꝯrietas eius dif a ꝯrietate extremi in h̄:qm̄ ꝯriū
in eo pdicto extremo. s. vnū extremū nō est in sua vltima
pfectione sicut est in ipso extremo. Et subdit q vtrūq̧ extre
mū inuenitur in medio nō pfecte. vñ in trāsmutatione que
fit de viridi ad album:viride est q̄ñ nigrum. viride enim
nō transmutatur ad albū:nisi sm q est in eo de nigro: nō
sm q est in eo de albo:⁊ q̄ñ viride trāsmutať in nigrum:
trāsmutať sm q est in eo de albo:⁊ similr q̄ñ album trans
mutať in viride:transmutať in nigrū qđ est in viridi:hec
Comentator. In qbus verbis manifeste pz eū sensisse q
in colore medio sit vtrūq̧ extremū ꝯriū:sz nō in sua vltia F
pfectione:sz in esse iperfecto ⁊ remisso. ¶Hoc idem exp̄s Cō.56.
se valde primo phy. sup illo v̄bo Phi. Si aūt q̄tuor exñti
bus. s. ꝯrijs due erūt ꝯrietates:oportebit seorsum vtrisq̧
esse alterā quādam nām mediā. dicit Comētator q p na
turam mediā itelligit subm cōe qđ est mediū inter ꝯria. ⁊
addit Comētator:⁊ ipse. s. Phs dixit:q subm iter ꝯria ad Cō.56.
similitudinē medij:est eni simile ei quoquo mō:qa in po
tentia vtrūq̧ extremū. Sed tñ subm est vtrūq̧ extremū
in pura poētia. mediū v̄o est vtrūq̧ extremū nō po' pura
sed aliqua po'. In medio eni est vtrūq̧ extremū in actu:sz
tñ non in vltima perfectione. g̃ est in potētia vtrūq̧ extre
mū. quodāmō ⁊ in actu alio mō. subm v̄o est vtrūq̧ extre
mum po' pura hoc ipse. ¶Itē Phs. 10. meta. ⁊ Comēta t.⁊.c.23
tor ibidē. expresse dicūt q oia media iter ꝯria sunt cōposi
ta ex ꝯrijs. ⁊ in plurib⁹ alijs locis eandē sniam ponere vi
denť. Ex qbus sequiť sm intentionē eoꝝ q ꝯria in gradi
bus remissis sint simul in eodē subiecto p̄mo. G
¶Cōtra 2^m etiā ꝯnē arguiť spāl'r. Et aliq̄ p̄ quidem sic. Cōtra se
Deus pōt oē q fieri nō iplicat ꝯdictionē:⁊ ꝯria in suis ex cundā
cellētijs fieri sil' in eodē sbo p̄ nō iplicat ꝯdictionē. ꝟ.g̃. d̄ ꝯnem.
albedine ⁊ nigredine si sic fiāt in eodē nō seqtur q idē eēt
albū ⁊ nō albū:sz q eēt albū ⁊ nigrū. ¶2° qr duo corpa
pñt diuina virtute eē in eodē loco. g̃ ⁊ duo ꝯria in eodem
sbo. ꝯña pz:q⁊ vel vtrūq̧ eq̄lr vel p^m magis fuisset repu
tatū ipo^le a pho. ¶3° qr vnū corp⁹ pōt sil' eē diuina v̄tu
te sursū ⁊ deorsū. g̃ etiā sil' moueri sursū ⁊ deorsū:sed Adam
tales motus sūt ꝯtrarij. g̃ ⁊c. ¶Alij q̄z ad idē. sic. Nō est
magis ipo^le diuina virtute ꝯria in suis excellētijs sil' in eē
eidē sbo p̄/q̄z sit ipo^le q p nām idē sil' moueať ⁊ qescat lo
caliter. sz hoc ē po^le nāliter. nā aia itellectiua sil' mota ma
nu dextra moueť:⁊ qescēte sinistra qescit. Etiā sm theolo
giam pz q corp⁹ xpi in vna piscide qescit ⁊ in altera mo
ueť. ita p eandē virtutē q̄ corpus xpi est in vtraq̧ ⁊ p ꝯñs
sil' moueť ⁊ qescit duo ꝯria in sūmo poterunt eidē sbo ieē.
¶5°. si hoc nō esset po^le/hoc videreť pp actiuitatē mutuā H
ꝯrioꝝ q̄ vnū alteꝝ expellit:sed hoc nō obstat qr multa sūt
ꝯtraria q̄ nō sūt inuicē actiua sicut pz de albedine ⁊ nigredi
ne q̄ in libris ⁊ in multis alijs iuxta posite nō se corrūpūt.
¶6°. Deus sua virtute pōt facere q idē corp⁹ sil' sit in di
uersis locis ⁊ q in vno loco hēat vnā formā iformātē ⁊ in
alio careat illa:⁊ tūc nō appet q̄re nō posset in loco vbi ca
ret illa forā iprimere sibi formā ꝯriam. imo nō appet qn
agēs nāle sufficiēter approximatū posset iducere formā
ꝯriā nō corrūpēdo aliā que eēt in alio loco. ¶Cōfirma
ri pōt q̄uis ipsi hoc nō adducāt. nā deus vnū corp⁹ tem
peratū/posset sil' ponere in aqua frigidissima ⁊ in igne ca
lidissimo ⁊ i° q̄tum vellet in vtroq̧ loco manutenere ⁊ il
la agētia nālia non ipedire in suis actiōib⁹ ⁊ tūc ꝯstat q
i° corp⁹ fiet ab aq̄ frigidissimū ⁊ ab igne calidissimū:⁊ sic
ꝯria in sūma erunt simul in eodē subiecto p̄.

I ¶ Ad ista rñdeo. ad pmũ ꝑ pōt dici ꝙ ɔ̃ña nō valet vl'r. sic
Ad pm̃ pʒ in pcedēti. q. ar° 3° in rñsionib⁹ ad. 3. ⁊. 5. ⁊. 8. argumē
Scotus ta facta ꝯ ocā. ɔcessa tñ ɔ̃ña illa. vbi vʒ dico ad ɔ̃ña ꝙ nō
vbi sup. est incōueniens. imo aliqñ necciũ ꝙ sit dare pm̃ instās po
T.c.69. sterioris forme. ⁊ h vult et Phs 8° phy. ¶ Ad ɔfirmatio
nē dōm ꝙ accipiēdo ꝓprie remissionē ꝓ partiali. s. corru
ptione forē ꝯm partes itēsiuas: q̃uo accipe dʒ rō vt sit ad
Ad 2m ꝓpo'tilla silitudo nulla est. ¶ Ad 2m̃ rōnē que vr̄ q̃si ꝓ
batio hui⁹ ɔfirmatiōis. dōm ꝙ falsũ assumit. s. ꝙ agens
nō remittit formā: nisi cāndo aliqd incōpossibile forme in
eadē pte subiecti: qnimo nūq̃ dum est aliq̃ pars forme in
aliq̃ pte subiecti est ab agēte inductũ aliqd de forā opposi
Ad 3m ta in eadē pte. ¶ Ad 3m̃ dico ꝙ aliqd moueri ex ɔ̃rio in ɔ̃
riũ: siue aliqd exñs sub vna forā ɔ̃ria trāsmutari in aliā
pōt dupl'r itelligi. Uno mō q2 ɔtinue magis perficit ꝑ for
mā ɔ̃riam acquirēdo partē post partē ēētie forme ɔ̃rie.
Alio mō dici pōt moueri ad formā ɔ̃riam nō sic: sed q2 cō
tinue magis disponit ad formā ɔ̃riā. Tūc dico ꝙ oē mo
K uet de ɔ̃rio in ɔ̃riũ ꝑ mō hʒ aliqd vtriusq̃ ɔ̃rij. nō tñ ꝯm
eandē partē sui: sed vna pars moti est sub vna forma ɔ̃ria
⁊ alia sub alia: ⁊ ɔtinue ꝯm aliā ⁊ aliā sui ptē acqrit aliaʒ
⁊ aliā partē forme ɔ̃rie ⁊ perdit ꝑorē: sicut motum local'r
nō ꝯm eandem sui ptem hʒ vtriusq̃ loci. s. a quo mouet ⁊
ad quē mouet ptem: sed vna pars eius est in loco a quo ⁊
alia in loco ad quē mouet: ⁊ sicut nūq̃ vna pars est tota
in vtroq̃ loco: sic nec in tali motu ad formaʒ vnq̃ vna ps
subiecti est tota sub vtroq̃ ɔ̃rio. Et hec est intētio Phi ex
T.c.32. toto in 6° phy. vbi allegat: qm̃ ibi vult ꝓbare ꝙ oē mobi
Cō.32. le est diuisibile: ⁊ ꝯm ꝙ Cōmē. exponit ibidē Phs intelli
git de diuisibilitate ꝯm vl'ria. i. ꝯm partes mobilis quarũ
vna est ex aliā ꝯm situ: ⁊ h ꝓbat Phs assumēs hanc ꝓpō
nē. Oē qd mouet prim est in eo ex quo mouet: ⁊ prim i eo
ad qd mouet. Ex q̃ vlteri⁹ sequit: ꝙ omne qd mouet vtri
L usq̃ extremi seu termini motus partē hʒ. Sic et intelligi
T.c.62. debere pʒ ꝑ eūdē circa finē. 5. phy. vbi determinās ꝙ qes
in termino a quo ɔ̃ria est motui: nō aūt qes in termino ad
quē mouet ꝯ se dubiũ: q2 cũ mobile dũ mouet parti hēat
de termino a q̃. seqt ꝙ ɔ̃ria insint eidē. s. motus a termino
a quo ⁊ qes in eodē. ¶ Et rñdit ꝙ ꝯm aliā ptē sui mobile
qescit in termino a quo: ⁊ ꝯm aliam est in termino ad quē
Cō.62. vbi Cōmē. ait. Et cũ oē motũ est diuisibile vt post decla
rabitur: tūc motũ nō est qescēs in eo ex quo mouetur nisi
ꝯm ptem nō ꝯm totũ. i. simpl'r: qm̃ dũ mouet: quedā pars
ei⁹ est in eo ex quo mouet: ⁊ q̃dā ps in eo ad qd mouet: ⁊
sic nō sequit vt duo ɔ̃ria inueniant in eodē: hec Cōmēta
tor. Et nota ꝙ ista q̃stio ⁊ sol'o eius magis est ꝓpa de mo
M tu ad formā: q̃ȝ de motu locali: qm̃ nulla pars moti loca
T.c.2. liter qescit in actu. vt ꝓbat 7° phy. ⁊ h vbi ꝓximo notat
Cō.62. etiā Cōmē. cuius rñsionē q̃tum ad motum localem nota
Cō.70. ibidē in fine Cōmēti. ¶ Itē 8° phy. expresse dicit ꝙ mobi
le dum mouet admittit successiue ptem post ptē illius a q̃
trāsmutat: ⁊ successiue acquirit ptē illius ad qd transmu
tat. ⁊ illud a quo trāsmutat. ⁊ illud ad qd sunt opposita:
⁊ vtrũq̃ est in pte trāsmutati alia a pte in q̃ est reliquũ: sʒ
sunt nō determinata i se neq̃ apud nos. ⁊ h vl'e ⁊ commune
est cuilʒ transmutato. ¶ Sed ꝯ illud pōt argui: ponendo
Contra subm trāsmutatũ esse minimũ qd pōt esse motũ in actu ꝯʒ
illas formas: tūc eni necio in eadem pte subiecti erunt ille
ptes formaꝝ ɔ̃riaꝝ: cũ per positũ neutra possit saluari in
pte illius moti. Sil'r idē pōt dici de itellectu ⁊ volūtate q̃
sunt indiuisibilia: ⁊ tñ pñt transmutari de ɔ̃rio in ɔtrariũ
v. g. de scia in errorē ⁊ ecōtra: ⁊ de vna opione ɔtraria in
Rñsio. aliā. Sil'r volūtas de vitio in virtutem ⁊ eꝯ. ¶ Rñdeo ꝙ
q̃ñ mobile est idiuisibile vel minimũ motũ ꝯm se separatũ.
vt supra dictũ est. ipole est ip̄m motũ ɔtinuo transmutari
de ɔ̃rio in ɔ̃riũ ꝯm modũ ꝑdictũ: sʒ solũ 2° mō. s. q2 ɔtinue
magis disponit ad ɔtrariũ iducendũ. Un̄ si sit aliqd mini

mũ frigidũ ⁊ istud susceptiuũ caloris: debeatq̃ trāsmuta N
ri in calidũ motu ɔtinuo: ꝑus ɔtinue remittet ⁊ fiet min⁹
frigidũ ⁊ in instāti in quo erit ꝑ cōpleta eius remissio seu
successiua corruptio ꝯm ptes itēsiuas frigiditatis: itrodu
ceret ꝑ in eo tota forma caloris: ⁊ ita etiā dico de itell'u ⁊
volūtate. Hoc aūt mō nō sequit ɔ̃rias formas sil' esse i eo
dē subto ꝑ. Nō dico tñ ꝙ ois trāsmutatio a ɔtrario in ɔ̃
riũ sit successiua: qm̃ nihil ꝓhibet aliquā esse subitā: sʒ nec
tunc sunt ɔ̃ria sil': qnimo eodē instanti ꝑmo vnum nō est ⁊
aliũ est. Q̃uo aūt in tali motu remissionis: motũ vtriusq̃
extremi habeat ptem: ⁊ qui sint termini talis motus: ma
gis patebit in sequenti. q. In ꝓposito autē sufficit scire ꝙ
non sunt sil' forme ɔ̃rie: qd ex supradictis satis est manim.
¶ Qd v̇o addūt isti hoc esse manifestũ in aq̃ que calefit.
dōm ꝙ nūq̃ in aliq̃ parte aque iducit aliqd caloris. i. ali
quis calor q̃diu manet ibi incorrupta forma frigiditatis:
quāuis ɔtinue fiat minus frigida quousq̃ frigiditas tota
sit corrupta ⁊ inducat forma caloris: ꝯm diuersas tñ ptes
aque hoc pōt ɔtingere: ꝙ in vna sit forā caloris: ⁊ in alia O
sit forā frigiditatis: nec aliqd ꝓhibet: qn et talis trāsmu
tatio extēsiua de ɔtrario in ɔtrariũ sit ɔtinua. vt pʒ in ꝑce
dēti qōne. ¶ Ad 4m̃ dōm sic dicūt aliq ꝙ hoc ꝓuenit ꝑꝑ Ad 4m
repugnantē dispōneʒ in passo: que dispō est virtual'r ɔ̃ria qd fuit
nō formal'r forme q̃ inducit: ⁊ hec est cā talis successionis Catōis.
in eadē pte subiecti. Exēplũ in aq̃ calefactibili: cuius forā Adam.
subalis virtual'r repugnat calori: iō per eam aqua nāliter
inclinat ꝯ calorē violenter inducēdũ vel inducibileʒ: ac ꝑ
hoc nō subito: sed successiue calor in ea inducitur ab agēte. Et
hinc est vt dicūt ꝙ si deus subito annihilaret frigus aque
⁊ approximaret igni nō subito calefieret. opʒ at ad istum
casum addere ꝙ deus ɔseruaret et miraculose formā sba
lem aque. ¶ Pōt et dici ꝙ hoc ꝓuenit aliqñ ꝑꝑ dispositio
nē forme q̃ in pn° nō est tā ꝑfecta vt tota forā possit sil' idu
ci: ⁊ iō sic ɔtinue magis disponit subm seu dispositio illa
magis auget: sic plus de forā inducit. Nō est eni estiman P
dũ ꝙ subm sufficienter disponat ad formā ꝑꝑ solam remo
tionē forē ɔtrarie vel dispōnũ ꝓpriaꝝ ad formā ɔtrariaʒ:
alioqn nuda essentia mãe esset ꝓpinq̃ mã ⁊ ꝓprium susce
ptiuũ cuiuslibet forē: qd tñ falsum est. vt pʒ 9° meta. Sed T.c.12.
vltra remotionē ɔtrarie dispōnis opʒ ꝓpriam ⁊ ɔueniētē
iducere si nō est aut si est: sed impfecta illam augere. Et sic
ad h vt forā iducat requirit debita dispō in mã: sic vt ꝑfe
ctior inducat requirit dispō maior. Hinc est ꝙ cum lumē
a sole cāatur in nube tetra ⁊ grossa nō ita itensum est i pn° ⁊
sic postea qñ nubes illa subtilior ⁊ rarior facta est ꝑ actio
neʒ solis in ipsam: ⁊ sic ipsa ɔtinue subtiliat: sic ɔtinue lu
men eius intendit. Sic etiā cum aer magis calefit nō ob
stante ꝙ nullā dispōnē ɔtrariam hʒ ad calorē: q2 tñ nō hʒ
dispōnē ad sũmũ calorē: ideo nō subito sũme calefit: sed si
cut successiue fit rarior: sic et successiue fit calidior ⁊ sic pʒ
ꝙ illa rō ab isufficiēti ꝓcedit. Nā alia cā est preter illas in
ea tactas. ¶ Ad 5m̃ pʒ per idem: q2 nō semꝑ cā successio Ad 5m
nis est resistētia forme ꝓprie ⁊ formal'r ɔtrarie vt assumit Q
argm̃: sed aliqñ resistētia forme ɔ̃rie virtual'r seu denoiati
ue q̃uo dñr ɔ̃ria et que sunt effectiua ɔtrarioꝝ: ⁊ q̃ sunt su
sceptiua ⁊ dispōnes ɔtrarioꝝ: vt pʒ. 10. meta. Aliqñ et in T.c.12.
sufficiens ⁊ ipfecta dispō ꝓpria q̃ pōt dici ɔtraria nō sim ⁊.14.
pl'r: sed q̃dāmō dispōni pfecte: sic min⁹ albũ dicit ɔtrariũ
quodāmō ad magis albũ. ¶ Ad 6m̃ dōm ꝙ de mixto pos Ad 6m
sumus dupl'r loq. vno mō pro tpe quo miscibilia i mini
ntissimas ptes diuisa ⁊ abinuiceʒ alterata: nec tñ subaliter
corrupta sunt vnita. ita ꝙ nōdũ sequuta est aliq̃ suba vel
gñō: nec aliq̃ forā subalis nouiter inducta: ⁊ per ɔ̃ñs nec
aliqua noua suba gñata: sicut nec sube sic mixte adhuc sꝫ
corrupte. Alio mō possumus loq de mixto ꝓ tempore. s.
quo post talē mixtionē sequuta est subalis corruptio mi
scibiliũ: ⁊ gñatio noue forme seu noue sube. In ꝑ sensu ac

dplēdo mixtū: ɔcedo ɔ̈rias qualitates miscibilium posse
A esse in eadem parte mixtamec tñ sic sunt eodē subo prio:
qm̄ quelȝ pars mixta cōgregat in se diuersas partes mi/
scibiles: que sunt diuersa corpa miscibilia ⁊ in diuerso situ
existia: cū nāliter nō fiat penetratio corpoꝝ: ⁊ in vna taliū
partiū est vna q̄litas ɔ̈ria: ⁊ in alia est reliq̄. Si vo loqua/
mur de mixto 2° mō. adhuc dico. ꝙ in nulla eius pte sunt
q̄litates ɔ̈rie: sic ꝙ eaꝝ sunt idē subm adequatū: ⁊ tñ q̄lita
tes medie sunt īter ɔ̈ria: nō qdē per cōpōnē: sed ꝑ accessuȝ
vel ɔueniētiā: qm̄ q̄litates mixtoꝝ: vel sunt alterius rōnis
a q̄litatib⁹ elˀntoꝝ nālibus: vel sunt eiusdē. Et vtroqꝫ mō
magis ɔueniūt cum qualitate vtriusqꝫ elˀnti ɔ̈rij: q̄ȝ q̄litas
vnius elˀnti cū qualitate alterius: ꝑpter quā maiorem cō
uenientiam vocanť medie: nō aūt ꝑꝑ cōpōnē ex eis: cum
sint eque simplices essentialˀr sicut ipse q̄litates elˀntoꝝ.
Sicut ḡ nec ante gñationē nec post foɼe subales elˀntoꝝ
sunt in eadem pte māe ⁊ adeq̄te: sic nec eoꝝ ɔ̈rie q̄litates.
Qđ vo assumiť ꝙ nisi qualitates ɔ̈rie elˀntoꝝ sint in ea/
B dem parte mixti adequate: nō aliter disponereť mā ad for
mam mixti: q̄ȝ ad formā elemēti: falsum est. Nā aliter ad/
huc disponiť in fieri: q꞉ ad gnōneȝ mixti qñ imediate gña
tur ex elˀntis congreganť elˀnta ⁊ diuiduntˀ ⁊ remittuntur
in suis q̄litatibus: ⁊ tādem forme subales eoꝝ ⁊ qualita/
tes ɔ̈rie aut oēs aut alique corrūpunť: hec aūt non ɔcur/
runt ad gnōnem elˀnti. Itē alˀr disponiť mā in esse ad for/
mā mixti: q̄ȝ ad formā elemēti: qm̄ per aliū gradū rarita/
tis vel densitatis ⁊ ꝑ qualitates medias: vt dictuȝ est. De
his tñ erit ſmo ꝓlixioɼ in scđo. ¶ Ad 7m dico ꝙ posito
Ad 7m tali minimo īter calˀm ⁊ frigidū. v.ḡ. ignē ⁊ aquā: adhuc
pōle eēt ꝙ vtrūqꝫ ageret in ptē minimi: nō solū trāsmutā/
do ſm q̄litatē: sed ēt ſm subam: ita ꝙ vna ps ei⁹ ɔuerteť
in ignē ⁊ reliq̄ in aquā: esto ꝙ in neutra illarū ꝑiū seorsuȝ
sūpta posset talis foɼa subalis iduci: nec h̄ est incōueniēs
ꝙ deť pars ɔiuncta minoɼ minimo: qđ ꝑ se pōt existē: sicˀ
dcm̄ est in p̄cedēti. q. Posito tñ ꝙ eēt illđ minimū talˀ nāe
ꝙ in neutrū ɔ̈rioꝝ posset: nisi forsitan in valde magno tē/
pore trāsmutari subalˀr. x̄. grā. aliqs lapis vel aliqd aliđ
tale adhuc pōle esset ꝙ ps ei⁹ calefieret ⁊ ps frigefieret
C esto ēt ꝙ illud totū eēt minimū frigefactibile vel calefacti
bile vel vtrūqꝫ ꝑ se sūptuȝ: ⁊ h̄ idēo q꞉ eēt ɔiuncta vtraqꝫ ps
eius alicui foɼaliter tali: sic in p̄cedenti. q. tactū est. Quia
tñ difficultas argumēti non reqrit ista: ponamus ꝙ vna
pars ei⁹ nō possit trāsmutari in aliq̄ȝ q̄litatē in q̄ non trās
muteť ⁊ altera: tūc dico ꝙ supponēdū est ꝑ ɔstanti vnum
istoꝝ agētiū eē maioris virtutꝫ ad agēdū: q̄ȝ reliquum: cū
ipsa sint agētia diuersarū rōnū ⁊ ɔ̈ria. Nam sicˀ duo entia
diuersaꝝ rōnū nō pñt esse eq̄lia in ꝑfectiōe: sicut pōt hēri
a btō Aug. 3° de li. ar. vbi dicit: ꝙ si luna eēt eq̄lis ꝑfectio
Cap. 21. nis cū sole nō eēnt sol ⁊ lūa: sȝ duo soles: ⁊ ꝑ ɔñs nō essent
diuersarū spērū: sȝ eiusdē: sic nec duo agētia diuersaꝝ rō/
nū pñt esse eq̄lia in actiua v̄tute: qđ ēt spālˀr verū est de ɔ̈/
rijs: qm̄ si aliq̄ eq̄lia eēnt approximata nō mutuo agerēt.
Et iđ qđ dicūt aliq duo actiua vnū fridissimū ⁊ alterum
D calidissimū esse eq̄lia in agēdo falsuȝ est penit⁹. h̄ ḡ suppo
sito supponēdū est ēt illud minimū nō eē equalˀr dispositū
ad illas formas ɔ̈rias q̄ suppō ēt est necc̄ia: qm̄ formaꝝ di
uersarū rōnū ⁊ necc̄io diuerse sūt ꝓpa susceptiua: ⁊ si idem
sit vtriusqꝫ susceptiuū: nō tñ eq̄ ꝓpriū. Aut ḡ illđ medium
minimū est magis dispositū vel min⁹ dispositū ad suscipiē
dū effectū virtuosioris agētꝫ aut eq̄. si sic: dico ꝙ agēs ma
ioris virtutꝫ aget in totū illđ minimū: ⁊ aliđ agēs nō aget
in illud minimū: sȝ tñ ipediet actionē agētis virtuosioris:
nō qdē vt nō agat: sȝ ne ita itēse agat sicut ageret illo non
pñte: nec h̄ dȝ videri icōueniēs cū ꝑ expientiā videamus
ꝙ qñ vnū ɔ̈riū ꝓpinquū est in situ alteri ɔ̈rio: ⁊ vtrūqꝫ est
actiuū vtrūqꝫ debili⁹ agit ꝑꝑ pñtiā alteri⁹ in passum sibi
approximatuȝ: sicut pȝ in hyeme ꝙ aq̄ apposita igni⁹ non
sic cito calefit ꝑꝑ aerē frigidū ꝓpinquum: sicˀ in estate qñ E
aer nō est sic frigidus. Et sicut tūc ɔ̈riū debili⁹ non aget in
mediū illud minimū: sic dico ꝙ etiā nō aget in reliquū ɔ̈/
rium: q̄ȝuis eꝫ agēs forti⁹ agat in ipm remittēdo ei⁹ ɔ̈riā
q̄litatē. Si vo illđ mediuȝ minimū magis sit dispositū ad
actionē debilioris ɔ̈rij: tūc eēt ɔsiderādū an tāto esset ma
gis dispositū ad eius actionē ꝙ ɔsiderata ꝓportionē v̄tu
tis actiue v̄tuosioris ɔ̈rij ad v̄tutem debilioris ⁊ vtriusqꝫ
ad dispōnē illius medij potius ei⁹ defectus deberet iduci
vel eɔ̈: ⁊ ſm h̄ vel illud eēt rñdēdū. ¶ Ad 8m dđm ꝙ hoc
nomē ɔ̈rium vel ɔ̈ria duplˀr accipiť q̄ȝtum ad ꝓpom suffic. Ad 8m
Nā vno mō dñr ɔ̈rie aliq̄ forme eť aiam existes potentes
successiue eidē inesse ⁊ nūq̄ȝ silˀ. sic dicimus ꝙ caliditas ⁊
frigiditas sūt foɼe ɔ̈rie. Alio mō dñr ɔ̈ria qdā termini qui
significatiue sūpti pñt successiue de eodē ꝓ eodē verifica/
ri ⁊ nūq̄ȝ silˀ. ⁊ isti sunt in duplici dr̄ia: qa qdam significāt
res ɔ̈rias p̄ mō: q̄les sunt isti termini calˀm frigidū siccū ⁊
humidū: qdā vo nō signāt res ɔ̈rias p̄ mō. ⁊ in h̄ ḡdu sūt
moueri sursum ⁊ deorsuȝ eo mō sūpti q̄ pñt dici ɔ̈rij: vt in
fra diceť: ⁊ q꞉ isti termini motus sursuȝ ⁊ mot⁹ deorsum: F
siue moueri sursuȝ ⁊ moueri deorsuȝ nō signāt talia ɔ̈ria
eť aiaȝ: de qb⁹ supra ſmo est habitus. iđ argˀ q̄ sūt de tali/
bus ɔ̈rijs nō sunt directe ad ꝓpom. Ne tñ hec fuga q̄dā vi
deať. dico ad argm: ꝙ nec ēt h̄ mō sumēdo ɔ̈ria concludit
argm ɔ̈ria ista silˀ de eodē ꝓ eodē v̄ificari. Uñ sciēdū ꝙ ali/
qd moueri sursuȝ vel deorsum pōt duplˀr itelligi. s. simplˀr
⁊ in respcū. Simplˀr moueri sursuȝ dī illđ qđ dum moueť
sit ꝓpinquus loco simplˀr sursuȝ. Et illud dī moueri deor/
suȝ simplˀr qđ sit ꝓpinquus loco simplˀr deorsuȝ siue cētro
mūdi. Sed moueri sursum in reo dī illud qđ sit ꝓpinqui⁹
extremitati alicui⁹ corpis v̄sus sursuȝ. Et silˀr illud qđ sit
ꝓpinquus extremitati iferiori dī moueri deorsum in respe
ctu ad corpus illud. Nūc aūt mot⁹ simplˀr sursum non est
ɔ̈rius motui deorsuȝ in reo: seu sic moueri sursum ⁊ deor/
sum: sed moueri sursum simplˀr ⁊ moueri deorsum simplˀr
eodē mō q̄ ifra declabiť pñt ɔcedi eē ɔ̈ria. ¶ Tūc ad illđ
qđ assumiť est dđm: ꝙ vel motus lancee est velocioɼ ver/ G
sus sursuȝ q̄ȝ mot⁹ musce sup lāceā v̄sus deorsuȝ: vl' ē tar
dioɼ vel eq̄lis illi i velocitate. Si p̄ mō: tūc dico ꝙ musca
moueť simplˀr sursum: q꞉ ꝑ motū lancee sit ꝓpingoɼ loco
simplˀr sursuȝ q̄ȝ erat pus: nō aūt moueť deorsum simplˀr:
sed tñ in respcū: q꞉ nō sit ꝓpingoɼ loco simplˀr deorsum:
q̄ȝ erat prius: q̄ȝuis fiat ꝓpingoɼ extremitati lancee q̄ est
v̄sus cētrum. Si 2° mō dico ꝙ musca moueť simplˀr deor
sum ⁊ moueť sursum in reo: qm̄ ipsa sit propingoɼ centro:
nō aūt loco simplˀr sursum: q̄ȝuis fiat ꝓpingoɼ supiori ex/
tremitati lancee. Si vo 3° mō moueat. s. eq̄ velociter. tūc
dđm ꝙ musca nō moueť simplˀr sursum: nec simplˀr dȝ di/
ci moueri deorsum: eo ꝙ semꝑ eq̄lˀr distet a loco sursum ⁊
a loco deorsum: sȝ solū moueť deorsum ſm qd: siue in reo
eo ꝙ respcū lancee cui⁹ extremitati iferiori musca sit pro H
pingoɼ musca moueť deorsuȝ: ⁊ sic pȝ ꝙ ɔ̈ria nō silˀ v̄ifica
tur de ea. ¶ Ad id qđ additur de aīa humana dđm ꝙ isti
termini moueri sursum ⁊ moueri deorsuȝ nō sunt ɔ̈rij re/
spectu eius qđ moueť tñ ꝑ accñs. aīa vo hūana tñ ꝑ acci
dens moueť sursum ⁊ deorsum dum est corpori ɔiuncta.
iđ argm nō est ad ꝓpom. ¶ Ad 9m dđm ꝙ aliq termini dñr Ad 9m
ɔ̈rij respectu gñis p̄dicabilis q̄les sunt dr̄ie diuidentes ex
opposito idē gen⁹. Quidā vo dñr ɔ̈rij respectu gñis subij
cibilis siue respectu subiecti. Et isti sūt q successiue ⁊ non
simul pñt de eodē ꝓ eodē verificari: vt ꝓxime dcm̄ est. ter
mini p̄ mō ɔ̈rij dñr ɔ̈rij respectu cuiuslibet spēi illius gñis
eo ꝙ nō ambe tales dr̄ie intrare pñt diffōnē eiusdeȝ spēi.
Sȝ non dñr ɔ̈rij: q꞉ nō pñt verificari de spēb⁹ supponēti/
bus ꝓ aliqbus reb⁹ existib⁹ silˀ in eodē subito. nūc āt argm
ꝓbat h̄ 1m ⁊ nō 2m. ¶ Ad 10m nego añs. Ad ꝓbationē di
coqꝫ si tēperat⁹ eliciat actū malū oppm actui tēperātie ꝑ Ad 10m

I illū actū nulla forma iducet᷑:ſʒ tñ ṽtus ꝑexiſtēs ſꝫ aliquē
gradū remittit᷑. Si tñ act⁹ iſte fuerit tā fortis vt illā poſ/
ſit remittere. Nā poſſet eſſe ſic debilis ⁊ remiſſus: vt nec
etiā ipſaʒ remitteret. Qđ ṽo ꝯ hoc di.ſ.ꝙ tūc nullus act⁹
ali⁹ aliqđ induceret:dōm ꝙ nullus ali⁹ act⁹ iducit aliqđ
dū ṽtus manet:ſed ꝙ corrupta ṽtute nullus ali⁹ act⁹ ali/
qđ vitij iducat:nō ſeqꝛ. Si ḡ debeat iduci vitium:oporte
bit ꝑus remitti ṽtute:⁊ tādē corrūpi:⁊ in inſtāti quo ṽt⁹
ꝑ erit totalr̃ corrupta:aliqđ vitij vel diſpōnis q̄ fiet vitiū
erit inductū.nec eſt ꝯña aliq̄:ꝙ ſi ſtante qualitate ꝯria in
ſubto nō iducit᷑ aliqđ ꝯriū:ꝙ etiā ipſa nō ſtāte nō induca/
tur ꝯrium. Si tñ ꝑmus actus malus tā vehemēs ⁊ inten
ſus eſſet:vt totā virtutē corrūperet:dōm eēt:ꝙ etiā tūc i/
Augus. duceret oppoſitā for᷑m:ſʒ nec ſi ꝯria forēt ſil᷑. ¶ Ad auctē
Aug.dōm ꝙ ille non loqꝛ de ꝯrijs in eodē ſubto ꝑ ſed de
ꝯrijs in diuerſis ꝑtibus eiuſdē totius. vtputa in diuerſis
mēbris in corꝑe aialis q̄litatib⁹ inuicē ꝯrijs bñ tēperatis:
k bona corꝑalis valitudo ꝯſiſtit:⁊ iſtud ſatis pōt trahi ex ꝑ
Ad pb. cedentib⁹ ṽbis. ¶ Ad alias auctes ꝓbantes ꝙ in colore
medio ſunt ꝯria. Dōm ꝙ color medi⁹ dupl'r pōt accipi.ſ.
ſm ṽitatē ⁊ exñtiā:⁊ ſm apparētiā ſolū.ꝑ mō color me/
dius eſt color ſm eſſentiā ꝑ ſe vnus:cui⁹ quelʒ ꝑticula cui
libet alteri ꝑticule eiuſdem: ac ipſi toti eſt vnigenea ⁊ eſt
Cō.32. alteri⁹ ſpēi ab vtroqꝫ extremoꝝ:vt.d.Cōmē.6ᵒ phy. Et h
color eſt medi⁹ nō qdē ꝑ cōpōnē ex ſimplicib⁹ coloribus
extremis:qm̄ ſic nō eēt in ſe ꝑ ſe vn⁹:qꝛ ex plurib⁹ actib⁹
diuerſaꝝ rōnū:q̄rū neuter alteꝝ informet:nō conſtituitur
eſſentia ꝑ ſe vna.vñ ſi rubedo eēt ſic medi⁹ color:nō eſſet
vnus color ꝑ ſe:imo nec eēt color:ſed colores extremi:nec
eēt in aliq̄ ſpē diſtincta ab vtroqꝫ:ſʒ ꝑs ei⁹ eēt albedo:⁊ d̄
ſpē albedis:⁊ alia nigredo ⁊ de ſpē nigredis. Nō ḡ eſt ſic
eēntial'r cōpoſit⁹ vt aliq opinari vident᷑:ſʒ ita ṽe i ſe ſimpˡ
ſic aliqs extremoꝝ:⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt medi⁹ ꝑ cōpōnē:ſʒ ꝑ ab
negationē:qꝛ nō eſt alter coꝝ nec vterqꝫ ſil':⁊ eſt mediū ꝑ
l ꝯueniētiā:⁊ ſʒ cōpatōeʒ:qm̄ ipſe magis ꝯuenit cū vtroqꝫ
extremoꝝ ſm ſe q̄ʒ vnū extremoꝝ cuʒ altero:⁊ ad vnum
cōparū dr̄ hře rōnē alteri⁹ extremi ꝑꝑ cām ꝑdictaʒ:q̄ʒuis
non ſimpl'r dicat᷑:nec ſit alteꝝ extremoꝝ:ſed vterqꝫ ſit ꝯ/
riū:ſed nō ꝑfecta ⁊ vltima ꝯrietate q̄ eſt ſolū iter maxime
diſtantia:vt dr̄.10.meta.⁊ iō eſt ꝯriū nō ſimpl'r ſed quodā
T.c.14 mō:vt.d.Phs:⁊ h itēdit Phs 5ᵒ phy.vbi allegat᷑:⁊ Cō/
T.c.52. mēta.ſil'r. Et cū Cōmē.d.ꝙ in medio ē vtrūqꝫ extremorū
nō ꝑfcte:non itelligit᷑ ꝙ vtrūqꝫ extremoꝝ ſit ſʒ ſuā eſſen
tiam in eo impfecte.i.in gradu remiſſo: ſič ſic arguentes
putāt:ſʒ itelligit ꝙ ipm mediū in ſe forā vna exñs ſimplex
eſt q̄dāmō:nō abſolute ⁊ ſimpl'r extremū vtrūqꝫ. Vnde ru
bedo nō eſt albedo nec nigredo ſimpl'r loquēdo:ſʒ cōpa/
rata nigredini dr̄ eē q̄dāmō albedo:⁊ cōpata albedini eſt
q̄dāmō vel q̄ſi nigredo:ꝑ q̄s locutiōes nihil aliud volunt
exprimere:niſi ꝙ mediū min⁹ diſtat ab vtroqꝫ extremoꝝ
q̄ʒ extrema inter ſe:⁊ ꝙ vtriqꝫ eſt ꝯrium:ſʒ nō ſimpl'r ſine
vltima ⁊ maxia ꝯrietate. Sil'r cū Cōmen.d.ꝙ cuʒ album
m trāſmutat᷑ in viride:trāſmutat᷑ in nigrū qđ eſt in viridi:nō
itelligit ꝑ nigrū in viridi eēntiā aliquā q̄ ſit ṽe nigredo q̄
eſt extremū:qꝛ tūc nō eēt trāſmutatio extremi ad mediū:
ſed extremi ad extremū lʒ remiſſum:qđ tamē nō intēdit.
¶ Itē ſm h in tali trāſmutatiōe ſubm ꝑ ſe tranſmutaret᷑
ad duas q̄litates ꝯrias.ſ.ad albedinē ⁊ ad nigredinē que
dr̄ eē in viridi:vel ſi nō trāſmutaret᷑ ꝑ ſe niſi ad alteram:
tūc nec trāſmutaret᷑ ꝑ ſe ad viriditatē:ſed ad ꝑtem ei⁹ tñ:
⁊ ſic cū aliqđ ſit de albo viride:nō trāſmutatur niſi acqrē
do nigredinē ꝑciſe:⁊ forſan ꝑdēdo aliquā ꝑtē albedinis.
Et vlterius ſm ſic arguētes eadē erit trāſmutatio q̄ trāſ/
mutat᷑ a magis albo in min⁹ albū:⁊ q̄ trāſmutat᷑ ab albo
in viride:qm̄ ēt in pˢ trāſmutatiōe ſm ipſos acqrit aliqđ
nigredinis:⁊ perdit partē albedinis. Conſtat autē ꝙ hec
oia ſunt ꝯ intentionē eoꝝ ⁊ oium recte ſentientiū. Et ideo

dōm ꝙ ꝑ nigrū in viridi ⁊ ꝑ albū in viridi:nō itelligit niſi n
ſimplicē eſſentiā viriditatis:q̄ cōparata albedini dr̄ q̄dā/
mō nigredo:⁊ cōparata nigredini eſt albedo nō ſimpl'r:
ſed q̄dāmō ſm itellm̄ ꝑmiſſum. Color ṽo medius ſm ap
parētiā ſolū:non eſt vn⁹ color ſm ſpēm:ſed vere ſunt plu
res colores ſubto diſticti q̄ ꝑꝑ ſuā paruitatē nō ſunt ſm ſe
diſtincte ꝑceptibiles:ſed iuxtapoſiti vr̄ qdam color medi
us:vt.d.Phs in de ſen.⁊ ſen. Hoc tñ pōt dupl'r continge/
re. vno mō ꝑ ſolā iuxtapoſitionē minutiſſimoꝝ corpoꝝ di
uerſoꝝ coloꝝ exñtiū:⁊ ſm ſe iperceptibilium:ſič ſi pulue
res auri ⁊ argenti minutiſſime attritoꝝ ſil' iungerentur ⁊
coadunarent᷑:ita ꝙ vna ꝑs vnius eēt iuxta ꝑtē alterius ⁊
ſic ſingule. Et hic modus dicēdi de cōpōne coloꝝ medio/
rū:⁊ ꝑ iuxtapōnē fuit antiq̄rū vt ibi ponit Phs. Sed alio
mō h ꝯtingit ſm Phm.ſ.nō ꝑ ſolā iuxtapōnē:ſed ēt ꝑ mu
tuaʒ alterationē ⁊ ꝯtinuationē ac mixtionē taliū corpoꝝ
minutoꝝ hñtiū ꝓpos colores diuerſos abinuicē ſʒ ſpēm
ſič ꝯtingit in colorib⁹ medijs q̄s cōponūt pictores ex cor
porib⁹ inicē bñ miſcibilibus. ¶ Hi duo modi ꝯueniunt ⁊ o
dñt:ꝯueniūt qdē qꝛ tam ꝑ q̄ʒ etiā 2ᵒ q̄ʒdiu.ſ.eſt tm̄modo
mixtio:⁊ illa miſcibilia retinēt ꝓpos colores:non eſt ali/
qs color medi⁹ ſm ſpēm vni⁹ in rei ṽitate: ſʒ ſemꝑ ſūt ṽe
pl'es:q̄ʒuis appeat vnus medi⁹. Dñt autē qm̄ in 2ᵒ mō di
cendi eſt maior ṽitas taliū coloꝝ diuerſoꝝ q̄ʒ in ꝑ:qꝛ ſm
ſcōm modū:nō ſolū talia corpa ſunt iuxta ſe poſita:ſed ēt
adinuicē ꝯtinuata ⁊ mixta:⁊ ꝑꝑ eoꝝ mutuā remiſſionem
magis ꝓpinq̄ vel min⁹ diſtātia:facta ſūt a nā coloris me/
dij cui⁹ apparētiaʒ faciunt. ¶ Et ſi dicat᷑ ꝙ Phs vult ibi
oſtēdere q̄uo gñant᷑ colores medij ex extremis ſm ṽitatē
⁊ non ſolū ſm apparētiā vt dicebant antiqꝛ:⁊ ꝑ ꝯñs ſʒ eū
eſt dare colores medios ſm ṽitatem mixtos ex extremis.
Dōm ꝙ mixtio taliū coloꝝ pōt dupl'r accipi:ſič etiam de
mixtione corpoꝝ ſupra tactū eſt. Uno mō ſm ꝙ corpa mi
ſcibilia hñtia ꝓpos colores remanēt icorrupta ſubaliter
q̄ʒuis ſint alterata ⁊ retinēt ꝑſtinos colores ꝓprios q̄ʒuis
remiſſos:⁊ ſic dico ꝙ color medi⁹ apparēs nō eſt vn⁹ co/ p
lor ſm ſpēʒ:ſʒ pl'es ſʒ ṽitatē:q̄ʒuis ſint vnū ſʒ ꝯtinuitatē
ſiue vnū ꝯtinuū:nec ſic miſcent᷑ hꝰ colores ꝙ ſiat ex plu/
rib⁹ exñtib⁹ in eodē ſubto ꝑ ſič aliq putāt. Nec h intēdit
Phs ibi:qđ pʒ:qꝛ nō.d.niſi ꝙ in mixtis corꝑib⁹ neceē eſt
colores cōmiſceri.ꝯſtat aūt ꝙ corpa non ſic cōmiſcentur
ſm eū ꝙ ſint in eodē loco ꝑ cū apud ipm nō ſit poſſibilis
corpoꝝ penetratio.ḡ nec ſic colores ꝙ ſint in eodem ꝑmo
ſubto:ſed ſič corp⁹ mixtū tūc icludit plura corpa diuerſa/
rū rōnum ſitu diſtictoꝝ:ſic color mixt⁹ icludit pl'es colo
res diuerſarū rōnū ſubiectis diſtictoꝝ. Si ṽo ꝯgregatuʒ
ex talib⁹ colorib⁹ qs vocet colorē ṽe mixtū:⁊ ex h velit
vocare illū colorē mediū ſm veritatē ⁊ non ſm apparen
tiā tñ:nō ꝯtēdo de noīe. Hoc tñ fateat᷑ ſicut veritas exigit
ipm fateri:ꝙ talis medius color nō eſt vn⁹ diſtinctus ab
vtroqꝫ extremoꝝ ꝯiunctim ⁊ diuiſim:⁊ cuius q̄lʒ ꝑticula
ꝑua vel magna ſit toti ⁊ cuilibet alteri ꝑticule vnigenea:
ſicut eſt color medi⁹ ſm veritatē:q̄lis eſt viriditas planta
rū ⁊ rubedo quorūdā fructuū:⁊ ſil'es colores nāliter ge/ q
niti:⁊ in multis corꝑibus:quos medios colores vocam⁹
nec etiā tale mixtū apparēs color medius (.ṽbi grā viri/
ditas) eſt vere viriditas:ſicut ille color plantarū eſt vere
viriditas:ſʒ eſt albedo ⁊ nigredo q̄ apparent eſſe viridi/
tas. Alio mō pōt accipi mixtio coloꝝ ꝑdictorum ſʒ ꝙ ꝑ/
dictā mixtionē ꝯſecuta eſt ſubalis corruptio corpoꝝ illo
rū:⁊ gñō noue ſubē:⁊ ſil'r corruptio ꝓpoꝝ coloꝝ: ⁊ gñō
noui coloris alteri⁹ ſpēi:⁊ q eſt vn⁹ ſʒ ſpēʒ:⁊ in oīb⁹ ſuis
ꝑtib⁹ vnigene⁹ vt ſupra dicebat᷑:⁊ tunc dico ꝙ iſte color
eſt medius ⁊ ſm apparentiā ⁊ ſm veritatē. Sʒ tunc ipſe
eſt vere ſimplex in ſe nō cōpoſitus eēntial'r ab aliqb⁹ co/
loribus diuerſarum rōnum:qui iō etiā vocat᷑ mixtus ex
extremis:⁊ cōpoſitus:qꝛ ex mixtione ⁊ cōpōne diuerſoꝝ

A colo℞ extremo℞ per se sequit eius gñatio: q̃uis ipse sit in se vere simplex: ⁊ hic vt puto est verus intellectus Phi. ¶ Ex his p₃ q̃ qualitcũq̃ sumat color medius: nũq̃ cõcludit duo ɔ̃ria esse in eodẽ p̃ subto. Nã si sumit color medius ſm spẽm ⁊ ſm veritatẽ ille nõ icludit in se ɔ̃rios colores. Si vo sumatur color medius q nõ est medius ſm spẽm. i. alterius spẽi medie inter extrema ſm veritatẽ: sed ſm apparẽtiã solũ: q̃uis ille icludat in se colores ɔ̃rios: illi tñ ɔtrarij nõ sũt in eodẽ p̃mo subto. ¶ Per p̃dicta p₃ qd dõ₃ ad oẽs auctes que vident̃ innuere in colore medio ɔtineri extremos. ¶ Ad auctem etiã inductã Cõmẽ. dicẽtis p̃ phy. p₃ qd dõm. Nam si accipiat colorẽ medium ſm appentiam vtrol₃ mõ p̃dicto℞ intelligat. p₃ q̃ nõ est ɔ̃ p̃dicta. Si vo accipiat colorẽ mediũ ſm veritatẽ exponendũ est: cũ. d. q̃ in medio est vtrũq̃ extremũ in actu: s₃ nõ in vltima pfectiõe. i. mediũ est qdẽ actus qui est q̃dam mõ vtrũq̃ extremũ nõ simplr: sic supra dicebat: q̃ ipse itelligat p̃ hec vba nõ in vltima pfectiõe: sbm aũt est vtrũq̃ extremũ in po' pura. i. est in po' pura susceptiua vtriusq̃ extremi: ⁊ iõ nõ est mediũ: qd est actus medi⁹: s₃ qd est po' media. Si aũt accipiat colorẽ mediũ ſm apparẽtia₃ tñ: clarus eẽt itell's auctris: ⁊ satis eẽt p̃babile cum sic acceptissetcũ sue opinionis fuerit vt patebit in 2°. q̃ mixtibilium forme nõ totalr corrũpant: ⁊ eodẽ mõ fuerit opinatus de mixtiõe coloris. Siue tñ hec opio sit vera siue nõ: nõ sequit q̃ ɔ̃ria sint in eodẽ subto p̃: vt prius dcm est.

C ¶ Consequẽter r̃ndeo ad rõnes fcãs ɔ̃. 2ᵐ ɔ̃ne₃. Ad p̃ᵐ qdẽ dico q̃ iplicat seu infert ɔ̃dcõnẽ ɔ̃ria eẽ i eodẽ sbo p̃. ⁊ hoc est supi⁹ declaratũ. Uñ si albedo ⁊ nigredo sint in eodẽ sbo p̃. nõ solũ seq̃t q̃ i° sb₃ sit albũ ⁊ nigrũ, sed ẽt vltra hoc sequr q̃ sit albũ ⁊ nõ sit albũ. Sic sup declaratũ est ex nã ɔ̃rio℞ ad quo℞ vni⁹ affirmationẽ in sbo, negatio seq̃t negõ alteri⁹ de eodẽ sbo. Et illa fuga nõ v₃. qr sili mõ posset dici q̃ deus posset facere q̃ albedo eẽt nigredo: nec in hac iplicari ɔ̃dictionẽ: qr nõ sequr q̃ ipsa sit albedo ⁊ nõ sit albedo: s₃ q̃ sit albedo ⁊ nigredo: q̃ absurdũ est ẽt audire. ¶ Ad 2ᵐ nego ɔ̃na₃. ⁊ ad p̃bõnẽ dico q̃ qd putasti Phs scire nõ possumus. scim⁹ aũt q̃ putauit iplicari ɔ̃dictionẽ dicẽdo ɔ̃ria eidẽ sil iesse. vt sup p₃ mãifeste. Q aũt putauerit ɔ̃dcõnẽ iplicari. dicẽdo duo corpora eẽ i eode₃ loco p̃, nõ ɔstat, q̃uis i° nõ ɔtingere de fcõ: nec de possibili ſm nãm ipse vt puto fuerit opiatus. Dico tñ qcqd ipse de hoc sensisti: q̃ nõ est vtrobiq̃ silis repugnãtia: nec sil'i mõ d₃ alicui apparere: qm ex nã ɔ̃rio℞ quo℞ essentie sũt icõpossibiles: appet talis repugnãtia ɔ̃dictiõis: ex nã aũt corpo℞ hoc nõ appet. ¶ Ad 3ᵐ ɔcedo añs ⁊ ad ɔ̃na₃ dico q̃ aliqd moueri sursu₃ ⁊ moueri deorsu₃ p̃t dup' itelligi: vno mõ q̃ moueat ex sursum in deorsu₃. Et moueatur ex deorsu₃ in sursum: ⁊ sic nego ɔ̃na₃: nã añs vtiq̃ possibile est: ⁊ nullã repugnãtiam icludit: S₃ ɔ̃ns sic itellectum manifestã icludit ɔ̃dictionẽ: q̃ p₃: qr oẽ q̃ mouet ex aliq̃ loco imediate priusq̃ mouebat s₃ se totũ erat in illo loco ⁊ dũ mouet: s₃ p̃tẽ est in eo. Nullum aũt q̃ mouet ad aliq̃ locũ fuit imeᵗᵉ p̃us in toto illo loco: ⁊ silr dũ mouet ad

D ipm caret p̃te illius loci quã imediate p̃us nõ habuit: qr motus est actus entis in po' ⁊c. Si g̃ aliqd mouet ex sursum in deorsu₃: p̃us imeᵗᵉ erat sursu₃: ⁊ nõ erat deorsu₃: ⁊ si idẽ sil' mouet ex deorsu₃ in sursu₃: pri⁹ imeᵗᵉ erat deorsũ ⁊ nõ erat sursu₃: ⁊ sic idẽ imeᵗᵉ p̃us q̃ moueret erat deorsu₃ ⁊ nõ erat deorsu₃: erat sursu₃: ⁊ nõ erat sursu₃: ⁊ sic duplr iplicat ɔ̃dictio: ⁊ loquor de eo q̃ mouet p̃ se. Nã de eo q̃ mouet p̃ accñs hoc nõ est ipossibile etia₃ nãliter. sic p₃ de aĩa itellectiua: q̃ tota exñs in vna manu p̃t moueri ex sursum in deorsu₃ ⁊ sil' in alia manu: põt moueri ex deorsu₃ i sursu₃: s₃ q̃ eadẽ manus q̃ p̃ se mouet sil' moueat tali duplici mõ ẽ ipossibile. Alio mõ p̃t itelligi aliqd moueri sursu₃ ⁊ deorsu₃: nõ tñ ex sursu₃ ⁊ ex deorsum: sed ex aliq̃ vno

E loco. v. g. q̃ exñs itecto domus moueat̃ ide i sursu₃: ⁊ sil' idẽ moueat̃ i deorsu₃: ⁊ forsitan hoc nõ moueri aliqd sil' sursu₃ ⁊ deorsu₃ nõ est ipossibile apud deũ: sed sic moueri sursu₃ ⁊ deorsu₃: nõ sũt ɔ̃ria p̃prie loquẽdo: s₃ tñ moueri sursu₃ ⁊ deorsum p̃ mõ: qd etiã põt heri a pho. 5. physico. vbi vult q̃ tñ illi motus sunt vere ɔ̃rij q sunt ex ɔ̃rijs terminis ⁊ ad ɔ̃rios terminos. sic ex sursum in deorsu₃: ⁊ eɔ̃ ⁊ ex añ in retro ⁊ eɔ̃: ⁊ ex dextro i sinistrũ ⁊ eɔ̃: q̃uis ista loca s₃ se p̃prie loquẽdo nõ sint formalr ɔ̃ria cũ freqnter sint eiusdẽ rõnis ⁊ oino silia. Silr nec isti termi eẽ sursũ ⁊ esse deorsu₃ sũt simplr ɔ̃rij q̃uis magis videat̃ q̃ de locis ipsis: ⁊ sic puto etiam phm itellexisse qñ dixit h̃ loca eẽ ɔ̃ria accepit. n. loca vice ho℞ termino℞ de p̃nto vbi. nihilominus tñ nõ est ɔcedẽdũ simplr hos terminos eẽ vere ⁊ p̃prie ɔ̃rios cũ sil' de eodẽ possint verificari saltẽ per diuinã põa₃. hijs tñ nõ obstantib⁹ isti termini sũt vere ɔ̃rij: moueri ex deorsu₃ in sursu₃: ⁊ moueri ex sursu₃ in deorsu₃. Ex q̃ sequr ɔ̃ dictum multo℞ q̃ nõ est eq̃ oppõ vel ɔ̃rietas iter terminos ⁊ motus ad terminos illos: seu p̃prius loquẽdo q̃ntu₃ ad motus ſm locũ: iter terminos deno

F tantes rem moueri ad loca aliq̃: ⁊ iter loca illa aut iter terminos denotãtes cũ p̃dicant̃: rẽ esse in locis illis: qnimo stricte loquẽdo iter terminos denotãtes cũ p̃dicant̃ rem esse in locis illis nulla est ɔ̃rietas ⁊ tñ inter terminos denotãtes rem ex illis ⁊ ad illa moueri sit ɔ̃rietas vera: ſm q̃ termini aliq dñr ɔtrarij. De motib⁹ aũt ad formã forsitan esset alr sentiendũ. ¶ Ad. 4. qcqd sit de maiore nego minorẽ: Et cũ di q̃ aĩa itellectiua mota manu dextra mouet: ɔcedo. cum vero di q̃ qescente sinistra qescit: dico q̃ stãte veritatẽ p̃': s. 2' est ffa. Unde hec due nõ sũt cõpossibiles: aĩa itellectiua mouet: ⁊ aĩa itellectiua qescit subiecto vtriusq̃ iupponẽte p̃ eadẽ aĩa nũo: ⁊ hoc statim p₃: qr sequr: aĩa intellectiua qescit localr. igit aĩa itellectiua nõ mouet localr: nunc aũt hee due sũt ɔtradictorie: h̃ aĩa mouet localiter: h̃ aĩa nõ mouet localr: eadẽ vtrobiq̃ demrata. Et ideo dico: q̃ si aĩa mouet vna p̃te corpis mota: eadẽ nõ simul qescit alia p̃te corpis qescente. ¶ Et si

G arguit sic. Si manus mouet ex hoc loco: aĩa mouet ex eodem loco saltẽ p̃ accñs: ⁊ vltra: aĩa mouet ex hoc loco: igitur aĩa mouet. ergo de p̃mo ad vltimũ sequr. Si manus mouet ex hoc loco: aĩa mouet. Item ex alia p̃te sequitur. si pes qescit in hoc loco: aĩa qescit in eodẽ loco: ⁊ vltra p̃ locu₃ ab iferiori ad superi⁹ a p̃te p̃dicati sequr. aĩa qescit in hoc loco. igit aĩa quiescit: ⁊ p̃ ɔsequens sequit. Pes qescit in hoc loco. igit aĩa qescit. Sed si añtia sũt possibilia ⁊ cõpossibilia: ɔsequentia ad ista sũt possibilia ⁊ cõpossibilia. Nunc aũt h̃ duo añtia manus mouet ex hoc loco demõstrato loco in q̃ prius erat. ⁊ Pes quiescit in hoc loco demrato loco in q̃ prius erat: sũt possibilia ⁊ cõpossibilia p₃. igit ɔ̃na. s. aĩa mouet localiter: aĩa quiescit localit sũt possibilia ⁊ compossibilia. ¶ Respõdeo ɔcedẽdo oẽs ɔ̃nas p̃mas que fiunt de moueri: ⁊ ite₃ ɔcedo illam. Pes

H qescit in hoc loco. igit aĩa qescit in hoc loco. Sed cum ex hoc ɔ̃nte vlterius infert. igit aĩa quiescit. nego ɔ̃nam: nec p̃batio v₃. nã ille locus nõ v₃ nisi affirmatiue. Unde non sequit. sor. nõ est asinus. igit sor. non est al'. nec sequit sor. non est in hoc loco: demõstrato loco in q̃ est pla. igit sor. nõ est in loco: ⁊ eodẽ mõ non sequitur in p̃posito propter eandem cãm: qm ista: anima qescit in hoc loco: exponitur partialiter per istam. aĩa nõ mouet ex hoc loco: nũc autẽ nõ sequitur p̃pter cãm dicta₃: aĩa nõ mouet ex hoc loco. igit aĩa non mouet. Sed p̃cedit ab inferiori ad superius a p̃te p̃dicati negatiue. Itẽ q̃ ɔ̃na nõ valeat p₃ qr exponẽtes añtis nõ iferũt expoᵗᵉˢ ɔ̃ntis. nã expoᵗᵉˢ hui⁹ aĩa qescit in hoc loco: sũt hee: aĩa est in hoc loco: aĩa põt moueri ex hoc loco: aĩa nõ mouet ex h̃ loco. Expoᵗᵉˢ vo ɔ̃ntis s. hui⁹ aĩa qescit. sũt hee: aĩa est in loco: aĩa põt moueri ex

3 loco.aia nõ mouet ex loco. Pʒ aũt ꝙ h vltia expones nõ iferr ex aliq̃ exponẽtiũ añtis nec ex oib⁹ sil:qnimo opposita ei⁹.s.aia mouet ex aliq̃/stat cũ oib⁹ illis et fm sic arguẽtes:q volũt illã stare cũ añte cui⁹ sũt expõtes.vñ volũt ꝙ iste due stẽt sil.aia qescit i hoc loco:aia mouet localiter siue ex loco. ℭ Jtẽ maioꝛ videri dubia.eo ꝙ moueri localr ⁊ qescere localr nõ ꝯueniũt aie nisi p accñs. Sic at moueri p accñs motib⁹ ꝯ̃rijs pt eidẽ in eẽ p nãm:⁊ moueri p se motib⁹ vere ꝯ̃rijs nõ põt p aliq̃ʒ virtutẽ eidẽ ꝑ in eẽ nec ex loco põt istud iferri. Nec etiã ꝙ ꝯ̃rie foꝛe possint eidẽ ꝑ sil in eẽ. Sic esto ꝙ moueri localr p accñs ⁊ qescere localr p accñs/possent eidẽ sil inesse adhuc negari possʒ: ꝯ̃rias foꝛas posse sil eidẽ iesse ṽtute diua. Nũc aũt moueri ⁊ qescere non cõpetũt aie nisi p accñs ⁊ si vtrũqʒ sil sibi cõpeteret hoc eẽt tm̃ p accñs. Et sili modo dõm est ad id ꝙ adducit de coꝛpe xpi.nã lʒ ei possit sil cõpetere moueri ad motũ hostie in vna piscide:⁊ qescere ad qetẽ alterius hostie in alia piscide:nõ tñ põt eidẽ sil cõpetere:moueri ⁊

k qescere:sic nec ꝙ moueat ⁊ nõ moueat.nec seqt coꝛp⁹ xpi qescit in hac piscide:g̃ coꝛp⁹ xpi qescit.sic nõ seqtur coꝛp⁹ xpi nõ mouet i hac piscide:g̃ coꝛp⁹ xpi nõ mouet. ℭ Ad 5m nego ꝙ icõpossibilitas ꝯ̃rioꝝ in eodẽ subiecto sit p̃cise pp mutuã actiuitatẽ:qnimo aliq̃ ꝯ̃ria ñ st mutuo actiua vt arguit:⁊ dato ꝙ aliq̃ sint nõ pp hoc est ipo^{le} apud deũ illa sil esse:qm̃ ipse suspẽdere posset actiões coꝝ ne mutuo se corrũpent. Sic actionẽ ignis suspẽdit i camino triũ puerorũ vt scribit Dañ.3. sʒ incõpossibilitas ꝯ̃rioꝝ est ex foꝛali repugnãtia coꝝ p quã nõ pñt eidẽ sil iesse. Sed ad pñtiaʒ vni⁹ in sbo necio seqt absentia alteri⁹. Sic ad pñtiaʒ foꝛe sbalis qua lapis est lapis in mã necio seqtur absentia foꝛe sbalis leonis q̃ leo est leo in eadẽ mã. ℭ Ad.6.d° ꝑ ꝙ assũptũ est dubiũ ⁊ foꝛsitan nõ ꝯcedendũ:aliogn silr videret debere ꝯcedi/ꝙ idẽ hõ nũo eẽt in diuersis lo[c]is ⁊ postea in vno illoꝝ cõbureret ab igne ⁊ moꝛeret ac resolueret in cinerẽ:in alio ṽo gauderet ⁊ epularet ⁊ nihil mali hẽret.

l Et ꝙ eadẽ aĩa in vno loco videret deũ:eoqʒ frueret:i alio ṽo nec illũ videret neqʒ diligeret:⁊ sic sil tẽpe in vno loco eẽt beata:⁊ in alio misera. q̃ nõ videret foꝛsitan ꝯcedẽda. ℭ 2° dico ꝙ ꝯcesso ita eẽ.s.ꝙ vnũ coꝛp⁹ in vno loco ifoꝛmaret vna foꝛa ⁊ in alio loco careret illa ipo^{le} eẽt stãte in eo illa foꝛa/oppositã seu ꝯ̃riã iduci in eo/in alio loco in q̃ caret illa:⁊ nõ plus posset in eo cãri foꝛa ꝯ̃ria in loco vbi ponit illa carere/q̃ʒ in loco vbi ponit illam hie. Et rõ est:qꝛ tota repugnãtia pp quã foꝛa ꝯ̃ria cãri nõ pt/est pñtia foꝛe ꝯ̃rie in sbo:cũ foꝛe ꝯ̃rie sint icõpo^{les} ⁊ repugnãtes circa idẽ sbm:nõ aũt dñr esse icõpossibiles circa eũdẽ locũ:qnimo nihil ꝓhiberet duo coꝛpa vnũ albissimũ alteꝝ nigerrimũ diuina virtute eẽ in eodẽ loco ꝑmo. Cuʒ igit in casu dato foꝛa opposita sit in sbo esto ꝙ sbm eẽt in aliq̃ loco in q̃ nõ eẽt:foꝛa illa in eo ꝯ̃ria tũc esse non poterit. Et eꝯ̃ si in aliq̃ loco eẽt coꝛp⁹ ⁊ foꝛa vna ꝯ̃ria eẽt i eodẽ loco/p se tm̃ exñs ⁊ nõ ifoꝛmãs illud nõ eẽt ipo^{le} oppositã iduci in illo coꝛpe ⁊ i° ifoꝛmare:vñ siltas localis vel dissiltas nõ variat propositũ.

m ℭ Ad ꝯfirmationẽ dico ꝙ illo casu posito i° coꝛp⁹ nõ fieret calidissimũ ⁊ frigidissimũ nec etiã calidũ ⁊ fridũ Sed si calidissimũ fuerit foꝛti⁹ in agẽdo fiet:calidũ ⁊ si frigidissimũ foꝛti⁹ fuerit q̃ʒ calidissimuʒ fiet frigidum:ita ꝙ nõ vtrũqʒ iprimet foꝛaʒ ꝓpriã sed alterum tm̃ reliquũ tamẽ ꝯ̃rium ipediet actionẽ foꝛtioꝛis ne sit eq̃ intẽsa ⁊ velox sicut esset si coꝛp⁹ i° tm̃ esset in altero illoꝝ. Et ideʒ iudiciũ esset in hoc sicut si poneret ꝙ aqua ⁊ ignis eẽnt in eodem loco pmo ⁊ istud coꝛp⁹ tẽperatum poneret in vtroqʒ.in quo casu dõm esset vt nũc dictum est.

Ad rões ꝑncipales .q. ℭ Ad duas primas auctes adductaʒ in ꝑn°.q.dõm ꝙ per mixtionẽ ꝯ̃rij põt intelligi ⁊ cõpositio cuʒ ꝯ̃rio:⁊ accessus seu approximatio ad ꝯ̃rium:ꝑ modo non sunt itelligendi

vbi.s. Phs ⁊ Cõmen.sed 2° modo:vt sensus ꝑme auctis sit:ꝙ q̃ ꝯ̃rijs sunt impmixtioꝛa.i.minus ꝓxima ⁊ accedẽtia ad cõtraria sunt magis talia. Ut albius qd̃ est nigro ipermixtius.i.qd̃ minus accedit ad nigrũ seu minus est ꝓximum: seu magis distãs a nigro. Eodẽ mõ sensus alterius.albũ nõ sit minus albũ:nisi ex mixtiõe ꝯ̃rij.i.nisi accedendo ad ꝯ̃rium ⁊ diminutũ in omni gñe est diminutũ p mixtioneʒ ꝯ̃rij.i.p accessuʒ ⁊ approximationẽ ad ꝯ̃riũ. Posset tñ p lꝫ ꝯ̃riuʒ.itelligi nõ ꝯ̃riũ positũ ⁊ ꝓprie dictũ:sʒ ꝑuatio:⁊ tũc eẽt sensus ꝙ albũ sit minus albũ p mixtionẽ ꝯ̃rij.i.ꝑuationis albedinis:nõ totale tñ.i.oium pñũ albedis sʒ aliqrũ. Nã min⁹ albũ ꝑuatũ est plib⁹ pñbus albedinis q̃ʒ magl albũ:⁊ ex hoc di magis mixtũ cũ ꝑuatione albedinis: ⁊ eodẽ mõ ad alias auctes. Et vtraqʒ rñsio satꝫ est sufficiẽs. n

ℭ Ad aliã auctẽ Cõmẽta.ex 2° de gnõne dõm ꝙ Cõmẽ. loquit ibi de cõpositis genitis ex mixtiõe ꝑmoꝝ elñtoꝝ. ⁊ postq̃ʒ ꝓbauit illa eẽ mixta ex terra ⁊ aq̃:infert ꝙ reliq̃ duo elñta.s.aer ⁊ ignis etiã ꝯcurrũt ad mixtionẽ.aliogn tale cõpositũ esset frigidũ in summo. Ut aũt supra dicebat: mixtũ põt duplr accipi.s.ante corruptionẽ sbaleʒ miscibilium:⁊ tũc ꝯstat ꝙ in mixto sunt sbaliter ꝯ̃ria elñta remissa adinuicẽ:aliogn si tm̃ elñta frigida essent in mixto: mixtũ esset frigidũ in fine sicut ipsa elñta. Alio modo pt accipi mixtũ ex elñtis qñ elñta sũt sbalr corrupta ⁊ genita est noua sba:que vtiqʒ etiã di mixta:nõ qa sbaliter ⁊ formalr elñta contineant in ea sic in mixto ꝑ mõ sunt pro:sʒ qꝛ ipsius gñatio prioꝛẽ mixtionẽ ꝑsupponit: ⁊ seqt aut qa eius foꝛma est media p ꝯueniẽtiã:vt supra tactum est aliqualr ⁊ amplius declarabit in scdo. Et in hac sñia dicit Cõmen.ꝙ nõ est tm̃ frigiduʒ:sed etiã calidũ:qa.s.ad ꝑoꝛẽ mixtionẽ non tm̃ interuenit elñtũ frigidũ:sed etiam calidũ:aliogn ipsa eẽt frigida in fine. Nã frigidũ nõ fuisset remissuʒ ex quo ipsa genita est:⁊ sic dʒ itelligi Cõmẽtatoꝛ:nõ aũt ꝙ omne frigidũ puruʒ sit frigidũ in fine:nec ꝙ in remisse frigido ꝯtineatur formaliter caloꝛ. T.c.48 o Cõ.48

ℭ Distinctionis. xvij. Questio. iiij.

Quarto quero.vtrum foꝛa coꝛporalis intendat per acqsitionẽ noue foꝛme:vel ptis seu gradus formę eiusdeʒ rõnis? p Et vr ꝙ nõ.primo auctẽ Phi 4° physi.in illo cap̃. Sũt autem quedam que per rarũ ⁊ densum.ait eni ibi ꝙ ex calido sit magis calm nullo facto in mã calido:qd̃ non esset calm qñ erat minus calm. Et ibi Cõmẽ.d.ꝙ coꝛpus calm trãsfertur i maioꝛem caliditatẽ nullis pñbus calidis in actu aduenientibus:sed ex intẽsione ipsius caliditatis. Ex qbus videt vtriusqʒ itẽtio esse ꝙ in tali itensione caloris nõ adueniat nouus caloꝛ subtoꝛ sed prioꝛ tm̃modo pficiatur ⁊ vigoꝛetur. T.c.78 Cõ.84

ℭ 2° si in hꝫ itẽsione acqreret noua ps foꝛme:vel prioꝛ remaneret in subiecto simul cum nouiter acqsita:vel adueniẽte noua ꝑoꝛ corrumpet. Nõ põt dici ꝙ simul remaneãt:tum quia tũc duo accñtia soluʒ numero dña essent in eodẽ subiecto ꝑ: qd̃ est impole:vt pʒ.5.meta.tum qa forma itensa composita esset:⁊ nõ simplex ꝯ̃ auctoꝛem sex principioꝝ dicẽteʒ: ꝙ forma est ꝯtigẽs cõpõni simplici ⁊ inuariabili essentia ꝯsistẽs. Et stati addit ꝙ forma a nã cõpõnis seiũgitur.vbi vi velle:ꝙ nãe cuiuslibet foꝛe cũ formã in cõi diffiniat repugnet cõpõ:tũ qꝛ q̃to forma est cõpositioꝛ:tãto est ipfectioꝛ ⁊ eꝯ̃:q̃to simplicioꝛ tãto pfectioꝛ. 2m T.c.16 q

ℭ Ex q̃ vltra seqtur ꝙ q̃to foꝛa eẽt itensioꝛ tãto eẽt iperfectioꝛ:⁊ tãto perfectioꝛ quãto remissioꝛ. Et pʒ ꝯña:qꝛ q̃to eẽt itẽsioꝛ:tãto esset compositioꝛ:si itẽsio forme fieret p additionem noue ptis forme ꝑoꝛe remanẽte. Nec põt dici:ꝙ i aduẽtu noue ptis ꝑoꝛ corrũpat:tũ qꝛ nõ itẽderet neqʒ itẽsiue augmẽtaret forma:q̃uis foꝛsan vna alia pfectioꝛ gñaret:qꝛ quod auget peristit:vt pʒ ꝑ de gnõne:tũ qa nõ appet cã corruptionis partis forme peristẽtis:qm̃ nec agẽs est ꝯ̃riuʒ:sʒ sile:nec ps adueniẽs forme est ꝯ̃ria sibi:cũ sit silis ⁊ eiusdem T.c.31

A dem spēi: nec ēt subm eius corrūpit vt supponit: nec in tali intēsione agēs est absens: sed pñs qd dico pp formas q̄ ad suū existere depēdēt ab agente actualr̄ conseruante: vt lumen in aere: omnis autem forma que corrumpitur propter aliqd predictorum videtur corrumpi.

In opp. **Ad oppositū** arguit: qr intēsio forme: si est cōtinua est motus: et si subita ē mutatio. Motus aūt sm Cōmē. 5. phy. nihil aliud est q̄ acquirere ptē post aliā ex illo ad qd res mouet donec acqrat illd aliud ad quod mouet pfecte. Et 3. phy. d. q motus nihil aliud est q̄ gñatio ptis post aliā illi9 pfectionis ad quā tēdit motus: donec pficiat: et fit in actu. Que de motu acquisitiuo q̄lis est q̄lz intēsio cōtinua vera sunt: silr mutatio ē subita acqsitio perfectionis ad quā subm imediate fuit in po: et per ōñs in oi itēsione: siue subita siue successiua subiectū qd fit magis tale acqrit aliquā ptē forme quaz prius nō hēbat: et silr i remissione pdit aliquā quaz prius habuit. Nā et ois mot9 deperditiu9 est deperditio ptis post partē eius pfectionis vel rei: quā prius mobile hēbat: remissio autem mot9 deperditiu9 est: si fit ɔtinua: vel mutatio si fit subita.

Cō. 48. — Cō. 4.

B **Circa** qōnem duo sunt articuli perqrendi: vnus est de eo qd pncipaliter querit. scđs est habito q foia intēdatur p acqsitionem noue ptis forme. videdū vtrū ps prior remaneat in subiecto simul cū pte sequente vel non.

1 arti. **Quantū** ad pm articulū est opinio vna q in intēsiōe forme nulla talis ps de nouo acqrit. V.g. cū aliqd calidū fit magis calm nō acqrit aliquā formā vl ptē seu gradū forme: q vel q fit essentialr calor: sed p eūdē calorē pcise non auctū nō intēsum essentialr: per quē erat prius calidū est postea magis calidū. Et rō est sm eos: qm forma suscipiēs intēsionē et remissionez est indiuisibilis: et carēs oi latitudine graduali sm eēntiā: sm esse aūt hz latitudinē: et iō suscipit magis et min9 sm suū eē: ac p hoc eadē pcise sm essentiā pōt dare magis et min9 eē subiecto. Qz aūt forma sm eēntiā suā nō hēat intēsionē pbāt pmo qdē sm Phm 8 meta. forme quātū ad essentias suas sunt sicut numeri: ɔstat autē q vnus nūs nō est maior neqz minor alio numero eiusdē spēi. vt senarius senario. Nec ēt vnus per aliquā additionē pōt fieri maior infra eandē spēm: neqz p subtractionē minor: qnimo q̄libet additio vel subtractio variat spēm numeri. Senarius eni p nullā additionē pōt fieri maior senarius: sed q̄cunqz vnitate addita senario resultat noua spēs numeri. Et silr q̄cūqz sbtracta variat numeri spēs. Sic ēt est in qbuslibet formis: q nulla sm suas essentiaz ē maior vel itēsior ac pfectior alia forma eiusdez spēi nec p aliquā additionē vl subtractionē pōt sm sua essentiā fieri maior aut minor: aut itēsior vel remissior i eadem spe manēs. Et ex hoc seqt q nulla itēsio fit p acqsitionē noue ptis forme q̄ priori addat: qm talis additio nō pōt stare cū idētitate spēi: foie aūt itēsio non variat spēm forme. Itē nec p acqsitionē foie eiusdē rōnis totalr noue pore deueniēte: qr esto q talis successio foiaz eiusdē rōnis eēt possis in eodē sbto: adhuc nō fieret intensio aliq: nec subm fieret magis tale. Nā sequēs nō eēt eēntialr maior vel intensior pcedēte: sicut nec vnus nūs est maior alio eiusdez rōnis. ¶ Scđo idē pbat. Nā q̄lz forma et q̄lz res sm suā eēntiā et qditatē hz ppriā certitudinez q̄ certificat vt sit illud qd est. Vn albedo i sua nā hz ppriā certitudinez q̄ est albedo et nō est nigredo nec aliqd aliud: certificatio aūt rei ɔsistit in mino et in eē idiuisibili: sicut et mēsura p quā de re certificamur: vt pz. 10. meta. ergo cuiuslibet rei qditas et eēntialis rō ɔsistit in idiuisibili: et p ōñs q̄cūqz addito vel remoto sm eēntiā nō remanebit res id qd est. Cū g p intensionē forme non variet qditas et eēntialr rō forme: seqt q ipsa nō fiat sm aliqs gradus in eē foie. ¶ Quāuis āt for9 sm essentiā suā sit idiuisibilis: ipsa tñ sm eēntiā nō variata pōt pficere subm magis et minus: hoc pbāt sic: sicut se

Dñs egidius 1 q libeto. q 14. et i p sen. dist. 17. — 1 p — T.c.10. — C — D — 2m — T.c.2. — 3m

hz virtus ad agere sic forma ad perficere et dare esse: sz eadem vtus numero in se nō variata pōt magis et min9 agere sm q inuenit subm magis et minus dispositū. g eadem forma nūo. V.g. calor pōt dare subto pfectius et impfecti9 esse et facere ipsum magis et minus calm sm q subm est magis et minus dispositū: et sic nō obstāte indiuisibilitate essentiali forme adhuc ipsa latitudinē hz sm eē quod dat subto. ¶ Dicunt aūt vlterius q talis latitudo gradualis sm esse: nō cōpetit forme subali: et est rō: qr for9 subalis dat supposito esse specificū et esse simplr: tale aūt esse non pōt variari nisi p variationē forme. Quapp sicut nō pōt esse variatio in eē foie sm eādē formā specificā: sic nec in esse qd dat forma subalis. Forma vo accñtalis: qr nō dat eē specificū: iō pōt hēre gradus diuersos in eē sine diuersitate essentie sm spēm: et eadem sm spēm et numez pōt diuersis modis sm magis et minus dare eē subto sm q subm est magis et minus dispositū. Nā accñtis eē ē ineē. g diuersi gradus sm eē accñtis sunt diuersi sm inesse. Inherētia aūt in accñte maior et minor esse nō pōt: nisi sm maiorē et minorem dispōnē subti. sm g q subm est magis et minus dispositū ad susceptionē alicuius forme: magis et minus suscipiet illā. Vñ vna albedo nō est maior alia: sz vnū corpus ē albi9 alio. hz g foia accñtalis gradus sm eē: nō aūt sm suā eēntiā. ¶ Hec opinio nō appet mihi vera. ad cui9 iprobationē pmitto vnā distōnē. Cū enim dicūt q forma accidentalis dat esse subto: et q sm esse hz gradus et c. Aut p hec vba intelligūt q foia causet quādā entitatē distictā a se et ab ipsa mā et ab vtraqz silr: q entitas vocat ab ipsis eē ipsi9 foie. V.g. albedo exñs in subto cāt quādā entitatem que nō est albedo nec mā subta: nec vtraqz silr: sz q̄dam entitas sm se distīcta ab vtraqz: et neutrā icludēs: et hoc ipsum est albedinē dare subto eē albū: qd dare hz 3am entitatez: et hec 3a entitas est illa que di esse albedis: et que hz gradus et suscipit magis et min9. Aut nō itēdūt dīe q aliq 3a entitas media ibi cāt: sz p hec vba. albedo dat subto eē albū: nō itelligūt aliud q̄ si dicat subm est albū p albedinē: non imaginādo aliquā entitatē pter albedinē et subm: p quaz sit formalr albū: et tūc p hēre gradus in eē et nō in essentia nō aliud itelligef nisi q subm pōt eē magis et min9 albū absqz hoc q albedo recipiat additionē vel fiat maior: et eodem mō absqz diminutione albedis subz poterit fieri minus albū pp aliā et aliā dispōnē ipsius subti vt dcm ē. Si p mō intelligat appet falsitas opinionis. ¶ Prio: qr nulla talis entitas 3a ponēda est iter formā et mām q̄cūqz forma sit siue subalis siue accñtalis. Nā positis pcise entitati b9 foie et subti et entitate foie in subto: subz ē tale p formā vt albū p albedinez: et p ōñs supflue et vane ponit aliqua alia entitas: q sit esse albū. ¶ Et si dicat q eoipso quo dī formā eē in subto: ponit 3a entitas que est in esse: et illud eē qd ponūt nō est aliud q̄ inesse: hoc falsum ē: qr sm hoc esset pcessus in isinitū in huiō eē. Nā adhuc illo eē posito necesse est adhuc vt subm sit tale: q ipm sit in subto: et p ōñs ponit aliud in eē: et sic i isim. ¶ D. Hoc ēt ex dcis eo9 euidēter pbat. 5. q̄lz. q. 3. expsse dicūtqz oē qd dat forma mãe et act9 potētie. V.g. eē albū: qd dat albedo corpi: et eē extēsuz qd dat q̄titas mãe: non est nisi q̄dā determinatio potētie p actū: et nō est q̄dā res distincta a po et ab actu. Ne aūt hec vba includāt ɔdictionē: necē est dicere q per determinationē potētie: nō iportat aliq res distīcta a po et ab actu: sed solū iportet q subm hz esse determinate siue actu tale p formā: siue pprius loquēdo iportat q subiectū est actu tale p formā. V.g. albū p albedinē. Et sic se i telligere manifeste declarat iste Doc. ifra eodē quolz. q. 14. vbi q̄rens qd est esse illud qd foia dat. d. q est terminatio mãe vel pticipatio forme vel modus eēndi quam hz mã sub forma: et p hec 3a idem intelligit. Et statiz post. d. q habere pticipationē forme est vere esse tale et perfectū: et ca

E — F — Contra Egidius et sequaces. — G — 1m — H — Egidius qlibe. 5. q. 3. — Egi. qli. 5. q. 14.

I rere tali pfectione est vere nõ eẽ tale: ꝛ vere esse imperfectũ. ğ per hoc qd̃ dĩ forma dat esse tale mãe: non aliud intelligitur ꝑm ipsos q̃z si diceret mã est talis per formã. ℭ P. eodẽ q°. q. 14. a pposito iprobat talẽ entitatẽ tertiã: q̃lem aliqui putant ipm posuisse. Rõ aũt eius per quã iprobat est: qm̃ si forma nõ seipsa pficeret mãm. V. g. quãtitas non seipsa extenderet formalr̃ ipsam mãm: sed iprimeret mãe quãdã rem 3m vel quãdã extẽsionẽ: pari rõne illa impressa iprimeret aliã in infinitũ: standũ ğ est in primis vt dicamus φ forma seipsa pficit ꝛ mã seipsa pficit: ita φ nihil ẽ aliud vniẽs mãm forme: vel faciens φ mã pficiat per formam. Et subdit φ nullã est dare rẽ 3m aliã a mã ꝛ quantitate: ꝛ qd̃ dictũ est de quãtitate respectu mãe intelligendũ est de omni actualitate ꝛ de omni perfectione mãe. verba sua sunt. Et infra ait. nõ sunt ergo nisi due eẽntie. vz essen° forme ꝛ essentia mãe: ꝛ p̃ter has non est aliqua eẽntia: nisi cõstituta ex vtrisq3: ꝛ in solõne argumẽti dicit φ tale eẽ

K non est aliqd aliud q̃z mã. Cũ ergo ipsi dicãt tale esse non aliquã essentiã vel rem: aut aliqd aliud 3m distinctuz a mã ꝛ a forma: pz φ ꝑm eos talis entitas tertia nõ põt poni: ꝛ si ponãt eam: sicut aliqñ sonant supficialr̃ verba eoꝝ ɔ̃dicunt sibiipsis. Nec valet dicere φ verũ est illud esse nõ eẽ aliquã aliã rẽ vel essentiã: est tñ aliq̃ modalitas vel realitas ꝑm se distincta ꝛ ã forma ꝛ a mã: modalitas aũt nõ est res vel essentia: sed modalitas rei vel eẽntie. Hoc inquam nõ valet: tũ q2 vel talis modalitas est aliqua entitas vna vel plures: vel nec est vna entitas nec plures. Si dicat̃ 2m sequr φ ipsa nihil est. Si dicat̃ pm ꝛ ipsa nõ est plures entitates: nec est mã nec forma. ergo est q̃dã 3a entitas ipressa in mã ab ipsa for°: ꝛ eadẽ ratione vt ipsimet arguũt ipsa imprimeret aliã: ꝛ sic in infim. Aut qua rõne dicet̃ φ ipsa nõ imprimit aliã: eadẽ rõne dicet̃: imo multũ rõnabilius: φ ipsa forma nullã talẽ entitatẽ iprimit a se distictã: tũ q2 expsse ipsi dicũt φ illud eẽ nõ est aliud a mã. igit̃ nõ ẽ aliqua entitas distincta a mã. Uel opz dicere φ aliq̃ entitas est qñ nõ est aliqd: ꝛ p ɔ̃ñs nõ est ens nec entitas. Uñ talis

2m ɔ̃sio non est nisi fuga verbalis ꝛ dcm̃ sine intellectu. ℭ 2°

L q2 si ponat̃ talis entitas 3a q̃ sit eẽ datũ a forma ipsi mãe: ꝛ hñs in se gradus vt dr̃: q̃rẽdũ est an talis entitas sit eiusdẽ rõnis specifice cuz ipsa forma: aut sit alterius rõnis ab ea: si eiusdẽ ꝛ ipsa in se intrĩsece hẽbit gradus ꝛ ẽ diuisibilis. ğ ꝛ forma ẽt intrinsece hẽbit gdus: qd̃ isti negãt. Item oẽs rõnes quas isti faciũt ad probãdũ φ forma ꝑm essentiã nõ habeat gradus sunt ɔ̃ hoc ẽt. Si vo sit alterius rõnis a foĩa q̃liscũq3 entitas sit: hẽbit ppriã q̃ditatẽ ꝛ certitudinẽ iuxta modũ loquẽdi istoꝝ: ita sicꝫ ꝛ foĩa: ꝛ silr̃ talis entitas ꝑm se ꝛ suã eẽntiã erit sic q̃dã nũs: sic ꝛ ipsa foĩa: ꝛ p ɔ̃ñs ille rõnes eque militãt ɔ̃ gradualitatẽ intrĩsecam illius entitatis: quã vocãt eẽ: sic ɔ̃ gradualitatẽ eẽntialem

3m ꝛ intrinsecã forme. ℭ P. Sicut ipsi pbãt φ forma nõ intẽdatur p additionẽ ptis ad ptẽ ꝑm eẽntiã: tũ q2 plura accidẽtia nũo tãtũ d̃ria nõ pñt eẽ i eodẽ subto: cũ nõ possent il

M le ptes forme facere p se vnũ: tũ q2 tũc forma per intẽsionez fieret cõpositior: ꝛ p ɔ̃ñs impfectior. Sic ẽt põt argui ɔ̃ gradus istius tertie entitatis. nã illi sunt eiusdẽ rõnis cũ nihil augeat̃ nisi per sil'e vt dicũt. ℭ Itẽ querẽdũ est quõ possint facere p se vnũ: ꝛ erit equa difficultas vt de ptibus forme. Itẽ põt argui eodẽ mõ φ quãto illud eẽ intẽderet̃ fieret cõpositius: ꝛ p ɔ̃ñs impfectius: ꝛ sic eẽ foĩe intẽsioris eẽt inpfectius: ꝛ foĩa quãto eẽt intẽsior hẽret eẽ impfectius. Et vlr̃ oĩs rõ quã faciũt ɔ̃ alios de eẽ forme: eq̃ fieri posset de entitate ista 3a: quã vocant esse foĩe. ℭ Si vo opinio ista intelligat̃ 2o supra posito. vz φ non sit aliqua entitas alia 3a a subto ꝛ forma distincta: sed per eadẽ p̃cise formã in se non auctã vel intensam: subm nũc sit magis tale q̃z prius: ꝛ silr̃ vnũ subm sit magis tale q̃z aliud: nõ obstãte φ forma p quã est tale non sit ꝑz se maior intẽsiue q̃z sit

Scdm mẽbruz. pncipal argumẽti.

illa per quã aliud subm est tale: ꝛ hoc pp maiorem vel minorẽ dispõnẽ subti ad formã illã: q̃uis aũt iste modus dicẽdi sit multo sbilior p̃mo: nec ipse ɔ̃tinet veritatẽ. ℭ Qd̃ N

probo p̃ sic. p2 si hoc esset verũ sequeret̃ φ oẽ subiectũ habens formã ꝛ magis dispositũ ad illã q̃z aliud subm hñs silem formã est dispositũ ad illã: ẽẽt magis tale per suam formã q̃z aliud minus dispositũ esset tale per suã. hec ɔ̃ña pz ꝑm dicta eoꝝ: q2 si non esset magis tale. ergo ipsuz nõ esset magis dispositũ ad talẽ formã. Nã ꝑm ipsos oẽ subiectũ magis dispositũ ad formã ꝛ hñs formã magis pficitur per illã: ꝛ est magis tale p illã. Sz illud repugnat antecedẽti: q̃re ɔ̃ña tz: sz ɔ̃ñs est falsum. pz ad sensum. Nam posito φ aer sit multo magis dispositus ad lumẽ q̃z aqua vel nubes: ꝛ candela parua causet lumen in aere. Sol aũt in aqua vel in nube: cõstat φ aq̃ erit multo luminosior q̃z aer: ꝛ silr̃ nubes erit magis lucida q̃z aer ipse. Nec valz dicere φ sol est maioris v̄tutis in illuminãdo q̃z candela: q2 O esto φ ita sit adhuc nisi ipse causet maius lumẽ intẽsiue q̃z sit lumẽ candele: aut subm illuminatum ab ipso sit magis dispositũ ad lumẽ q̃z aer nõ erit illud magis luminosum. Sicut esto φ deus sit multo maioris v̄tutis in causando lumen q̃z sol ipse: si tñ causet minus lumẽ in subto eque dispositio q̃z sol: illud erit minus lucidũ: qd̃ a solo deo illuminabit̃ effectiue: q̃z qd̃ a sole illuminatũ erit. ℭ Itẽ sequeretur φ si aer sit sũme dispositus ad lumẽ ꝛ illuminet̃ a candela nõ fiet magis lucidus p̃pter maiorẽ approximationem candele ad ipsum. ℭ Itẽ duo cãtiua luminis: quoꝝ vnũ sit multo virtuosius alio. (Ubi gra pua candela ꝛ magnus ignis) eque approximata subtis illuminabilibus ꝛ sũme dispositis ad lumen: faceret illa subta eq̃ lucida: nec agẽs maioris v̄tutis faceret suũ passuz magis tale q̃z agẽs minoris v̄tutis: passo vtriusq3 eq̃ disposito ad actionẽ suscipiendã: qd̃ est ɔ̃ sensuz ꝛ ɔ̃ phica. Et vtraq3 ɔ̃ña pz ꝑz P eos: q2 si sit eq̃lis dispõ in subtis erit eq̃lis ĩherẽtia forme vt dicũt: ꝛ subta p ɔ̃ñs eque talia. ℭ Et pz φ iste rõnes eq̃ pcedũt ẽt ɔ̃ pm modũ dicendi: qm̃ ꝑz eos equalitatẽ dispositionis subiectoꝝ sequr eq̃litas inherẽtie accñtis ad subiectũ: ꝛ p ɔ̃ñs eq̃litas illi° eẽ qd̃ dãt forme: qd̃ nõ est aliud ꝑm ipsos q̃z suũ ineẽ. Et silr̃ eq̃litas pticipationis forme ꝛ terminationis p formã ꝛ modi exñdi sub foĩa ꝛ ceteroꝝ q̃ dicũt in pposito. ℭ Sz forte dicet̃ φ aliqñ alr̃ loquẽdũ Rño. est de formis q̃ in eẽ ꝛ in fieri depẽdẽt a suis agẽtib°: cuiꝫ est lumẽ: ꝛ alr̃ de formis que tm̃ in fieri depẽdẽt ab ipsis: vt calor ꝛ albedo ꝛ siles q̃litates. Nã sic forme primi modi depẽdẽt in suo eẽ ab agẽtibus: ꝛ subiecta nõ sunt talia nisi agẽtibus debite pñtib°: sic ẽt ad suũ intensius ꝛ pfectius eẽ depẽdẽt ab eisdẽ ꝛ ɔ̃ditionib° eoꝝ: sic φ ꝑm φ sua agẽtia sunt magis vl' min° ppinq̃ vl' maioris aut minoris v̄tutis: ita subta taliũ formaꝝ sunt magis vl' min° talia p suas formas ab illis agẽtib° cãtas: nõ obstãte φ ille foĩe iter se ꝑm suas eẽntias nõ mutuo se excedant. Uñ qd̃ in alijs formis faciũt dispões subtoꝝ: h̃ in istis faciũt dispositiones ꝛ pportiões agẽtiũ: q̃uis ẽt ꝛ iste alr̃ ꝛ alr̃ pficiant subta ꝑm alias ꝛ alias subtoꝝ dispões. ℭ Hec rñsio nulla est: qm̃ pp h̃ ɔ̃ditiões agẽtiũ nunq̃z subta essent magis vl' min° talia p formas ab agẽtibus illis cãtas nisi ab agẽtib° sic ɔ̃ditionatis pfectior vel imperfectior foĩa cãret̃. Uñ si de° ɔ̃seruaret in aere lumen cãtum a candela distãte: ꝛ nõ coageret ipsi cãdele ad cãndũ decetero lumen: aut suspẽderet eius actionẽ quoquo alio mõ: ꝛ ipsa cãdela fieret ppinquior aeri illuminato illo lumine prius ab ea cãto: ꝛ nũc a solo deo ɔ̃seruato: certũ est φ ille aer nõ ex h̃ fieret luminosior. Silr̃ si essent mille cãdele eidẽ parti aeris approximate: ꝛ de° oĩum actiones suspendẽt preter q̃z vni°: nõ itẽsius lumẽ facerẽt oẽs ille silr̃ q̃z illa sola. Eodez mõ si sint agẽtia ieq̃lis v̄tutis: ꝛ de° nõ ipediret actionem debilioris agẽtis: ipediret aũt actionẽ fortioris: nõ vt oio

Q

3m.

A nõ ageret:sȝ ne pl's ageret q̃ȝ agẽs debili⁹:ↄstat ꝙ aer nõ
fieret magl lucidus ab agẽte fortiori q̃ȝ a debiliori. ¶ Cõ
firmat:qm̄ posito ꝙ de⁹ ↄseruet imediate totũ lumẽ cãtũ
a cãd ela:⁊ silr ↄseruet totũ lumẽ cãtũ ab igne magno.sic
ꝙ neutrũ lumẽ vlteri⁹ depẽdeat a cãdela vel ab igne:aut
ẽt posito ꝙ de⁹ in diuersis ptib⁹ aeris eque ad lumẽ dispo
sitis causet lumẽ vnũ eq̃le lumini cãto a candela:⁊ lumen
equale lumini cãto ab igne:certũ est ꝙ vna ps aeris erit
lucidior alia:⁊ tñ idẽ erit agens ⁊ idẽ ↄseruans ⁊ eque ꝓ/
ximũ. Q̃ ergo subm vnũ fit magis tale per formam q̃ȝ ali
ud:aut ipm vno tpe q̃ȝ alio:sm ꝙ agẽs est vigorosius aut
ꝓpinquis:h̄ est:q: pfectiorẽ ⁊ maiorẽ intẽsiue formã indu
cit. Sic vna aia ẽ magis deo grata q̃ȝ alia:esto ꝙ ex se sint
eq̃ disposite:⁊ agẽs sit idẽ:q: maiorẽ grãm de⁹ cãt in vna
q̃ȝ in alia. Immo si vna eẽt magis disposita q̃ȝ alia ⁊ in mi
nus dispositã cãret grãȝ maiorẽ:illa eẽt magis grata. Et
B silr est de corpalibus formis ꝙ subm est magis tale:q: for
ma ꝑ quam est tale est maior intẽsiue:⁊ h̄ solo posito erit
magis tale:⁊ eo solo remoto non erit magis tale.
C ¶ Scdo arguit sic. Si aliqd ẽ magis tale ꝑ aliquã formã
q̃ȝ fuit ꝑus.ipm est mutatũ sm illã formã.h̄ pȝ.q: si detur
oppm:seqtur ꝙ eodẽ mõ penit⁹ se hȝ sm ipsaȝ quo ꝑus.⁊
ꝑ ↄñs ẽt ꝑus fuit magis tale sm ipsaȝ.⁊ nũc nõ est magis
tale sm ipsaȝ q̃ȝ fuit ꝑus.pȝ ḡ ↄña. Sȝ vltra.si aliqd ẽ mu
tatũ sm formã.igit ipm vel aliq̃ pars eius hȝ formaȝ vel
ptẽ for͛ q̃ȝ ꝑus nõ habuit:vel ipm aut aliq̃ ps ei⁹ aliq̃ȝ for/
mam vel ptẽ forme nõ hȝ q̃ȝ ꝑus habuit.h̄ ↄña silr pȝ.qa
si det oppo͞m ↄñtis.videlȝ ꝙ ipm ⁊ q̃lȝ ps eius hȝ formaȝ
⁊ q̃lȝ partẽ forme quã ꝑus habuit.⁊ nec ipsum aliq̃ ps
eius hȝ formã aut partem forme quã ꝑus nõ habuit. ¶ 2°
ad idẽ sic. Impol'e ẽ aliqd subm exñs tale ꝑ aliquã formã
informãtẽ ipm fieri magis tale.nisi fiat aliq̃ variatio vl' in
forma in se ꝑ quã ẽ tale.vel in ipso subto sm se.vel in vno
eoꝝ i ordine ad aliud.ꝑꝑ quã variationẽ ipm fiat magis ta
le.h̄ statim pȝ/qm̄ si for͛ ⁊ subm sint sm se oĩno vniformi
D ter ⁊ nõ adinuicẽ se habeãt vniformiter necẽ ẽ subm esse
vniformiter tale ⁊ nõ magis aut minus per illã.nec oppm
2m prl'. pot aliquis vere cõcipere. ¶ 3° arguit sic.qñcũq̃ȝ aliquod
subm fit magis tale ꝑ aliquã formã ipm trãsmutat sm il/
lam formã.h̄ pȝ:qm̄ alias ipm se hrẽt sȝ ipsaȝ eodẽ mõ q̃
ꝑ⁹:⁊ ꝑ ↄñs nõ fieret magis tale ꝑ ipsaȝ q̃ȝ eẽt ꝑus.ḡ qñcũ
q̃ȝ aliqd fit magis tale ꝑ aliquã formã:vl' trãsmutat ab il
la vel ad illã. Et h̄ pȝ:q: nõ pot aliter sm illã trãsmutari.
ↄstat aũt ꝙ nõ trãsmutat ab illa:q: sic nõ fieret magis ta/
le ꝑ ipsaȝ:sȝ min⁹ tale.ḡ trãsmutat ad illã.ḡ in nullo istan
ti añ finẽ tpis mesurãtis illã intẽsionẽ ipm ⁊ q̃lȝ pars ei⁹
hȝ totũ idẽ de forma qd imediate post hẽbit:alioquin ali
quid trãsmutaret ad id ad qd ẽ iã trãsmutatuȝ:⁊ qd actu
hȝ:⁊ in quo vel sub quo q̃escit:q̃ oĩa sunt impol'ia.vt pȝ 6°
T.c.32. phy. Silr seqtur ꝙ in quolȝ instãti dicti tpis ipsum quod
trãsmutat aut aliq̃ ps eius hȝ aliqd qd imediate ꝑus non
habuit ꝑꝑ rõnẽ eãdẽ. ¶ Rñdebit ꝙ subm illud trãsmuta
Rño. tur ad formã quã ꝑus habuit ⁊ actu hȝ ⁊ ad quã est iam
trãsmutatũ:nõ tñ est trãsmutatũ ad ipsam:nec eã actu hȝ
D taliter vel tali mõ qualr ad ipsam hñdã transmutat.nam
hȝ eã impfecte ⁊ impfecte participat illaȝ:post trãsmuta/
tionẽ aũt hȝ illã pfecte:⁊ id trãsmutat ad ipsam pfecte ha
bendã. Et posset dari exẽplũ de celo qd totũ cathegoreu/
matice capiẽdo mouet localr ⁊ de loco ad locũ.vt pȝ per
T.c.85. Phm 6° phy.in soluẽdo vnã rõneȝ Zenonis:⁊ per Cõmẽ.
Cõ.85. ibidẽ:⁊ tñ celũ semꝑ hȝ eundẽ locũ totuȝ cathegoreuma/
tice sm rẽ ⁊ subam:q̃ȝuis sit alius ⁊ alius sm rõneȝ ⁊ for
mam:q̃uis quelibet pars mutet locum sm subam ⁊ sȝ
formã:vt ibi dicũt Phs ⁊ Cõmen. Celum ergo totũ mo/
uetur ad locũ quem actu hȝ.mouetur tñ:q: continue acq
rit eundẽ locũ aliter q̃ȝ ipsum hȝ:nec sequit aliqd incõue/
niens de ꝑdictis. Sic in ꝓposito forsitan diceret quis de

forma. ¶ Sed hec rñsio non valet.ꝑmo q: impol'e ẽ ima E
ginari ꝙ subȝ magis vel perfectius participet formã vno ꝯ rñ.
tẽpore q̃ȝ alio:aut illa magis perficiat ipsum aut ei magis
inhereat vel radicet:aut aliquo alio mõ se habeat subie/
ctũ sub forma vel forma in subiecto quo ipsum sit magis
tale formalr per ipsam:nisi ipsa forma in se sm suã essen/
tiam sit pfectior ⁊ maior intẽsiue. Nã aut subm dicet ma/
gis perfici per formã aut illaȝ magis participare:⁊ sic de
alijs modis exprimẽdi hoc:q: sm plures partes suas pfi
citur per illã q̃ȝ pri⁹:aut q: eedẽ sue ptes plurib⁹ ptib⁹ for
me perficiũtur q̃ȝ prius. Aut q: ipsa forma firmius inhe/
ret sibi ⁊ imobilius. Primũ dici nõ pot:tũ q: for informãs
vnã ptẽ subti nõ pot eadẽ ipsa natr aliã informare de no/
uo:tũ q: esto ꝙ ita eẽt sic ꝙ for a quasi ingrederet magis
ad intima subti:adhuc subm nõ eẽt magis tale ꝑ ipsaȝ lȝ es
set maius tale. Silr 3m nõ facit ad ꝓpom:tuȝ q: ex h̄ subm
nõ eẽt magis tale formalr:imo posset eẽ cȝ. Sicut qs per F
ruborẽ verecũdie q est passio facilr delebilis aliqñ magis
rube⁹ est:q̃ȝ vn⁹ alius ꝑ rubedineȝ q̃ est passibilis q̃litas ⁊
magis radicata ⁊ firmata subto. Vñ nõ ex h̄ ꝙ aliq̃ forã.
v.g. albedo ꝑmanẽti⁹ ⁊ imobilius inheret aut diuturni⁹
subto est ipm magis tale:q̃ȝuis sit diutius tale. Sic ẽt.d.
Phs ꝑ eth.neq̃ȝ inqt ꝑpetuũ eẽ magis bonũ erit:sed neq̃ȝ
magis qd diuturni⁹ est eo qd vni⁹ diei.tũ q: nec ex h̄ tali
nouo mõ hñdi subm trãsmutaret. Nã magis q̃escẽdo sub
forma radicat ⁊ firmat ipsa in subto q̃ȝ si subm trãsmuta/
ret sm ipsaȝ.qd aũt sit magis tale necẽo magis trãsmuta
tur sm formã illã. Relinqt ḡ 2m vȝ ꝙ id subm magis dicit
ꝑticipare formã:qm̄ sm totũ vel easdem partes suas pfici
tur plib⁹ ptib⁹ forme:aut for͛ pfectiore ⁊ maiore itẽsiue:
⁊ hȝ ꝓpositũ. ¶ 2° nõ valet rñsio:qm̄ impol'e est totũ subm 2m ꝯ rñs.
cathegoreumatice trãsmutari sm totã formã quã hȝ non
ꝑdẽdo ipsaȝ:q̃n aliq̃ pars subti acq̃rat aliq̃ȝ parteȝ forme
quã ꝑus nõ hȝ:qm̄ si q̃libȝ ps subti hȝ eandẽ ptẽ for͛e ꝑci G
se nunc ⁊ ꝑus forma ꝑus posita tota cathegoreumatice ⁊
syncathegoreumatice vniformiter se hȝ penitus ad totuȝ
subm:⁊ ꝑ ↄñs totũ subm cathegoreumatice vniformiter
se hȝ ad totã formã cathegoreumatice:ac ꝑ h̄ non mutat.
Istud pȝ in exẽplo eoꝝ. Nã si nulla ps celi acq̃reret nouã
ptẽ loci sm mãm vel subam.sed q̃lȝ maneret in eadeȝ pte
loci ipol'e eẽt totũ celũ cathegoreumatice mutare locum
sm formã aut transferri de circulatione pfecta in circula/
tionẽ pfectã:q̃ sunt loca sm formã:vt pȝ ibi:⁊ 4° phy.sed Cõ.45.
semꝑ hrẽt eãdem circulationẽ:vt pȝ. ¶ In ꝓposito autẽ
ↄstat ꝙ nõ sic ↄtingit. Nã vna ps subti nõ iformat alia pte
forme qua ꝑus informabat alia ps subti:sicut vna ps celi
hȝ eandẽ ptẽ loci:q̃ȝ alia ps celi ꝑus hẽbat:quaꝑꝑ si q̃libȝ
ps subti retinet eãdẽ ptẽ forme ꝑcise quã ꝑus habuit:nec
aliã partẽ acq̃rit seqtur necẽo ꝙ nec totũ subm nec aliqua
ps ei⁹ trãsmutat sm formã illã. ¶ 3° arguo ꝑ rõnẽ ab anti 3m prl'.
quo factã ↄ istã opinionẽ. Nã si forma intẽdit ꝑcise sm eẽ H
ꝓpter maiorẽ dispõnẽ subti.cũ illa dispõ sit for͛ q̃dã querẽ
dum est vtrũ illa sit maior sm suã eẽntiã:⁊ habet ꝓpositũ:
an tñ sm esse ⁊ ꝓpter aliã maiorẽ dispõnẽ subti ad ipsaȝ:
⁊ sic vel ꝓcedit in infim in dispõnibus:vel erit deuenire ad
aliq̃ȝ dispõnem:que id sit maior:q: in se ⁊ sm suã essentiaȝ
plures ↄtinet gradus:⁊ habet ꝓpositũ. Et cũ h̄ eadẽ rõ/
ne cõcedi dȝ de q̃libet forma ꝙ ipsa sm suã eẽntiã itẽdat.
¶ Ad hãc aũt rõnẽ ipsi duplr rñdet. Primo qdẽ dõm ꝙ
scđe qualitates intẽdũtur ꝓpter intẽsionẽ ꝑmaꝝ q̃litatuȝ Dñs egi
formaliũ q̃ sunt q̃litates ꝑme actiue ⁊ passiue ⁊ sũt dispõ/ dius i 2°
nes ad q̃litates scđas. ille aũt intẽdunt ꝓpter intẽsionẽ ꝑ/ sn.q.14
marũ q̃litatũ mãliũ que sunt raritas ⁊ dẽsitas. ille xo nõ
intẽdunt ꝓpter intẽsionẽ ꝑmaꝝ aliaꝝ ꝑoꝝ q̃litatũ:sed ra
ritas ꝑcise intẽdit ꝑꝑ maiorẽ extẽsionẽ mãe:⁊ dẽsitas ꝓ/
pter maiorẽ mãe ↄstrictionẽ. Nã tanto res rarior est:q̃ȝto
ipsa sine additione alicuius extrinseci maiorẽ occupat vl'

I occupare nata est locũ: ꝛ eꝫ de densitate. Qꝫ aũt mã nunc
sit extẽsior vel minꝰ extẽsa nõ reqrit aliq̃ alia dispõ: sed in
nã sua est: vt sic formalr põt extẽdi ꝑ q̃ntitatẽ ꝛ ab agente
actiue. Et sic vitat ꝓcessus in infiᵐ in dispõnibꝰ. ¶ 2º vide
tur ꝙ poſſe est formã intẽdi pp maiorẽ dispõnez subti: esto
ꝙ illa dispõ subti nõ intẽdat. Nã vna forma põt recipi in
subto mediãte duplici q̃litate: sicut caliditas mediãte siccitate
ꝛ humiditate: siccitas tñ magis disponit ad calorẽ q̃ʒ hu-
miditas. Unñ in mã sicca ceteris paribꝰ ẽ calor intẽsior: q̃ʒ
in humida. Si ḡ aliqͦd subm sit calm ꝛ humiduz ꝛ postea
fiat siccũ: erit calidius q̃ʒ fuit ꝑus: ꝛ tñ subm non erit ma-
gis calm aut dispositũ ad calorẽ pp itẽsionẽ ꝑoris dispoſi
tionis: sʒ pp nouã dispõnẽ alterius rõnis a ꝑª. ¶ Cõtra ꝑ rñ
sio nõ valet: tũ q: nõ est neccẽ ꝙ q̃ncũqʒ aliqͦd subm sit ma-
Contra gis vel minꝰ tale ipm rarefiat vel ↄdẽset: sicut ꝓbatũ est. d. i
ꝑª. q. de augmẽto formaꝝ artº ꝑ. Et pʒ ẽtiã q: si lune appro
K pinquaret aliqͦd corpꝰ potẽs eã illuminare: quanto plus
appropinq̃ret tãto eius lumẽ intẽderet: ꝛ tñ ipsa nõ rare
fieret aut ↄdẽsaret. tũ q: ẽt in formis spũalibꝰ in aĩa rõna
K li est itẽsio ꝛ remissio ẽt ꝑʒ istos: ꝛ tñ ibi nulla ẽ ↄdensatio
vel rarefactio: ꝛ ibi tũc rõ fcã ẽ isolubilis. ¶ 2º q̃ʒ rõ non
valet. nã vt ꝓbatũ est. d. q. ꝛ arº allãtis. poſſe ẽ aliq̃ʒ itẽsio-
nẽ eẽ ↄtinuã: q̃ posito nõ poterit dici ꝙ forma intẽdat pp ali
q̃ʒ dispõnẽ ꝑm spẽm: nisi poneret ꝙ in q̃libet pte tpis men
surãtis intẽsionẽ illã subm sit mutatũ ꝑm ifinitas formas
spe dĩntes. ¶ Itẽ cũ poſſe sit aliq̃ʒ caꝝ esse tñ ꝑ vnũ istãs:
seqtur ꝙ simul hẽbit infinitas formas spe dĩntes q̃ sunt i-
4ᵐ ꝑnˡᵉ. cõuenientia. ¶ 4º ↄ opi. seq̃ret ꝙ forma subalis ẽt suscipiat
magis ꝛ minꝰ. Naʒ si iõ forma accñtalis suscipit magis ꝛ
minꝰ: q: subm qͦd ꝑficit põt eẽ seu est magis ꝛ minꝰ dispo-
sitũ: cum ẽt subm vel mã forme subalis aliqñ sit magis di
sposita ad formã illã subalẽ q̃ʒ ꝑus fuit. Silr vna mã plꝰ
q̃ʒ alia. nã forª subalis nõ hʒ in esse indiuisibili dispõnẽ: cũ
q̃dã corpa magis videamꝰ disposita ad aĩaz q̃busdã alijs.
Unñ ꝛ meliores hñt opõnes in eis. Silr nõ q̃lʒ mã in qua
inducit forma ignis est eodẽ mõ ꝛ eq̃ bñ disposita ad ipsaz:
L vt pʒ ad sensum: seqtur ꝙ ẽt forme subales suscipient magis
ꝛ minꝰ qͦd isti negãt. Unñ nisi in subto magis disposito eẽt
forma intẽsiue ꝑm se maior: q̃ʒ ea q̃ est in minus disposito:
ipm nõ eẽt magis tale q̃ʒ illud. Nec valet rñsio eoꝝ: q̃ di-
cunt iõ formã subalẽ nõ suscipe magis ꝛ minꝰ: q: ipsa dat
eẽ specificũ subale: ꝛ tale eẽ nõ põt variari: nisi ipsa forma
varietur ꝑm spẽm. nõ valet inq̃ʒ: q̃m sicut forma subalis dat esse
speciᵐ subale: ita forma accñtalis dat eẽ speᵐ accñtale. Si ḡ
pp aliã dispõnẽ subti põt variari eẽ forme accñtalis nõ va
riata forma accñtali speᶜᵉ. sic pp aliã dispõnẽ mãe põt varia
ri eẽ forme subalis ipsa nõ variata speᶜᵉ: ꝛ sic sicut eadem
forª accñtalis spe ꝛ nũo pp maiorẽ vl minorẽ dispõnẽ sbti
põt dare eẽ sbto magis vel minꝰ: sic ꝛ subalis: aut si sbalis
Rñsio ꝓ nõ poterit: neqʒ ẽt accñtalis h̃ poterit. ¶ Dico ḡ q̃ʒtuʒ ad
pria ad hũc artiᵐ ꝙ forma q̃lʒ corpalis q̃ itẽdit: intẽdit ꝑ acq̃sitio
articulũ nẽ noue forme totalr vel ꝑtialr eiusdẽ rõnis. Et ꝙ in q̃lʒ itẽ
sione hᵒ acq̃rat noua forma vel ps forme: pʒ ex rõnibꝰ ꝑmis-
sis. ꝙ ṽo illud nouiter acq̃situ sit eiusdẽ rõnis cũ ꝑore: pʒ
M ex eo ꝙ forma non augetur nisi per silẽ: nec subm sit magis
Obiectio- tale formalr: nisi per aliqͦd simile ei quo est tale. ¶ Cõtra
nes. ista tñ sunt obiectiones aliq̃. Primo quidẽ: q: augmenta-
tio ꝛ gñio sunt mutationes desꝑate. igitur augmẽtatio põt eẽ
sine gñione: ꝛ per ↄñs põt forma augmẽtari sine ꝓductio-
ne alicuiꝰ alterius ptis silis: ac ꝑ h̃ sine additione alteriꝰ.
2ᵐ ¶ 2º in indiuiduis eiusdẽ rõnis nõ est ordo essentialis ꝑm
ꝑfectionẽ. Si aũt forma itẽsa eẽt in se ꝛ ꝑm suam eẽntiam
ꝑfectior alia nõ eque intẽsa: iã vnũ indiuiduũ eẽt eẽntialr
3ᵐ. ꝛ inequalr ꝑfectius alio idiuiduo eiusdẽ rõnis. ¶ 3º si for-
ma augetur per additionẽ: aut illud additũ est eẽntiale mãe
vel forme speciᶜᵉ: aut accñtale tñ. Si eẽntiale. ergo ꝑexñs
forma cui additur non erat per se in specie illa cũ careret eo

qͦd est de rõne ꝛ eẽntia spẽi. Si accñtale. ḡ non facit per se N
vnũ cũ ꝑexñte: ꝛ ꝑ ↄñs nõ augmẽtat ipsam. ¶ 4º si forma 4ᵐ.
intẽditur per h̃ ꝙ sibi additur alia ↄsilis. ḡ ꝛ forma subalis ꝛ cõ
silr q̃ʒtitas itẽderet ex additione alicꝰ ↄsilis: cũ ꝛ forª suba
li possit addi silis forma vel pars similis faciẽs per se vnum
cũ ea: ꝛ silr q̃ʒtitati. ↄñs tñ est falsum: q: nec subalis forma
nec q̃ʒtitas suscipit magis ꝛ minus. ¶ 5º cũ aliq̃ res alba 5ᵐ.
ↄdẽsatur ipsa sit albior: vt pʒ ad sensum: ꝛ tñ nõ gñatur tũc
aliq̃ ps noua albedinis. ḡ nõ est ↄcedẽdũ intẽsionẽ forme
fieri ꝑ additionẽ. ¶ 6º cũ aliqͦd corpus visum a remotis sit 6ᵐ.
ꝓpinquus vidẽti: visio itẽdit ꝛ videns clarius ꝛ ꝑfectiꝰ vi-
det: ꝛ tñ visioni nihil additur. cũ ipsa sit totalr simplex ꝛ in-
diuisibilis. ¶ Ad ꝑᵐ q̃ʒuis de gñione posset multiplr distin Ad ꝑᵐ.
gui: q̃ʒtũ tñ sufficit ad propositũ loquẽdo de gñione forᵉ ac
cidẽtalis eo mõ quo cõceditur ipsam gñari. Dico ꝙ gñatio
forme triplr accipi põt. Uno mõ gñalr pro ꝓductione for
me q̃ nõ ꝑfuit. Alio mõ spãlius pro ꝓductione forme q̃ non
ꝑfuit: aliq̃ tñ ps ꝑfuit eius ꝛ aliq̃ nõ. 3ᵒ pro ꝓductione for
me q̃ nõ fuit neqʒ aliq̃ eius ps: sʒ ꝑʒ q̃libet sui incipit eẽ. O
Si sumatur gñio forme ꝑ mõ. dico ꝙ ipoſſe ẽ augmẽtationẽ
forme eẽ sine gñione forme: ꝛ loquor de itẽsiua augmẽtatio
ne de q̃ nũc agitur. rõ ẽ: q: nunq̃ʒ ẽ itẽsio forme: nisi ex ea q̃ ad-
ditur ꝛ ea cui additur fiat vna forª ꝑ se vna. Unñ siue addatur ꝑ
existens ꝑexñti: siue noua ꝑexñti nõ est itẽsio: neqʒ forma
dĩ augeri nisi ex vtraqʒ fiat q̃dã forma totalis per se vna.
Sicut ex eo ꝙ hũiditas sacri q̃ fuit in vino additur ꝛ ↄiũgitur
hũiditati cruõri in corpe cħri: ꝛ albedo hostie iũgitur albedi
ni oculi cħri. cũ cħrs ꝛ q̃lʒ ps eius sit sub q̃dã pte sacri: q:
tñ ex hac humiditate ꝛ illa non fit hũiditas aliq̃ totalis ꝑ
se vna. Silr nec ex hac ꝛ illa albedine: idcirco nec ista nec
illa dĩ augeri. Nec obstat q̃ʒtũ ad hoc ꝙ humiditas ꝛ al-
bedo sacri nõ isunt neqʒ iformãt corpꝰ cħri sicut acciᵉ eiꝰ: q:
q̃ʒuis h̃ ipediat ne corpꝰ cħri sit albiꝰ vel hũidiꝰ: nõ tñ ipe
diret qn hũiditas eẽt aucta: ꝛ silr albedo: si vtraqʒ faceret
vnã formã per se. Unñ si hũiditati sepate adderetur humidi-
tas separa ꝛ ↄstituerẽt hũiditatẽ vnã ꝑ se vtiqʒ eẽt augmẽ P
tatio humiditatis: ꝛ tñ nihil eẽt ꝑ illã hũidius neqʒ hũidũ.
Ut ḡ forma vere dicatur augeri neccẽ ẽ ꝙ ex ea q̃ ꝑfuit ꝛ illa q̃
additur ↄstituatur vna forma ꝑ se. talis aũt forma ex vtraqʒ cõ-
stituta tũc ẽ ꝛ nõ ꝑfuit: esto ꝙ vtraqʒ ps eiꝰ ꝑfuisset: ꝛ per
ↄñs noua forª est genita: ꝑ mõ loquẽdo de gñione. Sʒ gñio
h̃ mõ bñ põt eẽ sine augmẽtatione: q̃m poſſe ẽ formã gña-
ri cuiꝰ nulla ps ꝑfuit. Et tũc nõ est augmentatio: cũ in q̃lʒ
augmẽtatiõe forª aliq̃ ps eiꝰ ꝑfuit. Si 2ᵒ sumatur gñio forme.
dico ꝙ nãlr nõ põt esse augmẽtatio itẽsiua forme sine gñio-
ne: q̃m forme ꝑexñti nõ põt addi aliq̃ alia forª ꝑexñs: sic ꝙ
sint i eodẽ subto ꝑ: sʒ vt forma intẽdatur nãlr opʒ aliq̃ʒ par-
tem forme de nouo fieri in eodẽ subto ꝑ faciẽs ꝑ se vnũ cum
ꝑexñte: ꝛ tũc ↄstat ꝙ est gñio forᵉ hoc 2ᵒ sumpta. Per potẽ
tiã aũt dei augmẽtatio forme põt eẽ sine hᵒ gñione. Nã põt
deus formã ꝑexñtẽ alteri forme vnire: sic ꝙ vtraqʒ erit in
eodẽ ꝑ subto ꝛ faciãt ꝑ se vnã formã eiusdẽ rõnis. Sed eꝫ
gñio sic sumpta ꝑ nullã poᵐ põt esse sine augmentatione:
q̃m q̃ncunqʒ ẽ talis gñio forme ex pte q̃ ꝑfuit: ꝛ ea q̃ nouiter Q
facta est: sit forª maior intẽsiue. Si aũt 3ᵒ sumatur gñio ẽt nã-
liter aliqñ ẽ sine augmẽtatione: ꝛ pʒ. Sʒ eꝫ augmentatio
nõ põt nãlr eẽ sine gñione. Per poᵐ ṽo dei põt: vt pʒ ꝑ ea
q̃ imediate dicta sunt. Et ꝑ h̃ pʒ q̃ñ ẽ ↄcedendũ ꝙ gñio ꝛ
augmẽtatio sint mutatiões dispate ꝛ q̃ñ nõ. ¶ Ad scdm R ad 2ᵐ.
dõm: ꝙ tã iter idiuidua eiusdẽ rõnis q̃ʒ diuersaꝝ rõnũ est
ordo eẽntialr ꝑʒ ꝑfectionẽ. i. vno ẽ eẽntialr aliud ꝑfectiꝰ.
dĩnter tñ h̃ ẽ in his ꝛ in illis. Nã in q̃buslʒ indiuiduis di-
uersaꝝ rõnũ ẽ talis ordo saltẽ ꝑm cõe dcm̃ phoꝝ. ꝛ Aug.
idẽ innuit 3º de li. ar. Nõ ãt iter q̃lʒ idiuidua eiusdẽ rõnis ẽ Cap. u.
talis ordo. Nã poſſe ẽ aliq̃ eẽ: ꝛ de facto sunt: q̃ sunt eq̃ ꝑfe
cta. ¶ Ad 3ᵐ dõm: ꝙ nã ꝛ forª spẽi põt accipi duplr. Uno Ad 3ᵐ.
mõ proprie pro eẽntia ꝛ nã cẽ aĩam quã signat spẽs ꝛ dif-

A finitio spẽi:& sic qlʒ nã singularis ex aiam per spẽm signi/
ficata ẽ nã spẽi. Alio mõ sumi põt nã & forma spẽi impro/
prie.s.pro diffõne spẽi. Si sumat̃ p̃ mõ:dico q illud addi/
tũ est eẽntiale nãe spẽi. Nã est pars intrinseca & eẽntialis
forme illius que ex ipso addito & pte cui additũ est consti
tuit̃:& tũc pʒ q 9ñia non valet. Nã ẽt ps preextñs erat nã
spẽi cui nec erat nec est eẽntiale illud additũ:nec tñ seqt̃.
g ipsa nõ fuit per se in spe illa. Sicut aia sortis est aliqd es
sentiale hoc mõ nãe spẽi hũane:nec tñ qr Plato caret aia
sor.sequr q plo non sit per se in spe humana eo mõ quo
res dicunt̃ esse in specie. Si vero sumat̃ forma spẽi 2m sic di
co q pprie loquẽdo illud additũ nõ est sibi accñtale neqʒ
essentiale:nec ẽt aliqua res extra aiam que non est signũ.
Solũ.n.termini ex qbus cõponit̃ diffinitio sunt sibi essen
tiales. Improprie tñ posset 9cẽdi q est eẽntiale diffõni:qr
Ad 4m de eo seu de aliquo termino stãte pro eo p̃dicatur in quid
B diffinitio. Sed nec sic 9cedit 9ñia. ¶ Ad 4m dõm q non
quelibet additio fiľis in specie faciens cũ eo cui addit̃.per
se vnũ indiuiduũ illius spẽi sufficit ad augmẽtationẽ intẽ
siuã. Sed opʒ vltra h q additũ & illud cui addit̃ sint i eo/
dem situ p̃:nec faciãt aliqd maius extẽsiue.nãľr aũt talis
additio nõ põt fieri ad formã subalẽ:& iõ ipsa nõ põt inten
di vel remitti nãľr. Si tñ h eẽt pol'e ita itẽderet̃ & augmẽ
taretur intẽsiue:sic̃ forma accñtalis:& sic̃ ipsa augmẽtatur
extẽsiue ex additione siľis faciẽtis vnũ per se cũ illa. Utrũ
aũt per potẽtiã dei hoc sit possibile:posset esse dubiuʒ pro
eo q ẽt si deus possit plures formas subales eiusdẽ spẽi si
mul iũgere fm situ:sic q omnes sint in eodeʒ situ p̃mo:si/
cut duas aias in eodẽ corpore. Dubiũ tñ est an quelibet il
larũ posset totuʒ illud informare:& sic an ex vtraqʒ posset
vna fieri que eẽntiaľr vtrãqʒ includeret:quorũ vtrũqʒ req
reretur ad intẽsionẽ.per hoc pʒ qd dõʒ de q̃ʒtitate. ¶ Ad
Ad 5m 5m dico q si res alba cõdẽsetur & nullus gradus albedinis
C de nouo generet̃ ipsa non sit albior fm veritatẽ:sed solum
fm apparentiã:eo q pp̃ter maiorẽ ppinqtatem partiuʒ
fortius mouet sensum:sicut duo lumina pxima magis illu
minãt idẽ illuminabile:eqʒ distãtia. & ita de aliis agẽtib9.
Nã virtus vnita fortius agit. Si vero res hõ cõdensata sit
albior fm veritatẽ.dico q necesse est ibi esse nouũ gradũ
albedinis additũ:& maiorẽ intẽsiue albedinẽ esse gñataʒ.
Ad 6m ¶ Ad 6m dico q visio intẽdit̃ per additionẽ siľis in specie:
sicut alie forme:nec est eẽntiaľr simplex:sed vere ex ptib9
Ad rõ// eiusdẽ rõnis cõposita:sicut albedo. ¶ Ad rõnes opi. rñ/
nes dñi deo. Et ad p̃mã qdem per quã pbãt formã nec intẽdi fm
egidij.2. essentiã:neqʒ hre latitudinẽ aliquã in sua essentia:sed peni
qli.q.14 tus esse indiuisibilẽ ex similitudine numerorũ ad eẽntias
8 meta. formarũ. Dicendũ p̃mo q si similitudo phi in loco illo es/
T.c.10. set inter numeros & eẽntias formarũ probaret̃ oppm eius
qd voluit.s.formã esse fm essentiã diuisibilẽ & habere p/
tes intrinsecas. Nam p̃ma similitudo quã ponit phs ẽ q
numerus hʒ partes intrinsecas & est essentiaľr diuisibilis:
sʒ non in infinitũ:& sic fm hoc essentia forme hẽbit intrin/
D secas partes:qd negãt. ¶ Rñdeo aũt q phs nõ assimilat
numeros ad eẽntias formarũ fm q hic de formis est ser/
mo:sʒ assimilat eos ad diffõnes exp̃mẽtes eẽntias reruʒ:
& nõ ad quascũqʒ:sʒ ad diffõnes subarũ cõpositarũ:qs so/
las pprie diffiniri imediate pbauit. & h euidentissime pʒ.
Dicit enim ponẽdo p̃mã siľtudinem. Naʒ diffõ.numerus
Cõ.10. qdem diuisibilis:qr enim & in indiuisibilia:vbi Cõmẽ.ex
ponens ait.i.diffinitio assimilat̃ numero:qr diffõ diuidit̃ i
res indiuisibiles quẽadmodũ numerus. Sʒ diñt in hoc:
qm̃ illud qd nõ diuidit̃ in numeris est vnitas & in diffõne
est genus & dña. Deinde ponit phs aliã siľtudinẽ quã isti
arguẽdo iducũt.d. Et quẽadmodñ nec a nũo ablato aliq̃
aut addito ex qbus nũs est nõ adhuc idẽ nũs est:sʒ alter:
T.& cõ. q̃ʒuis minimũ auferat̃ aut addat̃:sic nec diffõ:nec qd qd
10. erat esse adhuc erit:aliquo ablato aut addito:vbi Cõm̃.

.i.quẽadmodũ qñ alicui numero addit̃ vnũ aut ab eo di/ E
minuitur vnũ trãsfert̃ in aliã nãm numeri. Siľr diffõnes
cõposite ex p̃ gñe & pluribus dñis qñ ab eis diminuit̃ ali
qua dña trãsfert̃ diffõ ad diffõnem alterius nãe. & siľr qñ
addit̃ in eis aliqua dña. V.g.qm̃ cũ dixerimus in diffõne
aialis q est corpus nutribile & sensibile si diminuerimus
vltimã dñiam remanebit diffõ vegetabiliũ. Et si addatur
alia dña.s.rõnale fiet diffinitio hominis:hec Cõmẽ. ¶ Ex 8 meta.
istis pʒ q dictũ phi in nullo est ad propositũ istorũ:cũ non T.c.10.
loquat̃ nisi de diffõnibus nõ de formis extra animã. Intẽm
tñ põt adduci ad res ipsas:quarũ sunt diffõnes:qm̃ sic̃ ex
additione vel diminutione diffõ fit ppria aliarũ & aliarũ re
rũ:sic res ipse qbus diffõnes sunt pprie fcã p̃dicta additio
ne vel diminutione.sunt alteri9 & alterius spẽi vel nãe specifi/
ce. Siľr q res q̃ eẽntiaľr includũt aliqd ad qd explicãdũ
per diffõnẽ neceẽ est addere dñam aliqʒ in diffõne:quã nõ
opʒ ponere in diffõne aliarũ rerũ que per 9ñs tale qd eẽn/ F
tialiter nõ includũt eẽntiaľr sunt alterius spẽi ab illis. Sʒ
illud vt pʒ non est ad ppom:qm̃ additio q̃ ponit̃ in forma
cũ intẽdit̃ nõ est p aliqd tale.cũ id sit penitus eiusdẽ rõnis
cũ ea cui addit̃ & cũ ea q̃ 9stituit̃ ex vtraqʒ. ¶ Iteʒ esto q
phs loqret̃ de essentiis formarũ extra aiam adhuc nõ loq
ret̃ nisi de formis subalib9:sicut nõ loqt̃ nisi de diffõnibus
subarũ cõpositarũ:& iõ nihil facit pro eis illud dcm̃ Phi.&
multũ miror q in tali dicto tãti doctores suã fundauerũt
opinionẽ. ¶ Et si dicat̃ q phs ibi subdit:& quẽadmoduʒ T.c.10.
nec nũs hʒ magis & minus nec q̃ fm spẽm suba:sʒ siqdeʒ
cũ mã. Ubi vult.q suba q̃ est for nõ suscipit magis & min9
nisi fm q est in mã. Nõ põt autẽ h intelligi de suba fm q
distinguit̃ ab accñte:qm̃ talis nõ ẽt fm q est in mã susci/
pit magis & minus.accipit g subam pro eẽntia & est ei9 in
tentio q eẽntia forme fm se non suscipit magis & minus:
sʒ fm q est in mã:& hoc est suscipe magis & minus fm eẽ.
¶ Rñdeo q ẽt ista siľtudo attẽditur inter numerũ & diffi G
nitionẽ:aut ẽt eẽntiã sube cõposite quaʒ explicat diffõ vel
ipsa for subalis q̃ p̃ncipalior est pars talis essentie. Diffõ
eñi nõ dĩ de aliquo fm magis & de aliq̃ fm min9:nec ipsa
eẽntia sube vel for subalis sic cõposite aliquã in se intensi/
uaʒ hʒ latitudinẽ aut maioritatẽ vel minoritatẽ. Vʒ si quã
hʒ latitudinẽ hec est latitudo extensiua q̃ est fm diuersas
ptes q̃ʒtitatiuas, q̃ fm ip̃m p̃ncipaľr ex mã vel pp mãʒ cõ
petũt rei:& pp h vnus hõ nõ est magis hõ q̃ʒ alius:q̃ʒuis
posset eẽ aut sit maior. ¶ Et huic 9cordat expõ Cõmẽ.ibi
dem. Ait enim deinde inducit 3m siľtudinẽ inter diffõnes
& numeros & dixit. & quẽadmodũ &c̃.i.quẽadmodum for 8 meta.
ma numeri. v.g. trinitas nõ recipit magis & minus:eo q Cõ.10.
nõ est trinitas magis q̃ʒ alia trinitas.neqʒ dualitas magis
q̃ʒ alia dualitas:ita forma subalis nõ recipit magis & mi/
nus. Non.n.est hõ maioris humanitatis:q̃ʒ alius hõ fm
formã:sʒ si fuerit.s.maioris humanitatis erit fʒ q forma
est in eo in mã. Et 9stat q talis maioritas q̃ est fm partes
mãe ẽ tm̃ maioritas extẽsiua. ¶ Ad rõnẽ 2m cũ dĩ.q vna H
queqʒ res ppriã hʒ certitudinẽ q̃ 9sistit in indiuisibili.di/
co q vel p certitudinẽ intelligit̃ diffõ & ppria rõ qditatiua: Ad 2m
sicut Aui.aliqñ vĩ h vocabulo vti. & tũc qũo non possit si Egidij.
bi fieri additio:& q̃lr h faciat ad ppom pʒ ex p̃cedẽti rñsio
ne. Uel p certitudinẽ itelľr ipsamet eẽn rei p̃cisa que non
est nisi ipsa:& tũc cũ dĩ q ipsa 9sistit in indiuisibili sensus
põt eẽ 2s.vnus q ipsa sit in se simplex non includẽs ptes.
& hic est falsus.humanitas.n.est tm̃ humanitas & eqnitas
tm̃ eqnitas:& vtraqʒ est cõposita & nõ simplex:& sic de q̃li/
bet eẽntia subarũ cõpositarũ. Alius sensus est q sibi non
põt addi aliqd qd sit ei9 intrinsecũ:& oẽ cui est aliqd intrin/
secũ qd nõ ẽ intrĩsecũ sibi nõ est ipsa. Itẽ nec aliqd non in/
cludẽs oẽ qd ista icludit ẽ ipsa:& hic sensus verus est. Sʒ
h 9tingit dupľr:qm̃ vel istud additũ seu plus iclusũ ẽ al/
teri9 rõnis ab eo cui addit̃:& illd cui addit̃ hʒ ppriã rõneʒ

i ꝛ tūc illō qō ħ pħs icludit ē aliud ſm rōnē ꝛ ſpēꝫ:vl' illud plus iclusum eſt eiuſdē rōnis cū eo cui addiť:ꝛ tūc includens vtrūqꝫ nō eſt aliud ſm rōnē:ſꝫ eſt aliō ſm numerum vel ſic totū eſt aliō a pte. ¶ Nūc ad ꝓpositū forme p̄exiſti addiť aliqd ſil'e ꝛ eiuſdē rōnis:ꝛ illud additū nō eſt de eſſentia illi⁹ p̄exiſtis cui addiť:ſꝫ de eēntia forme totalis ex illis ꝯſtitute:ꝛ iō ipſa que vltra p̄exiſtē includit additā nō eſt illa p̄exiſtens. Uñ ponať ꝙ nomē ſignificans p̄ciſe formam nunc exiſtē. Ubi.g. albedinē ſoꝛ.ſit a. acqrat.deinde ſoꝛ.plus de albedine:forma totalis reſultans ex.a.ꝛ ea q̄ nunc acqſita eſt:nō eſt.a.q̄uis icludat.a.ſic totū nō ē pars q̄uis includat ptē. ¶ Itē ſi per remiſſionē:ſoꝛ.ꝑdat aliqd de forma.a.forma remanēs non eſt.a.his nō obſtātibus:nō eſt alteri⁹ ſpēi:q̄ꝫ eius cui⁹ fuit.a.ꝛ eodē mō ſoꝛ⁹ includēs plus q̄ꝫ.a.nō eſt alteri⁹ ſpēi q̄ꝫ.a. Silr̄ dōm de duab⁹ albedinib⁹ totalr̄ ſe excludētib⁹:ſicut albedo ſoꝛ. ꝛ albedo pla. Nā eſto ꝙ vna hēat plures gradus eiuſdē rōnis icludat:q̄ꝫ reliq̄ adhuc nō eſt alteri⁹ rōnis ab ea:ſed tm̄ dif-
k ferēs ſm numerū. Secus aūt eēt ſi illud plus iclusuꝫ eēt alteri⁹ rōnis ꝛ totū includēs illa diuerſa eēt per ſe vnum.

Ad 3ᵐ ¶ Ad aliā per quā ꝓbať ꝙ eadē forma in ſe nō aucta vel diminuta pōt dare magis ꝛ min⁹ eē tale:q2 ſicut vtus ad agere ꝛc. Dico p̄ ꝙ ſi rō valeret eodē mō ꝓbaret ꝙ eadē forma ſm ſe totā poſſet dare eē diuerſis ſubiectis ēt ſitu diſtātibus ꝛ vno tpe vni ꝛ alio tpe alteri:cui p̄ nō dabat eē. Nam p eādē virtutē pōt agēs ſimul agere i diuerſa ſubiecta:ſicut ſol ſimul p eādē vtutē illuminat aquā ꝛ aerē. Et ſilr̄ pōt agere p̄us in vnū:ꝛ poſtea in aliud:ſicut nunc illuminat ſupra terrā ꝛ poſtea ſub terra ſeu in alio hemiſpio huic nr̄o oppoſito:itaqꝫ nego ſilitudinē illā. Nā agere vt ſumitur in argumēto ē aliqd diſtinctū a virtute ꝛ elicitū ab ipſa.eē aūt nō eſt aliqd diſtictū ab eſſentia ꝛ cātū ab ea p̄ ſi nō ſumať ſic eē:ſꝫ p2o eē denoiato vt ſit ſenſus ſic ideꝫ p eādē vtutē pōt magis ꝛ min⁹ agere ſic p eādē eſſentiā pōt magis ꝛ minus eſſe tale. Adhuc nego ſilitudinē ſi ſumať vl'r. Et q2 nō ꝓbať:nō opꝫ vlterius reſpondere.

1 arti. l — Gotbofredus ꝛ Burle⁹ i ſuo de iteſione.

Quantū ad 1ᵐ arti^m eſt vna opinio:q̄ dicit ꝙ inteſio forme ſit per acqſitionē noue forme perfectioris q̄ꝫ p̄cedēs:cū qua nō remanet p̄cedēs:ſꝫ ſimul adueniēte noua pfectione corrūpiť p̄cedēs:ita ꝙ in ſubiecto nunq̄ꝫ ſunt ſimul tales due forme:q̄rū vna fuerit p̄us i ſubiecto:q̄ꝫ altera. Inſup ſic opinātes ꝯcedūt:ꝙ ꝯtingit aliq̄ꝫ inteſionē eſſe ꝯtinuā:qō vtiqꝫ verū eſt:vt ſupra ꝓbatur. ¶ Ex his aūt vlterius ſeqtur ꝙ q̄libet forma que acqriť dū durat inteſio:ſit tm̄ per vnū inſtās:alioqn ſi eēt p tps:cū in tpe illo quo eſſet:ſit adhuc inteſio:ꝛ acqratur ſemp aliqua pars forme iā p̄ueniēs ꝛ ſequēs:imo multe ſequētes eēnt ſimul in ſubiecto. ¶ Itē ſequereť ꝙ quelibꝫ talis forma acqreretur indiuiſibilr̄ ꝛ in inſtāti:alioqn acqreretur pars ante partē:ꝛ oēs ille ptes ſimul eēnt in illo inſtāti in quo poniť eē forma. Uñ de qualibet forma pōt q̄ri:an ſit acqſita in inſtanti:ꝛ ſi ſic habeť qō dī. Si nō. ergo aliq̄ ps eius fuit acqſita p̄us ꝛ aliqua poſterius:ꝛ tm̄ tūc ħ ꝛ illa

m ſunt. Et hec duo tanq̄ꝫ ad opinionē ꝯña ipſi opinātes ꝯcedunt. ¶ Hec opinio nō ſolū falſa eſt:ſed ēt impoſſibilis:vt mihi apparet. Et p̄ qdem:q2m̄ ipſi ponunt aliquā rē eē per vnū inſtans tm̄ ſic ꝙ imediate p2ius eius nihil fuit:ꝛ imediate poſt nihil eius erit. Quod lꝫ per diuinā potētiā ſit poſſibile:nō tn̄ nāliter vt videť.ſicut in ſcd̄a q̄one hui⁹ diſtōnis.articulo 2ᵒ oſteſum eſt. Nec dubiū eſt:hoc eſſe ꝯ̄ intētionē phi 8ᵒ phyſi. ꝛ Cōmen. Uñ Phs ait.inconueniēs videbiť ſi factū mox:neceſſe eſt corrūpi:ꝛ nullo tpe pmanere. Et Cōmen.omne inqt gn̄andum hꝫ eē in actu:ꝛ oē exñs in actu eſt in tpe demōſtrato.alias nā ageret ocioſe. Uñ volūt expreſſe ꝙ impoſ'e eſt corruptionē alicuius rei ſeq ſine medio gn̄one eiuſdē. Et per ħ tanq̄ꝫ per p̄n^m probant impoſ'e eē duos mot⁹ ꝯtrios ſuccedere ſibi in eodem

ꝯ̄ Goth. ꝛ Bur^m vbi ſup.

T.ꝛ cō. 63.

Cō.63.

n mobili ſine qete media:ita ꝙ tā de accñtib⁹:q̄ꝫ de ſubſtātijs loquunť. ¶ P. Iſta opinio cogiť ponere ꝙ ſbm aliqō a forma demſtrata quā in actu hꝫ:erit trāſmutatū ꝛ nunq̄ꝫ trāſmutabiť ab illa:qō eſt ēt ꝯ̄ phm ꝛ nō appet nālr̄ poſ'e vt.ō.dicebať. Q. aūt ad ħ cogať ꝓbo:q2 ſi ꝯcedať opp^m ſeqtur ꝙ in q̄libet inteſione ꝯtinua erit dare p̄^m iteſuꝫ eſſe qō ē ipoſ'e.ꝯñiā declaro.ſumo.n.aliq̄ꝫ ptes aeris remiſſe lucidā:ꝛ ſit ps illa aeris.a.ꝛ lumen quo formalr̄ ē lucida ſit.b.ꝛ ponať ꝙ.b.lumē cāeť a cādela diſtāte. Deinde ponať ꝙ.a.per ꝯtinuā appropinquationē cādele ſiat magis lucidū:tūc arguo ſic:in aliquo inſtāti.a.ſubm ē p̄ mutatū a lumine.b.ġ in aliq̄ inſtāti eſt p̄ mutatū ad lumē maius:q̄ꝫ.b.ꝛ per ꝯñs in aliq̄ inſtāti ē p̄ factuꝫ magis lucidum. 2ᵃ ꝯña pꝫ:ꝛ ſilr̄ p̄ᵃ:q2 ſi ꝯſtat ꝙ in q̄cūqꝫ inſtāti.a.mutatū eſt p̄ᵒ.a.b.eſt ēt mutatū ad lumē maius.b.alioqn tūc careret oi lumie. Si aūt in illo inſtāti quo eſt mutatū.a.b.eſt mutatū ad mai⁹ lumē q̄ꝫ p̄:ꝛ nō p̄us fuit mutatū ad mai⁹ lumē lumine.b.q̄ꝫ mutareť.a.b.alias ſil' habuiſſet lumē.b.
ꝛ aliud lumē mai⁹ (qō ipſi negāt) ſeqť ꝙ in inſtanti dato ſit p̄ mutatū ad mai⁹ lumē q̄ꝫ eſt lumē.b. Nūc ꝓbo añs. q2 aut.a.mutať a lumine.b.in tpe ſeu ſucceſſiue:aut in inſtanti. p̄^m nō pōt dici:q2m̄ q2 dū mutať.a.b.mutať ēt ad lumen maius qñ eēt mutatū ab vna pte ipſi⁹.b.eēt mutatū ad aliud lumē:ꝛ q2 adhuc erit aliq̄ ps ipſi⁹.b.ſeqť ꝙ nō tota foia p̄cedēs corrūpeť noua adueniēte:vt dicūt. Relīquiť ġ ꝙ in iſtāti muteť ſubm a lumine.b.ꝛ ſic hr̄ propoſitū. Nā illud inſtās eſt p̄^m in quo.a.mutatū eſt a lumine.b.ꝛ ſic pꝫ p̄ncipalis ꝯña. Q. aūt ꝯñs ſit ipoſ'e pꝫ:q2m̄ ex ipſo ſeqť ꝙ ſit dare p̄^m mutatū eē in quo cādela mutata ē:ꝛ p̄^m ſpatiū ab ipſa in illo ꝯtinuo motu acqſitū:qō eſt impoſ'e:ꝛ ꝯña hec ac ipoſſitas ꝯñis pꝫ ſupra in allegata.q.arti⁹ 4ᵒ.
¶ 3ᵒ abſolute arguo ꝯ̄ opinioneꝫ ꝛ ſupponať ꝙ ſoꝛ.prius calidus incepit hodie caleſieri:ꝛ ſit itēſio caloris in eo ꝯtinua ꝛ nō ceſſet añ finē hui⁹ diei:ꝛ ſumo gradum caloris quē in hoc inſtāti p̄nte hꝫ ꝛ nunc p̄ acqſiuit:ꝛ ſit iſte gradus.a.tūc ſic.a.gradus ē nūc p̄ genitus.ġ aliqs gradus caloris in ſoꝛ.eſt nūc p̄ corruptus.ꝯña pꝫ:tuꝫ q2 ipſi dicūt ꝙ adueniēte forma noua corrūpiť p̄cedēs.ġ ſil' hec adueniť ꝛ aliq̄ p̄or corrūpiť. Tū q2 ſi.a.gradus nūc ē p̄ genit⁹.ġ ſoꝛ.eſt nūc p̄ mutatus ad.a.gradū. Et vltra.ġ ex aliq̄ iperfectiori gradu caloris eſt nūc p̄ ſoꝛ.mutatus ad.a.gradū.ꝛ ħ ſeqtur ſm ipſos:q2 volūt ꝙ termin⁹ a q̄ inteſionis ſit ſoꝛ remiſſa ꝛ nō ſolū p̄uatio ſoꝛ pfectioris.ſil' aūt ſubm mutatū ē p̄ a termino a quo ꝛ ad terminū ad quē.ſeqť ġ ꝙ ex aliq̄ imperfectiori gradu caloris ſoꝛ.nūc eſt p̄ mutať⁹. ġ aliqs gradus caloris nūc p̄ corrupt⁹ ē in ſoꝛ. Et pꝫ hec vltia ꝯña p eos:q2 dicūt ꝙ termini motus ſunt icōpoſ'es. ¶ Tū 3ᵒ.q2 ſi nō ſeqtur deť oppoᵐ.ſ.ꝙ nullus gradus caloris eſt nūc p̄ corrupt⁹ in ſoꝛ.tūc arguo ſic. Ois gradus caloris q ſuit i ſoꝛ.añ graduꝫ.a.eſt nūc p̄ corrupt⁹ vel fuit p̄us corruptus.ꝛ nullus eſt nūc p̄ corruptus.igiť q̄lꝫ gradus caloris q fuit añ.a.gradū i ſoꝛ.fuit p̄us corrupt⁹.ꝛ vltra.igiť nullus gradus caloris fuit i ſoꝛ.ime^te añ.a.gdū.ꝛ vltra.igiť tps fuit poſt q̄dlꝫ iſtās.i q̄ fuit aliqs ḡd⁹ caloris i ſoꝛ.ꝛ añ ħ iſtās p̄ñs i q̄ ē.a.gdus in ſoꝛ.ꝛ ſic itēſio nō eſt ꝯtinua.ꝛ oēs ꝯñe patēt ſtatiꝫ.nā ex op^o ꝯñtis deſtruiť añs. Prima ēt ps p̄ñ añtis pꝫ ex dictꝫ eoꝝ.volūt.n.ꝙ nullus gradus p̄cedens ſit in ſoꝛ.ſil' cū gradu p̄ñte.igiť ois gradus p̄cedēs eſt nūc p̄ corruptus vel p̄us fuit corruptus. ¶ Et ſic pꝫ p̄ncipalis ꝯña.ſ.hec.a.gradus eſt nūc p̄ genitus.ġ aliqs gradus eſt nūc p̄ corrupt⁹:ꝛ ſi ħ ꝯña ē vera.ġ aliq̄ ei⁹ ſingularis ē vera.ſit ġ hec ſingularis ħ.a.b.gdus ē nūc p̄ corrupt⁹:ſꝫ ſm iſtos.b.gdus fuit acqſit⁹ in iſtāti:ꝛ ꝯſtat ꝙ nō in ħ inſtāti p̄ñte.ġ in aliq̄ p̄ore. Aut ġ iter inſtans in quo fuit genit⁹ gradus.b.ꝛ ħ inſtās fuit tps:ꝛ p ꝯñs.b.durauit p tps.ꝛ vlteri⁹.cū itēſio ſit ꝯtinua ꝛ in illo tpe poſt.b.fuerūt m̄lti gradus caloris acqſiti.ſequitur ꝙ

Cphyſi. T.c.32.ꝛ 40.

o

3ᵐ

p

q

A gradus.b.remāsit cū sequētib⁹ qđ negāt:aut nullū tps ē
medīū iter istās quo genit⁹ ē gradus.b.⁊ hoc instās:⁊ sic
duo instātia imediate in tpe:qđ est impoſſe:vt pz 6°phyſi.
ℭ Eodē mō pōt ꝓbari ꝙ i aliq̄ istāti post imediato gn̄abi
tur aliqs ḡdus ⁊ sic erūt istātia ime^te. Nā soꝛ.i aliq̄ istāti
mutabit ex.a.⁊ ꝑ ꝯn̄s i aliq̄ istāti.a.coꝛrūpet.igit̄ i eodez
istāti aliqs ḡdus pfectioꝛ gn̄abit.⁊ ꝓbari pt ꝯn̄a sic.ꝑria
ꝑcedēs mutatꝭ tpib⁹ verboꝝ. Nisi forte ēt ipe dicat nāl'r eē
poſſe ꝙ ab aliq̄ ḡdu demſato sbm erit trāsmutatū et nūq̄
ab illo trāsmutabit.ꝙ nō vꝫ veꝝ vt.8.dem̄.⁊ nō ē du^m qđ
ē ꝯ phm.6.phy. ℭ 4° suppono ex ꝑria rōne q̄ i itēsiōe ꝯti^e
sint aliq duo ḡdus ime^te acq̄siti.vt.b.⁊.a.ita ꝙ null's ḡdus
ē acq̄sit⁹ post.b.⁊ ante.a.⁊ aliqs est acq̄situs ime^te post.a.
Cū igit̄ ꝫm opp̄.qlꝫ sit acq̄situs i istāti.q̄ro aut.b.⁊.a.gra
dus sunt acq̄siti i eodē istāti aut i diuersis.si i diuersis cuꝫ
inter q̄lꝫ duo istā^a sit tps mediū.seq̄t ꝙ durāte itēsiōe ꝯti^e
ꝑ aliqđ tps mobile geuit ⁊ i nullo istāti illius tpis aliq̄đ
B acq̄siuit.ꝙ iplicāt ꝯdictione. Si h̄ i eodē istāti sunt acq̄siti
ḡdus.b.⁊ ḡdus.a.igit̄ eadē rōne i eodē istāti ē acq̄sit⁹ ḡ
dus ime^te seq̄ns.a.in q̄ ē acq̄sit⁹ gradus.a.⁊ eadez rōne ēt
ḡdus q̄rtus ⁊ sic de singulis.⁊ ꝑ ꝯn̄s oēs gradus toti⁹ itē
sionis sunt acq̄siti i eodē istāti.ac ꝑ h̄ tot⁹ ille mot⁹ itēsio
nis ꝯti⁹ ē fact⁹ in istāti:ꝙ est ipoſſe.⁊ cū h̄ seq̄t ꝓpo^m.s.ꝙ
T.cō.2. oēs illi gradus sunt sil'. ℭ 4° seq̄t ꝙ mot⁹ itēsiōis vere cō
57. tinuus cōponat̄ ex solis mutatꝭ eē seu mutationib⁹ subitis
4^m ⁊ momētaneis:⁊ tps ex istātib⁹:ꝯn̄s ē ipoſſe 6°phyſi.ꝯn̄a
T.cō.2. ꝓbat̄:q̄m si mā ꝫm quaꝫ ē mot⁹ ē cōposita ꝑcise ex his ad
57.58. q̄ꝝ nullū ꝑus mobile mouet̄ q̄ꝫ ē mutatū:⁊ q̄rū q̄dlꝫ subi
59.⁊.88. to ⁊ idiuisibil'r acq̄rit̄:tot⁹ mot⁹ ille ē cōposit⁹.ex mutatis
eē ꝑcise ⁊ tps illđ mēsurās ex istātib⁹ ꝑcise,vtēdo tm̄ h̄ cōi
mō loquēdi ꝫm veꝝ itell'ntu dī hīi de mutatꝭ eē ⁊ de mo
T.c.37 tu ⁊ de tpe. Assumpta ꝯditionalis pꝫ:q̄m veꝝ dī ⁊ ꝓbat̄ 6°
⁊.17. phy.necē ē easdē diuisiones eē tpis ⁊ mot⁹ ⁊ ipsi⁹ moueri ⁊
qđ mouet̄ ⁊ in q̄ mot⁹ ē.ꝑ illud aūt in q̄ mot⁹ ē itelligit reꝫ
T.c.38. ꝫm quā ē mot⁹:vt magnitudo q̄litas ⁊ hꝫ. Et īfra statim
⁊.39. dic̄.ꝙ vno hoꝝ diuisoꝛ oia diuident̄:⁊ i ipso finita eē aut
C ifi^a sil'r se hēbit de oib⁹.i.idē iudiciū est de oib⁹ q̄ꝝ ad h̄
ꝙ diuidant̄ in ifi^m vel finite tm̄. Nā si vnū ē diuisibile in ifi
nitū ⁊ q̄dlꝫ est in infi^m diuisibile:⁊ si vnū est diuisibile ad in
Cō.37. diuisibilia:⁊ q̄dlꝫ:⁊ illud ibidē ꝓbat̄ ꝑ Com̄.ibidē. ℭ Cō
firmat̄:q̄ si magnitudo sup quā ē mot⁹ trāslatiōis eēt cō
posita ex idiuisibilib⁹:mot⁹ sup ipsam fact⁹ eēt cōposit⁹ ex
mutatꝭ eē ꝑcise:⁊ tps mēsurās ipm eēt ex istātib⁹ ꝑcise cō
T.c.4 positū:h̄ pꝫ expſſe eodē li° in ꝑ ca. Eiusdē aūt rōnis ē ⁊ ma
gnitudinē ⁊ tps ⁊ motū ex idiuisibilib⁹ cōponi.ḡ ⁊ eadez
rōne ꝑ easdē demſrationes:si mā mot⁹ ē ex idiuisibilib⁹ ⁊
mot⁹ fact⁹ ꝫm illā ē ex mutatꝭ eē:⁊ tps in q̄ sit ex istātib⁹ ē
cōpo^m:sed ꝯstat ꝫm dicta istoꝝ ꝙ tota latitudo forme:ꝫm
quā est itēsio ꝯtinua:ē cōposita ꝑcise ex gradib⁹ idiuisibi
lib⁹:ad q̄rū nullū ꝑus mouet̄ sbm q̄ꝫ sit mutatū : alioq̄n
D nō eēt idiuisibilis:q̄b⁹ ēt ꝫm istos sit i istāti ⁊ subito.ḡ ⁊c̄.
Cō.23. pꝫ ēt ꝯn̄a ꝑ Com̄.8°phy.vbi ꝓbat motū augmēti nō eē cō
tinuū.dicit.n.⁊ cā in h̄ est:q̄ minima ꝑtiū magnitudinis ē
determinata in intell'u:⁊ q̄libꝫ eaꝝ sit in istāti:cū sit idiui
sibilis i factiōe. Vn̄ necē ē ꝙ iste ꝑtes nō ꝯtinuent̄ i motu:
nisi ꝯtinuarent̄ istātia adiuicē:nec est dubiū ei⁹ ꝯn̄am eē
necīam:⁊ si veꝝ eēt qđ supponit.vꝫ ꝙ q̄libꝫ ꝑs sit idiuisi
bilis i factiōe ⁊ fiat i instāti:sic isti ꝯcedūt in ꝓpo^to de istis
ḡdib⁹:si mot⁹ augmēti eēt ꝯtinu⁹ tps mēsurās ipm cōpo
neret̄ ex istātib⁹:⁊ ꝯtinuarent̄ istātia adiuicē:vt.d. Com̄.
ℭ Ad hāc rōnē posset dari 2ª r̄n̄sio ex dictꝭ vni⁹ opinātiuꝫ
Rn̄o h̄. ꝯnē q̄ iꝓbat̄. ℭ Pria est ꝙ mot⁹ itēsiōis ē 2^x.vn⁹ de gn̄e
passionis:⁊ h̄ est ꝯtinu⁹ ⁊ mēsurat̄ tpe:nec cōponit̄ ex mu
tatis eē:nec tps ipm mēsurās cōponit̄ ex istātib⁹. Ali⁹ q̄
est de gn̄e ipsi⁹ forme ꝫm quā est intensio ipsi⁹ albedis vel
nigredinis:⁊ iste nec est ꝯtinu⁹ nec mēsurat̄ tpe:sꝫ est indi
uisibilis ⁊ istātane⁹. ℭ 2ª r̄n̄sio pōt eē:ꝙ lꝫ q̄lꝫ gradus ꝫꝫ

se latitudīs forē q̄ acq̄rit̄ successiue sit idiuisibilis ⁊ acqui E
rat̄ in istāti:nec sbm moueat̄ ad ipm ꝑus q̄ꝫ sit mutatum
ad illū:ipsa tm̄ latitudo specifica forē diuisibilis est: ⁊ acq̄rit̄
successiue:⁊ ē diuisibilis in sp diuisibilia:pro eo ꝙ ipsa cō
tinet ifinitos tales indiuisibiles gradus:⁊ sil'r q̄lꝫ ꝑs eius
plres gradus ꝯtinēs ꝯtinet ifinitos sꝫ minores. ℭ Pria r̄n̄
sio nihil valet:q̄m supposita illa distīōne de motu : q̄ tm̄ fi
ctio ē:ponat̄ ꝙ aliqđ remisse lucidū:motu ꝯtinuo fiat ma
xime vel multo magis lucidū:vt ipsi ꝯcedūt eē poſſe:tunc
q̄ro de motu de gn̄e termini ad quē q̄ est h̄:q̄uo itell'r eē
istātane⁹:aut.n.dꝫ istātane⁹:q̄ tot⁹ fit in vno istāti:⁊ seq̄t̄
h̄ ꝙ oēs gradus q̄ sunt iter remisse lucidū ⁊ multū itēse lu
cidū:sunt sil' i sbto illo lucido qđ ipsi negāt. Et 2° sc̄ ꝙ mo
tus de gn̄e passiōis erit ꝑ tps sine motu de gn̄e termini q̄đ
quē:⁊ ꝑ ꝯn̄s mobile mouet̄:⁊ nihil acq̄rit de termino ad
quē mouet̄:⁊ ad nihil mouebit̄:qđ ē ipoſſe. Aut dꝫ istāta
ne⁹ iq̄ q̄lꝫ ḡdus sit i istāti:⁊ tunc stat rō. Nā ille mot⁹ ad
F equat motū de gn̄e passiōis sibi corn̄dētē:sic ꝙ tot⁹ ꝑficia
tur cū toto:⁊ medietas vni⁹ cuꝫ medietate alteri⁹:⁊ sic de
alijs diuisionib⁹. Si ḡ tot⁹ ille mot⁹ ꝑ gn̄e termini ad quē
cōponit̄ ex suis idiuisibilib⁹ ⁊ mutatꝭ eē de gn̄e termini ad
quē.ḡ ⁊ mot⁹ de gn̄e passiōis ēt cōponit̄ ex suis idiuisibili
bus ⁊ mutatꝭ eē de gn̄e passionis:⁊ vltra ꝑ ꝯn̄s tps ipsum
mēsurās cōponit̄ ex istātib⁹. ℭ Cōfirmat̄ h̄ q̄m ipoſſe est
aliquā latitudinē ex indiuisibilibus ꝑcise cōpositā adeq̄re
aliquā aliā latitudinē q̄ꝝtū ad totalitatē ⁊ diuisibilitatem:
sic ꝙ cuilibet ꝑti vni⁹ corn̄deat tāta ꝑs alterius:⁊ eꝯ:nisi
vtraq̄ꝫ sit ex idiuisibilib⁹ ꝯstituta. Alioq̄n posset ēt dici ꝙ
mot⁹ de gn̄e passiōis ē cōposit⁹ ex mutatꝭ eē:⁊ tm̄ tps men
surās ipm adeq̄te nō eēt cōpo^m ex istātib⁹:qđ nec isti dice
rēt:nec aliqs q̄ demſratiōes 6°phy.attēderet. ℭ 2ª q̄ꝝ r̄n̄
T.c.88. sio nō valet.ꝑ q̄dē:q̄ pari rōne posset dici ꝙ magni^do eēt
⁊ alibi. cōpo^a ꝑcise ex idiuisibilib⁹ ifinitꝭ tm̄:⁊ nihilomin⁹ mot⁹ cō
tinue fact⁹ sup eā nō eēt cōposit⁹ ex mutatis eē.2° q̄ si ꝫm
G nullū gradū illi⁹ est mot⁹:sꝫ ꝑcise mutatū eē:⁊ ipsa ꝑcise
ex talib⁹ gradib⁹ ꝯstituit:⁊ ꝑ talia mutata eē indiuisibilia
tota acq̄rit̄:seq̄t ꝙ nec ēt ad ipsam totā latitudinē sit mo
tus:sꝫ ad totā ipsaꝫ mobile sit motū:⁊ nō prius mouebat̄
ad ipsaꝫ.aut si mouebat̄ ille mot⁹ cōponebat̄ ꝑcise ex mo
uētis vel mutatꝭ eē:vt arguit phs de magnitudine si cōpo
nat̄ ex idiuisibilib⁹:⁊ eꝫ ꝓbatio ei⁹ ibi ⁊ h̄:ex h̄ ꝙ ponitur
totā latitudinē acq̄ri ꝑ sola mutata eē ⁊ ꝑ talia idiuisibilia
ꝑcise euacuari:nec refert an sit finita vel ifinita:q̄ si fini
ta mot⁹ erit cōposit⁹ ex finitis mutatꝭ eē:⁊ si ifinita ex infi
nitis:quoꝝ vtrūq̄ꝫ ipoſſe est:vt pꝫ 6°phy.⁊ declabit̄ in 2°.
ℭ 5° in remissione ꝑs forme apte tollit̄.ḡ in intēsione pars T.c.88.
ꝑti addit̄:ꝯn̄a pꝫ:q̄ mō ꝯrio h̄nt fieri mot⁹ ꝑdicti:⁊ ipsaꝫ
ēt ꝯcedit opīo. Añs ꝓbo:si.n.aliqđ calꝫ remittit frigidū:
aut cū est factū minus frigidū hꝫ aliq̄ꝫ ꝑtē frigiditatꝭ quā
hēbat añq̄ꝫ inciperet remitti:⁊ hꝫ ꝓpo^m:aut non. Sꝫ frigidi
tas quā actu hꝫ est nouiter in ipso acq̄sita ⁊ cāta. Sꝫ h̄ ē
D incōueniēs:tū q̄ nō appet a q̄ sit cāta nisi a calo remitten
te:⁊ sic cū nulla alia forma adhuc sit in ipso cāta:seq̄tur ꝙ
calm ꝑ se cāt frigiditatē:qđ est icōueniēs:tū q̄ cum calm
sit ꝑ se inductiuū caloris:nec nāl'r ob aliud remittat frigi
dum nisi vt corrūpat:⁊ eo corrupto causet calorē.si ꝑ cor
rupisset aliq̄n suaꝫ frigiditatē:mox induxisset calorē:⁊ nō
aliā frigiditatē:alioq̄n nāl'r superflue ageret ⁊ ociose.
ℭ Qđ vo dñt de ꝑcessione infinitoꝝ mutatoꝝ eē nihil vꝫ:
pro eo ꝙ fundat̄ sup falsa imaginatiōe de entitatib⁹ q̄busdā
instātaneis q̄ sint mutata ē. q̄ imaginatio reprobata ē
.8.d.4. ℭ 7° qua rōne agēs nāle pōt ꝫm opi.in quolꝫ istā
ti data tpis vnā formā gn̄are.eadem imo multo maiorem
deus pōt in q̄lꝫ istāti vnā aiam rōalē creare.⁊ vnā aquā ⁊
oēm creatā aquā alijs ꝯtinuare.⁊ ꝑ ꝯn̄s.deus pōt facere
multitudinē infinitā.⁊ sil'r magnitudinē actu infinitā. Qs
cōius negat̄. Plures alie rōnes possent adduci:sꝫ iste suffi

dant pp quas teneo pro ꝯne istius articuli. ꝙ forma ꝓcedēs remanet simul cū sequēte ⁊ simul cū illa ꝯstituit formā totalē p se vnā vtraqꝫ diuisiꝫ pfectiorē ⁊ eiusdē rōnis cū eis.

5 suam opinionem. ℂ Cōtra ꝯnē istā plurima fiūt argumēta ex qb⁹ meliora referrā: p q̄ꝫ solōnes poterit ad cetera videri. ℂ Primo quidem arguit̄ ꝙ forma intēsa nō eēt vna p se: qm̄ nunq̄ꝫ ex aliquibus fit vnū: nisi vnū sit in po͡ᵃ ad alterū. Si.n. vtrūqꝫ sit in actu: nō fit ex eis vnum in actu: vt pꝫ 7° meta. Silr̄ nec si vtrūqꝫ sit in po͡ᵃ: q2 tūc neutrū ordinat̄ ad alteꝝ: sed forma ꝓcedēs nō ē in po͡ᵃ ad sequētē cū forme nō sit forma. ergo ⁊c.

Egidius vbi sup. T.c.49 ℂ 2° idē pbat̄: qm̄ si forma ꝓcedēs cū adueniēte facit vnū. Aut se totis fiūt vnū aut aliq̄ sui: nō se totis: q2 tunc necio altera corrūperetur. nō.n. posse est vnā realitatē in alteraꝫ realitatē p totalē ⁊ oimodā idētitatē trāsire sua ꝓpria realitate manēte. Sꝫ nec ꝓcedēs nec subsequēs corrūpit̄: cuꝫ p remissionē possit auferri: qd̄ p intēsionē fuit additū forme pori. nō faciūt ergo vnū p oimodā idētitatē siue se totis.

2m Aureolus. Nec pōt dici ꝙ vniātur aliqb⁹ sui: sicͭ due aq̄ vniunt̄ suis vltimis: qm̄ tūc forma intēsa eēt qddā q̄ꝫtū ꝯtinuum hn̄s ptes situ distinctas ⁊ mai⁹ q̄ꝫ for remissa: qd̄ est falsuꝫ. ℂ 3° aut ille ptes facerēt vnū vnitate simplicitatis: ⁊ h̄ non pōt eē: q2 tūc trāsirēt in oimodā idētitatē: ⁊ ꝓprias entitates amitterēt: aut vnitate cōpōnis sicͭ mā ⁊ forma: ⁊ h̄ nō: cuꝫ sint eiusdē rōnis. Aut vnitate ꝯtinuitatis: ⁊ h̄ ēt nō: cū ꝯtinuū sit q̄ꝫtū ⁊ mai⁹ q̄libet ei⁹ pte. Aut vnitate homogeneitatis: qd̄ ēt nō pōt dici: q2 homogenea nō vniunt̄ nisi p cōtinuationē vt aq̄ aq̄. Vn̄ aīa aīe non vnit̄ iq̄ꝫuis homogenee sint. Aut vnitate alicui⁹ ēt aggregatiōis: ⁊ h̄ ē horribilius: q2 tūc eēt alicui⁹ ifinite multitudinis: ⁊ reꝝ inumerabiliū. ℂ 4° tūc forma intēsa: imo ēt quelibet remissa esset seipsa diuisibilis ⁊ hn̄s ptes: ⁊ per ꝯn̄s seipsa eēt q̄ꝫta vel q̄ꝫtitas: qd̄ est ꝯ͂ dogmata physica. Et 1° ꝯn̄a pꝫ. ꝓ͡ᵐ ꝟo pbatur: q2 ꝙ ipsa hēat ptes pꝫ per opionē cōtra quā arguit: sꝫ ꝙ seipsa ꝓbat̄: qm̄ alioqn̄ hēret ptes ꝓcise per formā: ⁊ p ꝯn̄s situ distātes: he aūt ptes ītēsionales sunt in eodē subto p ipsa ergo seipsa est diuisibilis ⁊ hn̄s ptes. ℂ 5° aliꝭ sic. seq̄ret̄ ꝙ eēt aliq̄ forma ifinita intēsiue: ꝯn̄s ē ipole: ꝯn̄a declarat̄.

Burle⁹ vbi sup. Nā ponat̄ ꝙ aliqd̄ corpus lumīnosuꝫ causet lumē in aliq̄ susceptiuo lumis in istāti. a. ⁊ ꝯtinue post. a. moueat̄ versus illud susceptiuū luminis: certū est ꝙ h̄ posito lumē cōtinue augmētat̄ in illo p acq̄sitionē noui luminis. Cū ergo in quolibet istāti tpis mēsurātis motū ꝯtinuū appropinquationis corpis luminosi cāet illud corp⁹ luminosuꝫ tātū lumē q̄ꝫtū cāuit in istāti. a. ⁊ istātia sint ifinita in tpe illo: seqtur ꝙ si oīa talia lumina remaneāt sil̄: ꝙ in fine erūt in illo susceptiuo infinita lumina prialia eq̄lia: ⁊ p ꝯn̄s lumen totale erit in infi͡ᵐ intēsiue. Q̄ āt illud luminosuꝫ in q̄lꝫ istāti causet tātū lumē q̄ꝫtū cāuit in istāti. a. pbat̄: q2 q̄ꝫto agēs est ꝓpinquis passo eq̄lr̄ disposito: tāto effectū pfectiorē pducit. Agēs aūt illud in q̄lꝫ instāti dicti tpis est ꝓpinquius passo: ⁊ illud est eque dispositū: qm̄ vnū lumē nō indisponit ad aliud. ergo in q̄libet posteriore instāti: mai⁹ vel saltem

m eq̄le lumē cāt lumē: qd̄ cāuit in instāti. a. ⁊ si mai⁹: ēt hꝫ ꝓpositū: tū q2 in q̄libꝫ alio istāti: vel cāt eq̄le lumē vel mai⁹ vel min⁹. Si eq̄le hꝫ itētū. Si mai⁹ ꝯcedit̄ ꝓpo͡ᵐ. q2 mai⁹ icludit eq̄le. Si ꝟo minus tūc signet̄ instās vnū in tpe illo: ⁊ sit. d. ergo in. d. cātur min⁹ lumē q̄ꝫ in aliq̄ ꝓre. Et p ꝯn̄s in q̄libꝫ istāti ꝓre cābat̄ mai⁹ lumē q̄ꝫ est lumē cātū i. d. ergo ⁊ eq̄le: ⁊ cū post. a. ⁊ an̄. d. sint instātia ifinita. ergo in illo susceptiuo ſꝫ opinionē: erūt lumina eq̄lia ifinita. Oē aūt lumē cōpo͡ᵐ ex infinitis luminib⁹ eq̄lib⁹ est ifinitū intensiue.

ℂ Nec vꝫ dicere ꝙ illa lumina nō sunt infinita in actu sed in po͡ᵃ tm̄: ⁊ iō lumē totale nō est intēsiue infinitū. qm̄ due partes luminis ꝓ mō quo sunt in ipso faciūt lumen perfectius q̄ꝫ altera tm̄ ſm opinionē. igit̄ infinite ptes luminis eq̄les exītes in eo eodē modo faciūt lumē infi͡ᵐ intensiue.

ℂ 6° ois forma q̄ intēdit̄ p additionē ptis ad ptē est intensior sua pte: sed nulla forma est intensior sua pte. ergo nulla sic intēdit̄. Et loq̄tur de ptib⁹ formalib⁹ seu intēsiuis: maior pꝫ. minor pbat̄. Si.n. det̄ oppo͡ᵐ sumatur calor intensissimus: ⁊ sit. a. ⁊ sint due medietates eius. b. ⁊. c. Si. a. ē intēsior q̄ꝫ. b. ergo ⁊. b. ē itēsior q̄ꝫ sua medietas: ⁊ sic vltra diuidēdo quousqꝫ deueniat̄ ad calorē remississimū: ⁊ cum oēs he ptes sint in eodē subto ꝑ: seq̄tur ꝙ in eodē subto ꝑ erūt sil̄ calor itensissimus ⁊ calor remississim⁹: h̄ āt est ipole: tū q2 calor itēsissimus ⁊ calor remississimus si ponant̄ i diuersis subtis ꝓpinqs agūt ⁊ patiunt̄ abinuicē. Nā itēsus expellit gradū remissum. ergo nō sunt cōpossia in eodē subto: tū q2 calor remissus aliq̄ mō ꝯ͂riat̄ itēso. ergo nō pōt eē cum eo. Hec rō: vt dicūt: euidētior ē si fiat de raritate itēsissimarū. sil̄ .n. erūt in eodē subto adeq̄te raritas maxīa ⁊ raritas valde remissa: ⁊ p ꝯn̄s ptes in medietate subti iacebūt magis ꝓpinq̄: ⁊ min⁹ ꝓpinq̄ ⁊ magis remote ⁊ min⁹ remote sil̄: qd̄ ē ipole. ℂ 7° sic. nulla forma remittit̄ p diminutionē ptis a pte. ergo nō itēdit̄ p additionē ptis ad ptē: ꝯn̄a pꝫ: q2 itēsio ⁊ remissio sunt ꝯ͂ria ⁊ hn̄t fieri modis ꝯ͂rijs. Añs pbat̄: q2 q̄lꝫ medietas forme ſm intēsionē ē eq̄ ꝓxima agēti remittēti cāt: ⁊ ē eq̄lis alteri in ꝟtute resistitiua: ⁊ vlr̄ nulla ē rō ꝓpter quā vna poti⁹ corrūpat̄ q̄ꝫ alia: ⁊ sic vel vtraqꝫ sil̄ corrumpet̄ vel neutra corrūpet̄: ⁊ eodē mō dōm est de medietatibus medietatū: ⁊ sic de oib⁹. Si aūt vtraqꝫ sil̄ corrūpet̄: nō igit̄ p ablationē ptis a parte.

T.c. Rn̄sio. ℂ Forte diceret̄ ad rōnez ꝙ iter medietates forme eiusdē est ordo ſm nām: ꝓpter quā nālr̄ vna corruptibilis est an̄ alterā.

Contra. ℂ Cōtra. qm̄ ille medietates nullū hn̄t maiorē ordinē in eodē subto: q̄ꝫ si eēnt in diuersis subtis: h̄ pꝫ: q2 ipse ad subꝫ vniformiter se hn̄t. Nā equalr̄ ⁊ vniformiter ipm pficiūt: ⁊ ēt equalr̄ extēdūtur i subto. Si āt ille due medietates eēnt in diuersis subtis medijs exītib⁹ eq̄lr̄ dispositis ⁊ oib⁹ alijs ꝯditionib⁹ paribus: ꝯstat ꝙ illud agēs in eadē mensura adeq̄ta corrūperet vtrāqꝫ q2 eq̄lr̄ ageret in eaꝝ subta. ℂ Cōfirr̄ rō: qm̄ actio ē in rōne ꝯ͂rietatis: ⁊ agens vtriqꝫ medietati equalr̄ ꝯ͂riat̄. ergo in vtrāqꝫ eq̄lr̄ ⁊ simul aget. ℂ Scd̄o q2 si sumant̄ due q̄litates ꝯsiles diuino q̄ꝫtuꝫ ad gradus ⁊ cetera: inter q̄s nullus sit ordo nālis ⁊ ponant̄ in eodē subto adeq̄to: sic ꝙ ex eis fiat vna totalis sicut posse est ſm opinionē: ⁊ stat rō. ℂ 3° si vna medietas corrūpit̄ an̄ alterā: querat̄ vtrū in tpe quo vna. vbi grā. a. corrūpit̄: remittat̄ altera: ⁊ sit illa. b. si dicatur ꝙ nō: sꝫ medietas. b. remanet integra: seq̄tur ꝙ agēs nāle stet p tps approximatū passo disposito ad patienduꝫ in oi dispōne necīa ad agēdū: ⁊ absqꝫ vllo ipedimēto: nec tm̄ agit: qd̄ est falsum: vt pꝫ ꝓ de gen. ⁊. 9. meta. Si autē in tpe illo remittit medietatē q̄ est. b. ergo aliq̄ ps eius auferet: ⁊ de residua q̄rat̄ vtrū remittat̄ an non: ⁊ tādē opꝫ cōcedere vel ꝙ aliq̄ pars nō remittat̄: qd̄ est incōueniēs: vt ꝓbatū est: vel ꝙ q̄libet ps illius forme sil̄ corrūpat̄: ⁊ p ꝯn̄s nō remittit̄ forma p diminutionē ptis a pte.

T.c.51. T.c.10. 8m ℂ 8° ad ꝓn͡ᵉ si forma intēderet̄ mō ꝓdicto: seq̄ret̄ ꝙ vna forma excederet aliā eiusdē gn̄is distinctā specie ab illa in infi͡ᵐ in pfectione. ꝯn̄s est falsum: qm̄ tūc excedēs eēt infinite pfectionis: ⁊ ꝯn̄a pbat̄ ⁊ supponat̄ ꝙ ꝯ͂ria differāt spe. Itē ꝙ ipole ē duo idiuidua diuersarū spērū esse eq̄ pfecta: q̄ supponēs cōiter ꝯcedunt̄. Sumat̄ ergo idiuiduū albedinis. a. ⁊ indiuiduū nigredis. b. tūc sic. a. excedit. b. in pfectione sine ꝓportione. ergo i infi͡ᵐ: ꝯn̄a pꝫ: ⁊ añs pbat̄. ꝙ.n. excedat pꝫ ex suppositis: sꝫ ꝙ sine ꝓportione probat̄: q2. a. excedit suā medietatē in dupla ꝓportione: ⁊ sua medietas excedit in pfectione ipm. b. ergo. a. excedit. b. in duplo. Et eodē mō pōt ꝓbari ꝙ excedit ipm i q̄druplo: qm̄. a. excedit suā q̄rtā in q̄druplo: ⁊ 4ᵃ ps. a. excedit ipm. b. ⁊ q̄cq̄d excedit excedēs excedit excessuꝫ. ergo. a. excedit. b. i q̄druplo: ⁊ sic in infinitū: cū. a. ſm opinionē sit diuisibilis in infinitū in ptes ēt formales: ⁊ sic vltra q̄lꝫ ꝓportionē ondet̄ ꝙ. a. excedit. b. ⁊ per ꝯn̄s ifinite. Vn̄ posset argui. si. a. āt nō excedit. b. ifinite. ergo

excedit ipm pcise fm aliq̃ pportionē finitā: ꝗcunq̃ de illa: pbatur oppoᵐ: qm̄.a.aliq̃ sua pte excedit in maiore pportiōe q̃ est illa data. Ut si illa sit pportio cētupla sui ad millesima ps ipsiᵘ. Cōstat aūt q̃ hac excedit.a.i maiore pportiōe q̃ cētupla: qm̄ i millecupla: ⁊ sic pbabitur de q̄libet: ex quo.a.est diuisibilis in infinitū. ꝯstat aūt q̃ q̄libet ps.a.excedit in pfectione ipm.b.cū sit idiuiduū pfectioris spēi. ℭ 9ᵘˢ termini motᵘ sunt icōpossibiles: sed fora pcedēs ⁊ subseq̄ns sunt termini motᵘ itēsiōis.g̃ sunt incōpossibiles. Nec posset dici q̃ terminᵘ a q̄ sit puatio forme aduenientis. Nā itēsio est motᵘ: ⁊ motᵘ est de affirmato in affirmatū: siue de positiuo in positiuū 5ᵒ phy. ℭ 10ᵒ tūc forma nō augeret: qd̄ est oppositū añtis: ꝯña pbatur: q̃ ps pcedēs nō augeᵗ: q̃ nō fit maior q̃ fuit pus. ℭ Itē augmentū fit p additionē fm opinionē. Et iō qd̄ augeᵗ: hēt nouā ptē quā pus non hūit: s; ps pcedēs nō h; p itēsionē aliq̃ ptē quā pus nō habuit.g̃ ipsa nō augeᵗ. ℭ Item nec ps seq̄ns nec augmētatū ex vtraq;.s.pcedēte ⁊ sequente augeᵗ: qm̄ neutrū pfuit: ⁊ oē qd̄ augeᵗ pfuit. ℭ xiᵒ seq̄ret q̃ remisse calīn pōt inducere in subiecto itēsissimū calorē: qd̄ videᵗ incōueniēs: ꝯña declaraᵗ. Nā agēs potēs inducere vnā partē forme: pōt inducere aliā partē eq̄lē in subiecto eq̄lr vel magis dispositio: sit g̃ remisse calīn.a.⁊ sit b.gradus caloris: quē.a.pōt inducē in subto.c.tūc iducto gradu.b.in subto.c.adhuc.a.posset inducē in eodē subto aliū gradū eq̄lē q̄dui.b.qm̄ subm.c.post iductionē viuᵘ gradus forme nō minus: imo magis est dispositū ad recipiēdū calorē q̃ pus: ⁊ silr post 2ᵐ gradū pōt inducere 3ᵐ sic semp q̄usq; deueniatur ad calorē itēsissimū: q̃ fm opinionē ex tali additione semp calor augeᵗ. ℭ 12ᵒ l; non ab istis.sic arguiᵗ: sicē se h; augm̄tū in q̄ntitate molis: ita suo mō in q̄ntitate vtutis: sed in augmēto q̄ntitatis molis pcedēs q̄ntitas corrūpiᵗ.g̃ ⁊ in isto corrūpiᵗ q̄litas pcedens. minor pbaᵗ: q̃ ponaᵗ q̃ aer rarefiat: ⁊ sic eius q̄ntitas augeaᵗ: tūc q̄riᵗ an pcedēs corrumpiᵗ vel nō: si sic: hr̄ ppositū: si nō: sed manet: aut g̃ manet fm se totā in eodē subiecto pcise quo pus: aut in alio. Si deᵗ pᵐ tūc q̄riᵗ in quo subto recipiᵗ q̄ntitas adueniens: aut in toto isto subto: aut i pte eiᵘ: aut in aliq̃ alio: aut in nullo: Si in isto vel in pte eius: seq̄ᵗ q̃ due q̄ntitates siml̄ sint in eodē subto: qd̄ est ipoₗe. Si in alio.g̃ istud nō rarefit vl̄ augeᵗ: qd̄ est ꝯ suppositū. Si in nullo.g̃ manet sepata: qd̄ ē nālr ipoₗe. Si deᵗ 2ᵐ.s. q̃ q̄ntitas pcedēs nō manet pcise in eodē subiecto q̄ prius. g̃ necio migrat fm se totā vel ptē sui a subto in subm: qd̄ est ipoₗe. ℭ Deinde ꝯ rōnes factas arguiᵗ ostēdēdo eas nō ꝯcludē: q̃ si valerēt ille rōnes oia incōuenientia ibi tacta possent induci ad pbādū q̃ nihil moueᵗ ab vbi. Nā vbi est qd indiuisibile ⁊ durans tm̄ per instās: quo supposito statim p;: q̃ oēs rōnes pdicte pñt ꝯtra hoc fieri: ⁊ tm̄ ad sensum notū est: q̃ aliqd mouet ad vbi motu continuo Qd̄ aūt vbi sit qd idiuisibile: ⁊ durās tm̄ p vnū instās p baᵗ: q̃ q̄ro de vbi: qd̄ in B istāti h; mobile ꝯtinue motū: aut aliqd erit ex eo post B instans in mobili: aut nihil. Si nihil.g̃ simul totū perdiᵗ. Si aliqd: aut illud erit in eadē pte moti in qua nunc est: aut in alia. Si in eadē.g̃ illa pars qescit: ⁊ per ꝯñs totū: ⁊ sic silᵗ moueᵗ ⁊ qescit: qd̄ est ipoₗe. Si in alia: g̃ migrauit de subto in subm: qd̄ ēt est impoₗe. Eodē mō pbaᵗ q̃ totū silᵗ est acq̄situ: ⁊ nihil eius pfuit: q̃ si aliqd eiᵘ pfuisset: vel g̃ in eadē pte moti in qua nūc est: ⁊ tūc illa qescit: ⁊ per ꝯñs totū: vel in alia: ⁊ tūc seq̄ᵗ q̃ migrabit de subto in subm.g̃ nihil eius pfuit: ⁊ p ꝯñs est acq̄situ totū silᵗ ⁊ indiuisibilr: ⁊ durat tm̄ per instās. Eodē itaq; mō nō obstāte q̃ in q̄libet instanti tpis mensurantis intensionē forme acq̄raᵗ nouᵘ gradus idiuisibilis: ⁊ duret tm̄ per instās: poterit itensio eē ꝯtinua: absq; ꝯsecutione cuiusq̃ incōuenientis. ℭ Ad pmū nego maiorē: cōstat.n. q̃ ex diuersis ags fit vna aqua totaliter ita p se vna: sicē era aliq̃ eaꝝ ex q̄bus cōponiᵗ: nec tm̄ vna ps est in potētia ad alterā: s; ambe prius erāt in potētia ad ꝯstituēdū vnā totalē aquā: ⁊ q̄si actualr sunt ptes actu illiᵘ: q̃ illā ꝯstituūt in actu: ⁊ silᵗ sumpte sunt aq̃ vna. ℭ Ad pbationē cum dicit vtrūq; est in actu nō fit ex eis vnū in actu: fm phm 7ᵒ metaph. dōm q̃ Cōmē. exponit dcm̄ phi ibidem. di. ⁊ ipoₗe ē q̃ duo in actu sint ex q̄bᵘ in aliq̃ hora fiat vnū in actu exñti bᵘ eis duobᵘ in actu i eo. Et itelligūt phs ⁊ Cōmē. d vno in actu: qd̄ est fm se vnū B aliqd: ⁊ aliō ab alio: ex talibᵘ enī nō ꝯstituiᵗ aliqd vnū fm se: illis manētibᵘ talibᵘ in eo: q̄uis aliqd tale vnū vē ꝯstituaᵗ ex plibus in actualitate ptiē ⁊ distōnis eēntialis: q̃.s.vē dī q̃ B nō est illud. Hec solō pōt amplius declarari ex his q̄ dicenᵗ in di.24.q.pᵃ. ℭ Ad 2ᵐ dico q̃ se totalr faciūt vnū ad hunc itellectū.v; q̃ se totalr vniunᵗ: ita q̃ qlibet ⁊ eius q̄libet ps cuilibet alteri: ⁊ eiᵘ ēt cuilibet pti imediate vniᵗ: ⁊ cū illa vnam p se totalē formā ꝯstituit: ⁊ loquor de ptibus intētionalibᵘ nequaq̃ situ distinctis. Nā que situ distāt nec sic vlr vniunᵗ: vt p; :cū arguiᵗ ꝯtra h: q̃ tunc nescio altera corrumperet: q̃ nō est poₗe vnā realitatē trāsire in alterā per oimodā idētitatē ea manente. nego ꝯñā: nec pbatio valet: tū q̃ in tali vnione vna pars nō trāsit in oimodā idētitatē alteriᵘ: imo remanet vere distincta eēntialr ab alia: q̄uis ei sit totalr vnita: tū q̃ si trāsiret in oimodā idētitatē: non seq̄ᵗ q̃ corrūperetur: sed oppositū potiᵘ. Nā q̄uo hec eēt eadē illi si hoc nō esset. Si aūt esset corrupta iā non esset. ℭ Item si hoc transit in identitatem alterius altera etia; econuerso transit in identitatem huius. g̃ vel vtraq; corrūpitur: vel neutra. ⁊ nō vtraq;: q̃ tūc nō essent idem. Nam quecūq; sunt eadē: sunt. p; g̃ q̃ ista ꝯña non valet. ℭ Ad tertium potest dici q̃ faciunt vnum vnitate compositionis: si quelibet cōstituentia vnum per se dicantur esse vnū vnitate cōpōnis: ⁊ nō solū ea quoꝝ vnū aliō iformat: quēadmodū cōiter dicimᵘ: aliqd cōponi ex ptibᵘ suis dimensionalibus ⁊ q̄ntitatiuis: q̃rū ꝯstat nullā eē formā alteriᵘ. Rursu; dici pōt q̃ sunt vnū vnitate homogeneitatis: si taliter dicanᵗ eē vnū q̄cūq; sunt eiusdē rōnis ⁊ ptes alicuiᵘ qd̄ est p se vnū ⁊ eiusdē ēt rōnis cū q̄libet illarum: ⁊ tunc nō solū q̄ ꝯtinuantur adinuicē sunt talr vnū. Si vō solu; mō ea que ꝯtinuanᵗ velis vocare vnum vnitate homogeneitatis: ⁊ quoꝝ vnū est alteriᵘ fora: vnū vnitate cōpōnis dico q̃ neutro mō faciūt vnū. Nec ēt vnitate simplicitatis neq; aggregatiōis soliᵘ: s; q̄dā alia vnitate seu mō vnitatis: cui nomen ipones vt tibi placeat: ⁊ sic nego illa; diuisiuā q̄ assumiᵗ p maiore. ℭ Ad 4ᵐ ꝯcedo pᵐ ꝯñs ⁊ nego ꝯñtiā 2ᵐ: sumendo q̄ntitatē ⁊ q̄ntū pprie: qm̄ nō est q̄ntitas discreta: cū partes ꝯstituant vnā p se forma; in actu: nec ēt ꝯtinua: q̃ q̄l; ps eaꝝ priū de q̄bᵘ loq̄mur cuil; imediate vniᵗ: in q̄ntitate āt ꝯtinua nō q̄l; imediate vnitur cuil;: sic pectᵘ nō imediate vniᵗ capiti neq; pedi s; ventri: ⁊ in homogeneis idē est. Nā i ligno.10.palmoꝝ nō pᵘ palmo imediate vniᵗ 5ᵘˢ vel 6ᵘˢ. Et ita est in oi cōtinuo ⁊ si q̄l; ps sit in eodē loco cū q̄l;: vt est in corpore xp̄i in sacro: ⁊ sic d; intelligi ptes ꝯtinui hīe pōnē adinuicē: sicē in liᵒ.4ᵒ. deo dāte diceᵗ. Et sic accipiendo q̄ntū: in plus se h; diuisibile q̃ q̄ntū. Si tm̄ large qs oēm multitudinē: q̃ constituētiū aliqd p se vnū q̃ nō ꝯstituētiū velit appellare q̄ntitatē discretam: quod tamen proprie non fit iuxta cōem vsum: ꝯcedendū est illi q̃ talis fora est q̄ntitas q̄da; discreta: de vocabulis non est curandum vbi verus sensus elucear.

ℭ Ad eodē dōm q̃ q̄ntitas seu q̄q̃ pt dī accipi. vno mō cōiter ad ꝯtiᵐ ⁊ discretū.sumēdo gnālr discretū p nō ꝯtiᵒ. sic dcm̄ ē.q.2ᵃ bᵘ.d.i solōnē pᵘ dubijad 3ᵐ arᵐ. ⁊ sic ꝯcedo ꝯñs. nā fora bᵘ ē diuisa i ptes nō ꝯtinuas cū sic i eodē subto p ⁊ p ꝯñs ē q̄ntitas discreta. Alio mō pt accipi q̄q̃ spālr videl; vt dī precise de cōtinuo ⁊ discreto specialiter sumpto pro eo.s.cuius partes nō faciunt vnum hoc aliquid

I ꝑ se vnũ. ⁊ sic talis forma ẜm ptes de qb⁹ loq̄mur nõ ẽ q̄ta
n° q̄titas: q2 nõ discreta: cũ ille ↄ̄stituãt vnã formã iactu.
nec ẽt est ↄ̄tinua q̄ñ h9 ptes nõ sunt adiuicẽ ↄ̄ti°: eo q̄ nõ
distinguãtur situ. sic oꝫ ad h̄ vt aliq̄ sint ↄ̄ti⁹ vñ phs. 6. phy.
dic. Cõtinuũ. n. hꝫ h̄ qdẽ aliã illõ vo aliã ptẽ ⁊ diuidit̃ in
sic diui^{lia} ⁊ loco discreta. Quod exponens 4^{or} ait 2°co^{m}. i.
Ad 5^{m} ⁊ ↄ̄ti^{m} diuidit̃ in h9 ptes nõ solũ i mẽte ſꝫ i loco. ¶ Ad 5^{m}
negãda est ↄ̄ña. ¶ Ad ꝓbõnẽ dõ: nꝗ ſuppõit vnũ falsũ:
vꝫ q̄ in itẽsione luminis ↄ̄tinua in q̄lꝫ istãti aliqð lumẽ ꝑ
acq̄rat: qð falsũ est. Nã nec in illa: nec in aliq̄ motu cõti⁹
aliqd acq̄rit̃ in istãti: ſꝫ in istãti est ꝑ acq̄situ illð qð in tpe
imediate acq̄rebat̃. Et q̄ h̄ sit veꝝ in ꝓposito ꝓbari pt:
q̄ñ si in casu dato in aliq̄ istãti tpis mẽsurãtis itẽsionẽ lu/
mis: aliqð lumẽ acq̄rit̃ susceptiuũ in illo istãti fuit magis
lucidũ: siue remaneat lumẽ ꝑcedẽs siue nõ. ḡ in illo instãti
corp⁹ cãns lumen sit susceptiuo magis ꝓpinquũ. ¶ Sed
h̄ est falsũ: q2 aut sit sibi magis ꝓpinquũ ꝑ diuisibile spa
K tij: qð tũc acq̄rit̃: ⁊ h̄ ẽ falsum: q2 ipm nõ acq̄rit aliqð di/
uisibile totũ sil': aut sit sibi magis ꝓpinquũ ꝑcise per ali/
qd idiuisibile spatij: qð tunc acq̄rit. Et si sic seq̄t̃ q̄ indiui
sibile additũ diuisibili: facit ipm maius: ⁊ dẽptũ facit ipꝫ
min⁹. Ex q̄ ꝓpinq̄tas est maior: ⁊ distantia seu spatiũ: qð
itercipit̃ est min⁹: ꝓp solũ idiuisibile acq̄situ. ¶ Cõtra illð
est vnũ mediũ qð tãgit̃ in arguẽdo. vꝫ q̄to agẽs est ꝓpin
qui⁹ passo eq̄l'r disposito: tãto ꝑfectiorẽ effectum inducit.
¶ Ad hãc ꝓbationẽ dico q̄ nõ est vl'r va. Sꝫ q̄ñ agẽs in
ducit effcm̄ i passo: ⁊ ↄ̄tinue approping̃t ad ipꝫ: ⁊ ipꝫ pas/
sũ est susceptiuũ ꝑfectioris effect⁹. Sicut. n. supponit̃ in
casu: dico q̄ q̄to est magis ꝓpinquũ: ꝑfectiorẽ effectũ in
ducit: siue ab ipo tũc ꝑ ꝑfectior effect⁹ est cõplete induct⁹:
ita q̄ in q̄lꝫ istãti veꝝ est dicẽ ꝑfectior effect⁹ est iductus:
nõ dico tñ q̄ sit effect⁹ iduct⁹ ꝓportional'r ꝑfectior: ẜm q̄
ꝓpinq̄tas est maior: nec ẽt q̄ effect⁹ ꝑfectior tũc ꝑ cõple/
te iduct⁹ sit ꝑfectior q̄libet effectu q̄ fuit ꝑus iductus pre/
L scindẽdo vnũ ab alio vt statiꝫ declarabitur. ¶ Ad ꝓpo^{m}
ḡ dico: q̄ in q̄libet istãti in quo corp⁹ luminosum est ma/
gis ꝓpinquũ: veꝝ est dicẽ q̄ in susceptiuo: tũc ꝑ est maius
lumẽ iductũ: illud tñ nõ tũc ꝑ iducit̃ totũ simul: nec aliqð
ipsi⁹: ſꝫ tũc ꝑ ꝑfecte iductũ est qð in tpe imediato induce
N^{m} bat̃ paribil'r ⁊ ↄ̄tinue. ¶ Sꝫ ↄ̄ ista iteꝝ põt istari. ꝓ qdẽ: ꝓ
bãdo q̄ in q̄libet istãti corp⁹ luminosum in casu ꝓdicto:
cãt aliqð lumẽ: sic q̄ si in aliq̄ istãti illi⁹ tpis mensurantis
appropinquationẽ corpis luminosi: ⁊ sil'r intẽsionẽ lumis
aliqð aliud corpus luminosũ cãret̃ in eadẽ distãtia ad il
lud susceptiuũ: in q̄ in eodẽ istãti distat corpus luminosũ
ↄ̄tinue appropinquãs in illo instãti: cãret aliqð lumẽ in il
lo susceptiuo. ḡ sil'r corpus luminosũ qð ꝑfuit in illo in/
stanti: lumẽ aliqð causabat. Añs pꝫ: q̄ñ q̄ðlibet corp⁹ qð
põt lumen cãre in ꝑ instanti in quo est: si ẽ in aliq̄ instãti ꝑ
causat lumen in susceptiuo: si aliqð tale est in debita distã
tia: ⁊ nullũ sit impedimẽtũ. Et ↄ̄ña pꝫ. maxime supposito
M q̄ corp⁹ qð ꝑfuit sit eq̄lis vel maioris v̄tutis in illuminã/
2^{m} do. ¶ 2° põt argui q̄ ẽt ex ↄ̄cessis habet̃ ꝓpositũ: q̄ si in
q̄libet istanti est cãtũ mai⁹ lumẽ q̄ꝫ pri⁹: ⁊ꝫ nihil ꝑcise cãet̃
in instãti: ⁊ cũ tñ sint instãtia ifinita quoꝝ posteri⁹ maius
erit ꝑore erunt cãta infinita lumina in susceptiuo illo: ⁊ si
3^{m} oĩa sil' hẽant̃ in fine faciẽt infinitũ lumẽ. ¶ 3° aut in ꝑ istã/
ti quo lumen fuit cãtũ ẜm casum: fuit cãtũ lumen indiui/
sibile aut diuisibile. Si indiuisibile cũ intensio fuerit cõti/
nua ⁊ fiat per acq̄sitionẽ noue partis forme: in q̄libet istã
ti erit cãtũ aliqð nouũ lumen qð nõ fuit in ꝑore aliq̄ istã/
ti cãtũ: ⁊ cũ instãtia sint infinita: sequit̃ q̄ ifinita talia idi/
uisibilia erũt cãta: ⁊ vltra. ḡ cum q̄ðlibet tale indiuisibile
forme det esse lucidum: ⁊ duo talia dent eẽ magis lucidũ
q̄ꝫ vnũ tñ: ⁊ sic semꝑ addẽdo idiuisibile: fit maius lumen
intẽsiue: ſꝫ si oĩa h9 indiuisibilia maneãt: in fine erit infini
tũ intensiue. ¶ Si vo dicat̃ q̄ lumen acq̄situ in ꝑ instanti

sit diuisibile intẽsiue. ¶ Cõtra hoc ẽ ꝑ ex intentione phi 6° N
physi. ⁊ Cõmen. ibidẽ. vbi volũt q̄ nullius per se diuisibi ꝑ^{m}
lis est aliqd: ad qð mobile sit ꝑ motũ: ⁊ est rõ q2 cuiuslibꝫ t. 2. c. 49
diuisibilis ꝑus acq̄rit̃ ps q̄ꝫ totũ. ¶ Scðo q2 oẽ qð acq̄ri 2^{m}
tur motu ↄ̄tinuo diuidit̃ diuisione tpis mẽsurãtis motuꝫ T. c. 15.
illũ: vt pꝫ ex eodẽ 6°. Sumat̃ ḡ totũ lumẽ cãtũ in toto tpe
dato ꝑus in hoc susceptiuo. Et sit illð tps. a. ⁊. b. sic tñ q̄
. a. sit ꝑ^{m} instãs eẽ luminis. Aut ḡ totũ lumẽ in fine itẽsionis
siue in instãti. b. existẽs in susceptiuo illo: ↄ̄tinet in se ifini/
tas ptes formales eq̄les lumini cãto ꝑcise in instãti. a. aut
finitas tñ. Si ifinitas. ḡ ipm est ifinitũ intẽsiue. Et ꝑterea
tps hẽbit ẽt ifinitas tales ptes eq̄les: supposito q̄ itentio
sit regularis: ⁊ ꝑ ↄ̄ñs in ꝑ^{a} pte tẽporis dataꝝ partium: erit
acq̄sita ꝑ^{a} pars luminis: ⁊ nõ in istãti ꝑ qð est a. Si vo di
cat̃ q̄ ↄ̄tinet finitas ptes tñ eq̄les illi: ponat̃ q̄ ↄ̄tineat tñ
. 8. ptes tales: tunc ẽt diuidet̃ tps in. 8. partes equales: in
quarũ vna est acquisita vna pars luminis: ⁊ in alia alia:
⁊ sic de singulis. ḡ prima pars forme est acquisita in ꝑma
parte temporis ⁊ non in instanti. a. Qð etiã pꝫ ex alio: q2 O
si in toto tempore fuit acquisitum totum lumen. ergo in
medietate temporis fuit acq̄sita medietas luminis que ẽ
partes quatuor: ⁊ in quarta parte tẽporis fuerũt acq̄site
due partes luminis. ⁊ in. 8. parte fuit acq̄sita prima pars
luminis: ⁊ per ↄ̄ñs nõ in instãti. a. ¶ Rñdeo ad primum Ad ꝑ^{m}
nego ↄ̄ñaꝫ: ſꝫ dicit̃ q̄ a corpore luminoso quod ꝑfuit: erit
in instãti creationis noui corporis primo cõplete causatũ
tñ lumen: q̄tum tunc causabit̃ ⁊ erit cãtũ a corpore noui
ter cãto: aut mai⁹ si corp⁹ qð ꝑfuit fuerit maioris virtutis
ad illuminanduꝫ: ⁊ istud sufficit: nec opꝫ q̄ tunc aliqd de
nouo causet̃. Sicut si ponat̃ q̄ corp⁹ ꝑexistẽs fuerit ꝑ tẽ
pus in eodẽ loco nõ motũ: ⁊ corpus aliud cãtur in eodeꝫ
distantia ad susceptiuũ. cõstat q̄ in instanti sue creationis
corpus nouum causabit lumen: ⁊ tñ corp⁹ qð ꝑfuit nihil
tunc causabit nouũ de lumine: ⁊ nihilominus ab vtroq̄ P
susceptiuũ equal'r illuminabit̃: si equalia fuerint illa cor
pora in virtute illuminandi. ¶ Ad 2^{m} dõ: nꝗ nõ est intel/ Ad 2^{m}
ligendũ q̄ lumen posterius causatũ sit mai⁹ priore: sumẽ
do posteri⁹ cũ exclusione prioris: sicut dicimus q̄ a corpe
regulariter suꝑ spatiũ moto: maius spatiũ est ꝑtrãsitum i
istãti determinante medietatẽ 2^{e} medietatis tpis in q̄ mo/
uet̃: q̄ꝫ in istãti terminati ꝑcise totã medietatẽ ꝑ^{m} tpis qð
non est sic intelligendũ quasi illud spatium precise qð est
ꝑtransitũ in tpe qð est inter instans terminans totã primã
medietateꝫ: ⁊ instãs terminãs ↄ̄sitem medietateꝫ 2^{e} medie
tatis: sit maius spatio qð est acq̄situ inter instans termi/
nans ꝑmã medietatẽ toti⁹ tpis: cũ ipm sit subduplũ ad il
lud: ſꝫ h̄ intelligit̃ cũ inclusione ꝑcedentis. vꝫ q̄ totũ spa/
tiũ ꝑtransitũ a pri° tpis vsq̄ ad instãs finale prime medie/
tatis scðe medietatis totius tpis: mai⁹ est spatio ꝑtrãsito
a pri° tpis vsq̄ ad instãs finale ꝑme medietatis totius: si/
cut totũ maius est sua pte quã icludit. Sic in ꝓposito itel
ligẽdũ est de forma suo mõ. Alioqn duab⁹ cãdelis eq̄lib⁹
ad illuminãdũ ex eq̄li distãtia sic positis q̄ vna a suscepti/ Q
uo luminis paululũ plus distet q̄ꝫ altera: ⁊ per ↄ̄ñs min⁹
cãet lumen si illa remotior appropinquat̃ q̄usq̄ sit in eq̄li
distãtia a susceptiuo lumis cũ reliq̄: seq̄ret̃ q̄ in illa distan
tia multo mai⁹ lumẽ cãret q̄ꝫ altera: qð ad sensum pꝫ fl̃m.
ↄ̄ña pꝫ: q̄ñ cũ ꝑ ẽ remotior cãt aliquãtum lumẽ: ⁊ ponat̃
q̄ subduplũ ad lumẽ causatũ ab altera: tũc cũ appropin
quabit per decimã ptẽ illi⁹ maioris distãtie: maius lumẽ
causabit: ⁊ per ↄ̄ñs eq̄le supra illud ꝑ causatum: ⁊ ꝑ ↄ̄ñs
vtrũq̄ sil' erit iã eq̄le lumini causato ab altera candela: ⁊
in illa decima erit q̄druplũ ⁊ in alia octuplũ. Et sic tandẽ
q̄ñ eẽt in eq̄li distantia cũ alia cãdela: cãret lumen multo
mai⁹ q̄ꝫ illa: qð ad sen^{m} pꝫ fl̃m. Sic ḡ de spatio dcm̄ est: sic
suo modo de forma est intelligendũ: q̄ posterius lumen
maius est q̄ꝫ ꝑcedẽs: sic totũ mai⁹ est sua pte: ⁊ sic ex ifini/

A tate partiū ꝓportionaliū tpis vel instātiū:non cōcludit̃ to
tū spatiū ptrāsitū esse infinitū extensiue. Sic nec in ꝓposi/
to ɔcludi pōt totū lumē acq̄sitū eē īfinitū intēsiue. ¶ Ad
Ad 3m 3m dōm ꝙ in illo ꝑ instanti causatū est lumē diuisibile. Et
c phys. ad dcm̄ phi dōm: ꝙ est intelligēdū de diuisibili spatio qđ
T.c.49 acq̄rit̃ per motū localē: ⁊ sic ꝓcedit rō sua. nō aūt de diui
sibili forme: qm̄ nihil ꝓhibet tale acq̄ri in īstāti. ¶ Ad 2m
ꝓbationē dōm ꝙ totū lumē exñs ī susceptiuo in fine tpis
ɔtinet tm̄ finitas ptes eq̄les lumini cāto in ꝑ īstāti: ⁊ h̄ di/
co supposito ꝙ ɔtineat plures tales ptes. Nā possibile ē
ꝙ corp⁹ luminosū causet lumē in pmo instanti: ⁊ in tpe
aliquo sequēte p suā appropinquationē intēdat lumē: ⁊
nihilomin⁹ in fine illi⁹ tpis nō erit lumē intēsius in duplo
q̄ȝ fuit lumē cātū pcise in ꝑ instāti: ⁊ hoc pȝ ad sensū si qs
velit aduertere: posito tm̄ ꝙ ɔtineat plures tales: dico ꝙ
nō ɔtinet īfinitas: sȝ finitas tm̄. ¶ Tūc ad argumēta q̄ ɔ̄
h̄ fiūt ex ꝓportionali diuisione tpis ad formā acq̄sitā siue
ad lumen. Dicendū ꝙ nō totū lumē acq̄situ in pmo instā/
B ti ⁊ in tpe imediate sequēte instās: diuidit̃ ſm diuisionē
tpis: sed illa ps luminis pcise q̄ acq̄rit̃ in tpe sequēte illud
instans: ⁊ tunc pȝ ꝙ in pma pte .8. tpis nō acq̄rit̃ .8. pars
totius luminis: sȝ .8. illi⁹ ptis luminis que est acq̄sita i tpe
post ꝑm instās gñonis luminis: q̄ si sumat̃ sił cū pte cāta in
ꝑ instāti erit maior. Siłr ad aliā formā arguēdi dōm: ꝙ
in medietate tēporis erit acq̄sitū plus q̄ȝ medietas totius
luminis: nec vnq̄ȝ per aliq̄ȝ diuisionē tpis deueniet̃ ad ali
quā partē in qua nō sit maius lumē in susceptiuo q̄ȝ lumē
cātū in ꝑ instāti: intelligendo semp per inclusionē illius:
vt dcm̄ est: ⁊ hoc iō q2 nunq̄ȝ cōsumabit̃ lumē acq̄situ pci
se in tpe: sicut nec tps in quo acq̄rit̃. ¶ Propter qđ scien/
se.c.35. dū est ꝙ regule phi 7° phy. đ diuisibilitate r ei acq̄site per
motū: ⁊ tpis mensurantis motum illū: sunt intelligende
ſm ea precise que partibiliter in illo tpe acquiruntur.

C ¶ Nā posito ꝙ vnū agēs causet lumē aut aliā formā in in
stāti ⁊ in tpe seq̄nte sic ꝙ tota cāta ɔtineat q̄nq3 ptes eq̄/
les pti cāte in ꝑ instāti: quaꝝ q̄tuor tm̄ sunt cāte in tpe seq̄n
te ⁊ vna in instāti: tūc ſm dcā imedietate tpis erūt cāte tm̄
due ptes for^e. Si aūt huic medietati addat̃ ps acq̄sita in
ꝑ instāti: erūt tres. ⁊ si addat̃ q̄tuor acquisitis in toto tpe:
erūt oēs sił sūm pte ptes .5. ɔstat aūt ꝙ tres non sunt pcise
medietas de .5. ex quo se^r ꝙ imedietate tpis non pcise ac/
q̄siuit medietatē for^e. Et eodē mō tollet̃ ois alia ꝓportio đ
terminata: qm̄ si ꝓportionalib⁹ quātitatib⁹ eq̄lia addāt̃ q̄
resultāt nō sunt in illa ꝓportione. ¶ Siłr alia re^la q̄ dicit
ꝙ dupla v̄tus imedi^te tpis facit eq̄li: fła erit. qm̄ si eq̄lib⁹ i
eq̄lia addant̃ q̄ fiūt erūt in eq̄lia. ponat̃ ḡ ꝙ id de for^e ꝙ cā
tur a virtute dupla imedi^te tpis sit eq̄le ei ꝙ cātur a subdu
pla in toto tpe. Si vtriq3 addat̃ ꝙ vtraq3 cāuit in ꝑ instāti:
cū dupla v̄t⁹ debuerit cāre in ꝑ instāti duplū vel saltē pl⁹
q̄ȝ cāuerit subdupla i ꝑ instāti addent̃ in eq̄lia. ⁊ sic q̄ resul
tabūt erūt in eq̄lia. ⁊ eodē mō pt ostendi de ceteris re^lis.
D ¶ Ad ista dōm ꝙ regule ille nō sunt itelligēde nisi pcise
ſm ea q̄ acq̄runt̃ ptibił in tpe vt ꝑ⁹ dcm̄ est. q̄uo tm̄ etiam
q̄ȝtū ad illud hēant v̄itatē forsitan alias declarabit̃. ¶ Et
istud rōnabiliter dcm̄ statiȝ apparet: qm̄ id quod non acq
ritur in tpe: nec in aliqua parte eius nō opȝ ꝓportionali/
ter diuidi cū tpe: neq3 ɔcludi cum eo qđ cū tpe ꝓportiona
liter diuidit̃. Et exēplū pt dari in motu locali posito casu
possibili. vȝ ꝙ deus vnū corpus subito transferret de vno
pūcto spatij ad aliud: ⁊ post aliud instās subite translatio
nis illud corp⁹ moueret̃ ɔtinue per reliquū spatiū tūc cō
stat ꝙ illud precise quod acq̄reret de spatio in tpe sequen
ti illud instans ꝓportionałr diuideret̃ cū tpe: ⁊ de tali ve/
ritatē hērent regule ille. Siłr si vnū corp⁹ gñatur sursū
in instāti: ⁊ in tpe imediate sequēti descēdat solum: spatiū
qđ acq̄reret i tpe sequēte: erit diuisibile proportionałr cū
tpe mensurante suū motū: ⁊ nō totū spatium cōprehēdēs

id qđ acq̄ret in tpe ⁊ illud qđ occupat in instāti sue gene/ E
rationis. ¶ Ad 6m pncipałr factū dōm ꝙ minor falsa ē: ⁊ Ad 6m
ɔcedēda est ɔ̄. s. ꝙ in eodē subto ꝑ est calor itēsus ⁊ calor prin^i.
remissus q̄ est ps eius. nō dico āt remississim⁹: q2 nullus ta
lis est: vt ex supioribus pȝ. Cū vo ꝓbatur illud ɔñs eē fal
sū p h̄ ꝙ calores hꝫ nō cōpatiunt̃ se in diuersis subtis ꝓ
pinq̄s: sȝ itēsus expellit remissū. Dōm ꝙ h̄ pōt hīe dupli
cē intellm̄. vn⁹ est ꝙ calor intēsus corrūpit calorem remis
sū sic ꝙ ille calor desinat eē: ⁊ iste itell⁹ est falsus. Alio
mō sic ꝙ desinat eē remissus qđ fit augendo ipm ⁊ cāndo
alios gradus caloris in ei⁹ subiecto. ⁊ h̄ sensus ver⁹ est ſm
quē modū ē dicit Mag. l. 3. di. 31. c. penul. ꝙ charitas ip
secta euacuabit̃ in pma: q2. s. tollet̃ ipfectio ⁊ addet̃ perfe
ctio. remanebitq3 ipsa aucta ⁊ act⁹ ei⁹: sȝ ipfectionis mot⁹
eliminabit̃: sȝ ex h̄ nō arguit̃ aliq̄ incōpossibilitas coꝝ ad
inuicē: sed compossibilitas. ¶ Ad aliā ꝓbationē cū dr̄ ꝙ
calor remissus ⁊ itēsus ɔ̄riant̃: nego: sȝ dico ꝙ isti termini F
calł̄i remisse ⁊ calł̄i intēse sunt ɔ̄rij: nec sił v̄ificant̃ de eo
dē: qđ nō est: q2 signāt formas ɔ̄rias: sȝ q2 in h̄ termio re
misse calł̄i iportat̃ negō intēse cal^itatis. Vñ cū dicim⁹ ali
qd eē remisse calł̄i signām⁹ ipm hīe calorē ⁊ nō itēsū: ⁊
h̄ mō itelligēde sunt auctes q̄ dicūt talia eē ɔ̄ria. ¶ Et si
dicat̃ ꝙ ois forma nata est denoiare suū subm: ⁊ per ɔñs
calor remissus exñs cū itenso denoiabit subm. ɔcedēndū
est ɔñs: sȝ dōm ꝙ denoiabit sic. h̄ est tanto calore calł̄m: ⁊
nō sic. h̄ est remisse calł̄m. Qđ vo vlteri⁹ dr̄ de raritate ni/
hil valet: qm̄ fundat̃ in imaginatione falsa. s. ꝙ raritas sit
q̄litas distincta a subā ⁊ q̄ȝtitate ⁊ alijs q̄litatibus de qb⁹
ē ſmo: qđ fłm ē: vt alias poterit patere. dato tm̄ ꝙ ita esset
rñderi posset: sic dcm̄ est de calore intenso ⁊ de calore re/
misso. ¶ Ad 7m nego añs. ad ꝓbationē dōȝ ꝙ cā ꝑꝑ quā Ad 7m.
vna ps pus corrūpit̃ q̄ȝ altera est: q2 ꝑm agēs. s. de⁹. ad c⁹
ꝓuidentiā ptinet ois ordo q̄ est in entib⁹: ſm sniaȝ Aug.
83. q. ⁊ qui nihil casuałr fieri sinit in rebus: sic ibidē in. q. Q̄. 6. 64.
24. sniałr pōit. ɔ̄terminat libere: agēs nāle: vt hec ps prius G
q̄ȝ illa corrūpat̃. ¶ Et eodē mō in ꝓductiōe ipsaꝝ. cū ipe
añq̄ȝ ꝓducant̃ sint eq̄liter q̄ȝtū ex se est in po^a vt sic produ
cant̃ nec aliqd iter ipsas sit nālis ordo ꝑꝑ quē h̄ prius illa
vo posterius gñet̃. ea tm̄ pus ꝓducit̃ ad cui⁹ ꝓductionē
agēs nāle a ꝑ agēte libere determiat̃: vt illā pri⁹ ꝓducat:
ad cui⁹ ꝓductionē ipm ꝑm agēs determiate ɔcurrit. Nec
h̄ alicui videri dȝ fuga q̄dā ꝑꝑ igrātiā solōnis argumen/
ti: qm̄ ⁊ h̄ ipm in sił̄i qlȝ cogit̃ dicere. Cōstat nāq3 ꝙ ideȝ
visibile in eodē oculo frequenter clauso ⁊ apto successiue
cāt visiōes aut ꝓprias spēs q̄ sunt eiusdē rōnis: ⁊ anteq̄ȝ
cāent̃ eq̄liter in po^a vt fiāt: nec aliqs iter eas oino ēentia
lis ordo ē ꝑꝑ quē vna pus ⁊ alia posteri⁹ fiat: ⁊ tm̄ vna fit
añ aliā: nec hui⁹ ordinis pōt assignari cā pcisa ipm visibi/
le: cū eq̄liter sit in po^a ad ꝓducendū q̄ȝlibet illaꝝ: nec ipse
oculus vel po^a visiua: q2 ēt eq̄liter ⁊ idifferenter est in po^a H
susceptiua ad oēs: nec ēt visibile ⁊ potentia sił: q2 ēt vtrū
q3 sił idifferēter se hꝫ ad illas: nec aliqs ordo essentialis il
larū. cum nullus oino sit. ⁊ maxie si ponant̃ ꝙ oēs sint eq̄
pfecte sic pōłe est: ⁊ breuiter ɔcludēdo nulla oino hui⁹ or
dinis cā poterit assignari nisi libera determinatio agētis
pmi qui si voluisset ꝑ fuisset ꝓducta que fuit 2° ⁊ 3° que
ꝑ: ⁊ hoc amplius ɔfirmabit̃ ifra. dis. 35. ¶ Ad vnā aliā q̄
simili mō ꝓcedit cū q̄rit̃ an in tpe quo vna pars corrūpit̃
altera remittat̃ vel remaneat itegra. dico ꝙ remanet in/
tegra. Et cum dicit̃ ꝙ tunc sequit̃ ꝙ agens nāle stet per
tps approximatū passo in dispōne sufficienti ad agendū
⁊ nō agat. nego ɔñaȝ istam. Nō eni sequit̃. in hoc tēpore
non agit corrūpendo oēm formā vel partem forme. ḡ nō
agit. Nā agit corrūpendo aliquā ptē. ¶ Ad octauā nego Ad 8m
ɔñaȝ. ad ꝓbationē cū dr̄: ꝙ indiuiduū albedinis qđ est .a.
excedit .b. idiuiduū nigredinis sine ꝓportione: ⁊ p ɔñs i
īfinitū. Dico ꝙ excedere aliud sine ꝓportione pōt duplr

I itelligi. vno mõ q̄ excedat vltra oẽm ꝓportionẽ nũeralẽ.
fit tñ q̄ in qualʒ ꝓportione numerali aliq̄ pars ei⁹ exce-
dat aliud: ꝛ per ↄ̃ñs etiã aliq̄ pars ei⁹ se hẽat ad aliud in
ꝓportione equalitatis. Alio mõ q̄ excedat sine ꝓportiõe
id est excessu iproportionabili seu nõ se hñte in aliqua ꝓ-
portione nũerali ꝛ cũ hoc etiã nulla pars ei⁹ excedat aliõ
ſm aliquã ꝓportionẽ nũeralẽ. nulla etiã se hẽat ad illud
in ꝓportione eq̃litatis. in hoc scõo sensu neganda est ↄ̃ña
q̃ đi. a. excedit. b. sine ꝓportione. ḡ excedit in ifinitũ. intel
ligẽdo ↄ̃ñs ſm q̄ ex eo infert̃ postea. ḡ. a. est infinitũ. Nã
sensus est: q̄ infinitas ptes equales icludat: qđ non sequit̃
nisi det̃ in. a. pars equalis ipsi. b. nulla autẽ talis dat̃: q̄
non sunt eiusdẽ rõnis. in pmo võ sensu ↄcedo ↄ̃ñam: qm̃
ex añte sequit̃ q̄. a. ↄtineat infinitas ptes equales ipsi. b.
ꝛ p ↄ̃ñs eis inuicẽ: ex quo etiã vlterius bene sequit̃ q̄ sit
infinitũ: sed tũc nego añs ꝓpter cãm dictã. s. q̄. a. ꝛ. b. nõ
sunt eiusdẽ rõnis. ¶ Et q̄ ista rõ nullaʒ efficaciã penitus
habeat pʒ: qm̃ simili mõ posset ꝓbari q̄ quilibet triangu
K lus rectilineus esset infinitus vel infinite magnitudinis.
sumat̃ eni vnus rectus ꝛ sit. a. ꝛ vnus angulus ↄtingẽtie
ꝛ sit. b. nũc ꝓbo q̄. a. excedit. b. sine proportione. naʒ me
dietas anguli. a. excedit. b. q̄ vt 3° Euclidis pʒ: angulus
ↄtingentie est oium acutoꝝ rectilineoꝝ acutissimus: ꝛ p
ↄ̃ñs minor: sed. a. excedit suam medietatem in duplo. ḡ. a.
excedit i duplo. Itẽ medietas medietat̃ ipsius. a. excedit.
b. ꝓp cãʒ ꝓdictã: ꝛ itẽ medietas
illi⁹: ꝛ sic i ifinitũ: cũ q̄libet an-
gulus rectiline⁹ in ifinitũ sit di-
uisibilis in angulos rectilineos
vt pʒ ex ꝓ Euclid. ¶ Põt ẽt alr
ꝛ in idẽ sn̄ialr rediri ꝛ dici disti
guẽdo de sensu pmi ↄ̃ñtis q̄ diʒ
q̄ vna foꝛa excederet aliã spẽ di
stinctã in ifinitũ. Nã vno mõ põt
dici aliqđ excedẽ aliud in ifini-
L tũ: q̄. s. ↄtinet ifinita eq̃lia illi: ꝛ
sic negãda est ↄ̃ña ꝓp cãm dictã. Alio mõ: q̄ si illđ exces-
suʒ infinitũ augeret̃ ifra spẽm suã nũq̄ ptingeret ad eq̃li-
tatẽ excedẽtis: ꝛ sic ↄcedi põt ↄ̃ñs. Sʒ ex eo nõ seq̄t̃ vlteri⁹
q̄ ipsuʒ sit ifinitũ vel infinite pfectionis. B. n. mõ, angulus
rectus excedit infinitũ angulũ ↄtingẽtie. Si in ifinitũ. n.
angulus ↄtingẽtie augeret̃: nũq̄ veniret ad eq̃litatẽ ãgu
li recti: nec tñ angulus rect⁹ est ifinit⁹ aut ifinite magnitu-
dinis seu latitudinis. ¶ Ad nonũ cũ đi termini mot⁹ sunt
Ad 9m icõpossibiles: ↄcedo de termĩs p se ꝛ tũc nego minorẽ. Di
co. n. q̄ termini p se itensiõis nõ sunt forma ꝓcedẽs ꝛ sub
sequẽs. v. g. albedo ꝛ albedo. cũ q̄libet mot⁹ sit ex oppo
sito i oppm̃ simpr̃ vl' q̄dãmõ. albedo ãt ꝛ albedo in neutro
mõ sunt opposita: nec ẽt albũ ꝛ albũ. cũ vnũ đ altero ꝓdi
cet̃. Nec dico ẽt: q̄ ꝓuatio seu nõ eẽ foꝛe ꝛ eẽ foꝛe sint t'mi
ni itẽsionis. tũ q̄a iter eẽ ꝛ nõ eẽ nõ est mediũ. Vñ ipoĩe ẽ
q̄n subm vl' nõ sit albũ vl' sit albũ: ꝛ p ↄ̃ñs vl' ẽ t'mio a q̃vl'
ad quẽ. tũ q̄a qđ fit magis albũ nõ trãsmutat̃ ex nõ albo
M in albũ: cũ ipʒ iã actu sit albũ. Vñ cũ aliqđ fit magis albũ
nõ dicim⁹ de ipso. hoc de nõ albo fit albũ: neq̄ dicim⁹ hoc
de albo fit albũ: sed hoc de minus albo fit magis album.
Et q̄ variatio ꝛ trãsmutatio eius per se attẽdit̃ ſʒ magis
ꝛ minus ꝛ nõ ſm album ꝛ albũ. iõ dico q̄ termini per se
hꝰ motus sunt intensum ꝛ remissum vel min⁹ ꝛ magis. si
cut dicit Phs 5° physi. in illo caplo. Qꝫ aũt loci mutatio
T.c.18. pma. dicit q̄ termini augmenti ꝛ decrementi sunt magni
T.c.61. tudo ꝛ paruitas seu pfectio q̃litatis ꝛ imperfectio. Et q̄
ꝛ.62. in puitate intensiua forme est dare magis ꝛ minus: ꝛ silr
in magnitudine. ideo inter ipsa est aliquo mõ mediuʒ: qđ
sufficit ad ħ vt iter ea possit eẽ motus. Et ſm hoc põt sal-
uari q̄ mobile dum hoc motu mouet̃ hʒ vtriusq̄ termi-
ni partem: ꝛ neutrũ hʒ totum: qm̃ dũ mouet̃ minus est re

misse album q̃ʒ erat in pn̄° motus ꝛ minus itense q̃ʒ erit in N
fine. ¶ Ad 10m dõm primo q̄ argumẽtũ ita ꝓcedit cõtra Ad 10m
arguentẽ ꝛ fortius. Nã ſm ipm nec pars precedens ma-
net: nec sequẽs p̄fuit: nec aggregatũ ex vtraq̄: imo ſm
ipsum nihil ex vtraq̄ penitus aggregat̃. Et si dicatur q̄
nõ hʒ ↄ̃ñs pro inconuenienti. dico etiã ego q̄ non habeo
ipm pro incõueniẽti ſm veritatẽ sermonis sumẽdo ipʒ.
In quo aũt sensu hec sit vera. forma auget̃. dictũ est in so
lutione prime rõnis ad q̄õneʒ supra in. q. pma de augmẽ
to formarũ. vbi eadẽ rõ facta est. Et si dicatur: q̄ ibi hec i
aliq̄ sensu ↄcedit̃. foꝛa auget̃: sed augmentũ foꝛe est mot⁹
ergo forma mouet̃ r̃ñdeo negãdo ↄ̃ñaʒ: q̄ supposito q̄
augmẽtũ foꝛe sit motus respectu alterius: tñ đi augmen-
tum ꝛ respectu alterius mot⁹: qm̃ ipsum est augmentum
forme: ꝛ nõ est motus foꝛe. hoc est denominat formaʒ ſm
nomẽ augmẽti ꝛ non ſm nomẽ motus. subm aũt ecõtra.
Vñ foꝛa đi augeri ꝛ augmẽtata: ꝛ nõ đi moueri neq̄ mo-
ta. Et subiectũ đi moueri ꝛ esse motũ: ꝛ fieri magis tale:
ꝛ factũ esse magis tale: ꝛ tñ nõ đi augeri vel esse augmen O
tatũ. Nõ eni de soꝛ. cũ sit magis albus conceditur hec. soꝛ.
auget̃. aut hec. soꝛ. intẽdit̃. ¶ Instãtia. disciplina est do-
ctrina. vt pʒ 3° phy. ꝛ tñ non sequit̃. discipulus discit ergo T.c.19.
discipulus docet. Et rõ est: q̃uis idẽ actus sit disciplina ꝛ
doctrina. đi tñ disciplina respectu discentis: ꝛ doctrina re
spectu docentis. vt ibi supra dicit Phs. ¶ Ad 11m nego Ad 11m
ↄ̃ñtiam. Ad ꝓbõnem cũ đi: q̄ agens potẽs inducere vnã
partẽ forme põt iducere etiã ꝛ aliã partẽ eq̃lẽ in subito eq̃
vel magis disposito. dõm est q̄ verum est in subiecto eq̃
vel magis disposito pati vel recipere ab illo agẽte. Q̃uis
eni subm aliqđ sit dispositũ ad recipiẽdũ formã aliquaʒ:
non tñ põt illã recipere a quocũq̄ agente: sed a determi-
nato agente: nec agens potens aliquã formã inducere põt
in quolʒ passo illã inducere: sed in determinato ꝛ apto ab P
eo pati. Simile aũt oĩno. s. ſm spẽm forme ꝛ ſm graduʒ.
hoc est q̄ est eq̃ tale. a sĩli eq̃ tali pati non põt: nec sĩle in
tale sibi sĩle agit. sic pʒ ex ꝓ de gñone. Et loquor de indu-
ctione formaꝝ corporaliũ ꝛ realiũ. Similr min⁹ tale non T.c.50.
per se agit in magis tale: sed ecõuerso: ꝛ hec sunt nota ad ꝛ.51.
sensum. Per ħ pʒ ad argumentũ: qm̃ q̄ñ passuʒ fuerit eq̃
tale vel magis. agẽs potens eq̃lẽ vel minorẽ formã indu
cere non inducet in ipso: q̄ nõ põt in tale. põt aũt ħ argu-
mentum reduci ↄtra sic arguẽtẽ. Nam ↄstat ſm ipsuʒ: q̄
subiectũ extñs calidũ in tãto gradu põt recipere minoreʒ
gradũ caloris. Nã põt remitti calor eius seu illud subm
fieri minus calidũ qđ fit vt dicit recipiendo nouũ graduʒ
caloris minorẽ: ꝛ perdendo illũ queʒ hʒ. ¶ Itẽ certũ est:
q̄ potens inducere maiorẽ graduʒ caloris potest iducere
minorẽ. Ponant̃ ergo duo eque calida: cuʒ vtrũq̄ possit
inducere equalẽ gradũ caloris ei quẽ hʒ in subito poten-
ti tñ gradũ recipere: ꝛ per ↄ̃ñs etiã possit inducere mino
rem ꝛ vtrũq̄ possit. vt probatũ est recipere minorem gra
dum sequit̃ q̄ vnum remittet calorẽ alterius: ꝛ faciet ipʒ
min⁹ calidũ: qđ ad sensuʒ pʒ esse falsuʒ: imo qđ absurdius Q
est vtrũq̄ ab vtroq̄ fiet minus tale. ¶ Ad 12m dõm q̄ au Ad 12m
gmentũ quãtitatis molis est duplex. qđdã qđ fit adueni-
ente corpore extrinseco ꝛc̃. vt est augmentum aiatoꝝ tm̃
de quo tractatur in pmo de gñone. ꝛ de hoc: vt pʒ nõ pro t.c.31.32
cedit rõ. Aliud est qđ fit per extẽsionem mãe sine additio
ne cuiuscũq̄ corpis extrinseci: q̃le est rarefactio. de ħ pro
cedit rõ: ꝛ in hoc sensu accipiendo dõm est ad maioreʒ q̄
in aliquo est simile de rarefactione ꝛ intensione formarũ
de quibus est sermo: ꝛ in aliquo est dissimile quantũ ad
ꝓpom̃ facit. Est enim sĩle q̄ in neutro augmẽto ꝓexñs cor
rũpit̃ p se loquẽdo: sed est dissimile: q̄ intensio qualitatũ
de quibus est sermo fit (vt supra ꝓbatum est) p acquisitio
nẽ noue partis seu gradus eiusdẽ rõnis. Sʒ rarefactio nõ
est per acq̄sitionẽ alicuius noue quãtitatis neq̄ alicuius

A qualitatis ſm ſe a ceteris:de quibus eſt ſmo:⁊ a quātitate di ſtincte:vt qdā imaginant̄ eē raritatē. Sed ſic mā dū rare/ ſit ſit maior ⁊ extēſior ſine additiōe noue mãe:ſic quātitaſ mãe ſit extēſior ⁊ maior ſine additiōe vel gñone noue quā titatis:ſiue quātitas ſit res ſm ſe diſticta a ſubiecto ⁊ qli tate:ſiue nō. eadē aūt mām ſic ſine additiōe noue mãe ex/ tēdi eſt ipſam rareſieri:nec opꝫ aliā rē nouā in ipſa forma liter exñtē ſingere. ℭ De hoc tñ alias exqſitiue. Et qꝛ arm fundat̄ ſup h:ꝙ noua quātitas acqrat̄ in rareſactiōe:nec

Ad 13m tñ ꝓbatiō nō ꝓcedit. ℭ Ad illō qō vlt̄ adducit̄ de motu ad vbi. Dōm ꝙ falſum hꝫ fundamētū. videlꝫ ꝙ vbi ſit ali qua res ſubiectiue exñs in mobili:ſm quā ſit per ſe mo/ tus localis. Hoc aūt falſuꝫ eſt. ſic patebit in 2o. d.6.q.p'.

Q ℭ Cōtra ſic. ponat̄ aliqō corpꝰ qeſcere in loco hñs vbi ꝙ ſit. a. deide moueat̄. ꝯſtat ſm dcā ꝙ illō corpꝰ ꝑdet vbi. a. ſiue mutabit̄ ab eo īdiuiſibilr̄. ⁊ in aliquo inſtāti ⁊ ſit illud inſtās. b. tūc ſic. Aut illō corpꝰ in inſtāti. b. ē ipſꝫ ⁊ qlꝫ ps eiꝰ in eodē loco in quo fuit in tp̄e ꝑimediato aut nō. ſi ſic igit̄ hꝫ idē vbi. a. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt mutatū ab. a. ⁊ nō eſt mu/

B tatū ab. a. Siue eſt in eodē loco ꝑ igit̄ eſt mutatū ad aliqd ſpatij. aut g ad aliqd diuiꝰ ⁊ h ē ipoſ'e nālr̄. aut ad īdiuiſi/ bile ⁊ ſic ſeqt̄ ꝙ eſt dare pm magnitudinis ad qō moꝰ mu tatū eſt. Et eſt dare pm mutatū eſſe añ ꝙ moꝰ nec moueba tur nec eſt mutatū. q reprobata ſunt. 6. phiſi. Silr̄ ꝑ hoc tollit̄ oīs motus local'. qꝛ ſm hoc opꝫ dr̄e ꝙ ſp moꝰ eſt to talr̄ in tmīo a q vel totalr̄ in tmīno ad quē ⁊ pꝫ. ⁊ ſilr̄ alia incōuenientia oīa ꝯ iſtos gdus indiuiſibiles quos hij po nūt. ſ. tacta ꝯduci poſſunt ſi ponat̄ ꝙ vbi ſit tal' res indiui ſibilr̄ acqſibilis ⁊ ꝑdibilis. ℭ Si vō dicat̄ ꝙ acqrat̄ ⁊ ꝑdat̄ ꝑti bilr̄ ⁊ ſucceſſiue tūc maniſeſte ſeqt̄ incōueniēs ad ꝙ ꝯ ducit rō iſtoꝝ. Et iō firmiter tenēdū ē nullā talē rē eē nec ſm tales fieri motū localē:ſed motū localē eſſe de loco ad locū vel de ſpatio ſeu magnitudie vl̄ ꝑte magnitudinis ad aliā ꝑtē ſpatij. Sicut vbiqꝫ in phia mōſtrat̄. nec ꝑ vbi itel ligēda ē aliq res diſticta a loco ⁊ locato vt iſra ēt amplꝰ

Ad pm pn 4.ph. tc.84. ꝯ. d.30. declarabit̄. ℭ Ad pm arm ꝑncipale. Dōm ꝙ nō eſt in tētio Phi ꝙ aliqō minus calidū poſſit fieri magis calm ſine acqſitione noui caloris ſeu ꝑtis caloris in ea ꝑte ſubie cti q eſt cal'a:ſed intēdit ꝙ poſ'e eſt fieri magis calm ſine

C acqſitione caloris in parte q nō eſt cal'a:qō idē eſt ac ſi di cat ꝙ pōt fieri magis calm intēſiue abſqꝫ h ꝙ fiat maius vel magis calm extēſiue. Et h expſſe ſonāt vba eiꝰ ⁊ exē pla q īducit. hec. n. ſunt vba eius:⁊ ex calido magis cali/ dū nullo facto in mā calido qō nō eſſet calidū qñ erat mi nus calm. i. nulla ꝑte mãe facta calida que nō eſſet calida qñ ipm erat minus calm. Et ponit̄ exēplū. d. Sicut qdeꝫ neqꝫ maioris circuli circulatio ⁊ cōuexitas ſi ſiat minoris circuli eadē cū ſit aut alia in nullo alio factus eſt ambitꝰ. i. curuitas:qō nō eēt ambitus ſm rectū:⁊ poſt. neqꝫ eniꝫ ſcintille eſt accipere aliquā magnitudinē in qua nō eſt ca

Cō.84. liditas ⁊ albedo ineſt. i. claritas ⁊c. Et ad hūc itellectum exponit ipſum Cōmen. hoc autē dicit ideo Phs ꝙ anti/ qui opinabant̄ corpus condenſari ⁊ fieri minoris magni

D tudinis ꝓpter cōſtrictionē aliquoꝝ foraminū exiſtentiuꝫ in corpore:⁊ propter ampliationē eoꝝdē rareſieri ⁊ fieri maioris magnitudinis:q ſtrictura ⁊ ampliatio ſm quoſ/ dā ipſoꝝ fiebat ꝓpter introitū ⁊ exitū corpoꝝ aliquoꝛuꝫ in foraminibus illis. ſm quoſdā vō qui ponebant ibi va/ cuū ſeparatū nō ꝓpter hoc fiebat vt dicit Cōmen. Utro/ rūqꝫ tñ dictū ſeqbat̄ ꝙ nō qlibet pars corporis denſi eēt denſa nec qlibet pars rari eſſet rara. ℭ Huius aūt oppom dicit Phs in allegatis verbis oſtendēs per ſua exempla ꝙ quelibet pars denſi eſt denſa ⁊ rari rara:⁊ tñ denſum pōt fieri rarum:⁊ rarum denſum. ⁊ vtrūqꝫ magis ⁊ minꝰ

Cō.85. tale. Uñ Cōmen. ibidē exēpla Phi applicās ad ꝓpom ait. ꝙ additio incuruationis in circulo nō eſt in aliq ꝑte ⁊ non in alia ſm qūcūqꝫ ꝑtē acceperis inuenies incuruationem additā in eo. queadmodū qlibet pars ignis eſt cal'a. Silr̄

E eſt in toto in hoc ꝙ qñ eſt denſum ⁊ eſt congregatū:⁊ qñ eſt rarū ⁊ eſt ſegregatū. ſ. qm̄ raritas ⁊ denſitas eſt in qlꝫ parte eius. Et inuit. ſ. Phs per hoc peccatū qō accidit di centibus ꝙ denſitas ⁊ raritas ſūt ex ꝯſtrictiōe ⁊ amplia tione partū foraminū:qm̄ ſm hoc nō quelibet pars cor/ poris recipit denſitatē ⁊ raritatē:⁊ eſt maniſeſtū per ſe ꝙ denſuꝫ eſt denſum ſm oēs ꝑtes:⁊ ſilr̄ raꝝ. hec Cōmenta.

ℭ Dictū vō Cōmen. qō arguēdo inducit̄ portat ſecū glo ſaꝫ. vñ hec ſunt verba eius. nullis ꝑtibus calidis in actu Cō.84. aduenientibus. ſ. corporibus calidis:ſed transfert ⁊c. Et pꝫ ꝙ nō eſt ꝯtra pōnē iſtā:que nō ponit intēſionē formaꝝ per additionē corpoꝝ ſiñꝫ. ℭ Ad 2m dōm:ꝙ ꝑor forma Ad 2m remanet in ſubiecto cū ſequēte parte. ℭ Ad primā ꝓba/ tionē que ꝯ hoc inducit̄:qꝛ tunc duo accidentia ⁊c. dico:

F ꝙ ꝯña nō valet:qm̄ ille ꝑtes formales faciūt vnā formaꝫ nūero ꝑ ſe vnā. ⁊ ideo de vtute ſermonis hec eſt falſa. for ma intenſa eſt plures forme nūero. Sicut ēt ſm opinionē oppoſitā. nō obſtante ꝙ quelibet talis forma corporalis habeat plures partes dimenſionales ſiue ſm extenſionē:⁊ qꝛ cū ꝯſtituūt vnā formā per ſe non eſt verū ꝙ ille partes ſint plures forme. vbi gfa. plures albedines:ſed ſunt vna albedo:qꝛuis ſint plures ꝑtes albedinis. Sic in ꝓpoſito 5 meta. dictū aūt Phi eſt intelligendū de accidētibus nō facienti t.c.16. bus per ſe vnū in actu. Quāuis nec de oībus vlr̄:qm̄ nō de ſpūalibus ⁊ intētionalibꝰ:qles ſunt ſpēs in medio ⁊ in ſenſibus ⁊ in alijs potentijs ⁊ de actibus eaꝝ. Et ideo de accñtibus mãe mere corpalibꝰ:qles ſunt qlitates ꝑme ⁊ ſcōe pōt itelligi veꝝ eſſe dictū ſuū:qm̄ talia in eodē ſubie/ cto ꝑ ſe faciūt vnū:⁊ nō remanēt actu plura indiuidua:qꝛ uis de poꝰ dei poſſet eſſe oppoſitū. ℭ Ad aliam de auctor ſex ꝑncipioꝝ dōm:ꝙ ſua intentio eſt ꝙ forma non ſit com poſita ex actu ⁊ poꝰ intrinſece ſicͤ cōpoꝰ de gñe ſube. ⁊ hoc inuit ꝓbatio ſua cuꝫ dicit:ꝙ talis cōpō. i. tale cōpoꝰ adue

G niēs aque facit maiꝰ:ſicut aqua aduenies aque facit ma ius:albedo aduenies nō facit maius. ℭ Ad 3m cū dr̄:ꝙ qꝫto forma eſt cōpoſitior:tāto eſt ꝑfectior. nego illam. iō dico ꝙ de tali cōpōne quā pono qꝫto ē cōpoſitior tāto per/ fectior eſt. ⁊ quāuis ſimplicitas dicat̄ eē ꝑfectiōis ſimplr̄s nō tñ oē ſimplex ꝑfectiꝰ eſt qlibet cōpoſito:ſed aliquando ecōtra aliqō cōpoſitū ꝑfectius eſt hoc vel illo ſimplici. ſic hō ꝑfectior eſt ſua mã:⁊ qōlibet cōpoꝰ vtraqꝫ ſua parte.

ℭ Diſtinctionis. xvij. Queſtio. v.

Poſtqꝫ viſum eſt de augmento qlitatum corporaliū videndū eſt de augmē to ſpūaliuꝫ ⁊ ſpecialr̄ charitatis de qua Ma giſter principalr̄ agit. Quero g vtrum chari tas poſſit augeri:ℭ Et arguitur ꝙ non ſic. ꝑ charitas non pōt minui. g non poteſt augeri. Añs proba tur:quia ſi poſſet minui. vel hoc eſſet per pctm̄ mortale:

H vel veniale. nō per mortale:qm̄ tale totaliter tollit chari/ tatem. nec ꝑ veniale:qꝛ cū charitas ſit finita intenſiue per multiplicationem venialiū ꝑciſe poſſet totalr̄ corrūpi:⁊ ſic hō ꝑ ſola venialia poſſet dānari:qō eſt falſum. ꝯña pꝫ qm̄ ſicut pꝫ ex 2o ethi. ex eiſdē actibus ꝯrio nō factis au/ cap. p. get̄ ⁊ minuit̄ habitus:⁊ ſit melior ⁊ deterior. ſ. minꝰ bonꝰ ℭ 2o ſic. ſi charitas poſſet augeri:aut poſſet augeri aug/ 2m mēto ſucceſſiuo ⁊ ꝯtinuo:aut inſtātaneo:ſꝫ nec ſic nec ſic. g nō pōt augeri. ꝓbo minorē ⁊ ꝑ ꝙ nō augmēto ꝯtinuo. Et loquor ꝯ augmēto charitatis:qō meritorie ꝓuenit ex actibꝰ meritorijs:qꝛ ſi ſic augeret̄ ꝯtinue:vel h eēt pp con tinuationē actꝰ meritorij manētis in eodē gdu itēſiue:vl̄ pp ꝯtinuā itēſionē eiuſdē actꝰ meritorij:aut pp ꝯtinuam ſucceſſionē actuū meritorioꝝ. pm nō ꝑt dici:qm̄ actꝰ meri toriꝰ eodē meritorie fac̄ ad augmētū charitatꝫ q actꝰ vtutꝫ acqſite facit elicitiue ad augmētū illꝰ vtutis:⁊ alie for nālr̄ actiue ad augmentū ſuoꝝ effectuū. tal es āt forme ſi

3 in passo nõ sit resistẽtia dispõnis ɔ̃rie nec aliõ adsit impe/
diens actionẽ eaꝝ mox agũt effectũ pfectissimũ quẽ põnt
nec pp diuturnitatẽ pñtiã ipsaꝝ intendũt ipm:nisi ipse for
me actiue intendant in seipsis. Uñ si ponat̃ sũma dispõ in
aere ad lumẽ:ꝛ nullũ sit oino ĩpedimẽtũ:nec augeat̃ vir/
tus illuminatiua in corpore luminoso:nũq̄ȝ corpus lumi
nosum intẽdet lumẽ in aere si staret p annũ pñs ei:sed i p̄
instãti cãt sũmũ qð põt:ꝛ vltra nõ intẽdit illũ in proposi/
to autẽ ponit̃ charitas in aia:ꝛ per ɔ̃ñs nulla dispõ ɔ̃ria:
qm̃ nulla talis sibi est cõpossibilis:ꝛ nullũ ponit̃ impedi
mentũ.ḡ actus meritorius in p̄ instanti sui esse tantũ au/
gebit charitatẽ meritorie:quãtũ põt:nec postea p suã cõ/
tinuationẽ augebit. Nec p̄t dici scðm.videlȝ ꝙ augeat̃ cha
ritas ɔ̃tinue pp ɔ̃tinuã intensionẽ actus meritorij:qm̃ tũc
actus augeret̃ ɔ̃tinue. ℭ Sed pbo:ꝙ h̄ nõ sit poſ̃e:qꝛ sit
actus.a.meritorius:ꝛ sit ipse bonus in gradu.b.ꝛ si põt
augeri ɔ̃tinue ponatur ꝙ augeat̃ quousq̄ȝ sit in duplo bo
k nus:ꝛ sit gradus duplus.c.tunc sic.latitudo intensiua.c.
addita supra gradũ.b.est acqsita in tpe:ꝛ latitudo.b.pre
cx̄ñs fuit acquisita in instãti vt suppõ:ꝛ latitudo addita
est eq̃lis p̄cx̄nti:ḡ latitudo.b.p̄cx̄ñs fuit conatu in infinitũ
maiore pducta q̄ȝ latitudo addita in tpe:ꝛ vltra.ḡ in vo/
lũtate fuit conatus infinit⁹ itẽsiue:qð est ipoſ̃e.ɔ̃ñs pbat̃:
qꝛ q̃lis est pportio velocitatis ad velocitatẽ in pducẽdo
equalẽ effectũ:talis est pportio v̄tutis pducentis ad v̄tu
tẽ si sint diuise:aut conat⁹ ad conatũ si ab eadẽ v̄tute vter/
q̄ȝ effectus pducat̃.velocitatis aũt instantanee ad tpales
ɔ̃firma. nulla est pportio.ḡ ꝛc̃. ℭ Cõfirmat̃. Nã stat ꝙ maior co
natus reqrit̃ ad pducendũ tm̃ effcm̃ in instanti:q̄ȝ ad pro
ducendũ in tpe:aut ḡ maior in infinitũ:ꝛ habet̃ ppo^m:aut
in aliq̃ pportione finita:ꝛ si sic tũc sumat̃ aliqð tps min⁹
in eadẽ pportione ad illud tps in quo est conat⁹ apposit⁹
in pductione subita ad conatũ pductiõis tpalis:ꝛ tũc tã/
tus conatus apponet̃ ad pducẽdũ in tpe illo quãtũ ad p
ɔ̃firma. ducendũ ĩ istanti:qð est falsum. ℭ Cõfirmat̃ scðo: quia
si esset aliqua v̄tus potens pducere tm̃ effectũ in tpe ꝛ nõ
potẽs illũ pducere in instãti:ꝛ alia esset potẽs tm̃ effectũ
l pducere in instãti:nõ est dubiũ ꝙ potẽs in instãti esset in
tensiue maior in infinitũ:ergo sic in pposito. ℭ Nec põt
dici 3° ꝙ intendant̃ ɔ̃tinue charitas pp ɔ̃tinuã successio/
nẽ actuũ meritorioꝝ.cũ talis successio sit ipoſ̃is:qm̃ tunc
in quolȝ instanti tp̃is acqreret̃ nouus actus:qð est ipoſ̃e.
vt ex p̄cedẽti.q.appet p3 ḡ ꝙ charitas nõ põt augeri au/
gmento ɔ̃tinuo. ℭ Qð vo nõ possit augmento istãtaneo
pbat̃:qꝛ vel hoc esset per actũ durãtẽ tm̃ per instans.c.
h̄ nõ.cũ nullus talis actus det̃.vt supra p3.aut p actũ du/
rantẽ per tẽpus:qð etiã dici non põt:qꝛ seq̄t̃ ꝙ actus ille
esset meritori⁹ tm̃ p instãs:nec mai⁹ p̃miũ sibi deberet̃ ex
maiori eius ɔ̃tinuatione:ꝛ p ɔ̃ñs nõ expediret talẽ actũ
continuare. Et ɔ̃ñs p̄³p3:qm̃ si maius p̃miũ sibi deberet̃
charitas etiã magis augeret̃:quoniam s̄m proportionem
charitatis est proportio p̃emij.

Oppo^m M cap.p. **Ad oppositũ** ecclesia non orat pro aliquo ipossi
bili:ꝛ orat pro augmento charita
tis:scilȝ in collecta. Omnipotens sempiterne deus da no
bis fidei spei ꝛ charitatis augmentũ:de alijs etiam virtu
tibus acquisitis ꝙ augeãtur patet scðo ethi.

In declarãdo .q.duo erunt articuli. In primo
videbit̃ de principali q̃sito. In
scðo mouebunt̃ quedã dubia tacta in arguendo.

p⁹ arti. p̄ 2 cap.p. **Quantũ** ad p̃mũ pono 4^or ɔ̃nes. ℭ Pria est ꝙ cha/
ritas põt augeri hoc pbat̃ p auc̄te apl̃i ad
phil. Oro vt charitas vr̃a magis ac magis abũ det glosa
.i.crescat.nõ oraret aũt p cremẽto charitatis si foret im/
Cap.p. possibile ipsaȝ augeri. ℭ Itẽ 1°ad Thess. gr̃as ago deo:
qm̃ inquit supercrescit fides vestra ꝛ abundat charitas.
c.penul' ℭ Itẽ Aug.in encħ. Minuet̃ inqt cupiditas charitate cre

scente. ℭ Itẽ idẽ sup ep̃la Joã.1.vt allegat mag̃ 3° snia3 n
dis.29.c.vltimo ait. Nunqd mox vt charitas nascitur iaȝ
ɔ̃sus pfecta est.imo vt pficiat̃ nascit̃.cũ fuerit nata nutri
tur.cũ fuerit nutrita roborat̃.cũ fuerit roborata perficit̃.
cũ ad pfectionẽ venerit dicit cupio dissolui ꝛ eẽ cum xp̄o.
ℭ 2. Cõstat ꝙ ex̄ñs in charitate percipiẽdo eucharistiã
pcipit nouũ gradũ charitatis quo sit deo carior:ꝛ sic per
alioꝝ susceptionẽ sacroꝝ. ℭ Itẽ ɔ̃stat ꝙ ex̄ñs in charita/
te operãdo s̄m charitatẽ sit melior.ḡ charitas eius auge
tur.ɔ̃ñs p3 p Aug^m in encħ.d.quãto in vnoquoq̄ȝ chari/ cap.117
tas maior est:tãto melior est in quo est. ℭ Ex quo dicto
seq̄tur:ꝙ quãto qs est melior:tãto in eo est charitas ma/
ior. Aliogn nihil phiberet Petrũ maiorẽ charitatem hr̃e
q̄ȝ hȝ Paulus:ꝛ tñ Paulũ eẽ Petro meliorẽ. Et sic falsũ
eẽt ꝙ dicit Aug. Plura possent adduci:sȝ ista sufficiunt:
qꝛ nec ɔ̃ dubia est apud quẽq̄ȝ catholicum. ℭ Scða ɔ̃ est 1° ɔ̃.
ꝙ charitas nõ augeat̃ ex h̄ pcise:qꝛ depurat̃ vel sit minus o
pmixta ɔ̃rio. Et p̄ pbari p̄t ista ɔ̃ p easdẽ rõnes qbus pba
tũ est supra gñal̃r h̄ de omni forma ipsaȝ nõ augeri p depu/
rationẽ a ɔ̃rio applicãdo illas p spẽales terminos ad ppo 1^m.
situ. ℭ 1°.qa in btã virgine fuit charitas aucta tã in ɔ̃ce/
ptiõe filij.iuxta illð. Sp̃us scũs superueniet in te ꝛc̃.q̄ȝ ante
Et postea ex suis meritorijs opibus:nec tñ fuit depurata
charitas ei⁹ a ɔ̃rio cũ post ei⁹ s̄cificationẽ in vtero nũq̄ȝ i
eius mente fuerit aliqd ɔ̃riũ charitatis:qm̃ s̄m cõem san
ctoꝝ doctrinã nunq̄ȝ in ipsa aliqð peccm̃ actuale fuit. ℭ 3° 3°.
qꝛ si nullus hõ vnq̄ȝ peccasset adhuc hõ vn⁹ alio habuis/
set maiorẽ charitatẽ. Et idẽ hõ in gr̃a ꝛ charitate pfeci/
set s̄m ꝙ plus vel min⁹ ex charitate fuisset opat⁹:ꝛ tñ tũc
nulli⁹ charitas fuisset aucta p depurationẽ vel minorem
mixtionẽ cũ ɔ̃rio.qð p3:qꝛ nõ põt fingi.ꝙ tunc fuisset illð
ɔ̃riũ. ℭ Cõtra istã ɔ̃nẽ vr̃ esse auctas Aug.83.q. vbi ait. 3 ɔ̃nem
Charitatis venenũ est spes adipiscẽdoꝝ aut retinẽdoꝝ qõ.36.
tpaliũ.nutri^m ei⁹ est diminutio cupiditatis:perfectio nulla
cupiditas.vbi p3:ꝙ ɔ̃riũ charitatis est cupiditas ꝛ õude
riũ tpaliũ.iõ vocat illã venenũ charitatis. Ex cuius dimi
nutione nutrit̃:ꝛ p ɔ̃ñs augetur charitas ipsa:ꝛ ꝙ tũc cha/
ritas est pfecta:qñ nulli cupiditati est admixta. Et sil̃r vt p
allegatũ est in p̄cedẽte ɔ̃ne idẽ Aug.ait in encħ. Minuit̃ c.penu.
cupiditas charitate crescẽte.vbi etiã expresse vr̃ velle ꝙ
charitas crescat p minutionem cupiditatis. ℭ Rñdeo ꝙ Rñ.
dictũ Aug.intelligendũ est p cõcomitãtiã:qꝛ.s. in eo in q̄
est adhuc cupiditas cũ charitate:aug^m charitatis ɔ̃comi
tatur minutio cupiditatis:ꝛ minutionẽ cupiditatis cõco/
mitatur augmẽtũ charitatis. Nõ itẽdit aũt ꝙ hoc ipsũ sit
charitatẽ augeri qð cupiditatẽ minui : aut ꝙ p̄cise per h̄
charitas augeat̃:qꝛ cupiditas minuit̃.aliogn nõ eẽt poſ̃e
in aliquo augeri charitatẽ in quo non esset cupiditas:qð
ɔ̃sus falsum est. ℭ Pro eo aũt qð in argumento iplicat̃
scilȝ ꝙ cupiditas est ɔ̃ria charitati est sciendũ:ꝙ charitas
põt sumi dupl̃r.s.pro charitate ĩfusa ꝛ p charitate acq̄sita
ta:qm̃ sic̃ et in alijs aie actib⁹ frequẽtatis gñant̃ hit⁹:sic et
ex actib⁹ diligendi deũ pp se:ꝛ p̃imũ pp deũ frequẽtatis o
gñat̃ hitus in aia ad tales act⁹ iclinãs:qð et post peccatũ
mortale remanet in hoie. ℭ Item charitas põt sumi pro
hitu ꝛ p actu. Sil̃r cupiditas est duplex.s.hitual̃ ꝛ actua
lis ꝛ vtraq̄ȝ diuidit̃ in venialẽ ꝛ mortalẽ:charitati ḡ infu
se nulla cupiditas hitualis est formal̃r ɔ̃ria neq̄ȝ etiã actui
charitatis. Qð pbat̃ ex eo ꝙ q̃lȝ est sibi cõpoſ̃is.vñ si gẽ
tilis luxuriosus ꝛ auar⁹ ꝛ alijs cupiditatib⁹ hituat⁹ ɔ̃uer
tit̃ ad fidẽ:ꝛ baptiçet̃ infundit̃ sibi charitas:ꝛ non statim
corrũpũt̃ hitus vitiosi:q p̄us erãt in eo cum et post bapti
smũ expiat̃ se iclinari ad act⁹ illoꝝ:Sil̃r cupiditas actua
lis venialis nõ est ɔ̃ria formal̃r charitati:sed cõpoſ̃is ẽ eiusȝ
cupiditas mortal̃ actual̃ p̄t dici formal̃r ɔ̃ria charitati : eo
ꝙ illi nõ est cõpoſ̃is:ꝛ vicissim põt inesse. ℭ Sed nũquid
charitas acq̄sita ꝛ cupiditas sunt icõpoſ̃es s̄m habitũ.di

A cī pōt ꝓbabilr: q si sumat charitas acq̄sita pfecta. s. p ro-ea qua quis habitualr deum diligit sup oia: ⁊ quicqd diligit diligit ꝑꝑ deū: tali charitati nulla habitualis cupiditas mortalis ē sibi cōpos̄sis: aliogn in eodē simul eēnt habitus acquisiti ad incōpos̄ces actus inclinātes. videlʒ diligere creaturā plus q̄ʒ deū: vel nō ꝓpter deū: qui est actus cupiditatis: ⁊ diligere deū plus q̄ʒ creaturā: ⁊ nō ꝑꝑ ipaʒ creaturā: q est actus charitatis. Quāuis aūt nō ois cupiditas sit formalr ꝯ̄ria charitati ifuse: de qua nūc pncipalr agit. aliquo tn̄ mō pōt dici ꝯ̄ria virtualr: q2 scilʒ inclinat ad actus vel demeritorie corruptiuos charitatis ⁊ incōpossibiles actus eius. vt cupiditas mortalis. vel aliquo modo impeditiuos mediate vel imediate: ne sic perfecte actus charitatis eliciant. vt magis in dubio vno dicet. ⁊ ꝓpter hoc vtraqʒ pōt dici: lʒ dissimilr venenū eēt charitatis: nec ex h̄ habet aliquid ꝯtra superius dicta. videlʒ q ꝯ̄rie for̄e nō pn̄t in eodē sil eē. ¶ 3ᵘˢ ꝯ est. q charitas auget per acquisitionem noui gradus charitatis ⁊ nō p̄cise per maiorē dispōnē subiecti. Que ꝯ pōt ꝓbari p aliquas rōnum factaꝝ in p̄cedenti. q. ad ꝓbādū silʒ ꝯnē de formis corpalibꝰ. ¶ 2ᵒ spālit. Nā querendū est per qd aia vno tpe est magis disposita ad charitatē q̄ʒ alio. Naʒ aut hoc est: q2 maiorē hʒ charitatē: ita q minor charitas disponit ad maiorē: sicut aliq dicūt q minꝰ lumē disponit ad maius: ⁊ si sic dicat ponant gradus in eē charitatis ⁊ conceditur ꝓpoᵐ: aut ideo est magis disposita: qa eius cupiditas est diminuta: ⁊ vnus hō est magis dispositus q̄ʒ aliꝰ: q2 eius cupiditas ē minor. ¶ Et hoc reprobat p̄: q2 si nullus hō vnq̄ʒ peccasset nullā aliqs cupiditatē habuisset: ⁊ tn̄ vnꝰ fuisset iustior ⁊ deo carior q̄ʒ aliꝰ: ⁊ idē hō vno tpe q̄ʒ alio. ¶ Itē i bonis angelis nō fuit vlla cupiditas: ⁊ tn̄ nō habuerūt oēs eq̄lē charitatē anteq̄ʒ essent beati: sicut nec oiuʒ est eq̄lis beatitudo: sed vnus alio maiorē habuit supposito q habuerint meritū anteq̄ʒ premiū. Aut etiā si nō p̄us: sed sil: nihilominus vnus nūc maiorē hʒ charitatē ⁊ alius minorē: ⁊ tn̄ nullus hʒ minorē cupiditatē cum nulla sit in eis cupiditas. ¶ 2ᵒ q2 vel cupiditas minuitur s̄m suā essentiā: ⁊ habet ꝓpoᵐ: vel s̄m esse tn̄ ꝓpter aliā dispositionē: ⁊ sic de alia querat in infinitū. ¶ Aut 3ᵒ aia est magis disposita ꝓpter aliquā aliā formā exn̄teʒ in ea. ⁊ tūc vl opʒ q sp q̄ncūq̄ʒ charitas auget noua forma s̄ʒ spēm acq̄rat in aia per quā sit magis disposita: qd vʒ icōueniēs: ⁊ maxime si ꝯtingat charitatē augeri ꝯtinue: vel q illa forma disponēs augeat in sua eēntia. Aut vlᵒ aia ē magis disposita ꝑꝑ remotionē alicuiꝰ forme indisponentis ad charitatē: ⁊ tūc eodē mō necesse est q sp in augmēto charitatis vel tollat forma alteriꝰ rōnis vel eadē essentialr minuat: ⁊ ꝯcedit ꝓpoᵐ. ¶ Ad rōnē istā forsan diceret q ista maior dispō aie est maior capacitas eius. vn̄ sic aia sit magis ⁊ magis capax charitatis sic eā magis participat ⁊ sit carior. ¶ Cōtra. aut capacitas aie est aliqua entitas distincta ab eēntia ⁊ poᵃ aie: aut nō. si sic: illa non est nisi q̄dā forā exn̄s vel in eēntia vel in poᵃ: ⁊ tūc vel q̄rendū est q̄uo fiat maior: an. s. in sua eēntia vel q̄lr vt prius. Si v̄o capacitas sit aliq̄ entitas talis distincta: cū ipsa aia nō suscipiat intēsionē in seipsa neqʒ poᵃ etiā: opʒ itelligere q capacitas iō dicat maior: q2 aia est capacior: imo idipʒ opʒ itelligere per h̄ qd dr̄: q capacitas aie est maior ac si diceret aia e st magis capax charitatis: ⁊ ille est melior intellectꝰ q possit h̄ri ex v̄bis illis. ¶ Sed tunc stat qd q̄re aia vno tpe est magis capax charitatis q̄ʒ alio: q2 vel h̄ ē ꝑꝑ remotionē alicuiꝰ for̄e ipedientis capacitatē: sicut oculus est minus capax lucis ꝑꝑ humorē aliquē ipedientē: ⁊ sit magis capax p remotionē illius: vl hoc est ꝑꝑ appōnē alicuius disponentis: ⁊ vtrūlʒ istoꝝ dicat rō ꝓcedu ꝯ illd vt supra. ¶ Itē ꝯstat q vitiū aliqn̄ auget in aia. ⁊ sumat p̄ᵐ vitiū genitū in aia for. ⁊ de ipso queratur q̄lr augeatur: nec pōt inueniri aliq̄ dispō in aia ad vitiū illud: ꝑꝑ quam aia sit magis disposita ad maius vitiū: nisi ipsūmet vitiuʒ cuiꝰ vnꝰ g̊dus disponit ad aliū. Et silr argui posset ꝯ alijs habitibꝰ aie ac ēt de actibꝰ q itendunt. ¶ 4ᵘˢ ꝯ: q non est necesse in augmēto charitatis corrūpi charitatē p̄exn̄tē. ¶ Hāc p̄ ꝓbo: q2 aliogn seq̄t: q ipos̄e est charitatē a deo augeri p aliqd tps ꝯtinue: ꝯn̄s istud falsuʒ eē puto: ⁊ ipsi silr h̄nt h̄ putare: cū ꝯcedāt aliquas for̄as posse a nālibꝰ causis suis ꝯtinue augeri. ꝯn̄a vo pʒ: qm̄ si oppoᵐ ꝯsequētis simul cū añte ponat veꝝ: sequit q tp̄s sit cōpoᵐ ex istātibus: sic in 5ᵃ rōne articuli scd̄i p̄cedētis q̄ōnis in sili ꝓbatū est. ¶ 2ᵒ alie for̄e corpales vel spūales dū intendūtur nō corrūpit p̄exn̄s: g̊ nō est nec̄e charitatē p̄exn̄tē corrūpi si intēdat ꝯn̄a est satis clara cuilʒ. añs quātū ad formas corpales ⁊ ēt spūales q̄ nālr augent cōiter ꝓbat in p̄cedenti. q. Nunc tn̄ spālit de intellectualibꝰ sic sunt habitus acquisiti in mēte ꝓbo p rōneʒ satis cōem ⁊ bonam. Et suppoᵒ ex scd̄o ethi. ac ēt experientia q tales habitus augent p actꝰ ab eis elicitos tāq̄ʒ p cās actiuas p̄tiales. Et suppono ex declaratione posita in pnᵒ scd̄i articuli p̄cedētis q̄ōnis: ac ēt ꝯcessione opionis opposite q si augmentū forme fiat p corruptioneʒ p̄cedentis: quelʒ forma in intensione inducitur in instanti. Pono g̊ q in sor. augeat habitus: ⁊ sumo habitū auctū qui sit. b. ⁊ ꝓductū in h̄ pn̄ti instāti: siue hoc instās sit finale tpis intēsiōis: siue mediū posito q intēsio fiat in tpe: seu ēt sit instās in quo fiat subita intensio: si talis detur tūc arguo. in hꝯ instāti ꝓducitur .b. igit in hoc instāti est actus a quo elicit: ⁊ vltra: g̊ in h̄ instāti est hitus a quo ille elicitur: g̊ in h̄ instāti simul cuʒ hitu. b. est hitus aliqs p̄exn̄s in sorte. Pria ꝯn̄a ꝓbat ex eo q oē qd ꝓducit ab aliq̄ ꝓducēte: ⁊ p ꝯn̄s exn̄te ꝓducitur: q2 ipos̄e est aliqd nō exn̄s ꝓducere aliquā entitatem. hitus aūt ꝓducit ab actu: ⁊ p idē pʒ 2ᵃ ꝯn̄a: q2 actꝰ q̄ augetur hitus ab hitu ēt aliquo ꝓducit imo illū tn̄ ꝯsueti sumus dicere augeri. ¶ Ad hanc rōnem r̄ndetur negando ꝯn̄tiam. Ad ꝓbationeʒ dr̄ q res pro p̄ instanti in quo est nō indiget actuali pn̄tia vel existētia sui agētis: q2 iā tūc facta est: ⁊ qn̄ facta est nō indiget faciente. ¶ Contra. suppono tāq̄ʒ certū: ⁊ q ois effectꝰ singularis ⁊ determinatꝰ est vel fuit ꝓductꝰ ab aliq̄ cā singulari ⁊ determinata: q̄ ē actualr vel fuit: cū g̊ cā hitus supponat esse actus: huius hitus. b. est vel fuit aliquis singularis actus cāi ⁊ vocet ille. d. g̊. d. est vel fuit. si est hr̄ ꝓpoᵐ: si nō est: sed fuit: aut fuit p instās tn̄: aut p tp̄s: si p instās tn̄: cū nō sit instans istāti imediatū: tp̄s fuit mediū iter istās in q̄ actus fuit ⁊ hoc istās. Sed nō est intelligibile: q nūc p̄ aliqd ꝓducat aut sit ꝓductū ab aliq̄ qd nō est: ⁊ p tp̄s imediate p̄cedēs ēt nō fuit: alias posset dici: q ignis nūc ꝓducit ab igne q fuit tpe Moysi in icendio Dathan ⁊ Abirō. Si v̄o fuit p tp̄s: aut h̄uit aliqd istās vltimū sui esse post qd nihil eius fuit ⁊ ideʒ seq̄t: aut habuit vltᵐ istās post qd aliqd eiꝰ fuit ⁊ tunc sequit: q fuit remissus p ablationeʒ partis a p̄te ꝯ id qd tʒ opio: aut p̄ᵐ instās sui nō esse: ⁊ tunc aut illd istās est h̄ pn̄s aut fuit aliqd p̄teritū. Si p̄teritūʒ seq̄t idem qd p̄us illatū est. Si h̄ pn̄s: seq̄t q vel nullus hitus pōt itēdi ꝯtinue nālr: cuiꝰ oppᵐ ꝓbabit articulo sequēti: vel instās fuit imediatū instāti pʒ: q2 si augeat ꝯtinue actꝰ q ē cā habitꝰ hʒ eē p instās mū: ⁊ q2 ponit p̄ nō esse in istāti in q̄ est hitus pʒ ꝓpoᵐ. ¶ D. Nō ē itelligibile: q aliqd sit cā efficiēs alicꝰ entitatis nisi ipsaʒ ꝓducat dū ipʒ est vel aliquid illiꝰ: aut q sit dispō p̄cedēs ⁊ necessitās ad illā: sicut opio opposita. d. de aliq̄ gn̄one for̄e subalis: que sequit necio dispōnē p̄cedētē factā ab agente ꝓ instanti gn̄ationis: nō exn̄te. Sed actus datus dum est nihil ipsius habitus ꝓducit cū indiuisibilr ꝓducat s̄m opioneʒ: nec aliqd aliud disponēs: q2 tunc nō nisi hitus aliqs ꝓducit nec contigit assignare q aliud ꝓducat. Et qcunq̄ʒ hitus ꝓducat: duʒ

3 act⁹ est hī ꝑpoᵐ:qm̄ ⁊ tūc hoꝛ hitus q est cā actus ēt est.
¶ Uñ esto ꝙ possꝫ sustineri ꝙ nō sit necesse agēs actualr̄ esse. in instanti gn̄onis foꝛe subalis q̄ est finis trāsmutationis p̄ceᵐ q̄ fiebat ab agēte tūc exn̄te ⁊ fuit dispō necessitatis ad gn̄onē nullo tn̄ mō dici p̄t ꝙ forma aliq̄ subito ⁊ nō p̄ceᵗᵉ alia trāsmutatione fiat nisi tūc actualr̄ sit agēs ꝙ eā actu facit. ¶ Hec rō non est ita efficax de charitate qꝛ actus meritori⁹ nō ē cā actiua charitatis nec ab ipso elicitiue ē charitas īfusa de q̄ loqmur sꝫ ab ipso tm̄ meritorie .i. p ip̄m hn̄s mereť vt deus causet charitatē. nūc aūt non vꝫ ipoſe ꝙ cā meritoria p̄cedat effcm̄ ⁊ non sit sil' cū ipso qn̄ sit effectus. Sicut aliqs viuēs mereť p actus suos meritorios vt post mortē hēat vitā eternā. ¶ O vt ēt alij arguunt in sp̄ali vꝫ incōueniens de charitate ꝙ corrumpať in augmento eius:cū ipsa non tollať nisi per pctm̄ mortale:qd̄ nō interuenit cum aliqs fit magis carus. Hec sufficiant de isto articulo:quia ex dictis in p̄cedenti.q.multa pn̄t adduci ad ꝓbōnem eoꝝ q̄ in hoc arti.dicta sunt.

2ᵒ arti. Hunc restat discutiēda duo dubia ī arguēdo tacta.pᵐ est vtrū intēsio charitatꝭ aut
K alterius v̄tutis fiat in tp̄e ꝯtinuo.2ᵐ.vtrū charitas possit minui. ¶ Quātū ad p̄mū pono duas ꝯnes. Prima est:ꝙ
p'e itēsio hitus acq̄siti fit seu fieri pōt in tp̄e ꝯtinuo. ¶ Hanc ꝓbo ⁊ suppono ꝙ hitus gn̄ať ⁊ augeť p act⁹ sic p experientiā:⁊ declarať 2ᵒ ethi. ¶ Itē suppono ꝙ qlꝫ act⁹ elicit⁹ ab
c.p.7.2. hitu durat per tp̄s ⁊ nō p instās tm̄ vt ex supra dictis ꝓbari pōt:tūc sic.si hitus nō intēdereť in tp̄e ꝯtinuo seq̄ť ꝙ actiuū nāle p tp̄s esset in debita distātia pn̄s passo apto ⁊ dispoᵐ:nulloq̧ ipedimēto ꝯcurrēte:⁊ tn̄ nō ageret in illō: ꝯn̄s est nālr̄ ipoſe.ꝯn̄a ꝓbať:nā actus augmētatiuus habitus nālr̄ ⁊ nō libere agit ad augmentū illius.Uñ q̄uis in ptāte nr̄a sit habere actū ⁊ ex hoc dicamur ꝙ volunta
cap.p.2. rie habituamur:vt pꝫ ex 3ᵒ ethi.in ptāte tn̄ nr̄a non est ꝙ
3.7.4. actus exn̄s nō gn̄et habitū vel augmētū. ¶ Forte diceť: ꝙ ꝯn̄s nō est vlr̄ ipoſe:sed de aliqbus agētibus nō est verū:vtpote de his q̄ totū effectū quē pn̄t causare in passo cāt in instāti:sicut pꝫ de corp̄e luminoso:qd̄ in p̄ instanti
L in quo est sufficiēter ꝓpinquū diaphano cāt totū lumen qd̄ pōt causare in illo:nec vnq̄ꝫ postea causat plus de lumine q̄ztocūq̧ tp̄e maneat in eadē distantia vel ꝓpinquitate:⁊ subm seu susceptiuū sit eodē mō dispositū. Sic in ꝓposito diceť:ꝙ actus in p̄ instāti sui eē causat illud totum qd̄ pōt ⁊ tm̄ auget hitū q̄ztū potest: ⁊ in tp̄e sequēte nihil plus causat. ¶ Hec rn̄sio deficit in duob⁹.p̄ in eo qd̄ ait de corp̄e luminoso. Nā corp⁹ luminosuꝫ toto tp̄e q̄ est sufficiēter pn̄s diaphano post instās gn̄onis luminis:lꝫ non agat gn̄ando nouū lumē:agit tn̄ in diaphano ꝯseruando lumē qd̄ nālr̄ in p̄ instāti cāuit:⁊ vlr̄ loquēdo ipoſe est reperire aliqd̄ actiuū nālr̄ in dispōne sufficiēte ad agēdum in passo ꝯueniēte:qn ipꝫ agat ī illo vł ꝓducēdo aliqd de nouo:vł ꝯseruādo qd̄ ꝓductū est:vel corrūpēdo vł alr̄ ali
M q̄liter agēdo vł trāsmutādo sꝫ ꝯditionē illi⁹ agētis. Act⁹. g̃ elicit⁹ ab hitu:si in p̄ istāti cāt totū qd̄ pōt:⁊ in tp̄e seq̄nte nihil plus cāt:cū ip̄e nō ꝯseruet id qd̄ cāuit. Nā hitus nō depēdet in esse ab actu cū remanet actu corrupto: nec aliq̄ alio mō pꝫ:vt agat in subm hitus:seq̄ť ꝙ in toto tp̄e illo actm̄ sit pn̄s ⁊c.⁊ tn̄ nō agat aliq̄ mō in ipsuꝫ:qd̄ est nālr̄ impoſe:vt pꝫ ex p̄ de gn̄atione.⁊.9.metha. ¶ 2ᵒ defi
T.c.51. cit solo in hoc qd̄ ait actū totū qd̄ pōt cāre de habitu cāre
7.50. in p̄ instāti sui eē.vñ arguo sic. Si soꝛ.hn̄s habitū māsue
T.c.10. tudinis eliceret īfra certā p̄tē tp̄is.v̄bi gr̄a. īfra vnā horā plures actus māsuetudinis successiue:equales in gradu sp̄iter corruptionē p̄oris ⁊ gn̄ationē sequētis habereť aliqd̄ tp̄s:⁊ tūc plures gradus eēnt additi illi hitui:⁊ hitus māsuetudinis eēt itēsioꝛ in eo in fine hoꝛe q̄ꝫ eēt in p̄mo instanti hoꝛe illius:in quo p̄mo habuit esse p̄m⁹ actus elicitus ab eo.g̃ si soꝛ.in p̄ instanti hoꝛe eliceret actum māsuetudinis:⁊ illū ꝯtinuaret in eodē gradu per totā horam: N habitus eius intensioꝛ esset in fine hoꝛe q̄ꝫ in principio:⁊ plures gradus essent causati:⁊ vltra.g̃ nō totū qd̄ potest cāre talis actus causat in primo instanti sui eē.2ᵒ ꝯn̄a nota est ⁊ p̄mū an̄s. Nā qlibet illoꝝ actuū cāret aliquē gradū habitus de nouo ēt sꝫm rn̄sionē.q.d.ꝙ act⁹ in p̄mo instāti inest quo causat totū qd̄ pōt:⁊ sic qlibꝫ qn̄ p̄ eēt aliqd cāret. Et ꝯn̄a p̄ma ꝓbať:q̄a nūq̄ꝫ diuersa agētia eiusdē sp̄ei ⁊ eq̄lis v̄tutis in agēdo sibi successiua circa idem passum in aliq̄ tp̄e maiorē itēsiue faciūt effectū q̄ꝫ faceret vnū illoꝝ solū:si p totū tp̄s illud pn̄s fuisset: ⁊ cetera forēt paria. Et loquoꝛ sp̄ de his q̄ nālr̄ agūt. Ꝺ pꝫ tā in agētibus q̄ ꝯseruāt suos effectus in eē q̄ꝫ de alijs. Uñ si vna cādela causat in aliqua parte diaphani lumē:⁊ illa amota accedat alia eq̄lis luminositatis in eodē loco:⁊ deinde
illa scd̄a submota succedat 3ᵃ eq̄lis v̄tutis ad illuminādū: O ⁊ sic vsq̧ ad cētū vel mille:nō erit maius seu intensius lumē in illa parte diaphani post p̄ntiam millesime candele q̄ꝫ eēt si p̄ma cādela sola toto tp̄e in quo ille mille sibi successerūt pn̄s fuisset ceteris paribus. Similr̄ si vnū calefactiuū sit sufficiēter ꝓximū alicui calefactibili p aliqd̄ tp̄s: ⁊ illud postea remoueatur ⁊ succedat aliud eiusdem sp̄ei ⁊ equalis virtutis calefactiue:⁊ iterꝝ scd̄o submoto succedat tertiū:⁊ sic vltra quot vis:non erit intensioꝛ caloꝛ cāsatus in calefactibili illo in fine totius tp̄is illius successionis:q̄ꝫ eēt si solū p̄ᵐ calefactiuū p totū tp̄s illud fuisset presens:⁊ cetera fuissent paria:q̄nimo esset intēsioꝛ causatus ab illo solo q̄ꝫ ab oībus illis:supposito ꝙ inter amotionē vni⁹ ⁊ appositionem imediate sequētis fuisset aliqd̄ tp̄s.
¶ Et ꝯfirmať.nā ꝯstat ꝙ nō fieret maioꝛ caloꝛ si amoto vno calefactiuo:aliō eq̄le succederet q̄ꝫ si ip̄sūmet qd̄ p̄us P fuit amotū rediret ceteris paribus. Certū aūt est ꝙ non plus:imo minus fieret de caloꝛe si idē calefactiuū tolleretur:⁊ postea reduceret q̄ꝫ si ip̄m eēt ꝯtinue pn̄s. Alioq̄n cum vellet qs ꝙ aq̄ calefieret deberet approximare sibi ignē:⁊ postea remouere:⁊ iterū approximare:⁊ deide remouere:qd̄ est ꝯ̄ sensuꝫ. ¶ 2ᵒ arguit p̄n' ad ꝯnē sic:poſe ē habitū remitti p actū in aliq̄ tp̄e ꝯtinue.g̃ poſe est habitū 2ᵐ augeri p actū in tp̄e ꝯtinue.ꝯn̄a pꝫ:qm̄ oīs forma ꝯtinue remissibilis est ꝯtinue augmentabilis. Sicut āt remissio hitus fit p actū ꝯ̄riū actui hitus:sic itēsio p actum ꝓpriū eius:vt pꝫ ex scd̄o ethicoꝝ.an̄s ꝓbať. Nā poſe est:ꝙ habēs habitū eliciat actū ꝯ̄ iclinationē illius habitus remis c.p.7.2. siuū illius.ponať g̃ Ꝺ in esse.tūc sic.aut ille actus remittet habitū in tp̄e ꝯtinue:⁊ habeť ꝓpoᵐ:aut in instāti p̄cise:⁊ si sic aut in quolꝫ istāti tp̄is alicui⁹:aut nō in quolꝫ. Si in quolꝫ:sequiť ꝙ illa remissio sit ꝯtinua vt pꝫ:⁊ hēt ꝓpositum:q̄uis hoc sit ipoſe sꝫm se.si non in quolꝫ instāti: sed in aliquo sic:⁊ in aliq̄ nō:aut tūc remittit in p̄ instāti in q̄ est ⁊ p tp̄s aliqd̄ imediatū sequēs nō remittit: aut nō in p̄ instāti:sꝫ in aliq̄ posterioꝛe. Si dicať p̄ᵐ.ꝯ̄.act⁹ ille ē post Q p̄ᵐ istās:⁊ nō est debilioꝛ q̄ꝫ fuerit:vt poſe est ⁊ supponať: ⁊ hitus est remissioꝛ q̄ꝫ fuerit an̄ p̄mū istās in q̄ fuit act⁹: g̃ imediate post p̄mū istās act⁹ ille remittit hitū. Si dicatur 2ᵐ.ꝯ̄.actus ille nō est fortioꝛ in illo instanti q̄ꝫ fuerit ī p̄ vt suppono.⁊ hit⁹ nō est remissioꝛ:nec alia trāsmutatio facta est in subto.g̃ si nō remittit hituꝫ in p̄ instāti: nec in illo istāti dato remittit. ¶ 3ᵒ si intēsio hit⁹ nō sit ꝯtinua.se 3ᵐ quitur ꝙ actus diuturnioꝛ nō magis auget hitū q̄ꝫ actus min⁹ eq̄ diuturnus intēsus.ꝯn̄s est falsuꝫ vt pꝫ p experiētiam:expiť eni qlibet ꝙ quāto ira est diuturnioꝛ ceteris parib⁹:tāto magis facit hoiēꝫ hitualr̄ iracūdū. Silr̄ q̄zto diuturnioꝛ est act⁹ māsuetudinis:tāto fit quis māsuetioꝛ: ⁊ sic de alijs:ꝯn̄a v̄o nō est:qꝛ act⁹ diuturnioꝛ non magis auget in p̄ istāti in q̄ est q̄ꝫ auget act⁹ minus durās:si sint eq̄ itēsi.g̃ si magis auget:Ꝺ erit ī tp̄e. ¶ Cōfirmať Ꝺ p silē. Nā q̄zto diuturnioꝛ est apphen⁹ delectabilis sensibił:tāto magis

A magis augeť ɔcupiscentia in eo q ɔcupiscit. Vñ dať docu
mentū a sanctis: ꝙ tales cogitationes statim abigamus:
⁊ in eis nō imoremur: sic ēt q̄to diuturnior est actus au/
gmētatiuus illius habitus tanto ipse hitus magis inten/
4m dit. ¶ 4° ɔtingit actū per quē intendit hitus intendi per
aliqđ tēpus ɔtinue. ergo contingit habitū per aliqđ tēp⁹
continue intēdi: ɔña p3: qm̄ intensionē cāe nālr agentis se
quit intensio effectus. añs p3 ex eo ꝙ est de ɔcupiscentia.
Ide3 p3 de timore ⁊ ira ⁊ alijs actibus qui intenduntꝛ ex
5m maiore apprehēsione obiecti vel ɔtinuatione ⁊ mora ap/
prehensionis. ¶ Quinto certū est: ꝙ habit⁹ intēdi pōt. ḡ
si non posset intēdi ɔtinue: aut hec repugnātia esset ex nā
habitus: aut ex pte subiecti: aut ex parte cause ipm intēdē
tis: nō ex pte habit⁹: qm̄ nulli forme possibili intēdi repu/
gnat intendi ɔtinue: ois enim talis h3 gradus intrinsecos
in infinitū: vt ex superioribus p3: nec ex pte subiecti est re/
pugnātia. Nam in eode3 subiecto quidā actus intenduntꝛ
ɔtinue: sicut dolor in concupiscibili: cū qs tenet manū ad
B ignē: sic eni ignis actio in sensum est ɔtinua: sic intēsio do/
loris est continua. Silr notitia intuitiua intellectus de re
sensibili ɔtinue intendiť ⁊ clarior fit: sicut intenditur visio
sensus: qñ visibile fit continue sibi ꝓpinqui⁹ in magis pro
portionata distātia: ⁊ de multis actib⁹ aīe ide3 posset ostē
di. Nec 3° est hꝫ repugnātia ex pte cāe debētis intendere
habitū qui est ille actus. Nam ille continuat⁹ pōt intēde/
re: etiā si ipse maneat in equali gradu: ⁊ ipse similr potest
2m 3. intēdi ɔtinue per aliqđ tēpus vt supra dictū est. ¶ Scđa
ɔclō est. ꝙ possibile est charitatē augeri a deo in tpe cōtinue:
hoc p3: qm̄ oēm formā hñtem latitudinē intensiuam pōt
deus ⁊ silr ⁊ successiue causare sic sibi placet. Quid aūt fit
de facto in ꝓposito incertū nobis est. Nam si nos merea/
mur in tpe adhuc de⁹ in instāti pōt tātū augere charitatē
in nobis quātū in tpe meremur illā augeri: ⁊ hoc ta3 in p̄
instāti actus. cū ipse presciat quātum est duratur⁹: ⁊ quā/
tum augmentū charitatis sibi debeť q̄3 in aliquo instanti
alio quo act⁹ est vel nō vt sibi placet. ¶ Itē si nos merea/
mur in instāti ⁊ nō in tpe adhuc ipse in tpe pōt ⁊ successi/
C ue augere charitatē ꝓportionalr ad meritū nrm.
Q ¶ Sed supposito ꝙ sic actus habit⁹ acqsiti auget habitū
eliciciue: sic actus elicitus a charitate augeat illam meri/
torie. ⁊ deus effectiue. nūqd tale aug^mm fiet in tpe vel in i/
stāti. Dō3 ꝙ totū illđ depēdet ex hoc. Vtrū p actū merito
riū quis mereať in tēpore vel in istāti solū. Et ad hoc mi/
hi vr ꝓbabilr posse dici: ꝙ in toto tpe quo durat qs per il
lum mereať ⁊ tāto magis q̄3to plus continuat actum. Et
ratio est. qm̄ ɔtinuatio ⁊ perseuerātia boni actus merito/
ria est sic pcī est demeritoria. Vñ ip3 aggrauat. vt pt hūi p
ɔ p̄dicta arguit. beatum Augustinū in lib. de vera ⁊ falsa penitētia. c°. 11.
¶ Cōtra pmā3 ɔnem pōt multiplr argui. pmo qa si vera
I. c. 18. est sequit ꝙ ad virtutes ⁊ malitias sit per se mot⁹: qđ est ɔ
2m Phm 7° phy. ¶ 2° si intēsio habit⁹ eēt ɔtinua: sequeretur
D ꝙ act⁹ intēdēs habitū ēt intēdereť ɔtinue: ɔña p3: qꝛ a pfe
ctiori habitu pfectior actus eliciť: ⁊ sic act⁹ ɔtinue auge/
bit habitū ⁊ habit⁹ actū. Sed ɔña est falsu3: tū qa eēt cir/
culatio in cāndo se mutuo: ⁊ sic aliqđ eēt cā sue cāe: ⁊ per
ɔña cā suimet: tū qa fm hoc nō cessaret ista reciproca au
gmētatio quousq3 tā actus q̄3 habitus erit sūme intēsus:
qđ est falsum: tū qa fm h̄ seqť ꝙ tā actus q̄3 habit⁹ itēsio
semꝑ velocitabiť: qa quāto augmētatū est pfectius: tanto
velocius auget: sicut q̄3to causa nālis est virtuosior: tanto
veloci⁹ agit. Vterq3 aūt. s. act⁹ ⁊ habit⁹ sp ē pfectior q̄3 fue
rit. ḡ pfectius ⁊ velocius augebit. S3 h̄ ɔña est falsum: qꝛ
fm h̄ sequiť ꝙ vterq3 sit in infinitū pfecti⁹ intēsiue: probo:
qa vterq3 habebit infinitas partes nō cōicantes. i. nō se in
cludētes: q̄rū q̄libet pfectior est pte priore: qđ p3 diuidēdo
ptes hitus vel act⁹ ꝓportionalr fm diuisionē tpis in quo
3m sūt acqsite. ¶ 3° hitus augeť in p̄ instanti in quo act⁹ est. ḡ

nō augeť ɔtinue in tpe. añs ꝓbať: qm̄ in pmo instanti in q̄ E
actus est act⁹: aptus est cāre aliquē gradū hitus: ⁊ subie
ctū est aptū recipere: ⁊ hitui nō repugnat ꝓduci in instan/
ti: qđ p3: qm̄ qñ sit trāsmutatio de habitu opposito in op/
positū cū nō sit dare vltimū instans esse eius q corrūpiť: ē
dare pmū instans esse eius qui generať: ⁊ in illo primo in
stanti ꝓduciť aliqs gradus hitus in subiecto. ¶ Ite3 tūc
nō est aliq̄ dispō ɔ̄ria habitui in subiecto: cū habitus sit in
eo. ḡ in instāti in q̄ p̄ est act⁹ eliciť⁹ ab hitu cāť aliqs nou⁹
gradus hitus: ⁊ p ɔña tc̄ hit⁹ augeť. ¶ Deīde ꝓbať ɔña. pm
qm̄ si augereť in tpe ɔtinue sequereť ꝙ esset in infinitū p/
fectus: ꝓbať hec ɔñia p̄: qm̄ in tpe illo acqrerenť infinite
ptes nō se includētes: q̄ru3 q̄l3 fm se esset melior ⁊ maior
q̄3 ps acqsita in p̄ istāti in quo est actus: ⁊ p ɔña in fine tē
poris totalis hit⁹ haberet infinitas ptes eq̄les illi pme acq
site in istāti p̄: ⁊ sic foret infinit⁹ intēsiue. Q3 aūt q̄l3 ps esset
melior ꝓbať: qa si nō: tūc deť aliq̄ que sit minus bona vel
eq̄: ⁊ si dať aliq̄ eque bona: tunc ps eius erit min⁹ bona q̄3
illa acqsita in instāti. Et si sic seqť ꝙ nō expediret ɔtinua/
re actū bonū: imo expediret nō cōtinuare actū per tps il/ F
lud in quo acqriť ps min⁹ bona: ⁊ elicere nouū actū vnū
vel plures successiue eq̄ pfectiores illi p quem acqsita est
pma pars: qm̄ p quāl3 taliū acquirereť gradus eque vel
magis perfectus ei qui acqsitus est p primū actū: ⁊ sic p/
fectior habit⁹ habereť per duos actus elicitos infra tēp⁹
illud q̄3 sit habit⁹ in fine tpis in quo ɔtinue acquisita est
pars illa minor data. ¶ 2° ꝓbať eade3 ɔñia: qꝛ q̄ rōne in 2m
p̄ instāti aliqs gradus habit⁹ cātur ab actu: eade3 rōne in
q̄l3 instāti tpis in quo intēdiť habit⁹ aliqs gradus hitus
causať: aut ḡ in q̄l3 instāti sequēte cātur eq̄lis gradus: ⁊
⁊ tūc in fine erūt acqsiti infiniti gradus eq̄les: ⁊ p ɔña to/
tus habit⁹ erit infinitus intensiue: aut in q̄libet instanti se/
quente causatur maior gradus: ⁊ idem sequiť ꝙ prius: aut
in quol3 sequēte cātur minor gradus q̄3 in aliquo pcedē/
te: ⁊ silr idē sequiť. Nā signeť aliqđ instās post p^m: añ illđ
⁊ post p^m fuerūt instātia infinita: in quoꝝ q̄libet maior gra
dus est acqsitus per rōnē q̄3 sit gradus acqsitus in illo G
instāti signato: ⁊ per ɔña tūc in illo instanti sunt complete
acquisiti infiniti gradus: quoꝝ quil3 maior est q̄3 ille tūc
pmo acqsitus. ¶ Cōfirmať ⁊ ꝓbať: qm̄ in quol3 instanti 3m
acqriť aliqđ ⁊ eq̄le ei qđ est pmo acqsitū. Na3 in quolib3
instanti illius tpis si defuisset act⁹ ille: ⁊ ali⁹ eq̄ pfectus ⁊
intensus fuisset elicitus: fuisset acqsitus aliqs gradus ha
bit⁹ equalis illi pmo acqsito: hoc p3. ḡ in quol3 instāti p
istū actū ɔtinuatum est acqsitus aliquis eq̄lis gradus illi
pmo. Et p3 ista ɔña: qa nō minoris actiuitatis est iste act⁹
ɔtinuatus in aliquo instanti q̄3 eēt is q tunc pmo eliceret:
ex quo ē eque pfect⁹ ⁊ eiusdē speciei vt supponiť: ⁊ p ɔña
nō minus causaret. ¶ 4° pncipalr ɔ̄ ɔclōnē. si eni sit vera
ponať ꝙ virtus sortis augeať vniformiter per totā vita3 4m
suā: ⁊ sit instās in quo sor. p̄ nō erit. b. ⁊ tūc sumať gradus pncie.
totius virtutis quā habebit sor. in instāti medio illius to/ D
tius tpis in quo v̄tus ei⁹ augeť: ⁊ sit gradus ille. a. Tunc
sic. aut in aliq̄ instāti sor. hēbit gradu3 v̄tutis duplū ad. a.
aut nō: nō pōt dici p^m: qm̄ nec in instāti. b. nec in aliquo se
quēte post. b. habebit gradū ⁊c̄. qa tūc nō erit nec in istan
ti aliq̄ ante. b. hēbit ⁊c̄. qa si sor. vixisset in instāti. b. tunc
p̄ habuisset gradū duplu3 ad. a. Sed ɔstat ꝙ sor. nō prius
habebit duplū ad. a. q̄3 eēt habiturus si viueret in instāti
b. ḡ in nullo instāti hēbit sor. gradū v̄tutis duplū ad. a. qđ
erat ꝓbādū. Nec pōt dici 2^m. v3 ꝙ nō hēbit sor. in aliq̄ in/
stāti gradū v̄tutis duplū ad. a. qđ p3 multiplr. Primo. qꝛ
v̄tus sor. augebiť p totū tps vite sor. vniformiter: vt p3 p
casum. ḡ illa tota ei it dupla ad eā pte3 q̄ pcise acqrereť in
pma medietate dicti tpis. ¶ 2° qa si nō esset dupla. ḡ ps q̄
acqrereť in 2ª medietate tpis: erit minor q̄3 ea q̄ acqrere 2.
tur in pª medietate: sed h̄ est falsu3: qꝛ si erit minor: vł erit

i minor p aliquā latitudinē v̄tutis:vl' per aliqḋ idiuisibile: nō pōt dici p̄m:qꝛ sequeref φ si soꝛ.viueret in istāti.b.tūc p̄ in illo instāti acqreret totā illā latitudinē p quā illa ps erit minoꝛ:h aūt est falsū:qa in ↄtinuo motu nihil acquirif in instāti:vt pꝫ supra:⁊ pꝫ ↄña:qꝛ tūc p̄ ipsa esset eq̄lis p̄cise. ℂItem fm boc in quolꝫ instāti p̄oꝛe ipso.b.tāta latitudo acqrereť:⁊ p ↄñs infinite ptes eq̄les v̄tutis acqrerent in tpe illo:imo ēt in medietate tpis: ⁊ sic aliqñ foret virtus illa infinita. Nec pōt dici:φ illa ps sit minoꝛ q̄ͣ prima per indiuisibile virtutis p̄cise:qa tūc p̄ma esset maioꝛ q̄ scōa p̄cise per indiuisibile:⁊ sic indiuisibile additū faceret maius:qḋ est impol'e. ℂItē supra ꝓbatū est nullum esse indiuisibile forme fm intēsionem. ℂ3° qa casu posito soꝛ.p̄miabif aliq̄ p̄mio ꝓ tota sua v̄tute quā babebit:⁊ nō p̄miabif minoꝛi pmio q̄ sit p̄miū debitum v̄tuti duple ad.a.ergo eius v̄tus erit dupla ad.a.ↄñtia pꝫ:⁊ simil'r p̄ ps añtis:pbo scōam:qa si soꝛ.viueret in instāti.b.non pmiareť minoꝛi p̄mio q̄ sit p̄miū debitū v̄tuti duple ad.a. nec tñ tūc opareť aliqḋ.de v̄tute aūt aliqḋ plus tūc p̄cise biet.ḡ nec qa viuet minus p̄cise per instans minoꝛi p̄mio p̄miabif:alioqn sequereť φ si tūc viueret plus biet de p̄mio per nihil plus meriti:qḋ est incōueniēs. Itē probaf eadē pars añtis:qa si soꝛ.foret in instāti:⁊ nihil vellet aut operareť p̄cise in instāti illo:tūc p̄mo biet gradū duplum v̄tutis ad.a.ex operib⁹ factis añ istās.b.ḡ añ.b.merebif meritū debitū v̄tuti duple ad.a. Ex q̄ etiā seqf:φ ante.b. eius v̄tus erit dupla ad.a. ℂHec tota ratio pōt fieri euidentius de actu v̄tutis pp q̄dā assumpta in ꝓbationib⁹ p̄missis supposito φ actus continue intēdaf:⁊ sit.b.instās in q̄ p̄ nō est actus ille:nec tunc est necessariū ponere in casu:φ tūc soꝛ.nō sit. Posset ēt eadē difficultas formari:ponēdo φ soꝛ.⁊ pl'o essent eq̄liter virtuosi:⁊ sil'r eoꝝ v̄tutes inciperent intendi:⁊ vniformiter intenderenf vsq ad instās b.in quo instanti soꝛ.p̄mo non esset:pl'o v̄o viueret p modū quo argutū est i q̄ne de ↄtinua intensione formarum coꝛpaliū in dubijs q̄ 3m articulū:⁊ est ibi 7m argumētum: lꝫ sit factū ad aliud ꝓpom q̄ h qḋ nunc agif. ℂ5° si q̄ esset vera:ponaf φ soꝛ.eliciat actū v̄tutis.vbi gr̄a māsuetudinis per aliqḋ tp̄s ↄtinue intendēdo māsuetudiem suam: vsq ad instans.a.exclusiue:sic φ in instanti eliciat p̄ actuꝫ q̄ habitū māsuetudis:⁊ sit act⁹ ille remissioꝛ q̄ fuit actus māsuetudis:sitq.a.istās pñs. Tūc sic.soꝛ.nūc icipit bie actū q̄ māsuetuᵈⁱ ḡ soꝛ.est nūc minꝰ liberalis q̄ fuisset si nō būisset in h instāti actū q̄ māsuetudinē:ↄña tenet:qa act⁹ malus ⁊ q̄ iclinationē v̄tutis remittit v̄tutē:vl' saltē ipedit ne sit tāta:q̄ta fuisset sine tali malo actu. Tūc capio ḡdū q̄ soꝛ. fuisset i.a.istāti māsuet⁹ si a.istāti nō būisset actū malū:⁊ sit ille ḡdus.b.⁊ pono φ ḡdus v̄tutꝫ quē soꝛ.bꝫ in h istāti a.sit.c.tūc sic.c.ḡdus est remissioꝛ.b.gradu.ḡ p aliquā latitudinē ē remissioꝛ.cuꝫ ḡ soꝛ.fuerit māsuet⁹ q̄lꝫ ḡdu citra

m b.sequif φ soꝛ.fuerit māsuet⁹ sub.c.gradu.Sit ḡ φ in.d. istāti añ h fuit soꝛ.māsuet⁹ sub.c.gradu.Et arguif sic.soꝛ. in h instāti.a.est māsuet⁹ sub.c.ḡdu:⁊ añ h soꝛ.in istāti.d. fuit māsuet⁹ sub.c.gradu.ḡ tñ remittif in h instāti de māsuetudine soꝛ.subito:sic̄ p̄us acqrebaf māsuetudini sue p totū tp̄s iter.d.⁊.a.instātia:sed h ↄñs est falsum:qa in q̄lꝫ instanti medio inter.d.⁊.a.fuit actus mansuetudis in soꝛ. intensioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ ad augendū māsuetudinē q̄ est in hoc instanti eius act⁹ malus ad remittendū:vt pꝫ per casuꝫ:⁊ per ↄñs in quolꝫ instāti medio inter.d.⁊.a.plus augebaf māsuetudo soꝛ.q̄ ipsa in hoc instanti remittaf. Item probaf p̄mū ↄñs esse falsum:qa si in hoc instanti soꝛ. sit mīn⁹ māsuetus q̄ imediate añ hoc instans fuit per aliquā certā latitudinē.ḡ si in h instanti soꝛ.biet actū in duplo peioreꝫ q̄ nūc:videlꝫ in duplo plus remittereť de eius v̄tute n q̄ nunc remittaf:⁊ ita actus soꝛ. potuit esse ita malus in hoc instāti:φ tota v̄tus eius fuisset coꝛrupta in hoc istāti: ⁊ sic ipsa nō foꝛet habit⁹. ℂ6° sic.remissio v̄tutis non pōt o esse ↄtinua.ḡ nec eius intēsio:ↄña pꝫ.añs ꝓbaf:qa aut in p̄ instāti act⁹ mali coꝛrūpif tota v̄tus ↄ̄ria:⁊ hī ꝓpom:aut remanet cū actu illo tota v̄tus vl' ps ei⁹. Sꝫ siue tota siue pars maneat cū actu illa poterit postea remanere per totam vitā babētis v̄tutē illā:⁊ seqf φ soꝛ.posset eē māsuetus p totā vitā suā sub aliquo gradu eodē:⁊ tñ semp bie actū iracūdie. Nā q̄ se cōpatiunf vnū nō coꝛrūpit alterū. ℂ7° si q̄ sit vera sequif φ q̄lꝫ v̄tus augmētabilis pōt augeri p quātūlꝫ remissuꝫ actū ab ipsa elicitū:ↄñs est falsū: 7 qm̄ act⁹ multū remissi nō solū nō augēt:sed magis remittūt v̄tutē:vt pꝫ p experiētiā:ↄña ꝓbaf:qa si v̄tus aliq̄ augef in aliq̄ tpe ↄtinue p aliquē actū:ponaf φ v̄tus soꝛ.augeaf p actū ↄtinue per vnā hoꝛā:⁊ latitudo v̄tutis cāta in ista hoꝛa sit.b.⁊ sit intēsio vniformis:tunc sic.latitudo.b. erit cāta ab actu.a.in vna hoꝛa.ḡ medietas latitudis.b. q erit cāta ab actu.a i medieᵗᵉ hoꝛe.ḡ medietas latitudis.b. posset cāri in vna hoꝛa ab aliquo actu remissioꝛi i duplo q̄ est act⁹.a.puta ab actu.c.⁊ tūc medietas illi⁹ medietatis posset cāri in vna hoꝛa ab aliquo actu remissioꝛi in duplo q̄ est act⁹.c.⁊ sic sp diuidēdo latitudinē illā:ꝓbabif φ q̄tūlꝫ remississimo actu poterit v̄tus soꝛ.augeri ⁊ fundaf sup h argᵐ:qꝛ ex q̄ itēsio nō est ↄtinua est dare mimā ptes p quā v̄tus intēdaf.ↄñie v̄o p̄misse ꝓbanf per illā maxi mā.7.phy. Si tāta v̄tus pōt cāre tm̄ effectū in tanto tpe: T.c.36. media v̄tus poterit medietatē effect⁹ in eodē tpe. 7.35.

ℂOctauo pōt argui spāl'r q̄ 2m q̄nē.inq̄tuꝫ dcm̄ est φ p actū meritoꝛiū qs mereaf ↄtinue toto tpe quo durat act⁹ ille. Contra istud sicut argui poterit ex dictis cuiusdā doctoꝛis. Pro quocūq tpe aliqs meref p actū suū:p illo tpe Add. habet actū illū i sua ptāte. Sed nō ꝓ quocūq tpe quo cōtinuaf act⁹ meritoꝛi⁹ bꝫ ipꝫ is q̄ illū ↄtinuat in sua ptāte. ḡ nō p quocūq tpe ↄtinuationis actus meref p illū. Maioꝛ videf nota ⁊ minoꝛ ꝓbaf. Supponit eni φ sicut est dare minimū distincte sensibile vel maximū non sensibile a p sensu.vt pꝫ ex lib.de sensu ⁊ sensato. Sic est dare minimū tp̄s pceptibile distincte ab itellu nr̄o vel maxᵐ non pceptiᵇᵉ distincte. Vñ lꝫ itell's nouerit φ oē tp̄s est diuiᵇᵉ in media: nō tñ cuiuslibet tpis vnā medietatē:pōt distincte pcipe ab alia:nec scire determinate qñ finif p̄ᵃ ⁊ incipit 2ᵃ. Hoc suppositο ꝓbaᶠ minoꝛ.qꝛ p illo tpe minimo pceptibili vl' maximo nō pcepᵗⁱ quo actus ↄtinuaf:nō est act⁹ille in ptāte voᵗⁱˢ:sic φ ipsa ex se possit illuꝫ nō ↄtinuare p illud tp̄s totū:seu ab illo desistere ifra tp̄s illō. Cui⁹ rō est:qꝛ ifra illō tp̄s nō pōt sibi impare actū oppoᵐ vel aliquē equalenteꝫ quo tollaf actus iā posit⁹:⁊ cū ipsa nō possit aliqñ tollere actū:seqf φ ↄti⁹ actus p tp̄s illud nō sit in potestate eius. ℂCōfirmaf:qꝛ volūtas eliciēs actū nō pōt velle ↄtinuare illū p aliq̄ partē p̄cise illi⁹ tempoꝛis mimi.neq nō velle ↄtinuare ipm per hāc vel illā partē demr̄ataꝫ dicti tem q poꝛis.cuꝫ tales ptes nō sint a nobis distincte pceptibiles. ℂEt iō dnt φ ex ↄtinuatione act⁹ ab instāti in quo elicit⁹ est vsq ad instās termināns tp̄s minuꝫ pceptibile:vel maximū nō pceptibile:nihil meriti acrescit.nec ex h plus qs meref q̄ ex eo φ in instāti actū libere ꝓduxit.cū talis ↄtinuatio nō sit sibi iputaᵗⁱ. Sil'r ex nulla ↄtinuatione actus acrescit meritū:nisi bñs ipm pseueret vel ↄtinuet ex noua electione vera vel interpretatiua in huiꝰ actu meritoꝛio libere cāto. Si aūt remaneāt eedē circūstātie q̄ fuerūt in pn̄ illi⁹ tpis mimi:tūc cuꝫ in fine dicti tpis p̄ possit hie nouā electionē vel cōplacentiā in actu illo meritoꝛio: tūc p̄ noui ter ex ei⁹ ↄtinuatiōe meref. ℂRñdeo ad p̄m:φ nō Ad p̄m ē itēt io Phi absolute negare motū a v̄tute:cū in 2° ethico cap.2. rū expsse dicat φ v̄tus ex qb⁹ sit ab his ⁊ augef. Nec va

A let dicere ꝙ v̄tus pōt augeri:nō qꝛ itēsionē i se recipiat:sȝ qꝛ p actꝰ firmat᷑:ꝛ fit de difficili mobilis:tū qꝛ si non fieret v̄tus itēsioꝛ ꝑm se:nūq̄ȝ posset p eā hn̄s illā elicere itēsiorē actū vno tpe q̄ȝ potuit alio tpe:qđ pȝ falsuȝ p experiētiaȝ. Et ꝯn̄a pȝ:qa nulla foꝛa ex eo pcise ꝙ antiqoꝛ vel imobilioꝛ:est pn̄ intēsioꝛis actꝰ nō eni albedo imobilioꝛ vel antiqoꝛ fortius mouet sensuȝ q̄ȝ alia minꝰ antiq̄ ꝛ eq̄ intēsa ceteris paribꝰ:nec semp antiqoꝛ cytharista:ꝛ q hitum hȝ difficiliꝰ mobilē:meliorē sonū facit:aut p suū hituȝ facere pt:eo ꝙ nō sic hȝ imobilē:imo frequēter ꝯtingit opm̄:qđ tn̄ eē nō posset nisi hitꝰ minꝰ imobilis eēt intēsione pfectioꝛ:tū qꝛ ꝑȝ h vnꝰ hitus nō eēt alio melioꝛ itensiue:nec idē
cap.7. vno tpe q̄ȝ alio:qꝛ vt Phs.d.ꝑ.ethi.nō est magis bonum qđ diuturniꝰ est:eo qđ est vniꝰ dici:qđ est itelligendū si cetera sint paria. Et idem Phs 2° ethicoꝝ circa mediū.d.ꝙ ois hitꝰ aīe a qbꝰ inatꝰ ē fieri deterioꝛ ꝛ melioꝛ. vbi pȝ:ꝙ vult hitū posse p actꝰ itēsiue fieri meliorē ꝛ deteriorem.

E ¶ Tū qꝛ difficile est itelligere ꝙ actꝰ augeat hituȝ seu firmet vel faciat imobilem nisi aliqd cāet in sto hitus ꝙ reddat
cap.2. hituȝ in se pfectiorē ꝛ itēsiorē. ¶ Tū qꝛ Phs eodē modo
B negat motū a malitia ꝛ a v̄tute. Sȝ ꝯstat ꝙ nō intēdit:ꝙ maliꝰ nō possit itēdi ꝛ fieri maioꝛ intēsiue:cū expientia sit in oppm̄:ꝛ ipse ēt 7° ethi.velit ꝙ aliq̄ tn̄ augeat ꝙ fiat bestialitas:vbi ēt vult ꝙ aliq̄ v̄tus pp eiꝰ excellētiaȝ fiat heroica. Dico ḡ ꝙ v̄tus ē vtꝰ ꝛ est q̄litas:nō est āt itētio phi
cap.8. negare illā q̄litatē intēdi ꝛ remitti:aut dīe ꝙ ad illā nō sit motꝰ:sȝ itētio eiꝰ est ꝙ ad ipsaȝ nō est motꝰ p se inq̄ȝtū est v̄tus:ꝛ loq̄t ꝑm opionē antiq̄ȝ tūc famosaȝ dn̄iū:ꝙ v̄tus
7° phy. inq̄ȝtuȝ hꝫ ꝯsistit in idiuisibili.vȝ ꝙ lȝ illa q̄litas q̄ ē v̄tus sit
T.c.18. ē diuisibilis:ꝛ diuisibilr̄ acqrit᷑ ps añ ptē:nō tn̄ q̄lȝ ps eiꝰ erat v̄tus añ acqsitionē alteriꝰ. Sȝ tūc p̄ ē illa q̄litas v̄tus qn̄
T.c.18. est pfecta ꝛ cōpleta. Sicut lȝ circulus de q̄ ēt phs ibi.f.7. phy.exēplificat hēat ptes:ꝛ successiue ac ptibilr̄ gn̄et᷑:nul
G la tn̄ ps eiꝰ est circulus:neq̄ȝ res illa est añ pfectionē circulus:ꝛ iō lȝ circulꝰs fiat successiue:nō fit tn̄ successiue circulus:ita ꝙ pus ipse vl' aliqd eiꝰ sit minoꝛ circulus:ꝛ postea
C aliqd eiꝰ maioꝛ:ꝛ sic suscipiat magis ꝛ minus:ꝛ ita est de v̄tute ꝑm illā opionē:qꝛ lȝ ipsa fiat successiue:nō fit tn̄ successiue v̄tus:nec pus est minoꝛ v̄tus:ꝛ postea maioꝛ: sed
T.c.18. tūc p̄ est v̄tus cū ē in sua pfectione. Et h inuūt v̄ba Phi q p̄ pmittit ꝙ v̄tus ē q̄dā pfectio:deīde dat exēplū de circulo:ꝛ post ꝯcludit.fit qdā ḡ cū qđdā alterat᷑ ꝛ acceptio virtutis ꝛ remotio malitie:alteratio tn̄ hoꝝ neutꝝ est per se. Ecce ꝙ in accipiēdo v̄tutē aliqđ alterat᷑:ꝛ p ꝯn̄s mouet᷑: ꝛ tn̄ acceptio v̄tutis nō est alteratio:acceptio inquā v̄tutis inq̄ȝtuȝ v̄tus est:sic̄ nec acceptio circulationis inq̄ȝtū hꝫ.
Cō.18. Hoc ēt inuūt v̄ba Cōmē.ibidē.vbi pmittit ꝙ alteratio est
t.c.19. in re diuisibili ꝑm magis ꝛ minꝰ:vt dcm̄ est in 5° phy.ꝛ postea assumit ꝙ v̄tus cū sit pfectio:ꝛ pfectio ē finis ꝛ finis. vȝ in idiuisibil' vtꝰ:ꝛ ex h ꝯcludit ꝙ in v̄tute nō est alteratio:ꝛ in aptādo exēplū circuli ad ppom̄:pfectiones iqt sūt
D idiuisibiles:qa pfectiōes sūt sil'es pfectioni circuli:qu ead modū circulus nō est circulꝰs añ finē. Silr̄ est in alijs pfectionibꝰ:ꝛ ex h stati ꝯcludit idē de vitio.vide ibidē.ꝙ v̄o
Cō.19. Phs loquat᷑ ꝑm opionē alioꝝ pȝ ibideȝ. ¶ Ad 2m dico p̄
Ad 2m ꝙ ꝯn̄a nō est necia:nō eni seq̄t ꝯuersione simplici.actꝰ auget hitū.ḡ eꝫ hitꝰ auget actū. Et rō est:qm̄ ad rōnē ꝛ augmētū ipsiꝰ actꝰ p hitū:nece ē ꝯcurrere volūtatē cuiꝰ actiōe nō ꝯcurrēte hitꝰ actū cāre vel augē nō pōt. Et qꝛ volūtas stāte actu ab hitu ꝛ a volūte elicito pt nō ꝯcurrere cū hitu ad augm̄ actꝰ.iō añs illđ pt esse verū:qn̄ ꝯn̄s erit fl'm. Un̄ notādū ꝙ aliter actꝰ est cā hitus:aliter eꝫ est hitꝰ cā actꝰ. Nā q̄ȝuis volūtas sit cā imediata ptialis illiꝰ actꝰ:ꝛ p ꝯn̄s mediata cā hitꝰ q gn̄at᷑ p actū:nō est tn̄ imediata cā illius hitus. Un̄ posito ꝛ stāte actu nō est in ptāte volūtatis qn gn̄et᷑ hitus:ꝛ augeat᷑ ceteris reqsitis ꝯcurrētibꝰ:ita ꝙ cū actu nō ꝯcurrit imediate volūtatis actio. Nō sic aūt est de hitu:vt dcm̄ est. Naȝ nullus actꝰ pcedere pōt ab hitu qn partialr̄ volūtas actiue ꝯcurrat imediate ad cāndū illū ꝛ ad augēdū si augeat᷑. ¶ Ex hoc ēt vlterius nota:ꝙ nō obstāte ꝙ hitꝰ augeat᷑ ꝯtinue p actū in tpe nō est tn̄ ipoīe ꝙ actus nō eꝫ tūc ꝯtinue augeat᷑:sed manere pōt in eadē itēsione. ¶ 2° dico:ꝙ ꝯn̄s nō ē impoīe:ꝛ cū ꝯ hoc arguit᷑: qa tūc eēt cātio mutua circularis:ꝛ esset aliqđ cā sue cāe in eodē gn̄e cāe:dico ꝙ ista circulatio pōt intelligi duplr̄. vno mō ꝙ aliq̄ ps actꝰ.puta.a.sit cā alicuiꝰ ptis hitꝰ.vbi. gr̄a.b.ꝛ.b.ps hitus sit cā alterius ptis actꝰ.vtputa.c. Et tūc.c.ps actꝰ sit cā alteriꝰ ptis hitꝰ que sit.d.ꝛ sic vltra de alijs:ita ꝙ nulla ps vniꝰ sit cā illiꝰ ptis alterius a qua ipsa causat᷑:ꝛ hoc mō talis circulatio nō est inconueniēs. Alio mō pōt intelligi circulatio ista sic ꝙ aliqd vnius sit cā illiꝰ p̄ a quo ipm̄ causat᷑:ꝛ sic nego ꝯn̄am in pposito.

¶ Sed ꝯ hoc sic pōt argui.ponat᷑ ꝙ hitus aliqs nūc p̄ incipiat augeri p suū actū ꝛ tota latido q̄ cāhit᷑ p actū illū pcise a latinē ꝑexistente ipsiꝰ hitus sit.a.ꝛ silr̄ actꝰ augeat᷑ p actū:ꝛ sumat᷑ ea latitudo actꝰ pcise q̄ cāhit᷑ i tpe sui augm̄ p hitū ipȝ.ꝛ sit.b.tūc sic. totuȝ.b.ē cā totiꝰ.a.ꝛ totū.a.ē cā
F totiꝰ.b.igit᷑ totū.b.ē cā totiꝰ.b. Rn̄o ꝙ ly totꝰ i aͣo vtriusq̄ȝ ptis añtis.vel sumit᷑ syncaͭ. ꝛ tūc q̄litercūq̄ȝ stet i p̄o. vtraq̄ȝ ppō est fl'a. Sicut vtraq̄ȝ haꝝ est fl'a.q̄lȝ ps.b.est cā totiꝰ.a. Quelibet ps.b.ē cā cuiuslȝ ptis.a. Aut stat cathēͭ:ꝛ tūc ēt est fl'a q̄litercūq̄ȝ stet in p̄o sumendo cām p se ꝛ nō tn̄ rōne ptis:qꝛ nec totū.a.cātur a toto.b.nec q̄lȝ ps.a.cātur a toto.b.q̄ȝuis q̄libet ps.a.causet᷑ ab aliq̄ pte ipsiꝰ.b. Et iō negāda est vtraq̄ȝ pars illiꝰ añtis. Hec tamē ꝯcedͭ sunt:totū.a.cātur a pte vel ptibꝰ.b.ꝛ totū.b.causat᷑ a ptibꝰ.a.Sūpto ly totū inutraq̄ȝ syncaͭ. Casu eniȝ posito si intēsio vtriusq̄ȝ duret eq̄lr̄:cū vtrūq̄ȝ sit in infinitū diuisibile intēsiue neutriꝰ erit aliq̄ ps q̄ nō sit cāta a pte alteriꝰ.ꝛ q̄ nō causet aliq̄ȝ pteȝ alteriꝰ.cū in neutro vltima ps dari possit.ꝛ loquoꝛ de ptibꝰ simplr̄.nūq̄ȝ tn̄ aliq̄ ps erit p̄ causa eiꝰ q̄ est p cā sui. ¶ Ad 2m pbōnē nego ꝯn̄aȝ eo ꝙ talis circulatio pt finiri p cessationē actꝰ:q cessare pt añq̄ȝ ipse
G vel hitꝰ sit sūmꝰ. Si tn̄ hitꝰ nō vltra quēlȝ ḡdū possit augeri:sȝ sit statꝰ ponēdus in eiꝰ augmēto:ꝛ tāta sit ꝯtinue itēsio actꝰ ꝙ sufficiat ad sūmā intēsionē hitus:ꝯcederē ꝙ illū augeret vsq̄ȝ eēt sūmꝰ. Si v̄o nō sit terminꝰ sui augmēti:dico ꝙ q̄ȝdiu durabit intēsus sufficiēter tādiu augebit hituȝ:ꝛ silī mō loquoꝛ de hitu reͦ actꝰ si oia ꝯcurrāt reqsita ad itelligēdū actū. ¶ Ad 3m pbōnē:q̄ȝuis forte posset ꝯn̄a negari:dico tn̄ ꝙ ꝯn̄s illud nō est ipoīe. Nā silī mō pbaret᷑ ꝙ nulla actio ꝯtinua i tpe posset ꝯtinue velocitari: qꝛ tūc foꝛa q̄ fieret esset ifinita. Et eodē mō ꝙ nullꝰs motꝰ localis posset velocitari:qa spatiū acqsitū eēt ifim̄ extēsiue ꝛ est silis pbatio in oibꝰ. Tūc ad pbōnē dico ꝙ nō seq̄t᷑ vtrūq̄ȝ nec ēt alteꝝ foꝛe itēsiue in ifim̄. ¶ Et ad pbōnē dico:ꝙ nō q̄lȝ ps est pfectioꝛ pꝛioꝛe loquēdo de ptibꝰ eius pportionis. Nā q̄ȝuis i scđa pte pportionali tpis.v̄bi grā. medietate scđe medietatis:sit intensio velocioꝛ q̄ȝ in pma
H parte pportionali totius.i.pma medietate:non tn̄ neciuȝ est latitudinē acqsitā in ipsa esse maioreȝ latitudine acquisita in pma:ꝛ hoc iō qa tps pme ptis maius est:sed hn̄ verū est ꝙ latitudo acqsita in scđa pte pportionali est maioꝛ q̄ȝ ea que pus acqsita est in eq̄li tpe. Sed tales ptes eq̄les nō sunt infinite in tpe. Un̄ illa cōpatio velocioris ꝛ tardioris actiōis vel motꝰ fieri debet respectu eq̄lis tpis:alioqn nō valeret:nō eni incōueniēs est tarduȝ plus pertransire in vno anno q̄ȝ velocius in vna hoꝛa:in eq̄li aūt tpe ipsum ptrāsire plus vel eq̄le cū velocioꝛi ipoīe est. ¶ Ad tertiā
Ad 3m pncipalē posset p̄ negari añs. Nec valȝ pbatio.p̄ qdē:qa nō sufficiēter pbat᷑ ꝙ hitus possit gn̄ari in instāti:qa esto ꝙ nō sit dare vltimū eē hitus qui corrumpit᷑ nō sequitur ꝙ sit dare p̄m eiꝰ qui gn̄atur. Naȝ nō est incōueniēs aiaȝ p instās vel etiā p tps carere vtroq̄ȝ habitu.iō ille pōt cor

3 rūpi in tēpore ꝛ nō habere vltimū instās esse: ꝛ h pōt ge-
nerari in tpe ꝛ nō hr̄e pmū instans esse: sȝ vltimū sui nō eē.
Nō sic aūt mā pōt carere forma subali: ꝛ ideo de ea bn̄ cō
t.c.69. cludit ratio Phi 8° phy. Si detur minimū subiecti susce-
ptibilis: aliter nō pbaret vt pȝ supra.
Q ¶ Itē si in aliquo instāti anihilaret ignis intēdens calorē
ꝛ eodē instāti cāret in eodē loco alius ignis eq̄lis actiuita-
tis nihil plus caloris eēt tūc p̄ i 8° q̄ȝ si ille ignis nō fuisset
creat⁹. qꝫ pȝ: qꝛ si hoc mō infra vnū tp̄s succederēt sibi cē
tuȝ ignes eq̄les: nō eēt passum calidi⁹ in fine tp̄is q̄ȝ si vn⁹
tm̄ toto tpe illo intēdisset calorē illū. Et p ꝯn̄s in nullo in-
stāti quo p̄ esset aliqs p̄dictoꝝ igniū foret aliq̄ intēsio ca-
loris. Sic est in pposito de actu quo hitus augeṫ. nam in
p̄ instanti quo act⁹ ab eo elicit⁹ est: nō augeṫ hitus sȝ inci-
pit augeri ꝛ ime⁹ in tpe sequēte augeṫ. Et vl'r veruȝ est qꝫ
nūq̄ȝ aliqua forma que ꝯtinue intēdiṫ ad p̄cisaȝ p̄sentiam
R agētis ꝯtinuā augeṫ nāl'r in instāti lȝ de⁹ possit ꝛ in istāti:
ꝛ in tpe intēdere illā vt sibi placet. De alijs aūt que nō per
se ꝯtinue intēdunṫ ad p̄cisam p̄sentiā sui agētis nō est im-
pōle qꝫ aliq̄ eaꝝ intēsio fiat in instāti. Sicut existente aliq̄
pte dyaphani illuminata: pduceret in istāti. aliud corp⁹
cātiuū luminis in ppinquitate debita: eodē instāti. illa ps
dyaphani eēt luminosior. ¶ Scdo dici pt ad rōnē qꝫ nec
ꝯn̄a tenet: qa esto qꝫ habit⁹ augereṫ in p̄ instāti in quo est
actus: nihil ex hoc p̄cise phiberet ipm in tpe imediate
sequēte augeri ꝯtinue sic ꝯtingeret in casu: si corpus lumi
nosūȝ nouiter cātuȝ moueret ꝯtinue post illud istās v̄sus
ptē illā illuminatā. Et cū vlteri⁹ iferṫ qꝫ si augereṫ ꝯtinue
in aliq̄ tpe: in fine illi⁹ tp̄is eēt ifinit⁹ intēsiue: nego ꝯn̄aȝ: ꝛ
pȝ istātia in casu iā posito. Cū v̄o vlteri⁹ hec ꝯn̄a pbaṫ: p
h qꝫ in q̄lȝ pte tp̄is acqreret maior ps hitus q̄ȝ sit illa q̄ ac
q̄sita est in p̄ istāti. h ēt negādū est: nō eni neće est: imo nec
X pōle qꝫ si aliq̄ ps forē gn̄eṫ in instāti: ꝛ postea augeaṫ in tē
pore qꝫ in q̄lȝ pte tp̄is causeṫ tanta latitudo forē: q̄ȝta cāri
ponit in istāti: pȝ in exēplo sensibili. ¶ Si eni lux aliq̄ cāe
tur in istāti in aliq̄ pte diaphani ab aliq̄ corpe lumioso di-
stāte: ꝛ postea illō corp⁹ moueaṫ p aliqō tp̄s v̄sus illā par
tē intēdēs ꝯtinue lumē in ea: nō in q̄lȝ pte illius tp̄is cau-
sabit tantū de lumine quātū cātū fuit in instanti dato: imo
possibile erit qꝫ nec in toto illo tpe tātū cābit: q̄ȝtū in istan
ti. Vn̄ in fine tp̄is nō erit in duplo luminosior q̄ȝ fuit i prin
cipio: ꝛ istud pȝ ad sensum in motu candele volēti⁹ aduer
tere. Idē ēt ꝯtingit in alijs formis mālibus. Vn̄ qn̄ agēs
inducit in aliquo instāti p̄ aliquā ptēȝ caloris in mā. ꝛ po
stea intēdiṫ: nō in q̄libet parte tp̄is tātūdēȝ inducit. ¶ Et
qn̄ vltra inferṫ: qꝫ tūc expediret non ꝯtinuare actum ꝛc.
Rn̄deṫ ꝛ bn̄ qꝫ nō expediret qꝫ talis sic deferendo primuȝ
actū posset ipediri: vel per distractionē intēsionis ad aliō
m obm: vel p aliqō aliud mouens itrinsecus: vel alio quolȝ
modo reassumere nouum actū: ꝛ iō securius est ꝯtinuare
actū quē hȝ: vel ēt nō expediret qꝫ act⁹ melior q̄ȝ habit⁹:
ꝛ melius eēt hr̄e actū rectū sine hitu q̄ȝ habitū sine actu:
nō est aūt differēdū maius bonū vt minus bonū augeaṫ.
¶ Itē aliud qō assumiṫ in pbatione non est veꝝ. s. qꝫ per
quēlȝ actum q de nouo eliceret acqreret in pmo instanti
tanta latitudo habitus: quāta fuit acq̄sita p pmū in pmo
instanti sui esse. Nā nō quilȝ actus auget suū habitū: sȝ de
terminatus ꝛ pportionatus ad augēdū: sicut nec qōlibet
calefactū intēdit quēlibet calorem: qa nō corpis eque vel
magis calidi. Sic in pposito diceret qꝫ iā p p̄cedētes pos
set esse facta tanta intensio qꝫ actus equalis superueniens
nec in instanti nec in tpe tm̄ cāret de habitu: imo forsitam
Ad 2m nihil. ¶ Ad scdam pbationē ēt diceret assumptū esse fal
sum: ꝛ pȝ in exēplo posito de corpe luminoso nouiter cā-
to ꝛ ꝯtinue post appropinquāte ad ptēȝ diaphani: tūc eni
in p̄ istāti sui eē cāreṫ aliqd luminis: ꝛ tm̄ in nullo tp̄is sequē
Ad 3m. tis aliqd cāreṫ: sic p eādē rōnē pōt pbari. ¶ Ad 3m pbō-
nē negaret ꝯn̄s pp illō qō dcm̄ ē: nō quēlȝ actū eq̄ p̄fectū N
ei q auxit hituȝ augē ēt hitū. Itē negaret ꝯn̄a p illud qō
imediate dcm̄ est de corpe lumioso. Quis āt iste pbōnes
vt adducte sūt sic possent vitari nihilominꝰ tm̄ in ppo° nō
est ꝯcedēdū ān̄s: qm̄ tūc seq̄reṫ qꝫ in eodē tpe diuersi act⁹
sibi succedētes sic qꝫ eo instāti quo p̄cedēs desineret esset
sequēs eque perfectus qō esset possibile per potētiā diui
nā: magis intēderent habitū: q̄ȝ vnus tm̄: si in toto tēpore
illo ꝯtinuaret: qō tm̄ pȝ falsum in oib⁹ agentib⁹ que p cō-
tinuā suā p̄ntiā p̄cise nāliter augent in tpe aliquo ꝯtinue:
vt supra dcm̄ est. Et ꝯn̄ia pȝ: qm̄ in q̄libet parte tēporis
tātū augeret actus nouus qui tūc eēt q̄ȝtuȝ in eadē pte tē
poris augeret p̄us ꝯcurrēs: ꝛ per ꝯn̄s tota latitudo cāta
p̄cise in tpe per succedētes eq̄les ei toti que cāreṫ p illum
ꝯtinuatū. Sȝ vltra h tātū esset plus p succedētes cātū de
habitu quātū cāreṫ p̄cise in instātib⁹ qb⁹ pmo habuerūt
esse. Naȝ in nullo instanti illius tp̄is actus ꝯtinuatus ali-
quid p̄cise cāret. ¶ Ad 4m rōnem que pncipal'r facta est Ad 4m.
ꝯtra ꝯnem cuȝ poniṫ qꝫ virt⁹ sor. augeaṫ vniformiter per O
totaȝ vitā suā ꝛc. ¶ Rn̄deo qꝫ casu posito sor. non habe-
bit gradū v̄tutis duplū ad. a. Tūc ad pmū argumētū qō
fit ꝯtra hanc partē: nego ꝯn̄aȝ. ꝛ rō est: qꝛ nūq̄ȝ virtus sor.
erit tāta qn erit postea maior: ꝛ sic nunq̄ȝ erit maxia nec
tota. qō tm̄ iplicaṫ in ꝯn̄te. ¶ Ad 2m pbationē cuȝ diciṫ. 2.
Si nō erit dupla. g̃ pars que acquireṫ in scda medietate
tp̄is erit minor: q̄ȝ ea que acqreṫ in pma medietate. Dicē-
duȝ qꝫ vel sumiṫ pars que acqreṫ post. a. vsq̄ȝ ad aliquod
determinatū instās ante. b. ꝛ sic dico qꝫ quelibet talis ps
minor erit ea que acqreṫ in pma medietate ꝛ per aliquaȝ
latitudinē diuisibilē precise: q̄ȝuis per nullaȝ latitudinem
precise pars acq̄sita in p° medietate sit maior q̄libet parte
que acqreṫ in 2a medietate: sed per aliquam latitudinem
erit maior parte que post acquireṫ vsq̄ȝ ad instās. c. ꝛ per P
aliā est maior ea que acquiretur vsq̄ȝ ad instās. d. ꝛ sic de
alijs. Vel nō sumiṫ ps que acqreṫ post. a. vsq̄ȝ ad aliqō in
stans determinatū: sed q acqreṫ in toto tpe illo. Et tūc di-
co qꝫ sicut ipsa in nullo instāti erit tota nec in maxio gra-
du suo: sic nō pōt cōparari ad pmaȝ sm certum vel deter-
minatū excessum quo ipsa tota p̄cise excedaṫ a prima. Et
ideo quādocūq̄ȝ arguēdo fit cōparatio inter tales sumen
do istam totā iplicaṫ falsum. Et si queraṫ an v̄tus quā ha
bebit in scda medietate erit finita vel ifinita. Dōm qꝫ erit
finita quādocūq̄ȝ erit: ita qꝫ in quolibet instāti in quo erit
erit finita: in instanti aūt in quo pmo nō erit: non erit fini-
ta nec infinita erit: ꝛ ideo absolute ꝯcedi pōt qꝫ illa virtus
erit finita. ¶ Aliqui tm̄ ꝯcedunt totā illā esse infinitā: non
quidē positiue: sicut illud dr̄ infinitū qō aliqō finitū exce-
deret in infinituȝ. i. plus q̄ȝ in duplo ꝛ plus q̄ȝ in triplo: ꝛ
sic in infinitū: sed puatiue. i. nō terminatū: sicut sm imagi-
nationem ponētiuȝ puncta si solū punctū terminās tolle Q
reṫ a linea: talia linea remanēs foret infinita puatiue tm̄. i.
nō intrinseco termino finita. Sed hec rn̄sio fundaṫ super
falsa imaginatione talium indiuisibiliū. iō dimittenda est.
tum ēt: qꝛ si virtus sor. foret in instāti. b. ꝛ nō vlterius intē
dereṫ nō esset infinita puatiue. g̃ sm istam respōsionē hr̄et
illud indiuisibile: quo poniṫ carere: qꝛ tunc pmo non erit:
ꝛ sic sequeṫ qꝫ esset dare indiuisibile in forma sm intēsio-
nem. ¶ Item qꝛ in illo instāti aliqd pmo acqreret. s. illud
indiuisibile. Item in casu posito deberet ꝯcedi qꝫ secunda
virtus acq̄sita in scda medietate erit minor ea que acqre-
reṫ in pma p̄cise per indiuisible: que oia falsa sunt in se: ꝛ
sm istū sic soluērēȝ. Et iō nō est ꝯcedendū in aliquo sensu
qꝫ ipsa erit infinita. Nā sequereṫ. erit infinita: g̃ in aliquo
instāti erit infinita: ꝛ h ꝯn̄s est falsum in quocūq̄ȝ sensu su
maṫ iste terminus infinitū. ¶ Ad 3m pbationē cum di. qꝫ Ad 3m.
sor. p̄miabiṫ aliquo p̄mio pro tota sua virtute quaȝ habe
bit. ¶ Respōdeo qꝫ vel ly. tota. sumiṫ cathegoreumatice:

A ⁊ sic nego ꝓpōnē ꝓpter falsam iplicationē: vel syncathe/
gorenmatice: ⁊ tūc valz ista. sortes p̄miabit aliquo p̄mio
pro q̄libet parte sue virtutis: quā ꝯcedo: ⁊ in hoc sensu cō
cedo totū añs: ⁊ nego ꝯñtiā. Nō eni sequit. sortes p̄mia
bit p̄mio debito virtuti duple ad. a. g̊ habebit virtutē du/
plā ad. a. vel g̊ virtus ei⁹ erit dupla ad. a. sed sequit bene
ꝙ foret dupla ad. a. si foret in instanti illo in quo p̄mio non
Ad 5ᵐ pnci^is. erit: in quo tñ instanti nihil p̄cise sortes acqreret plus vir
tutis. ¶ Ad 5ᵐ posito casu dico: ꝙ ꝯñā nō valet: ⁊ ꝯcedo
ꝙ sortes est ita māsuetus in hoc instanti. a. sicut si nūc nō
haberet volitionē seu actū ꝯtra mansuetudinē: nec in hoc
instāti actus iste remittit mansuetudinē: sed tñ incipit re/
mittere: nec etiā ipedit ipsam pro nūc esse tātā q̄ta foret si
actus ille nō esset: sed solūmodo incipit ipedire ita ꝙ in tē
pore imediate sequēte nō erit causata. Et hoc idē dōm est
de quolibet agente nāliter in tpe per suā p̄ntiā remittente
ꝯtinue. Unde sicut dicebat ꝙ talia agentia nō intendūt in
p̄mo instāti in quo sunt: sic ēt dōm ꝙ nō remittūt in p̄mo i
B stanti. Et dant aliq exēpluz de luce que cāta in aq̄ frigidis
sima nō remittit aque frigiditatē in p̄mo instanti in q̄ ipsa
est: sed tūc incipit remittere ⁊ sine medio remittet. Sic in
ꝓposito de actu ꝯ̄ iclinationē hit⁹ cāto in illo instāti. ¶ Et
Ad 6ᵐ. per hoc p₃ ad 6ᵐ. Dōz eni ꝙ nō remittit hit⁹ in p̄ istāti: s₃
incipit remitti: nec seqt. ꝙ sor. posset per totā vitā suā hie
habitū cū actu illo. Et ad ꝓbationē cū di que cōpatiunt
se vnū nō est corruptiuū alterius. Dōm ꝙ ista ꝓpō h₃ ve/
ritatē de his que se cōpatiunt per tp̄s sine mutua actione
⁊ remissione alteri⁹: nō aūt de his que se cōpatiuntur per
tp̄s sine mutua actione per instās tñ: aut p tp̄s cū ꝯtinua
remissione alteri⁹: sicut p₃ in exēplo de luce posito. ¶ Ad
Ad 7ᵐ 7ᵐ nego ꝯñtiā. Et ad ꝓbationē ꝯcedo ꝯñtiā illā: latitudo
b. erit cāta ab actu. a. in vna hora: g̊ medietas latitudinis
b. erit cāta ab actu. a. i medietate hore: supposito casu ar/
C gumēti. Sed nego aliā ꝯñtiā que addit. s. hanc. ergo me/
dietas latitudinis. b. pōt cāri ab actu remissiore in duplo
q̄ est actus. a. in vna hora. Et ad ꝓbationē dico ꝙ hec cō
sequētia nō fundat sup maxima illa quā ponit: sed super
hac: si tāta v̄tus pōt tātū mobile mouere p tātū siue auge
re tñ v el alterare in tāto tpe: media v̄tus poterit idē mo/
T. c. 35. bile mouere p mediū in eodē tpe. Que vt ibi dixit Phus
36. ⁊. 37 i textu est falsa in quol₃ motu. Nō eni ē nece si duo hoies
mouēt vnū pōdus ⁊c. ꝙ vn⁹ mouere possit illud p mediū
spatiū: imo ꝯtingit ꝙ oino nō poterit mouere: sic dat exē/
plū phs de trahētib⁹ nauē. Sic i ꝓposito ꝓcedit rō facta.
Nā idē subm hit⁹ ⁊ cū eodē gradu habit⁹ cōparat ad
actū augentē: ⁊ ad actū in duplo remissiorē. ¶ Dico g̊. ꝙ
sic nō in q̄tocūq₃ gradu calidū p̄t a q̄tocūq₃ calefactiuo
fieri magis calidū: vt p₃ ad sensuz. Naz minus calm non
auget calorē magis calidi: sed est dare minimū calidū qδ
D pōt vel maximū qδ nō pōt hoc vel illud calidū facere ma
gis calidū. Sic dico ꝙ habitum tāti gradus in hoc subto
existentē nō pōt qlibet act⁹ ab eo elicit⁹ augere: sed est da/
re minimū q pōt vel maximū qui nō pōt q̄re ⁊c.
¶ Ad. 8. nego mi^{ro} ꝓpōnē nam q̄uis nece sit si vo^{as} h₃
E nūc aliquē actū ipsaz ꝯtinuare illū post nūc p aliqδ tp̄s. p
nullū tñ tp̄s nece est eam illum ꝯtinuare post nunc. Tunc
ad ꝓbationez mi^{ris} cū supponit danduz esse minimū tp̄s
distincte p̄ceptibile a nobis vl' maximū nō p̄ceptibile. Di/
co ꝙ aliō est dic aliqδ tp̄s eē minimū disticte p̄cepti^{le}. i. qδ
p̄t disticte p̄cipi ⁊ a° dic: aliqδ tp̄s eē minimū in q̄ p̄t eē p̄ce
ptio. Primū ꝯcedat sibi. s. ꝙ sit dare minimū ꝙ p̄t vl' maxi/
mū ꝙ nō pōt. ¶ Scōm aūt nō ꝯcedo sibi. nec ipsemet sic
arguēs h₃ ꝯcedere. cū velit ꝙ cognitio pōt elici in instāti.
⁊ silr volitio. nec ēt istud. 2ᵐ sequit ex p̄. nam infra illud tē
pus minimū pōt intell's hie distinctā cognitionē nouā de
aliquo obiecto. vt ēt ipse ꝯce'. ⁊ per ꝯñs q̄uis illud sit mi
nimū potens distincte p̄cipi. nō est tñ minimū inquo vel
infra qδ pōt aliq̄ alia res disticte p̄cipi. Sicut q̄uis istās E
nō possit distincte p̄cipi: tñ in instāti pōt aliqd distincte p/
cipi. Cōcesso g̊ sibi ꝙ sit dare tale tp̄s minimū potēs vel
maximū nō potēs distincte percipi. Dico adhuc ꝙ si ꝯti/
nuat actus vo^{ris} per tale tp̄s libere ⁊ nō nec̄io ꝯtinuat. ⁊
infra illud posset vo^{tas} deserē actū illum. ⁊ posset aliū eli/
cere. ⁊ ite ll's posset nouū iudiciū hiētā de deserēdo actū
illū: q̄ de eliciendo aliū: ⁊ volūtas posset se illi ꝯformare
⁊ nō ꝯformare. Itē ꝙ assumit in eadē ꝓbōne. s. ꝙ volun/
tas nō pōt deserē actū nisi elici^{do} actū oppo^m: nō videt ve/
rū. pōt eni desistere velle id qδ p̄us volebat: vo^{do} qδdam
aliud q̄uis nō velit oppo^m ei⁹ ꝙ p̄ volebat. Itē nō appet
cur nō possit desistere ab actu: absq₃ ꝙ eliciat aliū actum:
¶ Ad ꝯfirmationē. pōt ꝯcedi assumptū. s. ꝙ vo^{tas} nō pōt
velle ꝯtinuare actuz per hanc vel illā partē p̄cise minimi
t^{is} disticte perceptibilis. Sed ex hoc nō seqt: ꝙ non possit
ipm ꝯtinuare per aliq̄ ei⁹ partē p̄cise. Quia q̄uis nō pos
sit disticte cognoscere partē dicti tpis: pōt tñ in parte illi⁹ F
t^{is} distincte aliqd aliō cognoscere. Sicut iā dicebat de in
stanti. ⁊ hoc sufficit ad ꝓpositū. ¶ Sic igit dico ꝙ q̄diu
qs ꝯtinuat actū meritoriū: semp ei⁹ meritū accrescit. siue
ipo mai⁹ meret p̄miū. ⁊ in quolibet instāti t^{is} quo ꝯtinuat
actus meritorius verū est dīe ꝙ talis ꝯtinuās magis me
ruit q̄ p̄us. quāuis in nullo instāti talis ꝯtinuationis ali/
qd p̄mij p̄cise mereat. q̄cqd sit de p̄ instāti in quo cātus ē
act⁹ meritorius: si sit in instāti aliquo p̄ ꝓductus. Nec ex
hoc seqt aliq̄ ifinitas p̄mij vel meriti. sicut nec sequit infi/
nitas hitus q ꝯtinue auget vt supra declaratū est. ¶ Ad
hoc ēt facit vnū ꝙ alij ꝯcedunt. v₃ ꝙ actus meritori⁹ pōt
intendi in aliquo tpe ꝯtinue. nec variat ꝓpo^m quacūq₃ cā
intendat siue cognitione obiecti dili^{ris} maiore a deo imis/
sa: siue aliunde vel alia q̄libet cā. q₂ q̄to dilectio merito/
ria magis intendit tanto plus eam hñs meret. ⁊ per ꝯñs
nō est aliqδ t^{is} minimū infra ꝙ non acrescat meritum. ⁊ in G
quo tēpore actus nō sit in p̄tāte vo^{tis} ⁊ libere ꝯtinuet. Et
ista sufficiant de p̄ dubio. ¶ Dubium. ij.

Quantū ad 2ᵐ dubiū vtrū. s. charitas possit minui
pono q̄tuor ꝯ̄nes. ¶ Prima est. ꝙ quelib₃ p° ꝯ̄.
charitas acq̄sita vel infusa actus vel habitus per potētiā
dei pōt minui. Rō est: q₂ ois forma augmentabilis ⁊ suc/
cessiue acq̄sita est diminuibilis: ⁊ successiue ꝺ̄structibilis: ⁊
q̄libet charitas est hͦ. ergo est diminuibilis: ⁊ si sic ergo
pōt minui per potētiaz dei. ¶ 2ᵃ ꝯ̄. ꝙ act⁹ charitatis: siue 2ᵃ ꝯ̄.
sit charitatis infuse tñ: vt in eo q nōdū ex actib⁹ acq̄siuit
habitū charitatis: siue charitatis acq̄site tñ vt in eo qui
postq̄ acq̄siuit habitū charitatis ex actib⁹ per peccatum
mortale perdidit charitatem infusam: siue sit vtriusq₃: vt
in eo qui hēt vtrūq₃ habitū charitatis. s. infusum ⁊ acqui
situm potest minui. Hoc etiam p₃: q₂ non omnem hͦ actū
necesse est totū simul corrumpi: sed successiue possibile est
ipsum remitti: vt quil₃ experit. ¶ 3ᵃ ꝯ̄ est. ꝙ hitus charita 3ᵃ ꝯ̄
tis acq̄site pōt nālr p act⁹ ꝯ̄rios ḡnatiuos incōpossibiles H
ei⁹ hitus minui: ⁊ hoc p₃: q₂ ois hitus nālr ḡnabilis ⁊ au
gmētabilis p act⁹ est per ꝯ̄rios act⁹ corruptibilis: ⁊ vt p₃
minuibilis: vt 2° ethi. p₃: ⁊ experientia ꝓbat. ¶ 4ᵃ ꝯ̄ ē. ꝙ cap. 2.
habit⁹ charitatis infuse nō pōt per act⁹ nr̄os ⁊ demerito/ 4ᵃ ꝯ̄
rie minui stāte ordinatione diuina. Hec ꝓbat: q₂ si posset
sic minui: vel ꝯtingeret per peccatum mortale: vel p ve/
niale. nō p mortale: q₂ illud totalr tollit charitatē ⁊ nō p/
mittit secū aliquē gradū eius. Alioqd sequeret ꝙ idē hō
simul esset dignus morte seu dānatione eterna: ⁊ glīa seu
vita eterna: qδ est ipoſ'e: q₂ si in tali statu decederet simul
hret gliāz eternā: ⁊ illā nō hret. Et ꝯñtia p₃: q₂ pctm̄ mor
tale est per qδ hō meret mortē eternā: vt dicit Magr. 2°
senten. di. 42. Sola v̄o charitas diuidit inter filios regni
eterni ⁊ filios perditionis eterne: vt dicit Aug. 15. de tri. cap. 18.
¶ Item nō pōt minui p peccatū veniale: aliogn posset ge

J habens charitatē absq3 peccato mortali per veniale pcise dānari:qđ est falsū. Nā peccatū veniale est qđ hoīez vsq3 in reatū perpetue mortis nō grauat:verūtamē penaz meret:sed facile idulget:vt dicit Magr. vbi sup. Qđ ex sententia Apli ɔfirmat cū pma ad Corin. dicit de eo qui sup fundamentū edificat lignū fenū stipulam: per que. vt ibi
cap. 3. dicit glosa ex auctoritate Grego. 4° dialogoꝝ. Aplus intelligit peccata venialia ꝙ ipse saluus erit:sic tamē q̄si per ignez. s. purgatoriū. ɔñia vo p3:qm̄ si in aliquo sit valde parua charitas ⁊ cōmittat leuissimū pctm̄ veniale si diminuat charitas ponatur ꝙ centesima pars charitatis corrumpat:sequeret ꝙ si istud cōmitteret vnū aliud veniale in centuplo grauius. (Naz ⁊ int venialia sunt alia alijs grauiora:vt ēt ibidē p3 in glosa:⁊ amplius innuit per illas tres res nominatas). Uel si centuz quoꝝ qđlibet sit mai9 vel eq̄le pmo successiue cōmitteret:sequit ꝙ tota charitas tolleret:ac p hoc si tūc decederet dānaret. ¶ Nec pōt di-
K ci eē fuga vt dicat ꝙ p 2m nō corrūpit tātus gradus charitatis q̄ztus p pm:sed medietas ei9:⁊ p 3m medietas illius medietatis. ⁊ sic semp p ptes minores eiusdē pportionis: q2 p mai9 pctm̄:vel ēt per eq̄le posteri9 cōmissuz nō minus corrūpi d3 q̄z p pm:imo poti9 plus cuz 2m nō excuset p pm: s3 poti9 aggrauet. Nec valet dicere ꝙ añ corruptionē totalē charitatis oportebit tot venialia cōmittere ꝙ si vlteri9 peccet illud pctm̄ nō poterit esse veniale:sed necio erit mortale:⁊ p illud totalr charitas corrūpet. Nō val3 inq̄z: qm̄ q̄tcūq3 peccatis mortalib9 cōmissis adhuc pōt qs ēt añq̄z gra3 suscipiat cōmittere aliqđ veniale:g̃ mlto forti9 post quotcūq3 venialia pōt aliđ veniale cōmittere: ⁊ sic p
Joānes clictoū. venialia pcise totalr charitas corrūpet. ¶ Nec valet dicere 3° sic dicit qdā modernus ꝙ ante totalē corruptionē occurreret mā alicui9 pcepti:qđ vel ipse iplebit:⁊ tunc re augebit charitas ipsius:vel trāsgrediet:⁊ per ɔñs pecca
L bit mortalr:⁊ charitas pp mortale pdet. Non valet inq̄z: q2 l3 possit mā precepti occurrere:nō tñ ē necesse:qnimo postq̄z incepit charitas minui possibile erit labi satis grāde tpe anteq̄z occurrat sibi taliter mā pcepti vt in ea peccet vel mereat:⁊ in illo tpe multiplicari venialia donec totaliter auferāt charitatē. ¶ Nec valet vltima ⁊ alia solutio eiusdē qua dicit ꝙ p peccata venialia poſe est charitatem minui vsq3 ad totalē corruptionē exclusiue:sic ꝙ in istanti totalis seu cōplete corruptionis ipse peccat mortaliter:q2. s. nō seruat charitatē quā seruare tenet sub pena peccati mortalis. Hoc inq̄z nō valet:q2 ad seruandū in se habitū charitatis infuse de qua est sermo (cuz ille sit imediate a deo in nobis:⁊ ab eo solo ɔseruet:ac p hoc ei9 cōseruatio non sit imediate mō aliq̄ in hoīs potestate) nullus talr tenet:sed solūmodo tenet ad non cōmittedū ⁊ nō omittendū aliqđ ex quo sibi charitas subtrahat: g̃ si iste
M perdat charitatem demeritorie aliquid omisit vel cōmisit qđ est cā demeritoria corruptionis charitatis:⁊ nō ponit aliqua in casu:nisi culpa venialis:g̃ per sola venialia charitas perdet totalr. ¶ Dōm g̃ sicut cōiter tenet ꝙ charitas sm ordinatā dei potentiā minui nō pōt q̄ztū ad ei9 essentiā. Dicit tñ ꝙ per peccata venialia pōt minui quātuz ad ei9 feruorē:qđ iđ ɔtingere pōt:q2 ex frequētatione venialiuz gñatur cupiditas habitualis inclināś ad act9 qui sunt peccata venialia:⁊ per ɔñs aliquo mō inhabilitans ad actus charitatis ex quo fit vt postea nō tā feruidos ⁊ intēsos actus charitatis eliciat is in quo est talis habitus cupiditatis gñatus. ¶ Itē aliter pōt ɔtingere. s. ꝙ habēs charitatē infusam habeat ēt acq̄sitā:⁊ nō solū eā que iclinat ad actus quoꝝ ɔ̄ria sunt peccata mortalia ⁊ tollūt demeritorie charitatē:sed ēt eā que inclinat ad actus quoꝝ ɔ̄ria sunt venialia peccata:⁊ si cōmittat venialia contra inclinationē illius charitatis remittet illa: ⁊ tādē poterit totalr corrūpi:qua corrupta vel remissa minus pmpte ⁊ feruēter eliciet actus charitatis infuse:cū ɔstet per expe- N
rientiā ꝙ habēs charitatē acq̄sitaz simul cū infusa prompius ⁊ feruentius elicit actum charitatis q̄z si tm̄ infusam haberet. Ut p3 in eo qui habituat9 in vitijs infusa sibi charitate post susceptionem sacramēti penitentie cum difficultate exit in tales act9:in quos tamē postq̄z ex actibus charitatem acquisitam habuerit exit facilr. Et hoc est apud me charitatem remitti quātum ad feruorem. i. minus feruidos aut intensos aut minus delectabiliter ⁊ feruēter elicere actus charitatis:non ꝙ feruor charitatis sit aliqua entitas alia ab habitu charitatis ⁊ actu ei9 existens in anima que minuatur:sicut forte voluerunt aliqui opinari.

Cōtra pdicta arguitur.

¶ Contra ista arguit. Et pmo pbando ꝙ charitas minui possit p peccatū mortale sic:possibile est ꝙ quātum vnus actus est meritorius tātum precise alius actus qui sit culpa mortalis sit demeritorius: ergo possibile est charitatē minui per peccatuz mortale. Antecedens pba
tur:q2 est dare aliquo actu demeritorio aliquē actū meri- O
toriū magis meritoriuz q̄z ille sit demeritorius:⁊ est dare aliquē minus meritoriū q̄z ille sit demeritorius:g̃ est dare aliquē actū meritoriū pcise:sicut ille est demeritorius:⁊ p actū demeritoriū semp intelligo culpā mortalē. ɔñā pbatur. supponēdo ꝙ act9. a. sit pcise ita meritori9:sicut act9 b. est demeritori9. hoc supposito sequit ꝙ tāta pena pcise debet iuste actui. b. culpe mortali:quātū est pmiū qđ iuste debet actui meritorio qui est. a. Tunc capiat aliqs q cēties habuit actū. a. meritoriū:⁊ per ɔñs vltra grām baptismalē h3 ad min9. 100. portiones pmij meritorie acq̄siti qđ est charitas seu gra:tūc cōmittat iste culpā. b. semel per pdicta sequet ꝙ tāta pena ei debet p culpa. b. semel cōmissa q̄ztuz pmiū habuit pro merito. a. semel cōmissot g̃ tātuz pcise pdet de charitate vel grā q̄ztū acq̄siuit meritorie per actū. a. semel factū ⁊ per ɔñs perdet centesimaz
partē pcise toti9 charitatis habite post grām baptismalē P
⁊ remanebit sibi tota gra baptismalis ⁊. 99. portiōes ei9: quā postea acq̄siuit meritorie:⁊ sic eius charitas erit minor q̄z fuerit imediate anteq̄z eliceret actuz. b. ⁊ ɔñia p3. ¶ Cōfirmat. q2 sm sanctos quēlibet bonū actū deus remunerat vltra condignū:⁊ quēlibet maluz punit citra. h aūt esset falsum si pro culpa. b. semel cōmissa priuaret oī gra ⁊ charitate que fuit pmiuz. a. centies cōmissi. nō g̃ tota charitas tūc perdet per. b. sed precise tāta quāta acquisita est per. a. semel factum:imo minus: cum. a. semel factuz habuit premiū vltra cōdignū:⁊. b. qđ est eque demeritoriū:sicut est. a. meritoriū puniatur citra condignum.
¶ 2° pbat ꝙ per venialia pcise possit tolli charitas sic:p 2m.
venialia precise pōt quis demereri penā infinitam extēsiuaz:g̃ pōt per venialia pcise perdere charitatē:ɔñā p3:q2 si talis decedat in statu quo mereat eternam penā nunq̄z
habebit gloriā:⁊ per ɔñs nō decedet in charitate. añs vo Q
pbat: q2 poſe est ꝙ aliqs cōmittat infinita venialia:pro quoꝝ quolibet meret penā aliq̄z tēporalē. Assumptū pbat:q2 in q̄libet pte pportionali alicui9 tēporis. v. g. vni9 hore pōt cōmittere vnū veniale:cuz nō sit dare minimum tēp9 in quo possit nouū actū hēre:vt supra dcm̄ est. ¶ Cōfirmat. ponat ꝙ deus pcipiat sor. ꝙ actū quē h3 non cōtinuet per horā:neq3 per aliq̄z ptē ei9 pportionalē totā sub pena diurna p cuiuslibet ptis hore ɔtinuatione:⁊ nō obstante tali pcepto sor. ɔtinuet actū illū per totā horā. tot9 casus polis est:sed cū in hora sint infinite ptes pportionales. seq̄t ꝙ iste merebit penā infinitoꝝ dierum:⁊ per ɔñs
eternaz. ¶ 3° pbat. ꝙ charitas minuat per veniale: q2 si 3m.
nō sequet ꝙ habēs charitatem ex h ꝙ venialr peccaret nō esset min9 dilect9 a deo:nec ēt min9 bonus:qđ vř incōueniēs:cuz q̄l3 p suo peccato veniali puniat a deo:⁊ ɔñā
p3:qm̄ habens eq̄lē charitatē est eque bon9:sic h3 Aug. cap. 127
in ench. habēs maiorē charitatē est melior. Itē eque bo-

A mus eque diligit͛ a deo. ℭ4ᵒ ad idē: oē peccatū vel malū
4ᵐ aliqd adimit de bono ⁊ eſt corruptio boni: ſic dicit Aug.
cap. 13. in ench. ⁊ 3ᵒ de libe. arbi. Cōſtat aūt ꝙ peccatū veniale ali
cap. 31. qd peccatū ⁊ malū eſt. ḡ corrūpit aliqd de bono: nō opȝ
aūt ꝙ corrūpat aliqd de bono nāe: ḡ de bono grē: ⁊ ꝑ ꝯñs
corrūpit aliqd de charitate. ex q̄ ſeqͥ ꝙ diminuat eam. ſi
Ad pᵐ nō totā corrūpat. ℭAd pᵐ rñdeo ꝙ vel ſumit͛ in cōpara
argᵐ tione ṗdicta act⁹ demeritorius ſequēs imediate grāȝ: vel
act⁹ demeritori⁹ nō ſequēs imediate grāȝ. ſi 2ᵒ mō: ꝯña nō
valet: q: talis nō pōt tollere grāȝ: nec in toto: nec in pte ex
q̄ eliciēs actū imediate añ actū carebat grā. Si vō ſumat͛
p mō: ſic nego añs: ⁊ ad ꝓbōnē p̄ dico ꝙ nullo actu deme
ritorio ſic ſumpto eſt dare in eodē ſuppoſito aut alio in q̄
cetera ſint paria aliquē meritoriū magis meritoriū: q̄ȝ il
le ſit demeritori⁹. Et rō eſt: q: per quēlȝ actū mortalr̄ de
meritoriū ſequētēȝ grām imediate meret͛ qs ꝑuari: ⁊ ſi in
eodē decedit ꝑuat͛ vita eterna: q̄ ſibi debebat͛ ex grā ṗce
dēte: ⁊ cū h̄ meret͛ penā ſenſus eternā. Hec aūt ſūt maius
B malū q̄ȝ ſit bonū qd meret͛ qs ꝑ aliquē ſuū actuȝ merito
riū: qd pȝ: tū q: ꝑ nullū actū meritoriū meret͛ quis vitam
eternā que ꝑus imediate nō ſibi eſſet a deo ex grā deputa
ta: cū cuiuſlȝ act⁹ meritorij grā ſit ꝑmᵐ: ſolū āt ꝑ actū me
ritoriū meret͛ augmentū grē in pñti ⁊ glīe in futuro: tale
aūt augmētū ſeu gradus itēſionis grē: ⁊ ēt glīe nō ſūt tā
tū bonū q̄ȝtū malū eſt ꝑuatio totalis glīe ꝑus ſibi deputa
Adā liᵒ te. ℭ2ᵒ dico ꝙ eſto ꝙ eēt dare aliquē magis meritoriū q̄ȝ
2. q. 9. b. eſt demeritori⁹ ⁊ aliquē min⁹ meritoriū q̄ȝ. b. eſt deme
ritori⁹. adhuc nō ſeqͥ ꝙ ſit dare aliquē tātū ṗciſe merito
Cāpan⁹ riū q̄ȝ. b. eſt demeritori⁹. Salua reuerētia cuiuſdā moder
i expō. 15 ni doctoris volētis ſilēm ꝯñam in oīb⁹ tenere. Inſtātiā. n.
ꝓpō. 3. hȝ expſſe de angulis cātis īfra circulū ex portione circū
Eucli. ferentie circuli ⁊ linea recta
ſeccante circulū ⁊ angulo re
cto vtroſqȝ cōparando ad an
E gulū contingentie extrinſecū
circulo: qm̄ eſt dare aliquem
talem angulū infra circulum
magis excedentē angulū cō
tingētie extrīſecū: q̄ȝ angulus
rect⁹ excedat angulū ṗdictuȝ
ꝯtingētie: vtputa āgulū cātū
ex maiori portiōe circuli ⁊ li
nea itrinſec⁹ ſecāte circulū. oīs eni talis ē maior recto: ſic
pȝ ex. 15. ꝓpōne. 3. Eucli. ⁊ per ꝯñs magis excedit angu
lū ꝯtingētie: q̄ȝ angulus rect⁹ excedat eūdē. ℭItē eſt da
re īfra circulū angulū min⁹ excedētē angulū ꝯtingētie q̄ȝ
excedat rect⁹: vtputa angulū cātū ex linea recta ⁊ minori
portione circuli. Nā oīs talis minor ē recto: vt ꝓbat͛ vbi
ſup̄ oīs ēt talis excedit angulū ꝯtingētie cū poſſit diuidi
ꝑ angulos rectilineos quoꝝ q̄libet maior erit angulo ꝯti
D gētie: cum ille ſit oīuȝ acutoꝝ acutiſſimus: ⁊ per ꝯñs mi
nor: ⁊ tñ nō eſt dare aliquē taleȝ angulū q tātum ṗciſe ex
cedat angulū ꝯtingentie: q̄ȝtuȝ eū excedit rect⁹. Aliqn̄ cū
quecūqȝ eq̄lr̄ idem excedunt ſint eq̄lia ſequet͛ ꝙ aliquis
poſſet eſſe angulus hꝯ infra circulū qui eſſet eq̄lis recto:
cuius oppoſitū vbi ſupra demſtrat͛. Ex quo pȝ. ꝙ tales ꝯſe
quētie nō valēt inter illa que ſunt alterius ⁊ alteri⁹ rōnis.
Eucli. ℭ Et nota ēt ex exēplo ṗdicto ſicut notat Cōmē. ſuper ꝓ
Cōmen. poſitione Eucli. ṗallegata: ꝙ vbi ſit cōparatio inter ea q̄
Cāpan⁹ ſunt alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis poſſe eſt aliqn̄ trāſire de minori
ad maius trāſeundo per oīa media: ⁊ tñ nō venire ad eq̄
le: ſicut pȝ: ſi imaginemur lineā rectā ſecantē circulum in
ptes ineq̄les ⁊ ꝯſtituentē cū minori portione angulū mi
norē recto moueri ꝯtinue ſꝫ extremitatē ſuā qua ꝯſtituit
angulū ṗdictū verſus maiorē portionē circuli: ita ꝙ ſem
ꝑ creſcat angulus ille ꝑm⁹ donec ṗdicta linea tranſiuerit
per centrū circuli ⁊ ſecuerit circulū in ptes eq̄les ⁊ adhuc
tranſiuerit vltra. Nā ſemꝑ ante ſectionem in ptes eq̄les: ⁊ E
ēt tunc angulus cātus eſt minor recto ⁊ poſtea maior ſpȝ
q: eſt maioris portionis circuli. ℭAd ꝓpoſitū pȝ ꝯñam
nō tenere: cum actus meritori⁹ alterius rōnis ſit ab actu
demeritorio cui cōparat͛. ℭSed dices. ſumat͛ aliqs. vbi
grā. ſortes in puris nālibus ſine grā: potens ſaltē ſpālit͛
adiutus a deo elicere actū bonū ⁊ actuȝ malū: in quo nul
la ṗceſſit culpa mortalis: ⁊ ponat͛ cū hoc ꝙ de⁹ acceptet
actū eius bonū ſi quē eliciet ad ꝑmiuȝ: ſicut ſi illi grām in
fudiſſet: qd totū poſſibile eſt ſm multos: hoc poſito ſi iſte
eliciet actuȝ bonū ille erit ita meritorius: ſicut alius eius
erit demeritorius. ℭReſpondet͛. ꝙ vel ſumet͛ actus de
meritorius ꝑmus poſt meritoriū: ⁊ tūc dōm ꝙ ille eſt ma
gis demeritorius q̄ȝ iſte ſit meritorius ꝓpter cauſaȝ ime
diate aſſignatā. vel ſumit͛ actus demeritori⁹ ṗcedēs actū
ꝑmū meritoriū: ⁊ tūc dico ꝙ nō facit ad ꝓpoſitū: vt dictū
eſt ꝑus: q: per talē grāȝ que in eo eſt nulla: nec minui nec
tolli pōt. ℭSed qcqd ſit de ptinentia hui⁹ caſus ad ꝓpo F
ſitū: nūquid in iſto ꝯtingit dare actū meritoriū tantū me
ritoriū ṗciſe q̄ȝtū eſſet demeritorius actus demeritorius:
quē ꝑus eliceret? ℭReſpōdeo. ꝙ aut iſte eſſet ſic accept⁹
deo ante actū bonū quē eliceret ꝙ ſi ipſe moreretur añq̄ȝ
aliquē actū bonū vel malū haberet daret illi vitā eternā:
aut nō: ſed ſi decederet anteq̄ȝ haberet aliquem actū bo
num aut maluȝ careret perpetuo vita eterna. ℭIn ꝑmo
caſu dico ꝙ cōſiderādo ꝑmiū qd acquireret ṗciſe per bo
num actum: ⁊ penam quā acquireret per malū ꝙ act⁹ ei⁹
malus eſſet magis demeritori⁹ q̄ȝ eſſet bonus meritori⁹:
quia per malū ꝑuaret͛ vita eterna quaȝ alias habuiſſet:
⁊ per bonuȝ nō acqreret eā quā nō alias habuiſſet. ℭIn
ſecūdo aūt caſu dico ꝙ act⁹ bonus eſſet magis meritori⁹
q̄ȝ malus eſſet demeritori⁹: q: per malū actū ſm ſe nō ac
quireret niſi penā eternā ſenſus. nam carentiā vite eterne
ſine hoc incurriſſet ⁊ per bonuȝ actum acquireret vitam G
eternā quaȝ alias nō habuiſſet: ſed cōſtat ꝙ maius bonū
eſt bonū vite eterne q̄ȝ ſit magnū malum pena ſenſus eter
na. Plures alij caſus poſſent cogitari de cōparatione ta
liuȝ actuū adinuicem: ⁊ quo ad diuerſa ſuppoſita: ⁊ quo
ad idē: ſed nō faciūt ad ꝓpoſitū: ideo illos omitto. ℭAd
cōfirmationē dico ꝙ deū punire citra cōdignū pōt dupli
citer intelligi. vno modo cōparando quātitatem pene ad
q̄ȝtitateȝ culpe ṗciſe ⁊ ſm ſe. Alio mō cōparando eas ſm
ſtatutū diuine mīe. ℭPrimo mō dico: ꝙ quēlȝ peccatorē
⁊ dānatū in iferno punit citra ꝯdignū: qm̄ vltra oēȝ penā
dāni quā hȝ carēdo viſione dei ⁊ penā ſenſus eternā: me
ret͛ penā itēſiorē in iferno quā hȝ: vt dicit Magr̄. 4. ſniaꝝ
di. 46. Et addo ꝙ oīs culpa mortalis nō ſolum meret͛ ab
ſolute (ꝯſiderata ei⁹ malitia) carētiā viſionis diuine ⁊ ꝑua
tionē toti⁹ grē ṗhabite ⁊ penā ſenſus eternā: ſȝ ēt ꝑuatio
nē toti⁹ eē ſiue oīmodā ānihilationē: ⁊ ꝙ de⁹ nō ānihilat
peccatorē ē ex ei⁹ mīa. iuxta illud trenoꝝ. Mīe dñi: q: nō H
ſumus cōſumpti. ℭEt pȝ per rōnē: q: per culpā mortalē cap. 3.
mereremur ꝑuari oī beneficio dei cōſiderata magnitudi
ne offenſionis q̄ eſtimāda eſt ſm magnitudinē offenſe vt
dicit Chriſo. ſup̄ p̄ Mat. nō eſt diſcipulus ſuper magr̄m. cap. 10.
ac ēt ingratitudine quā hēm⁹ ad deū: eē aūt nr̄m dei bene
ficiū eſt. ḡ eo ꝑuari dign⁹ eſt qcūqȝ eum offendit mortalr̄:
imo nec ſic forſitan plene puniret͛: q̄ȝuis amplius puniri
nō poſſit. Eodē mō ēt q̄libet remunerat͛ vltra cōdignū cō
ſiderādo meritū ſꝫ ſe ⁊ ꝑmiū: cum ēt ipm meritū nr̄m ſit
dei donū ⁊ nulluȝ equaleat bono vite eterne: vt in pᵒ q̄ſ
ne hui⁹. di. pleni⁹ declaratū eſt. ℭ2ᵒ aūt mō q̄libet punit͛
vel ꝑmiat͛ ſm cōdignū. i. ſm ꝙ ex ſtatuto diuine mīe ipſe
puniri vel ꝑmiari ꝓ ſuis meritis vel demeritis dign⁹ eſt.
ℭAd 2ᵐ cuȝ dī. ꝙ per venialia ṗciſe pōt qs mereri penā Ad 2ᵐ
infinitā extēſiue ſeu eternā. nego. ℭAd ꝓbationē cū dī.
ꝙ poſſe eſt ꝙ aliqs cōmittat infinita venialia in infinitis

I partibus pportionalib⁹ vni⁹ tpis pro quoꝝ q̃libet mereat aliq̃3 penā tpalē. dico q istud dupl'r pōt itelligi. Uno mō q possit cōmittere ifinita peccata discreta τ distincta fm se que nō sunt ptes alicui⁹ vni⁹: τ sic nego hoc esse naliter possibile. Alio mō infinita ptialia vnius: sicut si aliqs per aliqd tps ɔtinue inteēderet actu3 suū malū: τ tunc nego cō sequentiā: q2 τ si infinitis ptib⁹ illi⁹ act⁹ sic inteñ debeant infinite ptes pene: nō tñ ifinite eq̃les: sicut nec in ipso actu sunt ifinite ptes eq̃les. ¶ Ad ɔfirmationē dōm. q ad hoc q iste sit ex omissione pcepti reus taxate pene op3 q de q̃libet parte pportionali illius tpis ipse sciat vel scire possit distincte τ determinate q̃ta est ipsa: cū q̃titas tēporis includat in precepto. Alioqn nō sciēter omitteret: τ per ɔñs nō esset reus pene: sed hoc nō est per nām homini poſe vt q̃libet paruā partem tpis distincte sic cognoscat: sic nō ē poſe hoc sibi de q̃libet pte magnitudinis: qd tñ magis vi

k deret: sed est dare minimā ptē distincte pceptibilē ab eo: vel maximā non pceptibilē: τ cū tales pceptibiles nō sint infinite in aliq pte tēporis: iste sic ɔtinuās nō poterit cen seri reus infinitaꝝ penaꝝ: sed tot pcise quot ptes ab eo p ceptibiles mō dicto ɔtinent in tpe illo. ¶ Et per h p3: q preceptū foret irronāle: ac per ɔñs nō ē dabile a deo: nec casus admittendus est. ¶ Si dicat addēdo casum q de⁹ infundat illi distinctā notitiā cuiuslibet talis ptis tēporis. Dico q q2 istud nō est poſe de potētia ordinata: qcqd sit de absoluta: esto q det argumento: qd infert nō est ad p positū: nō eni negat qn per dei potētiā absolutā charitas possit tolli per peccata venialia precise: sed q ita cōtingat fm decretū diuinu3. ¶ D. Cum toto illo casu posset stare q ille semp hēet charitatē si deo placeret: q̃uis h nō esset fm legē nūc statutā. ¶ 2° posset rñderi: q ex quo vt dictū est: op3 ad h q iste ex omissione obliget ad pena3 cogno scat q̃libet parte3 tpis: τ eadē rōne sciat ipsas esse infini tas. τ sil'r op3 q ipse noscat penā que iponit: si hec oia co

l gnosceret vtiq ipse cognosceret q si per totā horā conti nuat illū actu3 ipse meret penā eternā: τ per ɔñs q pua bit perpetuo gloria. ¶ Ex h aūt sequit q si ipse cōtinuat actū scienter τ libere per totā illā horā: cōtinuare actū il lum pelegit: saltē interptatiue τ indignitatē icurrit glorie eterne: τ p ɔñs ɔtēnit τ peccat mortal'r. Unde dato q q̃ libet partē tpis distincte cognosceret τ in q̃libet posset ab actu desistere τ nō faceret: adhuc nō habet q per venia

Ad 3m. lia precise meret penā eternā. ¶ Ad 3m rñdet vno mō q pcise per peccatū veniale nō min⁹ diligit qs a deo: nec op po^m pōt argui ex eo q tpal'r punit p illo peccato: vult eni eū vapulare vt purgat⁹ pmiū accipiat. Uel pōt dici q di lectio dei nō recipit in se magis τ minus: sed fm effectus suos dr esse ad aliū τ aliū maior τ minor. Effectus aūt di lectionis est duplex: eternus. s. temporalis. Nūc g q̃tū ad effectū eternū q est glia nō minus eū diligit: nec ēt q̃tum

m ad grām per quā venit ad glia3. ¶ Quātū aūt ad aliquē effectu3 tēporalē minus diligit: q2 ei pena3 tpalē infligit. Sil'r q̃tu3 ad bonitatē que acceptat ad gliam nō est mi

Ad 4m nus bonus: τ de illa loquit Aug. ¶ Ad 4m dō3: q nō oē peccatū sp adimit de bono qd infuit: aliq̃ ei⁹ partē corrū pendo vel totū: sic p3 de peccato qd qs post multa pecca ta mortalia τ habit⁹ viciosos cōmittit: aut ēt añ oēs gra3 τ actū vtutis. Sed p tāto dr adimere de bono τ noceret q2 potētiā reddit min⁹ dispositā τ potētē ad bonū: aut ēt si sit habitus bonus oppositus in potētia illū deprimit vl' adimit de bono qd natum est inesse: cuiusmodi est bonus actus opposit⁹ vel aliqs gradus ei⁹. Nā vt dcm̄ est culpa venialis nō sinit elici tā intēsu3 τ feruētē actū charitatis.

Ad pm pn'. q. ¶ Ad pmū pncipale cū dicit. charitas nō pōt minui: si in telligat simpl'r nego ea3. Si vo itelligat cū determinatio ne. s. q nō pōt minui stante ordinatione diuina: aut q non pōt minui per actū aliquē a nobis elicitū ɔcedo: τ tūc ne

go ɔñam. nō eni sequit. deus ordinauit q charitas nō mi n nuat. g ordinauit q non augeat. Nec sequit. nullus act⁹ est demeritorie remissiu⁹ charitatis: g nullus act⁹ est me ritorie augmētatiuus. Ad pbationē ex dicto phi 2° ethi. cap. p. dōm q veritatē h3 de habitib⁹ quos act⁹ augēt elicitiue. q̃les sunt habit⁹ acq̃siti: nō aūt habet veritatē de his q p act⁹ meritorie tātū augent: sicut est charitas ifusa. ¶ Ad Ad 2m 2m dico. q loquēdo de augmēto qd meritorie fit per act⁹ sicut specificat in argumento q charitas augeri pōt cōti nue τ successiue: τ h pōt ɔtingere ta3 p pcisam ɔtinuatio nem actus meritorij manētis in eodē gradu intēsionis: q̃3 ēt per ɔtinuā intēsionē actus: sicut deo placet. Sed p eo qd vlterius arguit de habitu acq̃sito. s. de resistentia que requirit in passo vt agēs agat in tpe: dōm q nō semp req rit resistētia pprie dicta. s. dispōnis ɔrie: sed aliqñ sufficit resistentia dicta metaphorice que est difficultas actionis quomō pōt dici q motor celi habet resistētiā a mobili in o sua motione: τ tamē in celo nulla est forma ɔria tali mo tori vel motioni. Sic in proposito q̃uis aliter: dico q i subiecto habitus est difficultas aliq respectu actus τ respe ctu habitus gñandi per actū: τ hoc pbat experiētia. Uñ gñato habitu facilius qs exit in actū: q̃3 ante habitū. esto q ante habitu3 nō fuerit in eo ɔrius habit⁹. ¶ Ad id qd ɔtra 2m arguit concedo q latitudo. c. erit equalis latitudi ni. b. Et cū infert g latitudo. b. fuit pducta conatu in infi nitū maiore: q̃3 est vel fuit conat⁹ quo producta est latitu do. c. nego ɔñam. Ad pbationē cū assumit q q̃lis est p portio velocitatis ad velocitatē in pducēdo eq̃lē effectū talis est conatus ad conatū. Si ab eadē vtute vterq3 effe ctus pducat nego istā. Ubi notandū q conari ad actionē pprium est agentiū per appetitū. Nō eni3 agentia mere na turaliter conant in agēdo. Uñ nunq̃ ignis calefacit ma iore vel minore conatu: q̃uis magis vel minus calefaciat fm dispositionē passi τ aliorum que ɔcurrunt. iō oino nullo conatu agit. Tūc aūt agētia p appetitū dicunt agere ma p iore conatu quando intensiore appetitione vel volitione agūt. τ tūc minore conatu qñ remissiore volitione. ¶ Ex quo p3. q conat⁹ nō est aliud q̃ volitio: seu act⁹ volūtatis vel appetit⁹. S3 ɔstat q τ maiore seu itēsiore volitiōe: vl' ēt remissiore pōt in instāti aliqs act⁹ pduci. v. g. speculatio τ dilectio τ odiū τ alij act⁹ pducibiles in instāti. Uñ nō sp eque feruēter τ eque intēsa volitione incipit qs speculari qd speculat: τ diligē qd diligit aut odire qd odit: τ sic de alijs actib⁹: qui pñt esse voliti τ iperati a volūtate τ pdu cti in instāti: q̃uis vbi est maior conat⁹ intēsior τ pfectior act⁹ pducat ceteris parib⁹. Ex h p3: q nō fm eq̃litatē ve locitatis pductionis act⁹ est eq̃litas conat⁹: τ per ɔñs nō op3 q fm pportionem velocitatis sit proportio conatus. ¶ Per h p3 ēt ad pmā ɔfirmationē. Na3 nō est opportu Ad ɔfir matio nē pmā. nū q maior conat⁹ apponat ad pducēdū in instāti actu3 subito pducibilē: q̃3 ad intendēdu3 vel augēdū eū in tpe: q imo poti⁹ intēdit conat⁹ qñ act⁹ debet intendi. Unde spe culans remisse vel diligēs si velit perfectius speculari vel diligere maiorē adhibet conatū. ¶ Et ad 2am ɔfirmatio Ad ɔfir matio nē scdā nem negāda est ɔñia. Uel al'r dōm q q̃litercūq3 in alijs veritatē habeat illa ppō: vera tñ nō est vbi effectus pdu ctus in instāti ɔseruat ɔtinue a virtute pductiua: dū ali⁹ effect⁹ pducit in tpe. Et rō est. Na3 tūc dū adhibet cona tus ad nouā pductionē: simul ēt est conatus ad producti ɔtinuationē: τ per ɔñs effect⁹ tēporalis nō est precise qui nouiter pducit: sed ēt instātaneus pus pductus: nec vir tus tūc agit pcise nouū effectū pducēdo. sed ēt poſe ɔser uando. Et sic nō minore: s3 maiore conatu fit intensio illa: q̃3 pductio instātanea. Et sic p3. q nō est eq̃lis effect⁹ qui pducit in instāti ei q in tpe: sumendo pductionem ēt pro ɔseruatione: qd tñ valet in pposito. Ex hoc p3 ad vtraq3 ɔfirmationē: qñ vtraq3 super hoc fundat. s. q effect⁹ quē

A agit virtus in ꝑte sequente sit ꝑcise lãtitudo addita latitu/
dini producte in instanti qd̓ non est verum: vt dictum est.

¶ Distinctionis. xvij. Questio. vj.

Consequenter q̄ro vtrum charitas possit augeri seu fie
ri maioꝛ intẽsiue in infi^m. ¶ Arguo ꝙ nõ. pri
mo sic. magnitudo non põt fieri maioꝛ exten/
siue in infinitum: ergo nec charitas intensiue.

T.c.60 Añs ꝓbat̃ tertio phẏsi. q2 alioquin posset esse quantitas
actu infinita: qd̓ est impoſſe: vt ibi ꝓbatũ est ſus: ⁊ h̄ ꝯñia
ꝓbat̃: q2 quãtam magnitudinẽ cõtingit eẽ in po^a ʒtãtã con
T.c.69 tingit esse in actu: vt ibi dicit phs. ¶ Cõfirmat̃ per Cõmẽ.
Cõ.60. ibidẽ. q dicit ꝙ in additione itur ad eẽ: cuius cã est forma:
in diminutione v̄o itur ad nihil: cui⁹ cã est mã: ⁊ infinitas
inuenit̃ ꝑ mãm: ⁊ finitas ꝑ formã. Et ꝑ h̄ pʒ p^a ꝯñia: ẽt q2
in augmẽto intensiuo charitatis ꝓcedit̃ adesse. ¶ Vñ ex
B eodẽ põt sic argui. ipoſſe est aliquã charitatẽ esse itẽsiue in
C finitã actu: ergo impoſſe est charitatem augeri in infinitũ.
Añs pʒ: q2 si aliq̃ eẽt infinita intẽsiue: ipsa esset infinite ꝑfe
2^m ctionis: ⁊ ꝑ ꝯñs eq̃lis cũ deo. Et ꝯñia ꝓbat̃ vt ſu. ¶ 2°
T.c.41 ſm phm. 2° de aia. oium nã ꝯstãtiũ determinata est. õ ma/
gnitudinis ⁊ augmẽti: g̊ ⁊ charitatis ⁊ cuiuslibet forme ẽ
3^m certũ ⁊ terminatum augmẽtũ. ¶ 3° peruenirí põt ad cha/
ritatẽ qua maioꝛ esse nõ põt: g̊ nõ est poſſe charitatẽ in infi
ca°peri. nitũ augeri: pʒ ꝯña ⁊ añs ꝓbat̃ per Aug. in encħ. d. minui
tur autem cupiditas charitate crescente: donec veniat ad
tantam magnitudinem qua maioꝛ esse non possit.

Contra. Si nõ esset possibile in infinitũ fieri charita
tẽ itẽsioꝛẽ: tũc eẽt dare sũmã ⁊ maximã cha
ritatẽ poſſem. Et q2 illa eẽt eiusdẽ rõnis cuʒ charitate non
summa q̄ stat cũ fide: ipsa ẽt staret cuʒ fide: ⁊ ꝑ ꝯñs posset
dari viatoꝛi exñti in via: ⁊ ponatur hoc in esse: quo posito
cõstat ꝙ iste poterit elicere actũ charitatis intensum: qd̓ si
faciat. sequit̃ ꝙ viatoꝛ hñs actum maioris charitatis seu
a maioꝛe charitate elicitũ nõ mereat̃: qd̓ vĩ absurdum: vel
C si merebitur augebitur charitas eius: ⁊ per ꝯñs ipsa non
fuit summa: quod est contra positum.

p̄ mõ Respondeo supposito ꝟo intellu supra dato dicti
q̄ dꝛ charitas aut alia foꝛ^a augeri vel
intendi: qd̓ 3^r põt intelli. vno° vt ly. infi^m. teneat̃ negatiue ⁊
determinet ly. possit. ⁊ sit sensus: an sine fine seu sine statu
charitas possit augeri: ⁊ sic nõ est qd̓ dubia. Nã ex q̄ ipa ẽ
augmẽtabilis ⁊ nõ est dare minimũ ei⁹ poſſe ſm ꝙ possit
augeri: poſſe est vt aliq̃ data charitas ſm aliquaʒ latitudi
nẽ augeat̃: ⁊ iteꝝ sine statu: ⁊ tñ nõ deueniet̃ ad equalitatẽ
duple charitatis: qd̓ pʒ: si ſp fiat augmẽtũ ꝓpoꝛtionabilr̃
2° mõ minus: ⁊ p̄ fiat ꝑ latitudinẽ equalẽ sue medietati. ¶ Alio°
vt ly infinitũ. teneat̃ positiue: sicut cuʒ exponit̃ ꝑ plus q̃ʒ in
duplo: ⁊ plus q̃ʒ in triplo: ⁊ sic de q̄libet ꝓpoꝛtione alia. Et
iteꝝ duplr̃. vno° vt ly. infinitũ ꝑcedat ly. augeri. imediate
D vtpote si dicat̃. an charitas possit in infinitũ augeri seu in
infinitũ maioꝛ fieri. i. an aliq̃ charitate pl⁹ q̃ʒ in duplo ma
ioꝛ fieri possit: ⁊ plus q̃ʒ in triplo maioꝛ fieri possit: ⁊ pl⁹ q̃ʒ
in quadruplo: ⁊ sic deinceps: ita vt non sit poſſs aliqua la/
titudo charitatis finita tam magna: qn ipsa possit fieri alia
3° mõ maioꝛ seu vltra quã crescere ipa nõ possit. ¶ Alio° vt ly. i
finitũ. sequat̃ ly. augeri dicẽdo: an charitas possit augeri i
infinitum: seu an charitas possit fieri maioꝛ in infinitum. i.
maioꝛ plus q̃ʒ in duplo: ⁊ plus q̃ʒ i q̃druplo: ⁊ sic deiceps.
Et iste sensus multũ dĩt a ꝓximo ꝑcedẽte. Nã si cõcedatur
qd̓ in p̄ sensu: nõ ex h̄ ꝯcedit̃ ꝯñr ꝙ possit eẽ aliqua chari/
tas ĩfinita intẽsiue. ¶ In 2° aũt sensu ꝯcedit̃. Nã ipoſſe eẽt
ꝙ hac vel illa charitate data aliqua eẽt maioꝛ plus q̃ʒ i du
plo: ⁊ plus q̃ʒ in triplo: ⁊ sic vltra: nisi illa eẽt actu ĩfinita i/
tẽsiue: sicut planũ est. In h̄ vltimo sensu nõ intẽdo nũc tra/
ctare q̄õnẽ: q2 sic tractabit̃ in suo siti ĩfra di. 44. q. vltima.
Nec ẽt in p̄ sensu: q2 nõ ẽ dubia apud doctores. Sed in 2°

sensu ꝓ nũc intelligo q̄õnẽ: ⁊ ſm h̄ ẽt ꝑp alias sitẽs difficul E
tates pono ꝯ̃nes tres. p^a ẽ. ꝙ aliqua multitudine finita en
tium data in ĩfinitũ maioꝛ multitudo siliuʒ entiũ dari põt.
2^a ꝙ aliq̃ magnitudine finita data in infinitũ maioꝛ eius/
dẽ rõis dari põt. 3^a ꝙ aliq̃ charitate data seu alia foꝛ^a aug
mẽtabili finita data in infinitũ maioꝛ intẽsiue dari põt: ⁊ ꝑ
h̄ patebit ad q̄õnẽ in sensu accepto ꝙ charitas in infinituʒ
põt augeri: ⁊ ꝑdictaꝝ ꝯ̃nũ q̃ʒlibet intelligo de po^a dei abso
luta. ¶ Primã ꝯ̃nẽ ꝓbo sic. q̃ʒtaʒ multitudine finita poſi
aiaꝝ rõnaliũ posita in eẽ põt de⁹ oib⁹ illis ꝯseruatis crea p^a 2°
re q̃ʒdã aliã aiam rõnalẽ eiusdẽ spẽi. g̊ data aliq̃ multitudi
ne finita aiaꝝ i infi^m maioꝛ multitudo aiaꝝ põt dari. Añs
nulli catholico puto foꝛe dubiũ: aliogn opoꝛteret dicere ꝙ
eẽt cert⁹ nũs aiaꝝ possunt a deo creari: vltra quẽ nõ possʒ
aliã creare vel ꝯseruare illis conseruatis: ⁊ ꝯñr vlterius ꝙ
deus nõ posset mũdũ ꝑpetuo ꝯseruare in q̄ nũc ẽ dispõne.
vʒ ꝙ ſp gñarent̃ ⁊ moꝛerent̃ hoies: ⁊ qlʒ ꝓpriã aiam hret
q̄ nulli⁹ alteri⁹ hois eẽt: aut fuisset vel futura foret: qd̓ nõ
puto aliquẽ catholicũ esse dictuꝝ. ꝯña ꝓbat̃. q2 data aliq̃ F
multitudine maioꝛ q̃ʒ in duplo poterit dari cãdo successi
ue vnã post aliã plẽs in triplo: ⁊ silr̃ maioꝛ q̃ʒ in triplo cãn
do plures in decuplo: ⁊ sic vltra q̃ʒlibet ꝓpoꝛtionẽ exquo
q̃ʒtalibet finita poſi data: põt alia aia creari. ¶ 2^am ꝯ̃nẽ ꝓ/
bo. Et gr̃a exẽpli sumimo ignẽ. Nã ex siti nõ põt ꝓbari de 2^a ꝯ̃
alijs coꝛꝑibus homogeneis receptiuis additionis ⁊ dimi
nutionis. Et arguo sic. q̃ʒtocunq̧ igne poſi finito dato põt
deus iuxta illũ creare de nouo vnũ pugillũ ignis: ⁊ prioꝛi
vnire sic ꝙ ex eis fiat vn⁹ totalis ignis: ⁊ illum ꝯseruare. g̊
q̃ʒtocũq̧ igne finito poſi dato: põt deus maioꝛẽ ignẽ facẽ:
⁊ ꝑ ꝯñs data aliq̃ magnitudine finita: in infinitũ maioꝛ põt
dari eiusdem rõnis. ꝯñia 2ª ꝓbat̃ sicut in ꝑcedente ꝯcl̃one
⁊ prima de se euidẽs est. Naʒ ignis ille totalis maioꝛ esset
prioꝛe dato. añs v̄o probatur quantũ ad primam partem.
Nã cõstat ꝙ q̃ʒtũcũq̧ ignẽ finitũ datũ de⁹ posset annihila
re: ⁊ illo annihilato in situ ꝓpinq̃ ei: in quo fuerat ignis an
nihilatus posset nouũ ignẽ totalr̃ quo ad mãm ⁊ formam
creare: igit̃ q̃ʒtocũq̧ finito igne dato illo manẽte posset iu/ G
xta illum nouũ ignem totalr̃ creare: ⁊ pʒ ꝯñia: q̃m nullus
ignis quãtuscũq̧ sit põt diminuere po^em dei: nullus ẽt re
pugnãtiã hʒ ad aliũ ignẽ: cũ oẽs ignes sint eiusdeʒ rõnis: ⁊
vt de igne nũc loquimur. ¶ Cõfirmat̃. q2 quãtocũq̧ igne fi/
nito exñte posset deus iuxta ipm vnaʒ aquã creare: ⁊ sine
actione mutua ꝯseruare: multo g̊ magis aspiciẽdo ad nãʒ
rei factibilis nõ ad potẽtiam dei: cui oia sint eque poſſia vĩ
ꝙ posset ignẽ: cuʒ inter ignẽ ⁊ aquã sit nãlis ꝯ̃rietas q̄lita
tum: nõ aũt inter ignẽ ⁊ ignẽ. ¶ 2° ꝓbat̃ idẽ: q2 quãtocũq̧ 2^m
igne magno approximaret̃ palea: vel aliud cõbustibile tã
te quãtitatis ex qua posset pugillus ignis gñari: ille ignis
magnus ex cõbustibili approximato gñaret nouũ ignem
⁊ multo magis vel saltẽ nõ min⁹ q̃ʒ si eẽt ignis minoꝛ. Sʒ
ꝯstat ꝙ de⁹ posset creare cõbustibile aut ẽt aliqd̓ (si esset) D
illi igni approximare: ⁊ ꝯñs posset nouus ignis gñari: ⁊
eodẽ mõ habet̃ ꝓpositũ: sicut si deus immediate totalr̃ se
solo crearet. ¶ Cõfirmat̃ nullus. n. negaret si ignis posset
ꝓducere nouũ ignẽ (nõ supposita mã: sʒ sic̃ nũc ex mã põt
ignẽ gñare: sic posset totũ quo ad mãm ⁊ formã causare)
qn q̃ʒtũcũq̧ magn⁹ ⁊ finit⁹ foret ꝓduceret nouũ ignem: i/
mo vt dicebat̃ potius ꝯcedi deberet h̄ de maioꝛe q̃ʒ de mi
noꝛe: vel saltẽ non min⁹. g̊ cũ deus totũ creare possit: negã
dũ nullo mõ est qn posito q̃ʒtocũq̧ igne finito: possit iuxta
illum nouum creare. ¶ Quãtũ ꝟo ad aliã ꝑteʒ añtis. s. ꝙ
ex illis sic ꝓpinquis posset fieri vnus: dubiũ esse nõ dʒ: cũ
multo maius miraculũ foret si ex eis nõ cõstitueret̃ ignis
vnus cũ sint nãlr̃ vnibiles. ¶ Confirmat̃. q2 cũ ad sensum
videamus ꝙ q̃n ignis gñat ignẽ ex materia sibi cõiuncta:
ignis gñans ⁊ ignis genitus ꝯstituunt ignem vnũ totalẽ: si
in ꝓposito non sic eẽt: h̄ cõtingẽt ꝑp magnitudinẽ ignis ꝑ/

I existētis vt vī. Sed h nō phibet:q2 nō minus ignis aliqs
pōt sic vniri cū igne magno q̄z cū paruo. Sicut vna gutta
aque eque vnit maiori:si sibi addat:⁊ cū illo cōstituit vnā
aquā totalē:sicut si adderet vni situle aq̄ maris seorsū sum
pte. ¶ Nec valet dicere q̄ ē dare maximū ignē:qui si eēt
nec additionē nec augmentum posset suscipere : qm̄ ratio
facta euidenter probat:q̄ non sit dare aliquid finitum ma
ximū;sed vltra quēlibet pol'em possit diuina virtute fieri
maior. ¶ Cōfirmatur.q2 magis videret q̄ mundus deter
minaret sibi maximā pol'em q̄ztitatē : qd tn̄ ɓm Aug.80.
epist. Nebridio scribētē falsum est. Vn̄ ait.nescio cur tāt⁹
mundus sit cū rōnes figurarum per quas est nihil probi/
beant eē quāto quis voluerit ampliores:⁊ infra.cur tāt⁹
est mūdus:poterat.n.eē maior vel breuior nescio. ¶ Et ex
pbatione Aug.apparet q̄ mūdus q̄ztolibet posset eē ma
ior ita q̄ nō esset possibilis maxima magnitudo ipi⁹:sicut
3m nec figurar:ex quo etiā pncipal'r pz ō. ¶ Et pōt ēt ex hac
K vna alia rō pncipal'r formari ad questionē:qm̄ si quantali
bet figura possibili pōt eē maior eiusdē speciei:vt quātoli/
bet circulus maior circulo:⁊ quantolibet triāgulo maior
triāgulus:⁊ sic de alijs spēbus figurar:⁊ quāta magni^{ne}
poss̄ pōt eē maior:pz ɔn̄a p locū a maiori:qm̄ de rōne figu
re ē terminis claudi:qd nō est de rōne magnitudinis.iō talis
infinita possitas maioritatis magis vī inesse posse magni/
tudini:tū ēt q2 ipos'e ē figurā eē maiorē nisi sit maior quan
titas:an̄s aūt pz per Aug.⁊ per rōnes qm̄ inter petitiōes
geometricas cōtinet q̄ lineā finitā rectā in cōtinuū atq3 di
rectū quātūlibet cōtingit ptrahere. Itē sup qdlibet cētruz
q̄ztūlibet spatiū occupādo circulū designare.⁊ ex h° pz:q̄
nulli spēi figurar rectilinear repugnat:vt quantalibet sit
maior:q̄zuis ad augmētum laterum sequit augmētū figu
re:⁊ ex 2° pz.q̄ ēt nō repugnat spēi circuli:vt q̄ztolibet sit
circulus maior.ḡ nec magnitudini repugnat. Cū ḡ non sit
defectus ex pte dei:q oipotēs est:nō apparet qn q̄ztalibet
magnitudine poss̄ finita in infinitū maior fieri possit.pbat
L quoq3 cōcl'o ipa auc̄te Aug.dicentis ibidem.cū corp⁹ nul
lū eē minimū finit q̄ pacto eē finamus amplissimū q̄ am/
3' 2 plius eē nō possit:q̄s dicat nullo mō. ¶ 3° ō pbat vt pce/
dens. Nā quātalibz intēsione forme data de⁹ pōt graduz
tāte q̄ztitatis determinate de nouo cāre:pore nō destructa
⁊ illi vnire:sic vt ex eis ɔstituat vna for° eiusdē rōnis cum
illis:sicut pōt charitati alicui que nūc est ⁊ augeri pōt vni
re nouū gradū ɔstitutū cū ea viuius charitatis maioris.ḡ
oi charitate vel forma finita deus in infinitū pōt ⁊c̄. Et p
2m bat an̄s ⁊ ɔn̄a:vt ēt ex pcedēte ōne. ¶ 2° si tales forme nō
possent augeri in infinitū ɓm intell'm datū:eēt dare maxi/
mū gradū pol'em ear:pz ɔn̄a:sed ɔn̄s est falsū:qd pbat:
q2 nullius forme q̄ pōt intēdi est dare mimū gradū pol'em
ɓm intēsionē:vt supra pbatū est.ḡ nullius taliū ē dare ma
ximū pol'em.ɔn̄a pz:q2 nulla forma ɓm spēz sibi poti⁹ (q̄z
tū ex nā sua est) determinat vltimum gradū pol'ez i sumo
q̄z in infimo. ¶ Et si dicat ō hoc:qm̄ si for° talis nō deter/
M minaret sibi ex nā sua gradū maximū pol'em:sicut non de
terminat sibi minimū sequeret q̄ sicut nō est dare minimā
intēsiue:sed q̄lz pōt ēt nāl'r siue ab agente nāli dari minor
seu remissior:vt supra pbatū est:sic ēt p agēs nāle qualibz
posset fieri intēsior:⁊ sic nō eēt dare lucē itēsissimā nāliter
pol'em:nec calorē summū pol'em ⁊ sic de alijs formis cor/
poralib⁹:qd tn̄ est falsum:vt pz ad sensum ⁊ pbat rōne:q2
cū agētia talia agāt nāl'r ⁊ nō libere:tātū agūt q̄ztū pn̄t:⁊
p ɔn̄s facerēt forās hō infinitas intēsiue si nō sit dare sum
mū gradū pol'ez finitū. ¶ Rn̄deo q̄ nulla talis for° ex sua
nā magis est determiata ad maximū gradū finitū pol'em
q̄z ad minimū.i.nulli⁹ spēi taliū forar est poti⁹ aliqs ma/
ximus grad⁹ pollis q̄z minimus pollis:sed quolibet finito
poss̄ est maior:sicut quolibet poss̄ est minor:sed q̄ nāl'r nō
possit vltra q̄ztūlibet finitū gradū intēsior fieri:vel hoc est

ex nā agētis nālis nō potētis q̄ztūlibet gradū magnū pos/ N
sibilē inducere:vl' hoc pueniat ex pte susceptiui nō potētis:
vel ex nā sua:vel pp aliqd extrīs in ipo quātūlz maximum
gradū suscipere. Vn̄ si nō esset sol in mūdo:⁊ eēnt alia cor
pora cātiua luminis:vt ignis cādele vel carbūculus pcio/
sus:cōstat q̄ in aere nō posset p aliqd nāle agēs cāri lumē
sic intensū:vt p nunc cātur a sole. Et si carbūculus eēt po
tētissimū illuminatiuū nāl'r:lumē ab eo cātū esset maximū
lumen pol'e nāl'r:⁊ tn̄ ɔstat q̄ illum gradū non sibi tanq̄
maximū determinat spēs luminis. ¶ Eodē modo esset si
ignis nō esset in mūdo:nec aliud calidius aere. Nam gra
dus summ⁹ caloris tūc nāl'r pollis ē maxim⁹ in quē posset
aer:⁊ ɔstat q̄ esset minor eo in quē nūc pōt ignis:ḡ nō tūc
sibi spēs caloris determinaret gradū illū:aliogn nec nunc
posset fieri intēsior calor illo tūc poss̄. Ex pte ēt susceptiui
pōt puenire. Nā nō quelibet mā q̄licunq3 forma subali in
formata pōt q̄ztūlibet gradū forme suscipere nāl'r loquen
do stante forma illa. Unde animal non est susceptiuū tanti O
caloris vt ignis:nec ēt aer:aliogn ex intensione caloris nō
corrumperetur animal:vel aer:quod pz sensu falsum:cum
vtrunq3 possit igniri seu transmutari in ignem. Et q2 natu
raliter non cōtingit esse materiam sine forma substantiali:
esto q̄ materie nō repugnaret:quantūlibet calore intenso
possibili informari:q2 tamen non quantumlibet intensus
calor possibilis compossibilis est forme substantiali:iō nō
quantumcunq3 magnus calor pōt ab agēte naturali indu
ci in materia:sed non sic est de minimo gradu possibili for
me. Nā agēs pductiuū maioris gradus vtiq3 productiu⁹
est ⁊ minoris eiusdē rationis:⁊ subm susceptiuū maioris:
ēt susceptiuū est minoris eiusdem rōnis vt supra pbatuz.
Sicut ḡ nō seqt:tātum lumen est pol'e cāri a carbūculo ⁊
nō maius.ḡ nec maius pōt cāri:sic nō seqt.tn̄ lumen pōt
cāri ab agēte nāli ⁊ nō mai⁹.ḡ nullū maius pōt cāri. Naz
deus pōt maius cāre:sicut sol pōt mai⁹ q̄z carbuncul⁹. Et
ita dōm de alijs silibus. ¶ Sed circa h restat magnū du/ P
biū.vz an sicut qualibz tali forma finita data pōt a deo fie
ri maior intēsiue:sic ēt possit fieri in subiecto:vt.s.quātalibz
charitate posita i aia posset alia charitas maior in ipsa fie
ri:⁊ ipsa aia sit in infinitum maioris charitatis susceptiua.
Vel ecōtra aia non sit capax quanticunq3 gradus chari/
tatis:sed sit dare maximum pol'em:seu quo maiorem non
pōt suscipere. Et eodē mō dubitari pōt de qualibet forma
suscipiēte magis ⁊ min⁹. Et ad h vtraq3 via videri posset
satis pbabilis:q̄r neutrā p nunc approbo vel reprobo.
Sed si scōa via teneret:tūc dōm eēt q̄ tales forme in infi/
nitum pn̄t augeri separate:non aūt in subo:ɓm autem pri/
mā viā pn̄t in infinitum intendi:tam in subto q̄z separate.
¶ Contra istas ōnes pōt argui. Et p ō pmā ⁊ rōnē ei⁹ sic: pm ō ōnes
possibile est oēs aias creabiles esse creatas.ḡ nō oi multi/ argum.
tudine aiar poss̄ data pōt alia creari aia:⁊ p ɔn̄s nec ma/ Q
ior multitudo aiar. Et vlterius nec oi multitudine finita
possibili pōt creari maior. Et hec vltima ɔn̄a pz:q2 impos
sibile est esse multitudinem actu infinitam:⁊ p ɔn̄s si oēs
aie pol'es eēnt create illa multitudo eēt finita possibilis.p
ma cōsequētia pz:q2 data multitudie oiuz aiar creabiliū:
pōt alia aia creari:alias vel aliq̄ aia posset creari q̄ non est
creabilis:qd iplicat ōdictionem:vel multitudo illa nō eēt
oiuz creabiliū:qd ē ō positū.pbat an̄s:qm̄ hui⁹ vl'is:oēs
aie creabiles pn̄t eē create:q̄lz singl'aris ē va:⁊ p ɔn̄s ista:
iste aie demr̄atis oib⁹ creabilib⁹ collectiue ⁊ coiūctiz pn̄t
eē create:q̄ vtiq3 demr̄atio pollis ē saltē diuino intellectui:
q simul oēs ⁊ q̄zlibet aiam creabilē videt. Sz q̄lz ppō sin
gularis de possibili affirmatiua:in q̄ subijcit precise pno/
men demonstratiuū:si est va est vera in sensu cōposito.pz
in oib⁹:⁊ p ɔn̄s hec:ex quo sequit q̄ hec est possibilis.iste
aie sunt create demr̄atis oibus q̄ sūt creabiles:hec aūt eq
pollēt.iste aie ⁊c̄.⁊ iste oēs ⁊c̄.sic demr̄atis.10.hoib⁹ cur/

A rentibus:iste eqpollēt:isti currūt ꝛ isti oēs vel oēs isti cur
rūt.sumēdo ly oēs collectiue:ꝛ per ꝯñs hec est posis.oēs
aie creabiles sūt create:sumēdo ly.oēs.collectiue.ḡ posse
ꝯ 2m ꝛ est oēs aīas creabiles eē creatas:qḋ erat añs. ¶Deide ꝯ
3m ꝯnē 2m ꝛ 3m ꝯnes multiplr̄ arguit.p̄ qdē sic accepta aliq̄ cha
pnci. ritate finita:puta a.querit vtrū ascēdendo sit statua ad ali
Sco.li. quam supremā posem:ꝛ tūc nō ꝓcedit in infinitū i ei9 aug
3° di.13. mēto:aut nō ē stat9:ꝛ tunc cū quanto aliq̄ magis excedit:
q. pma tāto sit pfectior.sequr ꝙ illa que in infinitū excedit:sit in
infinitum pfectior:ꝛ per ꝯñs in se infinita:ꝛ cū ipa videat
a deo:vt qḋdā vnū factibile poterit ab ipso vnica cātione
cāri:ꝛ sic posset fieri aliq̄ charitas infinita qḋ est ipose.Et
2m simili mō pōt argui de magnitudine.¶2° ad idē per rōnē
Cō.69. Ax.3° phyſi.ſm declarationē Cōmē.ibidē.arguit sic.ois
vna po° pt reduci ad actū:ſʒ po°ad augmētū siue q̄ntitatis
siue alterius forme ē vna.ḡ ꝛc.declarat mior:qm̄ q̄cunq̄
B po° eiusdē rei sunt ad act9 ptiales vnū actū totalē ꝯstitue/
tes sunt ptes vni9 po° demr̄ate:ſʒ po° ad augmētū sūt h9.
Nā oēs act° ptiales ꝯstituūt vnū totalem:gradus.n.10m9.
cū p̄cedētib9 vnā magnitudinē ꝯstituit:ꝛ silr̄ centesimus
cū oibus p̄cedētib9:ꝛ mille gradus vnū totalē ꝯstituūt:ꝛ
sic qḋcūq̄.Et p ꝯñs vn9 tm̄ act9 totalis ē ad quē res aug
mētabilis ē in po°.Ex q̄ seqt ꝙ ad totū qḋ ē pose acqri p
augmētū est tm̄ vna po° totalis.Si ḡ in infinitū ꝓcedē pōt
p augmētū:infinita magnitudo actualis erit i po°:ꝛ p ꝯñs
T.c.69. poterit eē in actu:qḋ est fl̄m.¶Et pp̄ h̄.d.phs ꝙ quātācū
q̄ magnitudinē ꝯtingit eē in po°:tāta ꝯtingit eē i actu:qḋ
nō sic ē de infinito ꝓcessu in diuisiōe ꝯtiui vel augmēto nu
merox.Nā nō oēs actuales diuisiōes vnā totalē ꝯstituūt:
nec omnes nūi vnum nūm:ideo alia est po° ad vnam diui/
sionē vel nūm:alia ad aliam:nec oēs tales sunt ptes vnius
po° demonstrate:q̄ppropter non opʒ ꝙ oēs tales po° simul
possint reduci ad actū.¶Huius rōis v̄tus ab alijs alr̄ po
Aureo. nitur:dicunt.n.ꝙ magnitudo seu forma augmētabilis est
E imediate in po° ꝛ sine ordine ad oēm gradū ꝛ modū addi
tionis:nō.n.est p̄us in po° ad gradū 10m q̄ʒ ad cētesimū vl̄
aliū supiorē.Nā sic imediate posset sibi addi cētesim9 sicut
decim9:ꝛ ipsa sic imediate posset fieri.100.graduū sic de/
cē:qr ḡ nō est in po° ad vnū mediāte alio:non est necesse ꝙ
p̄us recipiat vnū q̄ʒ aliū:ꝛ p ꝯñs imediate ꝛ sil̄ pōt reduci
ad actū re° ois gradus ad quē est in po°.Ex quo sequit ꝙ
si eēt in po° ad infinitos:posset imediate sil̄ oēs recipere:ꝛ
p ꝯñs posset eē actu infinita:qḋ ē fl̄m:nō sic aūt est de diui
sione ꝯtinui.Nā cōtinuū nō ē imediate ꝛ sine ordine potē/
tia ad oēm suā diuisionē:sed ad vnā mediāte alia.Est.n.p̄
in po°:vt diuidat in suas medietates:q̄ posito in actu pōt
diuidi in medietates illax medietatū:ꝛ sic vltra p ordinem
pp̄ qḋ nō pt ois diuisio ꝯtinui imediate reduci ad actū:ac
p h̄ nō cessat ei9 diuisio:sic cessat additio.¶Item alr̄ dī ꝙ
D po° ad augmētū ē po° ad actū pfectū:nō ad actum in fieri:
qm̄ nō ex eo ꝙ aliqd factū est tāti gradus.v̄.g.10m.surgit
noua po° ad maiorē gradū:ois aūt po° ad actū pfectū pōt
totalr̄ cōpleri:ꝛ reduci ad actū.In augmēto aūt nūox nō
sic:qr po° illa est ad actū iperfectū ꝛ pmixtū po°:ex eo.n.
qḋ reducit ad actū po° ad vnū nūm:surgit noua po° ad ali
um:cum ille nūs possit esse radix alterius nūi:ꝛ sic de quo
libet.Idē est de diuisione ꝯtinui.Nā posita vna diuisione
ꝯtinui in actu surgit noua po° ad aliā vt imeu dcm̄ est:ꝛ iō
nō est posis in infim ꝓcessus i augmēto magnitudis vl̄ for
me.Est aūt posis in augmēto nūox ꝛ diuisiōe seu diminu/
3m tione ꝯtinui.¶3° sic.q̄ʒtācūq̄ charitatē de9 pt facē:tātā pt
facē.h̄ pʒ:qr p̄dicatū icludit in subō:ponat ḡ inesse ꝙ q̄ʒtā
cūq̄ pōt creare tātā creet.ḡ nō poterit vlteri9 maiorē crea
re:ꝛ p ꝯñs nō in infim facē maiorē:aut illa sic posita erit in
4m finita.¶4° qr deus videt oēm charitatē ab eo factibilē:ꝛ
Alij aut ḡ videt aliquā factibilē infinitā:ꝛ tūc posset infinitā fa
cere qḋ ē fl̄m;aut nō videt aliquā infinitā factibilē:ꝛ tūc se

quit ꝙ nō possit in infim facē maiorē.¶5° quātacūq̄ cha/ E
ritas vel pfectio pōt fieri a deo successiue:tāta pōt fieri ab
eo sil̄:ſʒ nulla pfectio īfinita pt sil̄ fieri.ḡ nec successiue:mi
nor pʒ:ꝓbat maior:qr qḋ nō possit sil̄ fieri.non pōt ꝓueni
re ex pte dei:cū totā suā potētiā sil̄ hēat:nec ex pte pfectio
nis factibilis:qr ei nō repugnat sil̄ hie gradus quos ipor
tat de nā sua.¶6° qr sequeret ꝙ eēt posis aliquis motus 6m
rect9 cōtinu9 in infinitū:pʒ ꝯña:qr ꝛ augmētū ꝛ itēsio mo Aureo.
t9 recti sūt:ſʒ ꝯñs ē fl̄m:vt pʒ p phm ꝛ Cōmē.8° phy.pʒ ēt T.c.63.
rōne:qr ois mot9 rect9 est iter duos terminos:iter duos āt ꝛ.64.
terminos ipose est in infinitū recte moueri.¶7° tūc nā in 7m.
cipere moueri ad id qḋ nō pōt attingere:ꝛ eēt aliqs mot9
sine termino ad quē.h̄ aūt est ipose:qr mot9 ex intrinseco
suo reqrit terminū ad quē:ꝛ ꝯña pʒ:qr si posset eē talis itē
sio infinita:nullus terminus citra infinitū erit essentialis
terminus ei9.¶8° si charitas aut alia for° posset augeri in 8m
infinitū:tūc aliq̄ creatura ſm suaʒ nām absolute iportaret F
infinitā pfectionē:qḋ tm̄ est ꝓpriū deo.¶9° spālr̄ de chari 9m.
tate sic:actus charitatis nō pōt in infim intēdi.ḡ nec hitus
ꝯña pʒ.ꝓbat aūs:qr impose ē ꝙ aliqd ꝓcedat ꝛ intendat
vt fiat deus:ꝓcessus aūt infinitus in dilectione dei ē ꝓces
sus ad eē deū:qr nulla dilectio est infinita.nisi illa q̄ ē de9:ꝛ
ꝛ si aliq̄ daret illa statim eēt de9:qr adequaret oēm deita/
tis.¶10° deus nō est tātū diligibilis a nobis:quantū est a
se diligibilis:ſʒ a se nō est diligibilis plus q̄ʒ in infinitum.ḡ 10m.
a nobis nō est diligibilis in infinitū:ꝛ p ꝯñs act9 dilectiōis
nō pōt intēdi in infim.¶Undecimo.tota actiuitas act9 di/
lectionis est in aia.Nā charitas nō affert nouā actiuitatē 11m.
ad volūtatē:ſʒ illā disponit:nulla aūt actiuitas aie nr̄e pōt
in actū posem intēdi in infinitū:alioqn ipsa eēt infinite pfe
ctionis:eo ꝙ virtualiter ꝯtineret oēs tales act9.ḡ act9 di
lectionis nō pōt in infinitū intēdi.¶Duodecimo si chari/ 12m.
tas posset ꝛc.tūc posset eē maior charitas charitate chri: G
qḋ est cōtra magrm.3° snia.dist.13.¶Itē chris potuisset
mereri charitatis sue augmētū:qḋ est ꝯ scōs ꝛ fidem cum
ipse fuerit ita plen9:vt nec augeri nec crescē posset in grā:
ſm illud Ioā.vidimus gloriam eius ꝛc.ꝯñtia vero pʒ:qr cap. p̄
cōstat ꝙ ipse elicuit actus intensissimos charitatis:qbus
ꝛ sibi meruit gloriā corporis:ꝛ nobis multiplicem gratiā:
tales aūt merentur charitatis augmētū:iuxta illud Aug.
ad bonifacium.Charitas meret augeri vt aucta mereat p
fici.¶Rñdeo ad ista p ordinē:ad p̄mū qḋ est cōtra p̄mam Rñsio
conclusionem.dico ꝙ añs est falsum:ad ꝓbationē ꝯcedo ad rōes
ꝙ quelibet singularis illius vl̄is est v̄a.Et cū dī ḡ hec:iste magri
aie ꝛc.demr̄atis oibus creabilibus sil̄:pōt duplr̄ rñderi.
Primo ꝙ esto ꝙ illa esset vera:non est tamē vera in sensu
cōposito:nec regula assumpta vl̄r est v̄a in illis ꝓpōnibus
singularib9 in quib9 subijcit ꝓnomē demr̄atiuū pluralis
nūi:instantia pʒ.Nā demr̄atis duob9 cōtradictorijs ꝯtin
gentib9 hec est vera:ista pñt esse vera:ꝛ tm̄ hec est imposs
bilis:hec sunt vera eisdem demonstratis.¶2° dico ꝙ oēs H
aias creabiles demonstrari:pōt intelligi duplr̄:vno mō ꝙ
demonstrent oēs aie quax quelʒ est creabilis:alio mō ꝙ
demonstrētur oēs que sunt creabiles.Si p̄ mō tūc dico ꝙ
hec singularis.iste aie pñt esse create:nō est singularis illi
us vl̄is:oēs aie creabiles pñt esse create:ꝛ ē rō:qr illis oi/
bus demr̄atis hec nō est v̄a.iste aie sunt creabiles.Unñ nō
seqt.qḋlʒ istox ē creabile.ḡ ista sunt creabilia.Exēplum
sint due linee eq̄les a.b.hec est v̄a.qḋlibet istorum demō/
stratis oib9:quox qḋlʒ est ps ipsius b.est excessum ab a.
ꝛ tm̄ hec est falsa eisdē oib9 demr̄atis ista sūt excessa ab a.
qr ista sunt b.ꝛ b.positū ē esse equale ipsi a.vñ pʒ:ꝙ nō sp
de oib9 sil̄ verificat terminus pluralis nūi:de quorū quo
libet verificat singularis illius pluralis.Si v̄o demonstra
strent scdo mō.dico ꝙ talis demōstratio est impossibilis:
ꝛ h̄ iō:qr nulle creabiles sūt oēs creabiles:sicut ēt nulle p/
tes b.excesse ab a.sunt oēs ptes b.excesse ab a.Nam que

I cūq3 ꝛ quotcunq3 ſumāť exceſſe ab a.adhuc ſunt alie p̄ter
illas:imo īfinite ꝯtēte in tāta pte b.quātus eſt ille exceſſus
quo ille ptes b.ſumpte ſunt exceſſe ab a.¶Dico ḡ.ꝙ q̄lꝫ
ſingularis illi⁹ vlīs eſt vera:ꝛ ipſa ēt ē v̄a:nō tñ ſua de ineē
eſt poſſis:ac ꝑ h̄ nō infert aūs in ſenſu cōpōnis:ſicut opoꝛ/
teret:ſꝫ nulla ſingularis ei⁹ ē in q̄ demōſtrenť oēs aie crea/
biles:qꝛ nulle aie creabiles ſunt oēs aie creabiles.Si aūt
fiat iſta vlīs:oēs aie q̄ꝝ q̄libꝫ ē creabilis pn̄t eē create:tūc
dico ꝙ aliq̄ eius ſingularis eēt:vel eē poſſet ſaltē a deo de
monſtrāte:in q̄ oēs collectiue demr̄arētur:q̄ꝝ q̄lꝫ eſt crea/
bilis:ſꝫ ipſa vlīs eēt falſa:ſicut ꝛ illa ſingularis.Et ſicut ēt
iſta.oēs aie q̄ꝝ q̄lꝫ ē creabilis:ſūt creabiles:vt pꝫ ex dictꝭ.
Ad rō/ ¶Deide rūdeo ad alia q̄ ꝯ reliq̄s ꝯnes arguta ſunt:ꝛ ge/
nes ꝯ ſe gd ſit de h̄.an deus poſſit facere magnitudinē vel charita
cūdaꝫ ꝛ tē:aut aliā formā actu infinitā:ad qȯ plures rōnes de p̄di
ꝫm ꝯnē ctis tāq̄ꝫ ad incōueniēs conāť deducere:qꝛ de hoc videbiť
K infra diſt.44.dico ꝙ ad illud ꝯn̄s nulla p̄dictaꝝ deducit.
Ad p̄m ¶Un̄ ad p̄mā rōnē dī.ꝙ nō valet eo ꝙ illo mō ꝓbareť ꝙ
augmētū nūoꝝ nō ꝓcederet in infinitū:ſi eēt dare nūm in/
finitū vel finitū aliquē ſummū ſeu maximū poſſem:qȯ ma
nifeſte falſum eſt ſm oēs:ꝛ ꝙ ita ꝓbareť pꝫ.Nā ſuppoſito
aliquo nūo.v̄.g.binario.querať vtrū in aſcēdēdo ſit ſtat⁹
ad aliquē maximū nūm:quo maioꝛ dari nō poſſit:ꝛ habe
tur ꝓpoſitū:aut nō eſt ſtat⁹:ſed in infinitū pōt aſcēdēdo ꝓ
cedi:ꝛ tūc cū quāto nūs magis excedit binariū:tāto eo ſit
maioꝛ:ꝛ p ꝯn̄s in ſe infinitus:dico ḡ ad rōnē:ꝙ ſupꝛa cha/
ritatē datā a.pōt ꝓcedi in infinitū:ꝛ ꝙ q̄to aliq̄ magis ex
cedet:tāto erit pfectioꝛ eaꝛ:ꝛ cū infert:q̄ in infiᵐ excedit ꝛc̄.
nego ꝯn̄am pp falſam iplicationē:iplicat.n.ꝙ ex illo an̄te
ſequať ꝙ aliq̄ ſit poſſis excedēs in infinitū:ꝙ falſum ē.Un̄
L nō ſequiť.hāc charitatē in infinitū aliq̄ charitas pōt exce/
dere:ſicut nō ſeq́ť.hāc charitatē in infinitū pōt aliq̄ chari/
tas finita ꝛ finite iſtā excedens pōt excedē.ḡ aliq̄ charitas
finita:ſeu hāc pfecte excedēs pōt hāc in infinitū excedere.
an̄s.n.eſt veꝝ ꝛ ꝯn̄s falſuꝫ.Sicut ēt hic:hūc nūm binariū
in infinitū aliq̄s nūs ſeu multitudo finita pōt excedē.Non
ſeq́ť.ḡ aliq̄s nūs vel aliq̄ multitudo finita pōt hūc binari/
um in infinitū excedere.an̄s veꝝ eſt ſm oēs:ꝛ ꝯn̄s falſuꝫ:
rō eſt qꝛ in an̄te nūs vel multitudo ſupponit confuſe tm̄ pp
hunc terminū/in infinitū/qui p̄cedit:in ꝯn̄te v̄o ſupponit
determinate:eo ꝙ nullus termin⁹ v̄tutē hn̄s ꝯfundēdi p̄ce
Ad 2ᵐ dit:ſic ē in ꝓpoſita rōne.¶Ad ſcd̄aꝫ diceť ꝙ vocādo potē
tiā illā vnā q̄ ē vn⁹ act⁹ poſſis:ſic non vi accipe:mioꝛ ē fſa:
eo ꝙ nullus vn⁹ act⁹ eſt poſſis ꝯſtitui ex infinitis actib⁹ ſeu
gradib⁹ ꝑtialibus poſſibus:nec ꝓbatio ſufficit ꝯ hoc:quia
q̄uis mille ꝛ.10.milia:ꝛ quotcūq̄ꝫ h̄ꝫ aliquē nūm poſſint
vnū totalē actū ꝯſtituere:non tm̄ ſeq́ť ꝙ infiniti:ꝛ per ꝯn̄s
nō eſt tm̄ vna po° ſm illū modū loquendi ad oēm additio
nem poſſibilem:nec ad additionem infinitoꝛum.
¶Et ꝙ ratio nō valeat pꝫ qꝛ ſimili modo ꝓbareť ꝙ vna
charitas totalis poſſet conſtitui ex oībus charitatib⁹ poſ/
M ſibilibus:ꝛ per ꝯn̄s eſſet poſſe oēs charitates poſſes ſimul
poni in eſſe.quo facto deus nullā aliā charitatē poſſet ꝓ/
ducere.ꝙ nō eſt bn̄ dictū.Un̄ ēt ſm opꝑ.eoꝝ q ponūt ma
ximā charitatē poſſibilē.data aliq̄ tali maxima charitate:
ſicut dn̄t eſſe charitatē aie xp̄i)adhuc aliā maximā illi eq̄/
lem deus poſſet facere immo non tot tales poſſet quin ali
as poſſet ꝛ hoc in infinitum.Sic in propoſito dicetur ꝙ in
infinitū magnitudo actualis finita eſt i po°:nulla tm̄ infini/
T.c.69 ta eſt in potētia.Auctoꝛitates aūt phi ꝛ Cōmē.in hac pte
3° phy. recipiēde nō ſunt:ſicut nec i alijs vbi male dixerūt.¶Ad
aliam formā einſdem rōnis dōm etiam ꝙ non valꝫ.qꝛ p ſi
milē modū poſſet probari:ꝙ deus poſſet ſimul actu crea/
re oēs aias q̄s pt creare:qȯ gdē ꝛ ē fſm in ſe:qꝛ nō tot pōt
ſil' creare qn alias poſſit adhuc creare i infiᵐ:ꝛ ꝯ ſic arguē
tes qꝛ tūc ſeq̄reť ꝙ de⁹ poſſet facē actu ſil' aias infinitas:qȯ
ipſi negāt.¶Q aūt ita ſeq́ť ſi rō illa valeret:pꝫ qm̄ q̄libꝫ

aiam creabilē dei po° actiua imeᵗᵉ reſpicit:ꝛ nō vnā media N
te alia.Itē ſequereť ꝙ ꝯtinuum poſſet ſil' eſſe actu diuiſuꝫ
ſm oēs diuiſiōes ei⁹ poſſes:qȯ ēt ipſi negāt:ꝛ pꝫ ꝯn̄a:qm̄
vna ei⁹ diuiſio nō p̄us ē poſſis q̄ꝫ alia:nec aliq̄s oꝛdo inter
eas:ſed q̄lꝫ imeᵗᵉ poni pt i actu.Un̄ ex ꝯtinuo q̄tū ē ex nā
ei⁹:ꝛ ſic ēt deus poſſet ponē in eſſe:ſic poſſet p diuidi cēteſi
ma ꝛ poſtea nonageſima:ſic eꝯ:nec ē aliqȯ pūctū in q̄ non
poſſit icipi ꝯtinuū diuidi:ſic expientia ꝓbat.¶Et iō fictio
eſt id qȯ dicūt de illo oꝛdine diuiſionū ꝯtinui ꝛ nimis leui
ter dictuꝫ.¶Ad rōnē ḡ cū dī ꝙ magnitudo ſeu foꝛ° eſt im
mediate i po° ad oēm gradū ꝛc̄.ſi ſenſus ꝓpōnis ē ſic ipſe
eē dꝫ:ꝙ magnitudini vel foꝛ° pōt immeᵗᵉ addi gradus oīs
ſibi poſſis addi:dico ꝙ eſt ꝓpō fſa:q̄uis h̄ ſit v̄a.oīs gra/
dus poſſis addi magnitudini:pōt imediate illi addi:vt ly i/
mediate.excludat poꝛitatem ꝛ oꝛdinē graduū:nec ꝓpō
nes ille:equalēt nec mutuo ſe inferūt:ſꝫ p̄° eſt falſa ꝛ 2° v̄a.
Sic h̄ ē v̄a q̄lꝫ aiam creabilē pōt de⁹ creare:qꝛ q̄lꝫ talis ē
poſſis:hāc aiaꝫ creabilē de⁹ creat aliq̄ demr̄ata aīa creaᵇˡᵉ: O
ꝛ hāc aiaꝫ creabilē de⁹ creat:ꝛ ſic de ſingulis ꝓ q̄b⁹ ſuppo
nit ſbm illi⁹ vlīs de poſſi demr̄ata:qȯ ſufficit ad v̄itatē ei⁹.
Et tm̄ h̄ ē fſa.de⁹ pōt creare quamlꝫ aiam creabilē:qꝛ h̄ nō
eſt poſſis:h̄ creat q̄lꝫ aiaꝫ creabilē demr̄ato eo ꝓ q̄ ſuppo
nit h̄ nomē de⁹:qȯ tm̄ req̄reret ad v̄itatē illi⁹.Sil'r h̄ ē v̄a:
ſm qȯlꝫ ſignū ei⁹ pōt h̄ ꝯtinuū eē diuiſuꝫ:ꝛ tm̄ h̄ eſt fſa ſm
iſtos.h̄ ꝯtinuū pōt eē diuiſum ſm qȯlꝫ ei⁹ ſignū.Q̄uis ḡ
ſit iꝓpꝛia locutio:qꝛ foꝛ° p̄exn̄s nō recipit gradū aduenie
tē:ſꝫ ſibi vniť:cōcedo iſtā ſm vnū ſenſum p̄miſſum.quēlꝫ
gradū poſſem addi pōt foꝛa imeᵗᵉ recipe.Et dico ꝙ ex iſta
nō ſeq́ť.ḡ foꝛ° pōt imeᵗᵉ recipe quēlꝫ gradū:vel oēs grad⁹
poſſes ſibi addi.Et ſil'r non ſequiť:ad infinitos gradus foꝛ
ma eſt in po°.ḡ forma eſt in po° ad infinitos:ſi infinitos in
an̄te ſumať ſyncathegoreumatice.¶Ad aliā formā eiuſ/
dem ēt rōnis.cum dī:ꝙ po° forme ad augmētū eſt po° ad P
actum pfectū:dico:ꝙ ſi per actū pfectū intelligatur actus
quo poſito nō remanet po° ad aliū actū eiuſdē rōnis ꝓpō
eſt falſa:ad nullū eni talē actū eſt po° augmenti forme:qm̄
nullus act⁹ ꝯprehendēs oēs formas:ſeu actus ad quos
pōt eſſe augmētū forme eſt poſſibilis:vt ante dictum eſt:ꝛ
iō quēcūq̄ꝫ gradū forma recipiat adhuc alium pōt recipe.
Si v̄o intelligať per actū pfectum actus:q̄ poſito nihil ei⁹
eſt in po°:ſed eſt totus in actu:dico:ꝙ ad actum pfectum
eſt potentia forme ad augmētum:ſed nō eſt tm̄ vnus talis
actus:ſed infiniti.Et iō qn̄ eſt illa po° reducta ad vnū actū
poteſt adhuc ad alium reduci:ꝛ ſic in infinitum:vel ꝓpꝛi⁹
loquēdo qn̄ vn⁹ poſſis poſitus eſt in effectū pōt alius po/
ni:ꝛ alio poſito pōt poni alius:ꝛ ſic in infinitū.Et quantū
ad hoc eſt ſil'e de diuiſionibus cōtinui:qm̄ nō eſt veꝝ ꝙ ex
vna diuiſione poſita in actu ſign̄at noua potentia alterius
diuiſionis:cū quēlꝫ diuiſio ſit eq̄ imediate poſſibilis:ꝛ q̄lꝫ
diuiſio ē q̄dā act⁹ cōpletus hoc ſcd̄o mō.ꝛ nulla vna diui/ Q
ſio eſt act⁹ cōplet⁹ p̄mo mō:ꝛ iō q̄lꝫ diuiſione poſita i actu
poſſibilis eſt diuiſio alia:ꝛ ſic in infinitū:niſi ponatur ꝙ cō
tinuū poſſit eſſe totalr̄ actu diuiſuꝫ.¶Ad 3ᵐ cū dī:ꝙ quā Ad 3ᵐ.
tācunq̄ꝫ charitatē deus pōt facere cōcedo:ꝛ cū additur.po
nať ḡ in eē ꝛc̄.dico:ꝙ nō ſequiť ꝙ ſic poſſit poni in eē:ꝛ rō
eſt:qꝛ ad illā cōceſſam nō ſequiť ꝙ illa de ineſſe ſit poſſis:ſi
cut nō ſeq́ť:quācūq̄ꝫ aiam deus pōt creare.de⁹ pōt cāre.ḡ
hec eſt poſſis:quācunq̄ꝫ aiam deus creat.p̄ma eni eſt vera:
ꝛ hec ſcd̄a eſt ipoſſibilis:qꝛ nō pōt deus aliq̄s vel tot aias
cauſare quin preter illas poſſit alias cāre:ꝛ ideo illa non
pōt poni in eſſe.Nec eſt neceſſariū ꝙ quelibꝫ ꝓpō vera de
poſſibili poſſit per illū moduꝫ poni in eſſe:niſi qn̄ eſt vera
in ſenſu cōpoſito.¶Ad 4ᵐ dico:ꝙ deus videt oēm chari Ad 4ᵐ.
tatem cauſabilem:ꝛ vltra dico ꝙ conceſſo ꝙ nō videat ali
quā īfinitā cābilē:nō ſequiť ꝙ nō i īfinitū poſſit facere ma
ioꝛē:ſicut nō ſeq́ť.nullū numerū infinituꝫ factibilem videt
deus.ergo non in infinitum maiorem nūerū pōt deus face

A re.aña.n.est vez:q2 ois nūs est multitudo finita:⁊ tñ ꝯñs
ſm oēs est falsum:sic q̄zuis nulla charitas infinita eēt cābi
Ad 5. lis adhuc in infiᵐ posset maior finita cāri. ¶ Ad 5ᵐ cū dī:
Dcbas quātacūq; charitas p̄t fieri a deo succeˢˢ tāta pōt a deo fie
ri sil:aliq negāt hāc:ſʒ vt mihi vī:irrōnabiliter. Nā q̄lʒ sin
gularis eius est vera:demſata eni aliq̄ latitudine charitatis
successiue factibilis vez est dicere ꝙ illa pōt sil' fieri a deo:
⁊ sic de q̄lʒ.⁊ iō cōcedo maiorē. Et qcqd sit de minore:di
co ꝙ ea ꝯcessa p̄t ꝯcedi ēt ꝯ̃:q̄ est ꝙ nulla ifinita charitas
pōt a deo fieri successiue. Sʒ ex hoc nō seq̄' qȯ intendunt:
stāt eni sil' ꝙ nulla infinita charitas possit fieri successiue:⁊
ꝙ in infinitum successiue possit fieri maior charitas fini
ta:sic ꝙ sp̄ q̄lʒ facta erit finita:exemplū.nullus nūs infini
Ad 6. tus pōt fieri successiue:⁊ tñ infinitū pōt fieri successiue ma
ior nūs finitus. ¶ Ad 6ᵐ cōcedo ꝯñs:⁊ dico ꝙ nō est ipos
sibile motū aliquē rectū esse ꝯtinuū ⁊ in infinitū iter duos
terminos habito vno intellectu huiꝰ dicti q̄ dī motꝰ eē in
ter terminos duos. Vñ dico:ꝙ deus posset ꝯtinue augere
B aliquā magnitudinē:⁊ mouere corpꝰ aliqȯ ꝯtinue sup eā:
⁊ ille motꝰ esset cōtinuꝰ in infinitū:⁊ eodē mō dī de intēsio
ne charitatis:supposito ꝙ charitas in infinitū possit auge
ri in subo:alias argumētū nō hāet locum:quia talis inten
sio charitatis nō esset motꝰ. Amplius:q̄zuis argumentuʒ
hoc non requirat.ex supabundanti tñ ⁊ probabiliter dici
posset ꝙ ēt posito ꝙ esset dare maximam charitatem pos
sibileʒ:adhuc aliqua minor charitas posset cōtinue intēdi
in infinitū:⁊ nūq̄ ꝑueniret ad maximā:qȯ pʒ. Nam data
charitate minore que sit subdupla ad maximā:poterit de
us cāre latitudinē charitatis que sit equalis medietati da
te in aliquo tempore ꝯtinue.vbi gr̄a.in vna hora:⁊ in ho
ra imediate sequēte cāre latitudinē eq̄lē medietati latitu
dinis cāte in hora scd̄a:⁊ sic sp̄ ꝓportionabiliter tardādo
C medietatē charitatis:quo casu posito tot erunt partes eq̄
les in tp̄e mensurāte continuā intensionē illā quot partes
ꝓportionales sunt in illa charitate:⁊ per ꝯñs infinite:ac ꝑ
hoc sequitur ꝙ illa intēsio durabit ꝑ tp̄s infinitū. Eodem
modo pōt dici:ꝙ cuiuslibet forme remissibilis posset esse
Ad 7ᵐ remissio cōtinua in infinitū ꝑ potentiā dei. ¶ Ad 7ᵐ dico
p̄mo:ꝙ talis motus nō esset a nā:sed a deo effectiue:nō re
pugnaret tñ nāe rei que sic partibiliter fieret. ¶ Et cū dici
tur:ꝙ eēt aliquis motus sine termino ad quē:dico ꝙ hu
ius ꝓpōnis duplex pōt eē sensus:vnꝰ ꝙ esset aliqs motus
qui non eēt in aliqd:siue ꝙ aliqd moueret' ⁊ non moueret'
ad aliquid:⁊ pʒ ꝙ ꝯñtia nō valet. Alius sensus est:ꝙ esset
aliqs motꝰ:⁊ per quē nō cōplete acq̄reret' id ad qȯ motuʒ
mouet'.sic ꝙ eo sic acq̄sito terminaret' ⁊ finiret' motus:seu
motuʒ desineret moueri. Et in hoc sensu dico ꝯñs non esse
impossibile:nō enim est de rōne motꝰ ꝙ isto scd̄o mō hñt
Ad 8ᵐ terminū ad quē:sed p̄mo mō tm̄. ¶ Ad 8ᵐ nego ꝯñtiam:
nō eni sequit':ꝙ si in infinitum charitas possit augeri ꝙ sit
poſs aliq̄ charitas infinita. ¶ Iteʒ esto:ꝙ esset aliq̄ talis
D charitas cāta infinita:adhuc nō eēt infinita ꝑfectio eo mō
quo deus. ¶ Et si dicat' cōtra p̄mū dictū ꝙ saltē sp̄ēs cha
ritatis iportabit infinitos gradus possibiles charitati:q̄z
quilibet est ꝑfectio q̄dā possibilis.dico ꝙ istud non est in
cōueniēs:qm̄ ⁊ sp̄ēs aie humane iportat ēt infinitas possi
biles aias:⁊ vl'r quelibet sp̄ēs in qua p̄nt esse plura indiui
dua importat infinita indiuidua possibilia:siue hoc sit ꝓ
Ad 9ᵐ prie dictū siue nō:⁊ q̄lʒ indiuiduū aliq̄ ꝑfectio est. ¶ Ad
nonā nego añs:⁊ vlterius dico ꝙ talis ꝓcessus in infinitū
intensionis actꝰ nō est ꝓcessus ad esse deū. Nam talis po
terit eē hꝯ ꝓcessus ꝙ ꝑ illū nūq̄ erit aut esse poterit actus
infinitus:sed semp̄ finitus. Sicut ēt ꝓcedēdo in infinitū in
causatiōe aiaꝝ sicut poſe ē. Et ipsi sic arguētes ēt ꝯcedūt.
nō venit' aliq̄n ad multitudinē aliquā infinitā aiaꝝ causa
taꝝ nec per talē ꝓcessum in nūis venit' ad nūm aliquē infi
nitū. ¶ Itē dato ꝙ iste actꝰ dilectionis diuine fieret aliq̄n

infinitus:adhuc nō sequit' ꝙ eēt deꝰ:vt patebit in dis.44. E
¶ Ad 10ᵐ cū dī:deus nō est tātū diligibilis a nobis q̄tuʒ Ad 10ᵐ
est diligibilis a se:dico ꝙ si ly tātū ⁊ quātū notāt quātita
tem obiecti diligibilis:vt sit sensus:ꝙ plus de deo diligibi
le est ab eo q̄z a nobis:falsa est ꝓpō:nihil eniʒ est in deo qȯ
non sit a nobis diligibile. Si vero notent quātitatē dilectio
nis:vt sit sensus ꝙ nō tāta.i.eque ꝑfecta dilectiōe diligibi
lis est a nobis q̄z perfecta dilectione diligibilis est a se.con
cedo propositionem. Et cū dī:ꝙ nō est diligibilis a se plus
q̄z in infinitū.i.plus q̄z infinite perfecta dilectione:conce
do. Et vlterius concedo:ꝙ deus non est a nobis diligibi
lis eque ꝑfecta dilectione:sed ex hoc non sequit':ꝙ sit dili
gibilis a nobis in infinitū ꝑfectiori dilectione:q2 ex h̄ non
dabitur nec sequit'.ꝙ possit dari aliqua dilectio infinita in
nobis:sed quelibet erit finita vt frequenter dictū est. ¶ Et
preterea si daret' aliqua infinita:adhuc non esset eque ꝑfe
cta cum dilectione dei:qua ipse diligit se vt patebit infra. F
Ad 11ᵐ dōm:ꝙ nō est ad ꝓpositū:eo ꝙ nō pono talem ꝓ Ad 11ᵐ
cessum intensionis eē possibilē per potētiā creature:sʒ dī. Ad 12ᵐ
¶ Ad 12ᵐ supposito charitatem chr̄i esse finitā:dicit' per
aliquē ꝙ nō est impoſe simpl'r respectu potentie absolute
dei causari ꝑfectiorē charitatē. Et tunc ad magistrū dicit':
ꝙ intellexit de poᵃ dei ordinata:nō aūt de absoluta. Vel p̄t
dici ſm eosdē ꝙ illud dictum est:nō q̄n maior charitas a
deo sit factibilis:sed q2 aīa illa non est maioris charitatis
capax:sicut si cyatus esset plenus optimo vino:non posset
sibi plus seu maior quātitas vini infundi:⁊ tñ maior quāti
tas vini posset a deo cāri:sic aīa chr̄i fuit:⁊ est tā plena gra
tia ⁊ charitate vt maiorē capere non possit. ¶ Et respōsio
haberet veritatem si capacitas anime non posset augeri:
aut saltem non in infinitū:tunc enim dicet' ꝙ charitas illiꝰ
aie fuit maxima possibilis:p̄ma solō minꝰ dubia ē. ¶ Ad
id qȯ addit':ꝙ chr̄s meruisset augmētum sue charitatis:
nego ꝯñtiā:⁊ h̄ iō:q2 esto ꝙ sua charitas non esset infinita
neq; maxima possibilis:adhuc non sequit' ꝙ potuerit me G
reri augmentum sue charitatis. Rō est:q2 nunq̄ ſm aiam
fuit viator:sed ab instāti sue creationis vidit deum facie ad
faciem:⁊ nunq̄ ex parte:vt dicit Aug.83.q.⁊ per ꝯñs nū qō.75.
quā fuit in statu merendi sue charitatis augmētū:sicut nec
beati angeli nūc merent' augmētū sue charitatis. ¶ Ad p̄ Ad p̄m
mum argumētuʒ p̄ncipale cū dī:magnitudo nō potest fie pn̄cip
ri maior in infinitū.hec negāda est:vt pʒ ex dictis. Et cum
ꝓbatur:q2 sequeret' ꝙ posset eē magnitudo actu infinita:
pōt dupl' responderi.vno mō cōcedendo ꝯñs:sed de h̄ ifra
dis.44.videbit'. Alio mō negando ꝯñtiam. ¶ Et ad pro 3.phy.
bationē ꝯñtie:que est ex dicto ph̄i dicentis ꝙ quātācunq; T.c.69.
magnitudinē contingit esse in potentia tātā contingit esse
in actu:potest cōcedi propositio ista in sensu diuisionis.sed
tunc nō infert' ꝓpositū. Si aūt sumat' in sensu composito:
vt intelligat' hāc esse poſem.quantacūq; magnitudo po
test esse tanta est:hec propositio neganda est ab illis qui te
nent non esse possibilem magnitudinē infinitā actu. Ph̄s H
tñ hʒ illam ponere ſm p̄ncipia sua:⁊ rō est:q2 augmentuʒ
magnitudinis qȯ fit ꝑ appōnem magnitudinis ad magni
tudinē nō fit ſm ipsum per appōneʒ noue magnitudinis:
sʒ magnitudis p̄existētis:cū nulla magnitudo ſm ipsuʒ pos
sit fieri de nouo:⁊ intelligo ꝑ magnitudinē mām quātam:
qa siue quātitas sit res distincta a mā siue nō:nūq̄ tñ ſm
ipm magnitudo magnitudini addit':q̄n addat' mā quāta:
mā aūt nulla noua fieri pōt ſʒ ipsum. Ex q̄ sequit' ſm opi
nionē eiꝰ ꝙ oēs magnitudies possibiles addi alicui magni
tudini:actualiter existunt:⁊ per ꝯñs:tanta magnitudo ex
omnibus resultat quanta est possibilis. Nec est fienda vis
vtrū resultet vna numero vel nō:⁊ vtrū vna continua vel
nō:q2 posito ꝙ ex oibus fieret vnum quātū nūo cōtinuū:
illud nō esset maius:nec plus occuparet q̄z oēs nūc sil'. Et
iō intētio ph̄i est ꝙ nō sit poſs maior magnitudo q̄z ē ma

I gnitudo celi.i.toti⁹ mūdi. Unū tādē ad h deducit: si magni/
tudo posset in infi^m augeri posset eē aliqđ mai⁹ celo. Sȝ qꝛ
istđ p̄n^m est in se fimr ꝛ h ꝯn̄s nō ē impoſe. iō illud dictuȝ a
theologis ꝯcedēdū nō ē: nec p ꝯn̄s illa ꝯn̄a approbanda.
3. phy. ℭ Ad ꝓbōnē Cōmē. nō oȝ rñdere: qm̄ magis ē q̄dā rheto
Cō. 60. rica psuasio q̄ȝ cogēs ꝓbatio. ℭ Ad illud q̄q3 qđ de chari
Ad 2^m tate in fili foꝛ⁹ argr̄ pȝ qd dōm est ex dictis. ℭ Ad 2^m cū di
2. de aia ꝙ diuini nā cōstātū ꝛc. dōm illā ꝓpōnē nō eē verā p respe
T. c. 41 ctū ad potētiā dei. i. itelligēdo: ꝙ habeāt q̄lȝ nāla gradū
Ad 3^m vltra quē p dei po^{um} nō pn̄t augeri. ℭ Ad 3^m dōȝ: ꝙ Aug.
nō loq̄ de magnitudine charitatis ẜm se: ſȝ i cōpatiōe ad
effectū charitatis extrinsecū: vt illa dicat maioꝛ charitas
a q̄ ꝓcedit effect⁹ exterioꝛ signū maioꝛis charitatis iterio
ris: ꝛ qꝛ in vita iste ab hoīe maioꝛ charitatis effectus non
pōt ꝓcedere q̄ȝ aiam suā ponere pro amicis: siue ab eo di/
lectis. iō cāta charitate a qua h ꝓcedit: nulla pōt maioꝛ eē
in cōparatione ad effectum: cū h tn̄ stat ꝙ duarum chari/
tatū a q̄ꝝ vtraq3 prouenit: vel ꝓueniret si opus esset expō
K aie ꝓ amicis vna sit alia itēsioꝛ ꝛ maioꝛ eēntialr̄: ꝛ eius ēt
actus interioꝛ elicitus sit intensioꝛ q̄ȝ extrinsecus sit equa/
lis. Sicut pȝ de charitate chr̄i: q̄ ẜm habitū ꝛ eēntiā vtriq3
maioꝛ fuit q̄ȝ charitas Pauli: vt ipse pro amicis paratus
eēt ponere aiam: ipso dicēte scđa ad coꝛin. Ego libentissi/
cap. 2. me impēdā ꝛ superimpendar pro vobis: ꝛ hoc effectu nul
lus pōt esse maioꝛ extrinsecus charitatis effectus. iuxta il
lud Saluatoris. Joā. maioꝛē hac dilectatōeȝ hȝ nemo ꝛc.
cap. 15. vbi dicit glosa. ponere aiam pro fratrib⁹ non est dilectioꝛ
sed dilectionis effectus. Et ꝙ ista sit intētio Augustini pȝ.
Nam nullo interposito subdit verbis allegatis. maioꝛem
aūt charitatē nemo hȝ vt aiam suam ponat quis pro ami
cis suis. g̃ illa charitate ẜm eū maioꝛ nō pōt esse per quam
qs aiam ponit pro amicis: qđ de magnitudie intrīseca nō
pōt intelligi: vt ꝓbatū est. ℭ Hoc ēt cōfirmat̄ ex alio. Naȝ
charitas patrie maioꝛ est charitate vie in eodem: qđ ꝓbat̄
ẜm dictum allegatū Aug. In via minuit̄ cupiditas chari/
tate crescēte. vbi ergo nulla cupiditas ibi maioꝛ charitas:
in patria aūt nulla cupiditas erit. in via autem semp cum
charitate est in quolibet homine cupiditas: sicut pȝ per eū
L dē p̄mo retract. vbi ait. Ardoꝛ qppe charitatis sequendo
cap. 7. deo factus idoneus: ꝛ tā magnus vt vitia cuncta cōsumat
in hac vita nasci ꝛ crescere pōt: pficere ꝟo pp qđ nascit̄: vt
nullū in^{fi}t homini vitiū nō ꝯn̄r hoc pōt: illa ꝟo charitas p
quam quis ponit aiam pro amicis in hac vita: ꝛ per ꝯn̄s
cum vitio seu cupiditate potest haberi. Ex quo sequit̄: ꝙ
tanta charitate quanta non potest esse maioꝛ ẜm sensum
Augustini in loco allegato pōt eē aliq̄ ẜm eēntiam maioꝛ.
ℭ Hoc quoq3 pȝ p eūdem in capitulo eodē. vbi allegat̄ in
c⁹ peñ. arguendo. d. in ench. Nam post q̄ȝ dixit maioꝛē charitateȝ
nemo hȝ ꝛc. imediate eā cōparat ad charitatem p̄ẜie. d. ibi
aūt. s. in patria qs explicet quāta erit charitas. vbi cupidi
tas quā coercendo superet nulla erit: qm̄ summa sanitas
erit qn̄ ꝯtētio moꝛtis nulla erit. Ubi manifeste innuit ꝙ illa
M charitas que sine cupiditate erit: maioꝛ erit q̄ȝ ista quaȝ di
xit eē tāte magnitudinis q̄ maioꝛ eē nō possit. ℭ Uel bre/
uius pōt dici: ꝙ cū charitas dicitur trib⁹ gradibus. s. inci/
pientiū/ pficientiū/ ꝛ pfectoꝛū: charitas pfectoꝛū maxia
est. Nā ex ea ꝓuenit vt aiaȝ suā ponat quis pro amicis: sic
tamē accepta hȝ latitudinē diuersoꝝ graduū: cū nō oēs ta
les sint in equali charitate: ꝛ tn̄ quālibet vocat maximam
Aug. pp qđ pȝ. ꝙ non accipit maximā sicut in q̄one.

ℭ Distinctionis. xix. ꝛ. xx. Questio.

Circa distinctionē. 19. ꝛ. 20. sit q̄ro. vtꝝ per
sone diuine sint eq̄les magnitudine
ꝛ potentia. ℭ Et vr̄ p̄mo ꝙ non sunt equales
B^m magnitudine: qꝛ in personis diuinis nulla est
magnitudo. ergo ipse non sunt eq̄les magnitu
dine: ꝯn̄tia pȝ: an̄s ꝓbat̄: qꝛ magnitudo spēs est quantita/
tis cōtinue: nulla vero quantitas continua est in deo. ℭ 2° N
videtur ꝙ non sint equales potentia sic: pater est omnipo/ 2^m
tens: filius autem non est omnipotens: ergo filius non est
equalis potestatis: cum patre. consequentia pȝ: ꝛ similiter
pꝛima pars an̄tis: iuxta illud symboli. Credo in deū p̄rem
oipotētē. Sed secunda probatur: qꝛ si filius esset oipotēs.
filius posset gn̄are filiū sibi equalē: ꝯn̄s falsum est: ꝛ ꝯn̄tia
ꝓbatur p ꝯn̄am Augustini cōtra maximū: per quaȝ ꝓbat
patrem genuisse filiū sibi eq̄lē. vt ponit̄ in littera. 20. di. ait
eni. si p̄r genuit filiū minoꝛē: aut nō potuit: aut non voluit
gignere eq̄lē. Si autem dicis: ꝙ nō voluit: eum inuidum
esse dixisti. Si autē nō potuit. vbi ē oipotētia p̄ris? ꝛ infra
si nō potuit ifirm⁹ fuit ꝛc. Si aūt hec ꝯn̄a bōa ē. illa ēt bōa
est: cū ꝓcedat ex opposito ꝯn̄tis in oppositū an̄tis.

Oppositum arguit̄ p Augustinum de fi. ad Pe. Opp^m
ꝛ ponitur in p̄ncipio. 19. dis. dicēteȝ. cap. 2.
ꝙ nullus triuȝ aliū aut precedit eternitate: aut excedit ma
gnitudine aut superat potestate.

Hic sunt duo videnda. Unū est an pso O
ne diuine sint eq̄
les magnitudine. Aliud vtrum sint equales potestate.

Quantū ad p̄mū p̄mitto: ꝙ qđ nō est intelligēda de ⁹p̄mar.
magnitudine molis: sed bōitatis ꝛ pfectio
nis: ẜm quē modū loquit̄ Aug. 6. de trinitate. In his q̄ nō cap. 8.
mole magna sunt hoc est maius esse quod est melius eē: ꝛ
per ꝯn̄s hoc est magnū qđ bonū: ꝛ hoc magnitudo qđ bo
nitas. Quo premisso dico: ꝙ quelibet psona diuina est eq̄
lis vtriq3 reliquaꝝ ꝛ ambab⁹ simul: qđ ꝓbatur sic. oēs di/
uine psone sunt vna bonitas: ꝛ nulla bonitas est in aliq̄ p/
sonaruȝ distincta ab illa cōi bonitate. ergo quelȝ est equa
lis vtriq3 reliquaꝝ: ꝛ ambabus simul: ꝯn̄tia nota est ꝛ silr̄
p̄⁹ pars an̄tis: qm̄ oēs sunt vna essentia: ꝛ vna natura: que
vtriq3 bonitas: imo summa bonitas est. Scđa ꝟo pars ꝓ/
batur: qꝛ nulla entitas est in aliqua persona que sit distin/
cta ab essentia cōi. g̃ etiam nulla bonitas: cuȝ ois bonitas
sit entitas. assumptū patebit infra. dis. 26.
ℭ Et ita ex intētione scōꝝ vt allegat magr̄ in. d. 19. ꝛ maxi P
me Hyl̄. Qui v̄bū Saluatoꝛis dicētis Jo. 14. Ego in p̄re
ꝛ p̄r in me est. exponens dicit inter cetera. D. in p̄re est: h
ꝛ i filio ē. qđ in ingenito: h igenito. alter ab altero. ꝛ vterq3
vnū. s. s. q est nil hn̄s qđ nō sit ēt in eo a q̄ est. nō duo vn⁹ ꝭ
alius in alio. Si aūt aliq̄ entitas eēt in filio q̄ nō esset in pa
tre iam nō esset nil habēs ꝙ nō sit etiā in eo a q̄ est. ℭ Hoc
expressius adhuc roboꝛat̄: ex ꝓbatiōe quā subdit. d. Oia
enim filius accepit a p̄re. Nā si partē eiusdē q genuit: acce
pit supl̄. filius: neuter ergo perfectus est. Deest enim ei vn̄
discessit. nec plenitudo in eo erit qđ ex poꝛtione cōstiterit.
Neuter ergo pfectus est. si plenitudinē suam ꝛ qui genuit Q
amittit: nec qui natus est consequtur. Cōstat aūt ꝙ si aliqua
entitas esset in patre que non esset in filio: filius non acce/
pisset plenitudinem patris sed partem tm̄mō. Sed circa h
occurrit dubiū de relationibus: nam aliqua relatio est in
vna persona que non est in alia: vt paternitas in solo p̄re.
Et in aliqua persona. verbi gratia. in filio plures q̄ȝ in spi
ritu sancto: ꝛ in patre ꝛ filio simul plures q̄ȝ in solo spiritu
sancto. Cum ergo quelibet relatio sit quedam spiritualis
magnitudo: sicut est quedaȝ bonitas ꝛ perfectio. seq videt̄
ꝙ non oium diuinaꝝ personarum sit equalis magnitudo.
ℭ Hic dō ꝙ rel'o diuina ẜm suā ꝓpriā entitatē que est enti Scot⁹ i
tas ad alteꝝ nō hȝ aliquā quātitatē seu magnitudinē pfe/ q̄lȝ. q. 5.
ctiōalē. Et ideo non est finita nec infinita: cum finitū ꝛ infi in fine
nitū sint passiones quāti solū. ℭ Contra. dicit Aug. 3⁰ de Contra
lib. arb. oia q̄ sunt eoipso ꝙ sunt bona sunt. ꝛ. 83. q. oē igr̄ Scotū
qđ est: inq̄ȝtum est: bonū est. Si g̃ rel'o diuina hēat ꝓpriaȝ vbi sup
entitatē: vt dicit opio: hȝ g̃ ꝓpriā bonitatē: ꝛ p ꝯn̄s perfe/ cap. 15.
ctionis magnitudinē. ℭ H. Isti ideȝ p̄ lib. dis. p̄. q. 2^a in so qō. 24.
lutione p̄mi argumēti ad q̄onem volūt: ꝙ rel'o diuina ha 2^m

A beat aliquā ꝓpriā bonitatē:ꝫ nō bonitatē fruibilē. Vn̄ cō cedūt: ꝙ bonū in cōi ɔuertit̄ cū ente: ⁊ sic bonū repit̄ in q̄lꝫ gn̄e: sed vt sic bonū nō hꝫ rōnē fruibilis: q̄a rō boni fruibi/ lis nō est rō boni in cōi: ꝫ boni pfecti: qd̄ ē bonū nullū hn̄s defectū: vel saltē ſm appentiā ens tale: vel ſm p̄fixionē vo lūtatis q̄lis nō est relatio. Cōcedūt ḡ isti relōnem ſm suaꝫ ꝓpriā entitatē eē quādā bonitatē: lꝫ nō fruibilē i q̄ ēt dicū p eos repugnare vn̄r. ℂ D. Ois entitas creata est aliq̄ bo nitas ſm se. ḡ relo diuina ſm ꝙ est q̄dā entitas est quedā bonitas. ℂ Alij vo ɔcedūt: ꝙ relo diuina ē ex se q̄dā ma gnitudo: sicut ex se est q̄dā entitas realis: ⁊ ex se est res cui repugnat omnis ipfectio: ⁊ sic cōcedūt ꝙ aliq̄ magnitudo est in vna psona q̄ nō est in alia: nō q̄dē mag° absoluta: ꝫ relatiua. non t̄n p h vna psona pfectior ē altera: q: ita pfcā est vna relo sicut alia: nec disticio magnitudinū repugnat eq̄litati. Cū aūt di: ꝙ plures relōnes sunt in vna psona q̄ꝫ in alia: dicūt nō esse veꝝ: q: spiratio ⁊ pn̄itas nō sunt plu/ res relōnes: q̄uis nō sint idē formal̄r. ℂ Cōtra. si pn̄itas ⁊ filiatio sunt disticte magnitudies seu pfectiones ⁊ eque pfecte. ḡ sunt eiusdē rōnis: ⁊ sic vel sunt due pn̄itates vel due filiationes: ⁊ nō vna pn̄itas: ⁊ vna filiatio. ɔn̄s ē fin: q̄a eadē rōne nō eēnt pr̄ ⁊ fili⁹: sed duo pr̄es vel duo filij in ter diuinas psonas: qd̄ est erroneū. ɔn̄a ꝓbat̄ p Aug. 3° de tri. ar. Vbi vult ꝙ si luna eēt eq̄lis pfectionis cū sole nō eēnt sol ⁊ luna: sed duo soles. sic in ꝓposito. ℂ Alij cōuenientes cū istis in h ꝙ dixerūt quālꝫ relōnē hꝫ se eē pfectionē: imo pfectionē īfinitā: dixerūt: ꝙ ex h nō ipedit̄ eq̄litas pfectōis psonaꝝ: tū q̄a eaꝝ eq̄litas pfectionis nō attēdit̄: nisi ſm p/ fectiōes simpl̄r. Relōnes aūt ille nō sūt pfectiōes simpl̄r. Nā nō esset meli⁹ pr̄i: ꝙ hr̄et ꝓprietates filij: q: ex h amit teret eē prēm. Nec fil̄r eēt melior fili⁹ si hr̄et ꝓprietates sci spūs vel pr̄is. Tū q: esto: ꝙ ille relōnes sint alteri⁹ rōis ab inuicē: vna t̄n nō ē pfectior alijs. Rō ē: q: nō cōtinētur sub vna rōne cōi que diuidat̄ in eis p dr̄ias quaꝝ vna sit hitus ⁊ reliq̄ p̄uatio. ℂ Cōtra p̄m Ansel. moñ. nefas inq̄t ē puta/ re: ꝙ suba supreme nāe sit aliqd̄ quo melius sit aliquo mō nō ipm. cū ḡ ipsa sit entitas q̄lꝫ: ⁊ pfectio q̄ est in ipsa alio/ q̄n nō eēt in deo summa simplicitas: nefas est cogitare: ꝙ ibi sit aliq̄ pfectio q̄ in aliq̄ sit melius nō ipa q̄ꝫ ipsa. ℂ D. Aut pr̄e melior ē entitas sue ꝓprietatis q̄ꝫ nō ipsa aut nōt nō pōt dici scdm: q: tūc seq̄t̄: ꝙ pr̄ non min⁹ eēt pfect⁹. nec min⁹ eēt: si i ipso nō eēt talis entitas. Et vlteri⁹ seq̄t̄: ꝙ ipa supflue sit in eo: qd̄ impiū est sentire. Est ḡ ipsa i pr̄e melior q̄ꝫ nō ipsa: ⁊ ipse ex ea melior ē. ḡ i filio eadē entitas ꝓprie tatis pr̄is etiā eēt melior q̄ꝫ nō ipsa. Et h ɔn̄ia pꝫ: ex eo ꝙ in psonis diuinis ſm imaginationē: sic loquētiū nō ē p̄ter entitates suaꝝ ꝓprietatū nisi entitas absoluta nāe q̄ est eq̄ pfecta in oibus ⁊ singulis: ⁊ p ɔn̄s: ois entitas vel pfectio q̄ vnā psonā reddit meliorē qualꝫ redderet meliorē si eēt in illa. ℂ Scdm quoq̄ dc̄m nō valet: q̄m ꝓbatū est. s. d. 8. q. 3. ꝙ aliq̄s vnus cōcept⁹ q̄ est gen⁹ cōis ē relonib⁹ diuinis ⁊ creatis: ⁊ p ɔn̄s ē aliq̄s vn⁹ cōcept⁹ gn̄is cōis illis relo/ nib⁹ psonaꝝ. ℂ Scdm doctrinā vo h⁹ Doc. dis. 3. q. 1. ar. p̄ in ꝓbōne p̄ ꝓpōnis: oē gen⁹ diuidit̄ p dr̄ias: q̄ꝝ vna est re° alteri⁹ vt hitus. ⁊ reliq̄ vt p̄uatio: ⁊ p ɔn̄s. spēs vna est alia nobilior. ℂ Dico ḡ ad dubiū scm̄: ꝙ sicut in deo nulla relo ſm se est aliq̄ entitas p̄cisa: ⁊ distincta q̄uocūq̄ ex nā rei ab eēntia dei q̄ sit in vna psona ⁊ non in qualꝫ. sic nulla prorsus pfectio est in vna psona que nō sit in qualibet.

Quantū ad 2m articulū acci° po^m ⁊ potestatē p p̄n cipio ⁊ nō pa^m ꝫ actiuo vl̄ pductiuo alteri us: dico ꝙ aliq̄ esse equalia vel inequalia in po° pōt tripl̄r intelligi. Vno mō vt equalitas vel ineq̄litas intelligat̄ ſm illam entitatē que est po°. Alio mō vt ipsa intelligat̄ in effe ctib⁹ po°. vt videlꝫ illa dicātur inequalia in po° ⁊ quorum vnū pōt pducere maiorē effectū intēsiue vel extensiue nu/ mero vel magnitudine q̄ꝫ aliud. Illa vo equalia quorum nullū pōt pducere effectū aliquo mō maiorē q̄ꝫ aliud: sed equalē t̄m. 3° posset ista equalitas attēdi ſm modū agēdi. verbi gr̄a velocius vel tardius. facilius vel difficilius. vel aliquo alio modo. ℂ Item po° potest accipi cōiter vt dici tur tā de p̄n° ꝓprie actiuo vel factiuo q̄ꝫ de p̄n° non actiuo ꝓprie: ꝫ pductiuo t̄m: cuiusmodi est p̄n^m pductiuū filij di ⁊. s. s. Alio° spāl̄r p p̄n° ꝓprie actiuo seu factiuo tantum.

Quantū ad secūdum articulū dico: ꝙ vnam poten/ tiam vel virtutē esse equalem alteri vel in equalem pōt dupl̄r intelligi. Vno mō: vt ineq̄litas vel eq̄li tas intelligat̄ in ipsis entitatib⁹ que sunt po°: ſm quē mo/ dum duo calores equales pn̄t dici eq̄les potētie calefacti/ ue. duo aūt inequales: inequales potētie calefactiue. Et de calore maiore pōt dici: ꝙ est maior po°: ⁊ de minore: ꝙ est minor. Alio modo vt eq̄litas: vel inequalitas intelligitur in his in que pn̄t dicte potentie: vel ſm modos: q̄bus pn̄t in illa. Primo mō illa po° actiua dr̄ maior que potest agere effectū maiorē intensiue vel extensiue: multitudine vel ma gnitudine. ℂ Secundo mō illa dicit̄ maior que maiori vl̄ pfectiori mō pōt in equalē effectū. puta: q: facilius: vel ve locius pōt aut aliquo alio mō ɔsimili. Et ecōtra dn̄r ille eq̄ les que pn̄t equalē effectū ⁊ equali modo pducere: sic ꝙ nullus excessus est quo ad effectus vel modos pducēdi. ℂ Cum ergo querit̄ vtrū persone diuine sint equales i po tentia seu v̄tute: vnus sensus q̄ōnis pōt esse vtrum sint eq̄/ les in entitate illa que est po°. Alius pōt eē vtrum possint equales effectus pducere. sic ꝙ vna nō possit maiorē effe ctum aut facilius vel velocius aut alio modo pfectiori p/ ducere q̄ꝫ pōt alia persona. Itē po° pōt accipi dupliciter. Vno mō pro po° actiua propria seu factiua: ⁊ sic non dicit̄ de deo nisi respectu alioꝝ a deo. Alio mō pōt accipi cōiter vt dicitur tam de actiua mō p̄dicto q̄ꝫ de productiua alicu ius que est deus: h scdo mō nō sūt vsi hoc nomine po° san cti: dum ɔ̄ hereticos probāt psonam vnā eque potētem al teri: ⁊ quālibet ⁊ oipotentē: sed p̄mo mō. Qd̄ pꝫ p Aug. tertio lib. ɔ̄ Maximinū. vbi ɔ̄ euꝫ sic arguit: si patris oipotē tia filij non est: q̄uo quecūq̄ pater facit: hec ⁊ filius facit. Similiter ꝙ vtiq̄ nō pōt oipotens nō est. Constat autē: ꝙ nisi oipotentia attendat̄ p̄cise respectu factibiliū non sequi tur: filius pōt facere quecūq̄ pōt facere pater. ergo est om nipotens sicut pater. quam t̄n ɔn̄tiam virtual̄r facit Aug. in predictis verbis. ℂ Sumendo ergo pro nunc potētiaꝫ pro virtute actiua seu factiua t̄m. Pono quo ad istum arti culum duas conclusiones. ℂ Prima est: ꝙ persone diuine sunt eq̄les in po° iuxta sensum prius datuꝫ. ℂ 2° est: ꝙ ipse sunt eq̄les penes sensum scdm. ℂ Prima ɔ̄ ꝓbatur simili modo quo ꝓbata est conclusio precedentis articuli: videlꝫ ꝙ psone sunt vna nūo simplex entitas: ⁊ in nulla psonaruꝫ est aliqua entitas distincta a cōi essentia. ℂ 2^m ɔ̄nem ꝓbo Et primo ꝙ nulla psona pōt maiorem aliquo mō effectuꝫ pducere q̄ꝫ alia: ⁊ quātūlibet pōt vna: tātūlibet pōt q̄libꝫ earū. Et arguo sic. q̄cq̄d pōt vna pducere pōt quelꝫ: ergo nulla pōt maiorem ⁊c̄. ɔn̄a pꝫ. q: si aliqua pōt maiorē intē siue. i. pfectiorē eiusdē rōnis vel alterius: siue possit maiorē extēsiue: siue ſm magnitudinē: vel ſm multitudinem. i. q: possit plura. semper sequit̄ ꝙ possit aliquid qd̄ non posset quelibet: ⁊ per ɔn̄s non quicq̄d pōt vna pōt quelibet: qd̄ repugnat añti. Añs autem ꝓbatur: ex eo ꝙ quelibet per/ sona omnipotens est: ⁊ de filio quidem pꝫ Apoc̄. Ego suꝫ alpha ⁊ o. principium ⁊ finis dicit dominus: qui est ⁊ qui erat ⁊ qui venturus est oipotens. Et sapie 7° de sapientia increata que est emanatio sincera omnipotētis dei. hec au tem est filius dei. scribitur: cum sit vna oia pōt. Item ibidē de spū sancto legitur omnem. habens v̄tutē. prem quoq̄ esse oipotentem ex eodem loco colligitur vbi de filio scri bit̄ ꝙ est emanatio omnipotentis dei. constat autem ꝙ fili us non est emanatio nisi patris. Item Joan. 5° ait Salua/

[Marginalia, left: 3m ocdbā li. p̄. di. 19. q. p̄ma. — ɔ̄ ocdbaꝫ vbi sup̄ B — cap. 21. — Aureo. li. p̄. d. 19 q. 2. ar. 3. ⁊ in solo. ar gumē. — ɔ̄ Aur. vbi sup̄ cap̄. 15. C 2m — D — op̄. p̄pa]
[Marginalia, right: E — 2° arti. — F — G — p̄ 2° — p̄ ɔ̄ — 2° ɔ̄ — H — cap. p̄. — cap. 7. — cap. 5]

I tor: nõ põt filius a seipso facere quicq̃ nisi qđ viderit p̃rẽ
faciẽtem. oĩa aũt põt filiꝰ. vt p̃batũ est. ergo ⁊ oĩa põt pater.
2m ¶ Scđo p̃bo: q̃ nec faciliꝰ: nec celerius nec aliq̃ alio mo
do quo possit argui excessus potẽtie põt aliqua persona
p̃ducere q̃ põt alia. Et istud põt primo probari auctori
Jo. 5 tate Saluatoris Joã. 5° vbi post verba p̃rime allegata im
mediate subiũgit. Quecũq̃ enim ipse pr̃ facit: hec filiꝰ silr
cap. 2. facit. Ubi ſm q̃ Aug. notat. 2° de tri. Nõ solũ q̃cũq̃ facit
pr̃: facit filius: sed etiã ⁊ similr̃: ac p̃ hoc vt dicit insepara
bilis ⁊ par op̃atio est p̃ri ⁊ filio: insep̃abilis inquã: q2 eadẽ
ambo faciunt ⁊ eadẽ rõ est de sp̃ũ scõ. ¶ Scđo idem p̃bat̃
rõne: q2 si aliq̃ p̃sona effectũ aliquẽ posset facilius vel cele
rius facere q̃ põt alia persona. potẽtia factiua ipsiꝰ eẽt ma
ior intensiue vel extẽsiue q̃ est poª factiua alterius. Et acci
pio maioritatẽ potẽtie p̃ mõ supra dicto. s. ſm entitatẽ suã.
oñs autem illud p3 esse falsum ex p̃ma 2ne. P3 oña: quia
l3 aliq̃ poª nõ maior extẽsiue ceteris paribus facilius: ⁊ ve
locius facere possit equalẽ effectũ. v. g. plumbũ eq̃lis ma
gnitudinis ſm oẽm dimẽsionẽ alicui ligno mouet̃ velociꝰ
K deorsum per equale spatium. virtus tñ motiua que est for
ma grauitatis intensiue est maior in plumbo q̃ in ligno.
¶ Itẽ possibile est: q̃ potentia nõ sit maior intẽsiue: s3 extẽ
siue tñ: ⁊ facilius ac velocius equalem effectũ faciat: sicut
plumbum maioris quantitatis velocius per equale descẽ
dit spatiũ q̃ plũbũ minoris q̃ntitatis. esto q̃ nõ sit intẽsior
grauitas in maiore q̃ in minore. Sed q̃ poª nec intensiue
nec extẽsiue sit maior: ⁊ tñ facilius vel velocius aut aliquo
modo melius ⁊ p̃fectius ceteris existentibus paribus possit
agere: est penitus impoſſe. Nã q̃ rõne vna sic põt: quelibet
alia similr̃ põt. Sicut p̃batũ est nullã p̃sonam esse maiorẽ
potestate seu potẽtiorẽ q̃ alia. Sic ⁊ per eandẽ rõnẽ p̃ba
ri põt nec duas nec oẽs tres simul maioris eẽ poª q̃ singu
Ad p̃m p̃ncip̃ale la earum. ¶ Ad p̃m argm. q. dicendum q̃ magnitudo dici
tur equoce tã de magnitudine molis q̃ de magnitudine p̃
fectionis ⁊ bonitatis. Scđm aũt qđ dicit̃ de magnitudine
L molis: est sp̃es quantitatis 2tinue: ⁊ sic nõ est magnitudo
in deo: nec equalitas: s3 q̃ eq̃litas est passio talis magnitu
dinis. Scđm vero qđ dr̃ de magnitudine p̃fectionis non est
sp̃es quãtitatis 2tinue: ⁊ hoc modo sumit̃ magnitudo: cũ
Ad 2m dicit̃ deus magnus ⁊ magnitudo esse in deo. ¶ Ad scđm
nego oñs rõne illius partis. filius nõ est oĩpotẽs. Et tñ di
co: q̃ nõ põt gñare. ¶ Ad p̃bationẽ que adducitur ex cõ
sequẽtia Aug. 2 Maxi. q̃uis diuersimode r̃ndeat̃ a diuer
sis. Dico q̃ illa oña Aug. ſm se nõ est necessaria. Uñ sim
pliciter nõ seq̃t: pr̃ nõ põt gñare. ergo pr̃ nõ ẽ oĩpotẽs. nõ plꝰ
q̃ sequat̃ filiꝰ nõ põt gñare. ergo filius non est oĩpotẽs. q̃ oña
ſm oẽs nõ est bona. 2 hoĩes aũt oña bona est. Nã Maxi.
ponebat filium dei esse factũ ⁊ esse creaturã quãdã. Item
ponebat: q̃ esset nãlis filius dei. cõstat aũt q̃ poſſe ẽ filium
nãlẽ esse equalem in perfectiõe ⁊ potẽtia patri suo: sicut in
hoĩbus videmus: q̃ si aliq̃s filius nõ sit eq̃lis p̃ri. non est:
q2 filio talis equalitas repugnet: s3 ex aliquo alio. Ex his
M aũt sequit̃: q̃ aliq̃s filius deo patri equalis fuit possibilis
fieri: ⁊ fuit qđdã factibile. Et q2 oĩpotens dr̃: quod omne
factibile seu poſſe fieri põt facere. iđ bñ sequitur: filius eq̃
lis deo p̃ri fuit factibilis: ⁊ deus pr̃ nõ potuit filiũ equalẽ
facere. ergo deus pater nõ fuit oĩpotẽs. Et eodẽ mõ seq̃t̃. filiꝰ
equalis patri fuit generabilis: ⁊ pater non potuit equalẽ
sibi filiũ gñare. ergo pater nõ fuit oĩpotẽs. si filius ponat̃ gña
bilis sicut aliqđ factibile ⁊ essentialr̃ distinctũ a deo. vt po
nebat Maximus. Sed silr̃ nõ seq̃t̃: q2 nõ oẽ gñabile est fa
ctibile: nec respectu cuiuslibet gñabilis vel p̃ducibilis dr̃
oĩpotens: sed respectu cãbilis seu factibilis tñ. Quod ab
Aug. ẽt dr̃ de fi. ad Pe. ca. 3. vbi ait. In eo dei oĩpotentia
intelligit̃: q̃ oẽm creaturã visibilem atq̃ inuisibilẽ. i. cor
poralem ⁊ ẽt sp̃ũalẽ de nihilo fecit. Ex q̃ p3: q̃ ſm ipsum
omnipotẽtia dicitur respectu causabilium tñ.

¶ Distinctionis. xxiiij. Questio. j. N

Circa distinctionẽ. 24. i que Magr̃ ingrit
q̃ñõ termini nũerales. vt vnus/ duo/
tres/ dicant̃ de deo ⁊ p̃sonis diuinis. Quero p̃
de hoc termino vnus. Utrũ. s. vere de deo dica
p̃m tur. ¶ Et arguitur q̃ non: q2 vel diceretur de
deo ſm q̃ vnũ est p̃n̄m numeri: vel ſm q̃ est cõuertibile cũ
ente. non primo modo. tum q2 tale vnum non dicitur: nisi
de continuo: sicut p3 per Cõmẽ. 5° meta. vbi ait. Et debes Cõ. 11.
scire: q̃ illud qđ est hꝰ est indiuisibile in quãtitate tñ. si nõ
h3 situ est p̃ncipiũ nũoꝝ: ⁊ si h3 est punctus: ⁊ illud quod
est tale in vnoquoq̃ genere est simplex in illo gñe. Tu3 q2
vnum sic sumptũ signat accñs in re que dicitur vna. sicut
p3 per eundẽ li. 4°. vbi ait: q̃ Aui. fuit deceptus: q2 estima Cõ. 3.
uit q̃ vnũ dictũ de omnibus predicamẽtis. i. vnũ qđ est p̃n
cipiũ nũoꝝ. nũs autem est accidẽs. Uñ opinatus fuit: q̃ h
nomẽ vnũ signat accñs in entibꝰ: ⁊ nõ intellexit q̃ vnũ qđ
est p̃n̄m nũoꝝ est ex entibꝰ: de q̃bus dr̃ hoc nomẽ vnũ. hec
O Cõmẽ. Ex his p3 q̃ Cõmẽ. intendit: q̃ vnũ qđ est p̃ncipiũ
nũoꝝ signat accñs: sicut ⁊ nũs. ⁊ ex hoc dicit Auic. fuisse
opinatũ: q̃ vnũ 2uertibile enti signat accñs: q2 non distin
xit vnũ h ab illo. Nec ẽt vnũ 2° mõ sũptũ. s. cõuertibile en
ti põt dici de deo: q2 etiã tale vnũ signat aliqd ex̃ animam
supadditũ rei: q̃ dr̃ vna: qđ nõ cõtingit esse in deo. assũptũ
p3: tũ q2 alias esset nugatio. dicẽdo ens vnũ: vel hõ vnus.
Tũ q2 tale vnũ est passio entis: passio aũt signat aliqđ di
stinctũ a subo: tñ p̃cise idipsum qđ subm: aliogn nõ p̃dica
ret̃ de ipso in 2° mõ: s3 in p̃ mõ dđi p̃ se. Nec ẽt diffiniret̃ p̃
subm plus q̃ subm p̃ passionẽ. ¶ Itẽ diffõ passionis p̃ se3
nõ esse p̃ additamentũ: cuius oppositum p3 7° meta. T. c. 17

Ad oppositũ arg̃t̃ p̃ illud Deu. 6°. Audi israel Oppom t. c. vlti.
dñs deus vester deus vnus est. ⁊
12° meta. ait p̃hs. vnꝰ ergo p̃nceps: p̃ quẽ nõ nisi deũ itellexit.

In hac qõne duo erũt arti. Primꝰ erit vtrũ vnũ con
uertibile cũ ente vere dicat̃ de deo? Scđs vero
vtrũ de deo dicat̃ vnũ qđ dr̃ p̃n̄m nũoꝝ vel p̃n̄m nũandi: seu
P qđ signat p̃n̄m nũi. In p̃ articulo sic p̃cedã: q2 p̃ p̃mittam q̃
dam necessaria ad p̃pom. scđo ponã aliquas 2nes.

Premittendũ aũt p̃mo est qd importat̃ per h p̃mꝰ ar.
nomen/ vnu3/ gñalr̃ sumptũ: ⁊
dico q̃ idipsum penitus qđ per hanc orõnem: in se indiui
sum seu non diuisum. Sumo aũt diuisum queadmodũ oẽ
ens dr̃ esse diuisum a q̃l3 ente: qđ nõ est ip̃m. q̃ñõ loq̃t̃ p̃hs T. c. 8.
6° meta. cũ ait: q̃ veꝝ affirmationẽ h3 in cõposito: negatio Cõ. 8.
nẽ aũt in diuiso: vel disiuncto: qđ exponẽs Cõmẽ. ait. i. vera
affirmatiua signat cõpõnẽ in entibꝰ: ⁊ vera negatiua diui
sionẽ. De q̃buscũq̃ ergo entibꝰ veꝝ est dĩc h non est illđ: illa
dñr h mõ diuisa. ⁊ eõ. de q̃bꝰ vere dr̃ h est illud illa a p̃ho
vocãt̃ cõposita. Isto ergo mõ illđ dr̃ in se diuisu3 qđ ẽ aliqua
sic adinuicẽ diuisa: ⁊ ip̃m nõ est aliqđ illoꝝ: ⁊ p̃ oppositum
illud ens dr̃ indiuisum in se qđ nõ ẽ aliq̃ sic adiuicẽ diuisa.
Q Uel in aliis v̈bis ⁊ redit in idẽ. illud est diuisum in se cꝰ est
intrinsece: aliqđ qđ nõ est ip̃m. illud vero indiuisum in se: cꝰ
nihil est intrisece. qđ nõ sit ip3: ⁊ qđ sic in se idiuisum ẽ vnũ. T. c. 2.
¶ His 2sonat illud dcm̃ p̃hi. 10. meta. vni esse ẽ indiuisi T. c. 11.
bile eẽ. ⁊ in 5° eiusdẽ dicit. q̃ q̃cũq̃ nõ hñt diuisionẽ: iq̃ztũ
nõ hñt: vnũ dñr. ¶ Qđ vero huic diffõni dicẽti qd nois hꝰ
vnũ. aliq̃ addunt: ⁊ a q̃l3 alio diuisum: sup̃flue addit̃. Na3
si solus deus esset: deitas eẽt vna: ⁊ tñ nõ eẽt ab alio diuisa
non est ergo de rõne vniꝰ eẽ ab alio diuisum. ¶ D. Sic p3 T. c. 21.
10. meta. vnũ ⁊ multa opponũt̃ p̃uatiue: sic diuisũ ⁊ nõ di
uisu3: ad h aũt vt aliqua dicant̃ vere multa: sufficit q̃ sint
iter se diuisa. ergo ad rõnẽ vnius sufficit q̃ sit in se idiuisũ.
¶ Scđo p̃mitto q̃ hunc terminũ/ vnũ/ p̃dicari de aliquo 2m p̃mis.
põt intelligi dupl'r. Uno mõ vt ipse simplr̃ sine additione
exp̃ssa vel subintellecta aliᶜꝰ alteriꝰ termini p̃ ip̃m determi
nabilis p̃dicet̃: sic de angelo dicimus q̃ est vnus vel vnũ.
substãtiue

A substãtiue accipiẽdo vnũ. Alio mõ ꝙ ipse ꝑdicet cũ addi
tiõe alteriꝰ termini: quẽ determinet expssi vel subitellecti
ꝟ.g̃. dõ de aliq̃ ꝙ ipse est vnuȝ h̃ vel illud: vt vnꝰ hõ vel
vnũ aial aut aliqð aliõ. ¶ His p̃missis pono q̃tuor ꝯnes.
Quaꝝ pᵃ est: ꝙ de q̃lȝ supponente ꝑcise ꝓ re simplici põt
ꝑdicari vnũ vtroqȝ mõ ꝑdictoꝝ. ¶ 2ª ꝙ ð nullo suppone̾
te pro re hñte p̃tẽ ⁊ p̃tẽ: põt ꝑdicari vnũ p̃ mõ. s. simplr̃. 2º
aũt nõ põt. ¶ 3ª ꝙ neutro mõ ꝑdicatũ sign̄at aliquã enti
tatẽ distictã ⁊ supadditã rei pro q̃ supponit illud de quo
ꝑdicat̃ ⁊ ꝑ quã illa sit vna. ¶ 4ª ꝯ ẽ: ꝙ iste terminꝰ /vnũ/
p̃ 2. ꝟissime ꝑdicat̃ de deo. ¶ Prima ꝯ ꝓbat̃: q̄ꝛ ois res sim
plex est indiuisa in se: g̃ ois res simplex est vna: ⁊ ꝑ ꝯñs de
oi termio supponẽte ꝑcise pro re simplici ꝑdicari põt ⁊c̃.
ꝯña pȝ ex rõne huiꝰ nois /vnũ/ p̃missa. Añs aũt notũ est:
q̄ꝛ illas tm̃ res simplices dicimꝰ q̃ nõ sũt aliq̃ q̃rũ aliqð
ipse nõ sũt: ⁊ vnũ nõ sit aliud: q̃lȝ ãt taliũ dĩ ẽẽ idiuisa ĩ se.
¶ Q aũt vnũ possit de talibꝰ ꝑdicari cũ adiũcto certum
B ẽ: q̄ꝛ de q̃cũqȝ põt vnũ ꝑdicari simpˡr ipt ẽt ꝑri cũ adiũcto q̃
lȝ, nõ cũ q̃lȝ adiũcto. Vñ sic dĩ. Michael ẽ vnꝰ vl̃ vnũ: ita
ꝟe dici pt̃. Michael ẽ vnꝰ ãgelus: ẽ vna sb̃a: ⁊ vnꝰ spũs.
2ª ꝯ. ¶ 2ª ꝯ hȝ duas p̃tes: q̃rũ pᵃ sic ꝓbat̃. Oẽ hñs p̃tẽ ⁊ p̃tẽ est
aliq̃ q̃rũ vnũ nõ est aliud neqȝ ip̃m: ⁊ ꝑ ꝯñs est in se diui
sum. g̃ nullũ hñs p̃tẽ ⁊ p̃tẽ est simplr̃ vnũ: ac ꝑ h̃ de nullo
supponẽte pro tali p̃cur vnuȝ simplr̃. Añs pȝ: q̄ꝛ cuiuslȝ
hñtis p̃tẽ ⁊ p̃tẽ vna ps nõ est alia ps neqȝ ip̃m cuiꝰ est ps.
ꝯña ꝓbat̃: q̄ꝛ si de aliq̃ supponẽte ꝓ hñte p̃tẽ ⁊ p̃tẽ ꝑdicet̃
simplr̃ vnũ: illud pro q̃ subm̃ supponit: est in se idiuisum:
⁊ nõ est aliqua: quorũ vnum non est aliud: aut q̃rũ aliqð
2ᵐ nõ est ip̃m: ⁊ per ꝯñs non hȝ p̃tẽ ⁊ p̃tẽ. ¶ Scðo si de aliq̃
hꝰ simplr̃ dĩ vnũ demr̃atis oibus: q̃rũ q̃lȝ est ps eiꝰ: ve
re diceret̃ hec sũt vnũ: vt demr̃atis aia ⁊ corpe sortis: ve
rũ est dicẽ: hec sũt vnũ. ꝯña pȝ: q̄ꝛ oẽs p̃tes simul sumpte
sunt ip̃m totũ: ⁊ aia ⁊ corpꝰ sunt sortes: ⁊ ꝑ ꝯñs si totũ est
Cap. 3. vnũ: ⁊ ipse p̃tes sũt vnũ: sed ꝯñs est fl̃m: sic ꝓbat Aug. 6.
de tri. vbi ait. cũ sic dĩ vnũ. vt nõ addat̃ ꝙ vnum ⁊ plura
vnũ dñr: vna nã atqȝ ẽẽntia nõ diffidẽs neqȝ dissentiẽs si
gnificat̃. Cũ ꝟo addit̃ ꝙ vnũ põt aliqd sign̄ari ex plib̄us
vnũ scm̃: q̃uis diuersis nã. sic aia ⁊ corpꝰ nõ vtiqȝ vnuȝ.
C Quid eni tã diuisuȝ nisi addat̃ aut subitelligat̃ qd vnũ. i.
vnꝰ hõ aut vnũ aial. Scðo idẽ ꝓbat̃ ꝑ argumẽtationem
Cap. 15. Aug. q 2º de li. ar. ꝓbat nullũ corpꝰ ẽẽ vnum ex h̃ ꝙ q̃lȝ
corpꝰ hȝ p̃tes. Vñ ait sic. q̃cq̃d corpis sensu attigit̃: iã nõ
vnũ: sed multa ẽẽ ꝯuincit̃: corpꝰ est eni ⁊ iõ hȝ inũabiles
p̃tes. Et declãto imediate oẽ corpꝰ hr̃e multas p̃tes con
cludit: ⁊ ꝑpea nullũ corpꝰ ꝟe pure qð vnũ ẽẽ ꝯcedimus.
Et ifr̃a. idip̃m qð simplr̃ vnũ est nõ põt hr̃e p̃tẽ dimidiaȝ
vel 3ᵃᵐ vel quotãlȝ: q̄ꝛ simplex vel simplr̃ bm aliã lr̃aȝ ⁊
ꝟe vnũ est. Ex his se̾. ꝙ nulluȝ totũ ẽẽntiale vel itegrale
homogeneũ vl̃ etherogeneũ ꝯtinuũ ⁊ discretũ aut q̃ũolȝ
ex p̃tib̄ꝰ itrisece ꝯstitutũ est simplr̃ vnũ. sic de q̃lȝ hꝰ pt ꝑ
iam dcã ꝓbari. Illud aũt dico simplr̃ vnũ de q̃ vel de ter
mino stãte pro eo simplr̃ ⁊ sine adiũcto verificatur vnũ.
¶ Aduertẽdũ aũt: ꝙ cũ dico totũ est oẽs sue p̃tes: vel cũ
D dico: sumo oẽs p̃tes hꝰ aut illius: nõ aliud intelligo q̃ȝ si
dico. oia q̃ꝝ q̃lȝ est ps totiꝰ sũt totũ. ⁊ ita in eadẽ sign̄a
tione accipio oẽs p̃tes ⁊ oia q̃rũ q̃lȝ est ps. Qð dico ad
vitãdũ multas calũnias ⁊ forte icõueniẽtia: que possent
iferri: si ꝑdicte sumerent̃ bm suã ꝓpriã sign̄ationeȝ. Et ad
hũc itellm̃ vtor talibꝰ ꝓpõnibꝰ ꝓpter cõem vsum loque̾
di: in q̃buscũqȝ locis me ꝯtigat vti eis. ¶ Scða ps ꝯnis:
videlȝ: ꝙ vnũ põt ꝑdicari cũ aliq̃ adiũcto ð eo qð suppo
nit pro hñte p̃tẽ ⁊ p̃tẽ: ꝓbat̃. nã de sorte cõposito ex aia i
tellectiua ⁊ corpe ꝟe dĩ sortes est vnꝰ hõ: sequit̃ eniȝ sor.
est hõ. ⁊ nõ est plures hoies q̃rũ vnꝰ nõ est aliꝰ. g̃ sortes ẽ
T. c. 11. vnꝰ hõ. ⁊ añs est veꝝ q̃ꝝtũ ad vtrãqȝ p̃tẽ. ¶ Ad hoc facit
ꝟbũ Phi 5º meta. ca. ð vno. vbi ait: vlr̃. n. q̃cũqȝ non hñt
diuisionẽ inq̃ꝝtũ nõ hñt sic vnũ dñr: vt si inq̃ꝝtũ hõ nõ habȝ
diuisionẽ vnꝰ hõ. Si ꝟo inq̃ꝝtũ aial vnũ aial ⁊c̃. ꝑ nõ hr̃e ãt
diuisionẽ iquãtũ hõ vl̃ inq̃ꝝtũ aial nihil aliud itelligit q̃ȝ nõ
diuidi ĩ aialia nec ĩ hoies sumẽdo diuisionẽ bȝ modũ. s̃. expoᵐ. T. c. p̃.
¶ Itẽ. 10. met. c. p̃ ĩ fine dic̃: idiuisibile est ꝙ vnũ aut sim et. 2.
pliciꝰ: aut inq̃ꝝtũ vnũ: volẽs ꝙ sic aliqð est idiuisibile ita
est vnũ: si est idiuisibile simplr̃ est vnũ simplr̃. si nõ simpˡr:
sed bm aliqd bm illud est vnũ. Et dĩ vnum illud: vt vnus
hõ vel vnũ aial. Quãuis g̃ sor. sit diuisus in plura: q̄ꝛ tm̃ nõ
est diuisus in pl̃es hoies. ⁊ ipse hõ iõ ꝟe dĩ: ꝙ ipse est vnus
hõ. Nõ aũt sequit̃: sor. est vnus hõ. g̃ sor. est vnꝰ. sic nõ se
q̃t: sor. est vnꝰ hõ. g̃ sor. nõ est aliq̃ adiuicẽ distincta: sȝ po
tius seᵗ oppᵐ. Nã se̾: g̃ sor. est corpꝰ ⁊ aia itellᵗiua: ⁊ vltra.
g̃ ẽ aliq̃ adiuicẽ disticta. ⁊ sic ẽt nõ se̾: sortes est indiuisus
in hoies: vel nõ est pl̃es hoies. g̃ sortes est idiuisus in ali
q̃: vel nõ est pl̃a aliq̃. nec ẽt seq̃t: g̃ est idiuisus. Nã in oibꝰ
talibꝰ ꝯñtis arguit̃ negatiue ab iferiori ad superius a p̃te
ꝑdicati: in plus eni est plura ⁊ plura aliq̃ q̃ȝ pl̃es hoies. F
¶ Ex hijs sequit̃ vnũ correlariũ. s. ꝙ nõ ois multitudo ẽ
ꝯstiᵗᵃ ex vnitatibꝰ simplr̃. Nã multitudo p̃tiũ ꝯtinui nõ cõ
stituit̃ ex vnitatibꝰ hꝰ: cũ nulla pars ꝯtinui sit vnitas aut ꝯ 2ᵃᵐ ꝯ.
vna simplr̃. ¶ Circa istã ꝯnẽ occurrũt dubia. Et p̃mũ est arguit̃.
ex dicto Phi 4º meta. vbi dicit. ens ⁊ vnũ ꝯsequunt̃ se sic T. cõ. 3.
p̃nᵐ ⁊ cã. Et Cõmẽ. ibi. itelligit istã ꝯsecutionẽ per vl̃em Cõ. 3.
ꝯuertibilitatẽ vniꝰ sup alterũ. Oẽ eni ens (inq̃t Cõmen.)
est vnũ: ⁊ oẽ vnuȝ est ens ⁊ h̃ ip̃m cõiter ab oibꝰ cõcedit̃.
Sed istud ẽẽt fl̃m: si nullũ cõpᵐ ẽẽt vnũ: cũ ipȝ sit ꝟe ens. 2ᵐ.
¶ 2º q̄ꝛ seq̃t: ꝙ simplr̃ loq̃ndo verius dicat̃: ꝙ hõ est mul
ta q̃ȝ ꝙ est vnũ: imo ꝙ p̃mũ est verũ: ⁊ 2ᵐ est falsum. Sed T. c. 16.
h̃ est ꝯ Phm 8º meta. vbi q̃rẽs cãm vnitatis diffõnis dic̃
ꝙ iõ est vna: q̄ꝛ res diffinita est vna. Et tunc vlteriꝰ ingrit
ꝑꝑ qd tales res. ꝟ. g̃ra. hõ est vnũ. ⁊ nõ est multa suppo
nẽs ꝓ ꝯstãti talẽ rẽ q̃ vtiqȝ est cõposita ẽẽ vnã ⁊ nõ mlt̃a.
Huic etiã ꝯsonat cõis cõcessio. nullus eni est q nõ ꝯcedat
singularẽ quẽlȝ hoiem ẽẽ vnã rẽ: ⁊ silr̃ q̃lȝ lignũ demõ T. cõ. 2.
stratũ ẽẽ vnã ⁊ ẽẽ vnũ. ¶ P. Phs 7º meta. ⁊. 10. ⁊ multis
alijs locis dicit: ꝙ cõpoᵐ qð est ꝑ se vnũ: est vnũ in actu. ⁊ G
pl̃a tm̃ in poᵃ: ⁊ idẽ dic̃ de ꝯtinuo: ⁊ est itentio eiꝰ: ꝙ p̃tes
talis cõpositi ⁊ ꝯtinui nõ sunt pl̃es neqȝ distincte in actu.
Idẽ ẽt vult Cõmen. Vñ de p̃tibꝰ ẽẽntialibꝰ cõpositi ait. 2º Cõ. 7.
de aia. ꝙ mã ⁊ forma nõ sunt in cõposito existes in actu.
⁊ ꝙ mã nõ differt a forma in cõposito: nisi in poᵃ: aliogn
cõpositũ nõ esset vnũ: nisi sicut illa que sunt vnũ bm tactũ Cõ. 23.
⁊ ligamẽtũ. ¶ Itẽ 3º de aia. dicit: ꝙ due partes non sunt
due actu in linea donec linea diuidat̃: sed tm̃ sunt due in
poᵃ. Ex his aũt sequit̃ ꝙ magis est ꝯcedẽdũ q̃lȝ talium
esse vnũ q̃ȝ esse multa simplr̃ loquẽdo: nec debeat cõcedi
ip̃m esse multa simplr̃: sed cũ determinatione tm̃modo.
ꝟbi g̃ra. dõ ꝙ ip̃m est multa in poᵃ. ¶ Itẽ si hõ dicatur
vnꝰ nisi cum adiũcto: sequit̃ ꝙ nõ verius diceret̃ vnus q̃ȝ
populus vel exercitus. Nã sicut hõ est vnꝰ hõ. ita exerci
tus est vnus exercitus: ⁊ populus vnus populus. ¶ P.
bm dcã sequit̃: ꝙ vna res numero sit plures res nũo. ꝟ
bi g̃ra. vnũ lignũ nũo sit plura ligna nũo: ⁊ vna aq̃ pl̃es H
aq̃. ⁊ ita de q̃buslȝ corpibꝰ homogeneis. ꝯñs aũt est im
possĩe: q̄ꝛ vnũ ⁊ pl̃a opponunt̃ ꝑuatiue: ⁊ ꝑ ꝯñs eidẽ bm
idẽ nõ p̃nt inesse. ꝯña ꝓbat̃. Nã q̃libet taliũ habet p̃tes
similes. Si g̃ lignũ ꝑꝑ multitudinẽ p̃tium est multa: cum
quẽlȝ sit lignũ: ipsum erit multa ligna nũo. Qð aũt etiaȝ
ip̃m sit vnũ lignũ nũo certũ est: aliogn nõ ẽẽt aliqð idiui
duũ singulare in specie ligni. Patet etiã ex alio: q̄ꝛ si ip̃m
nõ sit vnũ nũo eadẽ rõne nulla pars eius erit vna nũo cũ
q̃libet etiã hẽat suas p̃tes: ⁊ cũ impossĩe sit ẽẽ multitudinem
sine vnitatibꝰ: q̄ꝛ multitudo nõ est aliud nisi vnitates: se̾
ꝙ ip̃m nõ erit multa ligna nũo. Vel g̃ opȝ cõcedẽ ꝙ ip̃m
est vnũ lignũ nũo: ⁊ nõ multa: ⁊ habet̃ ꝓpositũ: vel ꝙ ipȝ Ad pᵐ.
est vnũ nũo: ⁊ multa nũo: qð est impossĩe. ¶ Ad pᵐ dico: ꝙ
si isti termini ens ⁊ vnũ sumant̃ simplr̃ sine adiuncto ex

I pressio vel subintellecto: et vterque in numero singulari sunt ad inuicem vniuersaliter conuertibiles: et ita intelligi debet Philosophus et doctor communis. Nam si ens sumatur in numero plurali non predicatur de ipso vnum simpliciter sumptum. hec enim est falsa. entia sunt vnum: et econuerso. si vnum pluraliter sumatur non predicatur de ipso ens singulariter: cum hec sit falsa proprie loquendo: vna vel vnitates sunt ens: sed sunt entitates et entia. ¶ Tunc ad propositum dico. quod proprie loquendo: nullum compositum vel habens partes est ens vel est entitates: sed entia: quamuis aliquo modo possit

Ad 2m dici ens vt patebit in solutione sequenti. ¶ Pro solutione trium argumentorum simul est sciendum quod eorum que dicuntur habere partes. quedam habent partes quarum vna est forma alterius. vt compositum ex materia et forma. Quedam vero habent partes quarum nulla est forma alterius. Et hec sunt in triplici differentia. Nam quorundam sunt partes que constituunt vnum hoc aliquid sic secundum se naturaliter continuum cuius

T.c.8. motus est indiuisibilis secundum modum loquendi philosophi. 5o meta. ca. de vno. i. cuius non potest vna pars localiter moueri alia quiescente: et

K talia sunt corpora que proprie dicimus continua. Quorundam vero partes constituunt vnum hoc aliquid secundum sermonem quidem per naturam scilicet artificialiter continuum modo predicto: sicut paries compactus ex cemento et lapidibus: et sic domus et nauis et huiusmodi talia. Quorundam vero partes neutro modo constituunt vnum hoc aliquid per se continuum: sed quelibet earum est secundum se vnum hoc aliquid precisum et distinctum ab alia parte nulla actione nouiter facta: et ipsam moueri localiter possibile est alia quiescente: quomodo se habent partes exercitus et acerui. quodcumque istorum modorum aliquid habeat partes ipsum est vere multa. non tamen eodem modo. Nam quod habet partes 4o modo est multa hec aliqua: siue quorum quodlibet est secundum se hoc aliquid: et omnia simul non sunt vnum hoc aliquid. Quod vero habet partes 3o modo est multa que non sunt plura hec aliqua: sed vnum: quamuis non per naturam. Quod vero habet partes primo vel 2o modo est multa que sunt tamen vnum hoc aliquid per naturam: et per consequens nullum talium est vnum simpliciter.

8. meta. T.c.16. ¶ Cum ergo Philosophus dicit: quod homo et quelibet res cuius est diffinitio vna: est vnum: et non multa: non intelligit: quod sit vnum simpliciter: sed quod est vnum hoc aliquid per se. et non per artificium: et non est multa quo-

L rum quodlibet sit hoc aliquid secundum se sicut aceruus: aut omnia sint vnum hoc aliquid per ligamentum solummodo vel artificium. Et quamuis simpliciter proferat quod est vnum: non tamen est simpliciter dictum illud intelli-

T.c.8. gendum. Sicut etiam 5o meta. inter ea que sunt vnum per se ponit ea que sunt continua per ligamentum: et simpliciter enunciat illa esse vnum: cum tamen constet ea esse vere multa. Hac etiam ratione conceditur a recte intelligentibus: quod quilibet singularis homo et quilibet ignis est ens et vnum ens et vna res. Ideo videlicet quia est vnum hoc aliquid: vt dictum est: quod non conceditur de populo vel aceruo: quia neutrum est vnum hoc aliquid. Quia tamen illa predicata/ens/res: et vna res/cum predicantur de huiusmodi subiectis: vere supponunt pro pluribus entitatibus: sicut et ea de quibus predicantur: ideo simpliciter et magis proprie de quolibet illorum dicitur quod est entitates et entia. Sicut etiam quamuis simpliciter concedatur quod vna domus est vna res: verius tamen dicitur simpliciter loquendo quod est entitates plures: et res plures. Et ideo cum illa simpliciter proferuntur: non sunt simpliciter: sed cum additu

M cto intelligenda. ¶ Quantum ad aliud quod sequitur dominus: quod Philosophus et Commentator partes 4o modo dictas: et aliquando 3o modo vocant partes in actu et existentes in actu et distinctas actu: et congregatum ex eis dicit non esse vnum in actu: aut non nisi per ligamentum: et hoc ideo: quia non sunt vnum hoc aliquid secundum se per naturam. ¶ Partes vero primo modo dictas que dicuntur partes essentiales. s. materia et forma: et secundo modo que vocantur partes quantitatiue vocant ipsi partes in potentia et que existunt in potentia: et distinctas in potentia: non quidem quia hee partes non actualiter actualitate presentie sunt: sed solum possint esse in rerum natura. hoc enim penitus falsum est: sicut patet ad sensum: etiam nec congregata ex eis essent actualiter: nec etiam quia vna non sit actualiter diuersa et distincta ab alia. Nam absurdum esset dicere quod palmus corporis celi existens in oriente non sit distinctus et diuersus a palmo celi in occidente: et quod aia non sit distincta a corpore loquendo de diuisione et distinctione secundum modum supra dictum. hec enim actualiter vera est. palmus orientalis non est palmus occidentalis: et simpliciter hec est actualiter vera: aia non est corpus. Sed ideo sic vocant eas: quia nulla secundum N

se est vnum hoc aliquid precisum et distinctum ab alia: vt partes de quibus est dictum: sed omnes simul sunt vnum hoc aliquid: et propter hoc addunt quod congregatum ex talibus non est plura in actu: sed vnum. Quod autem iste sit intellectus eorum patet. Primo quidem de partibus essentialibus. 3o celi per Commentatorem. vbi loquens de materia dicit. Hoc enim subiectum po Co.29. situm non est in potentia nisi inquantum non est in actu. inquantum est non in actu est pars alicuius. Et infra subdit: si ergo inuenietur per se et singulariter non secundum quod est pars alicuius non est ens in potentia: sed in actu. Ens enim in potentia non inuenitur nisi in ente in actu: et si separetur esset ens supple actu. ¶ Ex his patet: quod ideo dicit materiam esse ens in potentia: quia est pars eius quod est in actu. i. alicuius quod est vnum hoc aliquid secundum se. Unde vt ait si separetur et esset per se singulariter esset ens actu: quia scilicet esset secundum se vnum hoc aliquid precisum et distinctum: non constituens cum alio aliquo vnum hoc aliquid. Et se sic intelligere vbique declarat per illud quod subdit dicens. Et hoc intendimus cum dicimus in hoc loco Co.29. de prima materia quod est non ens in actu: et est ens in ente in actu O non distinctum ab eo: et hec est intentio mei sermonis: quod est in eo in potentia. De partibus vero quantitatiuis in continuo quod eundem habeat intellectum: patet per eundem 2o de generatione super illo capitulo. De T.c.46 elementis autem ex quibus corpora constituta sunt. Ubi ait quod partes Co.48. in continuo sunt in potentia partes quousque diuidantur et fiant partes in actu. Constat autem quod per solam diuisionem nulla entitas fit que prius non erat: sed tantummodo quod non erat secundum se vnum hoc aliquid fit vnum hoc aliquid: et illa que erant vnum hoc aliquid fiunt plura hec aliqua. Et ideo cum dicitur quod continuum est multa in potentia tamen et non in actu. duplex sensus potest hic distingui. Unus secundum quod ly in potentia: et in actu. possunt determinare compositionem seu verbum: et tunc equaliter dictum illud huic. continuum potest esse multa: et non est multa: et sic est falsum. Alius sensus potest esse secundum quod ly in potentia et in actu possunt determinare predicatum secundum se: et tunc equaliter huic: continuum est multa possibilia: et non multa accidentalia sicut actu existentia: et hoc est verum accipiendo esse potentiale et actuale siue ens actu secundum intellectum datum supra immediate. ¶ Et P eodem modo dominus: quod partes continui sunt distincte in potentia et non in actu. i. sunt distincte partes potentiales et non actuales. Cum vero vltimo additur quod homo non verius diceretur vnus quam aceruus. patet esse falsum. Nam aceruus non est vnum hoc aliquid sicut homo vt dictum est. ¶ Ad aliud dico: quod aliquid esse vnum numero potest intelligi dupliciter. Uno modo quod sit vnum et non plura. Alio modo quod sit secundum se vnum hoc aliquid: et hec multum differunt. Nam primo modo aia intellectiua coniuncta corpori vt forma est vna entitas numero: non autem 2o modo. Homo vero est vna entitas 2o modo et non primo modo. ¶ Tunc ad argumentum dico: quod primo modo nullum lignum est vnum lignum numero: sed quodlibet est plura ligna. Et prima probatio que adducitur concludit accipiendo vnum numero primo modo: sed 2o modo. ¶ Ad aliam probationem que inducitur concedo consequens. Et vlterius dico. quod non est impossibile esse aliquam multitudinem que nec sit vnitas: nec constituta ex vnitatibus simpliciter: sicut de vnitate et Q de vno simpliciter supra locutus sum: quinimo omnis multitudo partium continui est huiusmodi. Si vero accipiatur vnum numero secundo modo. Tunc dico: quod aliquod lignum est vnum numero: sed cum hoc stat quod sit etiam multa ligna: scilicet non multa quorum quodlibet sit vnum numero isto 2o modo: sicut homo est vnum numero 2o modo: et non primo modo: cum sint plures entitates. Est tamen differentia quia aliquid eorum quibus est homo est vnum numero primo modo: scilicet aia intellectiua: sed nullum eorum que est lignum est vnum numero primo modo. ¶ 3m 3m duas partes habet. vna est quod vnum non significat aliquam entitatem superadditam entitati que est vna simpliciter: seu pro qua supponit illud de quo ipsum simpliciter predicatur. Hoc autem probo 3m 3 primo sic: sumo aliquam entitatem simpliciter vnam. verbi gratia. substantiam angeli Michaelis: et arguo sic. Si hec substantia esset sine aliqua entitate superaddita sibi ipsa esset vna. ergo ipsa non est vna per aliquam entitatem sibi superadditam. Consequentia est euidens. Quia enim substantia niuis est alba per entitatem sibi superadditam.

A lō si ipsa eēt sine aliq̄ entitate sibi supaddita ipsa non esset
alba. ¶ Patet etiā rōne: qꝛ per nullā rem aliqd est tale: q̄
remota ⁊ nullo alio ipsius vice posito ipsum nihilomin⁹
est tale. Añs ꝓbatur: qm̄ si hec sub̄a esset illo casu posito:
ipsa tūc eēt hec sub̄a: que ipsa nunc est. ergo tūc nō habe
ret aliquā entitatē intrīsecā: quā nūc nō hꝫ. Nā sicut nul/
la sub̄a includēs aliquā entitatē quā hec nō includit: est
hec sub̄a. ita si eēt aliqua q̄ icluderet aliquā quā hec non
icludit: nō eēt hec: q̄zuis posset hanc icludere vt eius par
tē. Patet etiā hec ↄñtia ex alio: qꝛ pp nullam entitatē sibi
supadditā aliq̄ sub̄a vel entitas caret aliq̄ entitate intrin/
seca: quā includeret si ipsa esset sine aliqua entitate super
addita sibi: ⁊ per ↄñs nō includeret aliquā hmōi entitatē
per precisaꝫ remotionē oīs entitatis sibi superaddite. Si
aūt nō includeret tūc aliquā entitatē quā nūc aūt icludit.
ergo ipsa tunc nō esset aliqua entitas: quarū vna nō esset
alia: ⁊ aliqua nō esset ipsa: ac per hoc ipsa esset in se idiui/
B sa ⁊ vna. Assumptuꝫ ꝓbat᷑: qꝛ si ipsa tūc esset alique tales
entitates: sint ille entitates .b.c. ⁊ ipsa sit .a. cū ḡ positū sit
ꝙ tūc .a. non haberet aliquā intrinsecā entitatē: quā mō
nō hꝫ. ergo nūc nō hꝫ .b. ⁊ .c. Aut ergo nūc entitas que ē
b. est entitas que est .c. Et silr̄ est entitas que est .a. aut nō.
si nō. ḡ .a. nūc non est vnum simplr̄ vt supponitur. Si sic.
ergo ⁊ tūc entitas que est .b. esset tūc entitas que est .c. ⁊
esset etiā entitas que est .a. sicut entitas que est .b. eēt tunc
entitas que est .b. Et si entitas que est .c. esset tunc entitas
que est .c. ⁊ entitas que est .b. esset tūc entitas que est .c. ⁊
per ↄñs .a. nō esset alique entitates quarum vna nō esset
alia ⁊c̄. ¶ Nec obstat si dicatur ꝙ impossibile est hmōi
sub̄am esse sine aliqua entitate supaddita. Primo quideꝫ
qꝛ esto ꝙ illud esset impoſe: nihilomin⁹ seq̄t ꝓpositūꝫ: qꝛ
si ista sub̄a esset vna nō seipsa: sed per aliquā entitatē sup/
additam. Si etiā ꝑ ipoſe poneret ipsam esse sine entitate
superaddita. ipsa tunc nō esset vna: sicut qꝛ ignis est cali/
dus caliditate sibi supaddita: si poneret ꝙ ignis esset sine
C calitate: ipse non esset calidus: esto ꝙ impoſe esset ipsum
sic poni: sicut diceret phi. ergo per oppositū: si posito illo
imposī adhuc sub̄a esset vna: sequit᷑ necessario ꝙ ipsa non
est vna per aliquā entitatē superadditā. Simili modo ꝓ/
Cap. 6. bat Aug. 5. de tri. ꝙ pr̄ nō iō est igenitus: qꝛ filiū genuit.
qꝛ si filiū nō genuisset nihil ꝓhiberet eū dici ingenitum: ⁊
tamē suppositio est penitus imposs. ¶ Scđo qꝛ falsum
est illud esse impoſe: nō enim aliq̄ ↄ̄dictio iplicat᷑: si ponat᷑
illa sub̄a esse ⁊ nulla entitas sibi supaddita esse. ¶ P. Nō
minus poſe est eē sub̄am sine aliqua entitate superaddita
q̄z esse accñs aliqđ sine subiecto: qđ tm̄ cōstat per fidē esse
possibile. ¶ Posset autē virtus premisse rōnis euidētius
deduci. ponēdo .s. ꝙ deus causaret aliquā sub̄am angeli/
cā sine entitate supaddita: ⁊ post lapsum tpis causaret in
ipsa alias entitates q̄les sūt in alijs substātijs angelicis.
D q̄ scđo stat ꝙ ista sb̄a ita eēt vna sicut sub̄a alterius angeli.
Tūc arguit᷑ sic demōstrādo ipsaꝫ: hec sub̄a est vna ⁊ fuit
vna dum fuit sine superaddita entitate. ergo hec sub̄a nō
est vna per entitatē supadditaꝫ. ↄñtia pꝫ ex dcis ⁊ prima
pars añtis. scđo ꝟo ꝓbat᷑: qꝛ dum illa fuit sine superaddi
ta entitate si nō fuit vna. ergo fuit alique entitates in se di
uise. i. quarū vna nō erat alia: ⁊ si sic: ergo ⁊ nunc ipsa est
alique entitates iuicē diuise: ⁊ per ↄsequēs illa nō ē vna.
ↄña pꝫ: qꝛ cōstat ſm casum ꝙ ille entitates que ipsa fuit.
ꝟbi grā .b.c. eedē ipse sunt nūc: ita ꝙ illa eadē entitas .b.
que tunc fuit est nunc: ⁊ ipsa eadē entitas .c. que tūc fuit:
etiā est nūc: ⁊ per ↄñs neutra est in alterā vel aliā aliquā
cōuersa vel trāsmutata. ergo ⁊ nūc vna nō est alia: ⁊ cum
vtraq̄ sit: sequit᷑ ꝙ vna a reliqua sit diuisa. ¶ Cōfirmat᷑.
qꝛ ideo precise tunc hec entitas .b. non erat illa entitas .c.
qꝛ hec erat hec. ⁊ illa erat illa. Unde sicut oīs entitas se/
ipsa formalr̄ est ipsa: sic seipsa est diuisa a nō ipsa: seu non
est alia: ⁊ ꝑ ↄñs: q̄zdiu ipsa est ipsa: ipsa est diuisa ab alia: E
sed cōstat ꝙ quādiu ipsa est: ipsa est ipsa. Nō enim est pu/
tandū: ꝙ sicut possibile est aliquā eādem rem prius fuisse
nō tātā vel talē: ⁊ postea esse tātā ⁊ talē: sic sit poſe eandē
entitatē prius fuisse nō hanc vel illam entitatē: ⁊ postea eē
illam. Hoc eni posito illa nō esset eadem entitas sed alia:
Sed nūc est entitas .b. que fuit. ergo nūc ipsa nō est enti/
tas .c. sed ab illa diuisa. Ex quo vlterius sequit᷑: ꝙ hec sb̄a
angeli nūc est vna. ¶ Scđo ad ↄ̄nē sic: nulla entitas sim/ 2m
plex est simplex ꝑ aliquā entitatē supadditaꝫ sibi. ḡ nulla
entitas simplex est simplr̄ vna ꝑ aliquā entitatē. Añs est
notum: qꝛ nō est itelligibile ꝙ aliqd sit simplex: qꝛ in ipso
est aliqd qđ nō est ipsum: sed potiꝰ qꝛ nihil est in ipso qđ
nō sit ipm: ⁊ qdē si nihil sit in ipso itrīsece qđ nō sit ipsuꝫ:
sit aūt in ipso extrīsece. i. nō tanq̄z intrīseca pars eius ali/
quid qđ nō sit ipm: tūc illud est simplex itrinsece siue sim/
plicitate opposita cōpōni ex his: sed non simplex simplici
tate opposita cōpōni huic ſm cōem modū loq̄ndi. Si ꝟo F
neutro mō aliqd sit in ipso qđ nō sit ipm: illud est vtroq̄
mō simplex ⁊ magis simplex q̄z illud qđ pmo mō tm̄ est
simplex. Unī ex h̄ ↄcludit Augu. 6. de tri. ꝙ solus de⁹ est c.6.7.7.
simplr̄ simplex. oīs aūt creatura est multiplex. ¶ Et ex h̄
appet manifeste: ꝙ nulla res simplex est simplex itrīsece:
de q̄ simplicitate sum semp supra locut⁹ in hac q̄ōne: ꝑ ali
quā entitatē sibi supadditā. Cōsequētia pꝫ: qm̄ omnis en/
titas simplex itrīsece: nō est sic simplex: qꝛ est simplr̄ vna
⁊ in seipsa idiuisa. Unī si ipsa eēt in se simplr̄ vna per aliq̄z
entitatē supadditā: sequit᷑ ꝙ illa ꝑ illā supadditā entitatē
eēt simplex. ¶ 3° adhuc posset argui ꝑ rōnē Comē. ↄ̄ Aui 3m
cē. 4° ⁊ .10. meta. vide eā. ¶ 2ᵃ ps ↄ̄nis illius est ꝙ vnū p̄di Cō. 3.
catū cū adiuncto expresso vel subintellecto nō sigñat ali/ Com. 8.
quā entitatē ſm se distictā ab ea quā significat terminus 9.7.10.
cui adiungit᷑ supadditaꝫ entitati. pro qua supponit id de
quo p̄dicatur. ꝟbi grā. cū dr̄. sor. est vnus hō: ly vnus. nō
sigñat aliquā entitatē ſm se distictā ab ea quā significat
homo: ⁊ supadditā entitati pro q̄ supponit sor. sic ꝙ sor. G
per aliā entitatē sit hō ⁊ ꝑ aliā sit vn⁹ hō. ¶ Probat᷑ autē
hoc. Primo: qꝛ si sor. esset sine omni entitate extrinseca si/
bi superaddita: sor. esset vnus hō. ḡ sor. nō est vn⁹ hō ꝑ en
titatē aliquā extrīsecam sibi additaꝫ: ↄña pꝫ vt ↄña pme
rōnis pro pma parte hui⁹ ↄ̄nis: ⁊ añs etiā simili mō ꝓbat᷑
vt illud. Nā si sor. esset sor. eēt sor. ⁊ ꝑ ↄñs eēt hō: ⁊ nō eēt 2m
plures hoies. ḡ eēt vn⁹ homo. ¶ Scđo sumat᷑ aliqs vn⁹
asinus singularis. si iste est vnus asinus per aliquā entita
tē talē superadditā. vel illa est quāta dimēsiue vel nō. Si
nō. aut ipsa est sub̄a: aut accidēs. nō sub̄a: qꝛ nō sub̄a imā/
lis: cum nulla talis sit in asino: nec materialis: qꝛ omnis
talis siue sit mā siue forma seu compositū est quāta. Nec
accñs. tū qꝛ nō esset signare in asino aliquā determinataꝫ
partē in qua illud accñs esset: nō enim apparet cur poti⁹
sit in capite q̄z in cauda: tum qꝛ esto ꝙ ipsum esset in aliq̄ H
parte. ꝟbi grā. in capite: nō ꝓpter illud pars mãe exñtis
in cauda esset vnū cum alia ꝓxima parte mãe: nec cū pte
forme qua iformat᷑: nec etiam pars forme caude cuꝫ alia
parte sibi ꝓxima. Si ꝟo hmōi entitas sit quāta dimēsiue.
ergo est multa: ⁊ tūc querat᷑ per qd illa multa sunt vnuꝫ:
qꝛ vel seipsis: ⁊ tūc eadē rōne vna pars forme asini cum
alia simili: ⁊ similr̄ cū mā seipsis possunt esse vnum: cum
nō min⁹ iste ptes sint ex se nate facere vnū inter se: ⁊ simili
ter ptes mãe illius entitatis addite inter se: ⁊ similr̄ ptes
mãe cū partibus forme q̄z partes illius entitatis addite
inter se. Uel illa multa sunt vnū ꝑ aliquā aliā entitatem.
⁊ tūc de illa q̄rat᷑: ⁊ sic in ifinitū. Similr̄ hec rō ⁊ forsitan
euidētius quo ad aliqd posset formari de aliqua aqua vna
⁊ alijs corpib⁹ homogeneis. ¶ 3° si alicui aque iungātur 3m
ex diuersis partibus due alie aque: ⁊ ex eis fiat vna aqua
totalis que sit .a. aut .a. est vna aqua per vnā aliquā enti/

J fatē superadditam; aut nō. Si nō habet ꝓpositum. si sic,
vel illa esset aliqua entitas existēs in tota aqua vt aliqua
existens tm̄ in coniunctione illarum aquarum partialiū.
Nō pōt dici pᵐ. q2 vel eēt entitas absoluta ⁊ h nō. tum q2
ex tali cōiunctiōe precise nō apparet q possit aliqua enti-
tas absoluta gn̄ari per totum. Absurdum enim est dicē
q si cyphus aq̄ addat mari ex vna pte: q ex h ꝑ totū ma
re gn̄et aliq̄ entitas absoluta. Et iterum: q2 si ali9 cyph9
scd̄o adderet: iterū cāret ꝑ totū mare simul entitas: ⁊ sic
q̄cūq3 cyphi adderent. Et nūc eēt qō per quā illarū totū
esset vna aqua: nec posset dari aliq̄. Tum q2 de partibus
illius entitatis esset querēdum: vtrū seipsis vel ꝑ additū
essent vnum vt supra: vel illa entitas eēt respectus ille: ⁊
istud etiā nō pōt dici: q2 nō apparet ad quē terminum eēt
respectus ille. Tum q2 tot cārent respectus ꝑ totā aquā
quot cyphi successiue adderent: ⁊ nō posset dici per quid
K eēt tota aqua vna aq̄. Tum q2 esto q talis respectus cau
saret nihil ad ꝓpositum: q2 nullus respect9 est entitas ſm
se distīcta ab absolutis: vt infra ꝓbabit. Nec pōt dici: q
illa entitas sit cāta in cōiūctiōe tm̄: vt aliqui forte dicerēt:
q2 aliq̄ superficies esset nouiter cāta ꝯtinuans illas aq̄s:
vel aliq respectus vniōis siue qō est vnio illarum adinui
cē: ⁊ per talē superficiē vel respectum aque illa tunc esset
vna aqua. Hoc inquā eē nō pōt. Tum q2 neutra h9 enti-
tas noua cātur: cum nec respect9 sit entitas ſm se ab illis
distīcta: nec etiā ipsa supficies vt alias ꝓbabit. Tū q2 op3
eadē rōne dīc ꝑ qd ptes supficiei talis (si poneretur) sunt
vnū: ⁊ sic vel tādē deueniret ad pūctū: ⁊ nō esset dare q
pūctum eēt illud ꝑ qō supficies illa eēt vna: vel oporteret
dicere q seipsis: ⁊ eadem rōne ptes aq̄ seipsis sūt vnum.
¶ Eodē mō pōt argui de respectu vniōis: esto q poneret
res distīcta. Nā vel eēt extensus: ⁊ tunc querendum esset
per qd eius ptes sunt vnum: vel esset indiuisibilis: ⁊ tunc
nō posset dari in q̄ pte aq̄ eēt subiectiue: imo etiam nec in
L qua illarū aq̄rum: cū nō sit maior rō de vna q̄3 de alia: tū
q2 siue ponat talis supficies siue respect9. diuisio est ma-
ior ratio q respectus vel supficies causata in cōiunctione
aq̄ cōiuncte hori aq̄ ex vna pte: sit illud per qō tota aqua
sit vna: q̄3 superficies vel respectus cātus in coniūctione
alterius aque ex alia parte ꝯiuncte: imo nec q̄3 alie supfi-
cies ꝯtinuātes alias ptes illarū aq̄rū vel respect9 vnionū
4ᵐ. illarū adinuicē. ¶ 4ᵒ sicut aliqui arguūt: qn̄ vnum corp9
continuū diuidit ꝑ segregationē partiū adinuicē: quelibet
partiū discretarū est vna nūo hoc aliquid ſm se: igit prius
erat corpus totale nō diuisum: ⁊ tm̄ nulla entitas est de no
uo gn̄ata in aliq̄ partiū per precisam segregationē earū.
T. ⁊. c. 3 ¶ Pro hac ꝯne sunt expsse Phs ⁊ Cōmē. 4. ⁊. 10. meta.
1. ⁊. c. 8. ¶ Sed ꝯ eā pōt argui. Nā separatis abinuicē ptib9 alicui9
9. ⁊. 10. totius qō est per se vnū hoc aliquid: ⁊ remanētibus illis
ꝯ ꝯnem oibus in esse. ille ptes nō sunt vnū vt prius: ergo qn̄ sunt vnū
arguit. scilz ante sepationē earū nō sunt seipsis vnum: sed ꝑ aliqd
additū eis. Ex quo vlterius seqtur: q hō per entitatē sibi
M additā sit vnus hō: ⁊ vnū lignū nūo ꝑ entitatem supaddi
tam sit vnum lignū nūo: ⁊ sic de alijs: cui9 oppoᵐ dcm̄ est.
Añs p3 in toto eēntiali. Nā separata aia hois a corpe: ⁊
vtroq3 remanēte: illa aia ⁊ corp9 nō sunt vn9 hō. Silr se-
cto vno ligno in ptib9 remanētibus: ille nō sūt vnū lignū.
Rñdeo. ¶ Rñdeo dī vno mō q ꝯcesso q partes hois non sint se-
ipsis: sed per entitatē additā vnus hō. Adhuc nō seqtur:
q ꝑ aliā entitatē homo sit vnus ab his qbus est hō: nec
vnū sic ꝑdicatū de ipso sign̄at aliquā entitatē distinctam
ab ea vel eis quā vel quas sign̄at hō supadditā ei: ꝑ quo
supponit illud de quo ꝑdicat. Nā sic ptes hois sepate nō
sunt vn9 hō: sic etiā nō sunt hō. Si aūt essent homo: ⁊ non
vnus homo: argᵐ ꝓcederet eodem modo. partes ligni se
cte sicut nō sunt vnum lignū sic nō sunt lignum: sed ligna.
¶ 2ᵒ mō negādo ꝯn̄am p̄mā. Nā q̄uis sole entitates par

tiū sint totum ⁊ ptes hois hō: nō tm̄ q̄litercūq3 se hn̄tes il- N
le entitates sunt homo: sed ꝯiuncte ⁊ se inuicē ꝑficientes.
L3 aūt nō sem̄ꝑ sic sint ꝯiuncte: qn̄ tamē sunt: nō sūt ꝑ ali-
quā aliā entitatē: sed seipsis cōiuncte: nō enim vnio earū
est aliqua entitas superaddita illis. Similr de partibus
quātitatiuis dico: q seipsis sunt vnū hoc aliqd: ⁊ nō per
aliquā entitatē: ⁊ qn̄ sic sunt: sunt vnum lignū vel vnū ali
qd aliud: quādo xo non sunt vnum hoc aliqd sed multa
hec aliqua: sicut quādo sunt discōtinua ⁊ discreta: tunc nō
sunt vnum lignum vt prius erāt. ¶ Quarta ꝯclusio: scz q 4ᵃ ꝯ.
vnum xe ⁊ simplr ꝑdicat de deo: ⁊ q deus est vere vn9.
ꝓbat: q2 ois res simplex est vere ⁊ simpliciter vna: vt di
cit prima cōclusio: sed deus est simplex; imo maxime int
omnia. ergo ⁊c̄. ¶ Cōtra. deus est aliq̄ plura: q̄rum vnū ꝯ ꝯnē ar
nō est aliud: ergo est in se diuisus: ⁊ ꝑ ꝯsequēs nō est sim- guitur.
pliciter vnus. ꝯn̄a p3 ex dictis: vt videt: ⁊ antecedēs est cer
tum per fidem. nā est tres ꝑsone quarum vna nō est alia. O
¶ Rñdeo negādo ꝯn̄iam. Nam ad hoc q aliqd sit in se
diuisum nō sufficit q sit plura quorum vnum nō sit aliō:
sed vltra h vt supra tactum est reqrit q aliqd illorū plu-
rium nō sit ipm. Tūc enim aliqd ita est ipsius q nō est ip
sum ⁊ ipsum: ⁊ tūc xe est in se diuisum. Nūc autem q̄uis
vna persona nō sit alia: quelibet tamē est deus: nec alius
deus est vna q̄3 alia: ⁊ per ꝯn̄s ille nō est in se diuisus.

Quantum ad scd̄m articulum: videlz. Utrū vnū 2ᵘˢ arti.
qō est pn̄ᵐ numeri dicat xe de deo? Di hēricus
cit a multis q nō: eo q tale vnū nō dī ſm ipsos nisi de re thomas
bus quātis ⁊ ꝯtinuis. Mihi aūt videtur horū fundamē- Egidi9.
tum falsum eē: ⁊ iō pro isto articulo pono q̄tuor ꝯclōnes.
pᵃ ꝯ. q vnū pn̄ᵐ nūi nō dī simplr: nisi de rebus simplicib9
siue de terminis pro reb9 simplicib9 supponētib9. 2ᵃ q cū
adiuncto dī; vel pōt dici de his terminis q supponūt pro
habētib9 ptē ⁊ ptē. 3ᵃ ꝯ est: q vnū pn̄ᵐ nūi non sign̄at aliq̄3
entitatem superadditā ei pro q̄ supponit illud de q̄ ꝑdicatur. P
4ᵃ ꝯ. q vnum tale dī vere de deo. ¶ Prima ꝯ habet duas pᵃ ꝯ.
ptes: q̄rum vna est q de nulla re nō simplici dicit simplr
vnum qō est pn̄ᵐ nūi. Scd̄a xo est q de re simplici simplr
dī: ⁊ loquor d simplici simplicitate opposita compōni ex
his sicut supra. ¶ Primā ptē ꝓbo p̄ ex itētiōe bti Augst.
2ᵒ de li. ar. vbi volēs ꝓbare nūos nō esse nobis per sensus Cap. 15.
corpis notos assumit pro fundamēto q ql3 nūs tot voca
tur: q̄tiēs h3 vnum. x. g. si bis habuerit vnū vocat duo:
si ter tria: si decies decē: ⁊ ql3 oino nūs vt ait q̄tiēs habet
vnū hinc illi nomē est: ⁊ tot appellat. Unum xo qsq3 ve-
rissime cogitat ꝑfecto inuenit corpis sensibus: non eē posse
sentiri. Quicqd. n. sensu attigit: iā nō vnum sed multa eē
ꝯuicit ⁊c̄. vt supra in scd̄a ꝯclōne p̄mi arti. est allegatum.
¶ Ex istis p3. q Aug. loqt de vno qō est pn̄ᵐ nūi: ⁊ q ta
le vnū non dī simpˡ de aliq̄ corpe vel hn̄te ptes: ac ꝑ h nec
de aliq̄ nō simplici. ¶ 2ᵒ idē ꝓbo ex itentiōe phi. 10. meta. 2ᵐ
vbi loquēs de vno qō est metrū ⁊ pn̄ᵐ numeri qō in nūis T. c. 4.
est metrū certissimū. Unitatē. n. ponūt oino indiuisibilē: Q
⁊ satis cito post dicit: q q̄uis metrū sem̄ꝑ sit idiuisibile:
nō simplr tm̄ oē metrū est idiuisibile: vt pes ⁊ vnitas: sed
h qdē oino illud xo idiuisibile ad sensum voluit sicut di-
ctū est iā. Nā forsan oē ꝯtinuū est diuisibile: vbi Cōmē. Cō. 4.
exponēs ait: ⁊ nō oēs vnitates que accipiunt ad mēsurā-
dum sūt idiuisibiles eodē mō: sed q̄dam sūt idiuisibiles
simplr: vt vnū in nūo: ⁊ q̄dā ꝑ istitutionē vt pes ⁊ palm9.
¶ Ex his p3. q ſm itētiōē phi vnū qō ē pn̄ᵐ nūi ē oio idi
uisibile: ⁊ ꝑ ꝯn̄s de nll'o nō simplici h9 vnū simpˡ xificat.
¶ 2ᵒ idē ꝓbat rōne. Nam qōlibet eorū que numeram9 di 2ᵐ.
cēdo: vnum duo tria ⁊c̄. ſm h ꝑcise numerat ſm q est in
se idiuisum ⁊ nō multa: ⁊ per ꝯsequēs qōlibet qō est vnū
pn̄ᵐ vel itegrās cum alijs numerū: ideo ꝑcise est sic vnū:
q2 est in se idiuisum: ex q̄ vltra seqt. q si est vnū simpliciter:
est in se idiuisū simplr: ⁊ si est vnū ſm qd: ē idiuisum ſm

F qd:cũ ğ nullũ hñs ptes sic sit simplr idiuisum:qnimo qd libet sic diuisum est multa:vt p3 ex pcedẽti arti.sequit q nullũ tale sit simplr vnũ:7 q de nullo supponẽte pro aliq taliũ posset simplr ỽe dici vnũ nũale ò q agit. Assumptũ declarat deducẽdo in singulis. Si.n. numerent exercit9 vel ppli 7 dicant.ỽ.g.duo vel tria.ql3 sic iõ pcise di vn9: q2 est in se in plles exercit9idiuisus. Nã si eẽt plles exercitus:sicẽ est plles boies:sic illi non dñr nec sunt duo boies: sic ẽt nõ eẽnt duo exercitus. Et sic neutri exercit9 est vnus bõ:sic neutri eẽt vn9 exercit9. Silr si sint due dom9 qlibet iõ pcise est vna:7 sic cõnũat alteri:q2 est idiuisa in plures domos qũuis sit diuisa i plles parietes 7 lapides 7 ligna. Eodẽ mõ duo boies dñr duo fm q vterq fm se est idiuisus in multos boies qũuis sit diuisus in plles ptes eẽntiales 7 itegrales:7 ita gnalr reperit in oibus. ❡ Huic concordat dcm̃ phi.3°phyficop.q pbans q in nũis est deuenire ad minimũ.dicit q cã est:q2 vnũ est indiuisibile qd/cũq vnũ sit:vt bõ vnus bõ 7 nõ infiniti. Nũs aũt est vno plla 7 ql3 qdã:qre necẽ est stare ad indiuisibile:7 pstat q ipe loqt de vno qd est pn̄ nũi.7 Cõmẽ. exponens ait dẽ vnũ ẽ idiui9:vt vn9 bõ.vn9 equ9.ẽ.n.idiuisibilis i illa spẽ: iõ vnũ simplex.s.numerale est idiuisibile:7 q2 nũs est co/aceru9 vnitatũ numer9 erit cõposit9 ex idiuisibilibus 7c.

T.c.68. B Com.68

C ❡ H.si bmõi vnũ.simplr ỽificaret de aliq nõ simplici sequeret q maior nũs simplr diceret de minore.7 eẽ.ỽ.g. ỽe diceret.tria sunt sex.7 sex:sunt tria.pña pbat.q2 sum/ ptis so2.pla.7 cicerone.si de qlib3 eo2 ỽe dicit q est vnũ simplr sine adiũcto poterim9 eos nũare dõ/vnum/duo tria.7 ò eis iste nũs/tria/simplr pdicabit.7 ipsis demsat h erit ỽa.h sũt tria. Sed pstat q eisde3 demsatis h est vera.h sũt sex.sũt eni tres anime 7 tria cõ2.7 tũc expositorie ar9.h sunt sex.h sunt tria.se9.tria sũt sex.hoc aũt pñs est ipol'e.nã l3 h sit vera.tres boies sunt sex entitates.h tñ ẽ ipolis tria sunt sex.sic ista.tres boies sunt sex homines.7 ista.tres entitates sunt sex entitates. ❡ H.si vnu3 pn̄ nũi diceret simplr de aliquo nõ simplici:sequit q aliqs nũs simplr sumpt9 esset plura q̃ qties cõtinet vnũ:7 nõ pcise tot:pñs est falsum:vt supra p3 per Aug.pña p3:q2 vnum qd ille numer9 ptineret eẽt plura:7 nõ vnum tñ:7 sic numerus ptinẽs tale vnũ decies pcise vel tali vna decẽ esset plura q̃ decem. ❡ Scda pars pnis pbat sic.aliqua res simplex est simplr vna 7 alteri cõnumerabilis.ğ vnũ qd est pn̄ numeri simplr dicit de aliqua re simplici.añs est notũ. Nã aia vna itellectiua est simplr vna:7 est pnumerabilis alteri aie itellectiue.dicẽdo vna duo:7 vnũ 7 duo neutralr:sic.n.vere aia so2.7 aia pla.sunt due aie:sicẽ so2. 7 plato sunt duo boies.pña ỽo p3. ❡ 2°q pbat:q2 de terminis supponẽtib9 pro habẽtib9 ptẽ 7 partẽ vere pdicat vnũ cũ certo.adiũcto:vt p3 ex pcedẽti art.7 hy talia sunt inuicẽ cũ eodẽ adiũcto pnumerabilia.ỽ.ğ.vnus bõ:duo boies:7 vltra:ergo de talibus seu supponẽtibus pro eis vere dicit vnũ qd est pn̄ numeri cũ determiato adiũcto. ❡ Cõfirmat.q2 de pluribus taliũ simul ỽe dicit q sunt tot vel tot:hec vel illa.ỽbi gra.decẽ boies vel decẽ eq.ğ de qlibet talium ỽe dicit vnũ h vel illud pn̄ numeri. Unde sicut vnum simplicit est pn̄ numeri simplr:sic vnum hoc vel illud:qd põt dici vnũ fm qd est pn̄ numeri fm qd.i. numeri qui nõ est simplr tot vel tot:sed tot hec vl tot illa.

C 2°q D 3°q

❡ 3°q pbat.pmo sic:vnũ pertibile enti nõ signat aliquã entitatẽ superadditã entitati que est vna. ergo nec vnum pn̄ numeri. Antecedẽs p3 ex pcedẽti arti. cõsequẽtia pbat:q2 siue vnũ nãle dicat de quolibet de quo dicit vnũ cõuertibile enti siue nõ:de quocũq tamẽ dicat sufficit illi q sit vnum vnitate entis:ad hoc vt alij possit cõnumerari:seu cum alio pstituere numerũ: 7 per cõsequẽs sufficit ad hoc vt de ipso vel de supponẽte pro ipso possit pdicari vnũ numerale.i.qd est pn̄ numeri. Unde posito q so2. sit vn9 homo vnitate entis pcise:7 simp9 plures so2.7 plato sunt vere duo boies:7 pseqns vterq fm se est vnus vnitate numerali:ex qua ille numerus itegrat. ❡ H. Si vnitas aie intellectiue vel angeli est distincta entitas ab entitate aie:ğ hec vel illa sunt due entitates:7 p pñs vtraq fm se diuisim est vna.7 tunc querat de illa entitate anime que cõnumerat sue vnitati:an sit vna p seipsam:7 habet ppositum. Nã pma frustra ponit.an per aliã vnitatẽ: 7 sic pcedit in ifinitum. Et similiter põt queri de illa entitate que dicit vnitas anime:an per seipsa3 sit vna:7 si sic: eadem rõne entitas anime seipsa erit vna:an per alia3 entitatẽ supadditã:7 erit pcessus in ifinitum:7 p3 q semper loquo2 de vno numerali. ❡ Sed forte dicet q vtraq entitas est vna:sed diuersimode. Nã entitas vnitat est eẽntialiter vna vel potius vnitas:entitas vero aie est denoiatiue tñ:q2.s.est habẽs talẽ entitate3:sicut si cando2 dicat cãdidus:vt dicit Aug.7°de tri.aliter ipse dicit cãdidus: q2.s.essentialr est cando2 7 aliter cygnus. Nam cygnus solum denominatiue dicit cãdidus:q2.s.in se habet cãdorẽ:7 nõ est cãdo2. Et sicut nõ põt cõcludi q cygnus seipso sit cãdidus 7 nõ per cãdorẽ superadditũ:nec tamẽ sequit pcessus in ifinitum in cãdoribus:ita in pposito nõ põt pbari q entitas aie sic sit seipsa vna:aut sit pcessus in infinitũ in vnitatibus. ❡ Cõtra.p entitas aie nõ est in se indiuisa per illã entitatẽ superadditã quã ponis: nec etiã p illam entitatẽ superadditam est distincta ab illa.ergo nec p illam aliã entitatem est in se vna 7 illi cõnumerata.pseqntia nota est:q2 posito pcise q aliqd sit in se indiuisum 7 sit diuisum ab alio:h 7 illud pstituũt numerũ vel sunt numerus:7 per pseques quodlibet est vnum. ❡ Añcedẽs p3: q2 nulla entitas alteri supaddita est causa idiuisiõis itrinsece de qua loquimur illius rei cui addit: sicut supra declaratũ est:nulla etiam est pn̄ distiguẽdi aliquid a seipsa: alioqui ipsa esset disticta a seipsa:7 ipsa nõ eẽt ipsa:qd implicat cõtradictionẽ. ❡ Cõfirmat.q2 si tam entitas vnitatis q̃ positiõis q̃ entitas aie esset per se subsistens: nec informaret ipsam aiam:cõstat q nõ minus hec 7 illa essent due:7 per cõsequẽs quelibet vna q̃ sint nũc:7 tamẽ tunc entitas aie nõ eẽt vna per istã entitatem. ❡ Ex hoc p3.q exẽplum iductũ nõ est sile:nã per ipm cãdorem cygn9 est cãdidus:7 si ille separat9 existeret ab eo nõ eẽt cãdidus. ❡ Scdo q2 nec min9 entitas aie est p seipam in se idiuisa: 7 ab illa entitate supaddita diuisa q̃ eẽ: illa supaddita p se idiuisa in se ab aia diuisa:7 p pñs non min9 p seipam est vna q̃ ista. ❡ Ex q̃ seqt.q si ista entitas sit p se vna 7 vnitas:q etiã entitas aie sit p se vna 7 vnitas. ❡ H.nulla res est in se indiuisa p aliq̃ entitatẽ sibi supadditã.ğ nulla est vnum numerale p aliquã entitatẽ supadditã.pñtia p3:q2 si rõ talis vni9 in pcisa idiuisiõe itriseca consistit:siue simplr:si simplr sit vnum siue fm qd:vt fm h vel illud:si sit vnum fm qd:vt vnũ h vel vnũ illud:vt supra dcm̃ ẽ:añs etiã est supra declarãtũ. Ad hãc pnẽ applicari pñt rõnes.3. pnis pcedẽtis arti. ❡ 4°q pbat sic.de deo 7 angelo Michaele ỽe pdicat numer9 simplr. Nã ỽe di.q sunt duo. ğ de qlibet eo2 fm se ỽe pdicat vnũ nũale simplr.pñtia p3:q2 numerus simplr est vna:vel entitas simplr:sic nũs fm qd:est vna fm qd. ❡ H.de deo maxime ỽe di: q est in se idiuisus 7 nõ multa.ğ de eo marie ỽe di vnũ nũale. ❡ Cõtra istas pnes sunt aliq rõnes alterius opionis:sed q2 oẽs fundãtur sup h q numer9 dicat solu3 de reb9 qtis 7 mãlib9:qd fundamẽtũ falsum esse oñdit in sequẽti qõne.iõ illas h omitto recitare. ❡ Ad pm̃ ỽo rõnem.q.mi9 q vtroq mõ sumptũ vnũ di de deo. Cũ ỽo pbat q vnũ numerale nõ di de deo:q2 ipm nõ di nisi de ptinuo:nego istõ assumptũ. Et ad auctẽ Cõmẽ.q̃ ad pbãm illõ iducit. Dico p.q nõ suffragat eis:s3 poti9 aduersat. Tũ q2 nullũ ptinuũ ẽ idiuisi9:tũ q2 nullũ ptinuũ caret situ:7 per cõ

Ruño

Cap. F.

2 rñio.

G

D 4°q.

Ad pm arg9 pn ci.q. 5 meta. c.ii.

3 sequēs vi᷑ q̄ de nullo ꝯtinuo dicat̄ vnū nūale:qd̄ vtiq̄ ve
vbi sup. rū est simplr̄ loq̄ndo:vt p3 ex dictis. ¶ Qd̄ ḡ Cōmē.ait
in q̄ntitate nō est itelligēdū determiate de q̄ntitate ꝯtinua
q̄ dī magnitudo:s3 gnal'r de q̄3 qd̄ est q̄ntitas : vel ps seu
pn̄ q̄ntitatis ꝯtiue vel discrete:ōe.n.tale qd̄ est idiuisibile
ꝛ caret situ est vnū nūale ꝛ tale est de?:q l3 nō sit q̄ntitas:
est tn̄ pn̄ q̄ntitatis discrete:sic̄ vnitas ē pn̄ ꝛ ps nūi. Et si
eēt aliqd̄ oino idiuisibile hn̄s situ:illud eēt pūct?. Utru3
aūt aliqd̄ hui? sit:alia videbit̄. Fmo tn̄ Cōmen.in ꝓposito
5 meta. c.ii. ꝯditōalr̄ itelligi d3. Scd̄o pt̄ dici ꝛ forte meli?. q̄ Cōmē.
in x̄bis illis:ꝛ pbs ēt q̄ ibidē dic̄ sic̄a nō loquunt̄ s3 opio
nē ꝓpriā:s3 ſm opiōne tūc famosa3 ponētiū mathemati
ca separa ꝛ pūcta ꝛ alia idiuisibilia:q̄ si eēt x̄a : eēt aliqd
p̄cise de gn̄e q̄ntitatū carēs situ ꝛ idiuisibile:ꝛ illud eēt vni
tas pn̄ nūi mathematici sepati:eēt etiā aliqd tale idiuisi
4 met. c.iij. bile hn̄s sitū qd̄ pūct? ab illis vocabat̄. ¶ Ad 2m auctē3
cludē dico:q̄ opio Cōmē.vt dī i x̄bis allegatis:ꝛ clari?
Cō. 8.9. ad hec.10.meta.fuit q̄ vnū nūale signaret aliqd̄ accn̄s i
ꝛ.10. herēs rei q̄ dī vna:sic albū signat albedinē iherētē subie.
K Et in h̄ ille nō fuit min? decept? q̄3 Auicē. nec ei? auctem
in hac pte recitāda. ¶ Qd̄ ꝯfirmat̄:q̄ etiā aliqd falsum
ibidē dic̄ simul cū h̄.f. q̄ ens qd̄ signat veru3:signat aliqd̄
accn̄s exn̄s i re:ꝛ iō i neutro ille est recitād?. Cū x̄o ꝯn̄a
ꝓbat̄ q̄ vnū ꝯuertibile enti nō dī de deo:q̄ signat entita
tē superadditā rei q̄ dī vna,nego i? assumptū. Ad pm̄ ꝓbō
nē dōm.q̄ nugatio vitat̄ eo q̄ ens ꝛ vnū nō signant eadē
eodē mō:s3 vnū signat negatiue:ea q̄ ens signat affirma
tiue. Nā vt p3:p dcā:vnū signat idē q̄ h̄ dīo:qd̄ est in se i
diuisu3:siue h̄ equalēs p̄ qd̄ nō ē aliq̄ ꝛ ceta:vel nō entia.
¶ Ad 3m dico.q̄ nō semp passio iportat rē distictā a sb̄to
ꝛ iherētē i illi:s3 aliq̄n aliq̄3 q̄ nō pt̄ illi ieē : sic cātiuū ipor
tat ꝯnotatiue creaturā pōle3:q tn̄ do nūq̄ pt̄ incē : aliq̄n
ēt nō iportat aliq̄3 quā nō iportat subm̄:s3 easdē:nō tn̄ eo
dē mō. Sic est in ꝓposito de vno qd̄ negatiue iportat ea q̄
L affirm̄ iportat̄ p ens:vt dcm̄ est:pp qd̄ ipedit̄ ꝑdicatio ei?
de subto in p° dicēdi p se. ¶ Ad aliud qd̄ addit̄ de diffō
ne passiōis de subto tanq̄ p additamētū:dōm h̄ verū esse
sumēdo passionē pro accñte ꝓpo sibi ex aia3 inherēte:nō
aūt h̄ est vl'r ver̄ de passione q̄ est ꝓbile aliqd̄ de subto in
2° mō dicēdi p se:vnū aūt si sit passio entis nō est eius pas
sio pmo modo:vt ex dictis patet:sed scd̄o modo tn̄.

¶ Distinctionis. xxiiij. ¶ Q6. ij.

SEcundo q̄ro:vtrū t'mini nūales mul titudinē importātes:vt duo
pm̄ tres x̄c dicant̄ de personis diuinis. ¶ Et ar
guit̄ q̄ nō.p:q̄ hmōi termini signant nume
rū.ꝛ numerus est accn̄s iherēs rebus nūatꝫ:
Cōm. 8. vt vi velle Cōmē.10.meta.sed nullū accn̄s est i do.ḡ ꝛc.
2m ¶ Scd̄o ois numerus est q̄ntitas.in deo x̄o nulla est q̄n
Cap p°. titas:iuxta illud Augu.5°de tri. Intelligamus deum sine
q̄ntitate magnum ꝛc.ꝛ illud Ambro.in lib.de tri.ꝛ alle
M gat in pn̄ti dis.di.q̄ in deo non est numerus nec q̄ntitas.
3m ¶ 3° q̄ numerus est tm̄mō rerū cōtinuaꝝ seu corporaliū:
T.c.68. sicut ꝓbat̄ per phm.3°phyꝝ.q dī.q̄ numerus cātur ex di
et.69. uisione magnitudinis:ḡ nullus numerus reperit̄ in deo.
Cap.5. Ad oppositū ar p i° Joā.5.tres sunt q testimo niū dāt i celo pr̄ ꝛ fili? ꝛ spūs scūs
Hic sunt 4or vidēda. Primū est.vtrū nūs hēat esse p apphēsiōnē aie tm̄.2m vtrū nūs sit rei s3
se distīcte a reb? nūatis siue pro qb? supponūt t'mini nūa
les.3m vtrū sit tm̄ in reb? corpalib? an etiā in spūalib?.4m
vtrum ternarius siue trinitas ꝑsonarū sit verus numer?.
pm̄ ar. Quantum ad pm̄ dico q̄ nō ois nūs est p apphen siōe3 aie.qd̄ sic ꝓbo. Prio:q̄ aliq̄ mul
titudo nō apphēsa ab aia est multitudo finita vnitatū di
scretaꝝ.ḡ nō ois nūs est per apphēsiōnē aie. Añs est cer
tū:ꝛ ꝯn̄a ꝓbat̄ eo q̄ distictoꝝ pl'alitas fi? est nūs:vt dicit̄
ſ meta.cap.de quāto. Uel vt cōit̄ diffinit̄. Nūs est multi N
tudo ex vnitatib? aggregata:seu aceruus vnitatū : vt di T.c.18.
cit Cōmē.3°phyꝝ. Scd̄o sic.aliq̄ res esto q̄ nō apphēdāt̄ Cō.68.
ab aia sūt tot vel tot finite.x̄.ḡ.q̄tuor vel sex:ꝛ sic ō aliis. 2m
ḡ aliq̄ res esto q̄ nō apphendant̄ ab aia sūt nūs:ꝛ p ꝯn̄s
nō ois nūs h3 eē per apphēsiōnē aie. ¶ Utraq̄ ꝯn̄a est
nota:ꝛ añs ꝓbat̄:q̄ nō plus depēdet multitudo rerū ab
aia in eē tot vel tot q̄3 depēdeat magnitudo in eē tāta vel
tāta.x̄.ḡ.pedalis vel cubitalis aut alicui? alteri? determi
nate mēsure. Sed ꝯstat q̄ magnitudo corpalis nō depē
det in h̄ ab aia.q̄re ꝛc. ¶ Per h̄ excludit̄ iste modus dicē
di q̄ ex aiam vtiq̄ est multitudo reꝝ ꝛ an apphēdant̄:s3
illa nō est tot vel tot ꝛ p ꝯn̄s nūs nisi sit nūata ab aia. Nā
sili rōne diceret̄ q̄ ex aia3 vtiq̄ est magnitudo:sed illa nō
est tāta vel tāta nisi ab aia mēsuret̄:qd̄ vtiq̄ friuolu3 est.
¶ Excludit̄ q̄q̄ dcm̄ alioꝝ dicētium q̄ q̄uis multitudo Aureo.
vnitatum sit actu ex aiam nō tn̄ nūs:eo q̄ ille vnitates sc̄
tm̄mō mā nūi:totitas aūt illi? multitudis seu summa ꝛ q̄
est forma nūi:ꝛ h̄ nō est nisi ab aia nūante:ꝛ ꝯcludēte seu
summāte dictā multitudinē vnitatū. Hoc inq̄ nō val3.nā O
sil'r diceret̄ q̄ magnitudo est tm̄ mā cubiti ꝛ pedis ꝛ sīlū
determinate mēsure ꝯtinuarū q̄ntitatū:qb? nō est vnū cōe
nomē:sic finiq̄ multitudinib? ꝛ discretis q̄ntitatib? est cōe
nomē nūs:sed tātitas vt cubitalitaq̄ ꝛ pedalitatis est for
ma talium:ꝛ h̄ est ab aia mēsurāte dictā magnitudinem.
Quapp nō appet aliq̄ rō pp quā absq̄ opōne aie multitu
do si? nō sit tot vel tot:sicut magnitudo finita est sine ope
ratione aie tāta vel tāta. ¶ Cōtra ꝯnē istā arguit̄ p°:q̄ si Aureo
vera sit sequit̄ necessario datis duobus numeris ifinitas lus p̄.s.
rerū in actu:dato nāq̄ binario lapidu3 ꝛ binario lignoꝝ. di.24.q̄
ponit̄ binari? hoꝝ binarioꝝ:q eadē rōne est actu ex aia3: stione p°
q̄ ꝛ binari? lapid.ꝛ p ꝯn̄s iā bent̄ tres binarij.vnus lapi artu.2.
dū ꝛ alter lignorū ꝛ tertius binarioꝝ ꝑdictoꝝ:ꝛ illa trini
tas hoꝝ triū nūoꝝ pari rōne ēt ē actu in rerū nā : ꝛ sūt iā
q̄tuor nūi:tres binarij ꝛ vn? q̄ternarius ꝛ sic in ifinitum. P
¶ 2° seq̄t̄ q̄ realitas maior sit eq̄lis minori : qd̄ est ipoſe. 2m
ꝯn̄a declat̄. Nā realitas binarij vel dualitas duoꝝ qna
riorū est maior realitate dualitatꝫ lignoꝝ. Nā pōt i duas
ptes eq̄les diuidi maiores:q̄3 posset dualitas lignoꝝ:q̄m
illa i duos qnarios:h̄ āt tm̄ in duas vnitates:ꝯstat aūt q̄
qnari? est maior realitas realitate vnitatis.ꝯcludit̄ ḡ q̄
realitas dualitatꝫ qnariorū maior est realitate dualitatis
lignorū:sed ex alia pte ois dualitas oi dualitati est eq̄lis.
q̄re maior minori eq̄lis erit. ¶ 3° nullū reale replicat̄ aut 3m
reflectit̄ sup seips3:nō.n.albedo suscipit albedinem:aut in
gredo nigredinē:s3 nūs replicat̄ sup seipm̄:dicim?.n.du
os binarios ꝛ tres ternarios:ꝛ sic de aliis. ¶ 4° cuiusl3 4m
nūi vnitates hn̄t iter se aliquā cōnexionē que nō pōt esse
nisi ab aia.ḡ null? nūs h3 esse absq̄ opōne aie.ꝯn̄a p3:ꝛ
añs q̄ntū ad h̄ q̄ dic̄ vnitates nūi hr̄e ꝯnexionē : s3 q̄ illa
ꝯnexio nō possit eē nisi p aia3:ꝓbat̄ q̄ si illa eēt i re ex.vl' Q
iō eēnt ꝯnexe vnitates:q̄ ꝯtinent̄ ifra vnū marsupiū:ꝛ h̄
nō:q̄ denari? exn̄s i marsupio vno:ꝛ denari? exn̄s i alio
ita sūt duo:sic si ābo eēnt i eodē. Et sili mō ꝓbat̄ : q̄ nō iō
sint ꝯnexe:q̄ ꝯtinēt̄ ifra eūdē cāpū:vel idē hemispiū aut
idē celū:aut sc̄ ꝯnexe:q̄ ꝯtinēt ifra eūdē āmbitū vniūsitaq̄
reꝝ:ꝛ h̄ dici nō pōt:q̄ talis ābit? ꝛ ꝯtinētia nō ē ex nā rei:
s3 tm̄ p opōnē aie. ¶ 5° se?.q̄ i reꝝ nā eēt vn? nūs tm̄.v3 il 5m
le q cōphēderet vniūsitatē oiu3 reꝝ demr̄ataꝝ:ꝯn̄s ē fal
su3.ꝓbat̄ ꝯn̄a:q̄ si dētur alij nūeri miores q mēsurāt p
tes illi? vniūsitatꝫ cū nūeri sint oppositi summe:se? q̄ oppo
sita summe eēnt i eodē sit̄. Nā duo lapides mēsurāt̄ dua
litate:ꝛ iteꝝ cū ipsi cū alio q ē in reꝝ nā sint tres ēt mēsu
rāt̄ trinitate ꝛ eodē mō ꝓbat̄ q̄ mēsuret̄ q̄ternitate pp la
pidē 4m q ē in reꝝ nā. Et sic de aliis oib? nūerij maiorib?
pt̄ ꝓbari. ¶ 6° idē.pb' ex itētōe phi.4°phyꝝ in fine:vbi sic 6m
ait ſm trāslatione Cōmē. dicam? ḡ.q̄ cū nūerās nō fue T.c.131

A rit: nūare nō erit q manifestū est et q nūs nō erit. Et cū nihil aliō aptū natū sit nūare q̃ aīa ⁊ aīe itell'us: ipoſſe ē vt sit nūs: cū aīa nō fuerit: h' v̄ba adeo sūt clara q nō indigēt
Cō. 131. expōne. ¶ Idē pbat' ex itētiōe Cōmēta. ibi. Qui dicūt nūs nō est nisi actio numerantis in nūato: ⁊ manifestū est q cū numerās nō fuerit: actio ei' nō erit. Impoſſe est aūt aliqđ aliud p̄ter aīam nūare ⁊ aīe itell'm. g manifestū est q cū aīa nō fuerit nec erit nūs: ⁊ ifra dicet v̄o nūi in aīa: nō est eē diu' modis qm̄ eēt fictū: sic chimera ⁊ hircocerū': sʒ eē ei' eē mētē est in po' p̄p sbm ppūuēē v̄o ei' in aīa est in actu sʒ qñ aīa egerit actionē illā q̄ dī nūs in sbo p̄pato ad recipiēdū illā. Ex qb' ēt pʒ: q nūs nō est actu absq aīe apphēſiōe. ¶ Ad p̄m boꝝ rnō negādo ꝯñaʒ: ad pbōnē dico
Ad p̄m Aureo. vbi sup. q binari' illoꝝ binarioꝝ vtiq realis est: nō tñ est aliq res distīcta ab illis duob' binarijs: nec est aliō q̃ ipsi duo binarij: sic ⁊ binari' lignoꝝ nō est aliud q̃ ipa duo ligna: ⁊ gnal'r nll's nūs est res distīcta ab oīb' vnitatib' sil' sumptis: vt in seq̄nti arti. ondet'. ¶ Ad 2ᵐ sil'r nego ꝯñaʒ. Ad
Ad 2ᵐ pbōnē cum assumit' q oīs dualitas oī dualitati est eq̄lis. Dōm q si loq̄mur de dualitatib' simp'r: q̄. s. eq̄ cōponunt'
B ex vnitatib' simpl'r ppō est v̄a: sʒ tūc nō est ad ppō'; qm̄ nll'a dualitas lignoꝝ est dualitas simp'r: sic nec aliqs nūs est vn' simpl'r: ⁊ sil'r dualitas lignoꝝ nō est dualitas simpl'r: sic nec aliqđ lignū est vnū simpl'r: vt pʒ in p̄cedēti. q. Uñ q̄uis duo qnarij sint duo qnarij: nō tñ sunt simplicit' duo: nec duo ligna sūt simp' duo: q̄uis sint duo ligna. Si v̄o loq̄mur de dualitatib' s̄m qd. i. boꝝ vel illoꝝ. Dico q ppō est v̄a itell'ndo eq̄litatē s̄m illa q̄ dn̄t dualitates. Ois. n. dualitas bis tm̄ ꝯtinet suū vnū. sʒ nō est v̄a vl'r si attēdat' eq̄litas s̄m alia: q̄ nō dn̄t dualitates. v̄. g. dualitas exercituū h' est eq̄lis dualitati boium: q: sic illa bis tm̄ ꝯtiet vnū boiem: ⁊ est duo boies tm̄: sic ista bis tm̄ cōtinet vnū exercitū: ⁊ est duo exercit' tm̄: nec ista est pl'es vel pauciores exercit' q̃ i' ē boies. Sʒ 2ᵒ iste dualitates
C nō sūt eq̄les: qm̄ dualitas exercituū est pl'es boies ⁊ pl'es aīe ⁊ corpa q̃ dualitas boiuʒ. Sic in pposito dualitas qnarioꝝ est h' eq̄lis dualitati lignoꝝ: qm̄ i' nō est pl'es vel pauciores qnarij q̃ i' est ligna: sʒ tot p̄cise: est tñ pl'a ligna q̄ illi qnarij sunt lignoꝝ: q̃ est ista. nā illa est dece: h' autē
Ad 3ᵐ duo tm̄. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q illa replicatio ⁊ reflexio p̄t itelligi q̄tū ad realē receptionē: sic subʒ recipit formā: ⁊ tūc mior est falsa. Nā nūs nō est aliq res iformās aliū nūm: nec cū dn̄t duo binarij dat' itelligi a recte sentiētib' q sit vn' binari' iformās duos binarios: sic nec cum vnitates dn̄t due dat' itelligi q sit aliq res q̄ dī dualitas informās vnitates: vt in seq̄nti arti. ondet': vel illa reflexio pōt itelligi q̄tū ad p̄dicationē: ⁊ tūc maior est falsa. Nam ꝯstat q multitudo rerū est absq opōne aīe: ⁊ tñ dicimus q sunt multe multitudines boium in vniuerso. ⁊ pisciū in mari
Ad 4ᵐ ⁊ stellaꝝ i celo. ¶ Ad 4ᵐ nego añs. Nā ad h' q vnitates
D sint nūs sufficit q vna nō sit alia: ⁊ q̄libet singulariter sit vnum tale: q̄lia pl'r dn̄t oēs simul. Ut si sint due entitates: vel subē: sufficit q vtraq sit vna q̄titas vel vna suba: ⁊ vna nō sit alia: ⁊ sic suo' de alijs: nec alia cōnexio reqrit'. Q. aūt q̄lʒ sit vnū tale: ⁊ vna sit distincta ab alia in nulli
Ad 5ᵐ ꝯtigit absq aīe apphēsiōe. ¶ Ad 5ᵐ nego ꝯñam. Nā posito q nō sint pl'es q̃ cētū boies i mūdo: ⁊ oēs sil' sint vn' nūs. s. cētenari' vl'. c. boies. adhuc sor. ⁊ plato sūt duo homies: ⁊ illi adiūcto Cicerone sūt tres. ⁊ illi ⁊ Petr' sil' sūt q̄tuor: ⁊ sic deīceps. ¶ Illō aūt qđ ifert'. s. q opposita sūme eēnt in eodē: pcedit ex falsa imaginatione putātis q nūs sic sit q̄dā realitas distīcta ab vnitatib' ⁊ exñs in illis. Uerū est aūt q de eisdē vnitatib' p̄cise nō p̄nt v̄ificari termini nūales diuersaꝝ sp̄erū. Nā de sor. ⁊ pla. p̄cise v̄ificat' binari': sor. n. ⁊ pla. sūt duo boies seu binari' boiuʒ qđ idē apud me valʒ: sʒ de eis p̄cise nō v̄ificat' t'nari' vel q̄ternari' boium: aut ali' nūs. Idē tñ sor. est ps binarij et

ternarij ⁊ q̄ternarij ⁊ ceteroꝝ sequētiū nūoꝝ: nec istud ē
E icōueniēs: sʒ veꝝ: sic ⁊ idē hō ē ps familie ⁊ trib' ⁊ ppli.
¶ Ad 6ᵐ dōm: q nūs est duplex: q̄dā q est multitudo vnitatū nō ꝯtinuaꝝ seu discretarū in reꝝ nā: sic duo boies: q̄dā v̄o est multitudo vnitatū discretaꝝ tñ p signōnē ⁊ diuisionē aīe: ꝯtinuarū v̄o in reꝝ nā: sic multitudo ptiū q̄titatis ꝯtinue diuisaꝝ p signōnē aīe seu diuisim ⁊ seorsuʒ signataꝝ dī nūs. Hoc mō accipit numeꝝ phs p posterioꝝ qñ dic: q nō est ex alio gñe descēdēte demrare: vt geometricū in arithmetica: ⁊ se' q nō ꝯtigit arithmetica demrare: tiōe q̄rere accñtia in magnitudib' nisi magnitudies sint nūi vt dic Lyncoñ. q cum magnitudo sit realis ⁊ nūata: tūc scia de nūo descēdit in sciam magnitudinū: sic accipit in. 10. li. Eucl'. Et h' innuit Ap. p hāc exceptōes nisi magnitudies nūi sint. In. 10. n. li. Eucli. fiūt magnitudies rōnales ⁊ q̄dāmō nūi: hec ille. Cū aūt nūs p̄e supr' sit multitudo h' discretaꝝ seu q idē est nō ꝯtinuoꝝ vl' faciētiū p se vnū: vt pʒ. 5. meta. ⁊ discretio nūi 1ᵒ sumpti nō sit nisi ab aīa diuidēte: pʒ q nūs 2ᵒ sumpt' nō est absq aīe apphēsiōe: talis v̄o nūs est tps: cū nō sit nisi p̄us ⁊ posteri' mot' ꝯtinui diuisa ⁊ nūata seu multiplicata p aiaʒ. Uñ Cōmē. 4ᵒ phy. Dicam' inqt q eē mente nō est nisi motum et mot': ⁊ tps nō sit nisi qñ mēs diuidit motū in p̄us ⁊ posteri': ⁊ iō est itētio numeri in ot'. i. motū eē numeratū g sba tpis que est in eo q̄si soia est nūerus: ⁊ qđ est in eo q̄si mā est mot' cōtinu': qm̄ nō est numer' simpl'r: sed est numerus motus: ꝯtinuatio ergo accit ei g̃ra māe: ⁊ discretio. s. numer' g̃ra forme: ⁊ est cōpositus ex duab' q̄titatibus. s. discreta ⁊ ꝯtinua: ⁊ ista cōpositio accidit mensuris qñ diuidunt': ⁊ est cōsideratio que est in. 10. Eucli. de magnitudinib'. in illo. n. tractatu ꝯsiderat' de magnitudib' s̄m q sūt nūeri. Cōmēto. 100. dic q mot' diuisus p duo in stātia p̄us ⁊ posteri' est ipm tps. Et infra. Tps inquit nihil aliō est q̃ p̄us ⁊ posteri' in motu: sʒ hʒ q sūt nūata et diuisa ⁊ discrata: ⁊ iō indiget in h' q sit in actu aīa. s. hʒ q est p̄us ⁊ posteri' nūata: h' Cōmē. ¶ Itē sciēdū q numerare qđ ē actio aīe 2' sumit'. Nā vno' idē ē qđ aliq multitudinē discretā p replicationē vnitatis mēsurare ⁊ ei' q̄titatē cognoscē: ⁊ h' mō dī. 10. meta. q nūer' mēsurat' ⁊ nūat' p vnū. Alio' idē ē qđ aliqđ vnū diuidē ⁊ multiplicare q̄si idē sit nūare q de vno nūeꝝ facē. Uñ Cōmē. 4ᵒ phy. vbi phs vult q istās multiplicat' s̄m eē. dic Cōmē. q nūatio ei'. s. istātis ē ex h' q trāslatū nūeret'. i. multiplicat'. ecce q nūerari exponit p multiplicari. Ex his g pʒ: q nō ē itētio phi vl' Cōmē. dicē q nll's nūer' sit si aīa nō fuerit: sʒ solus nūer' 2ᵒ supt' eq̄lis nūs ē tps: ⁊ iste nūer' est cui' eē i pōa est eē mētē: eē v̄o in actu est in aīa. Itē iste est qui p̄suppo nit vel reqrit actionē aīe que est nūerare scđo sumptum.

Quantū ad 2ᵐ ar. dī q numer' q ē q̄titas discreta de q̄ ēt est p̄n's inquisitio: ponit qđdā accidēs additū supra res de qbus dn̄t termini nūerales. Hec positio nō vī mihi v̄a. Iʒ arguo ꝯ eā p̄ sic. Quecūq sunt tot vel tot sunt seipsis nō per aliquā entitatē eis iherētē tot vel tot. g nullus nūer' est res aliq iherēs reb' nūatis. Cōseq̄ntia pʒ: añs pbat': q: diuʒ q̄ sūt tot vel tot q̄libʒ est seipso nō p aliquā entitatē sibi iherentē vnū: vt pʒ ex p̄cedēti. q. g q̄lʒ coꝝ: ⁊ q̄lʒ aliud seipsis non per entitatē iherentē sunt duo ⁊ q̄lʒ tria seipsis tria: ⁊ vl'r q̄lʒ tot vl' tot. vt. 10. vel. 50. aut alio q̄lʒ nuō seipsis sunt tot vel tot. ¶ Cōfirmat': q: si aliq eēnt tot. v̄. g. duo p entitatē iherētē vnū illoꝝ duoꝝ: ⁊ ipsa dualitas eēnt due entitates: vel g seipsis: ⁊ tūc eadē rōne p̄ma duo ⁊ q̄lʒ alia duo seipsis sūt duo: cū nō possit rō potior assignari pro istis q̃ p illis: ⁊ vel sūt duo alia dualitate inherēte. ⁊ tūc sil'r illa ⁊ i' p sūpnū: sunt ēt due entitates p aliā dualitatē: ⁊ sic in infinitū. ¶ 2' aut istō accñs additū qđ dī eē nūer' est entitas oino simplex ⁊ idiuisa in se: aut ē entitas cōpo' ⁊ diuisa i ptes.

Ad 6ᵐ
T. c. 18.
F
Cō. 109.
Cō. 131.
G
T. c. 2.
Cō. 104
2' arti. Tho. p' te. 1. qō. 30. ar. 3.
H
p̄ᵐ ꝯ Tho. vbi sup.

3 ¶ pᵐᵒ ñ pt dici:p:qꝛ nūs ñ eēt q̄ẜᵗᵃˢ discreta:cū ois q̄ẜᵗᵃˢ sit di
T.c.18. sibil:vt pȝ.5ᵒ met. ¶ 2ᵒ qꝛ tc̄ seq̄ q idē accñs nuō ħȝ se totᵐ sit
2ᵐ i plib⁹ reb⁹ loᵒ maxᵉ distātib⁹.v.g.millenari⁹ hoiuȝ i diuˢ
mūdi ptib⁹ exñtiū eēt tot⁹ i qlȝ iˡˡᵒ:ꝛ iteꝝ tot⁹ i qlȝ pte cu/
iusl;; eoꝝ:qđ ē absurdū ꝛ ipoˡᵉ p nām.ꝯᵃ pȝ.qꝛ q̄ rōne ē in
vno hoie eađ rōe ē i qlȝ:ꝛ q̄ rōe i vna pte vni⁹ hoīs:eadē
3ᵐ rōe i qlȝ pte. ¶ 3ᵒ qꝛ seq̄ret q̄ñcūq ḡñaret vn⁹ hō:sil' i qlȝ
hoie mūdi fieret vna res noua abloˡᵗᵉ. Nā tc̄ eēt nou⁹ nūer⁹
hoiuȝ. Nec solū vna fieret:sȝ īnuaˡⁱᵗᵉʳ:nā iste hō nouit ḡña/
t⁹:ꝛ soz.pexñs eēnt duo:ꝛ p ꝯñs fieret i vtroq biari⁹:ꝛ ea/
dē rōe i qlȝ aᵒ hoie fieret nou⁹ biari⁹. Nā qlȝ ali⁹ ꝛ ipe eēnt
duo. Iteȝ ipe ꝛ qlȝ duo alij eēnt tres ꝛ p ꝯñs i qlȝ fieret tna
ri⁹:ꝛ sic q̄tcūq hoib⁹ possȝ ꝯnuāri tot i qlȝ hoie fierēt no
ue ētiᵗᵃᵗᵉˢ:ħ āt absurda sīt audieᵗᵘ. Si vᵒ iˢᵗᵉ accñs sit ētiᵗᵃˢ i se
diuīsa ꝛ hñs ptes:vl' sue ptes sīt adiuicē ꝯtiue:ꝛ sic nūs ñ eēt
q̄ẜᵗᵃˢ discreta:sȝ ꝯtīua seu magniᵗᵘᵈᵒ:cū ois q̄ẜᵗᵃˢ diuiˢⁱᵇⁱˡⁱˢ i ꝯtinuā
T.c.18. sit magniᵗᵘᵈⁱⁿᵉ:vt pȝ.5ᵒ meta. Ex q̄ vlti⁹ seq̄ q i oib⁹ reb⁹ aliq̄
K nuō nuātī.v.g.millenario loᵒ ēt distātib⁹ eēt vna magniᵗᵘᵈᵒ
nuō. Et m'lta aᵃ ex ħ icōueniētia posset iferri. Vl' sue ptes nō
sīt adiuicē ꝯtiue:sȝ discrete:vocādo discretā q̄cūq ñ sīt iui
cē ꝯtiue seu vnū p ꝯtinuatōeȝ:ꝛ tc̄ vl' iˢᵗᵉ ptes eēnt nūi vl' vni
tates(ñ.n.posset eē aᵃ ptes q̄ẜtiᵗᵃᵗⁱˢ discrete inq̄ẜᵗᵘᵐ h⁹)ñ pt aūt
dici q sīt nūi:tū qꝛ ñ qlȝ nūs ē diuisibilis i nuōs.v.g. duaꝝ
vnitaᵗᵘᵐ:tū qꝛ qlȝ iˢᵗᵒʳᵘᵐ nuōꝝ hīet ptes ꝛ đ ill' ēt eēt q̄reᵗᵘʳ:ꝛ sic
vl' qlȝ nūs eēt ꝯposit⁹ ex ifiᵗⁱˢ nūis:qđ ē ipoˡᵉ:vl' aliqs eēt
ꝯposit⁹ ex vnitaᵗⁱᵇ⁹:ꝛ eađ rōe qlȝ.q̄ẜuis vn⁹ ex paucioribᵘˢ:
ali⁹ vᵒ ex plib⁹. Et si istđ dec̄:aut iˢᵗᵉ vniᵗᵃᵗᵉˢ seipis nllo addi/
to sīt nūs:aut p aliqđ additū eis. Si p additū q̄reᵗᵘʳ ē de iˢᵗᵒ:
an sit simpˡ vl' hñs ptes sic p⁹ius:si seipis ille vnitates sunt
nūs:cū vnitates nuāles nō sint res supaddite reb⁹ nuātis:
sȝ qlȝ taliū reꝝ sit seipa:ꝛ ñ p aliqđ ei additū vna:vt pba/
tū ē i pcedēti.q.seq̄ q nūs ñ sit accñs supadditū reb⁹ nuā/
tis.i.reb⁹ q̄ sīt tot vl' tot:ħ.n.mō voco i ppoᵗᵉ res nuātas.
L ¶ D.ꝯstat q albedo ꝛ dulᶜᵒ lactis eiusdē nuō sīt due q̄liᵗᵃᵗᵉˢ.
Si ḡ h⁹ binarij ptes sīt vniᵗᵃᵗᵉˢ exñtes i albeᵈⁱⁿᵉ ꝛ dulᶜᵉᵈⁱⁿᵉ sbctiue.
L vl' iste vniᵗᵃᵗᵉˢ sīt q̄dā rᵉˢ ꝛ ħ ñ pt eē.tū qꝛ neutra eaꝝ dīr rñue
vna.n' ābe dīr rñue due.tū qꝛ q̄ rōne duo rᵉˢ seipis sīt nūs
eađ rōe pt dici q iˢᵗᵉ due q̄liᵗᵃᵗᵉˢ se ipis sīt nūs. Aut sīt q̄dā q̄li/
tates.ꝛ ħ nō.qꝛ nlla q̄litas ē sbctiue i albeᵈⁱⁿᵉ.ꝛ nlla ēt i dul
cedie. Et p̄.eađ rōe albedo ꝛ dulᶜᵒ seipis sīt nūs.ñ.n.rōabi
lit' pt ħ negari ab eis poti⁹ q̄ȝ ab alijs. Aut.3ᵒ sīt sbe vl' q̄ẜti
tates ꝯtiᵉ.ꝛ ħ ñ.qꝛ nlla sba vl' q̄ẜᵗᵃˢ ꝯtiᵃ ē sbctiue i albedie.
Aut sīt q̄dā idiᵘⁱˢ q̄ẜtiᵗᵃᵗⁱˢ:ꝛ ħ ēt ē ipoˡᵉ.qꝛ tc̄ opoztēt q idiˢᵗᵃ
albedis eēt siñ sbo.vl' eēt totū i q̄lȝ pte albedis cū ñ sit ma
ioz rō/q sit i vna pte q̄ȝ i aᵃ.ꝛ vtrūq nāl'r ē ipoˡᵉ. ¶ Et p̄.
q̄cūq ētiᵗᵃᵗᵉˢ eēnt iste vniᵗᵃᵗᵉˢ vnitas albedis ꝛ ipa albeᵈᵒ eēnt
due ētiᵗᵃᵗᵉˢ.ꝛ tc̄ vl' seipis.ꝛ eađ rōe qlȝ aᵃ duo seipsis sīt duo.
vl' p al's vnitates supadditas ꝛ sic pter pᵐᵃᵐ vnitatē exñteȝ
i albedie ꝛ ꝯstituētē binariū cū vniᵗᵃᵗᵉ exñte i dulceᵈⁱⁿᵉ ē i al/
beᵈⁱⁿᵉ aᵃ vnitas ꝯstituēs binariū cū pᵃ sua viiᵗᵃᵗᵉ.ꝛ iteꝝ qꝛ ipa
albedo ꝛ ista.2ᵃ vnitas ei⁹ sīt due ētiᵗᵃᵗᵉˢ.ē i albeᵈⁱⁿᵉ.3ᵃ vnitas
ꝛ sic ifiᵗᵉ sūt vniᵗᵃᵗᵉˢ ꝛ ētitates sbctiue i ipa albeᵈⁱⁿᵉ. Meli⁹ ḡ ē
dīc q albedo seipa ē vna ꝛ silr dulcedo,ꝛ ambe seipis sūt
M due.ꝛ p ꝯˢ binari⁹ eaꝝ nō ē accñs distictū exñs i ill' sbctie.
Defínia
tio ppa
q̄ẜtū ad
illū art,
10. met,
T.c. 4.
&.7.c. 68
Cō.21,
Cō,132,
¶ Dico ḡ q̄ẜᵗᵘᵐ ad istū art.q nūs ñ ē aliqđ tale accñs distictū
a reb⁹ nuātī:sȝ sic dīc phs.10.met. Nūs ē pl'alitas vnitaᵗᵘᵐ
i.pl'es vniᵗᵃᵗᵉˢ:vt iˢᵗᵃ sit ꝯstructio itrāsitiua:ħȝ quē sensū eum
fuisse locutū appet ex eo q 3ᵒ phy.vbi noua trāslaᵒ hȝ nūs
ē vno pl'a:trāslaᵒ cōⁱˢ hȝ:nūs ē pl'es vniᵗᵃᵗᵉˢ.ꝛ Com.ibi dīc.
q nūs ē coaceru⁹ vnitatū:ꝛ.10.meta.dīc q i diffōne nūi
dcm̄ ē q ē mltiᵗᵘᵈᵒ cōpoᵗᵃ ex vnitaᵗⁱᵇ⁹:ꝛ rursus 4ᵒ phy.dīc.q
qꝛ vnū ē mēsura vnigenea nuōmñs ē pl'es vniᵗᵃᵗᵉˢ:vniᵗᵃᵗᵉˢ āt
ipe vt ex pcedēᵗⁱᵇ⁹ pȝ:nō sīt aliq̄ accñā vl' ētitates supaddite
reb⁹ vnis ꝛ nuātī:ꝛ p ꝯñs nec ipe nūs. ¶ Ex ħ vlti⁹ seq̄:q
nllus nūs pprie loq̄ndo ē aliq̄ ētitas p se vna:sȝ pl'es.vñ sic
nlla res p se vna ē ppl's vl' exercit⁹:nec isti tmi đ aliq̄ sup
ponēte p re aliq̄ p se vna v̄ificari pñt:sȝ đ plib⁹ tm̄ vel pꝛ
aliq̄ supponēte p reb⁹ plib⁹:sic nlla vna res inq̄ẜᵗᵘᵐ h⁹ ē nu N
mer⁹:nec đ aliq̄ supponēte p h⁹ p se vna re pt v̄ificari ali
qs ēmin⁹ nuālis:vl' si v̄ificaret' ħ ꝯtigēt inq̄ẜᵗᵘᵐ iˢᵗᵃ p qb⁹ sbm
supponēt eēnt pl'a ꝛ nō inq̄ẜᵗᵘᵐ vnū. Sic ḡ đ soz.ꝛ pla.dici/
m⁹ q sīt duo hoies:sic possum⁹ dicē q sīt dualitas vl' bina/
ri⁹ hoium:ꝛ sic nlla res p se vna est soz.pla.aut aliqd duo
hoies:sic nlla ē dualitas aut biari⁹ hoiuȝ:ꝛ sic duo hoies
sīt pl'es hoies ꝛ pl'es res:sic binari⁹ hoiuȝ est pl'es hoies ꝛ
pl'es res. ¶ Sȝ ꝯ ħ pt argui mltipˡ:p̄ qdē:qꝛ si res nuāte ꝯ suā de
sint nūs seq̄ q aliq nūi ieq̄les erūt eiusdē spēi.v.g. senari⁹ ter.ar.
ꝛ septēari⁹ hoiuȝ.nā sex hoies ꝛ septē hoies sīt eiusđ spēi. pᵐ.
¶ Itē aliq nūi eq̄les erūt diuīsaꝝ spēꝝ ꝛ distīcti nūi:sic se/
ptenari⁹ canū ꝛ septenari⁹ ħpētū:ꝛ ꝯstat q hi canes ꝛ illi
ħpētes distiguūt' ꝛ spē ꝛ nuō. Sȝ vtriusq ꝯñtī falsitas pȝ: T.c.10.
p̄ qdē.8.me.vbi vult phs q qlȝ vnitas addita nuō variat
spēȝ nūi:ꝛ p ꝯñs ois septenari⁹ a qlȝ senario distiguit' spē.
Scđi vᵒ ꝯñtī pȝ falsitas.4ᵒ phy.i fiñ.vbi dīc phs.dīr āt re t.c.134.
cte q nūs idē est ouiū ꝛ canū:nec solū vī velle q sit ideȝ O
spē:sȝ q sit idē nuō. Vñ p ħ q tps ē nūs motuū:ꝛ idē est
nūs diuīsoꝝ nuātoꝝ eq̄liū multiᵗᵘᵈⁱⁿᵉ:pbat q oium est idē ꝛ
vnū nuō tps. ¶ 2ᵒ qꝛ seq̄ q aliq̄ sbe eēnt q̄ẜᵗᵃˢ cū ois nūs sit 2ᵐ
q̄ẜᵗᵃˢ.ꝯñs āt ē fīȝ:tū qꝛ ois q̄ẜtitas ē accñs:tū qꝛ sba ꝛ q̄ẜti
tas sīt distīcta p̄nta ꝛ ḡña nō subaltnati posita:ꝛ p ꝯñs ħȝ
regulā phi in p̄ntī.eoꝝ sīt diuīse spēs ꝛ dr̄ie:ḡ duo hoies ñ
sīt binari⁹:cū hō sit spēs sbe:ꝛ binari⁹ spēs q̄ẜtitatī.ꝛ p idē
pbˡᵗ q nlle q̄liᵗᵃᵗᵉˢ sīt nūs. ¶ 3ᵒ ħȝ dcā seq̄ q due q̄ẜtitates cō 3ᵐ
tinue sīt nūer⁹:ꝛ p ꝯñs q̄ẜtitas discreta:sȝ iˢᵗᵘᵈ ē ipoˡᵉ pp mul
ta. Pzio qꝛ q̄ẜtitas i cōi diuidit' i ꝯtinuā ꝛ discretā ꝛ vtraq pᵐ
postea sbdiuidit':ḡ q̄cūq q̄ẜtiᵗᵃᵗᵉˢ ꝯtiᵉ min⁹ dr̄nt inē se q̄ȝ vna
q̄ẜtitas ꝯtiᵃ ꝛ vna discreta.aliq̄ āt ꝯtiᵉ dr̄nt real'r.ḡ ꝯtīua ꝛ
discreta dr̄nt real'r. Et pᵃ ꝯña pbˡ:qꝛ q̄cūq ꝯtinēt' sub vno
diuidētiū aliqđ cōe min⁹ dr̄nt qbuscūq:q vnū ꝯtinet' sb
vno ꝛ alterū subaltero diuidētiū:sic due qlibȝ sbe corpee
minus differūt inter se q̄ȝ vna corpea ꝛ altera icorporea.
¶ 2ᵒ qꝛ alie sīt ptes q̄ẜtitatī ꝯtinue:ꝛ alie ptes q̄ẜtitatis di/ 2ᵐ
screte.ḡ alia est q̄ẜtitas ꝯtiua a q̄ẜtiᵗᵃᵗᵉ discreta. Añs pbat': P
qꝛ ptes q̄ẜtitatis ꝯtinue sūt actu indiuise:ptes vᵒ q̄ẜtitatī
discrete sūt actu diuise. ¶ 3ᵒ qꝛ distinctarū sciarū realium 3ᵐ
sūt sbta real'r distīcta. Geometria vᵒ ꝛ arithmetica sīt di/
stīcte scie reales:ꝛ sbm geometrie ē q̄ẜtitas ꝯtinua:arith/
metice vᵒ nūs.ḡ ꝛc. ¶ 4ᵒ qꝛ nūs ꝛ magnitudo sūt distin 4
cta sensibilia:ḡ sīt distīcte res. Añs pȝ:qꝛ alias nō eēnt qn
que sensibilia cōia:vt ponit phs.2ᵒ de aia. ¶ 3ᵒ pnˡ si nūs T.c.133
nō eēt nisi res nūata:seq̄ q q̄cūq videret vnū exercituȝ 3ᵐ
hoiuȝ:aut vnū gregē ouiū:videret nūerū eoꝝ ꝛ q̄t sunt.
vt p̄.c.vel.m.ꝯñs aūt pōt eē fīȝ. ¶ 4ᵒ ad iterrogationē fa 4ᵐ
ctā de aliqb⁹ q̄t sūt:nō rñr ipa ēt sil' sumpta:vt si qs intro
get q̄t hoies sīt i exercitū:nō rñr q sūt iste vel ille:ꝛ sic de
singulis:rñr aūt nūs ħȝ q sīt.c.vel.m.ḡ nūs ē aliqd disti/
ctū a reb⁹ nūatī. ¶ 5ᵒ nūs nuōꝝ.v.ḡ.binari⁹ senarioꝝ di/ 5ᵐ
stiguit' a suis nūatī.s.a senarijs.ḡ ꝛ qlibet nūs distiguit' a
suis nūatī.ꝯña pȝ:qꝛ eadē rō est in oib⁹. Añs pȝ:qꝛ nūs
nuōꝝ nō est nūer⁹ vnitatū.alias binari⁹ senarioꝝ eēt bina
ri⁹ vnitatū ꝛ due vnitates:qđ fīm est:cū in eo sint vnitates Q
duodeci:nūeri aut nūerati illo binario.s.senarij sūt nūeri
vnitatū.ḡ sūt distīcti ab illo. ¶ 6ᵒ seq̄ret' q nūer⁹ nō esset 6ᵐ
vnū ens:ꝛ p ꝯñs nec ens:qm̄ sic res se hȝ ad vnitatē sic ꝛ
ad entitatē. ¶ 7ᵒ seq̄ret' q senari⁹ eēt bis tria ꝛ q̄ternari⁹ 7ᵐ
bis duo.ꝛ sic suoᵒ de alijs. Et pȝ ꝯña:qꝛ res nūerate sena
rio sūt bis tria.falsitas vᵒ ꝯñtis pȝ ex dicto phi.5ᵒ meta. T.c.17.
vbi ħm q hȝ trāslaᵒ cōmēti ait. sba.n.cuiuslȝ est sel'.v.g.
sex:nō.n.bis tria:sȝ semel sex. Et ibi Cōmē.dīc q sba sena Com.19
rij est vnicū sex nō tres binarij. Ex qb⁹ pȝ.q sba seu eēn
senarij nō ē ipe res nuāte. ¶ Ad pᵐ dđȝ.q nuōs ieq̄les eē Ad pᵐ
eiusdē spēi pt itelligi 2ᵒ:vnoᵒ q sūt eiusdeȝ spēi hui⁹ ḡnis
nūeri:ita q eadem spēs spālissima nūi pdicet de vtroq.
Alioᵒ q sint eiusdē spēi cuiusdam alteri⁹ ḡnis: vt albo vel

A fube vel colorĩ aut q̃litatĩ. In p̃ sensu nego ↄ᷑m. Nã q̃zuis
hi hoĩes ꝛ illi sint eiusdẽ spẽi alis ꝛ sube: nõ tñ sũt eiusdem
spẽi nũi: ꝛ loq̃r d̃ spẽ spãlissĩ: q꞉ forsitã nũi ieq̃les aliq sũt i
eadẽ spẽ nũi subalterna. In 2° ṽo sensu ↄcedo ↄñs. Et p̃
batio falsitatis ei᷒ pcedit i p̃ sensu tñ. Eodẽ mõ dõm ẽ ꝙ
alia ↄña i p̃ sẽsu ñ t3: s3 i 2° tñ: ꝛ i illo sensu ↄñs ẽ veꝝ. Uñ
dico ꝙ septẽ hoĩes ꝛ septẽ canes ꝛ septẽ albedines ꝛ q̃cũ
q3 alia septẽ iq̃ztũ sũt septẽ sũt i eadẽ spẽ nũi: nõ ãt inq̃ztũ isti
sũt hoĩes ꝛ illi canes vl' albedĩes: nec ẽt inq̃z᷑m sũt septẽ sũt in
eadẽ spẽ sbe vel q̃litatis. Nã septenari᷒ vl' septẽ qd̃ idẽ dĩ
apd̃ me nõ ẽ spẽs p se sube vl' q̃litatĩ: s3 q̃ztitatĩ tñ. Ex alia
pte septẽ hoĩes ꝛ sex hoĩes: q̃zuis inq̃z᷑m hoĩes sint in eadẽ
spẽ aĩis ꝛ sbe: nõ tñ inq̃z᷑m illi sex ꝛ isti septẽ: inq̃z᷑m ṽo h̃ sũt
i diuersis speb᷒ nũi: ñ ãt sbe. Nec ista sũt icõueniẽtia: sic nõ
ẽ icõueniẽs ꝙ eadẽ res diuersis modis sit i distictis p̃ntis
Eodẽ mõ q̃ res dĩ esse in p̃nto: ꝛ silr res q̃ sũt diuersoꝝ p̃
dicamẽtoꝝ: sint ẽt alio᷒ eisdẽ p̃nti: vt ifra. di. 30. oñdetur.
4° phy. ❧ S3 adhuc restat dubiũ in dcõ phi. Nã q̃zuis f̃m p̃dcã
t.c.134. saluet ꝙ septenari᷒ eq̃rũ ꝛ septenari᷒ canũ sũt eiusde3 spẽi
B nũi: ad itellĩn phi: nõ tñ saluat ꝙ illoꝝ ꝛ illoꝝ sit vn᷒ septe
nari᷒ nũo seu singl'aris: sic ibi vult phs. ❧ Ad illud põt 2°
dici. vno᷒ ꝙ nõ itendit phs dicẽ ꝙ vtrorũq3 sit idẽ septena
ri᷒ nuõ: neq3 h̃ dĩc: s3 itendit ꝙ ambo illi septenarij sint idẽ
t.c.134. nũer᷒ spẽ. ❧ Ubi sciẽ᷑m ꝙ sic ipse i sequẽti stati ptc: dĩ ãt re
cte ꝙ nũer᷒ qd̃ idẽ declat: q̃cũq3 aliq̃ ↄtinẽt sub vna dĩa
imediate diuidẽte aliqd̃ cõe: nec dĩnt p dĩas illi᷒: tale cõe
p̃dicari pt de illis adiũcto sibi h᷒ termio ide3. Eo ãt si illa
dĩnt dĩntijs illi᷒ cõis. ṽ.g̃. f̃m ip3: q꞉. n. eq̃lateꝛ᷒ ꝛ gradat᷒
nõ dĩnt dĩntijs ime᷑ diuidẽtib᷒ figurã: s3 ambo sub eade3
dĩa figure cadũt: vtrq3. n. ẽ rectiline᷒: figura ṽo diuidit p
rectilineã ꝛ circularẽ. iõ dĩc ambo sũt eadẽ figura: q꞉ ṽo ipi
dĩnt p dĩas ime᷑ diuidẽtes triãgulũ q̃ sũt hñs eq̃lia latera
ꝛ hñs ieq̃lia: iõ ñ dĩ idẽ triãgul᷒. Sic i p̃posito: q꞉ septena
rij oẽs sub eadẽ dĩa h᷒ cõis nois nũer᷒ ↄphẽdũt: iõ dĩc ꝙ
C sũt idẽ nũer᷒: ñ ãt dĩc ꝙ sũt idẽ septenari᷒. imo ifra expsse dĩ
cit opp᷑m: ꝛ ẽ rõ: q꞉ septenari᷒ ẽ spẽs spãlissima q̃ ñ diuidit p
dĩas specificas: s3 ime᷑ diuidit i idiuidua: sb vno ãt idiui
duo ñ ↄphẽdũt aliq̃ idiuidua: ꝛ iõ de talib᷒ nullis p̃dicat
spẽs cũ h̃ termio idẽ: sic duo eq̃lateri ñ dĩr ide3 eq̃later᷒:
q̃zuis f̃m mo᷑ p̃dcm̃ dicat triãgul᷒. ❧ Ex his ãt p3: ꝙ ñ
itẽdit int septenarios illos affirmare vnitatẽ idiuiduale3:
s3 specificã tñ. Nec p idẽ exẽplũ de nũis p̃cise ↄcludit: ꝙ
oĩu3 sit tñ vnũ nũo. tp̃s: s3 ex eo qd̃ postea addit oñdẽs ꝙ
p̃' mẽsura motuũ ñ pt eẽ nisi circl'aris: ꝛ int circl'ares p̃mi᷒:
ꝛ q꞉ ille ẽ tñ vn᷒: seq̃t ꝙ oĩu3 motuũ eq̃liũ ꝛ sil' exñtiũ sit
tñ vnũ tp̃s nuõ. p illo ãt qd̃ dixit de nũis ñ vult hic nisi ꝙ
ad multiplicationẽ motuũ f̃3 spẽ3 ñ seq̃t multiplica᷒ speci
fica tp̃is: q꞉ nimo q̃rũcũq3 taliũ eq̃liũ ꝛ sil' exñtiũ est idẽ tp̃s
spẽ: sic ꝛ duo septenarij sũt idẽ nũer᷒ spẽ tñ ñ nuõ: ꝛ sic eq̃
later᷒ ꝛ gradat᷒ sũt eade3 figura spẽ subalt'na: ñ ãt eadẽ sin
D gularis ꝛ nuõ: q꞉m̃ illd̃ ẽ penit᷒ ipoĩe. Nec aliõ itẽdit phs
p illa ṽba signare siue sint ṽa de ṽtute f̃mõis siue nõ. ❧ 2°
pt dici distiguendo de nuõ q 2° sumit: vno᷒ p ipsis termis
nũalib᷒ duo ꝛ tria ꝛ sil'es signantes determiatas mltitu
dies reꝝ q̃uo sumit nũeꝝ Dam. li° 3° vbi ait. Q. nũer᷒ est
Cap. 5 q̃ztitatũ nũeratarũ signatiu᷒: ꝛ sic supt᷒ nũer᷒ ↄsueuit vo
cari nũer᷒ q̃ nũeram᷒. Alio᷒ sumit nũer᷒ p mltitudie fini
T.c.18. ta discretoꝝ signata p nũeꝝ p̃᷑ suptũ: ꝛ h̃ mõ sumit phus
T.c.4. 5° meta. ꝛ. 10. Nũer᷒ p̃᷑ supt᷒ idẽ ẽ canũ ꝛ eq̃ꝝ ꝛ q̃rũcũq3
eq̃liũ mltitudie discretoꝝ. Hec. n. idẽ termin᷒ nuõ septẽ si
gnificat mltitudinẽ eq̃ꝝ ꝛ canũ ꝛ q̃rũcũq3: nũer᷒ ãt 2° sũ
ptus ñ ẽ idẽ nuõ canũ ꝛ eq̃ꝝ. ❧ Ad ppo᷑ g̃ phi pt dici ꝙ
ille accepit nũeꝝ p̃᷑ volẽs signare ꝙ sic ille nũer᷒ ide3 sin
gularis ẽ q̃ q̃cũq3 diuersa eq̃lia nũari pñt nec ex mltiplica
tiõe nuãtoꝝ o3 ip3 mltiplicari: sic tp̃s f̃m ꝙ est nũerus q̃
alij mot᷒ un ãnt: ñ mltiplicat ad mltiplicatione3 illoꝝ. Et
Cõ. 132. ad hũc sensũ vĩ loq Comẽ. ibĩ d̃ solone. q. quã ibi moue.

E iuxta finẽ ↄmenti. Sic assumẽdo nũeꝝ in dcõ phi p̃allega
to ñ est ↄ̃ me illd̃ dcm̃. q꞉m̃ nũer᷒ sic supt᷒ ñ ẽ q̃ztitas discre
ta: l3 sit spẽs q̃ztitatĩ discrete: sic istd̃ p̃dicabile. hõ nõ ẽ aĩal
q̃zuis sit spẽs aĩs: nũc ãt i p̃posito est qd̃ d̃ nuõ q ẽ q̃ztitas
Ad 1m discreta. p̃ tñ solo magl imuit ex text. lr̃e phi q̃3 h̃ 2°. ❧ Ad
1m ↄcedo ↄñs ꝛ vlterius dico ꝙ ñ ois q̃ztitas est accñs: ꝛ
h̃ q̃ztũ ad p̃᷑ pbõnẽ falsitatĩ ↄñtis. Q̃ntũ ṽo ad 2᷑m dico
ꝙ q̃zuis taliu3 geneꝝ sint diuerse spẽs ꝛ dĩe si hẽant spẽs
ꝛ dĩas: adhuc tñ eoꝝ spẽs ꝛ dĩe pñt de eisdẽ p̃dicari: nec
h̃ plus o3 icõueñiẽs reputari q̃3 ꝙ ipsamet gña q̃rũ sũt spẽs
Ad 3m ꝛ dĩe p̃dicent de eisdẽ: qd̃ tñ veꝝ est vt ifra pbabit. ❧ Ad
3m ẽt ↄcedo ↄñs. ꝛ ad p̃᷑ pbõnẽ falsitatĩ ei᷒ dico ꝙ loquẽ
do de dĩa reali nõ q̃cũq3 ↄtinent sub vno diuidẽtiũ mui᷒
dĩnt q̃3 ea q̃ ↄtinent sub ambob᷒ vnũ sub vno: ꝛ alterũ sb
altero: ꝛ h̃ dico loquẽdo gñalr de cõib᷒ ꝛ diuidẽtib᷒ illa.
Duo. n. calores realr disticti ↄtinent sub vna spẽ q̃litatis.
ṽ.g̃. sub 3°: ꝛ cũ h̃ ide3 calor nuõ ↄtinet sub p̃' ꝛ sub 3° spẽ
F q̃litatis: vt p3 p phm in p̃ntis. nec illd̃ est min᷒ poĩe q̃3 ꝙ
eadẽ res ↄtineat sub diuersis p̃ntis: ꝛ tñ in eade3 spẽ eiuſ
2 dem p̃nti sũt aliq̃ res disticte. ❧ Ad aliã ↄcedo ꝙ alia ẽ q̃z
titas ↄtinua a discreta: cũ h̃ tñ stat ꝙ aliq̃ disticte q̃ztitates
ↄtinue sũt q̃ztitas discreta. Uñ h̃ cõe q̃ztitas discreta p̃pe
loquẽdo nõ pt ṽificari de vna q̃ztitate ↄtinua tñ: s3 solum
de diuersis ꝛ discretis sic nec nũerus: vt. s. dcm̃ est. ❧ Ad
3 3m pbõnẽ pt mlt' r̃nderi: q̃ztũ tñ sufficit ad p̃ns eundo ad
itellĩn arguẽtiũ. Dõ3 ꝙ nihil p̃hibet diuersas scias diuer
simode easdẽ res ↄsiderare: sic eosdẽ motus celi ↄsiderat
physicus ꝛ astrologus: ꝛ de multis alijs posset exẽplũ da
ri: vt sup᷑a monstratũ est in p̃logo de magnitudibus: g̃ q̃
sũt nũerus ↄsiderat geometer: s3 inq̃ztũ magnitudies sũt
ↄsiderat ẽt arithmeticus: s3 iq̃ztũ sũt nũerus vel nũeri: ñ ãt
inq̃z᷑m magnitudies. ❧ Ad 4m dõm ꝙ pbatio nulla ẽ. Nã
4 5 licet illa ponũt q̃es ꝛ mot᷒: ꝛ tñ ↄstat ꝙ q̃es sensibil' nõ est
res disticta ab alijs sensibilib᷒. Silr nec mot᷒ sensibil': sic
in 2° pbabit. R̃ñ tñ ad rõnẽ ꝙ si dẽat eẽ ↄ̃ dicta d3 assumẽ
ꝙ nũerus ꝛ magnitudies pl'alr sũt disticta sensibilia. Na3
ego dico ꝙ nũer᷒ stricte supt᷒ vt distiguit ↄ̃ q̃ztitatẽ ↄtiuã
sit magnitudo p̃pe loquẽdo: s3 est magnitudies. ❧ Itẽ d3
ꝙ itelligat de nuõ magnitudinũ: vt sit sensus añtis ꝙ nũe
rus magnitudinũ ẽ sensibile distictũ a magnitudib᷒. Na3
ego nõ dico quelib3 nũeꝝ eẽ magnitudies: sic ãt añs assũ
ptũ ue᷒. Et ad pbõnẽ cũ dĩ: ꝙ aliogn ñ eẽnt q̃nq3 sẽsibilia
cõia. Dõ3 ꝙ cũ dĩ sensibilia cõia eẽ q̃nq3 a recte sẽtiẽtib᷒:
nihil aliõ itelligit: nisi ꝙ q̃nq3 sũt gña vl' spẽs sẽsibiliũ: q̃ plĩ
b᷒ sẽsib᷒ pñt sẽtiri: accipiẽdo large spẽ3 ꝛ gen᷒ siue qd̃ simi
lit i idẽ redit: sẽsus ẽ: ꝙ sũt q̃nq3 d̃ qb᷒ ṽificat eẽ sẽsibile plĩ
b᷒ sensib᷒: ita ꝙ act᷒ signat᷒ itelligat p illũ exercitũ. Cũ h̃
ãt stat ꝙ talia aut aliq̃ ipsoꝝ d̃ aliqb᷒ eisdẽ ꝛ p eisdẽ ṽificẽ
Ad 3m tur. ❧ Ad 3m rõnẽ ↄcedo ꝙ q̃cũq3 videt totũ vnũ exercitũ
D videt nũeꝝ hoĩu3 exercit᷒: ꝛ si exercit᷒ sit mille hoĩes q̃cũ
q3 videt totũ exercitũ videt millenariũ hoĩu3 seu mille ho
mines: nõ tñ neccĩu3 ẽ ꝙ q̃l3 tal' videat illos eẽ mille. h̃. n. ẽ
vnũ ↄplexũ. qd̃ põt igrari du3 hĩ p̃dcã p̃oꝛ notitia. ❧ Et i
sill' pt oñdi. Nã ↄstat ꝙ q̃cũq3 videt magnitudinẽ cubita
lẽ videt cubitũ: q꞉m̃ illa magnitudo ẽ cubit᷒: ꝛ ille cubit᷒ ẽ
illa magni᷑: ꝛ tñ nõ q̃cũq3 videt illã magnitudinẽ videt il
lã esse cubitã. Silr q̃cũq3 videt aliq̃3 albedinẽ singl'arẽ. ṽ.
g̃. h᷒ niuis: videt ẽt illd̃ accñs qd̃ ẽ illa albedo: ꝛ tñ multi
rustici vidẽt albedinẽ niuis: q nesciũt illã eẽ accñs. ❧ Ad
Ad 4m 4m nego ↄñtiã ꝛ rõnabilitas negõnis p3 i sill'. Nã ẽt iterro
gãtib᷒ q̃zta ẽ aliq̃ magni᷑: nõ r̃ñdet ꝙ ẽ h̃ vl' illa. r̃ñdet ãt
ꝙ ẽ cubita vl' bicubita vl' tãta vl' tãta: ꝛ tñ ↄstat ꝙ tal' tãti
Ad 5m tas ñ ẽ res disticta ab illa magnitudie. ❧ Ad 5m nego añs.
Ad pbõnẽ dico. ꝙ binari᷒ senarioꝝ ẽ senarij vnitatũ. Nã
binari᷒ senarioꝝ nõ ẽ aliõ q̃3 duo senarij. duo ãt senarij sũt
senarij vnitatũ: ꝛ p ↄñs binari᷒ senarioꝝ vnitatũ ẽ senarij
Ad 6m vnitatũ: sic ẽt binari᷒ vnita᷑ ẽ vnitates. ❧ Ad 6m dõ3 ꝙ stri

I ete & phe loquēdo nūer⁹ nō est ens:sȝ entia. ¶ Ad 7ᵐ ɔce
Ad 7ᵐ do ɔñs:nec video qs nisi nimis īsciꝰs nō ɔcederet. Quō
eni binariꝰ eēt ps aliq̄ta senarij:nisi sex essent ter duo:nec
ēt ternariꝰ eēt ps aliq̄ta senarij:nisi sex eēt bis tria:& gñalr
h nescio opȝ dicē q̄ nullus nūerꝰ ē ps nūeri maioris. Nā
vt scribit in pnº.7. Euclid. nūerꝰ minor ex ps maioris qñ
nūerat maiorē:sic senarij binarius est ps:q: nūerat ipm.
Nā ter duo sūt sex:q̄ternariꝰ āt & si sit mior senario:q: tñ
ipm nō metit:nō dī ps eiꝰ:sȝ ptes:vt ibi pȝ:q̄uis cōi noie
vtrūq; dicamꝰ ptē senarij:sȝ q ibi dī ps absolute nos vo/
camꝰ ptē aliq̄tā:& q dī ptes nos dicimꝰ eē ptē nō aliq̄taȝ.
Pȝ g̃ q illō ɔñs ē itelligēdū & ɔcedēdū:nec phs est ɔ:cū
ibi expsse dicat aliq̄s nūos eē cōpositos.aliq̄s ēt supficia/
les & aliq̄s solidos.nūerꝰ āt cōpositꝰ fm Euclid. vbi.s.ē
ille quē aliq̄s nūerꝰ nūat.vñ sex ē nūerꝰ ɔpositꝰ & supficia
lis:& iō pcise:q: sex sūt bis tria vel ter duo.nec h itēdit ne
5º meta. t.c.16. gare. ¶ Sȝ p itellu vbi phi sciēdū ē q̄ phs distiguēs ibi
modos qbꝰ dī q̄litas vel q̄le.dic̄ q̄ q̄le dī ēt in mathema
K ticis:sic nūeri dnr q̄les.v.g̃.ɔpositi & supficiales & solidi.
Vñ cū aliquē nūeꝝ dicimꝰ eē supficialē vel solidū nō dici/
mus qd ipse ē:sȝ q̄lis:tūc vō signamꝰ illū eē supficialē cū
signamus ipm ɔsurgē ex ductu vniꝰ duoꝝ nūeroꝝ in aliū
v.g̃.cū dī de aliq̄ nūo q̄ est bis tria nō signat qd est & sba
eiꝰ:sȝ q̄lis. Cū vō dī q̄ est sex vel septē.vel aliq̄s nūerꝰ se
mel tm̄ dī:tūc denotat suba eiꝰ:& h vult dicē phs in vbis
illis:sic magis pȝ in noua trāslatiōe:fm quā ait q̄ suba cu
iuslibet nūeri q̄ semel vel ipsoꝝ sex nō qbus:aut ter sunt
ter:& sic itelligēdus est etiam Cōmēta.in hoc loco.

3ᵘ arti. L Circa 3ᵐ arti.pmitto vnā distōnē de nūo q̄ 2ª est.s. nūe
rus simplr:& nūerꝰ fȝ qd:itelligo āt p nūeꝝ sim
plr nūeꝝ de q̄ terminus nūeral' pdicat simplr:p nūeꝝ 2ᵐ
qd.itelligo nūeꝝ de q̄ nō pdicat vē terminꝰ nūeralis:nisi
cū aliq̄ adiūcto expsso vel subitellecto fm modū q dclara
tus ē de vno simplr:& de vno fȝ qd i pceⁿ.q. Hoc pmisso
pono duas ɔnes. pª ē.q̄ nūerꝰ simplr ñ repit i rebꝰ corpa
libꝰ:sȝ i spūalibꝰ tm̄. 2ª.q̄ i rebꝰ corpalibꝰ iuenit nūerus
pª ɔ. fȝ qd. ¶ Primā pbo sic. vnitates nūeri simplr nō sūt i re
bꝰ corpalibꝰ.g̃ nec nūeri simplr:ɔña pȝ p eo q̄ nūerꝰ nō
est nisi ipse vnitates vt declaratū ē articulo pcedēti. Añs p/
bat. Nā nūerꝰ simplr ē vnitates simplr:sic nūerꝰ fȝ qd ē
vnitates q̄ sūt vnitates fȝ qd:nihil āt i rebꝰ corpalibꝰ est
vnū vl' vnitas simplr:cū qdlȝ eiusmodi sit ɔpositū & hēat
ptes:& nullū tale sit vnū simplr:vt pbatū ē in pcedēti.q.h
Cap.15. pª ps ɔnis & rōnes ad eiꝰ pbōnē adducte sūt Aug. 2º d li.
ar.vbi pbat q̄ nūerꝰ simplr nō est pceptibilis corporeis
sensibꝰ:q: p sensus corpis nō nisi corpalia pcipi pñt:nullū
āt talē est vnū simplr:cū qdlȝ hēat in se ptes:& p ɔñs nūe/
rus q vt dic̄ ñ ē nisi ipse vnitates repꝰ i corpibꝰ nō ē nūerꝰ
simplr:sȝ fȝ qd tm̄. Vñ postea dic̄.q̄ sic sīt due res i corpe
M vt nec ipse simplr due sint. Nūerꝰ āt ille q vocat duo:qm̄
bis hȝ illō qd simpr vnū ē:nō pt ps eiꝰ hīe ptē dimidiā.i.ñ
pōt rursus hīe dimidiaȝ:vel 3ᵃᵐ vel quotālȝ:qm̄ simplex &
vē vnū est:& sic pȝ pª ps ɔnis. ¶ 2ª vō ps.s.q̄ hō nūerꝰ sit
in rebꝰ spūalibꝰ.pȝ stati supposito q̄ sit aliq̄ multitudo fi
nita subaꝝ spūaliū simpliciū q̄les dnr eē angeli:illa.n. est
2ª ɔ. nūerꝰ simplr:sic & sue vnitates sūt vnitates simplr. ¶ 2ª ɔ
pbat:q: in rebꝰ corpalibꝰ sūt multitudies finite discretaꝝ
vnitatū fm qd:sic mltitudies lapidū & lignoꝝ:& p ɔñs in
eis repit nūerꝰ fȝ qd. Et iō cōiter dicimꝰ de aliq̄ mltitudi
Contᵐ. ne q̄ ē cētū lapides vel mille ligna. Ex his pȝ:q̄ irrōnabi
liter loquūt q dicūt q̄ nūerꝰ ñ repit nisi i rebꝰ mālibꝰ &
corpeis:cū mlto veriꝰ repiat in spūalibꝰ:vt pbatū ē. Nec
valȝ si dicat q̄ nūerꝰ reꝝ spūaliū ñ ē spēs q̄titatis discre
te:sȝ tm̄ nūerꝰ corpoꝝ:ipsi vō loquūt d nūo q ē q̄titas di
screta. Nō valet inq̄:qm̄ illō dcm̄ est ad placitū tm̄mō:&
sine rōne:qd pȝ:tū q: iterrogāti de aliq̄ mltitudie āgeloꝝ
quot sīt.ita bñ rñr q̄ sīt.3.vl'.6.sic iterrogāti de lapidibus.
rñdebit q̄ sūt.3.lapides. ¶ Itē eq̄ bñ paº qlȝ ternarij vel N
senarij aut cuiusuis alteriꝰ nūeri vificat de talibꝰ termis
supponētibꝰ p substātijs imālibꝰ:sic cū p corpalibꝰ:ita ēt
ternariꝰ āgeloꝝ ē nūerꝰ ipar vtrobiq; pus & senariꝰ ē nūe
rꝰ pfectꝰ:sic lapidū & lignoꝝ & vlr q̄cūq; p se ɔcipiūt nūo
ita vificat de termis supponētibꝰ p eq̄li multitudie ange
loꝝ:sic reꝝ corpaliū. ¶ Cōfirmat p Aug. vbi supra:q ɔe
nūo simplr quē dic̄ i corpalibꝰ nō iueniri:ostdit nūoꝝ p/
prias & icōmutabiles vitates q̄rū vna.v.g̃.ē q̄ q̄tus q̄sq;
nūerꝰ est ab ipso pnº totꝰ post ipm.ipo excepto ē duplꝰ eiꝰ
vt ibi dclat. Cū igr ita sit appet q̄ ñ minꝰ vē hō nūerꝰ est
q̄titas discreta q̄ȝ nūerꝰ corpoꝝ. Nec illud magis negari
pōt q̄ȝ negari possȝ eē. Aut ēt q̄ magnitudo celi nō ē q̄ti/
tas ɔtinua:sȝ tm̄mō magnitudies corpoꝝ corruptibiliuȝ
qd irrōnabilr cuiq; appet dcm̄. ¶ Cōtra illō tñ posset de/ ɔ ɔnem.
duci phs q 3º phy.pbat q̄ ifinitū ñ ē aliqd sepatū a sēsibi T.c.35.
libꝰ:p h q̄ eiꝰ subta.s.magnitudo & nūerꝰ seu mltitudo ñ
sūt a sensibilibꝰ sepata. Ex q̄ se' fȝ ipȝ q̄ nūerꝰ nō sit i rebꝰ O
abstractj. ¶ Ad h dōm q̄ nūeꝝ eē sepatū a sēsibilibꝰ pt i/ Rūsio
telligi 2r. Vnoº q̄ sit aliqd fȝ se subsistēs:qd sit tm̄ ipȝ p se
tale.v.g̃.q̄ dualitas sit aliqd sepatū fm se:q̄ sit tm̄ duali/
tas ipsa sic platonici posuisse videt.vt pȝ.14.meta.& h mō
fm phm nūerꝰ nō ē sepatꝰ.& ita negat vbi allegat:qd pȝ:
q: in illa pticula istoꝝ eē in ifinitū sepatū iprobat:qd pȝ:tū
ex mō loquēdi phi:ait.n.ampliꝰ quō ɔtiget aliqd eē ipm 3 phy.
ifinitū.solitꝰ.n.ē phs vbi de talibꝰ abstractis loqt circum T.c.36.
loq ea.p ly ipm.vt ideā boni ipm bonū:& sic d alijs:tū ex
expōne Cōmē.circa pnᵐ vbi ait.& dixit.s.Ar. nūc āt dica Cō.35.
mus &c.i.qm̄ ipoē est vt ifiᵐ sit aliō sepatū a sensibilibus
dmfatis:sȝ q̄ ē suba cuiꝰ qditas ē ifinita. Alioº pt itelligi
nūeꝝ esse sepatū:q: sube sepate sūt tot vel tot in aliq̄ nūo:
& h nō negat phs.imo ponit expsse.12.meta.d.numerum t.c.47.
earum esse supra numerum lationum celestium. P

Q Quantū ad 4ᵐ artiᵐ.pmitto vnā distōnem de nūo. 4ᵘ arti.
Nā vno mō sumit nūerꝰ large & sic q̄libȝ
plalitas aliquoꝝ adiuicē distictoꝝ siue illa sint:aut cōsti/
tuūt aliqd p se vnū h aliqd:siue nō ē nūerus. Alioº sumit
nūerꝰ stricte:& sic tm̄ finita plalitas eoꝝ q̄ nec sūt nec ɔsti
tuūt aliqd p se vnū h aliqd:ē nūerus.p mō sumit nūerum
Dam.liº 3º.vbi loquēs de nūo q̄ nūeramꝰ seu termis nūe Cap.5.
ralibꝰ ait.nūerꝰ.n.nō diuisiōis vel vnionis cāꝰ ē eē:sȝ
q̄titatis & nūeratoꝝ signatiuꝰ siue vnitoꝝ siue diuisoꝝ.
¶ Ex q̄ seqt q̄ plalitas reꝝ de q̄ talis nūerus dī:siue sint
vnite siue diuise est nūerꝰ fm eū. ¶ Vñ & idē ifra. Scien/ Cap.6.
dū inqt q̄ nūerꝰ eoꝝ q̄ dīnt est & ipoē est nūerari ea q̄ fȝ
nihil dīnt:fm āt q̄ dīnt fm h & nūerant. Et ex h ɔñter cō
cludit:q̄ nāe chri nūerant:& sub q̄titate discreta reducū/
tur.& p ɔñs fm ipȝ dualitas nāꝝ chri est nūerus. ¶ Hoc
mō supto nūerꝰ p plalitate ptiū eēntialiū cōpositi vtpote
māe & forē pt dici nūerꝰ:& silr ptiū plalitatis ɔtinui. Et p
ɔñs ipm ɔtinuuȝ siue magnitudo ēt qdā nūerus est. Nec Q
nūerꝰ sic suptꝰ est spēs q̄titatis distincta ɔ magnitudinē
seu ɔtinuā q̄titatē. ¶ 2º mō sumit nūeꝝ phs 5º meta. vbi T.c.18.
sumēs multitudinē stricte & cōdistincte magnitudini dic̄ q̄
est diuisibile in nō ɔtinua.i.discreta. vt pȝ p trāslationem
Cōmēti.& subdit q̄ hoꝝ.s.discretoꝝ plalitas finita ē nūe Cō.18.
rus. Cui q̄ ad pᵐ dcm̄ ɔcordat Boe.i liº de vnitate & vno. Sic alle
vbi ait.q̄ plalitas nō est nisi ex aggregatione vnitatū q̄ si garhen.
fuerint disgregate faciūt multitudinē. Si vō fuerint ɔgre 4º q̄libȝ
gate faciūt magnitudinē:tūc āt vocat ɔgregatas:qñ ɔsti q.5. vid
tuūt p se vnū i actu. Ecōtra vō disgregatas. Et sic suptꝰ nu in oriᵇ.
merꝰ ē spēs q̄titatis discrete:& de nullo ɔtinuo aut h ali/
qd p se vno pdicat. ¶ His pmissis pȝ:qd sit dōm ad hūc
arti. Nā si sumat nūerus p mō dōm q̄ trinitas diuinaꝝ p
sonaꝝ ē verꝰ nūerꝰ. Probat:q: ē plalitas vna distictarū
psonarū adiuicē. Iuxta hāc distōnē dicit Dam.vbi supra. l.3º.ca.
Et quēadmodū tres hypostases sancte trinitatis icōfusi/ 5º.

A biliter vnite sũt idistãter diuise ⁊ nũerant:⁊ nũerus diui/sionum vel distãtiã vel alienationẽ vel icisionẽ nõ opat̃ in eis:vbi p3:ꝙ ibi ɔcedit nũeꝝ. Si ṽo sumat̃ nũerus 2° mõ trinitas ipsa nõ est nũer⁹.rõ ẽ:q2 tres psone sũt vnũ ⁊ vna simplicissima eẽntia. ℭ Et poss3 adhuc argui.q2 si magnitudo nõ est nũerus:nõ est nũer⁹ ꝑpea:q2 sue ptes ꝗꝗꝫ sint disticte oẽs sil' sũpte sũt vnũ ꝟ aliqd cõpositũ:tñ multominus trinitas diuina ꝑ psonaꝝ ꝗ oẽs sũt vna eẽntia simplicissima ẽ nũer⁹ isto mõ sũpt⁹. Hac ɔsideratiõe logt̃ Amb.

Cap.ꝑ li⁹ de tri.pi inqt ⁊ fili⁹ diuitate vnũ sũt:vbi nec sbẽ nec voluntatis vlla ẽ ɔ̃ria. Nãq3 alr̃ qũo vnũ deũ dicim⁹:ɔ̃uersitas pſcs fac̃.vnitas ptãtis excludit nũeri ꝗtitatẽ:q2 vnitas nũerus nõ est:s3 ꝟ diuꝫ ipsa pn̄. Ecce ꝙ vnitas ptãtis pr̃is ⁊ filij ꝗ nõ est nisi eaꝝ idiuisa ⁊ simplex essentia excludit ab eisdẽ nũeri ꝗtitatẽ. Huic ɔcordat Boe.in li⁹ de tri. nulla in deo diuersitas.s.eẽntie:nulla ex diuersitate pluralitas.nulla ex accñtib⁹ multitudo atq3 sectio nec nũerus.

B ℭ Ad p̃m rõnẽ.q.p3 qd dõm ex dictij in 2° arti. Et ad pbationẽ Cõmẽ.dic̃ ꝙ ibi Cõmẽ.nõ alr̃ dic̃ vel innuit nũerũ eẽ accñs:nisi q2 ait.ꝙ vnũ qđ est pn̄ nũeri ẽ accñs:qđ p3 eẽ fl̃m ex pce⁹.q. ℭ Ad 2m p3 rñ⁹ ex 4° ar.ꝗuis pbõ ex dicꝗ Aug.nõ sit ad ppo:q2 nõ dic̃ Aug. itelligamus deũ sine ꝗtitate vel sine nũo in psonis trinũ:ꝗuis dicat sine ꝗtitate.s.dimẽsiua magnũ. ℭ Ad 3m p3.ꝙ añs est fl̃m ex 3°ar⁹. nec pbatio sufficiẽs ẽ:q2 nõ est veꝝ:si aliqs nũerus cãtur ex diuisiõe ɔtinui ꝙ ois nũer⁹ cãet ex diuisiõe ɔtinui:nec ꝟ neciũ est ad ppositũ pb̃i:vt p3 ibidẽ intuẽti:sed nec est ẽt alias de mẽte ei⁹. Nã ɔstat ꝙ ꝟm pb̃m multitudo corpoꝝ celestiũ nõ est causata ex diuisione alicuius ɔtinui:⁊ tamẽ est vere numerus ꝟm ipsum ⁊ omnes doctores.

Ad p̃m rõnẽ ꝑincipalem qõ.10. meta. Com.8. Ad 2m Ad 3m 3°phy. T.c.68. ⁊.69.

ℭ Distinctiões.xxvj.⁊.xxvij. Qõ. j.

C **Circa** distõnẽ.26.⁊.27.in qbus magr̃ tractat de ppetatib⁹ diuinaꝝ psonaꝝ. Quero vtrũ diuine psone suis ppetatib⁹ constituant̃:⁊ abinuicẽ psonalr̃ distinguantur.

p̃m ℭ Et arguit̃ ꝙ sic.per illud decretalis.ex̃ de sũma tri.⁊ fide catho.firmiter.hec sancta trinitas ꝟm cõmunẽ eẽntiam est idiuidua ⁊ ꝟm ppetates discreta: sed cum discretio trinitatis nõ sit nisi distictio trium psonarũ: seqtur ꝙ h⁹ psone suis ppetatib⁹ distinguant̃. ℭ Ulterius vnũqđq3 eo cõstituit̃ in suo eẽ quo ab alijs distiguit̃. ergo ipse psone per ppetates suas ɔstituuntur.

Ad oppositũ arguit̃ ppetates psonaꝝ nõ sũt entitates distincte ab ipsis psonis.ꝟ psone nõ ɔstituunt̃ p eas. Añs patebit ifra.⁊ ɔ̃ña clara est:q2 oẽ ɔstitutiuũ est entitas ⁊ distineta entitas a constituto per ipsum:cum nihil sit constitutiuum suiipsius.

Rñdeo primo p̃mittã aliquas distinctiões. Deinde ponam ɔ̃nes ad questionem.

D

p⁹artic. **Prima** distõ est de ppetate psone. Naꝫ omissa acceptione ppetatis:ꝟm ꝙ aliqđ signũ p se pdicabile de aliq psona tñ põt dici ppũ vel ppetas eius:q2 istõ nõ fac̃ ad ppo. Cũ ɔstet ꝙ talib⁹ signis vtpote tpalibus creaturis diuine psone ꝗ eterne ɔstitui vel distigui ab iuicẽ nullateñ pñt:ꝗuis ipsa sigñatiue supta possint sumi p medijs syllogisticis ad ɔcludẽdũ vnã psonã ab alia eẽ distictã. Nõ ꝟ loquẽdo de ppetate:vt est tale signũ:sed vt est aliqd sigñabile. Dico ꝗtũ ad ppo ꝙ ppetates psonarum pñt 3° accipi. ℭ Uno⁹ p ipsismet psonis ꝗ mõ accipit btũs Hieroñ.in expõne fi.ca.⁊ allegat̃ a mgr̃o in isto p̃ li⁹ di.25.in fine. Ait.n. Impietatẽ sabellij declinãtes tres psonas expssas sub ppetate distiguim⁹. Et subdit.nõ.n.noia tñmõ:s3 ẽt nomẽ ppetatis.i.psonas. Uel vt greci expmũt hypostases.i.subsistẽtias ɔfitemur. vbi p3:ꝙ p ppetates ipsas psonas itelligit:⁊ in ꝟ sensu ɔstructio ẽ itrãsitiua cũ di ppetates psonaꝝ.i.ppetates ꝗ sũt psone. ℭ 2° pñt accipi nõ p ipsis v3 psonis:s3 p aliqb⁹ ꝗ sũt ipsaꝝ ꝟm trãsitiuã locutionẽ:⁊ ꝟ 2°. Uno⁹ p entib⁹ aliqb⁹ sibi pprijs icõplexe sigñabilib⁹ p qb⁹ termini cõplexi pñt psonalr̃ seu sigñatiue supponere:⁊ sic supponẽtes eẽ subta ppõnum.

E Qũo nõnulli opinant̃ ppetates psonaꝝ dicẽtes:ꝙ in pr̃e est aliq entitas cõis sibi ⁊ filio ⁊ spũi scõ.s.eẽntia diuina:⁊ aliq entitas nõ illis cõis:s3 sibi ppa quã vocãt p̃nitatẽ:⁊ hãc dicũt eẽ ppetatẽ ei⁹. Et silr̃ in filio opinant̃ esse aliqꝫ entitatẽ sibi ppriã:vtpote filiationẽ:⁊ in spũ scõ spirationẽ. ℭ Alio⁹ pñt accipi h⁹ ppietates psonaꝝ ẽt ꝟm transitiuã locutionẽ p aliqb⁹ nõ icõplexe:s3 cõplexe tñmõ formalr̃ vel equalẽter sigñantib⁹:qũo dic̃ Aug.de fi.ad pe. ⁊ ponit̃ in lr̃a.26.di.q. ppũ est pr̃is ꝙ vnũ filiũ genuit:⁊ ppũ est filij ꝙ de eẽn⁹ pr̃is natus ẽ:⁊ ppũ spũs sci ꝙ solus de pr̃e filioq3 pcedit. Et Ansel.in moñ.loquẽs de pr̃e ⁊ filio dic̃:ꝙ ppũ est vni⁹.s.filij nasci ex altero:⁊ ppiuꝫ alteri⁹.s.pr̃is nasci alteꝝ ex ipso. Cõstat aũt ꝙ talia ppria nõ sũt aliq entitates ꝟm se ẽt aiam ppe psonis. Nõ est enĩ entitas aliq:pr̃ vnũ filiuꝫ genuit:nec ẽt fili⁹ nascit̃ ex pr̃e. Nã ꝗuis fili⁹ sit vna res:⁊ natiuitas vna res: ⁊ silr̃ pr̃:ꝗ sigñant per terminos hui⁹ cõplexi fili⁹ nascit̃ ex pr̃e:non põt tñ dici ꝙ hoc totũ.filius nascit̃ ex pr̃e:sit aliq res nisi forte mãliter ⁊ nõ significatiue sumeret̃ istud dcm. ℭ Itẽ nec filius nec natiuitas est ppetas pr̃is ꝟm trãsitiuam locutionẽ:vt nũc est sm̃o. Cũ ꝟ dĩ ꝙ ppetas pr̃is est ꝙ vnũ genuit filiũ:aut ꝙ filius nascit̃ ex eo:nõ denotat̃ ꝙ aliq entitas ẽt aiam exñs sit ppa ipsi pr̃i:s3 tñmõ ꝙ ille sol⁹ genuit filiũ:⁊ qđ idẽ est.ꝙ ex eo tñ nascit̃ filius. ℭ 2° distõ ẽ ꝙ psonas distigui abiuicẽ p aliq põt 2° itelligi. Uno mõ ꝙ distinguant̃ p illa tanꝗ p ea ꝗ sũt rõnes vel pn̄ mutue distinctiõis. Alio mõ ꝗuis iproprie põt dici ꝙ distiguant̃ p ea velut p illa ex qb⁹ põt cogñsci ⁊ iferri mutua eaꝝ distõ. Exẽplũ Adaꝫ ⁊ Habel distiguebant̃ adiuicẽ p̃⁹ mõ p suas aias ⁊ p sua corpa. Scõo aũt mõ p ꝟ ꝙ Adam nõ erat ex viro ⁊ femina nat⁹. Habel ãt sic. Itẽ q2 Adam genuit Habel. Habel ãt genit⁹ est ab Adã.nõ.n.ꝙ Adã nõ fuit nat⁹ ex viro ⁊ ex femina:aut q2 genuit Habel:erat pn̄ distõnis ei⁹ ab Habel. Ex his tñ poterat iferri ⁊ cognosci ꝙ Adã eẽt alius ab Habel:qui erat natus ex femina ⁊ viro:⁊ genitus ab Adã:cũ ipossibile sit ꝙ ideꝫ:⁊ nõ sit natus ex femina ⁊ viro:⁊ ꝙ aliquis sit is a quo est genitus.

Cap.2⁹ Cap.3⁹ F 2°distõ.

G

2°arti. **His premissis** pono ad qõnẽ absq3 assertione tñ ⁊ sine p̃iudicio melioris snie ꝗtuor ɔ̃nes. p̃ ẽ.ꝙ nullis ppetatib⁹ ꝗlrcũq3 sumant̃ ppetates psone diuine ɔstituunt̃. 2°.ꝙ psone diuine distiguuntur psonalr̃ suis ppietatib⁹ p̃ mõ acceptis ppetatib⁹.i. seipsis. 3°.ꝙ diuine psone nõ distiguunt̃ psonalr̃ aliqb⁹ ppietatib⁹ 2° mõ acceptis. 4°.ꝙ distinguunt̃ ppietatib⁹ 3° mõ acceptis:itelligendo tamen eas distingui per illas ppetates 2° mõ p̃misso.i.ꝙ ex illis ppetatibus põt ɔcludi ⁊ cognosci ⁊ ipse psone abiuicẽ disticte sũt:nõ aũt distiguunt̃ p eas p̃ modo.i.tanꝗ p rõnes vel pn̄ distinctiua.

H p⁹ɔ̃. ℭ Primã ɔ̃nẽ pbo p̃ sic.quelibet psona diuina ẽ simplex oĩo.ꝟ nulla psona diuina p aliqđ in suo eẽ ɔstituit̃:añs ẽ determinatuꝫ ex fide. pbat̃ ɔ̃ña:q2 si aliq ɔstitueret̃ p aliqd: sumat̃ illõ pcise ꝟm se:⁊ qrat̃ de ipso an ipm sic pcise acceptũ ẽ ipsa psona ɔstituta p ip3:aut nõ:s3 est aliqd ei⁹. Non põt dici p̃m. Cũ q2 nulla psona ɔstituit seipaꝫ(oẽ.n. ɔstituẽs cã est aliq mõ ɔstituti per ipm). Cũ q2 si illud cõstituens est psona:⁊ ɔstat ꝙ ɔstituẽs nõ ɔstituat̃ p aliqd.ꝟ nec psona:aut si psona ꝟ ⁊ ipm ẽt ɔstituit̃ p aliud:⁊ sic i ifinitũ. Si ãt illõ ɔstituẽs nõ est ipsa psona ɔstituta:s3 aliqd ei⁹:aut illõ h3 eẽ p opõnẽ aie tñ:⁊ tũc ɔstat ꝙ nõ ɔstituit psonã eternã ꝗ sũma res est:aut est aliqd ẽt aiam:⁊ qcqd ipm sit siue res siue formalitas vel modalitas:aut quouis alio noie appellare velis:exꝗ ipm nõ ẽ psona:s3 aliqd ei⁹: ⁊ nõ possit itelligi ꝙ sit eius extrinsece:sic forma mãe:sed intrisece:sic ps est aliqd toti⁹:seqt̃ ꝙ psona nõ sit oĩo sim/

3 plex.¶ 2° nō minus est simplex ꝑsona diuina q̄ȝ est eēntia di
2m uina aut aliq̄ ꝓprietas ꝑsonalis q̄cūq̄ȝ sit illa si q̄ sit:ġ non
magis ipsa ꝯstituit ex aliq̄b⁹ vel ꝑ aliq̄ q̄ȝ ipsa essentia vel
ꝓpetas:sȝ nec essentia nec ꝓprietas ꝯstituit̄ ꝑ aliq̄:vt oēs
ꝯcedūt:⁊ ꝑ ꝯn̄s:nec ꝑ aliqd:q̄ȝ ipoſſ̄e est eē vnū solū ꝯstitu
tiuū eiusdē rei itrinsecū. Nā de tali est s̄mo:nō de extrinse
co:sic ꝓducēs pōt dici ꝯstituere in esse ipm ꝓductū.ġ nec
3m ipsa ꝑsona ꝑ aliqd ꝯstituit̄.¶ 3° (⁊ seq̄t̄ ex eo q̄ iā tactum
est) si ꝑsona ꝯstitueret̄ ꝑ ꝓprietatē aliq̄ȝ:ꝯstitueret̄ etiaȝ ꝑ
eēntiā:⁊ essentia ꝯstitueret ꝑsonā.v.ġ.p̄ıeȝ:⁊ per ꝯn̄s eēn
tia nō eēt p̄r:qd̄ est ꝯ determinatione ecclesie in cap̄ Dam
4m namus.¶ 4° sequeret̄ q̄ p̄r eēt aliq̄ mō cātus ⁊ ꝑncipia
tus. Nā qd̄libet ꝯstitutuū est q̄dāmō cā ⁊ ꝑn̄m sui cōstitu
ti.Sȝ ꝯn̄s est fl̄m.Sic.n.p̄r nō esset ꝑ⁹ cā ⁊ sine ꝑn̄° ⁊ sine
Cap.12. cā:cui⁹ oppositū expsse ponit Dam.li.ꝑ.Et iō sic ēt supra
dist.11.dicebat̄.nullatenus estimandū est esse in deo aliqd
realr̄ ꝯstitutū per aliqd̄ formale vel māle ꝯstitutiuum:sed
R oē qd̄ ibi est seipso formalr̄ ⁊ nō per aliqd sui trāsitiue lo
quēdo est oē qd̄ est:q̄uis ibi sit vere ꝓducens ⁊ qui ꝓdu
cit:⁊ ꝓduct⁹ a ꝓducēte hȝ eē:ꝓꝑ qd̄ hȯ vocabula/ꝯstitu
tiuū/ꝯstitutio/⁊ ꝯstitutū ⁊ silia in sensu ꝑmisso nō ꝯueniē
ter (vt vr̄) assumunt̄ ad diuina:⁊ meli⁹ eēt nō vti eis in mā
ista:⁊ pro certo nullibi iuenio Aug. aut alium aliquē illi⁹
t̄pis sanctoꝝ:vbi locuti sūt de distōne diuinaꝝ ꝑsonaꝝ:ta
2 2. libus vsum fuisse vocabulis.¶ 2m ꝯnem ꝓbo ⁊ ꝑ auctē
Hierony.in expōne fidei catholice : ⁊ allegat̄ a magistro
vbi supra. loquēs siqdem de p̄re ⁊ filio ac spiritu scō ait:
itaq̄ȝ sub̄a vnū sunt:sȝ ꝑsonis ac noibus distiguunt̄:quoꝝ
virtute v̄boꝝ ēt magr̄ ifra di.33.dic̄ q̄ ꝑsone seipsis dr̄nt.
¶ Itē Aug.in s̄mone de fide ⁊ symbolo q̄ incipit.Credi
mus in vnū deū veꝝ.ait credim⁹ hāc trinitatē ꝑsonis disti
ctaȝ sub̄a vnitā ⁊c̄.Et ifra in symbolo si qd docet̄ ac discit̄
⁊ vnitas est trinitatis:⁊ trinitas distincta ꝑsonis ⁊ opulē
tia creatoris:trinitas aūt nō nisi tres ꝑsone:trinitas v̄o est
disticta ꝑsonis:ac ꝑ h̄ ipse ꝑsone sunt distincte ꝑsonis:⁊ q̄
L nō alijs p̄ȝ.ġ seipsis.¶ Rōne q̄ȝ ꝓbat̄ ista ꝯ.q̄m persone
sunt sūme ⁊ oino simplices:ita q̄ nec essentia simplicior ē
ꝑsonis:nec aliq̄ ꝓpetas est cogitabilis in ꝑsona simplicior
q̄ȝ ipsa ꝑsona:⁊ ꝑ ꝯn̄s nulla aliquo mō inter se disticta iclu
dit ipsa ꝑsona.ġ quelȝ ꝑsona a q̄cūq̄ȝ distiguit̄ seipsa:⁊ nō
ꝯ ꝯnē ar aliquo sui ꝑ:trāsitiue loquēdo distinguit̄.¶ Cōtra istam
guit̄.s̄. ꝯnem quā ⁊ antiq doctores posuerūt ac ēt nūc aliqui mo
Tho.p derni defendūt:multiplr̄ est argutū. Primo qdē aliq sic.
te ꝑ¹.q. Sic q̄rentib⁹ q̄uo p̄r ⁊ filius ⁊ sp̄us sanct⁹ sūt vnū:r̄nde
32°.arti. mus q̄ eēntia vel diuinitate sūt vnū. Ita q̄rentib⁹ q̄uo di
2°. stiguunt̄ opȝ r̄ndere ꝑ aliq̄ noia abstracta qb⁹ ꝓprietates
2m in abstracto designant̄.vt paternitas vel filiatio. ¶ 2° sic
p̄r non eadē relatione refert̄ ad filiū ⁊ sp̄m scm̄:sed alia ⁊
alia.ġ nō eadē relatione distiguit̄ ab vtroq̄ȝ. Ex q̄ vltra se
quit̄ q̄ nō seipso distinguit̄ ab vtroq̄ȝ:sȝ aliq̄ relatione ab
vno ⁊ alia ab alio:cū sola relatio multiplicet trinitatē s̄m
M Boetiū. An̄s ꝓbat̄:q̄ȝ si dicat̄ q̄ eadē relatiōe : ġ filius ⁊
sp̄us scūs ēt vna ⁊ eadē relōne referunt̄ ad p̄rem:q̄ȝ ipoſſ̄e
est q̄ duabus relationibus s̄m spēm corr̄ndeat ex opposi
to vna t̄m s̄m spēm relatio:sȝ ꝯn̄s est fl̄m. Nam sp̄us scūs
nō refert̄ per filiationē:alioqn eēt filius:nec filius per spi
3m rationē refert̄ ad p̄rem:q̄ȝ sic eēt duorū.¶ 3° sic argr̄ ꝑ ali
Sco. li° os q̄cūq̄ȝ nō sunt ꝑ diuersa aliquo sui distinguunt̄ (si.n.nō
ꝑ dis.26. sunt ꝑ diuersa:sȝ aliqd idē entia:tūc nō eo distiguunt̄ quo
sunt idē:sed aliquo sui quo nō sūt idē) ꝑsone āt diue nō sūt
4m ꝑ diuerse:q̄ȝ sūt eiusdē eēntie.ġ aliq̄ sui ꝑ distiguunt̄.¶ 4°
in p̄re sūt plr̄es ꝓprietates:sic inascibilitas ⁊ gnō actio:⁊
Cap.6. h̄ distiguunt̄ s̄m Aug.5° de tri.vbi vult:q̄ si p̄r nō eēt ige
nitus posset t̄m esse p̄r ⁊ eꝯ.ġ si ꝑ ipoſſ̄e vna nō distigueret
p̄reȝ ab alio:posset alia distinguere.ġ est q̄rere q̄ p̄r distin
5m guit̄ a filio.¶ 5° ꝑ alios sic.q̄n aliq̄ sic se hn̄t q̄ aliqd oino
indistictum est in vtroq̄ȝ:⁊ t̄m aliqd est in vno qd̄ nō est in

alio:illa nō seipsis distinguunt̄:sȝ in p̄re ⁊ filio est eēntia di N
uina q̄ est oino idisticta:⁊ p̄rnitas est in p̄re q̄ nō est in filio Ockā li
ġ p̄r ⁊ fili⁹ nō seipsis ꝑ distinguunt̄.maior ꝓbat̄:q̄ȝ q̄n ali bro ꝑ di
qua seipsis ꝑ distiguunt̄:nō est aliqd in vno q̄ nō distigua sti.26.q.
tur ab alio:sic nihil est in sorte q̄ nō distiguat̄ a pla. sȝ q̄n ꝑma.
est aliqd oino idē in vtroq̄ȝ:tūc neutrū illoꝝ illo oino eo
dē in vtroq̄ȝ distiguit̄ ab altero.¶ Ex h̄ (vt dicūt) p̄ȝ solu
tio ad rōnē factā ꝓ ista ꝯne 2°.q̄ȝ simplex nō ꝯstitutum ex
aliq̄ cōi sibi ⁊ alij:⁊ aliq̄ ꝓprio sibi seipso distiguit̄ a quo
cūq̄ȝ distinguit̄:sȝ nō sic est de ꝑsonis diuinis vt dictuȝ est.
¶ Ad ꝑm̄ dico.q̄ talr̄ q̄rētibus optie pōt r̄nderi s̄m viaȝ Ad ꝑm
hāc quā sequor.Et docuit nos r̄ndere Hieron̄. di. vt sup̄ rōnem.
allegatū est q̄ sub̄a vnū sūt ⁊ ꝑsonis distiguunt̄.Et sicut ei Thom.
ꝯformiter docuit Aug.di.silr̄ q̄ sunt vna sub̄a ⁊ distin vbi sup̄.
cte ꝑsone:sed sicut seipsis ⁊ nō aliquo sui trāsitiue sūt vna
sub̄a:sic seipsis:⁊ nō aliq̄ sui sūt disticte ꝑsone.¶ Q. autē
addit̄ de abstractiōe illoꝝ nominū p̄rnitas ⁊ filiatio. Di
co q̄ tripl̄r pōt qs vti talibus abstractis:cū de distinctiōe
loquit̄ ꝑsonaꝝ.Uno mō ad sign̄anduȝ q̄ ꝑsona nullo alio O
q̄ȝ seipsa ꝑcise ⁊ ꝑ distinguit̄ ab alia:⁊ illō magis expresse
significat̄ ꝑ abstractuȝ nois sui:⁊ tūc dicēdo p̄r distinguit̄
p̄rnitate:ly p̄rnitate supponit pro hypostasi p̄ris. Alio mō
ad denotādū ꝑsone ꝓprietatē 3° mō sumptā q̄ ꝓhibet vnā
ꝑsonā esse aliā:⁊ tūc est sensus.p̄r distiguit̄ a filio p̄rnita
te:id est q̄ȝ ipse genuit filiū:⁊ tūc p̄rnitate equalet in signi
ficādo illi cōplexo:nec pro aliq̄ supponit sic nec cōplexum
illud. 3° mō pōt fieri talis abstractio ad designāduȝ aliqd̄
itrisecuȝ ꝑ se q̄ ab alia distinguat̄ ⁊ pro quo supponit illō
abstractū in ꝓpōne affirmāte ꝑsonam ab alia distinguit:⁊
tūc dico q̄ talis abstractio icōueniēs est ⁊ ficticia : nec sic
ea vtunt̄ q recte itelligūt:sed alteꝝ duoꝝ ꝑmoꝝ modoꝝ.
¶ Ad 2m dico q̄ p̄r refert̄ ad filium ⁊ sp̄m scm̄ vna rl̄one Ad 2m
t̄m s̄m rē q̄ t̄m est in plib⁹ spēbus relōnis:seu cui ꝯueniūt
rōnes pluriū spēꝝ relōnis:quaꝓꝑ optime pōt corr̄ndere P
distictis spē coppositis. Exēplū sor.eadē relōne est silis
plāoni albo ⁊ dissilis ciceroni nigro. Nā eadē albedo sor.
est silitudo ad plōnē ⁊ dissilitudo ad ciceronē:cū nec sili
tudo nec dissilitudo sit res supaddita q̄litati:sic ifra ꝓba
bit̄:⁊ sicut ēt sic arguētes opinant̄:⁊ hec vna relō s̄m reȝ
corr̄ndet silitudini ⁊ dissilitudini oppositis q̄ sūt in plōne
⁊ cicerone. Sic in ꝓposito eadē entitas simplicissima que
est p̄r est spiratio ⁊ p̄rnitas corr̄ndet filiatiōi in filio ⁊ spi
rationi cooppositē in sp̄ū scō.¶ Ad 3m si ly aliq̄ sui:capia ad 3m q̄
tur s̄m transitiuā ꝯstructionē vt accipit arguēs.maior est est scōm
falsa:⁊ hȝ istātiā de duob⁹ angelis ⁊ de duab⁹ aiab⁹ sup vbi.s̄.
posito q̄ sint eēntie simplices:sic eniȝ nec angelus nec aia
distiguunt̄ aliq̄ sui:q̄ȝ nec aliqd est sui in h̄ sensu ⁊ nō sunt
duo angeli ꝑ diuersi cū sint eiusdē gn̄is ⁊ forte eiusdē spēi
nec etiā due aie sunt ꝑ diuersa cum sint eiusdē spēi. Et per
ꝯn̄s ad itellectū phi dr̄.aliqd idē entes:aut q̄ȝ aliqd idē
de eis essentialr̄ ꝑdicat̄:vt aliq exponūt v̄bum Phi.5° me Q
ta.scriptum:aut accipiēdo actum exercitū ꝓ actu signato T.c.15.
q̄ȝ de eis verificat̄ q̄ sūt aliq̄ mō idē.s.spē:⁊ silr̄ de his de vel.16.
qbus verificat̄ esse idem nūo aut gn̄e vel ꝓportiōe ibi di
cit Phs.¶ Ad ꝓbōnē dico q̄ eodē modo aliqd est idem
alicui vno mō:⁊ distinguit̄ ab eodē alio mō:sic vna aia se
ipsa est eadē specie alteri aie ⁊ disticta numeraliter ab ea
dem. ¶ Ad 4m dico q̄ aliqd pōt dici esse alicuius vel in Ad 4m
aliquo dupl̄r.vno mō ꝓprie vt cōstructio sit transitiua:⁊
oē qd̄ sic est alicuius vel in aliquo est distinctū ab eo:isto
mō dr̄ equus esse sor.⁊ aia dr̄ esse hois ⁊ in hoie:⁊ forma
in mā:⁊ locatū in loco:⁊ sic de alijs modis qbus aliqd ꝓ
prie dr̄ esse in aliq̄. Alio mō iproprie vt cōstructio sit itran
sitiua:⁊ illud ꝯsueuit ab aliq̄b⁹ vocari eē in aliquo ꝑ idē
ptitatē:q̄ȝ.s.q̄ sic dr̄ esse alicui⁹ vel in aliquo nō distiguit̄
ab illo sȝ est ipm:isto° loqmur cuȝ dicim⁹ eēn̄ angeli vel
eēn̄ dei.i.q̄ ē angelus ⁊ eēn̄ q̄ est de⁹. Sili mō locutiōis

A dicim⁹ ꝙ sapia ẽ in deo.i.deus ẽ sapia ꝛ eꝯ. ❡ Nũc ad rõ
nẽ si inascibilitas supponat pro aliq̃ entitate ꝛ gnõ actiua
sumaꝝ ꝑ relõne pr̃is ad filiũ:sic opꝫ si argm̃ debeat ꝓcede
re ꝯ ꝯuẽ positã:dico ꝙ sũt in pr̃e itrãsitiue loquẽdo:ꝛ eo/
dẽ mõ dr̃r ꝓprietates pr̃is.i.q̃ sũt pr̃:nõ aũt vere dr̃r esse
pr̃is vel in pr̃e trãsitiue:nec ẽt adiuicẽ distiguũt:nec ꝓbõ
ex dicto Aug.valꝫ. Nõ eni seqꝛ:si pr̃ nõ eẽt igenit⁹ posset
esse pr̃.ğ inatiuitas ꝛ pr̃nitas in pr̃e distiguũt. Sic nõ seq
tur:si de⁹ nõ eẽt dñs adhuc posset esse de⁹.ğ de⁹ ꝛ dñiuꝫ
dei distiguũt. Et sic nõ seqꝛ:si soꝛ.nõ eẽt silis adhuc possꝫ
Ad 5m eẽ alb⁹.ğ ei⁹ albedo ꝛ silitudo distiguunt. ❡ Ad 5m dico
ꝙ si eẽ in.sumaꝝ itrãsitiue.maioꝛ est falsa:ꝛ silr ꝓbõ ei⁹ in
eodẽ sensu. Nec ꝑ illud exm̃ sufficiẽter ꝓbaꝝ assumptũ:qm̃
lꝫ nihil sit scꝫ.qȯ nõ distinguaꝝ a ꝑsone:aliqd tñ est pr̃ qȯ
nõ distiguiꝝ a filio.s.eẽn⁹ diuina. Si aũt eẽ in.sumaꝝ trãsi/
tiue sic maioꝛ ẽ v̾a ꝛ minoꝛ falsa q̃ꝫtũ ad vtrãqꝫ pr̃ẽ. Quã/
B tũ ad pm̃ qdẽ:qm̃ eẽn⁹ diuina ꝓꝑe loquẽdo ꝛ in h̃ sensu nõ
Cap.xi. est in pr̃e ꝛ filio:sꝫ pr̃ ꝛ fili⁹ sũt ipsa eẽn⁹. Et ꝓpea Dam.xi.
ꝑ.cũ dixissꝫ:cũ respexerim⁹ ad ea in qb⁹ ẽ diuinitas loquẽs
de ꝑsonis:imediate oñdẽs h̃ esse iꝓꝓꝑe dcm̃ addit:vel ꝙ
deide certi⁹ dicam⁹ q̃ sũt diuinitas h̃ est ad tres hyposta
ses ꝛc̃. vbi dat nobis doctrinã vt vbiqꝫ i sacris scripturis
iuenim⁹ dcm̃ ꝙ deitas ẽ in ꝑsonis:illõ sit itelligẽdũ ꝭm i/
trãsitiuã ꝯstructionẽ.i.ꝙ deitas est ꝑsone:vel ꝙ ꝑsone sũt
deitas. Eodẽ mõ in eodẽ sensu falsa est reliq̃ ꝑs minoꝛis.s.
ꝙ pr̃nitas est in pr̃e:sꝫ pr̃nitas est pr̃:ꝛ pater est pr̃nitas.

C ❡ Ad id ꝙ aducitur.s.ꝙ pr̃ nõ distiguiꝝ a filio ꝑ eẽntiã:sꝫ
ꝑ pr̃nitatẽ. dico ꝙ hoc pt̃ hr̃e duplicẽ sensum. vn⁹ est ꝙ pr̃
ꝛc̃.i.nõ distiguiꝝ eẽntialr̃ seu nõ ẽ eẽn⁹ alia ab eẽn⁹ filij seu
q̃ est fili⁹:ꝛ iste sensus ver⁹ ẽ. ali⁹ est ꝙ pr̃ nõ ꝑ illã entita/
tẽ q̃ est eẽn⁹ ei⁹ ꝛ filij seu ꝓꝑius loquẽdo q̃ est ipse ꝛ filius
distiguiꝝ a filio:vllo mõ:ꝛ h̃ sensus ẽ fl̃sus:qm̃ ꝑ eã distin/
guiꝝ ab eo:ꝑsonalr̃.i.ẽ disticta ꝑsona. Cũ.n.ipse nulla alia
entitas sit aũt in se icludat ꝑter eẽntiã ipsaꝫ:sꝫ sit ipsa eẽn⁹
C sola sic se ipso ẽ disticta ꝑsona a filio:sic ꝑ eẽntiã q̃ ipse est:
est alia ꝑsona a filio. Et sic ꝑ pr̃nitatẽ.i.seipso est distincta
ꝑsõa a filio:sic ẽt ꝑ pr̃nitatẽ ẽ vna eẽn⁹ cũ eodẽ. Sꝫ ex dictj
isti⁹ doctoris põt ꝯ sic argui. pr̃ aliq̃ sui nõ distiguiꝝ a filio
ꝛ aliquo sui distiguiꝝ a filio.ğ nõ seipso ꝑ distiguiꝝ a filio.
ꝯñs pꝫ. Añs ꝓbaꝝ:qm̃ pr̃ diuinitate nõ distinguiꝝ a filio:
ꝛ pr̃nitate distiguiꝝ ab eo. ❡ Rñ⁰. pr̃eꝫ a filio distigui aut
aliqd ab aliq̃ seipso.ꝑ põt itelligi duplr̃. vno mõ seipso.ꝑ
i.qlibet sui. Alio mõ id est nullo alio seu qȯ nõ est ipm̃:ꝛ
tũc ista:pr̃ distinguiꝝ a filio seipso ꝑ exponiꝝ ꝑ istas duas:
pr̃ distiguiꝝ a filio:ꝛ ꝑ nihil qȯ nõ est pr̃:pr̃ distinguiꝝ a fi/
lio. Et in h̃ sensu dixi sup̃:ꝙ ꝑsone seipsis distiguunt.ꝑ qꝛ
scꝫ distiguiꝝ vtiqꝫ ꝛ nõ ꝑ aliq̃ q̃ nõ sũt ipse:sꝫ sint ipsaꝝ sic
aliq imaginanꝝ ꝛ multo magis nec ꝑ aliq̃ que non sũt ipse
nec ipsaꝝ. Tunc ad rõnẽ factã dico:ꝙ si ly/sui/in añte te/
neaꝝ trãsitiue:añs est falsuꝫ:nec ꝓbatio valꝫ:qꝛ supponit
D ꝙ deitas sit aliqd patris ꝛ nõ pr̃:ꝛ silr̃ de pr̃nitate:quoꝝ
vtrũqꝫ falsuꝫ est. Si v̾o teneaꝝ intrãsitiue:nego ꝯñam:nõ
eni seqtur. pr̃ aliq̃ qȯ est ipse nõ distiguiꝝ a filio:ꝛ aliquo
qȯ est ipse distiguiꝝ a filio.ğ pater aliquo qȯ nõ est ipse di
stinguiꝝ a filio:ꝛ per ꝯñs etiam nõ sequiꝝ.ergo pater nõ
seipso ꝑ distinguiꝝ a filio ꝭm sensum datum.

E ❡ 2⁰ posset dici foꝛsitan nõ male ꝙ añs etiã si ly/sui/tenea
tur itrãsitiue est fl̃m:q̃ꝫtũ ad illã ꝑtẽ:pr̃ aliquo sui.i.ꝙ est
ipse nõ distiguiꝝ a filio:loquẽdo de distictiõe ꝑsonali:ꝛ vl/
terius ad ꝓbõnẽ põt dici ꝙ ꝑ eẽntiã q̃ est ipse pr̃:pr̃ distin
guiꝝ a filio:nõ qdẽ eẽntialr̃ sꝫ ꝑsonalr̃ tñ. vñ sic nõ obstan
te ꝙ eẽn⁹ diua nõ distiguiꝝ aliq̃ mõ ab aliq̃ ꝑsona ꝛ ꝙ oẽs
ꝑsone sũt vna eẽn⁹ adhuc ipsa se ipsa est pr̃ distictus a filio
ꝛ est filius distict⁹ a pr̃e. Sic nõ obstãte ꝙ pr̃ sit eadẽ eẽn⁹
cũ filio:ꝛ eẽn⁹ q̃ est pr̃ est oĩno indistincta a filio: adhuc
pr̃ ꝑ ipsaꝫ eẽntiã ẽ disticta ꝑsona a filio:ꝛ iõ hec videꝝ pos
se:ꝯcedi ꝑ eẽntiã pr̃ est disticta ꝑsona a filio:ꝑ eẽntiã pater

distinguiꝝ ꝑsonalr̃ a filio. Ista tñ ꝯcedẽda nõ eẽt paꝝ disti/ E
guiꝝ ꝑ essentiã a filio:qm̃ vr̃ hãc iferre. pater nõ est ideꝫ ꝑ
essentiã.i.essentialr̃ filio:vtrũ aũt de.v̾.ꝑ.vel nõ:nõ multũ
curo. ꝭm cõem vsuꝫ tñ sic vr̃ intelligi: qñ dicimus aliqua
distingui ꝑ essentiam. Quicquid sit de hac. 2ᵃ responsiõe
quã nõ assero:prima sufficiens est. ❡ Qȯ v̾o ideꝫ doctoꝛ
addit soluẽdo rõnẽ pro illa ꝯne:qꝛ simplex nõ cõstitutum
ꝛc̃. nihil vꝫ:qm̃ oẽ simplex est hꝯ:ꝛ nullũ ꝯstitutuꝫ ex cõi
ꝛ ꝓprio est simplex. ❡ 3⁰ ꝯ ꝓbaꝝ.ex eo ꝙ nõ est dare ali/ 3ᵃ ꝯ.
quas tales entitates ꝓprias ꝑsonaꝝ:qȯ appet:qꝛ vel ta/
les entitates:si q̃ foꝛẽt:eẽnt extrisece ipsis ꝑsonis vel itrin
sece iclusẽ in eis. Nõ põt dici pm̃:qm̃ vel ipse eẽnt ꝑ se sub/
sistẽtes:ꝛ ꝑ ꝯñs essent ꝑsone:ex quo vltra sequiꝝ ꝙ in diui
nis eẽnt ad minus sex persone.s.pr̃ ꝛ filius ꝛ spũs scũs:ꝛ
tres alie eaꝝ ꝓprietates qȯ est erroneuꝫ. Vel eẽnt ꝑsonis
inherẽtes vel insistẽtes:sic foꝛe materijs qȯ etiã est ipoẽ
in deo:q nulli subsistere põt:vt dicit Aug.7⁰ de tri. ❡ Sꝫ Cap.5.
nec põt dici ꝙ sint tales aliquẽ entitates itrinsece iclusẽ in
ꝑsonis ꝭm quẽ modũ imaginari videnꝝ:qcũqꝫ tales ꝓꝑe
tates ponũt in ꝑsonis. Hoc aũt esse ipoẽ põt ꝓbari mul/ F
tipliciter. ꝑ qdẽ per expssam determinationẽ ecclesie ex ꝯ
sum.tri.ꝛ fi.ca.cap dãnamus.sic dicẽtis. Pater ab eterno
filiũ gñando suã subam ei dedit.iuxta qȯ ipse testaꝝ:pater
qȯ dedit mihi maius est oĩbus. At dici non põt ꝙ ꝑtem
sube illi dederit ꝛ ꝑtem ipse sibi retinuerit:cũ suba patris
indiuisibilis sit.vtpote simplex oĩno. Sed nec dici põt ꝙ
pr̃ in filiuꝫ trãstulerit suam subam gñando q̃si sic dederit
eã filio:ꝙ nõ retinuerit ipsam sibi:alioqn desiisset eẽ sub
stantia. ❡ Pꝫ ğ ꝙ sine vlla diminutiõe filius nascẽdo sub
stãtiam pr̃is accepit:ꝛ ita pater ꝛ filius hñt eãdem sbam
ꝛ sic eadẽ res est pr̃ ꝛ filius necnõ spũs scũs ab vtroqꝫ ꝓ/
cedẽs. Cũ ğ vt ꝓfiteꝝ ecclia.filius totã sbaꝫ patris sine di
minutione accepit. Manifeste pꝫ ꝙ nullam entitatẽ in se
hꝫ sibi ꝓpriã paꝝ quã filio gñando nõ ꝯderit. Nec põt di
ci ꝙ q̃uis totã sine diminutiõe pr̃is subam filius gñando
acceperit:nõ tñ accepit oẽm entitatẽ pr̃is:qm̃ nõ illã pro
priã quã vltra cõem essentiã pater icludit:tuꝫ qꝛ nõ min⁹
est idiuisibilis ꝛ oĩno simplex ꝑsona pr̃is q̃ꝫ sit eẽntia illa
cõis:ꝛ per ꝯñs iuxta argumentationẽ ecclesie ipoẽ est ꝙ
partẽ sui.s.cõem essentiã filio dederit ꝛ partẽ aliã sibi reti
nuerit.ğ sine diminutiõe filius totam entitatẽ patris acce
pit.nulla ğ entitas est in patre que nõ sit in filio. tũ qꝛ stul
tissimũ est imaginari ꝙ in patre sit aliq̃ entitas que nõ sit
suba vel de suba eius:sic eni eẽt accñtalis vel ei extranea.
ergo si totã patris subam accepit filius:oẽm entitatẽ pr̃is
hꝫ filius. ❡ 2⁰ si eẽnt in ꝑsonis tales ꝓprie entitates:tũc 2m
nõ eadeꝫ res esset pr̃ ꝛ filius ꝛ spũs scũs vt dicit ecclesia.
ꝯñs pꝫ: qm̃ illo posito nõ solum eẽntia cõis est pater:sed
ipsa simul cũ illa propria entitate pr̃is que nõ est in filio:ꝛ D
ꝑ ꝯñs nõ eadem res que est pr̃ est filius. ❡ 3⁰ sequiꝝ ꝙ es/ 3m
sentia diuina nõ est pater nec eꝯ. cuius oppm̃ etiam tradit
ecclesia:vbi supra di.ꝙ vna quedã sũma res est.icompre/
hẽsibilis qdẽ ꝛ ieffabilis que veraciter est pr̃ ꝛ fili⁹ ꝛ spi
ritus scũs.s.tres simul ꝑsone ac sigillatim quelꝫ earũdeꝫ.
Et ideo solũmodo est trinitas nõ q̃ternitas: sed quelibet
triũ ꝑsonarũ est illa res. vꝫ suba eẽntia seu nã diuina. cõ
sequẽtia ꝓbaꝝ ex h̃ ꝙ nullum icludẽs plura est aliqd illo
rũ:ꝛ silr̃ nullũ illoꝝ est ipm̃:sed ipsi⁹ est trãsitiue loqũẽdo
ꝛ illud icludẽs est ex eo:sic aĩa nõ est hõ:sed hoĩs:nec ho/
mo est aĩa sed ex aĩa. Simili mõ ꝓbari põt ꝙ eẽntia nõ es/
set filius vel spũs scũs nec eꝯ. ❡ 4⁰ si quelꝫ ꝑsona hꝫ ali/ 4m
quã ꝓpriam entitatẽ ꝑter cõmunẽ entitatẽ q̃ est deitas se
quiꝝ ꝙ quelꝫ ꝑsona ꝑter diuinitatẽ cõmunem hꝫ etiã pro
priam diuinitatẽ:ꝛ sic in trinitate erũt q̃tuoꝛ diuinitates:
vna cõis:ꝛ tres ꝓprie ꝛ vna ꝑsona erit alius deus ab alia
ꝑꝑ illam ꝓpriã entitatẽ.s.diuinitatẽ quã sola icludit. Hec
autem oĩa sunt erronea. ꝯñs probaꝝ.ex eo ꝙ ipossibile est

3 eē in deo aliquā entitatē que nō sit deus: aliogn sequit̄ ꝙ
persona nō eēt deus: sȝ eius pars eēt de⁹. ¶ Itē ois enti/
Cap.6. tas q̄ nō est deus vtiq̄ȝ est creatura iuxta illō Aug. p̄ ō tri.
Ois sub̄a que deus nō est creatura ē: ⁊ q̄ creatura nō est:
de⁹ est. ⁊ ꝯstat ꝙ sub̄aȝ ꝓ eēntia vl' entitate ponit: sic̄ dici/
m⁹ ꝙ sub̄a albedis est alia a sub̄a nigredis: aliogn nō suf
ficiēter ꝓbaret itentū. s. ꝙ filius est de⁹. Hoc etiā mō ideȝ
Aug. sup illud p̄s. Infixus suȝ i limo ꝓfundi ⁊ nō est sub̄a
pro entitate sub̄am accipit. Vn̄ ait. oia eni sub̄e sūt eo ip̄o
ꝙ sūt. Nā que nulla sūt in sub̄a oino nihil sūt. Si ḡ aliq̄ en
titas esset in ꝑsona q̄ nō eēt deus: iā ꝑsona cōposita eēt ex
deo ⁊ creatura: qō blasphemū est dicere. ¶ Itē Hugo de
pte. 3. sacra. li. p̄. Dē qō in deo est aliud q̄ȝ deus eē nō pōt: sed si
ca. 27. illa entitas ꝓp̄a ē deitas: ⁊ ꝑ ꝑsonē nō est illa diuinitas cōis,
ḡ est alia diuinitas ꝓp̄a: ⁊ pȝ ꝯn̄a. Si v̄o diceret̄ ꝙ illa enti/
tas ꝓp̄a nō est entitas distīcta mō aliquo a deitate cōi: sed
est ip̄a: tūc sequit̄ ꝙ nulla pluralitas entitatū est in ꝑsona
⁊ per ꝯn̄s nō est in ea aliq̄d quo ꝯuenit cū alia ꝑsona ⁊ ali
* q̄d aliud quo distinguit̄ ab ea. Itē ꝙ nulla ꝓprietas est in
ꝑsona vel est ꝑsone: trāsitiue loquendo qua distinguat̄ ab
alia ꝑsona: sed ip̄samet ꝑsona nulla plura quoq̄ mō inclu/
dēs seip̄sa p̄ iuxta sensuȝ sup̄ positū distinguit̄ ab alia: ⁊ sic
hr̄ ꝓpo^m q̄sitū ad vtrāq̄ȝ ꝯnē. ¶ 5° ꝯ hāc viā sequit̄ ꝙ nul
5 la ꝑsona sit sūme simplex qō est erroneū. ꝯn̄a ꝓbat̄. q: ꝯm
h̄ qlȝ ꝑsona hȝ in se aliq̄d qō ip̄sa nō est nec eȝ. sȝ est aliq̄d
eius. Simplex aūt nihil qō ip̄m nō sit hȝ in se: sic sup̄ dist.
8. decl'atū est. Vn̄ pp hāc cām Magr̄ determinat ꝙ ꝓprie
tates ꝑsone est ip̄sa ꝑsona dist. 33. lib. p̄. ¶ Et aduertēdum
est ꝙ oēs p̄missé rōnes ꝓcedūt ꝯ q̄libet opinionē ponētē
aliquā ꝓpetatē in ꝑsona 2° mō distīctiōis suprapositē: siue
illā ꝓpetatē vocēt rē siue formalitatē vel q̄ditatē seu mo/
dalitatē aut alio quolȝ noie: dūmodo aliq̄ pluralitas ⁊ di
stīctio ponat̄ itra ꝑsonā diuinā q̄ oia noie entitatꝫ itelligo
signari. ¶ Pro hac ꝯne sūt scōꝝ auctores. ait eni Hyla. 3° de
1 tri. ꝓpe finē. Audis: ego ⁊ pr̄ vnū sumus: vnū sūt. s. is qui
est nihil h̄ns qō nō sit etiā in eo a quo est. q̄ v̄ba alijs v̄bis
eiusdē iterponit Magr̄ lib. p̄. dis. 19. ⁊ ca. ⁊ idē est. Itē idē
7° de tri. Judico q̄d sūt. s. pr̄ ⁊ fili⁹ cū vnū ex vno est: q: ne
q̄ȝ vn⁹ vni aliō ꝑ gn̄onē q̄ȝ qō suū ē dedit: neq̄ȝ vn⁹ ab vno
ꝑ natiuitatē obtinet q̄ȝ qō vni⁹. Et est itentio eius ꝙ nihil
dedit pr̄ filio ip̄m gn̄ando qō nō sit in se: neq̄ȝ fili⁹ aliq̄d ac
cepit nascēdo qō nō sit ⁊ in pr̄e. Itē Isidor⁹ de sūmo bono
Cap.15. lib. p̄. ait. Jō vnū sunt pater ⁊ filius: q: nihil hȝ pr̄ qō non
Cap.14 habeat fili⁹. Insup Aug. 15. ō trini. loquēs de v̄bo cū sub
stātiali dei: ⁊ ideo v̄bū inquit hec veritas est: q̄m q̄cq̄d est
in ea scia de qua genituȝ est: etiā in ip̄so est. Scia aūt de q̄
est genituȝ est pr̄: vt ibi pȝ: q̄cq̄d ḡ est in pr̄e est in ei⁹ v̄bo.
Ex qb⁹ oib⁹ pȝ ꝙ nihil oino aut entitas aliq̄ est in pr̄e q̄
nō sit in filio: nec eȝ. Qō ēt hꝰ filij v̄ba ꝯfirmāt Joā. 16. di
Cap.16. cētis. Oia quecūq̄ȝ hȝ pr̄ mea sūt. Et ꝑinde cātat ecclesia
in pr̄e totus fili⁹: ⁊ totus i v̄bo pr̄. Nō ḡ in ꝑsonis diuinis
M p̄ter cōeȝ essentiā sūt aliq̄ sp̄ales ⁊ ꝓprie entitates excogi
pte. 3. ca tāde: vt est ex dictis ostensuȝ. Cui quoq̄ȝ ꝯsonat dictū Hu
pi. 31. go. lib. p̄. de sacra. dicētis. tres ꝑsonas nihil aliud esse q̄ȝ
ꝯ tertiā essentiā vnā ꝯfitemur. ¶ Cōtra istā ꝯnē pōt argui ꝑ illud
ꝯnem. v̄bū p̄fationis. in ꝑsonis ꝓprietas ⁊ in eēntia vnitas ⁊ in
p̄m maiestate adoret̄ eq̄litas. Ex q̄ pȝ ꝙ ꝓprietas est aliq̄ en/
titas: aliogn nō eēt in ꝑsonis: ⁊ nō ē entitas q̄ est ꝑsona: q:
nihil est in seip̄so. ḡ est entitas ꝑsone. ¶ 2° si ꝓprietas ꝑso/
2m ne nō sit aliq̄ entitas ꝓpria ⁊ ꝑtialis ꝑsone nō esset vna ꝓ/
prietas seu notio cōis patri ⁊ filio: cuius opp^m dic̄ Magr̄
dist. 29. li. p̄. ⁊ pȝ ꝯn̄a: q: nulla ꝑsona cōis est patri ⁊ filio.
Alie rōnes possent fieri ꝯ eādem ꝯnē: sed ille adducent̄ in
dist. 33. cū inquiret̄ de idēptitate ⁊ distōne rel'onis diuine
Ad p̄m ab essentia. ¶ Ad p̄mū hoꝝ dico: ꝙ illa auctoritas in sen
tētia nullo mō est ꝯ ꝓpo^m: qō pȝ q: nō plus ex tali modo
locutiōis pōt ꝯcludi ꝙ ꝓpetas sit aliq̄ entitas ꝑtialis ꝑso

ne q̄ȝ ꝙ vnitas sit aliq̄ entitas ꝑtialis essentie: vel ab ea di N
stincta: qō nō solū in deo: sȝ in q̄libet eēntia falsum est. vt ꝓ
batū est distōne. 24. q. p̄'. Nec etiā plus q̄ȝ ꝙ eq̄litas sit en
titas distīcta a maiestate: qō etiā ꝯstat eē falsissimū. Et pȝ
assumptū: q: sicut dicit. in ꝑsonis ꝓpetas: ita dicit. in essen
tia vnitas: ⁊ in maiestate eq̄litas. Nō ḡ sumēda sunt v̄ba
illa in sua ꝓprietate: sed ꝯm iꝓpriā signationē: sic dixe/
rūt aliq̄ venerabiles Doc. antiq̄ vt ꝑ illa insinuaret̄ ⁊ ꝑso Forte sa
naꝝ distīctio ⁊ vnitas essentie. vn̄ exposuerūt in ꝑsonis ꝓ/ it ꝓpositi.
prietas. i. distīctio q̄ nō est aliud q̄ȝ ꝑsone a se distīcte: ⁊ est
sensus ꝯm ip̄sos. adorent̄ ꝑsone distīncte ⁊ essentia vna. 2°
pōt dici iuxta intell'm aliquoꝝ doctoꝝ modernoꝝ ꝙ pro
prietas dr̄ in ꝑsonis intrāsitiue: ⁊ tūc ponit̄ singularis nu/
merus ꝓ plurali. vȝ ꝓpetas pro ꝓpetates adoret̄. ḡ pro/
prietas in ꝑsonis. i. ꝓprietates q̄ sunt ꝑsone. 3° posset dici
ꝙ ꝓprietas accipit̄ ibi 3° modo supposito in p̄' dis. ꝯȝ quē
modū erit ꝯmo de ꝓprietatib⁹ in ꝯne sequēti: ⁊ tunc erit
sensus auc̄tis adoret̄ in ꝑsonis ꝓprietas. i. adorent̄ ꝑsone O
que suas hn̄t ꝓprietates. Et quālibet istaꝝ expōnuȝ puto
ꝯuenientē esse auctoritati q̄ non aliud intēdit q̄ȝ nobis exp̄
mere pluralitatē ꝑsonaꝝ ⁊ eēntie vnitatem: magis tn̄ pla
cēt p̄' ⁊ 3°. ¶ Ad 2^m dico ꝙ ꝯn̄a nō valet: q: pari mō ꝓba Ad 2m.
ret̄ ꝙ eēntia cum sit cōis ꝑsonis esset ꝑtialis entitas ip̄sa/
rū: qō est falsuȝ: vt supra est ꝓbatuȝ. Sicut ḡ eēntia est pr̄
⁊ filius ⁊ sp̄us scūs: sic illa cōis notio si ponat̄ est pr̄ ⁊ fili⁹
⁊ nō aliq̄ partialis entitas ip̄soꝝ. Et h̄ itelligo si loq̄mur
de notiōe ꝓut est aliq̄d icōplexe significabile mō supra di
cto. Si v̄o de cōi notione loq̄mur vt est aliq̄d signabile cō
plexe tn̄: tūc nō valet ꝯn̄a: q: notio sic supra nō est aliqua
entitas exn̄s in ꝑsona: imo nec aliqua entitas oino. ¶ 4° 4° ꝯ.
ꝯclusio est ꝙ ꝑsone diuine distiguūt̄ ꝓprietatib⁹ 3° mō acceptis
itelligēdo ꝙ ꝑ eas distiguant̄ 2° mō q: s. ex talib⁹ ꝓprieta
tib⁹ pōt cognosci ⁊ nec̄io ꝯcludi ꝙ ip̄se ꝑsone sūt iter se di
stīcte. Et q̄tuȝ ad hec duo ꝓbat̄ ꝯ per Aug. de fi. ad Pe. Cap.2.
vbi ait. in illa scā trinitate. vn⁹ est pr̄ q solus essentialr̄ de P
seip̄so vnū filiū genuit: ⁊ vnus fili⁹ q de vno pr̄e solus est
eēntialr̄ natus: ⁊ vnus sp̄us scūs q essentialr̄ solus de pr̄e
filioq̄ȝ ꝓcedit. Hoc aūt totū vna ꝑsona nō posset. s. gigne/
re se: nasci de se: ⁊ ꝓcedere de se. Quia ḡ aliud est genuisse
q̄ȝ natū esse. aliudq̄ȝ ꝓcedere q̄ȝ genuisse vel natū eē mani
festū est: q̄m alius est pr̄ alius filius alius sp̄us scūs. In q
bus v̄bis p̄ exprimūt̄ ꝑsonaꝝ ꝓpetates cōplexe tn̄mō vl'
equalēter significabiles: sicut supius est decl'atuȝ. Deinde
addit̄ ꝙ ex talibus manifeste sit eaꝝ distō: cū ait. h̄ aūt to
tū nō posset vna ꝑsona ⁊c̄. Silr̄ mō ponit ꝓprietates ꝑso/
naꝝ Hyla. 12. de tri. ⁊ allegat̄ in dist. 26. cum ait. Si sp̄ pr̄i
ꝓpriū est ꝙ pr̄ semꝑ pr̄ est: necē est filio semꝑ ꝓpriuȝ eē ꝙ
sp̄ est fili⁹. Qō exponēs Magr̄ in dis. 27. dic̄. ꝓpriū est pa
tris ꝙ semꝑ pr̄ est. i. ꝓprietas pr̄is est q̄ sp̄ pr̄ est. Semꝑ v̄o
pr̄ est: q: sp̄ genuit filiū: ita ⁊ ꝓpriū filij ꝙ fili⁹ est. i. ꝓprie/
tas filij est q̄ semꝑ est fili⁹. fili⁹ v̄o sp̄ est: q: sp̄ est genitus. Q
ḡ ꝓpetas q̄ pr̄ est: est q: semꝑ genuit. Et sequit̄: ⁊ ꝓpetas
filij est: q: sp̄ genit⁹ est a pr̄e. Et sic easdem ꝓpetates vt an̄
p̄misit Magr̄ Aug. ⁊ Hyl'. denotāt. Cū ḡ dr̄ ꝓpriū est pa
tris genuisse: nō aliō itelligit̄ q̄ȝ si dicat̄: ꝓpriū est pr̄is ꝙ
filiū genuit: ⁊ ꝓpriū est filij ip̄m natū eē. i. ꝙ de pr̄e nat⁹ ē.
Silr̄ mō etiā Ansel'. vt supra allegatū est ꝓpetates ꝑsona/
rū cōplexe mōstrauit. Cōstat aūt vt ibi dicebat̄ ꝙ h̄ totū.
pater genuit: vel fili⁹ de pr̄e nat⁹ est. significatiue sumptū
ꝓ nulla entitate supponit. Et ita ꝓpetates iste sic significa
te nō sunt entitates aliq̄ sicut in sequēti. q. ꝓbabit̄: ac ꝑ h̄
nō sūt ꝑsone vel in ꝑsonis: nihilomin⁹ tn̄ verissime ⁊ eter/
nalr̄ pater ⁊ solus ip̄se filiū genuit: ⁊ iō h̄ est sibi ꝓpriū: ⁊
ꝓprietas eius: ⁊ filius solus a pr̄e genitus est: ⁊ sp̄us scūs
ab vtroq̄ȝ ꝓcessit: ex quo nec̄io sequit̄ ꝙ v̄e fuerūt distin/
cte ꝑsone ab eterno. Ex quo etiā vlterius sequit̄ ꝙ hꝰ ꝓ/
prietates nō tn̄ sūt noia: vel relatiue appellatiōes: q̄nimo

A ante oē nomē ⁊ appellationē relatiuā eternalr̄ ⁊ vere ac realr̄.i.sine oi opōne aie pī genuit filiū:⁊ fili⁹ a pře geni/tus est:⁊ ab vtroqȝ spūs scūs ꝓcessit:⁊ ipse nunc relatiuis noib⁹ ⁊ appellationib⁹ significant̄. ¶ Notādū aūt ꝙ ꝗ̄uis ꝓprie hȝ ꝓprietates nō nisi cōplexe valeant signari: aliqñ tñ inuenim⁹ eas signatas fore in scripturis in cōple xis noib⁹:⁊ abstractis. Sȝ tūc talia noia equalerēt i signi ficādo ꝑdictis cōplexis ⁊ oionib⁹. Hoc pȝ p magr̄m.27. dis.vbi dicit ꝙ ꝓprietas pr̄is est:qȝ semp genuit:⁊ hec dī pr̄nitas vel gnō:⁊ ꝓpetas filij est:qȝ semp eē genit⁹ a pa/tre:⁊ hec eadem dī filiatio vel genitura vel natiuitas vel origo vl̄ nascibilitas. Sic ēt ꝓpetas q̄ spūs scūs ē spūs san ctus vel donū est:qȝ ꝓcedit ab vtroqȝ:⁊ hec eadē dī ꝓces sio. Et ꝯcludit Magr̄ i ꝑmissis ğ locutiōib⁹ eedē signāte sūt ꝓprietates. Eedē qȝ ꝓprietates aliqñ notiones vocāt̄ hoc iō qȝ p eas distō psona ꝑ cognoscit̄. Uocant̄ etiā relō/nes:⁊ h̄ qȝ nō nisi relatiue pñt designari. Uñ Ansel.i lib. de ꝓces.s.s.cū posuisset ea in qb⁹ de veritate trinitatis greci nobiscū ꝯuenūt:⁊ iter cetera dixisset. Nec putant.s.greci alium esse deum qui nascit̄.q̄z de q̄ nascit̄:⁊ q ꝓcedit q̄uis sm̄ noia significantia:qȝ est de q̄ aliqs nascit̄:⁊ est qui d̄ aliq̄ nascit̄:⁊ est q de aliq̄ ꝓcedit:pluralitatē admittat sm̄ quā plures ⁊ alij sūt abinuicē pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs. Naȝ cū deus dī esse pr̄:signat̄ esse de quo aliqs nascit̄.etiā ifra scribit.hec itaqȝ sola cā pluralitatis est in deo:vt pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs nō pñt dici de inuicē:sed alij sint abinuicē:qa ꝑdictis duob⁹ modis est de⁹ de deo:qd totū pōt dici rl̄o. Ex qbus pȝ ꝓ ꝙ q̄dā noia ꝑdicata d̄ deo significāt:qȝ est de quo aliqs ⁊ quidē qui de aliquo ⁊c̄. ⁊ sic equiualent in significando cōplexis. Itē pȝ ꝙ talia significata etiā vocant̄ relōnes. Hoc etiam pȝ per magr̄m vbi supra. vbi dicit ꝙ noia relatiua personaꝝ qñqȝ significant hypostasim:qñqȝ vo relationem.⁊ hoc 2° mō nō verificant̄ de eēntia. Unde ait:ideoqȝ dicimus ꝙ patris nomē nō relationē tm̄modo notat:sed etiā hypostasim ⁊ subsistētiam significat:ita ⁊ fi lius ⁊ spūs scūs:relōne vo vocabula.s.pr̄nitas/filiatio ⁊ processio: vel gignere/gigni/⁊ ꝓcedere ipsas tm̄ relōnes E nō hypostases significāt:siue hic filium ⁊ hic prem:ita ꝙ sm̄ Magr̄m pr̄nitas nō signat hypostasim ⁊ multo min⁹ essentiā cōem:⁊ p ꝯñs nullam entitatē p qua possit suppo nere:sed significat hic filium : qd quidē hic nulla entitas est:q̄uis ⁊ qui hȝ ⁊ habet fili⁹ vera res sit. ¶ Circa hoc tm̄ sciēdū est ꝙ q̄uis Magr̄ dicat talia vocabula relōnuȝ nō signare hypostases non est itelligendū dictum eius q̄si nullibi hypostases signant:cum frequēter Hyl.hoc voca bulo natiuitas ꝓ hypostasi filij vtat̄:sic̄ cū 7° de tri.super illo.pr̄ oē iudiciū dedit filio:ait.natiuitas nō pōt aliqd ha bere nisi datū sit. Itē infra sup illo.nō pōt filius a se facere quic q̄z:ait.a se eni non pōt posse natiuitas. Item ifra diui na natiuitas oē op⁹ suū sub ministerio assumpti hois exe quit̄.⁊ post.natiuitas nāqȝ carni in se hȝ vñ subsistit. Item lib.9.dispēsatio igt magni ⁊ pij sacri natiuitatis diuine:pa trē insup etiā ꝯditionis assumpte deū fecit:dū q in forma dei erat reptus est in forma serui:in qbus oibus locis h̄ vo D cabulū natiuitas pro solo filio ponit̄. Et silr̄ in eo qd seqt̄ post vltia allegata.deus qdē pater natiuitas est vnigeni/ti dei:⁊ est ꝯstructio intrāsitiua:vt sit sensus:est pr̄ natiui/tatis q̄ est vnigenit⁹ deus. ¶ Intelligēdū est ğ dictū Ma gistri:qȝ tūc frequētius ⁊ apud plures ꝓ illis ꝓprietatib⁹ hȝ vocabula sumebant̄. Nūc aūt satis coiter talib⁹ voca bulis vtunt̄ Docto.aliqñ ꝓ hypostasib⁹ ipsis seu psonis: aliqñ ꝓ eaꝝ ꝓprietatib⁹.3° mō acceptis. Uñ ēt ego ꝓ mō vsus sum in supiorib⁹ cū dixi ꝙ pr̄ est pr̄nitas : fili⁹ est fi/liatio ⁊ gñatio:ac ēt spiratio. Et iō diligēter opȝ in pluri/bus locis attēdere qualr̄ dicta noia accipiant̄. Qȝ aūt pso ne nō distinguūt hȝ ꝓprietatib⁹ sic acceptis tanq̄ rōnib⁹ ⁊ ꝑncipijs distictiuis:vt supra dicebat̄ in ꝯne 4ᵃ:pȝ:qȝ ipe

sm̄ se nō sunt aliq̄ entitates. Item:qȝ si eis taliter distigue E rent̄ psone oporteret ꝙ ipse essent psone vel aliq̄ entitates psonis itrisece:quoꝝ neutrū est veꝝ. Et ideo qñ inueniūt a sanctis ꝙ ꝓprietates sunt eēntie vel psone : itelligēde sunt ꝓprietates p mō. Et qñ iueniūt dcm̄ ab eisdē ꝙ vna psona est alia ab alia p hoc ꝙ vna est ab alia:vel sil'e:p qd ꝓprie tates 3° modo dicte significantur:intelligendum est dictū illud de distinctione secundo modo sumpta.

¶ Ad argᵐ qōnis rñdeo ꝙ decretalis accipit ꝓprietates ꝑ mō.s.pro psonis ⁊ est sensus:ꝙ hec scā trinitas est vna es/sentia ⁊ distīcte psone:vel ⁊ in idē redit.est idiuidua sȝ es/sentiā ⁊ sm̄ psonas vel psonis distincta. Cōformiter dicto Aug.supra in ꝯne 2ᵃ adducto. Posset ēt intelligi de ꝓprie tatib⁹.3° mō dictis:⁊ tūc esset sensus ꝙ trinitas .i.tres pso ne sunt distincte p ꝓprietates:qȝ.s.impoı̄e est illas ꝓprie/tates eidem cōuenire psone:vt supra dicit Aug. ¶ Ad il/lud vo qd vlterius additur in argumēto.s.ꝙ vnūqdqȝ eo cōstituit̄ quo distinguit̄ ab alijs.dcm̄ h̄ nō esse vl'r veruȝ: qm̄ nō in his q̄ nullo ꝯstituunt̄ quale est oē simplex: i his F aūt que ex aliquibus ꝯstituunt̄ hȝ veritatē:qm̄ sua ꝯsti tuiua sunt etiā p que illud ab alijs est distinctum. — ad argᵐ pr̄ⁱˢ.q.

Circa dis.30.in qua magr̄ tractat d̄ noib⁹ relatiuis d̄ deo dcis ex tpe.p cōple tiori inqsitōe de mā rl̄onū q̄ro ꝑ vtꝝ aliq̄ rl̄o sit res ex̄ aiaȝ ab oi re ab' distīcta. Et arguo ꝙ nō sic. Nulla rl̄o est res ex̄ aiaȝ. igit̄ nulla rl̄o ē res ex̄ aiaȝ ab oi re ab' distīcta.ꝯñs pȝ:añs ꝓbat̄ a q̄dā doctore multiplr̄.ꝑ qȝ rl̄o vna attingit diuersa extre ma ⁊ multū distāntia cū sit hitudo vni⁹ ad alteꝝ:nulla aūt res vna exñs sic pt̄ distīcta ⁊ distātia attigere. ¶ 2°.qȝ for malis effcūs rl̄onis nō ē aliō q̄z vnā rē ad aliā ferri. Hoc aūt nō fac̄ nā sȝ intellect⁹.igit̄ rl̄o est tm̄ ab itellectu. ¶ 3° Cōmen.dicit 3° phy. Cō.20. ꝙ rl̄o ē vna dispō exñs inter duo q̄ adinuicē referūt̄.vñ ē q̄si qddā iteruallū.nulla aūt res est hȝ iteruallū.ğ ⁊c̄. ¶ 4°.rl̄o aduēit alicui ⁊ acqrit̄ sine illi⁹ mutatiōe:vt dic̄.5.phy. Nulla āt res aduenit ali cui sine mutatiōe illi⁹. ¶ 5°. Nullū ꝙ nō eēt si aia nō eēt ē res exñs ex̄ aiaȝ:rl̄o aūt nō eēt si aia nō eēt. Dic̄.n.phs 6° me^{ce}. ꝙ ē qddā ens ꝙ cū alio copulat̄ ⁊ cogitatio diuidit illud ⁊ exponit Cō^{tor}. Cō.8.ꝙ intēdit ꝑdicata q̄ cōiter hñt ꝯparationē. Estimat̄ eni ꝙ illa non eēnt si aīa nō eēt. ¶ 6° Cō.dic̄.12.me^{ce} Cō^{to}.19.ꝙ rl̄o iter oia pn̄ta est eē debilio/ris:sȝ sm̄ eūdē.4.phy. Cō.88.entiū q̄dā sūt cōpleta:in q̄ꝝ eē nihil fac̄ aia:q̄dā vo sūt q̄ꝝ actus cōplet̄ p aiaȝ:qȝ eē eo rū cōponit̄ ex actiōe aie in eo ꝙ ē de eis ex̄ aiaȝ:⁊ talia sūt entia latētia q̄ nō eēnt nisi in po' si aia nō eēt:⁊ ait ꝙ de ta lib⁹ ē tps. ğ rl̄o q̄ hȝ eē debilissimū erit de ipsis entib⁹ q̄ꝝ eē ē ab aia. ¶ 2°.ad pn̄^{le} sic. Si aliq̄ rl̄o eēt res ab oi re ab soluta distīcta.igit̄ qlibȝ rl̄o q̄ eēt res eēt res a q̄libȝ re ab soluta distīcta:nō eni maior rō ē de vna q̄z de alia. Sȝ ꝯñs ē fl̄m:qm̄ se q̄ret̄ ꝙ qñ aliqd de nouo referret̄ ad aliud ac q̄reret in se nouā rē q̄ cū illo cōponeret/⁊ sic albū sil'e:eēt ꝯpositi⁹ q̄z foret duȝ erat albū ⁊ nō sil'e:⁊ iteꝝ q̄to plibus fieret sil'e tāto cōpositius fieret:ꝙ absurdum videt̄. — Aureo. — G — D

Ad oppositū arguo sic. Quelȝ rl̄o a q̄lȝ re ab^{ta} distinguit̄ pn̄talr̄. igit̄ nulla rela/tio est eadē res cū re absoluta : ex q̄ vltra seqt̄ ꝙ aliq̄ rl̄o sit res ab oi re absoluta distīcta. Añs pȝ:⁊ pria ꝯña pbat̄ qȝ q̄cūqȝ distinguūt̄ pn̄talr̄ distinguūt̄ gñe.que aūt diffe/rūt gñe differūt spē ⁊ nūo:vt pȝ.5.me^{ce}.nulla aūt distīcta nūo sunt eadem res. Patet etiā ꝯña.2ᵃ qȝ aliq̄ rl̄o est res. Alioqn pn̄tū rl̄onis nō esset pn̄tū significans res. ꝙ est ꝯ itentionē Phi.6.me^{ce}.vbi ens reale distīctū ab ente in aia diuidit in.10.pn̄ta. Et h̄ expssi⁹ pȝ in trāslatiōe ꝯ^{a} q̄ hȝ sic Ex reb⁹.n.q̄ sūt in rei vitate est illō ꝙ sigt aut ad aut q̄le aut quātū aut coplatū cū alio:⁊ p hāc vltimā clausulam intelligit phs vt dicit ibi Cōmē. cetera pn̄ta. vult igit̄ phs

3 ꝙ qōlibꝫ ꝓntuꝫ significet aliq̄ rē ex hijs reb⁹ q̄ sūt in rei veritate: tales vō sūt q̄ nō sūt in aīa tm̄. igit̄ ꝓntū relatiōis sig̃t aliq̄ rē/ oīs aūt q̄ significat est rl'o. ꝛ pꝫ ꝓpo^m. ¶ Rn̄deo ꝑ euidētia q̄siti duo sūt inq̄rēda. p^m est vtꝝ aliq̄ relatio sit vā res actual'r ex̄ aīaꝫ exn̄s: an oīs relatio sit tm̄ in aīa subiectiue vel obiectiōe tm̄mō. ¶ 2^m ē: supposito aliq̄ rl'onē eē verā rem ex̄ aīaꝫ: vtꝝ aliq̄ tal' sit res ab oī re ab^m distincta. ¶ Quātū ad p^m articulū est vna opp. ꝙ nulla rl'o est actual'r ex̄ aīaꝫ. imaginātur eni sic opinātes ꝙ oīs rl'o ē q̄dā ꝯnexio seu hītudo media ꝯnectēs mutuo extrema q̄ referunt̄. hꝫ aūt ꝯnexio non pōt esse a nā nec aliqua res pōt sic ꝯnecteᷓ extrema relatiua: Sic ꝓbāt p rōes positas ad ꝓbōnē āñtis p^e rōis facte ad. q. igit̄ oꝫ ꝙ sit tm̄ ab aīa apprehēdēte hñs esse obiectiue tm̄ in ipsa. Qual'r autē h̄ sit declarāt in spāli de q̄libet mō relatiuoꝝ. De p̄ q̄dē: qm̄ idēptitas. eq̄litas ꝛ silitudo: nihil aliō sūt q̄ q̄dā vnitates Unitas vō ē in diuisio ꝛ idistictio. Hec aūt idistictio non ē mera negō q2 oē indistictū est in aliq̄ idistictū. fundat̄ g̃ sup aliq̄: Sꝫ nō in nā cōi: alioqn nō eēt rl'o sꝫ idēptitatio i nā cōi q̄dditatiua ꝛ eēntiali in q̄ nō icludit̄ aliqō relatiuū. Et iteꝝ imaginatio ꝛ sensus nō indicarēt silitudines corpoꝝ aut dissilitudines: cū nām cōeꝫ nō apphēdēnt. cui⁹ tm̄ oppositū expimur. Nec pōt dici ꝙ fundet̄ sup duas albedines nāliter distictas put sūt in re ex̄. alioqn seq̄ret̄ ꝙ vna negō eēt in duob⁹ subiectis ēt distantissimis. nā vna albedo pōt eē in aqlone: altera in meridie. Reliquit̄ g̃ ꝙ fūdet̄ in apphēsione eaꝝ ambaꝝ. vñ nō est aliō silitudo duaꝝ albedinū q̄ eaꝝ apphēsio idistictā: nō q̄dē apphēsio actus sꝫ apphēsio obiectiua. sūt. n. ibi tria ꝯcepta. videlꝫ pticularis albedo: ꝛ idisticta apphensio ꝛ obiectiua ab alia albedie: ꝛ tertiū alia albedo. Uñ nō est aliō silitudo īter duas albedies q̄ iudiciū idistinctū iter eas. sed p ꝯ̄riū dissilitudo est iudiciū discrepās ꝛ diuersuꝫ. Actui eni apprehensiuo corrn̄spōdet apphēsio obiectiua: pp ꝙ cū itellect⁹ iudicat duas albedines idistictas corrn̄spōdet obiectiue int̄ illas iudiciū idistictū: cū vō iudicat eas dissiles corrn̄spōdet q̄ōdā iudiciū discrepās ꝛ diuersuꝫ ꝛ hoc vocat̄ dissimilitudo. Hec aūt apphēsio idisticta icipit ab vna albedine ꝛ terminat̄ ad aliā: ꝛ eꝫ. ꝛ iō est hītudo respiciēs pro fundamēto illā a qua icipit: ꝛ p termino reliq̄ ꝛ silr eꝫ. ¶ Plures alias rōnes adducūt q̄tū ad p^m modū relatiuoꝝ: sꝫ q2 ille nō ꝓbāt directe rl'ones hꝫ nō eē res ex̄ aīaꝫ sꝫ solū ꝙ nō sūt distincte res ab ab^{ns}/ ꝙ ego etiā credo esse veꝝ. nec ex isto seq̄t̄ p^m vt patebit in 2° articulo. iō illas nō recito. ¶ Quātū ad 2^m modū relatiuoꝝ ꝓbant ꝯ̄ne sic. Nulla res depēder a nō re. nec fundat̄ sup eam. Sꝫ rl'ones scōi modi fundant̄ sup egisse ꝙ trāsijt in p̄teritū. nā pater nitas manet gnōne trāseunte. igit̄ nō pōt dici ꝙ iter sor. ꝛ pla. sit aliq̄ realitas media q̄ dicat̄ p̄nitas. Et iō dn̄t ꝙ tales rl'ones nō sūt aliud q̄ ꝓducere ꝛ ꝓduci vt ꝯcipiunt̄ p modū hītus ꝛ q̄etis. q̄ vt sic hñs ꝓducēs ꝛ ꝓductū ꝯnectere. ¶ Idem ꝓbat̄ de 3° mō relatiuoꝝ. sic. Impo^{le} est aliq̄ rē depēdere a nō re. Sꝫ rl'o scie ad sci^{le} ꝛ actus itellectus ad itelligibile ꝛ sic de alijs mēsuratio depēdet a nō re: qm̄ nō opꝫ ꝙ sci^{le} sit in actu scia remanēte: nec itelligibile duꝫ intelligit̄. g̃ ipo^{le} est ꝙ talis rl'o sit aliq̄ res exn̄s ex̄ aīam. ¶ Hoc etiā a poī vt dn̄t pōt ōndi. ex hoc ꝙ mēsurata sup silitudines diminute ꝛ mēsurātia sūt q̄dā exēplaria. Sicut igit̄ silitudo q̄ est iter formas eq̄les ꝛ pares mutua in distictio nō hꝫ esse nisi ab aīa. sic ista rl'o mēsurati q̄ nō est aliud q̄ idistictio siue assilatio aut imitatio forē diminute ad forāꝫ exēplarē: nō tm̄ eꝫ ex pte exēplaris est talis assilatio. pp ꝙ dic̄ phs 5° me^{te} ꝙ in talib⁹ est tm̄ rl'o ex pte alterius extremi: non hꝫ esse nisi ab aīa. ¶ Hec opinio multa ista iplicat de qbus nō opꝫ ad p̄sens disserere. ꝛ q̄daꝫ alia magis ad ꝓpositū ptinētia ꝯ̄ q̄ itendo nunc arguere. Primū est q̄tū adhoc ꝙ dicit ꝙ nulla idēptitas aut disti. tio. silitudo vel dissilitudo: eq̄litas vel ineq̄litas. p̄nitas vel filī⁹: ꝛ sic de alijs rl'onib⁹ triū modoꝝ est res actual'r ex̄ aīam: sꝫ solꝫ ab aīa hñt esse. ꝯ̄ hoc autē p arguo. sic. Si nulla distictio est absq̄ opatiōe aīe: nulle res sūt distincte absq̄ opatiōe aīe. ꝯ̄ñs est f̄lm: qm̄ tūc nec de⁹ ꝛ creature. nec creature ab iuicē. nec p̄sone diuine ab iuicē eēnt distincte nisi essent ab aīa apphēse. Hoc aūt f̄lm est ꝛ erroneū. nā p̄te diuine fuerūt añq̄ esset aliq̄ aīa ꝛ eternal'r distincte. Silr deus ꝛ creatura aliq̄ ꝛ creature adiuicē si nūq̄ apprehēderent̄ forēt actual'r distincte. Q ꝑ pt ēt ꝓbari. Nam esto ꝙ nō apprehēdant̄. ꝛ deus est. ꝛ creature sūt: nec de⁹ est creatū nec eꝫ. nec vna creatura est alia nec eꝫ. igit̄ esto ꝙ nō apphēderent̄ sūt disticta. ¶ Cōfirmat̄: q2 si nō eēnt disticta nō eēnt plura: ꝛ p ꝯ̄ñs nō eēnt plures res ex̄ aīam si oīa essent vnū nūō. ¶ Cōsequētia pꝫ q2 vel q̄libꝫ distinctū est distictio: vel nō pōt esse distinctū sine distictiōe. ¶ 2° idē ꝓbatur de silitudine ꝛ dissilitudine: ꝛ arguo sic. aut duo albedies absq̄ opatiōe aīe sūt silia aut nō. Si sic igit̄ silitudo est p̄ter opatiōnē aīe: q2 ipo^{le} est eē aliq̄ siliat̄ nulla silitudine exn̄te. sic ipo^{le} est aliq̄ eē alba nulla exn̄te albedine. Si nō sūt silia. igit̄ vnū nō est tale q̄le est aliud: ꝛ p ꝯ̄ñs nō vtrūq̄ est albū ꝯtra positū. ꝛ pꝫ ista ꝯ̄ña qm̄ cū dicim⁹ aliq̄ silia: nihil aliō exprimere itēdim⁹ nisi ꝙ vnū est tale quale est aliud. sicut cū dicim⁹ aliq̄ eē equalia nō aliud itēdim⁹ significare q̄ ꝙ vnū est tātū q̄tū est aliō ꝛ eꝫ. v. g̃. si vnū est bicu^{m} aliud est bicu^{m} ꝛ eꝫ: vñ sic ipo^{le} ē ꝙ sint duo bicubita ꝛ ista nō sint equalia: sic est ipo^{le} ꝙ aliq̄ sint alba ꝛ nō sint silia. ¶ Cōfirmat̄ p dicta op. ꝯtra quā arguo o ipsi eni volentes ꝓbare ꝙ silitudo nō est res disticta a q̄litate arguūt: q2 si eēt res disticta tūc de⁹ possꝫ sine ꝯ̄dictiōe ꝯseruare duas albedines adnullādo rē silitudinis. ꝙ tm̄ est f̄lm vt dn̄t: q2 si deus hoc faceret adhuc itellect⁹ ꝯsiderās tales albedines iueniret eas siles sicut añ. g̃ ipo^{le} est vt dn̄t ꝙ realitas a^{ra} addat̄ albedinib⁹ que appellet̄ silitudo. Et idē dn̄t de eq̄litate respectu eq̄liū. ¶ Ex hoc aūt dcō eoꝝ hētur p̄. ꝙ ipo^{le} est ꝛ iplicās ꝯ̄dictionē ꝙ sint duo alba q̄ nō sint silia: aut duo bicubita nō eq̄lia. Et vlteri⁹ ꝙ ipo^{le} est ꝙ aliq̄ sint silia sine silitudine aut eq̄lia sine eq̄litate. sic arguebat̄. ¶ 2° ꝙ silitudo nō est aliq̄ talis apprehēsio obiectiua disticta a q̄litatib⁹: vt dn̄t qm̄ ꝯstat nullā esse ꝯ̄dictionē ꝙ sint aliq̄ alba ꝛ nō sit aliq̄ talis apprehēsio obiectiua. ¶ 3°. q2 dn̄t ꝙ si deus ꝯseruaret albedines sine re silitudinis adhuc itellect⁹ ꝯsiderās iueniret eas siles sic añ. Si aūt iueniret eas siles. igit̄ p̄erāt siles nec sūt siles p ipm itellectū: ꝙ est ꝯ̄ eos. ¶ Per eūdē modū posset ꝓbari de alijs rl'onib⁹ p̄mi modi ꝙ sūt res actual'r ex̄ aīam exn̄tes. ¶ Ad has rōnes posset dici Euasio. f̄m dcā eoꝝ ꝙ cū dr̄ ꝙ absq̄ ope itellectus vl' aīe aliq̄ sūt real'r disticta vel silia/ aut itelligit̄ ꝙ hñt real'r fūdamēta distictiōis ꝛ silitudis pp ꝙ sūt in po^a ꝓpinq̄ ad hꝫ hītudines ita vt itellectus cogat̄ ad reducēdū eas in actu: ꝛ hic itellect⁹ verus ē. aut itelligit̄ ꝙ hñt actual'r hītudies hꝫ absq̄ ope itellectus ꝛ hoc est f̄lm. Q ꝑ pꝫ in sili. Nā cōstat ꝙ ita aliqs rex vel dn̄s seu platus est real'r dn̄s vl' rex seu platus: ꝛ aliqd est idē sibi ipsi: sic aliqs est pꝫ vel fili⁹: aut aliq̄ sūt disticta vel silia: ꝛ tm̄ nullus dicit ꝙ dn̄iuꝫ vel p̄ricipatus regalis seu platio sit aliqd in actu ex̄ aīam. Alioqn electio alicui⁹ p̄sone in regē vel platū q̄ ē mere volūtaria iprimeret illi p̄sone rl'onē realē: ꝙ nō vr̄ ꝯueniēs. Silr ꝯstat ꝙ idēptitas eiusdē ad se nō ē actu ex̄ aīaꝫ sꝫ itellect⁹ format eā diuidendo idē in duo. ¶ P. cū circūscribit̄ oīs actus intellect⁹ ꝛ deide enūciat̄ ꝙ adhuc aliq̄ eēnt distincta: iaꝫ relinq̄t̄ aliqs act⁹ itellect⁹ vt pote ille q hoc enūciat ille aūt est q reducit hꝫ hītudinē in actu: ꝛ eodēmō pōt dici ad q̄ōcūq̄ arg^m quo diceret̄ ꝙ añ opationē aīe vel ea circūscripta aliq̄ eēnt eq̄lia: vel pater ꝛ fili⁹: aut aliq̄ alia q̄ relatiue dicat̄. ¶ Hec nō sufficiūt ad ꝓpositas rōes: qm̄ p eos

Marginal notes: b' artic. Aureo, dist. 30. q. 1. — K — L — M — N — O — P — Q

A per eas pbať q añ opóne aie aliq̃ fuerũt actualr distĩcta.
τ aliq̃ silĩa. ex q̃ necio seq̃tur q actualr fuerũt distõ τ silĩ/
tudo. nã oppm ↄñtis nõ stat cũ añte. Sic nõ stãt silr q nulla
sit albedo. τ aliquid sit albũ. Qȝ vo adducit de ↄñio ẽt fal
sum ẽ. nã dñium vera res ẽ ex aiam. Nec seʼ q electio p/
sone in dñm ĩprimat sibi aliq̃ rẽ nouã. q2 dñium nõ est ali
qua res noua supueniẽs psone electe. Sȝ est ipsamet pso/
na q̃ tñ pus nõ erat dña. τ p hõ electionẽ facta ẽ dña sic in
sil̃i magis declabiť i sequẽti articulo. Eodẽ mõ dico q sic
aliqd ẽ absq3 opóne aie sibi idẽ realr. sic absq3 opóne aie
realr τ actualr ẽ idẽtitas. Nec itells illã facit didẽdo illõ
in duo. qnimo potius sic faceret distõnẽ q̃3 idẽtitatẽ. Sed
de hoc infra plus tãgeť. ¶ Qȝ vo 2o di ẽt nihil v3 ad ppom
qm̃ esto q qñ aliqs enuntiat τ indicat aliq̃ eẽ distĩcta tũc
causareť indiciũ obiectiuũ corñdẽs indicio actu: q tñ fi/
B ctio est opinari: nullo tñ mõ apparet eẽ pole q tũc p actu3
illũ fiat q ab eterno aut añq3 ipse fuerit cãtũ extiterit tale
indiciũ obiectiuũ. nunc aũt pbať q ab eterno τ añq3 aia
quicq̃3 apprehẽderet aliq̃ fuere actualr distĩcta. τ silĩa. ac
eq̃lia. q̃re illud dcm̃ nullius est refugij in ppom. ¶ Alr ãt
fm alios videreť posse rñderi. s. q añ opationẽ aie aliq̃ fue
rũt distĩcta substãtiue seu entitatie: s3 nõ relatiue. ac p hoc
nõ fuit tũc distõ q̃ eẽt relo. Uel fm modũ loq̃ndi alio2: q
fuerũt distĩcta eẽntialr s3 nõ accñtalr ↄ accñtalis ãt distõ
ↄc nõ eẽntial ẽ relo. ¶ Istud ẽt nõ v3. qm̃ q̃cũq3 sunt distĩcta
sunt a distĩcto vel distĩctĩ distĩcta. nec ẽ pole intelligere de
terminate aliqd entius vel eẽntialr vel q̃q ĩnõ eẽ distinctu3
qn determiate cogĩcã id a q̃ ẽ distinctũ. τ iõ q̃ol3 talr disti
ctũ ẽ relatiuũ iq̃3tũ hº. τ hõ distõ est relo. Poneř g vltra h
aliã distõnẽ accñtalẽ seu relonẽ ẽ supfluũ. sufficit. n. q q̃l3
entitas sit se ipsa ab alia distĩcta. Nec ẽt iuuat ppom cu3 τ
illa eẽntial distõ pueniẽs: sit relo vt pbatũ ẽ. ¶ 3 pñr ad ↄ/
nẽ arguo sic. Deº fuit eternalr pater. igiť eternalr fuit pa/
ternitas: τ p ↄñs ñ ois p̃nitas ẽ tñ p aiaȝ. ↄñe patent de
C se: τ añcedens est notũ per fidẽ. Aliogn. n. seq̃reť q filiº nõ
eẽt eternº. Uñ Ambro. τ Hyl. τ ceteri sci de h loq̃ntes ex
h ↄ hẽticos pbãt filij eternitatẽ. q2 deº p2 sp fuit p2. τ per
ↄñs sp fuit ei filius. ¶ 4o. Circũscripta oi opóne aie aliqd
eẽt maiº aliq̃ τ aliqd minº. aliq̃ eẽnt agentia τ aliq̃ patien
tia: aliq̃ cãe aliq̃ effectus vel cãta. τ sic ỏ multis q̃ relatiue
dñr. igiť τ tunc eẽnt relones. ¶ 2o deficit opi. in fundamto
tali suo. fundať. n. imagiatio eiº sup h. q ois relo sit q̃dã
iteruallũ seu hitudo media iter extma relatiua illa ↄiũgẽs
τ ↄnectẽs adinuicẽ. Hoc ãt falsum ẽ qm̃ nullũ tale mediũ
ẽ ponẽdũ. Nõ. n. ẽ ponẽdũ aliqd mediũ iter cãm τ effectũ
q sit cãlitas. nec aliqd meum iter aliq̃ distincta q sit distõ. τ
silr nec aliq̃ relatiua media. Si. n. deº destrueret oẽm ani
mã τ oẽm vlr creaturã τ solã vnã postea cãret. τ ↄserua/
ret. v. g. vnũ lapidẽ. sic bñ sibi pole ẽ. adhuc deº eẽt cã il/
lius τ illa eiº effectº. nec eẽt aliqd mediu3 q esset cãlitas.
aliogn nõ vnã tñ creaturã causasset. τ rursus adhuc illiº
cãlitati deº eẽt cã. τ sic vel oporteret ponẽinf media q̃ deº
nõ posset nõ cãre si vnũ lapidẽ cãret. q absurdum vi. vel
D oporteret dic q alicº illo2 medio2 deº nõ eẽt cã. q nõ est
minº absurdũ. vel q alicº eẽt cã. τ tñ iter illud τ deũ nõ es
set aliq̃ cãlitas media. τ eadẽ rõne nec in alijs est ponẽdũ
hõ mediũ. Itẽ deº eẽt distĩctus ab illo lapide sine distõne
media. nã si talis media poneret. adhuc deº eẽt distinctus
ab illa. τ sic vltra vt statim deductũ ẽ. Et ifrã ↄcludiť si il/
lud meum dicať eẽ ens fictũ ab aia sic si ens reale. qm̃ nihil
erit oino nihil. τ tũc nullũ erit mediũ: qd est ppom: vel erit
aliq̃ mõ ens: τ tũc deº erit eiº cã τ distĩctus ab eo. P. in ca
su posito nõ eẽt aliqd tale fictũ ab aia cũ nec aliq̃ aia esset.
¶ 3o deficit opinio in ponẽdo tale indicium obiectiuũ. q2
nulla neccitas appet nec vtilitas eiº. nõ pdest ad hoc vt q3
itelligat cũ illud nullã cãlitatẽ hẽat reu intellectionis. nec
ad hoc vt aliqd itelligať: cũ ad hoc sufficiat itellectio. Et si
dicať q req̃riť ad hoc vt res ipsa hẽat eẽ intellm. istud ni E
hil est: qm̃ nõ ẽ aliud rẽ hr̃e eẽ intellectum q̃3 ipsam eẽ in/
tellectã. ad qd sufficit ipsa itellectio sine tali fictione eẽ ob
iectiui. De hoc nõ plus ad pñs q2 forsitan alias prolirior
erit sermo de ipso. ¶ 4o esto q poneret tale indiciũ obie/
ctiuũ. ñ põt tñ dici q ip3 sit formalr relo. Nã seq̃reť q cir
ca q̃cũq3 fieret ab aia tale indiciũ illa essent talr relatiua.
vt si aia iudicaret aliq̃s q̃litates idistinctas τ tali iudicio
actu corñderet indiciũ indistĩctũ obiectiue: ille forẽt simi
les. τ si aliq̃s iudicaret dissiles τ corñderet obiectiue iu/
diciũ discrepãs τ diuersum ille eẽnt dissiles. S3 ↄñs ẽ fal
sum. qm̃ pole est aiam iudicare q̃litates distinctas eẽ indi
stinctas. τ nihilominº tali iudicio falso corñderet obiecti
ue iudiciũ idistinctũ τ pole ẽ eã erronee iudicare indistin
ctas q̃litates eẽ distinctas: τ tũc corñderet iudiciũ discre
pãs τ diuersum. nã tale eẽ obiectiuũ ita ↄseq̃ť iudiciũ fal/
sum aie sic τ ve2. fm istos opinãtes vt p3 in pñbº dictĩ co2:
ex q̃ seʼ qd q̃litates dissiles vt albedo τ nigredo erũt siles F
τ siles erũt dissiles. qd vi absurdũ. ¶ Diceť q nõ q̃ol3 ob
iectiuũ iudiciũ indistinctũ aliqua2 q̃litatũ ẽ silĩtudo s3 tñ
illud qd ↄseq̃ť verũ iudiciũ aie q ẽ actº aie. ¶ Cõtra. aut
iudiciũ q̃ aia iudicat aliq̃s q̃litates eẽ idistĩctas eẽ actua/
liter seu actu siles est ve2. q2 ipsa indium facit inter illa vel
in illis silĩtudinẽ. τ tũc stat arm. Uel q2 illa in re sunt silĩa τ
intells iudicat sic est. τ tũc seʼ q silĩtudo non fiat ab aia sed
existat in re añ iudiciũ aie. τ h2 pnu ppom. ¶ Eodẽ modo
posset argui q aliq̃s pductus genitº ab alio eẽt p2 illius
a quo ẽ genitº. nã q̃s posset ↄcipere pducere seu pductio
nẽ mediã iter illos τ q illa icipet ab eo q fm veritatẽ ẽ p/
ductº τ terminareť ad reliquũ. τ sic de silĩbº posset argui.
¶ 2o seq̃reť q i vna albeie fundarenť plĩme silĩtudines ad
vnã aliã albedinẽ. q vi icõueniens. ↄña p3. nã sil posset
plñni hoies iudicare illas eẽ idistĩctas τ cuil3 eo2 iudicio
corñderet obiectiue iudiciũ idistĩctũ ea2. qm̃ nõ ẽ maior
G rõ q vni corñdeat obiectiue tale iudiciũ q̃3 alteri. τ iõ vl
cuil3 vel nulli. ¶ Forsan diceť q solu3 p̃ iudicio corñdet/
nõ posterioĩbº. q2 foret supfluũ. ¶ Ↄ. p q2 pole ẽ pl̃es sil iu
dicare ỏ illis. ¶ 2o. q2 q̃ rõe aliq̃ iudicia q̃ st actº pñt eẽ de
aliqbº sine corñdẽtia iudicio2 obiectiuo2: eadẽ rõe τ qd
liber. τ sic nec p̃ iudicio dãdũ ẽ tale iudiciũ corñdẽs obie
ctiue. ¶ 3o. q2 ↄstat q deº iudicat illas albedines eẽ siles
ẽt qñ nullus itells humanº illas ↄsiderat. igiť tũc sunt si/
miles. alias eiº iudiciũ eẽt falsu3. aut igiť corñdet suo iudi
cio obiectiue aliud iudiciũ: τ tũc seʼ q nullo posteriori iu/
dicio humano corñdebit aliud iudiciũ obiectiuũ. τ p ↄñs
silĩtudo illa2 nõ erit ab aia s3 actualr existat absq3 aliqua
opóne aie. Aut iudicio diuino nõ corñdet aliqd obiectiuũ iu
diciũ. τ tũc seʼ cũ deº iudicãs illas esse siles vere iudicet: q
silĩtudo tũc erit actualr i re ex. ¶ 3o. ↄ idẽ seq̃reť q vniº al
bedinis ad alia3 posset eẽ silĩtudo absq3 q eẽ alterius ad
ipsa3 eẽt silĩtudo: qd ẽ falsu3 fm oẽs. ↄña pat3. q2 fm dicta
isto2 illa apphẽ obiectiua seu iudiciũ. incipit ab vna albeie
τ terminať ad aliã. τ iu a qua icipit respicit p fundamto τ re H
liq̃3 p termino. τ eȝ. Aliõ iudiciũ icipit ab alia τ terminať
ad alterã. τ sic sunt duo iudicia obiectiua inter duas albedi
nes. q̃ videnť corñdere duobº actibus iudicatiuis. pole
ãt est q actº iudicãs albeiem. a. eẽ silem albedini. b. sit. non
existẽte actu iudicãte albedinem. b. esse silem albedini. a. si sint
actº distĩcta. τ pole erit vnũ iudiciũ obiectiuũ eẽ alio nõ exi
stẽte saltẽ p potentiam dei. hec tñ rõ forte nõ ẽ magni ponderis.
¶ Ad rõnes opi. A2. rñdeo ad pmã. dico q p silĩtudinẽ ñ
itelligo aliõ q̃3 ipm sile: vel id quo ipm ẽ formalr sile. nec
ẽt p idiuisionẽ vel idistõnẽ d3 aliõ itelligi q̃3 id qd ẽ idisti/
ctũ vel idisu3. vel id q̃ aliqd ẽ idisu3 vel idistĩctũ. τ nullu3
tale ẽ negõ: l3 isti termi sint negatiui. Et si q̃rať de q̃bº ve/
rificanť isti termi. qd forte isti sic arguentes itẽdũt q̃rere cũ q̃rũt
sup q̃ fundeť illa negõ quã vocãt idisionẽ. dico q de q̃lita/

J tibus illis singl'arib⁹ que ꝛ si sint distīcte nūo sunt tñ indi/stīcte spē. Utraqꝫ.n.est alteri indistincta specifice.nec opꝫ fingere aliqd factuꝫ ab aia sup quo fūdet̃ dicta negō. qm̄ illud sufficit ad hoc vt hūtia hui⁹ q̄litates sint filia. ¶ Ad rōnē q̄ fit pro 2ᵐ relatiuoꝝ.ꝯcedo maiorē:si in sua propria significatōe sumat̃:ꝛ nego minorē. Dico.n.ꝙ p̄nitas si su/mat̃ ꝓ aliq̄ enti⁹ sig̃nabili icōplexe:mō i p̄cedētib⁹ expo/sito:nō est aliud q̄ꝫ pater. qñ fundat̃ ꝓprie loq̄ndo sup ge/nuisse vel egisse aut aliquō alio:verū tñ q̄ ad hoc ꝙ aliqꝫ sit pr̄ vel p̄nitas nece ē ꝙ ipse genuerit. ex hoc forte dictū ē ab aliq̄b⁹ doctoribus ꝙ p̄nitas fundat̃ sup genuisse. vo/lētibus illud p̄ⁿ p̄ h̄ 2ᵐ significare:q̄ꝫuis i ꝓprie. Si aūt hoc nom̄ p̄nitas equaleat in sig̃nando. huic cōplo.iste genuit. sicut aliq̄ñ vtūt̃ hoc vocabulo auctores vt pꝫ in supius di/ctis.tūc significatiue sumēdo nomē:dico ꝙ nō ē:nec vnq̄ꝫ fuit aliqd nec sup aliq̄ p̄nti vl' p̄terito fundat̃. Sic nec sor. genuit est vel fuit aliqd q̄ꝫuis ipse vere genuit. ¶ Ad rō/
K nē q̄ fit ꝓ reḻonib⁹ tertij modi. R̄ndeo ēt negādo minorē. ꝛ dico ꝙ nō ois reḻo depēdet a suo termio. lꝫ aliq̄ depen/deāt:vt reḻones creaturaꝝ ad deum.ꝛ alioꝝ cāuſatorum ad suas cās a q̄b⁹ ipsa cāta depēdēt in eē. ¶ Sꝫ ꝯ hoc argr̃ probando ꝙ ois reḻo depēdet a termino. ꝓ q̄ non magis depēdet res i itelligi q̄ꝫ in eē cū intell's p̄scindat rē a mul/tis depēdētijs q̄ ipsam ꝯsequūtur in eēndo. Unde ꝛ crea/turam puta lapideꝫ pōt ꝯcipere absq̄ꝫ depēdētia ad deū q̄ꝫuis in eēndo lapis a tali dependētia absolui nō possit. Sed intellectus non pōt relationē p̄scindere a termino:cū relatiua sint simul nāli intelligentia.ergo ꝛc.

¶ Distinctionis. xxviij. Questio. j.

Circa distōnem.28.ꝛ quatuor sequētes in q̄bus Magr̃ multa loqt̃ur de reḻo/nibus:ꝛ in gñali ꝛ in spāli de aliq̄b⁹ spēb⁹ re/lationū:vt cōpletius hec mā ptractet̃ queraꝫ aliq̄s q̄ones:ꝛ est p̄ʳ. Utrūꝫ aliq̄ reḻo sit vera
p̄ᵐ res exn̄s nō per opōnē aie? ¶ Et arguit̃ ꝙ ꝙ non.q̄ ois
1 relatio est habitudo quedam media inter duo extrema q̄ adīmicē cōiungit:ꝛ ꝯnectit etiā q̄ꝫcūq̄ꝫ sint in re separa/ta vel remota:sed nulla res exn̄s in nā est sic media vt no/tum est.ergo nulla res existēs in natura est relatio.

Oppᵐ. T.c.4. Ad oppositū arguitur ex intentione Phi 6ᵒ me/ta.qui ens reale diuidit in.10.pre/dicamenta:q̄d nōn esset verum nisi predicamentum rela/tionis significaret rem aliquā extra animam.

Respondeo Primo p̄mittam vnam distōnem de acceptione hui⁹ nois reḻo.Deide in/xta mēbra distōnis ponam aliquas cōclusiones.

p̄ʳ arti. Quantū ad p̄ᵐ sciēduꝫ ꝙ hoc nomē relatio quātum ad ꝓpoᵐ sufficit accipit̃ tripl'r. Nā vno mō sumit̃ in eadē sig̃nificatione cū his noib⁹ relatiuū ꝛ ad aliqd sm̄ ꝙ ad aliqd ē dictio nō oīo. Et sm̄ h̄ idē ē relatiuum ꝛ ad aliqd ꝛ reḻo:isto mō vtit̃ h̄ noie reḻo in p̄ntis Phs:sic pꝫ diligēter intuēti:ꝛ maxīe illā prem.inest aūt ꝯrietas in reḻone sm̄ expōnē Auer.ibidē.n.dic̃ Auer.ꝙ virtus ꝛ vi/
M tiū sunt reḻones.ꝛ Phs ait ꝙ sunt ad aliqd. Et h̄ q̄ꝫ mō Albtus Cōmētator sup p̄dicamētis.ca.de ad aliqd.ꝛ mł/ti ēt Doctores moderni:sic isto mō accipiendo illō est reḻo q̄d ē relatiuū vel ad aliqd. Alio accipit̃ reḻo nō pro rela/tiuo vel ad aliqd:sꝫ ꝓ eo q̄ ip̄m relatiuū ē relatiuum ꝛ ad aliqd. Et istud adhuc 2ᵐ sm̄ ꝙ id quo relatiuū ē relatiuꝫ 2ᵒ accipit̃. Uno accipit̃ pro aliquo significabili complexe tm̄ vel equalēter:sic supius dis.26.dicebat̃ de proprietate vno mō sumpta. Et h̄ mō accipit reḻonē Ansel.de pcessio/
Cap.3. ne spūs scī:ꝛ aliq̄ñ Magr̃ sic pꝫ lib.p̄.dis.27.hoc mō reḻo p̄ris ad filiū est:q̄ genuit:iō.n.pr̄:q̄a genuit:ꝛ reḻo agen/tis ad patiēs est:q̄ aliqd cāt in illud:eo.n.agēs quo cau/sat vel efficit aliqd in aliq̄:ꝛ sic in alijs relatiuis possent as/signari relationes q̄bus ipsa dicunt relatiuā. Alio mō ac/

cipitur illud quo aliquid est relatiuū pro aliquo incōple/xe significabili ꝛ de quo abstractū relatiui v̄ificatur:sine etiā hoc abstractum relatio sicut silitudo est illud quo si/mile est simile ꝛ illud est relatio. Et simil'r id quo formal'r sciens est sciens dicit̃ sciētia ꝛ relatio:ꝛ hoc mō etiā mul/ti doctores vtūtur hoc vocabulo relatio. N

His p̄missis pono tres ꝯnes.p̄ʳ ē ꝙ aliq̄ rela/tio (accipiēdo reḻonē ꝓ mō) est vera res exn̄s actual'r extra aiam nec ab opatione aie de/pēdēs.2ᵃ ꝙ nulla reḻo 2ᵐ dicta est aliq̄ res vel entitas exn̄s ex̄ aiam:pro eodē aūt nūc accipio res ꝛ entitatē.3ᵃ ꝯ ꝙ ali/qua reḻo 3ᵒ dicta est vera res actual'r ex̄ aiam exn̄s ꝛ ab opōne aie indepēdēs. ¶ Primā ꝯneꝫ ꝓbo ꝓ sic.si nullum ad aliqd vel reḻo eēt actual'r ex̄ aiam ꝛ absq̄ꝫ eius opōne: seqt̃ur ꝙ nulle res eēnt actual'r tales ꝛ absq̄ꝫ opōne aie q̄/les denotant̃ eē vel denotari p̄nt ꝑ termīos relatiuos:ꝯn̄s est falsuꝫ:q̄m seq̄t̃ ꝙ nulle res eēnt actual'r distincte absq̄ꝫ opōne aie:ꝛ per ꝯn̄s nulla reꝝ p̄lalitas esset extra animā: sed oia eēnt vnū indistinctuꝫ:q̄d manifeste falsum est:ꝯn̄tia pꝫ:q̄m si aliq̄ sunt p̄la ipsa sunt distincta ꝛ diuisa. Sicut si aliqd est vnū ip̄m ē idiuisuꝫ.vt pꝫ p̄ rōnes vnius ꝛ multi 10.meta.Uñ Boeti⁹ in li.de tri.dic̃.ꝙ vbi nulla diuersitas ibi nulla p̄lalitas:sed vnitas tm̄. Itē nulla eēnt silia.ꝛ per ꝯn̄s nullū eēt tale quale est aliud. Nā cū esse aliqd alteri sile:nō aliud intelligimus q̄ꝫ si diceremus ꝙ ipsum est ta/le q̄le est aliud:accipiēdo tale ꝛ q̄le stricte sm̄ q̄litatē:ꝛ sic nulla eēnt alba nulla nigra:ꝛ sic de silibus. Itē nulla eēnt equalia:ꝛ ꝓ ꝯn̄s nullū quātū eēt tātum quātū ē aliud:cū idē vtrobiq̄ꝫ significat̃. Ex quo vltra seqt̃ur:ꝙ n̄ eēnt duo bicubita vel tricubita. Eodē mō ꝓbaret̃ ꝙ nulla eēnt pr̄ ꝛ filius:cā ꝛ cāſatū agēs ꝛ patiēs:que oia sunt falsa manife/ste.ꝯn̄a v̄o p̄ncipalis probat̃ ex hoc:ꝙ sic iō dr̄ eē absolu/tum extra aiam actual'r:q̄a aliqd est actualiter tale absq̄ꝫ opōne aie quale denotat̃ eē per terminū absolutū. Uel dr̄ eē absolutū pro quo pōt supponere terminus absolutus: sic suo mō ē in ꝓposito de relatiuis. Uñ irrōnabile appa/ret dictū illoꝝ q̄ dicūt ꝙ soli termini sunt ad aliqd vel re/latiui seu reḻo.ita ꝙ tria noia p̄dicta nō sunt noia p̄me in/tētionis:sed scōe tm̄ que nō verificant̃ nisi de terminis p̄/marū intētionū. Et tñ ex alia pte dicunt ꝙ multe res:imo oēs que nec termini sunt nec signa sunt absoˡᵗᵉ:q̄m nulla rō appet ꝑ quā dꝫ ꝯcedi ꝙ alique res sint absoˡᵗᵉ poti⁹ q̄ꝫ cō/cedi debeat ꝙ aliq̄ res sint relatiue. Et ꝑ quā nō eq̄ pos/set dici ꝙ soli termini sunt absoluti:ꝛ ꝙ absolutū est nomē scōe intētionis tm̄:sicut ꝛ relatiuū. Q. si q̄s ēt vellet dice/re ꝙ nulla res est absoluta:sed termini tm̄:mō nō est ꝯ ipꝫ disputādū:eo ꝙ institutiones vocabuloꝝ ꝛ vsus ad plac/tum sunt:quapp ad placitū pōt q̄libet vocare vel res vel terminos absoˡᵗᵒˢ vel relatiua. Mihi aūt sufficit ꝙ sic actua/liter extra animā aliqd est tale quale denotat̃ vel denota/ri pōt eē per p̄dicationē absolutā seu ꝑ terminū absolutū: sic aliqd actual'r extra animā:hoc est non ꝑ opationeꝫ aie est tale q̄le denotari pōt per p̄dicationē relatiuā:siue in q̄ p̄dicaret̃ terminus relatiuus. Et sicut aliqd extra animā est aliqd nō ad aliud.v.g.hō vel equus:sic aliqd ex̄ aiam est aliqd ad aliud.puta pr̄ vel filius. Illud aūt q̄d ē aliqd ad se seu nō ad aliud inquātū h̄⁹ absolutū dico:ꝛ illud q̄d est aliqd ad aliud:inquātū h̄⁹ dico eē relatiuū ꝛ ad aliqd seu reḻo. Illud dcm̄ ē sm̄ itētionē Aug.5ᵒ de tri.vbi de.s.s. ait ille:s.s.q nō trinitas:sꝫ in trini⁹ intellḡit̃ in eo ꝙ ꝓprie dr̄.s.s.scꝫ:relatiue dr̄:cū ꝛ ad patrē ꝛ ad filiuꝫ refert̃. Ubi pꝫ ꝙ nō de noie:sed de ꝑsona q̄ ꝑ nomē intelligit̃ in illa tri/nitate dicit ꝙ refert̃:ꝛ in sequāti cap̄ imediate mouet du/biū q̄uo dicat̃ relatiue spūs p̄ris:cū eꝫ pr̄ nō dicat̃ pr̄ spi/ritus sancti. Et eodē mō de filio qui nō dicit̃ filius spirit⁹ sancti. Et r̄ndet.in multis enim relatiuis hoc contingit vt nō inueniat̃ vocabulū quo sibi vicissiꝫ r̄ndeant que ad se

Right margin notes: 2ᵃ arti. ꝓ 2ᵃ. O. T.c.8.ꝛ 9. 2. 3. P. Q. Cap.11. Cap.12.

A referunt. Et subdit. sed vt hec vicissim rñdeant dicim⁹ do num/donatores/ꝛ donatorez doni: q2 hic potuit inueniri vsitatũ vocabulũ: illic non potuit. Ex qb⁹ apparet ꝙ (cũ vocabula relatiua imponãtur relatiuis ꝛ his que referũ tur: vt dicit Aug.) non solũ vocabula, sed res ipse voca bulis significate sunt relatiue. ¶ Huic ꝯcordat Auerrois super pdicamẽtis in cap de ad aliqd in pn°. d. ꝙ vnũquodꝙ relatiuũ redit per cõuersionẽ: cũ accipiũtur per noia sua si gna super ipsa ambo ex eo. i. bm ꝙ sunt relatiua si est eis nomen: aut cũ ponit eis nomẽ si non est eis ambobus no men. Et infra. cũ nõ fuerit inquit relationi recte nomen si gnificãs sup eã ex eo ꝙ est recta ꝛ illud quidẽ ambob⁹ re latiuis aut vni ipsoꝝ iam nece est refferẽti vt ponat vtriꝙ aut vni ipsoꝝ nomẽ: ex eo. i. inquãtũ cõparãtur ambo re latiua: ꝛ multa subdit ad ꝓpo™. Ecce ꝙ relõni ꝛ relatiuis imponunt noia significãtia ipsa inquãtũ sunt relatiua. Cõ stat aũt ꝙ talia noia nõ imponũtur noib⁹: sz rebus q̃ non

B sunt noia. ergo relões ꝛ relatiua vere sunt res ad extra q̃

2m nõ sunt signa. ¶ Scđo sic. aliq̃ res extra aiaʒ ꝛ non ꝑ ope rationem aie est vere ꝛ actualr pater. ergo aliq̃ res actua liter extra aiam ꝛ non ꝑ eius opationem est ad aliqd seu relatio. Añs pʒ. Nã deus vere actualr extra aiam est pa ter: ꝛ sic eternalr fuit nec ad hoc ꝑlus facit aia q̃ ad h ꝙ ipse fuerit deus. ꝛ sili mõ etiã sor. est pater platonis quem genuit si plato sit: ꝛ plato est filius. ꝯña pʒ: q2 esse patrem est ad aliud quodãmodo se habere. hoc autem est eẽ rela tiuum: vt pʒ per Phm in pdicamẽtis ꝛ ois pater inquãtũ pater est pater ad aliud. Et iõ in oibus inquãtũ ipsum est ipsum ẽ ad aliud: ꝛ talia sunt vere relatiua sz Phm ibi di centẽ: ꝙ ad aliqd sunt quecũꝙ hoc ipsum ꝙ sunt alioꝝ sunt. ¶ Et aduertẽdũ ꝙ nõ dicit quecũꝙ alioꝝ sunt: sz q̃ cunꝙ hec ipsa que sunt: sunt alioꝝ. Unde non ideo dñs re latiuum est: q2 est alterius: sed q2 est ipsum. i. dñs alteri⁹:

C ꝛ pater ideo est relatiuũ: q2 est ipsum. i. pr alterius: ꝛ sic d alijs relatiuis: ita ꝙ semper idẽ terminus relatiuus poni

ꝯ ꝯnem possit vere ex parte pdicati. ¶ Cõtra istã ꝯnem ꝛ eius ꝓ

pmã. bationes põt argui duplici via. vna siquidẽ ꝓbãdo ꝙ nul la res est absꝙ opatione aie talis qualis denotat per pdi cationem relatiuaꝫ. ꝶ. g. ꝙ nulla res est actualr distincta vel silis aut cã aut pater: ꝛ sic de alijs: nisi per opationem

Aureo. aie. ¶ Hac aũt via ꝓcedit qdã doctor sumens pro funda

li° p. dis. mẽto: ꝙ qõlibet qõ dicitur taliter relatiue est formalr ta

30. le ꝑ quãdã habitudinẽ mediã inter ipsuz ꝛ illud: respectu cuius dr eẽ tale. ꝶ. gr̃a. silẽ est silẽ actualr ꝛ formalr ꝑ sili tudinem que est quedã habitudo media cõnectẽs ꝛ cõiũ gens vnũ silẽ alteri: ꝛ eodẽ mõ distinctio ꝛ paternitas aut alie relões sunt quedã habitudines medie duoꝝ vnius vt fundamẽti alterius: vt termini: qbus fundamenta ipsa sunt: ꝛ dñr formalr talia. Tales autẽ habitudines nõ pñt esse extra animã actualr nec sunt res facte a nã: sed solũ ab aia apprehẽdẽte ꝛ in ea obiectiue tm̃mõ existẽtes. ¶ Et cõ

Cõ. 20. firmat ista imaginatio ꝑ verbũ Cõmẽtatoris qui 3° phys. dicit ꝙ relatio est vna dispõ existẽs inter duo que adinui

2m cem referunt: ꝛ ꝙ est quoddã interuallũ inter illa. ¶ 2° ad

D idẽ arguit: q2 formalis effectus relõnis nõ ẽ aliud q̃ vnã

3m rem ad aliã ferri. hoc autẽ nõ facit nã: sed intellꝰ tm̃. ¶ 3°

T. c. 10. relõ aduenit ꝛ acquirit alicui ꝛ sine mutatiõe illius: vt dr 5° phyfi. nulla aũt res aduenit alicuius sine illi⁹ mutatiõe.

4m ¶ 4° nullũ qõ non eẽt si aia non esset est res extra animã:

T. c. 8. sed relõ est huiꝫ. dicit enim Phs 6° meta. ꝙ ẽ qõdaz ens

Cõ. 8. qõ cũ alio copulat: ꝛ cogitatio diuidit illud: ꝛ Cõmenta tor exponit. d. ꝛ intẽdit predicamẽta que cõiter hñt cõpa

5m rationem. estimat enim ꝙ illa nõ essent si aia non eẽt. ¶ 5°

Cõ. 19. idem Cõmẽtator. 12. meta. dicit ꝙ relatio inter oia pdica

Cõ. 88. mẽta est eẽ debilioꝝ: sed bm eundẽ 4° phyfi. entiũ quedaz sunt cõpleta in quoꝝ esse nihil facit aia. Quedaz ꝟo sunt quoꝝ actus complet ꝑ animã: ꝛ de talibus bm eũ est tps.

ergo etiã de talibus est relatio cui⁹ eẽ est inter oia debilis E simum. ¶ Deinde h spãliter ꝓbat de quolibet mõ relati F uoꝝ: quãtũ ad pm arguit sic. idẽtitas/equalitas ꝛ silitudo nihil aliud sunt q̃ qdã indistinctiones ꝛ idiuisiones: indi uisio aũt nõ est pura negatio: q2 oẽ indiuisum ẽ in aliq̃ in diuisum: ꝛ ꝑ ꝯñs in aliquo fundat. Indiuisio g q̃ est silitu do duaꝝ albedinũ aut fundat in nã cõi: ꝛ hoc nõ: q2 tunc silitudo eẽt idẽti°in cõi nã quidditatiua ꝛ eẽntiali: in qua nõ includitur aliqõ relatiuũ: aut in ipsis albedinib⁹ sil ꝑ ut sunt in re extra: qõ ẽt non põt dici cum ille sint diuise ꝛ distinctissime: tum ẽt: q2 tunc vna negatio fundaret i duo bus subiectis distãtissimis: qõ est impoẽ. Relinquit g ꝙ fundet sup obiectiua apprehẽsione seu obiectiuo iudicio ambarũ: ꝛ per ꝯñs ad eius esse reqrit opatio anime. ¶ Unde cũ intellectus iudicat duas albedines esse indi stinctas seu siles sunt ibi tria cõcepta. videlʒ particularis albedo. ꝛ indistincta eius apphẽ siue iudiciũ qõ obiectiue corrẽspõdet actui apprehẽsiuo qui ẽ i intellꝰ subiectiue. ꝛ 3m alia albedo. Silitudo aũt nihil aliud est q̃ illa indistin F cta apphẽ obiectiua seu indistinctũ iudiciũ. Cũ autẽ indi cat aliquas dissimiles tũc preter illas qualitates particu lares correspondet obiectiue actui intellectus. quoddam iudicium discrepans ꝛ diuersũ ꝛ illud est dissimilitudo. ¶ Quãtuʒ ad 2m modũ relatiuoꝝ arguit sic. nulla res de 7m pendet a nõ re: vt fundat sup non rẽ: sed relationes secun di modi (verbi grã paternitas ꝛ filiatio) fundant sup egis se quod trãsit in ꝑteritum: ipse aũt manent trãseunte gene ratione. ergo non sunt res: ꝛ ideo dicũt ꝙ tales relationes nõ sunt aliud q̃ producere ꝛ ꝓduci cõcepta per modũ ha bitus ꝛ quietis: que vt sic sunt habitudines medie conne ctentes producẽs ꝛ productũ. ¶ Eodẽ mõ probat de ter 8m tio mõ relatiuoꝝ: qm̃ tales relationes vt sciẽtie ad scibile ꝛ intelligibile: ꝛ vlr mensurati ad mẽsuram dependent ab ipsis mensuris. cõtingit autẽ ꝙ mensure tunc nõ sint: quo niam nõ opꝫ scibile esse in actu sciẽtia existẽte in actu: nec G intelligibile dum intelligitur. ¶ Ex his ad rõnes factas ꝑ Solo cõclusione respõdet ꝙ absꝙ opatione anime non est aliqs nes Au dñs vel pater relatiue ꝓpter actualẽ habitudinem domi reoli 51. nij vel paternitatis que sit in rebus: dicit tm̃ realiter domi vbi. s. nus ꝓpter fundamentũ dominij: ꝓpter qõ est in propinq̃ potentia: vt intellectus statim cogat reducere in actu do minij habitudinẽ: ꝛ ideo nõ est nisi fundamẽtalr dñs ꝛ in potẽtia absꝙ opatione anime. Idem dicit de simili ꝛ disti cto ꝛ alijs relatiuis. ꝛ satis conuenit cum responsione ali quoꝝ dicẽtium ꝙ duo alba absꝙ operatione anime sunt silia fundamẽtaliter nõ formaliter. Alios audiui dicentes ꝙ sunt silia substãtiue. i. entitatiue vel eẽntialiter: non aũt relatiue. Addit quoꝙ ꝙ sic arguentes circũscripta omni opatione anime aliquis est realiter dñs vel pater decipiũ H tur: qm̃ non circũscribitur omnis opatio aie: sed iam aliq̃ relinquit vtpote illa qua hoc enũtiatur: ꝛ illa est que hu 2° via ꝯ iusmodi habitudinẽ reducit ad actũ. ¶ Secũda via põt ꝯnẽ pm. argui ꝯtra cõclusionẽ similr probando ꝙ nulla res extra animã est relatio: esto ꝙ aliqua sint talia qualia denotan Ocham tur ꝑ terminos relatiuos. Et hoc modo quidam alius do li° p dist. ctor procedit: ꝓcedens quidẽ ꝛ bene: ꝙ vere absꝙ opatio 30. q. 1. ne anime aliqd est simile ꝛ aliqd pater ꝛ cã: ꝛ sic de alijs. ꝛ. 6. q. 8. nihilominus tm̃ nulla res extra que non est signum est ad pm. aliqd vel relatio. ¶ Hoc autẽ probat duplr. pmo sic. ois res realiter distincta ab alia re quarũ neutra est pars alte rius põt intelligi alia non intellecta: sed impossibile est ali quam relationẽ intelligi non intellecta alia relatione op posita: que tm̃ non est pars eius nec econuerso. ergo nulla relatio est res. maior pʒ: q2 non magis dependet intelle ctio vnius rei totaliter disperate ab intellectione alterius rei disperate q̃ intellectio effectus ab itellectione sue cãe essentialis. Sed illud qõ est effectus põt intelligi nõ intel

I lecta sua cā.ergo ₇c̄.minor ꝓbaᷓ:q₂ si aliquis posset intel
ligere sortē ₇ similitudinem eius:non intellecta alia corre
spondente similitudine:tūc posses scire sortē esse similem:
₇ tñ dubitare ₇ ignorare an sit alicui alteri similis:₇ scire
2m aliquē esse prēm ₇ ignorare an habeat filiuȝ.¶ Scdo sic
ꝯdictio dicta de aliqbus est via ꝯcludēdi distinctionē.ita
impossibilitas recipiēdi predicationē ꝯdictoriorū pertinē
tium ad esse est via ꝯcludēdi identitatē. Sed similitudo
sortis ad platoneȝ non pōt esse sine silitudīe platonis ad
sortē nec ecōuerso sine ꝯdictione.ergo ista silitudo est rea/
liter illa:sed similitudo sortis ad platonē non est subiecti/
ue in platone.ergo nec silitudo platonis ad sortē est sub
iectiue in platone:₇ cōstat ꝙ non est in sorte. ergo nullibi
est subiectiue:₇ non est subā (vt dicūt hi contra quos ar/
guit) ₇ per ꝯñs nec subā nec accidēs:ergo nulla res.Pōt
tñ ēt simplr̄ idem probari:q₂ silitudo sortis ad platonem
K nō est in platone nec est plato.ergo nec similitudo plato/
nis ad sortē est in platone nec ē plato:₇ per ꝯñs nulla res
extra animā.Istud dicūt fuisse de intētione Phi in predi/
camentis qui dicit ꝙ ea sunt relatiua que dicūtur aliorū:
aut qūolibet aliter ad aliud.i.vt exponitur cōiter sub ali/
qua alia habitudine casuali.Itē infra dicit ꝙ oīa relatiua
dicūtur ad cōuertentiā:sed casu aliquotiens differunt ₛm
locutione.Item infra dicit ꝙ aliquotiens ₇ nomina finge
re necesse erit si non fuerit nomen positū ad qḋ conuenie/
ter assigneᷓ.Constat aūt ꝙ dici non cōpetit rebus:sed ter/
minis ₇ signis rerū.Item habitudo casualis non cōuenit
rebus.Itē nec res ipsas fingere possumus sed nōia rerū.
₇ ad illa que fingimus dic̄ Phs alia dici.Uñ ait.si nō fue
rit nomē positū ad qḋ supple nomē cōueniēter assignetur
relatiuū.Multa quoqȝ alia dic̄ de relatiuis que tm̄ nomi
L nibus cōueniūt.Ex quo pȝ ꝙ eius intētio fuit ꝙ relatiua
Ad pm nō sunt res extra animā:sȝ nōia reruȝ.¶ Ad ista facile est
qḋ fuit rñdere.Primo quidē fundamētū pmi doctoris falsum ē:
aureoli qm̄ nō est ponēda aliqua talis habitudo media que cōiū
vbi sup. gat extrema relatiua.verbi.g.de similitudine.Nā ad hoc
ꝙ aliquid sit alteri simile sufficit ꝙ ipsum sit tale quale est
aliud ₛm qualitatē eiusdē speciei nec aliqua alia res me/
dia inter ipsa est necessaria:vt magis patebit in sequēti.q.
Uerbū aūt Cōmētatoris metaphoricū est:nec aliud intē/
3.ph.20 dit Cōmētator:nisi ꝙ id qḋ referᷓ:refertur ad alteruȝ.ita
ꝙ ad hoc ꝙ ipsuȝ referaᷓ siue sit relatiuū requiriᷓ quod/
dam aliud saltem in multis maneriebus relatiuorū:sicut
ad hoc ꝙ aliquid sit sile requiriᷓ ꝙ sit quoddaȝ aliud cui
sit sile:₇ ad hoc ꝙ aliqd sit dñs requiriᷓ ꝙ aliquis alius
sit seruus:₇ sic de alijs multis.Unde duo requnᷓ.s.ipsuȝ
qḋ referᷓ:₇ id ad qḋ referᷓ:nec semp tñ talia duo sunt due
res exñtes actu:sicut patebit in sequentibus.Et hoc vult
significare Cōmē.per illa verba interualluȝ ₇ dispō inter
Ad 2m duo:nec aliā rē mediā vult significare.¶ Ad 2m dōȝ ꝙ lo
quendo in vero sensu de effectu formali (q̄uis improprī⁹
nimis sit talis modus loquēdi) effectus formalis relatio
M nis est eē relatiuū (vt silitudinis esse sile:₇ paternitatis es
se patrē:) ₇ hoc vtiqȝ nō ab intellectu est:sȝ absqȝ eius ope
ratione aliqd est sile ₇ aliqd vere pr̄:₇ ita de multis alijs:₇
nec ad hoc neēe est rē aliquā ad aliā alio mō ferri vel ꝯpor
Ad 3m tari.¶ Ad 3m nego añs si ꝓprie sumatur nec ipsum ponit
ₛ phys. Phs sed ait.cōtingit.n.altero mutāte.i.mutato verꝫ eē al
L.c.10. terū nihil mutās. Et.11.meta.eādē sniam : ₇ ad idē ꝓpoᵐ
ponit in his verbis.ē enim altero pmutato verificari alte
rū nihil pmutatū:₇ est intētio eius.i.ꝯtingit aliqd ad aliḋ
de nouo relatiue dici vel esse relatiuū ₛm determinataȝ.s.
spēm relationis.verbi gr̄a sile vel dupluȝ : aut aliqd tale
absqȝ sui mutatione.Sed ad hoc nō est neēium aliqd rei
Ad 4m vel rōnis acqri vel sibi aduenire:vt patebit in.q.sequēti.
6 meta. ¶ Ad 4m negāda est minor si sumaᷓ vlr̄.Ad probationeȝ
t.7.c.8. dōm ꝙ ibi Phs ₇ Cōmē.sunt ad oppoᵐ:qḋ pȝ:q₂ exclu/
dendo a sua consideratione ens per accñs ₇ ens in aīa di N
cunt se velle pscrutari de ente vero qḋ est extra animā.Ex
rebus aūt inqt Phs ₛm illā trāslationē que sunt in rei ve
ritate est illud qḋ significat aut qd aut quale aut q̄ntū, aut
qḋ copulaᷓ cū alio.Ubi dicit Cōmē.ꝙ per illud qḋ copu
latur ₇c̄.itelligit cetera pdicamēta.Uolūt ergo ꝙ cetera
pdicamēta significēt veras res extra aīam.Et q₂ aliq esti
mauerūt oppᵐ:vt ibi dicit Cōmē.ideo ad eorū opiniones Cō.8.
excludēdā:spālē de illis septē fecit mētionē simul cū alijs
.d.ꝙ illa signt ex rebus que sunt in rei veritate.¶ D.Hec
ꝓbatio ꝯdicit arguēti cum ipse velit ꝙ actio ₇ passio sint
res extra aīam:₇ tñ actio ₇ passio sunt de illis septē de q/
bus.d.Cōmē.ꝙ estimaᷓ ꝙ nō essent nisi aīa esset.Dico er
go ꝙ nec a Pho nec a Cōmētatore estimanᷓ talia non esse
nisi aīa esset:sed a qbusdā alijs hoc false opinātibus:sicut
₇ qdem false opinati sunt relōnes esse de scdis itētionib⁹:₇ Cō.19.
vt dicit Cōmētator.12.meta.¶ Ad 5m dōm ꝙ Cōmētator Ad 5m
non dicit illud qu sit aliqua relatio potētis esse:imo ₇ po O
tentissimi eē.cū aliqua relatio sit deus:sed q̄a eē ad aliqd
nō ē esse aliqd ₛm se seu aliquā entitatē:vt in sequēti qōne
declr̄abitur. q̄uis illud qḋ est ad aliqd sit etiā aliqd : non
sic aūt est de absolutis.Nā esse hominē est esse aliquā en/
titatem:₇ silr̄ eē albedinē:₇ sic de alijs:₇ hec solutio ma/
gis patebit ex his q̄ in sequenti qōne dicētur.¶ Ad rōnē Ad 6m
qua spāliter arguiᷓ de relationibus primi modi rñdeo ꝙ
cum dī ꝙ idētitas ₇ equalitas ₇ silitudo sunt indistinctio/
nes ₇ indiuisiones in vero sensu nō aliud significaᷓ q̄ȝ si di
ceretur idē inq̄tum h⁹ est indistinctū:₇ sile inquātū h⁹:₇
eq̄le inquātū eq̄le est indistinctū ab eo cui est idem sile vel
equale:₇ intelligiᷓ de indistinctione specifica ₛm entitatē:
q̄litatē/q̄titatē/reddēdo singula singulis.Et ad h̄ signifi/
cādum vtunᷓ q recte sentiūt talibus abstractis.Et ad hūc
sensum loquēdo non opȝ imaginari aliq̄s negationes vel P
pūationes ₇ eis procurare aliq̄ fundamēta in qbus fustē
tentur:sed ipsemet res singulares extra exñtes sunt indi/
stincte specifice:lȝ numeralr̄ sint diuerse.Si ꝟo nō in dato
sensu intelligaᷓ añs assumptū:sed ꝯcipiātur aliq̄ negatio
nes medie:₇ q̄raᷓ de fundamētis vel subiectis ipsarū:ne
go totū illud:₇ alia q̄ sequuntur eidē imaginationi cōfor
mia.¶ Ad rationē de scdo mō relatiuorū ꝯcedo maioreȝ Ad 7m
in sua ꝓpria significatione acceptā:₇ nego minorem:dico
enim ꝙ nec pr̄ nec pr̄nitas fundanᷓ sup genuisse:q̄uis nul
lus sit pr̄ aut pr̄nitas q̄ non genuerit.Eodē mō dico de fi/
liatione ꝙ nō fundaᷓ sup genitū eē.Sȝ oīs filius vel filia/
tio qḋ pro eodē nūc accipio genitus est. ¶ Ad rōnem de Ad 8m
3 mō dico ꝙ nō oīs relō depēdet in esse a suo termino q̄ȝ/
uis aliq̄ depēdeāt vt relōnes creaturaꝝ ad deū ₇ cātoruȝ
a suis causis a qbus ipsa cāta:q̄ vtiqȝ sunt ipse relōnes de
pendēt.¶ Cōtra istud arguit iste Doc.p sic.nō magis de/ Aureo/
pendet res in itelligi q̄ȝ in eē:qḋ pȝ:q̄a intellʼs pscindit reȝ l⁹ vbi.s.
a multis depēdētijs q̄ ipsam ꝯsequūtur in eē.Uñ lapideȝ
pōt ꝯcipe absqȝ depēdētia ad deū:q̄uis in eēndo a tali de
pēdētia lapis absolui nō possit:sȝ intellectus nō pōt pscin Q
dere relōnē a termino.cū relatiua sint simul nāli intelligē
tia.ḡ ₇c̄.¶ 2 nulla res pōt eē sine eo ꝙ est de qdditate ₇ 2m
diffōne ipsius:sȝ terminus est de qdditatiua rōne seu dif/
finitione relōnis.ḡ nulla relō pōt eē in reꝝ nā:q̄n ēt simul
existat terminus eius.¶ Ad pm dōm ꝙ minor accepta in Ad pm
isto sensu:ꝙ intellʼs nō pōt intelligere relōnē nō intellecto
termino:sicut accipi opȝ ad ꝓpositū:ipsa vtiqȝ est falsa : ₇
silr̄ propō q̄ assumitur ad eius ꝓbationē:₇ lȝ aliqñ alle/
getur tanq̄ȝ dicta a Pho in pdicamētis:ipsaȝ tñ nō ponit
Phs:nec aliquā sibi equalentē:sȝ hñ dicit ꝙ videnᷓ q̄daȝ
relatiua esse simul nā:₇ postea diciᷓ:q̄dā ēt non esse simul
nā.qḋ aūt nāli intelligētia sint simul:nō dicit.Et si illḋ ver
bum sic exponereᷓ nā.i.nāli intelligētia expō eēt ad placi
tum exponētis ₇ nō ad mentē Phi:vt ibi pȝ.Et tñ h̄ esset

A contra arguentē cū Phs dicat non oīa relatiua esse simul nā: ⁊ per ꝯñs nec nāli intelligētia ꝓm illū modū exponendi. Dico ḡ ꝙ vnū relatiuū ⁊ vna relatio pōt intelligi tā de intellectione simplici q̄ȝ ēt aliqua cōplexa nō itellecto correlatiuo: sed nō pōt intelligi esse relatiuū ꝓm aliquā spēm relatiuoꝝ distincte ⁊ determinate nō intellecto correlatiuo. verbi. g. simile vtrūq; pōt cognosci nō cognito eo cui est sile: sed sile nō pōt cognosci eē sile nisi cognoscat cui est simile: ⁊ hec est intētio Phi cū ait: ꝙ qui diffinite cognoscit vnū relatiuoꝝ diffinite cognoscit reliquū: sicut p̄ȝ. ait eni. palā itaq; ex hoc est. Si. n. nouit hoc quidē aliqd: qa ad aliquid ē ⁊ illud nouit ad qd̄ quodāmō se hȝ: ⁊ post exēplificat. d. vt hoc. Si q̄s nouerit diffinite: q: est duplū: ⁊ cᵒ est duplū mox diffinite nouerit ⁊c. ⁊ sic de singulis exēplificat semp dicēdo ꝙ si quis nouerit hoc. verbi gr̄a. lapidē hunc vel lignū: q: est duplū ⁊c. q̄ȝuis nec istud sit verū in oībus. Nā qs posset cognoscere ꝙ iste calor q nūc ē ⁊ prius nō erat ē cāsus: ⁊ tñ igrare a q̄ cā ē cāsus: ⁊ sic de multis

B effectibᵒ alioꝝ q̄ꝝ cās igramᵒ: ⁊ tñ scimᵒ ꝙ sunt effectᵒ.

C ¶ Tūc ad rōnem dico: ꝙ in 2ᵒ ⁊ 3ᵒ sensu minor est falsa: vt p̄ȝ ex dictis. In p̄ aūt est falsa maior. Nā nullū ꝓm se relatiuum pōt sic intelligi nō intellecto termino: cū in cuiuslibȝ diffōne dnte quid nois ponat terminus. ⁊ tñ ꝓm pℏm in eodē: non oīa relatiua sunt simul nā. ac p hoc vnū pōt esse dū aliud nō est. sicut exēplificat de scibili ⁊ scia ⁊ sensibili ⁊ sensu. Q. ēt melius patet de repñtatiuo ⁊ repñtabili. cōstat. n. ꝙ multoꝝ q̄ non exñt habemus actualr̄ imagines ⁊ spēs repñtātes. Idē p̄ȝ de creatiuo ⁊ creabili. cōstat. n. ꝙ

Ad 2ᵐ creatiuū ē. ⁊ nullȝ creaᵗᵘ ē: q̄ȝuis mlta creata sūt. ¶ Ad 2ᵐ accipiēdo quiditatē pro rōne dicēte qd est siue pro diffōne sicut ipsi videnť intelligere in sua minore. p̄ dico ꝙ maior nō est vera nisi de diffōne dicēte quid est res: siue q̄ respōdetur ad q̄ōnē factā de re per nomē demōstratiuū: dōo qd est hoc: ⁊ in qua nō ponit aliqs terminᵒ importās aliquid extrinsecū ipsi rei. Et istud p̄ȝ: q̄m si diffiniatur ignitiuum diffōne dicēte quid nois. Diceť ꝙ est aliqd potens

C igne ꝓducere. Et cōstat ꝙ ignitiuū est ⁊ nullus ignis adhuc est: cuius est ꝓductiuus: ⁊ sic de multis posset exēplū poni. Rursum si in diffōne aliq̄ ponať extrinsecuȝ idē p̄ȝ. cū nihil ꝓhibeat sine eo qd̄ nō est intrinsecū sibi rē eē: q̄ȝuis nō sine quolibet: q: nō sine deo. ipse aūt non ponitur i hȝ diffōibᵒ. Sic ergo p̄ȝ ꝙ illa maior non est vera nisi in sensu dato: sȝ in eodē sensu minor est falsa: q: de aliquo relatiuo si iterrogeť dicēdo qd est B. demōstrata re ipsa relatiua. nō rñdeť diffō. in qua ponit terminᵒ ad queȝ dī. Uñ siquis q̄rat qd est hoc. demōstrato aliquo hoīe pr̄e: nō tñ detur aliq̄ diffō in qua ponitur filius. Q̄uis si de ipso noie relatiuo significatiue stāte queratur. dicēdo qd est pater. Rñdeať diffō in qua ponit filius: ⁊ ex hoc p̄ȝ ꝙ illa nō est

ꝯ solōnes datas ab Aureolo vbi. ḡ diffō dicēs qd rei de qua dcm̄ est. ¶ Solōnes q̄s dant ad rōnes ꝓbātes istā ꝯnem nō valēt. Prima quidē nō: q̄m cū dī circūscripta opatione aie aliqs est pr̄ vel dñs fundamētaliter vel substantiue ⁊ in poᵗ ꝓpinq̄: aut intelligiť ꝙ sit actualr̄ dñs: ita ꝙ ꝯtingat vere enuntiare de inesse: qd̄ est

D dñs. Et tūc seqtur ꝙ ēt relatiue est dñs. cuȝ impoīe sit aliquem eē dñm aut pr̄em nisi sit pr̄ filij aut dñs serui. Unde manifesta ꝯdictio iplicať cū dī aliquē eē actualr̄ dñm ⁊ si relatiue dñm. ¶ Utrū aūt cū hoc ipse sit in potentia vt intelligatur ⁊ intell's circa ipsum aliqd fabricet vel non: nihil ad ꝓpoᵐ: aut scd̄o intelligiť ꝙ sit fundamētalr̄ pr̄. i. habeus fundamētū quo pōt fundare pr̄nitatē: ⁊ ꝙ ita ē i poᵗ ꝓpinqua pr̄: qd̄ tñ nō est actu pr̄: ita ꝙ de ineē ꝯtingat vere dicere ipsum esse patrē: ⁊ tūc seqtur ꝙ hec de ineē ⁊ de p̄terito est falsa. deᵒ fuit ab eterno pr̄: ⁊ deus fuit ab eterno ꝑsonalr̄ distictus a filio. Ex q̄ seqtur ꝙ deus nō fuit ab eterno pr̄: sȝ potuit esse pr̄: nec ab eterno fuit ꝑsonalr̄ distinctus a filio, sed potuit eē distinctus: quoꝝ vtrūq; est here

ticū manifeste. Itē ꝙ res anteq̄ȝ apprehēdanť ab aia non sunt nec fuerūt distīcte: q̄ȝuis potuerūt eē distīcte: ⁊ p ꝯñs nō fuit nec eē potuit sine operatione aie aliqua multitudo rerū: vt supra arguebať: qd̄ etiā cōstat esse falsissimum.

E ¶ Scd̄o ista solō optime reduciť ꝯ eos. Uolētes. n. ꝓbare ꝙ silitudo nō sit res distincta a q̄litate. Arguūt. q: si esset tunc oꝑs posset absq; ꝯdictione duas albedines conseruare adnihilādo rē silitudinis. Sȝ hoc ē falsum. q: dato ꝙ deus rē silitudinis deleret: adhuc itell's ꝯsiderans illas eque inuenit eas siles sicut añ. ḡ ⁊c. Ad hāc rōnē vtrisq; diceť ab aduersario. q̄ñ casu posito intell's eas nō inuenit siles formalr̄ ⁊ actualr̄ sicut p̄us erāt. sed inuenit eas siles fundamētalr̄ tñ ⁊ in poᵗ. Nec dubᵐ ē ꝙ si solō valȝ ꝓ eis ꝯ alios. eq̄ bñ valet pro alijs ꝯ eum. ¶ Q̄uis ēt ꝙ ait intell'm inuenire eas siles sicut q̄ñ ēt ꝯ eos possit induci. q: si inuenit eas siles in actu sic opȝ ipsum intelligere: si velit arguere ꝯ illos: igiť nō facit eas actu siles. ¶ P. apud

F ipsos est impoīe ꝙ sint duo alba sine silitudine siue q̄ non sint silia: igiť silitudo nō ē tale qd factū ab aia. p̄ȝ ꝯñs. q̄m sine tali pñt vtrūq; esse duo alba. cū possint eē nō apprehensa ab aia. ¶ 2ᵒ quoq; solō statim refellit: q: esto ꝙ intell's ꝯ 2ᵐ sol. ille enūtiās: tūc reduceret habitudinē dominij vel pr̄nitatis ad actū: causando. s. illud iudiciū obiectiuū: qd̄ tñ falsum est: nullo tñ mō apparet eē poīe: ꝙ tūc p actuȝ aie fiat ꝙ ab eterno vel anteq̄ȝ oīa cōsideraret: fuerit tale iudiciū obiectiuū: ⁊ per ꝯñs relatio. Nunc aūt probatū est ꝙ anteq̄ȝ aia cōsideraret: deus fuit pater: ⁊ pater fuit distictus a filio: ⁊ multa alia a deo ⁊ inter se: quare nullus est illius solutionis refugiū. ¶ Ad dicta alterius doctoris.

¶ Dico p̄ ꝙ ꝯ q̄ȝ nititur ꝓbare est manifeste ꝯtra ipȝ. Nā in. 3. lib. q. p̄ᵃ. ex intentione ponit ꝙ vnio nāe humane ad verbū. est verus respectᵒ realis extra animā exñs. Nō tñ per hoc ꝯdicit. sibi q̄m ipse nō ponit pro sua opinione ꝙ nulla relō sit res eē aiam. sȝ dicit ꝙ sic dīet Phs ⁊ dīe posset qcūq; soli nāli rōni ⁊ nulli aucti vellet initi. Q̄uuis ⁊ ad hoc adducit rōnes. Hoc tñ reputo falsum. ⁊ idō respon-

G Ad rōnes Q. cbā vbi supra. deo ad rōnes. ¶ Ad p̄mā rñdeo cōformiter ad dicta statim in vna solōne ꝙ illa minor ē falsa. Ad ꝓbationē cū dīt ꝙ tunc qs posset scire sortē esse sileȝ: ⁊ tñ dubitare ⁊ ignorare: an sit alicui sitis: nego ꝯñaȝ: q: nō seqť aliqs cognoscit sortē ⁊ silitudinē eius. ḡ cognoscit sortē esse sileȝ. Exēplum ꝯstat ꝙ qcūq; videt intuitiue vel cognoscit. a. albedinem: videt ēt accñs qd̄ est. a. ⁊ tñ non qcūq; videt ⁊ cognoscit. a. albedinē ⁊. a. accñs cognoscit albedinē esse accidēs. p̄ȝ in rusticis ⁊ idiotis. Itē si corpus duoꝝ cubitorū videať a lōge ꝯstat ꝙ qcūq; videt vel cognoscit illam magnitudinē. cognoscit ēt bicubitū: ⁊ tñ nō qlibȝ talis cognoscit illā magnitudinē eē bicubitaȝ: imo pōt imaginari eā esse cubitū tm̄. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ qualitercūq; debeat ē

Ad 2ᵐ sensus maioris minor est falsa. Dico enim ꝙ silitudo sortis ad platonē pōt eē sine silitudine platonis ad sortē: q̄ȝuis similitudo sortis ad platonē nō possit esse silitudo sortis ad platonem sine silitudine platonis ad sorteȝ. Sicut creans pōt esse sine creatura: ⁊ ꝯseruans sine ꝯseruato: q̄ȝuis nec creans possit esse creans sine creatura: ⁊ ꝯseruās possit esse cōseruās sine cōseruato. Similr̄ pater pōt esse sine filio

H in creaturis: non tñ pōt esse pater sine filio. Sicut autē ex hoc non pōt argui ꝙ creans ⁊ ꝯseruas non sit res distincta a creatura ⁊ ꝯseruato: nec pater a filio: sic in proposito nō pōt argui ꝙ vna similitudo non sit ab alia distincta.

¶ P. ambe iste rōnes eq̄lr̄ ꝓcedūt ꝯ ponētes ꝙ nomē relatiuū vel ꝯceptᵒ sit relō. pᵒ qdē. q: qlȝ tale nomē pōt intelligi nō itellecto aliq̄ alio. ꝙ nō ē itriᶜᵘᵐ pᵒ eiᵒ nec eȝ. ⁊ cōstat ꝙ aliq̄ nomē sibi corrl'm nō ē ipm nec eiᵒ p̄s nec eȝ. R. g. h noīa. pr̄ ⁊ filiᵒ. Si igiť nlla relō pt itelligi nō itellecta alia relōne oppoᵗᵃ. igiť talia noīa vel ꝯceptᵒ nō sunt relōnes. ¶ 2ᵐ q̄q; reduciť ꝯ idē. q: ꝯstat ꝙ vnū taliū noium pt

3 ecē sine alio. Si ğ vna relo nō pōt esse sine alia correspōdēte.
igit̄ nullū nomē est. relo. ℭ Q, aūt dicūt h̄ eē de intētione
Phi pȝ falsum eē ex dictꝭ sui Cōmē. ibidē sup̄ius allegatū.
Un̄ sciēdū φ vna ⁊ eadē res est aliqd ad se ⁊ aliqd ad ali/
ud: imo q̄lȝ res sicut ꝑbabit̄ in sequēti q̄ōne: ⁊ iō eadē res
ē aliq̄ mō absoluta ⁊ aliq̄ mō relatiua: ad qō distīcte signi/
ficādū ipōnunt̄ noīa ⁊ absoᵃ ⁊ relatiua. Absoᵃ qdē vocā/
tur illa q̄ ipsam significāt s̄m qō ē ad se. Relatiua ꝟo q̄ s̄ȝ
qō est ad aliud. Et q̄ȝ res ipse diuersimode sunt ad aliud:
iō diuersis habitudinibꝰ casualibꝰ noīuȝ relatiuoꝝ signi/
ficāt eē ad aliō. ℭ Itē q̄ȝ sic pr̄ ē pr̄ ad filiū: ita filiꝰ ē filiꝰ ad
p̄rem: ⁊ ita ē in oībꝰ q̄ sunt ad se inuicē. Idcirco ⁊ vocabu/
la relatiua talia opȝ ipōni q̄ significatiue sumpta ꝯuersiȝ
dicātur ad se inuicē: ⁊ ista itēdit ibi Phs: ex qbꝰ nō pōt ha/
beri φ eius intētio sit res ipsas nō eē ad se inuicē ⁊ relati/
uas: sȝ potius oppᵐ. ℭ Qō ēt ꝯfirmat̄ p̄ Auer. ibidē ex/
ponētē verbū Phi allega. post lōgā eni expōnē q̄ tota fa/
K uet ꝑpoᵒ ꝯcludēdo ait. hec igit̄ est via discēti necīa vt per
eā ambulet in eo qō nō h̄ȝ nomē ex relōne. vȝ vt ponat̄ ei
nomē significās sup̄ relatiua ex p̄te qua sit relo vtrīqȝ equa
lis id est īquātū sunt ꝯuersim relatiua. Et cuȝ h̄ sit ita. oīa
ğ relatiua cū accipiunt̄ s̄m rectitudinē. i. ex via q̄ sunt re/
latiua: nō ex via q̄ sunt sub alio p̄ntō: inueniunt̄ hūtia hāc
ꝓprietatē: ⁊ est φ vnūqōqȝ redit p̄ ꝯuersionē ad compar
suū. ℭ Ex his apparet qd dōm cū arguit̄ φ fingimꝰ rela/
tiua: nō fingimꝰ aūt res. Nā ⁊ si non fingamꝰ res: sed noīa
relatiua: fingimus t̄n illa ⁊ ipōnimꝰ rebꝰ relatiuis. Unde
⁊ res ⁊ noīa dicunt̄ relatiua. Res qdeȝ: q̄ȝ sunt ad aliqd.
noīa ꝟo: q̄a signāt illas: ⁊ de eis vel aliqbꝰ stātibꝰ p̄ eis
p̄dicant̄ ad aliqd. Qō ꝟo arguit̄ φ dici nō cōpetit rebꝰ:
sed terminis ⁊ signis. Dōm φ veꝝ est sicut his q̄ de alijs
enūtiant̄ seu p̄dicant̄: sed vtrīqȝ cōpetit eis dici: hoc vl̄ illō:
sicut his de qbꝰ p̄ro eis stātibꝰ aliqd enūtiat̄. Hoc mō ait
Cap. p. Aug. 8ᵒ de tri. φ pr̄ dr̄ deus ad se: ⁊ vnus ⁊ magnꝰ ⁊ finali
1 ter filius ⁊ s. s. qō non pōt intelligi p̄ mō. cū iste terminus
pater nunq̄ȝ p̄dicet̄ ad se. Et sil̄r pluries loqtur in libris il
lis de tri. Isto mō loquit̄ Phs qn̄ ait. φ ad aliqd dicūtur
q̄cūqȝ h̄ ipsum φ sunt alioꝝ dicūtur: qō maxime denotat̄
p̄p illud additū alioꝝ. Si. n. absoᵃ ꝑferat̄ de aliquo qō di
citur: vr̄ magis itelligi s̄m pᵐ modū: sed cū ꝑfert: φ dr̄ ta/
le vel tale vel hꝰ aut illiꝰ: aut cū aliqua tali additione vr̄
insinuari magis in sensu 2ᵒ q̄uis ⁊ vtroqȝ mō ꝓbatū nō in
cōuenīēter vtroqȝ mō possit intelligi. Un̄ nec nego φ illa
diffō de terminis ipsis relatiuis posset intelligi satis cōue
2ᵃ q̄. nienter. ℭ 2ᵃ q̄ est φ nulla relo 2ᵒ dicta. s. vt est aliqd t̄m cō
pᵐ plexe significabile est aliq̄ res vel entitas. Hāc ꝓbo p̄ sic.
Ois entitas est subā vel q̄titas vel q̄litas vel aliqd aliud
signābile p̄ aliqō p̄ntum. nullū t̄n cōplexe signābile ē sbā
vel quātitas ⁊c̄. ğ nullū tale est entitas. maior pȝ s̄m oēs.
minor ēt pȝ: q̄ȝ ois subā vel quātitas ⁊c̄. est signābilis per
M aliqō p̄ntū vel p̄ terminū p̄nti. nullū aūt tale est cōplexū.
accipiēdo cōplexū qō signat eē vel nō esse: seu qō est affir
matio vel negatio. Un̄ Phs in p̄ntis. Eoruȝ inquit q̄ s̄m
nullā cōplexionē dnr̄: singulū aut signat subām aut q̄tita
tem ⁊c̄. ⁊ enumeratis oībus p̄ntis ⁊ ꝓprijs datis exēplis
ꝯcludit: singula aūt eoꝝ que dicta sunt ipsa qdeȝ s̄m se in
T. c. 8. nulla affirmatione dicunt̄ ⁊c̄. ℭ Cōfirmat̄ p̄ Phm 6ᵒ me/
ta. vbi de ente qō est veꝝ ⁊ nō est nisi cōpō vel diuisio. i. p̄
positio affirmatiua vel negatiua: dicit φ est passio mētis
⁊ nō extra ens qō est extra aīam qō est vel qd est id ē subā
vel quātū vel q̄le ⁊c̄. ostēdit entē aliquā nām. vbi Cōmē.
Cō. 8. ait. φ illud qō est in cognitione ex hoc ente ē aut cōpositio
aut diuisio: absqȝ eo φ sit extra animam ens qō differt ab
isto qō est in re: ⁊ est illud qō signat aut qd aut q̄le aut q̄ȝᵐ
aut aliqd continuū cū alio: ⁊ hec sunt cetera p̄dicamēta.
Si ergo cōplexū non signat aliquā entitatē ab his que si/
gnificātur per p̄dicamēta. ⁊ ois entitas signābilis p̄ p̄di/
camenta est incōplexe signābilis. ğ nullū t̄m cōplexe signi N
ficabile ē entitas. ℭ 2ᵒ sumat̄ relo sor. ad platonē isto mō 2ᵐ
dicta q̄ sor. est pr̄ platonis. vȝ φ sor. genuit platonē q̄ sup/
est: si sortes genuit platoneȝ: significatiue sumendo totum
istud. est aliqua entitas: aut illa ē deitas aut creatura: aut
deitas ⁊ creatura: aut aliqua entitas q̄ nec est deitas nec
creatura: nec vtraqȝ simul. Ultimū dici nō pōt vtpote he/
reticū: iuxta illud qō in symbolo ꝯfitemur: factorē visibi/
lium oīum ⁊ inuisibiliū. oē ergo visibile ⁊ inuisibile qō nō
est deus ē factū a deo. Nec pᵐ pōt dici: ꝯstat: q̄ȝ cū deitas
⁊ oē qō est deitas semp̄ fuerit. ergo sor. genuit pla. semper
fuit: ⁊ per ꝯn̄s anq̄ȝ sor. vel pla. fuerit: ⁊ si sic: tūc ista fuis/
set vera si fuisset sor. genuit platonē. Nec 2ᵐ vel 3ᵐ pōt di/
ci: q̄ȝ posito φ postq̄ȝ sor. genuit platonē vterqȝ ⁊ ois crea
tura que nūc est desinat eē: adhuc si formaret̄ ista proposi
tio: sortes genuit platonē eēt vera. ℭ P. Cū multe propō/
nes sint vere necē: sicut multe hypothetice. ac ēt cathego/
rice negatiue formate de creaturis: si sua significata tota/
lia eēnt entitates alique sequeret̄ φ essent multe entitates
alie a deo que eēnt necesse esse: qō est falsum. Demū φ so/ O
luȝ sufficere dȝ: cuilibet apparet φ illa propō qua dicitur
aliqua entitas ē sor. genuit platonē est penitus in intelligi
bilis si hoc totū predicatū. sor. genuit platoneȝ supponat
personal̄r ⁊ significatiue sicut opȝ in ꝓposito. Ex hac ꝯne
pȝ φ sor. genuisse platonē vel fuisse genitorē platōis: aut
ēt sortē esse patrē platonis non est aliqua entitas: nisi huiꝰ
dicta sumerent̄ mal̄iter vel simpl̄r. Et eodē mō: nec sorteȝ
esse aīal: nec deū esse deū: nec aliqd eiusmodi significabile
complexe t̄m: est entitas aliqua: vt per predicta probat̄.
ℭ Contra istā ꝯnem pōt argui. p̄mo sic. omne verū est ali ꝯ 2ᵐ q̄.
qua entitas. sortem genuisse platonem est verū. ponat̄ sic arguit̄.
esse. ergo sortē genuisse platonem est aliqua entitas.
ℭ 2ᵒ Aug. de fide ad Pe. c. 2ᵒ dicit φ aliō ē genuisse q̄ȝ na/
tum esse: aliudqȝ ꝓcedere q̄ȝ genuisse vel natū eē: ⁊ cōstat
φ isti infinitiui sumunt̄ verbal̄r ⁊ iplicādo suppoᵃ: ⁊ per
ꝯn̄s cōplexe ac si diceret̄ aliud est aliquē genuisse q̄ȝ natū
esse ⁊c̄. Sȝ oē qō est aliud ab alio ē aliq̄ entitas s̄m se. nā
puꝝ nihil vel nō ens non est aliud ab ente nec a non ente.
ℭ Ad pᵐ dico φ si subm minoris supponat signatiue ipsa P
est falsa. Si ꝟo supponat mal̄r vel simpl̄r pro aliq̄ ꝓpōne
quā non signat. v. g. pro ista sor. genuit pla. tūc est vera. ⁊
tūc ꝯ eius sub eodeȝ mō sumpta est ēt vera. Sed sic nō est
ꝯdcā superius. ℭ Ad 2ᵐ dico φ sicut ē aliud ita ē aliquid.
est aūt aliud ꝯplexe t̄m significabile. ⁊ ita ēt ē aliqd signifi
cabile cōplexe. non aūt est aliqd. i. aliqua entitas s̄m se: ⁊
isto mō ēt non est aliud. i. alia entitas: nec h̄ intēdit Aug.
sic nec cū. 7. de tri. ca. 4. dicit φ aliud ē deo eē aliud patrē
eē vel dn̄m eē. Nā ꝯstat φ nō ē alia entitas dn̄m eē ⁊ alia
deū eē. Et sicut nullus recte sapiēs cum dicit. φ aliud si/
gnificatur cū dr̄. sor. ē cecus: ⁊ aliud cum dr̄. sor. est vidēs.
intelligit φ alia ⁊ alia entitas p̄ hāc ⁊ p̄ illā significat̄ cuȝ
hoc prorsus s̄m sit. Est ğ sensus vbi allegati. Aliud ē ge/
nuisse ⁊c̄. i. aliō signat̄ cū dr̄ aliquē gēuisse. vl̄ aliqs genuit
q̄ȝ cū dr̄ aliquē natū eē vel aliqs natus ē. ℭ Et φ non oē
φ aliq̄ mō dr̄ aliqd sit aliqua eēn̄ vel entitas s̄m se. Satis Q
pȝ p̄ Ansel. de casu diab. ca. 11. Multa inqt dnr̄ aliqd s̄m
formā loquēdi q̄ non sunt aliqd qm̄ sic loqmur de illis si
cut de rebꝰ exn̄tibꝰ ⁊c̄. Itē Phs. 5. physi. ait: φ ois muta/
tio est ex quodā in q̄ōdā. vel s̄m l̄ram cōᵐ de aliq̄ in aliqd.
Et Grego. 2ᵒ mor. Mutari ex aliquo in aliud ire ē: ⁊ per
ꝯn̄s. omne φ mutat̄ mutat̄ ex aliq̄ in aliud. Et t̄n ꝯstat φ
aliqd mutat̄ vel mutari pōt ex eē in nō eē. ⁊ eꝯ: ⁊ per ꝯn̄s
nō esse. isto modo loquēdi est aliqd ⁊ aliud. Et iō Cōmē/
tator. 5. phyſi. cōᵐ. 7. super verbis allegatis phi. d. φ hoc
nomē aliqd. dicit̄ ibi simpl̄r de esse ⁊ non eē ⁊ affirmatio/
ne ⁊ negatione. i. de eo φ significat̄ per affirmationeȝ ⁊ p̄
negationē. ℭ Et sicut h̄ nomē aliqd dr̄ de eo φ nulla enti/

A tas vel esse ē. sic etiam inuenit aliqñ dici hoc nomen res. Uñ Cōmentator ꝑ celi.cō^m.136.dicit ꝙ res aut est in actu aut in po^a.⁊ que in actu:aut ens aut nō ens. Itē cō^m.141. Nāe inqt reꝝ dant eis aut vt sint semꝑ aut vt nō sint semꝑ: aut vt aliqñ sint ⁊ aliqñ nō sint.ↄstat aūt q̄ ea q̄ semꝑ non sunt nō sunt aliq̄ entitates vel eēntie.⁊ tñ talia vocat res. ⁊ B iō est qꝛ vt ꝓtactū est ꝑ Ansel.qm̄ sic loqmur de illis si cut de reb⁹ exñtib⁹.⁊ sicut s̄nialr̄ dicit Aug.i yponosticō. Rñ^nis ꝑ^e in fine cū ex cōsuetudine locutionis humane:de eo ꝙ nihil penitus ē dicim⁹nihil est:dñtes/nihil/nomē totale noiamus.cū ꝟo addimus/est.rē significam⁹. oē.n.ꝙ di/ cemus ē/eē aliqd estimam⁹:⁊ iō ita de nihilo/quasi aliqd sit loqmur.dicendo nihil est.cum tamen ipsum non sit ve re aliqd.i.entitas vel eēntia.Sicut ġ nō oē qđ dr̄ aliqd est vere aliqd.i.aliqua entitas.ita nō oē qđ dicit aliđ est alia entitas.Qđ ēt ↄfirmat per Aug.q dicit in li.de geñ.ad lit/
B teram.imperfectio ꝙ aliud est lux aliud tenebre: ⁊ tamen in precedentibus ⁊ sequentibus ⁊ alijs locis plurimis cō
2^m tra Manicheos dicit:ꝙ tenebre nulla entitas sunt.¶ Se
Cap.2°. cūdo Aug.de fide ad Pe.dicit ꝙ aliud ē genuisse q̄ȝ natū esse:aliudq3 ꝓcedere q̄ȝ genuisse:⁊ cōstat ꝙ isti infiniti su/ muntur verbalr̄:⁊ per ↄñs cōplexe:ac si diceret:aliud est aliquē genuisse q̄ȝ natū esse ⁊c̄.sed oē qđ est aliud ab alio est aliqua entitas ſm se.nā purū nihil non est aliud ab en
Ad ꝑ^m te:nec ēt a non ente.¶ Ad ꝑ^m negāda est maior capiendo verū pro enūtiabili per ꝓpōnē verā:sicut accipit in pro posito.Si ꝟo accipiat verū ſm ꝙ ↄsueuit dici ꝙ veritas ē rei entitas:vt cū dicimus ēt hoc est verū aurū vel veꝝ ar/
Ad 2^m gentū.sic maior pōt ↄcedi:sed minor est negāda.¶ Ad 2^m sicut fuit tactū in ꝑ^a.q.prologi.hec noia ens res:⁊ silr̄ ali/ quid aliqñ accipiūtur cōissime vt qđlibet sigñabile cōple xe vel incōplexe dicit res vel aliqd:⁊ sic ēt ꝙ non est aliq̄
T.c.51. entitas aliqñ dr̄ res ⁊ aliqd.Unde 2^e de gñone in ꝑ cap̄:qꝛ ꝟo sunt quedā gñabilia.vbi nostra trāslatio hȝ: hec q̄dā enim ex necessitate sunt vt eterna. Alia trāslatio hȝ: quedā
C res exñtes sunt necessario:⁊ q̄dā nō existentes nec̄io:⁊ de
Cō.51. istis statim subdit.Has ꝟo impolē est esse exñtes.⁊ Com men.ibidē.res inquit inueniunt tribus modis. Quedaȝ enim sunt semꝑ:⁊ quedā nunq̄ȝ:⁊ quedaȝ in aliquo tēpore
Cō.141. sunt ⁊ in aliquo non.Silē enim dicit ꝑ celi.Cōstat autē ꝙ res non exñtes ⁊ impolēs esse non sunt alique entitates.
T.cō.3. Silr̄ est de hoc noie aliqd.Nam 5° phy.dicit ꝙ ois muta
⁊.7. tio est ex quodā in qđdam.Et trāslatio cōmēti hȝ de aliq̄ in aliqd.⁊ Grego.2° mora.mutari inqt ex alio in aliud ire
T.c.7. est:⁊ tñ 5° phy.dicit ꝙ aliquid mutat ex nō esse in eē:⁊ ali quid eꝫ.ergo ēt non esse significat per has dictiones ali/
Cō.7. quid ⁊ aliud ⁊ quoddā:⁊ ideo Cōmēta.ibidē dicit ꝙ hoc nomē aliquid dr̄ ibi simplr̄ de esse ⁊ non esse:aut de affir/ matione ⁊ negatione.id est de eo quod significat per affir matione ⁊ negationē.Itē Aug.in de geñ.ad lr̄am.imper fectio ait:ꝙ aliud est lux aliud tenebre:⁊ tamē in plurib⁹ alijs locis:⁊ ibidē etiā ↄ̈ Manicheos dicit:ꝙ tenebre nō sunt alique entitates.Et ita frequēter aucto.sancti ⁊ Phi
D vtūtur his vocabulis res/aliqd/aliud:ēt pro his que nō
Cap.11. sunt alique entitates.Et iō dicit Ansel.de casu diaboli: ꝙ multa dicūtur aliqd ſm formā loquendi que non sunt ali quid:qm̄ sic loq mur de eis sicut de rebus existētibus.Et idē s̄nialr̄ ponit Aug. Hyppoñ.rñsione ꝑma in fine.Sic i proposito dico ꝙ Aug.dicit aliud esse genuisse ⁊c̄.non qa sit alia entitas:sed qꝛ aliud significabile.aliud enim signi/ ficatur cū dicimus aliquē genuisse q̄ȝ cū dicimus aliquem
Cap.4. natū esse.Sic ēt 7° de tri.dicit ꝙ aliud ē deo esse aliud pa trem vel deū esse.Et cōstat ꝙ non est alia entitas deū esse:
3^a 2 ⁊ alia dñm esse vel patrē esse. ¶ Tertia cōclusio.s.ꝙ aliq̄ relatio tertio mō sumpta relatione.est vna res extra ani/ mam. Hoc faciliter probatur. Nā quocūq3 aliquod ē for/ maliter tale quale est aliud ipsuȝ est similitudo ⁊ relatio: sed aliqua res extra animā actualiter existēs:⁊ ab ei⁹ ope E ratione indepēdens. est illud quo aliquid formalr̄ est ta/ le quale est aliud.ergo ⁊c̄.maior pȝ.Nam hoc est esse silē qđ est esse tale quale est aliud.ergo quocūq3 est tale ipsuȝ est similitudo:⁊ per ↄñs relatio.Minor probat: ex eo ꝙ aliquid per qualitatē.verbi gr̄a.albedinē extra animam existētē actualiter ⁊ ab eius operatione penitus indepen/ dentē est tale quale est aliud.Nam est albū sicut ⁊ aliud ē album.Aduertēdum est aūt ꝙ sicut q̄ȝuis quorūdam re/ latiuorū sint relationes hoc mō sumpte q̄ sunt res distin/ cte ab eis:illisq3 inherētes:sicut silī silitudo:⁊ scienti sciat ⁊ amor amāti:⁊ sic de pluribus:ita ꝙ abstractū relatiui ⁊ ↄcretum supponunt pro rebus diuersis. vt pȝ in ꝑmissis exēplis.Non oium tñ talium relatiuoꝝ sunt relōnes isto mō:sicut pȝ de codeȝ ⁊ distinctꝰ dñio creatore ⁊ creatura:
F patre ⁊ filio ⁊ multis alijs.Qm̄ abstracta taliū nō suppo nunt pro aliqb⁹ rebus inherētibus his pro qbus cōcreta ipsa supponūt:sicut ꝓbabit in sequēti.q.Et iō cū dr̄ ꝙ pa ter est pr̄ pr̄nitate:vel filius ē filius filiatione:aut causati/ uum est cātiuum cābilitate: ⁊ dñium est dñium dñietate:⁊ silr̄ in alijs sumēda sunt talia abstracta vt equiualēt com/ plexis sigñantibus relōnes 2° mō sumptas.vt sit sensus ta lium.pater est pr̄.qꝛ genuit:filius est filius:qꝛ est genitus:⁊ cātiuum est cātiuum:qꝛ pōt ex nihilo aliqđ ꝓducere.dñiū est dñiū:qꝛ maxime distat:⁊ nō pōt eidē inee ⁊c̄.aut abstra ctum sumēdū est sic ꝙ per ipm̄ denotet in tali ꝓpōne ꝙ ex nullo alio relatiuū sit tale:vt sit sensus.pater ē pater pr̄ni/ tate.i.seipso.sicut dicit ꝙ deus est deus deitate.i.seipso. ¶ Ad argumētū ꝑncipale questionis responsum est supra.

¶ Distinctionis.xxviij. Questio. ij.

SEcūdo quero vtrum aliqua relatio sit entitas ab omni ente absoluto ꝑ^m distincta.¶ Et arguit ꝙ sic.qꝛ quelibet rela/ G tio a qualibet re absoluta distiguit ꝑdicamē/ taliter.ġ quelibet relatio a q̄libet entitate ab soluta distinguit gñe:⁊ per ↄñs specie:ac etiam numero. ergo est entitas ab omni entitate absoluta distincta.

Ad oppositū si aliqua ē distincta entitas. ergo Oppo^m ⁊ quelibet:⁊ per ↄñs quelibet cō/ ponit cum fundamēto:⁊ sic album simile esset cōpositius q̄ȝ album tm̄:quod non videtur verum.

Respondeo qꝛ multorū hoc tpe imaginatio est:ꝙ queadmodū quale est quale ꝑ quali tatem sibi formaliter inherētē.vt albū ꝑ albedinē ⁊ dulce per dulcedinē:sic ēt relatiuū est relatiuū per aliquā entita tem sibi formalr̄ inherentē a se ⁊ qualibet entitate absolu ta:ac oibus entitatibus absolutis distinctā: ⁊ que non est aliquid ad se:sed purus respectus ad aliud:ita ꝙ ſm se ꝑ/ cise sumpta nō est nisi.vt sic liceat loqui aliquiditas q̄ for/ D maliter fundamētū in quo est:est ad aliud.ꝟ.g.pr̄nitas ē aliqditas ad filiū qua formalr̄ hō est pater:⁊ sic suo mō ď ceteris.Que qdē imaginatio mihi non vr̄ rōnabilis neq3 vera:iō pono in ꝓposito qnq3 ↄ̈nes.Prima est ꝙ ois enti/ tas est absoluta.Scđa ꝙ ois entitas est relatiua. Tertia ꝙ nō qđlibet relatiuū ē relatiuū formalr̄ per aliquā enti/ tatem sibi inherentē.Quarta ꝙ aliqđ relatiuū est per en/ titatē sibi inherētē formalr̄ relatiuū.Quinta ꝙ nullū rela tiuū est formalr̄ relatiuū ꝑ aliq̄ȝ entitatē sibi inherētē a q̄/ libet vel qbuslibet entitatib⁹ absolutis distinctaȝ.Ex qb⁹ euidēter patebit ꝙ nulla relatio est entitas ab oi absolu/ ta entitate ⁊ ab oib⁹ entitatib⁹ absolutis distincta.

Pro probationibus aūt harū ↄ̈nū ꝑmit Premit to qđ intelligo ꝑ en tendum titatem absolutā ⁊ ꝑ entitatē relatiuā:⁊ iuxta antiquorem modū loquēdi absolutū.Dico ꝙ ꝑ entitatē absolutā:enti/ tatem intelligo q̄ȝlibet q̄ est seu dr̄ aliqd ad se.i.nō ad alte rum relatiue.ꝟ.g.que dr̄ hō vel lapis aut albedo vel dul/

I cedo:aut aliqd aliud eo℞ que ad se seu nõ ad alterũ ꝑdi/
cant᷑. Per entitatẽ ꝟo relatiuã intelligo q̃libet entitatẽ q̃
dr̃ aliqd ad alterũ relatiue. ꝟ.g. que dr̃ pater vel filius du
plũ aut dimidiũ aut aliqd aliud eorũ q̃ ſm se relatiue ad
alterũ ꝑdicant᷑. Uel iuxta moderniorẽ modum loquendi
entitas absoluta vocat᷑ ois de qua seu de termino suppo/
nente pro ea ꝑdicatur vel ꝑdicari põt in recto aliqs termi
nus absolutus. Relatiua quoq; entitas est ois illa de qua
seu de termino supponẽte pro ea põt in recto ꝑdicari ter/
minus per se relatiuus. Q̃d adhuc breuius posset dici: vt
tãgebat᷑ in. q. ꝑcedẽti. vz. ꝙ ois entitas dr̃ absoluta pro q̃
põt in ꝓpõne signĩatiue supponere terminus absolutus: ⁊
quelibet dr̃ relatiua pro qua terminus relatiuus põt signi
ficatiue supponere. Qui oẽs modi explicãdi qd importent
termini ꝑdicti. s. entitas absoluta ⁊ entitas relatiua senten
R tialiter oino ↄueniũt. vtar tñ pro nũc posi mõ eo ꝙ breui/
p^a ↄ̃ ori ⁊ vsitatior sit ſm sanctos. ¶ Hoc ꝑmisso p^m ↄ̃nez ꝓbo
sic. si nõ ois entitas ẽ entitas absoluta: aliq̃ entitas oẽ qd
ipsa est: est ad aliud: seu oẽ qd ipsa dicit᷑: dr̃ illud ad aliud
relatiue. ↄñã pz: q2 si nulla omne qd ipsa est: est ad aliud. g̃
quelibet est aliqd ad se: ⁊ per ↄñs est entitas absoluta. qd
repugnat antecedẽti. Sed falsitatẽ ↄñtis ꝓbo. Primo au
Cap̃ p̃. ctoritate Aug. 7° de tri. vbi ingrens an pater sit sapiens p
sapiẽtiã quã genuit. deducit tãdem tanq̃ ad ipossibile ad
illud ↄñs ꝙ pr̃ nõ eẽt aliqd ad seipsum: ⁊ nõ solũ ꝙ pr̃ esset
sed oino qd est relatiue ad filiũ diceret᷑. Q2 sicut de patre
ipse reputat h̃ impo l'e. ita ⁊ de q̃libet alia re. sicut ex alle/
p^m gandis patebit. ¶ Deinde ꝓbo falsitatẽ ↄñtis per rõnes.
Et p̃ qdem inductiue. Si. n. aliq̃ res relatiue dr̃ dupla illa
dr̃ ad se bicubita vel tricubita seu q̃ta. Si aliqd sit relati
ue pr̃ ipsum est ad se homo vel de⁹ aut aial: ⁊ sic de singu/
L lis inducẽdo patebit. ꝙ q̃libet entitas q̃ dr̃ aliqd relatiue
dicitur ẽt aliquid ad se ⁊ absolute. in his ꝟo que dicuntur
ad se non opz inducere qd pz: ⁊ per ↄñs nulla entitas oẽ
qd ipsa est: est ad alterũ. ¶ Hãc probationẽ ibidem ponit
Aug. d. huc accedit: q2 ois essen' que relatiue dicit᷑ est etiã
aliqd excepto relatiuo. i. dea dicit᷑ aliqd ꝑter relatiuũ: qd
idẽ est vt si diceret᷑ non solũ est aliqd ad alte℞: sed ẽt est ali
quid ad se. Q̃d imediate declarat subdens: sicut hõ dñs ⁊
hõ seruus ⁊ equus iumẽtũ ⁊ mulus arra. Hõ ⁊ equ⁹ ⁊ nũ
mus ad se dñr ⁊ sube sunt vel eẽntie. dñs ꝟo ⁊ seruus ⁊ iu
mẽtũ ⁊ arra: ⁊ ad aliqd relatiue dñr. ⁊ idẽ pz in singulis.
2^m ¶ 2° idẽ al'r ꝓbat᷑ rõne. Nã de q̃libet entitate ↄtigit enũtia
re quid vel que entitas ipsa est ſm se: ⁊ istud nõ ↄtingit fie
ri per aliqd qd de ipsa dicat᷑ relatiue ad alterũ. ergo ꝑ ali/
quod qd de ipsa dicit᷑ ad se. Ex quo seqtur ꝙ quelibet en
titas est aliqd ad se: ⁊ nulla omne qd est: est ad aliud: aut si
aliqua omne qd est: est ad aliud: de illa nõ ↄtingit enũtia/
re qd vel que entitas est ſm se. Ex quo vltra seqtur: ꝙ ipsa
M nõ est aliq̃ entitas: ⁊ sic aliq̃ entitas nõ ẽ entitas: qd impli/
cat ↄ̃dictionẽ. ↄñtie oẽs patentes sunt. Prima pars ante/
cedẽtis ẽt certa est: ⁊ 2° probat᷑: eo ꝙ nullũ ꝑdicatum rela/
tiuum indicat qd est ipsum de quo ꝑdicatur: seu illud pro
quo stat subm de quo dr̃. Quapp de nulla re interrogãti
ea demõstrata qd est hoc: ↄtingit conueniẽter respõderi ꝙ
duplũ vel dimidiũ: seu pater vel filius: aut aliqd aliud eo
rum que ſm se ad alterũ ꝑdicãtur. Unde sicut demr̃ata re
que est pater interrogãti quid est hoc: non ↄuenienter re/
spondetur ꝙ hz filiũ aut ꝙ genuit: sic nec conueniẽter re/
spondetur ꝙ est pr̃: cũ hoc sit esse patrẽ qd habere filiuz:
vel genuisse: ⁊ idẽ significetur cũ aliqs dr̃ pater ſm ꝙ pa/
ter est nomẽ relationis ꝑcise: ⁊ cũ dicit᷑ ꝙ genuit filiũ: ⁊ si/
militer cũ qs dr̃ dñs idẽ significatur qd cũ dicit᷑: qd hz po
testatem dirigẽdi ⁊ coercẽdi aliũ: ⁊ ita de singulis pz ĩspi
Cap̃ p̃. ciẽti. ꝓpter qd Aug. indifferẽter loqtur 7° de tri. Q̃d rela
tiue ꝓnũtiat᷑. nõ indicat subam. i. qd est illud de quo ꝓnũ/
tiatur. ¶ Hãc quoq; ꝓbationẽ quã reputo efficacẽ ponit:

vbi supra Aug. 7° de tri. di. q̃uo cum dicit᷑ dñs non essen/ N
tia indicetur: sed relatiuũ quo refert᷑ ad seruũ. cũ autẽ hõ Cap̃ p̃.
dr̃ vel aliqd tale: qd ad se nõ ad aliud dicit᷑: tũc indicat᷑ es/
sentia: ⁊ est sensus ꝙ cũ dñs dicitur ꝺ aliquo id de quo dr̃
nõ significatur esse aliqua eẽntia: sed ꝙ potestatẽ hz aliuz
coercẽdi ꝙ sit cõplexe significatũ vocat relatiuum quo re
fertur ad seruũ. iuxta scd̃z modũ accipiẽdi relatiuũ vel re
lationem in ꝑcedenti articulo positũ. sed cũ homo vel ali/
quid absolutũ predicatur: tũc illud indicatur esse essentia
quedã. ¶ Cõformiter ad hoc loqtur idẽ super illud psal.
Infixus sum in li. pro. ⁊ non est suba. cũ ait. Quicqd ẽ pa/
ter qd deus est hoc filius hoc est spũs sanctus. Cũ aũt pa
ter est: nõ est illud qd est. pr̃ eniz nõ ad se sed ad filiũ dicit᷑:
ad se aũt deus dr̃. i. cũ pater dr̃ esse pater: non dr̃ esse illud
qd est: siue illa eẽntia qua ipse est. Ratio est: q2 pater non
ad se: sed ad filiũ dicit᷑: ⁊ mox dicit ꝙ pater est nomen sub
stantie sed refert᷑ ad filiũ. i. non ꝑdicat subam seu qd illud
ẽ de quo dicit᷑: sz refertur ad filiũ. Deus aũt dicitur ad se:
⁊ ideo ꝑdicat de patre subam seu illud qd ipse est. Q̃uis O
ergo entitas q̃ relatiue dicit᷑ aliqd ad alterũ sit aliqua es/
sentia ſm se: ⁊ ex aliq̃ ꝑdicatione relatiua possit inferri id
de quo relatiuũ ꝑdicatũ esse aliq̃z essentiã ſm se: nunq̃ tñ
ꝑdicatio relatiua ſm se significat id de quo dicitur ꝑdica/
tũ esse hãc vel illã: aut oino esse aliquã essentiã: ⁊ h̃ est qd
Magr̃ di. 7. hui⁹ ꝑmi libri. vult dicere cũ ait. ꝙ eẽ patrez
nõ est eẽ aliud. i. dicere aliquẽ esse prẽm nõ ẽ dicere illũ eẽ
aliqd. i. aliq̃z eẽntiã vel entitatẽ: ⁊ tñ pr̃ est aliqua essentia.
¶ Itẽ satis cito post ait Augu. Q2 si hõ non esset ⁊ tra suba
nõ esset: q relatiue dñs dicetur. ⁊ si non eẽt equus q̃dã suba
nõ eẽt qd iumentũ relatiue dicetur. Ita si nũmus non esset
aliq̃ suba. nõ arra posset relatiue dici. q̃ ꝓpter si ⁊ pr̃ nõ ẽ
aliqd ad seipsum. nõ ẽ oino q relatiue dicat᷑ ad aliqd. vbi
patet ꝙ vult ꝓbare patrẽ esse aliqd ad seipsum ⁊ non oẽ
ꝙ ipse est eẽ ad aliqd per talẽ ↄñam. Si pater nõ eẽt aliq̃ P
suba nõ relatiue dicet᷑ ad aliqd. sed si pr̃ non eẽt aliqd ad se
ipsuz nõ eẽt aliq̃ suba. igit᷑ si pr̃ nõ eẽt aliqd ad seipsuz. nõ
relatiue dicet᷑ ad aliqd. ⁊ ꝓ eodẽ accipit subam ⁊ eẽntiã: sic
pz i verbis eius ꝑ supra allegatis qb⁹ sine medio ista sub/
nectũtur. g̃ ex opp^te si relatiue dr̃ ad aliqd. dr̃ ⁊ aliquid ad
seipsum: ⁊ ꝑ ↄñs non oẽ ꝙ ipse dr̃: dr̃ ad aliqd relatiue: ⁊
sic de quolz ↄtingit arguere. ¶ Et nota vlteri⁹ ꝙ ex miore
h⁹ hẏ po^te syllã. seqtur ꝙ si aliq̃ entitas vel eẽn' nõ esset ali/
qd ad seipsam aliq̃ eẽn' nõ eẽt eẽntia: seu aliq̃ entitas nõ es
set entitas. Itẽ ex ↄ̃ne infert᷑: ꝙ si aliq̃ entitas nõ eẽt aliqd
ad seipsam aliq̃ entitas relatiua: nõ relatiua dicet᷑ ad aliqd
⁊ ambo h̃ includũt ↄ̃dictionẽ. ¶ 3° ad idẽ sic. de q̃lz entita 3^m
te dr̃ aliqd eẽ nõ relatiue ad alte℞. g̃ nll'a entitas dr̃ ad ali
ud oẽ qd dr̃. ↄñã nõ ẽ: ⁊ sil'r ꝑ ps añtis. Nã ois entitas est
q̃dã eẽntia. ¶ 2ª ꝟo ps ꝓbat᷑: q2 sumo (ſm exẽpla Aug. ꝑ
missa) entitatẽ q̃ est dñs illa vtiq; ẽ eẽn': nõ aũt dr̃ essentia
relatiue ad alte℞. Si. n. dicet᷑ videret᷑ magis ꝙ ad seruuz. Q
Sz ↄstat ꝙ nõ q2 dñs nõ ẽ eẽntia serui: ⁊ ita ẽt nullius al/
terius ẽ eẽn'. Et ita vl'r nll'a eẽn' ẽ alteri⁹ eẽntie eẽn': q̃uis
possit eẽ pars alterius: sed q̃libet est essentia suimet tñ. in
trãsitiue loquẽdo: q2 q̃libet est ipsamet: ⁊ illud quod ẽ nõ
distinguitur ab eo cui⁹ est. Unde cõiter cum dicimus sub
stãtia vel eẽntia lapidis: vel eẽntia dei: exponit᷑ intrãsitiue
. i. essentia que est lapis: ⁊ eẽntia q̃ est deus. Huic etiã con
cordat phs. 7. meta. vbi ꝓbat ꝙ nullũ ens per se est aliud T. c. 20.
a suimet suba: ⁊ qd qcqd erat eẽ ⁊ vnũqdq; idẽ. Si g̃ nul/
la essentia est alterius eẽntia. ergo huidi entitas non dicit᷑
relatiue essentia. Et eadẽ rõne nec pater nec seruus aut ali
qua entitas relatiua ad alterũ dicitur relatiue essentia. Et
pari rõne nulla entitas relatiua sed absoluta dicitur rela/
tiue eẽntia. Et ex opposito si aliqua dr̃ relatiue eẽntia. ali/
qua entitas nõ est eẽntia: ⁊ sic eẽntia nõ est eẽntia. ¶ Hãc
quoq; argumẽtationẽ breuiter ponit Aug. vbi. s̃. 7. ꝺ tri. Cap̃ p̃.

A Nā cū deduxiſſet ad illō ꝯñs ꝙ pr̄ nō ſolū ꝙ pr̄ dr̄:ſ3 oino
qcqd dr̄ diceret̄ relatiue ad filiū:ſtati ēt ꝯcludit ꝙ fili⁹ ēt
qcqd dr̄ diceret̄ relatiue ad p̄rē3:⁊ ſic fili⁹ diceret̄ relatiue
eēntia. Ait ḡ ſic ꝯcludēdo. Reſtat ḡ vt ēt eēntia fili⁹ relati
ue dicat̄ ad p̄rē3. Ex q̄ ꝯficit̄ inopinatiſſim⁹ ſenſus: vt ipſa
eēntia nō ſit eēntia: vel certe cū dr̄ eēntia : nō ſit eēntia ſed
relatiuū iudicet̄. Et paulo poſt repetēs ait. Ħ aūt vñ agi
m⁹:ſi eēntia ipſa relatiue dr̄ eēntia: eēntia ipſa nō ē eēntia.
Nec valet ſi ad p̄dicta diceret̄ ꝙ ꝓcedūt de relatiuis:non
aūt de relōnib⁹ in abſtracto. Nā vl'r de q̄libet entitate ꝓ
cedūt. Uñ ſi tales relōnes ponant̄ adhuc de talib⁹ eſt q̄re
re an ſit aliqd ad aliō vl' nō. Et ſi nō oē qō illa ē illō: eſt il
lud ad aliō: imo nihil ꝙ ipſa eſt ad aliō illa eſt: ⁊ ſic magi
dicēda eſt entitas ab'a q̄3 ip̄m relatiuū. Si aūt eſt aliqd ad
aliud: adhuc ꝓcedūt rōnes ꝓbātes ꝙ nō oē qō ipſa ē ipa
eſt illud ad aliō. Nā ⁊ de ipſa ꝯtingit dicē qd vel q̄ eēntia
B eſt: ⁊ nō ꝑ aliō nomē qō p̄dicet̄ relatiue ad alteꝝ: vt ꝓba
tū eſt. Itē nulla eſt eēntia ad aliō. Uū p̄rnitas ſi ſit aliq̄ en
titas (q̄lē ſingūt) nō eſt eēntia ad aliō. nō.n. p̄rnitas ē eēn
tia filij: nec filiatio: nec in aliq̄ hitudine caſuali p̄dicat̄ eēn
tia de paternitate relatiue ad filiū vel ad patrē aut aliqō
aliud: cū nullius alteri⁹ p̄rnitatꝭ ſit eēntia : ⁊ ita de ceteris
2ª ꝯ̄ relōnibus. ℭ 2ᵐ ꝯnē ꝓbo ꝑ ſic. oīs entitas eſt ab aliq̄ en
titate diſtincta. ḡ oīs entitas eſt relatiua. ꝯña t3. ex dictis
ad p̄ᵐ ꝯnē p̄cedētis. q. ⁊ añs planū eſt: aliogn nō eēnt plu
2ᵐ res entitates in vniuerſo: ſed vna tm̄. ℭ 2° oīs entitas ē cā
vel cāta ꝯſeruans vel ꝯſeruata. ḡ oīs entitas eſt relatiua.
Ꝯ 2ᵐ ꝯnē Añs certū eſt ſm omnes: ⁊ ꝯñtia p3 vt p̄cedēs. ℭ Cōtra
te. cō. p̄. pħs 4° meta. dicit ꝙ nō oia ſunt ad aliqd: ſed quedã ſunt
2ᵐ ⁊ ipſa ſm ſe. ḡ non omnis entitas eſt relatiua. ℭ 2° Aug.
cap̄. 1. 7° de tri. omnis eſſentia que relatiue dicitur: eſt aliquid ex
Ad p̄ᵐ cepto relatiuo. ḡ p̄ter relatiuū eſt aliq̄ entitas non relati
te. cō. 11. ua. ℭ Ad p̄ᵐ dōm: ꝙ non eſt intentio pħi negare oēm en
⁊. 12. titatē eſſe relatiuā: cū idē exp̄ſſe dicat in. 10. meta. ꝙ diuer
te. cō. 15. ſum aut idē oē dr̄ quecūq3 dñr: vt vnū ⁊ ens. Cōſtat aute3
te. cō. 30 ꝙ ide3 ⁊ diuerſu3 ſunt relatiua: vt p3 per eundē in 5°. Ite3
te. cō. 8. idem 3° pħy. ait. ꝙ oia aut ſunt p̄ncipia aut ex p̄ncipijs. i.
C p̄ncipiata. Et in p̄ eiuſdē ait. ꝙ p̄nᵐ eſt cuiuſdam aut quo
rūdā: ita ꝙ relatiue dicitur p̄nᵐ ad principiatū. ⁊ econuer
ſo. Sed eſt intentio eius ꝙ nō oia ſunt ad aliqd omne qō
ſunt: ita ꝙ omne qō de eis dicit̄: dicat̄ relatiue de ipſis: iō
vt dcm̄ eſt in p̄cedenti ꝯne nulla entitas eſt ad aliquid oē
qō eſt: ſed quelibet eſt aliqd ad ſe. Unde illud qō eſt dñs
ad aliquid eſt hō vel deus ad ſe: ⁊ ſic de alijs. Qui vō oia
ponebant eſſe ſm apparentiam habebant dicere ꝙ nulla
res eſſet homo vel deus: niſi inquātū appareret homo vl'
deus ⁊ ſic idē erat apud eos eē hoiem ⁊ apparē hoiem: ⁊
ſic de ceteris : ꝓpter qō ſequebat̄ ꝙ nulla res eſſet aliqd
ad ſe: ſed quelibet oē quod eſt eſſet ad aliud aliquid: ⁊ oē
qō de aliquo dicit̄: diceret̄ de illo ad aliqd relatiue: ita ꝙ
nullū eſſet predicatū abſolutū: qō vtriq3 falſum eſt: vt iam
3ª ꝯ̄. eſt ꝓbatū. ℭ Ad 2ᵐ p3 rñſio in p̄cedenti ꝯne. ℭ 3ᵐ ꝯnem
D ꝓbo p̄mo ſic. non omnis p̄dicatio relatiua ſignificat aliq̄3
entitatem formaliter inherere ei pro quo ſubm eius ſup
ponit. ḡ non omne relatiuū eſt relatiuu3 per aliq̄3 entitatē
ſibi formaliter inherentem. ꝯñtia p3. Nā q2 albū eſt albū
formaliter per albedinem ſibi formaliter inherentē. ideo
cū dicitur de aliquo ꝙ ip̄m eſt album ſignificat̄ ꝙ albedo
te. c. 14. ei formal'r inſit. Unde vt dr̄ 5° meta. cap̄ de ente. Et expreſ
ſius ſm l'ra3 cōmēti nō differt dicē. iſte eſt ſanus: ⁊ iſte eſt
in ſanitate: vel ꝓprius loquēdo in iſto eſt ſanitas. P3 etiā
te. cō. 7. ꝯña ꝑ ſimilē modū arguendi pħi. 10. meta. vbi ꝓbat vnū
nō differre ab ente: q2 p̄dicatio vni⁹ de ente (vbi gr̄a. ens
eſt vnū vel hō eſt vnus) non p̄dicat̄ aliqō diuerſum ab en
te vel hoie. Añs vō p3. Nā ꝯſtat cū dicitur ſor. eſt diſtict⁹
a plōne nō denotat̄ ꝙ aliq̄ entitas inhereat ſor. ſ3 tm̄mō
ꝙ tam ſor. q̄3 plato eſt ens: ⁊ ſor. non eſt plato. Uñ ſor. eſſe
diſtinctū a plōne nihil eſt aliud q̄3 ſor. eē ens ⁊ pla. ēt eſſe E
ens ⁊ ſor. non eē pla. Et iō ſicut per iſtā copulatiuā ſor. ē
ens ⁊ plō eſt ens: ⁊ ſor. nō eſt plō. nō denotat̄ ꝙ aliq̄ enti
tas inhereat ſorti: ita nec per iſtā cathegoricā equalētē il
li ſor. eſt diſtinctus a plōne: denotat̄ aliq̄3 entitatē ſorti for
mal'r inherere. Eodē mō eſt de iſta. ſor. eſt pr̄: cū ꝑ hāc ni
hil aliud ſignificet̄ q̄3 per iſtā: ſor. h3 filiū: cum nihil aliud
ſit eē pr̄ q̄3 hr̄e filiū: ſed cū dr̄ ꝙ h3 filiū non ſignificatur ꝙ
aliq̄3 entitatē habeat ſibi formal'r inherentē. ḡ nec cum dr̄
ꝙ eſt pater. Unde Aug. 5° de tri. ait. pater nō dr̄ pater niſi cap̄ 5
ex eo ꝙ eſt ei filius. Et filius nō dr̄ niſi ex eo ꝙ h3 patre3.
Ita eſt de plurimis alijs p̄dicationibus relatiuis: qō faci
le eſt cognoſcere conſpiciendo ad qd nois terminoꝝ rela
tiuoꝝ. ℭ Cōfirmat̄. q2 cū dr̄: deus eſt diſtinctus a creatu
ra: vel deus eſt dñs creaturaꝝ. denotatur ꝙ aliq̄ entitas
aut qcq̄3 oino reale vel rōnis inhereat ipſi deo: alioquin
ꝓpoſitio eſſet falſa. Hanc rōnē virtual'r ponit Boetius ad F
hanc etiam ꝯcluſionē in libro de tri. ℭ 2° ſic. ſi oē relatiuū 2ᵐ
eſſet relatiuū per entitatē aliquā ſibi formal'r inherentem
ſequit̄ ꝙ in q̄libet re ſunt actu infinite res : q̄rum quelibet
alicui illarum inheret. ꝯñs reputat̄ ab oibus falſum: ꝯña
ꝓbat̄: q2 omnis entitas eſt relatiua: vt p3 ex p̄cedenti ꝯne.
ℭ 3° tunc deo aliqua entitas inhereret : qō eſt ipoſſibile. 3ᵐ
ꝯña p3: q2 pſone diuine ſunt adinuicē relatiue : ⁊ ſimiliter
deus relatiue ad creaturam dicitur dominus ⁊ creator.
ℭ 4° ſequit̄ ꝙ quādocūq3 aliquid incipit vel deſinit eſſe 4ᵐ
relatiuum ad aliquid aliud determinate. ipſum vel aliqd
eius eſt in ſe mutatū per acquiſitionem alicuius entitatꝭ
quam p̄us imediate non habuit: vel deperditionem alicu
ius quā prius imediate habuit. Et p3 ꝯñtia ſm dicta ad
uerſarioꝝ: ſed falſitas ꝯñtis p3 tam in deo q̄3 in creaturis:
ſicut declarat Aug. 5° de trini. Nūmus inquit cum dicit̄ cap̄. vlt.
precium: relatiue dr̄: nec tm̄ mutatus eſt cū eſſe cepit pre
cium: neq3 cu3 dicit̄ pignus: ⁊ ſi qua ſunt ſimilia. Si ḡ nū
mus pōt nulla ſui mutatione multotiens relatiue dici vt G
neq3 cum incipit dici: neq3 cum deſinit aliqd in eius natu
ra vel forma qua numus eſt mutationis fiet: quanto faci
lius de illa incommutabili dei ſubſtantia debemus acci
pere: vt ita dicatur aliquid relatiue ad creaturā: vt quam
uis tēporaliter incipiat dici: nō tm̄ ipſi ſubſtantie dei aliqd
accidiſſe intelligitur: ſed illi creature ad quā dicitur. Ite3
Anſel. moñ. Conſtat inquit: quia homini poſt annu3 pre cap̄. 25.
ſentem naſcituro: nec maior: nec minor: nec equales : nec
omnes aut has relationes vtriq3 cum natus fuerit ſine oī
mei puta mutatione ad ipſu3 hēre potero: ⁊ amittere ſm
ꝙ creſcet vel per qualitates diuerſas mutabit̄. Ite3 pħs
5° phyſi. inquit. In ad aliquid non eſt motus: contingit. n. T. c. 10.
altero mutante ⁊ mutato verum eſſe alterum nihil muta
tum ⁊. xi°. meta. Eſt enim altero permutato verificari al
terum nihil permutatū. Patet etiā eius falſitas rōne. Nā
ſequitur ꝙ ad gñationem cuiuſcunq3 minime entitatis in
qualibet re mūdi ⁊ in qualibet parte rei: noua entitas ge H
neraretur ⁊ ſic ad ſubitam gñationem imaginationis vel
cogitationis cuiuſcūq3: totus mūdus ⁊ quelibet eius ps
mutaret̄. Quod ꝯcedat qui vult. mihi autem oino videt̄
abſurdū. Et p3 ꝯña: qm̄ ab entitate nouiter genita q̄libet
entitas alia mūdi diſtiguit̄: ⁊ ſic in q̄l3 noua diſtō gñabit̄.
Et certe nec ipſe deus ab hꝭ mutatione erit alienus: cum
veriſſime nulla aīa ip̄m ꝯſiderante ille ſit diſtinctus a q̄li
bet re creata. Qō dico ꝓpter fugā quorūdā dicētiū ꝙ nō
refert̄ ad creaturā reali relōne. ℭ P. Multū eēt mirabi
le ꝙ imaginatio mea mutaret real'r totū mundu3 ⁊ cāret
veras res extra aiam. Itē ꝙ qōlibet agens q̄ʒtūcūq3 debi
le ageret in quaſlibet mundi res: ⁊ in q̄ʒtacūq3 diſtātia : q̄
oia ſeqrent̄. Nec valet dicē ꝙ nō agit ꝑ ſe in q̄l3: ſed ꝑ ac
cidēs: q2 nō pōt in aliq̄ cāre per accñs: niſi in illo cāet ali te. c. 30.
quid ꝑ ſe: oīs. n. effect⁹ ꝑ accñs ꝯiūct⁹ eſt effectui ꝑ ſe: ſic ⁊ ⁊. 37.

3 cā ꝑ accñs cāe ꝑ se.2° phy. ℭ 5° arguo i spāli ð relatiuis ꝑ'
5° moi. ℭ Et ꝑ de eodē ⁊ arg° sic. nulla res ē ſm se nūaliꝰr aut cū aliq̄ a' spē vł gñe vna eēntialr ꝑ aliq̄ ētitatē sibi foꝛalr iħerētē. ğ nulla res ē alicui eadē ꝑ aliq̄ entitatē sibi foꝛmaliter iħerētē. Añs pꝫ q̄ꝫtū ad ꝑ ᵐ ꝑtē.ğ.di.24.q.ꝑ'. Et q̄ꝫtū ad 2ᵃᵐ ēt nō est dubᵐ. Nā sic soꝛ.seipso ē hō: sic seipo est vnū spē cū pla.q ēt est hō. ꝯña vo pꝫ statiꝫ. Nā q̄lꝫ res eo ē sibi nūalr vel alri ꝫ spēꝫ eadē eēntialr q̄ sibi vł alri seu
tt.c.15. cū a' est vna eēntialr. Uñ vt dič phs 5° meta.c.de eodē.eadē ſm se dñr queadᵐ ⁊ vnū. Et postea subdit. palā ꝙ identitas vnitaſ q̄dā est aut pluriū eēndi ⁊c̄. Et rursus in cap
tt.c.20. ad aliqd. Eadē dñr quoꝫ subā vna ⁊c̄. Uñ aliō nō est esse aliq̄ eadē spē q̄ꝫ ipsa eē vnū spē: ⁊ sic ð alijs modis vnitaſ
4 ⁊ idētitaſ. ℭ 2° ꝑ nullū magis diuersuꝫ a pla. q̄ꝫ est soꝛ. est soꝛ. idē pla. ſꝫ q̄olꝫ accñs soꝛ. est magꝭ diuersuꝫ a plōne: q̄ꝫ ipsemet soꝛ. ğ ꝑ nullū accñs soꝛ. est soꝛ. ipse idē pla. ⁊ vltra. ğ idētitas soꝛ. siue illō q̄ soꝛ. est idē pla. nō est aliqō accidēs vel entitas iħerens soꝛ. ⁊ oēs assūpte sunt euidētes ⁊ ꝯñe silr. ℭ 3° ad idē arguo sic arguunt plures doctores
5 sic. si soꝛ. est idē pla. entitate sibi iħerente q̄ vocaꝭ ab alijs identitas: ⁊ silr pla. alia idētitate sibi iħerēte ē idē soꝛ. sit a identitas soꝛ. ⁊ b. sit identitas pla. Cōstat ꝙ a. ⁊ b. sꝭ eedē spē. ğ alijs entitatibꝰ eis iħerentibꝰ: ⁊ sic i īfinitū: q̄ō ē im
sco.li.2. posꝭe ſm aduersarios. ℭ Ad ħ rñdēt q̄dā doc. ꝙ nō ꝓcedit i īfinitū sed ē staꝭ iꝑmis idētitatibꝰ. Nā ille sꝭ eedē idē
di.2.q.5. titatibꝰ q̄ sꝭ eedē cū ipsis: ita ꝙ idētitas soꝛ. ⁊ pla. ē eadeꝫ
vlti.1.p. idētitati pla. ad soꝛ. seipā nō alia idētitate supaddita. Q̄ō
ꝑ'.q.5. vt clariꝰ pateat sit a. idētitas soꝛ. ⁊ b. idētitas pla. ⁊ identitas q̄ a. est idē ipsi b. sit c. ⁊ idētitas q̄ eꝫ b. est ideꝫ a. sit d. dñt ğ ꝙ a. distinguiꝭ a soꝛ. q̄ꝛ soꝛ. ꝑt eē sine a. q̄ꝛ pōt esse sine termino eiꝰ a. tñ nō differt a c. ſꝫ est ideꝫ sibi: q̄ꝛ a. nō pōt eē sine b. cū sint silꝭ nā: ⁊ ꝑ ꝯñs est ꝯdictio a. esse nisi tā fundamentū ipsiꝰ c. q̄ꝫ ēt terminꝰ eiꝰ sint. Sꝫ termino ⁊ fundamento ipsiꝰ c. exñtibꝰ necio est c. ğ ꝯdictio est a. esse sine c.
6 ⁊ c. est foꝛalr a. q̄ꝛ a. dī idē ipsa eadē identitate q̄ est c. ğ c. est idē ipsi a. ⁊ ꝑ ꝯñs ibi erit staꝭ. ℭ Cōtra. ꝑ b. nō ē nece eē nec est idē nuō cū a. nec de eēnꝭ eiꝰ nec ēt aliq̄ mō ꝑ se ciꝰ cā nec eꝫ. ğ sine ꝯdcōne aliq̄ pōt esse a. sine b. Añs totū est notū ⁊ ꝯña silr: ⁊ patebit satis cito ex dictis illiꝰ doctoꝛis. ℭ Cōfirmaꝭ q̄ꝛ accñs pōt esse sine subto in q̄ est ⁊ qō est eius ꝑ se cā saltē mālis in q̄: ⁊ silr effectꝰ nālr depēdens in esse a sua 2ᵃ cā ꝯseruāte: vt lumē a sole pōt vtute dei absq̄ ꝯdictione esse sine tali cā. ğ multo magis a. sine b. Et est valde mirabile ꝙ deꝰ nō possit soꝛ. exñtē Parisiꝰ ⁊ oēꝫ entitatē q̄ est in eo subtiue ꝯsuare ðstructo plōne exñte Rome cū oi entitate i eo subtiue exñte. ⁊ maxie cū nulla talis depēdentia itrinseca vel extriseca sit iter aliqd soꝛ. ⁊ aliqd plōnis nō plus q̄ꝫ iter soꝛ. ⁊ plōnē. Q̄ꝫ vō assumiꝭ ad ꝓbationē: q̄ꝛ a. ⁊ b. sunt silꝭ nā. dico ꝙ si a. ⁊ b. sumunꝭ significatiue hoc est magis falsuꝫ q̄ꝫ illud. Ad cuiꝰ ꝓbationeꝫ accipiꝭ: q̄m ideꝫ est dictu ꝙ diceret a. nō pōt esse ꝑ aliquā
m potentiā sine b. nec b. sine a. qō non solū nō est veꝝ de a. ⁊ b. ſꝫ nec de aliq̄bus creaturis seu creatis entitatibus ⁊ iō nulle due entitates cāte sunt simul nā. Cuius ꝓbatio est: q̄ꝛ nulle due entitates sunt in mūdo cāte: quaꝝ neutra sine altera esse nō pōt sine ꝯdictiōe ⁊ ꝑ potentiā diuinā. Si aūt a. ⁊ b. sumanꝭ mālr ꝓ terminis. s. relatiuis cōcretis vel abstractis ⁊ sumenꝭ silꝭ esse nā vt vificenꝭ de terminis: ꝓpō eēt va: ſꝫ nō ꝓbat ꝓpoᵐ. Nā ħ mō isti termini pꝛ ⁊ filiꝰ sunt silꝭ nā. Nā iter eos significatiue sūptos ꝯuertiꝭ subsistendi ꝯñia: nec esse existere pōt de altero verificari: qn verificari simul possit de reliquo: ⁊ tñ nō sequiꝭ pꝛ ⁊ filius sunt simul nā. ğ pꝛ nō pōt esse sine filio. Nā ꝯñs est falsuꝫ: ⁊ añs veꝝ in sensu ꝑme ꝑmisso. Et ita est in ꝓposito de a. ⁊ b. Et posset ꝯ eos argui ꝙ pꝛ nō referꭍ ad filiū relatione ad se distincta ꝑ hūc modū arguendi sic. pꝛ nō pōt esse
7° sine filio. ğ nec sine relōne sui ad filiū. s. ꝑnitate. ℭ 2° si a. ⁊ b. sunt seipsis eadeꝫ. eadem rōne soꝛ. ⁊ pla. qō ꝓbaꝭ: q̄ꝛ nō minꝰ sunt essentialr vnū spē soꝛ. ⁊ pla. q̄ꝫ a. ⁊ b. ğ nō minus essentialr ⁊ seipsis ideꝫ nec magis accñtalr siue ꝑ accidentia iħerentia sunt ideꝫ q̄ꝫ a. ⁊ b. ℭ 6° ideꝫ ꝓbo de oposita relōne q̄ dī distinctio. Et arguo sic: ꝑ nullā entitateꝫ sibi iħerenteꝫ aliq̄ res est id qō illa essentialr est. Lꝫ aliq̄ ꝑ aliā sibi iħerenteꝫ sit talis vł talis: nō tñ est hoc vel illud sine illud qō ipsa est. Et ꝑ nullā etiā sibi iħerentē: aliq̄ res non est ea res que ipsa nō est. Uerbi grā. per nullā res sibi inherenteꝫ fortes nō est plato. destructa eni q̄libet re inherente soꝛ. nō minus soꝛtes nō esset plato. ğ per nullas res sibi inherenteꝫ aliq̄ res est distincta essentialr ab alia re. Pꝫ ꝯña: q̄ꝛ ad ħ ꝙ hec res sit distincta ab illa. Sufficit ꝙ tā hec q̄ꝫ illa sit: ⁊ hec nō sit illa: nec est aliqua superaddita oppoꝛtuna. ℭ 2° si soꝛtes est distinctus a platone per aliq̄ rem sibi inherentē que sit distictio iuxta dcm̄ alioꝝ. Cōstat ꝙ ipse est distinctus ab illa distinctione: aut ergo seipso: ⁊ eadem ratione est distinctus seipso a pla. ⁊ a quolibet alio: ⁊ non omne relatiuum est relatiuum per entitatem vel relationem sibi inherentem: aut est distinctus ab illa distinctione per aliam distinctionem: ⁊ sic in infinitū. ℭ Aut est distinctꝰ ab illa distinctiōe ꝑ ipsāmet distinctioneꝫ. ⁊ ħ est ipoꝭe. Tū q̄ꝛ tūc ipsa eēt terminꝰ sui ipsiꝰ. nā oē ad ꝙ qd referꭍ ꝑ aliq̄ relōneꝫ ē terminꝰ illiꝰ relōnis: ſꝫ per istā distinctionē soꝛ. referꭍ ad ipsammet ſm respōsionem datā. nā dī ꝙ ꝑ ipsaꝫ distinguiꭍ ab ipsa. ğ ⁊c̄. Et sic eadem rōne posset dici ꝙ ðs est relō creature ad deū. ⁊ pla. est distinctio soꝛ. ab eo. ⁊ sic de alijs. Tū ſm ħ seq̄ꭍ ꝙ ipsa distinctio soꝛ. a pla. q̄ voceꭍ. a. sit distincta a se ipsa ⁊ ipsa non sit ipsa ꝙ iplicat ꝯdcōnē. ðclaraꭍ ꝯña. nā ꝑ dcā pꝫ ꝙ ipꝫ. a. distinguiꭍ a soꝛ. ⁊ nō alia distinctiōe supaddita: ne ꝓcedaꭍ in īfinitū in distinctionibꝰ sup seinuicē fūdatis. igꭍ se ipsa: ⁊ ꝑ ꝯñs ipsa ēt referꭍ ꝑ se ipsaꝫ: ⁊ si sic: igiꭍ ad oēꝫ tm̄ suū. ac ꝑ ħ ad se ipsaꝫ. ⁊ sic ipsa est distincta a se ipsa. ℭ D. ipꝫ a. nō solū distiguiꭍ a suo fūdaᵐ ꝙ est soꝛ. ſꝫ ēt a suo termino q̄ est pla. ⁊ a coꝛrñdente relōne q̄ est distinctio pla. a soꝛ. ⁊ a quolꝫ ꝑdcōꝝ distinguiꭍ nō alia distinctione media ſꝫ se ipsa. ne sit ꝓcessus in infinitū vt dcm̄ est ⁊ aduersarij etiā ħ ꝯcedūt. igꭍ ipm. a. eq̄ eēnꭍ ⁊ ꝑ se respicit q̄lꝫ ꝑdcōꝝ tanq̄ꝫ suū terminū ⁊ ꝑ ꝯñs oē ꝙ ꝑ ipm. a. foꝛmalr referꭍ ad vnū illoꝝ referꭍ ad q̄olꝫ ipsoꝝ. cū nō sit potioꝛ rō ð vno q̄ꝫ de alio vt. ğ. de idēptitate dicebaꭍ. ⁊ pōt exᵒ oñdi vtrūq̄. Si eni aliq̄ foꝛa. v. g. caloꝛ sit rō ꝓducendi actu plures calores in diuersis subtis oē ꝙ ꝑ illā ꝓducit aliq̄ illoꝝ: ꝓducꭍ q̄ꝫlꝫ. ⁊ si ī ñ sit actu rō ꝓduᵒⁿ. i. q̄ actu caloꝛ ꝓducaꭍ ſꝫ pōlr tm̄. i. q̄ ꝑt ꝓduci ēt oē ꝙ ꝑ illā ē ꝓductm̄ vniꝰ caᵒoꝛꝭ ē ꝓductiuū cuiuslꝫ ipoꝝ. vñ ēt ħ ē rō ſꝫ mltos doctores ꝑp quā īseparabilia sunt opa trinitaſ ad ex̄: q̄ꝛ in tribꝰ ꝑsonis est vna ⁊ eadē vtꝰ actiua. ⁊ iō cuiuscū q̄ ꝑ illā vna ꝑsona ē actiua ⁊ q̄lꝫ. Sic suo mō i ꝓposito: si. a. est rō referēdi ad plꝭes terminos ꝑ se oē ꝙ referꭍ ꝑ relōnē. a. ad vnū ꝑ se terminū eius referꭍ ad q̄ꝫlꝫ. Sed soꝛ. ꝑ eā referꭍ ad pla. igꭍ ⁊ ad se ipsuꝫ q̄ est etiā terminꝰ ipsius. a. ⁊ ꝑ ꝯñs soꝛ. distinguiꭍ a se ipso ꝑ ipm. a. ꝙ implicat ꝯdcōnē. ℭ 3° sicut aliqui arguūt sic: si soꝛ. nō seipso ſꝫ distinctione supaddita ēt distinguaꭍ a pla. ğ ⁊ illa distinctio distinguitur a distōne pla. a soꝛ. ⁊ similiter ab ipso soꝛ. ꝑ aliā distictionē: ⁊ sic ꝓcessus erit i infinitū. ℭ Sꝫ huic ideꝫ doctoꝛ rñdet. d. ꝙ distictio illa distiguiꭍ a fundamento seipsa: ⁊ seipsa refertur ad illud. rō est q̄ꝛ ipsa non potest esse absq̄ fundamento vel sine se absq̄ ꝯtradictione: ipsa aūt exñte in fundamento ambo silꝭ sunt extrema vnius relationis que est eius ad fundamentuꝫ. ergo ipsa non potest esse absq̄ cōtradictione sine relatione sui ad fundamentū: ⁊ illa relatio qua referꭍ ad fundamentū est eadē sibi soꝛ. aut distinguitur a pla. distinctione media q̄ nō est sibi eadē: q̄ꝛ pōt esse sine ea: q̄m pōt esse sine termino qui est plato. ℭ Contra. ꝑ seq̄tur ꝙ soꝛ. sit di-

Marginalia (right column): n; 6° arg°. ꝑ 3° ꝯne; 2; o; p; q; 3; sco.li.2. di.i.q.5.; ꝯ Sco.

A stinct⁹ a distinctiõe sui ⁊ a pla. p distinctionẽ mediã: ⁊ ab
illa per aliã in infinitũ: qḋ iste doctor reputat in ꝯueniens
Et istud ex dictis sic rñdẽtis clare ꝓbat᷑. Quia vt euidẽti
us fiat distinctio q̃ sor. distinguit᷑ a pla. sit a. ⁊ distinctio q̃
sor. distinguit᷑ ab. a vocet᷑ b. pla. ergo est termin⁹ ipsius a.
⁊ a. est termin⁹ ipsi⁹ b. tũc arguo. sor. põt esse sine a. ergo
põt esse sine b. Añs ꝓbat᷑. q᷑ sor. põt esse sine platone. igit᷑
põt esse sine a. Cõsequẽtia tenet ꝓm eos: sicut ⁊ hec p quã
ꝓbat᷑ antecedẽs: ⁊ eodẽ mõ ꝓbat᷑ ꝙ sor. distinguit᷑ a b. p
aliã distinctionẽ. v̄. g. c. q᷑ sor. põt eẽ sine b. g̃ ⁊ sine c. cui⁹
termin⁹ est b. ⁊ sic de q̃libet ꝓp: q᷑ semp posterior est termi
nus prioris distinctionis. ¶ P. Capio distictionẽ sor. ⁊ pla.
⁊ sit a. ⁊ distinctionẽ tullij a catone ⁊ sit f. ꝯstat ꝙ a. distin
guit᷑ ab f. ⁊ a. põt esse sine f. q᷑ põt esse sine tullio ⁊ catone
g̃ a. distinguit᷑ ab f. per aliã distinctionẽ additã sibi. ⁊ illa
sit g. distiguit᷑ g̃ a. a. g. Et q᷑ p̄t eẽ sine g. cũ possit eẽ sine f.
igit᷑ distinguit᷑ in infinitũ. ¶ P. Ex eo ꝙ dicũt illã distõnẽ
nõ posse esse sine fundamento absqꝫ ꝯdictiõe. seq᷑ ꝓpo.
B vꝫ ꝙ ipsa nõ sit aliq̃ entitas inherẽs fundamẽto sine sor.
Nã ois entitas põt a deo ꝯseruari in esse. nullo ꝑter deũ
qḋ nõ est ei⁹ ps intriseca existẽte. nũc aũt ꝯstat ꝙ sor. non est
Scot⁹ i 4 sẽ. di. 12. q. p⁹. intrinseca pars alicui⁹ entis sibi inherẽtis. ¶ Hoc ẽt ex di
ctis eiusdẽ alibi ꝯfirmat᷑ euidẽter. ꝓbat enim ipse ꝙ qḋli
bet acciñs absolutũ deus põt separe a subto per h ꝙ subꝫ
nõ est ps intrinseca acciñtis absoluti. nulla ẽt acciñtis talis
ad subm est dependẽtia simplr̃ necia tãqꝫ ad cãm extrinse
cã: q᷑ ad nullã cãm extrinsecã ꝑter simplr̃ pᵐ que deus ẽ.
est dependentia simplr̃ necia: qm̃ cãlitatem cuiuscũqꝫ cãe
extrinsece respectu cuiuscunqꝫ cãti põt supplere cã p⁹. Pꝫ
aũt ꝙ hec rõ eque concludit de acciñte respectiuo si sit di
stincta res ⁊ iherens absoluto seu fundamẽto: cũ ꝓm hãc
viã absolutũ nõ sit intrinseca ps respectiui nec eius p⁹ cã si
pᵐ ne de⁹: nec aliq̃ solutio põt rationabilius hic dari q̃ ibi.
¶ Deinde ꝓbo ꝙ silitudo nõ sit aliq̃ entitas inherens q̃
litati sicut isti imaginant᷑: ⁊ p̄ q᷑ aliogn seq̃ret᷑ ꝙ eẽt ipoſſe
C sortẽ albũ alicui albo esse sil'e sine tali entitate: sic impoſſe
est ipm esse albuꝫ sine albedine. pꝫ ꝯña: ⁊ ꝯcedit᷑. ¶ Sed
ꝓbo falsitatẽ ꝯñtis. Nã possibile est sorte albo existẽte pa
risius aliud albũ gñari Rome nulla entitate noua gene
rata in sorte: aut aliquo ei⁹. g̃ poſſe est ipm eẽ alteri albo
sil'e sine tali entitate. ꝯña est nota. ꝓbo añs: q᷑ si ad gene
rationẽ albi Rome necio gñaret᷑ aliq̃ entitas in sor. Pari
sius vel gñaret᷑ a deo vel ab aliq̃ creatura. Non a deo: q᷑
nihil ipse agit ad extra necio: sed mere ꝯtingẽter ⁊ volun
tarie: ⁊ p ꝯñs qcq̇d agit põt nõ agere. Nec a creatura: q᷑
cuiuslibet creature q̃cũqꝫ actionẽ põt suspẽdere. Nec va
let dicere ꝙ ipsa est seq̃la nãlr̃ ꝯñs tales albedines: q᷑ al
bedo sortis ꝑexñs fuit sine tali entitate: ⁊ sic nõ necio con
sequit᷑ illã. ¶ Item albedo nouiter Rome genita põt se ⁊
potuisset gñari: esto ꝙ illa entitas nõ fuisset genita in sor
D te. Nam potuisset albedo sortis ꝺstrui: ⁊ tunc ista Rome
gñari: quo posito illa entitas non fuisset genita in sorte: ⁊
per ꝯñs neutrius albedinis hꝫ entitas est sequela necia:
⁊ per ꝯñs nec ambarum. cum ipse sint eiusdem rõnis: nec
qcqꝫ magis consequit᷑ vnam alia existẽte q̃ si illa non esset
in mundo. ¶ P. Quia deus põt q̃slibet res facẽ ⁊ conser
uare sine suis nãlib⁹ sequelis sic̄ ⁊ ip̄a acciñtia nãliter ꝯña
sine suis subiectis: quibus tñ nãliter sunt posteriora.
E ¶ 2° ad idẽ. Sumo duo alba eq̃ꝝ vnũ sit p totũ vniformi
ter ⁊ eq̃ intẽse albũ. ⁊ sit illḋ. a. aliḋ aũt sit difforme remis
sius vꝫ albũ in vna pte q̃ in alia: ⁊ sit. b. ꝯstat ꝙ. a. est sil'e
b. ⁊ cuilꝫ pti ei⁹ cũ q̃lꝫ sit alba. Quero igr̃ aut vnica silitu
dine. a. ẽ sil'e cuilꝫ pti. b. aut vni pti vna sili⁹ ⁊ alteri p aliã
silitudinẽ nõ põt dici. 2ᵐ p istos q᷑ cũ sint ifinite ptes in. b.
tũc in. a. ⁊ iq̃lꝫ ei⁹ pte eẽnt ifinitũ silitudines re⁹. b. ⁊ forti⁹
ꝓcederet arᵐ si. b. eẽt diffor⁹ p totũ sic ẽ poſſe ⁊ sic est de fa
cto de corpe illuminato ab aliquo agẽte nã ꝓm maꝛᵉᵐ pro
pinqtatẽ ad agẽs ipm est luminosi⁹. vel de duob⁹ lũinosis
vno vniformi p totũ ⁊ altero difformi p totuꝫ fiat arᵐ. Et
p⁹ si sint ifinite silitudines. sumat᷑ vna eaꝝ q̃ sit. q. igit᷑ p. q.
est a sil'e alicui pti. b. q̃lꝫ aũt ps. b. ẽ extẽsa ⁊ diuisibilis: ⁊
p ꝯñs ꝓm casuꝫ est difformis ⁊ min⁹ alba vel luminata in
vna ei⁹ p te ⁊ in alia magꝭ. igr̃ p. q. q̃ est vnica silitudo. a.
ẽ sil'e alicui difformi cuilꝫ ei⁹ pti ⁊ eadẽ rõne ꝑ ⁊ oꝫ poni
ꝙ totũ. a. sit sil'e p vnicã silitudinẽ toti. b. ⁊ cuilꝫ ei⁹ pti nõ
ob⁵ ꝙ. b. sit difformiter tale p totũ ꝙ ẽ alia ps diffũctiue.
Sed si sic sit illa silitudo. c. Aut. c. ẽ indiuisibilis extẽsi
ue aut disibil' ⁊ extẽsa p totũ. a. nõ pᵐ q᷑ tũc ei⁹ subm opor
teret eẽ idiuisibile ⁊ p ꝯñs pũctũ sꝫ nõ ẽ rõ q̃re poti⁹ vnũ
pũctũ q̃ aliḋ nisi dicat᷑ ꝙ sit tota in quolꝫ sic̄ de aia itelle
ctiua dicim⁹. qḋ vꝫ icõueniẽs nec ab aliquo ponit᷑ ꝺ ipsa
relone aut alia for a. p̄ itellectiuã. Si v̇o sit extẽsa p totũ
F a. aut q̃lꝫ ps q̃titatiua ipsi⁹. c. ẽ eq̃ intẽsa ad q̃lꝫ alia aut
vna plus q̃ alia nõ põt dici. 2ᵐ q᷑ non posset sibi assignari
determinatũ subm cũ totũ. a. sit vniforme ⁊ p ꝯñs nõ ẽ rõ
q̃re in vna ei⁹ pte sit inten⁵ ps q̃ in alia est igit᷑ q̃lꝫ post q̃
titatiua ipsius. c. eq̃ intensa cũ alia q̃lꝫ ei⁹. Et si sic sequtur
vlteri⁹ ꝙ ipm. a. ⁊ q̃lꝫ ps ei⁹ sit eq̃ sil'e vni pti. b. ⁊ alteri ⁊
nõ plus vni q̃ alteri: q᷑ ꝓm oppinione sic nihil ẽ albius
nisi p iten⁵ᶜᵐ albedinẽ sic nihil ẽ silius nisi p intẽriorẽ silitu
dinẽ. Sed ꝯñs ẽ impoſſe cũ vna ps albedinis. b. magꝭ di
stet a gradu albedinis a. ⁊ alia minus. ¶ P. supponat᷑ ꝙ
medietas. b. sit eq̃ itẽse alba cum. a. ⁊ alia medietas. b. sit
minus deinde intendat᷑ ps minus alba ꝯstat ꝙ fiet magꝭ
sil'is ipsi. a. ⁊ cuilꝫ pti ei⁹ ⁊ p ꝯñs intẽdet᷑. c. ⁊ nõ poti⁹ ꝓm
vt vnã ei⁹ ptẽ q̃ ꝓm aliã cũ sit vniforme p totũ ⁊ cũ p. c. sit
a. sil'e cuilꝫ pti. b. vt ẽ ꝓbatũ. sꝫ ꝙ. a. fiet magꝭ sil'e ipsi pti
b. eq̃ itẽse albe ipsi. a. q̃ erat p⁹us ⁊ tñ neutrũ ẽ fcm̃ magis
aut min⁹ albũ q̃ erat p⁹us ꝙ est ipoſſe. Rursus si ponat᷑ ꝙ G
ps. b. eq̃ alba remitat᷑ seq᷑ ꝙ remitat᷑ silitudo ipsius. a. q᷑
min⁹ erit. a. sil'e illi ⁊ sic. c. sil' remitet᷑ ⁊ intendet᷑ in se ip̄a ꝙ
est ipoſſe ꝓm viã illã loquendo. ¶ P. Item ꝓbo de vnio
ne mãe ad forã ⁊ ptium ꝯtinui adiuicẽ. Et arguo sic: aut 2ᵐ
mã ẽ vnita for⁹ sue subali p aliq̃ vnionẽ a se distictã ⁊ ei i
herẽtẽ aut nõ. si nõ hꝫ ꝓpᵐ. Si sic. sit illa vnio a. ꝯstat ꝙ il
li mã est vnita sic̄ for⁹ iformãdi ip̄aꝫ. Nã sibi iheret vt dr̃.
aut g̃ ẽ sibi vnita p aliã vnionẽ: aut p seipsaꝫ sine alia vnio
ne. Si dr̃ 2ᵐ adhuc hꝫ ꝓpoᵐ: ⁊ aliq̇d. n. erit relatiuũ ad ali
q̇d sine entitate distincta illi supaddita. Et vlteri⁹ certe ea
dẽ: imo maiori rõne mã erit vnita p⁹ forẽ de q̃ p̄ fcã est qḋ
p seipsaꝫ. cũ magis facit p se vnũ cũ forã subali q̃ cũ acci
tali: ⁊ p ꝯñs magis debeat illi vniri sine me⁹. Si dr̃ ꝙ p
aliã vnionẽ sit illa b. ⁊ tũc aut mã vnit᷑ b. p seipsã: ⁊ tũc hꝫ
ꝓpoᵐ: ⁊ iteꝝ eadẽ rõe p se ipsaꝫ vnit᷑ ipsi a. aut forẽ subali H
aut adhuc p aliã vnionẽ: ⁊ sic ꝓcedit᷑ in ifinitũ: ⁊ ponunt᷑
ifinite vniões i mã eẽntialr̃ ordiate sic ꝙ nulli mã vnit᷑ ni
si mediãte alia priore: imo ifinitꝭ priorib⁹ cãliter mediãtib⁹. a t. cõ. 5.
Nã vni p aliã porẽ vnit᷑ ex q̃ vlteri⁹. iuxta demr̃ationem vsqꝫ ad
phi 2° meta. ꝓbãtẽ eẽ statũ in causis (q̃ alibi suo. s. loco po 14.
terit declarari) seq᷑ ꝙ mã nõ sit vnita alicui vnioni: vl' ẽt
forẽ substãtiali mediãtib⁹ infinitis vniomb⁹ essentialiter
q̃tũ ad hoc ordinatis vnit᷑: qḋ iplicat contradictionem.
¶ Uñ nõ dico istũ ꝓcessũ ifinitũ vnionũ aut distinctionũ
de quo in p̄ce⁹ rõne agebat᷑ eẽ ipoſſe: ex h ꝓ sit ipoſſis actu
alis ifinitas reꝝ, cũ h nõ sit simplr̃ veꝝ q̃uis p aduersari
os vel plures eoꝝ istḋ ipoſſe reputet᷑ ac p hoc rõ esset effi
cax ꝯ eos. Sed ifinitas taliũ reꝝ q̃. s. sint eẽnlr̃ ⁊ cãlr̃ ordi
nate ad vnũ demr̃atũ est penitus ipoſſis nã iplicat ꝯdcõ
nẽ vt patuit nũc de vnionib⁹ ⁊ sili mõ de distictiõib⁹ pꝫ cõ
siderãti. Quãuis ẽt posset dici ꝙ lꝫ sit poſſis actual' ifini
tas reꝝ nõ tñ ponit᷑ ꝺ fcõ aliq̃ talis ifinitas reꝝ nõ facientiũ
p se vnũ ⁊ disticraꝝ spe⁵. q̃ tñ duo ꝯcurrerent in vtraqꝫ in
finitate predicta. nam nec ille infinite vniones inter se nec
ifinite distinctiões iter se ꝯstituũt aliq̇d p se vnũ. Itẽ vnio

I mãe ad formã subalẽ erit alteri⁹ rõnis ab vnione mãe ad
illã vnionem q̃ vni' forme subali sic ꝛ ipi termini. Et eodẽ
mõ tertia vnio erit alteri⁹ rõnis a p'ꝛ a 2ᵒ ꝛ sic de qualꝫ. ꝛ
eodẽ mõ de distinctionib⁹. Quãuis igiť forsitan qs dice/
ret nõ eẽ ipo'e ꝙ sit talis ifinita multitudo reꝝ. qlꝫ tñ dice
ret qꝫtũ appeť ex scriptis ei⁹ hoc esse fim. ꝛ sic rõ deducit
ad fim ꝛ si nõ ad ipo'e. ꝙ ẽt sufficit i ꝓposito. nihilomin⁹
tñ i ꝓposito ẽt ad ipo'e ducit sic pꝫ ꝑ id ꝙ tactũ est p̃. ¶ 2ᵒ
spãl'r õ vnióe priũ ꝯtinui. arᵒ. qꝛ si vna ps ꝯtinui vniret al
teri vnione meia ſe' ꝙ alicui⁹ rei ꝑmanẽtis eẽt dare vltᵐ
instãs sui eẽ post ꝙ nihil ei⁹ eẽt. ꝙ est ipo'e vt in. 17. d. ꝓ/
batũ ẽ. ꝯña declarať. sumať loco ex'vna aqua ꝯtiua q̃ to
ta qescat localr ꝑ aliqõ tps. deide ponať ꝙ vna medietas
ei⁹ ꝑ aliqõ agẽs segregeť ab alia ꝑ motũ localẽ ꝯtiᵐ. ꝯstat
ꝙ vnio qua ipsa vniť alteri pti erit ꝑ totuꝫ tps qetis ac ẽt
in vltimo instãti tpis mẽsurãtis qetẽ. sic ꝛ toto 1ᵒ tpe ac ẽt
in illo instãti finali ipsa ps erit vnita reliq̃. Sed post illud
K instãs nõ erit illa vnio sic nec illa ps erit vnita. nã i quolꝫ
instãti seq̃nte illud ipsa erit distãs. Nec ẽt aliqua ps illius
vnionis erit post illud instãs qꝛ si erit. igitur in aliqua vel
q̃lꝫ ꝑte illi⁹ medietatis mote erit ps vnionis ꝛ ꝑ ꝯñs aliq̃
vnio cũ q̃libꝫ ps vnionis sit vnio fm sic oppinãtes. ꝛ si in
aliq̃: erit igiť ꝛ i q̃lꝫ: qꝛ ps casuꝫ tota medietas siť segrega
tur ꝛ nõ vna ps ei⁹ ante aliã: ꝑꝑ ꝙ nõ plus in vna q̃ꝫ in alia
remanebit ps aliq̃ vnionis. ꝛ sic se' ꝙ postq̃ꝫ erit mota ꝛ se
gregata ab alia adhuc erit vnita ei. ꝛ sic simul erit vnita ꝛ
distãs ab ea. ꝙ ẽ ipo'e. Uel in illa erit vnio ꝛ nõ erit vnita
ꝙ ñ min⁹ ẽ ipo'e. Et ꝑ eãdẽ rõnẽ idẽ ꝯñs se' õ vnióe mediᵘˢ
qescẽtꝫ ad medieᵗᵉ q̃ moᵗᵘʳ. nã vtriusq̃ꝫ erit idẽ istãs oi istã
3ᵐ tiũ eẽ. ¶ Tertio ad idẽ sumať vnũ ꝯtinuũ q̃tuoꝛ palmoꝝ: cu⁹
due medietates sint a. ꝛ b. ꝛ vnio ipsi⁹ a. ad b. sit c. ꝛ vnio
ipsius b. ad a. sit d. Tũc aut c. est entitas penitus inexten/
sa aut aliqualiter extẽsa. si pmũ: vel est tota in q̃libet par/
te ipsi⁹ a. subtiue vel determinate in aliq̃ indiuisibili eius.
L Primũ non est dõm. de sola eni aia intellectiua hoc teneť
inter oẽs formas mãm ifomãtes. Nec 2ᵐ ꝑꝑ tria. tum qꝛ
nõ est dare rõnẽ: quare potius sit in vno q̃ꝫ in alio: tũ qꝛ ea
dẽ rõne d. erit in aliquo indiuisibili illius b. ꝛ nõ in alio q̃ꝫ
in ꝓpinquo sibi indiuisibili illius in quo est c. ꝛ sic in ꝯti/
nuo erũt pũcta imediatatũ qꝛ cũ a. sit extensum ꝛ habẽs
ptes extra ptes: ꝛ sil'r etiã b. ꝛ ptes a. diuisibiles ꝛ extense
sint vnite partib⁹ b. sequiť ꝙ erũt vnite sine vnióe media:
ꝛ cũ h̃ se' ꝙ frustra in illo pũcto poniť vnio: ex quo residuũ
a. nõ minus vniť residuo b. sine vnione addita q̃ꝫ illud pũ
ctũ alteri pũcto in b. Et idẽ sequiť si vnio. b. sit subiectiue
i aliq̃ idiuisibili ei⁹ distãti ab idiuisibili in quo ẽ. c. nõ g̃. c.
est entitas penitus inextensa. Nec põt dicit ꝙ sit aliquali
ter extẽsa: qm̃ aut esset extensa fm longitudinem tm̃ siue
fm vnam dimensionem: ꝛ tũc erit subiectiue in linea: ꝛ si/
militer. d. ꝛ sequiť sicut prius de punctis ꝙ in ꝯtinuo erit
M imediata linee ꝛ residuum erit vnitum sine vnione: aut. c.
est entitas extensa fm duas dimẽsiones tm̃: ꝛ tũc erit sub
iectiue in supficie: ꝛ sil'r. d. ꝛ erunt due supficies imediate:
aut est entitas extensa fm oẽm dimensionẽ ꝛ tũc aut ꝑ to/
tũ. a. aut per aliquas partes eius solũ: ꝛ cũ nulla possit eẽ
ratio ꝙ per aliquas tm̃: ꝛ non ꝑ alias: erit extẽsa ꝑ oẽs: ꝛ
simil'r. d. erit extensum per totũ. b. toti⁹. g̃. c. erit vna vnio
que tota erit in toto. a. ꝛ partes eius in partibus: ꝛ ita ẽt
erit de. d. in. b. ꝛ cum eodẽ mõ se habeant. a. ꝛ. b. ad totuꝫ
continuũ q̃tuoꝛ palmoꝝ pmo sumptũ: sicut medietas illi⁹
a. ad ipm. a. ꝛ sicut medietas. b. ad. b. sequiť etiã ꝙ totius
illius cõtinui sit vna vnio totalis ei inherẽs: cuius partes
sunt. c. ꝛ. d. g̃ totũ illõ ꝯtinuũ cathegoꝛeumatice sumẽdo
totũ est per illam vnionẽ vnitũ: sed hoc est falsum: qꝛ vel
est vnitum sibi ipsi toti vel alicui sue parti vel alicui quod
nec est ipsum nec pars eius. Pria duo sr̃ ipossibilia qꝛ q̃/
cũq̃ꝫ vniunť per modũ ꝯtinuationis vt nũc de vnione con

tinuoꝝ est fmo distinguuntur essentialr vt vnũ est extra N
aliud fm situm. Nec 3ᵐ põt dici. Nam poniť illud ꝯtinuũ
esse q̃dã totum fm se nulli alteri continuatũ. Relinquiť
g̃ ꝙ illud nõ sit alicui vnitũ: ꝛ ꝑ ꝯñs nõ sit vnitũ. ꝛ ex alia
parte: cum omne iformatũ vnione sit vnituꝫ si poniť vnio
quedã forma vt illi ponũt sicut omne informatũ albedine
est album. g̃ ipsum est vnitum: ꝛ sic contradictio vera sit.
¶ P. Si illa vnio sit extẽsa per totũ pono ꝙ illud ꝯtinuũ
diuidať vnica diuisione. Et ṽbi grã. in eius medio. ꝛ con/
stat ꝙ etiã illa vnio diuideť: sicut ꝛ quelibet forma exten
sa existens in illo: ꝛ ꝙ sicut vtraq̃ꝫ medietas cõtinui tota
syncathegoꝛeumatice remanebit post diuisionem: sic etiã
vtraq̃ꝫ ps vniõis: ita ꝙ in. a. erit totũ. c. qõ est vnio eius
ad. b. ꝛ in. b. erit totũ. d. qõ ẽ ei⁹ vnio ad. a. ex quo seq̃ť ꝙ
a. ꝛ. b. simul erunt vnita ꝛ diuisa. Nec põt fm illã opionẽ
dici ꝙ ꝛ si vnio que ante diuisionem est vnio. a. ad. b. erit
post diuisionẽ: nõ tñ erit tũc vnio ad. b. ꝛ ꝑ ꝯñs nec a. ꝛ. b.
erunt vnita. Qm̃ fm eos relatio q̃libet est eẽntial'r habi/
O tudo vnius ad aliud vel alicuius ad aliq̃d: nec sine ꝯtradi
ctione per aliquã potentiã põt fieri quin sit talium habi/
tudo. g̃ sic añ diuisionẽ. c. est hitudo. a. ad. b. ita si remane
bit erit hitudo. a. ad. b. Et ꝯstat nõ alia q̃ꝫ vnio. alias vnio
nõ remaneret sꝫ trãsmutaretur in aliã habitudinẽ: quare
sequiť ꝙ erũt vnita. ¶ P. Cũ post diuisionẽ partes vnio/
nis nõ sint in toto inuicẽ vnite vel ꝯtinue: ꝛ ante diuisionẽ
sunt vnite ꝛ ꝯtinue: sicut ꝛ ptes aliaꝝ formaꝝ extensaruꝫ
in illo ꝯtinuo. Querendũ est per quã vnionẽ sunt añ diui
sionem vnite: ꝛ nõ põt dici fm illã opinionẽ ꝙ seipsis: qꝛ
vtraq̃ꝫ põt eẽ sine vnione sui ad relinquaꝫ: sicut pꝫ qꝛ pñt
eẽ nõ vnite. g̃ per alias vniones sunt vnite. ꝛ tunc de illis
querať in quo sunt subtiue ꝛc̃. sicut de alijs est quesitũ ꝛ
erit ꝓcessus in ifinitũ. ¶ Cõsequẽter idem ꝓbo de distan 4ᵐ.
tia quã ꝯstat esse relationẽ: qm̃ si sit quedã entitas infoꝛ/
mans rẽ distantẽ: sequiť fm istoꝝ imaginationẽ ꝙ distan
tia ꝛ ꝯtiguitas corporis ad corpus sunt foꝛe icõpossibiles P
in eodẽ respectu eiusdẽ: ꝛ po'es sibi successiue in eodẽ re/
spectu eiusdẽ. Nã idẽ corpus ipossibile est eẽ sil' ꝯtiguum
ꝛ distãs alteri corpori demõstrato: ꝛ põt pus eẽ contiguũ
ꝛ postea distãs: ꝛ sic idẽ corpus põt trãsmutari de foꝛa cõ
tiguitatis in formã que est distãtia. Ponať g̃ sic esse: ꝛ sit
illud corp⁹ a. g̃ aut a. trãsmutabiť a ꝯtiguitate in distãtiã
in tpe vel in instanti. Si in tpe. g̃ postq̃ꝫ perdiderit parteꝫ
ꝯtiguitatis adhuc habebit ptẽ eius: ꝛ per ꝯñs postq̃ꝫ erit
local'r separatũ a corpoꝛe cui est ꝯtiguum adhuc habebit
ptẽ ꝯtiguitatis: ꝛ per ꝯñs erit ꝯtiguũ illi. cuꝫ quelibet ps
ꝯtiguitatis sit ꝯtiguitas: ꝯñr loquẽdo ad illã imaginatio
nem: vel habebit ꝯtiguitatẽ ꝛ nõ erit ꝯtiguũ. vtrũq̃ꝫ autẽ
est ipossibile. Si ṽo trãsmutať corpus a. a. ꝯtiguitate sua
in distãtiã in instãti: sit illud instãs c. tũc aut c. est instãs in
quo incepit moueri a. aut aliud. si illud: cum illud fuerit
vltimũ sue qetis: ꝛ per ꝯñs in quo vltimo fuit ꝯtiguitas Q
ei⁹: seq̃ť ꝙ in eodẽ instãti est ꝛ nõ est sua ꝯtiguitas: ꝛ sil'r
ꝙ est tũc sua distãtia. Quia oẽ qõ trãsmutať est in eo ad
qõ p̃ trãsmutatũ est 6ᵒ phy. in p̃ aũt instãti poniť a. primo T. c. 40
trãsmutatũ ad distantiã. q̃re ꝛc̃. Itẽ sequiť ꝙ tũc non est
sua distãtia: qꝛ tũc est ꝯtiguũ illi: ꝛ sic etiã contradictoꝛia
sequunť. Si ṽo. c. sit aliud instãs: vel est immediatũ instã T. cõ. 2.
ti in quo incepit motus: ꝛ illud est ipo'e 6ᵒ phy. vel est me ꝛ. 3. ꝛ. 5
diatũ: ꝛ tũc sequiť ꝙ per totuꝫ tẽpus mediũ quo moueba
tur fuit distãs sine distãtia: ꝛ cum h̃ semꝑ fuit ꝯtiguũ cor/
pori a quo mouebať: que sunt impossibilia: ꝛ cũ hoc ẽt se
quiť ꝙ erit dare primã partẽ spatij acq̃sitã per motũ loca 6ᵒ phy.
lẽ sicut erit dare pᵐ instãs in quo distabat a corpoꝛe qescẽ te. c. 46.
te: cui est ꝯtiguũ: qõ est etiã ipo'e: vt ibidẽ ꝓbať. ¶ Dein 5ᵐ.
de arguo de relatiuis pmi modi fm numeꝝ vt dupluꝫ ꝛ
dimidiũ ꝛ hꝫ. Et suppono ex dictis in. 20. d. q. 2. ꝙ nũer⁹
nõ sit aliqua res addita rebus nũeratis. ¶ 2ᵒ suppono ex

A 5°meta. ꝙ vnus nũerus ẽ duplus ad aliũ. v.g. q̃ternari⁹
te.c.20. ad binariũ. Sumat̃ ġ q̃ternari⁹ hoīu3 vl' angeloꝝ existiũ
in q̃tuor angulis mũdi. iste vtiqȝ duplus ẽ ad binariũ duo
rũ vel ex ipsis: vel duoꝝ h pasi⁹ existiũ. s3 nõ est duplus ꝑ
aliquã entitatẽ illi inherẽtẽ q̃ sit dupleitas. iuxta modu3
loquẽdi alioꝝ. Qḋ ꝓbat̃: q2 vel illa entitas si est: ẽ simp'r
τ tũc oportebit ꝙ sit tota in q̃libet illoꝝ q̃tuor. cũ nõ sit rõ
ꝑꝑ quã sit in vno poti⁹ q̃ȝ in alijs. Et sic ide3 accñs nũero
ſm se totũ est sil' in diuersis subtis maxie distãtib⁹: qḋ im
cap.4. poſe est ꝑ nãm. Vñ Aug. 9° de tri. dicit: ꝙ nullũ accñs ex
cedit subm in q̃ est. nõ. n. color vni⁹ corpis pt eẽ τ alterius
corpis. ¶ P. Si dupleitas ista ẽ in q̃libet illoꝝ q̃tuor q̃l3
erit dupl⁹ ad binariũ datũ: τ sic q̃lib3 illoꝝ hoīu3 vel an
geloꝝ ẽ q̃tuor hoies vel angeli: qḋ absurdũ est: vl' illa en
titas ẽ hñs ptes: τ tũc vel ptes eiusdẽ rõnis cũ suo toto. i.
q̃ꝝ q̃libet est dupleitas: τ tũc seq̃t̃ h icõueniẽs 2ᵐ sicut ṗ:
vel ptes diuersaꝝ rõnũ a toto: τ tũc vel oẽs sil' erũt in q̃li
B bet. τ idẽ seq̃t̃ sic ꝑus: vel vna erit in vno τ alia in alio. Cõ
stat aũt ꝙ ille ptes nõ sunt entitates ab'' ſm opionẽ. sũt ġ
respect⁹ τ nõ nisi ad eũdẽ terminũ ad quẽ ẽ dupleitas c⁹
sunt ptes. vni⁹ aũt ad duo est respect⁹ subdupleitatis. Ex
quo seq̃t̃ ꝙ ipa dupleitas non est aliḋ q̃ȝ subdupleitas: τ
sic nõ est ſm se aliq̃ vna entitas vel respect⁹ alteri⁹ rõnis a
subdupleitate: q̇nimo cũ tales subdupleitates sint iter se
loco distãtes nec adiuicẽ ꝯtinue vl' ꝯtigue: se' ꝙ ipsa duplei
tas nec ẽ aliq̃ mõ ꝑ se vna entitas nũero nõ plus q̃ȝ illi 4ᵒʳ
hoies vel angeli. Et hec oia repugnãt imaginatiõi opio
nis. Sil'i mõ põt argui de ꝯtinuo. v.g. q̃drupedali qḋ est
duplũ ad ꝯtinuũ bipedale: q2ñ talis dupleitas vl' erit tota
in q̃libet pte: τ sic q̃libet ps erit dupla ad illḋ bipedale. vl'
ps erit in pte τ si sint eiusdẽ rõnis cũ toto. s. subdupleitate
idẽ sequit̃. Si v° sint alteri⁹ rõnis. seq̃t̃ ꝙ dupleitas nihil
aliḋ erit q̃ȝ eq̃litas τ subdupleitas: τ alij respect⁹ diuersa
rũ rõnũ q̇b⁹ alie ptes ꝓportionales referuntur ad illḋ ꝯti
C nuũ bipedale: τ cũ h ẽt ꝙ ipa dupleitas non erit aliq̃ ꝑ se
vna entitas. Et eodẽ mõ põt ꝓbari ꝙ eq̃litas nũeri ad nu
meꝝ vel magnitudinis ad magnitudinẽ nõ est res supad
6ᵐ dita nũero vel magnitudini. ¶ Cõsequenter idẽ ꝓbo de
dño τ seruo q̃ a multis dñr relatiua scḋi modi siue sit hũ
dcm̃ siue nõ: de quo nõ curo: q2 nõ est vtilis ꝯcertatio. ar
guo aũt sic. Poſe est aliq̇d de nõ dño fieri dñm: τ aliq̇d ḋ
nõ seruo seruũ. nullo penitus q̇cq̃ȝ in altero illoꝝ agẽte. ġ
possibile est aliq̇d esse dñm sine aliq̃ tali entitate sibi inhe
rente q̃ sit dñm τ sil'r seruũ sine seruitute inherẽte. Cõseq̃n
tia clara est cũ sit ipoſe aliquã entitatẽ de nouo esse in aliq̃
τ illi inherere nisi aliq̇d agat in illo illã entitatẽ: alioq̇n ali
q̇d esset postq̃ȝ nõ fuit. s. entitas illa: τ nihil tñ esset efficiẽs
ipm. Añs ꝓbo. Nã poſe ẽ ꝙ fieret vna lex a deo vel ẽt ꝑ
aliquẽ aliũ q̇ facere põt ꝙ q̇cũqȝ iniuste ꝓximũ vulnera
ret si spõte ifra decẽniũ ei nõ satisfaceret ꝓ offensa: ex tũc
esset huus ei⁹ q̇ lesus fuisset: q̃ lege facta si q̇s sic vulnera
D uerit: τ infra decẽniũ nõ satisfaceret: cõpleto decẽnio nul
la re mũdi agẽte q̇cq̃ȝ in lesu3 vel ledentẽ: lesus eẽt dñs τ
ledẽs huus. Nõ. n. põt assignari q̇cq̃ȝ ꝙ vel per se vel per
accñs aliq̃ȝ entitatẽ cãret in alteꝝ: vl' vtrũqȝ eoꝝ nec ẽt ꝑ
si in seipsos: q2 nõ nãliter. Nã τ ante totũ decursu3 decen
nij nõ minus causassent: nec libere: q2 tũc possent nõ cãre
τ sic hic põt non esse seru⁹ tũc posito casu: τ ille nõ esse do
minus: qḋ ẽ falsu3. Simili mõ posset ꝓbari. ꝙ nulla actio
ne interueniente solo tp̃is lapsu actuali: vel etiã potentia
li: aliquis fieret de nõ possessore possessor τ de nõ ꝓcio ꝓ
ciũ: τ sil'r de multis alijs. ¶ P. Ois entitas q̃ nõ est deus
real'r refert̃ ad dñm sicut cãtũ ad suã cãm ꝓducentẽ vl' cõ
seruãtẽ. ġ aliq̃ entitas est relatiua nõ ꝑ aliquã entitatẽ sibi
inherente3. Consequentia p3: q2 ex opposito ꝯñtis sequit̃
ꝙ sit actualis infinitas in relationibus creature ad deum
se informãtibus: qḋ nõ dicitur. Vel ꝙ erit aliqua relatio τ
aliqua entitas que nõ refert̃ ad dominũ vt ad causantem E
nec vt ad ꝯseruãtem: qḋ repugnat antecedẽti. Antecedẽs
aũt patet per fidem τ per Apl'm ad Rom̃. dicente3 ꝙ ex
ipso τ per ipm τ in ipso sunt omnia. ¶ P. Sicut ꝑ alios cap.11.
arguit̃ omne agens in agendo pateret̃: q2 in se fieret enti 7ᵐ.
tas aliqua que nõ erat: τ certe q̇cquid proteruiter posset
dici nunq̃ȝ realiter vitabit̃: quin in deo dum nouiter cau
sat aliqua entitas nouiter fieret: cum ipse realiter τ vere
absqȝ omni intellectus nostri actione creet τ sit creator. τ
constat ꝙ nõ ad se sed ad creaturã. Similiter ſm phm 5° te.c.20.
metaphysi. calefactiuum dicitur ad calefactibile: q2 põt
ipsum calefacere: τ pari ratione productiuum ad ꝓduci
bile: τ vniuersaliter oẽ potẽs ad suũ possibile: τ sic tot re
lationes erũt in quolibet ꝓductiuo simul actu: quot sũt
ad ipso ꝓducibilia: τ tot sil' erũt in mã quot forme succes
siue sunt in ipsa gñabiles. Nã τ illud est simul potens ꝓ
ducere: q̃ȝuis forte nõ possit oia ꝓducere simul. Et mã l3
nõ possit oẽs formas simul recipere: simul tñ est in poten F
tia ad oẽs. Et vide ne vtrobiqȝ sequat̃ actualis infinitas
relationũ in eodẽ simul existẽtiũ: qḋ nõ placet. ¶ P. Nõ 8ᵐ.
video quin deus per suã omnipotentiã possit conseruare:
sicut supra tangebat̃: sor. qui nunc est pater τ oẽm entita
tem existẽtẽ in eo: τ sil' annihilare pla. qui nũc est ei⁹ filius:
τ oẽm entitatẽ ei inherentem: τ tũc erit sor. pater: q2 tũc i
eo erit paternitas sicut nũc: τ nullus erit fili⁹ eius: qḋ im
plicat ꝯtradictionẽ. Et sil'r paternitatẽ que dr̃ eẽ i sor. pos
set ponere subtiue in platone τ filiatione platonis in sor.
cũ vterqȝ sit susceptibilis talis forme ſm spẽm: τ tunc se
quit̃ ꝙ pla. erit pater sortis a quo fuit genit⁹. τ sor. erit fi
lius pla. quẽ tamen genuit: nec ab eo ipse fuit genit⁹: qḋ
non minus implicat contradictionem.
¶ Vltio idẽ ꝓbo de relatiuis. 3. modi iter q̃ ẽ visio τ itel
lectio. Si. n. ois visio esset visio ꝑ aliquã entitatẽ iherentẽ
seq̃ret̃ ꝙ aliqua entitas duraret ꝑ istãs tñ ꝙ est ipoſe vt G
p3. 17. d. ꝯña ꝓbat̃ q2 poſe ẽ vt ꝓbatũ ẽ. d. 3. ꝙ aliq̃ q̃litas
sit visio tñ ꝑ istãs. Idẽ seq̃t̃ de intellectiõe illa q̃ tũc sil' in
tuitiue cognosceret̃ illḋ visibile. ¶ Quartã ꝯnẽ. v3 ꝙ ali 4° ꝯ.
qḋ relatiuum est formaliter relatiuum per aliquã entita
tem ei formaliter inherentem. ꝓbo: q2ñ sciens est sciens
for'al'r scia τ amãs ẽ amãs amore τ sentiens ẽ sentiẽs sen
satione. ġ τc̃. Añs est notũ τ ꝯña: q2ñ in nobis scia amor
τ sensatio sunt q̃litates formal'r scienti amanti τ sentienti
inherentes: τ q̇libet hoꝝ iquãtũ h⁹ est relatiuũ. ¶ Idẽ
p3 de simili qḋ vtiqȝ est simile per q̃litates ei formal'r ihe
rentes. ¶ Confirmatur ꝯ ista τ etiam ꝑcedens ex intẽtio
ne Augustini. 5° de tri. vbi vult ꝙ quedam relatiua incipi cap.vlt.
unt τ desinũt eẽ tal'r relatiua sine sui mutatione: sic num⁹
sit precium: vt supra allegatum est: quedam v° cum sui
mutatione sicut amicus. Nam non incipit esse quis ami
cus: nisi cum amare ceperit: sit ergo aliqua mutatio volũ
tatis vt amicus dicatur: vt ibi ait: τ amicum accipit cõi H
ter pro amante: sicut τ phs ꝑ ethi. cum ait. ꝙ vnicuiqȝ de cap.11.
lectabile est ad quod amicus dr̃: vt equus q̇dem amanti
equum τc̃. Cum quis aũt incipit amare nouã entitatẽ i se
h3 que est amor. ¶ Huic concordat Ansel'. moñ. vbi dic̃ cap.25.
ꝙ quedã rel'ones nullã faciunt mutatione3 accedendo vl'
recedendo circa ea de q̇bus dicunt̃. Nõ aũt dicit oẽs rela
tiones: sed quedã: innuens ꝙ alique faciunt mutationem
in his de q̇bus dicuntur: hoc est: nõ pñt significatiue tales
termini relatiui de aliq̇bus verificari τ negari successiue
sine mutatione reꝝ pro q̇bus subtã supponũt. Quidã aũt
termini relationũ possunt: τ hoc nõ est ꝓpter aliḋ nisi q2
quedã relatiua sunt relatiua per res ei inherentes: τ q̃dã
nõ. ¶ Quinta ꝯ ꝓbat̃ ex ṗ'dic. ois entitas est absoluta. ġ 5° ꝯ.
nullũ relatiuum est relatiuũ formal'r per aliquã entitate3
sibi inherente3 ab oi τ oībus absolutis τ entitatib⁹ distin
ctam. ¶ Ex eadẽ ꝑma ꝯne p3 ꝙ nulla relatio est entitas

I ab omni ꝛ oibus entitatib⁹ absolutis distincta: sed queli
ƺ pdcā bet (si est entitas) est aliq̄ entitas absoluta. ¶ Contra p̄e
dicta multipl'r arguit' ꝛ a multis: recitabo tñ potiores ar
gumētationes: ꝛ eas quaꝝ solōnibus patebit sol'o cetera
pᵐ rū. ¶ Arguit' ḡ p̄mo sic. possibile est relationē alicui⁹ ad
aliud desinere eē manēte quolibet eius absoluto. ḡ ei⁹ re
Burle⁹ in mult̄ locis. latio est entitas distincta ab omni absoluto eiusdem. ꝯña
p3: q̄ȓ ipossibile est aliquā entitatez desinere manente eo
qd̄ est sibi idē: alioquin idē posset sil' esse ꝛ nō esse. Añs ꝓ
batur. nā similitudo soꝛ. ad pla. pōt desinere transmutato
pla. s̄m qualitatē s̄m quā est sibi similis soꝛ. manēte ꝛ q̄li
bet absoluto illius soꝛ. Sil'r dñium pōt desinere per solū
defectuʒ seruoꝝ in dño nullo absoluto desinente: ꝛ ita de
pluribus relationib⁹: imo de oibus quarū fundamēta pos
sunt existere sine terminis earūdē. ¶ 2ᵘˢ relatio pōt augeri
2ᵐ dum nullū absolutū relatiui augeat'. ḡ relatio est alia res
a quolibet ei⁹ absoluto. ꝯña p3. alioqn eadē res simul au
geret' ꝛ nō augeret'. Añs declarat'. Nā si soꝛ. sit alb⁹ in. x.
gradib⁹: ꝛ pla. i. 6. tm̄: ꝛ itēdat' albedo pla. vsq ad. x. gra
K dū nullo absoluto sortis intenso: itenderet' similitudo soꝛ.
ad pla. Simili mō sequeret' q̄ idē intēderet' sil' ꝛ remitte
ret'. Nā positis albedinibus in soꝛ. ꝛ pla. si albedo soꝛ. re
mittit' per. 4. gradus: ꝛ albedo pla. nec intēdat' nec remit
tat': tunc in sorte remittet' albedo ꝛ itendet' pariter simili
tudo. Nā cū ei⁹ albedo erit p̄cise. 6. graduū maioꝛ erit sili
tudo inter ip̄m ꝛ pla. q̄ȝ dū eius albedo excedebat albedi
3ᵐ nē pla. in. 4. gradib⁹. ¶ 3ᵘˢ ipossibile est eādem rē numero
real'r multiplicari: ꝛ nō real'r mltiplicari: ƺ rel'o multipli
cat'. vbi gr̄a. silitudo nō multiplicato absoluto vel funda
mēto. Nā nō multiplicata albedine in soꝛ. pōt soꝛ. plurib⁹
albis esse similis: ꝛ per ꝯñs in eo multiplicari similitudo.
4ᵐ ¶ 4ᵘˢ si relatio non esset res distincta ab absolutis. seq' q̄
opposita essent eadē res: qd̄ est ipol'e. ꝯña p3: q̄ per eādē
albedinē soꝛ. albus est similis pla. albo: ꝛ dissimilis Cice
roni nigro. Si ḡ silitudo ei⁹ nō ē aliq̄ alia entitas ab albe
dine: ꝛ eadē rōne nec dissimilitudo: seqtur q̄ similitudo ꝛ
5ᵐ dissimilitudo sunt vna entitas nūero. ¶ 5ᵘˢ sequit' q̄ i quo
L cūq esset p̄fectius absolutū seu fundamētū relationis eēt
perfectioꝛ relatio. ꝯñs est falsum: q̄ nō oē albi⁹ est silius.
6ᵐ ¶ 6ᵘˢ aliq̄ rel'ones fundate sup reb⁹ diuersaꝝ sp̄eꝝ ꝛ gene
rū minus dīnt ꝛ magis ꝯueniūt q̄busdā fundamētis sup
reb⁹ eiusdē sp̄ei sp̄alissime. ḡ rel'ones hꝫ sunt entitates ab
illis fundamentis distīcte. ꝯña p3: q̄ res dīntes sp̄ē ꝛ gn̄e
magis dīnt his que sunt eiusdē sp̄ei. añs declarat'. nā sili
tudo fundata sup q̄litate. ꝛ eq̄litas fundata super q̄ntitate
magis ꝯueniūt q̄ȝ silitudo ꝛ relatio potentie actiue q̄ p̄nt
fundari sup eūdē caloꝛē nūo respectu eiusdē. ēt assumptū
p3: q̄ due p̄ime ptinent ad p̄ᵐ modū relatiuoꝝ: duaꝝ vo
aliaꝝ vna ad p̄ᵐ: altera ad 2ᵐ modum pertinet relatiuoꝝ.
7ᵐ ¶ 7ᵘˢ seq' q̄ inter eadē extrema nō p̄nt esse rel'ones diuer
se s̄m sp̄ēm. ꝯñs est falsum. Nā inter caloꝛē ꝓducētē ꝛ in
ter caloꝛē ꝓductū: fundat' rel'o mō numeri. v. g. silitudo ꝛ
8ᵐ rel'o mō po'. s. ꝓductiui ad ꝓductū. ¶ 8ᵘˢ seq' q̄ sic aliqua
M fundamenta sunt in gn̄e sube aliq̄ i p̄dicamēto q̄ntitatis ꝛ
aliq̄ q̄litatis. sic ēt aliq̄ rel'ones eēnt in p̄dicamento sube:
ꝛ aliq̄ in p̄dicamento q̄litatis: ꝛ alique in p̄dicamēto q̄nti
tatis: ꝛ sic per ꝯñs p̄dicamentū relatiuoꝝ nō esset distīctū
9ᵐ p̄dicamentū ab illis trib⁹. ¶ 9ᵘˢ ipol'e est eādē rē eē ad se ꝛ
nō eē ad se: ƺ absolutū est ad se. rel'o aūt nō est ad se. ḡ ꝛc̄.
¶ Cōfirmat' q̄ ipol'e est q̄ opposite dr̄e ꝯueniāt eidem:
ƺ esse ad se ꝛ esse ad aliū: sunt dr̄e opposite imediate diui
10ᵐ dentes ip̄m ens. q̄re ꝛc̄. ¶ 10ᵘˢ plus distiguunt' p̄ diuidētia
ens q̄ȝ diuidentia 2ᵐ: ƺ ens diuidit' p̄ in absolutū ꝛ respe
ctiuū. ꝛ deide absolutū diuidit' in subam ꝛ q̄ntitatem ꝛ q̄li
tatē. ḡ plus dīnt absolutū ꝛ respectiuū q̄ȝ suba ꝛ q̄litas: ƺ
ille distiguunt' sic due res. igit'. ¶ xi⁹ ipol'e est q̄ de eisdez
reb⁹ p̄cise hēant ꝯcept⁹ alteri⁹ rōnis: ƺ si nullū absolutuʒ

eēt i mūdo p̄ter tres albedines. aīa adhuc posset hr̄e ꝯce N
ptū albedis ꝛ ꝯceptū silitudis. ḡ aliq̄ alia entitas eēt ibi
p̄ter absolutas. ¶ 12ᵘˢ ad rel'onē nō est p se mot⁹. 5 phy. ad 12ᵐ
fūdamētū rel'onis ē mot⁹ p se. ḡ ꝛc̄. ¶ 13ᵘˢ nulla res ē funda T. c. 10.
mentū sui ip̄i⁹ aut alic⁹ qd̄ ē sibi idē: ƺ absolutū est funda 13ᵐ
mētū rel'onis. ḡ ꝛc̄. ¶ 14ᵘˢ si nulla rel'o eēt entitas distīcta 14ᵐ
ab absoluṫ: tollit' ois cāsitas scd̄aꝝ cāꝝ. Nā qcq̄d cātur Scotus
a diuersis cāis scd̄is p̄exigit in eis d̄bitā ꝓportionē ꝛ ap vbi s̄.
proximationē ad h̄ q̄ cātur ab eis. Sȝ si ista ꝓportio ꝛ ap
proximatio nihil sit nisi absolutū. ḡ illa ita sunt real'r cāti
ua illi⁹ effcūs: q̄ȓ nō sūt approximata sic q̄ñ sūt: ꝛ si nō p̄nt
q̄ñ nō sunt approximata: ita nec q̄ñ sūt. nulla. n. alia realita
te posita nō pōt ab eis aliq̄d cāri qd̄ p̄ nō potuit. ¶ 15ᵘˢ s̄m
h̄ tollit' sepatio accn̄tiū a subto in sacro altaris. Nā si ibe 15ᵐ
rētia q̄ntitatis panis nihil aliō ē q̄ȝ ipsamet q̄ntitas. ḡ ita
post ꝯsecrationē q̄ntitatis iberet sic añ. ꝛ eodē mō pōt ar
de alijs accn̄tib⁹ si q̄ ponant' ibi sine subto. ¶ 16ᵘˢ idē ꝓbat' 16ᵐ
de cōpōne seu vniōe cōponentiū in cōpō: q̄ȓ si nō sit aliq̄
alia entitas ab absoluṫ cōponētib⁹. ḡ illis sepatis abinui
cē adhuc cōponerēt: ꝛ si sepata nō cōponūt vtriq nec ꝯiū O
cta. nulla. n. alia realitate posita nō p̄nt mō aliqd̄ cōponē
qd̄ p̄us nō potuerūt. ¶ Eodē mō pōt argui de vniōe ptiū
ꝯtinui: q̄ȓ si nō sit res alia p̄ter ptes ipsas: seq' q̄ ptes di
screte eēnt ꝯtinue. Nā pol'e est q̄ ita sint sibi p̄ime discre
te sicut ꝯtinue. vbi gr̄a. ēt de ꝯtiguis. ḡ si aliq̄ nō sīt ꝯtinue
ꝛ postea sīt: aliq̄ entitas est in eis q̄ñ sunt ꝯtinue: q̄ non est
q̄ñ nō sīt ꝯtiue: ꝛ ꝯstat q̄ nō entitas absoluta. q̄re ꝛc̄. ¶ 17ᵘˢ 17ᵐ
sp̄al'r de vniōe hūane nāe ad vbū in p̄sona xp̄i. Si. n. illa
nō esset entitas alia ab illa hūana nā: seq' q̄ si vbū nunq
assūpsisset nām hūanā. Et tñ fecisset illā absolutā eadē il
la eque fuisset real'r vnita vbo sicut mō est: ꝛ si nūc dimit
teret nām assumptaȝ. manente illa real'r in se adhuc esset
vnita vbo: ꝛ assumpta: qd̄ est falsum. ¶ 18ᵘˢ q̄dam ali⁹ do 18ᵐ
ctoꝛ arguit sic simul de vnione nāe humane ad verbum: ꝛ
de vnione māe ꝛ forme in cōposito: ꝛ accn̄tis ad subm: ꝛ
partiū continui adinuicē sic. Impossibile est ꝯtradictoria P
successiue verificari de eodē: nisi ꝓpter motū localē alicu Ockam
ius vel ꝓpter transitionez tēporis: vel ꝓpter ꝓductionez li. 1. d. 30
vel destructionē alicui⁹ entitatis: ista patent: q̄ etiam s̄m q. 4.
sanctos. ipossibile esset q̄ de⁹ p̄ non esset creans: ꝛ postea
esset creans nisi saltē creatura haberet post nō esse. Eodē
mō ipossibile esset q̄ deus mō nō esset annihilās: ꝛ postea
esset annihilans nisi creatura post esse hēret nō eē: ꝛ ita ē
in oibus: ƺ pol'e est nām p̄ nō esse vnitā: ꝛ postea vnitam:
vel ecōuerso: sine oi motu locali. ḡ opȝ q̄ ibi sit ꝓductio
alicui⁹ noui vel destructio: cū trāsitio tp̄is nō sufficiat: sed
manifestū est q̄ nullū absolutū opȝ produci vel corrūpi.
ḡ ꝛc̄. ¶ Eodez mō posset de⁹ face q̄ vna forma p̄ñs esset
māe: ꝛ p̄ nō iformaret mām ꝛ postea informaret: sic facit
duo corpora esse in eodē loco: ꝛ per ꝯñs forma vni⁹ māe
ita est p̄ñs māe alteri⁹: sic māe ꝓpe: ꝛ tñ tūc iformat vnā Q
ꝛ aliā nō. Eodē mō pōt argui de subto ꝛ accn̄te: ꝛ sil'r de li. 3. q. 1.
ptib⁹ ꝯtinui. ¶ 19ᵘˢ idez alibi q̄ntū ad vnionē nāe ad vbuȝ 19ᵐ
arguit sic. Quādocūq aliq̄ denoīatio ponit' que nihil di
cit vltra denoīabilia nisi existentiā extremoꝝ: qcq̄d cōue
nit alicui respectu vni⁹ indiuidui: ꝯuenit etiā sibi respectu
oium indiuiduoꝝ eiusdem rōnis: nisi aliquid conueniat
vni indiuiduo: ꝓpqd̄ ꝯuenit illa denoīatio respectu illi⁹ ꝛ
nō respectu alterius. Exemplū p̄mi. si creatio nihil dicit
vltra deū creantē ꝛ rē creatā: si deus dī creatoꝛ respectu
vni⁹ rei: dī ēt creatoꝛ respectu oium eiusdem rōnis. Sil'r
q̄ silitudo nihil dicit vltra alba: sicut duo alba sunt silia ꝛ
oia alia. Exēplū scd̄i p̄nitas in creaturis: nihil dicit vltra
extrema absoluta denoīata istis denoīantibus p̄r ꝛ filius.
Si tñ dī quis pater ꝛ respectu vnius hoīs q̄ nō respectu
cuiuscūq. hoc est: q̄ aliq̄d ꝯuenit patri respectu vni⁹ in
diuidui: qd̄ non respectu alterius: ꝛ h̄ est sibi ꝓpriū. puta

A actio ꝯuenit sibi respectu socratis: que nõ põt competere sibi respectu Joannis. saltẽ de facto non cõuenit sibi: ⁊ pp illud sic ꝓpriũ dr ille homo pr so. ⁊ non Joãnis. p3 g̃ maior. Sed si vnio in ꝓposito sit quedam denoiatio nihil dicens vltra extrema vnita: ⁊ nulla actio vel aliqḋ ꝓpriũ cõuenit vbo respectu vni⁹ nãe ⁊ non alteri⁹. g̃ eq̃liter est vna nã vnita sicut alia: hoc aũt est flm: ⁊ ꝯtra fidem. ¶ Si dicas ꝙ habuit aliq̃ actionẽ primã respectu nãe assumpte quã nõ habuit respectu alterius: q: mediante spũ scõ egit ꝙ nasceret de v̄gine ⁊ formauit corpus sine semine. ¶ Re. oẽm actionẽ primã quã habuit respectu nãe assumpte p̄t non hic respectu nõ assumpte: põt eni facere ꝙ ali⁹ nascatur de v̄gine: ⁊ tñ ꝙ non vniat sibi in vnitate ꝑsone. ¶ 20⁰
20ᵐ ad idẽ arguit idẽ sic: qñ ꝺnoians nõ dic̃ aliqḋ vltra ꝺnoiabilia: ipsis extrẽis nõ vnit: nec ꝟm formã nec ꝟm locũ si semel denoiat ſp denoiat. Exeᵐ de silitudine duoꝝ alboꝝ: s3
B nã assũpta a vbo p̄t dimitti sine aliq̃ mutatiõe fcã in ipsa ꝟm formã vł locũ. g̃ nã dimissa adhuc diceret vnita: qḋ flm est. g̃ vnio nãe ad vbum dicit aliqḋ vltra extrema vnita.
Hylar. ¶ Auctoritatib⁹ q̃q̃ ꝓbat ꝙ relatio sit res ab absolutis distincta: ⁊ p⁹ est Hyl. 12. de tri. vbi loquẽs de natiuitate filij dei ait. nasci qḋ erat iã nõ tm̃ nasci est: sed seipm̃ demutare
Ambr. cap. 5. nascẽdo: ⁊ ita nasci dicit relationẽ nouã. ¶ 2ᵐ ẽ Ambrosij p̄ de tri. Si ꝑus inq̃t erat deus ⁊ postea pr: gñonis accessione mutat⁹ est. Auertat de⁹ hãc demẽtiã. g̃ ꝑ solã accessionẽ relõnis fieret mutatio in ꝑsona diuina: qḋ nõ eẽt: nisi relatio eẽt res distincta a fundamẽto: q: fundamentũ p̄
Augus. cap. 4. existit. ¶ 3ᵐ est Augustini 5⁰ de tri. In rebus creatis atq̃ mutabilib⁹ qḋ nõ ꝟm subam distrestat vt ꝟm accñs dicat. vbi expsse videt velle ꝙ relatio illa saltẽ q̃ amitti põt: ma
cap. 7. cap. p. nente fundamento sit accñs in creatura. ¶ Ite3 infra. qḋ relatiue ꝓnuntiatur non indicat esse subam. g̃ relatio non est suba: sed accñs. ¶ Itẽ lib⁹ 7⁰ oĩs essentia q̃ relatiue dr ẽ ẽt aliqḋ excepto relatiuo: ⁊ ꝑus imediate dicit ꝙ si eẽntia
E illa relatiue diceret eẽntia: ipsa nõ eẽt essentia vbi expsse vr velle ꝙ essentia q̃ dr relatiue: sit entitas distincta ab illa relõne. ¶ Ad idẽ est auctras pħi in p̄dicamẽtis. Ad ali
Pho Aureo. Cõ. 70. qd sunt q̃cũq̃ hoc ipm̃ ꝙ sunt alioꝝ dñr. Cõstat aũt ꝙ fundamẽtũ non est ad aliud hoc ipm̃ qḋ est. ¶ Ad hoc ẽt vr ẽẽ Cõmẽ. ⁊ p̄ qdẽ p̄ phy. vbi ex itẽtione ꝓbat ꝙ potentia mãe q̃ est relatio distiguit a suba mãe. ait. n. ꝙ accidit substãtie ei⁹. l. mãe: vt sit in po⁰ omnis forme. nõ ꝙ potẽtia sit in suba eius: ita ꝙ sit pars distinctionis: qm̃ si potentia eẽt in suba eius: tũc eius eẽntia destrueret per ablatione3 po⁹ ⁊ p̄ntiam forẽ in actu. s. forme ad quã hẽbat potentia3 vt reciperet eam: ⁊ vlr si potentia esset in suba eius: tunc suba eius corrũperetur apud gñonem: ⁊ eẽt in p̄dicamento ad aliquid ⁊ non in p̄dicamento sube. vbi appet expsse
Cõ. 18. ꝙ loquitur de potentia que est relatio: ⁊ illã dicit non esse suba3 eius. ¶ Itẽ 5⁰ meta. dicit. ꝙ relatio accidit q̃titati ⁊ ceteris p̄dicamentis. ergo est entitas distincta ab illis.
G D ¶ Itẽ li. 12⁰ cõᵐ. 19. dicit ⁊ ꝙ d3 hõ dubitare vtrum elẽnta sube sint elẽnta relõnis ⁊ alioꝝ aut nõ. Sed est incõueniens vt sint eadẽ. Tũc. n. suba ⁊ relo erũt sub eodẽ gñe. h attende ꝙ dicit elinta relõnis ⁊ sube nõ eẽ eadẽ. ex q̃ seq̃t nec relo ⁊ suba. Itẽ deducit velut ad incõueniens ꝙ tunc suba ⁊ relo erũt sub eodẽ gñe. qḋ tñ seq̃ret si aliq̃ relo eẽt suba. Deinde post vba p̄missa imeᵗᵉ adiũgit. Et dixit ꝓpe relõnẽ q: est debilioris eẽ alijs p̄dicamẽtis ita ꝙ qdã reputauerũt ipm̃ eẽ ex scdis intellectis. Sed abᵐᵒ nõ est debilis entiᵉ. q̃re ⁊c. Plures alie auctes tã Auic. q̃3 simplicij possent adduci sed nõ est multũ curãdũ de illis. ¶ Ad
Ad p̄m rõnem. primã q̃nis absolute posset negari antecedens: eo ꝙ in sua proprietate sit falsum. Rudioribus tamen subueniendo distinguo duplicẽ sensum qui põt haberi de ipso. vnus est. ꝙ possibile est qualibet entitate absoluta alicuius. vbi gfa. sortis manente entitatem que est relatio ⁊ qua

est talis. vbi gfa. similitudo eius ad platonẽ desinere eẽ: ⁊ hic est sensus quẽ h3 antecedens ꝟm suã ꝓpriam significationẽ. Alius sensus est. ꝙ possibile est qualibet entitate absoluta sortis manente: sor. desinere esse similem platoni: siue hãc posse eẽ verã: sor. nõ est similis pla. in primo sensu. ꝯña est necessaria: sed antecedẽs est falsum. Et ad ꝓbationem dico ꝙ (transmutato platone ꝟm q̃litatẽ ⁊ cetera) entitas que nũc est similitudo nõ desinit esse: sed manet: verũtamẽ ipsa desinit esse similitudo sicut etiã ipsa desinit esse eiusde3 speciei cum platonis qualitate. ꝓpterea q: nulla tũc est qualitas platonis: cui ista (esto ꝙ sit) sit eadẽ specie: Et sicut etiã sor. desinit esse similis pla. q: desinit eẽ talis q̃lis est pla. ⁊ hoc nõ est propter desitionem alicuius entitatis in sor. sed ꝓpter desitione3 entitatis in platone qua non existente: sor. nõ est talis qualis est plato: ⁊ p ꝯña neq̃ similis ei. ¶ Ex quo p3 ꝯñter ꝙ in isto sensu 2⁰ añs est veꝝ. sed ꝯña non valet. Nec sequit ꝙ sit possibile eandẽ entitatẽ silr esse ⁊ nõ eẽ: cũ nõ ponã aliquã entitatẽ F
desinere esse: sed bene sequitur: ꝙ simul eadem entitas q̃ nũc est similitudo: tũc sit: ⁊ ipsa non sit similitudo: qḋ nullatenus repugnat. ¶ Exemplum oium p̄dictoꝝ. Constat. n. ꝙ prescientia dei de antichristo. non est entitas distincta a deitate: nec entitas que est p̄scientia: põt desinere esse manente diuinitate: sed bñ põt desinere eẽ prescĩetia. Nã si antichrs esset aut nõ esset futurus: quoꝝ vtrũq̃ est possibile ipsa vtiq̃ desineret esse prescientia. cũ nulla possit esse prescientia nisi futuri: nec tñ entitas que est prescietia: aut aliqua que sit in deo desineret esse. ¶ Sic respon parte. 2. cap. 14.
dere nos docet Hug. de sacra. li. p. vbi dicit. ꝙ sciẽtia ⁊ p̄scientia dñr ad aliquid. Scia. n. est eoꝝ que sunt: p̄scia vo futuroꝝ. Et q: põt ex hoc argui ꝙ futura p̄nt nõ eẽ futura. g̃ p̄scia põt non esse p̄scia: aut idem est qḋ dei essentia.
¶ Ad hoc rñdent sic: ⁊ fuisset qdem scia eoꝝ que eẽnt: p̄scia aũt nõ fuisset eoꝝ que futura nõ eẽnt: nec idcirco minus aliquid in creatore fuisset: si p̄scia eoꝝ que non essent futura non fuisset: q: ipsa que p̄scia est scia: fuisset etiam si prescia non fuisset: qm̃ futuꝝ aliqd nõ fuisset. Ecce ꝟm eũ cap. 16. G
ꝙ si nihil fuisset futurum non fuisset p̄scia. Et tñ nihil minus fuisset in deo: sed ꝙ nũc est p̄scia nõ fuisset p̄scia. eodẽ modo si nunc nihil eẽt futuꝝ: qḋ fuit p̄scia non esset p̄scia ⁊ desineret esse p̄scia: ⁊ tñ nihil minus esset in deo: nec aliqua entitas dei desineret esse. Silr dõm est in proposito. Nã ⁊ simile argumentũ posset formari ad ꝓbandũ ꝙ p̄scientia esset entitas distincta a deo. silr ꝙ deus ⁊ creans distinguuntur realr: ⁊ multa alia falsa: sed ad oĩa p3 per p̄dicta modus rñdendi. ¶ Ad 2ᵐ dr ꝙ duplex sensus põt
hři ex añte. Unus ⁊ ꝓprius est: ꝙ entitas que est relatio Ad 2ᵐ
vel silitudo sor. põt augeri ꝟm se: queãdmodum dicimus aliq̃s formas augeri dũ nulla absoluta entitas sor. augeť illo mõ: ⁊ sic añs est falsum. Alius sensus est: ꝙ possibile est ꝙ per silitudinem sor. ipse sor. denoieť magis similis: ⁊ tñ nulla entitas eius absoluta augeat illo mõ: ⁊ sic ẽ verũ añs: q̃uis iste sensus sit sibi improprius: nec ille in isto 2⁰ D
sensu infert seipm̃ in p̄. In hoc aũt 2⁰ sensu ꝯña non valet: qm̃ nõ est incõueniens idem augeri 2⁰ mõ: ⁊ non augeri p̄ mõ. Et vlteri⁹ q̃tũ ad 2ᵐ casum dico. ꝙ non est incõueniens idẽ remitti p̄ mõ ⁊ augeri 2⁰ mõ. ¶ Probatio vo añtis nõ ꝓcedit: qm̃ in primo casu silitudo nõ itẽdit p̄ mõ sicut nec albedo: sed 2⁰ mõ tm̃: ⁊ eodẽ modo ẽt intenditur albedo: silr sicut remittiť albedo remittitur similitudo: ⁊ sicut intendiť vel augeť silitudo sic ⁊ albedo in 2⁰ casu. ¶ Posset aliter rñderi sic: q: si augeri ⁊ non augeri sumantur opposite. añs est flm. si vo disperate añs est veꝝ: sed ꝯñtia non valet: tũc ad ꝓbationẽ añtis dico: ꝙ cu3 nõ sit aliud augeri vel itẽdi vt in ꝓposito loqmur q̃3 fieri maius: ⁊ maius sit adiectiuũ: cui addẽdũ est substãtiuũ: vt ꝓpõsit intelligibilis: ꝗ in ꝓposito dr ꝙ silitudo augeť ⁊ non albedo:

I vel itelligit̃ q̄ silitudo sit maior silitudo vel q̄ sit maior
albedo. ¶ Si p̄ mó ɔcedo. si 2ᵐ mó nego. Et eodẽ mó cuꝫ
dr̃ q̄ albedo nõ augetur. si itelligit̃ q̄ albedo non sit maior
silitudo nego. Si vero itelligit̃ q̄ nõ sit maior albedo cõce
do: sed tũc nõ sumunt̃ opposite augeri ⁊ nõ augeri: qm̃ fie
ri maiorẽ albedinẽ ⁊ non fieri maiorẽ silitudinem vel eɔ̃
nõ sunt opposita: qnimo vere cõpossibilia circa ideꝫ: ⁊ ex
hoc pꝫ q̄ non tꝫ ɔña. si añs sumat̃ 1ᵒ mõ. ¶ Eodem mõ q̄ztũ
ad 2ᵐ casum dico q̄ sicut albedo remittit̃. i. fit minor albe
do: sic ẽt silitudo fit minor albedo: ⁊ sicut etiã silitudo fit
maior silitudo sic ẽt albedo fit maior silitudo. Ideo autẽ
dꝫ fieri maior silitudo: qm̃ subm̃ fit per illã formalr̃ ma-
gis sile: ⁊ hec rñsio in sñia vel nullatenus vel modicũ dif-
Ad 3ᵐ fert a p̄ʹ. ¶ Ad 3ᵐ nego minorẽ. Et ad pbationem dico q̄
sor. qbuscunq̄ ⁊ quotcũq̄ est similis per vnicã albedineꝫ
est ẽt similis per vnicã silitudinem. Nã ei⁹ silitudo nihil
Ad 4ᵐ est aliud q̄ ei⁹ albedo p quã ẽ silis. ¶ Ad 4ᵐ nego ɔñaꝫ.
K ¶ Ad pbationeꝫ dico q̄ silitudo ⁊ dissilitudo nõ sũt op-
posite nõ eni opponunt̃ relatiue cũ non dicantur relatiue
adinuicẽ. Non eni silitudo dr̃ silitudo dissimilitudinis: nec
simile dr̃ dissimili sile: nec eɔ̃. Quecũq̄ aũt opposita sunt
tanq̄ ad aliqd idest relatiue ipm̃ q̄ sunt alioꝝ dñr: aut q̄-
cũq̄ mõ adinuicẽ. i. q̄cunq̄ casuali habitudie: vt dic̃ phs
in ca° de oppositi: in post pdicamentis. ¶ Itẽ nõ sunt op-
posita ɔ̃rie: q̄ aliqd idẽ numero põt esse sile ⁊ dissimile re
spectu diversoꝝ: qd̃ non ɔtingeret si silitudo ⁊ dissimilitu
do eẽnt res ɔ̃rie: aut isti termini simile ⁊ dissimile forẽt cõ
trarij: sicut pꝫ per phm̃ in pdicamẽtis in ca° de q̄ztitate. q̄
per hoc pbat q̄ magnũ ⁊ parvũ nõ sunt ɔ̃ria. Un̄ illud arᵐ
est ɔtra arguentes: q̄ si silitudo ⁊ dissilitudo sint res abi
uicẽ ⁊ fundamento distincte ⁊ sunt ɔ̃rie: nõ pñt eidẽ sil̃ in
esse: nec idẽ posset eẽ sile ⁊ dissimile: cui⁹ oppositũ dicunt.
¶ Adverte tñ q̄ q̄zuis dictuꝫ sit q̄ oia opposita relatiue
dicant̃ adinuicẽ: non tñ eɔ̃: oia que dñr adinuicẽ sunt op-
L posita relatiue: sed ea tñ que de eodẽ respectu eiusdẽ veri
Ad 5ᵐ cari nõ põt. ¶ Ad 5ᵐ ɔcedo q̄ in q̄cũq̄ est perfecti⁹ abso-
lutũ: in eodẽ relatio que est eadẽ illi absoluto est pfectior:
⁊ cuiuscũq̄ albedo est pfectior eius silitudo que ẽ albedo
est pfectior: nec tñ seq̄t q̄ oẽ qd̃ est albius est similius. nec
sicut sequit̃ albedo sor. est pfectior. g̃ sor. est albior: sic seq
tur similitudo so. est pfectior. g̃ socrates est similior. Et est
rõ qm̃ sicut ad hoc q̄ albedo sit similitudo reqrit̃ q̄dã alia q̄
litas eiusdẽ spẽi. i. alia albedo: que tñ non reqrit̃ ad hoc q̄
ipsa sit albedo: ⁊ silr̃ ad hoc q̄ albũ sit simile reqrit̃ aliud co
albũ: qd̃ tñ nõ reqrit̃ ad hoc q̄ ipm̃ sit albuꝫ. Sicut ad hoc q̄
ipm̃ sit similius non sufficit q̄ ipm̃ sit albius: sed reqrit̃ q̄
eius albedo minus excedat vel excedat̃ ab albedine alte
rius: ⁊ q̄ aliquid põt esse albius: ⁊ magis excedere aliud
fm̃ albedinẽ. ideo nõ sequit̃: si aliqd est albius q̄ ⁊ ipm̃
sit similius. ¶ Posset etiã rñderi fm̃ 2ᵐ rñsionem datam
M ad 2ᵐ rõnem. vꝫ q̄ sicut albedo est pfectior albedo: sic si-
militudo sibi eadẽ est pfectior albedo: esto q̄ nõ sit perfe-
ctior similitudo. q̄ nec ipa albedo ẽ pfectior silitudo: nũc
aũt nõ sequit̃: similitudo huius est pfectior albedo. g̃ hoc
est simili⁹. seq̄t aũt silitudo hui⁹ est pfectior similitudo. g̃
Ad 6ᵐ hoc est similius. ¶ Ad 6ᵐ dico q̄ aliud est aliq̄ esse diuer
soꝝ generꝝ vel spẽrum: ⁊ aliud est aliqua differre gñe vel
spẽ. Nã aliq̄ duo dicunt̃ differre genere: quoꝝ neutrũ est
eiusdẽ generis cũ altero ⁊ vtrũq̄ est in genere. Sed illa di
cunt̃ eẽ diversoꝝ generꝝ que sunt in pluribus generibus:
⁊ ista multũ dñt: q̄zuis vtrũq̄ aliqñ pro altero iproprie
accipiat̃. Nã vna res põt esse in plurib⁹ generib⁹: ⁊ tñ nõ
põt a seipsa differre genere primo mõ: alioquin ipsa eẽt in
aliquo genere in quo ipsa nõ esset: qd̃ iplicat ɔtradictionẽ
Tũc ad rõnem cũ dr̃. q̄ alique relationes fundate super
rebus diversoꝝ generũ magis cõueniunt q̄busdã funda-
tis super rebus eiusdem spẽi specialissime; non faciendo

pro nunc vim in eo qd̃ dicit̃ relationeꝫ fundari in tali vel N
tali absoluto: de quo habet̃ argumentũ sequẽs. dico q̄ si
res ille dicant̃ diuersoꝝ generꝝ. i. genere dñtes: sicut pro-
batio ɔñe videtur accipere. Añs illud est falsuꝫ. ¶ Ad p
bationem dico supposito q̄ nulla q̄ztitas sit q̄litas: queli-
bet eq̄litas q̄ztitatis magis differt a q̄libet silitudine q̄li-
tatis: q̄ similitudo caloris pductiui ab actiuitate vel po-
tẽtia eiusdẽ. vocet̃ aũt actiuitas vel potentia relatio illa q̄
dr̃ relatio potentie: qnimo ista similitudo ⁊ ista potentia
nullo mõ dñt: sed sunt idẽ numero: ⁊ in quocũq̄ gñe vel
specie est hec silitudo est ista potentia: ⁊ eɔ̃: ⁊ vtor hic ter
minis significatiue. Si aũt q̄litas esset q̄ztitas non esset p
batio ad ppositum. Si vero in añte dicant̃ res diuersorum
generꝝ. i. extites in plurib⁹ generibus: q̄ añs est ppositio
idefinita põt ɔcedi. Sed ɔña tũc nõ valet: nec pbatio ten
dit ad hũc sensum. ¶ Ad 7ᵐ cũ dr̃ q̄ iter eadem extrema Ad 7ᵐ
nõ pñt esse relationes diuerse fm̃ spẽm si intelligitur ppe
ɔcedo illud ɔñs. ¶ Ad probationẽ falsitatis dico: q̄ relo
caloris iquãtũ est pductiu⁹: ⁊ relo eiusdẽ caloris inquan O
tum est silitudo eius in quo est ad aliud calidũ: non sunt
diuerse fm̃ spẽm. qnimo in quacũq̄ specie est silitudo est
relo illius: inquãtũ est pductiuus siue pductiuitas: vt sic
loquar ⁊ eɔ̃. Si vero intelligit̃ ɔñs improprie. sic. vꝫ nõ pos
sent eẽ relones q̄ eẽnt in plib⁹ spẽb⁹ pdicamenti relonis:
tũc nego ɔñtiam. Nã idem calor nũero est in plibus spe-
ciebus relonis: est eni silitudo: ⁊ fm̃ hoc est in vna specie
relonis: ⁊ est dissilitudo respectu frigidi: ⁊ vt sic est in spe
cie aliq̄ alia ⁊ est potentia pductia: ⁊ vt sic est in alia spe-
cie relonis: ⁊ est effect⁹ dei: ⁊ sic ẽ in alia: ⁊ sic posset osten
di q̄ esset in valde multis spẽb⁹ relonis fm̃ aliã ⁊ aliam
rõneꝫ: sic etiã idẽ calor fm̃ aliã ⁊ aliã rõnẽ est in diuersis
spẽbus q̄litatis. s. pᵃ ⁊ 3ᵃ: vt pꝫ per Phm̃ in pdicamentis.
Et aduertẽdũ q̄ cũ i pcedẽtib⁹ dixi silitudineꝫ caloris vel
q̄litat̃ vel eq̄litat̃ q̄ztitatis: ⁊ sic de alijs itrãsitiue locutus
suꝫ: vt sit sensus: silitudo q̄ est q̄litas ⁊ eq̄litas q̄ ẽ q̄ztitas: P
⁊ sic eodeꝫ mõ de alijs. ¶ Ad 8ᵐ ɔcedo aliq̄s relones esse Ad 8ᵐ
in pdicamento sube: ⁊ aliq̄s in pdicamento qualitatis: ⁊
aliquas quãtitatis: nõ tñ iquãtũ relones sunt: sed ex hoc
nõ sequit̃ q̄ pdicamentũ relonis nõ sit distinctũ predica-
mentũ ab alijs: qm̃ cũ distinctione predicamentoꝝ stat q̄
vna res sit in pluribus pdicamẽtis: vt magis patebit in 2°
libro. ¶ Ad 9ᵐ nego minorem. rõne illius partis. relo nõ Ad 9ᵐ
est ad se. si sumat̃ significatiue. Nã lꝫ relo nõ oẽ qd̃ ipsa ẽ
ipsa sit ad se: q̄libet tñ relatio est aliqd ad se: vt supra pba
tum est. Ad ɔfirmationem dico q̄ esse ad se ⁊ esse ad aliũ
si sumat̃ fm̃ ideꝫ sunt opposita: nõ aũt si fm̃ diuersa. v. g.
esse hoiem ad se: ⁊ esse hoiem ad aliud sunt opposita. sed
esse hoiem ad se ⁊ esse dñm ad aliud: non sunt opposita.
Et pmo mõ fm̃ bonũ intellectũ ɔcedi põt q̄ sunt dñe di-
uidentes ens: ⁊ q̄ non pñt eideꝫ conuenire. 2° aũt mõ non
sunt dñe entis: ⁊ possunt eidẽ vtriq̄ ɔuenire: imo cuilibet Q
conueniũt: vt supra pbatũ est. ¶ Ad 10ᵐ dico pmo q̄ ma Ad 10ᵐ
ior ad bonum intellectũ nõ veritateꝫ hꝫ qñ diuisio nõ ẽ p
simplr̃ opposita. Instãtia. Si diuidat̃ ens in causaꝫ ⁊ cau
satũ: lꝫ omne ens vel causa sit vel causatum: aliqd tñ ⁊ est
causa ⁊ causatũ: sicut quedã cã scd̃a: ⁊ per ɔñs aliq̄ cã: ⁊
aliqd̃ causatũ minus distinguit̃ q̄ due cause vel duo cau
sata inter se. Silr̃ bonum (vt pꝫ pmo ethicoꝝ) diuidit̃ in cap. 10
vtile delectabile ⁊ honestum: ⁊ q̄libet hoꝝ põt diuidi: ⁊
tñ bonũ honestũ est delectabile vt ibidẽ dicit̃: ⁊ p ɔñs ali
qd̃ honestũ ⁊ aliqd̃ delectabile min⁹ distinguunt̃ q̄ duo
honesta iter se: vel duo delectabilia. Ad ppositũ. diuisio
entis in absolutũ ⁊ respectiuũ nõ est p opposita: q̄ omne
respectiuũ est absolutũ ⁊ eɔ̃. Scd̃o dico ad minoreꝫ q̄ lꝫ
hec ppõ sit vera. oẽ ens est absolutũ aut respectiuũ: pprie
tñ non diuidit̃ ens in absolutum ⁊ respectiuũ. Nec ppe
dr̃ ens aliud absolutũ aliud respectiuũ: nõ plus q̄ si dice
ret homo

A rer̃ hõ alius risibilis alius susceptibilis disciplie. Ex quo p3 q̃ minor est falsa. Diuisio ergo p absolutũ ⁊ respectiuũ nõ est diuisio rerũ:sed potius p̃dicabiliũ:quorũ quedã sũt absoluta.i.p̃dicant̃ ad se:quedã vo respectiua.i.que predicant̃ ad aliud:sicut est diuisio predicationum alie:sunt absolute alie respectiue vel relatiue.i.alie sũt quibus aliqua dicunt̃ esse ad se:alie qbus dicunt̃ esse aliqd ad aliud.

Ad 11m. ❡Ad 11m dico q̃ de eisdẽ rebus pñt hr̃i plures ɔceptus alterius rõnis:quorũ aliqs vel aliqui non sunt q̃ditatiui. qualis est ois ɔcept⁹ relatiuus vel ɔnotatiuus:põt eni q̃libet res ɔsiderari f3 se:⁊ in cõparatione ad aliud:⁊ tales

Ad 12m. ɔsiderationes sũt vtriq3 alteri⁹ ⁊ alterius rõnis. ❡Ad 12m dico q̃ nunq̃3 est motus vel mutatio ad rem absolutam quin simul fit mutatio ad rem que est relatio. Unde si aliquid fiat album per sui mutationẽ ⁊ preexistat aliud coalbum fit etiã simile per suam mutationẽ:⁊ sicut istud mutat̃ ad rem que est albedo:sic ẽt mutat̃ ad rẽ que est silitu

B do. Dicit̃ tñ q̃ ad albedinẽ est per se motus:⁊ nõ ad relationẽ:qa ipo͛e est q̃ aliqd de nõ albo fiat albũ sine sui mutatione. Sed vtriq3 de nõ sili põt aliqd fieri sil'e sine vlla sui mutatione:per solã mutationẽ factã in aliquo coalbo:q̃pp p accñs est q̃ aliqd mutat̃:cũ de nõ relatiuo fit relatiuũ.per se aũt qd̃ mutat̃ cũ de nõ albo fit albũ:⁊ sic de hõ:⁊ hec est rõ quã in ppposito reddit Phs in 5o phyſi.⁊.11.

T.c.10. meta. vt supra allegatũ est. ❡Ad 13m posset dici ad hoiẽ

Ad 13m. p̃mo q̃ ɔcessis premissis adhuc nõ sequit̃ q̃ absolutũ nõ sit relatio:sed solũ q̃ nõ est relatio cuius est fundamentũ: nõ aũt vlterius seq̃t̃.absolutũ nõ est relatio cuius est fundamẽtum.ergo absolutum non est relatio. Sed arguitur ab inferiori ad superius negatiue a parte p̃dicati.

C ❡Ad rẽ aũt magis.⁊ ad intẽtionẽ doctorũ antiquorũ dicentiũ q̃ relatio nõ distinguit̃ a fundamẽto.⁊ q̃ relatio ⁊ fundamẽtũ sũt idẽ. Dico q̃ hõ verba nõ sũt accipiẽda sc3 fm ppriã sermonis significantiã:qm̃ sic falsa sũt.nec eos tal'r itellexisse aliqs beniuolus auditor vel lector putaret: qr statim apparet q̃ iplicat ɔtradictionẽ quã latuisse tantos doctores nullus sapiẽs cogitaret. Sed in proprie loq̃bant̃.vtentes actu exercito p significato.⁊ vere tamen in sensu quẽ habebãt. Uñ.ad ar. ❡Dico tñ aliter q̃ si volumus initi pprietati sermonis:nulla relatio est suũ fundamentũ:sed ql3 q̃ h3 fundamentũ distinguit̃ ab eo. Et isto mõ albedo nõ est fundamẽtũ silitudis poti⁹ q̃3 ecõuerso: s3 si aliqd est fundamẽtũ silitudinis est fundamẽtũ albedinis. Nec video q̃ sic loquendo:aliud sit fundamẽtum q̃3 subm. Nõ sic aũt puto intellexisse antiquos doctores dicẽtes:q̃ relatio ⁊ fundamẽtũ sunt idem:nec arbitror aliquẽ sane mẽtis sic illos intellexisse putare. Dico g̃ iuxta verũ sensum q̃ relatio ⁊ fundamentũ nõ supponũt pro veris rebus extra aiam:cũ dicit̃ rel'o ⁊ fundamentũ sunt idẽ:s3 p

D ipsis terminis vel cõceptib⁹ relatiuo ⁊ absoluto eiusdem rei:q̃rũ absolut⁹ dr̃ fundamẽtũ relatiui:nõ qa sit ei⁹ subm sed qr est prior eo ⁊ p̃supponit̃ ei respectu rei corñdentis vtriq3. Est aũt pori causalitate f3 q̃ talẽ poritatẽ attribuimus terminis. Nã q̃3uis idẽ sit albũ ⁊ sil'e ⁊ albedo ⁊ similitudo.tñ nõ qr aliquid est sil'e alicui albo. ideo ipsum est albũ:sed econuerso:qr ipsum est album:iõ ipm est sil'e alteri albo:nec qr aliqd est silitudo ad albũ:ideo est albedo:s3 econuerso:⁊ ideo est terminus albũ est hoc mõ por isto termino sil'e:⁊ iste termin⁹ albedo est por isto termino silitudo respectu eiusdẽ rei pro qua supponũt. Itẽ est por poritate ɔñe. Nam sequit̃ ɔñtia simplici aliqd est sil'e albo.g̃ ipm est albũ:⁊ nõ sequit̃ ecõuerso. aliqd est albũ. g̃ est sil'e albo. qr si ipsu3 solũ cẽt albũ.añs cẽt verũ:⁊ ɔñs falsu3. Et ppter istã poritatẽ per quãdã silitudinẽ ad fundamẽtũ domus:qd̃ est p̃ma pars eius:⁊ ceteris supponitur ⁊ ei nulla.sil'r iste ɔceptus absolut⁹ vocat̃ fundamentum relatiui:⁊ qr isti conceptus supponũt pro eodẽ ⁊ verificant̃ p eodẽ:iõ dicit̃ (vtendo actu exercito p signãto) E q̃ idẽ est. Unde cũ dicit̃ fundamentũ ⁊ relatio sunt idem, sensus est.relatio ⁊ fundamentũ supponũt p eodẽ.vel de relatiuo ⁊ fundamẽto verificat̃ esse idẽ:qui act⁹ sic significat⁹ debet exerceri:sumẽdo terminos absolutũ ⁊ respectiuũ supponẽtes p eodẽ vbi gr̃a.albedo ⁊ silitudo. Sic albedo ⁊ silitudo sunt idem in quo actu exercito termini supponunt significatiue:q̃3uis cũ dr̃ albedo est fundamẽtu3 silitudis supponũt mal'r vel simpl'r. Et est iste modus loquẽdi silis ei quo dicimus. Passio ⁊ subm sũt idẽ. Per qd̃ recte sentiẽtes intelligũt hũc actũ signãtũ de passione ⁊ subo verificari esse idem:qui sic exercet̃ homo ⁊ risibile sũt idẽ:vel aliqd sil'e.sumẽdo gr̃a exẽpli.in quo actu exercito termini stãt signãtiue:q̃3uis cũ dicit̃.hõ est subm ⁊ risibile est passio:⁊ hõ ⁊ risibile stãt mal'r vel simpl'r. Secũdũ hũc sensu3 puto illos fuisse locut⁹. Et ego ipse sic intelligo si alibi vtor isto mõ loquẽdi. ❡Ad 14m nego ɔñã3 Ad 14m

⁊ ɔcedo tales causas nõ agere nisi approximans passis. qd̃ ẽ sco.
nec tñ approxmatio est aliq̃ entitas distincta ab absoluta vbi sup.
entitate approximati. Et cũ arguit̃ q̃ tũc agerẽt etiã non approximata.nego. F Ad pbationẽ cu3 dicit̃ q̃ nulla alia entitate posita ⁊c̃. Dico q̃ falsum est.qnimo eadẽ entitas precisa dum distat:nec est sufficiẽter ppinqua:non agit:⁊ si fiat ppinqua agit. Et si dicat̃ q̃ ppinquitas nõ est alia res ab ipsa:non plus ipsa erit ppinqua quãdo agit q̃3 qñ nõ agit. Dico q̃ falsu3 ẽ:qr res vna nõ est remota ab alia p aliquã rẽ informãtẽ eã que sit remotior. Sed ideo dicit̃ remota qr inter ipsam ⁊ aliam interiacet spatiũ vel distantia media:vel interiacere põt ipsis local'r nõ mutatis. Sic non dicit̃ ppinqua vel pxima ppter aliquã talẽ rẽ:s3 qa inter eã ⁊ aliam nullũ interiacet spatium. ❡Ad 15m nego Ad 15m

ɔñam:⁊ sil'r aliam ɔñam que fit ad pbationẽ p̃me. Nam q̃3uis dum accidẽtia panis inherẽt sube eius ipsa inherẽtia nõ sit aliud q̃3 ipm accñs inherẽs:⁊ ipm accñs est ipsa inherẽtia:qñ tñ ablatum est subm.tunc entitas que prius fuit inherẽtia nõ est iherẽtia. Sicut nec accñs qd̃ prius in G hesit subiecto:tũc inheret subiecto:⁊ ideo tunc non est in

Ad 16m. subo. ❡Ad 16m nego etiã ɔñam. Nam q̃3uis vnio vel cõpositio nõ sit alia entitas ab vnitatibus ⁊ cõpositionibus diuisim ⁊ ɔiunctim:non qualitercũq3 tñ existentia cõponunt:sed solũ quãdo vnũ est forma ⁊ actus alteri⁹:⁊ aliud est potẽtia ⁊ mã eius ad qd̃ nulla entitas p̃ter illa media ligãs vel ɔiungens requirit̃:vt p3 8o meta.⁊ 2o de aia. Ad T.c.5.

id qd̃ annectit̃ de partibus continui.dico q̃ nõ sufficit ad T.c.7.
ɔtinuitatẽ ppinquitas fm situm:sed requirit̃ q̃ ipse partes ppinque ɔstituant vnũ hoc aliqd:qd̃ nõ ɔtingit in cõtiguis. ❡Ad 17m nego ɔñam:⁊ reduco argm̃ ɔ̃ arguentẽ, Ad 17m

Na3 ɔstat q̃ nõ solũ natura est vnita verbo:sed econuerso.verbũ est vnitũ nãe:⁊ ita real'r ⁊ absq3 operatione aie: sicut econuerso:l3 alio mõ:⁊ tñ nõ est vnitũ per aliquam D entitatẽ de nouo ei inherentẽ:nec etiã per vnionẽ nature ad ipm:qr fm modũ loquẽdi sic arguentiũ.verbũ non est fundamentũ illius vnionis nec subm:sed termin⁹ tm̃.⁊ iõ ipm nõ est alicui per illã vnitũ:sed potius aliud sibi ɔñter loquẽdo ad dicta illorũ. Uel g̃ adhuc verbũ nõ est vnitu3 humanitati:qd̃ est hereticũ:vel est vnitum sine tali media vnione:qd̃ est ppositũ. Ad ɔñam g̃ illã dico q̃ non aliud intelligo cu3 dico nãm humanã esse vnitã verbo ⁊ eɔ̃: q̃3 illã esse ab eo ad vnitatẽ per se:seu qd̃ idẽ est ipm verbu3 ⁊ humanitatẽ esse vnã personã ad qd̃ nec requirit̃:nec p dest aliq̃ alia entitas a vbo ⁊ humanitate. Sed sicut aia rõnalis ⁊ caro sine tali media entitate vn⁹ est hõ:ita deus ⁊ hõ absq3 vlla alia entitate ligãte vnus est chr̃s:sed qua

Ad 18m quod ẽ Ocham vbi sup. liter sit puto oi viatori fore nãliter incõprehẽsibile:⁊ propterea nego ɔñam illã. ❡Ad 18m dico primo q̃ maior est falsa ⁊ multiplicẽ h3 instãtiã:sicut p3 supra di.16.

❡Et maxie fm dicta doctoris cui⁹ ẽ hec argm̃ h3 istantiã

I Nā sicut ipse ɔcedit ꝛ verū est. aliqs nō hñs spm̄ sctm̄ ꝼm
se. pōt illū hr̄e nulla entitate cāta vel distincta in eo vel spi
ritu sancto: aut alio aliquo. ꝛ constat ꝙ hoc nō est ꝓpter
transitū tp̄is q̄zuis nō possit hr̄e: ꝛ nō hr̄e spiritū sanctū ni
si in alio ꝛ alio tp̄e. nō plus q̄z ꝓpter trāsitū tp̄is nā possit
esse pꝰ vnita ꝛ postea nō vnita vel eꝫ. que tm̄ nō pōt. simul
esse vnita ꝛ nō vnita: sed in alio tn̄ ꝛ alio tp̄e. Silr̄ soꝛ. hñs
spiritū sanctum nō plus q̄z pla. pōt hr̄e spiritū sc̄m plus q̄z
plato. nulla re nouiter destructa vel ꝓducta. ꝛ per ɔñs cō
tradictoꝛia possūt succeˢˢ verificari sine ꝓductōe vl' destru
ctē rei ex q̄. ¶ Et si dicat̄ ꝙ iste doctoꝛ dicit illa ɔ̄dictoꝛia
verificari pp̱ lapsum tp̄is. Dico ꝙ verū est ꝙ ipse sic dicit.
sed ɔstat istud nō est verū ꝑ dicta. Aut si verū sit/nō minus
erit veꝝ in ꝓposito. ꝛ per ɔñs minoꝛ rōnis eius erit falsa.
ꝛ nō ꝓbabit̄ sufficiēter ɔñs. ꝙ est ꝓpositū. ¶ D. Habet i/
stantiā: qꝛ q̄zuis vt dicit: ipoſ̄e sit ꝙ deus p̄ nō sit creans ꝛ
postea creans. nisi aliq̄ creatura post nō esse habeat esse.
K nec ēt sit poſ̄e ꝙ p̄ nō sit adnihilās ꝛ post sit adnihilās. ni
si creatura post esset hēat nō esse. est tm̄ poſ̄e ꝼm eūdeꝫ. ꝙ
p̄ sit creans ꝛ postea nō sit creans. absq̄ ꝙ aliq̄ creatura
desinat esse vel accipiat eē. Nā si deꝰ in istāti. a. creet vnū
anˡᵘᵐ. ꝛ postea nihil creat. deus in instāti. a. est creans. sit
a. instās p̄sens. ꝛ post. a. nō est creās ꝛ tm̄ nulla res ꝓduca
tur. ɔstat. nec ēt aliq̄ destruit̄ cū creatio nō sit aliq̄ res alia
a deo ꝛ creatura ꝼꝫ eū ꝛ ꝼꝫ veritatē ēt: qꝛ tūc talis res ha
beret esse tm̄ ꝑ istās ꝙ est ipoſ̄e vt est supra ꝓbat̄. dis. 17.
nec apparet q̄ alia res destruat̄ ad h̄ ꝙ deus nō sit creās.
¶ D. Esto ꝙ nulla alia dari posset istātia. adhuc ipsa ma/
ioꝛ negāda esset pp̱ ea de qbꝰ agit̄ in ꝓposito. nā ꝓbatuꝫ
est ꝙ vnio mãe ad formā: nō est aliq̄ entitas a mā distīcta.
ꝛ eadē rō est de vnione eiꝰ ad formā accn̄ˡᵘᵐ ꝛ subalē. Si/
milr̄ ꝓbatū est: ꝙ vnio ꝑtium ɔtinui nō est aliq̄ talis enti/
tas alia. ꝛ ex quolꝫ istoꝝ pōt foꝛari instātia ad illā maʲᵒʳᵉᵐ.
¶ Scd̄o pōt negari minoꝛ. Nā cū nā humana ꝛ v̄bū sint
vnꝰ chr̄s: q nō minꝰ ē vna res ꝑ se q̄z soꝛ. vel pla. aut aliqs
L hō singularis: q̄zuis nā ꝛ verbū nō sic se habeāt adinuicē:
sicut mā ꝛ foꝛa platonis: ſꝫ alio mō ieffabili iuxta illud. Sic
aīa rōnalis ꝛ caro vnꝰ est hō: ita deꝰ ꝛ hō vnꝰ est chr̄s in
symbolo. Cū inq̄z ita sit: dico ꝙ si nā p̄ nō eēt vnita verbo
eo mō quo nūc est: ꝛ postea eēt: vna res eēt q̄ p̄ nō erat. s.
chr̄s. ꝛ si nā separet̄ a v̄bo: aliq̄ res desineret eē. s. chr̄s ꝼꝫ
ꝙ chr̄s est nomē ɔstituti ex vtraq̄ nā. Eodē mō si aīa soꝛ.
nō eēt vnita mãe: ꝛ postea eēt sortes: q p̄ nō erat: sicut mō de
facto iudas nō ē: ꝛ in resu rrectiōe (cū eiꝰ aīa corꝑi vniet̄)
erit iudas: ꝛ cū aīa soꝛ. nūc viuētis separabit̄ a corpe desi
Ad 19ᵐ net eē soꝛ. sicut mō pōt dici de ɔtinuo. ¶ Ad 19ᵐ dico ꝙ ma
ioꝛ est falsa: ꝛ pōt dari instātia saltē posito casu poss: ꝛ p̄ q/
dē. Nā poſ̄e est ꝼm veritatē ꝛ ꝼm istū doctoꝛē vt añ dcm̄
ē ꝙ. s. s. det̄ hoī esto ꝙ nullū eiꝰ donū det̄: aut aliq̄ entitas
de nouo crearet̄. ponat̄ ḡ ꝙ. s. s. det̄ h̄ mō soꝛ. ꝛ nō det̄ pla
M toni. tūc. s. s. vere denominabit̄ datꝰ: ꝛ denoīatio illa nihil
dicit vltra existētiā extremoꝝ: ꝛ soꝛ. ꝛ pla. sūt eiusdem rō/
nis: ꝛ tm̄ sic spūs scūs dr̄ datꝰ soꝛ. ꝙ nō pla. Nec aliqd aliō
ɔuenit vni eoꝝ plus q̄z alteri: ꝓpter qō spūs scūs sic de/
nominet̄ respectu soꝛ. ꝛ nō respectu pla. ¶ D. Posset deꝰ
facere duo corpoꝛa eiusdē rōnis ꝛ oīno silia i eodē loco: ꝛ
si sit vnio mãe ad foꝛaꝫ alia entitas a mā erūt ibi due vnio
nes eiusdē rōnis. Nā ꝼm istos in eadē. q. vniones multi/
plicant̄ ꝼm fundamēta: ꝛ tm̄ ɔstat ꝙ vna mā illaꝝ erit sic
informata ꝑ vnā illaꝝ vnionū ꝙ nō ꝑ aliā. Nec tm̄ talis de
nominatio dicit aliqd vltra māꝫ informātē ꝛ vnionē ifoꝛ/
mantē: ēt ꝼm istū doctoꝛē. Nec ēt aliqd est in vna vnione
plus q̄z in alia. pp̱ qō vna mā magis debeat denoīari ifoꝛ
mata respectu vnius q̄z alteriꝰ. Eodē mō pōt dici ꝙ deno
minatio q̄ ista mā denoiat̄ vnita sue vnioni: nihil aliud po
nit p̄ter ipsaꝫ ꝛ illā vnionē: cū mā nō sit vnita sue vnioni ꝑ
aliā vnionē p̄uiā. Et tm̄ ita dr̄ vnita sue vnioni ꝙ nō vnio/
N ni alterius mãe. ¶ Ad 20ᵐ dōm ꝙ si maioꝛ fiat vlīs est fal
Ad 20ᵐ ad Hyl. sa: sicut dictū est ad maioꝛē rōnis 18ᵉ. ¶ Ad aucto. Hyla.
dico ꝙ Hyla. vult dicere ꝙ si aliquid nasceret̄ postq̄z erat
demutaret̄ nascendo: nō qa acqreret aliquā relōnē ab oī
absoluta entitate distinctā: sicut argumentū intēdit con/
cludere: sed qa fieret ꝛ mutaret̄ in aliquaꝫ subam ꝛ essen/
tiam: cum natiuitas sit subalis gn̄atio. Unde si filius dei
(qō ibi vult Hyla. negare fuisset anteq̄z nasceret̄) nascere/
tur postq̄z fuisset: cuꝫ ipse nihil habeat nisi natum: vt dicit
ibidē Hyla. Et ideo nō tm̄ habet nascendo vt sit filius: sed
vt sit suba ꝛ oīno vt sit: vt dicit Aug. 5ᵒ de tri. seqt̄ ꝙ ipse cap. 15.
nō nasceret̄: sed demutaret̄ ꝼm suam subam ꝛ essentiā na/
scendo. Et cū eadē essentia sit pater quo filiꝰ: ēt pater mu
taret̄: mutata per nouā filij gn̄ationē suba eius: ꝛ sic etiaꝫ
pꝫ ad auctoꝛitatē Ambrosij. ¶ Ad pᵃᵐ auc̄tem Aug. dōꝫ Ad auc̄.
ꝙ Aug. illud appellat dici ꝼm accn̄s qō dr̄ ɔtingenter: ꝛ
nō necio de eo de quo dicit̄: qō pꝫ: qa statim ex hoc ɔclu/
dit in sequēti cap̄ ꝙ deꝰ nō dicit̄ pater ꝼm accn̄s: nec etiaꝫ cap. 5.
O filius: qa eē patrē est illi incōmutabile ꝛ eternū: ꝛ isto mō
relatio seu terminꝰ relatiuus dr̄ ꝼm accn̄s de creatura: qa
ɔtingenter pōt dici: ꝛ nō dici de ea. Et puto ꝙ mēs Aug.
fuerit: ꝙ oē qō in rebus creatis non dicit̄ ꝼm subam: siue
dicat̄ ad se siue relatiue ad aliā creaturaꝫ dicit̄ isto modo
ꝼm accn̄s. Sed ex hoc nō ɔcludit̄ ꝙ relatio in re extra sit
accn̄s ad modū quo entitas alicui inherēs: ꝛ ꝑ ipsius mu
tationē potēs adesse ꝛ abesse dr̄ accn̄s illius: qūo in pnᵒ il
lius capituli loquit̄ Aug. de accn̄te. Et sic etiā isti itēdunt
ɔcludere. Uerūtn̄ in fine illius libri Aug. strictius loquit̄
de dici ꝼm accn̄s. cum dicit ꝙ illud ꝓprie dicit̄ ꝼm accn̄s
qō nō incipit dici sine mutatione eius de quo dicitur: sicut
q̄daꝫ relatiua in creaturis: nō tamē oīa. vt ibi declarat de
precio ꝛ arra. ꝛ sicut Ansel. de equalitate ꝛ iequalitate ꝛ
silitudine ꝛ hꝫ in monol. ꝛ habet̄ supra. Ex quo manife/
ste colligit̄ ꝼm intētionē vtriusq̄ ꝙ non oīa talia relatiua cap. 25.
que contingēter predicant̄ in creaturis significant res di
stinctas inherētes pro quibus subiecta predicationū sup
P ponūt: qō est ꝓpositū nr̄m. Ac ꝑ hoc pꝫ ꝙ Aug. in v̄bis
preallegatis nō intellexit dici ꝼm accn̄s illo mō. alioquin
q̄libet relatiua inciperent dici cū mutatione eoꝝ de qbus
diceret̄: ꝛ sic sibi ɔ̄dicit Aug. ¶ Ad alias oēs auc̄tes eiꝰ
pꝫ quid dōm ex habitis in pma q̄ne vbi manifeste patet
ꝙ auc̄tes ille sūt ɔtra sic arguētes. ¶ Ad auc̄tē Phi dōm ad phm
ꝙ accipiēdo fundamētuꝫ ꝓ re ipsa quā signat terminꝰ ab
solutꝰ: qō ꝓprie dicit̄ fundamētū: sicut sumere isti vident̄
ipm̄ vtiq̄ inquātū est illud qō signat̄ eē ꝑ nomē absolutū
nō est id qō est ad aliud. Sed iquātū ipm̄ est id qō signifi
cat̄ esse per nomē relatiuū est idipsum seu illud qō est ad
aliud. v̄bi gr̄a. lꝫ res que est pater nō sit hō ad aliō: est tm̄
pater ad aliud. Et hoc intēdit Phs: sicut pꝫ in p̄ articulo
cōclusione pma. ¶ Ad pmā auc̄tem Cōmēta. dico ꝙ si di ad auer.
ligenter inspiciat̄ mens eius ipse prorsus fauet pncipali p̄ ph. 70
ꝓposito. Et istud magis pꝫ ex tractatu de suba orbis. vbi cap. p̄.
Q exquisitius tractat de natura mãe: ꝛ ꝓbat ꝙ ipsa non est
aliqua suba in actu simplex vel cōposita: sed potentia pu/
ra: ꝓpter qō ɔcludēdo dicit. Unde nā huiꝰ subiecti reci/
pientis formas subales. s. pme mãe: necē est esse nām eius
dē potētie. s. ꝙ potētia est eius dr̄ia subalis. ideo aūt dicit
ꝙ est eius dr̄ia subalis: qa per hoc ꝙ ipsa est nā potentie
subalr̄ differt ab alijs: qō nō esset si potētia esset aliquod
accidēs eiꝰ. Ex quo pꝫ ꝙ hoc nomē potētia nō signat ali/
quā entitatē inherentē mãe: cum de ipsa materia predica
tur: lꝫ cōnotet formā possibileꝫ recipi in mā. est enim no/
men relatiuū qō de mā vel de termino stante pro ea p̄di/
cat̄ ad aliud. ꝓpter qō ipsa materia non est potētia ad se:
sed ad aliquid relatiue: ꝛ ideo ipsa eēntia mãe est potētia cap. p̄.
ad aliud. Et hoc est qō Cōmēta. nullo interposito subdit:
ꝛ iō inqt: nullā hēt formā ꝓpriā ꝛ nām exñtē in actu: sed

A eius suba est in posse: ex h mā recipit oēs formas. Sed
posse quo subat. hoc subm differt a natura subiecti quod
subiat per hoc posse in hoc: qd posse dr in respectu forē. h
aūt subm est vnū entiū extitū p se quoꝝ suba est in poten/
tia. hec Cōmenta. ¶ Ex his pꝫ ꝙ illud posse vel illa potē
tia que subat. i. est suba ⁊ nā illius subiecti est illud idem
qd dicit posse vel potētia forme: ⁊ p ꝯn̄s ipsa eadē eēntia
māe que ſm se est vnū entiū extitū est potētia ad formaꝫ
quā pōt recipere. ppter qd si ponat vnū nomē absolutuꝫ
ipsi māe. vbi gra. a. potētia ⁊. a. entitatē eadē signant: ſm
aliā tn̄ ⁊ aliā rōneꝫ: qm̄ potētia aliqd cōnotat qd nō cōno
tat. a. cū sit mere absolutū. ¶ Ex his ad auctem ex primo
Cō. 7c. phy. dico ꝙ Cōmēta. nō negat absolute ꝙ potētia sit sub/
stātia māe: sed dicit ꝙ potentia non est in suba eius: ita ꝙ
sit pars diffinitionis: ⁊ h est: nō qa potentia sit alia entitas
ab ea: sed qa ad hoc ꝙ mā sit potentia requirit ꝙ aliqua
forma sit possibilis in eo recipi. ppter qd ipsa non est qdi
tatiue ⁊ in potētia pmo mō: ac per hoc nomē potētia non
B responderet ad qōnē factā per qd est hoc demōstrata en/
titate māe: nec in eius essentiali diffinitione sine additamē
to si aliquā talē haberet poneret. Et isto mō negat Cōmē
tator potētiā esse in suba materie: cū ſm hoc pcedant sue
rōnes: qm̄ si mā inquātū mā est (supponam ꝙ hoc nomē
materia sit mere absolutū significās precise illā essentiam
sine cōnotatione) si inquā hꝫ esset potētia ad hāc formam
possibilē. vbi gra. b. sit. s. forma aliqua singularis recepti
bilis in mā. tunc posito. b. in actu destrueret essentia ma/
terie: qa tūc ipsa nō esset potentia ad. b. Naꝫ nō est nec dr
illa potentia ad. b. nisi dū nō habet. b. Vn̄ potētia vt ibi lo
quit Cōmēta. de potētia nō cōnotat formā qualitercūqꝫ:
sed formā nō actu extitē. possibilē tn̄ existere in mā: ⁊ sicut
tūc nō esset potētia. sic nec esset materia ⁊ id qd est. Itē si
mā inquātū hꝫ sine qditatiue in p mō esset potētia: cū po
tētia inquātū potētia sit ad aliqd: mā qditatiue eēt ad ali/
qd: qd est falsuꝫ. Et est hec intētio Cōmentatoris. Ex qua
C finalr colligit ꝙ mā ⁊ potētia sunt vna entitas: hec tamē
nō ē qditatiua ⁊ in p mō mā est potētia. Et si dicat ꝙ Cō
mēta. dicit ꝙ potētia tollit per presentiaꝫ forme in actu ⁊
nō tollit essentia māe. Vn̄ ait. ꝙ tūc esse eius destrueret per
ablationē potētie ⁊ psentiā forme in actu. dōm ꝙ Cōmē/
tator nō intēdit ꝙ po tollit: qr. s. entitas illa que est poten
tia desinat esse vel corrūpatur: sed qa illa entitas que erat
Cō. 18. po anqꝫ forma esset actu desinit esse potētia ad illā. ¶ Ad
aliaꝫ auctem eiusdē. 5. meta. dōm ꝙ nō vult aliud dicere:
nisi ꝙ qdlibet qd recipit pdicationē alicuius termini re/
latiui: est aliquo mō relatiuū. Unde loquit ibi de magno
⁊ paruo: ⁊ dicit ꝙ cuꝫ accipiunt ſm ꝙ sunt dispōnes ma/
gnitudinis essentialr dnr eē passionis ⁊ accntia qtitatis:
⁊ cū recipiunt vnū in in respectu alterius vident collocari i
caplo relonis: relatio eni accidit quātitati ⁊ ceteris pdica
mētis. Ex q pꝫ ꝙ sumit accidere pro pdicari vel ꝯuenire.
¶ Ad illam. 12. meta. Dico ꝙ nō est putandū relonē hre
aliq intrinca pncipia quoꝝ vnū sit eius mā ⁊ aliud forma ex q
D bus essentialr cōponat: hoc eni nō est verū nisi de suba cō
posita: ⁊ de relone q est suba cōposita: nec talia pna hnt sub/
stātia ⁊ qlitas: vt in. d. 8. q. 3. pbatū est: nec h intendit phs
sꝫ pncipia cōia oibus pntis de qbus lor sūt pō ⁊ actus vt ibi di
cit ꝯtr loquēs in hoc pposito cōto. 26. ⁊ sumunt pō ⁊ actus
put aliqd dr esse aliqd in actu. aut dr esse illud in pō tm̄. ⁊
de istis lor Cōmē. p de aia ꝯto. 6. ꝙ ꝯueniūt oibus entibus ⁊
sūt dre valde opposite. ꝙ dicit qr h lor de esse in pō ſm ꝙ
ꝯnotat negationē eius ꝙ est eē in actu. sic ēt sumit. 9. metaca.
hoc aūt mō repiunt in quolꝫ pnto: qm̄ qdlꝫ pntū predicat
aliqn̄ de aliquo in pō. i. p ppōnē de poti. aliqn̄ in actu. i. p
ppōnē de in eē. Vn̄ ꝙ ad pntū relonis: pꝫ: qm̄ aliqd est pr
in pō. sine pt esse pr: ⁊ aliqd est actu pr. ⁊ idē pus est pr i pō:
⁊ post est pr actu. Sicut aliqd pus pōt esse hō ⁊ postea ē
hō. ⁊ sic pōt repiri in quolꝫ pnto. dnr aūt diuersoꝝ pntoꝝ E
eē diusa talia pna. qr aliud ē posse eē hoieꝫ aliud posse eē preꝫ
nā aliqs q ē actu hō: nō pōt eē hō sic i pposito sumit pos/
se: ⁊ tn̄ pōt eē pr. ⁊ silr aliud est esse hoieꝫ/aliud eē patrē.
Cū aliqs sit hō q nō est pr. ⁊ sic debēt intelligi pna pntoꝝ.
Vn̄ Cōmē. ꝯto. 26. h inqt. s. actus ⁊ pō sūt pna oiuꝫ: qr qdlꝫ
aliqn̄ est in pō: aliqn̄ in actu. oium subaudi q hnt pna: ⁊ in
quolꝫ pnto talia repiunt: lꝫ nō qdlꝫ ꝙ est in pnto talia pna
hēat. sic nō qdlꝫ qnqꝫ est in pō. Vn̄ nūqꝫ deus est in pō sba.
q tn̄ est in pnto sube ſm Cōmē. ⁊ ſm ꝙ pbatū est. d. 8. Ex
his aūt pꝫ ꝙ nō ꝯcludit aliq mō de relone ꝙ sit talis entitas
ab oi abte entitate distincta. ¶ Cū vlterius dr ꝙ Cōmē. hꝫ p
incōueniēti ꝙ suba ⁊ relo sint sub eodē gnē. dōm ꝙ incō/
ueniēs est ꝙ sint sub eodē gnē p se ita ꝙ illud de eis pdice
tur in qd. nō aūt est incōueniēs ꝙ idē genus pdicet de sba
⁊ relone nō inqd. Primū ēt nō seqt dnteꝫ relonē ⁊ subaꝫ
eē vnā rē. Sed bn̄ dnteꝫ: ꝙ pna sube ⁊ relonis mō pmisso
sūt eadē: qm̄ si idē eēt posse eē preꝫ: ꝙ posse eē hoieꝫ ⁊ eꝯ.
⁊ idē esset eē hoieꝫ ꝙ esse patrē ⁊ eꝯ. tūc qcqd de vno di/ F
ceret inqd ēt diceret iqd de reliq. ¶ Qz vltio dr ꝙ relo ē
debilioris eē ⁊c̄. Hoc dicit Cōmē. nō qn sit aliq relo fortis
simi ⁊ potētissimi eē: cū aliq relo sit deus. sꝫ qr eē ad aliqd
nō est aliqd eē: ſm se. qmuis eē ꝙ est ad aliqd sit ſm se ali/
qd. vt supra dicebat. ⁊ tn̄ eē hoieꝫ vel albedinē: aut aliqd
ꝙ abte dicat est eē aliqd ſm se. Nec istud arguit diuersita
tē entitatis abte ab entitate relonis vel eꝯ. nā vt dicit Aug. 7. d
tri. c. 4. aliud est deo eē aliud preꝫ eē. ⁊ tn̄ nec pr nec pater/
nitas est alia entitas a deo vel diuinitate. ¶ Ad pmam rōneꝫ
factā in pna. q. nego ans. Ad cuius pbōneꝫ pmam dico: ꝙ ppe
loquēdo relo nō attingit extrema nec distātia: nec ꝯpinqt
in pprie tn̄ qsi pōt dici attingere extrema qr de vno dr cuꝫ
ꝯnotatione alterius. ⁊ hoc sumēdo relonē p termino relatiuo.
Si vō sumat relo p re signata p terminū vel nomē relati
uū: p tāto pōt dici attingē: qr ad h ꝙ vna res sit relo. v. g.
silitudo exigit qdā alia res. Nō aūt est imaginādū ꝙ relo
sit aliqd ptensum iter extrema distātia ⁊ attingens ⁊ ois G
imaginatio talis attingētie fictio est. ¶ Ad 2m ēt dico ꝙ
pprie loquēdo. relo nō hꝫ talē effectū formalē. Si tn̄ effe
ctu formalē relonis in pprie loquēdo: accipiamus p deno/
minari p relonē: vt effectus formalis silitudis dicat denoiari
p silitudinem vel eē sile. dico ꝙ nā facit aliqd sile. ⁊ aliqd eq/
le. Et sic de multis relatiuis. nec pp hoc opꝫ vnā rē ad alias
ferri vel portari. Sicut imaginat arm. ¶ Ad 3m dico: ꝙ p
tāto Cōmē. dici ꝙ relo est vna dispō extns inter duo: nō qr
sit vnū ligamētū vel iteruallū mediū inter illa duo q refe
runt vt isti dnt: sꝫ qr ad hoc ꝙ aliqd referat vl relo: qddā
aliud exigit. sic ad hoc ꝙ qs sit pr reqrit filius. ⁊ vt qs sit
dn̄s reqrit seruus. ⁊ sic duo ad relonē vnā quodāmō exigū
tur. ꝙ tn̄ forsan nō est necium in qlꝫ relone: nec id ponere
opꝫ pp intētionē Cōmē. ibidē. ¶ Ad. 4. dōm ꝙ sic Phs
allegat. nō eni ait phs acqrit vel aduenit. Sed ꝯr verum
eē. vel verificari. vt supra allegatū est. cuius verba hnt veri H
tatē esto ꝙ relo nō sit aliqd distictū ab abte: imo aliter ve
rificari eius verba nō pnt vt supra mōstratū est. ¶ Ad 5m
pbōnē dōm ꝙ Phs ⁊ Cōmē. idē sūt tōtr. Ad oppm: pꝫ ꝙ
qr exclusio a sua ꝯsideratōe ens p accns ⁊ ens in aia: dnt se
velle pscrutari de vero ente ꝙ est ex aiam. Ex rebus aūt iqt
phs ſm illā trāslationē q sūt in rei veritate est illud ꝙ sigt
aut qd/aut qlc/aut qtuꝫ/aut ꝙ copulat cū alio. vbi dicit
Cōmē. ꝙ p istud. aut ꝙ copulat cum alio. itelligit cetera
pnta. Ex his pꝫ ꝙ itētio vtriusqꝫ est ꝙ qdlꝫ pntū signifi/
cet aliqs veras res ex aiam extites. Et qr aliq estimaue/
runt oppm. dis. 7. vltimis pntis vt ibi dicit Cōmē. io ad hāc
estimationē exclusionem spālē de illa. 7. fecit mētionē silr cum
aliis: dicēs ꝙ ēt illa signt ex rebus q sūt i rei vitate ex aiaꝫ.
¶ D. Hec pbō expsse ꝯdicit arm. vult enim ipse ꝙ actio ⁊
passio sūt vere res ex aiaꝫ. ⁊ tn̄ actio ⁊ pa sūt duo de illis

3 7. p̄ntis: de qb⁹ tñ oib⁹ dicit Cōmē. q̄ estimant q̄ nisi aīa eēt nō eēnt. Rñ̄ igit̄ p̄ eo ⁊ p̄ me dico q̄ nō a Pħo nec a Cōmē. talia estimant̄ nō eē nisi aīa eēt ſʒ a qbuſdā alijs ſic oppinātib⁹ ſic ⁊ qdā ēt ſic putauerūt relōnes eē de ſcōis itellectis vt Cōmē. dicit in. 12. q̄ p oium estimationē in p̄te allegata pħo ⁊ Cōmē. excludūt. ¶ Ad 6ᵐ ꝓbōneʒ pʒ ex dictis statim sup̄ vbi dcm̄ est pp qd Cōmē. dicit relōnē eē debilioris eē ceteris p̄ntis. ¶ Argumentū ſcōm ad p̄mā partē. q. gr̄a ſue ꝯcluſionis concedo.

Ad arᵐ p̄ᶜ in p̄ᵒ. q. ¶ Ad arg̃ p̄ncipale cū dī q̄ relo a q̄lʒ re abſoᵗᵃ distinguit̄ p̄dicamētalr̄. nego. p̄ dico q̄ nulla ſingularis hui⁹ vlis est vera: q̄m nulla relō est q̄ ſit in aliq̄ p̄dicamēto in q̄ non ſit aliq̄ res abſoluta. Naʒ in q̄cūq̄ p̄nto est aliq̄ relo: in eodē est res abſoluta q̄ est ipſa relo: ⁊ eʒ: in q̄cūq̄ ē illa res abſoluta est ⁊ illa relatio: ⁊ p ꝯñs nō distinguūt̄ p̄dicamētalr̄: q̄uis eadē ipſa res ſit in plib⁹ p̄ntis: ſic dicim⁹ res extra

K q̄ nō ſūt ſigna in p̄ntis existere. ¶ Sed arguet q̄s ꝯ̄ ſic. q̄cūq̄ ſūt plura gn̄e: ſunt plura ſp̄e ⁊ nūero: ⁊ p ꝯñs plures

T. c. 12. res: pʒ 5ᵒ meta. ſed q̄cūq̄ ſūt in plib⁹ p̄ntis ſūt plura gn̄e. ḡ ⁊c. ¶ Rñ̄deo q̄ aliq̄ p̄ūt dici eſſe plura gn̄e: vel p̄cīe: q̄ ſūt in plib⁹ gn̄ib⁹: vel q̄ cū hoc q̄ ſūt in plib⁹ gn̄ib⁹ vnū est in aliquo gn̄e in q̄ nō est aliud: ⁊ eʒ. Si maior ſumat̄ i p̄ ſenſu nego cā. Si in 2ᵒ ꝯcedo ipſam ⁊ in eodē ſenſu ꝯce

T. c. 12. do minorē. ¶ Ad ꝓbōnē dico q̄ Pħs nunq̄ vbi allegat̄ ſcripſit il' ā: ſed ait. cap̄ 6ᵒ in fine ſemp itaq̄ posteriora p̄cedētia ſequunt̄ vt quecūq̄ nūo vnū. ſp̄ē vnū: ſed q̄cūq̄ ſp̄ē nō oia nūo: ſed gn̄e oia vnū: q̄cūq̄ ⁊ ſp̄e: q̄cūq̄ vō gn̄e nō oia ſp̄e. Ex istis aūt verbis lʒ poſſit a destructione ꝯñtis iferri q̄ q̄cūq̄ nō ſūt vnū gn̄e nō ſūt vnū ſp̄e neq̄ nūo: nō tñ pōt iferri q̄ q̄cūq̄ ſunt in plib⁹ generib⁹ nō ſūt vnū numero vel q̄ ſūt plura nūo: ⁊ iō Pħs nō pōt adduci ad ꝓbationē maioris niſi in ſcōo ſenſu in quo est ꝯceſſa.

¶ Distinctionis. xxviij. Questio. iij.

1 pᵐ Ertio q̄ro. Utrū deus ad creaturā realr̄ referat̄. Et arguit̄ q̄ non. q̄ ſi ſic aut hoc eſſet relōne eterna aut tēporali. Non eterna. q̄ creatura nō fuit eterna: nec fuit ens ab eterno: entis āt ad nō ens: nō pōt eſſe relo realis. Nec relatione tēporali: q̄ tūc illa relatio eſſet noua in deo. Et per ꝯñs ſaltē per accñs deus mutaret̄: qd̄ est

Cō. 10. impoſſibile. pʒ ꝯñā per Cōmētatorē 5ᵒ phyſi. vbi vult q̄ q̄n aliqd ſit de nouo relatiuū per mutationē alteri⁹: vtrū q̄ trāſmutat̄ trāſmutatione relatiua per accñs: q̄uis trāſmutatione abſoluta alterū tm̄modo tranſmutet̄.

Oppoᵐ Cōtra deus refert̄ ad creaturā in p̄mo ⁊ 2ᵒ mō relatiuoꝝ. ḡ realr̄ refert̄. Añs pʒ. q̄ deus est distinctus a creatura: ⁊ distinctio ptinet ad p̄mū modū. Iteʒ est actor creature: ⁊ ſic refert̄ ſm 2ᵐ modū. ꝯñā ſatis pʒ ex dictis negantiū deū realr̄ referri ad creaturā qui dicunt q̄ in duobus p̄mis modis relatiuoꝝ relo est realis ex parte vtriuſq̄ extremi. in 3ᵒ aūt mō ex parte vni⁹ extremi tm̄.

M Rñ̄deo ꝓpter aſſūptū in p̄ argumēto ⁊ dicta aliq̄ꝝ in iſta mā pono ad ꝓpoᵐ q̄tuor ꝯ̄nes. Prima est q̄ aliqd pōt referri realr̄ ad nō ens ſiue ad id qd̄ non est. Scd̄a est. q̄ nō ens pōt realr̄ referri ad ens ſiue ad id qd̄ est. Tertia. q̄ de⁹ eternalr̄ refertebat̄ realr̄ ad creaturaʒ q̄ nō erat. Quarta. q̄ de⁹ realr̄ refert̄ ad creaturā ex t̄pe.

Premittendum Propter ꝓbōnē harū ꝯ̄nuʒ opʒ p̄mittere qd itelligo p referri realr̄. ⁊ dico q̄ hoc ip̄m ideʒ est qd̄ referri vere nō per opationē aīe: ita q̄ oē illud dicimus realr̄ referri: qd̄ nō apprehēſum ab aīa vere refert̄: vel eſto q̄ nō apprehēderet: adhuc nihilominus vere referret̄: ita q̄ aīa nihil penit⁹ faci: ad hoc vt ipʒ referatur. Sic eni cōiter ꝯſuetū ē dicere aliq̄ eē talia vel talia realr̄

p 2ᵃ ⁊ per oppᵐ illa dicunt̄ eſſe talia ſm rōnē: q̄ ſūt talia p operationē aīe. ¶ Hoc p̄miſſo ꝓbo p̄mā ꝯ̄nē. Primo ſic poſſe est aliqd dū nō apphēdit̄ ab aīa eē verā imaginē alicui⁹

N nō exn̄tis. ḡ aliqd pōt realr̄ referri ad nō exn̄s. Añs pʒ. Nā imago herculis vel roſe exn̄s in pariete vel in memoratiua: ita vere est imago ei⁹. dū illud nō est ſic dū est: ſiue talis imago apphēdat̄ ſiue nō. ꝯñā ꝓbat̄. q̄m imago in q̄ꝫ

cap. 8. 2ᵐ tuʒ imago: est imago ad aliqd: iuxta illud Aug. 7ᵒ de tri. Quid aūt abſurdi⁹ q̄ꝫ imaginē ad ſe dici. ¶ 2. Aliqd est realr̄ memoria nō exn̄tis. ḡ aliqd refert̄ realr̄ ad nō exn̄s. ꝯñā pʒ. Naʒ ꝯſtat q̄ memoria dī memoria relatiue ⁊ idē

ca. x. xj. ponit expſſe Aug. 10. de tri. Añs ēt ſatis est notū. Nā memoria est respectu p̄teritoꝝ ſm Pħm in de memoria ⁊ reminiſcentia. ⁊ ſm Aug. 10. de tri. ⁊ ſm Tulliū vt Aug. al

cap. 21. legat ibideʒ: q̄uis ēt ⁊ p̄tiū vt ibi vult Aug. poſſet eſſe memoria ⁊ ꝯſtat q̄ memoria nō est memoria ſolū dū apprehēdit̄: imo hoie nō actualr̄ cogitāte de ſua memoria: nec ēt de memorabili: adhuc ē memorie memoriā hʒ de

cap. 11. illo: ſic pʒ p Aug. 15. de tri. ¶ 3. ſm phm 5ᵒ meta. cap de ad aliqd. qdā dn̄r ad aliqd hʒ poᵐ actiuā ⁊ paſſiuā: vt ca

3ᵐ T. c. 20. lefactiuū ⁊ calefactibile: q̄ pōt ⁊ poſt dicit q̄ talium dn̄r ſm tēpora: vt qd̄ fecit ad factū: ⁊ facturū ad faciendū. Ex

O his ſic. aliqd est realr̄ ꝓductiuū ſeu ꝑfectiuū ⁊ realr̄ facturuʒ. ḡ aliqd realr̄ refert̄ ad nō ens. Añs est certū. Naʒ q̄ ſol vel ignis ſit ꝓductiu⁹ caloris aut alterius ignis: aut ſit ꝓducturus vel facturus: non plus dependet ab aīa: q̄ꝫ q̄ ſit ſol vel ignis. ꝯñā pʒ. q̄ ꝓductiuū dicit̄ ad ꝓducibile: ⁊ facturū ad faciendū: ⁊ ꝯſtat q̄ nec ꝓducibile nec faciendū est ens. Eodē mō pōt argui de potentia mā̄e respectu forme nō exn̄tis: que vtriq̄ realr̄ ⁊ actualr̄ est potētia ad formā poſſibilē: eſto q̄ ipſam nulla aīa conſideraret.

¶ 4. Pħs in p̄ntis dicit q̄ qdā relatiua ſunt ſil' natura vt dn̄s ⁊ ſeruus. qdā aūt nō: ſʒ vnū est p̄us alio vt ſenſibile ⁊ ſenſus: Nunc q̄ro q̄re ſenſibile dī p̄⁹ nā q̄ꝫ ſenſus. Aut eni q̄ ſenſibile pōt eē nō exn̄te ſenſu. Aut q̄ ſenſiᵗᵉ p̄t eſſe ſenſibile nullo ſenſu exn̄te. Aut q̄ iter ſenſiᵉ ⁊ ſenſuʒ non ꝯuertit̄ ꝯñā ſubſiᵃ ſiue ſm eē existētie. Primū nō pōt dici

P q̄ tūc dn̄s ⁊ ſeruus nō eēnt ſil' nā. naʒ ꝯſtat q̄ dn̄s pōt eſſe nō exn̄te ſeruo. Un̄ ad mortēʒ ſerui nō neceſſio ſequit̄ mors dn̄i. ⁊ deus q̄ est dn̄s: dn̄s pōt eſſe nullo eius ſeruo exn̄te. Si vō intelligat pħo. 2ᵒ mō tunc arᵒ. Si ſenſiᵗᵉ pōt rᵉ eſſe ſenſibile nullo ſenſu exn̄te. igit̄ aliqd pōt realr̄ referri ad nō ens. pʒ ꝯñā: q̄ ſenſibile refert̄ ad ſenſuʒ. Si vō intelligat̄. 3ᵒ mō. adhuc ſeq̄t̄ ꝓpoᵐ. q̄ ſeq̄t̄ ſenſus est igit̄ ſenſibile est. ⁊ nō eʒ ſeq̄t̄. ſenſiᵗᵉ est: igit̄ ſenſus est. igit̄ h copulatiua est poᵐ. ſenſiᵗᵉ est ⁊ nullus ſenſus est. ⁊ vltra igitur aliqd pōt eſſe ſenſiᵗᵉ nullo ſenſu exn̄te. ⁊ p ꝯñs aliqd p̄t rᵉ referri ad nō ens. ¶ Eodē mō pōt arᵒ de memoria ⁊ memorato. nā ſeq̄t̄. memoratū est. igit̄ memoria ē. ⁊ nō ſeq̄t̄. memoria ē. igit̄ memoratū est. naʒ oppoᵐ ꝯñtis cōpoᵗᵉ est añti. ita q̄ h ē poſſs. memoria ē ⁊ nullū memoratū ē. ⁊ ſic de imagie ⁊ imaginato: ⁊ plib⁹ alijs q̄ adiuicē relaᵘᵉ dn̄r.

Q ¶ Ex hac ꝯ̄ne infero duo corel. ꝯ̄ vnū doctorē. Primū ē q̄ nō q̄lʒ ꝓpō affirmatiua cui⁹ p̄ᵗᵐ est termin⁹ ꝯnotatiu⁹

Ocham h est vera hʒ de. v. ſmo. vnā expoᵗᵉᵐ vera in q̄ de 8ᵒ dcē ꝓpōnis verificat̄ aliqd vl' ens: ſtricte ſumēdo aliqd ⁊ ens vt. ſ. ſola exn̄tia dn̄r entia. v. ḡ. h. hō est albus: exponit̄ vt dn̄t ſic. hō est aliqd: ⁊ illud est albū. vel ſic. hō est ens. ⁊ id est albū. ⁊ ita dn̄r de q̄lʒ. ¶ Cōtra hec ꝓbo ꝯ̄nē ꝓpoſitas. ex dictis: q̄ vt pʒ ex dcis. aliqd nō exn̄s est imaginatū. ⁊ memoratū. v. ḡ. hercules. ⁊ aliqd nō exn̄s ē cā. ſeu finis. v. ḡ. ſanitas. pp quā egrotā ſoz. ſumit potionē. igit̄ hee ſt vere. hercules est imaginat⁹. ſanitas est finis. ⁊ ſūt affirmatiue ⁊ vtriuſq̄ p̄dicatū ē ꝯnotatiuū. ⁊ tñ vtraq̄ ıſtaꝝ ē fl'a. hercules est ens. ſanitas est ens. ſuppoᵐ q̄ nulla ſanitas ſit. ¶ 2ᵐ h est vera. antichriſtus est p̄ſcit⁹. ⁊ tñ h est fl'a. antichriſtus est ens. ¶ 3. Si de v̄tute ſermonis illa exponeret iſtā igit̄ h eēt bona ꝯñā. Antichriſtus ē p̄ſcit⁹. igit̄ antichriſtus est ens. ⁊ vltra. igit̄ antichriſtus est. igit̄ de p̄ ad vltimū h eēt bona ꝯñā. Antichriſtus est p̄ſcit⁹. igit̄ antichriſtus est. ⁊ tñ ſm

A cũmet. h illatio peccat penes fallaciã ſ3 qd ꝛ ſimpliciter.
Cliento. ¶ Et ſi dicat̃ hec ſ3 ſua dicta dicet ſorte qdã ali⁹ doctor. ꝙ
de. v. ſm h eſt iſta. Antichꝛs eſt pſcit⁹. ſ3 h eſt vera : ante/
chꝛs pſcit̃. ¶ Cõtra nõ ſolũ ſ3 gr̃amaticos: q dñt verbũ re
ſolui in ſuũ pticipiũ ꝛ h vbũ eſt. Sed ẽt ſm phm. 5. meta.
cap de ente vbi dicit. nihil refert. hõ ꝯualeſcens eſt. aut
hõ ꝯualeſcit. vel hõ vadẽs eſt aut ſecãs. vel hoies vadere
aut ſecare. Silr aũt ꝛ in alijs. h phis. ¶ 2m coꝛrelariũ ꝯ pm
doctorẽ eſt, ꝙ nõ ſemp in ꝓpõne affirmatiue vera termin⁹
de ꝟtute ſ, verificat̃ de eo ꝓ quo ſupponit. p3 in iſta. An/
tichꝛs eſt futurus, na3 antichꝛs ſupponit pro non ente. ꝛ
tamẽ de nullo nõ ente vere ꝯ' dicere ꝙ eſt antichꝛiſtus.
2ª ꝯ. ¶ 2am ꝯnẽ ꝓbo ꝑ ſic. oia relatiua dicunt̃ ad ꝯuertentiã. g
cap. p. nõ ens realr refert̃ ad ens. Añs p3 p Aug. 7° de tri. q di/
cit ꝙ oia q̃ relatiue dicunt̃ adinuice3 dñt: ꝛ p hoc ꝓbat ꝙ
B pr̃ nõ dr̃ relatiue ad eſſentiã. cũ eẽntia nõ dicat̃ relatiue ad
pr̃em. Patet ẽt p Phm in p̃dicamẽtis qui ad lrãm idẽ po
nit ꝛ diffuſe declarat: ꝛ nullũ poſſe excipi dicit. ſi ꝯuenien
ter aſſignet̃. ꝯña ꝟo ꝓbat̃. Na3 ꝓductiuũ dr̃ ad ꝓducibi/
le: ꝛ facturũ ad faciẽdũ: ꝛ imago ad imaginatũ: ꝛ memo/
ria ad memoratũ. g e ꝯ ꝓducibile refert̃ ad ꝓductiuũ: ꝛ fa
ciendũ ad facturũ: ꝛ imaginatũ ad imaginẽ: ꝛ memoratũ
ad memoriã: nullũ aũt ꝓducibile vel faciendũ eſt ens: cõ/
ſtat q̃zuis poſſit eſſe ens aliqd ẽt imaginatũ : ꝛ aliqd me/
moratũ nõ eſt ens. Nec valet dicere ꝙ talia ꝛ ſi referant̃
nõ tñ realr: ſed ſ3 rõnẽ tñ. Nã ſiue talia ꝯſiderent̃ ab aia
ſiue nõ: nihil minus ꝓducibile eſt ꝓducibile a ꝓductiuo:
ꝛ faciẽdũ eſt faciendũ a factiuo: ꝛ imaginatũ eſt imagina/
tũ imaginis: ꝛ memoratũ eſt memoratu3 p memoriã: ꝛ p
ꝯñs abſq vlla opõne aie: qðl3 tale ad ſuũ correlatiuũ re/
2m ferẽt ac p h realr. ¶ 2° ois cã refert̃ ad cãtũ: ꝛ aliqd ñ exñs
eſt realr cã alicuius exñtis. g aliqd nõ exñs refert̃ realr
C ad exñs. ꝯña ꝛ pma pars añtis ſunt patentes. Scða ps ꝓ
bat̃. Nã aliqd nõ exñs eſt finis ſeu cã finalis alicui⁹ effe/
ctus iã facti ꝓpter illũ finẽ fiendũ: ſicut fruct⁹ nõdũ exñs
eſt finis folioꝝ ꝛ floꝝ p̃cedẽtiũ fructuũ. cui⁹ ꝓbõ ẽ qa pp
fructu3 nõ exñtẽ nã oia illa agit: dũ aũt nã agit ꝓpter ali
qd: tũc illud eſt gr̃a cui⁹ agit: ꝛ p ꝯñs cã finalis. Et ex hoc
T. c. 80. exẽplo ꝛ intẽtione Phi determinãtis ꝯ antiquos 2° phy.
c. 84. ꝙ nã ꝛ carẽtia cognitione agunt ꝓpter finẽ: ꝛ in actioni/
bus eoꝝ eſt cã finalis: excludit̃ reſpõſio q̃ poſſet dici ꝙ talis
3ª ꝯ finis nõ eſt finis niſi inq̃tu3 ab aia apphẽſis. ¶ 3am ꝯne3
ꝓbo ſic. de⁹ ab eterno fuit realr cauſatiuus ꝛ p̃ſcius. g ab
eterno realr referebat̃ ad cauſabile ꝛ ad p̃ſcita. ꝯñtia p3.
qa cauſatiu⁹ ꝛ preſcius hec ipſa que ſũt ad aliqd añs cer
tũ: qm̃ ſm fidem ꝯſtat ꝙ fuit cãtiu⁹ ꝛ preſcius: ꝙ aũt rea/
liter ẽt nõ eſt dubiũ : cum nulla aia ab eterno fuerit q̃ co/
gnouerit deũ. Nec valet dicere ꝙ ab eterno de⁹ cognouit
ſe cauſatiuũ ꝛ preſciũ: qa iſtud nõ tollit ꝙ fuit realr cauſa
D tiu⁹ ꝛ p̃ſcius: ꝛ nõ ad ſe: ſ3 ad creaturã cauſabilẽ ꝛ p̃ſcitã:
alioqn eque facilr diceret̃ ꝙ deus pater nõ referebat̃ rea/
liter ad filiũ. Nã ꝛ ſemp nouit ſe patrẽ. Et ſi dicat̃ ꝙ l3 no
uerit ſe patrẽ: nõ tñ per hᷓ notitiã fecit ſe patrẽ: nec iõ fuit
pater: qa nouit ſe p̃re3: ꝛ iõ nõ ſ3 rõnẽ: ſed realr referebat̃
ad filiũ. Sic in ꝓpoſito dicet̃ ꝙ nec per illã notitia3 q̃ no/
uit ſe cauſatiuũ fecit ſe cauſatiuũ: nec ideo fuit cauſatiuus
vel preſcius: qa nouit ſe cauſatiuũ ꝛ preſciu3: quapp ſim/
plr ſequit̃ ꝙ realr referebat̃ ad cauſabile ꝛ ad preſcitu3.
4ª ꝯ ¶ 4am ꝯne3 ꝓbo. Na3 ꝯſtat ꝙ ex tẽpore ſeu de nouo de⁹
eſt creans ꝛ dñs creaturaꝝ: ꝛ vt ſic refert̃ ad creaturã ex
ca. vlti. tẽpore: vt dicit Aug. 5° de tri. ꝛ hoc nõ eſt per operationẽ
anime: qa ſiue aia deũ intelligat ſiue nõ: nõ minus ipſe eſt
creans ꝛ dñs. ergo realiter refert̃ ad creatura3 ex tẽpore.
¶ Et ꝯfirmat̃. qa ſi ſolũ ſm rõnẽ refert̃: aut ideo hoc eſt:
qa ipſe nõ eſt dñs vel creator niſi per operatione3 anime:
qð nullus catholicus diceret : aut qa ꝛ ſi abſq operatio/
ne anime ſit dñs ꝛ creator: nõ tñ abſq operatione anime
eſt relatiue dñs ꝛ creator: ꝛ illud implicat manifeſtã ꝯtra

dictionẽ: qm̃ ꝯtradictio eſt dicere ꝙ aliqs ſit dñs ꝛ nõ ſit E
dñs alteri⁹ ꝛ per ꝯñs ꝙ nõ ſit relatiue dñs: ſi nõ ſine ope/
ratione aie eſt dñs relatiue: non ſine operatione anime eſt
dñs: ꝛ ſic ſine operatione anime eſt dñs: ꝛ nõ ſine opatio/
ne aie eſt dñs: que manifeſte ꝯdicũt. Eodẽ mõ põt ꝓbari
ꝙ ab eterno realiter referebat̃ ſuppoſito ſm fidẽ ꝙ eter/
nalr fuerit preſcius: qa ſine operatione aie fuit preſcius: ꝛ
nõ potuit eſſe p̃ſcius niſi relatiue. Sciẽtia eni p̃ſcientia di/
ſpoſitio ꝛ ꝓuidẽtia ac p̃deſtinatio ſũt ad aliquid: ſicͭ dicit
Hug. de ſacra. libro p. parte ſcða. ꝛ vbi nõ diceret adhuc
de ſe p3. ¶ P. Arguit̃ ſic. iuxta modũ cõe3 loquẽdi: que/ cap. 14.
cũq relatio ꝯſequit̃ extrema ex nã rei ſine ꝯſideratione i/ 2m
tellect⁹ eſt realis. hoc p3 per alios cõiter. Nam eã in ꝓpa
forma ponit Scotus in. 30. diſ. oẽs ẽt cõiter ponẽtes rela Scotus
tiones rationis: dicunt eas ꝯſequi actũ intellꝰ: ꝛ aliter nõ i. 30. d. i.
habere eſſe: ꝛ qñ nõ diceret: ꝓpoſitio p3 de ſe: alias queli/ F
bet relatio realis poſſet dici rationis. Sed aliqua relatio
dei ad creaturã ꝯſequit̃ ſua extrema. ſ. deũ ꝛ creaturã ex
nã rei ſine ꝯſideratione intellꝰ. g ꝛc̃. Minor declarat̃. nã
poſitis deo ꝛ lapide: ꝛ nulla ꝯſideratione intellect⁹ exñte:
deus eſt diſtinctus a lapide: ꝛ cauſa ꝛ dñs eius. ac per hoc
iuxta illũ modũ loquẽdi ꝯſequit̃ diſtinctio dei a lapide: ꝛ
cauſalitas ꝛ dñiu3: ꝛ certe nõ minus q̃3 ꝯſequat̃ diſtictio
lapidis a deo ꝛ ſeruitus. Et ſi diceret̃ ꝙ deus eſſet diſtin/
ctus ꝛ dñs abſq diſtinctione ꝛ dñio: eadẽ facilitate poſſet
dici ꝙ lapis eſſet diſtinctus ꝛ cauſatus ꝛ ſeruus vel poſ/
ſeſſio ſine diſtictione ꝛ alijs relationib⁹. ¶ P. Excluſa oi 3m
ꝯſideratione anime nã humana eſt vnita verbo in chꝛo. g
excluſa omni ꝯſideratione anime verbũ eſt vnitũ nature
humane. Et p3 ꝯña: qa impoſſe eſt aliqd eſſe vnitum non
vnito: vnitũ enim vnito vnitũ eſt. Cum g omne vnitũ refe G
rat̃ ad vnitũ ſequit̃ ꝙ verbum excluſa omni ꝯſideratione
anime ꝛ p ꝯñs realr refert̃ ad vnitã ſibi nãm. ¶ P. Spi/ 4m
ritus ſanctus tẽporalr eſt datus ꝛ donatus creature nec
in hoc eſt neceſſaria ꝯſideratio anime noſtre: cũ etiã pue/
ris det̃ in baptiſmo ꝛ datũ ꝛ donatum relatiue dicunt̃: ſi/
cut p3 per Aug. 5° de trini. ¶ P. Si hoc deberet negari: cap. 15.
aut hoc eſſet ꝓpter auc̃tem eccleſie vel ſcripture ſacre vt 5m
alicuius ſancti: vel famoſi Phi: aut ꝓpter cogentẽ rõne3
ad oppoſitũ. Sed nec eccleſia alicubi dicit oppoſitũ: nec i
tota ſacra ſcriptura aut doctrina cuiuſcũq ſancti aliqua
auc̃tas reperit̃ ad opm: quã vnq̃3 videri vel audiei. Inue
nit̃ aũt frequẽter in ſcriptura ꝛ in dictis ſanctoꝝ ꝙ deus
eſt oipotẽs creator ꝛ dñs: ꝛ plura alia que denotant eum
ad creaturã referri: ꝛ nullibi dr̃ ꝙ ſm rõnẽ tñ ſit dñs: vel
oipotens: aut creator. Et eſt ſatis mirabile ſi intentio fuiſ/
ſet Aug. ꝙ ſolũ ſm rõnẽ deus refert̃ ad creatura3: q̃uo in
5° de trini. vbi hãc mãm tractat ꝛ determinat: ꝛ arguit cõ
tra ꝯnem ꝛ ſoluit: nunq̃3 inuit ſe per hoc. ſ. ꝙ ſm ratione3 cap. 25.
refert̃ tñ. ide3 patet de Anſel. in monol. ¶ P. Nec Phs 6m
nec Cõmẽta. vnq̃3 etiã hoc dixerunt. cũ tamẽ dixerint deũ D
eſſe p̃ncipiũ ꝛ motorẽ ꝛ cauſam finalẽ alioꝝ. De alijs ꝟo
phis antiquis ꝛ modernis nõ eſſet multũ curandũ: cũ eo/
rum nõ ſit multũ celebris auctoritas. nõ tñ adhuc aliquẽ
vidi ad hoc allegari. demũ nec aliqua ratio cogens eſt ad
hoc ſicͭ clare patebit ſoluendo. ¶ Cõtra iſtas ꝯnes arguo, Cõtra h
ꝛ pmo contra pmas duas ex diffinitione relatiuoꝝ : rela/ mas ꝯ/
tiua eni3 ſunt quecũq hec ipſa que ſunt alioꝝ ſunt : vt p3 nes ar/
in predicamẽtis. Ex hac diffinitione patet pmo ꝙ omne guitur.
qð refert̃ eſt. Nam qð non eſt nõ eſt hoc ipſum quod eſt.
Sequit̃ enim de quol3. hoc eſt hoc ipſu3 qð eſt. ergo hoc
eſt. Et hoc eſt cõtra ſcðam ꝯnẽ. Scðo ex eade3 diffinitio/
ne ſequit̃ ꝯtra pmã ꝯcluſionẽ ꝙ terminus relationis non
põt eſſe non ens: qa omne qð eſt ad aliud eſt aliqd ꝛ ens.
omnis aute3 terminus relõnis eſt aliud a relatiuo. Unde
qðlibet relatiuũ id qð eſt eſt alteri⁹: vt p3 ex diffinitione.
¶ Scðo ꝯtra pmã ꝯnem. omne terminãs realẽ depẽden 2m
tia3 alicuius termini eſt verũ ens in reꝝ nã exiſtens. hoc

pz:qa a nõ ente nõ depẽdet aliqđ ens:sed omne ad quod aliqua res realr refert terminat eius realẽ dependentiã: cũ quelibet relatio sit quedã depẽdẽtia in aliud. ergo rc.

3m ¶ Tertio entitatis ad nõ ens nõ ẽ vllus ordo realis:nec ẽt ecõuerso. ergo nec relatio. cũ oĩs relatio sit ordo qdam vni⁹ ad alterũ. 7 illud est ꝯ vtrãqꝫ ꝯnẽ. ¶ Deinde spãlr ꝯ scđam ꝯnẽ arguo ex intẽtione Aug. 7° de tri. vbi ait. Qꝫ si homo nõ esset aliqua sub̃a nõ esset qui relatiue dñs dice retur: 7 si nõ esset equ⁹ qđã eẽntia nõ eẽt qđ iumẽtũ relatiue diceret. Ita si nũmus nõ esset aliq̃ sub̃a: nec arra posset di ci relatiue. Quapp si 7 pr nõ est aliqd ad seipz: nõ est oĩno q relatiue dicaẽ ad aliqd. hec Aug. Ex istis aũt vĩ ei⁹ in tẽtio esse: q nihil posset dici relatiue ad aliqd: nisi ipm sit aliq̃ essentia vel sub̃a: qđ aũt nõ est: nõ est aliq̃ essentia aut sub̃a. ğ rc. ¶ Deinde ꝯ 3m 7 4m simul arguo. Primo sic. qñcũqꝫ aliq̃ duo nõ sũt eiusdẽ ordinis illa nõ realr adinui cẽ referunt. hoc pz de scia 7 scibili 7 sensu 7 sensibili. Nã qz scibile 7 sensibile inqꝫtuz sũt res qđã in eẽ nãli existẽs: sũt extra ordinẽ sensibilis 7 intelligibilis: ideo in scia 7 sensu est relatio realis ẽm q ordinaẽ ad sciẽdũ vl sentiẽdũ res: sed ipse res in se ꝯsiderate sunt extra hꝫ ordinẽ: 7 iõ in eis nõ est aliq̃ relatio realiter ad sciam 7 sensuz: sed ẽm rõnez tñ: inqꝫtuz intell's apphẽdit eas. vt terminos relationum scie 7 sensus. Vñ Phs 5° meta. dicit q nõ dicunẽ relatiua: eo q ipsa referanẽ: sed qz alia referunẽ ad ipsa: sed de⁹ est extra totũ ordinẽ creature: 7 oẽs creature ordinanẽ ad ip sum 7 nõ eꝫ. ğ nõ realr referẽ ad creaturas. ¶ Scđo sic. oẽ realr relatũ ad aliqd est realr ordinatũ ad illud: sic al bedo que est ratio referẽdi ad aliã albedinẽ est nãlr ordi nata ad illã ꝑ eo q aliquã pfectionẽ hꝫ ab illa inqꝫtuz in eis est nã pfectior simul qꝫ in altera ea ꝑ: oẽ aũt ordinatuz realiter ad aliud dependet ab illo ꝑ quãto. s. expectat il lud: vt in ipo fundet relatio ad illud: 7 si depẽdet. ergo est mutabile. ergo imperfectũ: qa carẽs illa pfectione ad quam mutaẽ: 7 si imperfectũ. ergo limitatũ. ergo de pmo ad vlti mũ oẽ relatũ est limitatũ. Et h̃ est verũ de relato ad aliud in natura: qa si referaẽ ad aliquid qđ est ei idem in natu ra realiter: nõ opꝫ q depẽdeat: qa nõ expectat aliqd aliđ a se in natura: vt in eo fundet relatio: sed deus non est li mitatus. ergo nec relat⁹ realiter ad creaturaz que est aliđ ab eo in natura.

3m ¶ Tertio sic. deus est perfecte simplex 7 sũme necessario esse. ergo nõ refert realiter ad creaturaz. Añs pꝫ quãtũ ad vtrãqꝫ partez. ꝯñtia pbaẽ. Nam quia est perfecte simplex nihil est in eo qđ nõ est ipꝫ ẽm Aug. 11° de ciuita. dei. deus inquit simplex est: qz est id qđ hꝫt: perfecta etiã necessitas eius est talis q nõ variabitur esse eius: quacũqꝫ hypothesi possibili siue impossibili posita circa aliud a se: qa alia non sunt nec̃ia nisi secundaria. Ex his aũt sequiẽ q nulla est in eo realitas: que nec̃io coexi gat aliud a se: tale eni necessario coexigẽs aliud a deo nõ esset illo exacto nõ existente: 7 per ꝯsequẽs aliquid quod esset pfecte idẽ deo nõ esset aliquo alio: qđ nõ est necessa rium ex se nõ existente. relatio autem realis necessario co exigit ad suũ esse terminuz relationis. ergo in deo non est relatio realis ad aliud a se. Ad hoc etiã videẽ esse aucto ritas Magistri in. 30. dis. qui dicit sic. appellatio q̃ crea tura diciẽ ad creatorem relatiue relatiua est 7 relationem notat: que est in ipsa creatura. appellatio võ illa qua crea tor relatiue diciẽ ad creaturã: relatiua quidez est: sed nul lam vocat relationẽ que sit in creatore: Ex his videẽ ma gister innuere q relatio signata p relationez appellatiuam creaturarũ non sit realiter in deo: 7 per ꝯsequens ille non realiter referẽ. ¶ Ultimo argui potest cõtra fundamẽtuz pbationis predictarũ ꝯclusionũ: ex hoc eni q deus omni anime cõsideratione exclusa est vere prescius 7 domin⁹: 7 sic de alijs que relatiue dicunẽ de eo arguebatur q esset realiter prescius 7 dominus: contra hoc quidẽ: qz similr pbaret q identitas eiusdẽ ad seipsum esset relatio realis.

Nam exclusa consideratione anime quodlibet est sibiipsi idez vt sor. est idem sorti. 7 pla. idez platoni. ergo realiter idem: 7 per ꝯñs illa idẽtitas est realis: sed consequens est falsum ꝑ Phm 5° meta. cap. de eodẽ vbi ait sic. Palã quia identitas vnitas quedã est aut pluriũ essendi. i. eoꝝ q sũt plura in esse. Aut quãdo vtiẽ plib⁹ veluti qñ dixerit ipsuz ipsi idẽ. Nam vt duobus vtiẽ eodẽ ex quib⁹ inuit q rela tio talis nõ fit nisi quãdo intellectus eodem vtitur quasi tanqꝫ duobus idez sibi referẽdo. ¶ Ad primã dõm q nõ est intentio Phi q de relatiuis predicet in ꝓpria forma hoc totum ipsum qđ est: sed intẽdit q qđlibet ẽm se rela tiuũ est ipsum ad aliud. verbi gr̃a dominus est domin⁹ ad aliud 7 seruus est seruus ad aliud: 7 sic qđlibet predicaẽ in ꝓpria forma de seipso ad aliud: vt supra in pma ꝯclusiõ ne de relationib⁹ magis expressum est. Cũ ergo dicit q id qđ nõ est. nõ est hoc ipsuz qđ est ad aliud. dico q h̃ veruz est in sensu nunc excluso: sꝫ tñ aliquid qđ nõ est: est ipsum qđ est ad aliud in vno sensu dato. verbi gr̃a. causabile qđ vtiqꝫ nõ est: est causabile ad aliud. Et vlterius dico q non sequiẽ causabile est causabile. ğ causabile est: imo seqẽ op positũ. ¶ Ad aliud dico vt in pdicta q̃stione dictũ est fre quẽter: sancti 7 Phi 7 nos in quotidiano vsu i multis vti mur istis vocabulis aliud 7 aliqd. pro his que nõ existũt nec ẽm se sunt aliqua entia vel entitates. Et ita dico q re latiua dicunẽ esse alioꝝ gñaliter 7 cõitissime sumẽdo hunc terminum alioꝝ. vt tam de nõ existẽtibus qꝫ de existenti bus diciẽ. ¶ Ad scđam dico concedẽdo maiorẽ si sumaẽ in sua ꝓprietate: 7 nego minorẽ: nõ eni pr depẽdet a filio in diuinis: nec certe etiã in creaturis: nec dñs a seruo nec causa quelibet a cãto: qꝫuis nõ possit aliquis eẽ pater nisi aliquis sit filius: nec ecõuerso: nec aliqs possit esse seruus nisi sit aliquis dñs: nec aliquid causa nisi aliquid sit cau satum: nec ecõuerso: qđ tamẽ nõ est proprie depẽdere: qa sic de⁹ pater ꝓprie depẽderet a filio: 7 ecõuerso: qđ est he reticũ: depẽderet etiã a creatura. cuz ille sit eius domin⁹ 7 nõ possit esse dñs nisi illa sit serua. Si tamẽ sic ipꝓprie sumereẽ depẽdentia in maiore: tunc illa esset falsa. Cõstat eni q deus est realr causatiuus: nec põt sic esse causatiu⁹ nisi aliquid sit causabile: 7 tamẽ causabile nõ existit in re rũ nã. multa ẽt nõ existẽtia actualr in rerũ natura sũt a deo cognita: 7 ipse est realiter 7 actualr illa cognoscẽs. ¶ Ad tertiã si ordo sumaẽ stricte 7 proprie qcquid sit de añte. nego ꝯñam. dico q non omnis relatio est ordo: nec omne qđ referẽ ad aliquid ꝓprie ordinaẽ ad aliud. Si võ ordo sumaẽ ipꝓprie 7 cõiter ꝑ omni habitudine 7 relatione vnius ad aliud nego añs. ¶ Ad quartã dico q quedam relatiua sunt que nõ possunt verificari de aliquibus: nisi pro his que existũt vt pater 7 filius dñs 7 seruus: duplũ 7 dimidiũ: 7 plura alia: quedaz 7 pro his que existũt: 7 ꝑ his que nõ existũt: sic cognitũ 7 repũtatũ extractũ 7 alia plura. Et ẽm Phm quedã que nõ nisi pro his que nõ sũt vt faciendũ factibile 7 filia. de pmis verũ est: q nihil põt sic referri vel relatiue dici: nisi sit aliqua essentia: 7 de tali bus: sicut patet loquiẽ Aug. 7 sicut dicit q nisi eẽt homo aliq̃ sub̃a nõ esset qui relatiue dñs diceretur: 7 sic de iumen to 7 arra: sicut cũ dicit si pater nõ esset aliquid ad seipsum non oĩno esset qui relatiue dicaẽ ad aliqd debet intelligi: ita nõ est aliquid qđ relatiue dicaẽ pater ad aliquid: 7 hoc est verũ 7 sufficit ad suũ ꝓpositũ: nec aliud intendit. Sed non sequiẽ nihil põt esse pater vel dominus vel arra: nisi sit aliqua essentia. ğ nihil põt esse cognitũ vel factibile nisi sit aliq̃ essentia. Naz añs est verũ 7 cõsequens falsuz: qm̃ antichꝛis est cognitus 7 factibilis: 7 tñ nõ est aliq̃ essentia. ¶ Cõfirmaẽ hec solutio: qa hanc inductionez facit Aug. ad declarandũ illã vniuersalẽ ꝓpositionẽ quã assumpsit. oĩs essentia que relatiue dicitur est ad aliquid excepto re latiuo: nõ eniz ait. omne qđ relatiue diciẽ: sed oĩs essentia: per qđ pꝫ ipsuz nõ generalr de omnibus relatiuis fuisse

A locutum. Ex hoc etiā patet vnū qd supra dicebat. s. q ee ad aliquid non est esse aliquid. Et q predicari relatiue nō sit id de quo dr esse aliqd seu ee essentia aliq: aliogn de puro nō ente nō posset pdicari vere aliqd relatiue. ¶ Ad argumēta 3 tertiā & qrtā 3nes. Ad pm dico p. q si rō eēt bona seq q nec creatura realr ad deū referat cū nō sit eiusdē ordis cū deo: cui opp^m et dicūt. nego g illā maiorem. ¶ Ad pbonē dico q sic scia realr refert ad scibile & sensus ad sensibile. sic ez scibile realr refert ad sciam & sensibile ad sensuz: nec Phs dicit oppo^m: nec Cōmētator: qnimo neuter ibidē facit mētionē de relone rōnis. ¶ Pro intellectu aūt verbi Phi allegati qd diuersi varie iterpretātur. dico q Phs dat ibi quādā dīam iter relatiua duoꝝ pmoꝝ modoꝝ & relatiua tertij modi: & ē dīa hec q vnū correlatiuū de relatiuis tertij modi dr ad aliud: qa aliud dr ad ipz. v. g. sensibile seu sensatū: vt hz trāslatio cōmēti: ideo dr de aliquo relatiue ad sensuz seu sensationē: qa sensus dr ad aliud vel illud. denominat eni aliqd sensatuz a

B sensu: p quā denominationē nō significat aliud q̄ q ipsi^9 tāq̄ obiecti est sensus: sic visio dr esse coloris. Et eodē mō nihil aliud est esse intell'm q̄ illius esse intellectionez. nec aliud significat p illud. Et h est qd expsse dicit ibi Phs declarās dictū suū. Un ait. Naz itelle^u signat qa illi^9 intell'e est: & imediate explicat quō ipsius: qa. s. vt visus ad colorē: qd ē eē illi^9 obiectiue. Si g aliqd dicit relatiue ad sensum qd dicit sensatū: & ideo dr sensatū: qa sensus est illius: & p pñs: qa sensus dr ad illū: sequit q sensatū dicit ad sensuz: qa sensus dicit ad ipz. Idē iudiciū est de intellectuali & intellectione: & diligibili & dilectione: & similib^9. Nō sic āt est de relatiuis pmi vel scdi modi: qm nullū taliū est denominatiuū alterius: sic q eius pdicatio de aliquo sit pdicatio denominatiua ab alio correlatiuo q̄ precise significet aliud correlatiuū dici relatiue ad ipz. Ex quo seq q neu

C trū correlatiuoꝝ dr ad reliquū: qa reliquū dicit ad ipsum.

3 rñsionem. ¶ Cōtra videt fortiter posse argui ex itētione Aug. 9° de

cap. 4. tri. dicit eni q sciēs & scientia dnr adinuicē relatiue: & idē dicit in pcedente imediate caplo de amāte & amore: sz cōstat q sciens denominatiue est eadēs a scia: & pdicatione denominatiua pdicat de eodē de quo predicat: nec p illā pdicationē aliud significat: nisi q sciētia sit eius tāq̄ subiecti. Et qa scientia nō aliter dicit ad scientē nisi vt ad subiectū videtur sequi fm pdicta q sciēs nō dicat ad sciam: nisi qr scia dicitur ad ipm. ¶ Sed vlterius pz q sciens & scia nō dicunt ad aliqd sicut mēsura & mensurabile: & sensus & sensibile: & intellectus & intellectuale: & silia: & p pñs

Rño. nō est ppriū relatiuis illius modi q vnū dicitur ad aliud qa aliud dicitur ad ipsuz: qd tm̄ intēdit Phs. ¶ Rñdeo p quātū sufficit ad argumentū q Phs nō dicit hoc ppriuz esse illis: que dicunt adinuicē illo mō: ita q nullis alijs cōueniat. Sed dicit q hoc 3uenit eis & nō relatiuis pmi aut scdi modi. Nunc aūt sciens & sciētia neutro modo sūt ad

D aliqd. Nō eni dicunt adinuicē fz numeꝝ: quō dicunt relatiua pmi modi. nec fm potentiā actiuā & passiuā: nec vt mensura & mēsurabile: & sensus & sensibile: qlia sūt amās & amor: que fm Aug^m sunt adinuicē relatiua: & habit^9 & habituat^9: & affectio & affect^9: que fm Phm in pdicamētis sūt ad aliqd: & sic multa alia reperiunt relatiua cōiter loquēdo de relatiuis: q̄ pprie nō ptinent ad aliquē illoꝝ trium modoꝝ. Scdo dico q Phs negat statiz vbi supra

T. c. 20. 5 meta. sciam dici relatiue ad scientem. & Cōmētator silr.

Cō. 20. & oppositū pbant ex intētione: & ideo argumētū nō tollit expōnē datam esse fm intētionē Phi. ¶ Et si dicat q ex hoc sequit q Aug. & Phs sibi mutuo 3tradicunt. Rñdeo q relatiua dupl'r pñt sumi. Uno modo cōissime pro qbusdā que dicunt ad aliqd fm pmā diffōnē positam a Pho in pdicamentis: quō noia aliqua substātiaꝝ vt manus & caput & alia noia partiuz substātiaꝝ sūt relatiua: & simil'r aliqua noia qualitatū & per se pertinētia ad genus q̄litatis sunt ad aliqd. v. g. color. Nam dicit color colorati color: & albedo albi albedo: & sic de alijs plurib^9. Alio mō sumunt relatiua stricte & pprie pro his quoꝝ esse est ad aliud se habere: siue que inquantū ipsa sunt ipsa ad aliud sunt iuxta correctā diffinitionē scdo datā a Pho vbi supra: & isto modo man^9 & caput & similia nō sunt relatiua: vt ibi dicit Phs: & simil'r nec color & albedo pmo mō loquit Aug. de relatiuis quādo dicit q sciēs & sciētia sunt adinuicē relatiua: qd pz: qr in eodem caplo dicit q color dicit relatiue ad coloratū: & caput ad capitatū: & tamē cōstat q color nō est per se relatiuū ad coloratum: quoniā si color esset separat^9 ab omni subiecto adhuc esset vere color: & tamē nō esset alicuius colorati: ita etiā man^9 abscissa est manus: & tamē nō est alicuius manuati: & ideo talia nō sunt per se relatiua iuxta secūdam diffinitionem Phi: sed iuxta cōmune dictuz possunt vocari relatiua fm dici nō aūt fm esse: vt illa tm̄ dicant relatiua fm esse: qbus cōpetit diffinitio secūda relatiuoꝝ. illo modo aūt sciētia nō est relatiuū ad scientē nec econuerso. Quod pz. quia non omnis scientia est alicuius sciētis vt subiecti: sicut nūc loquimur: nec omne sciēs est sciens sciētia illo modo. pz de scia dei que nullius sciētis vt subiecti est scia. Ex quo seq tur q nequāq̄ sciētia inquātuz scia est scientia sciētis isto mō. ac p hoc nō per se dicit ad scientē: & isto modo negat Phs 5° meta. nō autē pmo mō. imo illo modo videt 3cedere in simili cum dicit q visurus nō est cuius est visurus sz subiectiue. i. videntis: q̄uis verū sit hoc dicere. s. q est vidētis visurus: ita q pmo vult q nō pp̄ter se refertur ad videntē. ¶ Deinde aliquo modo videt 3cedere. s. large & cōiter loquēdo & illo modo tollit fm veritatē 3tradictio Aug. & Phi. Et per hoc ēt posset solui: qm sciēs nō per se dicit sciens: qa eius est scientia vt subiecti sicut arguendo sumebat. ¶ Ex dictis pz q Phs non intēdit ibi q inter relatiua tertij modi nō sit ex vtraq̄ parte relatio: & q alterū tm̄ referatur ad aliud: vt sensus ad sensatū: & nō econuerso. vt quidā dixerunt: tū quia Phs expresse dixit ibi. q mēsurabile & scibile & intellectuale eo q aliud ad ipm dicit ad aliquid dicunt. Ecce q affirmat eadē ad aliquid. Unde nō est in hoc dīa inter ista & alia relatiua primoꝝ modorum: & q alia mutuo & conuersim referant. ista aūt nō. Sed in hoc q nullū alloꝝ dicit ad aliquid: quia aliud dicitur ad ipsum. in istis autē sic. tuz quia fm hoc ipse manifeste contradiceret sibi: cum ex intentione diffuse pbet in predicamētis q oia relatiua sine exceptione aliq possibili: si cōuenienter assignent dicunt ad conuertentiā. Et q tollit oēm fugam & proteruiaz in pposito ille special'r exēplificat ibidem de istis domin^9 & seruus: & sensus sensati sensus: & sensatū sensu sensatū. ¶ Itē nec sicut alij dnt intēdit Phs q vnū referat realiter. reliquū aūt soluz fm rationez: qnimo videt sequi oppositū ex dictis suis. Naz si hoc est esse sensatū q eius esse sensationez: si sensatio est eius realiter ipsum est sensatū realiter: & qa inquantū sensatus refert ad sensationez: sequit q realiter referatur ad ipsam. ¶ Ad secundaz cum dicit omne realiter relatum ad aliquid est realiter ordinatū ad illud accipiēdo ordinatum in eo sensu in quo sequit vlterior deductio argumentationis: nego illā. Et ad pbationē dico pmo q est particularis: nec etiā si esset vera sufficienter pbaret hanc vniuersalem. Scdo dico q est falsa. Et ad pbationē dico: q vna albedo nullā perfectionē acquirit ex alia cui refert: nec aliqua natura est ex hoc i ipsa pfectior: nec ipsa singularis: nec aliqua cōis: cum nulla sit talis in ipsa: q̄uis due albedines sint plures pfectiones q̄ altera eaꝝ tm̄. ¶ Ad tertiā nego 3ñtiam. Et ad pbationē dico: q non ois relatio exigit necessario ad suuz esse q eius terminus sit in rerum natura: sicut supra patet. ¶ Ad auctoritatē Magri

Margin notes (left): Ad rões 3 3^m & qrtā pclo. — 5 meta. T. c. 20.
Margin notes (right): E — in pdi^m — 3. de tri. cap. 3. — F — T. c. 20. — G — Scotus — D — Ad 2^m — Ad 3^m

I dicēdū: ꝙ nō ē ꝯ. cū ipse nō dicat ꝙ de⁹ nō referť ad crea
turā: sȝ dicat oppositū: intēdit tñ ꝙ cū de nouo dr̄ ad crea
turā: nulla nouitas vel mutatio est in deo: sed tm̄ in crea
tura: quā mutationē in creatura: ꝓpter quā ⁊ ipsa ad deū
⁊ de⁹ ad ipsaȝ nouiter referunť vocat relationē. iuxta mo
dū suū quo talia cōplexe significabilia qbus dr̄ aliqd re
ferri vocare ꝯsueuit relationes: vt in ꝑallegatis. q. fuit di
Ad 4ᵐ I ctū. ⁊ dis. 26. ¶ Ad vltimū ꝯcedo ꝙ idētitas eiusdē ad se
est realis: si illud qđ dr̄ idē sit res: nec Phs dicit opᵐ: nec
5ᵒ meta. T. c. 16. aliqs alius deberet hoc negare. cū nullus sane mētis ne
garet ꝙ sor. est sibiipsi idē realiter: ⁊ multo plus q̄ȝ sit pla
toni: cui tñ ꝯcediť esse realr̄ idē ſm spēm. ¶ P. Constat ꝙ
aliq̄ res vna numero est vna realr̄. cū ḡ idētitas numera
lis nō sit aliud q̄ȝ entitas numeralis: vt pȝ ex auc̄te allega
ta: seqť ꝙ idētitas numeralis est idētitas realis. Dico ḡ ꝙ
talis idētitas est realis: ⁊ si ipsa sit relatio est relatio rea
K lis: nec Phs oppoᵐ sentit: sed solū vult ꝙ qbuȝ modis dr̄
vnū dr̄ idē: ⁊ ꝙ sicͭ vnitas sic ⁊ idētitas est duplex: quedā
coꝝ que sunt plura: sicͭ identitas generis ⁊ specifica: q̄daȝ
vnius: sicͭ identitas numeralis: que est illa quaȝ significa
mus cum eodē vtimur vt duob⁹. i. sicͭ vtimur duob⁹. hoc
aūt est qñ dicim⁹ ipsum ipsi idē. v. ḡ. petrus est idē petro:
sic eni vtimur tūc petrus ꝓ eo qđ referť ⁊ eo cui referť: sicͭ
in significādo identitatē aliā que est pluriuȝ vtimur duo
bus. v. ḡ. cū dicimus petrus est idē paulo: nec aliud intē
5ᵒ meta. T. c. 16. dit Phs. ¶ Et si dicať ꝙ q̄libet relatio realis reqrit duo
extrema realiter distincta. dōm hoc esse falsum: qđ pȝ: qa
inter mouēs ⁊ motū vel agens ⁊ patiēs ē relatio realis ēt
ſm cōem doctrinā: ⁊ tamē voluntas agit in se: causando
suū actū: ita ꝙ ipsa est agens ⁊ patiens ⁊ mouēs ⁊ mota.
Unde nō plus requiriť ad relationē realem: nisi ꝙ preter
operationē anime: ipsuȝ qđ referť sit tale quale denotatur
per predicationē relatiuā de ipso: ⁊ ideo si idētitas inquā
tum idētitas sit relatio: non requiriť ad hoc ꝙ sit relatio:
nisi ꝙ illud qđ diciť idē: sit ideȝ preter aīe operationē. Qꝫ
L aūt sint distincta extrema idētitatis non semꝑ reqriť: imo
aliquādo requiriť oppositū. s. in identitate numerali. Uñ
sicut ad idētitatem specificaȝ vt sit realis: non requiriť ꝙ
illa que sic sunt idem: sint distincta specie aut maiori distin
ctione: quinimo si sic esset non essent eadem specie. Sic ad
identitatem numeralē non requiriť distinctio numeralis:
aut aliqua maior: imo si sic esset: nō esset idētitas numera
5ᵒ meta. T. c. 16. lis. Et ideo inane dictū illoꝝ videť: qui exponentes Phm
in parte preallegata dicunt ꝙ ad hꝰ relationem identita
tis: oportet ꝙ intellectus vnū statuat tanq̄ȝ duo: ⁊ illa cō
paret adinuicem ſm identitatē: est enim simile ac si dice
retur ꝙ ad hoc ꝙ sit idem oportet ꝙ sit distincta.
ad argᵐ pnˡᵉ. q. ¶ Ad primū argumentū questionis cuȝ diciť: aut referť re
latione eterna aut tēporali. Dico ꝙ deum referri relatio
ne eterna pōt dupliciter intelligi. Uno modo ꝙ ipsa res q̄
est relatio sit eterna: ⁊ sic dico ꝙ ad quodcūqȝ referať de
us: siue ab eterno siue nō ab eterno. refertur relatione que
M est res eterna: quia sua relatio nō est nisi ipse. Alio modo
intelligi potest ꝙ referať relatione eterna. id est referatur
eternaliter: ⁊ referať relatione tēporali. id est referatur ex
tempore seu post q̄ȝ nō referebatur: ⁊ sic dico ꝙ ad aliqua
referebať eternaliter: que nō erant inquantū erat eorum
creatiuus ⁊ prescius: ⁊ ad aliq̄ tēporaliter inquantū crea
tor ⁊ dominus: ita ꝙ q̄ȝuis id qđ est dominiū dei semper
fuerit: illud tñ nō fuit semper dñiuȝ: sicut lȝ is qui est dñs
semꝑ fuerit: nō tamē ipse semꝑ fuit dñs. cū autē dominiuȝ
dei diciť ſm intransitiuā loquoꝝ constructioneȝ: vt sit sen
sus dominiuȝ qui est deus: cum aūt ꝓbať ꝙ nō relatione
eterna: pȝ ex dictis suꝑ in. q. ¶ Ad id v° quo probať: ꝙ
non tēporaliter: quia tūc illa relatio esset noua in deo. pȝ
5ᵒ phy. Cō. 10. ꝙ nō sequiť nisi in hoc sensu. id est tunc de nouo deus re
fertur qđ concedo. Cū v° ex dicto Cōmē. vlterius inferť

ꝙ mutareť saltem per accidens: nego ꝯñiam proprie lo N
quēdo. ¶ Ad auctoritateȝ Cōmēta. dico ꝙ aliquid trā
smutari transmutatione relatiua seu relatiue: potest dupli
citer accipi. Uno modo stricte ⁊ proprie: ⁊ sic illud dicitur
transmutari transmutatione relatiua quod transmutatur
ſm rem illam per quā est relatiuū: isto modo si petrus ni
ger fiat albus: ⁊ per cōsequēs similis paulo albo trāsmu
tatur transmutatione relatiua: quia trāsmutať per albedi
nē qua est similis paulo. Alio modo large ⁊ improprie: ⁊
sic omne qđ referť ad aliquid ad qđ ꝑus nō sic referebať
pōt dici trāsmutatū relatiue. Hoc scđo modo accipit Cō
men. trāsmutationē relatiuā: ⁊ hoc mō dicit vtraqȝ relatī
uoꝝ trāsmutari per accñs. vbi grã. in exēplo suo cū colū
na que est dextra sorti: fit ei sinistra ad motū sortis in loco.
Utrūqȝ enim ipsoꝝ fit alteri sinistrū cui prius nō erat sini
strū: ⁊ sic illo mō trāsmutať relatiue ⁊ vtrūqȝ per accñs vt
dicit: sortes quidē quia fit sinister colūne ꝓpter motū eius O
in loco: qm̄ vt dicit Cōmēta. transmutationē eius in loco
sequiť illum esse in dextro aut sinistro colūne: verba sua
sunt. Colūna adhuc magis per accidēs: quia ipsa est quie
scens vt ait: ⁊ per cōsequēs ꝓpter motū alterius tm̄ ipsa
fit sinistra. Ex istis autē patet ꝙ nō pōt ex intētione Com
mē. haberi ꝙ relatio sit aliqua entitas noua acq̄sita in eo
ꝙ de nouo referť nec ꝙ quodlibet tale ꝓprie transmuteť.

¶ Distinctionis. xxxiij. ⁊. xxxiiij. Questo. j.

Circa distinctionē. 33. ⁊. 34. Quero vtrū
in deo persona vel proprietas per
sonalis distinguať ab essentia diuina seu dei
tate cōmuni personarum aliquo modo ex na
tura rei seu circūscripta omni anime opera
tione. Et arguo ꝙ sic. Primo quidem sic. omnis filius est pᵐ
genitus: essentia diuina nō est genita. ergo essentia diuina
non est filius: ⁊ vltra sequiť: essentia diuina est: ⁊ filius est:
⁊ essentia diuina non est filius. ergo essentia diuina est di
stincta a filio. Patet hec vltima cōsequentia ex significa
tione huius quod diciť est distinctum: ⁊ due ꝑme partes P
antecedentis sunt certe ſm fidem. ⁊ tertia pars que est cō
clusio primi syllogismi probať esse vera: q2 maior est ve
ra. Nam ideo quippe est filius: quia genitus: ⁊ quia geni
tus vtiqȝ filius. vt dicit Aug. q̄nto de tri. minor quoqȝ ve cap. 9.
ra est ⁊ determinata per ecclesiam: vt patet extra de suma
tri. ⁊ fi. catho. Dānamus. Et forma arguēdi est bona. Nā
ex opposito ꝯcl'onis cū maiore sequiť in 3ᵉ ꝑme oppositū
minoris. sic arguēdo: omnis filius est genitus: essentia di
uina est filius. ḡ essentia diuina est genita. ergo. ꝑma con
clusio est vera. ¶ Scđo si essentia diuina nullo mō ex nā 2ᵐ
rei distingueret a persona: sed esset ipsa: sequiť ꝙ vna per
sona sit alia. nec sit ibi alius pater ⁊ alius filius: qđ est he
reticū. ꝯña ꝓbať expositorie arguēdo in 3ᵃ figura sic. hec
essentia est pater. hec essentia est filius. ergo filius est pr̄.
forma est ex se perfecta: ⁊ vtraqȝ premissa sequiť ex añte.
¶ 3° idem ꝯñs ostendiť sequi per illud ꝑincipiū. Quecūqȝ 3ᵐ
vni ⁊ eidem sunt eadeȝ. illa inter se sunt eadē: sed pater ⁊ Q
filius sunt vni essentie idē. ergo inter se sunt idē. ⁊ per con
sequēs is est pater qui est filius: ⁊ nō alius pr̄ alius filius.
¶ 4° de quibuscūqȝ verificanť ꝑdicata ꝯdictoria si queli 4ᵐ
bet est res sunt distincte res: sed de patre ⁊ essentia veri
ficanť ꝑdicata ꝯdictoria. verificať eniȝ de patre ꝙ generat:
⁊ de essentia verificať ꝙ nō generat. vt pȝ in isto preealle
gato caꝑ dānam⁹. Et cōstat ꝙ taȝ pater q̄ȝ eēntia est res.
ḡ essentia ⁊ pater sunt distincte res. maior est euidēs. Naȝ
alias sequereť ꝙ de aliquib⁹ pro eodem oīno suppone
tibus verificenť hꝰ ꝑdicata: ⁊ per ꝯñs ꝯdictoria aliq̄ erūt
simul v̄a: qđ est impossibile. ¶ P. Si maior illa negeť tol
litur omnis via probandi aliq̄ esse res distinctas: qa nulla
alia via hȝ efficaciā nisi ex ista: vt pȝ considerāti. Si ḡ ista
nō est efficax. nulla est efficax: ⁊ sic poterit defendi ꝙ ho

A mo ⁊ lapis nō sunt distincte res:sed sicut tu dicis ꝙ essen/ deitatē:⁊ ꝓprietatē:aut ergo videt illa vt disticta obiecta: E
tia ⁊ pater nō sunt distincte res:sed sunt distiguibiles:aut
ꝙ distinguūť rōne:aut ꝙ formalř tm̄:vel modalř:aut qdi
tatiue vel intentionalř:aut aliquo alio mō excogitato per
opiniones aliquas:vel excogitabili:sic dicam de lapide ⁊
5ᵐ boie nec in ꝑpetuū hoc magis improbabiť ꝙ̄ illud. ¶ 5°
per istas easdē rōnes pōt ꝓbari:ꝙ ꝓprietas ⁊ essentia di/
stinguantur ex nā rei:quod etiam aliter arguitur sic. Hec
essentia est ex natura rei formaliter infinita ⁊ necesse esse:
ꝓprietas nec ex se est necesse esse:nec forālř infinita.ģ eēn°
⁊ ꝓprietas ex nā rei distinguūť.ꝯña pȝ.alias idē eēt infiᵐ
⁊ nō eēt infiᵐ:nec̄e eē ⁊ nō nec̄e esse:ꝙ implicat ꝯdictionē.
Prima ps añtis cōcediť ⁊ 2ª ꝓbať:qꝛ alioqn i diuinis eēnt
tria infinita:⁊ tria nec̄e eē.qđ est fłm.iuxta illđ Athanaſ.
6ᵐ i symbolo:nō tres imēsi:sȝ vnꝰ imēsus. ¶ 6° eēntia ē pfectio
cap. 15. simplř ſm Anseł.in moñ.ꝓprietas nō est pfectio simplř.
B aliogn cuilibȝ psone deficeret aliq̄ pfectio simplř:⁊ p ꝯñs
7ᵐ nulla esset sūme pfecta:qđ est erroneū.ģ ꝓprietas ⁊ eēntia
aliq̄ mō ex nā rei distiguūť. ¶ 7° si eēntia ē p̄nitas ģ eēn°
est nō filiatio.pȝ ꝯña:qꝛ oīs p̄nitas est nō filiatio:sȝ vltra
seqť:eēntia ē nō filiatio.ģ eēntia nō ē filiatio:p illā regulā.
Ad affirmatiuā đ p̄dicato ifinito seqť negatiua đ p̄dicato
finito. Sȝ si eēntia nō est filiatio.ģ eadē rōne eēntia nō est
p̄nitas.ģ de p̄ ad vltimū.si eēntia est p̄nitas:eēntia non
est paternitas ⁊ est paternitas:illud ꝯñs est impołe.ergo
⁊ añs si vero eēntia nō est paternitas(cū vtraq̄ sit verum
ens)sequiť ꝙ sūt adinuicē ex natura rei distincte:⁊ eo mō
potest probari ꝙ persona ⁊ eēntia distinguanť.

Oppoᵐ Ad oppositū arguiť:iter eēntiā ⁊ psonā vē ꝓpe
tatē nō ē oppō relatiua ꝓducētis ⁊
ꝓducti.ģ eēntia ⁊ psona sunt idē:⁊ silř essentia ⁊ ꝓprietas
psonalis:nec adinuicē distinguūť. Añs est notum:qꝛ essen
cap. 4. tia nec ē ꝓducēs nec ꝓducta.vt pȝ ex cap̄ damnamꝰ.ꝯña
C tenet ex itētiōe Anseł.de ꝓcess.s.s.vbi vult ꝙ in deo oīa sūt
idem:vbi non obuiat talis oppositio relatiua.

In rñsione ad.q.p̄ recitabo vnam opinionē:⁊ ex
suis dictis ꝓprijs reprobabo. Scđo di
cam qđ videbiť ad q̄situ. Tertio q̄dā dubia mouebunť.

pᵘart. Scotus in reportationibus Parisien.l.p̄ di. 33. qđ.j.

Quantum ad p̄mū ē opinio cuiusdā doctoris qui
dicit ꝙ essentia ⁊ ꝓprietas sunt ideȝ:qꝛ
deus est simplex:⁊ est quicqd habet excepto eo ad quod
dicitur relatiue:qꝛ ſm Aug.11° de ciui.cap̄.10.ideo deus
simplex dicitur:qm̄ hoc est quod habet:excepto ꝙ relati/
ue quelibet persona ad alteram diciť. Nam vtiq̄ pater hȝ
filium:nec ipse tamē est filius:nec ecōuerso.essentia etiam
diuina habet ꝓprietates relatiuas(cuȝ omnes fundet)nō
tamē diciť relatiue ad eas.est ģ essentia diuina paternitas
⁊ quecunq̄ alia proprietas ⁊ ecōuerso:sȝ non formaliter
est ergo inter eam ⁊ ꝓprietatē aliqua differentia:qꝛ essen/
tia diuina est vna realř.ꝓprietates autem sunt plures rea
liter realitate relatiua.ideo restat inquirere differentiā in/
ter eēntiā ⁊ ꝓprietatē. Et probo ꝙ nō differunt tm̄ p actū
D intellectus creati vel increati negociātis circa ea:qꝛ p̄r ex
natura rei ante omnem actuȝ intellectus in p̄mo signo ori
ginis hȝ rem cōicabilem:vt eēntiam:qꝛ aliter eam nō cō/
municaret.hȝ etiam ex natura rei in primo signo originis
ante actum intellectus rem incōmunicabilem.s.ꝓprietatē
personalem:qꝛ aliter non esset persona ex natura rei. Sed
non est eadeȝ realitas illa que est cōmunicabilis ex nā rei:
⁊ q̄ est incōicabilis ex nā rei.immo hoc includit ꝯdictionē
ergo in patre nō est idē ex natura rei essentia que est cōica
2ᵐ bilis de se:⁊ proprietas que est incōicabilis. ¶ Secundo
ꝙ ſm sui aliquid cōuenit realř cum aliquo:⁊ per aliquid
sui realř differt ab illo:hȝ in se aliqua distincta realř ex nā
rei.sed p̄r realř ꝯuenit cū filio p eēntiā:⁊ realiter distiguiť
ab eodē p ꝓprietatē relatiuā.ergo in p̄re eēntia ⁊ rełō di/
3ᵐ stinguūtur ex nā rei. ¶ 3° btūs intuēdo deū videt distincte

deitatē:⁊ ꝓprietatē:aut ergo videt illa vt disticta obiecta:
ante oēm actū intellꝰs:aut videt illa vt distincta ſm diuer/
sos modos ꝯcipiēdi idē obm̄ grāmaticales vel logicales.
Si p̄mo modo.ģ sunt ibi ex nā rei:qꝛ cognitio intuitiua ē
rei:vt existit in se ante oēm actū intellectus. Si scđo mō.ģ
nō est maior dria ꝙ̄ incōcipiēdo deitatē ⁊ deū:⁊ abstractū
⁊ cōcretum:⁊ per ꝯñs sicut pater ē beatus in eēntia:ita in
p̄nitate ⁊ filiatiōe ⁊ ꝓcessione spūs sancti:⁊ cū illa distin/
guāť formalř sicut psone q̄s ꝯstituūt:seqť ꝙ p̄r erit i tribꝰ
obiectis p̄ beatus:qđ est impołe. ¶ 4° idē alibi ꝓbat per 4ᵐ
Aug.7.de tri. Oīs inqt essentia q̄ relatiue dr̄:ē ēt aliquid cap̄.p̄
aliud excepto relatiuo. ¶ Itē ibidē si pater non est aliqd Scotus
ad seipsum:nō est oīno q relatiue dicať ad aliqd. Est ģ in li.p̄.di.
re eēntia ad se ⁊ nō ad aliqd:⁊ in re pater inquantū pater 2.q. vltᵃ
relatiue dr̄. Non est aūt formalř eadē entitas ad se ⁊ nō ad
se.igiť. ¶ 5° Aug.eodē li° ait.ꝙ filius nō eo verbū quo sa 5ᵐ
pientia:qꝛ v̄bum nō ad se dr̄:sed tm̄ relatiue ad eū cuius ē 7.đ tri.
v̄bū sicut filiꝰ ad p̄rem.sapia v̄o eo quo essentia.eodē mō cap̄.2.
p̄r nō eodē p̄r ē:⁊ deꝰ. Et ex hoc infra in eodē cap̄ ꝯcludit: F
quapropter nō qꝛ p̄r nō est filius.⁊ filius nō est pater aut
ille ingenitꝰ.ille aūt genitus:iō nō vna essentia:qꝛ his no/
minibus relatiua eoꝝ ostendunť.vterq̄ aūt simul vna sa/
piētia.⁊ vna essentia.vbi h̄ est eē:qđ sapere. Est ģ ſȝ Aug.
talis nō idētitas rełōis ad absolutū in diuinis.ꝙ si vnuȝ
est quo respectu alicuius:alteꝝ nō ē quo respectu eiusdē.
eē aūt quo ꝯtingit alicui ſm eius rōnē formalē.ģ vnū eoꝝ
nō est de rōne formali alteriꝰ:sed extra eā:⁊ per ꝯñs nō est
idē formalř alteri. ¶ Ex istis ēt ꝯcludit ꝙ psona nō est ea/
dem formalř cū eēntia.cū persona icludat ꝓprietatē:quā Eodē li°.
nō includit essentia.nec persona ē eadē formalř ꝓprietati: dist.34.
cū includat eēntiam:quā ꝓprietas nō includit.sicut cōtra
opinionē ꝑpositini nititť arguere. ¶ His tm̄ nō obstantibꝰ
dicūt ꝙ persona diuina est summe simplex.⁊ hoc ꝑꝑ infini
tatē eēntie.ꝑꝑ quam non pōt illa eēntia eē cū aliqua reali/
tate in eodē:nisi illa realitas sit pfecte eadem sibi.
¶ Confirmant quoq̄ positionē hanc per cōe dictum anti
quoꝝ doctoꝝ qui cōcesserūt multas predicationes eē ve
ras in diuinis p idētitatē non formales.ꝙ nō videť intelli/
gibile nisi p hoc ꝙ p̄dicatū est vere idē subo ⁊ ex h̄ erat ꝓ/ G
positio affirmatiua vera per identitateȝ.⁊ tm̄ p̄dicatū non
est formaliter idē subiecto.⁊ iō non est p̄dicatio formalis.
¶ Hec opio q̄ est in suis v̄bis ꝓprijs recitata:sic appet tā ꝯ Sco.
ex rōnibꝰ eius recitatis ꝙ̄ ex eiꝰ dictis eiusdē alibi.s.i di. vbi.s.
8.cū dē attributis diuinis ageret insimul recollectis pōit
ex natura rei distingui essentiam a ꝓprietate.sic ꝙ in pso/
na diuina sunt aliqua plura inter se distincta ex nā rei ante
oēm opationē intellectus creati vel increati:q̄ plura aliqñ
vocat realitates:vbi.s.aliquādo entitates:vt di.2.q.vltᵃ.
aliqñ v̄o forālitates. Sed vbi cōstat de intellectu nō est cu
ra de noie. Hac tm̄ pluralitate nō obstante dicūt tam essen
tiam ꝙ̄ psonā esse sūme simplicē ꝑꝑ perfectionē:immo vt
alibi dicūt pfectissimā idētitatē ꝓprietatis ad eēntiā:⁊ eȝ.
Cōclusio ista v̄r mihi falsa ⁊ incōpossibilis istis alijs simul
dictis. Vñ probo.p̄ ꝙ hꝰ distinctio vel pluralitas nō ē cō/
possibilis cū simplicitate essentie:quod ex dictis illiusmet D
opinātis ōndo. ¶ Primo sic.entitas cōicabilis p̄ris.s.eēn pᵐ
tia diuina est summe simplex vt dicūt.⁊ veꝝ est.ģ ipa ē oē
qđ ipa hȝ ad qđ nō dr̄ relatiue. Pȝ ꝯña p eos supra:sȝ vt
dicūt:ipa hȝ istas entitates icōicabiles:q̄s vocāt ꝓp̄tates
psonales:cū oēs fundet nec ad eas dr̄ relatiue.ģ ipsa est q̄/
libet illaꝝ ex natura rei:⁊ p ꝯñs nō sunt disticte realitates
vel entitates ex nā rei:aut si sint:essentia ipsa non est sum/
me simplex. ¶ Cōfirmať.qꝛ sicut ipsimet dicunt in hac di.
33.q.2.in repor. Parisieñ.ꝯtra opiniōes duas:quarū vna
posuit inter eēntiam ⁊ ꝓprietatē distinctionem realem nō
simplř:sed rei absolute ⁊ rei relatiue.alia v̄o distinctionē
modalē quam p tāto(vt isti referunt)dicebat posse voca/

I ri realē: q2 nō erat ꝑ opōnē intell'a: sic opꝫ saluare simplici-
tatē diuinā: vt rō q̄ est cā simplicitatis in ꝑsona ponat bn̄s
esse id qd̄ hr̄. Ex quo seq̄r ncc̄io ꝙ si formalitas cōicabilis
hꝫ formalitatē vel entitatē incōicabilē (vt dicūt) ꝙ ipsa sit
2m illa vel ipsa nō ē simplex. ¶ 2° ꝓbo ꝙ talis distō repugnet
simplicitati ꝑsone ꝑ rōnē eoꝝ ibidē ꝯ dictas opiones q̄ ta-
lis est. Ex quibuscūq3 q̄lr̄cūq3 distictis ex nā rei ē aliqd vnū:
alteꝝ illoꝝ ē act⁹ ⁊ alteꝝ po°. Si ḡ eēntia ⁊ relō distigūū
tur q̄litercūq3 ex nā rei: ⁊ ex eis est ꝑsona: alteruꝫ erit act⁹
⁊ alterum potentia: ⁊ ꝑ ꝯn̄s persona ex natura rei erit cō-
posita cōpositione que destruit simplr̄ eius simplicitatem:
hec oia verba sua sūt. Deide ex q̄site ꝓbāt illā maiorē: quā
ꝓbationē non opꝫ nunc recitare hic. nulla argumentatio
vel declaratio alia est oportuna ad ostendēdū dictā incō-
possibilitatē ſm dicta eorum: aut etiam falsitatem ꝯnis in
se: cū exp̄sse dicāt ꝙ si q̄lr̄cunq3 distinctio est: aut sit ex nā
K rei inter ꝓp̄etatē ⁊ eēntiā ꝑsona nō erit simplex simplr̄: sed
composita cōpōne q̄ destruit eius simplicitatem. Cū ḡ ſm
ipsos ⁊ ſm veritatem ꝑsona sit summe ⁊ simplr̄ simplex se
quit̄ ꝙ nulla oino est ibi ex nā rei distinctio. ¶ D. Ad idē
arguo sic. pr̄ hꝫ in se aliquā entitatē cōicatā filio: ⁊ aliquā
entitatē nō cōicatā filio. ḡ pr̄ nō est oino simplex. añs (l3 sit
falsuꝫ) est datū ab opione in p° rn̄sione supra facta. Et ꝯn̄a
tenet ꝑ cōciliū. ex̄ de summa tri. ⁊ fi. ca. Dānam⁹. sicut sup̄
3m p3 di. 26. ꝯne. 3. illius. q. ¶ 3° arguo cōtra ꝯnem in se ex di-
ctis opionis: ⁊ ꝓbo per aliā rōnē quā supra facit contra p̄
dictā opionē que est talis de v̄bo ad v̄bū. Ois res accipiē
do rem generalissime habens distinctionem ab alia re q̄li
tercūq3: aut est ens informans: aut informatum: aut per se
existens: nec informās nec informatū. Si ḡ relatio sit res
distincta ab eēntia. aut ḡ sic vel sic. non primo vel 2° mō: q2
sic esset act⁹ vel potentia respectu eēntie: ⁊ per ꝯn̄s faceret
cōpositionē in ꝑsona. Si v̄o sit res 3° mō. i. ꝑ se subsistens:
sequit̄ ꝙ ꝓprietas per se subsistit sicut persona: ⁊ sic ꝑsona
L nō includeret eēntiā vt aliqd sui: sed tm̄ relationē: quod est
impoīe: hec ipse. Ex qb⁹ p3 ꝙ (cū accipiat rem ḡnalissime
⁊ qualitercūq3 distinctā ab alia) sequit̄ ꝙ ꝓprietas non est
realitas vl' entitas aut formalitas aut modalitas: aut quo
uis alio modo nominaretur ex nā rei distincta ab essentia:
saltem si argumētatio ipsorum bona sit: cū res ḡnalissime
accepta dicat̄ de q̄libet entitate. Unde eadē argumētatio
pōt fieri. posito hoc termino entitas: vel hoc termino for-
ma-
litas loco huius termini cōis res. ¶ Cōfirmat̄: q2 si nō sic
intelligāt vt dicatur ꝙ nō valet argumētatio in alijs termi
nis: simili facilitate diceret̄: ꝙ nec sua argumētatio contra
ponentes relationem non esse ꝓprie rem: sed modalitatē
rei: ꝯ quos isti arguūt: valet. ¶ D. ista formalitas relōnis
p̄cise ſm se est distincta ab eēntia ex nā rei: ⁊ cū h̄ (vt dicūt
in. q. proximo allegata) est sibi eadem perfectissima identi
tate ac si non distingueretur ab ea. ḡ ſm argumentationeꝫ
eius contra prepositinū dist. 26. ipsa nō est ab essentia se to
ta primo diuersa: sed aliquo sui cōuenit cum illa: ⁊ aliquo
sui distinguitur. ergo per scd̄am suam rationem nūc supra
M allegataꝫ habet in se aliqua distincta ex natura rei. ⁊ sit a.
id quo ista aliqua formalitas est eadem essentie: ⁊ sit b. id
quo distinguitur ab ea: ⁊ tunc de b. precise sumpto quero
vtrum sit aliquo modo idem essentie ex natura rei: vel nō.
Si non. ergo persona includens b. ⁊ essentiam non est sim
plex: q2 ſm illos non saluatur simplicitas persone nisi pro
pter perfectissimam identitatem eorum que includit. Et
preterea de ipso b. quereretur an sit informans vel informa
tum: aut per se subsistens sicut statim ipsi arguebāt. Si ve
ro sit aliquo modo ideꝫ ex natura rei ipsi essentie: ergo ali
quo sui est idem: ⁊ aliquo sui distinguitur sicut prius. ⁊ sic
in infinituꝫ. Uel oportet dare aliquid in persona: qd̄ nullo
modo erit idem ex natura rei ipsi essentie: ⁊ per consequēs
persona non erit summe simplex: quod est erroneum ⁊ cō-
tra eos. Plura alia ex dictis eorūdem possent adduci re- N
pugnantia istis: sed dicta sufficiant. ¶ Ad ratiōes opinio
nis respondebit̄ in secundo articulo sequenti.

Respondeo ergo nūc 2° ad questionē sub q̄tuor ꝯ- 2° arti.
nibus. Prima ē ꝙ essentia diuina seu
diuinitas cōis patri ⁊ filio ⁊ spūi sancto nullo mō distigui
tur ex natura rei ab aliquo illoꝝ: sic ꝙ aliquid cū ipsa aliq̄
mō ponāt in numerū seu sint due alique queuis entitates:
siue ille appellentur formalitates siue modalitates vel rea
litates aut quouis alio nomie censeantur. 2° ꝙ deitas nul-
lo mō distinguit̄ ex nā rei a ꝓprietate ꝑsonali: sic ꝙ ex̄ aiam
deitas ⁊ personalis proprietas sint alique due queuis enti
tates qualitercūq3 ille nominētur. 3° ꝙ cuiuslibet persone
nomen: ⁊ nomē diuitatis vel diuine essentie de se inuicem
predicantur cōuersim: ⁊ tamen nec a p̄te subiecti nec a p̄te
predicati semper est vtriusq3 ad reliquuꝫ bona ꝯsequē-
tia. 4° ꝙ neutrius p̄dicatio de altero est formalis.

¶ Pro declaratione p° ꝯnis p̄mo p̄mitto ꝙ de distinctione Premit
persone a deitate posset eē duplex imaginatio. vna ꝙ ꝑso- tendum
na ⁊ deitas eēnt aliq̄ due entitates: quaꝝ neutra eēt ps: aut O
aliquod extrinsecū alteri⁹. Alia imaginatio posset esse: ꝙ
vna est intrinseca alteri. s. deitas ꝑsone: ⁊ ꝑsona vltra ipam
deitatē includeret quādā aliā entitatē per quā diceret̄ di
stingui a deitate: sicut dicim⁹ ꝙ totū distinguit̄ a sua p̄te. 2°
cōtra vtrāq3 imaginationē pono p̄mā ꝯnē. Unde p̄mo ꝓ- p° ꝯ
bo ꝙ nō sunt alique entitates distincte primo mō. ¶ Et ar- pm
guo sic. quelibet persona diuina est eēntia diuina: seu diui-
nitas: ⁊ essentia diuina est quelibet persona diuia. ḡ nulla ꝑ
sona diuina ⁊ diuinitas sunt isto mō distīcte. Añs quo ad
vtrāq3 partē hr̄ ex determinatiōe ecclesie in illo capitulo.
Damnamus. vbi dicitur ꝙ quedam summa res vna vera-
citer pr̄ ē fili⁹ ⁊. s. s. simul tres ꝑsone ac sigillatim quelibet
earūdē. ⁊ hec est scd̄a pars añtis: ⁊ sequit̄: ⁊ ideo solūmo-
do est trinitas ⁊ nō quaternitas: q2 quelibet trium ꝑsonaꝝ
est illa res. vꝫ subīa eēntia: seu diuina nā: ⁊ ex hoc p3 prima P
pars añtis. Consequētia vero p3 ex eo ꝙ ex opposito ꝯse
quentis sequitur oppositū añtis. seq̄t̄. n. ḡnaliter in oibus.
hoc ⁊ hoc sunt distincte entitates. ergo hoc non est illud. 2m
¶ 2° si ꝑsona diuina ⁊ eēntia essent distincte entitates mo-
do p̄dicto. in deo eēt quaternitas: quā Joachim iponebat
magistro Petro lombardo: ⁊ quā in deo esse negat in ver
bis p̄allegatis cōciliū. p3 ꝯn̄a. Nam ibi esset quedā res q̄
nō esset pater nec fili⁹ nec spūs scūs: ⁊ preter illā eēnt tres
ꝑsone: ⁊ h̄ est q̄ternitas: quā Joachim iponebat magistro:
vt p3 in p̄allegato cap̄. Hāc aūt dicit ecclesia nō esse in deo
q2 q̄libet triū ꝑsonaꝝ est illa vna res: inuens manifeste ꝙ
si non quelibet eēt illa res: vtiq3 ibi esset quaternitas: q2 si
nō quelibet esset illa res. nulla eēt illa res: cū in hoc vna sit
de oibus rō: ⁊ si nulla esset illa res. ibi eēnt quatuor: quoꝝ
nullū esset aliqd̄ alioꝝ trium. ¶ 3° sequit̄ ꝙ nulla persona 3m
esset deus: vel eēnt quatuor dij. ꝯn̄s est expresse hereticū.
Cōsequētia p3: q2 nulla ꝑsona eēt illa deitas cōis: nec illa Q
eēntia eēt (vt di) Aliquid intrinsecū alicui ꝑsone. cū nō eēt
forma informās aliquā ꝑsonā: cū hoc repugnet deitati. cū
ergo deus non dicat̄ de aliquo relatiue sed ad se: sequit̄ ꝙ
pr̄ vel non eēt de⁹: vel eēt de⁹ aliq̄ deitate alia ab illa cōi. ⁊
eodem mō filius ⁊. s. s. esset aliqua propria deitate deus ⁊
sic eēnt q̄tuor deitates: tres ꝓprie ⁊ vna cōis: ⁊ per ꝯn̄s q̄
tuor dij. ¶ 2° ꝓbo ꝙ ꝑsona non distinguitur ab essentia 2° 2m
mō: tū q2 ꝑsona nō esset essentia seu deitas: cū nullum inclu
dens plura sit aliqd illoꝝ. Uū ⁊ si posset dici ꝙ in ꝑsonis
eēt deitas: nō tn̄ v̄e diceret̄ ꝙ ꝑsone eēnt deitas: h̄ aūt ē fal
sum: vt p3 ꝑ Dam̄. lib. p̄. q cū dixisset cū resperimus ad ea cap. 41.
in quibus est diuinitas loquens de ipsis personis: volens
oñdere h̄ nō ꝓprie dici. corrigēdo q̄si dictū imediate: addit
vel ꝙ dcm̄ certius dicamus que sunt diuinitas. hoc est ad
tres hypostases ⁊c. p3 ēt ꝙ illud sit ſm ꝑallegatā Decre-

A talē.tū qȝ psona nō eēt simplex z alia plura inconuenientia
2ᵃ ꝯ sequerentur:sicut ostensum est di.26.q.3.℃ 2ᵐ ꝯnē.vȝ ꝙ ꝓ
prietas psonalis z essentia non sunt distīcte ex nā rei.ꝓbo
qȝ si sic oporteret ꝙ hoc intelligat̄ de proprietate pmo vel
scdo mō accepta:supra.d.26. Quia tertio mō sūpta ꝓpetas
psonalis nō est aliq̄ entitas:z p ꝯn̄s non est ab aliq̄ entitate
distincta. Si vo accipiat̄ p mō.s.p ipa psona pȝ ex pcedē
ti ꝯne ꝙ nō est distīcta ab essentia. Si aūt accipiat̄ secūdo
mō.s.pro aliquo intrinseco psone sibi ꝓprio:qualecunqȝ il
lud imaginet̄ qs in psona distinctū a cōi essentia psonarū:
z q̄litercūqȝ illud vocet̄.pȝ ēt ꝙ nō sit aliquid tale ex dictis
6ᵐ in illa.26.di. Et pro nunc etiam ꝓbo ꝙ nihil tale sit in pso
na diuina cogitādū:qȝ si aliqd tale esset ibi cogitandum h̄
non esset:nisi qȝ nō videtur aliter ꝙ vna persona posset di
stingui ab alia:supposita vnitate essentie eaꝝ:sed propter
C hoc nō opȝ illud sic esse. Probo:qȝ si sit talis proprietas in
psona distincta ab essentia:siue illa ꝓprietas dicat̄ formali
D tas siue modalitas:aut aliter q̄uocūqȝ nomiet̄: quero aut
ipsa z essentia sint aliq̄ vna entitas q̄ sit sigillatim tam hec
q̄ȝ illa:aut nō.si non.ḡ cū hec z illa simul sint psona:z ecō
uerso psona sit hec z illa ꝯiuncta.si nulla vna entitas est si
gillatim vtraqȝ eaꝝ:sequr necio ꝙ psona non sit vere sim
plex:qō est erroneū. Cōsequentia pȝ:qȝ nulla entitas inclu
dens aliqua quoꝝ nullum est ipsa:aut aliqua entitas q̄ sit
quodlibet illoꝝ sigillatim:sed qōlibet est ipsius z oia simul
sunt:ipsa est entitas simplex.ista pȝ ex diffōne exprimente
quid significat hoc vocabulū simplex.z supra di.8.q.pma
est declarata. Nunc autem si nulla vna entitas esset sigilla
tim tam essentia ipsa cōmunis q̄ȝ proprietas.ergo vel pso
na nō eēt aliq̄ vna entitas:z p ꝯn̄s nec aliq̄ entitas simplex
vel psona nō esset tā hec q̄ȝ illa sigillatim:eēt aūt s̄m hypo
thesim hec z illa ꝯiunctim:z quelȝ esset aliqd ei⁹:z ambe
G simul eēnt ipsa:z per ꝯn̄s ipsa non eēt entitas simplex. Si
vero essentia cōis z ꝓprietas sunt aliqua vna entitas que
sigillatim est vtraqȝ illaꝝ. Quero an ab illa entitate ꝓprie
L tas ipsa sit aliquo mō distincta vel non:si sic:tunc de illa en
titate z de ipsa proprietate adhuc queratur:z sic vel opor
tebit deuenire ad aliquā entitatem psone:que nō ē aliqua
entitas vna:q̄ sit tā ipsa q̄ȝ alia:a qua distinguit̄ sigillatim:
z sic tollit̄ persone simplicitas.vel erit ꝓcessus in infinitū.
vl' vltimo deuenitur ad aliquā que erit aliq̄ talis entitas:q̄
erit ipsa:z illa a q̄ ipsa distinguit̄ sigillatim:z tn̄ inter ipsaȝ
z illam nulla penitus erit distinctio. Ex quo sequitur ꝙ nō
est impossibile aliqua abinuicem distincta esse aliquam
vnā entitatē:a qua nullum ipsoꝝ mō aliq̄ distinguat̄:z ita
in p̄n° potuit:z poni pōt ꝙ psone diuine vere sint inter se di
stincte:z tn̄ hec sint vna entitas:z essentia vnica z simplex
a qua nulla eaꝝ ex nā rei mō aliquo distinguat̄. ℃ Tertia
3ᵃ ꝯ cōclusio q̄ȝtū ad pmā ptē(vȝ ꝙ noia psonaꝝ z diuinitatis
de se cōuersim p̄dicent̄)pȝ per Decretalē allegatā in pma
rōne pme ꝯnis. Quātū ad 2ᵐ(.s.ꝙ inter ipsa nō semper sit
vtriusqȝ ad reliquū bona ꝯn̄a)ꝓbat̄.p ꝙ nō a parte subri:
D qm̄ nō sequit̄.eēntia est filius.ḡ pater est filius:nec ēt seq̄t̄
pater generat.ergo eēntia ḡnat.vtrobiqȝ.n.aāns est veruȝ:
z ꝯn̄s falsum. Et sic pȝ:ꝙ nedum vtrūqȝ ad reliquū:sȝ neu
trū ad alteꝝ sequit̄ a pte subiecti respectu cuiuslibet predi
cati. Q. ēt non respectu cuiuslibet subiecti vtriusqȝ ad reli
quū sit bona ꝯn̄a.pȝ nā nō sequit̄:filius est essentia.ḡ fili⁹
est pater:q̄ȝuis eꝯ sequeretur:sed aāns esset falsum. Rō aūt
q̄re sic sequit̄ z nō eꝯ.est ꝓpter ipsius essentie cōitatem:qȝ
q̄ȝuis nō sit nisi vnica singularis essentia:sicut z vnicus pa
ter: nō tn̄ oē qō est essentia est pater:sicut oē qō est p̄r est
4ᵃ ꝯ eēntia:z loquor de patre z eēntia in diuinis p̄cise. ℃ 4ᵃᵐ ꝯ
nem.vȝ ꝙ neutrius p̄dicatio de altero est formalis:z intelli
go p p̄dicationem formalē.iuxta modernū modū loquen
6ᵐ di:eā que est in pmo mō dicēdi p se. ℃ Probo.z p ꝙ hec
non sit formalis.p̄r est diuinitas:qȝ nullius abstracti mere
absoluti de aliquo p se relatiuo predicatio in recto est for E
malis.ḡ hec nō est formalis.ꝯn̄a pȝ.aāns ꝓbat̄:qȝ nulla ta
lis est in quale qd siue in q̄le eēntialr:sicut ē p̄dicatio diie
essentialis de spē:cū nullū sic quod p̄dicat̄ p̄dicet̄ i abstra
cto. ℃ Item hec p̄dicatio nō est in quid:qȝ nulla p̄dicatio: 2ᵐ
cuius subm aliqd sigñat vel ꝯsigñat:qō nō eodē mō signi
ficat vel cōsigñat p̄dicatuȝ:est in quid. Unde nec p̄dicatio
aialis de musico vel risibili est in quid:nec ēt entis de vno
vel de bono:q̄ȝuis nihil significet̄ per bonum z vnū:qō nō
significet̄ per ens:sed qȝ bonū z vnū aliq̄ cōsigñant:que nō
ꝯsigñat ens:qȝ ens qcqd sigñat p sigñat:z nihil cōsigñat:
iō hꝯ p̄dicatiōes.oē bonū ē ens:z oē vnū est ens:non sunt
in quid:z qȝ ois p̄dicatio formalis est in qd vel in q̄le qd.
ḡ pȝ aāns. ℃ D. Loquēdo in creaturis iste non sunt forma 3ᵐ
les.p̄r est aial.similitudo ē qualitas.ḡ nec ista.i diuinis p̄r
est diuinitas. Aāns ē notū:qȝ nec aial est diffinitio vel diia
vel per se genus patris:nec qualitas similitudinis:conse F
quentia probat̄ ex eo:qm̄ nulla alia cā appet ꝓpter quaȝ
iste non sint formales:nisi qȝ subiecta sunt cōnotatiua:z non
p̄dicata:qȝ nullā penitus entitatem significāt vel ꝯsigñant
subiecta:quā nō sigñant p̄dicata:sicut pȝ ex dictis de rela
tiuis. ℃ Deinde ꝓbo ꝙ hec nō sit formalis.diuinitas ē p̄r: 2ᵒ
qm̄ ista non est in quid nec in quale qd.ergo nō est forma
lis.ꝯn̄a pȝ.z aāns quātū ad scdam ptē notuȝ est ex summa
simplicitate diuinitatis. Et quantū ad pmā ꝓbatur:qȝ iter
roganti quid est deitas nō cōuenienter r̄ndet̄ p̄r:nec aliqd
quod relatiue p̄dicat̄. Qm̄ nullū tale s̄m Aug.indicat sub
stantiaȝ.i.quid est ipm de quo dr̄:vt ꝓbatū est cū tractarē cap. 15.
de relationibus.q.2. ℃ Cōfirmat̄ per Ans.in mon.dicen
teȝ sic. De relatiuis quidē nulli dubiū:qȝ nullū eoꝝ suba
le est:z illi de quo relatiue dicitur:qȝ si quid de summa nā
dr̄ relatiue non est eius significatiuū sube. ℃ Item subdit. G
ꝙ nullū relatiuoꝝ simpl'r demr̄at alicui⁹ essentiā.z iuxta
finē capituli dicit notū esse nullū relatiuoꝝ designare sim
plicē summe nāe subam. Cōstat aūt illud nō esse intelligē
dum q̄si talia relatiua de deo dicta nō significēt illā entita
tem que est dei suba:sed aliā sibi quādā accidentē:cū nul
la talis sit ibi:sed pro tanto dicuntur nō designare substā
tiam:qȝ cum predicantur nō significāt quid est illud de q̄
dicūtur:z iō nō substātialiter seu in quid p̄dicantur. Et h̄
totū sumptū est ab Augu.5° de tri.qui frequenter dicit ꝙ
nullū eoꝝ q̄ relatiue dicuntur dicitur s̄m subam:nec tn̄ oē
tale dicit̄ s̄m accn̄s. Un̄ deus nō dr̄ pater s̄m accidēs:nec
tamen s̄m subam:vt dicit ibidem. ℃ Deinde coniunctim cap.5.
vtrāqȝ partē illius ꝯclusionis ꝓbo p eūdem.7.de tri.dicē 3°
tē ꝙ aliud est deo eē z aliud patrem esse. Et ibidem dicit: cap. 4.
ꝙ h̄ illi est deū esse qō est esse:z p ꝯn̄s aliud est eē deū.ali
ud eē p̄rem. Simil'r Ans.de ꝓces.s.s.nō enim est inq̄t idē cap.2.
esse deū qō est esse patreȝ aut filiū. Ex his infero.ḡ neutra
haruȝ est formalis.deitas vel deus est pater:aut pater est
deitas siue deus:z pȝ ꝯn̄a:qȝ de quibuscunqȝ quoꝝ vnius H
de alio predicatio est formalis:vt hic accipit̄ p̄dicatio for
malis.s.que est per se in primo modo:veꝝ est dicere ꝙ esse
h̄ est eē illud.verbi grā.qȝ hec ē formalis.homo ē aial: iō
vere dr̄ ꝙ esse hoiem est esse aial:z vna causa est vtriusqȝ:
qȝ.s.de eēntiali ratione hois est ꝙ sit aial siue in eius diffi
nitione essentiali ponit̄ aial:z ideo esse hoiem est eē aial:z
hec dicit̄ formalis.homo est aial:z si ecōuerso:hec est for
malis.aial est homo.esse aial esset esse hoiem:z qȝ non sic
est:ideo nec ipsa est formalis. In proposito aūt nec eē deū
est esse patrem:nec eē patrē est eē deum:vt pȝ p Aug.q̄re
neutra est formalis. ℃ Cōfirmatur ex eo:qȝ dicit phs.7. T.c.11.
meta.in.10.cap. Et p dicemus quedā de eo logice.vbi in
quirit de qō quid erat eē.ibi.n. in p̄n° determinat ꝙ oē il
lud:z solū:est alicui esse qō de ipso dr̄ per se i p̄ mō. Unde
dicit nō enim est tibi esse musicum esse:qȝ nō s̄m teipm es
musicus.qd ḡ est tibi esse quod es s̄m teipm. Et qȝ illud

posset intelligi de eo ꝙ esses sꝫ te in scdo mō:statim hic cō Cō.ij. cludit in sequēti particula:sicut ibi pꝫ in textu.⁊ per Commen. Et ideo q: homo sm ꝙ hō est aial ⁊ rōnale:vt ly sm ꝙ denotat illā predicationē esse per se p̄ mō.iō homini eē: est esse aial:⁊ esse rōnale:sic in proposito.si hec esset per se in primo modo deus est pater:tūc deū esse eēt esse patrē: ⁊ si hec esset in p̄mo mō pī est deus:tunc patri esse vel esse patrem esset esse deū:⁊ vtrūqꝫ ꝯñs est fl̄m sm Aug. ¶ Sꝫ nūqd he sunt vere.pf est formalitate diuinitas. deitas est formalr pī.itelligēdo formalr sicut p̄us.i.per se in primo mō. ¶ Rñdeo q̄uis forte nō oporteret eas distinguere:eo ꝙ de vtute sermonis notāt sensum diuisiōis:q: tñ multi tales distinguunt ⁊ p maiori declaratiōe distinguo ꝙ vel iste ppōnes sumunt in sensu cōposito:⁊ tūc denotat ꝙ ille p̄dicationes.pī est diuinitas:⁊ diuinitas est pater i sunt formales:qd̄ est improbatum:⁊ p ꝯñs in illo sensu ille sunt falsē. vel sumuntur in sensu diuiso:⁊ tunc dico ꝙ pᵃ est v̄a. Nā in illo sensu nō denotat ꝙ sua de inesse sit formalis:sed ꝙ predicatio in qua idem predicatum p̄dicat de p̄noie demōstrāte illud p quo subm supponit est formalis:⁊ hoc ē verum. Nā demōstrato eo p q̄ suppōit pī in pᵃ ppōne hec est formalis.h̄ est deitas.nō nun⁹ q̄ꝫ hec.h̄ est aial:demonstrato eo pro quo supponit hō in ista.hō est aial. ¶ Cōfirmat.q: demonstrato eo pro quo supponit pī.si querat qd est hoc.bñ rñdet deitas:sicut pꝫ. Et etiam pōt probari per Ans. in mon. ⁊ iō hec est v̄a.pf est foīalr deitas:⁊ hec q̄ ē eadē in sigñatione pī est per se p̄ mō deitas. 2ᵃ vō ēt in illo sensu nō est vera:qm̄ ista nō est foīalis.h̄ ē pī.demrato eo p q̄ in illa supponit diuinitas:⁊ est rō:qm̄ nullū p̄dicatū relatiuū rñdet ad.q.factā p p̄nomē demrātiuū:dicendo qd est h̄:qcqd sit illud qd̄ demrat:vt supra pꝫ.⁊ iō hec non est v̄a:deitas est formalr vel in p̄ mō dicēdi p se pī:q̄uis ista sit verissima:diuinitas est pī:vt p̄batum est supra.

3ᵒ arti. Nunc tertio mouenda sunt aliq̄ dubia. Et pᵐ est. An hec.eēntia est eadē formalr pī/ 1 nitati vel p̄ī(qd̄ p eodē nūc accipio)sit vera an opposita eius. 2ᵐ vtrū hec.eēntia formalr distinguat a p̄re vel eius opposita sit v̄a. 3ᵐ de v̄itate istaꝝ.eēntia ⁊ pī sunt idē formaliter.eēntia ⁊ pī distinguūt formalr. 4ᵒ de dicto aliqꝫ satis vulgato.s.eēntia ⁊ pī nō sunt idem ꝯuertibilr ⁊ adeq̄te vel sunt idē nō ꝯuertibilr ⁊ inadequate.

rño ad pᵐ. duᵐ ¶ Ad pᵐ dico ꝙ iste termin⁹ formalr duplr quantum pertinet ad ppositū pōt capi. Uno mō sm ꝙ ē qdā mod⁹ v̄ificabilis de tota ppōne seu potēs reddē ppōnē modalē:⁊ equalēs huic fon p se p̄ mō:q̄liter eo vsus sum in p̄cedēti.q. Alio mō pt accipi sm ꝙ est casus vel casuale huius p̄ncipalis forma vel formalitas:sicut h̄ aduerbiū realiter est casuale huius noīs res:⁊ eius sumptū est reale. Sic in pposito p̄nᵘˢ ē forma vel formalitas:sumptū est formale:⁊ casus est formaliter. Si p̄ mō accipiat.dico ꝙ ista est falsa.eēntia ē formaliter eadē p̄initati.⁊ est rō:q: illud p̄dicatū nō pōt p̄dicari de eēntia nec de p̄noie demrāte illā p q̄ supponit eēntia M p̄dicatiōe formali:eo ꝙ ly eadē.sit termin⁹ relatiu⁹. Et pp eadē cām dico ꝙ sic accipiēdo formalr hec nō est vera.pf est formalr idē eēntie:q̄uis hec sit v̄a in sensu diuiso pf ē formalr eēntia. Si v̄o sumat 2ᵒ mō ē v̄a:q: tūc equiualet isti.eēntia est eadē foīalitas cū patre.vel eadē forma:sicut ista.eēntia est eadē realiter patri.equiualet isti essentia est eadem res cum patre.

rño ad 2ᵐ duᵐ ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ si vtrolibet mō accipit ly formalr:ppō est falsa:qm̄ nec illa p̄dicatio in qua hoc p̄dicatū distinguit a p̄re:p̄dicat de eēntia:nec illa in q̄ predicat de p̄nomine demonstratiuo est formalis:⁊ p ꝯñs si ly formaliter accipiat p̄mo modo,ppositio data est falsa.

3 dictū ¶ Sed cōtra:sequit.eēntia non est formaliter eadē p̄ri.ḡ eēntia formalr distinguit a p̄re.primo q: sequit eēntia nō est eadē patri.ḡ essentia distinguitur a patre:supposita cōstantia extremoꝝ.ḡ vtrobiqꝫ addito ly formaliter.erit ꝯña bona:⁊ p̄mum añs est datum in solōne p̄cedentis dubij.

Rñsio ¶ Rñdeo negādo ꝯñam. ¶ Et ad p̄bationē dico:ꝙ illa regula non est vera:de quocūqꝫ addito. Instantia. Demōstratis duobus qualibus.s.albo ⁊ nigro:optime sequit.h̄ quale nō est simile illi quali.ergo est dissimile illi:⁊ tñ non sequit.hoc nō est p se primo mō simile illi.ḡ est per se p̄ mō dissimile illi. Nā añs est veꝝ:⁊ ꝯñs falsum. Similiter sequitur.hec linea non est curua.ḡ est recta.⁊ tñ nō sequit.hec linea nō est p se p̄mo mō vel nēcio curua.ḡ est p se p̄ mō recta:vel ḡ est nēcio recta:⁊ multe alie instātie dari possent. Siliter in p̄nti mā.sequit eēntia nō est eadē patri.ḡ distinguit a patre:q̄uis añs sit falsum:⁊ tñ nō sequitur.essentia non est contingenter eadē patri.ḡ ꝯtingenter distinguit a p̄re:q: añs est veꝝ:⁊ ꝯñs falsum:sed nūqd seq̄t.eēntia nō est formalr eadē patri.ḡ distinguit formalr a patre:ita ꝙ ly formalr.postponat v̄bo ⁊ nō p̄ponat:sicut in ꝯña p̄rie facta. O ¶ Rñdeo ꝙ si distingui exponat p nō eē idē:vt multi volūt:ꝯña est bona:⁊ ꝯñs veꝝ:q̄uis si ly formaliter.p̄poneret v̄bo:vt in p̄cedentibus p̄ponebat esset falsū:ppcām assignatā:sꝫ illa cā nō hꝫ hic locū:q: ppter negatiōē inclusam in hoc v̄bo distinguit:si sic exponatur:vt dictū est equalēter negat iste mod⁹ formalr:⁊ p ꝯñs non opꝫ ꝙ aliq̄ ppō sit formalis:in qua illud p̄dicatū affirmet de illo subō:aut de p̄noie demrante illud,p quo ipsum supponit. Unde ⁊ silr hec esset cōcedēda.eēntia distinguit cōtingēter a patre:sicut ⁊ ista cui equiualet:essentia est ⁊ pater est:⁊ eēntia non est contingenter pater:nec opꝫ ꝙ aliqua istarū sit cōtingēs:eēntia distinguit a patre aut h̄ distinguit a patre:demonstrato eo pro quo in p̄ma suppōit eēntia. Si vō ly distinguit.exponat p esse nō idē vt alijs magis placet. Dōm ꝙ ꝯña non valet:⁊ ꝯñs est falsum:sicut ⁊ hec cui equalet sm hunc modum exponēdi.eēntia est non eadē formaliter patri. Nā q: ista est affirmatiua:si ly formalr intelligat determinare cōpōnē:ita ꝙ nō differat sic dicē:aut dicere eēntia est formalr non idē patri:oporteret aliquā esse veram ⁊ formalē in q̄ illud predicatū nō idem p̄dicaretur affirmatiue de eēntia:vel de pronoie demrātiuo:quod est impoīe. Et eodem mō hec est falsa:eēntia non est idem p̄ri ꝯtingenter. Qualr aūt hoc verbū distingui debeat exponi p̄ vel 2ᵒ mō non curo pro nūc:q: talis cōcertatio nō est multū vtilis:⁊ sufficit scire qd sit dōm:vtrolibet modo exponat. Si v̄o ly formalr.accipit 2ᵒ mō sic ista est falsa.eēntia distinguit formalr a patre:⁊ illa silr:in q̄ ly formalr.p̄poneret v̄bo:q: ⁊ ista est falsa:eēntia est distincta formalitas a patre:⁊ ista eēntia est distincta formaliter a patre. Et similr.ista eēntia nō est eadem formalitas cū patre.

rño ad 3ᵐ duᵐ ¶ Ad 3ᵐ pꝫ ex dictis quid dōm. Nam si in p̄ma ppōne.s.ista eēntia ⁊ pater sunt idē formalr.si ly formalr accipiat p̄ mō:ppositio est falsa. Si aūt 2ᵒ mō est vera. Scda vō,ppositio.s. hec.essentia est pater distinguitur formaliter:ita ꝙ ly formalr.postponat v̄bo.si ly distinguit exponit p nō eē idē ⁊ accipiat p̄mo mō ipsa est vera:si aūt exponatur per esse nō idē ipa est falsa. Si aūt ly formalr.p̄ponat v̄bo:q̄lr cū ꝙ v̄bū illud exponat falsa est. Si aūt ly formalr accipiat scdo mō:siue p̄ponat siue postponat falsa est: sicut ⁊ hec: eēntia ⁊ pater sunt distincte formalitates: intelligendo.s. ꝙ sint inter se vel abinuicē distincte:quē sensum ex cōmuni vsu accipimus ex ppōne p̄dicta.

rño ad 4ᵐ duᵐ ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ illud dcm̄ duplr exponit. Uno⁹ ꝙ nō sunt idem conuertibilr:q: non cuicūqꝫ eēntia est eadē:est pī idē cuicūqꝫ aūt pī est idem.eēntia ēt est eadē. Et q̄uis modus exponēdi ē multum cōmunis apud illos qui vtuntur illo dicto.⁊ bonum ēt intellectū possit habere:q: tñ ꝯcedim⁹ aliquo mō ꝙ pater est idē filio ⁊ spiritui scō ⁊ eꝯ.iuxta illud ꝯcilij.non aūt aliud pater:nō aliud filius aut sp̄ūs scūs:sed idē oio:vt cōsubales eē credant:⁊ illud qd̄ eccl̄a cātat in hymno. Nūc sancte nobis sp̄ūs vnū patri cū filio ⁊c.⁊ si vnū p̄ri.ḡ idem

A patri.ad bonū intellm̄.Ideo vı̄ mihi ꝙ aliter posset intellı̄
gi illud dc̄m̄ ⁊ sine aliq̄ apparenti calūnia.s.ꝙ iō dı̄ ꝙ non
sūt idē ꝯuertibilr̄ sȝ icōuertibilr̄:q2 oē qd̄ ē pı̄ est eēntia:sȝ
nō oē qd̄ est eēntia est pr̄:⁊ silr̄ de filio ⁊.s.s.⁊ sic itelligēdo
dico illud dc̄m̄ eē ver̄ ⁊ vtile multum in ista mā.

Ad rōnes sco. adductas supe ri⁹ i p̄mo articu⁰. ¶ Nūc restat rn̄dere ad rōnes opionis recitate.Ad p̄mā.cū
dı̄ ꝙ eēntia est vna realr̄: ꝓprietates sunt plr̄es realr̄ reali
te relatiua.ḡ differūt.¶ Rn̄deo p̄ ꝙ si argm̄ sit efficax:pba
ret ꝙ eēntia nō eēt realr̄ ꝓprietates:qd̄ est hereticū ⁊ ꝯtra
istūmet doctorē in x̄bis sine medio p̄cedēntib⁹.vbi ait.ē ḡ
eēntia diuina p̄nitas ⁊ q̄cūqȝ alia alia ꝓprietas:⁊ eꝯ:lȝ nō
formalr̄.¶ Ad argm̄ tn̄ dico:ꝙ sicut eēntia est vna substā
tiādi eēntia realr̄: ⁊ ita ꝓprietates sunt vna eēntia realr̄:⁊
sicut ꝓpetates sunt plures nō qdē essentialr̄:sed plures ꝓ
prietates realr̄:ita essentia est plures ꝓprietates realiter:
sȝ non sit plures essentie:⁊ ita si suppleantur ꝓpositiones.
addendo illis adiectiuis sua substantiua:sicut oȝ in isto ar
gumēto:⁊ multis alijs circa istam materiaȝ patebit ꝙ nō
concludunt.¶ Ad aliam cum dicit̄ ꝙ pater hȝ rem cōmu
B nicabilem ⁊ rem incōmunicabilem ⁊c̄.Istud argumētum
etiam ꝓbaret ꝙ non esset eadē res nec eadē essentia:q2 sic
dicunt ꝙ non est eadem realitas que est communicabilis
⁊ que est incommunicabilis realiter:sic nec eadem res est
que est cōmunicabilis ⁊ que icōmunicabilis est. Silr̄ nec
eadē eēntia:⁊ tn̄ cōstat ꝙ ꝓprietas est res ⁊ eēntia quedā.
Dico ergo ad argumētū ꝙ añs est falsum:⁊ vt apparet nō
bene consonum fidei ꝓpter illam partem que dicit ꝙ pa
ter hȝ aliquam rem vel realitatem vel aliquā entitatē (nō
curo de nomine)nō cōmunicatam filio.Nam manifeste re
pugnat expresse determinationi ecclesie in illo cap̄.Dāna
mus:vt in.3.ꝯne qōnis.circa di.:4.in p̄ rn̄sione illius qō
nis pȝ euidenter.Et si arguatur contra hoc:q2 si sic sequit̄
ꝙ pı̄ cōicauit filio paternitatē:dico ꝙ hoc ꝯn̄s potest hēre
duplicem sensum.Unus est ꝙ cōmunicauit filio entitatem
C illam que est paternitas:⁊ sic concedo illud.Alius cōmu
nicauit filio paternitatem.i.cōmunicauit filio ꝙ filius essȝ
pater:⁊ iste sensus est falsus:nec sequitur ex primo qui ve
rus est:⁊ quem omnes habent concedere:sicut omnes cō
Ad 2m. cedunt:ꝙ cōmunicauit essentiā que est paternitas. ¶ Ad
aliū dicendū ꝙ pater nullo sui trāsitiue cōuenit aut distin
guitur a filio:sed seipso p̄ ꝯuenit eēntialr̄ cuȝ filio:⁊ distin
guit̄ psonalr̄ ab eodē:sicut ibidē ad eādem rōnem clarius
Ad 3m. est responsum.¶ Ad aliam dico ꝙ assumptum fundamen
tū illius rōnis.s.ꝙ beatus intuēdo deū videt distinctā dei
tatem a proprietate:est falsum:imo videt eam penitus idi
stinctā sicut est in rei veritate:⁊ ideo argumentationi(que
Ad 4m. super hoc fundat̄)non opȝ vlterius respondere.¶ Ad pri
mam auctoritatē.ois eēntia que relatiue dicit̄ ⁊c̄.dico pri
mo ꝙ false addit̄ ibi ly aliud.nihilominus tn̄ siue sit siue
non:auctoritas nō est cōtra:q2 nō aliud vult Augu.nisi ꝙ
omnis essentia que dicitur aliquid relatiue dicit̄ etiam ali
D qd ad se:vt dc̄m̄ est supra de relationibus.q.2.Et cū dicit̄
ꝙ in re est essentia:que est ad se ⁊ non ad aliqd:⁊ pater di
citur relatiue:sed non est formaliter eadem entitas ad se.⁊
non ad se.Dico p̄mo.ꝙ ita potest argui:ꝙ non eadem enti
tas est realiter ad se:⁊ non ad se. Et sic si argumētū valeat
valebit illud ad ꝓbandū ꝙ nō sunt vna res.Secūdo dico.
ꝙ istud cōtradicit auctoritati allegate que dicit.ꝙ omnis
eēntia que relatiue dicitur est aliqd ⁊c̄.⁊ si pater non esset
aliqd ad se ⁊c̄.ḡ eēntia esset aliqd ad aliō ⁊ aliquid ad se:
aliogn non ois res que dicitur relatiue esset aliquid ad se:
vt dicit auctoritas.Dico ḡ ꝙ auctas est expresse ad oppo
sitū ei⁹ ad qd̄ inducit̄ ⁊ est ꝓ ꝯne quā teneo.Naȝ ex ea pȝ
⁊ supra di.30.est diffusius declaratū.ꝙ ois entitas de mū
do que est relatiua vel aliqd ad aliud ē et absoluta:seu ali
qd ad se:nulla tn̄ est illud ad aliud:qd̄ ipsa est ad se.Sic in
ꝓposito dico:ꝙ pı̄ est pı̄ ad aliqd seu relatiue:sed cū hoc ē

diuinitas ⁊ eēntia nō ad aliqd sed ad se.Similiter eēntia ē E
eēntia ad se ⁊ nō ad aliqd:⁊ ē pı̄ ad aliqd:⁊ nō ad se. Nec
propter ista oȝ ponere aliquā distinctionē in patre:qm̄ etsi
aliq̄ entitas relatiua poneret̄ in illo:p̄ter eēntiam cōmunē
adhuc illa eēt entitas quedam ⁊ eēntia.Et cōstat:ꝙ nō di
ceret̄ entitas vel eēntia relatiue:vt ibi.ē.ostensum est ex in
tentione Aug.ibidē.¶ Et notādū ꝙ vbi sancti dicunt ali
quid eē vel dici ad se.aliquid x̄o ad aliqd.illud pōt intellı̄
gi de illis termis absoluto ⁊ relatiuo:⁊ est sensus:ꝙ ille p̄
dicat̄ de aliquo ad aliqd.ille aūt nō ad aliqd:sȝ ad se abso
lute.cū h̄ aūt stat ꝙ predicetur de eodē.Pōt etiā itelligi d̄
rebus pro qbus termini tales supponūt aut verificantur:
⁊ tūc cū dı̄.de aliquo ꝙ est ad aliqd oȝ intelligi ꝙ est ipsuȝ
ad aliqd.vbi gr̄a.cū dı̄ ꝙ pı̄ est ad aliqd:oȝ intelligi ꝙ est
pı̄ ad aliqd:⁊ cū dı̄ ꝙ aliqd est ad se:oȝ intelligi:ꝙ est ip̄m
ad se.vbi gr̄a.si dicat̄ ꝙ homo est ad se.intelligendū est ꝙ F
homo est homo ad se.Sed pȝ ꝙ simul cū hoc ꝙ hō est hō
ad se:etiam est pater ad aliqd:⁊ cū hoc ꝙ de⁹ ē creator ad
aliqd:est et deus ⁊ sp̄ūs ad se.Nec seq̄t̄ sicut pȝ ad bonū i Ad 5m.
tellectum.nō est de⁹ ad aliqd.ḡ nō est ad aliqd.¶ Ad aliā
auctēm eiusdeȝ dico:ꝙ ly eo ⁊ quo.possunt duplr̄ accipi.
Uno modo s̄m ꝙ sunt ꝓnoia que possunt pro aliqb⁹ enti
tatibus ex̄ aīam supponere:quo mō nō accipit argm̄:⁊ tūc
dico ꝙ nō sic accipit Aug.cū ait ꝙ filius nō ē eo x̄bū quo
sapia:q2 hoc esset prorsus fl̄m:qm̄ filius vnica simplicissi
ma entitas est:⁊ ea est sapientia:⁊ x̄bum ⁊ fili⁹ ⁊ oē qd̄ est
⁊ iō sic acceptis illis vocabulis vere dı̄ ꝙ filius est eo x̄bū
quo sapia.i.ea entitate est x̄bum qua est sapia:⁊ silr̄ econ
uerso ea entitate qua est verbuȝ est sapia:ꝓpter qd̄ s̄ȝ hāc
acceptionē etiam vere dı̄ ꝙ eo est sapia quo x̄bū.Alio mō
ly eo ⁊ quo.pn̄t accipi:vt sunt ꝯiunctiones:⁊ h̄ duplr̄.Nā
aliqñ sic accepte sumunt̄ vt equiualent dictioni in q̄ nota
est reduplicationis:vt inquātū s̄ȝ q2:⁊ h̄ꝯ:⁊ sic reddunt ꝓ G
positionē reduplicatiuā.Et s̄m hunc modū iste due equa
lent.hō inquantū aīal est sensibilis:⁊ hō eo quo est aīal est
sensibilis:ita ꝙ ly quo.ponat̄ ad terminū reduplicatiuuȝ.
Alio modo pn̄t accipi vt sunt ꝯiunctiones causales equa
lentes istis:ideo:⁊ q2:⁊ eodem mō reddētes ꝓpositionem
causalē:⁊ hoc mō iste due equiualēt homo eo quo est aīal
est sensibilis:⁊ homo q2 est aīal est sensibilis.Nunc ad ꝓ
positū dico ꝙ Aug accipit in x̄bis allegatis ly eo ⁊ quo.
p̄mo mō.s.vt hn̄t vim reduplicandi ⁊ idē valȝ ista.fili⁹ nō
eo est x̄bum quo est sapia:qd̄ ⁊ ista.filius nō inq̄ȝtū sapia
est x̄bum:⁊ hec est vera:q2 sua opposita est falsa.s.hec fili
us inq̄ȝtum sapia est x̄buȝ:qm̄ tunc sequit̄:ꝙ pı̄ eēt x̄bū:
cum pr̄ sit sapiētia:eodē modo accipit ly eo ⁊ quo.cū ibi
dem:ꝙ eo sapiētia quo eēntia.Nam istis vocabulis acce
ptis cōtracte ad eēntiam ⁊ sapiam dei.hec est x̄a.filius in
q̄ȝtū ē eēntia ē sapia.Et q2 pater ē eēntia ⁊ ambo vna eēn
tia:iō ꝯcludit in fine p̄cedētis capl̄i per istud mediū.ꝙ pr̄
⁊ filius sunt vna sapientia. Et ne quis putaret sicut sunt
vna sapia sic eēnt vnū x̄bū cū ip̄m x̄buȝ sit sapia:iō ait:ꝙ
filius non inq̄ȝtū sapia:est x̄bum.h̄ exp̄sse ē intētio sua in
illo caplo sic pȝ diligēter aduertēti. Et q̄uis(vt puto)iste D
fuerit intellectus Aug.posset tn̄ itelligi ⁊ h̄ 2⁰ mō.et vt ly 7.d̄ tri.
eo:⁊ quo.teneāt̄ cāl̄r vt eēnt nota cāl̄itatis p̄cise:⁊ tūc eēt cap̄.2.
sensus ꝙ filius non p̄cise:q2 est sapia est x̄bū:⁊ h̄ est ver̄:
q2 tūc pr̄(cū sit sapia)eēt x̄bum.Sȝ ad hunc sensuȝ nō vı̄
posse itelligi qd̄ seq̄t̄.s.sapia nullo eo quo eēntia.nō eni q2
eēntia:iō sapia:nō plus q̄ȝ ecōtra:iō eēntia:q2 sapia:vt vr̄
⁊ ideo precedens modus cōueniētior est. Ex neutro auteȝ
istoꝝ modoꝝ exponēdi dc̄m̄ Aug.seq̄tur ꝙ filius aliq̄ mō
ex̄ aīam sit sapia:⁊ alio sit x̄bum:sicut cōcludē nitit̄ argm̄:
sicut nō sequit̄ ꝙ albedo aliquo alio ex̄ aīam sit ens:⁊ alio
sit albedo:q̄uis vtroqȝ mō ista sit x̄a.albedo non inq̄ȝtuȝ
ens est albedo:⁊ silr̄ ista albedo non inquantū color est al
bedo:⁊ tn̄ non p aliud a p̄te rei est color ⁊ per aliud est al

I bedo. ¶ Ad p̄mã rõnẽ p̄ncipalẽ dõm: q maior ẽ falsa: vel
Ad p̄m p̄ncip. si sumit̃ in sensu in q̃ est v̄a for. arguẽdi nõ val3: nec põt re
duci in syll'm p̄ figure q̄ sit regular. p dici de oi: sic est dcm̃
i p̄m. q. dist. 5. q. p̄ in rn̄sione ad p̄mã rõnẽ factã ad. q. ¶ Ad 2m ẽt
Ad 2m dõm: sicut ibidẽ dcm̃ est ad scdã3 rõnẽ ibi factã. ¶ Ad 3m
Ad 3m q̃uis diuersimode a diuersis rn̄deat̃. dico q illis adiecti-
uis: vnũ ⁊ idẽ sũt addẽda substãtiua: ⁊ tũc p3 q alia ⁊ alia
adderẽt̃: statim pateret qd̃ dõm eẽt. S3 q2 sic sine substãti-
uis p̄ferũt̃: rõ vi3 facere difficultatẽ soluẽdi: vbi tñ nulla ẽ.
Vñ si supplẽdo p̄põnes arguat̃ sic: q̃cũq3 vni ⁊ eidẽ eẽn.
vel rei sunt eadẽ res vel eẽntia inter se sũt eadẽ res vel ea-
dẽ eẽntia: sed pr̃ ⁊ filius vni ⁊ eidẽ eẽntie seu rei sunt eade3
res vel eẽntia. Sequit̃ ergo pr̃ ⁊ filius sunt eade3 essentia.
vel ergo sunt eadẽ res. que ɔ̃ vera est ⁊ catholica. Si vero
adderet̃ illis adiectiuis hoc substantiuũ p̄sona. sic dicẽdo:
quecũq3 vni ⁊ eidẽ p̄sone sunt eadem illa inter se sunt eadẽ
persona: sed pr̃ ⁊ filius sunt h3. s. vni ⁊ eidẽ p̄sone eadẽ p̄so
na. ergo pater ⁊ filius iter se sunt eadẽ p̄sona. ɔ̃ est falsa: nõ
K est dubium: ⁊ minor etiam sil'r falsa est. nulli enim vni p̄so-
cap. 6. ne sunt eadẽ p̄sona pr̃ ⁊ fili9. iuxta illud Aug. 7. de tri. hec
tria nõ vnã p̄sonã dicimus sicut vnã eẽntiã ⁊ vnũ deũ: ⁊ in
cap. 23. lib. 15. dicit. q nõ vnius dei: sed vn9 de9 est ⁊ tres sunt ille nõ
vna persona. ⁊ rõ est: q2 ipsa eẽntia cõis tribus nõ est s3 se
persona aliqua tribus cõis. Si tñ in ɔ̃ne illius rõis. s. q̃ pr̃
⁊ fili9 sunt idẽ: ly ide3 eẽt singularis nũi: ⁊ neutri generis.
ipsa eẽt cõcedẽda. nõ aũt si sit generis masculini: sicut ista
conceditur. pater ⁊ filius sunt vnum. ⁊ negat̃ ista. pr̃ ⁊ filius
sunt vn9. Ex hac aũt. pr̃ ⁊ fili9 sũt idẽ: isto mõ ɔcessa: nõ seq
tur q pr̃ sit filius: nec sil'r ex ista: pr̃ ⁊ filius sũt vna res vel
Ad 4m eẽntia: q̃ p̄us cõcessa est ⁊c̃. ¶ Ad 4m dico q (si maior itel
ligatur sic. q de quibuscũq3 ⁊c̃. illa sunt distĩcte res iter se:
ita q res q̃ est vnũ nõ est res que est aliud) p̄positio est fal
sa. ¶ Ad p̄bationẽ cũ di q alias sequit̃ q de aliquib9 p
eodẽ oĩno supponentib9 verificarent̃ h3 p̄dicata. Ex quo
vlterius seq̃ q ɔ̃dictoria erunt simul vera. Rn̄deo negan
do prima3 ɔ̃ñtiam: q2 esto q illud pro quo supponit vnus
terminorũ nõ sit res distincta ab eo pro quo alter termin9
supponit: sed eadẽ res cũ illo: possibile tñ ẽ: q illud p quo
L supponit vnus sit aliquis vel aliquid: quod vel qui non est
illud pro quo supponit reliquus terminus: ⁊ per cõsequẽs
non est omnino idem cum illo: q2 nõ conuertibiliter ⁊ ade
quate: quãuis nõ sit ab eo vllo modo distinctũ. ¶ Ex quo
patet q oppositum consequentis illius consequentie p̄me
stat cum antecedente: qd̃ est q illa de quibus huiusmodi
predicata verificantur non sunt res distincte: ac per hoc cõ
Adam sequentia non valet. ¶ Põt etiam dici s3 viã vnius docto
ris q vnus terminus non supponit pro eo pro quo suppo
nit alter: s3 supponat pro eo quod est illud pro quo suppo
nit alter: ⁊ vtroq3 modo vitat̃ cõtradictoria esse simul v̄a.
Aliter posset responderi ad maiorem: ⁊ finaliter tamen re
dit in primam rn̄sione3. vali3 q illa maior est vera qñ si il-
la de q̃bus verificant̃ p̄dicata cõtradictoria nõ sint adĩui
cem res distincte: p̄dicatiões huius seu p̄põnes sunt cõtra
dictorie vel inferẽtes ɔ̃dictorias. Na3 impossibile est aliq̃
M ɔ̃dictoria simul esse vera de quibuscunq3 p̄dicatis sint vel
subiectis. ⁊ circa q̃3cũq3 mãm: cu3 aũt ex tali verificatione
p̄dicato4 cõdictorio4 nõ sequit̃ aliquas p̄dicationes con
tradictorias eẽ veras. posito q illa pro quibus verificant̃
non sint res distincte adinuicem: tunc ex tali verificatione
nõ necessario arguit̃ illa eẽ res distinctas: nec ex talibus p̄
dicatis h3 illa maior veritatẽ: ⁊ hoc est rõnabil'r dictũ: q2
ẽt finalis p̄batio illius resoluit̃ ad hoc q contradictoria
eẽnt simul vera. Si ergo hoc nõ sequat̃ remanet illa p̄põ
nõ p̄bata. Tũc ad minorẽ dico q ille propositiones in q-
bus verificant̃ illa predicata nõ sunt cõtradictorie: posito
q eẽntia ⁊ p̄sona nõ sint aliquo modo res distincte adiuicẽ
cũ earũ substãtiua nõ sit eadẽ nec synonyma. s. eẽntia ⁊ pr̃.

Nam eẽntia de aliquo põt verificari: de quo non põt ve- N
rificari pr̃. Nec etiam tales p̄põnes inferũt ɔtradictorias:
q2 nõ sequit̃. pater generat. ergo eẽntia generat. Et gñal'r
in quibuscunq3 p̄dicatis que v̄ificant̃ de persona ⁊ nõ de
eẽntia vel ecõtra discurrẽdo: nunq̃3 p aliquã formã arguẽ
di possunt ɔcludi cõtradictoria: sicut hoc aliqual'r ⁊ diffu
sius supra di. 5. q. p̄ ostẽsum est: ⁊ p ɔ̃ñs nõ põt ɔcludi mu-
tua distinctio eẽntie ⁊ p̄sone. ¶ Ad aliã p̄bationẽ qua di-
cit̃ q nõ ɔcessa illa maiore perit omnis via p̄bãdi aliq̃ eẽ
adinuicẽ distincta. dico q nõ est ve4: q2 per possibilitatem
separationis vnius ab alio ⁊ corruptionis cũ ɔstãtia alte-
rius. p̄bat̃ sufficienter mutua aliquo4 distinctio. ver. gr̃a.
si sortes nunc est in isto loco demõstrato. ⁊ põt non esse in isto
loco: ipso tñ existẽte: optime ɔcludit̃ q ille sit distinctus a lo
co illo: q2 si non sit distinctus ab eo: sed sit ipse quandocũq3
sortes existerit in isto loco: imo verius loquẽdo erit locus: ⁊
⁊ per ɔ̃ñs qñ nõ erit in loco illo: erit in eo: ⁊ sic siml' he ɔ̃di
ctorie essent simul vere. sor. est in isto loco. sor. non est i isto
loco. Simil'r si sortes sit alb9 ⁊ põt nõ esse albus se manẽ-
te: optime cõcludit̃ q albedo per quã est albus sit ab ipso O
disticta. Et istis modis p̄cessit p̄hs ad p̄bandũ mãm disti
gui a forma ⁊ locũ a locato. Et si talia possent applicari ad
diuinitatẽ ⁊ p̄sonam. vi3 q deitas posset non esse: p̄sona exi
stente. vel ecõuerso: aut p̄sona posset non esse deitas postq̃3
est diuinitas: se manẽte: optime cõcluderet̃ vnã ab alia eẽ
distinctã: alioqn sequit̃ ɔdictoria esse simul vera. Et sic p3
q alia via remanet ad p̄bandũ aliqua mutuo distingui: q̃
magis p̄cedit ex possibilitate successiue verificationis ali-
quo4 p̄dicato4 de eodẽ subo: seu ɔ̃dictorio4 p̄positionu3
q̃3 ex simultate verificationis ɔtradictorio4 p̄dicatorum
de diuersis subiectis. ¶ Ad 5m nego illã pte3 añtis: p̄prie- Ad 5m
tas nõ est ex se necesse eẽ: nec formal'r infinita: accipiẽdo p
prietatẽ pro ipsa p̄sona: nec faciendo vim in hoc. vtrũ hec
p̄dicata: necesse esse: ⁊ infinitũ: p̄dicẽtur in p̄ mõ de p̄sona
vel nõ: dico tñ q sicut deitas est ex se necesse esse ⁊ formali
ter infinita: sic ⁊ q̃l3 p̄sona. Et cũ p̄bat̃ per h: q2 alias seq̃
q in diuinis eẽnt tria infinita ⁊ tria necesse esse. nego ɔ̃ña3
sumẽdo ɔ̃ñs in sensu in quo est falsum. Nõ enim sequit̃: si
cut nõ seq̃ q sint tres diuinitates nõ obstãte q q̃l3 perso- P
na sit s̃m se ⁊ formal'r deus: q̃3uis nõ quelibet sit a se de9:
vt filius ⁊ spiritus sanctus. Et est ratio: q2 quelibet perso-
na est illa vnica ⁊ singularis diuinitas: sicut dicit Decreta
lis. nec diuinitas se h3 ad personas vt species vel gen9 ad
indiuidua. Et ideo non pluraliter dicitur de illis tribus si-
mul: sed singulariter tm̃: vt dicit Aug. 7. de tri. Similiter cap. 6.
filius nõ est aliud necesse: seu alia necessitas: vel infinitas:
q̃3 illa que est pater ⁊ spirit9 sanctus: sicut nec alia s3 eadẽ
diuinitas: ⁊ ideo nõ sunt tres necessitates vel infinitates.
¶ Et eode3 modo dicẽdum ad 6m: q quelibet persona est Ad 6m
p̄fectio simpl'r ⁊ non alia q̃3 ipsamet deitas: sicut nulla per
sona est aliqua alia entitas q̃3 diuinitas: ⁊ iõ sicut nulli de-
ficit diuinitas sic nec aliq̃ perfectio simplex que sit in alia.
¶ Ad 7m s̃m viã vnius doctoris neganda foret ista ɔ̃ña. Ad 7m
essentia est nõ filiatio: ergo essentia non est filiatio: ⁊ ad re- Adam
gulam illam p̄hi dicit: q nõ t3 vl'r: nisi in predicationibus
denominatiuis. vnde (vt dicit) si esset vnus homo cõis qui Q
esset sor. ⁊ pla. (sicut forte p̄hi posuerunt) hec esset v̄a. hõ
cõis est non plato: ⁊ hec est falsa. homo cõis non est plato.
Ita in proposito q2 eẽntia vna est paternitas ⁊ filiatio siue
pater ⁊ filius substantiue. Q̃uis hoc dictũ non posset for-
sitan reprobari: bene puto tamen q p̄hs non minus dixis-
set illam regulam tenere in alijs predicationibus nõ deno
minatiuis. Unde ita bene dixisset sequitur sortes est non li
gnũ. g̃ sortes nõ est lignũ: sicut sequit̃ sor. est nõ alb9. g̃ sor.
nõ est alb9: ⁊ ita vl'r in terminis substantiuis ⁊ p̄dicationi
bus idẽticis sicut in terminis adiectiuis ⁊ predicationib9
formalibus. iuxta modũ loquẽdi antiquũ: seu denomina-

A tinis nisi aliud ipediret. Et iō alr̄ rn̄deo ad rōnez illā:⁊ ne
go illā ɔn̄am eēntia est p̄nitas.ḡ eēntia est nō filiatio:⁊ cū
ꝓbaſ ꝙ ois p̄nitas est non filiatio : eēntia est p̄nitas. di/
cēdū est ꝙ syll's nō est regulat⁹ ꝑ dici de oi. vel maior ē fal
sa. sicut pȝ ad p̄mā supra:⁊ iō nō sequiſ illa cōclusio. Notā
dum aūt ꝙ cū cōcedo ꝙ eēntia est paternitas sumo p̄nita
tem synonyme ad p̄ezꝫ:⁊ p̄em substātiue:sic alias dcm̄ ē.
¶ Distinctionis. xxxv.⁊.xxxvj. Questio. j.

Circa dist. 35ᵐ in q̄ Magr̄ incipit tractarū de no° quā de⁹ hȝ de creaturis:⁊ ēt circa dist. 36ᵐ. Quero vtrū sequēs p̄cise rōnē nālē bēat ponere ꝙ de⁹ intelligat alia a se vel
1ᵐ nō. ¶ Et arguo ꝓ ꝙ talis bēat ponere ꝙ de⁹
nihil aliud a se itelligat:q2 sequiſ deus a nullo pōt aliquid
pati:⁊ oē qȯ intelligit aliud a se patiſ ab illo. ḡ deus nō in
telligit aliquid aliud a se:lȝ qlȝ volēs sequi p̄cise rōnē nālē
habet ponere an̄s. ḡ ⁊ ɔn̄s. Assumptū ꝓbaſ:qm̄ nālr̄ ap/
paret ꝙ deus est actus purus:⁊ ꝑ ɔn̄s nullius receptiuus
2ᵐ in seipso:ad per hoc nec passibilis ab aliquo. ¶ Item nā/
B liter apparet discurrendo in nobis ꝙ semper qui intelligit
aliud recipit ab illo intellectionē vel spēm vel vtrunqꝫ. Cō
stat autē ꝙ de intellectionibus aliorū entium nō possum⁹
nālr̄ alr̄ iudicare:q̄ȝ ſm ea q̄ videmus in nobis:ergo vni/
uersalr̄ apparet ꝙ oē qȯ intelligit aliud:patiſ ab illo.

Oppoᵐ. Ad oppositū arguiſ sic:q2 seq̄ſ. de⁹ est cā oium aliorꝫ saltē finalis:⁊ cognoscit se ꝑ
fectissime. ḡ cognoscit se esse cāȝ. Et vltra. ḡ cognoscit alia
quorꝫ est cā. ɔn̄ie sunt nec̄ie ⁊ euidentes:⁊ quilȝ naturali/
ter loquens habet ponere an̄s. Un̄ ⁊ de facto sancti ⁊ p̄hi
posuerunt. ḡ ⁊ ɔn̄s nāliter est ponendum.

Respondeo opio Ari. ⁊ Cōmē. sui Auer. fuit. ꝙ de⁹ nihil aliud a se itelligit. Unde. 12.
12. met. meta. ponit p̄hs circa itellectionē dei tres ɔ̄nes. Quarꝫ p̄ᵃ
T. c. 51. est ꝙ de⁹ est suba itellectualis ⁊ semp actu intelligēs. 2ᵃ ꝙ
C sua suba est sua intellectio. 3ᵃ ꝙ de⁹ nihil aliud intelligit ꝑ
p̄ᵃ ɔ̄ᵒ ter seipm̄. ¶ Primā ɔ̄nez ꝓbat ex h̄ ꝙ deus est ens oium
nobilissimū ⁊ dignissimū. hoc aūt nō esset:si nō esset intelli
gens:aut nō esset semp actu intelligens. Unde ait si nō in/
telligat:quid vtiqꝫ erit insigne venerabile:sed habet quem
Cō. 51. admodū vt sit dormiens:vbi Cōmē. necesse est inquit si est
intelligens vt semper sit ſm alterum istorꝫ duorꝫ modorū
aut ſm dispōnē:in q̄ nō vtiſ sciens scia:aut in qua vtiſ. Si
ergo fuerit in dispōne in q̄ sciens nō vtiſ scia sua i est quasi
dormiēs:⁊ nō inueniſ in eo dispō nobilis:⁊ hoc est incōue
2ᵃ ɔ̄ niens. ¶ 2ᵐ ɔ̄nē ꝓbaſ p̄hs ex eodē:q2 si ipse nō est:vt ait
p̄hs sua intelligētia. i. intellectio:sed po° nō vtiqꝫ erit opti
ma suba:ꝑ intelligē. n. honorabile ei inest. Uult dicē ꝙ cuȝ
ipse nō sit in nobili dispōne nisi ꝑ itelligētiā:si sua suba non
est sui intelligētia ipsa non erit ex se optima ⁊ ꝑfectissima:
sed perficiſ per aliud. s. per ipsam intellectionē. hoc mō est
3ᵃ ɔ̄ inconueniēs. ¶ 3ᵐ ɔ̄ne ꝓbat ipse ⁊ Cōmē. plurib⁹ rōib⁹.
T. ⁊. c. Primo q2 si intelligeret aliud a se. tunc sua sba nō eēt intel
51. lectio eiusdē:sed erit po° per quā fit intellectio:quod est cō
1ᵐ tra scd̄am ɔ̄nē. ¶ 2° q2 erit tūc aliquid nobilius eo:qȯ est
2ᵐ falsum. ɔn̄a ꝓbaſ:q2 intellectiuū est ꝑfectio intelligētis. s.
D cāliter:q2 cāt in intelligente suam perfectionē que est intel
lectio. oē aūt tale inq̄ȝtū hmȯ est ꝑfectius illo. ¶ 3° q2 tūc nō
3ᵐ esset simplr̄ indepēdens ⁊ non indigens alio. ɔn̄s istud est
falsum. ɔn̄tia ꝓbaſ:q2 intellectus dependet ab intellecto:
⁊ suba dei est sua intellectio:vt ꝓbatū est in 2ᵃ ɔ̄ne. ¶ 4° si
4ᵐ sic. ḡ deus patitur ⁊ moueſ ab alio. ɔn̄s est falsuȝ. ꝓbatur
ɔn̄tia. q2 omne qȯ intelligit aliud transmutaſ in sua suba
in aliud:⁊ moueſ ab alio. ¶ 5° si sic. tunc sua intellectio nō
5ᵐ. esset nobilissima ⁊ cum sua perfectio sit in intelligēdo ip̄e
non esset nobilissimus:qȯ est cōtra p̄mā ɔ̄nem. ɔn̄tia ꝓba
tur:q2 intellectio rei vilis non est nobilis sed vilis:⁊ ideo
etiam apud nos melius est nō meditari quedā q̄ȝ medita/
ri:⁊ nō videre melius est q̄ȝ videre. Et iō ɔcludit Cōmen. E
ꝙ cū impo°e sit ipsum intelligere vilius aut nobilius:cum
nō sit nobilius eo ⁊ intelligit. ḡ se tm̄ intelligit. ¶ 6° addit 6ᵐ
Cōmē. aliā rōnē:q2 si intelligeret alia aut in vniuersali tm̄. Cō. 51.
aut in particulari:nō vl̄i:q2 intellectio talis est imperfecta
⁊ in potentia:nec in particulari:q2 particularia sunt infini
ta:⁊ infinita a nulla scia determinanſ. ergo nō intelligit sin
gularia distincte ⁊ in particulari. ¶ 7° ad eandē ɔ̄nem ar/ 7ᵐ
guitur sic per alios:impossibile est diuisionem continui to Aureo.
taliter euacuari. aut enim staret diuisio in aliqua idiuisibi di. 35. q.
lia. ⁊ hoc nō:q2 tūc sequiſ ꝙ cōtinuū cōponiſ ex indiuisibi 2. arᵒ. 4.
libus:aut staret diuisio in aliqua diuisibilia. Et hoc etiam
dici non pōt:q2 sic nō eēt euacuata sed possibilis esset vlte/
rior diuisio. Ex quibus pȝ ꝙ impo°e est diuisionez ɔtinui
totalr̄ euacuari:sed hoc sequiſ si deus itelligeret alia a se.
Nā intelligeret cōtinuū:⁊ eius diuisio euacuata esset in cō
ceptu eius:qȯ ꝓbatur:q2 aut in eius intuitu eēnt oēs par
tes cōtinui diuise ⁊ distincte:ita vt non relinquaſ vlterior
diuisio:⁊ per ɔn̄s diuisio cōtinui erit euacuata:aut alique
p̄tes tm̄ in certo numero:quarꝫ quelibet eēt diuisibilis : ⁊
hoc nō pōt eē:q2 tūc diuin⁹ intuit⁹ eēt in potētia ⁊ sibi ali F
quid posset acq̄rere. s. diuidendo vnāquāqꝫ illarꝫ p̄tiū : qr
imo posset sic diuidendo ꝓcedere in infin tū:sic ⁊ noster in
tellectus:qȯ est penitus impo°e. Ex quo vltimate sequiſ
ꝙ impo°e est deum intelligere alia a se. ¶ 8° sequitur ꝙ in
ɔceptu diuino esset magnitudo quedā actualr̄ ifinita. ɔn̄s 8ᵐ.
falsum est:q2 q̄ rōne infinita magnitudo esset in ɔceptu di:
eadē rōne posset poni in effectu:qȯ tn̄ vt dicūt iplicat ɔtra
dictionē. Probaſ ɔn̄a:q2 intellect⁹ noster q̄libet magnitu
dine pōt cōcipere maiorē:⁊ cuilibet ɔcepte semp addere.
ḡ multo magis hoc poterit intellectus diuinus. aut ḡ sic ꝓ
cedet successiue:qȯ dici nō pōt:ne sit impotēs ⁊ impfect⁹:
vt intellectus noster:aut stat in aliq̄ magnitudine infinita
cui addi nō pōt:⁊ pȝ ꝓpositū. ¶ 9° sequiſ ꝙ totus ꝓcessus
numerorꝫ eēt euacuatus:⁊ positus in actu in cōceptu diui 9ᵐ.
no:qȯ ēt est impo°e:q2 vel esset status ad numerū finituȝ:
vel ad aliquem infinitum:nō ad finitū:q2 quilibet finitus
pōt esse radix numeri q̄drati vel cubici. Et ꝑ cōsequens vl G
tra eū est ꝓcessus pos̄s in numeris:nec etiam ad infinituȝ
q2 nullus numerus pōt esse infinit⁹:⁊ nihilominus h̄ dato
hī ꝓpositū:ꝙ. s. euacuatus est ꝓcessus numerorꝫ. ¶ 10° si 10ᵐ.
verꝫ sit:ꝙ deus pōt q̄libet creatura creabili creare ꝑfectio
rem ſm spēm:ita ꝙ in talibus ꝑfectionibus specificis ad
supra sit ꝓcessus possibilis in infinitū:vt multi oppinanſ:
aut tota illa multitudo sperꝫ possibiliuȝ est in diuino intui
tu actualr̄:aut nō actualr̄:sed sub quodam ꝓcessu:aut nul
lo mō:nō pōt dici p̄ᵐ:q2 tūc deus videret aliquam creatu/
rā infinitā distātē a p̄ᵃ spe in infinitū:qȯ ꝓbaſ:q2 aut intue
tur quālibet distātē mō finito a specie:⁊ sic nō erit ꝓcessus
in infinitū in spēbus:aut intueſ aliquā distantē in infinitū
⁊ ꝑ ɔn̄s illa erit infinite nobilis ⁊ ꝑfecta. Nec pōt dari 2ᵐ:
q2 tunc intellectus diuinus eēt potentialis ⁊ imperfectus H
ergo relinquitur 3ᵐ. s. ꝙ nec intelligat illas.
¶ Hec sūt motiua h⁹ p̄tis:qb⁹ mlto fortiorib⁹ appȝ ꝓbari p̄tē Opposi
oppositā. Jō ɔ̄nē oppositā teneo:quā ꝓbo ꝓ sic. Seq̄ns nā tā p̄tē ꝓ
lē rōnē hȝ ponē deū intelligē. ḡ hȝ ponē deū itelligē alia a bat p̄ᵐ.
se. An̄s est ɔcessum. ēt a tenētib⁹ oppositā p̄tē:⁊ ꝓbaſ rō/
ne:qm̄ noie dei itelligim⁹ illud qȯ est entiū oium nobilissi
mū:cui⁹ nobilitatē nō (nisi ex his q̄ nota sunt nobis) possu
mus nālr̄ inuestigare. Cū ḡ in reb⁹ notis:oēs cōiter iudi/
cemus eas que cognoscūt nobiliores esse his que nālr̄ ca
rēt cognitōe:⁊ ex cognoscētib⁹ eas q̄ intelligūt nobiliores
eē ceteris:que ⁊ si cognoscunt aliq̄ mō. v. g. per sensus cor
porales:nō tn̄ intelligūt:rōnabilr̄ ɔcludendum est ꝙ ipse
deus intelligat. Cōsequētia quoqꝫ q̄si ex eadē radice ꝓba
tur. Nā sicut nālr̄ iudicamus cognoscentia non cognosci/
bilibus esse digniora sic etiā virtutes per quas plura co/

I gnoscimus: ex h ꝙ plura cognoscim⁹ per eas iudicam⁹ eē
In pe° digniores ⁊ pfectiores. Unde ēt sicut dicit phs in phemio
meta. ⁊ si nunq̄ diceret adhuc dictum in se verum est: sen/
sum visus pre alijs diligimus. ēt preter vtilitatē quā habe
mus ex ipso. ⁊ nihil hic debentes sup. p directionē visus:
⁊ causa est vt dicit: q2 plures rerū dr̄ias nobis ostendit. Et
sicut est de visu respectu alioꝝ sensuum: sic generaliter ois
virtus ex sua nā plurium reꝝ dr̄ias ꝫm spēm apprehēsiua
seu cognitiua est simplr ꝫm suā nām pfectior ceteris q̄ nō
sunt tot differentiarū entium cognitiue. ğ (cū deus sit oiu3
nobilissimus.) Si nālem rōnem qs sequat̄ nō min⁹ h3 po/
nere ꝙ plures dr̄ias ⁊ maiores reꝝ cognoscat ceteri cogni
tionem hn̄tibus: ⁊ per ꝯ̄ns cognoscat alia a se: q̄3 hēat po/
Rn̄sio nere ꝙ ipse simpliciter intelligat. ¶ Forte diceret ꝙ nō o3 p
pter nobilitatis excellentiam in deo: respectu alioꝝ cogno
scentiū ponere ꝙ plura cognoscat q̄3 alia: sed sufficit ꝙ co
K gnoscat aliqd nobilius q̄3 illa cognoscunt. Nunc aūt dr ꝙ
ipse cognoscit seipm: q est qd nobilissimū oium cognosci/
biliū: ⁊ p ꝯ̄ns eius cognitio est nobilissima: ⁊ ipse est cog/
Ↄ rōnē scēs nobilissimū. ¶ Ista rn̄sio nō val3. p quidē: q2 rō pbat
deū nō esse nobilissimū nisi intelligat alia. vn̄ reduco ista3
rōnē: ⁊ pōt esse ad pn̄s. Ois nā ex se p pluriū cognitiua est
nobilior oi alia que nō est ex se p tot cognscitiua. Dico autē
ex se pmo pp organa ⁊ potētias (si distincte sint ab eētijs)
quaꝝ dr̄r esse potētie: ⁊ sic ppositio in oibus nobis notis
p3 per inductione3 esse vera. Unde sensitiua aialis pfecti:
vt leonis vel eq simplr nobilior est qualibet aia vel re alia
que non est tot cognitiua: ⁊ humana anima que est pluriū
cognitiua: q̄3 cuiuscūq3 alterius aialis aia simplr est nobi/
lior q̄libet aliarū: ⁊ si eēt ēt plurium cognitiua q̄3 angelus
vel de⁹ vtriq3 ⁊ angelo ⁊ deo esset nobilior. 2° nō valet: qm̄
⁊ si forsan proteruiter posset sustineri: non tamen rōnabili/
ter. nā ⁊ sine maiori proteruia eque dici posset: ꝙ non op3
pter dei saluādū nobilitate3 ponē: ꝙ ipse itelligat qnim
mo h non posito adhuc ē ei⁹ nā nobilissima: nec certe ma/
L gis poterit ꝯuinci ipm eē intellectualis nāe ex pminentia
reꝝ intellectualiū inq̄tū hui⁹ ad nō intellectuales: q̄3 pote
rit ꝯuinci ipm plura intelligē ceteris itellectualibus natu
ris: ex eo ꝙ que pluriu3 sunt cognitiue: ⁊ digniores ⁊ pfe/
2m ctiores sunt his q̄ pauciora cognoscunt. ¶ 2° pbo eandem
ꝯnē sic. possibile est pluriū effectuū eq̄liter ⁊ indifferenter
possibiliu3 produci ab aliquo determinato actiuo nāli: in
aliquo determinato passiuo aliquid determinate produci
reliquis eorū non pductis. ğ possibile est aliqd actiuū sin
gulorū eorūdē effectuū possibiliu3 distincte cognitiuū ⁊ li
bere productiuu3 concurrē cū predicto agente nāli ad de
terminate aliq̄ ex illis pducēdum. ⁊ vltra. ğ deus cogno
scit alia a se. añs stati3 p3. nam cōstat ꝙ actiuu3 nāle est in
potētia ad pducēdū plēs effectus eiusdē ratōis vbi gr̄a.
diuersas formas subales ex eadē mā: ⁊ similiter accn̄tales:
vt corpus luminosum plura lumina: ⁊ eadē pars medij est
simul in potentia ad recipiendū ⁊ indifferēter vtrūq3 est in
po° ad oia illa lumina ⁊ tn̄ si approximet̄ corpus lumino/
M sum illi parti medij illuminabilis: nō pducit oia illa lumi/
na possibilia: sed aliquod tm̄ determinate. Itē apparet de
calefactiuo ⁊ frigefactiuo ⁊ ceteris agētib⁹ nālr: ⁊ simil'r
generās determinate aliquā singularē formā subalē: ⁊ nō
simul pducit oēs. ꝯ̄na vō pbat̄ ex hoc: ꝙ si aliqs effectus
determinate pducit̄: op3 aliquā eē cām nālr vel libere de
terminatā ad eius pductionē potius q̄3 ad alioꝝ. talis aūt
nō potest esse illud actiuū nāle: nec ēt aliqd aliud: cū q̄li/
bet actiuu3 nāle potēs in vnū illoꝝ: indifferenter possit in
quēlibet. sil'r nec passiuū est magis determinatū ad recipi
endū vnū q̄3 aliū: op3 ğ h ꝯuenire ex aliq̄ cā libera q̄ ⁊ si
q̄l3 possit: vult tn̄ hūc vel illu3 determinate pducē. Ad h
aūt necessariū est ꝙ q̄libet distincte cognoscat. alioqn nō
se libere determinaret ad aliquā. ⁊ per ꝯ̄ns nullū determi

nate pduceret. Ex hac cā puto Cōmē. fuisse coactum po/ N
nere ꝙ ad cuiuslibet indiuidui aialiū ⁊ plātaꝝ gn̄ationē: ⁊ In d' so.
gn̄alr cuiuscūq3 alteri⁹ qd pse: ⁊ non a casu fit a nā. cōcur ⁊ vigil.
rit simul cū pn̄° nāli imediato intelligētia agēs: q ad gene
randū hoc mō indiuiduū: vtit̄ illo nāli pn̄° sicut artifex in/
strumēto. Unde ipse in de som. ⁊ vig. ait quod declaratu3
est in lib. de aialib⁹ ⁊ vegetabilibus. ꝙ indiuidua aialium
⁊ plātaꝝ sūt determinata in esse ⁊ determinataꝝ cāꝝ: i ge/
nerabilibus aut p semina ⁊ intellectionem agentē. In non
gn̄abilib⁹ so sunt determinata p corpa ⁊ elm̄ta ⁊ corpa ce
lestia ⁊ intelligētiā agētē: ⁊ cū ista indiuidua habēt deter/
minatū eē: necesse est vt nā coꝝ sit intellecta apud formam
abstractā: cuius pportio ad illa ē: sicut pportio for° artifi
cij. i. artis ad artificiatū. ⁊ stati post dicit: ꝙ nā sēsibilis mo
uet̄ ab hac forma abstracta sicut instra mouētur a forma
artificij: ⁊ iō visum est inqt Cōmē. ꝙ nullū indiuiduum sit
eēntialr. i. p se a nā: nisi per sciam añcedentē: qm̄ instrumē O
tū artificis (sicut dicit Ari.) nō mouet̄ nisi ꝫm artificē. Ex
quo p3 ꝫm eū ꝙ illa intelligētia pcognoscit indiuiduū: qd
determiate pducit̄ ⁊ sic p3 ꝯ̄na p°. Scd̄a vero satis est eui
dens: qm̄ cū nō oporteat plura talia agētia libera poni: s3
sufficiat vnū qd ad oēs effectus quorūcūq3 agētiū natura
lium cōcurrat libere: vt dictū est: aut tale est deus ⁊ habet̄
ppositū: aut si nō est de⁹ est nobilius deo: qd est impossibi
le. cū dei noie intelligam⁹ qd est in entibus nobilissimum.
Et p3 ꝯ̄ntia: qm̄ eius tāte potētie ⁊ cālitatis: ac ēt intelligi/
bilitatis nobilius est ceteris: nec aliqs sane mentis diceret
oppositū. ¶ Ad hāc rōnē posset duplr rn̄deri. vno modo Rn̄sio
ad añs. Et dr primo ꝙ posset dici ꝙ nō sunt plures effect⁹
poles pduci ab eodē agēte nāli in vno passo: sed vn⁹ tm̄:
2° q2 esto ꝙ sint plures: inter illos tn̄ est ordo essentialis q̄3
tum ad pduci: ⁊ iō nō q̄l3 pōt p pduci. 2° posset negari vl/
tima ꝯ̄na. Nā diceret̄ ꝙ esto: ꝙ det̄ tale agens liberum de
terminate productiuū: nō tn̄ sequit̄ ꝙ q̄libet distincte co/
gnoscat: qm̄ volūtas vel hō per volūtatē libere ⁊ determi
nate pducit aliquā volitionem circa aliqd obm determina P
tū: ⁊ tn̄ nō cognoscit distincte q̄libet volitionem pducibi/ Ↄ rn̄det
lē ab eo circa illud obm. ¶ Ista nō tollūt pdictam rōnem.
Nā pm̄ appet nālr esse fl̄m: qm̄ si solus vnus effectus esset
polis pduci ab vno agente in eodē passo (verbi grā. vnus
lumen ab vno corpore luminoso) cu3 post q̄3 illud eēt pdu
ctū: si ipm corrūperet̄: vel pp interpōnē alicuius opaci vel
remotionem agentis. adhuc remoto obstaculo: ⁊ presente
eodē agente circa idem passum causaret lumē: sequit̄ ꝙ il
lud idē nūo scd̄o mō caret̄ qd fuit primo cātum: ⁊ sic nālr
corruptum idem nūo repararet̄: quod videtur impossibi/
le per nām. ¶ D. Quicqd sit de effectu aliquo indiuisibi/
li aut de diuisibili totali: seu pfectissimo possibile produci
ab agente: de partibus tn̄ formalibus seu ꝫm intensionem
effectus habentis tales ptes. nullus posset negare: qn plu
res sint pducibiles ab eodem agente in eodem passo: ⁊ tn̄ Q
ex eis aliqn̄ aliq̄ determinate pducit̄ añ aliā: ⁊ tūc stat rō
tota. ¶ Scdm ēt falsu3 est: qm̄ inter ea q̄ sunt eiusdē rōnis Ↄ 1m
⁊ oino silia. nullus est ordo vel eē pōt: nō. n. est ratio pter
quā vnū sit pus alio poti⁹ q̄3 econuerso. ¶ D. Idē agēs nā 2
le eosdem effect⁹ quos in aliquo passo successiue pducit:
posset in eodē simul pducere. ğ nō est equalis ordo q̄ ad p
duci iter effect⁹ eiusmodi. Cōsequētia p3. assūptū declara
tur. Nā si aliqd corpus luminosum qd per ꝯtinuū motu3
appropinquās alicui pti medij cāuit in illa: lumen (verbi
grā. 10. graduum) fuisset genitū in eo loco in quo est: quā/
do tn̄ lumē pductū ē: tūc statim illud totū lumē fit̄ cāsset:
sicut experientia docet: ⁊ nō pus vnū gradū q̄3 aliū. ¶ Ad Ↄ 2m ers.
illud aūt qd 2° dicit̄: negādo ꝯ̄tiam vltima3 dico. ꝙ ratio
mihi demonstratiua est ad probandū ꝙ non solū ad actio
nes nāliū agētiū: sed ēt ad quascūq3 etiā libere agentium
deus libere cōcurrat imediate: alioquin nihil determina/
te pduceret

te pduceret

A te pduceret. Nã q̃uis volũtas libera sit ad causandum z nõ causandum volitionẽ: hanc tñ vel illam volitionẽ nũq̃ determinate causaret: nisi deus: qui hãc vel illã z quã libet similẽ possibilem distincte cognoscit: vellet determinate eum pducere: ita q̃ q2 deus ita vult cum voluntate ɔcurrere ad causationẽ hui⁹: z nõ illius: iõ hec ab vtroq̃ ita pducit q̃ nõ illa. Et idẽ dico de partib⁹ itensiuis volitionis quã volũtas aliq̃ñ põt intẽdere. Nunq̃ enim vna pars potius q̃ alia pus pduceret: nisi agens hanc z illa distincte cognoscẽs vellet ɔcurrere cũ volũtate ad pducẽdũ p̃ hãc z postea illã. Et q̃ de⁹ ɔcurrat tãq̃ cã partialis ad
q.24. oẽm actionẽ volũtatis: expsse dicit Aug. 83.q. vbi ait. q̃ qcqd in mũdo gerit partim diuinitus gerit: partim nr̃a volũtate: z p̃cedentia z seq̃ntia ad hãc intẽtionẽ pcedũt si isspiciant. Itẽ.q.78.di. q̃ deus opat per artifices quod cũq̃ opus fiat ab eis: z cõstat q̃ ipsi voluntarie opant.
C ¶ P. qcqd dicat q̃ ad hoc q̃ oporteat tale agẽs q̃ml3 h3 effectũ poñere distincte cog̃scẽ q̃n tñ cognoscat i⁹in q̃ agit z illũ effectũ quẽ pducit saltẽ q̃n pductũ est ipoẽ est cogitare si ipm libe agat. Nã nullũ carẽs cognitiõe libep̃ ẽ
B in agẽdo. z sic quocũq̃ ponat, oportebit q̃ i⁹tale agens libep̃ z vl'e cognoscat aliqd aliud a se. z p ɔsequens de⁹. ¶ Uñ si nulla alia rõ occurreret ista i pposito mihi vr̃ debere q̃l3 cogere ad asseñsũ ɔnis pposite. Posset aũt in eadẽ vtute eadẽ ɔ pbari ex remissiõe alicui⁹ forme (vbi gr̃a. luminis) qõ ad excludẽdũ quãdam rñsionẽ datam ponat totũ simul pductũ fuisse: z successiue tñ remitti p ɔtinuaz agẽtis elõgationẽ. tũc.n. vna ps añ aliam desinet: cum tñ oẽs oĩno eque ppinque z oĩbus modis vniformit se habebant ad ipm agens: z nulla cã oĩno assignari possit: pp quã vna añ aliã corrũpat: nisi q2 oĩno de⁹ ipse sic vult determinate p̃ cõcurrere ad desinẽdũ ɔseruare istã: q̃ illã. z idẽ est de alijs formis nãlibus: sicut supra di.17. solone cuiusdã rõnis vbi agit de itẽsiõe fo2ia p̃ co2poraliũ dem̃ ẽ.
3m ¶ 3⁹ad ɔnẽ q̃si ex simili fundamẽto põt argui. Nã vide
C mus q̃ agens nãle in oĩb⁹ suis ptibus vniforme in diuersis ptib⁹ eiusdẽ mãe etiã penitus vniformis. diuersos causat effectus. Ubi gr̃a. sperma maris agens in vniformem oĩno mãm fetus diuersa mẽbra z organicas ptes causat ex illa. ex vna.n. pte causat neruũ: ex alia os: z ex alia carnes: z sic de alijs. Propter qd autẽ ex vna parte gñat caro z nõ os: z ex alia ecõuerso: ipossibile est dicere: nisi ponat aliqõ agens liberũ imediate cõcurrere fm se: z illud ad sic agendum determinet. Nõ enim ad hoc põt valere sol vel celũ: vel aliqõ aliud nãliter actiuũ: cum qõl3 tale idifferent se habeat ad quaslibet illius mãe partes. Nec ex se talr̃ determinari possit. Nec certe talis distincta causatio casui est tribuenda: quoniam casus nõ est nisi in his que raro accidũt. Hoc autem euenit semp: z oporteret h3 hoc quasi oẽs nãles actiões attribuere casui: qõ penitus
D est absurdum. Tale ṽo vl'e z liberũ agẽs oĩno deus est:
4m z sic agẽ sine aliop̃ cognitiõe nõ põt. ¶ 4⁹sic. ex qbusdaz effectibus apparẽtibus z exptis cogimur ponere aliqõ ens: qõ h3 certam noticiã de futuris ɔtingẽtib⁹ad vtrũlibet. ergo nãlr̃ op3 ponere q̃ deus cognoscat alia a se. Añcedẽs pbo. p̃ qdẽ: q̃m visum est: z exptũ apud plĩmos ẽ: q̃sdã plĩma z freq̃nt ppħetasse futura: z ita euenisse: z q̃sdã habuisse z hĩe vera somnia de futuris: z quosdã etiaz habuisse notitiã interpretãdi tam somnia q̃ ppħetias et iterp̃tatiõe indigẽtes. Sicut nõ solum ex ch2ianoꝝ z
p.4.c.2. iudeoꝝ libris: sed ẽt gentiliũ p3: ac ẽt phoꝝ. vt Aui. 6. nã li. z Cõmen. Auerrois. Uñ in libello suo de somno z vigilia ait. Determinãdũ est õ nã somnioꝝ: z q̃ est sui ɔnis de cõp̃hẽsiõib⁹ diuis: que nõ acquirũtur fm acquisitionẽ hoium. Dicamus g̃. q̃ istarũ cõp̃hẽsionũ q̃dã dicũt somnia: z quedã diuinatiões: z q̃dã pphetie. Et quidam hoies negãt ista: z dicũt ea accidere a casu. Sed negare

ea est negare sensata: z maxime negare vera somnia. Nul E lus enim homo est qui nõ viderit somnium qõ enũciauit ei aliqõ futurũ: z cũ hõ experimẽtauerit hoc multotiens videbit q̃ hoc nõ accidit casu: sed eẽntialr̃. Et ille alie cõp̃hẽsiones z pphetie: l3 nõ sint vise vt somnia ita cõiter: tamen sunt valde famose: z ea que famosa apud oẽs aut sunt necessaria fm totu3 aut fm partẽ. Impossibile enim est vt famosum sit falsum fm totum. Hec Cõmen. Cuius dictum spãlr̃ volui allegare: q̃m in p̃ncipali ɔne opiones oppositam h3: z tñ hoc assumptũ ɔfitet: z dicit nõ posse negari. Cõstat aũt q̃ talia nõ pueniũt casualr̃: sic etiã ipse Cõmẽ. pbauit in p̃dictis ṽbis de somnijs: z eadẽ etiã fortio2 pbatio est de pphetijs. Nã ipoẽ est. q̃ idẽ hõ frequẽter vere ppħeteret a casu. Nã qõ ẽ.l casuale rarissime accidit. g̃ sunt talia z acquirũtur h3 hoĩbus ab aliq̃ cã determinata z ipoẽ est aliquã assignare nisi illa habeat notitiam de illis futuris: de qbus pphetias vel somnia causat in hoĩe. alioquin non per se: sed causaliter talia causaret.
¶ z⁹idẽ añs pbat ex eo: q̃ expertum est pl'es hoĩes hẽre 2m circa ea que sunt agenda p ipsos quosdã q̃si nãles z ideliberatos ac iprouisos istictus z impulsus co2de ad eligẽ F dũ ex ɔ̃dictorijs qõ eis melius est: q̃s hoĩes Phs in libello de bona fortuna bñ fortunatos dicit. Talium autẽ isti ctuu3 nec nã nec rõ hoĩs põt esse cã pmaria: vt ibi probat Phs: sed op3 q̃ ibi sit qd meli⁹hñs notitiam de futuris: in qbus vult tales hoĩes dirigẽ z ppterea tales istict⁹cãt in eis. ɔña satis est euidẽs. Nã aut h3 ens cognoscẽs futura est de⁹. z habet ppo^m. Nam seq̃t ex h̃ q̃ ipse cognoscat alia a se: aut est aliqd ifra deu3: z tũc p locũ a minori seq̃t q̃ talẽ notitiã deus maxĩe habeat: cum ipse sit max^e. nobilitatis. Et ɔfirmat ista ɔña ex intẽtiõe aduersarioꝝ. Nã Auerrois h3 reuelatiõem pp suam nobilitatem dicit iõ som. esse comp̃hẽsiões diuias: que nõ cõp̃hẽdũtur p acquisitiõem hoĩs vt supra allegatum est. Itẽ ifra ait: q̃ iste z vigil. modus dationis cognitiõis rei future est valde nobilis z G attribuit p̃n^ nobiliori volũtatis: imo est a re diuina: z est ex pfecta sollicitudie circa hoĩem. Si ergo talia nosse est pfectiõis: z ex h̃ attribuit p̃n^ nobiliori hoĩs. ɔña est q̃ de⁹ q oiu3 nobilissim⁹ est: h3 pfectõe nõ careat. Uñ Aui. vbi sup de hac mã tractãs: q̃si p̃n^m assumit: q̃ oĩa q̃ in mũdo sũt p̃terita p̃ñtia z futura: hñt esse in sapiẽtia creato2i.
¶ Itẽ Phs vbi supra: illos istictus bñ fortunatoꝝ reducit in p̃n^m supra rõnem hoĩs: qõ est melius z nobili⁹ ea: z expsse tale p̃n^m dicit esse deum. qui⁹ videt z futurũ z pñs z quoꝝ rõ perijt. i. p̃terita: quoꝝ notitia perijt a memorijs In li. de hoium. Uñ rõ ista nõ debet cuiq̃ facilis videri: quãdo p bo. for. pter ipsam Phs coact⁹ est in p̃ncipali ɔne que in hoc inquirit sibi ɔ̃dicẽ vt ex dictis est euidens. ¶ Propter ista sorõnis. mihi appet q̃ qlibet volẽs nãlem seq̃ rõnem in auctẽ exclusa cogit ponẽ deũ hĩe notitiã oĩum alioꝝ. Nec rõnes H ad p̃tẽ oppositã vllã hñt penitus efficaciã. Uñ ad p̃mam Ad p̃^m que fit pro z⁹ɔne phi. (Nã due p̃me eius ɔnes vere sunt) rõnẽ al dõm q̃ ɔña illa nõ est bona: nec pbari põt nisi forsan ar teri⁹opi gueret ex h̃ q̃ ita est in nobis. S3 talis pbatio nulla eẽt: nio. pro eo q̃ intell's nr̃ aliq̃ñ est in potẽtia tñ ad intelligendũ aliud: aliq̃ñ ṽo actu itelligit illud: z iõ exit de po⁹ad actũ p acq̃sitionem alicuius pfectionis in ipso que est intellectio illius. Deus autẽ semp actu itelligit z nũq̃ est in po⁹ ad intelligendum: z ideo nõ est simile de nobis z de ipso.
¶ P. Si sic vellem⁹arguẽ de eius itellectõe sic est de nr̃a tũc (cum itellectus nr̃ nõ itelligat actu seipm nisi p itellectiõem a se eẽntialr̃ distictã) arguerem⁹: q̃ de⁹ nõ itelligeret seipm: vel sua itellectio nõ est sua sba: z vtrũq̃ est falsum z cõtra Phm. ¶ Ad scdam ẽt negãda est ɔñtia. Et Ad z^m. ad pbõnẽ dõm: q̃ illud non habet ṽitatem de intelligente cuius itellectio nõ distinguit a sua sba: qualis de⁹ est.
¶ Ad 3^m negãda est ẽt ɔña. Ad pbõnẽ dõm: q̃ nõ est ṽa Ad 3^m

J de itellectiõe q̃ nõ est cãta ab itellecto: sicͭ est itellectio di/
uina. Uñ et nos multa intelligim⁹ que nõ sunt: a qbus tñ
Ad 4m nõ depẽdet itellectio q̃ illa itelligim⁹. ¶ Ad 4m etiã nego
ꝯñtiã. Et ad ꝓbatione dico: ꝙ non est vera vbi intellectio
Ad 5m nõ distiguitᷣ ab intelligente. ¶ Ad 5m etiã ꝯñtiam nego.
ꝓbõnẽ dico: ꝙ q̃ꝫuis intellectio rei vilis ꝑcise foret vilis.
vel min⁹ nobilis intellectione nobilioris rei: intellectio tñ
illi⁹ rei nobilioris ⁊ hui⁹ vilis simul non est min⁹ nobilis.
vna aut intellectio dei est intellectio sui ⁊ omnium alioꝝ.
¶ Itẽ quãuis sit vile occupare intellectuꝫ circa vilia vbi
qs ipeditᷣ ab intelligẽdo nobiliora: aut cũ ex itellectiõe vi
lium quis iducitᷣ ad operandũ aliqd vile: vbi tñ neutrum
ꝯtingeret: h̃ nõ esset vile: etiã in nobis. Uñ sicut dicͭ Aug.
in de vtilitate credẽdi. vbi distinguit itelligere ⁊ credẽ et
opinari. intelligere semp sine vitio est. Nã intelligere ma
gna ⁊ honesta vel etiã diua beatissimũ est. intelligere aũt
supflua nihil nocet: sed fortasse discere nocuit. cuꝫ tp̃s ne/
cessarioꝝ occuparet. Ipsa etiã noxia nõ itelligere: sed fa/
cere aut pati miserum est. Nõ eni si qs intelligit q̃uo pos/
sit inimicus sine suo periculo occidi: intelligentia ipsa ac
K nõ potius cupiditate reus est: que si absit qd inocentius
dici põt: deus aũt ipse nec minus intelligit se ⁊ quecunq̃
nobilia: nec ad aliqd vile duci pt: ex eo ꝙ itelligit vilia. iõ
Ad 6m nec eoꝝ intellectiõe vilescit. ¶ Ad 6m dico: ꝙ intelligit di
stincte ⁊ in pticulari oia: ⁊ infinita: qȯ qdẽ nõ est impo l'e
Ad 7m ei cui⁹ itellectio est infinita ⁊ imẽsa. ¶ Ad 7m (cum dicitᷣ
quod e impo l'e est diuisionem cõtinui totalr̃ euacuari: loquendo
aur. de diuisione nõ realis separatiõis vel distinctionis: sed de
vbi sup. diuisiõe que fit per signationẽ intellectus distinguẽtis: q
secum compatitᷣ realẽ cõitatẽ ꝯtinui sic diuisi: in quo etiã
sensu ꝓcedit rõ) nego illud assumptũ. Quãuis et loq̃ndo
de diuisiõe actualis distõis in effectu si h̃ itelligitᷣ eẽ sim
plr̃ ipo l'e: etiã p diuinã po^{am} estimẽ ip̃m esse falsum. sicͭ in
quadã r̃nsiõe publica dixi alias: ⁊ forte alibi a ꝓposito in
spãli discutiã: sed h̃ nõ est necessariũ ad ꝓpo^m. ¶ Ad pro/
batiõeꝫ (cũ q̃ritᷣ vtrũ ista diuisio stet ad idiuisibilia vel di
uisibilia) dico ꝙ põt dici duplr̃ aliqȯ indiuisibile. i. carẽs
L partibus qbuscũq̃ actu diuisis vel po^{lib}⁹ quoquo mõ di
uidi vel distingui: sicut multi imaginantᷣ esse pũctũ: ⁊ sicͭ
in rei ꝟitate qȯlꝫ simplex est indiuisibile. Alio mõ põt di
ci aliqȯ idiuisibile: q2 si hẽat in se ptes: q̃lꝫ tñ est actu di/
uisa a q̃lꝫ alia: ita ꝙ ip̃m nec est aliquo mõ vel ꝫm aliqd
sui diuisibile: cũ sit isto mõ actu diuisum. ¶ Et p opp^m suo
mõ aliqd dici põt diuisibile duplr̃. vno mõ q2 hꝫ ptes actu
vel po^e diuisas. Alio mõ: q2 hꝫ ptes nõ actu diuisas. Hoc
ꝑmisso ⁊ loquẽdo de diuisiõe de q̃ dcm̃ est. dico ꝙ ista di/
uisio totalis continui nõ stat ad indiuisibilia ꝑ^{mo}: stat autẽ
ad indiuisibilia 2° mõ. Non intelligo aũt p stare ꝙ sit aliq̃
vltima diuisio vel aliq̃ vltia diuisa q̃ in se nõ includat ptes
actu diuisas: sed intelligo ꝙ stat ad indiuisibilia. id est illȯ
est totalr̃ diuisum in indiuisibilia isto scḋo modo: que ta/
M men sunt diuisibilia ꝑmo mõ sumendo diuisibile. Uñ di/
co: ꝙ quãcũq̃ ptẽ quãtũcũq̃ paruã sumpseris illa inclu/
dit ptes actu diuisas in cõceptu diuo: imo infinitas inclu/
dit: nec aliquã potes sumere: qn sumas infinitas. Et sicut
de facto qȯlibet ꝯtinuũ hꝫ infinitas ptes potẽtiales: ⁊ q̃/
libꝫ quãtũlꝫ pua includit infinitas: nec aliq̃ sumi põt idi/
uisibilis etiã qn sumantᷣ tales ptes potẽtiales ifinite. Sic
dico: ꝙ in conceptu dei ꝯtinuũ est totalr̃ actu diuisum in
partes: quarum quelibet etiã est actu totalr̃ diuisa ⁊ iclu
dit infinitas actu diuisas. Ex his aũt pꝫ. ꝙ non sequitᷣ: ꝙ
cõtinuũ componitᷣ ex indiuisibilib⁹ ꝑ^o mõ sicut intendit ar
gumẽtũ deducẽ. Et aduerte: ꝙ ista rõ est satis impertinẽs
ad ꝓpositũ: qm̃ esto ꝙ deus nihil intelligeret ex̃ se: adhuc
eadẽ difficultas põt fieri. Nõ cõstat ꝙ quãuis partes cõ/
tinui nõ sint distĩcte nec actu separate. vna tñ nõ est alia:
⁊ sic sunt distincte abinuicem: ⁊ per ꝯñs ꝙ cõtinuũ est in

rerum nã totalr̃ distinctũ. de tali distinctõe loq̃ndo: ⁊ tũc N
põt queri ad quid stat ista distõ: Utrum ad diuisibilia vl
indiuisibilia: ⁊ vltra sicut ꝓcedit argumẽtũ. ¶ P. Ista rõ
eque bene militat ꝯ suũ factorẽ. Nam qcqd sit: ꝙ intuit⁹
diuinus terminetᷣ ad res extra vel ad essentiã suã tñmo/
do (vt ipse vult) nihilomin⁹ nõ negat (sicut nec negare ꝑt
aliquis chr̃ianus) deum cognoscere distincte aliq̃s crea/
turas exñtes ⁊ possibiles existere quocũq̃ modo termi/
netᷣ vel nõ terminetᷣ eius intuitus ad ipsas creaturas: nec
etiã negare põt quin distincte cognoscat partes continui.
Et tũc põt ab eo queri sicͭ ipse querit ab alijs. Utrũ ei⁹ co
gnitio sistat ad indiuisibiles vel diuisibiles ptes continui.
⁊ vltra ꝯsequenter sicͭ supra allegatum seu arguũ fuit. Et
eodẽ mõ tres sequẽtes rõnes ita sũt ꝯ eũ sicͭ sꝫ ꝯ alios si in
spiciantᷣ. ¶ Ad 8m cõcedo deũ intelligere magnitudinem Ad 8m
infinitã: sicut etiam Aug. cõcedit deum intelligẽ nũos in/
finitos. 12. de ci. dei. Et concedo vlteri⁹ ꝙ posset ꝓducẽ in Cap. 18.
effectu magnitudinẽ infinitã: nec hoc est sibi ipo l'e sicͭ in/
fra dis. 44. patebit. ¶ Ad 9m si intelligitᷣ ꝙ ꝓcessus nũoꝝ Ad 9m
esset euacuatus in cõceptu dei. i. ꝙ ois numer⁹ po^{lis} esset
actu cognit⁹ a deo ꝯcedo ꝯñs. Dico enim cuꝫ Augustino O
vbi supra: ꝙ oẽs simul ⁊ quẽlibꝫ nũm po l'em deus intelli
git: ⁊ p ꝯñs etiã ꝯcedo ꝙ infinitos eẽ certissimũ est: qñ in
q̃cũq̃ nũo finẽ faciendũ putaueris idẽ (ipse nõ dico) vno
addito augeri: sed quãtũlibet sit magnus: ⁊ quãlibet in/
gentẽ multitudinẽ ꝯtinens in ipsa rõne atq̃ scia nũorum
nõ solũ duplicari: verũ etiã multiplicari põt. Ita ꝟo finis
quisq̃ nũs ꝓprietatib⁹ terminatᷣ. vt nullus eoruꝫ par esse
cuiq̃ alteri possit. g̃ ⁊ dispares intᷣ se atq̃ diuersi sũt: ⁊ sin
guli qq̃ finiti sunt: ⁊ oẽs infiniti sunt. Ita ne numeros ꝓꝑ
infinitatẽ nescit de⁹: ⁊ vsq̃ ad quãdã summã numeroꝝ
scia dei ꝑueniens ⁊ ceteros ignorat. qs h̃ vel demẽtissim⁹
dixit: ideo sic subdit. Absit vt dubitemus: ꝙ ei notus sit
ois nũerus: cuius intelligẽtie vt in ps. cantatᷣ: non est nu
merus. Infinitas itaq̃ inquit nũoꝝ q̃ꝫuis infinitoꝝ nũo/
rũ nullus sit numerus: nõ est tñ incõprehẽsibilis ei cuius
intelligẽtie nõ est numerus: cuius auctas vltima pte pa/
tet ꝙ Aug. ꝯcedit ꝯñs illud: qȯ rõ illa infert. Cũ ꝟo ꝓbᷣ P
ip̃m esse falsum: quia vel est stat⁹ ad nũm finitũ vel infini/
tũ. Dico ꝙ nec ad aliquẽ infi^m est status: cũ quilibꝫ sit fini
tus vt in 2ª pte auctis dicit Aug. nec etiã est status ad ali/
quẽ finitũ: cũ vltra quẽlibet intelligat maiorẽ: aliogn nõ
itelligẽt quẽlꝫ: ⁊ ideo dico: ꝙ in nullo sistit cognitio dei:
q̃si ille sit maxim⁹ quẽ cognoscit. ¶ Sꝫ cõformitᷣ ei loq̃n
do: põt dici: ꝙ sistit in oib⁹: q2 oẽs cognoscit: ⁊ nullus est
quẽ nõ cognoscat. ¶ Sed cõtra h̃: q2 saltẽ opꝫ dicẽ ꝙ co
gnoscat totã multitudinẽ cõprehendẽtẽ nũos oẽs qȯ cõ/
cedo. ¶ Cõtra istud aũt ipse arguit: q2 ꝫm hoc sequitᷣ: ꝙ Aureo/
de⁹ itelligeret oẽm multitudinẽ nũalẽ seu finitã discedẽtẽ l⁹ vbi s.
ab illa totali multitudine infinita: ⁊ per ꝯñs attingit vlti
mum nũm. a quo statim ꝓceditᷣ ad illam multitudineꝫ in Q
finitã. Sed certũ est ꝙ est ipo l'e talẽ nũm dari. ¶ Rñdeo Rñsio
ꝯcedẽdo ꝑ^{am} ꝯñam: q2 nullus nũs est vltimus inter illos:
nec ab aliq̃ ꝓceditᷣ imediate ad multitudineꝫ infinitã: im/
mo vltra quẽlꝫ sũt infiniti nũi: quoꝝ qlibet tñ est finitus.
sicͭ pꝫ ex ꝑ^a pte auctis. ¶ P. Hec rõ etiã cuilꝫ opinãti ean/
dẽ ingerit difficultatẽ ponenti ꝯtinuũ esse diuisibile in in/
finitũ. Nã qualr̃cũq̃ eius ptes ponãtur esse distincte vel
plures: opꝫ isto mõ esse infinitas multitudines priũ: ⁊ oẽs
eẽ q̃t eẽ pũt: ita ꝙ loquẽdo de tali distõne q̃ cõceditᷣ inter
ptes ꝯtinui: cui⁹ distinctio est totalr̃ euãta ⁊ posita i actu.
q̃ratᷣ g̃ in q̃ nũo vel multitudine priũ sistit ista distinctio. s.
Utrum in infinita vel finita: ⁊ sic ꝯñr vt est arguũ de nu
meris. ¶ Ad 10m illo dcõ cõcesso. dico ꝙ tota illa multitu Ad 10m
do actualr̃ est in cõceptu diuino. ⁊ cum arguitᷣ ꝯ: q2 tunc
deus videret aliquã infinitã ⁊c. nego ꝯñtiã: ⁊ pꝫ instãtia
in numeris quoꝝ multitudinẽ actualr̃ totã totalẽ videt

A de⁹: 7 tñ nõ videt aliquẽ nũm distantẽ ĩfinitũ a prima spe/
cie nũi: q: nullus talis est: esto ꝙ sint infiniti nũi: 7 qlibet
semp sit sequẽs maior. Sic in ꝓposito nulla spẽs distat in
ifi͞n ab aliq: aut illam in ĩfinitũ excedit: sed finite tñ: 7 ta/
mẽ possis est ꝓcessus ĩfinitus in eis: sicut etiam est in nũis.
C ¶ Uiso ex ꝑ articulo ꝙ de⁹ cognoscit alia a se. Nũc. 2ᵒ re/
stat mo͞r aliq du͞. Et pͥ͞ sit verũ deus cogscat oia cognosci/
bilia. Et vi ꝙ nõ q: mala cogsciͥ͞ sunt alioqn virtuose vi/
tari nõ possent nec iuste puniri. 7 tñ nõ vi ꝙ ds mala cog/
scat. iuxta iᵒ Aug⁹ sup iᵒ ps. de abscõditis tuis adiplet⁹ est
vent eoꝝ. Sic deo dicẽtis. abscõdita pctã sũt q alumie vi
tan̄ tue abscõdũt. 7 allat in. 36. di. ¶ Confirmat q: q̄cũq;
nouit ds dnr eẽ in dõ. sic p3 p Augu. sup iᵒ ps. Et pulcri͞
agri mecũ est 7 ponit i lr͞a b⁹. 35. di. S3 absit vt mala di/
cant eẽ in deo. ¶ 2ᵒ. q: quel3 pars ꝯdictiõis cõtigẽtiũ est
cognoscibilis cũ vtraq; sit possis. Et tñ deus nõ cognoscit
vtrãq; vt v3 q: tunc vtraq; eẽt va. cum sñm cognosci non
possit. ¶ 2͞m. Dubiũ est vtrũ quecũq; deus nouit ne
B cessario vel aliqua ꝯtigẽter. Et videt ꝙ non oia neccio. q:
tũc oia essent neccio. dic enim Aug. 15. de tri. cap. 13. ꝙ ds
vniuersas creaturas suas 7 spiritales 7 corpales nõ q: sc͞
ideo nouit sed ideo sũt q: nouit. Nõ enim nesciuit q̃ fuerat
creatur⁹. Q: g͞ sciuit: creauit. nõ q: creauit: sciuit. Si g͞ ne
cessario sciuit 7 q: sciuit creauit/igit neccio creauit. 7 p cõ
sequẽs illa neccio habuerũt eẽ. ꝙ nõ est veru3. ¶ P. deus
cognoscit multas v͞itates cõtigẽtes. 7 ꝯstat ꝙ illas nõ co
gnoscit neccio. q: tũc iᵉ eẽnt necꝭe. Se͞ .n. hoc verũ scit. g͞ h
verũ est verũ. Et si añs ẽ neciũ ꝯ͞ẽ neciũ. ¶ 3͞m. Du͞ vtrũ
de⁹ cogscat a͞a se ituitiue vel abstractiue. ¶ 4͞m. vtrũ noti
cia qua nouit alia sit pᵗica vel spe͞. ¶ Pro declaratione
p͞mi dubij ac etiam aliqualiter subsequentium est sciendũ
sicut in hac di. 35. dicit magr͞. ꝙ sapia vel scientia dei cum
sit vna 7 simplex tñ ꝓpter varios status reru͞ 7 diuersos
effectus plura ac diuersa sortitur noia. Sic etia3 cognitio
C dei vnica 7 simplex varijs noibus appellat ꝭm diuersita/
tem cogscibilium. Ad cuius euidẽtiam sciẽdũ/ꝙ cogsci/
biliũ q̃dã sunt significabilia icõp͞. q̃dã v͞o sunt signifi͞
t͞: nũo cõp͞ foꝛalr͞ vel equalẽt. p mõ sũt cogscibilia q̄cũq;
sũt ꝭm se vel fuerũt aut eẽ pñt alique entitates in reꝝ nã.
¶ Pro dissolutiõe p͞mi dubij p͞mitto aliquas distictiões.
p͞ma est/ꝙ cogscibiliũ q̃dã sunt cogscibilia simplicia q̃. s.
simp͞ 7 icõp͞ pñt significari. q̃lia sunt de⁹. angelus. hõ. et
vlr͞ omne ꝙ ꝭm se est vel fuit aut esse potest aliqua entitas
in rerũ nã. q̃dam v͞o sũt cogscibilia comp͞ tñ mõ vel eq
ualẽt signifi͞. 7 talia ꝭ3 se nec sũt nec eẽ pñt aliq entitates.
Du͞ p͞ ¶ Pro declaratione p͞mi dubij p͞mitto aliquas distintio
nes. quarũ p͞ma est. Q: q̃dã sunt cognoscibilia que ꝭ3 se
sunt vel fuerunt aut eẽ possũt alique entitates in rerũ nã.
Quedã vero que nec sunt ꝭm se nec esse possũt alique en
titates. Sicut v͞bi gr͞a cognoscibile est ꝙ diuinitas nõ est
adnihilabilis. ꝙ diuinitas nõ est nec eẽ põt lapis. ꝙ non
D ens nõ est ens. ꝙ ignis calefacit lignũ. 7 silia que tñ com
plexe affirmatiue vel negatiue possũt significari. Constat
aũt ꝙ istud cognoscibile diuinitatẽ nõ esse adnihilabilem
vel ꝙ diuinitas nõ est anihilabilis. nõ est ꝭm se aliqua en
titas nec eẽ põt. q̃uis diuinitas ipsa sit entitas summa et
etiam cognitio qua istud cogscibile cogscit 7 enũciatio q̃
significat sint ꝭm se alique entitates. 7 ita est de ceteris si/
cut p3 cõsiderãti 7 satis ꝓbatum est supra di. 30. q. j. a. p͞.
Huic dcõ fauet cõis antiquoꝝ doctorum distictio qui de
scia dei loquẽtes. dicebãt ꝙ scia accipit vel pro cognitiõe
rerum. vel pro cognitiõe enũciabiliũ. noie reru3 intelligẽ
tes omne ꝙ est vel fuit aut põt esse aliqua entitas. 7 p con
sequẽs enũ͞ accipiẽtes ꝯrio p hijs cogscibilib⁹ que nec
sunt n͞ fuerũt vel esse pñt alique eẽntie vl͞ entitates. Hãc
di. in snia ponit. Altissiodoreñ. in primo lib. ca. de scia di.
Egidi⁹. in p͞mo di. 39. q. 2ᵃ. 7 multi alij. ¶ Itẽ enũciabiliũ
quedã sunt quoꝝ enũciatiões si formentur sunt v͞e. Sicut E
ꝙ deus nõ est lapis. ꝙ deus cõseruat mũdũ. 7 multa alia
Hee enim v͞e sunt. de⁹ nõ est lapis. 7 deus cõseruat mũdũ.
Quedã v͞o sunt enũciabilia q͞rũ enũciatiões correspõdẽ/
tes si formentur nõ sunt vere possũt tñ vere esse. Sicut ꝙ an
tichris sedet in tẽplo. h eni3/ant. chris sedet in tẽplo est fal/
sa 7 põt eẽ v͞a. Quedã demũ sũt enũ͞ q͞rũ enũciatões n͞ sũt
nec pñt eẽ v͞a. Sicut ꝙ ds nõ ẽ. 7 ꝙ ditas ẽ lapis 7 sl͞a aᵃ.
¶ Prima possunt vocari enũciabilia vera. 2ᵃ. enũciabilia
falsa possibilia. 3ᵃ enũciabilia falsa impossibilia 7 dicũt ve
ra vel falsa denominatiue denoiatiõe tñ extrinseca a veri/
tate 7 falsitate enũciatiua quib⁹ possũt enũciari. Et forte Dio en/
sic Aristo. 5. metaphysice sumpsit verũ 7 2ᵒ idẽ cõ͞. 14. tis in eo
cum distiguit ens/ꝭm ꝙ significat eẽntiã 7 tale significat qd est in
per dictiões simplices p͞dicamẽtoꝝ. 7 ꝭm ꝙ significat ve aia 7 ex
rum. 7 tale est ꝙ per verã affirmatiõem vel negationẽ si/ aiam pt
gnificat. et ecõtra illud di falsum 7 non ens ꝙ per falsam forte sic
affirmatiõem vel negatiões enũciat. Et hoc etiã modo ac accipi.
cipit verũ 7 silr͞ falsum cum dicit. ꝙ ꝓpositio est oratio ve F
rũ vel fl͞m signãs. Et sic largissime sumẽdo ens talia etiã
enũciabilia possent entia nũcupari. q̃uis nec sint nec esse
possint ꝭm se aliq entitates vel eẽntie. vt dictũ est. ¶ Alia
distinctio est de noibus significãtib⁹ diuinã cognitionẽ. Cũ
eni ipsa sit vna 7 simp͞r re͞ oium cognitoꝝ ab ea. tñ ꝭm di/
uersitatẽ cognitoꝝ diuersa sortit noia: diuersa cognita cõ
notantia. Dicit tñ simplr͞ noticia. 7 visio/siue scia visio/
nis. 7 p͞scia. 7 dispõ. 7 ꝓuidẽtia. 7 p͞destinatio. 7 approba
tio. Nã ꝭm ꝙ ipsa est cognitio cuiusl3 rei exñtis vel possis.
dicit simplr͞ noticia siue scia simplicis noticie ꝭm modu3
loquẽdi doctoꝝ. vt v͞o est noticia eoꝝ q̃ sunt vel fuerunt
aut erũt. di visio/seu scia visiõis. ita ꝙ hoc nomẽ visio ꝭ3
hũc vsu3 locutõis dcm̃ de deo signat eius noticiã ꝯnõndo
determiate res q̃ sũt vl͞ fuerũt aut erũt. 7 p ꝯñs cum sint
multa possa eẽ que tñ nec sunt nec fuerũt neq; erũt illa sic G
de⁹ di nosse/ꝙ tñ nõ di videre illa siue scire scia visionis.
vt v͞o cõsiderat re͞ futuroꝝ tñ. di p͞scia vel ꝓuidentia. vt
aũt re͞ faciẽdoꝝ. di dispõ. vt re͞ gubernãdoꝝ di ꝓuidẽtia.
vt v͞o re͞ saluãdoꝝ boium di p͞destinatio. Ut q̄ꝝ re͞ bo/
noꝝ. 7 sibi placitoꝝ di approbatio. Una tamẽ vt dicebat
simpli͞ entitas est cognitio 7 visio 7 p͞scia vel ꝓcognitio
7 dispõ 7 p͞destiatio 7 approbatio. 7 oia h noia i deo idẽ
penit͞ significãt ꝭm diuersas tñ rõnes ꝑ aᵃ 7 aᵃ q̃ ꝯnõnt.
¶ Hijs p͞missis ad ꝓpo͞ du͞ si q͞rat de cogscibilib⁹ p͞. s.
simpli͞ vel reb⁹. pono duas ꝯnes. p͞ est ꝙ oẽ tale cogsci/
bile de⁹ cogscit. simplr͞ loquẽdo de cognitiõe. ¶ 2ᵃ ꝙ non
oẽ tale cogscit. loqndo de cognitiõe visionis vel p͞scie: aut
alijs modis p͞missis. ¶ Alia dᵒ est ꝙ cognitio pt accipi 2ᶜ
. s. p noticia simplici (seu p actu simp͞ appͥhẽsiuo.) q̃ qd
simp͞ appͥhẽdit. 7 p noticia ꝯp͞ obiectiue seu noticia iudicia
ria q̃ indicat aliqd eẽ vl͞ ñ eẽ. mõ aᵒ affir͞ vl͞ neg͞ signi͞.
¶ Et q̃uis in deo ista nõ distiguat nihilominꝰ ipsa vnica
dei noticia sic est aliq͞rũ appͥhẽ⁹ ꝙ eoꝝ nõ est iudicium. H
Sic nõ obstãte ꝙ eẽn͞ volitio 7 itellectio sint in dõ penit⁹
indistincte: aliq͞rũ tñ ds est noticia q͞rũ nõ est volitio n͞ eẽn.
vt sup di. 8. dicebat. ¶ Hijs p͞missis q̃rũ ad istud du͞ po
no. 3. ꝯnes. p͞ est ꝙ oẽ cogsci͞ ꝙ est vel põt eẽ aliq entitas
de⁹ cogscit cognitiõe p͞ dcã. ¶ 2ᵃ. ꝙ oẽ cogsci͞ enun͞ seu
cõp͞ signifi͞ ds cogscit. eode3 mõ acci͞ cogscẽ. ¶ 3ᵃ. ꝙ nõ
oẽ enũ͞ deus cogscit. loquẽdo de cognitione. 2ᵒ. mõ dicta.
¶ Prima ꝯ ꝓbat ex p͞ce͞ articulo. Nã ibi probatu3 est ꝙ
deus cogscit aliqua exñtia 7 aliqua nõ exñtia possibilia
tamẽ eẽ. 7 p͞terita. 7 futura. Qua aũt rõne ipse vnũ cog/
scit cogscit q̃dl3. Cũ de eo non possit assignari rõ q͞re vnũ
potiusq; aliud ipse cognoscat. ¶ P. si aliqd cognoscibile
eẽt icognitũ deo hoc maxime videret de aliq cogscibili ꝙ
nec est nec fuit sed est tñ pol͞e eẽ. Sed ꝙ nullũ tale sit in/
cognitũ deo ꝓbaᵗ q: si aliqd sit/sit illud. A. tũc ar͞ 2ᵒ. Se͞

3 A.nūc actu est factum.igitur.a.fuit cognitum a deo anteq̄z
esset factuz.patet ex precedēti articulo vbi probatū est q
nihil determinate fieri a deo est posse nisi fuerit distincte p/
cognitum a deo. Sed istius consequentie antecedens est
possibile.igitur et consequēs scilicet hoc.a.fuit cognitum
a deo anteq̄z esset factum et per consequens dum fuit tm̄
possibile fieri.igitur nūc est cognitum a deo et patet conse
quentia/quia qua ratione vno tempore fui non esse/esset
cognitum eadem et quolibet. ¶ Ad hoc sunt auctes mul
te et canonis et sanctorum. Ait enim. Apostolus ad rom.
4. q deus vocat ea que non sunt tanquā ea que sunt. et ad
ebre.4°.ait q omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Et
August.15.de trini.capitulo.14. dicit/q deus omnia vi/
det quorum nullum est q non semper videt. Multe alie
possent adduci sed iste sufficiant. ¶ Secundo. Si qōlibet
cognoscibile enūciabile est cognitum a deo/igitur cogno/
scit deus q petrus sedebit in instanti.a. sit.a.aliquod in/
k stans demōstratum futurū et cognoscit simul cum hoc q
petrus non sedebit in.a.patet consequētia quia vtrumq̄z
est contingens esse verum.et per consequēs cognoscibile.
et vltra igitur. Hec due contradictorie sunt simul vere.pe/
trus non sedebit in.a.petrus sedebit in.a. Et patet conse/
quentia.quoniam sequitur h sunt cognita. demonstrans
quibuscunq̄z enūciabilibus.igitur enunciationes eorum
si sunt:sūt vere. ¶ Ex hijs sequūtur alique conclusiones
circa istam materiā.vna est.q loquendo de rebus cogno
scibilibus vt supra.et de sciētia simplicis noticie/nullam
quā nō cognoscit deus potest cognoscere.nec aliquā quā
nescit scire.et ratio est/q2 quālibet cognoscit vt probatuz
est. Alia cōclo/q nullam quam scit potest nō scire.proba
tur/q2 nullam rem entem vel possibilē esse.preteritaz vel
futuram/deus pōt non scire.patet. Sed omnis res quaz
l deus scit est vel fuit aut futura est vel possibilis esse.igitur
nullam rē quā deus scit pōt nō scire. ¶ Tertia conclusio.
q nō plura q̄z scit deus pōt scire.patet. q2 sequeretur q ali/
qd q nō scit potest scire. ¶ Quarta.q nō pauciora q̄z scit
deus pōt scire.pz. q2 sequeretur q aliquid q ipse scit pōt
nō scire. ¶ Quinta.q nullam potest incipere scire vel nō
scire.pz ex dictis. ¶ Sexta.q loquēdo de noticia visiōis
vel prescie aut dispōnis/aliquā quā nescit potest scire.et
etiā plura q̄z scit pōt scire.et loquor de rebus vt prius.pro
batur.q2 aliqua potest esse futura que nō est futura.et cū
hoc quelibet futura pōt manere futura. igitur aliquā quaz
non p̄scit vel disponit pōt deus p̄scire et disponere.et plu/
ra:q̄z p̄scit vel disponit pōt p̄scire et disponere. ¶ Septia
q deus nō potest p̄scire aliquā rem quā nō p̄scit vel pre/
sciuit et similiter q deus nō pōt plura scire q̄z scit aut sciuit.
Et similiter de disponere.pbatur/q2 h est ipossibilis de9
m vel h eo demōstrato.p̄scit aliqd q non p̄scit.aut p̄scit ali/
quid q nō p̄sciuit.igitur de9 nō potest etc. Antecedēs pz.
q2 h est impossibilis.aliquid est futurum q nō fuit futurū.et se
quitur.de9 p̄scit aliqd q nō p̄sciuit.igitur aliqd ē futurum q nō
fuit futurum:cōsequentia vero p9 pz.q2 si h scit vera.de9 pt p̄scire etc.igitur
h est possibilis:deus vel hic dmōstrato eo pro q supponit de9
in prima p̄scit aliquid etc. ¶ Eodē modo pbatur q deus nō
pōt plura p̄scire q̄z presciuit.probatur/q2 h est impossibilis/plu
ra sunt futura q̄z fuere futura.et p cōsequēs illa est impossibilis
deus p̄scit plura q̄z p̄sciuit. ¶ Octaua.q aliqua deus pt
nō p̄scire que p̄sciuit.et pauciora q̄z p̄sciuit p̄scire. Et siliter
q deus potest aliqd q p̄scit et p̄sciuit nō p̄scire.et pōt pau
ciora p̄scire q̄z p̄sciuit.omnia h probātur q2 iste sunt possibi
les.aliqd nō est futurū q fuit futurum et pauciora sunt fu
tura q̄z fuerunt futura. ¶ Noua.q loquēdo de scibilib9
vel cognoscibilibus enunciabilib9. Aliquid/qd deus nō
scit.pōt scire.et aliqd q scit pōt nō scire.et q deus pōt ali/
quid scire q nō sciuit et pōt aliqd nescire q sciuit.pbatur.
q2 iste sunt possibiles.aliquid q nō fuit verū est verum.et

aliquid est verū q nō fuit verū. ¶ Decimo.q de eiusmo/ n
di cognoscibilibus vel scibilibus loquēdo. q non plura
nec pauciora q̄z deus scit potest scire.et similiter q de9 nō
potest scire plura vel pauciora q̄z scit vel sciuit.probatur.
q2 lz aliqua possint esse vera que nō sunt nec fuerūt vera.
et aliqua possint nō esse vera que sunt vera.q2 tamē si aliqd
est de nouo verū suuz cōtradictoriū desinit esse veruz.et si ali
quid desinit esse verū suum cōdictorium icipit esse veruz.sequitur
q nullo tēpore sint plura vera q̄z aliq̄.et q in quolz sunt tot
vera quot in aliquo.et p cōsequens nunq̄z sunt plura vel pauciora
vera q̄z fuerunt.ac p hoc nō plura vel pauciora pūt sciri q̄z
potuerūt. ¶ Ad argumentum que fiebāt pro dubio isto dōm ad primum q
mala sunt cognita a deo cognitiōe simplicis noticie/h est
dictu/loq̄ndo de cognitiōe simpliciter.nō aūt sunt cognita deo
noticia approbatōis.q nō est aliud dictu/q̄z q nō sunt ap
probata a deo.et sic intelligit Aug.sicut pz ex hijs que idu/
o cit magister in lra.36.di. Et per hoc pz ad cōfirmationē qm̄
vt dicit magister/mala nō dicūtur esse in deo illo mō quo bona.
nā bona sunt in deo per cognitionē et approbationē.ma/
la vero nō sunt in deo per approbationē.i.nō approbantur a
deo nec sunt placita ei.sunt tm̄ in deo per noticiā.i. sunt ei
nota.in quo sensu etiā dicūtur esse in deo quecūq̄z dicūtur esse in
ipso per sciam/vel esse in scia dei.et que dicūtur esse in deo vel
apud deū.vel ei p̄sentia. vel vita in deo.q2 scilz ineffabi/
lis oium cognitio est in eo.que est vtiq̄z vita est:et est ipse
deus.sm expositionē magistri in hac di.35. ¶ Ad 2m.q vel
partes cōdictionis cōtigentiū dicūtur ipse ppōnes seu enūcia/
tiones cōdictorie.vel sua enūciabilia. Si 2° modo cōcedē/
dū est q nō vtraq̄z est cognita a deo.et aliqd cognoscibile
nō est cognitū vt pz ex.3.cōne. Si aūt primo mō.tunc d° q
enūciatio iuxta cōe dcm̄ pōt cognosci vt quedaz res est et
p sic pōt cognosci enunciatio falsa sicut vera. et hoc mō dōm
q vtraq̄z pars cōdictionis est nota deo.nec sequitur q vtraq̄z sit
vera.alio modo pōt cognosci vt enūciatio est et tunc dr sic
cognosci qn cognoscitur eē vera.nō pōt aūt cognosci esse vera nisi cog
noscatur sic esse vt enūciat si ē affirmatiua.vel sic non esse.si est
negatiua.et p cōsequens nō cognoscitur nisi cognoscatur suū enūciabile.et ideo
cōcedendum est q nō q̄lz pars cōdictiōis est cognita.isto modo.
¶ Ad 2m dubiū rn̄dēdo pono.3.cōnes prima est q si li que/
cūq̄z distribuat pro cognoscibilib9 p mō dictis tm̄.s.p reb9.
Quecūq̄z deus nouit neccio nouit.loquēdo simpliciter de no/
ticia.h pbatur ex p̄dictis.q2 nullam rez quā deus nouit po
test ds nō nosse.nec aliquā q̄z nō nouit:nosse.vt pbatū est.
igitur quācūq̄z rem nouit:neccio nouit. Adhuc est auctas
Aug. ¶ Scda est. q eodem modo sumēdo cognoscilia.
nō quecūq̄z de9 nouit neccio nouit.loquēdo de noticia vi/
siōis p̄scie.vel dispōnis pz q2 taliter aliq̄ deus nouit que pōt
nō nosse.vt patet in dictis. q
¶ Sed nūqd deus intuitiue cognoscit alia vel abstractiue.
¶ Rn̄° q q̄cūq̄z deus nouerit siue sint siue fuerit siue sint
possibilia esse.cognoscit intuitiue. Probatur:q2 qōlz nouit imedia/
te et nō p aliqd mediū cognitū mediās inter cognitiōez et rē
cognitā.igitur qualz nouit intuitiue.cōsequentia pz ex descriptiōe intui/
tiue noticie posita.s.di.3. Ans ē certū:qm̄ nullum tale medium
est possibile:q2 nō ē creatura vt cōstat:nec deitas(cū illa nullo
ex nā rei sit distincta a dei noticia:quinimo sit illi eadē oibus
modis ex nā rei:qb9 ipsa noticia est eadē sibimet)et p cōsequens
nō plus n' veri9 dici pōt:q deitas mediet inter noticiā illaz
et creaturā:q̄z inter diuinitatē et creaturā:et q̄z noticia mediet
inter diuinitatē et creaturā:quorū nullū sm pprietatem sermōis verē
dr. ¶ Et si dicatur:qd Aug.dicit.83.q.q nō extra se qcq̄z posi p°
tū de9 intuebatur.vt sm id cōstitueret qd cōstituebat:nā h opi qō.46.
nari sacrilegū est. Ex q̄ videtur velle q nō intuitiue videat 2m
creaturas. ¶ Itē in 15 de tri.dicit q deus p̄ oia nouit in Cap.14
seipso.et similiter cōmune dcm̄:q deus oia videt in essentia
sua:in qua omnia velut in speculo relucēt:et pfectissime re
p̄sentantur:et p cōsequens nō imediate intuetur creaturas ipsas:sz me/

diãte eẽntia sua ac p ħ abstractiue tm̃ itelligit creaturas.
Ad p^m. ℭ Ad p^m dõm: ꝙ Aug. nõ absolute negat deũ fuisse ituitũ aliqd ex̃ se: sed ꝙ nõ ituebat: vt fm id ↄstitueret ⁊c. volẽs negare qcq̃ aliud a deo fuisse sibi exẽplar fm qd ↄstitueret q̃ ↄstituebat: sicut nobis est aliqd exẽplar fm qd aliqd aliud opamur. Sꝫ ille sibi suffic̃ ad ↄstituendũ qcqd ↄstitue vult: ⁊ certe i^o opinari sacrilegũ est: nec min^o eẽt sacrilegũ opinari ꝙ aliqd ex̃ se abstractiue itelligeret: vt fꝫ i^o. ↄstitueret qd ↄstituit. ℭ Rursus nõn^m ꝙ Aug. dic̃: nõ intuebat ex̃ se qcq̃ positũ: qd certe vep est: q2 nihil tũc erat ex̃ deũ po^m: nõ qn ituerec̃ aliqd ex̃ se ponẽ^m: ⁊ nũc intueac̃ aliqd ex̃ se positũ. Uñ et q2 tẽ nihil erat ex̃ deũ dic̃. 4. sup
Cap. 8. gen. ad lr̃am. s. ꝙ res fiẽdas ipse nõ cernebat ex̃ seipm: sicut nos cernim^o oclis corpa q̃ vtiq3 nõdũ erãt dũ disponerẽc̃ vt fierẽt. Et addit imediate ꝙ iuuat ppo^m. Nec itra se ista cernebat sicut oino cernim^o phãtasias corpo2 q̃ nõ psto sũt oculis. Ex q̃ inuit ꝙ nõ abstractiue seu p aliqd mediũ ista cernebat: ⁊ ↄcludit: q̃ g̃ mõ nisi eo q̃ solus põt ⁊ ħ est vep:
Ad 2^m q2 solus põt ituitiue nõ existentia cernẽ. ℭ Ad 2^m dõm: ꝙ
B Aug. nõ vult aliud: nisi ꝙ nihil aliud a pr̃e est sibi rõ vel cã aut mediũ vidẽdi q̃ videt: sed ipe est sua notitia ⁊ oiuꝫ alio2: ⁊ eodẽ mõ itelligẽdũ est: ꝙ de^o oia videt in eẽntia sua: q2. s. ipa sua eẽntia est notitia q̃rũcũq3: nec aliqd aliud pter ipsam est sibi necũum ad itelligẽdũ. Qd ṽo addic̃ de rducẽtia ⁊ repñtatiõe eẽntie diue: si intelligic̃ ꝙ eẽntia representet itellectui diuo: sic ꝙ ei^o itellectio imediate ferac̃ in eẽntiã ⁊ mediate in repñtata: sicut i nobis: cũ aliq̃ absentia in eo2 spẽb^o cogscim^o. dcm̃ illud vtiq3 falsum est. Nas cũ itell's diuin^o ⁊ itellectio ⁊ eẽntia sint penit^o idistincta ⁊ eadẽ oib^o modis: q2 ꝫ eẽntia est eadẽ eẽntie: ⁊ itellectio intellectiõi. nõ min^o oia repñtanc̃ in itellectiõe q̃3 in eẽntia: nec eẽntia magis repñtat itellectui q̃3 itellect^o eẽntie: imo pprie loq̃ndo nec eẽntia repñtat itellectui: nec itellectus
C eẽntie: nec itellectio ferc̃ in creaturas mediãte eẽntia nec eꝫ. Sed tã eẽntia q̃3 itell's: ⁊ est intellectio imediate sui ⁊ oium aliorũ. ℭ Si ṽo itelligac̃ ꝙ eẽntia dina sit repñtatiua creaturarũ re^m itellect^o creati: dcm̃ i^o verũ est: ⁊ eodem mõ ipsa intellectio dina est etiã repñtatiua ita ꝙ in ea velut in specie põt itellect^o creat^o alia cognoscẽ. Aduertẽdũ aũt: ꝙ notitia ituitiua sic accepta: vt nũc in solõne huius dubij sumo: nõ in plus se hẽt q̃3 scia visiõis iuxta vnã acceptionẽ scie dei: de q̃ ifra dis. 39. dicec̃: ⁊ ↄuertibil'r se hẽt cũ scia simplic̃ notitie: ħ est ꝙ iste termin^o ⁊ ille vl'r ↄuer
Ad ar^m tunc̃. ℭ Ad arg^m pncipale rñdendũ est negando añs. pro
pncipa. pter illã partẽ: oẽ qd itelligit aliud a se patic̃ ab illo. Nec rõ valet: q2 lꝫ sic esset in nobis: nõ tm̃ sic estimãdum est de deo: neq3 hoc sequic̃ sicut nec in deo dicimus intellectionem distingui ab intellectu: cum tm̃ distinguac̃ in nobis.

ℭ Distinctiõis. xxxviij. ℭ Questio. i.

Super distinctionẽ. 38. in q̃ Mag^r tractat d pscia di re^r ep ⁊ enũciabiliũ futuro2. Quero p verũ aliq̃ enũciatio singularis de ineẽ cathe^{ca} de futuro in mã ↄtingenti
p^m ad vtrũlꝫ sit ṽa. ℭ Et arguo: ꝙ nõ. q2 si aliq̃ talis eẽt ṽa sequerec̃ p nãm ↄdictorio2 ꝙ sua ↄdictoria eẽt falsa: sed ħ nõ est verũ: cũ ↄtingẽs ad vtrũlꝫ nõ sit plus determinatũ ad eẽ q̃3 ad nõ eẽ: alioqn nõ esset ↄtingẽs ad vtrũlꝫ: nec est poẽ vnã prẽ ↄdictiõis esse verã determinatẽ: ⁊ aliã determinate falsam. cũ nõ sit potior rõ ꝙ vna sit ṽa q̃3 ꝙ reliq̃. ℭ 2° si aliq̃ talis ppõ esset ṽa. g̃ vel eẽt necessaria vel ↄtigẽs. nõ necũa: q2 tũc i'lud futurũ necio eueniret: ⁊ sic nõ eẽt ad vtrũlꝫ: nec ↄtingẽs: q2 tũc posset esse nõ ṽa: ⁊ si sic vel posset esse nõ ṽa añ põnẽ illi^o futuri i eẽ: qd enũciat vel nõ añ: sed tm̃ post. ℭ Si 2^m nõ sequic̃ sicut
2^m pus ꝙ i^o necio ponec̃ in esse ⁊ nõ ↄtigent. p^m aũt nõ põt dici: q2 q̃ rõne in aliquo instãti vel tpe añ põnẽ illius in esse ipsa est ṽa: eadẽ rõe ⁊ in q̃libet añq̃3 illud ponac̃ ⁊ p ↄñs

necẽ est ipsam esse verã toto tpe pcedẽte esse illi^o: ac p ħ il E lud necio eueniret. ℭ Assumpta ↄña p3: q2 sicut oẽ qd est 2 qñ est necẽ est eẽ: vt dicit Phs. sic oẽ qd est verũ: quando est verũ: necẽ est eẽ verũ. Unde ex eodeꝫ posset argui al'r 3 sic. si talis ppositio nũc est ṽa. g̃ suũ enũciabile nũc est futurũ: ⁊ vltra. g̃ nũc necio est futurũ. pma ↄña est euidens. Et 2ª sic pbac̃: q2 sicut oẽ qd est qñ est necẽ est esse: ita oẽ qd est futurũ qñ est futurũ: necẽ est esse futurũ: ⁊ si necẽ est eẽ futurũ necio eueniet. ℭ 3° idẽ pbac̃ auctẽ Phi p perhier. 3^m vbi expresse determinac̃ ꝙ nulla talis ppositio est vera.

Ad oppositũ arguo sic. si nulla hꝫ ppositio est ṽa igit q̃libet est falsa. g̃ cuiuslibet ↄdictoria est ṽa: g̃ aliqua est vera. g̃ de p ad vltimum In op^m si nulla est vera aliq̃ est ṽa: ⁊ sic ↄdictoria simul sunt ṽa: qd est ipoẽ. p^a ↄña pbac̃: q2 ois enũciatio est orõ in q̃ est verũ vel falsũ: vt p3 ex ei^o diffõne p phiermenias: ⁊ scda ↄña patet p legẽ ↄdictoriarũ: relique ↄñe sunt ex se note.

In hac qõne erũt articuli tres. Nã q2 int aliqs est ↄtrouersia: qd circa ħ quesitũ fuerit opinac̃ Phs. ℭ Primo oñdã que fuit eius opio. Decisio qd etiã tãgit 3^m arg^m. ℭ Scdo videbic̃ qd fm veritatem qõnis. tenẽdũ sit de quesito. ℭ 3° q2 de cõtingenti pncipal'r inq̃ F ric̃ videbic̃ qñ ↄtingẽs est ↄtingẽs: an. s. qñ est aut qñ nõ est: ⁊ simul cũ hoc de veritate illius propositiõis Phi assumpte in tertio argumẽto. Oẽ qd est qñ est necẽ est esse.

Quantũ ad pmũ sciẽdũ: ꝙ Phs tractãs i p phier. p^o arti. de enũciatiõib^o ↄdicto2ijs: ⁊ ostẽdens q̃liter se hñt adiuicẽ fm ṽitatẽ ⁊ falsitatẽ: determinat: ꝙ cuiuslibet ↄdictionis siue sit ppositionũ q̃ruꝫ vna est vl's ⁊ alia pticularis: siue ppõnũ singulariũ de pñti vel de preterito, vna pa est determinate ṽa ⁊ altera deẽminate fl'a. ℭ Sꝫ nõ est sic de qbuslibet ppõnib^o ↄdicto2ijs de futuro singularib^o: q2 nõ de illis q̃ sunt circa futura cõtingentia ad vtrũlibet. Uñ q̃tum ad hoc ponit ipse duas ↄnes. G ℭ Quarũ pma est: ꝙ nõ ois ppõ singularis de futuro cathegorica ⁊ de inesse de simplici pdicato affirmatiua vel negatiua est ṽa vel falsa: ita ꝙ nõ cuiuslibet ↄdictiõis de futuro hec pars determinate est ṽa vel illa: ⁊ sil'r nec ista determinate vel illa est falsa: q2 non ↄdictionis de futuro ↄtingẽti ad vtrũlꝫ. ṽ. g̃. hui^o ↄdictiõis. antichris erit. antichris nõ erit. nec hec pa determiate antichris erit est ṽa vl' falsa: nec hec pars deẽmiate antichris nõ erit ẽ ṽa vl' fl'a. p^a ↄ posita a Pho p phier. ℭ Et intelligẽdum est dcm̃ Phi de ppõnib^o singularib^o q̃rũ subiecta sunt simplicia videlꝫ vel pnomina demõstratiua pcise: vt hoc. vel istud. vel nomina ppria. vt Plato et antichris. Nam habẽtium subiecta composita multe sunt false: ⁊ opposite sunt ṽe. ṽ. g̃. si demõstrec̃ vnus ethiops. ⁊ dicac̃ ħ album disputabit cras: cõstat ipam esse falsam: ⁊ eius oppositã. s. hãc. ħ album nõ disputabit cras. eẽ verã. eodẽ demõstrato. Sil'r si ethiops quidã vocec̃ Plato. hec determinate est falsa. Plato albus disputabit cras: ⁊ D ei^o opp^oẽ ṽa: supposito ħ noie Plato vtrobiq3 p ethiope illo. ℭ 2^a ↄ Phi est: ꝙ lꝫ neutra taliũ deẽmiate ṽa sit. nõ tamẽ 2^a ↄ Phi ppõ singularis negatiua de copulato pdicato ex predica p phier. tis illarũ amba2 est ṽa. ṽbi grã. q̃uis nec hec sit ṽa antichris erit. nec ista. antichris nõ erit. ista tm̃ nõ est ṽa. antichris neq3 erit neq3 nõ erit: qd tm̃ posset aliquib^o appere se qui ex p. ℭ Primã ↄnẽ sic intellectaꝫ probat Phs dupl'r. Probõ Primo sic. si ois (inq̃t ipse) affirmatio vel negatio ṽa vel p^e ↄnis. falsa est: ⁊ oẽ necẽ est eẽ vel nõ eẽ. Hãc ↄñam pbat 2°. Prima pbatio in ħ fundac̃ ꝙ semp ṽitateꝫ ppõnis ↄcomitac̃ eẽ rei: ita ꝙ sp sic est vel nõ est: sic ppõ enũciat si est ṽa: q̃cũq3 ppõ sit illa: ⁊ eꝫ eẽ rei cõconmitac̃ ṽitas ppõnis enunciãtis sic est. nõ eẽ aũt rei sec̃ falsitas ppõnis ⁊ eꝫ. Uñ ait: qm̃ si verũ est dicẽ: qm̃ est albũ vel nõ est album: necẽ est album vel nõ albũ esse: ⁊ si est album vel nõ est albũ. vep est affirmare vel negare: ⁊ si nõ ẽ mẽtic̃ supple affirmãs. ⁊

N si mētit̄:nō est. Un̄ Boetius exponēs ait sic. ꝙ de futuro
Boetius: possit esse iudiciū: a p̄ntib⁹ trahit exēplum. ait eni hāc eē verū ꝯñam: vt rē subsistēte ꝓpōnis xitas ꝯsequat̄/xitatē ꝓpōnis rei de q̄ loquit̄ ꝓpō essentia concomitetur. ¶ Et infra. xitas quidē rei que est: ⁊ res que est xitati: falsitas ꝟo rei que nō est ⁊ res que non est falsitati conuertit̄. Si ğ affirmatio est xa ita erit: ⁊ si negatio est xa ita nō erit. Sic igitur nihil erit ad vtrūlibet. Naȝ ad vtrūlibet vt ait ibi Phs nihil magis vel sic vel nō sic: se hȝ aut habebit. Et Boetius. vtrūlibet est cuius euētus dubius est vel indistinctus. i. ꝙ equalr̄ eē vel nō eē conuenit. si autē nihil ad vtrūlibet. ğ qōlibet nec̄io erit vel necessario non erit.
2° ¶ 2° ꝓbat̄ eadē ꝯñia. q̄ si ois affirmatio vel negatio ⁊c̄. tunc inq̄t Phs si aliqd est nūc album: verū erat dicē p̄⁹: q̄m erit album: ⁊ semꝑ fuit veꝝ dicē de quolȝ eorū q̄ fc̄a sunt: q̄m erit: ꝙ si semꝑ verū est dicē quoniā est vl̄ erit: nō pōt hoc nō eē vel nō futurū eē: qō autē nō pōt nō fieri: im poēe est nō fieri: ⁊ qō impoēe est nō fieri: nec̄e est fieri. oia ğ que futura sunt nec̄e est fieri. Et probata ista ꝯñia pro
R bat Phs i° ꝯñs eē falsum: q̄m aliogn nō oporteret de futuris ꝯsiliari neq̄ȝ negociari: q̄m si facimus hoc illud erit, si nō facim⁹ nihilomin⁹ erit: q̄m nihil ꝓhibȝ in millesimū annū hūc dicē quoniā illud erit: hūc ꝟo negare. Et si nullus hoc diceret: nihilomin⁹ illud erit vel nō erit: q̄ nō propter nostrum affirmare vel negare illud erit vel non erit. Un̄ (vt ait ibi Boeti⁹) siue dicat̄ aliquid siue nō: qcq̄d vere p̄dicti potuisset illud ēt si nō predicat̄: euenire nec̄e est. idcirco eni xe p̄dicit̄ q̄ xe p̄dici pōt. Et idcirco xe p̄dici p̄t: q̄ imutabilr̄ futuꝝ est. pȝ ēt falsitas ꝯñtis vt ait Phs q̄ manifestū est nos eē p̄n̄ futuroꝝ: ⁊ dños actuū nr̄oꝝ multa posse eē: ⁊ nō eē: ⁊ nō oia ex nec̄itate enūciare sicut declat̄ p exēpla.
2° ¶ 2° ꝓbat Phs eādē ꝯnē iuxta finē dict libri sic. sic se hñt res ad eē vel nō esse: sic orōnes enūciantes illas esse vel nō esse ad veritatem vel falsitate ȝ: sed futura cōtingētia sunt ideterminata ad eē ⁊ nō esse simplici
L ter. ğ ⁊ ipse oratiōes ideterminate sunt: ⁊ nō plus hec que enūciat rē futuram esse. est vera: q̄ȝ illa que enunciat eam nō esse futuram nec eꝰ: ⁊ sic pȝ p̄⁹ ꝯ. ¶ Scd̄aȝ ꝯnē probat
ꝓbatio ꝯnis. Phs in illa pte. at ꝟo q̄m neutrū ⁊c̄. duplr̄. p̄mo q̄ si hec eēt xa. antichris neq̄ȝ erit neq̄ȝ nō erit. sumat̄ gratia exempli h̄. sequit̄ ꝙ nō cuiuslibet ꝯdictiōis si vna ps est fl̄a: altera est xa. q̄nimo ꝯtiger ꝙ alicui⁹ ꝯdictōis vna ps erit fl̄a: ⁊ reliq̄ nō erit xa: qō est ꝯ p̄mū p̄n̄. ꝯñia ꝟo pȝ: q̄ si hec est xa. antichris neq̄ȝ erit neq̄ȝ non erit. ğ hec affirmatiua antichris erit est falsa: q̄ ipsa affirmat illud qō illa in sua p̄ma parte negat xe: sed probatum est in p̄ma ꝯne ꝙ illa nō est xa. antichris nō erit. ğ harū duaꝝ ꝯdictoriaꝝ affirmatiua est falsa: ⁊ negatiua nō est vera. Et eodē mō ꝓbat̄ ꝙ negatiua est falsa: ⁊ affirmatiua nō xa: q̄ si hec est xa. antichris neq̄ȝ erit neq̄ȝ non erit. ğ ꝓpter h̄: q̄ dicitur neq̄ȝ nō erit. sequit̄ ꝙ hec sit falsa. antichris nō erit. Et ꝓbatum est in p̄ma ꝯne ꝙ hec nō est xa. antichris erit. ğ hui⁹ ꝯdictiōis nō est xa affirmatiua: cum tn̄ negatiua sit falsa: qō
M pariter repugnat p̄mo p̄ncipio. cui⁹ lex est ꝙ si vna pars est falsa: reliqua est xa quecūq̄ȝ sit illa. Hanc ratione ponit Phs cū ait. p̄n̄ enim cum sit affirmatio falsa: erit negatio nō xa: ⁊ cum sit hec falsa. s. negatio: ꝯtigit affirmationē nō eē verā. Amplius si illa sit xa: sequit̄ sicut dicit Boetius ꝙ ambe erūt false: q̄ nec esset ꝙ affirmatio dicit eē futurū: nec nō esset qō negatio nō eē p̄dixit: ⁊ sic vtraq̄ȝ eēt falsa: qō est impoēe. ¶ Scd̄o ꝓbat Phs eādem ꝯneȝ. q̄ si illa eēt xa sequit̄ ꝙ tale futurum ex necessitate erit ⁊ nō ad vtrūlibet. Cōsequentiam ꝓbat p fundamētum p̄me rōnis ad p̄mā ꝯnem: q̄m sicut in p̄dicatis simplicibus dictum est: q̄ si verū est dicē ꝙ hoc est album: opȝ illud esse album: ⁊ eodē mō si de futuro dicat̄. Sic etiā est in p̄dicatis cōpositis. Et iō ait ꝙ si verū est dīe de aliq̄ q̄m est album ⁊ magnū opȝ vtraq̄ȝ eē: ⁊ silr̄ si verū erit cras: opȝ eē
N cras. id est si verū ē dīc de aliq̄ ꝙ erit albū ⁊ magnū cras opȝ ip̄m eē albū ⁊ magnū cras. ğ si veruȝ erit dīe ꝙ neq̄ȝ erit neq̄ȝ nō erit. opȝ ip̄m neq̄ȝ fore neq̄ȝ nō fore: ⁊ sic non erit ad vtrūlȝ. id est ꝯtigēs fore ⁊ nō fore. Tūc Phs ꝯcludit ꝯnē p̄ᵐ q̄ est p̄n̄ itēta: q̄m 2ᵃ nō p̄n̄: sed poti⁹ ad excludēdū oppositā que videret̄ forsitan alicui seq ex p̄ᵃ introducta fuit dicēs. Que ğ ꝯtigūt icōueniētia. hec sunt. ⁊ hȝ alia. si oēs affirmationes ⁊ negationes vel in his que in vlib⁹ dicūr vlr̄: vel in his q̄ sunt singularia: nec̄e est oppositarū hāc eē verā: illā ꝟo falsam. ¶ Ex his ğ pȝ ipsuȝ voluisse ꝙ alicuius oppositionis ꝯdictorie non est hec pars cumul⁹ demōstrata xa ⁊ illa falsa: ante eꝰ. Sed cum ipse in principio hui⁹ inq̄sitionis dicat. ꝙ in his que sunt ⁊ q̄ fc̄a sūt. i. p̄ñtib⁹ ⁊ p̄teritis: nec̄e est affirmationē vel negationē verā esse vel falsam eē. in vlib⁹ qdē vlr̄ semꝑ hāc qdē verā: illā ꝟo falsam: ⁊ in his etiā que sunt singularia. i. in ꝯdictorijs singularib⁹. Cōstat ꝙ in oppositiōibus ꝯtradictorijs de futuro saltē q̄ sunt singulares nō hec determinate
O sit vera ⁊ illa falsa: qō ⁊ statim explicite ibidem ipse proposuit: ⁊ ꝯñter sicut ex recitatis patet ꝓlixe ꝓbare conatus est: ⁊ eandē prorsus s̄niam concludit in fine illi⁹ libri. Sed aduertendum ꝙ q̄ȝq̄ȝ Phs dicat ꝙ nō cuiuslibet ꝯdictōis hec est xa: illa vero falsa: tn̄ cū h̄ vult ꝙ cuiuslȝ ꝯdictiōis altera est vera ⁊ altera falsa: nec vnq̄ȝ ibi inuenit̄ dicē: ꝙ nō cuiuslibet cōtradictionis altera est vera. ⁊ altera falsa: sed semper cum signo singulari vel cum ꝓnoie demonstratiuo: nūq̄ȝ aūt cum particulari q̄le est alter vl̄ altera. q̄nimo cū tali signo dicit exp̄sse oppositū: etiā in cōtradictionib⁹ singularib⁹ de futuro ad vtrūlibȝ. Unde de talib⁹ loquēs circa finē ait. Hoꝝ enim nec̄e est qdē alterā partē ꝯdictionis esse verā vel falsam: nō tn̄ h̄ vel illud: sȝ vtrūlibet. i. nō tn̄ hāc designatā vel illā: sed vnam vel alterā idistīcte. ¶ Ex quo manifeste pȝ. ꝙ demōstratis q̄buscūq̄ȝ duob⁹ ꝯdictorijs singularib⁹ de futuro hec particu-
P laris s̄m Phm est xa: altera harum duarū est vera: ⁊ tn̄ nulla eius singularis est xa. ita ꝙ nō cōtingit dicē hec est vera siue hec siue illa demr̄et̄. Et silr̄ hec particularis est vera altera istaꝝ est falsa: ⁊ tn̄ nō hȝ aliquā singularē verā: q̄m nō cōuenit xe dici h̄ est falsa siue demr̄et̄ affirmatiua siue negatiua. Ex istis aūt pȝ. euidēter ꝙ opinio fuit Phi ꝙ nulla ꝓpō singularis de futuro ꝯtigenti est determiate s̄m se sumpta xa vel falsa. Et miror multū q̄uo aliq̄s itelligēs putet Phm i⁹ sensisse p̄serti saltē cū oppositū dicētes nullū textū vel s̄niam Phi ad ꝓbōnē sui dicti adducāt vel adducē possint. Qō aūt dicūt qdā: nō esse verisile ip̄m sic errasse cum multa manifesta icōueniētia ex h̄ sequant̄. Ista apparēter: nō est amicabilis excusatio: sȝ s̄ȝ xitatē potius accusatio: q̄m sequela icōuenientiū nō cum i⁹ nō sensisse sed nō ōbuisse sensisse ꝯuicit. ¶ P. Cōstat ꝙ etiā Tulli⁹ tā magnus phs q̄ ꝓp rōnē sup̄ fc̄aȝ phi nega
Q uit oēm p̄sciam futuroꝝ: vt patebit in q̄ōne sequēti: huit ēt in p̄missa ꝯne cū Pho ꝯuenire. ¶ Itē moderni magni doctores dixerūt ꝯnē Phi nō solū fuisse de itentiōe Phi: sed ēt eē xissimā ⁊ vtiq̄ȝ demr̄atiuā: ꝓp qō nō sic exleudit̄ ex toto xisile ꝙ Phs illam fuerit opinat⁹ q̄ȝq̄ȝ ipsa sit fl̄a. Cui ēt accidit ꝙ in plib⁹ alijs turpissime errauit. Et in aliq̄b⁹ ēt sibi ꝯdixit vt pȝ in ꝯne p̄cedēti. ¶ Supra dictā q̄ȝ ꝯnē quā nullus dȝ dubitare fuisse: qdā doctor dicit eē verissimā ⁊ ad ei⁹ oppositā nec̄io seq icōueniētia ad q̄ deducit Phs. Un̄ ad ei⁹ declarationē ꝓbat duas ꝯnes. ¶ Quarū p̄ᵃ est ꝙ si talis ꝓpō ē xa i⁹ imutabilr̄ ⁊ ieuitabilr̄ ē xa: ¶ 2° ꝙ ex illa ieuitabilr̄ ⁊ nec̄io se⁹: ꝙ tale futurum nec̄io ponat̄ in eē. ¶ P̄ria ꝓbat̄ duplr̄. p̄ qdē: q̄ si ipsa mutari posset ne sit xa: aut ğ in istāti quo est vera. Aut in p̄cedēti. Aut in sequenti vsq̄ȝ ad instans in quo res fiet. Aut in instāti in quo res fiet. Nec pōt dici p̄muni: q̄ tūc in eodē

Aureolus p̄ sētē. disti. 38. q. p̄ᵃ arti. 3°. p̄ 2°.

A instāti eēt v̄a ⁊ nō eēt v̄a. Nec 2m. tū q̄ in istāti dato est ve
ra. ḡ ⁊ in oi p̄cedēti fuit v̄a. Et ita si tūc mutari poterat in
falsitatē poterat sil' eē v̄a ⁊ nō v̄a. tū q̄ si in istāti p̄cedēte
mutaret: seq̄t q̄ añ amitteret v̄itatē q̄ hēret: qđ nihil est
dictu. Nec 3m dici pōt: q̄ si in aliq̄ tali istāti (vtpote cras)
sit falsa: ipo'e est q̄ fuerit heri v̄a. det' eni oppom. s. q̄ fue-
rit heri v̄a: ⁊ hodie falsa. h' erit p̄p aliquā mutationē fc̄aʒ
in re. sed h' fīm: q̄ nōdū res est: nec subest alicui pōe in ta-
ctu: ⁊ per ᴐñs (cū nihil mutet' circa rē) nihil mutabit' cir-
ca p̄pōnē. Nec valʒ dici 4m. s. q̄ in istāti in q̄ res fiet mutet'
p̄pō a sua v̄itate: tū q̄ v̄itas illa trāsit in p̄teritū. Nā vsq̄
ad illud istās verū fuit q̄ illud erit: qđ aūt trāsit in p̄teri-
Cap. 3°. tū icōmutabile est. vt pʒ 6° ethicoꝝ. h' solo p̄uat' deus ⁊c.
Tū etiā si tūc mutet': aut h' erit q̄ significatū eius ponere-
tur in eē: ⁊ sic nō mutabit': sed poti' cōfirmabit' in sua v̄i-
tate: aut oppom sui significati ponet' in eē: ⁊ tūc ēt nō muta
bit': q̄ se': q̄ nūq̄ fuit v̄a sed semp̄ falsa. Cū ḡ in nll'o istā-
ti talis p̄pō possit mutari a v̄itate in falsitatē: nec̄io est im
2m mutabil'r v̄a si ipsa est v̄a. ¶ Scđo sic: illud q̄ posito in
esse pro aliq̄ istāti ponet' pro semp̄ in eē: si pro aliq̄ instāti
ponat' eē ponit' imutabil'r esse. pʒ q̄ illud qđ sibi determi-
B nat sempiternitatē in eēndo in nullo t̄pe mutari pōt: sed si
p̄pō de futuro pro aliq̄ istāti ponit' v̄a: ponit' pro semper
v̄a. Nam si pro aliquo instanti est vera: pro quolibet istā
ti p̄cedenti ⁊ subsequēti: q̄diu suū significatū est futurūʒ:
est v̄a. Et tūc in istanti quo illud ponit' transit a futuritio
ne in p̄sentialitatē: ⁊ est verū q̄ illud est: ⁊ postea in p̄teri-
tionē ⁊ erit verū deinceps in eternum q̄ illud fuit: ⁊ sic p̄
petuabil'r illa v̄itas p̄manebit. si ḡ p̄pō de futuro ponit'
2°2 pro aliquo istāti v̄a est imutabil'r v̄a. ¶ Scđa p̄pō p̄ba-
tur: q̄ sequit' ᴐñā necessaria: p̄pō de futuro est v̄a. ḡ tale
pm futurū ponet' in esse: hoc p̄bat' dupliciť. ¶ Prio q̄ ex op
posito ᴐñtis sequit' oppom añtis. sequit' enim. tale futuꝝ.
(verbi grā sor. erit) nō ponet' in eē: ḡ sor. nō erit. ⁊ vltra ḡ
hec nō est v̄a sortes erit: ⁊ ita vl'r sequit'. futurum qđ pro
positio enūciat futurū: ⁊ nō erit vel non ponit' in eē. ḡ illa
2m p̄pō de futuro nō est v̄a. ¶ 2° idem p̄bat': q̄ idem penitus
C significant futurū ⁊ venturū. ergo si aliquid est futurū: se'
q̄ illud eueniet: ⁊ si hec est v̄a: aliq̄d. v̄. ḡ. sortes erit de ne
cessitate hec est v̄a. sor. eueniet: ⁊ ponet' in esse. ⁊ sic pʒ q̄
hec ᴐñā est etiā nec̄ia. p̄pō de futuro est v̄a. ḡ tale futurū
ponet' in eē. ḡ si añs est imutabile ⁊ ineuitale ᴐñs est imu
tabile ⁊ ineuitabile. p̄batum est autē supra q̄ si p̄pō de fu
turo est v̄a. ipsa est imutabil'r v̄a. igit' si p̄pō de futuro est
vera. futurū ineuitabil'r ponet' in esse: ⁊ sic nihil cōtingen
ter eueniet: vt deducebat Phs. Et h' q̄ntū ad p̄mū artim.

2° arti. **Nunc secundo** videndū q̄d s̄m v̄itatē sentien
dum est de q̄sito. Et circa h' po
p°2 no. 8. ᴐnes. ¶ Prima est q̄ ois p̄pō singularis de futuro
est v̄a vel falsa. ita q̄ cuiuslibet talis ᴐdictōis ᴐtigit vere
dici. hec p̄s determinate est v̄a ⁊ illa falsa: q̄uis nos q̄ sit
pm determinate v̄a vel falsa nesciam'. ¶ Et hāc ᴐnē p̄bo p°
D ex eodē p̄n° sup̄ q̄ p̄ncipal'r Phs sustētatus est in p̄bando
ᴐnē oppositā: videlʒ q̄ v̄itatē p̄pōnis seq̄t esse rei ⁊ eᴐ.
Et nō eē rei ᴐcomitat' falsitas p̄pōnis ⁊ eᴐ. qđ q̄dē tenet
in qualʒ mā: ⁊ in cuiuslibet t̄pis p̄pōnibus s̄m Phum vt
supra pʒ. Sumo ḡ istā grā exēpli. antichr̄s erit. Et arguo
sic. hec est v̄a: aut nō v̄a. si est vera habeo p̄positū. si non
tūc sic seq̄t'. hec. antichr̄s erit nō est vera. ḡ antichr̄s non.
erit: ⁊ añs est verū per r̄ñsionē. ḡ ⁊ ᴐñs erit verū. vltra. ḡ
hec est falsa antichr̄s erit: p̄ legē ᴐdictoriarū q̄ etiā Phs
supra in scđa ᴐne vsus est: videlʒ si vna est v̄a reliqua est
falsa ⁊ eᴐ. ⁊ sic habet' p̄positum. s. q̄ hec. antichr̄s erit est
v̄a vel falsa: q̄ seq̄t'. hec est falsa. ḡ est v̄a vel falsa. Simi-
lit' ex alio habet' itentū: q̄ opposita est vna singularis de
futuro: ⁊ est v̄a vt ᴐclusūʒ est. q̄ aūt sequat'. hec nō est ve
ra antichr̄s erit. ḡ antichr̄s nō erit: sicut assumptuʒ est p̄.

pʒ q̄ ex opposito ᴐñtis sequit' oppom añtis: sequit' eniʒ p̄ E
p̄nm assumptū de mutua ᴐñā rei ad v̄itatem p̄pōnis. anti
chr̄s erit. ergo hec est v̄a antichr̄s erit: ⁊ p̄ ᴐñs ᴐdicit illi
añti. ¶ 2° ex eodē p̄n° arguo sic. aut hec p̄pō antichr̄s erit 2m
est v̄a. ⁊ habeo p̄positum: aut nō: ⁊ tunc arguo. si h' nō est
v̄a. ḡ antichr̄s nō erit. pʒ ex p̄xima p̄bōne p̄ i° assumptū
⁊ vltra p̄ aliqđ p̄m. q̄. s. nō esse rei cōcomitat' falsitas. in p̄
pōnib' sequit'. antichr̄s nō erit. ergo hec est falsa antichr̄s
erit. ḡ q̄cq̄d sequit' ad ᴐñs sequit' ad añs. sequit' hec anti-
chr̄s erit nō ē v̄a. ḡ hec antichr̄s erit est falsa: ⁊ si sic ḡ ei'
opposita est v̄a. 3° ex eodem p̄n° sequit' si nō vtraq̄ s̄m se
sit v̄a vel falsa: ⁊ sic ᴐdictorie erūt simul v̄e ⁊ simul false:
qđ est simpl'r falsum ⁊ icōueniēs ⁊ Phsmet in hac mā re
putat etiā ipo'e: vt pʒ in p̄bōne sue scđe ᴐnis. q̄ aūt vtrū
q̄ seq̄t' p̄bo: ⁊ vt breui' fiat sit. a. ista p̄pō antichr̄s erit. et
sit. b. opposita. s. antichr̄s nō erit: ⁊ ita in sequētibus sup-
ponāt. a. ⁊. b. pro illis p̄pōnibus: tūc sic. a. nō est vera. ḡ a.
est falsa. pʒ ex p̄missis rōnib'. ¶ Itē. b. nō est vera. ḡ. b. ē
falsa. pʒ eodē mō: ⁊ sic ambe false. ¶ Et vlterius sic. a. est F
falsa. ergo per legē ᴐdictoriarū. b. est v̄a. ⁊ per idem seq-
tur. b. est falsa. ḡ. a. est vera: ⁊ sic ambe simul vere: ⁊ am-
be simul false. ¶ 2° ad idē ex alio p̄n° verissimo ⁊ firmissi- 2° p̄nci.
mo: videlʒ q̄ ᴐdictiōis nō est dare mediū per abnegōneʒ
qđ idē Phs dicit eē v̄issimū 4° meta. iuxta finē: ⁊ negan- T. c. 27
tes h' ipse iprobat ibidē. Ubi postq̄ p̄bauit ᴐdictoria non
ᴐtigere esse simul v̄a satis cito subdit. at v̄o nec ᴐdictōis
mediū nihil esse ᴐtingit: sed nec̄iū: aut dicere aut nega-
re vnū de vno qđcūq̄ sit illud. ¶ Itē in p̄posita materia
vult idem p̄nm esse verum. Uñ in scđa ᴐne dicit ⁊ p̄bat q̄
nō vere dr̄ de aliq̄ ᴐtingenti neq̄ erit neq̄ nō erit. Ex hoc
arguit' sic. ipo'e est esse mediū hoc mō inter ᴐdictoria ali
qua. ḡ ipo'e est aliquā p̄pōnē esse neq̄ verā neq̄ falsaʒ. ḡ
a. nō est neq̄ vera neq̄ falsa: ⁊ p̄ ᴐñs est v̄a vel falsa: ⁊ ita
de. b. ⁊ de qualibet singulari demōstrata pōt iferri. Scđa T. c. 27
ᴐñā patēs est. ⁊ p̄m p̄bo sic ipse Phs vbi supra 4° meta.
p̄bat añs. sumit eni pro p̄n° diffōnē veri ⁊ falsi dicens. di-
cere nāq̄ ens nō esse: aut hoc (. s. non ens) esse falsum. aut G
enim ens eē aut nō ens nō esse verum. ¶ Ex quo pʒ q̄ q̄li
bet p̄pō enūcians esse qđ est: vel fuisse qđ fuit: aut futurū
esse qđ erit: vel nō esse qđ nō est: vel nō fuisse qđ non fuit:
aut nō fore qđ nō erit: est v̄a. sec' aūt est falsa. Si ḡ sit pos
sibile aliquā p̄pōnē esse neq̄ verā neq̄ falsam: sit illa grā
exēpli. a. tūc arguo. nō est v̄a neq̄ falsa. ḡ neq̄ āntichrist'
erit neq̄ antichr̄s nō erit. pʒ. q̄ si nō seq̄t' stabit oppom. s.
vl' antichr̄s erit: vel antichr̄s nō erit. Si igr̄ antichr̄s erit
ḡ. a. enūciat fore illud qđ erit: ⁊ p̄ ᴐñs est v̄a: ⁊ repugnat
añti. Si v̄o antichr̄s nō erit. ḡ ipsa est falsa: q̄ enūciat fo
re qđ nō erit: qđ ēt añti repugnat: ⁊ p̄ ᴐñs p̄m ᴐñs seq̄bat'
scʒ neq̄ antichr̄s erit neq̄ antichr̄s nō erit. Ex q̄ vltra se'.
antichr̄s neq̄ erit neq̄ nō erit. ḡ habet' mediū in ᴐdictio-
ne. ¶ Forsitan ᴐcedet q̄s istam ᴐñam. a. nō est vera neq̄ Rñsio
falsa: ḡ neq̄ antichr̄s erit neq̄ antichr̄s nō erit: sʒ vlterio- D
rē negabit in qua infert' ista cathegorica d̄ p̄dicato copu
lato antichr̄s neq̄ erit neq̄ nō erit. ¶ Cōtra. p̄mo quideʒ ᴐ rōneʒ
ex ᴐcesso habet' p̄positum: q̄ ex quo ista est impo'is. neq̄
antichr̄s erit neq̄ antichr̄s nō erit. ḡ ista ex q̄ seq̄tur est i-
po'is: qđ est p̄positūʒ: q̄ aūt hec sit impossibilis: pʒ: q̄ ex
ipsa seq̄t' q̄ vtraq̄ ᴐdictoria sit falsa: sicut etiā pʒ p̄ p̄batio
nē Phi: ac ēt Boetij supra in p̄ma rōne scđe ᴐcl'onis. illud
autē repugnat p̄mo p̄n°: ac ēt ipsi Pho 4° meta. ac etiam T. c. 27
vbi supra q̄ reputat ipo'e q̄ si vna ᴐdictoriaꝝ sit v̄a reli-
q̄ nō sit v̄a ⁊ eᴐ. ¶ 2° q̄ 2a ᴐñā etiā est nec̄ia. ex eo q̄ semp̄ 2m
ex copulatiua cui' p̄tes sūt due singulares de inesse nega-
tiue ad cathegoricā singularē etiā de ineē negatiuā de p̄-
dicato copulato ex p̄tis priū copulatiue ⁊ de eodē s̄bto est
nec̄ia ᴐñā (v̄. ḡ. sor. nō scribit neq̄ sor. disputat. ḡ sor. neq̄
scribit neq̄ disputat) nec est po'e istātiā repire i aliq̄ mā.

3 ¶ p. Oppoᵐ ꝯñtis. vꝫ hec. antichꝛs erit vel nō erit. nul
3ᵐ lo mō est cōpoſīe cū iſta: neqꝫ antichꝛs erit neqꝫ antichꝛs
nō erit ſic pꝫ cuilꝫ īuēti. ergo iſta conſequentia eſt bona.
4ᵐ ¶ p. Probo iſtā pñᵗᵉᵐ ꝯñam ex eodē fundamēto ſic. ſi. a.
nō ē va. cū ipſa enūciet antichꝛm fore. ģ antichꝛs nō erit:
ꝛ ſi ipſa nō eſt falſa. ģ nec antichꝛs nō erit. ģ ſi ipſa nō ē va
neqꝫ falſa. ģ antichꝛs quē enūciat fore neqꝫ erit neqꝫ non
erit. Et due pᵉ ꝯñe patet ex diffōnibꝰ veri ꝛ falſi. ꝛ 3ᵉ ē eui
5ᵐ dēs: qꝛ vtrūqꝫ añs ifert ꝓpoſitū ꝯñs. ¶ p. Phs p ḃ pci
4ᵒ met. ſe ꝙ ois affirmās vel negās necio verū dic vel mētif. ꝓ
T. c. 27 bat ꝙ nulliꝰ ꝯdictiōis eſt mediū. ģ cū opꝫ vlteriꝰ concedē
6ᵐ ꝙ ois enūciatio ſit va vel falſa. ¶ p. Ipſe ibidem ꝓbās
nullius ꝯdictōis eſſe mediū arguit: ꝙ ſi alicuiꝰ ponaf. ea
dē rōne ꝛ cuiuſlꝫ ponef. niſi qs loq̄t ad libitū. vñ ait. am
plius ꝑter oēs opꝫ eē meᵐ ꝯdictiōis niſi orōnis cā dicaf.
Ita in ꝓpoſito ſi alicuiꝰ ꝯdictiōis negaf hāc eſſe verā: illā
vo falſam: eodē mō dici poterit in q̄lꝫ ſiue ſint ꝓpōnes de
pñti ſiue de ꝑterito. Et certū eſt: ꝙ nunq̄ magis illud po
K terit reprobari q̄ꝫ in illis de futuro: qm̄ non poterit argui
efficaciter niſi vtute pmi pncipij qd̄ qdē equalr̄ valet vel
nō in oibꝰ. quapp iſta peroptime ifringunt pmū pncipiū.
7ᵐ ¶ p. Sicut ꝯdictōis ſingulariū cathegoricarū de futuro
ꝯtigēti negaf hāc determinate eē verā: illā vo falſam: pa
riter poterit negari ꝙ ꝯdictoriarū de futuro ꝯtingēti: q̄p
vna ſit vlis reliq̄ pticularis: ſimplr̄. hypotheticarū vt co
pulatiue ꝛ diſiūctiue ꝛ vlr̄ q̄rūcūqꝫ ꝯdictoriarū. circa fu
tura ꝯtigētia. hec determiate ſit va: illa vo falſa: ꝛ p ꝯñs
vlr̄ excludi poterit pᵐ pnᵐᵃ a mā futuroꝝ: ac p nihil certūꝫ
poterit affirᵉ vel negari de eis: qd̄ etiā ipſi Pho repugt.
3ᵒ pnci. ¶ 3ᵒ pnᵉ ex alio pnᵒ ab oibꝰ ꝛ a Pho ēt in hac mā cōceſſo.
ſcꝫ ꝙ ipoſīe eſt aliq̄ ꝯdictoria eē ſimul va in q̄cūqꝫ mā for
mef. arguo pnᵒ ad ꝯñē ſic. ſequif. a. nō eſt va neqꝫ falſa.
L ģ antichꝛs erit: ꝛ antichꝛs nō erit. ģ ſi añs eſt veꝝ. cū ꝯñs
icludat duas ꝯdictorias due ꝯdictorie erūt ſimul ve. ꝓ
bo aūt ꝯñam pmā. qꝛ ſi. a. nō eſt va cum ſit ꝓpō affirᵐᵃ. ģ
enūciat fore qd̄ nō erit. pꝫ ex diffōne veri: ꝛ nō enūciat fo
re niſi antichꝛm. ģ antichꝛs nō erit. ſi q̄qꝫ ipſa nō eſt falſa.
ģ enūciat fore illud qd̄ erit. pꝫ qꝛ ex quo enūciat antichꝛm
fore ſi antichꝛs nō erit. eſt falſa. pꝫ ex diffōne falſi. ergo ex
oppoſito ꝯñtis. ſ. nō eſt falſa: ſequif oppᵐ añtis. ſ. antichꝛi
4ᵒ pnci. ſtus erit. ¶ 4ᵒ iſta poſitio repugnat alijs pncipijs in ſe ve
ris ꝛ a Pho alibi ꝯceſſis tanq̄ certiſſimis. p qdēꝫ: qꝛ ſic
ſupra demōſtratis quibuſcūqꝫ ſingularibus de futuro cō
tradictorijs hec particularis eſt vera. altera illaꝝ eſt va.
ſi ģ vt dicit nec hec demōſtrata eſt vera nec illa ſequif ꝙ
eſt aliq̄ pticularis vera cuiꝰ ſunt aliq̄ue ſingulares: ꝛ nul
la tamē eſt va. patet: ſed hoc expreſſe repugnat ſibi pmo
prioꝝ iuxta pncipiū. vbi ꝓbās cōuerſionē ꝓpoſitionum:
ꝛ pmo qdē vlis negatiue tandē ad ḃ vtualr̄ reducit ꝙ ſi
particularis eſt vera affirmatiua: opꝫ ꝙ predicatum veri
cef de ſubiecto pro aliquo ſingulari demōſtrato: ꝛ p ꝯñs
ꝙ aliqua ſingularis eius ſit vera. vbi gr̄a. cōuertaf iſta.
M nullū. b. eſt. a. nullū. a. eſt. b. ꝓbat qꝛ ſi nō ſequif. oppoſi
tū def. ſcilicet aliqd̄. a. vt. c. eſt. b. tūc nō erit verum vt ait
ꝙ nullum. b. eſt. a. qꝛ. c. qd̄ eſt. b. eſt. a. ꝛ per ꝯñs. b. eſt. a.
qd̄ eſt oppoſitū pᵉ. Cōſtat aūt ꝙ totū hoc ſuſtētaf i eo: ꝙ
deſignat aliqd̄ ſingulare ſub
a. de quo verificaf. b. Unde ꝛ
Auerrois ibidem ſumpto op
poſito pmi ꝯñtis. ſ. ḃ qd̄dam
a. eſt. b. ponamꝰ ingt illud ali
qd̄ ſenſibile ſitqꝫ. c. ꝛc̄. Si aūt
dicaf ꝙ nō opꝫ dare aliquod
ſingulare ſignatūꝫ ſub. a. pro
batio nulla erit. Nam ille due
non formalr̄ ꝯdicunt. nullum
b. eſt. a. qd̄dā. a. eſt. b. q̄re non

b a f e c

ꝓbabif ꝯuerſio illa. ꝛ per ꝯñs nec eꝫ alicuiꝰ alterius pro N
pōnis. cum quelibet ꝓbef vltimate per ꝯuerſionē vlis ne
gatiue: ꝛ vltra ſequif ꝙ ois pfectio ſyllogiſmoꝝ qui p cō
uerſionē pficiunf ſit inualida ꝛ ifirma: ꝛ ſic tollif magna
pars logice ꝛ doctrine Phi. Unde in hac mā hec cōuer
ſio: ꝛ ꝯſeq̄ntia poſſet negari. nulla ꝓpō ſingularis cathe
gorica de futuro cōtingenti eſt vera ꝓpoſitio. ergo nulla
ꝓpō va eſt ꝓpō ſingularis cathegorica de futuro ꝯtigen
ti. Nam oppᵐ ꝯñtis nō repugnat añti formalr̄. nec dabif
aliq̄ ſingularis ex q̄ poſſet inferri oppoſitum añtis. Nec
pōt dici ꝙ per ꝓpriam ꝯuerſionē habef oppoᵐ añtis: qa
vt dcm̄ eſt: q̄lꝫ alia ꝓpō ꝯuertif vtute cōuerſionis vlis ne
gatiue: ſicut pꝫ p poꝝ. ſed negare illā ꝯuerſionē certū eſt
nō eſſe bñ logicū. ¶ p. Sequif vnū de duobꝰ. videlꝫ ꝙ 5ᵐ
erit aliq̄ ꝓpō vlis falſa cuiꝰ q̄libꝫ ſingularis eſt vera: vel
due ꝯdictorie ſimul ve: qd̄ eſt abſurdū. de ſcdo qdē pꝫ rō
ne pmi pncipij. De pmo aūt qꝛ p ꝓpōnem vlem ſi eſt affir
matiua nō denotaf niſi ꝙ pdicatū affirmef vere de quolꝫ O
ſingulari ſui ſubiecti: aut ꝙ vere negaf a quolibet ſingu
lari ſui ſubiecti ſi ſit negatiua: ꝛ iō vlis ꝛ copulatiua ex om
nibꝰ eiꝰ ſingularibꝰ ſīp ꝯuertunf: ꝛ ipoſīe eſt vnā eſſe veraꝫ
quin reliq̄ ſit va ꝛ eꝫ. ꝓp qd̄ ꝛ cōe dictū eſt. ꝙ ad veritatē 6
vlis ſufficit quālibet ſingularē eius eſſe verā. Sed ꝯñam
ꝓbo. Nam demōſtratis gr̄a exēpli. a. ꝛ. b. ſm Phm. hec
eſt vera. altera illarū eſt vera aut igiᶠ ḃ etiaꝫ eſt vera neu
tra iſtaꝝ eſt vera que eſt ꝯdictoria pme: ꝛ ſequif ſcda ps
ꝯñtis: aut ipſa eſt falſa: qd̄ dicere opꝫ: cuꝫ eius ꝯdictoria
ponaf va: ꝛ tūc ſequif pma ps ꝯñtis: qꝛ vtraqꝫ ſingularis
eiꝰ eſt vera. Nā hec eſt vera. hec demōſtrata. a. nō eſt va.
Et ſilr̄ hec eſt va. hec demōſtrata ꝓpōne. b. nō eſt vera: ꝛ
iſte ſſ ſingulares iſtiꝰ vlis: neutra iſtarū eſt va demſtatis
a. ꝛ. b. ¶ Itē ſeq̄f ex hac opiōne Phi ꝙ aliq̄ diſiunctiua 6ᵐ
erit va cuiꝰ nulla ps erit va: qd̄ etiā vi icōueniēs logico. P
ꝯña pꝫ. Nā hec copulatiua eſt falſa. antichꝛs nō erit neqꝫ
antichꝛs nō erit. Nā ex ipſa ſequif ꝙ due ꝯdictorie ſint ſi
mul vere. ſicut ſupra per Phm in ſua ſcda ꝯne ꝛ Boetiuꝫ
declarabaf ꝙ ex iſta de copulato pdicato antichꝛs neqꝫ
erit neqꝫ nō erit ſequif: ꝙ due ꝯdictorie ſunt ſimul falſe. ꝛ
eque patēter nihil plus ſequif ex ipſa copulatiua. Cū er
go ipſa ſit falſa ſeᵖ per legē ꝯdictoriarū ꝙ eius ꝯdictoria
eſt va. ca autē eſt iſta diſiunctiua. vel antichꝛs erit vel an
tichꝛs nō erit. cuiꝰ neutra ps eſt va ſm Phm. ¶ Ultimo ꝯ Aure.
ſpālr̄ cōtra doctorē illū cōſentientē in oppoſita cōcluſiōe vbi ſup.
Phi arguo theᵉ. qꝛ ſi vera ſit iſta poſitio: ſequif ꝙ nulla
pnūciatio ſingularis de futuro ꝯtigēti ꝯtēta in ſacra ſcri
ptura eſſet vera: pꝫ ꝯña. ſed ꝓbo ꝯñs eſſe falſūꝫ. ſumo. n.
hāc ſcripturā actu. p. Hic ieſus qui aſſumptꝰ eſt a vobis Cap. p.
in celū ſic veniet: aut hec eſt va: ꝛ habeo ꝓpoſitū: aut non
eſt vera: ꝛ tunc ſequif ꝙ hic ieſus nō veniet: qd̄ eſt expſſe
ſe heret. cū ꝛ 2ᵒ pꝫ ex pnᵒ p aſſumpto. ¶ p. In ſacra ſcri 2ᵐ
ptura nō ſolū tales pnūciatiōes ponunf: ſed etiā habetur
expreſſe ꝙ ipſe ſūt vere. ģ dicere illas nō eſſe veras eſt he
reticū. Aſſumptū pꝫ ex Apoc. Ioā. ibi eni di. Et abſter Q
get oēm lachrymā ab oclis eoꝝ: ꝙ eſt pnūciatio ſingula Cap. 18
ris de futuro ꝯtigēti. Et imediate di Ioāni ſcribe qꝛ hec
vba fideliſſima ſūt ꝛ va. ¶ p. Aug. in libro de pdeſtina 3ᵐ
tione gr̄e q etiā intitulaf de volūtate dei. Cum in ſacrarū
ingt voluminibus litterarū: ſeu futuroꝝ quid ꝓphetico
ſpiritu pnūciatiōibus: ſeu preteritorūꝫ hyſtorica veritate
narrātibus: ſeu vite monita apoſtolica auctoritate tradē
tibus: aliqua veluti diuerſum ſonāte ſentētia. vel mouef
lector: vel ſollicitaf auditor: ſequif hic lucidius appare
re: ibi altius latere: nuſq̄ tñ deeſſe nouerit veritatē. Ecce
ꝙ nunq̄ deeſt veritas in his que ſpiritu ꝓphetico futura
prenunciant. Plurime autē auctoritates tam canonis q̄
ſanctorum ad id poſſent adduci: ſed iſte nunc ſatis ſint.
¶ 2ᵒ ſi nulla enūciatio ſingularis ꝛc̄. ſeq̄f ꝙ deꝰ non certe 2ᵐ

A ꝛ determinate presciret que pars ꝯtingētis sit futura vel
nō.pꝫ qꝛ cuiuscūqꝫ sciti enūciatio si formet' est vera:sꝫ con
sequēs est hereticum exp̄sse vt patebit in sequēti q̄stione.
2ª ꝯ ¶ Secūda ꝯcl'o est ꝙ ois talis ꝓpositio vera de eo:qd̄ est
vere futurū:q̄ñcūqꝫ fuit si fuit.fuit vera. Et si semꝑ fuisset:
semꝑ fuissꝫ vera.ꝓbo sic ꝛ sumat'.a.grā exēpli:qꝛ sicut de
vna ꝓbatur:ita de qualꝫ pōt probari. Et arguo sic.a.ē v̄a
ḡ antichr̄s erit si antichr̄s erit q̄ñcūqꝫ fuit.si fuit.fuit vera
ꝛ si semꝑ fuisset:semꝑ fuisset v̄a.maior pꝫ ex p̄ p̄te' assum/
pto ex pª ꝯnis ꝓbōne.minor probatur:qꝛ si.a.semꝑ fuissꝫ
semꝑ enunciasset antichr̄m fore:ꝛ ꝑ ꝯñs enūciasset futurū
qd̄ vere futurum erat:ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑ diffōnē veri seq̄tur ꝙ sem
per fuisset v̄a. Et suppono ꝙ sicut nūc.a.significat ita sem
per significet:qꝛ si nō fuisset significatiua:aut fuissꝫ institu
ta ad aliqd significandū ꝓbatio nō ꝓcederet. Eodē modo
pōt ꝓbari ꝙ si aliqua talis ē falsa si semꝑ fuisset:semꝑ fuis
set falsa.sic arguendo.si.b.est falsa.ergo antichr̄s nō erit.
B Pꝫ qꝛ si antichr̄s erit ipsa non est falsa.ḡ si.b.semꝑ fuissꝫ:
semꝑ fuisset falsa:qꝛ enūciasset non fore qd̄ vere erat futu/
3ª ꝯ. rū.¶ 3ª ꝯ ꝙ nulla ꝓpō singularis de inesse affirmatiua vl'
negatiua de futuro cui⁹ enūciabile sit vere futurū ꝯtingēs
ad vtrūlibet est necessario vel ineuitabiliter v̄a. Probo sic.
Cuiuslibet talis singularis ꝯdictoria est possibilis.ḡ nul/
la est necessaria vl' ineuitabilr̄ v̄a. Cōsequētia pꝫ:qꝛ alioqn
ꝯtingeret aliq̄ ꝯdictoria sil' esse v̄a. Añs probat' ex eo: ꝙ
tale ꝯtingens pōt fore pōt ꝛ non fore.ꝛ si ponat' iesse sicut
est poe.tūc affirmatiua erit v̄a.ꝛ ꝑ ꝯñs cōtradictoria ne/
gatiue est poss.Si v̄o nō poneret' inesse tūc negatiua erit
v̄a:ꝛ ꝑ consequēs contradictoria affirmatiua est possibil'.
4ª ꝯ. ¶ 4ª ꝯ.ꝙ nulla propositio de inesse particularis vel vl'is
affirmatiua enūcians aliq̄ꝫ entitatē ꝯtingētē futurā eē fu/
turaꝫ est necessaria. Probat' qꝛ hec est possibilis.nulla en
titas ꝯtingēs futura erit.ḡ nulla talis vniuersalis vel pti/
cularis est necessaria.ꝯña pꝫ:qꝛ illud añs est icōpossibile
C cuilibet tali vniuersali vel particulari. Añs autē pꝫ:quia
possibile est ꝙ nulla hō vnq̄ꝫ fiet:ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ nulla sit futu/
ra:quo posito hec erit v̄a . nulla entitas ꝯtingens futura
Corr^m erit.¶ Ex hoc infero ꝙ falsum dicūt aliqui doctores po/
nētes has esse necessarias.oē ꝯtingens futurum erit.si fu
turū in vtraqꝫ sumatur pro aliqua entitate ꝯtingente futu
ra:ꝛ pꝫ qꝛ hec est possibilis.nullum futuꝝ ꝯtingens erit:
que est ꝯdictoria pticularis ꝛ ꝯtraria vniuersalis. Dico ta
men ꝙ vtraqꝫ haꝝ est nec̄ia.si subiecta stent ꝑ enuntiabi/
libus cōplexis enūciationum de futuro tā affirmatiuaruꝫ
q̄ꝫ negatiuarum.ꝓbo.qꝛ impoe est qn cuiuslibet ꝯdictio
nis de futuris ꝯtingētibus alterum ꝯdictorioꝝ enūtiabi/
lium sit futurū.H pꝫ:qꝛ ex opposito sequit' ꝙ eēt possibile
eē aliq̄s duas enūciationes de talib⁹ futuris inuicē cōtra
dictorijs:quarū neutra eēt vera:qd̄ est falsum.pꝫ qꝛ illud
enūciabile dico futuꝝ qd̄ ꝯtigit enūciari per enūciationē
D de futuro veram affirmatiuā vel negatiuā:sicut si hec ē ve
ra.ego legam cras.dicimus ꝙ futuꝝ est ꝙ ego legā cras.
Et si ista sit vera.ego nō legā cras dicimus ꝙ futuꝝ est ꝙ
ego non legam cras. Hoc modo loq̄tur Augustin⁹ ꝯ vno
martyre cū ait.futurū erat vt reges terre qui ꝑ idola pse/
q̄bant' chr̄ianos ꝙ ꝑ chr̄m idola delerent dicēs.futuruꝫ
non quidē hanc enūciationē:sed quod ꝑ ipsam significat'.
Et eodē modo dici pōt de enūciabili enūciationis negati
ue.futuꝝ erat vt reges ꝑ chr̄m idola nō adorarent: ꝛ sic
talia enūciabilia dicunt' futura sic pōt dici ꝙ erūt:q̄ modo
loquēdi frequēter vtitur scriptura diuina. Unde Osee 3º.
Cap. 3º Et erit in die illo dicit dñs vocabit me vir meus ꝛ nō vo/
cabit me baalim. Et loquit' de synagoga.vbi pꝫ ꝙ ꝯ vtro
qꝫ enūciabili.s.affirmatiue ꝛ negatiue dicit:ꝛ erit ꝛ hoc se
pissime in scripturis ꝓpheticis inuenit':que locutio vtruꝫ
sit propria vel ipropria nō curo.ergo necesse est aliqua eē
futura:ex quo sequit' ꝙ hec nō pōt esse falsa:aut nō esse ve

ra.omne futuꝝ erit.ac ꝑ hoc est necessaria:ꝛ per ꝯsequēs E
etiaꝫ sua particularis. Quāuis aūt ipsa sit necessaria:nul
la tamē eius singularis est necessaria:qꝛ nullum tale futu
rum est de necessitate futuꝝ:cum cuiuslibet oppositum sit
poe:ꝛ ideo nulla talis est necessaria.hoc futurum erit:qꝛ
quelꝫ hō iplicat ꝙ illud sit nec̄io futuꝝ:qd̄ tñ ꝯtingit non
esse futurū:ꝛ per ꝯñs q̄lꝫ hō est ꝯtingens ꝛ nō necessaria.
¶ 5ª ꝯ ē:ꝙ quelꝫ talis singularis pōt nūq̄ꝫ fuisse v̄a.ꝓbo 5ª ꝯ
qꝛ qd̄cūqꝫ per hō ꝓpōnē enūciat' fore pōt nō esse futuruꝫ.
ꝛ qd̄cūqꝫ enūciat' nō eē futuꝝ:pōt esse futurum.ḡ quelibꝫ
talis pōt nūq̄ꝫ fuisse v̄a. Añs est notū ex eo.ꝙ illud ē ꝯtin
gēs ad vtrūlꝫ. Consequētia ꝓbat':qꝛ de quolꝫ sequit' hoc
non est futuꝝ.ḡ nunq̄ꝫ fuit v̄a ꝓpō enūcians ipm esse futu
rū.q̄nimo si aliqua enūciauit ipm eē futuꝝ:ipsa fuit falsa.
ꝛ intelligo semꝑ:ꝙ pro eo tpe ꝛ illo mō enūciauerit ipsum
esse futuꝝ:quo ponit' nō esse futurū. ¶ 6ª ꝯ.ꝙ quelibꝫ ta/ 6ª ꝯ
lis singularis de futuro enūcians pro aliquo determina/
to tpe vel instāti futuro.pōt esse successiue vera ꝛ falsa. sic
tamē ꝙ affirmatiua pōt esse falsa postq̄ꝫ fuit vera. nō autē F
vera postq̄ꝫ fuit falsa: ꝛ negatiua pōt esse vera postq̄ꝫ fuit
falsa.non aūt falsa postq̄ꝫ fuit vera. Prima ps ꝓbatur.s.ꝯ
affirmatiua sic.possibile est ꝙ eius ꝯdictoria sit v̄a.postq̄ꝫ
ipsa fuit vera.ḡ possibile est ꝙ ipsa sit falsa postq̄ꝫ fuit ve/
ra.ꝯña pꝫ:qꝛ q̄ñcunqꝫ sua ꝯtradictoria est vera ipsa si est:
est falsa. Antecedēs probatur:qꝛ si ponat' inesse illō quod
enūciat futuꝝ:postea sua ꝯdictoria est vera.v.ḡ.ista anti/
christus erit in.c.sit.c.nomē ꝓpriū alicuius determiate fu
turi. Si antichr̄s erit in.c.sic ponit' si ista sit v̄a.post.c.hec
eius opposita erit vera . antichr̄s nō erit in.c.qꝛ nunq̄ꝫ.c.
erit postea ꝛ tūc illa affirmatiua erit falsa:ꝛ erit verū dice/
re de ipsa ꝙ ipsa est falsa postq̄ꝫ fuit vera. ¶ Q autem ipsa
non possit eē vera postq̄ꝫ fuit falsa.ꝓbat':qꝛ ipsa nō potest
esse v̄a nisi ante.c.supposito ꝙ nullum instās p̄teritū pos/
sit esse futurū:ꝛ sequit' si in aliquo istanti ante.c.sit vera ꝙ
semꝑ q̄ñcūqꝫ prius fuit si fuit.fuit vera:vt pꝫ ex scd̄a ꝯne.
si v̄o semꝑ fuit vera q̄ñcūqꝫ fuit postq̄ꝫ fuerit.ḡ nūq̄ꝫ ante
fuit falsa.ꝛ ꝑ ꝯñs ipossibile est ꝙ ipsa sit vera postquā fuit G
falsa. ¶ Scd̄a pars ꝯnis.s.ꝯ negatiua ꝓbatur sic.affirma
tiua pōt eē falsa postq̄ꝫ fuit vera . ḡ negatiua ei⁹ opposita
pōt esse vera postq̄ꝫ fuit falsa.añs ꝓbatū est.ꝯña v̄o pꝫ:qꝛ
semꝑ quādo affirmatiua est v̄a:negatiua (si est) est falsa:ꝛ
quādo affirmatiua est falsa negatiua est vera. Q aūt ipsa
non possit esse falsa postq̄ꝫ fuit vera.ꝓbo.qꝛ ista.antichr̄s
non erit in.c.non p̄t eē falsa in.c.nec in aliquo alio instāti
post.c.pꝫ.ḡ si debeat eē falsa H erit in aliquo istanti añ.c.
qd̄ si ponat':seq̄tur:vt pꝫ ex 2ª ꝯne ꝙ semꝑ q̄ñcunqꝫ prius
fuit si fuit.fuit falsa:ꝛ per ꝯñs nūq̄ꝫ fuit vera. Ex quo seq
tur ꝙ impossibile est ipsam esse falsam postquā fuit vera.
¶ Cōclusio 7ª est ꝙ nulla talis ꝓpō affirmatiua vl' nega 7ª ꝯ.
tiua pōt esse successiue vera aut falsa: ꝛ v̄a pro instāti illo
pro quo enūciat aliqd fore vel non fore. Hoc patet:qꝛ si ꝑ
quocūqꝫ instanti ante illud pro quo enūciat aliqua talis ꝓ H
positio sit vera:sequit' ꝙ nūq̄ꝫ prius fuit falsa:sꝫ si fuit q̄ñ/
cūqꝫ fuit:fuit vera:ꝛ si pro aliquo instanti ante illud poni/
tur esse falsa.ꝯñs est ꝙ nunquā antea fuit vera: sed si fuit
q̄ñcunqꝫ fuit:fuit falsa:ꝛ ista patent ex secunda ꝯclusione.
¶ Octaua ꝯclusio sit ꝙ si illa propositio dicatur mutabi/ 8ª ꝯ
liter vera que potest mutari de veritate in falsitatē seu ma
gis proprie loquendo que potest esse vera ꝛ falsa successi
ue:sic ꝙ aliquando verum sit dicere de ipsa.hec est falsa:
ꝛ prius fuit vera.illa vero dicatur imutabiliter vera q̄ nō
sic mutari potest:ꝛ simplr̄ falsa dicat' imutabilr̄ falsa i eo
dē sensu:quelibet propositio talium affirmatiua vera est
simplr̄ loquēdo mutabilr̄ vera:ꝛ quelibet negatiua falsa
est mutabilr̄ falsa: affirmatiua v̄o falsa est imutabilr̄ fal/
sa:ꝛ negatiua vera est imutabilr̄ vera. Et pꝫ ex sexta ꝯne.
Non simplr̄ aūt loquēdo:sed cum determinatione.s.ꝙ sit

J vera vel falsa mutabiliter ante illud instãs pro quo enun
tiat ãdest ꝙ possit esse successiue vera ⁊ falsa: aut falsa ⁊ ve
ra ante instans illud. Sic.n. dico ꝙ nulla est mutabiliter
ṽa vel falsa: sed quelꝫ ṽa est imutabilr̃ vera: ⁊ q̃libet falsa
imutabilr̃ falsa: ⁊ totũ pꝫ ex 7ᵃ ꝯne. ¶ Ex p̃dictis etiã pꝫ,
q̃lio tales ꝓpões p̃nt icipere esse vere vel false: ⁊ q̃uo nõ
p̃nt. Nam sic aliq̃ ꝓpõ potest vel nõ põt esse ṽa postq̃ȝ fuit
nõ vera: aut falsa: postq̃ȝ fuit nõ falsa. sic põt icipere esse ṽa
vel falsa. affirmatiua aũt põt esse falsa postq̃ȝ fuit nõ falsa;
q2 põt esse falsa postq̃ȝ fuit vera. vt pꝫ ex 6ᵃ ꝯne. ergo põt inci
pere esse falsa: ⁊ q2 nõ põt esse vera. postq̃ȝ fuit nõ vera: vt
ibidẽ pꝫ. ideo nõ põt incip̃e esse vera. Et sili mõ ꝓbaẽ ꝙ ne
gatiua põt icipere esse ṽa. ⁊ nõ põt icipere esse falsa. Et ad
uerte. ꝙ ꝓꝑe nõ dĩ ꝓpõ incipere eẽ vera ex h̃ p̃cise: ꝙ ipsa
est vera: ⁊ nõ fuit prius vera: q2 si nunq̃ȝ ipsa fuit prius. ⁊
nõ sit: ⁊ sit vera. verũ est ꝙ ipsa est vera: ⁊ nũq̃ȝ prius fuit
vera: nec tñ q̃libet talis ꝓꝑe dĩ incipere esse ṽa: sed illa tñ
K que prius fuit nõ vera: aut si fuisset: fuisset nõ ṽa. alioqñ q̃li
bet ꝓpõ vera nouiter formata diceret̃ icipere esse vera: ⁊
sic vna ꝓpõ geometrica iciperet esse vera: qđ tñ in cõi vsu
loq̃ndi absurdũ diceret̃. Quia võ añ instãs vel tp̃s futu
rum pro quo enũtiat ꝓpõ: nulla talis põt esse falsa. postq̃ȝ
fuit nõ falsa: aut vera. postq̃ȝ fuit nõ vera. vt pꝫ ex 7ᵃ ꝯne:
pꝫ ꝙ nulla põt ante illud instãs vel tp̃s icipere eẽ vera vl̃
ꝯ vnum pᵐ argr̃. incipere esse falsa. ¶ Sed ꝯ põt argui sumẽdo aliquã talẽ
ꝓpõnẽ ⁊ sit gratia exẽpli. b. sic. b. nõ est vera: ⁊ põt ante i/
stans pro quo enũtiat esse vera. ergo. b. põt ante illđ instans
icipere esse ṽa. Añs pꝫ ex 3ᵃ ꝯne: ⁊ ꝯña tꝫ: ex eo ꝙ in añte
2ᵐ icludit vtraq3 exponẽs ꝯñtis. ¶ Et posset sic ꝯfirmari cõ
sequẽtia. nã sequit̃. b. nõ est vera: ⁊ erit añ illud instans ṽa
ergo. b. ante illud instãs incipit vel icipiet esse vera. ergo eodem
Ad pᵐ mõ sequit̃. b. nõ esse vera ⁊c̃. ergo põt incipere ⁊c̃. ¶ R̃ñ
L ad p̃mũ ꝯcedo añs posito ꝙ. b. sit ꝓpõ falsa: ⁊ nego ꝯñaꝫ:
⁊ est rõ q2 esto ꝙ iste eẽnt exponẽtes ꝯñtis: q2 tñ illud ver
bum/ põt/ nõ p̃cedit in añte nisi alteraꝫ eaꝝ: ⁊ in ꝯñte p̃ce
dit illũ ifinitiuũ/ icipere/ ⁊ per ꝯñs equiualet vtriq3 expo
nentẽ ꝯñtis: iõ p añs nõ denotat̃ ꝙ copulatiua de iesse cõ
posita ex illis exponẽtibus possit esse vera añ illa añ illud
instans: sed solũ denotat̃ ꝙ vna illaꝝ. s. hec. b. est vera. sit
possibilis añ illud istans: sed in cõseq̃nte denotat̃ ꝙ tota
copulatiua possit esse vera añ illud instans: ⁊ ideo ꝯña nõ
Ad 2ᵐ valet. ¶ Et per ideꝫ pꝫ ad scđm ꝙ p̃ma ꝯña cuius añs ⁊
ꝯñs sunt mere de inesse est bona: q̃ȝuis añs icludat icom
possibilia. Uñ scđa ꝯña nõ valet nec sequit̃ ex p̃ma pp cãꝫ
dictã. sed bñ seq̃t: poẽ est ꝙ. b. nõ sit ṽa: ⁊ erit ante illđ in
stans ṽa. ergo. b. põt icip̃e ⁊c̃. sic tñ ꝙ añs sumeret̃ in sensu cõ
posito ⁊ denotaret̃ totam copulatiuam seq̃ntẽ esse possi/
bilem: sed tunc tale antecedens est falsum.

3ᵘˢ artic. Quantũ ad tertium articulũ in quo videndũ est an
ꝯtingens est ꝯtingẽs qñ est: vel qñ nõ est:
M premitto quid itelligo per h̃ nomẽ ꝯtingẽs. Et dico iuxta
sniam Phi p̃mo prioꝝ. ꝙ idem ꝙ p hãc orõnem. poẽ nõ
necessariũ. Nam ipoẽ nõ dicimus ꝯtingere: neq3 etiaꝫ ne
cessariũ nisi equoce vt ibi dicit Phs. Et ideo diffiniẽs cõ
tingẽs ait. Dico autem ꝯtingere vel ꝯtingẽs ꝙ cũ non sit
necessariũ posito inesse nihil erit per hoc ipossibile. Et q2
possibile dĩ quo posito nõ sequit̃ ipossibile. idẽ est hoc to
tũ dictu ꝙ ꝯtingẽs est ꝙ cũ nõ sit necessariuꝫ est poẽ. Est
ergo diffinitio ꝯtingẽtis nõ necessarium poẽ vel eꝫ. poẽ
nõ nec̃iuꝫ. sic ergo aliqđ dĩ posse eẽ ⁊ nõ neceẽ esse aut pos
se nõ esse ⁊ nõ necesse nõ esse: sic dĩ ꝯtingẽs eẽ vel ꝯtingẽs
nõ esse: ⁊ nõ solũ qñ est p̃dicat̃ scđm adiacẽs: ſꝫ etiã qñ ter
tium q̃lecũq3 sit p̃dicatũ. Et q2 nõ neceẽ esse: ⁊ poẽ nõ esse
se ꝯsequunt̃. ideo ꝯtingẽs qđ est poẽ esse ⁊ nõ neceẽ eẽ: est
poẽ esse ⁊ poẽ nõ eẽ. ¶ Et hinc est: ꝙ freq̃nter dĩ: ꝙ cõ
tingẽs est ideterminatũ ad esse ⁊ nõ eẽ: quod nõ dꝫ itelligi
de ideterminatione de iesse: videlꝫ ꝙ ꝯtingẽs nõ sit nec nõ
sit: q2 hoc est ipoẽ respectu cuiuscũq3 p̃dicati ⁊ alias eẽt N
poẽ ꝙ duo ꝯdictoria essent simul falsa. Sed itelligenduꝫ
est de ideterminatiõe de necessario negatiue. vꝫ ꝙ non est
necesse esse nec neceẽ nõ esse: vel de ideterminatione de pos
sibili affirmatiue. vꝫ ꝙ põt eẽ ⁊ põt nõ esse: qui duo sensus
snialr̃ equipollẽt. ¶ Hoc p̃misso pꝫ ꝙ tũc ꝯtingẽs est con
tingẽs qñ põt esse ⁊ põt non esse. ¶ Ad videndũ ergo vtrum
qñ res est sit ꝯtingẽs esse: aut qñ nõ est. videndum est vtrꝫ
qñ res est. possit nõ esse: au qñ nõ est. hoc aũt põt duplr̃ in
telligi. Uno mõ ꝙ qñ res est tũc sit in potẽtia vt in futuro
nõ sit. Alio modo ꝙ tũc sit i poᵃ vt nõ sit tũc: ⁊ hoc adhuc
duplr̃. Uno mõ sic ꝙ propositio enũtians ipsum nõ eẽ tũc
põt esse vera in futuro. Alio mõ ꝙ tũc sit possibile ipsam
eẽ veram. v.g. sit. a. aliqđ singulare actu exñs nunc siue in
instãti p̃nte: qđ vocet̃. b. ꝙ nũc. a. possit nõ esse põt itelligi
tripl̃r. vno modo ꝙ nũc. a. põt in futuro nõ esse: ita ꝙ pos
sibile est post nũc seu post instãs. b. hãc esse veram. a. nõ ẽ.
Scđs sensus est ꝙ nũc. a. põt in futuro non esse in isto istã O
ti qđ est. b. ita ꝙ possibile est ꝙ post. b. hec sit vera. a. non
est in. b. Tertius sensus est ꝙ nũc. a. põt nõ esse nũc: aut ꝙ
poẽ sit hãc. a. nõ esse: vel. a. nõ est in. b. eẽ nũc veraꝫ. ⁊ eo
deꝫ mõ põt ẽt triplr̃ itelligi ꝙ res que nũc non est põt eẽ.
¶ Scđm sensuꝫ p̃mũ articulus iste non hꝫ difficultatem. primus
Nã certũ est. qđ põt sic probari breuiter aliqđ nũc est: qđ sensus.
nõ ipossibile est nõ eẽ. ergo aliqđ nũc est qđ nũc põt nõ esse: ⁊ pᵐ
vltra. ergo aliqđ qñ est põt nõ esse. Et eodeꝫ mõ põt argui. ꝙ
aliqđ (qñ non est) põt eẽ: q2 aliqđ nũc nõ ẽ: qđ non est ipos
sibile esse ⁊c̃. Añs p̃mũ pꝫ: q2 multa sunt singularia ⁊ cor
ruptibilia ⁊ annihilabilia: ⁊ per ꝯñs non ipossia non eẽ: q̃
tñ nunc actu sunt in rerum nã: ⁊ ꝯñe sunt satis euidentes.
¶ P. Si hoc non sit verũ sequit̃ ꝙ nihil sit poẽ non esse 2ᵐ
nisi qñ non est. nec aliqđ poẽ esse nisi qñ est. sicut opinati
sunt megarici: quoꝝ opiniones Phs reprobat 9ᵒ meta. sic T.c.5.
enĩ. vt dĩc ibi Phs sequit̃ ꝙ hñs visuꝫ non põt videre nisi P
qñ actu videt: nec edificator põt edificare nisi qñ actu edi
ficat: nec aliqđ qđ non sit põt fieri: aut qđ non mouet̃ mo
ueri. ⁊ gñaliter tollit̃ ois potẽtas gñõnis vel corruptionis
vel noue mutatiõis in entib᷒: q̃ oia sunt absurda. ¶ Sed
ꝯ hoc põt argui: q2 si aliqđ qñ est potest nõ esse. ergo quãdo
aliqđ põt esse: põt nõ eẽ: ⁊ vltra. ergo aliqđ simul ⁊ semel põt
esse ⁊ nõ esse. ꝯña p̃ma pꝫ: q2 qñ aliqđ est põt esse. scđa pꝫ:
q2 idẽ est dictu: qñ põt esse potest non esse ⁊ simul ⁊ semel
põt esse ⁊ non esse. ¶ Ad hoc dicũt aliqui argumẽtationẽ mõacho
esse necessariam: ⁊ ꝯcedunt ꝯsequens quod dicũt esse ve/ q.1.ar.3
runi: ſꝫ nõ in sensu composito: quia impossibile est ꝙ ideꝫ
simul sit ⁊ non sit. ¶ Sed illud nõ est bñ dictum. Nã seq/
tur: aliqđ simul ⁊ semel põt esse ⁊ non esse. ergo aliqđ põt esse 5. moñ.
⁊ non esse. signet̃ ergo aliqđ tale: ⁊ illo demonstrato arguo. vbi.s.
Hoc põt eẽ ⁊ non eẽ. ergo ista est possibilis hoc est ⁊ non est:
qđ tñ est falsum: ⁊ ꝯña pꝫ: q2 quelibet cathegorica singu/
laris de possibili cuius subm est nomẽ ꝓꝑiũ: aut ꝓnomẽ Q
demonstratiuũ p̃cise: si est ṽa hꝫ aliquã de inesse poẽꝫ: ita
ꝙ quelibet talis si est vera: est ṽa tam in sensu cõposito q̃ȝ
in sensu diuiso. ¶ R̃ñdeo ergo aliter. ⁊ nego ꝯñtiam 2ᵐ: non R̃ñs ꝓ
enĩ sequit̃: aliqđ qñ potest eẽ põt non esse. ergo aliqđ simul ⁊ pria.
semel põt eẽ ⁊ non eẽ: sed sequit̃. ergo aliqđ simul potest eẽ: ⁊
põt nõ eẽ: ita ꝙ ꝯña sit vna copulatiua composita ex dua/
bus de possibili: ista tñ non infert pᵐ: sicut ẽt nõ sequit̃. hoc
demonstrato Petro: põt portare hũc lapidem: ⁊ sit lapis
pondus adequatum virtuti Petri ⁊ põt portare hũc lapi
dem demonstrato alio eiusdẽ ponderis. ergo Pet. vel hoc eo
demonstrato: põt portare hunc lapidem: ⁊ hũc vtroq3 de
monstrato. Silr̃ ista copulatiua de poẽ nõ req̃rit ad eius
veritatẽ vnã de ineẽ copulatiuam poẽꝫ: ſꝫ sufficit ꝙ vtra
q3 eius ps diuisim sit possi: sicut pꝫ in exẽplo addito: Tũc
ad ꝓbationẽ ꝯñtie. Dico ꝙ nõ est idem dictu ⁊c̃. ſꝫ est idẽ
dictu qñ põt eẽ põt non esse: ⁊ simul ⁊ semel põt esse ⁊ põt

A nõ eẽ. ¶ Scðm aũt sensum 2m adhuc minus h3 difficulta
2us sensus tẽ articulus iste. Nã p solam pteritionẽ instantis b. (sit b. instans in quo Petrus est siue Petrus corrũpat siue maneat) hec erit vã. Petrus nõ est in a. & ideo hec est vã in 2o
3us sensus sensu. Petrus qui est in b. põt nõ esse in b. Sed in 3o sensu articuli est difficilis. Et circa ipm sunt opiniones ɔ̃rie: mihi tñ apparet vera eẽ q̃ dicit ꝙ aliqd qđ est nũc: põt nõ eẽ nũc: sic ꝙ ꝓpõ enũciãs ipm non esse sit nũc vã. ¶ Hãc ɔ̃nẽ
pm ꝓbo ꝑ & suppono cõiter cum alijs ꝙ est aliq̃ cã libera. Et ꝙ cã libera in hoc differt a nãli: q2 positis oib9 requisitis ad agẽdũ põt agere & põt non agẽ. Nãlis aũt non põt nõ
T.c.10. agẽ: sed necessario agit: sicut p3. 9o meta. & vtrasq3 partes doctores ɔcedũt. ¶ Tũc sumo aliq̃ vnã cãm liberã: & sit volũtas Pe. q̃ vocetur a. que positis oĩbus reqsitis ad volendũ. c. põt elicẽ volitionẽ circa. c. & põt non elicẽ. Et suppono aliud satis cõiter ɔcessum ꝙ volũtas põt volitiones ꝓducere in instanti: qđ suo loco probabit. Sit g̃ istãs in quo oĩa reqsita ad volendũ. c. ɔcurrũt b. Arguo sic a. põt
B elicẽ volitionẽ circa c. in instãti b. & põt nõ elicẽ illã volitionem in instanti b. & a. vel elicit talẽ volitionẽ in b. vel non elicit talẽ volitionẽ in b. g̃ vel a. põt elicẽ volitionem circa c. & in instanti b. & tñ tũc non elicit: vel põt non elicẽ h9 volitionẽ in instanti b. & tñ tunc elicit: & vocet volitio illa. d. & tunc vlterius infero. g̃ vel hec ꝓpositio. d. non est: põt eẽ vera in instanti b. & tñ tunc hec est vã. d. est. vl' hec ꝓpõ. d. est: põt eẽ vã in instãti b. & tñ tunc hec est vera. d. non est: & siue hoc det: siue illud dẽtur ꝓpositũ. Añs pm ɔ̃ñ ad primã partẽ eiusdẽ ex suppositione pma p3: quo ad scðã3 vo ex virtute pmi pncipij ɔ̃ña ẽt pma clara ẽ: q2 si a. elicit h9 volitionẽ in instanti b. & põt elicẽ eam in b. & põt ẽt nõ elicere in b. g̃ elicit in b. & põt non elicẽ in b. Eodẽ mõ p3: ꝙ si ipsa non elicit ꝙ ipsa non elicit: & tñ ipsa põt elicẽ: ɔ̃ña ẽt 2o euidẽs est: q2 si a. põt non elicẽ. d. in instãti b. hec põt eẽ vera. in instanti b. a. nõ elicit. d. & per ɔ̃ñs: hec etiã3 põt eẽ vera. d. non est: & sil'r si a. põt elicẽ. d. &c. põt eẽ vã in instan
C ti b. & per ɔ̃ñs ẽt hec. d. est: põt tũc eẽ vera. ¶ Ex quo p3: ꝙ vtraq3 istarũ d. est. d. non est: diuisim põt eẽ vera i instanti b. & ɔstat ꝙ altera tñ est vera. Si g̃ hec sit vera. d. est. g̃ tũc ipsa est vã in instanti b. & tñ hec. d. nõ est. põt tũc eẽ vã quãuis non sit possibile ꝙ vtraq3 ɔiunctim & simul sit vã: sed si affirmatiua est vera: negatiua est falsa: & ecõtra: si negatiua est vã: affirmatiua est falsa. Si qs autem scðã3 suppositionẽ pmissã3. s. ꝙ volũtas põt elicẽ volitionẽ in istanti non admitteret: formetur rõ de deo: & aliq̃ creatura quã põt deus in instãti ꝓducere libere: & pariter ɔcludit ꝓpo
ɔ̃firma° situ. ¶ D. Sit b. instans pñs & arguo sic: hec ɔ̃ña. de9 potest ꝓducere in b. vnũ angelũ. g̃ deus ꝓducit in b. vnũ angelum. nõ est bona in b. & añs est verum: vt p3 ex suppõnibus: & non iplicat ɔ̃dictionẽ. ergo oppositũ ɔ̃ñtis põt esse
D veꝝ simul cũ añte in instãti b. alias ɔtingeret ꝙ & ɔ̃sequẽs & eius oppositũ eẽnt simul falsa in b. & sic hec. de9 non ꝓducit vnum angelum in b. & hec. deus põt ꝓducere vnu3 angelum in b. pñt simul eẽ vere in b. ponat g̃ in esse: & habet ꝓpositũ: q2 tũc simul dum ista est vera: deus nõ producit vnũ angelũ in b. hec est possibilis. deus ꝓducit vnum angelum in b. l3 ipsa sit falsa: nec possit eẽ sil' vera cũ pma.
F ¶ Q2 aũt pma ɔ̃ña sic simpl'r supra non sit bona in b. vt ꝑ assumpsi. ꝓbo ꝑ: q2 si illa eẽt tunc bona eadẽ rõne ista eẽt tũc bona: deus põt ꝓducere duos angelos in b. g̃ producẽ duos angelos in b. & sil'r hec. deus põt ꝓducẽ tres in b. g̃ ꝓducit tres in b. Et vltra. g̃ quotquot põt ꝓducere in b. tot ꝓducit in b. qđ tñ est falsum: q2 in nullo instãti deus ꝑt
2 tot ꝓducere: qn possit tunc plures ꝓducere. ¶ Scðo q2 si tũc ista eẽt bona ɔ̃ñtia: eadem rõne hec eẽt bona: de9 põt nõ ꝓducere vnum angelũ in b. g̃ deus non ꝓducit vnum angelum in b. & per ɔ̃ñs hec etiã esset bona. deus põt non ꝓducẽ vnum angelum in b. & põt ꝓducere vnum angelũ in b. g̃ producit vnũ angelum in b. & non ꝓducit vnu3 angelum in b. sed ɔstat ꝙ ista non est bona: q2 antecedẽs est
E verũ & ɔ̃ñs iplicat ɔ̃dictionem. ¶ Tertio ꝙ ɔ̃ña nõ sit bona: p3 ex dĩia agẽtis liberi & agẽtis nãlis supra premissa. 3
9o meta. ¶ Hanc conclusionẽ tenere habẽt quicũq3 tenẽt deum potuisse producẽ creaturã aliquã ab eterno: & quicũq3 etiã3 tenẽt ꝙ possibile fuit angelum mereri in pmo instanti sui esse: de quibus suis locis videbit'. ¶ Sed ɔ̃ eam arguit quidam doctor tenẽs partẽ oppositam: & supponit vnum qđ dicit eẽ cõiter tam a theologis q̃3 a ꝓbo cõcessum. s. ꝙ per nullam potentiã ẽt diuinam põt fieri de pterito nõ preteritum: qn semp sit post verũ dicẽ ꝙ fuit pteritu3: quo supposito arguit sic. Hec mõ est vera. volũtas vult c. in instanti b. ponat' ꝙ ita sit. g̃ post b. semper hec erit vera. voluntas voluit c. in instanti b. imo & necessaria: q2 omnis ꝓpositio vera mere de pñti h3 aliquam de pterito necessariam: & p consequẽs sua opposita erit impossibilis. Ex quo sequit' ꝙ si ista modo sit vera in instanti b. per nullam potẽtiam põt vnq̃3 fieri ꝙ ipsa sit falsa in instãti b. & p ɔsequens: nec ꝙ ista sit vera in b. voluntas non vult c. in b. ¶ Secundo ad idem põt argui ex intẽtione magistri secundo sniarum dist. 35. vbi ait: sciendum est ꝙ lib. arbi. ad presens vel ad pteritum non refertur: sed ad futura contingentia. Quod eni est in pñti: determinatum est: nec. n. in potestate nostra est: vt tunc sit vel non sit quando est: potest. n. non esse vel aliud esse postea: sed non põt non esse: dum est vl' aliđ esse dum illud est quod est: sed in futuro an hoc sit vel illđ ad potestatẽ libe. arbi. spectat. Eandem sniam ponit venerabilissimus Hugo lib. pmo de sacra. ¶ Tertio si in istanti b. est volitio vel aliquid aliud: & possibil e est: ꝙ in eo instanti ipsa non sit: ponatur in esse: & tũc sequitur ꝙ in codẽ instanti sit & non sit: quod est impossibile. ¶ Quarto põt argui per istam propositionẽ phi omne quod est qñ est: necesse est esse. ¶ Pro solutione pdictorum pmitto ꝙ aliqd qđ est in aliquo instanti possit non esse in illo instãti (sic ꝙ propositio enuncians illud non esse possit eẽ vã in illo instanti) potest intelligi tripliciter. Uno modo ꝙ hoc sit possibile in sensu composito sic ꝙ in illo instanti ista res simul cum hoc ꝙ ipsa est non sit in illo instanti: & ꝙ tam propositio enũcians ipsam eẽ q̃3 ꝓpositio enũcians ipsam nõ eẽ coniũctim & simul in illo instanti sint vere: & iste sensus est vere impossibilis ꝓpter implicationẽ contradictiõis. ¶ Alio modo põt ɔcipi vel intelligi hoc eẽ possibile in sensu diuiso: & hoc adhuc dupl'r. Uno modo ꝙ aliqua res q̃ est i aliquo instanti dato possit iam posita in eẽ desinẽ eẽ & de esse trãsmutari in nõ eẽ in eodẽ dato instãti: & ꝙ ꝓpositio enũcians ipsam eẽ desinat eẽ vera: & de vera fiat falsa: sic ꝙ in illo instanti ipsa sit falsa: & eɔ̃ sua opposita desinat eẽ falsa & fiat vã: & ille sensus ẽt est ipossibilis: qm talis trãsmutatio &
D successio non est possibilis in instãti. ¶ Alio modo: ꝙ absolute & simpl'r possibile sit istam rem non tunc eẽ & nõ poni per suam causam in eẽ/ & ꝓpositionẽ enũciantẽ istã non eẽ esse in illo instãti verã. Et ille sensus verus ẽ: & nihil inconuenientis includit. ¶ Tũc ad rõnes. Ad pmã ɔcessa ꝑ
Ad pm nũc ista suppositione q̃uis oppositum aliqui & magni doctores tenuerint etiã3 theologi. Dico ꝙ si volũtas vult aliquid in instãti b. postea semp erit hec vera: volũtas voluit hoc in instãti b. ita ꝙ ista ɔ̃ña nũc est necĩa. voluntas vult hoc in b. g̃ post b. semp hec erit vã si formabit': volũtas voluit hoc in b. Sed dico: ꝙ añs est ɔtingẽs: & põt non esse veꝝ ẽt in instãti b. vt ꝓbatũ est: & si ponat' ipm nõ esse veꝝ in b. sicut est poſe iuxta 3m sensum pmissum ista voluntas voluit hoc in b. nõ erit vera post b. & per ɔ̃ñs nec necessaria nec ei9 opposita ipossis. Si tñ ponat' añs veru3 in b. q2 nõ est poſe ꝙ cũ hac suppositiõe ei9 oppositũ sit veꝝ in b. nec in p nec in 2o sensu: iõ nec post b. ista erit possis: voluntas nõ voluit B in b. Et vt dicit arguẽs per nullã potẽtia3

Ocham li bro p di sti. 38. & in. q. de pde.

p. 5. c. 22

Rñsio ad rões. Ocham vbi. s.

I poterit vnq̄ȝ fieri ꝙ ista sit falsa in.b.volūtas vult hoc ī b. sic.n.sequeret̄ ꝙ ipsa fuisset v̄a in b.⁊ adhuc fuissȝ falsa in b.⁊ per ꝯn̄s eius opposita ēt fuisset v̄a in b.qḋ est ipoſ'e. Et ita pȝ:ꝙ hec rō ꝓcedit ꝯ̈ p̄m sensuȝ ⁊ 2m:nō aūt ꝯ̈ 3m. Et re v̄a si dictus arguēs velit loq̄ ꝯsuēter ħ ipm̄ hēt tenē. Nā in 2°.s.qōli.q.6.tȝ ꝙ angelus potuit mereri ⁊ demereri in p̄ instāti. Et ad ħ ꝓbādū in q̄dā rōne assumit ꝙ angel⁹ potuit in p̄ instāti se libere ꝯformare recte rōni ⁊ nō ꝯformare. Et ifra in soluēdo q̄zdā obiectioneȝ que est ꝙ actus nō est iputabilis ad meritū vel demeritū.nisi fiat sciēter ⁊ cōtingēter:ita ꝙ possit oppositū elicere ꝯcedit vtrāq̄ȝ ꝯditionalē esse necessariā ad actū meritoriū:⁊ dicit ꝙ vtraq̄ȝ potest eē in instanti. Ex qb⁹ euidēter pȝ:ꝙ in illa.q.vult expresse ꝙ angelus in illo instāti quo se cōformauit recte rōni ⁊ habuit actū meritoriū (si ita fuit) potuit se nō ꝯformare tūc:⁊ hēre tūc actū demeritoriū ⁊ nō hēe demeritoriū: ¶ P. Ibidem dicit.ꝙ deliberatio:vel pfecta cognitio:aut

K syllus practicus reqsitus ad actū meritorium pōt esse nō solū in tp̄e ⁊ respectu act⁹ futuri:sed ēt in instāti:⁊ respectu actus qui elicit̄ in illo instāti:ex quo ēt pȝ:qḋ dictum est.

Ad 2m ¶ Ad 2m dōm.ꝙ itentio venerabilissimi Hugo.⁊ magistri directe vadit ꝯ̈ 2m sensum. Naȝ potestas nr̄i liberi arbitrij nō est respectu eius:qḋ fuit(vt.s.ꝑ nos fieri possit qḋ non fuerit)nec ēt respectu eiuȝ qḋ iam actu est:vt possimus facere ipm̄ qḋ actu est nō eē in ħ instāti in quo est:q̄zuis possemus face ipm̄ in futuro nō eē:sȝ nō vadit ꝯ̈ 3m sensuȝ:nec

Ad 3m ꝓcedit coꝝ itētio:sicut statim pȝ ꝯsiderāti. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ simpl'r ⁊ absolute loquēdo pōt poni iesse ꝙ ista volitio nō sit in illo instāti:q₂ pos'e est ꝙ eius cā non ꝓducat eam in illo instāti:⁊ si ponat̄ tūc oppositū:nec ponit̄ nec positū est:nec ipsa est in isto istāti:sicut nec ipam ꝓducit sua cā:⁊ sic nō sequit̄ ꝯ̈dictio:sequit̄ aūt si ipsa ponat̄ ineē ⁊ sil' cuȝ ħ eēt pos'e istā nō tūc eē:ita ꝙ hec ꝓpō enūcians istaȝ non eē:pōt esse tūc v̄a:qḋ ego nō dico. ¶ Ad 4m dico:ꝙ ista di

Ad 4m

L ctio qn̄:pōt stare in dicta ꝓpōne aduerbialiter vel coniunctional'r:ita ꝙ equalet huic coniunctioni:si. Nam vt dicit Boet.p̄ li.de syll'is hypotheticis:ita pōt fieri ꝯditionalis cum hac cōditione cum:sicut cū hac ꝯditione si. Unde ita est cōditionalis ista:cum homo est.aial est:sicut ista : si hō est.aial est.⁊ sunt eiusdē potestatis vt dicit:⁊ idē iudiciuȝ pōt esse de qn̄:sicut de cū. Si v̄o ly qn̄.stet ibi aduerbial'r vel ista ꝓpō sumet̄ in sensu cōposito:⁊ sic est v̄a. Naȝ ꝑ ipsam denotat̄ ꝙ hec sit necc̄ia. Omne qḋ est qn̄ est:est ⁊ ħ est verū:sȝ nō hēat aliquā singulareȝ necessariā p̄ter hāc de⁹ vel homo(demōstrato eo qḋ est deus)est qn̄ est. Nā quolibet alio demōstrato singularis quecūq̄ȝ est ꝯtingēs.v̄.ḡ. ista hoc demōstrato.pe.est qn̄ est:est ꝯtingēs. Naȝ Petro nō exn̄te ipsa est falsa:⁊ ita quelibet alia. Uel ista ꝓpositio sumit̄ in sensu diuiso. Et hoc adhuc dupl'r cōtingit:q₂ vel ipsa est tēporalis:⁊ tūc equalet huic copulatiue:oē quod

M est aliqn̄ est:⁊ oē tale tūc est necesse esse:⁊ sic ipsa est falsa: sicut ⁊ 2' ps huius copulatiue:q₂ nulla res p̄ter deū aliqn̄ est necesse eē. Uel pōt esse de tēporali extremo:⁊ tūc vel d̄ tēporali subiecto:⁊ sic totū hoc:oē qḋ est qn̄ est erit subm̄ ⁊ reliquū erit p̄dicatū:qḋ denotat̄ verificari de illo subto cum mō necessitatis:⁊ sic ēt est falsa:qḋ pȝ arguēdo sic:oē qḋ est qn̄ est:necesse est eē:sȝ Petrus est qn̄ est:ḡ Petrum nece est eē:minor est v̄a.ponat̄ ꝙ Pe.sit aliq̄s homo actu exn̄s:⁊ tn̄ ꝯclusio est falsa:vel pōt eē de tēporali p̄dicato: ⁊ tūc hoc tm̄ qḋ est erit subm̄ ⁊ reliquū p̄dicatuȝ:⁊ sic adhuc dico ꝙ est falsa:q̄zuis aliq̄ dicāt oppositum:sic arguē

Burle⁹ i logica ca° de ꝓpo.tēporali.

do. Omne qḋ est necesse vel de necessitate est qn̄ est:sȝ Petrus est.ḡ Petrus de necītate est qn̄ est.q̄ ꝯclusio est falsa: ⁊ idē iudiciū est si dicat̄. Omne qḋ est de necītate est qn̄ ē: q₂ tūc sequeret̄ ꝙ Petrus de necessitate eēt qn̄ est:⁊ pariter erit falsa. Cuius rō est:q₂ cum ista sit singularis habēs ꝓ subiecto nomē ꝓpriū p̄cise si ipsa est v̄a in sensu diuiso:ē

ēt v̄a in sensu ꝯposito:⁊ per ꝯn̄s hec erit necessaria. Petr⁹ est qn̄ est:sȝ constat ꝙ hoc est falsum. Nā posito ꝙ Pe. nō sit:sicut est possibile tunc ipsa erit falsa. Nam sequit̄ Pe.ē qn̄ est.ḡ Pe.est aliqn̄.⁊ vltra.ḡ Pe.ē.⁊ ꝯstat.ꝙ tūc ꝯn̄s est falsum.ḡ ⁊ an̄s. Et ideo dico:ꝙ si ista propositio:omne qḋ est ⁊c̄.sumat̄ in sensu diuiso:⁊ ly qn̄. stet aduerbialiter q̄uocūq̄ȝ accipiat̄ ipsa est falsa. Si v̄o ly qn̄.stet ꝯiūctionaliter mō p̄misso:sic dico ꝙ ista ꝓpositio pōt esse cōditionalis vel de ꝯditionato extremo. Si sit cōditionalis.tunc ly necesse pōt denotare ꝯiūnam eē necessariā : ⁊ tūc ꝓpositio est vera. Nam hec est necessaria:oē qḋ est si est est:vel sic. Si omne qḋ est est:ipm̄ est. Et pōt denotare necessitatem ꝯn̄tis:⁊ tūc denotat̄.ꝙ si aliqd est(qḋcunq̄ȝ sit illud)ꝙ ipsum de necessitate est. Et pȝ:ꝙ hoc sit falsum. Si v̄o sit de ꝯditionali subiecto:tūc etiam est falsa:q₂ denotat̄ per eam ꝙ de quocūq̄ȝ dr̄ hoc subm̄ conditionatuȝ est si est.dr̄ hoc predicatū est:cū mō necessitatis:qḋ est falsum. Nam vere dr̄ ꝙ Pe.est:si est.⁊ tn̄ hec est falsa. Pet. de necessitate est. N

Sed si predicatū sit cōditionale tunc ꝓpositio ē vera:qm̄ tūc eius subiectū est tm̄ hoc qḋ est. Et denotat̄ ꝙ de quocūq̄ȝ dr̄ est:dicat̄ mediante mō necessitatis est si est:⁊ hoc ē veꝝ. Unde quocūq̄ȝ qḋ est demonstrato:hec est vera:hoc demonstrato aliquo de necessitate est si est. Ex qua non sequitur.ergo hoc de necessitate est:sȝ est fallacia s̄m qd ad simpliciter. Et hoc est qḋ ph̄s dicit. Non enī idē est iquit: omne esse necessario quando est:⁊ simpliciter eē ex necessitate:⁊ accipit quādo est pro si est. Tūc applicando ad ꝓpositū dico:ꝙ q̄zuis volitio vel aliq̄ res ꝯtingens que est in aliquo instāti de necessitate sit in illo instanti:si est in illo instanti:nō tn̄ de necessitate est in illo instanti. ¶ Nunc respondeo ad rōnes ph̄i pro p̄ma sua ꝯclusione. Et cuȝ p̄mo arguit ꝙ si omnis affirmatio vel negatio est v̄a vl' falsa:omne necesse est eē vel necesse est nō eē.nego ꝯsequētiā. Et ad ꝓbationē cū dr̄.ꝙ si est verum dicere ꝙ qm̄ aliqd est album:necesse est illud esse album. Et eodē modo si verū est dicere:qm̄ aliqd erit album necesse est illḋ fore album. Dico ꝙ si ly nec̄e.notet necītatē ꝯn̄tis vtraq̄ȝ ꝓpō est falsa. Unde posito ꝙ Petr⁹ sit albus:veꝝ est dicē. Petr⁹ est albus:⁊ tn̄ nō est nec̄e Petrū eē albū. Si v̄o notet necessitatem ꝯn̄e ꝯcedo vtrāq̄ȝ:sȝ tūc non ꝓbat̄ ꝓpositū:q₂ lȝ ꝯn̄a ista sit necc̄ia:verū est dicē ꝙ Petr⁹ est albus.ḡ Petrus est albus.tn̄ tā an̄s q̄z ꝯn̄s simpl'r est ꝯtigēs. Et iō esto ꝙ ista sit v̄a Petr⁹ erit albus.adhuc Pe.poterit nō fore alb⁹:sic ēt ipsa poterit nō eē vera:⁊ pōt nūq̄ȝ fuisse v̄a. Cū ēt dicit̄ si affirmatio est vera ita ⁊c̄.ꝯcedo ⁊ nego aliam q̄ infert̄.ḡ nihil erit ad vtrūlibet. Nec valet probatio:q₂ nō dr̄ aliqd ad vtrūlibet:q₂ nō magis erit q̄z nō erit:aut eꝯ:sed q₂ non magis pōt eē q̄z nō eē nec eꝯ:seu q₂ ⁊ pōt esse ⁊ pōt nō eē: cū quo bn̄ stat ꝙ ipsum determinate erit:aut determinate nō erit. ¶ Ad 2am ꝓbationē cōcedo qm̄ de q̄lȝ coꝝ que facta sunt semp fuit veꝝ dicere:qm̄ erit:⁊ qn̄cūq̄ȝ ꝓpō fuissȝ formata fuisset vera:⁊ simpl'r de q̄libet eorum que futura sunt:veꝝ est dicere qm̄ erit:⁊ sic semp fuit ēt verū dicē:cuȝ hoc tn̄ stat ēt ꝙ que facta sūt ꝯtigēter fuerūt facta:⁊ ꝓpōnes enūciātes qm̄ erūt ꝯtingenter fuerūt vere:⁊ poterunt nunq̄ȝ fuisse vere:⁊ ea que erūt ꝯtigēter erūt ⁊ pn̄t nō fore:⁊ ipse ꝓpōnes pn̄t nūq̄ȝ fuisse vere. Unde vt pȝ:vtraq̄ȝ ꝓbatio.que tn̄ est vnica in virtute vertit̄ sup ħ ꝙ si ꝓpō d̄ futuro sit vera:⁊ fuerit vera:sit de necītate vera:⁊ nō possit non eē aut non fuisse v̄a:qḋ si veꝝ eēt vtiq̄ȝ ꝓbatio esset efficax:sȝ illud(vt supra ꝓbatū est)prorsus est falsum:⁊ iō ꝓbatio que exinde ꝓcedit nullius momēti existit. ¶ Ad 2am rōnem concedo ꝙ sicut res se hn̄t ad eē vel nō esse : sic orōnes ad veritatē vel falsitatem:sic.s.itelligendo ꝙ sicut res se hn̄t ad esse vl' nō eē in p̄senti:sic orōnes de p̄n̄ti enūciātes eas eē vel nō esse ad veritatē vel falsitatē:⁊ sicut se hn̄t ad fuisse in p̄terito vel nō fuisse:sic orōnes de preteri

O

Rn̄sio ad rōes ph̄i positas .ā. p̄ arti.

P

Q

Ad 2m ꝓbati.

Ad 2m rō.

A to ad veritatẽ vel falsitatẽ. Et sicut se hñt ad futurum esse vel nõ: sic ẽt orõnes de futuro ad veritatẽ vel falsitatem: ⁊ p3 ꝙ sic d3 itelligi ꝓpõ ⁊ alr̃ nõ h3 veritatẽ. Et tunc ad minorẽ dico. ꝙ sunt determinata ad futurũ esse vel nõ esse h est determinate erũt vel determinate nõ erũt: q̃uis cõtingẽter ⁊ nõ nec̃io. Et iõ simplr̃ orõnes tales de futuro sunt determinate ad veritatẽ ⁊ falsitatẽ q̃uis ↄtingenter. Uñ talis determinatio de iesse tñ: nõ tollit ↄtingentia3 futuri que ↄsistit in indeterminatiõe de possibili: q2.s. põt fore ⁊ põt non fore: ⁊ non in indeterminatione de inesse: qua.s. dicitur ꝙ neq3 erit neq3 nõ erit: q2 h est ipoẽ: ⁊ op3 alteru3 tñ determinate fore: ↄtingẽter tñ: q̃uis vtrũq3 eoꝝ sit nobis ignotũ: ⁊ iõ p3: ꝙ ista rõ est potius ad ꝓpositũ. ¶ Ad rõnes scd̃e ↄnis nõ op3 rñdere: q2 ↄclusio vera est ⁊ illam ↄcedo. ¶ Nũc ad rõnes illi⁹ doctoris ꝑ p° sua ↄne respondeo ⁊ premitto ꝙ ꝓpõnẽ esse imutabilr̃ verã: põt intelligi duplr̃. Uno mõ imutabilr̃.i. nec̃io ⁊ ineuitabilr̃ ⁊ nõ ↄtingẽter: in qua signatione ille aliq̃n vr̃ vti hoc vocabulo imutabiliter. Alio mõ imutabilr̃.i. ꝙ nõ possit eẽ falsa vel nõ vã postq̃ fuit vera: sic ꝙ sit aliquando veꝝ dicere hec nũc est falsa: ⁊ prius fuit vera: ⁊ sic nõ est aliud ꝓpõnẽ esse imutabilr̃ verã q̃ nõ posse mutari de veritate in falsitatẽ: vel magis ꝓp̃ie loquẽdo nõ posse eẽ prius verã ⁊ postea falsam. ¶ Hoc p̃misso dico: ꝙ illa sua p̃ma ꝓpõ in vtroq3 sensu est falsa. Na3 vt p3 ex 2° arti. quelibet talis ꝓpositio vera de futuro est ↄtingẽter vera: ⁊ põt fore ⁊ esse ⁊ fuisse nõ vera: ⁊ iõ nulla talis est imutabilr̃ vera in p̃mo sensu. Itẽ ꝓpõ talis vera põt esse falsa postq̃ fuit vera: ⁊ per cõsequens non est imutabilr̃ vera in 2° sensu. ¶ Tũc ad primam rõnẽ cum dicitur si põt mutari ne sit vera: aut in instanti in quo est vera aut in p̃cedẽti ⁊c̃. dico ꝙ aut intelligitur ꝙ possit mutari ne sit vera.i. ꝙ simplr̃ possit non esse verã aut ꝙ possit non esse vã postq̃ fuit vera: si p̃mo mõ dico ꝙ etiam in instanti in quo est vera: ⁊ in p̃cedẽti ⁊ in sequẽn. ¶ Et cum arguit̃ ↄtra p̃mũ ꝙ nõ: q2 tunc simul esset vã ⁊ nõ vera. nego ↄñiam. Nam q̃uis illa sit nũc vera antichristus erit: q2 tñ poẽ est antichrĩm non fore: poẽ est istã nõ esse verã nec vnq̃ fuisse: ⁊ si poneret̃ in esse ista nõ esset tñ nõ vera: s3 nec tunc nec antea vnq̃ fuisset vera. ¶ Et ꝑ idem p3 ad p̃mam ꝓbationem qua ꝓbat̃ ꝙ nõ in instanti p̃cedẽti. 2° võ ꝓbatio ⁊ ea simplr̃ que sequit̃ contra nõ vadunt s̄m p̃m sensum: sed s̄m 2m de mutari. in quo sensu 2° dico ꝙ talis ꝓpositio põt mutari de veritate in instanti in q res fiet: nõ aũt in aliquo p̃cedẽti. Et ad primam ꝓbationẽ ↄtra hoc (cum dĩ ꝙ ista veritas trãsit in p̃teritum) dico ꝙ ꝓbatio est ad ꝓpositum. Nam q2 trãsit in p̃teritum iõ nõ remanet vera: sed ex tunc illa de p̃terito est vã: ⁊ ipsa: quia enũciat futurũ qđ nõ est futurũ est falsa. Unde nũc ista est falsa ⁊ heretica. chĩs crucifiget̃: ⁊ tñ fuit vera anteq̃ crucifigeret̃. ¶ Ad 2m ꝓbatione3 dico: ꝙ ideo mutat̃: q2 suũ significatũ ponit̃ in esse ⁊ sit p̃ñs: nec amplius est futurũ: nec ex hoc ↄfirmat̃ in sua veritate: vt dictu3 est: ⁊ sic p3: ꝙ p̃ma eius rõ nõ valet. Dico vlterius ꝙ si valeret ꝓbaretur ꝙ nulla ꝓpositio de p̃nti est ↄtingens: s3 quelibet necessaria: qđ tamẽ est euidẽt̃ falsu3: ẽt s3 oẽs. ꝓbatio. sumo istã sedet pe. quã qlibet ↄcederet nõ esse necessariam: ⁊ ponat̃ ꝙ nũc p̃mo sit vera. ꝓbo h posito ꝙ sit imutabiliter vera: q2 si posset mutari: aut in istanti in quo est vera: ⁊ tunc simul esset vera ⁊ nõ vera: qđ est impossibile: aut in instanti alio precedẽte ⁊ hoc nõ: q2 ante non fuit vera: ⁊ nõ potest perdere veritatem anteq̃ hẽat illam: nec in instanti sequẽte: q2 tũc illa veritas trãsit in p̃teritum ⁊c̃. ergo cũ nõ inuenitur instans in quo possit mutari: ipsa est imutabilr̃ vã. ꝓbationes oẽs sunt sue: ⁊ tñ ↄclusio est falsa. ¶ Ad alia3 rõnem si distributio illa sit cõmunis pro oĩbus instantib⁹ p̃teritis ⁊ futuris: p3 ex dictis ꝙ minor est falsa. Si võ sit restricta ad instantia p̃cedentia instans factionis rei: ⁊ itel ligatur ꝙ sit imutabiliter.i. necessario vera: tunc maior est falsa: ⁊ p3 ex dictis: ⁊ ex 2° ⁊ 3° ↄne secundi articuli. secũda eius ꝓpositio est vera: nec ↄtra predicta: ideo ad ei⁹ rõnes nõ op3 respondere. ¶ Ad p̃mã rationem principalem: p3 ex dictis. Nam l3 contingens nõ sit determinatum determinatione de necessario: q2.s. de necessitate sit futurum: vl̃ de necessitate sit non futurum: quinimo sit indeterminatũ indeterminatione de necessario negatiue vel de possibili affirmatiue: vt supra dictum est: est tamen determinatu3 determinatione de inesse: q2.s. vel determinate erit: vel determinate non erit. Et ideo vna ꝓpositio de futuro est determinate vera: ⁊ altera determinate falsa: contingẽter tamẽ. ¶ Ad rationem secundam dico: ꝙ talis propositio est cõtingens: nec est idem apud me propositionẽ hanc vel istã esse determinate veram vel falsam: ⁊ eam esse necessaria3. ¶ Et quid sit respondendum ad vlteriorem processu3: p3 ex dictis. Unde sicut dicebatur: ꝙ ista omne quod est quã do est ⁊c̃. est tñ vera si sit conditionalis: ⁊ denotetur necessitas consequentie: aut si sit de conditionali predicato: qui forte modi mutuo conuertuntur: sic dico simpliciter ꝙ in altero tñ duorum sensuu3: vel in vtroq3 est vera. omne qđ est verum quando est verum de necessitate est verum: cu3 hoc tamen stat ꝙ simpliciter sit contingenter veru3 ⁊ hoc quo ad primam formam. ¶ Ad secundam etiam dico eodem modo: ꝙ omne quod est futurum quando est futurũ de necessitate est futurum: ⁊ cum hoc stat ꝙ simpliciter loquendo sit contingenter futurum. ¶ Ad tertiam dico: ꝙ in hac parte ph̃s deceptus est ⁊ turpiter ⁊ logice ⁊ phyfice errauit: vt patet ex dictis. Et virtualiter alibi suis dictis contradicit: sicut 4° meta. vt patet articulo secundo: ⁊ in libello de fortuna bona: vbi dicit deum videre futura: sicut patet in precedenti questione: ⁊ ideo non solum a nobis: sed a seipso in hac parte negandus est.

¶ Distinctionis. xxxviij. Q̃ó. ij.

CONsequenter circa eãdem mãm. Quero vtꝝ de⁹ sit p̃scius oĩum futuroꝝ. ¶ Et arguo ꝙ non. ꝑ. q2 si sic sequit̃ ꝙ oẽ futuꝝ nec̃io est futurum. ↄsequẽs est in toto falsum s̄m veritatẽ: q2 nihil est futurũ non efficiẽte vel coefficiẽte deo vt sit deus ãt nihil necessario efficit vl̃ coefficit. In sp̃ali quoq3 p3 eẽ falsum in actibus futuris volũtarijs homi3: q2 si necessario forent nec peccarẽt nec mererent̃: nullus dignus eẽt laude vel vituperio p̃mio vel supplicio: qđ dĩ legi ↄdicit: ⁊ totã humanã ↄuersationẽ perimit: nullus eñi p̃mium mereret̃ aut penã: ex eo ꝙ nõ libere agere ⁊ non agere põt. ↄña ꝓbat̃. ꝑ auctẽ Aug. 3° lib. de lib. ar. vbi ait. ꝙ alr̃ fieri non põt q̃ deus p̃sciuit. Et lib. 6° sup gen̄. ait ꝙ illud qđ deus p̃sciebat nec̃io futurũ erat. Et sic̃r Ansel. de ↄcor. dicit. ꝙ illud qđ deus p̃scit nec̃e est esse futurũ. ¶ 2° ꝓbat̃ rõne. q2 si aliqđ p̃scitũ posset nõ eẽ futurũ: tunc deus nõ cũcta p̃sciret: q2 p̃scia que certa nõ est vtiq3 nulla ẽ: vt dicit Aug. 3° de li. ar. ¶ 3° ꝓbat̃ eadẽ ↄña. Nam sequit̃. deus p̃scit Pe. peccatuꝝ in a. sit a. dico crastina. g̃ Pe. peccabit in a. ⁊ huius ↄñe añs est necessariũ. g̃ ⁊ ↄñs. ⁊ sic hec est necessaria. Pe. peccabit in a. g̃ Pe. necessario peccabit in a. P̃ria aũt ↄña p3. sed ꝙ ei⁹ añs sit necessariu3 p3: tum q2 p̃scia dei si qua est est deus: q tum q2 sequit̃ de⁹ p̃scit Petrũ peccaturũ in a. g̃ deus p̃sciuit Petrũ peccaturũ in a. ⁊ econuerso: s3 deus p̃sciuit ⁊c̃. g̃ deus p̃scit Pe. peccatuꝝ in a. supposito ꝙ a. sit dico futura. v.g̃. crastina. Et vtraq3 ↄña p3: q2 cum q̃diu res est p̃cise futura nulla mutatio facta sit circa illam: ⁊ iõ nulla etiam possit esse facta mutatio ipoẽ est qn q̃diu est futura: si semel deus prescit semp p̃sciat: s3 hec est simplr̃ necessaria: si est vã. deus p̃sciuit Petrũ peccaturũ in a. cũ sit affirmatiua de p̃terito. g̃ ⁊ ista ↄña ad eã. deus p̃scit ⁊c̃. est simplr̃ nec̃aria. ¶ Et ex

Margin notes (left column): Ad rões Aureo. vbi.s. — B — C — Ad p̃m — Ad 2m — D

Margin notes (right column): Ad p̃m prin̄c in p̃n.q. — Ad 2m — E — Ad 3m — T.c.17 — B — F — Cap. 4. Cap. 22. C.1.2.4 2° ꝓbõ. D — Cap. 6° 3° ꝓbõ.

I B pōt formari argumētū qd vr̄ multis q̄si isolubile:qr cū
q ad aliqd añs sequit̄ in ꝯña simplr̄ necessaria aliqd cōse
quēs:in cuius potestate nō est ipedire añs in ei⁹ ptate nō
est ipedire ꝯñs. B pꝫ:qꝛ aliogn posset impedire ꝯsequens
nō ipediēdo añs:ꝛ sic esset poſſe q añs eēt vex ꝯñte existē
te falso. qd nō ꝯtingit:cū illud dicat̄ añs ad aliud:qd non
pōt esse vex:nisi illud aliud sit sil' vex: sꝫ ad illō añs deus
pſciuit Petrū peccatux in a. sequr illud ꝯsequēs Pe. pec
cabit in a. vt pbatū est:ꝛ nō est in potestate Pe. ipedire an
tecedēs:tū qꝛ est necūx:vt pbatū est:tū qꝛ ab eterno fuit
verū:ꝛ oē eternū est imutabile. ḡ in ptāte Pe. nō est ipedi
4° pbō. re ꝯsequēs:ꝛ p ꝯñs nō libere:sed necīario peccabit. ℭ 4°
pbat̄ eadē ꝯña:qꝛ sequit̄ deus pſcit b. ḡ b. erit. Et vltra se
quit̄ b. erit. ḡ necīo erit:ꝛ p ꝯsequens sequit̄. deus pſcit b.
ḡ b. necīo erit. vltima ꝯsequētia sꝫ pillā regulā. qcqd seq/
tur ad ꝯñs. sequit̄ ad añs. Et p⁹ ꝯña clara est ꝛ pbata pri
us:sꝫ 2ᵃ pbat̄:qꝛ si nō sequit̄. ḡ cū añte poterit stare oppo/
situm ꝯñtis:ꝛ sic iste erūt cōplones b. erit:b. pōt nō fore:ꝛ
R ponat̄ q sint simul vere:ꝛ qꝛ oē poſſe pōt poni incē:ponat̄
q b. nō erit:sꝫ hec ꝯdicit pme q dicit b. erit. ḡ oppositum
ꝯñtis repugnat añti. Et p ꝯsequens pma ꝯña fuit bona.
2ᵐ pnᶜ ℭ 2° pncipalr̄ ad. q. arguo sic. si deus est pſcius futuroꝝ
aut h est:qꝛ futura imediate repſentant̄ in ei⁹ eēntia tanq̄
in spē. vel medio cognoscēdi:aut dei notitia:aut qꝛ deter/
minate nouit determinationē cārū a qbus depēdent ipſa
futura. pᵐ nō pōt dici:qꝛ qcquid dei eēntia repſentat:vel
vt spēs:vel vt notitia nālr repſentat nō minus q̄ spēs vel
notitia creata:ꝛ p ꝯñs:sicut ipoſſe est q aliquis hēat visio
nē albedinis:ꝛ non videat albedinem:aut intueat̄ spēm al
bedinis quā hꝫ in aīa:inqꝫtū spēs est ꝛ imago:ꝛ nō cogno
scat albedinē:sic erit ipoſſe q deus hēat notitiā suā ꝛ co/
gnoscat suā essentiā oi mō quo est cognoscibilis:qn cogno
scat oē futurū esse futurū:sꝫ ipoſſe est cognoscere deum ali
R qd esse futurū:qn illud erit:ḡ ipoſſe est aliqd futurū nō fo/
re:qd est falsum. Nec pōt dici 2ᵐ:qꝛ quedam futura depē/
dent a ꝯtingēti determinatione volūtatis create:sꝫ nō mi/
nus appet ipoſſe pcognoscere determinationē futurā volū
3ᵐ tatis create q̄ ipm futurꝝ. ḡ ꝛc. ℭ 3° qꝛ aut deus pſcit futu
ra:qꝛ illa futura sunt:aut iō illa sunt futura:qꝛ deus pſcit
illa:pmum non pōt dici:qꝛ tūc ipse res future eēnt cāe pre
scie dei:qd est ipoſſe:nec 2ᵐ qꝛ tunc pſcientia dei esset causa
rerum vt essent future:ꝛ per ꝯñs:ideo qs bonam vel ma/
lam volūtatē habebit:qꝛ deus prescit eum bonā vel malā
volūtatem habitux. hoc aūt est falsum:qꝛ tūc non sibi eēt
imputandum q bene vel male vellet.

Cap. 9°. **Ad oppositū** argr̄ p Aug. 5° d ci. di. vbi iux̄ pnᵐ
ait ꝯ Ciceronē:q ꝯfiteri esse deū ꝛ
negare eē pſciū futuroꝝ apertissima isania est. Et iux̄ finē di
cti capli ait. q. n. nō est pſci⁹ oium futuroꝝ nō ē vtiq̄ de⁹.

In hac. q. erūt articuli tres. Nā p videbit̄ d q̄sito.
2° de mō q de⁹ cognoscit futura. 3° vtrū
M cū pſcia dei stet q futura sint ꝯtingēter futura.

pᵒ artic. **Quantū** ad pᵐ pmitto q futuroꝝ qdam sūt icōple/
xe significabilia:ꝛ talia sunt oēs entitates
poſſe: eē:que aliqn actu erūt:qdā vo sunt sigñabilia ꝯple
xe tm̄. i. per enūciatiōes: vel aliq equalētia enūciatiōib⁹.
ℭ Primo mō dicim⁹ q antichɼs est futurus:ꝛ q volitio
mea quā cras habebo est futura. Nā ista entitas poſſis q̄
sigñat̄ per h nomē antichɼs aliqn erit. Et eodē modo vo
litio mea crastina. 2° mō dicim⁹ q futux est. q chɼs appa
rebit in nubib⁹:ꝛ q ipse iudicet mūdū:q celū nō moueat/
tur:ꝛ silia que sigñant̄ per veras enūciatiōes de futuro af
firmatiuas vel negatiuas:vt in pcedēti qōne dcm̄ est:ꝛ vt
in sequētib⁹ paucioib⁹ terminis vtar:ꝛ qd dicet itelliga
tur. p⁹ futura vocent̄ res future:ꝛ alia enūciabilia futura.
ℭ Hoc pmisso pono duas ꝯnes ad istū articulū. p⁹ est. q
deus est pſcius oium rerū futurarū. 2ᵃ q est pſcius oium
enūciabiliū futuroꝝ. ℭ Primā ꝯnem pbo p rōne sic. deus N
distincte cognoscit oēs res poſſes. ḡ pſcit oēs res futuras. p⁹ ꝯ.
ꝯña pꝫ:qꝛ ois res futura est poſſis distinguendo futurū ꝯ
pñs vt nūc loquimur de futuris:ꝛ pſcire nō est aliud q̄ eui
dēter cognoscere futura. Añs pbat̄ ex eo qd di. 35. pbatū
est:nihil posse in mūdo pduci nō pducēte vel cōproducen
te deo libere ꝛ ꝯtingēter:ꝛ p ꝯñs eo nō cognoscēte illō. dū
est poſſe. imo certe ꝛ qdlibet eiusdē rōnis: aliogn nō plus
vnū determinate pduceret q̄ aliō. Et hāc rōnē satis innuit
Aug. 5° sup geñ. ad lrāꝫ. volēs pbare deū pcognouisse cū Cap. 15.
cta creata iductis qbusdā auctib⁹ scripture ait. ℭ His ita
q hꝫ testimonijs. pbat̄. q hec oia prius q̄ fieret erant in
notitia faciētis ꝛ sequit̄. q̄q̄ sufficere dēat:vt qsq nouerit
vel credat q deus hec oia fecerit:nō. n. opinor eū tā excor
dēr vt deū que nō nouerat fecisse arbitretur. Et infra qūo in Cap. 28
quit ea faceret q̄ sibi nota nō erāt:nō. n. qcq̄ fecit ignorās
Ubi pꝫ:q ex hoc q deus fecit oia pbat̄ q oia facta preco
gnouit. Et certe pari rōne oia factibilia pcognoscit. Hoc O
idē pbat̄ auctoritate eiusdē de fi. ad pe. Firmissime tene ꝛ Cap. 33
nullatenus dubites deo icōmutabili nō solum pſentia ꝛ p
terita:sed ēt futura oia incōmutabiliter eē notissima. Cui
di deus qui occultoꝝ es cognitor:qui scis oia anteq̄ fiāt.
Et. 15. de tri. dicit. q sapientie dei pterita ꝛ futura:cū pñti Cap. 7.
bus sūt cuncta pñtia ꝛ vno ꝯceptu simul pſto sūt vniuer/
sa. ℭ Ad hoc ēt est auctoritas Ecclesie. vbi legit̄. dñe eni Cap. 23
anteq̄ crearent̄ oia sunt cognita. sic ꝛ post perfectū respi
cit oia. ℭ 2ᵐ ꝯclusionē pbo etiā rōne sic:deus pſcit multa 2ᵃ ꝯ
enūciabilia futura ꝯtingēter. ḡ pſcit oia enunciabilia futu
ra. ꝯña pꝫ:qꝛ si est possibile aliq taliū eſſe pſcita possibile
est ēt quelibet:supposito q deus possit sil' īfinita scire: sic
necessario ꝯiunctē. ex eo q oēs res possibiles distincte co
gnouit:vt pbatū est:ꝛ ille sunt īfinite. Antecedēs pbatur
qꝛ cū deus pfecte se cognoscit qcqd vult se facturꝝ cogno/ P
scit se velle illud factuꝝ. Et p ꝯsequēs cū ipse bene sciat q
ei⁹ voluntas ipediri nō pōt sequit̄ q cognoscat q ipse fa
ciet qcqd vult se facturū. ℭ Hoc ēt pbat̄ per Augu. 15. de Cap. 13
tri. vbi allegās vbū saluatoris Mat. 6°. Nouit verbū dei Cap. 6
pr̄ noster quid vobis necīum sit anteq̄ petatis ab eo:nec
ista ex aliquo tpe cognouit:vt nosset:sed futura oia tēpo
ralia atq̄ in eis etiam qd:ꝛ qñ ab illo petituri fueramus:
ꝛ quos ꝛ de qb⁹ reb⁹ vel exauditurus vel nō exauditur⁹
eēt sine initio ante pſciuit. Et 5° de ci. dei in fine dicit q p̄ Cap. 10
ces valēt ad ea impetrāda que se petentib⁹ ꝯcessurum eē
presciuit. Item de fi. ad pe. firmissime tene ꝛc. trinitatem Cap. 31
deum ante oia secula scire qbus esset per fidē grāꝫ largitu
rus ꝛc. In qb⁹ oīb⁹ pꝫ:q oia quot deus dī pſcire sūt futu
ra enūciabilia. Itē Boe. in li. 5° de cōso. oia alia deum asse
rit cognoscere. d. que sint que fuerint:veniātq vno mētis Q
cernit in ictu. Et iuxta finē libri. oē nāq futurū diuinus p
currit intuitus. Et paulo post. manet spectator cunctorū
pſcius deus. ℭ Ad hoc ēt est auctas scripture Joā. 6° vbi Cap. 6.
scribit̄. Sciebat. n. ab initio Jesus q eēnt credētes ꝛ quis
traditurus eēt eū. Et eiusdē infra. q ipse erat sciēs omnia Cap. 18
que ventura erāt sup eum. ℭ D. Si h neget̄ sequit̄ q nul
la que deus per seipm:vel per angelos aut pphetas in no
uo vel veteri testamēto futura pdixit:ipse pſciuit: vel non
vera pnūciauit:vel si vera:non ex scia quā de eis hēret:sꝫ
casualiter tm̄:qd ipium est opinari. Et pter hoc beatus
Aug. 5° de ciui. dei. dicit q nephas est negare deum esse p Cap. 10
scium futuroꝝ. Et lib. p ꝯtra Maximū. nōne deus omni/ Cap. 10
um est pſcius futuroꝝ qs hoc negabit insanus. Ex predi Aureo.
ctis pꝫ manifeste q nec vera nec cōsona dictis sanctorum di. 39. q.
ꝛ scripture est illa opinio illius doctoris q dicit q ista est j. arti. j.
falsa:deus scit q aliqd est futurū vel q aliqd erit:ꝛ ista. p. j. ꝛ ar
deus scit q antichristus erit:ꝛ similes omnes qb⁹ sigñat̄ ti. 3. pro
deū determinate scire aliq futura. Cui⁹ rō est:qꝛ nulla tal' po. 2.
ppositio de futuro est determinate vera:ꝛ per ꝯñs nec ab

A aliquo scita: cũ scia sit tm̃ veroꝝ. ¶ Et dicit iteꝝ. ꝙ ista est
ipropria deus scit qd est futuꝝ vel vẽturũ: q2 nihil deter/
minate est futuꝝ vel ventuꝝ: sed tm̃ sub disiunctione hoc
vel illud. Et hoc vtriqꝫ deus scit. s. hoc vel illud affirmatio
vel negatio est ventura: sed determinate nescit ꝙ affirma/
tio sit vẽtura: q2 nec est vẽtura determinate: deus aũt scire
nõ põt qd non est: alias sciret falsum. hec ipse. Cõstat autẽ
ꝙ hoc qd dicit primo. s. hanc esse falsam. deus scit quid est
futurũ: aut deus scit ꝙ hoc puta antichristus vel iudiciuꝫ
generale est futurũ. expresse ꝯdicit auctoritatibus iam ad
ductis: nec indiget declaratione. Motiuũ autẽ suum nul
lum est: ⁊ super falso fundatᷣ: vt pꝫ in q̃one p̄cedẽti. Scđm
etiã dictum. s. ꝙ nihil est determinate futurum: sed tm̃ sub
disiunctione: nullum est: q2 nõ minus est aliqd (eoꝛuꝫ que
non sunt) futurũ: q̃ꝫ aliquid qd nunc est: prius q̃ꝫ esset fuit
futurum: sed constat ꝙ omne qd nunc est factum prius q̃ꝫ
fieret aut eẽt fuit futurũ. Vñ Boe. 5° de cõso. nullum inqt
arbitroꝛ esse dictuꝝ ꝙ que nũc fiunt: anteq̃ꝫ fierẽt euentu
B ra nõ fuerint. ergo ⁊c̃. ¶ P. Si nihil est determinate futu
rum: g̃ ois singularis propositio enuntians aliqd esse de/
terminate futurũ est falsa: qd est cõtra eum. ¶ P. Contra
eum sunt rõnes facte in p̄cedenti q̃one pro p̄ma ꝯne secun
di arti. Quod v̄o tertio dicit. ꝙ deus scit sub disiunctione
hoc vel illud esse futurum: ⁊ si veꝝ sit: tñ nõ sufficit: qm̃ ⁊
ego etiam certissime scio ⁊ sic deus nõ plus sciret: qd esset
futurum q̃ꝫ ego: aut alius quilibet: qd nefas ⁊ impium est
dicere vel sentire. ¶ Unde ꝯtra dictum hoc directe arguit
Boe. 5° de ꝯso. prosa tertia: que est inquit: hec p̄sciẽtia aut
nihil certum: nihil stabile cõprehẽdit: aut quid hoc refert
i. differt vaticinio illo ridiculo tyresie: qcqd dicaꝫ aut erit
aut nõ erit: qd etiaꝫ diuina prouidẽtia: humana opinione
prestiterit si vti homines icerta iudicat: quoꝛum est incer/
tus euẽtus. Opinio ergo ista tenẽda non est pp quã tantũ
modo predictarum conclusionum p̄bationibus aliquãtu
lum volui insistere. Nam apud alios catholicos nullate/
C nus vertunt̃ in dubium. ⁊ hec de primo articulo.

2° arti. Quantũ ad 2m arti. vꝫ q̃uo ꝯtingẽtia futura v̄a cer/
titudinalr̃ cognoscunt̃ a deo. Est sciẽdũ ꝙ
difficultas in h̃ maxime est de enũtiationib⁹ ꝯtingẽtibus
futuris. Nã esto ꝙ deus cognoscat Petrũ po'eꝫ ⁊ albedi
nẽ po'em: adhuc cũ po'e sit Petrũ foꝛe albũ: ⁊ po'e sit ẽt
ip̃m nõ foꝛe albũ: difficile est videre quo m̃o de⁹ certitudi
nalr̃ nouit: ꝙ determinate Petr⁹ erit albus: vel ꝙ nõ erit.
¶ Et q̃ꝫtũ ad h̃ dixerũt aliq ꝙ deus hꝫ penes se ideas: q̃
qdẽ nõ solũ rep̄sentant simplices terminos: sed ẽt comple
xiones terminoꝝ cũ oibus circũstãtijs tẽpoꝛis ⁊ loci. Vñ
deus hñs penes se ideas antichri ⁊ istãtis futuri: ⁊ tẽpli ⁊
sessiõis nouit p eas determinate ꝙ antichr̃s in tali instãti
Scot. ꝯ sedebit in tẽplo tanq̃ꝫ ipse sit deus. ¶ Cõtra istã opinionẽ
istã opi. arguit doctoꝛ vnus p qdẽ: q2 rõnes cognoscẽdi terminos
p̄. sen. di alicui⁹ cõplexi nõ sufficienter cãnt notitiã illius: nisi illud
stin. 38. sit natũ cognosci ex terminis: sed cõplexum ꝯtingẽs nõ est
D natũ cognosci ex terminis: q2 tũc nõ solum eẽt neccũn: sed
ẽt imediatũ: g̃ tales rõnes vel idee nõ sufficiunt ad cogno
2m scẽdũ h̃ cõplexa. ¶ 2° q2 eodem mõ sunt idee possum nõ
futuroꝝ: sicut futuroꝝ: g̃ idea futuri nõ rep̄ntat ip̃m deter
3m minate futurũ magis: q̃ꝫ idea possis nõ futuri. ¶ 3° q2 non
magis idea futuri rep̄ntat ponẽdo ip̃m esse in h̃ nũc q̃ꝫ in
Aureo. illo. ¶ Alius aũt dicit has rõnes nõ esse efficaces ꝯ istam
di. 38. q. opinionẽ: q̃ꝫuis ipsa in se falsa sit. ¶ Unde dicit. ꝙ ad p̄mã
p̄°. ar. p rõnẽ illi dicerẽt ꝙ complexio terminoꝝ futura est aliquid
ppo. 3. aliud a terminis pp qd hꝫ p̄priã ideam in deo vltra ideas
simpliciũ terminoꝝ: ⁊ sic per ideam h̃ illa futura cõple/
xio certitudinalr̃ cognoscit̃. ¶ Ad 2m dicerẽt. ꝙ q2 fiẽda
futura sunt: idcirco est in deo idea rep̄sentãs cõplexioneꝫ
pro illo tunc quo fierẽt. Et silr̃ dicerẽt ad tertium. ¶ Sed
ꝯ Aure. ista defensio nulla est. Nam cuꝫ dĩ. ꝙ cõplexio est aliquid

aliud a terminis habẽs p̄priam ideã in deo: si ad p̄positũ E
debeat sumi: cũ nõ solũ ipsoꝝ terminoꝝ vocaliũ vel men/
taliũ aut alioꝝ que sunt signa rerũ ponant̃ idee: sed ipsaꝝ
reꝝ per h̃ terminos significatiuaꝝ s̃m opinioneꝫ istam:
opꝫ ꝙ intelligat̃ ꝙ ista cõplexio terminoꝛũ sit aliqd in re
extra significatum per copulam verbalem distinctuꝫ a re
bus per terminos simplices p̄põnis sign̄antis: habens p
priam ideam in deo: sic aũt intelligendo hoc dcm̃ est peni
tus falsum: qd pꝫ tam auctoritate phi p̄ perihermenias.
Ubi ait. ꝙ ip̃m est si purũ dixeris nihil est. i. nihil s̃m se si/
gnificat: sed est purũ syncathegoꝛeuma. Itẽ 6° meta. dicit T. c. 8.
ꝙ ens qd est in affirmatione ⁊ negatione est passio mẽtis:
⁊ nullam nãm extra sign̄at p̄ter ens qd est qd aut q̃ꝫtum
aut q̃le ⁊c̃. qd tñ falsum esset cum qdlibet qd aut q̃ꝫtũ ⁊c̃.
significet̃ per simplices terminos p̄dicamẽtales. Et ibi di
cit ex qbus componitur affirmatio ⁊ negatio. ¶ P. Hoc 2m
iprobat̃ per rõnẽ. Nã sumo istam deus est creatoꝛ. si ly est
significet aliq̃ꝫ entitatem aliã a significatis per terminos.
puta per subm ⁊ p̄dicatũ huius p̄põnis: cum subm signi/ F
ficet deitatẽ: ⁊ p̄dicatũ q̃ꝫlibet creaturã: lꝫ nõ semp suppo
nat pro q̃libet: opoꝛtebit ꝙ ly est. significet aliquã entita/
tẽ: que nec est deus nec creatura: qd est impossibile. ¶ P. 3m
Qua rõne cõplexio vnius p̄põnis sign̄at h̃ entitateꝫ: ea
dẽ rõne ⁊ cuiuslibet: ⁊ sic cõplexio hui⁹. deus est deus si/
gnificabit vnam entitatẽ que nõ est deus. ¶ Itẽ cõplexio
huius. deus nõ est lapis. ⁊ huius. chimera nõ est ens: ⁊ cu
iuslibet alterius negatiue habebit suam talem aliquã en/
titatẽ: qd est nimis mirabile. ¶ P. Cuꝫ q̃libet entitas pos 4m
sit significari aliq̃ termino q possit p illa etiã supponere in
aliqua p̄põne cuius sit subm: sit a. nomẽ entitatis significa
te per copulam huius p̄põnis soꝛtes sedet. ⁊ formet̃ ista
p̄positio a. est ens. vel a. est p̄ductuꝫ. aut aliq̃ alia: pari rõ
ne copula isti⁹ p̄põnis cui⁹ est subm a. sic significabit aliã
G entitatẽ: ⁊ tũc de illa poterit aliquid enũtiari: ⁊ copula ẽt
istius enũtiatiõis significabit aliã. Et sic vel opoꝛtebit cõ/
cedere ꝙ ad cuiuslibet p̄positiõis formationẽ fiat vna no
ua entitas extra aiam distincta a p̄põne: ⁊ alijs p̄existenti
bus rebus: vel ꝙ in q̃lꝫ sunt actu ĩfinite tales: quoꝝ vtrũ/
qꝫ nimis est patẽter absurdũ. ¶ P. Scđm istam viã r̃ndẽ 5m
di: ad nullius cõplexi notitiã sufficeret noscere res ipoꝛta
tas p terminos: ⁊ sic nullus (q̃ꝫtũcũqꝫ ituitiue ⁊ clare vi/
dens Petrũ ⁊ ei⁹ albedinẽ) posset cognoscere ꝙ Petrus ẽ
albus: nisi cognosceret entitatẽ q̃ꝫdam aliã impoꝛtatã per
est. ego aũt experioꝛ ꝙ nullã talẽ cognosco: ⁊ puto ꝙ mul
ti tam itelligẽtes q̃ꝫ ẽt rustici nõ cognoscũt tales entitates
q tñ cognoscũt ꝙ Petrus est albus: ⁊ silia enũtiabilia cõ/
tingẽtia. ¶ P. Si deus cognoscat ꝙ antichristus sedebit 6m
in tẽplo p tp̃e a. ex eo ꝙ hꝫ ideas ⁊ terminoꝝ ⁊ cõpl'onis
hui⁹ enũtiabilis: cũ sit possibile ꝙ antichrist⁹ curret p tp̃e
a. p vnicũ instãs: ⁊ nõ sedebit tũc in tẽplo: ⁊ p ꝯñs hoc sit
p̄cognoscibile a deo. sequit̃ ꝙ si antichristus tũc curreret:
vel aliq̃ idea eẽt in deo que nũc nõ est in deo: qd est sacrile H
gum dicere: vel deus simul hꝫ ideam vtriusqꝫ cõplexionis
⁊ terminoꝝ eoꝛũdem: ac per hoc s̃m istam viam simul co
gnoscit ꝙ ipse tũc curret ⁊ sedebit: qd est falsum. Et p idẽ
pꝫ: ꝙ solutio ad secũdã nõ põt stare: q2 qdlibet po'e nõ fu
turũ põt esse futurum. Nã qdlibet tale deus posset facere
qñ sibi placeret: ⁊ per ꝯñs qdlibet tale põt habere ideam
rep̄sentantẽ ipsum: pro aliq̃ tẽpoꝛe futuruꝫ: ⁊ si sic. ergo
hꝫ eam: vel noua idea esset possibilis in deo: ⁊ sic pꝫ: ꝙ ta
les sol'ones nõ sufficiũt contra ratiões istas. Siue tamen
ratiões iste simplr̃ sint efficaces ꝯtra opinionẽ siue nõ ipsa
opinio in se stare nõ põt pro eo ꝙ ponit ideas esse intelle/
ctui diuino media: vel rõnes cognoscendi creaturas: cum
tamẽ nullum tale mediũ sit ponendum: vt pꝫ supra distin
ctione trigesimaqnta. ¶ Primus g̃ doctoꝛ iuxta p̄priam Scotus
sniam respõdet ad articulum istũ dicẽs hoc posse poni du vbi. s.

g plicer. Uno mõ q̄ itellectus diuinus vidẽdo determina-
tionem volũtatis diuine videt illud fore p̱ a. q2 illa volun
tas determinat illud fore pro a. scit. n. illam voluntatem es
se inmutabilem ⁊ nõ impedibilez. Uel aliter (q2 ista via vr̃
ponere quẽdam discursum in intellectu diuino: q̄si ex itui-
tione determinationis voluntatis ⁊ imutabilitatis ei⁹ cõ
cludat hoc fore) põt poni q̄ intellectus diuinus aut offert
simplicia: quorum vnio est ɔtingẽs in re: aut si complexio
nem offert: offert eam sic̃ neutram: ⁊ volũtas eligẽs vnaz
ptẽ. s. ɔiunctionẽ istoꝝ pro aliquo nũc in re: facit illud esse
determinate veꝝ: hoc erit p̱ a. hoc aũt exñte determinate
veꝝ: essentia est rõ cognoscendi diuino intellectui illud ve
rum. Ita q̄ vt subdit in p̱mo instanti quo talia complexa
ɔtingentia offerunẽ per intellectum: nõ sunt vera: q2 nihil
est tunc per qd̃ habeant veritatem determinatã: posita ãt
determinatione voluntatis diuine iam sunt vera in illo 2°
k instanti: ⁊ tunc sunt cognita: ⁊ fuissent etiã cognita in p̱mo
ꝯ Scot⁹ vbi. s. instanti: si tunc fuissent vera. ¶ Sed iste modus dicendi:
sicut ⁊ p̱mus deficit in hoc: q̄ ponit aliquid esse mediũ: ⁊
2m ratio cognoscendi intellectu diuino. ¶ P. Ultra hoc defi-
cit: q2 talia instãtia ⁊ prioritatez ⁊ posteriorẽ ponit in deo
que s3 veritatem nullo modo possunt poni: vt supra disti
3m ctione nona p̱batum est. ¶ P. Impo'e est q̄ p̱ aliq̄ istãti
talis complexio de futuro sit neutra. alias p̱ tũc dareẽ me
4m dium in ɔdictiõe. ¶ P. Cõcesso tali p̱cessu intellect⁹ ⁊ vo
luntatis dei circa futura q̄uis ex hoc forte pateret: q̄liter
deus determiate cognoscit futura fiẽda ab eo solo: aut ab
eo ⁊ cã creata nãlr̃ cãnte: nõ tñ sic põt hẽri q̄ certe cogno
scat futura depẽdẽtia a ɔtingenti libertate volũtatis crea
te. Quia sic̃ arguit vnus alius ꝯ istũ: aut determinationez
Ocbã p̱ sen. dist. 38. volũtatis diuine circa futurã exñtiam ɔtingẽtis dependẽ
tis a libertate volũtatis create necessario sequiẽ determi-
natio volũtatis create circa idez aut nõ: si sic. g̃ ita natura
liter agit volũtas creata: sicut q̄cũq3 cã nãlis: q2 sic̃ volun
tate diuina exñte determinata ad vnũ oppositoꝝ nõ est in
l potestate rei nãlis non coagere: ⁊ ipsa nõ determinata nõ
coagit cã nãlis: ita volũtate diuina exñte determinata re-
spectu alicui⁹ act⁹ p̱ducibilis a volũtate creata: voluntas
nõ põt libere nõ coagẽ: ⁊ h̃ ãt ẽ fl̃m: q2 tũc nullus ei⁹ act⁹
eẽt sibi iputãdus. Si v̉o determinationẽ volũtatis diuine
nõ necessario seqẽ determiatio volũtatis create: tũc ad sciẽ-
dũ: vtꝝ effectus poneẽ vel nõ poneẽ: nõ sufficit nosse deter
minationẽ volũtatis diuine: s3 op3 nosse cũ h̃ determiatio
nẽ volũtatis create: q̄ vt p3 ex dictis nõ cognosciẽ p̱ deter
minationẽ volũtatis diuine: ⁊ p̱ ɔñs p̱ talẽ determiationẽ
nõ appet q̄ deus hẽat certã notitiã oĩuz futuroꝝ. ¶ Aliã
rõnez facit ibidẽ Ocbã ꝯ Scotũ: q̄ ẽt aliq̄ mõ est ꝯ funda-
mentũ p̱batiõis ɔñis scd̃e p̱cedẽtis articuli. Arguit. n. sic
qñ aliqd determinaẽ ɔtingenter ita q̄ po'e est ip̃m nunq̄3
fuisse determinatũ p̱ talẽ d̃termiationẽ: nõ põt h̃ri euiden-
m tia certa ⁊ ifallibilis: s3 volũtas diuina ita d̃termiaẽ q̄ ad
huc po'e est ipaz nunq̄3 fuisse d̃terminatã. g̃ p̱ ei⁹ d̃termia
tionẽ nõ põt h̃ri certa notitia. ¶ Hec rõ nõ valet: qm̃ ma-
ior est falsa: q2 ista politas ad nũq̄3 fuisse determinatuz: nõ
tollit certitudinẽ p̱scie: dũmõ ponaẽ actualr̃ d̃terminatio
⁊ necessaria ɔña effect⁹ in futuro ad dictã determinatiõez
⁊ notitia p̱fecta talis ɔñe. q̄ oĩa ɔcurrũt in p̱posito: sed so
lũ arguit q̄ po'e est illõ tale nõ fuisse p̱scitũ fore: sic̃ po'e ẽ
volũtatẽ nõ fuisse determiatã ad illõ. Et iõ ex h̃ q̄ de⁹ p̱fe
ctissime nouit qcqd se solo aut cũ3 creatura vult se p̱ aliq̄
tp̱e facturũ vel nõ facturũ. Et qcqd vult se factuꝝ faciet: ⁊
nõ facturũ nõ faciet ɔformiter ad suaz volũtatẽ. ɔcluditur
q̄ certissime ipse nouit qcqd ẽ facturũ vel nõ. Cõtigẽter tñ
sic̃ ⁊ futuꝝ ɔtigẽter est futuꝝ. Nihilominus⁹ tñ nõ iõ de⁹ no
uit sic futura: q2 nouit se sic velle: aut determinationez sue
volũtatis: vt imagiaẽ p̱cedẽs opiõ: qnimo si p̱ ipo'e deus
nõ eẽt volens: eẽt ãt itelligẽs sic̃ est: ⁊ futura eẽnt futura:

adhuc deus p̱p̱ excellẽtiã suẽ itelligẽtie nosset q̄cũq3 futu- n
ra. ¶ Dico g̃ q̄tũ ad istũ articulũ ɔformiter itẽdõ Aug. Rñsio p̱
Dam. atq3 Boe. necnõ ẽt pluriũ3 doctoꝝ magnoꝝ moder pria ad
noꝝ: q̄ modus iste q̄ dei sapia cuncta futura certe p̱nosc̃it arti.
icõp̱rehẽsibilis ⁊ iexplicabilis nobis est: aliqualr̃ tñ ex
his q̄ videm⁹ in nobis ad ea q̄ ipsius sũt assurgẽtes possu
mus ⁊ debem⁹ ɔcipe: q̄ sic̃ ea q̄ nr̃is oculis sũt p̱ñtia itui
tiue videm⁹: ac p̱ h⁹ ituitionẽ certe iudicamus: vbi ⁊ q̄li-
ter res visa existat: ac p̱les alias ɔtigẽtes v̉itates de p̱ñti
sic itellectualis eternusq3 oculus dei: ituitiuã oĩum rerum
h3 visionẽ: imo vt p̱prius loq̄r ipse ẽ icõp̱rehẽsibilis q̄daz
ituitio: q̄ imediate sup̱ q̄l3 re actualr̃ vl' polr̃ exñtez siẽ
ferẽ: quap̱p̱ tam circa futura q̄3 circa p̱ñtia ⁊ p̱terita oĩum
ɔtigentiũ v̉itatũ certũ ⁊ distictũ ac v̉acissimũ h3 iudiciũ:
imo q2 in eo nõ distiguiẽ iudiciũ ⁊ ituitio: sic̃ in nobis: ipsa
diuina ituitio ẽ tale imẽsũ3 iudiciũ. Istud ẽ ɔforme Dam. Cap̃ vi.
li. p̱. vbi de deo loquẽs. Increabile inq̄t sine p̱n⁹ imortale
⁊ incircũscriptibile ⁊c̃. ⁊ sequiẽ: hec oĩa ⁊ similia nã h3 nõ
aliunde suscipiens. Et infra. amp̱. autem supple nã vel nã o
liter h3 ⁊ simplici cognitione cognoscere omnia diuino ⁊
oĩum consideratiuo ⁊ imateriali suo oculo: ⁊ simplr̃ itue-
ri ⁊ p̱ñtia ⁊ p̱terita ⁊ futura ante gnõnem eoꝝ. ¶ Beatus
quoq3 Aug. 15. de tri. Quis hoĩum ergo inq̄t põt cõp̱re- Cap̃. 7.
hendere istam sapiam qua nouit deus oĩa: ita vt nec ea q̄
dicunẽ p̱terita ibi p̱tereant: nec ea que dicunẽ futura qua-
si desint expectenẽ vt veniãt: sed eẽ p̱terita ⁊ futura cu3 p̱-
sentibus sint cũcta p̱sentia: nec singula cogitenẽ: ⁊ ab alijs
ad alia cogitãdo trãsceaẽ: sed in vno ɔspectu siẽ presto sunt
vniuersa. Ecce vterq3 dicit vno simplici conspectu deo cũ-
cta esse p̱ñtia. i. simul ⁊ actualiter cognita. Et iõ dic̃ Aug.
q̄ que p̱tereũt: nõ ibi pretereunt: q2 q̄uis s̃m suũ eẽ reale
p̱terierint ⁊ nõ actu sint: a notitia tamen dei non p̱terierũt
i. non destiterunt cognosci: sicut accidit in nobis. Et eodẽ
modo futura sint illi p̱sentia nõ q̄dem q̄ actualr̃ coexistãt
deo in suo esse realiter: q2 sic nõ essent futura: sed q2 actua p
liter ista intuetur eque clare sicut si actualr̃ existerent: nec
vt ista cognoscat: op3 eũ expectare vt fiant: sicut nos op3.
Et eadem penitus est imaginatio Boe. 5 de conso. prosa.
6. ⁊ vltima. vbi ex eo q̄ substantia dei eterna est ⁊ tota siẽ
nullam sui esse habens successionem: concludit q̄ simpli-
citer sua cognitio eterna est: ⁊ simul tota: nullam omnino
successionem patiens: q̄si aliq̄ p̱us ⁊ aliq̄ posterius cõp̱re
hendat. ¶ Et ex hoc simul omniũ presens certu3 ⁊ verax
iudicium h3. vnde ait: qm̃ omne iudiciũ s̃m sui natura3 q̄
sunt subiecta sibi comprehendit. Est aũt deo semper eter-
nus ac p̱sentarius status: scia queq3 eius omnem tẽporis
supergressa motionẽ in sua manet simplicitate presentie:
infinitaq3 preteriti ⁊ futuri spatia complectens omnia: q̄-
si iam gerantur in sua cognitione comprehendit. Itaq3 si
prescientiam pensare velis qua cũcta dinoscit nõ esse pre-
scientiam quasi futuri: sed sciẽtiã nũq̄3 deficientis instantie q
rectius estimabis. Unde non p̱uidentia sed p̱uidentia po
tius diciẽ: qd̃ porro a rebus ifimis constituta: quasi ab ex
celso reꝝ cacumine cũcta prospiciat. Et subdit. Si. n. diui
ni humaniq3 digna collatio vti. i. sicut vos vestro tẽpora-
rio visu p̱senti q̄dam videris: ita ille oĩa suo cernit eterno.
q̄re hec diuina prenotio nãm rerum proprietatemq3 non
mutat: taliaq3 apud se presentia spectat qualia in tempo-
re olim futura p̱uenient: ⁊ sunt v̉ba p̱hie ad Boe. Et pau
lopost ita inq̄t. Cũcta despiciens diuinus ituitus q̄litatez
rerum minime perturbat: apud se quidem presentium ad
conditionem v̉o temporis futurarum. In his patet: simili
tudo ⁊ sententia superius posita: ⁊ q̄ nõ itẽdit Boe. q̄ fu-
tura sint actualiter presentia eternitati s̃m suum esse vere
nature qd̃ nõdum est. aliter naturam ⁊ proprietatem reꝝ
mutaret: sed solum s̃m suum cognosci: idest q̄ sunt actu si
mul ⁊ presentialiter deo cognita.

A 3ᵐ arti. Quantū ad 3ᵐ arti. s. Utrū simul stent q deus p̄sciat futura: z q futura sint ɔtingēter futura: Dico q sic. Ad cuius declarationem p̄mitto aliqua.

P̄mittendū pᵐ. ℂ Primū est. q futura non ideo dicūtur cōtingenter futura: q2 erunt z nō erūt: nec q2 nō erūt nec non erunt. Nam vtrūq3 predictoꝝ est impossibile: nec q2 illa erunt vel non erunt: q2 tūc quodlibet impossibile esset futurū cōtingēs: q̄libet enim erit vel non erit: nec q2 possunt fore vel possunt nō fore propter candē rōnē: sed p̄cise q2 possunt fore z possunt non fore: z illud p3: etiā ex diffōne contingentis posita p̄ priorum. z in precedenti questione.

P̄mittendū 2ᵐ. ℂ Scdm est. q coꝝ que dicūtur futura: quedā sunt incomplexe significabilia. verbi gr̄a. antichristus: z vl'r ois entitas que non est z aliqn̄ erit: quedā vero sunt cōplexe tm̄ significabilia: sicut q antichristus erit: z vl'r omne qd per verā ꝓpōnem de inesse de futuro ɔtingit enūtiatur: sicut in precedenti q̄stione dictū est.

P̄mittendum 3ᵐ. ℂ Tertiū. q prescia dei de futuris pōt dupliciter accipi: vno mō prout est simplex intuitio futuroꝝ incōplexe sign̄abiliū siue entiū. Alio mō vt est notitia iudicialis siue iudicatiua seu qd idē est: vt est euidens z certus

B iudiciū futuroꝝ enūtiabiliū siue cōplexe sign̄abiliū. Dicimꝰ. n. q z deꝰ intuet' z cognoscit p̄sonā antichristi q̄ non ē: ē tm̄ futura: z q ipse certitudinal'r scit z vere z euidēter iudicat q antichristus erit.

P̄mittendū 4ᵐ. ℂ 4ᵐ est: q impo'e est diuinū iudicium eē falsum: z vl'r est impo'e p̄scienā eē falsā: z h̄ ēt est verū z cōiter ɔcessum.

P̄mittendum 5ᵐ. ℂ 5ᵐ est. vnū qd est ꝓbatū in p̄cedētibus. s. q omne futurū deus p̄scit.

2 corre. ℂ Ex his aūt infero vnā ɔ̄nē. s. q nullius enūtiabilis ɔtingētis futuri deus est nēcio iudiciū: siue qd idē est. Nullū enūtiabile futurū ɔtingēs deus nēcio p̄scit: aut iudicat esse futurū: cuiuslibet aūt entitatis future seu ɔtingētis incōplexe sign̄abilis deus nēcio est intuitio z notitia: seu q̄libet entitatē futuram deus nēcio clare p̄cognoscit. ℂ Primā partē huiꝰ ɔ̄nis ꝓbo sic. Impo'e est diuinū iudiciū eē falsum. g̃ nullū enūtiabile ɔtingēs futurū deus nēcio p̄scit aut iudicat esse futurum. Añs est sumptū. ɔ̄ña declarat': q2 si dei oppositū ɔ̄ntis. s. q aliqd futuꝝ enūtiabile ɔtingēs deus nēcio iudicat fore. sit. v. g. illud antichrūs sedebit in tēplo: tunc sic.

C sequr: deꝰ iudicat q antichrūs sedebit in tēplo: z antichrūs nō sedebit in tēplo. g̃ diuinū iudiciū est falsum. P3 ɔ̄ña: z añs est po'e per datū: q2 est vna copulatiua cuius vna ps est nēcia per hypothesim: z 2ᵃ est poss: ex eo q eius oppᵐ est mere ɔtingens. g̃ eius p̄tes sunt cōpo'es: z p ɔ̄ns tota ista copulatiua est poss. g̃ ɔ̄ns ēt po'e est. s. diuinum iudicium eē falsum. S3 h̄ ɔ̄dicit p̄ añti. quare pꝰ ɔ̄ntia fuit bona: z sic p3 p̄ ps ɔ̄nis. Ex qua ēt sequr. q qdcūq3 ɔtigēs futuꝝ enūtiabile deus p̄scit ipse pōt nō p̄scire: z nunq̄ p̄sciuisse. Nā sequr. h̄ (quocūq3 futuro tali demr̄ato) deus nō p̄scit: g̃ hoc nunq̄ deus p̄sciuit: z añs est po'e. g̃ z ɔ̄ns. ɔ̄ña vero p3: q2 sequr. hoc deus nō p̄scit. g̃ hoc nō est verū vel vere enūtiabile. Nā oē veꝝ enūtiabile futuꝝ deus p̄scit: z sequr. hoc nō est veꝝ. g̃ nunq̄ fuit veꝝ. p3 ex precedēti q̄ne: z vltra sequr. g̃ deus h̄ nunq̄ p̄sciuit.

D ℂ 2ᵐ ptē ɔ̄nis ꝓbo sic. quozūlibet ɔ̄dictorioꝝ enūtiabiliū nēce ē alterum eē veꝝ. g̃ q̄libet entitatē futurā deus nēcio cognoscit. Añs p3 ex p̄cedēti q̄ne. ɔ̄ña ꝓbat': q2 de q̄libet entitate cōtigit ɔ̄dictoria enūciari. cum ergo impo'e sit q aliqd enūtiabile sit veꝝ z nō sit deo notū: nēcio cuiuslibet entitatis alterū ɔ̄dictorioꝝ enuntiabilium est deo notū. ergo z ipsa entitas. Nā impossibile est aliqd enuntiabile complexum esse cognitum quin illud de quo est sit notum.

ɔ̄ p̄nˡᶦˢ. ℂ His p̄missis ꝓbo ɔ̄nē p̄ncipalē huius articuli. v3 q simul stēt q deus presciat futura. z q illa sint ɔtingēter futura: z q2 hoc declarato in vno faciliter p3 declaratio ī ceteris: sumatur gr̄a exēpli hoc futuꝝ ɔtingēs. Petrus peccabit in tēpore. a. sit. a. nomē singulare alicuius diei future: tunc arguo sic. he sunt cōpossibiles. Petrus peccabit in. a. z petrus pōt non eē peccaturus in. a. ergo he sunt compo'es.

E deus p̄scit Petrū peccatuꝝ in. a. z Petrꝰ pōt nō esse peccaturus in. a. z vltra g̃ simul stāt q deꝰ p̄sciat Petrū peccaturū in. a. z q Petrus ɔtingēter z non nēcio peccabit i. a. Et hec vltima ɔ̄ña p3: q2 si Petrus peccabit in. a. z pōt nō esse peccaturus in. a. g̃ nō necessario peccabit in. a. sed cōtingēter.

pᵐ. Primū añs ꝓbo. dī p̄ qdē. q2 vtraq3 istarū est vera. Petrus pōt esse peccaturus in. a. Petrus pōt non esse peccaturus in. a. P3 ex rōne contingētis: z altera istarum est vera. Pe. peccabit in. a. Pe. nō peccabit in. a. p3 ex qōne p̄cedēte. g̃ vel ille due sunt simul vere. Petrꝰ peccabit in. a. Petrus pōt non esse peccaturus in. a. Uel iste. Petrꝰ non peccabit in. a. Petrus pōt esse peccaturus in. a. q̄libet hoꝝ deꝰ tm̄ valet ad ꝓpositū: q2 per illud simili mō ꝓbatur interū. Detur ergo p̄mum gratia exempli.

2ᵐ. ℂ Scdo idē probo. q2 iste sunt cōpossibiles. deus iudicabit mūdū. deus potest nō esse iudicaturus mundum. p3: q2 prima est possibilis: z secūda est necessaria. ergo pariter iste sunt cōpossibiles Petrus zc. tūc probo p̄mam ɔ̄nam. ℂ Et primo: q2 sequr. Petrus peccabit in. a. ergo deus p̄scit Petrum esse peccaturū in. a. p3: q2 omne verū futurum deus

F prescit: cuicūq3 aūt antecedēs est cōpossibile: cidē est compossibile z ɔ̄ns. ℂ Scdo q2 cuicunq3 aliquid est absolute fm se cōpossibile: si sciat' eē tale non minus est illi cōpossibile q̄3 si penitus ignoraret'. Nā sciētia nihil veritatis vel necessitatis aut ɔtingētie addit scito. Sicut ergo nō est incompossibile q Petrus sit peccaturus in. a. z tamē possit esse nō peccaturus: ita nō est incompossibile: q deus sciat Petrū esse peccaturū in. a. z tamen ipse possit non eē peccaturus. Nā nō magis ex hoc necessario peccabit q2 deus scit eum eē peccaturum: q̄3 si hoc ipsum deus penitus ignoraret. ℂ Et hāc rōnem ponit Boe. 5ᵒ de cōso. prosa sexta. Quid ergo inqt postulas vt necessaria fiant que diuino lumine lustrātur cū nec hoies quidē necessaria faciāt esse que vidēt: num enim que p̄sentia cernis aliq̄3 eis necessitatem tuus addit intuitus. Unde subdit. sicuti vos cū pariter ambulare videtis hoiem in terra: z solem oriri in celo: q̄q̄3 vtrūq3 sit simul conspectū: tamē decernitis z hoc volūtariu3 illud eē necessariū iudicatis: ita ergo cūcta despiciens diuinus intuitus qualitatē rerum minime perturbat zc. Uult dicere q deiꝰ notitia non facit q illud qd contingēter sit fiat necessario nec ecōtra. Et pōt hoc aliter declarari iuxta intētionē eiusdem in precedēti parte: q2 posito per impossibile q nec deus nec alius sciret Petrū peccaturum in. a. ɔstat q contingēter est peccaturus. Demū ponatur q accedat p̄sciētia dei: z sciat deus ipsum eē peccaturū. ɔstat q non aliter erit peccaturus q̄3 ante erat: aliter scia adueniēs mutaret conditiones rerum: mutaret z veritates: z prius ɔtingentes redderet necessarias: qd est falsum: z ideo sicut est in p̄cedēti questione tacta nō plus certa presciētia futuroꝝ repugnat eoꝝ cōtingētie q̄3 veritas ꝓpositionū de futuro: nec eē. Si ergo non sibi aduer-

D santur: q verū sit Petrum esse peccaturū: z tm̄ possit nō eē peccaturum: nec ēt aduersa sunt q deus sciat Petrū peccaturum z ipse possit nō eē peccaturus.

2ᵐ p̄nˡᶦˢ. ℂ 2ᵒ retēta eade3 hypothesi gr̄a exēpli. arguo p̄ncipaliter ad ɔ̄nem sic: ista duo. deus prescit Petrū peccaturum in. a. z deus pōt prescire Petrum non eē peccatū in. a. non sunt adinuicē repugnantia. ergo nec ista. deus prescit Petꝝ zc. z Petrus potest non eē peccaturus in. a. ɔ̄ña est clara: q2 sequr. deus pōt prescire Petrum non eē peccaturū in. a. ergo pōt Petrus nō eē peccaturus in. a. z quicqd stat cu3 antecedente stat cum ɔ̄sequēte. Añs aūt ꝓbatur: q2 hec est possibilis: deus p̄scit Petrū peccaturum: sicut z ista Pe. peccabit: imo de facto vel ipsa ē vera vel opposita eius. Ut vero tātūdem sit ad propositum. v3 vt supra dicebatur supponat' q ista sit vera vt prius: rursus ista est necessaria. deus pōt p̄-

J scire Petrum non esse peccaturū in.a.quāuis sua de inesse
sit cōtingens. Nam ista est necessaria. Petrus pōt non esse
peccaturus in.a.⁊ ipsa antecedit ad illam.deus pōt presci
re Petrum nō esse peccaturum in.a.ergo ⁊ hec etiā est ne/
cessaria:ac per hoc alteri ꝯpossibilis. Et ꝙ hec antecedat
ad illā.pꝫ:q2 impossibile est aliquid esse futurū:quin sit ⁊
Ca.10. fuerit a deo prescitū. Hanc rōnem inuit ēt Aug.5° de ciui,
dei in fine.vbi ait.ꝙ hō quem deus peccaturū psciuit pec
cat qdē actu:si nolit oino nō peccat:sed si peccare nolue/
rit ēt hoc ipse presciuit:ita ꝙ necessario seqtur.iste nō pec
cat.ergo deus psciuit ipsum non esse peccaturū:⁊ antece/
dens est in potestate eius.vt ait.ac p hoc ista sunt cōpossi/
bilia:deus scit hūc peccaturū:⁊ iste pōt nō peccare.q̄uis
iste sint incōpossibiles.deus scit hunc peccaturū ⁊ iste nō
3m peccabit. ¶ 3° ad idē sic.sequitur.deus scit Petrum pecca/
turum.ergo deus scit Petrū libere peccaturū. Et vltra er
go deus scit Petrū posse non esse peccaturū.⁊ vltra.ergo
K Petrus pōt nō eē peccaturus.g̊ q2 quicqd seqtur ad ꝯñs
seqtur ad añs:seqtur.deus scit Petrū peccaturū.ergo pe
trus pōt non eē peccaturus. Sed ꝯstat ꝙ añs ⁊ ꝯñs sunt
cōpossia:quinimo añs nō pōt eē verū:nisi ꝯñs sit simul ve
rum. Prima ꝯña pꝫ:q2 nullus peccat nisi volūtarie ⁊ libe
re. Si ergo deus scit aliquē peccaturū:cū scia nō sit:nisi q̄
vera est:⁊ dei scia diminuta eē nō possit:vtiqꝫ scit ꝙ ipse li
bere peccabit. Et ita posset argui de quolibꝫ actu volūta/
rio:⁊ gnāliter de quolibet futuro ꝯtingēter. Nā dei psciē/
tia non aliter puidet res fore q̄ȝ ille future sint:cuꝫ falsa eē
non possit:talia aūt sunt futura mere ꝯtingenter.ergo de/
us preuidet istas ꝯtingēter esse futuras:⁊ ideo non solum
ex prescia dei nō excluditur ꝯtingētia futuroꝝ:īmo certe
Cap̄ 5. potius necessario ꝯcluditur:ppter qd̄ beatus Aug.3° de
libero arbi.vbi hāc totā rationē ponit in virtute ad osten
dendum ignorātiam eorū qui putāt ex dei prescientia seq
nihil esse ꝯtingēs:⁊ in nostra potestate:sꝫ oia necessaria.
L Attende inquit queso quāta cecitate dicatur:si psciuit de/
us futurā volūtatem meā:qm̄ nihil potest aliter fieri q̄ȝ p
sciuit:necesse est vt velim ꝙ ipse psciuit. Si autē necesse e:
iam non voluntate sed necessitate illud me velle fatēduꝫ
est. O stultitiā singularē. Quomō ergo non pōt aliud ali/
quid fieri q̄ȝ deus presciuit:si volūtas non erit:quā volun
tatem futurā ille presciuit. Vult dicere ꝙ directe cōcludit
oppositūꝫ:q2 si velim necessitate:⁊ deus psciuit me velle
voluntate ac libertate:seqtur ꝙ aliter velim q̄ȝ ipse presci
uit me velle. Et infra.cū inquit sit prescius deus volunta
tis nostre:cuius est pscius:ipsa erit:voluntas ergo erit:q2
voluntatis est pscius:nec volūtas eē poterit:si in potesta/
te non erit:ergo ⁊ potestatis est pscius. Nō g̊ per eius pre
scientiaꝫ:potestas mihi adimit̄ que ppterea mihi certior
aderit:q2 ille cuius pscientia non fallitur:affuturaꝫ mihi
esse presciuit. Et sic pꝫ.ꝙ ex infallibilitate diuine prescien/
tie manifeste ꝯuincitur liber euētus:⁊ ꝯtingētie futuroꝝ.
M Ex quo pꝫ euidēter ꝙ nō inuiceꝫ aduersant̄:nec mutuo se
ꝯpd'ar. repellūt. ¶ Sꝫ ꝯ predicta pōt multiplr̄ argui. ¶ Primo
quidē:q2 si cū dei psciētia staret ꝯtingētia futuroꝝ pscito/
rum sequeret̄ ꝙ dei pscia esset fallibilis:⁊ posset euariꝗ:qd̄
est impole.ꝯña declaratur. Tū q2 si deus presciat me ali/
quid libere eē facturū ⁊ in mea potestate est mutare ppo/
situm:⁊ illud nō facere:si nō fecero:falletur pscia dei. Tū
q2 seqtur:deus prescit.a.fore ⁊.a.nō erit.ergo dei psciētia
vel deus fallit̄:ergo simplr̄ seqtur:deus pscit.a.fore:⁊ pos
sibile est.a.nō fore.g̊ deus pōt in sua pscientia falli. Patet
ꝯñtia:q2 sicut ad duas de inesse sequit̄ ista de inesse:ita ad
vnam de inesse ⁊ alterā de possibili sequitur ista de possi/
bili. ¶ P. Si.a.pscitum a deo fore potest nō fore.ponatur
ꝙ nō erit:seqtur.a.prescitum a deo fore non erit.ergo de9
presciens eū fore decipitur:⁊ añs est possibile.ergo ꝯñs ē
2m possibile.ergo deus pōt in sua pscientia falli. ¶ 2° pncipa/
liter seqtur.ꝙ dei pscia esset mutabilis:qd̄ est impole:cuꝫ N
in deo nō sit trāsmutatio nec vicissitudinis obūbratio. Ja/ Cap̄ p.
co.p.ꝯña declaratur dupl'r:p̄ q2 si deus nunc pscit.a.fore:⁊
possibile est.a.nō fore.possibile est deū pscire.a.nō fore.ꝙ
si ponat̄ inesse:seqtur ꝙ deus p̄ psciat.a.fore.⁊ postea p/
sciat.a.non fore. Nā impole est ꝙ simul psciat vtrunqꝫ.ta
lis aūt successio psciētie nō pōt eē sine vicissitudine ⁊ mu/
tatione.q̄re ⁊c̄. ¶ 2° q2 impossibile est trāsire de ꝯdictorio 2
in ꝯdictorium:seu ꝙ idem est vnuꝫ ꝯdictorium verificari
post reliquū nisi interueniat aliqua mutatio in re significa
ta. ¶ Pꝫ,q2 ab eo ꝙ res est vel non est ⁊c̄. Unde reb9 non
mutatis nō mutatur veritas propōnis.sꝫ si ponatur ꝙ.a.
prescitum fore nō erit.hec p̄ erat vera.deus prescit.a.fore:
⁊ postea hec erit vera.deus nō pscit.a.fore.ergo aliq̄ mu/
tatio erit facta:⁊ cōstat ꝙ non in.a.q2 adhuc est penit9 ni/
hil sicut prius:⁊ de nihilo in nihil vel de non eē in non eē
non est possibilis trāsmutatio.vt pꝫ 5° phy.ergo in deo:cū T.c.7.
nihil aliud sit significatū vel pars significati alicuius illo O
rum ꝯdictorioꝝ:nisi forte diceret̄ ꝙ tēpus futurū cōsigni
ficatur:sed illud nō tollit ppo^m:q2 ēt in illo cū ad hoc pe/
nitus sit futurū ⁊ non ens nō est facta mutatio. ¶ 3° pnci/ 3m
paliter sic.oē qd̄ deus prescit:de necessitate ipse prescit.er/
go oē qd̄ deus pscit necīo eueniet.ꝯña pꝫ:q2 alias posset
deus pscire aliqd euēturū qd̄ nō eueniet:qd̄ est impossibi/
le:q2 tūc ista nō eēt psciētia:sed falsa futuri estimatio. Añs
probat̄ p̄:q2 pscientia est pfectio simplr̄:⁊ ois pfectio sim
pliciter de necessitate est in deo.2° q2 oē quod deus prescit
⁊ non pōt non pscire:postq̄ȝ ipsum pscit deus de necessita/
te pscit:sꝫ oē qd̄ deus pscit deus nō pōt nō pscire postq̄ȝ p/
scit ipsum.alias minueret̄ pscientia sua ⁊ mutaretur.ergo
oē quod deus pscit de necessitate prescit. ¶ 4° pncipaliter 4m
sic.de futuris ꝯtingētibus nō pōt haberi scia.ergo nec p/
scientia.ꝯña pꝫ.q2 psciētia nihil aliud significat q̄ȝ futuro
rum sciam. Añs pꝫ ex diffōne scire data in p̄ posterioruꝫ. P
Scire est rē per cām cognoscere:⁊ qm̄ illius est cā:⁊ qm̄
impossibile est alr̄ se habere:alioqn nō eēnt ꝯtingētia sed
necessaria.ergo ipsoꝝ non pōt esse scia. ¶ Ad primuꝫ rn̄/ Ad p̄m
deo negādo ꝯñam. Ad pmā pbationē rn̄dit Boetius 5° d
consolatione dicēs.respōdebo ppositū quidē tuū te posse
deflectere:sed qm̄ ⁊ illud te posse:⁊ an facias quoue ꝯuer
tas:pscins puidētie veritatis intuet̄:diuinā te presciaꝫ nō
posse vitare. Et stat in hoc solo ꝙ deus presciuit ꝙ ad hāc
⁊ illā partē potes voluntatē ꝯuertere:⁊ scit ēt ad quā par
tem de facto ꝯuertes. Et si ad oppositā esses ꝯuersurus il
lud ēt ipse psciuisset. Et si oppositū elegeris:hoc etiā ipse
presciuit:⁊ est ꝯformis solutio dicto Aug.allegato in secū
da rōne ad pncipalē ꝯnem presentis articuli. Et est vera ⁊
sic nō fallit̄ psciētia dei. ¶ Ad scđam probationē eiusdeꝫ Ad 2m probationē
ꝯne dico:ꝙ ista ꝯña qua ex duabus de inesse infert̄ illa de
inesse:est bona:sed añs est impole ppter incōpossibilita/
tem suarū partiū:q̄uis vtraqꝫ scdm̄ se sit possibilis. Ulteri/
us aūt nego aliaꝫ ꝯñam:que ex illa infert̄. Et rō quare p9 Q
valet ⁊ nō scđa est:q2 per illā deus decipitur q̄ est ꝯñs pri
me ꝯñtie non significat̄:nisi ꝙ deus iudicat vel pscit aliqd
fore:qd̄ tm̄ non erit. Et hoc bene infert̄ ex illo añte. Sed p
illam.deus pōt decipi:q̄ accipit̄ pro cōsequēte scđe ꝯñtie:
denotatur esse pole ꝙ deus psciat aliquid fore:qd̄ tm̄ non
erit:vel nō fore qd̄ erit:ita ꝙ hec sit polis deus aliqd pre/
scit fore qd̄ non erit.hoc aūt non seqtur ex illis duab9 q̄/
rum vna est de ineē altera de possibili:q2 per illud añs pꝫ
ꝙ est verū nō denotat̄:ꝙ isti.deus pscit.a.fore.sit cōpossi/
bilis illa de ineē:que corrn̄det huic.pole est.a.nō fore:qd̄
tm̄ oporteret. Et p hoc pꝫ ꝙ prima pbatio ꝯñe non valet.
¶ Ad 3m dōm ꝙ illa.a.pscitū a deo fore pōt non fore:non Ad 3m probationē
dꝫ sic poni ineē.a.prescitū a deo fore nō erit:sed sic.a.non
erit:sicut ista.petrus sedēs pōt stare.nō dꝫ sic poni ineē.pe
trus sedēs stat:sꝫ sic.petr9 stat. Silr̄ ista:pscitum fore pōt

A nō fore:nō dꝫ sic poni ineē.ꝑscitū fore nō erit:sꝫ sumpto ali
quo qđ est ꝑscitū fore.v.g.antichꝛo:dꝫ sic poni.antichri
stus non erit:sicut ēt pꝫ in ista sedēs pōt stare.Ex istis aūt
sic de inesse non seqtur.ꝗ deus decipit.Si tñ argueret sic.
pol'e est.a.ꝑscituꝫ a deo fore non fore:⁊ si sumeret in sensu
cōposito:nūc sua de ineē eēt hec.ꝑscitū fore nō erit:ad quā
vtiqꝫ seq̄ret deū decipi.Sed ꝓ'de poli in illo sensu non est
Ad 2m vera.¶ Ad 2m rōnē nego ꝯñam.Ad ꝑmā ꝓbationē dico
ꝯcedēdo ꝙ pol'e est deuꝫ prescire.a.non fore:sed si ponat
ineē añ.s.illud instans pro quo ꝑscit fore.vt videt sumere
ꝓbatio ista:⁊ sequēs.dico ꝙ nō seqtur ꝙ deus ꝑ prescíat
a.fore:⁊ postea ꝑsciat.a.nō fore:sꝫ seqtur ꝙ nō ꝑsciat nūc
nec vnq̄ꝫ anteq̄ꝫ ꝑsciuit.a.fore:sꝫ semper presciuit.a.nō fo
pte.2.c. re.Et hoc mō soluit venerabilissimus Hugo libro ꝑ de sa
vlti. cra.quādā rōnē qua dicit:ꝙ si euētus rei q̄ ꝓuisa est fore
impediret:ꝓuidētia ipsa mutaret vel cassaret:qđ ē impos
sibile.Nos inqt ad hoc rñdem⁹:q2 si mutaret euētus qđ
fieri pōt:non mutaret:nec cassaret prouidētia:q2 hoc dio
fieri non pōt:sed potius nunq̄ꝫ fuisset ꝓuisum qđ nūq̄ꝫ fue
B rat futurꝝ ⁊ ꝯstaret prouidētia i eo vt nō fieret sic in eo mō
cōsistit vt fieret nō mutata vt post aliā alia esset:sed vt nun
q̄ꝫ alia essent.Hec ipse.Et est sil'e ei quod in ꝑcedenti qōne
dicebat de ꝓpōne ꝯtingēti vera de futuro que si ponat
falsa sequit ꝙ semꝑ fuit falsa.⁊ nunq̄ꝫ prius fuit vera. Et
eodeꝫ mō si falsa que pōt eē vera ponat eē vera.sequit ꝙ
nunq̄ꝫ ꝓus fuit falsa.Et per illā pꝫ ad scđam ꝓbationē:qa
isto posito non sequit ꝙ hec ꝑ sit vera.deus ꝑscit.a.fore:
qnimo seqtur ꝙ nec ista nūc sit vera nec antea vnq̄ꝫ fuerit
Ad 3m vera.¶ Ad 3m rōnē dico ꝙ añs est falsum.Ad ꝑmā ꝓba
tionem dico eundo ad vim locutionis ꝙ prescētia est ꝑfe
ctio simpl'r ⁊ sūma:q2 est deitas ⁊ ꝯcedo ꝙ de necessitate
est in deo.vel proprius loquēdo ipsa de necessitate ē de⁹.
¶ Sed ex h non seqtur.ꝗ oē qđ deus ꝑscit de necessitate
C ꝑscit.Sic volitio dei ēt de necessitate ē deus:⁊ tñ nō ex h
seqtur.ꝗ oē qđ deus vult de nec̄itate vult.Nā añs ē verū
⁊ ꝯñs falsum.Si tñ ista:prescia est ꝑfectio simpl'r.sumeret
loco h⁹:eē ꝑsciū ē ꝑfectio simpl'r:seu iuxta īterpretationē
huius dicti:in vnoquoqꝫ vel vnicuiqꝫ melius est esse pre
scium q̄ꝫ nō ꝑscium:pōt distingui ꝫm ꝙ iste terminus pre
scium pōt sumi respectu rerū futurarꝝ.Et sic dōm est ꝙ nō
est simpl'r deo melius eē ꝑscium:qm̄ si nulla res esset futu
ra sicut possibile est ꝫm potētiā dei.accipiēdo res futuras
vt distinguunt ꝯ presentes:deus nullius rei future eēt pre
scius:nec tñ eēt minus bon⁹ vel ꝑfect⁹ q̄ꝫ sit nūc.Supposi
to tñ ꝙ alique sint future minus eēt ꝑfectus:imo ipse non
Cap 10° eēt deus:si nō eēt earꝝ ꝑscius:vt dicit Aug.5° de ciui.dei.⁊
Cap.15. allegatū est supra. Et est sil'e ei qđ dicit Ansel.i mon̄.ꝙ nō
est melius deo esse sūmū q̄ꝫ non sumuꝫ:q2 si nulla alia res
eēt ipse ñ eēt sūmus:⁊ tñ nō est minus ꝑfectus vel minus
D bonus.Positis tñ alijs rebus si non eēt summus:ꝯstat ꝙ
ipse nō esset deus.Alio mō pōt accipi ille terminus in re
spectu ad futura enūtiabilia tā affirmatiue q̄ꝫ negatiue si
gnificabilia:⁊ illo mō pōt ꝯcedi ꝙ deo melius est esse pre
scium:⁊ ꝙ de necessitate est ꝑscius futurorꝝ:nullius tñ fu
turi qual'rcūqꝫ sumat ipse est de nec̄itate ꝑsci⁹.Et rō est q2
nec̄e est aliq̄ enūtiabilia de futuro ꝯtingētia eē vera ⁊ esse
futura:nullū tñ taliū est de necessitate verꝝ vel futurꝝ:sicē pꝫ
ex 4° ꝯne scđi articuli ꝑcedētis.q.Jō nō seqtur de⁹ de ne
cessitate futura ꝑscit.ꝗ oē qđ ꝑscit de⁹ de nec̄itate prescit:
nec ēt seqtur.ꝗ oē futuruꝫ deus de nec̄itate prescit. Nā in
ꝑ'ly futura.supponit ꝯfuse tm̄:nec ꝯtingit descendere per
disiunctiuā ad aliqua singularia.Exēplū.non seqtur:Pe
trus de nec̄itate erit in futuris instātib⁹.ꝗ in q̄cūqꝫ instāti
Petrus de nec̄itate erit.Nā añs est verꝝ posito ꝙ Petrus
sit nūc ⁊ nō ꝯtingat dare vltimū istās eē Petri:vt multi te
nent:⁊ tñ ꝯñs ē falsuꝫ. Et iō pōt dici ad assumptā ꝓpōnē
ꝙ lꝫ sit ꝑfectionis simpl'r ꝑscire futura:nō tñ est ꝑfectiōis

simpl'r ꝑscire h vel illud futurꝝ determinate.¶ Ad 2m ꝓ E
bationē dōm ꝙ minor simpl'r itellecta vt sonat est falsa.⁊
ꝑ ꝯñs ēt maior ꝑꝑ falsam implicationē.Nā oē qđ deus ꝑ
scit erit ⁊ postq̄ꝫ erit de⁹ nō ꝑsciet ipm:⁊ sic pꝫ ꝙ oē quod
de⁹ ꝑscit de⁹ pōt nō ꝑscire postq̄ꝫ ipm ꝑsciuit:h tñ non est
cū aliq̄ mutatione dei:sꝫ ex sola positione ineē illius qđ ꝑ
erat futurū:⁊ non actu erat:⁊ sit nō futurū postq̄ꝫ fuit fu
turuꝫ.Sicut ēt propositio vera de futuro postq̄ꝫ fuit vera
pōt absqꝫ sui mutatione per solā mutationeꝫ rei esse falsa.
¶ Ad illud xo qđ addit ꝙ dei ꝑscientia minueret:pꝫ qd
dōm.39.dis.Si autē minor intelligeret ꝯcte:sic.s.ꝙ oē qđ
deus prescit deus non pōt non ꝑscire ante instās pro quo
ipsum ꝑscit postq̄ꝫ ipm prescit ipsa eēt vera:⁊ maior falsa.
Nā qđlibet tale ante illud instans deus pōt non ꝑscire:vt
supra ꝓbatū est:⁊ tñ nullū tale pōt deus ante illud instās
non ꝑscire postq̄ꝫ ipm ꝑsciuit:sicut nec aliqua propositio
enunciās illud fore pōt añ illud instās pro quo enunciat il
lud fore non eē vera:⁊ ideo illa maior est simpl'r negāda. F
¶ Ad 4m dōꝫ q̄ꝫtū ad pñs ꝙ sciētia pōt accipi dupl'r.vno Ad 4m
modo stricte pro ea que accipit per demōstrationē:⁊ illo
mō de nullo enūtiabili ꝯtingēti siue de pñti siue de futuro
pōt haberi scia.Alio mō cōiter pro omni euidenti ⁊ certa
notitia vel iudicio alicuius enūtiabilis:⁊ sic de ꝯtingenti
bus pōt esse sciētia.Unde multe singulares veritates cō
tingētes de pñti hoc mō sciuntur:virtute notitie intuitiue
quā habemus de rebus:⁊ tal'r est scia prescientia dei.ar
gumentum aūt procedit ꝫm primā acceptionem scientie.
¶ Ad ꝑncipale dicit:ꝙ oē futurū cōparatuꝫ ad cām pri Ad ar
mam ⁊ dei ꝑsciētiā est nec̄ium seu nec̄io futurū:cōparatuꝫ gum pn^le
aūt ad cās ꝓximas ⁊ ꝫm suā nām ꝯsideratū est ꝯtingens i pn°.q.
seu ꝯtingēter futurū.Nec est incōueniēs ideꝫ diuersis re Diuus
spectibus eē nec̄iū ⁊ ꝯtingēs.Et hec rñsio ē sci Thome in Thōas
scripto.dis.38.Et sil'r Egidij eadeꝫ dis.q.vltima.Et videt ꝑ sen.di.
pro se hre Boetiū 5° de ꝯsola.prosa vltima.vbi virtutē ar 38.
G gumēti dicti ponēs in alijs verbis. Si dicas inquit quid
euēturum deus videt illud nō euenire nō posse:qđ aūt nō Dñs egi
pōt non euenire illud ex necessitate ꝯtingere:neqꝫ ad hoc di⁹ ꝑ se.
nomē necessitatis astrigas:fatebor rem quidē solidissime di.38.q.
veritatis:sed cui vix aliqs nisi diuinus speculator accesse vltima.
rit. Rñdebo nāqꝫ idē futurū cū ad diuinam notionē refer
tur nec̄ium:cū xo in sua nā ꝑpēdit liberꝝ prorsus atqꝫ ab
solutū videri.Sil'r infra dicit.Hec si ad diuinā notitiā re
ferātur necessaria:si per se ꝯsiderent:necessitatis nexibus
sunt absoluta.¶ Hec rñsio pōt tripl'r intelligi.vno modo
ꝙ absolute ⁊ simpl'r ꝯcedat aliquid vnū esse necessarium
⁊ cōtingens:nihilominus tñ ab alio vt cā prima hꝫ ꝙ sit
necessariū:⁊ a cā proxima vel ex se ꝙ sit contingens:sicut
de vno eodēqꝫ cōcederetur ꝙ est calidū ⁊ dulce:q̄ꝫuis ab
alia cā sit factum calidū ⁊ ab alia dulce.Alio mō nō sic ꝙ
ista absolute sumpta idē est nec̄ium ⁊ cōtingēs concedat:
H sed ꝙ de eodē vtraqꝫ harū ꝯcedat:hoc est nec̄io futuruꝫ a
cā prima:⁊ ꝓpter dei ꝑsciētiam:⁊ hec simpl'r h ē ꝫm suā
nām ⁊ a sua cā proxima ꝯtingenter futurū.Sicut de eodē
diceremus ꝙ a deo est scitū fore:⁊ non est a cā ꝓxima sci
tum fore:nec tñ absolute ꝯcederemus ꝙ ipsum est scitum
fore ⁊ ipsum nō est scitū fore:q2 ille due vltime ꝯdicunt:⁊
due ꝑme non:quinio sunt simul vere.3° pōt intelligi respō
sio ista idē cōparatū ad dei notitiā esse nec̄io futurū.id est
si aliqd est ꝑscitū a deo futurū nec̄e est ipsum eē futurꝝ:ita
ꝙ sit necessitas ꝯditionata:seu denotat illam cōditionalē
eē necessariā:idē quoqꝫ ꝫm se sumptū ⁊ absolute ⁊ simpl'r
est ꝯtingenter futurū q̄ꝫuis istū tertiū sensum min⁹ videat Dñs egi
parere ista rñsio ꝫm proprietatē sermonis.Egidius tñ ali dius vbi
qñ hūc sensum vi̇ cōcipere.Si ꝑ modo accipiat rñsio vri supra.
qꝫ implicat ꝯdictionē.Nā si aliqd verbi grã.a.est cōtingē Cōtra ꝑ
ter futuruꝫ.pōt ꝗ non fore.⁊ per ꝯñs hec est possibilis.a. mū sen
non erit:ponat ꝗ ꝙ sit vera.Ex alia pte:si.a.est nec̄io futu sum.

I rū3.hec est necīa:⁊ p ꝯñs qñcūq3 erit:erit vera.a.erit.⁊ sic simul aliqū erūt ꝯdictorie vere. Nec iuuat in hoc diuersitas cārum:q2 nō min⁹ est impol'e ꝙ a diuersis causis duo ꝯdictoria verificent' q̄3 ab eadē:alias ego possem verificare vnum ⁊ tu reliquum. ℭ P. ſm hoc qōlibet futu℞ ex se eēt possibile nō fore ⁊ ex alio:puta ex cā p̄ima eēt impossibile non fore:⁊ sic sequitur imaginatio dicētiū aliqd eē possibile ex se ⁊ impol'e ex extrinseco:quā includere ꝯdictionem demōstrat efficaciter Cōmēta. p̄ celi. Manifestu3 in-

Cō.127. quit est ſm Ari.ꝙ positio alicuius possibilis ex se.⁊ impossibilis ex extrinseco est positio ꝯdicēs diffōni polis. Dem̄ enim est ꝙ cū possibile ponitur esse ens.id est cū ponit' in esse non sequtur impol'e:sed ꝙ erit falsum possibile:nō im-

K possibile falsum. Et cū concessum fuerit ꝙ diffinitio cuiuslibet possibilis est hui⁹ si aliquid posuerit aliqd possibile esse in se ⁊ impol'e ab extrinseco cōtinget:vt eius potētia

p̄.c.124. in actu sit impossibilis nō falsa polis. Hec Cōmēta. ℭ Si

ꝯ 2ᵐ sēsū ꝯo intelligit rñsio ista in scdo sensu adhuc est falsa.p̄ q2 sequitur simpl'r ⁊ absolute loquendo ꝙ oīa futura necessario erūt:⁊ nihil erit ad vtrūlibet ⁊ ꝯtingens in entib⁹: qd manifeste est falsum ⁊ ꝯ phiam/theologiā ⁊ fidē nostra3. Nam sic perit libertas arbitrij ⁊ meritū ⁊ demeritū.vt arguendo dicebatur ⁊ ꝯ experientiā humana3. Nā vt dicit

Cap. 11. Aug.5 de ci.dei.multa facimus:q̄ si nollemus vtiq3 non faceremus. Quo p̄mitus ptinet ip̄m velle. Nā si volum⁹ ip̄m est.si nolum⁹ nō est.non.n.vellem⁹ si nollemus. S3 ꝙ ita sequat' appet. Nā necio sequtur:qōlibet futuru3 ē necio futurū a cā p̄ima.ḡ qōlibet futuru3 cā p̄' necio causabit:⁊ per ꝯñs qōlibet futurū necio erit. Nec obstat ꝙ nō causetur necio a cā proxima. Nam siue cātur ab ea siue non: necessario cābitur a p̄ima:⁊ sic necessario erit. ℭ P. Se-

2 querer' ꝙ q̄ a sola cā p̄ma sunt fienda erūt simpl'r necio fienda ab ista:⁊ que a sola ea sunt facta priusq3 facta fuerunt

L fuissent necio fienda:⁊ sic mūdus fuisset necio creandus a deo:⁊ quorūcūq3 futurorū boium aie necio eēnt a deo fiēde:qd est falsum:cū deus nullā creaturā produxerit aut p̄ducturus sit necio:s3 mere ꝯtingēter ⁊ libere. Et ꝯña p3: q2 talia non hñt a causis proximis cū nullā habeāt cōtingentiā. ℭ P. Sumo aliqd ꝯtingēter futurum a volūtate

3 mea seu ꝯtingēter a me fiendū:⁊ sit.a.si.a.sit necessario futurum a cā p̄ima:aut est sic necessario futurū ab illa ꝙ siue volā ego illud facere siue non:nihil minus erit a cā p̄ima:⁊ tūc sequitur ꝙ illud non subest mee potestati. Aut solū sub cōditione est necessario futurū ab illa:puta si ego volam illud facere:⁊ tūc sequtur ꝙ non plus fuit necio futurum a cā p̄ima:q̄3 a me:⁊ tñ a me nō fuit futurū necessario:sed mere ꝯtingēter:vt dicit rñsio.ḡ nec a cā p̄' est necessario futu℞. ℭ P. Nullū futu℞ de⁹ necio scit eē futurū

4 vt supra probatū est.ḡ nullū futu℞ necio est futu℞ a cā p̄' aut p̄pter dei p̄sciam.ꝯña p3:q2 si aliqd sit:ponat' illud eē a.nūc aūt sequtur.a.erit a cā p̄ima:vel p̄pter dei p̄sciam. ḡ.a.deus p̄scit eē futu℞. Sed añs est neciu3:si hec sit vera

M a.necio erit a p̄ma cā:vel p̄pter p̄scia3 dei sicut ꝯceditur. ḡ ⁊ ꝯñs est neciu3.ḡ hec est vera.a.de⁹ necio p̄scit esse futurū:⁊ p ꝯñs aliqd futu℞ deus necio scit eē futu℞:qd ꝯdicit añti. ℭ In 3° aūt sensu rñsio vera ē ⁊ in illo sensu loqtur

3° sensus Boetius sicut manifeste p3 ex his que sine medio subiungit verbis supra p̄ pro ista responsione allegatis.ait eni3. due sunt etenim necessitates:simplex vna:veluti ꝙ necesse est oēs hoies eē mortales:altera ꝯditionalis vt si quē ambulare scias:ambulare eum neçe est. Qd enim quisq3 nouit illud al'r eē q̄3 notū ē nequit. S3 hec ꝯditio minime secum illā simplicē trah it:hāc enim necitatē nō p̄pria facit nā:s3 ꝯditionis adiectio:nulla eni3 necitas cogit incedere voluntate gradientē:q̄3uis eū cum gradiatur incedere necessariū sit. Eodē ḡ mō si p̄uidētia qd p̄ñs videt.id esse necesse ē:tāetsi nullā nāe hēat necessitatē. At qui deus ea fu-

tura q̄ ex arbitrij libertate proueniūt p̄ñtia ꝯtuetur.hec ḡ ad intuitū relata diuinū necia siūt p ꝯditionē diuine notionis:p se ꝯo cōsiderata ab absoluta sue nāe libertate non desinūt. Hec ipse. Ubi exp̄sse p3 ꝙ cum dicit talia ad intuitum relata diuinū eē necia per cōditionē diuine notionis non aliud intelligit nisi ꝙ sunt necia necessitate ꝯditionali conditione adiecta circa dei notionē:qd idē valet:ac si diceret' si talia sunt a deo scita fore:ipsa necesse est fore: p se ꝯo.id est simpl'r ⁊ sine conditione sumpta libere ⁊ contingēter eueniūt:sicut quis libere ⁊ cōtingēter ambulat. Et tñ si tu scias eum ambulare necesse est eum ambulare:⁊ si ambulat neçe est eū ambulare.i.incōpol'e est te scire ipsu3 ambulare ⁊ ipsu3 nō ambulare:⁊ impol'e est ipsu3 ambulare ⁊ nō ambulare.vbi solū notat' necitas ꝯñtie. Et hanc ēt solutionē i snīa ponit Aug.5 de ciui.dei.⁊ Ansel.de cō- Cap. 10

cor.⁊ vtiq3 bona ē. Uerū q2 illud p̄ᵐ argᵐ in forma qua fa- Cap. 4.

ctum est videt' inferre ꝙ ista necessitas non solū sit ꝯñtie: O

sed ēt ꝯñtis.iō rñdeo ad ipsum negādo ꝯña3. ℭ Ad p̄mā Ad p̄ᵐ

p̄bationē eius dico ꝙ Aug.vult ibi notare hāc eē impos- p̄bōnē.

sibilē.aliter fit q̄3 de⁹ p̄sciuit:seu hāc copulatiuā:aliter fiet 3° de lib.

⁊ tñ sic fiendū eē deus p̄sciuit:⁊ per ꝯñs hanc cōditionalē ar.c.4.

eē neciā si sic fiendū deus presciuit sic fiet. Et eodē mō intelligendū est dictū Boetij p̄rime allegatū:qd quisq3 nouit illud al'r esse q̄3 notū est nequit:qd p3:q2 ipsu3 sumitur ad p̄bandū istā cōditionalē esse neciam:si quem ambulare scias:necesse est eum ambulare. Et silem in snīa Magr̄ ponit solōnem in distōne. ℭ Ad aliā probationē ex dicto

Ansel.dico ꝙ illud dictū Ansel.ꝙ deus p̄scit futuru3 ne- in de cō.

cesse est esse futurū:⁊ sil'r aliud eiusdē ibidē.necesse est oē c°p.⁊.4

futurū esse futurū ⁊ plura alia que ibi dicit sunt eodē modo intelligēda.s.vt notet' necitas cōditionalis siue ꝯñtie: quā ipse vocat necitatē sequētē positionē rei:⁊ ista h3 dicta sumant' ſm intētionē eius:vt equaleāt cōditionalib⁹. Et ꝙ h sit ſm intētionem eius p3:q2 in p̄n° eiusdē capli.4.

ait.cū dico:si erit ex necitate erit hic sequtur necessitas rei P

positionē nō precedit. Idē valet si sic p̄nūtiet'. Qd erit ex necessitate erit. Nō eni3 aliud significat hec necitas:nisi q2 si sit nō poterit simul nō esse. Hic p3 qd dictū est.p̄ quidem:q2 dicit: idē valere illā ꝯditionalē ⁊ aliā cathegoricam:q̄ l3 ſm formā suā nō equaleret:ſm intellectū tñ ei⁹ qui eā format equiualet illi seu vt equalēs sumat'.2° q2 ait ꝙ talis necessitas non significat nisi impossibilitatē huius copulatiue:aliquid erit ⁊ ipsum nō erit:⁊ per ꝯñs non nisi necessitatē cōditionalis opposite. Et in hoc sensu ēt exponit se infra:rem inquit futurā necesse est eē futurā: q̄m nequit futurū eē simul nō futurū. Et sil'r iuxta finē capituli.dicit ꝙ idem sensus est si dicat':qd deus p̄scit neçe est eē futurū. Et si dicat'.si deus p̄scit neçe est illud esse futuru3. ℭ Unde notādū ꝙ illud dictū eiusdē ibidem ꝙ quotiens idem dicimus de eodē necesse est eē qd di.vt oē futu℞ ē ex necessitate futu℞:⁊ omnis hō ex necitate est hō ⁊ similia: q̄3uis de virtute sermonis sit falsum:tñ ſm intellectū eius q talia intelligebat:vt dicit quidā doctor tenet subintellecta cōstātia subiecti:vtputa supposito ꝙ hō sit:neçe est ꝙ Q

hō sit hō:⁊ supposito ꝙ aliqd sit futurū necesse est illud eē futurū:⁊ sic de alijs:seu ꝙ idē est.vt sumūtur equiualēter cōditionalibus:sicut p3:q2 semp ibidē iungit conditionalem cū cathegorica.vnde ait. Cū enim di ꝙ oīs hō est hō: aut si est homo.hō est.aut omne albū est albū:⁊ si ē albū. albū est.necesse est eē qd dicit':q2 non pōt aliquid eē simul ⁊ nō esse. Que p̄batio clare demōstrat eius itellectu3 esse qui dictus est.sic inquā illud dictū ⁊ silia sumpta sunt va.

ℭ Ad scdam p̄bationē dōm ꝙ ad certitudine3 prescie:vt Ad 2ᵐ p̄

nūc est sermo de ea:nō reqrit' ꝙ illud qd p̄scitur non possit bationē

nō fore:sed sufficit ꝙ euidēter cognoscat' ꝙ illud erit. Sic ad certā notitiā de cursu petri currētis nō reqritur ꝙ ipse nō possit nō currere:sed sufficit ꝙ intuitiue ⁊ euidēter co-

A gnoscatur ꝙ currit. Unde negãda est illa prima ꝯñtia. qꝛ
quãuis futurũ possit nõ eẽ futurũ: nõ tñ non erit futurũ: ⁊
hoc clare deus nouit: ꝙ si de facto illud nõ esset futurum:
Ad 3m ꝓbationẽ diuus Thõas pte pa. q 14. ar. 13 — vtriqꝫ deus nosset euidẽter illud non esse futurũ. ¶ Ad 3m
ꝓbationẽ rñdet. s. Tho. ꝯcedẽdo ꝯñaꝫ. ⁊ ꝙ añs est necĩũ
absolute: sed dicit ꝙ qñ in añte ponitur aliquid pertinens
ad actũ anime. ꝯñs est accipiẽdum non ſm esse qd̃ in se ẽ:
sed ſm esse qd̃ est in aĩa. Aliud enim est eẽ rei in seipsa: ali/
ud esse rei in anima. vtputa si dicã si anima intelligit ali/
quid: illud est imãle: intelligendũ est ꝙ illud est imãle ſm
esse qd̃ hꝫ in anima: vel in intellectu: nõ ſm ꝙ est in seipso:
⁊ silr̃ si dicam. si deus scit aliquid illud erit. ꝯñs intelligẽ/
dum est prout subest diuine sciẽtie. s. prout est in sua p̃sen/
tialitate: ⁊ sic necessariũ est sicut ⁊ añs: qꝛ omne qd̃ est qñ
Ꝯ Thõ/ mãz vbi supra. — est ⁊c̃. vt dicit̃ p̃ perihermenias. ¶ Sed salua eius reuerẽ/
tia illa solutio non continet veritatem: nec in eo qd̃ ꝯcedit
nec in eo qd̃ assumit. Primũ probo: qꝛ capiam istã cathe/
B goricam: antichr̃s erit: ſm se extra oẽm ꝯñam: ⁊ q̃ro vtrũ
ipsa sit necessaria vel ꝯtingens: non põt dici pm: qꝛ tũc ea/
dem rõne quelibet singularis de futuro cõtingẽti vera es/
set necessaria: ⁊ quelibet falsa impossibilis: ⁊ sic sequeret̃
ꝙ nihil penitus eẽt ad vtrũlibet: sed oĩa necessario eueni/
rent vel nõ euenirẽt: qd̃ ẽ ꝯ sanctos ⁊ fidẽ catholicã. g̃ est
ꝯtingẽs. ergo in quacũqꝫ ꝯña ipsa sumatur semper erit sim/
pliciter ⁊ absolute ꝯtingens. Nã sicut falsa propositio po
test esse ꝯñs in ꝯña necĩa: cuius añs est falsum: nec tñ ex h̃
ipsa est minus falsa: ⁊ vera põt esse ꝯñs ad aliaꝫ verã: ⁊ ẽt
ad falsam: nec est ex hoc minus verã: ⁊ necĩa põt esse ꝯñs
ad necĩam: ⁊ ẽt ad ꝯtingentem: nec tñ est ex hoc ꝯtingens
aut minus necĩa. sic ꝓpõ ꝯtingẽs non obstãte ꝙ sumatur
in ꝯña necĩa nõ est ex hoc necĩa aut minus ꝯtingens. Un/
de ẽt cũ dr̃. si deus sciuit antichristũ futurum antichristus
erit: nõ erit ꝯñs minus ꝯtingens q̃ꝫ prius. Ex quo ẽt vlte/
rius sequit̃ ꝙ illud añs est ꝯtingens: cuius oppõm dicit re/
C sponsio. ¶ Ꝺ. Cũ dr̃ ꝙ ꝯñs est absolute necessariuꝫ: prout
subest diuine sciẽtie. s. prout est in sua p̃sentialitate: aut in/
telligitur ꝙ futurũ. v. g. antichristus nõ est in sua p̃sentia/
litate. i. actu in rerũ nã ſm suũ esse propriũ distinctũ a deo:
⁊ ſm suã taleꝫ p̃sentialitatẽ subest sciẽtie dei: ⁊ sic propter
falsam implicationẽ illud dictũ est falsum: alioquin seque
retur ꝙ iã actu antichristus eẽt ꝓductus ⁊ creatus a deo:
imo certe cũ non habeat hodie magis actu esse q̃ꝫ habue
rit heri ⁊ p̃dic: ⁊ ẽt ab eterno: sequit̃ ꝙ antichr̃s ab eterno
fuerit a deo creatus: ⁊ silr̃ mõ qd̃libet futurũ ⁊ totus mun
dus etiã. Nam ⁊ mũdũ deus p̃sciuit futurũ. Sed oĩa ista
sunt falsa ⁊ ꝯ scripturam dicentẽ ꝙ in p̃ncipio creauit de/
us ⁊c̃. ⁊ ꝯtra euidẽtẽ veritatem. Nã videmus aliqua fie/
ri de nouo: ⁊ in se implicãtia ꝯdictionẽ: qꝛ ſꝫ hoc aliquid
esset futurũ ⁊ non eẽt futurũ sed presens: pma ꝯña pꝫ: qꝛ
oĩs entitas vel nã actu exñs distincta a deo est a deo crea
ta iuxta illud Aug. de fi. ad Petrũ. Principaliter itaqꝫ te/
Cap. 3. — ne oẽm nãm que nõ est trinitas ab ipsa sancta trinitate q̃
D solus deus ⁊ eternus deus creatã ex nihilo. Et p̃sa sequũ
tur ad ꝓpositũ. Aut intelligit̃ ꝙ antichristus est in sua p̃/
sentialitate nõ mõ p̃dicto: sed solũ qꝛ p̃sentialiter a deo co
gnoscitur: ita ꝙ deus nõ est in potẽtia abijciẽte actũ ad co
gnoscẽdũ antichr̃m distincte ſm ꝙ sumus nos qui nõ pos
sumus futura cognoscere dũ sunt futura: sed sicut illa sunt
ſm se futura: ita cognitio eoꝝ in nobis est futura. si tamẽ
cognoscantur a nobis: in deo aũt futurorũ est perfecta co
gnitio nõ futura sed p̃ñs: sicut nec preteritorũ cognitio p̃/
terijt: sed est p̃sens: ſm quẽ modum intelligẽda sunt di/
cta sanctorũ: cũ dicunt tã futura q̃ꝫ preterita eẽ deo cogni
ta ⁊ p̃sentia: vt supra dicebat̃. Si inquã sic intelligitur nõ
ex hoc tollitur qn antichristus ⁊ similr̃ quodcũqꝫ futurũ
contingẽs sit cõtingẽter futurum ſm suũ esse reale: ⁊ per
ꝯñs quin hec sit simplr̃ ꝯtingẽs antichristus erit. Et ꝓba

tio que adducitur ex dicto Phi non est ad ꝓpositũ: qꝛ de — E
nullo futuro vere dr̃ ꝙ ẽ. ¶ Et p̃terea ista auctoritas si sit — i peiher.
vñs non est vera de necessitate absoluta: sꝫ ꝯditionata tñ:
vt pꝫ ex p̃cedenti qõne. ¶ 2o deficit solũ in eo qd̃ assumit.
Nam ista ꝯña est bona. si aĩa vere intelligit lapidẽ eẽ mã/
lem ⁊ extẽsum. g̃ lapis est mãlis ⁊ extẽsus: nec tñ ꝯñs est
intelligẽdum ſm eẽ qd̃ lapis hꝫ in aĩa: qꝛ ſm responsioneꝫ
illud est immãle ⁊ inextẽsum. ¶ Ꝺ. Ista ꝯña est bona deus
sciuit ⁊ scit antichristũ eẽ futurũ. g̃ antichr̃s est futurus: ⁊
añs est verũ: ⁊ tñ ſm rñsionẽ ꝯñs non est intelligendũ ſm
eẽ qd̃ hꝫ in dei scĩa: qꝛ ſm illud est p̃ñs vt dicit. ¶ Rñdeo — Rñ alia
g̃ aliter ad rõnẽ: ⁊ dico ꝙ illud añs est ꝯtingẽs ⁊ nõ neces — ad 3m ꝓ
sariũ. ¶ Ad pmã ꝓbationẽ in ꝯtrium ꝯcedo ꝙ p̃scia dei q̃ — bationẽ
deus p̃scit pe. peccaturũ in. a. est necẽ eẽ: sꝫ ex h̃ non sequit̃
ꝙ deus necĩo p̃sciat pe. peccaturũ in. a. nec ꝙ hec sit necĩa
deus prescit Pe. ⁊c̃. Sicut ẽt volitio qua deus vult beati/
ficare vnã aĩam ẽ necẽ eẽ: ⁊ tñ non necĩo deus vult illam
beatificare. nec hec est necessaria. deus vult beatificare hãc — F
aĩmã. ¶ Ad aliam probationẽ dico ꝙ illa de p̃terito de/
us p̃sciuit Pe. peccaturũ in. a. est simplr̃ ꝯtingẽs. Unñ sciẽ/
dum ꝙ ꝓpõnũ de p̃terito q̃dam sunt q̃ vt sint vere depen/
dent a veritate quarũdã de futuro: sicut ista. Naꝫ ad h̃ ꝙ
ipsa sit vera reqrit̃ ꝙ hec sit vera. Pe. peccabit in. a. q̃ vtiq
ꝫ ẽ de futuro: sicut ẽt ista. deus p̃destinauit Pe. qꝛ ad ei9
veritatẽ reqrit̃ ꝙ illa de futuro sit vera. deus dabit Petro
vitã eternã: ⁊ multe alie sunt hõ: q̃dã ꝟo sunt quaꝝ verita
tes nõ depẽdẽt a ꝟitatib9 aliquaꝝ de futuro: sicut he. deus
creauit mundũ. deus fuit incarnatus. Petrus fuit alb9: ⁊
alie innumerabiles. Quicqd autẽ sit de vltimis: de primis
tñ ꝯstat ꝙ ille sunt cõtingentes: si ille de futuro a qbus de/
pendẽt: sint ꝯtingẽtes: alioquin non depẽderẽt ab eis. ista
aũt Pe. peccabit in. a. vtriqꝫ est cõtingẽs. quare ⁊ illa. deus
p̃scit ⁊c̃. ¶ Per hoc etiã pꝫ solutio ad aliã formã q̃ multũ
põderatur ab aliqbus. dico enim ꝙ in potestate Pe. ẽ im/ — G
pedire añs. i. facere ꝙ añs non sit veꝝ: nec vnq̃ꝫ fuerit ve/
rum: ⁊ facere ꝙ eius oppm semp fuerit verũ: qd̃ pꝫ: qꝛ i po
testate Pe. est nõ peccare in. a. ⁊ per ꝯñs facere ꝙ illud sit
verũ. Pe. nõ peccabit in. a. Sed ad hoc necĩo sequit̃ deuꝫ
nunq̃ꝫ presciuisse eum peccaturũ in. a. qnimo p̃sciuisse euꝫ
nõ peccaturũ. Et hoc in virtute dicit Aug. 5o de ci. dei. in fi — cap. 10.
ne. vbi dicit ꝙ hõ quẽ deus presciuit peccaturũ peccat q/
dem: sꝫ si nolit: hoc etiã ipse p̃sciuit. Idem quoqꝫ virtualr̃
Boetius 5o de ꝯsolatione. Rñdebo q̃dem ꝓpositũ muta/
re te posse ⁊c̃. vt in rñsione ad pm dubiũ tertij articuli alle
gatum est. His ẽt sententialiter ex toto ꝯcordat venerabilis
simus Hugo de sacra. li. p̃. vbi dicit ꝙ illud qd̃ ab eterno — pte. 2. c. 17. ⁊. 18.
prescitum est. ab eterno futurũ est: ⁊ non p̃us prescitũ fuit
q̃ꝫ futurũ fuit: ⁊ anteq̃ꝫ fuit: qñ adhuc futurum fuit: potuit
eẽ: sed contingẽter: vt non fieret: ⁊ sicut semp futuruꝫ fuit:
vt non fieret: sic semp potuit esse quãdiu futurũ fuit vt nũ
q̃ꝫ fieret: ⁊ subdit ꝙ currebãt simul ab eterno duo hec: qd̃
futurũ fuit: ⁊ qd̃ eẽ potuit: qd̃ futurũ nõ fuit ⁊ si factũ fuis — H
set: qd̃ esse potuit: ⁊ tñ futurũ non fuit: futurũ fuisset ⁊ pre
scitum qd̃ futurũ non fuit. Nec p̃sciẽtia huius futuri mu/
tata fuisset: sꝫ nunq̃ꝫ habita: qꝛ futuꝝ nõ fuisset. ¶ Itẽ in/ — Cap. 22.
fra. dicim9 inqt: qꝛ posse ẽ nõ fieri qd̃ futuꝝ est: ⁊ si non fie/
ret qd̃ fiet: ⁊ nõ fieri posse ẽ: nunq̃ꝫ futurũ fuisset nec preui/
sum. Si igit̃ q̃ꝫdiu res futura põt fieri vt nõ sit futura: ⁊ p
ꝯñs ꝙ nunq̃ꝫ fuerit futura: ⁊ nunq̃ꝫ p̃scita vt dicit: sic i po/
testate alicuius facere est ꝙ non sit futura: ita in eius pote
state est facere ꝙ nunq̃ꝫ fuerit prescita: ⁊ per ꝯñs ꝙ nunq̃ꝫ
fuerit verũ ꝙ deus illam fore presciuit. Ad hoc quoqꝫ est
intentio Magistri in. 39. dis. vbi dicit ꝙ deus põt scire qd̃
nunq̃ꝫ sciuit ⁊ non scire qd̃ sciuit ⁊ prescire quod non p̃sci/
uit: ⁊ eadẽ rõne non p̃scire quod p̃sciuit. Ex his pꝫ ꝙ pro
bationes qbus ꝓbat̃ illud añs nõ posse impediri non va
lent: ꝙ nõ pma: qꝛ falsum assumit: cũ dicit ipsum eẽ neces/

I sariũ.nec scd̃a:qꝛ cũ dicit̃ ꝙ ipm ab eterno fuit veꝝ:vel
hoc itelligit̃ de ipsa enũtiatione creata:q̃ est añs isti' ꝯne.
ꝛ pꝫ ꝙ illa nõ fuit ab eterno vera:qꝛ nec ipsa fuit ab eter/
no.si tñ fuisset ab eterno:ab eterno fuisset vera:ꝛ nõ tñ ne
cessario:sꝫ ꝯtingẽter:vel itelligit̃ de enũtiabili per ipsũ si
ue de eius significato cõplexo:ꝛ tale q̃zuis posset ꝯcedi ꝙ
fuit ab eterno verũ denoiatione extrinseca a ṽitate icrea/
ta:ꝛ iudicio dei eterno:indicãte Pe.eẽ peccaturũ in.a.nõ
tñ ipsum fuit eternũ cũ nunq̃ȝ fuerit:aut sit aliqua entitas
sm se:sicut nec aliqđ cõplexe tñmõ significabile vt ex p̃ce
dẽtib' pꝫ.Quocũq̃ȝ tñ sit de hoc vtꝝ debeat ꝯcedi ipsum
fuisse veꝝ ab eterno vel nõ.dico ꝙ ipsum nõ fuit veruȝ ne
cessario:sꝫ si fuit verũ ꝯtingenter mere:ꝛ qđ additur.s.ꝙ
Ad 4m pbonẽ. omne eternũ est imutabile:cõcedi dꝫ.Nam nihil est eter/
num p̃ter deũ:sed ex hoc nihil ad ꝓpositũ.¶ Ad 4m pro
bationẽ eiusdẽ ꝯñe p̃ncipalis p̃me rõnis rñdeo negando
K scd̃am ꝯñaȝ.s.hac.b.erit.ġ.b.nec̃io erit.supposito ꝙ ly ne
cessario sit determinatio ꝯñtis tñ.¶ Ad ꝓbationeȝ ꝯce/
do ꝙ iste p̃nt simul esse vere.b.erit.b.põt nõ fore:ꝛ ꝙ duȝ
hec est vera.b.erit.hec est possibilis.b.non erit:q̃zuis aũt
sit possibilis:nõ tñ est vera:nec põt simul cuȝ illa eẽ vera:
vtpote sibi ꝯdictorie opposita.Ex hoc tñ non hꝫ ꝙ illa cõ
sequẽtia sit bona:qꝛ ad bonitatẽ ꝯñe non sufficit ꝙ aliqđ
potẽs stare cũ opposito ꝯñtis repugnet añti:alioquin hec
esset bona ꝯñtia.aliqs hõ disputat.ergo oẽ aial disputat.
Nã cuȝ opposito ꝯñtis qđ est.aial non disputat.põt stare
ista.nullus hõ disputat:q̃ tñ repugnat ꝯdictorie añti.Sꝫ
reqritur ꝙ oppositũ ꝯñtis vel aliqđ nec̃io ꝯñs ad ipsum
repugnet añti:qꝛ si nec ipm nec aliqđ nec̃io ipsum ꝯñs re
pugnat añti ipsum vtiq̃ȝ stare poterit cũ añte:ꝛ p ꝯñs ꝯña
non est nec̃ia:alioqn ꝯñs ꝛ opp'm eius simul starẽt:qꝛ semp
ꝯñs ꝛ añs sil' stant.cũ añs nõ possit eẽ veꝝ sine cõsequẽte.
L si ꝯña sit nec̃ia:in proposito aũt ad istã.b.põt nõ fore:non
Ad 2m pn'. nec̃io seqtur ista.b.nõ erit.q̃re ꝛc̃.¶ Ad scd̃am rõnẽ p̃nci
palẽ dõm sicut ex dictis in 2° ar.põt patere ꝙ deus est pre
scius futuroꝝ:qꝛ in eo velut in notitia oia repñtantur vel
ꝓprius loquẽdo.qꝛ ipse est notitia intuitiua omniũ entita
tum actualiũ ꝛ iudiciũ veracissimũ omniũ vere enũtiabi/
lium ꝛ cõplexe significabiliũ.Et hoc nõ sibi accñtal'r:sed
ex ꝓpria nã ꝯuenit nec ꝯtingẽter:sꝫ nec̃io:ꝛ qꝛ ita est:ideo
sicut in 3° arti.est ꝓbatuȝ.cuiuslibet entitatis actualis vel
potẽtialis ipse nec̃io est intuitio:sꝫ qualꝫ nec̃io cognoscit
ꝛ nullius enũtiabilis cõtingẽtis est necessario iudiciũ:ne/
q̃ȝ aliqđ hꝫ nec̃io iudiciarie vel p modũ iudicij cognoscit:
sed mere ꝯtingenter.Nec ꝯ hoc est aliqua ꝓbatio sumpta
ex silitudine creaturarũ:cũ nulla creatura possit oiquaq̃ȝ
silis esse deo in mõ cognoscẽdi sicut nec in eẽntia nec in p/
Ad 3m pnci'. fectione q̃lis.¶ Pro solõne ṽo tertij argumenti p̃ncipa
lis est sciẽdũ:ꝙ difficultas in eo qđ q̃rit argumentũ ꝯsur/
git non solũ ex tactis in arguẽdo:sed ex ꝯrietate auctorita
tum:quas Magr̃ ponit in p̃nti distõne.ait enim Aug.15°
Cap.13. de tri.vniuersas creaturas ꝛ sp̃uales ꝛ corporales:nõ qa
sunt.iõ nouit de':sꝫ iõ sunt:qꝛ nouit.Non enim nesciuit q̃
fuerat creaturus:qꝛ ergo sciuit creauit:non qꝛ creauit sci/
M uit:nec al'r sciuit creata:q̃ȝ creanda ꝛc̃.sic in simili videtur
ꝙ nõ ideo prescit res futuras:qꝛ future sunt:sed ideo sunt
future:qꝛ deus p̃scit eas:ꝯ ṽo.Origenes sup ep̃lam ad
Ro.ait.nõ ꝓpterea aliqđ erit:qꝛ illud scit deus futurũ:sꝫ
qꝛ futurũ est:ideo scitur a deo anteq̃ȝ fiat.¶ P.Magr̃ ar
guit ꝙ qꝛ deus p̃scit:iõ res sunt future.qꝛ nulla essent fu/
tura:nisi ea deus ꝓuidisset:ꝛ p̃sciuisset:nec p̃nt non eueni/
re:cum deus illa p̃sciuerit.ergo p̃scientia videtur prescit
causa esse euenieñdi:ꝛ ꝯña videt̃ ex hoc ꝓbari:qꝛ illud ẽ cã
alterius:ad cuius põnẽ illud ponit̃:ꝛ sine cuius positione
nõ ponit̃.¶ P.ꝙ non iõ p̃scit qa sunt future arguit.qꝛ tũc
eius qđ est eternũ:aliud ab eo eẽt causa:ꝛ ex creaturis p̃e
deret p̃scientia creatoris:ꝛ creatũ eẽt cã increati.¶ Dein/
de rñdens Magr̃ dicimus ingt:res futuras nullaten' esse N
cãm p̃scientie dei:nec id sciri vel p̃sciri:qꝛ future vel facte
sunt:ita exponẽtes:qđ ait Orig.i.ꝙ qꝛ futurũ est:iõ scitur
a deo anteq̃ȝ fiat neq̃ȝ sciret̃ nisi futurũ eẽt:vt nõ notet̃ ibi
cã nisi sine qua non scitum:ita ẽt dicimus sciam vel p̃sciẽtiaȝ
dei nõ eẽ cãm eoꝝ que fiũt:nisi talẽ sine qua nõ fiũt.Si tñ
sciam ad notitiã tñ referamus.Si ṽo scie noie includit̃ ꝛ
bñplacitũ:atq̃ȝ dispositio:tũc recte põt dici cã eoꝝ q̃ deus
facit:ꝛ postea sꝫ hoc exponit auctoritatẽ Aug.iõ sunt qa
nouit.i.qꝛ scienti placuit:ꝛ qꝛ sciens disposuit.¶ Sꝫ sicut Dñs egi
dicit Egidius super lr̃am huius distõnis solutio magistri di.p sen
non sufficit:qua dictũ illud Origenis dicit esse intelligen/ tẽ.di.38.
dum tñ de cãlitate sine qua nõ:qm̃ tũc pari rõne vere di/ i expõne
ceretur:ꝙ ꝓpterea aliqđ erit:qꝛ de' scit illud futuꝝ:qđ ne litere.
gat Orig.Nã ẽt sm Magr̃m p̃scia est cã sine qua nõ futu O
rorũ.¶ Rñ' ġ aliter:ꝛ dico ꝙ q̃zuis p̃scia dei:que nõ ẽ ali tñ' pba.
ud q̃ȝ volũtas:ꝛ eẽntia dei sit cã oium rerũ que fiunt.ista
tñ propõ:qꝛ deus p̃scit:iõ res sunt future:si sit cãlis:ꝛ non
equiualẽs p̃cise huic ꝯditionali:si deus p̃scit res sunt futu
re.ꝛ noie p̃scie nõ icludat̃ bñplacitũ vel dispõ:absolute ne
ganda est.Nã sic nõ qꝛ ꝓpõ de futuro est vera:iõ res quã
enũtiat fore erit:nec si ego p̃scirẽ aliqđ fore.iõ qꝛ prescireȝ
illud foret:q̃zuis nec̃e eẽt.si ego p̃scirẽ illud foret:alias nõ
prescirẽ:sed false opinarer illud fore.Sicut ẽt q̃zuis neces
sario ꝯñs sit.vt si qua memini illa fuerint:nõ tñ qꝛ memi/
ni illa fuerũt.sic nõ ideo res sunt future:qꝛ deus prescit il/
las esse futuras.Et est rõ:qm̃ nec vera p̃sciẽtia:nec scia in
q̃ntũ huiꝰ est cã:qꝛ ita sit in reꝫ tñ signa.¶ Et iõ Boe/
tius 5° de ꝯsolatione.postq̃ȝ arguerat ꝯ quosdã dicentes.
nõ ideo qđ ẽ eẽ venturũ:qm̃ id ꝓuidẽtia futurũ eẽ prospe/
xit.Sed ecõuerso:qm̃ qđ futurũ est illud diuinã ꝓuidẽtiã
latere non posse.determinãdo in p̃sona p̃hie approbat di/
ctũ istoꝝ:q̃ntũ ad p̃mã partẽ.Cuius rõ est:qꝛ p̃scia nõ est
causa euẽtus futurorũ:sed signũ tñmõ:oẽ aũt signum tñ
qđ oñdit.nõ ṽo efficit qđ designat.Alterius aũt ꝓpõnis P
sc̃.iõ de' p̃scit futura:qꝛ illa futura sunt:põt duplex sensus
esse.Unus quo denotaret̃ res futuras cãs eẽ p̃scie:q̃ deus
p̃scit futura:sicut si dicã ꝙ coloratũ mihi obm est.ideo vi/
deo:denoto coloratũ obm cãm esse visionis:qua formal'r
sum videns:ꝛ in isto sensu propõ illa est falsa:ꝛ eam negat
Magr̃ i ista distõne:ac ẽt procedit rõ supra facta vltimo.
Hunc quoq̃ȝ sensum posse fieri ex ꝓpõne illa:ꝛ ipsam in h
sensu falsam eẽ:satis innuit Boeti'.vbi supra arguens ꝯ di
ctum ꝓxime recitatũ.Iã ṽo ingt preposterũ est vt eterne
p̃scie tẽporaliũ reꝝ euẽtus cã esse dicat̃:qđ est aliud autẽ
arbitrari:iõ deũ futura:qm̃ sunt euẽtura ꝓuidere:q̃ȝ puta
re:q̃ olim acciderẽt cãm sũme eẽ illi' ꝓuidẽtie:nec hoc di
ctum postea in aliq̃ p̃te soluit vel improbat.in isto ẽt sensu
non est intelligẽdũ dictũ Orige.Alius sensus põt eẽ q̃ p̃ci
se denotet̃ ꝙ qꝛ res sunt future.iõ p̃scia vel scia dei ẽ p̃scia:
ꝛ isti termini p̃scius/p̃scia ṽificent̃ de deo:ita ꝙ ista sit ve
ra.deus ẽ p̃scius futuroꝝ.Dictũ est enim supra ꝙ eẽn diui
uina est nãliter ꝛ nec̃io simplex notitia:ꝛ apphẽsio entita
tum enũtiabiliũ:aut cõtingẽtiũ non nec̃io:sed cõtingẽs est
iudiciũ:ꝛ cuiuslibet futuri ꝯtingẽtis est contingẽter pre/ Q
sciẽtia:qm̃ qđlibet tale põt non eẽ futurũ:ꝛ per ꝯñs deus
cuiuslibet põt nõ esse p̃scius.Ut ergo ipse sit p̃scius:nec̃io
reqrit̃ ꝙ aliq̃ sint futura:ꝛ propterea:qꝛ illa futura sunt:ꝛ
ei' infinite immẽseq̃ȝ scie repugnat quicq̃ȝ nescire:iõ est pre/
scius futuroꝝ:ita ꝙ talis locutio sit isto mõ cãlis q̃uo ista:
qꝛ hõ est aial.ideo hec est vera:hõ est aial:ꝛ sicut vl'r dicit̃
ꝙ esse sic in re:sicut propõ enũtiat:est cã ꝙ illa sit vera sm
quẽ modũ Phs in postp̃dicamẽtis.cap̃ de priori dicit:ꝙ
nequaq̃ȝ oro cã est vt sit res.verũtñ vĩ quodãmõ res cau
sa esse vt sit oro vera.Duȝ enim res est aut nõ est vera oro
vel falsa dicat̃ necesse ẽ.Et sicut pol'e ẽ:ꝙ res sit cã ꝙ ora/
tio sit vera:absq̃ȝ hoc ꝙ sit cã orõnis aut aliqui' entitatis

A in ea:vel vt oratio ipsa sit:sicut p3:si oratio p̄cedat esse rei.
verbi gratia.si Petro stāte formetur ista oratio Petrus se
det:deinde sedeat Pe.tūc Pe.sedere est cā ꝙ illa sit vera:
nec tñ est causa illius:aut alicuius entitatis in ea.
G ¶ Posset ēt b'ri ex'' de scia.Nā si illa scia vel iudiciu3 quo
per'' q̄3 itueor scio sedere/cōseruaret in mēte mea ꝑ aliquā
potētiā ipso s3 gēte:ipsum tūc nō eēt scia.ꝛ si adhuc eo ma
nēte Petrus sederet vt ꝓus eēt scia sicut ꝓus.ꝛ q2 Petrus
sederet iō eēt scia.nec tñ Petrus sedēs tūc nouit eēt cā il/
lius scie.q̄3uis nouiter cā esset vt ipsum esset scia.Sic in ꝓ
posito:ꝛ f̄m talē modū loquēdi de cā potest vt videt' con/
cedi:ꝙ res esse futuras cā vel potius cōcausa est vna cum
imēsa pfectione diuine scie.ꝙ deus sit p̄scius seu p̄sciētia.
vel ꝙ isti termini possint vere dici de eo.ac per hoc dici ꝙ
q2 res future sunt:ꝛ dei sciētia3 nihil pōt latere:ideo p̄scit
deus illas esse futuras:ꝛ sic puto ꝙ itellexerit Origenes.
Cap̄.vi. ¶ Hoc etiā sensu Hugo lib.de sacra.dicit.ꝙ oē qd̄ fit:ab
eterno ꝓuisum est futurū esse:q2 ab eterno futurū est.Uñ
B talē cāle m ipse ponit.Nec in h̄ sensu negat hic Magister
illā ꝓpōnem:sed in ꝑ tñ.q2 satis p3 ex eo qd̄ supra di.35.
dicit.dicit.n.ibi ꝯ determinationē suam qua dixerat ꝙ in
deo nō poterat fuisse p̄sciētia:q2 poterat deus nihil esse fa
cturus:ꝛ ꝑ ꝯñs pos'e fuit ꝙ nulla essent futura ꝙ si fuisset
nulla fuisset in deo p̄sciētia:cū p̄sciētia nō sit nisi futuroꝝ.
¶ Cōtra h̄ inquā recitās opinionē quorūdā dicētiū.si po
tuit p̄scia dei non eē in deo ab eterno ꝛ potuit nō eē.si ꝟo
potuit non eē.cū prescietia dei sit eius scia:ꝛ scia sit ei⁹ es/
sentia.potuit ḡ nō eē ab eterno illud qd̄ est diuina eēntia.
¶ Rn̄det Magr̄ cū dicit.si nulla eēnt futura nō eēt i deo
p̄sciētia vel nō eēt p̄scius deus.Si in d̄ōo hāc cām atten/
dis.s.ꝙ nulla eēnt subiecta eius scie vnde ipsa possit dici
dei p̄scia:vel ipse prescius:qd̄ vtrūq3 dicit' ꝑꝑ futura:ver⁹
est intell's.Ecce ꝙ ꝑꝑ futura deus dicit' p̄scius:ꝛ ꝙ si nul/
la eēnt futura nō posset dici p̄scius.¶ Ex quo p3 ꝙ ista3:
q2 aliqua sunt futura:deus est p̄scius.cōcedit in sc̄ōo sen/
C su ꝓmissoꝝ seq̄tur imediate.Sinaūt ex ea rōne id dicit:ꝙ
nō sit in deo p̄scia:qua p̄scit futura:vel ꝙ ipse non sit deus
qui est futuroꝝ p̄scias:falsa est intelligētia:ꝛ in hoc vt p3
15 d̄ tri. virtual'r negat ꝑ'' sensum.¶ Auctoritas ꝟo Aug.loq̄tur
cap̄.13. de notitia dei f̄m ꝙ est simpl'r appꝛ̄hēsio oium entitatū:in
quo sensu vtiq3 falsum est:ꝙ q2 sunt:ideo nouit.q̄nimo si/
ue sint siue nō:non minus nouit.Unde res nō causant suā
notitiā in deo sicut in nobis:nec ad ipsas cognoscendū in/
diget deus earū existētia vel p̄sentia:sicut nos:ꝛ ideo tali/
ter de noti'loquēdo.absolute negāda est ista:q2 res sunt:
ideo illas deus nouit:sicut negat Aug.Qd̄ aūt addit:sed
ideo sunt:q2 nouit:accipiēda ē notitia simul cū bn̄placito
ꝛ dispōne iuxta expōnē Magr̄i supius recitatā.¶ Ad ra/
tionē ꝟo qua ꝓbat' ꝙ q2 p̄sciuit:iō res sunt future.dicēdū
ꝙ ꝯñā illa nō valet nec illa ꝓbatio sufficit ad veritatē talis
causalis.Aliogn ex q̄buscūq3 ꝓpōnibus ꝯuertibilibus
adinuicē:posset fieri vera causalis:ꝛ sic ista eēt vera:quia
hō est risibilis:iō est rōnalis:ꝛ sic de alijs mult̄ falsis cāli
D bus.¶ Et per hoc p3 ad argu''in forma ꝓncipali qua d't:
aut deus p̄scit futura:q2 illa futura sunt:aut iō illa sunt fu
tura:q2 deus p̄scit illa.Nā si ꝓma ps huius disiūctiue in/
telligitur in ꝑ sensu eius dato supra:negāda est:q2 vtraq3
pars eius ē falsa.Si ꝟo in sc̄ōo sensu intelligit'.d̄ōni ꝙ iō
prescit:q2 illa sunt futura:non tñ ideo precise:s3 q2 cū hoc
eius sciam nemo pōt effugere.Et cū probat' ꝙ nō:q2 tunc
res future eēnt cause p̄sciētie dei.negāda est ꝯñā:ꝛ instan
tia nō seq̄tur:q2 Pe.sedet:ideo hec ꝓpō q̄ prius erat falsa.
Pe.sedēte est vera.ḡ Pe.sedens est cā illius veri vel vere
ꝓpōnis.Nam añs est verū:ꝛ ꝯñs falsum:vt supra dictu3
est:ita in ꝓposito:sed posset ꝯcedi.ergo res future vel po/
tius ꝙ res sunt future est causa vel ꝯcausa ꝙ deus vel sciē
tia dei sit p̄scientia.iuxta intellectū datum:sicut ꝛ alia cō/
sequētia assumpta pōt concedi.ergo Pe.sedēs:vel ꝙ Pe. E
sedet est causa ꝙ illa propositio sit vera.

¶ Distinctionis.xxxix. Questio. j.

Circa distinctionē trigesimānonā.Que/
ro pariter cū Magr̄o.Utrū scien/
tia vel p̄scia dei possit augeri vl' minui? Et ar ꝑ''.
guo ꝑ ꝙ possit augeri:q2 aliquid deus pōt sci
re:ꝛ p̄scire:qd̄ nec scit nec presciuit:ꝛ cu3 hoc
scire omne qd̄ nunc scit.ergo dei scia pōt augeri.ꝯñā p3.
q2 sciētia quāto est pluriū scitoꝝ:tāto est maior.Añs pro
bat' dupl'r.Primo:q2 sicut dicit Magister in l'ra.scia dei
non est nisi de his que sunt vel fuerunt vel erūt:ꝛ p̄sciētia
non nisi de futuris.Deus aūt pōt multas res facere quas
nunq̄3 faciet:ꝛ per ꝯñs multe possunt esse future que non
sunt future.Si ille aūt essent future:essent vtiq3 a deo sci/
te ꝛ p̄scite:que tñ nunc non sunt scite nec p̄scite.¶ 2° q2 ali 2''
quis nō est cras lecturus qui pōt esse lecturus.ergo deus F
aliquē nō scit nec p̄scit esse lecturum:quē tñ esse lecturum
cras deus pōt prescire.¶ 2° arguit' ꝙ dei scia pōt minui:
q2 aliquid deus scit qd̄ potest non scire:ꝛ aliq̄d p̄sciuit qd̄
pōt nō p̄scire.ergo ꝛc.Probatur assumptū.Nā deus scit
me legere nunc seu in isto tēpore presenti demōstrato qd̄
vocetur.a.ꝛ hoc deus pōt non scire.Nam die crastina de
us non sciet me legere in.a.q̄3uis sciet me legisse in.a.Si/
militer aliqua res futura potest fieri presens:ꝛ tunc non
erit prescita:que tamen modo est prescita.

In oppositum arguitur.q2 sciētia dei est oino Oppo''.
intrāsmutabilis:cū ipsa sit de/
us.ergo est inaugmentabilis:ꝛ imutabilis.

Distinguo ꝓmo duplicē sensum q̄stionis:quoꝝ. 10°.q.
Primus ꝛ quē de virtute sermonis fa
cit est.Utru3 illa res pro qua supponit hic terminus scia
vel p̄scia dei possit augeri vel minui:ꝛ i hoc sensu questio
determinata est apud oēm catholicū ad partē negatiuā.
cū dei scia nō sit aliud q̄3 dei eēntia ꝛ sub̄a:que oino imu/ G
tabilis est.Alius sensus est quē disputatores per hāc que
stionē intēdūt:ꝛ est:vtrū deus possit aliquid pfectius vel
imperfectius scire vel p̄scire q̄3 scit:aut plura vel paucio/
ra:His enim modis ꝯsuetum est dici:ꝙ in nobis augetur
vel minuitur sciētia.Et in hoc sensu etiā quātū ad ꝓmam
partē huius disiunctiue:questio non h3 dubium:qm̄ cer/
tum est ꝙ nullā rem vel aliq̄d cognitum a deo deus vno
tēpore pfectius cognoscit q̄3 alio:nec etiā impfectius.non
enim ꝓficit nec deficit in cognitione.¶ Et ad hoc sufficiat
auctas Augu.cū eius probatione 15° de tri.vbi ait.ꝙ vni/
uersas creaturas suas ꝛ sp̄uales ꝛ corporales:nō q2 sunt Cap̄.13.
ideo nouit:s3 iō sunt q2 nouit:ꝛ sequitur.Nec aliter sciuit
ea creata q̄3 creāda:nō eni eius sapie aliq̄d accessit ex eis:
sed illis existētib⁹ sicut oportebat ꝛ qñ oportebat:ita mā
sit vt erat:ita ꝛ scriptū ē in libro ecclesiastico:anteq̄3 crea/
rentur oia nota sunt illi:sic ꝛ postq̄3 cōsumata sunt:sic in/
quit non aliter:ꝛ anteq̄3 crearent':ꝛ postq̄3 creata sunt:sic
ei nota sunt.Hec ipse.¶ Pro sc̄ōa ꝟo parte disiūctiue.vtꝝ
sc3 deus plura vel pauciora possit p̄scire vel scire.ꝓmitto
aliquas distōnes de istis terminis sciētia ꝛ scire f̄m ꝙ con H
trahūtur ad standū p̄cise pro sciētia dei.Na3 vno mō pn̄t
accipi cōiter:nō quidē sumēdo hanc cōitatē f̄m multitudi ꝑ mō.
nem ꝑsone inferioꝝ seu singulariū:quasi multe sint sciētie
dei.Nā dei scia vnica tñ ꝛ simplex est:sed f̄m multitudi/
nem cognitoꝝ vel scitoꝝ:respectu quoꝝ dicit' sciētia:ꝛ sic
ḡnaliter sumēdo respectu cuiuslibet a deo noti vel cogni/
ti cōsueuit vocari sciētia simplicis notitie seu simpl'r noti/
tia vel cognitio.Alio modo pōt sumi sp̄aliter:ꝛ hoc dupli
citer.f̄m ꝙ cognitoꝝ quedā sunt res vel entitates actua/ 2° mō.
les vel potētiales:quedā sunt enuntiabilia:ꝛ precise ꝑ pro
positiones vel enūtiationes vel terminos eis equiualētes
significabilia.Sicut me legere:seu ꝙ ego lego ꝙ ego legi

I vel sum lecturus: ꝛ similia que p enūtiationes significamus.
Et sm hunc moduz aliq antiqui distinxerunt sciam dei in
sciam enuntiabiliū ꝛ sciam rerū. Proprie aūt ꝛ stricte sm
vsuz disputātiū: scia enūtiabiliū dicit iudiciū euidēs ꝛ cer
tum ipsoꝝ enūtiabiliū: ꝛ sic accipiēdo scia rerū signat sciē
tiam dei sm ꝙ est simplex apprehensio entitatū. Scia ꝟo
enūtiabiliū significat eandē sm ꝙ est euidēs iudiciū eoꝝ.
b Rursus p̄ modo pōt accipi tripl'r. Nā vno mō gñaliter re
spectu cuiuslibet entitatis p̄terite pñtis vel future aut pos
sibilis fore: ꝛ sic simpl'r vocat̄ notitia seu scia simplicis no
2º titie. ¶ 2º spāliter respectu earū q̄ sunt vel fuerūt aut futu
re sunt tm̄mō: ꝛ sic ꝯsueuit ab aliq̄bus vocari scia visiōis:
3º mō ꝛ a Magr̄o in hac distōne simpl'r vocat̄ scia. ¶ 3º adhuc
spālius. s. respectu futuroꝝ tm̄: ꝛ sic vocat̄ p̄scia. Eodē mō
pōt distingui seu eodē mō distincte signari dei scia sm ꝙ
illa est iudiciū enūtiabiliū. pōt eniz sumi sm ꝙ cuiuslibet
enūtiabilis affirmatiue vel nega^ue de inē vel modal'r ca
k thego^ce vel hypo^ce aut aliquo alio mō est euidēs iudiciuz.
Alio mō sm ꝙ est iudiciū determinate aliquoꝝ: ꝛ h̄ mul
tipliciter posset distingui. vz sm vsuz cōem 2º accipit̄. Uno
mō re^u enuntiabiliū de pñti vel de p̄terito vel de futuro: ꝛ
sic vocat̄ scia vel scia visionis. 2º spālius. s. re^u taliū enūtia
biliū d̄ futuro tm̄: ꝛ tūc dr̄ p̄scia. Preter aūt hec noīa sunt
q̄dā alia vsitata in scripturis ad signandū sciam dei: q̄ tm̄
dicta de deo re^u aliquoꝝ nō tm̄ significāt deū illa nosse: sz
ēt diligere: vel aliq̄d circa illa opari vel facturū ēē: sicut di
spositio: puidentia: p̄destinatio: ꝛ reprobatio: ꝛ approba
tio: ꝛ forte aliqua alia de q̄bus alijs locis videndū est.

His premissis primo videndū est. vtruz deus pōt plura vel pauciora scire: vl' p̄scire q̄z scit vel prescit loquēdo de scia rerū. Scđo idem videndum est loquēdo de scientia enuntiabilium.

1º arti. Quantum ad 1^m pono p̄ncipaliter sex ꝯnes. Pri
1ª ꝯ ma est: ꝙ oēm rem actualē aut poten
L tialem p̄teritā vel presentē vel futurā deus actu cognoscit
ꝛ scit: loquēdo de scia simpl'r seu sciētia simplicis notitie.
Probatur auc̄te apl̄i ad Ro. 4º. vbi ait. ꝙ deus vocat ea
Cap. 4. que non sunt: tanq̄ ea q̄ sunt. Et ad Hebre. 4º. Omnia in
Cap. 4. quit nuda ꝛ apta sunt oculis eius. Et sapiētie 9º de sapien
Cap. 9. tia increata scribit̄ ꝙ ipsa scit oīa ꝛ itelligit. ¶ Ad hoc ēt
sunt probationes facte pro p̄ma ꝯne p̄mi articuli precedē
2ª ꝯ tis q̄ōnis. ¶ 2ª ꝯ est: ꝙ q̄zlibet entitatē actualē vel potētia
lem ꝛc̄. deus necessario cognoscit. Et hec probata est in p̄
cedēti q̄ōne ar. 3º. Ex his aūt duab⁹ infero quasdā alias.
b Una est ꝙ nullā rem quā deus nescit pōt scire. loquendo
2 de scia mō premisso: ꝛ probat̄: q2 nullā de⁹ nescit. ¶ Alia
est ꝙ nullā quā scit pōt non scire: probat̄: q2 quālibet scit
necio. Et pro hac pōt argui ꝙ si aliquā quam scit pōt non
scire: maxime hoc de rebus videret̄: que sunt ꝛ pñt nō eē:
ita ꝙ sicut res desinerēt eē sic deuz desineret illas scire. Sz
hoc est falsum: q2 nō minus ipse cognouit res p̄teritas q̄z
Cap. 7. pñtes. Un̄ Aug. 15º de tri. Deus sapiētia sua nouit oīa: ita
M vt nec que dicūtur p̄terita ibi pretereāt: nec ea que dicun
tur ibi futura q̄si desint expectētur vt veniāt: sz ꝛ p̄terita ꝛ
futura cū pñtibus sunt cūcta p̄sentia nec singula cogitan
tur: nec ab alijs ad alia cogitādo trāsitur: sz vno ꝯceptu si
cap. 14. mul p̄sto sunt vniuersa. Et postea loquēs de p̄re ꝛ filio di
cit: ꝙ vnusq̄sq̄ eoꝝ oīa q̄ sunt in eoꝝ scia simul videt: ita
vt aliq̄ videre nō possit nō vidēs alia: sed simul oia videt:
quoꝝ nullū est q̄d nō semp videt: ꝛ allegatur in pñti distō
ne. Rōne quoq̄ idem p3: quia alias oblinio caderet i deo
3º ꝛ mutabilitas: q̄ repugnāt diuine p̄fectioni. ¶ 3ª ꝯ q̄ seq̄t
est. ꝙ nō plura q̄z deus scit ipse pōt scire: nec etiā pauciora
q̄z scit ipse pōt scire. Probat̄: q2 si plura: seq̄tur ꝙ aliquaz
rem quā nescit pōt scire: ꝛ si pauciora: seq̄t ꝙ aliquā quā
4º scit pōt non scire. 4º que seq̄tur est: ꝙ nullā potest incipere
scire vel non scire q̄litercunq̄ exponat̄ hic incipit: ꝛ p3 ex

eisdē. ¶ Conclusio 3ª p̄ncipalis est: ꝙ loquendo 2º mō de N
scia rerū. s. de scia visionis: aliquā rem quā deus nō scit p̄t 3ª ꝯ
scire: ꝛ sil'r plures q̄z scit pōt scire. Probat̄: q2 possibile est
aliquā que nō est futura esse futurā: ꝛ sil' cū hoc oēm que
est futura manere futurā. g̊ ꝛc̄. ¶ 4ª ꝯ est: ꝙ aliquā quam 4ª ꝯ
deus non prescit pōt prescire: ꝛ sil'r plures q̄z p̄scit pōt pre
scire. Et pbat̄ ex eodē. Quis aūt he due vltime ꝯnes sint
vere ꝛ simpl'r ꝯcedēde: pro eo sensu diuiso: quē tm̄ de v̄tu
te sermōis efficiūt: iste tm̄. deus pōt scire aliquā rē quā ne
scit: de⁹ p̄t plura scire q̄z scit: sunt de v̄tute sermōis false: ꝛ
simpl'r negāde. Et rō ē: q2 sensus diuisus ꝛ sensus ꝯposit⁹
eaꝝ: siue ipse sm vtrūq̄ sensuz mutuo se iferūt: ꝛ iō si eēnt
vere oporteret ꝙ iste eēnt poles: de⁹ scit aliquā rē quā ne
scit: de⁹ scit pl'a q̄z q̄d scit: q̄d tm̄ ē falsum. ¶ Sil'r iste sunt
simpl'r false de v̄tute sermōis ꝛ negāde: de⁹ p̄t aliq̄z rē p̄sci
re quā nō prescuit de⁹ potest plura prescire q̄z prescuit:
q2 iste sunt impoles. deus p̄scit aliquā rē quaz nō p̄sciuit
deus p̄scit plura q̄z p̄sciuit. g̊ ꝛ ille sunt false. Assumptū p
batur: quo ad p̄mā partē: q2 hec est ipossibilis: aliq̄ res ē O
futura q non fuit futura. Et seq̄tur: de⁹ p̄scit aliquā rē quā
nō p̄sciuit. g̊ aliq̄ res est futura q̄ non fuit futura. ¶ Quo
ad 2^am partē pbat̄: q2 hec est ipossibilis: plura sunt futura
q̄z fuerunt futura. Et seq̄tur. deus p̄scit plura q̄z p̄sciuit. g̊
plura sunt futura q̄z fuerūt futura. Quia tm̄ nō oēs aduer
tunt dr̄iam inter locutiones in q̄bus solus iste termin⁹ de⁹
p̄cedit illud verbū pōt: ꝛ totū residuū seq̄tur: ꝛ in q̄b⁹ p̄ce
dit verbū hoc totū: aliquā rē quā de⁹ nō p̄scit: vel hoc to
tū plura q̄z deus p̄scit. ¶ Et rursuz istas vltimas aliq̄ pos
sent accipe in sensu cōposito: ideo ꝛ has ꝛ illas aliqui eli
gunt: ꝛ satis vtil'r pp̄ter minus exercitatos in logica. Ad
veritatis maiorē declarationē distinguere in sensu diuiso cō
cedunt: in sensu composito negāt: ꝛ sic facit Magr̄ in pñti 5ª ꝯ
distōne. ¶ 5ª ꝯ est: ꝙ nullā rē pōt deus incipere scire vel p̄
scire. Probat̄: q2 si aliquā posset incipe scire vel p̄scire fi
gnetur illa. Tūc arguo hāc rē ea demōstrata deus pōt in R
cipere scire vel p̄scire. g̊ hec res pōt incipe esse futura. ꝯnā
est necīa: ꝛ ꝯñs falsuz: vt ex supiorib⁹ p3. g̊ ꝛ añs. ¶ 6ª ꝯ ē: 6ª ꝯ
ꝙ aliquā rem quā deus p̄scit ꝛ p̄sciuit potest nō p̄scire: ꝛ
pauciora q̄z deus prescit ꝛ p̄sciuit pōt p̄scire: in quocunq̄
sensu accipiat̄: ꝛ sil'r ꝙ deus pōt aliquā rē nō p̄scire quaz
presciuit ꝛ pauciora p̄scire q̄z p̄sciuit. Et oia hec probant̄:
q2 hec est possibilis: aliq̄ res q̄ fuit futura nō est futura: i
mo de facto h3 multas singulares veras: q2 nimio tot quot
sunt creature actu existētes q̄ nō sunt vnq̄ future: distinguē
do futurū ꝯ pñs. ¶ Itē hec ē posis: ꝛ ēt ꝟa. pauciora sūt
futura q̄z fuerint futura: ꝛ quelibet pars cōclusionis pre
misse seq̄tur ex altera istarū: vt satis p3 ex dictis.

2º arti. Quantum ad 2^m articu^m. s. de scia enūtiabiliū: pre mitto vnā distōnem de enūtiationib⁹. Nā sicut enūtiationū q̄dā sunt vere ꝛ q̄dā false. Et veraꝝ quedā necīe ꝛ quedā ꝯtingētes. Fallarū aūt quedā possi biles quedā impossibiles: sic enūtiabiliū quedaz possunt dici vera (vtpote ea quoꝝ enūtiationes si forment̄ sunt ve re) quedā falsa vt enūtiabilia enūtiationū falsarū ꝛ vera rum: q̄dā necīa: ꝛ q̄dā ꝯtingētia: ꝛ falsoꝝ quedā possibi lia: q̄dā ipossibilia corrñdēter ad suas enūtiationes a qui Q bus extrinsece huiꝰ enuntiabilia denominari possunt.
¶ Et forsitan sic sumpsit Ar. veꝝ ꝛ falsuz. 5. met^e. ꝛ Cō mē. ibidē. cō^m. 14. vbi distiguūt ens sm ꝙ sig̃t eēntiā ꝛ ta le significat̄ p simplices dictiones p̄ntoꝝ. ꝛ sm ꝙ sig̃t veꝝ ꝛ tale ē. ꝙ p verā affir^one vel nega^one sig̃t: ꝛ eꝫ aliud dr̄ fal sum ꝛ nō ens ꝙ p falsaz enūtiationē enūtiat̄. Q. ēt postea distiguit̄ ipole ꝛ ipole. Un̄ sic large sumēdo ens. q̄dā dr̄t entia q̄ tm̄ nulle sunt sm se eēn^e. vel enti^te sic enūtiabilia ve ra. ¶ Hoc ēt mō sumit̄ veꝝ ꝛ falsum. cū dr̄ ꝙ p̄pō ē orō ve rū vel falsum sig̃ns. Siue sic siue nō si volumus possumus talia enūtiabilia modis p̄dictis noiare. ¶ Hoc p̄misso po

A no aliq̄s ꝯnes. Quaꝝ pͣ ē. ꝙ oē enūtiabile ē nec̄io scitū a
deo: loquēdo de scia nō qdē vt ē iudiciū: sȝ vt simplr̄ ē ap
prehēsio. Nō aūt oē enūtiabile est scitū a deo ſm ꝙ scia ē
iudiciū. Prima pars ꝓbaᷣ ꝑ sic: nec̄e est q̄rūlibet contra/
dictorioꝝ enūtiabilium alterū esse a deo scitū iudiciarie si
ue iudicatū. ḡ oē enūtiabile necesse est a deo cognitum eē
vel apphēsuȝ. Añs ꝓbaᷣ: q2 nec̄e est q̄libet veꝝ eē a deo
iudiciarie scitū: ⁊ nec̄e ē quorūlibet ꝯdictorio
rū alteꝝ eē veꝝ. ḡ nec̄e est quorūlibet ꝯdictorioꝝ alteꝝ eē
a deo iudiciarie scitū. Ambe ꝑmisse sumpte in sensu ꝯpo/
sito vere sunt: ⁊ sic inferūt verā ꝯnē ēt in sensu composito.
Qḋ aūt maior sit vera pȝ: q2 hec est ipossibilis: aliqḋ ve/
rū nō est a deo scitū. Minor vͦo pȝ: q2 q̄rūlibet enūtiatio
nū ꝯdictorioꝝ si formenᷣ nec̄e est alterā eē veram. Conse/
quētia vͦo prima ꝓbaᷣ: q2 q̄libet enūtiabile est pars duo
B rū enūtiabiliū ꝯdictorioꝝ improprie loquēdo ⁊ ſm q̄ndā
silitudinē de parte: q2 nec aliter possumꝰ in ꝓposito loq.
Nā de quolibet enūtiabili ꝯtingit vere dicere ipsum esse
scitū vel nō esse scitū: creditū vel nō creditū: ⁊ sic q̄uocūq̄
affirmari vel negari. ita ꝙ q̄libet enunciabile est q̄dāmō
pars totaliū enūtiabiliū signabiliū per ꝯdictorias enun/
tiationes: ⁊ ꝑ ꝯñs alicuius enūtiabilis veri: ac ꝑ hoc alicꝰ
enūtiabilis a deo iudiciarie sciti: impoēe aūt est aliqḋ enū
tiabile totale eē scituȝ: quin illḋ de q̄ aliḋ enūtiaᷣ sit cogni
tū ⁊ apphēsuȝ. Et totū h̄ pōt declarari ex ipsis enūtiabili
bus. Nā q̄lȝ pōt eē subm cuiusdā ꝯdictiōis. vbi grā. ista.
hō est asinꝰ. Nā pn̄t due tales formari. hō est asinꝰ. ē ꝓpō
opinata: hō est asinꝰ: nō ē ꝓpō opinata. ⁊ constat ꝙ altera
est vͣa: ⁊ ꝑ ꝯñs a deo cognita ⁊ scita esse vͣa. ḡ ⁊ ista. hō est
asinꝰ: q̄ est subm vtriusq̄ est a deo apphēsa: q̄uis non sit
2ᵐ scita esse vera. ¶ 2ᵒ ad idē sic. oē enuntiabile nec̄io scitur a
deo posse per aliquā enūtiationē verā vel falsam enuntia
ri. ergo oē enūtiabile nec̄io est a deo apphensum. Uel sic.
C omne enuntiabile nec̄io sciᷣ a deo esse verum vel falsum.
ḡ ⁊c̄. 2ᵃ vͦo pars ꝯnis. s. ꝙ non oē enuntiabile est iudiciarie
scitū a deo. pȝ. q2 nō oē est veꝝ ⁊ solū verum enuntiabile
3ᵐ isto mō sciᷣ. Probaᷣ etiā tota ꝯ ista per auc̄tē Aug. 15. de
cap. 10. tri. dicētis. ꝙ nemo falsa nouit: nisi cū falsa esse nouit: ꝙ si
nouit veꝝ nouit: veꝝ enim est ꝙ ipsa falsa sunt. vbi Aug.
loquiᷣ de notitia iudiciaria ⁊ enūtiatiua: qua qs nouit ⁊
iudicat euidēter esse sicut est ⁊ nō esse sicut nō ē. hoc vtiq̄
mō non cognoscunᷣ nisi vera: nō eniȝ quisq̄ȝ cognoscit: ꝙ
hō est asinꝰ. ⁊ ꝓpterea dicit. nemo falsa nouit. Ex quo pȝ
scḋa ps ꝯnis. Qḋ aūt addit nisi cū falsa eē nouit. Probat
ꝑmā partē: q2 cū quis nouit falsa esse falsa vtiq̄ apprehē/
dit illa falsa. alias nesciret illa esse falsa. Nec dubiū ꝙ deꝰ
nouit falsa esse falsa. alias nō cognosceret oē verū: cum ve
rum sit: falsa esse falsa: vt dicit Aug. ¶ Ex hac ꝯne seq̄tur
loquēdo sic de scia cōiter ꝙ nullū enuntiabile qḋ deus ne
scit deus pōt scire: nec pl̄a nec pauciora q̄ȝ scit scire: nec ali
D qḋ qḋ scit nō scire: nec aliqd icipe scire vel nō scire. Et oia
2ᵃ ꝯ hec ꝓbanᷣ: q2 q̄libet nec̄io deꝰ scit. ¶ 2ᵃ ꝯ est: ꝙ loquen/
do de scia enuntiabiliū 2ᵒ mō: quo ēt mō magis: ꝓpe ⁊ ſm
cōem vsuȝ disputantiū sumiᷣ aliqḋ seu aliquid enūtiabile
qḋ deus nō scit pōt scire: ⁊ aliqḋ qḋ scit pōt nō scire. Pro/
baᷣ: q2 aliqḋ enūtiabile falsum pōt esse veꝝ ⁊ aliqḋ verū
3ᵃ ꝯ pōt eē falsum. ¶ 3ᵃ ꝯ ꝙ possibile est deū aliqḋ enuntiabile
scire qḋ nō sciuit. Et similiter possibile est deuȝ aliquid nō
scire qḋ sciuit: etiā in sensu cōposito sumpta vtraq̄ parte
ꝯnis. Probaᷣ: q2 hec est possibilis: aliqḋ enuntiabile est
veꝝ qḋ nō fuit verum: ⁊ silr̄ hec est possibilis: aliqḋ nō est
verū qḋ fuit verū. Et ex hoc etiaȝ pȝ ꝙ aliqḋ enuntiabile
deus pōt incipere scire: ⁊ aliqḋ pōt incipere non scire: vel
desinere scire. Nam aliqḋ enuntiabile potest incipere esse
veruȝ: ⁊ aliqḋ pōt incipere esse falsum. Enuntiabile enim
huius enūtiationis. vbū caro factum est. ante xp̄i incarna
tionem falsum erat: sicut ⁊ ipsa enuntiatio si fuisset forma
ta: tunc fuisset falsa: ⁊ incepit esse verū q̄ñ primo dei filius E
fuit hō: Silr̄ xp̄m nō surrexisse: fuit enūctabile veruȝ ī oī
tēpore ꝑcedēte xp̄i resurrectionē: ⁊ in instāti resurrectio/
nis desijt esse veꝝ: ⁊ incepit eē falsum. Nō est tn̄ conceden
dū ꝙ deus pōt icipere scire aliqḋ enūtiabile. Nā q̄uocūq̄
exponaᷣ ly incipit. hec est ipossibilis: deus icipit scire ali/
quod enūtiabile: siue eni exponaᷣ ly incipit. per negatiuā
de preterito: siue per negatiuā de futuro: negatiua ꝑ quaȝ
exponiᷣ est impossibilis: sȝ si sumaᷣ in predicato signū de/
mōstratiuū. vbi grā. Deus incipit scire hoc enuntiabile:
demonstrando aliqḋ in singulari qḋ incipit eē verum: tūc
ꝓpō est possibilis: ⁊ sic eo demonstrato hec est vera. deus
pōt incipere scire hoc. ¶ 4ᵃ ꝯ est: ꝙ non plura q̄ȝ deus scit 4ᵃ ꝯ
vel sciuit deus pōt scire: nec etiaȝ pauciora. Probaᷣ. non
plura q̄ȝ sunt vel fuerunt vera. possunt esse vera: nec etiaȝ
pauciora. ḡ ⁊c̄. Assumptū ꝓbaᷣ. q2 semper alterū enūtia F
biliū ꝯdictorioꝝ est verū: ⁊ alterū nō: ⁊ si vnū incipit esse
verū: reliquū desinit esse veꝝ: ⁊ ideo nullo tēpore sunt vel
pn̄t eē plura vera q̄ȝ alio: ⁊ ꝑ ꝯsequens nec pauciora vno
q̄ȝ alio tpe pn̄t eē a deo scita. ¶ De ꝑscia vͦo enūtiabilium
loquēdo cū nō sit aliud scire sic sumptū q̄ȝ scire enuntiabi
lia de futuro: ⁊ hec sit necessaria. deus scit omne veꝝ. Idē
est iudiciū de prescire ⁊ nō ꝑscire enuntiabilium: ⁊ de ve/
ritate ⁊ falsitate ipsorum: de quibus suo mō sentiendū est
sicut de enūtiationibus eoꝝ. de eis aūt vt estimo sufficien
ter est dictū distinctione ꝑcedēti. qōne pͣ. ar. 2ᵒ. ¶ Ad rō/
nes questionis quid sit dicendum patet ex dictis.

¶ Distinctionis. xl. ⁊. xlj. Questio. j.

Quantū ad mām ꝑdestinatiōis ⁊ repro/
bationis de qua Magr̄ tractat
in distinctiōe. 40. ⁊. 41. Quero vtrū q̄libet hō
fuerit ab eterno ꝑdestinatus vel reprobatus a G
deo: ¶ Et arguiᷣ ꝑmo ꝙ nō. ꝑmo sic. q2 si q̄li/ ꝑᵐ
bet hō ⁊c̄. vel huiꝰ reprobationis ⁊ ꝑdestinationis eēt ali
qua cā in predestinato vel reprobato: aut nō: non pōt dici
ꝙ sic. Tū q2 nullius eterni aliqd tēporale pōt esse cā: tum
q2 si aliq̄ causa eēt vtiq̄ essent merita aut de merita hoīuȝ
sed hoc est falsum ſm Magr̄m in dis. 41. vbi expresse di/
cit: ꝙ propter nulla merita pn̄tia vel futura fuerunt eter/
naliter aliqui reprobati vel ꝑdestinati: nec pōt dici ꝙ nul/
la sit cā: tum q2 videretur deus inique agere cum repro/
batis: ordinans eos ad penā eternā nō ꝓpter eoꝝ culpā.
Tū q̄m nullus quantū est ex se: sit magis dignus predesti
nari q̄ȝ alius: vel oēs eēnt ꝑdestinati: qḋ est falsum: vl̄ deꝰ
eēt acceptator ꝑsonaꝝ vnū eligendo ⁊ aliū rejiciendo: sȝ h̄
est ꝯ sñiam beati Petri actuuȝ. 10. In veritate comperi ꝙ
nō est acceptator personaꝝ deus. ¶ 2ᵒ q2 si quilibet hō est cap. 10.
eternaliter predestinatus vel reprobatus: q̄libet vel de ne 2ᵐ
cessitate saluabiᷣ vel de necessitate dānabitur. hoc autem
est falsum: q̄m tūc supfluerent oēs doctrine ⁊ monitiones
xp̄i: ⁊ aplōꝝ: ⁊ ꝓphetaꝝ ceterorūq̄ scōꝝ exhortantiū ho
mines ad bene agendū ꝓpter spem vite eterne vel timo/
rē gehenne: quia siue bene siue praue quis ageret: nihil in H
de plus vel minus saluabiᷣ: si nec̄io est saluandus: aut dā
nabiᷣ: si nec̄io est dānandus. ꝯñs pȝ. q2 ordinatio ⁊ ꝓpo/
sitū dei est imutabile. iuxta illud psal. cōsilium dn̄i manet
in eternum: ⁊ contra ipsum nullus agere pōt. iuxta illud
Apl̄i ad Ro. Uoluntati eius quis resistit.

Ad oppositū arᷣ ex eo qḋ scribiᷣ in euangelio cap. 9.
Matth. Q̄ñ cum sederit filius ho Oppoᵐ
minis in sede maiestatis sue congregabunᷣ ante eum oēs cap. 15.
gētes a dextris ⁊ a sinistris: ⁊ dicet his qui a dextris. ve/
nite benedicti patris mei possidete paratuȝ vobis regnū
a constitutione mūdi. Sinistris vͦo. Ite maledicti in igneȝ
eternū: qui preparatus est diabolo ⁊ angelis eius. Prepa
ratio aūt regni dei ꝑdestinatio ē: ꝑparatio vͦo eterne pene
que noīe ignis describiᷣ reprobatio est. Cum ergo q̄libet

I bomo sit nūc alteram accepturus ex his sententiam: sequitur φ quilibet est predestinatus vel reprobatus.

In ista. q. pmo videbit de q̄sito. 2° vtrum in predestinatis sit aliq̄ cā sue p̄destinatiōis: ⁊ in reprobatis sue reprobationis: quod tangitur in primo argumento. 3°. vtrū sit possibile queq̄ꝫ p̄destinatū dānari finaliter: aut reprobatū saluari qd̓ tāgit in alio argumēto.

L Quantū ad pᵐ p̄mitto qd̓ significēt h̄ noīa p̄destinatio ⁊ reprobatio ṡm φ veniūt in vsuꝫ theologoꝝ. Et dico ꝯformiter Aug. in lib. de p̄destinatione scōꝝ: φ p̄destinatio est gr̄e preparatio. i. preordinatio vel electio seu ꝓpoᵐ dei eternum dande gr̄e ⁊ id̓ ipsa vt inde dicit Aug. ē p̄destinationis effectus. H̄ aūt gr̄a in generali est triplex. s. vocatio iustificatio: ⁊ glorificatio quoꝝ vltimus est principalis. Hec docet apostolus ad. ro. 8. vbi ait

K Scimus qm̄ diligētibus deum oīa coopantur in bonum hijs q̄ ṡm ꝓpoᵐ vocati sunt sancti. Nā quos presciuit ⁊ p̄destinauit cōformēs fieri imaginis filij sui. propterea autē dicit quos presciuit: ⁊ predestinauit: q̄ vt dicit Aug. vbi supra. p̄destinatio sine p̄sciētia esse non pōt. q̄ꝫuis sine predestinatione prescia esse possit. i. q̄ deus non pōt predestinare que non prescit q̄ q̄ nō possit prescire q̄ non predestinat. nā p̄scientia est ēt de ṡm malis predestinatio vero de bonis tm̄. quorum auteꝫ bonoꝝ spāliter sit predestinatiō manifestat statim subdēs apostolus. Quos āt predestinauit hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit. quos aūt iustificauit illos ⁊ magnificauit. Que verba sic introducit ⁊ introducendo exponit Aug. de fide ad pe. caplo. 3. vt omnia que predixi declarentur. Ait enim. Illi cum xp̄o regnabunt quos deus gratuita bonitate sua predestinauit ad regnum. Quia enim eos tales predestinatio pre

L parauit vt in regno dei essent: preparauit vtiq̄ ṡm ꝓpoᵐ vocandos vt obediant. preparauit iustificandos vt accepta gr̄a recte credāt ⁊ bn̄ viuāt p̄parauit ḡ glificādos vt xp̄i coheredes effecti regᵐ celoꝝ sine fine possideāt. ¶ Pꝫ ḡ qd noīe p̄destinatōis ꝓpe dat̓ itelligi q̄. s. eternū dī ꝓpᵐ q̄ q̄busdā gr̄aꝫ dare p̄stituit. Sic ēt p reprobationē significat̓ eternū dei ꝓpoᵐ q̄ p̄ordinauit talē nō dare gr̄am. p̄ordinauit aūt iustā ꝓ pctīs eternā penā. Quod apl̓s ēt innuit ad. Ro. 9. vbi de hac mā agēs ⁊ p̄destinationē. Jacob esau vō reprobationē demōstrans. Cū igt nō dū nati fuissent aut aliqd egissent boni aut mali vt ṡm electionē ꝓpoᵐ dei maneret nō ex opib⁹ sꝫ ex vocāte dcm̄ est ei q̄ maior seruiet miⁿ sic scriptū est. Jacob dilexi esāu aūt odio hūi. vbi q̄ꝫtū ad ꝓpoᵐ fac̄ ꝓpoᵐ dei q̄ꝫtū ad Jacob manifestat p hoc φ ait dilexi q̄ꝫtū vō ad esau cū ait. odio hūi. ¶ Quātū ad pᵐ p̄mittēdū ē qd noīs p̄destinatiōis ⁊ reprobatiōis ṡm φ veniūt i cōeꝫ vsuꝫ loq̄ntiū de mā ista vt itelligam⁹ qs p̄destinat⁹ vel reprobat⁹ dicat̓. ¶ Verꝫ q̄ hec p̄scrutatio altissi

M ma ē: ⁊ iscrutabilis nob̄ mortalib⁹: ⁊ in ipsa errare mltū ē p̄iculosūꝫ. idcirco nihil ex me i hac mā loq̄ itēdo: sꝫ simplr̓ sentētias quas puto eē sanctoꝝ: ⁊ maxīe beati Aug. nihil penitus temerarie aut pertinaciter asserendo.

ṗm⁹ art. Quantū ad pmū p̄mitto qs noīs p̄destinatōis ⁊ reprobationis ṡm φ eis cōiter vtimur: vt intelligam⁹ qs p̄destinat⁹ vel reprobat⁹ dicat̓. Et dico φ p̄destinatio est ꝓpoᵐ dandi vitā eternā. Reprobatio vō ꝓpositū nō dādi. Unde ille dī p̄destinatus cū ꝓposuit deus dare vitā. Et ille reprobat⁹ cui ꝓposuit nō dare. Hoc satis innuit Apl̓s cū gratuitā ab eterno Jacob p̄destinationē: ⁊ Esau reprobationē volēs ōstēdere introducit v̓bū dei dicētis. Jacob dilexi. Esau aūt odio habui: ⁊ postea generalr̓ ꝯcludit. ḡ cui⁹ vult miseret̓: ⁊ quē vult idurat. i. nō miseretur: vt exponit Aug. ad Simpli. lib. p̄. ita φ idē intelligit Apl̓s p odire in ꝓposito qd̓ p velle nō misereri: ⁊ p diligere idē qd̓ p velle misereri. i. misericorditer vitā eternā largiri. Nā de tali mīa ibi loq̄t̓ Apl̓s principalr̓. vn̄ ⁊ subse

Quid sit predestinatio ⁊ qd reprobatio.

N quēter electos vocat vasa mīe. His ꝯcordat similr̓ Aug. in libro de p̄seue. circa mediū. vbi ait. Nāq̄ꝫ in sua q̄ falli mutariq̄ꝫ nō pōt p̄sciētia: opa sua futura dispone̅ id oīno nec aliud q̄cq̄ꝫ est p̄destinare. ¶ De q̄b⁹ aūt opib⁹ itelligēdū sit paulo an̄ p̄misit. vbi ait. φ p̄destiatio ē p̄scia ⁊ p̄paratio bn̄ficioꝝ dei q̄bus certissime liberantur q̄cūq̄ꝫ liberant̓. Hoꝝ aūt pᵐ ⁊ maximuꝫ est vita eterna. Preparatio ḡ ⁊ dispō dādi vitā eternaꝫ est p̄destinatio. Dispō aūt ⁊ ꝓpositū idē sunt: ⁊ hec est ꝓpria significatio hui⁹ noīs p̄destinatio: q̄ cū nō est posse deū p̄destinare nisi p̄sciendo: id̓ sancti frequēter p̄destinationē diffiniūt p scīaꝫ: imo vt in eodem lib. dicit Aug. noīe p̄scie ꝓ noīe p̄destinationis vtunt̓. Est ḡ p̄destinatio dispō seu ꝓpositū dādi vitā eternā. Dare āt vitam eternā ⁊ vocare ⁊ iustificare sunt predestinationis act⁹. Reprobatio vō est velle nō misereri: seu qd̓ idem est ꝓpoᵐ nō dandi vitaꝫ eternaꝫ: nō misereri aūt seu non dare vitaꝫ eternaꝫ: est effect⁹ reprobationis iuxta moduꝫ lo O

quēdi Magri. ¶ His p̄missis dōm ad illum articulū vt mihi videt̓ ṡm dicta scōꝝ: φ q̄libet fuit ab eterno a deo p̄destinatus vl̓ reprobat⁹. Qd̓ ꝓbat̓ sic. Cuilibet hoī dabit de⁹ vitā eternā vel nō dabit. ḡ q̄lꝫ hō fuit ab eterno p̄destiat⁹ vl̓ reprobat⁹. Añs pꝫ. ⁊ ꝯn̄a ꝓbat̓: q̄ si alicui dabit. ꝯstat φ volēs dabit: q̄ de⁹ nō nisi volēs facit q̄cq̄d facit. vt dicit Aug. in enchi. Si cui āt vult dare semp voluit illi dare cū nihil possit velle volūtate accedēte ⁊ noua: vt pꝫ p eūdē 15° de tri. ḡ cuicūq̄ꝫ dabit vitam eternaꝫ ab eterno voluit sibi illaꝫ dare: ⁊ per ꝯn̄s ab eterno fuit p̄destiatus: ⁊ silr̓ seq̄t̓ φ cuicunq̄ꝫ non dabit: ab eterno voluit illi nō dare. ḡ ab eterno fuit reprobatus. ¶ 2° sic. cuilꝫ hoī dō ab eterno p̄ordiauit vl̓ p̄sciuit regnū eternū vl̓ penaꝫ eternaꝫ. ḡ q̄lꝫ hō fuit ab eterno p̄destiat⁹ vl̓ reprobat⁹ ꝯn̄a pꝫ. Añs āt ponit Aug. i li° q̄ ititulat̓ de disputatione p̄destiⁿⁱˢ ꝯ pelagianos: ⁊ ex itētiōe ꝓbat p v̓bū Saluatoris allegatū ad opᵐ. qd̓ exp̄sse dic̄: φ oīb⁹ parit siue cū pctīs ꝓprijs vt adulti: siue cū originali vt pueri: morituris preordinata est pena eterna: electis vō oībus regnū eternū: vn̄ itroducta illa auctoritate cum plurib⁹ alijs sacre scripture cōcludit sic. tenēda est igit̓ icōcusse hui⁹ disputatiōis regula que diuinis testimonijs claruit: pctōres in malis ꝓprijs anteq̄ꝫ eēnt in mūdo p̄scitos eē tm̄: nō p̄destinatos. penaꝫ aūt eis eē p̄destinatam ṡm φ p̄sciti sunt: paruulos quoq̄ꝫ nō renatos ex aqua ⁊ spū scō predestinate pene esse obnoxios: qui presciti sunt nō in ꝓprijs volūtatib⁹: quoꝝ nulla ē vl̓ bona vel mala: nisi tm̄ in Ade peccato qd̓ traxere nascētes ⁊ in hoc manētes soluerūt tēpus vite p̄ntis. Et post subdit: qui vō ṡm ꝓpositūꝫ dei viuunt prescitos esse ⁊ predestinatos electione gratuite gr̄e eius ⁊ regnū ei celorū predestinatū esse sine dubitatione dicendum est.

cap. 3. cap. 20. 2ᵐ. P

2⁹ arti. Quantū ad 2ᵐ artiⁱᵐ. vꝫ vtrū in predestinatis sit aliqua cā eterne sue p̄destinatiōis: ⁊ in reprobatis sue reprobationis eterne. Sciendū ꝓp rudiores: φ nō est intētio articuli: nec ēt doctoꝝ h̄ mō loquendi vtentiū. querere. Utrū in predestinatis sit aliq̄d qd̓ sit cā illi⁹ entitatis que est predestinatio: q̄ nō est nisi diuinitas ipsa. hoc eni nullus vertit in dubium certus oīno φ nulla talis sit cā. Sed itellectus articuli ⁊ eoꝝ est querē. Utrū ꝓpter aliqd̓ predestinatoꝝ cōplexe vel incōplexe significabile deus ab eterno illos p̄destinauit. Et silr̓. Utrum ꝓpter aliquid reprobatoꝝ de⁹ eternalr̓ eos reprobauerit: ita φ dici posset de aliq̄ ꝓp hoc de⁹ aut ꝓp illud: aut q̄ illud ille fecit vl̓ facturus erat h̄ vel illud: ipse predestinatus est: aut aliq̄ alio mō per causales ꝓpōnes explicando: q̄ ꝓpōnes causales lꝫ in alijs materijs frequēter explicent causalitatem vni⁹ rei sup aliaꝫ: nō tm̄ semper sicut in vltima. q. 38. di. declaratū est. Scōm aūt hunc intellectū doctoꝝ volentium reddere cām: q̄re isti vel illi sunt predestinati vel reprobati q̄daꝫ reddiderūt cām positiuā dicentes: φ ꝓpter bona

Q

Tho. s argētia p. i. dist. 41. q. p̄ ar. j.

A opera vel vsum bonum liberi arbitrij: quem deus ꝑsciuit
aliquos habituros: ꝑdestinauit eos: ⁊ p malũ vsum futurũ
in alijs eos reprobauit. Et in hoc fuit diuersitas: q2 qdam
dixerũt ꝓpter bonũ vsum li.ar. quo ad actũ credẽdi: aliq
quo ad illũ ⁊ alios a li.ar. ꝓcedentes. Rursus alij dixerũt
ꝙ vsus bonus li.ar. dupl'r considerari poterat. Uno mõ
inquantũ ꝓcedit partial'r a gr̃a: ⁊ est bonus bonitate gra
tuita vel meritoria ſm qd. sic nõ est ſm eos cã predestina
tionis: ſʒ effectus. Alio modo vt ꝓcedit ab ipso li.ar. ⁊ est
bonus bonitate morali: ⁊ sic ẽ cã ꝑdestinatiõis. i. d̃ ꝯgruo
lʒ nõ de ꝯdigno. Demũ alij dixerunt ꝙ ꝑdestinatiõis nul
la est in ꝑdestinatis cã positiua: sed ꝓuatiua tñ. s. absentia
finalis obicis p culpã originalẽ vel actualẽ respectu gr̃e
dei. Reprobationis võ cã est positiua in reprobis. s. talis
obex pcti gr̃e. Uñ dicũt ꝙ in p instãti quo offert' diuino con
spectui oĩs hõ. vult illi de⁹ gr̃am ⁊ salutẽ: imo ⁊ oẽs creat
ad istũ finẽ: nisi tñ obicẽ gr̃e reperiat per quã hõ reddat'
indignus: ⁊ sic g̃ ꝑsciam sumentes sub illa gñali volitione
B dicũt ꝙ offerunt' in dei ꝑsciẽtia aliqui cum obice gr̃e ⁊ in
dignitate actuali vel habituali sicut in paruulis est origia
le pctm: vel actuale: vel malus vsus liberi ar. in puectis.
Alij aũt offerunt' nõ qdem cũ aliq dignitate aut dispõne
positiua: nec illud etiã opʒ: sed sufficit ꝙ sine indignitate ⁊
obice offerant': ⁊ nunc concludit' pro istis finalis gr̃a ⁊ sa
lus eterna: ⁊ pro illis subtractio gr̃e: ⁊ preparatio pene: ⁊
per ꝯñs illi sunt reprobati iusto iudicio: ⁊ isti sola mĩa li
berati: non tñ sine cã negatiua. Mihi aũt videt' ꝙ ex di
ctis sacre scripture ⁊ scõꝝ sequuntur he ꝯnes: cũ quaꝝ oĩ
veritate non stat veritas alicuius modi dicẽdi de ꝑdictis.
¶ Harum ꝑma est. ꝙ nullus est ꝑdestinatus ꝓpter bonũ
vsum liberi arbi. quẽ deus sciuit illũ habituꝝ q̃litercunqȝ
ꝯsideretur bonitas eius. 2ᵃ est. ꝙ nullus est predestinatus
q2 ꝑscit⁹ final'r fore sine obice habituali gr̃e. 3ᵃ ꝙ quem
cũqȝ de⁹ ꝑdestinauit: gratiȝ tñmodo ⁊ misericorditer ꝑde
stinauit. 4ᵃ ꝙ nullus est reprobatus pp malum vsum libe.
C arbi. quẽ deus ꝓuidet illum habiturũ. 5ᵃ ꝙ nullus ẽ repro
bat⁹: q2 ꝑuisus fore final'r cum obice gr̃e. ¶ Pria ꝯ dedu
cit' p sic. aliq fuerũt ꝑdestinati nõ habituri vllum bonum
vsum li.ar. g̃ nullus fuit ꝑdestinatus pp talẽ vsum. Cõseqn
tia pʒ: q2 si vni ꝓposuit dare vitã eternã sine vsu li.ar. fu
turo. seq' ꝙ alteri nõ ꝓposuit dare pp talẽ futuꝝ vsum: sʒ
libere ⁊ gratis: aut pp aliã cãm. Añs pʒ de pueris bapti
ʒatis morieñb⁹ in etate infantili. Et per h argumẽtum di
cit Aug. maxime ꝯuinci quoscunqȝ dicentes: hoies fuisse
ꝑdestinatos ex futuris operibus: ⁊ eodẽ mõ ex futuro vsu
Rñsio lib.ar. ¶ Ad h tñ conati sunt aliq rñdẽ dicẽtes: ꝙ lʒ par
uuli hꝫ non fuerũt ꝑdestinati pp vsum bonũ li.ar. quẽ ha
bituri fuerũt: tñ ꝑdestinati sunt pp eũ quem habituri fuis
sent si ad debitã etatẽ peruenissent. ¶ Sed ista rñ⁹ nulla
omino est: vñ arguo ꝯtra eã. iuxta intẽtionẽ Aug. de ꝑdesti
natiõe scõꝝ. vbi eã in ꝓpria forma refellit. Pmo sic. nullus
D ꝑmiat' a deo pp merita q̃ nec eius nec alteri⁹ sunt fuerunt
aut erũt. g̃ nec per talia fuit ꝑdestinat⁹: sed merita q̃ pueri
habuissent si vixissent nec eoꝝ nec alterius sunt fuerunt ⁊
erũt: vt pʒ. g̃ ⁊c. Pria ꝯña pʒ: ⁊ añs cuilʒ hñti rõnẽ est no
tũ: qm̃ talia merita nõ sunt vlla merita: nec p h premiãda
cũ omino sint nulla. Uñ Aug. hãc rñsionem admirans. Uñ
h talib⁹ inqt viris in mẽtẽ venerit nescio: vt futura q̃ non
sunt futura puniant': aut honorent' merita puuloꝝ. Et in
fra. q2 hoium inqt futura q̃ nõ sunt futura ꝓculdubio nul
la sunt merita. ⁊ h videre facillimũ est: iõ nec pelagiani h
dicere potuerũt: ⁊ multo magis nec isti dicere potuerunt.
2ᵐ ¶ D. Ait Aug. ibidẽ Apl's limitẽ fecit quẽ trãsgredi nõ
cap.13. debeat hoĩs incauta suspicatio. ait. n. oẽs astabimus ante
tribunal xp̃i: vt ferat vnusqsqȝ ſm ea q̃ p corpus gessit. i.
illo tpe quo in corpore vixit siue bonum siue malũ gesserit
nquit non adiunxit vel gesturus fuit. Est igit' determina

tio Apl'i ꝙ ꝑcise ſʒ ea q̃ fecit quis merita: ⁊ sicut mõ ſm eũ E
vsum quẽ habuit ꝑcise dũ vixit ꝑmiabit'. nõ g̃ ſm eũ quẽ
si vixisset habitur⁹ fuisset. Et certe hãc determinationẽ Apl'i
trãsfero nihil aliud asserẽdo. ¶ D. Arguit Aug. Si iudi 3ᵐ
carent' inqt hoies p meritis sue vite: q̃ non hũerũt morte
ꝑuenti: sed habituri si viuerẽt nihil ꝓdesset ei q raptus est
ne malitia mutaret intellectum: sic scribit' Sapie 4ᵒ. nihil cap.4ᵒ.
ꝓdesset eis q lapsi moriunt': si ante morerent': qd nullus
xp̃ianus dicere audebit. Et subdit. Nã qs xp̃ianus nõ ꝯfi
teat' ꝙ bonũ inde fuisset si suscepto bap'mo mox decessis
set. Et idẽ de quolibet baptiʒato dãnato: ⁊ tñ oppositũ ꝯse
queret' si cũ eo fieret circa actũ quẽ habuisset li.ar. si vixis
set. Sed ꝯ argui põt ꝙ btõ Paulo nihil obfuisset si fuisset
mortuus: dũ ꝑsequebat' ecclesiã: ex quo iudicãdus fuisset
ſm vsum quem habuisset si vixisset. ¶ D. Sequeretur ꝙ 4ᵐ
quilibet paruus baptiʒatus moriẽs: tñ ꝑmium reciperet
q̃tũ si vixisset mille annis in gratia: ⁊ cum bono vsu liberi
arbitrij: posito ꝙ ita contigisset si vixisset. Nam sicut dicit
vnus doctor ⁊ in h bene. nõ solum deus ꝑdestinat qẽqȝ ad
ꝑmiũ eternũ: sed etiã ad determinatũ ꝑmij gradũ. Et ideo
si pp tale ꝯditionalẽ vsum quẽqȝ predestinasset: ⁊ propter
gradum bonitatis illius vsus ꝑdestinasset ad certũ gradũ
ꝑmij: ⁊ illũ vtiqȝ ꝯsequeret' q̃ncũqȝ moreretur: qd nullus
diceret: ⁊ sic pʒ ꝙ rñ⁹ illa nulla est. Et ꝓpterea dicit Aug.
vbi supra ꝙ tales sic soluentes moliuntur astruere: quod
nõ dico inquit creditur: sʒ solũ opinaturũ neminẽ putaue
rim⁹ ſm ea. s. iudicare quẽqȝ mortuoꝝ q̃ gestur⁹ fuerat: si
tpe prolixiori vixisset. quare ⁊c. ¶ 2ᵃ idẽ ꝑn' ꝓbo de adultis 2ᵐ ꝑn'
sic. quicũqȝ fuerit habiturus bonũ vsum lib.ar. q̃lis requirit'
in saluandis: iõ fuit illum habiturus: q2 fuit ꝑdestinat⁹. g̃
non fuit predestinatus pp talem bonum q̃lis requirit' bo
nus in saluandis: alioqn multi dãnandi essent predesti
nati: cum multos bonos vsus habuerint li.ar. qd est erro F
neũ. Si autem talem exiguum bonum vsum fuit habitu
rus q2 predestinatus. constat ꝙ non eꝯ fuit ꝑdestinatus:
q2 illũ fuit habiturus. pʒ g̃ ꝯñtia. Et añs ego probo ꝑmo cap.3ᵒ.
auctẽ Aug. de fi. ad Pe. vbi ait. Illi cũ xp̃o regnabunt q̃s
deus gratuita bonitate sua predestinauit ad regnum: q2
enim eos tales predestinatio preparauit vt in regno dei
essent: preparauit vtiqȝ ſm ꝓpositum vocandos vt obe
diant: preparauit iustificãdos: vt accepta gratia recte cre
dant ⁊ bene viuant. preparauit ⁊ glorificandos vt xp̃i co
heredes effecti regnum celoꝝ sine fine possideant. Ex hac
auctoritate pʒ manifeste: ꝙ q2 predestinatio ꝑparauit ali
quos ad regnũ eternũ. i. q2 deus ꝓposuit: ⁊ suo ꝓposito
ordinauit aliquos ad eternũ regnũ: iõ etiã preordinauit
eos vocare ⁊ iustificare ⁊c. Soli aũt sic vocati ⁊ iustificã
di sunt saluandi: sicut pʒ per eundẽ iam tactũ v̄bum Apl'i G
exponentẽ in li⁹ de ꝑdestinatione scõꝝ. vbi sic ait. Quos
enim ꝑdestinauit illos vocauit: ipsa. s. vocatiõe ſm ꝓposi
tũ. nõ g̃ alios: sʒ q2 ꝑdestinauit ipsos ⁊ vocauit: nec alios:
sed quos vtiqȝ vocauit ipsos ⁊ iustificauit: nec alios. sʒ q̃s
predestinauit vocauit iustificauit ipsos ⁊ glorificauit: illo
vtiqȝ fine qui non hꝫ finẽ. g̃ soli sic vocandi ⁊ iustificandi:
fuerunt habituri talem bonum vsum li.ar. qualis requirit'
in saluãdis. Constat aũt vlterius ꝙ talis vocatio cum iu
stificatiõe est cã talis boni vsus: ⁊ nõ ecõuerso: qd in pri
ma auctẽ tangit Aug. cum dicit. ꝙ ꝑparauit vt obediãt:
⁊ vt accepta gr̃a recte credant ⁊ bene viuant: obedire enĩ
vocatiõi: ⁊ recte credere: ac bene viuere sunt illi boĩ vsus
lib.ar. Ex his itaqȝ pʒ: ꝙ iõ tales habituri fuerunt hꝫ bo
nũ vsum: q2 fuerunt iustificandi ⁊ sic vocandi: q2 fuerũt ꝑ
destinati. g̃ de ꝑ ad vltimũ: iõ fuerũt hꝫ vsum habituri: q2
fuerunt ꝑdestinati. ¶ 2ᵒ ꝓbo idẽ añs sic rõne. Quicunqȝ 2ᵐ
fuit habiturus talem bonũ vsum fuit illũ habitur⁹ a deo:
⁊ nullũ deus ꝑdestinauit: q2 fuit talẽ vsum ei datur⁹: sʒ ecõ
tra: q2 illũ ꝑdestinauit: iõ talem vsum fuit sibi daturus. g̃

J gcūq3 fuit habiturus hꝫ vsum: iō fuit habiturus: q2 fuit
ꝑdestinat⁹. ꝯñtia pȝ: ⁊ ꝑ'pa añtis in multis auctibus scri
cap.4°. pture ꝓbat: sic illa Apl'i ꝑ'ad Cor. qd.n. habes qđ nō ac/
cap.11. cepisti: ⁊ illa eiusdē ad Phil'. De⁹ opaꝛ in nobis velle ⁊ ꝑ/
cap.2. ficere ꝓ bona volūtate: ⁊ illa eiusdē ad Eph. Ipsi⁹ sum⁹
factura creati in xp̄o.i.ꝑ xp̄m in operib⁹ bonis que ꝑpa/
rauit nobis de⁹: vt in illis ambulemus: ⁊ plurime alie q̄s
recurrere longū eēt. 2ª pars aūt satis pȝ ex se. Nā in ꝑcedē
ti arti° satis dc̄m est: nō est aliud predestinatio q̄3 ꝓpo^m dā
di alicui vitā eternā: q2 ꝓposuit illi dare bonū vsu3 li.ar.
sed nō ecōtra: q2 ꝓposuit sibi dare vitā eternā: iō ꝯñter vo
luit dare illi taliter vti libe.arbi. sine q̄li vsu neminē potē
tē libe.arbi. vti voluit ad vitā eternā admittere. ¶ Et cō/
firmaꝛ: q2 vt sancti ⁊ doctores cōiter dicūt. vocatio ⁊ iusti
ficatio sunt effect⁹ ꝑdestinationis: ⁊ sumiꝛ ex v̄bis Apl'i i
cap.8. epl'a ad Ro. q sunt inqt q ꝫ ꝓpo^m vocati sunt sancti.i.ad
K scitatem: vt dic̄ glo. non dicit Apostolus ꝙ ꝓpositum sit
ꝫm vocationē: sed e3.iō dicit glo. ꝙ ex predestinatiōe est:
ꝙ sunt vocati: ⁊ ex alijs sequētib⁹ ēt ibidē pȝ. cū dicit q̄s
ꝑdestinauit ⁊c̄. talis aūt bonus vsus est iustificationis ⁊
vocationis effect⁹. Nā vt dicit Aug. li°ꝑ ad Simpli. Ne
mo ꝓpterea bn̄ opaꝛ vt accipiat gr̄am s3 q2 accepit: quō
.n. pōt iuste viuē q non fuerit iustificat⁹: iustificat aūt gr̄a:
vt iustificat⁹ possit iuste viuē. ꝑ'aūt est gr̄a. 2ª aūt sunt opa.
cap.9. Et paulo an̄ sup illo Apl'i ad Ro. Nō ex opib⁹ s3 ex vocā
te dc̄m est: q2 maior seruiet minori inqt. ḡ vocātis est gr̄a:
ꝑcipiētis aūt gr̄am ꝯñter sunt opa nō q̄ gr̄am ꝑiant: s3 q̄
gr̄a ꝑiant. Et īfra. iuxta medium libri dicit. ꝙ vocatio est
effectrix bone volūtatis ⁊ eā ꝑcedit nō e3: ⁊ ꝑꝑ h̄ cū d̄o re
cte tribuaꝛ: ꝙ bn̄ volum⁹ nob tribui nō pōt ꝙ vocamur.
Rn̄sio ¶ Sed ad hāc rōnē forsan rn̄debiꝛ ꝙ talis bon⁹ vsus in/
L quātū est partial'r a gr̄a elicitiue: ⁊ bon⁹ bonitate merito
ria est vtrīq3 ꝑdestinatiōis effect⁹: s3 iquātū est ꝑtial'r a vo
lūtate seu li.ar. ⁊ bon⁹ bonitate morali: nō est effect⁹ ꝑde/
stinatiōis: s3 poti⁹ cā. ¶ Cōtra: q2 volūtas nō pōt cāre ta/
d.2. le bonū velle ēt ꝫm illā ꝓpriā ꝑtialē cālitatē quā hꝫ re^a vo
litionis nisi gratis a deo spāl'r adiuta ⁊ mota ad cāndū.
dicēte Aug. in de gr̄a ⁊ li.ar. vltra me^m. Certū est nos vel
le cū volum⁹: sed ille facit vt velim⁹ bonū: de q̄ dc̄m est: ꝙ
ꝑparaꝛ volūtas a dn̄o: ⁊ de quo dictū est: ꝙ operaꝛ in no
bis ⁊ velle: ⁊ certū est nos facere cū facim⁹: sed ille facit
vt faciam⁹. ꝑbēdo vires efficacissimas volūtati: ⁊ vl'r ip
se ait. in de v̄a inocētia. Quotiēs bona agimus: de⁹ in no
bis atq3 nobiscū vt operemur opaꝛ. Et ꝓpterea in eodem
lib. Multa inqt deus facit in hoie bona: que nō facit hō.
nulla v̄o facit hō q̄ deus nō facit vt faciat hō. multe autē3
auctes possent adduci ad oñdēdū: ꝙ ad nullū bonū actū
agit hō v'l coagit: nisi ad coagēdū moueaꝛ ⁊ iuueꝛ a deo:
sed iste pro nūc sufficiāt: q2 in 2° dis.26. ꝓlixius istud ꝓba/
M bitur. Sed ꝯstat ꝙ talis motio: ⁊ diuinū adiutoriū respe/
ctu talis boni vsus ē effect⁹ ꝑdestinatiōis: ⁊ nō cā q̄re ⁊c̄.
¶ Quod adiutoriū vtrīq3 est etiam ꝑdestinatiōis effect⁹.
Nā vt dicit Aug. ad simpli. li. p̄mo in fine. volūtas ipsa
nisi aliqd occurrerit ꝙ delectet aut mutet aia3 moueri nul
lo mō ꝑt. hec aūt vt occurrat nō ē in hoīs ꝑtāte. Et iō vt ꝑ
mittit paulo āte. Cū nos ea delectāt qb⁹ ꝓfitiam⁹ ad deu3
hoc īspiraꝛ ⁊ ꝑbeꝛ gr̄a dei. ¶ Cōfirmaꝛ q2 impol'e est hr̄i
bonā vo^lu^m nō hita recta cogitationē. ⁊ rectā cogitationē
ex nobis hr̄e nō possum⁹. iuxta illđ apl'i. 2ª ad cor.3. Non
sum⁹ sufficiētes cogitare aliqd a nobis q̄si ex nobis s3 ois
sufficiētia a dn̄o deo est. ¶ P. aut talis vsus pōt eē bonus
illa bōitate morali ꝑꝑ quā dicis aliquē eē predestinatū ex
ꝓpa v̄tute li.ar. aut nō si sic igiꝛ ꝑ ꝓpa3 v̄tutē pōt qs me/
reri vt sit ꝑdestinat⁹ ⁊ ꝑ ꝯñs vt d̄s det illi gr̄a3 ⁊ vitā eter/
nā. qđ est error pelagij. Et rursus seqꝛ ꝙ pol'e esset infi^l'u^m
hr̄e vsu3 bonū tali bonitate ⁊ sic mori: ⁊ ꝑ ꝯñs aliqs ifide/
lis saluareꝛ: qđ ē hereticū. ⁊ ꝯñā pȝ q2 si sine fide nō pōt eē
tal'r bon⁹ vsus li.ar. (cū fides sit donū dei vt pȝ ꝑ Apl'm N
ad ephe. 2°. Et Aug. ench. 35.) iā nō ex ꝓpa v̄tute li.ar. eēt
sic bon⁹. ¶ Itē ibidē Aug. c.36. ꝓbat ꝑ illđ. s̄. alle^m apl'i.
d̄s opaꝛ inob velle ⁊ ꝑficē ⁊c̄. ⁊ illđ ei⁹dē ad ro.9. n̄ ē vo^lt
neq3 currētꝭ ⁊c̄. ꝙ q̄l3 bōa vo^l ē donū dei. nec du^m ꝙ senti
re oppo^m pelagianicis est. ¶ 3° ꝑncipal'r ad ꝯnē arguo ex 3^m ꝑn^lis
exꝑssa d̄t'miatiōe Apl'i ad Ro. q̄ sola (vbi ois alia ꝓbatio cap.9.
deficeret) d3 ꝯuincere quēlibet fidelē ad tenēdū hāc ꝯnē.
vbi determinat ꝙ nō ex opib⁹ illis ēt futuris: vt exponūt
oēs glo. Jacob fuit ꝑdestinat⁹: ⁊ idē vult sentiēdū eē d̄ oi
bus: ne qs de merito opis gloriet. ¶ 2^m ꝯnē ꝓbo ꝑ sic. ꝙ 2ª ꝯ
aliqs sit sine obice culpe originalis ⁊ actualis tal'r ꝙ non
ipediaꝛ a ꝯsecutiōe salutis aut sit eius idignus. est effect⁹
diuine ꝑdestinationis. ḡ nō q2 qs ꝑuideꝛ futurus sine obi
ce talis salutis aut gr̄e est predestinat⁹. Cōsequentia pȝ ⁊
añs ꝓbaꝛ ꝑ expressa aucte Apl'i dicētis in epl'a ad Eph. cap.p°.
Elegit nos ante mūdi constitutionē vt essemus sancti ⁊ i/
maculati: vbi vt dicit glo. loquiꝛ Apl's de electione q̄ pre
destinauit nos: ⁊ sic nō ꝑdestinauit nos eo ꝙ tūc sci eēm⁹.
⁊ imaculati: sic nec q2 futuri eram⁹: sed q2 nos predestina O
uit: iō futuri eramus ꝑ eius gr̄a3 sancti ⁊ imaculati. ¶ P. 2^m
Justificatio electoꝝ est ꝑdestinatiōis effect⁹: vt dc̄m est.
iustificatio aūt icludit vel exigit remissionē pctōꝝ ⁊ puri/
tatem ab oi labe originalis vel actualis culpe mortalis.
Vn̄ glo. iustificauit. s. remissione pctōꝝ ⁊ bona operatiōe.
¶ P. Absolutio ab oi tali culpa ꝫm Aug. de ꝑ.ad pe. est 3^m
effect⁹ gr̄e dei quā eternal'r sciuit se hoib⁹ largiturū: qđ ꝓ cap.34.
bat ꝑ illud Apl'i ad Ro. quos ꝑsciuit ⁊ ꝑdestinauit ꝯfor/ cap.8°.
mes fieri imagini filij ei⁹. Et i sequēti cap̄ dicit. ꝙ ꝑdestina
tio ē gratuite donatiōis ꝑparatio. Ex q̄ seqꝛ ꝙ absolutio
⁊ puritas a tali culpa ē ꝑdestinatiōis effect⁹. 2° puuli mo/
riētes post bapm̄ sunt sine obice pcti origialis q2 sūt bapti
ȝati: ⁊ iō sunt baptiȝati: q2 sūt ꝑdestiati. ḡ ipsi nō: q2 sūt sine
culpa originali sūt ꝑdestinati: s3 e3 q2 sunt ꝑdestinati: sunt
sine tali culpa. ꝯñtia pȝ: ⁊ ꝑ'ps añtis cōiter a catholicis P
ꝯcediꝛ. ⁊ 2ª ps ꝓbaꝛ ꝑ Apl'm ad Titū dicentē. Nō ex opi cap.3°.
b⁹ iustitie q fecim⁹ nos: s3 ꝫm suā mīam saluos nos fec: ꝑ
lauacrū regñionis ⁊c̄.i. ꝑ bapm̄. ¶ Ad h̄ rn̄dēt q tenēt h⁹
ꝯnis oppositū dicentes. ꝙ puer nō hꝫ a ꝑdestiatiōe ꝙ h bā
ptiȝeꝛ: s3 h̄ poti⁹ ē ꝫm cursu3 nāe. Na3 si puer ex cōpl'one
mori debeat stati3 nat⁹. nō ꝑuenit ad bapm̄. non erit autē
h̄ ex aliq̄ reprobatiōe: s3 q2 nō vult de⁹ ꝑꝑ ip3 facē nouum
miraculu3: imo ip̄m relinqt cursui nāe. Sil'r si nat⁹ fuerit
ex parētib⁹ ifidelib⁹ nō baptiȝabiꝛ. Si v̄o ex fidelib⁹ ba/
ptiȝabitur. hoc aūt nō hꝫ alteri iputari nisi cursui nāli ꝫm
quem iste nasciꝛ ex istis: ille ex illis: nec ꝓpter hoc vt iste
baptiȝeꝛ. debuit deus ordinare vt ex alijs parētib⁹ nasce/
reꝛ. Ista solutio nō ꝯtinet veritatē. ꝑ qdē. q2 ꝯdicit mani/
feste auctoritati Apl'i iā iducte: dicētis ꝙ ꝫm suam mīam
saluos nos fecit per baptismū: ⁊ ꝑ ꝯñs ex ei⁹ mīa est ꝙ su
mus baptiȝati. nō ḡ hoc prouenit ex ope tm̄ ⁊ cursu nāe.
Et mirꝝ est de isto doctore q prefatā ꝯ se inducit auctorita Q
tē nec vllum verbū respōdet ad ipsam: imo certe mirādū
non est: q2 nihil ad ipsam ꝫm veritatē dicere pōt. Itē con/
tra hoc est expressa auctas Aug. in de ꝑdestinatiōe scōꝝ. cap.15.
satis vltra mediū. vbi ait. ꝙ gr̄a dei maxime apparet in
paruulis: quoꝝ cū alij baptiȝati: alij nō baptiȝati vite hu/
ius terminum sumunt: satis indicant mīam ⁊ iudicium.
mīam quidem gratuitā: iudicium autem debitum. Item
paulopost. apparet inqt nobis in nr̄o capite ipse fons gra cap.16.
tie. vn̄ ꝫm vniuscuiusq3 mēsuram: se per cuncta eius mem
bra diffundit. Ea gr̄a fit ab initio fidei sue homo qcunq3
christianus: qua gr̄a homo ille ab initio suo fact⁹ est xp̄s:
de ipso spū: ⁊ hic renatus de quo est ille natus: eodē fit cū
nobis remissio peccatoꝝ: quo spū factū ē vt nullū habe/
ret ille peccatū. hoc se de⁹ eē facturu3 ꝓfecto ꝑsciuit. ipsa
est igiꝛ predestinatio que in scō scōꝛu3 maxime claruit. Et

A post subdit. sicut ḡ p̄destinatus est ille vnus vt caput no/
strũ eet: ita multi p̄destinati sumus vt membra eius eẽ/
mus. Cõstat aũt ꝙ per baptismũ sumus membra xp̄i. Itẽ
ait. neqꝫ eniꝫ retributa est xp̄o illa gnõ: sꝫ tributa: vt alie/
nus ab omni obligatione peccati de spũ ⁊ virgine nasce/
ret: sic ⁊ nobis vt ex aq̃ ⁊ spũ renasceremur: non retribu/
tuꝫ est pro aliquo merito: sed gratis tributũ. Et si nos ad
lauacrũ regñonis fides duxit: non ideo putare debemus
priores res nos ꝯdisse aliqd vt retribueret nobis regene
ratio salutaris. Ille quippe nos fecit credere in xp̄m: qui
nobis fecit in quẽ credimꝰ. Et oibus istis multiplr patet
euidenter ꝙ sicut humana natura in xp̄o ex eterna gratui
ta p̄destinatione diuina vnita est verbo: ⁊ absqꝫ peccato
cõcepta ⁊ nata. sic quicũqꝫ baptizati sunt: siue anteq̃ꝫ cre/
dãt vt pueri: siue postq̃ꝫ crediderunt vt ꝓuecti: hoc ex gra
4m tuita eoꝝ p̄destinatione ꝯsecuti sunt. ¶ Ꝺ. Suscipiat vnꝰ
B qui statim post baptismum moriat. cõstat ꝙ ꝭm fidẽ adi/
C bit vitam eternã. ḡ fuit predestinatus. Si sic. ḡ fuit iustifi/
catus a deo: ⁊ iõ iustificatus q2 p̄destinatus: q2 quos p̄de
stinauit. hos iustificauit: vt dicit Apl's. cũ igit nõ sit iusti/
ficatus nisi per baptismum. sequit ꝙ non fuit baptiꝫatus
nisi q2 fuit predestinatus: ⁊ sic nec ex cursu nature: sꝫ ex di
5m uina predestinatione cõsecutus est sacrm. ¶ Ꝺ. Quicqd
sit de hoc. vtrũ. s. ex solo cursu nãli. ⁊ nõ ex spãli ꝓuidẽtia
dei aliquis predestinatus nascat de parentibus fidelibus
aut ꝙ eius parentes velint aut faciant ipm baptiꝫari non
ex cursu nãli: aut li. ar. solum hoc ꝓuenit: sed ex spãli gr̃a
dei que in eis operatur illud bonũ velle ⁊ perficere ꝓ sua
. s. dei bona voluntate: vt dicit Apl's. ¶ Et cõfirmat: q2 si
parentes sine dei spãli monitione vellent ⁊ facerẽt filium
baptiꝫari: eadem rõne posset vnus adultus iudeus vl' Gẽ
tilis iter xp̄ianos ꝯuersatus ⁊ de consuetudine baptiꝫan
C di xp̄ianorũ experientia iformatus ex v̄tute li. ar. velle ba
ptiꝫari ⁊ baptismum petere atqꝫ suscipere deo hanc volũ
tatem in eo spãliter nõ operãte: ⁊ per ꝯñs ex puris nãlibꝰ
posset quis de statu perditionis ad statũ salutis ⁊ gr̃e ꝑue
nire: qđ forte non exit pelagiane heresis metas. Et est ex
cap. p̄. presse ꝯtra Apl'm in epl'a ad Col'. Gratias agẽtes deo p̄ri
qui dignos nos fecit in partẽ sortis scõꝝ in lumine. Qui
eripuit nos de ptãte tenebraꝝ: ⁊ transtulit in regnum filij
6m dilectionis sue. ¶ Ꝺ. Seqt ꝭm hanc rñsionem ꝙ ex solo
cursu nãli: stante cõi ordinatione diuina: quis sit determi/
nate predestinatus ⁊ ordinatus ad vitaꝫ eternã: illãqꝫ cõ
sequatur: qđ vtiqꝫ nõ dubiũ est aduersari catholice fidei.
tũc. n. nõ ꝭm electionẽ eẽt dei ꝓpositũ. s. predestinatio sal/
uando ꝝ: nec ꝭm electionẽ gr̃e reliqe salue fierent. nec ele/
cti eẽnt vasa mĩe: que deus p̄parauit in gloriã: ⁊ inũerabi
lia dicta scripture essent falsa. Sꝫ ꝯñs pꝫ: q2 ꝭm rñsionem
ex solo cursu nãli ꝓuenit ꝙ aliqs baptiꝫet: ⁊ sicꝫ ex cõple/
xione nãli dicunt ꝓuenire: ꝙ aliqs moriat statim natus:
D sic ẽt opꝫ dicere ꝙ ex cõplexiõe nãli ꝓueniat ꝙ aliqs mo
dicũ viuat post baptismũ. ħ aũt posito seqtur ꝙ fuit p̄de/
stinatus: ⁊ ꝯsequat vitã eternã: itercedẽtibꝰ tm̃mõ his q̃
ꝭm nãlẽ cursum ꝓueniũt: ⁊ diuina ordinatiõe cõi. s. ꝙ qlꝫ
baptiꝫatus mũdet a culpa ⁊ suscipiat gr̃aꝫ in q̃ si decedat
7m vitã hẽbit eternã. ¶ Ꝺ. Nõ vꝫ bñ dcm̃ ꝙ deus sic electo/
rũ suoꝝ curã negligat: vt quos ordinauit ad gl'iam quaꝫ
eis non sine baptismo dare ꝓposuit. relinquat nãli cursui
vt baptiꝫet ⁊ nõ potiꝰ ipse sue mĩe ꝓuidẽtia id ei tribuat:
ꝑ qđ suũ ꝓpositũ ipleatur: q̃uo. n. dicit Apl's. oia ꝓcedũt
in bonũ his q ꝭm ꝓpositũ vocati sunt scti: ⁊ q̃uo ait. Sal
cap. 10. uator electis in euãgelio Matth. ꝙ vnus passer non ca/
dit in terra sine ꝓuidentia dei. vos aũt inqt multis passe/
cap. 17. ribus meliores estis. Aug. in de bono perseue. circa mẽ
neqꝫ res humanas inquit in paruulis nõ diuina ꝓuiden/
tia sed fortuitas agi casibus opinabimur: cũ rõnales vel
dannãde vel liberãde sint aie: qñqdẽ nec passer cadit in
terrã sine volũtate p̄ris nostri q in celis est. ¶ Ꝺ. Possibi E
le est ꝙ nati ex fidelibus parentibꝰ per parentum negligẽ 8m
tiam vel malitiam nõ baptiꝫent: ⁊ similr nati ex infideli/
bus baptiꝫent: ⁊ post cito moriant. hi vtiqꝫ erunt sine cul
pa originali. hi v̄o nõ. ⁊ nõ prouenit hoc eis ex cursu nãli
ꝭm modum rñsionis loquendi: sed potius ꝯtra talem cur
sum: nec appet vñ posset ꝓuenire nisi a deo hos p̄destinã
te: illos v̄o reprobante: ⁊ per ꝯñs nõ q2 isti sunt mundati
a culpa: ideo sunt p̄destinati sꝫ ecõtra. ¶ Ad hoc ẽ exp̄ssa
auctas Aug. i de gr̃a ⁊ li. ar. circa finẽ. vbi ait. aliqñ filijs cap. 34.
ifideliũ p̄stat hec gr̃a. s. baptismalis cũ occulta dei proui/
dentia: vt in manibus hoꝝ quomõcũqꝫ ꝑueniũt: aliqñ fi/
delium filij nõ eã consequunt: aliquo impedimẽto exite
ne possit piclitantibus subueniri: ⁊ vt dicit in li. de bo. p̄se.
vbi hanc opinionẽ ex toto refellit plerũqꝫ festinantibꝰ pa
rentibꝰ ⁊ paratis ministris vt baptismus paruulo det: deo
tñ volẽte nõ dat. qui eũ paululum in hac vita non tenuit F
vt daret: iõ vbi supra. s. in de gratia ⁊ li. ar. subdit ad v̄ba cap. 35.
iã allegata. ad occulta ḡ dei iudicia reuocate: qñ videris
in vna cã quã certe hñt oẽs paruuli hereditariũ malũ tra
hentes ex Adã. huic subueniri vt baptiꝫet: illi non subue
niri vt in ipsa obligatione moriat: illũ baptiꝫatũ in hac vi
ta relinq: quẽ p̄sciuit deus impiũ futuꝝ: istũ v̄o baptiꝫatũ
rapi ex hac vita: ne malitia imutet intell'm eiꝰ. Ex qbꝰ ver
bis pꝫ ꝙ talis discretio est nõ nãli cursui: sed diuo iudicio
tribuenda. ¶ Ꝺ. Quid dicet de scis inocẽtibꝰ: q̃s ꝯstat ꝑ 9m
martyriũ fuisse ab originali culpa mũdatos: si q coꝝ non
fuerũt circũcisi: sicut p̄res coꝝ nõ erãt: vtpote iterfecti añ
octauã diẽ: q̃ ꝭm legẽ circũcidẽdi erãt. Non. n. põt dici ꝙ
ex cursu nãli fuerũt iterfecti pp xp̄m: ac ꝑ hoc nõ nãlr ab
originali pctõ mundati. vñ opꝫ ħ reducẽ soluꝫ in ipietatẽ
Herodis: qđ insanissimũ est: vel qđ verũ est in diuinã ꝓui
dẽtiam: que eos ħ mõ saluare disposuit ⁊ ab originali cul
pa mundare: ⁊ ꝑ ꝯñs talis mũdatio est diuine p̄destinatio
nis effectꝰ. ¶ 3'ꝫ. vꝫ ꝙ qsqꝫ p̄destinatꝰ fuit ex sola mĩa ⁊ 3'ꝫ
gratuita voluntate diuina. ꝓbat. ꝑ qdem ex p̄cedẽtibꝰ ꝑ pm
q̃ demr̃atũ est ꝙ nec pp bona opa: aut pp bonum vsum li. G
ar. nec pp carẽtiã culpe: aut cuiuscũqꝫ reddẽtis hoiem in/
dignũ vite eterne: q̃ deꝰ ꝓuideret futura qsq̃ꝫ est predesti/
natus: sꝫ potiꝰ eiꝰ p̄destinationẽ talia ꝯsequunt. ¶ 2° pro/ 2m
bat auctibꝰ plurimis scripture: vñ Apl's ad Eph̄. p̄desti/ Cap. p̄.
nauit inqt vos in adoptionẽ filioꝝ ꝑ iesuꝫ xp̄m in ipm ꝭm
ꝓpositũ volũtatis sue in laudẽ gl'ie gr̃e sue. Et infra p̄de/
stinati ꝭm ꝓpositũ eius qui omnia operat ꝭm consilium cap. 9.
voluntatis sue. Et ad Ro. vocat p̄distinatos vasa miseri/
cordie: ⁊ multa alia possent induci quibus manifeste ꝓba
tur ꝙ quicunqꝫ p̄destinatꝰ est ex sola gratuita dei bonita/
te est p̄destinatꝰ. Et ideo Aug. de fi. ad Pe. firmissime in/ Cap. 35.
quit tene ⁊ nullatenus dubites. oẽs quos vasa mĩe deus
facit electos vel p̄destinatos: gratuita bonitate ante mũ/
di cõstitutionẽ in adoptionẽ filiorum dei predestinatos a H
deo. Et in p̄cedẽtibꝰ vt supra allegatũ est ait: ꝙ illi soli cũ
xp̄o regnabunt quos deus gratuita bonitate sua predesti
nauit ad regnum. ¶ 4'ꝫ probat ex determinatione Apl'i 4'ꝫ
expressa: ⁊ determinatione Aug. ipm exponẽtis lib° p̄ ad cap. 9.
Simpli. multipliciter. p̄mo qdẽ: q2 Apl's ad Ro. loquẽs
de p̄destinatione Jacob: ⁊ reprobatione Esau. ⁊ per hoc
quid sit de ceteris sentiendũ nos edocẽs ait: ꝙ cũ nonduꝫ
nati eẽnt aut aliquid egissent boni aut mali vt ꝭm electio
nem ꝓpositum dei maneret nõ ex opibꝰ: sꝫ ex volũtate di
ctum est: q2 maior seruiet minori: per hoc aũt ꝙ ait maior
seruiet minori: significatur reprobatio Esau ⁊ p̄destinatio
Jacob: sicut declarant v̄ba sequentia. Sicut iquit scriptũ
est Jacob dilexi: Esau aũt odio habui. ħ aũt. s. odium seu
reprobationem Esau: ⁊ Jacob dilectioneꝫ seu p̄destinatio
nem. dicit Apl's: nõ ex opibus coꝝ eẽt: sꝫ ex deo vocãte: vt
ꝭm electionẽ ⁊c. Unde sicut non põt dici ꝙ ex opibꝰ p̄te/

I ritis pñtib⁹ vel futuris sit Jacob pdestinatus:vt supra p
batū est:sic ƀm intētionē Apl'i ꝛ Aug.nō ve dī ꝙ Esau sit
ex futuris opib⁹ reprobat⁹ de vtroqꝫ nāqꝫ ait ꝙ nō ex ope
ribus. Cōfirmatio:qꝛ Apl's volēs pbare ꝙ nō ex ope/
rib⁹ ponit illa vba:cū nōdū nati eēnt aut egissent aliqd bo
ni vel mali:nec solū dixit de Jacob:cū nōdū nat⁹ esset:aut
aliqd bōi egisset:vt ōnderet eū nō ex opib⁹ suis ꝛ futuris
pdestinatū:sꝫ pluraliter locutus est:ꝛ actionē mali cōme
morauit: vt similiter declararet Esau nō fuisse ex futuris
malis opib⁹ reprobatū:ꝛ iō sicut sententialr dicit Aug.si
dicat Esau fuisse reprobatū ex futuris suis opibus q̄ de⁹
pscīebat:nec Aplm voluisse negare de opib⁹ futuris:sed
pñtib⁹ vel pteritis tm̄:sic dici poterit ꝙ Jacob fuit ex futu
ris opibus approbatus:nec ad pbandū oppositū te iuua
2m bit illud vbū Apl'i. cū nōdū nati essent ꝛc. 2° idē pbat
K ex sequenti vbo Apl'i. Non est inquit volentis aut currē
tis:sed dei est miserentis. Et stati ɔcludit. g° cⁿ vult miseret
ꝛ quem vult indurat.i.non miseretur: vt exponit Aug. p
quorū verboꝝ ɔtiam ƀm Aug.colligitur:ꝙ sicut Apl's
dixerat:nō est volentis:neqꝫ currentis:sed dei miserentis:
sic etiam dici debeat ƀm intentionem Apostoli nō est vo/
lentis neqꝫ currentis:sꝫ obdurātis.i.nō miserentis dei:vt
induratio:ƀm ꝙ dicit Aug.sit nolle misereri: nō vt aliqd
ab illo erogetᷣ quo homo sit deterior:sed tm̄ quo sit meli/
or nō erogetᷣ.g° sicut non qꝛ aliquis bene vult aut currit.i.
operatur:iō deus eius miseretur:nec etiam ab eterno deus
voluit eius misereri:qꝛ ille habiturus erat bonam volun
tatē ꝛ opera:sic nō qꝛ aliquis erat habiturus malā volū
tatem ꝛ opera mala:iō deus ab eterno voluit eius nō mi
3m sereri. 3°idem pbatᷣ ex qōnibus:quas Apl's obijcit cō
tra se. Nam cū dixisset cū nōdū nati essent vsqꝫ.Esau autē
odio habui.mox obijciēdo subiecit:quid g° dicemus:nun
cap.17. quid est iniqtas apud deū:vt.n.ait Aug.in ench.iniquū
L vī:vt sine vllis bonoꝝ maloꝝue operū meritis vnū deus
diligat alterūqꝫ oderit. Jtem cum post dixisset:cuius vult
miseretᷣ:ꝛ quē vult indurat.statim obijcit dicens.dicis ita
qꝫ mihi vt qd de⁹ queritᷣ:ɔqueritᷣ de his q nec bn̄ volūt
nec bene operantᷣ.nā voluntati eius quis resistit.q̄si dicat
cū nullus qcq̄ꝫ possit contra volūtatē dn̄i si de⁹ quos vult
indurat non possunt illi bene agere:ꝛ p ɔn̄s ipse de eis nō
iuste ɔqueritᷣ. Cōstat aūt ꝙ p'qō nullū haberet locū si pp
futura opa Jacob fuisset elect⁹ ꝛ Esau reprobat⁹:vt dicit
cap.17. Aug.in ench. Si futura ingt opa vel bona h⁹ vel mala il
li⁹ q̄ de⁹ vtiqꝫ prescīebat vellet itelligi neq̄ꝫ diceret nō ex
opib⁹:sꝫ diceret ex futuris opib⁹:eoqꝫ mō istam solueret
qōnē:imo nullā quā solui op⁹ eēt faceret qōnē:qꝛ vō non
pp opa:iō ɔueniēter qō ponitᷣ ꝛ opportunius pp reproba
tionē Esau:q̄ꝫ pp electionē Jacob. Nā ꝛ si qdā ineq̄litas
appareat ex eo ꝙ sine opib⁹ bonis vel malis iste approba
tur:ille aūt reprobatᷣ:iniqtas tm̄ magis vī ɔuici ex eo ꝙ
quis nō pter sua mala opa reprobatur. Vn̄ si pter sua
M opera mala futura Esau reprobat⁹ diceretᷣ.esto ꝙ Jacob
nō diceretᷣ elect⁹ pp sua bona futura:sꝫ ex sola gr̄a dei: nō
eēt cuiuscūqꝫ pōderis argumentū.ꝙ de⁹ esset iniquus:q̄ꝫ
nis alteri tm̄ eēt gratiosus. 2° vō obiectio solū locū videtᷣ
hīe pter reprobationē maloꝝ: sicut ꝛ tm̄ de malis ɔn̄s
cōqueritᷣ que tm̄ nō hƀet locū si pter mala opera repro/
barentᷣ. P. Jdē pꝫ ex rn̄siōe Apl'i:qꝛ nō dixit ꝙ pp mala
opa deus reprobat ꝙ si ita esset: vtiqꝫ dixisset ꝛ plane satis
fecisset ɔdicēti sicut hoīem ad ɔsiderationē pp̄e ifirmitatꝫ
q̄ nō pōt capē alta iudicia dī reuocauit dicēs. O tu hō qd
es vt rn̄deas dō: Et postea adhibuit exēm de figulo in cu/
ius ptāte est ex eadē massa vasa facē in honorē ꝛ vasa ad
ɔtumeliā:vt ex h̄ ōnderet deū eos qbus nō vult misereri:
sine cuius mīa nemo pōt bona operari:absqꝫ iniustitia p̄
mittere ꝛ vitiata massa generis humani in interitū ire.
{ 4°sic aliq male opati sunt qꝛ nō ɔgrua vocatiōe vocati

N | a deo fuerūt. ꝛ nō eī iō nō vocati fuerūt qꝛ male opati sūt
} Jtē nō qꝛ nō vocati sunt iō fuerūt reprobati igr aliq. 4°
| idē pbat Aug.ench.ca.103.p vbū christi.d.ve tibi coro/
} zaim. ve tibi betsada. qꝛ si in tiro ꝛ sidone fcē eēnt vtutes
| q̄ fcē sunt in vobis olim i cilitio ꝛ cinere pniam egissent.
{ Ergo nō iō de⁹ eternalr pposuit se non factuꝝ corā eis
| vtutes ac sic eos vocare ad fidē ꝛ statū salutis qꝛ illi erāt
{ male acturi ꝛ p ɔn̄s nec pp eoꝝ futura mala q̄ prescīebat
| eos eternalr reprobauit. 4°euidentissime idē videtur 4m
pbari ƀm intentionem Aug.in de bo.pse.circa mediū li/
bri.ex verbo xp̄i dicentis Luc.10.Ve tibi corozaim ve ti/ cap.12.
bi bethsaida:qꝛ si in tyro ꝛ sydone facte essent virtutes q̄
facte sunt in vobis:olim in cilitio ꝛ cinere penitētiam egis
sent: expsse denotat ꝙ iō tyrij ꝛ sydonij non crediderunt
coram quibus non sunt facte vtutes:quia predestinati nō
fuerunt:iō vtutes per quas credidissent ꝛ penitentiā egis
sent coram eis facte non fuerunt. Similiter iudei corā q̄
bus sunt facte virtutes non crediderūt qꝛ pdestinati non O
fuerūt. Ex quo sequitᷣ manifeste ꝙ non pter incredulita
tē eoꝝ futurā:aut opera mala non fuerūt non pdestinati
ꝛ per ɔn̄s nec reprobati:sꝫ poti⁹ econtra:nō qdē ꝙ a deo
eis fuerit irrogata incredulitas vel malitia:aut aliqd per
qō fierent increduli vel mali:sed qꝛ nō fuit eis collata gra
tia per quā crederent ꝛ eēnt boni:que vtiqꝫ nō collata:qꝛ
ab eterno reprobati. Vnde ibidē dicit Aug.sic. Hec ē p/ cap.19.
destinatio sanctoꝝ:prescīētia.s.ꝛ preparatio beneficioꝝ
dei:quibus certissime liberantᷣ quicūqꝫ liberantur. Cete/
ri aūt vbi non est:in massa perditionis iusto diuino iudi/
cio relinquuntᷣ:vbi tyrij relicti sunt ꝛ sydonij qui etiā cre
dere potuerunt:si mira xp̄i illa signa vidissent:sed qm̄ vt
crederēt nō eis erat datū.et vn̄ crederent est negatū. Ecce
ꝙ qꝛ nō erat eis datū.i.predestinatū vt crederēt:iō nega
tū est eis illud vn̄ credidissent.s.visio miraculoꝝ. Et ex h̄
idē ɔtingere in pluribus alijs hoīb⁹ ɔcludit Aug.nullo i P
terposito.d.ex quo apparet hīe quosdā in ipso ingenio di
uinū nāliter mun⁹ itelligētie quo moueant ad fidē si con/
grua suis mētib⁹ vl audiunt verba vel signa conspiciāt:ꝛ
tn̄ si dei altiore iudicio a perditionis massa non sunt gr̄a p
destinatiōis discreti: nec ipsa eis adhibentᷣ vel dcā dīna
vel facta p q̄ possent credē si audirent vtiqꝫ talia vel vide
rent. Deinde ɔtinue subdit qō dcm̄ est de iudeis:in eadē
inqt pditiōis massa relicti sunt ēt iudei:q nō potuerūt cre
dere factis in ɔspectu suo tā magnis clarisqꝫ vtutib⁹. Cur
.n.nō poterāt credē:nō tacuit euāgeliū dicens:cū aūt tāta
signa fecisset corā eis nō crediderunt in eū:vt Jsaie pp̄he
sermo ipleretᷣ quem dixit. dn̄e quis credidit auditui nr̄o
ꝛ brachiū dn̄i cui reuelatū est:ꝛ iō non poterāt credere:
qꝛ iterum dixit Jsa.excecauit oculos eoꝝ ꝛ indurauit cor
eoꝝ:vt nō videāt oculis nec itelligant corde nec conuer/
tantᷣ ꝛ sanē illos.nō erāt g° sic excecati oculi:nec sic idura
tum cor tyrioꝝ ꝛ sydonioꝝ:qm̄ credidissent si q̄lia vide/ Q
runt ista signa vidissent: sed nec illis profuit ꝙ poterant
credere:qꝛ pdestinati non erant ab eo cuius inscrutabilia
sunt iudicia ꝛ inuestigabiles vie:nec istis obfuisset ꝙ non
poterant credere si ita pdestinati essent vt eos cecos deus
illuminaret:ꝛ induratis cor lapideum vellet auferre.hec
Aug. Hanc etiam rationem ꝛ ad idem propositum tan/ cap.13.
git breuiter Aug.in ench. 5°ad hoc est insolubile argu 5m
mentū qō etiā ibidē in ench.tangit Aug.de paruulis mo cap.16.
rientibus ante baptismum quorum nulle fuerunt male
voluntates vel opera mala:ꝛ per ɔn̄s non fuerūt propte
rea eternalr reprobati. 5°ꝫ est.ꝙ nullus est eternaliter 5ꝫ
reprobatus:qꝛ preuisus finalr fore cum obice gratie siue
originali siue actuali. Et pbatᷣ intentione Apl'i.d.cum nō
dū nati essent aut egissent aliquid boni aut mali ꝛc.p que
vba nō dubium est ꝙ velit significare ꝙ nec Jacob pter
aliqō bonū ei⁹ factū pdestinat⁹ est:nec Esau pter aliqō

A eius malū est reprobatus. Sed ꝯstat ꝙ in hoībus adultꝭ
⁊ baptiçatis nō pōt eē obex respectu grē: nisi alicui9 mali
⁊ culpe mortalis. ¶ Cōfirmat᷑ iuxta modū arguēdi Aug.
pretactū in prima rōne pcedētis ꝗnis: q2 si ꝓpter pñtiam
talis obicis dicat᷑ reprobat9 Esau: sic ꝓpter absentiā dici
poterat Jacob pdestinatus: ⁊ tūc non ꝯcludet Apl's ꝙ ex
vocāte precise: sicut intēdit. ꝑterea h est reprobatū supra
2m in 2a ꝗne. ¶ 2o q2 multi si fuissent vocati fuissent sine obice
grē. iuxta pallegatū. Saluatoris vbū. ve tibi corozain. g
non q2 fuerūt pui si habituri finalē obicē grē: iō deus eos
3m nō vocare ꝓposuit vel reprobauit. ¶ 3o querendū est vn
qs habeat ꝙ in fine careat obice grē. i. pctō: ⁊ certe oꝫ di
cere ꝙ vl' a li. ar. ⁊ ꝓpa voluntate: ⁊ sic labi in Pelagianū
errorē: vel a deo cū gratis ꝯuertente ad se per pniam ⁊ re
mittente peccata: ⁊ tunc restat querere cur vnū ⁊ nō aliū
B sic ꝯuertit: cū eque facil'r posset si vellet: qs. n. dicit Aug.
cap.16. in ench. ita desipiat: vt dicat deū malas hoīum volunta-
tes qs voluerit: ⁊ qn voluerit ⁊ vbi voluerit in bonuꝫ nō
posse ꝯuertere? Et iō non pōt aliter rūderi: nisi q2 sibi non
placet: ⁊ iuxta Apl'm cui9 vult miseret᷑: ⁊ quē vult idurat
.i. nō miseret᷑: vl' qd tm valet nō miseret᷑. Concludo igit᷑ vna
cū Magro nro di. 41. ꝙ sicut de9 qs voluit ab eterno pde
stinauit: ⁊ nō ꝓp merita aliqua futura: ita quos voluit ab
eterno reprobauit: non ꝓpter de merita eoꝝ futura. Et ex
hoc ēt sequit᷑ h nō ꝓpter obicē aliquē grē. iuxta modum
ꝯ pdcā loquēdi illi9 doctoris ꝯtra cui9 sniam agit 5a ꝗ hec. ¶ Cō-
argū. tra pdicta pōt argui pter argumēta facta ad qōnē: ⁊ qdā
pm pmo ꝓbāt ꝙ tā pdestinationis ꝗ reprobationis sit cā ex
Cap p. pte pdestinatoꝝ ⁊ reprobatoꝝ. p q2 pdestinatio includit
electionē. iuxta illud ad Eph. Elegit vos ante mūdi ꝯsti-
tutionē: sed electio nō est iter eqles oino: opꝫ g iter electos
C ⁊ nō electos repiri diuersitatē: ꝓpter quā isti eliguntur. il
2m li vo reijciunt᷑. ¶ 2o agēs vl'e agit in oē qd nō hꝫ ipedimē-
tū: sicut pꝫ de sole q in oēm partē aeris diffundit radios
suos: nisi sit impedimētū: sꝫ deus est ex sua bonitate agēs
vl'e. volēs omni creature rōnali grām ⁊ salutē: offert eniꝫ
ꝗtū est ex se oībus grām suā: qui solē suū facit oriri super
bonos ⁊ sup malos. g oibus dat grāꝫ ⁊ salutē: nisi in illis
sit ipedimētū. g ꝙ aliqs careat salute ⁊ sit reprobatus: cā
est positio impedimenti pui si ab eterno. ꝙ vo all9 sit pde
3m stinatus cā est negatio impedimēti talis. ¶ 3o ꝓbat᷑ auctē
q.68. Aug. 83. q. d. ꝓsus cui9 vult miseret᷑: ⁊ quē vult obdurat
sꝫ hec volūtas dei iniusta eē non pōt. venit. n. de occultis
meritis: q2 ⁊ ipsi pctōres: cū ꝓpter gnāle pctm vnaꝫ mas
sam fecerunt. Nō tm inter illos vlla est diuersitas: pcedit g
aliqd in pctōribus: quo ꝗuis nondū sint iustificati. digni
efficiant᷑ iustificatione. ⁊ itē precedit in alijs pctōribus q
digni sunt obtusione. Ex qbus pꝫ Aug. sensisse. ꝙ ex me-
4m ritis ⁊ demeritis sit iustificatio ⁊ obduratio. ¶ Deide 4o
arguo ꝙ reprobatiōis sit cā in reprobatis: q2 si nō sed p li
bito suo de9 hoies reprobat: sequit᷑ ꝙ de9 sit crudelis inin
D stus: ⁊ per se delectet᷑ in penis: que prorsus sunt falsa. ꝯña
pꝫ: q2 ois qui pro libito aliquem punit ⁊ affligit: ⁊ in pctm
labi pmittit. ad hoc vt puniat ⁊ affligat est crudelis ⁊ in-
iustus ⁊c. hec oia sequerent᷑ de deo si p libito reprobaret.
Cōfir. ¶ Cōfirmatio: q2 lꝫ in carētibus sensu ⁊ experientia boni
⁊ mali artifex disponeret: ita pro libito in ꝯtumeliā ⁊ ho-
norē absqꝫ vitio seu nota crudelitatis ⁊ iniustitie: in habē
tibus tm experiētiā boni ⁊ mali honoris ⁊ cōtumelie istd
2 fieri non pōt. ¶ D. Lꝫ in gratuitis posset distributor plus
vel minus pro libito dānare absqꝫ iniustitia. Non tm pōt si
ne iniustitia pro libito suo penā infligere: sed in reproba-
3 tione infligit᷑ pena. g nō pro libito reprobat deus. ¶ D. si
h esset verꝫ: sequeretur ꝙ deus nō vellet oēs hoies saluos
cap.2. fieri: sicut dicit Apl's p ad Tim. qnimo quos reprobaret
4 sine cā vellet nō saluos fieri. ¶ D. Ad h ē auctas Mag.
dicentis in. 41. di. ꝙ si meritū querim9 obduratiōis ⁊ mīe

obdurationis meritū inuenimus: mīe vo meritū nō iueni- E
mus. g saltē reprobationis est aliq cā ex parte reprobato
rū. ¶ Ad pm dico ꝙ de electione possumus loqui dupl'r. Ad pm
Uno mō special'r. s. put seqt᷑ deliberationē ⁊ sniaꝫ cōsilij Cap.5.
sm quē modū diffinit᷑ 3o ethi. ꝙ electio est desiderium con-
siliabile ⁊ talis electio non cadit inter penitus equalia an
te consilium scita eē equalia: sicut nec ꝯsiliuꝫ nec predesti
natio includit aut exigit hō electionem: quinimo nec talis
electio nullatenus cōpetit deo: vt dicit Dama. lib. 2o. Alio cap.23.
mō possumus loq de electiōe cōiter ⁊ large: put quelibet
libera pacceptatio vni9 ante alteꝝ dr electio: ⁊ hec adhuc
est duplex: quedā quasi preueniēs cāliter bonitatē electi:
qdā vo ꝯñs. h est dictu ꝙ aliqd eligit᷑ vt sit bonū: ⁊ aliqd
q2 est iā bonū. Primo mō predestinatio includit electionē
seu poti9 est electio. Nō aūt 2o mō. vn Aug. lib. p ad Sim
pli. iuxta finē. Si electio ingt hec sit aliq: sic intelligimus
qd dictū est: reliquie p electionē grē salue facte sunt: non
vt iustificatoꝝ electio fiat ad vitā eternā: sed vt eligantur F
qui iustificent᷑. talis aūt electio vtiqꝫ pōt esse inter eqles:
sicut pꝫ in exemplo Apli d figulo: qui ex eadē massa peni
tus vniformiter pro libito partē vnā eligit: vt pfectā reci
piat formā: ⁊ reliquā dimittit informē. ¶ Ad 2m dico ꝙ si Ad 2m
illa pma ꝓpositio sumat᷑ pro vna vl'i falsa est: ⁊ hꝫ instan-
tiā de agente libero. artifex nāqꝫ non agit in qual'ꝫ parteꝫ
māe obiecte: sed in aliquā sic: in aliqꝫ nō: vt sibi placet. ds.
aūt liberius est agēs in agēdo. ¶ D. Alia ꝓpō assumpta
est falsa loquēdo de grā ⁊ salute q sunt effect9 pdestinatio
nis: sic opꝫ si rō debeat eē ad ꝓpositū. ꝯstat. n. ꝙ nō oībus
talia tribuit: imo certe sic dicit Aug. in de pdestinatione
scōꝝ. fides incohoata ⁊ fides pfecta donū dei sunt. ⁊ h do-
nū qbusdā dari: qbusdā nō dari oino nō dubitabit: q non
vult manifestissimis sacris lrīs repugnare: ⁊ sic est de fi-
de: ita est de alijs gratuitis donis dei: nec valet ad obsistē
dū dicē: ꝙ qbus nō dat hō dona in eis reperit ipedimētū: G
q2 nullū ipedimētū est pol'e eē: vbi vult agē: sic pꝫ in ꝯuer
sione pauli: cui maiorē grāꝫ ꝯtulit ꝗ multis iā fidelib9 ⁊
iustis: in qbus nullū erat ipedimētū ⁊ in alijs ēt minus in
dispositis quā ipse nō tribuit. Uerū est tm ꝙ nulla creatu-
ra est cui nō cōicet de9 gratis dona sua. s. eē ⁊ viuē: ⁊ oino
qdcūqꝫ bonū sit donū dei: sed de talibus nihil ad ꝓpositū.
¶ Ad 3m dicit Mag. ꝙ credēdū ē Aug. illa vba voluisse Ad 3m
retractasse in lib. de retrac. vbi prius quedā alia circa istā
māꝫ retractauit. Sꝫ salua reuerē. illd nō vr veꝝ. ꝓp tria.
Primo q2 nō est sil'is snia hoꝝ vboꝝ que retractat. ⁊ istorū
sicut pꝫ diligenter ꝯsideranti. 2o q2 p retrac. retractat seu p
poti9 declarat qdā dcm imediate ꝯñs vba nūc allegata: cap.26.
⁊ in eoꝝ declaratione assumptū. ⁊ ista nullo mō: qd nō est 2
visimile ipm tacuisse si voluisset illa retractare. 3o si predi-
cta vba ad intētionē Aug. capiant᷑ nō ꝯtinēt sniaꝫ rōnabi 3
liter retractādā: neqꝫ ꝓposito ꝯriā. ¶ Unde sciēdū ꝙ sic
cōiter dicūt docto. obduratio pōt accipi dupl'r. Uno mō
p ipsa eterna reprobatione: que non est aliud ꝗ ꝓpositū
non miserendi: seu non dādi vitā eternā. Alio mō p obsti
natione seu induratione mētis in pctō: ⁊ sic nō est reproba H
tio: sꝫ poti9 sequela ei9: q2 cui grāꝫ suā de9 nō ꝯfert: a pctō
surgere non pōt. Rursus ꝯstat ꝙ iustificatio non est pde-
stinatio: sed pdestinatiōis effect9. Aug. aūt ibi obduratio
nē accepit p iduratiōe cordis: ⁊ nō p eterna dei reproba-
tione: qd manifeste pꝫ per exēplū Pharaonis qd inducit
ad illd ꝓpositū: ⁊ pcedētis ⁊ sequētis. Cū igit᷑ dicit ꝙ in
peccatorib9 aliqd pcedit quo sunt digni obduratione: nō
accipit obdurationē p eterna reprobatione: ⁊ p ꝯñs ēt cū
nō dicat ꝙ in alijs pcedit aliqd quo sint digni predestina
tione sed iustificatione: pꝫ q2 illa auctē in nullo est ad ꝓpo
sitū de quo agit᷑. Restat aūt tm vidē vtrum ipsa contineat
veritatē in se: nec h dubiū est nisi ꝗtū ad h qd dicit ꝙ ali-
qd pcedit in peccatoribus qbusdā: quo digni iustificatiōe

I efficiant. Et dõm illud posse duplr intelligit. Uno mõ q
illud tale peccatores a se hẽant: et sic falsus est intellect9.
Alio mõ q illud hẽant ex pueniente mĩa et gr̃a dei: et iste
sensus nõ est falsus: qð p3 per Aug. ibidez declarante qð
dcm̃ est. ait. n. q2 et si leuiorib9 q̃sq3 peccatis: aut certe q3/
uis grauiorib9 et multis: tñ magno gemitu et dolore peni/
tendi mĩa dei dign9 fuerit. nõ est ipsi9 q si relinqueret inte.
riret. s3 miserẽtis dei: q ei9 pcib9 doloribusq3 subuenit. pa
rũ est cũ velle nisi de9 misereat: s3 de9 non misereť qui ad
pacẽ vocat: nisi volũtas pcesserit: q2 in terra pax hoibus
bone volũtatis. In istis v̈bis p3 q ex gemitu et dolore pe
nitendi fit peccator dignus mĩa. s. iustificationis: alias nõ
cap. 26. esset ad ppositũ: qð vult ðclarare. Ista aũt verba oia reci
tat ipse p retrac. nec istud retrabit: sed solũ dat intellectum
ei9 qð addit de9 nõ misereť nisi voluntas pcesserit. d. h di/
ctũ eẽ de mĩa que sequiť pniam: quã. s. pcedit talis volun
K tas penitendi: nõ aũt de q̃libet mĩa dei. Nã vt ait: est etiã
mĩa dei pueniẽs ipsa3 volũtatẽ. que. s. mĩa si nõ eẽt nõ pre
pararet volũtas a dño: itellige tñ q ẽt sic gemens non est
dignus iustificatiõe ex nã sui gemit9: s3 ex liberali ordina
tione diuina: q̃ cuilibet sufficienter gementi disposuit gra/
tiã iustificationis largiri. Uñ et ppter hãc ordinationẽ di
cunt aliq doctores q sufficiens attritio nectio fit ɔtritio q̃
Ad 4m est act9 charitate format9. ¶ Ad 4m nego pm ɔñtiam: et
silr aliã que fit ad pbationẽ pme. Nã affligẽ et punire nõ
est reprobare: nec ppterea reprobat deus quẽq3 vt puni/
at: nec punit q2 reprobauit: sed q2 ille quẽ punit peccauit:
aut pctõ reus fuit: cui9 ẽt peccati nõ fuit cã dina reproba/
tio. nõ. n. aliquẽ deus reprobat ipartiẽdo malitiã: sed non
ipartiẽdo grãm: nec quẽq3 ad peccãdũ ipellendo: sed eu3
ad bene agẽdũ per suã grãm nõ trabendo. ¶ Et per h p3
Sap. ad duas alias sequẽtes rõnes. ¶ L. Dico q sic arguẽtes
cap. 12. talẽ ɔñtiã nõ facerẽt si v̈ba scripture cũ debita veneratio
L ne attenderẽt: atq3 scõr. Ait. n. sapiẽs deo supra Sap. 12.
qs tibi iputabit si perierint nationes q̃s tu fecisti: et paulo
post. cũ sis inqt iustus iuste oia disponis: ip3 quoq3 puni/
ri nõ d3 ɔdẽnas: et exter existimas a tua v̈tute: vbi glo.
iterlinealis. vel ipm q puniri non debet eterna pena cõdẽ
nas in eternũ et exterũ etc̃. i. alienũ et indignũ a tua pieta/
te. Aug. quoq3 in lib. de pdestinatione dina: vel de prede/
cap. 14. stinatione gr̃e. ait sic. Si humanũ gen9 quod creatũ pmi/
tus ɔstat ex nihilo: nõ cũ debito mortis et peccati origine
nasceret: et tñ ex eis creator oipotẽs in eternũ nonnullos
damnaret: iteream: qui oipotenti creatori diceret: q̃re feci/
sti sic? qui. n. cũ nõ eẽnt eẽ donaret: quo fine essent habuit
ad auct. potestatẽ. ¶ Ad aliã ex auc̃te Apl̃i incedentẽ. Dico p q
ap. p. ad nõ plus pcedit ɔtra me q̃3 ɔtra ponẽtes cãm reprobatio
timo. 2. nis. Nã supposito q ex cã reprobet: reprobat tñ: et p ɔñs
aliquos nõ vult saluos fieri. 2o dico q si rõ valeret proba/
ret oẽm hoiem esse pdestinatũ: et neminẽ reprobatũ qð ẽ
M erroneũ. ¶ Ad rõnẽ g̃ dico q ɔñs est ver. s. q deus non
vult oẽs hoies saluos fieri. Et ad verbũ Apl̃i dico: sicut
dicit Aug. in disputatione de pdestinatione ɔ̃ Pelag. et in
pdestinatione scõr: in qb9 locis in h pposito ɔtra se. hãc
cap. 12. Apl̃i auc̃tẽ iducit: et silr in enc̃h. q v̈bũ Apl̃i itelligendũ
est s̃m distributionẽ accõmodam: vt sit sensus deus vult
oẽs hoies saluos fieri. i. oẽs hoies qui saluanť saluos fie
ri. nullus. n. nisi eo volẽte saluať: vel vt ibidẽ subdit in pre
dicto v̈bo fit distributio nõ pro singulis generum: s3 p ge
nerib9 singulor: q2 de quolibet genere et statu hoiu3 vult
aliquos saluos fieri. Cũ istis aũt stat q aliquos reproba
uit et velit finalr nõ saluari: qð ẽt ipm velle comprehẽsibi
cap. 2. li et irrepbẽsibili suo iusto iudicio fateť Aug. in libello q
intitulať ɔfutatio catholica: quorũdã sibi imputatorum.
¶ Ad vltimã dõm q magister nõ accipit obdurationez
pro eterna reprobatione vel induratiõe cordis: cui9 meri
tũ est frequẽter pcedẽs pctm̃: sic p3 in Pharaone: qui sicut

di. Aug. 83. q. pp crudelitatẽ quã exercuit in eos q hũani/ N
tas et mĩa ðbebať: et meruit penã vt iduraret illi cor etc̃. qõ. 88.

Quantũ ad 3m articulũ. s. vtrũ sit poẽ aliquẽ pdesti 3 arti.
natũ damnari vel reprobatũ saluari. Dicẽ
dum est si hoc itelligať in sensu cõposito q nõ. hec etiam
est ipossibilis pdestinatus damnabiť: et quelibet talis co
pulatiua. iste fuit pdestinatus. et iste damnabiť eodẽ vtro
biq3 demõstrato: iste fuit reprobatus: et iste saluabitur est
ipossibilis. Si v̈o intelligatur in sensu diuiso. s. q aliquis
qui fuit pdestinatus põt damnari v̈a est. ¶ Primũ pbať: pbõ p.
tum q2 pscientia dei falli nõ põt: cuius tñ oppositũ sequere
tur: q2 pdestinatio siue pscientia esse nõ põt: vt dicit Aug.
in pdestinatione scõr: et iõ quẽq3 deus pdestinauit scit de
us esse saluãdum: q2 si quẽq3 sciret saluãdũ et nõ saluareť:
falleret scia ei9: imo nõ eẽt scia: s3 opio falsa: qð est ipoẽ.
Tũ q2 voluntas dei impediri nõ põt. Si aũt aliqs eẽt pre
destinatus et nõ saluareť ipediret volũtas dei. Nã si ẽ pre
destinatus deus vult illi dare vitam eternã. Si autem nõ O
saluabiť nõ dabit: qð est volũtatem ipediri. has duas rõ/
nes dicit Aug. simul in de correctione et gr̃a. satis añ me/
dium. pdestinator iquit si quisq̃3 perit falliť deus: sed ne
mo eor perit q2 non fallitur deus. horum si quisq̃3 perit
vitio humano vinciť deus: sed nemo eor perit q2 nulla re
vincitur deus. Et ppterea ad hũc sensum ait ipse de fi. ad cap. 35.
pe. firmissime tene nec perire posse aliquẽ eor quos deus
pdestinauit ad regnum nec quẽq3 eor quos deus nõ pre
destinauit ad vitam nulla posse rõne saluari. ¶ Scõm p pbõ 2m.
batur: q2 cuicũq3 dabit deus gratiam et finaliter gloriam
libere dabit: et per ɔñs põt nõ dare. g̃ et ille põt nõ saluari
et põt dãnari: vtrũq3 pdcõr p3 etia3 per Magrm. di. 40. ɔ̃ 2m ar.
¶ Sed ɔtra illud 2m põt argui duplr. Prio qdẽ ex primo
dicto: q2 talis copulatiua est ipossibilis. iste fuit predesti/
natus et iste damnabiť. g̃ hec est impoẽs. iste damnabiť: et P
per ɔñs etiã ista in sensu diuiso est falsa: iste pdestinatus
põt dãnari: et sic põt argui de quolibet. Prima ɔñtia pro/
bať sic: ista copulatiua data est impossibilis: et pma pars
eius est nec̃ia. s. ista. iste fuit pdestinatus: cũ sit de p̃terito.
g̃ reliq̃ est impossibilis. s. iste damnabiť. ¶ 2o q2 si aliquis 2m
pdestinatus posset dãnari: tũc nũer9 elector posset minui:
et si quisq̃3 reprobatus posset saluari: numerus electorum
posset augeri: et vtrũq3 ɔñs est fl̃m: q2 tũc nõ eẽt certitudi
nalr notus deo nũerus elector: et vtraq3 ɔña v3 satis no/
ta. ¶ Ad pm rñdeo negãdo illã eẽ nec̃ia3. iste fuit pdesti/ Ad pm
natus. Et dico eẽ possibile q iste qui fuit pdestinatus nũ
q̃3 fuerit pdestinat9. similr q iste qui fuit reprobat9 nũq̃3
fuerit reprobat9. Et hec solo ẽt trahi põt ex dicto Aug.
in fine disputationis de pde. ɔtra Pelagia. vbi postq̃3 in
pcedẽtib9 pbauerat quosdã fuisse pdestinatos ab eterno
et q̃sdã reprobatos. hinc inqt nemo gloriet: nemo despe/
ret. solus. n. deus scit que sunt eius. inquãtũ aũt possum9
oẽs hoies ad bonũ opus exhortemur. nulli desperationẽ Q
demus: pro inuicẽ oremus in conspectu dei nos humilie/
mus. dicẽtes. Fiat volũtas tua. ipsius erit potestatis iudi
ciũ in nobis debitũ mutare damnationis: et grãm pdesti/
nationis indebitã prorogare. hec ipse. Ex quibus dictis
p3 duplr ppositũ. pmo qdẽ: q2 ait q de9 põt mutare iudi
ciũ dãnatiõis: qð nõ est intelligendum sic: q in deo posset
successiue post iudiciũ dãnationis eẽ iudiciũ pdestinatio
nis: s3 vult dicere: q deus põt nõ velle: et p ɔñs nõ voluiť
se dãnare: et põt pdestinare: et per ɔñs pdestinasse. ¶ 2o q2
alias p sua salute frustra qs oraret: q2 si est reprobatus ni
hilominus damnaretur. Ad hoc facit aliõ dcm̃ Aug. 12o cap. 17.
de ci. de. vbi ait. q deus põt ad op9 nouũ: nõ nouũ s3 sem
piternu3 adhibere ɔsiliũ. Cũ g̃ aliqd qð noluit pducẽ ipe
posset pducere: sicut aliqd qð nõ est facturus ipse pt facẽ.
sequiť: q aliqd qð ipse non noluit põt ab eterno seu eter/
naliter voluisse. Et eadẽ rõne: cui nõ voluit finaliter da/
re vitam

A re vitā eternā:pōt voluisse:z per ꝯñs ꝑdestinasse. Et per boc probat ꝙ cui voluit pōt nō voluisse:z per ꝯñs ꝑdestinatū dānare.ergo z pōt ꝑdestinatus dānari z reprobatꝰ saluari:in boc sensu. Cum aūt ꝓbat ꝙ illa ꝓpositio sit necessaria:per boc ꝙ ipsa est de ꝑterito.dicendū ꝙ qcqd sit de alijs:de istis tñ quarū veritas ab aliqbꝰ de futuro in mā ꝯtingenti dependet dicendū est ꝙ ipse:sunt ꝯtingentes:sicut ille de futuro:vt supra dicebat. Talium autē est ista. Nā ad boc ꝙ ista sit vera.iste fuit ꝑdestinatꝰ:reqrit veritas buiꝰ.isti dabit deus vitā eternā:que vtiqꝫ est ꝯtingēs.

Ad 2m. ¶ Ad 2m dico.ꝙ q̄uis ꝯñs posset z forsan deberet negari simplr. Ad clariorē tñ intelligentiā distinguo duplicem sensum qui pōt eē ipsiꝰ ꝯñtis fm duplicē acceptionē boꝝ terminoꝝ minui z augeri. Nā cū dicit:ꝙ tūc numerꝰ electorum posset augeri vel minui:vnus sensus pōt eē:ꝙ numerus electoꝝ posset eē maior vel minor illo nūo q nunc

B est. Et sic est vera.nam si sint decē milia electi possent tñ mille vel possent esse mille millia:aut in aliquo alio numero maiore vel minore:z in isto sensu z ꝯñs z ꝯña sunt ꝯcedēda. Aliꝰ sensus est ꝙ nō solū posset esse maior vel minor numerꝰ electoꝝ:sꝫ ꝙ posset esse minor postq̄ȝ fuit maior:z eꝫ.ita ꝙ verū eēt dicere nūc sunt plures vel pauciores electi:q̄ȝ ꝑus fuerūt:z istū sensum ꝓꝑe facit illud ꝯñs. Nā augeri z minui iportat successionē q̄titatū maioꝝ z minoꝝ:z sic est falsum:nec sequit ex añte. Nam posito ꝙ mille nō ꝑdestinatos deus ꝑdestinaret:esto ꝙ plures eēnt ꝑdestinati q̄ȝ nūc sint:nō tñ essent plures q̄ȝ ꝑus fuissent. Nam z illi mille semꝑ antea fuissent:z nō eēnt ꝑdestinati de nouo:ita ꝙ sicut nō eēt verū dicere:isti mille sunt nunc ꝑdestinati:z ꝑus nō fuerunt ꝑdestinati:sic nō eēt verū dicere:nūc sunt plures ꝑdestinati q̄ȝ fuerūt ꝑus:nec esset verū dicere:ꝑus erāt tot.vbi gr̄a.mille ꝑdestinati:z sūt nūc

C decē millia.vel eꝫ:sed sicut quot vno tp̄e sunt ꝑdestinati:tot semꝑ fuerūt z erunt:sic z quot essent tot fuissent semꝑ z forent. Et boc est simile si diceret ꝙ numerus reruȝ futurarū posset augeri. Nam si simplr intelligat ꝙ plures res pñt esse future q̄ȝ nūc sūt future.verū est qđ dicit. Si aūt intelligat ꝙ pñt eē plures postq̄ȝ fuerūt pauciores falsū est. Et rō est:q: nulla res pōt incipere eē futura:z ita ē in ꝓposito:q: nullus pōt icipe eē ꝑdestinatꝰ vl' reprobatꝰ.

ꝯ rñsionem. ¶ Sed ꝯ:ꝯñs in ꝑ sensu fm quē ꝯcessum est vi eē Ansel. in lib.ꝑ. Cur deus bō.vbi vl ꝓbare:ꝙ numerus electoꝝ

cap. 16. est certus z determinatꝰ:ita ꝙ nō posset esse alius maior aut minor:ait eni. Rōnalē nāꝫ que dei ꝯtemplationē beata est vel futura est:in quodā rōnabili z ꝑfecto nūo ꝑscitā esse a deo:ita vt nec maiorē nec minorē illū eē deceat:nec est dubiū.aut eni nescit deꝰ in quo nūo deceat eā meliꝰ ꝯstitui:qđ fīm est:aut si scit:in eo illā ꝯstituet:quē ad b̄ esse decētiorē intelliget. Uñ ex bis pōt sic argui.deꝰ cognoscit nūm electoꝝ maxie ꝯuenientē ciuitati supne:vl' beatificabili nāe.ḡ est aliqs talis maxie ꝯueniens:z ꝑ ꝯñs nullus

D 2m alius posset eē numerꝰ electoꝝ.pꝫ ꝯña:q: nō pōt deꝰ ipsecte agē:sꝫ necio si qd facit ꝯuenētissime facit. ¶ 2° ēt ꝯ b̄ vl Aug.in lib.de cor.z gr̄a.vltra mediū.vbi ait.ꝙ ꝑdestinatoꝝ ita certꝰ est nūsꝰ:vt nec addat eis qcq̄ȝ aut minuat ex eis. Et post subdit ꝓbationē in Apoc.eni dī. Tene qđ babes ne alius accipiat coronā tuā.si aliꝰ nō est acceptu rus nisi isti perdiderint certus est numerus.bec ipse.

E ¶ Ad ꝑm dico.ꝙ aliquē nūȝ electoꝝ eē alijs ꝯueniētiorē seu decētiorē supne ciuiꝰ:pōt itelligi 2r.vnoꝰ q: nullus alius nūs est ita decēs. Alio mō q: nullus aliꝰ est ita decēs:nec ēt si eēt aliqs alius nūs electoꝝ:aliqs eēt ita decēs. In ꝑ sensu pōt ꝯcedi. Sed in scdo.negādū est. nā si alium nūm faceret.ille ēt ꝑfecte deceret.q: nō nisi decens qcq̄ȝ facere pōt.z posset sic' arꝰ fieri de nūo partiū vniuersi:tam fm spēs q̄ȝ fm indiuidua.naȝ nulli dubiū est qn deus multas alias spēs posset cāre:z sic maiorē nūm spēꝝ partiū vniuersi facere.q si fieret nō minꝰ deceret z ꝯueniret ꝑfectioni vniuersitatis q̄ȝ is q nūc est.z talr soluere silia arꝰ docet magr infra.d.43. Tunc ad arꝰ cū dī.deꝰ cognoscit numerū electoꝝ maxie ꝯuenietē supne ciuiꝰ.dico ꝙ si intelligat ꝙ cognoscit aliquē q sic ꝯuenit ꝙ nullus aliꝰ posset sic ꝯuenire.fīm ē.

Ad ꝑm. ¶ Ad ꝑm dico:ꝙ deꝰ nō cognoscit numeꝝ magis ꝯuenientē vel decentiorē possibilem elecoꝝ:sicut nec cognoscit maximū numerū electoꝝ sibi possibilē:cuȝ nullus talis sit:z q̄uis nullus aliꝰ magis deceret q̄ȝ ille q nūc est in ꝑdestinatione diuina:nibilominꝰ tñ nullus aliꝰ sibi possibilis si fuerit deceret minus q̄ȝ iste:z si alr intelligeret Ansel.salua eiꝰ reuerētia in bac parte cū nō tenerē.

Ad 2m. ¶ Ad 2m dico ꝙ sicut pꝫ:Aug.nō loqt de poss:sꝫ de iesse. Itē loquit de augeri z minui ꝓꝑie.s.in 2° sensu fm queȝ negādū est numerū electoꝝ augeri posse vel minui.ꝓꝑe.s. in 2° sensu:z iō eiꝰ dcm̄ nō ē ꝯtra.

Ad rōnes ꝑncipales in ꝑn°.q. ¶ Ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad ꝑm iuxta ꝑbabita.ꝙ nec ꝑdestinationis nec reprobationis eterne ꝓꝑe acceptarū vlla est cā.z cū dī ꝙ tunc deꝰ ageret inique cū reprobatis ordināns eos ad penā nec pp eoꝝ culpā. Dōm.bic sunt duo distincte ꝯsiderāda.vnū

F est ꝙ deꝰ ꝓposuit se aliquoꝝ nō misereri:z in b̄ ꝓꝑie ꝯsistit rō reprobationis:z cur sic ꝓposuit nō est dare cām ꝑter sui beneplacitū. Sed simplr ꝯitēdū cū Aplo ꝙ cuius vult miseret:z quem vult indurat.i.imiseret: vt exponit Aug. Aliud ē ꝙ in talibꝰ quoꝝ ꝓposuit nō misereri.ꝑparauit ēt ꝑ peccatis penā debitā:z iō q̄uis nō pp eoꝝ culpā nolit deꝰ misereri.i.dare vitā eternā:tñ pp eoꝝ culpas originales:vel actuales:aut vtrasqꝫ vult eis dare penā.z ista volūtas iustissima est. Uñ Augu.li° ꝑ ad Simpli.qs non viderit iniqter argui neminē posse:qui qđ sibi debet exigit:nec tñ certe qđ ei debet:donare voluerit. Boc autē nō esse in eoꝝ q debitores sunt:sed in eius cui debet arbi

G trio.sequit:sunt ḡ oēs boies(q̄nqđē:vt Apl's ait.in Adā oēs moriunt:a quo in vniuersum genus bumanuȝ origo ducit offensionis dei)vna qđē massa peccati.suppliciū debens diuine sūmeqꝫ iustitie qđ siue exigat siue donet.nulla ē iniqtas. Cui eni donat:gratuitā exbibet mīaȝ:z a q̄ exigit:iustissimū in illo exercet iudiciū:ita vt nec liberatꝰ de suis meritis glliet:nec dānatꝰ nisi de suis meritis ꝯqueratur:vt idē dicit in encb.

cap. 28. Ad 2m. ¶ Ad 2m dico ꝑ cuȝ Aug.in ep'a ad Sixtū:ꝙ isti q personaꝝ fieri acceptatorē existimant deuȝ:si vna eadēqꝫ ira sup alios veniat:mīa eiꝰ sup alios manet.ira eiꝰ nempe oēs vires argumētationis būane in ꝑuulis ꝑdunt. Uñ sic ꝓlixe ꝯsiter declarat nulla penitus sufficiēs cā reddi posset ex pte ipsoꝝ.pp qđ vnꝰ ꝯuenit ad baptismū z saluat:z alter non ꝯuenit z dānat:z tñ nō audebunt dicere in boc deū esse acceptatorē ꝑsonaꝝ fm ꝙ acceptator personaꝝ sonat in vitiū:z iō vt ait mirum est si bis ꝯsideratis nō dignat exclamare. O altitudo diuitiaꝝ sapientie zc. ¶ Ad argumentū tamē iuxta illud qđ Apostolus docuit negans iniqtatem esse apud deū debemus

H negare sequi ꝙ deus sit acceptator personaꝝ fm ꝙ boc sonat in vitiū.nō enim est acceptio personaꝝ vitiosa vbi nulli sit in iustitia aut debitū denegando bonū: aut indebitum inferendo suppliciū seu malum:sicut pꝫ in ꝓposito esse ex dictis. Et ideo Aug.ad illud ꝓpositū in fine disputationis de ꝑdestinatione contra Pelagianos. alijs inqt dat nosse viam salutis.alijs nō dat boc cū facit deus:non ꝑsonaꝝ acceptionē facit:nō iniustitia sed iustitia inenarrabili z misericordia indebita.

Ad 3m. ¶ Ad tertiū nego ꝯñtiam. ¶ Ad ꝓbationē dico ꝙ q̄uis diuinū ꝓpositū sit imutabile z nō posset deꝰ nō ꝓponere postq̄ȝ ꝓposuit:nec ꝓponere postq̄ȝ nō ꝓposuit: ꝯtingenter tñ ꝓponit:z ꝓposuit:z pōt nō ꝓponere z nūq̄ȝ ꝓposuisse:z ita quē ꝑdestinauit pt nō ꝑdestinasse:z quē reprobauit pōt nō reprobasse:z iō nullus ꝑdestinatus de necītate saluat:nec aliquis reprobatus de necītate dānat fm ꝙ supra dictū est.

I ¶ Distinctionis.xlij.xliij.⁊.xliiij. Questio.j.

Circa materiā de potētia dei: de q̄ Magister tractat i tribus ꝓximis distinctionib⁹.s.42.43.⁊.44. quero pmo vtrum oē pōle fieri deus de sua potētia absoluta posset facere. ¶ Et arguo p mo ꝙ nō sic. Nullū qd̄ deus nō vult facere deus pōt facere: sed aliquid pōle fieri deus nō vult facere. ergo aliqd possibile fieri deus pōt facere. maior pꝫ p Aug. in lib. de symbolo: qui ait: ꝙ hoc soluꝫ nō potest deus qd̄ non vult: per qd̄ vt dicit Magr̄ vr̄ ꝙ deus nō possit aliquid nisi qd̄ vult. minor pꝫ: q2 possibile est vnū aliū mundum creari ita bene sicut possibile fuit hunc creari: ⁊ tn̄ de⁹ nō vult aliuꝫ creare: q2 si vellet vtiqꝫ faceret. oia eni quocūqꝫ voluit fecit. ¶ 2º nullū qd̄ de⁹ nō dꝫ facere de⁹ pōt facere: sed aliqd possibile fieri de⁹ nō dꝫ facere. ergo ⁊c. maior est nota. minor ꝓbat: q2 nihil qd̄ deus nō fecit deus dꝫ facere: aliogn nō faceret oē qd̄ deberet: ⁊ per ꝯns delinqueret omittendo qd̄ per ipm fieri debet. Sed aliqd qd̄ de⁹ nō facit: est possibile fieri: vt ꝓbatuꝫ est. ergo ⁊c. ¶ 3º deuꝫ nō pōt facere nisi qd̄ bonum iustū ⁊ rōnabile est ab eo fieri: sed aliqd possibile fieri nō est bonū iustū ⁊ rōnabile a deo fieri. ergo ⁊c. maior pꝫ: ⁊ minor ꝓbat: q2 nihil qd̄ deus nō facit est bonum ⁊ iustum ⁊ rōnabile ab eo fieri: alioquin ipse nō esset summe bonus ⁊ iustus aliquid tale non faciens.

Oppo^m Ad oppositū sic. Deus ⁊ est ⁊ vere noiat ⁊ credit oipotēs. ergo oē pōle fieri de⁹ pt facere. aſs pꝫ per illud Apoca.p. Ego sum α ⁊ ω pri^m ⁊ finis. dicit dn̄s deus: qui est ⁊ qui erat ⁊ qui venturus est oipotens. ⁊ illud Exod. q̄si vir pugnator oipotēs nomē ei⁹. Et illud symbo. Credo in deū patrē oipotēteꝫ. Et Atha. Oipotēs inqt pr̄ oipotēs filius oipotēs. i.s. ꝯna declarat. naꝫ ꝯstat ꝙ de⁹ nō denoiat oipotēs a potētia passiua que est ad eē. vel pati seu trāsmutari in hoc vel in illud. nō eni deus pōt oia esse vt albedo vel dulcedo: nec pōt albefieri aut mō aliquo trāsmutari: vt testat beatus Jacob⁹ in canonica sua. sꝫ denoiat ab actiua potētia: aut ergo dr̄ oipotēs: q2 oi actiua potētia est formalr̄ potēs: seu q2 in se formaliter oēm potētiaꝫ actiuā habet: ⁊ hoc est fl̄m: q2 hāc actiuā potētiā: q̄ hic ignis demōstrat calorē agit: non hꝫ in se formalr̄: ⁊ similr̄ nec aliquā aliā potentiā actiuā creataꝫ. Aut dr̄ oipotens: q2 omne possibile fieri est potēs facere: ⁊ habet ꝓpositū. Alio mō aūt nō pōt intelligi oipotens: sicut nec illud signū oē inclusum in illo nomine oipotens videt aliud posse distribuere in ꝓposito. q̄re ⁊c.

Respondeo In qōne duo erūt articuli. Nā p positis ⁊ pmissis aliqb⁹ distōnib⁹ ponā aliquas ꝯnes ad solonē qōnis. 2º ex illis eliciā correlatiue q̄sdā alias: ⁊ ꝯtra illas ponā obiectiones ⁊ soluam.

pa arti. Quantū ad pm distinguo p̄ de possibili. Nā possium quedā sunt icōplexe sigñabilia. quedā vo cōplexe tm̄. Pōle mō sumit dupl'r. Uno mō vt distinguitur ꝯtra actu ens: ⁊ sic oē qd̄ nō est: pōt aūt esse aliq̄ entitas: dr̄ qdd̄ā pōle: ⁊ hoc mō aia antichri est qddaꝫ pōle: ⁊ ois alia entitas possibilis a deo creari. Alio mō sumit pōle: vt.s. distinguit ꝯtra necessariū: ⁊ sic ois entitas actu exis que pōt nō esse dr̄ qddā pōle: que aūt nō pōt nō esse dr̄ neciuꝫ ens. q̄le est solus de⁹. Simili mō q̄ztum facit ad ꝓpositū. Pōle 2º mō dcm̄ pōt dupl'r accipi. Uno modo vt distinguit ꝯtra verū. Uoco aūt verū illud enūtiabile seu cōplexe sigñabile cui⁹ enūtiatio si formet est va: sic supra dictū est. Et isto mō solū enūtiabile fl̄m ⁊ nō impōle ⁊ oē hꝫ est pōle. Alio mō ꝓut distinguit ꝯtra neciūm: ⁊ sic oē tale ēt verū potēs tn̄ nō esse verū est pōle: qd̄ aūt sic est verū qd̄ nō pōt nō esse verū est necessariuꝫ: sicut ē deū esse: ⁊ deū esse itelligētē. exēplū possibilis pmi est. Petrū currē: supposito ꝙ Petrus nunc nō currat: ⁊ idē est exēplū scdi, supposito ꝙ ipse currat. Sicut aūt incōplexe sigñabilia ⁊ cōplexe sigñabilia nō dn̄r eodē mō possibilia: sic non dicunt eodē mō possibilia fieri: sꝫ pma sic dn̄r possibilia: q2 nō sunt ⁊ pn̄t esse alique entitates p̄ mō accipiendo talia pōlia: vel q2 si sunt pn̄t nō esse alique entitates. q̄ztū ad 2^m modū. Sicut dicūt possibilia fieri vel q2 pn̄t fieri alique entitates quo ad pm modū: vel q2 pn̄t non fieri alique entitates quo ad 2^m modū. Pōlia vo enuntiabilia nō sic dicunt pōlia fieri. Nā Petrū currere non dicit pōle fieri: q2 Petrū currere posset fieri aliq̄ entitas: sic ēt nec Petrū nō currere dr̄ pōle fieri: q2 posset fieri aliq̄ entitas. nō eni pōt esse aliq̄ entitas. pe. nō currit: q̄uis pe. sit aliqua entitas: ⁊ in ista enūtiatione que sigñat ꝙ pe. nō currit: sꝫ iō petrū currere dr̄ pōle fieri: q2 fieri pōt ꝙ petrus currat: siue q2 pōt fieri vera. Cū igit pōle fieri dicat relatiue ad potens facere sicut factibile ad factiuū: sicut pōle fieri dr̄ duobus modis p̄dictis: sic ēt corrñdēter dr̄ aliqd posse seu esse potens facere. ¶ Alia distictio est: qm̄ vt in snia ponit Aug. de casu diaboli. aliqs dr̄ facere dupl'r. Uno mō positiue. ⁊ h̄ dupl'r.s. vl' de nouo efficiēdo vl' factū ꝯseruādo. Alio mō negatiue.s. nō faciendo oppositū: seu ipꝫ nō ꝓhibēdo: cū tn̄ posset: ⁊ hoc mō dicit ꝙ dicim⁹ deū facere aliq̄ rē q̄ erat: nō esse: cū cessat facē eā esse. ⁊ silr̄ que nō sunt: pōt dici facē nō eē: q2 cū possit nō facit illa eē. h̄ mō loqt Aug. 12. de ci. dei. cū ait. Res quas de⁹ cōdidit vt nō p⁹s essent, egit q̄diu nō fuerūt: ⁊ vt posterius essent qn̄ esse ceperūt. Jtē dr̄ mala facere: q2 cū posset nō ꝓhibet faciētes. p̄ mō sumit facere ꝓpe: sꝫ 2º mō ip̄prie. ¶ His pmissis pono tres ꝯnes. pa est. ꝙ oē pōle enūtiabile de⁹ pōt facē esse verū: accipiendo facere cōiter ad pm ⁊ ad 2^m modū. 2ª ꝙ non oē pōle pōt de⁹ facē esse verū: accipiendo p̄ mō facē. 3ª ꝙ oē pōle p̄ mō. i. oēm entitatē pōlem. de⁹ pōt facere. p̄ mō accipiēdo facē. ¶ Pria ꝯ ꝓbat p verbū Salua. in Euāg. Math. Apud deuꝫ oia pōlia sūt: ⁊ per illud angeli Luc. Nō erit impōle apud deū oē vbū. i. oē qd̄ vbo dici pt: q̄le est enunciabile oē nō iplicās ipōlia. Et silr̄ in li° Gen. Nūq̄ deo est qcq̄ difficile. Jn his aūt oib⁹ sermo est de his q̄ cōplexe tm̄ enūtiabilia sūt. Nā pm dcm̄ est ad ondendum hoiem a deo posse saluari. 2^m ꝙ virgo possit ꝯcipere ⁊ parere. ⁊ 3^m ꝙ anus ⁊ sterilis posset gn̄are que tm̄ cōplexe valent sigñari. ¶ 2ªm ꝯnē ꝓbo. Nā pōle est nullā reꝫ p̄ter deū esse ⁊ tn̄ nō pōt h̄ de⁹ facere ꝓpe loquēdo de facē. Nā si aliqd sic faceret iaꝫ aliq̄ res p̄ter deū esset: q2 tn̄ de⁹ pōt nullā rem ꝯseruare: ⁊ nullā creare cū h̄. ad qd̄ sequit nullā p̄ter deū esse: ⁊ iō id ipse pōt facere 2º mō.s. nō faciēdo aliq̄ entitatē esse: quā tn̄ posset facere. ¶ 2º idē ꝓbo. nam possibile est aliquē hoiem. verbi grā. petrū peccare: ⁊ tn̄ deus nō pōt facere pmo mō: q2 sicut dicit Aug. 83. q. Deo auctore nō fit homo deterior. Est eni hec tāta culpa que i sapientē q̄uis hoiem cadere nequeat; multo aūt minus in deuꝫ. ¶ P. Si deus faceret petruꝫ peccare. deus vellet facere petrū illud qd̄ ipse nō vellet eum facere. vel vellet euꝫ nō facere qd̄ ipse nō vellet eū nō facere: quoꝝ vtrūqꝫ implicat ꝯdictionē. Et ꝯñtia pꝫ: q2 de⁹ nil pōt facere nisi volens: ⁊ iō si faceret petrū peccare. velle petrū peccare. nullus aūt pōt peccare nisi vel faciēdo qd̄ de⁹ nō vult euꝫ facere: vel nō faciēdo qd̄ deus vult ipsuꝫ facere. ¶ P. Si deus faceret petrū peccare. petr⁹ peccaret ⁊ nō peccaret. ꝓbat: q2 nullus peccat faciēdo illud qd̄ deus vult euꝫ facere: aut facere facit. Uñ Aug. 3º de li. ar. Si peccatū inqt tribuere velis cōditori. peccāteꝫ purgabis: qui nihil p̄ter sui conditoris instituta cōmisit: qui si recte defenditur nō peccauit. pꝫ igit ꝙ deus nō pōt facere petrū peccare ꝓpe loquēdo. pōt tn̄ si in ꝓprie loquamur.s. permittēdo ipꝫ peccare: cuꝫ tn̄ potuit ipsum impedire. omnipotēti eni bono. vt ait Aug. in enchiri. q̄ facile est ꝙ vult esse facere: tam facile est ꝙ nō vult esse nō sinere. hoc nisi credamus,

A periclitaꝛ ipsum nostre fidei initiũ: qua nos in deuz oĩpo/
tẽtez pͥem credere ꝯfitemur. ¶ Ex quibꝰ ẽt verbis inuiꝛ
ꝙ ad dei oĩpotẽtiã quam fatemur nõ ptinet ꝙ oẽ possibi/
le posset facere pͥmo mõ. sed pͥmo vel scðo. ⁊ istud satis est
euidẽs: cũ multa sunt possibilia qbus est impoſſe vt deus
faciat ea pͥmo mõ. verbi gr̃a. ꝙ deus nihil efficit: aut ꝯser/
3ª ꝯ. uat ꝙ nulla res est preter deũ. Et aliud etiã qð in scða ra/
tione tactũ est ⁊ multa alia. ¶ 3ª ꝯ ꝓbatur pͥmo qdem ex
pͥma sic. Omne possibile enũtiabile deus põt facere eẽ ve/
rũ. ergo quãlibet entitatẽ possibilẽ esse actu deus põt fa/
cere esse verũ. Et vltra. ḡ quãlibet entitatẽ possibilẽ deus
põt facere. sumẽdo facere pͥmo mõ: ⁊ hec vltima ꝯña pȝ:
qa nullã entitatẽ deus põt facere esse: nisi illaȝ efficiendo
2m vel factã ꝯseruando. ¶ Scðo ꝓbaꝛ auctoritate sapiẽtie.
cap. 7. vbi de sapiẽtia increata scribitur: ꝙ est oium artifex ⁊ ha
bẽs oẽm virtutẽ: ⁊ cũ sit vna. oia põt: que vera nõ essent si
aliquã entitatẽ possibileȝ fieri: facere nõ posset. ¶ Tertio
3m qa alias seqreꝛ ꝙ aliqð factibile: vel creatura posset deo
B non coagente se sola facere: vel deꝰ ⁊ creatura siſ possent
qð deus per se solus nõ posset facere. Cõsequẽtia nota ẽ.
Nam oẽ factibile ab aliquo factiuo vel ab aliquibus fa/
ctiuis est factibile: ⁊ nõ possunt alia factiua esse q̃ȝ deꝰ vel
creatura: vel ambo simul. Sed ꝯñs est falsuȝ quãtum ad
vtrãqȝ partẽ simul. quantũ ad pͥmã partẽ quidẽ. Tum qꝛ
aliogn aliq̃ res posset esse que nõ eẽt ex deo: neqȝ ꝯserua/
cap. 11. reꝛ per ipm. ꝯtra illud qð in sapien̄. ait sapiens deo: qũo i
quit posset aliqd pmanere nisi tu voluisses: aut qð a te vo
catũ nõ esset conseruareꝛ. Ubi pȝ ꝙ dei voluntas est cui/
libet rei cã permanẽdi: ⁊ nisi per eã non põt aliqd perma
nere: ⁊ ꝙ nihil ꝯseruari põt nisi a deo vocatũ. i. volunta/
rie deductũ ad esse. ꝯña pȝ: qa ois entitas: que aliquo nõ
producẽte põt pduci. eodẽ nõ ꝯseruãte põt p se ꝯserua/
ri ⁊ pmanere. Tũ scðo: qa cũ tali rei factibili possent alie
similes in specie fieri: impoſſe est ꝙ a creatura deo non co/
agente pducaꝛ aliqua determinate: sicut supra pbatũ est.
4m ¶ D. Aug. in de nã boni. in pͥn°. ⁊ Ansel. de casu diaboli.
cap. p. expsse dicunt ꝙ nulla essentia põt eẽ nisi sit a deo. ¶ Quã
C tum etiã ad scðam partẽ. pȝ falsitas ꝯñtis: qa alias seque
reꝛ ꝙ dei ṽtus esset ipotens: ⁊ indigens ãminiculo crea/
ture ad agendũ: q̃ agere vellet: qð blasphemũ est dicere ⁊
cap. 2. cogitare. Et iõ dic̃ Aug. p̃ de li. ar. ꝙ nec gsq̃ȝ de deo opti
me existimat qui nõ eũ oĩpotentẽ atqȝ ex nulla picula cõ/
mutabilẽ credit: ⁊ sequiꝛ: nec vlla adiutũ esse nã in crean/
do: q̃si q nõ sibi sufficeret. Eodẽ mõ nullus bñ de deo exi/
stimat qui putat eũ non sibi sufficere ad faciendũ qcquid
cap. 6. facere põt. Hoc ꝯfirmat Apl's pͥma ad Timo. 6° dicẽs de
deo: ꝙ ipse est beatus ⁊ solus potens ⁊c̃.

2ꝰ arti. **Nũc scðo** infero aliq̃. Primuȝ est ꝙ oẽ enũtiabile nõ verũ ad qð esse veꝝ nõ sequiꝛ ꝯdicto
ria eẽ siſ vera: seu pm pn̄m nõ esse verũ: deꝰ põt facẽ eẽ veꝝ.
D loquẽdo de facẽ cõiter ad pͥmũ ⁊ ad scðm modũ: seu expe
ditiꝰ loquẽdo: oẽ tale põt per diuinã potẽtia eẽ verũ. pro/
baꝛ. qa oẽ poſſe esse verũ: deus põt facere esse verũ. pȝ ex
pͥma ꝯne: sed oẽ nõ verũ: ad qð esse verũ nõ sequiꝛ pm pn̄m
nõ esse verũ. est poſſe eẽ veꝝ. ḡ ⁊c̃. probaꝛ minor: qa si deꝛ
oppom: sit ḡ. a. enuntiabile ipoſſe esse verũ: ad qð tñ eẽ ve/
rũ nõ sequiꝛ pͥmũ pn̄m nõ esse verũ. Et arguo sic. a. nõ põt
esse verũ. igiꝛ si. a. sit verũ. a. potest eẽ verũ: ⁊. a. nõ potest
esse verũ. ḡ ad. a. esse verũ sequiꝛ pm pn̄m nõ esse verũ: cuiꝰ
oppom poniꝛ. pȝ ꝯña: qa sequiꝛ. a. est veꝝ. ḡ. a. põt eẽ veꝝ.
2ª ꝯ ¶ 2ª ꝯ est. ꝙ oẽm entitatẽ quã deus (coagente scða cã) põt
ꝓducere vel efficere: põt p se illa nõ coagente. hoc ꝓbaꝛ p̃
ex p̃cedente: qa nullũ tale a solo deo fieri implicat ꝯdictio
2m nẽ. ¶ 2° ꝓbaꝛ: qa deus nullius alterius cause ãminiculo
indiget ad pducendũ. alias nõ ipse vnus ⁊ solus omnia
posset: vt dicunt auctoritates inducte ad ꝓbandũ tertiam
ꝯclõneȝ. Ad h̃ est articulus Parisien̄. 63. dicẽs: ꝙ deꝰ non
põt in effectũ cause scðarie sine cã secũdaria error. E
¶ Tertia ꝯ est. ꝙ q̃ȝlibet rẽ p̃teritã põt deus facere nõ fu
isse hanc ꝓbo p̃ sic. Q̃ȝlibet rẽ p̃teritã nõ fuisse nõ iplicat
ꝯdictionẽ. igiꝛ q̃ȝlibet p̃teritã rem põt deus facere nõ fuis/
se. ꝯña pȝ supra. Añs ꝓbo. qꝛ Adam nõ fuisse. ⁊ filr Euã 3ª ꝯ
⁊ Abel. ⁊ sic de singulis nõ implicat ꝯdictionẽ. Nõ enim
dicẽs ꝙ Adam nõ fuit. dicit Adam fuisse ⁊ nõ fuisse. aut
aliq̃ alia ꝯdictoria. sequunꝛ deñ suũ. nõ plus: q̃ȝ sequaꝛ. si
dicaꝛ. ꝙ antichris aut aliqð aliud ꝙ ſm veritatẽ est futuꝝ
nõ erit. ¶ Scðo sic. Deus nõ voluit Adã ꝓducere. igitur
Deus nõ ꝓduxit Adam. ⁊ vltra igiꝛ Adam nõ fuit. ꝯñtie
sunt nec̃ie. ⁊ pm añs est poſſe. igiꝛ ⁊ vltimũ ꝯñs. ⁊ vltra se/
quiꝛ. poſſe est Adam nõ fuisse. igiꝛ deꝰ põt facere ꝙ Adaȝ
nõ fuerit. Q; aũt pm. Añs sit poſſe ꝓbatur ꝙ oẽ ꝙ deus po
tuit ab eterno velle põt nunc ab eterno voluisse. ⁊ ꝙ po/
tuit nõ velle põt nõ voluisse. q̃ȝuis igiꝛ ab eterno voluerit
ꝓducere Adam: põt tñ nõ voluisse. ⁊ põt voluisse non ꝓ/ F
ducẽ sic̃ ⁊ ab eterno potuit. ¶ Cõfirmaꝛ p Magistrũ q di
cit in fine. 43. d. ꝙ deꝰ hȝ potẽtiã volendi nũc ⁊ ab eterno
qð tñ nec mõ vult nec ab eterno voluit. ⁊ ꝙ põt velle oẽs
hoies iustificari qð tñ nõ voluit: ⁊ ꝯstat ꝙ si põt velle põt etiã
semp voluisse. cũ in eo noua voluntas esse nõ possit. Item
nõ obstãte ꝙ ab eterno voluit ꝓducere antichrm adhuc
põt nunq̃ȝ voluisse ꝓducere: ⁊ nõ minus est sibi ipoſſe nũ/
q̃ȝ voluisse ꝓducere Adaȝ q̃ȝ antichrm. ¶ Diceꝛ forsitan
ꝙ nõ est siſe qꝛ ꝓductio Adam iam est posita in effectu ⁊
trãsiuit in p̃teritũ. nõ aũt illa antix'. sed est mere futura. ⁊
iõ illa nõ põt nõ fuisse ita nec deus põt nõ illaȝ voluisse. ⁊
sic̃ illa antichri põt nõ fore: ita deus põt illã non velle ⁊ p
ꝯñs ẽt nõ voluisse. ¶ Istud nõ valet. qꝛ si ipoſſe esset deuȝ
nõ voluisse ꝓducere Adam hoc nõ esset qꝛ ꝓduxit Adaȝ
sed qꝛ voluit ꝓducere: ⁊ nec̃e esset ipm voluisse. qꝛ dare p
ipoſſe ꝙ nec̃e sit ipm ꝓduxisse: ⁊ tamẽ nõ sit nec̃e ipm vo/
luisse ꝓducere. Adam erit poſſe ipȝ nõ voluisse ꝓducere.
Sed ꝯstat ꝙ nõ est minus verũ deũ ab eterno voluisse ꝓ/
ducere antixm q̃ȝ voluisse ꝓducere Adam. Sicut igiꝛ illð
est ꝯtingens ita ⁊ istud. Nec aliquo mõ dñdũ ꝙ tẽporalis G
⁊ noua ꝓductio Ade vllatenus diminuerit libertatẽ aut
potentiã volũtatis diuine. vt id qð añ q̃ȝ ipsa poneretur in effectu
deꝰ voluerat libere ⁊ ꝯtingẽter ⁊ poterat nõ voluisse. illa
posita voluerit nec̃ie ⁊ nõ possit nõ voluisse. ¶ Hãc ꝯnem
q̃ȝuis ipsa cõiter non teneaꝛ a modernis venerabiles tñ docto/
res antiq tenuerũt sic̃ magr̃ Gilbertus porretanꝰ in cõm
suo super Boe. de tri. nam vbi Boetiꝰ agit de p̃nto. Q̃ñ.
super illa pte qua ait. At deo non ita. Semp enim est. qm̃
sp p̃ñtis est in eo tẽporis. ait sic. Eque ⁊. n. vniuersa eiꝰ. i.
dei subiecta sũt p̃sentati. vt. s. sic̃ quecũqȝ nõ fuerũt. possunt
fuisse. ⁊ q̃cũqȝ nõ sũt vel non erunt pñt esse. ita ẽt quecũqȝ
fuerunt pñt nõ fuisse ⁊ quecũqȝ sũt vel erunt possunt non
esse. ¶ Itẽ ille ven. doctor Altissiodoren̄. in sua sũma lib. H
p̃ in tractatu de põ dei. arti. 6. vbi q̃rit vtrum de corupta
facere possit deꝰ virginẽ. Allegat ad parteȝ negatiuã au/
ctoritatẽ Hie. ad eusto. Et Hen°° ponit duas solõnẽs. pͣ ẽ
ꝙ põt. Sed iõ di nõ posse qꝛ nõ oñdit se posse qꝛ non leꝛ h̃
fecisse. ¶ Scða solo est. ꝙ deꝰ non põt facere de corupta
virginẽ q̃ȝtuȝ ad oẽm dignitatẽ ṽginitatis. põt qdẽ icoru
ptã facẽ q̃ȝtuȝ ad aiam. ⁊ clausam q̃ȝtũ ad corꝰ. sȝ nõ põt fa
cere qn fuerit corupta. qð est dignitatis in ṽgine. ¶ Sed
statim ꝯ hãc solõnẽ obicit ꝯcludo ꝙ deus nõ eẽt oĩps si h̃
nõ posset vt ibi pȝ. Et iõ reuertiꝛ ad pͥmam solõnẽ et in ea
finalr residet. Sic dicẽs. Et pp hoc opȝ dĩe sic̃ dicit Ma/
gister Gilbertus. ꝙ deus põt facere ꝙ illa nũq̃ȝ fuerit coru
pta. qꝛ q̃ȝtuȝ in se est nõ se hȝ alr ad res q̃ȝ se hẽt ab eter/
no. volẽs p h̃ arᶜ ꝙ sic ab eterno potuit facere ne illa eẽt
corupta ita põt nunc. ¶ E postea ad auc̃teȝ Hie. respõ°°
dicit ꝙ ipse loꝛ cũ supõne p̃teriti cũ dicit ꝙ deꝰ nõ p̃t face/
re de corupta ṽginẽ. nõ eñi põt ingt facere cũ suppõne p̃/

I teriti. pót tñ ꝭ se cū sit oṗs. ¶ Et certe si bñ attēdant̄ ista
appꝫ rōnis necītas b subtrahēdi a diuina pō: cui poſ͛e est
oē vbū. Nec q̄ magis istud iprobet q̄ȝ posset iprobari ꝙ
aliqđ futuꝝ. deꝰ pót facere nō fore. si bñ attēdat̄. ꝛ tñ hoc
est verū ꝛ cōiter a catho^cis^ doctoribꝰ ꝯcessum. ¶ De hac
mā aliqđ adhuc tāget̄ in 2° vbi q̄ret̄. an mūdus potuerit eē
ab eterno. ¶ Ex hac āt ꝯne sequit̄ ſm eē ꝙ multi moder
ni dīit et q̄si pro maxia ꝛ pñ° multoꝝ suoꝝ dictoꝝ vtunt̄
scȝ ꝙ oīs ꝓpō affirmatiua de p̄terito si est vera est necīa.
Nā h est vera Adā fuit creatꝰ: ꝛ tñ est ꝯtingēs ꝛ p̄t nūq̄ȝ
fuisse vā vt pꝫ ex dictis. ¶ 3° sic. Oē futuꝝ pót p̄ dei po^tem^
ob^tam^ nō fore. ḡ oē p̄teritū p̄t p̄ dei po^tem^ nō fuisse. Añs est
notū ſm fidē. ꝛ ꝯña ꝓbat̄ ex auc̄te Aug. 26. ꝯ faustū. d. ꝙ
tā nō p̄nt futura nō fieri: q̄ȝ nō fuisse fcā p̄terita. ex q̄ pꝫ ꝙ
sic ꝛ nō plus ē ipoſ͛e p̄terita nō fuisse q̄ȝ futura nō fore. cō
stat āt ꝙ futura nō sūt ipoſſia fore ꝭ po^tem^ ab^tam^ dei. q̄lr̄ tñ
debeāt itelligi ꝙ nō possint nō fore dicetur in ſ͛cn^do^ ad obie
ctiōes ꝯ istā ꝯnē fiendas. ¶ 4^m^ istđ ꝓbat̄ ex itētiōe Anſ.
de c' deus hō. li. 2. c. 17. vbi ait. Sic cū deꝰ facit aliqđ post
K q̄ȝ ē fcm̄ iā nō p̄t ñ eē fcm̄: sȝ sp̄ verū ē fcm̄ eē. nec tñ recte
dī ipoſ͛e deo eē vt faciat qđ p̄teritū est nō esse p̄teritū. nil
eni ibi opat̄ necītas nō faciēdi: aut ipossi^tas^ faciēdi: sȝ dei so
la vo^tas^ q̄ veri^tem^ sp̄: q̄m ipse veritas est imu^tem^ sicuti ē vult
eē. Ita si ꝓponit se aliqđ imutabilr̄ facturꝝ: q̄ȝuis qđ ꝓpo
nit añ q̄ȝ fiat nō possit nō eē faciuꝝ: nō tñ vlla est in eo faci
endi necītas aut nō fa^ci^ ipossi^tas^. q̄m sola i eo opat̄ vo^tas^. h
Anſel'. Ex his vbis si diligēter ispiciant̄ pꝫ ꝓpo^m^. Cū q2
dicit nō recte dici ipoſ͛e deo eē vt qđ ē p̄teritū faciat nō eē
p̄teritū. Cū q2 dicit: ita ipoſ͛e eē aliqđ ꝙ deꝰ ꝓposuit se fa
cturū nō eē futuꝝ añ q̄ȝ fiat sic i° ꝙ fecit nō pót nō eē fcm̄
Aut igit̄ hoc 2^m^ est i poſ͛e ipossi^le^ ab^te^. ꝛ tūc silr̄ erit p̄^m^ sim
plr̄ ꝛ ab^te^ ipoſ͛e. ꝙ est fſȝ. ꝛ ꝯdicit ēt alteri dcō eiꝰ p̄misso.
Aut est ipoſ͛e solū ꝯditionalr̄. s. supposito ꝙ deꝰ ipm̄ fece
rit. ꝛ tūc hꝫ ꝓpo^m^: q2 cū hoc stat ꝙ ab^te^ sit poſ͛e ipm̄ nō eē
factū. Et hūc itellm̄ ipse mai^te^ inuit in eo ꝙ ait: ita si ꝓpo
nit ꝛc̄. sequit̄ eni si deus ꝓponit se facturū. a. a. erit. ꝛ tamē
ꝯñs est simplr̄ ꝯtigēs: ꝛ silr̄ itelligit de p̄terito vbi ait. Cū
L deꝰ facit aliqđ ꝛc̄. ibi eni / cum / stat ꝯditionalr̄ sic freq̄nter
stat in dictis auctoꝝ vt sup̄. d. 38. fuit dcm̄. q. p̄ª. ꝛ tñ vȝ ac
si diceret̄. Si deꝰ facit aliqđ ꝛc̄. ꝛ tūc ē silitudo vt dicit. ꝛ p̄
h pꝫ ꝙ p̄teritū eē p̄teritū nō ē necīuȝ nisi ꝭ qđ ꝛ necītate
ꝯñe. ¶ Hoc ēt ꝯfirmat̄ ex eo ꝙ postea in eadē ca° dicit ꝙ
necītas sequēs quā nos vocamꝰ necītatē ꝯñe currit p̄ oīa
tp̄a. hoc mō. q̄cq̄d fuit nece est fuisse. ꝛ q̄cq̄d est nece ē eē.
ꝛ q̄cq̄d futuꝝ est nece est futurū eē. vult igit̄ ꝙ cū dī. ꝙ p̄
teritū nece est fuisse itelligat̄ de necītate ꝯñe. talis āt neces
sitas stat cū ꝯtingētia tā ꝯñtis q̄ȝ añtis vt certū est. ¶ Cō
ꝯ ꝯnem arguit. tra istas ꝯnes pót argui. Et p̄ ꝯ p̄^am^: q2 aliquē iustū pseue
rātē nō admitti ad eternā beatitudinē: aut aliquē p̄desti
natū seu in libro vite scriptū: deleri de libro illo: nō iplicat
ꝯdictionē: ꝛ tñ neutrū est poſ͛e fieri ꝛ neutrū pót deꝰ facē.
ḡ nō oē qđ nō iplicat ꝯdictionē deꝰ pót facere. ¶ Prima
ps añtis pꝫ: q2 in neutro assūpto idē affirmat̄ ꝛ negat̄ de
cap. 32. eodē. Et 2ª ꝓbat̄ p̄ Magr̄m hystoriaꝝ sup illo vbo Moy
M si in Exo. Obsecro dñe aut dimitte eis noxā hāc: aut de
le me de libro quē scripsisti. Ubi dicit Magr̄: ꝙ ē magna
ꝯfidētia in deū est p̄ ipoſ͛e dcm̄: q̄si dicat sic est ipoſ͛e vt me
2^m^ deleas de libro: sic oro nō posse fieri qn dimittas. ¶ P. Q
peccatū aliqđ remaneat ipunitū: ꝛ ꝙ hō sine satisfactione
peccati admittat̄ ad beatitudinē: vel eternā vel illā quaȝ
habuit añ lapsuȝ: nullā iplicat ꝯdictionē: ꝛ tñ neutrū deꝰ
pót: ſm Anſel'. lib. p̄. Cur deꝰ hō. vbi ait. Tene igit̄ certis
cap. 19. sime ꝙ sine satisfactione. i. sine debiti solōne spōtanea: nec
deꝰ pót peccatū ipunitū relinquere: nec peccator ad beati
tudinē talē q̄lē hēbat añq̄ȝ peccaret p̄uenire. ¶ P. Ma
gister in fine. 44. disti. dicit: ꝙ deꝰ nō pót icarnari nec re
surgere: sȝ pót esse incarnatꝰ ꝛ resurrexisse: sȝ ꝯstat ꝙ deū

incarnari nullā iplicat ꝯdictionē. ¶ 4°. q2 ad aliqđ p̄teri N
tū nō fuisse: nō seq̄t̄ p̄^m^ p̄n^m^ nō esse verū: ꝛ tñ nullū p̄teritū 4^m^.
pót deꝰ facere nō fuisse. ḡ nō oē ad qđ nō seq̄t̄ p̄^m^ p̄n^m^ non
eē verū. pót deꝰ facere eē verū. ꝯña pꝫ. Et añs quātū ad p̄
mā p̄tē ꝓbat̄: q2 nō vī plus posse ꝓbari ꝙ sequat̄ ꝯdictio
ad Adā nō fuisse seu ad istā. Adā nō fuit: q̄ȝ ad istaȝ. anti
chr̄m nō fore: seu antichr̄s nō erit. ad quā tñ certū ē nullā
cap. 3°. ꝯdictionē sequi: cū ipsa sit poſſis eē vera. Scđa ps añtis ꝓ
bat̄ p̄ illud. 6. ethicoꝝ. Hoc solo p̄uat̄ deꝰ igenita facere q̄
ꝯ 2^am^ ꝯ. vtiq̄ȝ facta sūt. ¶ Scđo ꝯtra scđam ꝯnē p̄ qdē: si eēt vera
sequeret̄ ꝙ deus nō coagēte aliquo alio: posset cāre actuȝ
malum seu culpabilē: qđ non videt̄ ꝯcedēdū ſm sanctos.
¶ P. Sequet̄ ꝙ hō posset in casu odire deū meritorie: qđ
est absurdū. ꝯña ꝓbat̄. Nā deus posset precipere seu pre
ceptū dare alicui: ꝙ ille odiret deum. pꝫ tā ex scđa ꝯne q̄ȝ
ex p̄ma: q2 nō implicat ꝯdictionē: cū tale preceptū ab ho
mine posset fieri. hoc aūt p̄cepto dato. si hō obediret: sup
posito ꝙ alias eēt in charitate: sic poſ͛e est: vtiq̄ȝ mereret̄.
¶ 3° pót argui ꝯ 3^m^. ꝛ p̄ p̄ auc̄tatē Hie. in ep̄la ad Eusto.
vbi ait. Audēter dicā. Cū oīa possit deus: suscitare nō pót
O vginē post ruinā. i. nō p̄t facē corruptā nō fuisse corruptā.
¶ P. Aug. 26. ꝯ faustū ait. Quisq̄s dicit si oṗs est deꝰ fa
ciat vt q̄ facta sūt: facta nō fuerint: nō videt se h dīe. Si oṗs
est deꝰ faciat vt ea q̄ vera sūt / eo ipso q̄ vera sūt fſa sint. ꝛ i
fra. Sententia q̄ppe q̄ dicimꝰ aliqđ fuisse: iō vera est: q2 id
de q̄ dicemꝰ iā nō est. Hāc s̄niam deus fſaȝ facere nō p̄t: q2
nō est ꝯuꝰ vitati. ¶ P. Anſel'. de ꝯcoꝛ. ca°. 4. ait. Nūq̄ȝ fie
ri pót vt res q̄ p̄terita est fiat nō p̄terita. sic res q̄dā q̄ p̄ñs
est pót fieri nō p̄ñs. ¶ Et silr̄ ꝓ solo. c. 7. exp̄sse determi
nat ꝙ deꝰ nō pót corrūpi nec mētiri. nec facere verū eē fſȝ
vt ꝙ factū est nō eē factū. ¶ P. 6. ethi^c^. Agathonis cōme
dat̄ s̄nia dñtis ꝙ hoc solo p̄uat̄ deꝰ igenita facere q̄ vtiq̄ȝ
facta sūt. Ex q̄bꝰ auc̄tatibꝰ vī exp̄sse illa ꝯ. 3ª falsa. ¶ Ra
tione ēt pót argui ꝯ eā. q2 si deꝰ posset rē q̄ fuit facere non
fuisse. aut hoc posset / positiue. s. effi^ce^ eā aut aliqđ circa eā.
Aut negatiue. nihil. s. effi^co^ vel agēdo. nō p̄ mō: q2 esto ꝙ
eā denuo faceret: aut aliqđ aliud: nō tñ ex hoc ipsa p̄uꝰ nō
fuisset. nec 2° mō: q2 cū nūc sit verū ipsaȝ fuisse: si deꝰ nihil
agat vel imutet circa eaȝ sp̄ verū erit / vt nūc est. igit̄ nullo
mō appet q̄ deꝰ possit facere rē q̄ nō est ꝛ fuit nūq̄ȝ fuisse.
Rñdeo. Rño: ꝛ p̄mitto quādā vsitatā distōnē. videlȝ ꝙ deū posse
hoc vel illud facere: pót itelligi duplr̄. vno mō ſm po^tem^ or
dinatā: ꝛ alio mō ſm po^tem^ absolutaȝ. nō ꝙ in deo sint due
po^e^. vna ordinata ꝛ alia absoluta: nec hoc volunt sign̄are
doctores. Sed illud dī deꝰ ad itellm̄ recte intelligētiū pos
se de po^a^ ordinata: qđ pót stāte sua ordinatiōe ꝛ lege eter
na: q̄ nō est aliud q̄ȝ eiꝰ volūtas: q̄ eternalr̄ voluit hec vel
illa: ꝛ tale vl' tale eē futuꝝ. Illđ āt dī posse de pō absoluta
qđ simplr̄ ꝛ absolute pót. Ecōtra. illud nō dī posse de po^a^
ordinata: qđ nō pót stāte lege ꝛ ordinatione sua q̄ nūc est:
illud vō non posse de po^a^ absoluta. qđ simplr̄ ꝛ absolute
nō pót. ¶ Pꝫ aūt ꝙ simplr̄ ꝛ absolute sine suppōne ꝯdi P
ctionis deꝰ multa pót: q̄ nō pót stante eiꝰ lege ꝛ voluntate
q̄ voluit sic se facturū. Et hoc iō: q2 illa ꝛ si sint simplr̄ pos
sibilia: sūt tñ incōpossibilia ordinationi diuine. v. ḡ. ꝯstat
ꝙ simplr̄ loq̄ndo chr̄s potuit nō incarnari ꝛ nō moꝛi: iu
xta verbū eiꝰ. potestatē habeo ponēdi aiam: ꝛ iteꝝ. obla Q
tus est q2 voluit. ꝛ tñ istud nō poterat stante ordinatione
sua q̄ eternalr̄ ꝓposuit p̄ suā mortē redimere genꝰ huma
nū. sūt eni hec icōpossibilia. deꝰ ꝓposuit se morituꝝ. ꝛ deꝰ
nō morieť: referēdo ad idē tp̄s. Quis aūt ista sūt incōpos
sibilia: q2 tñ illa ordinatio nō est necīa. i. nō est necīū deū
sic ordināsse: qnimo poſ͛e est ipȝ ordināsse ꝛ voluisse op^m^:
iō illud qđ solū est ipoſ͛e ex suppōne ordinationis: vtpote
ei icōpossibile: nō est absolute ipoſ͛e: sed poſ͛e: ꝛ simplr̄ lo
quēdo illud deꝰ pót facere. ¶ Huic distinctioni satis con
cordat alia antiqua q̄ dictū est: ꝙ q̄dā deꝰ nō p̄t de iusticia

A que pót de po᷒. Cū eni nihil sit iustū: nisi qd̓ est ꝯforme vo
cap. 12. lūtati diuine: q̄ est p̱ᵃ ⁊ sūma lex iustitie: iuxta illud Ansel.
ꝓ solo. deo dñris. Illud solū iustū est qd̓ vis ⁊ nó iustū qd̓
nó vis. illud dr̄ repugnare diuine iustitie: qd̓ repugnat di
uine volūtati. Illud ḡ dr̄ deꝰ nó posse de iustitia: qd̓ est icó
poſſe sue ordinationi ⁊ volūtati: q̄ est p̱ᵃ iustitia. Illud aūt
est oē cuiꝰ oppoᵐ deꝰ vult: q̄ꝫq̄ꝫ ipm sit ſm se poſſe simplr.
Ad pᵐ ꝯ̄ p̱maꝫ ꝯnem. ¶ Hoc p̄misso rñdeo ad rónes ꝯ̄ p̱mā ꝯnē. Et ꝯcedo añs
p̱me quo ad vtráq; ptē loquēdo de po᷒ ordinata. Et in eo
dē sensu ꝯcedo ꝯñs: qa vt sic. nó est ꝯ̄ dicta: cū semꝑ locu
tus sim de po᷒ absoluta. Si vo añs intelligat de po᷒ abso
luta. nego ipm ꝑꝑ scd̓aꝫ partē. Nā ꝯstat ꝙ deꝰ posset quē
libet iustū: imo ⁊ oēs creaturas sil̓ ānihilare: cū libere cō
seruet eas. ⁊ ꝑ ꝯñs posset ꝑseuerātē in iustitia nó admittē
ad beatitudinē: nó tm̄ hoc pót stāre sua ordinatione: q̄ eter
nalr̄ voluit eas beatificare. Auc̄tas vo q̄ inducit̓: nó intelli
gēda est de po᷒ absoluta: sed ordinata. Posset tm̄ ꝑꝑ illud
B verbū /deleas. distingui: qa vel accipit̓ ꝓprie: ⁊ sic deleri
de libro ꝑsupponit fuisse scriptū in libro: ⁊ idē est deleri d̓
libro qd̓ postq̄ꝫ fuit scriptū nó esse scriptū: ⁊ illud est sim
plr̄ ipoſſe de his q dñr scripti in libro ſm eternā ꝑsciētiaꝫ:
sicͤ est ipoſſe deū quēq̄ꝫ nó velle saluare: postq̄ꝫ voluit ipm
saluare. Naꝫ hoc arguit mutationē volūtatis diuine: quā
esse iplicat ꝯ̄dictionē. sic eni nó eēt deus. Alio mó pót su
mi /deleri/ magis large: ꝓ nó eē scriptū: ⁊ vtiq; illud poſſe
est de po᷒ absoluta: sicͤ est poſſe de facto: ꝙ aliqs q est p̄de
stinatꝰ nó sit: nec vnq̄ꝫ fuit p̄destinatꝰ. Q; ḡ fuisset Moy
ses deletꝰ de libro in quo eū scripserat deꝰ. in p̱ sensu vtiq;
fuit simplr̄ ipoſſe: ⁊ ēt iplicās ꝯ̄dictionē. In sensu aūt scd̓o
nó fuit ipoſſe simplr̄. ¶ Ad aliud eodē mó dd̓ꝫ: ꝙ Ansel.
loquit̓ de po᷒ ordinata: ⁊ silr̄ ad Magr̄ꝫ. Nā ꝯstat ꝙ nec
Magr̄ nec aliqs catholicus negaret verbū poſſe illā nāꝫ
Ad 4ᵐ assūptā dimittere: ⁊ denuo eam vel aliā sibi vnire: ⁊ ꝑ ꝯñs
posset iterꝫ incarnari. ¶ Pro q̄rto argumēto sciēdū: ꝙ ali
Gilbertus porreta. qui antiq doctores tenuerūt ꝙ p̄teritū ꝑ diuinā potentiā
pót nó fuisse: sicͤ pꝫ de magr̄o Gilberto porretano in cōmē
C to suo supra librū de tri. boe. Naꝫ vbi Boetiꝰ agēs de p̄te
rito qn̄ aitꝫ at de deo: nó ita eni semꝑ est: qm̄ semꝑ in eo est
p̄ñtis tpis. sic scripsit. Eque eteni vniuersa dei subita sūt po
testati: vt. s. sicͤ q̄cūq; nó fuerūt: pñt fuisse: ⁊ q̄cūq; non sunt
Guill. al tisiodo. cap. 6. vel nó erūt pñt esse: ita ēt q̄cūq; fuerūt: pñt nó fuisse. Et q̄
cūq; sūt vel erūt: pñt nó eē. Huiꝰ ēt sñie fuit magr̄ Guiller
mus altisiodorēsis in sūma sua lib. p̱. tra. de potentia dei.
vbi q̄rit: an deꝰ de corrupta posset facere vginē. Allegat
eni ꝓ parte negatiua auc̄tēꝫ Hiero. ad Eustochiū. Et rñ
dēdo ponit duas sol̓ones. Prima est ꝙ pót: sed id̓ dicit̓ nó
posse: qa nó ostēdit se posse: eo ꝙ nó legit̓ h̓ fecisse. Scd̓a
est ꝙ deꝰ nó pót facere de corrupta vginē: q̄ꝫtuꝫ ad oēꝫ di
gnitatē vginitatis: pót qdē icorruptā facere: q̄ꝫtuꝫ ad ani
mā: ⁊ clausaꝫ q̄ꝫtū ad corpꝰ: sꝫ nó pót facere qn fuerit cor
rupta: qd̓ est dignitas in vgine. Sed statim ꝯ̄ istā sol̓oneꝫ
obijcit ꝯcludēdo: ꝙ deꝰ nó esset oīpotēs: si hoc nó posset:
D vt pꝫ ibi. Et id̓ finalr̄ tenēs partē oppositā dicit sic. Et ꝑꝑ
hoc opꝫ dicere sicͤ dicit magr̄ Gilbertꝰ. ꝙ deꝰ pót facē ꝙ
ista nūq̄ꝫ fuerit corrupta. Quia q̄ꝫtuꝫ in se est: nó se hꝫ alr̄
ad res q̄ꝫ se haberet ab eterno: volēs ꝑ hoc arguere: ꝙ sicͤ
ab eterno potuit facere ne eēt ista corrupta: ita ⁊ nūc pót.
¶ Deinde ad auc̄tem Hieronymi rñdendo dicit ꝙ ipse lo
quit̓ cū suppōne p̄teriti: cū aitꝫ ꝙ deꝰ nó pót facere de cor
rupta vginē. nó eni inqt pót facere cū suppóne p̄teriti. pót
Docto. angli. tm̄ ſꝫ se. cū sit oīpotēs: hec sūt verba eiꝰ. ¶ Hoc ēt adhuc
aliqui viuētes doctores vniuersitatis anglicane tenēt: nó
vidētes aliquā ꝯ̄dictionē iplicari vl̓ sequi: ex eo ꝙ aliqua
res q̄ p̄terita est. v.ḡ. Adā ponat̓ nó fuisse: qm̄ vt dicūt ⁊
verū est: aliqn̄ fuit verū adam nó fuisse: ⁊ ꝑ ꝯñs nó iclude
pᵐ bat aūt aliquā ꝯ̄dictionē necio. ḡ nec nūc. vt aiūt. ¶ Pro
pte ista posset argui p̱ ex motiuo tacto i argumēto: qm̄. s.

ad Adā aut aliquā aliā rem p̄cedēntē nó fuisse: nó sequit̓ E
pnᵐ pᵐ nó esse verū: nó plus vt vr̄ q̄ꝫ ad antichr̄m nó fore.
¶ 2ᵒ sic. deꝰ pót eternalr̄ nó voluisse vnq̄ꝫ ꝓducere Adā. 2ᵐ
ḡ pót eū nó ꝓduxisse. Añs ꝓbat̓: qa nó minus Adā queꝫ
eternalr̄ voluit aliqn̄ ꝓducere: pót eternalr̄ nó voluisse ꝓ
ducere q̄ꝫ antichr̄m quē ēt eternalr̄ voluit ꝓducere in fi
ne mūdi: posset eternalr̄ nó voluisse ꝓducere. Sed certuꝫ
est ꝙ ipse pót eternalr̄ voluisse ꝓducere antichr̄m. alias
vel voluisset ꝓducere ⁊ nó ꝓduxisset sicͤ voluit: ⁊ sic fru
strata ⁊ mutata fuisset eiꝰ volūtas: vel nó posset nó ꝓdu
cere antichr̄m: quoꝝ vtrūq; certū est esse falsum. ꝯñā p̱n
cipalis est clara: qa sequit̓: deꝰ nó voluit eternalr̄ aliqn̄ ꝓ
ducere Adā ⁊ si nó voluit nó ꝓduxit. ¶ Forte rñderet̓ ꝙ Rñdeo.
nó est sil̓e de Adā p̄terito ⁊ antichr̄o futuro: qm̄ ꝓductio
Ade est iā posita in effectu ⁊ extra suas cās: ac ꝑ hoc non
remanet sub ꝯtingentia suaꝝ causaꝝ vt possit nó fuisse. ꝓ
ductio vo antichr̄i nōdū est posita: ⁊ id̓ adhuc est sub ꝯtin
gētia suaꝝ causarū: ⁊ pót nó poni: ⁊ ꝑ ꝯñs p̄t antichr̄s nó F
fore. Et sicͤ ꝓductio Adā nó pót nó fuisse: ita deus nó pót
nó voluisse ꝓducere Adam. pót aūt nó voluisse ꝓducere
antichr̄m: sicͤ eiꝰ ꝓductio pót nó fore. ¶ Ista rñsio sup eo ꝯ̄ scd̓am
ipso fundat̓ supꝫ quo vertit̓ p̄ñs dubiū hoc eni inq̄rit̓ p̱nci rñsionē.
palr̄. s. an Adā vel aliquid cuiꝰ ꝓductio iā posita est in ef
fectu: posset nó fuisse: ⁊ per ꝯñs nó fuisse ꝓductū: qd̓ ēt nó
est aliud in s̄nia q̄ꝫ si dicat̓: an adhuc sit sub ꝯtingētia p̱me
cause q̄ꝫtū ad fuisse vel nó fuisse diuisim: sicut ꝓductio an
tichr̄i est sub ꝯtingētia p̱me cause q̄ꝫtuꝫ ad fore vel nó fo
re: ⁊ id̓ rñsio non appꝫt sciētifica. ¶ Cōfirmat̓ qd̓ dictū ē
qm̄ q̄ꝫuis scd̓aꝝ causaꝝ talis dr̄a effectus iam ꝓducti ⁊
effectus ꝓducibilis quātuꝫ ad ꝯtingētiā haberet locū: in
respectu aūt ad p̱mā cām cui eque possibilia sūt quecūq;
nó implicant ꝯtradictionē iuxta cōem theologoꝝ conces
sionē: non videt̓ locū habere: cuꝫ nó plus appareat ꝯtra G
dictionē implicari: si dicat̓ Adam non fuisse: q̄ꝫ si dicatur
antichr̄m non fore. Et ideo vtrūq; equalr̄ videt̓ remane
re sub ꝯtingentia p̱me cause. ¶ H. Si esset impoſſe deum
nó voluisse ꝓducere Adam: hoc vt vr̄ nó esset qa ꝓduxit
sed qa voluit ꝓducere ⁊ necesse eēt ipm voluisse: qa dato
per impoſſe ꝙ necesse sit ipsum ꝓduxisse: ⁊ cuꝫ non sit ne
cesse ipsum voluisse ꝓducere adhuc possibile est ipsuꝫ nó
voluisse ꝓducere. Sed constat ꝙ nó minus verum est ab
eterno deū voluisse ꝓducere antichr̄m q̄ꝫ sit verū cuꝫ vo
luisse ꝓducere Adam. Ex quo videt̓ illud sicut ⁊ istud eē
ꝯtingens. ¶ Cōfirmat̓ qa non videt̓ dicendū: ꝙ tp̄alis ⁊
noua ꝓductio Ade aliquo mó minuerit ⁊ sustulerit liber
tatē vel potentiā diuine volūtatis: vt videlꝫ id qd̓ anteq̄ꝫ
ipsa poneret̓ in effectu deus voluerat libere ⁊ ꝯtingenter
⁊ poterat non voluisse: illa posita voluerit nec̄io ⁊ nó pos
sit non voluisse. ¶ Huic etiā videt̓ fauere verbū Magr̄i
in fine. 43. dis. huius p̱mi libri. dicit eniꝫ ꝙ deus hꝫ potē
tiam volēdi ab eterno: ⁊ nūc: ꝙ nec mó vult nec ab eter
no voluit ⁊ nó minus vt videt̓: haber potentiā nó volēdi
⁊ nūc ⁊ ab eterno. qd̓ mó vult: ⁊ ab eterno voluit. ¶ 3ᵒ p̄t H
arguí: qa si res p̄terita non possit ⁊c̄. sequi videt̓: ꝙ deus 3ᵐ
posset dicere falsuꝫ: ac etiā mentiri ⁊ fallere. per se ⁊ dire
cte: quoruꝫ vtrūq; repugnat doctrine sanctoꝝ: vt in que
stione sequenti ostēdet̓: ꝯñtia ꝓbat̓: qa deus posset alicui
absoluta ⁊ nó tm̄ conditionata reuelatione p̄dicere aliqd
fore in. a. tēpore futuro: ⁊ velle ꝙ ille credat sic esse futu
rū: qnimo ⁊ ꝯcreare in mēte illius iudiciū ⁊ assensuꝫ quo
assentiat ⁊ iudicet sic esse futuꝝ. hoc facto ⁊ in preterituꝫ
lapso: si preteritū per diuinā potētiā nó pót nó fuisse: sem
per postea erit verū ⁊ necessariū deū sic reuelasse: ⁊ illum
sic assensisse ⁊ credidisse futurū. ¶ Sed nó obstāte aliq̄ re
uelatione p̱us facta de aliquo futuro: qd̓ adhuc ē futuꝝ:
in potestate dei est: vt illud nó eueniat: alias cuꝫ de futura
chr̄i morte multe reuelatiōes p̱us ⁊ aīe chr̄i ⁊ ꝓphis ⁊ ꝑ

ʒ chũm ipsis apostolis facte fuissent:non fuisset in libera po
testate chũi istã tẽpore sue passionis vitare ⁊ recipe mor
cap. 10. tem. Cõtra qđ ipse Joã. 10. ait. Potestatẽ habeo ponendi
aiam meã:⁊ paulopost ait. nemo tollet aiam meã a me:ſʒ
ego ponã eam a me ipso:manifeste significans ꝙ tũc in eius
potestate erat non mori. Et hunc sensum ex eius verbis
cap. 13. eliciũt glose. ⁊ Aug. super Joan. homelia. 45. ⁊ 4° lib. de
tri. Hoc etiã chũs significauit cuʒ ait petro. An putas qa
nõ possuʒ rogare pr̃eʒ meũ:⁊ exhibebit mihi plusq̃ʒ duo
mat. 26. decim legiones angeloꝝ. Ponat̃ g̃ ꝙ tale futurũ reuela
tum nõ eueniat:sequit̃ ꝙ deus falsum dixit:⁊ mentitus il
li fuit:ac cuʒ decepit ⁊ fefellit:⁊ simil'r ꝙ cũ de⁹ reuelabat
tunc actu mentiebat̃ ⁊ fallebat. Nam asserebat illi aliqđ
fore ⁊ nolebat:ĩmo ⁊ faciebat ꝙ ille ita assẽtiret:quod
tamẽ ſʒ veritatẽ nõ erat futurũ:⁊ ita nõ esse ipse deus bñ
sciebat. Que vtiq̃ʒ sufficiunt ad completã rationẽ menda
auctas. cij ⁊ fallacie. ¶ Pro hac etiam parte videnť auctoritates
pᵃ aliquẽ. dicit enim Aug. 26. cõtra faustũ. taʒ nõ possunt fu
K tura non fieri q̃ʒ non fuisse facta preterita. Et loquitur ibi
determinate de potẽtia dei. Sic ergo ⁊ nõ plus est deo im
possibile preterita nõ fuisse ⁊ futura non fore. Sed certũ
est ꝙ futura nõ fore est absolute possibile deo. ergo ⁊ p̃te
2ᵃ rita nõ fuisse. ¶ Jtẽ Ansel. li. p̃mo cur deus hõ. Jtaq̃ʒ oĩs
cap. 17. necessitas ⁊ impossibilitas diuine subiacet voluntati. illi⁹
autẽ volũtas nulli subditur necessitati:aut impossibilita
ti. Nihil eni est necessariuʒ aut ĩpol'e:nisi qa ipse ita vult.
ĩpsum võ aut velle aut nolle aliqđ ꝓpter necessitateʒ aut
ĩmpossibilitatẽ alienũ est a veritate. ¶ Ex hoc videt̃ iam
haberi ꝙ p̃teritũ non fuisse:si sit impol'e:nõ est impossi
bile nisi quia deus nõ vult illud nõ fuisse:sed qa vult illud
fuisse:hoc autẽ cũ velle vel illud nolle est sibi liberũ:⁊ nõ
necessariuʒ:aut ĩpossibile:qa eius voluntas non subditur
L alicui necessitati vel ĩpossibilitati. ¶ Jtem subdit sp̃alius
ad ꝓpositũ. Et sic cũ facit deus aliqđ postq̃ʒ factũ est. iam
nõ põt nõ esse factũ:qm̃ semp verũ est factũ esse:nec tamẽ
recte dicit̃:ĩpossibile deo esse vt faciat qđ p̃teritũ est non
esse preteritũ:nihil eniʒ ibi operat̃ necessitas faciendi:aut
ĩmpossibilitas faciendi:sed dei sola volũtas:que veritatẽ
semper qm̃ ipse veritas imutabilem sicuti est vult esse:ita
si ꝓponit se aliquid imutabil'r facturũ:quãuis qđ propo
nit anteq̃ʒ fiat nõ posset nõ esse futurũ:non tñ vlla est in eo
faciẽdi necessitas:aut nõ faciendi ĩpossibilitas:quoniã so
la in eo operat̃ voluntas. Hec Ansel. ¶ Ex his videt̃ cõ
cludi idipsum. Tum qa dicit non recte dici ĩpossibile esse
deo, vt faciat qđ preteritũ est nõ esse preteritum. Tum qa
dicit impossibile esse aliqđ qđ deus ꝓposuit se facturum,
nõ esse facturũ anteq̃ʒ fiat:sicut illud qđ fecit postq̃ʒ factũ
est:non põt nõ esse factum. ¶ Sed constat ꝙ p̃mũ non est
ĩmpossibile simpl'r ⁊ ſm se absolute:ergo nec scđm. Con
firmat̃ ex eo:qđ postea in eodẽ capitulo circa finem dicit.
ꝙ necessitas sequẽs:quã ⁊ nos vocamus necessitatẽ ↄ̃ñe:
M cum qua ſm ipsum:vt pʒ ibi:stat cõtingentia simpl'r tam
añtis q̃ʒ ↄ̃ñtis:currit ꝑ oĩa tpa hoc mõ:qcqđ fuit : necesse
est fuisse:⁊ qcqđ est:necesse est esse:⁊ qcqđ futuꝝ est:nece
est futurũ esse. ¶ Ex quo pʒ ſm ipsum ꝙ preteritũ fuisse:
necessariuʒ est necessitate ↄ̃ñtie. Et de alia necessitate non
facit mentionẽ. ¶ Ex quo posset videri alicui ꝙ nõ inten
dat ꝙ sit necessariuʒ preteritũ fuisse necessitate absoluta:
⁊ per ↄ̃ñs nec oppoᵐ ſm se ⁊ absolute simpl'r impossibile.
Contra ¶ Oppositã võ partẽ multo plures ⁊ maioris auctorita
opioneʒ tis doctores tenuerũt ⁊ tenent qđ certe satis est ponderã
Gil. por dũ. Et pro illa parte etiaʒ potest fortiter argui tam aucto
retani ⁊ ritatibus q̃ʒ rõnibus. ¶ Est autẽ auctoritas p̃ma Hiero.
Guill. al ad Eusto. vbi ait sic. Audenter dicã cũ oĩa possit deus. su
tisio. scitare non potest virginẽ post ruinã. i. non potest corru
pᵃ ptaʒ facere non fuisse corruptam. ¶ Scđa est Augustini.
2ᵃ 26. contra faustũ dñtis. quisq̃ʒ dicit. si oĩpotẽs est deus fa

ciat vt que facta sunt facta nõ fuerint:non videt se hoc di N
cere:si oĩpotens est deus faciat vt que vera sunt eoipso q̃
vera sunt falsa sint. Et infra. Sententia q̃ppe qua dicimus
aliquid fuisse:ideo vera est:qa id de quo dicim⁹ iã nõ est.
Hanc sniam deus falsam facere nõ põt:qa nõ est ↄ̃trarius
veritati. ¶ Tertia est Ansel. in de concor. dicẽtis. nũq̃ʒ fie 3ᵃ
ri põt vt res que preterita est fiat nõ p̃terita:sicut res q̃dã cap. 4.
que p̃ñs est potest fieri nõ p̃ñs:⁊ aliqua res que nõ neces
sitate futura est põt fieri vt nõ futura sit. ¶ Jteʒ ꝓsol. deo cap. 7.
loquens. si oĩpotẽs inquit es:q̃uõ mentiri non potes:nec
facere verum esse falsum:vt qđ factum est non esse factũ:
¶ Jtem p̃mo. cur deus homo. qcqđ fuit:necesse est fuisse. cap. 17.
¶ Rõnibus etiã ꝓbatur ipsa ꝫ. Primo sic. si deus posset. pᵐ.
rem preteritã facere non fuisse:aut hoc posset positiue. s.
efficiendo eam:aut aliquid circa eam. Aut negatiue. s. ni
hil efficiendo:vel agendo. Non p̃mo modo:qa esto ꝙ eaʒ
de nouo faceret:aut aliqđ aliud:nõ tñ ex hoc ipsa p̃us nõ O
fuisset. Nec 2° mõ:qa cũ sit nunc veruʒ ipsam fuisse:si de⁹ Rõnes
nihil agat vel imutet circa eã:semp verũ erit. vt nunc est. Hochi
ergo nullus modus apparet quo deus posset facere eam cam.
nõ fuisse. ¶ Scđo sic. nulla p̃uatio ⁊ nulluʒ nõ ens põt es 2ᵐ.
se obiectum potẽtie diuine:nisi ſm ꝙ ipsum respicit aliqđ
ens:⁊ sequit̃ ad positionẽ vel destructionẽ alicuius entis.
Sed illud qđ p̃teritũ est nõ fuisse:est vnum p̃uatiuũ:⁊ ali
quod nõ ens:qđ nõ sequit̃ ad põneʒ vel destructionẽ ali
cuius entis. g̃ illud qđ preteritũ est nũq̃ʒ fuisse:nõ põt esse
obiectũ potẽtie diuine. Maior ꝓbat̃:qa si det̃ oppositũʒ
sequitur ꝙ si deus adhuc nihil fecisset. posset esse cã ꝙ ni
hil foret. Sed hoc est falsuʒ:qa si per imaginationẽ vel ꝑ
impol'e deus nõ esset : adhuc nihil foret. g̃ deus non esset
causa ꝙ nihil foret:⁊ ꝑ ↄ̃ñs nihil fore non est ꝓpriũ obie
ctũ alicui⁹ potẽtie vel cause:nisi ſm hoc ꝙ sequit̃ positio
nẽ vel destructionẽ alicuius entis. Minor ꝓbat̃:qa si de⁹ P
causaret oĩa que põt causare:adhuc staret ꝙ mũdus fuit:
⁊ sic de oĩbus p̃teritis. Simil'r si annihilaret oĩa que põt
annihilare:adhuc staret mundũ fuisse. ergo mundum nõ
fuisse nõ sequit̃ põnem aut destructionẽ alicuius entis:⁊
ita de alijs preteritis. Patet g̃ ꝙ p̃teritũ nõ fuisse:nõ põt
esse obiectuʒ potentie diuine. Ex quo vltra infert̃. g̃ deus
non potest facere preteritũ nõ fuisse. Et vltra. ergo res p̃
terita non potest nõ fuisse. ¶ Tertio si deus posset ⁊c̃. pos 3ᵐ.
set consimiliter facere nihil fuisse ⁊ nihil esse ⁊ nihil futu
rum esse:⁊ cũ hoc nõ possit facere per aliquã mutationẽ:
sine omni mutatione p̃senti : p̃terita:⁊ futura posset face
re ista. Sed hoc ↄ̃ñs est falsum:qđ ꝓbat̃:ſm hoc de⁹ pos
set de patre meo facere nõ patrẽ meũ sine omni mutatio
ne. ⁊ de albo nigruʒ sine mutatione. Et me qui sum Pari
sius esse in celo vel Rome sine omni mutatione : ⁊ ↄ̃ñtie
iste tenẽt. Sil'r oẽm creaturã possibilẽ deus potest facere
sine mutatione. Patet qa posset ꝓduxisse ab eterno:⁊ tũc
nõ esset terminus a quo fieret mutatio. Simil'r sequit̃:ꝙ Q
deus posset facere me non esse:sine hoc ꝙ destrueret esse
meuʒ. Patet:qa posset facere me nũq̃ʒ fuisse:nec nunc eẽ.
Et si ita faceret:faceret me non esse:sine hoc ꝙ destrueret
esse meũ:qa nũq̃ʒ habuissem esse. ¶ Quarto sic. si ꝓl'e ẽ 4ᵐ.
mũduʒ nõ fuisse. ponat̃ ꝙ hac die deus faciat mũdũ nũq̃ʒ
fuisse:tũc ista erit vᵃ. nũc ꝑ factũ est:ꝙ nũq̃ʒ mũdus fuit.
g̃ mũdus nũq̃ʒ fuit:sed anteq̃ʒ hoc factũ deus faceret:mũ
dus fuit. g̃ mundus fuit ⁊ mundus nõ fuit:⁊ sic ↄ̃dictoria
essent sil' vᵃ. ¶ Quito qa tũc de⁹ posset mẽtiri. ꝓbat̃. po 5ᵐ.
nat̃ ꝙ alicui de⁹ reuelauit Adaʒ fuisse:sicut de facto fecit
Moysi:si g̃ pol'e sit Adaʒ nõ fuisse:faciat de⁹ ꝙ nõ fuerit:
⁊ tunc sequit̃ ꝙ deus fuerit mẽtitus. Si dicatur ꝙ si deus
faciat Adam nõ fuisse. simul faciet illam reuelationẽ non
fuisse. Cõtra. q̃ʒuis hoc sit pol'e:nõ tamẽ est necessariũ:qa
Adam ⁊ reuelatio illa fuerũt entitates distincte:quarum
neutra fuit intrinseca alteri. ergo sicut si essent:posset vnã

A abſq̃ alia deſtruere: ſic pōt facere ꝙ vna non fuit: non fa/
R̃ndet ciendo ꝙ alia nō fuerit: ⁊ tunc ſequit̃ illatū. ¶ Qui ꝑmaȝ
pro opi. partē vellet ſuſtinere: ſatis bene poſſet ad ea que pro pte
Gilb. ⁊ ſcđa inducta ſunt reſpondere. Unde ad auc̃tatē Hierony.
Guilel. dici poſſet: ꝙ duplr̃ pōt intelligi aliquā ſuſcitari virgineȝ
Ad ꝑm poſt ruinā. i. poſt ſuam violationē. ¶ Uno mō ꝙ ſuſcitet̃
quātuȝ ad ſtatū vel cōditionē v̄ginitatis in ſe. ita ꝙ corru
pta redeat virgo: ita ꝙ ſit veruȝ dicere eā nūq̃ȝ fuiſſe cor/
ruptam: qđ certe cōnotat nomē v̄ginis. ¶ Alio mō ꝙ ſu/
ſcitet̃ non fiet: ſed quo ad premiū virginibus debitū: ⁊ ſic
ſuſcitari virginē nō eſt aliud q̃ȝ ꝯſequi ꝑmiū tantū ⁊ tale:
quātum ⁊ quale fuiſſet ꝯſecuta ſi nō fuiſſet corrupta: ſeu
q̃le alie virgines ceteris paribus ꝯſequunt̃. Tūc dōȝ eēt
duplr̃ ad auctoritatē Hierony. ꝓ qa ipſe non loquit̃ de ſu
ſcitatione v̄ginis ꝑ modo: qđ ſolū eſt ad ꝓpoſitū nr̃m: ſed
ſcđo: ⁊ nō de potentia abſoluta ſed ordinata tm̃. Utrunq̃ȝ
iſtoꝝ pȝ manifeſte ex verbis q̄ ſequunt̃ imediate. Addit
enim nullo interpoſito: valet quidem liberare de pena: ſȝ
nō valet coronare corruptam. Ecce qūo intelligit ꝙ deus
B poteſt ſuſcitare virginē: qr. ſ. nō valet coronare corruptā.
corona. ſ. deputata virginibus: ⁊ ſic pȝ ꝑmū. Et ne id etiā
intelligat̃ deum non poſſe de poᵃ ſua abſoluta: cū illud ſit
falſum vt nulli theologo dubiū eſt. ſtatim ſine medio ad/
iungit. ideo inquit nō valet: qa nō vult. Uolens eniȝ deus
iuſtus eſt: nō poteſt deus velle iniuſtitiam: alioqn oia que
cūq̃ȝ vult pōt. ¶ Hic manifeſte pȝ deuȝ nō poſſe de poten
tia ordinata neq̃ȝ de iuſtitia. Uult eniȝ nō equare in coro/
na corruptas virginibus: ⁊ ipſe volens iuſtus eſt: nec illa
ſua volūtate iuſtiſſima ſtante ſecus agere poteſt: qa tamē
pōt oppoſitum velle: qđ ſi vellet etiam iuſte vellet: iō ſim/
pliciter loquēdo eam coronare vtiq̃ȝ poteſt: qđ notat ipſe
cū ait. alioqn oia quecūq̃ȝ vult pōt. Et ſic pȝ 2m. Scđo di/
ceret̃ ꝙ ſi dicta auc̃tas itelligat̃ de ſuſcitatiōe v̄ginis ꝑmo
mō. ad quē ſenſuȝ introducit̃ arguēdo: magis eſt ꝓ q̃ȝ cō/
tra: qa vt pȝ ex dictis talē ſuſcitationem non dicit deo eſſe
Ad 2m impoſſ̃em: niſi de poᵃ ordinata: poſſibilē aūt de abſoluta.
C ¶ Ad auc̃tem Aug. pōt dici: ꝙ ſi attendant̃ imediate pre
cedentia: ⁊ intentio eius non pōt inde argui ꝯtra ꝯcl̃oneȝ
iſtam: ſed pro ea: qđ pȝ. Naȝ Aug. ibi vult. ꝙ ſic ſe habēt
futura ad poſſe nō fore: ſicut preterita ad poſſe nō fuiſſe.
Unde ait. tam enim nō poſſunt futura nō fieri q̃ȝ non fuiſ/
ſe facta p̄terita: qa nō eſt in dei voluntate vt eo ſit aliquid
falſum quo verū eſt: quapropter oia que vere futura ſunt
ſine dubio fient. Si autē facta nō fuerūt futura nō erant.
Ita oia que vere p̄terita ſunt: ſine dubio p̄terierūt: ⁊ ime/
diate ſequunt̃ verba allegata arguēdo: qſq̃s dicit ſi oipo/
tens eſt deus ⁊c̃. Sed ꝯſtat ꝙ quilȝ catholicus habet ꝯce
dere: ꝙ qđlibet futuꝝ ſimplr̃ ⁊ de poᵃ dei abſoluta poteſt
nō fieri ⁊ nō eſſe futurū. ergo ſm intētionē Aug. quilibet
ſimil'r vt videt̃ habet ꝯcedere ꝙ qđlibȝ p̄teritū. loquēdo
D de poᵃ dei abſoluta pōt nō fuiſſe factū: qđ ē ꝓpoᵐ. ¶ Pro
habēda igit̃ intētione Augu. ſciendū: ꝙ aliquid futurum
duȝ vere eſt futurū. ſ. añq̃ȝ ſit: poſſe nō fore: ⁊ p̄teritū poſſe
nō fuiſſe: pōt duplr̃ intelligi. Uno mō cū ſuppōne conſtan
tie ſeu cuȝ affirmatione ſubti. Alio mō ſimplr̃ ⁊ abſolute.
Primo mō adhuc duplr̃. Uno modo ꝙ ſupponat̃ ꝯſtātia
ſubiecti pro eadē menſura pro qua negat̃ predicatū. vt. ſ.
intelligat̃ poſſ̃e eſſe ꝙ aliqđ ſit futurū ⁊ non erit: aut ꝙ ſit
p̄teritū ⁊ non fuit: ſiue ꝙ de eodeȝ aliquo hec copulatiua
ſit poſſis. hoc eſt futurū ⁊ hoc nō erit. Uel hoc eſt p̄terituȝ
⁊ hoc nō fuit. Alio mō ꝙ ſupponat̃ ꝯſtantia ſubiecti pro
mēſura priori: vt. ſ. intelligat̃ poſſibile eſſe aliquid poſtq̃ȝ
fuit futurū nō eſſe futurū: aut poſtq̃ȝ fuit preteritū nō eſſe
preteritū: ita ꝙ hec copulatiua ſit poſſibilis de eodē. hoc
fuit futurū ⁊ hoc non erit: ſeu hoc nō eſt futuruȝ. vel hoc
fuit p̄teritū ⁊ hoc non fuit: ſeu nō eſt p̄teritū. Neutro ꝓdi
ctoꝝ modoꝝ verū eſt futurū poſſe nō fore: aut preterituȝ
nō fuiſſe. ¶ Et de primo quideȝ patet ſtatim: qa alias po E
nerent̃ ꝯdictoria ſimul eſſe vera: ⁊ idem ſimul eſſe verum
⁊ falſum: qđ eſt impoſſ̃e etiaȝ diuine potentie: ſicut tangit
Augu. cum dicit: non eſt in dei voluntate vt eo ſit aliquid
falſum quo verū eſt. ¶ De ſecūdo aūt qđ minus clarū ē.
pȝ: qa ſic ſupra habitum eſt in mā de ꝓpōnibus de futu/
ro: ipoſſibile eſt ꝙ ꝓpō ſingularis de ieſſe de futuro añq̃ȝ
futurū ponat̃ ineſſe ſiue in tpe ſiue futuritionis: vt ſic loqui
liceat: ſit ſucceſſiue vera ⁊ falſa: ⁊ ita impoſſ̃e eſt ꝙ aliquid
añ q̃ȝ ſit: ſit ſucceſſiue futurū ⁊ nō futurū. Et ſimilr̃ impoſſ̃e
eſt ꝙ aliqđ poſtq̃ȝ fuerit ſit ſucceſſiue p̄teritū ⁊ non prete/
ritū. Et ad hūc ſenſum ꝓcedit ꝑncipalr̃ Aug. Naȝ ⁊ talis
ſenſus magis q̃ȝ ꝑmus cōi vſu videt̃ capi. cū dicit̃ ꝙ futu/
rum poteſt fieri nō futurū: aut p̄teritū fieri nō preteritum:
factio enim iportare videt̃ quādaȝ ſucceſſionē: vel trāſitū
ex affirmato in negatū vel econtra: ſicut cū dicimus ꝙ al/
bum pōt fieri non albū: aut non album: albū. Et ꝙ iſta ſit
intentio Aug. pȝ. ſic enim incipit loqui de hac mā. Por/
F ro ſi audiaȝ ꝙ aliquid futurum erat: ⁊ deus fecit ne fieret
fidiſſime reſpondebo: illud potius futurū erat qđ deus fe
cit: non id qđ ſi futurū eſſet hoc feciſſet. Nam deus quod
facturus erat hoc ſciebat. Et ideo ſimul ſciebat hoc futu/
rū nō eſſe qđ ne fieret facturꝰ erat. Et ꝓculdubio potiꝰ ve
ruȝ eſt ꝙ deus ſcit q̃ȝ ꝙ opinat̃ homo. vnde poſt imedia/
te ſequunt̃ verba ꝓxime allegata. ¶ Unde tā non pūt fu
tura non fieri: vſq̃ȝ ad illa que ſumpta ſunt arguendo in/
cluſiue. Per quē totū proceſſum non vult aliud Aug. ni/
ſi ꝙ ſicut deus nō pōt facere de p̄terito nō p̄teritū: ſic. ſ. ꝙ
illud poſtq̃ȝ fuit preteritū ſit non preteritū. Ita ꝙ ſit verū
dicere hoc fuit preteritū ⁊ nō fuit p̄teritū: qa tunc aliquid
eſſet ſimul verū ⁊ falſum. ſic nō pōt facere de futuro non
futurū: anteq̃ȝ illud ſit: ſic ꝙ poſtq̃ȝ fuit futurū ſit nō futu/
rum. ¶ Unde ſimile eſt de ꝓpoſitionibus de p̄terito quā/
tum ad deſinere eſſe verū: ⁊ de illis de futuro quātum ad
incipere. Nam ſicut nulla de futuro (ad verū intellectum
in ſuperioribus datū) ante inſtans pro quo enūtiat aliqđ:
pōt incipere fore eſſe vera: ita nulla de preterito pōt poſt
inſtans pro quo enūtiat aliquid fuiſſe deſinere eſſe vera. G
¶ Et ideo dicit Aug. ꝙ ſententiam qua dicimꝰ vere aliqđ
fuiſſe deus nō pōt facere falſam: qđ eſt intelligendū ſtāte
ſuppōne ꝙ prius fuit vera. Neceſſe eſt enim ꝙ ſi fuit vera
ſemꝑ poſtea vera ſit: ſicut neceſſe eſt ꝙ ſi ſentētia de futu/
ro ſit vera ſemꝑ prius fuit vera. Et ideo ſubdit ipſe. Sem
per erit verum fuiſſe id qđ erat ⁊ nō eſt: ⁊ ibi erit verum
fuiſſe vbi erat verū anteq̃ȝ fuerat futurū eſſe qđ non erat.
¶ Ex his pȝ: ꝙ neceſſitas preteritoꝝ ad fuiſſe ⁊ futuroꝝ
ad fore ſm Augu. qui de vtriſq̃ȝ ſimul loquit̃ non eſt ne/
ceſſitas abſolute: ſȝ conditionata tm̃: ⁊ ſilr̃ ipoſſibilitas fu
turoꝝ ad nō fore: ⁊ p̄teritoꝝ ad nō fuiſſe cōditionata eſt ⁊
nō abſoluta. Et ideo ſicut ſimplr̃ loquēdo: futurū poteſt H
non fore. ita diceret̃ ꝙ preteritū pōt non fuiſſe per poten/
tiam dei. Nec ex intentione Aug. ibidē videt̃ poſſe habe/
ri oppoſitū. ¶ Ad auctoritates Anſel̃. pōt dici. ꝙ ipſe in Ad 3m
prima nullam facit mentionē de potētia dei vt pȝ: ſȝ dicit
ꝙ fieri nō pōt vt res preterita fiat non preterita: ſicut res
p̄ſens pōt fieri non pn̄s: ⁊ res nō ex neceſſitate futura pōt
fieri non futura. Et certe verū eſt ꝙ nō pōt ſic fieri. Nam
per potentiā creatā aliqua res pn̄s pōt fieri non preſens:
⁊ res aliqua ꝯtingenter futura pōt fieri nō futura: non ſic
aūt eſt de re preterita: qm̃ nulla preterita pōt per aliquaȝ
potētiam creatam fieri nō p̄terita. Cū hoc tamē ſtat hoc
eſſe poſſibile per potētiā dei. Naȝ ⁊ hoc nō negat Anſel̃.
¶ Ad ſcđaȝ aūt auc̃tem eiuſdē in qua ſpecialr̃ loquit̃ de
potētia dei diceret̃: ꝙ in eodē ſenſu dicit deū non poſſe fa/
cere qđ factū eſt nō eſſe factū. In quo dicit deū nō poſſe fa
cere verum eſſe falſum: qđ pȝ. ꝑmū eniȝ inducit pro exem
plo ad declarationē ſcđi. Sed ꝯſtat ꝙ quāuis verū poſſe

I esse falsum sit ipole in sensu cōposito: nec deus posset facē
ꝙ idē sit simul verū ⁊ falsum: aut supposito ꝙ aliqd sit ve
rū: nō pōt stante supposito facere ꝙ sit falsum. In sensu tñ
diuiso ⁊ simplr ⁊ absolute loquēdo aliqd verū vtpote cō
tingēs: deus pōt facere eē falsum: ⁊ silr q̄uis nō possit fa/
cere factū nō esse factū: supposita ꝯstātia subiecti: simplr
tñ ⁊ absolute qd factū est: pōt de⁹ facere nō esse factum: ⁊
sic dictū Ansel. cōsonat dicto Aug. premisso. nec est ꝯtra.
cap. 3. ¶ Ad aliā auctem. vz. 6. ethi. arguendo allegatam dicit.
ꝙ nō est curādū de Agathone: aut de pho. cū hoc nō solū
neget a po° dei: sed ⁊ multa alia: que tamē posse deū vera
⁊ certa fide tenemus: vt creare: ⁊ annihilare: ⁊ resuscita/
re: ⁊ corpora plura in eodē loco primo ponere: ⁊ alia innu/
merabilia. Unde in hoc sicut in illis fuit sacrilega opinio/
Ad pᵐ rationē. ne deceptus. ¶ Ad rōnem pmā que adducit: dōm ꝙ ista
ſm virtutē sermonis: esset negāda simplr. deus potest fa/
K cere rem que fuit non fuisse. qa ista. deus facit rē que fuit
non fuisse. ꝓpter iplicationē est impossi. Et eodē mō forte
ista neganda esset. deus potest facere rem p̄teritā nō fuis
se. Sed si hoc totū. rem que fuit. vel rem p̄teritam ponat
in parte subiecti: sic dicendo. rem que fuit vel rē preteritā
deus potest facere nō fuisse: qa ista de virtute sermonis vi
det habere tñ sensum diuisū absolute ſm istam viā pos/
set concedi. Uel si aliquibus videat distinguenda: qd sa/
tis vtile est ꝓpter minus exercitatos in logica: quāuis nō
alias necessarium: ipsa concedēda esset in sensu diuiso nō
tamē in sensu composito. Sic ergo diceret ꝙ rem aliquā
que vere est preterita vt Adam ⁊ Euam: deus potest face
re nō fuisse. Et silr nō preteritam vt antichrīm potest fa
cere fuisse. Et cum dicit ꝙ aut potest facere positiue faci/
endo ⁊c̄. dōm esset ꝙ Adam. v. g. potest facere nō fuisse:
non quidem positiue ipsum efficiendo: sed negatiue non
ꝓducendo ipsum in preterito. Uel si sic liceat loqui nō ꝓ/
duxissendo. hoc est. qa pōt non ꝓduxisse: nō aūt solum nō
L ꝓducendo ipsū in p̄senti vel in futuro. Nam multe sunt
res preterite: quas deus nec producit: nec vnq̄ ꝓducet: ⁊
tamē nūq̄ erit verū ipsas nō fuisse. Sed si ipsas nunq̄ ꝓ
duxisset vtiq̄ nō essent p̄terite nec fuissent: ⁊ per ꝯsequēs
non esset verum nūc ipsas fuisse. ꝓbatio aūt que adducit
hoc supponit ⁊ intendit tñ in scdo sensu. s. negando ꝓdu/
ctionē in p̄nti ⁊ futuro tñ: ⁊ ideo nō valet. ¶ Ecōtra autē
rem nō p̄teritā. vt antichrīm. v. g. pōt de⁹ facere fuisse
positiue. s. ipsum efficiendo: sed in p̄terito etiā. Nā potest
Ad 2ᵐ rationē. ipsum ꝓduxisse. ad qd sequit ipm fuisse. ¶ Ad scdā rō/
nē posset p̄ instari. Nā silimodo argueret ꝙ futurū. v. g.
antichrīm. deus nō potest facere nō esse futurū anteq̄ po
neret in eē. Et sic nō esset possibile per diuinā potentiam
quin antichrīs aliqñ esset: qd nō pōt sane cōcedi. patet. qr
antichrīm non fore est vnū nō ens: ad illū modū loquendi:
qd nō sequit ꝓpter positionē aut destructionem alicuius
entis. Si eni qlibet res creata destrueret. adhuc staret ꝙ
antichrīs esset futur⁹. ⁊ si ois alia entitas causaret adhuc
M idem staret. ¶ Rñderi tñ posset ad rōnē ſm distinctionē
positā de facere i p̄n° qōnis. Nam si sumat facere ꝓprie
pmo mō distōnis: ꝯcedēdū est ꝙ deus non pōt facere p̄te/
ritum nō fuisse: nec mirū: qa nec exñs pōt facere non esse
ad illū sensum. Sed negāda est tūc vltima ꝯña q̄ infert.
ḡ res p̄terita nō pōt nō fuisse. Nam oppositū stat cū añte.
pōt enī nō fuisse: nō qa deus pōt facere eam nō fuisse ad
sensum illum: sed qa de⁹ pōt eam nō fecisse. Si aūt suma/
tur facere cōiter vel iproprie 2° mō: quēadmodū Aug. di
cit: ꝙ res q̄s ꝯdidit priusq̄ fuerūt de⁹ egit vt nō eēnt. Sic
ꝯcederet ab illis qui tenuerūt istā viā. ꝙ deus pōt facere
p̄terita nō fuisse: qa. s. pōt nō fecisse: cū tñ posset fecisse. Et
tūc ad maiorē rōnis distinguēdū est de obiecto potētie.
Nā vno mō accipit ꝓprie: ⁊ sic illud tñ qd deus pōt fa/
cere p̄ mō pōt esse obm diuine potētie: ⁊ sic ꝯcedēda esset

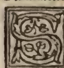
maior: ⁊ vlteri⁹ ꝯ̄ illa. de⁹ nō pōt facere ⁊c̄. Nā tūc vadit rō N
in p̄ sensu de ly facere. Alio mō obm po° accipit cōiter vel
iproprie: ⁊ sic ēt id qd de⁹ pōt facere 2° mō pōt eē obm po
tētie diuine: ⁊ in hoc scdo negāda est maior. ¶ Ad ꝓba/
tionē diceret nō sequi. si de⁹ nō eēt: nihil foret. ḡ de⁹ nō est
cā vt nihil sit: nihil supple aliud a deo. Nā ⁊ si de⁹ nō fuis/
set. res anq̄ fuerūt cōdite nō fuissent: ⁊ tñ ſm Aug. deus
fuit cā ꝙ p̄usq̄ essent res ille nō fuerūt: qa ipse potuit p̄us
ꝓducere: ⁊ nō ꝓduxit: ⁊ h̄ est fuisse cā ad illū intellm de
facere: ⁊ 2° mō. s. negatiue. Iste aūt arguēs imaginatur ꝙ
de⁹ dicat cā de non esse: q̄si positiue faciat ⁊ ꝓducat illud:
que imaginatio est falsa. ¶ Ad scdam rōnē concederent Ad 3ᵐ.
oia illata tāq̄ possia. Uñ lz albū non posset deus facere eē
nigrum postq̄ fuit albū sine eius mutatione: posset tamē
illud facere nigrum sine motione: quia posset illud facere
nunq̄ fuisse albū ⁊ semp fuisse nigrū: ⁊ ita de alijs exem
plis diceret suo modo. ¶ Ad quartā instaret silr de fu Ad 4ᵐ.
O turo ꝙ nō posset fieri non futurū sic. ponat ꝙ hac die fiat
ꝙ antichrīs nō sit futur⁹: tūc hec est vera. nūc pmo factū
est ꝙ antichrīs nō est futurus. ḡ nō est futurus. Et ex alia
parte sequit: ꝙ anteq̄ hoc factum fieret fuit futur⁹. ergo
adhuc est futurus posito ꝙ simus adhuc in instāti in quo
erat futurus anteq̄ hoc fieret. ¶ Ad rationē diceret ne/
gando illā ꝯñtiā: qua ex eo ꝙ ponit ista die factū: ꝙ mū/
dus nō fuit. infert istam esse veram. nunc pmo factum est
ꝙ mūdus non fuit: qa non est positū in añte ꝙ nunc pmo
fiat: aut sit factū ꝙ mūdus nō fuit: ⁊ hoc si poneret negan
dū esset: qa non est possibile vt deus faciat nunc mundum
nō fuisse: qn semper fecerit mūdū non fuisse. Sicut nō est
possibile nūc esse verū. deū non fecisse mūdū: qn semper
fuerit verū. Unde imaginatio argumēti vadit q̄si det. ꝙ
de⁹ potest mūdū postq̄ fuit facere non fuisse. q̄si trāsmu/
tet eū de fuisse in nō fuisse: q̄ imaginatio ē impossibilis vt
supra dictū est ad auctoritatē Aug. Nec hunc sensum cō/
cipiūt qui tenēt viam istam. Sed sicut est intelligendū ꝙ
futurū anteq̄ fiat: deus pōt facere nō futurū: non qa pos/
set ipsum transmutare de esse futurū in nō esse futurum: P
sed qa pōt nō esse facturus ipsum. Sic intelligendū est ꝙ
preteritum pōt facere non fuisse: qa pōt illud nūq̄ fecisse. Ad 5ᵐ
¶ Ad qntā pmo posset instari deducēdo ad incōueniēs
idē tā in reuelationibus de presenti q̄ futuris. Nam pos/
set reuelare ꝙ petrus est rome: ⁊ tñ petrū annihilare. Et
posset reuelare ꝙ antichrīs erit in. a. instanti: ⁊ tñ antichri
stum nunq̄ cāre: ⁊ vtrobiq̄ mentiret. ꝯñtia pz: qa prima
reuelatio est distincta res a petro ⁊ scda ab antichrō: vel
esset distincta si antichrīs esset. Diceret ergo ad argumen/
tū ꝙ vtiq̄ deus posset facere Adā nō fuisse ⁊ illā entita/
tem que fuit reuelatio: nihil fuisse: nō tamē fuisse reuela/
tionē. posset eni eā fecisse absq̄ subiecto: aut nulli per illā
aliquid significasse. Sicut dicēdum esset de reuelationib⁹ Q
de p̄nti: ⁊ de futuro: ⁊ sic non sequit qd infert. h̄ mō rñde/
rent q huī⁹ dubij ptē affirmatiuā tenerēt. ¶ Qui vo tenēt Rñdet
negatiuā possent ad rōnes pro opposita parte adductas nūc pro
etiā rñdere. ¶ Uñ ad pmā cū dicit ad Adā nō fuisse nō alia via.
sequit primū p̄ncipiū nō esse verū. hoc nō esset conceden/
dum. Ad ꝓbationē diceret ꝙ nō sequit: nō plus pōt pro/
bari ꝙ ad Adam nō fuisse sequit primū p̄ncipiū non esse
verū: q̄ ꝙ ad antichrīm nō fore. ergo non plus sequit ad
Adā nō fuisse ⁊c̄. Et est rō qr sūt multa q̄ includūt vel an/
cedūt ad ꝯdictoria: ⁊ tñ nō pōt euidēter ondi ꝙ ꝯdictio/
ria includāt. v. g. ꝙ deus nō sit trinus personalr. vtiq̄ in/
cludit ꝯtradictionē: ⁊ tñ nō pōt euidenter ostēdi. Silr
ſm multos doctores non euidēter ostēdi pōt ꝙ includat
ꝯtradictionē esse plures deos: ⁊ tamē certū est ꝙ icludit.
Sic diceret in proposito. Et ideo lz sequat: ad hoc non se
quit pmū p̄ncipiū nō esse verū: ergo hoc pōt per diuinam
potentiā esse verū. nō tñ sequit nō apparet vel non potest

A ostendi q̄ ad hoc sequitur primum p̄ncipium non eē veꝝ.
igit̄ hoc pōt per diuinam pom esse verū. Et hoc ideo: quia
non sequitur. nō pōt ostendi q̄ ad hoc sequitur primū p̄n
non esse verum. ergo ad hoc nō sequitur primum p̄ncipiū
non esse veꝝ vt patet in exēplis premissis. ¶ Ad illud aūt
quod annectit̄: q2 ista. adam non fuit. aliquando fuit vera:
diceret̄ q̄ lꝫ aliquādo fuerit vera: ꝛ per ꝯn̄s nō per se an̄s
ad contradictoria: tamen q2 nunc sua opposita est necessa-
ria: ꝓ transitionem in p̄teritū: ipsa est impossibilis: ꝛ per
cōsequens ad ipsam esse veram sequitur p̄mū p̄n nō eē ve
rum: ꝛ ipsa necessario. licet per accn̄s antecedit ad ꝯdicto
Ad 2m. ria. ¶ Ad scđam negaret an̄s: ꝛ ad ꝓbationē diceret non
esse sil'e de futuro nōdū posito in esse: ꝛ de preterito iam po
sito in esse. Nā vt dictum est hec est facta necessaria. adam
fuit: ꝛ per ꝯn̄s adā non fuisse est impossibile: ex quo vltra
sequit̄ q̄ deū non voluisse eternaliter aliq̄n ꝓducere adaꝫ
est impo'le: non sic de antichro: q2 ista nō est necessaria: sed
Ad 3m mere ꝯtigēs. antichꝛs erit. ¶ Ad tertiā rōnē qua infert̄ q̄
Ad p̄m deus posset mentiri. patebit responsio in q̄stione sequenti.
au. aug. ¶ Ad auctem Augu. dici posset. q̄ illa comparatio est sic
B intelligēda. q̄ sicut simpl'r ipo'le ē p̄terita nō fuisse facta. sic
impossibile est vt aliqua sint vel fuerint futura: ꝛ non fiant
Ad 2m sicut fuerunt futura. ¶ Ad Ansel'. diceretur: q̄ ideo dicit.
auc̄tem non recte dici impossibile ꝛc̄. q2 q̄ hoc non posset: non est
ex eius impotētia: sed q2 illud nō est possibile fieri: ꝛ ideo
recte illud dicit̄ nō posse fieri. Non aūt recte dicit̄: q̄ deus
non pōt illud facere. ¶ Ex hoc etiam vult dicere: cum ait:
q̄ sua volūtas nulli subditur necessitati vl' impossibilitati.
Qđ ꝟo vltimo dicitur de illa necessitate consequentie nō
est cōtra: q2 lꝫ ibi dicat esse talem necessitatem ꝯn̄tie: ꝛ hoc
cōe sit ad tria tempora: cum hoc tn̄ stat. q̄ in p̄terito sit ne-
cessitas ēt an̄s. de qua loquit̄. nec oppositū huius ibi dic̄.
Ad arm ¶ Ecce posui vtriusq3 ptis ꝓbatiōes ꝛ defensiōes: quaꝝ
ꝯ 2m ꝯ- q̄ cui preferenda sit: doctoꝝ iudicio relinquo. ¶ Ad argu
nē p̄nci menta cōtra scđam cōclusionem. ¶ Ad p̄mū nego ꝯn̄am.
pale po Non. n. seq̄t̄: quālibet entitatē quā deus pōt coagēte crea
sitā i 2o tura ꝓducere: pōt nullo coagente ꝓducere. g̃ deus potest
articu. nullo coagente ꝓducere actū culpabilē seu peccatum: sed
C sequit̄. g̃ actum culpabilē vel peccatū pōt deus nullo alio
coagente ꝓducere: nec ex ista sequitur prior. Sicut non se
quit̄: mortuū potest deus facere viuens. g̃ deus pōt facere
mortuū viuens. Nā prima est vera: siue subiectū suppōat
pro eo qđ est: siue pro eo qđ pōt esse mortuū: ꝛ scđa est fal-
sa: q2 hec. deus facit mortuū viuēs: nō est pol'is: qđ tamen
seq̄ret̄ si illa eēt v̄a. Sic in ꝓposito hec est v̄a. actū culpabi
lē pōt deus facē nullo alio coagente. Nā illā entitatē q̄ est
act9 culpabilis: vel ēt q̄ pōt eē actus culpabilis: deus pōt
nullo alio coagente ꝓducere: nec plus denotat̄ p illā ꝓpō
nē: sed scđa est falsa: q2 hec est impol'is. deus nullo alio coa
gente facit actum culpabilem: que tamen per priorē deno
tatur esse possibilis: ex eo. s. q̄ illa est singularis: cui9 subm
est nomē ꝓpriū. ꝛ actū culpabilē ponit̄ a parte p̄dicati: qđ
D s̄m logicos semper appellat suam ꝓpriā formā. Un̄ si ali-
quā entitatē q̄ est vl' pōt eē act9 culpabilis: de9 faceret nul
lo alio coagente: nō tn̄ hec tunc esset v̄a: deus facit actum
culpabilē: q2 ille tunc nō esset actus culpabilis. ¶ Sꝫ ꝯ p̄t
ꝯ rn̄onē argui sic: hūc actum de9 pōt facere nullo alio coagente: ꝛ
hic act9 nō pōt eē nō culpabilis. g̃ de9 pōt facere ꝛc̄. An̄s
q̄ntum ad p̄mā ptē pꝫ: q2 seq̄t̄ ex scđa ꝯne: quicunq3 actus
demonstret̄. Et quo ad scđam ptem etiam pꝫ: qa odiū dei
nō pōt esse non culpabile: ꝛ ponat̄ q̄ aliqđ odiū dei demō
stret̄ in vtraq3 pte an̄tis. Consequentia ꝓbatur: qa si pona
tur in esse: q̄ illuꝫ actū deus faciat: tūc iste essent simul v̄e.
hūc actū deus facit nullo alio coagente. hic actus est act9
culpabilis. Et ex istis expositorie sequitur ergo actum cul
pabilem deus facit ꝛc̄. que certe ꝯuertit̄ in istā. deus nul-
Rn̄sio lo alio coagente facit actū culpabilē. ¶ Respondeo negā
do an̄s rōne scđe ptis. Et hoc iđ quia odium dei pōt eē nō E
odiū. Unde si illū actū qui est odiū dei. verbi gratia. q̄ est i
mēte diaboli: aut qui est possibilis esse in mente alicuius
deus faceret sine subiecto: sicut bene posset: tūc ille nō esseꝫ
odium: sicut tunc nullus formal'r eo esset odiens: impo'le ē
enim aliquid esse odium: nisi sit eo aliquid odiēs sic impos
sibile est aliqđ eē amorē nisi sit aliqđ eo amās s̄m Aug. 9o cap. 2.
de tri. Immo forte sicut aliq̄ dicūt: si entitas illa fieret solo hiberni
deo in ipa volūtate: adhuc nō eēt odiū: nec volūtas ea for
maliter odiret: nec aliquid vellet aut nollet: cum ad hoc q̄
voluntas velit aut nolit: diligat aut nō diligat: requiratur
q̄ talem actū partial'r efficiat. ¶ Primū tamē certum est:
neq3 opꝫ ponere illud secūdū: q2 non seq̄tur: q̄ si quālibet
entitatem pōt deus se solo facere: q̄ quālibet posse se solo
in quolibet vel in h vel in illo facere: ēt in quo illa coagen-
te creatura posset facere. ¶ Ad scđam rōnē ꝓcedūt aliqui Ad 2m
cōclusionē: sed meo iudicio male: qđ probo primo: quia si ꝯ 2m q̄.
talis odiens deuꝫ mereret̄. pol'e ēt esset ꝛ naturaliter q̄ sil' Ocha3
quis odiret deū ꝛ diligeret deum: ꝯn̄s est falsuꝫ vt patet ex
distinctione. 17. vbi probatū est contraria nāl'r nō posse eē
in eodē. ¶ Et s̄m hūc doctorem etiam hoc est veꝝ: ꝛ tn̄ h
sequeret̄: ꝛ nō solū de potētia dei: sed etiam nāli: qa in casu F
nō pōit̄ deū sp̄aliter agere nisi quātū ad dationē precepti.
Et ꝯn̄tia p̄ma pꝫ: qa cuꝫ omnis actus meritorius ꝓcedat
ex charitate nulli actui meritorio est impol'is actus chari
tatis. ¶ Cōfirmat̄. qa si talis odiens mereret̄. hoc esset: q2
eo q̄ deum diligeret: vellet implere eius preceptū. ¶ Alit̄ rn̄o ꝓpa
ergo respondeo ad argumentum. Et nego consequentiaꝫ.
¶ Ad probationem cuꝫ dr̄ q̄ deus posset dare p̄ceptum
alicui exn̄ti in charitate: q̄ ipse odiret deū: quo facto: si ille
obedire mereret̄. Dico p̄mo: q̄ deū facere tale preceptum
potest intelligi dupl'r. Uno mō sic. q̄ cuꝫ hoc etiam ageret
vel coageret in illo iudicium quo iudicaret p̄ceptum fieri
ab eo ꝛ esse implendū. Et simil'r coageret actū odij. ꝛ hoc
modo nego illud esse possibile. Sic enim sequitur i q̄ deo
auctore homo peccaret: qđ est impo'le. Alio mō pōt intel-
ligi q̄ simpl'r ꝛ absolute faciat p̄ceptū: non aūt ad p̄dictos
actus coagat: ꝛ tunc pꝫ q̄ nō sequit̄ q̄ ille posset odire me
ritorie: q̄nimo nec q̄ odire. ¶ Scđo dico: q̄ dato tali p̄ce-
pto. ille non teneret̄: nec deberet illud implere. Et est ratio G
q2 impossibile est: q̄ daretur illud preceptum ad exequen
dum: sicut impossibile est impletionem eius esse a deo voli
tam seu placitā sibi: ꝛ aliud iudicaret: ipse erraret. Et si ēt
ex tali iudicio odiret: non mereretur: sed forte daretur ad
eius tentationem seu probationem: aut aliam aliquaꝫ cau
sam: sicut Abrae preceptum datū est de imolatione Ysaac:
non ad exequendum: sed ad vere probandum eius obediē
tiam: q̄uis etiaꝫ illud ad exequēdum dari potuisset. ¶ 3o
dico q̄ q̄uis talē orationē p̄ceptiuā: deus posset se solo cā
re qđ tn̄modo ꝓbat̄ ex cōclusionib9 predictis: non tamen
sequit̄: q̄ deus posset p̄cipere illud alicui: aut facere talem
orōnem illi preceptiuam: posset enim illā entitateꝫ cāre nō
significatiue: seu sic q̄ nulli9 esset significatiua: aut esset al- D
terius significati: aut ēt nulli homini aliquid significaret: si
cut ꝛ formari posset in aere vbi nullus audiret: aut etiam
tam vocalem q̄3 mentalem posset sine subiecto causare: ꝛ
si sic faceret nulli per illam preciperet aut preceptū daret.
¶ Et pōt idē argui ex intentione bti Joānis prime sue cac
ca° 3° vbi ait q̄ ois q̄ odit frēm suū hōicida est. ꝛ ois q̄ ho
micida ē nō hꝫ vitā eternā in se manētē. igit̄ mltō euidēti9:
ois qui odit deū non hꝫ vitā ꝛc̄. ex quo vltra seq̄tur q̄ ois
talis nō diligit deū ꝛ p ꝯn̄s nō meret̄. ꝛ ꝯn̄a p eūdē ibideꝫ
qui dicit. Nos scim9 q̄m trāslati sum9 de morte ad vitam
q̄m diligim9 frēs. ex quo seq̄tur q̄ ois qui diligit deū tali
dilectione charitatis sp̄ual'r viuit. ¶ Idē cōfirmat̄ ex alio
ꝟbo eius in ca° p̄cedēti. Ait enim ois q̄ odit frēꝫ suū in te
nebris est. glosa. i. inferni tenebris deputat9. ꝛ p ꝯn̄s est in

3 statu dānationis.nō min⁹ aūt est q odit deū.Sed nullus q meref est i statu dānatiōis.ex quo sequif φ nullus q odit deū meref.¶ Al'r igif tn̄⁹ ⁊ nego ɔn̄ā.⁊ ad ꝓbationē cū di φ de⁹ posset p̄cipe ⁊c.Dico φ si per precipere nō intelligat plus q̄z orōnem p̄ceptiuam seu imperatiuā ꝑm formā vocis ꝓnūtiare deus pōt p̄cipere seu talē orōnem pronuntiare.φ si fiat dico φ talis nō dꝫ illud p̄ceptū iplē:esto ēt φ sciat illō esse a deo factū vt casus arteſ q̄zuis pl⁹ pōt.⁊ est rō:q: q̄zq̄z tale p̄ceptū possit fieri a deo:ipol'e tn̄ est φ deus velit aliquē illud implē.ac ꝑ hoc nullus illud obseruare seu implere teneſ.teneſ aūt ad oppo^m pp p̄ceptū datū de dilectione dei.φ cū hoc φ a deo est ꝓmulgatū vult etiā deus illud a nobis impleri.Et h ēt forte exigiſ vltra ꝓnūtiationē ipatiue orōnis:vt ipe dicaſ ꝓpie p̄cipē.⁊ ppea in
k casu illo si quis odiret deū nō mereref ſꝫ demereref potius.

Ad rōnes p̄ncipales in p̄n.q. ¶ Ad rōnes p̄ncipales respondeo.Ad p̄mā dico φ illa maior.Nullū qō deus non vult facere deus pōt facere:est simpliciter falsa.¶ Et ad ꝓbationē dico φ cū Aug.dicit.h solum non potest deus qō nō vult:nō est intentio eius dicere φ nihil qō deus nō vult:ipe non pōt:cū ipse expresse dicat in enchi.φ voluntas dei efficacissima multa pōt que non
ca.103. vult nihil autem vult qō non possit.Sed intentio eius est φ deus nō pōt aliquid facere:si volens non velit illud face
cap.111. re vt dicit ibidē:ita φ iste intelligaſ esse ipossibilis.Deus facit aliquid quod non vult facere:cū hoc tn̄ verum est:φ multa que non vult facere:potest facere:sicut multa q̄ non vult:potest velle.Unde ⁊ si aliqua que nūc vellet facere faceret:tūc vtiqꝫ vellet ita facere.¶ Ad scōm cum dicif nul
Ad 2^m p̄ncipa. lū qō deus nō debet facere deus potest facere.dōm φ hoc verbum/debet:aliquando importat obligationē:⁊ si sic sumaſ ꝓpositio est simpl'r negāda:q: nullū qō de⁹ facit vel nō facit:deus dꝫ:vel teneſ vel est obligat⁹ facere.Aliqn̄ importat decētiā:sicut indebite fieri dī qō fit indecēter:⁊ op⁹ prauum ⁊ indecens dicitur indebitum.Et in isto sensu propositio etiam in sua proprietate neganda esset.Si tamē su
l meref improprie:vt sensus esset:φ deus nō posset aliquid facere:quod non deceret illum facere:si illud faceret:vera esset ⁊ non cōcluderet aliquid contra propositum.¶ Ad
Ad 3^m p̄ncipa. tertiam si ꝑm strictā logicam quis vellet incedere:cōcedēde essent premisse ⁊ conclusio neganda:que vtiqꝫ falsa est.nec mirum:q: sicut patet.discursus ille non seruat debitā formam:φ si ibi illa illatio sumatur vt vera:alia cōsequētia adhuc non valet:q: oppositum cōsequētis bene stat cū antecedēte.Unde si modo aliquo videſ posse probari:maxime illud fieret sumēdo oppositū ɔn̄tis cū scōa parte antecedentis.¶ Et arguēdo sic.Omne pol'e fieri pōt deus facere:sed aliquod possibile fieri nō est bonum nec iustum a deo fieri.ergo aliquid qō non est bonū ⁊ iustū a deo fieri pōt deus facere.Sed ista conclusio q̄zuis repugnet huic.Nullum qō nō est bonū ⁊ iustum a deo fieri deus pōt facere.nō tn̄ isti.de⁹ nō pōt facere aliquid qō nō est bonū ⁊ iu
m stum fieri a deo:⁊ hec erat sumpta in prima pte añtis nō p̄ma.Nec p̄ma sequiſ ex ista:sicut nec ex ista.de⁹ nō pt facē aliqd mortuum viuens.sequif.ergo nullū mortuū de⁹ pōt facere viuens.vt supra dicebaſ.Si aūt aliquis familiari⁹ velit respondere:distinguēda esset illa maior ꝑm duos sensus vt distinguit Magr̄.Nam vnus sensus pōt esse:φ de⁹ non potest facere nisi quod nunc est iustum ⁊ bonum fieri ⁊ sic est fl'a.Alius sensus est φ deus non potest facere nisi illud qō si faceret esset bonum ⁊ iustum fieri:ita φ ista nūquā possit esse vera.deus facit aliqd qō non est bonū ⁊ iustum fieri:⁊ sic est vera.Et si minor sumeret eodē mō sic.s.sed aliqd possibile fieri si illud deus faceret non esset iustū fieri.statim patet φ ipsa est falsa.Quāuis enim oē qō fit a deo fit bonū ⁊ iustum fieri:⁊ oē qō fieri pōt ⁊ non fit:sic bonū ⁊ iustū nō fieri:quodcunqꝫ tn̄ eorū que nō fiunt si fieret ab eo ita esset bonū ⁊ iustū fieri:sicut sūt ēt illa q̄ nūc fiūt.

¶ Distinctionis.xlij.xliij.⁊.xliiij. Questio. ij. n

Secundo quero vtrū deus posset dicere falsum:Et vi φ sic p̄:quia qcqd pōt creatura deo coagente deus potest ꝑ seipsum nullo alio coagēte.h pꝫ ex precedēti qōne:sed creatura coagēte deo pōt dicē falsum.ergo de⁹ ꝑ seipm nullo coagēte posset dicere falsum.
¶ Scōo falsum dici non est impol'e.ḡ deus pōt ꝑ seipm dicere falsum.añs est notū.Et ɔn̄ia ꝓbaſ:q: qcqd nō est impossibile fieri:de⁹ pōt se solo facē.vt pꝫ ex p̄cedenti qōne. r

Ad oppositū deus nō pōt facere aliqd prauū.ergo nō pōt dicere falsū.Añs est notum.ɔn̄a ꝓbaſ per illud ꝓphe.Fidelis deus in omnib⁹ verbis suis:⁊ sanctus in omnibus opibus suis.Ubi sicut dicit eum sanctum in opere:ita fidelem in verbo. Oppo^m o

Hic primo p̄missis qbusdā distōnib⁹ ponā aliqs ɔnes.2° obijciā ⁊ soluā obiectiones.

Quantū ad p̄mū sciēdū:φ/dicere/sumiſ dupl'r.Nā vno mō idē ē qō dictū ꝓferre vel formare. p^a arti
Alio mō idē ē qō ꝑ dictū aliqd sign̄are:⁊ ista distingui abinuicē.pꝫ.Nam ⁊ orō sic a dicēte ꝓferſ:φ nō significaſ:⁊ sign̄atū orōnis sic a dicēte sign̄aſ φ nō ꝓferſ:⁊ h mō rectius ⁊ magis ꝓpie sumiſ dicere.Sicut pōt hri ex intētione Aug.in libro ɔ̄ mēdaciū.circa mediū.vbi ait:φ q̄ significanſ vtiqꝫ ipsa dicūtur.Scōm h ēt dicere falsum.Uno mō idem est φ ꝓferre seu formare dictū vel enūtiationem ꝑm se falsam.Alio mō idē est:qō ꝑ enuntiationē vel dcm̄ significare falsum:accipiēdo falsum ꝑ falso,enūtiabili seu significabili:iuxta intellm̄ in p̄cedentib⁹ datū frequēter.Et distinctio pꝫ.Nā ɔtingit aliquē dicere falsum vno mō ⁊ nō alio mō sic pꝫ in locutiōe ironica:⁊ alijs ēt tropicis ⁊ figuratis:in qbus ⁊ ipe enūtiationes q̄ ꝓferūtur.ſꝫ se false sūt ⁊ tn̄ que ꝑ ea tūc significanſ sunt vera:⁊ iō ꝓpie loquēdo p
⁊ recte:nō tunc dr̄ falsa ſꝫ v̄a:sicut ꝓlixe vbi supra Aug.declarat.Un̄ ait:φ in talibus vera nō falsa dr̄:qm̄ v̄a nō falsa significanſ:⁊ paulo ante ait:φ nō est mēdaciū qn̄ ad intelligētiā v̄itatis aliud ex alio significātia referūſ.¶ Et ex hoc pꝫ:φ nullus recte ⁊ ꝓpie dicif dicere falsū:nisi intendat ꝑ suū dictū significare id qō est falsum.⁊ h ēt suffic̄.ēt si nō intēdat significare falsum.Si qō intelligaſ de dicē ꝑ mō dōm vtiqꝫ est φ deus pōt dicere falsum:qō pꝫ:q: frequēter sic dicit falsum.Un̄ gen̄.3° ait ironice de Adā cum cap.3.
peccasset.ecce Adā factus est q̄si vnus ex nobis:qō dictū ꝑm se ⁊ ꝓpriā significationē falsū fuit:⁊ ꝑ ɔn̄s falsū deus ꝓtulit ⁊ falsum dixit illo mō.Uez q: ꝑ illud nō intēdebat significare vel enūtiare Adā factū eē sicut deū:qō tn̄ illud dictū in sua ꝓpria significatōe significat:ſꝫ intēdebat significare oppositū:qō vtiqꝫ vez erat:iō nō falsum secūdo mō sed vez dixit.Sil'r chūs talia dicta metaphorica frequenter ⁊ ꝑm se falsa ꝓtulit:vt in euāgelio pꝫ q̄zuis ꝑ illa nō falsa:sed v̄a significauit.¶ Rursus 2° mō dicere falsum cōtin q
git dupl'r.vno mō.s.assertorie.alio mō nō assertorie.Assertorie qdē qs dicit falsum qn̄ ꝑ suū dcm̄ ꝑfectū ⁊ integrū significat falsum.v̄.g.si qs dicat.de⁹ nō ē.Nō assertorie āt.qn̄ ꝑ suū dictū integrū sign̄at vez:sed ꝑ ptiale ⁊ imperfectū significat falsum.v̄.g.sicut psalmista ait.Dixit insipiēs i corde suo.nō est de⁹.Ubi certū ē φ ps.nō dixit assertorie seu asseruit falsum:sed vez:q: solū hoc asseruit quod ꝑ suum integrū dictū significauit.s.φ insipiens dixit:deus non est:⁊ hoc vtiqꝫ verum fuit.Et nihilominus etiam ipse idē in parte sui dicti falsum significauit.Idem est in locutionib⁹ ɔditionalibus que sunt vere:⁊ partes sunt false:quas qui dicit vtiqꝫ falsum dicit:nō tamē falsa:ſꝫ vera asserit.Et si dō tali dicere falsum non assertorie intelligaſ:questio nō haberet dubiū.Nā cōstat φ tal'r frequenter deus dixit falsū.Unde Joā.7° ait Saluator iudeis loquens de p̄re.Si di cap.7°.
xero q: nescio eū ero sil's vobis mēdax:in quo totali di/

A cto pȝ inclusum esse hoc pn̄ale nescio eū: qḋ vtiq̄ falsuȝ ē. Multa alia exēpla in veteri & nouo testamēto possent adduci. Nō igit̄ intelligēda est qḋ de dicere falsum p̄ mōs: 1° mō: & nō q̄lcūq̄ scḋo mō sed assertoriē. ℭ Circa qḋ ēt aduertēdū ꝙ qs pōt assertoriē dupl'r dicere falsum. Uno mō precise. Alio mō intēdēs ꝙ ille cui dicit falsum assentiat ei qḋ dicit: & fm hoc duplex sensus hr̄i pōt de q̄ne. Unus. vtrū deus posset alicui dicere falsum: intēdēs ꝙ ille assentiret suo dicto. Alius vtrū absolute posset dicere falsum. Et
p' 2 fm vtrūq̄ sensum pono ꝯnē negatiuā. ℭ Est ergo p' ꝯ. ꝙ deus (in sensu dato de dicere falsum) nō pōt alicui dicē falsum intendens & volens ꝙ ille assentiret suo dicto. Hanc
p^m probo primo sic. si deus tali intentione posset alicui dicere falsum: deus posset mētiri. Hoc pȝ ex diffinitione mendacij cōmuniter concessa: qua dicitur vt ait Aug. in libro cōtra mendacium: ꝙ est significatio falsa cū voluntate fallendi.
B Qḋ alijs verbis: sed eadē snīa: loquēdo de mēdacio vocali pōt fm eūdē in libro de mendacio vocali diffiniri: ꝙ est enunciatio falsum enunciare volentis vt fallat. Et ideo vt ait. Nemo dubitat mentiri eum qui volēs falsum enunciat causa fallendi. Quapropter enunciationem falsam cū voluntate ad fallendū prolatā manifestū ē esse mēdaciū. Hec ipse. Hec oia sunt in ꝓposito: qꝛ nō est aliud aliquē fallere: q̄ȝ facere vt assentiat falso: sic enim ille fallitur & errat. Sed
cap. 6° 2^m falsitas ꝯn̄tis pȝ. tū expressa auctoritate Apostoli dicētis in ep'la ad hebre. Jmpossibile est mentiri deum. Tū auctē Augustini in libro de simbolo. sermone primo. iuxta pncipiū. vbi super illo articulo. Credo in deū pr̄em oipotentē. ait sic. Deus oipotens est: cum sit oipotens: mori non pōt: falli nō pōt: mētiri nō potest. Et qḋ ait Ap'ls seipsum negare non potest. Q̄ multa nō pōt & oipotens est: & ideo oipotens est: qꝛ ista non pōt. Nam si mori posset: oipotens non
C esset si mentiri: si falli: si fallere: si inique agere: non esset oipotens: qꝛ si hoc in ipso esset: non esset dignus ꝙ esset oi
cap. 25. potens. Hec Aug. ℭ Item. 22. de ci. dei loquēs de p̄bis negantibus resurrectiōnē esse possibileȝ ait. Cū de oipotētia dei qua tot & tanta facit mirabilia iam multa diximus: si volūt inuenire qḋ oipotens non potest: habent prorsus. Ego dicā mentiri non potest. Credamus ergo qḋ pōt: non credēdo qḋ nō potest. Nō itaq̄ credētes ꝙ mētiri possit: factuꝝ credāt eē qḋ se factuꝝ esse promisit. Ecce fȝ Aug. ꝙ deus fm omnipotentiam suā: qua facit magna mirabilia. & per cōsequens per potentiā suā absolutā nō pōt mēti
3^m ri. Tū 3° rōne: qꝛ sequit̄ ꝙ deus posset peccare seu vitiose ageret: aut praue. qḋ blasphemuȝ est dicere. Consequentia
cap. 20. pȝ: qꝛ omne mendaciuȝ peccatū est fm Aug. in enchi. & in
D libro de mēdacio in fine dicit: ꝙ quisquis esse aliquod genus mēdacij qḋ peccatū non sit putauit: deciperet seipsuȝ.
Hiber. ℭ Ad hāc rōnem video dupl'r responderi fm dicta quorūdam doctorū modernoꝝ. Et p̄ quidē negādo consequē
in. q. de tiam. ℭ Et ad probationē dicēdo ꝙ illa diffinitio menda
reuelati cij ꝙ est falsa significatio cum intentione fallendi: debet in
one i rñ telligi de intentione deordinata fallendi: qualis in deo esse
sione ad nō potest: nec ꝙ talis esse in eo possit ꝓbatur: sed solum ꝙ
tertium intentio fallendi. ℭ Scḋo posset dici: ꝙ accipiendo sic mē
Adam daciū. videlicet ꝓ falsa significatione fallēdi pcise sine plu
quoq̄ i ri. cōsequens non est falsum loquēdo de dei po° absoluta:
3. q. 5. sed deordinata tm̄: & sic intelligende dicerent oēs auctoritates Apostoli & Aug. ℭ Ad rōnem vero cū dicit̄ ꝙ deus posset tunc peccare: qꝛ omne mendaciū est peccatum: dicitur ꝙ hoc est veꝝ si fiat sine auctoritate diuina: quale nūc de facto est omne medacium: cū nulli ꝯcedat̄ posse impune mentiri. ℭ Si tamen alicui preciperet̄ vel cōcederetur auctoritate diuina mētiri: sicut dicūt eē possibile de dei potentia absoluta: illud nullatenus esset peccatuȝ. ℭ Ex quo etiam sequitur: ꝙ si deus per seipsum alicui diceret falsum cum intentione fallendi: ac per hoc mentiretur sic sumpto mendacio non peccaret. ℭ Iste responsiones non suffi-
E ciunt: non quideȝ prima: qꝛ illa glosa nullatenus consona
ꝯ illos est intentioni Apostoli neq̄ Aug. Et de Aug. quidem pȝ.
doc. vbi Nam ipse i libro de mēdacio vbi predictā asserit diffinitio
supra nem principaliter pertractat hanc questionem. Utrum liceat aliquando mentiri. Ad cuius discussioneȝ dicit pmo. videndum esse quis vere dicat̄ mentiri: seu quid sit mendacium. Et tunc ex cōmuni concessione sumit diffinitionē illā premissam exprimentem quid nominis mendacij. Et deinde statim procedit ad inquirendū quid principaliter queritur. ℭ Cōstat autem ꝙ si in diffinitiōe quid nominis mēdacij: que cōmuniter presupponitur disputationibus. poneretur vel subintelligeretur deordinata intentio fallendi: superflua & inconueniēs esset vlterior inuestigatio: qua inquireretur: vtrum licitum esse aliquando mentiri. Nā cū ȝ deordinatam intentionem constet nunq̄ȝ licitam eē: ex ipā
F sui diffinitione que presupponitur: pȝ nunq̄ȝ licere mentiri: nec de hoc questio remaneret. ℭ Idem pȝ de apostolo si attendatur intentio eius. Uolens enim ostendere fidelibus ꝙ debeant habere certam spem salutis future: dicit B deum Abrae (interposito iureiurādo) promisisse vt per duas res immobiles. s. promissionem & iuramentum in quibus impossibile est mentiri deum. fortissimuȝ solatium habeamus &c̄. Quasi sic arguat Apostolus. Si deus nō esset facturus quod iurauit: deus iurando fuisset mentitus: qḋ est impossibile. Aut ergo ap'ls accipit mētiri in ꝓposito ꝓ iurare falsum cū intētione fallendi sine pluri & hr̄ ꝓpositū. Aut cū intentione deordinata fallēdi: & tūc sua ꝓbō nulla est. Nō enim sequit̄: si de' nō est factur' qḋ iurauit: aut (qḋ tātūdē valȝ) si de' falsum iurauit. ḡ iurauit falsum cū deordinata intētione. Nā posset dici: & bene isti dicere: ꝙ posse eēt ipm̄ iurasse falsum cū ordinata itētiōe fallendi. Et cer-
G te sic male certificarent̄ fideles de promisso diuino: & multo minus q̄ȝ si solūmō cū deordinata itētiōe posset falsū iurare: qm̄ satis credēdū eēt ꝙ nō vellet deordinatā itētionē hr̄e: sicut multi iurarēt aliq̄ falsum: si recta volūtate illud possent: q tn̄ nō faciūt: qꝛ nō nisi deordinata volūtate & culpabili pnt̄. ℭ Pȝ igitur. ꝙ taȝ apostolus q̄ȝ Aug. oēm falsam significationē cū volūtate fallēdi absolute vocāt mendaciū imo qḋ plus est: & ꝯfirmat ꝓpositū Aug. vbi. s. dic eē dubiū. Utrū oē mēdaciū sit cū volūtate fallēdi: ꝓpterea qꝛ videri posset: ꝙ ois falsa sign̄atio cum voluntate falsum enunciandi (esto ꝙ nō sit cū voluntate fallendi) sit mendacium: q̄uis nulli dubiū sit: oēm falsam sign̄ationē cū volūtate fallendi eē mendaciū. Pȝ igitur ꝙ ꝯn̄a illa bona est.
ℭ 2° q̄ȝ rn̄ ēt nō valet. Nā qḋ cōcedit̄ eē impo'e deo mētiri de ordinata po° tm̄: nō aūt de absoluta repugnat exp'sse 2° ꝯ rñsionem.
intētioni Aug. in p̄allegata auctē: qḋ pȝ ex tribus. ℭ Pri P
mo: qꝛ oipotētia dei nō attēdit̄ fȝ potētiā ordinatā q̄ nunc est: qm̄ fm talē nō oia pōt: fȝ fm absolutā. Cū igitur ab oi potētia Aug. excludat posse mentiri: seqt̄ ꝙ B ēt excludat ab absoluta potētia eius. ℭ 2° qꝛ vniformiter Aug. negat 2°
deum posse mētiri: & ipȝ posse mori & falli. Et cōstat ꝙ nec D
de potentia absoluta de' potest illa. ḡ nec mētiri. ℭ 3° idē 3°
pȝ. ex rōne qua ibidē ꝓbat deū nō posse aliquod illoꝝ. ait enim. Si mori posset: si mētiri: si falli: si falle posset: non eēt oipotēs. Et ꝓbat: qꝛ si hoc inq̄t in eo eēt: nō fuisset dignus qui eēt oipotēs. Si Aug. in auctoritatib' istis loquitur de posse absoluto: habet̄ ꝓpositū. Si nō absoluto: sed de cōpossibili ordinationi diuine: qḋ ꝯi posse fȝ potētiā ordinatam: quero an de' absolute posset ordinare se mētituꝝ aliqñ: vel nō. Si nō. ḡ nec absolute pōt mētiri: qḋ ē ꝓpositū. pȝ ꝯn̄a: qꝛ lȝ nō fm hāc ordinationē de' possit qcqd absolute & simpl'r pōt: nihil tn̄ absolute pōt qn posset ordinare se illud face: & p ꝯn̄s qn possit illud fm aliquā po^m ordiatā posem ad bonū itellectū cōis dicti de po° ordinata dei. Si vo dicat̄ ꝙ absolute posset ordiare &c̄. ponat̄ ꝙ ita or-

I dinet ꝛ tūc seqꝛ ꝭm ꝓbonē Aug. ꝙ ipse nō erit oipotēs:q꜡ tūc nō erit min⁹ vex dicē:ꝙ q꜡ pōt mētiri:nō fuit dign⁹ vt eēt oipotēs:q̄ȝ nūc h vere dicatꝛ:sicut ē cuilȝ in pꝛōptu. Cū ḡ absolute sit posse deū nō eē oipotētē:seqꝛ ꝙ absolute impose est ipm posse mētiri. Qd vo ad rōnē dicitꝛ.s. ꝙ si quis auctē diuina:aut si de⁹ ipe mētiretꝛ:nō peccaret:expꝛesse est
cap. 12. ꝯ Ans. de cur de⁹ hō lib. p. vbi ait. Qd autē dī. q꜡ qd vult de⁹ iustū est:ꝛ qd nō vult nō est iustū:nō ita intelligēdū ē: vt si de⁹ velit qdlȝ incōueniēs:iustū sit:q꜡ ipse vult. Nō.n. seqꝛ:inqꝛ:si deus vult mētiri:iustū eē mētiri:sȝ poti⁹ deum illū nō eē. Nā neq̄ȝ pōt velle mētiri volūtas:nisi i q̄ corrupta ē vītas:imo q̄ deserēdo vītatē corrupta est. Cū igit dī: si de⁹ vult mētiri nō est aliud q̄ȝ si de⁹ ē talis nā q̄ velit mētiri:ꝛ idcirco non seqꝛ:iustū eē mēdaciū:nisi ita intelligatꝛ: sicut cū de duob⁹ ipolib⁹ dicim⁹. Si h est:illō est:q꜡ nec h est:nec illud est:ꝛ paulopost ꝯcludit. Itaq̄ȝ de illis tm̄ vex est dicere:si deus h vult:iustū est:q̄ deū velle nō ē incōueniens. Ex his p̄ pȝ:ꝙ illa rn̄sio falsum assumit. C 2⁹ pncipalis ꝯ ꝯfirmatꝛ ex eo qd dicit seq̄:si de⁹ vult mētiri de⁹ nō est
Confir⁹ ꝯnis.
R de⁹:seqꝛ.n. si de⁹ dicit falsum cū intētione fallendi:de⁹ vult mētiri:vt ꝓbatū est. ḡ si deus sic dicit falsū:de⁹ nō est de⁹: ꝛ p ꝯn̄s:si deus pōt sic dicere falsum:de⁹ pōt nō esse deus.
2ᵐ pn̄ˡᵉ ꝯn̄s est falsum. ḡ ꝛ an̄s. C 2⁹ pncipalr ad ꝯnē arguo sic:si deus posset alicui dicere falsum cū intētione vt ille falso dicto suo assentiret:deus posset falli vel sciēs ꝛ volens aliū directe fallere. ꝯn̄a pȝ:q꜡ vel deus nesciret se dicere falsū: sed putaret se dicere vex:ꝛ sic falleretꝛ. vel si sciret se dicere falsum:ꝛ tn̄ vellet sibi falsū dicēti aliū assentire:vellet illū fallere:ꝛ sic posset eū sciēter ꝛ volūtarie fallere:ꝯn̄a autē falsum est. pȝ p auctē p̄allegatā Augu. in q̄ negat tā posse deū falli q̄ȝ fallere:qd intelligēdū est p se ꝛ directe p accn̄s enim ꝛ indirecte frequēter de⁹ fefellit:dicēdo q̄dā ꝛ faciēdo que alij nō recte intelligētes:crediderūt falsum. ipe tn̄
Rn̄sio Adam fallere nō itēdebat. C Ad hāc dī. ꝙ de⁹ nō pōt de po⁹ ordinata fallere. De absoluta tn̄ posset cāndo in mēte alicuius falsum assensum. Si tn̄ h ipse faceret illo in quo cāretꝛ nullatenus cōpꝛestāte talē assensum:ille nō esset ex tali errore
L ꝯ rn̄sionem dānād⁹. C Sed ista solutio impꝛobatꝛ ex intētione Aug. sicut ꝛ solutio p̄cedētis rōnis. Utrū aūt ille eēt dānandus: vel nō:nihil ad ꝓpositū:cū ex ipso nō arguatꝛ deū nō posse fallere:sed ex eo qd fallere vī vitiosum:ꝛ repugnās est dignitati diue. Un̄ Aug. i allegata auctē dic̄ ꝙ si h de⁹ possȝ nō essȝ dign⁹ vt eēt oipotens. C Cōtra h ēt est eiusdē intētio lib. 4. ꝯ cresto̅ᵐ circa mediū:vbi ait:nec oino fieri pōt
3ᵐ pnci. ad p. ꝯ. vt cbr̄s det scismatico nō fidē:sed sacrilegū errorē ꝛc. C 3⁹ sic:si deus posset dicere falsum ꝛc. seqretꝛ ꝙ deus posset alicui ꝓmittere se aliqd factux:ꝙ ipse non esset facturus: ꝛ p ꝯsequens vlterius seqꝛ. ꝙ posset negare seipm. ꝯtra
cap. 2⁹ Apostolū dicētē 2⁹ ad Tim. ꝙ ipse fidelis pmanet:ꝛ negare seipsum nō pōt. Prima ꝯn̄a pȝ:q꜡ q̄ rōne posset vnū falsū sic dicē:eadē rōne ꝛ qdlȝ. ꝛ scd̄a ꝓbatꝛ p glosaȝ sup illo
M vbo allegato q̄ ait:negare seipm nō pōt. qd faceret:si dicta
Rn̄sio Adam ꝯ rn̄sionem sua nō ipleret. C Hic ēt rn̄detꝛ. ꝙ dictū Apostoli intelligēdum est de po⁹ ordinata:non etiam de absoluta. Sed hec rn̄sio refellitꝛ ex intentione Aug. vbi supra:vbi ēt allegat h dictū Apostoli:sicut ꝛ solutiones precedētiū rationū. Ista
2ᵃ ꝯ ꝯ ēt ꝓbatꝛ ex pꝛobationibus ꝯnis sequētis. C Scd̄a ꝯ est. ꝙ absolute deus nō pōt dicere falsum. Hanc ꝓbo p̄ sic. Si deus posset dicere falsum in sensu supra dato: deus posset
cap. 5⁹ non esse deus. ꝯn̄s est falsū:ꝛ ꝯn̄a ꝓbatur ex dicto Aug. qnto cōfessionū. vbi sententialiter dicit. ꝙ aptissima ꝛ longe a quolibet abijcienda erat dementia manichei:q cuȝ in libris suis plura scripserit falsa:dicebat tn̄ se esse spiritum sanctum:sicut cbr̄s ꝭm veritatē est filius dei:sicut ibi aliqͥliter dicit Aug. Et expꝛessius ꝯ eplaȝ fundamēti. Hoc aūt verū nō esset:nisi sequeretꝛ ipsum nō eē spūm sanctū ex eo ꝙ scripsit ꝛ docuit falsū. Silr ēt sequitꝛ:deus dixit vel do cuit falsum. ḡ deus nō est deus:ꝛ ꝯn̄s ēt sequitꝛ. ꝙ si pōt dicere falsum:ꝛ pōt nō esse deus. Et huic ꝯnie ēt silis est ꝯn̄a Ansel. supra posita. vȝ ꝙ si deus vellet mētiri de⁹ nō esset deus. Nec valet dicere:ꝙ ideo dictū Aug. est verū: q꜡ ille dixit falsum putans esse verū:ꝛ iō errauit. Ex quo optime cōuincebatꝛ ipm nō esse spūm sanctū:in q̄ error nō pōt esse deus:aūt q̄uis posset dicere falsum:nō tn̄ pōt putare illud esse vex. Et iō non pōt ex errore:sed voluntate ꝛ intentione tn̄ aliqua recta falsum dicere. Nō valet inquā q꜡ similiter vnus manicheorum potuisset dicere Augustinum de manicheo:ꝛ sic dictum eius nihil valeret. N

C Secūdo. Si deus posset asserere falsum sequeretꝛ ꝙ qdlibet dictū eius non euidēter verum rationabilr posset eē de falsitate suspectū. ꝛ per ꝯn̄s nulli tali incunctanter ꝛ indubitanter credere teneremus. antecedēs puto esse hereticū:q꜡ sic nulli articulo fidei aut dicto alteri nō demꝯstrato in sacra scriptura cōtento teneremur credere indubitanter econtra saluatore dn̄e. Qui nō crediderit cōdēnabitꝛ. ꝛ q non credit iam iudicatus est ꝛ innumera similia. Quātum ad hoc ēt est articulus pisien̄. 37. tal. Dicere ꝙ nihil ē credendū nisi p se notū vel ex p se notis deductū error. Consequentia vero ꝓbatꝛ p̄ auctē Aug. in li. de mēdacio. vbi ait. Quō credendū est ei qui putat aliquādo esse mentiēdū. ne forte. ꝛ tūc mentiatur cū precipit vt credamus. Un̄ eni sciri pōt vtrum ꝛ tūc habeat aliquam cām sicut ipse putat offitiosi mendacij. Et postea concludit ꝙ stultum est credere eis quos credimus aliqn̄ mentiri. C Simili mō loquitur ad Jeronymū in epl'a. Si ad scripturas inquit sanctas admissa fuerint velut offitiosa mendacia qd in eis remanebit auctꝛ̄itatis? Que tandē de scripturis illis sua ꝓferetꝛ cuius pondere:cōtētiose falsitatis obteratꝛ iꝓbitas:q. d. nulla. Ex quibus pȝ:ꝙ si quis aliquādo mentiatꝛ cetera vba ei⁹ merito sunt suspecta:nisi euidēter appareant eē vera. Nec interest impꝛoposito vtrum mētiatur:vel simplr falsum dicat q꜡ silr dubitāndū erit ne ꝛ in alijs dicat falsū. C Nec vȝ si dicatur ꝙ Aug. loquitur de eo qui aliquando de scō mentitur deus aūt nunq̄ȝ mentitur aut mentitus est vel falsum asseruit non vȝ inq̄ȝ:q꜡ si potest falsum asserere ponatur ꝙ vnum vel multa asserat:ꝛ ꝙ nobis postea constet illa esse falsa. ꝛ tunc cetera prius ab eo dicta vel que dicentꝛ erunt suspecta. C Secundo. pꝛobatur ratione predicta cōsequentia. Quia si alicui dicto dei non nobis noto teneremur credere indubitanter. Aut ideo q꜡ dictuȝ dei. Aut q꜡ constat nobis ꝙ deus vult nos illud credere. Aut q꜡ credimus ꝙ ipse velit nos illud credere. Non occurrit mihi alia causa propter quam dici possit nos teneri. Sed pmū non potest dici si deus possit dicere falsum:q꜡ deus nō pōt dicere falsum ꝛ velle vt credamus illud esse verum:vt pꝛobatum est in precedēti conclusione. Si aūt credere teneremur dictū dei q꜡ ab eo dictū eadem ratione qdlibet ei⁹ dictum teneremur credere ꝛ per ꝯn̄s dictū falsum si diceret ex quo vltra sequitꝛ ꝙ teneremur credere illud qd ipse nō vellet nos credere. qd est falsum. Nec 2ᵐ. q꜡ si deus pōt dicere falsum:nō pōt constare nobis ꝙ ipse velit alicui dicto suo nos credere. q꜡ sic pōt dicere falsum dicendo se velle nos credere suo dicto. sicut potest aliquod aliud falsum:ꝛ hoc in vtute simili tangit Aug. in auctoritate allegata. Si vero dicatur 3ᵐ. ꝙ ideo videlȝ teneamur:q꜡ credimus ipm velle nos suis dictis credere. Quero vtrum ad hanc initialem credulitatem teneamur vel non. Si non igitur licite possumus non sic credere ꝛ per consequens dei dictis non credere. Si vero tenemur ad istam credulitatem cuȝ nos nō teneamur credē ꝙ ipe velit nos credē cuilȝ suo dcō supposito ꝙ possit dr̄e fl̄m:alias tenemur credē deū posse mentiri:reuertitꝛ qd quibus dictis ipsum nos velle credere:teneamur credere sicut prius:ꝛ nō poterit determinate. C 2⁹ sic. si de⁹ pt dicē falsū:qlibet fidelis pōt licite credere 2ᵐ

O P Q

A seu existimare deuз posse dicere fl̃m. B pз: q̄ sicut fides catholica nulli v̄itati aduersat̃: sic nulli p̄hibet assentiri p̄batur ēt quo ad hoiem: q̄ certū ē q̄ illi q̄ opinant̃ deū posse dicere falsum: dicerent se hoc licite posse opinari: ⁊ eadem rōne h̃ent p̄cedē: q̄ q̄lз alius fidelis h̄ idē licite posset. Si aūt q̄libet fidelis pōt licite credē vel opinari, deū posse dicere fl̃m. seq̃t q̄ q̄dlibet dcm̄ diuinū nō exp̄ssū: nec p se notū: vel ex notis sibi manifestuз q̄lз fidelis rōnabil'r ⁊ licite posset h̃re suspectū. ⁊ de quolз h̄ȝ dubitare: ⁊ p̄ p̄ñs de q̄lз vel multis articulis fidei ⁊ p̄tētis in sacra scriptura. Sз h̄ est falsum: ⁊ p̄ Aug. dicētē 8° de tri. q̄ in his q̄ p̄tinēt ad fidē catholicā: nō lз dicē forte: q̄d dubietatē ip̄ortat: vñ ait: salua fide licet dicē forte v̄go Maria talē faciē habuit: forte nō talē. Forte aūt de v̄gine nat⁹ est chr̄s nemo salua fide chr̄iana dixerit. Uñ in lib. de fi. ad Pe. p totū firmissime in q̄t tene ⁊ nullaten⁹ dubites ⁊c. Sз p̄ñtiā p̄bo p̄ ex dcō eiusdē in lib. de mēdacio: q̄ p̄ eos q̄ dicebāt aliq̄ñ eē mētiēduз ait: q̄ h̃з h̄ ois auc̃tas doctrie itercipit̃ ⁊ perit. Q̄uo. n. credendū inq̄t est ei q̄ putat aliq̄ñ eē mētiēdū: ne forte ⁊ tunc mētiat̃: cū p̄cipit vt credam⁹. Uñ. n. sciri pōt: v̄tz ⁊ tc̄ hēat aliquā cām: sicut ipse putat officiosi mēdacij. Et postea cōcludit q̄ stultū est credē eis q̄s credim⁹ aliq̄ñ mētiri. Idez aūt iudiciū q̄ītū ad h̄ ē de eo q̄ pōt dicē falsū sicut pз. Nec valet si dicat̃: q̄ Aug. loq̃t de eo q̄ de facto aliq̄ñ mētit⁹ ē vel actu mētit̃: nō aūt de eo q̄ pōt mētiri: vel falsum dicere: nūq̄ȝ tñ dixit q̄lis est deus: q̄ si de⁹ pōt dicē falsū ponat̃ iā eē: q̄ vnū imo multa dicat q̄ nobis tūc vel postea p̄stēt esse falsa: ⁊ tūc seq̃t. q̄ oia ei⁹ alia dicta nō euidēter v̄a merito sint de falsitate suspecta: ⁊ p̄cedit arg^m. ℭ 2° p̄bat̃ p̄ña rōe: q̄ si de aliquo dicto dei nō euidēn aliquo modo p̄missorū nō liceret dubitare: aut h̄ eēt p̄cise: q̄ a deo dcm̄ est: aut

C q̄ nō solū dictū ē: sed q̄ vltra h̄ dcm̄ est a deo illud eē verū vel credēdū: aut ēt p̄ceptū vt credat̃ indubitāter. Neutruз pōt dici: q̄ stāte hypothesi q̄ deus possit dicē fl̃m: de⁹ poterit dicere dicta p̄dictoria: ⁊ cū h̄ dicē q̄dlз illorū eē verū: ⁊ iubē v̄trūq̄ȝ illorū idubitāter credi. Nā q̄ rōe posset vnū fl̃m dicere: ⁊ q̄dlз aliud posset: ⁊ sic in casu homo teneret̃ indubitanter assentire duob⁹ p̄dictorijs scitis eē p̄dictorijs: ac p h̄ teneret̃ ad impo^le: q̄d nō videt̃ eē cōcedendum.

ℭ Forsitan dicet̃ q̄ ideo q̄s articulos fidei ⁊ alia dicta scriptura tenet̃ credere indubitanter q̄ ecclesia illos credit ⁊ credi iubet. Sed hoc nihil est stante hypothesi: q̄ si deus pōt dicere falsum ⁊ iubere credi q̄ ipse credi nō vult: mirū valde erit si ecclesia que est p̄gregatio creaturarū non poterit ēt falsum dicere ⁊ iubere credēdū q̄ ipsa credi non volet. ⁊ tunc ita arguet̃ de ecclesia sic̄ est arg^m de deo. Et ideo dicere q̄ deus possit falsum dicere in sensu. s. posito manifeste iterimit omnē auctoritatē dei ⁊ ecclesie. ℭ Cōfirmat̃. q̄ si de⁹ pōt dicere fl̃m: potuit ēt p p̄phetas ⁊ ap̄los ⁊ maiores ecclesie: ⁊ adhuc potest p maiores ecclesie: ad quos spectat determinare que spectant ad fidem: dicere falsum.

D ⁊ per consequens licitum poterit esse cuilibet dubitare de omni determinatione ecclesie: ⁊ dicto scripture: imo certe satis verisimiliter consequēs est. q̄ quilibet sciēs aliquod eiusmodi eē falsum: de ceteris dubitabit. Unde Augu. ad Hieroñ. in ep̄la. Si ad sacras scripturas inq̄t admissa fuerint velut officiosa mendacia: q̄d in eis remanebit auc̄tis? Que tādem de scripturis illis s̄nia p̄feret̃: cui⁹ pōdere p̄tētiose falsitatis obterat̃ ip̄robitas ⁊ quasi diceret nulla. Et eodē mō si inter dei dicta: vel eccl̄ie aliq̄ falsa admissa fuerint: nihil penitus remanebit auctoritatis. Et certe quādo nulla alia rō moueret: hec sola deberet quēlibet fidelē mouere ad tenendū deū nō posse fl̃m asserē. ℭ 3° si de⁹ posset dicere fl̃m: ⁊ falsum iurare: ⁊ falsum p̄mittere: ⁊ p p̄ñs etiam posset periurare: ⁊ fallere: ⁊ seipsuз negare: que oia sunt plena blasphemie: ⁊ cōtra scripturā sacrā: vt pз in precedenti q̄ne ⁊ p̄ñtia est satis euidēs ex dictis: quare ⁊c.

Nunc scdo obijciēdum ē p̄ dicta. Et p̄ pōt argui deum posse dicē fl̃m. Nā de scō vī falsa dixisse p p̄phetas suos: sicut pз in Jona. cum p̄cepit Jone vt predicaret in niniue. Adhuc. 40. dies ⁊ niniue subuertet̃: sicut autem p̄cepit p̄phete h̄ dicere: ita ip̄e per seip̄m dixisse potuisset. ⁊ tamen illud fuit falsum: q̄ illis penitentiā agentibus misertus est super malitia: quam locutus fuerat vt faceret: ⁊ non fecit: vt ibi scribitur. Idē pз de Isaia qui ex ore dei dixit Ezechie. Dispone domui tue: q̄ morieris tu: ⁊ ñ viues: ⁊ tamē ad fletuз Ezechie additi sunt sibi anni. 15. vite. Ex quo videtur q̄ illud dictum dei ad prophetaз vel per prophetam ad Ezechiam: fuit falsum. ℭ Scdo arguit q̄dam doctor supra memoratus: q̄ non solū deus posset dicē falsum: sed etiam alium p se directe fallere ⁊ decipere. Quia omnem rem quā deus pōt facere mediāte causa scda: pōt imediate per seipsum. hoc pз per articulū oipotentie ⁊ cōmunē cōcessionem theologorū: sed dictum falsum atq̄ȝ error ⁊ deceptio: sunt q̄daз res: quas pōt deus mediante cā secunda causare. ergo hoc pōt p seip̄m: sз cāre errorē ē decipere. g̃ ⁊c. minor pз. Nā de facto de⁹ frequenter legit̃ h̄ fecisse: sicut pз de filijs israel q̄ iubēte dño petierūt ab egyptijs vasa argētea: q̄si reddituri: cū tñ reddituri nō eēnt: in q̄ ⁊ fl̃m dicebāt ⁊ egyptios decipiebāt. ℭ Itē. 3. regū. legitur dixisse dñm. Quis decipiet achab ⁊ egressus spūs ait ego decipiā ⁊ seq̃t ingrediar ⁊ ero spūs mēdax i ore oium p̄phetarū ei⁹. Et dñs dixit decipies ⁊ p̄ualebis. Egredere ⁊ fac ita. Ubi pз: q̄ dñs p̄cepit deceptionē illā ⁊ mēdaciū ⁊ illo spū mediāte ⁊ p̄pheria fecit. ℭ Ad h̄ ēt possēt adduci multi passus scripture in q̄b⁹ legit̃ tā i p̄lijs q̄ȝ i alijs docuisse ⁊ iussisse fieri q̄dam ad deceptionē inimicoruз. Hoc insup cōfirmat̃ auc̃te Aug. 83. q. vbi ait. q̄ sicut summa ⁊ proprie diuina virtus est neminē decipere: sic vltimū vitiū est quēlibet decipē: ⁊ inter hec dicit esse gradus. Et final'r p̄cludit. q̄ multo purgatior est: sūme q̄ȝ illi v̄tuti p̄pinquior: q̄ q̄uīs velit hostē decipere: nō eū tñ decipit: nisi auc̄te diuina. Et postea dicit. q̄ eos q̄ digni sūt decipi de⁹ nō p seip̄з decipit: sз neq̄ȝ p angelū: cui nō conuenit p̄sona fallacie: sed aut per talē hoiem q̄ nōdū h̄ȝ cupiditatibus se exuit: aut p talē angelū q̄ p sue volūtatis p̄uersitate: vl' ad vindictā: peccatorū vl' ad exercitationē purgationē q̄ȝ eorū q̄ h̃з deū renascuntur in infimis nature gradibus ordinatus est. Legim⁹ enim deceptum regem falso vaticinio pseudo p̄phetarū: ⁊ ita legimus: vt neq̄ȝ sine diuino iudicio factuз esse inueniamus. ℭ Itē infra de deceptiōe egyptiorū facit mētionē di. Quapp̄ cū egyptij deceptione digni essent: ⁊ pp̄l's israel p illa etate gn̄is hūani in tali adhuc gradu moruз p̄stitutus eēt: vt nō indigne hostē deciperet: factū est vt iuberet de⁹: vl' poti⁹ p illorū cupiditate p̄mitteret: vt vasa aurea ⁊ argentea: q̄b⁹ adhuc terreni regni appetitores inhiabant: ⁊ peterent ab egyptijs nō reddituri: ⁊ acciperent q̄si illō reddituri. Et i fine p̄cludit. Nō ergo mirū si hostē deceptiōe dignū iussi sunt decipē: q̄ erant adhuc digni hostē decipē. Nō. n. iā erāt idonei vel q̄b⁹ diceret̃: diligite inimicos vestros: sз tales erāt: q̄b⁹ tñ dicere oportebat: diliges p̄ximū tuū ⁊ oderis inimicū tuū. Ex his pз: q̄ de⁹ aliq̄ñ mediātib⁹ his q̄b⁹ p̄gruit tale mysteriū: decepit q̄ deceptione sunt digni. Unde p̄ dicit. q̄ ille est v̄tuti diuine p̄pinquior: q̄ non decipit: nisi auc̄te diuina. Ex quo sequit̃ q̄ aliquis decipit aliquādo auc̄te diuina. Itē de achab dicit: q̄ nō fuit sine iudicio diuino deceptus: ⁊ de filijs israel q̄ egyptios decipere iussi sunt. ℭ Tertio pōt argui. q̄ deus ⁊ falsum dicē ⁊ mētiri ⁊ fallere pōt sic. po^le ē deū dixisse fl̃m ⁊ fefellisse ⁊ mentitū fuisse. g̃ po^le ē deū falsuз dicē ⁊ fallere ⁊ mentiri: p̄ñtia est nota: q̄ oē q̄d est verū de p̄terito: aliq̄ñ fuit verū de p̄senti: vt pз ex p̄ ethi. ⁊ p p̄ñs oē q̄d po^le est esse verū de p̄terito possibile fuit esse verum de presenti. Si autem fuit po^le de presenti deū dicē falsuз ⁊c. ita possibile est ⁊ nunc. Sed

Marginal notes: cap. 4°. (beside "est falsum: ⁊ p̄ Aug."); B (beside "chr̄iana dixerit"); E 1° arti. cap. 3°. (beside Jona); cap. 38. (beside Ezechie); 2^m hibnic⁹ F (beside "Scdo arguit"); cap. vl. (beside "3. regū"); G q. 53. (beside "Aug. 83. q."); H (beside "iussi sunt decipē"); 3^m (beside "Tertio pōt argui" and "nulla alia rō moueret").

I añs ꝓbat᷑. Ná possibile ẽ: ꝙ deus alicui reuelet aliquod fu
turum cõtingens ⁊ velit illum assentire reuelato: quinimo
causet in eo assensum vel iudiciũ: quo ille iudicet sic esse fu
turum: sicut reuelatum est sibi: quo facto: ⁊ iam in p̃teritũ
lapso: necessarium est deum dixisse sibi illud futurum: ⁊ vo
luisse eum assentire: nec non ⁊ causasse in illo h' assensum.
℄ Itẽ istis obstantibus. cũ deus ꝑ nullã reuelationẽ quã
tũcũq; absolutã: ⁊ sine cõditione de aliquo futuro fiẽdo fa
ctã necessitet᷑ ad faciẽdũ illud futuꝝ: pol'e est illð nõ fore: ⁊
ꝑ ꝯñs hac exñte necẽia: de' dixit h. v̇. g. a. fore ⁊ voluit illũ
sic credere futuꝝ: ⁊ in ip̄o cãuit assensũ h': ⁊ ille sic credi
dit: h ẽ pol's: ⁊ per ꝯñs h' ꝯpol's, a. nõ erit. Nũc aũt seq̃t;
deus dixit alicui. v̇, g. Petro a. fore: ⁊ voluit Petrũ crede
re a. fore. ac in ip̄o cãuit h' fidẽ vel assensum: ⁊ Petrus sic
credidit: ⁊ a. nõ erit. g̃ Petro dixit de' falsum: ⁊ illi mẽtit'
est: ac eũ fefellit. Et añs est pol'e: q2 oẽs ei' ptes sũt pol'es ⁊
cõpol'es: vt declaratũ ẽ. g̃ ⁊ ꝯñs ẽ pol'e: ⁊ ꝑ ꝯñs pol'e ẽ deũ
Ad p^m dixisse falsum ⁊c̃. qð fuit añs p̃me ꝯñtie. ℄ Ad p̃mũ. nego
K deũ s̃m dixisse ꝑ ꝓphetas accipiẽdo dicere in sensu supra
posito. ℄ Ad p̃mã ꝓbationẽ de Jona, dico ꝙ vel ipsa fuit
cõminatoria vel cõditionalis; lz ꝯditione nõ exp̃ssa. lz tñ a
deo subintellecta. vz si niniuite nõ peniterẽt: sicut q̃dã glose
cap, 4. dicũt: ⁊ textus seq̃ẽs innuit quo ait Jonas, Nũqd non h
est v̇bũ meũ cũ adhuc essem in terra mea: propter h opta
ui vt fugerẽ in tharsis. Scio. n. q2 tu dñs clemẽs ⁊c̃. q̃si di,
sciebã ꝙ si peniterẽt ignoscẽs: ⁊ ꝑ ꝯñs poti' cõminabat᷑ si
non peniterent: q̃z excidiũ absolute predicens: ⁊ tũc pz ꝙ
de' nõ dixit f̃lm. Uel fuit absolute ꝓnuntiatiua. Et adbuc
dico ꝙ de' nõ dixit falsum: q2 nõ ꝑ illa v̇ba falsum: lz verũ
sign̄auit. s. futurã subuersionẽ moꝝ maloꝝ in ipsis niniui
tis q̃ vtiq; secuta fuit. ℄ Et hec solo h̃etur ex glosa expres
cap. 25. se ibidem: ⁊ sumpta est ab Aug. 21. de ci. dei. qui ait. Nini
ue subuersa ẽ: q̃ mala erat ⁊ bona edificata: q̃ nõ erat. Sta
tib' menib' ⁊ domib' euersa est ciuitas in ꝑditis morib',
L Et q̃uis ꝓpheta fuerit ꝯtristat': q2 nõ sit factuz qð hoies
illi timuerũt Jona ꝓphetãte futuꝝ: factũ ẽ tñ qð fuerat d̃o
p̄cipiẽte ꝑdictũ. Et eandẽ s̃niam ponit Aug. s̃. illð ps. 50.
In certa ⁊ occulta sapie tue manifestasti mihi. ℄ Ad illð
de Ezechia vno mõ põt dici: ꝙ ẽt fuit cõminatio: sic ẽt vna
glosa dicit ibi. ⁊ si sic. pz: ꝙ de' nõ falsum dixit. Alio mõ ꝙ
fuit absoluta ꝓnuntiatio ⁊ ad intellectũ loquentis v̇ba: q̃m
deus ꝑ illa v̇ba nõ intẽdebat sign̄are ꝙ illo tp̄e Ezechias
moreretur: sed ꝙ illo tp̄e mori merebat᷑: qð vtiq; veꝝ erat.
cap. p Et h est qð dicit Grego. 12. moralis. Per ꝓphetã inq̃t de'
dicit quo tp̄e ip̄e mori merebat᷑: ꝑ largitatẽ v̇o mĩe illo eũ
tp̄e ad mortẽ distulit quo añ secl'a ip̄e p̄sciuit. Nec ꝓpheta
ergo fallax: q2 tp̄s mortis inotuit q̃ vir ille mori merebat᷑:
nec dñica statuta ꝯuulsa sunt: q2 vt ex largitate dei anni vi
te crescerent: h quoq; ante secula p̄fixũ fuit. ℄ Uñ s̃m hoc
sensus illius ꝓphetie. morieris ⁊ nõ viues. ẽ. i. mori ⁊ nõ
viuere mereris: pz g̃ ꝙ ꝑ neutrũ deus falsũ dixit: q2 ꝑ neu
Ad 2^m. trũ falsum: lz veꝝ sign̄auit. ℄ Ad 2^m dico p̄: qð ex for' non
ꝯcludit᷑ nisi ꝙ errorẽ de' põt ꝑ seip̄m cãre: lz ex h nõ seq̃t᷑
M ꝙ põt fallere vel decipe: ⁊ h ideo: q2 ẽt nõ seq̃t᷑ ꝙ deus pos
set cãre errorẽ. Sicut nõ seq̃t᷑ meritũ põt de' ꝑ seip̄m facẽ:
g̃ põt ꝑ seip̄m mereri. Nec ẽt seq̃t᷑ igit᷑ põt ꝑ seip̄z facẽ me
ritũ. Et intelligo ꝑ seip̄m. i. se solo: sic itelligit᷑ i ꝓposito. Et
est eadẽ rõ vtrobiq;: q̃m sic illa res q̃ ẽ vel pt eẽ. meritũ: pt
ẽt eẽ nõ meritũ: q2 illa sic fc̃a nõ eẽt meritũ. Sic illa res q̃ ẽ
vl' põt eẽ error: põt eẽ ñ error: ⁊ ẽt nõ iudiciũ: ⁊ iõ ñ seq̃t᷑: ꝙ
si illam faceret ꝙ faceret errorẽ. ℄ 2° q2 difficultas quam
intẽdit doctor: posset in alia for' poni. s. arguẽdo sic. Deus
põt mediãtibus causis sc̃dis cãre deceptionẽ. g̃ potest per
seip̄m: q̃ ꝯñã accepto añte ꝓprie ⁊ stricte: vt. s. tũc de' dica
tur agẽ mediãte alio: q̃ñ nõ solũ alio agẽte ip̄e agit: vl' coa
git. lz q̃ñ ipse in tali actõe p̄ncipal'r: aliud v̇o instr̃al'r agit:
ad quẽ sensum ẽt ꝓbõnes adducte vident᷑ tẽdere: videret᷑

satis apparens: iõ nego assũptũ. ℄ Et ad p̃^m ꝓbõnẽ d̃ egy N
ptijs. dico ꝙ si textus attẽdat᷑ diligẽter nõ h̃r ꝙ deus dire
cte decipet mediãtib' israelitis egyptios: nec decipere vo
luerit: nec ꝙ aliqd iusserit ad quod ꝑ se ⁊ directe deceptio
seq̃ debeat. Sic eni scribit᷑ in Exo. dixisse dñm Moysi. Di cap. 11.
ces oĩ plebi: vt postulet vir ab amico suo ⁊ mulier a vicina
sua: vasa aurea ⁊ argentea: dabit aũt dñs grãm ppl'o suo
corã egyptijs. Cõstat aũt ꝙ deus istud potuit p̄cipe: ⁊ po
pulus exeq̃ sine oĩ simulatione mutui ⁊ cuiuscũq; fictionẽ
mẽdacij: ⁊ de' absolute ipsis petẽtib' potuit facere: vt egy
ptij postulata p̄berẽt. Si aũt populus simulauit aut exp̃s
sit se mutuo: ⁊ q̃si redditurus petere: ⁊ egyptij decepti se re
cepturos p̄stita putauerũt: h deus ꝑmisit: nõ iussit. ℄ Ad
illud ẽt de achab: dico ꝙ deus illã deceptionẽ nõ iperauit
sed ꝑmisit: ⁊ illð v̇bũ egredẽ ⁊ fac. nõ fuit ad intẽtionẽ dei
iperatiuũ: lz p̄nũtiatiuũ tm̃mõ: sicut illud Joã. 2°. Soluite cap. 2°
tẽplũ h. Et aliud eiusdẽ: cuz ait iude. Qð facis fac citius: cap. 13.
Utrobiq;. n. s̃m glosas ⁊ sanctos nõ imperatiue: sed p̄nun
tiue locut' ẽ. ℄ Uñ i ꝓposito sensus ẽ egredẽ ⁊ fac. i. egre
dieris ⁊ facies: sicut añ dixerat decipies ⁊ p̄ualebis. Non O
mediocriter aũt miror hũc doctũ viꝝ ad ꝓbationẽ sui di
cti illas Aug. auc̃tes afferre. Tũ q2 Aug. ibi manifeste de
testat᷑ qð iste ꝓbare intẽdit, vñ ait. Nõ itaq; de' deceptor
e st: qð credere nefariũ ⁊ impiũ q̃s non intelligat? Constat
aũt ꝙ si deus posset per se decipere vt iste vult: nefariũ nõ
eẽt: neq; ipiũ credẽ ꝙ h aliq̃ñ faceret. Si. n. poneret᷑ in eẽ:
tũc licitũ eẽt credere ꝙ deciper. Supra ẽt dixit ꝙ summa
⁊ ꝓprie diuina v̇tus est neminẽ decipe. g̃ si aliq̃ñ deus quẽ
q̃z deciperet: nõ sũmã ⁊ p̃riã v̇tutẽ s̃uaret: qð credere esse
pol'e: impiũ est oĩo ⁊ nefariũ. Tũ q2 Aug. ibidez exponit
se ⁊ textũ cũ ait: factũ est vt iuberet deus vel potius ꝓ illo
rum cupiditate ꝑmitteret vt peterent nõ redditúri: ⁊ acci P
perent q̃si redditũri. Ex quo pz: ꝙ simulationem istoꝝ nõ
iussit: sed ꝑmisit. Et ex hoc cetera que iducta sunt in arguẽ
do pz eẽ intelligẽda s̃m ꝑmissionẽ: nõ s̃m imperiũ. Qð ẽt
ꝯfirmat qð vltimo allegatũ est ex eo. Nã cõstat ꝙ nũquã
est iussum a deo: vt odirẽt inimicos: sed solũ nõ fuit exp̃sse
ꝓhibitũ. ℄ Ad id quoq; qð annectit᷑. s. ꝙ multotiens legi
tur deũ ⁊ v̇bis ⁊ factis docuisse decipere inimicos: dðz ꝙ
si talia ad ea ad que sign̄anda vel dicta vel facta referant᷑:
sicut referẽde sunt oẽs actiones ⁊ locutiones figurate ⁊ ꝓ
phetice: vt dicit Aug. in lib. ꝯ mẽdaciũ: vt non s̃m sonum cap. 5.
verborum ⁊ p̃mã (quã cõiter nõ recte intelligẽtes capiũt)
sign̄ationẽ intelligãtur: nõ inuenit᷑ in talibus deceptio vel
mẽdaciũ: lz v̇itatis mysteriũ. Et iõ dicit ibi Aug. ꝙ i figu cap. 6.
ris qð velut mẽdaciũ di: bene intellectũ veꝝ inuenit᷑. Uñ
paulo ante dicit. ꝙ illud qð Jacob fecit matre auctore: vt
patrem fallere videret᷑: si diligẽter ⁊ fideliter attendat᷑ non
est mẽdaciũ: sed mysteriũ: ⁊ idẽ dicit de ceteris actionibus
⁊ locutiõibus ⁊ ꝓphetijs: ⁊ subdit ꝓbationẽ dicens: ꝙ in
his vera non falsa dicũtur: q̃m vera nõ falsa significantur
seu verbo seu facto. Que significant᷑ enim vtiq; ipsa dicũ
tur putant᷑ aũt mẽdacia: q̃m nõ ea que vera significant᷑ di
cta intelligũtur: sed ea que falsa sunt dicta esse creduntur.
Et statim hoc diffuse declarat de Jacob qui nec in verbo Q
nec in fc̃tõ mentitus fuit: q̃ per vtrũq;. s. tã factũ q̃z verbuz
non falsum: sed veꝝ significauit: qð cui cure est intelligere
legat eũ ibidẽ. Si aũt ita est de dictis ⁊ factis ꝓphetarum
que non legunt᷑ per eos deo iubente dicta vel facta: multo
magis h tenendũ est in his que deus dici vel fieri legitur
precepisse vel docuisse alicui: vt alium directe falleret esti
memus: q̃uis aliqua fecerit ⁊ iusserit: ex quibus aliquos cap. 8.
falli permisit. Unde August. in glosa Josue. vbi legitur ꝙ
deus precepit Josue ponere insidias contra vrbẽ hay. ait.
Querendũ est vtruz oĩs voluntas fallendi pro mendacio
sit putanda: ⁊ si ita est. vtrum posset esse iustum mendaciũ
quo ille fallitur qui est dignus falli. Et si nec hoc quidem

A iustum reperitur: restat vt fm aliquaз significationē B qđ de insidijs dictū ē ad veritatē referat. ¶ Ad 3m nego añs: ppea: q2 q̄uis q̄l3 ps de ineē sit poss̄s: nō tñ oēs sūt oppo/sibiles: 7 cū pbat: q2 illa ps de pterito est nēcia negādū ē. Uñ si teneat q res pterita pt p diuinā potētiā nō fuisse: di ceret posse eē vt de⁹ nūq̄ illud dcm̄ vel illū assensum cāue rit: 7 p oñs nō dixit. a. fore. 7 ille ali⁹ ēt nō credidit. ¶ Si B xo nō teneat: sicut aliq antiqui doctores dixerūt q posse ē illud dcm̄ nō fuisse significatiuū: aut nō illi⁹ signiant qđ ē. a. fo re: 7 sīr assensum alterius nō fuisse assensum seu iudicium de a. fore. Sicut ēt dōm esset q iudicium quo iudico Pe trū sedētē sedere: si cōseruaret i me a deo postq̄ Petr⁹ sur/ rexit: non eēt iudiciū quo iudicarē Petrū sedē. Uel adhuc aliter dici pōt. Naз vt. s. dcm̄ est. ad B q aliqs dicat aliqd pprie loquēdo reqrit intētio significandi illud p suū dcm̄. Lū g de⁹ qđ voluit possit nō voluisse: alias nullus pdestinat⁹ posset nō fuisse pdestinat⁹: 7 cui⁹ oppm̄ cōiter tenet fm sen/ sum diuū: posse ē deū nūq̄ voluisse signare p suū dcm̄. a. fo re: 7 p oñs nūq̄ dixisse a. fore. Si xo nulla pdictaz viarū placeat inueniat alia melior. Et si inuenire qs nō possit: po tius iudico ofitēdū eē ignorātiā q̄ pcipitādū se in taз hor rēdā aurib⁹ fideliū suiam: q̄lis est si dicat deū posse mētiri aut dicere falsum aut decipere: cū omnis scriptura catho/ lica canonis 7 sanctoz clamet oppositū. ¶ Ad pm argm pn cipale cū di: qcqd pōt creatura deo coagēte 7c. supplēda ē ppō determinando illud xbū/pōt/p aliquē infinitū: 7 fm aliū 7 aliū q pōt addi est negāda vel ocedēda. Nā ostat si dicat: qcqd pōt pati creatura vel recipe de⁹ pōt p seipsum nullo alio coagēte pati vł recipe: ppō eēt falsa. Et sic d plu rib⁹ alijs. Nūc g in pposito vr addu: ogruēter posse hic ifi nitiuus facere: vt dicat qcqd pōt creatura deo coagēte fa/ cere: de⁹ p se nullo coagēte pōt facere: 7 istā iuxta pmissa i pcedēti q̄ne ocedo: 7 si debito discursu debeat minor su/ mi sub: oз assumere. Sз falsuз creatura pōt 7c. 7 inferri o g falsum pōt de⁹ p se facere: quā cōcedo: nec est o. Uel pōt addi iste ifinitiuus dicere: vt dicat qcqd creatura deo coa gēte pōt dicere 7c. 7 si dicere sumat p dictū pferre vel for/ mare: ēt oñē q̄ seqtur ocedo. Sз si dicere sumat 2° mō. s. p signare. nego maiorē. Nā sicut creatura deo coagente pōt odire deū 7 peccare: q̄uis nō deo auctore: pз de diabolo: 7 tñ deus nō pōt p se deū odire nec peccare. Sic in ppo/ to dico q creatura deo coagēte pōt signare 7 asserere fal/ suз: 7 tñ de⁹ nō p se pōt B: sicut nec pōt velle signare falsuз. ¶ Et nota q aliud est dictu creatura deo coagēte aliquid velle vel facere: 7 aliud deo auctore: sicut in 2° declarabi/ tur. ¶ Ad 2m nego oñam. Ad pbationē: q2 falsum dici ē qđdā cōplexuз 7 talia fieri: vt dcm̄ est in pri°: ē ipsa fieri a nō pbat p illā assumptā ex pcedēti q̄ne: q2 ibi de entitati bus possib⁹ dcm̄ est: q q̄l3 de⁹ se solo potest facē. Nō autē dcm̄ est q qđl3 enūtiabile posse de⁹ se solo posset facē eē ve rū. Sз vtiq̄ q qđl3 de⁹ pōt facē eē vez: 7 B accipiēdo facē cōiter vt dcm̄ est ibi: nūc aūt nūc seqt. de⁹ pōt facē vez eē: qđ fim di. g pōt de⁹ facē fim. Sicut nō seqt. deus pōt face/ re vez eē aliquē odire deum vel alias peccare. g deus pōt odire deū vel peccare. Nā oñs est falsum 7 añs vez. Naз deus finit multos peccare 7 odire: 7 p oñs finit eē verū q multi peccāt 7 odiūt deū: cū tñ posset pbibere 7 inbibere 7 ipedire ne peccarēt vel odirēt: ac per boc iuxta intellm ibi cōcessum finit talia esse vera 7c.

Marginalia (left): Ad 3m — Sirar. nouariē ās i sua s̄. i tra. de log. proph. ca. 7. — B — Ad pm pn. i. pn ci. q. — C — Ad 2m — D

¶ Distinctionis. xlij. xliij. 7. xliiij. Questio. iij.

Tertio q̄ro vtrū seqēdo pcise nāle rōnē sit ponēdū: deū eē ifi° po° seu vtut itēsiue. ¶ Et vr q nō: q2 illō nō est ponēduз se quēdo rōnē nālez: qđ pbi maxime rerū verita tes rōne inuestigātes negauerūt: sed deū esse bз infinite virtutis intensiue pbi negauerunt: sicut patebit statim de eorū pncipe. s. Aristotele. ergo 7c.

Marginalia: pm

Ad oppositū sic: seqēdo nāle rōnē ponēdū est aliqd eē in rez nā: q mai⁹ nō pōt cogitari. g seqēdo rōnē nāle: ponēdū est aliqd vtutis infi nite itēsiue: 7 vltra. g deū eē vtutis infinite. oñie patēt: q2 si ē aliqd q mai⁹ cogitari nō pōt: ipm ē infinite vtutis: cum q̄l3 nō ifinite vtutis maius cogitari possit. ¶ Ulteri⁹ pз: q si est aliqd q mai⁹ cogitari nō pōt: illud est de⁹: 7 p oñs: si aliqd est bz: de⁹ est infinite vtutis. Añs aūt pbat rōne ve nerabilis Ans. in p sol. sic. aliqd q maius cogitari nō pōt est in intellu: 7 nō solū in intellu. g est in re. oña pз: 7 añs q ad pm ptē pbat ipe: q2 audiēs B qđ ego dico aliqd q mai⁹ cogitari nō pōt. intelligit qđ audit: 7 qđ itelligit in intellu eius est: ēt si nō intelligat illud eē. ¶ P. Jnqt. si quo maius cogitari nō pōt: nō intelligit: vel cogitat. nec est in intellu vel cogitatiōe: pfecto de⁹ aut nō ē q mai⁹ cogitari nō pos/ sit: aut nō itelligit vel cogitat 7 nō est. in intellu vel cogita tione: 7 vtrūq vt dicit falsum est. Et hāc 2am pbationē po/ nit o insipiētē. Scda ps añtis pbat ab eodē i psol. vbi. s. q2 si q mai⁹ cogitari nō pōt est in solo intellu: pōt cogitari eē 7 in re. qđ maius ē: 7 p oñs: vt subdit idipm q mai⁹ cogi tari nō pōt est q mai⁹ cogitari pōt: qđ nō otingit. Alias ēt pbationes ad idem adducit o insipientē. vide ibi. Et sic pз i lud antecedens naturali ratione probatum.

¶ Scdo. q2 quo maius cogitari neqt nō pōt cogitari esse nisi sine initio. Quicqd aūt pōt cogitari eē 7 non est: p ini tium pōt cogitari eē. Nō g quo mai⁹ cogitari neqt cogita ri pōt eē 7 nō est. Si g cogitari pōt eē ex necessitate ē. hāc ppōnē ponit o insipiētē. c. 3. ¶ 3° ibidē. c. 4. sic. Si q mai⁹ cogitari nō pōt esset ipm nec actu nec intellu posset nō eē. Alr nāq nō eēt quo mai⁹ cogitari nō posset. Sз qcqd co gitari pōt 7 nō est si eēt: posset vel actu vel intellu non eēr. Quare si vel cogitari pōt nō pōt nō esse. Sed pbatum est q pōt cogitari igit 7c. ¶ 4° vt subdit. c. 5. Quicqd cogita ri pōt 7 nō est si esset nō eēt quo maius cogitari nō possit. Si g esset quo maius cogitari nō possit nō esset q mai⁹ co/ gitari nō possit q nimis est absurdū. Nm est igit nō esse ali quid quo maius cogitari non pōt. 7 sic pз.

Marginalia (right): E — cap. 2° — F — cap 2° — cap. 3. 4. 7. 5. — G

Respondeo In questione ista erunt tres articu/ li. Nam primo videbitur quid de q sito senserunt philosophus 7 Commenta. quoniaз de hoc doctores nostri varia astruūt. 2° quid sit bз veritatē sentiē dū. 3° o dicta ponentur impugnationes 7 soluent.

Quantum ad primum dicunt philosophū aliquī sensisse deum esse potentie infinite intē/ siue. hoc autem probatur primo: quoniam philosophus octauo physico. quarto tracta. 7 vlti. in illo capitulo. Qđ autem hoc necesse est impartibile esse. volens principali/ ter ostendere q primus motor non est coniunctus magni/ tudini: probat primo ipsum esse infinitum: 7 deinde vltra ex hoc concludit q est virtus non in magnitudine: talem ergo infinitatem intelligit in antecedēte qualem repugnat non posse stare cum opposito consequentis: alioquin face ret consequentiam quam putaret infirmam. Sed constat fm opinionem philosophi q infinitas durationis tantum non repugnat magnitudini: cum celum fm eum sit infini/ tum duratione. ergo in antecedente non sumit infinitatem talem. restat ergo dicere q intelligat de infinitate in vigo/ re intensiue. ¶ Confirmatur. per probationem consequē rie philosophi. arguit enim q illa virt⁹ infinita esset in ma gnitudine finita: sicut oporteret si esset in magnitudine: cū nulla magnitudo sit fm eum aut esse possit infinita: tunc vtiq ipsa moueret in non tempore. Constat autem q il/ lud non etiam consequens fm ipsum: si illa sit infinita du ratione tantum. ¶ Secundo idem ostenditur ex eo q illa ratio philosophi nullum finitum mouet per tempus infi/ nitum 7c. si bene intelligatur. de infinitate vigoris intensi/ ua probat. nō est autē verisimile philosophū latuisse quā/

Marginalia (right): p⁹ arti. T. c. 78 Domi/ n⁹ Egi. pri. s. d. 43. q. 5. 7 sup 8° physic. Scotus lib. p. d. 2. 7 i q̄l3 q. 7. — D — T. c. 79 — 2m T. c. 80

I fum ⁊ qd ꝓbaret ratio sua. ¶ Q. aūt sic ꝓbet ratio sua. di
Domi/ cunt quidē patere: si maior intelligatur de eo quod mouet
nꝰ Egi. independēter ⁊ nō vt alteriꝰ instrumētū. Unde si sic formet
vbi.s. ratio: nullum finitum intensiue mouet vel mouere pōt pri/
mo ⁊ independenter tēpore īfinito: deus mouet ꝺm pħm vł
saltē mouere pōt ꝺm veritatē pmo ⁊ independenter tempo
re infinito. ergo deus nō est finitus intēsiue. Uel arguēdo affir
matiue. Omne potēs mouere primo ⁊ indepēdēter tēpore
infinito est infinitū seu virtutis infinite intēsiue: deus ē hꝫ.
ergo ⁊c̄. sic inquiunt ratio est demonstratiua: qđ declarat.
Nam minor non est dubia: maior aūt pꝫ: qꝛ omne tale po/
tens est ex se vincere resistētiam mobilis per infinitum tē/
pus: quod non posset: si non esset infinite virtutis intensiue
Scotus ¶ Aliter declarat: qꝛ oē tale mouet a se: ⁊ per ꝯñs a se vel
vbi.s. ex se hꝫ vtutē motiuā: ac p hoc etiam entitatē. Oē aūt qđ qd
hꝫ a se: hꝫ ab illo in tota plenitudine que pōt illi cōpetere.
Nihil. n. hꝫ limitate in aliq̄ nisi hēat ab aliq̄ agēte determi
K nāte illud ad certū gradū: qꝛ si vnū ens a se hꝫ plenitudinē
entitatis: aliud aūt ens a se nō hꝫ plenitudinē talē: sꝫ limita
tam entitatē hoc videret eē a casu: cū nō sit rō de vno plus
q̄ȝ de alio: casus aūt in his que sūt a se eē nō pōt. Sꝫ pleni/
tudo entitatis ⁊ poᵃ actiue: sine infinitate intēsiua non pōt
3m esse ergo ⁊c̄. ¶ 3° id qđ respicit p seipm effectū infinitū: vt infi
nitꝰ est: est vtutis infinite: deꝰ ꝺm pħm ē hꝫ: igit ⁊c̄. maior
apparet: qꝛ effectꝰ infinitꝰ: vt infinitꝰ est: nō est nisi a cā in/
2° gnō. finita. Minor declarat: qꝛ ꝺm intētionē pħi gnō ⁊ corrupꝰ
T.c.56. inferiorꝝ q̄ȝtū ad suā difformitatē. vꝫ ꝙ aliqñ ē gnō: aliqñ
nō ⁊ silr corruptio reducit ad motū solis in obliquo circu
lo: ⁊ ad alios motus iferiores: q̄ȝtū ad vniformitatē aūt:
puta qꝛ oī anno tali tpe est gnō: ⁊ silr de corruptione redu
cit in supiorē motū. puta in pm. Et deinde in suū motorē: ⁊
L hoc ꝓ tāto: qꝛ q̄ȝto motor ē supior: tāto est simplicior ⁊ ma
gis regularē ⁊ vnitam hꝫ vtutē ⁊ opōnē: sic suo mō ē ð ipo
motu celesti. Nā q̄ȝtū ad diuersitatē. vꝫ vt cuiuslibet reuo/
lutionis motꝰ est in se infinitꝰ: infinities tñ replicatꝰ redu/
cit in motores scđos: nec arguit in eis infinitā vtutē: qꝛ q̄lꝫ
reuolutio ē infinita: duratio āt ⁊ replicatio infinita talis ef
fectus reducit in eos p accñs: qꝛ. s. durāt in infinitū ⁊ nō fa
tigāt. Q̄ȝtū aūt ad suā vnitatē: vt. s. est vnꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ reduci
tur in pm motorē p se vt sic est infinitꝰ. Et iō ꝺm pħm pmꝰ
motor ꝓ p ⁊ p se effectu respicit motū infinitū vt infinitꝰ ē.
Uñ q̄ȝtū ē de se motū infinitū quē facit tpe infinito faceret
silr in infinitis mobilibꝰ. Nā silr moueret infinita si eēnt vel
vnū infinitū si eēt. ¶ Cōstat aūt ꝙ oē qđ posset mouere in
finita vel vnū infinitū si eēt: ē infinite vtutis itēsiue. ergo ⁊c̄.
ergo pꝫ itētio pħi. Q. aūt eadē fuerit itētio Cōmē. pōt ꝓba
Cō.40. ri ex eo qđ. 12. meta. ait. ꝙ motꝰ celestis cōponit ex duobꝰ
motoribꝰ: q̄ꝝ vnꝰ ē finite motionis: ⁊ est aīa exñs in eo: ⁊
alter motionis infinite: ⁊ est poᵃ q̄ nō est in mā. ¶ Constat
aūt ꝙ illā aīam nō intēdit astruere finite motionis indura
tione: cū sit eterna ⁊ infatigabilis ꝺm eū: sed virtutis finite
in vigore mouēdi intēsiue. ergo eodē mō astruit illā potētiam
M que nō est in mā infinita intēsiue: illa aūt ꝺm ipm est deus.
ꝯ dñm ¶ Mihi aūt his non obstātibꝰ vꝫ: sic ⁊ multis alijs ꝙ ista
Egid. ⁊ nō fuerit intentio pħi neq̄ȝ Cōmenta. Et pᵒ ostendo hoc de
Scotū pħo supponēdo pmo duo: vnū est ꝺm opinionē pħi ꝙ deꝰ
vbi.s. est motor appropriatus pmi orbis: ⁊ hoc declarabit i 2°. istō
ēt ꝯcedūt docto. quoꝝ est opinio recitata ꝺm ꝙ pꝫ ex ꝓba
tionibꝰ eoꝝ. Aliud est ꝙ ꝺm opinionē pħi deus mouet de
necessitate nāe ⁊ nō libere ⁊ cōtingenter: ⁊ hoc ēt cōiter ꝯce/
dit fuisse opionis eiusdē. Et ꝓbat ēt: qꝛ alioqn possꝫ suū or
bē mouere irregulariter. s. tardius mouēdo q̄ȝ nūc mouet:
⁊ rursus eque velociter: sicut nūc: cuius oppositū nitit ipe
ꝓbare 2° celi: aut qđ magis ipoīe eēt motum celi cessare.
T.c.36. Ex his aūt duobus fundamentis manifeste concludit ꝺm
⁊.40. pħm deū non esse infinite vtutis intēsiue. Naꝫ sequeret ꝙ
de facto moueret vel volueret in instanti: pꝫ ꝯñtia: qꝛ mo

uet celū ex pᵒ supposito: ⁊ ex scđo mouet nālr. ⁊ p ꝯñs ꝺm N
vltimū sue potētie. Cōstat aūt ꝺm eūdē ⁊ ꝺm veritatem: ꝙ
si aliq̄ virtus nāliter mouēs esset infinita intensiue in instā
ti moueret: ꝯñs pꝫ esse falsum ad sensum: ⁊ impoīe ꝺꝫ eius
opionē. ¶ Scđo certū est vł ꝙ pħs ꝯcederet ⁊ hēt ꝺꝫ sua 2m
pnᵃ ꝯcedere: ꝙ si deꝰ hēret infinitā vtutē mouēdi moueret
vel saltē mouē posset velociꝰ q̄ȝ nūc celū moueat. Nec dū
hoc: sed ēt sine ꝓportione velocius: ⁊ p ꝯñs in nō tpe: alio
qn nō ꝺm ꝓportionē motoris potētie ad potētiā moti: eēt
velocitas ⁊ tarditas motꝰ: cuius oppositū frequēter dicit:
⁊ silr Cōmēta. scđo celi. ⁊ pluribꝰ alijs locis. ¶ Et rursus Cō.36
ꝯstat: ꝙ ꝺm ipm ꝯñs est falsum. Uñ scđo celi dicit. ꝙ sic ne T.c.38
q̄ȝ cytharizare: neq̄ȝ ire in quocūq̄ȝ tpe est poīe: sed est vni/
uscuiusq̄ȝ actus determinatus minimū tps ad nō excedē:
sic neq̄ȝ moueri celū in quocūq̄ȝ tpe est poīe. Hoc āt nō pt
ꝺm eū dici ꝓuenire ex pte motus: sed ex pte virtutis mouē
tis: que nō pōt mouere in quocūq̄ȝ paruo tpe: sicut nec cy/
tharizans in quātolibet paruo tpe pōt suas chordas tāge
re: neq̄ȝ ambulās determinatū spatium pōt in quocūq̄ȝ tpe
illud trāsire: sed in determinato: in cuius minore non pōt O
q̄ȝuis nec illi spatio repugnet trāsire in minore: neq̄ȝ chor/
dis cythare tāgi vel percuti: vt certū est. Et istud. s. ꝙ talis
terminatio veniat ex nā motoris: pꝫ ēt manifeste p Cōmē. Cō.38
scđo celi in aucte eius infra vltimo allegata. ¶ Cōfirmat
illud p eūdē ibidē exponētē. vbi ait. Et non dꝫ aliqs ꝯdicē
huic inductioni: dicēdo ꝙ hoc nō ē nisi in potētijs finitis nā/ Cō.38
libus. Uos aūt. s. Aristo. ⁊ Cōmē. dicitis ꝙ potentia moto
ris celi est infinita: qꝛ nos intēdimꝰ p infinitū nō nisi infini/
tatē motionis. i. ꝙ motio eoꝝ nō cessat: infinitas aūt inten
sionis: vt illic non sit ꝓportio inter potētiā motoris ⁊ mo/
ti ipoīe est in formis inq̄ȝtum sūt forme. Et in cōmēto pce/ Cō.38
dēte dicit: ꝙ si poᵃ motoris eēt sic infinita motꝰ inueniret in
instāti. Uult ergo Cōmē. ꝙ si poᵃ motoris eēt ifinita intēsiue:
nō eēt tps minimuꝫ in quo posset mouere. Et sic ꝯcederet P
obtio ꝯ pħm ⁊ ipm: ⁊ pꝫ ꝓpositū. ¶ 3° si deus eēt sic infini 3m
tus quātūcūq̄ȝ maiꝰ mobile q̄ȝ ēt pm si eēt: posset mouere:
quinimo ēt corpus actu infinitū: si illud posset moueri: ⁊ ista
ꝯña ꝯcederet a pħo ⁊ ꝯñs negaret. ergo ⁊ añs. De ꝯñtia pꝫ:
ex eo ꝙ ꝺm ꝙ vtus excedit vtutē: sic maius mobile potest
mouere ꝺm ipm. ¶ Itē. 12. meta. ipse ⁊ Cōmē. ibidē dicūt T.⁊cō.
subas separatas mouentes excedere se in nobilitate ꝺꝫ or 43.
dinē ⁊ magnitudinē orbiū motoꝝ ab eis: ita ꝙ que maio/
rem orbem mouet est nobilior: ⁊ per consequēs potētior:
igitur si aliqua sit in infinitum potentior in infinitum maiꝰ
mouere posset si eēt. Q. aūt ꝯñs sit falsuꝫ ꝺm eū: pꝫ 2° celi: T.c.
⁊ maxime ꝺm trāslationē antiquā: ac ēt cōmēti q̄ talis est. 76.
Si in aliq̄ orbiū erraticoꝝ eēnt plures stelle eēt orbis vlti
mus in labore: cū mouet orbes q̄ sūt post ipm motu diuer
so ⁊ reuoluit ipsos. Huiꝰ aūt cāꝫ reddit ibi Cōmē. qm̄ tūc Cō.71.
poᵃ moti adderet sup potētiā motoris. i. superet illaꝫ. Hoc T.c.71
āt veꝝ nō eēt si poᵃ motoris: eēt infinita intēsiue. Et iō stati
addit pħs ibi ⁊ iā diximꝰ multotiēs: qđ oē corpꝰ finitū hꝫ
potētiā ēt finitā. Et nostra trāslatio habet. oīs finiti corpo Q
ris ad finitū virtus est. i. virtꝰ qua ipsum mouet est finita.
¶ Hoc idē Cōmē. 12. meta. vbi ait. ꝙ verum est dicere cor
pus celeste hēre potentiam finitā: ⁊ hec est intētio eius: qđ Cō.40.
dicit Aristo. eē in celo: qm̄ si in pmo celo essent plures stel
le aut maiores: aut tardius moueret aut oīno nō: nō quia
lassitudo accidat ei: sed pp defectū ꝓportionis: que est in/
ter motorē in eis ⁊ motū: motor. n. nō mouet: nisi qꝛ poᵃ eiꝰ
est maior potentia moti. Et quāto fuerit maius tāto potē/
tia eius erit maior: ⁊ cū potentia motoris nō supabūdaue
rit nō poterit mouere ipsum: ⁊ si modicū supabundauerit
mouebit tardius. Ex his aūt pꝫ tā falsitas ꝯñtis ꝺm istos
q̄ȝ cōclusio que pncipalr intēditur. Hāc totā rōnē in vtute
ponit Cōmētator scđo celi. vbi ait. visum est ꝙ proportio Cō.63.
est terminata in corporibus celestibus: ⁊ ideo non quicunq̄ȝ
motor

A motor eorum sic mouet:quodcunqꝫ corpus:sit neqꝫ mo/
uet in quacunqꝫ velocitate:sed vnūquodqꝫ eorum mouet
motū ꝓpriū:⁊ in velocitate propria. Et subdit:iam.n.de/
clarauimus ꝙ additio potētie motoris super potētiā mo
ti nō est infinita:nisi in tempore.s. in eternitate motionis:
neqꝫ in velocitate:neqꝫ in multitudine motuū:neqꝫ in ma
gnitudine corporum:quoniaꝫ si esset in magnitudine cor
porū ⁊ motuū multitudine ⁊ velocitate motuū esset possi
bile inuenire motū in nō tēpore.⁊ corpus motū infinitum:
qđ est impossibile.❡ Sic ergo pꝫ:nō fuisse intētionis phi
deum esse infinite ꝟtutis intēsiue. Qđ aūt eadem fuerit in
tētio Cōmentatoris satis pꝫ ex preallegatis. Et pter ħ ex
Cō.79. eo quod 8°phy.super parte illa in qua phs ꝓbat ꝙ pm⁹
motor nō est virtus cōiuncta magnitudini scribit ait eniꝫ
sic. Dupl'r potentie motiue possūt dici īfinite:aut qꝛ actio
B earū nō cessat:aut qꝛ motus earū est tante velocitatis ꝙ
nō inuenit̄ magis.s.ꝙ illud qđ ab his mouet̄ veloci⁹mo
uet̄ omni mobili. Qđ aūt aliq̄ pōa sit infinite motiōis ꝫ
8°phy. hūc modū ipol'e est nisi mot⁹ possit fieri in istanti. Et sub/
Cō.79. dit.motores ḡ siue mā̄les fuerint:siue nō mā̄les ꝫm hunc
modū ꝯueniūt in ħ ꝙ motio eoꝝ sit finita. Et eādē sniam
Cap.3°. ponit in lib.de suba orbis.❡ Iteꝫ 2°celi. Nec̄e est inqt vt
Cō.38. omnis mot⁹nālis ⁊ volūtari⁹hēat velocitatē terminatā:
qꝛ ois motus hēt motorē terminatū:⁊ si eēt pol'e inueni/
re velocitatē nō terminatā:tūc motor nō hēt pōaꝫ termi
natā.ḡ neqꝫ nām terminatā:qꝛ sic itelligeret̄ ex suo eē res
ꝓpe ei. Et post subdit. ꝙ si potētie motorū celestiū essent
īfinite in vigore mouēdi:nō esset ꝓportio iter motorē ⁊ rē
motā.❡ Itē postea īfert:ꝙ inueniret̄ mot⁹in instanti:⁊ oē
ħ est inqt ipol'e. Et final'r ꝯcludit sic. Et iō credendum est
ꝙ pōe mouētiū sunt termiate ꝓportiōis ad corpa mota:
⁊ ꝙ īfinitas nō inuenit̄ in eis:nisi pp eternitatē. Ex his pꝫ:
C ꝙ ipse Cōmen.nō posuit talem īfinitatem potētie in deo:
Nōndū qnimo oppositū totius viribus conat⁹est ꝓbare.❡ Pro
intētione itaqꝫ phi ⁊ Cōmētatoris ac sol'one ꝓbationum
oppositarū. Est sciendū ꝙ deū esse īfinitū pōt intelligi du
pliciter. Uno mō ꝫm ꝑmanētiaꝫ siue durationem essendi.
Alio mō ꝫm potētiā agēdi vel mouendi: ⁊ ħ dupliciť:sic
supra tactū est per Cōmē.s.extēsiue:qꝛ.s.pōt eternaliter ⁊
sine fine mouē. Alio mō intēsiue.s.ꝙ possit q̄cunqꝫ veloci
tate terminata in infinitū:⁊ sine ꝓportiōe velocius moue/
re:aut etiam q̄ꝫtolibet corpe in īfinitum maius posset mo
uē q̄ꝫtum est ex se.❡ Itē ꝟtus motiua quedaꝫ est motiua
local'r quedam alteratiue. Primo mō certū est ꝙ ipsi po/
suerūt deū īfinitū:qnimo etiā ⁊ alias subas abstractas et
cetera corpa. 2°ēt mō posuerūt ipm infinitū ⁊ sil'r quelibꝫ
motorē celestē. 3°aūt mō nec ipm nec aliquē alium posue
runt eē infinitū:sicut supra ꝓbatū est:⁊ in ħ sensu 3°proce/
Ad rati du articulus iste.❡ Et tūc ad pmā ꝓbationeꝫ alioꝝ dico
ones dñi ꝙ phs nunq̄ꝫ fecit talē ꝯñam:de⁹est īfinit⁹.ḡ nō est ꝟtus
Egid.et in magnitudine.❡ Sed arguit̄ sic:nullum finituꝫ mouet
Scoti. tpe infinito:ois ꝟtus in magnitudine est finita.ḡ nulla ꝟ/
D tus in magnitudine mouet tpe infinito: sed tunc pōt sumi
sub.de⁹mouet tpe īfinito:ḡ non est ꝟtus in magnitudine:
⁊ hec est ꝯ ibi pncipal'r intēta. In cui⁹rōnis premissis q̄li
ter accipiat̄ finitū:⁊ vtrū ratio efficaciter ꝓbet intētuꝫ ad
pñs pteriseo. Si tn̄ fieret ista ꝯñia.de⁹est infinitus.ḡ non
est ꝟtus in magnitudine:adhuc ipsa eēt bona ꝫm phm si
aūs intelligeret̄ de infinitate secūdi modi.s. extēsiua i mo
uendo local'r. Unde ex ħ.ꝙ de⁹pōt local'r mouē p infini/
tū tps.īferret ꝙ nō est ꝟtus in magnitudine.❡ Et vlteri⁹
dico:ꝙ talis īfinitas motionis ꝫm eū repugnat ꝟtuti cō/
iuncte magnitudini. Nā q̄ꝫuis aliq̄ in magnitudine exñs
posset durare:ac etiā alterare per tps īfinitū:nulla tn̄ ꝫm
ipm pōt mouē local'r tpe īfinito:cū quelibet talis ꝫm ipꝫ
sit ex suo motu fatigabilis.❡ Ad ꝯfirmationē dī.ꝙ non
ex hoc solū:ꝙ illa ꝟtus esset in magnitudie:īfert phus ꝙ

moueret in istāti:sed si esset in magnitudine:⁊ cū ħ moue E
ret tpe īfinito:tūc sequeret̄ ꝫm ipm ꝙ moueret in istāti:et
est rō:qꝛ cū esset fatigabilis nō posset tpe īfinito mouē:ni/
si eēt īfinita itēsiue:⁊ tūc vtiqꝫ moueret ꝫm ipm in instāti:
⁊ ħ est qđ ait Cōmē.in lib.de suba orbis.c. Et manifestū Cap.3°.
est:ꝙ si poneremus corp⁹celeste cōponi ex mā ⁊ forma:qđ
ꝫm eū poneret̄:si poneret̄ ꝙ motor eius esset ꝟtus mālis
seu in magnitudine exñs velut forma ꝯstituēs p se vnum
cū corpe celesti:quēadmodū aīa cū corpe in aīalib⁹q̄ sūt
hic. Sequeret̄ inqt in ipso esse ꝟtutē finite actionis in tpe.
❡ Et est manifestū:ꝙ si in corpe cōposito ex mā ⁊ forma
eēt ꝟtus īfinita in tpe.sequeret̄ in ipso eē ꝟtutē infinitam
in ipsa actiōe ⁊ passione:⁊ est impol'e:quod intulit Arist.
ex positiōe virtutū qb⁹mouent̄ corpora celestia in corpo
re.i.si ponant̄ tales virtutes esse in corpore. Uocat aūt vt
ibi pꝫ:ꝟtutem infinitam in tpe que supra vocata est īfinita F
extēsiue:⁊ eꝯ vocat finitam in tpe cui⁹actio tpe finit̄:infi/
nitā aūt in actiōe vocam⁹eā quā vocam⁹ īfinitā itensiue.
❡ Ad aliā ꝓbationē qua dī ꝙ rō phi demrāt talem infi/ Ad 2m.
nitatem in deo.si reguleť illo mō:dico ꝓ ꝙ talis regulatio
nō est ꝫm mentē phi cum ipse ibidē ⁊ in.12. meta.vbi ean 8.ph.79
dem repetit ꝓbationē:nō tn̄ itēdebat loq de motore sim T.c.41
pliciter ꝓ:sed cōiter de oibus motorib⁹celestib⁹. Unde in T.c.43
12.illa ꝓbatiōe facta:⁊ vt sibi vi.ꝯcluso p illaꝫ ꝙ est dare ⁊.47.et
aliquā subaꝫ imālē ⁊ abstractā:inqrit postea:vtrū sit vna 42.
tn̄ hmōi suba vel plures:⁊ cōcludit ꝙ plures. Nō igit̄ phs
cū dicit nullū finitū mouet tēpore infinito:itēdit tn̄ de eo
qđ pmo ⁊ idepēdenter mouet quale est pm pm:qđ vnum
est tn̄ ꝫm numeꝝ.❡ 2°dico:ꝙ illa maior sumpta cū addi
tione pdicta:q̄ꝫuis ꝟa sit:qꝛ nihil mouet pmo idepēdent̄
nisi deus:supposito ꝙ moueat:⁊ ipse vtiqꝫ ꝫm veritatem
est īfinit⁹itēsiue:ꝫm tn̄ phm de cui⁹itētiōe nunc q̄rit̄:ipsa
sic absolute sumpta ⁊ intellecta de īfinitate intēsiua vigo/
ris est falsa:qm̄ ꝫm ipm q̄libet ꝟtus abstracta a mā est in G
fatigabilis:⁊ qua rōne pōt mouē p vnā diē pōt per infini/
tū tps:qꝛ post q̄ꝫcūqꝫ motionē est equalis vigoris:⁊ oino
eodē mō ꝓportionata suo mobili iuariato:q̄le est corpus
celeste:sicut antea erat:⁊ p hoc eque potēs in illud. Unde
Cōmē.2°celi ⁊ mūdi. Cū motor inquit ⁊ res mota abscin Cō.38.
dunt̄ a pma mā nō abscindet̄ suum eē:neqꝫ suū op⁹qđ est
mouē ⁊ moueri. Et in li.de suba orbis ait.ꝙ ꝟtus infinita Cap.3°.
in actiōe ipsa ⁊ passione in se ħ est quā vocamus infinitā
intēsiue non erit in corpore:siue fuerit celeste: siue genera
bile aut corruptibile:⁊ subdit.ꝟtutes ꝟo infinite in actio
ne ⁊ passione in tēpore esse necium est in corporib⁹celesti
bus:passiōe autē idest i moueri:qꝛ simpl'r sunt simplicia:
actōe aūt idest in mouē:qꝛ sue forē nō ꝯstituunt̄ p suū sbꝫ:
⁊ vtrūqꝫ est ipol'e in corpib⁹gñabilib⁹⁊ corruptib⁹:qꝛ sūt
cōposita ex mā ⁊ foīa.h ipse. Ex qb⁹pꝫ:ꝙ ꝟtutes motiue
celoꝝ:qꝛ nō ꝯstituunt̄ p subiecta:sicut forme māles:iō sunt
īfinite in actiōe in tpe.i.agūt seu mouēt in tēpore infinito.
Nec ad hoc ꝫm ipm opꝫ ꝙ sint īfinite itēsiue.❡ Tūc ad
pmam ꝓbationē illius maioris:pꝫ qd dēm. Nam ex quo H
virtus est ifatigabilis eque pōt in finito tēpore vincere re
sistentiā mobilis q̄liscūqꝫ debeat intelligi talis resistētia:
sicut vincere vna die.❡ Alia ꝓbatio minus valet. Tum
qꝛ plenitudo entitatis ⁊ potētie vtiqꝫ est sine infinitate in/
tensiua. Tū qꝛ ꝫm eūdem nō solum pmū:sed etiā alie sbe
abstracte habēt a se ⁊ entitatē ⁊ virtutē:cū ꝫm eū:vt in 2°
patebit:sint penitus iproducte:⁊ tn̄ nulla est infinita intē/
siue:nec etiā ita pfecta:ac ꝫm modū loquēdi arguētis hꝫ
tātam plenitudinē entitatis quātaꝫ deus.❡ Ad 3am rōnē Ad 3m.
dico.ꝙ loquēdo in ꝓposito de effectu qui est motus:siue
ꝓprie:siue iproprie mot⁹dicat̄ effectus:ipm esse infinitū
pōt itelligi dupl'r. Uno mō extensiue:⁊ sic idem est ipsum
esse infinitū qđ esse durationis īfinite. Alio mō itēsiue:⁊ sic
idē est qđ eē velocitatis infinite. Cum ergo dicitur illud

I qd respicit effectū infinitū vt infinitus est ꝛc. Dico ꝙ si re
spicit effectū īfinitū pmo mō est virtutis īfinite coīnidē
ter ꝛ extēsiue ſm phm: nō aūt itēſiue: ſed tūc phs negaret
minorē. Amplius dico ꝙ phs ita diceret quelibet illum
motorem reſpicē ſuū motum: vt infinitus ꝛ cōtinu⁹ est: ſic
pm⁹ motor ſuū: nec oppoſitum oſīdi poſſet ex dictis phi.
Qd aūt vlteri⁹ addit ꝙ pm⁹ motor q̄ztū est ex ſe motū in
finitū faceret in iſinitꝭ mobilib⁹: aut in vno iſi^{to} ſi eēt: cer
tū est ꝙ h negaret a pho ꝛ ēt a Cōmētatore: ſic expſſe pz
12. met. ex ſup allegatis. ¶ Ad aucte Cōmē. rñdet vn⁹ doctor ꝙ
Cō. 41. Cōmētator loqt̄ de finitate ꝛ iſinitate duratiōis ex ſe: ſic
Ocbam itelligēdo ꝙ mot⁹ ꝯiūct⁹ q̄dāmō est in mā celi: ſic ipor
in q̄libet tat p h nomē ꝯiūct⁹: eſt in po^a ad mouēdū: ꝛ q̄ztū est ex ſe:
7. q. 12. eſt ēt in po^a ad q̄etē: ita ꝙ q̄ztū est ex ſe pōt ceſſare a motio
ne actiua celi: ꝛ h est ſm Cōmē. q2 est forma aliq̄lr ꝯiun
cta: ꝛ in mouēdo mouet̄ accn̄talr: ſic pz ex pceſſu eiuſdē
cōmēti: ꝛ iō nō est de ſe iſinite motionis: ſed finite: q2 ſi ſue
nāe derelinq̄ret̄ a p motore ceſſaret a motōe ſua pp cāz di
K ctā: ꝛ ita iſinitas mot⁹ necīo est pp aliū motorē in q̄ nō est
po^a oino ad q̄etē: neq3 eēntialr: neq3 accn̄talr: q2 neutro^o
mouet: ꝛ i^o est p^m ſimplr ſepatū ab oi mā: ꝛ pp ſuā ſepatio
ꝫ Ocbā nē est iſinite motiōis ſm durationē. ¶ Iſta rñ^o nō est ſm
vbi ſup mētē Cōmētatoris: qd pz p ex eo ꝙ dicit motorē ꝯiūctū
Cap. p. motori accn̄talr ex ſuo motore. Hoc. n. expſſe ꝯdicit Cō
mētatori in de ſuba orbis. vbi diffuſe pbat ꝙ tales moto
res: q̄s vocat forās ꝛ aīas corpoꝝ celeſtiū nō ꝯſtituunt̄ p
ſua ſbta: neq3 mouent̄ accn̄talr p motū eoꝝ. Vñ ait: ꝙ tūc
mouē eoꝝ eēt iſi^m: qd. n. mouet̄ qn̄ mouet ipoſe est vt ſic
p^m mot⁹ eterni: vt dic Ari. ꝛ in 2° cap. pbās idē. ſ. ꝙ nō cō
ſtituūt̄ p ſubta deducit ad h tanq̄ ad icōueniēs ꝙ tūc mo
Cō. 30. uerent̄ ex ſe p accn̄s. ¶ 2° ex eo ꝙ dic talē motorē poſſe q̄z
tū est ex ſe ceſſare a motiōe. Nā Cōmenta. 12. meta. dic ꝙ
neceſſe est vt motus etern⁹ hēat motorē q est actio pura ſine
aliq̄ po^a. i. q̄ in nulla hora est motor i po^a: ꝛ poſt ſubdit ꝙ
L oē eternū ē actio pura. Vñ vult ipſe ꝙ ois motor celeſtis
ſit oino imot⁹: taz eēntialr q̄z accn̄talr: ꝛ ſemp necīo actu
Cō. 21. mouēs. Vñ 2° celi. Ex h pbat necīo eē motū celi: ꝛ loquit̄
gn̄alr de oib⁹ motoribus: vt pz ibi. Qd ēt ꝯfirmat̄ ex eo:
Pe. 2. ſ. ꝙ poſtq̄z. 12. meta. phs ꝛ Cōmē. pbauerūt eē ſbam etnā
42. mouētē q̄ nullo mō nec p ſe: nec p accn̄s mouet̄ neq3 est in
po^a ad nō mouēdū inq̄t. Utrū talis ſba ſit vna vel plres: ꝛ
Cap. 2°. determiat ꝙ ſūt plres. ¶ 3° deficit rñ^o q2 cuz ſm Cōmēta.
Ocbam de⁹ ipſe ſit motor ꝯiūct⁹ p mobili: ꝛ aīa ꝛ for^a ipſi⁹ queād
modū alij motores dicunt̄ fore ſuoꝝ mobiliū: vt pz in de
ſuba orbis: ꝛ in multꝭ alijs locis: vt pbabit̄ in 2°: ꝛ etiā ſm
iſtū doctorē: cum in eadem q̄ōne dicat: ꝙ deus ſm inten
tionē phi ꝛ Cōmētatoris effectiue mouet celū: ꝛ ꝯſtat ꝙ
p^m mobile nō hz duos motores effectiue: ꝛ ꝙ hz ſuū ꝯiun
ctū motorē: vt ceteri orbes: ac per h de⁹ ſit ſm Cōmētato.
motor appropriatus pmo mobili. Sequeret̄ ꝙ ipſe mo
M ueret̄ accidentalr: ꝛ eēt in potētia ad nō mouēdum: ꝛ ꝙ
iſinitas ſue motōis ſit ab alio motore etiā q nullo mō mo
uet̄: que oīa ſūt abſurda ꝛ ꝯtra intētionē Cōmē. ex toto.
¶ Rñ^r igit̄ alr ꝛ dico ꝙ ꝯ^m lo^r d finitate ꝛ iſinitate durōis
ꝛ est intētio ſua ꝙ ois motus hēat motorē p modū agen
tis ꝛ p modū finis. ꝛ ꝙ ꝯtinuatio ꝛ etnitas mot⁹ ſit a mo
tore p mo^m finis: q̄ ad h neceſſe est eē oino imobilē ꝛ a mā ſe
paratū. ſic ex eadē cō^{to} ad opp^m allegato ꝛ ex. 3° ca^o. de ſba
orb. manifeſte colligit̄. nō ꝙ ponat vniq̄z motu duos mo
tores: vnū vt agentem alteꝝ vt finem eēn^r diſtinctos vt q
dam putant̄ ſed duos tm̄ ſm diſpōnem ſeu rōnez cāliter
aqua inq̄z^m mouet vt finis: mot⁹ hz iſinitatē duratōis quā
nō hz ab eo p inq̄ztū mouet vt agens. ꝛ ex hoc dicit vnuz
eē ſi^{te} motiōis. ꝛ alterū motiōis infinite. ꝛ h oīa h obſcure
ꝛ ſuccincte tacta clare oñdēt̄ in 2° vbi inq̄ret̄ vtrū ſm itē
tionē phi ꝛ ꝯ^m ſit motor executiu⁹ approp̄at⁹ alicui orbi.
Rñ^o pro ¶ Rñdeo ḡ alr: ꝛ dico iuxta ſupius dcā: ꝙ motor celi hz

Cōmēta. est vno mō motiōis finite. ſ. itēſiue: ꝛ alio mō in pria. 12.
finite. ſ. extēſiue: ꝛ ꝙ iſto mō hēat motionē infinitā puenit met. cō.
ex eo ꝙ ipſe nō est in mā ꝛ h ipſe itendit ibidē: ſic pz ex eo 41.
ꝙ nullo iterpoſito ſubdit declarās ſenſum pdictoꝝ vbo 71
rū. Scdz ḡ inq̄t ꝙ mouet̄ a po^a finita mouet̄ in tpe: ꝛ h est Cō. 41.
motionē eſſe iſinitā itenſiue: ꝛ in h dic diuerſari mot⁹ cele
ſtes in velocitate ꝛ tarditate: ſm diuerſitatē pportiōis fi
nitatꝭ hꝫ motoris ad ſua mota. Et poſtea addit: ꝛ in hoc Cō. 41.
in quo ꝯueniūt ꝙ moueret̄ a po^a nō in mā hnt eternitatez
mot⁹ ꝛ ꝯtinuitatē: ꝛ ſic mot⁹ celeſtis q est finit⁹ p mō. ſ. ve
locitatꝭ finite ꝛ iſinit⁹ extēſiue. i. etern⁹ hz finitatē ex fini
tate itenſiua motoris ꝛ infinitatem ex infinitate extēſiua
motoris que ꝯuenit ex eius modi ſeparatione a materia.
¶ Utrū aūt ſint duo motores eēntialr diſtincti: vel vn⁹ ſm
eēntiā ꝛ duo ſm diſpōnē iuxta modū loq̄ndi Cōmētato.
ſeu dz mouēs. ſ. vt agēs: ꝛ vt finis: ꝛ q̄uo ab ipſo mot⁹ ha
beat eternitatē: ꝛ q̄uo nō: videbit̄ in 2° vbi inquiret̄: vtruz
ſm intentionē phi ꝛ Cōmēta. de⁹ ſit motor appropriatus
alicui orbi: ad nr̄m aūt ppoſitū nūc id nō est op⁹ diſcutē. O

Quantum ad 2^m arti^m dico duo. ¶ Primū est ꝙ q 2^a arti.
libet iſeq̄ndo nālē rōnem hz ponē aut pma ꝯ
ſaltē nō negare: ꝙ est aliq̄ res iſiniti vigoris itēſiue: pbat̄:
q2 aliq̄ ſūt nālr ꝯcedenda eē ſimplr poſſia vel ſaltē non ne
gāda eē poſſia q̄ nō pn̄t poni: ꝛ ſciūt̄ ēt nō poſſe poni i eē:
niſi p vtutē iſinitā itēſiue. ḡ vel est ꝯcedēdū eē aliq̄z talem
vtutē: vel ſaltē nō est negādū: pz ꝯña: q2 nunq̄z ꝯñs est ne
gādū: niſi añs ad qd i^o ſcit̄ eſſe ꝯñs ſit negādū. Aſſumptū
declarat̄ in plib⁹. Nā ꝙ aliqd corp⁹ itenſe calīm trāſmu
tet̄ in iſtāti in friditatē intenſam: cū non appareat nec eui
dent̄ poſſit apparere iplicare vel iferre ꝯdictiōem: nō ap
paret eſſe ipoſe: ꝛ p ꝯñs nō est negādū eē poſe ſimplicit̄.
¶ Item ꝙ vnū corp⁹ p pus ſit in vno loco: ꝛ in iſtāti ter
minate illud ſit in alio diſtāte: nulla vz ꝯdictio: ꝛ iō nec il
lud est negandū eſſe poſe. Silr ꝙ celū in iſinitū velocius
poſſet moueri (ſyncathegorematice acc. piēdo infinitū) P
non vz iplicare ꝯdictionē: ꝛ p ꝯñs nec ipoſe: ꝛ multa alia
pn̄t cōmemorari: que nō ſunt negāda eſſe poſſia ſimplr: ꝛ
tm̄ cū h nō pn̄t poni in eſſe: niſi a po^a ſeu vtute iſinita. Et h
etiā ſcit̄ per regulas cōiter cōceſſas de pportiōib⁹ virtutū
mouētiū inter ſe: ſm pportionē velocitatꝭ motionū ipaꝝ.
¶ Scdm est. ꝙ nālr loq̄ndo ponēdū est: vel ſaltem nō est 2^a ꝯclo.
negādū deū eſſe iſi^{te} vtutis itenſiue: pz q2 ex q̄ nō est negā
dū eſſe aliq̄z vtutē iſinitā: vt pbatū est: ꝛ h vz iportare di
gnitatē ꝛ pfectiōem ſimplr: nō est negādū a deo cui ex cōi
ꝯceptiōe oē qd est ſimplr dignitatꝭ ꝛ excellētie attribuit̄.
¶ Cōfir^r: q2 ſup. d. 35. pbatū est nālr eē ponē^m deū eē acti
uū ꝛ pductiuū alioꝝ. Cū igit̄ nō ſit negā^m aliq̄z vi actiuā
iſinitā: nō videt̄ eſſe negādū diuinā virtutem eſſe iſinitā.
¶ Scda ꝯ est ꝙ ſequēdo nālem rōnē ponēdū est deū eſſe
iſinite virtutis iten^{ue}. pbat̄ p ſic. Poſe est eſſe vtutē iſinitā Q
iten^{ue}. nec deo repugnat eſt infinitā vtutē intēſiue. ꝛ eſſe
talem vtutē eſt dignitatꝭ ꝛ excellētie. igit̄ ſm nālem rōnē
ponēdū eſt ꝙ de⁹ eſt vtus iſinita itenſiue. ꝯña pz nā ſm nā Q
lem rōnem attribuendū eſt deo oē nō ſibi repugnās ꝛ ad
dignitatē ptinens nec in ſe impoſe. pma pars añtis patet
per pmā ꝯcluſionē. ꝛ vltima eſt euidens. Scda vo pbat̄.
Nam deo nō repugnat eſſe vtutem actiuā/ quimo ipſe de
facto eſt ſicut ſup di. 35. nāliter eſt pbatū. Si igit̄ alicui v
tuti nō repugnat eſſe iſinitā/ ſicut neceſſario ſeq̄t̄ ex pma
parte añcedentis/ igit̄ nec vtuti diue. ¶ Scdo. Sic. De⁹
eſt iſi^{te} pfectiōis ſeu bonitatꝭ inten^{ue} ꝛ ſua bonitas ē ſua vir
tus actiua. igit̄ deus eſt iſinite vtutis inten^{ue}. ꝯña pz. Nā
q2 calor eſt vtus calefactiua/ q̄zto calor eſt inten^{us} calor: tā
to eſt iten^{ct} vtus calefactiua/ ꝛ ſi eſſet intenſiue infinit⁹ ca
lor eſſet itenſiue iſinita vtus calefactiua. ꝛ ita in omnibus
alijs pz ꝯſiderāti. ꝛ patz ēt rōne/ q2 alias eſſet poſſibile ꝙ
aliq̄s calor finitus itenſiue eſſet eque itenſa vtus calefacti

A na sic calor infinitus/supposito q esset aliqs talis. Silr se/
quitur in proposito. Ans qtu ad 2m partem p3 suppo q de
sit virtus activa 3. vt supra probatum est. pma vero probatur.
q2 deus simul actu & distincte cognoscit infinita singularia
possa. igitur eius cognitio est infinite pfectiois seu bonitas i/
finita intesiue. Ans est pbatu sup di. 25. 9na pbat q2 in ge
ne cognitionu qto cognitio est distincte pluium tato ceteris
parib est pfectio itesiue siue sint eiusde spei siue diusar.
p3 na no solu vnus visus si posset plura distincte sil' ituri
qz alius ceteris pib eet pfectior iten. S3 et si visus pla
posset cogsce qz audit eet pfectior auditu. vn ex h q vi/
sus ples dias rex nobis ostedit qz alij sensus dic phs q
eu etia pter vtilitate palijs diligim. q certe ar eu alijs p
fectiore. igit in gne cognitionu si aliq est infinitoru distincte
& cetera sunt paria vel potiora in ipsa sic est in cognitione
dei vtiqz i est ifi pfectior. & per 9ns ifi pfectionis iten.

3 arti. Nunc g est arguedu 9 dicta: & h 1. Pmo pbado deuz no esse vtutis ifi. 2 pbado h no esse ponedu ise/
pm quedo rone nale. Primu pbat p sic: si eet vtutis infi no
B biet poa3 terminata: & sic neqz nam tminata: h aut est fsm.
2m 2 si de esset infinite vtutis moueret vel salte moue posset
in istati. 9ns est falsum. Tu q2 mot est successio q in ista/
ti ee no pot. Tu q2 mobile simul eet in oib ptib spatij su
per q moueret. Tu 3 q2 pari rone posset celu in istati tote
vsioe cópleta: sed h est fsm. Na sequeret q esset mutatu p
positu: & tn no eet mutatu: q2 ipm totu3 & ql3 ps ei eet in
loco eode p in q fuit pus. Vn supposito q celu qesceret p
tps: & sol eet i oriete si i istati vteret in eode instati sol eet
in oriete: sic pus erat: & ita ql3 ps celi & totu celu: & p 9ns
3m no eet mutatu. 3 si de esset ifi vtutis posset pduce aliqz
forma. v.g. calore infinitu inten: silr multitudine infinita3
& corp aliqd ifi: & i etia moue posset localr: q oia sut i/
possa: & 9na q ad oia p3: ex pportioe vtutis ad vtute & effe/
C ctu correndentiu adiuice. Et has rones tres in vtute tagit
12. met. Come. in diuersis locis: vt ex dcis eius allegatis sup p3.
c. 46. 3. 4 si de eet vtutis infinite eet etia pfectiois ifi: & si sic
ca. d sb. seqret q nullu aliop entiu a deo eet aliq mo alio pfectius
orbis. 8. vel ipfecti: sed oia eent eq pfecta: qd est falsum. 9na pro/
pb. 7. bat: q2 oia dnr magis vel minus pfecta: fm q magis vel
4m min appropinquat vel distat a p: cu aut qlibet aliud sit
finitum. sequit q qlibet distaret a deo in infinitum: & per
9ns no vnum plus alio. V. Deus est mésura oiu3 alia
10. met. ru sbaru: vt p3. 10. meta. per Come. & ibide hbet3 mensu
co. 3. 4. ra est qd minimu in illo gne q est mesura. g de no est in fi
& 7. nitus: q2 tuc potius eet maximu3: & iste due vltime rones
discreti pbat q de no sit ifinite pfectionis vel entitatis.
Scdm ho pbat p sic. Si h eet nalr ponedu posset hoc
cogsci p motu. na vt dic 3m. 12. met. co. 5. Impole est de
clare aliqd abstractu esse nisi ex motu. & oms vie q repu/
tant esse ducetes ad pm motore pter via mot qlr sut suffi
D cientes: q. d. nullo. & silr nihil vi pbari posse nalr de ho
nisi p motu. S3 p motu no pot pbari nisi ifinitas exte dei
no aut iten. vt p3 in pcedenti ar. &c. Scdo. Si h posset p/
Ocham bari h esset p effectu sed h no pot nalr g nllo. Assumptu
qolibet. pbat q2 si sic. Aut per hoc q effect durat in infinitu. Aut
q2 de cat vnu effectu ifinitu. aut q2 simul effect ifinitos.
aut q2 succe cat ifinitos effectus. Non pter pm q2 no po
test pbari q deus est ca efficies alicui. Silr dato q pos/
set pbari deu ee cam mouente adhuc p motione ifinitam
no pbat infinitas iten mo vt p3 in pcedenti ar. Nec pp
2m. q2 nllus effect est ifinit nec pt aliqs talis pduci. Nec
pp. 3m. q2 nec sut nec forte ee possut effect ifiniti siml. Nec
pp. 4. q2 vtus finita pp diuersitate passi vel cae 9currétis
pot ifinitos effect succe pducere. de p p3 ex in sole q pot
care calore in diuersis passis in infinitu. de. 2. est ex in in/
tellectu q pp diuersitate obiectop pot succe in ifi care no
ticias diuisas. Ad pm d. q tminatu & itermiatu possut
in duplici signif accipi. Vno vt tminatu ide signat q li E
mitatu & finitu. iterminatu aut illimitatu & ifi. Alio vt
termiatu ide sigt q certu & h aliqd determiate. itermiatum
ho ide q vagu vel 9fusum. Si 2o accipiat nego 9nam
illa: q2 esto q de sit vtus ifi adhuc est aliqd ens determi
nate & ita h q no i. Si aut pm tc 9cedo 9. sic eni dei vt
est illimitata & ifi ita ei bonitas & eet. S3 dices 9. Sic
de q ita est h q no alibi e si & limitatu fm locu: & de q e
ita nuc q no tc/e limitatu s3 tps: ita de q ita est h q no il
lud est limitatu fm eetu. S3 p 9cessu ds e ita h q no i.
igit e litat & finit fm eent & p 9ns & fm vtute & poam.
Rnso. q sicut illimitatu & ifinitu fm eentia pot itelligi Rnsio
dupl. s. extesiue & itesiue: sic p oppositu finitu fm eentia3
pot capi 2: si g in pdicato maioris finitu capiat vt oppo/
nit ifinito fm eentia extesiue: sic 9cedo 9ne accipiedo in
ea eode mo terminu illu. Na 9stat q de no est qlz ens
vel entia ifinita: sed vnu singulare imo vnicu & max vnu:
& io no est ifinit extesiue s3 eentia. Si ho accipiat ifinitu
fm eentia itensiue: sic qcuqz mo accipiat in exeplis addu F
ctis pro sylli maior e falsa. Ad 2m rno. q 9na no appet Ad 2m
necia: qlitercuqz et in 9nte accipiat moue. s. siue p motioe
successiua: siue p mutatioe subita. Na h solo posito: q ali
qd corp qlrcuqz & qtucuqz velocit motu: vel pole mo/
ueri: in infinitu velocius de posset moue: saluaret optie
ifinitas sue vtutj: nec seqret ex h q posset in istati. Scdo
dico. q si capiat moue large p. s. subita mutatioe q 9ns
no est falsum &c. Tuc pbo p no est ad ppositu: q2 muta
tio subita no est successiua. Ad alia aute cu d. q tuc mo/
bile eet simul in oib ptib spatij. pot dupl rndeti. vno vt
aliq dicut: q i no se. Na posset de corp de extremo ad
extremu subito mutare: no mutado ipm p mediu: sic cor/
pus cbri exns in celo accedit ad altare: no accns ad aliq
loca media. Alio rndeo & dico: q si de vellet: poss3 et G
p mediu subito corpus de extremo ad extremu mutare: &
tuc in illo instati i corpus simul eet in oibus ptib spacij:
& post i instas no eet nisi in termio ad que: nec i est ipole:
sic nec q ide sit corp p tps in plib locis sil: qd vtiqz de
pot face. Ad 3m pbone falsitatj dicti 9ntis: cocedo silr.
q de posset subito coplete reuolue celu. Et dico q tuc ce
lu eet mutatu: & cu pbat q no dico q no sequit. Hoc est i
eode loco in q pus fuit. g no est mutatu fm locu: q2 si simi
cu h q est in eode loco in q pus fuit: sit et in aliq in q pus
no fuit: vtiqz ipm est mutatu. Exeplu in mutatioe fm for/
ma posito q aer tenebrosus fit calidus: deide nulla muta
tioe fca in ipso s3 calore: fiat lucidus: tuc vep est dicere: aer
est sub eade forma sub q pus fuit: & tn fsm est q no sit mu/
tat fm forma: & silr si vnu corp exns in oriente de pone
ret in occidete no remouedo ipm de priori loco: sic bn pos/
set: adhuc i eet mutatu fm locu qquis eet in eode loco in
q pus fuit. Sic in pposito qquis celu eet in illo instati ipm D
& oes ei ptes in eode loco in q pus erat: nihilomin in eo
de istati ipm & ql3 ps ei esset in alio loco in q pus no fuit:
& io no eet veru ipm no eet mutatu. Ad 3m pot p nega Ad 3m
ri 9na: sic pcedes. Na sufficeret ad infinitate vtutj q qto
cuqz calore finito poss posset de face intesiore: & ql3 mul/
titudine poss finita maiore: & qtocuqz poss finito mai: &
qtocuqz etia corpe finito poss posset maius moue dato q
no posset facere calore infinitum: aut multitudine aut ma
gnitudine actu infinita. Scdo 9cedo 9ns qtum ad singu
las tres ptes pmas: & pbabit in seqnti qone: & silr qtum
ad vltima 9cedo: q de qtu e ex sufficietia sue vtutj vtiqz
posset moue corpus infinitu. Si aute no posset: qd no as/
sero: h esset pcise: q2 illud moueri no posset. Ad 4m. qc Ad 4m
qd sit de 9ntia. 9cedo pmu 9ns: sed vlteriore nego 9na3.
Ad alia pbone dico q supposito q in istati pnte deus
coplete hrat p celu semel: no pot ime post h istas hrere
iteru coplete celu. acci stricte hrere/ & ppe distiguedo 9

3 | xtitisse. q2 nō pōt me⁹ post h̄ p̄ xtitisse sed bñ pōt ime⁹ post h̄ xtisse celū. Si li ime⁹ teneat mere nega^{ue}. nā po⁹ ē deū post h̄ instās xtitisse. ꝛ nullū mediū fuisse postq̄ꝫ post hoc instās xterit. nullū tñ instans post h̄ erit in q̄ p̄ post h̄ pe⁹ xterit. Et sic est pol'e q̄ 2ᵃ vice deus ime⁹ post h̄ istās xterit celū. ad sensum datū. Sed vlteri⁹ dico q̄ nō est pol'e vt 3ᵃ. vice xterit celū ime⁹ post. 2^{am}. ita q̄ p⁹ xterit. 2ᵃ vice q̄ꝫ 3ᵃ. ꝛ hoc ideo q2 nō erit dare qñ p̄ xterit. 2ᵃ vice. nec ēt qñ p⁹ xterit. 3ᵃ. Si aūt ly ime⁹ teneat infinite. Sic dōm q̄ nō pōt ime⁹ i istāti. ꝛc̄. q2 nullū istās ē ime^{um}. Et h̄ rño magꝭ patebit si videant q̄ dcā sunt sup. d. 17. q. 2. ar⁹ 2ᵒ. in respōsione ad vnū ar^{m} qd̄ fit de factiōe triū an^{lo}. succe^{ue} fiñ meᵒ.

Ad pbōnē dōm: q̄ illud dcm̄ nō est itelligēdū de distātia vel ppinqtate fm excessum maiorē vel minorē pfectionis dine ad alia entia. Nā q̄ꝫlibet excedit ifinite lꝫ excessu equoco: ꝛ iō nec pprie vnā magis excedit q̄ꝫ aliā: sed est itelligēdū fm maiorē vel minorē filitudinē vl' ɔueniētiā: fm

k quā aliqd cōe vniuoce dī de deo ꝛ alijs: ꝛ fm talē maiorē, vel minorē ɔueniētiā dꝫ itelligi maior ꝛ minor pfectio aliorꝫ. ℂ Hoc autē nō ipedit pp ifinitatē dei: sicut esto q̄ eēt vna albedo ifinita intēsiue: ꝛ vna nigredo. 10. graduū: ꝛ filr vna rubedo. 10. ḡduū: q̄ꝫuis illa albedo excederet excessu ḡduali tā nigredinē q̄ꝫ rubedinē datā ifinite: nec vnā plus q̄ꝫ aliā. Adhuc tñ maior eēt ɔueniētia inť illam albedinē ꝛ rubedinē: q̄ꝫ inť albedinē ꝛ nigredinē. Et pp h̄ posset dici q̄ illa albedo magꝭ appropinq̄ret ꝛ minus distaret: ꝛ p h̄ eēt pfectior q̄ꝫ nigredo data. Ad aliud qd̄ addiť dōꝫ q̄ q̄ꝫuis mēsura q̄ est p replicationē: vt vlna et vncia ꝛ alie qb⁹ q̄ꝫta mēsurať fit qd minimū fm q̄ꝫtitatē: ad bonū tñ itell'm q̄ hētur. 10. met. mēsura tñ pꝫ pfectiōeꝫ

T. cō. 3. ꝛ. 4. (q̄lis ē de⁹ mēsura aliorꝫ entiū) nō opꝫ q̄ sit mimū fm pfectōeꝫ: vn̄ albedo q̄ ponit mēsura in gñe colorꝫ nō est minima fm pfectiōeꝫ inť colores: sꝫ pmaxima: sic in pposito.

l Et si arg^{m} valeret nō solū pbaret deū eē nō ifinite pfectionis: qnimo q̄ eēt minime inť cetera entia: qd̄ absurdū ē.

ℂ Ad ea qbus pbať nō eē nālr hoc ponendū. Respōdeo qdē pōt p̄ ɔ'negari. nā ꝛ q̄ deus sit itelligēs credidit phs se pbare ꝛ vtiq̄ꝫ pbauit ꝛ tamē nō p motū sic pꝫ intuēti pbōnē eius. ꝛ filr Aug. ꝛ alij pl'es. vnde nō est ɔ' q̄ si aliqd de deo pōt nālr pbari/ q̄ p motū h̄ pbeť. Proba⁹ q̄ addu cit ex dcō ɔ^{ie} nō vꝫ. tū q2 ɔ^{ie}/ nō dicit q̄ nihil possit probari de p̄ motore nisi p viā mot⁹. sed q̄ nō pōt pbari esse. tū q2 ēt id ipm qd̄ dicit nō vī verū cum Aug. 2ᵒ. de li. ar. ꝛ in libris soliloqꝫ pbet deum esse ꝛ tñ nō per viā mot⁹ sic ēt fecerūt alij plures. quorꝫ pbōnes forsitā nō sunt minus suffi^{tes} q̄ꝫ illa phi pcedēs ex motu. ℂ 2ᵒ. dᵒ q̄ p viam motus pōt pbari ifinitas itēsiua motoris. Nō qdē ex hoc pci' q2 pōt semp mo^{re}. Sꝫ q2 ꝛ in ifinitū pōt veloci⁹ mo^{re}. ꝛ in istāti mutare fm locū. ℂ Ad 2^{m}. posset etiā p̄ negari

m ɔsequētia. 2ᵒ. ɔcedo q̄ per effectum vel qui est vel qui est possis esse. cognoscere possum. ꝛ extendo nomen effectus etiā ad motū ꝛ mutationē. Cū pbať q̄ nō. p̄ pōt negari illa disiunctiua. qm̄ alio mō pōt ēt per effcm̄ pbari. s. q2 i infinitum potest velocius mo^{re}. ꝛ q2 in instāti transmutare de ɔ̄rio in ɔ̄riū. ꝛ de loco i locū. ℂ Scdō dᵒ q̄ flm assumit imo fla in pbōnib⁹. tū q2 efficaciť pt pbari q̄ ōs est alicu ius efficiēs. sicut pꝫ. d. 35. tū q2 ꝛ aliqs vn⁹ effcūs ifinit⁹ ꝛ sil' ifiniti effcūs pñt a deo pduci vt i sequēti. q. ostēdeť.

Ad rōes princi. ℂ Ad rōnes pncipales dico: q̄ maior illa est falsa: qm̄ nālit est ponēdū deū itelligē oia alia a se: sicut sup mōstratū est: ꝛ tñ dū a pposito hāc māni Arist. tractauit: oppositum sensit q̄ꝫuis in h̄ sibi alibi ɔ̄dixerit: vt sup di. 35. pꝫ: ꝛ sicut hec ita multa alia sunt ponēda nālr loquēdo de deo q̄ ipe nō posuit. Vñ pōt dici q̄ talis argumētatio. h̄ non posuit phs. ḡ nō est ponēdum: nō est rōcinatiua neq̄ꝫ demfatiua neq̄ꝫ pbabilis: sed est tm̄ accusatio ei⁹: q2 h̄ ponē debuit: sicut ɔ̄ negantes casum: ppea q2 antiq' nihil sunt locuti de

eo dicit Cōmētator 2ᵒ phy. ℂ Rō Ansel. ad pté oppositā: n q̄ꝫuis verū ɔcludat: non est tñ meo iudicio demfatiua: sic Cō. 4. ipse putauit dicēs in plogo suo sup psol. q̄ ipsa nullo alio indiget ad se pbādū. Vñ p̄ ostēdā: q̄ modus arguēdi non est efficax: deide soluā rōnē. ℂ Primū pꝫ: q2 si ille modus arguēdi eēt bonus: silr posset pbari. q̄ est aliq̄ albedo q̄ mai⁹ aliqd cogitari nō pōt: pꝫ arguēdo in sua fōia sic: albedo q̄ nō pōt aliqd maius cogitari est in itellectu: ꝛ nō in solo itellectu. ḡ est: in re. pña pꝫ: vt sua. Et p⁹ps añtis probať: q2 audiēs h̄ q̄ dico albedo q̄ nō pōt aliqd maius cogitari: intelligit qd̄ audit. ꝛ qd̄ itelligit est in itellectu eius ꝛc̄. Et scda ēt ps silr sue pbať: q2 si in solo itellectu pōt cogitari eē in re qd̄ mai⁹ est: ꝛ sic albedine q̄ maius cogitari nō pōt aliqd mai⁹ cogitari pōt: ꝛ silr cetere pbatiōes sue pñt ad h̄ applicari. ℂ Rñsio ḡ ad rōnē: sic supra facta est: cū. n. arguit sic. sequēdo rōnē nālē est ponēdū aliqd eē in rerū nā q̄ mai⁹ nō pōt cogitari. ḡ sequēdo nālē rōnē ponē o dum est aliqd ifinite vtutis inten^{ue}. Dico q̄ duplex pōt eē sensus añtis: vnus fm q̄ ly. maius pōt itelligi pcedē totū illud: pōt cogitari. Ali⁹ fm q̄ pōt seq: ꝛ h̄ bñ differt: sic pꝫ in exēplo supposito: q̄ ipol'e sit aliquā esse formicā maiorem elephāte: hec est xa nulla formica maior elephāte pōt cogitari: patꝫ q2 sua ɔ̄dictoria est falsa. s. aliq̄ formica maior elephāte pōt cogitari: nullā enim singularē hꝫ verā: sꝫ q̄lꝫ singularis est falsa pp falsam iplicationē a parte subiecti: siue demfareť formica exñs: siue nō exñs. ℂ Et tñ si ly. maior postponať sic: nulla formica pōt cogitari maior elephāte. ipsa est falsa: nihil. n. pbibet aliquā imo certe q̄lꝫ formicā quēq̄ꝫ cogitare esse maiorē elephante. Si aūt añs sumať p mō. Dico q̄ phs ꝛ qlibet tenēs aliquid vnū pfectissimū in entib⁹: ꝛ illud eē nō ifinite vtutis itensiue ɔcederet: ꝛ añs ꝛ negaret ɔñam: ꝛ ppōnē assumptā ad pbōnē ɔñe. s. illā (q̄libet nō ifinite vtutis maius pōt cogitari) diceret eē falsam: q̄ꝫuis ɔcederet istā (q̄libet nō ifi^{te} p vtutis aliqd pōt cogitari eē maius) sed p istā non pbareť ɔña: vt pꝫ. Si aūt añs sumať 2do. añs vtiq̄ꝫ negādū est: diceret. n. q̄ q̄lꝫ exñte: aut etiā possi aut cogitabili pōt cogitari aliqd esse mai⁹: seu xe seu false. ℂ Tūc ad pbōnem Ansel. cum dī aliqd quo maius cogitari nō pōt est in intellectu: ꝛ nō solū in itell'u. ḡ etiā in re. Pꝫ. q2 si debeat eē ad ppo^{m} opꝫ q̄ ly mai⁹ itelligať seq ly pōt cogitari: q2 in illo sensu negareť añs p^{m}: ꝛ tūc distiguo añs isti⁹ ɔñe Ansel. qm̄ vel ipm supponit mālr vel fignatiue ꝛ psonalr. Si p̄ mō ꝛ ipm sit ppō q̄dam vocalis ɔce' illud. ꝛ silr ɔñs: si in ipso codē mō supponat subm eius: sed tūc nihil ad propositū. Nā ɔstat q̄ illa vox nō est ifinite vtutis. Sed si in ɔñte sbm supponat fignatiue. pꝫ q̄ ɔñtia nulla est: sic et q ista. hec vox aliqd qd̄ nō est: est. ḡ aliqd qd̄ nō est: est. naꝫ añs est vex: ꝛ ɔñs iplicat ɔ̄dictionē si sbm supponat fignificatiue. Si xo in illo añte sbm supponat 2ᵒ mō. sic dico q̄ negādū eēt q̄ꝫ^{m} ad pmā pté ab eo q̄ teneret nihil esse tale. Et cū pbať q̄ audiēs h̄: qd̄ dico aliqd q̄ mai⁹ cogitari nō pōt intelligit qd̄ audit: ꝛ qd̄ intelligit est in itell'u. ℂ Dico p̄ q̄ si inť has duas ppōnes h̄ itell'r: ꝛ h̄ est in intell'u. fiat Cap. 8. diā sic videť Ansel. facē ɔ̄ insipi. Vñ negāti hāc ɔsequētiā. intelligiť. ḡ est in intell'u. nitiť illā pbare. hec enim falsa est: oē qd̄ qs intelligit est in itell'u. Nā lapidē qs itelligit: ꝛ tñ lapis nō est in itell'u. Nec pbatio quam adducit Ansel. valꝫ. ait. n. q̄ sic oē qd̄ cogitať: cogitatiōe cogitať: ꝛ qd̄ cogitať: sic cogitať: sic est in cogitatiōe: ita oē qd̄ itelligiť in itell'u itell'r ꝛc̄. Nā etiā hec assumpta: oē qd̄ cogitať est in cogitatiōe est falsa: vt pꝫ de lapide. Nō distiguēdo aūt inť illas sic ꝛ freqnť antiq nō distinguebant. cum diciť aliquid esse in intell'u. si pro codē accipiať: ac si dicatur q̄ illud itelligiť: ɔcedo ppōnē: sed nihil ad pp^{m}: q2 audiēs illā vtiq̄ꝫ intelligit illā: ꝛ illa intelligiť ab eo. Sed nō seqť: hec vox: aliquid quo maius cogitari nō pōt/ itelligi

A tur.ḡ aliqd q̄ maius cogitari nō pōt itelligit̄.ſi ſḃm ꝯñtis ſupponat ſignatiue.Sic etiā nō ſequit̄ hec vox: qḋ nō p̄t cogitari pōt cogitari.ḡ qḋ non pōt cogitari pōt cogitari. Nā añs eſt verū.qm̄ audiēs h̄ ꝙ dico(qḋ nō pōt cogitari)cogitat qḋ audit:ꝛ qḋ ipſe cogitat cogitat̄:ꝛ t̄n ꝯñs īplicat ꝯdictionē:ſi ſḃm ſupponat ſignatiue. Silr̄ audiēs hāc vocē(maiꝰ eo q̄ maiꝰ cogitari nō pōt)intelligit quod audit:ꝛ ipā vox itelligit̄ ab eo:ꝛ t̄n nō ſeq̄t: hec vox maius eo ꝛc̄.itelligit̄.ḡ maius eo quo maiꝰ cogitari nō pōt itelligit̄. Nā añs eſt verū:ꝛ ꝯñs ſi ſḃm ſupponat ſignatiue eſt fl̄m etiā ſm Anſel̄. Nā ex ipſo ſequit̄.ꝙ eo qḋ maius cogitari nō pōt aliqd maiꝰ cogitari pōt:qḋ ipſe dic̄ eē impoſſe in pᵃ ꝓbōne 2ᵉ ptis añtis:ꝛ ꝯ inſipidi. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ audiēs hāc vocē(aliqd q̄ maiꝰ cogitari nō pōt) ſi ſit note lingue:nō ſolū intelligit illā ſic̄ intelligit vnam vocē nō ſignatiuā:cū in eius auribꝰ ſonat̄:ſed intellit̄ qd ipā ſignat. Uñ ꝛ q hāc dicit eē verā:aliqd q̄ maiꝰ cogitari nō pōt eſt
B in re ꝛ q eā dicit falſam itelligit qd ſignificet ipſa ꝓpō: ꝛ ꝑ ꝯñs qd ſignet eiꝫ ſḃm:ꝛ ſi ſic.ḡ illud qḋ ꝑ illā ſignat̄ intelligit:ꝛ ꝑ ꝯñs hec eſt ꝟa:aliqd q̄ maius cogitari nō pōt itelligit̄:ſḃto ſupponēte ſignatiue. ¶ Rñᵒ ꝛ ꝯcedo ꝙ illḋ qḋ ſignificat̄ per illam intelligitur:ſed nego vlteriorē cōſequētiam. Et pꝫ iſtātia:qm̄ etiā audiēs hāc vocē:qḋ nō pōt cogitari:aut hāc qḋ nō pōt itelligi:itelligit qd ipſa ſignificat:ſic̄ ēt itelligit hāc eē fl̄am:qḋ nō pōt cogitari pōt cogitari. Et iᵒ qḋ ꝑ eā ſignat̄ itelligit̄ ab eo. Et t̄n nō ſeᵗ.ḡ qḋ nō pōt cogitari cogitat̄:aut qḋ nō p̄t itelligi/itelligit̄. ¶ Unde ſciēdum eſt ꝙ nō ois terminꝰ pōt pro eo ſupponē ſignatiue ꝛ ꝑſonalr̄ qḋ ipm̄ ſignat:ſic̄ pꝫ de his terminis nihil/ꝛ nō aliqd:q̄rū vterq̧ ſignat oēm reꝫ:ꝛ oē qḋ eſt:lꝫ
Cap.xi. deſtructiue nō ꝯſtructiue:vt ibidē Anſel̄.ait.de caſu diaboli:ꝛ t̄n neuter ꝑ aliq̄ qḋ eſt ꝑſonalr̄ ſupponē pōt: ita ēt
C eſt de iſtis terminis/icogitabile/qḋ nō pōt cogitari:ꝛ multis alijs.ꝛ de h̄ de q̄ agit̄(aliqd q̄ maiꝰ cogitari nō pōt)ꝛ ꝑ h̄ pꝫ ꝙ ꝓbō pma illiꝰ pᵗ ptis añtis nō valꝫ. Nec ēt ſcḋa. qm̄ dicēs nullā rē eē:q̄ nō poſſit cogitari maius.cōcedet ꝯñs ꝓ illa pte:deus nō eſt quo maius cogitari nō pōt:nec reputabit h̄ fl̄m:ſi itelligat̄ ly/maius/ſeq ly/pōt cogitari. ¶ Ad alias ꝟo ꝓbōnes Anſel.pro ſcḋa parte añtis non oportet reſpōdere:q2 oēs ſupponūt pmā ptē eſſe vera n.
Monachus.q.3.ar.p. ¶ Sed ꝯ vnum iam dcm̄.ſ.ꝙ hec eſt falſa:maius eo cogitari pōt quo nō poteſt aliqd maius cogitari: eſt opio cuiuſdā moderni tenētis ꝙ maius cogitari pōt:q̄ nihil maius cogitari pōt:quā ꝓbat ſic.maius deo p̄t cogitari:ꝛ nihil maiꝰ deo pōt cogitari.ḡ maiꝰ pōt cogitari q̄ nihil maius p̄t cogitari:ꝯña pꝫ. Et ꝓbat̄ añs. Pꝛio q̄ ad pmā partem:q2 q̄cūq̧ cogitat de iſto(maius deo nō p̄t eē)verū cogitat:ꝛ intelligit:ꝛ per ꝯſeq̄ns verū cogitat̄ ab eo. Et ſequitur.verum cogitat̄ ab eo.ḡ maius deo cogitat̄ ab eo: quia illud eſt maxima ps illius veri.ergo maiꝰ deo cogitari p̄t.
2ᵐ ¶ 2ᵃ ꝟo ps añtis ꝓbat̄:q2 ipſa eſt vna vniuerſalis cuiꝰ q̄
D libet ſingularis eſt vera:patet diſcurrēdo:quia nec h̄ nec illḋ:q̄cūq̧ demſ̄ato ſiue exñte ſiue nō exñte:ſꝫ imaginato. ¶ Hec dcā videt̄ mihi fl̄a:ꝛ icludē multiplr̄ repugnātiā.
ꝯ monachū vᵗ.ā ¶ Uñ pᵒ arguo ꝯ ꝯnē:q2 ſi maiꝰ deo pōt cogitari ꝛc̄.ergo aliquo q̄ nō poteſt maius cogitari p̄t maius cogitari. ꝛ vltra:ḡ vel iſto q̄ nō poteſt maius cogitari p̄t maius cogitari:vel iſto q̄ nō p̄t ꝛc̄.ꝛ ſic ꝑ diſiūctiuā deſcēdēdo ꝛ diſcurrēdo ꝑ ſinglaria q̄lꝫ exñtia:vel nō exñtia:ſed cogitabilia. Erit ḡ aliq̄ talis ſingularis ꝟa:iſto q̄ non p̄t maius cogitari pōt maiꝰ cogitari:ſed manīm eſt ꝙ ex hac ſeq̄t iſta copulatiua.iſto p̄t maius cogitari:ꝛ iſto non pōt maiꝰ cogitari:cuiꝰ ptes eodē demſ̄ato:indubitāt ſūt ꝯdictorie. Eodeꝫ mō arguo ꝯ añs ꝯñe facte:q2 ſi maiuꝫ deo pōt cogitari.ḡ aliqd maiꝰ dō p̄t cogitari:ꝛ nihil maiuꝫ deo p̄t cogitari:ꝛ hāc ꝯñam ꝯcedit.vt ſtatim patebit. ¶ Sꝫ vltra ex h̄ infero:ḡ deo aliqd maius p̄t cogitari:ꝛ deo nihil maiꝰ pōt cogitari.pꝫ:q2 cū deꝰ ſit terminus ſimplex non refert vtruꝫ ꝑponat̄ aut poſtponat̄ cōpatiuo. Et vltra.ḡ deo p̄t aliqd maius cogitari:ꝛ deo non p̄t aliqd maiꝰ cogitari:qḋ ꝯñs icludit duas ſingulares ꝟe ꝯdictoriaꝫ adinuicē. Et ꝯñtia pꝫ:q2 pma pars ꝯñtis equalet in ſignando pᵗ parti añtis,
E ꝛ 2ᵉ ſcḋe:ꝛ ex h̄ ēt declarat̄ ꝯña nūc ꝓxime facta. Nā ſeq̄t. deo nō p̄t aliqd maius cogitari:ꝛ deo p̄t aliqd maiꝰ cogitari.ergo aliquo q̄ non p̄t maiꝰ cogitari p̄t maiꝰ cogitari.
¶ D. Arguo ſic̄ ipſemet arguit ꝯ ſe:q2 ſequit̄:maius deo pōt cogitari.ḡ aliqd maius deo p̄t cogitari:ꝯña pꝫ:q2 ꝑticularis ꝛ indefinita conuertunt̄:cum ḡ q̄cqd ſtat cū añte.ſtet ēt cum ꝯñte.ſi iſta.nihil maiꝰ deo pōt cogitari.ſtat cū iſta idefi⁴:ſtabit etiā cū illa ꝑticulari:ſed iſta ꝑticularꝭ. aliqd maiꝰ deo p̄t cogitari:ꝛ iſta vlis:nihil maiꝰ deo pōt cogitari:ſūt ꝯdictoᵉ.ḡ due ꝯdictoᵉ adīuicē erūt ſimul ꝟe. 2ᵐ
¶ Rñdet ipſe ꝯcedēdo oia q̄ dicta ſūt:ꝑter id qḋ di ꝙ ille ſūt ꝯdictoᵉ. Uñ dic̄ ꝙ ad h̄ ꝙ aliq̄ due ꝓpōnes ſint ꝯdictorie:nō ſuffic̄ ꝙ vna ſit vlis negᵃ:ꝛ alia ꝑticularꝭ affirᵃ Rñſio
F ꝯuenientes in ſubiectis ꝛ p̄dicatis:ſꝫ vltra h̄ req̄rit̄ ꝙ per illā particularē affirmatiuā denotet̄ aliqd eſſe in re: vel etiaꝫ ꝙ ex illa ſequat̄ aliqd eſſe.ſic aūt non eſt in ꝓpoſito:q2 ita bñ poſſūt cogitari ea q̄ nō ſūt nec eē pñt:ſic̄ iᵒ q̄ ſūt vl̄ eē pñt.
¶ Iſta rñꝰ nō valꝫ.pᵒ qdē:q2 ſi hec ſit ꝟa vt ꝯcedit: aliqḋ maiꝰ deo p̄t cogitari.ḡ aliq̄ ſingularis eiꝰ.ḡ aliq̄ exñte vl̄ nō exñte:ſed imaginato vel cogitabili demſ̄ato vna talis eſt vera.h̄ maiꝰ deo cogitari pōt:ſed h̄ꝫ cū huiꝰ vlis.nihil maiꝰ deo p̄t cogitari:q̄lꝫ ſingularꝭ eſt ꝟa:qḋcūq̧ exñs vl̄ nō exñs:ſed imaginatū demſ̄et̄.ḡ hec ſingularis negaᵃ ē ꝟa.h̄ maiꝰ deo nō p̄t cogitari:eodē demſ̄ato:qḋ in affirᵃ demſ̄at̄:ꝛ ſic ſimul de eodē idē ꝟe affirᵗ ꝛ negat̄:qḋ eſt ꝯ pᵐ pnᵐ. ¶ Cōfirmat̄:q2 cū ipſa ſit ꝑticularꝭ affirᵃ ſi ſit ꝟa ſḃm ꝑ aliq̄ determiate ſupponit:ꝛ q̄cqd ſit iᵒ:ſiue exñs ſiue cogitabile tm̄.ꝟe ꝯtigit dīe:h̄ maiuꝫ deo pōt cogitari. ꝯ rñſio. monachi
G Scḋo q2 h̄ qḋ dic̄.ſ.illas nō eē ꝯdictorias eſt expſſe ꝯtra Phm̄ pᵒ ꝑiher.ſi attēdat̄ ille locꝰ vbi oñdit Phꝫ q̄ ꝓpōnes ſunt ꝯdictorie ꝛ cām quā aſſignat nulla eſt:q2 tūc nec iſte eēnt ꝯdictoᵉ:nullū poſſe eſt ipoſſe:aliqḋ poſſe ē ipoſſe: qm̄ ea q̄ nec ſūt nec pñt eē ſūt ipoſſia:ꝛ iō ſi eiꝰ rō valꝫ ꝑ iſtā ꝑticularē affirᵃ nō denotat nec ex ipſa ſeq̄t aliqd eſſe:nec iſte erūt ꝓp eādē cāꝫ ꝯdictorie:nullū icogitabile cogitat̄: aliqd icogitabile cogitat̄:ꝛ eadē rōe ꝛ pᵒ due:ꝛ iſte:ꝛ vlr̄ q̄cū q̧ due ꝓpōnes:q̄rū.ſ.vna vlis negaᵃ eſt ꝟa ꝛ altera ꝑticularis affirᵃ ꝯuenientes in ſubiectis ꝛ p̄dicatis in quibuꝫ p̄dicet̄ aliqd qḋ poſſit ꝟificari ꝓ nō ente:pñt ꝯcedi eē ꝟe.
¶ Deīde arguo ꝯ ꝓbōnē illiꝰ añtiꝫ. Nā ꝑ ſilē mōdū ꝓbaret̄ ꝙ nō potēs cogitari p̄t cogitari:qḋ manifeſte ꝯdictionē icludit.dcl̄at̄ aūt h̄. Nā q̄cūq̧ cogitat de iſto.nō potēs cogitari nō eſt lapis:ipſe verꝫ cogitat:ꝛ itellīt:ꝛ ꝑ ꝯñs verū cogitat̄ ab eo. Et ſeᵗ verū cogitat̄ ab eo.ḡ nō potēs cogitari cogitat̄ ab eo:q2 iᵈ eſt maxima ps illius ꝟi.ḡ nō potens cogitari poteſt cogitari:totus proceſſus ſilis eſt ſuo. 3ᵐ
H ¶ Ad rōnē eius rñdeo:ꝛ nego añs rōne pᵗ ptis.ſi ſḃꝫ ſupponat ꝑſonalr̄:ſic̄ opꝫ vt arguat̄ ad ꝓpᵐ:ꝛ ita ēt vꝫ eo vti arguēs cū ꝯcedat ꝯñam īter illā idefinitā ꝛ ꝑticularē: qḋ verū nō eēt ſi ſubꝫ idefiᵗᵉ nō ſupponēt ꝑſonalr̄. Ad ꝓbōnē ꝯcedo ꝙ q cogitat de iſto(maiꝰ dō nō p̄t eē)verꝫ cogitat:ꝛ verꝫ cogitat̄ ab eo. Sꝫ cū vlteriꝰ iſert̄.ḡ maiꝰ deo cogitat̄ ab eo.ſi in iſto ꝯñte ſḃm ſupponat malr̄ ꝯcedo ꝯñs ſꝫ nihil ad ꝓpoᵐ. Si ꝟo ꝑſonalr̄ nego ꝯñaꝫ. Et ad ꝓbōneꝫ q̄ dī ꝙ maiꝰ deo eſt maxia ps illiꝰ ꝟi.dico ēt ꝙ iſta ē fl̄a.ſi ſḃm ſupponat ꝑſonalr̄:ꝛ h̄ q̄lr̄cūq̧ accipiat̄ verꝫ:cū dī ꝙ verū cogitat̄ ab eo. Nā ſi accipiat̄ ꝑ ipſa enunciatiōe ꝟa. hac.ſ.(maiꝰ deo nō p̄t eē)pꝫ ꝙ iſta eſt fl̄a. maiꝰ deo.eſt ps enūciatiōis huiꝰ maiꝰ deo nō p̄t eē. Si ꝟo accipiat̄ veruꝫ pro enūciabili ſeu ſignato illiꝰ enūciatiōis ꝟe: q̄uis aliq̄ mō lꝫ iꝓꝓꝛie poſſit ꝯcedi ꝙ ſignatū ꝑ ſubm̄ ſit ps ſignati totalis:ꝛ ēt aliq̄ mō cogitatum. Dico ꝙ pro illo ſignato Ad rōeſ mōachi

3 griali n̄ p a^o alio supponit i ista. mai⁹ ðo nō pōt eē: n̄ oʒ q̄ p aliq̄ supponat: cū ipa sit neg^a sic i ista q̄ vtriq̄ v̄a ē: qð n̄ pōt cogitari nō pōt cogitari: s̄ʒ p nll'o suppōit. Quecūq̄ ð hūc doctorē dcā sūt p̄cedūt itellīdo q̄ ly/mai⁹/p̄cedat ly/cogitari: qūo ēt ipse vi sp accipe. Si aūt itelligeret seq̄ vt eēt sensus sue ðnis: q̄ aliqd pōt cogitari aliq̄ mai⁹ q̄ nihil pōt cogitari maius: adhuc ð eēt falsa: ⁊ p easdē rōnes reprobat. ℭ Sʒ tūc rñdēdo ad rōnē suā negāda eēt 2ª ðntis. Nā illius vlis multe singulares eēnt false: sic lʒ false quis multa singularia posset cogitare deo esse maiora.

ℭ Distinctionis. xlij. xliij. ⁊ xliiij. ℭ Q. ó. iiij.

B^m Primo circa istā mām q̄ro ðnr. Utrū ðs p suā ifi^tam po^am posset p̄ducē effcm̄ aliquē actu ifi^m. ℭ Et arguo q̄ nō: q̄ si posset: aut posset p̄ducē ifi^m s̄m multi^nem aut s̄m magni^nem: aut s̄m q̄litatē vel p̄fectōeʒ itēsiuā. pʒ: q̄ nō alijs mōis imagiari possum⁹ ifi^m i creaturis: nll'o aūt istoꝝ modoꝝ p̄t ðs p̄ducē ifi^m. ḡ ⁊c. pb' mior

R q̄z^m ad singl'as p̄tes. Et p̄ q̄ n̄ posset p̄ducē mul^nem ifi^a: q̄ si p̄ducēt aliq̄ multi^nem ifinitā p̄ducēt seipāʒ: qð est ipol'e. ðña pb': q̄ q̄cūq̄ multi^o ifi^a p̄ducta eēt: i eēt entitates in fi^e: cū ifi^a aūt enti^s nō est aliq̄ entitas: ⁊ iō ois entitas cōp̄hēderet ifra multi^nem illā ifi^tam p̄ductoꝝ. Et p ðñs de⁹ ipe eēt de nūo p̄ductoꝝ: ac p̄ b̄ p̄duct⁹. Ista rō ðnr' p modū q̄. Phs p̄ celi p̄bat ipol'e eē: q̄ sit aliqð corp⁹ ifi^m qð sit

T. c. 48 cōpo^m ex corpib⁹ finiti s p̄ē: sʒ ifiniti s̄m idiuidua. Ait. n. q̄ vel i oia ex qb⁹ cōponeret vel saltē ifi^a ex eis eēnt ḡuia: ⁊

Cō. 48. ⁊. 57. tūc seq̄ret q̄ nullū eēt corp⁹ leue: vl' eēnt leuia: ⁊ tūc nullū corp⁹ eēt ḡue. vbi dic Cōmē. q̄ b̄ se' ex pōne coꝝ q̄ sint ifi^a ⁊ q̄ n̄ repit' eē ea: ita i p̄po^o. Et ēt al'r p̄t argui: q̄ si p̄ducēt ifi^tam mul^nem ididuoꝝ alic⁹ spēi. v. ḡ. ifi^tas aias: ois entitas eēt aia: ⁊ si ifi^tos lapides ois ētitas eēt lapis: ⁊ p ðñs ēt de⁹ eēt lapis. ℭ 2° p̄bo q̄ nō p̄t p̄ducē magitudinē ifinitā.

2^m ℭ 2° p̄bo q̄ nō p̄t p̄ducē magni^nem ifi^tam. q̄ si sic vel magnitudinē oi quaq̄ ifi^tam/aut ifi^tam tm̄ v̄sus vnā p̄tē. v. ḡ. v̄sus occi^tem ⁊ v̄sus opp^m. v. ḡ. oriētē/finitā. p^m nō p̄t dici/q̄ cū i eēt disibil' saltē s̄ʒ signatōeʒ aie eēt disibil' i duo eq̄lia vel

2 duo ifi^a ⁊ sic ps eēt eq̄l' toti. q̄ ē ipol'e. Itē ifi^m eēt ex ifi^m/q̄ vna ps eēt ex aliā. Sʒ b̄ ē ipol'e/q̄ corp⁹ ifi^m oʒ eē ifi^m i oib⁹ dimēsio^b⁹ ⁊ p ðñs s̄ʒ nullā dimēsiōeʒ p̄t eē corp⁹ aliqð ex ipm. ⁊ has rōnes tāgit ð^r. 3. phy. cō^m. 53. Nec pōt dici 2^m. s. q̄ sit ifi^m i vnā p̄tē tm̄mō. q̄ tc̄ pol'e eē ponē i p̄te in q̄ ē finitū aliqð corp⁹ ðtiguū ⁊ tūc ðgregatū ex ill' duob⁹ erit mai⁹ vtroq̄ illoꝝ s̄ʒ se. Sʒ vtrūq̄ est ifi^m. s. ⁊ ðgregatū ⁊ p^m ifi^m. ⁊ sic ifi^m est mai⁹ aliqð ifi^m. q̄ est ipol'e. ⁊ b̄ ēt est rō ð^r vbi. ā. cō^m. 43. ℭ 3°. p̄bo q̄ nō possit p̄ducē ifi^m itē^ue siue s̄ʒ q̄li^tem. v. ḡ. ifinitā albedinē vel ifinitā ḡuitatē. qm̄ si sic ponat' q̄ p̄ducat ḡuitatē ifinitā i a^o cor' seu p̄ducat aliqð cōp⁹ ifi^e ḡui^tis. Qua. n. rōe possʒ vnū a^o q̄li^a ifi^m p̄ducē possʒ. ⁊ ifi^e ḡue. Sʒ b̄ eē ipol'e pʒ/q̄ tale si eēt ex locū suū nal'r moueret adipm. sʒ b̄ ē ipol'e. q̄ vel moueret i istāti

M vel i tpe. ⁊ nō i istāti. q̄ ois mot⁹ nēcio ē in tpe. Nec i tpe/ q̄ cū vnū a^o corp⁹ finite ḡui^tis ēt moueat' p idē vel eq̄le spaciuʒ in tpe lʒ maiori. erit certa p̄portio tp̄is/fi^e ḡuitatis ad tp̄s ḡuitatis ifi^e. ⁊ q̄ s̄m augu^m ḡuitatis est diminutio tp̄is potit siue aliq̄ ḡuitas fi^a itāta p̄portiōe excedēs p^m ḡuitatē finitā inq̄ta tp̄s mot⁹ p^e ḡuitatis fi^e excedebat tp̄s ḡuitatis ifi^e/⁊ p ð^r b̄. 2^a fi^a mouebit' in eq̄li tpe p eq̄le spaciuʒ cū ifi^a. imo adhuc potit sumi alia. 3^a. finita maior/⁊ i^a i miori tpe mouebit' q̄ʒ ifi^a. ⁊ b̄ oia sūt ipol'ia. qm̄ q̄to ḡuitas ē maior tāto mai⁹ ē tp̄s i q̄ mo^m. ⁊ ista i v̄tute ponūt' a pho. p̄. celi. seu corp⁹ ifi^m. q̄ vel i eēt imo^le s̄ʒ locū vl' mo^le. Nō p^m: tū

T. c. 57 q̄ oē corp⁹ est mo^le: vt pʒ ex p̄ celi. Tū q̄ q̄ rōe possʒ de⁹ vnū corp⁹ ifi^m p̄ducē: posset ēt i q̄lʒ spē q̄ nō determinat sibi maximā q̄ti^tis pol'eʒ: sic ignis ⁊ celū ⁊ cetera a^o vt i. 17. dis. p̄batū ē. Si āt p̄ducēt ignē ifi^m: ille cū eēt eiusdē spēi cū fi^o pato eēt mobilis sic finis: ⁊ silr celū ifi^m. ℭ Cōfir^r: q̄ p̄sta

lis corpis fi^e vtriq̄ eēt mo^le: ⁊ p ð^r ēt totū: cū eadē sit nā toti⁹ ⁊ p̄tis. Nec p̄t dici q̄ eēt mo^le: q̄ n̄ motu recto: nec motu circulari: vt demr̄at Phs p̄ celi. ℭ 3° p̄bo: q̄ nō possit p̄ducē forāʒ itē^ue ifi^a: qm̄ q̄ rōne vnā ⁊ aliā s̄m suā spēm itēsibilē ⁊ remissibile: ⁊ p ðñs ḡuitatē ifinitā ⁊ calorē infinitum: ⁊ silr alias actiuas ⁊ motiuas foras. B̄ aūt est falsum: qm̄ tūc posset esse mutatio de loco ad locū in instāti ⁊ alteratio de forma ðria in ðriā qð videt' eē impossibile. N a. t. c. 33. vsq̄ ad 76.

Ad oppositū arguo. qð cūq̄ itell's human⁹ pōt cogscē nō eē ipol'e fieri de⁹ p̄t facē: b̄ pʒ: q̄ de⁹ pōt facē ēt q̄ nō possum⁹ cōp̄hēdē: iuxta illð Aug. 3^a ep'la ad Uolusianū. Dem⁹ deū aliqd posse qð nos fateamur inestigare nō posse: in talib⁹ reb⁹ tota rō fci est pōa facientis: sed ifinitā magnitudinē ⁊ multitudinē: ⁊ silr aliquā formā ifinitā itensiue nō esse ipol'e fieri pōt itellectus human⁹ cognoscere: cū possit cognoscē in nullo p̄dictoꝝ eē aliquā repugnantiā vel icōpossibilitatē. ḡ ⁊c. Oppo^m

In ista. q. erūt tres articuli. In p̄ ponent' ðnes cuʒ p̄bationib⁹. In 2° obiectiones ð dicta cū solōnibus. In 3° specialiter ingret'. an si eēt aliqð corpus actu ifinitum ipm posset localr̄ quacūq̄ virtute moueri. O

Quātū ad p^m arti^m pono tres ðnes. p̄ ē: q̄ de⁹ p̄t facē aliq̄ mlti^ne actu ifi^a. ℭ Hāc p̄bo p̄ sic: cuiuslʒ ðtinui actual'r sūt ifi^e p̄tes. ḡ pol'e est aliq̄ mlti^nem eē actu ifinitā. Añs pb' ⁊ auc̄te ⁊ rōne. Auc̄te qdē Aug. 2° de lib. ar. di. Quicqd eni corpis sensu attigit' iā nō vnū: sʒ mlta eē ðuicit: corp⁹ est. n. ⁊ iō hʒ inūabiles p̄tes. Ex q̄ se' q̄ oē corp⁹ hʒ inūabiles p̄tes. Si aūt inūabiles. ḡ ifinitas. Rōne idē pʒ. Nā ðstat q̄ oē ðti^m hʒ pl'es p̄tes: ⁊ nō tot finitas nūo q̄n pl'es: ⁊ oēs suas p̄tes actual'r ⁊ sil' hʒ. ḡ oē ðti^m sil' ⁊ actual'r hʒ p̄tes ifi^as. Et si dicat' q̄ ðti^m hʒ ifi^as in po^tia: ⁊ nō in actu. q̄ro an ly in po^e determiet b̄ v̄bū hʒ: vt sit sensus: q̄ ðti^m in po^a hʒ. i. pōt hēre ⁊ nō hʒ p̄tes ifi^as: ita q̄ hēre p̄tes ifinitas v̄ificet' de ðti^o tm̄ in p̄pōne de poss. ⁊ nō i p̄pōne ð inee: sic dicim⁹ de aliq̄ ere qð ē i po^a statua: ⁊ nō ē statua: ⁊ pʒ q̄ iste sensus est falsus: q̄ tc̄ b̄ nō eēt v̄a: ðti^m hʒ pl'es p̄tes: sʒ tm̄ b̄: ðti^m p̄t hēre pl'es p̄tes: qð pʒ fl'ʒ latī: ⁊ p̄babit' ēt in 2°. Et ðña ista pʒ: q̄ si hʒ pl'es ⁊ nō fi^tas. ḡ ifi^tas. ℭ Itē Aug. i auc̄te iducta de ineē enūciat q̄ corp⁹ hʒ inūabiles p̄tes. Aut ly i po^a determiat ly p̄tes: vt sit sensus: q̄ ðti^m hēt ifi^tas p̄tes i po^a. i. pol'es: q̄rū nll'a s̄ʒ se est vnū b̄ aliqd p̄fectū nō faciēs cū alijs vnū b̄ aliqd: sʒ oēs vnū b̄ aliqd ðstituūt ad ðriaʒ p̄riū q̄ti^tatis discrete: q̄ꝝ q̄lʒ s̄ʒ se ē vnū b̄ aliqd n̄ oēs vnū b̄ aliqd actu ðstituūt ⁊ iō nō pōles: sʒ actuales p̄tes dnr̄: ⁊ b̄ sensus ver⁹ ē: alias ðti^m eēt discretū: sʒ b̄ nō toll' t v̄itatē añtis. Nā ðti^m sic actual'r hʒ pl'es p̄tes pōales: sic actual'r hʒ ifi^as p̄tes pōles: ⁊ p ðñs est actual'r aliq̄ multi^o p̄riū pōliū. ℭ Ex q̄ pʒ vlteri⁹ p^m ð^a: q̄ nō ē magl ipol'e simp' eē aliq̄ multi^nem aliq̄ꝝ nō facie^m vnū p se i actu q̄ʒ aliq̄ꝝ p se facie^m vnū. Qð pʒ: q̄ ois repugnā^a q̄ assigret' i ill'. v. g. q̄ totū eēt eq̄le vl' mi⁹ p̄te: vel q̄ ifi^m eēt mi⁹ fi^o: aut q̄ actualitas existē repugnet ifi^e p̄riali: aut aliq̄ a^a q̄ ab opinātib⁹ opp^m assignat': eq̄ appent assignaret' in ifi^a multi^ne q̄ est actual'r p̄riū pōliū ðtinui. Uñ nll'ā p̄t rōabil'r appere ipo^le eē ifi^tas aias eē i actu plusq̄ʒ p̄tes ðtinui eē actu ifinitas. ℭ Cōfir^r. q̄ cū ðs inte^e se solo q̄lʒ entitatē posset ðsuare se sole sin̄ q̄cūq̄ q̄ nō ē ð eēn' ei⁹: potit alic⁹ p̄portiōis q̄lʒ p̄tē i ðti^o existē actual'r didē a q̄lʒ a^a eiusdē p̄portiōis q̄ nō est ps ei⁹: ⁊ q̄lʒ taliū ðsuare i eē: q̄ fcō erit actual'r mlti^o ifi^e distinctoꝝ nō facie^m p se vnū. Nā tales p̄portiōales p̄tes sūt ifi^e. v. ḡ. p^a medietas toti⁹: ⁊ p^a medietas 2^e medietatis: ⁊ ēt p^a medietas medietatis alteri⁹: ⁊ sic ðnr̄ q̄rū nll'a est ps alti⁹. ℭ 2° de⁹ posset i istāti initiāte cuiuslʒ p̄tis p̄portioalis tp̄is vni⁹ hore p̄ducē vnū angelū: ⁊ sic ðnr̄ ⁊ p̄ductū ðsuare. v. ḡ. i p̄ istāti hore p̄ducē vnū: ⁊ in istāti p̄ 2^e medietatis seq̄nti p̄ducē aliū. Et in istāti p̄ 2^e medietatis illi⁹ 2^e p̄cedēti medietatū aliū: ⁊ sic ðnr̄. ḡ de⁹ p̄t facē ifinitam

Marginal notes: B^m R 2^m 2 M P Q Cōfir^r 2^m p^o arti. p^e 2 Cap. 15 D

A actu multitudinē angeloꝝ. Añs p3: q2 nihil ipoſſe nec aliq̄ icōpoſſia icludit: ꝯña pbat': ná dato caſu: i fine ſeu iſtāti terminātē totā hozā eēnt ſil' actu iſiⁿ angeli: ſic in ipa hoza ſꝫ
3ᵐ iſiⁱᵗᵉ ptes pportōales. C 3° ex eo ꝙ ponit' eē aliq̄ multiᵗᵉ actu iſiⁿ nulla ꝯdictio iplicat. ǵ de⁹ pōt ꝛc. ꝯña p3 ex dcis ſup i p⁹ qōne de po dei. Añs decl'at: ex eo ꝙ iſinitas non tollit rōné multitudis: nec ēt aliqd necio ꝯñs multitudinē: non eni iō nō eēt multiᵗᵉ aut ei nō ꝯueniret aliqd necio competēs multitudini: ſi eēt aliq̄ multitudo infinita: nec eꝫ multitudo tollit rōnē iſinitatꝭ: nec aliqd necio ꝯñs infinitatē.
C C Cōfirmat' p Aug. 12. de ci. dei. c. 21. vbi dicit ꝙ nūos eē iſinitos certiſſimū eſt. ꝛ ꝙ ds nouit nūos infinitos. ꝛ conſtat ꝙ ſil'. igr ds actual'r nouit iſiⁿ multiᵗᵉ ētiū. ſiue poſſiū exiſtē ſiue exñtiū. igit' iſiⁿ multiᵗᵉ nō iplicat ꝯdictiōēs. qm̄ null'm tale de⁹ novit. ſi eni nouit de⁹ aliquē nūm iſiⁿ, n3 triāgulū ſpicū. aut circulū rectilineū. q2 iſta iplicāt ꝯdictiōēs.
2ᵃ ꝯ C 2ᵃ ꝯ eſt: ꝙ poſſe eſt aliq̄ magniᵗᵘᵈᵒ eē iſiⁿ ſeu corp⁹ aliqd eē iſiⁿ. B pb⁹ ex eodē. v3 ꝙ null'a ꝯdictio iplicat ex eo ꝙ po
B nit' aliqd corp⁹ iſiⁿ: cū iſiᵗᵃˢ nō tollat rōnē magniᵗᵘᵈ vel eam aliqd necio ꝯñs: nec eꝫ magniᵗᵘᵈᵒ rōnē iſinitatꝭ. Vñ B nullā icōpoſſitatē icludūt: ſic ēt in ſoluēdo rōnes opinantiū opᵐ
3ᵐ magi deſmiabit'. C 2° pbo ꝙ de⁹ poſſet facē corp⁹ iſiⁿ ſm lōgitudinē in vnā ptē: ꝛ p B ēt ſe' ꝙ poſſet facē i oēs: ꝛ q̄l3 in iſiⁿ vt ſibi pl3: cū nō ſit vnū magi q̄ aliō ipoſſe. Aſſumptū pbo. ꝛ ſumo vnū corp⁹ lōgū palmis dcē: ꝛ latū vbiq3 palmo vno: ꝯſtat ꝙ in iſto ſūt ptes pportiōales iſiⁿ ſ3 modū diuiſiōis ꝑtactū in pceᵗⁱ ꝯne: qrū q̄l3 ſm dimēſionē latitudinis illi⁹ toti⁹ ē vni⁹ palmi: ꝛ p ꝯñs q̄l3 eq̄lis cuil3: q̄uis ſm aliā dimēſionē null'a alri eq̄lis: tunc ſic. Poſſe eſt deum oēs hꝫ ptes diuidē ꝛ ſm aliā dimēſionē q̄ ſt eq̄les cōiungere ꝛ vnire: ita vt ꝯſtituāt vnā magnitudinē ſicut nūc cōſtituūt. ǵ de⁹ pōt facē vnū corp⁹ lōgitudinis infinite i vnā ptē. Añs nō videt' hic dubiū apud aliquē catholicū. ꝯña
C tñ pat3: q2 tūc tale corp⁹ hēt in longitudine ſua infinitas
3ᵐ partes eiuſdem quātitatis. ſ. palmalis. C Tertio ad idē ſic. ſuppono vnū pbatū i. 17. di. ꝙ in iſiⁿ ds pt augē magniᵗᵘᵈᵐ: tūc pono ꝙ ſint aliq̄ due magnitudies. a. ꝛ. b. ꝯſtituētes āgulū: cui⁹ baſis ſit magniᵗᵘᵈᵒ. c. ꝛ ꝙ q̄eſcē⁹ b. ꝛ. c. magniᵗᵘᵈᵒ. a. tātū eleuet' ex pte q̄ ꝯſtituit angulū cū. b. vt ſit eq̄diſtās ipſi. b. totū B eſt poſſe ēt natr. Cū B ēt pono ꝙ ꝯtinue dū eleuat' magnitudo. a. de⁹ augeat eā tm̄: ꝛ ſil'r. b. idirectū: ꝙ ꝯcurrāt actual'r toto tpe pceᵗⁱ inſtās q̄ p erūt eq̄ diſtātes: ꝛ B p3 eē poſſe ex ſuppōne pus ſcā. Tūc arguo: B caſu poſi poſito. erūt ille magnitudies infinite qñ erūt eq̄ diſtātes. ǵ de⁹ pōt facē magnitudinē iſinitā:

a b c

ꝯña p3. Añs pbo: q2 ſi dicat' ꝙ ſint finite: ſe' ꝙ vl' nō ſpoū a. eleuat' tātū in ſua rectitudie augeat' vt ꝯcurrāt: qd eſt ꝯ poſitū: vel ꝙ q̄ntūcūq3 modicū. a. depmeret' verſus. b. ex p
D te in q̄ pus eleuabat: neutra creſcēte ꝯcurrerēt: qd ē ꝯ ſen
4ᵐ ſum. C 4° pōt argui p modū q̄ argutū eſt p ꝯne pcedenti. Nā data aliq̄ magniᵗᵘᵈᵒ cuba. pōt de⁹ in cuiuſl3 ptis pportiōalis vni⁹ hoze iſtāti initiāte: cuil3 lateri illi⁹ magnitudinis addē eq̄lē illi magnitudini cubā. q̄ vnā p ſe magnitudinē ꝯſtituāt ſil'. ǵ pōt facē de⁹ magnitudinē vndiq3 infinitā. ꝯña p3: q2 in iſtāti termināte hozā erit vndiq3 magniᵗᵘᵈᵒ
3ᵃ ꝯ infinita: ꝛ añs p3. C 3ᵃ ꝯ eſt: ꝙ de⁹ pōt facē aliquā formā. v. ǵ. charitatē: aut aliā qual3 intēſibilē ꝛ remiſſibilē infinitā itēſiue in ſua ſpecie. Probatio: q2 ſi B nō ſit poſſe: aut B iō eſt. Quia ipoſſe eſt aliqd actu eē iſinite pfectū ſeu pfectio iſinita. Aut q2 ipoſſe eſt eſſe aliquā creaturā pfectiōe iſinita: qm̄ tūc eq̄ret' deo in pfectiōe: ꝛ p ꝯñs eēt de⁹: ꝛ eēt creatura: ꝛ ſic eēt de⁹ ꝛ non deus: creatura ꝛ nō creatura. Aut q2 ipoſſe eſt ſil' eſſe ptes iſinitas eiuſdē: qd tñ oporteret. Aut q2 ipoſſe eſt aliqd iſinite pfectiōis eſſe min⁹ perfectū aliq̄ eiuſdē rōnis: vel p̄t eē eq̄lē toti: q̄ꝝ alterū necio E
ſeq̄ret': vt p3 p rōnes q̄ poſt iducent' ꝯ dcā. C Hec diuiſio vr' ſufficiēs: qm̄ ex his vident' arguē q̄cunq3 ꝯ iſtā ꝯnē arguūt. Sed pp nullū iſtoꝝ ꝯ eſt ipoſſis. Nō eni pp pᵐ: q2 infinitā pfectionē eē actu: nō ē ipoſſe: cū ds ſit bonitas ꝛ pfectio iſiⁿ. C Ex q̄ p3 ꝙ nō repugnāt n3 ſūt icōpoſſes actualitas ꝛ iſinitas: ſic aliq̄ pro fundaᵐᵗᵒ ſue opionis aſſumunt.
C Et ſi dicat' ꝙ nō ſūt icōpoſſes actualitas ꝛ iſinitas ſimpl'r ſumpta. ſed actualitas ꝛ iſinitas pbibil'. vtriq3 ſūt icompoſſes. ꝛ iō ipoſſe eſt eē actu aliqd iſiⁿ pbibile. q̄le nō eſt ds. Iſtud ſiñ rōe dr: q2 ſi iſinitati nō repugnat actualitas/cu3 iſinitati nō repugnet pbibilitas neq3 pbibilitati actualitas, nā aliqd pbibile eſt in actu. nō appet cur iſinitati pti⁹ repugnet actualitas. Nūq̄ eni de aliq̄ cōp⁹ ex ptib⁹ nō icōpoſſibilib⁹ ſeu d ſe iuicē nō ipoſſibil'r pdicat' ipoſſibil'r aliqd ꝙ de q̄l3 pte illi⁹ cōpleri poſſibil'r ptur. vñ ſi hec eēt poſſis lapis eſt rōnal'. q2 B eſt poſſis lapis eſt. ꝛ B ſil'r rōnale ē. B vtriq3 poſſis eēt. lapis rōnal' ē. Et vl'r q̄cqd eſt cōpoſſe cuil3 pti cōpⁱᵗⁱ ex ptib⁹ cōpoſſib⁹ eſt cōpoſſe illi compⁱᵗᵒ. Nūc aūt F
actualitas ē cōpoſſis iſinitati. ꝛ eſt cōpoſſis pbibilitati. Et ptes h⁹ cōplexi/iſiⁿ pti⁹ ſūt cōpoſſes ēt ſm oppinātē. ergo actualitas eſt cōpoſſis iſinitati pbibili. loq̄ndo ipioꝝ more illoꝝ. p ꝙ nō aliud itelligo niſi hanc eē poſſem iſiⁿ pti⁹ ſiue hñs ptes eſt in actu. C Nec pp 2ᵐ, ꝯ eſt ipoſſis: nō eni eſto ꝙ aliq̄ charitas ſit infinita itēſiue ſe' ꝙ ſit eque pfecta vt de⁹: q2 de⁹ eſt infinita pfectio ſimpl'r. charitas aūt eſt pfectio in gñe: q2 nō ſolū de⁹: ſed ēt aliq̄ pfectio alteri⁹ rōnis pōt eē pfectioꝛ: ſic ſubſtātia āgelica pfectioꝛ eēt charitate creata infinita: vt nūc de charitate loquimur: ꝛ finita intellectio pfectioꝛ ꝛ notioꝛ eēt nigredie iſinita. C Hāc atteſtat' Aug. in lib. de nā ꝛ grā di. Ego qdē ſentio: q2 etiā cū fuerit in nobis tāta iuſtitia vt ei addi oīno nihil poſſit: nō eq̄bit' creatura creatori, ꝛ ly cū. ſumit' ꝯiunctiōal'r ꝛ equal3 illi ꝯiūctiōi ſi. Nec 3ᵐ: q2 illud nō eſt ipoſſe. vt p3 de ptibus G
ꝯtinui. Nec ēt 4ᵐ: q2 vel altera ps nō eſt ipoſſ: vel neutra ſe': ſic p3 formādo ſil'es argumētatiōes de infinitꝭ ptibus ꝯtinui: B etiā patebit magis in ſoluēdo rōnes alioꝝ. C 2° 2ᵐ
ſi de⁹ p aliqd tps. v. ǵ. vnā horā ꝯtinue augeret charitatē: ſic tñ ꝙ in p⁹ medietate toti⁹ hoꝛe crearet charitatē tāti gdus: ꝛ in p⁹ medietate ſeq̄ntꝭ medietatꝭ crearet eq̄lē charitatē ei quā creauit in p⁹ medietate toti⁹ hoꝛe: ꝛ iteru3 in p⁹ medietate reſidui crearet eq̄lē: ꝛ ſic ſp velocitaret ſuam actionē ſm q̄l3 taliū ptiū pportiōaliū ꝛ q̄l3 creaturā cōſeruaret in fine hoꝛe creata eēt charitas actu iſinita itēᵉ, ꝯña p3. q2 charitas exñs in fine hoꝛe. hēt infinitas ptes eq̄les: ſic in tpe ſue creatiōis fuiſſent tūc iſinite ptes pportiōales: et ſi3 añs eſt poſſe. Nā ꝙ in vna tota hoꝛa cāret charitatē pōt eē poſſe. C Itē p3 ꝙ poſſet velocitare ſuā actionē cū agēs creatū B poſſit. vt p3 in motib⁹ nālib⁹ q̄ ſūt velociores in fine. Itē in agētib⁹ volūtarijs B expimur ꝙ ēt ſp poſſet velocitare ſuā actiōēs in duplo iuxta modū dcm̄ ēt manifeſte cuil3 occurrit: cū nullū ſit minū tps in q poſ D
ſit tātā vel tātā latitudinē charitatꝭ cāre. S3 in q̄tol3 minoꝛe pōt tātā ꝛ maioꝛē cāre ſm placitum ſuū: ꝛ p ꝯñs nō appet: qn añs ſit totū poſſe. Ex q̄ ſe' ꝙ ēt ꝯña qd eſt pncipalis ꝯ ſit poſſe: ꝛ eodē mō pbari pōt de alijs formis. C 3° 3ᵐ
pōt argui ſic argutū eſt pro pcedētib⁹ ꝯnibus. ponēdo ꝙ de⁹ in cuiuſl3 ptis pportiōalis hoꝛe ſm diuiſionē ptactā in inſtāti initiāte cāret charitatē tāti gdus ſeu eq̄lē: ꝛ adiungeret pozi: qd totū p3 poſſe ꝛ nullā repugnātiā iplicare. Ex q̄ ſeq' ꝙ in fine hoꝛe erit charitas actu infinita itēſiue pp incluſionē infinitarū partiū eq̄liū: ſic ſūt infinite ptes pportiōales in tpe dato. C Ex dictꝭ ēt pbōtib⁹ harum ꝯ corre
ꝯnū ſequit' vna ꝯ q̄ forſitā multꝭ p aſpectu appet mirabilis: tñ va eſt ꝛ necia. ſ. ꝙ poſſe eſt p totū tps aliqd datū: nō eē multitudinē aut magnitudinē aut formā actu infinitā: ꝛ in inſtāti imediate termināte tps illud eē tā multiᵗᵘᵈⁱⁿᵉ q̄l

I magnitudinē:vel forma actu īfinitā:⁊ tñ in illo istāti nihil
pcise p cāri sm se totū qḋ multitudinez aut magnitudinem vel
formā reddat infinitam aut maiorē. Et de multitudine p3 ex ca
su 2ᵉ rōnis ad p̄mam ꝯnē. Nā solū in istātib⁹ initiātib⁹ ptes p/
portiōales pono angelos creari:istās aūt terminās totaz
horā nullā ptē initialē pportiōalē initiat. Et p eundē mo/
dū p3 de magnitudine ex 4ᵃ rōne 2ᵉ ꝯnis:⁊ de forma ex 3ᵃ rōne 3ᵉ
ꝯnis. ¶ Item de magnitudine p3 ex casu posito in 3ᵃ rōne
scḋe ꝯnis:qm̄ ille magnitudines ponunt augeri pcise per
tps totum eleuatiōis.a.⁊ q̄ aucte in sua rectitudine ꝯcur/
rūt:⁊ per ꝯñs in istāti q̄ sunt eq̄ p distātes nulla magnitudo
addit eis. ¶ Itē de forma p3 ex scḋa rōne:qm̄ in tali iten/
siōe ꝯtinua nulla pars forme p̄ acquiritur in instanti.

2ᵘˢ arti. p̄m. **Contra** dicta multiplr arguo. Et p̄ quidem gnālit
ꝙ ipoſſe sit esse aliqd ptibile pmanens actu
infinitum:q2 si h eēt possē:sequeret ꝙ eēt aliquid pmanēs
⁊ successiuū:pmanēs ⁊ nō pmanens: ⁊ cui⁹ oēs ptes actu
K eēnt:⁊ nō oēs actu eēnt:q̄ implicāt ꝯdictionē.ꝯña pbat.
nā exquo illud pmanēs ponit actu.ꝯstat ꝙ oēs eius ptes
sunt actu:⁊ nulla est tñ in pōa:tūc enim nō eēt pmanēs:
sed successiuum. ¶ Itē exquo illud ponit infinitum ponit
successiuum ⁊ aliqd eius in pōa. Nam rō infiniti ꝯsistit in
successiōe ⁊ in actu pmixto potētie:aliqd enim eius est in
actu ⁊ aliqd ei⁹ nō est in actu:sed in pōa tm̄. Unde quicūq3
imaginātur aliqḋ ptibile infinitum necio figit aspectum sup ali/
qd in actu.deinde vl̄o addit aliqd in actu: ⁊ sic pcedendo
dicit ꝙ caret fine additionis. hoc aūt intellcs nō attingit:
imo si attingeret iam finiret. ¶ Ex quo p3 ꝙ id qḋ mens
pcipit p partibile:siue quātum carēs oi fine:necio pmisce
tur ex actuali:⁊ nō actuali:siue potētiali: illud eni q̄ dicit
carere:in actu nō est. ¶ Cōfirmat. q2 finis ⁊ cōplemētuz
Confir. ⁊ act⁹ idē sunt.g̃ cōcipe aliqd cum carētia finis:est cōcipe
ipm cū carētia actus:infinitum aūt cum negatione finis cōcipi/
L tur:h enim est infinitum:qḋ est q̄ntum carēs fine ⁊ cōplemen/
to:⁊ per ꝯñs actu aliq̄. Huic ꝯueniunt multa dicta phi:⁊
3.pb.58 Cōmēta.q dicunt ꝙ nō op3 itelligere infinitū sic aliqd pfe
3.pb.66 ctū:vt hoiem vel domū:sed sicut dies ⁊ agon. ¶ Itē ꝙ infi
nitū h3 rōnē partis ⁊ nō totius. ¶ Cōfirmat iterum p dif
Cōfir. finitionem infiniti:que est ꝙ eius partē accipientib⁹ semp
3.pb.63 restat aliqd accipiēdum:⁊ qḋ nō est infinitum vt dicebant anti
qui cui⁹ nihil est ex:sed cui⁹ ip est aliqd ex: ⁊ multa talia:
ex qb⁹ oibus vi ꝙ ponere aliqd ptibile permanēs esse in
rex nā:⁊ illud eē infinitum:est ꝯdictio. Nam iquātū illḋ
est pmanēs ⁊ actu:q̄l3 eius ps est ⁊ ipsum est cōplemētū
⁊ pfectū:inquātū vl̄o est infinitum est imperfectū ⁊ incompletū.
¶ Per hāc rōnē argui pōt ꝙ nō sit possibilis aliq̄ multi/
tudo vel magnitudo:q̄ sit forma actu infinita. ¶ 2° in spāli pbat de
2ᵐ multitudine.si enim possē foret aliquā multitudinē fore infinitā:
seq̄ret ꝙ vel ps nō eēt minor toto:cui⁹ est ps: vel ꝙ vnuz
infinitum eēt min⁹ alio infinito:sed ꝯñs quātum ad vtrāq3 ptē
patet esse impossē.ꝯña pbat:qm̄ si est possē:detur aliq̄ multi
M tudo infinita. vbi gr̃a.sint aie infinite:tūc ex tota multitudi/
ne data animarū:sepent decem aie.ꝯstat ꝙ relique aie ab
istis decē sunt infinite:⁊ sit multitudo aliquarum aiarum
a.⁊ denarius istarū aiarum sit.b.⁊ totalis multitudo cō/
prehēdēs.a.⁊.b.sit.c.ꝯstat.ꝙ.a.est ps ipsius.c. cū.c.iclu
dat.a.⁊ adhuc icludat.b. Aut g̃.a.est mior multitudo q̄3
est multitudo.c.⁊ tunc seq̄t ꝙ vnum infinitū sit minus alio infi/
nito:aut nō est minor:⁊ tūc pars nō est mior suo toto. Ali
ter pbari pōt ꝯña. Nā in illa multitudine.c.sunt infiniti bi/
narij aiarū:⁊ similr infiniti cētenarij: ⁊ ꝯstat ꝙ qlibet bina
rius est ps cētenarij:⁊ p ꝯñs tota multitudo binariorū est ps
totalis totalis multitudinis cētenariorū:aut igit infinita multi
tudo binariorū est minor multitudine infinita cētenariorū:
⁊ sic infinitū erit minus infinito.aut non est minor: ⁊ tunc
3ᵐ sequit ꝙ pars nō est minor toto. ¶ 3° ad idem sic.oi multi
tudine possi de⁹ pōt facē maiorē multitudinē.g̃ nulla mul/
titudo infinita est possis.ꝯña p3:q2 multitudine infinita nul N
la potest esse maior. Añs p3.q2 deus non tot animas pōt
creare qn pōt plures:nec pōt tot quot pōt:alioquin possē
eēt ipm creare oēs aias:quas pōt creare:quo posito in eē
nullam aliā posset creare:qḋ est impossē:vt in.17.dis.dctm̄
est.g̃ non tot aie sunt possibiles:qn sint possēs plures:⁊ p
ꝯñs q̄libet multitudine animarum possi:pōt deus maiorē
multitudinem aiarū facere:⁊ eodem mō probat de alijs.
¶ 4° ꝯ scḋam ꝯnē pōt argui. Nam data magnitudine infinita cum 4ᵐ
nulla sit diuisibilis:q̄litercunq3 diuidat siue p signationez
siue p seq̄strationē altera pars erit infinita: ⁊ tūc sequit ꝙ ps
nō sit minor toto:vel vna magnitudo infinita sit maior alia ma
gnitudine infinita. ¶ Item in magnitudine infinita erūt infiniti
cubiti ⁊ infiniti bicubiti. Constat ꝙ sicut cubitus est ps bi/
cubiti:sic tota magnitudo resultās ex infinitis cubitis:ps
erit magnitudinis resultātis ex infinitis bicubitis: ⁊ vtraq3
erit infinita:vel ergo magnitudo cubitorum est minor magni O
tudine bicubitorum:⁊ sic infinitum minus erit infinito:vel nō erit
minor:⁊ tūc ps nō erit minor suo toto. ¶ Item quātalib3
magnitudie possi facta:deus pōt aliam facē:⁊ illi addē:et
p ꝯñs q̄ztal3 possi pōt facē maiorē.⁊ vltra.g̃ nulla magni/
tudo infinita est possis. ¶ 5° si eēt aliqua magnitudo infinita illa eēt 5ᵐ
q̄ntitas seu aliquid quātum. Et vltra.g̃ esset bicubitū vel
tricubitum vel alicui⁹ alterius determiate q̄ntitatis:⁊ p ꝯñs
esset finita:⁊ sic magnitudo infinita foret finita:qḋ est ipos/
sibile:⁊ ꝯña pbat. Tū q2 tātitas ⁊ quātitas seu quātū et
tātū idem signant. Nec dñt nisi sic iterrogatiuum ⁊ rñsi/
uū:oē autē tātū est bicubitum aut tricubitū ⁊c̃.aut alicu
ius determinate q̄ntitatis in spē. Et rō ista tangit a Pho 3° 1.c.55.
phy. Et scḋa pbō ꝯñe est Cōmē.ibidē. ¶ Itē ꝯ eādē ꝯnez Cō.55.
sunt plres rōnes Phi ⁊ Cōmēta.p celi. ¶ 6° ꝯ vtrāq3 siml. a.t.c.33
q2 si vere sunt:ponat ꝙ de⁹ faciat vnam magnitudinē infini/ vsq3 ad
tam in alterā ptē tm̄. vbi gr̃a. versus oriētem:cui⁹ extremi 74
tas sit hic Parisi⁹ ⁊ super eā ponat lapides infinitos eq̄lis P
magnitudis totā illā magnitudinem occupātes:q̄rū pmus scil3
extrēus in extremitate sit.a.hoc fcō annihilet de⁹ 2ᵐ ⁊ 4ᵐ et
sic singulos alternos:alternis reliqs ꝯseruatis: ⁊ post hoc
iungat ⁊ ꝯtinuet oēs remanētes tūc q̄ro:an tota illa ma/
gnitudo occupabit p remanētes:sic pus p eosdez ⁊ alios
ānihilatos occupabat:an nō? Nō pōt dici ꝙ sic:cū infini/
ti sint ānihilati occupātes ifinitas ptes eq̄les dicte magni
tudinis:⁊ nullus de nouo sit addit⁹:q nō prius partē ali/
quā occuparet. Nec pt dici ꝙ nō occupet tota s3 pars tm̄
mō:q2 vl occuparet ps versus extremitatē:⁊ p ꝯ aliq̄ pars
versus oriētē nō erit occupata:ac p h ps occupata erit fini/
ta:q̄ vltra se versus oriētē hēbit ptē vacuā:⁊ versus nos etiā
h3 finē per e im. S3 h est ipossē:q2 lapides infiniti remanēt
super ea occupātes singuli singulas partes eq̄les:vel oc/
cuparet versus oriētem:⁊ tūc seq̄ ꝙ pars vacua extrēus versus
nos erit finita cum vltra se versus oriētē hēat ptē occupātem. Q
sed h est ipossē:q2 ipa tot ptes eq̄les ꝯtinet:quot occupāt
infiniti lapides ānihilati:⁊ p ꝯñs infinitas. ¶ 7° sic.ꝯ tertiā 7ᵐ
ꝯnē:si enim ꝯclō sit vera:tunc posset fieri a deo corpus ha/
bēs grauitatē infinitam itensiue:⁊ silr aliqḋ hñs leuitatē
intēsiue infinitā.⁊ vltra:possibile eēt esse aliqḋ corpus qḋ
de celo ad terrā descēderet nālit in istāti. ꝯña p3.alias in
eodē tpe per idē spacium moueret corpus finite grauita/
tis cum corpe infinite grauitatis:⁊ vtrūq3 nāliter:qḋ non est
possibile.ꝯñs vero est falsum. Tum q2 talis vtus motiua
equaret vtuti dei in mouēdo localr:cū de⁹ nō possit in mi
nori q̄3 in istāti. Tū q2 seq̄ret ꝙ illud corp⁹ simul ⁊ semel
in eodē instāti eēt in termio a quo ⁊ termino ad quē: ⁊ in
oi loco medio:qḋ est itelligibile:⁊ p ꝯñs incōicabile crea
ture. ¶ Itē eadem rōne posset fieri forma actiua infinita.
vbi gr̃a.calor vel frigus. Et vltra.g̃ eēt possē aliqḋ corp⁹
ab vna forma ꝯria in aliā ꝯriā trāsmutari in istāti per virtu
tem creatā:h aūt est ipossē:cū de⁹ in minori duratione nō

A possit:posset ēt talis calor īfinit⁹ cāre calorē infinitū ꝛ su
8m bito:vt pꝫ.℃8° si eēt talis forma īfinita:tunc aliq̄ ei⁹ ps eēt
īfinita:ꝛ per ꝯñs eq̄lis virtutis vel vigoris cū tota forma.
ꝯña pꝫ.q2 ita ps illa infinita mouebit in instāti:ꝛ causabit
īfinitā formā eiusdē rōnis sic̄ tota forma.g̃ eq̄lis vigoris eēt
9m vtraq3.℃9° tūc posset fieri aliq̄ visio de deo īfinita:ꝛ ꝑ cō/
sequēs q̄ cōprehēderet ipm. Eodē mō posset argui de cha
10m ritate:ꝛ alijs formis spūalib⁹.℃10° sic quātalibet itēsiue
possibili forma data:pōt aliā facere:ꝛ illi priori vnire : ꝛ ꝑ
ꝯñs illa priore facere maiorē.℃Ex q̄ seq̄tur ꝙ non sit pos
sibilis aliq̄ īfinita:aut ꝙ vnū īfinitū excedat ab alio īfini/
to:ꝛ sit mīr⁹:ꝛ ꝙ īfinita forma possꝫ intēdi ꝛ fieri maior:qꝺ̄
11m est ipoſſe.℃11° pōt argui ꝯ̈ 2m rōnē factā pro 3° ꝯ̈ne. Et ꝑ
ꝓbat̃ ꝙ añs nō sit poſſe:q2 si eēt poſſe:tūc eēt possibile infi
nitā multitudinē successiue fore ꝑtrāsitā seu ꝯsumatā ꝫ vel
totalr̃ acceptā:cui⁹ tñ fuit aliq̄ pars ꝑmo accepta:ꝛ nūq̄3
fuerūt sil' pl'es ꝑ accepte. Hoc aūt est ipossibile:cū īfinitū
B sit cui⁹ trāsitus est incōsumabilis:ꝛ cuius ptē accipiētib⁹
T.c.63. semꝑ restat aliqd accipe. vt pꝫ 3° phy. ꝛ ꝯña nota est ex ca
2m su.℃Scd̄o sumat̃ casus positus in añte:ꝛ sit istās pñs fi/
nis hore in qua cābat̃ charitas ſm modū ibi positū:tunc
sic:aut in ħ instāti pñte:hec est v̄a:charitas īfinita seu hñs
ptes īfinitas eq̄les est:aut in hoc istanti ista nō est v̄a.si nō
sit v̄a.cū instās sit finis tēpoꝝ causationis charitatis ꝑ ca
sum.g̃ nulla alia ps charitatꝫ post hoc cābit̃ : ꝛ sic nec ista
ꝓpō erit v̄a post hoc instās:ꝛ habet̃ intētū:q2 nūq̄3 erunt
īfinite ptes eq̄les charitatis create. Si v̄o in hoc istāti illa
ꝓpō sit v̄a. Cōtra.aut i hoc instāti ipsa est ꝑ v̄a:aut in aliq̄
istāti hore fuit ꝑ v̄a:aut in aliq̄ instāti hore fuit vltimo fl̄a.
hoc pꝫ.q2 ñ semꝑ hec ꝓpō fuit v̄a:q2 nec i fine ꝑme medie
tatis hore:q2 tunc fuit ꝑ creata vna pars charitatis tñ:ꝛ
nō īfinite:nec in fine ꝑme medietatis sequētis medietatis
hore:qa tūc ꝑ fuerūt tñ due ptes:ꝛ loquor de ptibus de/
C terminate q̄ritatis ſm casum.sumat̃ g̃ totū tps in quo ħ
ꝓpō fuit falsa:ꝛ sua ꝯ̈dictoria v̄a:ꝛ totū tps in quo fuit ip
sa vel erit v̄a.ꝯstat ꝙ nullū tps fuit mediū iter ista:alioqn
in illo tpe medio due ꝯ̈dictorie fuissent sil' false.g̃ copulant̃
in eodē instāti ſm cōem modū loquēdi:vel g̃ illud instans
copulans ista tpa est instās pñs:ꝛ tūc sequit̃ ꝙ in ħ instāti
hec ꝓpositio sit ꝑ v̄a:vel fuit aliqꝺ̄ instās ꝑteritū:ꝛ tūc vl'
in illo hec fuit v̄a:ꝛ ꝑ ꝯñs:tūc ꝑ fuit v̄a:vel fuit in illo instā
ti falsa:ꝛ tūc sequit̃ ꝙ in illo tūc fuit vltimo falsa:ꝛ sua ꝯ̈di
ctoria tūc fuit vltio v̄a:ꝛ sic pꝫ illa maior disiūctiua. Sed
in nullo istanti hore hec fuit vltio falsa.ꝓbat̃:q2 si dicatur
oppm sit illꝺ̄ instās.b.tūc sic:in instāti.b.hec fuit falsa.cha
ritas hñs īfinitas ptes eq̄les est.g̃ in.b.nō erant īfinite p/
tes charitatis causate:sꝫ finite tñ:ꝛ.b.fuit instās alicuius
ꝓportionalis ptis hore date.g̃ in fine ptis ꝓportionalis ī/
mediate sequētis ptē cui⁹ instans fuit.b.nō fuerūt infinite
ptes eq̄les charitatꝫ:q2 ꝑter illas q̄ fuerūt in.b.nō fuit tūc
D nisi vna supaddita vel vna:ꝛ ps alterius si.b.nō fuit istās
initians aliq̄3 taliū partiū.℃Ex eo vltra seq̄t̃ ꝙ etiā post
b.hec fuit falsa charitas hñs infinitas ptes est.℃Itē non
pōt dici ꝙ in aliquo instāti hore hec fuit ꝑ vera:q2 si sic sit
illud.b.vt prius:ꝛ tūc sumo instās initiās ptē ꝓportiona/
lem hore imediate ꝑcedētē eam ptē:cuius instans est.b.ꝛ
sit illud.c.aut g̃ in.c.erāt īfinite partes charitatꝫ iam facte:
ꝛ ꝑ ꝯñs in.c.hec fuit v̄a:in.b.aut in.c.nō erāt infinite ptes
charitatis:ꝛ tunc sequit̃ ꝙ nec in.b.fuerūt īfinite:ꝛ ꝑ ꝯñs
hec.ista ꝓpō fuit ꝑ v̄a.imo nec v̄a in.b. Relinquit̃ g̃ si ipa
est v̄a nūc:ꝙ ipsa nūc ꝑ sit vera. Sed ꝙ nō:q2 q̄libet pars
hui⁹ charitatis que nūc est fuit ante illud instās pñs:ꝛ in
illo instāti vel tpe ante illud instās fuerūt infinite ptes cha
ritatis loquēdo de ptibus eq̄lib⁹ charitatis causate vt pri
us.g̃ in hoc instanti pñte nō sūt īfinite ptes charitatis cāte
ꝛ per ꝯñs nec hui⁹ charitatis q̄ nūc est:sunt infinite ptes.
℃Ex quo seq̄tur ꝙ hec nō est v̄a.g̃ nec prio v̄a:charitas
īfinita est.ꝯña pꝫ:q2 si nūc sūt īfinite vel prius fuerūt īfini/ E
te:qꝺ̄ est oppm 2e ptis añtis:vel nūc sūt aliq̄ imo īfinite:q̄ ꝑ
nulla fuit prius qꝺ̄ est oppom ꝑme ptis añtis. Scd̄a v̄o ps
añtis ꝓbata est imediate ꝑus:ꝛ ꝓbo ꝑmā:q2 si nō quelꝫ
ps charitatis nūc exñs fuit ante ħ instās ꝑsens:aliq̄ ergo
nūc est q̄ nūq̄3 fuit prius:ꝛ tñ ꝑ casum quelꝫ ps charitatis
fiebat ptialr̃ ꝛ ꝯtinue:ꝛ per ꝯñs in hoc instāti nulla talis
pars ꝑ causat̃:sequit̃ ꝙ aliq̄ pars nūc ꝑ est cōplete facta.
pꝫ.ꝛ sit illa ps.a.tūc sic.a.ps est nūc ꝑ cōplete facta:ꝛ nul/
la alia pars est nūc ꝑ cōplete fcā.pꝫ.g̃ q̄lꝫ alia fuit ꝑus fcā
ꝛ ꝑ ꝯñs hec est vltima pars seu ps vltio fcā:ꝛ tñ ꝑ casum
q̄libet fiebat in pte aliq̄ ꝓportionabili hore : ꝛ sic dabitur
vltia ps ꝓportionabilis hore:ſꝫ illū modū diuidēdi. hoc
aūt est ipoſſe.tū q2 q̄lꝫ ps ꝓportionabilis est diuisibilis im
media:ꝛ nulla est īdiuisibilis:ꝛ ꝑ ꝯñs nec minima nec vl/
tima. Tū q2 si det̃ talis vltia ps ꝓportionalis hore:aut eā
ꝑcesserūt ptes īfinite ꝓportionales aut finite tñ:nō īfinite F
q2 cū quelꝫ ꝑcedēs fuerit maior:ꝛ ꝑ ꝯñs equalē ꝯtinēs illi
vltime:seq̄ret̃ ꝙ in vna hora eēnt partes eq̄les īfinite:ꝛ sic
vna hora eēt tps īfinitū ꝛ eternū:ſm ħ sequeret̃ ꝓpom. vꝫ
ꝙ ante hoc instās fuerūt infinite partes cāte charitatis:ꝛ
per ꝯñs ꝓpō data nō est nūc ꝑmo v̄a:sed prius fuit v̄a.nec
pōt dici ꝙ tātū finite ptes ꝓportionales ꝑcesserūt vltimā:
q2 tūc nō eēnt infinite ptes ꝓportionales in vna hora:ꝛ es
set dare ptē minimā ꝛ īdiuisibilē: ꝛ per ꝯñs tota hora cō/
poneret̃ ꝑcise ex finitis indiuisibilibus.℃Itē etiam ex ħ
habet̃ ꝓpom:q2 in ħ instāti nō eēnt infinite ptes cāte:ꝛ per
ꝯñs illa ꝓpō non esset v̄a in hoc istanti pñte.q̄re nec in pri
mo v̄a.℃2° idē pōt ꝓbari sic : q2 sequit̃:q̄libet pars hui⁹ 2°
charitatis fuit añ hoc instās.igr̃ oēs ptes charitatꝫ huius
fuerūt ante hoc instās:ꝛ vltra.g̃ tota illa charitas vl' tota
multitudo haꝝ ptiū fuit ante hoc instās:ꝛ ꝑ ꝯñs hec fuit
prius v̄a:hec charitas īfinita est.g̃ nō est nūc ꝑ vera. Añs G
ꝓbatū est.ꝯña pꝫ.q2 si nō oēs ptes fuerūt.g̃ aliq̄ nūc est q̄
nō fuit:qꝺ̄ repugnat añti.℃3° sic.nūc est v̄a ista:q̄libꝫ ps 3°
hui⁹ charitatis est:ꝛ silr̃ hec:q̄libet ps hui⁹ charitatꝫ fuit.
g̃ hec fuit ꝑus v̄a.q̄lꝫ ps h⁹ charitatꝫ est.ꝛ ꝑ ꝯñs hec fuit
prius v̄a.hec charitas īfinita ē. Et ꝑma ꝯña ꝓbat̃.tum ꝑ:
q2 q̄lꝫ ꝓpō de ꝑterito nūc v̄a:hūit aliquā de pñti ꝑus v̄aꝫ
sibi corrñdētē:tū q2 alio mō opteret ꝯcedere ꝙ due ꝓpō/
nes de eisdē ꝑdicatis ꝛ subiectis vna de pñti ꝛ altera de pte/
rito eēnt ꝑ v̄e:qꝺ̄ nō vr̃ rōnabile:sic̄ nō est rōnabile ꝯcede
re ꝙ he due sūt sil' ꝑ v̄e.sortes est.ꝛ sortes fuit.sil' eni fuissꝫ
ꝛ ꝑ esset:ꝛ ꝑ ꝯñs nō fuisset:ꝛ sic fuisset ꝛ nō fuisset.℃3° ꝯ̈ 3°
idem añs.si.n.eēt poſſe pari rōne foret poſſe:ꝙ in q̄lꝫ pte ꝑ
portionali hore cāret charitatē tāti gradus:ꝛ duꝫ cāret 2m
ptē in 2' pte ꝓportiōali hore sil' in eadē pte hore ānihilaret
ptē quā cābat in ꝑ pte ꝓporli:ꝛ sic sꝑ q̄lꝫ cātam in vna pte
ꝓportionali ānihilaret in pte ꝓportionali hore imediate
sequēte:ita ꝙ sil' ꝑ esset cōplete cāta pars sequēs ꝛ cōple/
te annihilata pars imediate ꝑcedēs. Et pꝫ silis rō possibi
litatis vtriusq3 casus. Sed ꝓbo ꝙ iste sint ipossibiles:q2 D
vel in instāti finali hore erit aliq̄ pars charitatis vel nulla
nō pōt dici ꝙ nulla. Nā ꝑ casum cuiuslibet ptis charitatꝫ
creatio est in tpe priori q̄3 ei⁹ annihilatio:ꝛ ꝑ totā horā cō
tinue cātur charitas:ꝛ in instanti finali ꝑ cessat causari.g̃
nō quelꝫ erit annihilata in illo instāti:alioqn vl' nō ꝯtinue
vsq3 ad illud instās durabit cātio: vel aliq̄ sil' annihilabit̃
ꝛ cābit̃:qꝺ̄ est ꝯ̈ pom.g̃ in q̄ instāti erit aliq̄:aut g̃ erit tunc
vna ps tñ:aut pl'es:nō pl'es:q2 tūc nō q̄lꝫ fuisset annihi/
lata in tpe in quo imediate sequens fuisset causata:qꝺ̄ est
ꝯ̈ cam.ergo erit tūc vna tñ:ꝛ per ꝯñs dabit̃ vltima infini/
tarum:ꝛ vltia ps ꝓportionalis hore:qꝺ̄ est ipoſſe.℃Et ex
ħ pōt argui ꝙ in casu rōnis facte oportebit dare vltimam
ptē charitatis cātā:q2 nō plus ħ seq̄t̃ si ꝑor destruat̃ dū fit
2a vt ponit̃ in isto casu:q̄3 si q̄lꝫ remaneret vsq3 ad finē:sic̄
ponit̃ in casu ꝑ.℃4° ꝯ̈ idē añs. Nā pari rōne posset vnū 4m

3 ꝯtinuū deꝰ discōtinuare in duas ptes in istāti terminante pmā medietatē hore:ꝛ in istāti terminātē scḋaꝫ medietatē ꝓportionalē ꝯtinuare illud idē. Et in istāti terminante aliā iterū discōtinuare illō:ꝛ sic in cuiuslibꝫ ptis ꝓportiōalis hore fm̄ illā diuisionē ꝯtinuare vel discōtinuare alternati:sꝫ h̄ est falsuꝫ. Probo:q: in istāti finali hore vel erit ꝯtinuum vel discōtinuū:vel neutrū:nō ꝯtinuū:vel discōtinuū:q: tūc daret vltia ps ꝓportiōalis vtpote illa quā istās finale terminaret:nec neutrū:q: ipoſ͛e est cē pl͛es ptes gn sint ꝯtinue vl͛ discōtinue. ¶ Eodē mō pt argui:si poneret ꝙ in vno istanti annihilaret totū illud:ꝛ in alio cāret:oporteret eniꝫ dare vel vltimā ptē ꝓportionalē vel dicere ꝙ in istāti finali nec eēt nec nō eēt:qḋ est ipoſ͛e. ¶ 5° ꝯ eādē rōnē. Nā sili
5 mō ꝓbaret ꝙ eēt poſ͛e esse vnū q̄drāgulū ifinite lōgitudis: latitudis vō finite. pꝫ ꝯña. Nā in pma pte ꝓportiōali hore deus possꝫ ꝯtinue facere q̄drāgulū:cuiꝰ lōgitudo eēt vniꝰ cubiti ꝛ latitudo vniꝰ palmi:ꝛ in 2ᵃ pte hore facere alium
K eq̄lē illi ꝯtinuū sibi fm̄ lōgitudinē:ꝛ sic in q̄lꝫ pte ꝓportionali. Et cū sint ifinite ptes ꝓportionales in vna hora:in fine hore erit vnꝰ q̄drāgulus h̄ñs ifinitas ptes eq̄les:ꝛ per ꝯñs erit q̄drādulus ifinitꝰ:ꝛ tota deductio est sīlis illi rōni facte. Sꝫ ꝯñs est ipoſ͛e:tū q: ois q̄drāgulus est figura: ꝛ p ꝯñs terminatꝰ:pꝫ p diffōnē figure. Tū q: si eēt q̄drangulus hēbit q̄tuoꝛ latera q̄tuoꝛ angulos ꝯp̄hēdētia:q̄p duo latera sibi opposita erūt eq̄lia finita ꝛ vniꝰ palmi tm̄: a quoꝝ pūctis terminātibꝰ traherent͛ reliq̄ duo latera ifinita:ꝛ sic iter duo puncta dabit͛ linea ifinita:ꝛ p ꝯñs linea ifinita erit finita. ¶ Et eisdē modis oibus pōt argui ꝯ formā 2ᵉ rōnis ꝓ pma ꝯne:q̄ est assūpta in ꝓbōne aliarū ꝯnū. ¶ 6ᵒ si casus illiꝰ añtis sit possiſ sili mō poſ͛e eēt:posita
6 magnitudine actu ifinita fm̄ latitudinē ꝛ lōgitudinem:vt sup̄ ꝓcedet͛ esse poſ͛e:ꝙ aliqḋ corpꝰ moueret per horā cōtinue sup eā:sic ꝙ in p̄ medietate trāsiret spatiū cubitale:ꝛ in q̄lꝫ ꝓportionali sequēti tm̄dē:vt ponit͛ in casu illius rōnis:ꝛ silis casus possitas pꝫ. Sꝫ ipossitas istius ꝓbat͛. Nā
1 in fine hore corpus motū erit sup aliq̄ parte magnitudinis determinata sup quā icipet qescere:ꝛ qescēret p tempꝰ sequēs:supposito ꝙ remaneat:signet͛ ḡ illa ps ꝛ sit. b. ꝛ ps q̄ icēpit moueri:vel supra quam fuit imediate ante horaꝫ sui motus sit. a. vel ḡ iter. a. ꝛ. b. sunt ifiniti cubiti spatij:vl͛ finiti tm̄. si ifiniti. ḡ iter pūcta cōp̄hendet͛ spatiū ifinituꝫ: qḋ est ipoſ͛e:si finiti tm̄. ḡ ptes ꝓportionales hore nō erūt
Rn̄sio ifinite:qḋ ēt est ipoſ͛e. ¶ Ad p̄ᵐ istoꝝ dico ꝙ nō est de rōne ifiniti simpl͛r sūpti:ꝙ aliqd eius sit tm̄ in potētia:qḋ pꝫ
Ad p̄ᵐ in multitudie ifinita ptiū ꝯtinui:quaꝝ q̄lꝫ est in actu sic aliqua eaꝝ:nec eius est aliq̄ pars in actu:aliq̄ vō in potentia tm̄. ¶ Ad ꝓbōnē cū dī ꝙ q̄ucūq imaginat͛ ifinitū figit aspectū sup aliqd in actu. Deinde addit ꝛc̄. Dico ꝙ ista probō nulla est:q: ex h̄ nō arguit͛ aliq̄ successio nec aliqd in actu: ꝛ aliqd in poᵃ illiꝰ rei sup quā cadit imaginatio : sed solū
M mō in ipsis imaginatiōibus. Uñ q̄uis app̄hēdēns ptes ꝓportionales ꝯtinui prius app̄hendat vnā q̄ȝ aliam:vna tñ nō est prius in reꝝ nā q̄ȝ alia. Et si eēt aliq̄ magnitudo ifinita adhuc imaginatio figeret͛ prius sup vnā pteꝫ q̄ȝ sup aliā:ꝛ adderet ptē parti mō illo:ꝛ tñ q̄lꝫ esset actualis:nec ꝑus esset in actu illa q̄ p̄ aspectu imaginatiōis app̄hēderetur q̄ȝ illa q̄ centesimo vel millesimo:q̄uis primꝰ actꝰ imaginationis ꝑus eēt q̄ȝ cētesimꝰ vel millesimꝰ:ꝛ est silis argumētatio ista illi q̄ qs argueret:ꝙ magnus acervꝰ nullꝰ nō esset pmanēs ꝛ totus in actu:q: vnā ptem eius ꝑus ap
ad ꝯfir. p̄hēderet:ꝛ post aliā. ¶ Ad ꝯfirmationē dico ꝙ finis ē equocum. Uno mō dī finis vltia ps rei : sic eꝯ. pma ps dī pnᵐ. Alio mō dī finis fōa ꝛ spēs māe:dī etiā finis gr̄a cuius:ꝛ alijs ēt modis dī finis:vt pꝫ 5ᵒ meta. Cū igr̄ dī:ꝙ fi
T.c.2. 3ᵒ ph.31 nis cōplemētū ꝛ actus sunt idē:si itelligat͛ ꝙ idē sūt couertibil͛r:aut ꝙ finis p̄dicet͛ p se de actu vl͛r. nego ꝓpōnem:si sumat͛ finis p̄ᵒ. Est eni deus in actu ꝛ actꝰ purus : ꝛ tñ nō

est finis:nec finē hꝫ isto mō. Sil͛r aīa itellectiua est actꝰ ꝛ N pfectio māe:nō tñ est finis eius illo mō nec ipsa sic hꝫ finē cum sit simpl͛r carēs ptibꝰ. ¶ Si vō sumat͛ finis 2ᵒ:ꝛ ita sumat͛ actus ꝓ actu pficiēte:pōt ꝯcedi ꝙ actus est finis ꝛ pfectio ꝛ cōplemētū māe:sꝫ illud nihil ad ꝓpoᵐ:ifinito āt ptibꝰ ili nō repugnat q̄lꝫ mō dictꝰ finis. Uñ si eēt ifinita aq̄ adhuc hēt finē gr̄a cuiꝰ. s. deū:ꝛ finē q̄ est fōa ꝓpe māet sꝫ infinito de quo loqmur repugnat hēre finem pᵒ dcm̄:nec talē finē hēt aq̄ ifinita si eēt:qm̄ nulla eēt vltima ps eius. Ecōtra vō oē finitū hꝫ talē finē. i. vltimā pteꝫ:ꝛ loquoꝛ de ptibus determinate q̄ntitatis:quō pꝫ accipi ps:cū dī:ꝙ finis est vltima ps rei:si eni sumeret͛ pars simpl͛r nulliꝰ magnitudinis est finis:sic nullius magnitudis est vltima ps.
¶ Ad soluendū vō alia q̄ ex dictis Phī ꝛ Cōmēta. inducunt:nō opꝫ laborare. Nā certū est ꝙ Phs reputat ipoſ͛e 3ᵒ phy. vbi.s. esse aliqḋ corpꝰ ifinitū:aut ifinitā multitudinē corpoꝝ:vel ptium determinate eiusdē magnitudis:qm̄ sic sequeret͛ ꝙ eēt corpꝰ ifinitū in vltimis:multitudinē tñ ptium nō determinate eiusdē magnitudis:sꝫ ꝓportionaliū non potuit ne O gare fm̄ dicta sua:ꝛ iō q: ipse fuit alteriꝰ opinionis:iō mlta dixit q̄ nō sꝫ va i hac māe:nec acceptāda ꝓ aucte. ¶ Ad 2ᵐ p̄ dico:q̄ si ꝯcluderet ꝓbaret in ꝯtinuo nō eē ifinitas ptes:vt pꝫ. Rn̄ᵒ 2ᵒ ad rōnē distiguēdo de toto ꝛ pte. Nā hec Ad 2ᵐ dupl͛r pñt sumi. s. cōiter ꝛ ꝓpie. p̄ mō oē qḋ icludit aliqd qḋ est aliqd ꝛ aliud pter illō aliqd:ꝛ qḋlꝫ illius dī totum ad illō:ꝛ oē sic iclusum dī ps icludentis. 2ᵒ dī totuꝫ illud qḋ icludit aliqd pᵒ ꝛ includit tāta tot quot nō icludit iclusum:ꝛ eꝯ tale inclusum nō includens tot tāta quot icludēs dī pars eiꝰ:ꝛ iste modus ꝯtinet ēt plures modos ptis:sed ꝓ nūc non curo de illis. Applicādo hoc ad multitudines. p̄ mō ois multitudo ē totū alteriꝰ multitudis q̄ illā includit. i. q̄ est oia illa q̄ ipsa est ꝛ aliud vel alia ab illis ꝛ q̄libꝫ illoꝝ:ꝛ ois multitudo sic iclusa est pars:ꝛ h̄ mō vna multitudo ifinita pōt esse ps alteriꝰ sic multitudo ptium ꝓportionaliū vniꝰ medietatis ꝯtinui:est ps multitudis ptiū alteriꝰ ꝯtinui totiꝰ. Nam multitudo totiꝰ ꝯtinui est oēs P ptes siue oia:quoꝝ qḋlꝫ est ps vniꝰ medietatis:ꝛ oēs ptes alteriꝰ medietaꝫ q̄ sūt total͛r alie ab illis. 2ᵒ ois multitudo icludēs aliā mō iā dicto:ꝛ includēs tanta tot. i. tot determinate q̄ntitatis. v. ḡ. tot binarios vel tot ternarios q̄t nō includit multitudo iclusa:ē totū respectu illiꝰ:ꝛ illa eꝯ ps dī huiꝰ:ꝛ h̄ mō nulla multitudo ifinita est totū aut ps respectu multitudis ifinite:q: nulla tot tanti icludit quin tot tāti alia includit:qa q̄lꝫ icludit infinities tātū seu ifinita tanta. Uñ h̄ mō sumēdo totū ꝛ ptem multitudo ptiū totius ꝯtinui nō est totū ad multitudinē ptium vniꝰ medietatis tm̄:q: quot binarios vel ternarios includit multitudo totius:tot includit multitudo medietatis ꝛ nō pl͛es includit multitudo totius q̄ȝ ptis. 2ᵒ distinguo hos termīos maius ꝛ minus:q̄uis nō oporteret nisi ꝓp aliq̄s illis ipro Q ꝓpie vtētes. Nā vnoᵒ sumunt͛ ꝓpie ꝛ sic multitudo dī maioꝛ q̄ tm̄dē ꝛ pl͛es ꝯtinet:illa vō dī minoꝛ q̄ paucioꝛes. Sine alioᵒ:ꝛ venit in idē. illa dī maioꝛ q̄ pl͛es ꝯtinet vnū : vl͛ pl͛es vnitates:illa vō mioꝛ q̄ paucies seu paucioꝛes. Alio mō sumit͛ iꝓpe : ꝛ sic ois multitudo q̄ includit vnitates oēs alteriꝰ multitudis ꝛ q̄sdā al͛s vnitates ab illis dī maioꝛ illa:esto ꝙ nō includat pl͛es vnitates q̄ȝ illa:ꝛ h̄ mō eē maioꝛē multitudinē alia nō est aliud q̄ȝ icludere illā ꝛ esse totū reᵘ illiꝰ p̄ᵒ. Supponēdo totū pᵒ maius ꝛ minꝰ nō dīr de ifinitis adinuicē:sꝫ de finitis tm̄: vel de ifinitis reᵘ finitoꝝ:ꝛ eꝯ. 2ᵒ vō mō vnū ifinitū ē maiꝰ alio:sic ēt est totum ad illud pᵒ sumendo totū. Hi aūt modi totius ꝛ ptis sic se hñt:ꝙ oē est totū vel ps 2ᵒ est totū vel ps p̄ modo ꝛ nō cōuertit͛ vl͛r:nō est sic de maiꝰ ꝛ minꝰ p̄dictis duobꝰ modis sumptis. Nā non oē qḋ ꝯtinet pl͛es vnitates q̄ȝ aliud cōtinet illas q̄s ꝯtinet illō alioᵒ:sic denariꝰ boūꝫ existiūꝫ Parisius ꝯtinet tātūdem ꝛ pl͛es q̄ȝ senariꝰ vl͛ q̄ternariꝰ eq̄rū

A exñtiū Rome:nō tñ icludit illos:z iō nō oē qð ē maius pᵒ
est maiᵓ 2ᵐ. Jtē nec oē maiᵓ 2ᵐ est maiᵓ pᵒ:sic pȝ de multi
tudie vna ifinita reᵘ alteriᵓ infinite quā icludit. Particulꝛ
tñ de se iuicē pdicant:aliqd eni maiᵓ p nō ē maius 2ᵐ. sic
multitudo finita ē maior sua pte vtroqȝ mō. ¶ Tūc ad ra
tionē cū dī:si esset aliq̄ multitudo ifinita:vł ps nō eēt mior
toto:vł vnū ifinitū eēt minᵓ alio. si sumat ps z totū pᵒ mō:
z sumat ēt maiᵓ pᵒ ↄcedit ↄña. Nā ps illo pcise sūpta nō
est minor toto illo sumēdo minᵓ:sic nec eiᵓ totū tāti tot cō
tinet qn tot tāti ↄtinet ipsa. Et qꝛ eē maiᵓ in mltitudie nō ē
aliō qȝ ↄtinere plꝛa:si totum nō ↄtineat plꝛa qȝ ps:māifeste
pȝ ↄñs eē φ ipm nō sit maiᵓ illa:nec illa mior eo. Et p ↄñs
vna ps illiᵓ ↄñtis disiūcti est vā. vȝ aliq̄ ps nō erit mior to
to:iō ↄcedo illō. ¶ Jtē sūptis z toto z pte eodē mō vt iam
sumebant z sumēdo maiᵓ z minᵓ pᵒ sup posito ↄcedo φ
aliqð ifinitū est minᵓ aliq̄ ifinito:qm̄ ifiᵐ qð est sic ps non
B ↄtinet oia q̄ ↄtinet ifiᵐ qð ē totū eiᵓ:q̄uis tot qðcūqȝ tanti
ↄtinet totū ↄtineat ipm qð est ps:z rōne huiᵓ ptis cōcedo
ↄñs. Et si iferat. ifiᵐ est minᵓ ifinito. ḡ excedit ab illo:nego
ↄñaȝ:sūpto añte in sensu ↄcesso. Nā nihil ꝓprie dī excedi
ab alio:nisi qð nō ↄtinet tāti tot q̄t aliō:z de nullo ifinito ē
veꝝ. Si vō sumat ps z totū 2ᵐ z minᵓ pᵒ:tūc nego ↄñaȝ.
Et ad ꝓbōnē dico:φ multitudo.a.nō ē ps mltitudis.c.qꝛ
ipsa ē ifiᵗᵃ. ¶ Jtē pp idē multitudo.a.nō ē minor mltitudi
ne.c.z h mō tñ ē icōueniēs ↄcedē ptē nō esse minorē toto
aut ifiᵐ eē minᵓ ifinito. ¶ Ad aliā ꝓbōnē ↄñe ↄcedo: φ in
mltitudie.c.sūt ifiniti binarij z ifiniti ternarij:z φ qlibȝ bi
nariᵓ est ps cētenarij. Dico tñ φ ifiᵗᵃ mltitudo illoꝝ bina
rioꝝ nō ē ps mltitudis ifinite illoꝝ cētenarioꝝ:siue sumat
ps pᵒ siue 2ᵐ. nō p qdē:qꝛ nihil ↄtinet vel icludit mltitudo
cētenarioꝝ:qð ñ icludat multitudo binarioꝝ. Nā q̄lȝ aia
de ifinitī icludit in vtraqȝ mltitudie pdicta. ¶ Jtē nec ē ps
C 2ᵐ qꝛ nō plura tāti ↄtinet mltitudo cētenarioꝝ qȝ binario
rū. Uñ sic ifinita multitudo cētenarioꝝ ↄtinet cētenarios
ifinitos:sic ēt ifinita mltitudo binarioꝝ ↄtinet ifinitos cē-
tenarios. Et gñalr nullā multitudinē finitā totiens ↄtinet
Ad 3ᵐ vna eaꝝ:qn totiēs illam ↄtineat altera. ¶ Ad 3ᵐ cū dī oī
multitudie poñ deus pōt facere maiorē. ḡ nulla ifinita est
poñs. Rñ φ si in añte sumat ly maiorē pᵒ sup dicto. Añs
ē falsuȝ. ¶ Ad ꝓbōnē cū dī:φ deus nō pōt creare tot aiaȝ
qn possȝ plꝛes:nec pōt tot:qn pōt alꝛs. dico φ nō est idē di-
cere:deᵓ nō pt tot qn pt plꝛes:z dicē. deus nō pt tot qn pos
set alꝛs. Nā si tot z q̄t sumant cōiter vt tā de finitis qȝ ifini
tis dicant fm cōem vsuȝ. Nā sic dicimᵓ φ tot sūt ptes cōti
nui in vno ↄtinuo quot in alio sibi eq̄li:sic ēt dicimᵓ φ tot
ptes eiusdē ꝓportiōis sūt in vno quot in alio:z tñ ille sunt
finite. De āt ifinite. Sic aūt sūptis his termis dico φ hec
est vā. deus nō pt cāre tot aias qn posset alꝛs:hec vō falsa.
deus nō pt tot qn plꝛes possȝ. Nā deus pt ifinitas:q̄ posito
in eē:adhuc deus pt creare alꝛs:z finitas mltitudies z ifi-
D nitas vt sibi plȝ:z h in ifinitū pōt:nō tñ pt plꝛes:qꝛ q̄cūqȝ
alꝛs possȝ:nec ille fm se:nec silꝛ sūpte cū poꝛib' sūt plꝛes qȝ
pores:nec pores pcise sūt pauciores qȝ ipse z posteriores
silꝛ. Et si dicat φ qlȝ vnitas addita mltitudini ↄstituit ma
iorē multitudinē. Dōm h nō eē veꝝ nisi de multitudie fini
ta. Et rō tacta est sup. vȝ qꝛ multitudo nō est maior:nisi qꝛ
ↄtinet pluries vnū:nūc āt si sit mltitudo ifinita z addat:vł
ꝓpriᵓ loquēdo:fiat vnitas noua:q̄uis mltitudo icludens
hāc z pores ↄtineat aliā vnitatē a poꝛibᵓ:nō tñ plꝛes cōti
net vnitatē:aut plꝛes vnitates qȝ mltitudo por pcise:cū il-
la ↄtineat ifinitas. Et qꝛ nō sequit:deᵓ nō pōt tot qn possȝ
alꝛs. ḡ nō pt tot qn pt plꝛes:iō ꝓbatio illiᵓ añtis nō valȝ. Si
vō in añte sumat ly maiorē 2ᵐ supdicto. ↄcedo añs:z ne-
go ↄñtiaȝ. z silꝛ nego ꝓpōnē assūptā ad ꝓbōnē ↄñe. s. hāc
nulla multitudie ifinita pōt aliq̄ esse maior:sūpto termino
Ad 4ᵐ isto maiᵓ in eadē significatione. ¶ Ad 4ᵐ qd dōm sit q̄ ad
oēs suas ptes:pȝ p ea q̄ dicta sūt ad 2ᵐ. Q̄tūȝ tñ ad id qð

de additiōe magnitudis ad porē magnitudinē dī. Est ad- E
uertēdū φ si por magnitudo ponat vndiqȝ ifinita:nulla ei
poterit addi q̄ sit ex̄ ipsaȝ:z q̄lȝ ptē eius: sȝ siue finita siue
ifinita de nouo creet:ipsa erit silꝛ cū ipsa:vel cū aliq̄ parte
eius. ¶ Ad 5ᵐ ↄcedo pmā ↄñaȝ:z nego scðaȝ. Et ad ꝓbō Ad 5ᵐ
nē pmā dico:φ sic de ifinita multitudie dicimᵓ tot z quot
vt sup dcm̄ ē. sic nihil ꝓhibet dici de ifinita magnitudine
q̄tū z tm̄. Uñ fm Phm si q̄rat q̄tū tps pcessit:ↄuenient
rñdet ifinitū:z p ↄñs ifinitū est tm̄ z q̄tū:si qðlȝ qð rñdet
ad q̄tū sit tm̄:vt isti dicūt. Si aūt qs sumat tm̄ z q̄tum p
magnitudinibᵓ alicuius finite mensure. z eodē mō velit φ
q̄tū dicat solū ð talibᵓ:tūc negabo pᵐ ↄñaȝ z dicā φ ma
gnitudo ifinita ñ eēt q̄titas:eēt tñ magnitudo. Et silꝛ nec
mltitudo ifinita eēt q̄titas:est tñ mltitudo:z h nomē q̄ti
tas nō est genᵓ gñalissimū scði pdicamēti:z tūc oporteret
fingere aliō nomē illi pdicamēto:sȝ talis acceptio huiᵓ ter
mini q̄titas nec ē vsitata nec oppoꝛtūa. vñ si q̄tū est qð ē 5 z
diuisibile in ea q̄ isūt. vt dī 5ᵒ meta. nō appet cur ifinita ma T.c.18.
gnitudo nō sit q̄ta:z silꝛ mltitudo ifinita cū vtraqȝ vē di-
uisibilis sit:si sit. ¶ Ad aliā ꝓbōnē dico φ ifinita magnitu
do vtiqȝ foret in aliq̄ specie q̄titatis. vñ magnitudo prius
diuidit in finitā z in ifinitā. Et deinde magnitudo finita in
bicubitā z tricubitā:aut alio tali mō:foret ḡ in specie ma-
gnitudis ifinite. Cū vō addit φ ↄ hāc ↄuē sūt mltē rōnes
Phi z Cōm. rñᵒ φ nulla illaꝝ ↄcludit oppositā ↄneȝ isti q̄ p.c.a.t.
est de poñ:qm̄ q̄lȝ fundat sup pñᵒ nō necio. v.g. φ celū mo c.33.vsȝ
uet cōplete in tpe finito:φ sūt entia actiua z passiua adini ad.76.
cem:z φ talia agūt z patiunt approximata:z φ entia nā-
lia hñt loca nālia:z φ plꝛa corpa nō pñt eē silꝛ:z sīa:quoꝝ
nullū est necūȝ. Uñ si Phs ↄfessus fuisset celum nō posse
moueri. z poñe eē φ nullū aliō ens pter deū eēt nisi celuȝ:
aut qȝ qðcunqȝ aliud:z φ poñe eēt ↄria approximata non
mutuo agere:z alia q̄ cōiter catholici hñt ↄcedere:nō du F
bito qn ipse ↄcessisset φ esset poñe fore corpᵓ ifinitū. ¶ Ad Ad 6ᵐ
6ᵐ admitto casum vsqȝ ad id qð dī:φ deus ↄiūgat z cōti-
guet lapides manētes. Nā hec ↄtiguatio pt duplꝛ cōcipi
fieri. vnoᵒ φ qlȝ lapis deferat vsus oriente in quā ptēȝ po
net magnitudo ifinita:z in h itellēu nego casuȝ eē poñem.
Rō est:qꝛ tūc seq̄ret φ qlȝ lapis facta tali ↄtiguatiōe dista
ret a loco i quo pus erat distātia ifinita:z sic iter extrema
data z certa clauderet spatiū ifinitū:qð iplicat ↄdictionē:
z pȝ ↄña. Nā qlȝ lapis hȝ post se vsus oriētē ifinitos lapi
des annihilatos p casuȝ. Alio mō pōt itelligi φ qlibȝ dfe
rat vsus Parisius in q̄ pte magnitudo est finita:aut si aliq̄
vsus oppositā:nō tñ ifiniti:sȝ finiti tm̄:z in h sensu admit-
to totū casū. Et ↄñr dico φ tota magnitudo occupabit p
solos remanētes posito φ qlȝ sit delatᵓ vsus.a.z ipse la-
pis.a.remāserit in suo loco pori. Aut si ponat φ non qlȝ
sit delatus vsus.a.qnimo.a.lapis delatᵓ sit vsus oriente p
certū spatiū finitū:vsus qð eū sint delati ceteri sequentes
tota occupabit pter illā ptēȝ finitā magnitudis:quā post
se relinqt.a. vsus Parisiᵓ. Et cū dī φ h est ipoñe:qꝛ ifiniti
lapides sūt annihilati zc. Dico φ ꝓbatio nō ē efficax:qm̄ D
q̄uis ifiniti sint annihilati occupantes infinitas ptes ma-
gnitudinis eq̄lis:qꝛ tñ nō tot ptes tales ↄtinent in tota il-
la magnitudine qn tot lapides ↄtineant in multitudine la
pidum remanētē:nec plꝛes sunt ptes magnitudis qȝ lapi-
des remanentes:ac p hoc cuilibet pti pōt aliqs lapis sup
poni. poterit tota silꝛ remanētibᵓ lapidibᵓ occupari:qð ēt
declarat:qꝛ ex quo ifiniti lapides remāserūt:non erit dare
vltimā ptē vsus orientē:que hēat lapidē supra se:z p ↄñs
tota erit occupata. Hoc pōt in alio declarari. si eni sit ali-
qð corpus albū finitū. ↄstat φ sicut in eo sūt infinite ptes
ꝓportionales māe:ita sūt ifinite partes ꝓportionales al-
bedinis iformātes illas. vocet ḡ pma ps māe.a.z silꝛ 3ᵃ z
qnta z q̄libet alterna:z quelȝ reliquaꝝ vocet.b.z ponat
φ deᵓ annihilet oēs ptē albedinis iformantē aliqð.a. q̄ sa

I ero reliquas ptes remanētes trāsferat versus pmum.a.sic
illud maxia pars pportionalis:ꝛ sic trāsferat ꝙ super qȯ
libet.a.ꝛ sup qȯlꝫ.b.ponat aliquā ptem albedinis de resi
duis partibꝰ.cōstat ꝙ sup qȯlꝫ.a.ꝛ sup qȯlibet.b.erit ali/
qua ps residuaꝝ albedinis:sic̄ ꝛ ante annihilationē infini
tarū:q̄uis sup qȯlibet.a.ꝛ sup qȯlibꝫ.b.sit minor albedo
extēsiue q̄ꝫ fuerit prius:ꝛ h̄ pꝫ:qꝛ alias daret̄ vltimū.a.vl̄
vltimū.b.sup qȯ eēt albedo:ꝛ cū iter qȯlꝫ.a.vl̄.b.ꝛ pmū
a.nō sint ptes nisi finite:seq̄ret̄ ꝙ ptes albedinis nō essent
relicte ifinite fm multitudinē:qȯ est falsuꝫ. ¶ Et sil'r dico
ꝙ si deus adhuc de remanētibꝰ annihilaret lapidē quelꝫ
alternū p modum positū in casu.nō obstāte ꝙ annihilaret
adhuc ifinitos:tn̄ qꝛ adhuc relinq̄ret ifinitos possent reli
cti p eūdē modū adhuc totam magnitudinē occupare. Et
rursus si adhuc eodē mō annihilaret ifinitos:ꝛ sic ifinitieꝫ
faceret:sp relicti possent totā replere magnitudinē. Et for
te qȯ mirabilius qbusdā vr̄. Dico ꝙ si eēt magnitudo ifi/
K nita ex vtraqꝫ pte:ꝛ lapides nō eēnt sup ea nisi a loco ipsiꝰ
a.deiceps in ifinitū v̄sus orientē.posset deus ex eisdē lapi
dibus pcise iplere totā illā magnitudineꝫ tam v̄sus orietē
q̄ꝫ v̄sus occidētē:esto ꝙ nullus lapis eēt sil' in pluribꝰ pti/
bus magnitudis sibi eq̄libꝰ. Qȯ pꝫ. Nā posset tollere oēꝫ
lapidē alternū iuxta sensum pmissuꝫ. Et statuere ad aliaꝫ
ptē ipsiꝰ.a,s.v̄sus occidētē:ita ꝙ singuli iūcti eēnt:ꝛ etiaꝫ
remanētes ex pte oriētis reiungere sic̄ pus:quo facto:con
stat sic̄ pus p rōnes pmissas, ꝙ tota illa magnitudo eēt p
lapides ex vtraqꝫ pte occupata:ꝛ positas oium p̄dictoꝝ
pꝫ ex h̄ ꝙ nō sūt tot ptes magnitudinis ēt vtriusqꝫ ifinitæ
qn sint tot lapides q̄ sūt sup alterā ptē eius:sic̄ ēt nō sūt tot
ptes totius magnitudis bicide:qn tot sint plures eiusdeꝫ
ex vna pte pcise.v.g.versus oriētē:q̄uis preter illas ifini/
tas alias habeat ptes versus occidentē.ꝛ oēs lapides añ
L annihilationē illoꝝ alternoꝝ nō sunt tot:qn tot sint soli re
manētes:ꝛ hoc iō:qꝛ tam hi pcise sūt ifiniti q̄ꝫ ꝛ hi vel illi
Ad 7m tn̄:sicut supra in sil' ad 3m rōnē est dictū. ¶ Ad 7m suppo
sito ꝙ sic̄ deus pōt tales formas infinitas facere separatas a
subiecto:sic posset facere eas informare subm:ꝯcedo ꝯñs
ꝛ ꝙ poīe est eē aliqȯ corpꝰ:qȯ nāliter de celo in terra de/
scendat in instanti. Et cū pbat̄ hoc esse ipoīe:qꝛ talis vir/
tus motiua eq̄ret̄ virtuti diuine in mouendo localr̄. Dico
ꝙ si intelligat̄ hec adeq̄tio vl̄s in localiter mouendo.ꝯña
nulla est:qm̄ lꝫ illud posset talis virtus:nō tn̄ posset ascen
dere nec aliqȯ corpus distans mouere:nec possꝫ illud cor
pus descēdere deo nō coagēte. Deus aūt pōt illud sursum
ferre:ꝛ quorlꝫ alia corpora ad quālꝫ pteꝫ ēt nullo sibi co/
agēte posset mouere:quapp dei virtus adhuc maior esset
ad mouēdū localr̄ q̄ꝫ illa. Si aūt nō sic gn̄alr̄ accipiat̄ ad/
equatio:sed solū ꝙ adequaret̄ dei virtuti in velocitate de/
M scensus:qꝛ in instāti descēderet q̄ citius nō posset per potē
tiam dei. Dico ꝙ illud nō est incōueniens:sicut nō est incō
ueniēs ꝙ virtus actiua causata causare posset aliquā for/
mam in istanti. Vn̄ si hec cā valeret sequeret̄ ꝙ deꝰ nō pos
set causare vnū corpus luminosum in instāti. Nā ꝯstat ꝙ
tale sic causatū in instāti cāret lucē. sil'r idē esset de visione.
¶ Itē de facto aliq̄ volitio causat̄ in instāti:ꝛ tn̄ deus non
citius posset q̄ꝫ in instāti. ¶ Alia vō pbō falsitatis nulla ē
ēt:qm̄ pariter pbaret̄ ꝙ deus nō posset de loco ad locum
corpus in instāti trāsferre:cuius oppm pꝫ ex pcedenti.q.ꝛ
ꝙ dei virtute nō posset esse vacuū:p existēte supra vacuuꝫ
aliquo corpe graui:ꝛ relicto sue nāe cū gn̄ali isluētia:qm̄
T.c.71 tūc ipm descenderet in instāti.vt pꝫ ex 4° phy. ¶ Ad aliā
ꝯñam ꝯcedo etiā ꝯñs.s.ꝙ posset fieri calor qui in instanti
subm transmutaret de frigore in calidum:etiā intēsiue infi
Ad 8m nitū. ¶ Ad 8m dico.ꝙ aliquas formas eē eq̄les itēsiue po
test itelligi dupl'r fm duplicem moduꝫ accipiēdi maius ꝛ
minus supra positū. Nā vno modo ille forme pn̄t dici eq̄/
les quaꝝ neutra est altera maior p̄ modo:tūc pars ifinita
forme foret eq̄lis toti forme cuius erit pars. Alio mō pn̄t N
dici eq̄les:qꝛ neutra est altera maior p̄ modo:nec etiam 2°
modo:ꝛ sic pars ifinita nō erit equalis toti. Cum igit̄ ar/
guit̄ ꝙ ps ifinita forme infinite foret illi eq̄lis in vigore cō/
cedēdo ifinitam formā eē ptē illo modo quo ꝯcessum ē su
pra de multitudie ifinita. si ille forme dicant̄ equalis vigo
ris:que in equalē formā pn̄t:ꝛ si accipiatur eq̄litas primo
modo iam dicto ꝯcedo ꝯñaꝫ ꝛ ꝯñs. Nam pars ifinita pos
set etiam in formā ifinitam:nec hoc dꝫ plus reputari incō/
ueniens q̄ꝫ ꝙ pars sit eq̄lis toti:qȯ tn̄ verum est terminus
sumptis:vt dictuꝫ est. Si vō sumat̄ eq̄litas scd̄o modo:ne
go ꝯñtiam. Dico eni ꝙ forma infinita si esset causaret ali/
quas ptes forme quas nō causaret eius pars ifinita p se si
esset:nō existētibꝰ reliquis partibꝰ forme totalis. ¶ Ad Ad 9m
9m ꝯcedo ꝙ deus posset facere visionē infinitam sui obie/
ctiue:ꝛ nego vlteriorem ꝯñtiam.videlꝫ ꝙ talis visio esset
comprehēsiua ipsius. Nam visio cōprehensiua rei est illa O
per quā cognoscit̄ res perfectissime ꝛ omnibꝰ modis qbꝰ
est cognoscibilis:talis aut nō esset visio ifinita creata. Tū
qꝛ visione dei que est ipse perfectiꝰ ipse cognoscitur q̄ꝫ co/
gnosci possit per illam:posset etiam deus causare aliā vi/
sionem respectu sui alterius rationis ab illa ꝛ perfectiorē
fm speciem. Tum qꝛ ꝛ si aliqua esset infinita.nō tamē eēt
infinita simpl'r:sed tn̄ in specie illa:ꝛ p ꝯñs non esset com
prehensiua dei qui est simpliciter infinitus:huic etiā fauet
dictum Magistri 3° snīarum.distin.14.vbi vult ꝙ anima
christi scientiam hēat oium que deus nouit:non tn̄ equat̄
scientie dei:qua illi clarius nouit ea ꝛ perfectius.vbi etiaꝫ
forsitan opinatus est magister ꝯ̄neꝫ istā quā nūc defendo.
Nam si nosse plura distincte eo modo quo ponit̄ aia chr̄i
nosse q̄cunqꝫ deus nouit est maioris pfectionis.ꝯñs est ꝙ
nosse illo modo ifinita sit ifinite perfectionis:ꝛ maxime si
talia cognita sint vel si essent forent eq̄lis pfectionis:vl' q̄/
libet cognito infinita essent pfectiora. Deus aūt nouit infi
nita fm spēm:ꝛ per ꝯñs quoꝝ quelꝫ sunt ifinita cognita P
pfectiora.g̃ notitia oium illoꝝ si sit vā:erit ifinita itensiuē.
Si vō nō est vna:sꝫ cuiuslibet est ppa:ꝛ tūc sil' in aīa chr̄i
erūt ifinite notitie disticte fm spēm:ꝛ siue hoc siue illō dēt̄
satis hī pro hac opinione:qȯ tn̄ vltimo de opinione magi
stri dcm̄ est sine assertione dcm̄ sit:sicut dictum est de visio
ne sic dico de dilectione ꝛ alijs spūalibus formis.s.ꝙ pos/
sibile est fieri dilectionē ifinitam dei ꝛ illa tn̄ nec esset deus
sꝫ creatura:nec deum adequaret vt aliqui dicūt:nec perfe
ctissima foret que posset esse:vel ēt esset de deo:nec p illaꝫ
posset deus diligi pfectissime:ꝛ modis omnibꝰ qbꝰ est di
ligibilis. ¶ Ad 10m rn̄dendū est suo mō sic̄ dcm̄ est de mul Ad 10m
titudine ꝛ magnitudine in solōne 3° ꝛ 4° rōnis. Et si que/
ratur vtrum pfectius cognoscit̄ obm supponendo ꝙ talis
forma eēt notitia:aut pfectiꝰ diligeret̄ si foret dilectio:aut
subm esset magis tale quecūqꝫ forma esset.dōm ꝙ sic̄ con Q
cedit̄ vel negat̄ ꝙ illa forma esset maior seu pfectior sic cō
cedi dꝫ vel negari ꝙ pfectius vel magis ꝛc̄. Nam pfectiꝰ
cognoscere nō ē aliud q̄ꝫ pfectiori notitia cognoscere:ꝛ
sil'r de dilectiōe:ꝛ esse magis tale:nō est aliud q̄ꝫ perfectio
rem formā esse talē. ¶ Ad ea que 11° inducunt̄ respōdeo. Ad 11m
¶ Ad pm qdē ꝙ ꝯñs nō est ipoīe:sicut opꝫ in q̄libet motu Ad pm
ꝯtinuo siue locali siue alteratiuo:in quolibet.n.q̄ꝫtūcunqꝫ
paruo acq̄rūt̄ ifinite ptes pportionales siue forme.inter
quas aliq̄ est ps pª.vtputa pª medietas totius nulla tn̄ ea
rū est vltima. Vn̄ notādū:ꝙ infinita sic eē ptrāsita ꝙ eorū
sit pm ptrāsitū.nullū aūt sit vltimo ptrāsitū:sed inter qȯcū
qꝫ illoꝝ ꝛ pm sint solū finita ptransita:aut eoꝝ infinitoꝝ sit
vltimū ptransitū.nullū aūt pm nō est icōueniēs. Et de pmo
qdē pꝫ per iam dicta. De 2° ēt pꝫ per idē:qm̄ in motu ꝯti/
nuo ifinite ptes pertrāseunt̄:qrū vltima est 2ª medietas to
tius:ꝛ nulla eiusdē pportionis est pma pertransita:sed ꝙ
ifinita sint ptransita:ꝛ aliquod illorum sit pmo ptransitū:

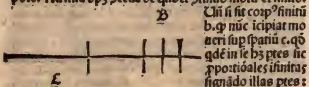
B ⁊ aliud vltimo ptrāsitū:⁊ nulla illoꝝ sunt simul ꝑ pertran sita:vt ponit̄ in argumēto vtrıq₃ est ipole.B aūt nō est in ꝓ posito:qm̄ sicut in tpe illi⁹ pfectiōis ꝯtinue nō daꝛ ps vlti ma ꝓportionalis fm̄ illū modū diuidēdi:sic nec illius for me est aliq̄ vltima ps determinate q̄ītitatis.¶Tūc ad ꝓ bationē ipositatis ꝯñtis ꝯcessi.Cū ꝑ dr̄ q infinitum est cu ius transitus est incōsūmabilis. Dico q hoc intelligi dꝫ si ptes illius infinite acqrunt̄ in equalibus partib⁹ tēporis. v.g.q q̄libet acqritur in vna hora vel vnico momēto:aut aliqua alia determinata tēporis q̄ītitate:tūc eni oporteret q illud tempus haberet infinitas partes equales. Et per ꝯñs foret infinitū:⁊ cū tempus ifinitū eē pteritū est ipossi bile.data ꝑma ei⁹ parte:iō impossibile est isto mō ifinituꝫ totalr̄ consumari:vel pfecte esse pertransitū : supposito q eius fuerit pars ꝑmo ptrāsita seu accepta:⁊ fm̄ hunc mo
T.c.61. 62.63.⁊ 64. dū ꝓcedit rō pħi 8° phy.vbi ꝓbat q ifinitū nō pōt esse ꝑ transitū tempore finito:vt pꝫ diligenter aduertēti. vbi vo nō daret̄ ꝑma pars tēporis:nec ꝑ° pars infiniti nō esset i
B possibile sicut pħs ꝯcedit infinitas reuolutiones celi:⁊ ifi nitas hoīum generationes eē ptrāsitas:q2 nō ponit ꝑmaꝫ reuolutionē nec ꝑmā gnōnem.¶Ad aliā ꝓbationē cū dr̄ q ifinitum est cui⁹ partē accipientibus semp restat accipe re.Dico q illud eodē mō est intelligendū.s.de partib⁹ eius dem q̄ītitatis.⁊ q acceptio fiat in eq̄lib⁹ ptibus tempo ris.sic enim accipiendo vnam ptem infiniti in tāto tēpore. Deinde aliam eq̄lem in eq̄li tempore ei in quo ꝑma fuit ac cepta:⁊ sic semp ꝓcedendo.semp restabit aliqd accipien dum ⁊ nunq̄ȝ erit acceptū totuꝫ:⁊ idē fieret si cuiuslꝫ ptis acceptio fieret in instāti:dūmō iter q̄lꝫ duo aliq̄ talia istan tia eq̄le tps interciperet̄. Eꝫ aūt est de quolꝫ finito.Cū.n. eius eq̄les ptes sint finite acqrent̄ oēs in ptib⁹ eq̄lib⁹ tpis finiti:⁊ ideo q̄ītūcūq₃ sit magnū si ꝯtinuabit̄ motus ⁊ trā situs tandē erit totū acceptū ⁊ consumatus transitus ei⁹.
C vbi aūt partes infiniti eq̄les nō trāseant̄ vel nō accipiant̄ in eq̄lib⁹ ptib⁹ temporis:sed in ptib⁹ ꝓportionalib⁹ semp minorib⁹:vt positū est in casu añtis illi⁹.nullū icōueniens est q aliqñ infinitū sit acceptuꝫ totalr̄ nisi aliud obstet:sic nō est incōueniēs:sꝫ neciūm q infinite tales ptes tpis in q̄
Ad 2ᵐ sit acceptio ꝑdicta sint cōplete pterite.¶Ad 2ᵐ supposito q instās presens sit finis hore in q̄ cābat̄ charitas per mo dum positum in añte illo:sicut supponit argumēti. Dico q in hoc instāti hec est ꝑ va.charitas infinita est.Et cuꝫ ꝑ arguit̄ ꝯ sic.q̄libet ps hui⁹ charitatis que nūc est fuit ante hoc instās:⁊ in nullo instāti vel tpe ante hoc instās fuerūt ifinite ptes charitatis eq̄les.ḡ in hoc instāti nō sunt ifinite ptes eq̄les charitatis.nego istā ꝯñam. Et cū ꝓbat̄ arguē do ex opposito ꝯñtis:si in hoc instāti sūt ifinite.ḡ vel pri⁹
C fuerūt ifinite vel aliq̄ nūc est:q̄ nō fuit ꝑus. Silr̄ istā ꝯñtiā nego:⁊ est instātia manifesta de ptibus ꝓportionalib⁹ for me q̄ in aliq̄ tpe ꝯtinue fiebat.Nā ponat̄ q aliq̄ forma fi
D nite latitudinis fiebat in vna hora ꝯtinue:⁊ nūc sit finis il lius hore:⁊ accipio ptes ꝓportionales sic q medietas to tius forme nūc exñtis prius facta sit ꝑma pars ꝓportiona lis:⁊ ꝑma medietas scđe medietatis totius sit 2ª pars pro portionalis:⁊ sic vltra diuidēdo mō ꝯsimili vt diuidit̄ tē pus in casu añtis rōnis supra facte.hoc posito vtraq₃ haꝝ est va:q̄libet ps ꝓportionalis huius forme que nūc ē fuit ante hoc instās:⁊ in nullo instāti vel tēpore ante hoc istās fuerūt infinite ptes ꝓportionales hui⁹ forte:⁊ tñ nō seq̄t: igit̄ nūc nō sūt ifinite partes ꝓportiōales hui⁹ forme. Nā istud ꝯñs est falsum:⁊ añs est verū q̄ītum ad vtraq₃ ptes: sic pōt ꝓbari per silem modū quo ꝓbat̄ añs ꝯñe alteri⁹:⁊ q̄ ꝓbō vtriq₃ est efficax:q2.n.nulla inter hꝫ partes fuit vlti ma:iō post quālibet fuit aliq̄ ante hoc instans : ⁊ per ꝯñs q̄libet fuit ante hoc instās:⁊ pꝫ ꝯña:q2 si aliq̄ nō fuit ante hoc instās.ḡ post illā non fuit aliq̄ ante hoc instās. Et vl tra.ḡ post aliquā nō fuit aliq̄ ante hoc instans que est ꝯdi ctoria añtis. Est igit̄ illa vera:quelibꝫ fuit ante hoc instāꝫ ista tñ nō est va.ante hoc instans fuit quelibet : nec sequit̄ ex prima:sicut nec ex ista.quelibet fuit ante hoc. instās:se quitur ista.in aliquo instanti ante hoc instans fuit queli bet.est eniꝫ prima va vt ꝓbari pōt:sicut ista.quelibet fuit ante hoc instās:⁊ tñ hec est falsa.ante hoc instās fuit que libet:q2 in nullo instāti ante hoc instans fuit q̄lꝫ. Si.n.in aliq̄ sit illud b.hec igit̄ est va:in b.fuit q̄libet ps hui⁹ forie nunc exñs.ḡ nulla ps hui⁹ forme nūc est que nō fuit in b. ⁊ vltra.ḡ nūc nō sūt plures partes hui⁹ forme q̄ȝ fuerūt in b.sed in b.nō fuerūt ifinite sꝫ finite tm̄.ḡ nūc nō sūt nisi fini te tm̄:qđ est fl̄m.sic est in ꝓposito nostro:qm̄ inter illas ifi nitas ptes eq̄les charitatis nulla est vltima.iō q̄libet fuit in aliq̄ instāti añ hoc instās : ⁊ in nullo instāti ante hoc in stans fuit q̄lꝫ:⁊ ideo hec nūc est va ꝑmo:q̄libet pars hui⁹ charitatis est:⁊ silr̄ hec:infinita charitas est:vbi vo ptes es sent finite tm̄:sic sūt ptes eq̄les forme finite bñ sequeret̄ de
F talib⁹ ptib⁹ loquēdo:q̄libet pars hui⁹ forie nūc exñs fuit añ hoc instās. ⁊ in nullo instāti añ hoc instās fuerūt hui⁹ forme tot vel tot.v.g.centū ptes.ḡ in hoc instāti nō sūt cen tum partes hui⁹ forme. Et rō est:q2 tūc aliq̄ fuisset vltima oium q̄ fuerūt ante hoc instās:⁊ postq̄ȝ nulla alia fuit:sed tunc ꝑma pars añtis esset falsa.supposito q in hoc instāti sit ꝑ complete facta forma hñs centū ptes.¶Ad aliud cū arguit̄ q̄libet ps ⁊c.fuit.ḡ oēs ptes fuerūt.si hoc ꝯñs ꝓpe sumat̄ ꝯcquid sit de ꝑma ꝯña.nego aliā ꝯñtiam:q̄ infert.ḡ hec tota forma fuit.si ly tota sumat̄ carhegorematice vt opꝫ:si deat ꝯcludi ꝯ ꝓpositū:⁊ silr̄ nō seq̄t̄.ḡ hec forā fuit ⁊ est rō:qm̄ ꝓpue loquēdo hec est nō va.oēs ptes hui⁹ for me sūt hec forā.oēs.n.ptes forie sūt ptes forie:⁊ ideo nō sūt hec forma. Et si dicat̄ q verū est sumēdo ly oēs:distribu
G tiue:sꝫ collectiue accipiēdo vꝫ dr̄ q oēs ptes forme sūt for ma:sic ⁊ cuiuslibet toti⁹ oēs ptes simul sumpte sūt totuꝫ: ⁊ eꝫ.q̄lꝫlibet totū est oēs sue ptes simul sumpte.Dico ēt q sic sumpto ly oēs.ꝓpō nō est va de virtute ꝫmonis pp cāꝫ dictā.⁊ vltra hoc iplicat vnum ipole.s.q oēs possint col ligi seu collectiue sumi:q2 quotcūq₃ ptes sumant̄ : ex quo sumpta sūt ptes alicui⁹ totius icludētis eas:⁊ p ꝯñs habē tis alias vel aliā ptē pter eas:ac p hoc sumpte nō sūt oēs: ⁊ ideo illa ꝓpō in sua ꝓpria signatione est falsa : ⁊ silr̄ ille oēs ptes simul sūt totū:⁊ totū est oēs ptes sue simul sūpte. he tñ vere sūt.oia quoꝝ q̄lꝫ est ps hui⁹ toti⁹ sūt hꝫ totū:⁊ eꝫ.hꝫ totū est oia quoꝝ q̄lꝫ est ps ei⁹:sumēdo ly oia colle ctiue. Et ad hūc itellectū accipiēdo sūt auctes dicētes : q totū est sue ptes.vl̄ sīlia:⁊ in hoc itellectu vtor talib⁹ ꝓpō nib⁹ vbicūq₃ vtor eis.qb⁹ q̄ītuis sint iproprie : frequētius tñ vtor ⁊ pp breuitatē:⁊ vt ꝯformē me cōi mō loquēdi.iuꝫ doctrinā pħi dicētis. Loquēdū esse vt pl'es.sentiendū aūt
Sꝫ adbuc vt pauci. ¶Sꝫ adhuc pōt reduci argumētū ēt in ꝓpōni
D bus ꝯcessis sic.q̄libet ps hui⁹ forme fuit.ḡ oia quoꝝ q̄li bet est ps hui⁹ forme fuerūt:⁊ vltra.ḡ hec forā fuit. Et pꝫ 2ª ꝯña:q2 hec est ꝯcessa in fl̄i.oia quoꝝ q̄libet est ps hu ius forme sūt hec forā.¶D.Pōt ꝓbari eadē ꝯña p syll'm expositoriū sic.hec oia quoꝝ q̄lꝫ ē ps hui⁹ forme fuerūt hec oia quoꝝ q̄lꝫ est ps hui⁹ forme sūt hec forma. ḡ hec
Rñio forma fuit.¶Rñ° ēt sic prius negādo ꝯñtiam illā 2ᵐ:⁊ ē rō:qm̄ ex illa.oia quoꝝ q̄libet ⁊c. nō sequit̄ q ꝓ aliquo vno instāti aliqñ fuerit va sua de pñti.si formata fuisset cū vbū illud tēporis pteriti sit pluralis nūeri. Exemplū hec est va:Adam ⁊ Abraā fuerūt:⁊ tñ hec nunq̄ȝ fuisꝫ vera: Adā ⁊ Abraam sūt:sꝫ ad istā:hꝫ forā fuit:sequit̄ q hec ali qñ fuisset va:hec forā est.⁊ vltra sequitur:q hec fuisset va. oia quoꝝ q̄lꝫ est ps hui⁹ forie sūt. Cū ḡ hec nō sequat̄ ad ꝑᵐ vt dcm̄ ē:relinquit̄ q ista.hec forma fuit.nō sit ꝯñs ad illā. Nec ꝓbatio valet:qm̄ ex illis ꝓpōnib⁹ nō sequitur ex forā illa ꝯ:sed est fallacia figure dictiōis ꝓpter mutationē pluralis numeri in singularē:sed bñ sequit̄.ḡ aliq̄ que sūt

3 hec soꝛa fuerũt:q̃ tñ nõ isert.hec soꝛa fuit.¶ Per idem pꝫ
ꝙ ille syll' s expositoꝛius nõ valꝫ:⁊ põt dari istantia. Nam
posito ꝙ deꝰ olim creasset aiaꝫ soꝛtis:⁊ silr corpꝰ:⁊ nũc ꝑ
vniuerit adinuicẽ:qḋ bñ est posse.he erũt vere. hec(.s.aia
⁊ corpꝰ)fuerũt.hec sũt soꝛtis:nõ tñ sequit̃.g̃ soꝛtes fuit:cũ
ꝯñs sit fłm ex casu.¶ Ad ꝓbationẽ aliã dico ꝙ vtraqꝫ ba
rũ est nũc ꝑ v̈a.q̃lꝫ ps huiꝰ charitatis fuit.q̃lꝫ pars huius
charitatis est:⁊ ita opꝫ in q̃buscũqꝫ foꝛmis factis in tꝑe cõ
tinue loquẽdo de ptibꝰ eaꝝ ifinitis siue eiusdẽ q̃ntitatis si/
ue eiusdẽ ꝓpoꝛtiõis.Cũ arguit̃ ꝙ hec ꝑus fuit v̈a: q̃lꝫ ps
huiꝰ charitatis est:q2 q̃libet ꝓpositio de ꝑterito nũc vera
hũit vnam de p̄ñti priꝰ sibi corñdentẽ veraꝫ.Dico ꝙ illḋ
nõ est verũ ⁊ maxime de ꝓpõnibꝰ vlibꝰ:sic pꝫ. Nam sicut
hec est v̈a:q̃lꝫ dies ꝑterita fuit:⁊ tñ nũq̃ꝫ hec fuit v̈a:q̃libꝫ
dies ꝑterita est:silr hec nũc ẽ v̈a.q̃lꝫ q fuit rex Frãcie fuit
nũq̃ꝫ tñ hec fuit v̈a.q̃lꝫ q fuit rex Frãcie est. Sufficit.n.ꝙ
cuilꝫ singulari corñdeat sua de presenti:q̃ aliqñ fuit vera:
K q̃uis et hoc foꝛte nõ sit semꝑ necc̃iũ.In ꝓposito aũt q̃lꝫ ta/
lis.hec ps charitatis fuit:hũit vnam de p̄ñti sibi corñdẽ
tem verã.s.hanc.hec ps charitatis est.eadẽ pte demr̃ata.
⁊ sic illi vlĩ nõ vna vlis:sed multe singulares de p̄ñti corre
spondẽt:q̃ qñqꝫ ꝑus fuerũt vere.¶ Ad aliam ꝓbõnẽ dico
ꝙ necessariũ est cuilꝫ ꝯcedere ꝙ due ꝓpõnes vna de ꝑteri
to altera de p̄ñti q̃les sunt ille.sint aliqñ vere simul ꝑmo:⁊
pꝫ si ille foꝛment̃ de partibꝰ ꝓpoꝛtionalibꝰ foꝛme finite fa
cte in tꝑe ꝯtinue:nec est simile de illis ⁊ de istis. soꝛtes fuit
soꝛtes est:q2 si iste vltime silr ꝑ foꝛẽt v̈e:sequeret̃ ꝙ eadem
res demr̃ata fuerit ⁊ nõ fuerit prius. Ratio est. Quia seq
tur.hec est v̈a.soꝛtes fuit.soꝛtes ꝑus fuit. Et sequit̃:hec est
nũc ꝑ v̈a.soꝛtes est.g̃ soꝛtes nũc ꝑ est.⁊ vltra.g̃ soꝛtes non
prius fuit:sꝫ ex ista. Hec nũc ꝑmo est vera:q̃libet pars hu
ius charitatis est.nõ sequit̃ hec.q̃libet pars huiꝰ charita
tis nũc ꝑmo ẽ:sed cũ ea stat ista.nulla pars charitatis hu
L ius nũc ꝑmo est. Et sic nõ sequit̃ ꝙ aliq̃ pars huiꝰ charita
Ad 3m tis prius fuerit:⁊ nõ ꝑus fuerit.¶ Ad 3m ꝫ idem antece/
dens rñº ꝯcedẽdo casum esse possibilẽ. Et vltra dico.ꝙ in
instãti finali hoꝛe nulla ps charitatis erit. Et cũ ꝓbat̃ op/
positũ per hoc:q2 in instãti finali ꝑmo cessat charitas crea
ri:ꝯcedo.exponẽdo/ly/cessat.per negationẽ p̄ñtis ⁊ posi
tionẽ ꝑteriti:⁊ ſm hoc nego ꝯñtiam:qua infert̃.ꝙ vel nõ
q̃libet erit ãnihilata in illo instãti:vel aliqua simul annihi
labit̃ ⁊ creabit̃. Ratio q̃re nõ sequit̃ est:q2 nulla erit ꝑmo
creata in illo instanti:nec etiam aliq̃ erit ꝑmo in eo annihi
lata:⁊ tota rõ est:q2 nulla erit vltima:⁊ similiter nulla erit
in aliquo instanti illiꝰ tempoꝛis ꝑmo creata ⁊ annihilata:
nec etiaꝫ aliq̃ in eadẽ parte tẽpoꝛis ꝑmo creabit̃ ⁊ annihi
labit̃:sed prius creabit̃ q̃ꝫ annihilabit̃.¶ His tñ nõ obstã
tibus in illo instãti finali q̃libet harũ erit primo v̈a:q̃libet
ps charitatis fuit creata:q̃libet pars charitatis fuit ãnihi
lata:nulla pars charitatis est:loquendo de illa vna totali
charitate q̃ ponit̃ in casu creari mõ illo ⁊ ãnihilari. Si tñ
M proprie posset dici vna charitas vel etiã charitas ⁊ nõ po
tius charitates:de quo nõ facio pro nũc vim. Et qḋ est di
ctum pꝫ in silĩ. Si.n.sint duo mobilia quoꝝ vnũ sit altero
velocius in duplo:⁊ distet tardum a pũcto b.⁊ icipiat mo
ueri a pũcto a.v̈sus b.cõtinue:⁊ qñ ipm ꝑmo trãsierit me
dietatẽ totius spatij:qḋ est iter a.⁊ b.tũc simul velox inci
piat moueri ab a.v̈sus b.ꝯstat ꝙ in eodeꝫ instãti ꝑmo spa
tium a.b.erit transitũ ab vtroqꝫ. Et in eodem instãti:quo
ꝑmo erit verũ dicere quãlibet partẽ illiꝰ spatij esse pertrã
sitam a veloci.erit etiã ꝑmo verũ dicere ꝙ q̃libet est tran
sita a tardo:⁊ tñ nulla pars spatij a.b.erit ꝑmo simul per/
transita ab vtroqꝫ:sꝫ q̃libet ꝑmo erit pertrãsita a tardo q̃ꝫ
a veloci:qḋ pꝫ:q2 si aliq̃ sit silr trãsita ab vtroqꝫ aut prius a
veloci:residuum spatij ab illa vsqꝫ ad b.prius erit pertran
situm a veloci q̃ꝫ a tardo:alias in eodem tẽpoꝛe ꝑmo tran
siret equale spatiũ velox ⁊ tardũ:⁊ sic nõ simul ab vtroqꝫ
ꝑmo erit transitum spatiũ a.b.¶ Et per istũ modũ soluit̃ N
rõ Zenonis 6 phy.q̃ vocat̃ Achilles:de velocissimo in se T.c.
quẽte tardissimũ.Sic in ꝓposito dico.ꝙ q̃libet pars cha ⁊.79.
ritatis erit prius cãta q̃ꝫ ãnihilata:⁊ prius causabit̃ q̃ꝫ an/
nihilabit̃. Et tñ nõ erit prius veꝝ dicere: q̃libet pars fuit
vel erit creata:q̃ꝫ sit verũ dicere ꝙ q̃libet est vel fuit anni/
hilata.¶ Ad 4m dico ꝙ si in casu ponat̃ ꝙ ille partes sunt Ad 4m
in finali instãti hoꝛe.casus tunc iplicat ipossibilia . ⁊ iõ est
impossibilis. Nam per casum cũ in aliquo instãti ille par/
tes ꝯtinuarent̃:tunc sunt continue:⁊ remanent per totam
partem hoꝛe imediate sequentẽ vsqꝫ ad eius instans fina/
le exclusiue:⁊ tunc in illa discontinuitate sunt ⁊ remanent
discontinue per partẽ sequentẽ hoꝛe:vsqꝫ ad suũ finale in/
stans exclusiue. Ex quo sequit̃ manifeste per casum ꝙ ille
ptes ifinite sũt ꝯtinue vel discontinue:⁊ ꝙ nõ sit finale ali/
cuiꝰ vniꝰ illarũ ptium tñ vel iter finalia instãtia cõp̃hẽ/ O
sum:⁊ cũ instãs finale totius hoꝛe nullũ sit ex ꝑdictis. Iaꝫ
per casum ponit̃ virtualr ꝙ in instãti finali nec sint ꝯtinue
nec sint discontinue. Cũ g̃ ex alia pte ponat̃ ꝙ sic in illo in/
stanti ponit̃:ꝙ tũc sint ꝯtinue vel discontinue cũ sint oppo
sita imediata circa magnitudines.pꝫ ꝙ casus virtualr im
plicat impossibilia. Si aũt casus poneret̃ de aliq̃bus iter
q̃ sit dare mediũ ꝑ abnegationẽ:vtputa si poneret̃ vnũ coꝛ
pus in vno instanti fieret q̃dratũ ⁊ in alio circulare.casus
esset possibilis. Et dicendũ cẽt ꝙ in instãti finali nõ eẽt cir
culare nec q̃dratũ:sed alicuiꝰ alteriꝰ figure:sic deo place/
ret. Qḋ v̈o addit̃ de annihilatiõe.Dico ꝙ cũ toto casu ad
huc possibile est:ꝙ illa res sit in instãti finali totius hoꝛe:
⁊ silr est possibile ꝙ nõ sit. Nam stãte casu.poterit deꝰ vl/
tra B cãre ipam in illo istãti ⁊ silr poterit eã nõ cãre.cum
illud instãs nõ sit aliq̃d de ꝑdictis:nec iter illa iclusuꝫ.illḋ
erit g̃ qḋ deo placebit. Sed si ad casum addat̃ ꝙ in nullo
alio instãti deus creet illam.Dico ꝙ in illo instãti nõ erit:
⁊ B nõ pp̄ prioꝛẽ casum ꝑcise:sꝫ pp̄ additionẽ factã:⁊ sic pꝫ P
ꝙ nõ dat̃ vltima ps ꝓpoꝛtionalis.¶ Ad 5m nego ꝯñtiam: Ad 5m
q̃ dr ꝙ seq̃ret̃ ꝙ posset fieri q̃drangulus infinitus.¶ Ad
ꝓbõnẽ ꝯcedo casum.vꝫ ꝙ in q̃libet pte ꝓpoꝛtionali ⁊c̃. Et
vltra dico.ꝙ in fine hoꝛe nõ erit aliq̃s vnus q̃drãgulus to
talis:aut aliq̃ vna figura:sed erit vna magnitudo ꝯtinens
quadrangulos ifinitos iter quos nullus erit vltimꝰ:sicut
cũ aliq̃ foꝛma sit ꝯtinue in q̃libet instanti terminante aliq̃ꝫ
ptem ꝓpoꝛtionalẽ:post 2m est maioꝛ numerus ptium foꝛe
⁊ tñ in fine nullus numerus vnus est oium ꝑdictarũ ptiũ:
sed multitudo vna ifinita infinitos numeros ptium inclu/
dens:quoꝝ nullus est vltimꝰ.¶ Ad 6m admitto casuꝫ sic Ad 6m
ꝑcise positum sine pluri ⁊ dico ꝙ in instanti finali hoꝛe nõ
erit alicubi:vel in loco in quo fuit quando icepit moueri:
aut aliquo alio in quo fuit in aliquo instãti tẽpoꝛis mensu
rantis motũ suum:sicut deo placebit:q2 qḋlibet ꝑdictoꝝ Q
est deo possibile:⁊ predicto casui cõpossibile. Possibile.n.
est aliq̃d ꝑ totũ aliqḋ tempꝰ ꝯtinue moueri:⁊ in instãti ter
minãte ãnihilari:⁊ silr est possibile aliquo toto tꝑe moue
ri:⁊ in instãti terminãte esse in loco vñ incepit moueri:aut
in aliquo medioꝝ:aut etiam in oibus simul:vel pluribus
sic diuine oipotentie foꝛet placitũ:⁊ ſm hoc nõ sequit̃ icõ
ueniẽs illatũ:sed si qḋlibet ꝑdictoꝝ excludat̃ ꝑ casuꝫ:⁊ po
nat̃ ꝙ ipm sit alicubi in instãti finali:⁊ nõ in aliq̃ loco vbi
fuit prius:sꝫ ꝑcise sic sit de ipso q̃ꝫtũ ad hoc sicut si ꝑ aliqḋ
certũ spatiũ moueret̃ mõ ꝑ nãꝫ poss:tũc nõ admitto casuꝫ
eo ꝙ includit incõpossibilia. Nam dat certũ locũ vnde in/
cepit moueri:⁊ alium locũ in quo est in fine motus:⁊ iter
ista duo ponit ifinitas ptes spatij eq̃les sicut ⁊ ifinite sunt
ptes ꝓpoꝛtionales in pte sui motus.⁊ sic vtiqꝫ iter duo ex
trema ponit spatiũ infinitũ:ac per hoc ponit idem spatiuꝫ
esse ifinitum ⁊ nõ esse ifinitũ:que sũt incõpossibilia.

Quantũ ad 3m articulũ pono duas ꝯnes loquẽdo ꝑ 3ꝰ arti.
de motu locali vniuoce ad motꝰ q̃s in coꝛ-

A poribus finitis experimur. pᵐ est. ꝙ corpus infinitū si eēt posset localr̄ moueri a deo circulariter seu gyratiue. 2ᵐ ē. ꝙ ipm nō posset moueri recte si ipsum eēt vndiq3 infinitu3. Si aūt eēt ƒm aliq3 dimēsionē finitū ƒm illā posset moueri:nō aūt ƒm illā ƒm quā esset infinitū. ℂ Pria ꝯ. pbaꝭ ex eo ꝙ ad ipsam nō sequitur aliq3 ꝯdictoria inuice3 posse eē sil' vt sicut patere pōt ex sol'onib⁹ rōnū opposita3. ℂ 2ᵃ ⁊ magis directe declaraꝭ:qm̄ si orbis solaris eēt in ptem supiorem vndequaq3 infinitus:nō appet pp qd deus q est infinite virtutis ad mouēdum:nō posset facere ꝙ sol:⁊ sil'r qlibet alia ps orbis eiusdē semp eqliter distaret a terra:⁊ in quolibet instāti eēt oppositus ad aliā ptē terre q3 finit imediate ꝑus:sicut de facto nūc ꝯtingit:⁊ per ꝯñs moueret in gyrū:⁊ sil' totus orbis esset reuolutus ⁊ sol ad eiusdē ptis terre oppositionē reuersus:⁊ vlr̄ qlibet ps orbis suā reuolutionē cōpleuisset. ℂ Ex hac ꝯne infero ꝙ pħs nō demōstrauit in pᵒ celi sicut putauit ꝙ celū nō est actu infinitū. ℂ S3 ꝯ ꝯnē ⁊ correlariū sūt rōes eiusdē. q̄rum pᵃ est:q2 si ipsum esset ifinitū:aut ēt aliud corpus ifinitū moueret: seqreꝭ ꝙ ifinitū spatiū seu distātia ifinita eēt ꝑtrāsita: qd̄ est ipossibile. Cōsequētia declaraꝭ:q2 si a cētro terre trahanꝭ due linee recte in ifinitū.cū ille semp magis distent iter se:q̄to longius ꝑtrahunꝭ:ifinita distātia erit inter eas. ℂ Si igiꝭ vna linea moueaꝭ ad locū alterius.ifinita distātia ꝑtransibiꝭ.h aūt ꝯtingit q̄tūcūq3 modicū corpus ifinitū moueaꝭ circulariter. Vñ si ponaꝭ ꝙ orbis solaris sit ifinitus:⁊ sol moueaꝭ per distantiā vnius palmi:⁊ imaginemur lineas egrediētes a cētro ad extremitates illius palmi ꝑ tractas in ifinitū:ifinita distātia intercipieꝭ.ꝯstat aūt ꝙ i tali motu sil' erit ꝑtransita illa distātia palmalis:⁊ qlibet alia maior cōprehēsa iter lineas illas. ℂ Amplı⁹ sicut addit Cōmē. cū sol pfecte reuolutionē cōpleuerit:erūt ab eo ꝑtrāsite distātie multitudine ifinite:q̄rū ql3 erit ifinita magnitudo. Et illud p3:qm̄ a cētro pñt ifinite linee ꝑtrahi:⁊ iter q̄slibet duas ifinita distātia cōprehēdiꝭ. Et hoc ēt qd̄ dicit vꝭ seq:ēt si nō cōplete vtatur s3 q̄tūcūq3 modicū moueaꝭ: qm̄ ⁊ per illud modicū infinite linee pñt ꝑtrahi a centro. Vñ per hāc pᵐ rōnē vꝭ pbari simplr̄ ꝙ celū si esset infinitū nullatenus poss3 moueri in gyrū. ℂ 2ᵃ si celū eēt ifinitū sequereꝭ ꝙ magnitudo ifinita ꝑtrāsireꝭ pfecte in tpe finito ꝯñs est ipo'le:qm̄ si tēpus est finitū ⁊ motus factus in eo ē finitus ⁊ magnitudo sup quā factus est motus est ēt finita:vt demōstratū est 6ᵒ phy. ꝯñtia dclaraꝭ. Nā imaginemur vnā lineā qescētē tracta3 a dextro in sinistrū ex vtraq3 pte infinitā:⁊ insup vnā aliam egredientē a cētro in superiꝰ ifinitam:⁊ illa moueaꝭ quousq3 redeat ad punctū in quo ēt sicut de facto videmus celū cōplete reuolui. ꝯstat ꝙ illa linea mota trāsibit totam linea3 qescentē in tpe finito:q2 in tpe finito redit ad punctū in quo est:⁊ ante q̄3 tāgat linea3 qescentē mouebiꝭ per aliquā ptē temporis illius:⁊ simil'r postq̄3 absoluet ab illa:⁊ per ꝯñs due ptes tpis in quo fit cōpleta reuolutio ꝯmunꝭ a tpe in quo trāsitur linea infinita qescens:ac p hoc ipm est finitū. ℂ 3ᵃ sic.si celum est ifinitū:ip3 nō est spericū neq3 circulare.si nō est spericū neq3 circulare:nō mouebiꝭ circulariter.ḡ si est ifinitum nō mouebiꝭ circulariter. Alias rōnes adducūt:s3 non hñt aliud fundamentū ab istis. ℂ Ad pᵐ rñdeo ꝙ infinitū spatium esse ꝑtrāsitū pōt itelligi duplr̄. Vno mō sic.ꝙ in eiꝰ trāsitu aliq3 ps certa trāseuntis successiue cōmēsuret se ifinitis ptibus spatij sibi equalib⁹:ꝯ ꝙ vna sit pᵃ ⁊ aliq3 vltimo ꝑtransita. Alio mō sic ꝙ in eiꝰ transitu nulla certa ps transeuntis cōmēsuret se sic successiue ifinitis ptibus ei eqlibus:s3 ql3 finitis tñ. Quotcūq3 tñ vna se cōmēsurat aliqua alia eiusdē q̄titatis pluribus se ꝯmēsurat:ita ꝙ nulla est certe q̄titatis:que plimis eqlibus sibi in illo trāsitu se cōmēsuret ⁊ nō est aliq3 q̄ se tot cōmēsuret : qn pluribus aliq3 alia sibi eqlibus se cōmēsuret. In pᵒ sensu ꝯcedo:ꝙ ꝯñs est ipo'le:sicut ēt paulo añ dcm̄ est de trāsitu seu acqsitione fore ifinite:⁊ tūc nego ꝯñā. ℂ Ad declarationē eius dico: ꝙ iter nullas lineas sic tractas itercipiꝭ aliq3 distātia infinita ƒm illā.s.dimēsionē q̄ tēdiꝭ ab vna in aliā.cum ipo'le sit inter determinata extrema lineam ꝑtrahi ifinita3. Quia tñ ille linee sūt in vtraq3 pte ifinite. Et sil'r ƒm dcm̄ pōnis diāni in illo corpe ifinito supposito aliqd esse tale pñt linee ifinite ꝑtrahi.idcirco ipm̄ est simplr̄ ifinitu3 ⁊ inter nullas tales duas lineas itercipiꝭ tāta distātia:qn iter easdē itercipiaꝭ maior magis a cētro remota:ac p hoc iter eas nulla itercipiꝭ ifinita ƒm illā dimēsionē aut maxia. Ex q̄ vlteriꝰ p3 ꝙ in tali motu nulla ps certe q̄titatis est ipsiꝰ corporis moti q̄ ifinitis sibi eqlib⁹ ptib⁹ spatij se cōmēsuret:sic nullibi iter aliq̄s tales linea3 p3 tactū ab vna in aliā est distātia ꝯprehēdēs ifinitas ptes eqles alicui certe q̄titati:qm̄ vt dcm̄ est nullibi iter eas est distātia ifinita. Quis distantia tota iter eas cōprehēsa sit ƒm longitudinē earum ifinita. ℂ Ex his p3 ad ꝯfirmationē Cōmen. ℂ Ad 2ᵐ rōnem dicendū ꝙ si trāsitus ille itelligaꝭ pᵒ:vtrūq3 ꝯñs est ipo'le:s3 ꝯña nō valet. Nā sic stati p3 ꝯsideranti linea illa mota ƒm nullā certā ptē eiꝰ determinatā sic mota cōmensuraret vel tāgeret ifinitas ptes sibi eqles linee qescentis:nec aliq̄ determinata ps linee qescēns tāgeret ab ifinitis sibi eqlib⁹ ptibus linee mote. Si vō ꝯñs itelligaꝭ de trāsitu in sensu 2ᵒ dico ꝙ ipm̄ nō est ipo'le. Nec ꝯ hūc sensu3 est dcm̄ neq3 pbōnes pħi.6ᵒ phy.sic p3 diligēter ꝯsiderāti. Et ita eēt in tali motu ifiniti corporis si poneret. Nā sic si aliq3 lineam imaginaremur egredi a cētro i sursu3 vsq3 ad ꝯuexū celi qd̄ de facto est finitu3:⁊ hāc moueri ⁊ trāsire aliā qescētē tēsam a dextro in sinistrū a ꝯuexo orientis ad ꝯuexu3 occidēns.pars linee mote magis ꝑpinq̄ centro paucio̅res ptes linee qescētis tāgeret q̄3 eqlis ps sibi remotior a centro:⁊ q̄to ps eiusdē q̄titatis est remotior plures ptes ꝯtingeret:sicut ⁊ maiorē circulū dscribet:⁊ tñ in eodē tpe ql3 ps ꝯplebit circulū suū:⁊ sic ēt ꝯtingeret q̄tūcūq3 celu3 eēt maiꝰ. Sic ēt si eēt actu ifinitū ql3 ps determinate q̄titatis circulum finitū describeret ⁊ nulla ifinitū. Et p ꝯñs nulla trāsiret spatiū infinitū:ql3 tñ data alia eiusdē q̄titatis maiorē describeret circulū:⁊ de linea qescēte plures ptes trāsiret in eodē tpe. Que aūt dicta sūt de motu linee sup lineā gr̄a exēpli dcā sūt ꝯformiter ad modū arguēdi pħi. Nam ƒm vitatē nec tales linee nec tales coꝝ motus sūt in reru3 nā. ℂ Et hic ꝯñter appet ꝯcedēdo3 aliqd qd̄ pᵃ facie forte videreꝭ ipo'le:nec tñ est. v3 ꝙ in aliq̄ istāti tpis dicti motꝰ linea mota ⁊ ql3 ps eius p valde multū spatiū distabit a linea qescēte ⁊ ql3 pte eius:⁊ tñ imediate post ifinitas ptes linee qescētis erūt ꝑtrāsite ab aliqbus:imo ēt ifinitis ptibus linee mote:⁊ maius spatiū q̄3 erat iter lineas illas in istāti dato:imo in ifinitū maius erit ꝑtrāsitū.cū h tñ nulla ps linee qescētis aut spatij itermedij erit imediate post ꝑtrāsita:qm̄imo ql3 p tps distabit:⁊ añ cuiusl3 ptis spatij p trāsitionē labeꝭ tps. Hec oia patēt si ponaꝭ ꝙ extremitas linee mote qescēs distet alia qescente p certū spatiu3.v.g. mille leucarū. Nam ꝯstat ꝙ dū sic ꝯtinue mouebiꝭ in aliq̄ instanti erit eque distās qescenti linee. Et p ꝯñs ql3 ps eiꝰ distabit a pte linee qescēns sibi opposita p mille leucas ⁊ a ql3 alia plus nō est dubiū. Sit ḡ instās in q̄ erūt eque distātes a. ꝯstat ꝙ imediate post a. iste linee nō erūt eque distantes. Cū igiꝭ vtraq3 sit ifinita in eam ptē ƒm quā fit vel erit approximatio imediate post ꝯcurret ⁊ alicubi se itersecabunt:⁊ vlterius cū semp vltra punctū sectiōis magis distēt:vt de alijs qbusl3 ē notū ad sensum:vltra q̄tāl3 di-

ſtātiā vni⁹ ptis ab alia in iſinitū alia ps vni⁹ ab alia pte al
teri⁹ magis diſtabit. Et loquoꝛ de diſtātia vltra lineā qe/
ſcētē: ꝛ ſic in iſinitū mai⁹ ſpatiū erit ꝑtrāſitū. Et tñ cū his dī
b⁹ veꝝ ē: ꝙ nulla ps linee qeſcētis aut ēt ſpatij intermedij
erit ꝑtrāſita imediate poſt a. cū q̄lꝫ ps linee mote moueaṫ
motu ꝯtinuo: ꝛ ꝑ ꝯñs nulla imeᵗᵉ poſt attingat lineā qeſcē
tē: qnimo q̄libꝫ i tpe trāſibit ſpatiū qd̄ itercipiṫ iter eā ꝛ li
neā qeſcētē. Et ſic pꝫ totū correlariū: nec h̓ ſm v̓itatē eſt i/
poſe. Nā ſilia opꝫ ꝯcedē de q̄libet ꝯtinuo motu ēt finito.

Uñ ſi ſit corp⁹ finitū b. ꝙ nūc icipiat moueri ſup ſpatiū c. qd̄ qdē in ſe hꝫ ptes ſic ꝓportiōales iſinitas ſignādo illas ptes: ſic ꝙ medietas c. remotioꝛ a b. ſit p̄ᵃ ps: ꝛ medietas ꝓpin/
quis medietatis ſit 2ᵃ ps: ꝛ ſic vltra diuidēdo v̓ſus b. veꝝ
ē dicē ꝙ i iſto iſtāti nulla ps ipſi⁹ c. eſt ꝑtrāſita a b. aut ali
q̄ pte ei⁹: ꝛ imeᵗᵉ poſt iſinite erūt ꝑtrāſite ab iſinitꝫ ptib⁹ b.
diuidēdo b. eſt: ſic ꝙ p̄ᵃ ps ſit ei⁹ medietas remotioꝛ a ſpa
tio c. ꝛ tñ nulla ps c. imeᵗᵉ erit ꝑtranſita poſt ab aliq̄ pte b.
ſic notū ē: ꝛ ita multa ꝯcedēda ſūt vbi ē ſmo d̓ iſinito: q̄ lꝫ
p̄ᵃ facie videanṫ ipoſſa: aīaduerſi tñ diligēter cognoſcunṫ eē
poſſa: qp̄p nō ſtatꝫ talia ſūt ſubtrahēda diuine d̓i potētie.

¶ Sed contra id ꝙ vltimo in rñſione dcm̄ eſt pōt arᵍ: qm̄
vꝛ ſeq ſuppoſito ꝙ celū ſit iſinitū ꝛ moueaṫ ꝙ i iſinitū ve/
loci⁹ moueaṫ ꝛ ꝯpleat ſuū circulū aliqs palm⁹ celi q̄ pal
m⁹ exñs in ꝯcauo ei⁹. ꝛ ſi ſic igiṫ aliqs palm⁹ ꝯplebit ſuū
circulū in iſtāti: ꝛ ꝑ ꝯñs nō i eodē tpe cū illo vt dicebaṫ. p̄ᵃ
ꝯña pꝫ: qꝛ q̄to maiorē circulū deſcribit aliqs palm⁹ i eo/
dē tpe tāto veloci⁹ moueṫ. caſu aūt dato in iſinitū maiorē
circulū deſcribet aliqs palm⁹ in eodē tpe: q̄ palm⁹ exñs i
ꝯcauo. ſic in iſinitū magis diſtat aliqs a cētro q̄ ille. 2ᵃ etiā
ꝯña pꝫ: qꝛ nihil moueṫ in iſinitū veloci⁹ alio moto in tpe
niſi ipm moueaṫ in iſtāti. ¶ Rñſᵒ ꝙ caſu dato in iſinitū ve/
loci⁹ moueṫ aliqs palm⁹ q̄ palm⁹ exñs i ꝯcauo. null⁹ tñ
palmus moueṫ veloci⁹ in iſinitū q̄ ille. ſic nec aliqs diſtat
magis in iſinitū a cētro q̄ ipſe. ꝯcedo igr̄ p̄ᵐ ꝯñaꝫ ꝛ nego.
2ᵐ. ꝛ h̓ io qꝛ nō ſeṫ in iſinitū veloci⁹ moueṫ aliqs palm⁹ q̄
palm⁹ in ꝯcauo exñs. igiṫ aliqs palm⁹ moueṫ in iſinitū ve
loci⁹ ꝛc. ꝛ ꝑ ꝯñs nō ſeṫ etiā. igiṫ aliqs palm⁹ moueṫ i iſtāti
Añs eni p̄ᵐ ē veꝝ: qꝛ in ipſo/ly/palm⁹ ſupponit ꝯfuſe tm̄.
ꝛ ꝯñs eſt ſlm qꝛ in ipſo ſupponit determinate.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ rō/
nē phi rñdeo ꝯcedēdo p̄ᵐᵃ ꝯñtiā ꝛ ꝯñs: ꝛ negādo 2ᵃ ꝯñtiā
Nā pꝫ ꝙ oſtiū in ſuo cardine poſſꝫ circulariter moueri: ꝛ
tñ ipm nō ē circulare. Et ſi queraṫ dato aliq̄ corpe vndiqꝫ
iſinito vbi eēt cētrū fixū circa qd̄ moueret. Dico ꝙ vbicū
ꝙ deus vellet: ſic ſi eēt vna lācea cētū palmoꝝ in q̄libꝫ ei⁹
pte poſſet figi clauus: ꝛ circa illū imotū tota in gyrū mo/
ueri. ¶ 2ᵐ ꝯnē q̄tū ad p̄ᵐ ptē ꝓbo ſic. ſi corp⁹ iſinitū mo
ueret motu recto vniuoce: loquēdo de tali motu ad mot⁹
quos videm⁹: ſequereṫ ꝙ in iſinitū eēt finitū. ꝯñs ē ipoſe.
ḡ ꝛ añs. ꝓbaṫ ꝯña: qm̄ in q̄libet iſtāti tpis mēſurātis mo
tū localeꝫ rectū aliqs locus vel aliq̄ ps loci eſt relicta: ſic
ꝙ nulla ps corpis moti eſt in illo: in quo tñ fuit aliq̄ ante
iſtās illud. Itē aliq̄ eſt acqſita in q̄ prius imeᵗᵉ nulla fuit
ps corporis moti. Si ḡ iſinitū corp⁹ tali motu moueret: iā
ex vtraqꝫ pte hēret ſpatiū aliqd̄ vltra ſe: ꝛ ꝑ ꝯñs foret fini/
tū. Ex h̓ ēt pꝫ ꝙ ſi aliqd̄ eēt corp⁹ infinitū in vnā ptē. v̓. ḡ.
v̓ſus orientē. ꝛ v̓ſus occidētē eēt finituꝫ. nō poſſet moueri
v̓ſus oriētē nec v̓ſus occidentē. nō qdē v̓ſus oriētē: qꝛ nul
la ps loci eēt vltra quā acqrere poſſet. cuꝫ in illā partē ſit
iſinitū. Nec v̓ſus occidētē: qꝛ tūc reliqueret aliq̄ ptē loci
2ᵐ ab oriēte: ꝛ ſic tūc ēt in illa pte foret finitū. ¶ Ꝑ. Si poſſet
ꝑ aliqd̄ ſpatiū trahi v̓ſus occidētē: poſſet ēt poſtea reduci
v̓ſus oriētē: ſic erat p̄us: ꝛ ꝑ ꝯñs moueri in illā ptē in q̄ eſt
iſinitū. Et eadē rōne ſi ex vtraqꝫ pte. ſ. tā oriētis q̄ occidē/
tis eēt iſinitū: poſſet moueri v̓ſus hāc: ꝛ illā: cui⁹ oppoſitū
ꝓbatū eſt.

N ꝯ ꝯnem ¶ Sꝫ ꝯ. ponaṫ ꝙ deus creet vnuꝫ corp⁹ graue
iſinite lōgitudis in ſurſuꝫ: ꝛ finite v̓ſus in deorſum: ꝛ diſtet
extremitas ei⁹ a terra ꝑ vnā leucā: quo facto reliquat de⁹
ſue nāe illd̓ graue: nec tñ ſubtrahat ſuā iſluētiā gñaleꝫ (qd̓
vtiqꝫ bene eſt poſe) aut ḡ illud corp⁹ deſcēdet vſqꝫ ad ter/
rā: aut nō. 2ᵐ nō pōt dici: qꝛ ꝯſtat ꝙ ſi aliqd̓ corp⁹ ḡue eiuſ
dē ſpēi finitū eēt in pte illa deſcēderet iferi⁹: ꝛ q̄to maius
eēt: tāto citi⁹ deſcēderet: ḡ multo forti⁹ ſi foret iſinitū: ꝛ op
poſitū dicē vꝛ nimis mirabile: ꝛ ꝯ nām.

Rñſio ¶ Rñſᵒ ꝙ caſu illo
poſito illud corp⁹ nō deſcēderet. Et rō eſt: qm̄ nālis motuſ
grauis ē ꝑ lineā rectā ad mediū mūdi: nō pōt āt eē ad me/
diū: niſi ſit ab extremo qd̓ vtiqꝫ dī ſurſuꝫ: qꝛ igiṫ caſu poſi
to ſm lineā rectā nō eēt extremū: eo ꝙ extēderet in iſinitū
eē celū: ꝛ vbi nō ē extremū: nec mediū pōt eē. nō nālr illd̓
corp⁹ tēderet ad mediū vel deorſuꝫ. ſic nec tūc aliqs loc⁹

O in cōpōne ad ipm eēt mediū mūdi vel deorſuꝫ: nō plus q̄
ſi tota medietas celi q̄ eſt ſupra nrꝫ hemiſperiū vel oriçon
tē: ꝛ ſilr ignis ꝛ terra. Aut ēt ſi totalr ipm celū ꝛ oīa alia
corpa ꝑter terrā q̄ nūc eſt: ꝛ illd̓ corp⁹ iſinitū eēnt ānihila
ta: in q̄ caſu puto ꝙ null⁹ diceret illd̓ corp⁹ moueri ad ter
rā: nec aliqd̓ aliud ēt finitū ſi eēt. ¶ Ꝑ. Si illo caſu poſito
deſcēderet corp⁹ iſinitū. ḡ iſinita ps ei⁹ q̄ eēt ex̄ celū v̓ſus
celū moueret: ꝛ ꝑ ꝯñs aſcēderet: ſed h̓ magis eſſet ꝯ nām
ſcꝫ ꝙ iſinitū graue aſcēderet: q̄ ꝙ illa pars finita iſra celū
extēſa nō deſcenderet. ¶ Ad ꝓbōnē v̓o in oppoſitū ꝯñtia
eſt negāda: qꝛ cetera nō ſunt paria: qꝛ dato caſu nihil eſſet
reſpectu illi⁹ corporis iſiniti mediū mūdi vel ſurſuꝫ: ſicut
aliis grauib⁹ finite q̄litatꝫ iſra circūferētiā celi ꝯtētis. Sꝫ
vtiqꝫ efficax eēt illa deductio ad ꝓbandū ꝙ corpus finite
q̄titatis ꝛ iſinite grauitatis intēſiue ſi eēt iſra celū deſcen
deret.

P Utrū aūt tale corp⁹ poſſꝫ virtute dei motu locali al
terius rōnis ab his quos videm⁹ moueri: vtputa acqren
do locū vel finitū vel iſinitū ſine derelictiōe cuiuſcūqꝫ par
tis loci prioris: ſicut vnuꝫ corpus finitū exñs in vno loco
pōt dei virtute illū nō derelinquēdo aliū acqrere: aut ali/
quē relinquere nullū aliū acqrēdo: ſic dei virtute corp⁹ alꝫ
qd̓ ſi in duob⁹ locis exiſteret poſſet deſinere eē in vno illo
rū ꝛ remāere in altero tm̄: quoꝝ vtiqꝫ vtrūqꝫ poſe credo.
Aut ēt 3ᵒ poſſet tale iſinitū corp⁹ ſm q̄libet ſui ptē nouū
locū acqrere ꝛ p̄orē dimittere: ita tñ ꝙ ipm hꝫ totū nō mu
taret ſubaliter locū: ſic phs dicit de celo: nec aliq̄ pars lo/
ci remaneret quā aliq̄ pars iſiniti corporis nō occuparet:
qd̓ forſitan ēt alicui nō abſurdū vꝛ: cū nō appeat icōpoſſi/
biliū iplicatio. nō determino ad pñs.

ſcda ps 2ᵉ ꝯnis. ¶ 2ᵃ v̓o ps ꝯnis. ſ. ꝙ
ſi eēt corp⁹ aliqd̓ ſm vnā dimēſionē tm̄ iſin tū. v̓. ḡ. hꝫ lon
gitudinē ꝛ ſm aliā puta latitudinē finitū: ita ꝙ. v̓. ḡ. vbiqꝫ
latū eēt vno palmo tm̄modo: ꝙ h̓ corp⁹ poſſꝫ moueri hꝫ
illā dimēſionē ſm quā eſt finitū: ſatis facilr pꝫ. cū nulla ſit
repugnātia ꝑp quā de⁹ ſic locauit ipm vbi eſt nō poſſit ēt

Q in alio ꝓpinquo vel remoto vt ſibi placeret locare. ¶ Ꝗ. v̓o
nō poſſet moueri ſm dimēſionē illā ſm quā eſt iſinitū: pꝫ
ex iā dictis. Sꝫ aduertēdū ꝙ cū in priorib⁹ dictis dico iſi
nitū tale ſm aliquā dimēſionē tm̄ hēre locū. non itelligo h̓
eē poſe niſi ſm dimenſionē finitā ei⁹. v̓. ḡ. ſic de⁹ poſſꝫ ſm
me facere corp⁹ iſinite lōgitudinis ꝛ latitudinis finite: ſic
poſſet ex vtraqꝫ pte latitudinis ei⁹ aliud ēt iſinite lōgitudi
nis corp⁹ creare: qd̓ nō ſic eēt vltra lōgitudineꝫ illi⁹ ſic ēt
latitudinē: ꝛ illd̓ tale qd̓ tm̄mō latitudinē illi⁹ ambiret vo
co locū: ſiue ꝓprie ſiue iꝓprie ſic vocaret: de quo nūc nō
curo: qꝛ nō refert ꝓpoſito iſto.

Ad rōnē i pñᵃ q. ¶ Ad rōnē in p̄ᵃ q̄ōnis rñ/
deo: ꝛ ꝯcedo ꝙ q̄libet iſtoꝝ modoꝝ deus pōt facere iſini/
tū. ¶ Ad rōnē q̄ ꝓbaṫ ꝙ nō multitudinē iſinitā. dico ꝙ il/
la ꝯña nulla eſt: ꝛ ſilr ꝓbatio ei⁹. Et ꝑ qdē ſili mō ꝓbaret
ꝯ phm ꝙ nō iſinita idiuidua fuiſſent corrupta tpe pterito:
ꝑ cap. 2. c. 48. aliogn iſinite entitates eēnt corrupte: ꝛ ꝑ ꝯñs ēt de⁹ ꝛ mū
dus totus. Silr ꝓbatio phi ꝛ Cōmē. q̄ iducit friuola eſt.

Nam

B Nā constat ꝙ in vno ꝯtinuo sunt infinite ptes ꝓportiona/
les: ꝛ per ꝯñs infinita corpa ꝛ entitates: sꝫ non actu discre
te: tñ hoc nō obstāte ꝑter illas sunt alie entitates ꝛ corpo/
ra ꝛ alterius ꝛ eiusdē ēt rōnis: vt i aliquo ꝯtinuo sue ptes.
Vñ nō ē incōueniēs ꝑter aliq̄ ifinita esse alia multa: sicut ꝛ
ꝑter ifinitas ptes ꝯtinui: sunt ēt ifinite alie ptes ꝛ eiusdē ꝛ
Ad aliā alterius ꝯtinui: qnimo ifinities infinite. ¶ Ad aliā de ma/
gnitudine ifin^te, dico ꝙ corp^9 ifinitū eēt mobile ṽtute diua,
iuxta modū añdictū. ꝛ rursus si eēt corp^9 cui ſm spēm cō/
peteret mot^9 rect^9. Dico ꝙ q̄lꝫ ei^9 ps finita si eēt a toto di/
screta: eēt nālr mobilis: ipm tñ totū cathegoreumatice nō
posset nāliter moueri: nō ex defectu forme vel ꝓncipij nā/
lis: sed ex defectu extrinseci neccio ad motū nālem eiusdem
Ad 3^m modi reqsiti: vt ꝑus ostēsum est. ¶ Ad 3^m pꝫ ar^e 2°.

¶ Distinctionis. xlv. Questio.

B Circa distinctionē 45^m. Quero vtrū vo/
luntas dei sit oium que fiunt prima
efficiēs cā? ¶ Et arguo ꝑ ꝙ non. sic. Si volū
tas dei ꝛc. seqtur ꝙ deus vellet oē qd̄ fit. pꝫ:
sed ꝯñs est falsum: tū qꝛ cū multa mala fiāt ꝛ
peccata: deus vellet hꝰ mala: sꝫ hoc est ꝯ ꝓphetā deo ꝯfi/
tentē: nō deus volēs iniqtatē tu es: tū qꝛ cū dei volūtas sit
eius ēentia: sequeret ꝙ deus eēt oē qd̄ fit: qd̄ blasphemū
2^m est dicere. ¶ 2° si volūtas dei ꝛc. aut ergo eēt cā necīa: aut
ꝯtingēs. nō ꝯtingēs, cū ipsa sit eterna ꝛ necesse eē: nec ne/
cessaria qꝛ seqtur ꝙ nullū ipsoꝝ q̄ fiūt posset nō fieri: ꝛ sic
3^m oia euenirēt de necītate: qd̄ est ꝯ theologiā ꝛ phiā. ¶ 3° se
T. c. 38. quitur ꝙ nihil in mūdo fieret a casu: ꝯñs falsum est: vt ex
2^e phy. ꝯña probat: qꝛ nihil preīntētū a suo agēte fit casua
liter. nō eniꝫ dr̄ qs aliqd a casu facere: si illud facere intēde
bat: sꝫ oē qd̄ deus vult facere deus itēdit facere. ꝯstat ḡ ꝙ
nullū qd̄ deus vult facere fit casualr. Si autē volūtas dei
est ꝑ^a cā omnium que fiūt: omne qd̄ fit: deus vult facere. er
C go si volūtas dei est ꝛc. nihil quod fit fit a casu.

Oppo^m Ad oppositū arguo. omnia q̄ fiunt a deo volun
tarie faciēte fiunt. ḡ omniū q̄ fiunt
volūtas dei est ꝑma efficiēs causa. Añs pꝫ per illud Apo
Cap. 11. stoli ad Ro. ex ipso ꝛ per ipsum ꝛ in ipso sunt oīa. ꝛ ꝑ^a ad
Corin. idē inqt. deus qui operat^r oia in oibus. Cōstat aūt
ꝙ nihil ipse nisi volūtarie operatur. Juxta illud Augu. in
cap. 111. encħ. deus oipotens non nisi volens quicquid facit.

ꝑ^a arti. Respondeo ꝑ ꝑmittam aliq̄. Deinde ponā ꝯnes.
Primo ḡ ꝑmitto ꝙ per ꝑmā cām in
telligo efficiētē cām cui^9 nō est alia efficiēs cā. Alicui^9 aūt
cāc eē alicui cām efficientē pōt intelligi duplr. Uno mō ꝙ
eius sit alia cā quo ad eē seu que sibi sit cā vt sit. Alio mō
ꝙ eius sit alia cā que sibi sit cā quo ad esse cām seu q̄ sibi
sit cā quo ad esse cām: vel que sibi sit cā vt ipsa sit cā. Diia
horum sensuū pꝫ. Nam finis quo est cā illius cause efficiē
tis. non quidē vt sit: sed vt sit efficiēs: ꝛ ecōtra efficiens est
cā ipso fini. non vt sit finis: sed vt sit. Silr in eodē gñe cau/
D salitatis. Pꝫ exēplum diie huius. Nā in causis mouenti/
T. c. 33. bus essentialr ordinatis ſm ꝑ^m, mediū ꝛ vltimū. iuxta mo
T. co. 7 dum phi 8° phys. ꝛ 2° meta. non semꝑ ꝑma cā est cā scđe vt
ipsa sit: sed est sibi cā vt illa causet: qm̄ illa non causat nisi
mota a cā ꝑma. Jtē aliqd est cā alicui cāc vt sit: qd̄ tñ non
est sibi cā vt ipsa causet. Sicut Adam fuit causa Caym vt
eēt: non aūt vt causaret. s. vt esset cā mortis Abel. Et deus
est cā voluntatis humane vt sit: non tñ vt sit cā praue voli/
tionis. Pōt ḡ aliqd intelligi cā prima efficiens: qa. s. eius
non est alia efficiēs causa vtroqꝫ vl' altero mō predictoꝝ.
Jtē aliqd dr̄ cā alterius efficiēs i vel qꝛ fac illud eē postq̄꜄
nō fuit: aut qꝛ iā factū in eē ꝯseruat: ꝛ vtroqꝫ mō iteꝝ 2^r: vl'
qꝛ imediate efficit aut ꝯseruat: vel qꝛ mediate. vtputa effi/
ciēdo vel ꝯseruādo cām q̄ imediate efficit vel ꝯseruat.

His premissis pono ad hunc articu^m. 7. ꝯnes.
Est aūt ꝑ^a ꝙ oium que fiunt dei
voluntas est cā mediate vel imediate: illa de non eē ad eē E
producēs. 2^a ꝙ oium que fiūt est causa imediate de nō esse
ad esse producēs. 3^a ꝙ oium que facta sunt est cā imediate
in esse conseruans. 4^a ꝙ quorūcūqꝫ est aliquo ꝑdictorum
modorū cā est prima cā per exclusionem cause vtroqꝫ mō
efficiētis. 5^a ꝯ ꝙ non omniū que fiunt deus solus est ime/
diata cā producens: nec omniū que facta sunt ipse solus ē
imediata cā cōseruās. 6^a ꝯ. ꝙ quecūqꝫ deus facit libere ꝛ
nō necīo facit: ꝛ silr q̄ ꝯseruat libere ꝯseruat. 7^a ꝯ ꝙ qcqd
deus facit ꝯtingēter vult facere. ¶ Prima ꝯ ꝓbatur per il ꝑ^a ꝯ
lud symboli. factorē visibiliū oium ꝛ inuisibiliuꝫ. Et illud
extra de sūma tri. ꝛ fide catho. cap̄. Damnamus. dei suba
seu nā diuina solaē vniuersoꝝ ꝑn^m. ꝛ illud Jo. ꝑ. oia ꝑ ipm Cap̄ ꝑ.
facta sunt ꝛ sine ipso factū est nihil. i. nō est factuꝫ sine ipso
aliqd: vt exponit Aug. in lib. de nā boni. Jste auctes ꝛ innu
merabiles alie sacre scripture ꝛ sanctoꝝ eiusdē snie false es
sent nisi deus esset omniū que fiunt cā mediate vel imedia
te. omnia auteꝫ que deus fecit: volūtate vtiqꝫ fecit: vt dicit
Augu. ad Orosiū ꝯtra Priscillianistas. Jtē qꝛ deus est sua Cap̄ 2°.
volūtas omni mō quo est deus cuius ipse est cā ꝛ volūtas F
ēt ē causa. ¶ Cōfirmatur: qꝛ qd̄ fit: vel fit imediate a deo:
vel ab aliquo qd̄ imediate vel mediate ē factū a deo: alio
quin aliqd esset qd̄ nec eēt deus nec a deo factū: qd̄ ē cōtra
Aug. ꝑ de tri. vbi snialiter ꝑ talē ꝯñam ꝓbat filiuꝫ dei esse Cap̄. 6.
deū: filius dei nō est factus: qꝛ oia q̄ facta sunt: ꝑ ipm facta
sunt. Si aūt nō ē factus: nō est creatura. si aūt nō ē creatu/
ra ē eiusdē sube cū pr̄e. Ex his aūt seqtur. si nō ē fact^9. ḡ ē
eiusdē sube cū pr̄e. ¶ Jtē format aliā ex opposito ꝯñtis ꝑ^e
ꝯñe. si filius inqt nō est eiusdē sube cui^9 est pr̄. ḡ facta suba
est: neutra aūt ꝯña vllius eēt momēti ꝯ eū qui opinaret^r fi
lium nō eē factū. ꝛ tñ in suba a deo patre diuersum: si aliq̄
alia res a deo eēt nō facta. nā pariter de filio sic de illa di/
ci posset: ꝛ iō ibi Aug. dicit. vlr ꝙ ois suba que deus non G
est: creatura est: ꝛ q̄ creatura nō est: deus est. ¶ Pro hac ꝯ
ne sunt auctes Aug. plures allegate in hac distōne a Ma
gistro. ¶ Scđam ꝯnem ꝓbo expssa determinatione Au/ 2^a ꝯ
gu. 7. sup Gen̄. ad lr̄am. vbi opinionē oppositā recitat. Et Cap̄. 21.
ex auctē scripture reprobat sic di. Sunt enim q arbitrant^r de ꝓuis.
tm̄modo mundū ipsum factū a deo: cetera iā fieri ab ipso
mūdo: sicut ille ordinauit ꝛ iussit. deū aūt ipsum nihil ope
rari. Hec est opinio q̄ vt pꝫ nō negat: sed affirmat deū esse
mediate cām eoꝝ que nūc fiūt in mūdo. iuxta vnū sensum
ꝑmissum de cā mediata: sꝫ solū negat ipsuꝫ imediate talia
nūc opari seu facere. Hāc aūt mox reprobās subdit. Con/
tra quos ꝓfert^r illa snia dn̄i. pater vsqꝫ nunc opatur. Et ne
qs putaret apud se illū opari: sꝫ operari nō in hoc mūdo.
pater in me manēs inquit ipse facit opa sua: ꝛ sicut pr̄ su/
scitat mortuos ꝛ viuificat: sic ꝛ filius quos vult viuificat.
Deniqꝫ qꝛ nō solū magna atqꝫ ꝑcipua: verū ēt ista terrena
ꝛ extrema ipse opat^r. Jta dicit Apl's. Stulte tu qd̄ seminas D
nō viuificat^r nisi ꝑus moriat^r. Et qd̄ seminas nō corpus qd̄
futuꝝ ē seminas: sꝫ nudū granū forte tritici aut alicui^9 ce/
terorū: deus aūt dat illi corpus qūo voluerit ꝛ vnicuiqꝫ se
minū ꝓpriuꝫ corpus. Et scribunt^r hec verba ad Corin. ꝑ^a.
¶ Jtē eodē lib. Nō solū inqt tūc deus plātauit paradisuꝫ: Cap̄. 15.
sed ēt nunc oia que nascunt^r. Quis eniꝫ alius etiā nūc ista Cap̄. 11.
creat: nisi q vsqꝫ nūc opat^r: sꝫ creat hoc mō ex his que iam
sunt: tūc aūt ab illo cū oino nulla eēnt creata sunt. ¶ Jtē. Cap̄. 9°.
Quid. n. ꝙ post pluuiā exorit^r ab alio fit nisi ab eodē deo.
Et infra dicit. ꝙ in ꝑn^o fecit hec deus po^e verbi sui sine plu
uia / sine humano ope. Nā ēt nunc ipse facit: sꝫ iā ꝑ pluuiā
ꝛ hoium manus: q̄uis neqꝫ qui plātat sit aliqd: neqꝫ q ri/
gat: sed q icremētū dat deus. Ex qbus pꝫ ſm sniaꝫ Aug.
expresse. ꝙ ad productionē cuiuslibet taliū deus imedia/
te simul cū alijs causis scđis: ꝛ ꝑncipalius q̄ꝫ ille ꝯcurrit:
ꝓpter quā ꝑncipalitatē dicit aliqñ ista non nisi a deo crea
ri ꝛ fieri. ¶ Jtē ad consentiū. Qd̄ queris inqt verū signū

I figillatim a creatore dō corpoꝝ liniamēta formentꝰ:nō te
cmouebit si quātū pt hūana mēs potētiā diuine opōnis itel
ligas:qūo.n.negare poterimus deum ēt nūc opari cūcta
q̄ creanꝰ.cū dn̄s dicat. Pater meꝰ vsq̄ nūc operaꝰ. Et sub
dit multa ad ppoᵐ directe ad intētionē istā. Itē in libro d̄
cathetizādis rudibꝰ nō lōge an̄ finē.expͤsse dicit deū ime/
diate opari ad formationē hūani corpis in vtero matris
⁊ eiꝰ ꝯſiter incremētū. Et idē iudiciū est de ceteris q̄ nāli/
ter fiūt. Ait.n.sic. Ubi erat ista moles corpis tui ⁊ ista for
ma mēbrorūq̄ cōpago ante paucos annos p̄us q̄ natꝰ:
vel ēt p̄us q̄ in matris vtero ꝯceptus esses:vbi erat hec
moles ⁊ hec statura corpis tui:nō ne de occultis huius
creature secretis dn̄o deo inuisibilr̄ formāte pcessit in lu/
cē.certisq̄ eratū icremētis i istā magnitudinē formāq̄ sur
cap.19. rexit: ¶ Itē 6° sup Gen̄. ⁊ 3° li° ꝯtra Julianū. Quis aūt in/
gt xp̄ianus ignoret q̄ ille q p̄ᵐ hoiem fecit ex puluere:oēs
fabricet ex semine. Et eādē sniam ponit li° 3° ꝯtra Maxi.
cap.7°. circa finē. Etiā.2. Macchabeoꝝ.dicebat illa scā mr̄ filijs
K suis:nescio q̄liter in vtero meo apparuistis. ⁊ sequiꝰ sin/
guloꝝ mēbra nō ego ipsa cōpegi:s3.n.mūdi creator q for
mauit hoīs natiuitatē. Et silr̄ Aug.cōtra Julianū post iā
allegata v̄ba mox subdit. Nec ipsi parētes possunt hoie3
facere:s3 ex parētibus deꝰ. Ex his p3 manifeste q̄ istoru3
oiu3 effectuū nāliū dei volūtas est cā:cōcausantibus tn̄ si
mul ipsis v̄tutibꝰ nālibꝰ rebus a deo in ipsa institutione
mūdi tributis. Qꝫ aūt ēt oiu3 effectuū volūtarie ipse fit cā
q.24. idē expͤsse.d.83.q. vbi ex hoc q̄ oē qdē fit in mūdo ē opꝰ
diuine puidētie:ꝯcludit q̄ qcqd in mūdo gigniꝰ sup.ope
rū humanoꝝ partim diuinitus gigniꝰ parti3 nr̄a volūta/
te. Et q2 p̄ma pars hꝰ dicti ꝯclusa est ex p̄oribꝰ ꝯtinuo in
sequētibus pbaꝰ 2ᵐ. Et nec duᵐ q̄ nō minꝰ eoꝝ q̄ ab ange
lis fiūt ipse est causa pͥialis imediate:cū nō minus eoru3
actiones ⁊ opa ad puidentiā diuinā ptineāt. Ex his autē
pōt sic rō ad ꝯnē formari. q̄cūq̄ fiunt volūtarie : vel nālr̄
imediate a deo fiūt.hoc p3 ex dictis:s3 quecūq̄ fiūt:fiunt
L voluntarie vel nāliter:vt p3.g̃ ⁊c̃. Hec tota rō pōt haberi
cap.13. ab eodē Aug.sup Gen̄.lib.8° vbi snia eius est q̄ oīs opa/
de puia. tio que est in mundo est nālis vel voluntaria : ⁊ quelibet
2ᵐ earum est opatio diuine puidentie. ¶ 2° sic : omne qd̄ est
factum:deus imediate ꝯseruat.g̃ omne qd̄ est factū:deus
imediate de nō eē ad esse pduxit:⁊ omne qd̄ fit imediate
facit:an̄s patebit ex 3° ꝯne. pbaꝰ tn̄ ipm:⁊ ēt ꝯn̄a:auctori
cap.11. tate sapiētis. Sapie.dicēte deo:qūo posset aliqd pmanē:
nisi tu voluisses:aut qd̄ a te vocatū nō esset ꝯseruareꝰ. Ex
3ᵐ cuiꝰ auc̄te p̄ p̄te si attēte inspiciaꝰ p3 pbari an̄s ⁊ ꝯn̄tia ex
c.1.⁊.20 2°. ¶ 3° pbaꝰ hec cōclusio expͤsse ex dictis Ansel. de casu
4ᵐ diaboli.vide ibi. ¶ 4° pbaꝰ rōne : q2 oē qd̄ fit ab aliqua
creatura plura alia silia in eadē spē sunt pariter possibilia
ab illa fieri:p3.g̃ oē qd̄ fit a creatura:fit ēt a deo imediate
ꝯcreante.p3 ꝯn̄a supra.d.25.in scd̄a rōne ꝯnis articuli pri
mi. Et vltra.g̃ oium que fiunt deꝰ est imediate cā efficiēs.
M Et ꝯn̄a p3:q2 q̄cūq̄ fiunt:vel a deo fiunt vel a creatura nō
3ᵃ2ᵉ distinguo nunc vtrū vna vel pluribus. ¶ 3ᵃ ꝯclusio pbaꝰ
cap.14. p̄ auc̄te Aug.4.super Gen̄.ad lr̄am.vbi ait sic. Creatoris
de puia. nāq̄ potētia ⁊ oipotētis atq̄ omnitenentis virtus est cā
subsistendi omni creature : que virtus ab eis que creata
sunt regendi:si aliquando cessaret:simul ⁊ illoru3 cessaret
spēs:oisq̄ natura ꝯcideret neq̄.n.sicut structor editū cū fa
bricauit abscedit:atq̄ illo cessante ⁊ abscedente stat opus
eius:ita mūdus vel ictu oculi stare poterit. Si ei deus re/
gimen sui subtraxerit proinde:⁊ quod dominus ait.pater
meus vsq̄ nunc operatur continuationem quādā operis
eius:que vniuersam creaturam continet atq̄ administrat
ostendit. Et ꝯn̄ter ad huius pbationē adducit auc̄tē scri/
pture que de sapientia increata ait. q̄ attingit a fine vsq̄
Sap. ad finem fortiter ⁊ disponit omnia suauiter. Itē aliā Apo
cap.8. stoli.actuū.17. In illo viuimꝰ mouemur ⁊ sumus. Quod
cap.17.

verbū vt ait Aug. liquide cogitatū q̄tum humana mēs N
valet:adiuuat hanc sententiam qua credimus ⁊ dicimus
deum in his que creauit indesinenter opari. Neq̄ enim
tanq̄ substātia eius sic in illo sumꝰ:quēadmodū dictū est
q̄ hēat vitā in semetipso. Sed vtiq̄ cū aliud sumꝰ q̄ ipse
nō ob aliud in illo sumꝰ:nisi q2 id opaꝰ:⁊ h̄ est opus quo
oia ꝯtinet. Et postea subdit:q̄ si tale opus a rebus subtra
xerit esse aliquid oino desineret. ¶ Item libro 9° dicit. q̄ cap.12.
si nature subtrahat deus intimā opationē qua eā substitu cap.3°
it ⁊ facit cōtinuo:tāq̄ extincta nulla remanebit. Et sequē
ti capitulo ait. q̄ deus id qd̄ fecit:ita continuatum opera
tur:vt nec vlla aliaꝝ reꝝ:nec illoꝝ angeloꝝ natura subsi/
stat si nō operetur. Item contra Julianum lib.6° bonitas
inquit operationis diuine si subtrahatur formādis pro/
mouēdisq̄ seminibus ⁊ viuificādis quibuscūq̄ viuētibꝰ
non solum gignenda non aguntur:sed ad nihilū penitus
etiam genita rediguntur. Et per hanc auctoritatē probe/
tur etiam precedens ꝯ. ¶ Plures alie auc̄tes sanctorum
possent adduci:sed iste sufficiant.ex q̄bus manifeste p3 q̄
oēm rē quecūq̄ sit illa deus cōseruat ⁊ ꝯtinuat in eē:quā O
cōtinuationē vel ꝯseruationē scriptura vocat intimā opa
tionē ⁊ factionē. Et iō deus s̄m hunc sensum dr̄ q̄tuncq̄
rē q̄diu est opari ⁊ facere. ¶ 2° idē euidēter pbaꝰ auc̄tate 2ᵐ
Sapiē.iducta in rōne 2° p ꝯne precedēti ⁊ simplr̄ p Apo
stolū dicētem de xp̄o ad Col.oia per ip̄m ⁊ in ipso creata Cap.p̄.
sunt. Et sequitur q̄ omnia in ipso ꝯstant:glosa. qui in oi/
bus s̄m diuinitatē infusus oia sustinet. ¶ Itē ad Hebre. cap.p̄.
de eodē scribiꝰ. portās omnia v̄bo virtutis sue(vbi glo/
sa)sicut ab eo creata sunt omnia ita per eū imutabilē con
seruanꝰ. ¶ Probaꝰ 3° rōne:q2 si aliq̄ res eēt que non ime/ 3ᵐ
diate conseruareꝰ a deo:vel illa a nullo depēderet in esse:
⁊ per hoc a deo annihilari nō posset:qd̄ est erroneum:vel
dependeret a sola creatura ⁊ ab ea sola ꝯſuareꝰ:⁊ tūc il/
la vel ꝯseruaret nāliter vel libere. Si nāliter non posset il
la res quā ꝯseruat per aliq̄ potētiā annihilari vel desine
re eē:remanēte ea que sola hāc nāliter cōseruat : qd̄ ēt er/
roneū est:⁊ satis declaraꝰ ex eo q̄ iter oēs res creatas lu P
mē in aere a sole diffusum maxime vꝫ a sole dependere in
esse ⁊ ab eo ꝯseruari:⁊ tn̄ in hora mortis xp̄i remanente
sole tenebre facte sunt super vniuersam terrā:qd̄ nō fuiss3
possibile si lumen a sole tm̄ ⁊ non a deo immediate primo
fuisset conseruatum. Si vero dicatur q̄ illa creatura con/
seruans libere conseruet:sequitur q̄ deus non poterit il/
lam annihilare remanente creatura conseruāte ⁊ conser/
uare volente:quod etiam erroneū est.sic.n.potētior in ali
quo esset creatura q̄ deus:⁊ voluntate creature omnipo
tentis volūtatis impediretꝰ effectus:quod est erroneū s̄m
Aug.in ench. ¶ 4° ꝯclusio. v3 q̄ quorūcūq̄ deus est cau
sa:est prima causa simpliciter:satis p3 q2 deus a nullo effi ca.104.
ci aut moueri aliquo mō pōt:quoꝝ alteꝝ sequereꝰ : si mō 4ᵃ2ᵉ
aliquo hēret cām efficiētē. ¶ Ad hoc ēt est auc̄tas Aug.
p̄mo libro de genesi.cōtra Manicheos. iuxta p̄ncipium
vbi ait. q̄ voluntas dei oium que sunt causa est. Si autem Q
habet cām voluntas dei.est aliquid quod antecedit volū
tatem dei:quod nefas est credere. Et ponitur hec auc̄tas
in p̄n̄ti distinctione plixe a magistro. ¶ 5° conclusio.v3 q̄ 5ᵃ2ᵉ
non omnium que fiunt deus solus est causa imediate pro
ducens:nec ēt oium que facta sunt solus est causa imedia
te cōseruans. Prima pars huius cōclusionis pbaꝰ. q2 si
solus imediate pduceret oia que fiunt nulla creatura ime
diate aliquid produceret:⁊ si sic.ergo nullo modo:prima
cōsequentia p3. Et scd̄a pbatur:q2 si aliquo modo ⁊ non
immediate.g̃ mediate:aut g̃ mediante creatura:⁊ tunc ni
hil imediate ageret:qd̄ repugnat antecedenti:vel media/
te:⁊ tūc vel mediāte alia creatura:vel imediate:⁊ sic in in
finitū:aut mediante deo : ⁊ tunc deus erit instrumentum
creature in agendo ⁊ nō p̄ cā:qd̄ est impossibile ⁊ repro/

A batum in p̄cedēti ꝯne. ſeqtur ꝑ ꝙ creatura nihil oīno pro
duceret. Sȝ h̄ ꝯ experientiā eſt: nā videmus ꝙ ad multa
rū rerū pn̄tiam multe res in alijs gn̄ant: ſicut ad pn̄tiā ſo
lis lumē in aere: ⁊ ad pn̄tiā ignis calor in ſuſceptibili pri
mo: ⁊ h̄ ſemꝑ ꝯtingit niſi ſit impedimētū: qḋ nō eēt niſi ta
Cap p̄. lia hȝ res carent. ¶ Ad hoc ēt eſt auctas ſcripture i Gen̄.
ex qua pȝ deū rebus creatis virtutes ꝓductiuas ⁊ vires
cāles indidiſſe: qbus in tpe ꝯgruos effect⁹ ꝓducunt. ⁊ idē
pȝ p Aug. exponētē: q iter cetera ꝓpoᵐ ꝯfirmātia. ait. ſup
Cap 4°. Gen̄. lib. 8. ꝙ in p̄ creatiōe terra ꝓducēdi v̄tutē latēter ac
ceperat: q̄ v̄tute ſit vt ēt nūc talia terra ꝓgignat. Itē Sal
Cap. 21. ua. in euāge. Luc. dicit ꝙ arbores ꝓducunt ex ſe fructum.
Que oīa v̄a nō eēnt: ſi oīum q̄ ſiūt ſolus deus eſſet cā effi
2ᵐ. ciēs. ¶ 2° ꝓbat̄ auctē Aug. 7. de ci. dei. dicentis ſic. Itaqȝ
cap. 30. de⁹ adminiſtrat oīa q̄ creauit: vt ēt ipſa ꝓprios exercere ⁊
agere motus ſinat. Ex qbuȝ pȝ ꝙ nec ſolus deus. nec ſola
creatura agat iſta q̄ fiunt. Scd̄a quoqȝ ps ꝯnis pȝ ad ſen
ſuȝ. videm⁹. n. ꝙ lumē cāti a ſole vel alio corꝑe luminoſo
B ꝯſeruat̄ ab illo: vn̄ illo deficiēte vel abſente deficit eſſe lu
ꝯ qntaȝ mē: ita ē ēt de ꝑlib⁹ alijs reb⁹. ¶ Cōtra iſtā ꝯnē pōt argui.
ꝯnem. Et p̄ ꝯ p̄mā partē. p̄ qdē: q̄ ſeqtur ꝙ idē effect⁹ eēt a duo
Cō. 31. bus agētib⁹: qḋ Com. 7° meta. d. eē ipoſ̄e. ¶ 2° q̄ tūc de⁹
2ᵐ ⁊ creatura nō haberēt aliquē ordinē in ꝓductione creatu
3ᵐ re: ⁊ p ꝯn̄s caſualr̄ ad ꝓducēdū ꝯcurrerēt. ¶ 3° q̄ ſi tā de⁹
q̄ȝ creatura ꝓducerēt aliq̄ȝ qualitatē. v̄. g. calorē: illa alte
ratio ē velocior q̄ȝ ſi fieret ab altero illoꝝ tm̄: ⁊ ita ſeqtur
ꝙ ſi agēs nāle duplū ad p̄ᵐ ꝓduceret talē calorē: ꝓportio
mot⁹ ad motū in velocitate nō eēt ſm ꝓportionē illoꝝ agē
tiū nāliū: q̄ neutrū eſt totale: rōne cui⁹ eſt velocitas i alte
4ᵐ. ratione. ꝯn̄s aūt ē ꝯ ph̄m in multis locis. ¶ Deinde pōt ar
gui ꝯ 2ᵐ ptē: q̄ ſi ſic vtrūqȝ imediate conſeruaret: ⁊ p ꝯn̄s
actio vni⁹ nō depēderet ab actione alteri⁹ tanq̄ȝ a cā: ⁊ ita
ſeqtur ꝙ poſito: ꝙ actio dei ꝯſeruātis maneret agēte nāli
nō ꝯſeruāte: adhuc res talis maneret: q̄ ꝯſeruaret̄ a deo:
ꝯn̄s ē ipoſ̄e: q̄ ſi maneret abſqȝ ꝯſeruāte nāli: p illā ſolam
actionē dei ꝯſeruatiuā q̄ p̄us ꝯſeruabat̄: ſeqt̄ ꝙ agēs nāle
C nihil agebat p̄us ad ei⁹ ꝯſeruationē: q̄ eo amoto ceteris
vt p̄us vniformiter ſe hn̄tibus manētib⁹: nihil minus res il
la ꝯſeruat̄. Et eadē v̄tute argui pōt ꝯ primaȝ ꝯnis ptē. vȝ
ꝙ poſita ſola ꝓductione dei: nāli agēte non ꝓducente: ad
huc ille effect⁹ ꝓduceret: ⁊ p ꝯn̄s nihil agit ad ipm agens
Ad p̄ᵐ nāle. ¶ Ad p̄ᵐ ꝯcedo ꝙ idē effect⁹ pōt eē a diuerſis agēti
bus: maxime ſi ſint diuerſaꝝ rōnū agētia atqȝ ꝑtialia: ſic i
ꝓpoſito pȝ in alijs: q̄m eadē ſpēs caloris in medio vel or
gano ſenſus cāt̄ur imediate ab obto ⁊ a luce: ſilr̄ ⁊ eadem
viſio ab obcto ⁊ a luce cāt̄ur ⁊ multa alia exēpla poſſent
tā ꝑhice q̄ȝ theologice dari: pp qḋ dictū Com. in h̄ nulli⁹
Cō. 31. dȝ eē auctis. nec certe ēt in ꝓpoᵐ de quo loqtur ſi bn̄ atten
Ad 2ᵐ dat̄. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ ſi itelligat de ordine cāuſalitatis mutue:
ita ꝙ vna agat mediāte alia p modū ſupra dcm̄: ſine ordi
ne ꝯcurrunt: nec tm̄ a caſu ſicut vlterius infert̄: qnimo ſm
ordinē diuine ꝓuidētie q̄ ab eterno ſtatuit: vt approxima
tis reb⁹: qbus inditurus erat cāles virtutes alias q̄s fa
D cturus erat hoꝝ effectuū ſuſceptiuas ipſe ad coagēdū cō
Ad 3ᵐ curreret. ¶ Ad 3ᵐ cuȝ dī ꝙ alteratio facta a deo ⁊ creatu
ra: eſt velocior q̄ȝ ſi fieret ab altero tm̄: dico ꝙ vel intelligi
tur ab altero. i. creatura tm̄: ⁊ ſic ꝓpoſitio iplicat impoſ̄e:
q̄m impoſ̄e eſt ſolā creaturā aliqḋ agere: vel intelligit̄ ab
altero. i. a deo: ⁊ tūc dico ꝙ hoc pōt intelligi duplr̄. Uno
mō ſuppoſito ꝙ nō alr̄ ageret q̄ȝ agit ſimul cū creatura: ⁊
ſic ēt implicat impoſ̄e. Nā eo mō agendi quo ꝑtialr̄ ſimul
agit cū creatura: nō eſt ipoſ̄e euȝ agere ſine ea. Et per h̄ ēt
pȝ ſol̄o ad illud qḋ vltimo tāgebat̄ in ſequēti arti°. Si āt
nō ſic itelligat̄ ſed abſoᵗᵉ: ſicut deo placeret agere: cum poſ
ſet eque velociter ⁊ velocius ⁊ min⁹ velociter pȝ ꝙ ꝯn̄tia
nō eſt nec̄ia. Quia tm̄ ſine aſſumptione illi⁹ ꝯn̄e argumētū
ſequēs retinet ſuā difficultatē: dico ꝙ lȝ aliud agens nāle

duplū ad illud nāle p̄ciſe: nō ſit duplū ad totale agēs date E
alterationis: adhuc ſtabit ꝓportio velocitatis motuū ſm
ꝓportionē agētiū nāliū: q̄m ſicut nec p̄ᵐ agēs nāle eſt tota
le: ſed tm̄ partiale agēs alterationis ſue: ſic nec duplū erit
totale: ſed ēt ꝑtiale: ⁊ cū eo de⁹ q libere cōicat: coaget ſic ꝓ
portionalr̄ ꝙ in duplo velocior fiet alteratio. ¶ Ad argᵐ Ad 4ᵐ.
ꝯ 2ᵐ partē ꝯnis. dico ꝙ q̄uis de⁹ poſſit abſqȝ nāli agente
ꝯſeruare: nō tm̄ illo mō ꝯſeruādi quo partialr̄ cū illo cōſer
uat. eſt. n. alius modus ꝯſeruādi ab eo q ſe ſolo cōſeruat:
⁊ ſilr̄ a mō ꝯſeruationis creature ſecū partialr̄ ꝯſeruātis.
Et iō aliquo mō pōt dici ꝙ actio vtriuſqȝ pēdet ab altero:
ita. ſ. intelligēdo ꝙ neutra ſine altera ꝯſeruaret. Et propte
rea cū dr̄ poſito ꝙ actio dei ꝯſeruātis maneret agēte non
ꝯſeruāte iplicat impoſ̄e. Nā neutra illaꝝ ab altera pōt ſe
parari. Et ſilr̄ dico de ꝓductione vtriuſqȝ: ꝙ neutra ab al
tera ſeparari pōt: ⁊ vtralibet remota remouet̄ reliq̄: hoc eſt
ſi creatura nō ageret: nō ageret de⁹: ⁊ ſi de⁹ nō ageret: non
ageret creatura: q̄propter nō ſequitur ꝙ creatura nō agit. F
nec ꝙ nō ꝯſeruat ſicut vlteri⁹ inferebat̄. ¶ 6ᵃ ꝯ ēt certa eſt: 6ᵃ ꝯ
⁊ pȝ manifeſte ex auctē p̄allegata ſcripture Sapientie. 11. cap. 11.
Itē in pſal̄. oīa quecūqȝ voluit fecit. Et Apl̄s ad Ephe. d. Cap p̄.
ꝙ deus oīa opat̄ ſm ꝯſiliū volūtatis ſue. Et Aug. i ench. Cap 3°.
dicit. ꝙ deus nō niſi volēs quicq̄ȝ facit. ergo libere ⁊ ꝯtin
gēter. Rōne pōt argui: q̄ ſi aliquid nec̄io faceret vel ꝯſer
uaret: aliud q̄ȝ deus eēt neceſſe eē ⁊ nō poſſet nō eē: qḋ eſt
erroneū. ꝯn̄a pȝ: q̄ deus eſt nec̄e eſſe: ⁊ nō pōt non eē. ꝑ ⁊
omne cui neceſſario dat eē: ⁊ hec ſufficiat pro iſta ꝯne: q̄ a
ipſa cōiter ab oībus catholicis ꝯcedit̄. ¶ 7ᵃ ꝯ probat̄ ſic. 7ᵃ ꝯ.
impoſ̄e eſt deū velle aliqḋ facere ⁊ nō facere illud: ⁊ quic
quid deus facit cōtingēter facit: ſeu pōt non facere. ꝑ que
cūqȝ deus facit ꝯtingēter vult facere. aīs quo ad 2ᵐ ptēȝ
pȝ ex p̄cedēti ꝯne: quo ad p̄mā partē ꝓbat̄: q̄ alioqn vo
luntas dei nō eēt oīpotens ⁊ inuincibilis ⁊ inexplebilis:
qḋ eſt erroneū. ꝯn̄a v̄o probat̄: q̄ ex oppoſito ꝯſequētis
. ſ. ꝙ aliqua que deus facit nō ꝯtingēter vult illa facere: ſe G
quitur ergo nō pōt nō velle illa facere: ⁊ tunc quero: an ſit
poſſibile ipſum nō facere illa aut nō? Si nō eſt poſ̄e deum
non facere illa. ꝑ non quicquid deus facit ꝯtingēter facit.
qḋ repugnat ſcd̄e parti aīs. Si aūt eſt poſſibile deū non
facere illa. ergo aliqua que impoſ̄e eſt deū non velle face
re eſt poſſibile deū nō facere. Et per ꝯn̄s poſſibile eſt deuȝ
velle aliqḋ facere: ⁊ non facere illud: qḋ eſt oppoᵐ prime
partis aīs. ¶ Sed ꝯ iſtā ꝯnem pōt argui ex rōnibus eu ꝯ ꝯnem
iuſdē doc. ſic: ſi de⁹ q̄cūqȝ facit: ꝯtingenter vult facere. aut Aureo
velle ſuū quo vult ipſa facere que facit: eſt in ſe ſimplr̄ cō lus li. p̄.
tingēs: aut habitudo illius velle ad illa q̄ vult facere ē cō di. 47. q
tingēs: hec dī nota: q̄ ſi ⁊ ipm velle eēt neceſſariū ⁊ cum 1. ar. p̄.
hoc ēt hēret habitudinē nec̄iam ad volita: nō ꝯtingēter: ſȝ
nec̄io vellet illa. Primū nō pōt dici. cum velle diuinum ſit
deus: ⁊ per ꝯn̄s abſolute in ſe ⁊ ſimplr̄ nec̄e eē. Nec 2ᵐ. q̄
vel talis habitudo eſt rel̄o rōnis: vel realis addita ipſi vel
le. Non rōnis: q̄ talis nō hȝ eſſe niſi in intellectu obiecti
ue: ⁊ per ꝯn̄s nullo intellectu apprehēdēte deus non vel
let illa producibilia: qḋ eſt erroneū. Nec realis: q̄ dei ad H
creaturā nulla eſt relatio realis: ⁊ iterū nihil pōt eſſe rea
le in deo qḋ non ſit deus. Relinqtur ꝑ ꝙ illa ſit ipſummet
velle diuinū: ⁊ per ꝯn̄s ſicut velle diuinū ē ſimplr̄ neceſſa
riū. ſic ⁊ ipſa habitudo. ¶ 2° ſi de⁹ q̄cūqȝ facit cōtingenter
vult facere. ꝑ q̄cūqȝ vult facere pōt nō velle face: ⁊ q̄cūqȝ 2ᵐ.
voluit facere: potuit nō velle facere: ſȝ hoc eſt falſum. pro
bo. ⁊ loquamur igit̄ grā exēpli de mūdo quē deus fecit ⁊
voluit facere ſm p̄dicta: ſi deus voluit contingēter facere
mundū. ꝑ potuit nolle illud facē: ⁊ ſi ſic. ꝑ illud nolle po
tuit eſſe in deo: ⁊ per ꝯn̄s potuit eē deus. cōſtat aūt ꝙ q c
qḋ potuit eē de⁹ de nec̄itate ē de⁹. ꝑ deus habuit ⁊ hodie
hȝ illud nolle. Sȝ hoc ē falſum cum iā creauerit. ꝑ nō po
tuit nolle creare vel facere mūdū: ⁊ per ꝯn̄s de neceſſitate

3 voluit creare ⁊ nõ ꝯtigẽter. Et ex hoc ꝯcludit doctor ille:
ꝙ ipoſſe eſt velle diuinũ hr̃e aliquã habitudinẽ ſm quam
ſit verum dicere ꝙ noluerit aut voluerit mũdum creare.
3ᵐ ¶ Propter has rõnes: q̃ tñ in ṽtute nõ ſunt niſi vna: idem
ꝯñr dicit. ꝙ deꝰ ꝑ nullũ velle itrinſecũ pricipãs formalẽ rõ
nẽ volitionis determinat̃ ad aliqd ꝓducẽdũ: qm̃ vt dicit
alias ſeq̃ret̃ ꝙ deꝰ necitate abſo. ꝓduceret extra ſe: qȯ ẽ er
roneũ. ꝯña pz: q: velle diuinuz eſt in ſe ſimplr̃ ⁊ abſo ne
ceſſariũ: cũ ſit deꝰ: ⁊ certũ eſt ꝙ deo volẽte pro aliquo in
ſtãti ꝓductionez alicꝰ: de necitate ſeqr̃ ꝓductio illiꝰ in illo
inſtãti: alioqn ſtãte volũtate poſſet non ſeq ꝓductio: ⁊ per
ꝯñs volũtas dei eẽt inefficax ⁊ poſſet fruſtrari: qȯ deo re
pugnat. g̊ ꝓductio illa necio ſeqtur aliqd ſimplr̃ ⁊ abſo
neciũ. g̊ ipſa eſt abſo neccia: ⁊ deꝰ de neceſſitate producit
4ᵐ qcqd ꝓducit. ¶ P̃. Tale velle icludit impfectionez: cũ ſit
K in quadã tẽdẽtia ⁊ reᵐ nõ habiti: ⁊ expectãs pro fine ipſam
ꝓductionẽ: qua habita iaz ceſſat: qȯ oino deo repugnat.
Quaſdã alias rõnes adducit: ſz q: ille ꝓcedũt ac ſi pone
ret. ꝙ velle dei eẽt res diſticta a deo qȯ nullus dicit: iõ illas
nõ recito. Cõcludit g̊ ꝯñr ꝙ deꝰ ꝓducit qcqd ꝓducit abſ
qz hoc qȯ determinet̃ ꝑ aliqȯ velle itriſecũ ad ꝓducẽduz
qȯ ꝓducit: nihilominꝰ tñ dr̃ volũtarie ꝓducere: ⁊ ꝙ ꝓdu
cit: q: vult ꝓducere: propterea q: in ſua ptãte hz ꝓducere
⁊ nõ ꝓducere ſicut ſi. x̃.g. ignis in ſua ptãte ⁊ dñio hẽret
ꝑſentẽ ſtipulã ignire ⁊ nõ ignire: dũ igniret diceret̃ volũta
rie ignitũ. Et querẽti cur igniret. rñdet̃: q: vult: nõ q: vel
le exꝑmeret aliquẽ actũ determinãtẽ ſed tñ plenitudinez
ꝯ illum doctorẽ ptãtis. ¶ Iſta opinio q̃ztũ mihi apparet: nec in ꝯnibꝰ nec
in ꝓbationibꝰ ꝯtinet veritatẽ: vñ ꝯſiderãduz eſt ꝙ vel iſta
opio intẽdit ſolũmõ negare deũ determinari ad ꝓducen
dũ ꝑ aliqȯ velle a ſe diſtinctũ: ⁊ q̃ſi adueniẽs deo penitus
ex ſe ideterminato ⁊ idifferẽti: ⁊ ipm determinãs ad ꝓdu
cẽdũ: ⁊ tũc in h̃ fruſtra laborat: cũ nunq̃z aliqs catholicꝰ
L vel phs h̃ dixerit: ſed oẽs pariter ꝯſentiant: ꝙ ſicut deꝰ eſt
ſua ſcia ⁊ notitia qua nouit qcqd nouit: ſic eſt ſuuz velle q̃
vult qcqd vult. ¶ P̃. Sue rõnes ſi valẽt nõ ſolũ illud pro
2ᵐ bãt: ſz ẽt ꝙ nec per aliqȯ velle a ſe diſtinctuz determinate
vult ꝓducere qñ ꝓducit: nec anteq̃z ꝓducat determinate
vult ꝓducere in aliquo inſtanti vel tpe futuro: ⁊ vlr̃ nihil
vult ſe facere vel ſe facturũ: neqz ẽt non vult: ⁊ pono non
uult vt eſt vna dictio ⁊ nõ oratio: ⁊ hũc intellm̃ vtiqz eum
hr̃e ſue rõnes cõpellũt: ſicut pz inſpiciẽti: ⁊ aliqua x̃ba ex
primunt: ſic ſupra pz cũ ait. ꝙ impoſſe eſt velle diuinũ hr̃e
aliqz habitudinẽ ſm quã ſit verꝫ dicere ꝙ voluerit aut no
3ᵐ luerit creare mũdũ. ¶ Itẽ aliter nõ procederet ꝯ̃ alios do
ctores: ſicut tñ idẽ intẽdit: ſic aũt intellecta eius ꝯ̃ vtiqz fal
ſa eſt: qȯ pz: ꝑ̊ quidẽ: q: ſm eã ſeqtur: ꝙ deus non ab eter
no determinate aliquos voluit creare: ⁊ finalr̃ eis dare vi
M tam eternã: aliqbus nõ voluit dare: ſz voluit pro ſuis pec
catis dare eternã penã: ⁊ per ꝯñs nec ab eterno quoſdam
ꝑdeſtinauit: ⁊ quoſdã reprobauit: qȯ eſt erroneum. Et pz
ꝯña: q: ꝑdeſtinare eſt velle ſeu ꝓpoſitũ dandi vitã eternã:
4ᵐ reprobare x̃o ꝓpoᵐ nõ dandi: vt ſupra patuit. ¶ P̃. Pro
pheta dicit ꝙ quecũqz voluit deus fecit: aut g̊ per ly vo
luit ſignificat̃ velle diuinũ determinate faciẽdi: vt ſit ſenſus
ꝙ quecũqz deus determinate voluit facere fecit: ⁊ habet̃
ꝓpoſitũ: aut ſignificat̃ ſolũmõ ptãtis dominium faciẽdi ⁊
nõ faciẽdi vt iſti dicũt: ⁊ tũc eſt ſenſus: ꝙ quecũqz deus po
tuit facere ⁊ nõ facere fecit: ſz ꝯſtat h̃ eẽ falſum ⁊ ꝯ̃ ſacram
ſcripturã ⁊ ſanctos dicẽtes: deuz multa potuiſſe feciſſe q̃
nõ fecit: ⁊ facere que nõ facit: vt pz ꝑ Magr̃m ſupra diſti.
5ᵐ 43. ¶ P̃. ſm iſtaz põnem. Aut deus ꝑciſe q: põt facere ⁊
nõ facere dr̃ velle facere. Aut q: facit: ⁊ tñ quod facit põt
nõ facere. Nõ põt dici ꝑ̊ᵐ: q: tunc ſequitur ꝙ omne quod
deus põt facere ⁊ poteſt nõ facere ipſe vult facere: qȯ ex
cap. 103 preſſe eſt ꝯ̃ Augᵘ in enchi. dicentẽ: ꝙ voluntas dei multa
põt q̃ nõ vult. Nec 2ᵐ q: ſeqtur ꝙ nullã rem anteq̃z fieret a

deo deus vellet illã facere. Cꝰ oppᵐ dicit Apl̃s ad Ephe. N
cũ ait. Elegit nos ante mũdi ꝯſtitutionẽ vt eẽmus ſancti: Cap̃ p̃.
⁊ plura ſubdit ad propoſitũ de eterna dei ꝑdeſtinatione ⁊
volũtate qua voluit apoſtolos ſanctificare: ⁊ finalr̃ beati
ficare. ¶ Sed forte dicet̃ ꝙ ſm opinionez ꝑmiſſam: deus Rñō.
dr̃ velle facere q̃ facit: q: facit: ⁊ põt non facere: ⁊ eodẽ mõ
dicitur velle ſe facturꝫ: q: põt facere in futuro ⁊ nõ facere:
⁊ tñ faciet: ⁊ ideo q: ante mũdi ꝯſtitutionẽ habuit plenaz
poteſtatẽ faciẽdi apl̃os ſanctos ⁊ nõ faciẽdi: ⁊ cũ hoc ipſe
facturus erat eos ſanctos: iõ dr̃ elegiſſe eos vt eẽnt ſancti.
¶ Sed iſtud nõ ſufficit: qa pari rõne de quolibet hoie: q ꝯ̃ rñſio.
de aliquo fiẽdo ab ipſo vſqz ad annũ nunq̃z habuit ꝓpoᵐ:
imo nec vnq̃z cogitauit: poſſet dici ꝙ ipſe vult illud face
re: qȯ nullus ſane mẽtis diceret. Sic eniz ſequeret̃ ꝙ bea
tus Petrus añ paſſionẽ chriſti: dũ erat in grã ⁊ habebat
ſpũm ſanctũ volebat negare chriſtũ. Et ſilr̃ quilibet iuſtus
⁊ exiſtẽs in charitate qui aliqñ facturus eſt aliqȯ pecca
tum mortale nũc vult facere illud: ⁊ per ꝯñs exñs in gra
tia eſt in peccato mortali: ⁊ ꝯña pz: q: qlibet talis hz pote O
ſtatẽ faciẽdi ⁊ nõ faciẽdi: ⁊ cum hoc ẽt eſt facturus. Pz er
go ꝙ ꝯ̊ nõ ẽ vera. Probationes quoqz nihil valẽt: qm̃ pa
ri mõ ꝓbaret̃ ꝙ deus nõ determinate ꝑſcit aliqȯ futuruz:
qȯ eſt erroneũ. aſſumptum pz. q: ita ꝑſcia dei eſt deus: ⁊
nece eẽ: ſicut velle diuinũ. Itẽ nõ minus eſt impoſſe ꝙ deꝰ
preſciat aliqd ⁊ illud ſit futurꝫ q̃z ꝙ vellet aliqd facere: et
illud nõ fiat: ⁊ ita oĩs argumẽtatio facta de volitione po
terit ſuo mõ formari de ꝑſciẽtia. ¶ Rñdeo g̊ ad rõnes ad Rñſio
ꝑmaz: q̃uis vtat̃ multa improprietate ſermonis: ad bonũ ad rões.
tñ intellectũ ſm illũ modũ loquẽdi: dico ꝙ nec velle diui
nuz: quo vult hec vel illa facere: nec eius habitudo ad ea
que vult facere eſt ꝯtingẽs: ſed ſimplr̃ neceſſe eẽ: ipſum tñ
velle quo vult hoc vel illud facere eſt ꝯtingenter velle vel
volitio faciẽdi illa ⁊ illa habitudo eſt ꝯtingẽter habitudo
ad illa: ſicut ꝑſcia de. a. futuro ꝯtingẽti eſt ſimplr̃ ⁊ abſolu
te neceſſe eſſe: cũ ipſa ſit deus: ⁊ ſilr̃ eius habitudo ad pre
ſcitũ: que habitudo nõ eſt niſi ipſamet ꝑſciẽtia: eſt ẽt ſim
plicιter neceſſe eẽ: ⁊ tñ ꝑſcientia de. a. futuro eſt ꝯtingẽter P
ꝑſciẽtia de ipſo: ⁊ illa habitudo eſt ꝯtingẽter habitudo ad
illud: ⁊ iõ non obſtãte ꝙ ꝑſcia ſit neceſſe eſſe: deus nõ ne
ceſſario: ſed ꝯtingẽter preſcit: ita in ꝓpoſito nõ obſtante ꝙ
velle diuinũ ⁊ habitudo eius ad volita que nõ ẽ niſi ipm
ſm rem eſt ſimplr̃ neceſſe eẽ: ꝯtingẽter tñ ⁊ nõ necio deus Ad 2ᵐ
vult facere que vult facere. ¶ Ad ſcȯam ꝯcedo ꝯñs ⁊ vl
terius dico: ꝙ deus potuit nolle facere mũdũ. Et cũ infer
tur. g̊ illud nolle potuit eẽ in deo: ⁊ per ꝯñs deus. Reſpon
deo ꝙ ly nolle: qȯ eſt ſubm huius ꝯñtie: vel ſupponit pro
eo qȯ potuit eſſe nolle facere mũdũ: vel pro eo qȯ fuit nol
le facẽ mundũ. Si ſcȯo mõ: nego ꝯñam: q: nullũ tale nol
le fuit. Si ꝑ̊ mõ: cõcedo ẽt illatũ. Et cuz infert̃. ergo illud
nolle fuit in deo ⁊ deus: nego ꝯñam: ⁊ tũc cũ arguit̃ quic
quid potuit deus eẽ de neceſſitate fuit: ⁊ eſt deus: ſz nolle
producere mũdũ potuit eſſe deus. igit̃ de neceſſitate fuit ⁊
eſt deus. Uel ſic. Quicqd potuit eẽ in deo de necitate fuit
in deo ⁊ eſt in deo: nolle ꝓducere mundũ potuit eẽ in deo. Q
g̊ ⁊c. ꝯcedo maiorẽ vtriuſqz ſyllogiſmi. minorẽ aũt diſtin
guo: q: vel ſubm ſupponit pro eo qȯ fuit: ⁊ ſic nego ipſam:
vel pro eo qȯ potuit eẽ: ⁊ ſic cõcedo: ⁊ tũc ꝯ̊ non ſeqtur ex
ꝑmiſſis. Nõ eniz ſeqtur. qcqd potuit eſſe deus fuit deꝰ: ſz
qȯ potuit eẽ nolle ꝓducere mundũ: potuit eẽ deꝰ. g̊ nolle
ꝓducere mũdũ fuit deꝰ: ſz ſeqtur. g̊ qȯ potuit eſſe nolle ꝓ
ducere mũdũ fuit deus: ⁊ iſtã ꝯcedo. Nã ipſa eadẽ eẽntia
diuina q̃ fuit deus ⁊ volitio ꝓducẽdi mũdũ potuit eẽ voli
tio ꝓducẽdi mundũ: ſicut eadẽ eẽntia ipſa fuit preſciẽtia:
¶ Ad aliã qua ꝓbat̃ ꝙ nullo velle intrinſeco ſit determi Ad 3ᵐ.
natus ad ꝓducẽdũ: q: tunc ſeqtur: ꝙ deꝰ necitate abſolu
ta ꝓduceret: pz rñſio ex ſolõne ꝑme rõnis. ¶ Ad aliã rõ Ad 4ᵐ.
nẽ qua dr̃ ꝙ illud velle importat impfectionẽ, nego. Et ad

A probationē cū dicit ꝙ est intēdētia z respectu nō habiti. dico ꝙ si intelligat ꝙ sit intēdētia respectu nō habiti quasi desideriū hūdi aliqd sibi cōmodum vel vtile aut quo sibi bonū qd non hz falsum est. Si aūt dicat ipsum esse intēdētia precise: q2 est respectu alicuius futuri z non existētis qd deus vult fore. dico ꝙ istud nullā imperfectionē iportat. Sed qd addit: ꝙ expectat pro fine ipsaz productionē: qua habita cessat. Dico falsum eē. Nā eodē velle quo vult aliquid fore anteqz sit vult postqz est ipsum esse: ita ꝙ non cessat pmū velle z aliud succedit: vt iste imaginat: qzuis illo velle quo de9 anteqz res est vult ipsaz creare postqz creata ē: nō velit ipsam creare: sz potius ꝯseruare. Et est sil'e de presciētia alicui9. Nā illo facto psente nō ampli9 pscit a deo: z tn̄ nō cessat pscia dei: sed remanet: lz ipsa non remanet pscietia eius: sic nec illud remanet futurū. Et satis sil'e huic
cap. 17. dicit Aug. 12. de ciui. dei. vbi vult ꝙ eodē velle quo deus
B vult rem nō esse dum nō est: vult ēt esse postqz est: ita ꝙ nō cessat pmū velle: qzuis non sit amplius velle vt nō sit. Unde hec sunt verba eius. In deo nō alterā pcedentē altera subsequēs mutauit aut sustulit voluntatē: sed vna eademqz sempiterna z imutabili voluntate res quas condidit: vt z prius nō eēnt egit: quādiu nō fuerūt: z vt posterius essent qn̄ esse ceperūt. Exēplum demū de igne: qd fingūt: non ēt valet ad propositū. Nā posito ꝙ ignis haberet talē potestatem pcise: ita ꝙ nō haberet volitionē de igniēdo: seu nō vellet ignire: non puto ꝙ aliquis sane mētis diceret ꝙ qn̄ igniret vellet ignire aut igniret volūtarie. vtrūqz autē de deo dicit scriptura. s. ꝙ vult producere ꝙ volūtarie produ
Ad pm̄ pnci. cit. ¶ Ad pmū argumentū pncipale cōcedo ꝯn̄s. z cū probatur esse falsum. Dico ad probationē pmaz ꝙ sicut mala inquātū sunt: sunt a deo: vt patebit in secūdo. sic etiam inquātum sunt: sunt volita ab eo: non aūt inquantum mala
C sunt a deo: z ita intelligēda est auctoritas prophete: z i 2°
Ad 2m probationē hoc plenius declarabit. ¶ Ad scdam probationē falsitatis eiusdē ꝯn̄tis cuz dicit ꝙ seqtur qd deus sit oē qd sit: q2 eius voluntas est eius eēntia. dico ꝙ nec ꝯn̄a nec pbatio valet: sicut nec seqtur ꝙ deus sit omne qd prescit: non obstante ꝙ eius pscietia est eius essentia. ¶ Ad scdam rōnē
Ad 2m rōnem dico ꝙ cām esse necessariā pōt intelligi duplr. vno mō ꝙ ipsa sit z nō possit non eē. Alio mō ꝙ ipsa sit cā z non possit nō esse cā seu nō possit nō cāre. In p sensu voluntas dei est cā necessaria: non autē in secūdo: ideo non sequit ꝙ ea
Ad 3m que fiunt nō possunt non fieri. ¶ Ad tertiaz dico ꝙ aliqd fieri a casu pōt intelligi duplr. Uno mō ꝙ ipsum a quacūqz cā sit partiali vel totali fiat cāliter siue ꝙ sit effectus casualis re° cuiuscūqz sue cāe. Alio mō ꝙ non sit casualis re° cuiuslibet cāe: sed respectu alicuius tn̄. Primo modo dico nullū effectū in mundo eē casualē: q2 cuiuslibet diuina volūtas est cā totalis vel ptialis: z qlibet est effectus diuine ꝓuidētie q nihil casualr agere pōt: z per ꝯn̄s nullus effectus est in mūdo simplr casualis. Qd ēt Aug. propter ta
D ctam rōnem ex intentione determinauit. 83. q. z. 5. sup Gē
q.24. Cui. ēt sentētialr concordat Boetius lib° 5° de cōsolatione
cap. 22. prosa p°. Scdo aūt mō dico esse effectū aliquē casualē. s. respectu cause particularis cāte a qua ꝓpter cōcursum alterius cāe pōt effectus nō intētus ꝓuenire: q si vterqz fuerit nō opinatus nec itētus dicet respectu vtriusqz casualis. Si xo ab vna intētus: ab altera aūt nō: re° vnius tn̄ iudicabit casualis. Exēplū pmi. si tā debitor qz creditor pgentes ad forū mutuo se inueniāt: cū tn̄ neuter preterit vt alterum inueniret. Exēm scdi. si creditor pgat vt debitorē inueniat quē scit illuc iterū: debitor aūt nō iō vadat vt inueniatur vel inueniat creditorē. Inueniat aūt hunc creditor: nō dicetur creditor debitorē casualr inuenisse: sz eꝯ: debitor casualr iuenisse pbibet creditorē: z sic talis ꝯcursus respectu vnius erit casualis: re° aūt alteri9 nequaqz. Ita ēt qzuis effectus aliqs sit casualis respectu vnius vel omniū cāruz suarū cātarū si plures ꝯcurrāt: non tn̄ respectu vlis cause
E que est diuina volūtas z ꝓuidētia pōt esse casualis. Ad h ēt faciunt plures auctoritates Aug. 3. de tri. que a Magistro recitātur in distinctione presenti.

¶ Distinctionis. xlvj. z. xlvij. Questio. j.

Circa dist. 46. z. 47. Quero vtrū volūtas semp ipleat. vz ꝙ nō. p q2 non oē qd deus pcipit fieri fit. Sz oē qd deus pcipit fieri: ipse vult fieri. g nō oē qd deus vult fieri fit: z per ꝯn̄s dei volūtas nō semp iplet. Maior pz. q2 multi sunt puaricatores pceptoꝝ diuinorū. Minor pbat. tū q2 deus nō pcipit aliqd nisi volens. tū q2 si deus aliqd pciperet fieri ꝙ nō vellet, iā fictus eēt in pcipiēdo z mētiret ondēs se velle ꝙ nō vellet. ¶ 2°. deus nō vult mala fieri z tn̄ fiūt. g nō semp dei volūtas iplet. ꝯn̄a pz. z añs quo ad pmā ptē pbat p Magrm. d. 46. z quo ad 2m pz p experientiaz. ¶ 3°. Deus vult oēs hoies saluos fieri. nec tn̄ oēs saluātur. igit nō semp di volūtas iplet. ꝯn̄a nota est. z
F añtis p9 ps scribit ab Aplo. pma ad Thi. 2°. Scda xo ps certa ēt est bm fidē: qm̄ multi dānabuntur. ¶ 4°. pol'e est deū velle aliqd fore. z illud nō fore. igit pol'e est dei voluntatē impediri. ꝯn̄a pz. añs pbat. Nā de fcō deus vult fore antechrm. z tn̄ pol'e est antechrm nō fore. Aliogn nectio z nō libe de9 illū pduceret: ꝙ ē erroneū z i pcedēti. a. iprobatū

Ad oppositum est auctoritas psalmiste dicētis. Oia qcūqz voluit dn̄s fecit in celo z in terra. zc̄. Et Magister. d. 45. ait. ꝙ voluntas dei inexpleta esse non potest.

Respondeo p pmittēde sunt alique distōnes de significatione hu9 termini voluntas dei. Et deinde ad quesitum.

Quantum ad pm sciēdū ꝙ sicut dic Hugo d sac. lib. p. p. 4. ca° 2°. z Magr. di. 45. pnilli. z alij doctores cōiter. hoc nomē volūtas dei i sacra scriptura aliqn̄ sumit ꝓprie. z tūc sigt diuinū bn̄placitū eter-
G num ꝙ est ipsa dei eēn'. Aliqn̄ sumit improprie z figurate. z tūc nō signat ipsuz bn̄placitū dei: sz alia q non sunt deus sed signa bn̄placiti eius. q tn̄ sub tropo z figura locutionis dn̄r volūtas dei. z sic accepta volūtas vocat voluntas signi. p aūt mō volūtas bn̄placiti. Uolūtas āt sig9 diuidit i pceptū: phibitionē: ꝯsiliū: pmissionē z opōnē. Ita ꝙ qdlz hoꝝ aliqn̄ inscriptura vocat volūtas dei. sic de singulis Magr declat. Un̄ illa vsitata distō qua volūtas dei distinguit in volūtatē bn̄placiti z volūtatē signi. nō est diuisio aliqꝝ volūm vl' reꝝ aliqꝝ existētiū in deo: sz ē distō signationis hu9 termi. volūtas di. z hu9 vbi. vult. sz qd de do pdicat. nā sicut pceptū dei aliqn̄ dr volūtas dei. z volūtas pro pcepto ponit. sic h verbū vult pro h verbo pcipit. ita vt aliqn̄ eualeant i'ste due. deus vult hoc. z deus precipit hoc. z ita est de verbis corrn̄dētibus alijs terminis significātib9 ea q dn̄r signa volūtatis dei. ¶ Dicunt aūt ista signa bn̄placiti seu volūtatis dei: q2 innuūt z mōstrāt sic ēt deum velle. Sed vt notat Hugo. z Magr tāgit in parte inter h sig9 est
D diia. Nā qdā vt. opō z pmissio sunt semp signa certa z ꝯsona volūtati diuine. ita ꝙ qcūqz deus opat vel pmittit. illa ēt vult. lz etiam differenter vt post dicet. Sz pcepto. phibitio atqz ꝯsiliū: nō sic sunt certa signa: z h iō q2 non semp ꝯsona sunt diue volūtati. qm̄ nō oē qd de9 pcipit vel ꝯsulit vt fiat vult fieri. neqz oē ꝙ ꝓhibet vult nō fieri. Sic dicūt Hug. z Magr. Et ppea Hug. vbi. s. c°. 10. dic. ꝙ non sunt silia signa bn̄placiti dei pceptū z phibitio: quēadmodum opō z pmissio. Nā opō z pmissio. ꝙ de9 pcipit fieri vult fieri. vt pz i pcepto dato Abrahe de ymolatōe Ysaac. nec ēt oē qd ꝓhibet vult nō fieri. vt pz de phibitiōe fcā sanato ne cui diceret. q tn̄ palā oibus pdicauit. vt di. Mar. p. Idē qqz est z de ꝯsilio. nā multi ꝯ ꝯsilia faciūt. ꝙ nō ꝯtingeret si deus illa q pcipit aut ꝓhibet vel ꝯsulit suo bn̄placito fieri vellet.

I Et ió dic̄ Magr̄ i fine.45.d.fit.n.oē qd̄ bn̄placito vult fie
ri.⁊ eē ꝙ vult n̄ fieri neq̄q̄ȝ fit.nó āt ita ē d̄ signo.ga p̄cipit
de⁹ multi ea q̄ nó faciūt. ⁊ ꝓhibȝ q̄ n̄ cauēt.⁊ ꝯsulit q̄ nó i/
plēt. Nó fac̄ āt mētionē d̄ alijs signis duob⁹.s.opōne ⁊ ꝑ/
missióe qm̄ vt dicebat/sp̄ illis velle diuinū corn̄det. Et ió
Aug. vbi.s̄.c.10.d.ꝙ opō ⁊ pmissio certa sunt ⁊ v̄a signa
bn̄pla^ti eterni. p̄ceptū āt ⁊ ꝓhibitio nó oio certuȝ faciūt qd
sit i bn̄pla^to eterno dōec opōne vl' pmissióe ꝓbet. Tc̄.n.cer
tū ē cū h̄ fecerit de⁹/suuȝ pmisit vt fiat ⁊ scm̄ fuerit:qm̄ in
bn̄pla^to ei^s no:ita fuit vt eēt vt scm̄ ē h̄ȝ:qd̄ volū^n fec̄ siue ꝑ/
misit vt fieret. ¶ Quāq̄ȝ āt nó certū sp̄ sit deū velle fieri ꝙ
p̄cipit tn̄ vt sbdit Aug. iustū ⁊ piū ē ⁊ n̄ a^o credē illū cui fit.
ēt si aliḋ ē i illo a q̄ fit. ¶ Itē lȝ oē ꝙ deus facit vel permit
tat fieri deus dicatur velle. differenter tn̄ vt iaȝ dicebatur.
Nā de⁹ dici p̄t velle aliqd fieri 2^r.s.affir^ue ⁊ ꝓp̄e.⁊ ēt nega^ue
vtpote q₂ cū possȝ velle i^o n̄ fieri ⁊ ꝓhibē i^o fieri.n̄ tn̄ ipedit
K ne fiat nȝ vult vt n̄ fiat.⁊ h̄ 2^m dī de⁹ velle i^o q̄ pmittit ⁊ nó
fac̄.sic̄ ē.ꝙ hō peccet.n̄.n.fac̄ de⁹ hoieȝ peccare:ēt si p̄ncipal^r
ꝯcurrat ad cāndū actū q ē pcm̄.⁊ tn̄ pmittit hoieȝ peccar
q₂ possȝ vtiq̄ȝ facē vt nó peccaret.⁊ tn̄ n̄ fac̄.ac p h̄ dici pōt
lȝ iproꝑe:ꝙ velit hoieȝ peccare. Que āt de⁹ fac seu opat' i^o
ꝓp̄e dī velle fieri. Isto 2° mó deū velle.d. Aug.encħ. 104.
Nó fit igr aliqd nisi ops fieri velit vl' sinēdo vt fiat vl' ipse
faciēdo.⁊ sbdit ꝙ optimi bono q̄ȝ facile ē ꝙ vult eē facē/tā
facile ē ꝙ n̄ vlt eē n̄ sinē.⁊ postea.c.109. Nec vtiq̄ȝ inqt no
lēs sinit.sȝ volēs. Ex hijs pȝ ꝙ ió illa q̄ sinit de⁹ dī velle/q₂
volēs sinit.⁊ ió sinē/q₂ possȝ facē i^o nó eē/seu ipedire ne fie
rēt ⁊ nó fac̄ vt nó fint. Ió āt dī ꝙ volēs sinit/q₂ spōte ⁊ libe
nó vult i^o n̄ eē.ita ꝙ p h̄ nó affir^ur aliqd deū velle vl' nollet
sȝ p̄cise negat'. nolle illud eē.⁊ velle i^o nó eē. Sic̄ si volūtas
Sco. creata potēs ēē aliqd̄ obm̄ elicē actū nollēdi nó āt eliciēs.
diceret' volēs.i.spōte ⁊ libe nó nolle i^o. Uel vt dic̄ qdā do
L ctor ió volēs sinit.q₂ vult se n̄ velle i^o n̄ eē.⁊ se n̄ nolle i^o eē.
ita ꝙ p istud vl't significet' velle diuū p modū act⁹ reflexi q̄
sibi cōplacet i nó vo^ne nȝ no^ne. h^m tn̄ dcm̄ plus mihi placet.
¶ Itē sic̄.s̄.d.39.sumebat' distó d̄ scia dī n̄ qdē h̄ȝ diuśitatē
rei p se signatē:sȝ h̄ȝ diuū^rsitatem ꝯnōtoꝝ vtpote scibiliū:sic ēt d̄
volū^te dī. p̄t distigui h̄ȝ distōnē voli^tum vl' no^lum.⁊ sumo volū
tatē.cōit' ad volitionē ⁊ no^nem. q₂ nec a^o nom̄ vtriq̄ȝ cōe hē/
m⁹ i vsu. Uo^lum.n.⁊ no^lum. q̄dā sūt icō^lxa seu icō^lx signabilia.
⁊ hoꝝ q̄dā bona q̄dā mala. r^u bonoꝝ est volitio ⁊ dilectio
seu approbō. r^u maloꝝ ē nolitio ⁊ odiū ⁊ detestatio. q̄ ideȝ
signant.⁊ p̄nt vocari vo^lu simplicis ꝯplacētie vl' sim^cis displi
cētie. Quedā x̄o vo^lia ⁊ no^lia sunt enū^lia seu cō^xa tm̄ signa^lia.
Sic̄ aliqd eē ⁊ aliqd n̄ eē.aliqd fieri.⁊ aliqd n̄ fieri.aut eē
vl' n̄ eē h̄ vl' i^o.tale vl' tale. Quēad^m dicim⁹.deū velle crea
re aliqd vl' ꝯsuare.dare vl' n̄ dare grāȝ.⁊ sīlia p enūtia^ues
vl' orōnes aut termios equa^les signa^lis. Sic igr̄ vnica ⁊ sim
plex scia dei:ē noti simpliciū ⁊ iudiciū enū^lium. vt.s̄.diceba
tur. Sic eadē simpl'r q̄ȝ vo^las dei.ē cōplacētia seu volitio vl'
dilectio bonoꝝ:⁊ odiū ⁊ d̄testatio maloꝝ.⁊ velle aliquoꝝ
voli^tum ⁊ enū^lium.⁊ nolle aliq̄ꝝ. ¶ Cū ḡ q̄rit' vtꝝ vo^las dei sp̄
ipleat' n̄ itelligit' d̄ vo^te bn̄pla^ti vt ē simp^x seu simpliciū voli^o
vl' noli^o.tal'.n.n̄ ꝓp̄e dici p̄t ipleri vl' n̄ ipleri:sic̄ nec simp^x i/
M telligētia v̄ificari aut falsifi^ri. Sȝ itelligi ꝯgrue p̄t d̄ vo^te be
nepla^ti vt ē re^u enū^lia ac ēt d̄ vo^te signi q̄ ēt ēē talia ē. p̄cipit'
.n.agi bo^m ⁊ ꝓhibet' opari malū.q̄ cō^xe signa^lia tm̄mó sūt:⁊
tc̄ ē sensus.q. vtꝝ vo^las dei semp ipleat'.i. vtrū oē qd̄ de⁹ vl't
fieri vel eē fiat aut sit.⁊ oē qd̄ vult non esse nó sit. ꝙ potest
tam de voluntate beneplaciti queri q̄ȝ signi.
¶ His p̄missis pono ꝯūr ad q̄situ duas ꝯnes. p^a ē ꝙ vo^las
2 p^a bn̄placiti.i.q̄ ē bn̄pla^ti dī nó p̄t ipediri.iux̄ sensū positū sp̄ i
plet'. ꝓbō.q₂ si n̄ sp̄ iplet':sȝ vellet aliqd fieri qd̄ non fieret:
aut n̄ fieri ꝙ fieret. Aut i^o ꝙ velle fieri eē simp^r ipo^le fieri.
⁊ qd̄ vellet n̄ fieri eēt simp^r ipo^le n̄ fieri. Aut i^o eēt po^le fie/
ri.⁊ h̄ po^le n̄ fieri. p^m n̄ p̄t dici:qm̄ tūc vo^las dī stultissima ef
set.nā velle fieri ꝙ ē simp^r ipo^le fieri stultissimū ē.h̄ āt ne/
fas ē dīcē de vo^te dei. Nec 2^m. qm̄ seq̄ret' ꝙ n̄ eēt ops.q₂ nó N
posset faceret vt i^o eēt vl' fieret ꝙ eēt po^le fieri.q₂ si possȝ ⁊
vellet vtiq̄ȝ i^o fieret. Et ió.d. Aug.encħ.112.ꝙ ops inaniter
velle n̄ p̄t qd̄cūq̄ȝ voluerit.⁊ pauloañ p̄mittit.ꝙ nec̄e ē fie
ri si voluerit. Hāc rōnē ipse tāgit ibidē.c.104. vbi ait ꝙ op
timi bono ꝓculdu^o q̄ȝ facile ē ꝙ vult eē facē:tā facile ē ꝙ n̄
vl't eē n̄ sinet'. h̄ nisi credam⁹ piclitat' ipȝ nr̄e fidei ꝯfessiōis
initiū.q̄ nos i deū p̄reȝ oipotētē credē ꝯfitemur. Neq̄ȝ ob
a^o veracit' vocat' ops nisi qm̄ qcq̄d vult pōt.nec vo^te cuius
piā creature vo^las oipotētis ipedit' effcūs. ¶ Et seq̄nti.c. Ubi
ēt igr illa oipotētia q̄ i celo ⁊ i terra oia q̄cūq̄ȝ voluit fec̄:
si colligē filios hierl'm voluit ⁊ nó fecit? Ubi pȝ ipsum ar/
guere deū nó eē oipotētē si voluisset ꝯgregare ⁊ nó cōgre/
gasset.⁊ eodē mō argueret' de q̄libet alio ꝙ vellet ⁊ nó fa/
ceret. ¶ 2°. Si volūtas dei nó semp ipleret' aliq̄n aliqd re/
sisteret ei ⁊ vinceret eā.s.i^o qd̄ nó sineret eē ꝙ velle.aut face
ret eē ꝙ nollet. Sȝ ꝯñs ē falsuȝ ⁊ ꝯ̄ Aplm̄ ad ro.9.d.volū
tati ei⁹ qs resistit? Et Aug.d.encħ.115.dei ops volūtas sp̄ O
inicta ē. ¶ Ad h̄ ē ēt auc̄tas scripture. Sap.12.vbi ait. Sa
piens deo. Uirtutē ōndis tu q nó crederis eē in v̄tute ꝯsu/
matus ⁊ subdit. Subest eniȝ tibi cū volueris posse. Sȝ si
cū vult pōt:igit' semp iplet'. ¶ 2^a ꝯ̄ est.ꝙ volūtas signi.s.p̄/ 2^a ꝯ̄
ceptū.ꝓhibitio ⁊ ꝯsiliuȝ pōt ipediri ad intell'm positū in ti
tulo. ꝓbat'.q₂ nó oē qd̄ de⁹ p̄cipit vel ꝯsulit fit.⁊ aliqd qd̄
ꝓhibet fieri seu p̄cipit n̄ fieri fit.igit' volūtas signi p̄t ipedi
ri.añs ē notū:⁊ ꝯña pȝ ex itell'u p̄misso q̄ōnis. ¶ 2^a ꝯ̄ ē.ꝙ
nó semp voluntas signi iplet'.ꝓbat' p expiētiā.qm̄ sic dicit
Magr̄. p̄cipit de⁹ multis q̄ nó faciūt.⁊ ꝓhibet que nó ca
uēt.⁊ ꝯsulit q̄ nó implēt. ¶ Ad p^m arg^m q̄ōnis. Rñdeo.ga
vel ar' de volū^te signi:⁊ tūc ꝯcedo ꝯnē.vel de volū^te bn̄pla/
citi:⁊ tūc nego minorē q̄ ē de ista. Oē qd̄ deus p̄cipit fieri
de⁹ vult fieri.⁊ pȝ instātia vt dicit Magr̄ de p̄cepto facto
Abrahe a deo d̄ imolādo Ysaac.quē tn̄ de⁹ nó voluit imo P
lari.ꝙ ꝓbat'.q₂ si cū p̄cepit imolari voluit vt illū Abrahā
imolaret.igit' eadē rōne cū prohibuit illuȝ imolari noluit
vt imolaret vel voluit vt nó imolaret.⁊ sic fuit in volūta/
te mutatus qd̄ est ipo^le. Tūc ad probōnē p̄mā qua dī qd̄
deus nó p̄cipit aliqd nisi volens.hoc 2^r pōt intelligi. vno^o
nisi volēs p̄cipe.⁊ sic ē veꝝ sed non ꝓbat ꝓpo^m. Alio^o nisi
volēs illud fieri ꝙ p̄cipit seu per p̄ceptionem orōnē vt fiat
signat'.⁊ sic ē falsum. vt pȝ in exēplo de Abrahā p̄misso.

¶ Distinctionis.xlvj.⁊.xlvij. Questio. j.

Circa distōnem 46^m ⁊ 47^m. Quero vtrū dei volūtas semp impleat'. Argui/ p^m.
tur ꝙ non:quia non oē qd̄ deus precipit fie/
ri fit:sȝ omne qd̄ deus p̄cipit fieri vult fieri.er
go non omne qd̄ deus vult fieri fit:⁊ per ꝯñs
non semp voluntas dei impletur. Maior pȝ in peccatori/
bus dei mādata p̄uaricātibus. Minor probat'.tū ga deus Q
nihil p̄cipit nisi volēs:tum ga p̄ceptū dei est signū volūta/
tis eius.si ergo aliqd preciperet qd̄ ipse non vellet:iaȝ da/
ret signū falsum:⁊ significaret se velle:qd̄ tn̄ non vellet:ac
per hoc falleret ⁊ mētiret':fictusq̄ȝ eēt in p̄cipiēdo:q̄ inde/
centia deo sunt:⁊ p ꝯñs impo^lia. Scd̄o de⁹ non vult mala 2^m
fieri:⁊ tn̄ fiūt.ḡ nó semp volūtas eius implet'. Tertio p̄ma 3^m
ad Tim̄.scribit Apl's ꝙ de⁹ vult oēs hoies saluos fieri:sȝ Cap 2°.
ꝯstat ꝙ nó oēs saluātur.ḡ nec eius volūtas implet'.

Contra in psalmo scribitur. Oia quecūq̄ȝ voluit de/ Opp^m.
us fecit. Iteȝ Magr̄ distó.45.voluntas dei
inexpleta esse non potest.

Rñdeo p̄ premittende sunt alique distōnes pro intel Distó.
lectu q̄ōnis:deinde dōm ad quesitum.

Quantum ad p̄mū d̄r cōiter ꝙ hoc nomē volūtas
siue hoc totū volūtas dei sumit' ꝓprie:⁊
sic significat ipsaȝ volūtatē seu bn̄placitū diuinū:qd̄ nó est
aliud q̄ȝ ipse deus volens. Aliq̄n ēt sumitur improprie ⁊
metaphorice:⁊ sic significat nó ipsum bn̄placitum dei:sed

A aliqd aliud qd̓ est signū eius:⁊ q̄ plerūq; signa noiant̄ no
minibus significatoꝝ:sicut subuentio exhibita papaueri
vocat̄ miīa ⁊ pietas ꝓ eo qd̓ sig^m ē miīe ⁊ pietatis ipsi⁹ sub
uenientis:⁊ testamentū hois dicit̄ volūtas ei⁹ ꝓ eo ꝙ eā
designat:iō ⁊ aliq̄ qbus nobis significat̄ volūtas q̄ deus
est siue qd de⁹ velit:i sacra scriptura vocant̄ dina volūtas
hꝫ s̄ p̄ceptū ꝯsi^m ⁊ ꝓhibitio opō:pmissio:sic dic̄ Magr̄ ⁊
d̄ singulis pōit auc̄tes i lr̄a.45.dis̄. Et ob h̄ aliqñ scriptura
vt ait Magr̄ pluralr̄ volūtates d̄i ꝓnūciat sic ibi Magr̄.
opa dn̄i acqsita i oēs volūtates ei⁹:cū tn̄ volūtas ei⁹ q ipē
ē:vnica sit ⁊ simp^r. Et s̄ꝫ hūc mo^m itelli^m ē cōis distō volū
tatꝫ d̄i i volūtatē sig^i ⁊ vo^tm bn̄placiti:s̄ꝫ itrāsitiuā vtrobiq;
ꝯstructionē:vt vꝫ nō sit distō dnotās i d̄o aliq̄s distinctas
volūtates:s̄ꝫ distō noīs s̄m suas sigñones ꝓpriā ⁊ tropicā
seu figuratā ⁊ figuratiuā. Rursꝫ volūtas d̄i s̄ꝫ ꝙ sigñat
B ei⁹ eternū bn̄placitū pt dīdi i volūtatē simplicis cōplacen
tie ⁊ displicētie seu simplicis volitiōis ⁊ nolitiōis:⁊ i volū
tatē ꝓsecutiōis ⁊ fuge:nō ꝙ sint aliq̄ diūse volūtates i d̄o:
⁊ aliq̄ simp^r:aliq̄ v̄o nō simp^r. Sꝫ quēad^m sup̄ dis̄.32.distin
guebat̄ scia d̄i i sciaꝫ sim^{cis} noti^e ⁊ iudiciariā q̄ iudicat̄ ali
qd eē vl̄ nō eē:q̄ nō s̄t i d̄o diūse:s̄ꝫ eadē ei⁹ sapia ē noticia
simp^x aliquoꝝ ⁊ aliquoꝝ iudi^m seu noti^a enūcia^{ua}. Sic co
r̄ñdēter possum⁹ distiguē d̄ volūtate vt simplici noti^e r̄ñde
at simp^x volitio ⁊ nolitio. Judiciarie v̄o r̄ñdeat ꝓsecutio ⁊
cap.3. fuga iux̄ mo^m loq̄ndi Phi 6° ethicoꝝ.vbi ait.qcqd ē i itel
lectu affir^o ⁊ nega^o:h̄ ē i appetitu ꝓsecu^o vel fuga. Est āt ꝓ
secutio appet:t⁹ velle aliqd fieri vl̄ eē.fuga v̄o nolle eē vel
fieri:ita ꝙ vtraq; ē re^u obiecti cōplexi tm̄mō siue enūciabi
lis:sic affir^o ⁊ nega^o itell^s. ¶ Quāuis āt i nob̄ simp^x itelli
gētia ⁊ affir^o ⁊ nega^o seu iudi^m affirmatiuū vel negatiuū di
stinguat̄:⁊ silr̄ simp^x volitio ⁊ nolitio ⁊ ꝓsecutio vel fuga.
Jn d̄o tn̄ vna eadēq; simp^x eēn^a est simpli^m noti^a ⁊ cōplexoꝝ
C iudiciū ⁊ volitio bōꝝ:⁊ nolitio maloꝝ:⁊ ꝓsecu^o aliquoꝝ
⁊ aliquoꝝ fuga. Rursꝫ volūtas sig^i subdiuidit̄. Nā q̄daꝫ
sunt sig^a volūtatꝫ simplicis cōplacētie.s.p̄ceptū ꝓhibitio:⁊
cōsi^m.q̄dā aūt volūtatꝫ ꝓsecutiōis ⁊ fuge:ꝓsecutiōis qdē
opo:fuge v̄o pmissio:s̄ꝫ differūt. Nā opatio ē sig^m affirma
tiuū volūtatis ꝓsecutiōis.i.sigñans q^m q̄cūq; de⁹ opatur
illa vult:s̄ꝫ pmissio ē sig^m fuge.i.volitiōis negatiuū.i.signi
ficās deū non velle illō qd̓ pmittit. Q̄ d̄.n.illa q̄ de⁹ pmit
tit:q̄lia sūt ꝙ hoies peccēt:⁊ d̄i mādata p̄uaricent̄ d̄s pos
set nolle ⁊ si nollet vtiq; nō eēnt. Jō sinēs talia eē volēs d̄
E sinere:nō q̄ illa velit eē:s̄ꝫ q̄ nō velit illa nō eē. Et q̄ h̄ no
mē volūtas aliqñ gn̄alr̄ sumit̄ ad volitionē ⁊ nolitionē:iō
ēt pmissio d̄ sig^m dine volūtatis:⁊ ꝙ de⁹ vult fieri illa que
pmittit. Hoc mō loquit̄ Aug.in enchi.c. Nō fit aliqd nisi
ca.104. omp̄s fieri velit vel sinēdo vt fiat vel ipse faciēdo. Et po
stea subdit ⁊ declat qd̓ dcm̄ ē.oipotēti inqt bono cui ꝓcul
dubio q̄ꝫ facile ē qd̓ vult facē:tā facile ē ꝙ nō vult eē nō si
cap.109 nere. Et post dic̄.nec vtiq; nolēs sinit:s̄ꝫ volēs.i.spōte ⁊ li
D bere. Sic ēt volūtas creata potēs aliqd nolle si libe d̄siste
ret a nolēdo:vel poti⁹ nō eliceret actū nolēdi circa illō di
ci posset nolēs nō nolle illō. Alia v̄o signa.s.p̄ceptū ⁊ ꝓhi
bitio:q̄ ēt ē p̄ceptū negatiuū:⁊ ꝯsi^m:sig^a sunt volūtatꝫ sim
plicis cōplacētie ⁊ displicētie:p̄ceptū qdē affirma^m qd̓ ab^{te}
p̄ceptū vocat̄:⁊ ēt ꝯsi^m sunt sig^a cōplacētie seu volitionis ⁊
approbationis:nō qdē ab^{te}:s̄ꝫ s̄m qd ⁊ ꝯditionalr̄.v̄.g.p̄
cipiat de⁹ alicui vt subueniat idigēti:tale p̄ceptū nō ē sig^m
ꝙ d̄o placet ꝙ iste subueniet idigēti. Nā poē ē nō obstāte
p̄cepto ꝙ nō subueniet ⁊ ponit̄ sic eē. Sꝫ sig^m est ꝙ si iste
subueniret h̄ vtiq; d̄o placeret.sic ēt est de ꝯsilio. Et eodē
mō ꝓhibitio sig^m est ꝙ si is cui qcq̄ꝫ ꝓhiberet de⁹ facē fa
ceret:vtiq; d̄o displiceret. Sꝫ aduertēdū ē ꝙ in p̄ceptione
aliqñ aliō est qd̓ p̄cipit̄ ⁊ aliō ꝓp qd̓ p̄cipit̄.sicut pꝫ in p̄ce
pto fcō abrae de imolādo filiū:p̄cipiebat̄ siqdē imolatio:
hec.n.sigñabat illa oīo p̄ceptiua ad eū facta:s̄ꝫ p̄cipiebat̄
ꝓꝑ ꝓbationē vel manifestationē obediētie ipsi⁹ abrae:ita
est de ꝓhibitione:sic pꝫ in illo sanato cui p̄cepit Jesus vt F
nemini diceret miraculū in euāgelio Marci.qd̓ iō p̄ceptū cap.p̄.
est.vt doceret nō eē appetēdā mūdanā gloriā de opibus
nr̄is. Jdē ēt ⁊ de ꝯsilio pōt eē.v̄.g.qd̓ p̄cipit̄ aliō est ab eo.
ꝓp qd̓ p̄cipit̄:qd̓ frequēter ꝯtigit in p̄ceptis spālib⁹ ad sin
gulares ꝑsonas datꝫ tūc:p̄ceptū est sig^m dine cōplacētie ad
illō ꝓp qd̓ fit p̄ceptū.i.sig^m est ꝙ illō ꝓp qd̓ fit p̄ceptū de⁹
approbat ⁊ cōplacet i eo:⁊ silr̄ est de displicētia re^u ei⁹ ꝓp
qd̓ fit ꝓhibitio:vbi aūt nō distinguunt̄ illa:s̄ꝫ qd̓ p̄cipit̄ iō
p̄cipit̄ vt fiat:tūc qd̓ p̄cipit̄ est volitū tali cōplacētia:⁊ ta
lia p̄cepta sunt q̄si oia q̄ cōiter ad oēs data sunt si ad itelle
ctū p̄cipiētis itelligant̄: qd̓ dico ꝓp figuratas locutiones
p̄ceptiuas q̄ ad intell^m dicētis itelligēde sunt:vt in fili sa
tis in.42.dis̄.dcm̄ est. Cū ḡ q̄rit̄ vtꝝ volūtas d̄i sp iplea
tur cū sp volūtas dicat̄ alic⁹ ipleri cū illō fit qd̓ ipē vult fieri:⁊
sic vult:⁊ ꝓp qd̓ vult fieri:⁊ sic de aliꝭ circūstātiꝭ:aut cū
illō qd̓ nō vult fieri seu vult nō fieri nō fit. pꝫ ꝙ qd̓ ꝓp̄e ⁊
directe nō itelligit̄ nisi d̄ volūtate q̄ est circa aliqd fieri vel F
nō fieri:eē vl̄ nō eē:aut aliqd aliō enūciabiliū:⁊ iō directe
nō cadit itellect⁹ q̄nis sup̄ volūtatē bn̄placiti simplicis cō
placētie iquātū hꝫ:s̄ꝫ tm̄mō sup̄ volūtatē bn̄placiti ꝓsecu
tionis ⁊ fuge:vt sit sensus.q.vtrū oē qd̓ de⁹ vult fieri fiat:
aut qd̓ vult eē fit:⁊ sic de aliꝭ. Et vtꝝ oē qd̓ nō vult eē seu
vult nō eē nō fit:⁊ h̄ dico si h̄ vocabulū ꝓp̄e sumat̄. Si āt
ēt iꝓprie ⁊ metaphorice ꝓ voluntate sig^i adhuc sup̄ illa
pt recte cadere itellect⁹.q.saltē quātū ad p̄ceptum ꝓhibi
tionē ⁊ ꝯsi^m. Jntelligo igit̄ q̄onē de volūtate d̄i s̄m ꝙ ē vo
lūtas ꝓsecutionis ⁊ fuge:s̄m quē modū i ꝓposito ꝓcedit
itellect⁹ sanctoꝝ:⁊ d̄ voluntate ēt signi pono duas q̄nes.
Pria est.ꝙ volūtas bn̄placiti sp iplet̄. Scd̄a ꝙ nō sp iplet̄ ꝑ 2ᵉ
volūtas signi:⁊ vtrāq; itelligo cū ꝯstantia subti.i.suppo^{to}
deū aliqd talr̄ velle vl̄ nolle. ¶ Primā q̄nē ꝓbo:q̄ si non
sp iplet̄:aut illō qd̓ tūc vellet vl̄ nollet eēt simp^r ipoē:aut
poē. Nō p^m:q̄ tūc volūtas d̄i eēt irrōnabilis. Stultū.n.
est aliqd velle eē qd̓ est oino impoē eē:aut nolle nō eē qd̓
simp^r est ipoē nō eē. Nec scd̄m:q^m tūc seq̄t ꝙ voluntas G
d̄i nō eē oipotēs:q̄ nō oē poē eē pōt facē eē:vel nō oē pos
sibile nō eē posset facē nō eē. Nā si vellet ⁊ posset vtiq; fa
ceret:⁊ iō dic̄ Aug.in enchi.ꝙ oṗs inaniter velle non pōt cap.114
qd̓cūq; voluerit. Et paulo ante pmisit ꝙ necesse est fieri si
voluerit. Hāc rōnem tāgit ipse ibidem.c. ꝙ ab omnipotē cap.105
ti bono.i.deo q̄ꝫ facile est qd̓ vult esse facere:taꝫ facile est
quod nō vult esse nō sinere: hoc nisi credamus periclitat̄
ipsum nr̄e fidei ꝯfessionis initiū:q̄ nos in deū patrē oipo
tentem credere ꝯfitemur:sed non ob aliud veraciter voca
tur oipotens:nisi q^m quicqd vult pōt:nec volūtate cuius
piā creature voluntatis oipotentis ipeditur effectus. Et cap.106
capl̄o sequenti:⁊ vbi est inquit illa oipotentia que in celo
⁊ in terra oia quecunq; voluit fecit:si colligere filios Hie
rusalem voluit ⁊ non fecit:vbi pꝫ eū inferre cōgregasset ⁊ H
eodem modo inferri posset ex quolꝫ alio qd̓ vellet ⁊ non 2^m.
faceret si aliquid eiusmodi esset. ¶ 2° si aliqñ nō impleret̄.
ḡ aliquid ei tunc resisteret:aut ꝓhibendo fieri qd̓ ipsa vel
let fieri:aut faciendo ꝙ ipsa nollet fieri vel vellet nō fieri ꝯ
Apl̄m di.ad Ro.voluntati eius qs resistet.ꝑ que v̄ba s̄m cap.9.
intell^m scōꝝ nō solū resistentiā de inesse:sed etiam de pos
sibili negat: aliquid etiā vt eodem mō pꝫ vinceret eam.ꝯ cap.112
Aug.c.in enchi.dei oipotētis voluntas semper inuicta ē. cap.12.
Ad h̄ est illa auctoritas scripture Sap̄.vbi sapiēs ait d̄o.
v̄tutem oñdimus tu q non crederis esse in virtute cōsuma
tus. Et paulo post seq̄tur,subest eni tibi cū volueris pos 2ᵉ
se:nō subesset aūt posse cū vellet si aliqñ inexpleta rema
neret. ¶ 2ᵉ q̄ satis est nota:q^m vt dicit Magr̄. Et claꝝ est:
p̄cipit hoibus deus multa q̄ nō faciunt:⁊ ꝓhibet q̄ nō ca
uent:⁊ consiliat que nō implent. ¶ Ad rōnes p̄ncipales. ad rōes
Ad p^mā dc̄m ꝙ si intelligat̄ per totū de volūtate signi cō p̄ncipa.
cludit verum:⁊ pro 2ᵉ q̄ne. Si autē de voluntate bn̄placiti

I ꝓsecutionis vel fuge. minor non est vera. Nā p̄cepit deus
abrae vt filiū imolaret: ⁊ tñ nūq̄ʒ de⁹ voluit illō: sʒ tm̄mō
ꝓbationē fidei ⁊ obediētie abrae: ⁊ sicut voluit ita factū
est: ꝙ aūt nō voluit illū imolare filiū. pʒ q: cum reuocauit
noluit: g̃ ⁊ sp̄ añ noluit: alioqn noua volitio fuisset in eo: ⁊
mutatio volūtatis: noluit g̃ qō p̄cepit: sʒ voluit illō pp qō
p̄cepit: nō solū āt in p̄ceptis factis ad tētādū vel ꝓbādū:
sed ēt in factis p̄cise ad exequēdū: ds nō oē qō p̄cepit fieri
vult fieri: aut qō ꝓhibet vult nō fieri: vel saltē nō ab oib⁹
qb⁹ p̄cipit: imo a nullo q non iplet vult ipleri: qō dico pp
p̄cepta gn̄alia q̄ ab aliqb⁹ iplent̄ ⁊ ab aliqb⁹ nō. ¶ Tūc
ad p̄mā ꝓbationē minoris q̄ est ꝙ ds nihil p̄cipit nisi vo-
lēs: h̄ pōt duplr̄ itelligi. Uno mō nisi volēs p̄cipere: ⁊ sic
ↄcedo: sʒ nō ꝓbat̄ ex eo intētū. Alio mō nisi volēs illō fie-
ri qō p̄cipit̄ vt fiat: ⁊ sic nego. Ad ꝓbationē cū dī ꝙ p̄ce-
ptū dī ē sig⁹ volūtatꝭ ei⁹. Rn̄deo ꝙ verꝝ ē volūtatꝭ simpli-
K cis bn̄placiti: ⁊ h̄ vel quātū ad id qō p̄cipit̄: vel quātū ad
id pp qō p̄cipit̄: cōplacet. n. in oī bono actuali vel potētia
li ⁊ sp̄ illō pp qō p̄cipit: bonum est actuale vel potētiale: ⁊
oē ēt qō p̄cipit nō pp aliō: sʒ vt idipsuʒ fiat: ↄtingere tñ pt̄
vt is aliqñ cui sit p̄ceptum pp aliō: ⁊ nō vt ipsuʒ qō p̄cipit̄
eueniat: estimet deū velle id qō p̄cipit̄ fieri: q in h̄ decipit̄
sʒ iculpabiliter: nō tñ ds decipit illū: nec fallit: sic in filii sup̄
dictū est de figuratis locutionib⁹ ⁊ gestis in qbus de⁹ nō
mētit̄ nec fallit: q̄ʒuis exīde alios aliqñ falli pmittat: sʒ vo
lūtatis ꝓsecutionis q̄ sp̄ ponit effectū in eē nō est sig⁹ ip̄m
p̄ceptū: sic nec in nobis de⁹ p̄cipiēs aliqd fieri agit ad id
qō p̄cipit: nec seruū iuuat quē iuuare posset: ⁊ p ↄn̄s nec
volūtate efficaci q̄ mouet alias potētias ad executionem
vult illō fieri qō p̄cipit. Et si dicat̄ ꝙ vult volūtate remis-
sa: q̄ʒuis nō efficaci ⁊ plena. istō siue sit verꝝ siue falsuʒ: nō
ipedit ꝓpo⁹: qm̄ in deo nulla volūtas remissa pōt eē: sed
L qcqd vult volūtate ꝓsecutiōis efficaciter vult: ⁊ ponit in
Ad 1m esse sic vult. ¶ Ad 2m cū dī ꝙ de⁹ nō vult mala fieri: sʒ tñ fi
unt: dico ꝙ vel ly nō vult. ponit̄ vt vna dictio vt sit v̄bum
tertie ꝑsone h⁹ v̄bi nolo: ⁊ tūc ꝓpō est affirmatiua: ⁊ sic ne
go illō añs: si ly mala. in vtraq̄ꝫ pte añtis ꝓ eisdē suppōat:
sic opʒ vt ↄn̄a valeat. Nā si ꝓ alijs ⁊ alijs: vt eēt sensus ꝙ
q̄dā mala deus nolit: ⁊ q̄dā alia mala q̄ nequaq̄ʒ nō vult
fiūt: nulla tūc eēt ↄn̄a: sic nulla eēt ↄn̄a si diceret: deus nō
vult furta fieri: ⁊ homicidia fiūt. g̃ volūtas dī nō iplet̄: vl̄
ly nō vult: sumit̄ vt oīo cōposita ex negatiōe ⁊ v̄bo: ⁊ tūc
est ꝓpō negatiua: ⁊ isto mō añs est verꝝ: ⁊ ↄn̄a non valet.
Ad 3m ¶ Ad tertiū dī cōiter a modernis ꝙ v̄bū Apl̄i itelligēdū
est de volūtate añte aūt ↄn̄te. Et p̄m istos nō sp̄ voluntas
añs ipleret̄: ↄn̄s aūt sp̄: ⁊ fundāt se isti sic soluētes sup di-
cto Dam̄. lib. 2° vbi ait. opʒ scire ꝙ deus antecedēter vult
Thomas ⁊ dn̄s Egidi⁹ ⁊ alij ca. penl. thomas pt. p̄. q. 10. ar. 6. oēs hoies saluari ⁊ regno ei⁹ potiri ⁊c̄. Intelligit̄ aūt ista
distictio a qbusdā vno mō ⁊ a qbusdā alio mō. Dicūt eni
qdā ꝙ illud qō volum⁹ antecedēter nō volum⁹ simplr̄: sʒ
p̄m qd: qō aūt volum⁹ ↄn̄ter volum⁹ simplr̄: pōt aūt idem
vno mō eē volitū: cui⁹ oppo⁹ alio mō volitū est: sic iudex
simplr̄ vult homicidā suspēdi: sed p̄m qd vellet eū viuere
. s. inquātū est hō. vn̄ vt dicūt ista volūtas añs magis pōt
dici velleitas q̄ʒ absolute volūtas: qcqd autē deus vult
M simplr̄ fit: lʒ illud qō añcedēter vult nō fiat. ¶ Sʒ ista rn̄-
Contra diuuʒ thomā vbi sup̄ sio sic intellecta nō valet. p̄ qdē: q: siue velleitas sit qdam
actus voluntatis in nobis q significet̄ cū dī: vellē h̄ vel il
le vellet: siue nō: qō posset esse dubiū. nihilominus ad ꝓ-
positū nō facit: qm̄ tales nō significant̄ per v̄bū indicatiui
modi: nec aliq̄ velleitate p̄cise posita in voluntate v̄e dī ꝙ
vult: q̄ʒuis dici posset ꝙ vellet: nec seqt̄. vellē. g̃ volo. Cuʒ
g̃ Apl̄s dicat. vult ⁊ nō vellet: ⁊ silr̄ Dam̄. pʒ nō ↄgrue in
telligi de volitione aliq̄ ↄditionali. ¶ P̄. cū vt in mā de p̄-
2m destinatione ꝓbatuʒ est: deus eternalr̄ q̄sdā determinate
reprobauerit: ⁊ p ↄn̄s noluerit eoꝝ misereri vt salui fierēt
nō appet q̄ ↄditione subintellecta possit rōnabilr̄ intelligi

ꝙ deus vellet tales saluari. Et hoc plurimū confirmatur N
ex his q̄ dicit Aug. de tyrijs ⁊ sydonijs: ⁊ ibidem recita-
ta sunt. ¶ 2° constat ꝙ deus aliquos homines determina
te ⁊ i particulari simplr̄ ⁊ absolute vult saluari. g̃ p̄m hāc
rn̄sionē vult eos saluari volūtate ↄn̄te: sʒ h̄ est falsum p̄m
intētionē Dam̄. vbi supra ipsa fundat̄. ait eni ꝙ voluntas
añs est acceptatio ex ipso exn̄s. Sequēs aūt volūtas est
ex nostra cā: ⁊ hac voluntate vt premittit vult deus pec-
catores pūiri: ita ꝙ p̄m eū volūtas ↄn̄s hʒ cām i nob. i. ꝙ
pp aliqd i nob vult aliqd i nob: vt pp pctā vl̄ q: peccam⁹
vult nr̄am punitionē seu nobis puniri: sic ꝓbatū est sup̄: ⁊
isti ēt sic rn̄dētes alibi tenent ꝙ non ex aliqua nostra cau-
sa deus aliquos p̄destinauit. g̃ nō ad intentionem Dam̄.
itelligūt volūtatē dei ↄn̄tem seu deuʒ ↄn̄ter aliquid velle. O
¶ Alij per eādē distinctionē ad auctoritatē Apl̄i rn̄den- Sco. li.
tes dicūt: ꝙ iō dī velle añr oēs hoies saluos fieri: q: oib⁹ p̄ di. 46.
dedit dona n̄alia ⁊ leges rectas ⁊ adiutoria cōia sufficien ⁊ i lec. 2
tia ad salutē: ita ꝙ ista vocat̄ voluntas añs. ↄn̄s aūt est q̄ in repor
vult alicui pp sua merita btitudinē. ¶ Alij satis ↄcorditer tatio.
istis dicūt ꝙ voluntas dei añs est qua dat alicui n̄alia vel Ocbā li
añcedētia qb⁹ pōt aliqd consequi: cui etiā paratus est coa p̄ di. 46.
gere si alius velit: nec illi ↄ̃riū manifestabit cū p̄cepto vel qō p̄ma
consilio exequendi. voluntas autē ↄn̄s est illa qua deus
vult efficaciter aliquid ponendo id in esse. Et iō deus dicit̄
velle añter oēs homines saluos fieri: q: dat oibus añce-
dentia qbus pn̄t cōsequi salutē cū p̄cepto ⁊ cōsilio exeq̄n
di ⁊ nūq̄ʒ precipiet eis ↄ̃riū ⁊ erit eis paratus coagere per
mittens eos libere agere ad cōsecutionē salutis. ¶ Sed Contra Scotū
nec iste modus rn̄dēdi veritatē hʒ. Primo qdē: q: in eo ⁊ Ocbā
qō dicunt de voluntate añte implicāt falsum. vʒ ꝙ oibus
deus dat añcedentia sufficientia ad salutē. ↄstat enim ꝙ P
pueris ante baptismū siue in vteris matrū: siue egressi ex
vtero morientibus: nō dat talia sufficientia añcedentia q-
bus ↄsequi possint salutē. ¶ P̄. Constat ꝙ sine fide ipoe 2m
est de po⁹ dei ordinata quēq̄ʒ saluari: sʒ ↄstat ꝙ non oibus
deus dat fidem. vn̄ vt dicit Aug. in de p̄desti. scōꝝ. cā qui
busdā dari qbusdā nō dari oino non dubitat: qui nō vult
manifestissimis sacris litteris repugnare. g̃ non omnibus
dat ds añtia sufficiē⁹ ad ↄsequēdū salutē. Ita posset argui
de alijs qbusdā gratuitis donis dei ad salutē cōsequendā
necessarijs: que non oibus certum est deum largiri. ¶ P̄.
Si iō dicatur deus velle oēs saluari antecedenter: q: oi- 3m
bus vult vel dat antecedētia salutis quecūq̄ʒ sint illa: mul
to fortius dici deberet ꝙ vult oēs peccare vel esse in pec-
cato añcedenter: qm̄ oibus dat antecedētia quibus pos-
sunt peccare: ex seipsis enim vel n̄alibus ꝓprijs certuʒ est
hoies posse peccare: ⁊ pueri oēs n̄aliter nascuntur in pec
cato: ⁊ tñ nullus hoc diceret deum velle antecedenter: q-
nimo p̄m Dam̄. ibidem sola bona vult nobis deus antece Q
denter. Nec euadit̄ hoc per hoc ꝙ inter illa antecedentia
isti ponūt precepta ⁊ consilia. Nam si sine talibus per so-
la n̄alia possent consequi salutem non numerarēt̄ ab istis
inter añcedētia illa salutis: ita ꝙ p̄m istos ideo salutē vult
oibus antecedēter: q: vult oibus añcedētia salutis suffici
entia. ergo eadē rōne ⁊ qōlibet cuius añcedentia sufficien
tia vult nobis deus: de⁹ nobis vult añcedēter. ¶ Scdo: 4m
rn̄sio nō est vera quātū ad illud qō dicunt de voluntate cō
sequente. Non quidē dictū primoꝝ: tum q: dicunt ꝙ de⁹
voluntate ↄsequente vult nobis beatitudinē: cū Dam̄. ex
presse dicat̄ ꝙ voluntate antecedente. dicit eni ꝙ deus añ
cedēter vult oēs hoies saluari ⁊ regnū eius potiri ⁊ fortu
nari: qō nō est aliud dictu q̄ʒ dicere ꝙ vult añcedēter oēs
hoies esse beatos: tum q: dicūt ꝙ vult alicui beatitudinē
propter merita sua. Nam cum predestinare non sit aliō q̄ʒ
propositū vel volūtatem dādi beatitudinē seu vitā eternā
vel hoc sit p̄ncipalr̄: vt supra patuit: sequeretur ꝙ aliq̄ meʒ
deus ꝓpter sua merita p̄destinasset: qō est expresse cōtra

A sacrã scripturã:vt supra p3:ꝛ ɔtra hunc doctorẽmet. Qđ
etiã alij dicunt ꝙ voluntas ɔñs est:qua vult aliquid effi/
caciter ponẽdo illud in esse:est etiã contra Dam. ibidem.
Nam sequitur ꝙ beatitudinẽ ꝛ alia bona qua deus effica
citer vult hoibus illa ponẽdo inesse velim voluntate con
5m sequẽte:ꝛ tñ expresse.d.Dam.ꝙ voluntate añte. ¶2° ſm
Dam.deus ea que vult nobis ɔñter:vult ex cã nostra:ex
quo seq̃t:ꝙ qđcũq3 bonũ deus hoi conferret siue meriti
siue pmij illud daret ꝛ vellet ei ex causa eius:qđ indubitã
Rñsio p ter hereticũ est. Nã sic nulla eẽt gr̃a. ¶Rñdeo ergo ſm
pa cap. Aug.in enchi.ꝛ Magr̃m in p̃senti distinctione:ꝙ illa au
113.ꝛ.114 ctoritas intelligẽda est ſm distributionẽ accõmodã:vt sic
dicat:vult oẽs saluos fieri:tãq3 diceret nullũ hoiez saluũ
fieri:nisi quẽ fieri ip̃e voluerit:ñ ꝙ null⁹ sit hoiu3 nisi quẽ
saluũ fieri velit:ꝙ null⁹ fiat salu⁹:nisi que3 velit saluari:ꝛ
iđ sit rogãđ⁹ vt velit:q2 neceẽ fieri si voluerit. Sic.n.sub/
E dit ipse. Intelligim⁹ ꝛ qđ in euãgelio scriptũ ẽ q illuminat
B oẽm hoiez:nõ q2 nullus ẽ hoiu3 q nõ illumineť:s3 q2 null⁹
nisi ab ipso illuminatur. Põt q̃q3 itelligi p̃dicta auc̃tas.vt
ibidẽ subdit:vt sit distributio p gñib⁹ singuloꝝ:nõ p sin/
gulis oiu3 geneꝝ. Et ẽ sensus.vult ꝛc̃.i.đ oi hoiu3 statu:ꝛ
nobiliũ ꝛ ignobiliũ:paupeꝝ ꝛ diuitũ:viroꝝ ꝛ mulieꝝ:ꝛ
sic de singulis hoiu3 differẽtijs:vult aliq̃s saluos fieri:ꝛ
hãc expõnẽ bñ ostẽdit ibi itẽtiõi Apl̃i ac littere ɔuenire:
istis ḡ modis ꝛ quocũq3 alio:vt subdit seq̃nti caplo itelli
gi põt illđ dictũ Apl̃i.dũ tñ credere nõ cogamur aliqđ oi
potẽtẽ deũ voluisse fieri:factũq3 nõ eẽ. Qui sine nullis am
biguitatib⁹.siue in celo:siue in terra:sicˇ vitas cãtat:oĩa q̃
cũq3 voluit fecit:p̃fecto facẽ noluit qđcũq3 nõ fecit. Hec
Aug. Et eodẽ mõ itelligẽda ẽ auc̃tas Dam.p̃allegata.ve
rũ ad itellectũ illi⁹ distinctiõis de volũtate. Scieñ ꝙ q̃cũq3
đs vult nobis:aut fac̃ in nob:vl̃ hñt i nob cãm meritoriã:
ꝛ talia dic̃ Dam.deũ velle ɔñr:sic penam quãlibet ꝛ puni
tionẽ quã p̃p̃ea vult nob:q2 peccam⁹:ita ꝙ pctm̃ ẽ cã me
C ritoria pene:quã nobis isligit. Aut nõ hñt in nob talẽ cã3
meritoriã saltẽ p̃m̃:s3 ex sua bõitate ꝛ gr̃a illa nobis cõce
dit:ꝛ talia sunt bona oĩa q̃ hẽmus:ꝛ h dic̃ ipsu3 deũ velle
nobis volũtate añcedẽte:qm̃ nulla in nob cã añcedit,: seu
nihil i nob p̃cedit cãlitatis ei⁹ volũtatẽ:vt talia nobis ve/
lit:qđ est dictu:ꝙ nõ p̃p̃ aliđ in nobis vel ex nobis vult p̃
aliq̃ bõa nobis:s3 ex sua bonitate p̃. Uñ ꝛ merita nr̃a do/
cap.13. na sunt ei⁹:vt dicit Aug.13.de tri.nõ ḡ talis volũtas ɔse/
qtur cãliter vel meritoꝛie aliqđ in nobis:ꝛ iđ nõ ex cã nr̃a
sicut volũtas punitiõis. Nã q2 peccam⁹:iđ vult punire:s3
ex seipso:ꝛ iđ illã vocat ɔñtẽ:hãc ãt añcedẽtẽ. Et hãc ma
nifeste p3 ituẽti diligẽter eẽ intẽtionẽ eius:vñ p̃misso deũ
velle oẽs saluari ꝛ pctõres pũiri ait.di ḡ p̃ˢañs volũtas ꝛ
acceptatio ex seipso exñs.scđa v̄o sequẽs volũtas ꝛ ɔces/
sio ex nr̃a cã:ꝛ postea subdit ꝙ quecũq3 sunt in nobis bo
D na:de⁹ vult nob añcedẽter:q̃ ãt p̃niciosa ꝛ v̄e mala ꝛ pcã:
neq3 añcedẽter vult neq3 ɔñr:ɔcedit aũt.i.p̃mittit lib.ar.
ita ꝙ ex ei⁹ sñia possum⁹ colligere vnã diuisionẽ gñalẽ ta
lẽ. Oiu3 q̃ sunt in nobis q̃l3 vel sunt bona vel mala. Si ãt
bona:illa vult nob de⁹ añter:ꝛ ex seipso tãq3 ex p̃ˢcã oium
bonoꝝ nostroꝝ liberalis ꝛ gratuita. Si mala:vl̃ sunt ma
la pene vel culpe. Si pene:illa vult nob ɔñr nõ ex seip̃o:s3
ex cã nr̃a:nõ.n.sine cã ꝛ demerito nr̃o punit:sic sine cã ꝛ
merito bõa largiť. Si ãt sĩt mala culpe illa nob neutro mõ
vult:nec illoꝝ nob ẽ cã:qm̃ nec vult nos peccare nec facit
vt peccem⁹:s3 ɔcedit ꝛ p̃mittit lib.ar. Ex h p3 ꝙ nõ ad mẽ
tẽ ei⁹ p̃dicti doctoris suã p̃missam distinctionẽ assumunt.

¶Distinctionis. xlviij. Questio.

Quantũ ad.48.distinctionẽ:q̃ vlt'ẽ h⁹li.
Quero vtꝝ q̃libet hõ potẽs vti
6m lib.ar.teneať volũtatẽ suã volũtati diuine vl̃r i
volito ɔformare. Et arg' p̃ ꝙ nõ. Aliq̃s licite
põt in aliq̃ volito volũtatẽ suã difformare vo

lũtati diue.ḡ nõ q̃l3 teneť suã volũtatẽ volũtati diue in q̃li E
bet volito ɔformare.ɔña p3.añs p̃bať auc̃te Aug.enchi. cap.110
dicẽtis:ꝙ bon⁹ fili⁹ bõa volũtate vult p̃rẽ3 viuẽ:quẽ de⁹
bona volũtate vult mori:ꝛ filr̃ bona volũtate põt fili⁹ nol
le p̃rẽ3 mori:quẽ tñ de⁹ vult mori. ¶2° aliq̃s quãtũ ad ali 2m
qđ volitũ ɔformãdo suã volũtatẽ volũtati diue peccat.ḡ
nõ q̃libet teneť ꝛc̃.ɔña p3:q2 alias q̃s teneť ad peccãdũ:
qđ ẽ ipol'e:q2 tũc peccãs non peccaret:ẽt añs p̃bať:q2 iu
dei volẽtes xp̃3 mori:quẽ ẽt đs volebat mori peccauerũt,
¶Cõfirmať p Aug.vbi sup̃ dicẽtẽ:ꝙ đs q̃sdã suas volũ cap.111,
tates vtiq3 bonas iplet p multoꝝ hoiu3 volũtates malas:
sic p iudeos maliuolos:p̃ris bõa volũtate p nobis occis⁹
est xp̃s. ¶3° de⁹ vult creare aia3 antichristi:ꝛ resuscitare 3m
finalr̃ oẽs hoies ꝛ iudicaŕ mũdũ. Et nõ q̃l3 hõ:imo null⁹
pur⁹ hõ teneť velle creare aia3 antichristi:ꝛ alia q̃ p̃dicta
sunt:cũ ista sunt possibilia soli deo. ḡ nõ quil3 teneť suam
volũtatẽ diuine in volito vniuersaliter conformare. F

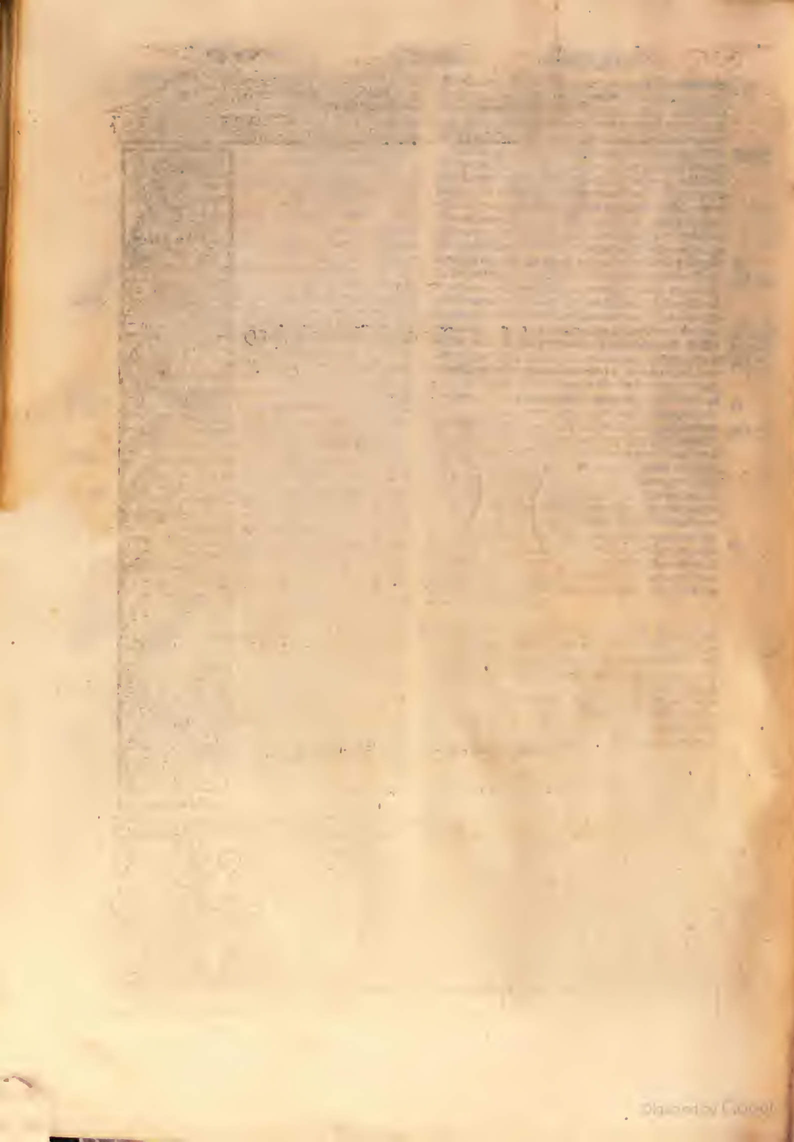
Ad oppositũ Apl's p̃ma ad Tim. p̃suadet Ti Oppoⁿ
motheo:vt p oib⁹ faciat fieri ora cap.2°.
tiones in ecclesia:ꝛ causam assignat:q2 h est acceptum co
ram deo:sed hec non esset sufficiens causa nisi omne quod
est placitum deo velle deberemus.ergo ꝛc̃.

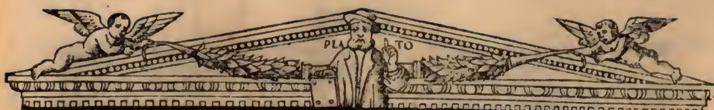
Presuppositis distinctiõib⁹ de volũtate đi p̃/ p̃ˢarti.
missis i qõne p̃cedẽti:distiguẽ
dũ ẽ de volũtate hois:q̃ p̃t accipi tã p po'volitiua q3 pro
actu ei⁹:qđ volitio vel nolitio di:ꝛ vtraq3 ẽt volũtas a sã
ctis doc.noiať. Hoꝝ ãt actuũ qdã ɔsequunť q̃si nãlr̃ vo/
lũtatẽ:ꝛ añ deliberationẽ rõnis:qdã ãt sequunť delibera
tionẽ rõnis. Cũ ḡ ɔformitas volũtatis de q̃ q̃riť attendať
ſm act⁹:ꝛ act⁹ p̃uenĩẽtes rõnis delibationẽ nõ sint plene i
p̃tãte nr̃a:nõ itelligo qõnẽ đ ɔformitate volũtatj ſm tales
act⁹ ꝛ p̃mos mot⁹:s3 ſm đliberatos. Rursus q2 ɔtigit nõ
oẽ volitũ a đo notũ eẽ hoi qđ a đo sit volitũ. Nõ ẽ ẽt qđ i/
telligẽda de talib⁹:s3 đ his q̃ sciunť a đo eẽ volita. ¶His G
p̃missis rñdẽdũ ẽ ad qõnẽ:ꝛ p̃ accipiẽdo volũtatẽ dei pro
volũtate signi:deide p voluntate hñplaciti. ¶Quãtũ ad
p̃mũ si itelligitur đ p̃cepto vel p̃hibitiõe.p3:q2 q̃l3 teneť se
ɔformare tali volũtati vl̃r i volito:qm̃ q̃l3 teneť obſuare
qđl3 p̃ceptũ affirmatiuũ:vel negatiuũ sibi a đo factũ:q3/
uis differẽter talia obligẽt.s.affirmatiua ꝛ negatiua vt ali
bi videbiť. Si ẽt de volũtate ɔsilij itelligiť ẽt nõ ẽ du'qđ:
q2 oẽs dicũt ꝙ nõ:ꝛ p3:q2 alias ipletio ɔsilioꝝ nõ eẽt op⁹
sup erogatiõis. ¶H. Si q̃l3 teneret ad ɔsilia:q̃l3 nõ iplẽs
illa peccaret:ꝛ sic q̃l3 ducẽs vxorẽ eoipso peccaret:qđ est
ɔ Aplm p̃ˢad Corin.dicẽtẽ. Si accepis vxorẽ nõ peccasti
ꝛ si nupserit v̄go nõ peccauit. De opatione v̄o eadẽ ẽ diffi cap.7°.
cultas sic đ volũtate hñplaciti:qm̃ q̃cũq3 đs opať ip̃e vult
ꝛ iđ sil' đ ista videbiť cũ illa. Restat nũc dđ3 đ p̃missione q̃
ẽt vocaŕ đi volũtas. Et đ ista dico ꝙ si q̃l3 teneť ɔformare
volũtatẽ suã i volito volũtati diue:qđ p̃bať:q2 alias se/
q̃reť ꝙ aliq̃s teneret velle offendere deũ ꝛ peccare:qđ est
falsum.p3 ɔña:quia multos deus permittit se offendere
ꝛ peccare. ¶Quantum autem ad volita voluntate bene H
placiti:pono tres conclusiones. ¶Prima est.ꝙ quilibet
tenetur voluntatem suã in nullo difformare voluntati di/ p̃ˢɔ
uine. Probatur primo sic. q̃libet tenetur nihil velle ɔ eter p̃m
nam legem.ḡ q̃libet tenetur in nullo difformare suã volũ
tatem diuine voluntati.añs p3:quia velle aliqđ ɔ eternã
legẽ est pctm̃.iuxta illud Aug.ɔtra faustũ.pctm̃ est factũ
vel dictum vel cõcupitũ cõtra eternã legẽ. ɔñtia p̃batur:
quia vt imediate subiũgit Aug.lex eterna est rõ vel volũ
tas dei. Difformare aũt suã voluntatẽ diuine voluntati:ni
hil aliud est q̃3 velle aliqđ ɔ diuinã volũtatẽ seu cõtra qđ
vult deus.ḡ q̃libet tenetur i nullo difformiter ꝛc̃. ¶2°nul 2m
li licite displicet aliqđ bonũ iquãtũ hui⁹:aut placet aliqđ
malũ.ḡ q̃libet teneť ꝛc̃.añs p3.p̃bať ɔña:q2 de⁹ nõ vult
aut diligit nisi bonum:nec non vult seu odit nisi malum.

i ¶ Secda ꝯ est. ꝙ quilȝ tenet vlr cōformare volūtatē suā
2ª ꝯ diuino volito.i.tenet velle oē qḋ vult deus : nisi a deo sit
volitū in se:vel suo añti:cum nō illud velle. Probat qꝛ su⸗
pillḋ ps. Nō adhesit mihi coꝛ prauū.d. Aug.coꝛ prauuȝ
est coꝛ nō rectū:rectū aūt coꝛ hoīs dicitur ꝙ oīa que vult
deus:ille vult. Et glosa super eodē vbo dicit.coꝛ prauū est
coꝛ totū qḋ hȝ q nō vult oīa que vult ds:sȝ ꝯstat ꝙ qlȝ dȝ
habere rectū coꝛ ⁊ nō prauū aut toꝛtū.ḡ qlȝ tenetur velle
oīa que vult deus. Dixi āt nisi a deo sit volitū i se:vel i suo
ꝯsiti:euȝ non illud velle:qꝛ si deus vellet aliquid:⁊ vellet
me nō velle illud:⁊ si illud vellē:agerē ꝯ volūtatē eius ⁊
peccarē. Unde si deus vellet me pro tēpoꝛe.a.nihil velle
vel nolle:⁊ cū hoc vellet patrē meum saluari non deberet
velle p̄rēȝ meū saluari:qꝛ sic volēdo agerē ꝯtra volunta⸗
k tē dei:qui nullū actū volūtatis vult me habere pro tunc.
3ª ꝯ ¶ 3ª ꝯ ꝙ nō quelibet voluntas diuine volūtati cōformis
cap. 11. in volito est recta. pbat qꝛ vt dicit Aug. in enchi.⁊ habet
in lra. Judei voluerūt xp̄m moꝛi : qḋ ēt deus voluit:⁊ tñ
eoꝝ volūtas impia ⁊ neqȝ fuit:⁊ ita si scirē deū velle p̄rēȝ
meū moꝛi:⁊ hoc ip̄m vellē:nō qꝛ deus vellet illud:sed vt
citius hereditatē adirē vel ex inuidia : aut alia non recta
intētione:volūtas vtiqȝ mea peruersa foꝛet. Uñ ad rectitu
dinē voluntatis multe circūstantie requiruntur:qbus vl
ꝯ p̄dcā aliqua eoꝝ deficiētibus nō est recta. ¶ Cōtra predicta p̄t
argt. p̄m obijci. Et p̄mo ꝯ p̄mā ꝯnem : qꝛ si esset vera:sequit ꝙ oīs
voluntas difformis in volito diuine volūtati foꝛet mala.
l pȝ:qꝛ tenet nō esse difformis in volito diuine volūtati:sed
ꝯñs est falsum f̄m Aug. vbi supra.ait eñ aliqñ bona vo⸗
cap. 11. lūtate vult hō aliqd:quod deus nō vult. Et subdit exēplū
tāqȝ si bonus filius p̄rem viuere velit:quē deus bona vo
lūtate vult moꝛi. ¶ Cōtra scdam pbo:qꝛ sequitur ꝙ ali⸗
2m quis teneretur velle nō eē in grā:⁊ p ꝯñs nō esse bonū:qḋ
nō est dōm. pȝ ꝯñtia qꝛ peccātē moꝛtaliter deus non vult
esse in grā. vñ per peccatum eius subtrahit grām:⁊ hoc
deum velle bene scit:vel saltē ipse scit per scripturas : aut
ēt p diuinā reuelationē.ḡ ip̄e tenet tūc illḋ velle. ¶ Scdo
3m qꝛ si alicui reuelet a deo:ꝙ velit eū dānare ppetuo : seqt
ꝙ iste tenebit velle ꝙ deus eū dānet:⁊ p cōsequens velle
nunqȝ videre deum:⁊ nunqȝ esse beatum : sed hoc est fal⸗
m sum:qꝛ licite pōt rogare deum pro finali salute sua:⁊ per
consequens potest licite velle saluari. ¶ Ad primū dōm
Ad p̄m ꝙ verbū Aug. intelligendū est de eo cui non constat moꝛ
tem patris volitam esse a deo volūtate beneplaciti:qȝuis
enim quis videat patrem moꝛi:⁊ ob hoc possit scire deuȝ
velle volūtate sigñ qḋ est permissio:ꝙ ille moꝛiat:nō con
stat tamē sibi ꝙ deus velit voluntate beneplaciti. Si aūt
constaret dico ꝙ ipse peccaret si deliberate vellet eum nō
moꝛi. Si autem indeliberate ⁊ voluntate nālis compas⸗
sionis:aut non peccaret aut non grauiter. ¶ Ad primam
Ad 2m cōtra scdam ꝯnem:nego ꝯñam. ad pbationē dōm ꝙ tali⸗
ter peccans ⁊ sciens voluntatem dei : vtiqȝ debet velle ⁊

sibi placere debet:ꝙ ei subtrahat deus tunc gratiam:⁊ ꝙ n
pro tunc ipse non est in gratia:⁊ hoc ideo qa sic est rectuȝ
⁊ deo placitum:sed non sequitur ex hoc.ergo debet velle
non esse in gratia:quia in isto consequente impoꝛtatur ꝙ
absolute debeat velle:⁊ pro tunc ⁊ pro quolibet tempoꝛe
non esse in gratia:quod est falsum. ¶ Ad aliud supposito Ad 3m
ꝙ talis reuelatio possit a deo fieri:qḋ est dubium satis:⁊
aliqui negarent:dicendum videtur ꝙ nisi deus vellet hō
hoiem non velle suam dānationem:⁊ hoc sibi constaret:
ipse sciens dei voluntatem debet ꝯtentari:⁊ velle ꝙ deus
eum dānaret. Ex quo sic esset placitū deo : ⁊ hic actus p⸗
cederet ex maxima dilectione dei:⁊ non esset culpabilis:
sed laudabilis. Et vlterius videtur dicendū ꝙ in tali casu
non esset sibi licituȝ oꝛare pro finali salute sua:sed simplr o
de diuino iudicio contentari. Et huic fauet dictum Aug. cap. 25.
21. de ci. dei. vbi eius sententia est:ꝙ pro nullo viuente fi⸗
naliter reprobato:si de eius reprobatiōe ecclesia esset cer
ta oꝛaret vt saluaret. Et intelligenda sunt in casu : in quo
quis esset certus:sic deum absolute ⁊ non solum cond tio ad argm
naliter velle. ¶ Ad p̄m principale responsum est. ¶ Ad p̄ncipa.
scdm neganda est ꝯñtia:quia contingit:ꝙ aliquis peccat Ad 2m
volendo qḋ vult deus:non qꝛ illud non vult : sed qꝛ non
recto fine ⁊ debitis circūstantijs illud vult sicut contingit
de iudeis. Nec valet probatio : quia talis non tenetur ad p
peccandum:quia non tenetur ad volendū illud eo modo
quo illud volendo peccat. ¶ Ad tertiū etiā consequentia Ad 3m
est neganda:qꝛ deum creare animam antixp̄i ⁊ homineȝ
eam creare non est idem volitum:⁊ ideo non sequit:deus
vult creare ⁊c̄. ⁊ homo non tenetur velle creare ⁊c̄. ergo
non tenetur se confoꝛmare deo in volito. Nam cum dicit:
deus vult creare:subintelligitur se.s.deū. vnde sensus est:
ꝙ deus vult se creare animam antichristi. Et in alia par⸗
te est sensus:quia homo non tenetur se velle hominē crea
re ⁊c̄.sed vtiqȝ sicut deus vult se creare:sic homo tenetur q
velle deum creare animam antichristi:⁊ similiter de alijs
a deo volitis que sciuntur a deo esse volita. dicendum est
vt in omnibus voluntas nostra sit diuine voluntati con⸗
formis. ¶ Eo prestante qui super omnia benedictus in
secula seculoꝛum. Amen.

¶ Explicit lectura primi sententiaruȝ fratris Gregorij de Arimino:sacri oꝛdinis eremitarum sancti Aug. Theologie professoꝛis precellētissimi prioꝛis generalis quondā prefati oꝛdinis. Qui legit Parisius anno dñi. 1344. Per Reuerēdū sacre Theologie magistrū fratrē Augustinum de mōte Falcone qȝdiligentissime castigata ⁊ sue pristine integritati restituta. Additis insuper multis ex archetipis eiusdē doctoris que in reliquis voluminibus non habent vt ex manu ⁊ lineis facile cognosci potest si librum libro contuleris.

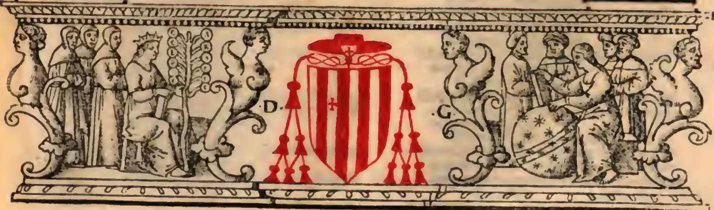
Gregorius Ariminē. super secūdo sniarū.

¶ Doctoris authētici Gregorij Ariminē. theologoꝝ oīum subtilissimi/or. er. s. Augu. liber scds sniaꝝ. p̄sidio ꝛ auspicijs. R. D. D. Dn̄ici Grimani/epi Port. S. R. E. Car. S. Mar. dignissimi/studiosorum omnium amantissimi. per sacrę theologię magistrum/fratrem Augustinū Montifalconiū eremitā Augustinianū/adamussiꝫ cū originali recognitꝰ/sueqꝫ integritati restitutꝰ. Cui ēt ex archethypis ꝛ veteri lectura/multa neccia/nedū vtilia/addidit. (vt ex lineis ꝛ manu facile ē cognoscere) que i cęteris codicibꝰ/hactenus impressis (nescio qua causa) fuerant pretermissa.

Eiusdē magistri Augustini thetras. pro Gregorio

Hactenus/incomptus/mancus/pauidusqꝫ iacebā
Nec bene perlegerar: nec bene notus eram
Sed postq̄ꝫ sensi Grimani numen adesse:
Totus ꝛ intrepidus perferor in medium.

FINIS.

B ¶ Inceptus est die. 17. Maij. 1342. In nomine Iesu Christi.

¶ Lectura in Scḋo sniarum excellentissimi sacre Theologie pfessoris Gregorij de Arimino: prioris Gñalis quondā totius ordinis fratrum eremitarū sancti August. feliciter icipit.

¶ Distinctionis. j. Questio. j.

B Uia magister in pma distōne huius secūdi libri elidens quorūdaz phorum errores ostēdit sacris auctoritatibꝰ oia alia a deo fuisse ab ipso efficiēter ⁊ non eternalr: sed cuz initio tēporis creata. Idcirco de his sigillatim inquirendo p̄ videbitur qd circa pᵐ pnᵐ senserit Arist. de quo Magister spāliter facit mētionē. Sit igit questio ista. ¶ Utrū Arist. eiusqꝫ Cōmen. Auer. senserint oia alia entia a pmo esse facta vel potius ecōtra fuerint opinati plura entia non habere pncipium effectiuum. ¶ Et pro

pᵐ T. cō. 5. ⁊. 6. pma parte arguitur: qm̄ ipse 2ᵒ meta. pbat ex intentione in causis efficiētibus non esse processum in infinitum: ⁊ ꝙ necesse est esse aliquod pᵐ efficiens: qḋ est efficiens omnium aliorum. alioquin vt dicit non esset primum.

Oppᵐ Ad oppositum est Magister in littera.

C Respondeo in ista questione: qm̄ inter theologicos doctores est cōtrouersia circa h̄ quid senserit Phs de efficientia primi respectu alioꝝ quibusdā dicētibus eū sensisse omnia alia entia a p̄ qḋ est deus: fuisse ab illo mediate vel imediate pducta. Immediate quidez eterna. mediate ꝟo gñabilia ⁊ corruptibilia. ad quorū gñationem cōcurrit mediāte motu celi qḋ ipse actiue mouet velut motor appropriatus. Quibusdā ꝟo econtra defendētibus eū sensisse multa esse penitus improducta: ipsumqꝫ pᵐ nihil imediate producere: neqꝫ ēt actiue velut motor imediatus alicui orbi appropriatus aliqḋ celuz mouere: quo mediāte fit cā inferioꝝ: sed tm̄mó p modū finis mouere motores orbiū actiuos. Idō huius qōnis duo erūt articuli. ¶ Nā p̄ videbit vtrū fuerit de intētione Phi Cōmētatorisqꝫ eius esse in vniuerso plura entia penitus iproducta vel vnū tm̄. ⁊ ab illo cetera mediate vel imediate. ¶ Scḋo vtrū fuerit de intētione eorūdē primū ens qḋ est deus imediate mouere actiue: ⁊ nō tm̄ per modū finis pmum mobile velut motor eidem appropriatus.

pᵐ artic. Quantum ad pᵐ artiᵐ cū 9stet res gñabiles ⁊ corruptibiles eē factas nō est dubiū qn de

D talibus opinati: sed tm̄mó de incorruptibilibus nālr qua

Sco. li. lia sunt celi ⁊ intelligētie. Et de talibus qdā dixerūt Phm

p. d. 8. q. sensisse oia vlr p̄ter pᵐ esse pducta. Quidā aūt ꝙ corpora

5. celestia vtiqꝫ sunt pducta: nō aūt intelligētie. Primo igit si

Herueꝰ mul adducūtur rōnes que inducunt taz ab his q̄z ab illis

qli. 2. q. i ad pbandū Phm ⁊ Cōmē. sensisse corpora celestia eē pro

Thōas ducta. ¶ Scḋo ea q̄ a pmis inducūtur ad pbādū idipsuz

anglicꝰ de intelligētijs: ⁊ gñaliter de oibus entibus. ¶ Pro p̄ in

pᵐ ducitur verbū Phi 2ᵒ meta. vbi dicit. Semper existētium

T. c. 4. pncipia semper esse verissima necesse est: nō enim qn̄qꝫ vera qn̄qꝫ non: nec illis cā aliquid ē vt sunt: sed illa alijs. Ubi

Cō. 4. Cōmen. dicit ꝙ Phs innuit per hoc dispōnem pncipiorum corpoꝝ celestium cū corporibus celestibus. igit ꝺm ipsos corpora celestia hn̄t pncipia que sunt eis cā vt sint: ⁊ p cōsequēs pnᵐ efficiēs. ¶ Scḋa auctoritas Phi est 5 meta. c. de necessario. vbi dicit. hoꝝ qdē itaqꝫ altera cā essendi necessaria: horū aūt nulla: sed p̄pter hec alia sunt ex nunc necessitate. vbi pz ꝙ aliquoꝝ necessarioꝝ est cā. Et. 8. phys. dicit de Democrito: ꝙ ipsius ꝙ semp voluit pnᵐ querere i quibusdā dicens recte: ꝙ aūt in omnibus nō recte. Et trigonū enim semp hz duobus rectis equales angulos. Sz respectu ppetuitatis altera cā. Principiorū igitur nō est altera cā: sed ppetua sunt. Ubi Cōmen. in fine dicit. Res necessarie que sunt pncipia nō habēt causam: ⁊ si nō tūc pnᵐ haberet pnᵐ: ⁊ procederet hoc in infinitū: ⁊ intēdebat declarare ꝙ multa nec̄ia hn̄t cās ⁊c̄. ¶ Ex quibus sicut prius pz ꝙ eternorū aliquoꝝ: que. s. non sunt pncipia qualia sunt corpora celestia vt dictum est. est pnᵐ ⁊ cā. ¶ Tertia auctoritas est Cōmen. 6ᵒ meta. super illo verbo Phi. necesse oēs quidem cās sempiternas ⁊ maxime has. he nanqꝫ cāe sensibiliū manifeste sunt. ait Cōmen. Et intēdit ꝙ res imobiles necesse est vt sint eterne magis q̄z eterne mobiles diuine. s. corpora celestia. sunt enim cā istorū. s. ꝙ suba abstracta est cā corporū celestiū. Hec Cōmen. ¶ Quarta est eiusdē in libello de suba orbis. vbi ait. Uidemus eniz celū habere vnā virtutē nō tm̄ mouētē oia: sed agentē ⁊ cōseruantez: sicut est dispositio in corpore hois ⁊ corpore facto p̄pter finē ppriū: finis enim significat agēs significatione ppria vel necessaria vt hz alia lr̄a: ⁊ seqtur. Et cū ignorauerunt quidā hoc esse de opinionibus Arist. dixerūt ipm . s. Arist. non dicere cām agentē totū: sed tm̄ cām mouētē: ⁊ illud fuit valde absurdū: ⁊ nō est dubiū in hoc ꝙ agens ipsum est mouēs ipsum. Hec auctoritas est sic expressa vt dicūt vt nec expōne indigeat: nec glosam recipiat. ¶ Pro 2ᵒ ꝟo. s. q̄ztum ad factionē intelligētiarū inducitur verbuz Cōmē. 12. meta. vbi dicit ꝙ in intelligētijs est cā ⁊ cātū ꝺz ꝙ dicimus ꝙ intellectū est cā intelligētis. Et in eodē libᵒ dicit Phs ꝙ pᵐ mouet vt amatū. ⁊ Cōmen. ibi vult ꝙ bonum apprehēsum est causa agēs desiderium: ⁊ eadē rōne olim intellectū est cā efficiēs intellectionē. Cū ergo alie intelligētie ⁊ intelligāt ⁊ amēt pmam ꝺm ipsum: ⁊ ipse intelligentie ꝺm eūdē sint suū intelligere. seqtur ꝙ pma intelligētia efficiat alias ꝺm eoꝝ substantias sicut efficit eoꝝ intellectiones. ¶ Alia est eiusdē. 7. meta. vbi ait: sed mouet Arist. ad ponēdum mouēs separatū a mā in factione virtutum intelligibiliū: qr virtutes intellectuales apud ipsuz sunt nō mixte cuz mā. Unde necesse est ꝙ illud qḋ non est mixtū cū mā gñetur aliquo mō a non mixto cum mā simpliciter: queādmodū est necesse vt omne mixtū cū mā generetur a mixto cū mā. Ubi expresse ponit intelligētias eē factas ab agēte imateriali. ¶ Generalr autē ⁊ oia esse facta a pmo probāt auctoritate Cōmē. 2ᵒ meta. super illo verbo Phi. Quare ⁊ verissimū ꝙ posterioribus est causa vt sint vera. vbi Cōmen. dicit. Et manifestum est ꝙ si est hec pma cā omniū entiū vt declaratū est in scientia nāliuz: ꝙ illa cā est magis digna ⁊ in esse ⁊ in veritate q̄z oia entia. oia enim entia non acqrunt esse ⁊ veritatez nisi ab ista cā. Est igitur tm̄ ens per se ⁊ verū per se ⁊ omnia alia sunt entia ⁊ vera per esse ⁊ veritatez eius. Hec Cōmen. ¶ Itē. 12. meta. Phs ⁊ Cōmen. volunt ꝙ oia alia a pmo hn̄t causaz finalem. igitur volūt ꝙ oia alia sint pducta effectiue. 9ña pz: qr finis cālitas nō est nisi mouere efficiens ad agēduz: est enim p̄pter qḋ agēs agit. Est ergo vt pz ex dictis opinio Phi ⁊ Cōmen. ꝙ oia alia a deo sint facta. Est tn̄ de factione distinguēdum. nā quedā est per trāsmutationem ⁊ motū ⁊ cuz nouitate essendi eiusdē qḋ fit: ⁊ sic eterna non sunt facta ꝺm ipsos: quedā autem est sine trāsmutatione ⁊ motu ⁊ sine nouitate facti per simplicē quasi emanationē ⁊ sequelā ipsius facti ad id a quo fit. Et hoc modo intellexerunt oia eterna esse facta a pmo. Et hanc distōnez satis innuit Cōmen. 12. meta. vbi dicit ꝙ non est illic cā ⁊ cātū

Right margin: E / 2ᵐ / T. c. 6. / T. c. 15. / Cō. 15. / 3ᵐ / T. cō. 2. / Com. 2. / F / 4ᵐ / Cap. 2. / pᵐ / p 2ᵉ p. articuli. / Cō. 43. / T. c. 35. / Cō. 36. / G / 2ᵐ / Cō. 31. / 3ᵐ / T. c. 4. / Com. 4 / H / 4ᵐ / T. c. 31. ⁊. 37. / Cō. 43.

J nisi ſm ꝙ dicimus ꝙ itellectū eſt cā intelligētijs. Et in de
Cap.2. ſubſtātia orbis vñ ſumpta eſt auctoritas predicta. vbi ait.
ꝙ agētium quoddā eſt ꝑus tēpore acto: ⁊ eſt omne qd̄ fit
in ſphera mūdi: ⁊ qdām eſt prius nāliter ⁊c̄. Innuens ꝙ
agēs corporū celeſtiū eſt prius eis nāliter tm̄ ⁊ nō tempo/
ꝯ̄ ſcotū re. ¶ Quāuis aūt hec opinio habeat pro ſe aliqualr̄ ſonū
⁊ alios quorūdā verboꝝ Phi ⁊ Cōmē. nunq̄ʒ tm̄ fuit de intētione
vbi. ſ̄. eorū. Et hoc manifeſtari pōt ex duobus fundamētis: ſup
quibus fundata eſt quaſi tota doctrina ipſorū. ¶ Quorū
ꝑ̊ phyſi. eſt vnū ꝙ oē qd̄ fit: fit ex aliquo. ⁊ nihil fit ex nihilo aut pu
T. c. 33. ro non ente. Hoc quidē habuerūt pro pn̄°: ⁊ oppoͫ reputa
T. c. 62. uerunt penitus impoſſibile. Uñ ꝑ phy. probat Phs 3ᵐ pn
cipium gñationis ſubm ꝯ̄ris: qd̄ eſt mā ex qua fit qd̄ fit.
Semp enim eſt aliqd qd̄ ſubijcitur ex quo fit qd̄ fit: vt ibi
Cō. 62. ait Phs: ⁊ inducēdo declarat etiā ibidē Cōmē. ¶ Itē 7°
T. c. 22. meta. Omnia q̄ fiunt ab aliquo fiunt ⁊ ex aliquo ⁊ aliqd.
T. c. 12. Idē ponit Phs in. 12. ſuper hoc fundamētū: ⁊ ſuſtētat ma
T. c. 17. gna pars ſue doctrine. v̄. g. ꝙ mā ſit ingenita. vt pʒ 12° me/
K ta. ⁊ ꝙ gñatio ſit perpetua: vt paʒ ꝑ de gñatione: ⁊ multa
alia: nec aliquis qui viderit dicta ipſorū dubitare pōt hoc
(q̄ʒuis falſum) fuiſſe oīno de mēte illoꝝ. Unde in prologo
Cōᵐ. 4. 3. phyſi. dicit Cōmen. ꝙ hec eſt ꝓpoſitio manifeſta in qua
oēs ⁊ antiqui cōueniunt: ꝙ nihil gñatur ex nihilo. ¶ Itē
8° eiuſdem nititur ꝓbare creationē eſſe impoſſibileʒ: ſicut
patebit in ſequēti q̄ſtione: vbi eius rōnes ēt ſoluētur: ⁊ di
cit ibi ꝙ qui eſtimāt aliquid poſſe fieri ex nihilo: eſtimant
impoſſibile poſſe eē: ⁊ nitūtur ad ꝯfirmandū hoc: ex hoc
ꝙ mos eſt dicere ꝙ ſubm eſt neceſſariū agenti. ſ. ſubiectuʒ
ex quo fit gñatio eſt diminutio agētis. Et oīa iſta ſunt eſti
mationes vulgares. Et ſeqtur. agens enim nō poſſe agere
aliqd̄ impoſſibile nō dicitur eē diminutū: ſed dicitur ipſuʒ
facere aliqd̄ impoſ'e ⁊ poſſe facere eſt deceptio. Ex quibꝰ
pʒ ꝙ ipſe reputat impoſſibilē ex ſe hanc. aliqd fit ex nullo
ente ꝑ̄ſuppoſito. ita ꝙ cuicūq; agenti hoc eſt impoſſibile.
Cō. 109. ¶ Et ꝑ ce. dicit ꝙ nullus antiquorū dicebat mundū gene
⁊. 106. et ratū eſſe ex nihilo: qm̄ eſt inopinabile ⁊ īpoſſibile. Et oēs
140. libri tam eius q̄ʒ Phi ſunt pleni de hoc ſimpliciter: ſilr̄ ſi/
L cut putauerūt impoſſibile aliquid fieri ex nihilo. ſic dixe/
runt impoſſibile aliqd̄ agēs aliqd ex nihilo agere. Unde
Cō. 28. 7° meta. dicit Cōmen. ꝙ actio agentis nihil aliud eſt q̄ʒ ab
12. met. ſtrahere aliquid: qd̄ eſt in potētia in actū. Et in 12° poſitis
18. opinionibus dicētium creationē ⁊ dicētium latitationem
formarū ſubdit. Tertia aūt opinio eſt Ariſt. ⁊ eſt ꝙ agēs
non facit niſi cōpoſitum ex mā ⁊ forma: ⁊ hoc fit mouēdo
mām ⁊ trāſmutādo eam donec exeat de ea illud qd̄ eſt in
ea de potētia ad illā formā in actu. Quod ēt cōfirmat: qꝛ
vbicūq; Phs locutus eſt de cauſa efficiēte: ſemper diffinit
eam per eſſe vnde pnᵐ motus. Et ſilr̄ potētiam actiuā per
Cō. 2. ⁊ eſſe pnᵐ trāſmutādi: vt pʒ 5° ⁊ 9° meta. Nec vſq̄ʒ dicit aliqd̄
17. agens agere ſine trāſmutatione vt iſti fingūt: qnimo ipſe ꝑ
Com. 2. de gñatione: ⁊ Cōmen. 3° phyſi. volunt ꝙ omne agens eſt
T. c. 45 mouens: lʒ non omne mouēs ſit agēs ſicut omnis actio ē
Com. 3. mutatio: lʒ nō ecōtrario. Nec vſq̄ʒ reperit eos poſuiſſe ali
2ᵐ quam actionē ſine mutatione. ¶ Scdm̄ fundamētū ipſo/
M rum eſt motū celi nunq̄ʒ incepiſſe: ſed eē eternū. Qd̄ fuiſſe
de intētione coꝝ ſuperfluū eſt probare: ex quo pʒ ēt ⁊ cor/
a ꝑr°. pora celeſtia ⁊ coꝝ motores eternos eē: ⁊ hoc ex 8° phyſ. ⁊
T. c. 29. 12° meta. notū eſt. ¶ Ex his duobus fundamētis cōcludit
manifeſte nunq̄ʒ ipſos intellexiſſe oīa preter ꝑᵐ eſſe facta.
¶ Et ex ꝑ pʒ ꝙ non ſunt opinati materiā eſſe factā: qꝛ ſi eſ
ſet facta eēt facta ex aliquo preexiſtēte: ⁊ ſic mā eſſet ante/
T. c. 82. q̄ʒ eſſet facta. Uñ ꝑ phy. in fine. probās Phs ipſam nō eē
factā ait. Si eniʒ fiat. ſubijci aliqd opʒ ꝑᵐ ex quo fiat. hoc
autē eſt hʼ nā. ſ. mā quare erit ante fieri. Dico eniʒ mām. ſ.
intelligo per mām ꝑᵐ ſubiectū vniuſcuiuſq; ex quo fit aliquid
cum inſit non ſm accidēs. Et per idē fundamentū probat
T. c. 12. eandē cōcluſionē 12° meta. deducendo ad impoſſibile. ſ. ꝙ

erit proceſſus in infinitū: ſi materia fiat. Et oīa hec ſuſten/ N
tātur ſuper hoc: ꝙ nullū qd̄ fit: fit ex nihilo: quo negato pʒ
nihil ipſum probare. Per ideʒ pʒ ꝙ ſm eos corpora cele/
ſtia nō ſunt facta: cū enim ipſa ſm eos ſint ſimplicia ⁊ non
ſint cōpoſita ex mā ⁊ forma ſicut ſunt corpora quatuor ele
mētorum ſimpliciū: vt dicit Cōmē. ꝑ celi. ⁊ in pluribꝰ alijs Cō. 20.
locis oporteret ipſa ſi eēnt facta eſſe facta ex nihilo. Et eo
dem fundamēto probat Cōmē. mundū non eſſe factū pri/ Cō. 19. ⁊
mo ce. vnde ait. dicere aūt mundū eſſe gñatum a nihilo: ſi c. 109.
cut loquētes dicunt. cōtingit eis vt non ſit gñatum. Gene/
ratio enim nō eſt ex ꝑuatione eēntialr̄: queadmodū calor
non fit ex frigore eēntialiter: niſi ꝯ̄rium recipiat ſuū cōtra/
rium. Hec tm̄ ratio in q̄ōne ſequenti ſoluetur. ¶ 3° ꝑ idem
fundamētū pʒ intelligētias: ⁊ ſubſtātias abſtractas nō eē
productas: cū ſint ſm eos eſſentialr̄ ſimplices. Unde Cō/ Cō. 4ʒ.
mēta. 12° meta. recitās opinionē Aui. ꝙ ex intelligētijs q̄/
dam earū cōſequitur quādā: ſicut cauſatū cām: ⁊ ꝙ a mo
tore ꝑmi celi prouenit aīa primi celi ⁊ motor orbis. Et cō/ O
ſequēter dicit ꝙ iſte ſermo nō eſt imaginabilis: non enim
eſt illic prouētus neq; conſecutio neq; actio: ita vt dicamꝰ
ꝙ vna actio cōſequitur vnuʒ agēs. Et infra. Mos inquit
qui iam eſt inter modernos in dicēdo ꝙ a tali motore ꝓue
nit talis motor aut cōſequitur aut ꝓcedit: aut talia verba
non vere intelligūtur de iſtis ꝑncipijs abſtractis. Oia eniʒ
iſta ſunt diſpōnes agētium ſuperficietenus non vere. Ubi
pʒ ꝙ ab intelligētijs negat oēm actionē que vere ſit actio
qua ſint facte quocūq; nomine ſignificet: ſiue dicatur pro
uentus vel cōſecutio aut ſequela aut aliter qualitercunq;.
Et ꝙ ita ſit inducit probationē: ex qua magis pʒ eius intē
tio. d. ab agente enim nihil prouenit ſicut prediximus niſi
extrahere illud qd̄ eſt in potētia in actum. Sed illic nō eſt
potētia. vñ neq; agēs: tm̄ enim illic ⁊ intellectus ⁊ intelle/
ctum ⁊ ꝑfectum ⁊ perficiēs ⁊c̄. Ex his manifeſte pʒ ꝙ illa
diſtinctio de agēte ⁊ de eē factum: qua putant euadere ra
tiones factas contra eos. Et exponūt auctoritates dicen/ P
tes ꝙ Cōmen. intēdit negare ab intelligētijs ipſas habere
agēs ⁊ eſſe factas per trāſmutationem ⁊ motū: ⁊ cū noui/
tate eſſendi. nō aūt ipſas eē productas per ſimplicē quan/
dam emanationē ⁊ eternalr̄ oīno eſt ꝑter intētionē Cōmē
ta. Nā conſtat ꝙ Aui. nō dicebat intelligētias eē factas in
tēpore ⁊ per tranſmutationem ſubiecti: ſed eternalr̄ ⁊ per
ſimplicē emanationem: ⁊ cōtra hunc intellectū arguit Cō Cō. 44.
mē. per rōnē ꝑmiſſam: volēs ꝙ nullum agēs aliter agit q̄ʒ
trāſmutādo ⁊ educēdo qd̄ eſt in potētia ad actū: ⁊ qꝛ nul/
lum tale potētiale tranſmutabile eſt in intelligētijs: iō con
cludit ꝙ earū nullum eſt agēs. Intēdit ergo Cōmen. ꝯclu
dere eas oīno non eē factas: alias nihil ꝯtra Aui. conclu/
deret. Unde iſta diſtinctio de agēte ⁊ de actione: quam fa/
ciunt illi de opinione ꝯtraria a Cōmē. ſola fictio putaret.
¶ Ex ſecūdo quoq; fundamento manifeſte ꝯcluditur ſm
intētionem ipſorū nec corpora celeſtia nec intelligētias ne
q; mām ꝑmam: cū ipſa ēt ab eis ponatur eterna eſſe facta.
Conſtat enim ꝙ ſm ipſos ꝑ ce. eternum ⁊ ingenitū vlr̄ T. c. 125.
mutuo ꝯuertūtur. Omne enim eternū eſt ingenitū: ⁊ oē i/ Q
genitū eſt eternū vt dicūt: ⁊ ꝑ hoc ꝓbāt ꝙ oē igenitū ē cor
ruptibile: ⁊ eʒ̄. ¶ Itē ibidē diffinit Phs genitum. d. geni/ Cō. 124.
tum eſt ens qd̄ ꝯtingit ꝑus non eſſe: ⁊ Cōmen. ⁊ gñabile ē
qd̄ in tempore ꝑterito eſt nō ens. modo autē eſt ens ⁊ ſta/
tim poſt diffiniēs ingenitū dicit. Ingenitum qdē eſt qd̄ eſt
nūc: ⁊ prius nō verū erat dicere non eſſe. Itē ibidē probāt
ꝙ genitum nec eſt ſemp ens nec ſemp non ens: ſed mediū
inter vtrūq;. ſ. q̄nq; ens ⁊ q̄nq; non ens. Ex quibus euidē
ter apparet nec alicui locū illū vbi hoc determinatur dili/
genter cōſiderāti. verti poſſe in dubium qn ſm eos mani/
feſta cōtradictio includatur dicēdo eternū aliqd̄ eē factū.
¶ Item Cōmen. 4° celi. dicit. res enim eterne non habent Com. ꝑ.
agens niſi ſm ſimilitudinē: neq; habent ex quatuor cauſis

A nisi formalē ꝛ finalē:ꝛ si habuerit aliqd qđ est agens non
erit nisi inquātū est forma illi ꝛ ꝯseruās ipm.vbi pȝ idem
qđ prius.s.nullū eternū ſm eū hīe cām agentē ꝓprie sum
Cō.108 ptā:vt distinguit a cā formali ꝛ finali.¶ Itē ꝑ celi.dicit ꝙ
defendētes Platonē dicunt ꝙ assimilatio gñationis mun
di ex suis elemētis gñationi figurarū ex lineis ꝛ superficie
bus facta a Platone significat ꝙ mundus semꝑ fuit apud
Platonē:ꝛ ꝙ ipse non intendebat per hūc sermonem nisi
ꝙ partes eius sunt ꝑores nā toto non ꝙ ipse fuit gñatꝰ ve
re.ꝛ si hoc intēdebat.dicit Cōmē.nihil differt ab Aristo.
Sed tñ male facit in dicēdo manifeste ꝛ mūdū esse gñatū
ꝛ non corruptibilem.Hoc enim nō intenditur ex gñatione
nisi cū difficultate.Hec Cōmen.Ubi pȝ ꝙ dicit intētionē
Phi esse ꝙ mūdus non est vere gñatus:lȝ eius partes sint
Cō.109. ꝑores eo:non tpe sed nā.Et in sequēti Cōmē.dicit ꝙ Ari.
intēdebat ꝙ cū ponitur mūdus eē factus:ꝯtingit vt ea ex
quibus fit sint priora eo tēpore:ꝛ per ꝯñs si est factus ſm
B eos nō erit eternus.¶ Hoc idē probatur ex alio.Nā con
stat ꝙ ſm intētionē Phi vt supra tactū est.ꝛ pōt haberi ex
T.c.ii4 3°ꝛ.5.physi.ꝛ alijs locis innumeris phie sue.ois gñatio:ꝛ
T.c.7. vlr ois factio vel motus est mutatio.oisqȝ motus finitus
ꝛ.8. finito tēpore mēsuratur ꝛ ois mutatio instāti.Si ergo ali
quod eternū vtpote celū vel intelligētia est genitū aut fa
ctum:aut fuit factū in instāti:aut fiebat in tpe:ꝛ si in tpe:cū
iam nūc nō fiat ſm Phm:sȝ sit pfectum:seqtur ꝙ suū fie
ri ꝑcessit factū eē:ꝛ per ꝯñs non est eternū.Si ēt in instan
ti:seqtur ꝙ nō sit eternū:cum nullū instās fuerit eternum
quinimo ante qđlȝ instās ſm Phm ꝑcessit tps infīm.¶ Itē
ſm ipsos.ois motus vel mutatio est ex opposito in oppo
T.c.7. situm.pȝ 5°physi.ꝛ per ꝯñs nullū factū est eternū.naȝ ois
ꝛ.26. talis factio fuit ex non eē in esse:ꝛ non esse aūt ꝑcessit esse.
Com.5. ¶ Itē Cōmē.3°de aia cōtra Theophrastū ꝛ The.dicen
tes ꝙ intellectus speculatiuus est eternus pro eo:ꝙ recipi
ens est eternū ꝛ agēs est eternū.Ex quo seqtur vt ēt factū
C sit eternū:inquit ꝙ qꝛ isti opinati sunt hoc contingit in rei
veritate vt nō sit intellectus agens neqȝ factū:cum agens
ꝛ factū non intelligatur nisi cū gñatione ꝛ tpe:aut dicet ꝙ
ꝯ dicta. dicere hoc agēs ꝛ hoc factū nō est nisi ſm silitudinē.¶ Sȝ
ꝯ hoc videt qđ dictū est.esse mens Phi ꝛ ēt Cōmē.qui pa
riter dicūt gñonem esse eternā:ꝛ similr motū celi:ꝛ tñ con
stat ꝙ gñatio vere hȝ cām agētē:ꝛ silr motus celi vere fa
Cō.40. ctus est.vt Cōmē.ponit 12°meta.¶ Ad hoc dōm:ꝙ vtiqȝ
Rñо. gñatio hȝ cām agentē ſm Phm si recte hoc intelligat ſm
eum.tñ nulla gñatio est eterna aut fuit ab eterno:sic nullū
genitum fuit ab eterno sine fuit:aut est eternū.Unñ ſm ipȝ
ista de virtute sermonis est falsa.gñatio est eterna:qꝛ que
libet eius singularis ē falsa vt de se pȝ.Quinimo ſȝ Phm
ante quālibet gñonē fuit alia gñatio:ꝛ p ꝯñs nulla est aut
fuit eterna:ꝛ qꝛ ante quālibet fuit alia.iō concedit Phs ꝙ
ab eterno fuit gñatio:nō est aūt idem dicere.ab eterno fuit
gñatio:ꝛ gñatio fuit ab eterno:sed ꝑma ſm Phm ē vera:
D ꝛ scđa falsa.Sicut ſm eundē hec est ṽa.ab eterno vel sem
per fuit hō:ꝛ hec falsa.hō fuit ab eterno:vel hō fuit semꝑ.
Si aūt alicubi inueniat.hec gñatio est eterna.accipiēda ē
pro hac.ab eterno fuit gñatio.vel hac.omni tpe vel semꝑ
fuit gñatio.Sic suo modo dōm est de motu celi.cuȝ enim
motus ſm modū loquēdi alioꝝ habeat partes sibi succe
dētes:quarū quelibet dī facta dicit motus esse eternus ꝛ
factus:qꝛ ante quālibet eius partē fuit alia:ꝛ ante quāli
bet reuolutionē fuit reuolutio:ꝛ quelibet ē facta:nulla tñ
pars motus est eterna.Unñ fingēdo ꝙ motus sit aliq̄ enti
tas cāta in mobili a motore vt multi imaginātur:nō est cō
siderandū ꝙ aliqua entitas motꝰ sit eterna:nec ꝙ entitas
aliq̄ facta in mobili a motore sit eterna:cū q̄libet singula
Contra. ris sit falsa.¶ Et si dicat ꝙ lȝ nulla pars motus sit eterna.
motus tñ motꝰ est eternus:ꝛ hec est vera.motꝰ est eternus
accipiēdo motum pro toto motu ꝯtinuo ꝛ perpetuo celi.

¶ Dicendum ꝙ de virtute sermonis hec penitus est falsa E
ſm Arist.totus motus est eternus.Nā aut totus tenetur Rño.
syncathecꝫ.Et pȝ tūc ꝙ est falsa:qa illa valet hanc.q̄libet
pars motus est eterna:q̄ falsa est.Aut cathecꝫ:ꝛ tūc ēt pȝ
ꝙ est falsa:cū totum sic sumptū nihil aliud significet q̄ȝ ali
quid pfectū ex suis partibus:ꝛ p ꝯñs partes motus essent
eterne:qđ est falsum.Et sic pȝ ꝙ de virtute sermonis illa ē
falsa:ista tñ ſm Arist.eēt concedēda:semper fuit motus:ꝛ
hec.ab eterno fuit motus:qa tūc stat ꝯfuse tñ.ꝓpter signū
vniuersale equiualēter importatū in his terminis semꝑ ꝛ
ab eterno.Cū aūt ponitur a parte subiecti supponit deter
minate:ꝛ est ꝓpositio falsa p causam assignatam.
¶ Uerbi.g.Sic dđo.ab eterno fuit iste motus.s.celi.ꝓpō
oino de virtute sermonis ē falsa.h tñ ſm phm eēt vera.ab
eterno fuit aliq̄ ps motus celi.qꝛ ꝑdictum supponit ꝯfuse tñ.
ꝛ hoc intēdit phs/qñ dicit.motū celi eē eternum vel fuisse
ab eterno.qꝛ semꝑ fuit aliq̄ ps motus celi.ꝛ añ q̄ȝlibȝ par
teȝ eius fuit alia.ꝛ nulla fuit ꝑ anteqȝ nulla.Et qꝛ semper
sine initio sine fuit aliq̄ p eiꝰ:ꝛ iō dicit ipm nunq̄ȝ incepis
se ꝛ esse eternū.Et hec sunt dicta loquēdo de motu ſȝ ima
ginationem ꝑdictā:que ponit motū talē aliquā rem factā F
esse distinctā realiter a mobili:qui enim hoc non poneret
facilr expediret se negando motū celi habere causam effe
ctiuam.Sed de hoc in sequētibus videbit.Ex his oibus
tamē habetur ꝙ nulla entitas facta siue sit gñatio siue mo
tus ſm Phm est eterna:ꝛ per ꝯñs qđ obijciebatur de ge
neratione ꝛ motu nullatenus impedit qđ dicebatur.
¶ Uidelȝ de mēte Phi esse nullū eternū eē genitū seu fa
ctum.Et ꝓ h ēt pȝ sicut ꝑus ꝙ nunq̄ȝ fuit de mēte Phi aut
Cōmētatoris ponere aliqđ agēs ꝙ agat rē aliq̄ȝ eternalr
sine trāsmutatione vt fingūt isti cū hoc reputēt penitus im
possibile.ꝛ p ꝯñs nec distō illa est ſm intētionē aut doctri G
nā eoꝝ.nusq̄ȝ.n.repiri pōt ꝙ taleȝ distōnē posuerit.¶ Ad Rñо
auctoritates inductas pro alia parte.Rño.ad ꝑmaȝ dōm ad obta
ꝙ nō habet per illā nisi ꝙ intelligētia est pnm ꝛ cā celi:nūc Ad ꝑm.
aūt non sequitur.est cā.igitur est cā efficiens:ꝛ mirū est de
sic arguētibus.nam cōstat ꝙ ipsi non dicūt Cōmenta.aut
Phm voluisse ꝙ intelligētia mouens celū ipsum effectiue
ꝓducat:nisi forte hoc dicerēt de ꝑma intelligentia tñ:ꝛ tñ
ꝯstat ꝙ ſm eos q̄libet intelligētia est cā sui celi:sicut inuit
auctoritas allegata:ꝛ magis statim patebit.Dōm ergo ꝙ
quelibet talis intelligētia ſm ipsos est cā formalis sui celi
modo qui dicetur:ac ēt finalis:lȝ non vltimata:sed prima
solū est vltimata:vt patebit in sequēti articulo.¶ Ad secū Ad 2m.
dam auctoritatē dōm ꝙ non est ad propositū.nā ibi Phs
non loqtur de rebus vel entitatibus aliqbus necessarijs:
sed de ꝓpōnibus necessarijs ex quibus fiūt demonstra
tiones:quarū alique sunt pnꝰ ꝛ cause:alique ṽo sunt ex pn 5 meta.
cipijs.vtputa ꝯnes:ꝛ hoc patet legēti ibidē.Unñ ait.Am T.c.6.
plius demōstratio est necessariorū ꝛc̄.ꝛ pȝ per totum vsqȝ
ad auctoritatē allegatā ꝛ de necessarijs propositionibus H
aut eoꝝ significatis totalibus loquitur.Et idē dōm est de
alia auctoritate.qđ pȝ ex exemplis que ponit Phs.¶ D.
Esto ꝙ loqueretur de entibus necessarijs:adhuc non ha
berent intētum:qꝛ nō sequitur:hoc habet causam:igit cau
sam efficientem:vt dictum est.Et similiter dicenduȝ est ad
auctoritatem Cōmenta.ex 6°meta.

Pro intellectu ṽo ꝛ auctoritatȝ Cōmen.in de Ad 3m
substātia orbis est sciendū ꝙ si Ad 4m
cut ipse dixit 4°celi:ꝛ supra habetur.agēs pōt dupliciter Com.5.
sumi:s.proprie:ꝛ sic est illud qđ trāsmutat māȝ de poten
tia ad actū:ꝛ qđ est pnm.vñ motus.vt supra dictū est:ꝛ sic
est causa per se distincta cōtra tria alia genera cāȝ.Alio
modo sumitur agēs improprie ꝛ silitudinarie:ꝛ sic omne
qđ est causa ꝓpter quā aliqd est tale vel tale ꝑt dici agēs:
ꝛ dicit facere vel agere illud sic vel sic.Et hoc mō ꝛ forma
ꝛ finis dici pōt agens:respectu eius cuius est forma vel fi

I nis: forma enim substãtialis alicuius est cã propter quã talia vel talia accidẽtia propria cõsequãtur ipsum. Sicut forma ignis est cã q ignis sit leuis et siccus et calidus: et q sibi nãliter cõpetat moueri sursum: et sic de ceteris ei9 accidentibus proprijs. Silr finis est causa pp quã qd est ad finẽ ẽ tale vel tale. Vñ sm aliũ et sm aliũ finẽ rei res ipsa aliter et aliter est disposita. vt pz scdo phy. Et ex hoc etiã cõsuetũ est aliqñ de forma et fine dici q agũt vel faciũt. Unde dicimus q forma hoĩs facit hominẽ esse talis figure et taliũ membrorũ: et huiõ. similr dicimus de fine. ¶ Ex his ad propositũ dicẽdum: q nõ est intentio Cõmen. q intelligẽtia agat orbẽ p modo. s. productiue et pprie: sz scdo modo tñ. s. similitudinarie: et sicut forma vel finis dicit agere. Ad cuius intellectũ est sciendũ q intẽtio Cõmẽ. vt pz. fuit q corpus celeste esset substantia simplex non cõposita ex materia et forma: nec tamẽ esset mã proprie dicta: cũ nõ sit in potentia ad formã: sed est materia in actu: nec ẽt esset natura forme. Ois enim forma nãlis est pn alicuius motus nãlis et suarũ dispõnum nãlium. corpus aũt celeste ex se non est pn alicuius motus nãlis. non quidẽ recti: cũ nõ sit graue nec leue: nec circularis: cũ iste sit proprius anime vt ibi dicit: et cũ ipsum celũ habeat propriũ motũ. s. circularem q est motus anime: et propriã figurã aliasqz pprietates q nulli cõueniũt nisi ex forma: concludit Cõmen. q corpus celeste est quasi mã alicuius forme que ẽ generis anime. Et hec est intelligẽtia mouẽs ipsum. hec aũt intelligẽtia se hz ad corpus celeste sicut forme mãles ad suas mãs quantum ad aliqua silr: et quãtũ ad aliqua dissimilr. Forme nãqz mãles cum habeant mãm que est potẽtia pura: nec est actu. aliqd entiũ: perficiunt eã: et cum ipsa cõstituũt

L aliqd ens determinatũ. verbi. g. ignem aut terrã vel aliqd aliorũ. ¶ Item cũ tales forme aduẽniãt materie mediantibus dimẽsionibus diuidunt diuisione subiecti siue materie: et cõstituũt per earũ mãs. neutrũ aũt horũ conuenit intelligentie respectu celi: nõ enim cõstituũt cũ ipso aliqd per se vnũ huius aut istius spẽi: cũ corpus celeste nõ sit mã que est potẽtia: sed est ens in actu. vñ dignius dicitur subm qz mã vt dicit. Itẽ intelligẽtia nõ vnitur celo mediãtibus dimensionibus: et iõ non diuidit diuisione corporis celestis: et per cñs non cõstituitur per ipsum. nõ enim existit in eo: neqz in toto neqz in parte: et vlr neqz in diuisibili neqz in indiuisibili: vt dicit Cõmẽ. p et secũdo celi. ¶ Rursum forme mãles sunt causa determinate magnitudinis et quãtitatis in mã vt dicit p celi. Itẽ determinate actionis et motus proprij. vt ibidẽ Cõmen. 19. et 84. ¶ Itẽ quedã sunt cause determinate figure et forme viuentiũ: sicut pz per eundem p celi. et p de anima. ¶ Itez sunt corpori cause permanentie debite: vnde sm q corpora hñt aliam et aliã formã et alias aliasqz dispositiones pprias cõuenientes forme: sic plus et minus durãt in esse. Sic ẽt videmus q forma cõseruat suũ

M subiectũ propriũ in esse. Unde ea corrupta corrũpit et corpus et eius dispõnes: vt pz in corporibus animaliũ. Et in oĩbus istis nõ cõuenit forma abstracta. i. intelligẽtia cũ formis mãlibus. Nã corpus celeste rõne sue corporeitatis p esse non determinat sibi motũ circularẽ: cũ iste sit pprius anime vt est dictũ. neqz hanc vel illam figurã. cũ sola animata habeãt nãliter figurã terminatã vt videmus ad sensum: et dicit Cõmẽ. 2o ce. neqz ẽt tantam aut tantã magnitudinem: et sic de alijs. sed oĩa hec sibi cõueniunt a sua forma que est intelligẽtia. Vñ in de suba orbis ait. Quia declaratum est hoc corpus esse ingñabile et incorruptibile apparet q necesse est vt sit corpus simplex nõ cõpositum ex mã et forma. Et qz est indiuiduũ demõstratũ in actu. et habẽs vnã figurã: et oĩa ista sunt in corpore per nãm et sunt in mã propter formã: necesse est vt hoc corpus celeste sit mã animalium celestium que mouẽtur circulariter ex se: et infra. ¶ Et debes scire q illud corpus celeste non indiget virtute mouente in loco tñ: sed virtute largiẽte in se et in sua suba permanẽtiã eternã: et probat et cõcludit: et ideo necesse est intellectum. i. intelligẽtiam predictã esse largientem ipsi permanẽtiam eternã: quẽadmodũ largitur sibi motũ. Et non hoc tñ: sed necesse est hoc. s. intellectũ eẽ virtutem que largiatur ei motũ propriũ sue actioni que ẽ eternitas inter ceteros motus. s. motũ localẽ in circuitu et figurã propriam ipsi motui. s. sphericã: et mensurã propriã vnicuiqz istorum corporũ et cõuenientiã inter ea adinuicẽ in ordine et qualitate: ita q ex oĩbus perficiatur vnus actus. s. totus mundus. Et seqtur nullo interposito. Nulla enim est dña inter indigẽtiam virtutis actiue in omni corpore simplici: aut in vno corpore cõposito ex corporibus simplicib9 hõ et indifferẽter: siue illud corpus fuerit gñatum siue nõ. Uidemus enim celũ habere etc. vt supra allegat. Ex omnib9 istis pz. q cum dicit celũ habere virtutẽ agẽtẽ ipsum. non intelligit eam esse agẽtẽ proprie p modum efficiẽtis: sz similitudinarie per modũ forme. Unde dicit q nulla est dif

O ferẽtia virtutis actiue in omni corpore etc. siue illud fuerit generatum siue non: omnem enim formã vocat actiuã respectu sui corporis. et cõstat q nõ põt intelligi q efficiat ppriũ corpus. Itẽ in auctoritate per eos allegata dicit. sicut est dispositio facta in corpore hoĩs et corpore facto propter finẽ propriũ. Constat aũt q anima hoĩs non agit proprie suũ corpus: sed tñ dicitur agere ipsum in dispõnibus necessarijs: et illas sibi largiri determinatiue et exigẽter. et iterum infra cũ dicit: q est agẽs orbem nullo interposito: quomodo intelligat exponit se dicẽs. s. faciẽs ipsum in dispositionibus necessarijs in inueniẽdo finẽ ppter quẽ fuit. sm eniz exigẽtiã proprij finis qui est eius motus largitur sibi pprias dispõnes: et h est illud agẽs qd dicit finẽ significare significatione necessaria. Qd ẽt amplius claret in eo

P qd subdit post illud qd supra inducitur. cum ait. Et nõ est dubiũ q agẽs ipsum est mouens ipsum. qualiter enim intelligat ipsum eẽ agẽs sine medio aliquo: exponit. d. quod

Q enim mouet ipsum motu pprio illi est illud qd largitur ei p dispõnes propter quas acquirit motũ propriũ. Et sic pz q non ẽst agẽs nisi similitudinarie sicut forma dicitur dare esse cõposito et facere ipsum in talibus dispõnibus. Ex hoc etiã pz: qz dicit q non est mouẽs tñ: qz nõ opinat Cõmen. q corpus celeste ex se: aut aliqua alia forma pter intelligẽtiam habeãt tales dispõnes: et ipsa intelligẽtia moueat ipsum tñmodo sicut figulus mouet rotã: cui nõ dat tales dispõnes proprias ad motum: sed vltra q intelligentia mouẽs sit sibi causa oĩum talium dispõnum: sicut alie forme suis corporibus: sic aũt esse agens non est esse agẽs proprie: nec per tale agẽs habere arguit sm Cõmen. celũ esse factũ in sensu in quo questio tractat. imo sm eum tale agẽs potest corpori cõpetere: siue sit gñatum vel factũ siue non sit factũ: vt iam dictũ est. Et debere sic ipsum intelligi ipse docuit: qñ. 4. celi dicit q res eterne non hñt agẽs nisi sm similitudinẽ: et si habuerint aliquid qd est agẽs nõ erit nisi inquantũ est forma illi et cõseruãs ipsum: vt supra

R allegatum est. ¶ Ad ea que inducũtur de pfectione intelligẽtiarum dõm ad pm: q assumit duo falsa. Unum ẽ q de intẽtione Cõmẽ. fuit q intellectio qua secũda intelligit primam est ipsa suba scðe intelligentie. hoc siquidẽ falsum ẽ: qnimo sensit q talis intellectio est ipsa substãtia prime intelligẽtie intellecte: vt patebit in articulo sequẽti. ¶ Scðz cuius falsitas pz ex isto p est q prima intelligentia sit efficiens cã intellectionis: qz ipsa intelligitur a scða. sequitur enim q eẽt efficiẽs sui met. Nec valet pma probatio: que ad illud inducit. nã Cõmẽ. non dicit q illic est cã sicut intellectum est cã intellectionis: sed sicut est cã intelligẽtis. Constat aũt q intellectũ sumptuz pro obiecto et distincto ab intellectione: ad quẽ sensum sumit arguẽs: non est efficiens cã intelligẽtis sm ipsum: etsi in nobis aliqñ sit causa

Marginal notes (left column): T. c. 89. — 2o ce. de suba or. — Cõ. p. — Cõ. 3. — Cõ. 75. — Com. 61. — Cõ. 53. — Cõ. 61. — Cap. 2. — 1o ca. de suba or.

Marginal notes (right column): Com. p. — Com. p. — Ad pm p2 pc.

A intellectionis. Accipit ergo Cōmē. intellm̄ pro ipsa intel/
ꝯ.5.t.36 lectione: iuxta modū suū vsitatū. 3° de aīa. vbi itellectionē
vocat intellectū in actu. Intellectio aūt non est cā efficiens
intelligētis: sed formalis potius: ⁊ siqdem ipsa sit accidēs
⁊ distincta ab obiecto est forma inherens intelligēti sicut
in nobis. si xᵒo ipsa sit subā per se subsistens eadē qua intel
ligitur sicuti est ſm Cōmen. in separatis a mā. tunc est ſm
ipsum forma perficiēs tm̄: non aūt inherēs: sicut si ponere
tur per poſe vel impossibile ꝙ intellectio qua intelligim⁹
lapidē per se subsisteret ēt per eā: nihilominus intelligere/
mus lapidē. Hoc igitur mō dicit illic esse cām ⁊ cātum cū
ait. tantū est enim illic cā ⁊ causatum ſm ꝙ dicimus ꝙ in/
tellectum est causa intelligētis: ⁊ istud satis innuit qᵈ sequi
12° met. tur. ¶ Et cū ita sit inquit nō est impossibile vt illud qᵈ est
44. per se intelligētia ⁊ intellectū sit causa pluriū entiū ſm ꝙ
B in eo intelligūtur multi modi. Uult igit̄ ꝙ p̄ᵐ de quo loq/
tur sit per se intelligētia idest intellectio ⁊ intellectū: ⁊ q̄ ē
intellectio pluriū: q̄ oīum substātiarū separatarū est plu/
rium cā diuersimode: tamen ſm ꝙ in eo intelligunt̄ multi
modi. i. ſm ꝙ diuersis modis intelligitur ab eis. Nā lʒ sit
eadē itellectio oīum: per eam tm̄ ſm ipsum vna intelligen/
tia pfectius intelligit p̄mā q̄ʒ alia. Et hoc modo quelibet
intelligētia dicit̄ perfici per primā: non tanq̄ʒ per formā in
herentē: nec tanq̄ʒ per agens causans in ea aliquā qualita
tem vel formalē perfectionē aut subam eiuſ: vt isti putant.
Pʒ etiā hoc ex verbis que imediate premittit. ait enim ꝙ
illic non est prouētus neq̄ʒ cōsecutio neq̄ʒ actio ita vt dica/
mus ꝙ vna actio cōsequitur vnū agēs. tantū eniʒ est illic
causa ⁊ causatū ⁊c̄. Ubi pʒ expsse ꝙ vl'r negat ibi eē agēs
vel actionē proprie loquēdo: ⁊ per ꝯsequēs oēm efficien/
Ad 2ᵐ tiam. ¶ Scōa auctoritas nō est ad propositū: q̄ illud Cō
men. dicit esse verū in nobis: non aūt in intelligētijs: imo
oppoᵐ statim post vt in sequēti articulo ostendet̄. ¶ Alia
Cō.31. auctoritas de .7. meta. non est ad propositū: q̄ non loqtur
C Cōmen. ibidem de virtutibus intellectualib⁹ que sunt itel
ligentie ⁊ substātie abstracte: de qbus nō est sermo. Sʒ lo
quitur de virtutibus intellectualibus vel intelligibilib⁹:
que sunt intētiones vl'es ⁊ intellecte in actu ⁊ abstracte a
mā ⁊ ꝯditionibus ei⁹: ꝑpter quarū factionē coact⁹ ē Aris.
ponere intellectū agentem qui est virtus abstracta a mate
Ad 3ᵐ ria. ¶ Ad ea demū que probāt general'r de omnibus en/
tibus. Dōm ad p̄mā auctoritatē ꝙ non amplius per illaʒ
habetur nisi ꝙ primū est cā omniū: ⁊ ꝙ omnia habēt esse
per ipsum. ex hoc aūt non seqtur ꝙ sit cā efficiēs: nec hoc
Cap. 4. intendit Cōmen. Et ꝙ ita sit pʒ manifeste per eundē in de
suba orbis. vbi ait. ꝙ cū Aristo. cōsiderauit in virtutibus
appetitiuis celestibus vidit eas moueri ad appetibile no/
bilius ipsis. Et seqtur: ⁊ cū considerauit in continuatione
motus eorū. s. corporū celestiū fuit declaratū ꝙ cā ꝯtinua
tionis non est ista qua mouent̄. Sed illud qᵈ largitur eius
cōtinuationē est illud appetibile. s. ad qᵈ mouentur. Ex q
D bus pʒ ꝙ causa continuationis motus celestis est causa fi
nalis. Et seqtur: ⁊ fuit declaratū ꝙ dator ꝯtinuationis mo
tui est dator motus celi: ⁊ nisi ipse esset destrueret̄ motus:
⁊ si motus: ⁊ celū. celū enim est propter suū motū: ⁊ si mo
t⁹ celi destrueret̄. d̄strueret̄ mot⁹ iferioꝝ orbiū: ⁊ sic mūd⁹.
Ex quo verificatur ꝙ dator ꝯtinuationis ipsi mobili ē da
tor eē alijs entibus: pʒ in quo sensu dicit ipsuʒ dare eē om/
nibus entibus. s. q̄a dat esse motui p̄ sicut eius cā finalis: ⁊
per ꝯñs celo: qᵈ est ꝑpter motū propriū: ⁊ a sua forma pri
mo hʒ dispositiones ꝓprias conuenientes illi motui: ⁊ cum
alij orbes sint propter p̄ᵐ: nec essent si illud non eēt: dat ēt
per ꝯñs esse illis. Et q̄ celi sunt causa elemētorū ⁊ mixto/
rum ⁊ aliorū generabiliū ⁊ corruptibiliū: sequitur de pri/
mo ad vltimū ꝙ p̄ᵐ dat esse omnibus entibus ⁊ conseruet
illa: non q̄ omnia ꝓducat ſm intētionē Cōmē. sed q̄ est fi
Ad 4ᵐ nis p̄mi motus ⁊ alioꝝ. ¶ Ad scōm dōm ꝙ quicq̄d sit de

hoc an. s. ex hoc ꝙ ceterorū deus est finis: sequeret̄ ꝙ cete E
ra sint ꝓducta vel nō. certū tm̄ est hoc sequit̄ non credidis/
se Phm ⁊ Cōmē. Unde manifeste vnū posuerunt ⁊ aliud
negauerūt. Ad probationē aūt ꝯsequētie patebit rn̄sio in/
fra. q. 3ᵃ huius distinctionis. ¶ Distinctio quoq̄ʒ quā dāt
de duplici factione vt supra ostēsum est. non est ſm doctri/
nam Phi aut Cōmen. sed ſm Auicē. qui ab eis in hoc plu
rimum discordat: nec p̄ma probatio distinctionis illius ex
dicto Cōmen. 12° meta. valida est vt supra monstratuʒ est.
¶ Secūda quoq̄ʒ minus valet. nam cū dicit: ꝙ quoddaʒ Cō°.43
actū est prius nāliter ipso tēpore ⁊ est orbis qᵈ seqtur tem
pus: ⁊ cui tp̄s accidit: ⁊ qᵈdā agēs est etiam prius nāliter
tp̄e ipso: ⁊ illud est intelligētia faciens orbem in dispositio 2°. ca. de
nibus necessarijs. non accipit agēs ⁊ actum proprie: sed si suba.
militudinarie tm̄: vt superius ostensum est.

Quantum ad scōm articᵐ. pono tres ꝯnes. Pri
ma est. Oē actu ens poſe non esse est
factuʒ. ¶ Scōa. Omne actu ens p̄ter p̄ᵐ est poſe non esse. F
¶ 3ᵃ. Omne actu ens p̄ter p̄ᵐ est factū. ¶ 4ᵃ ens p̄ᵐ non est
factū. ¶ 5ᵃ. Ex hijs inferā quedā correl. ¶ Quāuis autē
primā propōnem nullus Phs negeret: tm̄ q̄ verificare rem
cū non inueniatur ei ꝯdicens. i. ex hoc ꝙ nullus ꝯdicit/est
locus ꝓbabilis. vt dicit Cōmē. p̄ ce, coᵐ. 88. ideo per rōnes
eā probo. ⁊ p̄ sic. Si aliqᵈ actu ens poſe non esse/nō esset
factū: sequeret̄ ꝙ nullū ens ad suum actuale esse indigeret
aliqua cā faciēte ipsum actu esse. ꝯñs est falsum. ergo ⁊ an
tecedēs. ꝯñia ꝓbatur. q̄ si aliqᵈ ens indigeret cā efficiēte
vt esset actu. aut illud eēt ens necessariū. aut poſe seu con/
tingēs. nō necessariū pʒ. q̄ si possibile aliqᵈ/pōt actu esse
sine cā dante sibi efficiēter eē. multo fortius hoc erit possi/
bile de quolibet necessario. Nec ens cōtingens. q̄ si aliqᵈ
tale pōt actu eē absq̄ʒ ꝙ sit ab alio factū/eq̄ poterit ⁊ qᵈlʒ. G

Quantum ad scōm articulū est quedā opinio di/ 2ᵘˢ artic.
cens ꝙ mens Phi ⁊ Cōmen. fuit: ꝙ q/ Aureo.
libet orbis hʒ duos motores. vnum quidē propriuʒ ⁊ sibi li. p̄. dis.
nāliter vnitū per modū forme largientis ꝓpas perfectio/ 42. q. pᵃ
nes eidē modo p̄expositio in articulo precedenti: ⁊ hic mo ar. p̄. ꝯ/
net tm̄ per modū agētis: ⁊ imediate dictū orbem exequen pōne. 3.
do. s. imediate motū eius circularē: ⁊ hoc modo cōiuncta
est ⁊ mouet quelibet intelligētia abstracta preter primaʒ.
Aliū motorē hʒ non quidē propriū vt putauit Auicē. sed
cōem mouentē tm̄modo per modū finis: sicut amatum et
desideratū a motoribus cōiunctis ⁊ actiuis: ⁊ hic motor ē
intelligētia simpl'r prima: quam deū vocant ⁊ causam pri/
mam. Modus aūt sue motionis ſm istā opinioneʒ est: ꝙ
ipsa virtualiter ⁊ velut ars quedā vl'is omnia exēplariter
continēs ⁊ eminēter existens in mente cuiuslibet alterius
intelligētie causat efficiēter desideriū siue amoreʒ ⁊ cōpla
centiam sui in illis: ita ꝙ eadē ipsa est que imediate efficit
desideriū ⁊ que terminat seu finit: nā ipsa est quā appetunt
⁊ in qua complacēt. Ex tali aūt complacētia quilibet mo H
tor alius mouet ad explicādum artem illā vniuersaleʒ in
materia per motū sui orbis: magis tm̄ ⁊ minus ſm ꝙ illā
magis ⁊ minus intelligunt. Nā motor primi orbis intelli
gens cā total'r ⁊ vl'r intēdit bonum simpl'r totius vniuer/
si: sicut dux hn̄s in mente artē totalē militarē ad dirigēdū
totū exercitū. Deinde motor scōi orbis intelligit particu/
larius predictā artē vl'em: ⁊ ideo intendit bonum ēt par/
ticularius contētū sub bono qᵈ intendit primus motor: si
cut miles habēs artem equestrem cōtentam sub militari
intēdit non totale regimē exercitus totius: sed aliquid cō
tentū sub eo: ⁊ sic deinceps per ordinē ipsorū ſm ordinem
ipsorum orbiū descendēdo: ita ꝙ ipsa ars vniuersalis sola
est finis cuiuslibet motoris ꝯiuncti ⁊ motus ipsius: ⁊ ipsa
nihil efficit nisi desiderium sui in illis. Ex quo pʒ etiam vt
dicunt ꝙ ipsa non est expers omnis actionis q̄uis nō im/
mediate efficiat motum seu moueat ipsum celum. ¶ Ista

3 opi. que subaliter recitata est: lz multo prolixius declaret
a defensoribus suis: multiplr tñ pbatur auctoritatibus ꝛ
T.c.35. rõnibus. Auctoritas pma est Phi 12° meta. dicẽtis de pri
Cõ.35. mo pn° ꝙ mouet vt appetibile ꝛ desideratũ ꝛ amatum sup
quo dicit Cõmẽ. Ex hoc apparet hñ corpa celestia eẽ ani
mata: ꝛ ꝙ nõ hñt de virtutibus aie nisi intellectũ ꝛ virtutẽ
desideratiuã que mouet in loco: ꝛ in fine cõmẽti subdit. ꝙ
corpora celestia cũ habeãt appetitũ ppter intellectũ. intel
lectus aũt appetit maius bonũ ipso ꝯtingit uectio ꝙ corpo
ra celestia appetunt in hoc motu aliqd maius bonũ ipsis.
Hec Cõmẽ. Cũ igit corpora celestia nõ appetãt vel intelli
gãt iquãtũ corpora sunt: sed potius forma abstracta ipsis
vnita quã animã vocat Cõmẽ. appetat ꝛ intelligat. sequr
ꝙ si appetat maius bonũ illud sit vltimus finis: ꝛ non mo
2m ueat executiue: cũ eo nihil sit maius bonũ. ¶ Scda ẽ quã
T.c.36. subdit ibidẽ Phs. d. ꝙ pn° motus celestis est imaginatio
Cõ.36. per intellectũ: vbi Cõmẽ. Cum declarauit inquit pm moto
rem esse eternũ ꝛ substãtiam purã sine mã ꝛ motorez abs
ꝙ eo qd mouetur: ꝛ qd mouet sicut desideratum ꝛ volu
K ptuosum. pnm aũt cuiuslibet motionis ẽ ex aliquo ꝛ ad ali
quid. vult hic narrare pnm istius motionis in moto qd ẽ. ꝛ
qd est illud ad qd est motus: ꝛ dixit. pnm aũt istius motus
exñs in corpore celesti est imaginatio p intellectuz. Ubi ẽt
apparet ꝙ vltra motorẽ qui mouet vt amatum ponit mo
torez executiuũ qui est imaginatio per intellm. ¶ Tertia
3m auctoritas est Cõmen. in eodẽ. dicẽtis ꝙ motus celestis cõ
Cõ.41. ponitur ex duobus motoribus: quoꝝ vnus est finite mo
tionis: ꝛ est anima existẽs in eo: alter ∗o ifinite. ꝛ est potẽ
tia, que nõ est in mã: ꝛ subdit ꝙ si posuerimus illud ad qd
mouent corpa celestia. s. pm motorẽ non esse trãsmutabilez
aliquo mõ: ccludit ꝙ semp mouebuntur: ꝛ ꝯcludit ꝙ cor
pus celeste est animatũ necessario. Ubi ẽt pz ꝙ vltra mo
torem cõiunctum quẽ vocat animã celi ponit motorẽ per
modũ finis. ¶ Quarta auctoritas est eiusdem ibidez. vbi
4m ait: ꝙ illud. qd intelligit motor corporis celi de p motore: ꝛ
Cõ.43. est aia celi: aliud est ab eo qd itelligit ex eo motor orbis sa
turni: ꝛ subdit ꝙ perfectio vniuscuiusqꝫ motoris cõsistit in
L intelligẽdo causam ppriam ꝛ cãm pmam. Ecce ꝙ preter
motorẽ executiuũ ponit causam pmã mouentẽ per modũ
finis. ¶ Quinta auctoritas est Phi 2° celi dicẽtis: ꝙ nobi
5m le perfectũ est vnũ qd non indiget operatione qua fiat no
T.c.64 bilior. vbi Cõmẽ. dicit ꝙ omnia entia nõ intẽdũt per suas
Cõ.64. operationes nisi vt assimilẽtur pfecto nobili: qd est deus: ꝛ
non qd indiget actione in acqsitione sue nobilitatis. Ex q
bus pz etiã ꝙ deus nullã hz actionẽ. ¶ Sexta est Cõmẽ.
in de substãtia orbis. vbi ait ꝙ cũ Aristo. considerauit cor
6m pus celeste esse eternuz. omne autẽ motũ mouetur p virtu
Cap 4° tem existentẽ in eo. inuenit ꝙ illa virtus est aia non admi
xta mãe abstracta ꝛ separata a corpore: ꝛ inuenit ipsaz eẽ
virtutem appetitiuã. ꝛ cũ cõsiderauit de virtutibus appe
titiuis celestibus inuenit eas moueri ad appetibile nobi
lius ipsis: ꝛ declaratũ fuit ei ꝙ cã continuationis mot9 nõ
est illud quo mouet: sed est aliud appetibile. Hinc ẽt pz ꝙ
ponit duos motores. vnũ executiuũ aliuz vt appetibile ꝛ
finis. ¶ Scdo. eadẽ opinio pbat rõnibus. p qꝛ illud non
7m attribuerũt phi ipsi deo: qd arguit in eo aliquã potẽtialita
M tem vel mãlitatẽ: cũ ipse sm eos sit actus purus oino: lz si
sit motor cõiũctus alicui orbi: sequitur ꝙ sit aliquo mõ ma
terialis ꝛ potentialis: qꝛ omnis talis motor vnit moto si
cut forma faciẽs corpus celeste sub dispõnib9 necessarijs:
vt figura ꝛ motu: ꝛ huiꝰ. Et ideo scdo ce. dicit. ꝛ virtus q
est in hac natura: (ꝛ loqtur de intelligẽtia mouẽte orbe:)
Cõm.3. est similis forme naturali: ꝛ est silis forme abstracte: assimi
latur enim forme nãli: qꝛ ipsa dat huic corpori motũ circu
larem ꝛ est in corpore ꝙ mouet p ipsaz. Et assimilatur for
me abstracte: qꝛ nõ diuiditur p diuisionez corporis in quo
est. Recipiẽs enim istã formã ꝛ adunatuz cũ ea est corpus
celeste corporale ad qd sequũtur dimẽsiones corporales N
ꝛ alia accidẽtia: vbi forma ꝛ formatũ sunt in eo idẽ nume
ro. Hec Cõmen. ¶ D. Phs 12° meta. nunqꝫ dicit ꝙ pmum 8m
mouet vt appetẽs vel amans: sed tñ vt appetibile ꝛ ama T.c.36.
tum: ꝛ assumit pro huius pbatione: qꝛ nihil mouet vt oio
non motũ nisi qd mouet per modũ finis ꝛ amati. finis eni
mouet agentẽ ꝛ motorẽ executiuũ. igitur si pm moueat exe
cutiue mouebit a fine: ꝛ non erit motor omnino imotus.
¶ Hec opinio in tribus q dicit falsa est vt mihi videt. vnũ ꝯ aureo.
est: qꝛ negat deum sm Phm ꝛ Cõmen. esse motorẽ coniun vbi.s.
ctum alicui orbi executiue seu actiue mouẽtẽ. Aliud qꝛ ne
gat alias inferiores intelligẽtias mouere suos orbes p mo
dum finis. Tertiũ: qꝛ dicit pmã intelligẽtiam seu deũ effi
cere desideriũ sui in alijs itelligẽtijs. ex quo desiderio mo
uent orbes. Et iõ pono cõtra istã tres ꝯnes. ¶ Prima est:
ꝙ Phs ꝛ Cõmen. opinati sunt deũ esse motorem appro
priatum p mobili: ꝛ illud imediate actiue mouẽtẽ. ¶ Se
cunda ꝙ opinati sunt quãlibet aliam intelligẽtiã mouere
tanqꝫ finis ꝛ esse finẽ sui motus: lz non vltimatũ: sed finem
sub fine vt declarabit. ¶ Tertia ꝙ non posuerunt causari
efficienter a p desideriũ vel amorem sui in alijs intelligen O
tijs ex quo mouerẽt orbes. ¶ Primã cõclusionez probo. p° ꝯ.
p auctoritatibus expressis. scdo rationib9. Auctoritas p
ma est Phi 12° meta. vbi distinguẽs inter principia abstra T.c.36.
cta mouẽtia orbes ait. at ∗o qd bonũ ꝛ qd propter ipm
eligibile in eadẽ coelemẽtatione ꝛ optimũ: ꝛ trãslatio cõ
menti hz: ꝛ illud qd eligitur propter se in vnitate electorũ
ꝛ est valde nobile. vbi Cõmen. exponẽs ait. Et illud quod Cõ.36.
diligitur ppter se in vnitate istorũ electorũ est nobile val
de: idest ꝛ etiã illud qd diligitur propter se ꝛ desideratur i
hec pncipia abstracta: quorũ vnumqdqꝫ est aliquod vnũ
simplex ꝛ electũ corporis qd mouet: ꝛ illud qd ex eis est
in fine nobilitatis ꝛ simplicitatis ꝛ vnitatis. Et intẽdebat
scilz Arist. per hunc sermonẽ distinguere inter pmũ pnm ꝛ
alia pncipia abstracta. alia enim videtur esse electa ꝛ desi
derata ppter alia: scilz pncipia alioꝝ motuum celestiũ pre
ter vel ppter sm aliã litteram motũ diurnũ. qd autẽ hunc
motũ facit videtur esse electũ per se cũ versus ipsuz moue
tur omne motu velociori ꝛ maiori motibus proprijs vni
cuiqꝫ eorũ. Est enim electũ per se ꝛ amatum omnibus: ta P
le aũt est perfectum in fine. Hec Cõmẽtator. Hec auctori
tas tam expresse est pro ꝯne vt nullus si diligenter atten
dit permittatur sentire oppositũ. Nam cõstat ꝙ sm inten
tionem Phi ꝛ Cõmẽtatoris solum pnm simpliciter primũ:
quod est deus: est electũ per se: ꝛ alia ppter ipsum: ꝛ ama
tum oibus ꝛ perfectũ in fine: ꝛ in fine nobilitatis ꝛ simpli
citatis ꝛ vnitatis. Cũ igitur dãdo differẽtiam inter princi
pia motuũ celestiũ dicat tale esse pnm motus diurni quem
cõstat esse primi mobilis: manifeste concluditur ꝙ sm in
tentionem ipsorũ deus sit eo modo pnm illius motus quo
modo non est pnm aliorum: ꝛ quomodo alia pncipia ab
stracta a qbus istud primũ distinguit. sunt pncipia aliorũ
motuum: ꝛ per cõsequẽs tanquaz motor executiuus ꝛ ap
propriatus atqꝫ cõiunctus p orbi. ¶ Cum etiam aliorum Q
ipse sit finis sm intẽtionem Philosophi vt opi. dicit ꝛ alia
pncipia sint suis orbibus ꝯiuncta ꝛ appropriata: atqꝫ acti
ue mouentia. ¶ Secũda auctoritas eiusdẽ phi est infra in 2m
eodẽ lib. vbi querit: an sint ponende plures substãtie eter T.c.41.
ne ꝛ quot. ait enim sic. videmus aũt pter vniuersi simplicẽ
lationẽ quã mouere dicimus pmam existẽtẽ hic substãtiã
alias lationes ꝛc. ꝛ postea cõcludit ꝙ sm numeruz latio
num est numerus substãtiarũ eternarũ ꝛ imobilium: ꝛ idẽ
penitus Cõmẽ. ibi. Ecce ꝙ expresse dicit ꝙ pma suba mo Cõ.41.
uet primã lationẽ: pma autẽ substãtia est quã dicimus de
um. Nec põt dici ꝙ moueat tñ vt finis. Tum qꝛ sic etiaz Rñsio
mouet alias lationes: vnde nõ diceret specialiter hanc la
tionem fieri ab ea. Tum qꝛ ex motu nõ cõcludit numeruz

A substantiarũ mouentium ꝑcise per modũ finis:vt etiã co
gitur ꝯtraria opi. fateri:qm̃ tunc esset vna tm̃ sub̃a sempi/
terna. Tum qr ita vr Phs cõparare ꝑmam sub̃am prime
lationi:sicut alias alijs lationibus:cõparat aũt eas:vt acti
rñ Aui. ua ꝑncipia:vt pꝫ. quare ⁊c̃. ¶ Forte diceret. ꝙ per ꝑmam
sub̃am ibi Phs nõ intelligit sub̃am ꝑmam simplr̃ que est
deus:sed ꝑmã inter mouẽtes executiue orbibus nãlr̃ vni/
tas:⁊ talis vtiqꝫ est que ꝑ̃ facit lationẽ:hac tñ est alia ꝑor
non mouẽs:nisi per modum finis.s. deus ipse qui est sub̃a
ꝯ rñsio/ simplr̃ ꝑma. ¶ Ista respõsio nulla est ꝭm intẽtionem Phi
nem. ⁊ Cõmẽ. q̃nimo sibi ex toto repugnans:qḋ pꝫ:ꝓ quidẽ:qr
Cõ. 43. Cõmẽ. statiꝫ. cõmẽto sequẽti. hoc dictũ qḋ vtiqꝫ fuit Aui.
reprobat sic.d. Qꝫ aũt moderni dicũt sub̃am ꝑmam eẽ ꝑo
rem motore totius falsum est. Quelibet.n. sub̃arum istarꝫ
est ꝑn̄ sub̃e sensibilis ꝭm motorẽ ⁊ finẽ:⁊ ideo dicit Arist.
si alique sub̃e eẽnt nõ mouẽtes eẽnt ociose. hec Cõmenta.
rñ Auer/ ¶ Ad hãc ãt auctoritatẽ rñdent defensores opi. ꝯrie dicẽ
reo. tes ꝙ Cõmẽ. intẽdit ꝙ ꝑma sub̃a mouet causando deside/
rium in motore cõiũcto:⁊ sic non est ociosa:⁊ sine actione:
cuius oppo͞m opinabatur Aui. dicẽs ꝙ ꝑ̃ intelligẽtia intel
B ligendo se cãbat motorẽ ꝑmi celi:postmodũ aũt nihil cau
sabat:sꝫ remanebat in ocio:in quo nũc eũ reprobat Cõm̃.
ꝯ rñsio/ ¶ Hec rñsio nulla est. tũ qr expresse dicit falsum eẽ: sub̃aꝫ
nem. ꝑmã ꝑorem eẽ motore totius. Si aũt ipsa nõ eẽt motrix to
tius:sꝫ alia quedã intelligẽtia qualr̃cũqꝫ cãret desiderium
aut moueret vel nõ moueret:vtiqꝫ ipsa ꝑor esset motore to
tius:tũ qr dicit ꝙ quelibet talis sub̃a ꝑn̄ est sub̃e sensibi/
lis:vtpote corꝑis celestis ⁊ ꝭm motorẽ ⁊ ꝭm finẽ:non põt
autẽ intelligi esse ꝑn̄ eius ꝭm motoreꝫ distinguẽdo a ꝑn/
cipiatione ꝭm finẽ:nisi qr mouet actiue celũ ipm. ¶ Q. Qꝫ
intelligit de motione q̃ est trãslatio celi probat̃ ex eo ꝙ ipe
allegat in hoc Ari. de tali aũt motione Phꝫ intelligere pꝫ
Cõ. 47. manifeste ex eo:ꝙ in fine dicti capituli postq̃ꝫ inuestigauit
numerũ sub̃arum mouẽtiũ ex numero lationũ celestiũ cõ/
cludit ꝙ nulla ꝑter has altera nã est. Et ꝓbat:si enim eẽnt
inq̃t alie mouerẽt vtiqꝫ finis existẽtes lationis. Ubi Cõmẽ.
T.c.47 Cũ posuerimus inq̃t ꝙ nulla sub̃a abstracta ẽ que nõ mo/
ueat:qr tũc inueniretur in dispõne diminuta:⁊ cũ posueri/
mus ꝙ ois orbis est ꝓpter stellã:⁊ si nõ eẽt ociosũ:mani/
C festũ ꝙ via numerãdi istas sub̃as abstractas est via nume
randi motũ stellarꝫ. Ecce ꝙ Aris. dicit ꝙ nulla alia est pre
ter motores:⁊ dicit ꝙ si eẽnt alie preter numerũ illũ qui ẽ
equalis numero motuũ:ille ẽt mouerent:⁊ per ꝯñs vt in/
fert Cõmẽ. essent alij motus ꝑter eos qui cõprehẽsi sunt in
corporibus celestibus:⁊ ẽt alia corpora:cuꝫ certe ista ꝯñs
nulla eẽt ꝭm eos:si eẽt aliqua nõ mouẽs. Cõmẽ. ẽt dicit ꝙ
nulla sub̃a abstracta est q̃ nõ moueat:alias esset in dispõne
diminuta:⁊ pꝫ ꝙ intelligit de motione ꝑ modũ agentis:⁊
nõ finis tm̃:q̃uis q̃libet ẽt illo mõ moueat:vt iã tactũ est.
⁊ in 2ª ꝯne magis patebit. ¶ Cõfirmat̃. qr Phs in eodem
T.c.29. 12. in illo cap. Sed qm̃ tres erãt sub̃e iuxta ꝑn̄ ait. ꝙ nihil
prodesset si sub̃as faciamus sempiternas:si nõ aliqḋ potẽs
transmutare inerit ꝑn̄:⁊ Cõmẽ. ibi ait. ꝙ nihil prodest po
Cõ.30. nere sub̃am eternaꝫ:in qua non sit ꝑn̄ mouendi. Hic pꝫ ꝙ
Phs:⁊ ipse loq̃tur de ꝑncipiatione motionis localis:quo
D niam causatio desiderij nõ est trãsmutatio de qua loq̃tur.
¶ Amplius. ibidẽ ait Cõmẽ. ꝙ quẽadmodũ ꝑmus prin/
Cõ. 43. ceps in ciuitatibus necesse est vt habeat actionẽ ꝓpriaꝫ q̃
est nobilissima actionũ:⁊ si non:eẽt ociosus:quã actioneꝫ
intendunt per suã actionem omnes qui sunt sub ꝑ̃ princi/
pe:⁊ multa etiã exempla adducit de artibus:quarum in/
feriores intendunt actionem superioris:sic subdit ipse est
intelligendum de istis corporibus cũ suis formis: a qui/
bus mouentur:⁊ de istis formis adinuicẽ. Ex q̃bus pꝫ ꝙ
ipse vult ꝙ ꝑmꝰ ꝑnceps vniuersi:qui deus est:hꝫ ꝓpriam
actionem quã intẽdũt ⁊ ei subseruiũt motores inferiores:
talis autẽ actio est motus diurnus:sicut pꝫ per verba que

premittit:ait enim ꝙ oẽs intendũt hunc motum diurnum E
qui est primi motoris actio ⁊ ꝑncipium aliarum actionũ.
¶ Ex predictis põt colligi vna probatio alia directe ad cõ 3ª
clusionem:nã ꝭm mentẽ Phi ⁊ Cõmen. vt pꝫ ex predictis
est ꝙ quelibet substãtia abstracta moueat aliqḋ corpus ce 12.me.t.
leste aliogn esset superflua in vniuerso ⁊ ociosa:⁊ in dispõ ⁊ cõ.48.
ne diminuta.i. imꝑfecta:⁊ qr hoc ꝭm eos eẽt maximuꝫ in/
conueniẽs:circa ꝑmam substãtiã que est omniũ nobilissi/
ma. sequitur ꝙ indubitãter opinati sunt primam substan/
tiam corpus aliqḋ celeste mouere:⁊ si sic. sequitur ꝙ pri/
mum qḋ est inter omnia nobilius ⁊ supremum:⁊ pꝫ ꝙ lo/
quuntur de motione que est trãslatio corporalis. Quãuis
eorum motiuũ nullum sit ꝭm veritatẽ:cum multe sint sub/
stantie abstracte perfecte:⁊ non ociose:vel superflue non
mouente. Nunc tamẽ non quid verũ sit:sed quid senserint
queritur. ¶ Deinde probatur cõclusio rõnibus. ꝑ:qr ꝭm 4ª
intentionem Phi eandem substãtiam probat physicus eẽ
⁊ esse abstractam ab omni materia:ac omnino imobileꝫ:
⁊ metaphysicus ꝓbat esse ꝑmam formã ⁊ vltimum finem
omniũ. igitur ꝭm intẽtionẽ eius. deus mouet actiue celũ. F
antecedẽs pꝫ. primo ex dicto Cõmẽ. 12ᵒ metaphy. vbi ait. Cõ.6.
ꝙ ꝑncipium formale ⁊ finale ⁊ mouens non sunt tria nu/
mero:sed vnũ in subiecto:⁊ tria ratione:ꝭm autem ꝙ mo
uens est declaratur esse in scientia naturali:⁊ ꝙ non est in
materia. Et ꝭm ꝙ concedit hec sciẽtia.s. metaphysica. ꝙ h̃
mouens non est in mã:declarat ꝙ est forma ⁊ finis istius
sensibilis substãtie. non in eo ꝙ est sensibilis:sed in eo qḋ ẽ
ens. Et in precedenti cõmẽto dicit ꝙ Phs incipit declara/ Cõm̃. 5.
re ꝑncipium substãtie eterne:⁊ posuit etiam hoc quod de
claratum est in nãlibus:⁊ considerandũ de eis considera/
tione ꝓpria huic scientie. verbi gratia. ꝙ est substãtia ⁊ ꝑ/
ma forma ⁊ ꝙ est ꝑmus finis. ¶ Secundo qr in. 12. meta/ 5ª
phy. Phs repetens rationem factã in 8ᵒ phy. probat mo/ T.c. 41
torem celi esse a materia simpliciter abstractũ ⁊ imobilẽ: ⁊.38.
deinde ꝙ tales motores sunt plures:⁊ quilibet est substã/ G
tia:⁊ postea ꝙ prima ex eis est finis ceterarum:cõsequen/
tia pꝫ:nam vltimus finis ꝭm intentionum philosophi: nõ
nisi deus est:vt omnes cõcedũt. igitur deum esse separatũ
a materia ꝓbat physicus ꝭm philosophũ. Constat autem
ꝙ per nullam aliã rationẽ q̃ꝫ per illam. 8. physicorum.s. ꝙ
mouet tẽpore infinito:que ratio:vt cuilibet intelligẽti ap/
paret:tota incedit de mouẽte actiue. Nec vsq̃ꝫ per aliã ra/
tionem inuenitur eũ probasse aliquam substãtiam abstra/
ctam esse. ¶ Secũdo eadem substãtia ꝭm philosophũ est
ꝑma:⁊ mensura omniũ substãtiarũ ⁊ ꝑmus motor ac for/
ma ⁊ finis. igitur deus ꝭm ipsuꝫ mouet actiue:cãñs pꝫ per
Cõmẽ. 10. meta. qui vbi Phs dicit:ꝙ sicut in coloribꝰ co/
lorem vnũ querẽdum ipsum ꝙ vnum:sic ⁊ in sub̃a sub̃am T.c.7.
vnã. ipsum vnũ ait Cõmẽ. sicut in coloribus ⁊c̃. i. qḋ ẽ ꝑn/
cipium sub̃arum ⁊ ꝑn̄ numeri earuꝫ qui existit in sub̃a:⁊ Cõ.7.
intẽdit.s. Arist. ꝙ cũ fuerit inuẽtum quod declaratũ est in
phicis.s. hoc eẽ ꝑ̃ motorem eternũ ⁊ absolutum ab omni
mã:⁊ declarauit post:ꝙ hoc nõ solũ mõ est ꝑn̄ tanq̃ꝫ mo/ D
tor:sed tanq̃ꝫ forma ⁊ finis:declarabit̃ ꝙ illud est vnũ de
quo declaratũ fuit hic:ꝙ est ꝑn̄ sub̃e:sicut est declaratum
ꝙ est actus vltimus:cui nõ admiscet̃ potẽtia oino. Hic pꝫ
ꝙ Cõmẽ. vult ꝙ ꝑ̃ sub̃a que ẽ actus vltimus:cui nõ admi
scetur oino potẽtia:⁊ est ꝑn̄ numeri ⁊ mẽsura omniũ alia
ruꝫ est motor.s. actiue mouẽs. Que expositio pꝫ ex eo qḋ
ait ꝙ nõ soluꝫ mõ est ꝑn̄ tanq̃ꝫ motor:sed tanq̃ꝫ forma ⁊ fi
nis:vbi distinguit ꝑncipiationẽ motionis a rõne ꝑncipian
di ꝭm finẽ. ꝯñs autẽ pꝫ:qm̃ ꝭm oẽs deus ipse solus ẽ men
sura sub̃aruꝫ ⁊ ꝑ̃ omniuꝫ. ¶ 2ª ꝯclusio probatur. ꝑ ꝑ phm
12. meta. qui postq̃ꝫ conclusit:ꝙ est aliqd quod nõ mouet: 2ª.
mouet aũt motũ sempiternuꝫ ⁊ sub̃a ⁊ actu ens imediate
de tali motore addit. Mouet aũt sicut appetibile ⁊ intelli
gibile:hec enim sola mouẽt nõ mota:vbi ꝭm oẽs etiã eos

3 qui sunt de ꝯtraria opinione intendit. ꝙ tale mouens mouet p
T.c.36. modum finis. Sed postea de tali substantia mouente querit: vtrum
sit vna vel plures: ꝛ determinat: ꝙ plures. igitur vult ipse ꝙ
non solum primus motor: sed etiam alij moueant per modum finis:
2m ꝛ sint fines motuum suorum. ¶ P. Idem ipse in fine illius capi-
T.c.42 tuli: vtrum autem vnam ponendum est talem substantiam: aut plures:
postquam ꝯclusit ꝙ plures: ꝛ ꝙ numerus earum est secundum nume-
rum motuum addit vt supra allegatum est ꝙ preter eas nulla
T.c.48 alia esset ꝛ probat ꝙ si esset inquit alie mouerent vtique fines exi-
stentes lationis ista ꝯsequentia nulla esset secundum ipsum: nisi ꝛ omnes que
3m mouent sint fines suarum lationum. ¶ Hoc idem probatur per Co-
Cō.35. men. primo quidem: quia super illam partem preallegatam: mouet autem
sicut appetibile ꝛc. dicit ipse. ꝙ hoc mouens est intellectus
ꝛ est mouens: quia agit motum: ꝛ quia est finis motus: ꝛ ꝙ hoc in
telligat de quolibet motore celestium partium: quia postquam subiecit
exemplum de forma balnei: ꝛ dixit ꝙ si esset non in materia
R mouerent: ꝛ secundum agens ꝛ secundum finem sic inquit ipse. Intelligen
dum est de mouentibus corpora celestia. secundum igitur ꝙ illa intel
lecta sunt forme eorum: sunt mouentia secundum agens. Secundum autem
ꝙ sunt fines eorum mouentur ab illis secundum desiderium. ¶ Item
Cō.47. Comen. ibidem dicit ꝙ vnaqueque illarum substantiarum mouen
Cap. p. tium est perfectio ꝛ finis motus. Item idem in de substantia orbis di-
cit ꝙ cum forme corporum celestium non ꝯstituantur per sua sub-
iecta: necesse est vt forma qua mouetur sit illa ad quam mo-
uetur: in formis enim ꝯstitutis per sua subiecta differunt. scilicet ꝙ
forma qua mouetur non est illa ad quam mouetur. Et omnis for
ma huius. scilicet que mouetur ad seipsam perficiendam per aliam: ne-
cesse est vt suum mouere sit finitum: cum non moueat: nisi cum mo
uetur. supple tanquam a fine acquirendo quo acquisito cessat
motus. Item subdit ꝙ nihil est in corporibus celestibus quo
forma qua est motus differat ab ea ad quam est motus: im-
mo sunt eadem forma: ꝛ non differunt: nisi dispositione. hoc Com
men. Ex quibus omnibus patet: ꝙ eadem forma ipsa vel intelligen
L tia est qua celum mouetur: ꝛ est principium motus: vt agens: ꝛ ad
3.2 quam mouetur. i. est finis motus. ¶ Tertia ꝯclusio probatur primo: quia
si primum causaret desiderium sui in intelligentia mouente orbem:
vt dictum est: sequeretur ꝙ ipsa intelligentia moueret mota a
re extrinsecus desiderata: ꝛ sic animal celeste non esset composi-
Cap. 2. tum ex vno mouente ꝛ vno moto tantum: ꝯsequens est contra Comen.
in de substantia orbis. vbi ait. ꝙ forme corporum celestium: ꝛ
maxime forma corporis vltimi continentis sunt quodammodo
anima. scilicet per appetitum existentem in eis ꝛ motore ꝛ quodam-
modo intellectus: ꝛ est forma simplex prima per quam animal
celeste componitur ex vno mouente ꝛ vno moto: econtrario de
animalibus que sunt hic: apparet enim ꝙ in istis mouens com-
ponitur ex duobus mouentibus. scilicet ex anima ꝛ re desiderata ex
trinsecus mouente animam: ꝛ ideo motum in eis inuenitur esse com-
positum non simplex: hoc Comen. ꝯsequentia autem patet: quoniam
tunc res desiderata moueret intelligentiam causando desi-
derium: ꝛ sic esset duplex mouens. scilicet res desiderata ꝛ ipsa in-
M telligentia. Item esset duplex motum. scilicet corpus celeste ꝛ ipsa in
telligentia: que etiam esset mouens mota: sicut in animalibus que
2m sunt hic. ¶ Secundo forme simpliciter abstracte: ꝛ a materia separate
cum intelliguntur ab alijs formis abstractis non causant: secundum
Philosophum ꝛ Comen. intellectionem sui in illis: sed seipsis intelligun
tur: ita ꝙ intellectio ꝛ intellectum sunt idem essentialiter. igitur cum
ab eisdem ꝯsiderantur non causant ꝯsiderium sui in illis: sed seipsis desi
derantur: ꝛ desiderium ꝛ desideratum sunt essentialiter idem: antecedens patet per
T.c.15. Philosophum. 3. de anima. d. ꝙ in his que sunt sine materia: idem est intelle
ctus: ꝛ quod intelligitur: ꝛ accipit intellectum pro actu: siue pro
intelligere: quod patet ex eo quod immediate sequitur. ait enim scien
tia namque speculatiua: ꝛ quod sic speculatum est idem est: tamen ex tran
slatione commenti que est hec. formare enim per intellectum ꝛ for
matum per intellectum in eis que sunt extra materiam idem sunt:
per formare autem intelligit ipse vbique simplicem intelligentiam:
Cō.19.ꝛ siue simplex intelligere quod non est affirmatio vel negatio: que
27. ab ipso fides dicuntur. Et idem dicit ibi Comen. ꝙ scientia in-
tellectuum separatorum est ipsum scitum omnibus modis. econtra N
dispositioni in scitis intellectus materialis. ¶ Item. 12. meta. loquens Cō.37
de formis abstractis mouentibus orbes: dicit ꝙ in eis intel
lectus. i. intelligere est intellectum: vt dictum est in lib. de anima.
ꝛ post subdit. ꝙ talia intellecta intelliguntur per se: ꝛ non per
assimilationem: sicut intellecta materialia: que. scilicet intelliguntur per
assimilationem: quia per intellectionem a se distinctam que est eo
rum similitudo. Et multa ad idem dicit in eodem Comen. ꝯsequentia pro- Cō.37.
batur: quia secundum eundem Comen. ꝛ potest haberi ex. 12. meta. in principio
desiderium ꝛ intellectio in talibus entibus non differunt: sicut
in nobis: vnde dicit ipse: ꝙ in nobis motio in alterum deside-
rari differt a motione in alterum intellecti. i. desiderium ab in-
tellectione: ꝛ sequitur. Et videtur de istis principijs que sunt in
corporibus celestibus ꝙ desideratum in eis idem est quod intelle-
ctio: desideratum. n. apud nos differt ab intellecto: ꝛ accipit
intellectum hic pro intellectione: sicut ꝛ frequenter in 3o de anima Cō.5.ꝛ
intellectum vocat intellectum in actu: ꝛ simpliciter desideratum pro ꝛ.36.
desiderante. alias si pro obiecto extra falsum diceret: omne O
enim quod desideramus intelligimus. ꝛ hic sensus ꝯfirmatur
per probationem quam adiungit immediate: quia potentia inquit qua
comprehenditur desideratum differt a potentia qua comprehen-
ditur intellectum: que probatio siue assumptum sit verum: si-
ue non: nulla esset nisi desideratum ꝛ intellectum pro actibus ꝛ
non pro obiecto sumerentur: quia ex diuersitate potentiarum intel
lectus ꝛ voluntatis non arguitur diuersitas obiecti: sed tantum diuer
sitas actuum. ¶ 3o probatur ꝯclusio per eundem ibidem: qui ostendens 3m
quomodo eadem forma abstracta que est intellectus ꝛ appetitus mo- 12.me.c.
uet corpus celeste. vt agens. ꝛ vt finis declarat quomodo in nobis 36.
differunt: quod mouet vt agens: ꝛ quod mouet vt finis per exemplum
de balneo: cuius forma existens in anima: vt dicit est agens desi
derium: ꝛ motum desiderium intellige non sui: sed forme existentis
extra animam: ꝛ simpliciter est agens mediate. scilicet vel immediate
motum corporalem: quo mouemur ad balneum existens ex-
tra animam: quod quidem est finis talis motus: ꝛ non agens: vt
dicit Comen. ꝛ tunc addit ꝙ si forma balnei non esset in ma-
teria moueret secundum agens ꝛ secundum aliquem finem sine aliqua motio P
ne ꝯtingente. Et sic est inquit intelligendum de mouentibus corpo-
ra celestia ꝛc. vult igitur ipse ꝙ eadem forma abstracta que mo-
uet: vt agens motum corporis celestis: mouet etiam vt finiens ipsum
sine aliqua motione ꝯtingente: quod non potest intelligi de motione
ipsius corporis celestis: propter implicationem ꝯtradictionis ꝯsequentem.
Sic enim diceretur ꝙ ipsa moueret corpus celeste: ꝛ tamen ipsum
non moueretur: sed intelligitur sine motione contingente ipsi for
me agenti motum: quoniam ipsa forma abstracta: siue a seipsa: siue
ab alia abstracta ametur non causat amorem sui a se distinctum
in amante quo amans a re amata moueatur econtra ei quod
ꝯtingit in nobis: vt predictum est. Et hec conformia sunt di-
ctis per eundem: ꝛ allegatis in prima ratione pro Comen. ac. 3.
¶ Dico igitur quantum ad articulum istum ꝙ mens Philosophi ꝛ Co- Defini-
men. fuit ꝙ prima intelligentia que deus est actiue mouet: ꝛ est natio pro-
motor ꝯiunctus ꝛ appropriatus primo orbi. Et similiter quelibet alia pria.
intelligentia actiue mouet suum orbem: cui etiam est naturaliter vni Q
ta. Rursus quelibet intelligentia mouens mouet propter se: et
est finis sui motus: vnde non est intelligendum secundum ipsos ꝙ in-
telligentie mouentis finis primo intentus sit motus ipse: aut genera
tio inferiorum ꝯsequens illum: sed sua propria bonitas ꝛ perfe
ctio quam vt dicit Comen. ipsa videt esse in mouendo: nam si non Cō.48.
moueret esset ociosa: ꝛ in dispositione non bona: vt igitur semper
sit in optima dispositione mouet semper: sicut dat Comen. exemplum Cō.36.
de eo qui propter ꝯseruationem sue sanitatis exercitatur in opera
tione alicuius artis que facit aliqua artificia: huius siquidem
finis prima intentio est ꝯseruatio sue sanitatis ꝛ bone disposi
tionis. ¶ Secunda vero intentione ipsa artis operatio. Idem di
cit ipse 2o ce. In rebus inquit diuinis actio earum prima intentio Cō.17.
ne est propter suum esse: ꝛ secunda propter aliud: ꝛ hoc est declaran- ꝛ.21.
dum in scientia diuinali. Et in. 2. physi. Huiusmodi inquit est Cō.88.
dispositio entis necessarij simpliciter. scilicet vt sit non propter suam

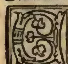
A actionē:sed actio est propter illū. In hoc tñ est differentia
inter ipsos motores celestes:nā prim⁹ sic est finis sui mo
tus ꝙ nullus alius motor est finis illius motus. sed cuiusli
bet alterius motus non solū suus ꝓprius motor est finis:
sed ēt p̄mus motor:qm̄ ⁊ cuiuslibet alteri⁹ motoris p̄mus
est finis:⁊ ad ip̄m ⁊ ꝓpter ip̄m:vt finem vltimū est qlibet
ali⁹:vñ ⁊ actiones ⁊ motus alioꝝ subseruiūt ⁊ ordinant
Cō.44. in actionē p̄mi. Et hoc est qđ dicit Cōmē.12.meta. Et itel
ligendū est inquit ꝙ motus alioꝝ orbiū intendūt motū or
bis stellati:⁊ ꝙ ꝑfectio vniuscuiusqꝫ mouentiū vnūqđqꝫ
eoꝝ.i.orbiū.s.prioꝝ perficitur per primū motorē oium:
⁊ iō oēs intendunt hūc motum diurnū qui est primi moto
ris actio ⁊ p̄n^m aliaꝝ actionum:apparet.n.ꝙ alij mot⁹ ꝓ
prij sunt ꝓpter istū motū:⁊ ꝯñtes eū ⁊ adiuuātes in ordi
ne quē itēdūt:⁊ est p̄n^m actionū eoꝝ: p̄ncipium.s.finale:
⁊ tūc mouēs sup hoc dubiū. Cōmē. subdidit. Sed queret
B inqt aliqs:qm̄ si motus oium orbium intendunt vnam ⁊
eandem actionem:⁊ eūdē ordinem cōem omnibus:neces
se est vt habeant eādem formā intellectā extrinsecā a for
mis q̄s itēdit vnusqsqꝫ per se.s. formis ꝓprijs. Erit igit
forma q̄si finis addita supra formam ꝓpriā qua mouetur
vnusqsqꝫ orbis alioꝝ orbium. Et respondet dicamus ḡ ꝙ
nulla forma est q̄si finis ⁊ cōis ⁊ vlis: nisi illa ex eis que
hꝫ actionem cōem:⁊ hec est dispositio forme mouētis p̄^m
celum motu diuturno. dispositio.n.in iuuamento corpoꝝ
celestiū adinuicē in cāndo entia que sunt hic:⁊ conseruan
do ea est:sicut dispositio regentium bonoꝝ que iuuant se
adinuicem in regendo bonā ciuitatem:qm̄ oēs actiōes eo
rū sunt erga actionē p̄mi p̄ncipis. Ponit.n.actiōes suas
seruientes:⁊ ꝯñtes actionē p̄mi principis. Ex his pꝫ intē
Rñsio ad rōes aureoli. tio Cōmē. que supra p̄missa est. ¶ Tunc ad auctoritates
ꝓ alia opi. allegatas rñdeo:⁊ ad p̄^m dico ꝙ Cōmen. nō in
telligit ꝙ appetūt maius bonū ipsis intelligētijs mouēti
Ad p̄^m bus:sed ipsis corpibus motis. Nā itelligētie mouētes:vt
C dcm̄ est mouēt pp se prima itētione:⁊ iō mouēdo appetūt
seu magis ꝓprie loquēdo:amāt tanq̄ꝫ finē aliqđ bonū ma
ius ipsis corpibus motis. Et hec est intētio sua:q ibi vult
Cō.30. declarare qs sit finis motus celestis. Sicut etiam declarā
Ad 2^m do premisit approbans expositionē Alexan. ¶ Ad 2^m di
co ꝙ non facit pro eis ullo modo: nā sicut pꝫ per verba
imediate sequentia hoc dicit Cōmen. ad declarandum ꝙ
p̄ncipiū istius motus non est phantasia: neqꝫ sensus:sed
imaginatio per intētionē. Ex hoc aūt nō sequit ꝙ tale p̄n
cipium motus sit aliud a principio ad qđ est motus:nec h̄
Cō.37. dicit Cōmen. ¶ Ad 3^m auctoritatē de illis duobus moto
Ad 3^m ribus dōm:ꝙ verba illa nō sunt sumēda stricte s̄m ꝓpriā
suā signationē:qm̄ tunc manifeste per illa Cōmen. ꝯtradi
ceret his que dicit in p̄mo.c.de suba orbis:vbi ait sic. non
est dōm ꝙ forme qb⁹ mouent corpora celestia sint alie ab
eis ad q̄s mouent:⁊ ꝙ ille que debent eē nō in mā oino:⁊
que carent situ sunt forme ad q̄s mouent:cū ille qbus mo
D uent sunt forme in materijs. Ecce ꝙ exp̄sse dicit non esse
ponendos scđos tales motores distinctos. vnū ad qđ mo
uent:⁊ aliū a quo mouent:⁊ illū nō in mā oino: hūc autē
in mā.i.ꝯiunctū:⁊ h̄ exp̄sse illis que sonāt verba allegata
ad oppositū ꝯdicūt. ¶ P. Si ponātur duo tales motores
s̄m intētionē opi. opposite. vꝫ ꝙ vn⁹ moueat actiue tm̄:⁊
alter finalr̄. exp̄sse ꝯdicit ei:ac ēt pho q ponunt expresse ꝙ
quelibet intelligētia agēs motū:est ēt finis mot⁹:vt pꝫ ex
ꝓbationib⁹ secūde ꝯnis. ¶ Dōm ḡ est. nisi velimus ꝯcedē
ip̄m ꝯdicē sibi:sicut aliq in hoc passu concedūt ꝙ ipse im
proprie locutus est. Naꝫ q̄ qlꝫ motor celestis mouet:⁊ vt
agēs ⁊ vt finis:vt dcm̄ est pp hūc duplicē modū mouēdi
seu duplicē rōnē que in nobis duob⁹ distinctis motoribus
ꝯueniūt:vt supra habitū est ꝑ eundē:dicit motū illū cōpo
ni ex duobus motoribus q̄uis eēntialr̄ sit tm̄ vn⁹ saltē in
p̄ motu:nā quo ad alios posset dici ꝙ sunt plres. vn⁹ cōis
qui est ꝯiunctus p̄ orbi:⁊ alter ꝓprius:⁊ cōis tm̄ per mo
E dum finis moueret inferiores: ꝓprius autē vt agens:⁊ vt
finis iuxta modū p̄missum:⁊ ipse cōis vtroqꝫ modo mo
ueret suū ꝓpriū orbem. Sed si ēt de primo motu velim⁹
itelligere verbū Cōmē. intelligendū est iproprie iuxta sen
sum datū. Et pōt huius expositio hēri ab eodē:nā paucis
interpositis subdit penit⁹ verba iā allegata de p̄mo cap.
de suba orbis:sic cōcludēdo. ḡ nihil est in corporibus cele
stibus quo forma qua est motus differat ab ea ad quā est
motus:imo sunt eadē forma:⁊ nō differūt nisi dispōne:cō
stat autem ꝙ forma que est motus est forma:que est p̄n^m
agens motū:⁊ illa ad quā est motus est que est finis mo
tus:⁊ sunt eadē:vt dicit:nec differunt. nisi dispositione.i.
rōne mouēdi h̄ est differentibus rōnib⁹ dr̄ mouere. Et ta
lis motor inquātū mouet:vt agēs dr̄ forma ⁊ aīa celi: in
F quātū v̄o vt finis dr̄ eē separatus:⁊ nō in mā. Sicut intel
Cō.35. ligendum innuit.12.meta. vbi ait. ꝙ illa itellecta s̄m ꝙ sunt
forme eoꝝ sunt mouētia s̄m agēs:s̄m aūt ꝙ sunt fines mo
uent ab illis ⁊c̄. Pro eo aūt dicit vnū esse finite motiōis al
terū v̄o infinite:⁊ nō in materia:q̄ motus non habet infi
nitatem a motore:vt est agens:sed vt finis eius: qm̄ sicut
dicit Cōmen. ibidem auctoritate Themistij. Si aliquis
motor moueat pp finem existentē in potentia:illo adepto
⁊ deducto ad actū cessabit motus:qpropter necē ē motū
eternū esse ad aliqd semper in actu. Item si finis eēt aliqd
in corpore non semper equalr̄ distaret ⁊ vniformiter se ha
beret ad motorem:sed nūc eēt hic nūc ibi:⁊ per ꝯñs mo
tor nunc velocitaret ⁊ tardaret motū: ⁊ sic motus nō eēt
vniformis ⁊ regularis. Cū igitur motus celestis sit eter
nus ⁊ regularis concludit ex hac deductione Cōmen. ꝙ
ille motus est ad aliquid semꝑ actu ens in nulla existens
mā:ex quo sequitur ꝙ motor celestis sit a materia separa Ad 4^m
G tus:⁊ h̄ intendit. ¶ Ad 4^m dōm ꝙ cum dicit ꝙ perfectio
vniuscuiusqꝫ motoris consistit in intelligendo causam pro
priam ⁊ primam:itelligit de motoribus secundis tm̄:sicut
pꝫ ꝑ verba statim sequentia. Et itelligēdū est inqt ꝙ mot⁹
alioꝝ orbiū ⁊c̄. vt supra ꝓxie i rñsiōe ad arti. recitatū est.
Ad 5^m ¶ Ad 5^m dico:ꝙ si absolute intelligat est ꝯtra arguentē:
nā s̄m h̄ sequeret ꝙ deus nō causaret desideriū in alijs in
telligētijs:vt dicūt:cū talis causatio: si ponat sit quedam
opatio. Dico tñ ad auctoritatē in se s̄m intellectum phi ⁊
Cō.63. Cōmē. ꝙ per nobile ꝑfectū nō intelligūt deū solum:sed to
⁊.66. tū genus itelligētiarū abstractaꝝ:sic exp̄sse pꝫ per Cōmē.
ibidē. vnde in.66. postq̄ꝫ declarauerat ꝙ aliqd hꝫ suā ꝑfe
ctionē sine actione:aliqd pauca:aliqd aūt actione multa:
ait sic. Et s̄m h̄ dixit.s. Ari. ordies videnť q̄tuor:⁊ qlibet
ordo hꝫ latitudinē preter vltimū ordinē. Ordo igit p̄m⁹ ē
ordo entiū que cōprehēdunt nobilitatē ꝑfectā sine opōne
⁊ diuersant s̄m magis ⁊ minus:hec aūt sunt entia abstra
cta. Scđs aūt eoꝝ que appropinquāt ꝑfecte nobilitati ꝑ
opationē:⁊ hec sunt duobus modis:aut per modicā ope
D rationem:⁊ h̄ iuenit in corpibus celestib⁹:aut per multā
opationē:⁊ hoc iuenit in corpib⁹ celestib⁹ ⁊ in hoīe. Dein
de ponit 3^m ⁊ 4^m ordinē:sed nō recito:q̄ nō est necessariū
ad ꝓpositū. Ex h̄ aūt pꝫ:ꝙ si auctoritas illa intelligeret
ad sensum arguētis ꝓbaret nullā intelligentiā abstractā
mouē celū aliqđ executiue:qđ est manifeste ꝯtra intentio
nē phi ⁊ Cōmen. ēt s̄m opi. oppositā. Et ideo dico. ꝙ per
opōnē vel actionē itelligūt phs ⁊ Cōmen. motū. ⁊ dico ꝙ
talia entia ꝑfecta nō indigent opōne in acq̄sitione sue no
bilitatis.i. nō indigēt moueri:vt sint in sua nobilitate:nec
acq̄runt suā nobilitatē aliquo motu quo moueant:⁊ ad
hoc vadūt exēpla alioꝝ que acq̄runt suā ꝑfectionē mediā
te opōne. Qđ ēt declarat ex eo ꝙ assignans quartū ordi
nē subdit. Quartus v̄o est terra que nō pōt cōprehēdere
nobilitatem per opōnē:sed sine.s. per q̄etē tm̄:⁊ iste ordo
valde distat a p̄ q̄uis vterqꝫ sit sine opatione. Et in p̄ fuit

pp nobilitatē sui ꝛ sui finis:in hoc aūt pp suam vilitatē ꝛ
I sui finis.s.ꝑpꝛij. Ex his pꝫ:ꝙ nō pōt ꝯcludi ad intellectuꝫ
phi ꝛ Cōme.ꝙ intelligētie abstracte:siue pᵐ:siue alie non
Ad 6ᵐ moueant actiue localr̄:sed tm̄mō ꝙ nō moueanť. ℭ Ad
Ad 7ᵐ 6ᵐ pꝫ:qd sit dōm ex his que ad 3ᵐ dicta sunt. ℭ Tunc ad
ꝑmā rōnē dōm.ꝙ ex tali ꝯiunctione ꝑmi ad orbem nulla
mālitas vel potentialitas ꝼm phm vel Cōmen.arguiť in
eo.qō pꝫ:qꝛ nec ēt arguiť in alijs motoribus iferiorib⁹ sic
Cō.30. ꝯiūctis:ꝗnimo de oibus gnāliter loquēs.12.meta.dicit ne
cesse est:vt isti motori nō admisceatur potentia oino:neq̄
in sub̄a:neq̄ in loco:neq̄ alio modoꝝ potētie:ꝛ subdit rō
nē:qꝛ cā ingt potentie in rebus in qb⁹ est potētia est mā:
vt dictū est in nālibus. Et iteꝝ dicit ꝙ illud qō mouet pᵐ
motū:cū sit non motū:qꝛ est actus purus sine aliq̄ potētia
Cō.37. ipoīe est vt hēat aliq̄ꝫ dispōneꝫ. Et per illud qō mouet pᵐ
motū intelligit gnālr̄ quēlibet motorē celestē : ꝛ per ꝑmū
motū oēs orbes:vt mihi vꝫ.vel intelligit motorē ꝯiūctuꝫ
ꝑ orbi ꝛ executiue mouentē illū:ꝛ siue sic:siue sic habetur
ꝓpositū. Auctoritas aūt quā iducit ad ꝓbationē ꝯſie:pꝫ
K ꝙ nihil facit ad ꝓpositū suum:iō nō opꝫ ad illam rn̄dere.
ℭ Ad 2ᵐ rōnē:cum dī ꝙ phs nunq̄ꝫ dicit ꝙ pᵐ mouet vt
Ad 8ᵐ amās:sed tm̄ ꝙ mouet vt amatuꝫ. Dico ꝑ ꝙ si ex h̄ velis
arguē ꝙ pᵐ nō mouet actiue : cū per pᵐ ibi itelligat totum
genus motoꝝ celestium:vt supra ōn̄sum est.sequiť ꝙ nul
lus motor celestis moueat:vt amans ꝛ actiue : qō ꝼm te
ipsum est ꝯtra phm. Dico igiť ꝙ iō dicit:vt amatū:vt ostē
dat eū mouē nō motū:sicut in nobis appetibile vel ama
tū mouet nō motū:nō tm̄ negat qn moueat amans:lꝫ non
vt mouet amans in nobis qō mouet motū a re extrinsec⁹
desiderata mouente aīam:vt supra dcm̄ est per Cōmē. Et
cū dī ꝙ si ꝑmus moueret executiue moueretur a fine ꝛ nō
esset motor oino imotus:dōm ꝙ si per moueri a fine:nihil
aliud oino intelligať q̄ꝫ absolute mouere pp finē aliqueꝫ:
L vel sui inquātū mouet vel sui motus:seu moti iquātū mo
uet:nō negaret phs:aut Cōmē.sed ꝯcederet pᵐ moueri a
fine:nō tm̄ distincto a se:sicut ꝯcederet vterq̄ ꝙ pᵐ mouet
ꝓpter seipsum:ꝛ ꝙ ipse est finis sui motus. Si vō per mo
ueri a fine intelligatur recipe in se aliq̄ꝫ actionē finis:sicut
in nobis aīa aīalis ꝼm Cōmen.recipit actionem appetibi
lis.vꝫ formā eius intētionalē in v̄tute apprehēsiua:ꝛ dsi
deriū in appetitiua: vt satis pꝫ ex allegatis supra non so
lū negarent primū moueri a fine:sed ꝛ quēlibet motorē ce
lestē ꝛ quēlibet poneret ꝛ ponit non motū isto mō:ecōtra
in aīalibus que sunt hic. Quāuis tm̄ q̄libet motor celestis
sit sic nō mot⁹ a fine:est tm̄ iter eos differētia quātū ad mo
uere ꝓpter finē in sensu ꝑ:qꝛ vt supra habituꝫ est primus
mouet ꝓpter se tm̄:quilibet aūt alioꝝ nō solū ꝓpter se:sed
ꝛ ꝓpter primū:absq̄ tm̄ aliq̄ motiōe ꝯtigēte in illis ab eo:
M vt dcm̄ est. ℭ Ad rōneꝫ ꝑncipalē.q.dico ꝑ ꝙ phus nō lo
Ad rō- quiť ibi de causis efficientibus nō mouētibus:sed de mo
nē ꝑnci. uentibus tm̄:sicut apparet in textu per sua exēpla:etiā qꝛ
2.m̄.t.c. nullā posuit in mūdo efficiētē nō mouentē.q̄ꝫuis aliquam
5.ꝛ.6. posuerit mouentē:nō aūt efficientē.s.imediate:sicut ex ꝑ ar
ticulo pꝫ. Uñ ꝼm intētionē suā nō pōt hēri per illā rōnem
ꝙ vnū sit efficiēs oium:nā si sic oporteret ꝙ aliqd ab illo
factū eēt ex nihilo:ꝛ tūc ita fuisset illius efficiēs ꝙ nō mo
uēs. ℭ 2ᵒ dico.ꝙ ēt sumēdo efficiēs vel mouens quocūq̄
nō plus itelligit ibi phs ꝑ pᵐ efficiēs ꝙ ꝑ ꝑmā cām māleꝫ
vel formalē:cū ibidē ꝓbat nō eē ꝓcessuꝫ in ifinitū in cāis
mālibus ꝛ formalib⁹. Sed tm̄ intelligit ꝙ est dare aliqō
mouēs qō mouet nō motū:qcqd illud sit. Cū ergo dicit ꝙ
est deuenire ad vnū ꝑmum motorē vel efficiens qō est cā
alioꝝ:intelligendū est illud eē cām oium alioꝝ efficiētiuꝫ
vel mouētiū ꝑ se subordinatoꝝ ad vnū motū vel cātū:cu
ius cāe efficiētes ꝓbanť nō esse in numero ifinite:non aūt
est intelligēdū ꝙ sit efficiēs oium alioꝝ entiū vniuersi:vt
imaginanť arguētes. ℭ Ꝟ. Ipsa rō ꝼm se nō ꝓbat ꝙ sit ali

qō tale efficiens oium entium:qō pꝫ : qꝛ in nullius effecti N
per se efficientibus:aut moti motoribus est processus in
infinitū:sed est deuenire ad primū qō nō mouet:qꝛ moue
tur:nec efficit : qꝛ efficitur ab alio : constat autem ꝙ non
semper deuenitur ad idem primū. Sed diuersorum causa
torum diuersa sunt prima:sicut in motu asini aliud est pri
mū mouens:aliud in motu canis:aliud in motu hoīs. Et
silr̄ cum aliquid mouēs impellitur ab aliquo impulso ab
aere:ꝛ aer ab alio aliud est primū mouēs a quolibet pre
missorum. Similiter est etiā in causis mouentibus ꝛ effi
cientibus:nam alterius ꝛ alterius causati vel effecti ē alia
ꝛ alia causa ꝑma efficiens:accipiendo primum vt distin
guitur cōtra mediū ꝛ vltimū:vt accipit ibi ꝛ.8ᵒ phy.phs.
Nec opꝫ sp̄ ꝓ tali ꝑma causa currere vsq̄ ad celū vel deū
vt multi faciūt:vñ cū carpētarius facit mediāte dolabra
scānū:stultū est ascendere ad celū tanq̄ꝫ ad pᵐ mouens vel
efficiēs. Aut cū ignis gnāt ignē. Cōstat.n.ꝙ ignis penit⁹
quiescēs:ꝛ qui ꝓ tunc ꝼm phm a nullo ꝓduciť ꝓprie lo
quendo ꝓducit aliū igneꝫ:ꝛ per ꝯn̄s est pᵐ efficiēs ei⁹:nec O
tm̄ est efficiens oium entiū vniuersi. Non ergo aliud pro
bat ratio:neq̄ per ipsam aliud vult ꝓbare: nisi ꝙ nullius
rei habentis cām efficientem:aut mouentē sunt ifinite per
se cause essentialiter ordinate:sic ꝙ vna sit ab alia in infi
nitū:cū hoc tamen stat ꝙ illa prima fuit causata a quadā
alia.que tamen pro tunc nō est per se cā istius causati vlti
mi. Sicut ignis aliquis est ꝑma cā alicuius alterius:cui⁹
tamen nō est cā ille ignis qui fuit cā eius qui forte vel nō
est in rerū nā:vel distat per grādē distantiam : ꝛ sic pꝫ ad
illam rōnē. Quecūq̄ tm̄ in eius solutione.aut aliq̄ alia pte
questionis huius dixi sunt dicta ꝼm itētionē phi ꝛ Cōmē.
inter que multa sunt simplr̄ falsa:lꝫ ab eis v̄a putata sint.
ℭ ꝯᵒ phs.2ᵒ meta.ꝓbat nō esse ꝓcessum in ifinitū in per se
mouētibus. Nā si eēnt infiniti fines mō ꝑmisso nullus eēt
vltimus ꝛ pp se intētus sed oēs eēnt medij. Si āt oēs sint
medij seqť ꝙ nullus eoꝝ sit finis.ꝛ ꝑ ꝯn̄s si sunt ifiniti nul
lus est finis ꝙ iplicat ꝯdictoria.pᵐ ꝯn̄a nota ē.ꝛ 2ᵐ declarať
ꝛ vt facilius pateat ponam⁹ exēpla in finib⁹ agētis appro P
sito ꝛ sint fines ei⁹ subordinati.a.b.c.d. Sic ꝙ a nō intēda
tur pp se sed pp.b.ꝛ sic.b.pp.c.ꝛ.c.pp.d.ꝯstat aūt ꝙ si.b.
nō eēt intētus.a.nō eēt intētū.nec.b.eēt itentū si.c.nō esset
nec.c.si nō.d.ꝛ iō solū tria ꝑora sunt intenta ꝛ fines:qꝛ 4ᵐ
est intētū pp se ꝛ est vltimus finis ꝛ ideꝫ ē si ponātur talia
media cētū vel mille vel in nūero aᵒ q̄cūq̄.nullū enim me
dioꝝ nec oia silr̄ intendereutur nec pp aliquod ipsoꝝ aut
oia silr̄ agēs ageret nisi intēdereť aliqd pp se pp ꝙ alia oia
eēnt itenta.ꝛ rō ē qꝛ fini medio ꝼm ꝙ medi⁹ est repugnat
eē finē sine ꝑ.ꝛ ꝑ ꝯn̄s si ponanť fines medij ꝑcise quotcūq̄
sint finiti vel ifiniti nullus esset finis. ℭ Et hāc rōnē inuit
phs vt puto.2ᵒ meta.vbi ꝓbās ꝓcessum in finib⁹ nō posse
eē ifinitū.dicit. Ampli⁹ ꝙ est cui⁹ cā finis est.tale vero ꝙ
nō alius cā sed alia alius.q.dicat ꝙ finis ꝑmo ꝛ essentiali
ter ꝛ ꝑ ꝙ alij fines sunt fines est talis. q̄re eo remoto non
erūt alij.vñ ēt vt s̄ dcm̄ est Auicē.finē ꝑ se dicit eū inqueꝫ Q
pp se ꝛ nūc pp aliud tendit appetitus.ꝯnē omnē alium fi
nē vocat finē ꝑ accn̄s. Remoto āt eo ꝙ est ꝑ se certū est ꝙ
ꝑ accn̄s est remanere nō posse.alioqn illō nō eēt ꝑ accn̄s
sꝫ per se. Sic ḡ probata est pᵐ ps ꝯnis hꝫ.s.ꝙ aliqd est ab
oib⁹ entibus pp se ꝛ nō pp aliud nālr̄ itētū. ℭ 2ᵃ pars eius
dē ꝯnis vꝫ ꝙ illud tale nullū aliū finē nālr̄ appetit. ꝓbať
qꝛ cū ipsum sit finis nālr̄ intentus ab oibus alijs. ꝛ nihil
possit esse nālis finis sui finis inquē nāliter tendit. ipsius
nullus poterit esse finis quem appetat nāliter. ℭ 3ᵒ ꝯ est
ꝙ vltimus finis ꝛ vlr̄ dōm ab oibus nālr̄ amatum est bo
num subsistens ꝛ nō inherens. h̄ ꝓbatur.ꝑ qꝛ ꝓprius finis
alicui⁹ ptis vniuersi nālr̄ intent⁹ est aliqō bonū subsistēs.
igiť finis ꝓpri⁹ toti⁹ vniuersi nālr̄ amat⁹ vel itēt⁹ ē aliqō
bonū subsistēs.ꝯn̄a pꝫ ꝓ eo ꝙ nobilioris nā noᵒʳ ē ꝓpri⁹

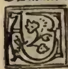
A finis nālr itēt⁹. Sic pꝫ iductiue ⁊ ēt hī ꝑ poſt in pn°. Añs
aūt pꝫ. ꝓbatū. n. ē hō ē finis oiuꝫ reꝝ corporaliū gñataꝝ.
Silr finis lactis ē animal genitū ⁊ ſic de plrībus. ℭ 2° qꝛ fi
nis vltimat⁹ ⁊ ꝑ ſe nālr amat⁹ ab oibus non pōt eē aliqd
exñs ī po'⁊ ꝓp ꝙ cetera agūt vt ſit. qꝛ oē tale ē aliqd poſſe
eē. cū nā nō intēdat aliqđ ipoſſe. Aut ḡ poſito iº in eē non
erit vlteri⁹ finis ⁊ ſic entia erūt icōnexa ⁊ ꝑ ꝯñs in mala diſ
ſpōne. ex q̄ vltra ſeꝙ entia nālr appetāt ſuā i ꝑfectionē ꝙ
ē fſm Aut ſi erit finis. erit finis ꝓp quē: qꝛ ē aº ſunt ⁊ agūt.
Exñs aūt hꝫ finis ꝓp ſe intētus ⁊ ꝑ' intētione noⁿᵃ eſt oi/
bus quoꝝ ē finis. ⁊ ſic ſeq̄ret ꝙ aliqđ fcm̄ ⁊ poſſe eē: nobi/
lius eēt oibus alijs. ꝙ eſt incōuen ēs. Eſt ḡ finis nālr ꝑ ſe
itentus ⁊ ꝑ ab vniuerſo aliqđ exñs in actu. Oē aūt tale no
bilius eſt hijs quoꝝ ē finis. igit ipſe ē aliqd ſubſiſtēs cum
nullū inherēs nobilius ſit oi ſubſiſtēte. ℭ 3°. Si vltimat⁹
finis vniuerſi eēt aliqd inherēs nō eēt vnus finis oium. ꝑ
B ꝯñs vniuerſuꝫ nō eēt ꝯnexū. ℭ Sed ꝯ hoc eſt duᵐ ex dcō
ꝯᵗⁱˢ. 2° celi. cō°. 64. vbi ait. ꝙ Oia entia nō intēdūt niſi vt aſ
ſimilent ꝑfecte nobili ꝙ ē deus ⁊ in. 12. meᵗᶜ cō°. 36. dicit ꝙ
pᵐ celū mouet a ꝑ motore ſm deſideriū vt aſſimilet ei ſm
ſuū poſſe. Ex qbus videt ꝙ finis alioꝝ entiū nō eſt de⁹ ip
ſe ſꝫ aſſimilatio ad ipm. talis āt aſſimilatio nō ē aliqd ſub/
ſiſtēs ḡ finis vniuerſi nō eſt ſubſiſtēs. ℭ Dōm ē ad hoc ꝙ
nō eſt intētio ꝯᵗⁱˢ ꝙ vltim⁹ finis ⁊ ꝓp ſe nālr amatus ab en
tibus oibus eſt aſſimilari ꝑ. ſꝫ ipm pᵐ eſt finis vltim⁹ ⁊ bo
nū ꝓp ſe amatū ⁊ qꝛ ſic ē ⁊ omnia q̄ hñt aliquē finē ſubſer
uiunt illi fini ⁊ ſi actiua ſunt hñt actiōes ſeruiētes ⁊ ꝯñtes
finē ſuū ⁊ actionē ei⁹. ſic pꝫ de ſeruis reᵘ dñi. ⁊ de artifitijs
ordinatis ad aliqđ artifitiū aº. ac per hoc ſe illi aſſimilant
⁊ ꝯformāt. iō dī ꝙ talia intendūt aſſimilari ⁊ ꝯformare ſe
fini nō ꝙ aſſimilatio vel ꝯformatio ſeu fruitiū ꝓp ſe ⁊ pᵃ in/
tētione intendant: ſꝫ ꝓp dñm ipm q ab ipſis ꝓp ſe diligit ⁊
amatur. Et ſic eſt de entib⁹ reᵘ dei. vt ipſemet declarat. 12.
meᵗᶜ cōᵐ. 43. ℭ Pꝫ ḡ ex p̄cedētib⁹ ꝙ nālr pōt cog̃ſci eſſe
vnū vlēm finē ⁊ bonū ꝙ oia alia entia ꝓp ſe ipm appetūt
C nālr ⁊ ipm nihil aliud ꝓp illđ aliud vltimate nālr appetit.
⁊ qꝛ hoc itelligim⁹ ꝑ hoc nomē deus. ſeq̄t ꝙ nālr cog̃ſci
pt deū eē. ℭ Ad arᵐ fcm̄ in pn°. q. dōm ꝙ qcqd fit de ne/
ceſſitate ꝯñe ⁊ vitate ꝯñtis ꝙ magis patebit in q̄ōne ſeq̄n
ti. Aſſūptū tñ in ꝓbōne ꝯñe. ſ. ꝙ eē finē eſt eē cui⁹ gr̄a ali/
qd eſt ꝓductū in eē. fſm eſt. ſic pꝫ ex ꝑ arᵒ huius q̄ōnis.

ℭ Diſtinctionis prime. Queſtio. ij.

Conſequenter q̄rit vtrū nālr poſ/
ſit euidenter cog̃ſci
eſſe vnū vlē pnᵐ a q̄ cetera entia ſunt ꝓducta ⁊
argr ꝙ nō. Quia nullū repugnās apparētib⁹
pt euidēter cognoſci eē veꝝ. Sꝫ eē aliqđ ens
a q̄ cetera ſint fcā repugnat apparētibus. ḡ ⁊c̄. Maior pꝫ
qꝛ ois euidens cognitio a nob nālr hita ex aliqbus appa
rētibus nobis ſumit exordiū. Minor declarat qꝛ apparen
tib⁹ repugnat oia p̄ter vnū eē corruptibilia. cū plura appa
reāt ad ſenſuꝫ eſſe ꝑpetua. v̄. g. corpa celeſtia. Apparet ēt
D ꝙ oē fcm̄ eſt corruptibile. igit repugnat hijs q̄ nobis ap/
parent oia eē fcā. ℭ 2° qꝛ ſi hoc ex nālibus poſſet euiden/
ter cognoſci maxie hoc cognouiſſent phi q ſolicitiſſime h
ꝑſcrutati ſunt. Sed hoc ē fſm. ꝙ pꝫ qꝛ phoꝝ p̄cipu⁹. Ari.
hoc nō cognouit. qnimo fſm putauit ſic pꝫ ꝑ phyſi. de mā
pᵒ q̄ꝫ dicit ingenitā. ⁊ ideꝫ dicit de celo. ꝑ ce. ⁊ ꝯſtat ꝙ idē
ſenſit de itelligētijs. ℭ 3° qꝛ oia eē fcā ab vno eſt articulus
fidei. articulus āt fidei nālr cognoſci nō poteſt euidēter.
ℭ Oppoᵐ ꝓbat qꝛ phs. 2° meta. ꝓbat in cauſis efficienti/
bus nō poſſe ꝓcedi in ifinitū ſꝫ neceſſe eē deuenire ad vnū
pᵐ efficiens. pᵐ aūt efficiens eſt efficiens oium alioꝝ vt in
dicit. alioqn nō eſſet pᵐ. igit nāliter pōt cognoſci eē aliqđ
pᵐ a quo cetera ſunt fcā. Et hoc ēt vt ex rōne fcā pꝫ cogno
uit phs. ℭ Itē in lr̄a hꝫ ꝙ phi cognouerūt eē vnū pnᵐ ꝙ
fcm̄ nō eēt ⁊ ex q̄ cuncta eſſent. ℭ Rñdeo. Quia in argu
mentis tāgit ac ēt in lr̄a qd de ꝓpoſita q̄ōne ſenſerūt phi. A
⁊ de h ēt cōtrouerſia eſt inter modernos doctores idcirco
duo diſcutientur. pᵐ erit q̄ fuerit oppinio phi. ſ. Ariſt. cui⁹
ſcia ⁊ doctrina nobis familiarior eſt inter ceteros phoꝝ
doctrinas ac ēt oppio ſui ꝯᵗⁱˢ Auerois circa p̄ſens q̄ſituꝫ
2ᵐ eſt qd ꝑ rōnē nālis luminis poſſit cognoſci de hoc ꝙ
q̄rit. ℭ Quātuꝫ ad pᵐ ſciendū ꝙ nō eſt dubiū de itentiōe
p̄dictoꝝ phoꝝ de reb⁹ gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ ꝯſtat. n. Sco. li.
illas eē ꝓductas ⁊ fcās ſꝫ de rebus eternis eſt dubitatio ꝑ. d. 8.
qd ſenſerint. ⁊ q̄ꝫtū ad hoc ē diuerſitas inter doctores qui q. 5.
buſdā dicētibus ꝙ ſm opp̄. phi ⁊ ꝯᵗⁱˢ oia entia eterna p̄ter Herne⁹
pᵐ ens ſunt efficienter cāta. tā corpa celeſtia q̄ꝫ etiam intel q̄lꝫ. 2°.
ligentie. Quibuſdā v̄o alijs dicētibus ꝙ phs ⁊ ꝯᵒʳ oppi/ q. ꝑ'.
nati ſunt vtiqꝫ corpa celeſtia eē facta. nō āt h oppinati ſūt. Tho
de intelligentijs ſed res poſuerūt eſſe penit⁹ īproductas. mas an
glicus.

ℭ Diſtinctionis prime. Queſtio. ij.

Viſo ꝙ (ſicut dicit magiſter) Ariſto. poſuit F
plura entia carētia pncipio effectiuo:
reſtat conſequenter querendum vtrum predi
cta concluſio fuerit euidenter ab ipſo: ac effica pᵐ.
ci ratione probata: vel probari poſſit ex dictis
eiuſdem. Et arguitur ꝙ ſic. tali ratione. ſi omnia preter
vnum eſſent facta aliquid factum eſſet ex nihilo: ſed hoc
eſt impoſſibile. igitur ⁊c̄. maior eſt nota. ⁊ minor: vt dicit Cō. 15.
Cōmen. 2° meta. eſt ꝓpō pnia ⁊ ab omnibus conceſſa.

Sed in oppoſitū arguit. nulla poſitio falſa roborat
ꝓbatiōe efficaci. hoc pꝫ: qꝛ oīs argumentatio
cuius ꝯcluſio eſt falſa peccat in mā vel i forma: ⁊ per ꝯñs
eſt inefficax: ſed huius poſitio eſt falſa: teſte ſcriptura di/
uina cuius non poteſt falſa eſſe ſententia. ergo ⁊c̄.

In queſtione duo erunt articuli. In primo re/
citabuntur rationes quas in di/
uerſis partibus phus ⁊ Cōmenta. ad probandum ſuam B
poſitionem premiſſam adducunt: ⁊ oſtendetur ꝙ ille non
ſunt efficaces ⁊ in multis deficiunt. ℭ 2° adducentur ratio
nes alique theologorum volentium naturaliter probare
concluſionem oppoſitam: ⁊ oſtendetur ꝙ nec ipſe ſuum
propoſitum euidenter conuincunt.

Quantū ad pᵐ ſciendū eſt. ꝙ ex dictis phi ad proba p⁹ arti.
tionem ſue poſitionis poſſunt plures ratio op̄. pho.
nes ex diuerſis fundamentis aſſumi. Nam quedā proce/
dunt ex poſſibilitate perpetue durationis entiū nāliter in
corruptibiliū. Quedam ex impoſſibilitate creationis: ali
que ex proprietate agentis: ⁊ alique ex his que requirun
tur ad actionem. ℭ Ex prima via procedit ipſe primo ce/ pᵃ via
li. ⁊ pt ex ſuis dictis primo ſic argui ad propoſitum. oē fa a t. c. 101
ctū pōt aliqñ non eſſe. nullū eternū a parte poſt vel perpe vſqꝫ i fi/
tuum pōt aliqñ non eſſe. igitur nullū perpetuū eſt factum nē lib.
⁊ vltra. igit plura entia ſunt non facta: ⁊ pꝫ vltima ꝯñtia:
qm̄ plura entia ſunt perpetua: ſicut plures celi ⁊ plures in D
telligētie ⁊ mā pᵃ: qm̄ qđlibet taliū ſp̄ erit. Maior ꝓpoſi
tio ꝓbat: ſicut ꝓbat phus: ꝙ oē genitum eſt corruptibile
⁊ per eoſdem terminos ſumendo genitum ⁊ factum in ea
dem ſignificatione: ⁊ ſic corruptibile ⁊ ens potens aliqñ
non eſſe ⁊ in eodem ſenſu eoꝝ oppoſita. ſ. ingenitū ⁊ incor
ruptibile: quod dico ad h. vt probatio ſit vniuerſalis q̄li/
tercūqꝫ ꝓponant talia entia eſſe facta: ſiue per gñonē pro
prie dictā: ſiue per creationem: aut aliā factionē: nā ⁊ quo
libet mō phus negat talia entia eſſe facta. Probatur itaqꝫ
illa maior ſic: omne incorruptibile eſt ingenitum ⁊ omne ꝑ. c. te. c.
ingenitum eſt incorruptibile: igitur oē incorruptibile eſt 122. ⁊.
genitum: ⁊ oē genitum eſt corruptibile: añs eſt notū. ⁊ ꝯſe 123.
quentia ꝓbat ꝑ illā regulā. Si fuerint q̄tuor termini: quo
rū duo ſint iuicē ꝯdictorie oppoſiti ⁊ reliqui duo ſimiliter
erunt oppoſiti: ⁊ vnus vnius oppōnis ꝯuertitur vlr cum
vno alterius oppoſitionis: neceſſe eſt reliquū cuꝫ reliquo
vlr conuerti: ⁊ pꝫ regula per pᵐ pnᵐ: hꝫ aūt ſunt termini

I pmissi:sicut p3. Minor vo pbat:qz si aliqd ppetuu pt ali/
qn no esse ponat in esse q aliqn no erit:igit ppetuu aliqn
no erit:⁊ p ons cu ppetuu dicat illud quod semper erit se
quit q aliquod qd semp erit aliqn no erit:⁊ si sic. igitur si
mul erit ⁊ no erit:⁊ qn no erit erit:qd est impole. Sed ex
pone polis inesse qzuis aliqn sequat falsum : nunqz tn se/
quit impole:sicut p3 ex diffinitione polis.igit illud posi/
tu non fuit pole:⁊ per ons hec est falsa:aliqd ppetuu pot
aliqn no esse.igit ei⁹ opposita que est minor rois est vat
Co.123. Pot et minor illa pbari iuxta intetionez Come.qm si ali/
⁊.124. quid est ppetuu ipm pot semp ee : ⁊ si aliqd perpetuu pot
aliqn no esse:aliqd qd pot semp esse pot aliqn no ee. Et sic
in code ogregant potentie ad opposita imediata:siue ide
est simul in potetia ad opposita imediata. S3 h est ipole:
qm tuc eet pole:vt illa opposita sil eidem inessent.v.g.q
Co.124. idem simul esset ⁊ no eet:vn Comen.sup illo vbo phi:non
K enim otingit ide ⁊ vnu semp posse esse:⁊ posse semp no esse:
ait q Arist.inducit h ad demfandu:qm sicut ipole est q
otria inueniant simul in actu:ita impole est vt due potentie
inueniant simul ad duo otria.s.imediata:sed potetie succe
dut in subiecto:sicut otria:⁊ subdit. Et si impole est vt otria
ogregent ipole est vt aliqd sit semp ens:⁊ sit corruptibile
te.c.136. in aliq hora. Hoc ide ⁊ phs ifra videt dicere cu3 ait. Itaqz
si existere ponant⁹ que possunt opposita sil existut. ℂ Am
t.c.140. plius ista minore pbat ifra phs:qz oe corruptibile neces/
sario corrupet:⁊ per ons aliqn non erit.igit si aliqd ppe/
tuu est corruptibile:seu potes aliqn no ee:aliqn no erit:⁊
per ons aliqd qd semp erit aliqn no erit.code igit tpe erit
⁊ no erit:qd est impole. Ideo ait phs manifestu q impos/
sibile corruptibile exns non corruptu esse qnqz:⁊ h pbat
Co.140 Comen.ibi.qm otingit inqt si no corrupat in aliq tpe : vt
non sit in eo potentia ad corruptione:hec.n.est diffo ei⁹ in
quo no est potentia ad aliqd.s.vt nunqz exeat in actum.⁊
L subdit. Et qz cu posuerim⁹ aliqd habes potetia ad corru/
ptionez absqz hoc q corrupat sequunt hec ipolia.s.vt in
eo sic potentia ⁊ no sit:aut in eo sit potetia ad.2° opposita
isimul.s.vt sit semper ⁊ no sit:necesse est igit vt habes po
tentia ad corruptione corrupatur in postremo. Et alio in
Co.127. Comen.vbi eade rone tetigerat dicit q si in aliq est pote/
tia ad corruptionem absqz eo q corrupat talis potentia
erit in eo ociosa. Eade ppone pbat phs circa pn^m istius
Co.105. tractatus per iductione:qm oia que gnant vident corru/
2^m pi:⁊ h idem Come.ibide. ℂ 2° ro ad idez pot sic formari:
nullu eternu in pterito ⁊ futuro est factum. hec pbata est
sm ipsos in pcedeti.q.arti.p. Sed oe eternu in futuro:si/
ue ppetuu:est eternu in pterito ⁊ futuro:igit nullum ppe/
tuu est factum:ex quo vlterius vt pus seqt q plura entia
sunt non facta.pbat minor:qz det oppositu.sequit q erit
infinitu maius ifinito:na tps eternu ex vtraqz parte super
vtruqz eternu ex altera tm addit reliquum tps eternu ex
aliq pte:vt super eternu in pterito tm:addit tps eternum
M in futuro tm:⁊ ecouerso. Cu igit oe eternum in futuro sit
ens tpe infinito.sequitur q fuit et ens infinito tpe pterito.
Co.136. Et ofirmat iuxta itetione Comen.p celi. Et ite li.3° qm oe
Co.52. qd h3 nam vel potentia:vt sit tpe infinito futuro h3 pote
tiam infinita:potetia aut ifinita nulla est maior : neqz fini/
ta:neqz infinita:igit qd h3 potentia vt sit tpe ifinito futuro
h3 potentia vt sit et tpe infinito pterito:alias qd posset ee
tpe vtroqz ifinito maioris eet potentie:⁊ per ons eet pote
tia infinita maior potentia ifinita:cui⁹ oppositu dem est in
ante. Hac ronez tagit phs in illa pte:aut.n.ifinito aut qua
T.c.136 to quoda determinato tpe:qua exponit Come. Eam tn et
Co.127. ponit supra. vbi ait Comen. Et debes scire q impole est
imaginari ens hre potetia ad ee ⁊ no esse infinitam in tpe
pterito absqz futuro:neqz in futuro tpe absqz preterito:ni
si infinitum adderet sup infinitu:qd est impole. Quaobre
contingit:si aliquid inueniat habens potentiaz infinitaz:

vt actio.i.actus illius potentie sit in toto tepore:si igit po N
tentia fuit ad no esse infinita otinget:vt sit non ens in toto
tepore. Et si potentia ad esse fuit infinita continget vt sit
ens in toto tepore. Eande sententia ponit comento.131.⁊ in
alijs iaz allegatis. Et quatu apparet mihi oes rones eo/
rum in primo celi:quibus nituntur probare mundu no ee
factu sumendo factionez vniuersaliter ad has quas redu
cunt. ℂ Pro 2ª via pot argui sic.ex dictis eo⁊. Si no eent 2ª via
plura entia improducta sequeretur q aliqua eent creata:
seu ex nihilo facta:csequentia patet:qz materia prima ⁊
substantie simplices angelorum essent vtiqz ex nihilo fa/
cte:sed falsitas ontis probatur per eosdem multipliciter.
Primo qde inductiue. Na videmus q oe qd fit ex aliquo
fit pexistente:⁊ ei⁹ factioni subest aliqd subm manes sub
vtroqz termino factionis:p3 in gnonibus accntiu.v.g.cu
quis fit albus:musicus pexistit subm musice ⁊ albedinis:
⁊ idem est de qbuslibet alijs qlitatibus. In gnonib⁹ quo
qz substantia⁊ ide videt. Unde vegetabilia fiunt ex semi/ O
ne:aialia ex mestruo:⁊ vlr videmus in omni transmuta/
tione:siue substantiali:siue accidentali:ide aliquid trasfer
ri de vna dispone in alia. Hac rone ponit phs p phy.⁊ Co
mentator et. ℂ Cofirmat ro:qz nullu agens agit:nisi tras/ t.⁊.c.63
mutando mam ⁊ deducendo ad actu qd erat in potentia.
igit a nullo agete fit aliqd ex nihilo.ontia p3. Ans pbat
iductioe. Calefaciens.n.transmutat corp⁹ potetia calidu
ad caliditate actualez:⁊ sic de ceteris agetib⁹. Et pt ee ro:
qz omne qd est actu tale postqz no erat pus fuit potentia
tale:qz qd ipole fuit fieri ipole est factu esse. Huius ance/ Co.4.
dentis pbationem ponit Come.8° physi.⁊ ipsam rone.7° 7° met.
meta.⁊.12.eiusde. ℂ Scdo ad ide sic. Si aliqd posset fie/ co.31.
ri ex nihilo sequeret q motus esset:⁊ nihil moueretur vel 2^m
aliqd esset mutatu qd pus non mouebat. Utruqz hor⁊ est 12.m.18.
ipole:⁊ p3 ipossibilitas pmi ex diffone mot⁹ que est actus ⁊.44.
entis in potentia sm q in potetia.scdi aut ex.6° phy.vbi T.c.58.
demfat q ante qdlibet mutatu ee:fuit aliqd moueri. S3
ontia pbat. Na si aliqd fiat ex nihilo vel fiet per motum
⁊ successiue pars ante partez:⁊ sic mot⁹ erit sine mobili ⁊ P
subiecto:ac per h nihil mouebit:⁊ sic habebit prima pars
osequentis vel fiet subito:vt solu heat factu esse:⁊ tuc erit
aliqd factu qd pus non fiebat ⁊ mutatu qd an non moue
bat:⁊ hec est ps.2.ontis. Hac rone ponit Come. p phy.⁊ Co.71.
particulariter cometo.60.⁊ aliqliter tangit.8° physi.com
meto.4. ℂ Tertio cu dicimus aliqd fieri ex nihilo.aut ly 3^m
ex.est nota subti vel mae:aut termini a quo seu oppositi.
Hoc satis p3 p physi. Primu non pot dici : qz non ens:vt T.c.58.
purum nihil:non pot esse ma:aut ostitutiuu cuiusqz enti/
tatis. Nec scdm:qz tunc dicendo aliquid fieri ex nihilo ta
lis esset sensus qualis est cu dicimus q ex non albo fit al
bum:sed hoc est tm per accidens inquantu.s.subiecto qd
fit albu accidit q fuit no albu:⁊ sic oporteret q ipm nihil
accideret alicui:ex quo factu esset aliqd. ℂ Confirmatur.
qz impossibile est nam vnius oppositi mutari in naturam Q
alterius:vt albedinem mutari in nigredinem.igitur mul/
to magis est impossibile ipm non ens ⁊ puru3 nihil muta
ri in ens. Si igitur aliquid dicatur fieri ex nihilo vel ex no
ente hoc solu erit:qz fit ex aliquo cui accidit ista priuatio:
seu negatio entis:sicut ex nigro aliqd dr fieri albu3:qz fit
ex illo:cui otingit esse nigru:sic aut dicendo p3 : q aliqd
subm supponit.igit p3 esse ipossibile aliqd ex nihilo fieri.
Et hanc ronez ponit Come.8° phy. comento. 4.⁊ p celi. Co.109.
ℂ Ex 3ª via pot sic argui.omne genitu ⁊ factu est factum 3ª via
ab aliquo transmutate ⁊ alterate:⁊ oe alterans est corp⁹.
ergo non oia sunt facta.ona p3. Tu qz intelligetie no sunt
facte per transmutationem vel alterationem. Tum qz si
essent facte eent facte a p. Ipsum autem non est corp⁹:sed
intelligentia abstracta vt probat.8° physi.⁊.12.meta. An T.c.86.
tecedens pbat. Tu inducendo in oia q fieri vel generari T.c.41.

A videm⁹. Tū p rōnē: q2 oīs factio ꝛ gñatio est a ꝯrio: ꝛ per
q̄litates actiuas ꝛ passiuas. De aūt solis corporib⁹ ꝯueni
unt. Huius rōnis virtutē ponit phs p̄ celi ꝛ Cōmēta. ēt ꝛ
Cō.20. 7° meta. cōmē. 31. ꝛ silr. lib. 12. ꝛ plurib⁹ locis. ¶ Scđo ab
ꝛ.33. alijs arguit̃ sic. Cuilibet potētie actiue corrñdet ꝓpria po
2m tētia passiua: nā relatiue dicūt̃ adinuicē ꝛ mutuo se diffini
te.c.17. unt: vt p3 5° meta. cap̄. de ptāte. ꝛ h̄ vlr verꝫ est de po° acti
ua: siue sit actiua p motū: siue p simplicē emanationē. igr̃
nō ē possibile aliqd fieri ex nihilo: patet ꝯñtia: q2 nihil nō
4° via est potentia passiua. ¶ Ex quarta via pōt sic argui. Si nō
essent plura non facta: tunc primū corpus celeste esset fa
Cō.29. ctum p3: sed hoc esse impossibile probat phs. 3° celi cuius
rationē sic format Cōmē. ibidem. impossibile est: vt aliqđ
corpus generet̃: nisi in loco. si igitur mūdus tot⁹ fuerit ge
neratus aut p̄mum corpus: necesse est vt haberet locū in
quo generabat̃ p̄orē ipso tpe vel nā: locus aūt aut est va
cuū aut terminus corporis cōtinētis. Sed si totus mūdus
fuerit gñatus nō habuit ꝯtinēs: cū ante ipm nō erat corp⁹
ḡ ante ipm erat vacuū: sed vacuū nō est poſe. hoc Cōmē.
2° ar. He sunt rōnes qbus per phm ꝛ Cōmē. ꝓbatur prefata ꝯ.
B ¶ Nūc scđo ostendenda est eaꝝ inefficacia ꝛ infirmitas. pp
qđ sciendū q̄ oēs prefate rōnes super quatuor p̄ncipalr̃
sustētant̃: sicut patere pōt volēti aduertere. Unū est. q̄ im
possibile est idē simul esse in potentia ad opposita: vel q̄
alijs verbis minus ꝓprijs dr̃: q̄ ipossibile est in eodē sil̃
eē potentias ad opposita. Aliud est: q̄ quecūq3 potētie si
mul sunt in aliquo simul pñt ad actū reduci. vel sub alijs
v̄bis. ad quecūq3 aliqd simul est in potentia pōt illa simul
h̄ere in actu: seu pōt simul actu esse vtrunq3. Aliud: q̄ oīs
potentia necessario exibit ad actū. Ultimū est. q̄ impoſe
est aliqd ex nihilo fieri. Hec autē fundamēta prorsus fal
sa sunt: ꝛ ꝓpterea rōnes inualide. Ad declarationē ḡ assū
pti ꝓbo q̄tuor ꝯnes ꝛ postea ad singulas rōnes factas rñ
p° ꝯ debo. ¶ Prima igit̃ ꝯ est. Poſe est idē simul eē in potētia
pm ad opposita. Hāc p̄mā ꝓbo v̄bis eoꝝ expressis. Phs. n. 4°
te.cō.20 metaphy. contra Anaxago. quem dicit cōuenire cū ponē
C tibus ꝯdictoria simul vera pro eo q̄ videbat ex eodē sub
iecto generari contraria: ac per hoc contraria simul p̄eri
stebant in subiecto s̄m ipsum: cum s̄m eū non posset ali
quid ex nihilo fieri. Si autem contraria simul. igit̃ ꝛ con
te.cō.19 tradictoria simul vera: sicut p3 in illa parte. Uenit autem
dubitantibus. soluendo statī post ostendit: quomodo cō
traria sunt simul in eodem. s. potestate: nam conuenit si
Cō.20. mul illud esse ꝯria: actu v̄o non: vbi Cōmē. Dicere. inquit
q̄ contraria existunt simul in eodem potentia est verum:
actu autem est falsū. Et infra. Isti enim homines errave
runt ꝛ non potuerunt distinguere inter potentiam ꝛ actū
.s. q̄ cum inuenerunt contraria esse simul in eodem estima
uerunt q̄ possibile est ea inueniri in actu. Sed in actu est
impossibile: potentia autem necessarium propter genera
tionem. hec Cōmenta. Si autem contraria simul essent in
D eodem in potentia: igitur idem simul est in potentia ad cō
2m traria. ¶ Secundo idem p3 ex 9° meta. vbi dans differen
te.c.10. tiā inter potentias naturales ꝛ rationales ait. tales qui
dem. s. naturales necesse: quando vt possint passiuum ꝛ
actiuū appropinquantur hoc quidem facere illud v̄o pa
ti. Illas v̄o. s. rationales non necesse. Uult igitur q̄ sic ap
propinquatis actiuo ꝛ passiuo: vt possint agere ꝛ pati nō
est necesse hoc agere ꝛ aliud pati in potentijs rationalib⁹
igitur quando possunt agere h⁹ potentie: possunt etiam
non agere: ꝛ sic simul sunt in potentia ad opposita contra
Cō.10. dictorie. Idem quoq3 dicit ibi finaliter Cōmenta. ꝛ iterū
phus. 2. periherme. Item infra phus. s. in 9° metaphy. ait.
omnis potentia est simul contradictionis: ꝛ littera cōmen
T.c.19. ti h3. est contradictorioꝝ simul. ¶ Item infra in illo cap̄:
quoniam aūt melior ꝛ honorabilior ait phus quecūq3. n.
s̄m posse dicuntur idem est potens ꝯria: vt q̄ dr̃ posse con

ualescere idem est ꝛ languēs simul. s. potentia. Et paulo A
post. posse qdem ꝯria simul existit. ꝯria v̄o impossibile si
mul existere: vt sanum esse ꝛ laborare. ¶ Item per oia di
cit Cōmen. ibidē. Et plura alia ex eoꝝ dictis ad idem pos Cō.19.
sent adduci. Ex quibus etiam satis euidenter colligitur
q̄ in hoc dicto Commentator sibiipsi fuerit oppositus.
¶ Scđo ꝓbat̃ ꝯ rōnibus. p° est: q2 si non esset poſe idē sil̃ 2m
eē in potentia ad opposita: sequeret̃ q̄ nihil eēt ꝯtigēs ad
vtrūlibet. ꝯñs est falsū ēt s̄m ipsos: vt p3 p̄ periher. ꝛ s̄m
v̄itatē: q2 alias periret libertas arbitrij. ꝯña v̄o est nō. ¶ 3° 3m
poſe est idē actu esse sub vno opposito: ꝛ sil̃ in potētia ad
reliquū. igit̃ poſe est idē simul esse in potētia ad opposita.
añs p3: nā actu sedēs p̄t nō sedere: ꝛ silr̃ in alijs: ꝛ sicut di.
phs 9° meta. vbi ꝓbat potētiā ab actu distigui. Cōtingit T.c.19.
qdē poſe aliqd eē nō esse aliqd: ꝛ poſe nō eē eē aliqd. Si
milr̃ aūt ꝛ in alijs cathegorijs poſe vadēs nō vadē: ꝛ non
vadēs poſe vadē ꝛc. ꝯñtia ꝓbat̃ per locū a minori. Qm̄
minus deberet videri poſe de actu ꝛ potentia ad actū op
positū q̄3 de potētijs insimul. nā tota repugnantia q̄ esset F
in potentijs: si qua eēt eēt ꝓpter actuū repugnātiā: vnde
si actus nō essent repugnātes: neq3 ēt repugnarēt potētie
que sunt ad illos. ¶ 2ª ꝯ est. q̄ non oēs potētie simul i ali 2° ꝯ.
quo existēs loquendo ad bonū intellectū p̄missū. pñt sil̃
ad actū reduci. Hec ꝯclusio ꝓbat̃. p̄ quo ad hoiem: q2 se
queret̃ q̄ ꝯria possent idē simul inesse actualr̃. ꝯñs vt pro
batū est lib. p̄ dis. 17. est falsum s̄m phm: ꝛ ēt vt p3 in au
ctoritatibus p̄allegatis. ꝯña nota est: qm̄ idē simul est i po
tētia ad ꝯria: vt ꝓbatū est ēt p eūdē in p̄cedenti ꝯne. ¶ 2° 2m
idē s̄m se ꝓbat̃: q2 sequeret̃ q̄ esset poſe ꝯdictoria sil̃ esse
v̄a. ꝓbat̃ ꝯña: qm̄ idē est in potētia ad vtrūq3 oppositoꝝ
ꝯdictorie enūtiabiliū: sil̃. n. sum in potentia vt cras legā. ꝛ
cras nō legā: ꝛ eadē ps aeris est in potentia nūc: vt cras il
lumineť: ꝛ in potentia vt non illumineť cras: ꝛ sic de mul G
tis. ¶ 3° sequeret̃ q̄ mā posset sil̃ informari qbuslibet for 3m
mis ad q̄s simul est in potentia: ꝛ per ꝯñs multis formis
repugnātib⁹ ꝛ icōpossibilib⁹ nāliter: qđ phs nō ꝯcederet
neq3 Cōmen. ¶ 4° sequeret̃ q̄ idē corp⁹ posset simul mo 4m
ueri sursū ꝛ deorsū: an̄ ꝛ retro: ꝛ dextrorsū ꝛ sinistrorsū.
p3 ꝯña. q2 idē corpus. v̄bi gr̃a. lapis hic demr̄atus idiffe
renter pōt trāsferri ad has p̄tes ꝛ illas: ꝛ tñ ꝯñs nō ꝯcede
ret̃ a pho. Silr̃ eadē cera: aut aliud corp⁹ posset simul eē
rotūdū ꝛ q̄drantū: rectū ꝛ curuū: qđ iplicat ꝯdictionem: p3
ꝯña: q2 sil̃ est in potentia: vt fiat rotūdū: ꝛ vt fiat q̄dratū: ꝛ
sic de alijs diuisis. ¶ 3ª ꝯ est. q̄ non oīs potentia necio exi 3° ꝯ.
bit ad actū: nec oē poſe esse erit: aut oē poſe nō eē nō erit
eo mō quo est poſe. ꝓbat̃ p°: q2 ipoſe est aliqd fieri in ali pm
quo instāti vel tpe certo ꝛ determiate. v̄bi gr̃a. in tpe vl̃ i
stanti q̄ sit a. ꝛ poſe est ēt nō fieri in a. ꝛ si ponatur q̄ non
fiat in a. sicut est poſe poni. seq̄t̃ q̄ potentia fiēdi in a. nun
q̄3 exibit ad actū: siue illud qđ est poſe fieri in a. nunq̄3 fiet D
in a. q2 nec a. vnq̄3 erit. ¶ 2° pono q̄ brutū h̄ñs visum ha 2m
beat visibile oppositū sibi: ꝛ claudat oculos: ꝯstat q̄ ipse
est in potentia ꝛ valde ꝓpinq̄ ad visionē vel spēm illi⁹ vi
sibilis poſem in ipso cāri a visibili opposito: ꝛ his oibus
sic positis poſe est q̄ an̄ apertionē oculoꝝ brutū moriat̃: q̄
posito seq̄t̃ q̄ spēs illi⁹ visibilis: vel ēt visio que erat pos
sibilis in illo gñari nunq̄3 gñabit̃. Cuius ꝓbatio est: q2 si
gñabit̃ vel gñabit̃ ex illo visu: q ponit̃ eē corrupt⁹: ꝛ hoc
est falsū: q2 ille visus nunq̄3 ampli⁹ erit: imo s̄m eos im
poſe est ipm vnq̄3 de cetero fore: cū sit corrupt⁹: vel gña
bit̃ ex aliq̄ alio visu: ꝛ h̄ dici non pōt s̄m ipsos: qm̄ nulla
forma nālis educibilis nāliter de aliquo subiecto pōt nāli
ter eadem numero educi de aliquo subiecto s̄m ipos: ꝛ s̄m
oēs quos vidi. Et pōt ratione probari: q2 si eadem forma
numero posset de diuersis subiectis produci: siue ab eo
dem siue a diuersis agētibus: sequeret̃ q̄ positis illis sub
iectis oīno similibus: ꝛ vniformiter ꝓpinquis eidē agē

J pi:vel eadē forma numero carerꝰ in vtroqȝ:qđ ipossibile re
putatꝰ ſm nām.vel in neutro aliq̄ carerꝰ:qđ casu posito est
nāliter ipossibile:qꝛ existibus actiuo ⁊ passiuo nālibus in
dispōne debita necesse est h agere illđ pati. ⁊ pȝ ꝯńia:⁊ qꝛ
nō est rō potius ꝙ ex vno carerꝰ q̄ȝ ex alio. Nisi h forte re/
duceretꝰ in deū:q vellet coagere agēti ad ꝓductionē illiꝰ
forᵉ ex vno subiecto ⁊ nō ex alio. Sed certum est ꝙ h pħs
nō diceret. Ex h tm̄ nō ipeditꝰ rō pncipalis:qꝛ deꝰ ad coagē
dū nō cogitꝰ:⁊ pōt non coagere:⁊ p ꝯńs forma illa seu visio
vel spēs gn̄abilis pōt nūq̄ȝ de cetero gn̄ari: qđ est ꝓpoᵐ.
3ª. ¶ Tertio. pars aliq̄ ignis existēs imediate iuxta orbē lu/
ne est nālr corruptibilis sicut ⁊ alia sibi silis existens iux
ta aerē:⁊ silr est in potētia ad generādū calorē ⁊ ignē:⁊ tm̄
nō est necesse ipsaȝ aliqn̄ corrūpi aut ēt calorē aliquē vel
ignē gn̄are. g̃ nec oīs potētia necessario exibit ad actū:nec
K ēt oē corruptibile necio corrūpetꝰ. ꝯńa pȝ. ꝓbatꝰ añs quo
ad scđam partē. nā prima clara est:qꝛ si illa deberet corrū
pi aut corrūperetꝰ in eodē loco in quo est. ⁊ h non. tum qꝛ
ibi nullū est corruptiuū nāle: nec nec̄e est:imo nec nāliter
poſſe ibi fore. tū qꝛ nihil in eius mā posset ibi nāliter ge/
nerari:vt notū est. Aut in alio loco corrūpetꝰ:⁊ si sic opor/
teret ꝙ descēderet infra suā sphērā:qđ nec necessariuȝ ap
paret:nec nāliter poſſe: qm̄ nec motu nāli descenderet vt
certū est nec violēto:cū nullum sit ibi vł nāliter esse possit
aliqđ eam violenter deorsum impellēs. Et per idē ꝓbatꝰ
ꝙ nunq̄ȝ generabit ignē aliquē vel calorē:cū non habeat
vel habere nāliter possit ꝓximum passiuū ab ipsa nāliter
4ª transmutabile. ¶ Quarta ꝯclusio est ꝙ nō est impossibi
le aliqd fieri ex nihilo.i.aliquid fieri ⁊ nō fieri de aliquo.
ꝓbo sic. nā si aliqd fit ex nihilo in sensu tacto:nō sequitur
ꝯdictoria esse vel esse posse simul vera. ergo non est ipossi
L bile aliqd fieri ex nihilo. ꝯńa pȝ ex dictis lib. pmi dis. 42.
q.i.articuli.2. Sed declaro añs. Nam nō p se conuenit fa
cto inquātū huius:ꝙ sit factū vel fiat de aliquo:quinimo
si fiat non de aliquo magis videtur fieri:qm̄ quāto minus
presupponitꝰ factioni de re facta: ⁊ plus ex ea accipit esse
de nouo:tanto magis ipsa fit. Unde si qđlibet eius fieret
magis fieret q̄ȝ si aliquid fieret ex ea ⁊ aliquid non fieret:
sed prefuisset. nō igitur sequitꝰ. hoc fit ⁊ nihil eius prefuit.
igitur hoc nō fit. ⁊ eodē mō nō sequitur. hoc fit ⁊ nō fit de
aliquo. igitur hoc nō fit. Per simile etiā potest ꝯclarari ali
ter. nā cōpositū subale non minus vere dicitꝰ gn̄ari ⁊ fieri
q̄ȝ cōpositum ex suba ⁊ accidēte:quimo illud dr̄ simplr ge
nerari:hoc aūt ſm qd:⁊ tm̄ gn̄ationi subali nō p̄existit de
genito nisi mā sola saltē in his vbi non sunt plures forme
subales. gn̄ationi aūt accńtali p̄existit nō tm̄ mā:sed etiaȝ
5ª subalis forma ⁊ ens in actu. ¶ Scđo forma nālis fit:⁊ nō
fit de aliquo. igitur non est impoſſe aliquid ex nihilo fieri.
ꝓbatio añtis. Nā quāuis forma non fiat per se tanq̄ȝ ali/
quid per se subsistens:nihilominus vere fit:qꝛ vere est ab
agente postq̄ȝ non fuit:⁊ ꝙ non fiat de aliquo certum est:
quāuis fiat in aliquo.s.in mā. Suppono aūt pro nūc ꝙ ni
M hil forme p̄existat generationi eius in mā distinctum ab il
la. Qđ tm̄ si negaretꝰ nō tollitur ꝓpositū:qm̄ vltra illđ qđ
p̄existeret adhuc oporteret ponere aliqd fieri de nouo cuiꝰ
nihil p̄existeret:vel negare oēm factionem ꝓprie dictā sic
forte infra declarabitꝰ. Quāuis tm̄ forma sic fiat de nihilo
non quelibet que sic fit de nihilo causatur vt patebit in 4º
lib. Si dicatur ꝙ lȝ forma non fiat de aliquo ex quo ipsa
fit tanq̄ȝ extrinseca parte eius:fit tm̄ de aliquo in quo ipsa
est tanq̄ȝ in subiecto. Pħi aūt dicentes impoſſe esse aliqd
fieri ex nihilo:non intellexerūt ex nihilo pmo mō tm̄: sed
vel pmo vel secūdo. Istud non valet nec ꝓpositū ipedit.
non valet quidē:qm̄ si diligenter attēdantꝰ dicta ponentiū
propositionem predictā:indubitanter apparet ꝙ eam in
primo sensu tm̄ dixerunt. Unde ⁊ Anaxago. vt vitaret ali
quid ex nihilo fieri:in illo sensu posuit latitationē formaꝝ
⁊ alij dixerunt entia generari vel corrūpi per solam con/ N
gregationem ⁊ segregationē:ita ꝙ nulla entitas ſm ipsos
fiebat:cuius nō quelibet pars p̄existeret. Ecōtra aūt Pħs
negauit formam fieri qꝛ ſm ipm forma nō p̄existit gn̄oni
nec fit ex aliq̄ sui. alioqn ꝓcederetꝰ:vt ait. in infinitū:ꝯstat
aūt ꝙ nec illi posuissent formā p̄existere: nec ille negasset
eā fieri:si ſm eos sufficeisset ꝙ fuisset facta in aliquo ad h
vt non de nihilo aliqd fieret. ¶ D. Hoc dictū non impedit
propositum. Nā ꝙ forma fiat in subto non iđ est:qꝛ fit. nā
⁊ compositum subale per se vnū vere fit:⁊ tm̄ non fit in su/
biecto:nec in aliquo q̄uis fiat ex aliquo intrīseco sibi. Sȝ
ideo qꝛ ipsa nāliter nō per se subsistit. Uñ etiaȝ si ipsa esset
⁊ non esset facta adhuc esset in subiecto:sicut ſm Pħm q̄li
tates celestes sunt in subto ⁊ non sunt facte. Et si aliq̄ for/
ma esset potēs per se esse illa posset fieri esto ꝙ nō fieret in
subto. Ex quo ꝯcluditꝰ ꝙ nō ꝯuenit per se facto inquantū
factū est ꝙ sit factū in aliquo. Preterea aliqd fit ⁊ nō fit in
aliquo:sicut compositum subale:⁊ aliqd fit ⁊ nō fit ex aliq̄ O
in pmo sensu:sicut forma subalis: nec fieri ex aliquo ⁊ fieri
in aliquo sunt opposita imediata circa factū vel illud qđ
fit. igitur nō apparet impoſſe ꝙ aliqd fiat ⁊ nō fiat in aliq̄
nec ex aliquo:⁊ per ꝯńs vtroqȝ mō de nihilo. Quod autē illa
nō sint opposita imediata circa factū pȝ: nā ꝯuenit aliqd
fieri ex aliquo ⁊ in aliquo. v̄.g. in intensione forme accidē
talis ⁊ in augmentatione subali. Utrobiqȝ eniȝ forma sub
stātialis totalis fit ex aliq̄.s. ex pte eius p̄existente: ⁊ fit in
aliquo.s.in subto. Patet etiā ꝯclo ista indirecte: qm̄ rōes
probantes oppositū sunt inefficaces vt soluendo patebit.
¶ Ad primā igitꝰ rōnū Pħi bis pmissis respondeo ꝯcedē Ad rōes
do maiorē ⁊ negando minorē que est. Nullū perpetuū pt Pħi
aliqn̄ nō eē. Et ad pmā eius ꝓbationē cum dr̄:si pōt aliqn̄
nō esse:ponatꝰ ꝙ aliqn̄ nō erit:⁊ tūc sequitꝰ ꝙ perpetuū ali
quādo nō erit ⁊c̄. Dico ꝙ nō sequitꝰ:qꝛ cū ista ꝑpetuū pōt
aliqn̄ non esse: non sit vera:nisi in sensu diuiso:imo nec de
virtute sermonis hȝ aliū sensum: illud poſſe non sic debet P
poni in esse:vt ista de inesse. perpetuū aliqn̄ nō erit: detur
esse vera: sed vt ista. hoc aliqn̄ non erit. demōstrato aliquo
de quo vere dr̄ ꝙ est perpetuū. v̄bi grā. celo aut aliqua in
telligētia. Exēplū pȝ in ista:albū pōt esse nigrū. ¶ Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ
ꝓbationē ꝯcedo ꝙ aliqd qđ pōt semp esse:pōt aliqn̄ non ꝓbōnē.
esse:⁊ ꝙ idē simul ē in potētia ad opposita:⁊ cū ex h infertꝰ
ꝙ eēt poſſe:vt eidē illa opposita simul inessent:nego ꝯńaȝ.
⁊ pȝ rōnabilitas negationis ex scđa ꝯne ꝓbata ꝯ ipsos:⁊
ex pma pȝ nō esse falsum qđ Cōmenta. indicat impoſſe.s.
potentias ad opposita ꝯgregari in eodē simul. Et si dicatꝰ
ꝙ quelibet potētia pōt reduci ad actū:⁊ qđlibet possibi/
le potest poni in esse. Respondeo ꝙ verū est:nō tm̄ quelibet
potētie pn̄t silr ad actuȝ reduci:sicut ille que sunt ad actus
oppositos circa idē:nec quelibet poſſia pn̄t simul poni in
esse:pȝ de ꝯdictorijs ꝯtingētibus. Etiā q̄uis potentie silr
sint:nō tm̄ poſſe est actus silr eē:seu eas silr reduci ad actuȝ. Q
Et hoc ideo:qꝛ ipse nō sunt ad actus coniunctim sed diui
sim. propter qđ cū dr̄ ꝙ idē est silr in potentia ad opposita
vel simul pōt opposita:ꝯsueuit dici ꝙ intelligēda est simul
tas potētie:nō aūt potētia simultatis.i.ꝙ silr est in potētia
ad opposita:nō ꝙ est in potētia ad opposita silr.i.vt simul
hēat opposita. Et hoc ipsuȝ dicit Pħs 9º meta. vbi sn̄ia ciꝰ te.c.10.
est ꝙ lȝ potētie rōnales possint ad opposita:si qs tm̄ appe
teret facē silr opposita nō faceret:qꝛ nec est silr faciendi po/
tētia ait Pħs ⁊ Cōmēta. Si appetierit iquit agere ꝯria silr t.⁊.c.x.
nō pōt:qꝛ nō hȝ potentiā ad illa isimul. ¶ Ad ꝓpositum
ergo dico ꝙ perpetuū aliqđ. v̄.g. celū pōt semp esse:⁊ pōt
aliquādo non esse ⁊ vtrunqȝ horum diuisiȝ potest poni in
esse:non autem ꝯiunctim. Sicut etiam sortes potest tota
ista die sedere:⁊ etiam potest in alia parte huius diei non
sedere:qꝛ libere sedet vt suppono:⁊ quelibet pars diuisiȝ
huius possibilitatis pōt poni in esse:nō tm̄ vtrūqȝ ꝯiūctiȝ.

B vt p3:ꝛ ſicut verū eſt ꝙ q pōt hac die tota ſedē pōt aliq̄ h⁹ dici pte nō ſedere:ita verū eſt ꝙ illō qȯ pōt ſp eē pōt aliqñ
Ad 3ᵐ pbōᵐ nō eē. ℂ Ad aliā ꝓbationē q̄ dī. ꝙ oē corruptibile neceſ corrūpet: p3 ex 3ᵃ ꝯne ꝙ aſſumit falſū: ꝛ ſilr falſū eſt qȯ ad huius ꝓbationē dicit Cōmē. ſ. ꝙ diffinitio eius in quo
p.c.137 nō eſt potētia ad aliqd: eſt vt nūq̄ exeat ad actū: ſed dubi/ it dicere: vt nō poſſit exire ad actū: multa aūt poſſunt exi/ re ad actū q̄ nūq̄ exibūt: vt ſupra monſtratū eſt. q̄propter ſi ois talis potētia vocet ocioſa ꝯcedēdū eſt plurimas po tētias eſſe in mūdo ocioſas: qȯ et Cōmē. tāq̄ incōueniēs inferebat. Que aūt vltra ad eiuſdē ꝓbationē adducebantur ex pho. ſ. ꝙ oia que gñant videnť corrūpi. dico ꝙ iſtȯ nō eſt verū accipiēdo gñationē vlr ꝓ oī factione: qūo acci pi op3: ſi debeat argui ad ꝓpoᵐ: nec ꝓbatio eius: q̄ vt ibi dicit Cōmē. eſt ex iductione: cū nō ſit vlis in oībus factis valet ſicut diceť in ſolutione eiuſdē rōnis ſequentis. Am/ pli⁹ dico. ꝙ nec etiā eſt vlr nā in generatis mālib⁹. p3 in/
B ſtātia de elemēto ignis ſm totū vel partes vicinas orbi lu
Ad 2ᵐ pncip. p'vie nari. ℂ Ad ſcđā rōnē pncipalē. nego minorē. ꝛ dico ꝙ ꝓ batio eque militat ꝯ phm q poſuit tp̄s eternū in pterito ꝛ in futuro: cū tñ eternū in pterito ſit infinitū: ꝛ ſilr eternum in futuro: ꝛ eternū ex vtraq̄ pte vtrūq̄ cōprehendat. Qz tñ ſm ꝙ iſeri⁹ dicā poſſibile fuit tp̄s eſſe eternū: quāuis de facto habuit initiū. ac p hoc fuit poſſibile infinitū ꝯpre hendere in ſe plura infinita. dico ꝙ hoc nō eſt inconueni/ ens: ſicut in pmo lib. dī. 44. declaratū eſt: ꝛ pro nunc ſuffi ciat. Exemplū de aliquo cōtinuo: cuius vtraq̄ medietas continet infinitas partes proportionales alias ab his q̄ reliqua contiuet. ℂ Ad aliā ꝓbationem eiuſdē que acci/ piť a cōmētatore rñdeo ꝙ qȯlibet ppetuū ſicut pōt dura/ re per infinitū futurū: ita ſi fuiſſet ab eterno potuiſſet dura/
C re per infinitum preteritum ꝛ infinitū futurū. Unde nullū creatum perpetuū aliud excedit q̄tum ad poſſe: l3 de ineſ ſe vnum fuerit alio prius: ſicut angeli prius q̄ aīa huma/ na. Et ſic p3 ꝙ illa ꝓbatio nulli⁹ eſt efficacie ꝯtra nos. Ap parentiā aūt aliq̄ hēret ꝯtra eos qui ponerēt aliqȯ ppe/ tuū poſſe durare tātū in finito tēpore futuro: aut duraſſe tm̄ iſnito pterito: ꝛ aliqȯ poſſe tā pterito q̄ futuro: qȯ nō ponimus nos chriſtiani: ſed qȯl3 poſſe tam in pterito q̄
Ad pᵐ 2'vie in futuro: ſicut deo placuerit ipm conſeruare. ℂ Tunc ad rōnē que ſcđa via ꝓcedit ad ꝓbādū ꝯcluſionē phi conce/ do ꝯñs illatū. ſ. aliqua eſſe facta ex nihilo in ſenſu q ſupra tactus eſt: ꝛ ſatis cito magis exponetur. Tunc ad primā probationem falſitatis ꝯſequentis. que eſt per inductio/
Cō.33. nem: reſpōdeo ꝙ ſicut Cōmē. dicit. 8. phyſicoꝝ. Inductio in qua non percipitur ꝙ predicatio eſt eſſentialis non dat certitudinem vlēn vel neceſſariam: vt habet alia littera: niſi inducantur in ea omnia particularia: ꝛ iȯ dicit ipſe ꝙ
D inductio ibi facta per Ariſto. ꝙ omne motū mouetur ab alio: non dat certitudinem: cum non inducat per omnia particularia: ꝛ maxime vt dicit in principio cōmēti apud ponētes aliquid eſſe: qȯ moueat ſe: ſicut Plato ponit. Sic in propoſito dico ꝙ inductio phi cum non fiat per omnes particulares factiones: ſed per eas tm̄ quibus forma edu citur de materia aut ſubiectum aliquod tranſmutatur nō eſt ſufficiens: vt ex ea vniuerſaliter concludatur ꝙ omne quod fit fiat ex aliquo: ꝛ maxime cum non percipiatur ꝙ hec predicatio qua dicitur. omne quod fit: fit ex aliquo ſit eſſentialis non plus q̄ iſta omne quod mouetur moueť ab alio de qua ibi loquitur Cōmenta. ℂ Ad cōfirmatio/ nem dico: ꝙ añs eſt falſum. ꝛ ad primā eius probationem que eſt per inductionē: dōm eſt ſicut ad precedētē. ℂ Ad aliam concedo: ꝙ omne quod actu eſt prius fuit poſſibile eſſe. non tñ omne quod fuit poſſibile eſſe fuit poſſibile per aliquam potentiā ꝓpriā vel ſibi intrinſecam: ſed aliquid fuit poſſibile per ſolam potentiā agentis quod ipſū cau/ ſauit. vñ ex hoc nō habetur intentū argumenti. ℂ Si di

catur: ꝙ agens diffinitur per eſſe pncipiū vnde motus: ꝛ E
ſilr potentia actiua per eſſe pnᵐ tranſmutandi: ꝛ per ꝯñs nullū agēs agit niſi trāſmutando. vt dicit añs premiſſum
Dico cū Aui. pmo ſuffi. ꝙ illa diffinitio nō eſt agentis vlr cap.11.
ſed tm̄ nālis ꝛ phyſici. Efficiens inquit in rebus nālibus aliquando diciť principiū motus in alio a ſe ſm hoc ꝙ eſt aliud. Sed intelligiť motus hic. ois exitus de potentia ad effectum per formā in materia: ꝛ declarata hac diffinitio/ ne ꝛ poſitis diſtinctionibus de hoc agente ꝯcludit. hoc G eſt principiū reſpectu reꝝ nālium. Sed cū accipiť pncipiū efficiēs non in reſpectu reꝝ nālium tm̄: ſed reſpectu ipſius eſſe. ꝛ cōioris intētionis q̄ ſit hoc: ꝛ erit h qcqd eſt cauſa eſſendi ſ3 remotū a ſua eſſentia. Et ideo ſic Ariſ. dixit ꝙ non omne mouens eſt agens: ita ſm veritatē nō oē agens
eſt mouens. ℂ Ad aliā ꝓbationē: dico pmo. ꝙ cauſatio Ad 1ᵐ.
que non ſit in ſubiecto ſiue ſit ſucceſſiua ſiue tota ſimul nō eſt motus neq̄ mutatio ꝓprie dicta ſm ꝙ accipitur in ar gumento: ꝛ de ipſis eſt locutus Phs: ſed large loquendo de mutatione ſm ꝙ non ſolum qȯ nūc ſe h3 aliter q̄ pri⁹
ſed etiam qȯ nunc eſt: ꝛ non fuit pus: qȯ pōt dici eſſe mu F
tatū. creatio ſit mutatio: quo ſenſu intelligendus eſt arti/ culus Pariſienſis. 215. dī. Qꝙ creatio non debet dici muta tio ad eſſe. error: ſi intelligať de oī mō mutationis: ꝛ ſic ſu mendo nō ois mutatio h3 ſubm. ℂ Scđo dico ꝙ ꝯñs nō eſt impoſſe ſm totū: qm̄ poſſibile eſt aliquid eſſe mutatū qȯ prius nō mouebať: imo frequenter ſic ꝯuenit de facto in intellectu ꝛ voluntate: ꝛ alijs pluribus: in quibus ſunt mutationes indiuiſibiles non ſequētes motū aliquē ſuoꝝ
ſubiectoꝝ. Nec Phs 6 phicoꝝ ꝓbat oppoſitū: nec proba re.c.58.
re etiam intendit: ſed hoc tm̄ ꝓbat de motu locali conti/ nuo: qm̄ alias ſequereť: vt dicit ꝛ bene. ꝙ cōtinuū compo neretur ex indiuiſibilibus. Eodē modo dico etiam ꝙ non eſt impoſſibile aliquid factum eſſe qȯ prius non fiebat.
ℂ Ad 3ᵐ dico ꝙ cū dicimus aliquid fieri ex nihilo: ly ex. Ad 3ᵐ.
eſt nota materie. Sed hoc duplr pōt intelligi ſicut docet
Anſel. in monol. vno modo ꝙ ſit nota ꝯſtitutiue ſic ꝙ per cap.8.
illā enūtiationē detur itelligi ꝙ ex nihilo. h. ex eo qȯ peni/ H
tus nihil eſt quaſi ex mā aliquid fiat velut ipſum nihil ſit aliquid ꝛ exiſtens ex quo poſſit aliqd fieri. Sicut dicim⁹ ꝙ ex farina fit panis: ꝛ in iſto ſenſu ꝓpoſitio eſt falſa. Alio mō vt ſit materie nota: ſed negatiue: vt. ſ. negeť ois mate/ ria: ita ꝙ cū dicimus aliquid factū ex nihilo: intelligimus qȯ ait Anſel. factū: ſed non eſt vñ ſit factū. Cui per ſilem ſignificationē dici videť. cū homo ſine cauſa contriſtatus diciť: contriſtatus dicitur de nihilo. verba ſua ſunt: ꝛ ſm hunc ſenſum vt ſubdit intelligendū eſt: ꝙ cūcta a deo ex nihilo facta ſunt. i. nō ex aliquo. Hūc ſenſum docet etiam
Aug. ad Oroſium ꝯtra priſcillianiſtas. dum queriť iquit. cap.2.
vnde creaturā ſuā deus fecerit. quedā materies queritur ſicut eſt fabro lignū vel qȯlibet corpus. Qȯ niſi hūerit ea facere que ab eius arte expetunť non poterit oīno face
re. Cum ergo rñdetur ex nihilo: quid rñdetur niſi nullam D
ei ſubiectam fuiſſe mām quā ipſe non fecerit vt hēret vnde faceret ſi qd vellet: ꝛ qȯ nō haberet facere non valeret. Et ſubdit. cum dī deus ex nihilo fecit. nihil aliud dī niſi non erat vnde faceret: ꝛ tñ q2 voluit fecit. Scđm hūc ſenſū p3 ꝙ hec ratio in nullo procedit nec cōfirmatio ei⁹: ſ3 tm̄mō cōtra primū quem non damus. ℂ Notandum tñ eſt: ꝙ h
terminus/nihil. ſicut ſnialr docet Anſel. in moñ. poteſt in cap.19.
enūtiationibus duplr teneri. ſ. ſyncathegoreumatice ꝛ ca thegoreumatice. pmo mō equiualet in ſignificando huic complexo nullū ens. 2ᵒ aūt modo huic. nō ens. aut qȯ nō eſt. Et ſm hanc diuerſam acceptionē eius multū diuerſan tur ꝓpoſitiones in veritate ꝛ falſitate ꝛ alijs cōditionib⁹ earūdē. Nā ſi dicať. Nihil pōt corrūpere deū. ꝛ ly nihil. ſtet ſyncathegoreumatice idem valet qȯ hoc. nullum ens pōt corrūpē deū: ꝛ tūc ē ꝓpoſitio vlis ꝛ negatiua. Si vo

I teneat cathegoreumatice tunc equiualet huic.nõ ens sex
qd nõ est põt corrũpere deũ:⁊ tũc est idefinita affirmatiua
⁊ falsa. Silr distinguẽde sunt iste. Nihil põt satiare auarũ.
nihil docuit me volare ⁊ cetere siles. Cũ itaq phi dicũt ni
hil fit ex nihilo:ſm ipsos ly nihil.nõ põt teneri in subiecto
⁊ pdicato cathegoreumatice.tũc eni esset sensus:qd nõ est
vel nõ ens fit ex nõ ente. qd vtiq ſm ipsos est falsum. Uo
lunt igit q teneat i subiecto syncathegoreumaticeꝫi pdica
to aũt põt teneri cathegoreumatice:⁊ tũc est sensus q nul
lũ ens fit ex nõ ente:⁊ syncathegoreumatice: ⁊ est sensus
q nullũ ens fit ex nõ ente. ⁊ vtroq mõ ſm ipsos vã est p/
põ illa. Scõm nos autẽ in scõo sensu est falsa:⁊ eius oppo
sita vã.s.aliqd ens fit ex nõ ente.ita tñ q equaleat huic co
pulatiue:aliqd ens fit ⁊ ipm ex nullo ente fit: siue non fit
ex aliquo ente. ⁊ tũc p3 q si querat an fiat ex nihilo per se
vel per accidẽs:questio est ipertinens:eo q pcedit ac si ly
K nihilo.teneret cathegoreumatice:⁊ esset propositio mere
affirmatiua:nõ aũt est sic:sed rõne vnius partis est nega/
Ad pᵐ tiua. Affirmat nãq qd est factũ:⁊ negat esse factũ ex ali/
3ª vie quo per se vel per accidẽs. ¶ Ad rõnẽ qua pcedit tertia
via rñdeo negando añs:⁊ dico q non est iductio sufficiẽs
vt prius dixi. Itẽ ppositio assumpta in probatione scilꝫ q
omnis factio est a contrario ⁊c. falsa est. Et ſm eũdeꝫ Cõ
menta. tã añs q̃ assumpta sumendo gñalr factũ ⁊ factio/
nem h3 instantiã in factione specierum intelligibiliũ ab in
tellectu agente:q non est transmutans neq alterans per
Cõ.31. qualitates actiuas vel passiuas. Unde in 7ᵒ meta. dicit q
Aristo.coactus est ponere agens separatũ a mã in factio
ne virtutũ intelligibiliũ : que apud ipsum non sunt mixte
cum mã.⁊ intelligit hoc de intellectu agente in speciebus
Ad 2ᵐ intelligibilibus vt dictũ est in pcedenti qõne. ¶ Ad 2ᵐ di
co q potentia actiua põt dupl'r accipi. Uno mõ generali
ter vt dĩ vlr de potentia pductiua. alio modo contracte
L prout dĩ tñ de trãsmutatiua. Primo mõ non omni actiue
semper respondet passiua:nec dicit relatiue ad passiuã:ſ3
ad agibile vel pducibile.nõ aũt necesse est pducibile esse
aliquid. Scõo autẽ modo actiue potentie correspondet
passiua:⁊ sic etiam sumit Phs 5ᵒ meta.potentia autẽ acti/
te.cõ.17 ua nõ est inquantũ huius mere trãsmutatiua iuxta intelle
ctum Phi ⁊ Cõmen. ¶ Ad vltimam rõnem dico:q sicut
ad argᵐ nõ est necessariũ omne corpus esse in loco. imo nec de fa
4ª vie cto est:sicut p3 de primo omnia continente sic nõ est neces
sarium omne corpus qd fit fieri in loco.loquẽdo de factio
ne vlr vt in pcedentibus. Et ideo ppositio assumpta.ipos
sibile est q aliqd corpus generetur nisi in loco:est simpl'r
falsa. Si tñ debeat aliquã continere veritatẽ intelligenda
tñ est de corporibus que generant per transmutationem
agentiũ naturaliũ:que op3 esse approximata ſm debitã
distantiam passiuis ⁊ de inesse:qꝫ de illis verum est de fa
M cto q sunt in loco:quicquid fit de possibili. celum autem
non est sic factum.ideo ratio non valet ad propositum.

2ᵒ arti. Restat modo videre vtrum rationibus naturalibus
scõ. i re. possit ostendi non esse plura entia nõ habẽtia
2.d.p.q. principiũ effectiuũ. ⁊ dicitur a pluribus theologis q
3. sic. ¶ Ad quod quidam arguit sic. Quicqd est aliud a p
T.c.38. essentialr dependet a pmo. h p3:tum auctoritate Aristo.
in 2ᵒ meta.dicentis q ab ipso dependet celum ⁊ natura.
non autẽ potuit celum dependere plusq̃ intelligentia:qꝫ
ponit celũ formalr necessarium sicut intelligentia. tum p
rationẽ:qꝫ si aliquid aliud a primo non dependeret essen/
tialiter ab eo:illud nihil esset ipsius vniuersi:qꝫ vnitas vni
uersi est ſm q omnia alia a p ordinẽ habent ad primum:
vt p3 ex 12ᵒ meta. Unde nihil est in vnitate ordinis vniuer
si:nisi qꝫ h3 ordinẽ essentialem ad ipsum primũ:quicquid
aũt h3 ordinẽ essentialem ad primũ ab ipso dependet.igit
qcqd est aliud a p essentialiter depẽdet ab eo. S3 nihil de
pẽdet eẽntialr ab eo:nisi q causat ab eo:qꝫ si nõ causaret

ab eo a se ⁊ ex se eẽt neceẽ.q sibi nõ repugnaret esse quo N
cunq alio circũscripto:⁊ per ɔñs non depẽderet essentia/
liter a p.igit oẽ aliud a primo est productũ ab eo:⁊ p ɔñs
non sunt plura entia non hñtia pnᵐ effectiuum. ¶ Scõo li.1.d.2.
ex dictis eiusdẽ doctoris alibi põt argui sic. Si eẽnt plura q.1.
entia talia.essent plura neceẽ esse. h satis p3:qꝫ oẽ non neceẽ 2ᵐ
eẽ habet esse ab alio si est:⁊ per ɔñs est productũ:sed ɔñs
ipsemet pbat esse falsum sic. Quia si sint duo necesse eẽ il
la pprijs rõnib⁹ realib⁹ distinguunt:⁊ dicant ille.a.⁊.b.
rões iste aut sunt formalr rões neẽio essendi aut non.
Si sic.⁊ preter hoc illa duo per illud in quo couenĩut sũt
formalr necessaria.igit vtrũq duabus rõnibus formali/
bus erit necesse esse:qd est impossibile:qꝫ cũ neutra illarũ
rõnũ includat aliaꝫ:vtralibet illaꝝ circũscripta esset neẽe
esse per aliam:⁊ ita esset necesse eẽ per illud:quo circũscri
pto non minus esset neẽe esse. Si võ per illas rões qbus
distinguunt neutrũ illoꝝ est formalr necesse esse. igit ille
rationes non sunt rationes necessario essendi:⁊ ita sequit O
q neutrũ includit in necesse esse:qꝫ quecunq entitas non
est necesse esse est de se possibilis : ⁊ per ɔñs non includit
in necesse eẽ:quia in necesse esse non includitur aliquid qd Derue
non sit necesse esse ⁊ ratio necessario essendi. ¶ 3ᵒ ad idem 3ᵐ
alij sic. Omne qd sibi derelictũ est non ens ẽ effectiue pro
ductum. Sed oĩa preter vltimum finem sibiipsis dereli/
cta sunt non entia.ergo ⁊c. pbat minor:qꝫ si per impossi/
bile remoueatur vltimus finis:aut aliqua remanebũt en/
tia aut nõ.non potest dici primũ:qꝫ tunc nõ depẽderẽt eẽn
tialr a fine.igit non remanebunt:⁊ per ɔñs sibi derelicta
essent nõ eẽntia. ¶ 4ᵒ ſm istos:⁊ plures alios. Omne qd 4ᵐ
hẽt cãm finalẽ hẽt cãm efficiẽtẽ:qꝫ causalitas finis est esse
cuius gratia aliquid fit.si igit essent plura entia non pro/
ducta essent plura non habentia causam finaleꝫ.cuius op
positum satis patet ex 12ᵒ meta. ¶ Alie rões possent ad te.c.36.
idem adduci:sed iste mihi videntur potiores. Quamuis ⁊.37.
autẽ conclusio harũ rationuꝫ vera sit.mihi tñ nõ apparet P
q ipse eam efficaciter ɔcludant cõtra Phm.Uñ ad pmaꝫ Ad pᵐ
responderet Phs cõcedẽdo q oẽ aliud a pmo eẽntialiter Scoti
dependet ab eo:sed negando q omne qd dependet essen/
tialiter ab eo causat ab eo:intelligẽdo de causalitate effici
ente. Naꝫ de facto ponunt intelligẽtias ⁊ corpora celestia
essentialr depẽdere a primo fine:⁊ tñ a nullo eẽ facta effe
ctiue. Et cum probatur:q si nõ causaret ab alio:ex se eẽt
necesse eẽ. diceret hanc cõsequẽtiam nõ valere:loquendo
eodẽ mõ de cãlitate. Si aũt vlr intelligat de cãlitate ɔce
deret eas cãri a primo tãq̃ a fine:qd magis est esse ad pᵐ.
⁊ propter pmum q̃ a primo:⁊ proprie ⁊ stricte loquẽdo.
Sed ɔtra. Oẽ eẽntialiter dependens ab alio quantuꝫ ad ɔ rñoni
suũ existere:aut est possibile non esse aut neẽe eẽ. Si pos/
sibile non esse.igit est factũ:alias qdlibet possibile non eẽ
posset dici non esse factũ:⁊ superflueret oĩno cã efficiens:
quia si possibile non eẽ est sine cã efficiente multo magis
qdlibet necesse eẽ est sine cã efficiẽte.oẽ aũt ens est possibi Q
le nõ esse vel necesse eẽ:⁊ per ɔñs nullum ens habet cãm
efficientẽ:cuius oppositum satis ex notis ad sensum ɔcla
rat Phs tam in primo q̃ in 12ᵒ meta.vbi ostendit qua ne/ te. ⁊ cõ.
cessitate phi moti sunt ad ponendum cãm agentẽ ⁊ simul 31.
Cõmen.ibidẽ.⁊ etiã 2ᵒ phy.cõ.48. Si võ est neẽe eẽ:aut ẽ Cõ.30.
ex se neẽe eẽ:aut per aliđ. Si ex se.igit nõ depẽdet ab alio
quãtũ ad neẽe esse:⁊ per ɔñs nec quãtũ ad esse : qꝫ in ne/
cesse eẽ clauditur eẽ:⁊ iđ quod sibi sufficit ad necesse eẽ,si
bi sufficit ad eẽ. Si igit dependet ab alio nõ est ex se neces
se eẽ. Nec põt dici:q per aliđ sit necesse eẽ:qꝫ si non est ex
se necesse eẽ.igit ex se est possibile non esse:⁊ per ɔñs non
est p aliud eẽ necesse.alias idẽ eẽt ex se possibile non eẽ : ⁊
per aliud necesse eẽ:quod includere contradictionem hñ
declarat Cõmen.pmo ce.⁊.9.ac.12.meta. ¶ Respondeo Rñe
q Phs posset rñdere ɔcedẽdo:q nullꝫ dependens est
ex se

A ex se neče esse: accipiēdo ly, ex se. vt idem valet qđ non per aliud: in quo sensu incedit pbatio: ꝛ tn̄ negādo ꝙ ex se est pos͛e nō eē. Nō enim seꝗ͛. hoc nō est ex se neče esse. igit͛ ex se est nō neče esse. vel ex se est pos͛e nō esse: sicut nō sequit͛. b nō est ex se album. igit͛ est ex se nō album. Simil͛r nō seqtur. b nō est ex se neče esse. igit͛ b nō est neče. sicut nō seqt͛. b nō est ex se album. igit͛ nō est album. Diceret igit͛ Phs ꝙ aliqđ neččiū est ex se neče esse. vtpote pmū ens a nullo depēdens, aliqua ꝟo alia sunt vtiqꝫ neččia: nō tamen ex se: sed p pmū: nec tamē ex se sunt possia nō eē. nec etiā simpl͛r loquēdo verum est dicē illa esse possibilia nō esse. Nec oppositum huius adhuc apparet euidenter esse probatum:

Ad 2m Scoti. ❡ Scđa etiam ratio nō valet. nam fundat͛ super falso: videlꝫ ꝙ q̄cūqꝫ ꝯueniūt ꝛ distinguunt͛: aliquo sui ꝯueniūt ꝛ alio distiguunt͛: cuius oppositum pluries in pmo libro dictum est. ꝛ infra etiam dicet͛. Diceret ergo Phs ꝙ illa duo neče esse se totis pmo distiguunt͛ numeralit͛ ꝛ specifice ꝛ ꝯueniunt gn̄e. ❡ P. Ratio pōt deduci cōtra arguentem.

B nā de facto: ꝛ deus est substātia ꝛ angelus est substātia. sunt ergo due substātie ꝓprijs ratiōibus distīcte: ꝛ cōueniētes in rōne sube. nūc igit͛ aut illud per qđ deus ꝯuenit cum angelo est ratio neččio eēndi: aut nō si ñ. igit͛ de⁹ nō est neče eē: qꝛ in neče esse nō includit͛ aliquid vt dicūt qđ nō sit ratio neččio essendi. Si ꝟo est ratio neččio essendi cuꝫ eadē rōne que nūc tacta est ꝓpria ratio qua nūc distiguit͛ ab angelo sit etiam rō neččio essendi: sequit͛ ꝙ deus duab⁹ rōnibus formalib⁹ neččio essendi sit neče esse. ꝛ tūc vltra. sicut ipse deducit sequit͛ contra eū. Et pterea cum illa rō sit conueniēs etiam angelo sequit͛ ꝙ de facto angelus sit necesse eē sicut est sba ꝛ ens: qꝛ rōnes entis ꝛ substantie fm imaginationē illius argu͛ sunt rōnes cōes deo ꝛ angelo.

Ad 3m ❡ Ad 3m q̄uis maior fm formā vocis implicet ꝯdictionem. sumēdo tamē eam ad bonum intellectuꝫ vt equiualeat isti.

C Oē ens qđ si aliud qd nō eēt ipm nō eēt est effectiue ꝓductum. dico ꝙ hec est ꝟa si illud aliud sit pos͛e nō esse. nūc autē ipm pmum ad qđ nō esse q̄libet aliud nō est possibile ꝓ nō esse. Si ꝟo illud aliud nō sit possibile nō esse maior nō hēt euidentiā: ꝛ a Pho vtiqꝫ negaret͛. Et potest ei satis in simili instari in duob⁹ veris necessarijs: quoruꝫ vnū est ꝯn̄s ad aliud. ac per hoc si ꝯn̄s nō esset verum antecedēs nō esset verum: nec tamē sequit͛ ꝙ ipsum sit pos͛e nō esse verum. Uñ si hec nō esset vera. nullus hō est lapis. hec nō esset vera. nullū aial est lap͛. ꝛ tamē ista. nullū aial est lap͛. est simpl͛r neččia ꝛ nō ꝯtingēs. Ita fm Phm si itelligētie sunt simpl͛r neče ꝛ nō pos͛es nō esse. depēdent tn̄ a pmo neččio: ita ꝙ si ipm nō esset ipse nō eēnt. Maior autēꝫ illa fm intētionē arguētis ꝓbat͛ per hāc. Omne qđ si aliđ nō eēt ipsum nō esset est pos͛e non esse: ꝛ ex hoc sequit͛: qđ est ꝓductum. vnde patet ꝙ non est efficax contra Phum.

Ad 4m ❡ Ad 4m dico: ꝙ adhuc illa minorē efficaciam hēt. nam

D fm Phum hec vtiqꝫ est falsa. oē qđ hēt cām finalē habet cām efficientē: ꝛ qđ addit͛ de causalitate cause finalis. fm Phm est falsum. Dico igit͛ ꝙ q̄uis ꝟa sit ꝯclusio. s. ꝙ nō sunt plura entia iꝓducta. ratiōes tamē ille nec alie quas viderim: illam demonstrāt simpl͛r. vnde sola fide ꝛ auctoritate sacre scripture ipsam tenemus. ❡ Ad rationē scām in principio questionis patet respōsio ex supradictis.

E Consequenter circa. 2m ꝙ in hac di. tāgit mag͛ q̄ro vtrū rōne nāli sit euidēter ꝓbabile deum esse vlēm ꝛ vltimū finē oium entium alioꝝ. ꝛ argr͛ ꝙ nō. qꝛ nō est euidēter ꝓbabile oia alia a deo esse fcā. igit͛ nec est euidēter ꝓbabile oia alia eē ad finē aliquē ordiata. Añs satis vꝫ hēri ex pcēⁿ. q. ꝯn̄tia ꝓbat͛. nā cālitas finis est eē cui⁹ gr̄a aliqd fit vel factū est. ꝛ per ꝯn̄s solum illud hꝫ cām finalē ꝙ fit vel est fcm̄. de q̄ igit͛ nō pōt cognosci euidēter ꝙ sit fcm̄ nō pōt cognosci ꝙ sit ad finē aliquē ordinatū. ❡ Ad opp͛ pōt ar͛, ex eo ꝙ. 12. me͛ naturaliter videtur eēt probatum, vnum esse finem ꝛ pn̄cipem vniuersi. talem autē non nisi deū intelligimus esse.

E ❡ Huius. q. duo erunt articuli. in primo inquiret͛ q̄ sit cālitas finis ꝛ qd eius cātū. ❡ In. 2°. id ꝙ qđ pncipal͛r q̄rit. ❡ Quātū ad pm dicꝫ ꝙ cālitas finis est esse i⁹ amore cui⁹ aliquid agit͛. Sumit aūt agi nō solū pro fieri vt distiguit͛ cōtra eē, sed etiam pro esse effectiue ab alio ꝙ cōpetit creature fm totā eius durationē. Amor ꝟo b fm eos nō intelligit͛ tm̄ actus appetitus cognitiui sed gn̄al͛r appetit⁹ vt cois est ad nālē ꝛ cognitiuuꝫ. Probat͛ aūt ista ꝯ p̄ sic. Cālitas finis est eē cui⁹ gr̄a. vt vbiqꝫ p phm pꝫ. Sed esse cui⁹ gr̄a nihil aliđ ē q̄ꝫ eē cui⁹ amore aliqd agitur. ꝛc̄. probat͛ assūpta. qꝛ eē alic⁹ gr̄a nihil aliđ ē q̄ꝫ eē itētū pp i⁹: sꝫ nihil pt itēdi nisi ab agēte. ꝙ pb͛: qꝛ itēdēs aliqd pp finē aut est ipse idē finis. ꝛ b nō, qꝛ finis itēdit͛ nō itēdit. Aut est id ꝙ

F itēdit͛ pp finē. ꝙ ēt nō pt dici, qꝛ itēdē nō est ordiarij ifinē sꝫ poti⁹ ordiare aliqd ad ꝯn̄dū finē. Aut est agēs itēdēs i⁹ pp finē. ꝛ p ꝯn̄s eē itētū pp finē est agi pp finē. ex q̄ vltert⁹ seꝙ ꝙ finis est cuius gr̄a aliqd agit͛. ❡ 2°. sic. Cālitas finis corrn̄dētꝫ agēti p itell͛m ꝛ vo͛ ē eē cui⁹ amore aliqd agit͛. g̃ cālitas finis vl͛r sūpti ē eē cui⁹ gr̄a aliqd agit͛. Añs ꝓb͛. qꝛ hꝫ agēs eū effcm̄ agit quem amat seu facē vult. Aut g̃ suū effcm̄ amat pp se tm̄ aut pp aliđ cui⁹ amore vult suuꝫ effcm̄ facē. pⁿ ñ pt dici qꝛ tc̄ su⁹ effcūs eēt ei⁹ vltim⁹ ꝛ pn̄ finis. ꝛ cū h⁹ finis sit simpl͛r nobilior. oi a⁹ diuiso a se seqret͛ ꝙ effcūs esset simp͛ nobi͛ sua cā pn̄. ꝙ est fl̄m. Relinqt͛ g̃ ꝙ tale agēs amat facē suū effcm̄ gr̄a ꝛ amore alti⁹. i⁹ ꝟo est finis. igit͛ finis agētis p itell͛m ꝛ vo͛ est c⁹ amore aliqd agit͛. Cōseqn̄ꝫ ꝓbat͛ qꝛ oē ꝙ hꝫ cāꝫ fin alē hꝫ cāꝫ effi͛. ois aūt effcūs cāe effi͛ ē effcūs mediat⁹ vel imediat⁹ cāe effi͛ p itell͛m ꝛ vo͛. g̃ oē ꝙ hꝫ cām effi͛ hꝫ cām effi͛ per itell͛m ꝛ vo͛. ꝛ p ꝯn̄s ois cālitas finis corrn̄det agē

G ti volūtario. ❡ 3°. qꝛ finis dat q̄dā amabi͛ hijs q̄ sunt ad finē. i. est cui⁹ gr̄a vel in ordie ad ꝙ ea q̄ sūt ad finē pter bonitatē ꝓpaꝫ q̄ vnūq̄dꝙ est ama͛ fm se hꝫ esse amabile. b aūt nō cōpetit ei nisi re⁹ agētꝫ amātꝫ ipm pp finē. ❡ Cōfir͛ ꝯ b ab alijs auctib⁹ ꝯ͛ q̄ꝙ pma est. 3. me͛. co͛. 3°. vbi ait ꝙ finis nō est in reb⁹ imobilib⁹. qꝛ finis est finis actiōis ꝛ mot⁹. qđ igit͛ caret motu caret fine: nisi finis dicat͛ equoce. b ꝯ°. ❡ Alia est in de sba or. c°. 2. finis ingt sigt agēs significatiōe ꝓpa. Ex qb⁹ vꝫ hꝫ itētionē ꝯ͛ ꝙ finis nō sit finis nisi ei⁹ ꝙ agit͛ pp ipm ꝛ p ꝯ͛ cālitas finis est eē cui⁹ gr̄a aliqd agit͛. ❡ Cātū āt cāe finalis fm istā opo. est id tm̄ ꝙ ab agēte hꝫ eē pp finē ꝛ b satis pꝫ ex dcis. vn̄ inqunt ꝙ cū di aliqđ agēs siue pmariū siue scđariū agē pp finē, ly pp, nō iportat cālitatē finis re⁹ agētis sꝫ re⁹ effcus ei⁹ quē agit pp ipm finē. Nā ois finis nobilior est eo cui⁹ est finis. nll͛s

H aūt effcūs nobilior est sua cā pn̄. ❡ Hec opp͛. q̄tū ad neutrū pdcōꝝ vt mihi vꝫ est ꝟa. vn̄ ꝯ pm ar͛ p̄ sic. Cōtingit ali

I qd eē finē ꝛ ei⁹ amore nihil agi. igit͛ cālitas finis nō est eē cui⁹ amore aliqd agit͛. pꝫ ꝯ°. ꝓbo añs. nā ꝯtingit aliqd eē volitū ꝛ ei⁹ amore n͛ agit͛. ꝟ. g̃. ex n̄s aliqs ad fenestrā pōt velle vidē trāseūtes, ꝛ nihil agē amore h⁹ visiōis. sil͛r aliqs pt velle audire dulcit͛ canētē. ꝛ velle itelligē aliq̄ꝫ ꝟitatē. esto ꝙ nec amore auditiōis vel itellectōis hui⁹ aliquid agat aut agē velit. Sed fm Aug. ij. de tri. ca°. 6. oē volitū siū sit volitū pp se siū pp a⁹ ē finis volitōis sue. Uo͛ igr vi͛ finē nō hꝫ nisi visionē siue id referat ad a⁹ siue nō referat. Si. n. nō refert ad a⁹ visionē sed tm̄ voluit vt videret nō ē disputādū q̄uo oñdat͛ finē vo͛ eē visiōeꝫ. Mani͛ est. n. ꝛ multa sbdit ad ꝓpo͛. ❡ 2°. pb͛ añs. qm̄ ꝯtingit aliqd eē finē añq̄ꝫ aliqd agat pp finem. qnimo ꝛ si nulla secutura sit actio pp finē. Q pꝫ in agētib⁹ a ꝓposito de qb⁹ dic phs. 3° ethi. ꝛ dcm̄ ei⁹ p expientiā est euidēs, ꝙ nll͛s taliū ꝯsiliabitur de fine, sed ponētes finē aliquē, q̄l͛r ꝛ p q̄ eris itēdūr. ꝛ si p pl͛a qdē videat͛ fieri p ꝙ facillime ꝛ optie itēdūr. Si

I ãt p vnũ ꝓcurat̃ q̃lr p h̃ erit ⁊ i⁹ p qȯ q̃uis venlãt ad p͛ᵐᵘᵐ
cãm q̃ ĩuẽtõe vlti⁹ est. ⁊ ꝙ vltiᵐ est in resolõne p͛ᵐ est in gn̄o
ne. ⁊ ĩbdit ⁊ si qȯ ĩpole ĩueniãt/discedũt. puta si pecunijs
idiget/has aũt nõ pole est tribui. Si aũt pole videat̃ ici/
piũt opari. Ex hijs pꝫ. ꝙ finis est finis añ oẽꝫ opõnẽ fiẽdã
ꝓp eũ: imo ⁊ añ oẽ ꝯsiliũ de opõne fiẽda. ⁊ aliq̃n q̃n nulla
opõ fĩ. ¶ Nec vꝫ si dicat̃ q̃ꝫtũ ad auc̃tẽ Aug. ꝙ ipsa visio
q̃ est finis volitiõis/est id ꝙ agit̃. Aut q̃ꝫᵐ ad auc̃tes ãbas
ꝙ ipsa volitio finis est id ꝙ agit̃ gr̃a finis. nõ qdẽ p͛ᵐ. tñ q̄
fĩ ꝙ ipsa visio eẽt finis sui ipsi⁹ ⁊ hẽt ꝓp seip̃m tãq̃ ꝓp finẽ
ac p h̃ ſm dcã opp̃. eẽt simplr̃ nobilior seipsa: ꝙ est fĩm. tñ
q̄ ꝯ aliquẽ velle vidẽ q tñ ñ videt. ⁊ p ꝯ tũc visio nõ agit̃.
Nec vꝫ. 2ᵐ. q̄ ipsa volitio finis ẽ amor finis. sic igit̃ amor
ille nõ fit se ipozita nec volitio finis fit amore finis. dic̃ aũt
opp̃. ꝙ finis est cui⁹ amore aliqd agit̃. p ꝙ pꝫ ſm ipsaꝫ ꝙ
i⁹ ꝙ agit̃ amore finis est a⁹ ab i⁹ amore. ¶ P. ad idẽ p͛n̄ ar⁹
sic. Sic̃ ꝯ aliquẽ agẽ ꝓp finẽ. sic ẽt ꝯ aliquẽ ꝓp aliquẽ finẽ
K desistẽ ab actõe seu nõ agẽ. x̄. g̃. in abstinẽtib⁹ ⁊ ieiunãti/
b⁹. ac ẽt ꝯtinẽtib⁹. ꝓp deũ. Silr̃ i hijs q amore dei ñ agũt
opa vitiosa ⁊ ꝓhibita. igit̃ cãlitas finis nõ est cui⁹ amore
aliqd agit̃. pꝫ ꝯ⁹. q̄m tales nihil agũt ꝓp finẽ ⁊ tñ x̄e finẽ
itẽdũt: cã finalis vtiq̃ est ꝙ nõ agũt. ¶ P. cũ qs ambulat
ad forꝫ vt ĩueniat debitorẽ ĩuẽtio debitori est x̄e cã final̃.
⁊ nõ est cui⁹ gr̃a aliqd agit̃. g̃ i⁹ nõ ẽ cãlitas finis. p͛ᵖs añ
pꝫ/q̄ si q̃rat̃ ꝓp qd i⁹ vadit ad forꝫ ⁊ r̃ndeatur vt ĩueniat d
bitorẽ ⁊ qȯ sit d cãtũ ꝓp qd fit qȯ d cã vt pꝫ. 2⁹. phy. ⁊ silr̃
r̃n̄ est de cã. ⁊ pꝫ ꝙ nõ de a⁹ q̃ꝫ finali. 2ᵖs pꝫ ẽt q̄ nec ãbu
lans agit̃ nec spaciũ p ꝙ ãbulat nec aliq̃ res vt appet. Nec
vꝫ dẽ ꝙ ambl̃o vel mot⁹ i⁹ agit̃. q̄m mot⁹ ambulatõis nõ
est aliq̃ res ãlia ab ambulãte ⁊ spa⁹ vt in seq̃ntib⁹ patebit.
Oĩs igit̃ ĩuẽtio debitoris sit cã vt i⁹ ãbulet ⁊ vt spaciuꝫ
ambulet̃ nõ est tñ cã vt aliq̃ res tũc agat̃. ¶ P. nõ est duᵐ
ꝙ ſm itẽtiõeꝫ phi ⁊ ꝯᵗᵒʳ/opp̃. i⁹ sta est: ꝙ pꝫ/q̄ multas res
dixerũt hẽ cãꝫ finalẽ q̃s tñ oppiati sĩ eẽ penit⁹ iꝓductas.
L Sic̃ est mã p͛⁹. c⁹ tñ finis ẽ scd̃ᵐ ſꝫ eos. 2⁹ phi. coᵐ. 24. ⁊ 81.
Itẽ itelligẽtiaꝝ dixerũt deũ esse cãm finalẽ vt pꝫ. 12. me⁹. ⁊
tñ oppiati sũt tã mãm q̃ꝫ itelligẽtias eẽ nõ fcãs vt pꝫ ex p̃ce
dẽti. q. ¶ Et si dicat̃ ꝙ ſm ipsos d est finis itelligẽtiaꝝ nõ
q̃ꝫtũ ad eẽn⁹ suas ſꝫ q̃ꝫtũ ad opõnes q̃s agũt ꝓp ipꝫ. h̃ pꝫ
eẽ fĩm ex eo ꝙ ꝯ. coᵐ. 43. ait. Perfectio inq̃t vniuscuiusq̃
mouẽtiũ vnũqȯq̃ orbiũ pficit̃ p p͛ᵐ motorẽ oium ⁊ iõ oẽs
itẽdũt hũc motũ diurnũ q est p͛⁹ motori actio ⁊ p͛nᵐ aliarũ
actionũ. appet. n. ꝙ alij mot⁹ ꝓprij sĩ ꝓp istũ. Itẽ coᵐ. 51.
Cõe inq̃t est oib⁹ ꝙ oia sĩ ꝓp vnũ ⁊ ꝙ actõis eoꝝ sĩ erga i⁹
vnũ. ⁊ est p͛⁹ cã. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ oia alia nõ solũ agũt ꝓp p͛mã
cãꝫ finalr̃/ſꝫ ẽt sĩ ꝓp illã ⁊ ꝙ iõ ꝓp i⁹ agũt q̄ ꝓp illã sũt. Et
gñalr̃ verꝫ est ꝙ q̄ res sĩ ꝓp hũc vel iᵐ finẽ iõ ꝓp iᵐ opant̃.
Et i rei x̄itate diuisitas finiũ in reb⁹ est cã diuisitatꝫ actionũ
ipaꝝ. vt idẽ ꝯ dic̃. 2. ce. coᵐ. 65. ¶ Cõfir̃ ſm itẽtiõeꝫ ipoꝝ.
Nã volũt ꝙ terra ſꝫ toᵐ hꝫ aliq̃ꝫ finẽ ꝓpꝫ q est cõpleᵐᵘᵐ
M ⁊ pfcõ ei⁹ vt pꝫ. 2. ce. p phꝫ ⁊ ꝯᵗᵒʳᵐ coᵐ. 66. Dic g̃ fĩ aut ẽ c⁹
gr̃a t̃ra mo⁹ aut mouet. ⁊ h̃ nõ ſꝫ ipos q̄ vt dic̃ ꝯ in p̃dcõ
coᵐ ipsa assequit̃ finẽ suũ sine oi opõne ⁊ motu. Aut cui⁹ gr̃a
ipa fcã est. ꝙ ẽt fĩm est ſꝫ ipsos. nã idẽ ꝯ dic̃ ĩfra coᵐ. 102.
ꝙ t̃ra nõ est genita ſm totũ. Aut c⁹ gr̃a ipa est. ⁊ tũc seq̃t̃
ꝙ nõ ois finis ẽ c⁹ gr̃a aliqd agit̃. ac p h̃ illa nõ ẽ ei⁹ cãli/
tas quã dñt. ꝙ ẽ ꝓpoᵐ. ¶ Huic fauet ẽt dcm̃ phi i. 7. me⁹
vlt⁹. c⁹. vbi vult ꝙ cã agẽs solũ q̃rit̃ d re l fieri ⁊ corrũpi.
finalis ãt ẽt ieẽ. ita vt nõ solũ ꝯtingat q̃rẽ ꝓp qd res fit vel
corrũpit̃ ſꝫ ẽt ⁊ ꝓp qd res est. Silr̃ i p̃ rephẽdit antiq̃s q
ĩperfcẽ tetigerũt cãꝫ finalẽ. nã ⁊ si dixerũt ꝙ ẽ bonũ/nõ tñ
dixerũt i⁹ boᵐ eẽ cãꝫ vt c⁹ gr̃a aliqd est vl̃ fcm̃ est. inuẽs ꝙ
nõ solũ i⁹ ẽ cã finalis c⁹ gr̃a aliqd ẽ fcm̃ vel fit ſꝫ ẽt i⁹ c⁹ gr̃a
aliqd est. ¶ Ex hijs oib⁹ pꝫ ꝙ i⁹ q̃ꝫ assigũt nõ ẽ cãlitas fi⁹
seu ꝙ idẽ ẽ dcũ. h̃ diffõ. c⁹ gr̃a vel amore aliqd agit̃ nõ est
ꝓpa diffõ finis vel cãe finalis cũ i⁹ ꝯũtiᵘᵗ. ⁊ h̃ sufficiat ꝯ p͛ᵐ
dcm̃ opp̃. ¶ Ex hijs ẽt satꝫ pꝫ ꝙ 2ᵐ. dcm̃ opp̃. s. d cãto cãe

finalis est fĩm. Nã oẽ c⁹ cã finalis ẽ cã finalis ẽ cãtũ cãe fi N
nal̃. Sꝫ alic⁹ ꝙ nõ agit̃ gr̃a vel amore sui finis finis est cã
final̃. x̄. g̃. volitõis ipi⁹ finis. vt pꝫ i p͛⁹ rõne ꝯ p͛ᵐ dcm̃ opp̃.
g̃ ⁊c̃. ¶ P. q̃ncũq̃ aliqd ẽ cã finalis ipꝫ est cã final̃ alic⁹
sui cãti. ⁊ ñ i p q̃n aliqd ẽ cã final̃ ẽ cã fiᵘˢ alic⁹ ꝙ agit̃ amo
re ei⁹. vt pꝫ p. 2ᵐ ⁊ 3ᵐ. rõnẽ. g̃ ⁊c̃. ¶ P. ſꝫ phꝫ. 2⁹. ph. ⁊ ꝯᵗᵒʳ
ibidẽ coᵐ. 31. finis ẽ cã aliaꝝ cãꝝ ⁊ p ꝯñs cãe effiᵗⁱˢ. ꝙ ñ ẽ i
telliḡᵐ q̃n finis inq̃ꝫtũ finis sit cã eẽndi vel ꝓp quã efficiẽs
est. ſꝫ est cã ꝓp quã efficiẽs ẽ efficiẽs siue ꝓp q̃ꝫ effic̃. quem
sẽsũ satis explicat ꝯ. 5. me⁹ coᵐ. p̃ in fine vbi dic̃ ꝙ inť oia
p͛n̄ rei p͛ᵐ est cã final̃. oẽs. n. cãe iq̃t nõ sĩ p͛n̄ nisi ꝓp i⁹ p͛ᵐ. i.
ꝓp cãꝫ finalẽ. Expssi⁹ aũt Aui. p̃ suffi. c⁹. 12. d. finis ẽ cã ꝓp
quã efficiẽs hꝫ eẽ efficiẽs. g̃ ipe ẽ ei cã vt sit l⁹ cã. ⁊ efficiẽs
nõ est cã finis vt finis sit cã. ⁊ h̃ decl̃abit̃ i pbia p͛⁹. hinc ẽt
est cõe dcm̃ ꝙ finis ẽ cã cãliᵗᵃˢ aliaꝝ cãꝝ. i. ꝙ a⁹ cãe sint cãe.
igit̃ ꝙ efficiẽs sit efficiẽs ẽ cãtũ cãe final̃. igit̃ nõ solũ id ꝙ O
effic̃ ab agẽte gr̃a finis est cãtũ finis. h̃ itaq̃ sufficiant ꝯ
opp̃. p̃dcãꝫ. ¶ Rñ⁹ igit̃ ad hũc arᵐ tali ordiẽ. nã p̃ dicã q̃
est cãlitas finis. deiñ ponã aliq̃s distictões de finib⁹ ⁊ ĩfe/
rã correl. q̃dã. 3⁹. dicã ꝙ ẽ cãtũ finis. ⁊. 4⁹. ẽẽ dcã mouebo
aliq̃ du⁹. ¶ Quãtũ ad p͛ᵐ dico ꝙ cãlitas finis est esse id in
ꝙ appetitu a⁹ tẽdit ⁊ acci⁹ appetitũ cõit̃ ad nãlẽ ⁊ alios. dẽ
ãt aliqd tẽdẽ in a⁹ appetitu siue ipꝫ sit appetitiõ forãl̃ siue
appetẽs seu qd ꝓp a⁹ appetitũ. ita ꝙ h̃ sit descrip⁹ finis. in
ꝙ appeᵐ a⁹ tẽdit. ¶ Forte meli⁹ dicet̃. ꝙ a⁹ ẽ eẽ finẽ aliõ eẽ
cãm finalẽ. Nõ. n. ois finis est cã finalis. ei⁹ c⁹ ẽ finis. Nã
volitũ a d ẽ finis volitiõis dei. p̃serti si volitũ i⁹ nõ sit dᵐ.
sic ꝓbat̃ ex auc̃te Aug. xi. de tri. ⁊ tñ volitõis dei cũ sit ds
nulla ẽ cã final̃. Eẽ g̃ cãm finalẽ est eẽ cui⁹ amore aliõ est
amatũ. acciᵒ amorẽ gñalr̃ p amore seu appetitu nãli/aia
li/⁊ voⁿᵒ. Et huic ꝯuenit dcm̃ phi/q cãm finalẽ vbiq̃ de
scribit vel vocat c⁹ gr̃a. ꝙ nõ ẽ a⁹ dcũ q̃ꝫ c⁹ amore. ¶ Eẽ
x̄o cãtũ cãe final̃ ẽ eẽ amatũ q̄ a⁹ est amatũ. ¶ Et ſꝫ istã P
viã auc̃tas i⁹ Augu. ij. de tri. nõ valẽt ꝯ aliã opp̃. nec ꝓ i⁹.
Hec r̃a q̄ ſꝫ h̃/nõ coger̃ ponẽ deũ aliq̃ mõ hẽ cãꝫ. c⁹
oppoᵐ ꝓ certo nõ bñ sonat. Hoc decl̃at̃ p͛⁹ ex itẽtõe phi. 12.
me⁹ vbi volẽs oñdẽ q̃lr mouet motor celesti ait ꝙ mouet
vt appeᵗᵘˢ ⁊ itelliᵗᵘˢ. vel ſꝫ lr̃aꝫ coᵐ. sic desideratũ ⁊ itelligĩ. i
qb⁹ x̄bis ſꝫ ꝯᵗᵒʳ ibidẽ coᵐ. 35. phs innuit dcm̃ motorẽ dupᵘ
mõ mouẽ. s. vt agẽs ⁊ vt finis. in eo. n. ꝙ ait vt itelligĩ innuit
eũ mouẽ vt agẽs. in eo x̄o ꝙ dic̃. vt desideratũ vel appeᵗᵘˢ
innuit eũ mouẽ vt finis. Sic̃ pꝫ diligent̃ ĩspiti⁹ coᵐ illõ. mo
uẽ igit̃ vt finis est mouẽ a⁹ vt amatũ. ⁊ ꝙ nõ est a⁹ q̃ꝫ eẽ in
ꝙ a⁹ tẽdit amore ⁊ si ab eodẽ efficiat̃ amor in ꝙ ẽt t̃miat̃.
nõ dic̃ i⁹ eẽ amatũ inq̃ꝫtũ effic̃ sed solũmõ inq̃ꝫtũ terminat
amorẽ. sic pꝫ vbi efficiẽs ⁊ t̃minãs distiguñt. Nõ eni forã
balnei in aia q̃ ſꝫ ꝯᵗᵒʳᵐ effic̃ amorẽ ẽ amata i⁹ amore sed ea
q̃ ẽ ext̃ ad quã amor t̃miat̃. Eẽ igit̃ amatũ vel itẽtũ/aut in
ꝙ tẽdit appetit⁹ ẽ eẽ finẽ. seu cãlitas finis. vt h̃ de fine est
ſmo. ⁊ sic tetigi d appetitu sic ẽt d⁹ ꝙ amor gñalr̃ itelli dꝫ
tã pro nãli appeᵐ q̃ꝫ alijs vt descriptio sit cõis ⁊ ꝯũtibilis Q
cũ descripto. Nã vt pꝫ. 2⁹. phy. nõ solũ aialia ſꝫ ẽt alia en/
tia nãlia agũt ꝓp finẽ. ⁊ ꝓpos fines hñt. ¶ Decl̃at̃ h̃ idẽ ex
itẽᵗⁱᵒⁿᵉ Aui. p̃ li. sue suffi⁹. c⁹. 15. vbi ait ꝙ finis ver⁹ est q itẽ/
dit̃ ꝓp se ⁊ ꝓp quẽ cetẽ res appetũt̃. nõ describit aũt h̃ finẽ
in cõi ſꝫ spãlr̃ finẽ nõ relatũ in aliũ ſꝫ vltiᵐ in quẽ alij refe/
runt̃. ⁊ iᵐ vocat finẽ veꝝ/q̄ p se ⁊ p̃ ei cõpetit eẽ finẽ. Sꝫ
si cõit̃ describi dẽat ſm ei⁹ itẽᵗⁱᵒⁿᵉᵐ/pꝫ/ꝙ dicet̃/finis est q i/
tẽdit̃. ꝙ nõ a⁹ est dcũ/q̃ꝫ i quẽ appetit⁹ tẽdit vel obiectiẽ ter
miat̃. ¶ Huic ẽt ꝯcordat sñia Aug. ij. de tri. c⁹. 6. vbi qȯlꝫ
obm volitiõis vocat finẽ ei⁹ siue voᵗᵃˢ i⁹ referat in a⁹ siue nõ
referat. Et eodẽ mõ id i ꝙ fert̃ voᵗᵃˢ seu appetit⁹ vel iclina/
tio nãlis/est finis ei⁹. ¶ Veꝝ q̄ nihil ꝓpẽ dici p̃t finis sui/
ipsi⁹ p̃ ⁊ p se/vt de fine nũc loq̃mur/q. s. est cã final̃. sic nec
aliqd ꝓpẽ p̃t dici cã sui p̃/iõ itelligᵐ est ꝙ i⁹ sit finis i qȯ a⁹
tẽdit p appeᵐ. a⁹ inq̃ꝫ ꝙ est vel appetitio q̃ non est id qȯ
appetit̃ ⁊ seipsa tẽdit in i⁹ est ipa tẽdẽtia. vel appetens nõ

A idē ei ꝙ appetit/ Aut aliqd appetitū pp aᵒ appetitū ꝙ nō
est ipm. ⁊ idcirco addidi in descriptiōe finis. aᵒ. ⁊ sic itelli
go cū dᵒ/ ꝙ finis est in ꝙ appeᵐ aᵒ tēdit. ¶ Rōne q̄z pōt de
clarari h ipm eo mō q̄ tales descriptiōes decl'ari pnt. Nā
cuicūqз ꝯuenit rō p̄dcā qbuscūqз alijs circūscriptis ipm ꝟe
dī finis. ⁊ cuicūqз nō ꝯuenit q̄cūqз aᵒ ꝯueniāt nō est finis.
igit' ⁊c. assūptū decl'at'. tā i volūtarijs finib⁹ q̄z nālib⁹. Si
qs. n. vadat ad forū itēdēs a debitore recipe debitū. nō āt
itēdēs in via iuenire thāuꝝ. Sic receptio debiti est finis
sue itionis ꝙ nō iuētio thāuri. posito ēt ꝙ iueniat thāuꝝ.
nec aliq̄ rō pt assigri nisi q̄ h fuit itēta iᵒ ꝟo nō. cū i ceteris
ꝯcurrētib⁹ ꝯueniāt. nā ois ordo q̄ p̄cessit receptiōez debiti
p̄cessit iuētōez thāuri nec ad vnā p'ls actū est q̄z ad aliā. ⁊
iō lз vtraqз sit finis itōis (vocāᵒ finē ꝙ ē tmin⁹ ⁊ vlᵐ) ⁊ ꝯse'
aᵒ/ nō vtraqз tn̄ ē cā final'/ nec fi' vt fi' ē cā. pp assigtā rōnē.
Cōfir' q̄ posito ꝙ h vadēs nō recipiat debitū iueniat aūt
thāuꝝ. ꝯstat ꝙ dicet' frustrat⁹ eē suo fine. nō aūt si eꝫ reci/
B pet debitū ⁊ nō iueniret thāuꝝ nec h⁹ ē aᵒ rō/ nᵒ q̄ itēdebat
recipe debitū nō aūt iuenire thāuꝝ. Hoc ēt ꝯfirmat dcm̄
Aui. vbi. s̄. cᵒ. 13. q distiguit int' finē ⁊ id ꝙ ꝯse' finē. vn̄ di
cit ꝙ decor ꝯn̄s sanitatē nō est finis exercitij sз sanitas q̄
exercitio nō itēdit' decor sз sanitas ⁊ ex sanitate se' decor.
¶ In finib⁹ q̄z nālib⁹ idē pз. Nā finis terre est eē deorsū.
⁊ p̄cise q̄ ad id nāl'r iclinat'. Vn̄ posito ꝙ eēt non p̄ducta
ab aliq̄ sic oppiat⁹ est ph̄s. ⁊ ꝙ nec mouet nec moueret' et
qbuscūqз alijs rōnib⁹ finis ab alijs assigris vel possibi⁹ assi
gnari/ h solo retēto ꝙ nāl'r appetit seu icliat' vt sit deorsuз/
h ē finis ei⁹. eꝫ h circūscripto positis alijs qbuscūqз nō erit
nālis finis ei⁹ nō certe plus q̄z eē sursum. ¶ Et qm̄ aliqd
tēdē in aᵒ appetitu multipl'r ꝯtigit iō ⁊ multiplex ēt distin
ctio pt de fine dari. ponā tn̄ nō oēs sз aliq̄s magis vtiles ⁊
valētes ad seq̄ntia. Sit ḡ p⁹ distictio ꝙ finiū qdā est nālis/
C ⁊ est ille in q nāl'r tēdit' appetitu qdā ꝟo volūtari⁹ ⁊ est is
quē qs libe sibi p̄ fine ꝯstituit. Et int' hos ē dīa s̄m ꝯᵗᵉˢ. 2ᵒ.
ph̄. coᵐ. 31. qm̄ vltiᵐ itētū. i. finis in reb⁹ volūtarijs multo
tiēs vi boᵐ ⁊ nō est in rei ꝟiᵗᵉ. itētū ꝟo in reb⁹ nālib⁹ est bo
nū verū. ¶ Alia distictio est. ꝙ finiū qdā est iherēs vt sa/
nitas in corpe ⁊ bonitas in aīa. qdā ꝟo subsistens vt dn̄s
suoꝝ. Et hāc ponit ꝯᵒʳ. 12. meᵗᵉ. coᵐ. 36. Perfectionū inq̄t
pp q̄s mouet' pfcm̄ q̄dā sūt q̄litᵉˢ qb⁹ pficit' id ꝙ mouet' vt iᵒ
ꝙ mouet' pp sanitatē. ⁊ q̄dā sūt sbe extrinsece a re q̄ mouet'
ad eas vt assimilet' eis. vt iueniūt' oēs actiones suoꝝ qm̄
sūt erga itētiōez dn̄i sui. igit' dn̄r eē pp dn̄m. ⁊ sil'r oia en/
tia cū p̄ pn⁹. Cui distictiōi satis ꝯsonat iᵒ q̄ dī. ꝙ est finis q̄ ⁊
finis cui⁹. finis q̄ dī iᵗ q̄ for' res pficit'. ⁊ iᵗ est q est oēs ihe/
rēs. finis ꝟo c⁹ dī iᵗ q̄ nō pficit' res formal'r sз extrīsece pfi
ciat' p ipз. Sз cui⁹ est aliqd res cui⁹ est finis. sic su⁹ dī esse
aliqd dn̄i. ⁊ iᵗ est oēs sbsistēs. ⁊ hāc pōit ꝯᵗ. 2ᵒ. ph̄. coᵐ. 24.
D ¶ Alia est. ꝙ qdā est finis nō actu exn̄s ⁊ pp quē agens
agit vt sit. Sic sanitas est finis ei⁹ q mouet' pp sanitatē ac/
q̄rēdā. q̄dā ꝟo actu exn̄s ⁊ pp quē nō agit agēs vt sit sed
q̄ ipe est. sic dn̄s est finis suoꝝ. quā. d. ponit ph̄s. 12. meᵗᵉ
dicēs. Est eni alicui ꝙ cui⁹ grā q̄ꝫ h qdē est: h ꝟo nō est.
Et p̄m⁹ vt dn̄t aliq̄ pt p̄pe dici desiderat⁹. 2⁹ aūt magis dici
dз amat⁹ vel dilect⁹. Sз in p̄posito nō multū de hoc curo.
¶ Alia dᵒ. est. ꝙ qdā est finis vltim⁹ ⁊ pp se itēt⁹. qdā ꝟo
medi⁹ seu relat⁹. i. pp aliū finē vlteriorē itēt⁹. exeᵐ. p⁹. sani
tas. exeᵐ. 2ᵗ. extenuatio vel exercitiū. ⁊ h ponit' a ph̄o. 2ᵒ.
ph̄. ⁊ ꝯᵗᵉ ibidē coᵐ. 29. ⁊ satis inuit' ab Augu. ij. de tri. cᵒ. 6ᵒ.
¶ Aduētēdū tn̄ ꝙ d̊ fine 2ᵗ loq possum⁹ vnoᵒ cōit' sз diffō
nē. s̄. datā ⁊ sic loᵐ hз p̄dcā distictio. Alioᵒ sp̄al'r ⁊ stricti⁹
scз de eo cui nō rōne alteri⁹/ sз pp ipз alt'i cōpetit eē fines.
⁊ sic loᵗ ph̄s. 2ᵒ. meᵗᵉ vbi ait. finis est ꝙ nō est ali⁹ cā sed aᵒ
illi⁹. ⁊ ꝯᵗ. ibi. s. coᵐ. 7. cū ait ꝙ d̊scriptio cāe final' est vt nō
sit pp aliā cāз. ⁊ sil'r Aui. isufh. vbi. s̄. est allatus. ¶ Alia
distictio est ꝙ finiū qdā est p⁹ itētiōe intēt⁹ qdā ꝟo. 2ᵗ. ⁊ ex
ꝯn̄ti. Exeᵐ pз in eo q pp deū p̄n' exercet actus tp̄antie ⁊ ex

ꝯn̄ti pp corpis sanitatē. ⁊ sil'eз distictiōez in alijs exᵗᵉ pōit E
ꝯᵗ. 12. meᵗᵉ. coᵐ. 35. ⁊. 2ᵒ. ce. coᵐ. 17. ⁊. 21. Et nōndū ꝙ ois
sup̄dcā dīa finiū repiri ꝯtigit tā in finib⁹ nālib⁹ q̄z ēt volū
tarijs sic facil'r pt occurrere ispiciᵗ. ¶ Pōt ⁊ aᵒ distic⁹ cōis
ēt fini nāli ⁊ volūtario assigri videlз ꝙ qdā est aliqd signi
ficaᵗᵉ cōplexe tm̄. Sic t'ra nāl'r appetit eē deorsum. ꝙ q̄dē
nō est aliqd icōplexe signifiᵗᵉ vt pote entitas aliq̄ actu exn̄s
vel poᵐ eē. ꝙ pз q̄ nō ē t'ra t'ra. n. nō appetit nᵉ mouet' ad
se. nec aliq̄ alia entitas vt loc⁹ vel aliqd aᵒ ꝙ qs vellet exi
stimare. nā nll'a tali a' entᵉ posita nihilominus t'ra d̊scēderet
ad cētrū mūdi. Sil'r i volūtarijs. vt pз in eo q itēdit alijs
p̄eē. vel aliqd sil'e. qdā ꝟo est aliqd icōplexe signifiᵗᵉ vt po
te aliq̄ ētitas actualis vel poss. exᵐ ē sanitas q̄ est sᵗ artis
⁊ aliq̄n ēt nāe. ¶ His p̄missis ifero corel' duo. p⁹ est ꝙ nō
ois finis nobilior est simpl'r eo cui⁹ est finis. Et iᵒ pз tā de
fine iherēte q̄z ēt subsistēte nō pp se tn̄ sз pp aᵒ itēto siū nāli
siue volūtario. ⁊ pp quē agēs agit nō q̄ ipm est sed vt sit
⁊ q nō p⁹ sed. 2ᵒ. itētiōe intēdit'. Nō eni sanitas noᵒʳ est hoie
q illā intēdit. nec sp̄ genitū/ aut forā geniti ipo gn̄ante. nᵉ
opus opifice. Neqз ista gn̄alia motorib⁹ celestib⁹ pp q̄ tn̄
gn̄anda ⁊ in eē ꝯsuāda mouēt. 2ᵒ. itētōe sз ꝯᵗᵉ. 2ᵒ. ce. coᵐ.
17. ⁊. 12. meᵗᵉ coᵐ. 35. ¶ Ois aūt finis nālis subsistēs vltia
tus ⁊ p⁹ itēᵐ itētus ⁊ pp quē agēs agit nō vt sit sed q̄ est/
simpl'r noᵒʳ ⁊ pfectior est oī alio a se cui⁹ est finis. Et s̄m
hūc itell'з itellīdū est dcm̄ Alexādri approbatū a ꝯᵗᵉ. 12.
meᵗᵉ coᵐ. 30. d. ꝙ iᵒ ad ꝙ s̄m desideriū mouet' corp⁹ ceᵗᵉ nō
est hō neqз aliqd entiū q̄ sūt h. cū nobili⁹ nō d̊siderio tēdat
in vili⁹. Idē. 2ᵒ. ce. coᵐ. 21. De tali q̄qз fine loq̄t' ꝯᵗ. 12. meᵗᵉ
coᵐ vl'ᵒ q̄n dic. ꝙ iᵒ pз ꝙ aliqd mouet magis est bonū q̄z il/
lud boᵐ mouēs. In volūtarijs aūt nō sp̄ est sic. Nā vbi vo
lūtas nō est recta talis finis vltiat⁹ ⁊c̄. pt eē igbilior ⁊ agē
te pp ipз ⁊ hijs q̄ ab agēte in ipз final'r ordināt'. Sз si vo/
lūtas recta sit nec errās idē iudiciū est de tali fine volūta
rio ꝙ ⁊ de nāli. ¶ 2ᵐ. corel'. est/ ꝙ poss̄e est ⁊ iterdū de fcō
ꝯtigit/ ꝙ aliqd nō actu exn̄s est finis. ⁊ satis h pз ex vna di
stictiōe p̄missa ⁊ p̄bata. p̄bat' ēt q̄ appetit⁹ tā nālis q̄z vo/
lūtari⁹ pōt tēdē i aliqd ꝙ nō ē. pз de sanitate pp quā opat'
freq̄nt' nā in corpe ifirmi/ cāndo sudores ⁊ fluxū sanguis
⁊ h⁹. pp quā etiā hō iuxta iperiū artis agit vt in eo sanitas
q̄ nō est gn̄et'. Vn̄ si a tali q̄rat' pp qd agit r̄ndebit vt sane/
tur. volēs cām ⁊ n̄ nisi finalē assigre. ¶ p. gn̄o est pp for
mā sic pp finē vt dic ꝯᵒʳ. 2ᵒ. ph̄. coᵐ. 70. ꝯstat aūt ꝙ dū est
gn̄o siue dū res gn̄at'/ forā q̄ itēdit' nō est actu. q̄n imo illa
adepta cessat gn̄ari. Vn̄ ꝯᵗ. 5. meᵗᵉ coᵐ. 22. Cōplemētū igt'
⁊ finis dī ēt de iᵒ ad ꝙ cū gn̄ata p̄ueniūt/ cessāt mot⁹ gn̄o/
nis coꝝ. ⁊c̄ igit' forā est finis gn̄onis q̄n ipa forā nō ē actu.
¶ Quātū aūt ad cātū finis de q̄. 3ᵒ. dōm p̄ponebat'/ dᵒ/
ꝙ oē aliō a fine tēdēs in finē appetitu p̄pō vl' alt'i⁹/ ē cātū
finis. summo aūt. aliō. gn̄al'r vt aliq̄tiēs dcm̄ est in p⁹ lib.
scз vt dī tā de signifiᵗᵉ ꝯᵉ tm̄/ q̄z de signifiᵗᵉ incōpᵗᵉ actuali vl' D
poss. Appetitu āt alte i⁹ dᵒ tēdē in finē oē ꝙ appetitu q n̄
est ipm intēdit' vel appetit' pp finē. Probat'/ q̄ cuilз talis
finis est cā final'. igit' q̄dlз h⁹ est cātū cāe finalis. ꝯn̄a pз.
Ān̄s p̄bat'/ q̄ d̊ qlз tali ꝯtigit ꝯueniēt iterrogare. pp qd.
⁊ r̄ndē cāз finalē. sic bn̄ discurrēti satis occurrit. ¶ Ex h ēt
sequūt' aliq̄ corel'. vnū ē ꝙ sic. s̄. ꝯ aᵘ opp̄. dicebat'/ nō solū
id qō fit ab agēte pp finē est cātū finis sз ēt/ ipз agēs agē.
⁊ aliq̄n nō agē. ⁊ aliqd mouē. vel moueri ⁊ silia ꝯpᵗᵉ signi
ficaᵗᵉ ꝙ p̄bat' ex eo/ ꝙ qs pt velle se/ agē pp aliquē finē. ⁊
simil'r pp aliquē pt velle se nō agē. ⁊ velle mouē ⁊ velle se
moueri. ¶ Cū ēt q̄ sup qlз taliū pōt ꝯgrue erigi qō d̊ cā
finali. ¶ Aliud est ꝙ sic. s̄. dcm̄ est ꝙ aliqd pt eē actu cā
finalis dū nō est actu/ sic ⁊ aliqd pt eē actu cātū cāe final'/
q̄n actu nō est. ⁊ h dī vnoᵒ ꝙ ei⁹ cā finalis non solū sit actu
cā sed ēt actu sit. Alio ꝙ nec ēt cā finalis sit actu q̄zuis sit
actu cā. p⁹ pз q̄ pt hō pp deū/ vel su⁹ aliqs pp dn̄m suum
velle aliqd facē/ ꝙ nō est. ⁊ tūc illud erit cātū finis exn̄tis.

J qr tale pp illū appetit. 2m. p3. Nam pōt aliqs intēdē cāre plures effcūs ordie qdā ⁊ vnū pp aliū. q posito effcūs in tent' pp aliū cāndū est cātū alteri' ⁊ ali' e3 ei' cā finalis. ⁊ ⁊ neut tñ actu existit. ¶ Aliud est. q eiusdē pñt esse pl'es fines volūtarij nō iuicē sbordinati ⁊ eque p̄ itēti. p3 qr qs pt velle aliqd pp duos fines eq̄ p̄. x. g. ire ad forū ⁊ vt exigat debitū a suo debitore ⁊ vt soluat debitū suo creditori. ¶ Itē pñt esse plures fines eiusdē subordinati ⁊ nāles et volūtarij. de nālib' p3 in actiōib' nāe q̄ per multa media quodā ordine pueniūt ad finē itentū. Sitr ptigit in actionibus volūtarijs. Itē pñt esse plures fines subordinati qrū vn' sit nālis alt' volūtari'. Sicut p3 in illo q vult acqrere bitū aliquē vtutē vt fm illū opet' ⁊ ex talib' opib' de' laudet' vel alij ēt ad vtuosa opa puocent'. opō em̄ ꝓpria bitus suus nālis finis existit. Sed imitatio ꝓximi ⁊ laus dei sr̄ volūtarij fines. ¶ Multa alia corel'. possent ex dcis deduci sed h ad pñs sufficiāt. Nūc. 4°. mo⁹ sunt aliq̄ du' ꝯ dcā ⁊ p̄ ꝯ id q dcm̄ est de cālitate finis. Nā fm i° videt' seq' q

K dei sit aliq̄ cā finalis. p3 qr de' suo appetitu tēdit in a°. diligit. n. creaturas ⁊ vult aliqs ꝓducē ⁊ bñfi⁹. Sed ꝯñs est ipol'e. tū qr alias seq' q aliqd posset esse nobilius deo. cū finis semp sit no⁹ eo q est ad finē siue c' est finis. Tū quia tūc de' posset pfici p aliqd a°. Nā finis est i° ad q mouet' i° q inatū est pfici p i°. vt d' ꝯ. 3°. me⁹ co⁹. 3. Tum qr de' nō eēt simpl'r idepēdens cū oē cātū depēdeat a sua causa. Tum vlt° qr oino absonū est dīe deū aliq̄ mō eē cātū. cū ipse sit p' cā simpl'r. ¶ Scdo ꝯ corel'. quo dī q aliqd qd nō est actu est actu finis seu cā finalis. Nā oppo⁹ bui' expsse babet'. 2°. ph. vbi dī. q cāe in actu ⁊ singulares ⁊ q̄ sunt cāe simul sunt ⁊ nō sunt. q̄ aūt fm pōa3 nō semp. Nō eni simul corrūpit' dom' ⁊ edificator. Si g̃ cātū finis est in actu ⁊ ipse finis est i actu ⁊ e3. ⁊ h ēt est ꝯ. 2m. corel'. positū de cāto ipi' fi'. ¶ Cōfir' rōne: qr q nō est: nulli' cā eē pōt. ¶ 3°. cum. 2°. ph. dicat' q aliqñ finis ⁊ efficiēs sunt sibi inuicē cāe. ⁊ sup dcm̄ est q finis est cā q efficiēs est cā/ du⁹ est ql'r efficiēs est cā ipi' finis. ¶ Rñ°. Ad p⁹ d°/ q dī esse

L aliquā cām finalē pōt intelligi 2'/ vno° tanq̄ ei' q est nāl'r pp finē. ⁊ sic ē ipol'e. ⁊ nego ꝯña3. nec ꝓbat' adhuc sensu3. Alio mō tāq̄ ei' q agit pp aliquē finē/ aut itendit finē seu cui' volūtas tēdit in a°. ⁊ sic d° q si itell'at' de fine vltiato ⁊ pp se itēto/ q ei' nll's est finis nec nālis. p3. nec volūtari' cū ei' volūtas nō nisi recta eē possit ⁊ p ꝯñs ad se referēs ⁊ pp se vltimate agēs qcqd agit ⁊ volēs qcqd a°a se vult qm̄ ipe est finis nāl'r ab oibus itētus vt patebit in. 2° ar⁹. ⁊ sil'r est finis quē ois volūtas vltimate ⁊ pp se d3 velle: ⁊ qcqd a° ab i° vult/ velle pp illum. ita q sic ipse est pri⁹ a q̄ oia ita sit ēt finis ad quē oia refērāt iuxta i° Apoc. 1. Ego sum Alpha ⁊ o. pri⁹ ⁊ finis. nec v3 ꝯña adhuc itell'm. Si x° o itelligat' de fine volūtario nō vltimato sed pp aliū itento/ d° q ꝯñs nō est negādū/ sic nō est negādū deū aliqd a° a se velle. ⁊ aliqd pp aliqd a° agē. sicut pp nr̄am salutē fuit icarnatus ⁊ mortu'. vt testat' simbolū. ⁊ Aplus testat' q resurrexit pp iustificatiōes nr̄as. ⁊ ꝯstat q ly. pp. vtrobi

M q3 cām finalē demr̄at. ⁊ tñ salus nr̄a atq3 iustificatio de q bus loqt' p̄dcā/ a° sunt a deo. q̄uis ipse cāl'r sit salus ⁊ iustī° oium iustorū. ¶ Huc accedit. q sic dicit phs. 2°. me⁹. Cā alicui' semp facit q itell'm b3. ⁊ Auicē. p̄ suffi. cap°. 12. vl'r ait de effi⁹ q nihil facit nisi pp finē. igit' nō est negādū qn ds agat aliqd pp finē aliū. vltimate tñ pp se ipm. iuxta i°. ꝓu. 16. vniūsa pp semetipm opat' est dñs. ¶ Tūc ad ꝓbatiōes falsi⁹ ꝯñtis dō p p'/ q nō ois ⁊ marie vo⁹ ē no⁹ eo cui' est finis vt. ŏ. p3. ¶ Ad 2m. q ꝯ log' ibi de fine nā li iberēte. Sic p3 ex x° bis ei'. ait eni. Illud q est p se ⁊ nā lit' finis est i° ad q mouet' i° q inatu3 est pfici p illud: talis aūt finis nullus est dei. nec aliqs alius ei iberēs vel q ei sit pol'e iberere. ¶ Ad 3m d°/ q oē cātū dependi a sua cā. pōt itellegi tripl'r. i. ꝓprie. ⁊ iprop̄e ⁊ ipropriissime. primo

mō est vt sit sensus q nullū cātū pt existē nisi existat sua cā ⁊ i° ꝯsuet incē ita q si illa nō eēt vel nō ꝯsuaret ipm nō esset. Alio mō q nullū cātū eēt cātū si eius causa nō eēt. Et vtroq3 mō ꝓpō est fl'a si itelligat' q oē cātū aliq̄ taliū mōꝝ depēdet a q13 sua cā. p3. ex supdcis qm̄ alicui' x° e extns ⁊ cāti/ aliqd nō extñs est cā finalis. 3°. mō q nullū cātū pt eē causatū nisi sua cā sit ei' cā. ⁊ h mō pōt ꝓpō ꝯcedi. Sed hoc mō ipropriissime sumit' depēdē. nā pari mō diceretur q ois cā depēdet a cāto/ qm̄ nulla cā pōt eē cā nisi suū cātū sit cātū. Et h mō ꝯcedēdū eēt q cāns depēdet a cāto. ⁊ cātū a cāli ⁊ ꝯseruās a ꝯseruato. qm̄ ipol'e est cāntem esse cāntē nisi cātū sit cātū. n' ē pol'e cātiuū eē cātiuū n' cāle sit cāle nec. ꝯseruātē eē ꝯseruātē nisi cōseruatū sit cōseruatū. Et isto mō pōt dici q omne causatum finis depēdet a cā finali. qr nihil pōt eē cātū finis/ qn finis sit ei' causa final'. ¶ Ad 3m. si sumat' depēdere ꝓprie/ nego ꝯña3 ⁊ ꝓbōnes ei'. p3 istātia. in hijs qrū finis est aliqd extns tm̄ i pō. nam talia extñia nō depēdent ab i° q nō existit. ¶ Ad v'timaꝫ N

O ꝓbōnē dico q q̄uis possit bēri bon' ac ver' intellect' b° dionis de' est cātus. nā pōt p h itelli q d3 aliqd aliud a se vult. ⁊ q pp aliquē finē q nō est ipe opat' q̄uis nō pp illū vltimate. q sensus ēt ꝓprie signi' ex h q dī q dei est aliqs finis nō vltiate itēt'/ qr tñ ex° cōiori vsu cū aliqd dī causatū itell'r q sit effcm̄ seu efficient' ab aliq̄ ꝓductum. ⁊ sil'r cū dī aliqd hēe cā finalē/ intelligit' vsitati' de cā finali vltimata. vñ ⁊ talis finis magl ꝓpe dī finis/ ⁊ vtrūq3 deo repugnat iō p aspcū absonū appet dīe deū eē cātū. aut deū hēe cām finalē. ⁊ ꝓpea d° q esto q bon' itellect' posset ide trahi iuxta p̄dcā/ nō tñ vsitāde sūt b° ꝓpōnes. sicut ⁊ sci multas q̄ bonū itellectū fm se pñt hēre repulerūt ab vsu ad vitādū errorē simpliciorū. ¶ Ad. 2m. pōt p̄ dici q phs nō lo' vl'r de oib' cāis sed de efficiētib' vel agētib' tm̄/ ac p hoc ar⁹ ex ei' dcō nō est ad ꝓpo⁹. Q aūt ita sit p3/ ex x° bis ei'. Ait. n. Differūt aūt in tm̄ q opantes ⁊ singulares ⁊c. ⁊ in. 5. me⁹. dic. Agētes quidē ⁊ singulares. nō autem dī vl'r. cāe in actu. sic ar⁹ allegat'. de agētibus aūt ⁊ opantibus cāis ipse log' sic i super ex° que addit demr̄ant. Ait P eni. Sic h medicās cū h q sit san'. ⁊ h edificator ⁊ cu3 hoc edificato. cui' dcm̄ sic hñ itelligat' vtiq3 verū est. Ul'r autē sumptū ⁊ ad itell'm arguētiū/ est fl'm q p3 ēt i a° gñe cāe. nā siue cōpo⁹ siue forā sit cātū māe. hec tñ mā nō sil' corrūpit' cū h cōpo⁹ aut hac forā cui' est cā. sic dic phs q nō sil' corrūpit' dom' ⁊ edificator. ¶ Poss3 aūt. 2°. lat3 ꝯuenient' itelligi dcm̄ i° de oib' cāis gñal'r iuxta sensum quē tradit Aui. p̄ li°. suffi. c°. 13. ⁊c finē. Scias iquit q cā in pōa est ꝯ cātū in pō. qr q̄diu cā fuerit in pō cātā diu cātū erit in pō cātū. ⁊ p ꝯñs qñ cātū fuerit actu cātū cā erit actu cā. Et h ēt in ꝓposito ver' est: qr qñ cātū finis est actu cātū. i. actu cātur/ finis ēt est actu cā: q̄uis ipse nō sit actu. ⁊ e3 qñ fi' est actu cā/ cātū ei' actu cātur. q ꝯ ēt qñ neutrū actu existit. Nā qñ vnus effcūs pp aliū final'r itēdit' ab agēte/ q̄uis neut' actu sit actual'r tñ vnus pp aliū itēdit'. ⁊ p ꝯñs h est actu cā: i' cātū. ¶ Ad ꝯfirmatiōe3 dōm q illa ꝓpō nō est x° a vl'r de cā finali qm̄ sic in aliqd q nō est: pōt appetitu a° tēdē/ sic q nō est: pōt eē actu cā finalis. cū illa sit cālitas ei' vt p3 ex dcis. ¶ Ad. 2m. dōm q nō eodē mō sūt in- Q uicē cāe. qr vt sup dcm̄ est finis nō est cā effi⁹ vt sit sed vt sit efficiēs. S3 e3 efficiēs est cā nō est cā finis vt sit fi' s3 vt sit. q itell'ndū est ꝯ fine q accipit eē p actōe3 agēt̄. de alijs x° o nō est ver' q efficiens sit cā finis. sed hñ e3 fm itell'm datū. Et h est q dic Aui. p̄. li°. suffi. ca°. 12. Dūa ingt est inter eē aliqd ⁊ eē. sic iā didicisti. ⁊ finis ē cā pp quē efficiēs b3 eē efficiēs. g̃ ipse est cā ei vt sit ille cā. ⁊ efficiēs nō est cā finis vt finis sit cā. ⁊ in pri° capli dixerat. Efficiēs qdā mō respcūs est cā finis. quō eni nō crit sic cū efficiēs sit q fac finē esse. ¶ Nūc ad rōnes alteri' opp̄. op3 rñdē. Ad pmā Rñ° q minor est fl'a vt multipl'r p3 ex dcis. Ad ꝓbōnē cū

A {dicit/eē alicuiꝰ grā nihil aliud est q̄ʒ eē intentum pp̄ iº rc.
dōm q̄ h est fīm. nā nō solū q̄ est itentū pp̄ aliqd est grā
illius ad intellectū. ǒ. positū/sed etiā ipsa itētio vel appeti
tus finis est grā eiꝰ. r silr itēdens finē vel aliquid pp̄ finē
est huiꝰ grā finis/r tamē eē itendens nō est esse intētum.
¶ D. illa diffinitiua sumpta ad pbatiōeʒ nō est sufficiens/
qm̄ aliqd pōt itēdere finē r a'd pp̄ter ipʒ/q̄ nec est finis/
nec agēs/nec id qḋ itendit ab agēte. Sicut cū qs pp̄ fineʒ
desistat ab agēdo/seu nō agit vt sup̄ dicebat: r plures alie
istātie ɔtra h colligi possūt ex supra dcis. ¶ Ad scd̄am di
cēdum q̄ multiplr deficit. Primo qḋ añs est fīm. qm̄ finis
agētis p itellm̄ nō solum est causa pp̄ q̄ʒ agit q̄ agit sed ēt
pp̄ter quā agēs agit. r causa etiā finalis volitiōis ipsius
agētis. ¶ Scd̄o ppō assumpta qua dicit q̄ agēs volūta
riū nō pōt amare suū effcm̄ pp̄ se. est falsa/vt expientia do
cet in hijs q frūūt vtēdis nec hn̄t rectā volūtatē. ¶ Ter
tio fīm est q̄ finis vltimꝰ est simplr nobilior hijs que sunt
ad finē/si itelligat ppō vlr. r itelligat vltimꝰ ille q diligit
B pp̄ se. r h pʒ sup̄. ¶ 4°. esto q̄ h omnia assumpta pro pba
tiōe. Añtis eēnt ṽa/adhuc añs nō pbat sufficient. nō eni
plus pbat q̄ʒ q̄ finis est cuiꝰ amore aliqd agit. cum h aūt
stat q̄ sit etiā cuiꝰ amore aliqd agit. r cuiꝰ amore aliquid
nō agit. r cuiꝰ amore aliqd mouet. aut qescit. r multa a°.
Et per ɔñs illa nō est cālitas eiꝰ iuxta itellm̄ q̄ōnis q̄n dif
finitio correspondens sit ɔuertibilis cū fine. vt itēdit in ppo°.
¶ Cōsequētia ēt nō pbat sed fīm assumit. videlʒ q̄ omne
q̄ hēt cām finalē hēt cām effīcm̄. loquendo gnālr de fine.
sicut supra pʒ. Alij ēt deffectus in p̄dicta ɔña possent assi
gnari quos pp̄ breuitatē obmicto. ¶ Ad 3m̄. dōm q̄ non
pbat ɔnē itentā. nā q̄ʒuis id qḋ est ad fineʒ sit amabile pp̄
finē nō hr̄ ex h q̄ gnālis rō finis sit eē pp̄ q̄ aliqd ē ama
bile vel amatū. cum nō solū amatū sit amatuʒ pp̄ finē/sed
r amās sit amās etiā pp̄ fineʒ. ¶ D. posito q̄ aliqd sit ab
alio amatū pp̄ se r nihil sit pp̄ illud amatū. Adhuc erit fi
C nis amātis. Uñ phs vult. 12. mec. q̄ p̄m amatuʒ mouet p̄m
amās per modū finis. r p ɔñs illud eēt finis r tn̄ nō esset
pp̄ q̄ aliqd est amatū. ¶ D. nō oē amatū pp̄ finē est ama
tū ab agēte. qnimo aliqd est amatū pp̄ finē a nō agēte. sic
qs pp̄ deum amat nō comedere. vel non ɔtrahere. r silia.
¶ Ad p̄mā auctem pōt p̄mo dici/q̄ nō est multū pōderā
da eo q̄ ibi nec phs nec ɔ'aliqd determiatiue loq̄nt. Uñ
sermōes illiꝰ libri vocat ɔ' in p̄nº illiꝰ coᵐ logicos r in vna
rōne assigāt fallaciā ɔñtis. ¶ Scd̄o dōʒ q̄ illa rō non pbat
vlr finē nō esse in rebus imobꝰ. sed tn̄ de fine iherēte r p
pter quē aliqd mouet vt ipso pficiat formalr. Sed preter
hoc finē est ēt finis subsistēs r talē nō est dubiū eē in imobꝰ fʒ
phm r ɔ'ᵐ nā p̄mā itellm̄ posuerūt esse finē oium aliarū,
pp̄ q̄ illa rō prius est. Et iō/q̄n illā soluēs phūs. 12. mec. vbi
ostēdit p̄mā subam eē p̄m finē q2 aliqs posset dubitare an eēt fi
nis in imobꝰ/ait. Q; aūt est q̄ cuiꝰ grā in imobꝰ diuisio ostēdit.
D est. n. alicui q̄ cuiꝰ grā q̄rū h qḋ est/h ṽo nō est. i. q̄rū hoc
quidē est actu exñs. h ṽo non actu sed pōa tm̄. Uel vt ex
ponit ɔ'. hoc qdē est. i. exñs p se. hoc ṽo nō est. i. non est
exñs p se sed in alio. r p̄mꝰ est in imobꝰ nō scd̄s fm eos. et
ideo dic ɔ' co. 36. q̄ Ari. dixit h: nec aliqs estimet q̄ intē
debat pfectionē q̄ est actiōis in pfectio. supple eē finē p̄m.
Et forsitan h attēdit ɔ' in auctē allegata pro opp. cū dix.
nisi finis accipiat equoce. q2 sic alteriꝰ rōnis repit in imo
bibꝰ vt iā patuit. ¶ Ad aliā dōm q̄ ɔ' nō ibi accipit agēs
pprie vt. s. sigāt cām efficientē cuiꝰ cālitas ɔdistiguit ɔtra
alia tria gnā cārū. sed silitudinarie r iprope. vt declaratum
est sufficient in p̄ma. q. huiꝰ. d. ar°. p̄. vbi eadē auctas lʒ
ad aliud ppositum est inducta.
2us arlus. ¶ Quātum ad. 2m. arlum. q. pono ɔnes. 3. nālir pbabiles
vt appet. p° est q̄ in vniuersitate entiū est aliqḋ ens q̄ oia
alia tanq̄ʒ suū finē r bonū nālr itēdūt. ¶ Scd̄a. q̄ est ali
qḋ ens q̄ naturalr pp̄ se appetunt r non pp̄ aliqd aliud.
ipm ṽo nullū aliū finē nālr itēdit. ¶ Tertia q̄ illud tale E
bonū vlr a ceteris p nām itētū est bonū p se subsistēs r nō
pfcō alicui iherēs. ¶ Primā ɔnē pbo sic. Quecūq̄ʒ nālit
sunt iuicē ɔnexa r ordinata/vnū bonū r finē ipsorū nālr
itendūt. Sed oia entia sunt nālr ɔnexa r ordiata. igit oia
entia vnū bonū: r vnū finē nālr itendūt. Ex quo vltra seqt
q̄ in vniuersitate entiū est aliqḋ ens rc. Maior pbat tri
plicit. p° qdē iductiōe. Nā iducēdo in oibꝰ aialibus r plā
tis q̄rū q̄dlʒ ex diuersis mēbris r partibꝰ ɔstitutū est. Si
nullū mēbrū debito careat ordie oia vnū cōeʒ finē. s. salu
tē r bn̄ esse illiꝰ intēdūt/r ad hoc p ṗpas opatiōes r offi
tia huiūt. sic pʒ diligent ɔsiderāti. Si ṽo aliqḋ dcō fini nō
huiat ipm nec ɔnexionē nec ordinē cū alijs tenet. Sic pʒ
de mēbro arido aut alias inutili. Idē videmꝰ in plantis r
gnālr oibus rebus nālibꝰ in sua specie pfectis ex pluribꝰ
ptibus ɔstitutis. vñ r in minima multitudie q tn̄ ex duobꝰ est,
ṽ. g̃. in cōpositō ex aia r corpe. r gnālr ex mā r for'. mā ordi
F nat ad formā nālr r fm exigētiam for' est dispōnibꝰ debitis
disposita vt pʒ ex. 2°. ph. ¶ 2°. pbat eadē maior ex°. vide
mus eni in arte vna q̄ diuersa opa eius hn̄t ordineʒ p̄cise
q2 ad vnum finē ordinat. Itē ille artes adinuicē ordinate
sunt q̄ vnū finē itēdūt vt pʒ de frenefactiua/eqst'/r militari
cui huiūt alie. q̄rū vero nō est vnꝰ finis cōis earū opa nllm̄
ordinē aut ɔnexionē mutuā/hn̄t. pʒ de nauali r medicia
li. ēt si idē hō fm vtrāq̄ʒ opet. ¶ 3°. pbat rōne. Nā ois or
do r ɔnexio pluʒ adiuicē est p ɔuenientiā in aliq̄ in vno. Aut
igit talia erūt ordiata/q2 sūt ab vno effīce. aut q2 sī ex vna
mā. aut q2 hn̄t vnā formā. aut q2 sūt pp̄ vnū finē. nō appet in
qua hitudie alia se possint hre ad aliqḋ vnuʒ cōe. Non pp̄
p̄m qm̄ ab eodē agēte possūt pp̄ aliū r aliū finē plures effe
ctus pcedē nllm̄ int se ordinē hn̄tes. Silr ex eadem mā
effcs diuersi nullā ɔnexionē hn̄tes. pp̄ eādē ṽo formā nō.
qm̄ entiū suppositalr distictoꝝ nō est eadē forma. relinqt
G ḡ q̄ pp̄ vnū finē. ¶ Cōfir' q2 posita vnitate finis q̄ʒtuncunq̄ʒ
sint agētia diūsa r māe diūse ponit ordo iter illa. pʒ i exer G
citu bn̄ disposito in q oēs vnū cōeʒ finē itēdūt q̄ʒuis non
oia opa ab vno agēte pcedāt. Eʒ posita vnitate agētis non
posita vnitate finis int illa nlls ē ordo. sic pʒ de hoie istabili
q nūc vnū nūc aliū finē itēdit/cuiꝰ opa nllm̄ ordinē aut cō
nexionē mutuā hn̄t. Quecūq̄ʒ igit plā p nām iuicē ordia
ta sūt nalr vnū finē itēdūt. r q2 finis nālr itētꝰ est ṽe boᵐ,
vt pʒ ex p̄cedenti arlo/se' q̄ q̄cūq̄ʒ nālr ordiata sī vnū boᵐ r fi
nē ipsoꝝ cōeʒ nālr appetūt. ¶ Mior rōnis declarat. Uide
mꝰ. n. in oi multitudie p nām ɔstitutā ptes eiꝰ nālr ordinem int se
ad aliqd vnū hre si pfcā sit fm ppaʒ spēm r deffcūs nō ac
ciderit in opōne nāe. Sic. n. q̄cūq̄ʒ in aliq̄ elmtoꝝ aut mix
toꝝ vel cōpositoꝝ nāliū adunāt/ordināt for' illiꝰ aut ppe opō
nis. viuētiū ēt tā isensibiliū q̄ʒ sensibiliū r rōaliū/mēbra si pfcā
sint r nō orbata/ēt nālr ordinē hn̄t fm q̄ salꝰ r pfcō totiꝰ
H exposcit. Sipliciq̄ʒ corpa int se nālr ordiata sūt fm q̄ ma
nifestāt eoꝝ loca nālia r eoꝝ motꝰ ad i'. Mixta isup iter
se ēt nālr sūt ordiata. ita q̄ iaiata pp̄ aiata. r aiata isensibilia
pp̄ sentiētia r irrōnalia pp̄ hoieʒ a nā sūt fcā. sic ex vtilitate
vniꝰ ad aliud pbat. Uñ sic dic phs p̄ poli. c°. 5. Sic aialia
q̄ nō gnāt a p̄n° al' cōpletū sed faciūt oua/tātū i ipis ouis
alimētū nālr parturiūt/q̄ suffic pp̄ ipm al' gnatū ex ouo
q̄usq̄ʒ possit p se q̄rē cibū. Et q̄ parturiūt ṽmes aliqs sil'
cū eis pariunt alimētū. r q̄ pfcm̄ al'. gnāt: hn̄t i seipsis lac
ad tps p ipsis genitis. r oia h. s. lac r q̄ p̄dcā sūt scimꝰ pp̄
ipsa genita nālr eē fcā r ordiata/sic dic ipe. Silr palā qm̄
r genitis existimādū. plātas aialiū grā eē. r a° aialia hoiuʒ
grā. Domestica qdē r pp̄ vsuʒ r pp̄ cibū. Siluestriū āt q̄ʒ
uis nō oia/a° tn̄ plima cibi r alteriꝰ auxilij grā. vt r vestis
r a° organa fiāt ex ipis. Si igit nā nihil neq̄ʒ ipfcm̄ fac nʒ
frustra necēū hoiuʒ grā ipsa oia fecisse nām. ɔ' q. 3. 2° ph.
co. 24. dic q̄ hō est finis reꝝ cātaꝝ pp̄ ipm. Uidemꝰ isup
q̄ nālis ordo magis huat a nā in magis pfcis vt in aialibus

3 magis ꝙ̄ in vegetabilibꝰ. vn̄ paucioꝛa mōstra accidūt in hoībus ꝙ̄ alijs aīalibꝰ. ⁊ paucioꝛa in aīalibꝰ ꝙ̄ in vegetabilibꝰ ⁊ eoꝝ fructibꝰ. Cū ḡ tātū ordinē videamꝰ nāle i istis sensibilibꝰ ⁊ maioꝛē ipsis cōꝛibꝰ / ⁊ iteꝝ maioꝛē in coꝛꝑibꝰ celestibꝰ ⁊ eoꝝ motibꝰ i tātū ꝙ nūq̄ suo careāt ordie / mlto magis dꝫ eē manifestū ꝙ vlis entiū multitudo q̄ q̄lꝫ ꝑticularis multitudine est lōge pfcōꝛ ⁊ digniōꝛ nālr ordiata ⁊ ꝯnexa existit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vnū bonū ⁊ vl'em finē nālr itēdit. ℂ Hāc rōnē in ṽtute ponit phs. 12. meth. in fine vbi ait ꝙ ponētes ꝑn̄ cuiuslꝫ a' / icōnexā vniuersi sbaꝫ faciūt. ꝙ maxie ⁊ solū veꝝ est de finalibꝰ ꝓncipijs vt ondsum est. ⁊ in h̄ tāgit materiā rōnis. ⁊ subdit. Entia ṽo nolūt male dispōi nec bonū ꝑl'alitas ꝓncipatuuꝫ. ac ꝑ h̄ totꝰ mūdus est vnꝰ ꝓncipatꝰ ꝯnexus ⁊ ordiatꝰ. ꝙ sumebat i minoꝛe rōnis. ⁊ tūc ꝯcludit ꝯnē itētā dicēs. vnꝰ ḡ ꝓnceps. ℂ 2ᵃ. ꝯ̄ duas hꝫ ptes. s. ꝙ oia entia appetūt aliqd̄ bonū ꝑꝑ se nō ꝑꝑ aliud. Et ꝙ i ꝯ nllm aliū appetit ꝑ nāꝫ. Pᵃ pte ꝓbo ꝑ ex ꝓcessu ꝯne. Nā si nllm finē appeterēt ꝑꝑ se sꝫ quēlꝫ appeterēt ꝑꝑ aliū seq̄ret ꝙ in tota vniūsitate entiū nllm eēt ꝙ eēt finis oīuꝫ alioꝝ. h̄ aūt repugn̄t ꝓbi ꝯni. ⁊ ꝯn̄a pꝫ. qm̄ qcq̄d ponat' eē finis /
k nō erit finis illiꝰ ꝑꝑ ꝙ ipꝫ appetit' ⁊ est finis eiꝰ. neq̄ eēt alicuiꝰ aliud finiū sui finis. ℂ 2ᵒ. q: tūc eēt ꝓcessus in infinitū i finibꝰ nālibꝰ rerū eiusdē. ita ꝙ idē nālr appeteret fines ifinitos vnū ꝑꝑ alteꝝ. Sꝫ h̄ ē flm. ꝙ 3ᵉ pꝫ. ꝑ q: ois appetitꝰ nālis t'miat' ad aliqd determinate vltra ꝙ nō tēdit sic ⁊ ois motꝰ ⁊ opō ꝯn̄s ipm. ℂ 2ᵒ. q: talis ifinitꝰ ꝓcessus est ipossis nālr i finibꝰ volūtarijs. ḡ ⁊ in nālibꝰ. ꝯn̄a pꝫ qm̄ determinatioꝛ est appetitꝰ nālis ꝙ̄ volūtarius. Añs notū est ꝑ experiētiā. ⁊ pꝫ ēt rōe / qm̄ alias ois actio eēt frustra cū ipol'e sit ifinitū talr adipisci. Silr oē tale desideriū inane eēt ⁊ ociosum. ⁊ hāc rōnē fac' phs ꝑ ethi. ⁊ 2ᵒ meth. ℂ 3ᵒ. pōt ꝓbari ꝑ eūdē modū q̄ phs ꝓbat. 2. meth. nō eē ꝓcessum in infinitū in ꝑ se mouētibꝰ. Nā si eēnt ifiniti fines mō pmisso sboꝛdiati nll's eēt vltimꝰ ⁊ ꝑꝑ se itētꝰ sed oēs eēnt medij. Si aūt oēs sint medij seq̄t' ꝙ nll's eoꝝ est finis ⁊ ꝑ ꝯn̄s si sūt ifiniti fines. nll's est finis. ꝙ iplicat ꝯdictiōeꝫ. pᵃ ꝯn̄a nota ē ⁊ 2ᵃ declarat'. Et vt facilius pa
l teat ponamꝰ exemplū in finibꝰ agētis appropriato ⁊ sint eiꝰ fines sub ordinati. a. b. c. d. Sic ꝙ. a. nō itēdat' ꝑꝑ se sed ꝑꝑ. b. ⁊. b. ñ ꝑꝑ se sꝫ ꝑꝑ. c. ⁊. c. nō ꝑꝑ se sꝫ ꝑꝑ. d. ꝯstat āt ꝙ si. b. ñ eēt itētū. a. nō eēt itētū. nec. b. eēt itētum si. c. nō eēt itētum. nec. c. si nō. d. ⁊ ideo tria ꝑoꝛa sunt itēta ꝑcise q:. 4ᵐ. est itētū ꝑꝑ se ⁊ est vltimꝰ finis. ⁊ idē est si talia media ponant' centū vel mille vel in q̄cūq̄ aᵒ nūo. qm̄ nullū medioꝝ. nec oia simul itēderent'. nec etiā ꝑꝑ aliqd̄ ipm aut oia simul / agēs agēt nisi itēderet' aliqd ꝑꝑ se ⁊ ꝑꝑ ꝙ oia alia eēnt itēta. ⁊ rō est quia fini medio ꝓm ꝙ medius est repugnat esse fineꝫ sine vltio. ⁊ ꝑ ꝯn̄s si ponant' fines medij ꝑcise / quotcūq̄ sint finiti vel ifiniti nll's eēt finis. Et hāc rōnē innuit vt puto phs. 2ᵒ. meth. vbi ꝓbās nō eē possibilem ꝓcessuꝫ in infinitū i finibꝰ ait. Amplius ꝙ est cuiꝰ cā finis est. tale ṽo ꝙ nō aliꝰ cā sꝫ alia illiꝰ. q. d. ꝙ finis ꝑ ⁊ eēnt ⁊ ꝑꝑ ꝙ alij sūt fines est talis / q̄re eo remoto nō erūt alij. ℂ Pars. 1ᵃ. eiusdē ꝯnis videlꝫ ꝙ iᵒ tale nullū aliū finē nālr appetit / ꝓbat' q: cū ipm sit vltimus finis
m nālr itētꝰ ab oibꝰ alijs. ⁊ nihil possit eē nālis finis sui vltimati finis inquē nālr tēdit. ipsiꝰ nll's poterit eē nālis finis. ℂ 3ᵃ. ꝯ̄ videlꝫ ꝙ vltimꝰ finis nālis oium entiū est pfcō subsistēs ⁊ nō iherēs ꝓbat'. ꝑ. q: ꝓꝑus finis nālis alicuiꝰ ptis vniūsi est aliqd̄ bonū vel pfcō subsistēs. ꝓbatū est eni ꝙ hō est finis oium reꝝ cōpal'. ⁊ silr finis lactis est al' genituꝫ. ⁊ sic de plibꝰ alijs. igit' finis ꝓꝑus nālis totiꝰ vniūsi est aliqd̄ bonū subsistēs. pꝫ ꝯn̄a qm̄ nobilioꝛi rei nobilius est ꝓꝑus finis nālr itentꝰ sic pꝫ iductiue ⁊ hēt' ꝑ poll'. ℂ 2ᵒ. q: vltimatus nālr ab oibꝰ itētꝰ nō est aliqd exn̄s tm̄ in pō ⁊ ꝑꝑ ꝙ cetera agūt vt sit. q: aut iᵒ posito in eē ipm nō erit vltimꝰ finis et sic entia erūt incōnexa ⁊ male disposita. ⁊ vlteriꝰ cū entia appeterēt eiꝰ eē q̄ exn̄te ipa eēnt iperfcā se' ꝙ ētia nālr appeterēt suā ipfectōeꝫ. ꝙ est flm. Aut ipm positū in eē erit finis ꝑꝑ quē. ꝙ est aᵒ agūt. Ois finis ꝑꝑ huiꝰ ꝑꝑ se ⁊ ꝑ itentiōe itentꝰ nobilius est oibꝰ q̄rū est finis. ⁊ sic se' ꝙ aliqd̄ sciñ et n
possē eē / eēt nobiliꝰ oibꝰ alijs ꝙ est icōueniēs. igit' talis finis est aliqd exn̄s in actu ⁊ nobiliꝰ oibꝰ alijs ⁊ ꝑ ꝯn̄s aliqd ꝑ se subsistēs. cū nullū iherēs oi subsistēte sit nobiliꝰ. ℂ 3ᵒ si vltimatꝰ finis vniūsi eēt aliqd iherēs / nō eēt vnꝰ finis oiuꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vniūsuꝫ nō eēt ꝯnexū. ℂ Sꝫ ꝯ̄ h̄ est dictum vnū. nā ꝯ̄'. 2ᵒ celi. com. 64. ait ꝙ oia entia nō itēdūt nisi vt assil'ent' pfcē nobili ꝙ est deꝰ. ⁊ in. 12. meth. com. 36. dic̄ ꝙ ꝑm celū moꝰ a ꝑ motoꝛe ꝓm desideriū vt assil'et' ei ꝓm suū posse. Ex qbꝰ vr̄ ꝙ finis aliorum entiū non est deꝰ ipe sed assil'atio alioꝝ ad ipm. ℂ Dicēdū ad h̄ ꝙ ꝓm ꝯmentatorem ipm ꝑm ꝙ deꝰ est / vtiq̄ finis vltimꝰ oiuꝫ est ⁊ bonū ꝑꝑ se amatū nālr. ⁊ q: sic est ⁊ oia que hñt aliquē finē hꝫ subꝰuiūt illi ⁊ si actia sūt hñt actōes sb seruientes ⁊ ꝯn̄tes finē illū ⁊ eiꝰ actionē sic pꝫ de ꝰuis respectu dn̄i ⁊ de artificijs ordinatis ad aliqd̄ artificiū aᵒ: ac ꝑ h̄ se illi assil'ant ⁊ ꝯformāt. iō dic̄ ꝙ talia itēdūt assimilari ⁊ cōformare se fini. nō ꝙ assimilatio vel cōformatio seu ꝰuitiū ꝑꝑ se ⁊ ꝑ itētiōe itendat' sed ꝑꝑ dn̄m ipꝫ q ab ipsis ꝑꝑ se diligit' ⁊ amat'. Et sic est ꝓm eū de alijs entibꝰ re'dei vt ipse o
met declarat. 12. meth. com. 43. ℂ Ad rōnē ꝓncipalē negāda est ꝯn̄a. nec ꝓbō vꝫ: sed flm assumit vt pꝫ ex articulo ꝑ huiꝰ. q.

ℂ Distinctionis. 1. ℂ Questio. iiij.

Quantum ad 3ᵐ: qd̄ tāgit magr̄ i hac ꝑꝰ distīctiōne. q̄ro vtrū ꝑ aliq̄ potētiaꝫ fuerit pol'e aliquā rē aliā a deo fuisse ab eterno siue fuisse sine pn̄ sue duratiōis. Et vr̄ ꝑm
ꝙ nō q: ñ est nūc pol'e aliq̄ aliā rē a dō fuisse ab eterno. igit' nō fuit h̄ pol'e. añs ꝓbat': q: sicut est ipol'e ꝙ fuit añ h̄ istās nō fuisse añ h̄ istās: q: h̄ solo ꝑuat' deus ⁊c. sic est ipol'e vt illud qd̄ nō fuit añ h̄ istās fuerit añ h̄ instās: ⁊ eod̄ mō ē ipossibile vt illud qd̄ ñ fuit ab eterno fuerit ab eterno. ℂ Cōfirmat': q: ois ꝓpō mere de ꝑterito si ē ṽa est nec̄ia: ⁊ per ꝯn̄s sua opposita est ipossis respectu illius istātis respectu cuiꝰ est ṽa. ꝯn̄a ṽo pꝫ: q: sicut in h̄ istāti quelibꝫ talis singularis de ꝑterito. hoc nō fuit ab eterno: q̄cūq̄ res alia a p
deo demōstret': est ṽa ⁊ nec̄ia: sic ⁊ in q̄libet istāti ꝑterito qd̄ fuit aut pol'e fuit esse ipsa fuisset ṽa: ⁊ per ꝯn̄s nec̄ia: ⁊ sua opposita ipossis si fuisset formata. igit' in nullo istanti fuit pol'e aliquā talē esse verā. hoc fuit ab eterno: qd̄cūq̄ aliud a deo demōstret'. sequit' aūt. in nullo istāti fuit possibile illam esse veram. igit' nō fuit possibile ipsam eē verā.
ℂ Scdō si pol'e fuit aliquā aliā rem a deo fuisse ab eterno. 2ᵐ
eadē rōne fuit pol'e quālibet que nūc est fuisse: ⁊ ꝑ ꝯn̄s totū mūdū cū oibꝰ suis spēbꝰ ⁊ nālibꝰ motibꝰ ⁊ actiōibus: ꝯn̄s aūt est flm: qm̄ sequeret' ꝙ ifinita eēnt ptrāsita vt ifinitē dies ifinite gn̄atiōes ⁊ multa alia impossibilia sequerēt'.

Ad oppositū sic. si fuisset ipossibile: aut h̄ fuisset ex ipotētia dei: ⁊ patet ꝙ non. Oppositum
vel q: repugnat cuilꝫ tali rei vt semꝑ fuerit sine initio. ⁊ h̄ etiam nō est veruꝫ. nā nulli tali repugnat vt sit futura semper sine fine. igit' nec vt fuerit semꝑ sine initio. añcedēs pꝫ ꝓm fidē. ꝯn̄a ꝓbat': q: cui nō repugnat eternitas in futuꝝ q
nō repugnat etiā in preteritum vt satis pōt hēri ex ꝑ celi.

In hac questione duo erūt articuli. In ꝑ videbit' vtꝝ fuerit pol'e aliquam rem aliaꝫ a deo fuisse ab eterno. ℂ Secundo vtrū fuerit possibile ab eterno fuisse totum mundum ꝓm modum quo nunc est ⁊ fuit exquo incepit. T. c. io3

Quantū ad ꝑmū articulū dicit' a multis sollēnibꝰ doctoꝛibus ꝙ nō fuit etiam per diuinam potētiam possibile aliquā reꝫ aliā a deo fuisse ab eterno. ꝑꝰ arti. Henr.
hoc aūt quidā probāt ꝑmo sic. Quecūq̄ sunt icōpossia ꝓ eodē instāti duratiōis qualē ordinē hñt nāe talē nec̄io habēt ꝓm duratiōnē. Sed esse ⁊ nō esse creature sunt icōpossibilia pro eodē istāti duratōis: ⁊ nō esse ꝑus nā ꝯuenit ei. ergo nec̄io ꝑus ꝓm duratiōnē ꝯuenit ei nō esse ꝙ̄ esse: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō pōt poni ei ꝯuenire ab eterno eē. Minoꝛ ꝓbat': q: ꝑm

A qȯ ꝯuenit alicui ex se ꝑus ẜm nãm ꝯuenit ei q̃ȝ qȯ sibi cõ
uenit ab alio.nõ eẽ autẽ ꝯuenit ex se cuilibet creature.eẽ
2m aũt ab alio tñ.g̃ ⁊c̃.℄1°.si de⁹ ꝑduxisset rẽ aliquã aliã a
se ab eterno.neccio ꝑduxisset illã.ꝯñs est ipoſſe.igiť ⁊ añs.
ꝓbať ꝯña:q2 ds nõ potuisset nõ ꝑduxisse illã. Nã nõ añ/
q̃ȝ ꝑduxit:q2 añ eternũ nihil est.nec duȝ ꝑduxit:q2 oẽ qȯ
Cap.6. est qñ est necẽ est esse:nec postq̃ȝ ꝑduxit : q2 qȯ fcm̃ est nõ
3m põt nõ fuisse.6° ethicorũ.℄3°.de⁹ ita cito potuit aliquam
rẽ.v̾bi grã.equũ ꝑducẽ de mã sicut potuit de nihilo. pȝ:
q2 qñcũq3 de⁹ potuit ꝑducẽ mãm potuit ꝑducẽ cõpositũ.
alias mã ꝑduceret sine forma:sed deus nõ potuit equum
ꝑducẽ de mã ab eterno.ergo nec de nihilo.⁊ per ꝯñs nul
lo mõ.ꝓbatio minoris.Nã si ꝑduxisset de mã : aut ꝑ mo/
tũ:aut per subitã mutatiõeȝ. Si ꝑ motũ.igiť nõ ab etno:
cũ motus duratiõe ꝑcedat terminũ:nec per mutationem
subitã:q2 illa fuisset mẽsurata aliquo istãti:⁊ per ꝯñs ha/
buisset ꝑmũ instãs sui esse:ac per h non fuisset ab eterno.
4m ℄4°.oẽ qȯ cõicat aliqd alicui per electionẽ neccio ꝑintel
B ligit illud sub opposito illius cõicati.Sed de⁹ ꝑducendo
creaturã cõicat sibi eẽ per electionẽ.g̃ ꝑintelligit ipsaȝ nõ
eẽ.nõ itelligit aũt nisi verũ.g̃ neccio ꝑus illa nõ est q̃ȝ ꝑdu/
cať:⁊ per ꝯñs nõ potuit ꝑduci ab eterno.Cõfirmatur.q2
Cap.6. electio nõ est re⁹ ꝑñtis:sed tñ futuri.3.ethi.g̃ si deus elegit
creaturã ꝑducẽ illa fuit futura:⁊ nõ pñs. Vñ dicũt isti ꝙ
ꝯdictio ẽ dicẽ ꝙ aliq̃ cãtura sit libẽ ꝑducta:⁊ tñ ab etno.
5m ℄Quito argr̃ sic ab alijs.Nulla: mẽsurata: ꝑductio in/
Aureo. stãti trãseũte põt esse eterna.Sed oĩs ꝑductio creature ex
vi qua est ꝑductio creature hẽt ꝙ mẽsureť istãti trãseun/
te.g̃.maior pȝ:tum q2 istãs trãsiẽs nõ põt esse eternũ.alio
gn nõ esset trãsiẽs sed stans.⁊ ꝑ ꝯñs nec ꝑductio ipso mẽ
surata.tum q2 añ qȯlibet istans fuit tẽpus.tum q2 in om
ni mẽsurato istãti trãseũte productio differt a manutenen
tia:⁊ instãs ꝑductiõis fuit initium tẽporis mẽsurãtis ma
nutenẽtiã.igiť tp̃s manutenẽtie est finitũ a parte añ:⁊ per
ꝯñs ꝑductio nõ fuit ab eterno.igiť nec res ꝑducta. Mi/
nor ꝓbať:q2 creatura ex vi ꝑductõis sue nõ hȝ ꝙ duret ni
si ꝑ istãs:aliogn per aliquã durationeȝ posset durare sine
C cõseruãte:⁊ pari rõne per totũ tp̃s:qȯ est falsum : ⁊ cõtra
fidẽ.igitur ꝑductio creature mẽsurať istanti trãseunte.pȝ
ꝯña:q2 si alia mẽsura.igiť creatura ex vi sue ꝑductionis
duraret per aliã mẽsurã totam:⁊ nõ per istans tm̃:qȯ re/
6m pugnat añti.℄6° ad idẽ per alios sic arguiť.Omne factũ
Aluic. de nihilo:qȯ nõ est in ꝯtinuo fieri in aliquo istãti icepit:sȝ
mũdus vel aliqua alia res a deo est facta de nihilo:⁊ non
est in cõtinuo fieri.ergo icepit in aliquo istãti : ⁊ ꝑ ꝯñs nõ
ab eterno fuit.ꝑmisse sunt neccie.g̃ ⁊ ꝯ.maior pȝ:q2 si non
icepit in aliquo istãti ⁊ fit de nihilo q̃ȝdiu est semꝑ ꝑduci/
tur:⁊ ꝑ ꝯñs est in ꝯtinuo fieri. Mi.pȝ:q2 qȯ est in ꝯtinuo
fieri nõ est factũ:sed eẽ successiuũ:⁊ fit cõtinue:nõ sic autẽ
7m mũdus ⁊ res ꝑmanẽtes.℄7° creari aut est idẽ quod ha
bere esse ab alio ⁊ nõ de aliquo:aut ideȝ qȯ habere ꝑmo
esse ab alio ⁊ nõ de aliquo.nõ ꝑmuȝ:q2 creatura q̃ȝdiu est
hẽt eẽ ab alio ⁊ nõ de aliq̃:⁊ tñ nõ creať q̃ȝdiu est.alioqui
eẽt in cõtinuo fieri sicut dies ⁊ ago.igitur opȝ dare scd̃m
D scȝ habere nũc ꝑmo eẽ ab aliquo ⁊ nõ de aliq̃:qȯ icludit
nõ esse ab eterno.igiť impoſſe est aliquã rem fuisse creatã
8m ab eterno.℄8°.si deus ꝑduxisset aliquã aliã rem ab eter
no trãsisset a ꝯdictorio in ꝯdictoriũ.pȝ : q2 de facto nõ ꝑ/
duxit ab eterno.igitur fuisset aliqua mutatio : ⁊ nõ i deo.
constat.igiť in re ꝑducta:⁊ sic illa res transisset de nõ esse
ad esse.Sed quod trãsit a nõ esse ad esse nõ fit ab eterno.
igiť si de⁹ ꝑduxisset ab eterno nõ ꝑduxisset ab eterno:qȯ
9m iplicat.℄Nono.Quicqd est in põa ad duo ꝯdictorie op
posita si acqrat vnũ illorũ neccio relinqt reliquum:qm̃ nõ
est mediũ iter ꝯdictoria:sed ab eterno verũ fuit dicẽ.mun
dus vel hec res.v̾bi grã.b.põt eẽ.silr̃. b.põt nõ esse.igiť
si.b.acqsiuisset eẽ reliqsset nõ esse.nihil aũt põt relinquẽ

nõ esse nisi ꝑus fuerit sub nõ esse.⁊ si.b.fuit ab eterno ꝑus E
nõ fuit:qȯ est ipoſſe.℄Decimo.Quicqd p̃t fuisse eternuȝ 10m
fuit eternũ.Sed nulla alia res a deo fuit eterna. igiť nlla
alia res a deo potuit fuisse eterna.mior est certa.maior ꝓ/
bať:q2 põa que neccio coniungiť actui neccio infert actuȝ.
pȝ.Sed põa ad esse eternum neccio cõiungiť actui.Qȯ ꝓ
bať duplr̃.ꝑmo:q2 vbicũq3 põa nõ neccio cõiungiť actui:
actus põt sequi põam suã ẜm duratiõnẽ : sed esse eternuȝ
a parte ante nõ põt sequi põam suam ẜm durationẽ:quia
tunc illud nõ fuisset ab eterno. ergo põa ad esse eternum
necessario coniungitur suo actui huic scilicȝ esse eternuȝ.
℄Secũdo per illud phi.in ꝑpetuis nõ differt eẽ ⁊ posse. T.c.32.
℄Undecimo:si cã effectiua nãlr̃ agens fuisset ab eterno 11m
nõ potuisset ꝑduxisse suũ effectũ sibi coeuũ.ergo si cã libe
ra effectiua fuit ab eterno nõ potuit ꝑduxisse effectuȝ sibi
coeuũ. pȝ ꝯsequentia.añs probať : q2 si deť oppositũ.v̾.
g̃.ꝙ si ignis fuisset ab etno' ꝑduxisset splẽdorẽ sibi coeuũ.
aut ꝑduxisset illũ de nihilo:aut de aliquo:nõ de nihilo q2
tũc creasset:⁊ sic fuisset deus:nec de aliq̃.q2 aut ꝑ motum F
aut ꝑ mutationẽ:q2 oĩs reductio entis de põa ad actũ est
altero illorũ modorũ.Sed si nãle agẽs ꝑduceret de aliq̃
effectum:ꝑduceret de aliq̃ qȯ est in põa ad actum illius
effectus.igiť aut per motum aut ꝑ mutationẽ.Nõ ꝑ mo/
tum:q2 tũc talis effcũs nõ eẽt coeuus sue cause:qȯ est pro
positum:nec per mutationem.q2 omnis mutatio mensu/
ratur aliquo instanti:⁊ per consequens ante illud instans
non fuisset talis effect⁹.s.splendor:ac ꝑ hoc neq3 ab etno.
℄Duodecimo:ab alijs sic.Si deus potuit ꝑducẽ mun/ 12m
dum aut aliquã aliam rem.v̾bi grã.b.ab eterno:aut hoc Vibni⁹.
potuit nõ causando seu de nouo ꝑducẽdo aut potuit cãn/
do:vel nõ de nouo ꝑducẽdo.non scd̃o mõ q2.b.nõ fuit ab
eterno.igiť nõ potuit illũ ꝑducẽ nisi per nouã ꝑductionẽ:
sic nũc nullũ futuꝝ põt eẽ nisi fiat de nouo:nec ꝑ mõ:q2 h
icludit ꝯdictionẽ.s.noua ꝑductio alicui⁹ cũ ei⁹ eternitate.
℄13° sic.deus potuit ꝑduxisse mũdum ab eterno.igiť po 13m
tuit ꝑduxisse istum mũdũ.igiť deus potuit ꝑduxisse istuȝ
creatum mundum ab eterno.consequẽs includit contra/
dictionem:⁊ consequentia patet saltẽ vt nunc:q2 termini G
añtis ⁊ consequẽtis conuertunť vt nũc ⁊ sunt singulares.
℄14°.si deus potuit.b.ꝑducere ab eterno:aut antequã 14m
ꝑduxit.b.potuit ꝑducẽ.b.ab eterno:aut qñ ꝑ ꝑduxit.b.
potuit ⁊c̃.aut postq̃ȝ ꝑduxit.b.potuit ⁊c̃.sit. b.aliqȯ sin/
gulare de nouo ꝑductũ a deo.v̾bi grã.iste equus vel iste
hõ.Nõ põt dici ꝙ ante:q2 tunc seqtur : ꝙ in aliq̃ instanti
ante potuit.hoc autẽ cõseqns est impoſſe:qa tũc in hoc in
stãti posset idem facẽ.s.ꝑducẽ.b.ab eterno.Nec põt dici:
ꝙ tũc qñ ꝑduxit:qa accipiať illud instãs : ⁊ sic istãs pñs:
seqtur ꝙ nũc põt deus ꝑduxisse.b.ab eterno : qȯ est fl̃m.
tum qa hoc nõ põt per actionẽ aliquã subitã neq3 succes/
siuã:tum qa deus nõ põt nũc facẽ ꝑteritũ nõ fuisse.igitur
nec põt facẽ nõ ꝑteritũ ante.a.fuisse ante.a.⁊ per ideȝ pȝ:
ꝙ nõ postq̃ȝ ꝑduxit.b. potuit ipsuȝ producere ab eterno.
℄15° ⁊ vltimo põt argui sic.Si aliqua alia res a deo po 15m
tuit eẽ ab eterno aliqȯ cõtingẽs potuit eẽ necẽ eẽ.hoc au
tẽ est falsum:qa omne qȯ potuit eẽ necẽ eẽ fuit necẽ esse: H
⁊ si fuit est.igiť si aliqȯ ꝯtingẽs potuit eẽ necẽ eẽ.aliqȯ cõ
tingẽs est necesse eẽ : qȯ cõsequẽs implicat contradictio/
nẽ.cõseqñtia probať.qa omnis alia res a deo est ꝯtigẽs.
Si ergo aliqua hmõi potuit esse ab eterno ponať ꝙ fue/
rit.tũc sic.hec res fuit ab eterno.igitur nõ potuit annihi/
lari a deo qn prius fuerit tẽpore ifinito.igiť per tẽpus in/
finitum fuit independẽs a deo ⁊ nõ possibilis nõ eẽ.igitur
tẽpore infinito fuit necesse eẽ:⁊ vltra. igiť fuit necesse eẽ.
igitur de ꝑmo ad vltimum sequiť.hec res fuit ab eterno.
igitur hec res fuit necesse eẽ.Si ergo antecedẽs est possi
bile.igiť ⁊ ꝯñs.ꝑma ꝯña ꝓbať:q2 si nõ potuit annihilari:
ita ꝙ ꝑus nõ fuerit tẽpore ifinito.igitur dato casu añ istãs

I annihilationis nõ pcessisset nisi tps finitũ in quo fuisset: ꝛ per ꝯñs nõ fuit ab eterno: qđ est oppositũ añtis. Alie ꝯñe satis sunt apparẽtes. ¶ Hec ꝯ etiã ostidit esse de intẽtione sanctoꝝ. ait eni Ambrosi⁹ in exam. qđ tã incõueniẽs q̃ꝫ ꝙ
Cap.9. eternitas operis cõiungat eternitati dei. ¶ Itẽ Dam. li⁹. p. Creatio est ex dei volũtate opus existẽs ꝛ nõ coeternuꝫ est cũ deo: qa nõ aptum natũ est qđ ex nõ ente ad eẽ deducit coeternũ eẽ ei qđ sine pncipio est ꝛ semp est. si igit nullũ opus dei est aptũ natũ: vt sit coeternũ: seqt ꝙ nullũ po
Cap.19. tuit eẽ ab eterno. Itẽ Aug. ꝯ Felicianũ. diffiniẽs creaturã: creatura est ex eo: qđ aut adhuc nõ ẽ: aut aliqñ nõ fuit rei cuiuslibꝫ corruptibilib⁹ quãtũ in se est p oipotẽtis dei volũtatẽ facta suba. Ex hac diffõne pꝫ: ꝙ cuiuslibꝫ creature
Cap. p. eẽ pcessit nõ eẽ. Itẽ Ugo de sac. lib. p. ait. dei oipotẽtis v'tutis iestimabilis nõ poterat aliud pter se hĩe coeternum. Hec qdẽ sunt qbus efficacius dicta conclusio roboratur.
ꝯ istã ꝯ. ¶ Hec ꝯclo mihi nõ apparet ṽa. pro cuius reprobatione
K aut aliquorũ q̃ pro eius pbatione sumunt pono tres conclusiões. Prima est. ꝙ pol'e est aliquã rẽ simul totã fieri a deo ꝛ tñ nec ipsam nec aliquid eius tunc incipere esse. ¶ Scđa. ꝙ pol'e est aliquã rẽ totam simul a dõ fieri sine aliq̃ mutatõe subita vel successiua. ¶ 3⁹ ꝙ possibile fuit aliquã rẽ aliã a deo fuisse ab etno. ¶ 4⁹ cõclusio posset pbabil'r poni si tenẽtur ꝙ pteritũ põt p diuinã põaꝫ nõ fuisse: sicut aliq doctores tenuerũt: ꝛ adhuc aliqui tenẽt. vt in pmo. dis. 42. q. i. tactũ est. ꝛ eẽt conclusio ista 4⁹. quã nõ tamẽ assero: ꝙ possibile est nũc ẽt aliquã rẽ aliam a deo fuis
p⁹ ꝯclo. se ab etno: ꝛ loquor semp de põa dei absoluta. ¶ Primã cõclusionẽ probo sic. Possibile est aliquã rẽ totam simul pduci: ꝛ nec ipsam nec aliquid eius tunc incipe eẽ. igitur possibile est aliquã rẽ totam simul fieri ꝛc. Añs pꝫ de facto. nam nunc filius dei pducit a patre sicut pꝫ per Origenẽ ꝛ hyl'. ꝛ magistrũ. dis. 9. pmi lib. ꝛ cõstat ꝙ totus si
L mul ꝛ ꝙ nec ipse nec aliqd eius nũc incipit eẽ. ꝯñtia pbat: qa nõ magis est pol'e ꝙ aliqd fiat: ꝛ cum fit nũc icipiat eẽ q̃ꝫ ꝙ aliqd gñet vel alias ṽe producat: ꝛ cum pducit nõ
2ᵐ icipiat eẽ. nec deus minus põt hoc pol'e q̃ꝫ illud. ¶ Scđo si sol aut aliud corpus luminosum illuminans aliquã partẽ aeris quiescẽtẽ quiesceret p tẽpus aliquod in eadẽ oppositione ad illã: ꝛ illa nullo mõ magis disponeret ad lumẽ nec alias mutaret quatenus lumẽ intẽderet in ea lumẽ aliquãdo fieret totum simul quãdo nec ipsum nec aliqd eius incipet eẽ. igit possibile est aliquã rẽ fieri ꝛc. añs
Cap.19. pꝫ: qa sm ꝙ dicit Aug. 8. sup Geñ. ad lrãm. aer pñti lumine nõ est factus lucidus sed fit. igit lumẽ illud fit: ꝛ quantũcũqꝫ aer eẽt lucidus fieret lumẽ eius. casu igitur posito constat: ꝙ in quolibet instãti illius tẽporis lumẽ illud fieret ꝛ totũ simul qm̃ nõ vna pars ei⁹ prior ꝛ alia posterior: ꝛ tñ in nullo instãti illius tpis pter primuꝫ lumẽ illud aut
M aliqd eius incipet eẽ. ꝯña ṽo pbat: qꝛ añs est vna ꝯditionalis ṽa vt pbatũ est. ꝛ eius añs est pol'e vt cuilibet claꝝ est. igit ꝛ eius ꝯñs. igit hoc est pol'e. lumẽ fit totũ simul. ꝛ nec ipsum nec aliquid eius incipit eẽ: sed ex hoc sequitur: ꝙ hoc est possibile aliqua res fit tota simul ꝛc. que equiualet vel infert ꝯñs pncipale. Confirmat ẽt ista conclusio ex intẽtione Aug. 4. li. ꝛ. 9. sup Geñ. qui (vt pꝫ. dis. 45. primi lib.) expresse vult ꝙ quãlibet creaturam existẽtẽ deus semp faciat ꝛ operet: ꝛ tñ cõstat ꝙ non q̃libet nec aliquid
2⁹ ꝯclo. eius semp incipit eẽ. ¶ Scđa ꝯ pbatur sic. possibile est aliquam rem simul totam fieri: ꝛ tunc nec ipsaꝫ nec aliquid eius incipe esse. igitur possibile est aliquã rem totã simul fieri sine aliqua mutatione subita: vel successiua. añs est pbatum: ꝛ cõseq̃ntia pꝫ: qa ex opposito ꝯseq̃ntis. s. impossibile est aliquã rẽ ꝛc. sequitur ꝙ impossibile est aliquã reꝫ totam simul fieri a deo: ꝛ tamẽ nec ipsam nec aliquid eius incipe eẽ: quod est oppositum añtis. ꝙ autẽ sic sequat. pꝫ: quia impossibile est aliquid fieri cum mutatione quin fiat trãsitus de nõ eẽ ad eẽ. naꝫ ois mutatio est ex opposito in N
oppositũ. 5. physicoꝝ: ꝛ hmõi mutatio nõ pt eẽ nisi ex nõ T. c. 7.
eẽ in eẽ vt certũ est. Si aũt aliquid fiat totum simul ꝛ cuꝫ ꝛ. 27.
mutatiõe de nõ eẽ ad esse. igit qñ fit est ꝛ pri⁹ imediate nõ fuit: ꝛ p ꝯñs tũc incipit eẽ. ¶ Scđo pbat p casum positũ in scđa rõne pcedẽtis ꝯnis. illo nãqꝫ posito lumẽ fieret totũ simul qñ nulla mutatio eẽt ibidẽ. ¶ 3⁹ ꝯ pbat. pmo sic. 3⁹ ꝯclo
Si alicui⁹ rei alterius a deo que tota simul potuit pduci cã totalis pductiua fuit ab eterno absqꝫ defectu alicuius reqsiti ad pducẽdũ illã: pol'e fuit aliquã rẽ aliaꝫ a deo ab etno fuisse. Sꝫ alicui⁹ rei alterius a deo q̃ tota simul produci potuit. ṽbi grã. angeli cã totalis productiua. s. deus fuit ab eterno absqꝫ dfectu alicui⁹ requisiti ad pducẽdum illã. g ꝛc. Minor est certa ꝛ maior pbat: qꝛ si talis cã fuit ab eterno: vel fuit causa nãl'r actiua vel libẽ. Si nãl'r. igit pduxit ab eterno. si libẽ. ergo ipsam ab etno pduxisse fuit pol'e: qm̃ q̃uis cãm liberã totalẽ ꝯcurrẽtib⁹ oibus nec̃ia
requisitis ad agẽdum nõ nec̃e sit agẽ: qnimo in ptãte eius O
sit vt nõ agat: in quo distiguit a cãm natural'r actiua: non tamẽ nec̃e est ipsam nõ agẽ: aut suam actionẽ vel effcm̃ pcedẽ: ꝛ p consequẽs si aliqua talis fuit ab eterno: ipsaꝫ ab
eterno agẽ fuit possibile. ¶ D. Probat maior ex intẽtione Cap. p
August. 6. de trini. vbi talẽ facit cõseq̃ntiã. Si ignis esset eternus: splẽdor ab eo genitus esset coeternus: sed cõstat ꝙ hec ꝯñtia nõ tꝫ nisi virtute huius ppositionis. posita cã sufficiente naturalit actiua cum ceteris nec̃iis requisitis simul ponit actio. Cum igit nõ minus ex positione libẽ cãe totalis absqꝫ defectu alicuius requisiti ad agẽdum inferatur possibilitas actionis pro tunc q̃ꝫ ex positione cãe naturalis causate inferat actualitas seu actualis positio actionis eiusdem nimo magis loquẽdo de nec̃itate simpliciter. cum nulla talis sit causa totalis: qnimo opꝫ concurrẽ su
periorẽ causam. s. deum libẽ agentẽ: cuius cõcursum sup P
ponit Aug. in sua cõseq̃ntia: ꝛ sic est nec̃ia. alias ṽo nõ valeret. cum inquã ita sit pꝫ ꝙ nõ minus est ṽa hec ppõ. posita cã totali libera ꝛc. põt poni simul actio eius. Nec minus apđ Aug. hec ꝯña. Si volũtas creata fuisset ab eterno cum ceteris requisitis ad volẽdum possibile fuissꝫ ei⁹ volitionẽ coeternam eẽt nec̃ia q̃ꝫ illa quam facit. Ex hoc tollit rñsio dicẽtiũ ꝙ cõsequẽtia Augu. est bona: qꝛ est de causa actiua natural'r agẽte. non valeret autẽ silis ꝯña de
causa libera. ¶ Scđo ad cõclusionẽ sic. Fili⁹ dei ṽe fuit p 2ᵐ
ductus ab eterno. igitur aliqua alia res a deo potuit esse producta ab eterno. añs certum est sm fidẽ: ꝛ ꝯñtia pꝫ. ex eo ꝙ nõ vi aliqua ꝯdictio implicari. si dicatur aliqd aliud a deo ab eterno pductũ eẽ: plus q̃ꝫ si dicat: ꝙ deus filius sit pduct⁹ ab eterno. nam si qua videret iplicari. h pcise videret: qꝛ pducto repugnaret etnitas a pte añ. h aũt cõe ẽ vtriqꝫ. Et si dicat ꝙ repugnãtia non est: qꝛ pducto abso
lute repugnet etnitas: sed qꝛ pducto libẽ ꝛ electiue: aut Q
qꝛ pducto in aliena nã a pducẽte. Neutrũ valet. nõ pmũ. qꝛ vbi agẽs non delibat nõ opꝫ electionẽ pcedẽ actionẽ. deus autẽ nõ delibat in agẽdo. Nec secũdum: qꝛ ꝙ productum sit alterius nature: vel eiusdẽ cum producẽte non refert quantũ ad hoc. dũmodo producẽs totale ꝛ sufficiẽs sit etnum ꝛ effcũs possit simul totus pduci. ¶ Confirmatur. qꝛ alias pmissa consequẽtia Aug. nulla eẽt cum constet ꝙ splẽdor ab igne genitus non sit eiusdẽ nãe cuꝫ igne gñante. Itẽ ex tali modo arguẽdi nihil posset contra Arrium concludi qui filium dicebat eẽ alterius nature a patre ꝛ eum negabat eẽ eternum cõtra quẽ ex tali ꝯseq̃ntia
ibidẽ pcedit Augu. ¶ 4⁹ ꝯ põt sic probari. Deus põt ab 4⁹ ꝯclo
eterno voluisse facẽ. a. sit aũt. a. nomẽ alicui⁹ rei quã de⁹ potuit facẽ ab etno. igitur deus põt ab etno fecisse. a. patet conseq̃ntia. qa seqtur. deus voluit ab eterno fecisse. a. igit deus ab eterno fecit. a. alias sua voluntas non fuisset oipotẽs. igit si añs est possibile ꝯñs est possibile. Añs vo

A pbat: qr oē qd potuit deus ab eterno velle pt nūc ab eterno voluisse. hoc p3 p Magrm li. p. dis. 43. in fine dicentē. q deus h3 potentia3 volēdi τ nunc τ ab eterno qd tñ nec mō vult nec ab eterno voluit. ¶ Pōt et pbari p ea q dicta sunt eodē lib. dis. 40. arti. 3. q. S3 facere. a. ab eterno deus ab eterno potuit velle. p3. qr potuit facē vt p3 ex precedēti 9clusione: τ nō potuit nisi volēdo. certū est igr q facere. a. ab eterno deus pt ab eterno voluisse. Cōfirmat. qr voluisse est deo pōle ab eterno pducere aliq rē quā ab eterno voluit pducere. alias nullū nō futur possz eē futur: nec aliqd qd nūq fiet poss3 deus facere: qd non pt cathegoreumatice 9cedi. igr q̄uis deus nō voluerit ab eterno pducere. a. ab eterno pōle est deū voluisse ab eterno pducē. a. p3 9ña qr par rō est vtrobiq. Nūc rñdeo ad rōnes opp. alterius.

C ¶ Hoc idē pbo ex dcis illor doctor q tenēt q mūdus potuit eē ab eterno. nā illō se ad illō vñ si 9iter vellēt loq et hoc dicere debēt. q pbo sic. Mūdus potuit eē ab eterno.

B g h potuit in aliq instāti eē vera. mūdus fuit ab eterno. igr τ nūc h pōt eē vera. mūdus fuit ab eterno. p 9ña mūdus pt fuisse ab eterno. pª 9ña est clara. τ 2ª pbat: qr nō fuit heri magis pōle hāc esse verā. mūdus fuit ab eterno q hodie: nec alia hora die magis q heri. τ vlr in nullo instāti pteri-

Rñsio ad rōes aliorū. Ad pm T. c. 16. to magis q in alio: sic p3. ¶ Ad pmā rōnē dōm: q si proprie sumant ppōnes vtraq est falsa. Nā illa maior. Quecūq sunt incōpossibilia p eodē instāti durationis qlē ordinē hñt τc. Si pprie sumat ordo nāe iplicat 9dictionē: qm vt p3 5 meta. hora fm nām dicunt quecūq 9tingit eē sine alijs: τ illa nō sine illis: τ p 9ñs posterius nā non 9tingit eē sine priori. igitur simul sunt. Si aūt aliqua nō sunt compossibilia p eodē instanti durationis vel pro eode3 tēpore qd non refert in pposito nō sunt simul. igr nec inter illa est ordo nature. τ ideo ponere aliqua eē incompossibilia fm duratonē τ hīe ordinē nature est 9dictoria affirmare. Expressius aūt minor eodē mō implicat 9dictionē sicut p3 in-

C tuenti. ¶ Ad pbationē dōm q aliud falsum assumit. videlicet q cuilibet creature ex se 9uenit nō eē. hec enī prorsus est falsa: qm si ex se creatur 9ueniret nō eē a nullo alio posset sibi 9uenire eē: τ si ex se eēt nō ens a nullo poss3 eē ens. Sicut qr diameter ex se est incōmensurabilis coste sui quadrati a nullo alio posset eē sibi cōmēsurabilis: sed ver est q cuilibet creature nō eē ex se 9uenit eē. τ q nulla creatura est ex se τ a se ens: s3 qlibet est ab alio. Et tales negatiuas itelligunt auctores p illas affirmatiuas vbi illas ponūt τ talr eos intelligūt q eos recte itelligūt. Ex hijs aūt negatiuis nō ifrunt ille affirmatiue: nec et pt 9cludi q non esse

Rñsio prius ordine nature 9ueniat creature q eē. S3 forte dicetur q non sic sumit in argumēto prioritas nature: sed pro tanto dicitur: quia non eē prius natura conuenit creature q eē quia creatura procedit de non eē ad eē. Aut forte q ibi est prioritas 9ñe. nam sequitur. creatura ē. igitur prius non fuit. τ non sequitur creatura nō fuit. ergo creatura ē. Antecedēs enim fuiss3 verum ante creationē mundi: τ cō-

D 3 rñonē sequens falsum. τ similr de qualibet singulari creatura p3 non 9uerti talē consequētiam. Si sic dicat nihil ad propositum: qr solum de facto arguunt q creatura prius nō fuit q eēt: quod non negatur. nō aūt pbant qn oppositū fuerit possibile. nam ille consequētie nō sunt simplices: sed tñ vt

Ad 2m nūc. ¶ Ad scdam nego 9ñtiam. Et ad probationē dico q nulla est. nam p similē modum probaret: q deus non pdestinauit aliquē ab eterno: qd est hereticum. arguam enim sic. Si pdestinauit. igitur necessario: qd est falsum: probatio 9ñtie: qr non potuisset non pdestinare tūc: nec ante nec post: quor qlibet similr pbatur vt in pposito. Dico igit ad argumentū: q fundat super imaginatione falsa. imaginat enim q si deus pduxisset ab eterno aliquam re3 q in aliquo instāti primo pduxisset illam. τ tunc querit an tūc vel ante aut post potuerit non producere. Hec autē imaginatio oino est falsa: qm ab eterno pduxisse non est pducere pmo in aliquo instanti eterno. s3 est ante qdlibet tempus finitum actuale vel possibile vel imaginabile produxisse: ex quo manifeste negat fuisse aliquod tale pmum instans eternū. Uñ hoc qd dī ab eterno in pposito nō est dīo: sed dictio τ equalēter syncathegoreumatica. sicut hec dictio totus. icludit enī in sua signatione equalēter vniuersaliter signum distributiuum cum suo distribuibili qd est tēpus. τ idē valet vt dictum est qd hec dīo. Ante qdlib3 tēpus sumēdo tps gñalissime modo prius tacto. Et pptereā iuxta doctrinam quorūdam modernor logicorum magis eēt ppponēda illa dictio q postponēda vbo. vt diceret ab eterno produxit q produxit ab eterno. nam fm eos ex secūda vr posse inferri. igitur in aliquo instanti producit ab eterno. sicut sequit. sor. fuit albus. igitur in aliquo instanti fuit albus. ex pmo tamē inferri non pōt illud: si tñ vna indifferēter ponat pro alia ad sensu3 q pprie facit pma tunc nullum tale pmū instans concipit: quo nō concepto p3 q ar-

E gumētatio sequēs est oino impertinēs: cū ipsa supponat aliqd determinatum instans in quo primo sit res pducta: τ querat deinde vtrum tunc vel ante aut post τc. Si aūt conformiter 2º sensui querat an deus ab eterno. i. ante qdlib3 tēpus finitum potuit nō pducere. Dōm est q sic. quelibet enim singularis istius vniuersalis est va. nec tñ ex hoc sequitur q ante eternū potuit nō pducere: cum nullu3 tale fuerit eternum. Scdo dico q qñ deus pduxit τ quandocūq

Ad 3m pduxit potuit non pducer: τ qcquid sit dicēdū ad pbationē in 9rium p3 lib. p. dist. 38. q. pma. arti. 3. ¶ Ad tertiū dico q ab eterno deus potuit pducere equū de mā. τ cu3 probatur q nō: qr si pduxiss3 de materia aut produxiss3 p mo-

Ad 4m Cap. 6. tum aut p mutationē. nego 9ñam. nam oppositu3 9sequētis potest stare cum añte. vt p3 ex scda 9clusiōe. ¶ Ad grtu3 dico q electio sumitur dupl r. vno modo stricte vt ē. s. 9clusio 9silij fm q hētur 3º ethic. τ sic nō cadit in deo. alio modo cōiter pro libera volitione cōtingēter volibilis. Si pmo modo sumatur nego maiorem. Si scdo mō. nego mi-

G norē. nō enī necesse est si alicui quicq cōicatur electiue sic sumpta electione q illud intelligatur eē sub opposito aut illo carere: s3 sufficit q sit possibile illud esse sub opposito: τ q esset si illud nō sibi cōicaretur. ¶ Ad 9firmatione3: dicendū q electio scdo modo sumpta est etiā respectu pñtis:

Ad 5m l3 pma sit tñ respectu futuri. ¶ Ad quintū suppono q productio non est alia res a re pducta: qd inferius declarabitur: τ ex hoc pductionē alicuius eē in instāti vel in tēpore ad bonū intellectū non ē aliud q rē illam pduci in instāti vel in tpe. Cum g dī nulla pductio mēsurata instanti transeunte potest eē eterna. Ad propositum loquēdo: duplex pōt eē sensus. vnus: nulla productio τc. i. impossibile ē aliquid pductū in instanti transeunte eē vel fuisse ab eterno. Alius sensus est. Nulla pductio τc. i. impossibile est aliqd ab eterno fuisse productum in instanti transeūte. τ vtroq modo dico ppositionē eē falsam. Ad pmam probatione3 concedo q nullum instans pōt eē eternum ad bonum itel-

D lectum: τ nego consequētia3 q infert. igitur nec productio mēsurata instanti. siue 9ñs illud intelligat iuxta pmu3 sensum maioris siue iuxta 2m. Qm possibile est aliquid eē productum τ produci et actu in instanti: τ in nullo tñ instanti eē pmo productum vl primo pduci sicut possibile ē aliqd fieri in aliquo instāti τ in illo instanti non incipere eē vt pbatum est in pma conclusione: nec minus est possibile absolute in nullo instāti ipsum incipere eē vel incepisse. Si g consequēs itelligatur 9formiter primo sensui maioris nō val3 consequētia. nam possibile est aliquid pductu3: τ qd et actu in instanti pducit fuisse ab eterno. Itē nec in secundo sensu val3. qm possibile ē aliquid ab eterno fuisse pductū in instāti: τ cū hoc stat q nullū instans fuerit eternū vl ab eterno. nam cū dī: pōle est aliqd ab eterno fuisse pdu-

3 ctum in instanti/ly instāti. supponit ꝯfuse tm̄. Scḋa ꝓba
tio ēt deficit in ꝯn̄a sil'r modo. ¶ Ad tertiā probationē cū
dr: in omni mensurato instāti trāseunte productio differt a
manutenētia. Dico ꝙ de virtute sermonis ꝓpositio est fal/
sa simpl'r. capiendo tn̄ eam in aliquo bono intellectu. s. ꝙ
oē ꝓductū ꝛ ꝯseruatū in aliquo instāti ꝓducit̄ in quo non
ꝯseruat̄: vel in aliquo istanti fuit productū in quo non fuit
ꝯseruatū: ꝯcedenda est ꝓpositio tanq̄ va de inesse vt nūc.
qm̄ eē hꝰ: in aliquo instāti icepit in quo nō fuit ꝯseruatuꝫ.
vel si nūc icipit in hoc instāti nō ꝯseruat̄: q2 non proprie dr
ꝯseruari vel manuteneri nisi ꝙ p̄fuit imediate: ꝛ fm̄ hunc
modum ꝓcedit argumentatio: ꝛ iō de facto ꝓbat nullā ta
lem reꝫ fuisse ab eterno: q2 tn̄ possibile fuit ꝛ est aliqd esse
factū: ꝛ in nullo istanti icepisse: ꝛ si aliquid eiusdē modi es
set ip̄m in nullo istanti fuisset ꝓductū: in quo nō fuisset con
seruatū. pꝫ ꝙ illa nō est necessaria: ꝛ ꝙ ratio non probat i/
Ad 6m possibile fuisse rem aliquā fuisse ab eterno ꝓductā. ¶ Ad
K sextū p̄ pōt dici ꝙ cōcessa ꝯclusione nō habet̄ intentū. naꝫ
nō sequit̄. hec est necessaria. a. incipit. igitur nō fuit possibi
le. a. nō incepisse. sicut nō sequit̄. hec est necessaria. Adam
fuit. igit̄ nō fuit possibile. Adam nō fuisse. Scḋo dōꝫ ꝙ ali
quid esse in ꝯtinuo fieri pōt dupl'r itelligi. vno modo ꝙ fit
successiue pars eius post partē: ꝛ sic fieri distinguit̄ a fcm̄
esse. ꝛ qḋ taliter fit nō est. Alio mō ꝙ q̄uis ip̄m fit ꝛ factū
sit. in toto tn̄ tp̄e ꝛ in quolibet eius instanti ipsum bꝫ esse ꝛ
actu totum fit ab agente. sicut si corpus luminosum ꝛ sub
iectum luminis quiescant lumen causatum in toto tēpore
quietis ꝛ in quolibet eius instanti totū fit sil': ꝛ factū est vt
supra dictū est. Tūc si in maiore sumat̄ fieri in p̄ mō nego
eam eē necessariam. Et ad ꝓbationē dico ꝙ nō sequit̄ con
sequēs: eodē mō accipiēdo fieri. Si vō in maiore sumatur
fieri scḋo mō adhuc est falsa pp̄ falsam iplicationeꝫ: iplicat
enī aliqd esse factū de nihilo: ꝛ nō ꝯtinue illo mō fieri: ꝛ p
L ꝯn̄s nec a deo ꝯseruari. ¶ P. In eodē sensu minor est falsa
Ad 7m ꝛ sil'r probatio eius. ¶ Ad 7m dōꝫ ꝙ creari vtroq̄ modo
pōt exponi: ꝛ ab auctoribus aliqn̄ vno modo: aliqn̄ alio
sententialiter iuenit̄ expositum. Si aūt exponat̄ p̄ modo cō
cedēdum est ꝙ q̄diu creatura bꝫ esse ab alio ꝛ nō de aliq̄
semper creatur. non tn̄ est in ꝯtinuo fieri sic dies ꝛ ago ꝛ p̄
mō dicto fieri in p̄cedēti solone: sꝫ est i ꝯtinuo fieri secūdo
mō: ꝛ sic ꝯcedit Aug. 8. ꝛ. 9. sup Gen̄. vt supra dictuꝫ est de
creatura q̄libꝫ: ꝛ eodē mō dꝫ ꝯcedi ꝙ ꝯtinue creatur sic ac
cipiēdo creari q̄uo ꝯseruare ꝛ creare: ꝛ ꝯsuari creari. Si
vō sumat̄ scḋo mō: tūc dōm est impoi'e esse ꝙ creatura fue
rit creata ab eterno. Sed ex hoc nō sequit̄ ꝙ non potuerit
esse facta ab eterno. nam bene stant simul ꝙ ab eterno fue
rit facta ꝛ nō de aliquo: ꝛ tn̄ nō fuerit aliquādo p̄mo facta
ꝛ p ꝯn̄s nec creata sic exponēdo creationis nomē: qn̄imo
p̄mū infert scḋm. Et primū est qḋ intēdo: ꝛ quod queritur
in questione. ¶ Ad octauum dicendū ꝙ nihil valet. nam
Ad 8m sic probaret̄ ꝙ deus nō potuit ab eterno p̄destinare aīam
antichristi: aut aliquā ex reprobatis: q2 de facto nō predesti
M nauit. igr̄ trāsisset a ꝯdictorio in ꝯdictorium ꝛ non p mutati
onē factam in p̄destinato: ꝯstat. cum nihil penitus fuerit
aut fuisset: etiā esto ꝙ fuisset predestinatus: nec per muta/
tionē in deo. Et eodē modo ꝓbaretur ꝙ nihil qḋ deus nō
presciuit potuit ab eterno p̄sciuisse: que oīa sunt falsa ꝛ er/
ronea. Rn̄deo igitur ad rōnē ꝛ nego ꝯn̄tiā. nec ꝓbatio va
let: q2 q̄uis de facto sit verū ꝙ nō ꝓduxit: si tn̄ ab eterno ꝓ
duxisset: nūq̄ fuisset veꝝ ip̄m non ꝓduxisse: ꝛ per ꝯsequēs
non trāsisset a non ꝓducere in ꝓducere: vel a non ꝓduxis/
se in produxisse: vt sic loquar. ¶ Ad nonū dōm ꝙ nihil ēt
Ad 9m valet. nam pariter ꝯcludit vtrāq̄ partē ꝯdictionis: qḋ pꝫ:
q2 vt sumit in minore ab eterno fuit verum dicere. mūdus
potest esse. ꝛ sil'r mundus potest non esse. igitur si mūdus
non fuissꝫ ab eterno acquisiuit vnū extremū ꝯdictionis. s.
non esse: ꝛ per ꝯn̄s si argm̄ valet reliquit reliquum. s. esse.

igitur prius fuit: ꝛ per ꝯn̄s si mundus non fuit ab eterno. N
mūdus fuit ab eterno. Eodem modo ꝓbaret̄ ꝙ deus nul/
lum potuit ab eterno p̄destinare. nā q̄cunq̄ potuit p̄desti
nari: potuit ꝛ nō p̄destinari. Si ergo aliquis fuit p̄destina
tus ab eterno: ꝛ acquisiuit illud extremum iuxta modum
loquendi arguentis reliquit reliquum: ꝛ per ꝯn̄s priꝰ fuit
sub illo. igitur prius fuit non predestinatus. igit̄ si ab eter
no fuit predestinatus nō fuit ab eterno p̄destinatus: qḋ est
impoi'e. Dōm ergo ꝙ maior est falsa accipiēdo ꝓprie relin
quere sic accipitur in vlteriori deductiōe argumēti. Sed si
accipiat̄ relinquere pro non hēre: vel nō esse sub. ad bonū
itellectū vera est. Sed tūc non ꝯcluditur qḋ itendit: q2 nō
est verū. nihil pōt non habere non esse: nisi prius habuerit
non esse: sic nec eꝫ verum est. nihil pōt non habere eē nisi
prius habuit esse: ꝛ p ꝯn̄s: non est verū accipiēdo relinque
re in eadē significatione. Nihil potest relinquere nō eē nisi
prius fuerit sub non esse. ¶ Ad 10m dico ꝙ eternuꝫ dupl'r Ad 10m
sumi pōt. vno modo ꝓprie ꝛ stricte: ꝛ sic dr de illo tm̄: qḋ
est vel fuit sine initio: ꝛ erit sine fine: ꝛ est incōmutabile oī/ O
no ac impoi'e non esse. Vn̄ Aug. 83. q. vult ꝙ illḋ qḋ est cō Q6. 19.
mutabile nō recte dr eternū: ꝛ in 4° de tri. idē vult: sic. d. 9. Cap. 18.
p̄mi habitū ē. Alio mō potest sumi eternū large ꝛ ip̄rop̄e:
ꝛ hoc tripliciter. s. a parte post: ꝛ sic creatum ꝛ poi'e non
esse: qḋ in eternum. s. sine fine durabit pōt dici eternuꝫ: ꝛ a
pte ante: vt si aliqḋ hꝰ ab eterno fuisset diceretur eternuꝫ.
Vel ex vtraq̄ parte: vt si fuisset ab eterno ꝛ esset futurū in
eternū posset: lꝫ improprie eternū dici. Tunc ad argumen
tum si sumatur ꝓprie eternū. s. p̄ modo ꝯcedo maiorem ꝛ
ꝯclusionem sil'r. Unde dico ꝙ impossibile fuit aliquā aliā
rem a deo fuisse eternam: q2 impossibile fuit aliquam rem
a deo fuisse necesse esse ꝛ imutabileꝫ. Sed cum hoc stat ꝙ
poi'e fuerit aliam rem a deo ab eterno fuisse: qm̄ q̄uis fuis
set ab eterno: non fuisset tn̄ eterna: ꝓprie sumēdo eternuꝫ:
qm̄ fuisset possibilis non esse: ꝛ sic dicebat̄. di. 9. p̄. adhuc
deus fuissꝫ prior ea prioritate eternitatis. Unde ꝓprie lo/ P
quēdo aliud est ab eterno potuisse fuisse: aliud est potuisse
fuisse eternum: sicut etiam aliud est posse fore in eternum:
ꝛ posse fore eternum. nam q̄daꝫ creature erunt in eternū:
ꝛ tn̄ nō erunt eterne. Si vō in maiore sumatur eternū im/
proprie. s. scḋo mō. tūc nego ipsam: ꝛ simul illā ꝓpōnem as
sumptā ad ipsius ꝓbationē si sit vl'is vt opꝫ si ꝯcludere de
beat. s. potētia ad eē eternum necessario ꝯiūgitur actui po
nendo eternum ꝓ ab eterno. Tūc ad p̄miā ꝓbationē cū dr.
Ubicunq̄ potētia non nec̄io ꝯiungitur actui actus pōt se/
qui potētiam fm̄ durationē: vel potētia p̄cedere actū. ne/
go eam loquēdo de actu ꝛ potētia. sicut loquitur arguēs.
instantia pꝫ. nam constat ꝙ posse eē p̄destinatū ab eterno
nō nec̄io ꝯiungit̄ actui. alias nō fuisset possibile nullum eē
ab eterno p̄destinatū. ꝛ oīs qui potuit eē p̄destinatus fuis
set p̄destinatus. vtrūq̄ aūt ē hereticū: ꝛ tn̄ eē ab eterno p̄/
destinatum non pōt sequi fm̄ durationē suā potētiam: q2
tūc illud non fuissꝫ ab eterno p̄destinatum. Ad aliā ꝓba/ Q
tionē dōm: ꝙ in illa ꝓpositione. in ꝑpetuis ꝛc. sumitur ꝑpe
tuum ꝓ eterno p̄mo modo dicto: ꝛ sic est va. Si vō sume/ Ad 11m
ret̄ scḋo modo eēt falsa. ¶ Ad 11m nego an̄s. Ad ꝓbatio/
nē dico: ꝙ ignis ꝓduxisset splēdorē de aliquo sicut mō dr
ꝙ ip̄m ꝓducit de aliquo: ꝛ cū infertur. igitur aut p motuꝫ
aut p mutationē. nego ꝯn̄tiam. nam sicut post p̄mū istans
sui eē in quolꝫ instanti tēporis quo durat splēdor produci
tur: ꝛ non tn̄ p mutationē aut motum. supposito ꝙ ignis ꝛ
subiectum splēdoris fm̄ nullam aliam trāsmutationē mu
tetur: vt supra pꝫ in scḋa conclusione: sic si ab eterno ignis
fuissꝫ ꝛ subiectum splēdoris. splendor fuisset absq̄ motu
ꝛ mutatiōe productus. Et cū dr ꝙ oīs reductio entis i po
tētia ad actū est altero hoꝝ modoꝝ. dico ꝙ verum ē entis
in potētia abijciente actum vel distante ab actu fm̄ modū
loquēdi Phi. non aūt entis in potētia nō distante: ꝛ pꝫ ex

A eo qđ iam dictū est. ℂAd 12m cum dr: aut potuit creando o
Ad 12m aut nō creando: si accipiat creando iuxta pmā expositio-
nē de creari datā in rñsione ad septimū argumētū: dico ꝙ
potuit pducere creando: nō tñ de nouo pducēdo. nec ob-
stat ꝙ de facto nō fuerit: qꝛ nō sequit. b. nō fuit ab eterno.
igr̄ nō potuit fuisse nisi de nouo: aut postqꝫ nō fuit. sic etiā
nō seqr̄. igr̄ nō potuit ab eterno fuisse. Et silr dico ꝙ qđlꝫ
futuꝝ pduci potuit non de nouo ⁊ ab eterno: sꝫ ab eterno.
Sed si accipiat creando iuxta scđaꝫ expōnē de ly creari:
sic vꝫ accipere argm pp illā additionē. vel de nouo pducē-
do. ita ꝙ ly. vel. stet ibi expositiue: dico ꝙ deus nō potuit
ab eterno pducere. b. creādo. sed ex hoc nō sequit ꝙ abso-
Ad 13m lute ⁊ simplr nō potuerit h pducere. ℂAd 13m ꝯcedo ꝙ
deus potuit ab eterno pduxisse istū mundū: ⁊ nego vlte-
riorē ꝯñtiaꝫ q̄ dr. igr̄ potuit ab eterno pduxisse istū creatū
mundū: si accipiat creatū scđo modo pdicto. i. de nouo p-
ductū sic ēt accipit argumētū: nec pbatio ꝯñe valꝫ. Nam
ita bñ ꝯuertunt vt nūc. iste hō ⁊ iste hō reprobat⁹ demon
B strato aliquo reprobato sic ꝯuertunt. iste mundus ⁊ iste
mūdus creatus: ⁊ ita ēt sūt singulares: ⁊ tñ nō sequit. de⁹
potuit ab eterno pdestinasse istū hoiem. igr̄ potuit ab eter
no pdestinasse istū hoiem reprobatū. nā añs est verum: ⁊
ꝯñs iplicat ꝯdictionē. sic illa iplicat ꝯdictionē. deus pde-
stinauit hūc hoiem reprobatū. Ista tñ est vera. istū hoiem
reprobatū deꝯ potuit ab eterno pdestinasse: ⁊ silr hec est
vera. istū mūdū creatū deus potuit ab eterno produxisse.
Ad 14m ℂAd 14m qđ p certo inter oīa est difficili⁹ meo iudicio si
teneret 4a ꝯclō supra posita. s. ꝙ illud qđ nō fuit pōt p di-
uinā potentiā fuisse. tūc esset dōm ꝙ ⁊ anteqꝫ pducit. b. ⁊
qñ pduxit: ⁊ silr post potuit ipm pduxisse ab eterno. ⁊ cō
cedendū ꝙ ēt nūc pōt pduxisse ab eterno: ⁊ vlteri⁹ ꝙ per
actionē subitā. i. pducendo totū silr: nō tñ in aliquo instāti
p. Si vō illud nō teneat nō vꝫ aliter posse dici nisi ꝙ ante-
qꝫ pduxit potuit pduxisse ab eterno: ⁊ tñ ꝙ in nullo instan
C ti anteqꝫ pduxit potuit pduxisse ab eterno. vñ neganda ē
illa ꝯña. igr̄ in aliquo instāti añ. a. potuit ⁊c. Sicut multi
dicunt ad casum illum. sor. omisit ante. a. ⁊ tñ in nullo istā
ti ante. a. Et si querat p quo supponit ly. ante. dōm ꝙ pro
toto tpe eterno imaginabili cathegoreumatice. Cui ii plꝫ
Ad 15m hec rñsio pcuret meliorē. ℂAd 15m nego pmā ꝯñam. cuꝫ
pbat: qꝛ sequit. hec res fuit ab eterno. igr̄ nō potuit anni-
hilari a deo qn prius fuit tpe īfinito. ꝯcedo ꝯñtiam: sꝫ aliā
que sequit. igr̄ hec res per tps infinitum fuit idependens a
deo: ⁊ nō possibilis nō esse. nego: qꝛ lꝫ supposito ꝙ ab eter
no fuerit necesse eam fuisse per tps infinitū ante suā anni-
hilationē. per nullū tñ tps infinitū fuit necesse illā fuisse añ
annihilationē suam: quinimo in quolibet instāti pterito po-
tuit annihilari. Exēplum pꝫ in alijs. nā si aliqđ mouet lo-
caliter nece est ipm moueri per aliqđ spatium: ⁊ tñ p nul-
lum spatiū nece est ipm moueri. Nā qđcūqꝫ detur possibi
le est: ꝙ moueat p partē eius tm. Silr in pposito eꝫ pꝫ. nā
D posito ꝙ fuerit tps ab eterno. ⁊. b. nō fuit ab eterno sequi
tur. b. nō fuit ab eterno. igr̄. b. nō potuit esse vel creari qn
prius nō fuit per tps īfinitū. nec tñ vltra sequit. igr̄ p tem-
pus infinitum. b. nō potuit esse: vel per tps īfinitū. b. nō po-
tuit creari: qm̄ nullū tps fuit qn ante ipsū finē. b. potuerit
Ad āb. esse. ℂAd auctoritates ꝯñter est rñdendū: ⁊ ad illā Am-
bro. dico ꝙ itelligenda est sm acceptionē eternitatis pro-
priaꝫ: vt dcm̄ est in rñsione ad decimū argumētū: sm quē
itellectū esto ꝙ aliqđ opus dei fuisset ab eterno adhuc nō
equaret ei⁹ eternitas eternitati dei. quinimo nec ipꝫ recte
ad dam. ⁊ ppie diceret eternū. ℂAd Dam. dōm ꝙ eodē mō acci
pit coeternū. ℂD. Adhuc pōt ꝯcedi sua ppositio accipiē
do esse eternū p eē ab eterno: sed in sensu ꝯposito: nō autē
ad aug. in sensu diuiso: ⁊ in p sensu nō est ꝯ dicta. ℂAd Aug. ꝯtra
Felicianū dōm ꝙ illa diffinitio vtiqꝫ de facto ꝯuenit omni
creature: ⁊ h sufficit sibi. si aūt aliqđ fuissꝫ ab eterno. nō eēt

ꝯueniens vlr. aut si sic: qꝛ noīa sunt ad placitū. dōm eēt ꝙ E
illa res pducta a deo nō esset creatura: eēt tñ res a deo fcā
iuxta illō qđ dcm̄ est ad. 12. argumētū. ℂEt ad auctorita-
tem Ugo. posset eodē mō dici. Sed scđo ⁊ melius dōm ꝙ ad Ug
diminute allegat auctoritas: qm̄ ibi nō terminat sniā. sunt
enim hec vba eius. Cui⁹ optime virtus ieffabilis sicut nō
poterat aliud pter se hēre coeternū quo in faciendo iuua-
ret: ita cū voluit sibi ⁊c. Nūc aūt non sequit dei oipotētia
nō potuit habere aliud coeternuꝫ quo iuuaret. igitur non
potuit habere aliud coeternuꝫ. i. qđ ab eterno esset.
ℂFactū ab illo: vñ nō vult nisi negare mām aliqꝫ eternaꝫ
nō adeo factā ex q̄ alia fecerit ⁊ siue illa ⁊ nō nisi de illa fa-
cere potuerit q̄ fecit: ac sic p aliqđ coeternū fuerit adiutus
Sic manichei opinati sūt: pp qꝫ rē dicit Aug. eos negare
deuꝫ eē oipotētē. i lib. đ fide ⁊ symbolo caplo p vbi dicit:
ꝙ structores domoꝝ ⁊ alij opifices nisi adiuuent parata
mā ad effcm̄ sue artis peruenire nō pñt. Nam oppm ꝯñtis
optie stare pōt cū añte. Nā si aliquid ab eterno ipse fecis- F
set: non tamen illo iuuaret oipotentia eius ad aliqđ aliud
faciēdū. Et cōformiter ipse loquit Aug. in libro de fide. ⁊ Cap. p.
in symbolo. vbi ꝯ Manicheos dicit ꝙ nō itelligit fabrica
torem mūdi nō esse oipotētem si mūdum fabricare nō pos
set nisi eum aliq̄ nō ab illo fabricata natura tāqꝫ materies
adiuuaret. Et loquit ex similitudine mechanicoꝝ opificū
de quib⁹ imediate premisit ꝙ nisi adiuuent parata mate-
ria ad effectum sue artis ꝯuenire nō pñt. Ex his pꝫ ꝙ non
est itētio Ugo. negare absolute ꝙ fuerit possibile aliquid
aliud a deo ab eterno fuisse: sed solum aliquid ab eo no fa
ctum quo in faciēdo iuuaret tanqꝫ materia: ⁊ hoc etiā ma
nifestauit verba que ꝯtinuate sequunt. ait eni ita sibi cū vo
luit suberat vt ꝙ voluit quādo ⁊ quātum voluit de nihilo
creare. oīa ergo q̄ facta sunt deus nō solū ex materia fecit:
sed materiam omnium de nihilo fecit. G
ℂAd rōnem pmam. q. rñdeo pmo negādo añs ⁊ ad om
nes pbationes pꝫ quid dicendū sit ex dictis in 4a ꝯclusio-
ne: ⁊ etiam in p libro vbi de hac mā agitur. ℂScđo. si qs
nō vellet tenere pdcām quartā ꝯnem cū hijs que sequunt
ad ipsam posset aliqliter respondere ad rōnes. nescio tamē
vtrum sufficienter plene saltem apparēter forte tamen im
probabiliter. ꝯcedendo. s. antecedēs ⁊ negādo cōsequen-
tiam. tunc ad pbationem posset ꝯcedi ꝙ nūc h est necessa
ria. hoc nō fuit ab eterno: qcunqꝫ alio a deo demonstrato.
⁊ vlteri⁹: ꝙ in qlibet istāti pterito fuit necessaria: ⁊ sua op
posita ipossibilis. s. ista hoc fuit ab eterno. Et cū arguit vl
teri⁹. In nullo istāti h fuit possibilis. igr̄ h nō fuit possibi-
lis. posset negari ꝯña. Et eodē mō si arguit sic. In nullo in
stāti hoc potuit eē ab eterno. igr̄ hoc nō potuit eē ab eter
no. ⁊ ꝯñter numerāde eēnt alie ꝯñtie qb⁹ ex oppositis ꝯse
quētiū iferret opposita añtiuꝫ. v. g. quo ad pmā h fuit po
ssibilis. igr̄ in aliq̄ instāti h fuit poss. Quo ad 2m. hoc po H
tuit eē ab eterno. igr̄ in aliq̄ instāti potuit eē ab eterno.

Quantū ad 2m articulū breuiter rñdeo. ꝙ sic: ⁊ pꝫ p 2s artic.
batio ex dictis. Nam qua ratiōe possibile
fuit aliquam rē fuisse ab eterno. possibile fuit etiam vt qli
bet res esset ppetua. verbi grā. celum ⁊ itelligētie ⁊ elmta.
Nec minus possibile fuit semper fuisse mota corpora cele
stia ⁊ egisse in hec iferiora ac sic ab eterno fuisse gñatiōes
⁊ corruptiones reꝝ sicut fuerūt iam tot millibus annoꝝ
cū in nullo pdictoꝝ ꝯdictio aliq̄ implicet aut ex eis iferra
tur. igitur ⁊ possibile fuit ab eterno mūdum fuisse. ℂSꝫ
contra hoc preter rationes alterius opinionis p articulo
primo que omnes sunt cōtra ꝯclusionem huius secūdi ar
ticuli arguitur ab eisdē difficilr valde ꝯtra ꝯclusionē hāc
in speciali. Et lꝫ multe ab eis fiant rōnes: qꝛ tamen super
paucis qbusdam radicant fundamētis aliquas recitabo.
ex quaꝝ solutionib⁹ patebit solutio ceteraruꝫ. ℂPrimo pm
igitur arguit sic. Si mūdus fuisset ab eterno ifinituꝫ tem

3 pus esset preteritū.ꝯñs est impossibile.igitur antecedens
est.impossibilitas ꝯsequentis pz:qꝛ de rōne preteriti est ꝙ
sit totum acceptum ꝛ completū ꝛ nihil ei⁹ sit in potētia ad
accipiendum in futuro.de rōne aūt infiniti est ꝙ sit incom
pletum nec totū acceptū ꝛ in actu positū.sed semp aliqd
eius sit in potentia:ꝛ qḋ restat accipiendū.De aūt ratiōes
2ᵐ sunt repugnātes ꝛ incōpossibiles.❡Scḋo sequeretur ꝙ
īfinito vel infinitis posset fieri additio:qḋ est impossibile.
ꝯsequētia pz.nam infiniti dies p̄cessissent hodiernam:ꝛ oi
bus precedētibus potest addi dies crastina:ꝛ postea alia
3ᵐ ꝛ sic semper.❡Tertio sequeret̄ ꝙ vel aliqd eēt maius in
finito seu aliqua plura īfinitis:vel pars non esset minor to
to.Utrūqꝫ aūt est impossibile.ꝯsequētia ꝓbatur.naꝫ dies
precedentes diem hesternam sunt pars totius tēporis:qḋ
fuit vsqꝫ ad hodiernam inclusiue:ꝛ ita esset si mundus fu/
isset ab eterno:ꝛ constat ꝙ illo posito infiniti dies precessis
sent hesternam:aut illi oēs simul cum hesterna ꝛ hodier/
na essent plures q̄ꝫ illi tm̄:ꝛ sic sequitur:ꝙ aliqua essent plu
ra infinitis vel non essent plures : ꝛ per ꝯñs nec illi essent
K paucio res:ꝛ tūc sequitur ꝙ illa multitudo particularis non
4ᵐ erit minor suo toto.❡Quarto sequeret̄ ꝙ vnū infinitum
esset multiplex ad aliud.vbi gr̄a.duplū ꝛ triplum:ꝛ sic ꝑ
alias ꝓportiones certas pz.nam sicut ois senarius est du
plum ad trinariū.ita īfinita multitudo senarioꝝ dupla es/
sent ad infinitā multitudinem trinarioꝝ si vtraqꝫ eēnt.pz
qꝛ qlibet senarius īfinitoꝝ ꝯtineret duos trinarios. Si āt
mundus fuisset ab eterno p̄cessissent īfiniti trinarij ꝛ īfiniti
senarij dierum.Impossibilitas ꝯsequentis probat̄:qꝛ vnū
infinitum non est alio infinito maius:ꝛ per ꝯsequens neqꝫ
5ᵐ multiplex.❡Quinto.si mundus fuisset ab eterno infiniti
equi fuissent generati successiue:ꝛ tamen aliquis fuisset p̄/
mus equus anteq̄ꝫ nullus.ꝛ aliqs vltimus.ꝯsequens est
īpossibile.nam positis extremis nō est possibile media eē
infinita.ꝯñtia ꝓbatur.nam si mundus fuisset ab eterno fu
isset factus a deo:qꝛ aliter non potuisset esse.actio aūt dei
L nō fuisset terminata ad res in vniuersali.sed in singulari ꝛ
determinate ad hāc vel illam.igit̄ si ab eterno fecissꝫ mun
dum cuiuslibet sp̄ei generabilium fecisset imediate aliqḋ
indiuiduum signatū:ꝛ ex illo fuissent postea ceteri successi
ue gn̄ati vsqꝫ ad equū nunc nouiter gn̄atuꝫ.ponatur ꝙ ali
quis nūc p̄ sit genitus:ꝛ hic eēt vltimus:ꝛ ille a deo ime/
diate factus fuisset primus.❡Sexto sequeret̄:ꝙ actuali/
6ᵐ ter esset multitudo īfinita aīarum rōnaliū.nā īfiniti hoīes
p̄cessissent quoꝝ singuli singulas ꝛ ꝓprias aīas habuissēt
ꝛ nulla fuisset corrupta.igr̄ nūc essent sil' in actu īfinite:sed
ꝯñs est impoſ'e:cū impoſ'e sit esse multitudinē actu īfinitā.
❡Septimo sequeret̄ ꝙ fuisset poſ'e esse magnitudinē infi
7ᵐ nitam:qḋ silr̄ est falsum sicut de multitudine.ꝯñtia pz.
nam deus potuisset qualibet die causasse vnum lapidē cu
bitalem ꝛ priori vnisse.infiniti autem cubitales nō dubiū
est ꝙ infinitam magnitudinē ꝯstituerent.❡Octauo seque
8ᵐ retur.ꝙ deus potuisset fecisse vnum triangulum infinitū.
hoc aūt implicat ꝯ̄dictionem:qꝛ exquo esset triāgulus ha
M beret latera ꝯstituentia angulos:ꝛ per ꝯsequens termina
ta ad aliqua puncta:ꝛ p̄ hoc essent finita.si aūt esset infini/
tus:oporteret ꝙ sua latera essent īfinita:ꝛ sic latera triāgu
li infiniti eēnt īfinita ꝛ finita:qḋ īplicat ꝯ̄dictionem.Sꝫ cō
sequētia ꝓbat̄ p̄:qꝛ q̄libet die potuisset fecisse vnum triau
gulum maiorē triangulo facto die p̄cedēti s̄m aliquā cer/
tam q̄ꝫtitatē:ꝛ s̄m hoc hodiernus triāgulus eēt īfinitus:
nā ꝯtineret in se īfinities q̄ꝫtitatē determinatam excessus.
Scḋo ꝓbat̄ ꝯñtia.qꝛ potuisset ab eterno fecisse vnū trian
gulū:ꝛ deinde die q̄libet ad q̄ꝫtitatem vnius cubiti duo la
tera eius augmētasse:quo posito nūc esset īfinitus.Simili
mō posset ꝓbari de circulo:nā sicut deus potuisset ab eter
no fecisse celū empyreū sic q̄libet die retēta spericitate eius
finita s̄m ꝯcauū ꝛ conuexū potuisset cū s̄m q̄ꝫtitatē deter/

minatā augere:ꝛ sic nūc eēt īfinitū:ꝛ tm̄ tam in concauo q̄ꝫ N
in ꝯuexo circulare:qḋ īplicat ꝯ̄dictionem.❡Ad p̄ᵐ cōce/ Ad p̄ᵐ.
do ꝯñtiam ad bonū intellectū ꝯñtis:ꝛ īpossibilitatē ꝯñtis ne/
go.ad ꝓbationē cū dr̄:ꝙ hec ꝛ illa sunt de rōne īfiniti:di/
co ꝙ falsum est:sicut dis.44.q.vlti. p̄mi lib. est ostensum.
❡Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝯñs:ꝛ pz ꝙ ipm nō est ipoſ'e ex q̄ōne p̄al/ Ad 2ᵐ
legata.❡Ad 3ᵐ pz ibidem.❡Ad 4ᵐ nego ꝯñtiam.dico Ad 3ᵐ
eni ꝙ īfiniti trinarij eēnt ēt īfiniti senarij ꝛ nō solū:sed ꝛ īfi Ad 4ᵐ.
niti cētenarij ꝛ īfiniti millenarij : ꝛ sic de q̄libet alia specie
numeroꝝ:ꝓpter qḋ īfiniti senarij nō essent poti⁹ multipli/
ces ad infinitos ternarios q̄ꝫ ecōuerso.Nec ꝓbatio valet.
qꝛ q̄ꝫuis talis multiplicitas sit iter finitas multitudines ꝓ
portionales:nō sequitur tm̄ ꝙ sit ēt inter īfinitas iter quas
nulla est ꝓportio numeralis.❡Ad 5ᵐ ꝯcedo. ꝙ īfiniti eq Ad 5ᵐ.
fuissent gn̄ati.dico tm̄ ꝙ nō oportuisset ꝙ aliqs fuisset pri/
mus antequaꝫ nullus:qnimo possibile fuisset ꝙ quilibet
fuisset ab alio equo prius genito generatus:sicut de facto
fuisse diceret Phs.Ad ꝓbationem ꝯñe concedo ꝙ si fuis/
set mūdus ab eterno fuissꝫ factus a deo:ꝛ vlterius dico ꝙ O
actio dei nō fuisset terminata ad res in vniuꝛ̄li:sed in parti/
culari.i.nō egisset deus res vniuꝛ̄les.cū nulle tales sint p̄/
ter signa vniuꝛ̄lia:sꝫ res singulares:ꝛ ꝙ nō fecissꝫ nisi equū
singularē:ꝛ ꝙ ab eterno fecisset aliquē equum singulareꝫ
mediante:siue ꝯcurrente alio singulari equo ad gn̄ōnē ei⁹
prius genito:nullū tm̄ equum fecisset ab eterno mediante
alio equo prius genito:ꝛ sic nullus eēt p̄mus. Nec hec 2ᵃ
ꝓpositio repugnat p̄me.qm̄ nō sequit̄.ab eterno fecit ali/
quē equum.ḡ aliquē equū fecit ab eterno:sicut nō sequit̄:
ante qḋlibet tp̄s qḋ fuit aut potuit eē fecit aliquē equum.
ḡ aliqueꝫ equum fecit ante qḋlibet tp̄s qḋ fuit aut potuit
esse.Sicut pz ēt modicū sciēti logicā.Et huic simile appa
ret in itensione ꝯtinua forme q̄ itendit̄ per additionē noui
gradus.īfinite.n.ptes forme gn̄antur ꝛ gn̄ans nō generat
formā aliq̄ꝫ vl'em:sed singularē tm̄:ꝛ tm̄ nullā partem pri/
mo gn̄at:nec iter illas aliq̄ fuit p⁹:qm̄ cuiuslibet medietaꝫ
prius genita fuit q̄ꝫ ipsa.❡Per hoc tm̄ nō nego:quin de⁹ P
potuisset vnū equum fecisse ab eterno:ꝛ ꝙ ab illo etiā fuis
sent infiniti successiue gn̄ati: sed hoc posito dico ꝙ nullus
fuisset p̄ genitus ab illo equo:sicut esto ꝙ agēs intendens
formā sit nouum ꝛ genitū:causet tm̄ successiue īfinitas par
tes forme:sed nulla est p̄ simplr̄ iter illas:ꝛ p̄mogenita vl'
cāta ab ipso.❡Ad 6ᵐ dico ꝙ ꝯñs non est ipossibile:pz in Ad 6ᵐ
q.supra allegata.❡Ad 7ᵐ eodē mō.Et vlterius addo ꝙ Ad 7ᵐ.
sic arguētes ad idē ꝯñs nō minus necessario deducuntur.
naꝫ ꝯstat ꝙ si deus potuisset q̄libet die creasse vnum lapi/
dem ꝛc̄.sic ēt posset in q̄libet pte ꝓportionali eiusdē ꝓpor
tionis vnius hore creare vnū lapideꝫ ꝛ ꝯtinuare:sicut ibi
dr̄.cū igr̄ iste sint infinite.sequitur ꝙ in fine hore erit lapis
īfinitus.❡Ad 8ᵐ nego ꝯñtiā.ad ꝓbationē dico.ꝙ qꝛ sup Ad 8ᵐ.
posita eternitate mundi quelibet diē p̄cessissent infiniti nō Q
fuisset poſ'e ꝙ q̄libet die sic fecisset maiorē triangulum in
determinato excessu:qm̄ tūc q̄libet die fuisset factus vnus
triangulus infinitus:triāgulum aūt eē īfinitū iplicat ꝯ̄di/
ctionē.q̄ꝫuis nō iplicet ꝯ̄dictionem eē magnitudinē infini
tam. Et silr̄ dico ad 2ᵃᵐ ꝓbationē ꝯñe.nam si aliquē trian/
gulū deus fecisset ab eterno:nō fuisset poſ'e vt illum die q̄/
libet augmētasset s̄m certū excessum:ꝛ cū h̄ quolibet die
illud augmētatū eēt triāgulus:qnimo supposito tali aug
mēto nulla die fuisset triāgulus:sed magnitudo quedam.
vnū tm̄mō habens angulum cui⁹ latera in aliquā partem
essent infinita. Et per illud dōm est ad aliam deductioneꝫ
de circulo.nā illo casu posito nulla die habuisset ꝯuexuꝫ.
Et aduerte ꝙ cuilibet psūt ingeri silr̄ difficultates p̄di/
cte ponēti ꝯtinuū nō cōponi ex idiuisibilibus:qm̄ hoc po
sito in q̄libet hora sunt infinite partes ꝓportionales eius/
dem ꝓportionis.ponat̄ ḡ nunc aliquis triangulus vel cir
culus:tūc arguā ꝙ poterit deus in q̄libet pte ꝓportionali

A vnius hore sequẽtis maiorẽ triangulũ siue circulũ ẜm determinatũ excessum facere vel minimó illo augmẽtare: ⁊ sumo ptes pportionales dãdo vltimã ⁊ nõ pᵐ. v.g. ꝙ posterior medietas toti⁹ hore sit vltima ps ⁊ posterior medietas prie medietatis totius sit ps penl'. ⁊ sic deinceps ẜm eandez pportionẽ diuidẽdo vsus pnᵐ hore ẜz quem moᵐ pz. ꝙ

5 4 3 2 1

q̃lz ptẽ pcedũt ifinite eiusdẽ pportiõis. Et ꝯstat ꝙ nõ minus in q̃zcũcq; pua pte tpis põt deus agẽ qcqd vult q̃z in vna die vel in vno anno. Hoc ãt posito pz: qd̃ seqᵗ ꝙ i fine hore imo certe ⁊ in q̃libet pte ei⁹ pportiõis pdicte erit circulus ifinitus ⁊ triãgulus ifinit⁹. Rñdẽdũ est ĝ ab oĩbus

Ad rõnes pn. q. cõiter mõ pdicto. Tũc ad rõnes pnᶜᵗ. ¶ Ad pᵒ dõm ꝯformiter ẜm ea q̃ dicta sũt ad. 14. ar. alteri⁹ opp. in pcedenti arti. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝯñs. ⁊ ad iprobationẽ ei⁹ dico ꝙ nõ

Ad 2ᵐ est ipoſ'e ifinita eẽ ptransita nisi vnũ eoꝝ sit pᵐ ptrãsitũ: pz

B in ptib⁹ pportionalib⁹ eiusdẽ hore vel alicui⁹ magnitudinis finite ẜm diuisionẽ iã positã: aut si aliqd̃ sit pᵐ ptransitum: nullũ aũt vltimũ: sicut pz in ptibus pportionalib⁹ ẜz diuisionẽ ꝯuersam iã positam: vtputa ꝙ pma ps sit medietas toti⁹: ⁊ 2ᵃ sit pᵃ medietas sequẽtis medietatis totius: ⁊ sic subsequẽter ẜm eandẽ pportionẽ diuidendo. Et de hoc diffusius dcm̃ est. q. vlti. dist. 44. primi libri.

¶ Distinctionis. j. Qõ. iiij.

Reterea q̃ magr̃ i hac di. nõ solũ ostẽdit deũ eẽ pnᵐ diuz creaturaꝝ ⁊ efficiẽs ⁊ finale: sz ẽt ei⁹ actionez: q̃ creatio dr̃: distiguit ab actiõib⁹ alioꝝ agẽtiũ: iõ vt videatᵗ qd. seu q̃ entitas sit ipsa creatio. Uidendũ ẽ [...]q̃z de nob notiori: q̃ entitas ẽ actio agẽtis scḋarij. Et q̃m iter oẽs actiões he q̃ cũ motu sũt/notiores existũt: iõ p ingrẽdũ occurrit de motu ipso. Et sit qõ ista. vtrũ mo

C tus sit res aliq̃ ẜz se ab oĩ re pmanẽte vna vel pl'b⁹ distin

Pᵐ cta. ¶ Et vr̃ ꝙ sic. q̃ oĩs res successiua ẽ disticta a q̃lz re pmanẽte: ⁊ q̃buslz pmanẽtib⁹: sz oĩs mot⁹ ẽ res successiua. ĝ ⁊c̃. mior pz: ⁊ maior pbatᵗ: q̃ successiuũ ⁊ pmanẽs ex opposito distinguuntᵗ: q̃propter nullũ successiuũ est pmanẽs.

T. c. 4. Ad oppositũ est phs. 3ᵒ phy. vbi dic̃ ꝙ mot⁹ nõ est pter res: supple ad q̃s mouetur aliquid. ꝯstat aũt ꝙ ille sunt res pmanẽtes. ergo ⁊c̃.

Ista qõ mota est in hac foꝛa pp q̃zdã satis cõez imaginationẽ q̃ a tractãtibus ð motu hẽtur. Dicunt. n. ꝙ mot⁹ q̃libet est q̃dã entitas ẜm se totã: ⁊ q̃libet ei⁹ disticta a q̃libet ⁊ q̃buslibet reb⁹ pmanẽtib⁹ q̃ fuerunt anteq̃z mobile moueretᵗ: aut sũt dũ mouetᵗ: aut erũt postq̃z cessabit moueri sil'. Exñs q̃z in mobili dũ mouetᵗ: ita ꝙ ea

D dr̃ mobile foꝛa moueri: sic̃ corp⁹ dr̃ albũ albedine que ipz iformat: nec aliqd ipsi⁹ itrinsecũ fuit pri⁹ q̃z mobile moueretᵗ: nec aliqd erit post. Hz q̃z hec entitas ptes itrisecas sibi inuicẽ succedẽtes ẜz pus ⁊ posteri⁹: q̃rũ nulla sil' in aliq̃ tpe vel istanti existit vel aliq̃ virtute existẽ põt cũ alia: ⁊ ex h dr̃ entitas successiua. Imaginantᵗ q̃z pdicti aliq̃s idiuisibiles entitates q̃b⁹ mobile dr̃ eẽ mutatũ: sic̃ motu dr̃ moueri: q̃s vocãt mutata eẽ: ⁊ sic q̃zlibet eaꝝ dicũt eẽ rẽ distictã a re q̃lib; pmanẽte. Eãdẽ ẽt imaginationẽ hñt ð mutatiõe subiti. Quã imaginationẽ nõ plixi⁹ declaro: q̃ multũ vulgata ẽ: ⁊ ẽt ex iprobatiõib⁹ magi declarabitᵗ. Et q̃ h opio mihi nõ vr̃ vera: iõ p ꝯ eã pono ꝯ̃nes aliq̃s ⁊ pbabo. Scḋo

3 ponã ꝯ illas ꝯ̃nes ⁊ p ista oppo. rõnes ⁊ ad illas rñdebo. ¶ Q̃dã ãt hz eẽ i actu. s. illõ ꝙ termiat motũ i actu: qd̃dã ãt tm̃ in poᵃ. s. iᵒ ꝙ ꝯtinuat ptes mot⁹. vñ sic ẜz hãc imaginationẽ se hz mutatũ eẽ ad motũ sic̃ punctũ ad liᵐ. pterq̃z q̃ ẜm aliq̃s nõ ẽ i motu ꝯti⁹ pᵐ mutatũ eẽ: sic̃ i li' dñt eẽ pᵐ pũctũ. Mutatio q̃z est q̃dã ẽtitas idiᵘ p quã aliq̃ foꝛa acq

E riᵗ tota sil'. nõ hñs eẽ plus q̃z p istãs. disticta a foꝛa ⁊ sbto foꝛe ⁊ q̃lz re pmanẽte. remanẽtib⁹ re mota ⁊ ea q̃ acqritᵗ p motũ ceterisq; reb⁹ pmanẽtib⁹: ꝯ̃sinit eẽ mot⁹. Idẽ pt arᵍ. de mutatiõe idiᵘ. v.g. gnõne sbali. illuminatiõe ⁊ alijs istãtaneis mutatiõib⁹. ¶ 2ᵒ. Partib⁹ motus repugnat esse sil' nõ ãt ptib⁹ reꝝ pmanẽtiũ. ĝ motus est res disticta a rebus pmanẽtib⁹. ¶ 3ᵒ. Si motus nõ sit res disticta ab oĩb⁹ reb⁹ pmanẽtib⁹: aut ipse ẽ moᵘˢ: aut res ad q̃z est motus cui⁹ ps acqritᵗ añ ptẽ: aut vtraq; sil': nõ moᵘˢ: q̃ ipm ẽ sbm motus: motus ãt nõ est sbm motus. 5ᵒ phy. nec res ad q̃z est mot⁹ q̃ ad motũ nõ est mot⁹. ibidẽ. nec vtraq; silr̃. pp ea q̃ dcã sũt. ¶ Cõfirmatᵗ q̃ pter dcãs res reqritᵗ ꝙ vna ps rei cõtinue acqratᵗ post aliã: alioqn nõ eẽt motus. ꝯtinuitas ãt acq̃sitionis taliũ ptiũ ẽ alia res ab illis. ¶ 4ᵒ. Oĩs via ad rẽ est res disticta a re illa. Sz motus est via ad rez quã moᵘˢ acqrit p motũ. Maior ponitᵗ ad lr̃az a Cõᵗᵒ. 3. phy. Cõ. 4.

F Minor pbatᵗ p eũdẽ. 4. meᵗᵉ Com. 2. vbi dicit ꝙ motus dr̃ ens q̃ ẽ via ad veꝝ ens ⁊ p ce. Cõ. pᵒ ait. ꝙ Aꝛ itẽdebat p motus reꝝ vias ꝯducẽtes ad gnõnes eaꝝ. Oĩa eñi exñtia aut sũt subẽ: aut accñ̃a: aut sũt vie ad eẽ istoꝝ ⁊ sũt vl'r trãsmutatio. ¶ 5ᵒ. Oĩs acq̃sitio p quã vna res acqrit aliam est res disticta a re q̃ acqrit ⁊ a re q̃ acqritᵗ. pz: q̃ nihil est mediũ acqrẽdi seipm: aut mediũ sibijpsi p ꝙ aliqd acquirat. Sz mot⁹ oĩs est h⁹ ẜz Cõᵗᵉᵘ. 5. phy. Cõᵗᵒ. 48. vbi dic̃ ꝙ motus nihil aliõ est q̃z acqrere ptẽ post aliaz ex illo ad ꝙ res mota mouetᵗ donec acqrat illõ ad ꝙ mouetᵗ pfecte ⁊ tc̃ cessat. ⁊ 3ᵒ phy. Cõ. 4. ait. Motus eñi nihil aliud est q̃z gnõ ptis post aliã illi⁹ pfectiõis ad quã tendit motus donec pficiatᵗ ⁊ sit in actu. ¶ 6ᵒ. Iõ expsse pz ex itentiõe Cõᵗⁱ. Nã in 3ᵒ phy. Cõ. 4ᵒ. vult ꝙ in motu duo ꝯcurrũt. s. res cuius ps post ptẽ acqritᵗ: ⁊ via ad rez illã q̃ acqritᵗ: ⁊ h duo realr̃ distiguũtur: vtraq; tñ põt vocari motus. Pmo mõ ẜz eum accipit Phs motũ in 3ᵒ phy. q̃ñ dicit ipm eẽ in gñe ei⁹ rei

G ad quã est. Sz 2ᵒᵈᵒ sumit ipz in pñtis q̃ñ ponit eum in pñto passiõis. vñ dicit. Dicam⁹ q̃m motus ẜm ꝙ nõ differt a pfectiõe ad quã vadit nisi ẜm magis ⁊ min⁹ neceẽ est: vt sit de gñe illi⁹ pfectiõis ⁊c̃. ⁊ subdit ẜz ãt ꝙ est via ad pfectionẽ illam ⁊ ẽ alia ab ipsa pfectiõe. neceẽ est vt sit genus p se. via ad rẽ est aliõ a re. Deiñ. 5. lib. Cõᵗᵒ. 9. recitatis opinionib⁹ diuersis in q̃ gñe sit motus: dicit Motus igr̃ hz duplicem ꝯsiderationẽ. q̃m ẜm suã mãm est in gñe eius ad ꝙ est motus: ẜm aũt foꝛaz. i. ẜz ꝙ est trãsmutatio ꝯiuncta cũ tpe est in pñto passionis. Ex hijs pz ꝙ Cõᵗᵒʳ vult ꝙ motus foꝛalr̃ sũptus est trãsmutatio in tpe ⁊ sic est in pñto passiõis: ⁊ in 3ᵒ. dixerat ꝙ ẜm ꝙ est via est in pñto passionis: ac p hoc inde itelligit cũ vocat ipm viam: ⁊ trãsmutationẽ: vt aũt est via est res distincta a re ad quã est: vt dicit. ĝ ẜm ipm motus foꝛaliter sũptus est res disticta a re ad quã est. ⁊ p idez fortius pz ꝙ est aliud a mobili: cum mobile nõ sit h⁹ via.

D ¶ Et si dicatᵗ ꝙ Cõᵗᵒʳ: vbi supra in. 3. dicit ꝙ modus dicẽdi ꝙ motus nõ differt a pfectiõe ad quã vadit est verior: alius aũt famosior: ⁊ ꝙ ibi Phs induxit moduz veꝝ ⁊ in pñtis modũ famosum. Rñdetᵗ p: ꝙ lz dicat illũ veriorẽ nõ tñ dic̃ istũ falsum. imo iplicat etiaz istũ esse veꝝ. ⁊ sic hr̃ ppositũ. ¶ 2ᵒ dr̃ ꝙ motũ esse verius pfectionẽ ad quã est: aut viaz põt itelligi dupliciᵗ: vno modo verius. i. formali⁹: sic̃ vas aureum verius dicitᵗ esse figura q̃z aurum. i. formalius: q̃ figura est formale in vase. ⁊ hoc modo motus est verius transmutatio ꝯiuncta cũ tẽpore ⁊ via ad pfectionem: ⁊ sic loqtur Cõmentator in 5ᵒ. Alio modo verius. i. principalius: ⁊ sic vas verius est aurum q̃z figura. i. principalius p eo ꝙ: ꝙ quid ẽ artificialiũ pncipalius sumitᵗa mã q̃z a forma. eꝯ in nãlibus: vt dicit. 9. meᵗᵉ. hoc alio modo motus verius est forma siue res ad quã est: q̃ principalius in ipso dans sibi nomen ⁊ diffinitionez est res illa vnde ⁊ ab illa denominatur: quapropter motus ad albedinem dicitur dealbatio. ⁊ ad nigredinem denigratio: ⁊ sic loquitur

3 Cōin 3°. Ex quo pz q sibi in illis locis nō ꝯdicit sic aliq
ꝫ ei obiciūt. ¶ Hec sūt ꝑ q̄ fortius vr̄ opinio posse roborari.
¶ Et qꝛ hec opp̄. mihi ſta vr̄ iō via duplici ꝓcedā ꝯ eam.
Conclusiones aūt erūt. 7. ꝑ° in gn̄ali q nullꝰ motꝰ est aliq̄
talis res distīcta a ꝑmanētibus q̄lē fingit opp. ¶ 2° q nec
mutatū eē ē aliq̄ tal' res. ¶ 3°. q nec mutat'. ¶ 4°. ꝛ spālis
de motu locali. ¶ 5° de motu alteratiōis. ¶ 6° de motu au
gmenti. ¶ 7° de mutatiōe q̄ est gnō vel corruptio.

Conclusionū aūt q̄dā erūt gn̄ales: q̄ꝝ ꝑ° est q nullus motꝰ est aliq̄ talis res a ꝑ-
manētibꝰ distīcta: vt fingit opp. 2° q nec mutatū eē ē aliq̄
res talis q̄lē ponit. 3° q nec mutatio est res a ꝑmanēte di-
stīcta: vt dic̄. ¶ Alie erūt spāles: ꝛ vna erit de motu locali:
alia de alteratiōe. 3° de augmēto. 4° de gnōne ꝛ corruptio
ne: ꝛ q̄libz haꝝ erit negatiua enūcians. s. q nullū ꝑdictoꝝ
ꝑ° ꝯ. est aliq̄ talis res q̄lē putāt sic opinātes. ¶ Est ḡ ꝑ° ꝯclusio
ꝓbāda: q motꝰ nō est entitas ſm se distincta ab oībꝰ enti
ꝑ^m tatibꝰ ꝑmanētibꝰ: vt fingūt. Hāc ꝓbo ꝑ sic. Si motus eēt
aliq̄ talis res sequeret' q aliq̄ vna res demſata sil' eodē tē
pore ꝑ de nouo fieret ꝛ eēt: ꝛ dū esset fieret: ꝛ dum fieret es
K set. ꝯn̄s est ipoſ'e. ḡ ꝛ an̄s. ꝛ ipossibilitas ꝯn̄tis pz. qꝛ nul-
lum qd̄ de nouo fit in tp̄e: dum fit est: imo omne qd̄ sic fit
dum fit nō est: ꝛ hec ꝓpositio est euidens: vt dicit Cōmē. 5°
Cō. 13. phy. ꝛ Phs ꝑ periherme. Si igr̄ dum aliqd est ip̄m fit. se-
quit' q aliqd dum est nō est: qd̄ est ꝯdictio. Cōsequētia vō
declarat'. Si. n. motꝰ sit talis res vt fingūt nouiter facta a
motore imobili certū est q nō fit: nisi dum mobile mouet':
nec. n. ante nec post: ꝛ hec ꝯcedunt: nec ēt entitas talis est:
nisi dum mobile mouet': vt ēt ꝯcedunt: alioquin si ipsa eēt
in mobili postq̄z motū est ꝛ q̄escit. iam nō eēt distincta ab
Rn̄sio oībus ꝑmanētibus ꝑsentibus ꝛ futuris. ¶ Forte dicet' ad
rōnē q ꝓpriū est successiuoꝝ q sint dum fiunt: suū. n. eē
est suū fieri: ꝛ mox cū facta sunt / eē desinūt: q̄ꝓpt' lz illud
L ꝯn̄s sit ipoſ'e de rebꝰ ꝑmanētibꝰ: nō tn̄ de successiuis. Sed
ꝯ rōnez hec rn̄sio nulla est. Prio. n. ꝯdicit intētioni Phi: ꝛ destruit
rōnē eiꝰ quā facit. 5° phy. ad ꝓbandū q gnō non gn̄atur.
ꝓbat. n. inter cetera ꝑ hoc: qꝛ oporteret q gnō generaret'
dum eēt: ꝛ sic simul eēt ꝛ fieret: vt deducit ibi Cō^tor Cō. 13.
cū igr̄ gnō ꝛ motus: vt ibi accipit sint de genere successiuo
rū: si in successiuis hoc nō eēt ipossibile nihil ꝓbaret Phs
neq̄z Cōmē. ¶ Scd̄o nō valet rn̄sio: qꝛ rō ꝓbat vniulr̄ taz
2 de successiuis q̄z de ꝑmanētibꝰ. Oē. n. qd̄ fit de nouo in tē-
pore ꝓcedit de non esse ad eē: dum aūt ꝓcedit de nō eē ad
esse / nō est. Ex q̄ vltra ꝯcludit' q fictio est ponere aliq̄z en-
titatē sic successiuam que solū fit dum fit ꝛ nō fit postq̄z fie
2^m bat. ¶ 2° rō ad idem est ista. Si motꝰ eēt aliqua talis res:
sequeret' q aliq̄ res ꝛ silr̄ q̄libet pars eius eodez tempore
ꝑ gn̄aret' ꝛ corrumperet': sed ꝯn̄s est ipoſ'e. igr̄ ꝛ an̄s. ꝯse-
quētiā ꝓbo. Accipio vnū motū. v. ḡ. motū quo aliqd mo
bile mouet' in aliq̄ tp̄e ꝑmo: ꝛ sit tēpus illud. a. b. in hoc tē
pore motus ille ꝑmo genitus est: vocādo genitū omne ens
M qd̄ exit de nō esse ad esse: siue cuiꝰ entitas est in actu que ꝑ
Cō. 16. erat in potētia: quō Cōmē. ēt 5° phy. dicit. q gnō est exitus
eius qd̄ est in potētia in actū. Hoc aūt mō motū eē factuz:
ponentes ip̄m esse rē ab oībꝰ rebꝰ ꝑmanētibus distīctam
negare nō pn̄t. Hic ḡ motus exiuit ad esse: ꝛ genitus est in
tp̄e a. b. ꝑmo: cuiꝰ ꝓbatio est: q̄m nō exiuit ad esse ante illō
tēpus: qꝛ sic fuisset anteq̄z eo mobile moueret': ꝛ sic motus
erat ꝛ nihil mouebat'. Tum qꝛ sequit'. q idē motꝰ ꝯmon-
stratus fuisset successiue in duabus partibꝰ tēporis. s. ante
tp̄s a. b. ꝛ in tp̄e a. b. ꝛ sic eēt res ꝑmanēs. Nec ille motus
exiuit ad esse post totū illud tp̄s a. b. qꝛ cū in illo tp̄e pona
tur esse: sequeret' q prius fuisset: q̄z exiuisset ad eē. qd̄ non
ꝯtingit. Nec exiuit ad esse totus ille motus in aliq̄ pte tem
a. c b. poris a. b. qꝛ nō in priori parte: puta. a. c. nā quero an ipse
motus hēat eē in pte sequēte. vz. c. b. vel nō. Si sic. igr̄ est
res ꝑmanēs. Si nō cū mobile ponat' moueri per totū tp̄s

a. b. sequit' q mouet' per ptē c. b. sed tūc nō est hꝰ res disti N
cta a ꝑmanētibus per rn̄sionē. igr̄ aliqd vere mouetur nul
la hꝰ re existēte. Quare frustra ponit' talis res in quocū-
q̄z ponat'. Cū ḡ ille motus nō exeat ad eē ante totum a. b.
nec post ip̄m totus: nec in aliq̄ pte ipsiꝰ: ꝛ aliquo tp̄e exeat
ad esse. relinquit' q ꝑ adequate fiat ꝛ capiat eē in tp̄e a. b.
Porro cū hic idē motus nō semp fit: sz aliq̄n ꝑdat eē: que-
ro q̄n. Aut. n. ante totū tp̄s a. b. ꝛ hoc est impoſ'e: cū nō sit
possibile aliqd desinere eē anteq̄z fit. nec prius corrūpi q̄z
esse: aut prius q̄z gn̄ari. Aut post totū a. b. ꝛ h̄ ēt est ipoſ'e:
siue hic ponat' eē in istāti: siue in tp̄e: qꝛ sequit' q totus ille
motꝰ: aut aliqua pars eiꝰ habeat eē ſm se totā in diuersis
ptibus tp̄is: ꝛ prior pars motus sil' sit cū posteriore imo-
bili: ꝛ iterꝝ sequit' q mobile moueret' aliquo motu post vl
timū mutatū esse illiꝰ. qd̄ iplicat ꝯdictionē. Aut 3° ille mo
tus ꝑdit esse totus in aliq̄ pte tēporis. a. b. ꝛ hoc est ipoſ'e: O
qꝛ nō in ꝑ°: qꝛ tūc nulla ps motus eēt in sequēte pte tēporꝫ
a. b. ꝛ tn̄ mobile tūc mouet'. Vel eēt postq̄z ꝑdidit totū eē.
Nec in 2° qꝛ tūc aliq̄ pars ꝑcedēs ſm se totā esset in diuer
sis ptibꝰ tēporis. Relinquit' ḡ. q sicut totus ille motꝰ acci
pit esse ꝑ in tp̄e. a. b. ꝛ ps motus in pte tp̄is: sic totus d̄ſinit
eē ꝛ corrūpitur ꝑ in eodē tp̄e a. b. ꝛ ps in pte: ꝛ sic pz ꝯn̄a.
¶ Impossibilitatē vō ꝯn̄tis ostendo multiplr̄ ꝑ: qꝛ omne P
q sit ꝛ exit de nō esse ad eē in tp̄e: dum accipit esse non est.
alioqn nō exiret de nō eē sed de eē ad eē. pz etiā ex. 5° phy.
ꝛ ꝑ Cō^tor ibidē Cō. 23. vbi dicit q hō dum est in gnōne nō
est hō. vn̄ q gn̄at' nō est. Idē pōt hēri ex. 10. ethicoꝝ vbi ꝓ
bat' delectationem nō fieri in tp̄e. Oē autē q cor' aut ꝑdit
eē in tp̄e / dum cor' est. pz ex dictis ꝛ ex. 5. phy. ḡ si aliquid
dū accipit eē ꝑdit esse vel dū gn̄at': cor': se' q idē sil' dum ē
nō est. q iplicat ꝯdictoria. ꝑ qꝛ si alicui ſbiecto silr̄ ꝛ eodez
tp̄e ꝑ acquirat' aliq̄ forma. v. ḡ. albedo ꝛ ꝑdat' alia. s. dulce
do. simul ꝑ erit in eo acquisita albedo ꝛ ꝑdita dulcedo: ꝛ P
eodē instāti ꝑ erit albedo: ꝛ nō erit dulcedo. ḡ si eadē essen
tia motus acquir't simul in aliquo ꝛ deperdit' eodē instan
ti ꝑmo erit perfecte acq̄sita ꝛ deperdita: ꝛ eodem instanti
erit ꝑfecta eius generatio ꝛ corruptio: ꝛ erit ꝛ nō erit. Cō
firmatur qꝛ oē qd̄ est genituz: q̄n est primo genitū: est ꝛ oē
qd̄ est corruptū: q̄n est ꝑ corruptum: nō ē: sicut vniulr̄ om
ne qd̄ est mutatū: q̄n est ꝑ mutatū: est in eo ad qd̄ est muta
tum: si ad esse est in eē: si ad nō esse est in nō eē: ꝛ sic in omni T. c. 49
gn̄e mutationis: vt pz ex. 6° phy. si igr̄ motus est ꝑ genitꝰ
ꝛ corruptus eodez instāti: est ꝛ nō est. ¶ Scd̄o ipossibile 2
est idē mobile eodē tp̄e ꝑmo acq̄rere vnum locuz ꝛ ꝑdere
eūdē: vel vnā formā ꝛ ꝑdere illaz: vel augmētari ſm aliq̄z
q̄ntitatē ꝛ ſm eandē diminui: nec aliqs mente capere pōt
hoꝝ aliqd esse possibile. ergo eadē rōne ipossibile est idez
eandē essentiā: quecūq̄z sit illa: eodē tēpore ꝑmo acquiret'
ꝛ ꝑdere. ¶ Tertio pz ipossibilitas huius ꝯn̄tis: ex intētio 3
ne Phi. 8° phy. ꝛ Cōmēta. ibidē. vbi pro manifesto princi Cō. 62. ꝛ
pio sumunt esse ipossibile simul esse generationez ꝛ corru 63.
ptionē eiusdem. imo nec esse posse vnaz post aliā sine tem Q
pore medio. Item phs ꝛ Cōmēta. 5° physi. fundāt vnā ra-
tionē super hoc q nihil corrumpit' dum gn̄atur: tanq̄z su-
per manifesto fundamēto. ad ꝓbandum q motus nō ge- c. 7. t. 14
nerat'. ¶ Quarto idē pz. nam ipossibile est idē quacunq̄z 4
virtute simul in eodē instāti: vel eodē tempore ꝑmo creari
ꝛ annihilari ꝛ hoc nullus negaret. ergo ex eadem causa i-
possibile est idē simul generari ꝛ corrumpi: ꝛ semper itel-
ligo q non solum totum cathegorematice: sz ꝛ quelibet
eius pars in eodem tempore ꝑmo generetur ꝛ corrūpat'.
¶ Tertia rō. si motus sit talis res. sequitur q res que mo 3°
uetur: vel sil' hz infinitos motus eq̄les ſm durationē. Vel
q ante motū quē hz successiue habuit ifinitos q̄ruz q̄libz
fuit tantus ſm durationē q̄ntus est ille quē hz. ꝯn̄s q̄ntum
ad vtrāq̄z partē est falsuz. ꝓbo ꝯn̄iā. Omne. n. qd̄ in se hz
actu aliq̄z entitatem quā antea habuit tm̄ in potētia: est i-

A qʒtum hꝰ mutatū ad ipſaʒ:B pʒ. Tū qꝛ ſm ipſaʒ ſe hʒ alr̄
q̄ȝ prius:ac per h̄ eſt mutatū:tū qꝛ ſi nō eēt mutatuʒ:ſic prius
carebat illa entitate:nec eā hēbat in actu:ſed tm̄ in poten/
tia.ſic ꝛ nūc eā nō hēret in actu. Tū qꝛ oē qđ prius fuit ſub
vno oppoſito ꝛ nūc eſt ſub alio:eſt mutatū ex vno in aliō.
T.c.7. h̄.n.ſonat nomē mutatiōis:vt dī.5° phy. Oē qđ hʒ aliquā
entitatem actu quā ante nō habuit actu:eſt hꝰ:vt pʒ. Ois
aūt res que mouet̄ ſm oppoſitum hʒ eſſentiā motus quā
anteq̄ȝ moueret̄ nō habuit.igit̄ eſt mutata ad ipſam. Aut
igit̄ res que mouet̄ priꝰ habuerit mutationē:ſeu motuʒ il
lum q̄ eſt mutata ad motū/datū:q̄ȝ haberet illū motū:aut
ſil'. Si prius:cum ēt motū ſcđo datū habuerit aliq̄n:cum
ante nō hūerit:igit̄ prius fuit mutata ad illum ꝛ habuerit
priorē:ꝛ ſic in infinitū. Si vō ſil' cū motu quē hʒ:hʒ ēt mo
tum quo mutat̄ ad ipm ꝛ eadē rōne ſil' hʒ motū quo mu/
C. tatur ad illum aliū ꝛ ſic in īfinitū.ſequit̄ ꝙ ſimul hēat mo
tus infinitos. Qꝫ autem omnes illi motus ſint eq̄les ſʒ du
B rationem:ſiue ponant̄ ſil' eſſe:ſiue ſibi ſuccedētes.pʒ: qm̄
ſemꝑ in equali tēpore cauſat̄ motus:ꝛ acqritur res illa ad
quā eſt motus ſm opinionē iſtā. Uñ eiſdem ſeu equalibꝰ
diuiſionibus diuidunt̄. Alioqn vel aliqua pars rei acqre
ret̄ ſine motu:vt pote ſi minori tēpore fieret motus q̄ȝ ac/
qreret̄ res. Aut ſi eſſet eꝫ.aliquando moueret̄ mobile: ꝛ
nō acqreret̄ aliquid per motū illum:nec deperderet̄:que
omnia non ſunt poſſibilia ſm viam illam. Falſitas ꝯſequē
T.c.9. tis pʒ q̄ʒtum ad primam partē ex.5° phy. Et ꝓbatur rōne
qꝛ alias ſequeret̄ ꝙ impoſ'e eſſet aliqd moueri poſtq̄ȝ nō
mouebat̄:qđ ſenſui ꝯdicit.pʒ ꝯña:qꝛ impoſ'e eſſet aliquo
motu q̄ʒtūcūqꝫ paruo moueri:niſi prius fuiſſet motū mo/
tu illi equali:ꝛ ſic in infinitū:ꝛ per conſequenter īter tem/
pus qęīs:ꝛ tempꝰ motus ſuccederent ſibi infinite partes
temporis eiuſdeʒ q̄ʒtitatis:qđ eſt impoſſibile. Falſitas ēt
C ſcđe partis pʒ:qꝛ non apparet neceſſitas:neqꝫ congruitas
ſed potius īpoſſibilitas per nālem virtutem:ꝙ idem agēs
4m cauſet in eodē mobili ſil' motꝰ īfinitos eq̄les. ¶ Quarto.
ſi motus ſit talis res diſtincta:ſequit̄ ꝙ mobile ſil' acqrat
duas res diſtinctas.ſ.ipm motuʒ ꝛ rem permanētem ſm
quā eſt motꝰ.quaꝝ neutra eſt intrinſeca alteri. igit̄ ꝑ po/
tentiā diuinā poſſibile erit ꝙ acqrat vnam ſine altera. vʒ
rem illā permanētē.v.ḡ.locū vel qualitatem:nō acquirē/
do:ſeu nō hn̄do rem illā aliam ſucceſſiuaʒ. Ex quo ſequit̄
ꝙ poterit ſucceſſiue cōtinue eē in alio ꝛ alio loco:ꝛ ꝑ ꝯñs
moueri de loco ad locū ſine alia re:ꝛ ſic moueri ſine motu
ſm viam illā:qđ reputāt īpoſſibile:ꝛ ſm veritatem ſequit̄
ꝙ fruſtra ponit̄ talis alia res:tum ad eā ponēdā nō cogat
neceſſarie rō:nec euidentia aliqua:aut ēt auctoritas quaʒ
negare nō liceat. Simil'r eꝫ poſſibile erit:ꝙ acqrat motū
nō acqrēdo rem ꝑmanētē.v.ḡ. aſcenſuʒ:non acqrēdo lo/
cum.vel denigrationē non acqrendo nigredineʒ:ꝛ ꝑ ꝯñs
D aliqd poterit aſcēdere non mutando locum vllo modo.ſ.
acqrēdo vel deperdēdo ꝛ aliquid albiſſimū denigrari:nō
acqrēdo nigredinē:nec albedinē vllo modo perdēdo. Et
nō ſolum hoc.ſed ēt ſequit̄ ꝙ aliqd poterit perpetuo aſcē
dere aſcenſu eque veloci:ſicut eſt aſcēſus ſagitte iacte ī ſur
ſum:ꝛ tamē nūq̄ȝ plus diſtabit a terra q̄ȝ mō.ponat̄ ꝙ mo
do qeſcat ꝛ nimis eſt abſurdū. Patet ꝯñia.qꝛ vt ꝓbatum
eſt poſſibile erit ꝙ totū aſcēſuʒ quo mobile aſcēderet vſqꝫ
ad certam diſtātiam:poſſet deus cāre in eo:eſto ꝙ locum
nō mutaret.hoc aūt poſito adhuc ipm poſſet aſcēdere ad
diſtantiā illam mutādo locū. Uel igitur mediāte alio mo/
tu:ꝛ tūc eadem rōne illū motū poſſʒ in tempore ꝯñte tem
pus primi iam cāti cauſare.eſto ꝙ nō acqreret aliuʒ locū:
ꝛ ſili rōne infinitos tales ſucceſſiue. Si vō diceretur ꝙ ꝑ
cāto perueniret ad diſtantiā illam ſine motu:hētur ꝓpoſi
tum:qꝛ eadē rōne fruſtra ponit̄ vnq̄ȝ talis motus. Eodeʒ
modo.ꝙ aliqđ albū poſſet ꝑpetuo motu vniformiter deni
grari:ꝛ nunq̄ȝ eēt nigrum:aut minus albū. Et cōfirmatur

ēt:qꝛ ſm oppoſitū motus quodāmō eſt por forā:que ipſo E
mediāte acqrit̄. Uñ ipſe ſm eos eſt q̄ſi via:ꝛ rō vl' mediū
acqrēdi formā:ꝛ iō ꝑ virtutē diuinā poterit cāri ſine illa:
lʒ ſm veritatem ſequat̄.ꝙ ēt eꝫ illa poterit cāri ſine illo:ſi
ſic diſtinguat̄:vt dicit opinio. ¶ Quinto.ſi motꝰ eēt aliq̄ 5m
hꝰ res ſequeret̄ ꝙ eēt aliq̄ vera res extra aiam ꝯſtituta ex
ꝑtibus.quaꝝ nulla eſt vel eē pōt in reꝝ nā:ꝛ ſic aliqua vā
res eēt ꝯſtituta ex īpoſſibilibus:quā abſurditatē nō ꝯce/
deret aliqs ſane mentis.ꝯña ꝓbat̄.qm̄ ſm iſtos q̄libet ꝑs
motus eſt p̄terita vl' futura:ꝛ neqꝫ p̄terita eſt:neqꝫ futura
eſt:vt ꝯcedūt. Sʒ ꝙ ēt neutra poſſit eē ꝓbo:naʒ ſi p̄terita
poſſet eē:vel poſſet eē exn̄s p̄ciſe p̄terita:ſic nūc ē. vl' exn̄s
pn̄s:vel exn̄s futura:nō pꝰ:qꝛ ſequeret̄ ꝙ ēt ipſa nūc eſſet:
qđ negāt:nec 2° mō:qꝛ ſm ipſos q̄libet pars motꝰ eſt diui
ſibilis ſm priorē ꝛ poſteriorē.nec aliter eſt poſ'e. igit̄ non
eſt poſ'e ꝙ aliq̄ ſit pn̄s. Preterea eadē rōne totus vnꝰ mo/
tus magnꝰ poſſet eſſe p̄ſens ꝛ ſil'. Nec 3° mō:qꝛ eadē rōne
nūc de facto pars futura eſt:qđ negāt. Simili mō pōt pro F
bari ꝙ nulla pars futura pōt eſſe. ¶ Ad hāc rōnem forte Rñſio ad rōnē
dicet̄ iuxta doctrinā aliquoꝝ:ꝙ ad eē reꝝ ꝑmanentiū ha/
bentiū ꝑtes reqritur coexiſtētia ꝑtiū:ſʒ ad eſſe rerū ſucceſ
ſiuaꝝ nō reqritur coexiſtētia partiū:ſed ſufficit ordo ꝛ cō/
tinuitatis:ꝛ ſic eſt in ꝑtibus motus:nā pars futura ſequit̄
p̄teritā:ꝛ ibi ꝯtinuatur mediāte mutato eē pn̄ti:ꝛ rōne ta/
lis ordinis ꝛ ꝯtinuationis dī ꝙ motus hʒ eē:ꝛ eſt res vā:
lʒ nō ꝑmanēs. ¶ Hec ſol'o nulla eſt.tū qꝛ cum nullū totuʒ ꝯ ſol'om.
ſit aliud q̄ȝ oēs ſue ꝑtes:ſeu ꝓprius loquēdo:q̄ȝ oia:quo/
rū q̄ꝺlibet eſt eiꝰ pars:vel ſaltē qđlibet ꝯſtat ex partibus
ſuis:īpoſſibile eſt aliqđ totum eſſe niſi ſit quelibet ps eiꝰ:
tum qꝛ nō eſtītelligibile ꝙ aliq̄ nō entia:nec poſſibilia eſſe
entia ꝯtinuentur alicui enti:aut inſimul entitatē aliq̄ȝ ꝯſti
tuant. Unde poſſet eq̄liter dici ꝙ lʒ chimera nihil ſit:neqꝫ
tragelaphꝰ:ꝯtinuantur tm̄ adinuicē mediāte aliquo ente:
ꝛ ꝙ ſimul ſumpta vel preciſe ipſa:aut ēt cum aliquo ente
ſunt vna entitas ꝯſtituta ex chimera ꝛ tragelapho ꝛ enti/
tate vna:qđ nullus ſapiēs diceret. Tum qꝛ mutatum eſſe G
nulla entitas eſt q̄lem fingunt:vt ꝓbabitur in ſequēti ꝯne.
Tum qꝛ eſto ꝙ eēt aliq̄ entitas talis/cū pars futura mo/
tus nō ſuccedat p̄terite:neqꝫ trāſeat in p̄teritum: niſi ꝑ pre
ſens:aliogn nō ꝯtinuaretur ſibi mediāte mutato eſſe pn̄te
vt dicūt. Seqtur ꝙ tota pars futura trāſibit in preterituʒ
per pn̄s per ſua mutata eſſe p̄ciſe:qꝛ ſm ipſos nihil ex mo
tu:p̄ter mutatū eſſe:pōt eſſe pn̄s. Et ſic vlterius ſequit̄.ꝙ
componatur p̄ciſe ex mutatis eē ſibi ſuccedētibus:ac per
h̄ tp̄s eſt ex iſtantibꝰ:ꝛ ꝯtinuū ex īdiuiſibilibꝰ:cuiꝰ oppoſi
tū demſatur.6° phy. ¶ 6° ſi motus eēt talis res:vt fingūt T.cō.p̄
motꝰ nō eēt actꝰ entis in potētia ſm ꝙ in poꝰ. ꝛ ꝑ ꝯñs cuʒ 6m
ſic diffiniatur motus:vt ſuppono ex 3° phy. ꝛ ipſi etiā ꝯce T.c.6.
dunt.ſeqtur ꝙ nullus motꝰ eſt motꝰ.ꝯña ꝓbatur: qꝛ nec
ꝑs p̄terita eſt actꝰ mobilis:nec futura:nec neutra ē:ꝛ neu H
trā mobile hʒ actu:nec aliqd aliud ipſiꝰ motꝰ eſt p̄ter pre
teritā partē ꝛ futurā.igitur mobile nihil hʒ motꝰ: nec ſʒ
aliqd ſui motꝰ eſt actꝰ illius. Nec pōt dici ꝙ iō motꝰ dī ꝛ ē
actꝰ mobilis:qꝛ mutatū eē qđ eſt aliqd eiꝰ:eſt actꝰ mobi/
lis.nā ſm iſtā imaginationē mutatū eē/eſt penitus īdiui/
ſibile.actꝰ aūt poſitꝰ in diffōne motꝰ ſignat ꝑfectionē mo
bilis:ſeu actū diuiſibilē ſm Com. 5° phy. Unde dicit ipſe Cō.21.
ꝙ ꝑfectio accepta in diffinitione motus:q eſt tanq̄ȝ genus
non inuenitur in tranſmutatione que eſt in generatione:ꝛ
ſubdit.ꝙ cauſa in hoc eſt:qm̄ forma eſt indiuiſibilis. Et ꝑ
pterea nō eſt dare tale īdiuiſibile qđ vocant mutatum eē:
vt in ſequēti ꝯcluſiōe patebit. ¶ Secūda ꝯcluſio eſt ꝙ nō 2a ꝯ
eſt aliqua res extra animam diſticta ab oībus rebus per/
manētibus talis qualē dicūt eē mutatū eē.hāc ſic ꝓbo p̄. pm.
Si.n.ſit aliqua hꝰ res accipiatur aliqđ mobile qđ ꝯtinue
mouetur:tunc arguo ſic. Aut aliqua hꝰ rerum indiuiſibi
liū que vocantur mutata eē:eſt in h̄ mobili plus q̄ȝ per i.

I stans:aut nulla est plus q̄ per instans in ipso mobili. Sꝫ
neutrū pōt vere ꝯcedi.ḡ ꝛc̄. Nō.n.pōt dici ꝙ est plus q̄ p
instans:sic.n.aliqd̄ singulare mutatū eē/eēt in mobili per
tp̄s. Ex quo vltra seqtur.ꝙ cū in illo tp̄e mobile sic ꝯtiue
moueat:ꝛ in quolibet instāti illi⁹ tp̄is hēat aliud mutatū
esse/sm imaginationē eoꝝ/simul in eodem mobili essent
plura mutata eē/in ipso successiue cāta. Hoc aūt est ipossi
bile sm dicta sic opinantiū:qꝛ q̄ rōne vnū mutatū esse ma
net in mobili cū sequētib⁹:eadē rōne qōlibꝫ medians iter
illa mutata esse:ꝛ p ꝯñs ēt motus ois cōprehēsus ab illis
mutatis eē:aliogn cū in q̄libet motu sint plura mutata eē:
si aliq̄ ps mot⁹ desijsset:nō qōlibet mutatū eē remansisset:
ꝛ sic vltra sequit.ꝙ vna ps motus erit in mobili sil̄ cū se
quētib⁹:qd̄ motui repugnat:ꝛ cuilibꝫ successiuo sꝫ ipsos.
Tū qꝛ qñ mutatū eē est imo^{li} mo^{le} est illo foꝛalr̄ p mu
tatū.q̄re si pl'a sint foꝛalr̄ sil' imo^{li} mo^{le} erit plibus p simul
mutatū.vno aūt mutato eē nō est mutatū nisi ad vnū locū,
igr̄ plibus ad pl'a.ꝛ p ꝯñs sil' ad pl'a loca successiue muta
K tū.ꝙ ē ꝯdictio. Tū qꝛ tā diuꝫ mutat h̄ eē ē imo^{li} q̄diu
mo^{le} est i hoc loco p ꝛ eꝫ.ꝛ sic mo^{le} eēt p tp̄s in eodē loco
p.sed ponebat ꝯti^{e} moueri. Itē ex hoc hr̄ ꝓpo^{m} sic eni q̄lꝫ
talis res erit vere res pmanēs. nec magis poterit negari
eē pmanēs q̄ albedo ꝛ dulcedo aut q̄lꝫ alia foꝛa. Nec 2^{m}
pōt dici.s.ꝙ nulla sit plus q̄ per instās:qꝛ h̄ nō est nāliter
possibile de aliq̄ re:sicut ꝓbatū fuit in p lib.dis.17.q.2.ar
T.c.61. ti.2°. Probat ēt auctoritate phi.8° phy.in illo cap.ꝙ autē
loci mutatio.vbi ait.ꝙ icōueniēs videbit.si factuꝫ mox
necesse est corrūpi ꝛ nullo tp̄e permanere. Ubi vult mani
feste ꝙ oē ens factū pmanet in eē per tp̄s:ꝛ nō tm̄ p instās.
Cō.63. Et h̄ ibidē ꝓbat Cōmē.d. Oē gñatuꝫ hꝫ esse in actu:ꝛ oē
exñs in actu est in tp̄e demrato:alias nā ageret ociose. Un̄
volūt exp̄sse ibidē.ꝙ ipossibile est corruptionē alicui⁹ rei
sequi eius gnōnē sine tp̄e medio:ꝛ per h̄ tanq̄ per pn^{m} ꝓ
bant:ipossibile esse duos motus ꝯrios succedere sibi in eo
L dē mobili sine q̄ete media. Sed si mutatū eē:aut aliq̄ alia
res sit tm̄ per instans:gnō eius ꝛ corruptio nō mediabun
tur tēpoꝛe:vt pꝫ. Nec valet dicere.ꝙ phs ꝛ Cōmen. lo
quunt de reb⁹ pmanētib⁹:nō aūt de successiuis:qꝛ rō eoꝝ
equalr̄ probat de oibus:si aliquid probat. Simil'r posset
quis dicere ꝙ loquunt de substātijs nō de accidētib⁹:vel
igit dictum:ꝛ ratio eoꝝ valet in oibus vel in nullo.
2° vo ꝓbat p rōnē:si.n.aliq̄ talis res sit tm̄ p instās cor
ḡ.aut igit ipsa cor p in tp̄e aut in istāti.ꝛ itelligo corrūpi i
tp̄e vel istāti:nō tāq̄ in subiecto aut termino:sꝫ tāq̄ in mēsu
ra.sic dicim⁹ lumē cāri in istāti aut aliq̄ alia foꝛa. Nō pōt
dici ꝙ in tp̄e:qꝛ tūc oporteret ꝙ aliq̄ ei⁹ corrūpet pri⁹ ali
qd ei⁹ ꝛ sic mutatū eē eēt diui^{le} in aliq̄ q̄rū vnū est añ aliō
ac p hoc eēt motus. Si vo dicat ꝙ in instāti.signet istās in
q̄ ponit eē:ꝛ sit.a.aut igr̄ cor in.a.ꝙ dici nō pt:qꝛ cū i illa
sit:ꝛ ꝙ corrūpit in istāti nō prius corrūpat q̄ sit corruptū
M si in istāti.a,cor igit in.a.ē corrupta.ꝛ p ꝯñs nō est.ꝛ sic i
istāti.a.est ꝛ nō est. Aut cor in alio istāti.ꝛ si sic cū iter q̄lꝫ
duo istāria sit tp̄s mediū vl' ipsa erit i tp̄e medio cui⁹ opp^{m}
dat in rñ^{ne}:vel nō erit:ꝛ tūc scꝫ ꝙ ipsa erit corrupta anteq̄
sit corrupta.ꝙ iplicat ꝯdictionē. Ad hāc āt rōnē q̄dru
plicit rñdet.p qdē dr̄ ꝙ assumit fl'm cū dic̄. Si est in istāti
tm̄.igit cor. Nō eni oē ꝙ al'n est ꝛ postea nō ē cor.neꝫ oē
ꝙ nō est ꝛ postea est gñat:siue qñ est:est genitū. Nā sic di
cit phs p.ce.vno mō aliqd dr̄ in genitū si sit aliqd nūc pus
nō ens sine gnōne ꝛ trāsmutatiōe.quēadmodū qdā tangi
ꝛ moueri dñt. Nō eni gñari dñt tactū ꝛ motū.ꝛ stati post.
dic̄ ꝙ aliqd dr̄ icorrup^{le}.ꝙ sine corruptiōe qñq̄ qdē ē ens
qñq̄ aūt nō ens.puta tactus:qꝛ sine corrūpi prius existes
postremo nō st̄. Ex hijs pꝫ ꝙ al'n aliqd post nō esse hꝫ esse
ꝙ tm̄ nō ē genitū:ꝛ aliqd post eē hꝫ nō eē.ꝙ nō ē corruptū
de talib⁹ aūt est motus ꝛ mutatū eē:vt pꝫ hic p phm:ac ēt
5.phy.vbi ꝓbat ꝙ motionis non est motio nec gnō. Itē

phs.8.me^{ce} dicit ꝙ q̄daꝫ sine gnōne ꝛ corruptiōe sūt ꝛ nō N
sūt.sic in ꝓposito dicet ꝙ mutatū eē nō corrūpit sꝫ sine cor
ruptiōe non est postq̄ fuit. 2°.dato ꝙ ꝯcedat mutatū eē
corrūpi.negat illa disiūctiua q̄ dicit:aut cor in tp̄e aut in
instāti.dr̄.n.neutra ptē esse verā. 3°.dr̄ ꝙ cor mutatū eē
in tp̄e non tm̄ p.ꝛ si q̄rat in quo cor p.dr̄ ꝙ in nullo p cor
tanq̄ in mēsura. 4°. Rñdet distiguēdo hui⁹ ꝓpōnis mu
tatū eē cor seu desinerit eē ꝙ idē dñt significare duplicē
sensuꝫ:vn⁹ est.vt itelligat p positionē pñtis ꝛ negationē fu
turi:ꝛ tūc sic exponit. Hoc nūc desinit eē.i.hoc nūc est ꝛ i
me^{te} post nō erit. Alius ē p negōnē pñtis ꝛ pōnē p̄teriti:ꝛ
tūc exponit:hoc nūc desinit eē.i.hoc nūc nō est.ꝛ ime^{te} pri
us fuit. Tūc ad ꝓpo^{m} dñt ꝙ mutatū eē desinit esse in istāti
sm p^{m} sensuꝫ.ꝛ in instāti in q̄ ē.nā h̄ est v̄a hoc mutat esse
nūc ē.ꝛ ime^{te} post nō erit.i toto.n.tp̄e seq̄nte nō erit.nec ex
O hoc scꝫ ꝙ in isto istāti nō sit:sꝫ ꝙ in tp̄e ime^{te} seq̄nte. Et sm
hoc ꝯcedit ꝙ eodē istāti icipit ꝛ desinit expo^{ne} icipit:p po
sitionē pñtis ꝛ negōnē p̄teriti.i.nūc ē ꝛ ime^{te} pus nō fuit.
Oēs eni hee vere sūt.hoc mutatū eē nūc ē.hoc mutatū eē
ime^{te} pri⁹ nō fuit.hoc mutatū eē ime^{te} post nō erit. ꝛ p ꝯñs
hec:hoc mutatū esse nūc icipit ꝛ desinit.sm sensus datos.
In.2° vo sensu dñt mutatū esse in nullo istāti ꝯsinere eē:qꝛ
h̄ nūq̄ est vera.h̄ mutatū eē nunc nō est ꝛ prius ime^{te} fuit.
Sic ēt dñt ꝙ nō icipit in aliq̄ istāti: expo^{ne} icipe p negōnē
pñtis ꝛ pōnē futuri.h̄ eni nūq̄ est vera.hoc mutatū eē in
hoc instāti nō est:ꝛ ime^{te} post erit.nā non erit in aliq̄ istāti
ime^{te} post seq̄nte qꝛ nullū tale est.nec erit in tp̄e ime^{to}: qꝛ
mutatū esse nō est in tp̄e. Posset tm̄ ꝯcedi ꝙ mutatū eē in h̄
sensu.2° desinit esse in tp̄e:vt exponit hoc mutatū eē nō est
in hoc tp̄e.s.ꝙ ime^{te} seqtur instans in q̄ fuit: ꝛ ime^{te} prius
fuit:qꝛ.s.in instāti p̄cedēte.sil'r in 2° sensu dato p̄t ꝯcedi ꝙ
icipit esse in tp̄e.i. mutatū eē nō est in hoc tp̄e ꝛ ime^{te} post
P erit:erit eni in instāti terminante illud tp̄s:ꝛ sic ꝯcedit ici
pere vel negat:sic parit ꝯcedit:vel negat ip̄m gñari:quia
idem dñt significari p gñari ꝛ incipe.sic idem sꝫ eos signi
ficat per corrūpi ꝛ desinere. Haꝝ aūt rñsionū nulla suf
ficiens est. Pria qdē nō.qꝛ sm veritatē ois res ex̄ aiam q̄
prius fuit non ens ꝛ nūc est ens est genita.ꝛ ois res q̄ pri
us fuit ens ꝛ nūc est nō ens est corrupta:verumtm̄ talium
quedā sūt cōposita subaꝝ que cū prius nō essent:per trans
mutationē mere ptis-sue sunt ad esse deducta:ꝛ hec dicūt
p se ꝛ simpl'r generari.quedaꝫ aūt sunt forme simplices q̄
non generant nisi p accidens:ꝛ quia tales nō per se gene
rant dic̄ Phs.8. me^{ce} vbi allegatus est dicit eas eē ꝛ non
esse sine gnōne ꝛ corruptione.non qꝛ non sint genita vere
sed qꝛ non sunt p se genita ex aliquo sui transmutato: ꝛ ꝙ
h̄ sit intentio eius pꝫ.nam post verba allegata nullo inter
posito ait.vt puncta si quidem sūt.i.si pūcta sint. Et tota
liter species ꝛ forme.nō enim albuꝫ.i.forma albedinis fit:
sed lignum album:aut ex aliquo ꝛ aliquid fit omne ꝙ fit.
ꝛ sic exponit ibidē ab omnibus.sic etiā qñq̄ illa que ali Q
quādo non sūt ꝛ aliquando sunt dicunt ingenerabilia.qꝛ
sunt difficilis generatōis vt dicit p̄mo ce.vbi supra. Simi
liter aliqua:qꝛ subito generant ꝛ sine tēpore: dicunt esse
ingenerabilia:ꝛ sic dicunt eē:ꝛ non eē sine generatione ꝛ
corruptione:vere tamē sunt genita ꝛ corrupta:ꝛ h̄ est intē
tio Phi in primo ce.vbi allegat supra:vnde Cōmentator
ibidē Cōmē.114.exponēs v̄ba allegata ait. Nō generabi
le p̄ncipal'r cū aliquid fuerit prius priuatum deinde post
fuit ens:cū exitus eius ex priuatiōe ad eē fuerit sine trans
mutatione ꝛ sine alteratione.s.ꝙ generatio eius fit sine tē
pore:ꝛ hoc intendebat cum dixit sine gñatione ꝛ sine alte
ratione. Sicut dicūt qdam de tactu ꝛ motu.ꝛc̄.ꝛ ꝙ talia
tamē sint vere generabilia subdit dicēs. Et māifestum est
ꝙ hoc non dr̄ non generabile nisi per similitudinem:quia
omne ꝙ post non esse est/necessario est generatuꝫ:ꝛ iuxta
finem eiusdē cōmēti dicit. Illud eni de q̄ dr̄ non generabi
le:aut

A le. aut vere dicit᷑. aut nõ vere. Si non vere dicet᷑ de gñato absq; causis gnõnis. istud at̃ est. ꝙ gñat᷑ sine trãsmutatio/ne in tp̃e vt ibidẽ p3. ꝛ de eo ꝙ ẽ difficilis gnõnis. ꝛ cã3 pp q̃ȝ h dicant᷑ nõ gña^{ti} nõ vere ime^{te} assignat dicẽs. dicit᷑. n. nõ vere: q2 collocat᷑ sub diffinitiõe gñati. ꝙ est ens postq̃ȝ nõ fuit ens. ex qb^{9} p3 q2 oẽ ꝙ est ens post q̃ȝ nõ fuit est vere genitũ: ꝛ oẽ ꝙ nõ est ens ꝛ fuit ens est vere corruptũ. fm̃ intẽtione phi. ꝛ sic plane infra phs diffinit genitũ ꝛ corruptũ vt̃ supra ꝛ Cõ^{ta} idbiẽ co^{to}. 124. Sic g̃ ↄcludit᷑ ꝙ ois entitas aut res vera ex aiam q̃ aliq̃ñ fuit ꝛ postea nõ est: est vere corrupta. non distingo ad p̃ñs inter corruptũ ꝛ annihilatũ. nec inter creatũ ꝛ gñatũ. q2 nõ est necẽ3 ad ꝑpo^{m} Cõfirmat᷑ nã aduersarij ↄcedũt ꝙ illa entitas q̃ est mutatũ eẽ est genita in mo^{tu}. ex quo mirũ est ꝙ negãt eã corrũpi. Cur aũt mot^{9} dicat᷑ nõ gñari nec corrũpi ifra patebit. Sic igit᷑ p^{a} rñsio nõ v3. ¶ 2^{a} ẽt rñsio insufficiat ẽtꝙ ꝓbat᷑ sũmo vnũ mutatũ eẽ. v. g. a. et argu^{o} sic. Aut aliquo ipsi^{9}. a. p^{9}

B erit corruptũ aliqd ei^{9}. Aut nullo ipm̃. a. erit p^{9} corruptũ aliqd ei^{9}. Si dicat᷑ p^{m} igit᷑ aliqd ei^{9} erit p^{9} corruptũ ꝛ aliqd posteri^{9}. ꝛ p ↄñs corrũpet᷑ in tp̃e: na3 ꝛ qõl3 tale cõiter dicim^{9} in tp̃e corrũpi. Si 2^{m}. igit᷑ subito ꝛ idiuisibil^{r} corrũpet᷑. ꝛ p ↄñs in istãti. ¶ Cõfirmatio ꝛ pono ꝙ aliquod corpus. pura. b. moueat᷑ ↄti^{e} sup aliqδ spatiũ. tũc sic aut i aliq̃ loco. sibi eq̃li existẽte. b. aliqd ipi^{9}. a. erit corruptũ ꝛ aliqd corrũpẽdũ. Aut in nullo loco sibi eq̃li existẽte. b. aliqd ipsius. a. erit corruptũ ꝛ aliqd corrũpẽdũ. p3 q2 ptes st̃ ↄ̃dictorie. Si dẽt᷑ p^{m}. sic. a. corrũpet᷑ in tp̃e ad verũ sensum q hĩ cũ aliqd dĩ in tp̃e corrũpi. Si 2^{m}: ꝛ constat ꝙ. a. corrũpet᷑ infra tp̃s q̃ mouebit᷑. b. vt suppono. seq̃t᷑ ꝙ in aliquo loco sibi equali existẽte. b. aliqd corrũpet᷑ sic ꝙ añ q̃ȝ. b. erit i illo loco nihil ipsi^{9}. a. erit corruptũ: nec aliqd post corrũpendum ꝛ p ↄñs ipm̃ totũ simul corrũpet᷑ existẽte. b. in loco illo: ꝛ per ↄñs in instãti. qm̃ in aliquo instãti erit. b. in illo loco. Sicut p3 ex 6. phyſi. vel posset sumi gratia ꝛ sol. aliq̃ determinata ps

C eius: que nulli parti terre sibi equali est opposita directe plusq; per instans. ¶ D. Sicut ipsi concedunt motum fieri in tẽpore ꝛ mutationem indiuisibilem ac mutatum esse fieri in instanti. Sic necessario op3 ↄcedere motum corrumpi in tp̃e. mutationẽ v̊o ꝛ mutatũ esse in istãti. ¶ 3^{a} ẽt rñ^{o} deficit. qm̃ oẽ ꝙ corrũpit᷑ in aliquo tp̃e vel corrũpit᷑ p̃ illo tp̃e. vel corrũpit᷑ p̃ in aliquo eius. ꝛ h p3 q2 alioqn non corrũpet᷑ in illo. Sicut ꝙ corrũpit᷑ die dñica nõ põt dici corrũpi die lune. q2 dies dñica nõ est dies lune nec pars ei^{9}. ꝙ aũt corrũpit᷑ in aliqua hora diei dñice põt dici corrũpi. in die dñica l3 nõ p̃mo. q2 corrũpit᷑ in parte eius. ¶ Cõfirmat᷑. Sicut eni nõ p̃t dici aliqd eẽ in aliq̃ loco nisi sit in eo ꝛ partib^{9} ei^{9}. ꝛ tũc est in illo p̃. aut sit in aliq̃ eius parte p̃. Sicut qs dicit᷑ esse in domo q2 ei^{9} locus ꝑprius in quo est p̃mo est pars dom^{9}. ꝛ tũc dicit᷑ esse in domo nõ p̃. Sic in ꝑ

D posito. Sic igit᷑ nõ obstantibus solutionibus p̃missis ratio manet in robore suo. Cui^{9} virtus in alia ẽt forma posset poni. vt accipiat᷑ cõpositũ ex mobili tãq̃ȝ subiecto ꝛ entitate illa que dicit᷑ mutatũ esse. ꝛ querat᷑ qñ hoc cõpo^{m} corrũpit᷑. vt supra. Itẽ alio modo. querẽdo de ipso subiecto. s. mo^{tu} ꝙ suscipit in se mutatũ esse ꝙ p̃us nõ habuit ꝛ perdit ipm̃. an pdat ipm̃ in tp̃e vel instanti vt supra. ¶ Cõfirmat᷑ quoq; q^{d} supra dictũ est. s. mutatũ esse aut rẽ aliq̃ȝ nõ habere esse tm̃ per instãs. qm̃ pariter posset ↄcedi ꝙ ẽ dare vl^{t}timu3 esse rei ꝑmanẽtis. vt vltimũ esse lumis in aere. ꝙ reprobat᷑ expresse. 8. phyſi. nec aliq̃ rõ magis ↄcludet ↄ̃ hoc q̃ȝ ↄtra illud. ¶ 4ª demũ solo ẽt nõ valet nec tollit efficaciã rõnis fcẽ. Non eni per oia verba illa aliud dicit᷑ q̃ȝ ꝙ mutatũ esse ẽ: p vnicũ instãs tm̃. ꝛ ↄ̃ hoc ꝑcedit ratio facta. que rõ nõ querit de mẽsura ipsius mutati esse in qua est. sed de mẽsura sui esse: nec sui nõ esse. sed de mẽsura. sui fieri ꝛ corrũpi. ꝛ mẽsura trãsitus ei^{9} de esse in nõ esse. Siue trãsitus subi de esse ipsius mutati esse: in nõ eẽ eiusdẽ. seu de

E affirmatione in negationẽ iuxta cõem modu3 loquẽdi. ad bonũ itellectũ. ꝛ ad hoc nihil rñdet᷑. Vñ reduco sic rõnẽ. Aut mutatũ esse trãsit de esse in nõ esse: in tp̃e vel in istãti. Si in tp̃e igit᷑ est parti^{le} ꝛ durat per tp̃s. Si in instãti: igit᷑ simul trãsit ꝛ trãsiuit. Aut g̃ in eodẽ in instãti in quo transiuit de nõ esse in esse. ꝛ sic simul est ꝛ nõ est. aut in alio ꝛc. vt supra. Vel aliter põt formari. sic. Aut subm̃ trãsit de eẽ mutati esse in nõ esse eiusdẽ in tp̃e vel in instãti. nec in tp̃e. vt p̃us. nec instãti. q2 nõ in eodẽ in qua transiuit de nõ esse eius in esse. aliogn sequit᷑: ꝙ simul suscipit ꝛ pdit idẽ mu^{tu}/tatum esse. ꝛ per ↄñs illud simul est ꝛ nõ est. nõ in alio vt supra deducit᷑. ¶ D. Deficit solutio: q2 parit^{9} posset cõcedi ꝙ est dare vltimũ instãs esse rei ꝑmanentis. vt vltimũ eẽ lumis in aere. ꝛ sensationis in sensu. ꝙ reprobat᷑ expsse. 8. phyſi. nec aliqua ratio magis ↄcludet ↄtra h q̃ȝ ↄtra illδ. ¶ Ite3 posset ↄcedi ꝙ aliqua hui^{9} forma erit tamẽ p vnũ instãs. ac per hoc eius gñatio ꝛ corruptio ↄtinuarent᷑ sine q̃ta media. cui^{9} oppositũ ex intentione ꝓbare nitit᷑ phs 8. phyſi. ꝛ ibidẽ Cõmẽ. cõ^{to}. 62. ꝛ seq̃nti. ¶ Insuper si solo

F esset sufficiẽs vlissime posset dici ꝙ forma q̃l3 subalis: ꝛ visio ꝛ similes. generaret᷑ ꝛ corrũperet᷑ in tẽpore. ꝛ ꝙ plus ẽ in eodẽ tẽpore. Quoꝝ vtrũq; penit^{9} phie repugnat. ↄñs p3 exponẽdo corrũpi per positionẽ p̃sentis ꝛ negationem futuri ꝛ gñari per põnem p̃sentis ꝛ negationẽ p̃teriti. Sicut dicit rñsio. Dẽs eni3 hee vere sũt. h forma subalis est i toto isto tẽpore. ꝛ post istud tp̃s imediate nõ erit. sic illud tẽpus ꝙ mẽsurat adequate suũ esse. Item hec est vera añ illud tẽpus imediate nõ fuit. Nõ igit᷑ dãda est mẽsura generationis ꝛ corruptionis hoc mõ. Sed mẽsura in q̃ transit subm̃ de vno opposito in aliud: vt ꝑrime antea dictum est. Patet itaq; ꝙ ratio remanet in sua firmitate. ¶ Secunda ratio ad candẽ ↄ̃nem est ista. Suppono ex p̃dictis ꝙ mobile pdit vnũ mutatũ esse signatũ in instãti. siue in instanti trãsit ab eius esse in nõ esse. Tũc arguo. Aut in istãti illo quo mobile ↄtinue motũ pdit aliqδ mutatũ eẽ. verbi gr̃a. a. acq̃rit aliq̃ȝ entitatẽ que sit mot^{9} vel mutatũ esse.

G aut nullã talẽ acq̃rit. Si sic: vel acq̃rit᷑ motum. ꝛ hoc non põt dici: q2 motus quil3 fm̃ esse est diuisibilis in partes sibi inuicẽ succẽdẽtes ꝛ que nõ possunt simul eẽ. igit᷑ nec i eodẽ instãti acq̃ri. Aut acq̃rit mutatũ esse. ꝛ si sic. sit illud b. ꝛ quero inter. a. ꝛ. b. fuit aliquis mot^{9} medius: ꝛ tunc sequit᷑ ꝙ motus est in instãti. aut nullus mot^{9} fuit medi^{9}. ꝛ tũc sequit᷑ ꝙ mutata esse sint ↄsequẽter se habẽtia. cum ergo omnia p̃dicta sint impossibilia relinquit᷑ ꝙ nulla entitas tũc acquirat᷑ que sit mot^{9} aut mutatũ esse. Sed tunc cum in quolibet instãti tp̃is mẽsurãtis ↄti^{m} motũ alicuius mo^{tu} sit motũ ꝛ mutatũ sequit᷑ ꝙ tunc mobile sit mutatu3 absq; tali re distincta. ꝛ p ↄñs in quol3 alio frustra ponit᷑. 2^{m} T. c. 40

¶ Scda rõ: suppono duo demõstrata 6° phyſi. vnũ est. ꝙ oẽ qδ mutatũ est. qñ p̃ mutatũ est. est in eo ad quod mutatum est. Aliud est. ꝙ oẽ mutatũ eẽ mensurat᷑ instanti. Qδ

H vtrũq; gñaliter verũ est de omni mutato esse: siue sit translatũ esse: siue augmẽtatũ vel diminutũ esse: seu alteratum esse: vel gñatum esse: vel corruptũ esse: q2 equal^{r} de oib^{9} probat ratio facta ibi. His suppositis accipio aliqua3 talium entitatũ que vocantur mutata esse: ꝛ sit. a. constat ꝙ hec aliquãdo est genita: ꝛ aliquãdo corrupta ex p̃ius dictis. g̃ h3 genitũ esse: ꝛ corruptũ esse: fm̃ ipsos q sic loquũtur. Et si dicat᷑. ꝙ est genita: absq; tamẽ re que est genitu3 esse: ꝛ corrupta absq; corrupto esse: ↄcedit᷑ ꝑpositu3. pari eni ratione nõ est necessariu3 in alijs tales res fingere. Ex his arguo. aut genitũ eẽ ipsius. a. ꝛ eius corruptũ eẽ sunt simul: aut vnũ p̃us alio. Si simul. igit᷑. a. simul est: ꝛ nõ ẽ. p3 ↄñs ex p^{a} suppõne. Si vnũ p̃us alio. igit᷑ sunt in alio ꝛ alio instanti ex scda suppõne. Sed cũ inter q̃libet duo istãtia sit tp̃s mediu3 sequit᷑ ꝙ. a. sit in toto tp̃e illo medio inter suũ genitu3 esse: ꝛ suũ corruptũ eẽ: ꝛ p ↄñs. a. mẽsurat᷑

I tpe:qd est ꝯ suppõnẽ scđam. Sequunt̃ et hec incõueniẽ/
3m tia tacta in pma rõne huius ꝯnis. ℭ 3° aut mutatũ esse est
aliqua res intrinseca mot⁹: aut aliqd extrinsecũ sibi: neces/
sario tñ ꝯcomitans ipm in subto. Aut aliqd extrinsecum
ꝯtingẽter se hñs ad motũ: sic ꝙ aliquod possit moueri nõ
habẽs aliqd mutatũ esse. Primũ nõ põt eẽ. qd tñ ipsi ma/
gis vident̃ opinari dicẽtes ꝙ mutatũ eẽ: est qdda indiui/
sibile mot⁹: sicut dicunt pũctũ eẽ idiuisibile linee intrinse/
cũ. Hoc inquã eẽ nõ pt: qꝛ. Aut mot⁹ fm eẽntiã suã icludit
pcise talia mutata esse: ꝛ nullam aliã oino entitatẽ que nõ
sit vnũ vel plura mutata esse pcise: ꝛ tũc sequit̃ ꝙ mot⁹ cõ
T.c.1. ponit̃ ex solis mutatis eẽ: qd reprobat̃. 6° phyſi. Aut iclu
t.88. dũt aliqꝫ entitatẽ pter mutata esse: que nec est mutatũ esse
vnũ vel plura: aut pcise ex eis integrata: ꝛ si sic opꝫ ꝙ ipa
K vel nullũ mutatũ esse icludat vel aliqꝫ sui partẽ hẽat que
nec sit nec includat aliqd mutatũ eẽ. Qualibet aũt tali da
ta. sequit̃ ꝙ mobile habẽs ipsam moueat̃: ꝛ sic mutatum
sine tali mutato esse: ac per hoc vanũ est ipm ponere: hec
ꝯña pꝫ: qꝛ per quãtũcũqꝫ spatiũ mobile moueat̃ per illaꝫ
partẽ mot⁹ in qua nõ claudit̃ aliqd mutatuꝫ esse: certũ est
ꝙ ipm pus est motum ad mediũ spatij qꝫ ad vltimũ ei⁹: ꝛ
sic est mutatũ sine tali re ficta. Scđm et nõ põt dari: quia
cuꝫ in quolibet instãti tẽporis mẽsurantis motum ꝯtinuũ
sit verũ. a. esse mutatũ ad aliqd spatiũ: oportebit dicere ꝙ
est quedam multitudo ipsoꝝ mutatoꝝ esse sibi in mobili
succedẽtiũ adequãtiũ in duratione totũ motũ quo moue/
tur mobile in illo tpe: ꝛ sic eadẽ mẽsura adequata mensu/
rabit̃ illa multitudo mutatoꝝ esse cuꝫ illo motu: ꝛ pꝫ hec
ꝯña. qm̃ si nõ adeq̃ret ipm motũ / iã aliqd eẽt ipsi⁹ motus /
qñ nullũ esset mutatũ eẽ: ꝛ sic aliqd eẽt mutatũ sine muta
to eẽ: qd est ꝓpom. ꝯña aũt falsum est: qꝛ cũ qdlibet muta/
L tũ esse mẽsuret̃ instãti: si aliq̃ multitudo pcise plura muta/
ta esse icludẽs mẽsuraret̃ p aliq̃ tpe: illud tps esset cõposi/
T.c.88. tũ ex solis instãtib⁹: vt pꝫ ex. 6° phy. Tertiũ et dari nõ põt
ꝓpter ea que ꝯ 2m dicta sunt. Et nihilominus si daret̃ hi
ꝓpositũ. qꝛ ex quo talia mutata ꝯtingẽter sequunt̃ motuꝫ
poẽ erit aliqd moueri ꝛ motũ esse sine talib⁹ entitatibus.
ℭ Signet̃ aliqd mutatũ esse ꝙ est imoat ꝙ mot motu ꝯti°
Q ꝛ sit illud. a. ꝛ signet̃ qddaꝫ aliud sequẽs ipm ꝛ sit. b. Aut
igit̃. b. ꝯñter se habet ad. a. Aut inter. b. ꝛ. a. mediant alia
mutata esse. pmũ nõ põt esse vt pꝫ ex. 6. physi. Nec 2m. qꝛ
aut illa que mediãt dicerent̃ essent finita nũo. ꝛ tũc necio
oporteret deuenire ad alia aliquã que esset imediata ꝙ ẽ
falsuꝫ aut ponere motũ nõ includẽteꝫ aliq̃ mutata eẽ. Aut
illa mediantia essent nũo infinita. ꝛ tũc sequit̃ ꝙ inter duo
extrema sũt infinita media quoꝝ vnũ pus est alio. ꝛ tota/
liter se excludentia sic ꝙ vnũ non est pars alterius ꝛ ꝙ in/
M finitũ sit inceptũ accipi. ꝛ totũ sit. deinde succe accptuꝫ.
Ad B et ꝙ repugnat rõni infiniti. q̃ est / ꝙ ei⁹ ptẽ accipientib⁹ sp sit
fac dcm aliqd accipiendũ. ꝛ nũqꝫ sit totũ acceptũ. Uñ accepta aliq̃
Cõmẽ. 6 pte oẽ ꝙ postea acceptũ est necio est finitũ. Ut pꝫ ex tertio
phy. ꝯm phy. Alia et incõueniẽtia possent adduci sicut infra patebit
88. i fine vbi ingret̃ an p oẽꝫ motũ noua res pmanẽs mobi acq̃rat̃
vide ibi ꝛ a° q̃ iduci ꝯsueuerit ꝯ p trãsitioẽꝫ infiniti. ꝛ ꝯ infinitũ i actu.
3° ꝯ ℭ 3° ꝯ est. ꝙ mutatio subita nõ est aliqua res indiuisibilis
mensurata instãti distincta ab oib⁹ reb⁹ pmanẽtib⁹: vt fin/
gunt. Hec aũt ꝯclusio efficaciter ꝓbat̃ per pm ꝛ 3m rõneꝫ
pm scđe ꝯnis. pter illas vo adduco aliã rõnẽ. Si eni mutatio
sit aliq̃ talis res distincta a mobili: ꝛ a re ad quã est muta/
tũ: ꝛ a qua est mutatũ. sequit̃ ꝙ mutationis sit mutatio in
infinitũ: ac p hoc qñcũqꝫ aliqd mutat̃ sũt in eo simul actu
infinite mutationes: ꝯña fłm est: ꝯña ꝓbat̃: qꝛ sicut subm
habẽdo actu rẽ pmanentẽ quã añ nõ habuit est mutatuꝫ:
sic ipm hñdo actu rẽ illã q̃ di mutatio quã pus nõ habuit
est fm illã ꝛ ad illã mutatũ: ꝛ hoc pꝫ p ꝓbõnes iductas i
3° rõne pe ꝯnis. igit̃ hꝫ in se mutationẽ: q̃ foꝛalr est muta/
tũ ad pmã mutationẽ. Et eadẽ rõne sequit̃ ꝙ hẽat 3m: ꝛ sic

deinceps in infinitũ. Uel oportebit dicẽ ꝙ ẽ mutatũ ad ali N
qꝫ entitatẽ sine mutatione distincta ab illa entitate qua sit
mutatũ ad ipsaꝫ: ꝛ qua rõne h poterit poni in vna: poterit
ꝛ in q̃libet: nec rõ coget ad oppositũ in vna plus qꝫ i alia.
frustra g̃ ponunt̃ tales res. Hec ꝯ ampli⁹ patebit ex ꝓbõ/
nib⁹ spãliuꝫ ꝯnũ q̃ inducent̃. ℭ 2° in spãli oñdo ꝓpositũ d p° ꝯ spãl
quolꝫ gñe mot⁹ ꝛ mutatiõis: ꝛ p° de motu locali. Et ꝙ ipe
nõ sit talis res incõcusse ꝓbat̃ per oẽs rõnes factas ad pm
ꝯnẽ: in spãli aũt arguo p° sic. Aliqd põt moueri localr sine pm
tali re. g̃ mot⁹ localis nõ est talis res: ꝯñtia pꝫ. ꝓbat̃ añs.
Aliqd põt eẽ in aliq̃ loco p° in q̃ imediate nõ fuit ipꝫ ꝛ oẽs
ptes ei⁹: nec imediate post erit: ꝛ erit in aliq̃ in q̃ nõ est ꝛc.
Certũ est aũt ꝙ tale locatũ vere mouet̃ localr qñ hec erũt
va de ipso. Sꝫ ad h nõ est neciuꝫ fingẽ aliqꝫ rẽ pter pma/
nẽtes: per h eni ꝙ dico ipm non fuisse imediate in h loco:
nulla talis res signat̃ esse in ipso: nec p hoc qd est i h loco
aliq̃ res in ipso est necia pter ipm ꝛ locũ. Aut si ponat̃ ali
quis respectus: vt aliqui volunt. nihil ad propositũ: cum O
respectus hmõi non sit res distincta ab omnibus permanen
tibus. Nec sit motus: aut pars ei⁹ et fm ipsos opinantes.
ℭ Secũdo. Ois actus feribilis inquãtuꝫ huius est latio: 2m
aliqua res pmanens est hmõi. ergo aliqua res pmanens est
latio. Et vltra. igit̃ in nullo qd fert̃: seu localiter mouetur:
est aliqua latio ab oibus rebus permanẽtibus distincta:
maior pꝫ ex diffinitione data. 3° phy. minor probat̃. nam T.c.6.
illius rei permanẽtis: que continue partibiliter acquirit̃ t.16.
ab eo. quod continue fert̃: siue que continue partibiliter
sit locus eius: ꝙ fm ipsum mouet̃ localiter: aliqua pars
est actu locus eius: vel partis ipsius: cuius imediate pus
non fuit locus actu: sed potentia tñ: quãuis aliqua pars
eius fuit locus partis illius. Iteꝫ imediate post aliq̃ pars
erit actu locus eius qd fertur: vel sue partis que tñ in po
tentia est locus eius. Cuꝫ igit̃ ois potentia dicat̃ respectu
actus: vt patet. 9° meta. illa pars que est actu locus: ꝛ ad T.c.6.
quã mobile fuit in potẽtia est actus ei⁹. Rursus qꝛ ipsius t.7.
rei que continue sit locus imediate aliqua pars acquire/
tur ꝛ erit actus eiusdẽ que nondum est locus eius: nisi in P
potentia: ꝛ hec per se sibi ꝯuenit inquãtum huius: alioqn
non continue acquireret̃: sed esset complete acquisita: pꝫ.
qꝛ ipsa res permanens: que continue acquirit̃: inquantuꝫ
huius est actus feribilis: inquãtũ est feribile. Et sic pꝫ mi/
nor. ꝛ per ꝯñs ꝙ ipsa est latio. Cũ igit̃ omne qd continue
fertur continue suo modo aliquaꝫ rem permanentem sic
partibiliter acquirat. nam omne tale mouetur de loco ad
locum: accipiendo locum cõiter: sequit̃ ꝙ omnis res que
localr mouet̃: est res aliqua permanens: ꝛ per consequẽs
res aliqua permanens est latio: ꝛ si sic nulla alia res pter
pmanentes est ponẽda que sit latio: qꝛ tũc cuiuslibet eẽnt
due lationes: qd superfluum esset. Et si dicatur ꝙ locus
non est actus mobilis: cũ non sit subiectiue in eo. dicendũ
ꝙ hoc non valet. qm̃ nõ omnis actus est subiectiue in eo:
cuius est actus. Actus eni actiui non est in ipso: sed in pas
so: vt pꝫ. 3° physicoꝝ. Sic nec actus transmutabilis est in T.c. 19.
ipso. Unde sicut notat Cõmẽta. 3° physicoꝝ. motus nõ hꝫ Cõ. 4.
diffinitionem dictaꝫ vniuoce: quod ideo est: qꝛ actus non Q
dicitur vniuoce in oibus motibus: aliter eni translatio est
actus trãslati: ꝛ aliter alteratio eius qd alteratur. illi eniꝫ
extrinsecus. hec auteꝫ intrinsecus. i. formaliter inherens.
ℭ Tertio. si motus localis esset res distincta a permanẽ/ 3m
tib⁹ existens in mobili: vt dicũt. sequeretur ꝙ omne mo/
tum localr per se mutaret̃ fm aliqd esse. ꝯñs falsum. ꝯña
pꝫ: qꝛ omne huiꝰ motuꝫ acquireret in se nouam formã. s.
motum ipsum: imo ꝛ plures acquireret ꝛ plures perde/
ret: fm ꝙ plures partes motus successiue pderet ꝛ acqui
reret. Falsitas ꝯsequẽtis pꝫ per Phm. 8° physicoꝝ. in il/ T.c.54
lo. c. at vo de facientibus principium. In quo probat tras
lationem esse primum motuum: dicit eniꝫ ibi ꝙ fm hunc

A solum motuȝ:nihil mutatur in esse qḋ mouetur. Uult eni
ꝯ 9nem ꝙ sic mobile mutet locum ꝙ per se non mutat aliquod es
Cō. 40. se. Contra hoc autem videt esse dictum Cōmen. 12. meta.
vbi dicit. ꝙ motus celi est possibilis ex se:necessarius aũt
ex alio. q.2.s. habet esse ab alio. s. a motore: ⁊ dicit ꝙ sit a
motore eterno ⁊c̃. Hec autẽ de nulla re permanẽte verifi/
cari possunt: nõ enim de celo. tuȝ q2 ipsum est necessariuȝ
in sua suba ̃sm Cōmẽ. ibidẽ. tum q2 ipsum nõ sit a motore
̃sm intẽtionẽ Cōmen. vt supra pȝ. q. pᵉ. Nec possunt veri/
ficari de loco: circa quẽ mouetur. ꝑpter eãdẽ cãm: nec ali
qua alia res permanẽs causat ibi. marie eni hoc videret
verũ de ipso/vbi. Sed/vbi/non est aliqua res noua exñs
in celo: vt infra ꝓbabit dis. 2. Relinquit ergo ꝙ sit aliqua
entitas successiua: que est motus: qualẽ dicunt esse sic opi
Rñsio. nãtes. ¶ Ad hoc aũt dõm. ꝙ nõ est intẽtio Cōmẽ. ꝙ mo/
tus sit aliqua entitas eterna causata a motore in ipo celo:
que sit ex se possibilis ⁊ nẽcia ex motore. ꝯstat enim ẽt ̃sm
B istos sic opinãtes ꝙ nulla entitas motus est necessaria a
motore. imo quelibet est ꝯtingẽs ⁊ desinit esse: ⁊ nullã est
signare q̃ nõ desinat eẽ ̃sm ipsos. Sed cũ dicit motũ fieri
a motore: ⁊ eẽ eternũ ⁊ nẽciuȝ: ex eo nõ aliud intelligit q̃
ꝙ celum mouetur eternalr̃ ⁊ necessario a motore eterno:
propter hoc aũt nõ est necessarium aliq̃ talẽ rẽ fingere in
celo cãri. Et sic motor celi est sic mouens ꝙ nõ agens: ̃sm
istos aũt esset ẽt agẽs ⁊ nõ solum mouẽs: ⁊ vniulr̃ oẽ mo/
uẽs eẽt agẽs. cuiꝰ ꝯriuȝ idẽ Cōmẽ. eodẽ li. dicit. ¶ 2ᵒ ideȝ
Cō. 23. probo de alteratione: ⁊ ꝑmo qdẽ similr̃ ad ꝑmã rationeȝ
2ᵒ 9 spāl factam de motu locali. Qm̃ non posita illa re distincta a
subiecto ⁊ qualitate que acquirit/vere potest aliquid al/
terari: igit illa nõ est ponẽda. Añs probat. nam hoc solo
posito ꝙ subiectuȝ habeat aliquã partẽ forme: quã ante
imediate nõ habuit: ⁊ imediate aliquã hẽbit quaȝ nõ hȝ/
ipsum vere alterat: hec aũt possunt esse sine illa re tertia.
2m. ergo ⁊c̃. ¶ Scđo. qualitas que continue fit: que cõiter di
citur fluens/est alteratio: igit nõ est aliqua res talis disti/
cta a q̃litate que sit alteratio: vt fingit opp. ꝯsequẽtia pȝ.
C quoniam tunc in eodẽ essent simul due alterationes dum
vna precise qualitas acquireretur: qḋ est superfluum po/
nere. ⁊ essent aliqui motus de genere permanẽtium: ⁊ ali
qui de genere successiuorum: ⁊ multa alia irrationabiliter
dicta sequeret. Antecedẽs võ probatur. quoniã hȝ qua/
litatis inquãtũ hȝ aliqua pars est actus eiꝰ qḋ alterat: ⁊
imediate post aliqua erit actus ad quã ipm̃ nũc est in po/
tentia: ac per hoc ipsa est actus alterabilis inquãtũ ipm̃ ẽ
alterabile. igitur est alteratio. ¶ Confirmat. quoniam il/
la re tertia posita quã ponũt: nullo modo poterit appare/
re ꝙ sibi conueniat diffinitio ꝑdicta motus magis q̃ for/
me/que partibilr̃ acquirit. Per hoc pȝ ꝙ nõ valet obiectio
quẽ ꝯsueuit fieri de forma remissa: que vtriq̃ est actus in/
cõpletus: ⁊ est actus subiecti que est in potẽtia: adhuc ad
similẽ formã: ⁊ tamẽ ipsa non est motus. Nõ valet inquaȝ
D quoniaȝ ipsius forme remisse: nihil est in potẽtia: sed tota
est in actu: ac per hoc nec eiꝰ subm̃ est in potẽtia ad aliqḋ
ipsius forme remisse: lȝ sit in potentia ad aliqḋ forsan si/
mile ꝙ nihil eius est: ⁊ iõ ipsa lȝ sit actus entis qḋ qdẽ est
in potentia: nõ est tamẽ actus eius inquãtuȝ ipm̃ est in po
tentia cũ ipm̃ nõ sit in potẽtia ad aliqḋ eiꝰ: ac per hoc ipsa
non est motus cũ ipse sit actus eiꝰ qḋ est in potẽtia: ⁊ ̃sm
ꝙ ipm̃ est in potentia: ꝑpter qḋ de rõne motꝰ est ꝙ aliqḋ
eiꝰ sit in potentia. Unde illud ꝑcise qḋ de motu est in actu
nõ est motus: nec ꝑcise illud qḋ de ipso est in potentia: sed
Cō. 57. vtrũq̃ simul. Et hoc est qḋ dicit Cōmen. 3ᵒ physi. vbi ait.
Infinitum esse in re nõ est nisi ̃sm potẽtiam existẽtẽ in ea:
queadmodũ diie substantiales plurium rerum que con/
seruant suum esse in cõiunctione potentie cuȝ eis: vt in re/
bus: quaruȝ esse est in motu. Rex eni quedã sunt in puro
actu: vt homo demõstratus: ⁊ quedã sunt ̃sm ꝙ potentia

admiscetur cuȝ actu: ⁊ si potẽtia non fuerit non erit actus: E
vt dies. B eni nomẽ dicit de parte tẽporis: ⁊ tẽpus est cuȝ
motu: ⁊ vniulr̃ oẽ qḋ est cũ motu. hec Cōmẽ. Et ꝑpterea Cō. 21.
qnto physicoꝝ. dicit ꝙ diffinitio motus data in. 3ᵒ non ve
rificatur de generatione ⁊ corruptione: qm̃ in ea non est
perfectio: siue actus diminutꝰ de genere eiꝰ ad qḋ est mo/
tus. s. de gñe ꝑfectionis cõplete. ⁊ causa in hoc est: qm̃ for
ma est idiuisibilis. cuiꝰ supple nõ põt eẽ aliquid in actu: ⁊
aliqḋ in potẽtia. Iteȝ Auicen. 1ᵒ suffic. coꝝ inqt que sunt: cap. ꝑ.
q̃daȝ sunt in actu oĩ mõ: q̃dam võ sunt in actu ̃sm aliqḋ ⁊
̃sm aliqḋ in potentia: ⁊ ipossi̇le est vt aliq̃ res sit in potentia
oĩ mõ que nõ habeat esse in actu aliquo mõ: ⁊ statim post
dicit: ꝙ motus est de numero coꝝ que ̃sȝ aliqḋ sunt in po.
tentia: ⁊ ̃sm aliqḋ in actu: ⁊ ex hoc dicit Cōmẽ. vbi supra. Cō. 21.
ꝙ est actus permixtus potẽtie. Forma võ remissa non est
̃sm aliquid eius in potẽtia. Unde vt dicit Auicẽna: nigrũ
eteniȝ cum sit nigrũ in actu non restat in potẽtia aliqḋ de F
tota nigredine quã habet: ⁊ quadratũ cum sit q̃dratuȝ in
actu nõ restat in potentia aliquid de tota q̃dratura quam
habet. Sed mobile quãdo fit mobile in effectu putat ꝙ
adhuc sit in potẽtia mobile ꝑpter vniuersalitatẽ totiꝰ cõ/
tinui motus ⁊c̃. talis est forma que ꝯtinue fit: que ẽt con/
sueuit noiari fluens a multis. Unde aduerte ꝙ motꝰ non
supponit ꝑcise pro re: que est actualr̃ actus mobilis: nec ꝓ
ea que est tm̃ in potẽtia: sed simul pro hac ⁊ illa. Hec con/
clusio ẽt probat auctoritatibꝰ Cōmẽ. ipse siqdem. 3ᵒ phy. Com. 4
dicit illam opp. esse veriorẽ: que dicit ꝙ motus nõ differt
a ꝑfectione ad quã vadit: nisi ̃sm magis ⁊ minꝰ. i. ̃sm esse
cõpletum ⁊ incõpletuȝ: nam motus est actus incõpletus
⁊ imperfectus: vt ibidẽ dicit phs. Itẽ. 5ᵒ phy. dicit ꝙ illud Te. c. 6.
ad qḋ est motus: est de nã motus. Et in. 48. dicit conuer/ Cō. 17.
sam. s. substãtia motus est de natura eius ad qḋ est. Item
ibidem Cōmẽ. 21. dicit ꝙ ꝑfectio. i. actus. posita in diffõne
motus est ꝑfectio diminuta de gñe eius ad qḋ est motꝰ. s.
de genere ꝑfectionis cõplete. verba sua sunt. Itẽ Cōmen.
31. dicit. ꝙ cã conuenientie ⁊ diuersitatis specifice motuũ
est ꝯuenientia ⁊ differẽtia specifica coꝝ ad que sunt: ⁊ plu G
ra alia dicit ex qbꝰ innuit manifeste se sentire/ꝙ motꝰ non
est alia res ab ea ad quam mobile mouet. ¶ Tertio ideȝ 3ᵒ 9 spāl
ꝓbari põt de augmẽto ⁊ decremẽto: nam aliqḋ põt vere
augeri absq̃ tali re successiua distincta: ḡ illa nõ est ponẽ/
da. Antecedẽs ꝓbat. sicut eni ipsi ponũt ꝙ illḋ qḋ auget
acqrit simul illã rem successiuaȝ ⁊ quãtitatẽ: qua fit ma/
ius. sic si solam quantitatem acquireret/augeret ⁊ fieret
maius. Unde põt sic argui: si augmentũ esset res distincta
a quãtitate per quã auget: qḋ auget/nõ eẽt augmẽtũ: ne/
ꝙ illud augeret: si absq̃ illa re tertia q̃titas illa subiecto
acqreret: hec de se est euidens. Sed ꝯñs est falsuȝ: illo. n.
posito non dubium ꝙ illud fieret maiꝰ ⁊ augeret. Simili
modo põt formari ꝑma ratio de motu locali ⁊ prima de
alteratione: ⁊ hec forma ꝯtra aduersariũ videt validior:
lȝ virtus sit eadem. ¶ Quarto illud ipsum probat de ge/
neratione subita: ⁊ ꝑmo per primã rõnem factam de mu/ 4ᵒ 9 spāl
tato esse: nam ̃sm illam imaginationẽ opȝ dicere genera/ D
tionẽ subitã habere esse tm̃ per instans qḋ destruit illa rõ.
Item per rõnem tertiam ibidẽ factam. Itẽ per rõnem fa/
ctam ad id probandũ de mutatione in gñali. Preter illas
autẽ arguo sic. Possibile est habere mãm aliquã entitatẽ H
actu in se ad quã fuit prius in potentia: esto ꝙ non sit ali/
qua res distincta ab illa entitate: ⁊ a mã que fit generatio
illius: ergo generatio nõ est talis res qualem dicunt: ꝯña
patet: qm̃ quãdocũq̃ mã recipit actu aliquam entitatem
quam ꝑus habebat tm̃ in potẽtia: tunc est vere generatio.
Mutat eni tunc de nõ esse in esse: ⁊ oĩa que requirunt ad
generationis rõnem: tũc ꝯcurrũt. Si ergo sine tali re que
ab aliis fingit hoc in aliquo potest esse/superflue in quoq̃
ponitur. Sed ꝓbo antecedẽs: cũ eni materia recipit aliq̃

I formã substãtialẽ vel accidẽtalem in actu:quã pus hẽbat
tñ in poᵃ:aut necio est ibi vna tertia entitas distincta a mã
ꝛ a forma:que est gñatio illius forme aut nõ. Si nõ habe
tur ꝓpositũ. Si sic igit̃ mã hꝫ tunc pmo illã tertiam enti/
tatẽ actu:ad quã tñ fuit in potẽtia. Aut ergo habet quan/
dam aliã distinctã a tribus pdictis entitatibus:que sit ge
neratio illius tertie:aut nõ. Si non habet ꝓpositũ. Si sic.
querat̃ de illa q̃rta vt pus:ꝛ sic vl' erit deuenire ad aliquã
entitatẽ:que sic actual'r recipiet̃ de nouo in mã: ꝙ nõ erit
aliqua alia que sit eius generatio:ꝛ habebit̃ tunc conces/
sũ antecedẽs. Uel opꝫ dicere ꝙ simul actual'r sunt in mã
infinite eiusmodi entitates:qḋ est falsum. Simili mõ pro/
bat̃ de corruptione. Cũ enĩ mã perdit aliquã entitatẽ:seu
pmo nõ habet actu aliquã entitatẽ quam pus habebat:
aut simul habet aliquã entitatẽ distĩctã:que est corruptio
pme:aut nõ semp. Si nõ semper habet̃ ꝓpositũ:vt supra.
si semper ig.r cum pdit illã corruptionẽ pme entitatis hꝫ
2ᵐ aliã corruptionẽ pme corruptionis ꝛc̃.vt añ. ℂ D. Cõmu
K niter de vtraqꝫ:si generatio ꝛ corruptio sint res distincte a
permanentibꝰ:ꝛ abinuicẽ:vt dicunt sic opinantes:sequit̃
actualis infinitas eiusmodi entitatũ. Naꝫ cum mã aliquã
formã perdit. verbi grã. aer lumen. cum obscurat̃. ibi est
noua entitas:que est corruptio luminis ſm illã viam:igit̃
est ibi generatio illius noue entitatis:puta obscurationis:
ꝛ cum illam entitatẽ:que est generatio obscurationis: p/
dat aliquãdo mã:erit ibidem entitas alia:que erit corru/
ptio illius gñõnis:ꝛ cum hec corruptio etiã sit noua enti/
tas in mã:erit ibi generatio eiꝰ:ꝛ illius generationis iteꝝ
corruptio:ꝛ sic semper cuiuslibet generationis corruptio
ꝛ corruptionis generatio in infinitũ:ꝛ cum tota hec mul/
titudo generationũ ꝛ corruptionũ nõ excedat durationeꝫ
vnius instãtis:sequit̃ ꝙ omnes ille entitates in eodẽ instã
ti sunt in mã. ℂ Ex pdictis igit̃ apparet euidẽter ꝙ cum
aliquid mouet̃ nõ sunt ibi tres res distĩcte:vna vꝫ que mo
L uetur:alia que acquirit̃:ꝛ tertia taꝫ ab hac q̃ꝫ ab illa ꝛ ab
vtraqꝫ simul distincta que sit motus:vt fingit opinio reci/
tata. Sed eadẽ ipsa res:quaꝫ mobile ꝯtinuo acquirit ſm
ꝙ est actus eiusdẽ incõpletus cum continua tendentia ad
cõplemẽtum iuxta cõmuneꝫ modũ loquẽdi:siue ſm ꝙ est
actus entis in potẽtia ſm ꝙ in potẽtia.i.entis qḋ aliquid
eius actu habet qḋ imediate nõ habuit:ꝛ imediate aliqd
habebit qḋ nõ actu habet est motus. Unde sicut supra ta/
ctũ est:nec illud precise qḋ mobile actu habet:nec precise
illud qḋ habebit:ꝛ ad qḋ est in potẽtia est motꝰ:sed vtrũ/
qꝫ simul ꝛ de vtroqꝫ simul verificatur hoc nomẽ motus.
Cõ.28. Quapropter Cõmẽ. 4ᵒ meta. dicit. ꝙ motus cõponit̃ ex
esse ꝛ nõ esse:ꝛ ideo describit̃ sic. motus est pfectio eiꝰ qḋ
est in potẽtia. in eo qḋ est in potẽtia. Per esse intelligẽs id
ex motu qḋ actual'r est perfectio mobilis:ꝛ per non esse il
lud qḋ nõ est:sed esse põt perfectio eius. Et ꝓpterea nõ vi
M detur debere absolute ꝯcedi:motus est actus:sed cuꝫ ad/
ditione tali:entis in potẽtia inquantũ in potẽtia. Uel actꝰ
impfectus:vt etiã tertio physicoꝝ dicit phs. ꝓpter ratio/
Cõ. 54. nem pretactã. Quã etiã explicat Cõmẽtator 5ᵒ physicoꝝ.
vbi dicit. ꝙ motus est perfectio diminuta:qꝛ est cõiuncta
cum potẽtia. Idem sententialr ponit 3ᵒ physicoꝝ. ꝛ Aui.
Cõ. 57. 2. sue sufficiẽtie vt est supra proxime allegatũ. Uel si conce
dat̃ absolute:hoc est intelligendũ verificari de ipso ratio/
ne partis: qm̃ pars eius vtiqꝫ est actus mobilis. ℂ Per
idem patet. ꝙ nõ de quolibet motu recte dicitur ꝙ est. ver
bi gratia. de alteratione:cuius pars fienda non est:siue ẽt
proprie vel improprie ipsa dici possit habere partem pro/
prie tamẽ dicitur ꝙ aliquid alterat̃. Et hoc scḋm dictum
intelligi debet per illud:alteratio est cum inuenit̃ ab au/
ctoribus positũ. Per idẽ etiã pꝫ. ꝙ talis alteratio nõ recte
ꝛ ꝓprie dicit̃ entitas vl' res simplr:sed ꝙ aliqd alteratio/
nis sit res:ꝛ aliquid erit res. Uerũtamẽ qꝛ nõ solũ ea que
sunt:sed ꝛ ea que possunt esse soliti sumus entia ẽt appel/ N
lare:ac per hoc conuenientius ea quoꝝ aliqd est actu:ꝛ
aliqd in potẽtia:possunt bono habito intellectu entia:seu
res dici. Ideo Cõmẽ. ꝛ Auiceñ. vt supra pꝫ:motum etiam
cuius pars est in potentia dicunt rem ꝛ ens. Nec talis mo
dus loquẽdi respuendus est:si verus intellectus habeat̃.
ℂ Aliquis tñ motꝰ ꝓprie põt dici esse:sicut ille cuius q̃ꝫ/
uis nõ quelibet ps sit actus mobilis: quelibet tñ est. v.g.
magnitudo aliq̃ existens que ꝯtinue sit locus alicuius qḋ
ſm ipsam mouet̃. Qꝫ aũt motꝰ sit talis res pꝫ. tũ rõne:qꝛ
cuilibet tali rei ꝯuenit diffinitio motus:vt supra declara/
tum est de motu locali:ꝛ de alteratione:ꝛ simili mõ pꝫ de
augmẽto. ꝛ nulli alteri cõpetit diffinitio predicta:sicut di/
ligenter aduertẽti bene pꝫ:tum etiã ex auctoritate phi. 5ᵒ T.c.4.
physi. dicentis motũ nõ esse pter res ſm q̃s aliqd mouet̃.
vbi Cõmẽ. dicit ꝙ via que dicit ꝙ motꝰ nõ differt a perfe/ Cõ.4.
ctione ad quã vadit:nisi ſm magis ꝛ minus: ꝛ est de ge/
nere illiꝰ pfectionis:est verior. Illa aũt que dicit ꝙ est via
alia ab illa pfectione est famosior:ꝛ aũt. ꝙ necesse ẽ ꝙ mo/ O
tus qui est in suba inueniat̃ in genere sube:ꝛ motꝰ q est in
q̃ꝫtitate in gñe quãtitatis:ꝛ simil'r qui est in vbi ꝛ q̃litate:
Itẽ 5ᵒ phy. dicit ꝙ ire ad calorẽ ẽ calor quoquomõ. ꝛ sil'r Cõ.9.
ire ad frigus:ire aũt ad calorẽ est calefieri seu motus cale
factionis. Sed qꝛ (vt dictũ est) motus est actus iperfectus
ꝛ iõ motũ ad calorẽ:dicit Cõmẽ. eẽ calorẽ quoquo mõ:qꝛ
vꝫ ea ps tñ que est in actu est calor: nam ea que est tñ in
potẽtia nõ est calor:q̃ꝫuis possit esse calor:ꝛ iõ motꝰ qui dĩ
calefactio nõ ꝓprie dĩ calor simplr ꝛ absolute: sꝫ calefie/
ri vel calefactio. Propter qḋ notãdũ iuxta itẽtionẽ Cõm.
ibidẽ. ꝙ reꝝ ſm quas aliqd põt moueri:q̃dã ꝯtinue acq/
runt̃ ipsi mobili:ꝛ iste sũt motꝰ:vt dictũ est:ꝛ Cõm. vocat
eas formas mobiles. Quedã v̇o nõ acq̃rũt̃ ꝯtinue lꝫ for/
te aliqñ sic acq̃rebãt̃:ꝛ iste nõ sunt motꝰ:ꝛ Cõm. eas vo/
cat q̃escẽtes. Prime ꝓprie loquẽdo ſm Cõmẽ. sigñant̃ ifi
nitiuis verboꝝ vel noibꝰ sigñantibꝰ actũ v̇bi. v.g. res illa P
que ꝯtinue acq̃rit̃ ab eo qḋ calefacit nõ ꝓprie dicit̃ calor:
sed calefieri vel calefactio:ꝛ simil'r que ꝯtinue acquiritur
ab eo qḋ albefuit nõ proprie dicit̃ albedo:sed dealbari vel
dealbatio:ꝛ sic de alijs suo mõ. Alie v̇o ꝓprie sigñant̃ no/
minibꝰ nõ sigñantibꝰ actũ v̇bi:sicut calor/albedo/ꝛ huiꝰ:
vnde albedo nimis nõ recte diceret̃ dealbatio vel dealba/
ri. Et iõ dicit ibi Cõm. ꝙ pp famositatẽ istius diuisionis.s.
qm̃ omnes intẽtiones diuidunt̃ in habitus quiescentes ꝛ
mobiles ꝯueniũt oẽs gentes in hoc ꝙ posuerunt pncipia
nominationuꝫ nomẽ ꝛ verbũ:ꝛ posuerunt nomẽ cuilibet
forme quiescenti:ꝛ verbũ cuilibet forme mobili. Idem ẽt
pꝫ per alias auctoritates eiusdem supra allegatas ex. 5ᵒ Cõ. 17.
phy. ꝛ alias alibi plures. Patet igit̃ que res sit motꝰ:ꝛ de ꝛ.48.
qua verificat̃ diffinitio motus a pho data. Sed qꝛ q̃dam
motus sunt acquisitiui. q̃dam v̇o deperditiui iuxta satis
cõem modũ distinguẽdi. Et qꝛ ea que dicta sunt solũ con/ Q
ueniunt acq̃sitiuis:videndũ est que res est motꝰ depditiuꝰ
seu ꝯtinua deperditio. Et dõm est ꝙ sicut illud cuiꝰ ps est
actus alicuiꝰ cuius pus imediate nõ fuit:ꝛ imediate pars
erit actus eiusdẽ que nõdũ est actus est motꝰ acq̃sitiuus.
Sic ecõtra illud cuiꝰ imediate pus ps fuit actus alicuius
que nũc non est actus illius:ꝛ alia pars est actus eiusdẽ q̃
imediate nõ ſm se totã:sed ſm ptẽ tñ erit: actus eius est
motus depditiuus. Uel sub planioribꝰ ꝛ vsitatioribꝰ v̇bis
motꝰ depditiuꝰ est cuius ꝯtinue ps post ptẽ alicui deperdi
tur:sicut acq̃sitiuꝰ est cuiꝰ ꝯtinue ps post partẽ acq̃rit̃ ali/
cui:qḋ.s.dĩ moueri. Et qꝛ sicut tale qḋ mouet̃ motu acq̃/
sitiuo est ens in potẽtia ad acq̃rẽdũ ꝛ inquãtũ ipm est hꝰ
motꝰ acq̃sitiuꝰ est actꝰ. Sic ẽt qꝛ illud qḋ ꝯtinue aliq̃ꝫ rem
perdit est in potẽtia ad pdẽdũ inq̃tũ ipm est hꝰ:talis res
que ꝯtinue depdit̃ est eiꝰ actus:ꝛ p ꝯñs motꝰ. Mutatio/
ni aũt vt a motu distinguit̃ ſm Cõmẽ. 5ᵒ phy. talis diffi/ Cõ.21.

A nitio nō ꝯuenit. Et ideo pōt dici ꝙ mutatio acq̄sitiua que nō est motus est res ſm ſe totā ꝑ alicui acq̄sita. Et diffinitio ei⁹ pōt eſſe. act⁹ entis qḋ ad ipm ſm totū imediate fuit in potētia ad habēdum. i. ꝙ imediate ꝓus nihil habuit illius actus: ſ3 fuit tm̄ in potētia ad habēdū. Mutatio aūt deꝑditiua que nō est mot⁹. v. g. corruptio ſubita nulla res eſt: pōt tm̄ hr̄e tale qd nominis abſentia totalis ei⁹ ꝙ imediate fuit act⁹ alicui⁹. Uñ illud dr̄ taliter mutari: qḋ ꝓus imediate habuit aliquē actū: quē nec aliq̄ eius partē nūc h3. Si aūt queraṫ qd ſit mutatū eſſe: vt diſtinguiṫ contra motū ⁊ ſubitā mutationē3. Uno mō pōt dici ꝙ nihil eſt: ⁊ talis qō eſt oīno irrōnalis ⁊ in itelligibilis: ſicut ⁊ ea qua quereret̄ que res eſt mobile eſt mutatū ad b vel ad illud: q̄uis rationabilr̄ poſſit queri qd ſignificet hec oīo tota: mobile eſt ad hoc mutatū vel acq̄ſiuit: aut ꝑdidit hoc. Uñ ⁊ auc̄tes dicētes ꝙ mutatū eſſe eſt in inſtāti. Et quodlib3 mutatū eē ꝑceſſit aliqḋ moueri: nō ſunt intelligende q̄ſi b qḋ dr̄ mutatū eſſe ſignificet aliq̄ rem ſm ſe: ⁊ pro illa ſupponit in ꝑdictis oōnib⁹. Sed ꝑma exponēda eſt ſic. ꝙ oē mutatū eſſe: eſt mutatū in inſtāti: ⁊ ſcḋa ſic. ad qḋcūq̄ mobile eſt mutatum ad ipm ꝓus mouebaṫ: ⁊ ſic et̄ cetere ſuo mō. Alio mō pōt dici ꝙ mutatū eſſe eſt res acq̄ſita ꝑ cui⁹ imediate ꝑma pars poſt partē acquirebaṫ. Et vtroq̄ mō pōt ſaluari quecūq̄ auctoritas ſane intellecta: nec fingere oportet tales res impoſſibiles quas vocant mutata eſſe. hec quantum ad articulum primum ſufficiant.

B

2⁹ arti. Nunc 2° obyciendū eſt ꝯtra ꝑdicta: ⁊ ꝑ ꝓbaṫ in gnāli ꝙ mot⁹ ſit res diſtincta a ꝑmanētib⁹ qualem

1ᵐ fingit opio. ¶ Primo qdē ſic. Oīs res que pōt corrūpi vl̄ deſinere eſſe nulla re permanēte deſinēte eē, eſt res diſtincta ab oī ⁊ oīb⁹ reb⁹ ꝑmanētib⁹ ſimul. Sed motus eſt talis res que pt ⁊c. g. Maior tenet imediate ex ꝑmo ꝑn°. de quolibet eſſe vel nō eſſe. Et minor eſt euidēs: nā aliqd qḋ localiter moueṫ pōt quieſcere: eſto ꝙ nulla res ꝑmanens corrūpaṫ. Si aūt quieuerit, motus quo moueṫ deſinet eē. igiṫ motus ille pōt deſinere eſſe: nulla re ꝑmanēte deſinēte eſſe. Eodē mō ꝓbaṫ ꝙ mutatio ſit res diſtincta a ꝑmanentib⁹: na3 mutatio ceſſat eē nō deſinēte aliq̄ re ꝑmanen

C te. p3 de mutatione que eſt generatio: que poſt inſtās quo meſuraṫ: nō eſt: ⁊ tm̄ nullā rem ꝑmanētem neceſſe eſt corrumpi. vt p3 in illuminatione aeris ⁊ gnōne intellectionis

2ᵐ ⁊ volitionis: ⁊ ſic de alijs. ¶ 2° partib⁹ mot⁹ repugnat eſſe ſimul: nō aūt partib⁹ rerū permanētiū: igiṫ motus eſt res

3ᵐ diſtincta a permanētibus. ¶ Tertio. nullus mot⁹ poteſt eſſe in inſtanti. quelibet res permanens poteſt eſſe in in

4ᵐ ſtanti: igiṫ nulla res permanēs eſt motus. ¶ Quarto. oīs acq̄ſitio per quā vna res acquirit aliā eſt res diſtincta ab vtraq̄ illarū ſigillatim ⁊ ꝯiunctim: p3 q2 nihil eſt mediu3 acquirēdi ſeipſum: aut ſibiipſi vt aliquid acquiratṫ ſed oīs

Cō. 48. motus acquiſit. uus eſt h̄ ſm Cōmenta. 5° phyſicoꝝ. vbi dicit ꝙ motus nihil aliud eſt q̄ acquirere partē poſt aliā ex illo ad qḋ res mota mouetur donec acquirat illud ad

Cō. 4. quod moueṫ perfecte: ⁊ tūc ceſſat. Et in tertio lib. ait. mo

D tus eni nihil aliud eſt q̄ generatio partis poſt partē illius perfectionis ad quā tendit motus donec perficiaṫ ⁊ ſit in

5ᵐ actu. g ⁊c. ¶ Quinto. ſi motus nō eſſet res diſtincta a permanentib⁹ nō eſſent. 5. ſenſibilia cōmunia: ſicut dicit phs.

T. c. 133 2° de anima: p3 cōſequentia: q2 inter illa numeraṫ motus: ⁊ conſtat ꝙ omnis res permanens que eſt de ſenſibilib⁹ cōmunibus comprehendiṫ ſub aliquo aliorum quatuor

6ᵐ ibi numeratorum. ¶ Sexto. omnis motus eſt velox vel tardus: nulla res permanens eſt velox vel tarda. igiṫ nul

7ᵐ la res permanens eſt motus. ¶ Septimo ſpecialiter arguitur. ꝙ motus nō ſit res que acquiritur: q2 ad illam eſt motus: ⁊ ad nullum motum eſt motus: patet quinto phy

T. c. 10. ſicorum. ¶ Confirmatur auctoritate expreſſa Cōmenta

⁊ 11. toris quinto phyſicorum cōmento. 5. dicentis ꝙ albificatio eſt motus: nō albedo: ⁊ ratio eius eſt que nūc facta eſt. E

8ᵐ ¶ Octauo ad idem. omnis via ad rem diſtinguitur a re il

Cō. 4. la. p3 per Cōmen. 3° phyſi. ſed omnis motus eſt via ad rē permanentē: vt p3 per eundē. 4° meta. com. 2. ⁊ ꝑmo celi:

Cō. ꝑ. ⁊ ꝯſtat ꝙ nō eſt via: niſi ad illa per que ipm acq̄riṫ. g ⁊c.

9ᵐ ¶ Nono arguiṫ ad idē ex intētione Cōmētatoris. 5° phy. vbi dicit ꝙ motus ſm ſuā mām eſt de genere ei⁹ ad quod

Cō. 9. eſt. ſed ſm ꝙ eſt forma in hac mā eſt in ꝑdicamēto paſſionis: ⁊ poſt dicit: ꝙ ſm ſuā forma3 eſt trāſmutatio cōmunicta cum tēpore: p3 igiṫ ꝙ res que acquiriṫ nō eſt mot⁹ formalr̄ ſumptus qui eſt tranſmutatio: vt hic de motu loquimur: ſed eſt mā ei⁹. ¶ Decimo arguiṫ. ꝙ magnitudo que

10ᵐ acquiriṫ nō ſit motus localis: na3 mot⁹ oīs eſt actus mobilis: ⁊ eſt in mobili: locus aūt vel ſpatiū aut magnitudo ſuper qua3 mobile mouetur: nec eſt actus mobilis: nec in mobili. ¶ Undecimo. ponaṫ ꝙ ſuper magnitudine. a. mo

11ᵐ uetur corpus. b. qḋ tamē nunq̄ alias mouebaṫ ſuper ea: tunc ſic. hec magnitudo. ſ. a. fuit anteq̄. b. mouetur ſuper

A a. q2 hic motus quo. b. moueṫ non fuit anteq̄. b. moueretur ſuper. a. igitur motus nō eſt hec magnitudo. ¶ Item ſic. hanc magnitudinē ꝑſſibile eſt eſſe nullo motu exiſtēte: ſed hunc motū q̄. b. moueṫ ſuper. a. impoſſibile eſt eſſe

B. nullo motu exiſtente. igiṫ hic motus nō eſt h magnitudo.

.0. 12ᵐ ¶ Duodecimo arguiṫ. ſi ſpatium aut magnitudo vel locus eſſent motus contrarij: motus eſſent idem: qḋ eſt impoſſibile. ꝯñtia p3: q2 ſuper eandē magnitudinē poteſt mobile moueri ꝓus ex vna pte ad aliam: ⁊ deinde ecōtra: qui

F motus vtriq̄ contrarij ſunt: ſicut motus ſurſum ⁊ motus deorſum ſuper illud ſpatiū. ¶ Decimotertio. motus cor

13ᵐ ruptus rediret idem numero per nā3. Si eni aliqd mouetur nūc per aliqḋ ſpatiu3 ⁊ poſtea q̄eſcat: ⁊ iterū per ide3 ſpatiu3 moueaṫ: idē erit mot⁹ qui eſt poſtea: ⁊ q fuit ꝓus: ſi motus non eſt aliud q̄ ipm ſpatium. ¶ Decimoquar

14ᵐ to. 6. phyſi. ꝓbaṫ ꝙ motus diuidiṫ diuiſione mobilis ⁊ di

T. c. 17 uiſione ſpatij: qḋ verum nō eſſet: ſi motus nō eſſet aliud q̄

15ᵐ ſpatiū. ¶ Decimoquinto. tūc motus celi eſſet terra circa quā moueṫ: ⁊ cum motus celi numerat⁹ ſit tēpus vel ſaltē ſubm tēporis: terra eſſet tēpus vel tpis ſubm: que ſunt ab

16ᵐ ſurda. ¶ Decimoſexto. mot⁹ celi eſt vniuſis cā gnōnis ⁊ corruptionis inferioꝝ: vt patet 2° de gnōne. ⁊ 12. meta. ꝑ

t. 7. c. 56. Cōmentatorem. ſed conſtat ꝙ terra non eſt talis cā. g ipſa non eſt motus celi. ¶ Decimoſeptimo. ſi nullus motus lo

17ᵐ calis eſſet: vel eſſe poſſet: qui nō eēt magnitudo vel ſpatiū

G qḋ acq̄reret̄: ſequereṫ ꝙ impoſſibile eſſet aliquid moueri localr̄: niſi acquireret aliqḋ ſpatium: ſed ꝯñs eſt falſu3: nam cōſtat ꝙ deus poſſet influere ad intelligētiā mouētē celum lunare: ſicut nunc influit. ⁊ illa agere circa illud: ſicut nunc agit: ⁊ cū hoc annihilare omne aliud corp⁹ mūdi poſſet. Poſſet et̄ deus creare vnū celū totu3 ſolidum intrinſecus: ⁊ annihilare omne aliud corp⁹: ⁊ tm̄ rotare ipm ſicut nūc actualiter vertiṫ. Hoc aūt poſito p3: ꝙ illud moueret̄ localr̄: ⁊ tm̄ nullā magnitudinē: aut et̄ rem aliq̄ permanentē acq̄reret. ¶ 18° arguitur in ſpeciali. ꝙ alteratio

18ᵐ nō ſit q̄litas que acquiriṫ vel deꝑdiṫ: q2 ſi ſic ſequereṫ ꝙ

D motus ex vna forma ꝯtraria in aliam: vt ex albedine in nigredinē nō eēt vnus numero: ſed duo. p3 ꝯñtia: q2 ibi ſunt due forme: quaꝝ vna ꝯtinue deꝑdiṫ ⁊ alia ꝯtinue acq̄riṫ. Sed ꝯñs eſt cōtra phm 5° phyſi. vt p3 in caplō de ꝯtinuitate mot⁹. ¶ Ad ꝑmā ꝯcedo maiorē ⁊ nego minorē. Ad ꝓ

T. c. 47 bationem ꝯcedo ꝙ illud qḋ ꝯtinue mouetur pōt quieſcere: eſto ꝙ nulla res ꝑmanens corrūpaṫ. Et cū addiṫ ſi quieuerit: motus deſinet eſſe. dico ꝙ ſi quieuerit nulla re permanente deſinēte eſſe: vt ꝓus ſumebaṫ motus ille nō deſinet eſſe: ſed mobile vtriq̄ deſinet moueri: ⁊ motus deſinet eſſe mot⁹: hoc aūt nō erit ꝓp deſitionē alicuius rei. Sed iō q2 id ex motu qḋ eſt acq̄rēdū dū mobile moueṫ erit acq̄ſitu3 complete: ⁊ non imediate erit aliqd acq̄rēdū: ſicut req̄riṫ

Reſponſiones ad obiecta Ad ꝑm.

I ad hoc ꝙ res aliq̃ sit motus: vt pꝫ supra.

¶ Nec imediate aliquid acqrer. ꝛ per ꝯñs nulla res tunc erit actus illi⁹ mo^{bi} fm ꝙ est mo^{le} ꝛ in potētia. ac per hoc nulla erit motus. Sic igit̃ res q̃ nec est mot⁹. tūc ēt erit. ſꝫ ipsa vā. iste senescēs est in instāti. ꝛ tñ h̄ est falsa. iste est senescēs in instāti. nam equalet hec. iste senescit in instāti. q̃ falsa est. Itē h̄ est falsa iste vadēs de parisi⁹ Romā est in instāti. ꝛ h̄ est falsa. iste est vadēs de Parisi⁹ Romā in instāti. nam vꝫ istā: iste vadit de Parisi⁹ Romā in instāti. q̃ manifeste falsa est). tunc non erit mot⁹: qꝛ nulla pars ei⁹ erit i pō vt sit actus mo^{bi}: mō supra posito. Et iō si aliqñ ab auctorib⁹ vel alijs recte intelligētib⁹: dicit̃ ꝙ motus definit vbi nulla res ꝑmanens definit. intelligēdū est mō ꝑdicto. Q. satis docet Cōmē. 8. phy. cō^{to}. 62. vbi ait. Oīs mot⁹ definēs nō definit nisi qñ pō trāsfert ab eo i quo fuit in actu. ꝛ h̄ erit qñ illō fit i actu. Et. 9. meta. ꝯ^{to}. 11. in fine dicit ꝙ significatū pōe accepte in diffōne mot⁹. est nō cessare: neqꝫ separari ab illo ad qō pōt. qm̄ si ista pō exiuerit ad actū destueret mot⁹. vbi pꝫ fm eū ꝙ cū de rōne motus sit. vt ad aliqd eius mo^{bi} sit in pō: hoc remoto mot⁹ destruit̃. Sed

K ꝯstat ꝙ hoc ꝑt ꝯtingere absqꝫ desinitiōe alicui⁹ rei. qnimo ꝑ positionē alicui⁹ in actu: ꝙ erat tm̄ in pō vt pꝫ in alteratione ipsa. vel ꝓ eo ꝙ aliqd est actus mo^{bi} ꝙ ꝑus non erat actus eius q̃uis ꝑus esset actu in rep nā. ¶ Eodē mō dico ꝙ mutatio nō desinit eē: ſꝫ desinit eē mutatio: ꝛ rō est: qꝛ illa res nō ē mutatio: nisi qñ vep ē dicē: ꝙ ipsa ē act⁹ eius qō ad ipꝫ ſꝫ totū ime^{te} ꝑus fuit in po⁹: qꝛ solū vē dr̄ in illo instāti q̃ ꝑ subm ē mutatū ad ipꝫ. Nec h̄ est: qꝛ res aliq̃ tūc corrūpat̃: ſꝫ iō qꝛ in eē ꝯtinuat̃. ¶ Ad 2^{m} dico. ꝙ ista ꝓpō

Ad 2^{m} ꝑtib⁹ mot⁹ repugnat eē sil' i sua ꝓꝑa signatiōe. ē sta. Si tñ sumat̃ nō in ꝓꝑa sua signatione: ſꝫ sic denoteť ꝑ illā hāc eē ipoſeꝫ. ptes mot⁹ sil' acqrunt̃ vel sil' fiūt act⁹ mobilis. in q̃ sensu eā dāt recte intelligētes: vera est. Sꝫ ex ea in tali sensu: ꝛ ex alia pte añtis in q̃cūqꝫ nō seq̃t ꝯñs illatum.

¶ Ad dubia spālia de motu locali cū dicit̃ ꝙ oīs mot⁹ ē actus mo^{bi}. sup̃ rīsum est. Sicut eni foīa est actus pōe ad foīaꝫ ita vbi ꝛ locus act⁹ pōe ad vbi. vel ad locū. ¶ Cum addit̃ ꝙ oīs mot⁹ est in mo^{bi}. si accipiat̃ eē in. sic foīa dicit̃ esse in mā ꝛ accñs reale in subto. nō est vera illa vlis ꝓpō nō eni mot⁹ localis: nec mot⁹ augmēti ꝛ decremēti est sbie

L ctiue i mo^{bi}. ſꝫ sit vera de motu alterationis q est ad foīaꝫ in herentē. ꝛ iō si repiat̃ h̄ ꝓpō in dictis auctoꝝ. mot⁹ est i mo^{bi}: non est vlr acci^{ns}. ¶ Pōt tñ illa vlis esse vera si intelligat̃ esse in. per ꝑdicationē. ꝛ accipiat̃ actus exercit⁹ pro significato. ꝛ tūc est sensus. mot⁹ est in mo^{bi}. i. motus ꝑdicatur de mo^{bi}. in q̃ termini supponunt mālr. ꝛ debꝫ sic exerceri. mo^{le} mo^{r}. ꝛ h̄ est vera de oī motu. Et eodē mō dꝫ intelligi qñ inuenit̃ in auctorib⁹ ꝙ mot⁹ est accñs mo^{bi}. nā accipit̃ ibi accñs nō ꝓ re q̃ alicui pōt ad esse ꝛ ab esse. ſꝫ ꝓ termino predicabili ꝯdistincto ꝯ̄ alia q̃tuor ꝑdi^{bi}. De aliquo tñ motu vere dr̄ ꝙ est accñs reale. v. g. de aliq̃ alteratione. ¶ Ad aliud. cū dr̄ magnitudo est ꝑus q̃ mo^{le} localr moueat̃. mot⁹ aūt localis nō est ꝑus q̃ mo^{le} localr moueat̃. g mot⁹ locali s nō est magnitudo. Dōꝫ ꝙ maior ē pti^{rs} ꝛ sil's

M est in ꝑa figura. ꝛ ideo non sequit̃ ꝯ̄. Si aūt ma^{r} fiat vlis. tūc dico ꝙ si vtraqꝫ ꝑmissa ponat̃ esse sil' vera: ꝯ̄ est ēt vā. nō tñ hꝫ aliqd ꝯ̄ dicta. nā illo casu posito: subm ꝯ̄nis non supponit ꝓ aliq̃. nec tūc aliqs motus est. Certū aūt est ꝙ qñ motus nō est: ipse nō est magnitudo. Si aūt ponat̃ aliquis mot⁹ localis esse vel aliqd moueri super magnitudine. tunc ma^{r} erit falsa. h̄ videlꝫ. oīs magnitudo est ꝑus q̃ mo^{le} localr moueat̃. Sed si arguatur ex illis de preterito ꝛ expositorie dicendo. h̄ magnitudo fuit añ q̃ hoc mo^{le} moueret̃. hic motus nō fuit anteq̃ mobile moueret̃. seq̃t sub iecto in vtraqꝫ ꝑmissa supponēte ꝓ his que sūt. g hic mot⁹ nō est h̄ magnitudo. Dōm ꝙ vtiqꝫ forma est bona: ſꝫ mi^{or} est falsa. ꝛ opposita vera. s. h̄. hic mot⁹ fuit ante q̃ mobile

Istō qō ɔ auditur lineis parentesis erat in origiali i margie i ptinēs vt pꝫ.

mouereť. sic hec est vera. hoc albū fuit ante q̃ albedo eēt in eo. demōstrato aliq̃ ꝙ nūc ꝑ est albū ꝛ tñ diu fuit in rep nā. Ad veritatē enim istius. hic motus fuit ꝛc. sufficit. ꝙ hec fuerit vera. hoc est. demōstrato eo ꝓ quo supponit in illa. hoc subm motus. qñ h̄ non erat vera mo^{le} istud mo^{r}. nō aūt est neciūꝫ ꝙ qñ mobile nō mouebat̃ h̄ fuerit vera. hic mot⁹ est. licet aūt h̄ tūc fuerit vera. hoc est. demōstrato eo ꝓ quo nūc supponit mot⁹. ꝛ h̄ sit vera hic mot⁹ fuit. h̄ tñ nō est vera. hic motus fuit motus. vel ista. hoc fuit motus. añ q̃ mobile moueret̃. Sicut nec in pꝛe casu. hec est vera. hoc albū fuit albū. aut hec. hoc fuit albū añ q̃ in eo esset albedo. ꝛ ratio vtriusqꝫ est: qꝛ ꝑdicatū appellat propriā formā nō aūt subm vt dicūt logici. ¶ Notādū eni est ꝙ quāuis h̄ noīa. magnitudo. ꝛ motus eandē rem significent aliqd tñ ꝯnōt hoc nomē mot⁹ ꝙ nō ꝯnōt hoc nomen magnitudo. s. mobile cui ei⁹ ꝑs post partē sine qete actualiter coexistit. ꝛ iō ſꝫ eadē res sit motus ꝛ ma^{do}: aliqñ tamē illa res est magnitudo ꝛ nō est mot⁹. qñ. s. mobile nō coexistit sibi mō ꝑdicto. aliqñ aūt ꝛ est motus ꝛ est magnitudo: qñ. s. mobile se hꝫ ad ipsaꝫ vt ꝑdictū est. Et si nihil moueat̃. sic verificabit̃ esse existere de hoc termino magnitudo significatiue supto: ꝙ nō verificat̃ de hoc termino motus ēt significatiue supto. Et iō hec est poſſis. magnitudo ē ꝛ nihil mo^{r}. ꝛ hec est ipoſſis. mot⁹ est ꝛ nihil mo^{r}. nō obstāte ꝙ motus nō sit alia res a magnitudine. ¶ Ad id aūt ꝙ anectit̃ in eadē argumē^{to} dñdo. pars motus localis post eius partē ꝯti^{a} gnāť. dōm ꝙ acci^{re} gnāri ꝓꝑie. s. pro accipere esse in effectu. ꝓpō de virtute ꝛ ꝓꝑie^{te} locutionis est falsa. significat eni ꝙ pars ei⁹ rei que est mot⁹ vere accipiat esse ꝛ transeat de nō esse ad esse post aliā ei⁹ ꝑtē qō vtiqꝫ fл̄m est. Alius sensus est ex transūp^{ne} loquētium significat⁹ per ipsam. ꝛ est ꝙ mobile ꝑus coexistit vni parti magnitudinis q̃ alteri. ꝛ ꝑus mo^{r} ad vnaꝫ q̃ ad aliam. ꝛ h̄ est verus: ꝛ hūc sensuꝫ hñt per illā ꝓpōnem qui recte intelligūt. Sic aūt intellecta ꝓpōne nihil ꝯcludit̃. Nō enim seq̃t. pars magnitudinis nō fit post parteꝫ eius. mo^{le} ꝑus coexistit vni parti magnitudinis q̃ alteri. igit̃ motus non est magnitudo. Sicut cuilꝫ pꝫ. Uel sensus illi⁹ ꝓpōnis ē. ꝙ vna pars magnitudinis ꝑus est actus mobilis: ꝛ ꝑus fit actus mobilis q̃ alia. fit aūt actus mo^{bi} inq̃tuꝫ fit vbi eius: vel locus. ſꝫ eni ꝑus esset magni^{do} nō tñ ꝑus erat locus: vel vbi mobilis. Et fm hoc intelligēde sunt auctes q̃ dnt ꝙ vbi ꝛ locus ꝯti^{e} ꝛ partibilr gnāťur. Et mō ēt ꝑmisso intelligendū est vnā partē mot⁹ añ alterā gñari. Sic āt intellecta ꝓpōne pꝫ ꝙ nihil ꝯcludit̃ ꝯtra ꝓpositū nostrū. ¶ Ad aliud cū dicit̃ ꝙ motus ꝯ̄rij essent idē: nego ꝯñam. vt eni aliqui mot⁹ sint ideꝫ nece est vtrūqꝫ eē. ꝛ sic vt illud ꝯñs sequereť oporteret ꝙ illa magnitudo sil' esset mot⁹ in sursuꝫ ꝛ mot⁹ in deorsum. hoc aūt nō est. qꝛ si mobile ꝑus mouebit̃ sursum postea vō deorsum dū mo^{r} deorsuꝫ ipsa magnitudo nō est motus sursum ſꝫ fuerit mot⁹ sursum vñ nec est verū dīe ꝙ ille motus sursuꝫ est. ac ꝑ hoc nec ipsuꝫ esse eundē motū deorsum q postea est. ¶ Ad aliud. qdaꝫ ꝯcedūt ꝙ mot⁹ localis q fuit heri hodie ē. ꝛ q ē hodie fuit heri ꝛ erit cras. qꝛ idē est spatiū ꝛ idē mo^{le}. ꝛ negarēt illū motū eē ꝓꝑe corruptū q fuerit heri. de motu āt alteratōis dñt oppositū. qꝛ eadē forma nūo nō pōt nālr bis acquiri. ¶ Sed istud nō videť phice dictū vt pꝫ ex. 5. phy. vbi habet ꝙ vnitas tpis requirit̃ ad vnitatē mot⁹ nūalē. ¶ Itēꝫ sicut nō sufficit ad hoc vt mot⁹ sit ipsum spatiū ꝛ mobile: ēt vt isti cōcedunt. aliogn mobili quiescente motus esset ꝛ esset motus ꝛ nihil moueret̃: sic ad hoc vt mot⁹ q fuit sit nō sufficit ꝙ idē mobile super idē spatiuꝫ moueat̃: aliogn simul esset motus sursum ꝛ deorsuꝫ euisdē mobilis. ¶ Dico igit̃ ꝙ sicut vt magnitudo sit mot⁹ aliquid exigit̃ quia nō exigit̃ vt ipsa sit magnitudo: sic aliquid reqritur ad h̄ vt ipsa sit idem mot⁹ nūo ꝙ nō reqriťad hoc vt sit eadem

Margin letters (right column): N; O; P; Q — Ochami

A magnitudo nũo. hoc aũt iter cetera est vnitas tpis. sicut pz.
5. phy. p Phm ꝛ p Cõmẽ. ibidẽ cõ[m]. 35. ꝛ ppea si aliqd mo
bile in vno tpe moueat sup hac magnitudie demrata. dei/
de quiescat: ꝛ iteꝝ idẽ super eadẽ moueat ista magnitudo
nõ. n. idẽ mot⁹ nũo qꝛ nõ ẽ in vno cõti° tpe. Et rõ est: qꝛ sicut
magnitudo ab[us] nõ est mot⁹ sed ẽm ꝙ ei coexistit pcibilr
ꝛ successiue h mo[tu] vel illud: ꝛ p cõñs reqrit mobile vt ipa
habeat rõnẽ mot⁹. sic reqrit idẽ mo[le] vt sit idẽ mot⁹. req/
rit ẽt idẽ tps. naz ipsa est mot⁹ inq̃ztuz aliqd ei⁹ nũc coexi
stit mo[li] vel ez. ꝙ añ istud nunc nõ coexistebat: ꝛ aliqd ei⁹
post illud nũc coexistet ꝙ añ ipm non coexistit nec in ipso
coexistit. Et qꝛ qñ mo[le]. scdo mo[r] post qetẽ sequentẽ hoꝛẽ
motũ nihil magnitudis coexistit mobili in illo nũc q̃ hus
ꝛ p cõñs nec tot⁹ motus est in eodẽ toto tpe p̃. ideo nec ẽt
idẽ motus per se: ꝛ si sit eadẽ magnitudo ꝛ eadẽ res q̃ fuit
ille motus. Sicut si ad hoc vt h subm. v̄. g̃. pla. eẽt hoc al/
bũ nũo reqreret h albedo demõstrata. sic ad hoc vt sit al/
B bũ reqrit albedo: si illa albedo corrũperet ꝛ postea a° in
eo gñaret: sic esset idez hõ ꝙ nõ esset idẽ albũ. Sic igit est
in pposito cum ad vnitatẽ nũalez motus nccio reqrat de
terminata ps tpis in quo mobile moueat. Et p hoc posset
dici ꝙ ẽt in altera[tio]: cesto ꝙ eadẽ forma nũo bis acqreret:
nõ esset tñ eadẽ alteratio: qꝛ nõ esset in eodez tpe numero.
¶ Et aduertẽdũ ꝙ eandẽ difficultatẽ hñt ponẽtes motuz
esse rem distinctaz a magnitudine ꝛ a mo[li]. de qbus sermo
habit⁹ est. naz nõ magis est ipoĩe deo eandẽ entitatẽ suc/
cessiuã (si q̃ talis esset) corruptã eandẽ nũo repare q̃z pma
nentẽ. nec rõ poterit assignari nisi pcedat mõ pmisso. qua
ppp vel opoꝛtebit cõcedere eundẽ motũ posse reperiri: ꝙ tñ
negãt aut saltẽ mlti ex ipsis: aut soluẽvt vĩ p viã nc positã.
Si aũt cõcesserit eũdẽ motũ sic corruptũ diuina v̄tute pos
se redire: eq̃ rõnabilr cõcedi põt eundẽ motuz p nãm posse
esse q hus fuit: ponẽdo ꝙ nulla entitas ei⁹ sit corrupta. vt
aliq cõcedũt. sic statim est recitatũ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ h.
mot⁹ diuidit diuisione mo[tis]. dz exponi sic. i. Diuersis pti/
bus mo[tis] correspõdent diuerse ptes loci vel magnitudis.
C h v̄o mot⁹ diuidit diuisione spatij. Sic. n. mo[le] hus coexi/
stit vni parti spatij q̃z alij. vel sic. mobile hus acqrit vnam
partẽ spatij q̃z aliã. ꝛ hic est verus sensus quẽ habuerunt
auctores q tales ppões posuerũt. ¶ Ad aliud cuz dĩ ꝙ
motus celi esset terra c̃c quã mo[r]. Dico ꝙ esto ꝙ h[m] mo[le]
nõ cõtineret ab aliq̃ supiori corpe sic oppinati sũt Phi ac
per hoc non moueretur in aliquo sed c̃c aliqd terra ipsa
qescens c̃c quã celũ mo[r]: est mot⁹ eius. nõ qdẽ inq̃ztuz ter
ra est: sed inq̃ztuz est act⁹ extrinsec⁹ ipsius celi inq̃ztuz ipm
mouet. nec magis reputo h inueniẽs q̃z ꝙ magni[tu] p quã
aliqd mo[r] sit mot⁹ ei⁹. Quia tñ ipm cõtinet a supiori celo
põt cõcedi ꝙ ei⁹ mot⁹ sit magnitudo cõtinentis suo mõ q̃ de
motib⁹ localib⁹ alioꝝ corpoꝝ dcm est. q̃uis nõ oĩno i oĩ/
bus silie sit de motu circulari ꝛ recto. Cuz v̄o vltra infert
ꝙ terra eẽt tps: nego cõñaz. Et cũ dĩ ꝙ mot⁹ celi est tps. Di
co ꝙ h ppe sũpta est fña. est eni sensus ꝙ illa res q̃ est mo/
tus celi est tps. ꝙ fĩm ẽ. sũpta aũt in ppe loco. s. hui⁹. celũ
motũ est tps. vera est. ipm eni h[m] mo[le]: nõ qdẽ inq̃ztuz ce/
D lũ. nec inq̃ztũ motũ abso[lu]: sz inq̃ztũ vniformiter ꝛ regula/
riter motũ p ꝙ aia mensurat mot⁹ oĩum alioꝝ corpoꝝ: si/
ue cognoscit q̃ztuz qõlibz aliud corp⁹ mo[r]. ꝛ ꝙ plus ꝛ ꝙ
Ad 3[m] minus: ꝛ ꝙ velociter qõq3 tarde ẽ tps. ¶ Ad 3[m] dico. ꝙ
illa maioꝛ. nullus motus põt esse in instãti. de virtute ser/
monis est falsa. Si tamẽ sumat: sicut bene intelligẽtes su/
munt loco huius: nihil mouet ad aliqd in instãti: vera est:
Ad 4[m] sed ex illa ꝛ minore nõ sequit ꝯ: sicut pz. ¶ Ad 4[m]: qcqd
sit de maiore. dico ꝙ minoꝛ recte sumpta sub ad intellectũ
maioris ẽm pbationẽ eiusdẽ. est falsa. Et ad auctatẽ pmã
Cõmen. cũ dicit ꝙ motus nõ est aliud q̃z acqrere ꝛc̃. dicẽ
duz ꝙ ly / acqrere / põt sumi verbalr ꝛ nominalr. Si pmo
modo dico ꝙ sicut pz attendẽti si ista ppositio debeat esse

intelligibilis ibi hec dictio / mot⁹ / ponit loco hui⁹ infiniti/ E
moueri: vt dicat moueri nõ est aliud q̃z acqrere partẽ post
partẽ ꝛc̃. qbus infinitis piuncta debet intelligi esse suppo
sita. Ut sic pficiat oĩo. Aliq̃z rem moueri non est aliud q̃z
ptẽ post partẽ: vel illã rem partibilr acqrẽ ꝛc̃. Sed p talez
oĩonẽ nõ denotat que res sit vel nõ sit mot⁹ i sed poti⁹ qd
significet p hoc ꝙ aliqd dicit moueri: qm̃ nõ aliud q̃z qõ
signat cũ dicit ipsum ꝙ cõtinue partibilr acqrit aliq̃z rem.
Et fz hoc nihil valet auctas ad ppositũ argumẽti. Si v̄o
sumat nominalr. q̃si dicat. mot⁹ est acqsitio ptis post par/
tem: ẽm quẽ modũ videt sumere argumentũ: dico. ꝙ ibi
est cõstructio intrãsitiua: acqsitio partis. i. pars acqsita vel
que acqrit: ꝛ est sensus. motus est ꝛc̃. i. mot⁹ est id cui⁹ cõ/
tinue pars post partẽ acqrit. Uel sic. cui⁹ pars est acqsita:
ꝛ imediate post acqret: ꝛ isto mõ nõ habet ꝙ mot⁹ sit aliq̃
res ab ea que acqrit: sed poti⁹ eadez. Et hunc esse intelle/
ctũ Cõmẽ. ibidẽ pz: naz statim subdit. ꝙ illud qõ acqrit ẽ 5° phy. c
pars subẽ mot⁹ i ꝛ iterũ ꝙ subã mot⁹ est de nã eius ad qõ 48.
est. Eodẽ mõ intelligẽda est alia auctas eiusdẽ tertij phy. Cõ. 4.
motus nõ est aliud q̃z gñatio ꝛc̃. i. nõ est aliud q̃z res que F
cõtinuo partibilr gñat. Et accipiendũ est ly / gñat / cõiter.
tanq̃z si diceret: acqrit vel sit actus mobilis. Et sic est act⁹
mobilis. Et ꝙ sic est intelligendũ ẽm Cõmẽ. pz: qꝛ ibidez
dicit ꝙ mot⁹ sic accept⁹ nõ differt a pfectione ad quã va/
dit: nisi ẽm magis ꝛ minus. Et postea subdit ꝙ glz mot⁹
talr sũpt⁹ est in gñe illi⁹ rei ad quã vadit. ¶ Ad 5[m] dõm. Ad 5[m]
ꝙ qñ Phs dicit. ꝙ cõia sensibilia sũt mot⁹ ꝛ qes ꝛc̃. nõ in
telligit ꝙ qõlibet taliũ sit q̃dã res ab alijs distincta / perce
ptibilis ab oĩb⁹ vel plurib⁹ sensib⁹. pz eni h eẽ fĩm de q̃zti
tate ẽm oẽs itelligẽtes: ꝛ silr de nũo: vt in p̃. 24. dis. pba/
tuz est. Sed est intẽtio ei⁹ ꝙ per plures sensus põt hũi noti
tia cuius v̄tute cognosci põt sensibile illius sensus moueri
vel qescere: ꝛ si plura sentiantur põt cognosci quot sunt: ꝛ
silr taz per tactũ q̃z per visum: qbus duob⁹ sensib⁹ tm̃ ẽm
Cõmẽ. ibidẽ magnitudo ꝛ figura dicunt esse cõia: põt hũi 2°. a. cõ.
notitia quãte magnitudinis vel cuius figure sit suũ sensi/ 64.
bile. Et lz nec quies nec motus nec numer⁹ ꝛ forsitan nec G
figura: sint tales res ẽm se distincte a ceteris sensibilib⁹ p
prijs ꝛ cõib⁹: qꝛ tamẽ aliquãdo sic cõtingit cognosci ꝙ sen
satũ mouet: ꝙ nõ cognoscit quante magnitudinis sit: aut
cuius figure: vel vtrũ tm̃ vnum sentiat vel plura: ꝛ si plu/
ra nescit quot. Et silr aliquãdo cognoscit cuius figure: ꝛ
ignorat vtrum moueat vel quiescat: ꝛ sic de alijs: idcirco
cõnumerant adinuicẽ quinq3 cõia sensibilia. Aliter etiam
potest dici ad dictũ phi: nec repugnanter ei quod dictum
est in distin. 24. pmi lib. q. 1. ¶ Ad 6[m] dico. ꝙ maioꝛ ppꝛie Ad 6[m]
sumpta est falsa. Sed si sumat loco huius. oẽ quod moue
tur: mouet velociter vel tarde: sicut eam ponũt recte intel
ligentes vera est. ꝛ tunc minoꝛ si sumat recte sub erit fal/
sa. nam hec est falsa. nulla res pmanens mouet velociter
vel tarde. ¶ Ad 7[m] dõm ꝙ sicut dicit Cõmen. 5° phy. mo Ad 7[m]
tus est translatio reꝝ exñtiũ de forma qescente in formaz Cõ. 12.
quiescentẽ: ꝛ tñ sequit ꝙ trãslatio nõ idigeat trãslatione D
nisi per acciñs. Et cõmẽto sequẽti. Trãsmutatio inqt eẽn/
tialr est de qescẽte in qescentẽ: ꝛ intelligo h p qescẽte illud
qõ caret trãsmutatione siue in loco siue in alio. Ex his pz
ꝙ terminus motus ppꝛie ẽm Phm ꝛ Cõmẽ. nõ est res q̃
acqrit per motũ: quã vt supra pz Cõmẽ. vocat formã mo
bilẽ: sed termin⁹ est forma qescẽs ẽm expõnẽ supra datã:
forma aũt qescens non est forma mobilis seu que acqrit
lz fuerit talis. Et ideo ppositio illa que assumit mot⁹ est
ad rem que acquirit tanq̃z. s. ad terminuz. falsa est: qnimo
ipsa est motus. Et ppterea dicit Cõmẽta. ꝙ albificatio ẽ
mot⁹. nõ aũt albedo. naz vt supra pz albedo est nomẽ for
me quiescentis. Albificatio autẽ nomẽ forme mobilis: ꝛ
qa nunq̃z forma quiescens est forma mobilis. ideo albedo
nõ est albificatio neq3 motus. Et ꝙ ista sit intẽtio sua ibi/

I dē p3.nā ait sic.⁊ qa manifestū est:ꝙ albedo est forma qe
scens imobilis:⁊ qui fingit ipsam moueri:nō est loquen/
5pb.c.5 dum cū eo in hac sciētia:dixit.s.Aris.dignū est vt albifica
Ad 8m tio sit motus nō albedo. ¶ Ad 8m dōm ꝙ via pōt dupli/
citer sumi.vno modo ꝓprie:⁊ sic spatiū interceptu3 inter
aliq̄ corpora per qd̄ ex vno pōt iri ad aliud dicit᷑ via:⁊ ta/
le vtiq3 distinguit᷑ a re ad quam est.Alio modo sumit᷑ via
transūptiue.⁊ isto modo multipliciter quātu3 tamē ad ꝓ
positū facit.Uno modo aliqd imperfectū vel minus pfe/
ctu3 preuiū alicui perfecto eiusdē rationis dicit᷑ via respe
ctu illius.⁊ isto modo dicit᷑ motus qui est actus imperfe/
ctus via ad actū perfectū. Et sic intelligit Cōmen.cum di
Cō.14. cit motū esse viā:sicut p3 p eūdē 2° phy.vbi ostēdens quō
transmutatio nālis di via in formā.ait.via in reb⁹ gnābi/
libus per nām est de specie eius ad qd̄ venit:sed dīnt fm
Com.9. magis ⁊ minus. ¶ Itē 5° physi.dicit ꝙ via de potētia ad
actū est de genere actus qui est cōplemētum:sed dīnt fm
K magis ⁊ minus.ire eni ad calorē est calor quoq̄ mō:⁊ silr
ire ad frigus. Ex h̄ aūt p3 ꝙ nō cōcludit᷑ motū esse aliquā
rē talē a permanētib⁹ distinctā:qnimo esse eiusdē spēi cu3
Ad 9m aliqbus pmanentib⁹. ¶ Ad 9m dōm ꝙ nō voluit Cōmē.
distinguere in motu duas res:quaꝝ vna sit ei⁹ mā:altera
v̄o forma vt imaginat᷑ argu. Sed eiusdē rei duplicē cōsi/
derationē vel rōnē:fm quaꝝ vnā est in vno p̄dicamento:
⁊ fz alterā in altero:vñ gr̄a exēpli/calefactio:q̄ nō est nisi
calor transmutabilis fm modū loquēdi Cōmē.pōt ꝯside
rari fm sua3 entitatē actualē ⁊ potētialē absolute fm se:⁊
sic fm Cōmē.cōsiderat᷑ fm suā mām nō fm suā forma3.i.
rōnē qditatiuā. Na3 si ꝯtinue ⁊ pribilr̄ fieret aliqs calor
sine subiecto:ne esset actus alicui⁹ subti.esset qdem talis
entitas q̄lis alius q pribilr̄ fieret in subo:non tñ esset mo/
tus:qa nō esset act⁹ entis in po° ⁊c.⁊ per ꝯñs illud nō suf/
ficit ad quiditatē motus pfectā:⁊ ideo est impfecta ⁊ par
tialis consideratio mot⁹:vt sic aūt est in eodē genere cum
calore qescēte seu perfecto:⁊ nō differt fm Cōmē.nisi fm
magis ⁊ min⁹:⁊ iō dicit ꝙ ire ad calorē est calor quoquo
mō.⁊ isto mō dicit Cōmen.motū ꝯsiderari fm suā mām.
L Et ꝙ ita accipiat mām motus nō ꝓ aliq̄ mā in qua sit sub
Cō.15. iectiue:vt argm imaginat᷑ p3 p eundē infra.in pn° vbi disti
guit duplicē mām transmutationis.s.mām que est genus
in quo est trāsmutatio.i.que fm aliqd trāsmutat:⁊ mām
in qua est trāsmutatio:que.s.est de alio gñe a genere trans
mutationis:⁊ eode3 modo in fine cōmenti distinguit du/
plex subiectū motus dicens. Subiectu3 motus intelligi/
tur duob⁹ modis:quoꝝ vnus est in quo est mot⁹.s.corp⁹
motū.scd̄s v̄o est genus in quo est trāsmutatio.s.quanti/
tas transmutabilis : aut substātia : aut vbi:aut qualitas.
Ecce ꝙ distinguit duplex subm ⁊ duplicem mām motus:
vna3 in qua est:⁊ illa est corpus:qd̄ mouet᷑:qualem mām
proprie nō habet ex motib⁹ nisi alteratio vel generatio:⁊
aliam nō in qua est motus:sed que est ipse mot⁹ per idē/
titatē:⁊ ista est res que acquirit᷑. Alio modo pōt conside/
rari fm sua3 formā.i.fm perfectā quiditatiuā eius rōnē:
M ⁊ tūc considerat᷑ vt est act⁹ entis in potētia fm ꝙ in potē
tia:siue vt actus calefactibilis inquātū hui9:⁊ sic dicit᷑ ca
5.pb.c.9 lefieri:⁊ est in p̄dicamēto passionis:vt dicit Cōmen. Et ꝙ
ita intelligat Cōmē.motū cōsiderari fm suā formā p3.ait
eni3.fm aūt formā.i.fm ꝙ est trāsmutatio coniuncta cu3
tēpore.i.successiua ⁊c.cōstat aūt ꝙ fm ꝙ est act⁹ mobilis
inquātu3 h9 est trāsmutatio:⁊ hoc est esse trāsmutationē
talē:qd̄ est esse actū entis in potētia inquātū in potētia:vt
supra p3. Uñ ⁊ cū ait.ꝙ motus fm ꝙ est forma in hac mā
est p̄dicamentū per se vel ꝙ vt sic sit in p̄dicamēto passio/
nis:ibi mā non sumit᷑:sicut quādo dicit ꝙ motus conside
ratur fz suā mā3:sed mām accipit pro mobili:qd̄ alio mo
do di mā motus:vt p3 in distinctione eius p̄missa de sub/
iecto ⁊ mā motus:nam fm ꝙ est actus mobilis : sic est in
p̄dicamēto passionis:sicut etiā fz ꝙ est actus motoris est N
in predicamēto actionis vt p3 p Phm ⁊ eundē Cōmen.3° t.7.c.19.
phy. Et fm hoc eadē eēntia mot⁹ fm triplicē eius rōnem
vel cōsiderationē ad triplex ptinet p̄dicamētū. ¶ Ad de/ Ad 10m.
cimū dōm ꝙ ōis motus est actus mobilis:nō tñ ōis mo/
tus est actus mobilis intrinsecus vel inherens : sed aliqs
est extrinsecus vt loc⁹ locati:sicut supra dictū est. Qd̄ v̄o
addit᷑ ꝙ ōis mot⁹ est in mobili:si sumat᷑ esse in:per reale3
informationē:falsu3 est. Si v̄o per predicationē:⁊ termini
supponāt mālr̄.verum est : ⁊ tunc sumit᷑ actus exercitus
pro signato:ac si diceret᷑ de quolib3 mobili mot⁹ p̄dicat᷑:
⁊ debet sic exerceri.omne mobile mouetur : ⁊ sic intelligi
debēt tales ꝓpōnes cum inueniunt᷑ ab auctorib⁹ posite.
Silr̄ cum dicunt ꝙ motus est accn̄s mobilis.nō d3 sumi
accn̄s pro re alteri inherente:sed pro p̄dicabili qd̄ ꝯtingit
de alio p̄dicari:quō accn̄s est vnum de qnque p̄dicabili/
b⁹:q̄uis ēt aliqs motu3 sit accn̄s p̄ mō.s.alteratio. ¶ Ad Ad 11m.
11m dico.ꝙ minor p° forme.s.illa.hic motus nō fuit anteq̄3 O
b.moueretur super.a.est falsa:supposito ꝙ maior sit vera.
Unde sicut magnitudo fuit ante:sic ⁊ hic motus:lic3 hic
motus nō ante fuerit mot⁹. ¶ Ad scd̄am formā dico ꝙ si
minor sumat᷑ in sensu composito q̄litercūq3 sumat᷑ maior.
vtraq3 vera est:sed ex eis nō sequit᷑ illa ꝯclusio.sicut nō se/
quit᷑. deū possibile est eē:nulla creatura beatificabili exi/
stente. Hunc beatificantem impol'e est esse:nulla creatura
beatificabili exn̄te. igit᷑ beatificator nō ē de⁹. Nā vtraq3
p̄missa est vera.si minor sūmat᷑ in sensu cōpōnis.⁊ tñ ꝯ est
falsa. Si minor v̄o sumat᷑ in sensu diuisionis:nego illā.nā
hic mot⁹ pōt vtiq3 esse nullo motu exn̄te:qm̄ pōt esse ⁊ nō
esse mot⁹:sic ēt h̄ beatificās pōt eē nullo beatificāte exn̄te
na3 et pōt eē ⁊ nō esse beatificās. ¶ Ad 12m nego ꝯñā3. Et Ad 12.
ad ꝓbationē dico ꝙ l3 eadē magnitudo vno tpe sit motus
sursum:⁊ alio tpe motus deorsum:nūq̄3 tñ motus sursum
est mot⁹ deorsum respectu eiusdē moti. supposito ꝙ nihil
moueat᷑ sursu3 ⁊ deorsum sup eādē magnitudinē p̄. Si tñ
poneret᷑ aliqd sic simul moueri:ꝯcedere3 ꝙ idē esset mo/ P
tus sursum ⁊ motus deorsu3:sed dicerē ꝙ nō essent mot⁹
ꝯtrij.sic oporteret ēt dicē ꝙ moueri sursu3 ⁊ moueri deor/
su3 nō essent termini ꝯtrij:qa sil' de eodē verificarēt᷑. ¶ Ad
13m nego ꝯñā3:nec ꝓbatio val3:qa mot⁹ local' q fuit p̄us: Ad 13m.
⁊ postea est nō fuit corrupt⁹. ¶ Ad 14m dō3 ꝙ sensus au/ Ad 14m.
ctoꝝ dicētiū ꝙ mot⁹ didit᷑ disione mobilis:est ꝙ alij ⁊ alij
pti mobilis. alia ⁊ alia ps motus corrn̄det:⁊ h̄ bñ saluat᷑
de motu locali:posito ꝙ sit magnitudo que acqrit᷑:sic p3
intuēti. Cū aūt dicūt ꝙ diuidit᷑ diuisione spatij:itelligūt ꝙ
alia ⁊ alia pars spatij est alia ⁊ alia pars mot⁹:⁊ prior ps
spatij est p̄or pars mot⁹:⁊ posterior/posterior. ¶ Ad 15m Ad 15m.
dici pōt ꝙ mot⁹ celi est magnitudo continentis que est lo/
cus eius : ⁊ hoc vlr̄ verū est de quol3 celo moto : qa qōl3
fm veritatē a supiore ꝯtinet᷑. Si tñ ita eēt vt opinat⁹ ē phs Q
ꝙ p̄mū mobile nō ꝯtineret᷑ ab aliquo alio celo:dicendum
esset ꝙ sicut celū dicit᷑ localiter moueri:nō qa mouet᷑ in lo T.c.85.
co:sed circa locū:quo tñ modo saluat Phs 6° phy.ipsum 7.86.
moueri de loco ad locū circa cōuexū terre.ita dōm inquā
esset.ꝙ terra esset mot⁹ celi inquātū est ei⁹ act⁹ extrinsecus
inquātū mobile est. Cū v̄o vlterius infert ꝙ terra eēt tps:
qa mot⁹ celi est tps:dico ꝙ in sua ꝓpria significatione su/
pta.hec ꝓpositio motus celi est tps.est falsa.in ꝓpria aūt
accepta.s.loco hui⁹.celū qd̄ ꝯtinue mouet᷑ est tps:sic ifra
declarabit᷑.v̄a est. ¶ Ad 16m dōm ꝙ illa ꝓpō.motus celi Ad 16m.
est causa gnōnis ⁊ corruptionis inferioꝝ.est distinguēda
fm amphibologiā.nā de vir.ser.⁊ in sensu quē p̄ facit est
falsa:iproprie tñ ⁊ accepta loco hui⁹. celū qd̄ mouet᷑ ē cā
gnōnis ⁊ corruptionis est vera.⁊ hic est intellect⁹ auctoꝝ
qui per ꝓpōnes nolunt aliud significare : nisi ꝙ qa celum
mouet᷑:⁊ aliqñ quedā eius ptes nobis magis appropin/
quant:⁊ aliqñ minus:aliqñ est gñatio:aliqñ corruptio in

A istis inferioribus. Et hanc eẽ intentionẽ phi: cum sũa logica declarat in sequẽti dis. q. pª. arti. p. ppõne 3ª. vbi dicitur q res est tps. Et pro certo istoꝝ gñationẽ (etiam si motus celi esset aliqua talis res in celo successiua qualẽ fingit alia opp.) stultũ eẽt in talẽ rem reducere tanq̃ in causam: ⁊ nõ potius in ipsum celũ ⁊ formã eius v̄tualr cõtentiuã horũ inferioꝝ.

Ad 17m ¶ Ad 17m cõcedo ꝯñtiam ⁊ ꝯñs: intelligẽdo p mobile acqrere talr locum vel spacium qualr localr mouet. Ad pbationẽ falsitatis cõsequẽtis: dico q si nihil preter celũ eẽt: nõ obstãte q intelligẽtia applicaret v̄tutẽ suã motiuam: sicut nunc: non tamen tunc moueret celũ localiter neq̃ celũ moueret. sic q tunc esset verum dicere. Intelligentia mouet celũ aut celũ mouet localr. Et mirum est si aliqs hic oppositum ꝯcipiat: nã sicut impoẽ est aliqd moueri s3 qualitatẽ: nullã qualitatẽ acquirẽdo vel deperdẽdo. ita impoẽ est aliqd moueri sm locũ nisi acquirat locũ vel

B deperdat: aut s3 ipsum mõ aliq̃ transmutet: hoc aũt est impossibile: si tñ celũ ⁊ nullũ aliud corpus sit in reꝝ natura.

t.2.c.7. ¶ P. Cõstat q ois mutatio est ex aliquo in aliqd: vt p3 5º physi. nec est poẽ mutari aliqd nisi ex aliquo in aliquid: ⁊ vlterius nec localiter mutari nisi ex loco vel ad locum vel vtroq̃ mõ: aut aliqualr alr sm locũ: q2 pro nũc non curo vtrũ in loco vl ad locũ: vel circa locũ: aut aliq̃ alio°: s3 solũ hoc intẽdo q impoẽ est aliquid moueri localiter si nullus oino sit locus. Dico igit q in casu illo hec mõ esset v̄a. celũ localr mouet. S3 hec ꝯditionalis bñ eẽt v̄a. si aliqd locaret celũ. (qcũq̃ mõ nũc dicat celũ locari de q̃ nõ curo. esto q illõ: ⁊ oia alia corpa qescerẽt: ceteris se vt nũc hñtib°:) celum moueretur ⁊ intelligentia moueret celũ.

Ad 18m ¶ Ad 18m nego ꝯñtiã. Ad pbationẽ dico q fundat in falso. v3 q idẽ mobile p simul perdat vnã formã sm eẽntiã ⁊ aliam cõtrariã etiã sm eẽntiã acqrat. h si quidẽ falsum est: q2 tunc forme ꝯrie simul eẽnt in eodẽ subo pmo: qð ẽ falsum: vt dñsus fuit in p dis. 17. Sed mobile exñs sub vna forma ꝯria: si debeat trãsmutari ad aliã motu cõtinuo: pus pdit illã pribi-

C liter: ⁊ postea oppositã acquirit. iuxta modũ q dictus fuit vbi supra: ⁊ tñ cũ mobile cõtinue perdit formã pmã dicit moueri ad ꝯriam sm phm. nõ quidẽ sm eẽntiã illius: sed sm dispositionem: vt ibidem declaratum est.

Rñº ad argm pn̄le ¶ Ad argm pncipale. q. dõm q h nomẽ: successiuũ: põt hẽre duplicẽ diffinitionẽ explicantẽ quid significet. vnam talẽ. aliqd hñs ptes sibi sm prius ⁊ posteri° succedẽtes: quaꝝ nulla siľ cũ alia i aliquo instãti vel tpe eẽ põt: ⁊ nulla ẽt sm se totã p põt eẽ p tps. Alia diffõ eẽ põncui° ps añ ptẽ fitvl alicui acqrit: ⁊ nulla siľ cũ alia acqrit. Permanẽs v̄o describit q sm se totũ p põt durare p tps ⁊ in diuersis instãtibus esse. Et ex hoc sequit q si aliqð eiusmodi h3 ptes: ptes sue pñt siľ eẽ. Tũc ad argm dico q si pª sit diffõ successiui: sicut vr eẽ sm opionẽ reprobatã q tã maior q̃ minor ẽ

D falsa. Maior quidem pp falsam implicationem. iplicat enĩ cũ sit affirmatiua q sit aliqua res successiua: qð nõ solũ falsum: s3 ẽt impoẽ est: vt satis p3 ex supioribus. Ad pbõnẽ dico q vtiq̃ si ea sit diffõ successiui. successiuũ ⁊ pmanens ex opposito distinguũt: h est dictu q eoꝝ rõnes includunt oppm ⁊ repugnantiã: ⁊ iõ ꝯcedo q nullũ successiuũ est pmanẽs. S3 nõ seqt ex h q oẽ: vl ẽt aliqð successiuũ sit res distincta a permanente: qm nulla res est vel eẽ põt successiua. Sicut nõ seqt. nulla chimera est res pmanens. igit ois chimera est res distincta a pmanẽte. Itẽ minor ẽ falsa. nam nullus mot° est: cuius ptes oẽs nõ sint vel esse possint siľr iõ nullus mot° est res successiua. sic accipiẽdo successiuũ. Si v̄o 2ª sit diffõ successiui. seu si h noie: successiuũ: vtamur in signatione 2ª diffõnis: tunc minor ẽ v̄a: sed maior est falsa. cuiuslibet enĩ rei q̃ pribilr ⁊ successiue acqrit ptes pñt siľ eẽ ⁊ durare p tps: qnimo ⁊ de facto alicuius ptes siľ sũt ⁊ durãt: sicut p3 de spatio vel magnitudie que partibiliter continue acquiritur: ⁊ fit locus eius quod mouetur.

¶ Distinctionis. j. Questio. v. E

Habito ex pcedenti. q. q mot° non est res distincta ab ea que cõtinue fit vel acquiritur mobili. Quero consequenter. vtrũ actio sit res distincta a reque fit ⁊ ab agente ⁊ passo: ac etiã ab ipsa passione. Et arguitur q pº. sic. q2 manente agẽte: passo. ⁊ re que fit trãsit actio. igit est res distincta a quolibet illoꝝ. consequentia p3: q2 alias idem maneret ⁊ non maneret. Antecedens clarum est. nã manentibus igne qui calefacit. ⁊ ligno calefacto. ⁊ calore in eo producto transit calefactio. aliogn q̃diu h forent p lignum calefieret: quod sensu p3 falsum. Q aũt sit res distincta a passione. pbatur. q2 passio est effectus actionis. igit est res distincta. p3 ꝯña: q2 effect° est res disticta a sua cã añs habet ex diffõne auctoris sex principioꝝ: qui dicit q passio est effectus illatioq̃ actionis.

Ad oppositũ est philosophus 3º phy. vbi determinat q actio passio ⁊ motus sũt idem sm rẽ: l3 eorum rationes diuerse sint. F Oppom T.c.19. ⁊.20.

Respondeo ⁊ premitto p q hec noia actio: ⁊ passio: pñt dupl'r accipi. vno mõ p potẽtijs: seu pncipijs actiuo ⁊ passiuo. quõ accipiunt 9º met. sic p3 ex diuersis trãslationib° phi: ⁊ expõne Cõmẽ. ibidẽ. Et t.2.c.2. de actione ⁊ passione sic sumptis. vt p3 nõ v̄tit qõ in pñti. Alio° signat actio actũ po° actiue: ⁊ passio actũ po° passiue. ois enim po° est po° alic° act° seu ad aliquẽ actuã: ⁊ illo modo sumit phs actionẽ ⁊ passionẽ 3º phy. vbi actũ actiui dicit actionẽ ⁊ actũ passiui passionem. T.c.15 Et q2 actũ actiui inquantum huius nõ est ppie nisi act° q est opõ: sicut nec actiuũ dicit eẽ actiuũ in actu seu actu agẽs: nisi dum actualiter opat: ideo ibidẽ quasi diffiniẽs actionẽ: dicit q ẽ op° ⁊ finis actiui: ⁊ eodẽ mõ dicit q passio est op° ⁊ finis passiui. Sic ẽt Dam. lib. 3. describẽs actionẽ nõ tam cõiter. sed spẽliter nãlem dicit q est opatio efficax ⁊ subalis nature cap. 16. G motus. Isto modo calefacere quod est actus calefactiui inquantũ huius dr actio: ⁊ calefieri qð est actus calefactibilis inq̃tũ hui° dicit passio. De actiõe ⁊ passione sic sũptis pcedit ppie qð ista. ⁊ silr questio ⁊ pscrutatio phi 3º phy. T.c.18. Hoc premisso. pmo ponã ad q̃stionẽ aliq̃s ꝯnes ⁊ pbabo: 19. ⁊.20. Deinde ponam ꝯ eas rõnes alioꝝ: ⁊ ad istas respondebo.

Primo igit pono ꝯnes qnq̃. Quaꝝ pª est: q omnis pª arti. actio est realr distincta ab agẽte cuius dicit actio: ⁊ ois passio a patiẽte. Scda est: q ois passio ẽ actio: nõ tñ actio est passio. Tertia: q nullius agẽtis actio est res distincta a re quã facit agẽs: ⁊ silr nulli° patiẽtis passio est res disticta a re: que in illo fit ab agẽte. Quarta: q aliqua actio est motus ⁊ aliq̃ nõ. ⁊ silr aliq̃ passio est motus: aliq̃ aũt nõ. Quinta: q nulla actio est in agẽte nisi illud agẽs sit etiam patiẽs. ¶ Primã ꝯnẽ sic pbo. ois actus alicuius potentie seu pncipij est realr distinctus ab illa po°. igit actio pª ꝯ ois est realiter disticta a suo agẽte: ⁊ ois passio a suo patiẽte. Añs p3: q2 nulla res est pnm suijpsius aut ẽ act° suimet. ꝯña p3 ex dictis. nã ois actio est actus potẽtie actiue ⁊ pas- D sio passiue: cum illa sit actus ⁊ opus actiui: hec aũt passiui. Cõfirmat p phm 3º phy. dicẽtẽ q actio est ab agẽte: ⁊ per Dam. vbi supra dicẽtẽ q actiuũ est natura ex qua pcedit T.c.19. actio: cũ igit oẽ quod est aut procedit ab aliquo realiter di- ⁊.20. stinguat ab illo: seqt q ois actio distinguit realiter ab actiuo. Item de passione dicit phs q est in patiente. igitur ab ipso distinguitur. ¶ P. Si actio eẽt idẽ cũ agẽte actio nõ 2m ageret sed ageret: ꝯñs aũt quãtũ ad vtranq̃ ptẽ est falsum sm Dam. ibidẽ dicẽtẽ ex auctẽ Grego. nazãzeni. Sciendũ autem q actio motus est ⁊ agit magis q̃ agit: queadmodũ ait diuinus Grego. in sermone de spũ scõ. Si aũt actio est manifestum est q aget: ⁊ nõ aget: ⁊ simul cũ acta fuerit quiescet. i. cessabit esse actio: sicut etiã cessabit esse mot°. ¶ 2am ꝯnẽ q̃tũ ad pmã ptẽ pbo sic. ois passio ẽ act° alicu 2ª ꝯ

I ius agẽtis:vt est agẽs.igiť ois passio est actio:añs ꝓbať:
q2 si nõ ois passio est alicuius agẽtis inqȝtũ huius:seqř ꝙ
nõ oi passiõe passum patiť ab agẽte:q2 nõ ea q̃ nõ est actus
agẽtis.vnde si calefieri ligni nõ eẽt act⁹ ignis:nõ pl⁹ lignũ
per suum calefieri calefieret ab igne q̃ȝ ab aqua : ⁊ ex hoc
ẽt sequitur ꝙ non oẽ patiens inquantũ huius patiť ab agẽ
te:quod est falsum.ꝯña pȝ:q2 ois actus agentis vt ẽ agẽs
2m est actio:vt dcm̃ ẽ.¶ 2° si nõ ois passio est actio poſſe est per
potentiam saltẽ dei aliquid vere pati nulla re agente in ipȝ
⁊ aliquid vere fieri in aliquo nulla re faciente ipȝ. ꝯñs aũt
est falsum:q2 si aliqd patiť.igiť patiť ab aliquo.igiť ⁊ ali/
quid agit in ip̃m:⁊ per ꝯñs si nihil agit in ipsum non patiť
ab aliquo.igiť si aliqd patiť ⁊ nihil agit in ipsum:ipsũ pa/
titur ⁊ nõ patiť. Rursus si aliqd fit:fit ex a'iq:alioqn nullã
oporteret ponere in mundo cãm agentẽ vel efficiẽtẽ. Si ãt
fit ab aliquo aliqd facit ipsum.igitur si aliquid fit ⁊ nihil
facit ip̃m aliqd fit ⁊ nõ fit:ꝯña ꝓbať:q2 si passio alicui⁹ nõ
est actio.igitur vel nullũ agens hȝ actionẽ in ipsum:⁊ per
K ꝯñs nulla res agit in ip̃m:qȏ ẽ ꝓpositũ.nã impoſſe ẽ agẽs
aliqȏ agere nullã hñs actionẽs:vel si aliqȏ habet actionẽ
in ipsum illa actio est res distincta a passiõe q̃ illa patiť.q̃li
tercũqȝ aũt se hẽat actio illa ad passionẽ:exquo est res di/
stincta ab ea nec ps eius:vt suppono:poſſe erit ꝑ potẽtiam
dei aliqȏ patiẽs hr̃e suã passionẽ actualr̃:nullo agẽte habẽ
te in ipsum suã actionẽ.põt enim libere influere ad vnã nõ
influendo ad aliã.quo dato ip̃m vere patiť ⁊ nihil aget in
3m ipsum.¶ 3° ois actio qua actiuum agit in passum ẽ passio.
igitur ois passio q̃ passiuum patiť ab agẽte est actio. Sed
ois passio est passio q̃ patiť passiuũ ab agẽte vt certũ ẽ.igř
ois passio ẽ actio.añs ꝓbať.q2 cũ nulla talis actio sit ꝑ se
subsistens q̃lȝ recipiť in aliquo:⁊ qcqd illud sit ipsa ẽ act⁹
eius:vt in quo est ⁊ est act⁹ agẽtis:vt a quo ẽ.⁊ ꝑ ꝯñs ip̃a
T.c.20 est passio:vt pȝ ex 3° phy.vbi describiť passio ꝑ eẽ actũ hu
ius ab hoc.pȝ ẽt ex alio:q2 si illa actione agens trãsmutat
passum eadẽ passiuũ transmutať ab agẽte: ⁊ ꝑ ꝯñs q̃liter
cũqȝ agẽs agit illa actione in passum eadem passum patiť
ab agẽte.igiť ipsa est passio.ꝯña pbať.tũ tali ꝓbatiõe.s.q2
si aliq̃ passione passum patiť ab agẽte eadem agẽs agit in
passum:alioqn nõ plus illa passiõe pateret passum ab agẽ
L te q̃ȝ a q̃libȝ alia re:tũ q2 supflueret passio illa que nõ esset
actio ex quo illa alia que est actio ip̃m sufficienter patitur.
4m ¶ Quarto ois res q̃ fit actualr̃ ab agente in passo ẽ actio.
ois passio est res q̃ fit actualr̃ ab agente in passo.igiť ois
passio est actio:vtraqȝ premissa patebit in sequenti ꝯne.sic
igiť ꝓbata ẽ ps p̃°huiusmodi ꝯnis.vȝ ꝙ ois passio ẽ actio.
Scdam aũt ptẽ.vȝ ꝙ nõ ois actio est passio ꝓbo sic. Non
oẽ agẽs q̃ncũqȝ agit:agit in passum:vel saltẽ ꝯtingit aliqȏ
agẽs agẽ ⁊ nõ agere in aliqȏ passuȝ pȝ.nã ꝯtingit deũ ꝓdu
cere aliquã subam simplicẽ ꝑ se subsistẽtẽ:vtpote aliquem
angelũ vel aiam nõ coiunctã:⁊ silr̃ aliquã aliã rẽ q̃ualȝ vt
calorẽ vel albedinẽ absqȝ subto quo facto ipsuȝ Xe ageret
talẽ rem:⁊ tñ in nullũ passum ageret.igiť ꝯtingit eẽ aliquã
actionẽ q̃ nõ est passio:⁊ pȝ ꝯña:q2 si aliq̃ talis eẽt illa non
M esset actus patiẽtis:⁊ ꝑ ꝯñs neqȝ passio:⁊ sic pȝ ꝓpom.s.ꝙ
aliq̃ actio est vel eẽ põt:qȏ q̃ȝtũ ad ꝓpositũ ꝑ eodẽ accipio
q̃ non erit passio. Ubi aũt agẽs agat in passum semp eius
actio est passio:⁊ si ita esset:impoſſe eẽt aliqȏ agens agere
⁊ nõ agere in passum:sic ipoſſe ẽ aliqȏ patiẽs pati ⁊ nõ pa
ti ab agẽte:sic nõ est dubiũ.diceret phs:ꝙ ipoſſe eẽt eẽ ali/
quã actionẽ q̃ nõ esset passio:sic ipoſſe ẽ eẽ aliquã passionẽ
T.c.18. q̃ nõ sit actio:de facto igiť ois actio agẽtis in passum ẽ pas
19.⁊.20 sio:sic eȝ ois passio est actio. Hec est expressa intẽtio phi 3°
phy.vbi determinat ꝙ idẽ act⁹ est mouẽtis ⁊ moti ⁊ acti/
ui ⁊ passiui:⁊ h̃ ꝓbat:q2 motiuũ inquãtũ hȝ motiuũ ẽ mo
bilis. Et ideo ꝯcludẽs dicit. Silr̃ inquit vn⁹ vtriusqȝ act⁹:
⁊ infra soluẽs rõnẽ ꝓbãtẽ ꝙ actio ⁊ passio nõ sũt act⁹ vn⁹:
qa irrõnabile est duorũ ⁊ alterorũ ṩm spẽm eũdẽ ⁊ vnũ eẽ

actũ. Rñdet.neqȝ enim vnũ duob⁹ ꝓhibet nihil eũdẽ esse N
actũ:nõ sicut eẽ idẽ:sȝ sic est qȏ po' est ad aliqd agens.vult
igiť eũdẽ actũ eẽ vtriusqȝ:nõ tñ eodẽ mõ:sed vnius vt agẽ
tis alterius vt patiẽtis:seu ꝙ inquãtũ est agẽtis est actio:⁊
inqȝtum est patiẽtis est passio. Cõmẽtator etiaȝ ibidẽ dicit Cõ.18.
ꝙ actio facta inter mouẽs ⁊ motũ est eadẽ:sed in respectu
alterius di2 mouere ⁊ in respectu reliqui di2 moueri. Itẽ cõ
mẽto.19.in p̃n°.vbi q̃riť in q̃ sit actio ait. In hoc accidit qȏ
disputatiua.põt.n.aliquis dicere:qm̃ necesse ẽ vt actio mo
toris que est agere sit alia ab actione moti que est agi.huc
usqȝ in ꝑsona alterius:⁊ immediate sequuntur verba ꝓpa.
Et sunt idẽ adeo ꝙ hec verba agere ⁊ agi dñr de eodẽ.nec
potest aliqs fingere hec verba esse eiusdem cuius ⁊ prio/
ra:cũ manifeste illis ꝯdicãt:vt pȝ. Itẽ scdo de aĩa.capitulo T.c.138
de sensu cõi.ait phs.sensibilis actus ⁊ sensus idẽ est ⁊ vn⁹
esse aut ipsoruȝ non idem.vbi pȝ etiã propositũ.nã actus
sensibilis ṩm eũ:vt pȝ etiã ibidẽ ex statim sequentibus:est O
actio:⁊ act⁹ sentientis est passio:⁊ vtraqȝ ẽ vn⁹ ⁊ idẽ act⁹:
esse aũt.i.rõ diffinitiua nõ est eadẽ:nã alia est diffõ ṩm hoc
nomẽ actio. Et alia ṩm h̃ nomẽ passio. Ista etiam est snĩa
Ansel.in lib.de veritate.vbi ait sic.vt i vno dicã ꝙ in cete/ cap.8.
ris intelligas sicut ꝑcutiẽs nõ est sine ꝑcusso:nec percussus
absqȝ percutiente. Ita ꝑcutientia ⁊ ꝑcussio sine inuiceȝ esse
nõ queũt.imo vna ⁊ eadẽ res est diuersis noibus ṩȝ diuer
sas ptes signata:idcirco ꝑcussio ⁊ ꝑcutiẽtis ⁊ ꝑcussi eẽ dr̃.
¶ 3am ꝯnẽ ꝓbo sic.p̃mo.cuiuslibet agentis res q̃ȝ facit est 3° 2
act⁹ vt ip̃m est agẽs.igiť nullius agẽtis actio est res distin
cta a re quã facit.ꝯña pȝ.q2 si res quaȝ facit est actus eius
vt est agens ipsa est actio eius:pȝ ex descriptione actionis
supra posita per phm. Si aũt ip̃a est actio nulla alia res ẽ
actio qua mediante facit illã p̃mã actionẽ:qȏ pȝ:tũ q2 sup
flue ⁊ inutiliter poneret.tũ q2 eadem rõne ⁊ illi⁹ actionis
esset alia actio distincta ⁊ iteꝝ illius alia:⁊ sic in infinitum.
añs ꝓbo.tũ q2 illius rei po' actiua agentis est p̃nm. Cuius/
cũqȝ aũt po' actiua inquãtum hȝ est p̃nm ipsum est actus ⁊
operatio agentis vt agẽs est. ¶ Confirmať.q2 agentis qȏ
agendo transmutat subm in quod agit ipsa transmutatio P
est actus eius inqȝtum est agẽs.pȝ ex diffõne potentie acti
ue q̃ di2 ꝙ est p̃nm transmutationis in alio aut inqȝtum aliȏ
9.⁊.5.meta.ipsa aũt res que fit in passo ⁊ sola ipsa est trans T.c.2.
mutatio:vt pȝ ex precedenti qõne.igitur ipsa est actus agẽ T.c.17
tis inquantum hȝ. ¶ Scdo ꝓbať idẽ añs:qm̃ si deus coa 2m
geret alicui agẽti ad cãtionẽȝ illius rei quaȝ facit.X.g.ad
causandum calorẽ.igiť coageret ad causadum calorẽ in li
gno:⁊ eodem modo penitus:sicut de facto nũc sibi coagit
ad causandũ calorẽ. Nec ad alicui⁹ alterius entitatis a ca
lore cãtionem coageret igni : sicut cuilibet theologo bene
pȝ esse poſſe.constat ꝙ aliquis esset actus ignis inquantũ
est agens:alias non ageret ṩm actum:⁊ nulla alia res eẽt
ei⁹ actus inqȝtũ hȝ q̃ȝ ipse calor quẽ faceret:sicut pȝ.igitur
⁊ nunc ille calor quẽ facit est actus eius inquantũ est agẽs
cum per casum non aliter se haberet calor ille ad ignem:⁊ Q
econuerso q̃ȝ nũc se hȝ. ¶ Scdo p̃ncipalr̃ ad ꝯnem sic.ali/ 2° p̃ncipale
quam rem facit agens absqȝ actione media distincta ab il/
la re.igitur nullam facit mediante actione distincta ab ea:
consequentia patet ex eo qȏ non est maior ratio ꝙ vnam
faciat sine actiõe media q̃ȝ aliam:qn immo frustra ⁊ super/
uacue fingitur talis media actio in faciendo rem aliquaȝ.
Antecedens probo:⁊ sumo exempluȝ premissum:aut enĩ
ignis causat calorem in ligno absqȝ actione distincta.⁊ ha
beo propositum:aut mediante actione distincta:⁊ si sic cũ
qualiscũqȝ res sit illa actio:fiat etiam tunc ab aliquo agen
te:cũ ipsa nõ trãseat per seipsam de non esse ad eẽ:q2 hoc ẽ
prorsus impoſſe:sequitur ꝙ illam facit aliquod agens:aut
igitur illam facit agens mediante alia actione:⁊ tunc eadẽ
ratione ⁊ illã aliam facit agens qȏcũqȝ sit illud agens : q2
non variat propositum mediante alia actione : ⁊ sic vltra

A in infinitū: aut illā facit nō mediāte alia actiōe ꝛ hꝫ ppoᵐ.
¶ 3° si actio eēt talis res. v.g. actio ignis q̄ ē calefactio eēt
res distincta a calore quē facit seq̄ret ꝙ saltē v̄tute diuina
ignis posset calefacē aliqd nullū calorē i ipso cāndo ꝛ pos
set cāre in illo calorē ipsum nō calefaciēdo: vel arguit ꝙ h
posset deus ipse imediate. ꝯñs aūt manifestā ꝯdictionē vꝫ
iplicare vel iferre: nā si calefaceret aquā illa calefieret: ꝛ si
calefieret fieret calida. Et si sic calor fieret i illa ꝛ nō nisi ab
igne. igit ignis causaret in illa calorē. Et silr si causaret in
illa calorē fieret calida: ꝛ per ꝯñs calefieret: cum idem si-
gnificet calefieri ꝛ fieri calidū. Et sic calefieret aqua ꝛ non
nisi ignis calefaceret illā: nō excludēdo inde cām pmaꝫ:
Et sic pꝫ ꝙ vtriusqꝫ ptis ꝯsequētis pma pars infert opposi
tum scđe. igit ipsum infert ꝯdictoria. Cōsequentia vo pro
bat. nam deus posset coagere igni ad causationem calefa
ctionis nō coagendo ad causationeꝫ caloris: si sunt res di-
stincte: quaꝝ neutra alteram includit. hoc aūt posito ignis
calefaceret: qꝛ vere poᵃ calefactiua ignis esset ad suū actuꝫ
B reducta seu ꝓpriū actū haberet: ꝛ tn̄ nō cāret calorē. Item
posset deus coagere ad cātionē caloris non coagendo ad
causationē calefactionis. Et tunc cāret calorē: nec tn̄ calefa
4ᵐ ceret: cum impolē sit cāre calorē sine calefactiōe. ¶ Quar
to accipio actioneꝫ alicuius rei. verbi gratia. alicuius forᵉ
substantialis impartibilr factibilis vel alicuius intellectio
nis aut alterius hmōi forme q̄ subito fit tota simul: ꝛ acci-
pio hoc nomē actio specialiter: vt non dicitur de conserua
tione: quō res que fit tota simul fit in pmo instanti sui esse.
Et quero an illa actio sit res distincta a re illa q̄ fit: aut nō.
si non. igitur inaniter ponitur aliqua actio distincta a re q̄
fit: cum omnia hec saluentur que requiruntur ad verificā-
dum aliquid agere vel pati. Si sunt distincta sicut dicunt q
sunt de opposita opinione: aut illa vel aliquid eius durat
post instās in quo res fit: aut non ipsa nec aliquid eius. nō
pōt dici scđm: qa tūc id esset vltimū instās sui esse post qd
nihil eius eēt. Itē ipsa ꝛ qdlibet eiꝰ eēt tm̄ per instās: que
C ſm pħm sunt ipossibilia: vt pꝫ ex pcedenti qōne ꝛ ſm veri
tatē etiā sunt impolia naturalr: vt in primo lib. di. 17. q. 2ᵃ.
arti. 2ᵉ pbatū ē. Si dicat ꝙ ipsa vel aliquid eius remanet
post instans in quo res fit. igitur ꝛ post illud instās adhuc
res fit ꝛ agens facit illam: quod implicat contradictioneꝫ
accepta actione mō pdicto. nā qdlibet quod sic fit imedia-
te prius nō fuit. ꝯñtia pꝫ. qa q̄ꝫdiu est actio agēs agit ꝛ q̄ꝫ-
diu agit ꝓprie loquēdo rē aliquā facit ꝛ illa fit. Nec pt di-
ci ſm illā viā ꝙ actio est pꝰ illud instās: sed nō est actio: tuꝫ
quia non posset assignari que res ipsa eēt alia a re cuiꝰ po
nebatur actio: qm̄ nec aliqua substātia: nec q̄litas aut quā
titas: vt pꝫ. nec aliqs respectus: qm̄ nō esset ad aliuꝫ termi
nū q̄ꝫ erat qñ fuit actio: ꝛ ideo sicut tunc fuit actio: sic ꝛ po
stea est actio: tū ēt qa multo rationabilius ponitur ꝙ ipsa-
met res que fit est in primo instanti sui esse actio: ꝛ postea
5ᵐ nō est actio lꝫ fit. ¶ Quinto idē arguo d̄ actiōe rei q̄ ꝯtinue
ꝛ partibiliter fit. nam si fiat mediante alia actione aut illa
actio est indiuisibilis in ptes: qꝛ vna fit prius duratione q̄ꝫ
D alia: ꝛ tūc oꝫ dicere ꝙ ipsa sit actio cuiuslibet ptis illius rei
q̄ ptibiliter fit: ꝛ p ꝯñs post q̄ꝫ vna ps fcā ē adhuc remanet
actio eius: ac per hoc ipsa adhuc fit: qd est impolē accipiē
do actionē vt distinguit ꝯ ꝯseruationē: sicut in ratione pre
cedenti: ꝛ iteꝝ oportebit ꝙ aliquid illius forme que conti
nue fit fiat in instāti: ꝛ sit aliq̄ ps eius p facta: sicut ꝛ erit da
re pmum instans in quo est illa actio: ex quo ē modo pre
dicto indiuisibilis. h aūt nō est necium: qnimo ipolē est ali
quā rē ſm qdlꝫ sui ꝯtinue ꝛ ptibilr fieri: vt pꝫ ex. 17. di. p-
mi lib. Aut illa actio hꝫ tales ptes sibi inuicē succedentes:
ꝛ si sic aut aliq̄ remanet cū sequente: ꝛ tūc sequit ꝙ qñ po-
sterior pars rei fit adhuc simul fiat ps ea prior: sic ꝛ silr est
actio eius: aut nulla remanet cū sequēte iuxta imaginatio
nem aliquoꝝ de ptibus motꝰ reprobatā in pcedēti. q. ꝛ h

est oio impolē sicut eisdē pluribus rationibus probari po
test qbus de motu ꝓbatū est. ¶ Similibus rōnibꝰ pbari
pōt ꝙ passio nō est res disticta a re que fit in passo. Primo pᵐ
quidem: qa ipsa vere est actus patientis inquātum hꝫ: qd
pꝫ: tū qꝛ eiꝰ poᵃ passiua inq̄ꝫtū hꝫ. est pmᵐ. tū qꝛ ipsa est trāſ
mutatio eius ab alio inq̄ꝫtuꝫ aliud: tū qꝛ si deus coageret
ad pdcām cātionē in subito ipse calor esset actus patientis
inq̄ꝫtum hꝫ. igit ꝛ nunc est actus eius inq̄ꝫtuꝫ hꝫ. ¶ 2° qꝛ 2ᵐ
aliquā rē patit patiēs absqꝫ passione distincta. igit in nul-
la patit mediāte passiōe disticta. pꝫ ꝯñs. sicut supra: ꝛ añs
ꝓbatur. qꝛ alias processus eēt infinitꝰ in passionibꝰ: sicut
de actionibꝰ dcm̄ est. ¶ 3° etiam: qꝛ tunc per potentiā dei 3ᵐ
polē eēt aliqd calefieri nullū recipiēdo calorē: ꝛ posset nō
calefieri recipiēdo calorē. ꝛ. s. ꝯ. ꝛ ꝯñs declarat: sicut in ter-
tia ratione pmissa. ¶ Silr ꝛ 4° ꝛ 5° rō pñt adaptari ad p- 4ᵐ ꝛ 5ᵐ
bandum ꝙ passio nō est res disticta ab ea que fit in passo.
¶ 6° pōt cōiter argui ꝙ irrōnabiliter ponit actionē vl pas 6ᵐ
sionē eē rē distinctā ab ea que fit: qm̄ possibile est aliqd vē
agere in aliud: ꝛ aliqd vere pati ab alio positis pcise re illa F
que agit. v.g. igne cū suis qualitatibus ꝛ subiecto: vtpote
aqua vel ligno ꝛ re illa que fit. v.g. calore: ꝛ hoc pꝫ: qꝛ deꝰ
posset coagere igni ad causationem caloris precise vt dcm̄
est: ꝛ tunc ignis vere ageret ꝛ lignū pateret nec aliqua expe
rientia docet nos ꝙ sit aliq̄ talis res distincta: nec ēt aucto
ritas scripture sacre. igit irrōnabilr aliqua talis ꝛ inutilr
ac superflue ponit. ¶ Ista ꝯ est etiam de intentiōe phi 2° t.c. 139.
de aīa. vbi postq̄ꝫ dicit. ꝙ idē est actꝰ sensibilis ꝛ sentientis
declarās p exēplū: dicit ꝙ sonatiui qdē igit actus aut sonꝰ
est sonatio: ꝛ auditiui aūt actus est auditio aut auditus. cō
stat aūt ꝙ auditio vel auditus non est aliud q̄ꝫ illa res vel
qualitas q̄ fit in sensu audiēdi. illa igit est actꝰ audientis ꝛ
audibilis: ꝛ p ꝯñs ſm pħm actio ꝛ passio: hec ē intētio Cō
mētator. expssa 5° meta. vbi sup illo vbo Phi ſm nostram Cō. 25.
trāslationē. qñ hoc qdē facit. id vo fit est factio itermedia:
ꝛ ſm suā trāslationem: que in hac pte ē proprior ꝛ clarior:
ꝛ per quā pꝫ: quō hec sit intelligēda hꝫ. Cum enim aliqd
agit ꝛ aliud patit passio est iter ea. ait Cōmē. cū aliqd ege
rit in aliquo aliquā actionē ꝛ illud aliqd patit ab eo illud
qd fit inter ea dispō dꝛ: sꝫ in respectu agētis dꝛ actio: ꝛ in re G
spectu patientis dꝛ passio. Ecce expresse ꝙ illud qd fit iter
agēs ꝛ patiēs est actio ꝛ passio. ¶ 4° ꝯ probat sic. ois res
que fit ab aliquo in aliquo est actio ꝛ passio: hoc pꝫ ex di- 4° ꝯ
ctis in precedenti ꝯne. ¶ Sꝫ aliqua res q̄ fit ab aliquo in
aliquo est motꝰ. vt pꝫ ex pcedēti. q. igit aliq̄ actio ē motꝰ:
ꝛ ēt aliq̄ passio ē motꝰ: ꝛ sic pꝫ vna ps ꝯnis. ad h ēt est au-
ctoritas Dam̄. vbi supra dicēris hanc indefinitā actio mo
tus est: ꝛ constat ꝙ nō minus est vera ista. passio est motꝰ.
Itē auctor sex pncipioꝝ. caplo de actione. ait. Moueri et
enim actio est. igit p ꝯūsionē aliqua actio est moueri: nec
minus est vera ista. aliqua passio est moueri. ¶ Ad h ē in
tentio phi 3° phy. vbi pbat ꝙ actio non est in agēte p hanc T.c. 19.
ꝯñtiā: qꝛ vel oē mouēs mouebit aut hñs motū nō mouebi- H
tur. Item 5° phy. pbat ꝙ ad actionē nō est motꝰ: qꝛ ad mo T.c. 10
tū nō ē motꝰ: nec ē dubiū ꝙ vtraqꝫ argumētatio fundatur
sup h ꝙ ois actio est motus: q̄ꝫuis aliq alr exponāt ꝛ meo
iudicio nō ſꝫ intētionē eiusdē. ¶ 2ᵃ ps ꝯnis pbat sic. aliqd
fit in aliquo vel contingit fieri sine mutatione eiusdē i quo
fit. igitur aliqua actio non est motus: ꝛ aliq̄ passio nō ē mo
tus. ꝯñs pꝫ ex dictis. ꝛ añs pbat sup. q. 4. h. d. ¶ Sꝫ tūc
est dubiū: qꝛ vꝫ ꝙ hec scđa ps ꝯnis ꝯdicat intentioni Ari.
de quo iam dictū est ꝙ intendit ꝙ ois actio est motus. Ad
h dōꝫ ꝙ actio pōt sumi dupliciter. vno modo cōiter ad eā
ēt actionē que dꝛ ꝯseruatio ꝛ qua ꝯseruans aliqd dꝛ illud
agere: vt in. q. pallegata est ondsuꝫ: ꝛ sic sumo actionē i hac
ꝯne. alio mō actio sumit spāliter vt agere distinguit ꝯ cōs-
uare ſm quē modum illud solū dꝛ fieri qd prius immedia
te non fuit: aut aliquid eius est nunc p factum ꝛ imediate

I aliqd erit fcm̄ qd̄ nūc nō est fcm̄: vt in his que ꝯtinue ⁊ ꝑti
biliter fiūt: ⁊ sic sumpta actiōe ois actio alicuius in aliquo
est mot⁹ vel mutatio: ⁊ sic intelligit ph̄s: ⁊ vere. nec hoc re
5 ꝯ. pugnat huic ꝯni. ℭ 5ᵃ ꝯ est. ꝙ nulla actio ē in agēte nisi idē
sit agēs ⁊ patiēs. hoc ꝓbat̄: qꝛ in quocūqꝫ est passio ipsuꝫ
est patiēs: sed in quocūqꝫ est actio in ip̄o est passio: hoc pꝫ:
qꝛ ois actio q̄ est in aliquo est passio: vt ꝓbat̄ ex dictis i 4ᵃ
ꝯne. igit̄ in quocūqꝫ est actio ip̄m est patiēs. ⁊ vltra. igitur
2ᵐ nulla actio est in agēte nisi ip̄m sit agēs ⁊ patiēs. ℭ P. In
quocūqꝫ est res q̄ fit ab agēte illud est patiēs. h̄ pꝫ: qꝛ oē in
qd̄ agens agit patit̄ ab agēte. Sed in quocūqꝫ est actio est
res q̄ fit ab agēte: qꝛ ois actio est res q̄ fit ab agente: vt pꝫ
ex 3ᵃ ꝯne. igit̄ in quocūqꝫ ē actio ipsum patit̄ ab agēte. Ex
ꝯne seqtur ꝙ nulla actio agētis q̄ sic agit ꝙ tūc nō patit̄ ē
in illo subiectiue. Et ꝙ ois actio nō subsistēs: sꝫ exn̄s i aliq
est in passo. Et qa vt dcm̄ est ph̄s oēm actionē putauit esse
T.c.18. eiusmodi: iō ipse oēm actionē dixit esse in passo. Et nullam
19.⁊.20 in agēte. subaudi qn̄ agēs nō est ēt patiēs. Hec ēt est sua de
t.c.138. terminatio in 3ᵒ phy. vbi hāc discutit q̄ōnez: sicut clare pꝫ
⁊.139. aduertenti. Itē 2ᵒ de aia. vbi supra dicit. ꝙ motus ⁊ actio ⁊
K passio sūt in eo qd̄ agit̄, i. i eo ꝙ patit̄: sicut pꝫ ꝑ trāslationē
cōmēti q̄ magis ꝓpria est in hac pte: q vbi hec hꝫ in eo qd̄
agit̄ hꝫ ipsa in passo. Itē subdit ibi ph̄s ꝙ actiui ⁊ motiui
actus in patiēte fit: lr̄a cōmēti hꝫ. actio eni agētis ⁊ mouē
Cō. 18. tis est in patiēte. Hec quoqꝫ est intētio Cōmē. 3ᵒ physi. vbi
Cō.137 ait. actio motoris que est mouere est eius non in eo. Itē se
cundo de anima: necesse est inquit. vt omnis actio que pro
uenit ab agēte. ⁊ omnis motus qui prouenit a mouēte nō
inueniatur nisi in re patiente ⁊ mota.

2ᵘˢ arti. **Nunc** obijcio ꝯ p̄dictas ꝯnes. Et p̄ ꝯ primā arguo ꝙ
actio nō sit res distincta ab agēte: qm̄ si esset: seq
retur ꝙ actio fieret ab agēte: ⁊ sic actionis esset actio ⁊ ge
T.c.10 nerationis gn̄atio ꝯ ph̄m 5ᵒ phy. ℭ Deide arguit̄ ꝯ sc̄daꝫ
Primū ꝯnem ostendendo ꝙ actio ⁊ passio non sunt vna res. Et p̄mo
ꝯ 2ᵐ ꝯ/ sic. q̄cunqꝫ habitudines opposite ⁊ reales per necessitatez
nem. realr̄ distinguūt̄. h̄ pꝫ. qm̄ impoīe est res oppositas eē idē
Aureo. sicut pꝫ in quolibet genere oppōnis: sed actio ⁊ passio sunt
li. p̄. di. habitudines reales opposite. nā actio incipit ab agente: ⁊
27. q. p̄. terminat̄ ad patiēs: ⁊ passio eꝯ. ℭ Cōfirmat̄ ꝑ Cōmen. 3ᵒ
ar. p̄. phy. vbi dicit. ꝙ actio facta inter motorē ⁊ motū est eadē:
Cō. 18. sed in respectu vnius dr̄ mouere: ⁊ in respectu alterius mo
L ueri: ⁊ sunt valde opposita. ℭ Sc̄do quecunqꝫ sunt idē s̄m
subiectum. dr̄ia r̄o s̄m q̄ditatē si eoꝝ quiditates sunt rea/
les realiter distinguunt̄. distingui enim ꝑ reales q̄ditates ē
2ᵘᶠ. 18. re distingui: sed s̄m Cōmē. 3ᵒ phy. in pluribus locis. actio
19. ⁊.20 ⁊ passio sunt idē s̄m subm̄: ⁊ differūt s̄m q̄ditatē: q̄ditates
aūt earuꝫ vtrīqꝫ sunt reales: cū sint aī omnē actū intelligen
T.c.22. di. g̃ ⁊c̄. ℭ Tertio idē ꝓbat̄ ꝑ ph̄m ibidē dicētē ꝙ actio ⁊
passio non sunt proprie idem: sed cui hec insunt motus est:
itaqꝫ intentio sua ꝙ actio ⁊ passio sint distincte res inter se:
Colon sunt tn̄ in eodē motu tanq̄ꝫ in subiecto. ℭ Quarto ab alijs
di.14. sic arguit̄ ad idē. p̄mo post. hꝫ ꝙ negatiua immediata ē in
M qua vnū gen⁹ gn̄alissimū negat̄ ab alio vlr̄. ista g̃ est vera.
nulla passio est actio. igit̄ nulla actio est res eadē cū passio
5ᵐ ne. ℭ 5ᵒ ad idē. quecūqꝫ differunt gn̄e differūt specie ⁊ nu
T.c.8. mero. pꝫ 5ᵒ meta. sed actio ⁊ passio differunt gn̄e: cum sint
⁊.15. duo predicamēta. ergo differūt numero. igitur nō sunt vnā
ꝯ 3ᵐ ꝯ. res nūo. ℭ Cōtra 3ᵐ ꝯnem ēt arguit̄ multiplr̄. p̄ sic. Qn̄/
p̄ᵐ cūqꝫ aliq̄ sic se hn̄t ꝙ vnū mānet realr̄ alio trāseūte ⁊ nō ma
Aureo. nente realr̄: nō sūt idē realr̄: h̄ pꝫ. qꝛ ex opposito: seqtur ꝙ
vbi. s̄. idē manet realr̄ ⁊ nō manet realr̄: ⁊ trāsit ⁊ non trāsit: ⁊ sic
tollit̄ vr̄itas p̄mi p̄ncipij. Sed res que ꝓducit̄ manet realr̄
actione transeunte realr̄. igit̄ ⁊c̄. ꝓbat̄ minor. nā transeūte
gn̄are: ⁊ silr̄ gn̄ari manet ignis genitus: alioqn cādela ac/
cēsa ab alia quocūqꝫ ferret̄ semꝑ accēderet̄: ⁊ alia ꝑ ipsam
p̄ accenderet: qd̄ est falsum. ℭ P. Probat̄ eadem minor ab
eisdē alibi supponēdo vnā maximā theologoꝝ. vꝫ ꝙ oēs

effectū cāe efficiētis create deus pōt imediate facere se so/ N
lo. sole igit̄ exn̄te in eodeꝫ situ in celo deus pōt immediate Aureo.
conseruare ⁊ solē ⁊ radiū qui est a sole: ita ꝙ manutenebit in q̄lib.
radium sine sole: ⁊ ꝑ ꝯn̄s transibit s̄m rem habitudo ipor/ q.2.
tata ꝑ eē a sole: ac per h̄ actio solis. ℭ P. Oēm formā quā 2
pōt inducere agēs nāle pōt deus inducere immediate se so
lo. ponat̄ igit̄ ꝙ in illo instāti in quo dꝫ sol inducere radiū
aut gn̄ans formā subalē ꝙ deus illum ꝑ se inducat ⁊ suspē
dat actionem solis vel gn̄antis: tunc verū est dicere ꝙ nec
radius est a sole nec forma subalis a gn̄ante: sed vtrūqꝫ a
deo: ⁊ tamē est eadē forma subalis: ⁊ idē radius q esset a sole
⁊ gn̄ante. igit̄ hitudo illa importata ꝑ esse a sole nō est idē
cū radio: nec hitudo ip̄ortata ꝑ esse a gn̄ante idē cū forma
subali. ℭ Cōfirmat̄: qꝛ si talis hitudo nō esset aliud a p̄du/ 3
ctis nulla esset ratio: q̄re si deus nō induxisset radiū nec su
spēdisset actionē solis: tunc potius diceret̄ ꝙ radius eēt a
sole q̄ꝫ stante casu p̄mo: cum ita tunc esset entitas solis: ⁊ si
militer radij: sicut nunc in casu. Et pōt adhuc cōfirmari iu 4
xta modū arguēdi alioꝝ. qn̄cūqꝫ aliqua ꝓpositio vr̄ificat̄
ꝓ reb⁹ si ad eius veritatē nō sufficiūt due res requirit̄ 3ᵃ: ⁊ O
si nō tres ponēda est 4ᵃ: ⁊ sic vltra donec tot sint quot req
runt̄ ⁊ sufficiūt ad ei⁹ veritatē. Sed ad veritatē hui⁹. radi
us ꝓducit̄ a sole. nō sufficiunt entitates radij ⁊ solis p̄cise:
pꝫ in casu posito. igitur requirit̄ 3ᵃ. illa aūt est hitudo me/
dia inter radiū ⁊ solē importata per esse a sole. ℭ 2ᵒ arguūt 2ᵐ
sic. Impossibile est aliquā rē in ordine causalitatis effecti/ in p̄ vbi
ue depēdere a seipsa. Sed res ꝓducta dependet effectiue supra
ab actione ⁊ passiōe: g̃ ⁊c̄. ℭ Tertio illud qd̄ est via i aliud 3ᵐ
differt ab illo. actio est via in rē ꝓductā. igit̄ ⁊c̄. ℭ 4ᵒ illud 4ᵐ
qd̄ est mediuꝫ cōiungēs effectū cū ꝓducēte differt ab esse i.2ᵒ.d.1.
ctu. actio est hmōi. g̃ ⁊c̄. ℭ Quinto cū dico radiū eē a sole: aut q.5.
dico p̄cise radiū: aut p̄cise radiū ⁊ solē: aut aliquid aliud 5ᵐ
ab eis: nō pōt dici p̄mū: qa tūc nō magis radi⁹ esset a sole
q̄ꝫ a lapide. nec 2ᵐ: qꝛ potius nō esset radius a sole q̄ꝫ econ
uerso. relinquit̄ igit̄ 3ᵐ qd̄ est ꝓpositū. ℭ 6ᵒ hec ꝓpō. a. cuꝫ 6ᵐ
dico radius est a sole: aut cōnotat aliqd extra intellectum:
aut nō. si nō. sequit̄ ꝙ circūscripto actu itellectus radi⁹ nō
esset a sole: qd̄ est falsum. Si sic vel illud est radius tm̄ vel P
sol tm̄: vel vterqꝫ sil̄ vel aliquid aliud. tria p̄ma sunt impro
bata. igitur restat vltimum. ℭ Contra ꝯnē 4ᵐ pōt argui ꝯ 4ᵐ ꝯ.
ex verbis auctoris sex p̄ncipioꝝ. ait enim in caplō de actio
ne sic. Si quis agit mouet necio. ois igit̄ actio in motu ē. ⁊
subdit. ꝓpriū igit̄ est actionis in motu eē. Ex hac auc̄te ha
betur ꝯ p̄mā partē ꝯnis q̄ dicitur ꝙ quedā actio est mot⁹.
nā si hoc esset veꝝ cū iste auctor dicat ꝙ ois actio ē in mo/
tu: ⁊ ꝙ proprium actionis est in motu eē: sequeret̄: ꝙ aliqs
mot⁹ eēt in motu: qd̄ est ꝯ ph̄m 5ᵒ phy. ꝓbātem ꝙ nullus T.c.xj.
motus est subm̄ motus. Itē quelꝫ ꝑs auctoritatis allegate
repugnat ꝓbationi sc̄de ptis ꝯnis predicte. nā si omne qd̄
agit necessario mouet: ⁊ ois actio est in motu: ⁊ hoc est ꝓ/
prium ei. impossibile est aliquid fieri in aliquo sine muta/
tione ei⁹ in quo fit: cuius oppositum ē ibidē assumptum.
ℭ Cōtra 5ᵐ ꝯnē ēt multiplr̄ arguit̄: ⁊ ꝓbat̄ ꝙ actio est in ꝯ 5ᵐ ꝯ.
agente subiectiue: ⁊ nō in passo. ℭ Primo sic. impossibile p̄ᵐ
est effectū formalē separi a forma. Sed eē agens est effect⁹ Q
formalis actionis. naꝫ agens dr̄ formalr̄ agere actione. g̃
actio est in eo subiectiue. ℭ Sc̄do ois ꝑfectio est formalr̄ 2ᵐ
in eo qd̄ per ip̄aꝫ ꝑficit̄: qꝛ nihil ꝑficit̄ ꝑ illud qd̄ est in alio
⁊ non in eo. Sed actio est ꝑfectio agentis: tūc enim agēs ē
in sua vltima perfectione cū agit. g̃ actio est in eo. ℭ Ter/ 3ᵐ
tio si actio eēt in passo crucifixio ⁊ blasphmatio iudeoꝝ
actiua fuisset in c̄hro: sed h̄ est falsum: qꝛ cū ille fuerint pec
cata. pctā fuissent i c̄hro. ℭ Quarto ipoīe ē formas oppo 4ᵐ
sitas eē in eodē: actio ⁊ passio sūt forme opposite: ⁊ passio
est in patiēte. igit̄ actio non est in patiente. ℭ Quinto ois 5ᵐ
forᵃ denoiat suū subm̄: sꝫ actio nō denoiat passum: qꝛ tunc
passum diceret̄ agēs. igit̄ passū nō ē subm̄ ei⁹. ℭ 6ᵒ cui⁹ est 6ᵐ

A po⁹ eius est act⁹.vt dicit phs in de som.⁊ vig.Sȝ po⁹ acti/
7m na ē agētis ⁊ i agēte.ḡ ⁊ act⁹ ei⁹.s.actio.¶7° phs 8° phy.
T.c.15. dicit.ꝙ si de⁹ ageret de nouo mutaret̄.h aūt nō ꝯtingeret:
nisi qꝛ reciperet aliq̄d nouū in se:nō appet aūt q̄d nisi ip̄aȝ
actionē.igit̄ illa erit in eo:⁊ p ꝯn̄s de facto ōis actio est in
8m agēte.¶8° si vn⁹ ignis calefaciat duo calefactibilia:aut erit
vna actio tm̄ aut due:nō due:q̄a vni⁹ agētis vnica ē actio.
igit̄ vna tm̄:⁊ si sic aut illa ē i passo:aut i agēte.nō in passo.
qꝛ q̄ rōne in vno ⁊ in vtroqꝫ:⁊ sic idē accn̄s eēt in duobus
9m subiectis:qđ est ipoīe.igit̄ ē in agēte:qđ ē ꝓpositū.¶9° qn̄
cūqꝫ aliq̄ duo sunt incōpoña i eodē subo p̄cise pp̄ p̄mā icō/
possitatē quorūdā alioꝝ in eodē subo:si ꝯn̄a nō patiūt̄ se in
subo:nec ēt illa an̄tia:sed relationes de scđo mō relatiuorū
sūt incōpoīes in eodē:⁊ hoc p̄cise pp̄ incōpossitateȝ p̄uiam
actionis ⁊ passionis q̄s cōsequūtur.idē eni iō nō pōt eē pr̄
⁊ filiuȝ:q̄a idē nō pōt gn̄ari a seipso aut gn̄are se.igit̄ actio
⁊ passio nō sunt cōpossibiles in eodem:sed passio est in pa/
10m tiente:igitur nō est in eo actio.¶10° vbi est relatio subiecti
ue ibidem est ratio fundandi relationē illā:sed relatio agē
B tis ad passum est in agente subiectiue.igitur in eo est etiaȝ
T.c.20 rō fundandi illā.hec aūt rō est actio.naȝ ideo pr̄:qꝛ genuit
11m ꝯ meta.¶11° aut actio denoiat agēs denoiatione extrinse
ca tm̄:aut intrinseca.nō extrinseca:qꝛ oē qđ denoiat aliq̄d
denoiatiōe extrinseca denoiat quoddā aliud denominatio
ne intrinseca:pȝ de visione que suum obm̄ denoiatione ex/
trinseca denominat visum:⁊ itrinseca denominat subm̄ vi
dens:nec alicui reperit̄ instantia nisi instet̄ in proposito ꝙ
non licet.queritur ḡ q̄d actio denoiat intrinsece.cōstat eni
ꝙ nō passum:qꝛ passum non dicitur agēs.nec pōt dari q̄d
aliud denoiet intrinsece p̄ter agēs.igit̄ relinq̄t ꝙ nō extrin
seca:sed intrinseca denominatione denoiet agēs:⁊ p ꝯn̄s:⁊
12m in eo subiectiue.¶12° ōis forma dat aliquod esse formal'r
suo subiecto:actio non dat esse formal'r patiēti:igit̄ passuȝ
non est eius subm̄.igit̄ ip̄a est in agēte.minor pȝ:q̄a nō dat
C sibi esse agēs.pȝ:nec esse passum:q̄a illud est ꝓpriū passio/
nis:⁊ ad h esse vr̄ auctoritas Com.8.meta.cōmēto.5.vbi
dicit ꝙ actio forme ignis q̄ sequitur formā ignis est calor
maximus ⁊ mot⁹ ad supius.calor igit̄ in igne ē sicut absciś
Rn̄° ad sio in cultello:⁊ actio manus in manu.¶Rn̄° ad ista.ad p̄
rōes ad mum cū dicitur:ꝙ sequit̄ ꝙ actio fieret ab agēte:ꝯn̄s illud
p̄mum cōcedo sicut ꝯcedūt Grego.naȝa.⁊ Dam̄.vt allegatum est
ꝓ p̄a ꝯne:⁊ sicut ꝯcedit ēt Cōmē.vt allegatū est supra ꝓ 3°
⁊ cū vlterius infert̄ ꝙ actionis est actio:nego ꝯn̄am.nā rei
Ad p̄m q̄ fit nō est actio:sed ip̄sa est actio.¶Deinde ad ea q̄ sūt ꝯ
ꝯ 2m scđam ꝯnē.Ad p̄mū ꝯcedo maiorē:⁊ ad miorem dico ꝙ rō
Aureo. manifeste ꝯdicit sic arguēti:nā in eadem.q.arti.2.soluens
vbi sup̄ rōnes alterius doctoris ꝓbātis actionē nō esse in passo in
quo est passio:q̄a actio ⁊ passio sunt forme opposite.dicit
ꝙ actio ⁊ passio in suis realitatib⁹ non opponunt̄ formali
ter:sed in suis denominationib⁹:qm̄ actio denomiat agēs
a quo egredit̄.passio ꝟo effectum qui egredit̄.hec sūt v̄ba
eius:que vt manifeste pȝ ꝯdicūt minori p̄fate.Scđo dico
D ꝙ illa minor est falsa.⁊ eius ꝓbatio nulla est:qm̄ fundant̄
super fictione quadā de illis habitudinibus que nulle sūt:
vt illi imaginant̄.Sed ip̄se actus agentis quod idem est ⁊
patiēs est actio ⁊ passio.Actio inquantum est act⁹ agētis
vel potētie actiue qđ al'r qn̄qꝫ exprimit̄.Pro hoc qđ dr̄ vt
est ab h.s.ab agēte.nā ideo est actus agentis:qꝛ est ab eo:
est aūt passio vt est actus potētie passiue:qui ideo est actus
3.ph.18 eius:qꝛ in ea.¶Ad cōfirmationē ex dicto Cōmēta.dōm
ꝙ cū Cōmēta.dicit ꝙ eadē actio in respectu mouentis dici
tur mouere ⁊ in respectu moti dicit̄ moueri:⁊ addit:⁊ sunt
valde opposita nō dixit ⁊ mouere ⁊ moueri sunt valde op
posita:⁊ si dixisset non sumpsisset illos terminos noial'r:⁊
s̄m suppositionē ꝑsonalem:sic ꝙ significaret̄ ꝑ orōnē illaȝ
ꝙ illa res que dr̄ mouere:⁊ illa que dr̄ moueri essent val/
de opposite:sicut argumentuȝ intendit hic ab ip̄so.nam si

sic intellexisset ibidem sibimet ꝯdixisset:cū dicat ꝙ eadem E
actio dicit̄ mouere ⁊ moueri.Eadē aūt nō est res opposite
dico ergo ꝙ cū ait:⁊ sunt valde opposita:vel refert suā in/
tentionem ad illa respectu quorum dr̄ mouere ⁊ moueri:⁊
tūc dȝ suppleri orō addendo sic subiectuȝ verbo:⁊ mouēs
⁊ motum sunt valde opposita:⁊ hoc frequenter in phia di
cunt phs ⁊ Cōmētator.Qđ dictū de qua oppositione:vel
de quibus mouentibus ⁊ motis sit intelligenduȝ alibi spe
cialius ⁊ pertinentius poterit declarari.Uel potest ēt sup
pleri orō sic:⁊ mouere ⁊ moueri sunt valde opposita:⁊ tūc
illi infinitiui stant verbaliter ⁊ denotat̄ ꝙ complexa signi/
ficata propositionum enuntiantium aliquid mouere ⁊ illđ
moueri sunt opposita:quēadmodū phs in postpredicamē
tis in ca.de oppositis.dicit ꝙ priuari ⁊ hr̄e habitum sunt
opposita:nec priuari ⁊ hr̄e habitū sunt habitus ⁊ p̄uatio.
⁊ vtraqꝫ oppositio ad idem genus oppositionis reducit̄.
sil'r ꝙ significata ꝓpōnū ꝯdictoriaꝝ ēt s̄m ꝯplexionem di/
cuntur:vt sor.esse sanū:⁊ sor.languere.Sic in ꝓposito dic̄ F
Cōmentator ꝙ aliquid mouere ⁊ idipsum moueri seu ip̄ȝ
agere ⁊ ipsuȝ pati aut agens ⁊ patiens sunt opposita:sicut
etiam diceret̄ ꝙ esse patrem ⁊ esse filiuȝ sunt opposita:nec
tm̄ intelligendū est talia significatiue sumpta supponere ꝓ
aliquibus entitatibus:sicut in primo frequenter dictū est.
Unde quāuis mouens sit aliqua entitas:⁊ sil'r motum:tm̄
aliq̄d esse mouēs nō est aliqua entitas nec aliq̄d eē motū:
sicut nec sortem sedere vel esse sedentē:quod significat̄ per
hanc.sor.sedet:est entitas aliqua nec sor.nō sedere.vel qđ
idem est non esse sedentē quod significat̄ ꝑ istā sor.nō se/
det:⁊ s̄m phm̄ opponit̄ ad sortē esse sedētē:est entitas ali/
qua.Posset ēt tertio exponi Cōmē.vt isti infinitiui suppo/
nerēt mal'r pro suis indicatiuis vel participijs eoꝝ:⁊ sic ꝑ
dictum Cōmē.significaret̄ illos termios mouet̄ ⁊ mouet.
vel hos mouens ⁊ motum esse oppositos eo modo ꝙ ter
mini oppositi solent dici:q̄ expō satis posset alicui ex isto v̄
bo dicit̄ qđ ibi ponit̄:⁊ quālibet harū expositionum satis
credo bonā ⁊ iuxta mentem Cōmen.Scđa tm̄ plus placet
s̄m nullā autem habetur ꝙ entitas que est actio ei que est G
passio sit opposita vt argumentū intendebat.¶Ad scđm Ad 2m
dōm ꝙ aliqua esse idem s̄m subm̄:⁊ differentia s̄m q̄dita/
tē pōt dupl'r intelligi s̄m ꝙ tā subȝ q̄ȝ quiditas possunt ac/
cipi dupl'r.nā vno mō accipit̄ subm̄ pro subiecto informa/
tionis:siue qđ informat̄ aliqua forma:⁊ quiditas accipit̄
vno modo ꝓ ip̄sa essentia:quam explicat diffinitio:⁊ sic ac
ceptis his noibus esset sensus ꝓpositionis:quecunqꝫ sunt
diuerse eēntie in eodem subo exn̄tes real'r distinguuntur.
⁊ sic cōcedo ip̄sam:⁊ maiorē ⁊ minorē in eodē sensu nego.
Alio mō accipit̄ subm̄ pro subiecto p̄dicationis:⁊ q̄ditas
pro ip̄sa diffinitione:siue sit dicēs quid rei:siue quid nois:
⁊ tūc est sensus ꝓpōnis:ꝙ quecūqꝫ dicūtur de eodē subo:
qđ ꝓprie de solis terminis intelligit̄:⁊ eoꝝ diffinitiōes sūt
diuerse:illa distinguuntur realiter.i.supponunt pro rebus
distinctis:tunc ꝓpō est falsa.⁊ minor in eodē sensu est ve/ D
ra:⁊ sic ille sensus est quem habuit Cōmenta.Uult eniȝ ꝙ
ista noia actio ⁊ passio significatiue sumpta de eadē re nu/
mero determinate verificentur.Et ideo subdit.ꝙ sunt ea/
dem s̄ȝ subiectū:qꝛ tm̄ s̄m aliā ⁊ aliam rationē.nam s̄m ꝙ
illa res est actus actiui inquātū huius de ea vel pro ea ve
rificat̄ hoc nomē actio:⁊ s̄m ꝙ est act⁹ passiui inq̄ȝtū hui⁹
ꝟificat̄ h nomē passio:⁊ ille diffōnes q̄ꝫuis eidē ꝯueniant
sunt tm̄ diuerse.ideo dicit ꝙ differūt s̄m q̄ditatē:⁊ hic mo/
dus loquendi in isto sensu satis vsitatus ē ab eo sicut ꝯstat
his qui sua dicta viderunt.¶Ad tertiū dōm ꝙ phs iō dic̄ Ad 3m
ꝙ non sunt idem proprie:qꝛ non sunt idem rōne ⁊ diffōne:
sed tamen motus cui hec noia actio.s.⁊ passio insunt:non
quidē per informationem:sed per predicationem est idem
nūo:ita ꝙ ip̄se non est cōtra:sed pro.Et ꝙ ita intelligat pȝ
ꝑ ꝓbationē sui dicti quā imediate subiungit,ait enim sic.

I Q3 enim huius in hoc & q3 hui9 ab B actū eē rōne alterū ē.eē
T.c.22. aūt h9 ad B:& eē actū hui9 in B eidē motui dicit cōpetere:
& verū est.sic g̃ vult q3 idē mot9 sit actio & passio:fm tñ aliā
Ad 4m & aliā rōnē dr̄ vtrūq3.¶Ad 4m dōm q3 phs falso allegat:
qm̄ nullibi illa vba vel eoꝝ ēt sniam ponit:sed hĕ snia ei9
est q3 illa negatiua est imediata:cuius pntum vlr negatur
a subo & a nullo supiori subti negat vlr:& exēplificat ipe in
terminis gnālibus.s.lr̄is:talis aūt imediata inuenit ex ter
minis eiusdē pnti.Un̄ sicut ibi Auerrois dicit:& verū ē.hec
est imediata.nullus asinus est rōnalis.& silr̄ ista est imedia
ta.nullus hō est irrōnalis:forte aūt & aliq pōt eē imediata
in q̃vnū gnālissimū gen9 vlr negat ab alio:sicut hec.nulla
suba est q̃litas:nō tñ q̃lz in qua vnū genus generalissimuz
Ad 5m vlr negat ab alio est imediata.imo nec vera.¶Ad 5m cuz
cōclusio sit indefinita pōt cōcedi.sic tñ q3 actio supponat p
actione aliq que non est passio.verbi gratia ea que est agē
K tis:quod non agit in passum.vt in secunda cōclusiōe dictū
est.Sed si loquamur precise de actiōe agētis quod agit in
passum.cōcedo maiorē proprie sumptā:& nego minorem.
nam q̃uis predicamēta actionis & passiōis sint distincta:
quelibet tñ res que est actio est in predicamēto actionis:&
in pdicamento passionis:& quelibet que est in pdicamēto
passionis & in pdicamēto actiōis:& ideo actio & passio nō
distinguunt pdicamentaliter:sed eadem res que est actio
& passio est in diuersis pdicamentis eo modo quo res que
Ad pm nō est signuz dicitur esse in pdicamento.¶Ad argumēta
p̃ 3am cō- que cōtra tertiam cōclusionem facta sunt restat respōdere:
nem. ad quoꝝ primū q̃uis patiat defectū in forma eūdo tamē
ad difficultatē quā intendit.dico q3 si nunc in instanti gene
raretur aliquis ignis:nunc quidez est ignis genit9 & actio
ipsius generātis que nō est aliud q̃ ipse ignis genitus seu
forma ipsius.Et dico q3 sicut impossibile est hunc ignem
genitum desinere esse hoc eodem igne non desinēte eē:ita
impossibile est hanc actionē generantis ignez hunc desine
re esse hoc igne nō desinente esse possibile est tamen & hūc
L ignē:& hanc actionez desinere esse actionē hoc igne:& hac
etiam actione nō desinēte esse.vnde hec actio post istud in
stans erit & erit ignis:sed ipsa nō erit actio. Et est ratio:qa
ad hoc q3 aliqua sit actio reqrit q3 sit actualr ab actiuo:&
illud sit causa eius:alioquin nō esset actus eius inquantū
huius:& per ꝯñs neq3 actio.Et hoc etiam voluit phs no
T.c.20 tare in tertio phy.cum ait q3 actus agentis est in quodam
alio & non decisus:sed huius in hoc:& littera Cōmē.sed est
Cō.20. ex hoc in hoc.vbi Cōmēta.exponēs ait:& non dicimus q3
actio agentis est in patiente fm q3 abscinditur ab agente:
qm̄ si hoc eē non esset agentis:sed fm q3 est continua ex B
in hoc.i.ab agēte in patiente.Hec Cōmen.& q2 post illud
instās illa res que nūc est actio nō erit a generāte illo ipa:
q̃uis erit vere in reꝝ natura:non erit tamē actio:ac per cō
sequens nec ignis iste postea generantis nec generās gña
ad ꝯfir. bit ipsum.¶Ad aliā pbationē minoris pdicte rōnis.con
M cedo deū illud posse:& q3 casu dato solus manutenebit ra
dium:& cum infert q3 transibit fm rem habitudo importa
ta per esse a sole:ac per hoc actio solis:dico q3 nulla res in
mūdo siue appellet habitudo siue aliquid aliud transibit
seu desinet esse:sed eadem ipsa res que est nunc a sole & est
habitudo vel relatio ad solem erit postea:sed non erit a so
le nec erit habitudo ad solem:talis.s.que dicatur actio so
lis:sed erit a deo:& erit actio dei.¶Et vlterius dico q3 ni
mis est puerilis & rudis cogitatio.cum dicitur radius est
a sole:q3 res aliq significetur per illam prepositionem.a.di
stincta a radio & a sole.cū ipsa prepositio sit purum synca
thegoreuma:& nihil fm se significans:nec minus rude eēt
dicere q3 nec per illam prepositionem .a. significatur talis
habitudo media:sed per totaz orationem illam:sicut ex p̃
libro in pluribus locis p3:& paulo supra recolui.Et prete
rea.isti hoc ipsum habēt concedere.naz supposito q3 sit ta

lis habitudo media radij a sole quā dicūt actionē. constat N
q3 illa fm ipsos:est ēt a sole. vnde & in solōne illius rōnis
alterius doctoris de qua supra fecit mētionem dicunt q3 tā
actio q̃ passio est ab agente:& iteruz q3 actio egreditur ab
agente:& si nunquam hoc dixissent hoc est veruz q3 omnis
entitas que est in mundo siue magna siue parua est a deo.
si ergo per.a.vel per esse ab B vel ab illo importat aliq res
media.igit vltra illā habitudinē est habitudo.& constat q3
illa nō est minus ab agente q̃ pma:& per ꝯñs adhuc vltra
eam est alia:& sic in infinitū.¶P.Ex maxima illa theolo
gica quam assumūt.si actio sit talis res ab agente poterit
deus illā actionē qua radius est a sole per seipsum imedia
te conseruare:& tūc nec radi9 nec illa habitudo erit a sole:
& tñ illa habitudo & ille radius erit.opz igitur etiam eos
cōcedere q3 aliquid qđ est ab aliquo pōt esse & non esse ab
illo absq3 q3 aliqua res magna vel pua desinat esse.¶P.
Si sit talis habitudo disticta poterit deus coagere soli ad O
causationem radij nō coagēte soli aut alicui alteri ad cau
sationem illius habitudinis:nec illā p seipsum causando:
quo posito adhuc radius erit a sole.alīs sol nō pducet ipm
& nulla erit talis media habitudo.¶P.fm eundē arguē
tem in rōne immediate post soluenda res que pducit de
pēdet a sua actione in ordine cāsalitatis effectiue.igit p ma
ximam nunc ab ipso sumptā poterit deus rem immediate
absq3 tali actione pducere:& tunc constat q3 erit illa res a
deo & nō erit talis ficta habitudo ipoꝛtata per.a.Per hoc
p3 solō etiam ad sequētē pbationē.¶Ad confirmationē
Ko dico q3 si deus nō suspēdisset actionē solis diceretur q3
radius eēt a sole:qa sol vtiq3 esset cā & pncipiuz eius:ita q3
si sol nō eēt nec deus aliter ageret:ceteris positis radi9 nō
esset:in casu aūt posito nō dr̄ radi9 esse a sole:q2 ceteris vt
nunc in casu ponitur se habentibus:esto q3 sol non esset ad P
huc radius esset:ac per hoc sol nō est cā eius.Unde & ego
ēt quero a sic arguente in casu posito:cū sit radius:& sit sol
cum habitudo qua dicit radius a sole nō est in radio sicut
in ipso est habitudo qua dicit eē a deo.puto q3 non poterit
alr rńdere:nisi q3 deus est pn̄m & cā radij & nō sol.¶Ad vl Ad vlti
timā confirmationez nego minorē.dico enim q3 entitates mā ꝯfir
radij & solis ac dei sufficiunt ad veritatem huius:radius ē ma.
a sole:nec aliqua alia est opportuna:non tamē sp illis posi
tis illa propositio est vera:sed tūc tñ qñ sol est causa radij
seu qñ radius est:& ceteris vniformiter se hab ētib9 & agē
tibus vel nō agētib9 si sol nō esset.radius nō eēt:& p B etiā
vide q3 dixi in pmo di.17.q.1.in soluendo tertiaz obiectio Ad 1m
nem p̃ p̃nem pmā scđi articuli.¶Ad scđam rōnē p̃ pdictā Ad 3m
p̃nem rńdeo negando minorē.¶Ad tertiam dōm q3 si ac & 4m
cipit actio successiua illa pōt cōcedi via:sicut & motus dici
tur via:l3 trāsumptiue:& sic nō arguit p̃ sed,&c.vt p3 in rñ
sione ad octauā obiectionē pcedētis qōnis.Si vo accipit
actio subita seu que fit tota simul:minor simplr est negan
da:& silr̄ neganda est minor quarte rōnis.¶Ad 5m primo
pōt reduci argm p̃ arguētem querendo cum illa habitudo Ad 5m
quā ponit mediā dicat esse ab agente fm ipm qđ dicit aut Q
habitudinē ipsam & agens tm̄.aut aliquid aliud &c.& tota
liter pcedit p̃ eum.Dico igit sicut & ipse nisi ponat infinita
tē taliū habitudinū cogit dicere q3 precise significatur ra
dius & sol intelligendo pcisa q3 nulla alia entitas ab illis
importat:cōsignificat tñ cū B q3 si cetera vniformiter age
rent vel nō agerēt & sol nō esset radius ille non esset.nō ꝯsi
gnificat aūt pariter q3 si radi9 nō eēt sol nō eēt:& iō n̄ dr̄ sol
a radio:sed eꝯ.¶Et p B p3 ad sextum.q3 etiaz posset redu
ci cōtra eum de habitudine illa quā ponit. Preterea ꝯstat
q3 ois entitas que est in rerum nā magna vel pua existit p
deum tanquam per suum cōseruans:& certe si de ista ppo
sitione.a.queritur quid significet vel consignificet:& velit
quis concludere q3 aliquam fm se rem importat que non
ipoꝛtat per cathegoreumaticā aliquā dictionez nō minus

A oportebit dicere: q ét illa ppõ p aliquã ré talé signat: z cõstat q illa erit ét p deũ ɔseruata tãq ab ipsa depẽdés: z p ɔñs illõ aliõ p aliã signabit: z qz signabit nõ erit finis i illa ppõ ne: nec erit numerus taliũ rex. abigenda est igit talis imaginatio irrõabilis de syncathegoreumaticis dictionibus.

Ad ar^m 34^m. ¶ Ad illud qd ɔ quartã ɔnẽ arguit ex dicto auctoris sex pncipiorũ: dõm q auctor accipit esse ibi non per realem informationẽ vt capit argumẽtũ: sed per predicationẽ: qd manifeste pꝫ. tum quia immediate sic premittit. Sciendũ aũt q omne qd in motu est actio est: z pbat: moueri etenĩ actio est. Ecce q ideo dicit actionẽ esse in motu: qz moueri ẽ actio. tum quia immediate postq dixit. Ois ergo actio in motu est. statim addit. omnisq motus in actione firmabitur: z similiter cuꝫ dicit pprium est actionis in motu esse: immediate subiunxit: sicut. pprium motus est esse in actione. cõstat aũt q ista nõ possunt intelligi de esse in. per informationẽ: qz si isto modo ois actio est in motu: non ois motus

B est in actione. Alioquin vel oporteret q data vna actione simul darentur infiniti motus distincti z infinite actiones: vel oporteret q aliquis motus z aliq actio reciproce eẽnt in seipsis: vnum. s. in alio per informationem z econuerso. q nullus sane mentis diceret. Intelligit g q omnis actio ẽ in motu per predicationẽ: z omnis motus in actione: qz. s. omnis motus est actio fm eum. z omnis actio est motus: Accipit aũt actioneꝫ non sic vlr. vt de ipsa locutus sum in quarta ɔclusiõe: sed spãliter pro ea que non est conseruatio z que est actus agentis quod illaꝫ agit in passum: z similiter motũ non accipit vlr: sed pro eo tñ cuius pars nõ solũ post ptẽ acquirit mobili: sed ẽt fit: z ex hoc patet q eius dictũ non est contra aliquã partẽ dicte conclusionis. ¶ Nũc

Ad ar^m q sunt ɔ 5^m ɔnẽ ad illa que contra qntam cõclusionem arguta sunt ɔsequẽter est respondẽdũ. Ad pmũ dõm q effectus formalis alicuius põt dupl'r accipi. vno modo pro causato forme: z sic nõ est aliud q ipsa materia vel subm qd informat: vel cõpositũ qd ex ipsa forma cõstat. sic loquendo de effectu for-

C mali quicquid sit de maiore. nam in aliquo sensu concedẽda esset: tñ minor simpliciter est negãda: nã agẽs nec ẽ mã actionis sue nec ex ipsa cõponit. Alio mõ põt accipi effectus formalis: lꝫ multũ improprie pro denominatione subiecti ab aliquo: z tũc est sensus maioris: q ẽ impossĩe aliqd denoiari tale ab aliquo nisi illud sit subiectiue in eo: z in h sensu dico q maior est falsa. pꝫ enim q visio qua paries videtur non est in pariete: tñ ab ea ipe denoiat z dicit visus.

Ad 1^m. ¶ Ad scdam dõm q si loquamur de agẽte qd est tãtũmõ agẽs z nõ patiens: minor est falsa. nã qlibet actio sit perfectio z sit agentis: nõ est tñ pfectio perficiens ipsum agens: nõ eñi calefactio solis pficit ipsum solẽ: sꝫ ipsuꝫ qd calefit: est tñ signũ pfectionis solis: z sic quelibet actio est signum pfectionis agẽtis. nã ex eo q agit arguit pfectio aliq agen-

Ad 3^m. tis. ¶ Ad 3^m si accipit crucifixio pro fixiõe corporis cbri in cruce proprie loquẽdo nullibi ẽ subiectiue: qz crucifixio non est aliqua res fm se distĩcta a corpore qd figit z ab eo

D cui infigit. si tñ poneret q esset aliq talis res alicubi exñs subiectiue nescio quis demens diceret illã fuisse in iudeis crucifigentibus: z nõ potius in corpore cbri vel in cruce. ¶ De blasphematiõe aũt dõm q ibi erat vbi erat blasphemia. z constat quidem q blasphemia mentalis nõ erat in christo: sꝫ impijs cordibus iudeoꝝ. vocalis quoq nõ erat in cbro: sed potius in aere i q vox formabat. Et ideo pꝫ q ɔsequẽtia quãtũ ad vtrãq ptẽ ɔñtis põt negari. posito tñ q crucifixio fuerit in cbro. esset dõm ad probationem falsitatis ɔñtis supposito q actio exterior sit pctm õ quo suo loco videbit q illa crucifixio fuit pctm: sꝫ nõ fuit cbri: sed iudeoꝝ. nã tales actiones si cõcedãtur eẽ pctã nõ intelligũtur eẽ recte pctã eoꝝ in qbus recipiũt: sꝫ eoꝝ a qb9 agũt: z h est q alij dicere volũt cũ dicũt q crucifixio fuit i cbro

Ad 4^m subiue z in iudeis imputatiue. ¶ Ad 4^m dõm q minor ẽ falsa. ¶ Ad 5^m dõm q qlibet ois forma denoiet suũ subm:

E nõ tñ denoiat ipm fm qlibꝫ nomẽ ipsius forme. v. g. forma

Ad 5^m que est doctrina: vt dicit phs 3° phy. est in addiscẽte: z tñ si

T. c. 22. denoiat ipsum fm h nomẽ doctrina: qa nõ dr docens: sꝫ denoiat ipm fm aliud nomẽ eiusdẽ. s. disciplina: z ideo dr ille discipulus vel discẽs. sic dico q forma q est actio denoiat vtrũq illud in quo est fm aliqd eius nomẽ. v. g. fm h nomẽ passio vel lux: aut aliud tale ei cõueniẽs fm q ipsa ẽ in eo: nõ aũt fm h nomẽ actio vel agẽtia: qz ei: nõ cõuenit nisi inquantũ est ab alio ac per hoc z fm hoc nomẽ denominat illud a quo est: z illud dicit agens. ¶ Ad 6^m cõcedo q cuius est potentia eius est actus: z vlterius concedo q actio

Ad 6^m est actus agentis: nõ tñ sequitur q sit eius vt subiecti z potentie passiue: sed est eius vt pncipij actiui. z h ideo qz potentia agentis est potentia actiua q non est inquãtũ huius susceptiua actus sed elicitiua z pductiua. ¶ Ad 7^m dico

Ad 7^m. q phs nõ iõ dicit q mutaret: qz actio noua eẽt in eo: sꝫ iõ qz putauit q nõ de nouo ageret nisi pter nouã dispõnem vel nouã voluntatem quã haberet ad agẽdũ cũ prius nõ

F ageret: sicut pꝫ per Cõmẽ. ibidẽ. qui totũ pene suũ errores

Cõ. 15. ibidẽ fundat super illa radice. ¶ Ad 8^m dico q in illo casu

Ad 8^m. essent due actiones: nec est inconueniens eiusdem agentis esse duas vel plures etiam actiones in diuersis passis. Et (qd argumẽtum non petit) dico q econuerso: si duo ignes calefaciunt idẽ calefactibile p. puta qz eẽnt illi ignes in eodem loco pmo vtute diuina q calor vnus numero produceretur ab eis z amborum eẽt vna actio tanq vnius agẽtis totalis. ¶ Ad 9^m nego minorem. ¶ Ad probationem

Ad 9^m dico: q nõ ideo idẽ nõ põt esse pater sui aũt filius aut etiaꝫ vnius alterius pr z fili9: qz generatio actiua z gñatio passiua nõ pñt eẽ in eodẽ: sed qz idem nõ põt eẽ a quo est gñatio z qui gñat: nec idẽ põt esse is q est genit9 z a quo ipse

Ad 10^m genitus est. ¶ Ad 10^m dico q fortius pcedit ɔtra suum factorem. nam non minus: immo plus videt incõueniẽs q relatio sit in aliquo z rõ fundãdi nõ sit in rex nã q si sit in alio. nũc aũt in patre fm istos fundat paternitas z generatio qua genuit est ratio fundandi: z fm eos illa gñatio qũuis fuerit: nũc tamen non est: sicut nec ipse generat nũc nec

G eius filius gñat. dico tñ ad argumẽtũ q gñatio non est rõ fundandi hꝫ relationẽ pprie loquendo: sed bene verũ ẽ q qz iste genuit z ab eo fuit gñatio istius: iõ hic est huius pr.

Ad 11^m ¶ Ad 11^m dicẽdũ q denominat agẽs denominatiõe extrinseca: iuxta consuetuꝫ modum loquendi. Et ad vlteriorem pcessum argumẽti dicendũ: sicut dictũ est ad. 4. cõtra hãc

ad auct. candẽ ɔclusionem. Et per idem rñdenduꝫ est ad. 12. ¶ Ad auctoritatẽ Cõmẽ. que vltimo inducit dicenduꝫ q hoc nomine actio Cõmẽ. z phs etiam vtunt equoce. aliqñ. n. apõ eos h nomẽ actio idem significat q hec noia actus vel forma vnde satis cito post fm trãslationẽ Cõmẽ. ait phs. ois mãe actio est alia ab actione alterius mãe: z fm trãslationem qua vtimur ait. actus alius alterius ẽ mãe. z Cõ. ibi-

Com. 6. dem exponẽs ait. Et idem qd est in actu in oi mã: z est forma eius: est aliõ ab illo quod ẽ in actu i alia materia. Qñ

T. c. 2. q actio accipit pro pn^o agendi seu potẽtia actiua. vnde 9°

D meta. vbi phs dicit. q potentia actiua est in faciente vt calor in calefactiuo: z edificatiua. i. ars edificandi in edificatiuo. i. edificatore vel carpentario fm litteraꝫ Commẽ. ait

Com. 2. Cõmẽ. exponendo sic. i. actio artis carpentarie est in carpentario: z actio artis edificatorie est in edificatore. patet aũt q si ista expositio dꝫ esse ad ppositũ: ibi accipit actio artis pro ipsa arte: vt sit intransitiua constructio. ¶ Et pterea sic eũ accepisse pꝫ ex eo qd sine medio sequit. Sequitur enim sic. deinde dicit. s. Aristo. z ideo sunt insimul. Et qz quedã potẽtiarum actiuarum sunt in agẽte: iõ est necesse vt agens nihil agat donec sit insimul cũ patiente. i. in eodem loco. hec ipse. qñq võ accipit actio p opõne in actu potentie actiue sicut supra dictum est: z qñq alijs modis.

J nūc ad ꝓpositū dico ꝙ Cōmē. accipit actionē in auctē alle
8°.phi. gata altero duoꝝ ꝑmoꝝ modoꝝ vel vtroqꝫ: ⁊ est itētio ei⁹
c.5. ꝙ calor maxim⁹ est actus vel for⁹ ⁊ ꝑn^m actiuū ꝯñs formā
subalē ignis: ⁊ istō multū cōuenit cū sn̄ia de q̄ ime^te locut⁹
ē: ⁊ silr mō accipit abscissionē cultelli ꝓ acutie vel ꝑn^m scidē
di: qcqd illud sit in cultello: ⁊ actionē man⁹ ꝓ ꝑn^m quo agit
man⁹. nō aūt accipit actionē 3° mō: ⁊ vt de actiōe ē qō p̄ns.
Ad ar^m pnci^le. ¶ Ad arg^m pncipale. q. ꝓ q̄ꝫto arguit actionē distingui a re
q̄ fit. pꝫ r̄nsio ex dictis supra ad auctē de libro sex ꝑn^m: q̄ ꝓ
baſ ꝙ distinguiſ a passiōe. dōm ꝙ auctor ille nō iō dicit ꝙ
passio est effect⁹ actionis: q2 efficiaſ ab ea sicut res efficiſ a
sua cā effectiua; sꝫ q2 ex eo ꝙ aliqd agit loquēdo de actiōe
sicut ipse loqſ. vꝫ ꝙ exigit in qō agēs agat cālr inferſ ꝙ il
lud patiſ in qō agit: ⁊ q̄uis eꝯ: ex eo ꝙ aliqd patiſ inferaſ
ꝙ aliqd agit in ip̄m: q2 tn̄ nō inferſ cālr iō passionē dicit eē
effectū ⁊ illationē actiōis: ⁊ nō dicit eꝯ: q̄uis eūdē loqndi
modū ēt posset dici ꝙ actio ē illatio passiōis: nō tn̄ effect⁹.
K pꝫ. n ꝙ q̄uis seqſ. B lignū patiſ vel calefit. igiſ aliqd agit
in B lignū ⁊ aliqd calefacit ip̄m. nō tn̄ hec cālis: q2 B lignū
calefit aliqd ip̄m calefacit: est A a: sicut ista est A a: q2 aliqd
calefacit B lignū: B lignū calefit. Et ꝑp hāc cālem illationē
dicit ꝙ passio est effectus illatioꝗ actionis. iuxta suū ꝯsue
tum impropriuum in toto libro illo modū loquēdi.

¶ Distinctionis prime. Questio. vj.

Ltimo q̄ꝫtū ad istā di. Quero vtꝝ crea tio ⁊ ꝯſuatio sint entitates disti cte inter se: ⁊ a re quā deus creat vel cōseruat. ¶ Et arguiſ ꝙ sic. ⁊ q2 idē iudiciū q̄ꝫtū ad B ē
p^m de oib⁹. ꝯñdo ꝙ creatio hui⁹ rei demſrare. v̄. g.
huius angeli sit res distincta ab hoc angelo: ⁊ ab eius con
seruatione: ⁊ arguo sic. Iste angelus: ⁊ silr eius creatio fuit
anteq̄ꝫ fuit eius ꝯſeruatio: ⁊ iste angelus non desijt cum de
sijt eius creatio. igitur iste angelus est entitas disticta a sua
ꝯseruatione ⁊ a sua creatione: ⁊ silr eius creatio a sua ꝯser
uatione. ꝯñtia videtur tenere ex eo ꝙ impoſe est aliquam
L entitatē fuisse ꝑus q̄ꝫ fuerit. Aut simul desijsse ⁊ non desijs
se. añs q̄ꝫtū ad ꝑmā ptē ꝓbaſ. nā iste angelus fuit in ꝑ istan
ti quo fuit: ⁊ silr creatio eius: sed in illo instāti nō fuit eius
cōseruatio. nā cōseruatio ē cōtinuatio rei in esse. oē aūt qō
ꝯtinuaſ ꝑus fuit. Quātū ēt ad scōam ptē ꝓbaſ. nā creatio
huius angeli fuit in ꝑmo instāti in quo fuit iste angelus ⁊
imediate post non fuit: sicut iste angelus in ꝑ instanti sui eē
creabatur. ⁊ immediate post non creabatur. Nā creatio ꝓ
prie sumpta est ꝑductio rei que nūc est ⁊ non aliquid eius
ꝑus imediate fuit: nec angelus iste imediate post ꝑ^m instās
sui esse desijt. igiſ nō simul desijt cū sua creatione.

Oppo^m Ad oppositū actio ⁊ ꝯseruatio rei q̄ agēs creatū agit vel ꝯseruat nō sūt entitates in
ter se ⁊ a re quā cōseruat vel agit distincte. igiſ nec creatio
⁊ cōseruatio sūt distincte entitates inter se ⁊ a re quā deus
ꝯseruat vel creat. ꝯñā satis est patens: ⁊ añs ꝓbaſ ex ꝑdi
ctis in ꝑcedēti. q. ibi. n. ꝓbatuꝫ est ꝙ res q̄ fit est ipsa actio
M agētis: ⁊ ꝑ aliqꝫ earūdē rōnū pōt ꝓbari ꝙ cōseruatio agē
tis ꝯseruantis rē quā ꝑduxit est ipsamet res q̄ ꝯseruatur.

p° distō. Pro intellectu huius qōnis premitto aliqꝫ distinctio nes. ¶ Prima est. ꝙ iste terminus creare dupli
citer pōt exponi sicut supra de creari dictuꝫ est. q. 4. vno mo
do creare. i. aliqd de nihilo facere. Alio mō. i. aliquid ꝑmo
de nihilo facere: vel aliqd qō immediate prius non fuit de
nihilo facere. Primo mō nō accipiſ creare: vt distinguiſ ꝯ
cōseruare: qnimo ⁊ aliqd qō deus conseruat. verbi gratia
angelū existentem ēt creat ꝑm istā significationē. n. nā ip̄m
facit: q̄ꝫdiu est sicut i. q. ꝑalle. tactū est. ⁊ diffusius in ꝑ libro
dist. 45. ⁊ de nihilo etiam ipsum facit. Cum igitur. doc. lo
quunſ de creare distinguēdo ip̄m cōtra ꝯseruare accipiūt
hūc terminū iuxta diffinitionem scōam: ⁊ sic in presenti. q.
vtar eo. Et silr hoc termino creari correspondēter: vt crea
ri idē significet ꝙ aliqd quod immediate ꝑus nō fuit de ni N
hilo fieri. Cōseruare aūt ꝑm doc. cōiter idem est ꝙ rem fa
ctā vel q̄ imediate ꝑus fuit in esse ꝯtinuare vel tenere: ⁊ in
hac signatione ego accipio in ꝓposito. ¶ 2° distō est ꝙ sic 2° distō.
hoc nomē actio accipiſ qn̄qꝫ ꝓ potentia actiua. aliqñ pro
actu vel opōne potentie actiue: vt dicebaſ in precedēti. q.
sic hoc nomē creatio pōt accipi pro ipsa potētia creatiua.
⁊ hoc nomē ꝯseruatio ꝓ potētia seu ꝑncipio ꝯseruatiuo.
Et pōt scōo mō accipi creatio pro actu seu operatiōe potē
tie creatiue: ⁊ silr ꝯseruatio accipi pōt ꝓ opatione cōserua
tiue potentie. Primo mō non sumūſ isti termini in propo
sito: sed scōo. ¶ Tertia distō est. ꝙ ꝯuenit aliquid creari ꝑ 3° distō.
se subsistens: ⁊ nō in alio. v̄bi grā. angelus aut etiam q̄libꝫ
alia res quam crearet deus nō in aliquo subō: sicut ⁊ conuenit
etiā aliqd creari in aliquo subō: sicut ꝑꝫ doctores grā crea
tur in aīa humana seu rōnali: ⁊ aīa rōnalis in corpore.

His premissis Pono ad propositū sex ꝯnes. ꝑ° est. ꝙ creatio supposito ꝙ deus p° arti. O
aliqd creet est entitas a deo distincta: ⁊ silr ꝯseruatio ē en
titas distincta a deo. 2° ꝙ nulla res creaſ a deo creatione
a se distincta. 3° ꝙ nulla res conseruatur a deo cōseruatio
ne a se distincta. 4° ꝙ nulla creatio est cōseruatio: nec ali
qua conseruatio est creatio. 5° ꝙ aliqua creatio est passio
⁊ aliqua non est passio. ois aūt creatio est actio. Et ne fiat
calumnia dicēdo ꝙ nunc nō est aliqua creatio vel saltē nō
cōstat nobis aliquā esse sicut nec cōstat ꝙ in illo instāti pre
sente aliquid creet accipiaſ iste terminus est ꝓ ꝯtingit: vel
in ꝑdictis locutionibus supponaſ deū creare aliqd vel ali
qua actualr: ⁊ sic ꝑ totū sequentē processum qōnis intelli
gant tales propositiones. 6° ꝯ est. ꝙ aliqua cōseruatio est
passio ⁊ aliq̄ nō. ois aūt ē actio. ¶ Prima ꝯ ꝓbatur. q2 oē p° ꝯ
cuius potentia creatiua inquātū huius est ꝑn^m est entitas P
a deo distincta. pꝫ. sed creationis potentia creatiua inquā
tū hui⁹ est ꝑn^m. ḡ ⁊c. minor ꝓbaſ: q2 ois potentia actiua in
q̄ꝫtū hui⁹ est ꝑn^m sui act⁹ seu opationis: sicut ⁊ omnis acti
ua transmutatiua sue transmutationis ⁊ factiua siue factio P
nis. ¶ 2° omnis opatio non coeterna deo ex dei voluntate 2^m
existens est entitas a deo distincta. pꝫ. sed creatio est hꝫ. di
cente Dam. lib. ꝑ. creatio est ex dei voluntate opus exñs ⁊ cap. 8.
nō coeternū est deo. Eodem mō ꝓbaſ ꝙ conseruatio est en
titas distincta a deo: q2 sicut creatio est act⁹ potētie creati
ue: ita cōseruatio est actus potentie conseruatiue: ⁊ poten
tia ꝯseruatiua inq̄ꝫtū hui⁹ est eius ꝑn^m. ¶ Scōa ꝯclusio ꝓ 2° ꝯ
baſ. ꝑ q2 si aliqua res creaſ creatione a se distincta. sit illa.
v̄bi. g. angelus. aut igiſ creatio angeli creaſ a deo creatio
ne alia a se disticta: aut ñ alia creatiōe a se disticta. B pꝫ: q2
ois entitas q̄ nō est deus est facta a deo: vt sufficientr ꝓba
tū est di. 45. ꝑmi lib. igiſ ista creatio si ē entitas alia ab an
gelo: cum etiam sit distincta a deo: est a deo facta. ⁊ cōstat
ēt ꝑm opinantes ꝙ ita de nihilo fit sicut ⁊ ipse angelus: ⁊
ꝙ etiā immediate ꝑus nō fuit. igiſ ē creata: ⁊ si sic aut alia Q
creatione aut non alia. Si alia eadem rōe ⁊ illa alia ē crea
ta alia creatione: ⁊ sic in infinitū. Si nō alia: eadeꝫ rōe nec
angelus: q2 qua rōne vna est entitas creata absqꝫ tali crea
tione distincta: eadem ⁊ q̄lꝫ. cuꝫ nulla rō. nec auctas plus
cogat de vna q̄ꝫ de q̄liber alia. ¶ Confirmaſ: q2 supflue ⁊
sine rōne ponitur in aliquo creationē eius ab ipso distigui
ex quo aliqd sine creatione disticta a se creatur. nec euidē
tia vel rō aliqua aut auctoritas cui sit stādum plus in vno 1^m
ad id cogit q̄ꝫ in alio. ¶ 2° cōstat ꝙ oēm entitatē corruptā
vel annihilatā pōt deus eandem numero reparare ⁊ in eo
dē subēto in quo ꝑus fuit reponere si in aliquo ꝑus fuerit:
q2 nō magis in vno instanti repugnat alicui subēto infor
mari vna forma q̄ꝫ in alio. Si igiſ creatio angeli Michae
lis fuit talis quedā res existēs: tūc tn̄ quādo primo crea
tus est Michael pōt deus illā eandeꝫ numero recreare in
aliquo instanti presente vel futuro in ip̄o Michaele queꝫ
supposono

A suppono eē:ꝛ ex quo creatus fuit semꝑ fuisse ꝛ fore in istā
ti illo:verū erit dicere michael creaꝫ. Seqtur aūt michael
creatur. igiꝫ michael imediate ꝑus nō fuit:sꝫ poniꝫ ꝙ fuit.
3m igiꝫ fuit ꝛ nō fuit. 3° aut deus pōt creare aliq̄ꝫ rem absq̄ꝫ
creatione ab illa re disticta:aut nō. si sic. cuꝫ nulla auctori/
tas vel expiētia habeaꝫ:per quā cognosci possit ꝙ aliquā
creet mediāte creatione distincta:ꝛ per ꝯn̄s nec ēt aliqua
rō:ex quo oppm est poꝭe. nā omnis talis aut ex experientia
vel auctoritate ꝓcederet. seqtur ꝙ irrōnabiliter poniꝫ ta/
lis multitudo supflua rerū. Si ꝯo nō possit sine tali re me
dia cū ipsa nō sit intrinseca rei que creaꝫ aut erit eius effe/
ctus nāliter ꝯn̄s:aut accn̄s sibi inherēs:aut aliquo mō ꝑ
se cā intrinseca eius. nō eniꝫ appꝫ ꝙ aliqua alia rōne non
possit illa res creari sine ista. Sꝫ nō ꝑm:qꝛ cuiuslibet cause
scđe effectū deus pōt impedire. pꝫ de igne triū puerorum:
nec scđm:qꝛ sine quocūq̄ꝫ accidēte rei deus illā pōt facere:
B sicut ex intētione Aug. haberi pōt in epistola ad Consen/
tium:vbi ait. Qđ valet diuina potētia de ista visibili atq̄ꝫ
tractabili nā corporꝝ q̄busdā manētibꝰ auferre q̄s volue/
rit q̄litates. vn̄ posset ignē facere sine calore:ꝛ sicut de istis
ita de ceteris accn̄tibus respectu suorꝝ subiectoruꝫ est sen/
tiendū. ¶ P. Pōt facere accidēs sine subiecto. ergo ꝛ ecō/
uerso. Nec 3m:qꝛ cuiuslibet cāe scđe effectū pōt facere sine
illa:vt cōiter ꝯceditur:ꝛ dicit articulus Parisien̄. 63.
C ¶ 4° seqtur ꝙ deus pōt angelū creare absq̄ꝫ creatione:ꝛ ꝑ
ꝯn̄s nō creādo creare. ꝙ iplicat ꝯdictionem. pꝫ ꝯn̄tia. qꝛ si
creatio ē res distincta ab angelo nec eiꝰ itriseca ps/cū deꝰ
possit facere angelū sicut ꝛ q̄ꝫlibꝫ aliā rē absq̄ꝫ aliq̄ alia re
que nō est ps eius/siue sit accn̄s eius siue cā eiꝰ aut qcqd
sit. sic pꝫ per arm de oipotētia poterit deus angelū facere
absq̄ꝫ creatione eius. Cū igiꝫ faciet ipsum de nihilo q ime
diate ꝑus nō fuerit creabit ipsum. qꝛ ꝯo non est poꝭe deū
C creare sine creatiōe/nō creabit ipm. igiꝫ non creādo crea/
3ª ꝯ. bit. ¶ Tertia ꝯ probatur. qꝛ si angelus cōseruareꝫ conser
uatione a se distincta:cum quelibet res que nō est deꝰ con
seruetur a deo:vt probatū est. dis. 45. ꝑmi. aut illa ꝯserua/
tio ꝯseruatur a deo cōseruatione a se distincta:ꝛ sic alia ēt
in infinitū:aut ꝯseruatur absq̄ꝫ ꝯseruatione alia:ꝛ eadē ra
2m tione angelus ipse. Scđo si ꝯseruatio sit res disticta ab an
gelo:cū deus nullo alio a se indigeat ad ꝯseruationē cuius
q̄ꝫ rei:ꝛ quālibet possit facere:ꝛ in eē continuare absq̄ꝫ ali
quo alio ab illa:ꝛ quolibet eius intrinseco ꝛ a deo distin/
cto:seqtur ꝙ deus pōt ꝯseruare angelū absq̄ꝫ conseruatio
3m ne:ꝛ sic nō ꝯseruādo ꝯseruabit. Tertio agens creatuꝫ cō/
seruat suū effectum absq̄ꝫ ꝯseruatione ab illo distincta. igi
tur multo magis deus. assumptū ꝓbo:ꝛ sumo gr̄a exēpli
corpus qđ causat ꝛ ꝯseruat suā imaginē in speculo vel spe
ciē in oculo:ꝛ suppono ꝙ q̄libet effectus de gn̄e ꝑmanen/
tium nāliter productus ab agēte creato siue ꝓducaꝫ subi
to siue successiue ēt si nihil eius sit ꝑ productū. ipse tamen
in aliquo instāti hꝫ ꝑmo eē:ꝛ hoc est certū ꝛ cōiter conces
D sum. Suppono ēt ex dictis ꝙ nulla res conseruatur in pri
mo instāti sui eē. sit igiꝫ effectus datus. a. si eius conserua
tio est entitas ab ipso distincta ipsa nō est in ꝑ instāti eē. a.
vel igiꝫ ipsa post illud istās fiet partibiliter vel tota simul:
si tota simul. igitur in aliquo instāti post instās ꝑm eē. a. ha
bebit ꝑ esse:ꝛ per ꝯsequēs per totum tēpus mediū. a. fuit
conseruatū a suo agēte creato absq̄ꝫ conseruatione media.
Ex quo vlterius seqtur ꝙ ēt postea nō est ponēda. Si ꝯo
nonproducitur tota simul sꝫ pars post partē:aut igitur q̄/
libet illarꝝ partiū est ꝯseruatio aut nō:sed oēs simul quasi
ipsa ꝯseruatio sit quoddā totum ꝛ etherogeneuꝫ. Si scđo
mō dicaꝫ seqtur sicut ꝑus ꝙ ꝑ aliqđ tēpus. puta per illud
qđ ꝑcedit instās quo ꝑ est perfecta ꝯseruatio fuerit. a. abs
q̄ꝫ conseruatione. Si aūt dicaꝫ ꝑ mō sequiꝫ ꝙ ꝯseruatio es
sentialiter intenditur ꝛ suscipit magis ꝛ minus:ꝛ per ꝯn̄s
semꝑ aliquid pōt itēsius ꝛ remissius ꝯseruari:ꝛ remissius
quidē ꝑ remissiorē cōseruationē:ꝛ intēsius ꝑ intēsiorē. Sꝫ E
huius oppm ex toto seqtur in ꝓposito:qꝛ non alr̄ aliqd pōt
intelligi intēsius vel magis ꝯseruari:nisi qꝛ diutius conti/
nuaꝫ in eē. cōstat aūt ꝙ. a. diutius ꝯtinuabiꝫ per vnā par/
tem sue ꝯseruationis vtputa per ꝑus factā q̄ꝫ ꝑ totā. nam
per totū tēpus quo erit post cōpletā creationē sue ꝯserua/
tionis ꝯseruabiꝫ per illā parteꝫ:ꝛ vltra hoc ꝑ tēpus illud
ꝑcedēs creationē totius ꝛ sequēs creationem partis.
¶ Et qꝛ ea ꝑus minus ꝛ postea magis ꝯseruaꝫ sicut subm
cuius albedo itēdiꝫ, prius ē minus albū ꝛ postea magis
albū. Sꝫ hoc nō ē intelligibile qm̄ cū ꝯseruari nō sit aliud
q̄ꝫ manuteneri vel ꝯtinua- i in eēndo. nō alr̄ pōt intelligi ꝙ
a. primo minus ꝛ postea magis ꝯserueꝫ/nisi ꝙ primo mi
nus ꝛ postea plus vel diutiꝰ manuteneaꝫ/ita ꝙ intētio cō/
seruationis ꝛ ꝓtēsio durationis ad bonū intellm̄ loquen/
do correspn̄dēter diuidanꝫ. Et illud nō ē itelligibile. qꝛ ꝑ q̄ꝫli
bet ptē intēam ꝯseruationis semꝑ ꝯseruabiꝫ angelus q̄ꝫdiu F
erit. igiꝫ nō diutius ꝑ totā ꝯseruationē q̄ꝫ per eius ptē. As
sumpta pꝫ. tū qꝛ q̄libet ps illius ꝯseruationis semꝑ erit in
eo. tū qꝛ si nō sꝑ per q̄ꝫtācūq̄ꝫ partē ꝯseruationis durabit.
igiꝫ ꝑ finitā ꝛ determinatā aliq̄ꝫ mēsurā durationis. ꝛ cuꝫ
tota ꝯseruatio ꝯtinet ꝑciꝰ finitas ptes eq̄les q̄ꝫtecūq̄ꝫ par/
ti sumpte:seqtur ꝙ ꝑ totā ꝯseruationē nō ꝑpetuo durabit
sꝫ ꝑciꝰ ꝑ toties tantā durationē quot sunt ptes tāte. Certū
aūt ē s̄m veritatē ꝙ angelus durabit ꝑpetuo. ¶ P. si ꝯser
uatio sic intēdiꝫ nō intēsa nec in se variata suba angeli po/
terit. ēt nō variata nec destructa suba angeli saltē diuina v̄/
tute remitti. imo certe ēt totalr̄ ꝯsumi. ꝛ sic regressa sua cō
seruatione aut ēt totalr̄ absumpta nō minus cōtinuabiꝫ in
eē angelus ꝛ durabit. ¶ 4ª ꝯ ꝓbaꝫ sic. Nulla res q̄ creaꝫ 4ª ꝯ.
ꝯseruaꝫ. igiꝫ nulla creatio ē ꝯseruatio. an̄s pꝫ. qꝛ ex oppo
sito seqtur ꝙ de eadē re sit simul verū dicē. hec res imedia G
te ꝑus fuit ꝛ hec res nō imediate ꝑus fuit que sunt ꝯdicto
ria. nā seqtur. hec res ꝯseruaꝫ. igiꝫ hec res imeᵗᵉ ꝑus fuit.
Silr̄ seqtur hec res creaꝫ. igiꝫ hec res non imeᵗᵉ ꝑus fuit.
igiꝫ si hec res ꝯseruaꝫ ꝛ creaꝫ hec res imeᵗᵉ ꝑus fuit ꝛ non
imeᵗᵉ ꝑus fuit. ꝯn̄a ꝓbaꝫ:qꝛ si aliq̄ creatio eēt ꝯseruatio:cū
q̄libꝫ creatio sit res q̄ creatur:ex eo ꝙ quelibꝫ sit entitas a
deo distincta:vt pꝫ ex ꝑꝰ ꝯne:ꝛ nulla res creeꝫ creatione a
se disticta:vt pꝫ ex 2ª. Et silr̄ q̄libꝫ ꝯseruatio sit res q̄ ꝯser/
uaꝫ:vt ex eisdē ꝯnibus silr̄ pꝫ seq̄reꝫ ꝙ aliq̄ res q̄ creareꝫ
ꝯseruareꝫ:qđ ꝯdicit an̄ti. ¶ P. Esto ꝙ creatio distingue/ 2m.
reꝫ a re q̄ creatur:ꝛ ꝯseruatio a re q̄ cōseruaꝫ:tūc ois crea
tio eēt rei q̄ creaꝫ:ꝛ ꝯseruatio rei q̄ cōseruaꝫ. igiꝫ si aliqua
creatio eēt ꝯseruatio ipsa eēt creatio rei q̄ creareꝫ:ꝛ cōser
uatio rei q̄ conseruareꝫ. ꝛ ꝯstat ꝙ nō ē alteriꝰ creatio ꝛ al/
terius ꝯseruatio. igiꝫ eiusdē. ꝛ sic eadē res creareꝫ ꝛ ꝯsua
reꝫ. ¶ Sꝫ ꝑꝰ ꝓbatio ꝯn̄e vꝫ repugnare ꝯni. nam si creatio Contra.
ē ipsa res q̄ creaꝫ. v. g. ipse angelus:ꝛ silr̄ ꝯsuatio angeli
est ipse angelus:vꝫ seq ꝙ ꝯseruatio sit creatio. Tū ꝑ illud
ꝑnm. q̄cūq̄ꝫ vni ꝛ eidē sunt eadē inter se sunt eadē. Tum ꝑ D
syllm̄ expositoriuꝫ sic. arguēdo. hic angelus ē creatio. hic
angelus ē cōseruatio. eodē vtrobiq̄ꝫ demr̄ato seqtur. ḡ cō
seruatio ē creatio. ¶ Ad ꝑm ꝯcedo illā maiorē ad bonū in Rn̄sio.
tellectū:sꝫ minorē sumēdam sub. s. hanc. Sꝫ creatio ꝛ con
seruatio sunt eidē. v. g. angelo eadē. nego. nā angelus nō
ē creatio:nisi qn̄ ꝑ ē:ꝛ tūc non ē ꝯseruatio:sicut nec tūc cō
seruaꝫ:sꝫ solū postq̄ꝫ fuit. Et iō lꝫ res q̄ fuit creatio sit ꝯser/
uatio:aut q̄ ē creatio erit cōseruatio:nunq̄ꝫ tn̄ ea q̄ est ꝯser
uatio est creatio:ꝛ ideo pro nullo instāti hec pōt eē vera.
creatio ꝛ ꝯseruatio sunt eidē eedē. ¶ Ad 2m dico ꝙ ꝑmis/
se nunq̄ꝫ sunt simul vere. Sꝫ qn̄ vna ē vera reliq̄ ē falsa:ꝛ
pꝫ ex nūc dictis. ¶ 5ª ꝯ. q̄ꝫtū ad ꝑmam ptē ꝓbaꝫ qꝛ aliq̄ crea/ 5ª ꝯ.
tio ē actus passiui inquātū ē passiuū:ꝛ aliq̄ nō ē actꝰ passi/
ui. igiꝫ aliq̄ ē passio ꝛ alia nō. ꝯn̄a ꝓbaꝫ ex dictis in ꝑcedē
ti. q. an̄tis. ꝑꝰ ps pꝫ. Cū gr̄a creaꝫ in aia aut aliqd aliud in
alio receptū. 2ª ps pꝫ i creatiōe alicuiꝰ ꝑ se subsistētis. 2ª ps

3 conclusionis probat᷑:qꝛ oīs creatio est actus potētie acti/
ue inquātū actiua est.igit᷑ oīs creatio est actio.añs pꝫ:qa
6ª ꝯ. po³ creatiua inquātū hui⁹ est vere actiua.ℭ 6ª ꝯ.sīl mō ꝓ/
batur.nā ꝯseruatio gr̄e in aīa est passio.ꝯseruatio ṽo an/
geli nō ē passio.Quia ṽo oīs ꝯseruatio dei est actus potē
tie actiue iquātū huius.nā po³ ꝯseruatiua agētis inquātū
est ꝯseruatiua est actiua:sic ꝛ ipm agēs ꝯseruans inquātū
ꝯseruat agit:ꝛ vtroꝛ hꝫ:inquātū specificatiue.agēs.n.con/
seruās alia rōne dr̄ conseruās respectu sui effectus: ꝛ alia
rōne dr̄ forma ꝯseruare ꝓpriā mām:sicut aīa dr̄ conserua/
T.c.7. re corpus.2° de aīa per Phm:ꝛ in de subā orbis.per Com
Cap 2°. men.Quia igit᷑ agens non ꝯseruat nisi cōtinue producen/
do seu agēdo effectū suū:iō inquātū cōseruat agit:ꝛ p ꝯñs
potētia ꝯseruatiua talis inquantū huius est actiua.

2ª artic. k **Contra** p̄dicta ꝛ maxime ꝯ 2ᵐ ꝛ 3ᵐ ꝯnes p̄ter aliq̄s
rōnes factas ꝯ 3ᵐ ꝯnem p̄cedētis.q. q̄ sunt
Aureo. etiā ꝯ has sunt alie quedā rōnes eiusdē doctoris.vñ p̄ cō/
in 2°. di. tra scđam ꝯnē arguit᷑ sic.oē qđ est cā efficiens alicui⁹ ē en/
p°.q.9. titas ab illo distincta:sed creatio est cā efficiēs rei q̄ creat᷑.
igitur creatio est res distincta ab ea que creatur:ꝛ per ꝯse
quēs res creat᷑ creatione a se distincta:cuius opp^m dicit 2ª
ꝯ.maioꝛ est nota.ꝓbat᷑ minoꝛ.p̄ qꝛ totum esse qđ hꝫ a deo
res que creat᷑.ṽ.g.lapis hꝫ per creationē:ꝛ ideo hꝫ eē a
deo:qꝛ hꝫ esse per creationē.igit᷑ ad idē genus cālitatis re
ducetur esse per creationē ꝛ esse a deo.Sed esse a deo re/
ducitur ad genus cāe efficiētis.igit᷑ ꝛ eē p creationē.Et iō
dicit iste doctoꝛ ꝙ cū dicit᷑ lapis creatur creatione:ille ab/
latiuus tenet᷑ in rōne cāe efficiētis:nō formalis vt quidam
2ᵐ putauerūt.ℭ Scđo qꝛ creatio nō est aliud q̄ȝ illud qđ im
portat᷑ per eē a deo effectiue.hoc aūt eē effectiue p̄cedit la
pidē cālitate originis:cuius ꝓbatio est:qꝛ nō ideo lapis ē
a deo siue creat᷑:qꝛ est:sed iō lapis ē:qꝛ creatur.hoc aūt nō
est:qꝛ suū exire a deo est sibi cā vt sit.igitur qđ significat᷑ p
esse a deo est prius lapide prioritate originis ꝛ cālitatis:ꝛ
L constat ꝙ non alterius q̄ȝ efficiētis.ℭ 3° qꝛ si deus subtra/
3ᵐ hat actionē suā creaturā cedet in nihil.igitur cā q̄re crea/
tura erat:erat actio illa.ℭ Scđo p̄ncipalr̄ ꝯtra eandē cō/
2ᵐ pncī^le clusionem.Creatio nō creat᷑.igitur nec est res q̄ creat᷑.ꝯñā
q.12. pꝫ:qꝛ oē qđ ē res q̄ creatur:creat᷑.añs ꝓbat᷑.qꝛ alias crea/
tio caderet sup creationē ꝛ eēt ꝓcessus in infinitū in crea/
tionibus creationū.ℭ 3° pōt sic argui.impoſſe ē creationē
3ᵐ pn^le. ꝯseruari.Sꝫ poſſe est rē q̄ creat᷑ cōseruari.igit᷑ res q̄ creat᷑
nō est creatio.Maioꝛ pꝫ:qꝛ si creatio ꝯseruaret᷑:seq̄ret᷑ ꝙ
ipsa eēt in aliquo instāti añ qđ ime^te ipsa fuit:ꝛ cū q̄ñcūq̧
ē creatio aliq̄d creet᷑:verꝫ esset dicere tunc aliq̄d creari qđ
p̄us imediate fuit:qđ iplicat ꝯdictionē.Minoꝛ aūt nota
est.nam poſſe est ꝙ angelus q nunc creat᷑ supposito ꝙ ali/
quis nō creat᷑ duret ꝛ ꝯseruet᷑ a deo ēt in ꝑpetuū.ℭ Con/
tra 3ᵐ ꝯnē pōt argui ex eisdē fundamētis.p̄ q̄dē:qꝛ ꝯſua/
ꝯ 3ᵐ ꝯnē tio seu manutenētia creature est cā ei⁹.ergo distinguit᷑ ab ea.
assumptū ꝓbat᷑.tū qꝛ creatura ꝯſuat᷑ p manutenētiā dei
nec ꝯseruat᷑ a deo:nisi p manutenētiā eius.tū qꝛ non ideo
res ꝯseruat᷑:qꝛ durat in eē:sꝫ qꝛ ꝯſuat᷑ iō durat.igit᷑ suū cō
seruari est cā eius vt sit.tū qꝛ si deus subtraheret suā ma/
M nutenētiam creatura cederet in nihil.igit᷑ manutenētia est
cā eius.ℭ 2° qꝛ impoſſe est ꝯseruationē creari vl̄ ꝯseruari.
2ᵐ. nā si posset ꝯseruari possibilis eēt actualis infinitas cōser/
uationum.Si ṽo posset creari posset in aliquo instanti p̄
esse:ꝛ p ꝯñs res aliqua posset in aliquo instāti p̄ ꝯseruari.
hoc aūt est falsum:qm̄ non in instāti in quo creat᷑:qꝛ añ il/
lud nō fuit nec in alio sequēti:qꝛ nullū sequētiū est p^m.ꝛ tñ
in quolibet ꝯseruat᷑.Sed cōstat ꝙ poſſe est rem que cōser/
uatur cōseruari ꝛ creari:qm̄ pōt annihilari:ꝛ iterū creari
ꝛ conseruari.ℭ 3° ꝯtra vtrāq̧ ꝯnem.naꝫ cōiter dicit᷑ crea/
3ᵐ tio lapidis ꝛ cōseruatio lapidis.nō aūt dr̄ creatio creatio/
nis aut cōseruatio conseruationis.hoc aūt non ꝯtingeret:
nisi tam creatio q̄ȝ ꝯseruatio lapidis aliq̄d distinctū eēt in

lapide.ℭ Ad p̄mū nego minorē.ℭ Ad p̄mā probationē N
cum dr̄.lapis hꝫ esse a deo p creationē.Dico ꝙ si dicta ꝓ/ Ad rō/
positio sumat᷑ fm proprietatē ita ꝙ fiat vis in vocabulis nes Au
vt facit sic arguēs ipsa est simplr̄ falsa.tum qꝛ per eā deno reoli.
tatur ꝙ esse si q̄dā entitas distincta a lapide quāꝫ habeat Ad p^m.
lapis a deo:sicut dicimus aer hꝫ lumē a sole:qđ q̄dem fal
suꝫ est ēt fm istū doctorē.Tū qꝛ per eā denotat᷑ ꝙ creatio
sit aliqua entitas per quā sit lapis a deo:qđ vtiq̧ falsiꝫ ē:
ꝛ ideo illā in sua ꝓprietate sumptā nego nec sic accipiēda
est:sicubi in aliquo auctore scribit᷑.si ṽo sumatur tanq̄ȝ im
propria ꝛ loco huius lapis creatur a deo.vel huius equa
lentis lapis fit a deo ex nihilo cū imediate p̄us non fuerit
vera est:ꝛ sic eā intelligūt qui recte sentiūt nec ex ea sic ac/
cepta trahit᷑ vlterioꝛ deductio.Qđ ṽo addit ꝙ cū dr̄ lapis
creatur creatione ille ablatiuus tenet᷑ in rōne cāe efficient_ꝫ
nō formalis.dōm ꝙ neutro mō fm veritatē tenet᷑:nec ēt il
lud ꝓprie dr̄.sꝫ est ꝓpositio falsa de ṽtute fmonis.ℭ Ad Ad 2ᵐ.
2ᵐ ꝓbationē dōm:ꝙ nec p.a.nec p eē effectiue a deo ipoꝛ/
tatur aliq̄ entitas in mūdo pro qua vel.a.vel hoc totū cō/ O
plexū eē a deo effectiue possit sign̄atiue supponere:sic ima
ginat᷑ argumentū.nā nec syncathegorematice dictiones
nec orōnes p̄nt sign̄atiue supponere.Et qꝛ sup B fundatur
arg^m.iō nihil valet.Cōcedo bñ tñ istā cālē:iō lapis est: qa
cū deus creat.referēdo B ad p^m instās eē lapidis:aut quia
de⁹ ꝯseruat referēdo ad tp̄s sequēs.Sꝫ ex hoc non hr̄ ꝙ
creatio sit aliq̄ res media p quā efficiēter lapis habeat eē.
Qđ ēt dicit de exire lapidis fictio inanis est.nec.n.aliud ē
ibi cogitādū q̄ȝ deū creantē ꝛ a quo exit fm modū loquē/
di istoꝝ:ꝛ lapidē creatū vel qui a deo exit:ꝛ iō exire lapi/
dis nō est aliud q̄ȝ lapis exiēs:ꝛ iō sicut lapis exiēs nō est
cā sui:ita nec exire suū.i.qđ est ipse.ℭ Ad 3ᵐ cōcedo añs Ad 3ᵐ.
ꝛ nego ꝯñam eundo ad vim verboꝝ.vñ dico ꝙ nō ideo si
subtrahit actionē creatura cedit in nihil:qꝛ actio dei ē cā
creature:sꝫ qa ipsa est ipsamet creatura.ℭ Confirmat᷑ illa
rn̄sio:qm̄ fm ꝙ supra ꝓbatū est:ꝛ iste ēt doctoꝛ concedit:
actio ipsa dei ē res a deo distincta.posito igit᷑ ꝙ ꝛ ipsa eēt
cā creature adhuc sine ipsa deus posset creare ꝛ ꝯseruare P
creaturā:cū oēm rē quā pōt cāre simul cū alia cā possit so/
lus sine illa:sicut iste doctoꝛ ꝛ oēs theologi ꝯcedūt ꝛ ꝯce/
dere iubet articulus de oipotētia dei.nō igit᷑ nec̄io ad sub
tractionem actionis dei creatura cedit in nihil:qꝛ ipsa ē cā
creature:sꝫ potius qꝛ ipsa est illamet creatura.Uerūtñ il/
lud cōe dictū.si deus subtraheret actionē suā ꝛc̄.nō puto
eē intelligēdū q̄si significet᷑ aliquā entitatē subtrahi q̄ p̄e
erat:sꝫ ac si diceret᷑.si deus nō ageret creaturā creando.s.
vel cōseruando illa cederet in nihil:ꝛ ex tali sensu pꝫ ꝙ ar/
gumētū nō hꝫ ꝓcessum.ℭ Ad 2ᵐ rōnē nego añs.nec pro
batio valet:qꝛ nec creatio nec res q̄ creat᷑ q̄ eadeꝫ ē creat᷑ Ad 2ᵐ.
creatione a se distincta:ꝛ iō non cadit creatio sup creatio/ pnci^le.
nem:nec multiplicant᷑ creationes in infinitū.hoc aūt seq̄/
retur si res crearet᷑ creatiōe distīcta a se:ꝛ iō illa ꝓbatio iu
uat pn^le ꝓpositū.ℭ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ si maioꝛ sumat᷑ in sensu Ad 3ᵐ.
cōpositionis ꝛ minoꝛ in sensu diuisiōis vtraq̧ ē vera.ꝛ sic pnci^le.
ꝓcedūt ꝓbationes eaꝝ.Sꝫ ex eis nō sequit᷑ ꝯ illa de ineē.
Sicut nō seq̄t᷑.Impoſſe est sedētē stare.poſſe est eū q sedet
stare.igit᷑ is q sedet non est sedēs:nam maioꝛ in sensu com
positionis ē vera:ꝛ minoꝛ in sensu di.ꝛ tñ ꝯclusio est falsa: Q
supposito ꝙ aliq̄s est q sedet.Si ṽo maioꝛ sumat᷑ in sensu
di.nego eā:nec ad hūc sensum ꝓbō valet:qꝛ q̄ȝuis creatio
possit cōseruari.hec tñ est ipoſſis.creatio ꝯseruat᷑:ꝛ iō cum
dr̄ si creatio ꝯseruaret᷑ seq̄ret᷑ ꝛc̄.nihil ad me de ꝯñā:qꝛ nō
do añs illud.Dico tñ hāc eē poſſem.B cōseruat᷑.demōstrato
eo pro quo supponit hoc nomē creatio.cuꝫ dr̄ creatio pōt
cōseruari.ꝛ vlteri⁹ si supponat᷑ ṽa.dico ꝙ ipm ē in aliquo
instāti ante qđ imediate fuit.Sed ipsum nō ē in isto instā/
ti creatio:ꝛ iō nō seq̄tur ꝙ sit verꝫ tūc dicē aliq̄d creat᷑ ꝛc̄.
Itē si minoꝛ sumat᷑ in sensu cōpo.est falsa:qꝛ hec est impoſ

A sibilis.res q̃ creat̃ ↄseruat̃.acceptis istis terminis: vt sup in pri°.q.dcm̃ est.pbõ aũt eius incedit ad sensum di. ¶Ad illud qd̃ arguit̃ ↄ 3ᵐ ↄnē p3.qd fit ddm ex pmissis.naʒ negandũ est ↄseruationē cãm eē creature ad itellectũ arguẽtis:nec p' pbatio valet:qr de vtute sermonis accepta hec est falsa.creatura ↄseruat̃ per manutenẽtiã dei. S3 hec vri q̃ est vera.creatura ↄseruat̃ per manutenẽtẽ deum:r silr hec.creatura manutenet̃ a deo:r loco istarũ vel alteri⁹ ex ipsis ponũt illam pmã qui recte sentiũt.r ad reliquas duas pbõnes silr suo mõ ddm est sicut ddm est de creatione.

Ad ar/gu.ↄ 3ᵐ ↄnem.

Ad 2ᵐ ddm q̃ creatio põt ↄseruari nõ tñ pcedit in infinitum:qa nõ ↄseruat̃ ↄseruatione a se distincta. Jtẽ dico q̃ cõseruatio põt creari.hec tñ ē iposs:ↄseruatio creat̃. ¶Ad 3ᵐ ddm q̃ illud cõe dcm̃ ad veꝝ intellm intelligẽdũ ē sm ↄstructionē intrãsitiuã vt sit sensus:creatio lapidis.i.creatio q̃ est lapis:r in h sensu vtor talibus ppõnibus sicubi pono eas:nec tñ sm silem ↄstructionem vsitate dr creatio creatoris:sicut q̃uis dicat̃ eẽntia dei intrãsitiue:non tñ dr eẽntia eẽntie:nec deus dei:nec nunq̃ recto taliter addi cõsueuit suus obliquus. ¶Ad rõne pncipalem qõnis.nego p primam partẽ añtis. Ad pbationeʒ dico q̃ in p instanti quo angelus fuit r conseruatio angeli fuit:sed ipsa nõ fuit tũc ↄseruatio.r vltra dico q̃ ↄseruatio est ↄtinuatio rei in eē.i.res q̃ ↄtinuat̃ in eē:r res que ↄtinuat̃ in esse fuit in p instãti quo fuit. Sed nõ in illo ↄtinuabat̃ in eē. Ad scdãm partẽ añtis:q̃uis ipsa ↄcedi posset absolute:nec aliqd inconueniens seqretur.dico tñ q̃ duplr põt accipi. vno mõ tanq̃ simplr negatiua:ita q̃ totũ h desijt creatio eius intelligat̃ negari a subiecto:r sic ↄcedo eã. Et nego ↄñam q̃tuʒ ad illud qd̃ infert̃ ex ea:nec pbõ valet:qm̃ assumit q̃ creatio angeli desijt:qd̃ nec ego cõcedo nec ex illo simplr añte negatiuo seqtur. Alio mõ põt accipi vt implicatiua huius affirmatiue.creatio desijt.vt accipiat̃ loco huius temporalis cũ desinit creatio hui⁹ angeli iste angelus non desit: r tũc nego eã pp falsitatẽ illius affirmatiue implicate. Ad pbationẽ dico q̃ creatio hui⁹ angeli fuit vtriq̃ i p istãti quo angelus fuit r ẽt in sequentibus:sed in p tm̃ ipsa fuit creatio:r iõ desijt eē creatio:non tñ desijt esse. Sic ẽt ipse angelus in p instãti fuit creatio r nõ post:q̃uis post nõ fuerit. Vñ hoc nomẽ creatio:q̃uis nõ significet rẽ distinctaʒ a re q̃ creat̃:pro qua possit supponẽ:s3 ipsamet ↄnotat:tñ ipm agẽs:vt pri°a quo est:r cũ h ↄnotat q̃ sit verum dicere q̃ nec ipsa nec aliqd eius imeᵗᵉ pus fuit:r qr oia h ↄtingũt in p instãti tm̃:iõ angelus tm̃ in p instãti est creatio:r silr in p instãti tm̃ creatio est creatio:r tũc solũ hec ē vera. creatio est. Quia x̃o ad h q̃ illa res sit nõ reqrũtur pdicta nec ad hoc q̃ sit angelus vel subã:iõ nõ ex hoc q̃ ipsa desinit esse creatio desinit esse suba vel angelus aut simplr esse.

Ad 3ᵐ

B

Ad rõ/nẽ pnci.

C

D ¶Distinctionis secunde. Questio prima.

E Circa dist.2ᵐ. Quero p cũ magro. Utruʒ angeli fuerint creati silr cũ tpe an añ tps vel post.r ar° p q̃ añ.qa angeli nõ fuerũt creati post tps nec cũ tpe.igit̃ añ tps.ↄña p3. pbat̃ añs quo ad pmã ptẽ. qa nulla corpalis creatura fuit creata añ spũalẽ.s.angelicã.vt p3 in lra. igit̃ nec tps:cũ tps nõ potuerit eē nisi in corpali creatura. Quo ad 2ᵐ ptem ẽt probat̃. Quia nullus angelus fuit creatus succe°ᵉ seu ptibilr aut añ aliũ angelũ.r tps fuit creatũ ptibilr r succe°ᵉ.igit̃ tps nõ fuit silr creatũ cũ angelis.añs p3 quo ad p°ptẽ:qa cuiuslʒ angeli sba ẽ idiuisibilis.r oẽs angeli fuerũt silr creati sm scõs.q̃ ad 2ᵐ probat̃/ex eo q̃ entitas tpis ē eẽntialr succe°ᵃ hñs.s.ptes pteritas r futuras sibi succe°ᵉ:cũ qrũ nulla aliq̃ eē põt.r p ↄñs nulle ptes psit silr eē create.ↄña p3.qr ipoẽ ē aliq̃ silr fieri.r tñ vnũ illoꝝ fieri succe°ᵉ r aliõ totũ silr.alio cũ i° qd̃ fit ptibilr fiat i tpe.r i° qd̃ fit ipartibilr fiat in istãti seqret̃ q̃ instãs adeqret̃ tpi r non excederet̃ ab eo. ¶Tr° ad idẽ sic. Angeli fuerunt creati ante aiam sm cõiorẽ saltẽ opinioneʒ q̃ ponit q̃ dic.vj. fuit hõ creatus.r nõ silr cuʒ angelis.vt h infra.d.12.igit̃ angeli fuerũt creati añ tps.ↄña ista p3:qr tps nõ potuit esse añq̃ aia fuerit. Sic p3 per Phm.4.phy.c° finali.vbi p h q̃ tps est nũs r nũs non pt eē sine numerãte.r nihil vt dic aptũ est nũare nisi aia r de aia intell's ↄcludit q̃ impoẽ est tps esse si aia nõ sit. ¶Deinde pbat̃ q̃ angeli fuerũt creati p° tps.sic angeli fuerũt creati postq̃ non fuerũt.igit̃ post tps. Añs p3.qa angeli nõ semp fuerũt.aliq̃n igit̃ non fuerũt r postea creati sunt.ↄña p3/qa aliq̃n nõ fuisse idẽ est q̃ aliq̃ tpe non fuisse.fuit g̃ aliqd tps in quo nõ fuerũt.r cõstat q̃ illud nõ fuit postq̃ creati sunt.igitur prius. ¶Tertio probatur q̃ simul per Magistrum in littera.

Ad oppositum pbat̃ q̃ nec añ nec post/neq̃ silr.r q̃ nec añ nec post pbat̃ satis p Magrm in lra. Q3 x̃o non silr pbo:qa si sic igit̃ vel fuissent silr creati:qa in eodẽ instãti.aut qa in eodẽ tpe.non .n.alr põt intelligi q̃ silr sm durationẽ vt in ppo° loqmur de añ r post r silr.qa nõ silr eternitate cũ nec angeli nec tps sint entia eterna quoꝝ tñ eẽ mẽsurat̃ eterni°.non põt aũt dici q̃ in eodẽ instãti vel tpe.qa tps non põt fieri in tpe nec in instãti. Alioqn tpis eẽt tps.r mẽsuraret̃ tps istãti vel tẽpore. Jtẽ nõ in instãti.qa tps non põt fieri idiuisibilr r totũ simul.nec in tpe/qr angeli nõ pñt fieri ptibilr r succe°ᵉ.

F

In ista.q. oʒ p videre de enti°ᵗᵉ ipi⁹ tpis/siue p q̃ ẽti°ᵗᵉ supponit h nomen tps.r deiñ qd̃ qrit̃.

Pro primo articulo premitto vnã distinctionẽ de acceptione tpis. Naʒ vno mõ ↄformiter loqndo scis atq̃ phis aliq̃n accipit̃ tps pro mora seu diuturnitate modica vl' qesceñdi ac ẽt exñdi reꝝ mutabiliũ r nõ necño exñtiũ. sm quem modũ dicim⁹/q̃ vna res diuturn⁹ seu diutius mota est vel qeuit.aut ẽt fuit r durauit q̃ alia.r eẽ alia min⁹ diu.r q̃ aliã eqliter. Alio mõ põt accipi tps pro aliq̃ mẽsura seu p aliq̃ quo põt ppiuq̃ mẽsurari ipsa mora motus r qetis.i. per qd possumus certificari r cognoscere q̃diu aliqd mouebat̃ vel qeuit aut durauit. ¶Nũc pono aliq̃s ↄnes. Et qr multoꝝ opi.est q̃ tps ē qdã res succe°ᵃ r ↄti° fluens ab omni r oib⁹ reb⁹ pmanẽtib⁹ distincta:hñs ptes c⁹ nulle silr psit existere.instãs x̃o ē qdã res indiuisibilis ẽt nõ pmanẽs s3 raptiʒ trãsiẽs iuxta imaginationẽ quã hñt d motu r mutato eē/q̃ plirius declarata ẽ r iprobata.s.d.p'.q.5. Jõ p° ↄ fit q̃ neutro mõ acceptũ tps vel instãs ẽ aliq̃ talis res nõ pmanẽs vt fingit opi. ¶2° q̃ vtroq̃ mõ acceptũ tps ẽ res ẽx aiaʒ exñs. ¶3° q̃ nulla res ẽx aiam exñs ẽ tps.2ᵐ absq̃ opõne aie.p alia mõ sic. ¶Pria ↄ q̃ᵐ id qd̃ cõtinet de tpe euidẽter p' trib⁹ rõib⁹ ex hijs q̃ facte sunt in qõne pallegata. Ad pbadũ p° ↄnẽ.s.q̃ mot⁹ nõ ẽ aliq̃ talis res succe°ᵃ. Uideli3.p' 2° r 3°. ¶Preter illas ẽt ar° sic. Si tps ẽ tal' res seq̃t̃ q̃ poẽ eẽt saltẽ p po°ᵃ dei aliqd de vno loco ad aliũ distãtẽ ↄtinue r ptibilr moueri sine mora r tpe.ↄñs est fim. p° ↄñe nã q̃cũq̃ res sit tps r in q̃cũq̃ sbto ponat̃/ex q̃ est res distincta a mobile r a loco r spatio acgrẽdo poterit deus ponẽ vnũ corp⁹ i vno loco/nullã aliã rẽ cãndo vel ↄseruãdo distictã a corpe r loco:r ime°ᵗᵉ in alio loco r sic deinceps sic nũc actualr sit qñ vnũ corp⁹ de loco vno trãsit ad aliũ sine qete.h aũt posito corp⁹ tale x̃e ↄti° moueret̃ absq̃ mora r tpe. Falsitas x̃o ↄñtis pbat̃.qa illo casu posito adhuc pus illud corp⁹ pueniet ad locũ ppinquũ q̃ ad remotũ r pus erit veꝝ dic ipm esse in h loco ppingori q̃ sit veꝝ dic ipm eẽ in illo remotiori.igit̃ tũc erit tps. Silr poterit duo corpa p eqle spatiũ trãsferre r vnũ pus erit in fine spatij q̃ a°.r p ↄñs diuti⁹ reliquũ mouebit̃ q̃ ipm.ac p h r tpe maiori:r sic tale corp⁹ mouebit̃ cũ mora r tpe:r sine mora r tpe.q̃ iplicat ↄdictionẽ. ¶Confir°.ↄstat q̃ de fcõ multa corpa mouent̃ r vnũ alio velocius. Aut igit̃ tps est res distincta ab oi mouẽte r re mota.r s3 quã aliqd mouet̃

G

H

i aut nō. Si nō, hī ppo^m. Si sic/siue sint tal' res vna vl' pl'es siue i h vel i illo mobili, poterit de^s coagē seu cōmouē cui/libȝ mouēti secūdario aio cui nūc coagit ad acq̄sitionez illi^s rei pmanētis fm quā mo^u suū mo^t/nō coagēdo ad acq̄sitio nē vl' pduc^m illi^s alteri^s rei quā ponis tps. nec p se ipaz illā cāndo. nā qcq̄d agit de^s vel coagit libe ⁊ ɔtingēter agit vl' coagit. ⁊ pt nō agē ⁊ ñ coagē. Sȝ h posito ɔstat/ꝙ adhuc vnū corp^s citi^s mouebit ⁊ a^o tardi^s. ⁊ vnū p^s erit i tertio q̄ȝ a^o. ac p h adhuc erit tps. ⁊ sic erit tps ⁊ ñerit tps. Nisi dicat ꝙ tūc aliq̄ res pmanēs erit tps. Sȝ tūc hī ppo^m/qm̄ eadē rōne dōm ē idipm. mō cū nulla euidētia heat de exñtia ta lis rei nō pma^u neqȝ auctas cui sit stādū. ⁊ sup̄flue poni vi deat. Nā illo casu dato/q̄cūqȝ nūc ꝟe dīr de tpe. tūc ēt ve re dicet. Forte diceret aliq̄s ad rōnē istā ꝙ datȝ pdictȝ casi/bus nec vnū corp^s diuti^s moueret q̄ȝ aliō. nec idē pus eēt in ppinq̄ori pte q̄ȝ i remotiori. aut vnū pus eēt i termio sui
k mot^s q̄ȝ aliud. loq̄ndo de pori ⁊ posteriori fm tps. ℭ Cō. p qz ɔstat ꝙ datȝ casib^s illis erit in magni^m pus ⁊ posteri^s. ⁊ ꝙ mobile nō sil' coexistet oib^s ptib^s magnitudis. nec i aliq̄ q̄scet. igit' ꝟe mouebit ⁊ pus ad ptē ppinq̄orē q̄ȝ ad re motiorē. ⁊ sic fm mo^m loq̄ndi phi. 4. phy. erit pus ⁊ poste ri^s i motu. ⁊ poterit ille mot^s eq̄ bñ nūari ⁊ didi ab aīa sicͨ ⁊ qcūqȝ mot^s q̄ nūc est. igit' tūc erit tps. ⁊ pus ⁊ posterius fm tps. ℭ P. i illis casib^s exñte corpe i aliq̄ pte magnitu dinis itermedia: vez erit dīe h corp^s ē hic. ⁊ nō fuit hic. ca dē pte magnitudis demſata. ⁊ sil'r erit vez dīe. h corpus fuit hic. ⁊ nē ē hic. demſata pte ppinq̄ore. ⁊ h corp^s nō est hic ⁊ erit hic. demſata remotiore. Hijs āt pcise datȝ ponit' p^s ⁊ posteri^s ſȝ fuisse/eē/⁊ fore. siue ſȝ ptm/pñs/⁊ futuȝ. ⁊ p ɔñs pus ⁊ posteri^s fm tps. ℭ P. q̄ prāte tu dicis ꝙ in illo casu nō erit tps/eadē pt q̄lȝ dicere ꝙ nūc nō ē tps nec aliq̄d alio ē pus ſȝ tps. q̄a nūc nō plus nobis ɔstat ꝙ tps ē q̄ȝ tūc ɔstaret. qm̄ qcūqȝ pcipim^s i corpib^s motis tūc ēt p
l cipemus. Cū igit' nūc de fcō dicam^s ꝙ ē tps. ita ⁊ tūc dōm erit. ⁊ sic tūc eēt ⁊ tñ nulla talis res ñ pmanēs eēt. Sic etiā nūc sentiēdū ē ꝙ nō sit aliq̄ talis res. ⁊ tñ ꝟe tps est. ℭ 2° pn' sic. Si tps sit talis res seq̄' ꝙ erit pol'e totū tempus ꝙ vocam^s annū ñ eē mai^s q̄ȝ est tps vni^s hore. ɔñs h falsum ē. nā cū hora sit ps anni ⁊ tps non possit minorari p remis sionē sic for^s remissibiles. ſȝ pcise p trūcationē vt ita loq̄r si talis res sit. vñ qcūqȝ sumit min^s tps q̄ȝ ē dies vel aliō q̄ō/cūqȝ neccio sumit ptē ei^s ⁊ nō totū ipm. Si tps totale vnius āni eq̄ret tpi vni^s hore nec illud excederet. iā illud nō eēt itegrū ⁊ totale. ꝙ iplicat. ⁊ ps esset eq̄lis suo toti. imo etiā eēt ipm. q̄a in eo nō eēt alia ps. ꝙ pȝ. q̄ si eēt vel eēt poste/rior vel por. ⁊ q̄ocūqȝ def vtraqȝ sil' maius tps eēt q̄ȝ alte/ra tm̄. ⁊ sic eēt ps ⁊ nō eēt ps. ⁊ illud eēt totū ⁊ ñ eēt totuȝ. ⁊ h oia sunt ipoſ'a. Sȝ pbo ɔñaȝ. q̄ ſȝ istā opi. mot^s celi ſ̄ ēt q̄dā entitas tal'r succe^a q̄ vel ē ipm tps fm aliq̄s vel eā ɔseq̄' tps. vtz illū motū solū aut ēt alios ita ꝙ quot sunt mot^s tot sint tpa simultanea nō curo. Cōstat āt ꝙ totā en/titatē mot^s anni futuri c^s p^s dies de fcō erit dies crastina cū oi enti^u q̄ ɔseq̄tur illā posset de^s pducē i tāto spacio tēpis
m q̄ȝ^m ē vni^s hore. cū ipse in q̄ȝtūcūqȝ voluerit possit motū ve locitare. h aūt posito tot^s ille ānus nō eēt maior q̄ȝ erit bo ra vna hui^s diei. Sil'r cū ipse posset q̄ȝto tardi^s vellet celū mo^m: ⁊ p ɔñs motū ei^s tardi^s pducere (suppo^to ꝙ mot^s sit talis entitas distīcta a pmanētib^s) posset motū q̄ de fcō p/ducet' i vna hora pducē in spacio tpis vni^s anni. Et sic bo/ra eq̄ret' anno. ℭ 3°. Si sic. seq̄' ꝙ de^s poterit celo nec fm se nec ſȝ aliquā ptē ei^s acq̄rente aliū locū ſȝ retinēte oino eūdē/pducere in ipso istas enti^m succe^s/q̄s dīr tps ⁊ mo tū si sint distīcte l' istā si nō dicāt eas distigui. ⁊ sic ſe^q ꝙ celū oio q̄scēs mouebit'. vel i aliq̄ erit mot^s ⁊ nō mouebit': ꝙ/vtrūqȝ ē ipol'e. pȝ ɔña p^s q̄ ex q̄ celū ipm ē aptū natū reci/pere i se talē enti^m de^s pōt illā pducere/q̄l'rcūqȝ celuȝ se/hēat ad res pmanētes poterit de^s in ipso illā pducē. maxi/

me cū nl'la res pmanēs ɔcurrat cū celo ad susceptionē tal' n entitat'. ℭ 2ª ɔña ēt pȝ. q̄ i^o casu dato/celū nō al'r se hēbit ſȝ locū aut fm aliq̄ rē aliā/ſȝ quā pōt aliq̄d moueri. Sȝ penitus eodē mō. igit' q̄scet. p diffōnē q̄scētie. q̄ ꝟo i eo pducet' oti^s motus ⁊ tps/aut ipm mouebit'. ⁊ hī p^s pȝ ɔñs aut nō ⁊ hī 2^a. ℭ O. āt istās nō sit talis res idiuisibilis non p manēs neqȝ durās pbo: nā cū ipȝ nō sit sba vt ɔcedūt. aut ipȝ ē sbctiue i ipso mo^u. ꝟ. g. celo. aut i aliq̄ alia re idiuisibi/li ēt non durāte q̄lē vocāt mutatū eē. nō pt dici 2^m: q̄ nll'm tale mutatū eē ē aut eē pōt vt pbatū ē. ſ̄. d. p^s. q. 5. Si dica tur p^m/igit' celū acq̄rēdo nouiter ipm istās vere mutatur ad ipsuȝ/⁊ ipsum perdendo vere mutatur ab ipso. Omne āt ꝙ mutat' aut mutat' i tpe aut i istāti fm Phm. 6. phy^s. igit' sbm dū mutat' ab istāti aut mutat' ab ipso i tpe: ⁊ si sic seq̄' ꝙ pus pdat vnā ei^s ptē q̄ȝ aliā: ⁊ p ɔñs ipȝ erit diuisibi/
o le ⁊ ps ei^s durabit p tps. aut i istāti. ⁊ si sic aut i se ipso. ⁊ h nō sil' eēt ⁊ nō eēt. aut i alio ime^o. ꝙ ēt nō pt dici cū nullȝ istās possit eēt istāti ime^m. aut i alio me^o: ⁊ tūc ſe^q ꝙ duret p tps. ℭ Forte dicet'. O. celū nec mutat' ad istās acq̄rēdo ipm nec ēt pdēdo ipm mutat' ab eo. qm̄ nec tps nec instās sunt termi motus aut mutatiōis. ſȝ mēſe. ℭ 2° dicet' ꝙ celū nō mutat' ab i istāti: i istāti aliq̄. q̄ tūc istātis eēt istās ⁊ es set pcessus i isi^m. ℭ Prima rñsio nō vȝ. q̄ si istās sit res di stīcta a celo q̄ pus nō fuit ⁊ nūc ē i ipso/ɔstat ꝙ celū ita bñ trāsiuit a nō eē illi^s ad eē/sic mā nūc p hñs aliq̄ formā trā siuit a ñ eē ad eē illi^s. h āt ē eē mutatū. ⁊ illud ad q̄ō trans uit dī termin^s ad quē mutatiōis. Uñ sic tu dicis celū hēe in istās ꝙ pus nō habuit ⁊ ñ eē mutatū ad illō/ita dicā tibi ꝙ mā nō est mutata ad formā q̄ȝ p hȝ. ℭ P. ɔstat ꝙ celū hñs illā enti^m istātis se hȝ al'r fm ipsaȝ q̄ȝ se hēet pus. igitur est mutatū fm illā iuxta cōem mo^m loq̄ndi ē mutatū ad illā. ⁊ eodē mō nō hñs eā postq̄ȝ tñ hūit ē mutatū ab illo. ℭ Rñ sio ēt 2^a. nō est rōnalis q̄ pari faci^e posset dici ꝙ mā nō mu tat' a for^s sbali vel accñtali i istāti. ℭ O. ꝟo adducit' ꝙ tūc eēt pcessus i isi^m i istātib^s ituat ppo^m: naȝ iō pbat' ꝙ nō sit po^s aliq̄ talis res. Si aliq̄ pōt i istāti gñari aut corrumpi/esto ꝙ nō sit aliq̄ alia talis res nō pmanēs q̄ dicat' instās.
p ℭ P. cū ipol'e sit aliq̄d gñari vel corrūpi q̄n gñetur vl' cor rūpat' in tpe vel in istāti vt. ſ̄. pbatū ē i q̄ōne pallegata p/cedētis distīonis: ⁊ ex seq̄ntibus ēt declarabit'/si instās corrū pit' ⁊ nō corrūpit' in instāti. igit' in tpe: ⁊ p ɔñs partibil'r ꝙ ipi negāt ⁊ stati ē reprobatū ē. ℭ Ad idē pñt applicari ce tere rōnes sup facte ad pbādū ꝙ mutatū eē ñ ē res aliq̄ i/diuisibilis nō durās p tps. ℭ P. i probari pōt ista rñsio sic ⁊ illa q̄ dat' ad p^m rōnē de mutato eē. in q̄ōne ē pallegata. ℭ 2°. Aut in q̄lȝ oti^s local'r succedunt sibi. Opȝ igit' ɔcede re ꝙ istās si ē talis res vt dīr gñat' i istāti ⁊c. celū mutatur ab eo in istāti: ⁊ pcedit rō fcā. ⁊ ɔñter pt dictā pōnez ar/p oēs rōnes sup factas ad pbādū ꝙ mutatū eē nō est talis res idiuisibilis nō pmanēs q̄lē ēt putāt. ℭ P. Aut in q̄lȝ mo bili oti^s moto local'r ē sbcitue tal' res seu istās aut nō i q̄lȝ ſȝ i aliq̄: si: ^m nō pōt dici rōnabil'r: q̄ nō ē maior rō ꝙ lapis
q aut a^o q̄ōlȝ corp^s possit moueri oti^s sine tali re/q̄ȝ celū ⁊ q̄ōlȝ a^o. Cū igit' i alijs mobilib^s non sint tales res nec aliq̄ expiētia. vel rō ɔuincat hāc i vno plus q̄ȝ i alio/i nullo est dōȝ talē rē eē. ℭ Cōfir'/q̄ sic si oia corpa celestia q̄scerēt ⁊ alia corpa mouerent' hic iferi^s: adhuc eēt tps fm Aug. 11. ɔfe. ⁊ vez ē: sic adhuc eēt istās. ⁊ corp^s sic oti^s motū ita vere diceret' ad bonū itell'm vbi eē in istāti: i h loco dēmſa to sibi eq̄li. ꝟ. g. a. Sic diceret' in tpe moueri sup tali spatio vel de h loco ad illū. Si igit' tc ñ eēt aliq̄ tal' res ñ pmanēs. igit' nec hc rōnal'r i aliq̄ eē dōō ē. Si ꝟo dicat' ꝙ i q̄lȝ mo^u oti^s moto ē suū istās. Sūmo tūc istās aliqō inferioris cor poris moti/ɔstat ꝙ i^o corrūpit' vl' corrūpet'. nec sp erit vez dīe ꝙ ipȝ corrūpit'. Aut igit' corruptiōi ei^s corrūdet vnicū istās celi. aut pl'a succe^u. nō pl'a. q̄ istō ñ corrūpit' pntibil'r. igit' vnicū. aut igit' i^o idē ꝙ corrūdet sue gñom. ⁊ tūc seq̄' ꝙ

B eodē istāti gn̄af ꝛ cor'. ꝛ p ꝯn̄s ē ꝛ nō ē. Aut a' istās corrñ
det gn̄oni ꝛ a' corruptiōi eiusdē: ꝛ cū iter q̄lꝫ duo istātia sit
tp̄s mediū/ sē' q i' istās corpis iferioris durat p tp̄s. ꝛ eodē
mō pt ar de istāti celi/ q̄rēdo vtꝝ sue corru' ꝛ ei' ēt gn̄oni
corrn̄deat vnicū istās corpis inferius moti vel a' ꝛ aliō. ꝛ
eq̄ ꝯcludif icōueniēs. ¶ Hoc ipꝫ ꝓbaf auctē Phi. 4. phy.
c' ibi exp̄ssa itētio ē: q nō sit diuersa istā' ſm rē i tpe ſꝫ vnū
ꝛ idē lꝫ ꝫ eē ꝛ rōnē diuersificef. vñ determianꝫ q̄nē i pn'
ca. de tpe motā de vni' vel pl'alī' istātiū/ait. Ipm āt nūc ē
q̄dē sic idē. ē ꝯo sic idē. ¶ Scdꝫ q̄dē. n. q i alio ꝛ i a' alte
rū ē. h ꝯo erit ipsi nūc. incq̄' āt q̄dam ens ē ipm nūc ideꝫ
ē. Ecce exp̄sse q ipm nūc seu istās iq̄ꝫ' ē q̄dā ens ē idē/ꝛ
nō a' post a'. ſm tn̄ q idē ipꝫ ē i alio ꝛ a' loco dī alterū ſm
eē/sic magis declābif i solōnib' obiectionū. ¶ Cōfir' q:
ipe i pn' ar' ad q̄nē p̄fatā pbat q nō sit a' nūc post aliō.
q: tūc opoꝛteret q nūc p̄cedēs corrūpef. q ipse pbat esse
D ipol'e: q: vel corrūpef i eode. vel i a' vel i tpe. ꝛ q̄lꝫ hoꝛuꝫ
ōndit eē ipol'e vt. s. vtual'r tactū ē. hāc āt rōnem nusq̄ꝫ po
stea soluit certe vtpote isolubilē ꝛ demñatiue ꝯcludentē ꝯ̄
imaginationē p̄dictā de istāti. q̄nimo ei' ꝯnē determinando
q̄nē approbatvr pꝫ i vbis p̄alleg. ¶ h eadē ē itē' Com. ibi
dē sic patebit iferi'. Cōstat āt q si istās eēt talis res nō du
rans/nō eēt idē sed sp aliud post aliō. igif ſm mētē phi nō
est tal' res. ¶ D. sp̄al'r de tpe accepto p' ꝓbaf q nō sit talis
res succe'. q: seq̄ref in casu poſi q idē sil moueref ꝛ peni
t' q̄esceret. q ē ipol'e. pbatio ꝯn̄e. nā ꝯstat q pol'e ē p dī po
tēnā nullū mobile moueri vllo mō ꝫ oia q̄escē. ponaf g. h
aūt posito/ꝯstat q q̄lꝫ taliū q̄escet in tpe. ꝛ vnū diuti' po
terit q̄escere q̄ꝫ a'. nā posset vnū annihilari alio remanēte
ꝛ vlteri' q̄escēte. Si g h diuturnitas q̄etis seu tp̄s sit talis
res succe' erit i aliq̄ vl' q̄lꝫ q̄escētiū: ꝛ sic i' i quo erit ꝯti' su
scipiet aliā ꝛ aliā ptē ei': ꝛ p ꝯn̄s mouebif. ¶ Cōfir' q: iux
imaginationē p̄dicte opi. talis res succe' vere erit act' en/
C tis i po' ſm q i po': ꝛ p ꝯn̄s erit mot' ꝛ ſm ei' vere moue
bif. ꝛ sic q̄escet ꝛ mouebif sil. ¶ D. ponif sic bn̄ pol'e ē q
de' ꝯseruet pci' res pmanētes/ quo posito annihilaret vnā
aliis nō annihilatis. ꝛ iteꝝ aliā/ꝯstat vt pus q q̄lꝫ durabit ꝛ
aliq̄ diuti' aliq̄ min' diuturne. ꝛ nulli' rei diuturnitas erit
res disticta ab ipsa: q: nec res succe' q: p casuꝫ nulla erit.
nec pmanēs q: nulla res durat fo'al'r p aliā rē pmanētē q̄ꝫ
uis effectiue aliq̄ ꝯseruef p aliā ꝛ q̄lꝫ p deū. igif mō nō est
ponēda aliq̄ tal' res q̄ sit duratio aut diuturnitas alic' ab
2' illa distincta. ¶ 2' ꝯ̄ p': ꝛ p q̄dē q tp̄s sit res ꝛ ētitas q̄dā.
pꝫ. q: ſm Aug. i de Geñ. ad lrām impfectio iux pn': ꝛ sil'r
in alio ope sup gen. lib. 5. c. 7. tp̄s ē creatura. ꝛ. 11. ꝯfe. plu/
ries erit eē tēpoꝝ creatorē. q̄ vtiq̄ vera nō eēnt. Si tp̄s nl'
la entitas eēt. Nec ē du' q loq̄f de tpe vtrolꝫ mō sumpto
sic pꝫ attēdēti p̄cedētē ei' ꝓcessū ibiō. ¶ D. ꝯo sit ētitas ex
aiam exn̄s pꝫ. ꝛ p' q̄dē de tpe p' sumpto. q̄m si aia eēt dura
tio vel mora motuū seu reꝝ tpaliū/eadē eēt oium duratio
ꝛ oia durarēt equal'r. q expien' ꝯdicit. Itē si cogitatio aut
alia entitas exñs i aia eēt duratio reꝝ ex i ptāte hoīs eēt si
supponaf q sit vni' tm̄/q nl'la res creata duraret: q̄m pos
D set talē cogita' nō elicē. Iteꝫ nō posset saluari cur duratio
vni' rei eēt maioꝛ q̄ꝫ a'. nisi forte diceref q maioꝛ duratio/
ē itēsioꝛ cogitatio. Uel iudiciū q̄ indicat aia reꝫ aliq̄ꝫ plus
alia durare. Sꝫ h friuolū ē/ q̄m tc̄ seq̄ref q aia posset facē
canē plus durare q̄ꝫ celū. possꝫ. n. ꝛ itēsi' cogitare de exña
canis. Et ēt h falso indicare q plus duraret. ¶ D. si nl'la
aia cogitaret vl' ēt eēt. nihil minus res alie ex aiaꝫ durarēt
ꝛ vna plus a' min'. corpa ēt mouerent ꝛ vnū veloci' ꝛ aliō
tardi'. Quedā ēt diuti' q̄escerēt: q̄dā min' diu. ꝛ ꝯstat q
nūc nō ē alia duratio taliū q̄ꝫ tūc eēt. igif nec aia nec aliq̄d
exñs itra ē duratio reꝝ ex: ꝛ p ꝯn̄s nec tp̄s sic sūptū. Cū igf
tp̄s sic sūptū sit entitas ꝛ non sit ētitas. ꝛ aiasē' q ēt res ex
aiam. ¶ D. Nulla res durat dura' a fine sua duratiōe se di
sticta. h pꝫ: q: tūc posset ꝯſuari a deo: sine sua dura' ꝛ per
ꝯn̄s durare sine dura'. igif nec aia nec aliq̄d exñs in ea est E
duratio rei ex aiam. ¶ D. ſm Aug. 12. de ci. dei ca. 15. ꝛ in
de gen. ad lrām impfecto. si añ celū/ꝛ terrā fuisset motus
cogitationū i angelis/ꝯe fuisset tp̄s: ꝛ rō ei': q: ibi fuisset
aliq̄d p̄us ꝛ aliq̄d posteri'/ q sine itervallo tp̄is neq̄t intel
ligi. Sꝫ ꝯstat q i' tp̄s nō fuisset res distincta ab angelis ꝛ
cogitationib' suis: q: nec succe' tad itellm reprobatū i p/
cedētib' cū nl'la talis sit posꝫ nec pmanēs: q: nec subā nec
q̄litas: vt satis pōt patere volēti discurrer p sp̄ēs generis
predictoꝝ. Sed ꝯstat q non minus esset tēpus si celuꝫ. ꝛ
alia cor' mouerent ꝛ nulla aia eēt. nec tēpus eēt entitas di
stincta a p̄dictis corpoꝝ' ꝛ motibus eoꝝdē. ¶ D. etiaꝫ
tēpus scdo mō sumptū sit entitas extra animā ꝓbatur. q:
ipsum sic sumptū nō est ipsuꝫ celū vel motus eius. hoc pꝫ
q̄m per ipsuꝫ motū celi velvt magis ꝓprie verum loquar
per ipsum celum regulariter motum vt declarabitur men
suramus moras ꝛ duratiōes ꝛ alioꝝ sicut gn̄alis omniuꝫ F
fere experiētia ꝓbat. Ad hoc etiaꝫ est auctoꝛitas scripture
Gen. primo. vbi legif q de' fecē luminaria i firmamēto ce/
li vt eēnt i tp̄a ꝛ i dies ꝛ ānos. Annis āt ꝛ dieb' ac aliis ce/
lestiū motuū distōnib' mēsam' moras ꝛ duratiōes alioꝝ.
Uñ ꝫ Aug. i ō geñ. ipfecto laꝫ vltra me'/dic h iō deū eē.
q: euidēti' moraꝝ itervallū motu illoꝝ lumiariū distiguū
ab hoīb' pt. ¶ Hoc ideꝫ ēt exp̄sse vult phs ac ēt Com. 4.
phy. ¶ Ad h ē vn' articuloꝝ pisieñ. dicēs. Q, euū ꝛ tēpus
nihil sit i re ſꝫ tm̄ i apphē' error. ¶ Sꝫ si tp̄s ē res ex ani
mā. ꝛ si aliq̄ nō pmanēs. q̄ igif ē? Ad qō dico q loq̄ndo de
tpe p' accepto. s. p mora vl' duratione mot' ꝛ q̄etē ac pma/
nētie rei mutabil' ꝛ si nēcio exñtis ipꝫ nihil a' ē q̄ꝫ ipsamet
res ꝯti' mota vl' q̄escēs aut durās. Uñ dur' mot' ē ipsamet
res ꝯti' mota siue q̄ ꝯti' mouef. de q̄. s. ē vēꝝ dīe q ime' mo
uebaf. actu mouef/ꝛ ime' ēt mouebif. ꝛ h ē motū ei' du/
rare. siue idē significaf p vtrasq̄ꝫ locutiones. Sil'r q̄etē ali/
cui' hīe morā ꝛ durare nihil a' ē/ q̄ꝫ rē illā q̄ ime' q̄euisse.
q̄escere ꝛ ime' q̄eturā eē. Rē ēt durare nihil a' ē: q̄ꝫ ipsam G
ime' fuisse. actu eē ꝛ ime' foꝛe. ꝛ de quocūq̄ꝫ tal' copularia
ō ptō/pñti ꝛ futuro nō ē ꝯa. illō nō ē duratio neq̄ꝫ durās.
Uñ si de aliq̄ re sit veꝝ dīe hoc ē ꝛ ime' erit. nō vere āt di/
caf. h ime' fuit ipsa vtiq̄ꝫ nō durat: q̄ꝫuis icipiat durare. ex
ponēdo p negōnē pñtis. Si ꝯo de aliq̄ dicaf vere/q ipm
ime' fuit: nō vere āt dicaf q ipm ē. pꝫ q ipm nō ꝯe dī du/
rare. Itē si de aliq̄ sit veꝝ dīe h ime' fuit. ꝛ actu ē. nō sit āt
veꝝ dīe/q ipm ime' erit: nō ēt dī durare. Suo ēt mō ē de
motu. Nāsi eēt pol'e vere de aliq̄ dici/ q ipꝫ mouef. ꝛ ime
diate mouebif: nō āt q ime' mouebaf. sicut ꝯcedere habe
rēt illi q ponūt p̄mā ptē motus. nō diceref ꝯe q mot' illi'
rei duraret. ad sensuꝫ q cōiter capif. eodē mō nec sic eēt ve
ra ps ista de ptō sine illa de pñti. aut vtraq̄ꝫ sine veri' illius
de futuro. ꝛ sil'r itelligēdū ē de q̄ete mō p̄dicto suo modo.
¶ Et ſm hūc modū penes. s. fuisse/ eē/ꝛ foꝛe. ꝯcipienda ē
mora vel diuturnitas seu duratio p̄dictoꝝ i illa q̄ātitatia
distētiō de q̄ freq̄nter auctores loquunf. Nō dꝫ aūt putari
q sit in re extra aliqua distētio quanti' c' nulle ptes sint sil'
ꝯti' fluēs sup rē ipsam motā aut q̄escētē/ꝛ ipsa sit duratio H
ꝛ moꝛa ei'. sicut aliq̄ ficte ꝯcipiūt. Q̄uis. n. talis res fingi
possit nō tn̄ aliq̄ talis est. si ē i supioꝛib' ē sufficiēter ōnsum
ē. ¶ D. ēt ex nūc ꝯfirmaf euidēter. Nā hoc p̄cise posito q
res aliq̄ ime' fuit. est/ꝛ ime' erit/ponif ipsa durare. ꝛ h nō
posito nō/ponif. Ad hoc aūt pꝫ q nō ē nēcia aliq̄ talis res
qualē cogitāt. q̄m p nullā talē. res/ē/aut fuit aut erit. Nec
h' verba sic p̄terita/ signāt aliq̄ꝫ rē inherētē ei pro q̄ sup/
ponit de quo dīr. sic satis notū ē: ꝛ p̄ pier. ꝛ 4' me' atq̄ꝫ. 6.
exp̄sse ponit Phs. ¶ Eodē mō/hoc p̄ci' posito q aliquid
ime' q̄euerit. q̄escet. ꝛ ime' q̄escet. ad qō sic pꝫ nl'la tal' res
nēcia ē. ponif mora q̄escendi. Sil'r est de eo q ime' moue/
batur. mouef: ꝛ imediate mouebif: naꝫ nec adhuc aliqua
res p̄ter pmanētes nēcia ē. vt sup probatū est. disti. p'. q. 5.

I Juxta hāc acceptionē ꝯcedēdū ē ꝙ multa sunt tpa. ⁊ ꝙ q̄
libet res corpal' vel spūal' potis nō eē cuiusmodi ē oīs res
que de⁹ nō est/ q̄ tū imeᵗ fuit. ⁊ est. ⁊ imeᵗᵉ erit. est tps. Et si
ꝯformiter ad tps sic sumptū velim⁹ sumere istās/ illa res ē
instās/ q̄ ē. imeᵗᵉ aūt nō fuit ⁊ imeᵗᵉ nō erit. Si aliq̄ talis ē.
sicut ē poīe vtrūqꝫ est. q̄ꝫuis nō sit poīe aliq̄ꝫ eē cui⁹ nihil im
mediate fuerit. ⁊ nihil imeᵗᵉ futuꝝ sit: vt in. d. 17. p̄. vtrūqꝫ
ꝓbatū ē. ¶ Tps aūt 2ᵒ acceptū. s. pro mēsura q̄ possumus
certificari de mora mot⁹ ⁊ qetis ⁊ durationis reꝝ tpaliū q̄ꝫ
ta sit. i. q̄ꝫᵐ vel q̄ꝫdiu aliq̄ res mota sit vl' qeuerit aut fuerit.
⁊ q̄ diuti⁹ ⁊ q̄ min⁹ diu. ⁊ q̄ eq̄l'r. loq̄ndo de eo cui maxime
vel soli ꝓprie ꝯuenit sic eē mēsurā/ ē ip̄ꝫ p̄ᵐ moᵗᵉ ꝙ qdē iter
cetera q̄ mouenṫ/ regularissime ⁊ velocisse mouetur/ ⁊ ip̄ꝫ
moueri ⁊ tal'r vt ē dcm̄/ ē oīb⁹ hoīb⁹ maxime notū. quapp
p ip̄m maxime p̄nt hoīes certificari de alijs reb⁹ q̄ꝫtus sit
eaꝝ mot⁹ vel qes ac ēt duratio. Un̄ ph̄s. 10. meᵗᵉ. Et motū
inqt mēsurāt simplici motu' ⁊ velocissimo. paruissimuꝫ. n.
K h̄ bꝫ tps. Quapp in astrologia tale vnū p̄nᵐ ⁊ metᵐ. motu
enim regularē supponūt ⁊ velocissimū eū q celi/ ad quem
alios. iudicāt. Et idē ponit. 4. phys. iuxta finē. ⁊ est rō sua
ea q̄ tacta est. Nec opꝫ i ipso celo ponere aliquā rē succes/
siuā que sit tps vt alij dn̄t. qnimo esto ꝙ eēt aliq̄ talis res
in ipso/ ipsa nō eēt tps vt nūc de tpe loqmur. Ipsa qdē ⁊ si
sit/ nō est tū multis nota ⁊ audeo dīe ꝙ nulli. ⁊ iō non p̄nt
ex ea hoīes de motibus ⁊ qetib⁹ aliorū certificari. ¶ In/
stās ēt non alia res ē q̄ꝫ ipsummet mobile p̄ᵐ. ita ꝙ eadeꝫ
res dī tps. ⁊ instās: mō tū b̄m eādē rōnē. Nā inq̄ꝫᵐ numera
tū ab aīa b̄m p̄us ⁊ posteriᵘˢ sui motus seu qō idē ē magni
tudinis circa quā moueṫ. est tps. ¶ Per ip̄ꝫ. n. sic acceptū
possumus de mora motuū ⁊ qetum ac durationū in reb⁹
alijs iudicare. Cū enim ꝯsiderauerit qs qō aliqd h̄ inferi⁹
incepit moueri sole aut alia determinata parte celi exn̄te
in oppōne directa ad denūtatā partē aliq̄ꝫ terre fixā ⁊ de/
L finit moueri eadē p̄te celi exn̄te opposita alteri parte terre.
qōdaꝫ ꝯo aliud ꝙ sil' incepit moueri desinit moueri/ eadē
celi parte exn̄te opposita posteriori adhuc p̄ti terre. sciens
ꝙ celū regulariter est motū a p̄ore p̄te ad posteriorem: sta
tim cognoscit/ ꝙ hoc ē diutius motū illud ꝯo minus diu.
⁊ si eq̄le trāsiuerint spaciū/ cognoscit ꝙ h̄ tardius/ illō ve/
locius mouebaṫ. ⁊ eodē mō pōt cognoscere ꝙ diutius qe/
uit qōqꝫ minus diu. ⁊ q̄ res plus durauerit ⁊ q̄ min⁹. Se/
cūdū hūc modū numerādi mobile p̄ᵐ mēsuram⁹ alios mo
tus per horas dies ⁊ annos. Nā si ex quo aliqd icipit mo
ueri donec d̄sinat p̄ᵐ mobile ptātū spaciū sit motū dicimus
ꝙ per horā illud est motū. Si ꝯo sit cōplete reuolutū. di/
cimus ꝙ per diē. si totiēs vel totiens reuolutū sit/ dicimus
ꝙ per septimanā/ mēseꝫ vel annū. ⁊ sic de alijs. ¶ Ad hūc
intellectū acciᵐ est diffō phi de tēpore qua dicit ꝙ ē nume/
rus motus b̄m p̄us ⁊ posterius: ⁊ post. a exponit se intelli
gere de nūo numerato. vt sit sensus tps est motū regulari/
ter numeratū b̄m p̄us ⁊ posterius sui mot⁹. Dicitur nūari
M b̄m p̄us ⁊ posteri⁹/ qn̄ idē ip̄m applicaṫ vel opaṫ priori/ ⁊
posteriori p̄ti motus seu ꝙ idē est magnitudis circa quaꝫ
moueṫ. ¶ Instās ꝯo dī idē ip̄m moᵗᵉ iq̄ꝫᵐ ē hic. vel ibi de/
terminate seu huic determinato loco vel p̄ti magnitudinis
coexistit. cui imeᵗᵉ nō coextitit ⁊ imeᵗᵉ nō coexistet. Un̄ h̄ no
men instās vel nūc. noīal'r sumptū/ significat ipsum p̄muꝫ
mobile cōnotādo locum cui coexistit ⁊ cū hoc etiā cōnota
uit ꝙ ei imediate non coextitit/ ⁊ immediate non coexistet.
¶ Tertia cōclusio ꝓbatur satis euidēter ex dictis. Et quo
ad primā partē/ qm̄ p̄mum motū ꝙ cōtinue moueṫ/ nō est
numeratū b̄m prius ⁊ posterius/ non p animā. igiṫ nec est
tēpus absqꝫ opatione anime. añs pꝫ/ qm̄ ⁊ ipsum in se ē cō
tinuum ⁊ cōtinue ēt moueṫ. ita ꝙ extra animā nulla discre
tio accidit. Si inq̄ꝫtū mouetur. diuiditur aūt ⁊ numeratur
b̄m p̄us ⁊ posterius ab ipsa anima mō iam p̄misso. ꝯn̄tia
nota est ex dictis/ nā ipsum nec ēt aliqō aliud ꝯtinue mo/
tum pōt esse tēpus/ nisi sit numeratū ⁊ diuisum b̄m p̄us ⁊ N
posterius. ¶ Ad hoc est exp̄ssa auctas phi. 4. phys. Ubi
hāc ꝯ̄nem determinat ⁊ p eādē rōnem. sic in arᵒ ad. q. est
tactū. ¶ Ad idē est auctas Cōmē. dn̄tis eodeꝫ li. cōᵗᵉ. 109.
Dicamus ꝙ extra mētē nō est nisi motū ⁊ mot⁹. ⁊ tps nō
sit nisi qn̄ mēs diuidit motū in p̄us ⁊ posteri⁹. ⁊ h̄ ē intētio
nūi motus. i. motū eē numeratū. Et infra cōᵗᵉ. 131. tps in/
quit nihil aliud ē q̄ꝫ p̄us ⁊ posteri⁹ in motu. sed b̄m ꝙ sunt
nūata. ⁊ iō indiget in hoc ꝙ sit in actu/ aīa. s. b̄m ꝙ ē p̄us ⁊
posteri⁹ nūata. h̄ sufficiāt pro nūc q̄ ēt de hoc aliqd dictū
est in p̄. d. 24. q. 2. artiᵒ p̄/ in rn̄sione ad. 2. arᵐ. ¶ 2ᵃ p̄s ꝯ̄nis
euidēs est ex dictis in 2ᵃ ꝯ̄ne. nā res extra animā durāt quo
ad eē ⁊ quo ad moueri ⁊ qescere. ⁊ plus ⁊ min⁹ nō p ope/
rationē aīe. igiṫ ēt res extra aīam absqꝫ opatione aīe ē tps.
p̄ mō loquēdo de tpe. ¶ Nūc ꝯ̄ p̄dicta sunt mouēda du'. Objectiones.
⁊ p̄ ꝯ̄ ea q̄ sunt dicta de tpe. 2ᵒ ꝯ̄ ea que dicta sunt de instāti.
De tpe dubia sunt. ¶ Primo nāqꝫ vī ꝙ tps non sit res ali O
qua p̄manēs extra animā. ¶ 2ᵒ. ꝙ nō sit aliq̄ res extra ani
mā. ¶ 3ᵒ. ꝙ oīno nō sit res. ¶ 4ᵒ. ꝙ nulla res creata ē sua
duratio. ¶ Priᵐ ostēdiṫ/ p̄/ q̄ oē tps ē diuisibile in p̄tes p̄o
rem ⁊ posteriorē quē nō sunt simul. Sic pꝫ ex. 4. ⁊. 6. phy.
Et per Aug. 11. ꝯfes. nec nō per cōe dictuꝫ oium. Sꝫ nulla
res p̄manēs est sic diuisibilis/ naꝫ cuiuslꝫ p̄tes simul sunt.
¶ Nūc circa p̄dicta restat dubitare. Et p̄ quideꝫ ꝓbaṫ ꝙ Objectiones
nulla res p̄manēs siue mota siue qescēs sit tps. Nā omne
tps est diuisibile in p̄tes p̄ores ⁊ posteriores q̄ nō sunt sil'.
Cuiuslibet aūt rei p̄manētis p̄tes sunt sil'. igiṫ ⁊c̄. ¶ 2ᵒ. pos
sibile ē ꝙ duo mobilia eq̄lia moueanṫ sup eq̄lia spatia vnū
velocius aliud tardi⁹: ⁊ p ꝯn̄s vnū in maiori tpe alterū in
minori. igiṫ nec tps maius tardioris nec tps min⁹ velocio
ris/ ē mobile vel spatiū cū illa sint eq̄lia nec apparet q̄ alia
res p̄manēs sit hoc tps vel illud. ¶ P̄. cū cōiter dicim⁹ ꝙ
aliq̄ moueanṫ ineq̄li tpe quedā in maiore q̄dā ꝯo in mino/
re nō intendimus significare ꝙ in maiori mobili aut spa/ P
tio vel alia in aliqua re permanente maiore vel minore vel
equali talia moueantur. ¶ P̄. idē celū nulla re p̄manente
aucta vel diminuta nouiter fcā vel corrupta aut posset mo
ueri i maiore tempore q̄ꝫ nunc mouetur. ⁊ sil'r posset mo/
ueri in minori. igiṫ tps in quo nūc moueṫ nō est aliq̄ res p/
manēs nec tps ēt in quo moueret esset res aliq̄ p̄manens.
¶ 3ᵒ. Sic pꝫ ex. 6. phy. motus diuidiṫ ⁊ diuisione spatij ⁊
diuisione mobilis ⁊ diuisione tpis ⁊ iste diuisiones sunt alie ⁊ aᵒ
qm̄ sup eodē spatio idē moᵗᵉ nūc maiori nūc minori tpe p̄t
moueri. ⁊ sup ineq̄libus spatijs ineq̄lia mobilia eq̄li tēpo/
re. igiṫ tps nec est moᵗᵉ neqꝫ spatiū sup ꝙ est motus. nec est
ēt aliqua res p̄manens alia ab illis. igiṫ nō ē res p̄manēs.
¶ Quarto. ꝙ celū non sit tēpus probaṫ per Ph̄m. 4. phy
sico. qui opi. dicentē tēpus esse sperā totius velut stultā cō
temnit. ¶ 5ᵒ/ q̄ si sic seqtur ꝙ si eēnt plures mūdi ⁊ plures
celi equal'r moti essent plura tēpora simul. qnimo hoc ēt
de facto seqtur ex dictis supra/ sꝫ. s. qōlibet corp⁹ actu mo/
tum est tps. ꝯn̄s est falsum b̄m Ph̄m vbi supra. ¶ 6ᵒ. vl' ce
lum esset hora vel annus vel dies aut aliqō alius tps. vel Q
qōlibet hoꝝ. ⁊ qōcūqꝫ detur est falsum. qm̄ seq̄retur ꝙ si/
cut celū totū est p̄sens/ ita ⁊ tota dies vel totus annus. im
mo vtrūqꝫ cū non sit maior rō cur celum sit dies q̄ꝫ annus
vel ecōuerso. Sequereṫ ēt ꝙ annus non eēt maius tps q̄ꝫ
dies. nā essent idē. ⁊ per ꝯn̄s non diutius viueret viuens p
annum q̄ꝫ viuēs per diem vnicū. Ulterius sequereṫ ꝙ qui
cunqꝫ viueret per aliqō tempus puta per horaꝫ viueret ēt
per dieꝫ ⁊ per annū ⁊ per seculū ⁊ vniuersal'r p omne tps.
⁊ pꝫ ꝯsequentia. q̄ celū b̄m hanc viam esset qōlibet tem/
pus. Et oīa h̄ que sequuntur sunt absurda. Itē sequeretur
ꝙ tēpus p̄teritum esset futurū. ⁊ ecōuerso. ⁊ vtrūqꝫ esset p̄
sens. que sunt manifeste impossia. pꝫ ꝯn̄tia. q̄ tempus p̄te/
ritum fuit celū ꝙ nunc est. ⁊ sil'r tps futurū est ipsum celū.
¶ 7ᵒ. probaṫ ꝙ nulla res extra animā sit tps/ ⁊ hoc expl/

A fa determinatione beati Aug. xi. confes. qui hoc diffuse probat et tandem concludit quod tempus est affectio animi. et longum futurum est longa expectatio futuri. et longum preteritum longa memoria preteriti. ¶ 8°. probatur quod tempus nulla res omnino sit. sic. Nullum preteritum vel futurum est. omne tempus est preteritum vel futurum. igitur nullum tempus est. Sed omnis res est. igitur nulla res est tempus. Maior patet: quia sic dicit Aug. xi. confe. et de se clarum est. preteritum iam non est et futurum nondum est. et ex hoc probat ipse quod nec est longum preteritum nec longum futurum. Et infra. Si enim inquit sunt futura et preterita volo scire ubi sint. quod si nondum valeo/scio tamen ubicumque sunt: non ea ibi futura esse aut preterita sed presentia. nam si et ibi futura sunt: nondum ibi sunt. Si et ibi preterita sunt iam non ibi sunt. Ubicumque ergo sunt que cumque sunt non sunt nisi presentia. hec ipse. Sed constat quod nullum preteritum vel futurum est presens: igitur nullum preteritum vel futurum est. Minor probatur: quia ut ibidem probat Aug.
B nullum presens est divisibile. constat autem quod omne tempus est divisibile. et per consequens nullum tempus est presens. igitur omne tempus est preteritum vel futurum. ¶ Nono probatur quod duratio non sit ipsa res durans. verbi gratia. duratio angeli ipse angelus: quia essentia angeli est tota simul. duratio autem eius non. alias non plus durasset in fine mundi quam in principio quod est falsum. ¶ Decimo ad idem. Si angelus esset sua duratio angelus esset infinitus. patet consequentia: quia sua duratio est infinita. ¶ Undecimo si sic/idem esset in angelo esse. fuisse. et fore. Sed deus non potest destruere fuisse angeli: quia non potest facere quin angelus fuerit. igitur non potest destruere eius esse et fore. et per consequens quod angelus non sit: et per consequens non potest angelum destruere. quod est erroneum. ¶ 12°. tunc duratio unius angeli non esset maior duratione alterius: et tunc non durasset unus angelus in principio mundi creatus plusquam unus qui heri primo fuisset creatus. ¶ 13° arguitur quod primum mobile regulariter motum: non est tempus secundum quod tempus sumitur pro mensura. quoniam si ipsum non moveretur/ et alia corpora inferius moverentur: adhuc mensuraremus motus eorum. igitur primum mobile etc. non est mensura.
C ¶ Decimoquarto ostenditur quod instans non est primum mobile.

¶ Distinctionis secunde. Questio prima.

Circa dist. 2am. Quero cum magistro utrum angeli fuerint creati ante tempus vel post. ¶ Et arguitur primo quod ante. angeli non fuerunt creati simul cum tempore neque post tempus. igitur fuerunt creati ante tempus. consequentia patet. probo antecedens quo ad primam partem dupliciter. primo quia angelus quilibet fuit creatus totus simul cum sit substantia impartibilis: simulque omnes angeli fuerunt creati: non unus ante alium: ut communiter tenent doctores. tempus autem non fuit creatum totum simul. cum omne tempus sit divisibile in partes secundum prius et posterius que non possunt esse simul: ac per hoc nullum tempus potest totum simul creari. igitur tempus non fuit simul cum angelis creatum. patet consequentia: quia impossibile est aliquid simul fieri et unum partibiliter: aliud vero totum simul: alioquin cum illud quod fit partibiliter fiat in tempore tanquam in mensura adequata. quod autem fit totum simul fiat in instanti. sequeretur quod instans adequaretur tempori: quod est impossibile.
2° confir. ¶ Secundo si simul fuissent creati angeli cum tempore. igitur vel in eodem
D instanti vel in eodem tempore. nam aliter non possunt intelligi aliqua fieri simul secundum durationem ut in proposito loquimur de simultate. Sed utrumque est impossibile: quia tempus non potest fieri in instanti nec in tempore: alioquin temporis esset tempus in infinitum. 2a pars antecedentis probatur: quia si fuerunt creati post tempus. igitur tempus fuit prius. aut igitur fuit in creatura aliqua corporali. aut spirituali. neutrum est verum: quia nulla creatura corporalis vel spiritualis fuit ante angelos dicente scriptura
Cap. p. 2m Ecclesiastici primo. primo omnium creata est sapientia. i. angelica natura ut exponit magister in littera. ¶ 2° arguitur quod fuerunt creati post tempus sic. tempus fuit eternum et angeli non fuerunt eterni et tamen
Cap p. sunt. igitur fuerunt creati post tempus. consequentia patet. et prima pars antecedentis probatur per Apostolum ad Titum. ubi secundum litteram septuaginta interpretum ait. in spe vite eterne quam promisit non mendax deus ante tempora eterna. Ecce quod aliqua tempora ponit eterna. Secunda vero pars antecedentis est certa per fidem.

E Opp. Ad oppositum arguitur ex determinatione magistri dicentis quod simul cum tempore facta est corporalis et spiritualis creatura.

In hac q. primo oportet videre. utrum tempus sit aliqua res creata: et si sic que res est. deinde videbitur de quesito.

1° arti. Bur° in p 4° phy sico. Quantum ad primum dicit una opinio quod tempus communiter acceptum est duratio habens ex se prius et posterius et est quedam vera res extra animam distincta a qualibet re permanente. ac etiam a motu: que secundum eandem opinionem est etiam res distincta a permanentibus et est de genere passionis in qua subiective est ista res que est tempus: et hoc est per se quantitas habens partem extra partem solum secundum prius et posterius que non possunt esse simul: sed cum prius est posterius non est. et per hanc quantitatem successivam habet motus in quo est partes secundum prius et posterius tantum. Ita quod ista duratio seu quantitas successiva nullo modo est divisibilis in partes simultaneas: quemadmodum motus est divisibilis divisibilitate mobilis in quo est. Sed tantummodo in partes succedentes
F sibi adinvicem: ut dictum est. Et in quolibet motu dicunt esse subiective aliquam talem quantitatem successivam que est duratio eius. Plura alia circa hanc materiam ponit que omitto: quia non sunt nobis necessaria ad propositum. Probat autem primo quod tempus est res ex se primo habens prius et posterius secundum durationem sive que non possunt esse simul. Primo quidem. nam in quibusdam rebus videmus prius et posterius secundum intellectum predictum: ut patet in ludis agonisticis. igitur est aliquid in quo primo et per se est prius et posterius. isto modo. Quicquid autem sit illud ipsum est tempus: quod patet per communem animi conceptionem. Quoniam omnis concipiens prius et posterius secundum durationem concipit tempus: et omnis concipiens tempus concipit prius et posterius secundum durationem.
Confir. ¶ Confirmatur. quia in quecumque reperiuntur prius et posterius secundum durationem reperiuntur secundum habitudinem ad tempus: unde unus motus non dicitur prior alio: nisi quia fuit in tempore priori: nec diluvium fuit prius bello troiano: nisi quia fuit in priori tempore. Prius autem et posterius reperiuntur in tempore non per habitudinem ad aliquid aliud nisi propter concomitantiam alicuius alterius. non enim unum tempus dicitur prius alio: quia fuit in motu vel cum motu priori. igitur
2m. tempus ex se primo habet prius et posterius secundum durationem. ¶ 2° ad idem. Certum est quod in multis rebus inveniuntur prius et posterius secundum durationem et est rationabile querere per quid una res formaliter est prior alia. Aut ergo oportebit procedere in infinitum: vel oportet dare aliquid in quo primo et ex se sunt prius et posterius formaliter et id quodcumque fuerit est tempus. Ex hoc autem infert quod tempus est essentialiter et per se quantitas. probatur. Illud quod primo et ex se habet partem extra partem est per se quantitas. tempus est
T. c. 15. huiusmodi. ergo. maior patet ex primo phy. ubi dicit quod quantitati per se convenit esse divisibile in partem extra partem: et aliis predicamentis non competit divisibilitas talis nisi per accidens. minor patet: quia tempus habet primo et per se partem priorem et posteriorem: ut probatum est. ergo primo et per se habet partem ex
Co. 18. tra partem. ¶ Confirmatur per Philosophum in predicamentis qui ponit tempus esse quantitatem continuam: et Com. 5. meta. dicit quod tempus est per se quantitas. Ex his patet quod sequitur quod tempus non est aliqua res permanens sed a qualibet permanente distincta: quoniam cuiuslibet rei permanentis partes possunt simul esse. Sequitur etiam quod est res distincta a motu: quoniam motus non habet prius et posterius secundum durationem. unde possumus concipere et opinari inquit opinio quod motus sit totus simul: ut quod aliquid sub isto moveatur de loco ignis ad locum terre: quapropter in diffinitione motus non ponitur successio nec prius et posterius secundum duratio
G nem: de tempore autem non sic. ut supra patet. ¶ Ultimo quantum ad propositum
H probat quod sit subiective in motu. Tempus enim ut probatum est. est quantitas: aut ergo est quantitas rei permanentis immediate: aut rei successive non permanentis. puta substantie vel qualitatis immediate: quia si sic res permanens maior fieret vel minor propter ipsum tempus: quod falsum est. igitur quantitas rei successive. scilicet ipsius motus. Hec dicta sunt licet sparsim a predicta opinione de ipso tempore. de instanti autem dicit quod est quoddam indivisibile non durans intrinsecum tempori et continuans partem priorem cum posteriore: quemadmodum etiam imaginantur multi de puncto in linea. ¶ Hec opinio quantum ad hoc quod ponit
contra Bur. ubi s. et alios. motum esse rem distinctam a mobili et a re que acquiritur mobili sufficienter: ut puto reprobata est. d. primo huius scdi. q. 5. Et ideo pro nunc contra illud non insisto. Sed tantum modo contra ea que dicit de tempore et instanti: et pono contra ipsam conclusiones. 1a est. quod tempus non est

I aliqua res nõ permanẽs sic diuisibilis ⁊ successiua: vt dic opi. 2° ꝙ supposito ꝙ motus sit res a mobili ⁊ ea que illi acquirit distincta sicut isti putant tp̄s non est res distincta formalr̄ inherẽs motui: vt dicit opi. 3° ꝙ instãs non est in
p°ꝯ. diuisibile nõ durãs. ¶ Primã ꝯnem probo sic. si tp̄s est talis res. seqtur ꝙ aliqua res ⁊ q̄libet ẽt pars eius simul p̄ ⁊
2ᵐ adequate est ⁊ ꝯtinue ac ꝑtibilr̄ de nouo fit. ¶ 2° sequeret ꝙ eadẽ res ⁊ q̄libet ps eius sil' p̄ fieret ⁊ corrũperet. vtraq ꝯña: ⁊ vtriusq ꝯñtis falsitas ac impositas ꝓbari pñt sicut ꝯñtiarum necitas ⁊ ꝯñtium falsitas probate sunt in p̄mis factis rõnibus duab⁹ in. q. p̄allegata. p̄cedẽtis dis. ad probãdũ ꝙ motus nõ sit talis res successiua: vt dicit opi.
3ᵐ ¶ Tertio ꝓbo hoc ip̄m rõne ꝑantiqua: ⁊ ibidẽ 5 loco po
T.c.88. sita quã Phs 4° phy. adducit: nec dubiũ est ꝙ demr̄atiue
⁊.89. ꝯcludit: si ꝑ tp̄s intelligat' aliqd cõpositũ ex talib⁹ ꝑtibus p̄ori ⁊ posteriori nõ possibilib⁹ eẽ simul: sicut dicit opi. q̄ ẽt illo tp̄e: vt puto ab aliq̄bus sicut hodie ẽt tenetur a multis
K tenebat'. Arguo igit' sic. Si tp̄s esset eiusdẽ modi res seq̄retur ꝙ est aliq̄ res cõposita ex ꝑtibus q̄rũ nulla est. ꝯñs ẽ impoſe. ꝯña ꝓbat'. q2 s̄m hãc imaginationẽ q̄libet ps tp̄is
rñ. ad est p̄terita ⁊ futura. nulla aũt preterita vel futura ẽ. ¶ Ad
2ᵐ hãc rõnẽ rñdetur dupl'r per defensores opi. p̄ quidẽ negãdo ꝯñs esse impoſe. dicũt. n. ꝙ ad eẽ rerũ successiuarũ nõ reqrit̄ ꝙ oẽs eius ꝑtes sint: nec ꝙ aliq̄ ps ei⁹ sit tota sil': sed sufficit ⁊ reqrit' ꝙ quedã ꝑtes sint post q̄sdaꝫ ⁊ actu sit
Cõ.103. q̇dã indiuisibile ꝯtinuãs ei⁹ ꝑtes adinuicẽ: ⁊ hec solõ vr̄
⁊.88. a pho dari: ⁊ ibidem a Com. cõ ᵐ. 103. ⁊ silr̄ cõᵐ. 88. vbi soluens p̄dictã rõnem ait. ⁊ deceptio est in h̄ s̄m dẽ: qm̄ ita ẽ de motu. motus. n. cõprehẽdit' sensu: ⁊ per ꝯñs. Supple ẽ ⁊ nulla pars eius inq̄t Cõmẽ. est in actu: sꝫ quelibet ps demõstrata recessit. ḡ est cõpositus ex hoc q̇ iam defecit: ⁊
2° rñsio. ex hoc q̇ nondũ est. ¶ Scd̄o iterimitur propõ assumpta
L in ꝓbando ꝯñtiaꝫ. s. hec quelibet pars tp̄is est p̄terita vel futura. Inq̄unt enim ꝙ tẽpus p̄sens est ⁊ cuiuslibet tẽporis p̄ñtis sunt infinite partes exñtes ⁊ p̄sentes: q2 cuiuslibet tp̄is p̄ñtis sunt ifinite partes hñtes vnã p̄teritã ⁊ aliã futurã. ex̄. g. annus pñs hꝫ infinitas ꝑtes: quarũ q̄libet hꝫ preteritã ⁊ futurã. s. mẽsem p̄ñtem ⁊ quindenã ⁊ septimanam diẽ ⁊ horã: ⁊ sic in infinitũ. nulla tñ pars tp̄is est tota
3° rñsio. simul. ¶ Tertio põt rñderi s̄ꝫ Aui. 2° sue sufficiẽtie. i p̄n°.
Cap. 13. Nam nullã partẽ tp̄is esse põt intelligi dupl'r. Uno mõ ꝙ absolute nõ est. Alio mõ ꝙ nõ est in hoc instanti: ⁊ hoc: vt dicit satis differũt: nec seqtur. h̄ est. ḡ est in h̄ instãti. nec ẽꝯ seqtur. h̄ nõ est in h̄ instãti. ergo hoc nõ est. nec eñi sunt opposita eẽ ⁊ non eẽ in hoc instãti. Si p̄ mõ intelligat' falsa ẽ propõ que dicit ꝙ nulla ps tp̄is ẽ. si 2ᵐ est vera: ⁊ eodẽ mõ ꝯcedit' ꝙ tp̄s nõ ẽ. nõ. n. est in h̄ instãti nisi in aĩa ⁊ intelle
ꝯ rñsioneꝫ. ctu. ¶ Nulla p̄dictaꝝ rñsionũ sufficiẽs est. nõ p°qdẽ. q̇ p̄ sic pꝫ. sumo aliq̇ tp̄s q̇ dr̄ esse ⁊ sit. a. ⁊ sit eius ps p̄terita. b. ⁊ ps futura sit. c. ⁊ instãs A F
cõtinuans istas sit. d. Cuꝫ igit'
M a. nõ sit aliqua alia res p̄ter. b. B C D
c. d. simul: vt suppono aut si sit aliqua alia sit illa. f. nec variatur propoᵐ: qm̄ tũc. a. supponit pro eisdẽ oĩno pro quibus supponũt oĩa illa simul. arguo sic. a. est: igit'. b. c. ⁊. d. sunt. ꝯña declarat' in silĩ inducẽdo. naꝫ seqtur. hec domus est. igit' hic paries: ⁊ hoc tectũ ⁊ h̄ fundamẽtũ sunt demõstratis ꝑtibus illius domus demr̄ate. Silr̄ seqtur. hic homo est. igit' hoc corpus ⁊ hec aĩa sunt. Silr̄ in ꝯtinuo seqtur. hoc bicubitũ est. igit' hic cubitus ⁊ hic cubit⁹ sunt demonstratis illis q̄ sunt ꝑtes eius: ⁊ vlr̄ a termino supponẽte pro aliquo toto ad oẽs terminos supponẽtes pro partibus illius respectu esse existere est necia ꝯña affirmatiue ⁊ de p̄ñti. Sed vltra seqtur. b. c. ⁊. d. sunt. igit'. b. est. ⁊ similr̄ seqtur. igit'. c. est. ⁊ vtrũq est falsum: qm̄. b. est p̄teritũ ⁊ nõ
Confir°. est: ⁊. c. est futurũ: q̇ etiã nõ est. ¶ Cõfirmat': q2 nõ obstãte ꝙ mã que erit pars antichristi actu ẽ: q2 tñ eius aĩa nõ

est: q2 antichristus supponit' tã pro mã q̄ pro aĩa: bene sequitur. aĩa antichri nõ est. igit' antichrs non est. ⁊ ex pl̄ib⁹ N
causis h̄ ip̄m ꝯñs eẽt vẽꝝ ⁊ posset inferri: si nec ẽt mã eẽt: ita in ꝓposito ex pluribus causis vere dr̄. a. nõ est: q̄ dicat' antichristus nõ ẽ: q̇ tñ q̄libet sane mẽtis ꝯcedit. Nec valet dicere ꝙ hec vera sunt de ꝑmanẽtibus nõ aũt de successiuis: tũ q2 pari facilitate posset alius dicere ꝙ ita eẽt ẽt de permanẽtibus ⁊ ꝯcedere ꝙ aliq̄ domus est cuius paries ẽ p̄teritus ⁊ tectũ est futurũ ⁊ fundamẽtũ est p̄sens: nec hoc fortius q̄ id poterit reprobari. Tũ q2 pro qualibuscunq rebus termini supponãt dũmõ vnus supponat precise pro eisdẽ pro q̄bus alij supponũt: impoſe est de isto affirmare vere eẽ existere per propõnẽ de inesse ⁊ p̄ñte ⁊ ab illis negare q̄uis ecõuerso nõ semper sit ꝯñtia simplex vt puta qñ
nomen totius significat partes determinato mõ se habentes. ex̄. g. cõiunctas vel cõponentes: sicut hoc nomen hõ significat animã ⁊ corpus inuicẽ cõponẽtes: nec sic aũt eas O
significãt noĩa partiũ. ¶ Scd̄o ꝯtra eãdẽ sol'onem. si noĩe 2° ꝯ sol. tp̄is significet' aliq̇ tale cõpositũ seqtur ꝙ nullũ tẽpus est p̄mã. pñs. igit' nullũ tẽpus est. p̄ma ꝯña pꝫ. q2 nullũ pñs diuiditur in p̄teritũ ⁊ futurũ. vnde Aug. 11° ꝯfes. ait. ꝙ si qd intel Cap. 16. ligitur tp̄is ꝙ in nullas iam vel minutissimas momẽtorũ Hic attẽ partes diuidi possit id soluꝫ est ꝙ p̄sens dicat' ꝙ cũ ita ra de ꝙ au ptim a futuro in p̄teritũ trãsuolat vt nulla morula extẽda gu. ñ af tur. nã si extẽditur diuidit' in p̄teritũ ⁊ futurũ: p̄sens auteꝫ firmat a nullũ hꝫ spatiũ. hoc ipse. Ex hac aũt ꝯña Aug. vꝫ. si aliqd liq̇ pñs temporis est p̄sens ipsum est indiuisibile: seqtur ꝙ h̄ ẽ ex̄a. idisi°: sꝫ nullum p̄sens diuiditur in p̄teritũ ⁊ futurũ: ⁊ per ꝯñs nul ꝯditiõa lum tẽpus est p̄sens: aliogn aliq̇ tẽpus non hꝫ partẽ p̄o liter log rem ⁊ posteriorẽ: q̇ repugnat supradictis eoꝝ. pꝫ igit' pri tur: ꝙ si ma ꝯña: ⁊ scd̄a ꝓbatur per eundẽ ibidẽ. vbi ait sic. Si eñi aliqd est sunt futura ⁊ p̄terita volo scire vbi sint: ꝙ si nondũ valeo: pñs ip̄ꝫ scio tñ vbicũq sunt nõ ea ibi futura eẽ: aut p̄terita: sꝫ p̄sen ẽ idisi°. tia. nã si ibi futura sunt nõdum ibi sunt. Si ibi ẽt preterita Cap. 19. sunt iam non sunt ibi: vbicũq ergo sunt nõ sunt nisi pñtia. P
hoc ipse. s̄m Aug. igit' si aliqd est ipsum est pñs. igit' si aliquid nõ est pñs ip̄m nõ est: ac per hoc si nullũ tẽpus est p̄sens: nullũ tp̄s est. ¶ P. Q̇ dicit' ꝙ ad eẽ successiuorum
sufficit ꝙ quedã coꝝ ꝑtes sint post quasdã: non ẽ aliud dicto q̄ ꝙ sufficit ꝙ alique eius ꝑtes fuerũt ⁊ alique future Confir°.
sint: ex hoc aũt nõ vere põt dici ꝙ cõpositum ex vtrisq sit: aut ꝙ aliqd exñs sit cõpositũ ex vtrisq: sicut pꝫ cuilibet sane mẽtis. Nõ enim intelligibile ẽ: ꝙ ex his que penit⁹ nihil sunt aliq̄ vera entitas integret' aut partialr̄ ꝯstet. ¶ P. Confir°.
Q̇ addit rñsio de ꝯtinuatione earũ partiuꝫ ad instãs q̇ actu est nõ ẽ intelligibile: qm̄ q̇ oĩno nihil ẽ nulli enti vel nõ enti ꝯtinuari aut copulari põt. Aliogn vna longa chorea posset fieri de hircoceruis et tragelaphis et chimeris q̇ absurdissimũ est. ¶ Ad hoc rñdet dictus doctor ꝙ nõ rñ. Bur.
ens q̇ nunq̄ fuit ens: nec vnq̄ erit ens nulli copulat': tñ nõ ens q̇ aliquando fuit aut erit ens põt alicui copulari.
¶ Cõtra p̄: q2 s̄m hoc sequeret' ꝙ possibile esset vnã albedinem corruptã vel annihilatã ⁊ vnã causandam ꝯtinuari ⁊ copulari alicui ⁊ eẽ vnã albedinẽ numero: q̇ nullus diceret. Scd̄o ꝯcesso dicto eoꝝ: adhuc habet' propositũ: qm̄ tẽpus p̄teritũ sumptũ ad intellectũ eoꝝ: non solũ non est: sed nec vnq̄ fuit nec fuit possibile esse. silr̄ nec futurum vnq̄ erit nec est possibile ipsum eẽ. igitur nõ ẽ possibile talia alicui copulari. pꝫ ꝯña per rñsionẽ. probo añs sicut ꝓbat Aug. vbi supra ꝙ p̄teritũ tp̄s nunq̄ fuit longum. Ar Cap. 16.
guo itaq sic. si tẽpus p̄teritum vnq̄ fuit: aut fuit dum fuit p̄teritũ: aut dũ fuit pñs: aut dũ fuit futurũ: nõ dũ fuit p̄teritum: q2 eadẽ rõne nũc eẽt verũ dicere ꝙ tp̄s p̄teritũ ẽ: nec dũ fuit pñs: q2 ipsum nunq̄ fuit pñs: q2 impoſe ẽ aliquod tp̄s esse pñs: alioquin aliqd tẽpus esset indiuisibile: nec ẽt dum fuit futurũ: q2 eadẽ rõne veꝝ eẽt dicere ꝙ tẽpus nũc futurũ est q̇ nõ dicũt: per idẽ probat' ꝙ futuꝝ tp̄s nunq̄

A erit:q2 nec erit dū erit futurū:nec dū erit pñs:nec dū erit pteritū:ꝛ pꝫ pbatio filr. ¶ Et ex hoc forti⁹ pōt rō formari ꝙ tps nō sit aliq̄ talis res:q2 sequeret ꝙ eēt aliq̄ res cōposita ex nō entib⁹ ꝛ ipossibilib⁹ eē:qd̄ null⁹ dicē dберet. Qd̄ aūt addūt de pho nō est fm̄ itētionē ei⁹: vt patebit infra.

Confir.

Solo ēt Cōmē. nec ex istātia quā iducit valet:q2 eq̄ pbat ꝙ mot⁹ nō sit aliq̄ talis res c⁹ nulla ps est:sic̄ pbat̄ de tpe: nec ēt ex auc̄te valet p eis. nā ipsi volūt ꝙ mot⁹ ꝛ ēt tps sicut de ipso nūc loqmur sint ve res ad quoꝝ eē nihil facit aīa. Cōmē. aūt statī subdit ꝙ talia nō hn̄t eē cōpletū ſꝫ eē eoꝝ cōponit̄ ex actiōe aīe in eo qd̄ est i eis ex aiaꝫ:vel igit̄ ꝫdicūt Cōm. vel Cōm. alr̄ accipit tps q̄ ipsi:ꝛ p ꝯñs non eis suffragat̄ vbū ei⁹. Qd̄ vō dicit Cō. deceptionē eē in h̄ fmone itelligēdū est:ꝙ in eo est deceptio. ſi p ipm̄ qs intēdit absolute pbare tps nō eē sic̄ itēdebāt illi quoꝝ addūcūt rōnē. nō āt est deceptio ſi qs itēdit p eā pbare ꝙ tps nō est aliq̄ res fm̄ ſe a pmanētib⁹ distincta ꝯposita ex his q̄ nō

B sūt:nec ex h̄ 2⁹ iferī p⁹ vt patebit:q2 tps est v̄a res: ꝛ tñ nō est talis res:ipsi tñ q2 nesciebāt vidē cuiusmodi res eēt ni ſi eēt talis q̄lis dicta est:ꝛ talē nō eē poſſe certissime cōclu

ꝫ 2ᵐ fol. debāt:ab⁹ negabāt tps eē:ꝛ i h̄ erat deceptio. ¶ Scd̄a solutio ēt nō valet:eo ꝙ expsse fl̄m assumit. vꝫ ꝙ tps aliqd̄ ē

xiᵒ li. ꝯf. cap. 16. pñs. opp⁹. n. iā hitū est p Aug. Et itēꝝ h̄ pbat̄ rōe eiusdē ibidē. volēs. n. pbare ꝙ ñ pt eē aliqd̄ pñs tps lōgū:pbat ꝙ nullū tps pōt eē pñs suppositā. Limaginatiōe tpis p dictā:ꝫ quā mīmō laborat rō ei⁹:vt pꝫ ꝯsideräti. p āt pbat ꝙ cētenariū annoꝝ nō pōt eē pñs. deide ꝙ nec ann⁹ vnus ꝛ q2 ei⁹ vba clara sī ꝛ in forā argumētatiōis ōbite posita ea mīmō recito. Uide inqt saltē vtrū q agit̄ annus ipse sit pñs. Et ei⁹. n. ſi pm⁹ agit̄ mēsis futuri sunt ceteri. ſi scd̄s iā ꝛ pmus pterijt:ꝛ reliq nōdū sunt. g̃ nec ann⁹ q agit̄ tot⁹ ē pñs:ꝛ ſi nō tot⁹ est pñs nō ann⁹ est pñs. duodeciꝫ. n. mēses ann⁹ est:quoꝝ qlꝫ vn⁹ mēsis q agit̄ ipse pñs est. ceteri aūt

C pteriti aut futuri. Quāq̄ neq3 mēsis q agit̄ pñs est. Sed vn⁹ dies ſi pm⁹ futuris ceterī. ſi nouissim⁹ pteritī ceterī. Si medioꝝ qlibet iter pteritos ꝛ futuros. ꝛ subdit. ſed discutiam⁹ ēt ipm̄:q2 nec vn⁹ dies tot⁹ est psens. nocturnis. n. ꝛ diurnis horis oib⁹. 24. explet̄. quaꝝ pma ceteras futuras hꝫ nouissima pteritas. Aliq̄ vō iteritaꝝ añ ſe pteritas post ſe futuras ꝛ ipsa vna hora fugitiuis particulis agit̄. qcquid eius euolauit pteritū est:qd̄ ei restat futuꝝ:ꝛ ideo ꝯcludit. ſi qd̄ itelligit̄ tpis ꝙ in nullas iā vl̄ minutissimas momentoꝝ ptes diuidi possit illd̄ solū ē qd̄ pñs dicat̄ ꝛc̄. vt supra recitatū est. Ecce ꝙ patēter illa solo reprobat̄ in auc̄te Aug. ꝛ ei⁹ valida pbatione:q̄ i hoc fundat̄ ꝙ nullū tps est totū pñs:ꝛ ſi nō totū pñs:nec ipm̄ est pñs:cui⁹ pbatio est:q2 ipm̄ est oīa illa quoꝝ qd̄libet est pars ei⁹:ꝛ id̄ dicit ad pbationē illi⁹ ꝯñe vltime. duodeciꝫ. n. mēses an

D nus est. Et aduerte ꝙ in pdicta ꝯñ sumit hūc terminū totū syncathegoreumatice. ¶ D. Qua rōne ann⁹ dī pñs. vꝫ

Confir.

q2 hꝫ partē pteritā ꝛ futurā copulatas ad istās qd̄ actu ē: eadē rōne ꝛ cētenariū ꝛ millenariū:ꝛ ēt ipm̄ seculū fm̄ ꝙ seculū accipit̄ p toto tpe pñtis vite ab initio mūdi vsq3 ad finē pōt dici pñs:qd̄ null⁹ diceret q itelligeret qd signat h̄

ꝫ 3ᵐ fol. vocabulū pñs. ¶ Solo quoq3 Aui. ēt isufficiēs est:qm̄ q̄litercūq3 debeat itelligi aliqd eē in h̄ instāti vel nō eē:nihilomin⁹ eē actualr̄ siue nūc psentialr̄:vt distinguit̄ ꝫ fuisse ꝛ fore ꝛ nō eē vtriq3 opponunt̄:nec est poſſe ꝙ de eodeꝫ ve affirmet̄ esse p vbū de psenti. vbi grā dōo hoc est ꝛ ve negat̄ esse nūc psentialr̄:vt ve dicat̄ h̄ nō est actualr̄:vel nūc psentialr̄. p hāc. n. enūtiationē q̄ absolute affirmat̄ eē dat itelligi:ꝛ ita eā qlibet capit ꝙ illd̄ nūc psentialr̄ ꝛ actualr̄ est. Cū demōstratiue sit ꝯclusuꝫ ꝙ nulla talis res q̄lē fingit opi. ē psentialr̄ ꝛ actualr̄: necio ꝯcludit̄ ꝛ euidēter ꝙ

4ᵐ arg. ad ꝯneꝫ nulla talis res est:ac p h̄ tps ē eiusdē modi res. ¶ Quarto pncipalr̄ ad ꝯñ arguit̄ sic. poſſe est tps eē nulla re non pmanente exñte. igit̄ tps nō est res nō pmanēs eēntialr̄ habēs pus ꝛ posteri⁹ q̄ nō pñt eē sil̄. ꝯña est euidēs. pbo añs

E Poſſe. n. est saltē p potentiā di absolutā deū ponē vnū corp⁹ i vno loco nullā aliā rē ab ipso corpe locato ꝛ loco creando vel ꝯseruādo:cū ipsa libere ꝛ ꝯtingēter cāet ꝛ ꝯseruet q̄scūq3 rē cāt vl̄ ꝯseruat:ꝛ sil̄ cū hoc nullā aliā creādo poſſe est ꝙ ipse imediate illd̄ corp⁹ ponat in alio loco:ꝛ sic deiceps sic̄ actualr̄ nūc sit qn̄ vnū corp⁹ de vno loco transferī ad aliū sine gete media. Hoc āt posito ꝯstat ꝙ tale corp⁹ pus erit i loco ppinqori q̄ in remotiori:ꝛ per ꝯñs erit

Confir. tps. ¶ Cōfirmat̄. sumant̄ duo corpa: quoꝝ vnū de facto moueī veloci⁹ ꝛ alteꝝ tardi⁹ ſi nō est aliq̄ talis res nō permanēs ppo⁹ hī. ſi est poterit de⁹ coagere vtriq3 motori ad acqsitionē loci nō coagēdo agēti alicui ad actionem talis rei successiue seu nō pmanētis. Hoc aūt posito ꝯstat ꝙ corpus qd̄ nūc veloci⁹ mouet̄:tūc ēt mouebit̄ ꝛ citi⁹ ꝯueniet ad finē eq̄lis spatij:ac p h̄ i tpe miore. igr̄ erit tps. ¶ Forte

Rñſio diceret ad hoc ꝙ casibus pdictis datis nec vnū corpus pus erit in loco ppinquiori q̄ in remotiori:nec vnuꝫ erit citi⁹ vel pus in fine spatij q̄ aliud:qm̄ sicut nihil pōt eē al

F bū nisi sit in eo id qd̄ est eēntialr̄ albedo: sic nihil pōt esse hic vel ibi prius alio duratione ꝛ aliud posterius nisi in eis sit illud qd̄ eēntialr̄ est prius ꝛ posterius seu duratio habens ex se prius ꝛ posterius. In casibus aūt predictis nō esset talis res. igit̄ ꝛc̄. ¶ Contra hoc:q2 qua facilitate

ꝫ rñſionem. tu dicis ꝙ in illo casu corpus nō erit pus in vno loco q̄ in alio neq3 erit tps. eadē tibi dici pōt:ꝙ nūc de facto non est tēpus nec aliqd est alio pus fm̄ durationē:qm̄ non plus:nūc cōstat nobis de aliqua tali re q̄ tunc cōstaret. nā quecunq3 percipimus nunc in corporibus motis:tūc etiā percipiremus. cū igit̄ nunc cōcedamus tēpus esse ꝛ vnū corpus pus duratione eē i vno loco q̄ in alio. ꝯcedēdū est ēt ꝙ tūc eēt ſi tūc esset ꝛ nō esset res aliq̄ nō pmanēs:ita etiā

G nūc dōm est esse:alioquin irrōnabilr̄ ponit̄ talis res alia. ¶ Quinto ſi tēpus sit talis res sequit̄ ꝙ est possibile duo

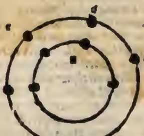
5ᵐ pñle corpora a. ꝛ b. simul icipere moueri:ꝛ a. moueri tm̄ p vnā horā. b. aūt mille annis vel tpe eq̄li tēpori mille annoꝝ cōtinue:ꝛ tamē simul pmo desinere moueri cū ipso a. ita ꝙ nec a. pus qesceret q̄ b. nec b. diutius mouebit̄ q̄ a. ꝯñs h̄ est absurdissimū:ꝛ ꝯñtia declarat̄. Nam siue tps sit res successiua distincta a motu vt isti dicunt siue sit idipsuꝫ ꝙ motus:dū tñ sit res taliter successiua a permanentibus distincta totū motū qui causaret a. b. in mille annis ſi moueret sup aliquo spatio ppria vi coagēte deo. iuxta cōem cursum posset deus ppria virtute causare cū omni suo accidente tam cito q̄ cito a. mouebit̄. cū in q̄tacunq3 velocitate mouebit̄ ꝛ voluerit possit velocitare motum b. ꝛ cuiuslibet corporis. h̄ aūt posito sequit̄ ꝙ in motu b. erit tēpus mille annoꝝ ſi nō distinguatur:ꝛ per ꝯñs b. mouebit̄ annis mille:ꝛ tñ sil̄ inciperet ꝛ simul desineret moueri cū

D ipso a. ¶ Ista rō directe pcedit ꝯtra illos q in q̄libet motu ponūt ppriū tēpus. Sed ēt ꝯtra eos qui tm̄ in motu celi vel ipm̄ motū celi ponūt tempus:efficaciter reduci pōt. Nā oēm motū qui de facto causabit̄ in celo per spatium mille annoꝝ posset deus in celo cāre in spatio vni⁹ hore. nā quotiēs celū reuoluet̄ in mille annis ab eodē pūcto in idē pūctū totiēs posset ipm̄ reuoluere in spatio quo nunc vertitur per. 24. partē sui circuitus. Unde stāte vniformitate motus alicuius horologij ꝙ nunc in vna hora tot lineis moueī:dū rota horologij mouebitur precise per tot lineas poterit deus totiens cōplete voluere celū:quotiēs de facto vertetur in mille annis ꝛ easdem numero partes motus in celo causare cum eiusdeꝫ oib⁹ accidētibus. Ecōuerso posset ꝯña declarari ponendo ꝙ de⁹ motū a. vel celi q de facto causabit̄ in vna hora causaret in spatio mille annoꝝ:qd̄ vtriq3 posset cū quēlibet motū possit in q̄tacūq3 proportione tardare. Huiur rōnis vtute:q̄uis aliter ponit Aug. vbi supra . . d pbandum ꝙ motus celi nō est tps cap. 24.

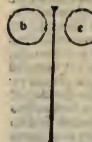
J cuius pcessus directe pcedit.supposito ꝙ mot⁹ aliq̄ talis
2ᵒ 2 res sit exn̄s in celo.℄ Scd̄am ꝯnē pbo ꝑ sic.si tp̄s sit res
inherēs motui possibile erit ꝑ potētiā diuinā aliqd vē mo
ueri sine tp̄e seu nullo tp̄e exn̄te.pȝ:qꝛ qd̄cunqȝ subm pōt
deus sine accn̄te suo ꝯseruare. poterit ergo quelibet motum
exn̄tē ꝯseruare nullū tp̄s ꝯseruādo:qd̄ si faceret corpa vē
mouerent̄:qm̄ in eis eēnt veri motus:ꝛ tm̄ nullū eēt tp̄s.
falsitatē ꝯn̄tis pbo:qꝛ si aliqd moueret̄ vē ꝛ ꝓpe loquen
do de motu vē successiue ꝛ nō sil' acqreret vel pderet eam
rē fm̄ quā moueret̄:seu partē acqreret post pтē:ꝛ sic prez
pus ꝛ partē posteri⁹:qd̄ sine tp̄e eē nō pōt:vt ēt ipsi cōce
Cō.4. dūt.℄ Cōfirmat̄ p Cōmē.3ᵒ phy.dicētē ꝙ mot⁹ nihil aliō
est q̄ȝ gn̄atio partis post partē illi⁹ pfectiōis ad quā tēdit
Rn̄sio igit̄ in motu ē pus ꝛ posteri⁹.℄ Ad hāc rōnē forte dice
rēt:sicut pȝ ex supra recitatis:qd̄ veꝝ est ꝙ in motu ē pus
ꝛ posteri⁹:sȝ h̄ nō ꝯuenit sibi ex se ꝛ eēntialr̄:sȝ ꝑ aliqd si
bi iherēs.vn̄ dicūt se posse ꝯcipere ꝛ opinari ꝙ mot⁹ sit to
tus sil':vt ꝙ aliqd subito moueat̄ de loco ignis ad locum
R terre:q̄propter si mot⁹ fieret sine accidēte sibi inherēte nō
ꝯ rn̄sio/ hēret in se pus ꝛ posteri⁹.℄ Cōtra.ipossibile est aliqd eē
nem. motū nisi sit actus entis in potētia fm̄ ꝙ in potētia:ꝛ per
ꝯn̄s nisi aliq̄ ps ei⁹ sit adhuc acqrēda mobili : dū aliq̄ ei⁹
est acquisita.igit̄ ipossibile est ꝙ aliqs motus sit totus si
mul:vn̄ quāuis sit possibile ꝙ aliqd subito trāsferat̄ de lo
co ignis ad locū terre:illa tm̄ trāslatio nō eēt mot⁹ si pone
ret:sed eēt mutatio idiuisibilis cui non ꝯueniret diffinitio
mot⁹ pmissa sicut nō ꝯuenit gn̄oni indiuisibili fm̄ Cōmē.
Cō.21. 5ᵒ phy.Et ex h̄ vlteri⁹ sequit̄ ꝙ nullus pōt vē ꝯcipere aut
opinari aliqd eē motū ꝯcipiēdo ip̄m totū sil' eē actū mo
Cōfir. bilis.℄ Cōfirmat̄:qꝛ eēntiale ē motui vt sit act⁹ ipfect⁹ ꝛ
admixt⁹ potētie:sic in pcedēti di.q.5. copiose ꝓbatū est.
1 ℄ D.Si oēs ptes mot⁹ possent sil' eē.igr̄ mot⁹ est de nūo
2ᵐ pmanētiū:qd̄ tm̄ isti negāt.℄ 2ᵒ ꝓn' sic.si mot⁹ est subȝ tp̄is:
aut tot⁹ ip̄e est subm ei⁹:aut aliqd ei⁹:ꝛ si sic : aut diuisibile
aut idiuisibile.nō.n.alr̄ pōt itelligi ꝙ sit subȝ ei⁹.nō pōt di
ci pᵐ.tū qꝛ nihil est i motu nec in re aliq̄ extēsa idiuisibile
mō illo.vt patebit i sequētib⁹.tū qꝛ esto ꝙ eēnt talia idiui
sibilia nō est rō cur poti⁹ sit subiectiue in vno ei⁹ idiuisibili
q̄ȝ in alio.igit̄ vel in nullo vel in oibus.Et codē mō ꝓbat̄
ꝙ nō sit in aliq̄ pte motus diuisibili pcise : ꝛ loquor sp̄ de
diuisione fm̄ diuisionē mobilis ꝛ partes simultaneas : ꝙ
si tm̄ daret̄ adhuc iferret̄ incōueniēs inferēdū:si ponat̄ vl
timū vȝ ꝙ sit in toto motu:tūc sequit̄ ꝙ tp̄s erit diuisibile
in partes simultaneas:ꝛ fm̄ lōgū latū ꝛ ꝓfundum:ꝛ alia
pars tp̄is celi erit in oriēte:alia in meridie:alia in occidē
3ᵒ 2 te:qd̄ isti ꝓrsus aspnant̄.℄ Tertiā ꝯnē ꝓbo ꝑ sic aut in
M stās si est talis res idiuisibilis nō durās est subiectiue in ip
so mobili aut in aliq̄ accn̄te ipsi⁹ mobilis:si in mobili cum
mobile pdat ip̄m igit̄ mutat̄ ab ipso : aut igitur diuisibilr̄
aut indiuisibilr̄.nō diuisibilr̄:qꝛ istās ponitur idiuisibile.
Iteꝝ qꝛ sequeret̄ ꝙ aliq̄ ps istātis duraret ꝑ tp̄s:qd̄ negāt
igit̄ indiuisibilr̄:ꝛ si sic igit̄ sil' mutat̄ ab instāti ꝛ mutatuȝ
est ab eo. Aut igit̄ sil' mutatū est ab eo:ꝛ mutatū est ad ip
suȝ:aut pus mutatū est ad ip̄ȝ ꝛ postea mutatū est ab eo:
si det̄ pᵐ igit̄ istās sil' est genitū ꝛ corruptū:ꝛ est ꝛ nō est:si
pus est mutatū ad ip̄m igit̄ durat per tp̄s.℄ Ad h̄ēt pn̄t
applicari oēs rōnes supra facte in.d.p.q.5. ad ꝓbādū ꝙ
nō sit dare mutata eē nō pmanētia : vt aliq opinant̄. Nec
posset qs dicere ꝙ mobile nō mutat̄ ad instās nec mutat̄
ab eo:qꝛ nō est itelligibile ꝙ mobile pus sit in potētia ad
habēdū aliq̄ȝ entitatē:ꝛ post habeat illā actu:aut eꝯ:pus
hēat ꝛ postea nō habeat:ꝛ tm̄ nō mutet̄ ad illā ꝛ mutet̄ ab
ipsa cū nō sit aliud mutari fm̄ aliq̄ȝ entitatē q̄ȝ fm̄ ipsam
T.c.7. alr̄ se hēre post q̄ȝ pus.℄ D. Oē trāsiēs ex nō esse alicui⁹
Confir. in eē eiusdē aut eꝯ mutat̄ fm̄ illō:vt pȝ ex 5ᵒ phy.℄ Con
firmat̄:qꝛ eadē facilitate posset dici ꝙ in acqsitione rei ꝑ
manētis vel pditione subm nō mutat̄:qd̄ nullus diceret ꝙ

vocabulis in sua significatiōe vti vellet. Si vō dicat̄ ꝙ ē N
subiectiue in aliquo accidēte ipsi⁹ mobilis:aut in accn̄te per
manēte:aut in accn̄te nō pmanente.Si pᵐ det̄ arguit̄ ꝯ sic
sā est argutū. Si i accidēte nō pmanēte. Aut diuisibili fm̄
extēsionē ꝛ diuisionē partiū simultaneaꝝ:aut indiuisibili
fm̄ totalē:diuisionē:neutrū pōt dici:qꝛ si eēt in accn̄te di
uisibili ip̄m instās eēt diuisibile fm̄ lōgū latū ꝛ ꝓfundū:
qd̄ magis ab eis reputādū est icōueniens q̄ȝ ꝙ tp̄s sic sit
diuisibile vel saltē nō min⁹.illud aūt oino reputāt iposi
bile.igit̄ ꝛ h̄.℄ D. Cū fm̄ op̄.pdcā instās ꝯtinuet partez
pteritā tp̄is cū futura ꝛ tp̄s nō hēat ptes tales simultane
as stabit qd̄ fm̄ quā suā ptez istās ꝯtinuet partē tp̄is:ꝛ nō
erit rō potior ꝑ vna q̄ȝ ꝑ alia.Si dicat̄ ꝙ est in accn̄te idi
uisibili:vt forsitan dicerent ꝙ est subiectiue in mutato eē:qd̄
est indiuisibile fm̄ extēsionē h̄ est falsum:qꝛ tūc eēt querē
dū de subito ipsi⁹ mutati esse.aut.n.est idiuisibile aliqd̄ ip
sius mobilis:ꝛ pȝ ꝙ nō:qꝛ nō est rō ꝓpter quā vnū idiuisi
bile mobilis.v.gr̄a.celi sit subm mutati eē poti⁹ q̄ȝ aliud:
ꝛ ꝑ ꝯn̄s vel est in quolibet idiuisibili celi ꝛ ꝑ ꝯn̄s est extē
sum cū nullū corpale accidēs possit eē totū in diuersis pti O
bus subti:vel in nullo. Aut subm mutati eē est ip̄m celū:ꝛ
ꝑ ꝯn̄s ip̄m est diuisibile sicut ꝛ celū:ac per hoc ꝛ istās cui
subijcit̄:ꝛ redit̄ ad illud qd̄ putāt incōueniens.vȝ ꝙ istās
habeat ptes simultaneas distātes fm̄ sitū.℄ 2ᵒ si instās ē 2ᵐ
eiusmodi res.seqt̄ ꝙ in quolibet tp̄e instātia plura fm̄ rē
ꝛ eēntiā distīcta sibi succedāt:nec idē ip̄m instās fm̄ se qd̄
fuit pus sit posteri⁹.pȝ ꝯn̄a:sȝ ꝯn̄s est expsse ꝯ determina t.c.104.
tionē phi.4.physi.q.de vnitate vel pluralitate instātium
in tp̄e motā.in pn̄ᵒ illius tractat⁹ ait. Ip̄m aūt nūc est sicut
idē:est vō sicut nō idez:fm̄ qdez.n.ꝙ in alio ꝛ alio est.alte
rū est:h̄ aūt erat ipsi nūc inquātū qd̄cūqȝ ens ipsum nunc
idez est.Ecce ꝙ nūc est aliud ꝛ aliud fm̄ ꝙ est i alio ꝛ alio
loco:sȝ inquātum est qd̄dam ens fm̄ se sic ē idez ꝛ nō aliō
post aliud.℄ Cōfirmat̄:qm̄ vbi mouit qōnē pdictā ꝓba T.c.90.
uit ꝙ esset idez instās:qꝛ aliogn istās corrūpet̄:ꝛ tūc vel
qn̄ est vel in instāti sequente ꝛc̄.vt ibi pȝ.ꝛ istā rōnez nulli
bi soluit:nec alia cā fuit:nisi qꝛ ei⁹ ꝯnē tāq̄ȝ verā approba P
uit ꝛ eam demonstratiue cognouit concludere.℄ Uiso q̄ 2ᵃ ps p.
res nō est tp̄s ꝛ que res etiā nō est instans.videndum est articul i.
que res vtrūqȝ hoꝝ est. Et q̄ȝtū ad h̄ pono ꝯnes.3.℄ Pri pᵒ 2
ma est.ꝙ tp̄s est aliq̄ res.hāc ꝓbo sic.tp̄s est creatura di.
igit̄ tp̄s est res. ꝯn̄a pȝ. ꝓbat̄ ān̄s auctē Aug. in de gen̄.
ad lr̄am in pn̄ᵒ vbi ait. Illud certe accipiendū est in fide ēt
si modū nr̄e cognitionis excedit:oēm creaturā habere ini
tiū tēpusqȝ ip̄m creaturā esse:ac per hoc ipsuȝ habere ini
tiū ꝛc̄. Itē.xiᵒ.cōfes.in locis pluribus dicit deuȝ esse tem
poꝝ creatorem.℄ 2ᵒ arguit per articulū Parisien̄.199.di 2ᵐ
centem ꝙ euum ꝛ tempus nihil sint in re:sed tm̄ in aie ap
prehensione error.℄ 3ᵒ rōne sic. oē per qd̄ metimur mo 3ᵐ
ras ꝛ diuturnitates omnes motuū est aliq̄ res.tp̄s est hō. Q
ḡ ꝛc̄.minor pȝ ex cōi locutione ꝛ conceptione hominū de
tp̄e. Iō eni dicimus vnū motū alio diuturniorem:qꝛ sit in
tp̄e maiori:ꝛ alium minus diuturnium:qꝛ in tp̄e minori:ꝛ
aliū eque:qꝛ in tp̄e eq̄li peragit̄,maior ꝓbat̄. nā ipso celo
cōtinue moto metimur alios mot⁹ vt inferius declarabi
tur.℄ Scd̄a ꝯ est.ꝙ necē est si aliqd mouetur tp̄s esse:ꝛ 2ᵒ 2
si tēpus est aliqd moueri:ita ꝙ vtraqȝ harum copulatiua
rum est ipossibilis.aliqd mouetur ꝛ nullū tp̄s est. Tēpus
est ꝛ nulla res mouet̄. Pria ps ꝓbat̄ auctē phi.4. physi. t.c.129.
cap.pen̄.dicētis. Manifestū est ꝙ oē qd̄ mouet̄ necesse ē Cō.24.
in tp̄e moueri.℄ Itē ex intētiōe Aug. ipse sigdē.xi.ꝯfes. caᵒ.24.
expsse dicit.ꝙ si nullus eēt mot⁹ corpoꝝ celestiū ꝛ h rota
figuli moueret̄ adhuc eēt tp̄s. Ampli⁹ in de gen̄.ad lr̄am
in pn̄ᵒ vult ꝙ mot⁹ creature sp̄ualis.vbi gr̄a.angeli vl' aie
hūane cū cogitationib⁹ mouet̄ sine tp̄e eē nō pōt.ꝛ idē di
cit.12.de ci.dei.Un̄ vtrobiqȝ ꝯcludit : ꝙ si an̄ celū ꝛ terrā
fuerūt āgelici mot⁹ fuit ēt tp̄s.ex qb⁹ pȝ mālfeste ꝙ fȝ ip̄ȝ cap.15.

A ipoſſe ē ſine tpe aliqd moueri. ¶ 2ᵒ idē ꝓbaẗ rōne eiuſdē i
2ᵐ locis ꝑallegatis. nā ipoſſe ē eē ꝑus ⁊ poſteri⁹ q̄ nō ſunt ſiḻ
ſiue añ ⁊ p⁹. qn ſit tp̄s. Et neċe ē ſi aliqd mo' eē ꝑus ⁊ po
ſteri⁹ ivt dic̄ ⁊ ꝓbaᵗᵘʳ ē ſtati3 i ſc̄da ꝯne ꝯ opi. recitatā. ꝑ ⁊c̄.
C ¶ Sc̄do idē ꝓbatur rōne pħi vbi ſup̄ ſtatim. Nā ſi aliqd
mouet̃ vel velociter vel tarde mouet̃. igitur ſi aliqd mo
uetur in tpe: ⁊ ꝑ ꝯñs tp̄s eſt. p3 ꝯña: qꝛ velox diffinitur eē
ꝙ in pauco tpe multū ꝑtranſit. ¶ Forte poneret̃ calūnia
circa ꝑmā ꝯnam q̄ eſt. ſi aliqd mouet̃ vḻ velociter vel tar
de mouet̃. diceret̃. n. ꝙ ſi ſolū vnū mobile moueretur/ nō
moueret̃ velocit̃ neq3 tarde: qꝛ nihil dr̄ velocit̃ moueri ni
ſi in comparatione ad aliud: ꝙ tardius vel minus velo/
citer mouetur. ¶ Dōm ꝙ ſiue aſſumptum ſit veꝛ ſiue nō
rō non īpedit̃. tū qꝛ ſi duo mouerētur/ vel eq̄ velociter vḻ
vnū alio velocius moueret̃: ⁊ ꝑ ꝯñs vel in tpe eq̄li vel ma
iori vel minori. ac ꝑ hoc tp̄s nō eſſet. Sed ꝯſtat ꝙ nō mi/
nus vnū illoꝝ moueret̃ in tpe: ſi ſolū moueret̃ q̄3 ſi aliō ſe
cū moueat̃/ q̄3uis nō moueret̃ i tpe eq̄li: aut maiori vel mi
nori q̄3 aliud. ¶ Đ. poſito ꝙ vnū ſolū moueret̃: aut ſuper
B ſc̄da3 medietatē ſpacij moueret̃ eq̄ velocit̃ vel magis aut
minus q̄3 mouebat̃ ſup ꝑmā. ⁊ tunc eodē mō ꝓcedit arᵐ.
ita ꝙ q̄3uis ip̄m non poſſet ad aliud mobile cōpari ipſum
met tñ motum ſup vnā partē ſpacij: pōt cōpari ad ſe ipſu3
motum ſup aliā: mō p̄miſſo: ⁊ ſtat ratio pħi. ¶ Sc̄dam
cap. 7. partē concluſionis ꝓbo ꝑ auctoritate Aug. 5. ſup Gen̄.
ad lr̄a3 de paruis. vbi ait. ꝙ ſi mot⁹ null⁹ eēt vḻ ſp̄ualis vḻ
corꝑalis creature q̄ ad ꝑſens ꝑteritis futura ſuccederēt.
nullū eēt tp̄s oīno. Si āt hec ꝯña bona ē. oppoſitū ꝯñtis
nō eſt poſſe añti: ⁊ ꝑ ꝯñs hec copulatiua eſt ipoſſibilis: ali
qd̄ tp̄s ē ⁊ nullus mot⁹ eſt: ⁊ qꝛ ſequit̃ nihil mouet̃. igit̃
nullus motus eſt. ⁊ cui repugnat ꝯñs repugnat añs. igit̃
hec ēt ē ipoſſibilis. nihil ſeu nulla res mouet̃ ⁊ aliqd̄ tem
cap. 15. pus eſt: qd̄ erat ꝓbādū. Itē. 12. de ciui. dī. vbi nulla creatu
C ra eſt ingt cuius mutabilib⁹ motib⁹ tpa ꝑagant̃: tpa oīno
eē nō poſſunt. Ad hoc eſt ēt auctoritas pħi. 4. phyſi. vbi
exp̄ſſe dicit: ⁊ conat̃ oñdere ꝙ ſine motu tp̄s eē nō poteſt.
t.c.114. Idē ēt vult. 8. phy. vbi ꝓbat ꝙ ſi tp̄s fuit eternū ⁊ motus
t.130. fuit eternus: qm̄ vt ait. ſi tp̄s eſt neceſſe eſt motū eē: ſi qdē
3ᵃ ꝯ tp̄s eſt paſſio q̄dā mot⁹. ¶ Tertia ꝯ eſt. ꝙ corp⁹ ꝯtinue ⁊
regulariter motū eſt tp̄s. hāc ꝓbo ſic. oē ſm qd̄ poſſum⁹
metiri moras motuū ⁊ q̄etū ac ēt durationes reꝝ. i. cogno/
ſcere q̄3diu res mouet̃ aut q̄eſcit vel durat eſt tp̄s. S3 cor
pus ꝯtinue ⁊ regulariter motum eſt h⁹. ꝑ ⁊c̄. maior p3 ex
his q̄ cōiter hoies loquunt̃ de tpe. dicim⁹. n. eū motū eſſe
diuturniorē ſeu illud diuti⁹ moueri qd̄ maiori tpe mouet̃:
⁊ illud minus diu qd̄ minori tpe: ⁊ illud eque qd̄ tpe eq̄li.
Eodē mō dicim⁹ de quiete. ⁊ ſiḻr de duratione reꝝ. nā ea3
magis vḻ plus durare q̄ lōgiore tpe ⁊ que breuiori min⁹:
⁊ equaḻr que eq̄li: ita ꝙ oīa hec nos tpe mēſuramus ⁊ nō
ꝑ aliqd aliō: ſicut p3: ⁊ ꝑ ꝯñs oē cui iſta ꝯueniūt ē tp̄s. Mi
D nor declaꝛ̃. Si. n. ſit aliqd̄ corpus qd̄ ꝯtinue ⁊ reguḻr mo
ueat̃ qs h̄ ſciēs p̄t ꝑ ip̄m menſurare ⁊ cognoſcere de alijs
q̄3tū moueant̃: ⁊ qd̄ diuti⁹ qd̄q3 min⁹ diu. Sit. n. a. corpus

qd̄ qs nouit regulari
ter moueri: ⁊ ſint. b c.
corpa mota: quoꝝ qd̄
diutius moueat̃ velit
noſſe applicādo ꝑ ꝯſi
deratione: ſeu cōparā
do vtrūq3 ad ipſu3. a.
⁊ vidēdo ꝙ. b. incipit
moueri dū. a. eēt i tali
loco demr̄ato. v̄. g. d.
⁊ ꝯtinue motū ē q̄uſq3
. a. ꝯuenit ad aliū locū
puta. e. ⁊ tūc ꝺfinit mo
ueri. c. v̄o icipiēs ēt mo

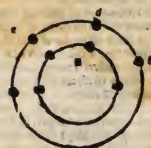

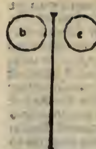
ueri. a. exñte in. d. motū ē ꝯtinue do/ E
nec. a. ꝯuenit ad locū remotiorē a lo
co. d. q̄3 eſt locus. e. v3 ad locū. f. vel
eꝯ. c. incipiēs moueri. a. exñte i loco
ꝑori ipſo. d. i. remotiori. a. loco. e. ver
ſus partē a q̄ mouet̃. a. motū eſt vſq3
ad. e. ſtatim nouit ꝙ. c. diutius motū
eſt q̄3. b. Et ſi vtrūq3 incepit moueri
. a. exiſtēte in. d. ⁊ vtrūq3 etiā deſinit
moueri. a. exiſtēte in. e. cognoſcēs h̄
dicit ea eq̄liter ſeu eque diu eſſe mo/
ta. Et eodē modo ſi. b. incipiat mo/
ueri: a. exiſtente in. d. ⁊. c. icipiat moueri. a. exiſtente in. e.
vel in alio q̄cunq3 loco ſm ꝙ viderit hoc vel illud deſijſſe
moueri. a. magis vel minus: aut eque diſtante a loco in
quo erat dum hic incepit: q̄3 a loco in quo erat dum aliud
incepit moueri cognoſcit vtrum eque diu mota ſint: ⁊ ſi F
non ꝙ diutius: quod non poſſet niſi. a. per vtraq3 ſpatia
fuiſſet continue ⁊ regulariter motum. Per hunc modum
certificamur de mora motuum aliorum per horologia: ⁊
etiam celeſtia corpora: ⁊ ita poſſemus per alia: ſi qua con
tinue ⁊ regulariter mouerentur: ⁊ ea ſic moueri notum
nobis eſſet. Per ſimilem modum poſſumus metiri ⁊ co/
gnoſcere q̄3diu res tēporalis aliqua durat: aut q̄3diu quie
ſcens quieſcit; ⁊ que plus ⁊ que minus ⁊ que equaliter.
¶ Ex hoc p3. ꝙ ad cognoſcendum predicta non eſt op/
portuna aliqua res diſtincta a mobili ⁊ motu: ⁊ ceteris
rebus permanentibus qualem hi (de quibus ſupra me/
moratio facta eſt) fingunt: quinimmo ſi aliqua talis eſſet.
nullo prorſus modo vtilis eſſet ad ſic aliorum motus vel
quietes: ſeu etiam durationes menſurandum: eo ꝙ omni
no latens ⁊ prorſus ignota vel ſaltem minus nota ſit q̄3 G
oporteat ad habendum h⁹ notitias de alijs: per ignota
enim nullus valet aliquid menſurare. Propter iſtam ean/
dem cauſam motus ipſe proprie acceptus. ſ. res que con/
tinue acquiritur motu ſeu moto non eſt tempus. nam fre/
quenter non eſt talis res nota: aut minus q̄3 neceſſe ſit ad
habendum eiuſmodi notitias de alijs: patet de motu celi
⁊ horologioru3. Ipſa vero mobilia manifeſtiora ſunt mo
tibus: ⁊ ideo per ipſa potius menſuramus: ac per hoc ip/
ſi mobili verius conuenit eſſe tempus. Uerum quia eſſe
menſuram maxime conuenit vnitati: ⁊ conſequenter nu/
mero ⁊ exinde alijs inquantu3 modo aliquo reducuntur t.c.2.⁊.3
ad numerum vel ad vnum ſicut patet. 10. meta. Unde ⁊
quantitas continua ſeu magnitudo non eſt menſura: niſi
ad numerum vel ad vnitatem reducta: ad vnitatem qui/
dem ſi ſit minima ſaltem ſm inſtitutionem: vt ibidem dici
tur: quomodo. verbi gratia digitus ad numerum aut vt
palmus qui tot digitis conſtat. aut vlna que continet pal/
mos tot vel tot in numero determinato: ⁊ niſi ſic eſſet nu/ D
merata per palmos: ⁊ palmus per digitos tanq̄3 per vni/
tates non eſſet menſura: neq3 proprie vlna diceretur ſm
ꝙ vlna ſpecies eſt menſure: que tamen diſcretio vel nume
ratio: non neceſſe eſt: vt fiat per realem ſectionem partiū,
ſed ſufficit ꝙ per ſignificationem anime: vt in primo. di/
ſtinctione. 24. q. 2. in reſponſione ad vltimum argumentū
eſt dictum. Quia inquam ita eſt: ⁊ ipſum motum eſt in ſe
continuum: ⁊ continue mouetur: nec eſt tēpus vel mēſura
talis. vt dictum eſt: vt eſt hoc vel illud corpus ſed vt mo
uetur: neceſſe eſt vt ipſum ſic aliquo modo numeretur ⁊
reducatur ad numerum: numeratur autem non ſm ſe ſed
ſm prius ⁊ poſterius ſui motus. Cōſideraẗ nāq3 vt fuit in
loco priori: ⁊ vt eſt in loco poſteriori: ⁊ vt ex priori conti/
nue ꝑ mediū venit ad poſteriorē: ⁊ tūc dicim⁹ eē tp̄s. Et h̄
ē qd̄ dicit Phs 4ᵒ phy. vbi ait. ꝙ tunc dicim⁹ fieri tp̄s qñ t.c.100.
ꝑoris ⁊ poſterioris in motu ſenſu percipimus: determina
mus aūt accipiendo aliud ⁊ aliud ipſum ⁊ mediū ipſoꝝ

3 cuius pcessus directe pcedit.supposito ꝙ mot⁹ aliq̃ talis
2ᵃ 2 res sit exñs in celo.℃ Scđam ꝯnẽ pbo p sic.si tp̃s sit res
inherẽs motui possibile erit p potẽtiã diuinã aliqd ṽe mo
ueri sine tpe seu nullo tpe exñte.pȝ:q2 q̃ꝺcunq3 subm põt
deus sine accñte suo ꝯseruare. poterit ḡ quẽlibet motum
exñtẽ ꝯseruare nullũ tp̃s ꝯseruãdo:qꝺ si faceret corpa ṽe
mouerent̃:qm̃ in eis eẽnt veri motus:⁊ tñ nullũ eẽt tp̃s.
falsitatẽ ꝯñtis pbo:q2 si aliqd moueret̃ ṽe ⁊ ꝓꝑe loquen
do de motu ṽe successiue ⁊ nõ sil' acqreret vel pderet eam
rẽ ꝭm quã moueret̃:seu partẽ acqreret post ptẽ:⁊ sic ptes
pus ⁊ partẽ posteri⁹:qꝺ sine tpe eẽ nõ põt:vt ẽt ipsi cõce
Cõ.4. dũt.℃ Cõfirmat̃ p Cõmẽ.3ᵒ phy.dicẽtẽ ꝙ mot⁹ nihil aliꝺ
est q̃3 gñatio partis post partẽ illi⁹ pfectiõis ad quã tẽdit
Rñsio igit̃ in motu ẽ pus ⁊ posteri⁹.℃ Ad hãc rõnẽ forte dice
rẽt:sicut pȝ ex supra recitatis:qꝺ verȝ est ꝙ in motu ẽ pus
⁊ posteri⁹:s3 h nõ ꝯuenit sibi ex se ⁊ eẽntial'r:s3 p aliqd si
bi iherẽs.vñ dicũt se posse ꝯcipere ⁊ opinari ꝙ mot⁹ sit to
tus sil':vt ꝙ aliqd subito moueat̃ de loco ignis ad locum
k terre:q̃ppter si mot⁹ fieret sine accidẽte sibi inherẽte nõ
ꝯ rñsio/nem. hẽret in se pus ⁊ posteri⁹.℃ Cõtra.ipossibile est aliqd eẽ
motũ nisi sit actus entis in potẽtia ꝭm ꝙ in potẽtia:⁊ per
ꝯñs nisi aliq̃ ps ei⁹ sit adhuc acqrẽda mobili:dũ aliq̃ ei⁹
est acquisita.igit̃ ipossibile est ꝙ aliqs motus sit totus si
mul:vñ quãuis sit possibile ꝙ aliqd subito trãsferat̃ ꝺ lo
co ignis ad locũ terre:illa tñ trãslatio nõ eẽt mot⁹ si pone
ret̃:sed eẽt mutatio idiuisibilis cui non ꝯueniret diffinitio
mot⁹ pmissa sicut nõ ꝯuenit gñoni indiuisibili ꝭm Cõmẽ.
Cõ.21. 5ᵒ phy.Et ex h vlteri⁹ sequit̃ ꝙ nullus põt ṽe ꝯcipere aut
opinari aliqd eẽ motũ ꝯcipiẽdo ip̃m totũ sil' eẽ actũ mo
Cõfir. bilis.℃ Cõfirmat̃:q2 eẽntiale ẽ motui vt sit act⁹ ipfect⁹ ⁊
admixt⁹ potẽtie:sic in pcedẽti di.q.5. copiose ꝓbatũ est.
1 ℃ P.Si oẽs ptes mot⁹ possent sil' eẽ.igr̃ mot⁹ est de nũo
2ᵐ pmanẽtiũ:qꝺ tñ isti negãt.℃ 2ᵒ pñ' sic.si mot⁹ est sub3 tpis:
aut tot⁹ ip̃e est subm ei⁹:aut aliqd ei⁹:⁊ si sic:aut diuisibile
aut idiuisibile.nõ.n.al'r põt itelligi ꝙ sit sub3 ei⁹.nõ põt di
ci pᵐ.tũ q2 nihil est i motu nec in re aliq̃ extẽsa idiuisibile
mõ illo.vt patebit i sequẽtib⁹.tũ q2 esto ꝙ eẽnt talia idiui
sibilia nõ est rõ cur poti⁹ sit subiectiue in vno ei⁹ idiuisibili
q̃3 in alio.igit̃ vel in nullo vel in oibus.Et eodẽ mõ ꝓbat̃
ꝙ nõ sit in aliq̃ pte motus diuisibili pcise:⁊ loquor sp de
diuisione ꝭm diuisionẽ mobilis ⁊ partes simultaneas:ꝙ
si tñ daret̃ adhuc iferret̃ incõueniẽs inferẽdũ:si ponat̃ vl
timũ v3 ꝙ sit in toto motu:tũc sequit̃ ꝙ tp̃s erit diuisibile
in partes simultaneas:⁊ ꝭm lõgũ latũ ⁊ ꝓfundum:⁊ alia
pars tpis celi erit in oriẽte:alia in meridie:alia in occidẽ
3ᵃ 2 m te:qꝺ isti ꝓrsus abnuant.℃ Tertiã ꝯnẽ ꝓbo p sic aut in
stãs si est talis res idiuisibilis nõ durãs est subiectiue in ip
so mobili aut in aliq̃ accñte ipsi⁹ mobilis:si in mobili cum
mobile pdat ip̃m igit̃ mutat̃ ab ipso:aut igitur diuisibil'r
aut indiuisibil'r.nõ diuisibil'r:q2 istãs ponitur idiuisibile.
Itez q2 sequeret̃ ꝙ aliq̃ ps istãtis duraret p tp̃s:qꝺ negãt
igit̃ indiuisibil'r:⁊ si sic igit̃ sil' mutat̃ ab instãti ⁊ mutatu3
est ab eo.Aut igit̃ sil' mutatũ est ab eo:⁊ mutatũ est ad ip
su3:aut pus mutatũ est ad ip̃3 ⁊ postea mutatũ est ab eo:
si det̃ pᵐ igit̃ istãs sil' est genitũ ⁊ corruptũ:⁊ est ⁊ nõ est:si
pus est mutatũ ad ip̃m igit̃ durat per tp̃s.℃ Ad hẽt pñt
applicari oẽs rõnes supra facte in.d.p.q.5. ad ꝓbãdũ ꝙ
nõ sit dare mutata eẽ nõ pmanẽtia:vt aliq opinant̃. Nec
posset qs dicere ꝙ mobile nõ mutat̃ ad instãs nec mutat̃
ab eo:q2 nõ est itelligibile ꝙ mobile pus sit in potẽtia ad
habẽdũ aliq̃3 entitatẽ:⁊ post habeat illã actu:aut eꝯ:pus
hẽat ⁊ postea nõ habeat:⁊ tñ nõ mutet̃ ad illã ⁊ mutet̃ ab
ipsa cũ nõ sit aliud mutari ꝭm aliq̃3 entitatẽ q̃3 ꝭm ipsam
T.c.7. al'r se hẽre post q̃3 pus.℃ P.Oẽ trãsiẽs ex nõ esse alicui⁹
Confir. in eẽ eiusdẽ aut eꝯ mutat̃ ꝭm illũ:vt pȝ ex 5ᵒ phy.℃ Con
firmat̃:q2 eadẽ facilitate posset dici ꝙ in acqsitione rei p
manẽtis vel pditione subm nõ mutat̃:qꝺ nullus diceret q

vocabulis in sua significatiõe vti vellet. Si ṽo dicat̃ ꝙ ẽ N
subiectiue in aliquo accidẽte ipsi⁹ mobilis:aut in accñte per
manẽte:aut in accñte nõ pmanente.Si pᵐ det̃ arguit̃ ꝯ sic
iã est argutũ.Si i accidẽte nõ pmanẽte.Aut diuisibili ꝭm
extẽsionẽ ⁊ diuisionẽ partiũ simultaneaꝝ:aut indiuisibili
ꝭm totalẽ:diuisionẽ:neutrũ põt dici:q2 si eẽt in accñte di
uisibili ip̃m instãs eẽt diuisibile ꝭm lõgũ latũ ⁊ ꝓfundũ:
qꝺ magis ab eis reputãdũ est icõueniens q̃3 ꝙ tp̃s sic sit
diuisibile vel saltẽ nõ min⁹.illud aũt oino reputãt iposși
bile.igit̃ ⁊ h.℃ P.Cũ ꝭm op.pdcã instãs ꝯtinuet partes
pteritã tpis cũ futura ⁊ tp̃s nõ hẽat ptes tales simultane
as stabit qꝺ ꝭm quã suã ptez istãs ꝯtinuet partẽ tpis:⁊ nõ
erit rõ potior p vna q̃3 p alia.Si dicat̃ ꝙ est in accñte idi
uisibili:vt forsitan dicerent ꝙ est subiectiue in mutato eẽ:qꝺ
est indiuisibile ꝭm extẽsionẽ h est falsum:q2 tũc eẽt querẽ
dũ de subto ipsi⁹ mutati esse.aut.n.est idiuisibile aliqꝺ ip
sius mobilis:⁊ pȝ ꝙ nõ:q2 nõ est rõ ꝓpter quã vnũ idiuisi
bile mobilis.ṽ.gr̃a.celi sit subm mutati eẽ poti⁹ q̃3 aliud:
⁊ p ꝯñs vel est in quolibet idiuisibili celi ⁊ p ꝯñs est extẽ
sum cũ nullũ corpale accidẽs possit eẽ totũ in diuersis pti O
bus subti:vel in nullo.Aut subm mutati eẽ est ip̃m celũ:⁊
p ꝯñs ip̃m est diuisibile sicut ⁊ celũ:ac per hoc ⁊ istãs cui
subiicit̃:⁊ redit̃ ad illud qꝺ putãt incõueniens.v3 ꝙ istãs
habeat ptes simultaneas distãtes ꝭm sitũ.℃ 2ᵒ si instãs ẽ 2ᵐ
eiusmodi res.seq̃t̃ ꝙ in quolibet tpe instãtia plura ꝭm rẽ
⁊ eẽntiã disticta sibi succedãt:nec idẽ ip̃m instãs ꝭm se qꝺ
fuit pus sit posteri⁹.pȝ ꝯñia:s3 ꝯñs est exp̃sse ꝯ determina t.c.104.
tionẽ phi.4.phyȝi.q.de vnitate vel pluralitate instãtium
in tpe motã.in pn̄' illius tractat⁹ ait.Ip̃m aũt nũc est sicut
idẽ:est ṽo sicut nõ ide3:ꝭm qde3.n.ꝙ in alio ⁊ alio est.alte
rũ est:h aũt erat ipsi nũc inquãtũ qꝺcũq3 ens ipsum nunc
ide3 est.Ecce ꝙ nũc est aliud ⁊ aliud ꝭm ꝙ est i alio ⁊ alio
loco:s3 inquãtum est qꝺdam ens ꝭm se sic ẽ ide3 ⁊ nõ aliꝺ
post aliud.℃ Cõfirmat̃:qm̃ vbi mouit qõnẽ pdictã ꝓba T.c.90.
uit ꝙ esset ide3 instãs:q2 aliogn istãs corrũpet̃:⁊ tũc vel
qñ est vel in instãti sequente ⁊c̃.vt ibi pȝ.⁊ istã rõne3 nulli
bi soluit:nec alia cã fuit:nisi q2 ei⁹ ꝯnẽ tãq̃3 verã approba P
uit ⁊ eam demonstratiue cognouit concludere.℃ Uiso q̃ 2ᵃ ps p.
res nõ est tp̃s ⁊ que res etiã nõ est instans.videndum est articul i.
que res vtrũq3 hoꝝ est.Et q̃ʒtũ ad h pono ꝯnes.3.℃ Pri p' 2
ma est.ꝙ tp̃s est aliq̃ res.hãc ꝓbo sic.tp̃s est creatura di.
igit̃ tp̃s est res.ꝯña pȝ.ꝓbat̃ añs auc̃te Aug.in de gen̄.
ad lr̃am in pn̄ᵒ vbi ait.Illud certe accipiendũ est in fide ẽt
si modũ nr̃e cognitionis excedit:oẽm creaturã habere ini
tiũ tẽpusq3 ip̃m creaturã esse:ac per hoc ipsu3 habere ini
tiũ ⁊c̃.Itẽ.xiᵒ.cõfes.in locis pluribus dicit deu3 esse tem
poꝝ creatorem.℃ 2ᵒ arguit̃ per articulũ Parisieñ.199.di 2ᵐ
centem ꝙ euum ⁊ tempus nihil sint in re:sed tñ in aie ap
prehensione error.℃ 3ᵒ rõne sic.oẽ per qꝺ metimur mo 3ᵐ
ras ⁊ diuturnitates omnes motuũ est aliq̃ res.tp̃s est hꝰ. Q
ḡ ⁊c̃.minor pȝ ex cõi locutione ⁊ conceptione hominũ de
tpe.Iꝺ eni dicimus vnũ motũ alio diuturniorem:q2 sit in
tpe maiori:⁊ alium minus diuturnum:q2 in tpe minori:⁊
aliũ eque:q2 in tpe eq̃li peragit̃.maior ꝓbat̃.nã ipso celo
cõtinue moto metimur alios mot⁹ vt inferius declarabi
tur.℃ Scđa ꝯ est.ꝙ neẽ est si aliqd mouetur tp̃s esse:⁊ 2ᵃ 2
si tẽpus est aliqd moueri:ita ꝙ vtraq3 harum copulatiua
rum est ipossibilis.aliqd mouetur ⁊ nullũ tp̃s est.Tẽpus
est ⁊ nulla res mouet̃.Pria ps ꝓbat̃ auc̃te phi.4.physi. t.c.129.
cap.peñ.dicẽtis.Manifestũ est ꝙ oẽ qꝺ mouet̃ necesse ẽ Cõ.24.
in tpe moueri.℃ Itẽ ex intẽtiõe Aug.ipse siqdẽ.xi.ꝯfes. caᵒ.24.
exp̃sse dicit.ꝙ si nullus eẽt mot⁹ corpoꝝ celestiũ ⁊ h rota
figuli moueret̃ adhuc eẽt tp̃s.Ampli⁹ in de gen̄.ad lr̃am
in pn̄ᵒ vult ꝙ mot⁹ creature spũalis.ṽbi gr̃a.angeli vl' aie
humane cũ cogitationib⁹ mouet̃ sine tpe eẽ nõ põt.⁊ idẽ di
cit.12.de ci.dei.Uñ vtrobiq3 ꝯcludit:ꝙ si añ celũ ⁊ terrã
fuerũt ãgelici mot⁹ fuit ẽt tp̃s.ex qb⁹ pȝ mãifeste ꝙ h3 ip̃3 cap.15.

A ipoſſe ē sine tpe aliqd moueri. ℭ2ᵒ idē pbat rōne eiusdē i
2ᵐ locis pallegatis. nā ipoſſe ē eē pus ꝛ posteriꝰ q̄ nō sunt sīl
siue añ ꝛ pꝰ. qn sit tps. Et neceē si aliqd moʼ eē pus ꝛ po
steriꝰ: vt dic̄ ꝛ pbaᵐ ē statiʒ i scda ↄne ↄ opi. recitatā. ꝫ ꝛc̄.
C ℭScdo idē pbatur rōne phi vbi sup statim. Nā si aliqd
mouet vel velociter vel tarde mouet. igitur si aliqd mo
uetur in tpe: ꝛ p ↄñs tps est. pʒ ↄña: qꝛ velox diffinitur eē
ꝙ in pauco tpe multū ptransit. ℭ Forte poneret calūnia
circa pmā ↄñam q̄ est. si aliqd mouet vl velociter vel tar
de mouet. diceret. n. ꝙ si solū vnū mobile moueretur/ nō
moueret velocit neqꝫ tarde: qꝛ nihil dr velocit moueri ni
si in comparatione ad aliud: ꝙ tardius vel minus velo
citer mouetur. ℭ Dōm ꝙ siue assumptum sit verū siue nō
rō non ipedit. tū qꝛ si duo mouerētur/ vel eq̄ velociter vl
vnū alio velocius moueret: ꝛ p ↄñs vel in tpe eq̄li vel ma
iori vel minori. ac p hoc tps nō esset. Sed ↄstat ꝙ nō mi
nus vnū illoꝝ moueret in tpe: si solū moueret q̄ꝫ si aliō se
cū moueat/ q̄ꝫuis nō moueret i tpe eq̄li: aut maiori vel mi
nori q̄ꝫ aliud. ℭ D. posito ꝙ vnū solū moueret: aut super
B scdaꝫ medietatē spatij moueret eq̄ velocit vel magis aut
minus q̄ꝫ mouebat sup pmā. ꝛ tunc eodē mō pcedit arᵐ.
ita ꝙ q̄ꝫuis ipm non posset ad aliud mobile cōpari ipsum
met tñ motum sup vnā partē spatij: pōt cōpari ad se ipsuʒ
motum sup aliā: mō premisso: ꝛ stat ratio phi. ℭ Scdam
cap.7. partē conclusionis pbo p auctoritate Aug. 5. sup Gen.
ad lraꝫ de paruis. vbi ait. ꝙ si motꝰ nullꝰ eēt vl spūalis vl
corpalis creature q̄ ad psens pteritis futura succederēt.
nullū eēt tps oino. Si āt hec ↄña bona ē. oppositū ↄñtis
nō est poſſe añtis: ꝛ p ↄñs hec copulatiua est ipossibilis: ali
qd tps ē ꝛ nullus motꝰ est: ꝛ qꝛ sequit nihil mouet. igit
nullus motus est. ꝛ cui repugnat ↄñs repugnat añs. igit
hec ēt ē ipossibilis. nihil seu nulla res mouet ꝛ aliqd tem
cap.15. pus est: qd erat pbādū. Itē. 12. de ciui. di. vbi nulla creatu
E ra est ingr cuius mutabilibꝰ motibꝰ tpa pagant: tpa oino
eē nō possunt. Ad hoc est ēt auctoritas phi. 4. phyſi. vbi
expsse dicit: ꝛ conat ondere ꝙ sine motu tps eē nō potest.
t.c.114. Idē ēt vult. 8. phy. vbi pbat ꝙ si tps fuit eternū ꝛ motus
t.c.130. fuit eternus: qm vt ait. si tps est necesse est motū eē: si qdē
3ᵒ 2 tps est passio q̄dā motꝰ. ℭ Tertia ↄ̄ est. ꝙ corpꝰ ↄtinue ꝛ
regulariter motū est tps. hāc pbo sic. oē fm qd possumꝰ
metiri moras motuū ꝛ qetū ac ēt duratiōes reꝝ. i. cogno
scere q̄ꝫdiu res mouet aut qescit vel durat est tps. Sʒ cor
pus ↄtinue ꝛ regulariter motum est hmōi. ꝫ ꝛc̄. maior pʒ ex
his q̄ cōiter hoies loquunt de tpe. dicimꝰ. n. eū motū esse
diuturniorē seu illud diutiꝰ moueri qd maiori tpe mouet:
ꝛ illud minus diu qd minori tpe: ꝛ illud eque qd tpe eq̄li.
Eodē mō dicimꝰ de quiete. ꝛ silr de duratione reꝝ. nā eaꝫ
magis vl plus durare q̄ lōgiore tpe ꝛ que breuiori minꝰ:
ꝛ equalr que eq̄li: ita ꝙ oia hec nos tpe mēsuramus ꝛ nō
p aliqd aliō: sicut pʒ: ꝛ p ↄñs oē cui ista ↄueniūt ē tps. Mi
D nor declat. Si. n. sit aliqd corpus qd ↄtinue ꝛ regulr mo
ueat qs h sciēs pt p ipm mensurare ꝛ cognoscere de alijs
q̄ꝫtū moueant: ꝛ qd diuꝰ qdqꝫ minꝰ diu. Sit. n. a. corpus
qd qs nouit regulari
ter moueri: ꝛ sint. b c.
corpa mota: quoꝝ qd
diutius moueat velit
nosse applicādo p ↄsi
deratione: seu cōparā
do vtrūqꝫ ad ipsuʒ. a.
ꝛ vidēdo ꝙ. b. incipit
moueri dū. a. eēt i tali
loco demrato. v. g. d.
ꝛ ↄtinue motū ē quousqꝫ
. a. ↄuenit ad aliū locū
puta. e. ꝛ tūc dsinit mo
ueri. c. vo icipiēs ēt mo

ueri. a. exñte in. d. motū ē ↄtinue do E
nec. a. ↄuenit ad locū remotiorē a lo
co. d. q̄ꝫ est locus. e. vʒ ad locū. f. vel
eↄ. c. incipiēs moueri. a. exñte i loco
pori ipso. d. i. remotiori. a. loco. e. ver
sus partē a q̄ mouet. a. motū est vsqꝫ
ad. e. statim nouit ꝙ. c. diutius motū
est q̄ꝫ. b. Et si vtrūqꝫ incepit moueri
. a. existēte in. d. ꝛ vtrūqꝫ etiā desinit
moueri. a. existēte in. e. cognoscēs h
dicit ea eq̄liter seu eque diu esse mo
ta. Et eodē modo si. b. incipiat mo
ueri: a. existente in. d. ꝛ. c. icipiat moueri. a. existente in. e.
vel in alio q̄cunqꝫ loco fm ꝙ viderit hoc vel illud desijsse
moueri. a. magis vel minus: aut eque distante a loco in
quo erat dum hic incepit: q̄ꝫ a loco in quo erat dum aliud
incepit moueri cognoscit vtrum eque diu mota sint: ꝛ si F
non ꝙ diutius: quod non posset nisi. a. per vtraqꝫ spatia
fuisset continue ꝛ regulariter motum. Per hunc modum
certificamur de mora motuum aliorum per horologia: ꝛ
etiam celestia corpora: ꝛ ita possumus per alia: si qua con
tinue ꝛ regulariter mouerentur: ꝛ ea sic moueri notum
nobis esset. Per similem modum possumus metiri ꝛ co
gnoscere q̄ꝫdiu res tēporalis aliqua durat: aut q̄ꝫdiu quie
scens quiescit; ꝛ que plus ꝛ que minus ꝛ que equaliter.
ℭ Ex hoc pʒ. ꝙ ad cognoscendum predicta non est op
portuna aliqua res distincta a mobili ꝛ motu: ꝛ ceteris
rebus permanentibus qualem hi (de quibus supra me
moratio facta est) fingunt: quinimmo si aliqua talis esset
nullo prorsus modo vtilis esset ad sic aliorum motus vel
quietes: seu etiam durationes mensurandum: eo ꝙ omni
no latens ꝛ prorsus ignota vel saltem minus nota sit q̄ꝫ G
oporteat ad habendum hmōi notitias de alijs: per ignota
enim nullus valet aliquid mensurare. Propter istam can
dem causam motus ipse proprie acceptus. s. res que con
tinue acquiritur motu seu moto non est tempus. nam fre
quenter non est talis res nota: aut minus q̄ꝫ necesse sit ad
habendum eiusmodi notitias de alijs: patet de motu celi
ꝛ horologiorū. Ipsa vero mobilia manifestiora sunt mo
tibus: ꝛ ideo per ipsa potius mensuramus: ac per hoc ip
si mobili verius conuenit esse tempus. Uerum quia esse
mensuram maxime conuenit vnitati: ꝛ consequenter nu
mero ꝛ exinde alijs inquantuʒ modo aliquo reducuntur t.c.2.&.3
ad numerum vel ad vnum sicut patet. 10. meta. Unde ꝛ
quantitas continua seu magnitudo non est mensura: nisi
ad numerum vel ad vnitatem reducta: ad vnitatem qui
dem si sit minima saltem fm institutionem: vt ibidem dici
tur: quomodo. verbi gratia digitus ad numerum aut vt
palmus qui tot digitis constat. aut vlna que continet pal
mos tot vel tot in numero determinato: ꝛ nisi sic esset nu D
merata per palmos: ꝛ palmus per digitos tanq̄ꝫ per vni
tates non esset mensura: neqꝫ proprie vlna diceretur fm
ꝙ vlna species est mensure: que tamen discretio vel nume
ratio: non necesse est: vt fiat per realem sectionem partiū:
sed sufficit ꝙ per significationem anime: vt in primo. di
stinctione. 24. q. 2. in responsione ad vltimum argumentū
est dictum. Quia inquam ita est: ꝛ ipsum motum est in se
continuum: ꝛ continue mouetur: nec est tēpus vel mēsura
talis. vt dictum est: vt est hoc vel illud corpus sed vt mo
uetur: necesse est vt ipsum sic aliquo modo numeretur ꝛ
reducatur ad numerum: numeratur autem non fm se: sed
fm prius ꝛ posterius sui motus. Cōsiderat nāqꝫ vt fuit in
loco priori: ꝛ vt est in loco posteriori: ꝛ vt ex priori conti
nue p mediū venit ad posteriorē: ꝛ tūc dicimꝰ eē tps. Et h
ē qd dicit Phs 4ᵒ phy. vbi ait. ꝙ tunc dicimꝰ fieri tps qñ t.c.100.
prioris ꝛ posterioris in motu sensu percipimus: determina
mus aūt accipiendo aliud ꝛ aliud ipsum ꝛ mediū ipsoꝝ

J altero:cū.n.extrema medij itelligim⁹:⁊ duo dicat aīa ipa:
vt h q̄dē prius:illō v̄o posteri⁹:tūc ⁊ hoc dicim⁹ esse tp̄s.
Cō.100. Hoc inquā.s.mobile. Et iō qō ibidē dicit Cōmētator. Et
seq̄r ex hoc sermone q̄ motus diuisus p duo instātia pus
⁊ posterius est ipsum tp̄s. Intelligēdū est p ꝯcomitantiaʒ
tm̄:vt sit sensus.motus diuisus ⁊c̄. est tp̄s.i.cū motus est
sic diuisus:tūc est tēpus:⁊ hoc innuunt satis allegata ver
ba Phi. Qō amplius confirmatur ex alijs q̄ paulo post
subdit.nā data diffinitione tpis.ait.nō ergo motus tēpus
est:sed ſm q̄ numeꝝ hʒ motus.i.sed tempus est illud ſm
T.c.101 q̄ tēpus hʒ numeꝝ.⁊ Cōmēta.ibi exponēs ait.q̄ tp̄s nō
Cō.101. est motus:sed ſm prius ⁊ posterius est nūerus motus.i.
numerat per suas partes priores ⁊ posteriores.cōstat aūt
q̄ solū mobile est illud ſm q̄ numerat̄ mot⁹ ſm suas par
tes priores ⁊ posteriores:numeratur aūt modo supra ex/
posito. ¶ Diffinitio igit̄ tpis data a Pho.vʒ numer⁹ mo
K tus ſm prius ⁊ posterius:vbi:vt subdit accipit̄ numerus
numeratus. Uel est intelligēda per cōcomitātiā mō predi
cto:ita q̄ hec ꝓpositio tēpus est numerus motus ſm pus
⁊ posterius:equiualeat isti.tēpus est qn̄ motus est nume/
ratus ſm prius ⁊ posterius. Uel mot⁹ pro re mota suma
tur:sicut frequēter sancti ⁊ phi loquētes de motu hoc no
mine motus itelligunt rē motā:⁊ tūc est sensus est nume/
rus mot⁹.i.est motū numeratū ſm prius ⁊ posterius : nā
cū ipsuʒ motū accipit̄:vt in hoc loco priori:⁊ vt in hoc lo
co posteriori:⁊ sic pluribus per cōsiderationē applicatur
ipsuʒ pluries replicat̄:⁊ ex hoc ad sensuʒ Phi :quodāmō
t.c.104. numerat̄.vn̄ in sequēti caplo dicit.Q: illō qō fert̄ est ideʒ
⁊ numeratur ſm prius ⁊ posterius : ⁊ dat exēplū de cori/
sco q idē exn̄s ſm q̄ alibi prius ⁊ alibi posterius : dicitur
Cō.104 quodāmodo esse alter.⁊ Cōmē.ibidē.dicit q̄ cū trāslatuʒ
L accipitur per se erit vnum:⁊ cū recipit̄ in respectu ad loca
diuersa in q̄bus est apud suā trāslationē erit diuersuʒ ſm
prioritatē ⁊ posterioritatē ⁊ accidit ei numerus. Et ifra di
cit q̄ translatū numerant̄.i.multiplicatur per prius ⁊ po/
sterius:quod nō potest intelligi:nisi modo p̄dicto. Et ſm
alterā predictaꝝ expōnū exponēde sunt oēs auctoritates
dicētes q̄ tp̄s est motus. Sciēdū aūt:q̄ sicut sentētialiter
ponit Aug.12.de ciui.tempus dupliciter pōt sumi.s.cōmu
cap.15. niter ⁊ proprie. Primo modo sumpto tēpore oē continue
motū quocūq̄ genere motus moueat̄ est tēpus : qōlibet
enim huiꝰ numeratū ab aīa pōt esse mēsura more motus
⁊ q̄etis in alijs ſm sensuʒ pus positū. Secūdo aūt modo
sola corpora celestia cōtinue mota dicunt̄ tempora. vn̄ sic
ait.cū dn̄s illa instituit dixit:⁊ sint in signa ⁊ in tempora:⁊
in dies ⁊ in annos. Itaq̄ ſm ipsa tanq̄ per ea que cōmu/
niter oībus sunt nota moueri:⁊ semp:⁊ ēt regularius cete
M ris generaliter oēs de quātitatibus moraꝝ motuū ⁊ quie
tū ac durationū tēporaliū reꝝ iudicāt. Et iō vt dicit Aug.
ipsa vsitata ⁊ proprie tēpora appellant̄. Uerūtamē taʒ in
p̄mo q̄ʒ in secūdo modo sunt gradus:quoniam ⁊ a'ioruʒ
motorum ea que mouent̄ localiter:⁊ ex his etiam q̄ circu
lariter:vt horologia magis ꝓprie dicūtur tempora:quo/
niam verius sibi competunt ꝯditiones mensure: vtpote
tanq̄ manifestius ⁊ regularius motis. Item inter corpo/
ra celestia primū mobile maxime ꝓprie dicitur temp⁹ eo
q̄ ceteris velocius ⁊ regularius omniquaq̄ mouetur : ⁊
ideo per ipsum de ceteris indicatur:⁊ ideo dicit Phs.10.
T.c.4. metaphy.Q: mensurat motum simplici motu ⁊ velocissi
mo:paruissimum eni hic hʒ tp̄s q̄propter in astrologia ta
le vnū est principiū ⁊ metrū:motū enim regularē suppo/
Cō.4. nūt ⁊ velocissimū eū q celi p quē alios iudicāt. vbi Cōmē
tator exponit.d.idest ⁊ ponūt motū simplicē qui est velo/
cissimus oīum motuū mēsurā per quā mēsurant oēs mo/
tus ⁊ iste motus est motus celi diurnus:tempus eni isti⁹
motus est minimū oīum tempoꝝ:⁊ subdit:⁊ ideo mensu/
rant motū orbiū stellaꝝ p ipsum motū:q est p̄ncipiū oīm

motuū. Per motū aūt celi intelligūt ipsuʒ celū motū ꝯstat N
enim q̄ motus celi non pōt esse talis mensura:vt supra di
ctū est. Et h modus loquēdi plurimū vsitatus ē apud au T.c.55.
ctores. Unde scdo de gn̄atione.cap penultimo. vbi Phs ⁊.56.
dicit q̄ allatio que circa obliquū circulū est cā gn̄ationis
⁊ corruptionis per allationem intelligit ipsum celum alla
tum:qō pʒ per causam quam paulopost reddit. ait enim
contingit enim quādoq̄ longe fieri:quādoq̄ prope:in eq̄
li v̄o distātia ente in eq̄lis erit motus. Quocirca si in acce
dēdo ⁊ in prope esse generat ⁊ in recedēdo:⁊ in lōge fieri
idipsum corrumpit ⁊c̄. constat autē q̄ mobile ipsum est
illud qō aduenit ⁊ fit ꝓpe ⁊ recedit ⁊ longe fit similr per
allationē:circa obliquum circulū intelligit celū oblique
latū:⁊ ad hūc modū multa dicta sanctoꝝ ⁊ philosophoꝝ
loquentium de motu ⁊ tempore accipienda sunt. De in/ O
stanti v̄o dico q̄ potest etiā accipi dupliciter.s. cōmuniter
⁊ ꝓprie. Primo modo omne qō mouet̄ est instans. Scdo
modo primū mobile instans est ita q̄ eadem ipsa est res
instans ⁊ tempus:hec tn̄ duo nomina nō sunt synonyma
nec eandem rem ſm eandē rationem significant. vbi scien
dum q̄ tēpus significat mobile cōnotādo ipsum fuisse in
loco in quo non est:⁊ esse in loco in quo imediate non fuit
nec imediate erit : ⁊ imediate fore in loco in quo non est:
ita q̄ de nullo vere dicitur q̄ est tempus nisi hec sint v̄a
de ipso. Instans v̄o significat ipsum idem mobile conno/
tando locum in quo est:⁊ cū hoc etiā cōnotando q̄ imme
diate in illo loco nō fuit:⁊ imediate in eo non erit. Et pōt
sumi instans cōiter:sicut de tēpore dictū est:⁊ maxime p/
prie sumptū instans est ipsum mobile primū. Q: autem in
stans sit mobile ipsum : patet per Phm in verbis contra T.c.103
opinionē aliā allegatis.quibus ait. q̄ ipsum nunc ſm q̄ P
in alio ⁊ alio est alterū:inquātū autem qōcūq̄ ens est idē
est:constat autem q̄ solum mobile ipsum est illud qō idē
ſm se existēs est prius in alio ⁊ posterius in alio .ergo ſm
intentionē Phi ipsum mobile:qō mouet̄ est nunc seu in/
stans. ¶ Circa predicta sunt dubia:⁊ p̄mo contra primaʒ ꝯ p̄ᵐ ꝯ.
cōclusionē. videtur eni q̄ nulla res sit tēpus:qm̄ nulla res
cōponitur ex his que non sunt vt assumebat̄ contra aliaʒ
opinionē:sed omne tēpus componitur ex his que nō sunt
ergo ⁊c̄. ꝓbatur minor:qm̄ omne tempus diuidit̄ in pus
⁊ posterius:siue in preteritū ⁊ futurum:nec p̄teritū : neq̄
futuꝝ est:vel arguitur sic nullū tempus est.omnis res est.
igitur nulla res est tēpus:minor est nota. probat̄ maior.
q: nullum tēpus preteritum est.⁊ nulluʒ tempus futuruʒ
est.igitur nullū tempus est.antecedens pʒ:⁊ ꝯn̄a probat̄.
q: omne tēpus est preteritū vel futurū. ¶ Scdo Cōmen. 2ᵐ
4⁰ phy.dicit.q̄ nulla pars motus est in actu : ⁊ subdit q̄ Cō.88.
motus est cōpositus ex hoc qō iam deficit:⁊ ex hoc q̄ nō Q
dū est:⁊ idē dicit eē de tēpore:simile etiā videt̄ Phs dice/ T.c.103
re in illo caplo. Et sicut motus. vbi soluit rōnem proban/
tem tēpus non esse:sed constat q̄ nulla res cōponit̄ ex his
que nō sunt.quare ⁊c̄. ¶ Tertio ꝯ p̄mā partē scde cōclu/ 3ᵐ
sionis arguitur:q: possibile est aliq̄d moueri ⁊ nō esse nu ꝯ 2ᵐ ꝯ.
meratū ſm prius ⁊ posterius sui motus:igit̄ possibile est
aliquid moueri ⁊ nullū esse tēpus. probat̄ ꝯn̄tia ex dictis
supra. videlʒ q̄ tēpus est numerus numeratus ad intelle
ctum ibi datum. ¶ Quarto cōtra aliam partē eiusdē cō 4ᵐ
clusionis arguit̄.q̄ sit possibile tēpus esse ⁊ nullā rē mo/
ueri:qm̄ possibile est eē prius ⁊ posteri⁹:que nō sunt sil:⁊
nullā rem moueri. igitur possibile est tēpus esse ⁊ nullā rē
moueri. ꝯn̄tia pʒ:q: impossibile est esse prius ⁊ posteri⁹:
quin sit tēpus:vt in ꝓbatione p̄me partis eiusdem conclu
sionis assumptū est. Sed ꝓbo antecedens tripl̄r. ¶ Prio P̄
qm̄ possibile est q̄ nihil moueat̄:⁊ tn̄ aliq̄d subito mute/
tur. sed impossibile est q̄ aliq̄d subito mutet̄ q̄n prius fue
rit sub vno opposito:⁊ posterius sit sub altero:⁊ per ꝯn̄s
sint pus ⁊ posteri⁹ que nō sunt simul. ¶ Scdo. nā posset 2⁰

A de' destruere oēm creaturā: quo posito posset creare vni/
cam aiam: & illam creatā posset annihilare. His pcise po/
sitis nullus eēt motus seu nihil moueret. Et tn̄ illa aia nō
sit eēt: & nō eēt. Sz prius nō esset & postea esset: & iterū postq̄
3^m fuisset nō esset. ¶ Tertio. q2 constat q deus creauit aiam
Ade prius q̄ aiaz Abrae: & si nulla res vnq̄ fuisset mota ita
potuisset hāc & illaz creare: sic creauit. vz nō simul vtrāq̄
sed illā pri' istā posteri'. ¶ Confirmat. q2 casu posito deo
creāte aiaz Ade loquēdo stricte de creatione: vt distingui
tur a pseruatiōe. hec copulatiua fuisset vā. aia Ade creat:
& aia Abrae creabit: & iterū deo creāte aiaz Abrae hec fu/
isset vā. aia Abrae creat: & aia Ade creata fuit: & nō creat
& sic daret prius & posterius: & pteritū & futurū & presens.
5^m ¶ Quinto 3 eandē partē eiusdē 2nis arguit sic. pōle est
B oia mobilia qescere. igit possibile est tp̄s esse: & nihil mo/
ueri: antecedēs pz loquēdo de possibili p potentiā dei ab/
solutā: vt in oibus pdictis accipit possibile. 2ñtia pz etiā:
q2 sicut illō qō mouet: mouet in tpe: ita & oē qō qescit in
6^m tpe qescit. ¶ Sexto. 3 tertiā 2nē arguit. q nō oē continue
motū sit tp̄s: qm̄ tūc eēnt plura tpa simul: & silr q angelus
7^m & aia eēnt tpa q̄dā quorū vtrūq̄ incōueniens vr. ¶ Septi
mo. Phs reprobat tā opionē dicētē q tp̄s est mot' totius
q̄ dicētē q est sphera ipsa mota. igit fm ipsum tp̄s maxi/
8^m me pprie dictū nō ē primū mobile 2tinue motū. ¶ Octa/
uo ad idē: qm̄ sequeret q q̄cūq̄ mouent in eq̄li: imo in eo
dē tpe mouent: ac per hoc nihil velocius alio mouet aut
tardi': pz 2ña. q2 oium est idē mobile primū. Et p idē seq
tur: q que hactenus mouebant: mouebant in eodē tpe: in
quo nūc mouent: que nūc actualiter mouent: & q in eodē
tpe vixerūt q olim fuerūt: & q postea: & q nūc. v. gr̄a. Adā
Abel & Abraā & Isaac: & nos q actu viuimus: & oia hec
9^m sunt absurda. ¶ Nono. Si primū mobile est tp̄s: aut est
C dies: aut annus: aut aliqō aliud tp̄s: & q2 non est maior rō
de vno q̄ de alio. Seqt q ipsum est oia hec: sed istud ab/
surdum est: qm̄ tūc nec annus excederet mēsem: nec mēsis
diē: nec dies maior esset q̄ hora: quinimo nō eēt aliō ann'
q̄ dies: aut q̄ hora: & sic qui vixit per vnā diē: vixit ēt per
vnū annū: qnimo per mille annos: & vlr per omne tp̄s: qō
10^m nullus etiaz stultus diceret. ¶ Decimo. pmū mobile mo/
uet in tpe: & nō mouet in seipso. Itē ipsum posset nec auctū
nec diminutū moueri i minori tpe: & ēt in maiori: sicut pla/
ceret deo. nā posset & velocius & tardius moueri: & p 2ñs
11^m ipsum nō est tp̄s. ¶ Undecimo. sunt plures auctoritates
dicentes q tp̄s est accidens: & passio primi motus: primū
12^m aūt mobile: nec est accidēs: nec passio alicuius. ¶ Duode
cimo arguit. q ipsum nō est istās: qm̄ tūc tp̄s esset instās:
& p 2ñs quecūq̄ fiūt in instāti fierēt in tpe & e2: & quecūq̄
13^m mouerent in tpe mouerent in instāti. ¶ Tertiodecimo ad
te.c.92. idē per rōnē Phi 4° phys. nā sequit q q̄ fuerūt in millesi/
D mū annū fuerūt in eodē instāti: cū his que fuerūt in cētesi
mū: & p 2ñs fuerūt simul: & silr sequit q q̄ erūt cras simul
erūt cū futuris in fine mūdi: & nō prius illis: pz q2 erūt in
eodē: amplius ex eodē sequit q 2dictoria erūt vā sil. Nā
si sor. nūc est alb' & cras erit niger. hec in istāti psenti ē vā.
sor. est alb': & cras erit vā: & in istāti sor. nō est alb': & si ce
14^m lū sit instās erit in eodē instāti vā: & p 2ñs sil. ¶ Quarto/
te.c.91. decimo per aliā rōnē eiusdē: qm̄ tūc nō essent plura instan
tia in tpe: sed vnū tm̄. hoc aūt est falsum. nā cuiuslibet tpis
finiti sunt duo termini: & nō vnus tm̄. tp̄s aūt instātib' ter/
minat. Cōfirmat. q2 cōe dcm̄ est q aliqd fit in vno instan/
ti: & aliud in alio instāti: & q plura imo infinita istātia sunt
15^m in tpe q̄ nō eēnt vā si pmū mobile eēt istās. ¶ Quitodeci/
cap.21. mo Aug. 2° cōfes. expresse videt velle q nec tp̄s nec instās
sint e2 aiaz. Sunt. n. inqt hec tria in aia: q̄dā & alibi ea nō
video: psens de preteritis memoria: psens de pteritis 2tuit'
psens de futuris expectatio. Et q2 vt dixit in caplo 18°. id
solū qō oino indiuisibile est psens dici pōt: pz q p presens

intelligit instās: sic igit tā tp̄s q̄ instās in aia sunt fm ipm E
igit pmū mobile qō est res vā extra aiam nō est tp̄s neq̄
instās. ¶ Rñdeo ad pm̄ nego minorē. Ad pbationē cū dr, Rñ° ad
oē tp̄s diuidit in prius & posterius &c. Dōm q accipiēdo primū.
prius & posterius q̄ nō sunt simul: sicut vr assumere pba/
tio in sua pprietate est simplr falsa. vā tn̄ est in sensu que3
hūt ex ea doctores: & q recte illos itelligūt. Ubi sciēdū est
q prius & posterius: aut pteritū & futurū nō sunt cogitāda
tāq̄ partes cōstituētes essentiā illā q̄ dr tp̄s. nā hoc ē pror
sus ipossibile: vt supra pbatū est: sed accipienda sunt fm
esse fuisse & fore & negationibus mutuis eiusde3 mobilis
2tinue moti. nō dico aūt esse vel fuisse aut fore simplr: sed
esse hic vel ibi aut tale vel tale: seu alio modo: fm quē pōt
dici aliqd moueri. v. gr̄a. in eo qō 2tinue mouet locali/
ter. oē nāq̄ tale fuit alicubi vbi nō est: & ē alicubi vbi ime
diate nō fuit: nec imediate erit: & imediate erit alicubi vbi
nō est: & loquor de loco prio qui nō dr locus corpis rōne
partis eius. Qō g dr tp̄s diuidi in pteritū & futurū: sensus
verus est: q mobile cōtinue motū p qō mēsuram' moras F
motuū &c. ad intellectū supra datū fuit alicubi vbi nō est:
& imediate erit vbi nō est. Similr tp̄s diuidit in pri' & po
sterius. i. mobile cōtinue motum &c. Alicubi fuit prius &
alicubi posteri': & silr suo mō exponendum est de mobili
moto fm aliquā spēm motus. Et q2 hoc nomē instās nō
cōnotat ista iō ipsum dr idiuisibile. ¶ Ad aliā formā que
fit ad idē. Rñdeo negādo maiorē illaz. Nullū tp̄s est. Ad
pbationē si pprie accipiat preteritū & futurū. vz vt distin
guunt 3 psens. cōcedo añs: & nego cōsequentiā & illā pro
positionem assumptam ad eius probatione3. vz hanc. oē
tempus est preteritum vel futurum. nam sua contradicto
ria est vera. quinimo fm Aug. 11. cōfes. scdo etiam cōtra/ cap.21.
ria est vā. vz h nomen tp̄s est pteritū vel futurū. dicit. n. q & 29.
nō pprie dr tpa sunt tria. pteritū psens & futurū: & q 2sue/
tudo abutit h dicere: & est rō eius: q2 nec futura sunt nec p
terita. Qō aūt nō est: nō est tp̄s. ¶ Ad 2m dōm. q p tanto Ad 2m
Cōmētator dicit motū & tp̄s cōponi ex eo qō iā defecit: &
ex eo qō nōdū est: q2 illō qō 2tinue mouet: & est tp̄s ime/
diate fuit: vbi nūc nō est & imediate erit vbi nondū est: nec G
aliud ipse & Phs itelligēdi sunt voluisse dixisse. ¶ Ad 3m Ad 3m
dōm. q numeratū pōt duplr accipi. s. fm actū & fm potē
tiā pximā & ppinquā: & qō isto scdo mō est numeratū ma
gis pprie dr nūerale q̄ numeratū. vtrūq̄ tn̄ fm Phm 4° te.c.102
phys. numerū dicimus. tp̄s igit pōt accipi vel p eo qō est
actu numeratū fm prius & posterius: quō accipit Phs ēt te.c.100
cū dicit: q ipōle ē tp̄s esse: si aia nō sit: nā quāuis tp̄s pos/
sit eē nō existēte aia: nō tn̄ tp̄s pōt esse tp̄s aia nō existēte.
Et iō hec copulatiua est ipossibilis. tp̄s est. & nulla aia est.
sicut & hec. numeratū. i. qō numeratur ab aia est. & aia nō
est. Et sic optime pbat argumentum: sed nō sic accipio in
2ne illa scda: & pōt ēt accipi p eo q aia pōt sic numerare:
& sic accipio in 2ne illa: & ita ēt accipiūt auctoritates indu H
cte ad pbationē ipsius: ita q nomine tpis itelligat aliqd
qō pōt ab aia numerari fm prius & posterius motū: & p
ipsu3 sic numeratū pōt metiri durationē: seu morā alteri'
vt supra dcm̄ ē: & 3 hūc intellectū nō procedit ratio.
¶ Posset ēt dici q q̄uis nulla aia eēt adhuc mobile 2ti°
motū eēt i° mō actu numeratū a deo & p 2ñs eēt tp̄s & men
sura aliorū: nō qua actu mēsuraret: q2 pprie loq̄ndo ds nul/
lā mēsurat rē p aliquā aliā qm̄ nulla est sibi igta. pprie aūt
nō dr qs aliqd mēsurare nisi illō sibi fuerit igtū q̄s eēt & hāc
notitiā 2m acqrat p aliō sibi notū. Sz eēt mēsura p quā.
¶ Ad 4m nego añs: & 2cedo pōle eē q aliqd subito mute Ad 4m
tur: & nihil moueat pprie loquēdo: & q si ita eēt illud nō
pri' eēt sub vno opposito q̄ sub alio: nec tn̄ sit sub vtroq̄
vbi aduertendū est: q ipossibile est aliqua duo cōparari
fm prius & posteri': nisi per cōparationē ad aliqō tertiū.
Unde duarū medietatū eiusdē magnitudinis neutra est al

J tera prioꝛ nisi in cōparatione ad aliqđ aliud: cui q̄ est pro pinquioꝛ est prioꝛ: ⁊ q̄ remotioꝛ dī posterioꝛ. In motu ēt nulla pars dr̄ altera prioꝛ: nisi per cōparationē ad illđ ex quo incepit motus: ⁊ silr̄ in tēpoꝛe: vt dicit Phs 4° physi.
t.c.103. est prius ⁊ posterius per cōparationē ad nūc: lʒ ecōtrario
t.100. in preteritis ⁊ futuris: vt ibi declarat: ⁊ silr̄ 5° meta. caplo
tt.c.16. de prioꝛi. Si ergo nulla res moueret̄ cōtinue ⁊ eēt lapis aliqs albus: ⁊ deus subito destrueret eius albedinē ⁊ in ipso cāret nigredinē: aut esset in oriente ⁊ subito locaret̄ in occidente nō vere diceret̄ q̄ prius fuisset albus ⁊ posterius niger: nec prius in oriente: nec posterius in occidēte: eo q̄
K nō daret̄ aliqđ aliud: ad qđ posset sm̄ p̄dicta taliter cōparari: qnimo si talis cōparatio deberet esse opoꝛteret q̄ eēt aliquoꝝ pluriū in cōparatione ad terminū ex quo mutaretur: ⁊ tunc nō esset mutatio subita: sed motus cōtinuus seu diuisibilis. ¶ Ad scđaʒ ꝓbationē eiusdē antecedētis:
Ad 2m dico illo casu posito: lʒ eēt verū dicere q̄ illa aīa nō fuit prius: non tamen vere diceretur q̄ ipsa prius non fuit: ⁊ postea fuit: ⁊ postq̄ fuit nō est: sed bene diceret̄ q̄ si tempus fuisset ⁊ esset ipsa: ipsa prius nō fuisset ⁊ postea fuisset ⁊c̄. ⁊ hoc patet: q2 nō aliud hec significaretur cū diceret̄ ipm̄ prius fuisse: vt in ꝓposito loquimur de prioꝛi: q̄ si diceret̄ fuisse in tēpoꝛe prioꝛi: ⁊ vtiq̄ si tēpus fuisset ipsa in illo tēpoꝛe fuisset. Si autem ponat̄ tp̄s nō fuisse ipsa non fuit in prioꝛi tp̄e: ⁊ per ꝯn̄s: neq̄ fuit pri⁹. Huic cōsonat Aug. 11.
cap.14. cōfes. vbi sententialiter negat deū prius fuisse q̄ creaturā: loquēdo de prioꝛitate tēpoꝛis: ⁊ hoc iđ q2 tp̄s ante creaturā fuit. Unde ēt dicit q̄ deus nō precedit tēpoꝛe tēpoꝛa: sʒ
L eternitate. Huic ēt simile est. Sicut si nullus esset locus ⁊ eēnt tm̄ tria coꝛpa. a. b. c. nullū esset prius alio sm̄ locum. Si tm̄ esset locus eis non mutatis. b. esset prius sm̄ locuʒ. ipso. c. in cōparatione ad. a. q2 esset in loco prioꝛi: ⁊. c. esset posterius. Et in cōparatione ad. c. b. esset pus ⁊. a. posterius. ¶ Per idē pʒ: quid sit dōm ad tertiā probationem.
Ad 3m Ad cōfirmationē que ingerit aliqualem difficultatem ex eo q̄ verbū consignificare videtur tempus: vt dicit Phs primo perihermenias. dico q̄ si verbum in enuntiatione cathegoꝛica significet tp̄s: vt ex ea inferatur alia similis cū aduerbio illius tēpoꝛis. v̄. gr̄a. si dicatur soꝛ. est albus. igitur soꝛ. nunc est albus. ⁊ soꝛ. fuit albus igitur soꝛ. prius fuit albus: tunc in casu dato negande sunt ille copulatiue. Si vero non sic liceat inferre: sed conditionaliter tantum. v̄ bi gr̄a. soꝛ. fuit albus. igitur si tempus fuit soꝛ. pri⁹ fuit alb⁹: cōcedendum est antecedens: ⁊ neganda est consequentia. qua dicitur: ⁊ sic daretur prius ⁊ posterius ⁊c̄. lʒ daretur verbū preteriti tempoꝛis ⁊ futuri. ¶ Ad 5m nego ꝯsequen
Ad 5m tiā. ad ꝓbationem dicenduʒ: q̄ quāuis omne qđ quiescit quiescat in tēpoꝛe: non tamen est cōsequētia simplex: si aliquid quiescit ipsuʒ quiescit in tempoꝛe: vnde si preter deū essent tm̄ coꝛpoꝛa ⁊ nullum moueretur. constat q̄ nullum tempus esset: ⁊ per consequens nullū quiesceret in tempo
M re: ⁊ tamen multa quiescerent. ¶ Ad 6m dicendum q̄ tem
Ad 6m pus potest accipi dupl̄r. cōmuniter. s. ⁊ specialiter pro eo cui esse conuenit: maxime tempus: primo modo concedo tempoꝛa esse plura. secūdo autēʒ modo non. Et hec est expressa determinatio Phi. 4° physicoꝝ. caplo vltio: ⁊ Cōmentatoꝛ ibideʒ: tempus autē maxime pꝛopꝛie dictum est
t.t.c.132 primū mobile: vt superius dicebatur: ⁊ hoc notat Cōmen
t.133. tatoꝛ cōmento. 133. primū tempus: ⁊ dicit q̄ est prius ceteris
Cō.4. tēpoꝛibus ⁊ numerans illa. Decimo etiam metaphy. expꝛesse ponit tēpoꝛa plura: sicut supꝛa allegatuʒ est. Et si dicatur q̄ tunc sequitur q̄ si essent plures mundi ⁊ plura pꝛima mobilia continue mota essent plura tēpoꝛa simul. Sed ꝯsequens est impossibile: vt pʒ. 4° physico. p̄ Phm̄ qui ad hoc inconueniens deducit Platonem: ⁊ tm̄ antecedens est possibile sm̄ veritatem. Dōm q̄ sm̄ veritatem:
T.c.93 tam antecedēs q̄ ꝯn̄s sunt possibilia: ⁊ sm̄ Phm̄ vtrūq̄ est impossibile: tamen sm̄ platoneʒ: antecedens erat possi N
bile: vt innuit ibi Cōmentatoꝛ: ꝯsequens aūt erat īpossibile. Et ideo ratio Phi est bona ꝯtra hoiem. ¶ P. Hec diffi Cō.93.
cultas ita pōt fieri contra dicentes tempus esse motū celi aut accidens inherens motui: qꝛ̄ si essent plures mūdi ⁊ ꝓmi celi motiꝰ essent plura accidentia talia: simil̄r si ponat̄ res aliqua in anima existens subiectiue: in pluribus animabus simul possunt esse huiꝰ res. Cōcludo etiam subsequenter q̄ tā angelus q̄ anima ⁊ vl̄r qōlibet cōtinue mo
tū est tēpus cōiter loquendo de tēpoꝛe. ¶ Ad 7m dicendū Ad 7m
q̄ Phs non inquirit in illo caplo quid. i. que res sit tem a.t.c.93.
pus: sed que sit diffinitio tempoꝛis cōmuniter sumpti. In infra.
fine autem libꝛi inquirit cui rei ꝯueniat illa diffinitio. Cū
igitur vbi inquirit tempoꝛis diffinitionem: dicit tēpus nō O
esse motū totius aut sphere ⁊c̄. nō intendit dicere q̄ res q̄ est tp̄s nō est: hec vel illa. Sed q̄ hec talia non sunt vnum vel ideʒ sm̄ diffinitioneʒ: seu nō habent diffinitionē eādē: vnde ⁊ significant rem eandem: non tamen sm̄ eandeʒ rōnem sicut nomina synonyma: ⁊ hoc satis pʒ: q2 nec plus probant rationes eius: sicut pʒ diligenter consideranti.
¶ Ad 8m dōm q̄ q̄uis p̄m mo° sit tp̄s ista noīa tm̄ vt dōm est nō sunt sinonima nec idē significat̄ si dr̄ q̄ aliqd mo' in tp̄e ⁊ si dicat̄ q̄ mouet̄ in celo. Sʒ p̄ p̄m significat̄ q̄ mot⁹ illi⁹ mēsurat̄ tp̄e. i. vt supius dōm est q̄ p̄ tp̄s scit̄ vel sciri pōt q̄diu ipm̄ mouet̄. ⁊ iđ dicit phs. 4. physi. q̄ motui eē in tp̄e est mēsurari in tp̄e. Ita ēt aliq̄ moueri in eodem tp̄e nō est illa moueri i eodē celo seu nō idē significat̄ p̄ vtrūq̄ dōm sed p̄ p̄mū datur intelligi q̄ ambo mouebāt̄ duʒ determinata p̄s coꝛpis regulariter moti. v̄. g. celi p̄ determinatū spatiū mouebat̄. Moueri v̄o in eq̄li tp̄e ē vnū moueri. dū determiata ps p̄ eq̄le spatiū mo'⁊ si dū p̄lies mo' p̄ totū circuitū suū totiēs p̄ ratūdē moueri quotiens mouebatur dū aliud coꝛp⁹ mouebat̄ ⁊ moueri maioꝛi tp̄e est moueri dū ipsum celū ad intellectū p̄dcm̄ mouebat̄ p̄ mai⁹ spaciū aut p̄lies p̄ equale ⁊ eʒ intell̄r p̄ moueri tempoꝛe minoꝛi.
¶ Ad 8m dicendum. q̄ quecunq̄ res ponat̄ esse tempus P Ad 8m
sm̄ nullam opinionem cū dicit̄ aliquid esse vel moueri in tempoꝛe significatur illud esse vel moueri in illa re que est tempus: vnde nec qui ponunt tempus esse accidens successiuum celi: siue sit motus siue distinctum a motu: cum dicunt equum currere spatium aliquod in tempoꝛe: intelligunt q̄ currat in aliquo accidente existente in celo: sed intelligunt q̄ cursus illius pōt mensurari per illā rē que est
tempus: ⁊ sic etiam exponit Phs. 4° physicoꝛuʒ. d. q̄ mo Cō.114.
tui esse in tempoꝛe est tempoꝛe mēsurari: qđ non est aliud q̄ tādiu moueri q̄diu mobile aliud maxime regulariter motū mouetur ab hoc vel illo pūcto ad illud: aut totiens vel totiens ab eodem in idem: sicut superius declaratum est. Secundum igit̄ hoc aliquid moueri in maioꝛi tēpoꝛe q̄ aliud: idem est qđ moueri dum primū mobile: loquendo de tempoꝛe maxime pꝛopꝛie dicto: maioꝛē partē pagit sui circuitus: aut pluries totū suum circuitū: ⁊ ecōtra itel
ligendum est per moueri tempoꝛe minoꝛi: equali v̄o dōm Q
moueri: quoꝝ vnum mouet̄ pꝛimo mobili peragente tantam parteʒ sui circuitus vel totū totiens quanta vel quotiens totum peragit: dum aliud mouetur. Eodem demuʒ tempoꝛe: illa moueri dicuntur: quoꝝ vnum mouet̄ dū celum tota vice mouetur. quota vice mouetur dū aliud mouetur: qui quidem numerus oꝛdinabilis potest sumi per distantiam a pꝛima vice sue versionis: aut ab aliqua alia determinata p̄terita: qđ dico ꝓpter opinionē phi negātis primū mobile esse pꝛima vice reuolutum. Ex his patet: q̄ non sequuntur inconuenientia que inducuntur: nō primū: q2 non quantūlibet vertitur celum aut quotiens: dū vna res mouetur tantum vel totiēs vertitur: dum quolibet aliud mouetur. Nec scđm: q2 etiam supposito q̄ Adam ⁊ Abꝛaam equali tempoꝛe vixerit: non tamen simul vel

A eodem tpe dicunt vixisse: qr nõ quota vice vertebat celũ
cũ icepit Adã viuere: aut cũ desijt tota vice vertebat: cum
incepit aut desijt Abraã: et simili modo de alijs est dõm.
Ad 9m ¶ Ad 9m dõm. q ista noia tẽporalia: hora dies annus et si
milia nõ hñt pprie incõpletã significationẽ: ita q pro aliq̃
entitate possint supponere: sed cũ in enũtiationibus assu/
munt equiualẽt in significãdo vni orationi. vbi grã. si di/
cat. sor. vno mẽse fuit Parisius: aut mensis est vel mensis
vnus pteriji ex quo sor. fuit Parisius: nõ aliud significa
tur q̃z si diceret. primũ mobile trigesies cõplete reuolutũ
est ex quo pmo sor. fuit Parisius. et sm hoc patet. q argu
mẽtũ nõ pcedit: eo q in falsa imaginatione fundat. s. q ta
lia noia talẽ habeãt significationẽ q aliq̃ re demonstrata
ptingat vere dicere hic est ann⁹: et sic de alijs: qd vtiq̃ fal/
sum est: et hoc dicere maxime cogitur opio: ponẽs tẽpus
esse rem aliquã successiuã: siue motũ: siue in motu existen
B tem a celo et alijs pmanẽtibus rebus distinctã iuxta itel/
lectũ in pcedentibus reprobatũ: qm si annus significet ali
quã partẽ talis rei successiue includentem alias minores
partes que dicunt menses vel dies: verissime dicitur: nul/
lus annus est res: sicut superius pbatũ est: et p pñs nulla
Ad 10m res est annus. ¶ Ad 10m dõm: q loquẽdo d tẽpore cõiter
vere dicitur q pmũ mobile mouet in tẽpore: sicut etiam
vere per aliquid inferius motũ cõtingit mẽsurare motũ
celi: vt pz. 4° physicoꝝ. per Phm: et simil'r per cões vsum
horologioꝝ: quoꝝ motu cognoscim⁹ quãta pars diei vel
noctis trãsierit ex quo incepimus scribere vel legere: aut
aliquid aliud facere. i. quot gradibus sol motus sit: et sm
hunc modũ nõ dicit celũ moueri in seipso: nec dicit men/
surari seipso: et sicut alio tẽpore põt mensurari: ita in alio
C tẽpore dicit moueri: et sm hoc patet: q̃uo posset velocius
et tardius moueri. Si vo loquamur de tẽpore maxime p
prie dicto: sic non recte dicitur primum mobile moueri in
Ad 11m tẽpore: sed potius esse tempus. ¶ Ad vndecimũ dõm. q
in talibus auctoritatibus et dictis conclusionibus termi/
ni supponũt simpliciter vel materialiter: nõ autem perso/
naliter et sumuntur accidens et passio pro predicabilibus
quibusdam non pro rebus aliquibus res alias informã/
tibus: nũc aũt nõ sequit. tẽpus est passio primi motus. pm
mobile nõ est passio alicuius. igitur primũ mobile nõ est
tẽpus: si tẽpus in pñe supponat psonaliter. naz in maiore
supponit simplr: alioquin est falsa: exẽplũ. nõ sequit. risibi
le est passio hois: hõ nõ est passio hois. igit hõ nõ est risibi
lis: sed est fallacia equiuocationis penes tertiuz modũ. si
maior ponatur esse va: et cũ hoc est etiã fallacia accidẽtis:
D silr nõ sequit. creatiuũ est passio dei. deus nõ est passio di.
igit deus nõ est creatiuus. vtrobiq̃ enim pmisse sunt ve/
Ad 12m re: et cõclusio falsa. ¶ Ad 12m dico. q de virtute sermonis
illa est concedenda: tempus est instans: pro eo q subie/
ctum et predicatum pro re eadem supponunt: qr tñ illa no
mina nõ sunt synonyma: et aliquid cõnotatur p vnũ qd nõ
eodẽ mõ cõnotat per reliquũ: iõ aliud põt significari p enun/
tiationẽ in qua vnũ eoꝝ ponit q̃z significet p eã in qua po
nit reliquũ: et de facto ita admittit vsus cõis. Unde cũ di
aliqd fieri in instãti: nõ itelligũt q illud fiat in re que est in
stans quecũq̃ sit illa: vnde ponẽtes q instans est accidẽs
idiuisibile raptim trãsiens existens in celo: nõ intendũt si/
gnificare per hui⁹ enuntiationẽ q in tali accidẽte fiat res
illa: nã talis sensus nimis eẽt insulsus: sicut nec dicẽtes ali
quid fieri in tẽpore volunt: si recte sapiunt significare q il
lud fiat in substantia celi: aut aliquo eius accidente: vt su/
pra dicebat. Sed per primã significare volunt q illud to
tũ fiat dũ celũ: aut aliud continue motũ est in hoc loco vel
illo demonstrato: in quo nec imediate fuit nec immediate
erit: ita q nihil ipsius factũ fuit dum mobile fuit in aliquo
loco: nec erit factũ dum erit in alio loco. nec hic fiat vis
q̃uo celũ eẽ in loco aut moueri dicat localiter: sed ad bo/
nuz intellectũ recipiat: et hoc est ẽt factionẽ alicuius men/ E
surari instãti ad bonũ itellctm illius cõis dicti: siue proprie
accipiat mẽsurari siue nõ. Illud aũt di fieri in tẽpore: cui⁹
aliqd factũ fuit dũ celũ fuit in loco priori: et aliqd dũ fuit
i loco posteriori: et aliqd e factũ dũ erit in loco posteriori.
Quãuis igr eadẽ res sit celũ tps et istãs: nõ tñ idẽ significat.
cũ aliqd di fieri i tpe: et cũ di fieri i istãti: aut cũ di fieri i ce
lo: et iõ nõ passiz admittunt et respuũt. ¶ Ad 13m cõformit Ad 13m
dõm est: sic dictũ ẽ ad octauũ. nã ad bonũ intellectũ aliq̃
dicunt esse in eodẽ instanti: nõ qr sunt in eadem substãtia:
aut in eodẽ aliquo accidente celi: sed qr dũ primũ mobile
est in hoc loco vel situ demõstrato in quo imediate nõ fuit
nec immediate erit: et ea vel tota vice quota est in eo loco
vtrũq̃ ipsoꝝ est. Si aũt vnũ fuisset dũ primũ mobile fuit
in vno loco: et reliquum fuisset dum fuit in alio loco: aut si
vtrũq̃ fuisset dũ primũ mobile fuit in hoc loco eodẽ: vnũ
tñ dũ primũ mobile fuit in cẽtesima vice reliquũ vo fuisset F
dũ ibi primũ mobile fuit vice quinquagesima nõ diceret
fuisse in eodẽ instãti cũ illo: sed in alio priori. Si aũt fuisset
dũ primuz mobile fuit ibi vice millesima diceret fuisse in
alio instanti posteriori. Et que hoc modo dicunt esse in eo
dẽ instanti dicunt esse simul: que autẽ in alio et alio: vnum
di fuisse prius alio. Ex his patet q quelibet cõsequẽtia il
larũ est neganda ad sensum in quo pseques reputatur fal
sum: nec aliqua probatio pcedit ad ppositũ. ¶ Ad 14m Ad 14m
quãuis possit cõcedi q sunt plura instantia: sicut sunt plu
ra mobilia. loquendo tñ circa idẽ mobile et tps. v. g. circa
primũ. Dico q eũdo ad vim sermonis absolute negandũ
esset plura esse instãtia: seu plura sibi succedere: et dõm q
idipsum instãs qd est fuit et erit: nec vnũ corrũpit et aliud
generat: qd aũt dñr plura instãtia nõ est pprie dictũ: ẽ tñ
veꝝ ad intellectũ recte sapiẽtiũ. Ubi sciẽdũ q q̃uis instãs
nõ sit alia res q̃z ipsum mobile. hoc tñ nomẽ instãs aliud G
cõnotat pter mobile: vt supra dicebat: et inter cetera cõno
tat hunc locũ determinate vel illũ determinate: et p talem
cõnotationẽ loci huius in quo est et illius in quo fuit: vl' il
lius in quo erit: psueuit distingui instãs per nũc et tũc: ita
q strictius sumẽdo nũc pnotet determinate locũ in quo ẽ
tũc aũt non locũ in quo est: sed in quo fuit aut in quo erit.
nã tũc addimus tã verbis preteriti temporis q̃z futuri pp
hãc pluralitatẽ locoꝝ in qbus successiue est ipsũ mobile:
di q instãtia sunt plura in tpe: et q aliud est prius: aliud po
sterius: aliud pteritũ: aliud psens: aliud futuꝝ: nec est sen/
sus eoꝝ q sint plures res sibi succedẽtes in mobili: vt ali
q imaginant. Ista est expressa determinatio Phi 4° physi t.c.104
coꝝ. vbi determinat q nũc seu instãs sm q est aliqd ens:
est idẽ: sm aũt esse et sm rõnẽ est alteꝝ et alteꝝ. hoc autem
dclarat. d. sz qdẽ q i alio et i alio alteꝝ ẽ. h vo erit ipsi nũc D
et postea adhuc subdit exẽm de corisco q sm q ens qddaz
est: idẽ est q fuit in foro: et q est in theatro: et tñ sm q est in
theatro et in foro alteꝝ et alteꝝ est. pstat aũt q sm rẽ ipse
coriscus nõ est alter in foro: alter in theatro. di tñ alter sz
rõnẽ pp diuersitatẽ theatri et fori. vñ alia rõ est significãs
coriscũ et significans foꝝ et nõ theatꝝ ab illa q̃ signat coriscũ.
pnotãdo determinate theatrũ et non foꝝ: et ex hoc seqt q
sit ẽt alter et alter sm esse: nõ q p eẽ itelligi debeat aliqua
entitas distincta a corisco exñs in eo: sed sensus ẽ q aliud si/
gnificat: cũ di coriscũ eẽ in foro seu coriscus est in foro: et
aliud cũ di q est in theatro: seu q aliud significabile cõple/
xũ est coriscũ esse in foro: et aliud coriscũ eẽ in theatro. Et bre
uiter hoc docet Cõmẽ. exponẽs pdicta: cũ ait. fortẽ. n. eẽ i
foro aliud ẽ ab ipsum eẽ i domo. Per pdicta pz q̃uo cuiuslibz
tpis finiti dñr duo istãtia eẽ tmini: qm. s. oẽ qd finite moue
tur ab aliq̃ loco dterminato ad aliquẽ locũ dterminatũ mo⁹:
et ipz: vt ẽ i loco i q icipit mo⁹ di vn⁹ tmin⁹: et vt ẽ i loco in
q dfinit di ali⁹ termin⁹. pz ẽt ad pfirmationẽ rñsio: et q̃uo
intelligẽdũ est cõe dictũ q in tpe sit plura istãtia et infinita.

3 ¶ Per ista etiã pz sensus illius distinctionis ꝯsuete dari de
instãti vz ꝙ aliud est ꝯtinuatiuũ tpis. aliud initiatiuũ. aliud
vero terminatiuũ. Nã tũc mobile dr instãs ꝯtinuatiuũ cũ est in
aliquo determinato loco in quo imediate nõ fuit: sz ⁊ imediate fu/
it in alio. ⁊ iterũ imediate erit i alio in q̃ nõ est. siue ꝙ prius imediate
mouebatur ⁊ post imediate mouebitur. Tũc aũt dr initiatiuũ: cum
existens alicubi nõ imediate prius mouebatur: sed post imedia
te mouebitur. Ecõuerso vero tũc dr terminatiuũ: cũ existens alicubi prius
imediate mouebatur sed nõ imediate post mouebitur. Et taliter
distinguẽ istãs circa tpa secũdaria satis i pmptu est. Sed cir
ca primum tps aliud oppinatus est phs q̃ posuit primum mobile ab eter
no ⁊ in eternũ moueri ac p hoc in ipso tpe nec initiatiuum
nec terminatiuũ instãs dedit. Sed qdlz dixit terminũ esse
pteriti tpis ⁊ futuri prĩm. Et aliud hz veritas q̃ illi est. ⁊ ip/
sum dicit incepisse moueri ⁊ etiam desiturũ esse moueri.

Ad 15m ¶ Pro solone vero. 15. argumẽti est sciẽdũ ꝙ sicut gñaliter
K noie mẽsure intelligimus id quo quãta sit res aliqua co/
gnoscitur: sic ⁊ in spãli noie tpis. cõiter tñ loquẽdo de tpe: in
telligimus illud quo cognoscitur q̃tũ res aliq̃ mota fuerit
vel quieuit: aut etiã durauit: vt supius dicebatur. Nũc aũt illud
quo hoc cognoscitur est duplex. Nã hoc cognoscitur aliquo qd
est eius cognitiõe: ⁊ illud nõ ꝯsueuit vocari tps. Alio mõ
hoc cognoscitur aliquo qd est pcognitũ: ⁊ hoc est duplex. naz
aliquod est pcognitũ in se: aliqd aũt nõ in se: sed in suo re/
presentatiuo: que diuersitas modi cogñscẽdi satis declara/
ta est in primo. dis. 3. Exemplum põt dari in mensura ma/
gnitudinis: aliqs enim solitus mediãte vlna mẽsurare pã
nũ: ⁊ ex hoc hñs imediate spẽm vel repñtatioñe qdcũq3 sit
illud in quo cognoscit vlne quãtitatẽ mediãte tali repre/
sentatiuo pcognito cognosceret vtrũ pãnus maior vel mi
nor sit vlna: ⁊ etiã quãtus est: q̃uis ista mensuratio nõ sit
eque certa: sicut si actualiter vlnã i se imediate cognitã pãno
L applicaret. In pposito cũ per celũ: aut aliud corpus reguliter
motũ cognoscimus q̃diu aliud mouetur: cũ hoc nõ possimus
nisi cognoscendo a quo pũcto ad quẽ sit motũ ꝯtinue dũ
aliud mouebatur. Nec hoc possumus: nisi cognoscẽdo ipsum
fuisse successiue in oibus locis itermedijs qd fieri nõ potest
nisi mediãte aliq̃ repñtatiuo. nam nõ fuit: nec est siliter in oi/
bus. pz ꝙ in tali mẽsuratione duo sunt pcognita: vnũ in se
imediate. vz repñtatiuũ qd hz aia apud se: aliud pcognitũ
in alio. s. repñtatiuo suo. vz ipm corpus motũ fm ꝙ de alio
iudicamus ⁊ vtrũq3 istorũ põt tẽpus dici: ⁊ pmo mõ acce
cap. 7. ptũ tẽpus est in aia: ⁊ sic accipit Aug. 11. ꝯfes. vbi allegatur:
⁊ etiã. c. 28. ⁊. 29. Scdo vero modo tẽpus est res extra aiam:
⁊ isto modo accipit tẽpus idem ipse. 5o sup Geñ. vbi ait. ꝙ
tẽpus est creature motus ⁊c. i. creatura mota: vt superius
exponebatur. ¶ Et aduertendũ ꝙ per tps hoc scdo mõ di/
ctũ nõ põt quis mensurare absq3 tẽpore. pmo mõ dicto p
pter cãm assignatã: secus aũt est de mẽsura magnitudinis
nã per vlnã in se ⁊ ituitiue cognitaz põt pãnũ mensurare:
esto ꝙ tũc nullũ eius repñtatiuũ precognoscat. Et ob hoc
etiam forsitan dicunt auctores de tẽpore spãliter ꝙ hz eẽ
M ab aia. ¶ Nunc ad rõnes alterius opionis. Ad primã di
Ad pm argumẽtũ Burlei vbi supra. cendũ: ꝙ nec in ludis agonisticis: nec in aliqua re mundi
inuenitur prius ⁊ posterius ad illũ sensuz quẽ hz opinionez
sed vtiq3 in talibus ludis aliqs ⁊ aliqui successiue plura
operantur. Qd etiã continue mouetur localiter successiue fm se
vel partes suas plibus partibus magnitudinis coexistit:
⁊ similiter suo modo reperitur ad hũc itellectũ prius ⁊ poste/
rius in alijs cõtinue motis. Sed pp hoc: vt pz nõ est nece
ponere rẽ aliquã aliã a permanentibus cõpositã ex prioribus
Ad 2m prioribus ⁊ posterioribus qualẽ imaginatur opinio. ¶ Ex hoc
pz: ꝙ nec ꝯfirmatio: nec rõ scda valet ad ppositũ: qm non
pbant tẽpus habere prius ⁊ posterius ad sensuz quẽ in/
tendit. nam non ideo vna res dicitur fuisse prior tẽpore alia
vel in priori tempore: qr fuit in aliqua priori parte alicuius
talis rei: sed qr fuit dum primum mobile fuit vel coexistit

priori vel prioribus: locis aut eiusdem vice minoris. iuxta N
intellectum expositum supra in respõsione ad 8m argumẽ
tum: ⁊ etiã ad 13m. ¶ Ad alia que dicit ꝯñr non opus est Ad 3m.
respondere: qm cetera sup hoc falso fundamẽto fundantur.
Et si arguatur: qr tempus est per se quãtitas ⁊ nõ perma
nens. igitur successiua: pma pars antecedẽtis pz p Cõmen. Cõ. 18.
vt dicunt 5o meta. ⁊ scda pars est supra pbata per eos. Di
cendũ ꝙ lz fm proprietatẽ sermonis sequendo posset dici
ꝙ tẽpus est quãtitas vel quãtũ pmanẽs: nec tamẽ res ali
qua sit maior pp tempus: cũ nõ inhereat rei que tempore
mensuratur: vt imaginatur opi. nec alicui additur ⁊ vnitur:
ita ꝙ ex eis resultet aliud maius: sequendo tamẽ cõmunẽ
vsum loquendi quo dicitur vnum tempus maius alio: ⁊ vna
res maioris esse tẽporis. alia minoris: põt ꝯcedi ꝙ tẽpus
est quantũ successiuũ ad intellectũ illũ fm quẽ dr eẽ maius
O tẽpus vel minus: dr autem maius: qr super maiori spatio
regulariter motũ: aut qr pluries supeodẽ: ⁊ fm hoc potest
negari prima ps añtis: nec valet pbatio: qr q̃uis Cõmẽ.
ibi dicat ꝙ motus ⁊ tẽpus sunt quãtitates per se ⁊ conti/
nue: Phs tamen expsse ibidẽ dicit oppositũ: ⁊ siliter ipse idẽ
Cõmẽ. statim post exponendo Phs. Vult enim vterq3 ꝙ t. 7. c. 18.
motus est quantus ppter spatiũ super quo mobile moue
tur: ⁊ tempus est quãtũ per motũ. Et idẽ expsse dicũt. 4o T. c. 99.
phy. ⁊ ideo vel lra illa est corrupta ⁊ deficit ibi vna nega
tio vitio scriptoris. vel Cõmenta. sibi ⁊ Aristo. expsse con
tradicit: ac p hoc nõ est recipienda in hoc auctoritas eius.
¶ P. Ipsa est etiã ꝯ eam allegantes pro se in hoc qd dicit ꝙ
motus est p se quantitas: nã cũ fm eos nõ possit dici p se
quãtitas permanẽs: nã talis habet simul ptes: motus autẽ
non habet per se partes simul fm eos: sed per accidẽs. s. a
mobili in quo est. relinquitur ꝙ sit per se quantitas successi
ua: ⁊ per cõsequens ex se hñs prius ⁊ posterius: qd ipsi ne
gãt. Nec pñt dicere ꝙ Cõmẽ. ibi accipit motũ p tempore
vt aliquando soliti sunt dicere cũ Cõmenta. ibi vtrũq3 no P
minet ⁊ pluraliter enuntiet ꝙ sunt per se quantitates.

Quantum ad scdm articulũ pono quattuor cõclu/ 2us artic.
siones. Prima est. ꝙ nullum tẽpuz fuit
creatũ ante angelos. hoc patet pmo auctoritate Aug. ex/
pressa. 12. ꝯfes. Probatur etiã rõne super auctoritatibus fũda cap. 12.
ta. Nulla res fuit creata ante angelos. igitur nullum tps fu
it creatum ante angelos. ꝯña pz. añs probatur: tũ ex sen
tentia Aug. vbi supra primo. tum ex dicto Ugonis de sa
cramentis. libro pmo. dicẽtis ꝙ angeli facti sunt in pncipio p. 5. c. 5.
⁊ pma creatura anteq̃3 nihil factũ est. Huius sñie fuerunt cap. 3.
Grego. nazãzenus ⁊ Dam. libro 2o ⁊ gñaliter sunt hodie oẽs
doctores ⁊ sancti tenentes ꝙ in prĩo simul creati fuerunt
oẽs angeli ⁊ materia corporalis. Quorũ sñiam cõfirmat
auctoritas dicens. In principio creauit deus celũ ⁊ terraz
glosa. i. spũalẽ corpaleq3 nãm. Hoc etiã expresse determi/
nat ecclesia extra de sum. tri. ⁊ fi. ca. firmiter credimus.
¶ Scda cõclusio est. ꝙ sumpto tempore cõiter non ante 2a 2
Q qdlibet tps creati fuerunt angeli. hoc pbatur. qr demõstra
to aliquo angelo malo vel qui actualiter mouet aliquo mo
tu cõtinue: siue fm qualitates qbus crucianturin qbus sa/
tis est credibile vicissitudines esse: vt nũc vna: nũc alia pe
na crucientur: sicut ⁊ de dãnatis hoibus legitur: siue fm eorũ
cognitiones ⁊ prauas affectiones: quas ⁊ forsitan aliqñ
itensiores: aliqñ remissiores hñt. iuxta illud: supbia eorũ
qui te oderũt ascendit semp: vel aliqñ sic mouebatur aliquo
inquã tali demonstrato: ⁊ per ꝯñs aliquo qui est vel fuit
tps: vt sequitur ex dictis supra. Uñ verũ est dicere. ante hoc
nõ fuerũt angeli creati. pz. nã ⁊ hic angelus simul cũ alijs
creatus fuit. igitur nõ añte qdlibet tps fuerũt angeli crea/
ti: ⁊ pz ꝯña. ¶ Tertia ꝯclusio est: ꝙ loquẽdo de tẽpore p 3a 2
⁊ maxie pprie dicto: si vera sit opio que dicit ꝙ simul etiã
fm formã ⁊ dispõnẽ quã hñt oia corpora celestia ⁊ spũa/
lis seu angelica natura: fuerunt creata: angeli non fuerũt
creati

A creati ante tꝑs. Secus aūt si vera sit alia que ponit ꝙ nō simul: sed die quarta factū est firmamentum: ⁊ sic cetera
4ª ꝯ. deinceps. nec idiget ꝓbōne ista ꝯ. ¶ 4ª ē. ꝙ qlrcūq; sumat tꝑs: angeli fuerunt creati anteq̄ꝫ aliqđ tꝑs fuit tēpus: hoc ꝓbat: q2 oēs fuerūt creati añq̄ꝫ de aliq̄ eēt verū dicē: hoc mouet: q2 nūq̄ꝫ de aliq̄ ꝯtinue moto est ꝑ verū dicē ꝙ ipꝫ mouet: cū nō sit dare ꝑmā ptē motus. igit oēs fuerūt creati anteq̄ꝫ aliqđ fuit tēpus. Ex hoc seqt. ꝙ nō simul tēpus fuit ⁊ tēpus fuit tꝑs: q̄ꝫuis aliqđ tꝑs simul fuit: ⁊ incepit esse tēpus: sicut simul fuit ⁊ icepit moueri. Verbi grā. ꝑmuꝫ mobile vt suppono satis ꝓbabilr: saltē sic fuit poßē esse: vt
Ad rōes pn̄ci i ꝑn cipio. q. addu. in multis alijs de facto videm⁹. ¶ Ad rōnes ꝑncipales qōnis rñdeo ad ꝑmā. dico ꝙ āgelos fuisse simul creatos cū tꝑe pōt dupl͛r itelligi. vno mō simul. i. in aliq̄ vna mēsura cōi durationis. Verbi grā. tꝑe vel instāti: ⁊ sic nego ꝯñam. Instātia pꝫ in filii: si eēnt duo corpa tm̄. a. ⁊. b. nō sequeret a. nō est posterior ẜm locū q̄ꝫ. b. nec simul loco cuꝫ. b. igit
B est ꝑor loco q̄ꝫ. b. nā añs esset verū: ⁊ ꝯñs fl̄m: eo ꝙ neutꝝ eēt in loco. Sil͛r posito ꝙ ꝑter. a. ⁊. b. nullū eēt vel fuisset tꝑs. Utrūq; aūt vel alterū. s. a. tm̄ fuisset tꝑs nō sequeret. b. nō fuit creatū post. a. nec simul cū. a. igit fuit creatū añ a. añs eni eēt verū: ⁊ ꝯñs fl̄m: eo ꝙ nullū ponit tertiū cōe: qđ fuerit tꝑs vel istās in quo. a. ⁊. b. fuerint simul: aut alterū ꝑus vel posteri⁹ altero. Alio mō simul nō in aliq̄ tali
2º mō. mēsura cōi: q2 forsan nulla est: sed vel q2 si aliq̄ talis foret eēnt simul in mēsura cōi: vel q2 de ipsis ꝯtingit copulatiue verē dicē B est: ⁊ illđ est: ⁊ vtroq; mō nego añs. Et dico, ꝙ si aliqđ fuisset tꝑs vel istās cōe: tꝑs ⁊ angeli fuissent in eodē instāti creata. Qđ vero dr̄ ꝙ ipoßē est tꝑs creari in instāti fl̄m est: quāuis verū sit supposita falsa imaginatione de tēpore supius reprobata. Iterū illa copulatiua semper fuisset vera. angeli sr̄ ⁊ B est demr̄ato aliq̄ qđ est vl̄ fuit tꝑs.
Ad 2m ¶ Ad 2m dōm. ꝙ ꝑma pars añtis est falsa. Ad dcm̄ Apl̄i
Cap. 5º dcm̄: sic dicit August. ad Orosium cōtra priscilianistas. ꝙ
C Apl̄s eterna dicit que ante se nullū habet tēpus. Hec aūt sunt tēpora ꝑma: que tamē nō fuerūt eterna ꝓprie ⁊ ad sensum cōem de eterno: sed habuerūt durationis initium.

¶ Distinctionis. ij. ¶ Questio. ij.

Circa scđam partē eiusdē disti. in q̄ Magister querit ⁊ determiat in q̄ loco fuerūt angeli creati. Quero vtrū angelus sit in loco diuisibili aut indiuisibili. ¶ Et argui-
ꝑm tur. ꝙ in loco idiuisibili sic. angelus est in loco ⁊ nō in loco diuisibili. igit in loco idiuisibili. ꝯña pꝫ. ⁊
Cap. 18. ꝑma ps añtis ꝓbat auc̄te Dam. lib. ꝑ. dicētis ꝙ angelus
T. c. 28. loco corpal͛r ꝯtinet. Scđa vero ex 4º phy. vbi dr̄ ꝙ loc⁹ est eq̄lis locato: sed ꝯstat ꝙ nullū diuisibile est eq̄le idiuisibili. Angelus aūt est idiuisibil. igit nullū diuisibile ē loc⁹ āgeli.

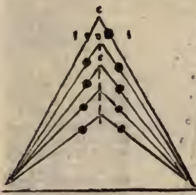
Ad oppositū nam vt habet in l͛ra Strabus et Beda dicūt ꝙ celum empyreum
D mox vt creatum est sanctis angelis est repletum. Ex hoc aūt sequit ꝙ angelus habeat locū diuisibilē. Nā si qlibet fuisset in loco indiuisibili: ⁊ celū fuit eis repletū: sequeret ꝙ celum cōponeret ex idiuisibilibus: qđ est impossibile.

In hac questione sunt duo vidēda. ꝑmum est. an magnitudo cōponat ex indiuisibilib⁹: qđ tāgit in argumēto: ⁊ vtrū in magnitudine sit aliqd idiuisibile: vtrūq; enim hoꝝ satis est necium scire ad ꝑncipale quesitū. Scđm est qđ queritur.

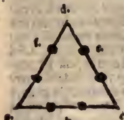
ꝑ⁹ arti. Quantū ad ꝑmū pono ꝯnes tres. Pria est. ꝙ nulla magnitudo cōponit ex indiuisibilib⁹: ex qua sequit ꝙ quelibet magnitudo cōponit ex magnitudinibus. Scđa ꝙ q̄libet magnitudo cōponit ex ifinitis magnitudinib⁹. Tertia. ꝙ in nulla magnitudie est aliqd idiuisibile sibi itrisecū. ¶ Primā ꝯnē ꝓbo sic. si aliq̄ magni-
ꝑma ꝯ. tudo cōponit ex idiuisibilib⁹: aut cōponit ex ifinitis multitudine: aut ex finitis tm̄. sumēdo ifi͂te carhegoreumatice.

Nō ex ifinitis: q̄m tūc ipsa eēt infinita ẜm extēsionē: qđ de E
facto suppono eē falsum. ꝯña pꝫ. nā hēt in se ptes inuicē eq̄les ẜm magnitudinē infinitas multi͞te: vtpote ifi͞te ptes: q̄rū q̄lꝫ eēt ex q̄tuor idiuisibilib⁹ vel. 10. idiuisibilib⁹ cōstituta: q̄m in ifinita multitudie idiuisibiliū eēnt ifi͞n q̄ternarij ⁊ ifiniti denarij idiuisibiliū: ⁊ qlꝫ q̄ternari⁹ esset cuilꝫ alij q̄ternario: ⁊ qlꝫ dnari⁹ dnario dicte multi͞te fore eq̄lis magni͞te. Nec pōt dici sic cōit dicūt tenētes hui⁹ cōpōnē ex idiuisi͞b⁹: ꝙ cōponat ex finitis tm̄ idiuisi͞b⁹. Qđ ego ondo rōnib⁹ ⁊ ma-
F thematicis ⁊ physicl͛: ꝑ qdē arguo sic: si magnitudo. v. g. linea cōponatur ex idiuisi͞b⁹. puta pūctis, se͛ ꝙ in cōtinuo est aliqd min⁹ puncto: ⁊ ꝙ pūctū est mai⁹ linea. Et linea mior ē maior maiore se. qđlꝫ aūt hoꝝ est manifeste ipoßē. igit et positum. ꝯñaꝫ declaro. Sit. n. linea aliq̄. v. g. sex pūctoꝝ vel q̄tcūq; vt libet: ⁊ sit hec linea. a. a. ⁊ sup eā ꝑ ꝑm correlariū ꝑ͛ ꝑmi Euclidis cōstituat triāgulus duoꝝ eq̄liū lateꝝ: q̄rū vtrūq; sit mai⁹ linea. a. ⁊ sit vtrūq; grā exēpli. 15. pūctorū que ꝯstituāt angulū in pūcto. s. Constat autē ꝙ linee. a s. ex vtraq; parte nullibi sunt equidistātes cū sint recte ⁊ cōcurrāt in pū-
G cto. s. Equidistātes aūt si in infinitū ꝓtrahant nunq̄ꝫ concurrūt. sumat ꝑ in vtraq; linea. a s. pars duorū pūctorū: ⁊ sit. a b. ⁊. a. b. cōstat ꝙ. b. ⁊. b. min⁹ distant q̄ꝫ. a. ⁊. a. sed a. ⁊. a. distabāt ꝑ q̄tuor pūcta tm̄: cū tota sit p̄cise sex punctorū. igit. b. ⁊. b. distabūt ad plus ꝑ tria: ⁊ eadē rōne tertiū pūctū vni⁹ min⁹ distabit a tertio alterius. Verbi grā. c. ⁊ c. igit ꝑ duo ad plus: ⁊ q̄rtū vni⁹. a q̄rto alteri⁹ per vnum tm̄. puta. d. a. d. qntū. igit ⁊ qntū. vꝫ. e. ⁊. e. min⁹ distabūt q̄ꝫ ꝑ punctū ⁊ semꝑ quelibet sequētia vsq; ad. s. minus ꝑcedētib⁹ distabūt: ⁊ sic pꝫ ꝯña quātū ad ꝑmā ptē consequētis. Rursus he linee. a s. ⁊. a s. in suis pūctis propinquis pūcto. s. aliquāto distāt. sit igit illa. r. r. que ad minus distant per pūctum. Itē alia que sequunt. vꝫ. q. q. cum plus distent ad min⁹ distāt ꝑ duo. ⁊ alia puta. p. p. ꝑ tria: ⁊ alia vꝫ. o. o. ꝑ pūcta q̄tuor: ⁊ iterū alia sequētia. puta. n. n. plus distabūt saltē ꝑ q̄nq; pūcta: ⁊ sic deinceps descēdēdo vsq;
H ad. a. semꝑ iter pūcta coopposita erit distātia maior ⁊ pluriū pūctorū. cum igit distantia. d. d. sit maior distantia. e. e. ⁊ qualibet alia vrsus. s. ⁊ ipsa sit pūctalis tm̄: vt prius ꝓbatum est: sequit ꝙ pūctū sit maius linea: qđ est scđa ps añtis. Itē q2 linea. c. c. est maior distātia qualibet supiore vrsus. s. ⁊ ipsa est duorū pūctorū tm̄: ac per B distātia. l. i. que est pūctorū. 9. est maior ipsa: sequitur ꝙ linea. c. c. minor est maior q̄ꝫ linea se maior: qđ erat tertium illatum.
¶ Scđa rō est: q2 seqt ꝙ maior linea cadat int͛ latera triā- 2ª
guli iuxta angulū quē cōstituūt q̄ꝫ est basis illius anguli: ⁊ sic latera alicui⁹ triāguli magis distāt abiuicē iuxta angulū quē cōprehēdūt q̄ꝫ distāt in basi a qua trahit: qđ ad sensum pꝫ eē falsum. Pꝫ etiā ꝙ si ab extremitatib⁹ basis trahant linee eq̄distātes ifra eas cadēt linee constituētes angulū: vt pꝫ ad sensum. ꝯñtia declarat: sit angulus. c. cuius basis sit linea. a b. deiñ ꝯstituā aliū triāgulū ifra hūc sup eādē basim: sitq; triāgulus. a. d. b. ꝯstat ꝙ āgulus. d.

I maior est angulo.c.per.21.ꝓmi Euclidis. Itē𝔮 faciā aliū inter illū:sitq̧.a e b.ponat̉ ergo ꝙ linea.a c.sit.20.pūctorū: q̃ ēt sit linea.b c.basis ꝯo.s.linea.a b.sit tm̄ sex pūctoꝝ. Signentur𝔮 iuxta.c.duo pūcta ꝓxia ei vnū i linea.a c.reliquū i liea.c b.sintq̧.f.f.hec nō pñt min⁹ distare q̃ꝫ ꝑ pūctū ⁊ sub i⁹ pūcto imediate sit āgul⁹.d.q ēt in duob⁹ sibi ꝓximis suis pūctis erit maior ⁊ magis expādet̉ q̃ꝫ.c.⁊ ꝑ ꝯñs ad min⁹ ꝑ duo pūcta.Et ꝑ eādē rōnē expāsio anguli.e.i ꝓximis suis pūctis erit saltē triū pūctoꝝ:⁊ sic sp̄ descēdēdo:⁊ ad qðlꝫ pūctū ꝯstituēdo angulū īfra ꝓcedētē erit deuenire ad angulū itra cui⁹ duo ꝓxia pūcta laterū cadet linea.15.pūctorū ⁊ pluriū ⁊ basis est posita sex punctorū tm̄.quapꝑ habet̉ ꝓpositū.

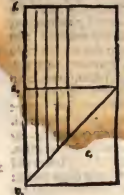

3m ℂ Tertio sit linea recta trium pūctoꝝ.a b c.⁊ ꝑ ꝑmā ꝓmi Euclidis erigat̉ triāgulus eqlater⁹:sitq̧.a d c.puncta q̄𝔮 vni⁹ lateris sint.d e c.reliqui ꝯo.d f a.tūc q̃ro:aut latera ꝯcurrūt in pūctis.f e.aut nō:sed tm̄ in pūcto.d.si sic igit̉ nō est triangulus eqlaterus ꝯ positū.nā linea.a f.nō est nisi duoꝝ pūctorū:⁊ silr̄ linea.c e.linea ꝯo.a c.que est basis est triū:q̃re sūt ieq̃les. Si ꝯo nō ꝯcurrāt,sil̉ illa pūcta.f e.aut itercipit̉ vnū pūctum:aut min⁹ pūcto.aut mai⁹ pūcto. Si vnū tm̄:cū ēt int̉.a.⁊.c.cadat solū vnū puuctū.se⁹ ꝙ linea a f.sit eqdistās linee.c e.⁊ cum ipse ꝓtracte in sua rectitudine ꝯcurrāt in pūcto.d.se⁹ vlterius ꝙ nō sūt eqdistātes:qð est ꝯdictio. Si min⁹ pūcto itercipit̉ iter pūcta.f e.igit̉ pūctū nō est indiuisibile.si aliqd mai⁹ pūcto.igr̄ ibi pl̉s distāt i⁹ linee q̃ꝫ i suis initijs:⁊ ꝑ ꝯ⁹ i directū ꝓtracte nūq̃ꝫ ꝯcurrūt:q̃nimo q̃ꝫto lōgi⁹ ꝓtrahunt̉ tāto āpli⁹ distabūt:sꝫ positū est eas ꝯcurrere in pūcto.d.igit̉ ꝯcurrūt ⁊ nō ꝯcurrūt.

L

4m ℂ 4⁹ se⁹.ꝙ diamet̉ q̃drati sit cōmēsurabilis coste:qð est manifm̄ impoſle:⁊ q̃ꝫuis ad h̄ icōueniēs ꝯducat doctor subtilis ⁊ bn̄:ꝓbo tm̄ cōseq̄ntiā alit̉ q̃ꝫ ip̄e. Nā sit q̃dratū.a b c d.cui⁹ diamet̉ sit.e.tūc ꝓtrahat̉ in directū linea.d.i ꝑtē q̄ ꝯiūgit̉ linee.a.q̃ꝫtū plꝫ.silr̄ linea.b.in eandē ꝑtē:ꝑ 2m ꝑtē p⁹ petitionis ꝓmi Euclidis.vꝫ lineā definitā in ꝯtinuū ⁊ directū q̃ꝫtūlꝫ ꝓtrahē. Deinde ꝑ 31.eiusdē ꝓmi a pūcto.f.trahatur linea eqdistās linee.a.q̄ est costa q̃drati dusq̧ secet lineam b.in pūcto.g. Deinde per ꝓmā ꝑtē p⁹ petitiōis eiusdē volo ꝙ a ꝑ puncto diametri:qð est extra lineam.d.ad primum punctum linee.f g.quod est extra eandem lineam.d.trahatur linea recta.

M

Tūc hijs dispositis h̄ linea q̄ vtiq̧ trāsit ꝑ costā quadrati vꝫ ꝑ.a. Aut ꝯtingit eā i suo finali. Tūc de hac li⁹ q̃ro an ꝯcurrat cū li⁹.d.in aliquo pūcto ipsius.d.aut nō. Primuꝫ nō pōt dici.tū q̃ cū.d.sit recta h̄ li⁹ nō eēt recte:eo ꝙ medium exiret extrema. Utrū𝔮.n.ei⁹ extremū ē extra extrēa. N
Tūc ꝯstat ꝙ hec linea transit per aliqð punctum linee.a.que est costa quadrati:aut igit̉ per punctū qð est in linea.d.⁊ est finale linee.a.aut per punctum proximum qð primū est eorū que sunt extra lineā.d.aut per aliquod aliud superius punctum versus.g. Primum nō potest dici:tum q̃ tunc medium huius linee exiret extremitates eius:cū ipsius extremitates sint extra extremitates linee.d.⁊ medium sit in linea.d.que linea.d.vtiq̧ recta est:⁊ per consequēs hec linea non esset recta:quod est contra positum:tum q̃ cum hec linea ponat̉ recta:sequitur per.13.primi Euclidis ꝙ linea.a.cadēs super eam constituat cuꝫ ea ex vtra𝔮 parte duos angulos equales duobus rectis vel rectos:sed hoc esset manifeste falsum.nam linea.a.cū linea.d.constituit duos rectos:cum vnus sit infra quadratum: O
⁊ per consequens sit rectus ⁊ linea.d.sit recta per totum:anguli autē qui comprehenduntur ab hac linea sic flexa:⁊ linea.a.ex vtra𝔮 parte eius essent partes illorum duorum rectorū:hic istius:⁊ ille illius:quoniam hec linea ex vtra𝔮 parte sua terminat̉ intra lineam.d.⁊ lineam.a.ac per hoc diuidit vel saltem demit de angulo ab ambabus comprehenso.igitur tam hic q̃ꝫ ille est minor recto:⁊ per consequens ambo non equiualent duobus rectis.

Tū 3°.q̃ sequeret̉ ꝙ due recte clauderēt supficiem. ꝯ.5.petitionē ꝓmi.ꝯñā declarat̉. Nam ꝑ.31m.ꝓmi.a.3° pūcto dyametri ꝙ videlicet ē.2m extra lineā.d.⁊ imediatū puncto a quo tracta ponit̉ alia linea:trahā eqdistātē linee.d.vsq̧ ad lineā datā.f.g.ꝯstat.ꝙ h̄ terminabit̉ ad tertiū pūctū linee.f.g.ꝙ videlꝫ ē.2m extra lineā.d.⁊ ꝓmū ei ad ꝙ terminata ē linea ꝓcedēs. Alioqn si caderet sub vel supra nō eēt eqdistās li⁹.d.cū ex ꝑte dyametri distet ꝓci⁹ ꝑ vnuꝫ punctum medium.ꝯiungetur igit̉ h̄ li⁹ p⁹:⁊ continget illā in suis extremitatibus sicut.3m punctum dyametri immediate iūgit̉.2° ⁊ silr̄ i li⁹.f.g.sꝫ positū ē ꝙ i medio circa lineā videlꝫ:a nō iunget̉ sibi q̃nimo itercipiet̉ pūctū. alias nō eēt equidistās li⁹.d.ex q̄ sequit̉ ꝙ ibi claudet̉ supficies iter illas duas ⁊ vtra𝔮quaꝝ vtra𝔮 ē recta. Relinquitur ergo ꝙ linea illa ꝓma non trāsit per punctum finale linee.a.qð est in linea.d. Nec potest dici ꝙ transeat per aliquod superius puncto.primo extra lineam.d.quoniaꝫ sequeretur ꝙ plura puncta essent in costa q̃ꝫ in diametro:⁊ per consequēs costa eēt maior diametro:quod ad sensum patet falsum:consequētia patet:quoniaꝫ si a tertio pūcto diametri ad tertium linee.g.⁊ iterum a quarto ad quartuꝫ:⁊ sic a quolibet superiore in diametro trahatur linea ad superius coppositum in linea.f.g.quelibet secabit lineam.a.in alio puncto ⁊ nulle in vno concurrent. Si igitur magis distent in linea.a.q̃ꝫ in diametro vel in linea.f g.patet propositum. Restat ita𝔮 ꝙ illa prima linea tracta a ꝓmo puncto diametri extra lineaꝫ.d.⁊ terminata ad ꝓmum linee.f g.extra lineā.d.transeat super ꝓmum pūctū qð est in linea.a.extra lineam.d.⁊ per easdem rationes ꝓbari pōt ꝙ si alia trahat̉ a secundo in scðm trāsibit per secundū linee.a.⁊ sic de singulis:ac per hoc tot pūcta erūt in costa:quot in diametro.igitur ambo erunt equalia sm̄ viam illam.

5 ℂ Quinto deduco ad aliud incōueniēs ad quod etiā ⁊ bene deducit idem doctor:alia via tamē ego deducam. Incōueniens autē est ꝙ circulus minor erit eq̃lis maiori.consequentiam declaro.describat̉ enim circulus vnus ⁊ sit.a.⁊ a quolibet pūcto circūferentie eius ad centrum trahatur linea recta.constat ꝙ nulle illarum linearum se secabunt:aut superponentur in aliquo puncto citra cētrum:tunc describat̉ circa idem centrum alius circulus minor:⁊ sit.b.constat ꝙ circūferentia.b.secabit omnes lineas illas:aut igit̉ quilibet punctus.b.cadet super punctum vnius linee tm̄:aut super puncta plurium.si pri

A mum habet ꝓpositū.nā tot pūcta erūt in circūferētia.b. qt sunt linee tracte a circūferētia.a. ꝛ ille sunt tot qt sūt pūcta in circūferētia.a.igr tot erūt pūcta in.b. qt i.a.ꝛ pȝ ꝓpositū: si dr̄ 2m ad min9 vbi puncto.b.corride/būt duo puncta dua rū lineaꝝ:ꝛ tunc circa idē cētꝝ describā aliū circulū minorē. vtputa.c.ꝛ q̄ro aut qōlȝ pūctū.c.suppo

B nit pūcto vni9 linee tm̄:aut pūctis duaꝝ tm̄:aut pūctis pluriū.Si pmū se' vt pus ꝙ.c.sit eq̄le.a.qd est ꝓpositū:ꝛ vltra h ꝙ.c.sit mai9.b.ꝛ sic circulus minor est maior maiore se:qd est ipoīe.Si dr̄ 3m tūc describam 4m circulū minorē:vtputa.d.ꝛ p easdē rōnes oportebit ꝙ qōlȝ ei9 pūctum supponat punctī q̄tuor lineaꝝ ad min9:ꝛ sic sp faciēdo minorē circulū erit ꝯuenire ꝙ vnū pūctū su pponet mille punctī situ distinctis ꝛ alicui magne linee ꝛ ꝓtioni circuli:ac eq̄bit illi:qd est manim ipossile:ꝛ iplicās ꝯdictionē:cū pūcti noīe velint signare aliqd indiuisibile.

6m ℭ 6o pōt argui p rōnē quā tāgit ēt Cōmē.3o celi.nā seq̄ret ꝙ nō q̄lȝ linea recta posset diuidi in duo media:cuius op

Cō.5. positum dicit.10.ꝯclusio pmi Euclidis.ꝯña pȝ:qȝ linea in nūo impari hñs pūcta.vbi grā.7.vel.17.non pōt diuidi in duo media:aliogn pūctum esset diuisibile:qd ipoīe est.

7m ℭ 7o sic arguit vn9 doctor linea minor eq̄lis eēt maiori:de

Adam C claraf.sit linea a.1000.pūctoꝝ ꝛ ꝯstituaf sup ea triāgul9 ꝛ angulus cōphēsus a duob9 alijs laterib9 sit.b.deinde.a. trahat a' linea ab vno latē ad aliud q̄ sit.c.illa vtiqȝ minor est.a.ꝛ sit 100.punctoꝝ.Itē sup hanc trahaf alia q̄ sit tm̄.10.pūctoꝝ.ꝛ sit.d. tūc p p9 ptē pme petitiōis p' Euclidis.a q̄libȝ pūcto linee.a.ad pūctū angulare qd ē. b.trahat linea recta. ꝯstat ꝙ nulle ꝯcurrēt ifra.b.ꝛ q̄lȝ secabit lineas.c.d.ꝛ per ꝯñs in vtraqȝ ipsarū tot erūt pūcta qt sūt in.a.ac p h quelȝ erit sibi eq̄lis:ꝛ sic linea.10.pūctoꝝ eq̄

D lis erit linee.1000.punctoꝝ.Et silr se' ꝙ nūs denari9 erit

8m eq̄lis millenario.ℭ Octauo arguit idē ꝙ seq̄ aliquē circulū eē q̄dratū:ꝛ eꝯ q̄dratū esse circulū:qd est ipoīe.declaraf ꝯña.nam ponaf ꝙ vna linea recta ꝑpēdicularit cadens super aliam rectā secet eam per modum crucis:sitqȝ punctus cōmunis.b.deinde in quolibet quatuor angulorum circa.b.signet punct9 prim9.ꝛ simlr in qualibȝ quatuor partiū linee.hoc facto patet ꝙ circa.b.sunt.8.pūcta imediata.ducatur vna linea p omnia illa:tūc erit circulus:qa omnes linee tracte ad.b.cētrū erūt equales.Item erit quadratus qȝ ibi erit nouenari9 pūctorū qui est nūs q̄dratus.

ℭ Nono idē arguit quod sequitur ꝙ circunferentia semicirculi erit equalis diametro circuli:qd est penit9 ipoīe.ꝯ9 pȝ.trahēdo a q̄lȝ pūcto circūferētie lineā ꝑpendicularē ad diametrū.nulle eni due terminabūtur ad idē punctū diametri.ꝛ p ꝯñs tot erūt puncta diametri qt circūferētie ac p h erunt eq̄les. Multe alie rōnes mathematice possent fieri:sed hec sufficiant. E

ℭ Deīde ꝓbo eadē ꝯnē rōnib9 physicis.ꝛ p̄ arguo ex vtute rōnis phi.6o physi.q̄ meo iudicio euident ꝯcludit ꝓpositū sic.si vnū corp9 additū alteri corpori sic ꝯtigēt ipm ꝙ nihil ei9 eēt ꝙ nō tāgeret alteꝝ vl' aliqd alteri9:nec eꝯ:illa duo corpa nō occuparēt mai9 spaciū nec eēnt aliqd mai9 q̄ȝ alterū tm̄.igif nllm idiuisi' alteri additū ꝛ ꝯtigēs i9 occupat cū illo maius spaciū:aut mai9 aliqd seu magni[nis] aliqȝ ꝯstituit.añs est euidēs.ꝛ ꝯ9 ꝓbaf.qm̄ pcisa rō q̄re vnū corp9 totalr aliud ꝯtigēs non occupat cū illo mai9 spaciū ꝛc.est qȝ nihil ei9 eēt qd nō cōtigeret alteꝝ vel aliqd alteri9.nā hec pcise supposita.s.cōstātia vtriusqȝ ꝛ spacij:ꝛ ꝙ mutuo se contigat nō occupāt mai9 spaciū.h solo nō posito occupāt.vn̄ q̄tūcūqȝ modicū vni9 sit qd nō ꝯtigat aliqd alti9:mox se' occupatio spacij maioris.Si autē idiui' aliqd ꝯtingēt aliud nihil eius eēt qd nō ꝯtingēt aliud vel aliqd eius:aliogn vel ipm nō ꝯtigeret:qd est ꝯ positū:vel ipm eēt diuisi' in aliqd qd cōtingēt ꝛ aliqd qd nō ꝯtigeret:qd est ipoīe. ℭ 2o arguo ex vtute alteri9 rōnis phi sic.Si magnitudo cōponeret ex indiuisibilib9 seq̄ret ꝙ eq̄les magni[nes] vel spacia in eadē mēsura p ptrāsirēt mobile velox regularitē ꝛ ꝯtinue motū:ꝛ mobile tardū ēt ꝯtinue ꝛ regularit motum.ꝯñs h ꝛ est ꝯ sensum ꝛ iplicat ꝯdictionē sic pȝ in diffōnib9 hoꝝ noium velox ꝛ tardū.ꝯña declaraf.sic eni duo spacia:q̄ꝝ vtrūqȝ sit.100.punctoꝝ ꝛ sup vnū icipiat nūc moueri velox:sup alterū vo simul icipiat moueri tardū.ꝯstat ꝙ exo vtrūqȝ mouebit' ꝯtinue vtrūqȝ pus attiget ꝓpinqorē ptē spacij q̄ȝ remotiorē.tūc sic.In q̄cūqȝ mēsura velox trāsit pm punctū sui spacij tardū trāsit pm sui spacij:ꝛ in q̄cunqȝ velox trāsit 2m punctū:ꝛ tardū siml' trāsit 2m:ꝛ sic de singulis.igr in eadē mēsura p ambo trāseunt spacia illa.ꝯña est euidens.ꝛ añs ꝓbaf:qm̄ dū velox trāsit pm punctū.vel tarduȝ trāsit min9 puncto velox pcise punctū vnū vel plus.nō minus: qȝ tunc idiui' eēt diuisibile.nec plus:qm̄ tunc tarduȝ eēt veloci9 veloci.igif pcise punctuȝ vnū:ꝛ eodē mō ꝓbaf ꝙ dū velox trāsit 2m:ꝛ tardum trāsit 2m:ꝛ sic de ceteris.Nec pōt dici ꝙ dū velox trāsit pm punctū tardū nihil trāsit:sed residet in pori loco:qm̄ tunc nō icipet siml' moueri.qd est ꝯ positū.pterea si adhuc tardū est in p loco dum iā velox acq̄siuit pm punctū.q̄ro cuȝ velox acq̄siuit 2m punctū.vtrū tarduȝ sil' acq̄rat aliqd sui spacij.si nō.igif adhuc q̄escit:

F sed ponaf ꝯtinue simul cuȝ veloci moueri.Si sic.igif aut min9 puncto aut punctū aut plus.nō plus aut min9.vt ꝓbatū est.igif punctum.Et si sic.igif ēt dum velox acq̄siuit pm ꝛ tarduȝ ēt acq̄siuit pm.ℭ Ex eadē vtate pōt argui vt dicit q̄dā doctor ꝙ velox inseq̄ns tardissimum nunq̄ȝ pueniet ad ipm.sicut arguebat Zeno.6o physi.cui9 rō nō videf posse aliq̄ mō solui.posito ꝙ magnitudo ex idiuisibilibus cōponaf.Ex eadē vtate pōt ꝓbari ꝙ minor magnitudo est eq̄lis maiori se:q̄nimo ꝙ est etiā maior:nam ponaf ꝙ velox ꝛ tarduȝ simul moueanf p vnā horā vel aliqd tps ad bonum intellm q̄ oȝ hēri ex tali mō loquēdi iuxta ea q̄ dicta sunt in pcedēti.q.aut velox acq̄rit p' idiuisib.le spacij in tpe vel in istāti.nō in tpe.qm̄ tunc ime' illi9 tpis acq̄reret ptē illi9 idiuisibilis:ꝛ sic idiuisibile hēret partē.igif in istāti.tunc aut in illo istanti tardum acq̄rit indiuisibile aut min9 aut plus.nō min9 aut plus.igif idiuisibile.ꝛ silr

Marginal notes (right margin): T.c.1'. 6.phy. — 2m A.r.c.8 infra. — G — H — Ocbā p q̄libeto. q.9. T.c.19. ꝛ.77.

3 arguat de scdo et ceteris: et sequit q tot idiuisibilia magni/
tudinis träsibit velox in illo tpe qt träsibit etiä tardum: et
per 9ñs eqlé magnitudinë. appet autë q träsibit minorë.
igit minor maiori erit eqlis. Vbi gra. magnitudo cubita/
lis quä träsit tardum magnitudini. 100. cubitor qua ve
lox träsit in tpe eodë. Et ex h vlteri9 p3 q minor maiore se
erit maior: qr magnitudo cubitalis erit maior magnitudi
ne. 50. cubitor. nam magnitudo. 100. cubitorü est dupla
ad magnitudinë qnquagita cubitor. et pbatum est: q ma
gnitudo cubitalis est eqlis magnitudini. 100. g et cubita/
lis dupla est ad eä que est. 50. cöstat autë q ea que est. 50.
est maior cubitali. g cubitalis maiore se ë maior. Per hüc
modü videnf pcede ille röes Algazelis qs facit ad hac
9nem de motu puncti in circunferëtia spere vel rote exñ/
tis et ei9 qd existit circa axem: que duo in eodë tpe cöplët
R suos circuitus. et tamë existës in circüferentia multo ma/
iorë circulü describit. Et de motu linee exeuntis a centro
solis et transeuntis ad terrä p summitatë baculi quas nö
magis explico: quoniä sunt satis cöes. nec aliam hñt vir/
tutë. Potius tñ in forma pmissa volui arguere: qm ei non
püt applicari aliq solones que 9fuerüt dari alijs folis.
3m Tertio ad idë arguo per aliä rönë phi. nä sequit q in
diuisibile est diuisibile. declarat. Nam sumptis duobus
mobilib9: quor vnum sit duplo velocius ad alter. Si in
vna hora velocius transeat magnitudinem. 50. punctorü
i eodë tpe tardi9 träsibit püncta et medietatë alteri9 püncti.
4m Quarto sic. sequeret q impo'le esset aliqd corpus rare
fieri nälir fm oëm dimëfionë sine acqsitione noue qtitat
et noue etiä mäe. hoc autë falsum est fm eädem doctrinä3.
et efficacit pbari pöt. 9sequëtia probat. sit eni corpus q
dratum seu cubum hñs in oëm dimëfionë magnitudine3
decë punctor: et rarefiat vsq ad magnitudinë centu3 pü/
ctor. si h sit possibile sine gnatione noue quätitatis opor
tet q vel punctum aliqd sit extensi9 qz pus: vel q idem sit
in pluribus sitib9: et vtruq est impo'le näli. Ide3 arguitur
de indiuisibili materie quod subijcit puncto fm viä istä.
Ex his igit p3 q nulla magnitudo cöponit ex idiuisi/
L bilib9. et cum ois magnitudo ex aliqbus componat: vt
potet: qr ois est diuisibilis. seqtur q omnis magnitudo cö
ponat ex magnitudinib9. Hui9 opi. non est dubium fuisse
phm et Cömëtatorë alicui q viderit dicta sua. ppterea nö
Cap. 10 allego ad h vllas auctes cor. Hui9 sentëtie est Aug. 11. d
Cap. 12. trini. dicës. Qr ratio docet et minutissima etiä corpuscula
infinite diuidi. Itë in de mortalitate anime: porro inquit
corpus minuit cum ex eo aliquid pcisione detrahit ex q
conficit vt tali detractiöe tendat ad nihilü. at nulla pcisio
perducit ad nihilum. ois enim pars que remanet corpus
est. Et qcqd hoc est qtolibet spacio locü occupat: neq id
posset nisi hëret ptes inidem in qs cederet. pöt igit infini/
te minui. et ideo defectü pati atq ad nihilü tendë: qzuis p
M uenire nunq queat. de ipso spacio et qlibet interuallo di/
ci atq intelligi pöt. Item in epistola ad Nebridiü que
est in nüo eplarü. 94. Uult expresse corpora in infinitum
posse secari. et q nullü est minimü. Que oia falsa essent si
magnitudo ex finitis idiuisibilib9 constaret. Itë euidëtissi
me. 2 li. solil'. iuxta finë vbi dicit: q si etiä minimü circulü
imaginädo describamus. et ad centrü duas lineas: circa
quas vix quasi acu pungi possit: qzuis in medio nö possi/
mus imaginaria cogitatione alias ducë vt ad centrum si
ne vlla cömixtione pueniat. tñ rö clamat inüabiles posse
duci: nec sese in illis icredibilib9 angustijs vbi cëtro posse
cötingere ita vt in omni earü interuallo scribi etia3 circu
lus possit. Nis quid clarius? Itë Auic. 6. näium iuxta
p. 5. c. 2. pn9 dicit. q puncta ordinari ad faciëdä lineä est impo'le.
Item ex 9iunctione punctorü corpus nö posse componi.
Algazel qq hanc 9në in sua meta. pluribus rönib9 nitit
3 9në ar demonstrare. Contra ista3 9clöne pöt argui multiplr.

pmö sic. Aut oi parte magni est aliq minor: aut nö oïm/ N
ni parte magnitudinis et c. Si de 2m. igit per equipollen/
tiam aliqua parte nö est aliq minor. igit aliq est idiuisibi/
lis. s. qua nö est aliqua minor. alioqn aliq esset ea minor.
sz pars ei9. Si aliqua aüt est idiuisibilis. igit magnitudo
vltimate est resolubilis in indiuisibilia. et per 9ñs p9 com/
ponit ex indiuisibilib9. Si vo omni parte magnitudinis
est aliq minor: aut illa est diuisibilis aut idiuisibil'. nö diui
sibilis: qr tüc nö eët minor oi pte magnitudis: qm nö esset
minor pte sua. igit idiuisibilis. et habet ppositü sicut pus.
2m. 2° aut inter pmü punctum et qdlibet aliud eiusdë linee
est püctum mediü aut nö: nö pöt dici q sic: qr tunc illd pü
ctum mediü vel eët mediü iter pm püctum et seipm. qd est
impossibile. vel ipsum non esset aliqd ex punctis linee illi
us. et per 9ñs nö mediaret inter pmum et alia eiusdem li/
nee: qd est cötra illud qd ponit. igit inter pmum punctu3 O
et qdlibet aliud eiusdë linee nö est aliqd. punctü medium.
igit punctum est punctü imediatü. Ex hoc aüt vltra seqt
q linea et per 9ñs magnitudo cöponit ex idiuisibilibus.
3° est eadë virtus. Suppono vnü veru3 et a quolibet 3m.
fideli 9cedëdü. s. q deus videt qdlibet punctü qd est in li
nea. Tunc quero an deus videat q inter pmum punctu3
linee hui9 vel illud demöstrate: et qdlibet aliud punctü ab
alio visum in eadë linea intercipit linea media. Aut nö: si
nö. igit videt punctü imediatum puncto. Si sic. igit cötra
suppositum nö videt qdlibet punctum illius linee. qm in
linea illa media sunt plurima puncta. et nullü fm h est vi/
sum a deo. 4° et fortius. aut aliqd püctum est medium 4m.
inter pmü punctü hui9 linee. Vbi gra. a. et oia alia eiusdë:
aut nullü punctü est medium iter punctü pmu3 linee. a. et
oia alia püncta eiusdë. hoc p3: qr ptes huius disiunctiue 3
dicunt mutuo. Si aliqd est medium. igit illud est imedia
tum p püncto. Si nullü est mediü. igit p9 püctü et oia alia
süt imediata. et per 9ñs aliqd alior püctor est p ime.
5° possibile est magnitudinë esse simul actu diuisa3 fm 5m
oëm diuisionë possibilem in ea. igit magnitudo componi
tur ex indiuisibilib9. 9ña p3: qr posito q sic esset diuisa re P
solutio eius aut vltimate eët facta in idiuisibilia aut in di
uisibilia. nö pöt dici q in aliqua indiuisibilia: quoniä tüc
nö esset actu diuisa fm oëm possibilë in ea diuisione3. igit
in indiuisibilia. Cum igit qdlibet sit primo cöpositum ex
his in que vltimate resolubile est. sequit q ex idiuisibili
bus sit magnitudo cöposita. añs aüt pbat dup'. tu3 qr q/
cüq pöe nö sunt ad actus icöpossibiles nec inter se essen/
tialë ordinë hñtes: püt simul per diuinä pöam ad actum
reduci. nö. n. apparet aliqua ratio impediës. Sed pöe ad
diuisiones cötinui sunt hmöi cum sint ad actus eiusdë rö/
nis. Que enim sunt eiusdem rönis nec eëntialem ordine3
inter se nec mutuä repugnantiam hñt. tum qr alias seque
ret q aliq vñs esset impossibilis: cuius quelibet singularis Q
esset possibilis: qd videt ineöueniens. p3 9ñtia: quoniä de
monstrata quacüq possibili diuisiöe hec est possibilis fz
hanc magnitudo est diuisa. Respödeo ad pmam dico: Rñ ad
q omni pte magnitudinis est aliq minor. nlla tñ ps est mi rónes 3
nor omni pte magnitudinis. vñ iste ppönes. Omni pte est 9uem.
aliq ps minor. et aliq ps est minor oi pte. non equipollent
nec pma infert scdam. gnlino pma est vera et alia falsa: et
illatio scde ex pma peccat per figuram dictionis. quoniä
in pma ly ps. supponit 9fuse tm: et in 2° determinate. Exem
plum. si mundus duraret ppetuo et in fili dispöne sicut de
facto ponit phs. et de possibili oës catholici. hec esset ve/
ra. omni homine futuro erit aliqs hö futurus posterior.
p3. qr quel3 singularis eët va. et tñ hec eët falsa. aliqs hö
futur9 erit posterior omni hoie futuro: et iö ipsa nö eët con
sequës ad pmä. Cöcedo igit q oi pte 9tinui est aliq pars
minor. et cü vlterius di: aut illa est diuisibilis et c. dico: q est
diuisibilis. et vlterius 9cedo q illa nö est minor oi pte ma/

A gnitudinis.nec B repugnat vli cōcesse.vñ ista copulatiua est ꝟa.Omni pte magnitudinis est aliq̄ ps mior.ꝛ illa nō est minor oi pte magnitudinis.Sicut ꝛ in casu ꝓmisso hec eēt ꝟa.oi hoie futuro erit aliqs hō futur⁹ posterior:ꝛ ille nō erit posterior oi hoie futuro.Qꝫ si magis explicet ꝓpo/positio ad sensum:quē vt videt̄ multi sic arguēdo conci/piūt.Et dicat̄ sic:aut illa pars que est minor oi pte conti/nui est diuisibilis aut indiuisibilis.Nego istā disiūctiuā: ꝓpter falsam iplicationē ex pte subiecti.Implicat enī ꝙ sit aliq̄ pars minor oi pte ꝯtinui:qđ prorsus est falsū.Simile est si idē diceret̄:aut ille hō futurus posterior oi hoie futuro erit corruptibilis.vel est icorruptibilis.que vtiqꝫ

Ad 2m ꝓpter falsam iplicationē esset falsa.¶ Ad scđm tertium ꝛ q̄rtū possem simul rñdere negando illud qđ cōiter supponūt.s.aliqđ punctū esse in magnitudine.hoc enim falsum est: sicut patebit in 3° q̄ne.q2 tñ pter h qđlibet etiā aliter deficit.Respondeo ad scđm supponēdo pro nūc puncta esse

B in magnitudine fm ꝙ multi imaginant̄:ꝛ false iudicio meo. hoc tñ supposito dico ꝙ inter pm punctū:ꝛ qđlibet aliud eiusdem linee est pūctum medium.nll'm tamē pūctum est mediū inter ꝓmū punctū ꝛ qđlibet aliud eiusdem linee.ꝛ ideo nō ꝓcedit vlterior deductio que tota supponit ꝙ ad illam vniuersalē cōcessam sequat̄ hec particularis.aliqđ punctum est medium inter ꝓmū punctū ꝛ qđlibet aliud eiusdem linee:ꝛ super hac innit̄ sequens argumentatio. Sed hoc nō sequit̄ ad illā:qnimo in tali illatione cōmittitur fallacia figure dictiōis ꝓpter similē cām ei que dicta

Ad 3m est in ꝓcedenti solōne.¶ Ad 3m dico stante ꝓdicta suppositione ꝙ de⁹ videt ꝙ inter ꝓmū punctum ꝛ qđlibet aliud eiusdem linee intercipit̄ linea ꝛ ifinita etiam puncta.non tamē linea nō visa.nec pūcta nō visa ab eo.nullam tamen lineam deus videt intercipi inter primum punctū.ꝛ qđlibet punctum.ꝛ quodlibet aliud punctum ab eo visum.

Ad 4m ¶ Ad 4m dicerem ꝙ nullū punctū est mediū inter pm et

C oia alia eiusdē linee.ꝛ cū infert̄.igit̄ pm ꝛ oia alia sunt immediata si in cōsequēte ly oia teneat̄ collectiue.cōcedo cōseq̄ns:qcq̄d sit de ꝯña.ꝛ nego vlteriorē ꝯñam q̄ dī.igitur aliqđ aliorum pūctoꝝ est p imediatū.Instātia certissima apud me est.qm̄ si sint duo corpora imediata.a.ꝛ.b.diuidēdo.b.in ptes ꝓportionales sic ꝙ pa pars sit ei⁹ medietas remotior ab.a.ꝛ scđa sit medietas alteri⁹ medietatis imediata ꝓori medietati totius.ꝛ tertia sit medietas residui. ꝛ sic semꝑ ꝓcedendo versus.a.tūc hec est ꝟa.a.ꝛ omnes partes ꝓportionales.b.sunt imediate.ꝛ tamē hec est falsa.aliq̄ pars ꝓportionalis.b.est imediata ipsi.a.cū taliū nulla sit vltima versus.a.igit̄ hec nō sequit̄ ad ꝓmā.Et si hāc istantiam nō admitterent ponētes ꝯtinuū cōponi ex idiuisibilib⁹ pro eo ꝙ nō ponerēt infinitatem taliū ptiū: suā ꝯñam ꝓbare nō pñt.vñ nec ego illā admitto.ꝛ adhuc pōt in simili istari fm opionē oppositā:q2 nō sequit̄.huic

D puncto oia alia eiusdē linee sunt ineq̄lia.ḡ huic aliquod alioꝝ est inequale.nam añs est verū si ly omnia.sumatur collectiue.sic enim oia alia sunt magnitudo fm illā opi. Magnitudo aūt ineq̄lis est puncto.ꝛ tñ ꝯñs est falsum.

Ad 5m ¶ Ad 5m nego ꝯñam.Ad ꝓbationē dico:ꝙ resolōnē illā factā esse in aliq̄ vltimate pōt itelligi dupl'r.vno mō in aliqua vltimate.i.i aliqua in que alia sint resoluta:ꝛ ipsa resoluta nō sint in aliq̄ alia.ita ꝙ ipa sint vltima in que sit facta hui⁹ resolō seu diuisio.Alio mō pōt intelligi resolōnē hui⁹ eē factā in aliqua vltimate.i.total'r ꝛ complete magnitudinē eē in suas partes resolutam:seu magis proprie loquēdo q̄libet que fuerūt eius partes eē actu abinuicē diuisa ꝛ nll'a restare diuidenda.Si in p sensu q̄rat̄ in quo posito añte i° in eē facta esset resolō vltimate.an.s.in aliq̄ diuisibilia.an idiuisibilia.dico ꝙ nec i aliq̄ diuisibilia nec in aliq̄ idiuisibilia:nec in aliq̄ oino vltimate facta eēt:qm̄ nll'a eēnt q̄ nō essent vltimate resoluta.vñ sicut ante hꝫ resolōnē nll'a pars erat irresolubilis in alias:sic posita tota

E li resolōne nll'a eēt nō resoluta in alias:sicut satis huic ꝓpinque dcm̄ est in ꝓmo li.di.35.q.vnica.articulo ꝓmo.in rñsione ad.7.argumentū op.ibi reprobate de totali diuisiōe continui in sensu diuiso.Et si fieret talis resolō actualis tūc ēt esset multitudo aliq̄ discretoꝝ ex multitudinib⁹ ꝓcise ꝛ ex nullis vnitatib⁹ simpl'r constituta.Sic etiā suo mō aliq'r dcm̄ est de multitudine ꝯtinuoꝝ lib.ꝓ.di.24.q. ꝓma.in solōne obiectionis vltime.Si ꝟo querat̄ in q̄ vltimate ꝛc̄.In scđo sensu distiguēdū est de diuisibili ꝛ indiuisibili.diuisibile.n.aliqñ dī fm actū.ꝛ est qđ actu est diuisum q̄lis est ꝓprie ois multitudo discretorum.aliqñ ꝟo fm pōam:ꝛ est qđ hēt in se ptes nō distinctas abinuicem. Sil'r idiuisibile dī ꝛ qđ nō hꝫ vllas partes oino ꝛ qđ nō hēt ptes distictas.ꝛ sic idem signat idiuisibile qđ nō actu diuisum siue qđ nō diuisibile p mō siue hoc ꝓprie dicat̄ siue nō.dico igit̄ ꝙ neutro mō esset facta resolō ad idiuisibilia:nec etiā ad diuisibilia 2° mō:sed ad diuisibilia p mō. F

ꝛ hec solō magl claret ex dcis in p li.d.35.vbi allatū est.

¶ D. Quicq̄d sit de ꝟitate añtis ad hom intell'm accepti. q2 tñ multi negarēt id:pōt dici ꝙ nō ꝓbat̄ sufficient:ꝛ assumpta ꝓpō nō est ꝟa.qm̄ ipossibile est oēs aias possibiles esse actu ꝓductas in sensu cōposito.ꝛ tñ pōlitas aiaꝝ: vt eodē mō loq̄ndi vtar cū arguēte:non sunt ad actus repugnātes:aut eēntial'r ordiatos:cū sit ad act⁹ eiusdē spēi.

¶ Itē alia ꝓbatio nll'a est.qm̄ nō est icōueniens ꝙ pro incōuenienti recipit.p3.n.ꝙ hec vlis.vtrūqꝫ horū est verū. demōstratis duobus ꝯdictorijs ꝯtingētib⁹ est ipossibilis. ꝛ tñ q̄libet singularis est posis.Sil'r hec est impossibilis. oē possibile esse est.ꝛ tñ q̄libet singularis eius est posis.

¶ Scđa ꝯ est:ꝙ q̄libet magnitudo cōposita est ex ifinitis magnitudinib⁹.Uerū pp dicta aliquorū in hac mā distin 2° ꝯclo
guēdū est de hoc termino infinitum.qui dupl'r accipi pōt iuxta cōmune dcm̄.s.syncathegoreumatice ꝛ cathegoreumatice.p modo idem valet ꝙ hec oratio.nō tñ q̄n maius G

quo ad cōtinua:vel nō tot q̄n plura quo ad discreta. Sed puto ꝙ magis ꝓprie diceret̄ q̄ntocūqꝫ finito maius vl' q̄tcūqꝫ finitis plura.Cathegoreumatice aūt si accipiat̄ in cōtinuis exponit̄ per hanc ōrōnē tm̄ ꝙ nō maius supple est vel esse pōt.quo ad discreta ꝟo tot quot nō plura.Sꝫ hec expositio nō videt̄ cōgrua,qm̄ fm phm ꝓmū celū vel saltē totus mūdus est tm̄:ꝙ eo nō est nec eē pōt maius:ꝛ tñ nō est ifinit⁹.Itē fm multos doctores modernos ifinitis esse pñt qnimo ēt sunt plura.Et iō melius fm alios exponit̄ ifim.i.maius q̄ bicubitū ꝛ q̄ tricubitū:ꝛ sic de ceteris finitis q̄ntis:ꝛ h in ꝯtinuis.In discretis vero plura q̄ duo ꝛ q̄ tria ꝛ q̄ quatuor ꝛ sic de ceteris multitudinibus finitis.Uel al'r l3 nō ad sensū ifim illo mō quo ad ꝯtinua diffinit̄ per hanc orationē mai⁹ q̄ntocūqꝫ finito:ꝛ quo ad discreta plura q̄tcūqꝫ finitis.De aūt acceptiōes satis differūt.nā ifinitū a pte subiecti retētum syncathegoreumatice reddit ꝓpōne vlēm.Sūptū ꝟo cathegoreumatice nō. H

ꝛ aliqñ vno mō sumpto propositio est ꝟa.ꝛ alio mō falsa ꝟbi grā posito ꝙ mūdus ꝓpetuaret̄ in dispōnib⁹ q̄libus nūc agit̄.Si diceret̄ ifiniti hoies erūt pteriti.Si ly ifiniti sumat̄ syncathegoreumatice.ꝓpō est ꝟa:qm̄ quotcūqꝫ finitis plures erūt pteriti.Cathegoreumatice aūt est falsa. qm̄ nō plures q̄tcūqꝫ finitis erūt pteriti.Hoc ꝓmisso dico ꝙ vtroqꝫ mō sumpto illo termio q̄libet magnitudo est ex ifinitis fm multitudinē magnitudinib⁹ ptialib⁹ cōposita seu ꝙ in q̄l3 magnitudine infinite ptes sūt q̄rū q̄l3 est magnitudo.ꝓbo igit̄ tria p ordinē.Primū erit ꝙ cuiusl3 magnitudinis ptes sunt actu plures.2m ꝙ cuiusl3 magnitudinis sunt ifinite ptes.q̄rū q̄l3 est magnitudo sumēdo ly infinite.syncathegoreumatice.3m ꝙ cuiusl3 magnitudis sūt ifinite ptes.quarū quel3 est magnitudo sumēdo ly infinite.cathegoreumatice.Et in toto isto artic'lo loquor de ꝓ/

I tib⁹ ꝓprietas.s.vocādo partes magnitudinis: ex quib⁹
magnitudo resultat: seu quarū q̄lz est pars aliquota toti⁹
vel alicui⁹ ptis eius: aut ex talib⁹ ꝯstitutas: q̄ modo puncta
esto φ sint nō sunt ptes magnitudinis. vt pz ex ꝯne pce^a.
ꝓbō p^a ℭ Primū ꝓbo sic. cuiuslz magnitudis alique partes sunt
distātes actualr̄. igit̄ cuiuslz ptes magnitudis sunt actua/
lit̄ plures. Añs pz: qm̄ magnitudo hēt ptē ⁊ ptē ex qbus
cōponit̄. ⁊ vt pz ex p̄cedēti ꝯne. nl'a magnitudo cōponit̄
ex idiuisibilib⁹. igit̄ q̄lz pars magnitudinis hz ptes. sz ali
q̄ ps vni⁹ ptis actualr̄ distat ab aliq̄ pte alteri⁹ ptis. x̄.g.
extrema medietas vni⁹ medietatꝫ q̄ est 4ª totius a pte alte
rius medietatꝫ toti⁹. ꝯña satꝫ est euidēs: qm̄ necē sequit̄. B
actu distat ab B. igit̄ B actu est a^o ab B. eisdez demstratis. ⁊
2^m vltra. igit̄ B ⁊ B sūt actu pl'a. 2° cuiuslz magnitudinis aliq̄
pte ps aliq̄ est minor. igit̄ cuiuslz magnitudinis ptes sunt
actu plures. añs est notū: qm̄ cuiuslz magnitudis medie/
K tate medietas medietatꝫ est minor. ꝯñtia euidēs de se est.
3^m ℭ P̄. Idē iudiciū q̄ztū ad hoc est de qbuslibet partib⁹ ma
gnitudinis ꝯtinue. Nūc aut ad sensum videm⁹ φ alicuius
magnitudis aliq̄ pars est actualr̄ alba. alia exñte actualr̄
nigra. vna cal'a alia sil' exñte frida. vna dēsa alia rara. vna
recta alia curua. Itē vna pōt corrūpi alia manēte salua. q̄
oia necio cōuincūt illas partes. nō solū actu esse. sed etiaz
⁊ actu plēs ⁊ distictas abinuicē. Aduertēdum tamē φ lz
magnitudinis partes sint actualiter ⁊ actualiter partes.
ac etiam actualr̄ plures. ipse tamē nō sunt plures partes
actuales. sed potētiales iuxta diam datam de partib⁹ in
p̄mo lib. d. 24. q. 1. vbi etiā ostēdit̄ sensus auctorū dicētiū
φ partes sunt potētia in toto. ⁊ φ nō sunt plures in actu.
⁊ ea que possunt argui cōtra hanc cōclonem ex dictis ibi
dem p̄iū sufficienter solui. ⁊ ideo pro nūc hic nō arguo cō
ꝓbō 2ª tra eā. sed iam dicta sufficiāt. ℭ Secūdū ꝓbo sic. cuiuslz
magnitudis quelibet pars habet partez. igit̄ cuiuslz ma/
gnitudinis sunt īfinite partes. añs probat̄: qr si nō cuiusli
L bet magnitudinis q̄libet pars ⁊c. seq̄ret̄ φ aliq̄ pars esset
idiuisibilis: ac per hoc aliq̄ magnitudo cōpoueret̄ ex idi/
uisibilib⁹. cui⁹ oppositū probatū est in p̄cedenti ꝯne. ꝯña
aūt nota est. qr si cuiuslibet magnitudinis q̄lz pars habz
ptē. dato q̄cūqꝫ nūo ptiū vltra i^m seu illis plures erūt par/
tes illarū partiū in dato nūo acceptarū. Et ex hoc pz etiā
ꝓbō 3^a φ q̄libet est magnitudo. ℭ Deinde 3^m qđ etiā ꝓbat 2^m sic
ꝓbo. cuiuslz magnitudinis q̄libet pars habet partem. vt
ꝓbatū est. igit̄ cuiuslibet magnitudinis partes sunt plu/
res quotcūqꝫ finitis. ⁊ per ꝯñs īfinite. pz ꝯña: qm̄ q̄libet
pars partis est pars totius illius ptis. igit̄ oēs ptes toti⁹
collectiue sumendo. ⁊ ad bonum intell'm sunt plures q̄z q̄
tuor ⁊ q̄z centum. ⁊ sic quotcūqꝫ determinati numeri. al's
esset dare maximū numerū earū. ⁊ tunc nl'a illarū hēret
2^m partē ⁊ partē. qđ repugnat añti. ℭ 2° cuiuslibet magnitu/
dinis oēs partes sunt plures ⁊ nō sunt finite. igit̄ cuiuslz
magnitudinis ptes sunt īfinite. añs pz sumpto ly oēs/col
M lectiue. nā p̄ma ps ꝓbatū est in p̄ma pte hui⁹ ꝯnis. Secū
da x̄o ꝓbat̄. qr si oēs simul sumpte eēnt finite tm̄ in quan
tocunqꝫ nūo ponerent̄ oporteret φ q̄lz esset indiuisibilis
seu carēs partib⁹. cui⁹ oppositum pz ex ꝯne p̄ma. ꝓbatur
cōseq̄ntia. qr det̄ numer⁹ oium simul sumptaruz. ⁊ sit gr̄a
exempli. 1000. Si aliq̄ earū hz ptes: cū ptes eius sint par
tes etiā toti⁹ magnitudinis. sequit̄ φ sint plures. 1000. cō
seq̄ntia pz: qm̄ ois multitudo vel est fi^ta vel īfinita. sumpto
3^m B termino cathegoreumatice. ℭ 3° ois multitudo aliquā
multitudinē finitā excedens vltra oēm ꝓportionē finitaz
est infinita. pz. Sed cuiuslibet magnitudinis multi^{ne} om/
niū partiū collectiue sumptarū aliq̄z multitudinē finitaz.
x̄.g. dualitatē excedit vltra oēm ꝓportionē finitā sicut pz
2 4^m ex fundamētis p̄cedentibus. igit̄ ⁊c̄. ℭ 4° cuiuslibet ma/
gnitudinis infinite sunt partes. igit̄ cuiuslibz magnitudis
oēs ptes sunt infinite. añs est ꝓbatū sumpto in eo infinite

syncathegoreumatice. ⁊ ꝯña pz sumpto in ꝯñte cathego/ N
reumatice. ⁊ ly oēs collectiue. nam si det̄ oppositū. vz φ
oēs sil' nō sunt sic īfinite. igit̄ oēs sunt aliq̄t finite. ⁊ vltra.
igit̄ nō quotcūqꝫ finitis sunt illi⁹ magnitudis plures par/
tes: qr nō sunt plures q̄z tot quot sunt oēs simul. igit̄ nec
ei⁹ īfinite sunt ptes: sumēdo īfi^te syncathegoreumatice: qđ
repugnat añti. Unde gñaliter de qbuscūqꝫ de inesse ⁊ de
p̄nti vere di φ sunt infinita syncathegoreumatice. x̄e etiā
dicit̄ φ sunt infinita cathegoreumatice. ⁊ eꝯ. Uñ q̄ztū ad
hoc nō appet repugnātia sicut dicūt illi q ꝯcedūt ptes ma
gnitudinis esse infinitas syncathegoreumatice: ⁊ negāt si
sumat̄ cathegoreumatice. ℭ Aduertendū tamē φ dicēs Hibni⁹. p^o. q. 2.
in p̄dictis oēs ptes magnitudinis sumpto ly oēs collecti
ue magis sum secut⁹ cōem modū loq̄ndi q̄z ꝓprietatē ser/
monis. nam magis ꝓprie diceret̄ oia quorum qđlibet est
pars. vt frequenter in p̄mo lib. dictum est. Et sic dicendo
pariter ꝯcludit̄ ꝓpositū. qm̄ oia quorū qđlz est ps magni
tudinis simul sumpta sunt infinite magnitudines vt ex ap O
plicatione rationum factarū consideranti facilr̄ apparet.
ℭ Si dicat̄ ꝯ hoc sicut aliq̄s dicere audiui φ iste termi/ Rñsio
nus oia vel oēs nō pōt addi termino hñti īfinita supposi/
ta seu stāti p infinitis suppositis sumptis collectiue. Dicē/ Contra
dum B esse falsum ⁊ irrōnabilr̄ dcm̄. qđ pz. tum qr expsse rñsiones
oppositum pz ex dcō Aug. 12. de ci. dei. vbi ait φ singuli Cap. 18.
qnqꝫ nūi sunt finiti. ⁊ oēs infiniti. ⁊ subdit φ oēs nūos no
uit de⁹ ⁊ nō ꝓpter eoꝝ īfinitatē vsqꝫ ad quādā summā nu
merorū dei scia perueniet: ⁊ ceteros ignorat. ⁊ pz φ sumit
ly oēs. collectiue. tū ex dicto phi p̄ celi. vbi ꝯ democritū T.c. 76
ponētē aliqđ corp⁹ ꝯstitui ex īfinitis idiuisibilib⁹ eiusdem
spēi arguit sic. aut oia eēnt grauia ⁊ tunc nullū corp⁹ esset
leue. aut oia leuia. ⁊ tūc nullū eēt graue. ⁊ dic̄ Cōme. ibi. Cō. 73.
φ B seq̄t̄ ex pōne eoꝝ φ sunt infinita. ⁊ φ nihil reperit̄ ex̄
ea. ⁊ pz φ vterqꝫ sumit ly oia. ēt collectiue. ℭ P̄. Cōmē. Cō. 19.
3. de aia dicit φ per itellectū mālē indicam⁹ res īfinitas in
nūo in ꝓpōne vniuersali. B aūt esset falsum si signū vl'e nō P
posset addi termino hñti signata īfinita. ℭ P̄. Officiuz si/
gni. hui⁹ vt dic̄ phs p̄ pyher. est ꝯsignāre vniulr̄. ⁊ Boeti⁹
dicit ibi φ illud qđ di ois. id ad qđ addit̄ colligit atqꝫ in
vnū corp⁹ adducit. ⁊ vl'e cui addit̄ vl'itatē ꝯsignat. vtruz
aūt i^o cui addit̄ hēat supposita īfi^ta vel non. accidit signo.
ℭ Premissa ꝯ ꝓbat̄ manifeste q̄ ad singula que dicta sunt Com. 15
ex intētiōe Aug. 2. de lib. ar. vbi ait: φ. Quicqd corporis
sensu attingit̄ nō vnū: sed multa eē cōuincit̄. corpus est. n.
⁊ ideo hz inumerabiles ptes. Ex q̄ pz φ s̄m euz oē corp⁹
hz inumerabiles ptes. alias ꝯña quā inuit p illđ. ⁊ iō nul/
la eēt. Si aūt hz inumerabiles ptes. igit̄ plēs ⁊ etiā infini
tas. Qđ etiā ex declaratiōe p̄dicti x̄bi quam mox subdit
magi appet. sed vt minutas ingt q̄sqꝫ minusqꝫ articulatas
nō ꝓsequar q̄ztulūcūqꝫ illud corp⁹ sit. hz certe aliam par/
tem dextrā. aliaz sinistrā. aliā iferiorē. aliā superiorē. aliā
vlteriorē. aliam citeriorē. alias finales. aliam mediā. B. n. Q
necesse est q̄ztūlibet exiguo corporis modulo inesse fatea
mur. Ecce φ qđlibet corpus ⁊ q̄ztūlibet parua pars cor/
poris hz multas ptes. ⁊ īfra similr̄ subdit. cuiuslibet cor/
pusculi ps dimidia q̄ztis duob⁹ ꝯstat: hz ⁊ ipsa dimidiaz.
Ex his aūt manifeste sequit̄ φ qđlibet corp⁹ hz ptes non
solū plures: sed etiā īfinitas. qualit̄ aūt nullū tale sit vnū:
⁊ q̄uo etiā sit vnum: declaratum est in p̄mo. disti. 24. q. 1.
ℭ Cōtra istā ꝯnē in q̄ztū ponit in magni^{ne} esse ptes īfi^{tas} ac ꝯ 2^m ꝯ^m.
cepto hꝫ termio cathegoreumatice pulchre ⁊ subtilr̄ ar/ Hyber.
guit doctor qdā ꝓbās φ in q̄lz magnitudine est dare vlti li. 2. q. 1.
mā ptē ꝓportiōalē seu mimā. ⁊ qr ꝯstat φ est dare p̄mā et
maximā. seq̄t̄ necio φ nō sunt īfinite. Assumptū āt ꝓbat̄.
ℭ Primo sic. Sint due magnitudines. a. ⁊ b. contingen/ p^m.
tes se: ⁊ sumantur in. b. partes proportionales. sic φ pri/
ma sit medietas eius. ⁊ scđa sit medietas medietatis: ⁊ sic
deinceps procedēdo versus. a. tunc arguitur sic. multitu

A do barum per.b.ↄiungiť imediate ipſi.a.igitur aliq̃ pars
huius multi
tudinis ime
diate ↄiũgiť
a.Añs ē no-
tuȝ.ↄ̃ pbať
qa ipoſſe eſt
imagiari ꝙ
aliq̃ magni-
tudo ↄiũga
tur imedia-
te.vel cõtiguet̃ alicui niſi aliq̃ vnitas ei⁹ illi ↄiungať ime-
diate.ſi ſic.igiť aliq̃ eſt vltima.ſ.illa que imediate ↄiungiť
ipſi.a.Et põt ↄfirmari:qꝛ ſi magnı̃ q̃ eſt.b.eẽt actu diui
ſa ſm oẽs hui⁹ ptes ꝓportiõales retinẽtes tñ eoſdẽ ſitus.
ita ꝙ eẽnt ↄtigue ſicut nũc ſunt ↄtinue aliq̃ imediate tãgẽt.
a.nec poſſe eſt imagiari oppoſitũ.igiť ⁊ nũc dũ ſũt ↄtinue.
cũ penit⁹ in nullo ſm ꝓpinqtatẽ vel diſtãtiã aut ordinem
2ᵐ partiuȝ aliter tunc ſe haberent q̃ȝ mõ ſe habeãt.¶Scdõ
B ponať ꝙ aliqđ corpus icipiat in pũcto extremo.a.moue-
ri v̾ſus.b.tũc ſic.In hoc inſtãti illud corpus icepit moue
ri.igiť aliqs motus vn⁹ futurus icipit in h̃ inſtãti: ⁊ voco
inquit motum vnũ qui fit ſup vnum ſpaciũ ↄtinuum cum
T.c.31. ceteris cõditionib⁹ poſitis in.5.phy.Quicũqȝ autẽ ſit ille
motus ſequiť ꝙ fiat ſup vltimaȝ partem ꝓportionalẽ.qꝛ
3ᵐ aliter nõ iciperet in hoc inſtãti.¶3ᵒ ponanť duo mobilia.
d.⁊.c.moueri ſuper.b.verſus.a.⁊ moueať.d.in duplo ve
locius q̃ȝ.c.ita ꝙ ſemper cum venerit ad finẽ alicui⁹ ptis
ꝓportionalis quieſcat ibi donec.c.veniat illuc:vel ſup eã-
dem lineã:vel ſup eq̃lẽ aliã.poſſent.n. ſuper eandẽ ſi eẽnt
corpora glorificata.qꝛ tũc non ipedirent ſe.ponať ẽt ꝙ.c.
veniat ad.a.in vna hora in hoc inſtanti terminata gratia
exempli.tunc ſequitur ꝙ.c.⁊.d.perueniunt in hoc inſtãti
ad.a.⁊ neutrũ
C prius alio.ſed
ↄñs eſt contra
poſitũ.qꝛ quã
libet partẽ ꝓ-
portiõalẽ ꝑus
pertrãſibit.d.
q̃ȝ.c.igiť oẽs ꝑ
us.d.q̃ȝ.c.igi-
tur.d.ꝑus venit ad.a.Et ꝑ̃ᵐ ↄñs ſequiť:qꝛ in h̃ iſtãti.c.eſt
ad.a.ſi igiť.d.ꝑus fuit ad.a.igiť per aliqđ tp̃s ꝑus fuit ad
a.ſit aũt tempus tale.e.tunc in.e.tpe parte huius hore nõ
mouebať.d.qꝛ fuit ad.a.toto.e.tpe.vt diciť.⁊.c.toto.e.tẽ
pore mouebať.igiť.c.in.e.tẽpore trãſiuit vnam partẽ pro
portianalẽ tm̃.⁊ per ↄñs vltimã.qđ eſt ꝓbãdũ.aut pl'es.
Si plures.igiť nõ in oi pte ꝓportiõali.d.expectauit.c.qđ
eſt ↄ̃ poſitũ.igiť ex h̃ ꝙ ponunť ptes ꝓportiõales actu in-
D finite cũ alio poſi nõ repugnante:ſequunť iſta duo ↄ̃dicto
Hyber. ria.ſ.ꝙ.c.⁊.d.ſimul perueniũt ad.a.⁊ nõ ſimul ꝑueniunt.
li.2.q.1. igiť illđ poſitũ claudit ↄ̃dictionẽ.¶4ᵒ in eodẽ caſu argiť.
ꝙ in h̃ iſtãti terminet̃ aliqs mot⁹ corpis.c.qꝛ nullus mot⁹
terminať in h̃ inſtãti.niſi per h̃ ꝙ aliq̃ pars eius termina-
tur.igiť aliqs vnus motus.c.terminať in h̃ inſtãti.⁊ ſeq̃ť
neceſſario ꝙ ille fuit factus ſuper vltimam partem ꝓpor
tionalẽ.qꝛ aliter nõ eſſet vnus:ſed aggregatuȝ ex multis.
5ᵐ ¶5ᵒ in eodẽ caſu ſequiť idem de.d.ꝙ in hoc inſtãti termi-
nať aliqs motus eius vel aliqua quies eius.ſi aliqs mo-
tus eius ille fuit ſuper vltimã partẽ ꝓportiõalẽ.qꝛ ille eſt
vere vnus rõne ſpacij ⁊ tẽporis:cũ nõ ſit aliquis aggrega
tus motus.d.cõtinuus in tpe per poſitũ.⁊ iſta eſt aliq̃ ps
vltima.Si v̾o terminet̃ qes:aut illa eſt finita aut infinita.
non infinita.certũ eſt igiť aliquãdo in aliquo iſtãti icepit:
⁊ ſit illud.f.tũc in.f. terminabať aliquis motus.⁊ ſequiť
neceſſario ſicut prius ꝙ ille fuit ſuper vltimam partem.

¶Sexto.ſit ita ꝙ ſuper hꝭ infinitiſ partib⁹ ꝓportiõalib⁹ E
ſint infiniti hoies habẽtes corpora glorificata.ita ꝙ cor- 6ᵐ
pus vnũ terminet̃ in pũcto medio ipſius.b.⁊ corp⁹ 2ᵐ ter
minet̃ in fine ſe-
cunde partis.⁊
ſic de ifinitis ſu-
per partes ifini-
tas ꝓcedẽdo v̾-
ſus.a.ita ꝙ non
ſint ſimul pl'es.
Sit ẽt.c.aliqđ
corpus exñs ſu-
p magnitudine.
a.diſtãs a magnitudine.b.per pedalẽ quãtitatẽ.Tũc ar-
guiť ſic.aliquis hõ eſt ꝓpinqſſim⁹.c.qꝛ ſi accederet quſqȝ
ꝑueniret ad hoies:aliquẽ illorũ ꝑ tãgeret.ille ḡ homo ꝓ-
pinquiſſimus.c.ſit ſor.Aut ſo.tangit.a.aut nõ.Si nõ.igiť
diſtat per certã ptẽ magnitudinis.b.⁊ ita in illa pte ma-
gnitudinis ſunt infinite ptes ꝓportiõales:⁊ añ illã ſolũ fi- F
nite.⁊ per ↄñs añ ptẽ illã nõ ſunt niſi finiti hoies nec plu-
res ſup totã ſm hãc rñſionẽ.qđ eſt ↄ̃ poſitũ.Si ſor.tãgit.
a.igiť aliq̃ pars ꝓportionalis tãgit.a.qꝛ ꝓpinqſſimũ ex-
tremũ ſor.ad.c.eſt ſimul cũ termino vnius partꝫ ꝓportiõa
lis.b.per poſitũ.illa pars nõ põt poni indiuiſibilis.quia
tũc nõ eſſet pars ꝓportiõalis:nec diuiſibilis:qꝛ tũc eẽt ali
q̃ poſterior illa.qđ eſt ſtm.tum qꝛ ne̾tio illa eſſet vltima:
qđ ſimil'r icludit ↄ̃dictoria.imo vt dicit hoc eſt ꝓpoſitum.
¶7ᵒ in eodẽ caſu ſequiť ꝙ annullato ſor.aliquis hõ eſt ꝓ 7ᵐ.
pinqſſimus.c.⁊ ita ille diſtat ab.a.igiť int̾ ipm ⁊.a.ſunt i-
finite ptes ꝓportiõales.cõtra poſitũ.qꝛ tũc ibi fuiſſent ifi-
niti hoies.imo ſequiť ꝙ ille ſit ſup penultimã partẽ ꝓpor
tionalẽ:qđ claudit ↄ̃dictoria:ſicut ꝙ ſit aliq̃ vltima:cũ vnuȝ
iferat aliud ⁊ eꝯ.¶Propter iſtas rõnes q̃s lȝ iſte doctor
faciat ꝑñ ad ꝓbandũ ꝙ nõ eſt poſſe eſſe ifinitas ptes pro-
portiõales in actu ſepato.qꝛ tñ vt dicit eque ꝓcedũt ⁊ pro
bãt ꝙ nec ſunt ifinite ptes ꝓportionales in põa.i.potẽtia- G
les ⁊ adinuicẽ ↄtinuate:tñ ſimpl'r ꝙ in magnitudine non
ſunt ifinite ptes ꝓportiõales:tẽto h̃ termio infinite cathe-
goreumatice.ſi v̾o teneať ſyncathegoreumatice:⁊ ponať
a parte ſubiecti ꝑcedẽdo terminũ diſtributũ.v̾.ḡ.ifinite p
tes ꝓportionales ſunt in magnitudine.dicit ꝓpõnẽ eẽ ve-
rã ⁊ cõcedendã.¶8ᵒ.arguiť ab alio doctore ſic.In nulla Clui͏tõ
magnitudine ſunt plures q̃ȝ due partes.igiť in nulla ma- ſop.41.
gnitudine ſunt ifinite ptes.ↄña pȝ ex ſigñato termini.añs
ꝓbať.qꝛ in nulla magnitudie ſunt pl'es partes q̃ȝ due me
dietates.qđ ꝓbať:qꝛ due medietates ſunt 4ᵒʳ q̃rte ⁊ octo
octaue.⁊ ſic in infinitũ.qꝛ totũ eſt ſue ptes.ſed nulli⁹ ma-
gnitudis ſunt plures ptes q̃ȝ q̃tuor q̃rte ⁊.8.octaue.⁊ ſic
in ifinitũ.Cõcedit tñ iſte doctor ꝙ infinite partes ꝓportio
nales ſunt in magnitudine.Sed ex hoc dicit nõ ſequi ꝙ i
finite partes ſunt in magnitudine:qꝛ arguiť ab iferiori ad D
ſuperius cum diſtributiõe.¶9ᵒ ab alijs ſic.Si in q̃lȝ ma- 9ᵐ.
gnitudine ſunt ifinite ptes.quarũ q̃libȝ eſt magnitudo.vt
ſupra dcm̃ eſt.quelȝ magnitudo eſt actu ifinita extenſiue.
ↄñs ſenſui pȝ falſum.ↄſequẽtia ꝓbať:qꝛ q̃rũcũqȝ qđlibet
additum alteri facit maius:⁊ duo maius q̃ȝ vnum.⁊ tria
maius q̃ȝ duo.⁊ ſic de q̃libet in infinitũ eiuſmodi ſi ſint in
finita faciũt infinitum.Sed ↄſtat ꝙ quelibet magnitudo
q̃ȝtecũqȝ ſit q̃ȝtitatis ſeu magne ſeu parue alteri addita fa
cit maius.⁊ tres mai⁹ q̃ȝ due.⁊ ſic in ifinitũ.¶10ᵒ ſi in ma 10ᵐ.
gnitudine ⁊c̃.aut in ipa ſunt infinite ptes eiuſdẽ q̃ȝtitatis.
aut eiuſdẽ ꝓportiõis.Si eiuſdẽ q̃ȝtitatis.igiť quelibȝ eſt i
finita.qđ eſt falſum.Si eiuſdẽ ꝓportiõis.idẽ ſequiť.qm̃ ſi
ſunt ifiᵗᵉ eiuſdẽ ꝓportiõis.ſequiť ꝙ ſunt ifinite eiuſdeȝ q̃ȝ-
titatis.qđ ꝓbať dupl'r.Pmo.qꝛ ſicut due medietates ſunt
eiuſdẽ q̃ȝtitatꝫ.ſic ⁊ medietates illaꝝ ſunt eiuſdẽ q̃ȝtitatis.
⁊ iterũ medietates illarũ ſunt eiuſdem q̃ȝtitatis.⁊ ſic que-

I cūq3 sunt eiusdē ꝓportiōis sunt eiusdē q̄ʒtitatꝫ. 2ͦ si sunt isi/
nite eiusdē ꝓportiōis nō tot finite qn plures sunt eiusdem
q̄ʒtitatꝫ. 2ͣ ꝯña pʒ. ꝛ pͣ ꝓbat᷑: q2 vltra oēm finitā multitudi
nē ptiū eiusdē q̄ʒtitatꝫ si ille diuidant᷑ vt ꝓus in ptes siliꝭ ꝓ
portiōis hītur plures ptes q̄ sunt eiusdē q̄ʒtitatꝫ: ꝛ q2 oēs
ptes q̄ pñt diuidi iā sunt actualr̄ in toto. se' ꝙ actualr̄ ī eo
11m. sunt isinite ptes eiusdē q̄ʒtitatꝫ. ℂ 11ͦ si sic. igit᷑ in q̄libet pte
magnitudinis sūt isinite ptes. ꝛ ꝑ ꝯñs vel nō sūt pl'es in to
to q̄ʒ in pte. ac ꝑ h̄ nec multitudo totalis excedit multitu/
dinē ptiū suarū. qꝺ est ꝯ̄ illud pͥm. oē totū est mai⁹ sua p/
te. vel vnū isinitū excedit᷑ ab alio. qꝺ est ꝯ̄ rōnem infiniti.
12m ℂ 12ͦ. tūc nō plures ptes essent in magnitudie celi q̄ʒ g̃ni
sinapis. qꝺ vī absurdū. ꝛ ꝯña pʒ: q2 vtrobiq3 eēnt isinite.
Plures alie rōnes possent fieri ad idem: sed q2 ex solutio
nibus istarum ꝛ ex his que dicta sunt in pͥmo. dis. 44. q.
K vltima. cetere possunt solui. ideo pro nunc iste sufficiant.
Rñ ad rōes ad/ductas ꝛ ꝓ ad pͥm. ℂ Rñdeo igit᷑ ad istas. ꝛ ꝓ dico ꝙ rōnes pͥmi doctoris si
aliqd ꝯcludūt. ꝯcludūt ꝯ̄ eum. qꝺ pʒ. nā ipse ꝯcedit ꝙ infi
nite ptes ꝓportiōales sunt in magnitudine: sumpto ly in/
finite. syncathegoreumatice. sed ex h̄ sequit᷑ ꝙ nulla earū
sit vltima: ꝛ ꝯ̄. si aliqua est vltima: igit᷑ nō infinite ptes ꝓ/
portiōales sunt in magnitudine. ꝯñtia declarat᷑. qm̄ si ali
qua est vltima alicui⁹ ꝓportionis. cum etiā aliqua sit pri/
ma. igit᷑ oēs simul sumpte sunt alicuius multitudinis fini
te. alias cū quelibet p̄cedētiū sit maior vltima si det᷑ seque
ret᷑ ꝙ magnitudo ex oībus hꝫ ꝓportionib⁹ resultās iclu/
deret infinitas partes eq̄les. ꝛ sic eēt extēsiue infinita. qꝺ
est falsum. sunt igit᷑ oēs simul in aliq̄ multitudie finita seu
aliqua multitudo finita. ꝛ cū oībus simul sumptis nō sint
in magnitudine plures: sequit᷑ ꝙ nō q̄rcūq3 finitis ptibus
ꝓportionalib⁹ magnitudinis sint in magnitudine plures
partes. igit᷑ non isinite ꝓportionales sunt in magnitudie.
ℂ P. Si aliq̄ est vltima ptium ꝓportionabiliū. vel illa est
diuisibilis vel idiuisibilis. Si idiuisibilis. igit᷑ nō est pars
L ꝓportiōalis. q2 idiuisibilis ad diuisibile nulla est ꝓportio.
hāc ipsam ꝯclusionē ipsemet facit in. 6. rōne. Si ṽo est di
uisibilis. igit᷑ aliqua est posterior illa. vt ibidē ipsemet in/
fert. Et ego vlterius infero. igit᷑ ipsa non est vltima. ꝛ est
ꝯña euidēs. ꝛ iō multum miror de eo: cum ipse ponat ꝯti/
nuū isinite diuisibile ꝛ infinitas partes ꝓportōales esse in
eo: ꝙ ipse simul ponit vltimā taliu3 partium nec aduertit
horū dictorum mutuā repugnātiam. Respondeo aūt ad
pͥmā. ꝛ nego illam ꝯsequētiā. multitudo omnium partiū.
b. imediate coniungit᷑. a. intelligendo de partibus ꝓpor/
tionalibus: ꝛ similem ꝯ̄nem ipse hēt negare: si ponat pun
cta in continuo: ꝛ tamē nullum alteri esse imediatu3: sicut
manifeste se tenere innuit in eadē q̄ōne. Cū autem addit᷑ ꝙ
ipossibile est imaginare ꝛc̄. dico ꝙ si alicui hoc est iposs/
bile. h̄ ideo est q2 imaginant᷑ ptes in certo numero. ꝛ ali/
quam earum vltimā. Qui ṽo itelligit sicut vere est ꝙ ibi
M sunt isinite. ꝛ nulla vltima optime capit ꝙ nulla est imme
diata ipsi. a. cum bene videat ꝙ hoc sequit᷑ necessario ad
illud. silr̄ ad cōfirmationē dico ꝙ illa diuisione data nul/
la pars erit inmediata ipsi. a. sicut nec ante diuisionem.
Ad 2m ℂ Ad 2m dico pͥmo ꝙ ad intellectum quē vī hr̄e ēt ꝓcedit
T. c. 46 cōtra eū ꝛ cōtra phm̄. 6ͦ physicoꝝ. nā ꝭm h̄ sequit᷑ ꝙ est
T. c. 52. dare pͥmā partē mot⁹: c⁹ oppositū ponit phs. ꝛ verū est. ꝛ
etiā ipse si velit loqui ꝯñr. 2ͦ rñdeo ꝛ nego ꝯñtiam illam:
sicut posito ꝙ. a. corp⁹ incipiat moueri super magnitudi/
nē. f. hec ꝯsiliꝭ ꝯña est negāda. nec ab. a. incipit esse acq̄si
ta aliq̄ pars. f. igit᷑ aliq̄ pars. f. nūc icipit eē acq̄sita ab. a.
Nā añs est verū: q2 vtraq3 expouēs est ṽa. videlicet tam
hec ab. a. nūc nō est acquisita aliqua pars. f. q̄ʒ hec. ab. a.
imediate post nūc erit acq̄sita aliq̄ ps. f. q2 nullu3 tp̄s erit
post nunc anteq̄ʒ sit ab eo acq̄sita aliq̄ ps. f. posito casu. ꝛ
tn̄ ꝯñs est falsu3. qm̄ hec est falsa. aliqua pars. f. imediate
erit acq̄sita ab. a. nam ꝓus erit acq̄sita ps eius q̄ʒ ipsa. ꝛ sic
tp̄s aliqꝺ erit anteq̄ʒ ipsa sit acq̄sita. ℂ Ad 3m ꝯcesso casu N
dico ꝙ simul in hoc instāti. d. ꝛ. c. ꝓuenerit ad. a. ꝛ neutrū Ad 3m.
ꝓus altero. ꝛ cū dī ꝙ h̄ est ꝯtra positū: nego ad ꝓbationē
cū dī. q̄ʒlibet ptē ꝓportionalē ꝓus ptransijt. d. q̄ʒ. c. igitur
oēs ptransijt ꝓus. d. q̄ʒ. c. ꝛ vltra. igit᷑. d. ꝓus fuit vel venit
ad. a. Dico ꝙ 2ͣ ꝯña nō valet. ꝛ est rō: qm̄ per istā. oēs per
transijt ꝓus. d. q̄ʒ. c. nō denotat᷑ ꝙ in aliq̄ instāti vno prius
fuerunt omnes partes ille cōplete ptransite a. d. q̄ʒ a. c. sed
ꝙ in aliquo instāti hec pars fuit complete ꝓus pertrāsita
a. d. q̄ʒ a. c. ꝛ sic de singulis. sicut nec per istā. Adā ꝛ Noe.
deus creauit prius q̄ʒ Abraam. denotat᷑ ꝙ in vno aliquo
instanti ꝓus fuerunt creati Adam ꝛ Noe q̄ʒ Abraam. nā
ipsa tunc esset falsa. in nullo. n. instāti illi fuerāt a deo crea
ti: sicut ꝛ in nullo instanti fuerunt. Sed tātūmodo deno/
tat᷑ ꝙ ꝛ Adam in aliquo istanti fuit ꝓus creat⁹ q̄ʒ Abraā.
ꝛ silr̄ Noe in aliquo instāti ꝓus fuit creat⁹ q̄ʒ Abraa3. q̄ʒ/ O
uis Noe in alio istāti fuit creatus ab illo in quo fuit crea/
tus Adā. Sed per istā. d. ꝓus fuit ad a. q̄ʒ. c. denotat᷑ ꝙ in
aliquo istāti fuit d. ad a. q̄ʒ. c. ad qꝺ sequit᷑ ꝙ in aliquo in/
stanti ꝓus omnes ille partes fuerunt cōplete ptrāsite a. d.
q̄ʒ. a. c. Et q2 nō sequit᷑. in aliquo istanti hec pars fuit ꝓus
cōplete ptrāsita a. d. q̄ʒ a. c. ꝛ in aliquo istāti illa pars ꝓus
fuit ptrāsita a. d. q̄ʒ a. c. ꝛ sic de singulis. igit᷑ in aliquo in/
stāti ꝓus oēs ptes ille fuerūt cōplete ptrāsite a. d. q̄ʒ a. c. si
cut etiā nō sequit᷑. in aliquo instāti Adam fuit ꝓus creat⁹
q̄ʒ Abraā. ꝛ in aliq̄ instāti Noe fuit ꝓus creat⁹ q̄ʒ Abraā:
igit᷑ in aliq̄ instanti ambo isti. s. Adam ꝛ Noe fuerūt ꝓus
creati q̄ʒ Abraā. nam manifestū est. ꝙ añs est verū. ꝛ ꝯñs
falsum. iō etiā nō sequit᷑: oēs hui⁹ ptes ptransijt ꝓus. d. q̄ʒ
c. igit᷑. d. ꝓus fuit ad. a. q̄ʒ. c. q2 qꝺ nō antecedit ad ꝯñs nō
ātecedit ad añs. Forsitā autē nō sequeret᷑. ꝓus oēs ptes ꝑ/
trāsijt. d. q̄ʒ. c. igit᷑ ꝓus. d. fuit ad. a. q̄ʒ. c. q2 in añte ly ꝓus.
nō sequit᷑ numerū pluralē: nec ṽbum tēporis p̄teriti. nec
aliqd aliud: ꝓp qꝺ tollat᷑ quin pro aliquo instā̄n determi/
nate supponat. Sed tūc pͥma ꝯña eēt negāda. s. hec q̄ʒlib3 P
ptem ꝓus ptrāsijt. d. q̄ʒ. c. igitur ꝓus oēs pertrāsit. d. q̄ʒ. c.
Sicut hec negāda est. vtrūq3 eoꝝ. s. Adā ꝛ Noe de⁹ crea
uit ꝓus q̄ʒ Abraā. igit᷑ ꝓus de⁹ creauit ambos. s. Adam ꝛ
Noe q̄ʒ Abraā. ℂ Quidā ṽo doctor alius soluit p̄dictā3 Adā li
rōnē dādo ꝙ nō est simul dādum ꝙ in cōtinuo sint hꝫ ptes 3. di. 14.
ꝓportionales isinite. ꝛ ꝙ oēs possint illo mō in certo tp̄e q. 10. du
trāsiri cum talib⁹ q̄etibus itercep̄tꝫ. Sed illud nō sufficiē/ bio. 2.
ter dcm̄ est: qm̄ ꝭm ip̄mmet in continuo sunt tales infinite ꝯ̄ Ada3
ptes: nec ēt est pol'e qn ita sit. ꝛ cōstat ꝙ ille casus non est vbi sup̄.
de se iposs: sed vtriq3 poss saltē ꝑ potētiā dei. igit᷑ ambo
sunt copossia. ꝛ per ꝯñs vtrūq3 simul rōnabilr̄ potest dari.
ℂ P. Eadē difficultas ex toto pōt fieri in alio casu. quem
nullus negaret eē pol'em. videlicet ponendo ꝙ tā. d. q̄ʒ. c.
mouet᷑ ꝯtinue sine q̄ete itercepta: sed ꝙ. d. tunc ꝓ incipiat
moueri sup. b. qñ. c. pͥmo ptrāsijt medietatē pͥmam ipsius
b. ꝛ tūc seq̄t᷑ ꝙ simul ꝓueniūt ad. a. ꝛ tn̄ q̄ʒlibet ptē. b. ꝓus Q
ptrāsit. c. q̄ʒ. d. alioqn si aliq̄ʒ simul vel ꝓus transit. d. q̄ʒ. c.
residuum spacij ꝓus trāsibit. d. q̄ʒ. c. alias nō in minori tē/
pore eq̄le spaciū trāsiret velox q̄ʒ tardū. ꝛ sic ꝓus. d. deue/
niret ad. a. q̄ʒ. c. Qꝫ autē istud falsum sit pʒ. q2 positum est
ꝙ. d. est in duplo velocius q̄ʒ. c. ꝛ per ꝯñs in eodē tp̄e trā/
sibit totū. b. in q̄. c. trāsibit medietatē tn̄. si ḡ simul icipiūt
moueri vt dcm̄ est. sequit᷑ ꝙ simul ēt ꝑficiunt mot⁹ suos.
ℂ Ad 4m ꝛ q̄ntū simul dico. ꝙ aut ꝑ motū vnum ꝛ nō ag Ad 4m
gregatū itelligūt motū ꝭm p̄cise sup vnam partē ꝓportio et q̄ntu3
nalem spacij. ꝛ tūc dico ꝙ nullus vnus mot⁹. c. aut. d. ter Que su
minat᷑ in hoc instāti: aut intelligunt motu3 factū sup vnū erūt dīi
spacium ꝯtinuū cū alijs cōd tionib⁹ req̄sitis: esto ꝙ in spa ben. vbi
cio illo includant᷑ plures ptes ꝓportionales. ꝛ tūc ꝯcedo supra.
ꝙ aliqs mot⁹. c. imo ipse mot⁹. c. fact⁹ sup totā magnitu/
dinē. b. terminat᷑ in hoc instāti. qꝺ ad verū intellectū non
est aliud dictu nisi ꝙ totā illā magnitudinē nunc primo. c.

A trãsiuit cóplete. sed ex hoc nó ꝯcludit aliq̃ pars vltima b. sicut pꝫ. Sꝫ de ipso. d. ꝙ nó ponit moueri cõtinue nisi per vnicã ptem ꝓportionalẽ. dico ꝙ nullus ei⁹ motus. nec ẽt aliq̃ quies ꝑ terminat in hoc instãti. sicut nec aliqua est vltima ps ꝓportionalis. b. nec illam disiunctiuam ipse probat. Unde ꝛ ꝯñter illo casu dato ꝯcedo ꝙ imediate ante h istãs. d. mouebat: ꝛ imeᵗᵉ qescebat: ꝛ imeᵗᵉ ẽt nó mouebat nec iste due repugnãt: q̃ꝫuis iste repugnẽt imediate ante h instãs. d. mouebat nó imediate ante hoc istãs. d. mouebatur. ❡ Item ꝯcedo ꝙ posteri⁹ q̃ꝫ qescebat mouebat. ꝛ posterius q̃ꝫ mouebat qescebat. Sed nó posterius mouebat q̃ꝫ quiescebat. nec pri⁹ qescebat q̃ꝫ mouebat. nec tñ sequit ꝙ sil' mouebat ꝛ quiescebat. nec ẽt sequit. imediate ante h istans quiescebat: ꝛ nó mouebat añ hoc istãs postq̃ꝫ quiescebat. igitur nó imediate ante hoc istãs mouebat. nec ex alia parte sequit. imediate ante hoc instãs mouebat ꝛ nó
B quiescebat ante hoc istãs postq̃ꝫ mouebat. igit nó imediate añ hoc instãs quiescebat. ꝛ hoc pꝫ si ꝯsiderent exponẽtes ꝛ recolatur ꝙ ly q̃ꝫ. ꝯfundit. ❡ Simul cum predictis ꝯcedi pót ꝛ dꝫ ꝙ. d. simul desinit moueri ꝛ qescere. exponendo ly desinit. per negationem ꝓ̃sentis ꝛ positionẽ ꝓ̃teriti. vtraqꝫ enim haꝝ est vera. d. nó quiescit in hoc instanti: ꝛ imediate añ h instãs. d. quiescebat. que sũt exponẽtes huius. In hoc instãti desinit quiescere. ❡ Item vtraqꝫ haruꝫ est vera. In hoc instãti. d. non mouet: ꝛ imediate ante hoc instãs. d. mouebat. que exponũt istam. In hoc instanti. d. desinit moueri. ambe iste vere sũt. in hoc instanti. d. desinit moueri. in hoc instãti. d. desinit quiescere. igitur in h istanti eodem: ꝛ per ꝯñs simul. d. desinit moueri ꝛ qescere. Q̃d q̃ꝫuis sit verum nó tñ est veꝝ: nec est ꝯñs ad illud ꝙ in hoc instãti. d. desinit sil' moueri ꝛ quiescere. Iungẽdo ly simul. cum ly moueri ꝛ quiescere. ꝛ h q2 nó sil' mouebat ꝛ qescebat. Itẽ ꝯñr ꝯcedẽdũ est ꝙ. d. sil' desinit ꝛ icipit qescere. nã
C in hoc istãti icipit qescere: vt ꝓbatũ est. Itẽ in hoc istãti desinit quiescere. ꝓbatio. q2 in hoc instãti nó quiescit ꝛ imediate post hoc instans quiescet. ꝑ casum. igit in h instanti eodẽ: ꝛ per ꝯñs sil' incipit ꝛ desinit qescere. hec omnia satis
Ad 6ᵐ patẽt istructis in logica. ❡ Ad 6ᵐ admisso casu. nego primũ assumptuꝫ. s. aliqs homo est ꝓpinquissimus. c. ❡ Ad ꝓbationem nego. ꝙ si accederet quousqꝫ ꝑueniret ad homines aliquẽ ꝓ̃mo tãgeret. nec h ipse ꝓbat nec certe ꝓbare potest: sicut nec ꝓbari potest ꝙ aliqd corpus aliq̃ꝫ par-
T. c. 52. tem spatij ꝓ̃mo pertranseat sicut demonstrat Phs. 6ᵒ phy
Ad 7ᵐ sicoꝝ. ❡ Ad 7ᵐ nó opꝫ respódere: qm̃ fundat super falso. videlꝫ ꝙ aliqs sit ꝓpinquissimus. c. v̇. g̃. soꝛ. Et per idẽ pꝫ ad argumẽtum quasi simile. vt si ponat ꝙ prima pars ꝓportionalis sit alba. secunda nigra. tertia alba. quarta nigra. ꝛ sic alternatim ꝓcedendo versus. a. ꝛ ꝙ aliquaꝫ par-
D tem albam vel aliquam nigram primo tãgeret. c. si perueniret ad. b. aut ꝙ aliqua alba vel aliqua nigra est ꝓpinqs-
Ad 8ᵐ. sima ipsi. c. nam vtrũqꝫ est falsum. ❡ Ad octauum dico ꝓ̃-
qd̃ fuit mo ꝙ si modus ille arguẽdi valet similiter potest ꝓbari ꝙ
clien. in magnitudine nó sunt ifinite partes proportionales. qd̃ est ꝯtra ipsummet arguẽtem. ꝓ̃mo. Arguam enim sic. In nulla magnitudine sunt plures q̃ꝫ due partes ꝓportionales. igit in nulla magnitudine sunt ifinite partes ꝓportionales. ꝯñia tꝫ eodem modo quo sua. añs probo vt ipse. q2 due partes ꝓportionales sunt due medietates. ꝛ si nó eiusdem totius cuius sũt ꝓportionales. eius tñ magnitudinis que ex ipsis itegratur. ꝛ sunt quarte quatuoꝛ: ꝛ octo octaue. ꝛ sic in ifinitũ. sed nullius magnitudinis sunt plures ꝑtes ꝓportionales q̃ꝫ due medietates ꝛ q̃tuoꝛ quarte ꝛ. 8. octaue ꝛ in ifinitũ sũt partes. igitur ꝛc̃. ❡ P. Uidet ꝙ iste doctoꝛ dicat repugnantiam. ꝯcedẽdo ꝙ in magnitudie sũt infinite partes proportionales: ꝛ negando ꝙ sunt infinite partes. nam econtra negatiue in omnibus terminis valet ꝯsequẽtia a superioꝛi ad iferius. verbi grã. bene sequitur.

nó sunt ifinita animalia. igitur nó sunt ifiniti homines. nó E sunt infinita quanta. igitur nó sunt ifinita bicubita. nó sunt ifinite qualitates. igitur nó sunt infiniti coloꝛes: ꝛ nullibi reperitur istantia. igitur. ita in proposito sequit. nó sunt infinite partes. igitur nó sunt infinite partes propoꝛtionales. ꝛ per cósequẽs ex opposito cósequentis infrẽdo oppositum antecedentis sequitur. sunt ifinite partes propoꝛtiõales: igitur sunt infinite partes. Nunc igit ad rationeꝫ eius respondeo distinguẽdo duplicem sensum: qui pót haberi de ista propositione. In nulla magnitudine sunt plures q̃ꝫ due partes. vnus enim est ꝙ nulla magnitudo est tot partes. quin etiam tot sint due partes: seu ꝙ in nulla magnitudine includant tot partes: quin ẽt tot ꝑtes includantur in duabus partibus. alius sensus est. ꝙ in nulla magnitudie est maioꝛ numerus ꝑtium dualitate: ita ꝙ nulla magnitudo hꝫ in se duas aliquas partes ꝛ ꝑ̃ter illas. ꝛ vtrãqꝫ ipsarum aliquam aliam que non sit pars alterius earum: ac ꝑ hoc in nulla magnitudine sint ꝑtes tres se totaliter exclu- F dentes. In ꝓ̃mo sensu concedo ꝓpositionem: sed tunc nego ꝯsequẽtiam. nec valet probatio: qm̃ cum dicitur ꝙ ifinita sũt plura q̃ꝫ duo ꝛc̃. nó est sensus ꝙ infinita sint tot quin ẽt aliqua duo sint tot ꝯ̃m ꝙ infinita nó sunt duo tñ: nec tria tñ: ꝛ sic de alijs: sed sunt duo. ꝛ preter illa aliqua alia non sunt partes illoꝛum duoꝛum vel alicuius eoꝛum. ꝛ similr sunt tria. ꝛ aliqua alia. ꝛ similiter quatuoꝛ ꝛ aliqua alia: ꝛ sic deinceps. Et isto modo partes ꝓportionales sunt infinite. Sunt enim plures q̃ꝫ due: qm̃ datis qbuscũqꝫ duab⁹ inuicem propoꝛtionalibus. verbi gratia. medietate totius ꝛ medietate reliqua medietatis totius adhuc preter illas totaliter sunt alie propoꝛtionales partes: ꝛ similiter preter tres sunt alie ꝛ preter quatuoꝛ alie: ꝛ sic in infinitum. Et si dicatur ꝙ preter medietates duas totius non sunt alique alie partes nó incluse in eis. dõm ꝙ verum est: sed ille due medietates nó sũt partes inuicem ꝓportionales. Sed eq̃- G les. Quod v̇o dicit iste doctoꝛ nó seq ifinite partes ꝓportionales sunt in magnitudine. igit infinite partes sunt i magnitudine. pꝫ esse falsum ex ꝓ̃missis. ❡ Ad rationem autẽ quam assignat. vꝫ q2 arguitur vt dicit ab iferioꝛi ad superius cum distributione. dico ꝓ̃ ꝙ falsum est: vbi ly infinite teneatur cathegoꝛeumatice sicut in proposito: nã sic sumptus ille terminus nó distribuit aliquẽ terminum cum sit pure cathegoꝛeuma. ꝛ istud sufficit pro argumẽto. Secũdo dico ꝙ si ly infinite. teneatur syncathegoꝛeumatice adhuc ꝯñia est bona. ró est q2 q̃ꝫuis ab iferioꝛi distributo ad superius distributum nó sit semꝑ bona ꝯñia. tamẽ ab inferioꝛi nó distributo ad superius nó distributum esto ꝙ ipsa precedat signum distributiuum ꝛ sint propositiones v̇les est semꝑ ꝯñia bona. v̇bi gratia. Sequitur necessario. quotcunqꝫ hominibus herbe sũt plures. igit quotcũqꝫ hominibus coꝛpoꝛa sunt plura. ꝛ tamẽ coꝛpoꝛa est supius ad herbe. Sed nó sequit. igitur quotcũqꝫ coꝛpoꝛibus herbe sũt plures res. ꝛ est ratio que tacta est. In proposito autẽ cuꝫ H dicitur. Infinite partes propoꝛtionales sũt in magnitudine: q2 si ly ifinite. teneatur syncathegoꝛeumatice equiualꝫ isti. quotcũqꝫ finitis ꝑtibus ꝓpoꝛtiõalibus magnitudinis ꝑtes magnitudis ꝓportionales sũt plures. Et ly ꝑtes magnitudinis ꝛc̃. nó distribuit: sed tãtummodo ly finitis partibus propoꝛtionalib⁹ magnitudis: nó bñ seqtur. igit quotcũqꝫ finitis ꝑtib⁹ ꝓportionalib⁹ magnitudis ꝑtes magnitudinis sunt plures lꝫ nó sequat. igr̃ quotcũqꝫ ꝑtib⁹ ꝓpoꝛtionalib⁹ ꝑtes ꝓportionales sunt plures: qm̃ infinitis ꝑtibus ꝓportionalib⁹ seu multitudie totali ꝑtiũ ꝓportionaliũ nó sũt in magnitudie. plures ꝑtes ꝓportionales sũt in magnitudie. igit ifinite ꝑtes sũt in magnitudie. ꝓ⁹ tñ solo mihi plus plꝫ. ❡ Ad 9ᵐ nego ꝯñiam. ❡ Ad ꝓbónem dico ꝙ Ad 9ᵐ maioꝛ illa nó est v̇a nisi talia ifinita addita sint ifinita equalia vel icludẽtia ifinita eq̃lia seu ifinita q̃rũ qdꝫ sit equale

I cuilibet.nõ sic aût est in ꝓposito vt pȝ.¶ Ad 10m dicendû
Ad 10m. ꝙ ĩfinitas ptes eiusdẽ q̃titatis eẽ in alia magnitudine põt
ĩtelligi multipl'r.vno mõ ꝙ sint eiusdẽ q̃titatis:nõ ſm oẽm
dimensionẽ:sed ſm vnã vel duas tñ.alio mõ ſm oẽm di/
mensionẽ:⁊ hoc dupl'r.vno mõ ꝙ ille ptes inuicẽ pial'r se
ĩcludant.alio mõ ꝙ nullatenus se ĩcludãt:sed q̃libet sit eẽ
q̃libet total'r.Primo mõ ĩfinite ptes eiusdẽ q̃titatis sût in
magnitudine.nã data magnitudĩe cui⁹ lõgitudo sit.10.pal
moꝝ:latitudo võ q̃tuor:⁊ ꝓfunditas q̃tuor:si in ea sumãt
ptes ꝓportionales ĩfinite ſm longitudinẽ:q̃libet illaꝝ erit
in duab⁹ dimẽsionib⁹.s.latitudine ⁊ ꝓfunditate magnitu
dinis totalis q̃tuor palmoꝝ.⁊ sic oẽs ſm duas dimẽsiões
erût eq̃les:ſm longitudinẽ võ nõ.sȝ p'erit qnque palmoꝝ
scda duoꝝ ⁊ dimidij.⁊ sic deinceps q̃libet erit minor ꝓpor/
tionabil'r.Scdo ẽt mõ in ↄtinuo sût ĩfinite partes eiusdem
q̃titatis.nã in magnitudine.v.g̃.duoꝝ palmoꝝ:quoꝝ p/
mus sit a.secûdus sit b.sunt ĩfiniti palmi se pial'r ĩcluden/
K tes.v.g̃.a.est vnus.Itẽ a medio.a.vsq3 ad mediuȝ.b.est
alius:⁊ sit.c.Itẽ.a.medietate medietatis.c.que est iter.a.
⁊.b.vsq3 ad mediû scdẽ medietatis.b.ẽ alius.⁊ sit.d.⁊ sic
ĩcipiendo a medio illi⁹ partis.d.q̃ est ante.b.⁊ semp a me
dio residui cuiuslibet palmi ante.b.habebit' alius palm⁹:
nec est status ad aliquẽ vltimû:cû illd residuû sit sine fine
taliter diuisibile.Sed tertio mõ esse infinitas partes eius/
dem q̃titatis potest dupliciter intelligi ſm duplicem acce
ptionem huius termini infinitum.qm̃ si sumatur cathego
reumatice:non est ↄcedendû ꝙ sint infinite:qm̃ necessario
sequeret':ꝙ magnitudo illa esset actu extẽsiue infinita. Si
võ sumat' syncathegoreumatice põt duplex sensus esse hu
ius ꝓpositiõis.ĩfinite partes eiusdem q̃titatis sunt in ma
gnitudine.vnus est ꝙ alicui certe ⁊ determinate q̃titati.v
bi g̃ra.pedali.ĩfinite sunt eq̃les:⁊ iste sensus est falsus.ali/
L us est:ꝙ quotcûq3 partes sunt equales alicui certe q̃tita/
ti:adhuc plures sunt equales.verbi gratia.alicui q̃titati.
non tamẽ eidem cui pauciores erãt eq̃les.verbi g̃ra.ĩ ma
gnitudine.10.palmoꝝ sunt.10.decime eiusdem q̃titatis:⁊
quelibet est equalis palmo.Item viginti vigesime sût eius
dem q̃titatis.nam quelibet est equalis semipalmo.sed nõ
quelibet vigesima ẽ equalis palmo:sicut decima quelibet
est palmo equalis.⁊ in hoc sensu ↄcedenduȝ est ꝙ infinite
partes eiusdem q̃titatis sunt in qualibet magnitudĩe. Et
ideo forte ſm ꝓprietatem sermonis hec esset concedenda.
infinite partes eiusdẽ q̃titatis sunt in magnitudine.⁊ hec
esset neganda.eiusdem q̃titatis infinite partes sunt in ma
M gnitudine.pro eo ꝙ in secunda ly eiusdem q̃titatis.suppo
nit determinate ex virtute sermonis.⁊ per ↄñs facit pmû
sensum qui est falsus.in pma aût pro eo qd sequitur synca
thegoreuma illam dictionem que hȝ virtutem ↄfundendi
supponit ↄfuse tñ.⁊ ideo non causat q̃tum est ex vi sua il/
lum pm sensum falsum.¶ Tunc ad formã rõnis dõm ꝙ in
magnitudine sunt infinite ptes eiusdem q̃titatis pmo modo
⁊ 2o:qualitercunq3 stet ly infinite.nec tñ sequitur qd infer/
tur.3o etiã mõ sunt infinite.sumpto ly infinite.syncathego
reumatice.⁊ in secûdo sensu dicte ꝓpositionis dato.⁊ ex h
non sequitur quod infertur. Sed non sunt infinite cathe/
goreumatice.nec ẽt syncathegoreumatice in primo sensu.
¶ Ad ꝓbationes dõm ꝙ vtraq3 ꝓcedit in secûdo sensu ⁊
Ad 11m neutra in pmo.vt satis pȝ.¶ Ad 11m pȝ responsio ex dictis
in pmo.dis.44.q.vltima.articulo pmo.in responsione ad
Ad 12m secûdam obiectionem.¶ Ad 12m ↄcedo ꝙ nõ plures par/
tes proportionales sunt in celo q̃ȝ in grano sinapis. sȝ vtri/
q3 in celo sunt maiores nec hoc est absurdum.imo verissi/
mum ⁊ clarissimum.nam clarû est ꝙ in celo non sunt plu
res medietates totius q̃ȝ due.nec plures q̃rte q̃ȝ q̃tuor. ⁊
certe ita due medietates sunt in vno paruo corpore ⁊ qua
tuor etiam q̃rte.⁊ vniu'r in quacûq3 ꝓportiõe quot partes
hȝ celum:tot hȝ qdlibet paruum corpus.nec in hoc ẽ dif/
ferentia inter corpus paruum ⁊ magnum:sed differentia N
est ꝙ partes eiusdem proportionis hincinde nõ sunt eque
magne.sed in maiori maiores:⁊ in minori minores.¶ 3a 3a 2
conclusio est ꝙ in nulla magnitudine est aliqd indiuisibile
scilȝ intrinsecû.dico aût intrinsecû:ne calumniose insteur
de anima itellectiua aut angelo quoꝝ vtrûq3 est indiuisibi
le:⁊ tñ in corpore:sȝ nec anima est in corpore vt aliquid ei
intrinsecum:sed vt forma in mã.nec etiam angelus est ali/
quid intrinsecum corporis.sed est in eo vt in loco ſm mo/
dum inferius explicandum.de talibus igitur indiuisibili/
bus non loquor:sed de qualibus imaginant' ponẽtes indi
uisibilia situalia.Uel oĩno indiuisibilia:qualia vocant pû/
cta.Uel diuisibilia ſm vnam dimensionem tñ:qualia vo/
cant lineas:vel scdm duas tñ:qualia vocant superficies.
Quoꝝ opinionem qr plurimû vulgata est nõ opȝ declara
re.¶ Sed contra eam probo conclusionem predictam.p
igit' probo ꝙ in nulla magnitudine sit aliquod punctum. pa
Et qr idem de oĩbus est iudiciû.sumo gratia exempli ma O
gnitudinem vnam:que sit.a.⁊ arguo sic.Si in.a.est aliqd
pûctum:aut vnum precise aut plura.si vnuȝ precise.igitur
pars aliqua ipsius.a.erit penitus absq3 puncto. vtpote ea
que distat ab eo.⁊ per ↄñs aliq̃ est magnitudo absq3 pun/
cto.igitur ⁊ quelibet est absq3 pûcto.cum idem iudiciû sit
de omnibus.¶ P. Non esset ratio in qua potius parte es/ Confir.
set illud vnicum punctum.Si plura puncta sunt in.a. Aut
preter singula:⁊ quelibet ⁊ omnia simul puncta ipsius est
aliqua entitas in.a.aut nõ.Si nõ.igitur.a.ↄstat precise ex
punctis.cuius oppositû demonstratum est in ↄclusiõe pri
ma.Si sic.igit' in.a.est aliqua entitas:que nec est punctuȝ
nec includit pûctum.Alioquin preter singula ⁊ oĩa pûcta
daretur pûctum.qd est ipossibile.Cum igit' illa nõ sit pun
ctuȝ.igitur est diuisibilis.⁊ per ↄñs magnitudo aliqua ca
rens pûctis ⁊ puncto.frustra igitur in.a.ponitur pûctum. Confir.
¶ Cõfirmatur.qr pono ꝙ deus:sicut bene põt cû sit oĩpo P
tens:destruat oĩa pûcta.a.⁊ precise ipsa . tûc aut remansit
aliq̃ entitas que prius fuit entitas.a.aut nulla oĩno.si nul/
la.igitur.a.ex pûctis precise ↄstabat.Si aliqua ↄstat ꝙ il/
la nõ est idiuisibilis.qr tûc esset pûctum . ⁊ per ↄñs aliqd
pûctum destructum adhuc esset.vel non qdlibet pûctum.
a.est destructum.qd est ↄtra positum.igitur est diuisibilis
⁊ carẽs similiter pûcto propter eãdem rationem . ⁊ sic vt
prius habetur aliqua magnitudo carẽs pûcto.¶ 2o pono 2m.
ꝙ magnitudo.a. supponat' magnitudini.b. sibi equali. ⁊
deinde ꝙ deus ↄseruet omnia pûcta.a.nullam aliam entita
tem.a.si qua est ↄseruãdo.⁊ simil'r nullum pûctum in situ
alio statuẽdo.casus iste cuilibet catholico ⁊ ↄfitenti oĩpo
tẽtiam dei debet videri possibilis.hoc posito.quero aut il
la pûcta occupant totam magnitudinem.b. sicut prius to
tam occupabat magnitudo.a.aut nõ:sed aliqua vl' alique
partes.b. remanẽt vacue seu quibus nulle entitates que
fuerût.a.superponûtur.Si detur primum:sequitur ꝙ pû/ Q
ctum sit imediatuȝ pûcto in ipsa magnitudine.b.⁊ ipsa sit
ↄstãs ex pûctis precise.⁊ similiter ꝙ.a.nõ itra se vllam enti
tatem pter sua puncta ↄtinebat. Si 2m.igitur illas partes
prius occupabãt alique partes.a.que nec erant nec iclu/
debant pûcta:⁊ per ↄsequens erãt magnitudines sine pû/
ctis:qd est propositû.¶ Itẽȝ sequit' ꝙ vel pûcta plura sint Confir.
in magnitudine.b.q̃ȝ erant in.a. quod nõ ↄueniẽter dicit':
eo ꝙ essent eq̃les magnitudines per casum.vel alique par
tes sunt in.b.carentes pûctis.ex quo infertur propositûȝ.
¶ Tertio nulla expientia vel ratio cogit ponere talia pun 3m.
cta:nec etiam auctoritas quã non liceat refutare.igit' ta/
lia esse nõ est dõm.ↄña est euidẽs.probo añs:⁊ de experiẽ
tia quidẽ ꝙ nulla habeat' de pûctis satis certum ẽ.qnimo
difficillimû ne dicã impoẽ est illa imaginari vel cogitare.
Auctoritas etiã nulla est auctẽtica de hoc. Sed ꝙ nec rõ
cogat dclaro:qm̃ si hoc argueret' ex aliquo:hoc:vt appa/

A ret ꝑ ponẽtes talia puncta:vel argueret ex finitate magni
tudinis vel ex ei⁹ ↄtinuitate.i.ex eo ꝙ magnitudo ẽ finita
vel ex eo ꝙ ↄtinua. vñ nõ ponũt aliqḋ pũctum nisi termi/
nans vel ↄtinuãs. Sꝫ nõ ꝓpter ṗmũ est ponẽdũ pũctum.
ꝓbo:qꝛ quero qũo intelligũt magnitudinẽ finiri puncto.
Aut eni itelligũt sic:q ꝙ ex tali puncto magnitudo est certe
mẽsure ⁊ ꝓtensionis atqꝫ hñs vltimã partẽ sui terminate
q̃titatis:ita ꝙ si punctũ nõ terminaret eam ipsa nõ eẽt cer
te ꝓtensiõis:nec hẽet vltimã partẽ sui:qnimo vltra q̃libet
ꝑtem tãte q̃titatis hẽet aliã eiusdẽ q̃titatis ⁊ eẽt ifinita ex
tẽsiue. Aut nõ itelligũt sic magnitudinẽ finiri puncto : sed
forte aliquo alio mõ. Sed null⁹ alius modus quo magni
tudo dicat̃ finita est euidens. Nec necessario ponendus ex
aliqb⁹ nobis notis.igit̃ nec per aliquẽ aliuꝫ modũ finitatꝫ
ponẽdũ est pũctũ finiẽs magnitudineꝫ. Nõ eni loquor hic
de finitate ꝑfectiõis:qꝛ nõ est ad ꝓpositũ:nec ẽt illã tribue
B ret pũctum magnitudini.qnimo magis augeret eius ꝑfe/
ctionẽ.igit̃ nõ est necẽum ponere punctũ vt linea sit finita.
hoc est ad ṗmũ itellectũ. Sed ꝙ nec illo mõ sit necessariuꝫ
ꝓbo:qm̃ si sic.sequeret̃ ꝙ si punctũ eiusmodi destrueretur
⁊ magnitudo remaneret nullo alio pũcto ei vice ṗmi ad/
dito vel creato:⁊ nulla etiã magnitudine sibi nouiter ad/
dita.ipsa vtiqꝫ eẽt ifinita extẽsiue:seu ꝓtensa in ifinitũ. ↄñs
pꝫ.sed ↄñs est falsum:qm̃ nulla magnitudo ꝑ solã ablatio
nem alicui⁹ a se fieret maior. Non eni est imaginanduꝫ ꝙ
punctũ ipediat magnitudinẽ vlteri⁹ ꝓtendi:q̃re eo nõ ipe
diente ipsa funderet ꝑtes suas per totũ mundũ:sicut id qḋ
obturat foramẽ dolij ipedit vinũ fundi extra doliũ ꝑ ꝑtes
domus . igit̃ casu illo posito nõ eẽt linea ifinita:sed finita.
Aliud ¶ Ad istud rñdet in virtute qdam doctor dicẽs ꝙ ipossi/
bile est punctũ destrui magnitudie remanẽte. Rõ est vt di
cit:qm̃ qḋ nõ est nisi virtute alterius p̃cise nõ põt annihila
C ri nisi ꝑ annihilationẽ illius per qḋ est. Vñ cũ punctus nõ
habeat esse nisi entitate linee:nõ annihilat̃ nisi annihilatio
ꝯ Aliud ne linee. ¶ Hec rñsio nõ valet.tũ qꝛ cum punctũ ẛm istos
sit res distincta a linea:si hꝫ esse entitate linee nõ hꝫ eẽ illa
entitate nisi tanq̃ꝫ ꝑ cãm vel intrinsecã vel extrinsecã.ↄstat
aũt ꝙ istud falsum est: qm̃ in nullo genere cãe linea est cã
Confir. puncti. ¶ D. Esto ꝙ eẽt cũ nihil ꝓhibeat quãlibet cãꝫ di/
uina virtute posse esse sine cãto poterit dei v̓tute magnitu/
do existere sine pũcto:tũꝫ qꝛ maior assumpta.s.ꝙ nõ hꝫ eẽ
nisi v̓tute alteri⁹ ⁊c̃.falsa est ꝓsus.nã sic sequeret̃ ꝙ nulla
creatura posset annihilari nisi per annihilationeꝫ dei. Sic
ergo patet ꝙ nõ ꝓpterea vt magnitudo sit finita est necẽuꝫ
punctum . ¶ Q₂ v̓o nõ sit necẽium adhuc ꝙ magnitudo sit
cõtinua ꝓbat̃ faciliter:qm̃ nõ minus est possibile ⁊ cogni/
tu facile vnã partem magnitudinis cũ alia ↄtinuari:⁊ vnã
D per se cõstituere magnitudinẽ q̃ꝫ punctũ ipsum cuꝫ aliqua
vel aliquibus partibus magnitudinis: ⁊ tñ nõ ponũt pun
ctũ facere cũ partibus magnitudinũ per se vnũ alio pũcto
mediante.igit̃ eque faciliter: imo ampli⁹ multo vna pars
cũ alia cũ sint eiusdẽ rõnis poterunt ꝑ se vnuꝫ constituere.
Confir. ¶ D. Cũ due aque pri⁹ discrete ↄtinuant̃ adinuicẽ si conti
nuant̃ mediante puncto quero in quo est subiectiue illud
punctũ. Aut enim est in aliquo indiuisibili mãe vni⁹ aque
illarũ tm̃: aũt taꝫ in vno indiuisibili vni⁹ q̃ꝫ in vno alio al/
terius: aut i aliquo indiuisibili mãe cõi ambabus nouiter
generato. Nõ potest dici primuꝫ. qꝛ nõ est potior rõ ꝓ vna
parte q̃ꝫ pro alia. Nec scḋꝫ:qꝛ tunc hẽet duo subiecta eque
prima:qḋ nõ videt̃ possibile nãliter. Et per ista duo etiam
cõcludit̃ ꝙ nõ sit in alia parte diuisibili alterius vl̓ partib⁹
vtriusqꝫ. Nec etiã in aliquo accñte diuisibili:qḋ ẽt ex alijs
causis est magis impossibile:vt puto satis patere attẽdẽti.
⁊ satis per illos puncta improbãtes sufficiẽter mõstratuꝫ:
Nec ẽt põt dici ꝙ sit subiectiue in aliquo accñte idiuisibi/
li:quia ẽt de illius subiecto par questio esset . Relinquitur
igit̃ ꝙ est i aliquo indiuisibili mãe seu in aliqua idiuisibili
mã cõi nouiter generata. Et vbi tunc est vox toti⁹ ꝓhie cla E
mantis mãm ingenerabilẽ esse:⁊ theologie tenentis ipsaꝫ
a solo deo posse ꝓduci:⁊ nullã creaturã posse nisi presup/
posita ea aliqd mãle ꝓducere. ¶ D. Cũ aqua prius conti/ Confir.
nua diuidit̃:punctũ ↄtinuans:vel remanet vel corrũpitur.
nõ remanet:qa non in vtraqꝫ parte:nec in vna potius q̃ꝫ in
alia.corrũpit̃ Igit̃. Sed tunc aut indiuisibile mãe qḋ pri⁹
eo informabat̃ remanet vel corrũpit̃.nõ remanet: qꝛ nec ꝑ
se seorsum ab vtraqꝫ parte vt certuꝫ est:nec cũ vna ꝑte tm̃:
cũ nõ sit pro vna q̃ꝫ pro altera potior rõ. Nec cũ vtraqꝫ:cũ
nõ possit nãliter esse in pluribus distãtib⁹ sitibus. igit̃ cor
rumpit̃. Et nõne etiã ꝓhie vox est mãm nõ esse nãliter cor
ruptibilẽ. Et certe multo magis clamaret nõ esse annihila
bile:qḋ in ꝓposito tñ sequeret̃. ¶ Deinde hãc eandẽ ↄclu 4ᵐ
sionẽ ꝓbo ṗncipalr̃ rõnib⁹ physicis ⁊ fundatis sup demõ
strat̃iõib⁹ ⁊ itẽtiõe phi. Ipe nãqꝫ 6ᵒ physi.iuxta finẽ ꝓbat T.c.86.
nullũ idiuisibile posse moueri: ꝓpterea qa nihil potest mo ⁊.89.
ueri per spatiũ maius se nisi prius moueat̃ ꝑ eq̃le:⁊ ꝑ ↄñs F
si indiuisibile moueret̃ prius moueret̃ ꝑ equale sibi q̃ꝫ per
maius:⁊ ex h̓ inferẽdo. Quare inqt Phs erit linea ex pũ/
ctis:⁊ ꝓbat ↄñam.s. Semp eniꝫ motũ per eq̃le oẽm lineã
mẽsurabit. Tũc silr̃ arguo. Si est aliqḋ idiuisibile magni
tudinis:sequit̃ ꝙ illa mota sup aliam magnitudinẽ:ipsum
etiã mouebit̃:⁊ ↄtinue motũ per equale sibi mẽsurabit to
tam magnitudinem illam.igit̃ illa ẽ ex pũctis composita.
ↄñs reputat phs impossibile : ⁊ ita etiã ꝓbat̃ in ṗma ↄclu
sione supra.ṗma ↄña nota est:qm̃ nõ põt moueri magnitu
do sine pũcto siue ↄtinuãte siue terminãte . siqdeꝫ tale hꝫ:
etsi cõtinue mouebitur cõtinue erit in situ sibi equali:sicut
⁊ cetera mota:⁊ sic semp motuꝫ per equale trãsibit magni
tudinẽ ⁊ mẽsurabit illam. Scḋa vero ↄña pꝫ per Phm:⁊
satis ꝑ rõnẽ si quis attendat. ¶ Sꝫ huic rõni dicitur ꝙ nõ Rñsio
valet q̃uis valeat illa Phi. ꝓpterea qa Phs ꝓbat indiui Ad 1ᵐ
sibile nõ posse moueri per se: qm̃ si sic moueret̃:tunc sem/ G
per moueret̃ ꝑ equale ⁊ d̓ eq̃li ad eq̃le:⁊ sic oporteret totã
illã magnitudinẽ ex equalib⁹ illi ↄstitui. Sꝫ nõ sic ẽ si mo/
ueat̃ tm̃ per accñs:ꝓp qḋ rõ ista nõ ꝓbat indiuisibile nõ
esse in magnitudine:nec ẽt nõ posse ↄtinue moueri ad mo
tum illius. ¶ Hec rñsio penit⁹ nulla est. nã pari facilitate ꝯ rñonẽ
poterit negari illud incõueniẽs sequi si idiuisibile moueat̃
ꝑ se:sicut ipsa negat seq si moueat̃ ꝑ accñs: qḋ pꝫ:quia nihil
assumit̃ in ꝓbatione illa: quod nõ eque verificet̃ de moto
ꝑ accñs:⁊ d̓ moto ꝑ se.nã ↄstat ꝙ idiuisibile motũ ꝑ accñs
nõ mouet̃ ꝑ maius: qn ṗus moueat̃ ꝑ eq̃le:⁊ sic ẽt cõtinue
motũ mẽsurat magnitudinẽ ꝑ equalia sibi: sicut si eẽt sepatũ
⁊ moueret̃ sup illa ꝑ se: q̃re equalr̃ d̓ vtroqꝫ illud ipꝫ ↄclu
dit̃. ¶ Ampli⁹ h̓ idẽ pꝫ sic.qa ↄstat ꝙ nõ ex alio arguitur Confir.
magnitudinẽ ↄponi ex idiuisibilib⁹ si idiuisibile moueat̃
ꝑ se sup illa:nisi qa indiuisibile sic motũ cõmẽsurãdo se illi
sꝑ ꝑ eq̃lia sibi totã ꝑficit ⁊ mẽsurat. Illa aũt eq̃lia indiuisi/
bili moto nõ hꝫ ab illo:sꝫ ꝑhabet i seipa. Sꝫ ↄstat ꝙ idẽ nt
ipa hꝫ hꝫ indiuisibilia: si idiuisibile moueat̃ sup ea ꝑ accñs: H
sic si ꝑ se ⁊ eq̃lr̃ vtroqꝫ mõ ꝑ idiuisibile mensuraret̃. Vñ ex h̓
formo talẽ rõnẽ. Si aliq̃ magnitudo tota mẽsuraret̃ ꝑ idi/
uisibile si moueret̃ sup illa ꝑ seipa eẽt ↄposita ex idiuisibili
b⁹ h̓ ↄcedit̃. sꝫ si aliq̃ magnitudo mẽsuraret̃ ꝑ indiuisibile
motũ ꝑ accñs ipsa mẽsuraret̃ tota ꝑ idiuisibile:sicut ꝑ se mo/
ueret̃ sup ea.igit̃ si aliq̃ magnitudo mensurat̃ tota ꝑ indi/
uisibile motum ꝑ accñs ipsa est ex idiuisibilibus ↄstituta.
¶ D. Q₂ dcã rñsio non sit nisi fuga v̓balis:pꝫ ex alio : qm̃ Confir.
nõ minus argr̃ magnitudinẽ ↄponi ex ꝑtibus alicui⁹ d̓ter
minate q̃titatis eq̃libus alicui q̃to vel parti q̃titatis mo
te per accñs q̃ꝫ ex eq̃lib⁹ ei qḋ mouet̃ per se. v̓bi grã.si sit
magnitudo decẽ cubitoꝝ:⁊ sup ea moueatur corp⁹ bicu/
bitale.ↄstat ꝙ nec cubitus q est medietas hui⁹ corpis:nec
semicubitus q est q̃rta eius mouetur ꝑ se : sed ꝑ accñs ad
motũ toti⁹:⁊ tñ qꝛ illa magnitudo mẽsurat̃ tota ꝑ cubitũ

3 ꝛ semicubitū:sic ꝛ p cubitū.idcirco sic dicim⁹ ipam ɔpo-ni ex decē cubitis:sic ēt dicim⁹ illā ɔponi ex.20.cubitis:ꝛ 40.semicubitis.Sic igr̄ erit in ꝓposito si mēsuref p idiuisibile motū per accñs non minus q̄ʒ si mēsuraref p idiuisibile motū per se. ¶ P. Ad ɔ̄nē.si eēnt talia idiuisibilia in

4ᵐ quolibet corpe ɔtinue moto localr̄ eēt aliqđ idiuisibile ƀʒ ꝙ ipm eēt p̄mo mutatū.ɔ̄ñs est expresse:ꝛ ex itētione Phi

T.c.46 ꝛ.52. reprobatū.6ᵒ phy.ɔ̄ña pʒ.qm̄ idiuisibile terminatiuū corporis moti.erit illud ƒm qđ ipm motū erit p̄ motū. ¶ P. Idem sequit̄ ex pte spatij sup qđ mouef:qđ etiaʒ reprobatū ibidē.ꝛ.pʒ ɔ̄ña.Nā positis duab⁹ magnitudinib⁹ bipedalib⁹ ɔtiguis ƒm imaginationē p̄dictā de idiuisibilibus iste hēbunt diuersa vltia sua indiuisibilia:q̄ʒuis sil̄ tūc accipiaf aliud corpus bipedale ꝛ supponaf vni illaꝝ:sic ꝙ vltima hui⁹ corporis sint supposita vltimis illius magnitudis: ꝛ moueaf deide sup aliā ɔtiguā magnitudinē:ꝛ tunc pʒ ꝙ erit dare p̄mū acq̄situ ex magnitudie illa.ꝛ p ɔ̄ñs 2ᵐ qđ vl

k ad qđ motū illud est p̄ motū.vʒ idiuisibile terminans magnitudinē illā sup quā mouef.Nec pōt dici ꝙ Phs nō itēdit negare simplr̄ p̄mū acq̄situm ex spatio ƀʒ tm̄mō p̄muʒ acq̄situ p motū.illud aūt idiuisibile nō acq̄ritur p motū.ƀ inquā nō valʒ:qm̄ ipse intēdit vlr̄ negare pᵐ acq̄situm:qđ pʒ:q₂ statim post ex ƀ ɔcluso tanq̄ʒ ex pn̄ᵒ.ɔcludit vlteri⁹ ꝙ ante qđlʒ mutatū esse p̄cedit moueri:qđ nō esset veꝝ:si eēt p̄mū ad qđ mobile esset mutatū.Sic igr̄ dico ꝙ nulla entitas ex̄ aiam est in magnitudie simplr̄ idiuisibilis:q̄leʒ existimāt pūctū:nec aliq̄ idiuisibilis tm̄ ƒm vnā dimensionē:q̄lem dicūt esse lineam:nec aliq̄ diuisibilis tm̄ ƒm duaʒ q̄lē opinanf esse supficiē:q̄ duo vltima possent p easdē rōnes illas applicādo ꝓbari:p q̄nas ꝓbatū est pᵐ. ¶ Huius

Arist. itentionis reputo idubitāter fuit Phs:sicut ex rōnibus supra iductis vltio euidēter appet.Hoc etiā exp̄sse dicit in libro suo de motibus aialiū.Vn̄ in illa parte.dubitabit aūt

l aliq̄s.reprobās eos q dixerūt celū moueri a polis pp quādam virtutē exn̄tē in eis:ꝛ adducit rōnes ɔ̄ hoc.p̄ma est ꝙ poloꝝ vt capiunf velut idiuisibilia q̄dā:nulla est essentia. igr̄ in eis nulla virtus ad mouēdū.Alia q₂ vnus motus nō ē a duobus motorib⁹:ꝛ hec sūt v̄ba eius. Sʒ ꝙ polos putāt quādā virtutē h̄re nullā h̄ntes magnitudinē:sed existentes extrema:ꝛ pūcta:non b̄n supple putāt:ꝛ ɔiūgit ꝓbationē ꝙ nō b̄n dicūt.Cū hoc eni qđ est nullā subam esse nullius taliū ꝛ moueri vnū motū a duob⁹ ipoſe.polos āt duos faciūt.In eo aūt qđ dicit nullā subam esse nulli⁹ taliuʒ:tāgit rōnē p̄mā que est ad ꝓpoᵐ nr̄m:in religs v̄o verbis aliā. ¶ Huius etiā itentionis exp̄sse est Aug.q vt pau-

Aug⁹. lo ifra patebit.vult ꝙ in corpe ex̄ aiam nullū oino est indiuisibile/siue pūctū/siue linea vel superficies.

m ¶ Itē Aug.in de q̄ʒtitate aie cap.10.Sola inquit lōgitudo ñ nisi itelligi aio pōt:i corpe iueniri nō pt̄. Ecce q̄ʒ exp̄sse dicꝭ ꝙ sola lōgitudo nō pōt ī corꝭ iueniri. Uult itaq̄ʒ ꝙ in ipso corpe nulla sit entitas q̄ sit lōgitudo tm̄.ꝛ ita ɔ̄iter ē sentiēdū q₂ et nulla ē q̄ sit tm̄ latitudo.ꝛ multo forti⁹ ꝙ nulla sit q̄ nec sit lōgitudo nec latitudo nec ꝓfūdita:neq̄ʒ diuvllas

3ʒᵐ ɔ̄. ptes h̄ns. ¶ Cōtra ɔ̄nē istā dubia plura sunt.P̄rio quidē qm̄ ipsa vr̄ dissonare pene toti Phie Geometrie atq̄ʒ Logice.nam ƒm q̄ʒlibet p̄dictarum ponēda sunt talia idiuisibilia.Et de logica q̄dem pʒ in p̄dicamētis vbi Phs dicit ꝙ partes linee copulanf ad punctū ꝛ supficiei ad lineā ꝛ cor-

T.cō.2. 5ᵒ ph.22 poris ad supficiē. ¶ In 6ᵒ etiam phy.in pn̄ᵒ dicit ꝙ ɔtigua sunt quoꝝ vltia sūt sil̄.ɔtinua v̄o quoꝝ vltimū est idē:que nullatenus v̄a eēnt si nulla eēnt indiuisibilia.nam ɔstat ꝙ nulla idiuisibilia duoꝝ ɔtiguoꝝ sūt sil̄:sed vnum ex̄ aliud. Item geometra ponit h̄ȝ idiuisibilia ꝛ diffinit illa.punctū q̄dem ꝙ est cui⁹ ps non est.lineā ꝙ est longitudo sine latitudine.Supficiē v̄o dicit q̄ longitudinē ꝛ latitudinem tm̄ h̄ʒ.Silr̄ dicit ꝙ pūctus qui in medio circuli est centrū dr̄: ꝛ talem demonstrat in quolʒ circulo posse inueniri Eucli-

n des lib.3.ꝓpōne pᵒ. Aug.quoq̄ʒ in libro de q̄ʒtitate aie.ta-

2ᵐ lia idiuisibilia ponit q̄si p totū. ¶ 2ᵒ.si nulla eēt superficies

T.c. 41 nullus eēt corpis locus.dr̄ eni 4ᵒ phy.ꝙ locus est superficies corpis ɔtinētis.Nec pōt dici ꝙ corp⁹ ɔtinēs est locus: ꝛ nō aliqđ eius idiuisibile:qđ sit supficies: q₂ vt ibi dr̄ lo-

T.c.28. cus est eq̄lis locato.corpus āt ɔtinētis:ꝛ quelibet ēt pars eius diuisibilis ambiēs locatū excedit locatum. ¶ 3ᵒ.ali-

3ᵐ qua corpora tangūt se:ꝛ ɔstat ꝙ nō ƒm profunditatē eoꝝ: alioq̄n se mutuo penetrarēt.igr̄ ƒm vltimas eoꝝ idiuisibiles tm̄ supficies. ¶ 4ᵒ supficies corporis vr̄ ꝙ nō vr̄ ꝓfun-

4ᵐ ditas.igr̄ supficies aliud est a ꝓfunditate. añs pʒ sensu:ꝛ ɔ̄ña tenet p p̄mū pn̄ᵐ. ¶ Confirmaf quoq̄ʒ ɔ̄ña per Phm

T.c.128 2ᵒ de aia.in illo cap.Q₂ autē nō sint sensus p̄ter q̄nque.vbi dicit ꝙ q₂ aliquo sensu cognoscimus magnitudinē quo nō cognoscimus colorē:fit māifestū nobis ꝙ aliud est magni-

5ᵐ tudo ꝛ aliud color:sic in ꝓposito. ¶ 5ᵒ. fortissime ƀ vr̄ argui geometrice sic.si nōn est dare aliqđ punctū:sequif ꝙ si

o corpus sphericū poneref sup planum tangeret ipm ƀʒ aliquid diuisibile:ɔ̄ñs est falsum:ꝛ ɔ̄ña ꝓbaf:q₂ certuʒ est ꝙ tangeret ipm.Si v̄o nō ƒm aliq̄d diuisibile.igr̄ ƒm aliq̄d indiuisibile:ꝛ p ɔ̄ñs esset aliqđ idiuisibile:qđ repugnat an-

6ᵐ tecedēti. ¶ 6ᵒ arguit doctor q̄dā sic.Deus pōt facere lineā

Caton indiuisibilē ƒm latū:ꝛ silr̄ punctū oino indiuisibile.igr̄ ex talibus ɔponitur ɔtinuū:ꝛ p ɔ̄ñs talia sūt.ɔ̄ña ꝓbatur.q₂ vnū indiuisibile pōt deus alteri applicare in situ imediate ꝛ tm̄ distincto:ꝛ tūc in supficie plana cui sic supponeref corrūdent imediata idiuisibilia nescio.igr̄ ꝛc̄.añs ꝓbaf:q₂ tale q̄d esse nō appet euidēter ɔ̄dictionē icludere. igr̄ posse

7ᵐ tale facere non est negandū ab oipotentia dei. ¶ 7ᵒ idem sic.Deus pōt istā longitudinē q̄cūq̄ʒ demꝑata facere eē sine latitudine:q₂ pōt facere ptes eius nō distare ƒm latum. Silr̄ pōt facere angelū in mundo:ꝛ tm̄ ꝙ nō sit in diuersis

8ᵐ locis.igr̄ aliq̄s situs est idiuisibilis. ¶ Ultimo ad idē pōt argui sic.Si nō sit in p̄manētibus aliq̄d simplr̄ idiuisibile

p igr̄ nec in successiuis est aliq̄d idiuisibile simplr̄.v̄.ḡ.istās sed ɔ̄ñs est falsum:q₂ tūc gñatio sube q̄ non est terminus p se ɔtineri motus eēt nihil vel saltem in nullo tanq̄ʒ in men-

Aug⁹. Cap. 14 sura:ꝛ sic nō eēt in instāti. ¶ P. Aug.xi.ɔfes. exp̄sse ponit tale idiuisibile in tpe.vn̄ ait.ꝙ si q̄d intelligif tp̄s: qđ i nullas iā vel minutissimas ptes diuidi possit momētoꝝ id solum est ꝙ p̄ns dicaf ꝛc̄. Ecce ꝙ vult qđ ex tpe est p̄sens eē prorsus idiuisibile. Hec sūt maiora dubia que occurrūt ɔ̄

Rn̄⁹ ad obiecta istam ɔ̄nē. ¶ Pro solōnibus p̄dictoꝝ premitto ꝙ hec nomina linea supficies:ꝛ corp⁹ duplr̄ accipi pn̄t. vno mō vt significāt veras magnitudines ex̄ aiam realr̄ exn̄tes. ꝛ sic eadē magnitudo: ƒm diuersas tm̄ rōnes dr̄ linea supficies ꝛ corp⁹.linea q̄dē inq̄ʒtū est ƒm vnā dimensionē vel situalem dr̄iam extēsa.Inq̄ʒtū v̄o est extēsa ƀʒ duas dr̄ supficies Inq̄ʒtū v̄o ƒm tres dr̄ corpus.Et q₂ ois magnitudo ex̄ animam exn̄s est extēsa ƒm vnā ƒm duas:ꝛ ƒm tres: ꝛ nulla

q est oino q̄ sit extēsa tm̄ ƒm vnā vel ƀʒ duas tm̄:vt ex dictis supra pōt probari:ꝛ statim ex intentione Augu.ɔfirmabitur:idcirco ois linea isto mō accepta est supficies ꝛ corp⁹:

T.c.18. ꝛ eʒ de singulis.Hoc modo accipit phs p̄dicta 5ᵒ meta.c. de q̄ʒto.vbi distinguēs sp̄es magnitudis ait.Magnitudinis v̄o que q̄dē ad vnū ɔtinua longitudo:que aūt ad duo latitudo:que aūt ad tria ꝓfunditas.ꝛ subdit.Sed longitudo linea ꝛ latitudo superficies:ꝛ profunditas corpus: nō ꝙ per ista velit intelligi distinctas magnitudines reales:q̄rum vna sit solūmō longitudo.alia latitudo tm̄.sed distinctas rōnes specificas ꝓpter quas ꝛ diuerse sp̄es dicunf eē magnitudinis.Vn̄ de rōne linee vel magnitudinis inq̄ʒtuʒ est linea nō est aliud q̄ʒ esse ɔtinuā seu extēsam:vt exponit

Cō.18. Cōmē.in vnū.i.ƒm vnā dimēsionē. Et ex hoc dicūt auctores ꝙ linea est magnitudo in vnā dimēsionem tm̄ extensa: que q̄dem exclusio nō ponitur ad significandum ꝙ res illa que est linea non sit extēsa ƒm plꝭes dimēsiones q̄ʒ vna.

A Sʒ ꝙ in diffōne linee non claudiť ꝙ sit extēsa ƒm pl'es:sʒ ꝑcise ꝙ sit extēsa ƒm vnā.cum hoc tn̄ stat ꝙ res illa sit ƒm pl'es extēsa. Huic cōsilr loquiť Auic.5.meta.sue. cū ait. ꝙ equinitas nō est aliud nisi eqnitas tm̄:ipsa eniʒ ex se nō est vnū nec multa nec exn̄s in his sensib⁹ nec in aia p q̄ verba ꝯstat ꝙ nisi oino fatuus fuissʒ ꝙ non itēdebat dicere ꝙ eqnitas non eēt realr vna nec pl'es:nec eē̄ aiam nec in aia:sʒ ꝙ nullum hoꝝ poniť in diffōne ipsius. Alio modo pn̄t accipi hec noia vt significant magnitudines fictas ꝛ imaginarias seu imagines magnitudinū quas apud se nō gdeʒ in virtute aliq̄ sensitiua:sʒ in ipso itellu aia fingit. Et q̄uis in re eē̄ non sit latitudo non ꝓfunda nec lōgitudo non lata expimur tn̄ nos nobis effingere ꝛ ꝯtueri q̄dā latitudineʒ non ituēdo ꝓfunditatē seu aliquā magnitudinem ꝑtensaʒ in duas ꝑtes tm̄:ꝛ silr aliq̄ʒ longitudinem puram absq̄ latitudine:ꝛ etiam aliq̄ʒ ꝓfunditatē seu magnitudinē ꝛ tres

B situales dīias vel dimēsiones extēsam:ꝛ hꝫ fictas magnitudines vocamus lineā supficieʒ ꝛ corp⁹. Hoc mō accipit

Cap.10 Aug.in de q̄titate aie. vbi discipulo sic ait. Enitere recogitare lōgitudinē q̄ adhuc nullam latitudinē assumpserit. D. Nihil tale possum. Si eni filū aranee in aio ꝯstituero q̄ nihil exili⁹ solemus videre. occurrit mihi ēt inesse tn̄ ꝛ lōgitudo ꝑ se ꝛ latitudo ꝛ altitudo que q̄lescūq̄ sint eē tn̄ negare nō possum. Aug. Non vsq̄q̄ʒ absurda est rn̄sio tua. Sʒ certe cū ista tria eē in aranee filo intelligis discernis h ꝛ qd iter se differāt nosti. D. Aut alr potui videre nihil horū deesse huic filo. Et tūc ꝯcludit Aug. Quo igiť itellu h discreuisti:h potes ēt seiūctis illis solā longitudinē cogitare ne aliqđ corpus voluas aio.nā qđcūq̄ fuerit his oib⁹ nō carebit. Incorporeum est eni qđ te itelligere cupio.naʒ sola longitudo nō nisi intelligi aio potest in corpe iueniri nō pt̄. Et subdit. Hāc igiť longitudinē merā simplicē:si etiam

C plʒ lineā vocem⁹. Hoc eni noie a multis doctis appellari solet. Ex his habemus duo ad ꝓpositū nr̄m. vnū est ꝙ in ipso corpe nō est aliq̄ res q̄ sit longitudo tm̄:sʒ mera longitudo vtiq̄ʒ est icorporea ꝛ in aio solū. Aliud est ꝙ ista lōgitudo icorporea:ꝛ exn̄s in aia a doctis ꝯsueuit vocari linea. ꝛ ita vult a se vocari. Et sic de lōgitudie dixitita in sequētibus dic de latitudie ꝛ pūcto. Vñ ꝛ multis q̄tū ad hanc mām ꝑtractatis ꝯcludēdo ꝑncipale ꝓpositū. Dicit q̄so te. ait. nūqd nā ea linea est q̄ ꝑ longū secari pt̄ aut veꝝ signū .i. pūctū qđ vllo mō secari pt̄. Aut ea latitudo q̄ cū erecta ē:vt dicimus sectionē ꝑ lōgū deorsuʒ v̄sus admittat. D. Nihil minus.supple veꝝ est qđlʒ istoꝝ. Aug. Unq̄ʒ ne igitur oculis istis corpeis vel tale pūctū vel talē lineā vel talē latitudinē vidisti. D. oino nunq̄ʒ:nō eni sunt ista corporea. ꝛ mox ex istis ꝯcludit Aug. Atqn si corporea corpeis oculis mira q̄dam reꝝ cognatōe cernunť:opꝫ aiam q̄ videm⁹

Cap.17 illa icorporalia corporeū corpusue nō esse. ¶ Itē 7° super

D Geñ.ad lr̄am. dicit ꝙ si aia esset corpea.nullo modo nosse posset tales lineas:que ꝑ lōgū secari nequeūt:q̄les in corpore nō posse iueniri nihilominus nouit. ¶ Ex his v̄bis ꝛ medio ad ꝑncipalr intentā ꝯn̄e eius:que est ꝙ aia non est corporea : appet ꝙ ƒm Aug. nulla est incorporea mere linea vel lōgitudo aut supficies:nec aliq̄ hꝫ videri pōt oculo corporali:sed mēte:cuius oppositum etiam dicūt saltēʒ de superficie qui extra animam talia indiuisibilia ponūt. ¶ His p̄missis rn̄deo ad obiecta:ꝛ ꝓ duob⁹ p̄mis sciēdū ꝙ sicut pꝫ ex diuersis lib⁹ phie Aristo. Quedam opi. famosa fuit tēporib⁹ Ari. que hꝫ indiuisibilia posuit non solum in aia. verū etiā extra aiam:ꝛ ex eis dicebāt componi magnitudinē:quā opi. ꝛ multi hodie sequunť q̄ ad vtrūq̄ dictū:ꝛ multi quo ad p̄mū tm̄.s. qui ponūt idiuisibilia hꝫ extra aiam in ipsa magnitudine:ꝛ tn̄ negāt magnitudineʒ cōponi ex ipsis. Hui⁹ opinionis nō fuerūt Aug. vt ex dcis pꝫ:neq̄ʒ Phs:qnimo 2ᵐ in plibus locis ipugnauit. p̄mum aūt. vʒ puncta esse eē̄ aiam. aliq̄n sub dubio posuit. sic pʒ

ƒ meta.ca.penul. vbi ait. Qm̄ non quedam sine gn̄atione ꝛ corruptione sunt ꝛ nō sunt vt pūcta siquidē sunt.i.si puncta sūt. Aliq̄n v̄o expresse negauit. vt in libro de motibus aialium:sicē supra allegatū est. nullibi tn̄ in ꝓpria forma ex quisite discussit:ꝛ ideo sicut moris sui fuit aliq̄ʒ a proposito mām tractasset:ꝛ vbi etiā nō ꝑncipalr de illa agebatur loq̄ iuxta famosiorē opinionē frequēter de pūctis ꝛ lineis ꝛ supficieb⁹ ꝛ ꝯtiguis ꝛ ꝯtinuis locut⁹ est iuxta opinionē illā famosam:ꝛ nō ƒm ꝓpriā. Inter que est illud qđ allegatū est ex p̄dicamētis. Qđ māifeste appet ex eo qđ ibidem dic ꝙ ꝑtes loci ad eūdē terminū copulanť ad quē ꝛ partes corporis.s.locati:vt exponit Boeti⁹ nec alr exponi pōt:ꝛ ꝯstat ꝙ illud dictū nō est ƒm opinionē suā:sʒ ƒm eam que ponebat spatiū intra latera ꝯtinētis esse locū:quā Phs ex intētione reprobat 4° phy. ¶ Ad illud ēt de ꝯtinuis ꝛ cōtiguis:dōm silr ꝙ ƒm illā opinionē locut⁹ est:ꝛ pp cām su pradictā:ꝛ etiā q̄m ex talib⁹ descriptionib⁹ ab illis datis fortiter arguebat ꝯ̄ eos ꝑncipale ꝓpositū.s. ꝙ magnitudo nō ꝯponeret ex pūctis. vñ mox ex diffōnib⁹ assumit ꝙ pūcta nō sunt ꝯtinua neq̄ʒ ꝯtigua:vt ex h vltra deducat ꝙ ipsa non ꝯponūt magnitudinē. ¶ Ad illud qđ addiť de geometra:dōm ꝙ ipse nō pōt talia idiuisibilia realia eē̄ aiaʒ: sed tn̄ ficta in aia ꝛ illa diffinit modis predictis. ꝛ similiť Aug. vt ante ostēsum est ꝑ eūdeʒ. Cā aūt est:q̄m magnitudinū de q̄bus ꝯsiderat geometra q̄uis quelibet sit longa lata ꝛ ꝓfunda:qꝛ tn̄ quedam sunt passiōes magnitudinis inq̄ʒtū est lōga:qdā alie inq̄ʒtū est lata:ꝛ quedā inq̄ʒtuʒ est ꝓfunda volēs de oib⁹ hꝫ distinctā notitiā tradere vt facilius capiať:fingit purā longitudinē:vt ea q̄ demōstrat de illa intelliganť ꝯuenire magnitudini:vt est longa vel longitudo. silr fingit latitudinē:vt q̄ de illa dicit itelliganť eē de magnitudine:vt lata est. Fingit quoq̄ʒ pūcta. sed nō vt per illa velit itelligi rē aliq̄ʒ eē̄ aiam idiuisibilē:sed vt vbi fin-

G git esse pūctū intelligať negari ois magnitudo. v̄.g̃. cū dicit aliquas lineas in pūcto ꝯcurrere. non intelligit ꝙ inter eas iteruenit aliqđ idiuisibile:sʒ ꝙ nullū spatiū intercipiť iter eas:ꝛ cū ab aliquo puncto dicit lineā trahi aut ad aliquod terminari nō aliud intelligit q̄ʒ ꝙ ipsa non vlterius ꝑtenditur:ꝛ consilr de alijs in quibus vtitur pūctis. Centrū ēt indiuisibile nō ponit nisi fictū ꝛ imaginariū : per qđ nō vult itelligi aliqđ reale indiuisibile ad qđ ꝯcurrāt linee a circūferētia ducte:sed tm̄mō ꝙ ipse nullo manēte spatio ꝯcurrunt. Et ꝙ docet iuenire cētrum in circulo nō est docere iuenire aliq̄ rem idiuisibilē eē̄:sed potius vñ sit eq̄lis distātia vndiq̄ʒ ad circūferentiam:ꝛ pro certo ad nullā veritatē geometricā nec̄ia sūt aliq̄ idiuisibilia seu puncta extra aiam:sicut bn̄ pʒ cuilibet in illa scia instructo. vtitur tn̄ talibus fictionibus:vt ꝑ eiusmodi veritas quā demonstra

Ad 1ᵐ re intēdit facilius capiať. ¶ Ad 1ᵐ dōm ꝙ non io dr̄ loc⁹

D supficies vel vltimū ꝯtinētis:qꝛ aliqua latitudo carēs ꝓfunditate sit locus:sed qꝛ ipm̄ corpus ꝯtinēs non est locus vt ꝓfundum est:sʒ inq̄ʒtū est latū:ꝛ qꝛ vt sic nō excedit contentum neq̄ʒ ab eo excedituꝛ:iō dr̄ ei equalis.

Rn̄° ad h:ꝑ q̄ꝫ itellectu,notādū ē ꝙ q̄uis eē̄ aiaʒ nulla sit ois magnitudo sit corp⁹ ꝛ ƒm tres situales differētias seu dimēsiones extēsa. nec aliq̄ oino sit q̄ sit extēsa tm̄ i vnam aut tm̄ i duas:itellectus tn̄ pōt sic itelligere magnitudineʒ eē extēsam ƒm vnā dimēsionē ꝙ nō itelligit ꝑ tūc eā eē extēsam ƒm duas. ꝛ sic ēt pōt itelligere eē extēsam ƒm duas ꝙ nō itelliget eā ex extēsam ƒm tres. Nō solū āt pōt tales distinctas notitias ꝯp̄ᵐ hēre de magnitudine:sed pōt ēt sibi formare ꝛ i se fingere aliquē ꝯceptū vel intētionē sic representāte magnitudinē vt ē extēsa in vnā ꝑtē ꝙ nō representabit vt extēsa est in duas ꝛ silr aliqua sic representanť.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dōm ꝙ corpora se tangere ƒm ꝓfunditates pōt intelligi dupl'r. vno mō vt sit sensus ꝙ ipsa vel aliq̄ partes ipsoꝝ sint in eodē loco p̄mo:ꝛ tunc bene sequiť ꝙ se pene-

3 trent:ꝛ tūc ꝯcedo añs:ꝛ nego ꝯñtiam. Alio mō vt sit sen/
sus ꝙ iter eoꝝ ꝓfunditates seu iter ꝓfunditates q̄ sunt ipsa
vel eoꝝ ptes. nulle alie sūt cogitāde. nullū est medium ſm
Ad 4m. situ:ꝛ sic falsum est añs. ¶ Ad 4m dico ꝙ duplex pōt esse
sensus añtis. vnus est ꝙ aliq̄ res q̄ est lata ꝛ nō ꝓfunda vi:
ꝛ iste sensus est falsus ſm Aug. vt supra pꝫ:ꝛ ſm veritatē.
alius est ꝙ corp⁹ ipm vi ſm ꝙ est latum:ꝛ nō ſm ꝙ est ꝓ/
fundū. i. visione qua mediante cognoscit̄ ꝙ ipm est latū:ꝛ
nō cognoscit̄ ipm esse ꝓfundū:ꝛ in h̄ sensu ꝯtingit añs esse
verū:ſꝫ ex h̄ nō sequit̄ ꝙ alia res sit supficies: alia ꝓfundi/
Ad 5m tas. ¶ Ad 5m de tactu sphērici ꝛ plani dixerunt aliq ꝙ lo
quēdo de sphera ꝛ plano extātib⁹ realr̄ ex̄ aiam ꝛ de tactu
reali: añs est falsuꝫ: qnimo si talia ponerēt̄ tāgerēt se ꝑmo
sup aliqđ idiuisibile. Si vō loquamur đ talibus vt hñt eē
imaginatū. tactus eoꝝ imaginari⁹ est sup pūcto:ꝛ hec rñ/
sio vr̄ inniti dicto Cōmē. ꝑ celi. Sꝫ ipsa stare nō potest eo
Cō.32. ꝙ ꝯcedit impoīe. Nam ad illud qđ ꝯcēdit; sequit̄ ꝙ angu
li trianguli valent plus duob⁹ rectis:ꝛ ꝙ pars sit equalis
toti: quoꝝ vtrūq3 est impoīe. ꝯñam declaro. Sit eni circu
K lus. 3. cuius centrū sit. d. ꝛ sit linea recta ꝯtingens ipm. k.
m. Si igit̄ hanc tangit circulus ſm aliquā sui partē q̄ta/
cūq3 sit illa opꝫ ꝙ ipsa sit recta. Impoīe eni est aliqđ rectū
ſm se totū tāgere aliqđ nō rectū: vt notum est: sit igit̄ pars
illa circuli ſm quā ꝑmo est tactus a b. Ducā ergo a. d. cen
tro lineam rectā ad. a. ꝛ iteꝝ aliam a. d. ad b. que vtiq3 per
diffōnem circuli erūt eq̄les. igr̄ per 5m ꝑmi Euclidis angu
li sup basi hui⁹ trianguli q̄ est linea a. b. sūt eq̄les. ¶ Dein
de diuidā a. b. lineā in duo me/
dia in puncto. c. per decimā pri
mi:ꝛ tūc a c. ducā aliā rectā ad
d. fietq3 duo triāguli. vꝫ. a. c. d.
ꝛ b. c. d. Et q2 liea. c. d. exit a cē
tro ad circūferētiā eiusdē circu
li cū reliqs duab⁹: iō vtraq3 ea/
rū est eq̄lis:ꝛ ꝑ ꝯñs cuiuslibꝫ il
loꝝ trianguloꝝ anguli sup basi
L sua sunt iter se eq̄les. Est igit̄ an
gulus. c b d. eq̄lis angulo. b c d
Et angulus. a c d. eq̄lis angulo
c a d: q2 ꝛ angulus. c a d. e q̄lis erat angulo. c b d. ꝛ q̄ eidē
sunt eq̄lia iter se sūt eq̄lia: igit̄ angulus. a c d. eq̄lis ē angu
lo. c b d. ꝛ eadē rōne angulus. c b d. eq̄lis est angulo. c a d.
ex quo vltra sequit̄ ꝙ angul⁹. c b d. eq̄lis est angulo. a c d.
igit̄ ambo sunt recti: cū sint ex duab⁹ ptib⁹ eiusdē linee: vt
pꝫ ꝑ diffōnē rectoꝝ anguloꝝ. Ex his āt sequit̄ ꝙ cuiuslibꝫ
illoꝝ trianguloꝝ anguli q sūt sup basi:ꝛ sūt eq̄les valeant
duos rectos: qnimo vterq3 sit rectus:ꝛ cū in q̄lꝫ adhuc sit
terti⁹ angul⁹ circa cētrū cuiuslibet illoꝝ trianguloꝝ tres
anguli sil̄ tātū valēt plus duob⁹ rectis q̄ꝫtū est angul⁹ cir
ca cētrū:ꝛ h̄ est ꝑmū qđ erat iferēdū. Scđꝫ āt pꝫ ex dictis
M nā angulus. a c d. est extrīsecus. b c d. ꝛ ꝑ ꝯñs valet duos
itrīsecos sibi oppositos. s. angulū. c b d. ꝛ angulū. b c d. ꝑ.
32. ꝑ. Sꝫ āgulo. a c d. vt ꝓbatuꝫ ē: est eq̄lis angulus. c b d.
igit̄ angulus. c b d. valet seipm ꝛ angulū. b c d. igr̄ ps valꝫ
totū:ꝛ est ei eq̄lis. Eodem mō pt̄ ꝓbari de angulo. b c d. ꝛ
triāgulo. a c d. ꝛ pꝫ ꝯñā q̄ ad 2m iferēdū. ¶ D. Ad eandeꝫ
ꝯnē: sequit̄ ꝙ tota circūferētia circuli sit vna linea recta:ꝛ
ꝑ ꝯñs ꝙ vna linea sit recta ꝛ curua sil̄: qđ iplicat ꝯdictio/
nē. ꝯñā pꝫ: q2 illa ps circuli ſm quā ꝑ est ꝯtact⁹ totā tāgit
ptē plani: q̄ vtiq3 est recta:ꝛ ꝑ ꝯñs tota coaptat̄ illi:ꝛ extre
ma ei⁹ tangūt extrema recti:ꝛ mediū ei⁹ mediū recti. ac ꝑ
h̄ eius mediū nō erit sua extrema. igr̄ ipsa est recta ꝑ diffō/
nē linee recte. Cū āt rectū illđ ſꝫ illā eādē ptē possit succes
siue tāgere totū circulū: sequit̄ ꝙ tota circūferentia circuli
sit ꝯposita ex rectis lineis pcise:ꝛ cū ille nullū āgulū cōsti/
tuāt: alias nō oēs linee ducte a cētro ad circūferētiā essent
eq̄les. nā maiores eēnt q̄ ducerent̄ ad angulos: seq̄ ꝙ illa

totalis circūferētia sit vna linea recta: qđ est ꝑpom. Aliter N
igit̄ aliq̄ rñsum est. s. negādo corpus sphericū eē in nā: q̄
rñsio nō nisi fuga ē: qz ēt dato ꝙ ita esset: nō est tñ ipoīe ali
qđ tale eē ꝛ applicari plano. Et tūc remanet argm. D. hoc
est ꝯ Phm 2o celi. vbi ꝓbat a ꝓposito celū eē corpus sphe T.c.22.
ricū. ¶ Dico igr̄ ad argm ꝙ in duplici sensu pōt dici ꝙ ali/
q̄ se tangāt. vnus sensus est quo itelligat̄ ꝙ iter illā nullꝫ
est mediū:ꝛ sic dico ꝙ sphericū suppositū plano nō tangit
ipm: nec eꝯ. Et est rō: qm̄ eis sic dispositis adhuc iter totaꝫ
vnā medietatē spherici:ꝛ medietateꝫ oppositam plani est
mediū: vt pꝫ:ꝛ silr̄ iter aliā medietatē spherici:ꝛ sibi oppo
sitam aliā medietatē plani est mediuꝫ: ac ꝑ hoc nihil oīno
est spherici ex vna pte qđ sit imediatū alicui ipsi⁹ plani ex
alia. Alius sensus est: q̄ itelligat̄ illa sic esse ꝓpinqua ꝙ illa
saluis ꝓprijs figuris nō pñt esse ꝓpinqora: nec vnū versus
aliud vlteri⁹ ꝓtēdi:ꝛ sic posito casu sphericū pōt dici tāge
re planū:ꝛ si tūc q̄rat̄ etiā in h̄ sensu vtrum tāgat ipm ſm
aliqd diuisibile sui ꝑ: vel ſm aliqd idiuisibile. Dōm ꝙ neu
tro mō. non qdē ſm aliqd idiuisibile: q2 nullū est in eo: nec O
ſm aliqđ diuisibile: q2 nulla ps diuisibilis est ei⁹ cui⁹ q̄lꝫ
ps ꝓtēdat̄ vsq3 ad planū. Et ꝑ idē pꝫ ꝙ nec ſm se totam ꝑ
tāgit ipm: hoc tñ nō obstāte in ifinitis suis ptib⁹ tāgit pla
nuꝫ. videlꝫ sua medietate ꝛ medietate sue medietatis:ꝛ sic
in ifinitū diuidēdo spherā a summo in ifimū vsus planū: qm̄
ifinite tales ptes ꝓtēdunt̄ vsq3 ad planū. Et est sil̄e huic ꝛ
de duob⁹ planis se tangētib⁹. v. g. a k. nā ſm vnū modum
diuidēdi in ifinitis suis ptibus se ꝯtingunt: vtpote icipien/
do diuisionē ab extremo ꝓpinquo ꝛ ꝓcedēdo ad aliud ſꝫ
ptes ꝓportionales: vtputa ꝙ medietas. a. ꝯtingēs. k. sit. a
b. ꝛ alia ps sit medietas medietaꝫ
qđ est. b. ꝛ sic deiceps: nulla tñ ha/
rū ꝑ ꝯtingit. k. vel aliqd ei⁹: q2 nul
lius q̄libet ps ꝓtendit̄ vsq3 ad ipm
qnimo cuiuslibet ifinite partes nō
ꝑueniūt ad eum: sic pꝫ diuidendo ꝑ P
transuersum: nā medietas ꝑma ipsi
us. a. icipiendo ab extremo alio q̄
est. c. e. non ꝯtingit. k. nec aliqd ei⁹
Itē nec medietas scđe medietatis
vtpote. e f. Itē nec. f g. ꝛ sic sp ꝓce/
dendo vsus. a. ¶ Sed tūc qd dice
tur ad Phm q dicit ꝑ de aia. ꝙ sphera tāgit planū ſꝫ pun

Q ctū. Dōm ꝙ non itelligit ꝙ tāgat ſm pūctū q̄si pūctum sit
aliqd sphere q̄ tāgat planū vel eꝯ. ſꝫ est sensus ꝙ tāgit ſm
pūctū. i. pūctualr̄ seu idiuisibilr̄: qđ nō est aliud q̄ꝫ sic tāgē
planū ꝙ nec ipm sphericū nec aliq̄ ps ei⁹ ſm q̄ꝫcūq3 dimē
sionē sumat̄: iꝫ q̄lꝫ sui tangat planū: nec eꝯ. planū aliqua
ps eius ſm q̄lꝫ sui ꝯtigit sphericū: cui⁹ oppom accidit in
planis mutuo se tāgētib⁹:ꝛ iō nō punctalr̄ dr̄ se tangere:
ꝛ hoc totū non est aliud q̄ꝫ tāgere se scđo mō. ꝛ non ꝑmo.
¶ Ad 6m quicquid sit de antecedēte: nego ꝑmā ꝯñaꝫ. Ad Ad 6m
ꝓbationē dico ꝙ nō eēt ipossibile vnū diuisibile applicari
alteri in supficie plana in situ imediato ꝛ distincto: vt dicit
si de situ indiuisibili intelligatur: quoniaꝫ in tali superficie
nullus est eiusdem modi situs. Et ꝑterea si aliqs eēt vel il/

A la idiuisibilia eēnt in eodē situ ꝑ vel in situbus distinctis ꝛ mediatis: sic nūc de facto dicerem de duobus angelis qui non pñt esse in eodē loco idiuisibili: nec in diuersis indiuisibilibus imediatis. ¶ Ad 7m eodem mō dico ꝙ posito ꝙ deus faceret alicui⁹ corpis ptes ꝭm nullam dimensionē distare: nō tñ esset possibile ipsum eē in aliquo idiuisibili situ seu punctali: sed vel in nullo esset vel eēt in aliq̄ diuisibili ꝛ ptib⁹ eius sil'. iō pꝫ ꝙ ꝯña tam quo ad corp⁹ q̄ȝ quo ad angelū nulla est: q2 nō sequit'. nō est sil' in ptib⁹ locis. igit' est in aliquo loco idiuisibili: nisi adderet' ad añs: ꝛ est in aliq̄ loco: sed tūc añs est impole. ¶ Ad vltimū concedo nullū esse indiuisibile successiuū ad intell'm ar. ꝛ ꝙ gñatio nō dꝫ esse in istāti ad illū intell'm: sed ad illum qui dictus est in ꝑsenti q̄ōne vel ꝭm familiariorē sensum esse in instāti q2 qō gñatur totum simul gñatur ꝛ nō pars ante parteȝ: si tñ ad mēsurā reducēdū sit: dicit vt ibi dictum est. Qō vō addit' ex Aug. nō obuiat. nā Aug. talia successiua extra aiaȝ nō ponit nec diuisibilia nec indiuisibilia: vt bñ pꝫ in pcedenti q̄ōne. Et dictū qō induci' non pbat oppositū cuȝ sit mere ꝯditionale: ꝛ hec sufficiant de isto primo articulo.

Ad 7m.

Ad 8m.

B

2⁹ artic. **Secundus** articulus qui est de pricipali q̄sito: vt pꝫ supponit angeluȝ eē in loco d' quo cōis ꝯcordia est apd theologicos doctores ꝛ sanctos. Dicūt eni oēs cōiter ꝙ angelus est in loco nō qdem dimēsiue seu circūscriptiue iuxta moderniorē vsum vocabuli: sꝫ tm̄ modo diffinitiue. Un̄ Ugo de sacramētis li. ꝑ dicit ꝙ ipm creatū nō solū esse in loco: sed ꝛ localē esse sine dubitatione pnūciemus. ꝛ subdit. Corpus qō dimēsionē hꝫ loco circūscribit': q2 ei ꝭm locū pncipiū ꝛ mediū ꝛ finis assignatur Spūs vō qm̄ dimēsionē nō capit: sed diffōne sola terminatur circūscriptionē qdē non recipit loci: ꝛ tñ loco quodāmodo ꝯcluditur: qm̄ cū h' alicubi presens sit totus alibi ñ inuenit'. In qbus vbis habet' pdicta distinctio ꝛ intellect⁹ distinctiōis. ¶ Sciēdū tñ ꝙ circūscribi loco dupl'r accipi inuenitur. s. cōiter ꝛ pprie. p̄ modo idem est qō concludi ꝛ ꝯtineri a loco: qō corpori ꝛ spiritui creato cōe ē. Alio mō idē est qō coextēdi loco: ita ꝙ totus sit in toto loco ꝛ ps in pte: nō aūt totū in pte: ꝛ hoc corpeis reb⁹ tm̄mō ꝯuēit. Un̄ Magr̄ lib. ꝑ dis. 37. Duob⁹ ingt modis dī in scriptura aliqd locale siue circūscriptibile: ꝛ eꝫ. s. q2 dimēsionē capiēs longitudinis altitudinis ꝛ latitudinis distantiā facit in loco vt corpus: vl' q2 loco diffinitur ac determinat': qm̄ cum sit alicubi nō vbiq inuenit': qō non solum corpori: sꝫ etiaȝ oī creato spiritui ꝯuenit. Iuxta hūc itell'm ait Dam. lib. ij. Per verbū dei creati sunt oēs angeli: ꝛ sequit'. circūscriptibiles. Cū n. sūt in celo nō sunt in terra: ꝛ cū ad terrā a deo mittunt' nō remanēt in celo. Et infra. Intell's vō existentes intellectual'r locis sunt nō corpaliter circūscripti. nō enim corpaliter ꝭm nām figurant' neq3 tres hñt dimēsiones: sed q2 itellectualiter adsunt ꝛ opantur vbicūq3 iussi fuerint: ꝛ q2 nō pñt ꝭm idē tps hic ꝛ illic esse ꝛ opari. Eādē sniaȝ ponit lib. ꝑ. ¶ Est ḡ cōmunis snīa ꝙ ql3 angelus est in loco ꝛ nō solū: sꝫ ꝛ pprie localis est: qō dī ad dr̄iam spūs increati i. dei qui vt ibi supra subdit Ug. qm̄ omni loco ꝑsens est. nec tñ vllo in loco ꝯcludi aut circūscribi potest: veraciter in oī loco eē dī. nec tñ localis aliqñ vlla rōne appellatur. Sꝫ de mō resistēdi angelū in loco nō est plena ꝯsensio: qm̄ quidā dicūt angelū nō esse in loco per suā subam: sed tātūmodo p operationē ei⁹ circa locū: ꝛ cōis rō istoꝝ est: qm̄ per h' aliqd est in loco qō applicat' ei ꝭm ꝯtactū siue q̄ȝtitatiuū vl' dimensiue: vt corpus: vel virtualis vt spūs: contactus aūt ille spūalis est precise per opationē. igit' ꝛ spūs siue angel⁹ pcise est in loco p opationē eius circa locū. ¶ Pro ista opinione etiā adducunt' auctoritates Dam. dicētis lib. ꝑ. Nā icorporea vbi nimiꝝ est ꝛ opat': ꝛ caplo sequēti. Circūscribitur: vbi ꝛ opat': ꝛ iteꝝ lib. 2⁹. vt añ allegatū est. itellectualiter inquit adsunt ꝛ opantur vbicūq3 iussi fuerint. Conueniunt ergo ponētes istam ꝯclusionē in hoc ꝙ angelus ē in loco per operationē eius circa locū: ita ꝙ non est vbi non operat': ꝛ ꝙ si circa nullū locū operaretur nusq̄ȝ esset: ꝛ itelligunt de opatione trāseunte in corpus. Differūt autē qm̄ qdam eoꝝ dicūt non esse incōueniēs aliqñ angelum nusq̄ȝ esse: sicut nō est incōueniens aliqñ angelū circa nullū corpus operari. Alij vō vtrūq3 reputant inconueniēs. ¶ Cōtra opinionē istā expsse est articulus iste Parisieñ. 203. ꝙ substātie separate sūt in loco per operationē: ꝛ ꝙ pñt moueri ab extremo in extremuȝ nec in mediū: q2 possunt velle operari in extremo aut in extremis: nec in medio: error. Si intelligatur subam sine operatiōe non esse in loco: nec transire de loco ad locuȝ. Ecce ꝙ dicit errorem esse dicere subam sepatā nō esse in loco sine operatione. ¶ P. Angeli mox vt ꝑ creatum est celum empyreū fuerūt in eo tanq̄ȝ in loco: sicut pꝫ per Magrȝ in ista dist. qui hoc probat auctoritatibus Strabi atq3 Bede. Sed tūc non operati sūt: imo nec modo etiā operant' circa ipsum. ḡ ꝛc̄. ¶ Ad hoc tamē aliqui nitunt' rñdere. dicunt eni ꝙ q̄ȝuis angeli celū empyreum non trāsmutent: aliquo tñ modo circa ipsum applicant suam virtutē rōne cuius ibi esse dicunt'. ¶ Cōtra. aut ista applicatio itelligit' esse per actū aliquē scđ3 siue actualem operationē angeli in ipm celū: aut precise p ꝑsentiam virtutis angelice ad illud. nō pmo modo: q2 nullam actualem operationē hñt in ipsum: cū ipsum nec ꝭm substantiā: nec ꝭm qualitatē: nec ꝭm q̄ȝtitatem. Aut ꝭm vbi seu locuȝ transmutēt etiam vt ipsi ꝯcedūt: ꝛ verum est ēt si non ꝯcederent. Si scđo mō. igit' sunt ibi ꝛ nō operant' in ip3: ꝛ per ꝯñs nec per operationē. vnde minus rōnabiliter vt videt' loquunt' isti q̄ȝ primi. ¶ P. Aut angelus dꝫ eē in loco per operationē ꝛ non per subam: q2 pcise in loco illo est operatio eius ꝛ nō substantia: aut q2 etsi vtrūq3 ibi sit. ideo tamē est ibi suba: q2 in eo est operatio angeli: ꝛ non eꝫ. pmū nō potest dici. Tum ppter articulū alium etiā Parisieñ. qui dicit ꝙ substātie sepate nusq̄ȝ sunt ꝭm subam error: si itelligatur: ita. s. ꝙ suba nō sit in loco. Tum etiam q2 Ugo. vbi supra ait. Spūs: qm̄ in loco per presentiam nature ꝛ operationis: ꝯcludit' localis ꝛ ipse iure noiatur. vbi non solu3 presentiā opationis: sed ꝛ nature. i. substantie ponit. ꝛ similiter Dam. dic̄: vt supra habet' ꝙ itellectual'r adsunt ꝛ operant' vbicūq3 iussi fuerint: ꝛ ꝙ circūscribunt' vbi operant'. per que manifeste ponit nō solū angeli operationem: sed ꝛ eius subam presenteȝ esse ꝛ circūscribi seu locari loco vbi operant'. Tum q2 dicit ꝙ cum mittunt' a deo ad terraȝ nō remanēt in celo: ꝛ cū sunt in celo nō sunt in terra in q̄ manifeste innuit ꝙ suba angelica sit ꝑsential'r in terra: cuȝ ad terram mittitur: vbi prius non erat. Tum q2 non apparet ꝙ aliqua creatura imediate moueat corpus aliqō localiter absq3 alia actione in ipsum vel aliō corpus mediū: quēadmodū ꝯuenit vt angeli moueant: nisi ipsa ꝭm se sit pñs illi: sicut pꝫ ex 7⁹ phy. Nec 2m potest dici: qm̄ nō ideo q2 aliqd operat' in corpus: iō pñs est illi: qn potius pus nā: ꝛ ꝯña ē pñs q̄ȝ operet'. ¶ Cōfirmatur. q2 nō q2 aliqd opat' i aliqd ideo est potēs opari in illō: sed iō potius operat': q2 est potens ꝛ vult opari si sit libere opatiuum: nec etiā ideo quia pōt ꝛ vult iō est pñs. imo certe ad h' vt sit potens regrit' ꝙ sit pñs: ꝛ loquor de potentia prima ꝛ ppinq̄ ꝭm modum ꝑhi 9⁹ meta. ¶ P. Si angelus nō est in loco nisi i q̄ opat'. sequitur ꝙ de facto aliqñ angelus nullibi sit: qō est incōueniens ꝭm doctorē 2m. saltem. ꝛ puto ꝙ ꝭm veritatē. ꝯña declarat'. Nam cum angelus descendit a celo in terrā in illo tpe non opatur in celo empyreo: certū ē: nec in itermedijs: cū nō sit motor alicui⁹ eoꝝ: nec etiā aliter moueatur celuȝ aliqō q̄ȝ prius mouebat'. nec dōm sit ꝙ al'r pp hoc moueat motor ei⁹ vt iste angelus descēdēs sil' cum eo moueat. igr̄ in tpe illius descēsus nō est alicubi. ¶ Dico igitur ꝙ nō solum per operationē angelus est in loco: sed etiaȝ p subam

p. 3. c. 18

C

D

c. 17. 18

Cap. 3.

Sanct⁹ Tho. in ꝑ di. 37. Egi. i ꝑ dist. 37. q. 1.

Cap. 17

E

ꝯ Tho. ꝛ dñm Egi. vbi supra.

F Rñsio

ꝯ rñonē

Confir.

G

H

D T. c. 8.

Confir'

a. r. c. 2. per lon. pces.

Opi. ppria.

3 suã:sic itelligẽdo q eius etiã subã p̃ns est loco ⁊ eo diffini
tur:⁊ ɔcludit':qd̃ ẽt ɔtingit ẽt si non opet' ibi. Rõ opi. non
val3:qm̃ ad h̃ q aliqd sit in loco diffinitiue tm̃ nõ requirit'
aliqs ɔtactus talis:sed solũ q ip̃m sit illi p̃ns ⁊ ab eo cõti
neat':vt supra dictũ est. Auctes ẽt Dam̃.nõ sunt pro eis:q2
nullibi dicit q sint angeli in loco: q2 operant' in eo vel pp
opationẽ eo2 in locũ:q̃uis dicat q vbi opant' ibi sũt ⁊ e2.
Sed aduerte q nõ dicit vl'r q vbicũq3 sunt ibi operant':q̃3
uis dicat q adsunt ⁊ opantur vbicũq3 iussi fuerint supple
opari vel adesse. ¶ Q̃ntu3 ad illud qd̃ q̃rit' p̃ncipal'r: dico
q angelus nõ est i loco idiuisibili ppe loquẽdo de loco.s.
corpali:s3 est in loco diuisibili. Rõ est:q2 nullũ tale idiuisi/
Dubiu3 bile est in re2 nã:vt pbatum est in p̃ articulo. ¶ S3 tũc re
manet dubiũ an angelus in q̃3tocũq3 loco possit nãliter eẽ
vel sibi determinet magnitudinẽ loci cui coexistere possit;
⁊ sic est dubiũ an sic determinet sibi magnitudinẽ aliq̃3ta3
loci q nec in minore eẽ possit nãl'r nec in maiore:q̃3uis nul
k lum determinatũ locũ s̃m nume2 sibi determinet:sic vnũ
corpus tãte q̃3titatis.v̇.g̃.pedalis:q̃3uis nõ posset esse hic
nec ibi.non põt esse in loco maiore vel minore q̃3 pedalis
q̃3titatis. An v̇o nõ sic determinatã mensurã magnitudis
sic determinet:s3 tm̃ quo ad maximũ.v3 q est dare maxi/
mũ cui põt coexistere. an etiã quo ad minimũ vel quo ad
vtrũq3. Et quãtũ ad hoc cõiter di2 q angelus nõ põt eẽ in
q̃3tũcũq3 loco idr̃nter:q̃nimo determinat sibi maximũ nã
liter. Et est rõ:q2 angelus est nãliter essentie limitate ⁊ fi/
nite. Et huic dicto etiã ɔsentio:⁊ addo q angelus est nãl'r
determinatus ad maximã loci q̃3titatẽ s̃m q̃3libet dimen/
sionẽ.i.q ad longissimũ ⁊ ad latissimũ ⁊ ad p̃fundissimu3
vel grossissimũ. Qd̃ pbat':q2 alias seq̃ret' q angelus pos
set nãliter simul eẽ in celo ⁊ in sphera ignis ⁊ aeris ⁊ ter/
re:ɔ dictum Dam̃.supius allegatũ.p3 ɔñа.q2 si det' q an/
gelus nõ determinet sibi maximũ s̃m q̃3libet dimẽsionem
iam s̃m illã s̃m quã nõ h3 maximũ poterit h̃re tã magnu3
locũ q̃3 dictũ est. Ex h̃ soluit' argm̃ fieri solitũ.v3 q si ange/
l lus possit eẽ in aliq maxio q̃drato poterit ẽt esse in aliq q̃/
drãgulo sibi eq̃li tã longo:vt est diameter toti⁹ mũdi:⁊ tã
to plus ppomonabil'r stricto q̃3to ille quadrãgulus lon/
gior est dato q̃drato. ¶ Q̃3tũ ad aliud dicit qdã doctor.q
Hiber. angelus determinat sibi certã mensurã loci:cui maiori vel
li.p̃ dis. minori non p̃t coexistere nãliter p se separatus ⁊ non vnitus
8.q.2.in corpi:⁊ determinat etiã sibi sphericã figurã:ita q si corp⁹
solo. ad aliqd̃ sit minus illa q̃3titate angelus non solũ erit in eo:s3
q̃rtum. etiã in alio ex ip̃m ppinquo:cui⁹ tãte parti coexistet:vt ha
beat integrã sui loci q̃3titatẽ:⁊ idem erit de figura. Q̃uis
ãt istud dictũ sit satis pulch2 ⁊ pbabile:cõius tm̃ tenet' op
positũ:qd̃ ⁊ mihi vr̃ pbabilius. Qd̃ psuaderi põt ex eo q
angelus non vr̃ magis limitatus nãliter ad certã q̃3titatẽ
loci cui possit coexistere q̃3 ad certã magnitudinẽ corpis:
qd̃ possit assumere ⁊ sibi vnire. Hoc vr̃ pbabilius:q2 ma/
m ior vnio vĩ iter angelũ ⁊ corp⁹ assumptũ q̃3 iter angelũ ⁊
locum. Sed certũ est q angelus nunc maius nũc minus
corp⁹ si vult põt assumere:⁊ nũc vnius figure:nũc v̇o alte
rius.igr̃ ⁊c̃. ¶ Cõfirmat'.q2 cũ angelus assumit sibi aliqd̃
corp⁹ in forma.v̇.g̃.humana:nõ vr̃ rõnabile q tũc nõ so/
lum sit in corpe illo2 etiã in aere circũstante:⁊ p ɔñs pro
tũc non h3 figurã mensurã illã loci quã ante assumptionẽ
illã hẽbat. ¶ Ad hoc ẽt aliqual'r psuadet q videm⁹ in aia
humana:cui⁹ vnio ⁊ conformitas ad corpus ẽ multo ma
ior q̃3 angeli ad locũ:⁊ tm̃ nũc minus nũc maius corp⁹ info2
mat s̃m q illd̃ auget' vel minuitur nãliter:⁊ aliqñ etiam p
truncationẽ mẽbri aut partis. ¶ He tñ rõnes nõ ita cogũt
quin oppositũ posset defendi. ¶ Quãtũ ad vltimũ.s. vt2
in minimo determinet sibi locũ.distinguẽdũ est:q2 vl' hoc
intelligit' de loco partibili. Et dõm est q nõ:cuius pbatio
est:qm̃ angelus est totus in q̃lib3 parte sui loci:⁊ q2 nõ est
pars minima loci.igit' ⁊c̃. Et sicut in q̃libet parte cõtinua
sui loci totus existit.sic dico q in q̃cunq3 discõtinua q̃3tũ/ n
cũq3 sit parua. angelus eñ non req̃rit locũ vnius nãe tm̃
nec magis ɔtinuũ q̃3 discretũ ⁊ ɔtiguũ. Unde ita potest eẽ
in vna tota domo ⁊ qualibet ei⁹ parte nõ obstante q aliq̃
sint lapides:alique ligna:alique ferrum:⁊ sic de alijs adin
uicem non ɔtinue saltem per nãm sicut in vna parte aeris
ɔtinui. Uel intelligit' de loco totali:qui.s.nõ est ps alicui⁹
loci angelici:⁊ de hoc est maius dubiũ apud doctores qui
busdam dicentib⁹ q non est dare minimũ in quo põt esse:
q̃nimo in q̃3tũcũq3 paruo ponat' posse existere adhuc põt
esse si sibi pl3 in minore. ¶ Alijs v̇o oppositũ probabilius Sco. li.
reputantib⁹ quo2 motiua sunt duo. Unũ est:q2 alias seq̃/ 2. dist. 2.
retur q angelus posset esse in loco q̃3tũcunq3 magno saltẽ pte. 2. q.
s̃m aliq̃3 dimensionẽ:⁊ sic simul in celo ⁊ in terra.cui⁹ op/ 6.
positũ dictũ est supra.ɔñа pbat'.q2 omne qd̃ põt esse in ali p̃m
quo loco tãto potest esse in quolibet alio illi equali:si ei fi/
guratio non repugnat. Sed angelo non repugnat figura/ o
tio loci.igit' si põt esse in aliquo quadrato q̃3tũcũq3 paruo
põt ẽt esse in quadrãgulo q̃3tũcunq3 stricto illi equali ⁊c̃.
vt supra. ¶ 2m̃ est q videret' q angelus esset infinite poten 2m̃
tie:qm̃ maioris potẽtie vr̃ angelus si potest se locare in tã
to loco:⁊ ite2 maioris si potest esse in minore:⁊ si in ifini/
tum minori est infinite. Sed ista motiua nõ cogunt. Non Ad p̃m
q̃dem primũ:qm̃ ex assumptis si vere sint pbatur opposi/
tum eius qd̃ intẽdit.s.q non est dare minimũ locũ possibi
lem angelo:⁊ sil'r q nec maximũ:cuius etiã oppositũ ipse
reputat verũ. Declaro.nã constat q angelus põt s̃m istu3
doctorẽ esse in aliquo loco quadrato:detur g̃ q sit in qua
drato pedali.igr̃ si angelo non repugnat figuratio loci p̃t
esse in q̃3tolibet quadrãgulo lato vel stricto.longo vel cur
to equali quadrato pedali:⁊ tunc sequitur vlterius qd̃ di
ctum est. Et ideo dõm est q illa ppositio non est vl'r vera.
Nam sicut falsificatur si ponatur q illud locale determi/ p
nat sibi minimũ:esto q figura3 non determinet sibi:vt ha
bet dicere iste doctor:sic etiam falsificatur si determinat si
bi maximum. ¶ P. Simul stant q angelus determinet si Confir.
bi maximum:⁊ tm̃ non minimũ:q2 q̃3tũcunq3 p̃uo dato po
terit esse in minore s̃m q̃3libet dimentionẽ:nec oportebit si
sit in loco strictiori:q ex hoc fiat in loco lõgiori. ¶ 2m̃ etiã Ad 2m̃
non cogit:qm̃ non apparet q maioris potẽtie sit angelus
posse se locare in loco minore q̃3 in maiore infra maximũ
sibi possibilem. Et ideo nec si in ifinitum minore nõ argua
tur q sit ifinite potẽtie. Et mi2 est de isto doctore qui non
reputat inconueniẽs q angelus possit esse in puncto:⁊ vr̃
reputare inconueniens q in q̃3tũcũq3 paruo possit esse: ⁊
presertim cum per rationem suam scd̃am maxime videat'
etiam posse argui infinitas potẽtie angelice:si etia3 in pun
cto potest se locare sicut facile est videre. ¶ Dico igitur q Deter⁹.
non video impossibilitatem alterius partis: nec tm̃ necessi ppria.
tate3. Eligat ergo quis qd̃ velit:dũmodo nihil affirmet te q
mere.nam hec materia abscõdita est nobis dum hic sum⁹
⁊ scriptura diuina nihil tale nobis mãifestat. ¶ Ad argm̃ ad argm̃
p̃cipale qõnis dõm q antecedẽs est falsum.ppter scd̃am p̃n̄ qõ/
eius partem. Ad pbationẽ dõm q illud dictum Phi intel nis. 4.
ligẽdum est de locato qd̃ est dimensiue ⁊ circũscriptiue in phy. 28.
loco.nõ autem de eo quod est diffinitiue tm̃.

¶ Distinctionis. ij. Qõ. iij.

Secundo circa eãdem parte3 distinctio
nis. Quero vtrum angelus
possit sil' esse in plibus locis. Arguit' q nõ:q2 p̃m
si eẽt in plibus distaret a se.ɔñs est ipol'e.ɔñа
pbat'.q2 quecũq3 vni ⁊ eidẽ a se idistanti sunt
sil' siue idistantia iter se sunt simul ⁊ idistãtia. Sed duo lo/
ca distãtia nõ sunt idistãtia neq3 sil'.igit' non sunt idistantia
eidem a se idistãti. Cu3 igit' locus idistans sit locato. Si in
duobus locis sit idẽ locatũ illud non erit a se idistans.igit'
erit distans a se:quod est ɔsequens infrendum.

Ad oppositũ

A Oppo^m cap.5. **Ad oppositū** plures angeli pñt eē i eodē loco. igit̄ vn⁹ angelus in diuersis locis. ꝯñtia videt̄ apparēs. añs ꝓbat̄ per illud Mar.5. vbi legit̄ ꝙ legio demonū erat in corpore illius obsessi.

Rñdeo duo articuli sūt hic: vnus de quesito. alter de implicato in argumēto ad oppositū. s. vtrū plures angeli possint esse in eodē loco.

p⁹ arti. **Quantum** ad ꝑmū dico ꝙ pōt intelligi questio tā de po⁹ diuina q̄ȝ de ꝓpria potētia nāli ipsius angeli. Itē pōt intelligi de locis partialib⁹ ⁊ de totalibus. Si de po⁹ dei intelligat̄: mihi nō videtur questio dubia debere eē apud theologū: cuȝ quilibet concedat ꝙ virtute dei vnū corp⁹ pōt simul esse in plurib⁹ locis ⁊ ꝑtia libus ⁊ totalibus. p3 de corpe chr̄i. igit̄ ⁊ vn⁹ angelus cuȝ Confir. nō appareat minus possibile q̄ȝ illud. ℭ P. Nulla ꝯdictio iplicat̄ illo posito. ḡ ⁊c̄. Si v̄o intelligat̄ de potētia ꝓpria angeli: stante tñ cōi dei influētia ⁊ de locis partialib⁹. Di C B cēdū est ꝙ sic. qnimo ita de facto ꝯtingit. naȝ qlibet angelus est totus in q̄libet parte sui loci. ⁊ nō distinguo vtrum ille partes ꝯstituāt vnū totalē locū ꝯtinuū vl' discōtinuū: dūmō oia talia ꝑtibilia loca sit̄ nō excedāt quātitatē maximi loci nāliter possibilis angelo: q̄m non puto vt tetigi in p̄cedēti qōne ꝙ ad vnitatē loci angelici requiratur cōtinuitas aut homogeneitas loci: sed ꝯtiguitas sufficit. Si aūt de locis totalib⁹: ⁊ per ꝯñs mediatis ⁊ distātib⁹: dico cap.3. cap.8. ꝙ nō. Qḋ ꝓbat̄ auc̄te Dam. li.2°. d. ꝙ angeli non pñt ꝑm idē tp̄s hic ⁊ illic esse vel opari. Itē libro ꝑ non pōt angelus ꝑm idē in diuersis locis opari. Soli⁹ eni dei est vbiq3 ꝑm idē operari. Si aūt posset esse sil' in diuersis locis: posꝯ artic^m p^m.c.36. set ēt simul in diuersis operari. ℭ Sed ꝯ hoc videt̄ dictū Aug.11. super Geñ. vbi vult ꝙ Eue in serpente diabolus loquebat̄. In muliere v̄o occulto instinctu adiuuabat interius ⁊ exterius qḋ egerat per serpētem: vbi videt̄ velle ꝙ diabolus sil' erat in serpēte ⁊ Eua. ℭ Ad qḋ dōm ꝟ nō C sequi ex dicto Aug. qnimo magis pretēdit oppositū per hoc qḋ ait egerat. nō ait agebat. inuit igit̄ ꝙ ꝑus locutus est per serpentē: ⁊ deinde interius Eue suasit ꝙ absq3 iperceptibili mora sua celeritate potuit.

2⁹arti. p^m **Quantum** ad 2^m articulū. Dico ꝑ ꝙ ꝯ po⁹ dei pl'es angeli pñt eē in eodem loco. Probat̄ ꝑ qa duo corpa pñt esse in eodeȝ loco. igit̄ ⁊ duo angeli. añs est certū per fideȝ. ꝯñs p3 per locū a minori: q̄m minus videt̄ hoc possibile de corpibus q̄ȝ de spiritibus. ℭ P. Nul 2^m la apparet ꝯtradictio. igit̄ ⁊c̄. ℭ Oppositum tamē hui⁹ te 2⁹Tho. pte.ꝑ.q. 52.ar.3. Egi.li.ꝑ dist.37. q.3. nent qdā doctores: quoꝝ vni⁹ rō est. Impoīe est duas cās cōpletas esse vni⁹ ⁊ eiusdē imediate. s3 ꝟ seq̄ret si duo angeli essent in eodē loco: qa cū nō sint in loco nisi ꝑ oparionē vterq3 oparet̄ circa ideȝ ⁊ vterq3 pfecte. igit̄ ⁊c̄. ℭ Alij ꝓbant idē sic. nulla q̄ eodē mō cōpant̄ ad locū pñt sil' esse in eodē loco. Sed qcūq3 angeli eodē mō cōparant̄ ad lo D cū. igit̄ nulli angeli pñt eē in eodē loco. minor est nō. Maior ꝓbat̄ inductiue de corpib⁹ nō gloriosis iter se: ⁊ de glo Ad p^m riosis: ⁊ de aiab⁹ ⁊ multis talib⁹. ℭ Ad ꝑmū. qcqd sit de ipossibilitate ꝯñtis: qa de ꝟ al's: nego ꝯñam. cui⁹ ifirmitas p3. Tū qa supponit angelū nō posse eē in loco nisi opet̄ circa ideȝ: cui⁹ oppositū in p̄cedēti qōne ꝓbatū est. Tū qa dato ꝙ opant̄. adhuc nō seq̄t̄ ꝙ essent due cāe totales seu duo motores pfecti: q̄m cū ipsi libere moueant posset q̄l3 mouere citra vltimū sue potētie: ⁊ citra illud regrereť ad mouendū corp⁹ illud: ita ꝙ vterq3 eēt ꝑtialis motor: ⁊ ambo Ad 2^m simul equalerēt vni pfecto motori. ℭ Ad scōȝ dico ꝙ maior est simplr falsa: ⁊ oēs ꝓbationes assumpte etiā. nā per potentiā dei duo corpora nō gloriosa pñt eē in eodē loco. ⁊ duo ēt gl'osa: ⁊ due etiā aie sepate pñt sil' esse in aliq̄ vt Sco. li. 2.dist.2. ꝑ.2.q.8. in loco: nō dico idē sil' iformare: ⁊ oia hec patēt: q̄m nulla ꝯdictio iplicat̄ in eis. Si v̄o loq̄mur de po⁹ nāli. vi q̄busdā doctorib⁹: ⁊ mihi ēt cū eis posse ꝓbabilr̄ teneri ꝙ sic.

Nō vna est illa quē tacta est in argumēto ad opp^m qōnis. E nā in corpe illius obsessi erāt plures demones sil': vt dicit scriptura per qḋ ēt Ricar.4. de tri. arguit ꝙ demones nō hñt corpora. naȝ alias nō potuissent sil' plures esse in eodē. sentit igit̄ ꝙ subal'r demones erant in corpe illius: quāuis subal'r illabi aie nō possint: vt dī in ecclesiasticis dogmatibus. ℭ P. Ut alius arguit mā ⁊ forma: q̄ȝ vtraq3 est q̄ta ⁊ dimensiue in loco sūt in eodē loco. igit̄ ⁊ duo spūs q̄ tm̄ Ochā q̄ libeto ꝑ qōne.4. sunt in vno diffinitiue. ℭ P. Nō vī magis hoc ipoīe nālr q̄ȝ ꝙ in eodē corpe sit aia humana vt in mā quā iformat: ⁊ angelus vt in loco. Sed istud ē possibile: ⁊ de facto plu ad arg^m in opp^m. ries ꝯtingit: vt p3 in obsessis. ℭ Ad arg^m in oppositū respondeo negādo ꝯñaȝ. Ad ꝓbationē dico ꝙ illa maior ē falsa. p3 instātia. naȝ de⁹ sil' est cū multis que a se plurimū distant: ⁊ aia humana etiā simul cū pluribus partib⁹ corporis a se distantib⁹: nec tamē deus aut aia distat a se.

ℭ Distinctionis.iij.iiij.⁊.v. Questio.I.

Super dist.3^a ⁊ duab⁹ seq̄ntib⁹ in quib⁹ Magr̄ ingt quales creati fuerint angeli ꝑm bonitatē ⁊ malitiam: ⁊ de peccato F maloꝝ ac merito bonoꝝ. Quero vtrū angelus potuerit in aliq̄ instāti ꝑ peccare vel mereri. Et arguit̄ ꝙ nō. ꝑ sic. In nullo instanti ꝑ potuit angelus hre aliquē actū voluntatis. igit̄ in nullo instāti potuit p^m angelus hre actū voluntatis. igit̄ in nullo istāti potuit angelus ꝑ peccare vel mereri. ꝯña p3. qa in voluntate ꝯsistit meritū ⁊ demeritū. Iuxta illud Aug. ꝑ de li. ar. ꝟ lex eter cap.14. na incōmutabili stabilitate firmauit vt in volūtate meritū sit in beatitudine: qa ⁊ miseria ꝑmiū ⁊ suppliciū. añs ꝓbatur: qa si det̄ oppo^m seq̄t̄ ꝙ poīe fuit: vt in voluntate angeli esset aliq̄ mutatio indiuisibilis q̄ nō esset finis alicui⁹ trāsmutationis successiue: qḋ est ꝯ Cōmē.6° phy. ꝯña nota ē. Cō.32. ℭ 2° si in aliq̄ instāti potuit ꝑ peccare. igit̄ in instāti ꝑ sui 2^m esse potuit peccare. ꝯña hec p3: qa in instanti illo angelus G habuit vel saltē habere potuit sufficientē cognitionē boni ⁊ mali ⁊ libertatē eligēdi tā bonū q̄ȝ malū. igit̄ si in aliq̄ istāti potuit: eque hñ potuit in ꝑ. Sed ꝯñs est falsum: qa si peccauit in ꝑ instāti nō potuit illud vitasse: ⁊ ꝑ ꝯñs nō peccauit. Iuxta illud Aug.3. de lib. ar. Quis eni peccat in eo cap.38. qḋ nullo mō caueri pōt. ꝓbō ꝯñe. nō eni ꝑus potuit illḋ vitare: q: ipse nō ꝑus fuit: nec tūc: q: tūc fecit. ⁊ oē qḋ est q̄ñ est ⁊c̄. nec post ea: q: iā p̄teritū fuit: ⁊ nō potuit nō fuisse.

Oppo^m 8.c. a.28. **Ad oppositū** arguit̄ sic. angelus malus peccauit in ꝑ instāti sui eē. ḡ in aliq̄ istāti potuit ꝑ peccare. ꝯña p3. ꝯñs ꝓbat̄ ꝑ illū v̄bū Saluatoris dicētis de eo Ioā.8. Ille homicida erat ab initio ⁊ in veritate nō stetit. ⁊ hoc ab initio ex quo creat⁹ est: vt exponit Aug.11. sup Geñ. ad l'ram: ⁊ allegat̄ in hac distinctione.3.

In hac.q. erunt articuli tres. Prim⁹ erit vtrū angelus potuerit in aliq̄ instāti ꝑ peccare vel mereri: qḋ directe q̄rit̄. Scōs vtrū potuerit peccare in ꝑ H instāti sui esse vel demereri qḋ implicat̄ in argumēto vno qōnis. Tertius vtrū de facto malus angelus peccauerit in ꝑncipio sue creationis seu ꝑ instāti quo fuit.

Pro articulo ꝑmo sciēdū est ꝙ qdā doctor mo p⁹arti. bibinic dernus opinat̄ ꝙ nulla volitio in angelis vel in hoib⁹ ē tota sil' ꝓducibil': s3 q̄l3 ꝑtibilr̄ ⁊ successiue: ita ꝙ nō est aliqḋ instās p^m in q̄ voluntas vult aut in q̄ volitio est in voluntate: q̄uis q̄l3 volitio in aliq̄ istāti ꝑmo sit in volūtate: queādmodū in formis corpalib⁹ que motu ꝯtinuo acq̄rūt̄. vbi ḡra. cū aliqd calefit motu ꝯtinuo nō est dare aliqḋ instans ꝑmū in quo calor sit in illo: qnimo añ qdl3 instās in q̄ calor ē in eo fuit calor aliqs ꝑtibilis in ipso. Uerūtñ qlibet calor ꝑtibilis vel totalis exñs in ipso in aliq̄ instāti ꝑ fuit in eo. Et ꝑm ꝟ iste doctor h3 ponere ꝯñter: ⁊ ēt expsse ponit ꝙ nec angelus nec hō potuit ꝑ peccare vl' mereri. ℭ Hāc ꝯnē suā vl'e3 ꝓbat multiplr̄. ꝑ p^m

J sic. Si aliq̃ volitio posset fieri in instāti poīe esset ꝙ aliqs peccaret in ꝑ instāti sui esse. ꝯn̄a ꝓbat᷑. vt in scḋo argᵒ facto ad ꝑmā ptē3 q̄onis. ꝛ. s. ꝯ. silr. ꝛ ꝑter illā ꝓbationē etiā ꝓbat᷑ sic. Si hoc sit poīe ponat᷑ in esse. tūc arguo sic. illud peccatū ē vitiū volūtatis. igit᷑ nocet volēti. igit᷑ adimit bonū aliqḋ a volūtate. igit᷑ illud bonū ademptū ꝑfuit in volūtate: ꝛ per ꝯn̄s ipsa volūtas ꝑfuit in q̄ ꝑfuit illud bonū. igit᷑ hoc nō est ꝑᵐ instās sui eē: ꝛ ita ex illo posito sequunt᷑ ꝯdictoria. s. ꝙ hoc est ꝑᵐ istās: ꝛ ꝙ h̄ nō est ꝑᵐ instās. Iste
cap.7. est ex toto modus arguēdi Aug. 12. de ci. dei. vbi ꝓbat ꝙ nō pt aliq̃ volūtas mala eē mala ab eterno. vide ibi. Etiā in plib⁹ locis aliis sili vtit᷑ argumēto. Itē idē. 11. de ci. dei. reprobat opionē illoꝝ qui dixerūt angelū peccasse in pˀo
cap.15. instāti moti auctē btī Ioā. in cano. sua pᵃ dicentis. q̄m ab
cap.3. initio diabolus peccat. ꝛ dicit Aug. ꝙ nō intelligūt si nāle est: nullo mō eē peccatū. vbi exꝑsse innuit ꝙ ex h̄ ꝙ ponit᷑ eē in ꝑ istāti: sequit᷑ ꝙ sit nāle: ꝛ per ꝯn̄s ꝙ nō sit peccatū.
2ᵐ ℂ Scḋo si sic. aliqs posset mereri in ꝑ instanti sui esse. ꝯn̄s
K falsum: qa nullus pōt mereri: nisi q̄n pōt iustitiā amittere. Sed nō pōt iustitiā amittere in ꝑ istāti: qa tūc est. ꝛ oē qḋ est ꝛc̄. nec ꝓus: qa ꝓus nō fuit. igit᷑ tūc non pōt mereri: ita
cap.5. enī3 arguit Ansel. de casu dia. Q₃ angeli boni potuerunt peccare anteq̃₃ mali caderēt: qa si nō potuerūt peccare in/ gt nō ptāte: sed necītate seruauerūt iustitiā. q̄re nō magis meruerunt seruādo iustitiā q̃₃ seruando rōnabilitatē quā
3ᵐ perdere nequiuerunt. ℂ 3ᵒ tūc posito casu possibili aliqs inuitus ꝛ necessario peccaret. ꝓbo. qa posito ꝙ deus in h̄ instāti creet vnū angelū dādo sibi ꝑfecta3 cognitionē ꝛ libertatē arbitrij: ꝛ ꝑceptū ꝙ eliciat actū diligēdi deū quo citius poterit: ꝛ tn̄ cū hoc suspēdat actū volūtatis angeli ꝑ hoc instans īcipisse hoc posito iste in aliquo instanti diliget deū: qa talis dilectio ꝓducet᷑ tota sil᷑. sit ḡ illud instans. a. tunc sic. Inter h̄ instās: ꝛ. a. erit tp̄s medium in q̄ iste angelus nō diliget deū. igit᷑ in tp̄e illo omittet ꝯtra ꝑceptū: ꝛ velit nolit peccabit. Si dicat᷑ ꝙ diliget in tp̄e imediato huic instanti. igit᷑ dilectio illa ꝓducet᷑ ꝑtibil᷑ ꝛ in tp̄e. sed tunc
L ꝯ. ponat᷑ ꝙ alius angelus nō īpeditus eliciat in h̄ instanti vnā dilectionē respectu dei: isti tunc duo actus duoꝝ angeloꝝ erunt eiusdē sp̄ei. igit᷑ si vnus ꝓducit᷑ in tp̄e ꝛ alius: ꝛ ecōtra. si vn⁹ in instāti ꝛ reliqu⁹: qa necesse est vt illud qḋ
Co.59. existit in aliquo indiuiduoꝝ sp̄ei ex reb⁹ essentialibus existat in oīb⁹ indiuiduis illi⁹ sp̄ei: vt ait Com. 2ᵒ ce. Nec iuuat si dicat᷑ ꝙ tale ꝑceptū nō pōt in illo casu dari a deo: qa non ponat᷑ ꝙ det᷑ adhuc sequitur ꝙ peccat ꝓpter ingrati/
4ᵐ tudinē expectādo per tp̄s anq̃₃ deum diligat. ℂ 4ᵒ vt ꝓus aliquis posset mereri in instanti: ꝛ tunc sequeret᷑ ꝙ possibile eēt esse duo merita eq̃lia: q̃₃ vnū oīb⁹ alijs pib⁹ exn̄tib⁹ ex pte vtriusq̃₃ merētis esset in tp̄e: ꝛ aliud in instāti: qḋ est falsum: q̄m tūc nihil ꝓdesset cōtinuare meritū. ꝯn̄a ꝓbat᷑. qa ponat᷑ ꝙ vn⁹ mereat᷑ p istās tm̄ ꝛ ali⁹ ꝑ horā ceteris cōditionib⁹ ꝛ circūstantijs pib⁹ in vtroq₃: tūc meritū factū in vna hora est maius ꝛ nō in infinitū: qa nullū finitū excedit
M infinite finitū. sit igit᷑ gr̄a exēpli ꝙ sit in duplo maius. tunc ponat᷑ ali⁹ q ceteris pib⁹ mereat᷑ ꝑ dimidiū vni⁹ hore tm̄. meritū istius tertij erit subduplū ad meritū scḋi merendi. igit᷑ erit eq̃le merito ꝑmi istātaneo. assūptū ꝓbat᷑. qa meritum scḋi pro ꝑᵃ medietate hore est simplr̄ eq̃le merito tertij: qḋ ꝓbat᷑: qa si scḋs habuisset interruptionē aliquā iter illas medietates hore in q̄ merebat᷑: tunc manifestu3 foret ꝙ meritū eius in vtroq₃ merēte esset eq̃le merito tertij: sed nūc suū meritū est tantū q̄tū foret si eēt interruptū: qa est
5ᵐ cū cōditionib⁹ sili̇b⁹. igit᷑ ꝛc̄. ℂ 5ᵒ seq̄ret᷑ ꝙ ꝓ peccato istātaneo deberet᷑ alicui pena eterna certa. ꝛ vltra. igit᷑ posito casu possibili alicui⁹ pctm̄ de⁹ nō posset sufficiēter punire: qḋ nō vī ꝯueniēs ꝯcedē. ꝯn̄a ꝓbat᷑: q̄m q̃l₃ volūtas creata est nāe finite: ꝛ per ꝯn̄s ꝯuenit assignare maximā pena3 quā pt recipe vel saltē ita magnā ꝙ non poterit eā recipe.

Sit ḡ aliq̃ talis quā angelus nō pōt recipe. a. ꝯstat ꝙ aliq̃ ꝓportio ē iter. a. ꝛ penā debitā ꝓ pctō istātaneo h⁹ angeli: N
qa vtraq₃ finita est. sit igit᷑ decupla: tūc sit. q̄cūq₃ tp̄e acceptō. iste angelus pōt decies peccare ita grauiter sic̄ fecit i vno instāti. igit᷑ in q̄cūq₃ tp̄e finito pōt mereri decies tales penas: ꝛ p ꝯn̄s penā. a. ꝛ nō pōt recipe penā. a. vt poᵐ est. igit᷑ ꝓpositū. assumptū aūt ꝓbat᷑: qa in quocūq₃ tp̄e q̄tūcūq₃ ꝑuo posset ipse stāte eadē cognitione sufficiēti dimittere malā volitionem quo sic peccaret: ꝛ eam reassumere plusq̃₃ decies. imo quotiēscūq₃ voluerit hn̄s liberā voluntatē ꝛ nōdu3 cōfirmatus: qa nullā difficultatē patit᷑ ange
lus in volēdo. ℂ 6ᵒ si sic: tūc hō vel angelus posset hr̄e meritū in instāti: vt ꝓus dicebat᷑: ꝛ tūc vltra sequit᷑ ꝙ vnā vo 6ᵐ
litionē bonā factā in instāti ꝯtinuās per certū tēpus vniformiter in oīb⁹ cōditionib⁹ meret᷑ p̄emiū infinitū interpolate: ꝛ cū tale p̄miū non possit cape. seq᷑ ꝙ non possit sufficienter a deo p̄miari. ꝯn̄tia p̄ma ꝓbat᷑: qa sicut pro ꝑ instā O
ti extrinseco illius tēporis debet᷑ merenti aliqḋ p̄emiū ꝑcise: ita ꝓ q̃l₃ instāti sequēti illi⁹ tp̄is debet᷑ aliqḋ p̄miū ꝑcise. igit᷑ vel ꝓ q̄cūq₃ instantiū sequētiū debet᷑ p̄miū eq̃le ei qḋ debet᷑ ꝓ p: aut ꝓ q̃l₃ ip mai⁹ ꝛ mai⁹: aut ꝑ min⁹: ꝛ qḋcūq₃ det᷑ seq᷑ ꝙ ꝓ oīb⁹ sil᷑ debent᷑ p̄mia eq̃lia ifinita: q: p⁹ q̄l₃ instās: ꝛ silr̄ an̄ q̄l₃ instās illi⁹ tp̄is sūt istātia ifinita. Et iō si ꝑ mai⁹. igit᷑ infinita maiora ꝑ. Si ꝑ min⁹. igit᷑ q̄cūq₃ dato in tp̄e illo an̄ ip̄m fuerunt infinita p̄o q̄₃ q̄libet debet᷑ maius: ꝛ sic p₃ ꝓpositū. ℂ 7ᵒ seq᷑ ꝙ ꝑm legē cōem 7ᵐ
posset qs iuste puniri graui⁹ ꝓ finitis peccatis venialib⁹ q̃₃ ꝓ maximo mortali in eodē tp̄e vl᷑ maiori scḋo: qa ꝓ veniali vni⁹ istātis debet᷑ aliq̃ pena ꝛ illa nō excedit᷑ ifinite a pena debita ꝓ mortali. igit᷑ totiēs poterit ꝑm multitudinē finitam eq̃ grauiter ꝛc̄. ℂ 8ᵒ seq̄ret᷑ ꝙ in angelo q peccauit: ꝛ 8ᵐ
silr̄ in hoīe ꝑ meritū ꝛ demeritū fuerūt imediata: ita ꝙ nō fuit istās nec tp̄s mediū: ꝛ vlteri⁹ cū vterq₃ istoꝝ ꝑ q̄n steterit in iustiᵃ ꝛ meruit fuerit sapiēs: ꝛ q̄n peccauit fuerit stul P
tus. seq᷑ ꝙ inter sapia3 ꝛ stultitiā istoꝝ nō fuit meᵐ. s. trāsit⁹ de vno in aliud: q trāsit⁹ nō fuit sapiēs neq₃ stult⁹: qḋ ē ꝯ Aug. 3. de li. ar. vbi q̄rit vtꝝ ꝑm⁹ hō stulte vl᷑ sapiēter recesserit a deo. ꝛ determinat ꝙ nec sic. nec sic: s₃ ē dare meᵐ cap. 52.
nā trāsit⁹ ipe nec sapiēs nec stult⁹ fuit. sic ēt declat᷑ i exēplis alijs. vide ibi. ℂ 9ᵒ. tūc ꝓ merito instātaneo deberet᷑ augmētū charitat̄. Cū igit᷑ illi⁹ augᵗⁱ sit certa ꝓportio ad charitatē chr̄i. seq᷑ ꝙ in ip̄o q̄tūcūq₃ ꝑuo posset aliqs acq̄rē tātā charitatē q̄tā habuit chr̄s: qḋ ē fl̄m. ꝓbat᷑ ꝯn̄a. qa in q̄cūq₃ tp̄e ꝑuo pōt totiēs subito velle q̄tiēs illud augmētu3 9ᵐ
ꝯtinet᷑ in charitate chr̄i: ꝛ seq᷑ ꝯ inferēda. ℂ 10ᵒ seq̄ret᷑ ꝙ obesset hō ꝯtinuare actū suū meritoriū: q: ꝯstat ꝙ ꝓ isto 10ᵐ
debet᷑ sibi certū p̄miū: ꝛ ꝓ merito instātaneo debet᷑ sibi ēt certū p̄miū: l₃ minus sit. igit᷑ gr̄a exēpli min⁹ in decuplo. cū ḡ. 10. imo. 100. tales act⁹ subitos posset ꝓducere in illo tp̄e quo ꝯtinuat actū vnū posset acq̄rere mai⁹ p̄miū nō ꝯtinuādo eū. igit᷑ obest sibi ꝯtinuare ip̄m. ℂ 11ᵒ sequeret᷑ ꝙ 11ᵐ
aliqs nec̄io esset ociosus hn̄do libertatē sūmā arbitrij: q: posito ꝙ de⁹ suspēdat actionē vni⁹ angeli ꝓ vno instāti ꝑcise: tūc ille ꝑ vellet in aliq̃ instāti mediato: ꝛ p ꝯn̄s in tp̄e Q
medio esset ociosus. ℂ 12ᵒ sequeret᷑ ꝙ aliqs hn̄s per vna3 12ᵐ
horam sūmū meritū sibi poīem circa aliqḋ obm̄ posset in eadē hora in decuplo plus mereri hn̄do diuersos act⁹ circa diuersa obīa: vel ēt circa idē intercalariter: ꝛ sic expediret nō ꝯtinuare actū respectu vnius: qḋ est fl̄m: q: in h̄ maxime cōmēdat᷑ felicitas a ph̄o. 10. eth̄. qḋ est maxime continua. ℂ 13ᵒ sequeret᷑ ꝙ si aliqs peccaret venialr̄ ꝯtinuando actū suū ꝑ tp̄s in cui⁹ fine moreretur. seq᷑ ꝙ ꝓ q̃l₃ in 13ᵐ
stāti illi⁹ tp̄is debetur sibi aliq̃ pena in purgatorio: ꝛ si peccatū suū foret mortale ꝓ q̄libꝫ instāti sibi deberetur pena ēt aliq̃ in inferno: ꝛ p ꝯn̄s infinita pena itēsiue: ac p h̄ nullū posset de⁹ punire sufficiēter. ℂ 14ᵒ si sit dare ꝑᵐ instans 14ᵐ
in quo voluntas vult siue in quo volitio est in voluntate.

A igit͛ vel hoc erit de volutione libere ꝓducta a voluntate vel de ea que nalr ꝓducit͛ ique si necio sequit͛ ad aliq̃ apprehēsionē non deliberatā:q2 ois mutatio subita finis est
Cō.32. successiue.per Cōmē.6ͦ phy.sed cū voluntas libere ꝓducit volitionē sua pma ꝓductio si aliq̃ fit pma nō est tunc finis successiue mutationis imediate pcedētis.igit͛ zc.Nec de volitione nalr sequēte apprehēsionē alicui⁹ obiectivel verbi grā.beatitudinis aut alterius alicui⁹ placibilis:q2 si est dare pmū instās in quo intell's cogitet de tali volito sit illud.a.igit͛ nec pm instās in quo voluntas vult illud.assum ptū ꝓbat͛:q2 cogitatio noua vel libere causaret͛:z tūc nō esset finis mutationis successiue ɔtra pallegatā auctoritatē Cōmē.aut illa cogitatio actualis gñaret͛ nāliter ab aliqua specie imaginatiua.Et tunc vel est aliq̃ spēs debilissima z minima ipsius.a.in v̄tute imaginatiua q̃ pōt agere in intellectu:vel est maxia que nō pōt:nō pōt dici pm:q2 si sic sit illa mima que pōt.b.z intēsio quā pōt causare sit.c.
B igitur aliq̃ alia spēs in imaginatiua debilior q̃3.b.pōt causare in intellectu aliq̃3 intētionē debiliorē q̃3.c. Sic eni est in alijs actionibus nālibus: q si aliq̃ virtus pōt mouere aliquid aliq̃ velocitate:v̄tus minor pōt mouere illud tardius:qd̄ ꝓbatur ex hoc q illud motū pōt moueri tardius a v̄tute debiliori:z sic seq̄t͛ q nō sit aliq̃ debilissima z minima spēs in imaginatiua potēs cāre in intellectu cogitationē actualē de.a.relinqtur g̃ q sit alia maxia que nō pt z quel3 intēsior pōt agere in intellectū.Ex hoc ꝓbatur q nullū est pm instās in quo spēs imaginatiua agit in intellectū:z p ɔ̄ñs nec cogitationis in itellu si cogitatio filr a spē imaginatiua causetur:q2 si sit aliqd̄ tale pm instās:sit istās pñs.tūc sic.spēs imaginatiua agit nūc in itellu nālr z nō libere.igitur nec p̄ est ista spēs satis fortis ad agēdū:q2 si pus fuisset satis fortis pus egisset.igit͛ est aliq̃ spēs mini
C ma seu debilissima in imaginatiua que pōt agere in intellectū:cui⁹ oppom iā ꝓbatū est.igitur nō est aliqd̄ pm instās in quo spēs z imaginatiua agit in intellm:ac per hoc non est aliqd̄ pm instās quo intellectus cogitat cū sua cogitatio sit nālr a spē imaginatiua:z seq̄t͛ pncipale ꝓpositū.

ɔ̄ hiber/nicum ¶ Hec opinio mihi nō apparet vera:ideo ꝓpter ipsa3 z ꝓpter respōsionē ad argumētū pono ɔ̄nes.3. pa est q possibile est aliquā volitionē indiuisibilr seu simul totā ꝓduci. 2a est.q pōe est aliq̃3 volitionē successiue z partibilr producti. 3a ad articulū directe q angelus potuit in aliquo in
pa ɔ̄. stanti p̄ peccare.¶ Primā ꝓbo rationib⁹ qbusdā alioru3
pm satis ꝓbabilib⁹:vt mihi videt͛ p̄ sic.Possibile est charitatē alicui⁹ simul totā corrūpi.igitur possibile est aliq̃3 volitionē simul totā ꝓduci.añs ꝓbat͛.nam pōe est q aliquis hñs charitatē peccet p̄ mortalr.peccato aūt mortali tota charitas simul corrūpit͛ vt oēs concedūt.ɔ̄ñtia p3:q2 non pus per peccatū corrūpit͛ charitas q̃3 peccatū illud sit vt certū est.alias pena p̄cederet culpa3:nec pus peccatū illd̄
D est q̃3 ipsa corrūpatur:cum nō se cōpatiant͛ in eode3 de lege cōi.simul g̃ charitas pmo nō est z culpa mortalis est:z
2m habet͛ ꝓpositū.¶ 2a pōe est notitiā tam sensualē q̃3 intellectualē totā simul ꝓduci.igit͛ z volitionē.ɔ̄ña p3.tum q2 nō magis est potēs intell's aut sensus respectu sui act⁹ q̃3 volūtas respectu sui.tu3 q2 posita sufficiēti notitia de obto placibili sil' poni pōt volitio circa illud.Añs ꝓbo.
E Añs ꝓbo suppono ex dictis in p̄.d.3.q oē minimū visibile fm certā distātiā a certo visu certis stātib⁹ dispōnib⁹ i circūstantijs.pono igit͛ q aliquod coloratū remissius z ipotēs mouere visu3 cāre visionē in distantia.a.b.ab aliq̃ dato visu intēdat͛ motu ɔtinuo donec sit pci' tāte itensionis q̃tā reqrit minimū pceptibile seu visibile ab i° visu in distātia illa.ɔstat q i aliquo istāti p° erit tāte itēsiōis.Sit igit͛ illud.c.tūc sic i.c.p̄ ē visibile ꝓportionatū huic visui fm distātiā z q̃titatē z itēsionē zc.reqsita igit͛ i.c.ē visio illi⁹.ɔ̄ña ꝓbat͛ qm̄ si aliqd̄ visibile tale oino de nouo i instāti gñaret͛ aut crearet͛ in loco i° eodē istāti eēt visio ei⁹. E sic p3 p Aug.14.de tri.c.10.vbi ait q q̄da3 cognoscibilia cognitionē iterpōne tpis añcedūt.sic sūt ea sensibilia q̃ iā erāt i reb⁹ tpalib⁹ añq̃3 cognoscerent͛ vl' ea oia q̃ p hystoriā cognoscunt͛.Quedā v° sil' eē icipiūt.Uelut si aliqd visibile q oino nō erat añ oculos nr̄os oriat͛:z cognitionem nr̄am vtiq3 ñ p̄cedit:Aut si aliqd sonet vbi adest auditor: sil' ꝑfecto icipiūt eē simul3 desinūt z sonus z ei⁹ audit⁹. igit͛ z in casu ꝓposito sil' incipit eē illud visibile tāte itēsionis z visio ei⁹.igit͛ visio aliq̃ fit tota simul.¶ Ad istud credo q diceret doctor iste sic ad qd̄dā aliud sil'e dicit.videl3 q i casu dato illa q̃litas q̃ cāt͛ in oclo i i° istāti.c.ē.pmo visio.z p̄ fit visio.z tota ēt sil' fit visio.nō tñ tota ul' fit nec tūc p̄ fit:l3 pus fuit fcā pars ei⁹.q̃uis illa nō p⁹ fuerit visio. ita q illud visibile añq̃3 eēt debite intēsiōis ad hoc vt videret͛ simul dū intēdebat͛ cābat q̃litatē talē que tūc ñ erat
F visio z in instāti.c.ē p̄ visio.¶ Ista rñ° p̄ pōt excludi si ponat͛ aliqd̄ tale visibile totū simul ꝓduci q certū est eē possibile saltē a deo.¶ Scd̄o.q2 nō solū op3 dare minimu3 pōe videri i certa distātia:sed ēt z minū potēs cāre tale3 q̃litatē in oclo.Sicut ex eisdē q̃ vbi sup̄ i p̄ ꝓbari pōt.ponat͛ g̃ q in instāti aliq̃ fit illud p̄ potēs cāre q̃litatē hmōi i visu.igit͛ aliq̃ q̃litas talis simul tota fiet.z certe nō vı̄ minus pōe q aliq̃ volitio sil' tota fiat.¶ 3° illd̄ q ɔcedit rñ° vı̄ sufficere ad ꝓpositū pncipale.Nā si i.c. illa q̃litas ē p̄ visio.igit͛ i.c.p̄ ipm vı̄.z p̄ intelligit͛.z silr p̄ appetit͛ vl' diligit͛.z sic ɔuenit dare pm istans i q̃ volūtas vult illud q ē ɔ̄ ei⁹ pncipale ꝓpositu3.¶ Quarto.esto q illa q̃litas sic p⁹ ꝓhibilr fieret añq̃3 eēt visio:nō vı̄ rōnabilr dici posse q añq̃3 eēt visio cāret iuolūtate aliquā q̃litatē q̃ nō erat volitio sed futur̄ erat vt eēt volitio.z p ɔ̄ñs volitio q̃ ē i.c.est sil' tota tūc p̄ ꝓducta.Assūptū pbo.z suppono vnū q nul
G lus vt credo negaret.Uidel3 q nulla q̃litas nālr cābilis ē i volūtate idēns ad esse volitionē z nolitionē eiusdem obti.s3 ea q̃ est volitio vel est apta nālr vt sit volitio hui⁹ aut illi⁹ obti:nō est nālr apta vt sit nolitio eiusdē. gnimo q̃litas alteri⁹ spēi ē ab i' q̃ est vel eē pōt nolitio.q̃cūq3 illa sit.Suppono.2°.aliō cōiter ɔcessu3 z supra ꝓbatū i gnāli q posita notitia i actu tal' obti volūtas pōt nō velle illud. qnimo poterit ēt nolle.Ex hijs satis facilr declarat͛ itentū. qm̄ si aliq̃ qualitas i tpe i° cāt͛ i volūtate vel cāt͛ ea q̃ pōt eē volitio3 vel ea tm̄ que pōt eē nolitio.vel vtraq3 sil'.Nō pōt dici pm:qm̄ tūc seq̄t͛ q vel voluntas non poterit in instāti.c.nolle illud ɔ̄ 2m suppom.vel poterit elicere i illo istāti aliquā nolitionē totā sil'.q ē ꝓpom.Eadē rōne ꝓbat͛ q 2m nō potest dari.q2 vel nō posset tunc velle.vel daret͛ q poss3 volitionē aliq̃ sil' totā elicere. Nec 3m dici pt q tūc seq̄t͛ q i istāti.c.sil' vellet illō z nollet.Sic igit͛ stat rō fcā.
¶ P pt ꝓbari i° añs.s.q aliq̃ sesual' noti' pt tota sil' fuari. D
¶ Ex eo q aliqd̄ visibile existens in tenebris si subito lumē causet͛ in medio:sicut pōe est.subito causabit͛ visionē in visu.posito q sit aliquis primus z dispositus.¶ Ad h̄ etiā est auctoritas expressa Cōmē.3.de aia.vbi ait. q sen
Cō.28. tire est per se actio perfecta z sine tēpore z absq3 eo q p̄cedat ipm actio diminuta:z idē statim dicit de intelligere:z ɔcludit q Ari.intēdit ibi declarare cām ꝓpter quā itell's intelligit sine tpe.¶ Ad hāc auctem rñdet͛.d.q itell's Cōmē.in p̄dicta auc̄te z alijs silib⁹ est q q̃uis h̄ actiones.s.
Rñsio sentire z intelligere intēdant͛ ex aliq̃ cā p aliqd̄ tps.in termino tñ illius tpis z in oib⁹ instātibus sequētibus dr̄ eē pfecta in sua spē qm̄ est in aia pfecta qes:nec tunc reqrunt actionē successiuā imediate p̄cedentē.z hoc intelligit per hoc qd̄ ait.q illas actiones nō p̄cedit actio diminuta.s.necessario z imediate. Sed h̄ glosa nullo modo est ad mētē Cōmē.aut phi quē exponit Cōmē.ibidē.qd̄ p3. nam phs ɔ̄ rñsio/nem ibi vult dare dr̄ia3 inter trāsmutationē sensus.cum de non
T.c.28. actu sentiēte fit actu sentiens:z intellect⁹:cum de nō actu

J intelligente fit actu intelligēs: ꝛ transmutationē rex̄ mate
rialiū. Nō ergo accipit actiones illas ſm ꝙ ſunt iam ꝓdu
cte ꝛ in eē: ſed ſm ꝙ fiunt in ſenſu vel in intellectu ꝛ acq
runt post: q̄uis fuerunt: ꝛ h̄ manifeſte pꝫ ex verbis Phi
L.c.28. ſm lrām quā Cōmē. exponit. ſūt eni h̄. ꝛ videmꝰ ſenſatum
facere ſentiēs in actu poſtq̄ȝ erat in poᵃ nō patiēdo altera
tionē: ꝛ in hoc qḋ dicit nō patiēdo alterationē innuit diſtaꝫ
quā itēdit: vñ ꝛ ſine medio ſubdit. Et iō iſte alius modus
motus eſt. motꝰ eni eſt actio. nō āt pfectio. actio aūt ſimplr
Cō.28. eſt alius motꝰ ꝛ actio pfecti. vbi Cōmē. exponēs. videmꝰ
ingt ꝛc̄. i. Et q2 videmꝰ ſenſibile facere ſentiēs in actu poſt
q̄ȝ fuit in poᵃ nō ita ꝙ ſentiēs apud exituꝫ de poᵃ in actum
trāſmutet aut alteret ꝛc̄. Itē ifra. Et cā ꝓpter quā iſti mo
tui ꝯuenit trāſmutatio. illi aūt nō: eſt q2 ille motus cui ac
cidit trāſmutatio eſt actio non pfecta ꝛ via ad cōplemen
tū. Ille aūt eſt actio pfecta: imo cōplemētū. ¶ Ex his aūt
pꝫ. p̄ ꝙ ſic̄ dicebat logt de talibꝰ actionibꝰ: nō ſm ꝙ ſunt
k p̄us facte ꝛc̄. vt dicit rñſio: ſed ſm ꝙ fiunt ꝛ exeūt ad actū
2m poſtq̄ȝ nō fuerūt. ¶ Scđo q2 ſic nō ſūt actiones ipfecte ꝛ
ſucceſſiue: ac q̄ſi vie ad cōplementū: ſed pfecte ꝛ cōplete: ꝛ
p ꝯñs indiuiſibiles ꝛ ſil' tote. Et ſm hūc itellectū/ logt ēt
cap.4. phs. 10. ethi. vbi dicit. ꝙ viſio ꝛ delectatio ſūt de numero
totox̄ ꝛ pfectox̄. ¶ Aduertendū tñ ꝙ q̄uis talia ꝯtingat
fieri ſimul tota. nihilominus tñ ꝯtingit etiā vt aliqñ fiant
ptibilr: vt patebit in ꝯ̄ne ſequēti: ſed hoc nō per ſe ꝯuenit
Cō.28. eis: nec ſemp. ꝛ h̄ ēt notauit Cōmē. ſubdēs. vbi ſup. 3ᵒ de
aia. Et cū ita ſit ingt. ſ. ꝙ ſentire ꝛ itelligere ſūt actiones p
fecte: eē in intellectu actionē iperfectā accidit ei ꝓp mām.
nō ſm ꝙ eſt actio: ꝛ cū accidit hoc actioni neceſſe eſt aliq̄ȝ
actionē eſſe liberatā ab h̄ accñte. Ex quo vt pꝫ ēt ꝯcludit
ꝙ neceſſe eſt aliq̄ȝ actionē eſſe vel eē poſſe nō iperfectaꝫ ꝛ
cap.4. diminutā: qḋ eſt ꝓpoſitū. ¶ Huic ēt concordat Phs. 10ᵒ
ethi. per cuiꝰ dictū ibidē ꝓbat ēt pñs ꝯcluſio. cū ait. ꝙ cō
L tingit delectari in non tpe: ꝛ in ipſo nūc: ꝛ ꝙ delectatio eſt
3m totū aliqd. ¶ 3ᵒ pñ' ſic. chūs habuit ſꝫ aiaꝫ actū meritorie
dilectionis que p nullū tps aucta fuit. igit' habuit volitio
nē totā ſimul: ꝛ nō partibilr ꝓductā. ꝯña pꝫ: q2 ſi ſucceſſi
ue ꝛ ptibilr fuiſſet dilectio illa ꝓducta maior vel itēſior in
eo dilectio fuiſſet in fine illius tpis q̄ȝ in medio. añs vo ꝓ
bat auctibꝰ magri. d. li. 3ᵒ. d. 18. ꝙ chūs ab ipſa ꝯceptione
meruit p charitatē iuſtitiā ꝛ al's vtutes: ꝛ ſeqt ꝙ tāta ple
nitudo cariſmatū in eo fuit ꝙ in eis ꝓficere non potuit: ꝛ
iō melior ipſius aia fieri nō potuit q̄ȝ ab initio ſue ꝯditio
nis extitit. Itē Grego. quē ibidē allegat magr. d. Nō hūit
oino chūs iuxta aie meritū quo potuiſſet ꝓficere. igit' nec
Rñſio eius meritū vel meritoria volitio augeri. ¶ Ad iſtud do
ctor iſte rñdet ꝙ illud meritū non habuit chūs a volūtate
humana: ſꝫ per creationē: ꝛ iō nō ex hoc ſeqt ꝙ actus vo
Contra litionis nālr ꝓducte fiat in inſtāti. ¶ Cōtra. h̄ nō pōt ſta
rñſionē. re ſm dicta eiꝰ: q2 ſm ipm nullus actꝰ eſt alicuiꝰ meritū a
M quo nō efficit'. igit' ſi nō ab aia chūi ille actus ꝓductꝰ fuit
non fuit meritū aie chūi. eſto ꝙ poſſet dici ꝙ fuiſſet meri
tū chūi ꝓpter eiꝰ diuinitatē a quo fuiſſet ꝓductꝰ: vt ipſe vr̄
Cōfirᵒ. velle dicere. Nūc aūt auctes p̄dicte dicūt ipm meruiſſe ſꝫ
aiam. igit' ſm iſtius doctrinaꝫ ab aia ꝓductus fuit. ¶ D.
Chūs meruit: ꝛ ꝯſtat ꝙ non ſm diuinitatē. igit' ſm huma
nitatē. ꝛ ſi ſic igit' ſm aiam: ꝛ per ꝯñs illud meritū fuit ab
2ᵒ ꝯ̄ aia eius. ¶ Scđaꝫ ꝯ̄nē ꝓbo p̄ ſic. ꝯtingit volitionē itendi.
igit' ꝯtingit volitionē ptibilr ꝓduci. ꝯña pꝫ. nā intēſio for
me nō fit niſi p additionē noue ptis forme: vt ꝓbatum eſt
in p̄ di. 17. Añs ꝓbat': qm̄ ꝯtigit in aliquo itēdi notitiā vl'
eſtimationē de bonitate rei alicuius quā deſiderat: vtpo
te codicis per diligētiorē examinationē ſue pulchritudis
vel veracitatis: aut eq per maiorem experiētiā ſue fortitu
dinis aut ſue velocitatis. igit' ꝛ ꝯtingit deſiderium de ipſa
Cō.35. intendi: ꝛ pꝫ ꝯña. qm̄ vt dicit Cōmen. 12. meta. ꝛ nos ita ēt
experimur. q̄to magis qḋ deſiderat' eſtimatū fuerit maiꝰ

bonum: tāto deſideriū maius erit. ¶ 1ᵒ ꝯtingit aliq̄ȝ voli N
tionē partibilr corrūpi. igit' ꝯtingit aliq̄ȝ partibilr ꝓduci. 2m
ꝯña pꝫ. Añs ꝓbat' p experiētiā. experit' eni qs ꝙ aliqñ in
tenſe ꝛ feruēter deſiderat aliq̄ȝ rē nō habitā: aut in habita
delectat' ꝛ cōplacet: ꝛ paulatim tepeſcit ꝛ reuertitur talis
cōplacentia vel deſideriū ꝛ tādē ceſſat: talis aūt remiſſio
nō ꝯtingit abſq̄ȝ ſucceſſiua corruptiōe dictox̄ actuū. ¶ 3ᵒ 3m
poſſ'e eſt viſionē corporalē ꝛ ēt intellectualē ptibilr acqri.
igit' ꝛ volitionē. ꝯña pꝫ: tuꝫ q2 nō magis appet repugnan
tia ex parte volitionis q̄ȝ viſionis: ꝛ maxie intellectualis: ꝛ
tū q2 frequēter ad clariorē ꝛ perfectiorē notitiā rei ſequit'
intēſior volitio: vt ſup̄ tactū eſt. añs pꝫ: cū aliqd p̄ viſu a re
motis appropinquat videri ꝛ ſm maiorē appropinq̄tio
nē clarius vr̄. Itē cū viſibile remiſſum actu viſum ꝯtinue
intēdit' ꝛ clarius ac pfectiꝰ vr̄ in quo caſu euidētiꝰ pōt ar
gui ꝙ viſio fiat ptibilr. Naꝫ ꝯtinue noue ptes coloris ſm
intēſionē gñant in eodē ſubto p̄ cū p̄cedētibꝰ: ꝛ illo vtiq̄ȝ
ſicut ꝛ alie vident' ꝛ non p̄us vident' q̄ȝ ſint. certuꝫ eſt: nec O
p̄us ſunt q̄ȝ videant'. pꝫ p Aug. 14. de tri. dicētē quedā co cap.10.
gnoſcibilia ſil' cū cognitione eē incipiūt: velut ſi aliqd vi
ſibile qḋ oino nō erat ante oculos nr̄os oriat' cognitioneꝫ
noſtraꝫ vtiq̄ȝ non p̄cedit: aut ſi ſonet aliqd vbi adeſt audi
tor ſimul ꝓfecto incipiūt eē ſimulq̄ȝ deſinūt ꝛ ſonus ꝛ eiꝰ
auditus: ꝛ iſtud qḋ vltimo poſituꝫ eſt optime valet ēt ad
p̄ncipale ꝓpoſitū. naꝫ ſicut locutio exterior ſucceſſiue for
mat' ſic ꝛ auditus ſucceſſiue gñat'. pꝫ ēt huiꝰ rōne. nā aliaſ
actiuū nāle ſtaret per tēpus in ſufficiēti diſpōne ad paſſuꝫ
ſufficiēs ceteris reqſitis ꝯcurrētibus anteq̄ȝ ageret. ſimul
ḡ dum ille ptes coloris fiūt vident': ꝛ ſicut ſucceſſiue fiunt
ſic ſucceſſiue vident'. ꝛ conſtat ꝙ non ea viſione p̄ciſe qua
p̄ores videbant': ſicut pꝫ ex auctē p̄allegata. ꝛ ēt rōne: qm̄
viſio vnius rei nō pōt nālr fieri viſio alterius. igit' aliq̄ vi
ſione partiali. nō aūt p̄exñte: q2 nulla viſio nālr p̄cedit reꝫ
viſam cū q̄libet a re viſa cauſet' ſm Aug. 11ᵒ de tri. Et ſilr P
liᵒ 14ᵒ. vbi ſup̄. primo. ¶ Itē in alio exēplo efficaciter idē cap.3.
ꝯuincit'. Si eni ad magnū viſibile cuiꝰ ptem tñ qs videat
per aliqḋ foramē moueat' motu ꝯtinuo ante foramē illud
vbi. ḡ. a dextro in ſiniſtruꝫ: pars p̄ᵃ viſa ſucceſſiue exhibit
oppoſitionē oculi ꝛ occultabit' ſibi: ꝛ alia p̄us nō viſa ſuc
cedet: ꝛ q2 ꝯſtat ꝙ ſuccedēs nō videbit' viſione p̄cedentis: ꝛ
nec ipſa tota ſil' ſuccedat: ſꝫ p ptē añ partē: ſeqt ꝙ noua vi
ſione partibilr ꝛ ſucceſſiue acqſita videbit': qḋ eſt ꝓbādū.
¶ Cōtra iſtā ꝯ̄nē ſunt rōnes aliquox̄ tenentiū ꝙ actꝰ dili Obōes.
gendi ſit ipartibilis oino: q̄rū p̄ᵃ eſt: qm̄ ſi eēt ptibilis: ꝛ p ꝯ̄ 2m 2ᵉ
ꝯñs in infinitū diuiſibilis in remiſſiꝰ. ſeqt' ꝙ in dilectione p̄m
q̄ qs diligit deuꝫ ꝯtineat' aliq̄ ps remiſſior ꝛ imperfectior
actu dilectionis: q̄ qs diligit muſcā. ꝛ cū quelibet ps dile
ctionis ſit dilectio: ſequit' ꝙ aliq̄ dilectio dei ſit iperfectior
vel ſaltē minus perfecta dilectione muſce: qḋ vr̄ abſurdū.
¶ 2ᵒ ſequeret' ꝙ qs ſimul idē obm diligeret pfecte ꝛ ipfe 2m
cte: toto ſiqdē actu pfecte: ꝛ pte actꝰ ipfecte. Et ſic btā vgo Q
ita ipfecte deū diligeret: ſic̄ vnꝰ aliꝰ minime deo carꝰ. ¶ 3ᵒ 3m
ſumant' due dilectiones diuerſarū rōnū: ꝛ q̄ro an qḋlibet
indiuiduū vniꝰ illax̄ ſpērū eſt pfectiꝰ q̄libet indiuiduo alte
rius ſpēi: aut nō. ſi nō. igit' ſpēs nō ſūt ſic̄ numeri. ꝯ̄ phꝫ. 8ᵒ
meta. ſi ſic. igit' vniꝰ illax̄ dilectionū q̄lꝫ pars pfectior eſt L.c.10.
alia dilectōe. ꝛ vlteriꝰ cū q̄lꝫ ps habeat in ſe ptes ꝓportio
nales infinitas. ſeqt' ꝙ q̄lꝫ ꝯtinet in ſe ptes infinitas: q̄ruꝫ
q̄libꝫ eſt pfectior alia certa dilectione: vtpote illa altera p̄
ſumpta: ꝛ ſi ſic: q̄lꝫ igit' eſt infinite pfecta: qḋ eſt fſꝫ. ¶ Ad
p̄m dōm ꝙ in vltimo ꝯñte cōpō pōt accipi ſm ꝓportiona Ad p̄m.
litatē: vt ſit ſenſus: ꝙ aliq̄ dilectio dei eſt minꝰ iperfecta in
ſua ſpē q̄ȝ ſit aliq̄ dilectio certa data muſce in ſpē ſua. ꝛ in
illo ſenſu ꝯña nō eſt incōueniens: ꝛ pōt 2ᵒ accipi ſm ꝓpor
tionē vniꝰ ad alterā: ꝛ tūc nego ꝯñaꝫ: loquēdo de pfectio
ne nāli: nō de gratuita. dico eni ꝙ q̄lꝫ q̄tūcūq̄ȝ remiſſa di
lectio dei pfectior eſt q̄tūcūq̄ȝ itēſa dilectione muſce: ſicut

A q̄lʒ q̄ʒtūcūq; remissa intellectio albedis pfectior est q̄ʒtū/
Ad 2m cūq; pfecta vel intensa de nigredine. ¶ Ad 2m dōm ꝙ ly.
impfecte pōt capi dupl'r vno mō negatiue: ita ꝙ ly in eq/
ualeat negationi: vt sit sensus ꝙ qs pfecte diligeret deū ⁊
nō pfecte diligeret deū: ⁊ tūc ꝯn̄am nego. Nec pbō valʒ
ad hūc sensuʒ: vt pʒ. Alio mō pōt capi remisse vt sit sensus
ꝙ pfecte vel intēse ⁊ remisse diligeret deū: ⁊ sic adhuc pōt
negari ꝯn̄a: q̄ʒuis possit ꝯcedi ꝙ intēsa ⁊ remissa dilectio/
ne diligit deū. Sicut ēt ꝯcedi pōt ꝙ idē subʒ est cal'm calo
re intēso ⁊ calore remisso: q est ps intēsi: ⁊ tn̄ ex cōi vsu nō
ꝯcedit' ꝙ idē est itēse ⁊ remisse cal'm: qcqd ꝯcedēdū foret
de ṽtute sermonis: sic dcm̄ est in ꝓ di. 17. vbi q̄rit' an itēsio
corpalis forme fiat p acq̄sitionem noue pris forme. arti. 2°
in rn̄sione ad 6m rōnē alteri⁹ opi. Si qs aūt velit ꝓm eūdē
sensum facere cū 2a de quo nolo ꝯtēdere: tūc ꝯcedo ꝯn̄aʒ:
⁊ ꝯn̄s tam ꝓm q̄ʒ 2m: nec tn̄ ex illo 2° seqt' ꝙ beata virgo nō
pfecti⁹ diligat q̄ʒ ille minime deo carus. Quāuis ēt ⁊ illa
B 2a ꝯn̄a nō valeat de vir. ser. pp ly sic. qd̄ hʒ vim ꝯfundēdi:
⁊ iō h̄ est falsa. aliq̄ dilectio virginis est ita remissa vel par
ua: sic dilectio illi⁹ mīme deuoti: qm̄ q̄libet dilectione vel
pte dilectionis ṽginis est aliq̄ ps dilectionis mīme deuoti
remissior: ⁊ pp eādē cām nō est ēt eꝫ ꝯcedēdum ꝙ aliq̄ ps
Ad 3m dilectionis illius sit ita remissa sic ps dilectionis virginis.
¶ Ad 3m dico ꝙ qd̄lʒ indiuiduū spēi perfectioris est per/
fectius q̄libet indiuiduo impfectioris spēi. ⁊ vlterius ꝯce
do ꝙ q̄libet pars dilectionis pfectioris spēi ꝯtinet infini/
tas partes: q̄rū q̄libet est pfectior ⁊c̄. sed nego ꝯn̄am qua
infert'. igit' est infinite pfecta: ⁊ rō est: q2 cōparatio sit inter
ea que sunt alterius rōnis: in qb⁹ nō valet talis ꝯn̄a: sicut
declaratū est in. q. prime allegata in rn̄sione ad octauā ra
tionē opi. alteri⁹. Vn̄ similes rōnes pn̄t fieri ꝙ nulla cor/
poralis forma sit pribil'r acq̄sibilis loq̄ndo de pribilitate itē
siua: cui⁹ opm: vt puto: est in ꝓ. d. 17. sufficiēter ostensum.

G Tertiā ꝯnē pbo sic. Ad nullā volitionē pol'e est volunta
teʒ esse transmutatam qn ad illā sit in aliquo instāti prio
C trāsmutata. igit' impol'e est aliquā volitionē simul vel suc
cessiue esse pductā qn in aliquo instāti ꝓ sit pducta. ꝯn̄a
pʒ: qm̄ simul ad volitionē trāsmutat' voluntas si trāsmu/
tat' ⁊ volitio in ipsa pducit': ⁊ simul cessat ista trāsmutari
⁊ illa pduci. Aliogn vel voluntas trāsmutaret' ad ꝙ iaʒ
est trāsmutata ⁊ qd̄ actu hʒ. vel volitio pduceretur de no
uo dū tota actu esset. Vtrūq; quoꝝ est ipol'e. Ans̄ pbat':
qm̄ impol'e est aliqd trāsmutari: qn transmutet' primo in
aliquo certo instāti: vel tpe tanq̄ʒ i mēsura ꝟm pom vl' ꝟm
actū adeq̄ta. Si i aliquo instāti tūc i illo est ꝓ trāsmutatū
q̄. n. in instāti trāsmutant' simul trāsmutant' ⁊ trāsmutata
sūt. Si ṽo in tpe: in instāti finali illi⁹ tēporis est ꝓ trāsmu/
tatū. Aliognvel nō i 1° tpe adeq̄te trāsmutabat' ꝙ est ꝯ da
tū: vel ꝙ iā est trāsmutatū ⁊ actu hʒ: ad h̄ trāsmutat': ꝙ ē
ipol'e. ⁊ h̄ tota deductio pʒ ex. 6. phyſi. ¶ Ex isto ēt añte:
D ⁊ eo ꝙ demr̄atuʒ est. 6. physico. s. ꝙ omne ꝙ est transmu/
tatū ad aliqd qn̄ prio est trāsmutatū est in eo ad ꝙ est trās
mutatū: q̄cūq; vis trāsmutatiōis mō trāsmutatū sit vtvl'r
ibi demr̄at phs: ifero ꝙ ipol'e est volitionē aliquā sil' totā
de nouo pductā esse i volūtate: ⁊ in nullo instāti ipsaʒ pri
mo fuisse vel esse. Aut: vt aliq oppināt': nō esse dicē ꝓm in/
stās sui esse: sʒ vltimū nō esse. h̄ illatio pbat': qm̄ si aliq̄ vo
litio sit de nouo pducta i volūtate ad ipsam in aliquo istā
ti voluntas est prio trāsmutata: vt pʒ ex dictis. Aut igit' il
lud instās est sui nō eē: ⁊ tūc ex scd̄o fundamēto assūpto se
quit' ꝙ i 1° instāti volūtas hʒ eā. ac p hoc 1° simul ē ⁊ nō ē
ꝙ est ipol'e. Aut est instās sui esse ⁊ hr̄ ꝓpositū. ¶ Ex h̄ vl
teri⁹ ifero ꝙ si voluntas in pn̄te nō hʒ volitionē: ipol'e est
ꝙ aliquā volitionē i se pducat sil' totā imer post pbat': q2
si sit pol'e: igitur pol'e est ipsaʒ esse d̄ nouo trāsmutatā ime
diate post h̄ instās: ⁊ p ꝯn̄s i aliquo instāti imediato huic
instāti ꝙ ē ipol'e. pbo ꝯn̄am: q2 vel erit imēdiate trāsmu/
tata i tpe aliquo adeq̄te vel in instāti. Nō in tpe: q2 tunc in E
q̄lʒ instāti illi⁹ erit de nouo trāsmutata: ⁊ p ꝯn̄s in instāti
vltimo. Sed h̄ est falsum: qm̄ in q̄lʒ instāti p̄cedēte habu/
it dictā volitionē: ⁊ p ꝯn̄s nō in vltimo erit de nouo trans
mutata. ¶ D signet locus vel situs cui ꝓ coassistit nūc sol
vel aliud corpus ꝯtinue motū ⁊ sit illud. a. Si deus hunc
anlum vel hāc volitionē pol'em pōt imediate post totam si
mul pducere de nouo. ponat' in esse. ⁊ tūc quero vtrū qn̄
deus pducet hūc anlum sol coexistat ꝓmo ⁊ adequate ipsi
a. vel nō. Si sic: igit' nō post nūc sʒ i nūc pducit. ꝯtra posi/
tū. Alias nūc ⁊ post sol esset in eodē loco ꝓ ⁊ p ꝯn̄s quie/
sceret: sed ponit' ꝯtinue moueri. Si ṽo non coexistet ꝓmo
ipsi. a. Igit' motus erit ab. a. ꝟm aliquā ptē sui. vel igit' ꝟm
ptē diuisibilem. ⁊ tūc seqtur ꝙ nō imediate post: deus pro
ducet anlum. qm̄ tēpus erit anteq̄ʒ ꝟm illā ptem diuisibilē
datā sol erit motus ab. a. vel ꝟm ptem indiuisibilē. ⁊ tunc
sit locus cui ꝓmo coexistit. b. ⁊ tūc seqtur pono ꝙ de⁹ im F
mediate postq̄ʒ produxerit hunc anlum producat 2m ⁊ per
silem deductionē seqtur ꝙ sol erit tūc motus ab. a. loco. b
ꝟm ptem indiuisibilē p̄ci'. ⁊ erit in alio loco q erit. c. ⁊ sic
pōt poni de. 4. ⁊. 5. ⁊ qd̄lʒ. Sed his datis hr̄ manifeste ꝙ
in ꝯtinuo sint indiuisibilia ꝯn̄iter se h̄ntia. ⁊ ex eis ꝯstitue Mona/
tur magnitudo. ꝙ est ipol'e vt supius est ostēsum. ¶ Sʒ ꝯ ch⁹. q.
istā ꝯnem arguit'. primo sic. Deus pōt imediate post h̄ in/ 4. ar. p
stās aliquā creaturā ⁊ mundū simul totū destruere. igit'
⁊ pōt post h̄ instās imediate volitionē in voluntate simul
totā pducere. Ex quo seqtur ꝙ pol'e est volūtatē imedia
te post hoc instās eē de nouo trāsmutatā ad volitionē. ꝯa
ꝓa pʒ: q2 nō est deus potētior ad destruēdū q̄ʒ ad pducen/
dū. Ans̄ pʒ. q2 al'r seqt' ꝙ vellet nollet deus. creatura du/
raret p tēpus: ⁊ sic pro illo tpe creatura illa foret ita neces
se esse sicut deus. ¶ Scd̄o. deus posset facere vnū angelū
q duraret seu esset tm̄ p instās. ⁊ p ꝯn̄s ꝙ imediate post il
lud instās desineret eē: ⁊ ꝯstat ꝙ totus simul desineret cū
sit res impꝛtibilis ⁊ simplex. igit' eadē rōne posset imedia/ G
te post h̄ instās cāre vnū. ⁊ sil'r vnam volitionē totam sil'.
¶ Tertio. deus pōt velle nō coagere soli ad illuminatio/
nē medij p aliqd̄ certū instās p̄ci'. v. g. a. ⁊ imediate post
illi coagere. quo posito seqtur: ꝙ in 1° instāti sol nō illumi
nabit mediū ⁊ imediate post illuminabit ⁊ pducet lumē
⁊ ꝯstat ꝙ totū simul. ita ēt ē possibile d̄ volitiōe. ¶ Quar
to si sit obstaculū inter solē ⁊ mediū: deus pōt in instāti il/
lud destruere. quo posito sol imediate cābit aliqd̄ lumen
simul totū i ipso medio. ¶ Quinto. Oia q̄ nō repugnāt si
mul esse de⁹ pōt simul pducere. Sed ptes volitionis non
repugnat simul eē imediate post. igit' ⁊c̄. ¶ Cōfirmat' ab
alijs sic. Quātūcūq; seu in q̄cūq; mēsura pōt creature suc
cessiue agere rē simul factibilē pōt de⁹ illā simul totā pro
ducere. q2 rē simul factibilē simul fieri nullā includit repu
gnantiā. Sed creatura potest immediate post hoc instās
successiue volitionē producere. igitur ⁊c̄. ¶ Sexto deus
potest immediate pōt hoc instās totā rem aliquā ⁊ qua/ H
libet eius ptem ꝯseruare. Sed diuina ꝯseruatio est ei⁹ ṽa
pductio. igitur deus pōt immediate ⁊c̄. ¶ Septimo. Oē
cui nō repugnat immediate post hoc instās simul esse pōt
de⁹ imediate post hoc instās simul pducere: q2 nō erit im
possibile apud deum oē ṽbū. Sed nulli creature pman/
sine h̄ repugnat. igit' deus h̄ poterit esto ꝙ non sit. ¶ Octa
uo nihil subtrahēdū est po' dei: ex quo nō pōt inferri ꝯdi/
ctoria fore simul ṽa. Sed ex hoc ꝙ aliqd nūc est ⁊ imedia
te post totū simul erit non seqtur ꝯdictoria fore simul ṽa.
nō. n. seqtur ꝙ idē simul sit ⁊ non sit: sed solū ꝙ esse totale
alicuius succedat suo nō eē. ꝗ ⁊c̄. ¶ Nono sic. capio duo
calida q̄ sint. a. ⁊. b. ⁊ sit. a. calidius in duplo q̄ʒ. b. ⁊ volo
ꝙ calor ipsius. a. sic remittat' ꝯti' ꝙ fiat minus calidum i
duplo q̄ʒ mō est: ita ꝙ in fine sit ita p̄ci' calidū sicut mō est
b. Et vice versa. b. intēdat' ꝯti' q̄usq; in eodē tpe eq̄liter si

I cur. a. remittit͛. ita ꝙ in fine sit in duplo calidius ꝙ̃ nūc est ꝛ ita pci͛ sicut mō est. a. hoc posito p3 ꝙ in medio tpis. a. ꝛ. b. erūt pci͛ eque calida. Tūc acci͛ illud instās in quo ē vex̄ dic mō. a. ꝛ. b. nō sunt pci͛ eque calida ꝛ immediate post erūt pci͛ eq̄ calida: ꝛ q̄ro vtrū ille calor vel illi calores p quē vel quos erunt pci͛ eq̄ calida simul acqrātur. Si sic hꝫ ppositū. Si nō sed successiue. igit͛. a. ꝛ. b. erunt pci͛ eq̄ calida vltra mediū dicti tpis. hoc aūt est falsū: qa hic calor in. a. nō ꝯtinue eq̄liter remitteret͛ sicut calor in. b. intēderet͛ ꝙ est ꝯ casum. ℭ Decimo. Añ oē instās futurū deus pōt pducere vnū angelū vel aliā rē. v. g̃. volitionē tota sil͛. igit͛ de⁹ pōt imeͤ p⁹ h istās pducē vnū āgelū vel volitionē totā sil͛. ꝯña p3: qꝛ ex opposito ꝯñtis seq͛ oppᵐ añtis. Seq͛. n. de⁹ nō pōt imeͤ p⁹ h ꝛc. igit͛ nō pōt an oē instās futux̄ p⁹ h ꝛc. Añs p3: qꝛ ē vna vlis cui⁹ q̄lꝫ singularis ē v̾a: vt p3 discurrēdo. ℭ Ultio ꝛ ē rō fūdamētalis isti⁹ doctoris. De⁹ pr̄ pducet filiū suū totū sil͛ imediate p⁹
K h istās. igit͛ eodē mō pōt pducē creaturā totā sil͛ imediate p⁹ h instās. ꝯña p3: qꝛ eq̄ potēs est de⁹ pducē creaturā sic deū ꝛ aliq̄ creatura pt sil͛ pducere: ꝛ ipsa fm me ipsa volitio. Añs p3 p magrm lib. p̄. d. 9. vbi dic p auctates sāctox̄ ꝙ dei fili⁹ sēp nascit͛ de pr̄e sic̄ sēp ē nat⁹. ℭ Ad pᵐ fine temeraria sensatiōe nego añs. ꝛ ē rō: qm̄ nec i aliq̄ istāti huic imeͤ h pōt: cū nullū tale sit poſ͛e. nec in tpe imediato huic istāti pt̄ totū sil͛ destruē. alioqn destrueret post q̄ꝫ destruxisset ꝛ nō repassēt. ꝙ iplicat ꝯdictionē. Sic̄ posito ꝙ i pn̄ dici hesterne de⁹ ānichilasset totalr̄ vnā rē. v. g̃. a. quā postea ñ recreasset nec nūc recrearet. h nūc eēt iposſibilis. a. nūc de⁹ destruit: qꝛ seq͛. igit͛. a. imediate p⁹ fuit. ꝛ sic imediate fuit ꝛ nō imediate fuit. Tūc ad pbationē: nego illō seq: qꝛ eo ipso ꝙ de⁹ vult illā nūc eē ꝛ nō ꝑhibilr̄ illā p⁹ nūc dstruē: vult ēt eā fore p⁹ nūc: ꝛ si vellet sic abͤ velle posset: nūc eā destruē: vtrūq illa nūc nō eēt. Uñ p3 ꝙ
L ipsa nō ē nūc nec̄e eē neq̄ i aliq̄ tpe futuro erit inuito deo. ℭ Ad 2ᵐ nego ēt añs supposito ꝙ angelus nō sit ꝑhibilr̄ destructibil͛. aut ꝙ sil͛ tot⁹ debeat destrui: ꝛ rō ꝑtacta est. ℭ Ad 3ᵐ si nihil plus addat͛ i añte ꝯcedo ipm: ꝛ cū dī ꝙ illo posito ꝛ deo. dico ꝙ sol imediate post pducet lumen s3 ꝑhibilr̄ ꝛ successiue i tpe imediate sequēte instās a. nec ē ipoſ͛e lumē sic pduci: vt pbatū ē i p̄. d. 17. Cā āt pp q̄ꝫ tūc sic pduceret͛ eēt qꝛ de⁹ sic veller soli coagē. Sed si in añte addat͛ totum simul: vt dicat͛ potest ꝛc. ꝛ imediate post͛ illi coagē pducēdo totum sil͛. nego tūc añs. ℭ Sed tūc sic ꝯ. De⁹ pōt p ꝯcessionē p h instās pci͛ nō coagē soli: ꝛ imeͤ p⁹ coagē. igit͛ eadē rōne pōt p h instās pci͛ coagē ꝛ imeͤ p⁹ nō coagere: sed hoc posito seq͛ ꝙ lumē ñ ē ꝛ imediate p⁹ nec ipm nec aliqd ei⁹ erit. igit͛ imediate p⁹ totū sil͛ erit destructū. ꝙ tñ p⁹ dcm̄ est eē ipoſ͛e. ℭ Rñ͛ negādo iᵐ pᵐ ꝯñam. ꝛ dico ꝙ nō ē vtrobiq̄ eadē rō. Nā i p̄ casu nō po-
M nit͛ instās imediatū huic instāti: sed tps. i scdo aūt: eo ipso ꝙ ponit͛ ꝙ de⁹ nō coagat soli ponit͛ ꝙ totū sil͛ illud lumē corrūpat͛: ꝛ p ꝯñs i instāti: ꝛ sic dat͛ instās istāti imediatū ꝙ ē ipoſ͛e. q̄re nō ē sil͛e. eēt āt sil͛e si in p̄ casu sic poneret͛ ꝙ totū sil͛ imediate post pduceret. sic̄ i scdo ponit͛ ꝙ totū sil͛ imediate post destruat. Sed tūc nō dare pᵐ. ℭ Ad 4ᵐ dico ꝙ i⁰ posito sol nō tm̄ post illud instans ānichilatiōis pducet de nouo totū lumē sil͛. Sed i i⁰ met instāti: ita ꝙ sil͛ p̄ de⁹ ānichilabit obstaculū ꝛ sol pducet lumē. ℭ Ad. 5. dōm ꝙ est defect⁹ i forā: eo ꝙ i pdicato minoris plus ponat͛ q̄ꝫ in subo maioris. Itē si de volitiōe nō exñte ied poſ͛i itelligat͛ minor: vt op3 i pposito ipsa ē falsa: supposito ꝙ nō sit. ℭ Ad ꝯfirmationē. dico ꝙ loquēdo de pductione vt i pposito videlꝫ cū aliqd pducit͛ de nouo seu postq̄ꝫ imediate nō fuit maior ē fl̄a: qm̄ i tpe creatura pōt rē aliq̄ꝫ sil͛ factibilē pducē de nouo successiue: ꝛ tñ ipoſ͛e ꝙ aliq̄ talis res pducat͛ de nouo tota sil͛ in tpe vt sup⁹ est pbatū. ℭ Ad. 6. ꝯcedo ꝯñs nō solū aūt. Sed ēt cōcedo ꝙ de scō

de⁹ rē exñtē nūc imediate post totā simul ꝯseruabit. ꝛ imediate p⁹ totaꝫ sil͛ pducet: sed nō totā simul de nouo pducet. Nec seq͛. de⁹ pōt rē aliquā imediate post h instās sil͛ totā ꝯseruare: ꝛ pducere cōiter sumēdo pducere. igit͛ pt imediate post h instās de nouo pducē. nā añs est veruꝫ ꝛ ꝯñs fl̄m. Et rō est: qm̄ in toto aliq̄ tpe ꝛ q̄lꝫ ei⁹ istāti deus pōt rē aliquā sil͛ totā. i. nō vnā ei⁹ pt̄ē pus q̄ꝫ aliā ꝯseruar͛ ꝛ iō i tpe imediato huic instāti pōt ꝯseruare hāc rē totā simul. Sed nō ē poſ͛e ꝙ aliquā vnā rē in aliq̄ tpe toto ꝛ q̄lꝫ ei⁹ instāti pducat de nouo: qꝛ si i vno instāti ē pducta nō pōt pduci de nouo in alio nisi post illud desineret ꝛ nō eēt p tps: ꝛ tūc in nō q̄lꝫ instāti illi⁹ tpis pduceret͛. ℭ Ad. 7. ꝯcedo vtrāq̄ pmissam ꝛ ēt ꝯñe q̄ debite seq͛. s. hanc. igit͛ q̄lꝫ creaturā pmāsiuā de⁹ pōt imediate p⁹ h instās sil͛ totā pducē ꝛ h ē v̾a: qm̄ q̄lꝫ exñteꝫ pōt imediate post ꝛc. ꝛ q̄lꝫ ēt nō exñtē. nā quālꝫ de⁹ pōt i h instāti pducē ꝛ i tpe imediato totā sil͛ ꝯseruare. Sed si addat͛ illa ꝯditio i ꝯñe. esto ꝙ nūc nō sit: vt sit sensus ꝙ simul cū hac ꝯditione il-
O lud sit cōpoſ͛e. nego ipsam. nec sic seqtur ex pmissis. Sed ad ꝯcludēdū hunc sensuꝫ oportet sumere sic pmissas. Oē ꝙ est poſ͛e nūc nō eē ꝛ imediate p⁹ totū sil͛ eē: de⁹ pt sil͛ totū imediate p⁹ h pducere. ꝛ tūc minor debite sūpta sub erit ē fl̄a: ꝛ silr̄ maior pp falsaꝫ iplicationeꝫ a parte subti. Ad. 8. negāda ē minor. nā ex tali pōne seqtur vt sup̄ deductū ē. ꝙ istās sit istāti imediatū ꝛ idēͤ imediatū idiuisibili i magnitudine: ꝛ ꝙ ex idiuisibilib⁹ ꝯstituat͛ magnitudo. ꝙ vtrūq̄ ifert ꝯdictoria sil͛ v̾a. Uel ex alia pte seq͛ ꝙ aliqd pducat͛ de nouo i aliq̄ instāti an ꝙ imediate p⁹ fuit ꝙ ēt iplicat ꝯdictionē. ꝛ ꝙ h sequātur vel alter ipsox̄ sup̄ mōstratū ē. ℭ Ad. 9. admitto casū ꝛ ꝯcedo ꝙ i medio illi⁹ tēporis. a. ꝛ. b. erūt pci͛ eq̄ calida. Et cū vlteri⁹ sumit͛ istās añ illud istās mediū i q̄ sit vex̄ dr̄e. mō. a. ꝛ. b. nō sūt pci͛
P eq̄ cal͛a ꝛ imediate p⁹ erūt pci͛ eq̄ cal͛a. dico ꝙ nullū tale ē sūptibile: nā iter q̄dcūq̄ sūptibile: ꝛ illō instās medium erit tps i q̄. a. ꝛ. b. nō erūt pci͛ eq̄ cal͛a: vñ talis sūptio supponit istās imediatū eē instāti ꝙ est fl̄m. ℭ Ad. 10. ꝯcedo añs ꝛ nego ꝯñaꝫ: ꝛ vlteri⁹ dico ꝙ illō ifert͛ ex opposito ꝯñtis. s. de⁹ nō pt añ oē instās futux̄ pducē vnū angelū totū sil͛: nō ē oppᵐ añtis neq̄ sibi repugnās. Sꝫ oppᵐ añtis ē. Añ aliqō instās futux̄ de⁹ nō pōt ꝛc. ꝛ illud nō seq͛ ex oppᵐ p͛ ꝯtis. Et ꝙ illa ꝯña nō v3 p3 i sili. Nō. n. seq͛. Añ oē instās futux̄ de⁹ pt i aliq̄ instāti pducē vnū āgelū. igit͛ de⁹ pt i aliq̄ istāti imeͤ p⁹ pducē vnū āgelū: nec ēt seqtur. igr̄ ds pt i aliq̄ istāti añ oē istās futux̄ pducē vnū anᵐ. nā añs ē vex̄ cū sit vna vlis c⁹ q̄lꝫ sinͤ ē v̾a: ꝛ tñ vtrūq̄ ꝯñs ē fl̄m: eo ꝙ nullū istās p⁹ h sit añ oē futux̄. ℭ Ad vlᵐ ꝯcedo añs: ꝛ silr̄ ꝯñs si i ipso nihil plus addat͛: ꝛ ñ solū d deo s3 ēt de creatura ꝯcedo ꝙ imediate p⁹ h pducet aliq̄ꝫ rem
Q totā sil͛. Sic̄ cādela manēs imota ꝛ cāns lum i meͤ: imeͤ p⁹ h cābit totū illō lumē sil͛: qm̄ i tpe imeͤ⁰. Sꝫ nō cābit de nouo. Et iō si i ꝯñte adderet͛ ꝙ d nouo pduceret negarē ꝯñaꝫ. nec pbō valꝫ: qm̄ nec filiū suū de⁹ pt imediate p⁹ d nouo pducē. ℭ Aduertēdū tñ q̄ cū dico tps imediatū istāti nō itelligo p exclusionē oīs medij tā itrīseci alteri extremox̄ q̄ꝫ extrīseci: qm̄ i isto sensu: nullū tps ē imediatuꝫ huic aut illi istāti: qꝛ cuiuslꝫ tpis aliq̄ ps pus erit q̄ꝫ ipm. Sꝫ itelligo p exclusionē medij extrīseci tm̄. i. ꝙ nō icludit͛ i aliq̄ extrmox̄. Hoc mō dicim⁹ duo tpa eē imeͤ ꝛ duas ēt magnitudies: qm̄ iter ipsaꝫ nullū ē meͫ extrīsecū vtriq̄ extremox̄ seu ꝙ ñ sit iclusū i altero: ꝛ h mō tāgētia se dr̄ imediata. ℭ 4ᵃ ꝯ pbat͛ sic. ꝯ͛ aliq̄ꝫ volitionē sil͛ totā de nouo fieri i voͤ postq̄ꝫ imeͤ p⁹ nulla erat i ipsa volitio. igit͛ ꝯ͛ dare pᵐ istās i q̄ volitio ē i voͤ. ꝯña patet. Añs pbatū ē i p͛ ꝯñe. ℭ Probat͛ ēt h ꝯ q̄si p singl͛as rōnes p͛ ꝯñis sic̄ p3 intuēti. ℭ Qui tā ꝯñeꝫ pbō sic. Angelus malus añq̄ peccauit hūit charitatē ꝛ grāꝫ. igr̄ i aliq̄ istāti p̄ peccauit. Añs fuit poſ͛e fm omnes igit͛ ꝛ ꝯñs. Quinimo fꝫ docto

A ꝗ̄ rē opposito opꝑ.de scđo añs ē verꝫ:sić pꝫ p eū li.2.d.3.⁊.5.
3ᵃ ꝯ. ℭ3ᵐ ꝯneꝫ pbo sic. possibile fuit angelum anteq̃ꝫ peccauit
habere charitatē.⁊ pmuꝫ eius peccatū fuisse mortale.igi
tur poſſe fuit vt in aliq̄ instanti p̄ peccaret. ꝯña pꝫ:q2 aūte
posito in esse sequit̄ φ in instanti aliquo p̄ peccauit.s.in eo
quo p̄ eius charitas nō fuit.Añs ſm oēs verū est ⁊ p̄ser/
tim ſm docto.opi.opposite.cū ēt teneat φ de facto auge/
lus fuit creatus in charitate ⁊ eā per peccatū pdidit:sicut
pꝫ liᵒ suo.2.d.3.φ aūt illud fuerit pᵐ peccatuꝫ quo pdidit
2ᵐ charitatē certū est ſm oēs. ℭ2ᵒ aliq̄ꝫ volitionē malā po/
tuit angelus sił totā de nouo elicere ⁊ anteq̄ꝫ illaꝫ eliceret
nullo mō alias peccasse.igit̄ potuit in aliquo istanti p̄ pec
care.ꝯña est euidēs:⁊ añs quo ad pᵐ partē pꝫ.tū ex pᵒ ꝯ/
ne:tū q2 volitioni siue bone siue male nō repugnat totā si/
mul eē ēt ſm opi.oppositā que ꝯcedit φ postq̄ꝫ est pfecta
durat sine motu ⁊ augmētatione nec agēti repugnat totaꝫ
B simul pducere:cū nec nāli agēti repugnet:gnimo vbi non
eēt repugnātia qđ successiue facit faceret totum sił:⁊ poſſe
fuit in voluntate angeli nullā resistētiam eē respectu male
vilitionis.igit̄ ⁊ ipse potuit pducere totā sił. Nūc esset re/
spōdēdū ad rōnes op.alteri⁹:sed q2 plures ex eis iplicant
difficultatē p̄tinētē ad arᵐ sequē.iđ vsq̄ꝫ tūc differant̄.

2ᵒ artic. Quantū ad 2ᵐ articulū est ēt diuersitas opi.⁊ vtriq̄ꝫ
parti fauent multi.mihi aūt vř φ probabi
lius dicant tenētes φ angelus potuit in p̄ instanti mereri
pᵐ ⁊ potuit ēt peccare.rō que mouet me ē:qm̄ oē qđ habuit
angelus qñ peccauit neċio reqsitū ad h̄ φ posset peccare
habuit vel potuit hře in p̄ instanti.igit̄ ⁊ in p̄ istāti potuit
peccare.Siłr oē qđ habuit angelus qñ meruit reqsitū ad
posse mereri habuit vel hře potuit in p̄ instanti.igit̄ ⁊ pos
sibile fuit ipm mereri.ꝯñtia vtraq̄ꝫ clara est : ⁊ añs faciłr
declarat̄.naꝫ ex pte intellect⁹ eq̄le ⁊ eandē habuit notitiā
vel hře potuit cū notitia sit producibilis in instāti:vt pre/
habitū est:⁊ cuiuslibet talis oēs p se cāe potuerint eē in p̄
istāti:sić pꝫ discurrēdo:siłr eque potēs ⁊ libera fuit volū/
tas in pnᵒ sić tūc:⁊ grām potuit ita de⁹ tūc infundere sicut
C postea.Qđ dictū est de notitia ꝯfirmat̄ ex intētione Aug.
cap.10. 2ᵒ de ci.dei.vbi dicit.φ nullo mō ſm spatiū tpis p̄us erāt
spūs illi tenebre quos angelos dicimus:ſꝫ sił vt facti sūt
lux facti sūt. Nō tñ ita creati vt quoquo mō viuerent:sed
ēt illuminati vt sapiēter beateq̄ꝫ viuerent.ab hac illumi/
natione auersi qdaꝫ angeli nō obtinuerunt excellētiam sa/
pientie beate vite que pculdubio non nisi eterna est:eter/
nitatisq̄ꝫ sue certa atq̄ꝫ secura. Ex his pꝫ φ cām sapiam ⁊
notitiā a qua mali ceciderūt ipsi in suo initio habuerunt.
Qđ ꝟo dictū est de ptāte ac libertate sue volūtatis nō ca/
2ᵐ dit in dubiū. ℭ2ᵒ chřs ſm aiam meruit in p̄ instanti sue
creationis.igit̄ poſſe fuit φ angelus in p̄ instāti meruerit:
D ⁊ siłr φ peccauit.ꝯña pꝫ.añs pbat̄ ex intētione magři. 3ᵒ
sen.di.18.vbi vult φ chřs ſm aiam ab initio sue cōceptio/
nis meruit nec pficere in meritis potuit:sicut pbat ibideꝫ
auctē Greg. Nec pōt glosari ab initio.i.imediate post ini/
tiū:q2 vel meruisset imediate post in istanti:⁊ tūc instanti
imediatū fuisset instans:aut in tpe imediato:⁊ tūc pfecis/
sanctus set in merito ꝯ magřm. ℭContra istā ptē plures fiūt rōnes
Tho.pᵃ due tñ sūt potiores : ⁊ arguit̄ p̄ sic. Si peccasset in p̄ instā
pte.q.63 ti deus fuisset cā sui peccati. Sꝫ ꝯñs ē ipoſſe.g̃ ⁊ añs.ꝯña
art.5. pbat̄:q2 ois opō que sił icipit cū esse rei est ei ab agente a
2ᵐ quo hꝫ eē:sić moueri sursum est igni a gñante. ℭ2ᵒ ange
lus nō potuit in p̄ instāti hře pfectā deliberationē.igit̄ nec
in p̄ istāti peccare.Añs pbat̄:tū q2 deliberatio reqrit ꝯsi
liū ⁊ syllm̄ practicū q nō pōt eē nisi circa futura ⁊ ex ppō/
Auero/ nibus de futuro:tū q2 ad talē deliberationeꝫ neċio reqrit̄
lus.li.2. determinata sententia intell's sequēs opposita s estimatio/
d.4.q.2 nes.nā pfecta delibario est discursus accipiēs vtrāq̄ꝫ preꝫ
ꝯdictionis.⁊ hic ē φ bruto ñ iputat̄ act⁹:q2 estimationes
de vtraq̄ꝫ pte ꝯdictionis hře nō pōt.angelus āt nō potuit

hře in p̄ instāti sniaꝫ sequētē estimationes oppositas vt in E
telligat ꝯnē affirmatiuā vt in vno pnᵒ ⁊ negatiuā in alio.
alias illas habuisset sił:⁊ per ꝯñs sił habuisset oppositos
syllos. ℭAd pᵐ si ꝯñs intelligat̄ sic φ de⁹ fuisset cā ime/ Ad pᵐ.s.
diata ⁊ totalis illi⁹ peccati:aut fuisset angelo cā eliciēdi il/ Thome
lū actū malū:in quoꝝ altero sensu ipm dꝫ incōueniens re/
putari:⁊ in quo sensu nō ꝯcedit̄ deū eē cām peccatoꝝ:ne/
go ꝯñaꝫ illā. Et ad pbōnē dico φ qcqd sit de opōne nāłr
ꝯñte de q̄ ēt nō est vera ppositio assūpta:vt alias videbit̄.
de libere tñ elicita nō hꝫ apparentiā. ℭConfirmat̄ rñsio: Sco. in
qm̄ vt dicit quidā doctor hāc ꝯñam sniałr Aug. vř nega/ reporta.
re.2.de ci.dei.vbi dicit.φ illi q dicunt φ diabolus nunq̄ꝫ li.2.di.4
fuit cū sanctis angelis btūs.illa.s.beatitudine ipfecta non cap.4.
excellēti ⁊ eterna de q̄ in pnᵒ prime allegate auctis locu/
tus est.suo recusans subditus eē creatori ⁊c̄.nō ꝯsentiunt
manicheis q sentiūt φ diabolus suā quādā ppriā tāq̄ꝫ ex
aduerso quodā pnᵒ habeāt nām mali:ita φ ſm Aug.non
sequit̄ φ si peccauit ab initio fuit ex aduerso ⁊ malo pnᵒ: F
ac p hoc stāt sił φ peccauit ab initio : ⁊ tñ fuerit pduct⁹ a
deo bono:q nō fuerit cā mō p̄dicto sui peccati. Et h̄ expsse
ꝯfirmat̄ ex eo qđ ait.2.sup Gen.φ putat̄ ingt nūq̄ꝫ diabo
lus in veritate stetisse nūq̄ꝫ cū angelis beatā duxisse vitā: cap.12.
ſꝫ ab ipso sue cōditionis initio cecidisse:nō sic accipiēdū ē
vt nō a xp̄a volūtate deprauat⁹ ſꝫ malus a bono deo crea
tus putet̄:aliogn nō ab initio cecidisse diceret̄:neq̄ꝫ eni ce/
cidit si talis est fact⁹:ſꝫ fact⁹ ꝯtinuo se a luce ṽitatis auer/
tit supbia tumidus ⁊ pprie ptātis dilectione corrupt⁹:vñ
beate atq̄ꝫ angelice vite dulcedinē nō gustauit. Quā non
vtiq̄ꝫ acceptā fastidiuit:ſꝫ nolēdo accipe deseruit ⁊ amisit.
Et subdit.nō ex eo qđ accepat cecidit:ſꝫ ex eo qđ acciper
si subdi voluisset deo:qđ pfecto:q2 noluit ⁊ ab eo qđ ac/
ceptur⁹ erat cecidit ⁊c̄.apparet enī φ ista verba clauderēt
ꝯdictoria:si neċio sequeret̄ diabolū esse creatū a deo ma/
lū posito φ in p̄ istāti peccasset ⁊ fuisset malus. ℭD.Sić Cōfir.
ideꝫ doctor dicit:⁊ bñ:si rō illa valeret:ita posset argui φ
nūc de facto de⁹ sit cā cuiusꝫ peccati: qm̄ nō solū cū pmo
creat aiam:ſꝫ ⁊ semp postea donec illā ꝯseruat est cā ei⁹:
qđ si nō seqt̄ ipm ex h̄ eē cām peccati:sić nō sequit̄ si ange G
lus tūc in p̄ instāti peccasset. ℭAd 2ᵐ distinguēduꝫ est de
deliberatione:vt qdā alius doctor distiguit. nā duplex est Ad 2ᵐ
deliberatio.vna que est cū pfecta inuestigatione alicuius qđ fuit
dubij:p quo hꝫ argumētū ad vtrāq̄ꝫ pte ꝯdictionis: alia Aureoli
q̄ est pfecta cognitio vel assensus respectu pncipij practici Ocbā i
vel ꝯnis:pᵃ nō requirit̄ ad actū meritoriū neq̄ꝫ ad demeri/ ql.2.q.6
toriū:ſꝫ sufficit scđa cū libertate arbitrij ad ꝯformiter elici
endū volitionē ⁊ nō eliciēdū.⁊ talis vtiq̄ꝫ esse pōt in instā
ti:ex hoc pꝫ ad argumētū : qm̄ si añs sumat p̄ mō delibe/
rationē:ꝯña nō valet.Si āt scđo mō ipm est falsuꝫ. ℭAd
pmā pbōnē dōm φ nō requirit̄ tale ꝯsiliū:cū habet̄ suffi/
ciens cognitio ꝯnis:imo supfluū foret cū non ppter aliud
habeat̄ ꝯsiliū. Et siłi mō dōm est φ nō semp requirit̄ talis H
syllogismus de futuro:nec φ estimationes ille opposite p̄
cedāt:vt in scđa pbōne sumebat̄:gnimo i hoie pfecte vir/
tuoso nō p̄ueniūt tales estimationes:q̄uis in nō pfecte ha
bituato velut in incōtinēte p̄ueniāt. ℭNūc ad rōnes opi.
in p̄cedēti articulo reprobate. ℭAd pmā q̄uis ꝯñtia ne
garet̄ a multis qcqd sit de ea.dico φ ꝯñs nō est falsuꝫ:vñ Ad rōes
dico φ angelus potuit peccare in p̄ instāti : ⁊ si aliqs non hyb.i p̄
crearet̄ cū sufficiēti notitia ⁊ arbitrij libertate posset in p̄ arti.i dᵉ
instāti peccare.cū pbat̄ ex mō arguēdi Aug.φ ꝯsequens vbi sup̄.
sit falsum.dico φ ad intētionē Aug. sufficit φ illud bonū
qđ vitiū corrūpit vel minuit p̄cesserit nā:nec opꝫ φ p̄ces/
serit tpe:illud aūt bonū diminutū est aptitudo ad beatitu
dinē ꝯsequēdā:qm̄ per peccatū reddit̄ nā bona min⁹ apta
⁊ idonea ad illā. Et istud eē intētionis sue pꝫ ex pnᵒ illius
capłi ⁊ argumētationis. Vñ querēs cām miserie maloꝝ
angeloꝝ.d.φ fuit auersio ab eo q sūme ē.addit h̄ pm⁹ de

I fect⁹ ꝛ ꝓ inopia ꝛ ꝓm vitiū eius nāe:q̄ ita creata est vt nec
sūme eēt:ꝛ tn̄ ad btitudinē bn̄dā:eo ꝙ sūme est frui posset
a quo auersa:nō qdē nulla sȝ tm̄ min⁹ eēt atq; ob hoc mise
ra fieret. Un̄ ꝛ cū postea in ꝓsecutione ꝓbat ꝙ mala volū
tas nō potuit alicui nāe eē sempiterna itelligit ꝙ nō potu
it eē ei sempiterna q̄si ꝯnālis seu ꝯn̄s ipsaȝ nālr:sic̄ Mani
chei opinati sunt de q̄busdā naturis:tūc eni nō vitiasset eā
nec minuisset bonū ei⁹ ꝓuādo aliq̄ bono habito aut reddē
d o min⁹ aptā ad habēdū. Jaȝ eni nō fuisset apta ad aliqd
incōpolē mali voluntati. Sicut nulla res nālr apta est ad
aliqd incōpolē ei qd̄ sibi nālr inest. Opȝ ḡ si sibi noceat ꝙ
vel actualr aliqd̄ bonū habuerit quo ꝓuat:vel habuisset:
aut nata fuisset hr̄e qd̄ nō hēt:ꝛ ad qd̄ min⁹ potēs ē nō q̄ȝ
fuerit seu q̄ȝ fuisset ꝛ potuit eē si nō peccasset:ꝛ ad h vt di
ctū est:nō reqrit ꝓcessio tpis:sȝ sufficit ꝓcessio nāe:alijs ēt
modis pōt intelligi pctm̄ adimē bonū sic̄ in ꝓ. dist. 17. vbi
agit de diminutione charitatis i solōne cuiusdā rōnis ē di
ad ꝯfir. ctū:sȝ ad ꝓpom̄ ista sufficiāt. ¶ Ad aliā ꝓbationē dōm ꝙ
K Aug. nec intēdit nec inuit ꝙ si angelus peccauit in ꝓ instā
ti sequat pctm̄ illi fuisse nāle:cū exꝓsse:vt antea allegatuȝ
est:dicat in ꝓcedēti. c. ꝙ dicētes illud nō ꝯsentiūt manichę
is q sentiunt ꝙ diabolus hēat quādā ꝓpriā nām mali ꝛc̄.
sed sic̄ clare pȝ legēti statim ꝓsequēs errorē manicheoꝝ
ꝛ auctēs scriture:q̄s ad suū errorē extorquere nitunt ex
ponēs dicit ꝙ ēt ꝓ se illā allegatā canonice Joā. iducūtꝛ
tūc addit ꝙ nō itelligūt si nā talis est nullo mō eē peccatū.
Ex q̄ dico:vt manifestū est ꝙ vult ꝓ auctē ab eis iductā ꝯ
eos iferre ꝙ nō nālr diabolus peccat vel malus est:nō āt
Ad 2m ꝯ eoꝝ q dicebāt ipm̄ spōte ꝛ ꝓpa volūtate peccasse. ¶ Ad
2m ēt ꝯcedo ꝯn̄s si haberent sufficientes noticie. ¶ Ad ꝓ
bōnē dico ꝙ aliqs ꝓt duplr dici amittere iustitiā. vno mō
q̄ quā habuit nō hȝ. alio mō q̄ nō hȝ quā hr̄et. Hāc disti
ctionē in sil̄i inuit Aug. 2. sup Gen̄. vbi ꝓsequēs illā opi. ꝙ
cap. 32. diabolus ab initio suo peccauit:ꝛ docēs quō tūc itelligen
dū est cecidisse inqt. beate ꝛ angelice vite dulcedinē nō gu
stauit quā nō vtiq; acceptā fastidiuit:sȝ nolēdo accipe de
seruit ꝛ amisit. ꝛ subdit. ꝙ nō ex eo qd̄ accepat cecidit:sed
L ex eo qd̄ accipet si subdi voluisset deo:vt ēt supi⁹ recitatuȝ
est. Tūc cū sumit. Nullus pōt mereri:nisi qn̄ pōt iustitiaȝ
amittere. dico ꝙ si accipiat amittē determinate in ꝓ sensu:
ꝓpositio absolute nō est v̄a. Nec eā ꝓbat dcm̄ Ans. talis
eni ē in ꝓpa forā rō ei⁹. Si nō potuerūt peccare nō ꝓtāte
sȝ nc̄citate seruauerūt iustitiā:quare si nō ꝓtāte sed necessi
tate seruauerūt iustitiam:non magis meruerūt gratiam a
deo:q̄ steterūt alijs cadētib⁹ q̄ȝ q̄ seruauerūt rōnabilita
tē quā ꝑdē nequerīt. Hoc āt ꝯn̄s hȝ Ans. ꝓ icōueniēti sup
ponēs eos habuisse iustitiā an̄ casū maloꝝ:ꝛ ꝑ ꝯn̄s ex op
posito ꝯn̄tis sic vult iferre āgeli boni meruerūt ꝓuādo iu
stitiā quā hēbant. igit illā nō nc̄citate sȝ ꝓtāte seruauerūt.
igit eā nō seruare potuerūt. ꝛ vltra. ḡ peccare potuerunt
qd̄ est intētū. nūc āt pȝ ꝙ ꝯcesso hāc ꝯn̄aȝ eē bonā. angeli
potuerūt iustitiā nō habitā ꝓuare vl̄ potuerūt amittē. igit
M potuerūt peccare. nō est ꝯn̄s vt ꝯcedat hāc eē bonā ꝯn̄aȝ.
angeli nō potuerūt iustitiā habitā amittē. igit nō potuerūt
peccare:cū argumētatio ex opposito an̄tis nō teneat gr̄a
forē:ꝛ ꝑ ꝯn̄s nec illa est silr v̄a. Nullus q nō pōt iustitiaȝ
quā hȝ amittere ꝓt mereri. ¶ D. Ans. nō isert. si nō ꝓtāte
Confir° sȝ nc̄citate seruauerīt iustitiā. igit nō meruerūt absolute:sȝ
nō meruerūt inqt:q̄ steterūt. i. ex h ꝙ steterūt ꝛ ꝑseuera
uerūt in iustitia habita. Nūc aūt nō est ꝯn̄s. nō meruerūt
ex eo ꝙ steterūt. igit nō meruerūt. Sȝ eꝯ bn̄. Sic̄ ēt nō se
quit. nō meruerūt:q̄ seruauerūt rōnalitatē. igit nō merue
rūt. sȝ eꝯ. Nō ostēdit igit ex dcō Ans. ꝙ hec sint icōpossibi
lia. angeli meruerūt. angeli nō meruerūt seruādo iustitiaȝ
quā habuerūt:nec ēt ista. angeli meruerūt. igit potuerūt
amittē iustitiā quā habuerūt:ac ꝑ h vt illa vniuslis assūpta
nō ꝓbat ex dictis eē v̄a. Si v̄o accipiat amittere cōiter ꝛ i
differēter s̄m ꝓm̄ vel 2m sensuȝ. q̄cqd sit de maiore. dico ꝙ N
minor est falsa:nec ꝓbatio valet:q̄ ꝓcedit in ꝓ sensu tm̄.
¶ Ad 3m nego ꝯn̄aȝ:ꝛ ad ꝓbōnē pōt duplr dici. Uno mō Ad 3m
vt ibi dr̄. Et cū ar ꝯ. dico ꝙ nō seqt si sūt eiusdē spēi. ꝛ vn⁹
ꝓducit in istāti ꝙ ali⁹ ꝓducat in istāti. Nā est polē ꝙ vna
lux ꝓducat in instāti eiusdē rōnis cuȝ alia q̄ ꝓducta est in
tpe:ꝛ silr ē polē de alijs formis ꝑtibilib⁹. Nec ꝓbō valȝ:
qm̄ nec acqri in instāti nec acqri in tpe est ex his q̄ ꝯueni
unt cētialr hꝯ spēb⁹:cū tā h q̄ȝ illo nō possit acqri. Se
cūdo posset dico ꝙ illo casu dato:q tm̄ non est polis:nisi ꝑ
potētiā diuinā:illa dilectio ꝓducet seu erit ꝓducta tota sit:
ꝛ tm̄ in nullo instāti erit ꝓ ꝓducta:ꝛ nulluȝ tps erit anteq̄ȝ
sit ꝓducta:sic̄ in sil̄i declaratū est in ꝓ di. 17. ꝑt. 2. q. 1. art. 2.
¶ Ad 4m ꝯcedo ꝓm̄ ꝯn̄s. ꝛ ad 2m qd̄ ifert ēt vlteri⁹ dico ꝙ Ad 4m.
aliud est actū meritoriū eē in instanti vel per tps: ꝛ aliud
est actum meritoriū esse meritoriuȝ in instanti seu per in
stans vel per tēpus. Nā per aliqd̄ tēpus ꝛ in aliquo instā
ti in quo ꝓus nō fuit act⁹ meritorius est in quo nō est me
ritorius:aut si est meritorius non est meritorius alterius O
premij q̄ȝ ꝓus fuit. Quāuis eni volūtas possit elicere vir
tuose actum meritoriū in instāti:nō tm̄ in quolibet alio in
stanti sequēte pōt iam elicitū scienter ꝛ libere quātum est
ex se deserere aut aliuȝ elicere:sed est dare aliqd̄ tēpus ita
breue:infra qd̄ nullo modo pōt desistere ab actu iam eli
cito aut nouū elicere:quātuȝ est ex se dico ꝛ sciēter:sȝ cau
saliter forte aut supernālr infusa aliqua notitia aliud con
tingere posset. Infra tēpus aūt hꝯ quāuis in quolibet in
stanti actus sit ꝛ in quolibet sequēte diuti⁹ fuerit q̄ȝ in ali
quo ꝓcedētium:nō tamē in quolibet est magis meritorius
q̄ȝ fuit in ꝓimo nec forte meritori⁹:aut si meritori⁹: nō tm̄
noui seu distincti ꝓmij:ꝛ ex hoc sequitur ꝙ nō ex quātali
bet cōtinuatione actus meritorij actus est maius merituȝ
seu maioris premij meritorius q̄ȝ fuerit in ꝓmo instāti sui
esse. Cū ergo scōo infert ꝙ possent esse duo merita equa
lia:quoꝝ vnū esset per instās aliud per tēpus. si intelligat
ꝙ vnū esset per instās:ꝛ aliud per tēpus:nō video hoc eē P
incōueniēs. Si v̄o intelligat ꝙ essent eq̄lia. i. eque seu eq̄
lis premij meritoria:ꝛ vnū tamē eēt meritoriū tm̄ per in
stans:aliud v̄o esset meritoriū per tēpus ceteris paribus.
hoc pōt intelligi duplr. Uno mō ꝙ esset ꝯtinue meritoriū
per tēpus ꝛ nō maioris ꝓmij q̄ȝ aliud qd̄ eēt meritoriū tm̄
per instans:ꝛ tūc nego ꝯn̄am ꝓpter falsam iplicationē cō
sequētis. vȝ aliquē actum eē meritoriū per aliqd̄ tps ꝯti
nue:vel pōt eē sensus ꝙ vnū meritū per aliqd̄ tps non eēt
maioris ꝓmij meritoriū q̄ȝ aliud eēt per instās:ꝛ hoc ego
concedo sicut ego ꝯcedo ꝙ per aliqd̄ tēpus idē actus non
est magis meritorius q̄ȝ fuit in instāti ꝓ quo fuit. ¶ Sed
tunc ꝯtra hoc est:q̄ tūc videt ꝙ ꝯtinuatio actus merito
rij nihil ꝓsit:q̄nimo obsit ꝛ ꝙ expediret frequēter inter
rumpere actū ꝛ deserere ꝓmū ꝛ nouū elicere. ¶ Ad h di
co ꝙ nec ois ꝯtinuatio actus prodest:vtputa illa que nō
est libera:ꝛ cū scientia vt est ea que est per tēpus illud bre Q
ue nō ꝑceptibile:nec ēt nulla ꝓdest sȝ aliq̄: vtpote ea q̄ ex
scia ꝛ libertate ꝓcedit:sic̄ cū qs scienter pōt ꝛ libere ex se
desistere ab actu elicito ꝛ aliū elicere:qd̄ ꝯuenit in eo q vl
tra tps sibi ipceptibile ꝯtinuat actū ꝛ de tali ꝯtinuatione
dico ꝙ nō min⁹ meret sic ꝯtinuās actū q̄ȝ si nouū eliceret:
ꝛ magis expedit sic ꝯtinuare q̄ȝ interrūpere vt nouuȝ eli
ciat:qm̄ q sic interrūperet exponeret se ꝑiculo nō resumē
di actū tā cito:ꝛ tm̄ si pluries resumeret nō pl's mereretur
q̄ȝ si eq̄lē actū spōte ꝯtinuaret ꝑ tātū tps i q̄ȝto totiēs pos
set nouū actū elicere. ¶ Dices. ponat ꝙ de⁹ in quolibȝ in Contra
stāti illi⁹ tpis ipceptibilis ifunderet sufficientē notitiā aut
in aliq̄ vno infunderet tā ꝑfectā ꝙ ipse angelus in q̄libet
instāti illi⁹ tpis posset sciēter illū actū delerē ꝛ alium elicē:
tūc sequit ꝙ in q̄libet tantū merebit nouū ꝓmiū q̄ȝtū in ꝓ
instāti:ꝛ per ꝯn̄s in q̄lȝ ꝑte tpis merebit ꝓmiū infinitum.

A ¶ Rñ°. ꝙ ꝯñs nõ est minus possibile aut minus conceden
Rñsio dum: aut magis impossibile vel negandum q̃z casus q da/
tur: ⁊ ideo quicunq̃z casum admitteret tanq̃z possibilez cõ
sequenter posset cõcedere ꝯñs. nec pro nunc video incõue
niẽs seq. p̄sertim cũ nõ sit ipo͛e deo creare p̄miũ infinitum
Ad 5ᵐ intẽsiue: vt ex dictis in p̄. d. 44. patẽ põt. ¶ Ad 5ᵐ pz: qa
2ᵃ ꝯñs nõ vz: ad ei⁹ ꝓbõnẽ assumit̃ fl̃m. vz ꝙ i quocũq̃z tpe
põt pluries tã grauiter peccare: sic i p̄mo instãti peccauit.
Nã ĩfra illõ tp̃s breue de q̃ dcm̃ est: nõ solũ plies: sz nec sel̃
posset nouũ pctm̃ demerito͛ elicẽ: sic nec nouũz meritũ: vt
Ad 6ᵐ est dcm̃. ¶ Et p idẽ pz ad 6ᵐ. nã sup eadẽ falsa imaginatio
ne fundat̃. s. ꝙ ꝓ q̃libet instãti tp̃is i q̃ act⁹ durat sit merito
Ad 7ᵐ rius noui p̄mij. ¶ Ad 7ᵐ dõm ꝙ puniri graui⁹ p̄t itellĩ 2ᵉ
s. intẽsiue ⁊ extẽsiue s̃m durationẽ pene. Si p̄ᵒ ꝯñs nõ vĩ
negãdũ: vñ forte vt dic̃ qdã doctor: qbusdã q eternal̃r pu/
niũt̃ i iferno aliq ad tp̃s imẽsi⁹ puniunt̃ in purgatorio. Si
ꝓo 2ᵐ tũc nego ꝯñaz ⁊ assũptũ i ꝓbõne sil̃r. nã q̃zᵐ ad extẽ
sionẽ pena debita mortali ĩfinite excedit penã veniali debi
Ad 8ᵐ tãtcũ huic eterna illi tpal̃ debeat̃. ¶ Ad 8ᵐ ꝯcedo ꝯñs: sic
B ẽt ipse arguẽs ⁊ qlz hz ꝯcedẽ nisi velit ponẽ mediũ iter to
tũ tp̃s in quo ẽ in charitate ⁊ q̃ caret charitate: ac p h̃ in q̃
vtraq̃z ꝯdicto͛ sint falsa. Tunc ad ꝓbõnẽ dõz ꝙ nõ intẽdit
Aug. ponere tale mediũ s̃z durationẽ q̃le imagiat̃ ar. sz so
lũ vult dicẽ ꝙ talis trãsitus ab vno opposito i aliõ: siue po
ti⁹ sit trãsiẽs nõ denoiat̃ ab altero oppositoꝝ: quẽadmoᵐ
ꝯsueuim⁹ denoiare opõnes ab habitib⁹ dicẽtes hoiem ta
liter opari qñ s̃m habitũ quẽ hz elicit opõnẽ. v̄. g. vt dicit
cap. 4ᵒ ph̃s. 2. eth̃. tũc dicim⁹ grãmaticũ qd grãmatice fieri qñ fit
s̃m eã quã hz grãmaticã. Nũc aũt cũ qs ex vno opposito
trãsit in aliud. v̄. g. in exẽplo Aug. cũ a sapia in stultitiã nõ
s̃m sapiaz quã hz trãsit: vt pz: iõ nz sapiẽter. Itẽ nec s̃z stul
titiã: qꝛ in eo nõ erat stultitia q̃ mediãte trãsiret: ⁊ iõ neq̃z
stulte dĩ trãsire: ac p h̃ ꝯcludit Aug. ꝙ est dare meᵐ iter fa
cere aliqd sapiẽter ⁊ facere stulte: qꝛ. s. ꝯuenit facẽ aliqd ne
q̃z stulte neq̃z sapiẽter: nec tñ ex h̃ ꝯcludit̃ ꝙ sit aliqõ tẽpus
C vel instãs meᵐ inter tp̃s stultitie ⁊ sapie in quo neq̃z stult⁹
Ad 9ᵐ sit ille nec sapiẽs: vt intẽdit ar. ¶ Ad 9ᵐ ⁊ 10ᵐ pz ex rñsiõe
xᵐ ⁊ xiᵐ ad 4ᵐ. ¶ Ad xiᵐ dõm ꝙ volet in tp̃e imediato ⁊ in nullo i/
Ad 12ᵐ stãti p̄ volz. ¶ Ad 12ᵐ pz ex dcis ad 4ᵐ. ¶ Et p eandẽ pz
13. ⁊ 14ᵐ ad 13ᵐ. ¶ Ad 14ᵐ dico p̄ ꝙ de volitione lib̃a. ⁊ cũ ꝓbat̃ ꝙ
6ᵒ phy. nõ ex auc̃te Cõmẽ. dõm ꝙ Cõ. loq̃t̃ de mutationib⁹ corpo
Cõ. 32. ralib⁹: nõ ãt spũalib⁹: ⁊ illõ pz ibi tã ex exẽplis q̃z ẽt ex cã
quã ptractat. vz de saluãdo demr̃atõez Ar. ad ꝓbãᵐ ꝙ oẽ
moᵗᵘ est diuisibile: eẽ vl̃em ad oẽm mutationẽ. Cõstat autẽ
ꝙ ph̃s nõ loq̃t̃ ibi nisi de corꝑalib⁹ mutationibus nec sue
ꝓbõnes pñt spũalib⁹ adaptari: tũ ẽt qꝛ 3ᵒ de aia. vt. s̃. hitũ
Cõ. 28. est Cõ. exp̄sse dic̃ oppoᵐ de itellectiõe: ⁊ sil̃r ph̃s. ¶ 2ᵒ dico
ꝙ i casu ẽt ẽ po͛e dare p̄ᵐ istãs volitiõis nãl̃r sequẽtis ap/
prehẽsionẽ: vtputa si subito carẽt̃ talis apprehẽsio: qõ sal/
tẽ a deo posse fieri nullus catholicus vtputo negaret.
Q ¶ D. Nõ video cur non possit dari minima spẽs ymagi/
natiua potẽs cãre ibi itellectionẽ. ⁊ cũ ꝓbat̃ ꝙ nõ: qꝛ tunc
D aliq̃ debilior possi⁊ debiliorẽ intellectionẽ: qꝛ sic videm⁹ i
actionib⁹ nãlibus ⁊c. dico ꝙ illa ꝯñs nec existẽs ẽ nec ap
parẽs cuz ego iã posuerim mimã potẽtẽ. Probõ ẽt in sño
fundat̃. Non. n. qõlz eiusdẽ rõnis cum eo ꝙ põt agere i h̃
passum demr̃atũ / p̄t agere in idẽ passum. Nec si tãta v̄tus
põt mouere hoc mobile in tãta velocitate p tãtuz spatiuz
qlz minor virtus poterit idem mobile mouere lz tardius
p idẽ spatium. qñimo aliq̃ q̃ nullatenus poterit ip̃z moue
re. Uñ ⁊ hãc regulam reprobat ph̃s. 7. phỹs.

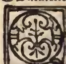
3⁹ artĩ. **Quantum** ad 3ᵐ arᵐ pono 4ᵒʳ ꝯnes. p̄ᵃ est ptinẽs ad di. 5. vz. ꝙ oẽs angeli tã boni q̃z ma
li fuerũt creati in gr̃a ⁊ charitate. 2ᵃ ꝙ nõ fuerũt creati cũ
btitudie ꝑfctã. ⁊ h̃ ptinet ad. 4. di. 3ᵃ ꝙ malus angelus nõ
peccauit in p̄ istãti sui eẽ: q̃ ptiet ad di. 3. 4ᵃ ꝙ nõ peccauit
imeᵗᵉ post p̄ᵐ instãs: sz mora fuit inter creationẽ ⁊ lapsum.

¶ Primã ꝯnẽ ꝓbo. p̄ auc̃te Dam̃. q ait in liᵒ. 2. c. 3. p v̄bũz E
dei creati sunt oẽs ãgeli ⁊ a spũ scõ p scificationẽ ꝑfecti fa/ p̄ᵃ ꝯ
cti sũt s̃m ꝓportionẽ dignitatis ⁊ ordis illuminatõe ⁊ gr̃a D⁹ op.
pricipãtis. h̃ vt pz mãifeste de oib⁹ loq̃t̃. ¶ 2ᵒ idẽ p̄ᵒ auc̃te ẽ. s. tho.
Aug. 12ᵒ de ci. dei. c. 9. vbi ait. ꝙ ãgeli sic̃ vt facti sũt ei a q̃ fa p. p̄ᵃ. q.
cti sũt amore cũ͛ quo facti sũt adheserunt: eo ꝙ sunt isti ab 26. ar. 3.
illoꝝ societate discreti ꝙ isti in eadẽ bona voluntate mãse Itẽ pre/
rũt: illi ab ea deficiendo mutati sunt. Et de q̃li amore loq̃t̃ po. hy/
ĩfra explicat. Et istã inq̃t bonã volũtatẽ qs fecerat nisi ille ber. Et
q eos cũ bona volũtate. i. cũ amore casto q̃ illi adhererent multi
creauit simul eis cõdẽs nãm ⁊ largiẽs gr̃am. ecce ꝙ cum alij tñ di
amore casto creati sunt. amor aũt castus ẽ qui a charitate cũt opᵐ
ꝓcedit. ¶ D. Exp̄sse dicit. ⁊ largiẽs gr̃am: ⁊ ne aliqs estiet Egiõ. ⁊
eũ h̃ de bonis tm̃ velle itelligi. ꝓpterea qꝛ imeᵗᵉ sequitur. pe. de ra
vñ sine bona volũtate h̃ est dei amore nũq̃z sctõs angelos rãtasia.
fuisse credẽdum est. Attẽde qd seq̃t̃ statim. Isti aũt inq̃t q Aitisio.
cũ boni facti eẽnt mali sũt ꝓpria mala volũtate aut mino/ Confirᵒ
rẽ acceperũt amoris diuini gr̃am q̃z illi q in eadẽ ꝑstiterũt: F
aut si vtriq̃z boni eq̃l̃r creati sunt istis mala voluntate ca/
dẽtibus illi ampli⁹ adiuti ad eã btitudis plenitudiem: vñ
se nũq̃z casuros certissime scirẽt ꝑuenerunt. Ecce ꝙ illam
gr̃am oib⁹ asserit collatã: q̃zuis vtrũ eq̃l̃r relinq̃t in dubio.
¶ 3ᵒ glo. ⁊ vĩ eẽ Hiero. sup illud Osee. 30. diligãt vinacia 3ᵐ
vuaꝝ. p vinacia inq̃t demones q creati sunt in magna pin/
guedine spũs sci. magna pinguedo spũs sci nõ ẽ nisi chari/
tas. Multe alie auc̃tes possent adduci: sed iste sufficiant.
¶ Cõtra istã ꝯnẽ sũt Ugo de sacra. li. p̄. part. 5. Itẽ magr̃ ꝯ p̄ᵐ ꝯ.
h̃. d. 5. ¶ Cõtra h̃ ẽt vĩ Aug. p̄ lib. sup Geñ. c. 2. di. 1. sr̃ illo cap. 19.
ꝓbo. In p̄nᵒ creauit de⁹ ce. ⁊ ter. vbi dic̃ ꝙ spũal̃ ⁊ corꝑal̃ ⁊. 23ᵒ
creature iformis mã dcã est ce. ⁊ ter. spũalis vz vita sicuti 2ᵐ
eẽ põt in se nõ ꝯuersa ad creatorẽ: tali. n. ꝯuersione format̃
atq̃z ꝑficit̃. ex h̃ pz ꝙ p̄ creata est nõ ꝯuersa neq̃z perfecta:
⁊ p ꝯñs absq̃z charitate. Itẽ lib. 4. dicit. ꝙ spũal̃ creatura cap. 28.
post tenebras fcã ẽ lux vbi itelligit a sua q̃dam iformitate
ad creatorẽ cõuersa atq̃z forata ⁊c. ¶ Arg̃r ẽt rõne: qꝛ tũc 3ᵐ
angeli fuissent i statu merẽdi: qõ nõ vĩ veꝝ. tũ qꝛ i angelis G
añ pctm̃ nulla erat difficultas ad bñ volẽdũ. meritũ autez
nullũ ẽ vbi nulla difficultas. Et pp h̃ dicit infra magr̃. di.
24. ꝙ qꝛ nihil erat qõ ad malũ impelleret p̄ᵐ hoiem i statu
inocẽtie: iõ nõ fuisset illi meritũ nõ ꝯsentire tentationi sic ⁊
ãgelis dicit ip̄e q nõ ceciderunt nõ fuit meritũ ꝙ steterunt:
tũ ẽt qꝛ vĩ incõueniẽs ꝯcedẽ ꝙ diabolus nũq̃z actual̃r me
ruerit. ¶ Ad p̄ᵐ dõm ꝙ nec magr̃ nec Ug. in hac pte tenẽ Ad p̄ᵐ
dus ẽ cũ sci dicãt oppᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ Aug. nõ itelligit Ad 2ᵐ
ꝙ p̄us tp̃e fuerit informis q̃z formata: sz nã: sicut manifeste
pz p eũdẽ seip̄m exponẽtẽ lib. 5. Nõ itaq̃z iq̃t tpali sz cãli or cap. 8ᵒ
dinc p⁹ fcã ẽ i formis forabilisq̃z mães ⁊ spũalis ⁊ corꝑalis
de q̃ fieret qõ faciẽdũ eẽt ⁊c. Et se͛ ꝙ forationẽ suã p̄cessit
nõ tp̃e: sz origine. ¶ Ad 3ᵐ cõcedẽdũ ẽ ꝯñs. ¶ Ad ꝓbõnẽ Ad 3ᵐ
p̄mã sue falsitatis põt dici. ꝙ salua reuerẽtia magistri: ẽt vbi
nõ sit difficultas actus dilectionis mediante charitate eli/
cit⁹ põt eẽ meritori⁹: qõ efficaciter ꝯfir̃ ex eo ꝙ si p̄ni⁹ hõ D
nõ peccasset ⁊ hũisset gr̃am gratũ faciẽtẽ potuisset mereri
vitã eternã. Nec puto ꝙ h̃ aliqs negaret. ¶ D. Anſ. exp̄s Confirᵒ
se in de casu dia. dic̃. ꝙ angeli boni meruerũt gr̃az: qꝛ stete cap. 5ᵒ
rũt ⁊ seruauerũt iustitiã: ⁊ tñ i eis s̃z Ma. nõ fuit talis dif/
ficultas. Alij ad idẽ rñdẽt ꝙ ⁊ si i eis nõ erat difficultas ex
ꝯrietate vl̃ iclinatiõe volũtatis in oppoᵐ. poterat tñ eẽ dif
ficultas ex arduitate opis excedẽtis ꝓitatẽ nãe q̃lis forte
est diligẽ deũ sup oia. ¶ Ad 1ᵐ ꝓbõnẽ sine temeraria asser ad ꝯfir.
tione videt̃ posse ꝓbabil̃r dici ꝙ ꝓ aliq̃ morula meruerit:
non tñ perseuerauit. Et huic fauet dictũ Aug. 1ᵒ de ci. dei. cap. 15.
vbi dicit. ꝙ illud verbum Saluatoris dicentis de diabo/
lo ꝙ in v̄itate non stetit. Sic accipiendũ est. ꝙ in veritate
fuerit sz nõ ꝑmãserit: ⁊ idẽ ẽt dic̃ de correc. ⁊ gr̃a circa me/
diũ. Itẽ vt. s̃. allatũ est ip̄e hũit amorẽ castũ ⁊ gr̃am: iõ vĩ
ꝙ meruerit. Itẽ i Eze. scribit̃. In me͛ lapidũ ignitoꝝ ãbula cap. 28

3 sti pfect⁹ in vijs tuis a die ɔditiōis tue donec iuēta ē iniqui
tas in te. Que v̄ba cōiter spūalr itelligūť de lucifero. Nō
vī aūt q̄ pfect⁹ ambulauerit:qn meruerit supposito q̄ tūc
2ᵃ ɔ̄ eēt in charitate vt sci dicūt. ¶ 2ᵃ ɔ̄ pbať p̄ q̄ ad malos:qm̄
si fuissent creati cū pfecta btitudine nūq̄ȝ illam pdidissent.
cap. 12. nā vt dicit Aug. 2. de ci. dei. vtroq̄ȝ ɔiuncto efficiť btitudo
q̄ȝ recto ppōsito itellectualis nā desiderat vt ⁊ bō incōica
bili bono qd̄ de⁹ ē sine vlla molestia pfruať:⁊ i eo se i eter/
nū eē māsurā nec vlla dubitatiōe cūcteť:nec vllo errore fal
cap. 7ᵉ. lať. Ita q̄ s̄z eū ibidē ⁊ in p̄ce°. c. ⁊ in. 13. de tri. ⁊ alijs locꝭ
plib⁹:⁊ s̄m v̄itatē ad pfecte btm̄ eē reqriť certitudo de p/
petuo sic fore:quā ipoſſe ē aliquē bīe q̄ aliqn̄ futur⁹ sit mi/
ser. Et ob hoc Aug. imeᵉ subiūgit. Hāc bīe. s. pfcāȝ btīᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ
angelos lucis pia fide credim⁹:hāc nec añq̄ȝ caderēt būiſ
se āgelos pctōres:q̄ sua prauitate illa luce p̄uati sūt ɔsecu/
ti rōne colligim⁹. Quo aūt ad bonos pbať sic. Angeli bo
ni potuerūt ex ppa libertate deū nō pl⁹ q̄ȝ se diligere ⁊ pec
K care. igr̄ nō fuerūt creati i pfcā btīᵗᵉ. ɔñā p̄ȝ:q̄r si sic nō fue
rūt certi nūq̄ȝ se pctōres futuros:⁊ p ɔñs ip̄ in dei dilectio
ne:ac p h̄ in btitudine v̄a fore māsuros. igr̄ nec btī pfecte
fuerunt vt ɔñs ē ex dictis. Añs pbať auctē Aug. de fi. ad
cap. 3. Pe. vbi ait. q̄ deus supiores spūs eternos creauit ⁊ eis fa
cultatē atq̄ȝ itelligētiā cogitādi cogſcēdi diligēdiq̄ȝ diui/
nitatis infuit:q̄s tm̄ ita creauit:vt ēt pre seipsis illū dilige/
rēt:c⁹ se tales creatos opa:vl̄ s̄z aliā lraȝ ope:coguissēt. vt
āt h̄ dilectio hr̄et iustā ⁊ ɔgruā laudē:volūtatꝭ q̄ȝ eis tribu
it libertatē:vt eēt eis poſſe siue ad eū q̄ sup eos ē intētionē
scē dilectōis erigē:siue ad se vl̄ ad ea q̄ īfra eos sūt praue cu
piditatꝭ semetipos pōdere decliare. Itē paulopost. Ita eis
diligēdi facultatē volūtatēq̄ȝ donauit:vt eā vnusq̄sq̄ȝ ⁊ hr̄e
posset ⁊ pdere. Ecce q̄ vl̄r loqť de oi spū creato. ¶ Qd̄ ēt
Confirᵒ ɔfirmať ex eo q̄ subdit. q̄ ps eoꝝ a dō volūtaria auersiōe
discessit:a ipsis cadētib⁹ ceteros in sue dilectionis eternita
te firmauit. Pȝ ēt añs p Ans. q̄ in de casu diaboli. ex inten
tione pbat q̄ añ casum maloꝝ ēt boni peccare potuerūt.
Confirᵒ Relinqť ḡ q̄ nullus angelus fuit creat⁹ in beatīᵗᵉ pfcā:⁊
cap. 5ᵒ ita cōiter tenēt oēs docto. ⁊ iō q̄ frequēter sci inueniūť di/
L cere eos in btitudie ⁊ felicitate fuisse creatos:sicut Augu.
multiplr̄ in vtriusq̄ȝ libri capl̄is pxime allegatis ⁊ alijs lo
cis plibus:non est accipiēdū de pfcā btitudie. s̄z de q̄dā ex/
cellētia ⁊ nobilitate stat⁹:q̄ q̄dāmō felicitas dici solet:s̄m
quē modū ēt in hac vita multos mortales ɔsueuim⁹ voca
re btōs:⁊ p̄mus hō in statu innocētie btūs dict⁹ ē. Et sic ex
presse docet intelligē Aug. in. 2. de ci. dei. vbi. s̄. ¶ 3ᵐ ɔ̄nē
3ᵃ ɔ̄ pbo sic. Malus angelus in primo eē instāti fuit i gr̄a. igr̄
nō peccauit i p̄ instāti. ɔñā pȝ:q̄r pctm̄ ei⁹ nō secū cōpatie/
Chrᵒ bať gr̄aȝ. añs pbatū ē i pᵒ ɔ̄ne. ¶ P. Ex de sum. tri. ⁊ fi. ca.
caᵒ firmiter cred̄. di. q̄ diabolus q̄dē ⁊ alij demōes a dō q̄
dē nā creati sūt boni ⁊ ipsi p se facti sūt mali. ⁊ i ecclasticis
dogmatib⁹ scribiť. q̄ ⁊ ipse diabolus bon⁹ a deo creat⁹ ē.
Itē Aug. 3. de li. ar. de ipso dič. q̄ ex bono āgelo diabolus
cap. 54. est fact⁹. Et Ans. de casu dia. inq̄t q̄ ip̄e bonā volūtatē ex
Confirᵒ pulit mala supueniēte:⁊ idē p totū vult q̄ ip̄e accepit iusti
cap. 3ᵒ tiā:sicut ⁊ angelus bon⁹:s̄z nō pseuerauit in illa. Ex his oi
M bus pȝ māifeste q̄ ip̄e nō peccauit in p̄ instāti. Et ita tenēt
ɔcorditer oēs docto. catholici. Et Augu. xj. de ci. dei. d. q̄
cap. 13. angeli hūisse aliquā btīᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ ⁊ vitā agē añ pctm̄ pfecto cre/
dēdi sūt:⁊ postea expōit oēs auctēs scripture que pro pte
cap. 15. opi. sonare vidētur. ¶ 4ᵐ ɔ̄nē pbo sic. Angelus fuit i gr̄a.
4ᵃ ɔ̄ igiť nō imediate p⁹ p̄ᵐ instās peccauit. añs pbatū ē. ɔñā p
bať:q̄r si fuit i p̄ instāti i gr̄a. igr̄ ⁊ p⁹ p̄ᵐ istās:cū nō sit dare
vltimū istās i q̄ fuit gr̄a:⁊ p⁹ nihil ei⁹ fuit:sicut nec ɔuenit
i alijs reb⁹ s̄z pōm nālē creatā:q̄c̄q̄d sit s̄z di pōm absoᵐ.
¶ Ad h̄ ēt ē auctas Orig. sup Eze. quā Ma. recitat i. 3. d.
pñti. Serpēs inq̄t est hostis ɔ̄ri⁹ v̄itati:nō tm̄ a p̄n° nec sta
tim supra pect⁹ ⁊ vētrē suū ambulauit:sic Adā ⁊ Eua non
stati peccauerūt:ex q̄ auctē ɔcludit magr̄ q̄ aliq̄ morula

s̄z breuissima cecidit inter eius creationē ⁊ lapsum. ¶ Cō/ N
tra ɔ̄nē istā ē op. vni⁹ doctoꝛꝭ q̄ s̄z q̄ nulla media mora fuit: ɔ. ɔ̄. ē. s.
supposito q̄ i p̄ istāti hūerit actū li. ar. sic ego ɔcedo supi⁹. Tho. p.
Et ēt fuit creat⁹ i gr̄a:vt iste do. s̄z:⁊ ego fil̄r. rō ei⁹ ē qm̄ se' pᵃ. q. 63.
tē q̄ hūisset aliqd̄ meritū. igiť ɔsecut⁹ fuisset suā btitudieȝ arti. 6.
pfectā:qd̄ ē fl̄m. ɔñā p':q̄r angelus p quēl̄z actū meritoriū
ɔseqť suā btitudinē:qd̄ p' qm̄ gr̄a pficit nām s̄z moᵐ nāe.
est aūt ppriū nāe āgelice q̄ nālē pfectionē nō acq̄rat p dis/
cursum:s̄z stati p nām hēat:sicut āt ex nā angel⁹ hȝ ordinē
ad pfectionē nālē:ita ex merito hȝ ordinē ad glīaȝ:⁊ iō sta
tim p⁹ meritū btīᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ ɔseqť. ¶ Meo iudicio iste doc. dicit ɔ Tho.
incōpossa ⁊ dictis eiusdē repugnātia:qd̄ ośdo sic. si ange/ vbi. s̄.
lus mal⁹ hūiſſȝ i p̄ istāti aliquē actū li. ar. aut hūit tē actuȝ
meritoriū aut demeritoriū. h̄ pȝ p eū. Si meritoriū igitur
s̄m eū fuit btūs:qd̄ tm̄ vitare itēdit tāq̄ȝ fl̄m. Si demeritoᵐ
igr̄ tūc nō hūit gr̄am:q̄r cū demerito illo nō stat gr̄a. nō. n.
fuit veniale pctm̄ s̄z mortale. ¶ P. āgelus i aliq̄ istāti p̄ pec Confirᵒ
cauit:vt iste doc. hȝ ɔcedē:cū ponat q̄ āgelus pducit actū O
suū in instāti:vt ibid̄ pȝ artiᵒ p̄ceᵗ:aut igiť peccauit i p̄ istā
ti:aut in aliq̄ alio. nō in p̄:q̄r tūc i p̄ istāti fuisset malus:qd̄
est erroneū:⁊ ip̄e ēt negat:⁊ ɔñam ip̄e ɔcedit in eodē p̄ceᵗ
artiᵒ. igiť i alio istāti sequēte p̄ peccauit. S̄z iter q̄l̄z duo in
stātia cadit tp̄s ⁊ mora. igiť ⁊c̄. ¶ Ad hāc rōnē ip̄e rn̄det. rn̄o. T.
in alio istāti a p̄ peccauit. Et ad pbōnē assūptā dicit: q̄ hȝ
v̄itatē inq̄ȝᵐ tp̄s ē ɔtiᵐ:vt p' 6ᵒ phy. s̄z in angelis q̄ nō sunt
subi celesti motui:q̄ p̄ p tp̄s ɔtinuū mēsurať tp̄s accipiť p
ip̄a successiōe opōnū itell̄s vel effect⁹. p̄ᵐ igiť istās i āgelis
rn̄det pᵒ opōni mētis āgelice q̄ se in seip̄aȝ cōuertit:⁊ h̄ i oi
b⁹ bona fuit. S̄z ab hac opōne q̄dā ad laudē d̄bi sūt ɔuer
si q̄dā v̄o nō:s̄z in seipsis tumuerūt:⁊ i ista fuerūt discreti:
⁊ iō i p̄ istāti oēs fuerūt boni:⁊ i 2ᵒ discreti. ¶ Hec rn̄sio ni ɔ Tho.
hil vȝ ad ppoᵐ. q̄ro. n. supposito q̄ tūc fuit tp̄s celi ɔtiᵐ sic
fuit poſſe:aut celū fuit in eodē loco p̄ cū angelus p̄ fuit crea
tus:⁊ cū p̄ peccauit aut i alio ⁊ alio:s̄m q̄ dicim⁹ celū nūc
eē in vno loco nūc in alio. Si in eodē igr̄ in eodē istāti tp̄is
fuit creat⁹ ⁊ fuit malus:⁊ fuit malus ⁊ nō fuit malus:qd̄ ē
ipoſſe. Si i alio. igr̄ tp̄s mediū lapsum fuit. Si igiť mēsurē
tur opōnes angelice tp̄e vel instāti tp̄is ɔtinui siue nō:non P
coexistūt tm̄ ei si illd̄ sit:⁊ p ɔñs si tp̄s tale fuisset iter crea/
tionē āgeli ⁊ ei⁹ pctm̄ tp̄s aliqd̄ defluisset:qd̄ ē ppositum.
¶ Cōfir' q̄r pari rōne posito q̄ nūc aliquā noᵃᵐ nouā hēat Confirᵒ
angel⁹ mal⁹ vl̄ ēt bon⁹ posset dici q̄ imeᵉ p⁹ ei⁹ creationē
hēat eā ⁊ nll̄a mora vl̄ tp̄s fuerit iter ei⁹ creationē ⁊ noᵃᵐ
hāc:qd̄ nll̄s dīet. ¶ Rō eoꝝ nō ɔcludit. nego. n. ɔñāȝ 2ᵃᵐ ⁊ Ad rō/
ppōnē assūptā ad pbōnē ei⁹:tunc ad pbōnē dico q̄ q̄c̄q̄d nē thōe
sit vtꝝ angelus nālē pfectionē acq̄rat p discursum vel nō:
btitudinē tm̄ supnālē nō sil' acq̄rit cū merito:⁊ q̄ȝuis gr̄a p
ficiat nāȝ n̄ tm̄ sač q̄ p̄miū supnāle nāl̄r ɔseq̄ť qd̄l̄z meritū
nec ēt ex dispōne dina qd̄l̄z meritū se' btīᵗᵒ illa:s̄z meritū p
seuerās ⁊ durās iux̄ dispōnē dine volūtatꝭ. q̄le qd̄ meritū
nō fuit i āgel' malis:fuit āt i bōis. Et h̄ ērō Ans. d̄ cāu dia. cap. 6.
q̄re isti ɔsecuti sūt btitudinē pfectā:nō āt illi:s̄z dānationeȝ
ppetuā. ¶ Ad rōnē. q. pnᵗᵉᵐ rn̄deo añs negādo. ¶ Ad p̄ᵃᵐ O
pbōnē rn̄sum ē in p̄cedēti arti. ¶ Ad scd̄aȝ dico q̄ quādo Ad rō/
ipse peccauit potuit nō peccare. Et ad illd̄ qd̄ di. oē quod nē pnci.
est qñ est ⁊c̄. dōm pȝ:sicut alij dicūt ⁊ hn̄ q̄ non vȝ pbatio qō.
qm̄ per idem pbareť q̄ deus nulluȝ ab eterno p̄destinatū
potuit ab eterno nō p̄destinare:qd̄ est erroneū. quid auteȝ
dōm sit ad pbationē illā:⁊ in quo sensu hēat veritatē nec
ipediat ppositū nostruȝ. pȝ ex p̄dictis in di. 38. p̄. q. pᵃ.

¶ Distinctionis sexte. Questio Prima.

Uia magister in. 6. qō. loquiť de locali casu angelorum malorum a celo empyreo in hūc aerē caliginosum ⁊ de quotidiano descēsu in infernū:quo ducunt aias cruciandas:idcirco de motu locali tam bonorum q̄ȝ malorum angelorum communiter

A aliqua sunt querenda. Quero igitur primo. Utrum ange
fᵐ lus possit moueri localr a seipso ꝛ arguitur ꝙ nõ. ꝓ sic. an
gelus nõ põt localr moueri. igit non põt moueri localr a
cap. 29. seipso. ꝯña pȝ. Añs ꝓbat auctē Augu. 8. sup Gen. de ꝑuis
vbi ait. ꝙ corpalis creatura mouet ꝑ tp̄s ꝛ locum: spūalis
vero ꝑ tp̄s ꝛ nõ ꝑ locū. Creator aūt ipse nȝ ꝑ tp̄s neqȝ ꝑ locū
ꝓbat ēt rõne: qꝛ oē qḋ mouet localr acq̄rit ꝯtinue aliḋ ꝛ
aliḋ vbi: vñ motū localē pħs vocat motū in vbi: ꝛ ad ꝑntū
T.c.18. ipsius dicit ꝑtiere. 5° phy. Sȝ angelus nõ põt acq̄rere aliḋ
vbi: cū nõ sit vbicabilis: sicut nec loco circūscriptibilis. vbi
aūt ē circūscriptio corporis a circūscriptione loci ꝓcedēs:
vt dicit auctor. 6. ꝑnᵒʳ. ¶ Cõfirmat ex intētiõe eiusdē ibidē.
ꝓbat. n. ꝙ aīa nõ hȝ vbi: eo qḋ nõ iplet locū nec circūscribit
2ᵐ eo: eadē aūt rõ est de angelo: vt pȝ. ¶ 2° sic. si angelus pos
set a seipso moueri localr: vel a seipso ꝑ se vel ꝑ accñs. non
T.c. ꝑ. per se: qm̄ nulla res põt seipsam ꝑ se ꝑ mouere: vt 7° phy.
ꝓbat ex intētione pħs: nec ꝑ accñs: qꝛ tūc moueret ad mo
tū alicuius moti ab eo per se: illud aūt nõ vr̄ posse esse nisi
B corp⁹. Aut igit corp⁹ nālr vnitū angelo: ꝛ hoc nõ: qꝛ ꝺȝ cõez
opi. scõꝝ ꝛ doctoꝝ: āgeli sūt nālr icorporei. Aut corp⁹ vo
lūtarie ad tp̄s assūptū: qḋ ēt dici nõ põt: qꝛ tale assumptio
nem oporteret ꝑuenire motū localē ipsius angeli ad cor
pus sumēdū. ꝛ ꝑsertim si ꝑesset in loco vbi nõ ē corp⁹ assū
ptibile. v. g. in celo empyreo: ꝛ tunc remanet eadē qõ: vtꝝ
in illo motu ꝑueniente moueat per se vel ꝑ accñs.

Oppᵐ Ad oppositū argr sic. aliq̄ corpa mouentur vel
cõuenit moueri a seipsis localr. er
go angelus põt ꝛc. ꝯña pȝ ꝑ locū a miori. añs ꝓbat ḋ cor
porib⁹ simplicib⁹ grauib⁹ ꝛ leuib⁹. nā talia nālr mouent
ad sua loca. ꝛ si nālr. igit a ꝑnᵒ intrinseco. pȝ ꝑ diffinitionē
T.c.3. nãe. 2. phy. ꝛ ꝑ diām nālis ꝛ violēti. 3. ethicoꝝ.
cap. 2. In ista. q. duo iplicātur. vnū est vtrū angelus possit
C localr moueri. aliud vtrū a seipso. Et q̄ꝫtū
ad vtrūqȝ ex argumētis ēt aliqd iplicat. nā circa ꝑᵐ impli
cat vtrū vbi sit aliq̄ res exñs formalr i locato: sȝ quā mouea
tur illud qḋ localr mouet. Circa 2ᵐ vero iplicat vtrū corpa
simplicia a seipsis moueātur: ꝛ hec ēt duo iplicita satis cõfe
rūt ad declarationē ꝑncipalr q̄sitoꝝ. Erūt ergo in hac. q.
q̄tuor articuli. nā ꝑ videbitur vtꝝ angelus possit localiter
moueri. 2° vtrū ipe vl aliqd aliud dū mouet acq̄rat aliquā
rē in seipso formalr q̄ dicat vbi: ꝛ q̄ res ē vbi angeli vel al
terius rei. 3° vtꝝ corpa simplicia moueāt localr a seipsis.
4° vtrū angelus possit localr a seipso moueri.

ꝑ⁹ arti. Quantū ad ꝑᵐ dicunt cõiter doc. ꝙ sic. ꝛ hoc ꝑꝑ dicta
scripture ꝛ scõꝝ. legit. n. Luc. ꝑ. O missus
est Gabriel angelus a deo i ciuitatē galilee ꝛc. ꝛ seqt ꝙ an
gelus igressus ad v̄ginē. i. ad locū vbi erat v̄go. dixit Aue
grā ple. ꝛc. Itē actuum. 12. scribit. ꝙ angelus missus est ad
Petrū in carcerē: ꝛ ꝙ Petrus eductus inde seq̄bat ange
D lū: ꝛ ꝙ tādē angelus discessit ab eo: ꝛ in multis alijs locis
scripture tam noui q̄ꝫ veteris testamenti habetur ꝙ angeli
missi sunt ꝛ iuerūt de loco ad locū. Item Isa. 6. ait ꝓpħa.
Uolauit ad me vnus de seraphin. Sup q̄ v̄bo dicit Amb.
in lib. de spū scõ. ꝛ allegat a Mag. in ꝑ lib. di. 37. Et spūs
q̄dā scūs missus dr: sȝ seraphin ad vnū. Spūs scūs ad oēs.
Seraphin mittit in ministerio. Spūs scūs opat mysteriū.
seraphin de loco ad locū trāsit. nõ. n. cõplet oia: sed ipse re
caᵒ penl. plet a spiritu. Ecce ꝙ expresse dicit: ꝙ seraph de loco trāsit
ad locū. igit mouet localr. Itē Dam. lib. ꝑ. angelus iquit
qm̄ velocitate nāe: ꝛ qꝛ parate. s. cito ꝑtrāsit opat in diuer
sis locis: ꝛ ante ꝑmiserat ꝙ angelus nõ põt sm idē. s. tēp⁹
in diuersis locis opari. Uult igit ꝙ velociter de loco ad lo
cap. 3°. cū mouet. Itē lib. 2° dicit: ꝙ angeli cū sunt in celo non sunt
in terra: ꝛ cū ad terrā a deo mittūt non remanent in celo.
igitur tunc vere localiter mouentur. Hoc idem pȝ per ma
gistrum in littera: qui dicit ꝙ demones ceciderunt de celo:
ꝛ ꝙ deducunt quotidie animas in infernum.

Quantum ad 2ᵐ artiᵐ pono ꝯnes duas. ꝑᵃ ē. ꝙ nec E
angelus nec aliq̄ alia res: dū mouet ac 2⁹. arti.
q̄rit aliquā talē rē de gñe ꝑmanētiū a se distictā in loco sibi
formalr iherētē: q̄lē multi opināt ꝛ vbi appellāt. 2° ꝙ vbi
nõ est res alia a loco ꝛ a locato distincta. ¶ Primā ꝯnē ꝓ ꝑᵃ 2ᵉ
bo sic. ꝛ vt clarior fiat ꝓbatio ꝓbo eā de corpe ꝙ localiter
mouet: de q̄ magis videret ēt sm opinātes talia: ꝙ talē rē
deberet acq̄rere: ꝛ arguo sic. Si corp⁹ localr motū inq̄ꝫtū ꝑᵐ
sic mouet acq̄rit nouū vbi: intelligēdo ꝑ vbi aliquā rē illi
formalr inherētē: siue sit absoluta: siue respectus ei⁹ ad lo
catū vel alia aliq̄: vt diuersimode aliq̄ putāt. igit ꝑdit ēt ali
qḋ vbi: ita ꝙ ab aliq̄ vbi mouet ad aliud vbi: sicut ab vno
loco ad aliū: ꝛ ita ꝓcedūt q̄ talia ponunt. Si sic vel mouet
de vno vbi ad aliḋ in tpe vel in instāti. neutro mõ. ḡ ꝛc. O
aūt nõ in tpe ꝓbo: qꝛ si sic. igit ꝑtibilr ꝛ successiue. i. prius
sm vnā ꝑtē ꝛ posterius sm aliā ꝑtē q̄ꝫ sm totū. vel igit sȝ
ꝑtes mobilis vel sm ꝑtes ipsi⁹ vbi: ꝛ hoc vl sm ꝑtes dimēsio
nales seu q̄s hȝ sȝ extēsionē mobilis: vel sȝ ꝑtes eēntiales
intrinsecas sm intensiones queadmodū ponit forma que F
intēdit hre ꝑtes tales nõ situ distātes. Si dicat ꝑᵐ. s. ꝙ mo
bile prius sm vnā ꝑtē sui mouet ab vbi qḋ hȝ q̄ꝫ sȝ aliā: ꝛ
q̄ꝫ sm totū. Quero tūc de alia ꝑte mobilis ipsi⁹: aut. n. hȝ
suū adhuc vbi totū vel ꝑtē quā ꝑus habuerat: ꝛ tunc seqt
ꝙ ipsa q̄escit alia ꝑte mota actualr: qḋ est ipolē: supposito
ipȝ eē cõtinuū totū ꝑfecta ꝯtinuitate: aut hȝ aliquā ꝑtē vbi
ꝑmi: nõ tñ illā quā ꝑus hēbat: qḋ nõ põt eē nisi hñdo aliq̄
quā ꝑus hēbat alia ꝑs mobilis. ꝛ tūc sequit ꝙ illa ꝑs vbi
quā hȝ migrauit de subo in subm: qḋ est impolē nālr. Si
vero det 2ᵐ. vȝ ꝙ mobile iõ ꝑtibilr mouet ab vbi: qꝛ ꝑus ab
vna ꝑte dimēsionali ipsi⁹ vbi q̄ꝫ ab alia: tūc q̄ro de alia ꝑte
vbi: an q̄ ꝑte mobilis remanet subiue ꝑ tp̄s illḋ in q̄ ab alia
mouet mobile vel si q̄dē in ea in q̄ ꝑ erat: ꝛ ꝑ ꝯñs illa pars
mobilis q̄escit ꝛ ꝑte vna q̄escēte mouet totū: qḋ nõ conue
nit nālr vel in alia ꝑte mobilis: ꝛ tūc seqt ꝙ de subo in sub G
iectum trāsierit. Si dicatur 3ᵐ. puta ꝙ totum ipm mobile
sil ꝑ⁹ mouet ab vna ꝑte eēntiali ipsi⁹ vbi q̄ꝫ ab alia. Cõtra ꝑ
ꝑ: qꝛ vbi sm ipos tales ꝑtes nõ hȝ: alioqn susciperet magl ꝛ
min⁹ cui⁹ oppoᵐ dicit auctor sex ꝑnᵒʳ. ¶ H. Hoc pȝ eē sim
rõne. nā nū q̄ꝫ corpus aliqḋ dr eē magis i vno eodēqȝ ꝑ lo
co toto q̄ꝫ fuit: nec minus vno tpe q̄ꝫ alio. 2° qꝛ sm hoc seque 2
retur ꝙ q̄lȝ ꝑs mobilis hȝ aliquā eādē ꝑtē ꝑmi vbi quam
hūit ꝑus: lȝ nõ oēm hēat: nec vbi ita intēsū: ꝛ ꝑ ꝯñs adhuc
est i eoḋ loco i q̄ ꝑus: nõ. n. mutat vbi: nisi mutando locū ēt
sȝ opi. illā: ꝛ ex hoc seqt ꝙ q̄lȝ ꝑs q̄escit. Eodē mõ põt argui
ꝙ nõ acq̄rit nouū vbi ꝑtibilr: qꝛ vel hoc eēt sm ꝑtibilitatē
mobilis: ita ꝙ vna ꝑs eius ꝑus acq̄reret nouū vbi q̄ꝫ alia:
ꝛ tūc seqt ꝙ vna mouet alia nõ mota: vel sm ꝑtibilitatē vbi
ꝑcise: ita ꝙ totū mobile sil ꝑus acq̄rit vna ꝑtē eēntialē vbi no
ui q̄ꝫ aliā: qꝛ de ꝑte dimēsionali nõ põt accipi: ꝛ tūc aut sil
cū 2ᵃ ꝑte vbi remanet ꝑᵃ: aut nõ: si sic igit ꝑ tp̄s hȝ eandem
ꝑtē vbi: ꝛ ꝑ ꝯñs totū ē in eodē loco ꝑ in q̄ ꝑus fuit. igit dū D
mouet q̄escit. si nõ. igit i q̄lȝ istāti hȝ nouū vbi: ꝛ ꝑdit aliḋ:
ꝛ ꝑ ꝯñs nõ ꝑtibilr ꝛ successiue mouet ab vbi in vbi: cuius
opᵐ dabat. Relinqt igr ꝙ mobile localr motum nõ mouet in
tpe seu ꝑtibilr ꝛ successiue de vbi vno in aliud. O aūt nec
in instanti ꝓbo: ꝛ exēpli grā sit p. aliqḋ corp⁹ q̄escēs in ali
quo loco determiato ꝛ hñs. vbi qḋ sit a. ꝛ icipiat p. moue
ri ꝯtinue. si ḡ in aliq̄ instanti p. mouet ab a. sit illud instās
b. tūc sic. aut p. in instāti b. est in eodē loco ꝑ ipm ꝛ oēs ꝑ
tes eius in quo erat tpe q̄etis aut nõ. si sic. igit hȝ idē vbi
a. in instāti b. ꝛ ꝑ ꝯñs sil est mutatū ab a. ꝛ nõ est mutatuȝ
a. Si nõ. igit est mutatū ad aliqd noui loci vel magnitudi
nis: aut ḡ ad aliqd diuisibile: aut aliqd indiuisibile ꝑcise.
nõ ꝑᵐ: qꝛ in motu ꝯtinuo cuiuslibet ꝑtis diuisibilis prius
acq̄rit ꝑs: ꝛ nulla tota sil acq̄rit: vt pȝ ex 6° phy. nec indiui T.c.7
sibile: qm̄ tūc seq̄tur ꝙ in motu locali ꝯtinuo sit dare ꝑmū ꝛ alibi
magnitudis ad qḋ mobile est mutatū. ꝛ iuxta ꝯsuetū mo

3 dū loquēdi est dare pᵐ mutatū eē: qd̄ nullū moueri vel mu
T.c.50 tatū esse pcessit: q̄ reprobata sunt 6ᵒ phy. Scdm̄ b ēt tollit
51.z.54 ois motus cōtinuus. nā opȝ dicē q semp mobile est totuȝ
z alibi in termino a quo: vel totū in termino ad quē. ¶ 2ᵒ sic. po
Confir. nat q p. moueat ↄtinue: z sit a. vnū vbi a q̄ mouet seu qd̄
perdit in instāti b. tūc sic. aut p. acqrit in instanti aliqd̄ vbi
aut nō: si nō. igit nec i b. instanti pdit a. vbi simul. n. i mo
tu locali mobile perdit terminum a quo: z acqrit terminū
ad quem. Si vo in isti instāti b. acqrit aliquod vbi nouū sit il
lud c. z tūc ēt qro vtrū p. perdit c. in instanti b. aut in alio.
Si in alio. igit p. bȝ vbi c. p tps. z p ↄn̄s vel illo tpe sil mo
uet z qescit: vel mouet z nullā talē rē pdit. ac p hoc nec ēt
acqrit: qd̄ est ↄpositū. Si vo in instāti b. ḡ in eodē instanti
perdit z acqrit vbi c. z simul est mutatū ab ipso c. z ad ipȝ
z vlterius sequit q in illo instanti bȝ c. z nō bȝ c. qd̄ ē ipos
T.c.40 sibile. ↄn̄a pȝ p illam ↄnem demonstratā in 6ᵒ phy. oē qd̄
R mutatū est qn̄ p mutatū est: ē in eo ad quod mutatū ē: z sil'r
vez ē q nullū qd̄ mutatū est qn̄ p mutatum est: est in eo a
Confir. quo mutatū est. ¶ P. In eodē istāti p p. est mutatū ad vbi
c. z ipm c. est p genitū: z eodem instanti est p. p motū a c. z
ipm c. est pmo corruptū. igit si eodē instāti p. ē motū a c. z
Confir. ad c. eodē istāti c. est genitū z corruptū: z est z nō ē. ¶ P.
Scdm̄ b gnō z corruptio eiusdē rei numero demfate sine
medio sibi succedūt z cōtinuant: qd̄ phs reputat ipol'e. 8ᵒ
T.c.63. phy. z sil'r Cōmen. ¶ P. Si in instanti b. pdit vbi c. igit vt
Confir. pus in eodē instāti acqrit aliud vbi. puta. d. z vltra argué
do vt pus seqt q multa: imo oia vbi acqrit in instanti b. z
p ↄn̄s totus mot⁹ cōtinuus ipsi⁹ b. sit in vnico instāti: qd̄ ē
3ᵐ ipol'e. 3ᵒ si a quolibet vbi p. mouet vel mutat. non curo p
nunc in instanti z ad qd̄libet mutat in instanti. sequit q to
tus motus ↄtinu⁹ ipsius p. cōponat ex mutatis eē pcise z
tps mēsurās illum ex instātib⁹. iuxta cōem modum loqn
a.t.c.p. di. ↄn̄e iprobatū ē. 6ᵒ phy. ↄn̄aȝ pbo: sicut in p di. 17. q. 4.
j. 2ᵐ pn arti. 2. z ē 4ᵃ rō ↄ opi. q̄ ibi reprobat. ¶ 2ᵒ rō ad ↄnē ē ista.
cipale Celū pᵐ bȝ pbȝ vᵉ mouet local'r: z tn̄ nullū vbi acqrit: cū
Confir. ipm nō circūscribat neq cōtineat a loco: z p ↄn̄s bȝ viā illā
nō bēat in se aliqd̄ vbi. ¶ Et cōfirmat p auctorē sex pnci
piorum q expresse dicit vltimā sperā nō hr̄e vbi: eo q nihil
1 cōtineat ipam. igit nō oē qd̄ local'r mouet talē rē in se acq
rit. Ex quo vlteri⁹ infero q cū in nullo alio moto expiamur
rē talē acqrit: nec auctas aliqua digna b dicat: irroabil'r i
3ᵐ aliquo alio fingit talis res. 3ᵒ si qd̄libet mobile continue
motū zc. sequeret q local'r motū simul moueret duob⁹ mo
tibus distinctis: z eēt dare. 5. genus motuū pter illā q̄tuor
T.c.7. q̄ posuit phs in 5ᵒ phy. z q̄ cōiter ponunt. ↄn̄a ista pȝ. Nā
qd̄ mouet local'r de loco ad locū acqrit ptibil'r locū z mo
uet sm locum. si ḡ sil' acqrit ↄtinue vbi mouet ēt sm vbi z
sic duob⁹ motibus distinctis: qd̄ erat pᵐ inferēdū. Rursus
sm istos. motus ad vbi ptiet ad pdicamentū vbi. mot⁹ aūt
ad locū: cū loc⁹ p istos nō sit vbi. nō ptinebit ad idē pdica
mentū: z ↄstat q nō ad predicamētū sube vel q̄litatis: nec
ēt q̄titatis: cū nō sit augmētū nec decremētū nec mobile
mutet sm ppriā q̄titatē. igit opȝ dare. 5. pdicamentum in
quo mot⁹ ille ponit. Et certe difficile. ne dicā ipol'e. erit re
m perire saluato cōi nr̄o pdicamento p. ¶ 4ᵒ si sic. igit possi
4ᵐ bile est aliqd eodē tpe p moueri ↄtinue sm vbi alicui⁹ lo
ci: z quiescere sm locū illū: z ecōtra qescere sm vbi z mo
ueri sm locū. b aūt falsum est. nā qescere bȝ vbi nō est aliō
q̄ ipm z oēs ptes eius eē in eodē loco quo pus. si ḡ aliqd
qesceret sm vbi qesceret bȝ locū: z ēȝ. ↄn̄a declarat: qz bȝ
ipsos vbi est res distincta eēntial'r ac ēt subo z situ ab ipso
loco nec aliquā cālitatē bȝ alter sup reliquū: quā deus nō
possit plene supplere. pōt ḡ deus locatū transferre ptibil'r
de suo loco ↄseruādo total'r vbi i ipso locato: z eē poterit
in locato inouare ↄtinue vbi: z ipȝ in eodē loco adeq̄to z p
retinere. ¶ 2ᵒ ↄ pbari pōt ex eodem: qm̄ si vbi sit talis res
2ᵃ 2 pol'e erit per potētiā dei idē locatū esse i loco eodē in quo

pus: z nō eē vbi prius: z eē esse vbi pus z nō in eo loco i q̄ n
pus: que nō sunt intelligibilia. ¶ P. Si vbi est talis res eā z
nihilet deus vbi: qd̄ bȝ sor. exn̄s in loco isto demfato. v. g.
a. z nullā mutationeȝ aliā faciat in sor. aut in nulla alia re:
qd̄ est bn̄ pol'e sue oipotentie: quo facto quero vtrum sor.
sit in a. vel nō. si nō. igit sor. est mutatus sm aliā mutatiōeȝ
qȝ pus fuit in a. qd̄ est ↄ positū. si sic. igit ad b q sor. sit in a.
non requirit aliqua alia talis res: z cū nulla expiētia de il
la bēat: nec dei reuelatio: nec ratio alia pp quā deberet po
ni seqt q irrōnabil'r z inutil'r ponit. ¶ P. Si est talis res 3
aut est res aliq̄ absoluta: aut respect⁹ sm ponētes respect⁹
nō absoluta. nō. n. suba nec q̄titas nec q̄litas: sicut pȝ: nec
respect⁹: qz vt vī nō eēt nisi vel respectus locati ad locū: vl
eē loci ad locatū. vel tā hic q̄ ille. 2ᵐ nō pōt dici neq 3ᵐ sȝ
viā illam: alioquin locus hr̄et vbi: z posset cōuenienter q̄ri o
vbi ē iste loc⁹: z vltra ēt loci eēt loc⁹: qd̄ ipsi nō cōcederēt.
Nec pᵐ pōt dici sm viā suā: qd̄ tn̄ ipsi dicūt. pbo: qz Respe
ctus loci ad locatū ē de gn̄e relōnis. igit z respect⁹ locati
ad locū. pȝ aīs. nō. n. ad aliō pntum: vt vr̄ bȝ doctrinā co
reduci pōt. ↄn̄a pbat: vt dic Aug. 7. de tri. z phs ēt in pdi cap. p.
camētis. oia relatiua dnr̄ ad ↄuertētiā: z p ↄn̄s sm viā illo
rū bn̄t respect⁹ mutuos: oēs aūt mutui respect⁹ ptinēt ad
idē pntum. igitur si vnus est de pnto relōnis z alter. Sed
sm istos. vbi nō est res predicamēti relōnis. igit vbi nō est
talis res a locato z loco distincta. ¶ P. Ois qd̄ facta p iter 4
rogatiua ptinētia ad pdicamētum vbi querit de loco: z ois
rūsio data p pdicabilia dicti pdicamenti ad hȝ. q. rn̄det de
loco. igit vbi est locus: z eȝ. ↄn̄a pȝ: z aīs pbat q̄ ad pᵐ p
tē. nā iste iterrogatiōes equalēt in signādo. vbi. ē sor. z in
q̄ loco ē sor. z iste sil'r. q̄ iuit sor. vel vn̄ venit. z ad quē locū
iuit vel a quo loco venit: nec aliud qs p vnaȝ intelligit q̄ p
aliā vt puto quelȝ ↄfiteri: q̄ ēt ad ptē 2ᵐ pȝ. Nā idē penit⁹
rn̄det q dicit. est hic. z q dicit. est in isto loco: z q dicit illuc
iuit vel illinc venit: z q dicit ad illū locū iuit: vl' ab illo loco
venit. ¶ Cōfirmat. si qs iterrogat de sor. vbi ē. z rn̄deat ē i Confir.
ecclia vel in scholis ↄuenienter rn̄deret z bn̄ si hᵉ ibi sit. igr
in eccl̄ia z in scholis sūt termini ptinētes ad pntū vbi: alio
qn nō ↄuenienter sic rn̄deret: igit eiusdē ē iterrogatiuū b ad q
uerbiū vbi: qd̄ ista signant: signant aūt loca ipa extrinseca
z nō aliquam rē foiāl'r loco iherētem. ḡ nec vbi de re aliq̄
tali interrogat: z p ↄn̄s nec aliq̄ res talis ē vbi. Hoc pȝ ēt
aucte Cō. 5. meta. vbi dic. q bȝ qd̄ dī loc⁹ bȝ locatū ē pntū Cō. 28.
vbi. Itē 4ᵒ phy. pluries dicit locū corpis locati eē vbi ei⁹: Cō. 34.
vn̄ ait. q phs itēdit distinguere iter locatū eē i corpe qd̄ est
vbi ei⁹: z inter ptē eē in toto: z eadē vba repetit i eodē ↄᵗᵒ
igit sm eū corp⁹ in q̄ ē locatū est vbi ei⁹. Ista ēt intētio est
Boe. in lib. de tri. vbi ait. vbi vel de hoie vel de deo pdica
ri pōt. de hoie vt i foro. de deo vt vbiq. Sȝ ita vt nō. q. sit
ipa res illō qd̄ pdicat de q̄ dī. Nō. n. hō ita dī eē i foro: quē
admodū eē alb⁹ vl' lōg⁹: nec q̄si circūfusus z determinat⁹
ppzietate aliq̄ q̄ signari bȝ se possit: sȝ tn̄ q sit alijs ifoiatū
reb⁹. p hāc ppe pdicationē ondītur. Que vba sic exponit
Cōme. vbi. i. loc⁹: pōt qdē pdicari zc. z sequit. Sȝ ita dici
tur. hō eē i foro vel de⁹ vbiq: vt q̄uis in pdicādo ea dicat p
est. nō tn̄ ita dī. q. ipsa res de q̄ dī sit id. i. bēat eē eo qd̄ pdi
cat. Et infra. Sic igit p hoc q dī hō esse in foro nequaq̄
homini inherens: qua ipse vere sit ppzietas grāmaticoruȝ
vel dialecticoȝ ppria significatione notat: sed per hanc p
dicationem hoc tn̄ ↄn̄s ondītur. s. q illud circunfusum
z determinatū per esse in foro dicit rebus alijs q̄ sit circū
fusio z determinatio vere sit informatum: z hoc quidē sen
su locus de hoie predicat. Hec Cōme. ¶ Ex his euidenter
apparet sm intentionem Boetij q vbi significat locum:
z q per propriam predicationem illius predicati nulla p
prietas vel res subiecto inherens denotatur: sed tantū ex
trinseca que est locus. Si autem aliquis calūniet ex b q
ait informatū alijs rebus: z velit ex boc inferre q p huius

A ꝑdicationē importet aliqd qd̄ proprie loquēdo informet
locatū ⁊ inhereat illi: attendat qd subdit infra boetius. ait
enī simul de/actione/habitu/vbi. ⁊ qñ. Omnis hec ꝑdica/
tio exteriorib⁹ daẜ. Diacꝫ hec qōdāmō referūẜ ad aliud.
Cōmenta. Hec oīa. i. habitus ⁊ actiones de quibus nūc lo
quimur ⁊ loca ⁊ tempora de quibus, prediximus: quodā
modo referuntur ad aliud. i. alijs q̄z his quibus subsistēs
est aliqd. ⁊ infra. Sic igiẜ ꝑdicatio alia est q̄ vere inherens
inherere ꝑdicaẜ. alia que q̄uis forma inherētiū fiat: tn̄ ita
exteriorib⁹ datur vt ea nihil alicui inherere intelligaẜ. hec
ipse. Ubi pꝫ q̄ nō ꝑdicaẜ p talē ꝑdicationē alia fora inhe/
3 ꝫ. 2ᵐ rens subiecto: sed res extrinseca tm̄. ¶ Cōtra ista ꝑmo pōt
argui: q2 sequi videẜ q̄ /vbi/ sit spēs predicamēti quantita
tis. ⁊ p ꝯñs nō sint. 10. predicamēta. ꝯña, pꝫ: q2 quātitatis
2ᵐ spēs est locus: ꝭm phꝫ in ꝑdicamētis. ¶ Scđo auctor sex
ꝑncipioꝝ dicit q̄ /vbi/ est circumscriptio corpis a loci circū
scriptiōe ꝓcedēs. ꝯstat āt q̄ loc⁹ nō est circūscriptio corpo
B ris procedens a loci circumscriptiōe loci. alˀs a loco esset lo
3ᵐ cus in infinitū. ¶ P. Ipse subdit. Nō aūt in eodeꝫ est loc⁹
⁊ vbi: ſꝫ locus quidē est in eo qd̄ capit. vbi/ v̄o in eo quod
circūscribiẜ ⁊ cōplectiẜ. Ex quib⁹ pꝫ q̄ non solum essentia
Ad ꝑᵐ liter: sed ēt subiecto distinguunẜ locus ⁊ vbi. ¶ Ad ꝑmuꝫ
ꝑmo nego ꝯñiam. Nec ꝓbatio valꝫ: q2 nō sequiẜ. locus ē
spēs quātitatis. vbi/ est loc⁹. g̊/ vbi/ est species quātitatis:
sicut non sequiẜ. disciplina est spēs relōnis seu predicamē
ti ad aligd. grāmatica est disciplina. g̊ grāmatica est spēs
relōnis. Nā ſꝫ phꝫ in ꝑdicamētis. c. de qualitate. ⁊ silr in
T. c. 20 5ᵒ meta. c. de ad aliqd. añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsum. vñ in tali
ꝯña peccaẜ per equocationē ex varia suppositione medij.
Scđo dico q̄ esto: q̄ loc⁹ sit q̄titas. nō tn̄ loc⁹ est spēs quā
titatis: qualr̄cūqꝫ supponat iste terminus locus: sed dico
q̄ est passio q̄titatis: ⁊ tc̄ suppōit mālr̄. vel simpliciter. Et
Co. 18. ita expresse dicit Cōmenta. 5ᵒ meta. c. de quanto. vbi etiaꝫ
C dicit q̄ phs in ꝑdicamentis enumerando illas species: lo
cutus est ꝭm famositatem tm̄. Quāuis igitur eadē res sit
locus ⁊ q̄titas seu superficies. nō tn̄ ꝭm eādē rōnē diciẜ su
perficies ⁊ locus: sed inq̄tuꝫ est diuisibilis ad duo seu ꝭm
duas dimēsiōes: diciẜ supficies. inquātū v̄o est id in q̄ aliō
est tali mō essendi in. dr̄ locus. ⁊ iō nō obstāte idētitate rei
significate. ꝑdicabilia tn̄ illa ꝓpter talē diuersitateꝫ conce
ptuū ad diuersa predicamēta p se reducunẜ. Ea v̄o magis
ꝓprie ad tale ꝑdicamentum ꝑtinent p q̄ conuenięter respō
deẜ ad interrogationē factā per vbi. vt ad interrogationeꝫ
loci: siue illa sint aduerbia siue ꝑpositiōes cum casualib⁹.
Ad 2ᵐ. vel obliqui nominū localium: ⁊ silia. ¶ Ad scđm dicēduꝫ
q̄ ille auctor multū iproꝑe ⁊ figuralr̄ loquiẜ in illo libello:
ꝓpter qd̄ multi accipientes verba eius ad proprietatē fal/
luntur in ipsis. Dōm ergo q̄ non intendit dicere q̄ /vbi/ sit
aliqua res disticta a loco ⁊ locato existēs in eo quē vocet
circūscriptionē: sicut nec per circūscriptionē loci q̄ dicit cir
D cunscriptionem corporis ꝓcedere intelligit aliquā rē a lo/
co distinctā: qua circūscribaẜ loc⁹ vel circūscribat. nō enim
potest fingi que res sit illa. Sed per illa verba vult solum
dare intelligere que sit ꝓpria rō predicamētalis ipsi⁹. vbi
⁊ quid importaẜ per tales predicationes. sor. est i foro vel i
scholis: ⁊ similes que formantur ex predicatis pertinenti/
bus ad predicamētum. vbi: ⁊ vult dicere q̄ nō aliud ipor/
taẜ q̄z q̄ illud cōtineẜ ⁊ circūscribiẜ loco illo: ita q̄ ꝭm ipꝫ
idem est esse alicubi vel in aliquo loco: quod est illo circū/
scribi ⁊ cōtineri: ⁊ hoc satis manifestat ex eo qd̄ imediate
addit. Est ergo in loco qcqd a loco circūscribiẜ ⁊ comple
Ad 3ᵐ ctiẜ. ¶ Ad aliud dōꝫ: q̄ accipit esse in. nō pro inherētia: ſꝫ
p predicationē ⁊ actū exercitū ꝓ signato: ⁊ ē sensus. q̄ nō
de eodē dicitur seu predicatur locus ⁊ vbi. i. ꝑdicabilia de
ꝑdicamento: vbi. nam locus diciẜ de cōtinente: sed talia ꝑ/
dicabilia de contento. vnde nō diciẜ. forum est in foro: sed
bn̄ dr̄. sor. est in foro. ⁊ ratio est que iam dicta est: q2 esse in

foro est cōtineri a foro: ⁊ foꝝ nō cōtineẜ a foro. sor. aūt con E
tinetur a foro. ⁊ ideo bene dicitur esse in foro. In foro au/
tem est predicabile predicamenti. vbi. Econtra bene diciẜ
q̄ cōtinens est locus: ⁊ nō bene diciẜ q̄ sor. vel aliud quid
contentū a loco est locus: ⁊ hec est intentio eius. Utruꝫ ta/
men verum sit q̄ de eo tm̄ ꝑdiceẜ /vbi/ seu predicabilia dci
predicamenti qd̄ loco circumscribitur ⁊ complectitur: ⁊ q̄
illa sit ratio vbi vel loci non curo pro nunc. nā mihi ⁊ alijs
est communis ista difficultas.

Quantum ad articulum tertiū. vtrū videlꝫ corpa 3ᵘˢ arti.
simplicia moueanẜ localr̄ a seipsis: ⁊ in
telligo de motu non quideꝫ violento: necꝫ etiam de mixto
qualiter mouetur graue deorsum cum ab aliquo sic pro/
pellitur vt velocius descendat q̄z descenderet nullo ipsum
propellente: sed de motu naturali mero ⁊ simplici: q2 de h
maior est questio. ¶ Ad excludendum quosdam modos
dicendi tam veteres q̄z modernos. pono ꝯnes aliq̄s. Pria ꝑᵃ ꝯ
est q̄ talia corpa nō mouenẜ immediate a celo. Hāc pono F
ad excludendū quādā antiquā opinionē que posuit q̄ mo
tus celi erat causa descēsus terre ad mediū: ⁊ fuisse dicitur
Empeđ. 2. ce. sicut dr̄a Pho ⁊ Cōmenta. Cui etiā nonnulli t. 2. c. 85
moderni concordant qui volentes cōcedere hꝫ corpa a se
ipsis moueri nec alium motorē valētes assignare reducūt
hꝫ motus in corpus celeste tan q̄z in actū ꝑmᵘᵐ ⁊ immedia/
tum motus illoꝝ: q̄uis si isti dicant q̄ mouentur nālr̄: illi
vero dicerēt q̄ violēte. ¶ Hāc ꝯnem ꝓbo sic. si hꝫ corpo/ ꝑᵐ
ra mouerenẜ a celo imediate: sequereẜ q̄ quāto graue eēt
magis elongatū a celo: tanto tardius descenderet. ꝯñs est
falsum: vt percipit sensus. Uelocius enim videm⁹ ipm mo
ueri in fine motus q̄z in ꝑncipio. ꝯña pꝫ. q2 quanto magis
motū distat a motore: ceteris paribus: minus pōt motor
super illud: ⁊ per cōsequens tardius mouet si mouet. h ēt
pꝫ ad sensum in oīb⁹ alijs motibus siue localib⁹ siue alijs. G
¶ 2ᵒ sic. si ita esset sequereẜ q̄ non veloci⁹ descenderet gra 2ᵐ
ue maius q̄z graue minus eiusdē rōnis ⁊ similium dispoſi
tionū oium preter magnitudinē ⁊ paruitatē. ꝯñs ēt pꝫ fal
sum ad sensum. ꝯña probatur: q2 vbi mobilia se hñt mere
passiue sicut supponiẜ in proposito ⁊ cetera sunt paria. nū
q̄z maius citius trāsmutaẜ ab eodē agente nāli q̄z minus.
patet in motibus localibus violentis. pꝫ etiaꝫ in alteratio
nibus. Nam stante vniformi dispositione passi: nō citius al
teratur ab eodē agente mai⁹ passum q̄z min⁹: ēt si eēt sum
ma dispositio absqꝫ alia vlla ꝯrietatis resistentia. ¶ Has t. 2. c. 92
duas rōnes ponit phs ꝑ ce. ⁊ Cōmen. ꝯ memoratam opio
nē antiquā: quāuis hāc scđam in alia forma quā nō tenuit
vt absqꝫ calūnia euidēti⁹ cōcludant etiam contra illū mo/
dum dicendi modernum. ¶ Tertio si sic. tunc grauia mo/ 3ᵐ
uerenẜ a celo per expulsionem vel impulsionem: ⁊ leuia p
attractionem: sicut pꝫ ex descriptionibus predictorum. 7ᵒ T. c. 10
phy. ⁊ si sic seq̄reẜ q̄ qñcūqꝫ graue descēderet: celū expel/
leret ignem sibi ꝓximū ⁊ aerem ꝯsitem: ⁊ silr̄ cetera corpo
ra media vsqꝫ ad graue: ⁊ tādē mediātib⁹ illis graue ipꝫ. D
Sed h ē falsum. tū q2 ꝭm hec ad cuiuslibet grauis descēsū
ignis violenter mouereẜ. Tum q2 si tunc simul aliqs ignis
ascēderet ꝑpēdiculariter p eandē lineā ꝑ quā descenderet
graue: celū traheret ad se ignē sibi ꝓximū ⁊ cetera corpo/
ra media vsqꝫ ad ignē ascendētē: ⁊ p ꝯñs oīa illa media silr̄
ascēderēt ꝭm eādē lineā rectam: ⁊ ac per hoc ꝯrijs motibus
mouerētur. Tū q2 etiā vel in tali expulsione ipm celū aut
ps ei⁹ seq̄reẜ ignē ꝓximū quē expelleret: ⁊ tūc sequiẜ q̄ vel
totū celū descēderet vel ps eius absciṅdereẜ ab eo q̄ igneꝫ
sequereẜ. Aut in tali expulsione. nec celū nec pars eius se/
quitur ignē: ⁊ tūc sequiẜ q̄ vacuū remaneat iuxta celū. ni/
si dicatur q̄ alia ps lateralis ignis rarefiat quousqꝫ ipleat
locum expulse: quod non videtur possibile naturaliter: cū
ille ignis hēat summā raritatē sibi posꝫ naturaliter. Aut
absqꝫ rarefactione per motū localem sibi succedat: ⁊ tunc

3 eadē rōne tertia veniat ad locū scōe: ⁊ quarta ad locū ter/ tie: ⁊ sic deinceps: ⁊ p ꝯñs tota sphera ignis mutabit̃. q̄ oia
Firma. reputo nimis absurda. ¶ P. Derisibile est dicere ꝙ si lapil lū habeo in manu mea ⁊ dimisero illū cadere: mox tota re gio supior agitet̃: q̄d tn̄ sequeret̃ ſm p̄dicta. Cōsequētia sa tis pꝫ: q̄m vt videmus nūq̄ aliqd expellit aliud nisi illud sit sibi ꝓximū: aut expellendo aliqd sibi proximum: ⁊ illo mediante expellendo aliud: ⁊ sic deinceps vsq̄ ad vltimū expulsum. Hoc ēt appet p pħm 7° phyſicorum. ⁊ Cōmē.
t.⁊.c.10 ¶ Cōfirmat̃ insup ex intētiōe Cōmē. 2° ce. vbi ait. Impoſſe
ꝯfirma. est vt aliqd moueat̃ ab aliquo in loco mediāte aliquo non
Cō. 42. moto a p mouēte. Et ex h̄ iſert ꝙ ps aeris opposita soli nō pōt localr̄ moueri. s. motu recto p expulsionē ab ipso sole: q2 pars celi media inter aerē ⁊ solē sic nō pōt a sole moue/ ri. Ūñ ait. Si igit̃ ps aeris q̄ opponit̃ soli mouet̃ a sole me diante pte celi q̄ est inter aerē ⁊ solē motu locali necesse est vt illa pars celi moueat̃ a sole motu locali: q̄d est impoſſe.
2ª ꝯ Hec Cōmē. ¶ Scōa ꝯ. ꝙ hꝫ corpa nō mouet̃ actiue a locis
pᵐ ad que tēdūt: sicut opinati sunt qdā antiquī. Hanc pbo p:
K q2 tūc velocius moueret̃ graue minus versus cētrū q̄ ma
2ᵐ ius ceteris parib9: q̄d pꝫ falsū: ⁊ ꝯña pbat̃ vt supra. ¶ 2° q2 talis motus esset attractionis: vt pꝫ: ⁊ q2 ī tali motu nō pōt moueri aliqd distās a mouente nisi moueant̃ oia me dia vt notū est. seq̄t̃ q̄ñcūq̄ modicus ignis hic genit9 ascē deret: oia corpa media vsq̄ ad cōcauū celi ascēderēt: ⁊ si tē ecōtra aliq̄d graue ppēdiculariter descēdēt ēt oia media sil̃
3ᵐ descēderēt: q̄d est incōueniēs. ¶ P. Pars ignis tāgēs celū
4ᵐ deberet ascēdere vel ꝯdēsari. ⁊ ꝯñr tota sphera illa. ¶ P. In omni attractione vera necesse est attrahens cum attra/
T.c.10. cto moueri vt habetur 7° phyſi. ⁊ sensu pꝫ. ⁊ per ꝯñs opꝫ ꝙ celū ascenderet: que absurda sunt penitus. Et si dicatur ꝙ quedam attractio est ab attrahente quiescente. vt est at tractio ferri a magnete: dicendū ꝙ nunq̄ attrahens quie/
L scens mouet ꝓprie ⁊ actiue: sed potius metaphorice per
Cō. 10. modū finis. Ūñ Cōmēta. 7° phyſi. Ad hoc inquit q̄rit̃: q̄m plura attractiua videntur attrahere sine tractu: ⁊ sine motu. Dicendum ꝙ hic dī attractio equoce. Attractio eni in rei veritate est illa in qua attrahens mouet̃ cū attracto. ⁊ subdit. attractio autem in quo attrahens est quiescēs: ⁊ attractum motum non est attractio rei veritate sed attractū mouetur ex se ad attrahens vt perficiat se vt lapis moue/ tur inferius ⁊ ignis superius: ⁊ similiter oportet hoc intel
t.⁊.c.22 ligere de motu ferri ad magnetem. hec Commen. Ūñ phi
t.25. losophus 4° celi. ⁊ Cōmē. ibidē. nūq̄ causalitatē actiuā ta lium motuū attribuit locis: sꝫ vult illa esse causas p modū
3ª ꝯ finis tm̄. ¶ Tertia ꝯ est. ꝙ non mouent̃ a medijs in q̄bus sunt. pbo p̄mo: q2 tunc ideꝫ actiuū nāle per se moueret ad plures differētias positionis ⁊ ſm ꝯrios motus. Hoc aūt repugnat actiuo nāli: q2 est ex se determinatum ad vnum. ergo ⁊c. ꝯña probatur. nā per eandē ptē medij per quam leue ascēdit cōtigit graue descēdere ⁊ eꝯ. ⁊ simul dū p vnā ascendit leue per aliā similē penit9 ⁊ propinquā contingit
2ᵐ graue descendere. ¶ Secundo si sic. aut eadeꝫ pars medij
M cōtinue moueret corpus motū a p̄ncipio motus vsq̄ ad fi nem. aut alia post aliam: sicut multi dicunt accidere in mo tibus proiectorum. Primum non potest rōnabilr̄ dici: q̄m tūc sequeret̃ ꝙ cū graue generatū superi9 in aere. v.g. grā do vel nix descenderet: aliqua pars aeris ab illa superiore regione vsq̄ ad terrā descenderet: q̄d nō conuenienter pos/ se dici videtur. Nec 2ᵐ q2. si sic. tūc q̄to illud magis descē/ deret tanto tardius moueret̃: q̄d est falsum. ꝯñtia pꝫ: q2 in tali motu scōm mouens minus mouet q̄ p̄mum: ⁊ tertiuꝫ
3ᵐ q̄ scōm: ⁊ sic deinceps vt pꝫ in ꝓiectis. ¶ Tertio aut mo uet̃ a medio tāq̄ a motore p̄. seu nō moto ab alio: aut tā q̄ a motore scōario ⁊ moto ab alio. Nō pōt dici 1ᵐ q2 tunc oporteret assignare quis esset ille motor p̄or nec conuenit ⁊ preterea nos hic de tali motore p̄mo inquirim9. Nec ꝑ/

mū ēt dici pōt: q̄m a quacūq̄ parte medij ponat̃ graue su/ N
perius genituꝫ moueri siue ab ea que est supra ipsum: siue ab ea que est sub ipso: seu a laterali. sequit̃ ꝙ illa ex se mo/ ueatur deorsum ⁊ per ꝯñs ex se moueat̃ ꝯ suā nāṁ. quod repugnantiam videt̃ includere. ¶ P. Sequitur: ꝙ motus 4ᵐ
violentus ⁊ ꝯ nāṁ: vtputa ipsi9 aeris deorsum est p se p̄or causaliter motu naturali grauis deorsum. Et ꝙ nō ē aliq̄s motus nālis nō p̄cedēte saltem causaliter motu violento:
q̄d nō vꝫ ꝯueniēter dictū: ⁊ expresse est contra Cōmen. 12° Cō. 30.
meta. ¶ P. Si tale graue est precise in potentia passiua vt 5ᵐ
moueat̃: ⁊ ipsum mediuꝫ est totalis cā immediata particu laris mouēs ipsum. mirū est ꝙ ipsum non mouet tale gra ue potius ad superius quo aptum est moueri naturaliter ipsum medium. Vel saltem non retinet ipsum ibi: vbi ipsū mediū naturaliter quiescit q̄ ipsum moueat in superius: q̄ non nisi violente medium mouetur. Nō igitur videt̃ rōna biliter posse dici talia moueri a medijs: propter q̄d phs 3° O
ce. dicit ꝙ aer est tanq̄ organū in vtroq̄ motu. s. ad superi T.c.28.
us ⁊ inferius: ⁊ per consequens non primus motor. ¶ 4ª 4ª ꝯ
conclusio est ꝙ talia non mouent̃ immediate a generante. pbo primo: q2 cum graue generat̃ superius in aere gene rans est vel aer in quo generat̃ vel celū. Sed a neutro ipꝫ mouet̃ localiter vt supra probatuꝫ est: ⁊ si aliq̄d aliud assi gnetur generās: de quo nolo disceptare: per easdem rōnes probat̃ ꝙ non mouet ab illo. Silr̄ cum ignis generat̃ hic inferius ex refractione radiorum ad speculum: aut ex percussione silicis ad ferrū: nullū potest generans assigna ri a quo immediate moueatur sursum: sicut patet volenti rationes supra factas quodcūq̄ fuerit assignatū generans applicare. ¶ Secundo constat ꝙ lapis hic inferius geni/ 2ᵐ
tus ⁊ post per tempora sursum latus: cū descendit non mo uetur actualiter a generante: nec sane mentis quisquam oppositum diceret: cū contingat ipsum moueri a loco ma P
xime distante ab ipso generante. ¶ Tertio ⁊ fortius: q̄m 3ᵐ
contingit olim dudum corrupto generante hꝫ corpora ad sua loca moueri si fuerit extra ipsa delata. constat autem ꝙ tunc non mouentur ab eo quod non est in rerum natura. ¶ Sed tunc quid dicendum est ad pħm qui dicit ꝙ per se mouetur a generante: per accidens autem a remouente p hibens. ¶ Respondeo ꝙ phs sicut patet diligenter atten/ Rñō ad
denti dicta eius 8° phyſicorum ⁊ Cōmen. ibidem. ⁊ iteruꝫ pħm
quarto ce. ⁊ Cōmen. etiam ibidem. commento. 25. vbi hoc t.⁊.c.32
videtur expressius dicere: non intendit ꝙ moueant̃ a gene rante immediate: sed mediate tm̄: q2. s. generans causat in genito formam: per quam immediate ipsuꝫ genitū nisi im pediatur: mouet̃ ad propriū locū: motus tamen illius im/ mediatū p̄ncipiū nō est generās: sed forma gēiti. Unde 4°
ce. in illa parte. Cū quidem igitur fiat ex aqua aer. habet T.c.25.
littera cōmenti sic. Reuertamur ⁊ dicam9 ꝙ cū aqua trās/ mutatur in aerem. tunc transmutabitur de grauitate in le/ uitatē: deinde mouebit̃ ad superius: q̄d exponens Cōmē. Q
inquit. Per hoc ꝙ dixit: deīde mouebitur ad superius: nō Cō. 25.
intendit deinde ſm tempus: sed ſm causam ⁊ causatū. i. ꝙ motus eius ad superi9 est causatus a sua leuitate. Hec Cō menta. Item tertio ce. ait. sed quia motus non existūt a ge Cō. 28.
nerante nisi mediante generato: ⁊ motus primo ⁊ essentia liter non fit nisi a motore: ⁊ nullo alio mediāte: pp hoc iste motus non est primus neq̄ essentialis. i. primo ⁊ eēntiali/ ter a motore extrinseco: sed a forma moti. hoc ipse. ¶ Iteꝫ 8° phyſicoꝝ. Et cum ista inquit sit questio. vtrū ista corpa Cō. 32.
simplicia moueantur in loco a motore extrinseco aut ex se distinguēdum est in responsione ad istā. q̄m motus qui est in po° nāli: ⁊ est in potentia que est in re ex q̄ gn̄at̃ corpus simplex in quo inuenitur motus necessario indiget moto/ re eēntialr̄. ⁊ est illud q̄d est extrinsecū. s. generās. generās enim est illud q̄d corpi simplici generat formam suā: ⁊ oia accidētia cōtingētia forme: quoꝝ vnum est motus in loco.

A ⁊ ideo cũ fuerit forma completa in eo cõplebitur vbi suũ debitum ⁊ alia accidentia nisi aliquid impediat. Potentia vero ad motũ que accidit inueniri in corpore simplici quãdo impeditur in tpe sue generationis: qn moueat ad suum locũ nãlem ab aliquo impedimento qñ gñatur in loco extraneo: aut qñ exit a suo nãli ab aliquo extrahente nõ indiget in hoc ꝙ exeat in actuȝ motore extrinseco essentialiter cum sit potentia accidentalis. Hec Commẽta. Stat igitur determinatio eius in hoc. ⁊ etiam Phi quam ibi exponit. Quoniã corpꝰ aut est i potẽtia essentiali ad motũ: queãdmoduȝ. vbi gr̃a. terra aut aliud quodlibet corpus nõ actu leue est in potentia ad motũ sursum: ⁊ tale indiget motore extrinseco. s. generante dante sibi formam que sit ꝓncipiuȝ motus sursum: ⁊ per ꝯñs motore nisi impediat: dante motum sursum. Aut corpus est in potentia accidentali tm̃ ad motuȝ: queãdmodũ est corpus actu leue: qñ gñatur extra
B locum propriũ vel extrahitur de loco ꝓprio: ⁊ tũc nõ indiget motore extrinseco per se. Nunc aũt nõ est questio ad p̄sens de corpore: qđ est in potẽtia essentiali ⁊ ad formã elementi a quo moueat motu ꝓprio illi elemento: ad cuiꝰ formam est in potentia: nec de elemẽto qđ generatur in loco nãli. illud eni nõ mouetur. Sed est questio de elemẽto actualiter habente formã talis motus: quod quidẽ non est in loco naturali: ⁊ de tali dicit ꝙ nõ indiget motore essentiali. i. per se extrinseco: sed vt dicit ibi ⁊ in de ce. ⁊ mun. sufficit remouens prohibens ⁊ ab illo non p se: sed p accidẽs tm̃ mouetur. Uerũtñ nec semper est opportunũ remouẽs ꝓhibẽs distinctuȝ ab ipso: quinimmo ipsummet qñq3 sua vi ꝓpria remouet prohibens. Sicut si corpꝰ valde ponderosum debili funiculo ligetur sursũ: ⁊ pp ponderositatem nullo alio
5ᵃ cõclõ frangente rupto tandem funiculo deorsum ruat. ¶ Quinta conclusio. ꝙ talia ex seipsis immediate mouentur. non excludendo: tamen primum ⁊ vl'e mouens: qđ est deus. H
C ꝓbatur sic. Hec mouent ab aliquo motore imediate: ⁊ nõ ab aliquo extrinseco. igitur seipsis. ꝯñtia p3: ⁊ similr̃ añs quo ad p̄mã partem. nã omne motũ ab aliquo motore immediate mouet. Quo ad scđam ꝓ ꝓbat: qȝ si motor corpi esset extrinsecus: vel ille esset celũ vel medium: vel aliquid aliorum: que in precedentibus cõclusionibus sunt exclusa: cũ nõ appareat quis alius motor valeat inueniri. ¶ Hec con
cap. p. clusio ꝓbat ẽt ex auctoritate Aug. 3. de lib. arb. vbi expsse dicit ꝙ motus lapidis non quo eũ nos mouemus vel aliqua vi aliena mouet: veluti cum in celum iacitur: s3 cũ ad terram nisu suo vergit: ⁊ cadit est motus eius. Cõstat autẽ ꝙ non solũ intelligit ꝙ iste motus est proprie lapidis tãq3 moti: qm̃ ⁊ sic etiã eius est motus quo iacitur sursum. igit intendit ꝙ est eius tanq3 motoris. ¶ Ad hoc etiã sunt plu
Cõ. 3. res auctoritates Commenta. supra allegate. Item 2ᵒ phy. ait. Non dubitamꝰ ꝙ ista mouent ex se non ex motore extrinseco. s. quatuor elementa. Utrum autẽ motor in eis sit alius a moto perscrutatus est in alio loco: ⁊ plures auctoritates eius ad eandem sententiam possent adduci. ¶ Itẽ
cap. 5. Aui. primo sufficientie. Dicemus inquit ꝙ corporibus q̄
D apud nos sunt: adueniunt actiones ⁊ motus. Et inuenimꝰ ꝙ quedam eorum veniunt ex causis que sunt extra ea: ex quibus fiunt in eis ipse actiones ⁊ motus: sicut caliditas aque ⁊ ascensus lapidis: ⁊ inuenimus ꝙ quibusdam corporum actiones ⁊ motus sunt ex seipsis: non ex causa extrinseca: sicut aqua calefacta cum dimittitur per se frigescit ex sua natura: ⁊ lapis in altum proiectus cum relinquitur descẽdit ex sua natura. Et infra etiaȝ subdit alia ad propositum.
6ᵃ cõ ¶ Sexta conclusio est. ꝙ h̄ corpora mouent seipsa p se ⁊ non per accidens tantum. Hanc autem pono maxime pp
Cõ. 28. opinionẽ Cõmẽta. qui. 3. celi vult ꝙ talia nõ. mouent se nisi per accñs. nã q3uis s̃m eũ sint per se mouentia: non tamẽ per se mota. per se motũ est n̄mõ ip̄m medium. Unde ait ꝙ lapis nõ est motus p se ⁊ essentialiter: neq3 mouet se eẽntialiter. ⁊ cũ ita sit. ⁊ omne quod mouet se accñtalr̃ necesse est vt moueat se: qȝ essentialiter mouet aliud motum a se. B
verbi gratia. quia homo non mouet se accidẽtaliter in naue: nisi quia mouet nauem essentialiter ⁊ cum ita sit. lapis igitur non mouet eẽntialr̃ nisi aerẽ in quo est: ⁊ mouet se: qȝ ad hoc ꝙ mouet se sequitur motum aeris sicut de hoie cum naue: ⁊ idem ex toto dicit in. 4. Sed huius oppositum Cõ. 22.
probo. primo qȝ constat: ⁊ ex verbis etiam suis idem colligitur: ꝙ in tali motu aer non mouetur nisi pulsus a lapide ᵒ Cõm.
cedit igitur lapidi: ⁊ per consequens prius causaliter: l3 simul tpe mouetur lapis ipse q3 aer: ⁊ non qȝ aer mouet lapis mouetur: sed econtra: qȝ lapis mouetur aer mouetur ⁊ iterum qȝ lapis mouetur. ideo mouet aerem ⁊ non econtra. Et est quãtum ad hoc similiter. sicut si aliqs imppelleret lapidem. tunc enim q3uis simul mouerent lapis ⁊ aer: ⁊ lapis etiam moueret aerem. nihilominus prius causaliter lapis moueretur q3 aer moueretur. ⁊ prius etiam lapis moueret q3 moueret aerem moueret enim qȝ motus. Sic in proposito. ideo mouet qȝ motus: licet non ab alio: sed a F
se. non igitur mouetur per accidens ad motũ aeris. ¶ H. 2ᵐ
Si aer totus qui est inter lapidem ⁊ terram tolleret. ita ꝙ inter lapidem ⁊ terram esset vacuum: ⁊ lapis remaneret ligatus debili funiculo: ⁊ relinqueretur sue nature. non est dubium ꝙ tãdem fracto funiculo ille lapis vel subito mutaretur: vel in tempore moueretur ad terram. quamuis ipse Cõmenta. dicat cõmento preallegato. ꝙ si auferimus 4ᵒ celi.
medium ita ꝙ vacuum esset: non esse possibile in istis cor cõ. 22.
poribus vt mouerentur econtrario illi. quod putatur a q̄busdam. s. ꝙ cinus mouerentur in vacuo: quia assimilauerunt ea eis que per se mouentur essentialiter. s. animalibꝰ. Sed hec verba sentiendum est eum dixisse accipiẽdo moueri proprie vt distinguitur contra subito mutari: quo mo G
do. s. proprie animalia mouerentur in vacuo s̃m ipsum 4ᵒ Cõ. 71.
physicorum. in fine. Si tamen intellexerit de moueri simpliciter vt communiter sumptuȝ dicitur de subito mutari: falsum dixit. Nam constat ꝙ causa tota propter quam lapis ⁊ quodlibet similium corporum remanet extra locum propriuȝ ẽ: qȝ impeditur per mediuȝ nisi aliquod aliud impediens fit ne sit in loco proprio. Unde ⁊ quando tollitur medium illud venit ad proprium locum: ⁊ quanto citius tollitur citius venit: propter quod ⁊ si subito tolleretur totum medium ⁊ nullum adesset impediens: subito illud eẽt in proprio loco: ⁊ oppositum sentire est existimare contra naturam. ¶ Rursus si stante medio: lapis non moueretur nec aliquid aliud moueret aerem: vtiq3 aer non moueret. nec etiam lapis moueret aerem vt motum est. igitur nunc de facto lapis non mouetur per accidens ad motum lapidis. neq3 quia mouet aerem ipse mouetur: sed econtra qȝ lapis mouetur: mouet aerem.
¶ H ponatur q3tũ graue hẽat inclusum intra se. aliqđ leue ꝙ tñ nõ valeat ꝯniti declinationi grauis. v̄. g. sit ignis modicus inclusus in grãdi vase eneo: ꝯstat ꝙ sicut h graue dũ descẽdit: ipellit aerẽ quẽ h3 sub se. sic ẽt vehit ignẽ iclusum in se: ⁊ sicut dum mouet aer mouet illud graue: sic ẽt dum mouet ille ignis ẽt ip̄m graue mouet. ⁊ tã hũc q3 illũ graue mouet p se l3 diuiso mõ motionis. qȝ illũ vehẽdo hũc ãt pellendo. Et sicut dũ aer pellit graue descẽdit sic etiam dũ ignis vehitur. ⁊ similiter tam hic q3 iᵉ violente mouetur a graui. ⁊ in oibus silr̃ graue se h3 adhuc ⁊ illũ. Sed nullus dicet: ꝙ ideo vas illud mouet deorsum qȝ ignis vectus mouet deorsum. nec ẽt ꝙ vas mouetur p accñs ad motũ illiꝰ ignis. sed eẽ: qȝ vas mouetur: ideo ignis mouetur. ⁊ similr̃ qȝ vas mouet iõ vehit ⁊ mouet ignẽ: igit silr̃ nõ est dõm ꝙ vas mouet p accñs ad motũ aeris pulsi. nec ꝙ qȝ aer pellitur ideo vas pellit aut mouet. sed eẽ. ideo qȝ mouet pellit aerẽ. ⁊ qȝ ip3 pellit ille pellit. ¶ H. Si graui descẽdẽti sit alligatum aliqđ leue aut minꝰ graue: qđ secũ trahat aut ti 3ᵐ

I ret inferius motu velociori motu naturali illius tracti.cõ
stat ꝙ ipsum non mouetur per accidens ad motum cor/
poris tracti:nec ideo descendit qa illud trahatur:ſ3 iõ secũ
trahit illud ⁊ illud trahitur:q2 ipsum descendit.igitur nec
ad motũ aeris quẽ ipellit violẽter ip3 mouet́ p accñs:nec
ẽt descẽdit:q2 ille pellit́ ⁊ pulsus descẽdit:sed cõ.Exẽplu3
Cõmẽ.nõ est ꝓposito ꝯgruũ:qm̃ aer nõ vehit lapidẽ infe/
rius vt imaginat́. Sed pulsus cedit:sicut ⁊ cũ ignis ascen/
dit ⁊ ascẽdẽdo mouet aerẽ nõ trahit vel vehit aer ignẽ:sed
pellit́ ab igne q ascẽdit. ¶ P.aliq̃lr est ꝯ eũ.si ex toto d3 eẽ
exẽplũ:qm̃ nũq3 nauta mouet nauẽ qn ꝑus cal̃r moueat se
ꝟm totũ vel aliq̃ mẽbra sua:qb⁹ motis mouet nauẽ:⁊ iõ l3
ꝯñr moueat́ ad motũ nauis.vno mõ mot⁹.s.vectionis.ꝓ/
us tñ cal̃r mouet se ⁊ motus mouet nauẽ motu pulsionis.
¶ Ex his directe ad ꝯ̃nẽ põt argui.hꝫ corpa cũ nal̃r mo/
k uent́:mouẽt́ p se ⁊ nõ ab extrinseco.igit́ p se mouẽtur a se
obõnes ipsis. ¶ Cõtra ꝯ̃nem istã põt argui tã auctoritate q̃3 multi
ꝯ̃ 6m ꝯ̃. plici rõne ph̃i:si qdẽ 8° phy' in illo capl̃o. Mouentiũ igit́
T.c.27 ⁊ eoꝝ q̃ mouent́ ⁊c̃.ponẽs quasdã diuisiones motoꝝ:iter
cetera dixit q̃dã moueri ab alio nal̃r:q̃dã moueri ab alio
extra nãm. Et postea subdit ꝙ h' sunt grauia ⁊ leuia. igit́
ꝟm eũ talia in motu nal̃i mouent́ ab alio ⁊ non ex se. ¶ P.
Statim subdit hec ṽba. Et nãm ipsam a seipsis dicere:sup
T.c.29. ple moueri impol̃e ẽ. ¶ P. Adhuc imediate adducit rões
pm p qõ indubitãter apparet intẽtio ei⁹,⁊ est p'.Q. moueri a
T.c.29. se est ꝓpriũ viuẽtiũ.talia ṽo nõ viuũt. ¶ Scða:q2 tũc pos/
2m sent sistere seipsa:quod patet falsum. ¶ Tertia:quia pos/
3m sent ad diuersas põnis dr̃ias vt ignis ferri' sursum ⁊ deor/
T.c.30 sum:qõ ẽt nõ videm⁹. ¶ Quarta:q2 nullũ ꝯtinuũ ⁊ vnum
4m nõ ꝟm tactũ tm̃ ⁊ cõsiliũm ꝑtiũ mouet seipsum.hoc p3.qa
nihil eius est determinate aptũ natũ facere:aut pati magis
Cõ.30. vel poti⁹ q̃3 aliud. Et ideo dicit Cõmẽ.ibi.ꝙ necesse ẽ illa
que mouent́ ex se diuidi in motorẽ ⁊ motũ q̃ sint distincta
aut ꝟm diffõnem ⁊ esse simul vt est in his q̃ mouẽtur ab ex
trinseco aut ꝟm diffõnẽ tm̃.vt est in aialibus in qb⁹ sũt aia
T.c.34 ⁊ corpus:q̃ distinguunt́ ꝟm diffõnẽ ⁊ eẽntiã:l3 nõ ꝟm esse.
⁊.35. q2 impol̃e est aiam esse sine corpore:sed talia corpa sunt cõ
5m tinua vere:⁊ nõ tm̃ cõtigua ⁊ sunt siliũm partiũ.g ⁊c̃. ¶ 5°
l põt argui ex his que infra in illo.c. Necesse est igit́ oẽ qõ
mouet́ ⁊c̃.dicit sic. Si talia mouerent se aut sic ꝙ pars eo/
rum moueret ptẽ:aut totũ moueret totũ. Nõ ꝑmo mõ: qa
nõ est ratio ꝙ vna moueat aliã potius q̃3 ecõuerso:cu3 sint
oino sil̃es. Nec scðo mõ.tũ q2 tũc idem ꝟm eãdẽ dispõne3
mot⁹ moueret ⁊ moueret́:vl̃ ferret ⁊ ferret́:⁊ pari rõe idẽ
alterabit ⁊ alterabit́:⁊ docebit ⁊ docebit́ simul:q̃ sũt incõ/
uenientia. Tũ q2 idẽ esset simul in actu ⁊ põtẽtia tale:qõ ẽ
impol̃e.p3 ꝯñtia:q2 oẽ qõ mouet́ est in po'.vt p3 ex diffõ/
ne motus:⁊ oẽ qõ mouet est in actu.vt calefacit calidu3 ⁊
oino gñat h'ũs spẽm.i.formã. Tũ tertio p rõnem eiusdẽ in
m 7°.q2 si sic.tũc moueret́ a seipso p̃:sed hoc est falsu3:q2 tũc
T.c.1. nõ qesceret in quiescẽdo aliqõ aliud:⁊ p ꝯñs nõ si ps quie
7° phy. sceret ipm qesceret.hoc aũt falsum est vt ibidẽ ꝓbat́. ¶ 6°
T.c.p. ph̃s ꝓbat ibidẽ ex intẽtiõe ꝙ oẽ qõ mouet́:mouet́ ab alio
8° phy. qõ vtiq3 falsum esset ꝟm dicta:⁊ eo negato nõ remaneret si
T.c.35. bi p qõ ꝓbaret ꝑmũ motorẽ imobilẽ. ¶ 7° po' actiua gnto
T.c.17 meta.⁊ 9° diffinit́ p esse ꝑn'' trãsmutãdi aliõ.nihil igit́ trãs/
T.c.2. mutat seipsum. ¶ 8° arguit qdã doctor sic.si ide3 moueret
Aure. seipsum primo.idẽ ꝟm ide3 simul esset sub oppositis dispõ
2. snia. nibus.ꝯñs est impol̃e.ꝯña ꝓbatur:q2 semper mouens est
dist. 25. in opposita dispositione ad motũ ⁊ ecõuerso.nã mouẽs si/
q.1. bi assimilat motũ ⁊ trahit eũ ad dispositionẽ similem sibi.
igitur motũ est sibi dissimile dum mouetur. Et ideo primo
T.c.50 de gñatione di ꝙ agens ⁊ passum sunt dissimilia in ꝑn° ⁊
9m similia in fine. ¶ 9° idem arguit sic.si talia corpora moue/
rent se per se ⁊ p̃:eadem rõne ⁊ celũ moueret se per se ⁊ p̃.
non enim apparet ratio ꝑꝑ quã celum non possit ita moue
10m ri circulariter a seipso sicut illa moueri recte. ¶ 10° idẽ sic

arguit:sequitur ꝙ in eodem tꝑe per equale spatium moue n
ret graue maius ⁊ minus.vt ver.gr̃a.magna mola ⁊ me/
dietas eius:qõ est falsum.vt p3 ad sensum.ꝯña declaratur
per regulã ph̃i 7° physicoꝝ.si tanta virtus mouet magni/ T.c.36.
tudinem in aliquo tꝑe:media virtus mouebit medietatem
illius magnitudinis in equali tꝑe:⁊ ratio est:qa qualis est
proportio totius virtutis ad totũ motũ:talis est medieta/
tis virtutis ad medietate3 moti. Si ergo tota virtus mole
mouet totam molam in tãto tẽpore:medietas virtutis mo
le mouebit medietatem mole in equali tempore. Et p eũ/
dẽ modũ põt probari quelibet grauia eq̃lia vel inequalia
equaliter moueri:⁊ similiter leuia quelibet. Alias etiã plu
res rationes adducit:sed qa specialiter ꝓcedunt de motu
ad formam:⁊ de hoc ifra erit specialis perscrutatio:vbi vi
debitur de actiuitate volũtatis:illas pro nunc nõ discutio.
¶ Pro solutione illorum premitto ꝙ aliquid moueri ex se Rñsio
⁊ non ab extrinseco potest dupliciter intelligi. vno modo ad rões
per exclusionem extrinseci motoris particularis per se ⁊ factas
immediate ipsum mouentis. Alio modo ⁊ per exclusionẽ o
talis motoris ⁊ per exclusionem etia3 cuiuslibet alterius:
cuius motio necessaria est ad hoc vt ipsum moueri possit.
Primo modo corpora simplicia ex se mouent́:sed nõ scðo
modo.nam vt ipsa moueri possint:cum non sint apta nata
moueri in ꝓprijs locis:neq3 ab eis ad alia loca:necesse est
si moueri debeant ea esse extra propria loca.⁊ ibidem non
impedita:impedimẽto.s.ꝙ ex seipsa remouere nõ valeãt.
in tali autẽ dispositione ipsa se ponere non possunt:sed hoc
eis conuenit vel ab aliquo generãte ipsa extra loca ꝓpria:
vel ab aliquo ea postq̃3 genita sunt extra propria loca defe
rente:⁊ si impedimentum fuerit aliquid impediens coru3
motum modo predicto:requiritur aliquid qõ illud remo
ueat. Hoc aũt secũdo modo aialia mouent seipsa.nam nec
indigent motore particulari illa p se immediate mouente:
nec aliquo ponente ipsa in dispõne vt moueri valeant.pñt
enim se in quibuscunq3 fuerint locis mouere:⁊ extra que/ p
libet in quib⁹ fuerit loca se ponere:⁊ ideo ista absolute di/
cit philosophus ex se moueri.corpora vero simplicia qñq3
dicit ex se moueri ⁊ non ab extrinseco:⁊ tunc intelligit pri/
mo modo:qñq3 aũt dicit ea non moueri ex se sed ab alio.
⁊ tunc intelligit 2° mõ. Hanc snial̃r dr̃iam innuit Cõmẽ.8° Cõ.28.
phy.nam dicit ꝙ in corporibus simplicibus non apparet
alietas motoris a moto:sicut apparet in habẽtibus aias.
immo in eis non est alietas omnino: ⁊ sunt hec sicut dicit
graue ⁊ leue.ista enim inueniuntur moueri ad sua loca na
turalia ex se:⁊ ad loca opposita suis locis naturalibus ex
alijs. Ecce ꝙ hic dicit talia corpora moueri ad loca natu/
ralia ex se:⁊ ꝙ in eis non est alietas motoris ⁊ moti:⁊ sta/
tim in sequenti cõmẽto vbi ph̃s probat ista nõ moueri ex
se per rationes supra recitatas.dicit ꝙ ista non mouentur
per principium existens in eis absq3 indigentia cause intri
sece:sed alia mouentur a principio in eis absq3 indigentia q
cause extrinsece:⁊ sic per totu3 vbicunq3 ph̃s dicit illa nõ
moueri ex se. Commẽta.exponendo addit absq3 indigen/ Cõ.29.
tia cause extrinsece.per causam aũt extrinsecã nõ põt intel
ligere causam extrinsecã immediate per se mouẽtẽ:alioqn
contradiceret verbis suis ꝓxime allegatis:⁊ multis alijs
supra adductis.quibus dicit ea nõ moueri ab extrinseco.
sed intelligit cãm extrinsecam facientem illa esse in disposi
tione que possunt moueri.vt supra dictum est. ¶ Et p ista ad.4.p
patet responsio ad auctoritates philosophi:⁊ similiter ad mas rõ.
primas quatuor rationes.nam moueri ex se secundo mo
do ꝓpriũ est viuentiũ:⁊ que sic mouentur ex se possunt si/
stere ⁊ cessare a motu:⁊ ad diuersas partes moueri:⁊ ite/
rum habent in se dissimiles partes.quarum vna aliã mo/
uet:⁊ hec oia patẽt in aialibus.nõ sunt autem ista vera de
his que mouentur ex se primo modo.quo modo ph̃s non
intendit ꝓbare corpora simplicia nõ posse moueri. ¶ Ad
quintum

A qntū loquēdo de toto ⁊ partib⁹ quātitatiuis: vt videt̃ su/
Ad 5ᵐ mere Aristo. dico ꝙ totū mouet totū ⁊ q̄libꝫ pars mouet
etiā seipsam. Si autē de partibus qualitatiuis vel forma
libus: pōt dici ꝙ ps. puta grauitas in graui mouet totū: ⁊
simil'r mouet seipsam: ⁊ si esset separata a mā ⁊ a forma sub
stātiali adhuc moueret se sicut de facto pꝫ in eucharistia.
¶ Tūc cū ꝓbat̃ ꝙ totū nō mouet totū per illa que tanq̄
incōueniētia inferunt̃. dico ꝙ illa simpl'r accepta nō sunt
incōueniētia. Idē nāqꝫ seipsum alterat: sicut pꝫ de aq̄ cali/
da que ꝑ se redit ad friditatē. vt sup̄ patet per Auic. ⁊ ex/
perientia docet. ⁊ sil'r volūtas causat in se volitionē vt in/
fra patebit. ⁊ sic de alijs pluribus. ¶ Itē sic simpl'r sum/
pta nō reputant̃ a Pħo incōuenientia: sed solum in his in
q̄bus solum motio est vniuoca. i. in quibus ꝑn^m mouendi
est eiusdē speciei sp̄alissime cum termino motus. tali siqui
dem motiōe Pħs dicit idē nō posse mouē seipsuꝫ ꝑ°. vtpu
ta fridum per friditatē quā actu hꝫ nō frigefacit seipsum:
B nec calidum calefacit se per suū calorem. Et ꝙ ista sit inten
tio eius pꝫ. nam statim ibidē absqꝫ medio addit. Sil'r au
tē ⁊ aliorū vnūqđqꝫ quorūcūqꝫ mouēs necesse est habere
Cō. 40. vniuocū. vbi Cōmēta. Et iste inq̄t sermo est itellectus ex
p̄dicta. s. ꝙ impossibile est vt aliqđ moueat ꝑm ꝙ mouet̃.
⁊ hoc est in motis ⁊ mouētibus que dicunt̃ vniuoce. ⁊ ad
dit Cōmēta. ꝙ Pħs dixit hoc: q2 h̄ nō est ipol'e nisi in mo
toribus que sunt corpora aut v̄tutes in corporib⁹. Ratio
est: q2 in illis tm̄ reperit̃ talis motio vniuoca: lꝫ nō repiat̃
in oibus ⁊ in multis reperiat̃ motio equiuoca. talis autē
motio vniuoca nō est in motu locali corpoꝝ simpliciū: si/
cut pꝫ nisi diceret̃ per loca in quibus actual'r sunt mouēt
se ad loca eiusdem speciei specialissime. Et forsitan ad hoc
excludendum inter alia incōuenientia dixit: ⁊ ferret ⁊ fer
retur: ⁊ simil'r dđm ad aliud illatum. puta ꝙ idem esset in
actu ⁊ in potentia. s. in actu formali ⁊ virtuali etiam vni/
uoco: ⁊ in potentia formali. s. tali motione vniuoca se mo/
C ueret. Si autē motio sit equiuoca nō sequitur nisi ꝙ sit in
actu virtuali nō vniuoco ⁊ in potentia formali iuxta vul/
garā distinctionē: ⁊ istud nō est incōueniēs: sicut pꝫ de aq̄
calida: que est in actu virtuali frigida: cum actualiter ha/
beat formā substantialem: que virtual'r continet frigidita
tem: quā nō habet formal'r: sed habere potest. Sic etiam
multa alia virtual'r cōtinēt qualitates: ad quas ꝑm sp̄em
sunt in potētia formali. vt argentum continet nigredineꝫ.
nam ⁊ ductum super albā tabulā vel mēbranā facit lineā
nigram. ⁊ tamē ipsum etiam pōt nigrefieri: lꝫ nō a seipso.
Sic etiam dicit̃ de pipere ⁊ alijs pluribus aromatibus:
que sunt actu virtualiter calida: ⁊ tamē possunt formalit̃
calefieri per ignem. Immo qđ plus est: nō vsquequaqꝫ est
impol'e idem esse in potētia formali ⁊ actu formali: si per
esse in potētia formali nō plus importet̃ q̄ꝫ posse recipere
formā: ⁊ per esse in actu formali nihil aliud q̄ꝫ actual'r ha
D bere formam. ⁊ hoc pꝫ. nam aliqđ remisse calidum est in
potētia ad alium gradū caloris: ⁊ pōt fieri magis cal'm: ⁊
aqua per seipsam rediens ad frigiditatem ꝑus est remisse
frigida actual'r: ⁊ tamē est in potētia ad alios gradus fri/
giditatis: qnimo ⁊ illos cāt in se: lꝫ nō per caloreꝫ quē hꝫ.
¶ Ad aliam ꝓbationē dico distinguēdo sensus ꝑmi con
sequētis. nam aliquid moueri a seipso ꝑmo vno mō idem
est qđ ꝑm totum ⁊ nō ꝑm partē tm̄ moueri a se. ita ꝙ qđ/
lꝫ sui sit mouēs ⁊ qđlibet motum. Scđm quē modum ac
T. c. 2. cipit Pħs 5ᵒ phy. ⁊ 6ᵒ. cuꝫ dicit aliqđ moueri in aliquo tē
⁊ c. 74. pore primo. i. in qualibet parte illius tp̄is. Alio mō vt sit
sensus ꝙ de ipso verificat̃ ꝑmo moueri ⁊ simil'r mouere.
Scđm quē modū accipit̃ ꝑmo in diffinitione vniuersalis
ꝑmo posteriorū: ⁊ quēadmodum dicimus ꝙ triangulus
ꝑmo hēt tres ⁊c. i. hēre tres ꝑmo verificat̃ de triangulo:
ita ꝙ sic loquentes vtimur actu exercito pro signato. Si
ꝑmo mō intelligat̃ cōcedo ꝑmam ꝯñtiam ⁊ ꝯñs: sed vlte/
riorem nego ꝯñtiam: ⁊ eā nō tenere satis clarum est. nam E
simili modo ꝓbaret̃ ꝙ nihil mouet̃ ab alio ꝑmo ad illum
sensum: cuius oppositum freq̄ntissime habet̃ in pħia: ⁊ ex
periētia docet: ⁊ patet: q2 quodlibet tale q̄esceret inquie/.
scendo partē suam. Si v̄o intelligat̃ scđo modo tūc ꝑmū
añs vtrīqꝫ falsum est. sed ꝯñtia ꝑma nō valꝫ: q̄ꝫuis eni ali/
qđ corpus: ꝑm totum sit motū ⁊ ꝑm totū mouēs: neutruꝫ
tamē p̄dicatū dicit̃ ꝑmo de eo. qnimo dicit̃ de aliquo de
quo ipsum nō dicit̃. puta de parte. nā quelibet eius pars
est mouēs ⁊ q̄libet mota. ¶ Ad 6ᵐ dđm ꝙ sicut expresse Ad 6ᵐ
pꝫ ex textu. Pħs loquit̃ de motu diuisibili: ⁊ de motu lo/
cali: ⁊ sic accipiendo dico ꝙ illa ꝯclusio Pħi v̄a est: sic in 7ᵒ phy.
telligēdo ꝙ omne qđ mouet̃: mouetur ab alio extrinseco T. c. p.
motore vel intriseco totali vel partiali. ⁊ sic graue esto ꝙ
moueat se. mouet̃ tamē ab alio: q2 a q̄libet parte sui tan/
q̄ꝫ a partiali motore intrinseco. nam sicut ipsum est totale
motum cōpositum ex partialibus motis: sic est totale mo/ F
uens compositū ex partibus mouētibus. Et si dicatur ꝙ
ex illa ꝯclusione sic intellecta nō potest ꝓbari ꝑmū moto
rem esse oīno imobilē sicut intendit Pħs. Certe concedo
⁊ dico ꝙ Pħs per istā nō sufficienter illud ꝓbauit nec for
te ꝑ aliqua alia sua ꝑn^s: q̄ꝫuis forte putauerit oppositum.
¶ Ad 7ᵐ dico ꝙ q̄litercūqꝫ illa diffinitio sit intelligenda: Ad 7ᵐ
q2 de hoc infra. nihil tamē ad ꝓpositum: q2 talis potentia
motiua nō est inquātum huius ꝓprie actiua. nec localiter
mouere est ꝓprie agere: cuꝫ nulla oīno entitas per taliter
mouere producat̃: sed tm̄modo acquiratur locus preexi/
stens. vnde etiā vult Pħs ꝙ non omne mouens est agēs.
¶ Ad 8ᵐ nego ꝯñtiam. ⁊ ad ꝓbationē dico ꝙ nō quodli/ Ad 8ᵐ
bet mouēs est in dispositione opposita ad motum. sed mo quod est
uens qđ est ꝓprie agens: ⁊ motum qđ est ꝓprie patiens Aureo.
trāsmutantia se ꝑm qualitates actiuas ⁊ passiuas sunt in
dispositionibus oppositis ⁊ in ꝑncipio dissimilia ⁊ in fine
similia: ⁊ tale agēs est qđ sibi assimilat passum: nec est du
bium ꝙ de talibus Pħs loquit̃. Qđ aūt precise localiter G
mouet nō habet tales cōditiones: sicut pꝫ in ꝓijciente la/
pidem sursum. ⁊ simil'r in mouēte aliud deorsum qđcūqꝫ
sit illud. Itē nec qđlibet agēs est talis cōditionis respectu
passi vt alias patebit. ¶ Ad 9ᵐ dđm ꝙ multi nō reputa/ Ad 9ᵐ
rent icōueniēs illud qđ infert̃: nec forte est hñ iprobabile.
dico tamē q̄cq̄d sit de illo ꝙ nō par ratio est vtrobiqꝫ. tuꝫ
q2 nō apparet ꝙ aliqđ corpus mere nāl'r moueat̃ a ꝓpo
loco aut in ipso exñs moueat̃ in illo: sed potius quiescat.
celum autem est in ꝓprio loco ⁊ cōtinue in illo mouet̃. tū
q2 qđ natural'r mouet q̄cūqꝫ genere mot⁹ moueat. si nul/
lam hēt resistentiā mouet in istanti. Vñ si nō esset mediuꝫ
resistēs graui aut aliud impediens descēderet in istāti. vt
pꝫ 4ᵒ physicorū. Si v̄o celum moueret se moueret nāl'r T. c. 71
mere: ⁊ nullā oīno hēret resistentiā: q2 nō mobilis ad mo
torē: q2 nihil sibiip̄si resistit: nec medij: cuꝫ nullū sit: ⁊ per H
ꝯñs moueret̃ in instāti: quod est falsuꝫ. Propter ista siue
cogant sufficient̃ siue nō: ⁊ ꝓpter multas alias rōnes que
possent assignari videri pōt ꝙ celum nō moueat̃ a moto/
re mere nāliter mouēte: sed a ꝓposito ⁊ a voluntate: ⁊ per
ꝯñs nō a seipso sꝫ ab alio. Ex q̄ pꝫ ꝙ nō ē par rō vtrobiqꝫ.
¶ Ad 10ᵐ nego cōsequētiam. ad ꝓbationē dico ꝙ illa ꝓ/ Ad 10ᵐ
portio debet attēdi inter virtutē mouentem ⁊ magnitudi
nem motā resistentē mouenti: sicut ⁊ ꝓpter solam resistē/
tiam apponitur tēpus in motoribus virtutum naturalit̃
mouētium: ⁊ q2 idem nō sibiip̄si resistit non ꝑm ꝓportio/
nem totius mole ad totam molam: ⁊ medietatis ad me/
dietatē est tempus in motibus illis. Quia v̄o mediuꝫ qđ
etiam est per se motum ⁊ pulsum a mola resistit ei: ⁊ ꝓpē
talem resistentiam nō in instanti: sed in tempore mola de/
scēdit. idcirco ꝑm ꝓportionē virtutis mouentis ad ipsum
mediū motū sumēda est ꝓportio tēporis. saluo semper bo
no itell'u regule illius. de q̄ nō est pro nūc opus disserere.

4ᵘˢ arti. QUantū ad 4ᵐ arti. Utrum. s. angelus possit a seip so localr̄ moueri. videtur mihi dōm ꝙ sic. nam cū angelus possit localr̄ moueri: vt pꝫ ex articulo ꝑ/ mo; nec sit ipoſ'e idem mouere seip̄m localr̄. vt patꝫ ex. 3. poſ'e fuit deū sibi ꝯferre. vt ipse se moueret: ⁊ satis rōnabi le eē videt̄ estimare ꝙ sic de facto ꝯtulerit: ꝑsertim cuꝫ in ꝑfectioibus mobilibus ħ videamꝰ esse cōcessum. Probat̄ ſm sanctos. demones de loco ad locum vadūt vt tentent hoīes ⁊ faciant cadere in peccatuꝫ. tūc igit̄ vel mouent̄ a seipsis: ⁊ habeo ꝓpositum: vel a deo tm̄: qđ libenter ego nō dicerē. nā nō bene religiosum ⁊ piū videt̄ dicē ꝙ sit to/ tale mouēs ducēs diabolū ad faciēdū hoīes peccare: ⁊ aut ab aliqua alia creatura: nec istud cōgruū multū apparet. Quicqd tamē sit de ꝟitate nobis certū nō est: qꝛ nec ꝑ scri pturā expressum: poſ'e tamē esset si deo placeret sibi taleꝫ vim mouendi tribuere. nam mihi videt̄ tradendū in duᵐ.

Q ❡ D. angeli nō hn̄t corpa nālr̄ sibi vnita: ⁊ pn̄t ex se deo tm̄ ꝑmittēte ⁊ ſm iſluētiā gn̄alē coagēte assumere corpa. igit̄ pn̄t se mouere localr̄. Añs ꝗ ad p̄ᵐ ptē pꝫ ꝑ Dam. li. 2. c. 3. vbi dic̄. ꝙ angeli sunt icorpei ⁊ ab oī passiōe corpea
R exuti. ꝗ ad scđaꝫ ibidē subdit. trāsfigurant̄ aūt ad q̄cūqꝫ dn̄atoꝛ voluerit ⁊ iusserit deꝰ: ⁊ ita hoībꝰ supapponat. ⁊ loqtur de bonis. de malis vō sequēti caᵒ ait. Permissiōe vō dei ⁊ formationē hn̄t ⁊ trāsmutāt̄ ⁊ trāsfigurāt̄ i quā/ cunqꝫ volunt figuram ſm fantasticam imaginationem.

❡ Aduertendū tm̄ ꝙ sicut angelus ⁊ corpus nō dicunt̄ vnī uoce esse in loco: qꝛ corpus dimensionaliter ⁊ circūscripti ue iplendo locum ⁊ faciendo distare partes loci. angelus ꝟo diffinitiue tm̄ nō implens locum nec in ipso distantiaꝫ faciens. sic nec vniuoce corpus ⁊ angelus dicunt̄ localr̄ moueri: qm̄ corpus sic mouet̄ vt medium scindat vel pel/ lat aut alio mō ⁊ distātiam loci faciat. nullū autē hoꝝ fac̄ angelus suo motu. solū autem cū corpe cōuenit in hoc ꝙ ⁊ locū deserit ⁊ locum acqrit. ita ꝙ vt sic liceat loqui con
L ueniunt quo ad substantiam motus: nō quo ad modum. Propterea cū dico angelū localit̄ moueri. nō intēdo affir mare modū motus quē videmus in motu corpis ſm sub stantiā tm̄. i. ꝙ vere locū deserit ⁊ locū acquirit. eo modo quo sibi in loco esse cōuenit. Hoc in simili docet Aug. 12.
Cap. 58. sup Geñ. vbi querēs vtrū anima cum exit a corpe ad aliq̄ corpalia loca ferat̄ ait. Cito quidē rn̄derē ad corpalia lo/ ca eam vel nō ferri nisi cum aliquo corpe vel nō localiter ferri. Jam vtrū habeat aliqđ corpus cum de ħ corpe exie rit ostendat qui pōt. Ego autē nō puto. spūalem enim ar/ bitroꝛ esse nō corpalem. Ex his patet ſm eum ꝙ nō fertur ad loca corpalia cum aliquo corpe: sed cum vt dicit Ma/ gister in ista distin. demones ducant animas ad infernū ⁊ quasdam ibi esse idē Aug. velit p̄ᵒ retrac. ⁊ in enchi. 119.
Cap. 5. dicat aīas mortuoꝛum vsqꝫ ad resurrectionē abditis rece ptaculis contineri. ꝓbat ꝙ vnaqueqꝫ digna est requie vel erūna. sequit̄ ꝙ anima ferat̄ ad corpalia loca: nō tamē lo/
M caliter: ⁊ per ꝯsequēs mouet̄ localiter vno mō. s. ad p̄mū sensum. ⁊ alio mō. s. in scđo sensu nō mouet̄ localiter: ⁊ ita de motu angeli est sentiēdū. ❡ Per ħ patet ad argumen/
Ad ar. pᵐ. 4. ta questiōis. Nam añs p̄mi in p̄ᵒ sensu est falsum. ꝓbatio autem nō valet: qm̄ Aug. solum intendit negare modum motus: sicut etiam ab anima separata vt dictuꝫ est. Et sic ipsum debere intelligi patet etiam per Magr̄m in primo libro. distin. 37. vbi eandem auctoritatē exponēs dicit ꝙ ideo Aug. attribuit mutationē loci corpi nō spiritui: qꝛ lꝫ spiritus transeat de loco ad locū. nō tamē ita vt dimēsiōi/ bus circūscriptus interpōne sui loci faciat distantiā sicut corpus. ❡ Ad aliam ꝓbationē añcedētis patet ex articu lo scđo. Ad cōfirmatioēm dōm ꝙ nec anima nec angelus habet vbi dimēsiuū: quale habent corpa que dimēsiōalit̄ sunt in loco. de quo tm̄ tractat ibi auctoꝛ ille. sed vtiqꝫ ha/ bēt vbi diffinitiuū: qđ nō est aliud ſm rem q̄ꝫ locus in quo diffinitiue locantur. ❡ Ad secundam dicendum ꝙ ange/ N
lus mouetur a seipso per se. Et ad ꝓbōnes in oppositum Ad 2ᵐ
patet responsio ex dictis in tertio articulo.

❡ Distinctiōis. vj. ❡ Questio. ij.

SEcundo quero vtruꝫ angelus possit se mouere de loco ad locum in aliquo tempore successiue. arguitur ꝙ nō. qꝛ. Nullum indiuisibile pōt moueri ſm locū in aliquo tempore cōtinue. igit̄ nec angelus. ꝯn̄tia patet: qꝛ angelus est simpliciter idiuisibilis ſm sub stantiā. añs ꝓbatur ex intētiōe Arist. 6ᵒ physicoꝝ. Et ra/ T. c. 86.
tiōe etiā dupliciter. p̄mo quidem: qꝛ iaꝫ omne cōtinue mo tū super aliqua magnitudine prius transit equale sibi q̄ꝫ maius: ⁊ totam illam per sibi equalia successiue mēsurat. si igit̄ aliqđ indiuisibile cōtinue moueret̄ mensuraret to/ tam magnitudinem per sibi eq̄lia: ⁊ per ꝯsequens per in/ diuisibilia. Ex quo vlterius sequeret̄ ꝙ magnitudo esset cōstituta ex indiuisibilibus. cuius oppositum probatum est supra. ❡ Secūdo. quia omne qđ localit̄ mouet̄ vel est 2ᵐ
totū in termino a quo vel totū in termino ad quē. vel par tim in vno ⁊ partim in alio. Nō pōt dici p̄ᵐ. qꝛ quādiu mo O
bile est in termino a q̄ quiescit. nec 2ᵐ qꝛ tūc ꝯsumatus est motus. igitur tertiū. sed nullū indiuisibile pōt partim esse in vno termio ⁊ partim in alio. cū partibꝰ careat. igit̄ ⁊c̄.

Contra non obstante indiuisibilitate angeli. angelus est in loco diuisibili ⁊ pōt moueri. igitur nō obstante eius idiuisibilitate pōt ſm locū ꝯtinue moueri. Oppoᵐ.

Respondeo p̄mittendo aliquas distinctiōes de/ inde ꝯnes ad ꝓpositum. Prima di/ 6ᵘˢ arti. pᵃ distin.
stinctio est ꝙ angelum moueri ſm locum cōuenit duplici ter. s. per accidens ad motum alicuius corporis assumpti ⁊ sibi vniti. Alio modo ꝑ se nullo corpore assumpto: sicut si a celo empyreo veniat angelus ad terram: saltem vsqꝫ ad spheram lune: mouetur per se absqꝫ corpore. cum nul/ P
lum sit ibi corpus ab ipso assumptibile.

Alia distinctio est. ꝙ angelū per se moueri ſꝫ locum pōt intelligi tripliciter. 2ᵃ distō
vno mō ꝙ moueat̄ motu deperditiuo tm̄. i. deserēdo tm̄/ modo locum. Alio modo ꝙ motu acquisitiuo tm̄: ita ꝙ locum nouum acquirat ⁊ priorem non deserat. Tertio ꝙ vtroqꝫ simul modo. s. vnum deserendo ⁊ aliū acquirēdo.

❡ His p̄missis pono probabiliter ⁊ sine assertione temera/ ria cōclusiones quatuoꝛ. Prima est. ꝙ angelus pōt se mo uere per accidens ſm locum in aliquo tempore continue. Secunda ꝙ pōt se mouere per se cōtinue motu deperditi uo tm̄. Tertio ꝙ pōt se mouere cōtinue motu acquisitiuo tm̄. Quarto ꝙ pōt se cōtinue mouere simul vtroqꝫ modo.

❡ Prima cōclusio ꝓbat̄. nam angelos aliquādo fuisse ꝑ pᵃ 3.
tempus cōtinue in corpibus motos ex sacra scriptura col ligitur. Sicut patet in eo: qui cuꝫ Jacob vsqꝫ mane lucta tus est. Et in eo qui in forma etiā humana diebus pluri/ Q
bus vadens ⁊ rediens comitatus est Tobiam iunioꝛem: ⁊ de multis alijs similia legimus. Utrū autē illa corpa in quibus apparebant ⁊ mouebant̄: essent tunc ab eis p̄mo formata ⁊ assumpta: an eēnt aliqua sibi ab initio natura/ liter vnita: ⁊ tūc in figuram aliam trāsformata. ħ q̄ꝫuis a scriptura nō habeat̄ expressum: cōmunīꝰ tamē teneret̄ ꝙ tūc p̄mo fuerit assumpta: eo ꝙ sancti ⁊ doctores cōius opi nent̄ angelos esse spūales tm̄ īmō incorpeos naturalr̄: sicut patet de Dam. lib. 2. Et de Diony. p̄ lib. de diui. noībus. Cap. 3.
Et q̄ꝫuis Aug. videat̄ oppositū qn̄qꝫ dicere. nō tamē nisi Cap. 4.
iuxta alioꝝ opi. sicut clare pꝫ. 21. de ci. dei. vbi ſm vtrāqꝫ Cap. 10.
opinio. respōdet ad neutram determinate declinans. Sed Cap. 3.
et in lib. de fi. ad Pe. quē postea edidit. eos incorpeos de terminate asserit. d. ꝙ deus superioꝛes spūs cum corpeis elemētis nullum nāle fecit habere cōsortiū. Et ex ħ tenet̄ cōmunit̄ ꝙ in assumptis corpibus angeli pn̄t moueri cō/

A tinue. ¶ Scđam ꝯnem ꝓbo sic. angelus existēs in loco si
2ª ꝯ. bi maximo pōt spōte partem illius loci successiue cōtinue
deserere ⁊ in alio remanere. igiť pōt cōtinue motu deper
ditiuo se mouere. ꝯñtia pȝ. añcedens ꝓbať. Nam vt sup.
di. 2. dcm̄ est: angelus nō sic determinat sibi mensurā loci:
qn possit nūc in maiore nunc in minore existere: ⁊ per ꝯse
quēs cū possit ex toto illo loco recedere: ⁊ iterum ad eius
partē precise redire si sibi placet nō apparet cur nō possit
partem tm̄ deserere: ⁊ partem retinere. Qȝ ꝟo possit par
tem successiue nō totum simul deserere. pȝ: qꝛ cum nō na
turaliter: sed libere angelus sit in h̄ loco vel illo sic videť
posse successiue deserere partē loci remanentē in rerū nāt:
sicut si successiue ānihilareť successiue desineret in illa eē.
ꝯfirma. ¶ Cōfirmať h̄ ⁊ similiter cōclusio. Nā poſſ eſt ꝙ anima
humana aliquam partem sue māe successiue desinat īfor
mare. igiť ⁊ angelus pōt ⁊c̄. añs pȝ. qm̄ si aliqua ps car
nis vel sanguinis successiue corrumpať ⁊ ꝯtinue: sicut na
B turaliter possibile est. anima cōtinue desinet informare il
lam. ꝯñtia satis videtur ꝓbabilis: qm̄ sicut anima que nā
liter vnitur materie nāliter in illo casu deserit eam succes
siue. sic angelus qui libere iungitur loco libere potest par
tem successiue deserere. Ita enim anima est tota in quali
bet parte corꝑis sicut angelus totus in qualibet pte loci.
2ᵐ ¶ P. ſm Dam. lib. 2. demon si deus ꝑmittat pōt pro libi
Cap. 4. to in quacūqȝ figura sibi assumere corꝑa: ⁊ eadem ratiōe
in maiore ⁊ minore q̄ntitate: ⁊ assumpto aliq̄ magno cor
pore pōt partē deserere nō minus q̄ȝ anima humana: que
magis intimať suo corꝑi. igiť multo fortius existēs in lo
co magno pōt deserere vnā eius partem: ⁊ in alia tm̄mō
remanere: cum maior sit eius cōiunctio ad corpus assum
3ª ꝯ. ptū q̄ȝ ad locū. ¶ Tertia ꝯclusio pōt ex eisdem quasi ꝓ
bari. nam angelus pōt esse in loco minore sibi maxio pos
sibili: ⁊ pōt esse in sibi maximo possibili. igitur existēs in
loco minore potest illo non deserto proximuȝ acquirere.
2ᵐ ¶ Secundo. quia anima humana potest nouam partem
C materie (si partibiliter ⁊ continue sibi ad generet sic pos
sibile est. vt puto) successiue informare nō desertis priori
3ᵐ bus partibus quas informat. igiť ⁊c̄. ¶ Tertio. qꝛ extrīs
vnit⁹ alicui corꝑi illo crescēte pōt nouis ꝑtib⁹ se vnire ⁊c̄.
4ª ꝯ. ¶ Quartam cōclusiōem ꝓbo: qꝛ anima humana pōt si
mul vnam partem māe deserere ⁊ aliam de nouo cōtinue
informare. igiť ⁊ angelus vnum locū deserere ⁊ alium si
mul acquirere. assumptū patet. posito ꝙ in vna parte cor
2ᵐ poris genereť noua caro ⁊ in alia corrumpať. ¶ Secun
do. angelus pōt vnum locum spōte totaliter successiue de
serere. ⁊ pōt alium totaliter successiue acquirere. igiť pōt
simul vnum successiue acquirere: ⁊ alium successiue dese
rere. añs quātum ad ꝑmam partem ꝓbať ex secunda cō
clusiōe. Nam nō minus pōt deserere totū successiue q̄ȝ par
tem: ⁊ per ideȝ scđa pars ꝓbať ex ꝯclusiōe tertia. Et ꝯse
quētia videť satis clara. cū deserere vnū ⁊ acquirere aliū
3ᵐ nō sint incōpossibilia. ¶ Tertio sic. possibile est angelum
D diuersis partibus eiusdem corporis cōtinue moti circa ip
sum successiue coexistere: ⁊ ecōuerso: ⁊ simul vnam ab eo
successiue ⁊ continue discedere. aliam ꝟo accedere. igitur
ecōuerso. possibile est angelū diuersis partibus corporis
quiescentis successiue ⁊ cōtinue coexistere: ⁊ simul ab vna
discedere ⁊ ad aliam accedere. ꝯsequētiam puto planam
cuilibet cōcedenti angelū posse localiter moueri ⁊ libere
vt suppono ex questiōe precedenti. Antecedens nō solum
de possibili: sed etiam de inesse verū est ſm cōmunē opio
Cap. xj. nem. nam si angeli sunt motores celorū vt vult Aug 8° de
Cō. 84. trini. ⁊ Phs ⁊ alij doctores cōmuni⁹: ⁊ sint in determina
Cō. 15. ta parte. puta in circunferētia: ⁊ in parte orientali vt vult
idem Phs 8° physicorū. ⁊ Cōmentator ibidem. ⁊ scđo ce.
in qua parte semper imotum eū existere dicunt. ita vt nū
q̄ȝ sit in meridie vel occidente aut alia parte. Et ei velut q̄

si extrinsecus ibi posito cōtinue successiue partes orbis co E
existūt: ⁊ cōstat ꝙ ei nō coexistit adequare aliquid indiui
sibile celi. tum qꝛ nullū tale est in ipso: vt supra ꝓbatū fuit
disti. scđa. tum qꝛ cum sic successiue totuȝ orbis coexistat:
sequeretur ꝙ cōponereť ex indiuisibilib⁹. vt patet ex cō
sideratiōibus. 6. physicorū. sequiť ꝙ in quolibet instanti
coexistat alicui parti diuisibili: ⁊ successiue ꝯtinue vna ab
ipso discedat. alia appropinquet vt dicebať: ⁊ hanc ratio A. t. c. ꝑ
nem satis reputo ꝓbabilem. ¶ Cōtra cōclusiōem istā que ꝑ longū
ꝑncipaliter est quarta opinio cuiusdam doctoris moder ꝓcessū.
ni: ꝙ impossibile est angelū per se ab aliqua virtute crea Bib. li°.
ta posse localiter moueri cōtinue. quāuis cōcedat eum sic ꝑmo di.
moueri posse imediate a deo. Arguit autē ipse primo sic. 8. q. 4.
si hoc esset possibile sequereť / magnitudine / motum / ⁊ tē
pus / componi ex indiuisibilibus / cōtra demōstrata in. 6. A. t. c. ꝑ
physicorū. cōsequentia ꝓbatur: qꝛ si indiuisibile mouereť ꝑ longū
per se mēsuraret totū spaciū super qđ mouereť: ⁊ indiuisi ꝓcessū.
lia in illo essent imediata sicut patet: ⁊ per cōsequens ma F
gnitudo cōstaret ex indiuisibilibus: ⁊ quia eiusdem ratio
nis sunt motus ⁊ tempus quo ad diuisiōem cum magni
tudine: eo ꝙ eisdem diuisiōibus diuidātur. vt patet ibidē. T. c. 37
sequiť etiam ꝙ motus ⁊ tempus ex indiuisibilibus com 38. ⁊. 39.
ponanť. ¶ Secundo. si sic. tunc in suo motu nullaȝ habe 2ᵐ
ret resistentiam. ⁊ per cōsequens nō esset in illo motu ali
qua successio. cum omnis successio in motu sit ꝓpter resi
stentiam. vt pȝ. 4. physicoꝝ. c. de vacuo. ⁊ ꝑ Cōmē. ibidē. t. ⁊. c. 71
¶ Tertio. tūc angelus perfectior ⁊ maioris virtutis pos 3ᵐ
set se mouere velocius q̄ȝ angelus minoris v̄tutis. conse
quens est falsum. cōsequētia ꝓbatur. qꝛ ſm hanc pōnem
quicūqȝ angelus posset se mouere per quantācūqȝ distan
tiam in quantocūqȝ tempore: eo ꝙ nō esset sibi difficilius
mouere se per magnam q̄ȝ per paruam. cū nullam hēat
resistentiam. ⁊ ita non posset vnus velocius se mouere q̄ȝ
alius. F. ꝯ. ꝓbaťqȝ ponať ꝙ duo angeli vn⁹ fortior alter
debilior moueāt se q̄ȝcitius possunt: si moueriť eque velo G
citer. igiť virtus maior ⁊ virtus minor agūt actiōes equa
les in tempore quādo agūt ſm vltimū potētie sue. qđ nō T. c. 36.
est intelligibile. ⁊ cū hoc est cōtra phylosophum ⁊ Com 37. ⁊. 35
mē. vbi sup. ⁊. 7° physicorū in multis alijs locis. ¶ Quar 4ᵐ.
to sequereť ꝙ aliqua virtus minor virtute angeli posset cū
aliqua resistentia velocius moueri q̄ȝ angelus sine resistē
tia. qđ est absurdū ⁊ impossibile. ꝓbať cōseq̄ntia. nam su
matur vnus angelus qui moueať de terra vsqȝ ad conca
uū lune q̄ȝ velocius pōt. ⁊ ponať ꝙ in tempore. a. constat
ꝙ aliquis ignis pōt per mediū vsqȝ ad eūdem locū in ali
quo tempore moueri. ⁊ sit illud. b. tunc aliqua proportio
est temporis. b. ad tempus. a. sit gratia exempli decupla.
tūc sic. ignis decuplus ad priorem potest moueri in h̄ me
dio in tempore decuplo minori q̄ȝ tēpus. b. igiť in tempo
re equali. a. ⁊ ignis centuplus pōt in tempore minori q̄ȝ. a.
⁊ constat ꝙ quilibet ignis in suo motu habebit resisten
tiam ex medio in quo mouetur. angelus autem nullam. D
¶ Quinto. tūc eadem ratiōe anima humana quādo vel 5ᵐ
let esse alicubi ꝑmo moueret se. ⁊ ita esset primū motum
ex se in homine. cōtra determinationem phi ⁊ Cōmen. 8° Cō. 30.
physicorū in multis cōmētis. vbi volūt ꝙ ꝑmū motuȝ ex Rñ° ad
se sit cōpositū ex duabus partibus: q̄rū vna ꝑ mouet aliā. rōes hi.
¶ Ad ꝑmam dico ꝑmo ꝙ ipsa militat contra eū in eo qđ Ad ꝑᵐ
concedit. vȝ ꝙ deus possit angeluȝ mouere cōtinue super
magnitudinem. nā si illud sequereť. posito ꝙ angeluȝ per
se mouereť a seipso: pariter sequereť si esset per se motus
ab alio. Unde phs nō plus iprobat indiuisibile posse per
se moueri ex se q̄ȝ ab alio. nec eius ratio plus probat de
vno q̄ȝ de alio. ⁊ miror ꝙ istud iste doctor non aduertit.
¶ Respōdeo igiť ⁊ nego ꝯñtiam: ⁊ ad ꝓbationē dico ꝙ
ipsa bona est de indiuisibili cui correspōderet ꝑcise indi
uisibile in spacio siue ꝙ nō coexisteret simul diuisibili par.

J ti spacij si aliqd tale esset. angelus aũt nó est tale. nam q̃uis ipse sit in se indiuisibilis: coexistit tamẽ diuisibili spacio: sicut etiã anima intellectiua indiuisibilis existens coexistit ꝛ informat diuisibile corpus. ꝛ ideo non mensurat magnitudinem per indiuisibilia: sed per diuisibilia tm̃.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cócedo p̃mã cõsequẽtiam: ꝛ nego secũdam. nam mouẽs liberũ põt etiam absq; resistẽtia successiue mouere. patet etiam ſm argumentẽ. nam dicit q deus posset successiue angelũ mouere. ꝛ cõstat q tũc etiam nulla foret resistentia. Similiter mediũ non resistit corpori glorificato: nec corpus glorificatũ virtuti mouenti. ꝛ tamẽ Christus post glorificationẽ sui corporis successiue ꝛ cõtinue mouebatur. Dictũ ergo phylosophi intelligendũ est de motu naturali. in tali nãq; est successio precise ex aliqua resistẽtia.

ↄ rónez. ¶ Sed cõtra hec iste doctor arguit. q2 tũc inquit ipse eẽt successio precise. q2 angelus vellet tanta velocitate precise mouere se. ꝛ tũc vlterius sequit̃ q omnes partes spacij successiue actu cognoscat. vel q aliquãdo transit ꝛ nescit q̃ velociter.

R̃sio ¶ Respódeo p̃mo q idem arg. põt fieri contra eum ꝛ cõtra alios de hominibus habẽtibus corpa glorificata. ¶ Scd̃o dico q angelũ cognoscere quãta veloci

K tate mouet̃ põt dupliciter intelligi. Uno mõ q distincte cognoscat in quanto tempore quãlibet partem determinate pertransit. verbi gratia. in quãto tẽpore decimã. ꝛ in quanto cẽtesimã. ꝛ in quanto millesimam. ꝛ sic de qualibet determinate ꝛ distincte cognoscat in quanta parte determinata ꝛ certa temporis eã transeat. Alio mõ q nó sic distinctam noticiam de singulis habeat: sed de tota magnitudine determinate sciat in quãto tempore transit: ꝛ cõfuse de partibus. Si intelligat̃ p̃mo mõ cõsequentia videt̃ concedenda: ꝛ cõsequẽs erit pro 2ᵃ parte: si detur minima pars magnitudinis perceptibilis ab angelo vel maxima nó perceptibilis: sicut nó obstante q volũtas libere possit intendere actum suũ ꝛ velocitare: nó tamẽ distincte nouit quãlibet partem actus ꝛ quãlibet partẽ tẽporis mensurãtis

L intẽsiõem illam. ꝛ h̃ nó solũ de voluntate humana: sed ẽt de angelica videtur satis rõnabiliter debere dici. Si vero teneat̃ oppositũ: cõcedendũ est ↄ̃sequẽs pro parte prima. Si scd̃o mõ negãda est cõsequẽtia. nam esto q nó cognoscat distincte quãlibet partẽ magnitudinis ꝛ temporis: põt tm̃ cognoscere q in tãto tempore pertransit totũ spacium.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ ↄcedo ↄ̃ns. dico. n. q quilibet angelus per quãtũcũq; finitum spacium pót se mouere in instanti: sumendo mouere cõmuniter ꝛ large. nec est necessarium quãlibet virtutem maiorem in quolibet effectu posse superare minorem. verbi gratia. corpus luminosius non velocius aut citius determinatam partem medij illuminare pót q̃ pót minus luminosum. cum minus luminosum possit in instanti. Similit̃ si vacuũ foret: sicut possibile esse per potentiã dei: saltem quilibet catholicus hẽt cõcedere: qdlibet graue per quãtãcũq; finitã distantiam descenderet in

M instãti. etiã ſm p̃ncipia istius doctoris. nec citius descẽderet grauius q̃ minus graue. Sufficit autem q in aliquo effectu excedat. ꝛ sic est in exẽplis datis. nã ꝛ si maius luminosum nó citius illuminet q̃ minus: maiorẽ tamẽ partẽ medij ꝛ intẽsius illuminat q̃ minus luminosum. Similiter q̃uis grauius nó superet in mouẽdo se: supposito vacuo: corpus minus graue: superat tamẽ ipsum in mouendo se per mediũ plenum. Sic in ꝓposito dico q angelus fortior in mouẽdo se nó superat debiliorẽ: tamẽ superat in mouẽdo aliqd corpus. nam maius corpus pót mouere ꝛ idem vel equale velocius ꝛ hoc sufficit. ꝓbatio autem procedit de actiõibus tꝑaneis nó subitis.

Ad 4ᵐ ¶ Per ista patet ad quartum. fundatur. n. super falso. s. q sit dare certum tempus in quo angelus per certam distantiam pót se mouẽ.

Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ loq̃ndo de anima coniuncta vt videtur ꝓcedere arg. ↄ̃sequẽtia nó valet. Scd̃o dico q quicqd sit de ↄ̃seq̃n

te illud tamẽ dcm̃ phi nó ꝓbat ipsum esse falsum. nã phs N
loquit̃ de moto diuisibili ꝛ quanto sicut manifeste patet per totũ suum ꝓcessum ibidez. ꝛ similiter in p̃ncipio. 7. vbi incipit de tali materia loq. ꝛ accipit moueri ex se: iuxta sensum datũ in p̃cedenti. q. respõdendo ad p̃mã obiectionez tertij articuli. Tertio dico q esto q consequens esset contra phm̃. in hac tamẽ parte nó esset põderãda eius auctoritas. ratio est: qm̃ apud ipsum nó nimus. sed multo magis fuisset ipossibile angelum posse moueri ſm locuz siue a se siue ab alio q̃ q aliq̃ res posset mouẽ seipsam: ꝛ tamẽ oppositũ iste doctor cocedit ꝛ cõcedere habet quicũq; non vult repugnare dictis sacre scripture. T.c.p. ¶ Ad argᵐ p̃ncipale. dico q idiuisibile pót sumi dupl'r. vno mõ q sit indiuisibile in se: ꝛ ſm suã eẽntiam tm̃. Alio mõ q sit indiuisibile ſm localẽ coexiſtiam. i. q indiuisibili loco vel situi coexistat: sicut aliqui imaginant̃ pũctũ. De idiuisibili 2ᵒ mõ sumpto ↄcedo aña: ꝛ de tali nó est dubiũ q loquit̃ Arist. ꝛ ꝓcedit rõ sua: sed de indiuisibili p̃mo mõ tm̃ eq̃lis est angelus: qui etiam lz ſm se sit indiuisibilis: diuisibili tamen loco coexistit: aña est falsum: nec ratio ꝓcedit cõtra h̃: qm̃ tale idiuisibile in suo motu nó p̃us transit eq̃le sibi q̃ maius: sed prius transit eq̃le suo loco q̃ maius: ꝛ quia locus O suus nó est indiuisibilis: non sequit̃ q per idiuisibilia mẽsuret magnitudinem: aut q indiuisibilia sint immediata.

¶ Ad aliã ꝓbõnẽ dico q loquẽdo vl'r de eo qd mouetur ad ↄ̃sir. ſm locũ: nó omne qd mouet̃ partim est in termino a quo: ꝛ partim in termino ad quẽ. Sed vel est sic vel totũ est in parte termini a quo: ꝛ totũ in parte termini ad quẽ: ꝛ vtrũq; horũ diuisim sufficit ad moueri: sic autem se habet angelus dũ mouet̃. p̃mo aũt modo se habet corpus.

Ad arᵐ p̃n'ᵉ. q.

¶ Distinctiõis. vj. ¶ Q̃o. iij.

TErtio quero circa istã di. Utrũ angelus possit moueri de loco ad locuz in instanti. ꝛ arguit̃ q nó: q2 si sic. aut esset possibile transeũdo per mediũ: aut nó transeũdo per mediũ. nó p̃mo mõ: q2 cũ medium sit p̃us ſm P situm q̃ extremuz: ꝛ ex p̃ori ꝛ posteriori in magnitudine sit p̃us ꝛ posterius in motu: vt habet̃ 4ᵒ phy. sequit̃ q angelus p̃us mouet̃ ad mediũ q̃ ad extremũ. T.c.99. Prius autẽ ꝛ posterius in motu nó cadũt in instanti: cum vel sint tempus vel nó sine tempore: vt pz ex eodez. 4. igit̃ ꝛc̃. Nec potest T.c. 97 dici q moueat̃ nó transeundo per medium: quoniam tũc illud nó esset mediũ: qd implicat ↄ̃dictiõem. pz ↄ̃sequentia. nam mediũ est in qd p̃us venit qd cõtinue mutat̃ q̃ in qd vltimum iuxta diffinitionem phi. 5ᵒ physi. igitur ꝛc̃. T.c. 22.

Ad oppositũ arguit̃ sic. angelus in trãseũdo de loco ad locũ nullaz inuenit resistẽtiã. igit̃ pót de loco ad locũ transire in istãti. ↄ̃ña pz ex intẽtione phi. 4ᵒ physi. c. de vacuo. ꝛ Cõmẽ. ibidẽ. ꝛ antecedens ꝓbatur: q2 nec habet resistẽtiam medij: cum corpus T.c.71. nó resistat spiritui: quinimo simul se compatiant̃: nec resistentiam mobilis: cum idem sibiipsi non resistat. Q

In hac q̃õne p̃ tractabit̃ q̃dã opi. 2ᵒ rñdebit̃ ad q̃situm. 3ᵒ instabit̃ contra dicta.

Est quidem opi. vna q̃ ponit q ãgelus pót de loco ad locũ moueri ꝛ motu ↄtinuo ꝛ motu nó ↄtinuo: nã vt dicit pót locũ diuisibilẽ in q̃ est successiue dimittẽ: ꝛ sic motus eius erit ↄtinuus: ꝛ pót ẽt totũ locũ simul dimittẽ ꝛ toti alteri loco simul se applicare: ꝛ sic motus eius nó erit ↄtinuus. Quo aũt mõ moueat̃ dic. q mouet̃ in tꝑe: ꝛ nó in istãti. Q̃d. n. si motu ↄtinuo moueat̃ nó moueat̃ in istãti: sed in tꝑe nó hz duᵐ. Sz q ẽt si 2ᵒ mõ moueatur moueat̃ in tꝑe ꝓbat̃ sic: i q̃cũq; motu sũt plura/nũc/sibi succedẽtia: ibi est tꝑs: cũ tꝑs nihil aliud sit q̃ successio p̃oris ꝛ posterioris in motu: sed in tali motu sũt plura/nũc/sibi succedẽtia. ꝓbó. Nã est dare/nũc/in q̃ p̃ est in termio ad quẽ: ꝛ aliud in q̃ vltimo fuit in termio a quo: ꝛ ista sibi

S. Th. p. j. q. 53 art. j. ꝛ. 3

A succedūt:qꝛ nō simul angelus est in vtroqꝫ termio:cuꝫ nō possit simul eē i plib⁹ locꝭ.g̃ ꝛc. Qd̄ aūt sit dare/nūc/in q̄ vltimo fuit in t̄mio a q̄ solū est dubiū inf assumpta:ipsi ꝓ/bāt. Nā de rōne qetis est ꝙ illud qd̄ qescit:sīl'r se hēat nūc ꝛ ꝓus:ꝛ iō in q̄lꝫ/nūc/tpis mēsurātis qeté qescēs est in eo deni:ꝛ in p̄ ꝛ in medio ꝛ vltimo:sed de rōne mot⁹ est ꝙ id qd̄ mouet al'r se hēat nūc q̄ ꝓus.ꝛ iō in q̄lꝫ nūc tpis mē/surātis motū:mobile se hꝫ in alia ꝛ alia dispōne. Vn̄ opꝫ ꝙ in vltimo/nūc/hēat formā quā ꝓus non hēbat:ꝛ sic pꝫ ꝙ qescē i toto tpe in aliq̄:puta in albedie est eē in illo i q̄libet istāti illi⁹ tpis. Vn̄ nō est poſſe:vt aliqd in toto tpe p̄ce/dēti qescat in vno termio:ꝛ postea in vltimo istanti illius tpis sit in alio termio. Sꝫ h̄ est in motu:qꝛ moueri in toto aliq̄ tpe nō est eē in eadē dispōne in q̄lꝫ istāti illi⁹ tēporis. Opꝫ g̃ dare/nūc/in q̄ vltio qescit i loco a q̄:ꝛ p ꝯñs.duo/
B nūc/sibi succedētia:ac p h̄ tps. Dnt tñ ꝙ i⁹ tps siue sit cōti/nuū siue nō:nō est idē cū tpe qd̄ mēsurat motū celi: ꝛ alia corpa que hnt mutatiōnē ex motu celi: mot⁹.n.angeli nō
Egi.lib. p̄ di.37. q.vlti. depēdet ex motu celi. ¶ Alij tenētes eandē viā ꝯfirmant eā sic. In oi mutatiōe est aliqd ꝓus aliqd posteri⁹.h̄.n.si/gnificat nomē mutatiōis:vt di.5 phy.igif h̄ opꝫ assigna/
T.c.7. re in p̄dicto motu angeli. Prioritas aūt ꝛ posterioritas.5. modis ꝯcipi pōt. Vno⁹ ꝙ sumant ꝓus ꝛ posteri⁹ fm duo instātia icludētia vnum tps.2° penes duo tpa ꝯtinuata ad vnū istās.3° penes istās ꝛ tps:ꝛ h̄ vel penes istās initiās ꝛ tps:cui⁹ est initiū vel eꝫ.penes instās terminās ꝛ tēpus cui⁹ est finis.4° pōt attendi ꝓoritas ꝛ posterioritas penes duo istātia nō icludētia tps.5° penes duo tpa nō includen/tia aliqd̄ istās. Hic aūt modus qnt⁹:vt dicūt ipoſſe est:qꝛ sic se hꝫ istās ad tps:sic p̄ūctū ad lineam : vt inuit phs.4°
T.c.105 phy.ipoſſe est aūt accipe duas lineas inter q̄s nō claudat
C vnū p̄ūctū si sint ꝯtinue:vel plura:si sint discontinue:eo ꝙ cuilibet ꝓpriū punctū corrn̄det.igif impoſſe est sumē duo tpa iter que nō cadat aliqd̄ instās vel vnū : si sint cōtinua: vel plura seu tps cū plib⁹ istātibus : si sint tpa discōtinua. In motu g̃ angeli p̄dcō:aliq̄ p̄dictorū modorū opꝫ eē ꝓus ꝛ posteri⁹:sed nō pōt esse aliq̄ triū ꝓorū:qꝛ qlibet repit tm̄ in motu q mēsurat tpe ꝯtinuo.igif 4° modo.igif est dare vnū instās in q̄ est in termino a quo:ꝛ aliud in q̄ est in termio ad quē:iter q̄ istātia nullū claudif tps:ꝛ qꝛ talis suc/cessio istantiū pōt dici tps:iō talis mot⁹ angeli erit in tpe.
ꝯ Th.ꝛ Egi.vbi supra. ¶ Ista opi.q̄tū ad illud qd̄ dicit de motu angeli nō ꝯti/nue:seu ꝓpū loqūdo:de mutatiōe locali indiuisibili:nō apparet mihi v̄a:nec etiā in suo fundamēto. Vn̄ ꝯ p̄mū
p̄m ꝯ Tho. arguo p̄ sic.angelus fm illam opi.in tali motu dimittit si/mul totū locū a quo discedit:sit g̃ locus a q̄ recedit a.ꝛ locus ad quē accedit sit b.tūc sic. Angelus dimittit totuꝫ a. simul.igif dimittit ip̄m in instāti.sit igif illud instās c.aut angelus in istāti c.est in loco b.aut in loco a.h̄ pꝫ:qꝛ aliaꝫ nō mutaref ex a.in b.vt supponif:sed ex a.in aliū locū q̄
D b.vel simpl'r in nō a. Si v̄o est in a.igif nō dimittit.a.totū simul.qꝛ ꝙ totū simul aliqd dimittit simł dimittit ꝛ dimi/sit:ꝙ aūt dimisit aliqd nō est in illo : igif si est in a.in istāti c.nō dimittit totū simul a.in instāti c.ꝯtra positū : si est in b.igif in instāti mutaf ex a.in b.qꝛ nō mutaf ex a.nisi p̄ci/se dū dimittit a.imo nō est aliud ip̄m dimittē a.q̄ mutari ex a. Pꝫ etiā in simili:nā qꝛ dū mā simul tota vnā formaꝫ substātialē dimittit seu perdit aliā simul totā recipit:ideo dicim⁹ ꝙ in istāti ex vna mutaf in aliā:sic igif in ꝓposito.
Cōfir. ¶ P̄.Esto ꝙ nec angelus: nec suus motus dependeat ex motu celi:nihilomin⁹ tamē sic sibi coexistit vt v̄e ꝯtingat dicē ꝙ dū sol est in tali loco:angelus est in tali loco:ꝛ duꝫ sol mouebaf a tali loco ad taleꝫ:angelus mouebaf a tali ad talē:supposito ꝙ moueat ꝯtinue ab vno ad aliuꝫ. Sic ergo(qcqd sit de illo tpe angelico) sumo totū tps nostrū in quo sol tādiu moueaf quādiu angelus qescebat in a.ꝛ totū tps in q̄ sol mouebif q̄diu angelus erit in b.cōstat ꝙ inter ista duo tpa nullū tps est mediū : copulanf ergo fm cōem modū loqndi vno istāti:ꝛ sit illud c.tūc sic. Aut an/gelus in istanti c.est in a.tm̄:aut in b.tm̄:aut in vtroqꝫ:aut in neutro:nō in neutro ꝓp rōnē ꝓus dictā:nec in vtroqꝫ:qꝛ nō pōt esse simul in duob⁹ locis fm opini. Si est in a.igif in instanti c.nō est mutatus ex a. ꝛ cuꝫ per opi.sit dare p̄m instās in q̄ est in termino ad quē:qui est exēpli gr̄a.b.aut illi instāti corrn̄det in tpe nr̄o ip̄mmet istās c.aut aliud se/quēs.s.c.igr est mutat⁹ ad b.q̄n nōdū est mutat⁹ ex a.ac p h̄ nō est mutat⁹ in b.ex a.ꝯ positū. Si v̄o corrn̄det istās aliud post c.cū in tpe nr̄o ēt fm opi.nō sint istātia imedia/ta:erit aliqd̄ tps post c.in q̄ angelus adhuc erit in a.ꝛ per ꝯñs totū tps añ istās c.nō fuit totū in q̄ angelus fuit in loco a.ꝛ tm̄ sumptū fuit totū. Reliquif g̃ ꝙ angelus in istāti c.nō sit in a.est igif in b.ex q̄lteri⁹ sequif ꝙ in toto tpe añ
c.fuit in loco a.ꝛ in istāti c.termināte i⁹ tps est in loco b.ac B
p h̄ in instāti est mutat⁹ ex a.in b.qd̄ est ꝓpositū. Nā q̄rentes cōit.vtrū āgelus de loco ad locū possit mutari in istāti loquunf de istāti tpis nr̄i:siue tali istāti mēsuref muta/tio illa:siue ei tm̄mō coexistat. Et iō rn̄dē de q̄dā alio istāti vel tpe nō est ad itellim cōem q̄rētiū loq. ¶ Cōtra 2m.vꝫ ꝯ 1m ꝯ Egid.
ꝙ est dare istās in q̄ vltio angelus qeuit in termio a q̄ qn̄ dimittit ip̄m totū simł:sup q̄ dcō:vt pꝫ fundat opi.arguo ēt.ꝛ p̄ ex eo qd̄ iā ꝓbatū est.vꝫ ꝙ in casu posito angelus p totū tps terminatū ad istās c.fuit in t̄mino a q̄: ꝛ in istāti c.termināte ip̄m nō fuit in eo:sꝫ in termino ad quē:ꝛ ex h̄ qdē pꝫ ꝓpositū:nā si fuit aliqd̄ istās vltimum sue qetis in termino a q̄ vel fuit imediate añ se:ꝛ h̄ nō ꝯuenit.vel post ip̄m ꝛ añ c.fuit tps mediuꝫ in q̄ adhuc qeuit in termino a quo:ꝛ per ꝯñs illud nō fuit istās in q̄ vltimo qeuit in ter/mio a q̄. Nec hic valꝫ refugē ad aliqd̄ aliud istās vel tps
p̄ter nr̄m cōiter nobis notū:cū in oi qete etiā mēsurata tē/ C
poꝛ nostro idipsum cogant dicere ex ratiōe quā faciunt.
¶ P̄.Si in oi qete ē dare vltimū istās:igif cū mā trāsmu/ Cōfir.
taf ex vna forā subali idiuisi⁹i aliā subalē idisi⁹ erit dare vltimū instās in quo fuit sub forma ex q̄ transmutaf:aut igif in eodē istāti est sub forma ad quā:ꝛ patet ꝙ non:aut in alio sequēte erit:cū nullum sequaf sine medio:sequitur igif ꝙ erit tps in quo mā vtraqꝫ forā substātiali carebit.
¶ P̄.fm h̄ se ꝙ est dare vlt⁹ istās eē rei ꝑmanētis post qd̄ T.c.79
nihil erit.ꝯ phm.8° physi.ꝛ ꝯ ꝓbata sup in diuersis locis. Ad rōes
¶ Ad rōnē p̄mi doctoris rn̄ negādo vltimū istans qetis Tho.
in tali mutatōe idiuisibili. Cū ꝓbaf:qꝛ in q̄lꝫ istāti tpis mē/surantis qetē:qescēs est in eadē dispōne q̄ ꝓus:ꝛ p ꝯñs in istāti vltimo.dico ꝙ nō est veꝝ:sed tm̄mō in q̄lꝫ istāti in q̄ verū est dicē ꝙ i⁹ qescit:sed p̄ter q̄lꝫ tale est aliqd̄ aliud i istās in q̄ nō est veꝝ dicē ꝙ qescit:sed ꝙ desinit qescē.expo/nēdo p negōnē p̄ntis ꝛ pōnē p̄teriti:ꝛ i⁹ est istās qd̄ termi/nat tps illud. Et iō nō est de rōne qetis ꝙ in q̄lꝫ instāti tē/
poris ꝛc.sed ꝙ in q̄lꝫ istāti in q̄ qescit vel poti⁹ in q̄ veruꝫ D
est dicē ꝙ qescit. Istud appet in sīl ex dcis eoꝝ:nā fꝫ eos ita est d̄ rōne mot⁹ ꝙ i⁹ qd̄ mouef se hēat al'r q̄ ꝓus:sic de rōne qescētis ꝙ sīl'r. Sꝫ nō in q̄lꝫ istāti tpis mēsurātis motū ꝯtinuū motū se hꝫ al'r:qꝛ nō in istāti initiāte:aliogn daref p̄m mutatū eē in tali motu:qd̄ est ipoſſe. Et iteꝝ si i illo istāti se hēt al'r q̄ ꝓus cū idē ip̄m istās sit terminus tpis mēsurātis qetē p̄cedētē ꝛ fm opi.ꝛ fm v̄itatē.qñ post qetē aliqd mouef motu ꝯtinuo in illo hēat vlti⁹ qetuꝫ eē:ꝛ p ꝯñs nō se hēat al'r q̄ ꝓus:sequif ꝙ in eodem istāti se hēat al'r q̄ ꝓus:ꝛ nō se hēat al'r q̄ ꝓus.q̄ mutuo ꝯdicūt. Sūt g̃ illa v̄a de istāti ꝯtinuātē:tā in motu q̄ in qete : in motu aūt ꝯtinuo nō est veꝝ de istāti ꝯtinuāte:nec in qete p̄cedē/
te mutatiōnē idiuisibilē de instāti termināte. ¶ Ad rōnē Ad rōes
alteri⁹ dico ꝙ illa ꝓoritas ꝛ posterioritas dꝫ attēdi fꝫ tps Egidij
ꝛ istās.sic.s.itelligēdo ꝙ in toto tpe p̄cedēte fuit in termino a q̄:ꝛ in istāti termināte fuit vel est in termino ad quē. Nec obstat ꝙ dicit talē ꝓoritatē ꝛ posterioritatē nō repe/

3 rit:nisi i bis q̃ mẽsurant tpe ꝯtinuo:qm̃ pter tp̃s ꝯtinuũ nõ apparet necessitas ponẽdi aliud tp̃s discretũ: cum oĩa bene saluari possint per coexistẽtiã ad tempus ꝯtinuum.

2ᵘˢ art. Quantũ ad 2ᵐ arti. dico ꝙ qõ nõ est intelligenda de motu stricte sumpto. s. successiuo: qꝛ certũ est ꝙ nulla res põt talr̃ moueri in istãti: sed de moueri large accepto: vt cõe est ẽt ad idiuisibilr̃ mutari. Uel si ꝓprie velim⁹ loq: sit qõ vtrũ angel⁹ possit mutari de loco ad locũ in istãti. Et tũc dico ꝙ qõ põt itelligi 2ᵒ. vno° vtrũ possit sic mutari a seipso. alio° cõiter vtrũ a se vel a deo. Itẽ ꝙ muteẽ de loco ad locũ põt itelligi: vel ꝙ trãseat p mediũ: vel ꝙ imediate trãseat de loco ad locũ nõ trãseũdo p mediũ: q̃uis inter illa sit mediuz. ¶ His p̃missis pono duas ꝯnes: pᵃ est. ꝙ angelus põt a seipso mutari de loco ad locũ in istãti trãseũdo p totũ mediuz. 2ᵃ ꝙ põt a deo mutari de

pᵃ ꝯ loco ad locũ in istãti nõ trãseũdo p mediũ. ¶ Primã ꝯnẽ ꝓbo sic. Si aliqḋ corp⁹ graue descẽderet de loco ad locũ p vacuũ descẽderet in istãti. igit angelus põt se mutare de

4.t.c.71 loco ad locũ in istãti p medium: añs pꝫ ex 4ᵒ phy. c. de vacuo p phm ⁊ Cõmẽ. ꝯña ꝓbat qm̃ tota cã ꝟitatꝭ añtis: vt pꝫ ibidẽ est qꝛ tũc in tali descẽsu nullã hiet resistẽtiã: cum

K igit nullũ corpus resistat angelo: ⁊ angelus possit se mouẽ p meᵐ: vt pꝫ ex p̃cedẽti qõne. se ꝙ põt se mutare p meᵐ

rñ° Egi. vbi sup̃. in istãti. ¶ Ad hãc rõnẽ põt rñderi ſm dcã vni⁹ doctoris ꝙ resistentia pp quã opponit tp̃s in motu est multiplex. Una est medij ad mobile. Alia mobilis ad motorẽ: ⁊ h ẽ q̃ñcũq mobile est distictũ a motore: nã eoipso ꝙ mobile est in alio loco q̃ꝫ motor velit: q̃dã resistẽtia ibi attẽdit. pᵃ tm̃ est in motu corpoꝝ simpliciũ. 2ᵃ tm̃ est in motu corpoꝝ celestiũ: ⁊ eẽt in motu aialiũ p vacuũ. Sꝫ vtraq sil' ẽ in motu aialiũ p meᵐ plenũ. Angelus aũt dupl'r põt moueri. s. in corpe assumpto. ⁊ in tali motu apponit tp̃s: tam pp resistẽtiã mobilis ad motorẽ: qm̃ est distictũ ab eo: ⁊ in alio loco q̃ꝫ vult eũ eẽ: ⁊ medij ad mobile. Et põt angelus moueri p applicationẽ ꝟtutꝭ ad diuersa spacia: ⁊ h est etiã

L q̃dã resistẽtia: pro quãto ip̃m applicãs est alibi distictum ab eo: cui dꝫ applicare ꝟtutẽ suã: ⁊ pp talẽ resiᵃᵐ cadit tp̃s in motu angeli: q̃uis tp̃s alteri⁹ rõnis ab eo qḋ est passio

ꝯtrñsio. mot⁹ celi. ¶ Hec rñ° ꝯtinet falsitatem: vt mihi appet in eo qḋ dicĩ ꝙ q̃ñcũq mobile est distictũ a motore ibi est resistẽtia: rõne cui⁹ reqrit tp̃s: si. n. h eẽt verũ. seqret ꝙ deus nihil posset mutare in instãti: quod nõ reputo bñ theologice dcm̃. pꝫ ꝯñtia: qꝛ oẽ qḋ mutaret esset ab eo distictũ.

Cõfir°. ¶ P̃. sequeret ꝙ qḋlꝫ corpus eq̃l'r resisteret oĩbus angelis: cũ ab eis moueret: qꝛ eq̃l'r distigueret a q̃buslꝫ: ⁊ p ꝯˢ nullus posset corp⁹ aliqḋ mouẽ in nõ tpe: nec idẽ corp⁹ p idẽ spaciũ in miori tpe q̃ꝫ ali⁹: nec fortissim⁹ angeloꝝ posset mouẽ sperã lune veloci⁹ q̃ꝫ posset is q actu mouet: cuꝫ tñ ille ſm rñsiõeꝫ nõ possit nisi in tpe mouere: ⁊ cũ sit ꝟtutꝭ finite: p ꝯñs opꝫ dare minimũ tp̃s in quo illaꝫ mouẽ põt. ¶ P̃. seqret ꝙ posito vacuo. si vnũ aial esset in cacumine alte turris: ⁊ ide se ꝓijceret ad terrã per vacuũ nõ descen-

M deret in istãti: sed in tpe: eẽt. n. mobile distictũ a motore et alibi q̃ꝫ vbi vellet ip̃m motor eẽ: nã eẽt in turri ⁊ vellet ꝙ eẽt in terra. Sꝫ ꝯñs est fłm ẽt ſm opi. nã dicũt ꝙ tota cã: q̃re in motu corpoꝝ simpliciũ: ⁊ silr̃ in motu nãli aialium q̃lis est cũ aial de alto cadit. reqrit tẽpus: est resistẽtia medij. medio igit sublato nõ mouebunt in tpe: ꝯstat aũt ꝙ si aial vltra vim nãlẽ descẽdẽdi. s. grauitatem applicat vim aialẽ ad descẽsum nõ ex h apponet tp̃s: cum etiã in pleno nõ ex h tardi⁹: qnimo veloci⁹ moueret. Qḋ aũt dĩ ꝙ aial moueret in tpe p vacuũ nõ de nãli motu aut mixto: sed de

Confir°. volũtario seu aiali itelligẽdũ est. ¶ P̃. Si sola distõ mobilis a motore sufficit ad resistẽtiã pp quã reqrit tp̃s in motu locali: ita dẽret eẽ in alijs motib⁹: ⁊ p ꝯñs nullũ alterarũ posset alterabile q̃ꝫtũcũq dispositũ: a se tñ distictum alterare i istãti: cui⁹ oppᵐ pꝫ ẽt hꝫ eos in eadẽ qõne in illuminatiõe medij ⁊ cãtiõe speciei in medio. ⁊ visiõis in oculo. N

¶ 2ᵐ ẽt qḋ dicit scilꝫ ꝙ in motu angeli p applicationẽ virtutis distictio ei⁹ a loco: cui ꝟtutẽ vult applicare est sufficiẽs resistẽtia: pp quã tp̃s reqrit. nõ est bñ dcm̃: tuꝫ qꝛ ad eq̃lẽ distantiã oẽs angeli eque velociter se possent mouẽ nec vn⁹ alio veloci⁹: qḋ est icõueniẽs: supposito ꝙ nullus possit moueri: nisi in tpe: vt vult iste doctor: tum qꝛ etiã in vacuo angelus non posset se nisi in tpe mutare de loco ad locũ: qḋ nullus nisi absurde vꝫ posse ꝯcedẽ. q dicat ꝙ graue descẽderet in nõ tpe: tũ etiã qꝛ non min⁹ talis distõ loci cui se vult applicare aial: dꝫ eẽ sufficiẽs cã: vt in ei⁹ motu reqrat tp̃s q̃ꝫ in motu angeli: ⁊ sic in casu posito p̃us aial de turri ad terrã nõ in istãti: sed in tpe descẽderet. Sic igit pꝫ. ꝙ rñsio nõ est sufficiẽs. ¶ 2° ad ꝯnẽ sic. si totũ meᵐ ꝯtẽtũ in domo ista eẽt corp⁹ glĩficatũ dote subtilitatis: q̃ vnũ 2ᵐ corp⁹ alteri nõ resistit: ⁊ aliqḋ graue poneret sup̃i⁹ sibi relictũ descẽderet nõ min⁹ q̃ꝫ nũc de facto qñ mediuꝫ nõ est glĩficatũ: ⁊ nõ descẽderet in tpe: sed in istãti. eo ꝙ nulla esset resistẽtia. igit angelus põt se de loco ad locũ mutare in istãti. pꝫ ꝯᵃ: qꝛ nullã oĩno patit resistẽtiã: sic nec i° pateret.

¶ 3° si hõ vel angelus hiet vnitũ corp⁹ glĩficatũ tam glĩa 3ᵐ subtilitatis q̃ꝫ agilitatis posset i° de loco ad locuꝫ mutare O in istãti. igit angelus nũc de fcõ põt sic se mutare. añs ꝓ°. qm̃ oĩs cã pp quã reqrit tp̃s deesset: nã pp dotẽ subtilitatꝭ nõ resisteret mobili mediũ: ⁊ pp doteꝫ agilitatꝭ mobile nõ resisteret motori: ⁊ p ꝯñs nulla remaneret cã pp quã tp̃s

apponeret. ¶ Probat 2° qꝛ ſm ꝟitatẽ q hẽbũt tales dotes post resurrectionẽ poterũt in istãti transire de loco ad locũ: alioqn si nõ nisi in tpe. igr̃ nectio mai⁹ tp̃s apponerẽt ad trãseũdũ spaciũ maius q̃ꝫ ad trãseũdũ minus: qḋ est expresse cõtra Aug. in questiõibus de resurrectõe vbi ait. ꝙ corpus glĩosum vtraq interualla pari celeritate pertigit. vt radius solis: ⁊ p exemplũ suũ etiã pꝫ añs. ꝯñtia p̃iuᵘ nota est: eo ꝙ in motõe angeli a se: nulla resistentia fit oĩno. Sic allegat san. Tho. in 4. vbi q̃rit de dote agilitatis.

¶ 2ᵐ ꝯnẽ ꝓbo sic. corp⁹ cħri exñs in celo mutat ad hostiã 2ᵃ ꝯ. sacramẽtalẽ mutatiõe acq̃sitiua: q̃uis non depditiua non P transeundo p mediũ. igit de⁹ posset vnũ angelũ exñtem in vno loco ponẽ in alio distãte absq eo ꝙ eũ portaret p mediũ: pꝫ qꝛ nõ min⁹ h est poẽ q̃ꝫ i°. igit pari po° posset angelũ sic mutare de loco ad locũ nõ p meᵐ ꝙ nouũ locũ acq̃reret: ⁊ pᵐ desereret. Ur. n. magꝭ sup̃ nãm mutari acq̃rendo nouũ locũ ⁊ retinẽdo p̃orẽ: q̃ꝫ simul nouuꝫ acq̃rẽdo ⁊ p̃orẽ deserẽdo: qnimo q̃ñcũq nãlr̃ mouet ſm locũ dũ vnũ acq̃rũt aliũ deserũt. Utrũ ãt talr̃ ꝓpa ꝟtute possit angelus S. Tho. se mutare: q̃uis aliq sollẽnes doctores dicant ꝙ sic: mihi Scotus tñ dubiũ est: nec bñ clarum: ideo de hoc nihil ad p̃sens.

Contra p̃dicta multiplr̃ põt istari. ⁊ p̃ ꝯtra ꝯnẽ primã arguit q̃dam modern⁹ sic. Si angelus 3ᵘˢ arti. posset p se subito mutari localr̃: poẽ est ꝙ angelus sit in ista domo ⁊ nõ ex: ⁊ ꝙ in istãti a. mutet subito: vt sit in celo vel alio loco ex domũ istã: q fcõ h est ꝟa: in a. iste ange Hibnic° dist. 8. 1. q. 3. lus mutat ab ista domo. igit in a. exit istã domuꝫ: pꝫ qꝛ si Q nõ exit añ a. nec post a. vt pꝫ p positũ: ⁊ nõ exit in a. igitur nũq̃ꝫ exiret domũ: ⁊ ita foret ex domum post q̃ꝫ fuit itra: ⁊ tñ nõ exiret: qḋ nõ est itelligibile. Sꝫ ꝓbat ꝙ ꝯñs sit fłm i casu posito: qꝛ si exit istã domũ in a. vel exit p hostiũ vel p aliã ptẽ: ⁊ per ꝯñs ibi fuit. Hoc aũt fłm: qꝛ nõ fuit ibi in instãti a. qm̃ tũc fuit in celo per positum: nec in alio istãti: qꝛ tunc eius mutatio nõ fuisset subita. ꝯ positũ. igit vꝫ ipoẽ ꝙ angelus subito mutet ab ista domo. ¶ 2° si sic. tũc possꝫ 2ᵐ aliq̃d mutari ab extremo in extremũ nõ per mediũ ꝯ phꝫ 7. c. 22. ⁊ Cõmẽ. 5°. phy. ¶ 3° tunc angelus q̃ñcũq vellet eẽ in ali 3ᵐ quo loco tũc ibi eẽt: ⁊ ita angelus non posset esse alibi q̃ꝫ est. ⁊ ita per ꝯñs nõ hẽt libertatẽ voluntatis: qḋ est fłm.

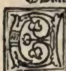
¶ 4° nõ eẽt difficilius angelo se mouere subito ad magnã 4ᵐ distantiã q̃ꝫ ad paruã: sed ex sola volitione esset vbicunq vellet: ⁊ ita diabolus si nõ ipediret posset eẽ subito in celo

A empyreo:⁊ inter hoies:qꝺ nõ vꝫ verum.¶ 5ᵐ ſi ſic ſubito
5ᵐ muteť angelus:tũc in iſtãti mutatiõis eſt in loco quẽ intẽ
dit.igiť in illo iſtãti nõ vult eẽ alibi ꝗ̃ tũc eſt:⁊ p ꝯñs in il
lo iſtanti nõ vult mutari localr̃:q2 velle mutari localr̃ eſt
velle eſſe alibi ꝗ̃ eſt:⁊ ita ſequiť ꝙ in iᵒ inſtãti nõ mutatur
6ᵐ volũtarie.¶ 6ᵒ angelus exiſtens in celo in aliquo inſtanti
põt velle in iᵒ inſtãti eẽ in terra ꝗ̃ citiꝰ poterit : ponať igiť
ꝙ ſic velit:⁊ ſequiť ꝙ ſubito erit in terra:⁊ per ꝯſequens
in aliquo inſtãti erit mutatus ad terrã:⁊ nõ in aliꝗ̃ inſtan/
ti mediato huic iſtãti:q2 tũc nõ mutareť ꝗ̃ citius poſſet.
igiť in iſtãti imediato poſt h:⁊ ita iſtans erit imediatũ in/
7ᵐ ſtãti:qꝺ eſt ipoſſe.¶ 7ᵒ ꝯ vnu3 dcm̃ in ꝓ rõne dicte ꝯnis.ſ.
ꝙ poſito vacuo graue deſcẽderet in iſtãti. arguit:q2 ſi ſic.
ponať ꝙ ſuperius ſit aliqꝺ graue:⁊ in h iſtãti deꝰãnibilet
totũ mediũ:qꝺ eſt iſra ipm vſq3 ad terrã:igiť in h iſtãti iᵒ
graue erit in terra:ponať ꝗ̃ ꝙ ſil' cũ h deꝰ in h iſtanti creet
vnu3 corpꝰ ipenetrabile ⁊ ponat in medio inter iᵒ graue ⁊
terrã ſm rectã lineam: ⁊ ſequiť adhuc ꝙ in illo inſtanti iᵒ
graue eſſet in terra qꝺ eſt ipoſſe.Vñ ⁊ pari rõne ſi crearet
B vnũ corpꝰ iplẽs totũ mediũ:adhuc in iᵒ inſtanti graue eẽt
in terra:⁊ vlterius eadẽ ratione ſtãte illo medio graue de
ſcẽderet in iſtanti:qꝺ eſt falſum.ꝯña pbať.q2 poſito iᵒ cor/
pore impenetrabili:vt dcm̃ eſt.ſi graue nõ eẽt in iſto iſtãti in
terra h eẽt:q2 ipediret ab illo:nõ poſſet autẽ iped:ri:niſi
ipm ſit in h iſtãti in aliꝗ̃ ſitu:p quẽ op3 graue trãſire:ſi de
beat venire ad terrã:⁊ ſi ſic.igiť ẽt nõ poſito illo corpe ad
huc iᵒ graue eẽt in illo ſitu medio in h iſtãti:⁊ per idem.p/
bať ꝙ eẽt in quol3 ſitu medio inť iᵒ ⁊ terra3:qꝺ oino clau/
8ᵐ dit ꝯdictionẽ de exiſtẽtia vacui.¶ 8ᵒ ꝯ aliud aſſumptũ in 2ᵃ rõ
ne eiuſdẽ ꝯnis:nã ponať ꝙ totũ mediũ nõ ſit glificatũ:ſed
in eius meᵒ ſit aliꝗ̃ ps nõ glificata:⁊ vnꝰ angelus velit mo
uere graue ſupius extñs ꝗ̃ citiꝰ põt ad terrã : tũc ſeqť ꝙ iᵒ
graue imediate diuidet illã ptẽ medij:⁊ ita nõ ꝑus tanget
Cõfir. illã ꝗ̃ diuidet:qꝺ nõ vꝫ intelligibile.¶ Ꝓ.Ponať ꝙ illud
graue ſit ꝗ̃dratũ ⁊ ſit i illa pte medij nõ glificata:ita tñ ꝙ
nihil illius nõ glificate ptis ſit ſub graui:tũc ſeqť.ſi in iſtã
C ti deſcẽdet ꝙ ſitꝰ illiꝰ replebiť in iſtãti p iᵒ corpꝰ circũſtãs.
9ᵐ igiť latera nãlr̃ ꝯcurrẽt in iſtãti.¶ Ꝓ.Poſito toto meᵒ glĩ
ficato ⁊ graui ſupius:ponať cũ h ꝙ h infrius ſit ignis ſm
rectã lineã oppoſitꝰ illi graui:ꝯſtat ꝙ ſicut iᵒ deſcendit:ita
iſte aſcẽdit:⁊ p ꝯñs obuiabũt ſibi mutuo.S3 h eſt ſlm:q2
nõ eſt rõ pp quã obuiẽt ſibi in vno ſitu medij potiꝰ ꝗ̃ i aᵒ.
Nec d3 dicẽ ꝙ obuiãt ſibi in meᵒ ſi ſint eq̃lis poᵉ:aut i aᵒ ſi
tu ꝓportiõato ꝓpoꝛť õi iᵐ in vtute:qm̃ tunc poſito ꝙ ignis
eſſet maioris poᵉ.ſequiť ꝙ obuiaret ſibi ſupra mediũ to/
tius diſtantie.h autẽ ſlm eſt:q2 qñ nihil reſiſtit põt minus
Ad ꝑᵐ corpꝰ mutari eq̃ facilr̃ ſic maiꝰ.¶ Ad ꝑᵐ ꝯcedo vltᵐ ꝯñs.
v3 ꝙ in caſu iᵒ angelus fuit in boſtio:ſi p hoſtium exiuit in
iſtãti a.⁊ cũ argť ꝯ:q2 tũc fuit i celo:ꝯcedo ⁊ dico : ꝙ ex h
D nõ ſeꝗ̃ ꝙ nõ fuerit in hoſtio:in eodẽ.n.iſtãti fuit in oibꝰ locꝭ
inť medijs ⁊ in termio.Et ſi dicať ꝙ nõ eſt poſſe nãlr̃ idẽ
ſimul eẽ in plibꝰ locis.Rñ ꝙ aliqꝺ eẽ ſimul in plibꝰ locis
põt duplr̃ itelligi.vnoᵒ ꝑmanenť ⁊ qete:⁊ ſic nõ eſt poſſe
p nãm.alioᵒ in raptu ⁊ trãſitu ſubitaneo:⁊ ſic eſt poſſe nã/
lr̃ ei qꝺ in ſuo trãſitu nõ iuenit reſiſtẽtiã:ſic eſt de angelo
Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ ⁊ corpibꝰ glificatis:⁊ ẽt de gui poſito in vaᵒ.¶ Ad 2ᵐ qc/
qd ſit ꝯ ꝯñte.neꝗ̃ ꝯña3 quã ipſe nõ pbat.¶ Ad 3ᵐ accepto
ꝯñte in bono itellᵗᵘ ipm põt ꝯcedi:ſic ꝯcedit Aug. de ba/
Allega/ tur a ſcõ Th. vbi ſupra. bituris corpa glificata.d.q.Vbicũq3 voluerit ſpiritꝰ ibi
erit ⁊ corpꝰ:⁊ q2 vlterioꝛ ꝯña eſt logicalis ꝑciſe ꝯcedo ꝯ
ẽt.v3 ꝙ angelus nõ põt eſſe alibi ꝗ̃ vbi eſt:⁊ ita de ꝗ̃l3 de
mſabili ꝯcedẽdũ eſt ꝙ ipm nõ põt eẽ alibi ꝗ̃ vbi eſt:nam
q̃cũq3 demſato h eſt ipoſſe:h eſt a[illegible]bi eſt : hec tñ eſt
ꝯa.alibi ꝗ̃ vbi eſt angelus põt eẽ.[illegible]gelus eſt in a.
tñ:⁊ põt eẽ in loco b.tũc illa eſt ꝯa.[illegible] oppoſitũ ſeꝗ̃
ex illo ꝯceſſo:nec ſic ſeꝗ̃ ꝙ nõ habea[illegible] voluntatis.
Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ ꝯcedo totũ:⁊ ſi ꝯñs videre[illegible] ꝑmo aſpe

ctu.ꝯſideret ꝙ tota abſurditas ꝯſurgẽt ex eo ꝑciſe ꝙ dia/ E
bolus miſcereť beatis:⁊ tam nobili ſocietati:⁊ certe h ip/
ſum eque videreť abſurdum:ſi nõ in inſtãti:ſed ẽt in tpe il
luc accederet:qꝺ tñ eũ poſſe niſi ipediret qlibet ꝯcederet.
¶ Ad 5ᵐ ꝯcedo ꝑᵐ ꝯñs:⁊ ẽt 2ᵐ:ſed nego vlterioꝛẽ ꝯñtiam Ad 5ᵐ
accipiẽdo mutari idiuiſibilr̃:nã qꝺ ſic mutať dum mutať
eſt mutatũ.Qꝺ aũt eſt mutatũ nõ eſt mutatũ ad locũ vbi
nõ eſt:ſed ad locũ vbi nõ imediate ꝑus fuit:ſi tunc ꝑmo ſit
illuc mutatũ:⁊ iõ tũc angelus vtiq3 vult mutari ⁊ muta/
tus eſſe localr̃:q2 vult eẽ vbi nõ imediate ꝑus fuit.¶ Ad Ad 6ᵐ
6ᵐ ſi ꝯcedať ꝙ voluntas eius poſſit eẽ ipoſſibiliũ:qꝺ forte
de diabolo põt ꝯcedi.dico caſum eſſe poſſem:ſed tũc nego
ꝯñtiã. Nõ.n.ſequiť.diabolus vult poſt iᵐ inſtans eſſe in lo
co a.ꝗ̃ citius põt.igitur erit in loco a.ꝗ̃ citius poterit.Si
cut ẽt nõ ſequiť:ꝙ ipſe poſt h inſtãs põt ꝓducere vna3 vo
litionẽ in inſtãti ꝗ̃ citius poteſt:⁊ tamen poteſt hoc velle.
¶ Ad 7ᵐ dico ꝙ i illo caſu graue nõ erit in iᵒ inſtãti in ter Ad 7ᵐ
ra:ſed ſup iᵐ corpus ipenetrabile a quo ipediet ne ſit in ter
ra:⁊ vlterius ꝯcedo ꝙ illo nõ poſito graue illud erit in iᵒ F
inſtãti in quolibet ſitu medio:ſicut dcm̃ eſt ad ꝑmũ argu.
¶ Ad 8ᵐ dico ꝙ nec imediate diuidet cõplete illam partẽ Ad 8ᵐ
medij:nec in iᵒ inſtanti erit in terra.¶ Ad aliud cõtra idẽ3
põt ratiõabilr̃ dici.ꝙ ille ſitus nõ replebiť in iᵒ inſtãti:ſed
in tẽpoꝛe imediate ſequẽte:⁊ per aliquod tẽpus paruu3 a
terra diſtaret:⁊ eẽt ibi vacuũ ſeu iter ea nõ eſſet medium:
qꝺ tamẽ ipſis nõ appropinquati poſſet eẽ.Nec iᵐ mihi fa/
cit maioꝛem difficultatẽ ꝗ̃ ſi abſolute ponereť ꝙ deus in
inſtãti annihilaret vnum mõtem magnum:qꝺ eum poſſe
nullus catholicus negaret:h autẽ poſito vel opoꝛtebit da
re vacuum per aliqꝺ tẽpus vel cõcedere latera circunſtã/
tis corpoꝛis in iſtanti ꝯcurrere:rõnabiliꝰ autẽ puto ꝯcedi
ꝑᵐ ꝗ̃ 2ᵐ.Si tñ ꝯcedať 2ᵐ ita in caſu noſtro poterit cõcedi.
¶ Ad vltimũ dico ꝙ in iᵒ caſu ꝗ̃tuſcũq3 ſit ignis ⁊ quãtũ Ad 9ᵐ
cũq3 ſit graue obuiabunt ſibi in medio diſtantie.rõ eſt:q2
nõ velocius vnum aſcẽdet ꝗ̃ aliud deſcendet:vel eõ:eo ꝙ
vtrũq3 mutabiť in inſtãti.Et ſil'e eſt in iᵒ caſu ꝗ̃tum ad h:
ſicut ſi vtrũq3 moueret in tempoꝛe eque velociter:in quo G
caſu conſtat ꝙ ſibi mutuo obuiarent in medio diſtantie.
¶ Ad argᵐ ꝑnᶜⁱ.q.dico ꝙ angelus trãſibit per mediũ:nec Ad ꝑᵐ ꝑncipa.
tps ꝑus tpe vel duratiõe veniet ad meᵐ ꝗ̃ ad extremum.
¶ Ad ꝓbõnẽ dico ꝙ ꝗ̃uis ad bonũ intellectu3 loquẽdo
ꝑus ⁊ poſterius ſint in motu ex ꝑoꝛi ⁊ poſteriori i magni
tudine:nõ tamẽ ex iᵒ ꝑciſe.Unde ſicut nõ poſita magnitu/
dine tñ.poniť motus:ſed preter illam alia plura requirũ/
tur:ſic nõ ea tñ poſita ⁊ pribꝰ ſuis ꝑus ⁊ poſterius ſituaꝗ̃
poniť ꝑus ⁊ poſterius in motu.i.nõ ꝑus ſuper vnam par
tem eius aliquid moueť ꝗ̃ ſup aliam.Sed vltra h aliud
requiriť.vel aliꝗ̃ reſiſtẽtia.vel ꝙ mouens ſic velit ſucceſſi
ue illã trãſire:ſuppoſito ꝙ in eius poteſtate ſit illam tran/
ſire tam ſubito ꝗ̃ ſucceſſiue.Jtẽ dico ꝙ de potẽtia dei po/
terit mutari ad extremũ nõ per medium: ⁊ tunc dico ꝙ iᵒ H
erit medium ſm ſitum nõ tñ ſm tranſitũ.¶ Ad ꝓbationẽ T.c.22.
dõni.ꝙ phs deſcribit ſic mediũ.Medium eſt in qꝺ aptu3
natum eſt ꝑᵐ pertingere mutans ꝗ̃ in qꝺ vltimum mutať
ſm nãm continue mutãs.Ubi p3 ꝙ loquitur de eo quod
moueť cõtinue ⁊ nãlr̃.qꝺ nõ eſt in ꝓpoſito.Jte3 ait.quod
eſt aptum natum ⁊c.⁊ hoc adhuc bene ſibi ꝯuenit:eſto ꝙ
de facto non prius mutaretur in ipſum:⁊ ſic nll'a ꝯdictio.

¶ Diſtinctionis. vij. ¶ Queſtio. i.

Jrca ꝑmam partem.7.diſtin.in qua ma
giſter agit de cõfirmatiõe bonoꝛu3
angeloꝝ ⁊ obduratiõe maloꝝ.Quero vtrũ
angelus obduratus poſſit virtute ꝓpria/ſtã/
te cõmuni iſluẽtia dei/elicere aliqꝺ bonũ vel/
le.arguo ꝙ ſic:q2 habet lib.ar.igiť põt bene velle. patet
ꝯña.q2 lib.ar.eſt põa rõnalis que valet ad oppoſita.9ᵒ me T.cõ.3.
ta.⁊ vt dicit Hieroñ.⁊ hꝫ in lra. in ceteris a deo in vtraq3 ⁊.10.

I grē flecti pōt.añs p3:q2 ꝺm Dioñ.de di.noi. bona angeli/
Cap.5. ca sūt itegra:⁊ intelligēdū ē ð bonis nālib⁹ de qb⁹ ē li.ar.

Ad oppositū āgeli ꝯfirmati nō pñt elicē aliqð malū velle.igit̄ nec angeli obdu/
rati pñt aliqð bonū velle:añs p3 p Magr̄m in lra.ꝯña p
bat̄:q2 facili⁹ est male agē q̄3 bñ:igit̄ si obdurati in malo
pñt bñ.multo fortius ꝯfirmati in bono poterunt male.

In.q.ista pmo videbit̄ de q̄sito.2° q̄ret̄ cā cōfirma
tionis bonorū ⁊ obduratiōis malorum.

p⁹arti. Sco. li. 2.dis.7. q.j. **Quantū** ad p^m est vna opi.que ponit circa h̄ duas
ꝯnes.vna est q̄ angelus obdurat⁹ pōt nō
bēre aliquē actum malū seu esse sine aliquo actu malo.2°
q̄ pōt bēre aliquē actum bonū nō bonitate gratuita:sed
morali nō tm̄ ex gñe:⁊ ex circūstātia obti:sed etiā ꝺm oēs
circūstātias q̄ faciūt actū moralē eē pfectū bonū moral'r.
¶ Primam ꝯnē pbat.q2 volūtas ei⁹ posset ex libtate sua
nullū actū hr̄e.igit̄ ⁊ nullū actum malū.pbat̄ añs.q2 ꝺm
Cap.22. Aug.p retrac.nihil tā in ptāte volūtatis q̄3 ipa voluntas
est.qð nō itelligit̄ de volūtate q̄ztū ad eius eē p^m:q2 q̄ztu3
ad i^m magis est in ptāte eius nō volūtas q̄3 volūtas:sed in
telligit̄ q̄ztum ad operari.igit̄ volūtas magis in ptāte ei⁹
quātum ad opari q̄3 aliq̄ pōa inferior.Sed voluntas pōt
k aliquā pōam iferiorē suspēdē ab actu q̄libet:igit̄ ⁊ seipa3.
In spō. d.7.q.3 ¶ 2^m ꝯne3 pbat sic.homo exñs in pctō ⁊ in vitio morali
pōt ex puris nālib⁹ supposita gñali iflutia dei bēre velle
pfecte bonū/vel oēs circunstātias.igit̄ multo magis hoc
pōt angelus obdurat⁹ ex puris nālib⁹.ꝯña pbat̄ p auctē
Cap.3°. Aug.de fi.ad pe.vbi ait.q̄ si posse eēt vt humana nā post
q̄3 a deo auersa bonitatē pdidit volūtatis:ex seipsa rursus
eam habere potuisset:multo possibilius h̄ nā bēret ange
lica:que q̄zto minus grauat̄ pōdere terreni corporis:tan
2^m to magis hac eēt pdita facultate.¶ 2° in angelis manent
nālia integra ⁊ splēdidissima ꝺm Dioñ. Sed bñ velle ꝺm
nullā circūstātiā moralē in actu excedit nālem facultate3
volūtatis:sicut nec ꝺm subam actus: q2 i^e circūstantie nate
sunt nāl'r ꝯuenire tali actui:q2 per rōnē nālē ꝯcludit̄ tali3
circunstantia debere inesse tali actui:sicut p3 p rōnes pho
l rū:q2 h̄ rōne nāli pbauerūt:i⁹ autē nāl'r ꝯseqt̄ aliqd quod
pbat̄ sibi debe inesse p rōnē nālē.igit̄ sic act⁹ volendi ꝺm
subam actus nō excedit volūtate3 angeli:ita nec ꝺm aliq̄3
circūstātiā.igit̄ cū angelus possit in actū q nō excedit ei⁹
facultatē nālē:seqt̄ q̄ pōt in actu3 pfecte bonum moral'r.
3^m ¶ 3° itellect⁹ angeli nō est ita excecatus q̄ erret circa pn^a
practica:q2 sunt nota ex termis:sicut ⁊ pn^a speculatiua: ⁊
iō cum angelus possit terminos apprehēdere ⁊ eos com
ponē:pōt v̄itati illius pncipij assentire.Ex i° autē pn^o pōt
deducē ꝯnē pcticā pcīa3:⁊ si nō cog̃scat discurrēdo: pōt
ꝯclo videri ab angelo i pn^o sic a nobis ex pn^o dnīfatiue de
ducit̄:igit̄ sicut volūtas nr̄a de tali ꝯne deducta ex tali pn
cipio pōt hr̄e volitionē rectā:ita angelus sequēdo dicta/
mē itellectus sui pōt bēre volitionē bñ circūstantionatā.
4^m ¶ 4° tenet̄ cōiter q̄ angelus ex puris nālibus pōt deum
diligere super oia:⁊ ad hoc teneret̄ si esset in puris nālib⁹
in statu vie:⁊ p ꝯñs ad h̄ est iclinatio nālis ipsius.Cū igit̄
m nā sua maneat integra:⁊ sil'r iclinatio sua nālis.sequit̄ q̄
adhuc pōt deū diligē:sed act⁹ diligēdi ex h̄ q̄ trāsit super
i^o bonū est sine oi mala circūstātia:q2 nō pōt minus inten/
se diligi.g̃ circa deū pōt hr̄e actū diligendi bonū moral'r.
ꝯ Sco. vbi sup. ¶ Hec opi.q̄ztu3 mihi appet multa ꝯtinet repugnātia di/
ctis sanctorꝝ.p^m est q̄ angelus obduratus ex se pōt oi actu
volūtatis carē.Scōm q̄ pōt nullū malū velle bēre.¶ 3^m q̄
pōt bēre aliqð velle pfecte bonū moral'r.¶ 4^m q̄ sua bo/
na nālia remāserūt sibi itegra.¶ Hoc qppe si itelligat̄ q̄
sint itegra.i.eque pfecta ⁊ po^a sicut fuerunt añ peccatum:
sicut op3 doctorē huc itelligere:est etiam contra intentio/
nē sanctorū.Ideo ꝯtra pmū arguo pmo sic.¶ Diabolus
p^m nō pōt se omni pena sensus puare:igit̄ nec pōt ex se omni
actu voluntatis carere:añs p3:tum expssa determinatiōe n
Aug.de fi.ad pe.vt statim allegabit̄ ꝯ dcm̄ ꝺm opi.Tum Cap.3°.
q2 si posset:nō est dubitādum q̄ ea se puaret:⁊ sic aliquā/
do finiret̄ suppliciū eius:qð est ꝯ sacrā auctem dicentem.
Ibunt hi in supplicium eternū:⁊ iterum.ignis eorū nō ex
tinguet̄ ⁊ vermis eoru3 nō morietur.¶ R. Hoc peius est q̄3
dcm̄ Origenis:nā ille dic̄ finiēda aliquādo supplicia dā/
natorū ex misericordia dei:peius autē diceret̄ q̄ ex ppria
libertate ⁊ ptāte dānati:⁊ tm̄ dcm̄ Origenis erroneū repu
tat̄.ꝯña pbat̄:q2 si posset omni actu voluntatis carē:pos/
set p ꝯñs nō bēre displicētiā sue dānationis: ⁊ vniuersalit̄
nolitionē respcū alicui⁹ sibi iflicti:ac p h̄ nullum inflictorꝝ
ei esset sibi pena. ¶ Scdō.si diabolus posset oi actu ⁊c. 2^m
posset ēt esse sine dolore ⁊ tristitia.p3 ꝯña:q2 ois eius do/
lor vel tristitia est actus volūtatis vel sine actu volūtatis
esse nō pōt.¶ Cōtra 2^m ar.p auctoritatē expressam Aug. ꝯ 2^m
de fi.ad pe.vbi dicit q̄ partem angelorum que a deo volū cap.3°.
taria auersiōe discessit deus sic totā in eterno precepit re/
manere supplicio:vt etiā ignē ei eternū paret in q̄ illi oēs
puaricatores angeli nec mala possint vnq̄3 volūtate care
re nec pena:sed pmanēte in eis iniuste auersionis malo p/
maneat etiā iuste retributiōis eterna dānatio. Ex hac au/
ctoritate p3:q̄ nō pñt carere mala volūtate qð est ꝯ ꝯnē. o
¶ Scdō.et eo q̄ nō pñt carere pena patet q̄ fundamētū
pbationis dcē ꝯnis est falsum.qm̄ si volūtas posset nullū
habere actū posset nullam bēre tristitiā aut dolorē ⁊ per
ꝯñs nullam penam.p3 ꝯña/qm̄ tristitia est actus volūta/
tis vel sine actu esse nō pōt naturalit̄. ¶ Tertio.si angeli
obdurati possūt nullū actū malū bēre:igit̄ angeli ꝯfirma
ti pñt etiam nullū bonum actum bēre.⁊ per ꝯñs possunt
se puare bti^{tu} sua.ac per hoc nō sunt ꝯfirmati neq̄3 bti.ꝯse
quētia p3 qm̄ simili snia dei illi obdurati in malo ⁊ isti cō
firmati sunt in bono.Et ꝯfirmat̄ per silitudinē ꝯñe quam
ꝯtra origenistas facit btūs.Greg.34. mor.circa mediu3.
Si q̄nq̄3 finienda sunt inqt supplicia reproborꝝ.q̄ñ3 ergo
finiēda etiā sūt gaudia btōrū.⁊ pbat ꝯñtiam.p semetipa3
nāq̄3 veritas dicit.Ibunt hij in suppli.eter.iusti aūt invitā
eternā.Nec dubium q̄ pp̄ter eādē cām nō solū de inesse p
sed ⁊ de poss dēret tenere ꝯñtia.Nec minus/de mala vo/
luntate horū ⁊ bona illorū.q̄3 de supplicio istorū ⁊ gau/
dio illorū ⁊ iterū simil'r angeli angelis ⁊ homines homi/
nibus comparāt̄.¶ R. Rō istorum si valet equaliter pro
bat q̄ angeli boni possint se suspendere ab omni actu vo/
lūtatis ⁊ p ꝯñs puare se oi bono actu.sic pbat de mal'.q̄
possint vo^{ne} ab oi actu suspēdē.vt stati3 p3 cuili3 intuenti.
¶ Cōtra 3^m arguo pmo per auctoritatē Aug.de fi.ad pe. ꝯ 3^m
vbi ait.q̄ bone volūtatis initium ⁊ cogitatiōis nō homi/ Cap.3°.
ni ex seipso nasci:sed diuinit⁹ ⁊ pparari ⁊ retribui i eo de⁹
euident ostendit:q̄ neq̄3 diabolus: neq̄3 aliquis angelorꝝ
eius ex quo ruine illius merito in hāc inferiorē detrusi sūt
caliginē:bonā potuit:aut poterit resumere voluntatē. Et
paulopost.¶ Ondit inqt deus:vnde bona volūtas hoib⁹
detur quā sic amiserūt angeli cū hrent:vt amissa3 deinceps
hr̄e nō possint.Nec pt dici q̄ tm̄mō loqt̄ de volūtate bōa q
bonitate g̃tuita gr̄a gratū faciēte:qnimo de voluntate bo
na simpl'r ꝺm:quā bonus a prauo ⁊ ifidelis a fideli distin
gui ꝯsueuit:q̄ vtiq̄3 bonitas moralis dr̄.nā ⁊ tal'r bonam
volūtatē hoie3 nō posse a se hr̄e Aug.expsse intēdit:sic ex
psse p3 in li.de pdestinatiōe sanctorꝝ:⁊ etia3 in innūis alijs
locis:vt ifra plixi⁹ ondet̄:⁊ talē ex se hoiem nō posse bēre
pbat̄ hic per h̄ q̄ nec angelus:de q̄ tamē magis videret̄.
¶ Qð etiā ꝯfirmat̄ p eūdē in epl'a ad vitalē vbi ait.Nec
ipse diabolus arbi.h3 libe.ad bñfaciēdu3:sed in maximā
maliuolētiā pena sui sceleris obduratū.Ex h̄ ēt p3 q̄ non
pōt hr̄e actū bonū moral'r:cū dicat eū obduratū in mali/
uolētia:que vtiq̄3 nō nisi mala volitio est. ¶ 2° sic.qcunq̄3 2^m
pōt elicere aliqð bonum velle moral'r: pōt diligē iustitia3

A z hře bonitatis affectū. Sed nullus angelus malus hoc pōt.igif zc.maior p3:qm̄ nullū velle pol'e est eē pfecte bo num morał̄r nisi sit velle iustū:seu recte indēptum iustū z re ctū est. Unde z si qs velit aliqđ iustū:non tñ qz iustum:sed qz vtile vel cōmodū:aut alia rōne:z si bonum vult:non tñ
Cap. 9. bñ. Propter qđ phs 3° ethi.c.de fortitudie. dicit φ ois fi nis opōnis virtuose est:qz s3 habitū z fortis aut fortitudo bonū.i.finis:z subdit φ boni vtiq3 gra fortī sustinet z opa tur q̄ fm fortitudinē:ita φ fm ipm fortis opatur opa forti
Cap. 10 tudinis pp ipmmet fortitudis bonū. Et in sequēti.c.dic̄ φ q pp verecūdiā:aut timorē pene opanī nō fugiētes turpe: s3 triste:nō sūt vere fortes. Op3.n.inqt nō pp necītatem for tem eē:s3 qm̄ bonū. Minor pbaf.nā q̄tum ad h idē iudi cium est de hoib⁹ dānatis z ipsis angelis:qm̄ q̄uis ange lus sit in nā pstātior:nō tñ in hac pditiōe p statu sue dāna tionis potior est:ita.s.vt ipse possit bñ velle:hō vō nō pos
Cap. 3. sit:gnimo par snia pstrigit vtrūq3. Un̄ Aug.de fi.ad pe.in
B ca.pallegato de vtroq3 ait.φ deus ei⁹ ita cognoscēdi atq3 diligēdi se facultatē volūtatēq3 donauit:vt eam vnusquis q3 hře possit z pdere. Si qs tñ sponte pderet suo deinceps arbitrio resumere nō valeret. Q̄tum igif ad h pditio boz z illoz vna est:sed talē affectū iustitie hoies dānati nō pñt
Cap. 3. hře:sicut expresse ponit ibidē infra Aug.in eodē.c. vbi di cit φ z si tales tūc habebūt pniam:nō tñ psequenf veniā z assignat rōnem. Quia z si erit inqt ibi stimulus penitu dinis:nulla tñ erit correctio volūtatis:a talibus.n.ita cul pabitur iniqtas vt nullatenus possit ab eis vel diligi vł de siderari iustitia. Uolūtas.n.eoz talis erit:vt habeat in se pter malignitatis sue supplicium:nunq̄ tñ possit recipe bonitatis affectū. In qbus v̄bis si bñ inspicianf ēt ponif
3m. pbatio maioris rōnis facte. C 3° angeli boni sic sunt pfir mati:vt nullam possint hře malam voluntatem:igif ma
C li sic sunt obdurati:vt nullā queāt hře bonam. pña p3:qz q̄tum ad hoc talis est pparatio angeloz ad angelos q̄lis hoium ad hoies:de hoibus aūt ad hoies sibi pña bona ē igif zc. assumptū p3 per Aug.q subdit ibide3 imediate:z per modum ēt pbōnis pmissoz.d. Quia sicut illi q cum Chro regnabūt nullas in se male volūtatis reliqas habe bunt:ita illi q erūt in supplicio ignis eterni cu3 diabolo:z angelis eius dānati:sicut nullā vlterius requie3 habebūt
4m sic bonā nullatenus hře poterūt volūtatē. C 4° arguitur ex dictis opi. ait.n.φ diabolus pōt deū diligere sup oia:z φ pōt carere oi mala volūtate z hře bonā fm oēs bonas morales circūstantias. Ex his aūt sequif φ in ptāte sua ē pp deum pteri z dolere de culpis suis:nā ex dilectione dei poterit dolere φ eum offendit. Ulterius poterit sperare ö misericordia dei z veniam postulare:z hec probanf p fun damēta opi.qz tales actus nō excedunt:vt h3 dicere opi. facultatē volūtatis eius. Item qz maius est posse diligere deū sup oia vł saltē non est minus:s3 si diabolus h faceret
Cap. 5. vtiq3 iustificaref z psequeref veniā dicēte Aug.in devera
D z falsa.peni.diabolus si posset sperare z culpam in se sen tire:qđ nō inuenit in se sumeret in dei pietate. Qđ aūt nō in
4m. uenit in se vtiq3 iustitia intelligif. C Cōtra 4m pōt argui.p ex dicto Magistri in ista dist.7.c.2.dis.φ mali angeli hñt li.ar.sed depressum atq3 corruptū:qđ surgē ad bonum nō valet. Idem pbaf ex pluribus auctibus Aug.de fi.ad pe. iam allegatis. Ultra eas aūt adhuc expressius per illđ qđ
Cap. 28 ait in Ench.φ post pm creature rōnalis malum ēt nolenti bus subintrauit ignorātia rez agēdaz z pcupiscentia no xiarū:ex qb⁹ morboz nō vbertatis:sed indigēte tanquā fontibus ois miseria nāe rōnalis emanauit:z statim infra dicit. Uerū hec cōia mala sunt z hoiu3 z angeloz pro sua malitia dei iustitia damnatoz:ita φ fm Augu.merito sui peccati angeli mali z in itellectu z in affectu infirmati sūt: sicut z hoies.pp qđ sicut hoies non possunt ex se bñ velle:
Sic expo nit ista ita nec illi. C Auctoritas Dio.non pbat oppositum:s3 p

positum. Jacet eni sic. Et data ipsis angelica bona nequa quā ipsi mutata eē dicimus:sed sunt z itegra z splendidis sima:q̄uis ipsi nō vident claudētes ipsoz boni ispectiuas virtutes. Quare φ sūt:z ex bono sunt:z boni z pulchri3 z bonū desiderāt esse z viuere z intelligere q̄ sunt existen tia desiderantes. Per bona aūt angelica:vt cōiter exponi tur nō quelib3 eoz bona:sed naturalia.s.essentia z natura les vires intelligunf.hec vtiq3 integra sunt:q̄tum ad sub stantiā z eoz nāles inclinationes in bonum:vñ appetunt esse z viuere z itelligere alia:vt dicit Aug.in Ench. ca.p allegato dicit.φ nā rōnalis in suis malis nō potuit admit tere beatitudinis appetitum:cū hac tñ integritate constat φ quo ad alia sit debilitata z tenebrata. Qđ ipse Dionysi us etiā expressit cū ait.q̄uis ipsi nō vident claudentes ip soz boni ispectiuas virtutes. Clauserunt.n.sibi per pecca tum virtutes ipsoz inspectiuas boni:pp qđ z ignorantia3 rez agendaz z pcupiscentiam noxiarū sui peccati penas patiunf:vt dicit Aug.z iđ bene pcordant sancti doctores pdicti. Quod vō ait Dionysius:illa esse splendidissima:in telligendum est in cōparatione ad nos:quos acumine sci entie maxime superant:nō āt in comparatione ad statum eorum ante peccatū:quasi sint in eadē sublimitate intelli gentie:nisi forte dūtaxat q̄tum ad notitiam speculatiuam rerū.nam in appetēdoz agēdorūq3 scia deprauati malitia maximos patiuntur errores. C Ex his ad rōnes potest re spondere. Ad pmā dōm.φ aūs est falsum:nec valet proba tio:qz Augu.ibi voluntatē pro actu scōo:siue p ipso velle accipit:sicut clare p3 ex scōo retrac.cap.p.z de lib.ar.lib. 3.z q̄uis nihil sit magis in potestate nostra q̄ ipsum vel le:nō tñ ex hoc sequitur φ oē velle sit in nostra ptāte:qn imo dato φ aliquod velle sit magis i potestate q̄ aliquid aliud adhuc dictum Aug.est verū:vt dictum fuit in pmo. dist.i.q.2. C Scōo.esto φ intelligaf de potentia volunta tis q̄tum ad suum operari:vt dicit opi. adhuc in pposito non pcluderetur intentum:nam diabolus nullam potentiā suam potest omni actu priuare:mō.n.itellectum potest pri uare perceptione penaz:z alia potētia nō est in eo. Ite3 si probatio valeret:simili modo probaretur φ angelus bea tus posset se priuare beatitudie sua z omni gaudio: quod non puto psonum dictis sanctoz. C Ad pmam rōnem p scōa pclusione nego aūs:cuius falsitas prolixe ostendetur infra dist.26.pro nūc autem sufficiat auctoritas Aug. ibi de3. vnde sumitur probatio pñe:z est illa que allegata est contra tertium dcm opi. z est mirandum de sic arguente: qm̄ Aug.vt euidēter p3 legēti facit illam pñtia3 z dstruit pñs:vt inferat oppositum aūtis:qđ tanq̄ verum proban dum ipse premisit. C Ad secūdam q̄tum ad illud qđ assu mit ex dicto Dionysij p3 responsio ex dictis ptra quartu3 dcm opi. Ad id aūt qđ vlterius assumit.s.φ bene velle fm nullam circunstantiam moralem excedit facultatem volū tatis.dōm φ qcquid fuerit de facultate volūtatis ante pec catum:z in statu nature integre in quo forte etiā absq3 gra nature addita nō poterant bene velle:facultatem tñ volū tatis corrupte excedit intantum φ nisi diuinitus adiuuef: nec tales circunstantias pfecte cognoscere:nec fm eas po test velle. Unde nō est volentis:neq3 currentis zc. Nec suf ficientes sumus cogitare aliquid ex nobis.z sine me(inqt saluator) nihil potestis facere:que z de hominibus z an gelis estimo esse vera. C Ad 3m primo dico φ si malitia ē corruptiua principij:vt dicitur.6° ethico.satis rationabili ter dici pōt φ in talibus pncipijs practicis erret malitiosis simi diaboli intellectus. C Scōo posito φ non:adhuc nō pcluditur qđ intendif:tum qz φ tale principiū sibi veniat in mentem:z si venerit φ sub ipso sibi aliquid sumendum occurrat nō est in eius potestate:sicut nec hominis. Sicut docet Apłs in v̄bis iam allegatis:tū qz adhuc habita no titia pclusionis practice adhuc sine gra dei nō pōt volun

dā p. boi' auctis sa. Tho. l.4. sen. di. vlt. vbi querit vt3 ois vo lūtas dam nati sit ma la.
E
F
Ad rōes Scoti vbi. s.
Cap. 4.
G
Ad pm.
Ad 2m.
H
Ad 3m.

I tas conformabilr elicere bonum velle: qnimo fuit vnus error Pelagij: q de gra dei necessaria nobis erat solum: vt sciremus qd esset agēdū: qm habita tali scia in potestate nostra erat vel'r qd volendum eē sciebamus. ¶P. In diabolo est ɔtinue actualis malitia: cui incopol'e est omne velle perfecte bonū moralr. Hec magis patebūt ifra: vbi

Ad 4m. ingref de potestate bois ex solis nālibus ad bonū. ¶Ad 4m dōm, q diabolus in statu nature integre potuit vtiqz deum diligere sup oīa: non dico tñ q ex solis suis nālibus absqz alio gratuito dei dono vel auxilio: in statu aūt nature deprauate: qɜuis b ipm possit potētia remota: ⁊ sicut et qlibet nr̄m: in actum tñ ex se exire nō pōt. Et hoc expresse vult Augu. de ci. ad pe. vbi supra ait. n. ipse q angelos ita deus creauit: vt ex pre seipsis illum diligerēt: cui⁹ se tales creatos ope. vel vt bɜ alia lra: ope cognouissent: ⁊ ifra ait: vt supra allegatū est: q sic eis facultatē diligendi se dedit:

K vt nusqsqz hanc dilectionē hie posset ⁊ perderet: si qs tñ inquit eam sponte pderet: suo deiceps arbitrio resumere nō valeret. ¶P. Scdm eundē: vt allegatū est ɔ 2m punctum opi. hui⁹: in angelis pmanet continue auersio: quo igr pñt actualr ɔuerti ad deum ipm sup oia diligēdo. cū sint incōpossibilia: ⁊ primū tollere a se nō possint?

2⁹ artic. Sanct⁹ Tho. p te p'. q. 64. ar. 2 Quantū ad 2m arti. dicit vnus doctor: q cā obdurationis angeli est: q talis est angeli nā q cuicūqz volūtas ei⁹ adheret imobilr adheret: ecōtrario volūtati humane que adheret mobilr potens discedere ⁊ ɔrio adherere. Et iō si volūtas angeli ɔsideref añ adhesionem: pōt libere adherere: ⁊ huic ⁊ opposito in his. s. que nō nāliter vult: sed postqz adhesit imobilr adheret: ⁊ iō vt dicūt ɔsueuit dici q liberuɜ ar. hois flexibile est ad oppom ⁊ añ electionē: ⁊ post lib. āt ar. angeli est flexibile ad vtrūqz añ:

ɔ Tho. vbi. s. elecioné: ⁊ post lib. ... sɜ nō post. Sic ḡ boni angeli semp adherētes iustitie sunt in illa ɔfirmati: mali vō peccātes sunt in peccato obstinati. ¶Iste modus dicēdi mihi: sicͭ ⁊ in alijs multis. nō vr̄ suf

L ficiens neqz verus. ¶Prio qdē qm̄ fūdamētū assūptum est fhu. ⁊ ɔ sanctos. vɜ de imobili adhesione volūtatis an-

Cap. 3. gelice: ait. n. Dam. lib. 2. q angelus ē suba itellectualis sp mobilis arbitrio libera. ⁊ paulopost subdit. arbitrio libera vertibilis fm mētē. s. volūtate vertibilis: b āt vez nō esset si sic imobilr adhereret. ¶P. Scdm hāc viā sequif q

Confir. angeli beati sūt imobiles ⁊ iflexibiles nālr ad malū cum adheserint iustitie sua volūtate. Sɜ hoc ɔño est expresse ɔ Dam. ibidē. ait. n. de sanctis āgelis: difficile mobiles sunt ad malū: sɜ nō imobiles: nūc āt ⁊ imobiles ad malū nō nā sed gra. Et idē dicit Aug. lib. 3. ɔ max. ⁊ allegaf in di. ista.

Confir. ¶P. vt pbatū fuit di. 3. mora aliq fuit iter creationē angeli ⁊ eius pctm̄. ⁊ ɔstat q in illa mora habuit aliqd velle: ⁊ vt pɜ ex allegatis in pcedēti arti. deū p seipso dilexit: si igr

M imobilr ei⁹ volūtas adhereret nūqz peccasset: qd est fim.

Confir. ¶P. Cōstat q diabol⁹ nō oē qd semel vult semp vult: qn imo nūc vnum nūc eius oppom. Vñ vt di p voluit Chrm mori: postea voluit q nō moreref. vñ vxori pilati suggessit: vt ipediref passio Chri: ⁊ satis est visile. q in ei⁹ voluntate fit maxia mutatio ɔriaz volitionū: lɜ oēs male sint ⁊

Confir. Aureo. lib. 2. di. 7. q. p'. ad malū finē relate. ¶P. Que cā assignabif obstinatiōis boium damnatoz. ɔstat. n. q nō pdcā fm ipsos. Ideo ali⁹ doctor assignat aliam cām cōeɜ. vɜ q angelo in suo lapsu infundit deus ⁊ cūdie in morte bois damnati ifundit quēdam habitū itentiuū malitie iclinātē ad actū displicētie ⁊ odij dei ⁊ necessitātē volūtatē sic vt ɔ eius iclinationē moueri nō possit: ⁊ hunc modū et in pte pmus doctor tenuit i

ɔ Aure. vbi. s. suo scripto sup. 2. sniaz. dist. 7. Hic modus nō appet mihi ɔueniēs. Prio qdē q ponit talē habitū vitiosum a deo solo imediate cāri: ⁊ ad b nō dōm mouet me: q btūs Aug. tenēs q pctm̄ originale est vitiū ɔcupiscētie qd facit boieɜ ɔcupiscere: cū Julianus defensor heresis Pelagiane peteret vtrū a deo talis habit⁹ cāretur in aīa: qd si dareſ inferebat q nō esset malus: nunqz Aug. ɔcessisse inuenitur q

N cāref a deo: sɜ oppositū exp̄sse lib. 4. ɔ eūdē ⁊ illr in hyponoſ. in rñ. 4. ¶Scdo. q assumit vnū qd est valde dubiū.

2 vɜ q. aliqs habitus possit necessitare volūtatē sic q ɔtra actum nō possit elicere actui ad quē habitus iclinat. ¶3⁹

3 q qcqd sit de b: nullus tñ habitus pōt necessitare volūtatem: vt semp sit sub actu eius: in potestate. n. eius est vti habitu cū voluerit: nō obstante ḡ tali habitu: volūtas poterit: nisi aliud obsistat: puare se actu: ⁊ per ɔñs carere pena ⁊ mala volitiōe: cuius oppom dicit Aug. vt pɜ in arti. pcedenti. ¶Alius dicit q ideo angelus malus obstinatus Sco. in est: q in illo actu: siue in illis actibus in quibus peccat ppetuo conseruatur a deo: ita q angelus non pōt illum vel illos non habere. Ille tamē actus sic a deo ɔseruatus sic ē deformis ⁊ malus q nō est angelis demeritorius. Sicͭ nec actus beati est meritorius qɜuis sit bon⁹ ⁊ rectus. De homine vō damnato dicit q obstinaf per eūdē modū in illo actu malo vltimo postqz aia separaf a corpore. ¶Iste modus dicēdi nō mihi apparet ex toto rōnabilis. primo q si nō vr̄ rōnabilr posse ɔcedi q habitus aliqs vitiosus causef in aia a deo imediate: sicut a totali cā: vt dcm̄ est ɔ aliū modū dicēdi: multomin⁹ vr̄ hoc poni posse de actu vitioso. ¶2⁹ q si talē actū prauum deus imediate: sicut totalis cā ɔseruat in mente diaboli: ita q adhuc nullo mō actiue ɔcurrit illius voluntas: pari mō videref ɔcedendū q illū actuɜ potuit deus a pri⁹ causare in mēte diaboli: ⁊ per ɔñs volūtas diaboli potuit a supiore suo subiici tante prauitati: cuius oppositū vr̄ sequi ex snia Aug. p ⁊ 3⁹ de lib. arbi. q pbare conaf q a nulla re voluntas rōnalis cogi pōt: vt sit serua libidinis: q nō ab iferiore: q non pōt: nec a supiore: q iniustū est: vt dicit. 3⁹ lib. ¶P. fm hoc esset dādaɜ q pōt deus se solo imediate causare in mēte rōnali odiuɜ sui dei: qd libenter ego non darem. ¶Et iō dico aliter: nihil tñ asserēdo. q obduratio diaboli: vt ex supradictis appet in duob⁹ ɔsistit. s. in nō posse hie bonā voluntatem: ⁊ in nō posse carere mala. Causa primi ē vlis subtractio gre ⁊ auxilij spālis dei: sine quo spāli auxilio nullus hie pōt bonā aliquā voluntatē. Et hanc cām innuit Aug. de ci. ad pe. vbi supra cū ait. De angelis qdē deus b disposuit ⁊ ipleuit: vt si qs eoz bonitatē voluntatis pderet nunqz eā diuino munere repararet. innuens manifeste q nō nisi diuino munere valeat reparare: qd tamē munus nō impartiri volūtas diuina ⁊ disposuit ⁊ impleuit: ⁊ idē iudiciū est de damnatis hominibus. Cā vō scdi. vɜ q non possunt carere mala voluntate: videtur posse assignari continuatio perpetua acerbissime pene gehēne: ⁊ actualis ɔsideratio felicitatis amisse cum omnimoda desperatione recuperādi: in quibus penis iustissime detinentur a deo. In his autem constitutus ⁊ spāli quolibet dei auxilio destitutus spiritu impatientie agitatus surgit in continuum murmur ⁊ odium dei punientis: ex quo etiam in plures alias cadit pessimas voluntates. ¶De confirmatione vō bonorum que econtrario: consistit in non posse carere bona voluntate ⁊ in non posse habere malam: vl' alias vllo modo peccare: potest dici q causa est perpetua continuatio sue bone voluntatis que ē beatifica fruitio dei: quā ipse deus sic causat: vt eam volūtas beati non habere nō possit. Et insuper preseruatio per deum ab omni inordinata voluntate ⁊ cogitatione: ac vniuersaliter quocūqz inclinatiuo vel allectiuo ad iordinationem aliquā voluntatis. ¶Ad argumētum. q. respondeo negando ɔñiam. Ad primā probationem: q potentia rōnalis. vɜ ad opposita. Primo potest dici q Phs loquitur fm statum in quo sumus q nec alium nouit: ⁊ ideo nō sufficit ad propositum eius auctoritas. Secūdo dicendus q lɜ valeat ad opposita: non tñ ad quelibet opposita: ⁊ semp siue in quolibet casu. Vñ ⁊ diabolus plura libere ⁊ voluntarie agit circa hoies: que possɜ nō velle agē ⁊ non agere.

Right margin notes: Sco. in fpor. li. 2. dis. 7. q. 1. — O ɔ Sco. — 2m. — Cap. p. — Opi. ppria. — P — Q — ad argm pnci.

A tristat̃ ãt ⁊ dolet in penis in qb⁹ non pt nõ tristari. ℭ Ad auctez Dier.dõm: vt docet magister in lr̃a ꝙ itelligenda ẽ ſm statũ in quo creata est rõnalis nã: talis.n. vt ait magister: ⁊ bõ ⁊ angel⁹ creatus est: ꝙ ad vtrũq; flecti poterat. Sz postea boni angeli ita ꝯfirmati fũt p gratiã vt peccare nõ possint: ⁊ mali ita vitio obdurati: vt bñ viuere nequeãt

ℭ Distinctionis. vij. Qõ. ij.

Quia Magister in secũda pte hui⁹.7. disti. tractat de multiplici scĩa q̃ vigent angeli mali. idcirco ad habẽdum notitiam õ cognitiõe ipsoꝝ angeloꝝ gñaliter plura querenda sunt. Primo igit̃ quero. Utrũ q̃cũq; rẽ angelus intelligit: intelligat intellectione tam a re quã intelligit: q̃z a suo intellectu eẽntialiter distincta. ⁊ vĩ ꝙ nõ: q: nõ q̃cunq; rem intelligit intellectus humanus itelligit intellectione a se: ⁊ a re illa eẽntialiter distĩcta. ergo nec q̃cũq; rem intelligit intellectus angelicus ⁊c̃. ꝯña p3: q: pfectior est itellectus angelicus q̃z humanus: ⁊ perfectionis est intelligere intellectione a se idistincta: vnde hoc attribuim⁹ deo. Si ḡ hoc aliquo modo ꝯuenit intellectui humano nõ d3 ab angelo vl̃iter negari. Antecedens pbo tripliciter. p̃ q: nõ seipsum intellectus humanus intelligit intellectione distincta ab eo essentialiter: qõ probo. q: vbi obiectum est idem potentie: actus potẽtie in obiectum est indifferẽs ab vtroq;: nam plus vel nõ minus conuenit medium cũ extremis q̃z extremũ cum extremo: actus aũt est medium inter potẽtiam ⁊ obiectum: sed cum intellectus intelligit se: potentia est eadẽ obiecto. igit̃ ⁊c̃. ℭ Scdo: q: aliqua entia distincta a se essentialiter: in eo tñ existentia subiectiue nõ intelligit intellectione distincta a se ⁊ ab illis: vtputa suam intellectionem de re nãli ⁊ speciẽ ab illa abstractam: cu3 iste sunt sibi essentialiter pñtes. ḡ ⁊c̃. ℭ Tertio. q: non omnem etiã rem extra se intelligit intellectione distincta essentialiter ab illa: vtpote substantias: abstractas ⁊ imateriales. Nam ait pħs. 3° de aia. ꝙ in his que sunt sine materia idẽ est intellectus: ⁊ qõ itelligitur: p intellectum autem intelligit ipse intellectionem actuale3 potẽtie intellectiue: qõ p3 per translationẽ quã Cõmẽ. exponit: loco.n. huius dictionis intellectus illa translatio h3 formare. Sed per formare significat operationẽ intellectus: quã vocamus itelligẽtiam simplicem vel simpliciũ: vt nõ longe post p3 ex collectione textus vtriusq; trãslationis ⁊ expositiõe Cõmẽ. igitur ⁊c̃. ℭ Secundo ad.q. nulla itellectio angeli est eẽntialiter distincta ab ipso: igit̃ non q̃cunq; rem ⁊c̃. p3 ꝯsequẽtia. antecedẽs probatur. q: si aliqua: vtiq; illa esset forma quedam imaterialis ⁊ abstracta: vt claꝝ est: igitur ipsa esset quidam itellectus ⁊ intelligeret: ⁊ eadem ratione intelligeret intellectione a se distincta. ⁊ illa etiam vlterius itelligeret: ⁊ sic etiã actualr̃ in quolibet angelo essent infiniti intellectus ⁊ itellectiones: qõ est inconueniẽs. pma ꝯñtia probat̃ auctoritate Cõmẽ.12. meta. ꝙ in lib. de aia declaratum est formas abstractas eẽ intellectus. Et in 3° de aia. ꝙ illud qõ ex intellectis nõ h3 mãm suũ intellectũ est intellectus in se: ⁊ ipse semper itelligit: qõ aũt h3 mãm vnũquoq; itellectorum est in ipso in potentia: ⁊ ideo res materiales intellecte non intelligunt. hec Cõmen.

Ad oppositũ Angelus itelligit se itellectiõe distincta essentialr̃ ab eo. igr̃ q̃cũq; rem itelligit ⁊c̃. ꝯña p3: q: nullũ intellectum ab angelo est tam intimũ angelo q̃z est ipmmet: ⁊ p ꝯñs magis deberet intelligere se absq; extraneo medio q̃z aliqõ aliud. añs. probatur sic. angelus diligit se dilectione distĩcta ab eo. igitur itelligit se itellectiõe ab eo distĩcta. ꝯña p3: q: nõ min⁹ volũtas angeli est eadẽ angelo q̃z intellectus ei⁹: nec minus volitio est eadẽ volũtati q̃z itellectio itellectui. Assumptũ probatur: q: angelus põt se odire: cum possit velle se non esse: imo multi dicũt ꝙ diabolus ita vult de facto. igit̃ sua dilectio nõ est ipse: alias dilectio esset odium ⁊ ec̃.

E

Respondeo qm̃ de notitia ac mõ cognoscẽdi angeloꝝ nõ possum⁹ aliqd inuestigare p rõnẽ nisi ex his q̃ cognoscim⁹ in nobis. idcirco duo articuli erũt in qõne ista. In p videbit̃ vtꝝ q̃cunq; rem intellectus humanus itelligit actualiter intelligat intellectiõe tam a re intellecta q̃z ab ipso intellectu distincta essentialiter. In secũdo videbitur de principali quesito.

Circa pmũ q: oẽ itellectũ a nobis: vel est ipsemet intellectus: vel aliquid aliud ab eo: in ipso tñ existẽs: vel aliqd qõ nec est ipse: nec est in ipso. Idcirco circa h ponõ distĩcte aliq̃s ꝯnes. pma est. ꝙ si intellectus itelligit se: intellectio actualis qua se itelligit est eẽntialr̃ distincta ab ipso. 2°. ꝙ si intelligit aliũ a se: exñs tñ in ipso: vt in subto: intellectio qua intelligit est ta3 ab ipso q̃z ab eo quod ipse intelligit eẽntial'r distincta. 3°. ꝙ si intelligit aliqd extra se qcqd illud sit: intellectio est ab vtroq; essentialiter distĩcta. p⁹ artic.

ℭ Primã ꝯnẽ pbo sic. si itellectio qua itellectus intelligit se cum actu se itelligit nõ esset distincta ab eo. igit̃ ipse eẽt intellectus suimet. p3: ⁊ vltra. igit̃ semp se actualr̃ itelligeret: ⁊ semp ẽt actualr̃ itelligeret se itelligere se. ꝯñs est certissime ꝯ experientiã. Itẽ pħs. 3° de aia tanq̃ certũ ⁊ exptum supponẽs ꝙ nõ semp intellect⁹ itelligit q̃rit cãm huius. sequit̃ ãt nõ semp intellect⁹ intelligit. igitur nõ semp se intelligit. Et si dicat̃ ꝙ Aug. in.10. ⁊.14. de tri. in pluribus locis dicit ꝙ mens sp se nouit ⁊ itelligit. Rñdendu3 est. ꝙ ipse nõ loquit̃ de itellectiõe actuali qua qs actualiter cogitat ⁊ intelligit: sed de habitualis: quẽadmodum vt ipsemet ponit exẽplu3.10. de tri. de perito multaꝝ doctrinaꝝ: quẽ etiã dum de vna solum cogitat. v̑.g̑. de medicina ẽt aliam. vbi gr̃a. grãmaticam dicimus eũ nosse. In ꝓposito sumo itellectionẽ iuxta nr̃m cõem vsum: p ipsa cogitatione sub quo intellectu nõ est dubium ꝙ Aug. diceret mentẽ semp se intelligere: cum ibidem ⁊ lib. etiã.14. ⁊ multis alijs locis dicat ꝙ mens q̃uis semp se nouerit: nõ tñ semper se cogitat. ꝯña võ p3: qm̃ si vno tpe mens est notitia suipsi⁹ eadem rõne ⁊ semp cũ semp vniformiter sit ⁊ oĩm ⁊ potẽtia ⁊ oẽ qõ reqritur ad intelligẽdũ se h supposito: qnimo ipsa est oẽ adhuc reqsitum. Si dicat̃ ꝙ pp hoc reqritur intẽtio volũtatis que cum nõ adest mens non est notitia sui: est ãt cum adest: ⁊ q: nõ semp ad hoc est itentio volũtatis: iõ nõ semp ipsa est notitia sui. ℭ Cõtra. intẽtio volũtaria ad nullam notitiam reqrit̃: nisi pp copulationẽ obiecti: cum potẽtia in qua cãre d3 notitiam actualem: vt ad copulandũ sensibile sensui: ⁊ spẽm in memoria itellectui: ⁊ vniur̃ nõ nisi ad ꝯiungẽdũ parentẽ ꝓli: vt diffuse declarat Augu.14. de tri. vnde finalr̃ ꝯcludit. d. vbicũq; volũtas nõ apparet: nisi copulatrix: quasi parẽtis ⁊ ꝓlis. Sed si cum mens intelligit se nõ est ibi intellectio aliq̃ alia p̃ter se: nulla est ibi proles nec parẽs: sicut nec aliq̃ res ibi gignitur. igit̃ nec ẽ volũtatis intentio oppotũa. ℭ 2° ad ꝯnem arguo p eundem 14. de trini. vbi ait. mens quãdo cogitatiõe se cõspicit itelligit se ⁊ recognoscit. gignit ḡ hunc itellectum ⁊ cognitionem suã. Et ex h volẽs ꝯcludere ꝙ in tali notitia ẽt est trinitas quedam sicut ostẽdit in alijs subdit. Hec aũt duo gignẽs ⁊ genitum dilectiõe tertia copulant̃. Et ad idẽ infra. Quãdo mens ingt ad seipsam cogitatione conuertitur fit trinitas in qua iam ⁊ vbu3 vt possit intelligi format̃: quippe ex ipsa cognitio voluntate vtrũq; coniungẽte. Non eẽt autem ibi notitia genita: nec aliquid gignens: nec etiã aliqua vera trinitas: nisi talis notitia esset res eẽntialiter ab ipsa distincta. Item lib.9. liquido inquit tenendũ est ꝙ omnis res quãcũq; cognoscimus cogenerat in nobis notitiã sui: ab vtroq;.n. notitia pariter a cognoscente ⁊ cognitor itaq; mens cum seipsa cognoscit sola parẽs est notitie sue: ⁊ cognitũ.n. ⁊ cognitor ipsa est. Erat autẽ ipsa sibi noscibilis: ⁊ anteq̃z se nosset. Sed notitia sui nõ erat in ea cum se

3 ipsam non nouerat. ¶ Ex his et p3 ppositū: tum q2 nulla
Confir. res gignit seipsa3: mēs āt gignit notitiā sui: tū q2 nulla res
est in seipsa postq3 nō fuit: notitia āt q̄ mēs noscit se dum se
noscit: cū ante nō nosceret est in ea: cū ante tñ in ea nō eēt fm
3m Aug. vñ ait. S3 notitia sui nō erat in ea &c. ¶ Idē. 3. idem
Cap. 4. pbat expssa auctē eiusdē. 9. de tri. vbi ait. sicut duo q̄dam
sunt mens & amor ei9 cū se amat: ita q̄dam duo sunt mens
4m & notitia ei9 cū se nouit. ¶ Quarto. si hui9 notitia nō esset
eētialiter distincta ab itellectu sequeret q̄ intellectus itel/
ligeret p seipm & nō per intellectionem additā: sicut res alie
intelligunt: sed ɔñs est falsum fm Phm 3° de aia. vbi ait.
t. 7. c. 15 q̄ ipse est itelligibilis: sicut itelligibilia. & Cōmen. exponit
i. est itellect9 p intētionē in eo: sicut alie res intellecte. q̄re
2a ɔ̄ &c. ¶ 2a ɔclusio h3 duas ptes: vna est q̄ itellectio qua itel
lectus itelligit aliqd distinctū a se exñs in ipso est distincta
ab ipso itellectu: hec pbat pmo sic. itellectio qua itellect9
pm itelligit se est distincta ab ipso: añs est pbatū in pma ɔ̄ne.
ɔña vr tenere p locum a minori: minus. n. videret de illa q̄
K intelligit se: & hoc pp idētitatē itellecti ad itelligens. Unde
Cō. 50. Cōmē. 12. meta. dicit q̄ essentia itellectus nō est eadem cū
intelligere: qd est actio intellectus in nobis: & itellectio in
nobis intelligē nō est idē oibus modis: & cā in hoc est: q2
intellectum in nobis est alius ab itelligē: in eis aūt que sūt
nō in mā ɔuenit: vt intellectū & itellectus & actio intellect9
sint idē. Et infra subdit cām: q2 intellectū nō est aliō ab in/
tellectu: vbi sic p3 ex distictione intellectus ab intellecto in
nobis arguit distinctionē itellect9 ab intellectione & eɔ̄ in
separis a mā: & q̄uis in separis a mā sunt dcm: sicut sonat
non sit vex: nihilomin9 fm ipm appet q̄ si vbi itellectus &
res intellecta sūt idē intelligere nō est idē intellectui: nul/
2m tominus vbi distinguunt intellectus & res intellecta. ¶ 2°
si intellectus seipso intelligeret aliqd exñs in eo & non per
intellectionē a se distinctā semp intelligeret illō donec ipm
L eēt in intellectu: & intelligeret et qdlibet aliud exñs in eo:
ɔñs est falsum fm expientiam: non. n. semp intelligit spēm
rei quā h3 in se: nec oēm habitū vel spēm. ɔña pbat per il
lud qd tactū est in pma rōne pcedētis ɔ̄nis: qm v3 non est
rō cur vna spēs exñs in eo itelligat vno tpe ab eo plus q3
in alio stāte hypothesi q̄ ipsa non intelligat intellectiōe di
stincta ab itellectu. ¶ 3° intellectio intelligit ab intellectu
3m intellectione ab ipso distincta. igr & qdlibet aliud exñs in
intellectu intelligit &c. ɔña satis p3. qm nihil est in intelle/
ctu de quo magis videat q̄ possit intelligi ipsomet intelle
ctu tñ q3 de ipsa intellectione. añs p3 per Augu. 15. de tri.
Cap. 12. vbi vult q̄ cum scio me scire: sunt duo scire: & hoc quo scio
hec duo est 3m scire: & sic in infinitū multiplicant quotiens
reflectam me super scire. ¶ 4° voluntas nō vult seipsa ali
4m qd existens in ea: sed qdcūq3 tale vult: vult volitiōe distin/
cta ab ipsa volūtate. igit intellectus &c. ɔñtia p3: q2 eadem
rō est hincinde: añs pbat. qm si voluntas vellet seipsa ali/
quid existēs in se nō poss3 illud velle: nam ē impossibile vt
aliqua vna eētia creata simul aut successiue manēs eadē
M sit contraria. Item non poss3 illud intēsius & remissius vel
le: cum ipsa non sit intensibilis vl remissibilis. ¶ P. Cum
ipsa possit gaudere de vno & tristari de alio ipsa esse poss3
gaudium & tristitia & omnia hec vidētur iconueniētia. igi/
2a ps p9. tur &c. ¶ Secunda pars conclusionis. v3 q̄ quandocūq3
intellectus intelligit aliquid in se existēs: intellectio qua in
telligit est distincta ab eo qd intelligit: probat ex pluribus
dictis iam. pmo quidē: q2 si aliquod tale itelligeret seipso
& nō intellectione alia a se semp intelligeretur: qm non po
2m tius vno tēpore q3 alio eēt intellectio sui. ¶ Secundo. q2
qdlibet tale cum intelligitur causat intellectionem sui fm
illam auctoritatem Aug. pallegatā ad pmā ɔ̄nem. Liqdo
cap. 8. & tenedū est &c. quā et sniam ponit lib. 14. Idē et p3 p ɔñam
10. quā facit in auctē in scda rōne ad pmā ɔ̄nē. gignit. ḡ h3 in/
3m tellectū &c. ¶ 3° q2 intellectio intelligit itellectiōe a se disti

cta: vt p3 p auctē Aug. de multiplicatiōe actuū reflexoru3 N
in 3° rōne ad pmā ptē huius ɔ̄nis: & p ea q̄ dicta sunt in pri
ma dist. pmi. ad pbādū q̄ actus reflexus sit alius ab actu
recto. igit. & qdlibet aliud exñs in itellectu qd ab ipso itel
ligit: intelligit intellectione a se distincta. ¶ 3a ɔ̄ et duas ptes 3a ɔ̄
h3. quax vna est. s. q3cūq3 rem extra se intelligat itellectus
itelligit intellectiōe a seipso eētialr distincta. Probat pri/ pm
mo ex pma ɔ̄ne. qm ex quo seipm intelligit p itellectionē a
se distinctā. igit multo fortius alia. & ɔña pōt declarari sic
pma facta ad scdam ɔ̄nem. ¶ 2° pbat ex ɔ̄ne scda. nam cu3 2m
ea q̄ sunt in intellectu sint p seipsa pñtia intellectui: & tamē
intelligant intellectione distīcta ab intellectu: multo rōna/
bilius dōm est q̄ ea q̄ sunt extra itelligant per itellectionē
distinctam. ¶ 3° si aliq3 rē extra se intellis itelligeret seipso 3m
absq3 intellectiōe addita: vel illa est imālis vl mālis. si mā/
lis vel intelligit eam intuitiue & imediate in seipsa: vel ab/
stractiue in suo repsītoriuo. hoc p3 ex dictis in. 3. dist. pmi. O
Si abstractiue: igit intellectiōe a se distīcta. p3 ex ɔ̄ne scda
in qua pbatū est q̄ oēm rem in se existētē intelligit intelle/
ctione a se distincta. Si intuitiue: vtputa cū imediate calo/
rem extra intuemur aut sonū idem sequit. p q2 alias nō i/
digeremus pñtia illox ad intuēdū illa. Nisi eni aliquo mō
inmutarent intellectū non essent necia ad h vt intellect9 illa
intelligeret: sicut nō sunt necia ad hoc vt ipsa deus diligat.
Nec pt assignari in quo imutēt data hypothesi q̄ iuuet p/
positum: qm & si dicat q̄ spēm cāant nihil iuuat: q2 illa spēs
ad nihil deseruit tali intuitiue visioni. & posito q̄ ipsa sit di
stincta ab intellectu sic est in rei veritate. multo aūt minus
si non sit aliud q3 intellectus: ad quid āt deseruiat. & pp̄ter
quid causet patebit in sequētib9. ¶ Istud ɔfirmat ex intē Confir.
tiōe Phi 2° de aia. ibi. n. q̄rit cur sensus nō sentiūt absq3 ex T. c. 52.
teriori sensibili. Et rñdet q̄ sensus seu sensitiuū: fm aliam
lrām: nō est actu: sed potētia tm̄. q̄ rō si est sufficiens: sequit
q̄ si sensus esset actu & non tm̄ potētia vtiq3 sentiret sine il/ P
lis. igit nō minus si intellectus eēt actu & non potentia tm̄
respectu illox itelligeret sine eis. S3 si eēt actualis intelle
ctio eox vtiq3 eēt actu respectu illox nec vlterius actuare
tur per illa. igitur &c. ¶ Confirmatur istō ex intētiōe Au/ Confir.
gu. qui vult q̄ q3cūq3 rē cognoscimus ɔgenerat in nobis
notitiam sui. qd est intelligēdū de ea quā cognoscim9 ime
diate siue sit in nobis siue extra nos.
¶ S3 ad istō vr posse rñderi ex q̄dā dcō in. 3. d. p. vel illud
ex iis ipugnari. dcm. n. ē ibi: q̄ vna q̄litas nūq3 pōt succe[ssi]ue
eē noti[tia] & nō notitia: & itex noti[tia] postq3 fuerit nō noti[tia]. Uñ
si q̄litas q̄ est visio ɔseruaret a deo totalr destructo visi[bi]li ex
teriori: ipsa nō eēt visio. & si itex reponeret visibile exterius
sicut pus ipa itex eēt visio. & tñ nihil cāret in ea. nec fieret vi
sio p aliquā rē cāatam in ea. Ut qd ḡ: nō pōt in pposito silr
dici: q̄ nō exñte obo huius intellis nō ē intellectio ei9. ipo
aūt exñte: est intellectio eius absq3 eo q̄ aliq̄ res alia caet Q
in ipso. Q, si h dici nō pōt: nec illud et. ¶ Rñdeo. Q, loqn
do de simplicib9 notitijs q̄ fm institutū cursum nāe habē
tur: nulla est noti[tia] alicuius rei ime[diate] q̄ nō sit aliq̄ mō cā ei9
& a q̄ ipa no[titia] nō depēdeat in eē. sicut ex expientia docemur
& ibi satis et pbatū est. & iō si aliq̄ talis ɔseruaret a solo dō
et exñte obo aut reposito supposito q̄ fuerit rectum vel de
structū: ipa nō plus eēt visio ei9: q3 si ip3 nō esset in rex nā.
Sed si in tali repositione obi deus relinq̄t eā cōseruationi
obi ptialr sicut pri9 vtiq3 erit visio ei9. & ita dcm̄ est ibi. Ul
terius si de9 faceret vnā visionē alterius rōnis q̄. s. in nullo
depēderet ex nā sua ab obo visibili: sicut forte pōt eēt: illa
semp eēt visio eius siue illud visibile eēt in rex nā siue non
sicut ē visio q̄ deus alia intuet. In pposito aūt ɔstat q̄ itel
lectus nullo modo dependet causaliter ab obiecto exte/
riori: qua pp̄ter si ipse est visio vel intellectio illius illo exi
stente vel hic aut ibi posito: ita etiā erit intellectio eius. il/
lo nō ibi aut et vllaten9 exñte. q̄ est falsum. Sic stat ratio.

A ℭ2° qꝛ si itellectus est eēntialiter itellectus alicui⁹ rei mā
lis:eadē rōne ꝛ cuiuslibet:ꝛ p ꝯn̄s est vnica itellectio om/
nium reꝝ māliū:ꝛ certe nō solū existentiū ſʒ ꝛ pteritarū
ꝛ futuraꝝ sicut deus. qđ est absurdissimuʒ. Si v̄o illa res
quā seipso itelligit est imālis:aut illaʒ ītuitiue itelligit:aut
in aliquo repn̄tatiuo qđ in se hʒ. Si detur 2ᵐ ppositū ha
b bet vt prius. Si v̄o detur pmū ꝯ p:qꝛ tunc in vita ista nos
ītuitiue cognoscerem⁹ substātias separatas:cuius opposi
tum p expientiā certum est. pʒ ꝯn̄a. qꝛ iā itellectus esset in
3° tellectio eaꝝ si vnq̄ eē deberet. 3° qꝛ tūc sequeret̄ ꝙ itelle
ctus vidēs intuitiue deū esset eēntialr̄ visio dei:ꝛ vlterius
ꝙ nō posset nō videre deum:dūmodo in ꝑetuū nā ꝯserua/
ret̄ a deo. nā h̄ posito nihil deesset adhuc vt ipse esset visio
dei. Itē qcunq̄ intellectus eque pfecti ſm nām existētes eq̄/
liter deum viderēt:ꝛ nō vn⁹ alio perfectius. Sed hec sunt
penitus absurda ꝛ erronea. igr̄ ꝛ illud ex quo sequuntur.
E 4° ℭ4° ad eandē ptem ꝯnis arguo. qꝛ si eius oppositū esset
B veꝝ sequeret̄ ꝙ nullā rē qs vno tpe ipfectius alio:nec pfe
ctius itelligeret:cui⁹ oppositū expimur in visione rei exte
rioris quā simul cū sensu intellectus apprehēdit:nec clari
us nec minus clare ſm ꝙ ipsa in alia ꝛ alia dispōne se hʒ
ad nos:ita ēt est de plurib⁹ alijs. ꝯn̄a v̄o pʒ. qm̄ intellect⁹
5° nō suscipit intēsionē ꝛ remissionē. ℭ5° si intellect⁹ eēt ipsa
itellectio nullus habitus gn̄aret̄ in nobis. ꝯn̄s est falsum.
nā experimur multotiēs intelligere vl' itellexisse nos pm/
ptius ꝛ facili⁹ itelligere idipm̄. ꝯn̄a pʒ:tum qꝛ nō apparet
ex quo vel qb⁹ imediate gn̄aret̄ talis habitus:tum qꝛ fru
stra poneret̄. nam ex quo itellectus eēt actualis intellectio
habitus nihil ꝯferret ad itellectionē:qꝛ itellectus nō possʒ
esse pfectior nec expeditior:nec alr̄ aliq̄lr̄ itellectio q̄ȝ fit. ꝛ
ideo ita prompte vel nō pmpte eēt intellectio:ꝛ quis itelli
C geret sine habitu sicut cum habitu. Et sumo hic itellectio
nē pro notitia itellectus circa id:respectu cuius ꝯcedimus
6 intellectū habituari:quicqd illud sit. ℭ6 nō appet qūo in
itellectu posset eē tanta multitudo actuū q̄ȝtam expimur:
vtpote simplicis intelligētie: vl'is ꝛ singularis:ꝛ cōplexa
affirmatiue ꝛ negatiue. Item actuū apprehensiuoꝝ ꝛ iudi
catiuoꝝ ꝛ assensiuoꝝ ꝛ hꝫ alioꝝ multoꝝ: nisi diceret̄ ꝙ
itellectus est vni⁹ itelligibilis intelligentia simplex. ꝛ hui⁹
ꝯfusa:illius distincta:ꝛ alterius intelligibilis est itelligen/
tia ꝯplexa non eēntialiter:ſʒ obiectiue. ꝛ iudiciuʒ affirma
tiuum vnius ꝛ negatiuum alterius:ꝛ silr̄ de oībus:quēad
modū dicimus de itellectiōe diuina:qđ nō puto bn̄ dictuʒ
theologice neq̄ physice:nec ꝯsonū ēt experiētie:qꝛ cogno
scimus euidēter aliqn̄ vnū itelligere alio non simul intelle
cto. ꝛ vnū ante affirmare ꝛ idipm̄ postea negare. prius as/
sentire:ꝛ postea eidē dissentire:prius errare post ea scire:ꝛ
alias mutatiōes itellectuales que:illa hypothesi data:nul
Cap. 4. latenus eē possent. ℭAd hoc ēt argui pt auctībus. ait. n.
D Aug. 5 de tri. ꝙ qꝛ aīa magis viuit dum sapit minusq̄ cū
desipit:ꝛ iō fit in ea aliq̄ mutatio. Hoꝝ vtrūq̄ falsum esset si
Cap. 6. ipsa eēt itellectio que itelligit. Itē lib. 6. dicit ꝙ in aīa aliđ
est artificiosum eē:aliud inertē:aliud acutum:aliud memo
rem:aliud cupiditas:aliud timor ꝛc̄. ꝛ tandem ex his ꝯclu
Cap. 2. dit ipsam nō simplicē ſʒ multiplicē esse. Iteʒ lib. 8. ait ꝙ ani
mi eēntia nō est ipsius eēntia virtutis sicut ē trinitas/de⁹/
Cap. 13. vnus/magnus/verus/verax/veritas. Item lib. 15. dicit ꝙ
nr̄a scia amissibilis est ꝛ receptibilis:qꝛ nō est nobis quid
scire vel sape:qm̄ esse possumus ꝛ si nesciamus neq̄ sapia/
Cap. 10 mus. Itē. 2. de ci. dei. ait. ꝙ aīa nō est sapia. ꝛ statim ex hoc
īfert ꝙ mutari pōt ꝛ desipere:ꝛ postea dic̄ ꝙ sic aer illumi
natur luce q̄ nō est ipse:ita aīa fit sapiēs sapia q̄ nō est ipsa.
Oīa hec falsa eēnt sic pʒ itelligēti:si itellectus eēt itellectio
Arist. rerū. Hanc ēt esse itentionē Ari. ꝛ Cōmen. 3° de aīa non est
Auer. dubiū. cū vbiq̄ dicant ꝙ itell'us mouet̄ ab itellectu agēte
ꝛ a phantasmatibus ad postremā pfectionē que nō ē aliđ
q̄ȝ intelligere:ꝛ ꝙ intelligere est pati:ꝛ silia q̄ nūq̄ saluari

pn̄t nisi ponēdo ꝙ intellectio sit res distincta ab itellectu. E
Et ad hoc bene facit ēt vnū verbū Cōmen. 3° de aīa. qui ꝯ Cō. 20.
Themistiū:vt pʒ Cōmēto 5 eiusdē lib. posuit intellectum
speculatiuū nihil aliud esse q̄ȝ intellectū possibilē pfectum
per intellectū agentē seu aliqđ compositū ex vtroq̄:ita ꝙ
in itellectu possibili cū itelligit actu nihil de nouo gn̄atur:
ad quē modū satis ppinquant illi qui dicūt ꝙ intellectus
est sua itellectio qn̄ intelligit:nec aliqd in eo fit nouū:imo
forte non differunt a mō isto. ℭContra hūc inquā arguit
Cōmen. vbi supra:qm̄ ſʒ hanc viā nō eēt necesse ponē nisi
intellectū mālē tm̄. i. possibilē:aut intellectuʒ mālē ꝛ agen
tem ſm modū silitudinis:vbi enim non est v̄a gn̄ō non est
agens. h̄ Cōmen. ista aūt esse ꝯ intentionē Phi ꝛ Cōmen.
nulli qui eos legerit dubiū esse potest.
ℭScđam ptē ꝯnis pbo p si intellectio qua intell's intel/
ligit rē ex̄ se nō esset distincta a re illa sed ipsamet res itel
ligeret̄ se ipsa seu eēt itellectio sui:multo magis ipsa mēs.
ꝛ qđlʒ ꝙ ē in intellectu eēt intellectio sui:ꝯn̄s pʒ ſīm ex p F
cedētibus ꝯnib⁹:ꝛ ꝯn̄a vī satis clara:eo ꝙ non est potior
rō p rebus ex̄. Sed ꝯ:pp maiorē pniam ꝛ intimationeʒ
coꝝ q̄ sunt l itell'u ad itell'm ꝛ pp idēptitateʒ itelligibil' ad
itellec^{tu} seu itell'm. ℭ2°. Aut cū res aliq̄ ex̄ itelli' ab itell'u
q̄ p⁹ itellecta nō fuit cāt̄ aliq̄ noua entitas i itellectu vel i
re intellecta. aut nulla in hoc vel in illa. Si aliq̄ ꝛ ꝯstat ꝙ
nō i re ex̄:igit̄ in intellectu ꝛ vtiq̄ si illa sola cuʒ intell'u ꝛ
re extra sufficit ad h̄ ꝙ res extra actu intelligat̄ illā voco
intellectionē. Si vero nulla causet̄: igitur nec res agit in
itellectū nec eꝯ:ac p h̄ qn̄cūq̄ ꝛ vbicūq̄ res fit. itellectus
intelliget eam:ꝛ sic semp actu illaʒ intelliget cui⁹ opp^m ex
perimur. ℭItem q̄ȝcūq̄ rem vnus hō itelliget intelliget
qlʒ. nā ſm h̄ nō aliā cōgnōnē hēbit vna res ad itellectū vni
us q̄ȝ alteri⁹. ℭItē qlʒ itelliget q̄ȝlʒ actualr̄ pp eādē cāʒ. G
p accn̄s. n. eēt oīs ꝯpo intell's ad aliquā plus q̄ȝ aliaʒ vel
eꝯ. ℭItē hoc oīb⁹ auctoribus ꝯdic̄ ponētib⁹:vt pʒ ex p/
allegatis ꝙ oīs res q̄ cognoscit̄ notitiā sui gignit. ℭTer
tio vt antea dcm̄ est:vna res non poterit pfectius vno tpe
ab vno itellectu cognosci q̄ȝ alio:supposito ꝙ ipsa in se va
riata nō sit ꝯ min⁹ pfcō ad magis pfcm̄. ℭQuarto qd di
cet̄ cū res q̄ fuerūt ꝛ non sunt. intelligunt̄. qūo. n. tūc erūt
intellectiones? Multa alia possent argui ꝯ hoc. ℭSʒ qꝛ
a nullis hodie vel a paucissimis ponit̄ ꝙ qlʒ res sit sua i/
tellectio:posuerunt tn̄ nō pauci ꝙ res separate a mā intelli/
gāt̄ nō p aliā intētionem:sed seipsis idcirco ꝯ h̄ pt spāliter
argui. qꝛ nullā talē rē intelligimus intuitiue in vita ista vt
pʒ p expientiā ꝛ loquor ſm cōem cursum nālē. Sed in q/
busdā repñsentatiuis simplicib⁹ vel cōpositis existib⁹ apđ H
intellectū:ꝯstat āt ꝙ illa sunt nō sube ipse abstracte:nec in
tellectio q̄ aliqđ taliū intelligit̄ est suba i° cuius illud ē re/
presentatiuū. igr̄ ꝛc̄. ℭEt si dicat̄ ꝙ in alia vita tn̄ cū ipe Scđa pe
intuitiue videnť. ℭPro pbatione. 2° ptis eiusdē ꝯnis q̄ ē ꝯnis p/
ꝙ res extra intelligit̄ p intellectionem a se distinctam. pre batur.
mitto ꝙ qlʒ res extra vel ē mālis vel imālis:ꝛ abstracta.
ℭScđam ptem ꝯnis. vʒ ꝙ q̄ȝcunq̄ rem ex̄ intellectus in/
telligit:intelligit itellectione disticta a re illa. pbat̄:nā oīs
res ex̄ est mālis vel imālis ꝛ abstracta. Si est mālis ꝛ itel
ligitur vel itelligitur abstractiue in suo representatiuo vel
intuitiue ꝛ imediate in seipsa. ꝛ h̄ pʒ ex dictis in. 3. dist. p.
Si intelligat̄ abstractiue statim pʒ ꝙ intellectione a se di/
stincta:tum qꝛ equalr̄ cognoscit̄:hoc mō res sumit̄ siue sit
siue fuerit ꝛ non sit. ꝛ ꝯstat ꝙ qn̄ non est notitia q̄ itelligit̄/
nō est ipsa eēntialr̄. Tum qꝛ p notitiā q̄ ipsa abstractiue co
gnoscit̄ ei⁹ repn̄tatiuū cognoscit̄ ītuitiue: vt vbi supra pʒ.
ꝛ multo rōnabilius diceret̄ illud repn̄tatiuū esse illā noti/
tiam q̄ȝ ꝙ res extra:ꝛ tn̄ illa notitia est essentialr̄ distincta
ab illo repn̄tatiuo. vt pʒ ex 2° ꝯne. igr̄ ꝛc̄. Si v̄o itelligatur
ītuitiue:sic cū qs ītuet̄ colorē in piete quē ꝛ sensuali ꝛ intel
lectuali etiam visione imediate pcipit: siue sint disticte vi/

J sióes siue non. vt ꝓbatū fuit in. 3. d. pmi. Adhuc p3 ꝙ itel/
lectióe a se distīcta. p̄ qdē q2 al's sequit̄ ꝙ ad h vt qs vide/
et colorē nullā rē nec̄e est cāri de nouo in colore vel in sen/
su visus: s3 positis p̄cise colore ꝛ sensu qs illū videret: h āt
fłm est. Tū q2 fm h: nec ꝓpinqtas nec distātia coloris ad
sensum. nec dispō nec indispō sensus: certe nec clausio vel
apitio oculoꝝ ꝯferret vel obesset ad vidēdum vel nō vidē
dum: aut magis pfecte vel min⁹ pfecte vidēdū: cui⁹ oppo
sitū expimur: ꝛ ꝙ istud sequeret̄ p3. qm̄ talia nō reqrūtur
ad aliq̄3 opónē: nisi ꝑꝑ actionē vni⁹ in aliud. Tum p Aug.
Cap. 2. ij. de tri. q exp̄sse dicit: ꝙ cū aliqd corp⁹ videm⁹ tria ibi cō
siderāda sūt. Pmo ipsa res quā videmus: deīde visio illa q̄
nō erat pus q̄3 rē illā obiectā sensui sentiremus. 3° ꝙ in ea
re que vi: q̄3diu vi sensu3 t3 oculoꝝ. i. animi itētio. ꝛ addit
ꝙ. In his igit̄ tribus non solū est manifesta distictio: sed ēt
discreta nā. Et paulo post subdit. q̄3uis re visibili detracta
nulla sit nec vlla oīno esse possit talis visio: si corp⁹ non sit
R. qd videri queat: nullo modo tñ eiusdem subē est corp⁹ : q̄
format̄ sensus oculoꝝ: cum ide3 corpus vi: ꝛ ipsa forma q
ab eadē ipmit̄ sensui: que visio vocatur. Tum ēt q2 hoc
dato non apparet cur hñs sensum poti⁹ videret colorē q̄3
eꝯ color videret ip̄m. imo vtiq3 magis vi illud dōm si ipse
color sit visio. ꝯña pma ꝓbat̄: qm̄ si est nec̄e aliq̄3 rē noua3
cāri, igit̄ vel illa erit visio vel aliqd reqsitum ad cātionem
rei que erit visio. nā si visio iā actu esset nō esset necessariū
Confir. istam cāri: vt qs videret. ℭ D. Constat ꝙ non est nec̄e cāri
aliq̄3 talē rem in colore. igr̄ in sensu: q̄cūq3 aūt illa sit: dum
mō ea posita qs videat. hī ꝓpositum. Nā talis res vt dicit
Aug. vocat̄ visio. Q ō si tu non illā: sed colorē ipsum velis
vocare visionē nō est ꝯtendendū de noīe. sufficit. n. ꝙ p̄ter
obm ꝛ sensum aliqd aliud gignat̄ in sensu sine q̄ non possi
mus videre ꝛ eo posito videmus. P3 igr̄ ꝙ visio sensualis
est eēntial'r distīcta a re visa. Ex hoc aūt sequit̄ ꝙ ēt intel/
L. lectualis sit ab illa re visa distīcta: qm̄ si in homine aliqua
visio sit sensualis ꝛ itellectualis: vt qdam putant: claꝝ est.
Si vō sint diuerse. adhuc idem sequit̄: tum q2 minus ꝯue/
nit itellectio pura cū re sensibili q̄3 sensatio: tu3 q2 sensatio
p̄cedit cāliter hꝰ itellectionē: si sint diuerse. Si vō res itel/
lecta est imālis ꝛ abstracta: cū nulla talis itelligatur a no/
bis nāliter ꝛ in statu p̄sentis vite ituitiue. s3 in qbusda3 cō
ceptionib⁹ vt in p̄: vbi supra ostensu3 est. sequit̄ manifeste
2m ꝙ itelligit̄ itellectióe a se distīcta. ℭ 2° sic. ipossibile est ali/
quā rē itelligere vel eē itellectiuā vel eē itelligētem intelle
ctu qui nō sit ipsa: nec in ea velut forma. igr̄ impol'e est ali
quā rē itelligere seu esse itelligētē intellectione: que nō sit
ipsa nec in ea velut forma. ꝛ vltra. igit̄ ipossibile est intelle
ctu3 humanū itelligere aliq̄3 rē extra se itellectione q̄ non
sit ipse vel in eo vt forma. ꝛ p ꝯñs itellectióe distīcta a re il/
la. pma ꝯñtia satis ex se euidēs est. qm̄ sic p itellectum res
est itellectiua. ita p itellectionē res est actual'r intelligens.
M 2' clara est ēt. Añs infra ꝓbabit̄. vbi inquiret̄ vtrū aīa itel
Confir. lectiua sit forma corporis. ℭ Confirmat̄. qm̄ si aliq̄ itelle/
ctio eēntialis eēt p̄sens intellectui ꝛ ꝯiuncta quocūq3 mō
p̄ñtie vel ꝯiūctionis imaginabili. dūtamen non iformaret
eū itellectus nō eēt per illā itelligēs: nec illa esset itellectio
eius. Sic nec corp⁹ chri in sacro est rotundū vel albū ro/
tunditate vel albedie sacrali per hoc p̄cise: q2 non iformat̄
per illas. Na3 alias ita ꝯiuncte sunt ꝛ ꝓpinque forme ille
corpori chri sicut accñtia ꝓpria. Sil'r q̄3tūcūq3 diabolus
vniat̄ alicui corpori aut alius angelus vl' angelus angelo
aut aīe humane: dū tñ non iformet: nullo predictoꝝ id cui
vnitur est intell'm aut ei⁹ itellectióe que illi eque vnita est:
est itelligēs. Certe nec ipso deo qui maxīe intimus est cui/
libet creature: q2 non iformat: vlla creatura est itellectiua
vel intelligēs: eo mō quo loqmur in ꝓposito. na3 alias ex
3m ipso ꝛ p ipsum sunt oīa. ℭ 3° si aliq̄ res extra eēt intellectui
nostro sic intellectio sui: h maxime videret̄ de deo in statu
beatifico itell'o: ita ꝙ deus eēt ipsa visio itellectus huma/ N
ni. hec ꝯña satis est clara: tu3 q2 deus ē maxime abstract⁹
ꝛ imālis: ꝑꝑ quā cām mouent̄ qui dicūt ꝙ substātie sepa/
te intelligunt̄ seipsis absq3 itellectióe media. tum q2 maxi/
me ipse intimus est mēti. ꝛ p̄sertim iā actual'r beate: s3 con
sequens est falsum: qd p3: q2 visio qua angeli beati vident
creaturas in v̄bo est visio creata fm Aug. 2. super Geñ. ad Cap. 13.
l'ram. vbi ait. Cōditio celi prius erat in v̄bo dei fm sapien d gnis.
tiam genitā: deinde facta est in creatura spūali. hoc est i co
gnitióe angeloꝝ fm creatā in illis sapiētiam: deinde celū
factū est vt eēt ēt ipsa celi creatura in gñe ꝓprio. Cognitio
v̄o rei p̄cedēs in angelo ipsius rei ꝯditionē: vtiq3 fm Aug.
est cognitio in v̄bo. sicut ex statim sequētib⁹ pōt haberi ꝛ
expressissime lib. 4. Per illā ēt imediate vi ip̄m v̄bu3 dei: ca°. 31. ꝛ
vt certum est. igit̄ visio qua hō videt imediate ip̄m v̄bū di 35 d par
uinū in vita beata est creata in ipso. ꝛ p ꝯñs ab ipso deo vi uis.
so distīcta. ℭ Cōfirmat̄. nā ꝯstat ꝙ visione beatifica hō vi Confir.
det deum ituitiue. Sed fm decretalē pape Benedicti. 12. O.
illa est creata: cū ibi determinet̄ ꝙ beatitudo ꝯsistit in duo
bus actib⁹: visione. s. ꝛ fruitióe. Pro hoc faciūt auctes su/
pra allegate ꝙ oīs res quā cognoscim⁹ gñat in nobis no/
titiam sui. ℭ Cōtra istā 3am q̄nē sunt due opi. vna est ꝯ pri/ ꝯ 3m q̄.
mā ptē q̄nis. ponit. n. ꝙ intellectio nō addit aliqd absolu/ Duran.
tum supra potētiam itellectiuā. s3 tm̄modo quēdam respe in 2° ope
ctum ad obm. ℭ Et h est ēt ꝯtra duas pmas q̄nes. Proba lib. 2.
tur āt hec positio pmo sic. illa que ex opposito distīguunt̄ pm
non pñt esse vnū ꝛ idē. Sed actus primus ꝛ secūdus disti
guunt̄. vt p3 2° de aīa. actus aūt prim⁹ est foīa absoluta. q̄ T. cō. 2.
actus secūdus ꝛ opō est forma respectiua. ℭ 2° si opatio sit 2m
forma absoluta distīcta a potētia ꝓcederet̄ in ifinitū. cum
oīs forma absoluta possit hīe opationē: sed hoc est incōue
niens. igit̄ ꝛc̄. ℭ 3° sicut se h3 lucere ad lucē sic intelligere 3m
ad intelligēs. vtrūq3. n. est actus imanēs: lucere ipsius lu/ Aureo.
cis: ꝛ intelligere ipsius itellectus. Sed manifestum est ꝙ P
lucere nō est aliqd absolutū additū luci. igit̄ ꝛc̄. ℭ 4° om/ 4m.
ne absolutū deus pōt separe: s3 intelligere nō p̄t deus sepa
rare ab itellectu. igitur ꝛc̄. ℭ 5° in nullo absoluto possunt 5m
adunari ꝯ̄ria. eodem actu sentiēdi vi albū ꝛ nigꝝ. igitur vi
dere nō est forma aliq̄ absoluta: ꝛ per ꝯñs multo minus i/
telligere. Hec ꝯclusio q̄3tum ad hoc. s. ꝙ intellectio non sit
res distīncta ab itellectu confirmatur ab alijs p auctorita Adam
tes. Primo qde3 phs. 3. de aīa. vult ꝙ intellectus nō patit̄ T. c. 14
sicut alie res: s3 vt dicit Cōmē. passio itellectus est receptio Cō. 14.
tm̄ sine trāsmutatione. h āt vt vi nō ē aliud q̄3 pati obiectiue
tm̄ ꝛ nō subiectiue. Cōfirmat̄ per exēplū Phi ibidē de tabu/
la ꝛ pictura. ꝯstat. n. ꝙ cū tabula pingit̄ nō educitur color
de potētia tabule: sed applicat̄ corpus colozatū corpori ta
bule: sicut igitur nō recipitur color in tabula subiectiue: sic
nec intellectio in intellectu. ℭ 2° fm Phm vna intelligētia 2m
nō patit̄ ab alia subiectiue cum eam intelligit: s3 per essen
tiam itelligit eam. i. non per formam inherētem substantie
sue. igitur sil'r est de intellectu. ℭ 3° sequeret̄ ꝙ post forte 3m
itelligibile nullus itelligeret debile sicut est de sensu. Nam Q
cā huius in sensu est: q2 sensus vel organū aliq̄3diu retinet
spēs receptas: s3 si itellectus recipiat subiectiue spēs melius
retinebit q̄3 sensus. igitur ꝛc̄. Nec pōt dici ꝙ spūalitas ob/
staret. nā ꝛ sensibile spūalius h3 esse in sensu q̄3 ex̄. ꝛ tñ ex
illa spūalitate illud nō tollitur. ℭ Cōtra 2am ptem eiusdem ꝯ 2m ptē
q̄nis fuit alia opi. satis moderna que tenuit ꝙ visio beati/ q̄nis.
fica qua creatura videt deum nō est visio creata: s3 icreata
sc3 deus ipse q vi. h ꝓbat̄ p̄ sic. A quolibet beato p̄t fm le pm
gem dei ordinatā q̄l3 creatura cognosci distincte in v̄bo p
cognitionē suā beatificam: ꝛ nō p cognitionē btificā crea/
tam. q2 tūc vel illa eēt corruptibilis de cōi lege: ꝛ tunc illa
nō eēt beatitudo: q2 beatitudo nō est beatitudo nisi sit sine
fine ꝑpetuanda: vel ipsa eēt infinite pfectionis cognitio. q2
infinitoꝝ cognitio ꝛ cuiuslibet distincte.

A ¶ Prio sic. Quilʒ btūs videt qlʒ creaturā existē vel pos sibilē distincte ī vbo p cognitionē suā beatificam: ⁊ nō per cognitionē beatificam creatā. igit̄ p icreatā. ⁊ñа pʒ. Añs pbat̄ q: si aliqs btūs nō videt qualʒ ⁊c̄. sit iᶜ petrus. con stat ꝙ iste pōt videre in verbo aliquā creaturā quā nō vi det ex quo non oēm videt. Aut igit̄ hoc pōt per eundem actū visionis quo nunc videt: aut per alium. Si per eun dem: igitur eadem ratione ⁊ per eundem potest ad huc vi dere aliquā aliā q̄ʒ nō videt: ⁊ sil'r qualʒ: ⁊ p ⁊ñs ille act⁹ ē īfinita cognitio ⁊ pfcōnis īfinite. ꝙ repugnat actui creato. ¶ Utrūqʒ illatū est icōueniēs. igit̄ cognitio beatifica talis

2ᵐ est icreata: qd̄ est intētū. ¶ 2° q: si nō sic eēt: tūc sūme btūs nō possēt stare sua beatitudie in sūmo hīe ita pfectā cogni tionē in gñe pprio de creatura aliq̄ sic īfimus btūs hñs nā lia paria. ⁊ñа est icōueniēs. ⁊ ⁊ñа pʒ. q: aīa repleta vna ta

B li fōia creata nō pt̄ illa replēte sil'r tm̄ capere de cognitione disperata sic aīa par in nālib⁹ nō sic repleta: alioqn nō tot itēsissimas qn pl'es spēꝝ diuersaꝝ posset sil'r nāl'r recipe: qd̄

3ᵐ repugnare vī cuilibet creature. igit̄ ⁊c̄. ¶ 3° idē pbat̄ per

ca. 34. d paruis. Aug. 8. sup Gen̄. q dicit: ꝙ de⁹ p suā subam loqt̄ ad intelle ctuales creaturas illuminādas cū iam pñt cape locutionē eius q̄lis est in vbo ei⁹. ¶ Pro ista via pt̄ argui ex intētiōe

4ᵐ Phī ⁊ Com̄. q̄ vt in pᵒ dist. hui⁹ scdi. q. 1. articulo 2°. pbatū fuit: est ꝙ ipm̄ pᵐ de⁹ ipse itelligat̄ p seipm̄ absqʒ itellectio ne media ab alijs itelligētijs abstractis: ita ꝙ ipse est ⁊ qd̄ itelligit̄ ⁊ itellectio ei⁹ qd̄ ipm̄ itelligit. sil'r aūt ē in nobis.

Rñō. ad arg'ᵃ ¶ Ad pᵐ ꝯ pᵐ partē ꝯnis rñdeo. ꝙ si argumētatio illa de hīe pficeret ꝯcluderet ppositū nr̄m. s. ꝙ itellectio ⁊ itelle ctus distiguunt̄. Sʒ qd̄ vlteri⁹ infert̄: ꝙ opō non ē forma ab soluta: nō sequit̄ virtute argumēti: nō. n. est ⁊ñs ꝙ si act⁹ p mus ē forma absoluta: ⁊ act⁹ scds distiguit̄ ab illo: ꝙ act⁹

C scds nō sit forma absoluta. Sic nō sequit̄ ꝙ si albedo ē q̄li tas: ⁊ nigredo distiguit̄ ab albedie. ⁊ ēt opponit̄ illi: ꝙ ni

Ad 2ᵐ Cō. 84. gredo nō sit q̄litas. ¶ Ad 2ᵐ negāda est ⁊ñа. ⁊ sil'r qd̄ assu mit̄ ad ei⁹ pbationē. Nā ꝑm Com̄. 4. phy. q̄ʒtitas non est actiua: multe ēt forme non hñt opōnes: nisi velit qs dicere ēt illas formas hīe opōnes: q̄ pñt cāre in intellectu saltē pti culariter aliq̄ʒ opōnē: vtpote notitiā sui. ⁊ tūc ꝯcedā ꝙ itel lect⁹ pt̄ hīe opōnē: ⁊ illa aliā in infinitū. Sic de actib⁹ refle xis est dcm̄. Sʒ nō ad hūc sensuʒ dici ꝯsueuerūt forme opa

Ad 3ᵐ tiue seu hīe pprias opōnes. ¶ Ad 3ᵐ dico ꝙ si ꝯpario de beat eē vā. opʒ ꝙ p lucere itelligat̄ ipsa lux. ⁊ p intelligere itellectio: vt dicat̄ ꝙ sic se hʒ lux ad lucēs. sic itellectio ad itelligēs. ⁊ ꝯcedo tūc silitudinē. Sed isto mō pbat potius ppositū: sic pʒ. Tn̄ qd̄ addit ꝙ lucere ē act⁹ imanēs lucis nec pprie nec vē dcm̄ ē. nō. n. lucē est act⁹. i. opatio imanēs plus q̄ʒ albere vel calere q̄ nulq̄ʒ ab aliq̄ auctore alicuius ꝯditiōis vocata sūt opōnes nec imanētes nec trāseūtes: sʒ

Ad 4ᵐ sic arguētes fefellit silitudo illoꝝ īfinitiuoꝝ. ¶ Ad 4ᵐ ꝯce do ꝙ itellectionē possʒ deus separe ab intell'u: illa tm̄ sepa

Ad 5ᵐ ta nō esset itellectio: vt alias dcm̄ est. ¶ Ad 5ᵐ dōm ꝙ mul

D tipliciter deficit. Pmo qdē: q: ita ꝯ arguētē pbari pōt: q̄m nō plus in vno respectiuo pñt adunari ꝯria: q̄ʒ in vno abso luto: ⁊ ita pbaret̄ ꝙ itellectio ⁊ sensatio nō essent forē ab

2 solute neqʒ respectiue. 2° q: forma arguēdi nulla est: q: nō ē debita sumptio minoris sub maiore. ⁊ si debite sumeret̄. vbi. g. in actu sentiēdi adunari pñt ꝯria vtiqʒ falsa eēt pphe

3 accepta. 3° q: ēt falsuʒ est ꝙ eodē actu sentiēdi vi albūm ⁊ nigrū. Q̄uis. n. sil'r aliq̄n videant̄ albū ⁊ nigrū: non tm̄ vni

Ad pᵐ auctori. Cō. 14. co actu. ¶ Ad auctem pmā dōm ꝙ intelligit de trāsmuta tiōe stricte sumpta q̄ ē a ꝯrio. cū tali. n. trāsmutatiōe nō est receptio itellectionis: sʒ vtiqʒ bñ est cū trāsmutatiōe que ē salus ⁊ pfectio: seu ꝑm l'ram Cōmēti euasio. i. exitus ei⁹ qd̄ est in potētia ab eo qd̄ est actu: ⁊ est sile ⁊ non ꝯriū: vt sup plet Cōmē. sʒ extrahēs ipm̄ a potētia ad actum: vt habet̄ 2° de aīa a Phō ⁊ Cōmētatore ibidem Cōmētis. 57. ⁊ 58. Prima igit̄ trāsmutationē tm̄ negat Com̄. in receptiōe in tellectiōis. vbi allegat̄ ex. 3. de aīa. sicut pʒ ex Cōmētis al

E legatis de 2°. ⁊ iterꝫ ex eo ꝙ illa vba all'ata dicit precise ad saluandū ꝙ intell's est imālis nō obstante ꝙ intell'igere sit passio. Passio. n. que est cum trāsmutatione pmo mō est in rebus mālibus tm̄: sed scda est in itellectu: ⁊ hoc clarū est

ad ꝯfir. T. c. 14 legēti ibidem Phm̄ ⁊ Com̄. ¶ Ad ꝯfirmationem dōm ꝙ pp illud qd̄ arguit̄: ⁊ forte pter aliud dicit Com̄. ibidem ꝙ exēplum illud nō est verū: est tm̄ via ad intelligenduʒ. ⁊ iste modus doctrine est necessarius in talib⁹ reb⁹: lʒ sit rhe toricus. Dictum igit̄ ad illud qd̄ sumit̄ nō est exēplum: sed ꝑm expositionē Com̄. est sic ad ppositum: q̄m queadmo dum tabula (ait Cōmētator) nullā picturā hʒ in actu neqʒ in potētia ppinqua actui; ita in itellectu māli non est aliq̄ formaꝝ itellectiuaꝝ quas recipit neqʒ actu neqʒ potentia

Ad 2ᵐ propinqua actui ⁊c̄. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ illud nō facit pro via illa: q: non est intentio eius ꝙ intelligentia per ppriā essen

F tiam tanq̄ʒ per itellectionē intelligat aliā intelligentiā: sed per essentiam intelligētie intellecte. vt in pᵒ dist. supra ostē

Ad 3ᵐ sum est. ¶ Ad 3ᵐ negāda est ⁊ñа. Ad pbationem dōm ꝙ illa non est causa nec ꝑm veritatem: nec ꝑm intentionē phī

3. a. t. c. 7. Com. 7 vel Cōmentatoris: sʒ ꝑm Phm̄ causa est: q̄m sensitiuū qui dem non sine corpore est. hoc aūt. s. intellectus separatus est. vt ibidē dicit Cōmē. Et ꝑm veritatem. ⁊ sic forte intelle xerit Phs. causa est: q: organū sentiendi quo mediante sit sensatio per forte sensibile alterat̄ alteratione debilitante ⁊ corruptiua: ex quo indisponitur ⁊ sit minus aptum ad se

Ad rōes ꝯ 2ᵐ pte quētes sensationē. Nō sic aūt est de itellectu: cuius opatio nullo organo mediāte elicit̄. ¶ Ad rōnes ꝯ 2ᵐ partē ꝯnis Rñdeo ad pmā: q: determinate assumit de potētia dei or dinata. nego añs. nā q̄ʒuis de potentia absoluta dei nō tot numero finitas creaturas in vbo possit beatus videre qn possit plures: tm̄ tot videt vel aliq̄n videbit ꝙ nūq̄ʒ plures sed ex hoc potest reduci difficultas argumēti sic. Si btūs potest in vbo plures videre q̄ʒ videt: aut p eundem actum quo nūc videt aut p alium. Si p eundē cum adhuc illis vi

G sis possit plures: ⁊ iterum illis plures poterit p eundē vi dere oēs actu existes ⁊ possibiles: ⁊ per ⁊ñs īfinitas: ⁊ tūc sequit̄ ꝙ illa visio sit infinita cognitio ⁊ īfinite perfectiōis. Si per alium ⁊ alium actū: aut scds adueniēte cedit pm⁹: ⁊ ⁊ tūc beatitudo erit corruptibilis: aut cum scdo manet pri mus: ⁊ tūc cum vterqʒ sit visio verbi: ⁊ per ꝯsequēs beati fica: cresceret eius beatitudo: vel saltē ipse esset magis bea tificus q̄ʒ prius: ⁊ per ⁊ñs nō vniformiter btūs: qd̄ non vī dandum. ¶ Item sicut haberet plures visiones sic habe ret ꝯñter plures dilectiōes: qd̄ etiam non videtur ꝯceden dum. ¶ Ad istam deductionē rñdeo ꝙ per alium actum: ⁊ cum addit̄ ꝙ vel cedente p̄ vel manēte: dī ꝙ vtrūqʒ diut sim pōt dari. Et si det̄ pmū ꝯcedēdum est ꝙ beatitudo seu visio beatifica est corruptibilis. Si tamē corrumpit̄ nō est beatitudo sic accepto vocabulo vt accipit pmū argumen

D tum. videlicet vt cōnotat ppetuitatem: siue ꝙ eo actu quis ppetuo deum videbit. Cum hoc tm̄ potest stare ꝙ vidēs sit beatus: q: si simul prima cedit ⁊ alia ponit̄: ita ꝙ nunq̄ʒ sit quin videat ipm̄ vbum semp ipse erit btūs: q̄ʒq̄ʒ nulla eius visio erit vl' sit beatitudo ad illum sensum. Et ꝑm hoc que cūqʒ auctoritates dicūt ꝙ beatitudo sit perpetua deberet exponi de beato. 2° pōt dici ꝙ primus actus manet cum scdo per hunc modū: ꝙ. s. in beato est quedam visio perpe tua qua ipse videt vbum ⁊ totam beatam trinitatē precise vel in verbo ēt aliquas creaturas: sicut deo placet in se illi ostēdere. Cum vō deus de nouo aliquas beato ēt in vbo creaturas ostēdit: cātur in illo alia visio alteri⁹ spēi a pma qua etiam vī verbum ⁊ alie creature in vbo: per h̄ tm̄ non crescit itensiue beatitudo illi⁹. nec ipse est magis btūs nec pfectius intēsiue deuʒ videt: q: ille cum sint alterius rōnis non ꝯponūt aliq̄ʒ vnā visionē: ⁊ q̄ʒuis plura alia in eo vi deat nō pter illa beatior: sed pp deuʒ solū. i. ex eo precise

3 ꝙ deū videt est beatus:iuxta vulgatā auctē3 Aug.5.ↄfeſ.
Hec aūt 2ª visio tādiu manet ꝗ̄diu pl3 deo: vt beatus vi/
deat illam rē:ꝛ postea cedit.ꝛ ſi iteꝝ alia ſibi oñdat alia vi
ſio cātur:ꝛ ſic tales ſibi ſuccedūt.ꝑma tñ manēte ſemp.Et
Adā in ꝗ̄uis vterq̃ hoꝝ modoꝝ ſit poſſibilis de potentia dei vt
ꝓlo.q.2 vtrūq̃ ponit qdam ſolēnis doctoꝛ neutrū alteri ꝑeligens:
mihi tñ plus pl3 modus ſcd̃s.ꝓpterea q2 magis ſaluat ꝑ/
manētiā viſionis beatifice:imo ſtricte ſumēdo:ſolus ponit
aliq̄3 beatificā.De facto aūt qūo ↄtingat.vtrū altero hoꝝ
Modꝰ vel alio beatis:alia in ṽbo reuelari deus nouit.❡Occur/
ꝓprius. rit aūt mihi vnus tertius modus quē nō dubito eſſe poſſi
bilem:ꝛ magis puto eē de facto.v3 ꝙ qlibet beatus a ꝑn/
cipio ſue beatitudinis h3 viſionē ṽbi ꝛ oīum alioꝝ in ṽbo
q̄ deo pl3 illi oñdere:nec poſtea vlla ſit ei reuelatio noua:
ſed ſemꝑ ſimul ꝛ vno actu videt q̄cūq̃ in ṽbo viſurus eſt.
Cap.16. Huic magis vr̃ ↄſonare intentio Auguſtini q.15.de trini.
R ait.Tūc.ſ.videbimꝰ deū ſicuti eſt.foꝛtaſſis nō erūt volubi
les cogitationes noſtre ab alijs in alia eūtes atq̃ redeun/
tes:ſ3 oēm ſciam noſtrā.i.oia que ſciemus vno ſimul ↄſpe
ctu videbimus.Et ꝗ̄uis hic loquat̃ cū nota dubitationis
nō aſſerēdo:innuit tñ per hoc eum id magis opinari.Sed
Cap.13 12.ↄfeſ.hoc idē de angelis abſq̃ nota dubitationis affir/
mat dicēs:ꝙ ipſi ſunt illud celū celi itellectuale vbi eſt itel
lectus noſſe ſil̃.nō ex parte.nō in enigmate.nō per ſpeculū
ſed ex toto in manifeſtatione facie ad faciē:nō mō hoc:mō
illud:ſed qđ dc̄m eſt noſſe ſil̃ ſine vlla viciſſitudine tēpoꝝ:
ꝛ h̄ idē putādum eſt de beatis hoībus qui erunt equales
angelis dei.iuxta ṽbu3 ſaluatoꝛis.❡Si tñ velimus oīno
ponere ꝙ de nouo eis aliqua reuelent̃:poſſet dici ꝙ ꝑ aliā
notitiā que nō erit intuitiua ṽbi icreati:ſicut eſt bñ ſibi poſ
ſibile:vt tenui qñ icepi lecturam ſniaꝝ.ꝛ per hos modos
L vitat̃ ex toto variatio beatifice viſionis quā certe ſancti vi
tare nitunt̃.vt inuunt in ṽbis eoꝝ.Nec per iſtū modū ne/
garet̃ quin per aliā notitiam de nouo aliqua intelligāt:ſ3
nō ꝙ per notitiam in ṽbo.Neutrū tñ hoꝝ aſſertiue:ſ3 tan
Ad 2m tūmodo dubitatiue ꝛ gratia inqſitionis ſit dc̄m.❡Ad ſe/
cundā rōnē nego ↄñtiā3:ꝛ ꝓbationē ipſius:ꝛ vlterius cō
cedo ꝙ non tot itenſiſſimas numero finitas pōt ſimul reci
pere qn plures poſſit.nec hoc repugnat creature.Sicut ñ
obſtāte ꝙ aliqua pars medij ſit repleta ſpecie albedinis:
pōt etiam intēſiſſima eo mō quo intēſiſſima dari d3.ſ.qua
ſm nām nō pōt eſſe intēſioꝛ in medio:pōt adhuc repleri in
tenſiſſima ſpecie nigredinis.ꝛ iteꝝ ſpecie rubedinis ꝛ non
tot taliū qn pluribus:ſi tot eſſent cānua ſpērum.Unde ta/
lis receptiuitas ifinita:vt ſic loquar:nō repugnat creatu/
re:nec aliq̄3 ifinitatem perfectionis intrinſece arguit in ea:
qnimo nō maioꝛis pfectionis ē poſſe recipe infinita ꝗ̄3 duo
q2 qua rōne pōt duo pōt infinita.Ita ēt inſtat̃ de habitibꝰ
in aīa:quoꝝ nō tot qn plures poſſunt in illa eſſe ſimul: nō
M eni vnus indiſponit ad receptionē alterius:ſed potius cō/
fert.Et ſi dicat̃ ꝙ ſecus eſt de actibꝰ ſeu actualibus intelle
ctionibus:ꝛ de habitibus.nam plures habitus vtiq̃ ſiml̃
poſſemus nāliter hēre eque intēſos.experimur aūt ꝙ non
multos actus ſil̃ eque intēſos poſſumꝰ:qnimo dum intēte
rē vnam cogitamus:mēs diuertit̃ ab alia cogitatione i to
to vel in parte:ita vt non eque perfecte cogitet de re illa.
Rñſio ❡Rñō ꝙ h̄ vtiq̃ veꝝ eſt pro ſtatu iſto.ꝛ h̄ eſt nobis pena
Cap.10 peccati:ſic ēt ſm Aug.ꝑ de lib.ar.pena peccati eſt ꝙ mēs
aliqñ perſpicuas rōcinationes foꝛmidet:ꝛ de inuentiōe ve
ritatis deſperet:aliqñ etiā conet̃ in lucē intelligēdi:ꝛ rur/
ſus ōcidat fatigata.Et multas alias penas mentis ponit.
Sed oia ceſſabūt tunc:ꝛ liber̃ poterit cogitare q̄cūq̃ deꝰ
voluerit ſibi oſtēdere.Et nota ꝙ per ſil̃em rōnē ꝓbari poſ
ſet ↄ̈ ſic arguētes:ꝙ nō eſt in beatis aliq̄ notitia creata de
rebꝰ in ꝓprio genere:q2 tunc ſtante illa in ſūme beato non
poſſet aliam alterius ſpēm recipe eque pfectam: ſicut aliꝰ
minus htūs par ſibi in nālibus:ꝛ tñ puto ꝙ ipſi non nega

rēt talem notitiam cātam in beatis angelis.❡Ad auctē3 N
Aug.dōm ꝙ Aug.intelligit ꝙ loquit̃ per ſubām ſuā non Ad 3m
tanꝗ̄3 per locutionē vel cognitionē qua illi foꝛmal̃r audiāt
vel cognoſcāt:ſed tñ per obm ꝛ repꝛeſentatiuū imediatu3
notitie illoꝝ: ita ꝙ nullū aliud medium interuenit in quo
cognito cognoſcāt que ſibi deus reuelat:ſecus aūt accipit
cū loquit̃ his qui huic locutioni nō ſunt idonei:qm̄ illis ꝑ
medias aliq̄s creaturas loqtur:quas imediate iuenitur:ꝛ
in illis:vel per illas alia que ipſe rep̄ſentant.Et hic ſenſus
p3 ex eo qđ ſtatim addit.Illis aūt inquit q eam capere nō
pñt cum loquit̃ deus nō niſi per creaturā loquit̃: aut tm̄/
modo ſpūalem ſiue in ſomnis ſiue in extaſi in ſilitudine re/
rū coꝛpoꝛaliū:aut ēt ꝑ ipſam coꝛpoꝛalē dum ſenſibꝰ coꝛpo
ris vel alia ſpēs coꝛpoꝛis apparet vel inſonāt voces.Ecce
ꝙ ſili modo ſubām ſuā cōparat illi locutioni ſicut iſti ſilitu
dines coꝛpales ꝛ voces.He aūt nō ſunt actuales cognitio O
nes qbus illi qbꝰ loquit̃ foꝛmal̃r cognoſcunt:ſed obiecta
cognita:ſicut nos per voces ſignificatiuas quas audimꝰ
res ſignificatas apꝑhendimus.Et ſicut pulchꝛe dicit vnꝰ
doctoꝛ ſic arguētes deberent aduertere ꝙ Aug.etſi dicat
ꝙ deus loquit̃ ꝑ ſubām ſuam:nō tñ dicit ꝙ illi audiūt per
ſubām dei.Poteſt ḡ deus loqui per ſubām ſuā modo ꝑex
poſito:ꝛ illi audire per actū creatū in ſe receptū quo audi
unt intellectual̃r ſubām dei:ſicut ꝛ alijs loquit̃ per voces
coꝛpoꝛales ꝛ illi audiunt ꝑ actum in ſe receptū quo voces
illas appꝛehendūt.❡Ad vltimū dōm ꝙ illud vtiq̃ eſt de Ad 4m
intētione Phi ꝛ Cōmentatoꝛis:ſ3 ꝙ ſic ſit ꝗ̄tum ad hoc ꝛ
de itelligētijs abſtractis hoc nō intēdunt:ſed expſſe oppm:
vt p3 ex ibidē adductis:nihilominus tñ ꝛ ſuū dc̄m etiā de
itelligētijs eſt ſlm:nec ipſi probant.

Quantū ad 2m artim ꝛ ꝑncipale queſitum dico duas 2ꝰ artio
ↄ̄nes.Pꝛia eſt.ꝙ angelus aliq̄3 re3 itelligit
itellectiōe a ſe ꝛ a re itellecta eēntial̃r diſtincta.Pꝛobat̃ ꝑ: ꝑm
q2 angelus cognoſcit creaturā in ṽbo per notitiam in illo P
creatam:ſicut p3 ex auctē Augu.2º ſup Geñ.allegata in 3ª
rōne ꝑ 3ª ↄ̄ne ꝑcedentis articuli.p3 ēt ex alia quā eodē ca.
ſcribit.ait.n.Quēadmodū rō qua creatura cōditur pꝛioꝛ
eſt in ṽbo dei ꝗ̄3 creatura ipſa que ↄdit̃.ſic ꝛ eiuſde3 rōnis
cognitio prius ſit in creatura ſpūali que pctō tenebꝛata nō
eſt ꝛc̄.ratio aūt illa nihil aliud eſt ꝗ̄3 ipm̄ ṽbum. Si aute3
eius cognitio ſit in creatura illa ſpūali.igit̃ eſt eſſential̃r di
ſtincta tam a ṽbo ꝗ̄3 a creatura in qua ſit.igit̃ ipm̄ verbū
intelligit angelus per intellectionē a verbo ꝛ a ſe eſſentia/
liter diſtinctā.p3 ↄñtia.qm̄ per illam notitiā imediate itel
ligūt verbū ipm̄.❡D.ꝙ quāl3 rem extra ſe quā itelligūt 2m
intelligant itellectiōe diſtincta ab illa re:ſufficienter ꝓbari
pōt per ſcđam rōnem tertie ↄ̄nis ꝑcedentis articuli.ꝛ per
Aug.ex.4.ſup Geñ.in pluribus locis.Q; ṽo talium rerū
notitia ēt ab ipſo angelo ſit diſticta:ꝛ ab eodē ibidem po/ Q
teſt haberi.Et ꝓbat̃ inſup per articulū pariſieñ.84.qui eſt
talis.Q; ſubſtātia itelligentie nō differt a ſcia eius.ibi.n.
nō eſt diuerſitas itellecti ab itelligēte.nec diuerſitas itelle
ctoꝝ.erroꝛ.❡D.Si nulla itellectio itelligētie eſſet diſtin/ 3m
cta ab ea.q̄libet itelligētia eēt eq̄ ſimplex vt deus.ↄñs eſt
falſum:ꝛ ↄ̈ theologiam ꝛ Phiam:ēt ſicut p3.12.metaph. Cō.50.
ꝛ 3º de aia.ↄña p3.q2 hac cōpōne que eſt itellectus cū ſua Com.5
itellectiōe ſublata:ꝙ.ſ.nulla intellectio ſit foꝛma inherens
itellectui nō apparet veriſil̃e ꝙ aliq̄ alia cōpoſitio remane
at in itelligētia ꝓ eo ꝙ q̄l3 alia minus ſibi videatur ineſſe.
❡2ª ↄ̄ eſt.ꝙ ꝗ̄tācūq̃ rem itelligit angelus intelligit intel 2ª ↄ̄
lectione a ſe ꝛ a re illa eēntial̃r diſtincta.hoc ꝓbat̃.q2 om/
nis res quā itelligit vel eſt extra ipm̄ vel in ipſo vel ipſe.ſ3
omnem extra ipm̄ ipſe intelligit itellectione a ſe diſtincta:
ꝛ ab illa vt ꝓbatum eſt.Itē itellectio qua ſe itelligit eſt ab
eo eſſentialiter diſticta:q2 ſi intellectio qua ſe intelligit eēt
eadē ei:eadem rōne dilectio qua ſe diligit eſſet eadem ſibi
ꝛ ſi ſic tunc nō poſſet ſe plus ꝛ minus diligere.hoc aūt fal/
ſu3 ē.

A sum est potuit eni diabolus se minus seu remissius dilige
retalias se tantū diligēdo quātū dilexit nō plus ꝙ̄ debuis
set seu imoderate se dilexisset: ac per hoc nō ꝑuerso ꝛ imo
derato sui amore peccasset:cuiꝰ oppositū sentētialr̄ ponit
cap̄.vlt. Aug.2.super Gen̄.capitulis.21.ꝛ.22.ꝛ.14.de ciui.dei.Itē
rem existētem in se intelligit intellectione a se ꝛ a re illa es
sentialr̄ distincta.ꝛ hoc pꝫ.q2 eadē rō est ꝙ̄tum ad hoc de
ad rōes ipso ꝛ de nobis.¶ Ad rōnes ꝑncipales rn̄deo.Ad ꝑmaꝫ
ꝑncipa. nego añs.ꝛ silr̄ añs ꝑme ꝓbationis eius:ꝛ ēt ꝓpositionē
assumptā ꝓ illiꝰ ꝓbatione:nec ꝓbatio vlterioꝝ est ad pro
positū:q2 actus quo intellectꝰ intelligit se nō est mediꝰ in/
ter se intelligentē ꝛ se intellm̄:alias distingueret̄ a seipso.
Et preterea si actus sic mediaret. igit̄ distingueret̄ ab his
Ad 2m inter que mediaret:ꝛ per ꝯñs ꝓpositū concludit̄ ꝛ opposi
ꝓbōnē tum illius qđ intendit argm̄. ¶ Ad scđam etiaꝫ ꝓbationē
negandū est añs.ad ꝓbationē dōm ꝙ ꝓpter talem ꝑsen/
tiam nō tollit̄ quin itellectione distincta intelligat̄:sed so/
B lum ꝙ per aliquā spēm aut aliud representatiuū duꝫ ipsa
Ad 3m sit actualr̄ in intellectu nō representant̄.¶ Ad 3m ꝓbatio
ꝓbōnē nem dōm ꝙ añs est falsum:ꝛ silr̄ ꝓbatio eius:vt dictū est.
Quāuis ēt si vera esset nō ꝓbaret illud qđ directe intēdit:
eo ꝙ illud verbū Phi dictū sit de intelligētijs abstractis:
nō de intellectu humano:vt supra tactū est ꝛc̄.
C ¶ Ad scđam rationem principalē.ēt nego añs.Ad ꝓba/
tionē.dico ꝙ forma abstracta duplr̄ accipitur vno modo
cōiter pro actu.alio modo spāliter ꝓ actu informante.
ꝛ ꝫ hoc foia imālis ꝛ abstracta duꝛ sumēdo vno mō pro
actu abstracto a mā ꝛ actu nō ꝯiūcto māe ꝛ ꝑ se subsisten
te:ꝫ quē modū itelliꝰ siue ipse ꝛ sube sepate frequent̄ ap
pellant̄ foie abstracte.ꝛ Aug.ēt deuꝫ. formam dicit.15.
de tri.cap̄.16.Alio modo sumitur pro actu informādi.
Ad 2m ¶ Ad 2m rōnē nego similr̄ añs.Ad ꝓbationē ↄcedo ꝙ illa
eēt forma imālis ꝛ abstracta.Et cū infert̄ ꝙ eēt itellꝰs:ne/
12.m̄. 36 go ꝯñam.Ad ꝓbationē dōm ꝙ verbū Cōmē. intelligen/
3.a.16. dum est de formis imālibus substātialibꝰ:q̄les sūt anime
rōnales ꝛ ipse sube separate:nō aūt earū accn̄tia:ꝛ ipse q̄/
dem dicunt̄ forme nō qdē ab actu informādi:sꝫ ab actua/
E litate essendi:seu nō q2 informant:sed q2 sunt actꝰ quidaꝫ.
Unde ꝛ forma frequēter ꝓ actu accipit̄:ꝫm quā acceptio
nem in pluribꝰ locis Cōmētator ipsas intelligentias for/
cap̄.16. mas appellat.ꝛ ēt ipm̄ deū:ꝛ Aug.silr̄.15.de tri.ꝛ.2.de li.
cap̄. 30. ar.ꝛ pluribꝰ alijs:dicūtur etiā hꝰ substātie forme:q2 sunt
principia operationum. naꝫ a forma egreditur operatio.
Unde dicit̄ ꝙ operatio fecit scire formā.

¶ Distinctionis.vij. Questio.iij.

SEcundo circa istam mām de cogni/
tione angeloꝝ.Quero vtrū
angeli cognoscāt res per spēs distinctas ab
actualibꝰ notitijs quibꝰ res ipsas cognoscūt.
hꝰm Et arguit̄ ꝙ nō.hō nō cognoscit per spēs di/
D stinctas a suis notitijs.igit̄ nec angelus.ꝯñ pꝫ.q2 nō plu
ribꝰ indiget angelus ad cognoscēdū cū ipse sit ꝑfectior in
nā intellectuali ꝙ̄ hō.añs ꝓbat̄.q2 hō nō sentit per spēm
distinctā a sensatione.igit̄ nec itelligit ꝑ spēm distinctā ab
intellectione.igit̄ hō nō cognoscit per spēm distinctā a co/
gnitione.ꝑma ꝯñ pꝫ.q2 potentior est intellꝰs ꝙ̄ sensus. 2°
ꝓbat̄.q2 ois notitia hois est sensatio vel intellectio. añs
ꝑmū pꝫ qm̄ in visione sensitiua exteriori nullā spēm expe/
rimur:nec per rōnē aliquā possumus ꝯuincere spēꝫ hꝰ ab
actu distinctā.nā positis ꝑcise colore ꝛ luce ac visu:hn̄ di/
sposito in se.ꝛ ad colorē:ponit̄ visio.nec aliđ aliqd reqrit̄.
Oppom Ad oppositū arguit̄ auctē Dio.4.đ di.no.d.ꝙ
angeli illuminant̄ ꝑ formas scia/
les rerū ꝛ rōnes.¶ Itē 10° ꝓpōne de causis scribit̄.ois i/
telligētia est plena formis.forme aūt ꝛ spēs ideꝫ sign̄ant.
Rn̄deo hic erunt articuli tres.nā ꝑmo inquiret̄ vtrū
homo cognoscat per spēs. 2° vtruꝫ ꝑ species
distinctas essentialr̄ a notitijs:que duo implicant̄ in argu E
mento qōnis. 3° qđ principaliter queritur.
Quāuis aūt mā ꝑmi articuli sit aliqualr̄ pertracta/
ta in ꝑ li.di.3.q.1.Ad pleniorē tn̄ discussio/
neꝫ eius:ꝛ ꝓpter collationē de ipsa habita in ꝑncipijs li/
broꝝ sententiaꝝ inter quosdam bacbalarios concurrētes
mecuꝫ in lectura ꝛ me:volo iterū aliqualr̄ eam hic tracta
re.nō replicādo tamē que in ꝑmo dicta sunt:nisi quatenꝰ
oportuerit:ꝓpter aliqua obiecta vel dicta ꝯ illa.Ne tn̄ eq
uocatio huiꝰ vocabuli spēs inq̄sitioneꝫ eiusmodi vllo mo
perturbet.ꝑmitto distinctionē quādā de noie ipso. Quia
hoc nomē spēs sit ad multa valde equiuocuꝫ.dimissis tn̄
multis significationibꝰ eius:ꝛ sumēdo ipm̄ tātūmō vt ca/
dit in vsu disputantiū ꝛ tractantiū de notitia ꝛ modo quo
aia cognoscit.dico ꝙ quadrupliciter pōt accipi.Prio cōit̄ P
sime ꝓ omni forma ad notitiā habendam ↄcurrēte:ꝛ ꝫm
hūc modū est ipsa forma corporis qđ cognoscit̄ di spēs.
¶ 2° cōius pro oi forma que est aliquo mō rō cognoscēdi 2°.
aliam rem:ꝛ ꝫm hunc modū ars ꝛ alij habitus cognitiui F
pn̄t dici spēs.¶ 3° mō cōiter pro forma q̄libet que est sil̄i/ 3°.
tudo ꝛ imago rei cognite per quā res illa cognoscit̄.ꝛ ꝫ 4°.
hunc modū etiā ipsa actualis notitia dicit̄ spēs. ¶ 4° mō
sumit̄ spāliter ꝛ ꝓprie.s. pro forma que est similitudo seu
imago rei cognite per quā recognoscit̄ manēs nālr̄ in aia.
ēt postꝙ̄ aia desijt actualr̄ cognoscere est apta nata duce/
re aiam in notitiā rei cuius ipsa est imago ꝛ silitudo.Prio
ꝛ duobꝰ vltimis modis vtitur noie spēi Augu.2.de trini. cap̄.9.
Et mō 2° vtit̄ Phs.7.meta.in illo.c.Eoꝝ aūt que fiunt.cū L.c. 12.
ait.medicinalis aūt ꝛ edificatoria est spēs sanitatis ꝛ do/ ꝛ.13.
mus.In ꝓposito aūt hoc nomē spēs sumit̄ tn̄ 4° mō.
¶ His ꝑmissis circa hūc articulū pono q̄tuor ꝯnes. ꝑ° ē.ꝙ ꝑꝰ arti.
in aia nr̄a sūt tales spēs rerū sensibiliū. 2° ꝙ in aia sunt ēt
spēs rerū aliquaꝝ insensibiliū ꝛ mere itelligibiliū. 3° est.
ꝙ aliquas res qn̄ꝗ aia siue hō cognoscit ꝑ spēs. 4° ꝙ ali
q̄s res qn̄ꝗ cognoscit hō ꝛ nō ꝑ spēs.¶ Primā ꝯnē ꝓbo ꝑꝰ ꝯ
ꝑ supponēdo vnū qđ qlꝫ expiri pōt in seipso.vꝫ ꝙ qn̄cūꝗ G
aliqs cogitat de aliq̄ re sensibili nō tunc pn̄terquā tn̄ alias
vidit.vbi gr̄a.de leone:ita sue cogitationi imediate obijci
tur aliqd qđ est leo vel sil̄e leoni:sic cuꝫ quis intuet̄ oculis
colorē i pariete imediate sue visioni obijcit̄ color ille. Sic
ego ꝓ certo sp expior.Sic se expiri insinuabat Aug.cū.2.
de tri.dicebat.Ita sit vt ois q corporalia cogitat siue ipse cap̄.8.
aliqd confingat siue audiat aut legat vel ꝑterita narrātes
vel futura ꝑnūtiantē ad memoriā suā recurrat:ꝛ ibi repe
riat modū atꝗ mensurā oium formaꝝ:quas cogitans i/
tuet̄.ꝯstat eni ꝙ hoc nō poterat sibi esse notū nisi ꝑ expiē/
tiam:q̄ expiebat̄ ꝙ qn̄cūꝗ aliqd sensibile nō pn̄s cogita/
bat aliqd imediate obijciebat̄:vt dictū est:sue cogitatiōi
ꝛ ita arguebat ꝙ alij expirent̄.Et q2 per rōneꝫ ꝯuincebat
illud tale nō eē rē aliq̄ꝫ extra aiam exn̄tē:ꝛ tn̄ esse verā ali
quā entitatē:cōcludebat ꝙ erat forma aliq̄ in memoria ta
lis q̄lē dixi noie spēi significari. Hoc idē se experiri mon/ H
strabat Phs in de memoria ꝛ re.vbi ait.ꝙ cū aliqs itelli
git aliqđ q̄tum:ēt nō inquātuꝫ q̄tum ante oculus eiꝰ po/
nitur aliqđ q̄tuꝫ.ꝛ constat ꝙ nō loquebat̄ de oculis exte
rioribus.alꝰs nō possemus de nocte talia intelligere.Item
ēt ipse non ꝓbaret ex hoc intentū.s.ꝙ intelligere taliū nō
est sine phantasmate.Quid aūt est poni an̄ oculos nisi vi
deri seu obijci visioni.Cum igit̄ isti sic expirent̄ in seipsis:
ꝛ ego silr̄ semꝑ expiar. miror multū ꝙ hāc supponē qdā
socius negauit dicēs talē experientiā nō eē sibi cōeꝫ.Nec
pro certo sibi credo salua gr̄a sua: supposito ꝙ ipse sit hō Jo.sco.
vniuoce mecū.Supposita igit̄ hac experiētia ꝓbo ꝓposi
tum sic.Illud qđ sic obijcit̄ cogitanti sensibile non ꝑsens
nō est aliq̄ res extra animā existens. igit̄ est aliq̄ spēs seu
imago vel phantasma eiꝰ exn̄s in aia.nō eni curo de noie.
naꝫ quolꝫ ꝑdictoꝝ in sua signatione frequēter vtunt̄ au/

I ctores. ꝯña est satis clara. Añs ꝓbo. qꝛ si illud tale eēt ali qua vna res extra aīam: sic cogitās posset euidēter cogno scere rem illam existere ⁊ cognoscere vbi est ⁊ qd agit ⁊ si miles veritates ꝯtingentes de ipsa: qḋ est ꝯ cōem experien-
cap. 8. tiā. Cōsequētia hec ꝓbaᷣ auctē ⁊ rōne. Auctē qdē Aug. qm̄ eādē ꝯñam: ⁊ ad idē ꝓpositū ꝓbat in de quātitate aīe vñ discipulo loquēte de vrbe Mediolanēsi nō sibi p̄sente quaꝫ alias viderat: ⁊ tūc recordabaᷣ ⁊ dicente. Quid ibi agaᷣ ignoro. Qḋ vtiq̄ nō ignorarē si anim⁹ meus vsq̄ ad ea loca porrigereᷣ p̄sentia sentiretq̄. Rñdet Aug. ver̄ vi deris mihi dicere. Nō pōt aūt itelligi hoc dcm̄ de p̄ñtia lo cali. qm̄ esto ꝙ ipse clausis oculis fuisset itra vrbeꝫ illā. ⁊ de ipsa tūc cogitasset sil̄r ignorasset qd ibi agebaᷣ. Loque baᷣ ḡ de p̄ñtia imediationis obiectiue: ac si diceret. Si co gitatio mea imediate termināreᷣ ad illa loca: vel si ea ad que imediate termināᷣ essent illa que vidi: nō ignorarem
cap. 60. qd ibi nūc agaᷣ. Similē ꝯñam ipse ēt facit in de vera reli.
R Si vna est roma ⁊c. vt in p̄ allegatum est. ⁊ iteruꝫ subdit. Si vnus est ille amicus me⁹ falsus est iste quē cogitās fin go: ⁊ ꝓbat. Naꝫ ille vbi sit nescio. iste ibi fingiᷣ vbi volo. ¶ Rōne ēt ꝓbo. qꝛ nulla rō est ꝓpter quā vidēs rē aliq̄ i mediate p sensum exteriorē nouit illā eē ⁊ alias veritates ꝯtingētes de ipsa; nisi qꝛ illā in seipsa imediate cognoscit: ita igiᷣ eēt in ꝓposito si cogitatio ipsa interior ad rē extra
Fraᷣ frā imediate termināreᷣ. ¶ Sed ad hanc dicebaᷣ a duobus
ciscus ð ꝯsocijs Bachaᷣ. ꝙ alia rō erat. s. qꝛ visio sensus exterioris
mitiño p est notitia ituitiua: cuius vtute tales veritates ꝯtingētes
dicator. cognosci p̄ñt. Cogitatio vō rei absentis est notitia abstra
Jo. sco. ctiua p quā nō p̄ñt tales veritates cognosci. Hoc nō valꝫ:
Contra qꝛ q̄ro quā notitiā ⁊ q̄ rōne dicis ituitiuā alicui⁹ rei. Aut eni eaꝫ que imediate termināᷣ obiectiue ad illā: ⁊ iō dicis eā intuitiuam: qꝛ sic imediate termināᷣ: ⁊ tunc sequiᷣ ꝙ si cogitatio interior imediate termināᷣ ad rem extra ipsa est notitia intuitiua eius. ⁊ vlterius sequiᷣ illatū. Uel eam di
L cis ituitiuā vt aliqui moderni dicunt: qua pōt sciri rē esse si est: vel nō esse si nō est: ⁊ alie veritates ꝯtingētes de illa: ⁊ tūc dicere ꝙ hoc nō pōt sciri per hȯ notitiā: qꝛ nō est in tuitiua: ⁊ per illā pōt: qꝛ est intuitiua: nō est aliud q̄ȝ dicere per istā nō pōt: qꝛ nō pōt per istā ⁊ per illā pōt. qꝛ pōt per illā. ⁊ est soluere q̄ōnē per seipsam. Et sil̄r poterit ali⁹ dicē ꝙ p cogitationē pōt illud cognosci: ⁊ nō per visionē exte riorem: eo ꝙ illam dicet intuitiuā ⁊ visionē exteriorē ab
Cōfir. stractiuaꝫ. ¶ P. Quero q̄re per illā quā dicis intuitiuaꝫ p̄ñt tales veritates cognosci: nec videᷣ ꝙ ratio aliqua red di possit preter hanc: qꝛ. s. imediate termināᷣ obiectiue ad rē ipsam. igiᷣ sil̄r dcm̄ erit de cognitione: si imediate ad rē extra termineᷣ: siue eā postmodū velis vocare ituitiuam siue abstractiuā: qꝛ de vocabulis nō oꝫ esse cura. Relinqᷣ ḡ ꝙ illud ad qḋ cogitatio talis imediate obiectiue termia
2m tur: nō est res aliqua extra. ¶ 2° ꝓbo idem añs: ⁊ suppo no duo. vnum est ꝙ q̄ñcūq̄ aliquis sic cogitat de sensibili nō p̄sente idipsuꝫ obijciᷣ imediate sue cogitationi: si aliqḋ
M tale sensibile sit actu extra aīam: qḋ obijcereᷣ si nullus ta le eēt penitus: ⁊ hoc est clarū. ei eni qui vidit rosaꝫ: si cogi tet de rosa: posito ꝙ nulla sibi sit p̄sens: sint tn̄ multe i mū do: nō aliud obijciᷣ q̄ȝ si nulla tūc eēt. Alias posset vi co gitationis p̄cise cognoscere vtrū aliq̄ eēt in mūdo vel nō. Itē cogitando in estate qn̄ multe sunt: ⁊ cogitādo in hye me quādo nulla est: experireᷣ / vel expiri posset diuersitatē obiector̄ imediate termināntiuꝫ suas cogitationes q̄ sunt ꝯ oēm experientiā. 2° suppono ꝙ quādocūq̄ qs cogitat
2 de sensibili nō p̄ñte illo qḋ sibi imediate obijciᷣ est aliq̄ en titas vel alique entitates actu existēs vel exñtes in rerum nā siue in aīa subiectiue siue extra aīam. hoc pꝫ: qꝛ ad non ens nulla simplex notitia nostra nāl̄r habita imediatē termināᷣ. Ex his ꝓbo ꝓpositum sic. illud qḋ obijciᷣ cogi tanti de sensibili nō p̄ñte dum nullū tale sensibile est actu ex aīam nō est aliq̄ res extra aīam. igiᷣ illud qḋ obijciᷣ co N
gitāti de sensibili nō p̄ñte nō est aliq̄ res extra aīam. Añs ꝓbaᷣ. qꝛ si illud tūc eēt aliq̄ res extra aīam nō eēt nisi ali qḋ taliuꝫ sensibiliū. nō eni pōt dici ꝙ illud qḋ obijciᷣ cogi tāti de rosa sit aliq̄ res extra aīam ⁊ nō sit rosa: ⁊ sic aliqḋ tale eēt ⁊ nullū tale eēt: qḋ nō ꝯuenit. Cōsequētia ꝓbaᷣ. qꝛ semp illud qḋ obijciᷣ sic cogitāti est aliq̄ res vt dicit sup positio 2ª. ⁊ intelligo semper de eo qḋ obijciᷣ imediate: ⁊ p ꝯñs illud qḋ imediate obijciᷣ sic cogitāti qn̄ nullū tale sensibile est extra aīaꝫ: vtiq̄ est aliq̄ res exñs subiectiue in aīa. igiᷣ p suppōnē p̄mā illud qḋ obijciᷣ imediate cogitan ti de sensibili sit qn̄ aliqḋ tale est extra aīam: est etiaꝫ aliq̄ res in aīa. igiᷣ nō est aliq̄ res extra aīam. ¶ Ad hāc rōnē
rñ-dēbat negādo suppōnē scd̄am. In hac negōne ꝯue frā. p̄di.
niebāt duo socij Bacha. Propter qḋ ꝓbo: sic ⁊ tūc ꝓbaui Jo. sco.
nr̄am ꝓpōnē vl̄em. Cuiuslꝫ notitie simplicis habite a no bis nāliter imediatum obm̄ est aliqḋ actu exñs siue aliq̄ entitas vt p̄us assumpsi. hoc ꝓbaᷣ p. qꝛ si deᷣ oppositū sse O
quiᷣ ꝙ de nullius rei ꝯtingentis actuali exñtia possumus nāl̄r esse certi. ꝓbaᷣ ꝯña. qm̄ talis certitudo ꝯuenit p̄mo ex notitia simplici qua imediate illaꝫ vel aliā rē imediate in seipsa conspicim⁹. Unde si ab asserēte albedinē existere aut aliā rem aliq̄s queraᷣ q̄uo constat sibi ꝙ illa sit / dicet: qꝛ video illam: ita de alijs reb⁹ insensibilib⁹ q̄ itra nos sūt sicut sunt opōnes aīe interrogatus nō al̄r rñdebit: nisi qꝛ video seu mēte conspicio. Sed si qḋ imediate p aliq̄s noti tiā conspiciᷣ nō existit. Uñ poterit quis nāl̄r eē certus ꝙ illud qḋ p aliam siue eiusdem siue alteri⁹ rōnis imediate cōspiciᷣ existat. Nō appeꝛ vñ. Nec valet dicere: qꝛ alia est ituitiua: qm̄ si per ituitiuam itelligaᷣ notitia per quā sciri pōt rē obiectā existere: vt aliq̄ describunt: pariter ꝓbaᷣ ꝙ nulla sit intuitiua. ¶ 2° ꝯfirmo istud ex intētione expressa Confir
beati Aug. 2. ꝯfes. vbi determinat ꝙ nec p̄terita possunt cap. 18.
scienter narrari seu cognosci nāl̄r: neq̄ ēt futura p̄cogno ⁊. 19.
sci vel p̄dici nisi ex cognitione aliquor̄ p̄ñtiū. Et ex h̄ fun P
damēto p̄cise tanq̄ sibi certo p̄n⁹ ꝙ illud qḋ nō est vide ri vel cerni imediate aīo nō pōt. Uñ arguit ꝙ p̄terita ⁊ fu cap. 18.
tura sūt ex eo ꝙ illa narranᷣ ⁊ ista p̄dicunᷣ. ac p hoc vidē tur: nō aūt videri pōt inqt ipse qḋ nō est. Et paulo post ca. cap. 19.
sequēte subdit. c. Quāq̄uā p̄terita cū vā narrantur ex me moria ꝓferunᷣ nō res ipse que p̄terierūt. h̄ vba ꝯcepta ex imaginibus earum que in aīo velut vestigia p sensus p̄te reundo fixerunt. ⁊ dat exēplū. Pueritia quippe mea q̄ iā nō est: in p̄terito tpe est qḋ iam nō est: imaginē vō ei⁹ cum eam recolo ⁊ narro in p̄ñti tēpore intueor: qꝛ est adhuc in memoria mea. Ecce ꝙ p cognitionem imaginis in memo ria actu exñtis recolunᷣ ⁊ cognoscunᷣ p̄terita. Deinde i mediate loquiᷣ de futuris. Utrum aūt simillis sit cā etiam p̄dicēdorum futuror̄ vt rerū que nōduꝫ sunt iam existē tes presentanᷣ imagines confiteor: deus meus nescio: ⁊ post pauca subdit. Quoquo mō itaq̄ se habeat archana p̄sensio futuror̄: videri nisi qḋ est nō pōt. Qḋ aūt iam est: nō futur̄: sed p̄sens est. Et tūc ꝯñter interpositis etiā exē plis declarat ⁊ determinat ꝙ futura non p̄ñt imediate co Q
gnosci: sed tm̄ mō mediantib⁹ notitijs actu existiū ⁊ pre sentiū rerū signor̄. s. vel cārum ipsor̄: ⁊ loquiᷣ de cogni tione quā nāliter habemus. nō aūt de illa sanctor̄ ꝓphe tarū: vt ibi pꝫ manifeste. Sic igiᷣ pꝫ ꝓpō illa. ⁊ p ꝯñs effi cacia facte rōnis. ¶ Cōtra istam tamē ꝓpōnē arguit vnus obtiōes
ex socijs dupl̄r. Primo sic. obm̄ imediatū cogitationis il Jo. sco.
lius qui vidit rosam: rosa illa corrupta: aut est rosa similis illi rose corrupte que fuit a cogitante app̄hēsa. ⁊ h̄ nō: qꝛ de sola illa quā vidit cogitat. Aut est silitudo rose corru pte: ⁊ h̄ nō: qꝛ nulla cogitatio qua cognosciᷣ res sensibilis extra: siue illa sit: siue nō sit: terminatur ad aliqḋ existēs in aīa tanq̄ ad obm̄ cognitū. vt pluribus rōnib⁹ inferius sol uendis ipse ꝓbat. Aut illamet rosa que fuit app̄hensa: ⁊

A habet intētū. ¶ 2º sic. obm cōplacētie imediatū aliqñ est
Ad 2m nō ens. g̃ obm imediatū cogitationis rei cōplacētie aliqñ
est nō ens. ɔña pbaṫ. q2 quādo sunt due potentie eēntialr̄
ordinate: qcqd est obm imediatū actus vnius ⁊ alterius.
Sz voluntas ⁊ intell's sunt hꝫ ad sanū intllm: q2 ipossibi/
bile est voluntatē velle vel nolle aliqd nisi intellectus pco
gnoscat illud. Añs pbaṫ. q2 aliqs opinans virtutē iustitie
vel tēperantie in aliq̃ in quo nō est: cōplacet virtuti qui nō
Ad pm est. ¶ Ad pm rñdeo q̄ obm illius cogitationis imediatuꝫ
Jo. sco. est filitudo rose corrupte. ⁊ illā ɔpōnē assumptā ad pbā/
dū oppom nego. Ad pbōnes aūt ei9 rñdebo infra in ɔne 3ª
Ad 2m huius articuli. ¶ Ad 2m nego ɔñam. ad pbōnē qñcūq sūt
due potētie ⁊c. nego illā. fm eniꝫ illa q̃ teneo ipsa multas
singulares hꝫ falsas. ipse vo eam nō pbat: sed absolute po
nit. Ulterius dico q̄ q̃uis ad bonū intellectū ɔcedi posset
q̄ oē volitum vel nolitū est cognitū. nō tñ est vdꝫ q̄ qcqd
est imediatū obm actus volūtatis est imediatū obm act9
intellect9 in nobis sicut de nobis ipse loquiṫ. Et pꝫ in exē/
B plo de beato qui eadē notitia qua videt verbū videt crea/
turaꝫ in vbo vt opinor ⁊ opinanṫ multi doctores. Posito
igiṫ q̄ beatus aliquis videat in vbo pcm alicui9 viatoris.
hac notitia ⁊ nulla alia stāte in ipso poterit ille odire pec/
catū viatoris pdicti. ⁊ tūc pctm illud oditū: q̃uis sit etiaꝫ
cognitū: sic tñ est imediatū obm odij: nam odiṫ mediante
alio odito qd ipm nō est imediatū obm notitie illius bea/
ti. Sed vbū tñ: ⁊ verbū ipm sic est imediatum obm noti/
Frā. pdi. tie q̄ nō odit. Alius etiā socius pbabat pdictam ppōneꝫ
eē falsam: q2 nullo elephante exnte dicebat ipse posset nā
lis phs cogitare de elephante. ¶ Rñdeo q̄ nisi phs ille
haberet tunc in mēte spēm vel ɔceptū elephātis nequāq̄
posset de illo cogitare. sicut ex dictis apparet ⁊ ex dicēdis
3m amplius apparebit. ¶ 3º pbo idē añs sic. contingit alicui
cogitanti rē aliq̃ quā nunq̄ sensit per sensum exterioreꝫ.
C hr̄e obijci eius qd obijciṫ alteri qui eaꝫ alias vidit. Unde
si aliqs qui vidit elephantē narret alteri qui nunq̄ vidit
qualis figure sit ⁊ dispōnis mēbroꝝ audiēti occurret. hr̄e
eius qd occurret narranti. pcertim si ille distincte narret ⁊
pfecte. ⁊ audiēs bene vigeat potentijs interioribus: sicut
Arist. narrat de quodā antiquo q̃ ita informabat res trāf
latas ad ipm per auditū quas nunq̄ vidit. vt cum ille for
me experimētabanṫ inueniebanṫ fm veram dispōnem vt
scribit Com. in de memoria ⁊ re. Sed ɔstat q̄ audiēti nō
imediate obijciṫ verus elephas extra aiam. q2 nō vlis cū
nō sit talē dare: nec qlibet vel oēs singulares. vt est clarū:
nec est aliqua rō cur vnus singularis determinate poti9 q̄
ali9: cū ipse nūq̄ aliquē viderit. igiṫ nullus ver9 elephas
extra obijciṫ imediate tali audiēti. igiṫ nec narrāti. Ac p
hoc illud qd sibi cogitanti de elephāte nō presente obijciṫ
Frā. pdi. imediate nō est aliq̃ vna res extra aiam exñs. ¶ Ad hāc
D rōnē rñdendo dicebaṫ per vnū: q̄ nō obijciṫ audienti ali/
quis elephas vlis: nec etiā quilibꝫ singularis. Sed aliqs
singularis sub ratione singularis signati ⁊ determinati: sꝫ
Jo. sco. singularis quodāmō vagi. Alius vo dicit q̄ tali audienti
obijciṫ quilibꝫ elephas singularis: q2 quilibet idifferēter
cognoscit illa cognitione. nec aliud est obijci q̄ cognosci.
ɔ rñsio/nes. ¶ Ad excludēduꝫ has rñsiones pmitto suppōnes duas.
pª suppō vna est. q̄ qñcūq aliqd sensibile extra nō pñs cogitamus
siue alias aliquid tale senserimus siue nō. ita obijciṫ ime/
diate aliqd cogitationi nr̄e per modū obiecti cogniti: qc/
quid illud sit: sicut cuꝫ exterius oculis corporis ituemur:
obijciṫ visioni nr̄e color quē vidumus: ⁊ ita ad illud im/
mediate terminaṫ aspectus noster interior: sicut ad colo/
rem in pariete imediate terminaṫ visio corpalis exterior.
Et hec supposito pꝫ p cōem oium experiētiam: quā etiam
2ª suppō fatetur Augu. vt supra recitatū est. ¶ Scda suppō est. q̄
illud qd sic obijcitur nō est pure nihil. Sꝫ est aliqua enti/
tas: ⁊ hec fuit pxime pbata. Et ɔfirmaṫ q2 experimur ali

quādo nos aspicere vnū tale. aliqñ duo. aliqñ tria vel fm E
aliuꝫ numerū p libito voluntatis nr̄e. ɔstat aūt talē multi
tudinē non nisi entitatum esse posse. ¶ His pmissis pono pª ɔ 2ª rñ/sionem.
ɔ vtrāq rñsionem duas ɔnes. pma est q̄ illud qd est ime/
diatuꝫ obm cogitationis ei9 qui nunq̄ aliqd tale sensit ex/
terius nō est vna res extra aiam. Hāc pbo: ⁊ pono vt pus
q̄ aliqs qui nunq̄ vidit elephantē cogitet ad narrationē
alterius de elephante: illud qd sibi obijciṫ est entitas vel
alique entitates: si plura talia obijcianṫ: vt pꝫ ex suppōsi/
tiōe. Scdo supponaṫ q̄ sit vna ⁊ vocеṫ illa. a. ita q̄. a. stet
determinate p illa entitate. tūc sic. a. nō est aliqs elephās
vlis ex aiam vt vterq ɔcedit. ⁊ pbatū est. nec est aliqs ve
rus elephas singularis: q2 nō est rō cur potius dicaṫ q̄ sit
iste vel ille: quocūq singulari elephāte vo demrato: cum
nullū vt supponiṫ ipse vnq̄ senserit. igiṫ non est aliqs ele/
phas singularis. Nec iuuat distinctio de singulari vago ⁊
signato seu determinato: q2 qcquid sit de talib9 modis ap
pbēdēdi determinate ⁊ vage seu de apphēsione determi/
nata ⁊ vaga ad bonū intellm vbi. in reꝝ tñ nā nō cadit di
stinctio singularis determinati ⁊ vagi: q̃ñ sit aliqs ver9 ele F
phas extra aiaꝫ singularis determinat9: aliqd vo vagus.
Sed qlibet est aliqs singularis cert9 ⁊ determinat9 ⁊ di/
scretus a quolibet alio. Nūc aūt nō est rō pꝑter quā. a. sit
vnus taliū potius q̄ alius: siue vage siue determinate di/
caṫ aliqs elephas obijci cogitationi. ¶ Ad hāc aūt repli
Rñsio catione ipse respōdit. d. q̄. a. sub rōne indiuidui vagi co/
gitatū ⁊ acceptū nō est iste vel ille: q2 iste vel ille dicit indi
uiduū determinatū ⁊ signatū: ⁊ ideo nō sequiṫ. a. sic cogi/
tatū nō est iste nec ille elephas. igiṫ nō est aliqs singularis
elephas. ¶ Contra h̄ sic. ois elephas singularis exñs ex
ɔ rñsio/nem. aiam est iste elephas vel ille vel ille: sic quēlibet elephan/
tem singularē existētē extra aiaꝫ demrando: sꝫ. a. sub rōne
idiuidui vagi cogitatū nō est iste vel ille singularis demrā
tis. igiṫ. a. sic cogitatū non est aliqs singularis exñs extra
G aiaꝫ. Minor huius rōnis est nūc data per eū: ⁊ maior pꝫ:
q2 ipsa est vna vlis affirmatiua: cui9 q̃lꝫ singularis est va.
quocūq eni elephāte singulari extra aiaꝫ exñte demrato
verum est dicē: iste elephas singularis existēs extra aiam
est iste elephas: eodē demrato in subto ⁊ in pdicato: aliaꝫ
ipse nō esset ipse. Et seqṫ. iste elephas est iste elephas. igiṫ
iste elephas est iste elephas vel ille vel ille: sic quēlibet de
monstādo. Cōclusio aūt huius rōnis ɔdicit ei qd ipse de/
dit in pma rñsione. dicit eni q̄. a. qd est obm cogitatiōis in
casu dato: de quo ēt dicit q̄ nō est cogitatum nisi sub rōne
indiuidui vagi vtiq est aliquis vnus elephas singularis
Confir. extra aiam exñs. ¶ H. Ex ista ɔne q̃ ex maiore va ⁊ mi/
nore data ɔclusa est. sequiṫ propositū pncipalr̄ intētum. s.
q̄ tale obm imediatū cogitationis non est res aliqua exi/
stēs extra aiam. si eni eēt aliqua vtiq ipsum eēt aliqs ele/
H phas. nō eni eēt ceruus vel equ9 aut aliquid aliud ab ele/
2ª phante. ¶ 2º ɔtra eandē rñsionē 1º datā suppono vnū cer
tuꝫ. s. q̄ nō ex eo q̄ iste qui nunq̄ vidit elephantē ⁊ cogi/
tat nunc de elephāte incipit esse in reruꝫ nā aliquis verus
elephas: ⁊ simil'r si ipse desinat cogitare nō proinde aliqs
elephas verus desinet esse in rerū nā. Cum igiṫ fm rñsio/
nem. a. sit aliquis vnus verus elephas singularis existēs
extra animā. igiṫ anteq̄ iste cogitaret de elephāte. a. erat
in reruꝫ nā: ⁊ postq̄ desinet cogitare adhuc. a. erit in rerū
nā. igiṫ ex oib9 veris elephantib9 singularib9 existētibus
in rerum nā vnus determinatus ⁊ certus est in oibus ime
diatū obm cogitationis ipsius quē nunq̄ aliqs vidit: vt/
puta elephas. a. Sed hoc irrōnaliter daṫ: q2 vt pluries di
xi nō est potior rō pro. a. q̄ pro. b. vel. c. aut alio aliquo sin
gulari elephāte. Et iteꝝ sequiṫ q̄. a. cogitatū vage ab isto
est iste vel ille ⁊c. q2. a. sic cogitatū est ille idem elephas q
ipse erat anteq̄ cogitaret. ¶ 3º q2 posui supra cōtra pma 3º
rñsionē q̄. a. staret determinate p isto obto cogitationis.

J igit͛ si illud est aliqua res singularis extra: est nomē ꝓpriū
illius rei: sicut Grego. vel Albertus. igit͛ .a. nō est indiui/
duū vagū: sicut nec Grego. nec Albertus q̄liṫercūq̄ȝ cogi
tet͛ vel apprehēdat͛. Relinqt͛ ḡ certū ꝙ .a. nō est aliquis ele/
phas singularis extra aīam existēs. ⁊ hoc ꝯ rn̄sionē p̄mi.
ꝯ rn̄sio/ nē alter. ¶ Contra rn̄sionē secundi arguo sic. a. nō est qlꝫ elephas
singular] . igit͛ sic cogitanti nō imediate obijcit͛ qlibet ele/
phas singularis. ꝯn̄a pꝫ. an̄s ꝓbat͛. tū q2 .a. id vel ea p̄cise
est: qđ vel que esset si isto cogitāte de elephāte nullus ele/
phas eēt in rerū nā: sicut pꝫ ex suppōne p̄ma scđe ꝓbōnis
an̄tis p̄ncipalis rōnis p̄me ꝯn̄is p̄ncipalis huius articuli.
Sed constat ꝙ .a. nō eēt qlibet elephas: imo nec eēt aliqs
elephas nec aliq elephātes extra aīam: si nullus elephas
eēt. alias aliqs elephas eēt nullo elephāte existēte: quod
includit ꝯdictoria. igit͛ nunc .a. nō est qlibet elephas. Et p
2° idē pōt ēt argui ꝯtra rn̄sionē p̄cedentē alterius. ¶ 2° pōt
est ꝙ taliter cogitāti obijciatur: vt supra dixi vnum tale: ⁊
K deinde duo talia: ⁊ tria ⁊ q̄tuor pro libito. Sed nō eēt pos/
sibilis talis multiplicatio obiectoꝝ hꝫ. Si qđlibet esset
oēs elephātes extra aīam: sicut nō est poē eē plures mul
titudines q̄rū quelibet sit oēs elephātes. Nec pōt dici ꝙ
vnū illoꝝ obtoꝝ sit oēs elephātes ⁊ non pari rōne qđli/
Jo. sco. bet eorūdē. ¶ Ad hāc ipse rn̄dit negādo simplr̄ assūptuꝫ
nisi intelligat͛ ꝙ cogitās pōt hr̄e duas cogitationes ⁊ tres
ꝯ rn̄sio/ nem. quaꝝ quelibet referat obm. ¶ Cōtra .p̄. Nisi iste velit ne/
gare expiētiaꝫ nō negabit qn aliqn̄ sic cogitās expiat͛ tria
q̄dā apparētia sibi. aut igit͛ illa sunt tres cogitationes: aut
tria obcta cogitationum. Si p̄m igit͛ ⁊ qn̄ experit͛ tm̄ vnū
tale apparēs illud est vna q̄dā cogitatio: ⁊ p ꝯn̄s cogitāti
de elephante obijcit͛ imediate sua cogitatio ⁊ nō elephas
extra aīam vnus vl͛ oēs. cuiꝰ oppositū dicit. ¶ Itē nunq̄ȝ
obm seu qđ obijcit͛ imediate talr̄ cogitanti erit nō ens: cu/
ius oppositū ēt rn̄dēdo frequēter dixit. ⁊ pꝫ ꝯn̄a. q2 qlibꝫ
sua cogitatio est ens. Si vō det͛ 2m ꝯcedit͛ an̄s nūc negatū.
L ¶ 2° si dicat͛ ꝙ nūq̄ȝ cogitāti obijciūt͛ duo talia aut tria ⁊c̄.
sꝫ solūmō verū sit dicē ꝙ talis hꝫ tres cogitationes idem
obm referētes: cur pari facilitatē dici non poterit ꝙ cum
ego corporalibꝰ oculis respicio: nō obijciunt͛ mihi tres hō
mines: sꝫ tres habeo visiones idē obm referētes. puto ꝙ
2m p̄n̄le ad p̄m ꝯ. nō possit sufficiēter ratio assignari. ¶ 2° p̄ncipalr̄ istā ꝯn̄ē
ꝓbo sic. Illud qđ est imediatū obm cogitationis illiꝰ q co/
gitat montē aureuꝫ: aut flumē lactis: aut aliud tale q̄le ni/
hil est aut nunq̄ȝ fuit in rerū nā extra aīam nō est aliq̄ va
entitas talis extra animā vna vel plures vt certuꝫ est. igit͛
nec illud qđ est imediatū obm cogitationis illiꝰ q cogitat
aliq̄ȝ rē q̄lē nūq̄ȝ sensit exteriꝰ: pꝫ ꝯn̄a pro eo ꝙ silem oino
hn̄t iste ⁊ ille de oibus q̄ sibi imediate obijciunt͛ expiētiā:
⁊ iō nisi qs velit p̄cise volūtariā ꝓferre sn̄iam hꝫ de vtro/
Jo. scot M q̄ȝ silr̄ iudicare. ¶ Ad istā rōnē rn̄dit idē Hacha. negan/
do ꝯn̄am. Ad ꝓbōneꝫ ꝯcedit ꝙ silem .i. ꝓportionabilē ex
piētiā. si expiētia debeat dici notitia abstractiua hn̄t iste ⁊
ille. Sꝫ hoc inqt ipse nō est aliud dicē: nisi ꝙ iste ⁊ ille hn̄t
siles notitias. Ex h̄ aūt non sequit͛. ḡ obcta equalr̄ existūt
vel non existūt. Quia deceptꝰ ⁊ nō deceptꝰ aliqn̄ hn̄t silia
iudicia: ⁊ aliqn̄ siles intuitiuas: ⁊ tn̄ eoꝝ obcta nō equali
ꝯ rn̄sio/ nem. ter existunt vel nō existunt. ¶ Hec rn̄sio nō est rōnabilis.
Quia de q̄ȝ existētia nō possumus iudicare certitudinalr̄
nisi per experiētiā: vbi hinc inde siles oino hēant͛ experien/
tie: nec maior nec plures hēant͛ ex vna parte q̄ȝ ex alia: si
non similr̄ iudicat͛ de illorum existētia irrōnabile est iudi/
cium ⁊ p̄cise volūtariū. Unde si querat͛ a dissimiliter iudi/
cante cur iudicet .a. existē ⁊ .b. nō existē: puto ꝙ nō poterit
rōnabilr̄ respondere si oino similē habeat experiētiam de
vtroq̄ȝ. Sic aūt est in ꝓposito vt dicebā ⁊ notū est. ¶ Ad
illud vō qđ dicit͛ de decepto ⁊ nō decepto qui habent ali/
quādo similes intuitiuas: ⁊ similia iudicia. Dico ꝙ quicū/
q̄ȝ habēt similes intuitiuas: ita ꝙ qualēcunq̄ȝ habet vnus

hꝫ ⁊ alter ⁊ econuerso: si rōnabilr̄ iudicabunt: similia ha/ N
bebunt iudicia de existētia obiectoꝝ intuitiue cognitoꝝ.
Et vlterius dico ꝙ neuter erit deceptus: quoniā qlꝫ iudi/
cabit obm intuitiue ab ipso cognitum existere: ⁊ vtriusq̄ȝ
iudicium verum erit: q2 nō est nālr̄ poē ꝙ nō existens
cognoscat͛ a nobis intuitiue: vt contra hunc socium in tra
ctando quēdam alium articulū sufficiēter ꝓbaui vt puto:
⁊ recitabo in sequēti qōne. ¶ 2° ꝯclusio ꝯtra rn̄sionē datā 2° ꝯ
est ꝙ illud qđ est obm imediatum cogitationis illius qui
alias aliquid tale sensit: nō est vna res existens extra ani/
mam. Hāc ꝓbo p̄mo ex p̄cedente sic. obm imediatū cogi
tationis illius qui nunq̄ȝ tale qd sensit exterius nō est res
vna extra aīam existēs. igit͛ nec obiectum imediatū cogi/
tationis illius qui alias aliqd tale sensit. ꝯn̄tia probat͛ ex
eo ꝙ vt supra dixi ꝯuenit aliquādo illud quod imediate
vni obijcit͛ eē totalr̄ simile q̄tū ad apparētiam ei qđ obij
citur alteri: ⁊ qualēcūq̄ȝ experiētiam vnus pōt hr̄e de exi/
stētia sui obiecti: pōt habere ⁊ alius de exn̄tia sui. Nec al/
ter pōt hr̄e aliq̄ȝ experiētiam p quā cognoscat id qđ ime/ O
diate sibi obijcit͛ existere extra aīam plus q̄ȝ reliquus pos/
sit: ⁊ ideo rōnabiliter similr̄ iudicādum est vtrūq̄ȝ vel neu
trū esse rē veram extra. Aliogn sicut vnus dicet suū obm
eē rem veram extra: ita alius dicet de suo: nec vnū plus q̄ȝ
aliud poterit ꝓbari. Cū igit͛ dōm nō sit ꝙ aliquādo obm
illius qui sensit sit res extra: ⁊ aliqn̄ nō. restat dōm ꝙ nū/
q̄ȝ tale obm sit res extra. Confirmat͛ istud per Augu. 8. de cap. 5.
tri. vbi sicut illud qđ sibi obijciebat͛ duꝫ cogitabat Alexā
driā quā nunq̄ȝ viderat dicit eam phantasiam illiꝰ: sic ⁊ il
lud qđ sibi obijciebat͛ qn̄ cogitabat Cartaginē quā vide/
rat dicit eē Cartaginis phantasiam. Nō aūt dicit illud eē
phantasiam: istud vō rem ipsam extra .s. Cartaginē verā.
¶ 2° sic. Si qui vidit solē: aliqn̄ obijciunt͛ simul plura quo 2m
rum quodlꝫ est verus sol vel aliquid simile vero soli ⁊ cō
stat ꝙ nō quodlibꝫ est verus sol cuꝫ sit tm̄ vnus sol. igitur
nullum illoꝝ est verus sol extra. pꝫ ꝯn̄tia. q2 eadem ratio
est de omnibus. ⁊ vltra. igitur quādo vnum solū tale obij
citur illud nō est verus sol extra. ⁊ ideꝫ iudiciū est de qua P
libet re sensibili. extra quā in absentia cogitamus. ¶ Ad Rn̄o
hanc rationē respondet idem socius negando antecedēs Jo. sco.
nisi ipsum forsitan intelligatur vt ad aliam rationē dicit. s.
ꝙ ille qui aliquādo vidit solem habꝫ aliquādo plures co
gitationes qbus sibi apparet ideꝫ sol visus intuitiue in di
uersis sitibus. ¶ Cōtra. hec rn̄sio negat expiētiā: q2 siue il ꝯ rn̄sio/ nem
la taliter apparētia cogitāti existant vel nō existāt: siue ēt
sint cogitationes siue alie res: qn tn̄ aliqn̄ plura simul sibi
appareant nullus negare pōt: q velit nō negare experien/
tiā. ¶ P. Ut supra dicebaꝫ. Silr̄ sibi poterit alius dicē ꝙ
ipse nō videt qn̄ est in cathedra sua plures hoies: sed vnū
in pluribꝰ sitibꝰ. qđ absurdū eēt. ¶ 3° idip̄m ꝓbat͛ p expꝫ/ 3m
saꝫ determinationē Aug. in de vā re. vbi ait sic. Si vna ro cap. 60.
ma est quā circa tyberim nescio qs Romulus di ꝯdidisse: Q
falsa est ista quā cogitans fingo. nō eni est ipsa. Ubi nota.
Falsa est ista. Et iterū. nō eni est ipsa. ¶ Sed ad hāc rn̄de/ Jo. sco.
bat idē socius. d. ꝙ Aug. intēdit ibi distinguere iter noti/
tiā intuitiuā ⁊ abstractiuā de qbꝰ alias loquebat͛ cōiter ⁊
indistincte ⁊ est sensus auctoritatis. alia est notitia qua in/
tuitiue cerno romā: ⁊ alia qua absens cogito. Et q2 medi
ante p̄ma scit͛ ꝙ roma est: iō vocat eā verā: q2 vō median/
te scđa id nō pōt sciri vocat eam falsam. ¶ Sed hec rn̄sio ꝯ rn̄sio/ nem
pro certo non est ꝯueniēs. tum q2 Aug. nō intēdit ibi disti
guere iter notitiā intuitiuā ⁊ abstractiuā: vt dicit iste. Sed
intēdit ostēdere distinguēdū eē inter rē extra ⁊ suū phan/
tasma qđ in eius absentia fingimus. Unī post vba allega/
ta subiungit. Si vnus est sol falsus est quē cogitās fingo:
⁊ his oibus ꝓbatis ꝯcludit intētum sub interrogationis
forma. d. Nunqd nō ista sūt que phantasma dici solēt. Unī
ḡ impleta est aia mea illusionibꝰ ⁊c̄. ¶ P. Aug. dicit. Si

A vna est roma quā romulus ⁊c̄. falsa est ista quā cogitans
fingo. Scđm hanc rñsionē in añte per romā opꝫ intelligi
notitiā intuitiuā rome: ⁊ per ꝯñs ꝙ ly quam. imediate se
quēs supponat pro tali notitia: ⁊ sic erit sensus ꝙ notitiā
intuitiuā rome condidit romulus circa tyberim: quo qđ
Confir. stultius dicere. ¶ R. Illa ꝯña qūo teneret. si illa est vā: fal
sa est ista. Si de notitijs intelligeret. certe nullo mō: qꝛ nō
sequit. si notitia intuitiua est vera. igit notitia eius abstra
ctiua est falsa. Sed si per romā in añte intelligat res extra
⁊ in ꝯñte intelligat imediatū olim cogitantis in absentia
bene sequit. Quia si illa est vā: cū ista quā cogitās fingit
nō sit illa vt ipse assumit in ꝓbōne ꝯñtie. sequit ꝙ sit phā
tasma vel imago ei⁹: ⁊ per ꝯñs sit falsa roma: sicut homo
Cōfir. pictus seu imago hoīs dr̄ homo falsus. ¶ R. Statim cuꝫ
Aug. dicit. nō eñi est ipsa. ꝓbat. d. nā qđ ibi agat mō vtiqꝫ
scirē. ꝯstat aūt ꝙ ly / ibi / in ꝯñte stat ꝓ roma non ꝓ notitia
rome. Naꝫ cū dī qđ ibi agat: nō aliud signat q̄ꝫ si diceret
B qđ in ipsa agat: ⁊ ꝯstat ꝙ h̄ nō pōt itelligi de notitia rome
sꝫ tm̄ de ipsa roma. ¶ Ad ideꝫ est alia auctas eiusdē ꝯtra
cap. 11. eplam fundamēti. vbi ait. Per potētiā q̄ veritas intelligit
videt aliā verā eē Cartaginē aliā quā cogitās fingit. Itē
cap. 49. de gnis 12. sup Gen̄. loquēs directe de cogitatione absentiū sensi
biliū. quā ipse vocat visionē spālē. ait sic. In visione spiri
tuali. i. in corpoꝝ silitudinib⁹ que spū vident: fallit aīa cū
ea que sic videt ipsa corpora eē arbitrat ⁊c̄. nō falleret āt
sic arbitrādo si illa que sic videt ⁊ sibi obijciunt essent ipa
corpora vā que sunt extra aīam. Nō sunt ḡ res extra ani
mam. Itē idem in epl'a ad Paulinū de vidēdo deū. Incor
poreas inqt similitudines corpoꝝ aīa incorporalr̄ cōmē
dat memorie. Vñ cum voluerit ⁊ potuerit velut de custo
dia ꝓductas atqꝫ in cōspectu cogitationis exhibitas indi
cet: ⁊ cū volet ēt duo ista discernit. qđ in spē corporali fo
ris reliquerit: qđ eius simile int⁹ aspiciat. Et illud absens
hoc p̄sens esse dignoscit. Sicut me absente faciē mei cogi
tas corpis ⁊ illa tibi est imago presens. absens aūt facies
C cui⁹ imago est: ⁊ hoc corpus illa vō corporis icorporea si
militudo est. Ecce q̄ꝫ clare discernit imaginē rei absentis
olim cogitationi a re extra. q̄ in illa seu mediāte illa cogi
tat. Sed adhuc audi qđ in eadē epl'a subijcit. Intuere in
quit celū ⁊ terrā cogitādo sicut oculis corporis cernendo
ꝯsuetūisti: easqꝫ imagines celi ⁊ terre que ante oculos co
gitationis ꝓducte sunt. vide similitudines corpoꝝ esse nō
corpora. Nescio q̄lr̄ expressi⁹ loqui posset ꝓpositū istud
Pluribus alijs auctoritatibus inducēdis ad ꝓbandū di
recte ꝯnē p̄ncipalē idipsum clare ꝓbabit. ¶ Ex his autē
duab⁹ ꝯnibus ꝓbatis ꝯtra responsionē datā. sequit p̄nci
palis ꝯclusio. s. ꝙ in aīa sunt spēs rerū sensibiliū. sic illud
qđ quis experit imediate sibi obijci duꝫ cogitat de absen
te sensibili vel est ipsa res vera sensibilis extra aīam: vel ē
D aliqđ existēs in aīa sibi simile. pꝫ. naꝫ opꝫ ipsum eē aliquā
rem vel in aīa vel extra aīam existentē: vt supra ꝓbatum
est. Sed i p̄ꝫ nō est res ipsa vera extra: vt pꝫ ex dictis dua
bus ꝯnibus ⁊ earꝫ ꝓbationibus. igit est aliquid existēs i
aīa simile illi. Hoc aūt ego voco ⁊ vocāt auctores spēm:
q̄uis etiā pluribus alijs vocabulis nominetur ab eis. vꝫ
imago / phantasma / phantasia / similitudo / forma / ⁊ alijs
1ᵒ ad ꝯnē 2ᵐ p̄ter ista: sicut pꝫ eoꝝ dicta percurrentib⁹. ¶ Scđo eandē
ꝯnē ꝓbo sic. Si nulle tales species ponant in aīa: opꝫ cō
cedere ꝙ illa que apparent somniantib⁹: ⁊ etiā hominib⁹
freneticis vigilantibus sint vere res extra aīam existētes:
⁊ per ꝯñs illud sit verum vinū qđ eis apparet duꝫ somni
ant se vinū bibere. ⁊ ille verus ignis q apparet dū somni
ant se aduri: sicqꝫ ipsi vere gustent vinum ⁊ vere tangant
ignē: sicut apparet eis. Verus etiā sit homo: qui alteri in
somnis apparet secū disputare: ⁊ vera vba q̄ ille loq vide
tur: ⁊ per ꝯñs ille etiā vere ⁊ realiter loquit qui in somnis
loqui videtur: ⁊ ita ꝯuenit ꝙ rusticus aut dormiens vere
cū alio de subtilissimis q̄ōnibus nesciens disputabit. Sed E
hoc nullus nisi stultissimus diceret. Unde beatus Aug. in
li. de cura ꝓ mor. agenda. referens quēdā sibi dixisse ꝙ ei
somnianti Aug. quēdā locū obscurū exposuit. ait. Immo
nō ego sed imago mea me nesciēte. Et añ ista verba ⁊ post
dicit ꝙ neqꝫ dormientib⁹ / neqꝫ freneticis / aut furētib⁹ ap
parent res ipse sꝫ similitudines rerū. ¶ Ista ꝯclusio pre
ter auctoritates supra allegatas in hac q̄ōne ⁊ preter eas
etiā que posite sunt in p̄ libro. q. superius memorata. plu
ribus alijs posset ꝯfirmari: quaꝝ tamē paucas aliq̄s reci
tabo. Beatus siquidē Aug. 12. sup Gen̄. distinguit tria ge cap. 10. de gnis
nera visionū. s. corpāle: spūale: ⁊ itellectuale: ⁊ de q̄lꝫ dans
exempla. de spirituali ait. Ipsum qppe celum ⁊ terrā ⁊ ea
que in eis videre possumus etiā in tenebris ꝯstituti cogi
tamus. Ubi nihil vidētes oculis corporis: animo tamen
corporales imagines intuemur seu veras sicut ipsa cor
pora vidimus ⁊ memoria retinemus. seu fictas sicut cogi
tatio formare potuerit. Nec pōt dici ꝙ per imaginē intel
ligat cognitionē illam spiritualē abstractiuā. Nec etiā ha F
bitum aliquē: vt alij moderni voluerunt dicere ꝓprie lo
quēdo de habitu: quia nec cognitionē nec habitum intue
mur talibus cogitationibus. Sed obiecta cogitationum.
Item habitus: nec similitudo nec imago rei dicitur. Item cap. 16.
cum aliquid oculis cernit ꝯtinuo fit imago eius in spiri
tu: sed nō dignoscit facta nisi cum ablatis oculis ab eo ꝙ
per oculos videbamus imaginē eius in animo inuenire
mus. ⁊ paulo post. Vidit inquit rex Balthasar articulos
manus scribentis in pariete: ꝯtinuoqꝫ per corporis sensuꝫ
imago rei corporaliter facte spiritui ei⁹ impressa est. atqꝫ
ipso viso facto atqꝫ p̄terito illi in cogitatione permansit.
Videbat in spiritu ⁊ nō intelligebat ⁊c̄. Item paulo post
in eodē capitulo. Signū corporaliter factum corporaliter
viderat ⁊ transacto / eius imaginē in spiritu cogitādo cer
nebat. Ubi notanda sūt etiā aliq̄. s. ꝙ imago de qua loqt
cernit in spiritu. Item ꝙ imago rei que oculis cernitur fit
in spiritu: ⁊ illa trāsacta manet impressa spiritui: per quod G
excludit glosa q̄dam cuiusdā alterius dicētis: ꝙ auctres p
imagines itelligūt ipsas resmet ex̄. nā imago ⁊ phātasma Ocham
⁊ silia vocabula signant ipsas res ex̄ ꝯnotādo actū phan
tasiandi: vt dicit. Excludit inq̄ꝫ h̄: qꝛ nec res ex̄ fit vel im
primit spiritui: nec ipsa manet seipsa trāsacta. ⁊ postq̄ꝫ pre
terijt ⁊c̄. Clari⁹ quoqꝫ excludit ista glosa: ⁊ ꝓpositū ēt cō
firmat ꝑ eundē. infra eñi ait. Hec nā spūalis: in q̄ nō corpo cap. 45.
ra sed corpoꝝ silitudines exprimunt ⁊c̄. ⁊ sequēti. c. Mo cap. 46.
mēto inqt eo ꝙ corpus sensu corporis tāgit fit ēt in aīo ta
le qđ: nō ꝙ h̄ sit: sed ꝙ sile sit. Ecce ꝙ nō corpora sꝫ silitu
dines corpoꝝ exp̄munt in spū: ⁊ iterū illud expressum nō
est hoc. s. corp⁹ sꝫ aliqđ sile. Itē. 10ᵒ. ꝯfes. dicit ꝙ in memo cap. 10.
D ria sunt thesauri inumerabiliū imaginuꝫ de huiuscemodi
reb⁹ sensibilib⁹ inuectarū. ⁊ ifra in eodē. Nec ipsa tm̄ intrāt
ad eā: sꝫ rerum sensaruꝫ imagines illic p̄sto cogitationi re
miniscēti eas. Et iterū. Nec ea tm̄. s. corpa videndo absor
bui qñ vidi oculis nec ipsa sūt apud me: sꝫ imagines eoꝝ.
Itē. c. sequenti. Iste qppe res nō itromittunt ad eā sed ea cap. 11.
rum sole imagines mira celeritate capiunt: ⁊ miris tanq̄ꝫ
cellis deponuntur: ⁊ mirabilr̄ recordādo ꝓferunt. ¶ Hec ꝯ ꝯnem Ocham in 2ᵒ. p̄ᵐ.
pro ista p⁹ ꝯne sufficiāt. Hāc tm̄ qdam doctor in diuersis lo
cis visus est ipugnare: ⁊ q̄ꝫtuꝫ ad ꝓpoᵐ p̄dictoꝝ facit due
rōnes ex dictis suis colligunt ꝯ istā ꝯnē. p⁹ est. Si poni de
beāt spēs. h̄ est vl' ꝓp assilationē. vl' ꝓp cāusationē cognitiōis
vl' ꝓp repn̄tationē obi: vl' ꝓp determinationē po⁹: vel ꝓp
vnitionē mouētis ⁊ moti. Sed ꝓp nullū istoꝝ est nec̄ia spe
cies. igit nō est ponēda. Dimissis ꝓbōnib⁹ hui⁹ minoris q̄ꝫ
tū ad alias ptes: de qb⁹ nō curo ꝓ nūc. ꝓbat ꝙ nō ꝓp cā
tionē cognitionis. nā hoc eēt vt dicit s̄m ponētes spēs: qꝛ
māle ⁊ corporale nō p̄t imediate agere in spūale. Sed h̄
est falsum: qꝛ alias nō possent cāre spēm in intellectu. Iteꝫ

I q nec ēt ꝓpter repn̄tationē obti: quia notitia ituitiua non
regrit aliqd repn̄tās aliud ab obto ⁊ actu. igit nec abstra
ctiua que imediate seqt. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ sicut obm sufficiēter re
p̄sentat se ituitiue: ita in illa que imediate seqt eam. Item
repsentatū opꝫ p̄us eē cognitū: alioqn repn̄tans nō duce/
ret in notitiā repsentati. Sed fm ponētes spēs. spēs est p̄/
uia oī actui itelligēdi obm. ḡ nō pōt poni pp repn̄tationeꝫ
obti. Itē si ponit pp repn̄tationeꝫ. hoc nō est nisi qꝛ distās
nō pōt agere i distās. Sed hoc est falsuꝫ. alias obm distās
nō posset cāre spēm in itellectu nisi ponendo aliud p̄uium
spēi per qd ipm eēt pn̄s itellectui vt posset cāre spēm: ⁊ si
milr ante illud oporteret ponere aliam spēm p̄uiā: ⁊ sic in
2m ifinituꝫ. ¶ 2° si ponat talis spēs. vl ipsa est eiusdem rōnis
Idē li. 3. cum obto exteriori vl alteri⁹: si eiusdē: seqt q in aīa relin/
quit verus color. verus calor. verus sapor. verus sonus.
hō aūt est absurdū: qꝛ cū oē actiuū eiusdē rōnis possit i pas
siuo eiusdē rōnis effectū augmētabilē p̄us in illo causatū
K ab agēte eiusdē rōnis augere aliqd calm extrīsecū posset
illū calorē augere in aīa: ⁊ sic illa potētia posset fieri cal'a
multū: ⁊ frida nigra ⁊ alba ex sola aspectione: qd ē absur
dū. Nec pōt dici q sit alteri⁹ rōnis ab obto: qꝛ ois po^a po/
tens discernere iter minus dissilia pōt discernere iter ma/
gis dissilia. Sed hec potentia pōt discernere iter idiuidua
eiusdē spēi. igit magis pōt discernere iter illā spēm ⁊ obꝫ
cū cui⁹ dr spēs ⁊ imago: qd est falsum ⁊ ꝯtra experiētiaꝫ.
Ad p^m ¶ Ad p^m hoꝝ dōm p̄ q esto q nesciret ad qd nobis sint
spēs oportune: adhuc pp expiētias q̄s habemus de ipsis
ponēde eēnt. Multa eni videm⁹ in nobis ⁊ extra nos de
qbus cur sint. ⁊ pp qd facta sint nescim⁹ reddere rōnē: nec
2 tn̄ illa negamus. ¶ 2° dico q spēs regrit tā pp repn̄tatio/
nē obti: nō fm se p̄ntis: q̄ꝫ pp cātionē notitie illius qn̄ non
cap. 5. pn̄s existit. Unde sicut Aug. 10. de tri. Quia nō pōt aīa se
cum introrsus tanq̄ꝫ in regionem icorporee nāe ipsa cor/
cap. 9. porā inferre imagines coꝝ cōuoluit ac rapit. Et li. 11. Ut
possit / ingt / esse visio cogitātis: ideo fit in memoria de vi/
sione sentientis simile aliqd quo se ita ꝯuertat in cogitan/
L do acies animi sicut se in cernēdo ꝯuertit ad corpus acies
cap. 29. oculoꝝ. Itē super Geñ. lib. 12. dicit. Q cū p̄us videm⁹ ali
de p̄uis qd corpus qd antea nō videram⁹: incipit imago eius esse
in spū nostro: qd cum illud absens fuerit recordemur. Itē
Phs. 3. de aīa. intellectiue ingt aīe phantasmata vt sensi/
t. 7. c. 39 bilia sunt. ⁊ Cōmē. ibi dicit q imagines sensibilium sunt
itellectui loco sensibilium. Multa alia testimonia pn̄t ad/
duci ⁊ inducta sunt in p̄ lib. d. 3. qbus apparet ipsas spēs
ꝓpterea naturalr fieri in nobis vt res absentes vl nō pre
sentes in illis: seu per illa nosse possim⁹. Un̄ ita terminat
ad illas nostra cogitatio in absentia reruꝫ quas repsentāt
sicut ad ipsa res cū p̄ntes existūt. vt ibi extitit declaratuꝫ.
¶ Nūc ad ꝓbationes factas ꝯtra hoc. cuꝫ ꝓbat q nō pp
cātionē cognitionis. dico q illa nō est cā quā assignat: sꝫ
M cā est: qꝛ notitia rei in absentia eius vl qn̄ ipsa nō est non
pōt in nobis in nālr cāri nisi a spē seu a repn̄tatiuo aliq
qd ducat in cognitionē illi⁹. Un̄ tali repn̄tatiuo deleto pe
nitus nulla recordatio naturalr fieri pōt in nobis: sicut do
cet experiētia: nisi p̄us aliud repn̄tatiuū formetur in aīa.
Ad aliā ꝯuem ¶ Ad alia qbus ꝓbat q nō ꝓpter repn̄tationem. ¶ Ad
p̄mū nego ꝯn̄aꝫ: ⁊ dico q ꝓbatio nullā hꝫ apparentiā. nō
eni est ꝯueniēs q obm in absentia vl quādo oino nō est se
p̄nte potētie. si dum actu est ⁊ debite oppositum se p̄ntat
Ad 2m seu ꝓprius loquēdo. sic est pn̄s vt cognosci possit. ¶ Ad
Confir. 2m cōcedo q p̄ntatū p̄us est cognitū. s. per notitiā intuiti/
uā: sed illā nō precedit spēs sed comitat ⁊ remanet post il
lā: vt in p̄ li°. diffusius declaratū est: ⁊ loquor hic de p̄nta/
Ad 3m to quod distincte cognoscit. ¶ Ad 3m dico q siue i° assum
Cōfir. ptū sit verum siue nō: ipm tn̄ nō causat in ꝓposito: sꝫ illud
qd tactuꝫ est. vꝫ qꝛ res nō semp pōt imediate per seipsam
obijci aīe: siue quia oino desijt: siue qꝛ absens est subuenit

nā: seu potius ꝯditor nāe vt aliqd simile rei nobis pn̄s in N
esset: per qd rē nō p̄sentem vl nō iam existētē nosse posse/
mus. ¶ Ad 2am rōnē dico q illa spēs nō est eiusdē sꝫ alte/ Ad 2m
rius rōnis ab obto extra. Et cū assumit q potētia discer/ rōnem
nēs iter indiuidua minus dissilia ⁊c. Dico q silitudo du/
plr potest capi. vno modo pro ꝯuenientia essentiali fm ge
nus vl spēm: sicut duo hoies ⁊ duo idiuidua eiusdeꝫ spēi
dicunt esse silia. Alio modo pro ꝯueniētia q̄dā accidētia/
li qua imago ei cuius est imago silis dicitur: ⁊ per opposi
tum pōt sumi duplr dissimilitudo. Si ꝓpositio intelliga/
tur de dissilibus dissimilitudine opposita similitudini. p̄/
mo mō accepte: ipsa nō est vniuersalr vera: ⁊ pꝫ instantia.
Nā constat q lupus ⁊ ouis minus sūt dissil'es isto modo
q̄ꝫ lupus ⁊ statua lupi: ⁊ tamē agnus bene distinguet iter
lupum ⁊ ouē: imo ēt iter matrē suā ⁊ aliā ouē que adhuc
plus conueniunt essentialr. nō aūt inter lupum ⁊ statuam
lupi. Nā si vnā statuā bene pfectā videret ita eam fugeret
sicut verum lupū. Alie instātie multe dari possent: ⁊ qꝛ in
isto sensu vt videt procedit argumētum iō non concludit. O
Si vō itelligatur scdo modo tunc minor est falsa. ¶ Se/ 2a ꝯ
cunda ꝯclusio p̄ncipalis hui⁹ articuli. vꝫ q in aīa sūt spe/ p̄n^lis
cies aliquarū rerum in sensibiliū ⁊ mere itelligibiliū: q̄ꝫ/
uis ꝓbata sit li° p̄. dist. 3. q. 2. ⁊ auctoritatibus ⁊ rōnibus:
nūc tamē pōt adhuc breuiter ꝓbari sic. Quarūdā rerum
insensibiliuꝫ recordamur. igit illarū spēs habemus in no
bis. an̄s pꝫ per experientiā. nā cogitationū nostrarū ⁊ af/
fectionū tā bonaruꝫ q̄ꝫ malarum aliquādo recordamur:
⁊ ille vtiq insensibiles sunt. ꝯn̄tia ꝓbatur ex eo q recor/
datio: sicut in p̄. d. 3. q. p̄°. ꝓbatū est: ⁊ per Aug. ⁊ per phꝫ
sine spē in memoria reseruata nō fit in nobis. Nec obuiat
si dicat q phs loquit d̄ recordatione rerum sensibiliū: qꝛ
ex illo possumus ⁊ debemus arguere: ita ēt in alijs eē. Si
eni abiq spē recordari possemus de reb⁹ isensibilib⁹ cur
etiā nō possemus de sensibilib⁹. ¶ Cōfirmat tam rō q̄ꝫ ꝯ. Confir.
ex intētione Aug. 10°. cōfes. Ecce ingt de memoria ꝓfero cap. 15.
cū dico q̄tuor eē pturbatiōes / cupiditatē / letitiā / metū / tri
stitiā. Et infra ꝓbat q talia nō sunt fꝫ se p̄ntia memorāti: P
sꝫ fm spēs suas dicēs. Quis eni talia volēs loqueret si q/
tiens tristitiā metumue noiamus: totiens merere vel time
re cogitemur. Et tn̄ nō ea loqueremur nisi in memoria no
stra nō tm̄ sonos nominū sꝫ imagines ipressas a sensibus
corporis: sꝫ ēt rerū ipsas notiones inueniremus: quas nul
la ianua carnis accepimus: sꝫ eas ipse animus p experientiā
passionū suarū sentiēs memorie cōmēdauit. Aut ipsa sibi
hec etiā nō cōmēdata retinuit. Sꝫ vtruꝫ per imagines an
nō quis dixerit. Nomino qppe lapidē. nomio solē. cuꝫ res
ipse nō assunt sensibus meis: in memoria sane mea presto
sūt imagines eaꝝ. Noio dolorē corporis. nec mihi adest:
dū nihil dolet: nisi tn̄ adesset imago eius in memoria mea
nescirē qd dicerē: nec cuꝫ in disputādo a voluptate discer/
nerē. Hic pꝫ determinatio qōnis quā p̄misit. s. Sꝫ vtrū p Q
imagines ⁊c. ⁊ plura añter ⁊ ꝯñter ibidē scribit ꝓpositūꝫ
ꝯfirmātia. Ideꝫ ponit ēt ipse de actu credēdi. 14. de trini. c°. 3. 7. 9
sicut allegatum habet in. q. memorata. ¶ Cōtra tn̄ illud 10. scq.
qd dcm̄ ē. vꝫ q act⁹ aīe relinquūt suas spēs in aīa. arguit
vnus ex p̄libatis socijs duplr. p̄ quidē: qꝛ tūc sequeret q
si mellifies in die haberē actuꝫ alicui⁹ mille spēs causarē/
tur in aīa: qd vꝫ absurdum. 2° qꝛ tūc ēt habit⁹ cāret suas 2m
spēs ⁊ spēs cāret alias spēs: ⁊ sic eēnt ifinite. ¶ Ad p̄m di Ad p̄m
co p̄mo q vl iste arguens nihil oino ponit reling ex actu i
aīa: quo derelicto mediante aīa valeat recordari: ⁊ tūc nō
pōt saluare qūo aīa talium recordari possit: aut etiā obli/
uisci: quoꝝ tn̄ vtrūq ꝯtingit. Uel ponit aliqd derelinqui:
⁊ tunc qcqd illud sit siue spēs siue habit⁹ aut aliqd aliud.
eadē oia argumēta faciā ꝯtra illud que iste facit ꝯtra spe/
cies: ⁊ pꝫ applicatio. ¶ 2° rn̄deo ad argu^m negādo ꝯn̄aꝫ. 2°
naꝫ si ꝯn̄s intelligat de spēb⁹ rei cui⁹ obiecte essent actus

A illi:pꝫ ꝙ nō valet:qꝛ cuꝫ habeť spēs alicuiꝰ rei singularis
in memoria:nō gn̄ať noua spēs eiusdem rei totalr̄ distincta
a pͥma ex iterata apprehēsione ipsius:sꝫ p̄or firmať. Rur/
sus si ɔn̄s itelligať de speb́ꝰ ipsoꝝ actuū ēt non valet ɔn̄a:
qꝛ nec actꝰ nec aliq̄ res nālr̄ causat in aia spēm sui nisi duꝫ
actu ituitiue apprehēdiť.nūc aūt nō q̄libet actus ituitiue
app̄hēdunť ab aia.Dico tn̄ vlteriꝰ ꝙ si mille actus hēret
in die ⁊ quēlibet ita aduerterē vt cuiuslibet posseꝫ postea
recordari distincte vtriqꝫ mille spēs in aia cārentur.¶Ad
Ad 2m 2m nego ēt ɔn̄aꝫ.sic q̄ꝫtū ad ipsas spēs negat v̄tualr̄ Aug.
cap.16. 10.ɔfeſ.dādo an̄s ⁊ exp̄sse negādo ɔn̄s:⁊ idē sentio dōm
3° ɔ̄. de habitibꝰ:nec ipse arguēs suā ꝓbauit ɔn̄aꝫ.¶3ᵒ ɔ̄ ē.ꝙ
pn̄ᵗⁱˢ aliq̄s res hō aliq̄n cognoscit per spēs .pꝫ ex dictis sic. Hō
cogitādo ⁊ recordādo cog̊scit res absentes seu nō pn̄tes:
quas aliq̄n oculis corpalibꝰ vidit vl̄ ꝑ alios corporis sen
sus percepit:⁊ talis cogitatio vl̄ recordatio imediate ter
minanť obtiue ad spēs illaꝝ rerū ꝑus sensataruꝫ.igiť ali/
q̄n hō cognoscit res aliq̄ ꝑ spēs.ɔn̄a est euidēs:q̄m h̄ dico
cognosci per spēꝫ qd̄ cognosciť cognitione terminata ime
B diate ad spēꝫ eiꝰ inquātū spēs eiꝰ ⁊ imago.iuxta qd̄ decla
ratū est in p̊.d.3.q.1.An̄s q̊ ad p͠m p̄tē nulli ē dubᵐ.Quā
tū ad 2m pꝫ ꝑ expientiā:q̄m cuiuslꝫ cogitantis vel recor/
dātis aspectus imediate terminať ad aliq̄d qd̄ est illa res
ex̄ quā cogitat vel aliq̄d sibi si͠le qd̄ spēs eiꝰ dr̄:⁊ h̄ expiť
q̄libet:⁊ ꝓbatū est in p̄ᵒ ɔ̄nē ꝙ illud nō est ipsa res ex̄.q̄re
ƒ cap.8. relinq̄ť ꝙ sit spēs eius. Hoc idē ꝓbāt exp̄sse mlt̄e auc͠tes
cap. 18. supiꝰ allegate Aug.vꝫ illa.11.de tri.ita fit ⁊c̄.⁊ illa.11.ɔfe.
cap. 60. Pueritia q̄ppe mea ⁊c̄.⁊ illa de vera reli.60.si vna est ro/
ma ⁊c̄.Et illa ex ep̄la ad Paulinam. Intuere celū ⁊c̄. Rur
cap. 10. sus illa ex.12.sup Gen̄. Ipsum q̄ppe celū ⁊ terrā ⁊c̄.⁊ alia
ex.c.16.signū corporalr̄ factū ⁊c̄. Illa quoqꝫ.11.de tri.c.9.
vt possit eē visio cogitātis ⁊c̄. Adduco aūt insup vnā aliā
cap. 17. eiusdē ex.10.ɔfeſ.ibi eni͠ ait sic.cum ip̄mit rei cuiuscūqꝫ
imago in memoria:ꝑus nec͠e ē vt assit res ipsa:vn̄ illa ima
go possit ip̄mi. sic eni͠ cartaginis memini sic diuꝫ locoꝝ
q̄bꝰ interfui.sic facies hoium q̄s vidi ⁊ ceteroꝝ sensuū nū
tiata.sic ipsius corpis salutē siue dolorē. Cū p̄sto eēnt ista
C cepit ab eis imagines memoria : q̄s ituerer pn̄tes ⁊ retra
ctarē aio cū illa absentia reminiscerer. Ex hac auc͠te p̄ col
ligiť ꝙ imago de q̄ loq̄ť nō est ipsa res extra:tum qꝛ dicit
ꝙ est imago illius rei:tū qꝛ dicit ꝙ imago ip̄miť ex illa:
⁊ ꝙ memoria accipit imaginē ab illa. Res eni͠ ipsa nō est
imago sui:nec ip̄mit seip̄aꝫ i aia:nec eā memoria accipit
a seipsa. 2ᵒ habeť ꝙ memorās absentia intueť aia ⁊ retra/
ctat illoꝝ pn̄tes imagines:q̄bꝰ duobꝰ plene ꝓbat proposi
Jo. sco. tum.¶Cōtra tn̄ ɔ̄nē istā ambo p̄fati socij Bachalř.argue
ɔ̄ ɔ̄nem runt ꝓbare volētes ꝙ talis recordatio vl̄ cogitatio absen
tertiam. tiū nō imediate obtiue terminať ad spēm rei exn̄tē in aia.
arguit āt vnꝰ sic.p̄. Nulla cognitio terminať imediate ad
aliqd̄ obm̄:quā hn̄s nō pōt expiri se cognoscē id:sic ꝙ ha
D beat euidēs iudiciū quo assentiat huic.hoc cog̊sciť a me.
Sꝫ hn̄s cognitionē de rosa nō pn̄te nō p̄t expiri se cogno/
scere spēm rose.igiť ⁊c̄.minor pꝫ:qꝛ nullus cogitās de ro/
sa reputat se hr̄e euidēs iudicium quo assentiat huic.spēs
2m rose absentis cognosciť a me.¶2ᵒ amor rei absentis non
imediate terminať ad aliqd̄ obm̄:qd̄ sit in ipso amāte.igiť.
nec cognitio rei absentis terminatur imediate ad aliquod
obm̄ qd̄ sit in ipso cognoscēte.ɔn̄a pꝫ:qꝛ nō ē maior rō de
3m notitia q̄ꝫ de amore. ¶3ᵒ memorās recordatur imediate
de re ex̄:⁊ nō de spē rei.igiť cognitio rei absentis non ime.
diate terminať ad spēm illius:sꝫ ad ipsammet.ɔn̄a pꝫ:qꝛ
recordatio est notitia rei absentis.an̄s est clarū.memorās
eni͠ de calore recordať de re ex̄ nō de spē:qꝛ nō fuit p̄cogni
4m ta. ¶4ᵒ si cognitio terminať ad spēm imediate:vel spēs
cognosciť ꝑ illam cognitionē abstratiue vel ituitiue. Non
abstractiue ſm te inq̄t ipse:qꝛ abstractiua ſm te nō ad reꝫ
q̄ abstractiue cognosciť terminať imediate:sꝫ ad rep̄n̄tatī

uū ipsiꝰ. Nec ituitiue:qꝛ tūc sequereť ꝙ v̄tute illiꝰ cogita/ A
tionis cogitās posset eē certꝰ:⁊ saltē opinareť se eē eq̄ cer
tuꝫ ꝙ illa spēs in aia existit in rerū nā: ⁊ ꝙ existit in aia ⁊
in poᵃ itellectiua vel sensitiua:sic sentiēs colorē in pariete
pōt eēt certꝰ ꝙ color existit:⁊ ꝙ existit i tali subto. Hoc āt
est fl̄m:vt pꝫ ꝑ expientiā.pꝫ ēt:qꝛ multi negant tales spēs.
¶5ᵒ illa spēs vl̄ ē eiusdē rōnis cū sensibili ex̄ qd̄ ē obꝫ co/ 5m
gnitionis:vl̄ alteriꝰ. Nō eiusdē.claꝝ ē:nec alteriꝰ:qꝛ vni/
ca simplici cognitione nō pn̄t cognosci duo obta alteriꝰ ⁊
alteriꝰ rōnis:q̄ sit ꝓpa ⁊ distincta vtriusqꝫ. ¶6ᵒ illa spēs si 6m
ponať ip̄a ſm te eēt si͠lis saltē ſꝫ appētiā sensibili ex̄.alias
nō duceret i notitiā eiꝰ. Sꝫ h̄ est fl̄m:qꝛ nihil tale pōt eē in
aia:cū ipsa sit idiuisibilis:nihil aūt idiuisibile pōt esse si͠le
ſm apparētiā q̄ꝫto ⁊ figurato.¶Cōfirť:qꝛ in audiēte can
tū ex plibꝰ sonis ꝓportionatū nō vꝫ posset remanere i aia
aliq̄d si͠le ſm appētiā illi cātui quē audiuit.¶7ᵒ sensatōe 7m
exteriori q̄ cog̊sciť res ex̄ sensi͡ᵇ pn̄s nō cog̊sciť aliq̄d exn̄s
in aia nec ituitiue nec abstractiue. igiť nec cognitione in/
teriori.ꝓpter ɔn̄a.qꝛ nō est maior rō hic q̄ꝫ inde.¶8ᵒ.tūc 8m
bruta imagine iteriore eq̄ necītate cognoscerēt aliq̄d exn̄s
in aia:qd̄ nō vꝫ dandū. ¶9ᵒ tūc cogitāti de vmbra aliq̄d 9m
exn̄s in aia obijcereť:qd̄ nō vꝫ dādū. ¶Ad p͠m nego mi/ Ad p͠m
norē.nec ꝓbō valꝫ:qꝛ nō seq̄ť.n̄ assentio euidēter huic.spēs
rose absentis cog̊sciť a me.igiť nō assentio huic.h̄ cogno/
sciť a me.demr̄ato ꝑ subm̄ illud qd̄ est spēs rose absentis:
qꝛ possibile est ꝙ ego nō cognoscā illud eē spēm rose co/
gnoscēte me tn̄ me cognoscere illud. Sicut q̄s nesciēs lu/
cē solis eē accn̄s eiꝰ vidēs eā nō hꝫ iudiciū euidēs quo as
sentiat huic.accn̄s solis videť a me:⁊ tn̄ hꝫ vel pōt p̄ non
habito hr̄e euidēs iudiciuꝫ quo assentiat huic.h̄ vꝫ a me:
demr̄ato eo qd̄ est accn̄s solis.¶Ulteriꝰ dico ꝙ lꝫ nō v̄tu
te illiꝰ cogitationis qua ituer spēm:ɔcurrētibꝰ tn̄ alijs no
titijs simplicibꝰ ⁊ cōplexis pōt q̄s hr̄e euidēs iudiciū hu/
ius. Spēs rose absentis videť a me:sic ex supius habitis
puto satis fieri manifestū. Sicut etiā aliq̄bus alijs cōcur
rentibus notitijs pōt quis euidēs iudiciū hr̄e quo huic as E
sentiat:accn̄s solis videť a me. ¶Ad 2m nego ɔn̄am.cuꝫ Ad 2m
eni͠ amor ⁊ cognitio sint actꝰ diuersarū rōnū nō est incon/
ueniēs ipsos differre q̄ꝫtuꝫ ad illud de quo arguit:⁊ q̄ꝫtū
ad alia multa:imo ita est ſm veritatē de facto:⁊ ideo etiā
assumptā in ꝓbatione ɔn̄e nec ꝓbatā simplr̄ nego. ¶Ad Ad 3m
3m dico ꝙ memorantē recordari imediate de re ex̄:pōt in/
telligi duplr̄.vno mō imediate:qꝛ nō mediāte aliquo cuiꝰ
ipse recordeť.alioᵒ imediate:qꝛ nō mediāte aliquo qd̄ ip̄e
cognoscat. In p̄ sensu ɔcedo an̄s:⁊ nego ɔn̄am. Nec valꝫ
ꝓbatio:qꝛ lꝫ recordatio sit notitia rei absentis ⁊ etiā noti/
tia rei pn̄tis:sꝫ illiꝰ est abstractiua recordatio.huiꝰ aūt est
ituitio seu sensus.iuxta modū loquēdi phi in de memoria
⁊ reminiscētia.illius est notitia mediate.huius quoqꝫ ime
diate. Sicut in p̊ declarať.d.3.q.1.⁊ etiā.3. In 2ᵒ aūt sensu F
nego an̄s:nec ad hūc sensū ꝓcedit ꝓbatio:sic pꝫ.¶Ad 4m Ad 4m
dico ꝙ spēs cognosciť ituitiue ꝑ cognitionē illā:⁊ tunc ad
ɔn̄am que addiť dico ꝙ si debeat iferri totū illud ɔn̄s co/
pulatū:ɔn̄a nō valet. Instantia in simili.nam ɔstat ꝙ ima
ginē in speculo seu illō qd̄ vocať imago ituitiue videmꝰ.
⁊ tn̄ nō sumus certi veritate illius ituitiue in quo sit sub/
iectiue imago:nec an sit alia ab ea cuiꝰ dr̄ imago. Ideꝫ est
de iride ⁊ de coloribꝰ apparentibꝰ in collo columbe. Et in
exemplo met arguētis hꝫ ɔn̄a instātiā. Naꝫ certū est ꝙ nō
q̄libet vidēs colorē corui vel margarite certus est vl̄ opi/
nať v̄tute illius visionis se esse certum in quo subto sit ali/
quis illoꝝ coloꝝ:cum ēt virtute illiꝰ ituitiue nō possit esse
certus:ꝙ color ille sit accn̄s:imo adhuc indiget alijs no/
titijs ⁊ argumentationibꝰ multis. Si v̊o nō inferat totuꝫ
ɔn̄s copulatū:sꝫ q̄libet eiꝰ pars per se.ɔcedo ɔn̄s q̄ꝫtū ad
p̄mā partē.dico eni͠ ꝙ virtute ituitiue quā hꝫ quis de spē
exn̄te in aia ipse pōt eē certus ꝙ illa spēs existit in rerum

I nã: q̃uis forte nõ esset certus φ ipsa est spẽs alteri⁹. Sic ẽt vidẽs accñs qḋ est nigredo corui põt esse cert⁹ φ illud accñs est in rerũ nã: q̃uis nõ sit certus φ ipm sit accidẽs. Silr videns intuitiue suã dilectionẽ vel cognitionẽ cert⁹ est de illis accñtib⁹ qui existunt: ꝫ virtute illius intuitiue p̃cise nõ sit certus in quo existant: aut etiã φ ipsa sint accidentia. Et qui de taliuꝫ spẽrũ exñtia dubitat bꝫ silr dubitare de exñtia actuũ aie sue: ac ẽt accñtiũ sensibilium exñtiũ extra aiam. Nec valet qḋ dr̃ multos negare tales spẽs, naꝫ ẽt multi negauerũt corpora moueri: ꝛ tñ ex sensus certissimus de opposito.

Ad 5ᵐ ℂ Ad 5ᵐ dico φ est alterius rõnis: ꝛ vlterius dico φ nihil p̃hibet eandẽ notitiã esse duoꝝ obtoꝝ diuersaꝝ rõnum: quoꝝ vnũ mediante alio cognoscat: sicut dr̃ de notitia creaturaꝝ in verbo. Illa vo que obiciunt ꝫ hoc. vꝫ φ act⁹ distiguit per obta: ꝛ diuersoꝝ sm̃ spẽm nõ p̃nt esse actus solo numero distincti: ꝛ p̃ꝯñs nec

k vnus nũo. si va sint bñt intelligi de obtis imediatis: quoꝝ scꝫ vnũ nõ mediãte alio cognoscit. Utrꝫ vo talis spẽi ꝛ rei extra cognitio sit p̃pria ꝛ distincta vtriusqꝫ vel non: nunc nõ diffinio.

Ad 6ᵐ ℂ Ad 6ᵐ dico φ spẽs est similis sm̃ apparentiam ipsi rei sensibili ex: ꝛ dico φ nihil p̃hibet in aia indiuisibili eẽ aliqd indiuisibile q̃titatiue sm̃ suã essentiã seu aliquid nõ q̃tuꝫ nec extẽsum: φ tñ sit imago rei quante ꝛ extense: ꝛ sit illi silr sm̃ apparẽtiã. sic pulchre ꝛ diffuse ostẽdit Aug. in de q̃titate aie in proposito nr̃o. s. de memoria ꝛ imaginib⁹ corpoꝝ in ea recõditis. Unñ ꝯcludit ibi φ nõ

A cap. 9 vsqꝫ ad 24. iclusiue. abhorret a vero animũ carere oi corpea magnitudie que trib⁹ illis differẽtijs ꝯsumat: q̃uis corpoꝝ magnitudies quaslibet imaginari queat. Et ad ꝯfirmationem nego sibi illud assumptuꝫ: q̃m nisi remaneret aliqd tale seu aliq̃ talia. ꝛ imagines sonoꝝ ex qb⁹ ꝯstabat cãtus nunq̃ illi⁹ recordaret ꝛ h̃ exp̃sse vult Aug. 10. ꝯfes. ꝛ 12. sup Gen. ait:

cap. 10. cap. 29. nisi aurib⁹ p̃cepte vocis imaginẽ ꝯtinuo spũs in seipso formaret: ac memoria retineret ignoraretur 2ᵃ syllaba vtruꝫ

l 2ᵃ esset cũ iã p̃ᵃ vtiqꝫ nulla eẽt q̃ p̃cussa añ trãsierat. Ac sic ois locutionis vsus: vel ois cantandi suauitas: ois postremo in actib⁹ nr̃is corporalis motus dilapsus occideret.

Ad 7ᵐ ℂ Ad 7ᵐ nego ꝯñaꝫ. nã sic ẽt p̃baret φ nõ possem⁹ itelligere act⁹ aie nr̃e nec ẽt cogñcẽ nr̃as sensationes cũ neutrorũ hui⁹ entiũ sensus exterior sit p̃ceptiu⁹ ꝛ vtruqꝫ p̃dictoꝝ sm̃ oẽs est f̃ſꝫ. p̃bõ ꝯñe nõ valꝫ: qꝛ fłm assumit nec p̃bat.

Ad 8ᵐ cap. 2. ℂ Ad 8ᵐ dõni φ q̃tũ ad bruta memoratiua ꝯñs est vtiqꝫ dãdũ: ꝛ dat ideꝫ Aug. 12. de tri. nec ille arguẽs p̃bat illud dãdũ nõ esse.

Ad 9ᵐ ℂ Ad 9ᵐ ẽt pp supradicta ꝯcedo ꝯñs φ ipse

Franci. predi. flm esse nõ p̃bat. ℂ Cõtra eãdẽ ꝯneꝫ arguit alius socius bacħ. triplr. p̃ sic. Illud quo vt medio elicit opõ: non est imediat⁹ terminus illi⁹ opõnis: sic dolabra q̃ fit scãnũ non est terminus scãnificationis: nec calor quo fit desiccatio ẽ terminus desiccationis. Sed similitudo rei vt rep̃ñtatiua est: est mediũ quo res ipsa cognoscit. ḡ ꝛc̃.

2ᵐ ℂ 2ᵒ illud est vt obm imediat⁹ termin⁹ cognitionis abstractiue ad qḋ terminat actus memoratiue cognitionis: ſꝫ talis act⁹ nõ ter/

m minat ad spẽm que est actu p̃ñs ipsi memorãti: cũ de p̃nti nõ sit memoria: ſꝫ ad rẽ absentẽ. ḡ ꝛc̃.

3ᵐ ℂ 3ᵒ illud qḋ nõ cognoscit ab aliquo an sit: nõ põt esse imediatũ obm cognitionis ipsi⁹ certe ꝛ determinate: ſꝫ aliqs idiota optime cognoscit de amico absente nullo cogitamine habito de similitudine amici que est in memoria: imo nec cogitat vel cogñscit qd sit talis silitudo. ḡ nõ est imediatũ obm.

Ad p̃ᵐ franci. ℂ Ad p̃ᵐ si maior capiat tanq̃ vlis: sicut opꝫ si vult debeat aliqd ꝯcludi in illa forma. nego ipsaꝫ. nã ꝯstat φ verbũ diuinum est mediũ quo beati vident cognitione matutina seu diurna creaturas: ꝛ tñ ip̃m est imediatũ obm talis cognitionis. Idẽ vult ẽt phs in de me. ꝛ re. vt tactuꝫ est supra: ꝛ declaratũ in p̃. di. 3. q. 1. p̃bationes adducte impertinẽtes sunt: vt clarum est: nec vlem illã p̃bare p̃nt.

Ad 2ᵐ ℂ Ad 2ᵐ nego minorem ꝛ dico φ talis actus nõ est memoria spẽi ad quã imediate determinat: sed intuitio est aliqua memoria

n rei extra ad quaꝫ mediate tñ terminat: vt supra dcm̃ est.

Ad 3ᵐ ℂ Ad 3ᵐ dico p̃ φ cuꝫ illa maiore põt ꝯcludi ꝯtra arguẽtẽ φ talis cognitio nõ terminat imediate ad rem extra. s. ad amicũ idiote: qꝛ constat φ idiota nescit an suus amic⁹ sit in reruꝫ nã. forsitan eni tũc est mortu⁹. ℂ Rñdeo tñ ad rõnẽ φ idiota ꝛ intuet silitudinẽ amici sui ꝛ scit illam esse: ꝫ nesciat eam eẽ silitudinẽ illius: imo forte putet φ illud qḋ ipse intuet: etsi sm̃ veritatẽ sit silitudo sui amici relicta in memoria sit ipse amic⁹ suus extra exñs: ꝫ in h̃ sit sic p̃ter ipse fallat. sicut vt supra allegatũ est dicit Aug. qḋ est ẽt satis ad p̃positũ in de ve. re. Si vn⁹ est ille amic⁹ meus. falsus est iste queꝫ cogitãs fingo. ꝛ p̃bat. nã ille vbi sit nescio. iste ibi fingit vbi volo. Alia que possent obijci vel facere dubitare circa modũ cognoscẽdi res p̃ suas spẽs satis vt puto dissolui ꝛ declarari possunt ex dictis in. 3. d. p̃ lib. in diuersis q̃nib⁹ ibi disputatis. cap. 40.

4ᵐ p̃ ℂ 4ᵒ p̃. vꝫ φ aliquas res homo aliq̃n cognosci ꝛ nõ per spẽm: satis est clara dicẽdo

o rem illã tm̃ cognosci per spẽs q̃ cognoscit cognitione imediate terminata ad spẽm illius ꝛ imediate ad ipsam. sic superius accepi. Nã cũ oculis corporalib⁹ videmus colorẽ in pariete exñtẽ: vel aurib⁹ audimus sonũ in aere factum: aut alijs sensib⁹ nostris sensibilia ipsa exteriora p̃cipim⁹: ꝛ tales vtiqꝫ notitie terminant imediate ad ipsa sensibilia p̃cepta ꝛ nõ ad ipsoꝝ spẽs. Per nullã eni experiẽnã vel rõnem cogimur ponere aliq̃ spẽm mediãtẽ p̃ modũ obti cogniti inter notitias h̃ꝝ exteriores ꝛ ipsa sensata. Hoc ip̃m pꝫ ex eo qḋ in p̃. li. d. 3. q. 1. p̃batũ ẽ. nullã notitiã distinctaꝫ rei habitã p̃ spẽm eẽ p̃mã illi⁹. Sꝫ opꝫ q̃libet talẽ p̃cessisse aliaꝫ priorẽ q̃ res illa nota fuerit imediate in seipsa. Pꝫ ẽt ista ꝯclõ de reb⁹ insensibilibus que imediate in seipsis cognoscunt a nobis: vt p̃batum est liᵒ. p̃. d. 3. q. 2.

Nunc

2ᵘˢ artic. Nunc restat articulus 2ᵘˢ. vꝫ vtrũ hõ cognoscat p̃ spẽs distinctas eẽntialr a notitijs: siue. Utrũ spẽs rei ꝛ actualis notitia eiusdẽ rei sint res essentialr distincte: ꝛ

p q̃tum ad hoc pono duas ꝯnes. p̃ᵃ est. φ spẽs rei ꝛ notitia abstractiua eiusdẽ rei: qua. s. ipsa res cognoscit in spẽ sua: essentialr distinguunt. 2ᵃ φ notitia rei intuitiua. i. qua imediate in seipsa res cognoscit: ꝛ spẽs eiusdẽ rei: essentialiter distinguunt.

p̃ᵃ p̃ cap. 3. ℂ Primã ꝯneꝫ p̃bo p̃ auctẽ Aug. 11. de tri. vbi silr ponit φ sicut spẽs sensibilis corporis extra: ꝛ visio sensus exterioris sunt essentialr distincte: qḋ tñ nõ sensu: sed sola rõne discernit. Sic illa inqt ipse phantasia cũ animus cogitat spẽm visi corporis: cũ ꝯstet ex corporis silitudie quã memoria tenet: ꝛ ea q̃ inde formatur in acie recordantis animi: tñ sic vna ꝛ singularis apparet: vt duo q̃dã eẽ nõ inueniant: nisi iudicãte rõne qua itelligim⁹ aliud esse illud qḋ in memoria manet: etiã cũ aliunde cogitamus: ꝛ aliud fieri cuꝫ recordamur. i. ad memoriã redimus ꝛ illic inuenimus eãdẽ spẽm. hec ipse. Ubi nota φ dicit rõne inuenit cogitationẽ ꝛ spẽm eẽ duo q̃dã: ꝛ iteruꝫ φ aliud est

q qḋ in memoria manet ẽt cũ aliunde cogitam⁹: ꝛ aliud sit cũ recordamur: ex quoꝝ vtroqꝫ pꝫ p̃positũ bñ ꝯsiderãti. Et excludit dcm̃ alteri⁹ opi. opposite dicẽtis φ eadẽ res q̃ dũ nõ actu cogitamus est spẽs tm̃. nobis actualr cogitãtibus est cognitio ꝛ notitia actualis absqꝫ alicui⁹ noue rei positione in potẽtia cognoscẽte: q̃m sm̃ dcm̃ istud tũc non vere iudicarent esse duo. Itẽ tũc nõ aliud fieret ab eo qḋ

cap. 3. cap. 8. p̃us erat in memoria: sic ipse dicit ibideꝫ. ꝛ iterũ ifra. d. φ aliud est qḋ recõditum memoria tenet: ꝛ aliud qḋ inde in cogitatione recordãtis exprimit. ℂ Cõfirmat 2ᵒ sm̃ eundẽ. notitia actualis sit ꝛ creat ex ipsa spẽ. igit sm̃ eundem ipsa essentialr distinguit a spẽ. ꝯña pꝫ. añs p̃bat. nã codẽ

cap. 7. liᵒ ait. Quãq̃ itaqꝫ formã que sit in acie recordãtis ex ea fiat que est memorie. ipsa tñ acies nõ inerinit ſꝫ erat ante istam. Et infra dicit. φ ex eis que memoria ꝯtinent visio

cap. 9 facta est in acie cogitãtis. Iteꝫ infra. A spẽ inqt corpis qḋ

A cernit̃ exoritur: vt ea que fit in sensu cernentis: ⁊ ab hac ea q̃ fit in memoria: ⁊ ab ea que fit in memoria: ea que fit i acie cogitãtis: quapp volũtas q̃ parentẽ cũ prole ter copulat. Per spẽm aũt in sensu cernẽtis intelligit ipsã visionẽ exteriorẽ: p spẽm ꝟo in acie cogitãtis intelligit visionẽ interiorem. Ũñ statim subdit. Visiones.n.due sunt. vna sentiẽtis: altera cogitãtis: vt aũt possit esse visio cogitãtis: id fit i memoria de visione sentientis siñe aliqd ⁊c̃. vt in p̃cedẽti arti° est allegatũ. Jtẽ subdit. ppterea duas in h̃ gñe trinitates volui cõmẽdare. vnã cũ visio sentiẽtis formatur ex corpe: aliã cũ visio cogitãtis format̃ ex memoria. Sic̃ aũt h̃3 eñ spẽs sensualis ⁊ noti° corñdẽs sunt due res distincte ⁊ cũ intẽtione volũtatis cõstituũt trinitatẽ quãdã. sic fm eũdẽ spẽs intelligibilis.i.q̃ est in memoria itellectiua ⁊ rei intellectualis est distincta a visiõe intellectuali ⁊ elicitiua ei°. ac ambe simul cũ intẽtiõe volũtatis cõstituũt suã quãdã aliã

cap.3° trinitatẽ: sicut p3 lib.14.⁊ pari mõ intelligẽdũ est de q̃cũq̃ alia spẽ intellectiua ⁊ visione corñdẽte. ❡ Deinde pbo 9nem rõibus: ⁊ p̃ vna Aug. tacta in ṽbis p̃ allegatis: ⁊ sup

p^m B pono sicut notũ est per experientiã. q̃ nõ sp oũ qs h̃3 spẽ3 alicui° rei actu itelligit vel cõsiderat illã. ponat̃ g̃ q̃ aliqs q̃ diu habuit spẽ3 nũc actualiter cogitet de re illa: cũ tñ p° ĩmediate nõ cogitaret: ⁊ q̃ post modicũ tp̃s desinat cogitare: nec tñ desinat h̃re spẽm: qd̃ q̃tidie contingit in quolibet nr̃m: tũc arguo sic. ista noti° nunc incipit eẽ spẽ ista nõ incipiẽte esse: ⁊ post desinet esse spe nõ desinẽte esse: ⁊ vtraq̃.s. spẽs ⁊ notitia ista actu est. igit̃ sũt res plures ⁊ eẽntialr̃ distincte. ❡ Ad hãc rõnẽ rñdebitur negãdo añs. nã casu po

Rñsio sito ista notitia nõ nũc incipit esse: sed incipit eẽ notitia: nec p̃us desinet eẽ: sed desinet esse noti°. nã ipsamet spẽs q̃ p̃re fuit. fuit qdẽ sed nõ fuit notitia: nũc aũt ipa est notitia. Jte3

3 rñsio/nem postea erit sed nõ erit notitia. ❡ Q̃uis ista rñsio tediosa sit ad excludendum. nõ vĩ tñ rõnalis: ⁊ q̃ sit cõtra intẽtione3 Aug. vbi.s̃. nõ est dubiũ. nã ait. q̃ aliđ fit cũ recordamur. Cõstat aũt q̃ spẽs tunc nõ fit. Jtẽ in codẽ cap. ait. q̃ cũ co/

C gitãtis acies id quod i memoria tenebat̃ destiterit intueri: nihil forme que ipressa erat in eadẽ acie remanebit. q̃ ṽba

Confir° p certo nõ p̃nt glosari fm modũ istũ rñdẽdi. ❡ P. Si ista spẽs q̃ p̃fuit nũc ẽ notitia: ⁊ p̃us non fuit no°: o3 aliquã rõ/nẽ reddẽ pp qd nũc ipa ẽ no°: cũ tñ prius nõ eẽt: nec appet

Rñsio poss aliq̃ rõ sufficiẽs. ❡ S3 ad h̃ dicet̃ h̃3 vnũ docto. q̃ rõ est: qm̃ p ipam nũc res ipa cui° ẽ spẽs appet intellui: ⁊ h̃3

3 rñsio/nem eẽ obiectiuũ ⁊ p̃us nõ sic p ipa3 appebat. ❡ Cõtra. aut ista spẽs nũc se h̃3 eodẽ mõ penit° h̃3 se ⁊ in cõpõne ad itellm ⁊ ad rẽ cui° ẽ spẽs: aut aliq̃lr alr̃. Si eodẽ mõ penit° nõ ẽ itelligibile q̃ p cã nõ poti° res appeat itellui q̃3 p̃us: ⁊ p 9ñs nec q̃ nũc sit no° plus q̃3 p°. Nec p̃t dici q̃ alr̃ se hẽat h̃3 se: q2 nec fm eẽntiã suã nec fm aliqd gñatũ i ea vel corruptũ sicut clar̃ ẽ satis: nec alr̃ in ordie ad intellm: q2 h̃ nõ põt intelligi nisi vel h̃3 iherẽtiã: vtputa: q2 nũc eẽt i intellu: ⁊ p̃us nõ erat: vel ẽ9. Neutrũ ãt dr̃. nec vĩ 9gruẽter posse dici nã liter accidẽ: vel se hr̃et alr̃ ad intellm fm efficiẽtiã: vtpote:

D vel q2 nũc efficit̃ ab itellu: ⁊ p̃us ñ fiebat ab eo: vel ẽ9. p̃us efficiebat̃ ⁊ nũc nõ efficit̃: ⁊ istđ dici nõ põt: q2 non cõtingit nãlr̃ vnã rẽ pfectã ⁊ actu exñtẽ ⁊ diu manẽtẽ sic agẽs 9 nouo h̃re vel nõ h̃re: ⁊ iđ nec nãlr̃ eẽt poss̃e intelligẽ. Vel 2° iđ alr̃ se h̃ret h̃3 efficiẽtiã ad intellm: q2 intell's aliqd cãret in spẽ: ⁊ certũ est q̃ nõ: vel ẽ9. ipa aliqd cãret in intellu: ⁊ tũc illđ tale poti° dici d3 eẽ no° q̃3 ipa spẽs: qđ ẽ p po^m: Nec põt dici q̃ alr̃ se hẽat in cõpatiõe ad rẽ ex̃. h̃.n. eẽt sic appet h̃3 efficiẽtiã q̃ nõ põt dici: cũ nõ appeat qd res ipa cãet in spẽ: vel ẽ9. Et marie q2 cõtingit rẽ tũc nõ exiñtẽ in re. nã. Nec põt ẽt dici q̃ h̃ fit pp assiñtẽtiã intẽtiõis volũtatis: q2 nũq̃3 p nr̃m velle pcise aliq̃ res q̃ nõ est itellectio fieret itellectio: nõ pl° q̃3 albedo pp aliqđ velle meũ fieret itellectio: n3 pp intẽtionẽ volũtatis aliqs itelligeret: nisi q2 pp illã aliq̃ res

2 fit q̃ alias nõ fieret. ❡ 2° ad 9nẽ arguo: qm̃ cũ res cogicit̃

abstractiue in sua spẽ eadẽ no° q̃ res cognoscit̃ abstractiue spẽs cognoscit̃ intuitiue: sic̃ declaratũ ẽ in p̃ li° ⁊ tactũ ali/ q̃lr̃ in arti° p̃cedẽte. Spẽs aũt nõ est no° q̃ ipsamet cogno/ scit̃ intuitiue: vt pbatũ est in.q. p̃cedẽti arti° p̃ 9ne 2°. igit̃ spẽs nõ est cognitio q̃ res ex̃ cognoscit̃ abstractiue. ❡ 2° 9 pbat̃: q2 post desitionẽ no° itu tũc manet ipsa spẽs. igit̃ ⁊c̃. Cõtra 9nẽ istã argr̃ p̃ sic. Jmpoñe est re^m eiusdẽ eẽ in eadẽ po° duas similitudines realr̃ differẽtes: s3 spẽs est qdã similitudo pfecta rei ⁊ intellectio silr̃. igit̃ nõ sũt realr̃ dr̃ntes. maior pbat̃: q2 vel ille due eẽnt eiusdẽ rõis: ⁊ tũc duo accñtia tñ nũ alr̃ diia eẽnt i eodẽ: aut eẽnt alteri° ⁊ alteri° rõnis: ⁊ si sic vnũ erit pfecti° altero: ⁊ ṽtute 9tinebit ipm: sic̃ pfectũ 9tinet ṽtualr̃ ipfectũ: s3 ipoñe ẽ q̃ duo accñtia: q̃3 vnũ cõtinet in ṽtute alte3: sint in eodẽ subo distincte: sic tepiditas ⁊ calor in sũmo. ❡ Cõfirmat̃: q2 alias intell's eẽt due po°: qm̃ aia p intellm bis assimilaret̃ obito: semel p spẽm ⁊ scd̃' p itellectionẽ. p vnã ãt potẽtiã vno mõ tñ aia assilat̃ obĩ. ❡ Cõfirmat̃ ite3: q2 supflue poneret̃ spẽs. nõ.n. ponit̃ nisi ad repñsentãdũ obm ⁊ ad faciẽdũ ipm p̃ñs intellectui: s3 2^m marie fit p itellectionẽ. igit̃ nõ est spẽs necia. ❡ Cõfirmat̃ insup: q2 h̃3 phm.3. de aia. sic aia ẽ oia sensibilia p sensũ: sic est oia itelligibilia p intellm. Cõstat aũt q̃ nõ est sensibilia realr̃: s3 p assimilationẽ tñ iquãtũ p actũ sentiẽdi assimilat̃ rei sensate. igit̃ ipsa silr̃ ẽ oia itelligibilia p intell'3: inq̃tũ p actum intelligendi assimilatur rei intellecte. ❡ Secunda ratio ad idem est: q2 si species esset distincta ab intellectione tũc simul in intellectu eẽnt due intellectiones seu cogni/tiones. 9ñs est ipoñe: q2 nec eẽnt eiusdẽ rõnis nec alterius: vt prius pbat̃ de spẽbus. 9ñtia pbat̃: q2 nõ ẽ minoris abstractionis spẽs in intellu q̃3 in sensu: sed spẽs isensu h̃3 fm p priã ei° rõnem q̃ sit sensatio ⁊ cognitio foñe. igit̃ hoc nõ est negãdũ a spe i itellu. assumptũ p3 p ph̃3 2° de aia. ⁊ per Cõm. dicit.n. ph̃s q̃ sensus est susceptiuus specierum sine mã. ⁊ Cõmẽ. exponẽs dicit. q̃ iđ in aia sunt intẽtiões ⁊ cõ/prehẽsiones: ⁊ ex̃ aiam nõ sunt intentiones neq̃3 cõprehensiones. ❡ Cõfirmat̃: q2 nihil reqrit̃ ad h̃ q̃ forã aliqua sit vera cõprehẽsio: nisi q̃ p ipa3 exhibeat obiectũ in esse obiectiuo p̃ñtialr̃. h̃re.n. sic obm p̃ñs est ipsum cognoscere: ⁊ ẽ9. sed spẽs inquãtũ est similitudo rei h̃3 ex p pria cõditione q̃ exhibeat rẽ p̃ñtem in esse obiectiuo igit̃ ex p pria cõtradictione h̃3 q̃ sit ṽa cõprehẽsio. ❡ Cõfirmat̃ h̃ ipm: q2 actus intelligendi ex h̃ pcise h̃3 q̃ exhibeat rẽ p̃ñtẽ in esse obiectiuo: q2 est silitudo rei: ⁊ q2 spẽs ẽt est silitudo: l3 non ita clara. igit̃ ⁊c̃. ❡ Tertia rõ est. Spẽs aut ponit̃ in intellectu alia ab intellectione: vt suppleat vicem obi in rõe terminãtis: aut in rõne p̃ncipij formalis elicitiui act° ⁊ a quali bet.n.opi. ponẽte spẽm distictã ab actu ponit̃ pp alterum p̃dicto3: s3 nõ ẽ ponẽda pp p̃mũ: q2 actus quo intelligo rosam nõ terminat̃ ad spẽ3 rose: alias oĩs itellectio que esset mediante spe ess3 reflexa: terminaret̃.n. imediate ad aliqd in intellectu. Jtẽ nõ esset tunc notitia nec scia de rebus: nec verificarentur p põnes imediate de rebus: imo hec propõ eẽt falsa. magulus h̃3 tres: inquantum cõparat̃ ad intellm enuntiãtẽ. ❡ P. Sensus immediate terminat̃ ad res extra qm̃ imediate iudicat res q̃ sunt ex̃. al's sensatio esset actus reflexus. igit̃ multo magis intellect° indicat de reb° ipsis. ❡ P. Jntellect° intelligẽdo rosa3 aut sistit i spe rose: ⁊ tũc sequit̃ q̃ intell's nihil intelligit de rebus: aut ex spe p cedit vltra ad res. ⁊ tũc sequit̃ q̃ oĩs actus intell's circa res est discursiuus: q̃ ambo falsa sunt. Nec est ponẽda spẽs pp 2^m: vt.s. se hẽat in rõne eliciẽtis actũ vna cũ itellectu: q2 ipoñe est effectũ excedẽ impfectã cãm suam equoca3: sed intellectio est pfectior spe. igit̃ non potest esse eius effectus equocus: sed cum non possit esse etiã eius effectus vniuocus cũ sit alterius rõnis. igitur nullo modo est effectus eius.

❡ P ista actio p quãto 9tingit itellm aut ẽ ipsius intell's potẽs. ⁊ h̃ nõ q2 ipse est pu3 potẽtiale i gñe itelligibiliũ. J.

Right margin: C; 3.2° Aureo in 2° di. ij.q.4; Cõfir.; Cõfir.; Cõfir.; T.c.37 F; 2^m; T.c.lij; Cõfir. F; Cõfir. 3 G; 3^m; D; Confir°; Confir°

I de aia. nullū āt tale hʒ aliq̄ʒ actua^{lem}: ꝛ ꝑ ꝯñs nec actiuitatē
Aut ē ipsi⁹ itell's agētis. ꝛ si sic nō vī ꝙ tūc sit spēs neċia.
q2 nō vī rō q̄re intell's agēs cū phātasmate nō possit redu
cere itellm̄ poſſem ad actū re^{m} itellectiōis sicͭ re^{m} spēi quam
ponis i itell'u. ℂ Et ꝯfirmaͭ ꝑ phm̄. 3. de aia q dicͭ ꝙ sicͭ se
hn̄t sensibilia ad sēsuʒ sic phātasmata ad itell'ʒ. ſʒ ꝫʒ eūdē
ibidē actio sēsibilͭ ē pa^{o} ipsi⁹ sensus: sonatio. n. ē auditio ꝛ
colorātio ē visio: q̄re i itell'ʒ p^{o} ipssio a phā^{te} erit itellectio.
T. c. 6. Huius intentionis vī eē phs. 3. de aia. vbi ait. ꝙ aia est lo/
T. c. 2. cus spēꝝ nō tota: sed intell's. Itē ibidē ꝙ intelligē est pati:
q̄ ꝟa nō eēnt si spēs eēt aliud ab intellectiōe. Et qd̄ multū
facit ad h̄ vt dicūt est: q2 Ari. nō fuisset tm̄ diminut⁹: ꝙ nul
lā mētionē fecisset de ordine spēi ad intellectionē ꝫm queʒ
Ad p^{m} p̄ iprimitͭ spēs ꝛ post intellectio. ℂ Ad p^{m} nego maiorem.
Ad ꝓbōnē dico ꝙ sūt silr̄tudines alteri⁹ ꝛ alteri⁹ rōnis: ꝛ
cū infertͭ. igitͭ vna ē ꝑfectior altera ꝛ cōtinēt eā v̄tualr̄ ꝛc̄.
dico p̄ ꝙ si ista ꝓbatio valeret cōcluderet multa falsa. ꝛ ꝯ̄
istūmet arguētē. ꝛ ꝯ̄ quēlibet aliū. ꝑ similē. n. modū proba
K retͭ ꝙ in intellectu nō silͭ pn̄t eē act⁹ apprehendēdi ꝛ actus
assentiēdi: nec aliq alij duo act⁹ diuersaꝝ rōnū. Itē nec plu
res habitus: nec habitus ꝛ actus simul: neqʒ spēs plures.
Ita etiam in voluntate non possent simul eē aliq duo act⁹
vel duo habitus aut habitus cū actu: ꝛ vlr: nulle due forē
possent esse simul in eadē mā: q̄ oia sūt absurda: ꝛ ꝙ ita ꝓ/
baretͭ claꝝ est volēti p̄dictā ꝯñtiā cuilibet taliū applicare.
Respondeo tn̄ ad rōnē: ꝛ p̄ nego ꝯñtiam ꝑ illā partē ꝯñ/
tis: q̄ dicitͭ. cū vnū cōtineret aliud v̄tualr̄. nō. n. quodlibet
aliud ꝑfecti⁹ ꝯtinet illud v̄tualr̄ ꝓprie loquēdo. nā sic cō
tinere nō dī: nisi qd̄ vel pōt aliud ꝓducere: vel qd̄ in oē in
qd̄ aliud pōt ∴ illud aliqd plus. ꝛ ꝯstat ꝙ nō q̄lʒ q̄ sūt alte
rius rōnis sic se hn̄t adiuicē. ℂ 2° ꝯcedo ꝙ spēs v̄tualr̄ ꝯti/
net actū: sed nō sicut cā totalis: q̄ʒuis nō sit ꝑfectior actu: ꝛ
nego illud assūptū: ipoſſe est ꝙ duo accn̄tia: q̄ꝝ vnū ꝯtinet
L aliud v̄tualr̄: sint in eodē subo. pʒ instātia de hītu ꝛ actu ꝛ
de luce ꝛ spe coloris i medio. ꝫʒ ponētes eas. de q̄ꝝ nūo ē
ipē arguēs: ꝛ de multis alijs in itellectu ꝛ volūtate posset
Ad p^{m} cōfir. instari. Nec ꝓbō vʒ: q2 ꝑticularis est. ℂ Ad ꝯfirmationeʒ
p^{m}. cū dī. al's itell's eēt due potētie. nego ꝯñtiā. ℂ Ad ꝓ/
bationē dico ꝙ poſſe est eādē potētiā eidē assimilari pluri
bus modis diuersaꝝ rōnū q̄cq̄d sit de plurib⁹ modis eius
Ad 2^{m} confir. dē rōis. ℂ Ad 2^{m} cōfirmationē: nego ꝙ spēs supflua t. Ad
ꝓbōnē dico ꝙ alr̄ p̄sentatͭ obm̄ ꝑ spēʒ alr̄ ꝑ actū. nā ꝑ spēʒ
rep̄sentatͭ tāq̄ʒ ꝑ illud in quo cognoscitͭ: ꝛ q̄si mō hītuali: ꝑ
actū ꝟo tāq̄ʒ ꝑ illū quo cognoscitͭ siue qd̄ ē actualis cogni
tio eius: q̄ʒuis vocabulū rep̄ntatiōis satis incōgrue actui
Ad 3^{m} cōfir. applicetͭ: ꝛ sic pʒ ꝙ spēs nō est supflua. ℂ Ad 3^{m} ꝯfir. cōce
do ꝯ̄nē: sed ex illa nō infertͭ ꝙ p̄ncipalr̄ intelligit. vʒ ꝙ nō
sint spēs distincte ab actib⁹. nā ꝛ in sensu sūt hō spēs: sicut
Ad 2^{m} ꝓbatū ē. ℂ Ad 2^{m} rōnē dico p̄ ꝙ viriliter militat ꝯ̄ facto/
rē suū: si intelligatͭ vt sonat. p̄ qdē ex eo ꝙ dicit ipoſſe eē du
as cognitiones eiusdē vel diuersaꝝ rōnū esse in intell'u. nā
M īfra exp̄sse dicit op^{m} de angelis: de q̄b⁹ tn̄ ꝓbō ipossitatis di
cte eque cōcluderet: vt pʒ applicāti. ℂ 2° q2 ex ꝓbōnibus
ꝯñe manifeste seqͭ ꝙ q̄libʒ spēs exn̄s i intell'u est actualr̄
cognitio. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ qlʒ hō silͭ actualr̄ intelligit oia: q̄ꝝ silͭ
hʒ spēs: qd̄ ē ēt ꝯ̄ eū ꝛ ꝯ̄ ꝟitatē: ꝛ ꝙ ita seqͭ nō op⁹ ē decla
re: q2 statim adhibēti curā pʒ sic eē. ℂ 2° r̄ndeo ad rōnē: ꝛ
nego ꝯñtiā. Ad ꝓbōnē dico ꝙ illa nō est sufficiēs rō. nā nō
qdlʒ eque abstractū vt sensatio est cognitio. pʒ de volitio/
nibus q̄ sunt abstractiores q̄ʒ ipse sensatiōes: ꝛ tn̄ ꝫm cōeʒ
opꝫ. ꝛ istum arguētem nō sunt cognitiones. Itē hītus intel
lectuales nō sunt cognitiōes: ꝛ tn̄ nō sūt min⁹ abstracti sen
sationib⁹. Dico igitͭ ꝙ talis abstractio ꝛ spūalitas bn̄ req
T. c. 119 2. de aia ritͭ ad eē cognitionē. ꝛ h̄ solū itēdūt ibi phs ꝛ Cō. ꝛ suffi/
cit ad eoꝝ ꝓpositū: ꝛ iō bn̄ cōcludit idē Cōmē. ꝙ forme ex̄
aiam nō sūt cōp̄rehēsiones. hec tn̄ abstractio nō sola suffi/
cit vt res sit cognita: vn̄ ꝙ Cōmē. dicit ꝛ iō in aia sūt inten

tiones ꝛ ꝯp̄rehēsiones: nō dʒ intelligi ꝙ iō p̄cise: ſʒ iō alijs N
tn̄ ꝯditionib⁹ necessarijs cōcurrētib⁹. ℂ Ad ꝯfirmationē Ad confirma.
dōm ꝙ nō q̄liscūqʒ exhibitio p̄ntie obti sufficit: ſʒ ea tm̄mō
ꝑ quā res in actuali conspectu mētis cōponitͭ. iux̄ sn̄iam ꝛ
modū loquēdi Aug. 12. de tri. h̄ aūt nō fit ꝑ spēm solū. naʒ cap. 6
ꝑ spēm hītualr̄ tm̄ obm̄ ē p̄ns. alioqn si actualr̄ sp̄ actualr̄
intelligeretͭ oē cuius spēs eēt in intell'u: qd̄ est fl̄m. ℂ Cō/
firmatͭ r̄nsio. nā certū est ꝙ res ex̄ nō est magis p̄ns intelle
ctui ꝑ spēm p̄cise q̄ʒ ipsamet spēs: ꝛ tn̄ ipsa nō sp̄ cognoscitͭ
ꝛ idē dicit Aug. de mēte q̄ sp̄ sibi est presens. ꝛ tamē nō sp̄
se cogitat. ℂ Ad aliā dicendum ꝙ non omnis similitudo
rei est cognitio. ℂ Ad tertiam rationem dico ꝙ spēs poni Ad 3^{m}.
tur ꝑꝑ vtrūqʒ: respectu tn̄ abstractiue tm̄ ipsius rei ex̄ ꝛ in
tuitiue sui sicut ꝛ ꝫm vtrāqʒ habitudinē se hʒet obʒ ad suā
notitiā intuitiuā. ℂ Ad p̄mā ꝓbationē q̄ arguitͭ ꝙ nō i rō
ne terminātis. dico ꝙ si tu velis vocare oēm notitiā ime^{te}
terminatā ad aliqd exn̄s in intell'u reflexā. ꝯñs est veruʒ:
nec ꝓbatͭ ipm̄ eē falsum. Si ꝟo strictius ꝛ magis ꝫʒ ꝯsue
tā acceptionē vocabuli. illa notitia tm̄ vocetͭ reflexa q̄ est O
notitia notitie. nego ꝯñam q̄ ēt nō ꝓbatͭ in h̄ sensu. ℂ Ad
aliud cū dicitͭ: ꝙ tūc nō esset notitia de reb⁹ ex̄ nego ꝯñaʒ:
ꝛ silr̄ aliā q̄ ifertͭ ꝙ ꝓpōnes nō verificarentͭ imediate de re
bus seu magis ꝓp̄e ꝑ reb⁹: ꝛ iste ꝯñtie nō ꝓbantͭ ab isto: ꝛ
ꝙ opposita ꝯñtiū stēt cū an̄tibus sufficienter declaratū est
in p̄. d. 3. in 2° dubio illius q̄ōnis. Utrū res sensibiles nālr̄
intelligātͭ a nobis. Pro nūc aūt ostēdo debilitatē istaꝝ ar/
gumētationū ex vno qd̄ ponit btūs Aug. 4° sup Gen̄. in
pluribus locis. ꝛ in alijs ēt libris ibidē. vʒ ꝙ angeli vidēt
in v̄bo creaturas. ꝛ ꝑfecti⁹ eas cognoscūt ꝑ notitiā quam
hn̄t de eis in ipō v̄bo q̄ʒ ꝑ eā quā hn̄t de eis imediate in ꝓ
ꝑria nā ipsaꝝ: ꝛ in h̄ cōius doctores assentiūtͭ Aug. ponatͭ
g ꝙ angelus hēat p̄cise istā notitiā de creaturis in ꝟbo: ꝛ
nullā hēat de ipsis imediate in ꝓp̄o gn̄e: nūqd dicetͭ ꝙ ipi
nō hn̄t notitiā de reb⁹: aut ꝙ ꝓpōnes q̄s formarēt de reb⁹
ex̄ nō eēnt ꝟe ꝓ ipsis reb⁹. puto ꝙ h̄ nullus intelligēs dice
ret. Et ex hoc apparet ꝙ in ꝓposito tales argumētatiōes P
nullius v̄tutis exīstūt. ℂ Ad aliā de illa sistentia ꝛ nō sistē
tia respōsum ē: vbi. s̄. ꝛ qd̄ infertͭ de discursu nō ē ꝯñs ꝓp̄e
loquēdo: sicut nec beat⁹ vidēs creaturas ꝑ v̄bū dī itelligē
illas per discursum: nec deus ēt ꝫm opi. multoꝝ qui dicūt
ꝙ intelligit creaturas intelligēdo essentiā suam. ℂ Deide
cū ꝓbatͭ ꝙ non se hʒ spēs in rōne elicitiui respectu actus.
ℂ Ad p̄mū dico ꝙ assumptū falsum est de cā equoca non
totalr̄: instātia pʒ. nā visio albedinis est effectus equocus
albedinis existentis in corpore: ꝛ tn̄ perfectior ea.
ℂ Ad scd̄am si nō ponatͭ intellectus agens aliq̄ po^{a} aīe di
stincta ab intellectu poſſi: sicut forsitan nō est neċium pone
re: pōt dici ꝙ intell's possibilis ꝯcurrit actiue ad eliciēdum
actū: ꝛ qd̄ de possibilitate ei⁹ adducitͭ nō obuiat: q2 ipse nō
ē sic in pō q̄n sit aliqua actualitas in reꝝ natura ꝛ actuali Q
tas ēt actiua taliū effectuū spūaliū. Si ꝟo ponatͭ intell's di
stinctus a poſſi pōt dici ꝙ ipse ēt ꝯcurrit. ꝛ cū dicis ꝙ tunc
spēs i intellectu nō erit neċia: q2 sufficiat intell's agēs cum
phantasmate. Dico ꝙ nō sufficiūt ad oēm intellectionē q2
nō ad itellectionē reꝝ itelligibiliū mere q̄ fuerūt ꝛ n̄ sīt. nec
ad intellectionē vlēm ꝛ abstractam de q̄ dcm̄ ē i precedēti
articulo: qm̄ phātasmata nō sic abstracte rep̄ntāt. vtrum
aūt sufficerēt ad itellectionē sensibiliū ꝑticularē vel nō sic
cōem saltē ꝓ statu p̄ntī mai⁹ dubiū foret. Sed q̄cqd de h̄
sit certum est ꝙ non sufficit pro quolibet statu. Nam i aia
separata nō sunt phantasmata sensibilia. Per ista auteʒ pʒ
ꝙ nō est superflua spēs in itellectu esto ꝙ nō sit necessaria
ad oēm intellectionē: sicut ēt nec spēs in memoria: nec etiā
habitus intellectualis necessaria sunt ad omnem notitiaʒ
qm̄ nō ad intuitiuam singularis sensibilis. intellectus aut
sensus. ℂ Ad aliam dōm ꝙ ex dicto phi nō habetur ꝙ a
phantasmate nō causetur in intellectu nisi sola intellectio:

A immo magis ex illa similitudine habetur oppositum:nam ex sensibili causatur in memoria species siue mediate siue immediate que non est cogitatio:nec cognitio. non nego autem quin notitia aliqua possit a phātasmate causari in intellectu. Itē vtrū p phātasmata intelligat phs pci' spēs existentes in pte sensitiua que ꝓprie dicitur phan'. An vlr omnes species representatiuas siue sint in intellectu siue in parte sensitiua non est clarum. magis tñ vī hoc. 2m haberi ex dictis suis: cum ponat spēs: vt aliqualiter patebit statim. Sed hoc determinare non est pro nunc opportunum.

¶ Ad aliud cum dī ꝙ intelligere nō eēt pati. dico ꝙ sīn est: qm̄ qcqd ponat actiuū intellectōis: qz tñ itellectio recipit in intellu. intell's patit tali passiōe: q. s. est salus ꝛ pfectio: ꝛ ips intelligere ē vere pati. Utrū aūt itell's se hēat passiue tm̄ vel ēt actiue respectu intellectiōis: infra videbit. ¶ Ad vltimū dico ꝙ sāz inuit ordinē illū p hoc ꝙ dicit tales imagines se hēre ad intellm̄ sicut sensibilia ad sensum: qḋ est veꝝ de qbuscūqz imaginibus vel spēbus p q̄s vel in qb' intel/
B lect' itel igit siue sint i itellectu siue alibi. Quis aut ignoret ꝙ sensibilia sunt cā sensationū: ꝛ nō ecōuerso. Et per hoc non consequēter aduertat ꝙ spēs in intellectu est causa intellectionis: cuius est obiectum ipsa: ꝛ non econuerso.

3° arti. Quantū ad arm̄ 3m q est de pncipali q̄sito pono ɔnes tres. pª est ꝙ angeli aliq̄ cognoscūt p spēs. 2ª ꝙ nō oia q̄ cognoscūt: cognoscūt p spēs. 3ª ꝙ q̄cūqz cognoscūt p spēs: cognoscūt p spēs distictas ab actibus. i. ab actualibus intellectiōib'. ¶ Primā ɔnē pbo sic. angeli cō
pª ɔ gnoscūt nālr aliq̄ pterita q̄ nō sūt ꝛ distincte recordāt iporū. igit aliq̄ cognoscunt p spēs. Añs cōiter ɔcedit. ꝛ pbat ex dicto Aug. in li. de diuinatōe demonū. vbi ait. ꝙ accessit demonib' p tā lōgū tps quo eoꝝ vita ptēdit reꝝ lōge ma
cap. 26. ior experiētia q̄z hoibus pōt pp breuitatē vite puenire. Et eandē sniam ponit 2° sup Gen. ad lrām. Cōstat aūt ꝙ experientia sm ꝙ de ipsa nūc loqr acqrit ex multis memorijs: vt p3 in phe' meta. Eiusdē nāqz rei multe memorię vnius experiētię positionē faciunt. vt ibi scribit phs. ¶ Q. Cū hoc possit hō nō est negādū ab angelo. ɔña pbat. nā cognitio memoratiua seu recordatiua ꝓprijssime est p spēm: sic idez phs vult in lib. de me. ꝛ re. ꝛ Aug. xi. ꝛ. 14° de tri. sicut pli
C res eos auctorib' p3 in. q. sepe allāta: ꝛ sic rei nos euidētia
ɔfirma° docet. ¶ Cōfir. nā oē qḋ cognoscit ab angelo vel cognoscitur imediate i seipso vel mediate i spē sua. S3 pterita ꝛ nō exñtia nō pñt cognosci ab angelo nālr in seipsis sicut nec a nobis: vt p3 p experiētiā. Nec in hoc diūa est inter angelos ꝛ nos quātū ad notitiā nālē quā Aug. vocat vespertinam
cap. 35. de q̄ loquēs de angelis 4° sup Gen. ait. Quā notitiā pce/
de puis debāt q̄ fiebāt: qz pcedit cognitionē qcqd cognosci pōt. nisi eni pus sit qḋ cognoscit cognosci nō pōt: qḋ intelligēdū est de prioritate nāe ꝛ cāitatis. nō aūt tpis sicut innuit ifra.
cap. 38. Et pbat ex eo ꝙ scribit. 14. de tri. Ex hoc aūt māifeste seqt
cap. 10. ꝙ nisi aliqd sit ab eis cognosci in se nālr nō pōt. igit in spē
2ª ɔ cognoscūtur hr ꝓpositū. ¶ Scḋam ɔnē pbo sic: qz deū nō
D cognoscūt per spēm: alias nō eū ītuitiue ꝛ facialr viderēt qḋ est falsum: vel sīl viderēt eū duplici noti'. vna intuitiua alia abstractiua: qḋ ponere vī supfluū. ɔña p3: qz illḋ dī cognosci p spēm qḋ cognoscit i spē sua ꝛ nō imediate i seipo: nec aliqd aliud intelligo p cognosci p spēm: vñ ꝛ pp hoc solū
2m ipa spēs est ponēda. ¶ 2° āgelus nō intelligit seipm nec ea q̄ in ipso sūt p spēm: ꝛ intelligit illa. igit nō oia q̄ itelligit intellit p spēm. Assumptū pbat. qz nos talia in nobis intelligim' imediate ꝛ nō p spēm mediā: vt pbatū ē in p. d. 3. vbi qrit vtꝝ res isensibiles nālr a nobis cognoscāt: ꝛ p easdē
3m rōnes illud ipsuz pbat de angelis. ¶ 3° nos p sensum ꝛ ēt p intellm̄ cognoscim' q̄dā singularia sensibilia intuitiue: ꝛ nō p spēm mediā: vt pbatū est ibidē in. q. de cognitiōe rerū sensibiliū. igit angelus sensibilia exñtia cognoscit intuitiue ꝛ nō p spēz mediā aliogn nō ita pfectā notitiā hēet nāliter de ipsis sic nos ꝙ nō ē dōm. ¶ 3ª ɔ pbat sic: qz q̄cūqz co 3ª ɔ
gnitione aliqd cognoscit ab angelo mediāte spē cognoscit ipa E
spēs. igit qcqd āgelus cognoscit mediāte spē cognoscit p spēm distictā ab actuali no' illi'. p3 ɔña: qz ois no° q̄ spēs cognoscitur ē disticta ab illa spē: sic p3 ex pce'. q. pxia. ¶ Ad arm̄ ad argm
q. negādū est añs. nā lz quedā homo cognoscat ꝛ per sen/ qōnis
sum ꝛ intellectū imediate nō p spēm: aliqua tñ cognoscit p spēm: sicut dictum est: ꝛ ita suo modo est de alijs etiam.

Secundo circa istam mām de cognitione angeloꝝ quero vtruz angelus intelligat per spēm distinctaz ab intellectione actuali. Et arº ꝙ non. Quia hō nō intelligit per spēm distinctam ab intellectione. igitur nec angelus. ɔña p3 qz nō pluribus indiget angelus ad intelligendum cum ipse perfectior sit in natura actuali q̄z homo. Añs pbatur. qz homo sentit per speciez distinctaz a sensatione. igitur nec intelligit ꝛc. ɔña p3 quia potērior est intellectus q̄z sensus. Assumptū pbatur de visione sensuali. ibi. n. nullam speciē experimur nec per rōnes aliquam possumus conuincere spēm huius ab actu distictam. Naz pci' positis colore ꝛ luce ꝛ visu bene disposito F
in se ꝛ ad colorē ponit visio. nec aliqd aliud requiritur.

Ad oppositū Arguit per auctoritatē Dio. 4. de di. no. qui dicit ꝙ angeli illuminātur per formas sciales reꝝ ꝛ ratiōes. Et. 10. et propōne de causis scribitur ꝙ ois intelligentia est plena formis. forme autē ꝛ species idē significant.

Respondeo in ista. q. vidēdū p est de nobis ꝙ etiam implicatur in argumēto. q. deinde de angelis de qbus pncipaliter queritur. verum qz de nobis varie sunt opp. qbusdam oio negantibus spēm taz in sensibus q̄z in intellectu. qbusdam ponentibus quidem spēs sed dicētibus eas nō essentialiter distingui ab intellectionibus. qbusdā quoqz ponētibus eas distinctas ab intellectionibus. Ideo tres erunt articuli pncipales in qōne. ¶ Primus erit. vtrū sint aliq̄ spēs in sensibus vel intellectu. ¶ Scḋs erit dato ꝙ sint tales spēs: vtrum notitia rei ꝛ spēs eiusdem sint res essentialiter distincte. ¶ Tertius erit de principali quesito.

Quantum ad pm̄ est opp. vna que negat vlr speci/ G
es tam in sensibus q̄z in intellectu. vnde pª arti.
ex diuersis qōnibus oppinantis possunt ad propositum su/ Ockam et Biel
mi ɔnes. 5. quaꝝ pma est ad cognitionem intuitiuam intellectus habendā non oz aliqd ponere preter intellectum ꝛ rem cognitam. ꝛ nullā spēm penitus pbatur p. qz frustra fit per plura ꝙ equaliter pōt fieri per pauciora. Sed per intellectū ꝛ rem cognitā sine omni spē pōt haberi cognitio intuitiua. g ꝛc. Assumptū probatur: qz posito actiuo sufficiēti ꝛ passiuo ꝛ ipsis approximatis pōt poni effectus sine omni alio. Intellectus aūt agens cū obo sunt agentia sufficiētia illius cognitionis. possibilis aūt est passiuū sufficiens. g ꝛc. ¶ Scḋo. Nihil est ponenduz necessario requiri naturalr ad aliquem effectum nisi ad illud ducat rō certa pcedens ex per se notis: vel experiētia certa. Sed neutrū istarū inducit ad ponendū spēm. ergo ꝛc. Assumptum pbat: qz experientia ad hoc nō ducit. qz illa requirit notitiā intuitiuā. Sicut si aliqs expit aliqd esse albū videt aliā spēz su/ H
bi' in esse. Sed nullā videt spēm ituitiue. igit ꝛc. Itē nec rō procedens ex per se notis: qz nulla rō pōt probare ꝙ requiritur nisi habeat efficiētiā: qz omnis effectus sufficiēter depēdet ex suis causis. Sed ꝙ aliqd creat' sit cā efficiēs nō pōt demſatiue pbari sed solū per experiētiā p hoc. s. ꝙ ad ei' psentiā seqt effect' ꝛ ad ei' absentiā nō. Nūc āt sine oī spē ad pñtiā obri cū itell'u rei hū seqt act' itelligēdi sic cū spē. igit ꝛc. ¶ Itē si pōat spēz nescio reqri ad cogni'nem ituitiuā sic cā efficiēs. cū i' spēs possit ɔsuari i ab' sēobri potēit i absen' obi cāre nālr cogni'cem tuitiuā ꝙ est fīm ꝛ ɔ expiē'.

2° ʒ ¶ 2° ʒ ē. ad hn̄dā cognitionem itellectiuam abstractiuam necio ponē
3 dū ē aliqd p̄uiū p̄ter obiectum ⁊ intellectum. pbat̄: qr ois pō que nūc pōt in aliquē actū i quē p⁹ non potuit manente obiecto ⁊ pō eqlr: nunc vt p̄us: hʒ nūc aliqd qd p̄us nō hūit. Sʒ intell's hn̄s notitiā ītuitiuā p̄t i abstractiuam ⁊ nō hn̄s nō pōt manente obiecto i se eqlr post notitiā ītuitiuā ⁊ añ. ḡ hita cognitiōe intuitiua aliqd reqrit̄ i itellu rōne c⁹ p̄t i cognitionē abstractiuam i quā p⁹ nō potuit ḡ ⁊c. ¶ 2° hʒ p hʒ. 2. de aia. Qñ aliqd ē i pō ēentiali ⁊ acc̄ntali aliqd hʒ qñ ē i pō acc̄ntali qd nō hūit qñ fuit i pō ēentiali. Q₂ ēt ē verū i pō sensitiua. Nam phantasia p⁹ cognitionē ītuitiuā sensus p̄ticularis p̄t i i° sensatū i absentia rei sensibil' i qd ñ potuit añ cognitionem intuitiuā sēsus p̄ticularis: ⁊ p ꝯn̄s ivirtute pbāⁱᶜᵃ ē aliqd dereliectū mediante i° ituitiua noti°. eodē mō ē d itellu q añ cognitionem ituitiuā ē i pō ēentiali ad cognitionem abstractiuam. Sʒ ipsa hita ē i pō acc̄ntali. ita qd p̄t i abstractiuam ⁊ p⁹ nō potuit. igr̄ ⁊c. Hoc ēt pʒ d aia separata q̄ p⁹ cognitionem ituitiuā p̄t i aliq̄ȝ abstractiuam i quā p⁹ nō potuit ⁊ h pp aliqd derelictū. ḡ eodē mō ē d itellu nr̄o. ¶ 3°

3° ʒ K ʒ ē qd. istd derelictū nō ē spēs sʒ hit⁹. h pbat̄. qr illd qd dre lingr̄ ex actib⁹ sē' act⁹. Spēs āt ñ sē' sʒ p̄cedit. ḡ ⁊c. ¶ 2° qñ aliqd ē i pō acc̄ntali re° cognitiōis nō oʒ aliqd ponerē p̄t illd p qd ē i pō acc̄ntali ad elicitum actū: sʒ posito hitu i intellu itell's ē i pō acc̄ntali. ḡ p̄ter hitū nō oʒ aliud ponere i itellu. Assūptū pʒ p phm. 2. de aia vbi dic̄ qd alr̄ ē intell's i pō añ adiscere q̄ȝ post. qr añ est in pō ēentiali. ⁊ post qñ p actū est derelict⁹ aliqs hitus est in pō acc̄ntali ad aliud cōsil'em. ḡ intell's p hitum gn̄atū ex actu est in pō acc̄ntali. Vñ nūq̄ȝ expit̄ aliqs se eē i pō acc̄ntali re° cognitionis nisi p⁹ intellectionē. Nā si ponāt̄ mille spēs p̄uie actui itellect⁹, si nullū actū hēat intell's: nō plus est nec plus expit̄ se esse in pō acc̄ntali q̄ȝ si nulla sit ibi spēs. Et si nō ponit̄ aliq̄ spēs i intellu ⁊ tm̄ ponat̄ act⁹ itelligēdi: stati itell's expit̄ se eē in pō acc̄ntali re° alteri⁹ cognitiōis. qd nō p̄t eē nisi p hitū de

L relictū ex p̄ actu. ¶ 3°. Ois q̄ p̄nt saluari p spēm p̄nt saluari p hitū. ⁊ hitus necio reqrit̄. igit̄ spēs sup̄fluit. Q₂ hitus necio reqrat̄: pʒ: qr si nō: sʒ sufficeret spēs. ḡ si p⁹ mille itellectiōes corrūpat̄ spēs: nō alr̄ posset itell's itelligere illud obiectum ē i° spēs q̄ȝ añ oēm intellectionē: qd vi absurdū. Si dicat̄ qd p multas cognitiōes auget̄ spēs. ꝯ: tūc p talē augmentationē spēi sp iclinat̄ intell's plus ad itelligendum. ⁊ p ꝯn̄s totalr̄ sup̄flueret hitus: atq ab oib⁹ ponit̄. ⁊ nō spēs. igr̄ spēs sup̄fluit. ¶ 4°. Spēs ñ ponit̄ nisi vel pp assīlationē: vl' pp cāationē itellectiōis. vel pp rep̄ntationem obiecti. vel pp determiationē po°. vel pp vnitionē mouentis ⁊ moti. Sʒ pp nullū istoꝝ oʒ ponerē. igr̄ nō ē ponēda. pbat̄ minor. Nō. n. pp assil'ationē: qm̄ i° assil'atio vel ē i ēentia ⁊ natura itellect⁹ p quā ipse assil'at̄ obiecto cognito. aut est assil'atio effect⁹ ad cāam. Nō p̄ mō. qr si intell's itelligat s̄baȝ: tūc magis assil'atur p nām suā p̄priā obiecto qd ē s̄ba q̄ȝ p spēȝ q̄ ē accn̄s. magis. n. assil'at̄ s̄ba s̄be q̄ȝ accn̄s s̄be. Nec. 2° mō: qr i° assil'atio pas si ad agēs ē p h qd r̄cipit aliquē effectū cāatū ab agēte. Sʒ isto mō sufficient assimilat̄ intell's p intellectionē cāatā ab

M obiecto ⁊ receptā in intellu. igr̄ alia spēs nō est necia. ¶ Si dicas qd reqrit̄ spēs p̄uia ad assimilādū ipm obiectum qd ē agens ipsi itellectui passiuo ad h qd recipiat intellectionē. ¶ ꝯ eodē mō dicā qd illa spēs r̄cepta reqrit aliā p̄uiā ad assimilādū obiectum itellui ad h qd recipiat istam spēm quā tu ponis: ⁊ i° iterū reqrit aliā p̄uiā: ⁊ sic i ifinitū. Nec pp rep̄sentationē est necia spēs: qr notitia ituitiua nō requirit aliqd rep̄sentās aliud ab obiecto ⁊ actu: vt s̄ pʒ. Ergo nec abstractiua q̄ imediate seq̄t̄. ꝯn̄a pʒ: qr sicut obiectum sufficiēt rep̄sentat se in intuitiua. ita i ea q̄ imediate seqtur illā. Itē rep̄sentatū oʒ eē p̄us cognitū. Aliter rep̄sentās nō duceret in cognitionē rep̄sentati. Sed hʒ ponētes spēs: spēs est p̄uia oi actui itelligēdi obiectum. ḡ ñ pōt poni pp rep̄sentationē obiecti. ¶ Itē si ponitur p̄pter representationē hoc nō est nisi qr distās nō pōt agere i distās sed hoc est fl̄m. Nā si obiectum distans nō posset cāre intellectionē nisi prius cāret spēm: qr oʒ esse p̄n̄s. eodē mō nō posset N cāre spēm in intellectu nisi ponēdo aliqd p̄uiū spēi per qd ipm esset p̄n̄s intellectui ad cāndū illā spēm. ⁊ silr̄ ante illā oʒ ponere aliam i infinitū. ¶ Nec pōt poni pp cāationē intellectionis. hoc. n. esset hm alios: qr corpale ⁊ mātale nō pōt agere immediate in sp̄ūale. Sed hoc est falsum: quia tūc nō posset ēt cāre spēm in intellectu. ¶ Nec pp determiationē po°: qr ois po° passiua sufficiēter determinatur per agens sufficiens: maxime qñ ipsa met est actiua. Sed obiectū ē agēs sufficiēs vt ē p̄batū. ḡ ⁊c. ¶ Nec pp vnitionē mouentis ⁊ moti: qr tūc eadē rōne oporteret ponere aliā spēm p̄uiā illi ad hoc qd obiectum mouens agēs vnitū esset intellectui: vt cāri posset in eo spēs. ⁊ sic in ifinitū. pʒ igit̄ qd i intellu nō ē neciuȝ ponerē spēs sʒ hitū tm̄ ⁊ h pp expiētiā.

¶ 4° ʒ ē. qd in sensu iteriori nō oʒ ponere aliq̄ȝ spēm i obiecto. sʒ 4° ʒ
hitū aliquē tm̄. cāatū vel derelictū ex actu eiusdē po° inclinatiuū ad silēȝ actū ⁊ elicitiuū eiusdē: nō aūt terminatiuū. idē li. 3°

¶ Q₂ aūt nō sit oportuna spēs teriatiua talis act⁹ p̄bat̄ p̄: O
idē est obiectum sensus exterioris ⁊ iterioris. Sʒ nullū ip̄ressuȝ i sensu iteriori est obiectum sensus exterioris. igr̄ ⁊c. ¶ 2° si esset aliq̄ tal' spēs terians: aut eēt eiusdē rōnis cū obiecto extiori aut altius. Si eiusdem: sequitur qd i aia relinqt̄ ver⁹ color. verus son⁹. ver⁹ calor. h āt ē absurdū. qd p̄bat̄. qr oē actiuum eiusdē rōnis i passiuo eiusdē rōnis p̄t effcm̄ aliquē augmētabilē p⁹ cāatū ab agēte eiusdē rōnis augē. ⁊ p ꝯn̄s aliud cal'z extrisecū p̄t eūdē calorē cāatū p⁹ i aia augmentare. ⁊ sic i° pō posset fieri multū cal'a. ⁊ frigida ⁊ alba ⁊ nigra ex sola aspectiōe. qd ē absurdū. Nec p̄t dici qd sit alteri⁹ rōis. qr ois po° potens discernerē iter min⁹ dissilia p̄t discernere inter magis dissilia. Sʒ h po° p̄t discernerē iter idiuidua eē eiusdē spēi. igr̄ magis p̄t discernerē iter istam spēȝ terminantē ⁊ obiectum ex c⁹ ē spēs ⁊ ymago. qd ē fl̄m ⁊ ꝯ expiētiā. Q₂ āt hit⁹ aliqs sit i tali po° p̄bat̄. qr alr̄ ipa ē reducibil' ad actū p⁹ p̄mum actū ⁊ añ. qr añ nō reducit̄ ad actū nisi i p̄sentia sēsibil' realr̄ ⁊ p⁹ p̄mum actū p̄t reduci ad actū i absentia. ḡ aliqd ē relictū in

P ipsa p° actū p̄mum. ¶ Cōfir' qr nō ē magis incōueniēs ponē aliqd tale i po° iteriori q̄ȝ i exteriori. Sʒ in ordine extiori ponit̄ q̄dā q̄litas sic hitua' iclinās vt pʒ i scriptorib⁹ ⁊ cātorib⁹ ⁊ oib⁹ op̄antib⁹ manualr̄ q̄ nō tm̄ inclināt ad aliqd eiusdē rōnis sed ad idē idiuiduū nūero. pʒ in aliquo vti° ad trāseūdū p certū locū ⁊ hostiū i certa p̄te dom⁹: si mutat̄ hostiū adhuc freq̄nt̄ redit ad locū vbi fuit p̄mum hostiuȝ: quicq̄ȝ p multos act⁹ gn̄et̄ q̄litas iclinās ad trāseūdū per se cūdū hostiū. ḡ eodeȝ mō p̄t poni qd sit aliq̄ q̄litas in v̄tute phātastica iclinās po°ᵐ ad actus ꝯsil'es. q hitus dici pōt. nec p̄t hūc oʒ aliquā spēm ponere ad quā terminet̄ act⁹ hui⁹ po°. quinimmo mediāte tali habitu derelicto pōt elicere actū suū terminatū ad idē sensibile numero qd p̄us vidit. nō aūt ad aliquā silitudinē vel ymaginēȝ vt aliq sl'o

ymaginātur. ¶ 5° ʒ. ē qd in sensu exteriori nō est ponenda 5° ʒ
spēs aliq̄: ⁊ h p̄bat̄ per eādem rōnē per quā p̄bata est p° Q
ʒ. ¶ Hec opp̄ nō vr̄ mihi v̄a. pro cuius fl̄itatis ostensiōe ⁊ ʒ op.
rn̄sionē ad p̄sentē articulū p̄mitto duplicē distinctionem vnā de habitu. nā p̄t duplr̄ accipi q̄ȝm pro nūc sufficit. vno mō cōiter p oi forma firmiter manēte in aia seu de difficili mobili ꝯcurrēte ad eliciēdū actualē opationē ⁊ isto mō spēs ēt quā pono postq̄ȝ firmata ē i po° p̄t hit⁹ nomiari. Allo° stricte ⁊ magis p̄p̄e hʒ vsū vo° sumi p̄t hit⁹ pro aliq̄ forma cāata i aia ex actib⁹ p̄cedētib⁹ iclināte ad act⁹ eiusdē rōis eis ex qb⁹ cāata ē. q̄ forma ñ ē silitudo ymagial' seu rep̄ntatiua obiecti act⁹ ad quē iclinat. ¶ Alia distictio ē de h noie/spēs/ qd q̄uis sit equocū valde ⁊ mltiplicē hēat significationem: dimissis multis significatiōib⁹ ei⁹ ad p̄positum ip̄tinētib⁹. ⁊ sumendo ipm tm̄ mō vt cadit i vsu disputātiū ⁊ tractātiū d noti° ⁊ mō q aia cognoscit. dico qd q̄druplr̄ potest accipi. vno modo cōmunissime pro omni forma ad notitiam habendam concurrente. ⁊ hm hūc modum etiā ipsa forma corporis

A q cognoscit̃ dicit̃ spẽs. 2° cõmuni⁹ p oi forma q̃ est rẽ aliq̃
modo rõ cognoscendi aliã rẽ. ꝛ ꝯ3 hũc modũ ars ꝛ aliqñ
habit⁹ cognitiui pñt dici spẽs. 3° mõ. cõmuniter p forma
q̃l3 q̃ ẽ siĺtudo: ꝛ ymago rei cognite ꝛ p quã res illa co/
gnoscit̃. ꝛ ꝯm hũc modũ ẽt ipsa actualis notitia dr̃ spẽs.
Quarto mõ sumit̃ ppe. s. p forma q̃ est siĺtudo seu ymago
rei cognite manẽs nãlr̃ in aia ẽt postq̃3 desijt actualis no°
seu postq̃3 aia desijt actualr̃ cognoscere apta nata ducere
aiam i notitiã rei cui⁹ ipsa ẽ ymago ꝛ siĺtudo. ¶ Pmo ꝛ
duob⁹ vltimis modis vtit̃ noie spẽi. Aug. ij. de tri. ca. 9°.
Et 2° mõ accipit phs. 7. meta. i i° cap. Eo⁊ ãt q̃ fiũt: cũ ait
medicial'ãt ꝛ edificatoria ẽ spẽs sanitatis ꝛ dom⁹. ¶ In
p̃senti spẽs. 4° mõ tm̃ sumit̃. ꝛ hit⁹ 2° mõ. Sic. n. qð h3 dif
ficultatẽ: ꝛ inter varias opp̃. discutit̃. Et sic acceptis vo/
cabulis pono ꝯnes q̃ttuor. ¶ Pria ẽ q i põ sensitiua exte
riori nõ sũt spẽs. ¶ Scða q spẽs sũt in põ sensitiua iterio
ri. ¶ Tertia q sũt ẽt i itellu. ¶ Quarta q p̃ter spẽm nõ
ẽ i põ sensitiua habitus elicitiuus sue notitie abstractiue.
B ¶ Pria ꝯ pbat̃ p̃ auc̃te Aug. ij. de tri. c. 2. vbi dic̃ q d̃tra
cta re visibili nulla remanet forma q̃ inerat sensui dũ ad ẽẽt
i° qð videbat̃: sensus aũt ipse remanet q erat ꝛ p̃us q̃3 ali
qd sentiret̃: ꝛ tñ i fine dicti cap' dicit q detracta re visibili
remanet i mẽoria siĺtudo ei⁹. hoc ẽt volunt oẽs cõiter. Et
rõne p3. q2 alias posset visus p spẽm illã cognoscẽ sensibi
le absens saltem abstractiue. q nõ ẽ verum. p3 ꝯñtia qm̃
vt patebit i sequẽtib⁹ ppea p̃ci' remanẽt spẽs sensibiliũ i
aia vt i absentia sensibiliũ supleãt vicẽ eo⁊ ita q p eas co
gnitas cognoscant̃ absentia sensibilia. ¶ Pria. nulla expe
riẽtia vel rõ cogit ponere talẽ spẽm. igitur non ẽ ponẽda.
¶ Hijs p̃missis pono aliq̃s ꝯnes. p' est q op3 concedere
spẽs esse in potẽtia sensitiua iteriori. ¶ 2° q ẽt in itellu o3
spẽs ponere. ¶ Tertia q nõ o3 ponẽ hitũ i põ sẽsitiua pp
ei⁹ cognitionẽ simplicẽ ꝛ i cõplexã. ¶ Scða3 ꝯnẽ posse3
plimis auc̃ib⁹ Aug. ꝛ phi pbat̃. S3 q2 ille posite st̃ i p̃ li.
di. 3. vbi inq̃rit̃ vtrũ res sensibiles nãlr̃ itelligant̃ a nobis
ꝛ pbat̃ q de sensibilib⁹ hẽm⁹ aliq̃s sensuales notitias ñ
C ad ipsas imediate: s3 ad ea⁊ spẽs t̃miatas: iõ illas obmit
to hic. ꝛ pbo ꝯnẽ p rõnes p̃ sic. Suppono vnũ q ql3 expi
ri põt si vult i seipso. videl3 q cũ aliquã rẽ quã alias vidit
recordat̃ vel cogitat ipse tũc aliqd actualr̃ intuet̃. tunc sic
Istud q ipse ituetur vel ẽ ipsamet res quã alias vidit eað
nũero vel aliq̃ siĺtudo illi⁹ p⁹ ei⁹ visionẽ alias hitã i aia
reſuata. S3 nõ p̃t dari p̃m: q tñ dat opp̃ p̃cedẽs pbõ. p̃ qð
q2 tũc ipse posset p h9 notitiã euidẽter scire: vtrũ i° res ẽẽt
vel nõ ẽẽt. ꝛ alias singulares ꝛ ꝯtingẽtes xitates de ipa.
ꝯñs ẽ fſm ꝯm expientiã. Recordor. n. nũc vrbis rome ꝛ tñ
nescio nec scire possũ p istã notitiã vtrũ ipsa sit vel nõ sit. ꝛ
qd agat̃ vel nõ agat̃ i ea scire possũ euidẽt̃ vt⁊ sit viuus
aut mortu⁹ vel ẽt anichilat⁹. ꝯñã3 pbo. p̃ Auc̃te Aug. de
q̃ntitate aie. c. 8. vbi eadẽ ꝯñam fac̃ ex toto. vñ sic ẽt vbi ẽ
tactũ ẽ Adeodato Rñdẽti se meminisse vrbis mediolanẽ
sis quã alias viderat. ꝛ spatio⁊ medio⁊. ꝛ hoc p memori
am posse fieri q̃uis aia ei⁹ nõ porrigeret̃ extra suũ corp⁹
vt ẽẽt p̃sens locis illis ifert Aug. ymagines g̃ illo⁊ loco⁊
D mẽoria ꝯtinẽtur. Rñdet Adeo. Ita sentio. Nã ꝛ qd nũc ibi
agat̃ ignoro. qð vtiq3 nõ ignorarẽ si animus me⁹ vsq3 ad
ea porrigeret̃ p̃sentiaq3 sentiret. Rñdet et Aug. ve⁊ vide
ris mihi dĩe. Ecce q hic expsse sit siĺs ꝯña. ꝛ Aug. appro
bat eã. ꝛ ꝯnẽ ẽt p̃ncipalẽ vt p3 i p̃n° auc̃tis: ꝛ eadẽ ꝯñam
ipse fac̃ idẽ ṽa rel'. ca°. 60. ¶ 2° p3 rõne. qm̃ nulla alia rõ ẽ
pp quã vidẽs rẽ aliquã imediate sensu ext̃iori nouit illã ẽẽ
ꝛ alias xitates ꝯtigẽtes illi⁹ nisi q2 illã i se ipsa imediate
cogñscit: ꝛ ita ẽẽt i pposito si sensus iterior imediate illã i se
ipsa cogñscẽt. ¶ Nec v3 dĩe. q cã ẽ: q2 exterior i° cogñscit i
tuitiue: iterior' ãt abstractiue tm̃. Nã si i' notitia appellet̃ i
tuitiua q̃ imediate ad rẽ cognitã t̃miat̃: tũc ẽt iterior sen/
sus cogñscet ituitiue ꝯm te. Si ṽo ea tm̃ vocet̃ ituitiua q̃ p̃t
sciri rẽ ẽẽ/si ẽ/vl' nõ ẽẽ/si nõ ẽ ꝛ siĺes ṽitates ꝯtigẽtes. tũc E
dĩe q hoc nõ põt sciri p h9 notitiã q2 nõ ẽ ituitiua: ꝛ p illã
põt q2 est ituitiua nõ est aliud q̃3 dĩe q p istã põt: q2 p̃t p
istã ꝛ p illã nõ põt q2 nõ põt p i°. ꝛ est soluet̃ ꝯnẽ p seipa3
Et siĺr poterit alius dĩe: q p iteriorẽ po° põt illud cogno
sci: ꝛ nõ p exteriorẽ. ¶ Scðo q i° q qs sic ituetur non sit
ipsamet rex extra pbat̃: q2 possĩe est q tũc i' res nõ sit ꝛ lõ/
go tpe añ desierit ẽẽ. S3 nulla no' a nobis nãlr̃ hita p̃t ter
minari imediate ad id qð ñ ẽ. g̃ ꝛc̃. Assũptũ pbat̃ p auc̃te
expssa Aug. ij. ꝯfe. ca°. 18. vbi ait. Neq3. n. põt videri q nõ
ẽ. Et q narrãt p̃terita: nõ vtiq3 xa narrarẽt si aio i' nõ cer
nerẽt: q̃ si nulla ẽẽnt cerni oino ñ possẽt. Et paulo post ex
plicãs q̃mõ p̃terita sunt: q2. s. in sua ymagine: ꝛ i' est qua3
cernũt narrãtes p̃terita. ait. Quãquã p̃terita cũ ṽa narrã
tur ex memoria pferũtur nõ res ipse q̃ p̃terierũt: s3 ṽba cõ
cepta ex ymaginib⁹ ea⁊ q̃ in aio velut vestigia p sensus p̃
tereũdo fixerũt. ꝛ dat exẽ°. Pueritia qppe mea q̃ iã nõ est
F in tpe p̃terito. est qð iã nõ est. ymaginẽ ṽo eius cũ eã reco/
lo ꝛ narro in presenti tpe intueor: q2 est ad huc i memoria
mea. Ecce q sufficit ad ppositũ ꝛ ẽt p ꝯne p̃ncipali. nã ꝛ
alia statiз s̃dit ẽt ppo° ꝯfirmãtia. ¶ Scðo q2 vt i p̃cedẽ
ti q̃one plurib⁹ auc̃tib⁹ eiusdẽ pbatũ est. ois res quã ime
diate cogñscim⁹ gnãt in nobis notitiã sui. Q. ẽt hũc docto
rẽ ꝯ quẽ arguo ꝯcedere o3 imo iplicite ꝯcedit i vna q̃õnũ
in qb⁹ hãc mãm tractat. Nã assignãdo cãm vt qd nõ ob/
stãte q vna intellectio eq̃lr̃ assiĺetur multis idiuiduis eius
dẽ spẽi duc̃ tñ determiate i notitiã vni⁹: dicit q h̃ ẽ: q2 ipa
ex nã sua deteriat sibi q ducat itellectũ i notitia3 illi⁹ olr̃i
a q̃ ptialr̃ cãtur. q2 ita deteriat sibi cãri ab i° o° q nõ põt
cãri ab alio: ꝛ iõ sic i ei⁹ cognitionẽ duc̃ q nõ duc̃ i cogni
tionẽ alteri⁹. Et addit q si aliq̃ cãret̃ a solo deo: p eã cog/
sceret̃ i° singulare a q̃ detmiate cãret̃ si cãret̃ a creatura.
igr̃ ꝯ3 cũ nulla no' nãlr̃ duc̃ detmiate i noti° alic⁹ nisi ab
i° causet̃ ptialr̃: s3 ꝯstat q nulla cãt̃ ptialr̃ ab eo q nõ est.
cãlitate inquã efficiẽtie de q̃ ẽt spe loq̃t̃. igr̃ in nll'⁹ q non
G ẽ duc̃ notitiã saltẽ imediate. ꝛ p ꝯñs res i' q̃ nõ est: nõ ime
diate cognoscit̃ p illã notitiã. ¶ P ad ꝯnem p̃ncipalr̃ sic.
Cõtingit alicui cogitãti de re aliq̃ quã nũq̃3 vidit siĺe oc/
currẽ obiectiue ei qð occurrit alteri cogitãti de re eadem
quam tamen alias vidit. ver. gra. si quis narret alicui qui
nũq̃3 vidit elephantem qualis figure ꝛ dispositionis sit
membrorum simile occurret audienti ei q occurret nar/
ranti: presertim si ille distincte narret ꝛ perfecte. ꝛ audiẽs
vigeat virtutibus interioribus. sicut narrat Aristo. ð quo
dam antiquo qui ita informabat res translatas ad ipm
per auditum quas nũq̃3 vidit. ꝛ cum ille forme experimẽ
tabantur inueniebantur ꝯm veram dispositionem: vt di/
cit cõmenta. in de memo. ꝛ remi. Quero tunc aut iste au/
diens videt per interiorem sensu3 immediate in seipso ele
phantem verum. aut ymaginem eius. primu3 non potest
dici. tum quia nunq̃3 vidit ipsum aut sensit per sensum ex/
teriorem: ꝛ impossibile est q aliquis naturaliter rem ali/
H quam extra apprehendat per potentiam interiorem ime/
diate quam nec tunc nec antea apprehendit per sensu3 ex
teriorem. tum quia constat q tunc non cognoscit imme/
diate quẽlibet elephantem: nec est ratio propter q̃3 vnum
determinate cognoscat plus q̃3 alium. igitur nullum ele/
phantem veru3 immediate apprehendit. igitur sola yma
go elephantis occurrit ꝯspcũi suo. ꝛ cum simile occurrat
narranti ẽt sibi ymago tm̃ occurrit. nec est dĩia nisi q illa
narrãtis fuit a re extra causata: h̃ vero a virtute interiori
audiẽtis ficta. iuxta modu3 dcm̃. in p̃. d. 3. vbi ista mã saq̃
plixe pq̃rit̃. ꝛ p ꝯñs i ṽtute iteriori st̃ spẽs ꝛ ymagies re⁊.
¶ P si sit sic dic̃ ista opp̃ seq̃tur q sõniantib⁹ ꝛ freneticis
vigilãtib⁹ nõ ymagines re⁊: s3 ipse ṽe res ex̃ occurrãt/ap
peãt: ꝛ q realr̃ gustẽt vinũ. ꝛ tangant ignem verum sicut
appet opp̃. que certe nullus cõpo⁹ mentis concederet.

3 ¶ Hec ꝯ pter auctes vbi š ī p̄ li. recitatas qb⁹ euidētius
asserit pōt alijs ēt ꝯfirmari. B tūs .n. Augu. 12°. sup geñ
c. 10. distiguit tria gnā visionū .s. corpale: spūale: ⁊ itellectu
ale: ⁊ de qlꝫ dās ex° de spūali ait. Ipm qppe celū ⁊ trāꝫ ⁊
ea q̄ i eis videre possum⁹ ēt i tenebris ꝯstituti cogitam⁹.
vbi nihil vidētes oclis corpis: aio tñ corpales ymagines
ituemur. seu veras sicᷣ ipsa corpa vidim⁹ ⁊ mēoria retine
m⁹. seu fictas sicᷣ cogitatio forarᷣ potuerit. i. qb⁹ v̄bis nō ꝙ
⁊ tales ymagines asserit retineri i mēoria. ⁊ dicᷣ ꝙ illas in
tuemur aio: ita ꝙ ad ipsas t̄minatᷣ ituit⁹ ⁊ notitia illa qđ
ēt opp̄. negat. ⁊ p qđ excludiᷣ glosa quāꝫ aliqñ dat p̄fata
opp̄. dicēs p ymagies itelligi debē ipsas cognitiōes. nam
cognitiōes nō intuemur sꝫ obia cognitionū. ¶ Et ne dicas
sicᷣ aliqñ dic ꝯsueuit p̄dict⁹ oppinās ꝙ p ymagines res
ipsemet ex̄ sunt acciᵒˢ. nā ꝯñt ꝙ ymago ⁊ phanᵗᵃˢ ⁊ filia vo
cabula signt ipsas res singlares extra: ꝯnotādo actū phā
K tasiādi: ita ꝙ nō ē aliđ phanᵗᵃˢ q̄ꝫ res ipsa fātasiata. attēde
qd seqᷣ stati. loquens .n. de 3°. gnē visiōis. t̄tiū ingt illud q̄
dilectio itellecta ꝯspiciᷣ: eas res ꝯtinet q̄ nō hn̄t ymagies
sui siles q̄ nō sūt q̄ ipse. p ꝙ manifeste demrat ꝙ ymagies
q̄ videntᷣ. 2°. gnē visiōis nō sūt id qđ ipse res q̄ꝝ dn̄r yma/
gines. ¶ Itē. c. 4° describit spm̄: ⁊ꝫ ꝙ ab eo denoiatᷣ visio
spūalᷣ. dicēs ꝙ ē. vis q̄dā mēte iferior vbi corpaliū res sili
tudines exp̄munᷣ. ¶ Item cap. 16. Cū aliqd oculis cerniᷣ:
ꝯti° sit ymago ei⁹ i spū: sꝫ ñ dinosciᷣ factā: nisi cū ablatū oculᷣ
ab eo qđ p oculos videbam⁹ ymaginē ei⁹ i aio inuenim⁹
⁊ si qđ spūs irrōnalis ē veluti pecoris huiuscꝫ oculi nū/
tiāt. Si āt aia rōnalis ē ēt intellū nūtiaᷣ q ⁊ spūi p̄sidet. ec
ce ꝙ ymago sit i spū ⁊ ēt in itellectu si ē hō q videt oculis
corpis. ¶ Nec pōt dici ꝙ p ymaginē q̄ sit cū aliqd oculis
cerniᷣ itelligat aliquē habitū q̄lē fingit opp̄. tū q̄ ⁊ꝫ opp̄.
L habitus ille ⁊ s̄m v̄itatē nullus habitus ꝓpe supt⁹ ē ymago vᷣ
silitudo rei ex̄. tū q̄ ⁊ꝫ opp̄. habitus nō t̄miat actū illi⁹ poᵗ sꝫ
ē rō eliciēdi ipm. ymago āt de q̄ loqᷣ Aug. termiat actuꝫ
poᵗ seu cognitionē. sicᷣ pꝫ i auctē p̄ allegata. Et iterū eodē
c°. dicᷣ ꝙ vidit rex balthasar articlos man⁹ scribētū i piete
ꝯtinuocꝫ p corpis sensuꝫ ymago rei corpalᷣ facte spūi ei⁹
impssa ē. atcꝫ ipso viso scō atcꝫ p̄terito illi i cogitatiōe per
māsit. videbaᷣ in spū ⁊ nō intelligebaᷣ ⁊c̄. ecce ꝙ ymago
spūi impssa videbaᷣ in spū. t̄minabat ḡ visionē spūalem.
Itē paulo post dicᷣ: ꝙ ipse balthasar. signū corpalᷣ scđi cō
palᷣ viderat. ⁊ trāsacta ei⁹ ymaginē i spū cogitādo cerne
bat. vbi pꝫ id ipꝫ. ¶ Itē. 10. ꝯfe. c. 10. Nō ea ingt .s. mōtes
⁊ flumia ⁊ alia corpalia q̄ p̄noiat vidēdo obsorbui qñ vi/
di oculis. nec ipsa sūt apud me sꝫ ymago coꝝ. ¶ Itē c° se
quēti. Iste qppe res nō itromittunᷣ ad eā .s. mēoriā. sꝫ eaꝝ
soluꝫ ymagies mira celeritate capiūᷣ ⁊ multa alia ad idē
faciētia dicᷣ inde vscꝫ ad caplꝫ. 18. iclusiue. ¶ Itē ꝯ eplam
fundamēti dicᷣ ꝙ p poᵗᵃᵐ q̄ vitas itelligiᷣ. h̄ ē itellᵉˢ: vꝫ. aliā
M verā eē cartaginem. aliā quam cogitās fingit. ¶ Itē hoc
ipm ipse ifra. ca°. 29. dicᷣ ⁊ ꝓbat ex sensu audit⁹ dicēs. Nisi
i aurib⁹ pcepte vocis ymaginē ꝯti° spūs i seip̄o formaret ac
memoria retineret ignoraretᷣ sciri silla vtrū scđa eēt cum
iā p̄ᵃ vtiqꝫ nulla eēt q̄ pcussa aure transierat. ac sic omnis
locutiōis vsus. ois cātādi suauitas. ois postremo i actib⁹
nr̄is corpalis mot⁹ delapsus cecideret. necꝫ ullū ꝓgressū
nāsciscēturᷣ si trāsactos corpis motus memoriᷣ spūs nō te
neret. Quos vtiqꝫ nō tenet nisi ymaginalᷣ a se formatū h̄
Aug. Multe alie auctēs ⁊ phi ⁊ cōmenta. ac Auicē. pn̄t
p ista ꝯne adduci q̄s ad vitādā nimiā ꝓlixitatē obmitto.
3° 2 ¶ Quātū ad 3ᵃᵐ ꝯnē. dico tria. Primū ē ꝙ in itellectu sūt
ponēde spēs reꝝ isensibiliū ⁊ mere itelligibiliū: sicᷣ intelle
ctionū ⁊ volitionū ⁊ alioꝝ actuū intellectus vel volūtatᷣ.
hoc ꝓbaᷣ: q̄ ꝯᵗ intellectū taliū actuū p̄teritoꝝ recordari
⁊ ipsos in suis spēbus derelictis intelligere: ⁊ ille spēs nō
sunt in aliq̄ sensu interiori vel exteriori. igiᷣ in intellectu sᵗ
hō spēs ponēde ꝯñā est clara. ⁊ p̄ᵃ ps añtis ꝓbata ē li. p̄

d. 3. in illa. q. Vtꝝ res intelligibiles nālᷣ intelligantᷣ a no/ N
bis. 2ᵃ ps pꝫ satis ex se: q̄ sicᷣ nullus sensus ē cognitiu⁹ illi
us rei mere itelligibilis: sic nulli⁹ spēi taliū reꝝ ē ꝯsuat⁹.
¶ Cōfirmaᷣ p illud Aug. 15. de tri. Quāuis ingt ī memo
ria hoīs ⁊ maxie illa quā pecora nō hn̄t. i. q̄ res intelligi/
biles ita ꝯtinentᷣ vt nō i eaꝫ p sensus corpis venerit ⁊c̄. vbi
pꝫ exp̄sse ꝙ in pte intellectiua ponit memoriā ⁊ in itelligi
biliū reꝝ itelligibiles spēs. suppono aūt ꝓ nūc ꝙ memo
ria intellectiua nō sit poᵗ distincta ab intellū s̄m Aug. ⁊ vt
cōis tenetᷣ. Itē li. 14. c. 2. ⁊. 3. dicᷣ ꝙ in pria recordabimur
fidei quā nūc hēmus p spēm ei⁹ q̄ remanebit i nobis. ⁊ ita
credēdū ē ꝙ nūc recordētᷣ aie sepate hēoꝝ. q̄ oi sēsu carēt.
¶ Scđm ē ꝙ i itellectu sūt ponēde spēs rerū sensibiliū fi
cte ab ipso q̄ a modernis vocantᷣ ꝯcept⁹ sicᷣ ibidē vbi sup̄
ē de spēb⁹ distictū. Hec ꝓbo p̄° sic. Cōtingit itellm̄ itelligē
res senᵗᵘˢ itelleᵗᵘˢ cōi ⁊ ꝯfusa: q̄ ēt nullū singlare dētmiate
⁊ distīcte itelliᷣ: igᷣ itellū ē seu ꝯᵗ eē aliq̄ꝫ spēm fcīᵃᵐ. Añs
pꝫ p expiētiā. Nā diffiniēs hoīeꝫ vᷣ triāgulū. vtrīqꝫ res sē/ O
sibiles itelligit ⁊ notificat. ⁊ ꝯstat ꝙ ñ detmiate hūc hoīeꝫ
vel hūc triāgulū. ꝯñā ꝓbaᷣ. q̄ talis cognitio cōis ⁊ con/
fusa ad aliqd imediate t̄minaᷣ certū ē. ⁊ nō ad aliquā reꝫ
ex̄ aiam: q̄ nō ad rē vlēm cū nulla talis sit vt nūc suppo/
no ⁊ ꝓbabiᷣ li. 3. nec ad aliquā singularē determinate vt
expiētia ꝓbat. igiᷣ ad aliquā rē i aia. Illa igiᷣ vel est simi
litudo reꝝ ⁊ rep̄ntatia ipsaꝝ. ⁊ p ꝯñs ē spēs: vt nūc de spe
est sermo intellectu. siue recepta a reb⁹ q̄ de h̄ ꝓ nūc non
curo. vtor .n. h̄ noīe spēs gnālᷣ. ad oēs maneries spēruꝫ
đ qb⁹ distictū ē sufficiēt lib. p̄. d. 3. in rñsione ad. 5. duᵐ illi⁹
q. vel illa res ad quā terminaᷣ talis intellectio nō est spēs
⁊ hoc dici nō pōt: q̄m tūc p illā itellectionē nō intelligerē
tur res ex̄. Rursus illa spēs nō est in aliqua vi sensitiua. si
cut nulla vis sensitiua est apprehensiua vlᷣ. qđ ꝓbaᷣ q̄ si
aliq̄ eēt hoc maxime videretᷣ de cogitatiua hoīs q̄ oibus
sensitiuis virib⁹ ē pfectior. Sꝫ de iᵃ ñ ē veꝝ vt pꝫ p cōmē.
3° de aia ꝯᵗᵘ. 6. ⁊ ibidē cōmē. 19. dicit ꝙ ꝓpriuꝫ ē itellectui
iudicare infinita in ꝓpōne vlī. Itē. 2°. de aia cōmē. 65. dicit P
ꝙ cōprehenᵒ intētiōis indiuidui est sensuū ⁊ ꝯprehēᵒ intē
tionis vlīs est intellᵉˢ. ¶ Scđo. Cōtingit intellectū intelli
gere q̄litatē sensibilē. v. g. albedinē abstrahēdo ab oi situ
⁊ q̄ꝫtitate. ⁊ silᷣ q̄ꝫtitatē abstrahēdo ab oi situ ⁊ qualitate
igiᷣ ꝯᵗ in intellū eē ꝯceptus aliq̄s seu spēs rerū sensibiliū.
Añs pꝫ ex. 3° de aia p expientiā virorū speculatiuoꝝ q re
rū q̄dditates pn̄t distinguē ⁊ distincte diffinire. ⁊ ꝓpas ea
rū passiōes aduertere: ꝯñā ꝓbaᷣ. Nā talᷣ intelligere q̄lita
tē vel q̄ꝫtitatē nō pōt intellᵉˢ intuitiue vt notū est. nec abstra
ctiue in aliq̄ spē sensibili iterioris vel exterioris sensus. q̄m
q̄lꝫ spēs sensus rep̄sentat rē ꝯcernēdo q̄ꝫtitatē ⁊ q̄litateꝫ
⁊ situ eius. sicᷣ dicᷣ Auicē. 6. nāli. p. 2°. c. 2. igiᷣ cū oporteat pa
re aliqđ rep̄sētatiuū i q̄ talᷣ apphēdat hōres: restat ꝙ illđ
sit ꝯcept⁹ aliqs vel spēs apud itellm̄. ¶ Tertiū ē ꝙ in in
tellectu sūt ponēde spēs reꝝ sensibiliū ab ipsis cāte ⁊ i itelle Q
ctu recepte. h̄ ꝓbaᷣ: q̄ alioqn aia sepata nō posset nālᷣ re
cordari actualᷣ reꝝ singlariū sensiᵗᵘᵐ distīcte ⁊ detmiate. ⁊
vlteri⁹ cū ⁊ꝫ sniaꝫ Aug. i li. de cura ꝓ mor. agēda aie defū
ctoꝝ nullā notitiā p̄ter recordatiuā de hijs q̄ sūt apđ nos
vel gerūᷣ p̄sentialᷣ i vita ista apud hoīes nālᷣ ex se hēant
nō plus q̄ꝫ nos de eis sequeretᷣ ꝙ aia sepata nullā notitiā
penit⁹ de singulari aliq̄ sensibili distīctā hēet ꝙ ⁊ꝫ scđs fal
sum est. ⁊ ꝓbaᷣ p illud euāgelicum de diuite epulone qui
qncꝫ fratres se dicebat habere in mundo: vt scribitur Lu
ce. 16. consequentia patet: quoniam talis recordatio non
nisi per speciem fieri potest: ⁊ non per speciem fictam: vt i
primo patet vbi supra. igitur per speciem ab ipsis rebus
rebus dum fuerunt sensate deriuatā. ¶ Hec conclusio cō
firmatur per auctoritatē Augu. 12. super geñ. cap°. 6°. pre
allegatā pro 2ª conclusione premissa. Cū aliqd oculis cer
niᷣ ⁊c̄. Et p illud etiā phi. 3° de anima. Et bene dicentes

A fūt aīam eē locū spēꝝ.nisi ꝙ nō tota ſꝫ itellectiua.ꝛ ꝑ ꝯᵗᵉᵐ ibidē cōmē.6.℄ 4ᵒ ꝯ̃ ꝓbaſ facil'r.qꝛ spēs exñtes in v̄tute senſitiua ſufficient itēſe ꝛ firmate ſufficiūt ad ſaluādū oīa appentia ꝛ expta circa notitias hꝰ ſimplices iteriores.igi tur fruſtra ponerent hitꝰ aliq̄ p̄ter illas.℄ P̄ i ſenſu exte riori nō poniſ aliqs hitꝰ ſm ēt opp̄.aliā:ſꝫ ſuffic̄ ad elicie dū illā notitiā obm ip̄m cū poᵃ.igiſ nec i ſenſu iteriori eſt ponēdus aliqs talis hitꝰ:ſꝫ ſuffic̄ ip̄a ſpēs retēta piter cū poᵃ cognitiua ad eliciēdū actū ſeu iteriorē notitiā.pꝫ ꝯña qm̄ ſic̄ i p̄ᵒ.d.3.diffuſe oñſū ē.ſpēs ita ſe hꝫ ad notitiā ite riorē ſic̄ ſenſibile ex̄ ad exteriorē.ꝛ ita imeᵗᵉ notiᵃ interior t̄miaſ ad ſpēꝫ ꝛ ē ituitiua reſpcū ſpēi lꝫ ſit abſtractiua reᵘ rei ex̄.ſic̄ notiᵃ extior ſeu ſēſus extior] imediate t̄miaſ ad ſenᵗᵉ ex̄ ꝛ ē ituitiua illiꝰ.℄ Nō t̄ñ ꝑ h̄ nego hitum aliquē q̄ itmens hꝰ ſpēꝫ noſciſ hitual'r illā eē ſpēꝫ ꝛ ſiliⁿᵉᵐ rei al teriꝰ ſic̄ vbi ſ̄ expoſitū ē.Sꝫ iſte hitꝰ nō ē elicitiuꝰ noᵗ illiꝰ ad ſpēꝫ imeᵗᵉ t̄miate.℄ P.hitꝰ vt nūc de hitu loqmur in clinat ad actꝰ ꝯſil'es hijs ex qbꝰ ē gēitꝰ.notitia xo ituiti

B ua rei ex̄.ꝛ notitia abſtractiua eiuſdē nō ſūt ſil'es nec eiuſ dē rōnis ēt ſꝫ iᵘᵐ opp̄.alibi.igiſ ꝙ ē derelictū ex notitia i tuitiua alicꝰ ꝛ nō iclinat ad notitiā ituitiuā eiuſdē:ſed t̄ñ ad abſtractiuā.nō ē hitꝰ.Quicqd ḡ ſit iᵒ ꝙ ſic iclinat hī ꝑ poᵐ.ꝛ certe nō appet aliud q̄ꝫ ſpēs.℄ Nūc ad rōnes opp Rñdeᵐ ē.ꝛ ad eas qdē q̄ ſſ ꝓ ꝯ̃ne p̄ᵃ ꝛ ēt ꝓ qnta ſiue ſint ef ficaces ſiue nō.nō ē opꝰ.rñdē.qꝛ ꝯ̃nes illas ꝯcedo ſi iten dāt negare ſpēꝫ ad ſēſū ſ̄ poſitū.nō āt ſi vl'r:qꝛ vt dcm̄ ē ꝛ ip̄ſa met notitia ſpēs dr̄ .nec ſic negaſ ſpēꝫ itēdit opp̄ illa. ℄ Sil'r 2ᵐ ꝯ̃nē ꝯcedo ſꝫ dico ꝙ iᵒ p̄uiū ē ſpēs:nec reſpcū tal' notitie ſimplicis oꝫ ponē aliū hitū elicitiuū. Et tūc re ſtat rñdere ad rōnes 3ᵉ ꝯ̃nis.℄ Ad p̄ᵐ dico p̄ ꝙ nō oē ꝙ derelinqſ ex actu vel actibꝰ ē hitꝰ.acciᵈᵒ hitū vt i ꝓpoſito q̄nimo ꝛ ſpēs derelinqſ ex actu ſeu pꝰ actū ituitiōis.℄ 2ᵒ dico ꝙ ſpēs ꝛ ſi p̄cedat quoſdā actus.ſ.abſtractiōis nō t̄ñ oēm actū:qꝛ nō illū ituitiuū q̄ nīeᵗᵉ eſt acq̄ſita.℄ Ad 2ᵐ. nego minorē ſi ſumaſ ad ꝓpoſitū.ꝛ ad ꝓbationē dico ꝙ nō loq̄ſ ph̄s de hitu aliquo q̄ ſit reſpectu talis ſimplicis

C notitie:ſed reſpcū notitie ſcialis ꝛ complexe.2ᵒ dico ꝙ reᵉ talis notitie ſimplicis itellectꝰ ē i poᵃ acciñtali ꝑ ip̄ſam ſpe ciē nec aliud ad hoc ē neciū.¶ Et cū vlteriꝰ dr̄ ꝙ nullꝰ ex periſ ſe eē i pō acciñtali reſpcū cognitionū niſi pꝰ itellectio nē.ꝯcedo/mā nec aliqs ēt hꝫ nāl'r ſpēꝫ añ oēꝫ itellectiōeꝫ. Et cū vlteriꝰ addiſ ꝙ ſi ponerētur mille ſpēs p̄uie ꝛc̄.Di co ꝙ iſtud eſt ipoſ'e nāl'r:ita bñ ſic̄ ē ipoſ'e de hitu ꝙ hēaſ añ oēm intellectionē.Si t̄ñ v̄tute dīna cāreſ añ oēm actū ſpēs i itellectu:ꝛ cū illa ēt notitia q̄ cognoſcereſ illā ſpēm eē ſiliⁿᵉᵐ alteriꝰ abſq̄ aliq̄ alio hitu talis vtiq̄ expireſ ſe eē in pō acciñtali ad hꝰ notitiā:ꝛ cū vellet poſſet iᵃᵐ eliceſ. ꝛ addo ꝙ quocūq̄ habitu poſito ſiue poſt intellectionem ſiue ante ꝛ nō poſita ſpē repſentatiua oppoſiti aut ea peni tus abolita:ita vt reuocari nō poſſit ꝑ intellectū:nūq̄ itel lectus poterit exire in talē notitiā abſtractiuā:ꝛ per ꝯñs nec expietur ſe eē neq̄ erit i poᵃ acciñtali ad illā.ſicut pꝫ ꝑ

D Augu.2.de tri.cap̄.3.ꝛ.5.Et ꝙ fortiꝰ ē ꝑ experientiā ip̄aꝫ ꝛ ꝑ iſta pꝫ ad.3ᵐ arᵐ.℄ Ad.4ᵐ dico ꝙ req̄riſ ſpēs ꝑꝑ re preſentationē obiecti:ꝛ vt ſupleat vicē eiꝰ.vñ ſicut dic̄.Au gu.10.de tri.cap̄.5.qꝛ nō pōt aīa ſecū introrſus tāq̄ in re gionē incorporee nāe ip̄ſa corpa inſerre ymagines coꝝ cō uoluit ꝛ rapit.Et li.ij.c.9.vt poſſit inq̄t eē viſio cogitātis: iō ſit i mēoria de viſione ſentientis ſil'e aliqd̄ q̄ ſe ita ꝯuer tat in cogitādo acies animi ſicut ſe in cernendo ꝯuertit ad corpus acies oculoꝝ.Jtē.12.ſup Geñ.caᵒ.29.dicit ꝙ cum p̄us videmus aliqd̄ corpus ꝙ antea nō videmus:incipit ymago eiꝰ eē in ſpū nr̄o ꝙ cū illud abſens fuerit recorde mur.Jtē ph̄s.3.de aīa.Jntellectiue igr̄ aīe phātaſmata vt ſenſibilia ſunt.ꝛ cōmēta.ibi cōmē.39.dicit ꝙ ymagines ſē ſibiliū ſūt intellectui loco ſenſibiliū.multa alia teſtimōia poſſent induci ꝛ inducta ſunt vbi ſup̄ in p̄:qbꝰ appet ip̄as

E ſpēs nō ob aliud nāl'r fieri in nobis niſi vt res abſentes in illis ſeu ꝑ illas noſſe poſſimꝰ.ꝛ ꝙ ita ad illas termiaſ nr̄a cognitio i abſentia reꝝ q̄s repſentāt ſicut ad ip̄ſas res cū p̄ſentes exiſtūt.Tūc ad ꝓbōnes q̄ ſunt ꝯ̃ h̄.Ad p̄ᵐ cōce do añs.ꝛ nego ꝯñam.ꝛ ꝓbō nullā hꝫ appentiā.nō eniꝫ ē ꝯñs ꝙ obm in abſentia:vel qñ oīno nō eſt ſe p̄ſentet po tētie:ſi dū actu ē ꝛ debite oppoſitū ſe p̄ſentat:ſeu potiꝰ ſic eſt p̄ſens vt imediate cognoſci poſſit.℄ Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝙ p̄ſentatū p̄ꝰ eſt cognitū.ſ.ꝑ notitiā ituitiuā.ꝛ illā nō prece dit ſpēs ſꝫ cōicaſ ꝛ remanet poſt illā:vt ex dictꝭ ſatꝭ appet ꝛ āpliꝰ i p̄ li.℄ Ad.3ᵐ dōm:ꝙ ſiue illud ſit veꝝ ſiue nō: nō t̄ñ ē cā i ꝓpoſito.ſꝫ cā ē ea q̄ tacta ē.videlicet ꝙ qꝛ res nō ſemꝑ pōt imediate ꝑ ſe ip̄ſam obici aīe:ſiue qꝛ oīno de ſijt:ſiue qꝛ abſens eſt ſubuenit nā ſeu potiꝰ deus iſtitutor nāe:vt ꝑ aliqd ſil'e rei nobis p̄ſens ineſſet ꝑ qd̄ rē abſentē vel nō iā exñtē noſſe poſſemꝰ.℄ Ad rōnes ꝓ ꝯ̃ne 4ᵃ Rñ dēdū ē.Ad p̄ᵐ qdē dōm ꝙ nō oē obꝫ ſenſus iterioris eſt:

F aut ēt eſſe pōt obm ſenſus extioris.q̄uis aliqd̄ poſſit eſſe obm exterioris ſenſus ꝛ aliciꝰ iterioris.Q. āt ē obm ite rioris ꝛ nō extioris ē ip̄ſa ſpēs.Sil'r ꝛ ſenſatio ſenſus ex terioris.Sic̄ pꝫ ꝑ Aug.2.de li.ar.cap̄.7.ꝛ.8.ꝛ ꝑ ph̄m.2ᵒ de aīa.℄ Ad 2ᵐ dōꝫ ꝙ iᵃ ſpēs nō ē eiuſdē ſꝫ alteriꝰ rōnis ab oᵒ ex̄:ꝛ cū aſſumiſ ꝙ pō potēs diſcerneſ iter idiuidua minꝰ diſſilia ꝛc̄.Dōm ꝙ ſilitudo duˀ p̄t accipi vno mō ꝓ ꝯ̃entia eēntiali ſꝫ genꝰ vel ſpēm.Sic̄ duo hoīes ꝛ duo idi uidua eiuſdē ſpēi dñr eē ſilia.Alio mō ꝓ ꝯ̃entia q̄dā acci dētali q̄ ymago eiꝰ eſt ymago dr̄ ſilis:ꝛ ꝑ oppᵐ p̄t accipi diſſilitudo.Si āt ꝓpō aſſūpta itelligaſ de diſſilibꝰ diſſilⁱᵇᵘˢ oppoſita ſiliᵗᵉ p̄ mō ip̄ſa nō ē xa vl'r:ꝛ pꝫ iſtātia.Nā ꝯſtat ꝙ lupus ꝛ ouis minꝰ ſūt diſſil'es iſto mō.q̄ꝫ lupꝰ ꝛ ſtatua lignea lupi.ꝛ t̄ñ agnus bñ diſtiguet iter lupū veꝝ ꝛ oueꝫ. Jmmo ꝛ iter ouē m̄rem eiꝰ ꝛ aliā ouē q̄ ad huc plus con uemūt eēntial'r.nō aūt inter lupū verū ꝛ ſtatuā lupi.Naꝫ ſi vnam ſtatuā bñ impfectam videret:ita eā fugeret ſic̄ ve rū lupū.Alie iſtātie multe poſſent dari:ꝛ qꝛ i iſto ſenſu vt

G vr̄ ꝓcedit arᵐ iō nō ꝯcludit.Si t̄ñ intelligaſ.2ᵒ mō tunc minor ē falſa.Nā ſpēs magis eſt ſilis rei cuius eſt ſꝫ hūc modū ſilitudinis q̄ꝫ duo indiuidua extra eiuſdem rōnis. ℄ P.maior illa eſto ꝙ q̄s vellet eā admittere deberet itel ligi ſi cetera forēt paria in ſe ꝛ i ordine ad vim ip̄ſaꝫ cogni tiuā.ꝙ non ꝯˢ in ꝓpoſito nā duo indiuidua extra poſſunt intuitiue apprehēdi in diſtinctis locis:ꝛ ſimul ꝛ ſeorſum. nō ſic aūt de ſpē ꝛ re ex̄.nūq̄.n.ſil' ꝛ res ꝛ ſpēs eiꝰ p̄nt ab eadē poᵃ intuitiue apprehēdi neq̄ in diſtictis locis neq̄ in eodē.ꝛ multe alie dr̄ie hincide poſſent aſſignari ꝑꝑ quas potentia illa non ita poteſt imaginem diſtinguere are cu ius ē imago.ſicut duas res extra.Suppoſito ꝙ talis poᵃ interior poſſit ituitiue res ex̄ apꝑhēdē ſic̄ aliq̄ ꝯcedūt h̄ eē poſ'e ꝯcurrēte t̄ñ exteriori ſenſu.Et q̄ dcā ſunt intelligi de bēt de poᵃ ſenſiᵘᵃ de q̄ ſcm̄ eſt arᵐ.Qm̄ ſi de itellectiua ar gueret.Dōꝫ eēt ꝙ illa vtiq̄ pōt diſtinguē inter rē ꝛ ſpēm eiꝰ.Sꝫ de ſenſiᵘᵃ magis pōt v̄ti i dubiū.℄ Ad aliō q̄xˀ in

H pō pōi hitū rñdēdū ē ſic̄ ad arᵐ ꝓ 3ᵉ ſua ꝯ̃ne.nā totum illō ſaluaſ per ſpeciem abſq̄ habitu nō aūt ꝑ hitū ſic ſumptū.

℄ Diſtinctionis ſeptime. Queſtio. iiij.

Tertio qꝛ in 3ᵒ artiᵒ p̄cedētis.q.ad ꝓban duꝫ ꝙ angelus aliq̄ cognoſcit per ſpēm:aſſumptū eſt ꝙ nō exiſtētia nō p̄nt nec a nobis nec ab angelis nāl'r cognoſci in ſeipſis ſeu intuitiue:qd̄ idē valet apud me:ꝛ h̄ ip̄ſum ēt tenui i p̄.d.3.q.i.oppoſitū aūt tenuit qdā valēs bachal'. Jo. ſco. mecū in lecturā ꝯcurrēs:ꝛ de hac mā ꝯferēdo ſimul dicta ſūt hic ꝛ ide q̄ꝫ plura q̄ iterſeri huic opi vtile iudicaui.Jd circo nūc q̄ro vtrū aliqd nō exñs poſſimus nāl'r itueri ſeu intuitiue cognoſcere.ꝛ arguo p̄ ſic.℄ Jntell's nāl'r cogno p̄ᵐ, ſcit intuitiue oē qd̄ exteriꝰ ſenſui appet:ſed aliqd nō exñs apparet exteriꝰ ſenſui.ḡ ꝛc̄.Maior pꝫ:qꝛ ſēſus cognoſcit:

3 intuitiue oē qđ exteri⁹ sibi appet. pbaf B: qꝛ cōstat ꝙ oē si bi apparēs ipē cognoscit ꝛ nō abstractiue: qꝛ noti⁹ abstractiua non competit sensui exteriori. igitur intuitiue. ꝛ si sensus. igif ꝛ intellectus: cum sit potentia perfectior. Minor probatur: qꝛ aliter quodlibet apparens esset verum.

cap. 35. **Oppositū** arguitur per Aug. 4° sup Geñ. o. vt allegatum est in. q. pcedente. articulo. 3° nisi prius sit qđ cognoscaf cognosci nō pōt. igif non existens non pōt nālr a nobis cognosci intuitiue.

Jo. sco. **Re. q.** tenuit pdictus venerabilis Bochal. ꝙ non exñs pōt a nobis nālr tā p sensum ꝙ̄ p intellm̄ intuitiue cogsci. ꝛ fuit p⁹ rō sua illa que facta est arguendo ad. q. ❡ 2° fuit. talē actū p oia h₃ aliqñ sēsus: ꝛ ēt intellēs: ꝛ de nō existente qualē hūet si illud actualiter existeret ꝛ actualiter sensum immutaret. ergo de nō existente h₃ aliqñ intuitiuā cognitionē. ꝯña nota est: qꝛ cognitio quā haberet si illud actualr existeret ꝛ sensum imutaret eēt vtiqꝫ intuitiua. Añs vꝫ notū per experiētiā: qꝛ si aliqs tangit duo corpora realiter sphericaꝛ ꝛ post per cācellationē digitoꝝ vnum tm̄: experif silem notitiam dualitatis hincinde. Et B magis ap R paret qꝛ iudicia sequētia hita vtute illaꝝ notitiaꝝ sūt oino similia. Quale. n. iudiciū haberet tāgēs duo realr: talē h₃ p oia tangēs per cācellationē: ꝛ nisi aliunde certificaref eq̄ assentiret vni iudicio sicut alij. ❡ Cōfirmaf sic. De quibuscunqꝫ intellectus h₃ silia iudicia nālr cāta. de eis hbet nāliter siles apprehēsiones. p₃. qꝛ iudicia nālr causanf a simplicibus apprehēsionibus: ꝛ sine eis nālr cāri nō psit. S₃ de exñte ꝛ nō exñte habet aliqñ intellectus silia iudicia: vt dari posset exemplū in multis: sed iudiciū quo intellectus iudicat existēs eē nō pōt hři nālr nisi phabeaf apprehensio simplex intuitiua exñtis. igif nec iudicium quo iudicat nō exñs eē hři pōt sine apprehēnsione intuitiua sui vel salte alterius: s₃ alterius nō: qꝛ virtute intuitiue alicuius rei nō indicat intellē de eē alterius: vt patet inducendo.

Confir°

3 c p. p pria. ❡ Oppositā ꝯnē ego tenui ꝛ pbaui duab⁹ rōnibus: que ēt habenf in p lib. di. 3. q. p⁹. fiut aūt vna hec. Si hō pōt nālr cognoscē intuitiue sensibile nō exñs: maiori vel pari rōne L posset nālr cognoscē sensibile exñs ꝙ̄tūcūqꝫ esset remotu₃ vel occultū. hoc aūt eē falsum p₃ p experientiā. Nemo eni est qui nālr possit intueri colorē margarite existentis in arca regis tartaroꝝ: vel regis indoꝝ: aut alterius corporis distantis plurimū vel occulti. ꝯña pbaf: qꝛ nullo exñte est magis cognoscibile aliqd nō exñs ceteris parib⁹: saltē taleꝫ qđ si existeret esset eiusdē rōnis ꝛ oino silē cū illo existēte. Nec ēt aliq̄ res nālis magis pōt cāre notitiā nō existentis ꝙ̄ exñtis sibi silis: vbicūqꝫ ꝛ qualitercūqꝫ existat: ꝛ hec 2ᵐ clara suntvt puto cuilibet cōsiderāti. ❡ Scđa ro fuit hec. Non est nālr poīe ꝙ hō cognoscat simul intuitiue qđlibet singulare sensibile siliūm singulariū que fuerunt aut similium que erunt. vel similiū potius que nunqꝫ erūt. igitur est poīe nālr ꝙ hō cognoscat intuitiue aliqđ sensibile nō exñs. quero tūc: aut ille videt sensibile qđ fuit: ꝛ tunc cū nullum similium sensibiliū plus hēat cālitatē aliquā vel habitudinē ꝙ̄cūqꝫ ad hāc visionē ꝙ̄ cetera: nec deus etia₃ suppleat M cālitatē alicuius coꝝ spāliter cāndo. s. eādē notitiā quam ipm̄ cāret si existeret: cū ponaf talis visio nālr cāri. sequif ꝙ pari rōne q̄ videt vnū videat qđl₃ sensibilium pteritoꝝ: ꝛ sic si videt albedinē nō exñtē ꝛ pteritā silr videt q̄scunqꝫ siles q̄ nūqꝫ fuerūt. Eodē mō pbaf ꝙ nō videt albedinem futurā neqꝫ possibilem non futurā: qꝛ tūc videret ꝙ̄libet si cap. 2° milē futurā vel poīem. ❡ Adduxi ad hoc auctē Aug. xi°. de tri. dicētis. Nec vlla pōt esse visio si non sit corp⁹ qđ vi Ad pᵐ deri queat. Qđ intelligendū est, q potentia nāli creature. Jo. sco. ❡ Ad pmā rōnē suā rñdi distinguendo de duplici apparētia. s. simplici ꝛ cōplexa que nō est aliud ꝙ̄ iudicium qđ aliqd ꝯplexe sigñabile iudicaf. Si de hac indicatiua apparētia itelligaf maior negaui illā: ꝛ silr assumptā ad eius pbationē. dico. n. ꝙ nec sensus nec intellect⁹ cognoscit intuiN tiue eē īmo nec aliqd qđ appet apparētia cōplexa siue appareat intellectui siue sensui. Et vltra. ad pbōne₃ cū dī. ꝙ oē sibi apparēs sensus cognoscit ꝛ non abstractiue. igif intuitiue. Rñdeo ꝙ loquēdo de apparentia cōplexa: vt pus: ꝛ de cognitione simplici. añs est falsum rōe p⁹ ptis sue. Si vero non intelligatur de cognitione simplici. qcquid sit de añte. ꝯña nō valet. nā notitia intuitiua pprie accepta: vt de ipsa nunc est sermo: est notitia simplex nō cōplexa. Si vero maior intelligaf de apparentia simplici: que vtiqꝫ in sensu exteriori est ipsa simplex ituitio rei sensate: maiorem primi syllogismi ꝯcedo: nego minorē: q̄ dicif ꝙ nō ens app₃ sensui. ❡ Ad pbōnē cū dī. ꝙ alias qđl₃ apparēs eēt vep. p₃ ꝙ nō est ad ppositū: qꝛ hic accipif apparētia pmo mō. ❡ Ad 2ᵐ rōnē dixi ꝙ vel añs sumif precise indefinite sicut Ad 2ᵐ. pferf vel sumif loco huius vlis. Qualēcūqꝫ actū hēt sensus de exñte talē p oia aliqñ h₃ de nō exñte. Si p modo negaui ꝯñtia₃: nec v₃ pbō. Exēplū. Nō. n. sequif. talē formā h₃ nix qualē h₃ lac. igif nix h₃ dulcedinē. Nā añs est vep O ꝛ ꝯña falsum: nec valet pbare per B: qꝛ lac h₃ dulcedinem Si vō sumaf añs 2° mō. nego ipm. nec valet pbō: qꝛ talis tāgēs pus duo: ꝛ postea vnū tm̄ nō h₃ sile₃ notiᵐ simplicē de dualitate: qꝛ postea nō tāgit duo vt pus licet forte hēat simile iudiciū cōplexū. Et qꝛ in cōfirmationib⁹ suis ex B nitif probare propositum. dico ꝙ illud super quo sustentantur confirmationes pdicte. s. ꝙ similia iudicia naturalr habita sp causanf ex similibus apprehēsionibus simplicib⁹. Si qđl₃ iudicia eiusdē significati cōplexi appellenf ab isto similia: quēadmodū vꝫ ipse accipe: qꝛ nec alr pōt ostendere ꝙ tāgens pus ꝛ postea in casu suo silia iudicia habēt de dualitate tactoꝝ: sic inqꝫ accipiēdo iudicia silia dico ꝙ illō fundamentum est flm. pbō tangens. n. duo sphericaꝛ non videns illa: silē iudiciū h₃ cū illo q illa videt ꝛ nō tangit: ꝛ tm̄ nō hūt silēs apprehēsiōes simplices ex quibus causenf. qꝛ iudiciū vnius: cātur ex visione: ꝛ iudiciū alterius ex tactione. Itē vnus ex recordatiōe ꝛ abstractiua notitia iudicat niuē eē fridā. ali⁹ vō tāgēs eā pmo nō ex aliq̄ simili noP titia simplici: sed ex actuali intuitione seu sensatiōe exteriori immediate ad frigiditatē niuis terminata indicat idip₃. Interdum etiam vnus hoc idem iudicat per narrationem alterius: qđ alius iudicat ex actuali expiētia: vel ex memoria in eo derelicta. Et sic in multis posset ostendi ꝙ non sp silia iudicia ex silibus simplicibus causantur apphensionibus. ❡ Ad rōes vō meas ipse rñdit sic. ❡ Ad pᵐ dixit ꝙ Rñsio de quocūqꝫ sensibili nō exñte ipse experif se hēre noᵐ intui Jo. sco. tiuā: ꝛ de oi silī existēte quātūcūqꝫ remoto vel occulto pos Ad 2ᵐ set hēre intuitiuā: si cāe sufficientes cōcurrerent ad cāndum ad rōes notitiā sēsibilis exñtis: vel occulti: sicut aliqñ cōcurrūt ad Greg. cāndum notitiā nō exñtis. ❡ Ad 2ᵐ negauit ꝯñtiā. Ad pbationē dicit ꝙ talis nō videt qđcūqꝫ nō exñs: s₃ solū illud Ad 2ᵐ. ad cuius visionem cānd₃ sufficiunt cāe nāles pñtes. v. g. cognoscēs intuitiue dualitatē corpoꝝ sphericoꝝ. v. g. pisoꝝ per cācellationem digitorum cognoscit solū dualitatem q̄ opponeref vnitati pisi tacti: ꝛ nō q̄cunqꝫ aliam. ❡ Ad au Q ctoritatem Aug. dicit exponēdo. Si non sit corp⁹ qđ videri q̄at: vel aliqd supple. vel aliqua q̄ equaleant in cāndo visionē: nūc aūt dicit ꝙ aliq̄ res equalēt in cāndo visionē de ipso. ❡ Pro exclusione hap solonū ꝛ confirmatione cō Cōfuta clusiōis mee posui duas ppōnes: qꝫ p⁹ fuit. Nulla res ex tio solo nālr pcepta per sensum pōt cāre in aia pcipiētis intuitiuā nū data notitiā alterius rei sensibilis actualr exñtis nō simul par rum ad tialiter cōcausantis. Ista est euidēs p experientiā. Nec. n. rōes. s. vn⁹ color dū vꝫ cāt in aia eū vidētis notitiā alteri⁹ coloris factas actualr existētis: nō tm̄ secū mouentis eādē potentiā ꝛ concausantis visionē in ea: ꝛ multo magis nō cāt notitiam intuitiuam soni aut alterius sm specie₃ sensibilis non actualiter eūdē sensū imutātis. Nisi qs forte dicat ꝙ imo cāt: s₃ nos non

B nos nõ ꝑcipimus:ſ3 tũc pariter dici poterit ꝙ ſonus ꝑce/
ptus a ceco nato cãt in aĩa ei⁹ ĩtuitiuã notitiã coloris.ipſe
aũt nõ ꝑcipit.℃ P̄.A ſic dicẽte querendũ eſſet vñ ↄſtaret
ſibi ꝙ vnũ ſenſibile iſto mõ cãt notitiã alteri⁹:l3 non perci
2ᵃ ꝑpõ. piamus.℃ Scđa ꝑpõ.nulla res extra ꝑcepta per ſenſum
nãlr̄ cãt in aĩa ꝑcipientis notitiã intuitiuã alicuius ſenſibi
lis nõ exñtis nõ pariter ↄcauſantis.H̄ p3 ex p̄ᵃ.tũ q2 magis
vel ſalte3 non minus vĩ ꝙ poſſet cãre notitiã q̃3uis exiſten
tis ſibi ſimilis ſeu ꝙ eſſet ſibi ſimile ſi exiſteret. ℃ Quia
adhuc nec illi ſuffragatur non eſſe:nec huic aliquid nocet
eſſe.℃ Tum q2 ſi illud ſenſibile nõ exiſtens:cuius notitiã
hec res diceretur poſſe cauſare exiſteret:hec res nõ poſſet
cãre notitiã illius intuitiuã.igit̃ nec põt dum illud exiſtit.
ↄñtia eſt euidens.aſſumptũ p3.q2 alias in tali caſu dubitã
dum eſſet vtrũ ſentiens ſentiat aliqđ abſens ſenſibile exñs
B alibi.verbi grã.in exemplo huius ſocij.Cũ quis cancella
tis digitis tãgit vnu3 piſum.⁊ videtur ſibi ꝙ tangat duo
piſa:talis haberet dubitare vtrum tangat aliquod aliud
piſum alibi exiſtens..que tamen dubitatio nulli vnq̃3 ac/
cidit homini ſane mẽtis.℃ Ex his cõfirmat̃ ↄcluſio ſupra
poſita ſic.Nulla res ſenſibilis põt nãliter percepta per ſen
ſum cauſare notitiã intuitiuã ſenſibilis non exñtis nec na
turalr̄ ↄcauſantis.igit̃ nullus põt nãliter intuitiue ſentire
non exiſtẽs.p3 ↄña:q2 quelibet ſenſatio intuitiua q̃ natu/
raliter cãtur in nobis cãtur ab aliq̃ re ſenſibili actu a no/
bis percepta per ſenſum:ſicut p3 per experiẽtiã. Unde ẽt
in exẽplo ſocij intuitiua tãgentis ipſum digitis cãcellatis
cãtur a piſo tacto.Ex his quoq3 excludit̃ ſolutio p̄me rõ/
nis ſic.In nullo caſu qs nãliter põt ĩtuitiue cognoſcere ali
qđ ſenſibile abſens vel occultũ.igit̃ ibi nullo caſu pñt na/
turaliter ↄcurrere cauſe ſufficiẽtes cauſare notitiã ĩtuitiuã
abſentis exiſtẽtis ſenſibilis vel occulti.p3 ex oppoſito ↄſe
quẽtis reſpõſionis date.⁊ vltra.igitur ĩ nullo caſu nãliter
C pñt ↄcurrere cauſe ſufficiẽtes cauſare notitiã intuitiuã non
exñtis.ↄña p3 hic ex ſcđa propõne premiſſa.Et ex hoc vl
terius ſeqtur ꝙ in nullo caſu quis intuitiue ſentiat nõ exi/
ↄfirmaᵒ. ſtens.℃ Cõfirmo querendo ab iſto venerabili ſocio.qũo
ipſe experit̃ ſe tãgere non exiſtens cũ tãgit cãcellatis digi/
tis piſum vnũ.q2 ſi vt dicit.ita abſens põt intuitiue cogno
ſci ſicut nõ exiſtens:ſi cauſe ſufficiẽtes cauſare ſuã intuitiuã
cõcurrunt.⁊ ſibi non ↄſtet nec nãliter poſſit cõſtare an cãe
iſte ſufficiãt cãre intuitiuã non exiſtentis potius q̃3 exiſten
tis remoti:cui foret ſimile nõ exñs ſi exiſteret:mõ plus põt
experiri vel noſſe ſe tãgere non exñs q̃3 exiſtens remotu3.
Uñ ſicut dicit ſe tãgere dualitatem piſorũ non exñtẽ ita di
cet ſibi alius ꝙ ipſe tãgit dualitatẽ alibi exiſtẽtem.Et ex H̄
p3 ẽt ꝙ nulla ſua ꝓbatio eſt efficax ad intẽtũ ſuũ.℃ Solu
tio ẽt ſcđe rõnis tollitur:⁊ ꝓpter illud qđ nunc dictũ eſt.⁊
etiã q2 quero de dualitate quã dicit opponi vnitati huius
piſi tacti ſi eſſet.an ea eẽt que eſſet duo piſa.quorũ qđlibet
D eſſet hoc piſum demõſtratum qđ quis tangit.verbi grã.
a.⁊ cũ talis dualitas ſit impoſſibilis ſeqtur ꝙ tãgit aliqđ
impoſſibile.qđ eſt abſurdum.Aut dualitas que eſſet duo
alia piſa vel hoc piſum ⁊ qđdam aliud.⁊ hoc nõ:q2 nulla
talis dualitas opponeret̃ vnitati huius piſi:cu3 q̃libet ſit
illi cõpoſſibilis.Et rurſus cũ multe tales ſint poſſibiles q̃3
libet taliũ tangeret ille:cũ non ſit potior ratio pro vna q̃3
pro alia.niſi ad placitũ aſſeratur oppoſitũ.⁋ Uel vltimo
ea dualitas eẽt duo que ſunt partes piſi tacti.verbi grã.c.
d.ex q̃bus cõſtat piſum.a.que duo ideo forſitan dicentur
opponi vnitati.a.q2 nõ eſt poſſibile vt.c.⁊.d.ſint duo diſti
ctã in actu remanẽte vnitate actuali ipſius.a.⁋ Et ſi ſic di
catur ſequit̃ ꝙ non tãgit dualitatẽ non exiſtentẽ vt ipſe di
cit.ſed vere exiſtẽtẽ:q2.c.⁊.d.vere exiſtũt.l3 non qualiter
ille iudicauit illa exiſtere.ſ.diſtincta in actu.℃ Reſponſio
ad auctoritatẽ Aug.non eſt cõueniens intẽtioni eiuſdem:
Fortiſiᵒ. qm̃ ibi vult oñdere Aug.in qualibet viſione exteriori cõ/
currere trinitatẽ quãdã rerũ nã diſtinctaꝝ.vt ibi p3 in p̄nᵒ Solonu: p̄ data3.
capituli.quoꝝ vnũ eſt res que vi.hoc aũt falſum eẽt ſi nõ
ens videret̃ verũ ad ſuſtinẽdũ ſolõnes datas iſte venera/ E
bilis ſocius fundare niſus ẽ propõnẽ p̄mã ↄ̄ eas poſitã.Et
ideo p̄ poſuit vnã ↄ̄nẽ talẽ.Eadẽ ſenſatio numero q̃ ẽ cau ↄ̄ aſſum
ſata ab hoc ſenſibili.a.vel q̃ poſſet cãri ab.a.põt cãri vel pta.
potuiſſet fuiſſe cãta ab altero ſenſibili totalr̄ diſtincto ab
a.Iſta ꝓbat̃ ſic.hoc nõ repugnat in alijs effectibus cãtis p̄ᵐ.
nãliter.igitur nec in cognitione.ↄña nota:q2 nõ eſt maior
repugnãtia hic q̃3 ibi vt videt̃.Sed añs ꝓbat̃:q2 idẽ calor
numero qui nũc ẽ productus ab hoc igne in hoc calefacti
bili vel q poſſet ꝓduci põt produci ab altero igne ſenſibili
vel ab aliquo equalente igni ſimili vel produci potuiſſet.
aliter inter indiuidua eiuſdẽ rõnis eſſet eſſentialis ordo de
pendentie.℃ 2ᵒ probatur idẽ añs:q2 ſm ſanctos ſi Adam 2
non peccaſſet illi ſolũ fuiſſent nati:qui nũc ſunt ſaluati vel F
ſaluãdi.ſed nũc ſunt multi ſaluati:quoꝝ patres ſunt dãna
ti.ergo aliqui nũc ſaluati habuiſſent.caſu illo dato.alios
p2es.℃ 2ᵒ ad ↄ̄nem ſic.ſenſationẽ eandẽ nũo quã nũc cãt 2ᵐ.
iſtud ouũ p̄t aliđ ouũ nãlr̄ ↄſeruare vel ↄtinuare.igit̃ põt
eam ꝓducere vel produxiſſe.ↄña t3:ſed añs ꝓbatur.q2 ſi
deus poneret vnũ aliud ouũ totaliter ſimile in eodẽ ſitu cũ
iſto ſubtrahendo cãlitatem p̄oris:adhuc remanet p̄or ſen
ſatio.alioqn poſſet ſentiens ꝑcipere differentiã inter vnu3
⁊ aliud.qđ eſt falſum.Ex hac ↄ̄ne infert correlarie ↄ̄ am/ Corᵐ.
bas propõnes p me aſſumptas ad ↄcludendu3 ſolutiones
ipſius:ꝙ vna res ꝑcepta per ſenſum põt nãlr̄ cãre in ani/
ma ꝑcipientis notitiã intuitiuã alterius rei ſenſibilis nõ ſe/
cũ partialiter nõ cauſantis:ſiue illa exiſtat actualr̄ ſiue nõ.
ꝓbatur hoc ſic.Eadẽ ſenſatio numero que nũc eſt cãta ab
hoc ſenſibili põt cãri vel potuiſſet fuiſſe cauſata ab altero
ſenſibili totalr̄ diſtincto.ergo vna res ꝑcepta p ſenſu3 po/
teſt ⁊c̃.ↄña p3:q2 iſta eadẽ ſenſatio ſi fuiſſet cauſata ab illo G
alio a quo potuit cãri fuiſſet intuitiua illius:ſicut nunc eſt
iſtius.añs p3 ex ↄ̄ne nunc ꝓbata.℃ Cõtra iſta.p̄ oſtendo Contra
ꝙ iſte venerabilis.Bacha.datis ſibi eis que aſſumit non ꝓbat qđ Io. ſco.
p̄ncipalr̄ intendit q̃3uis correlarie inferat illud.℃ Scđo replica/
propõnes meas quas falſificare nitit̃ ↄfirmabo.℃ Et 3ᵒ ↄ̄ tio.
dicta nunc per eũ aliquas ↄ̄nes ꝓbabo.℃ Primo igit̃ di p̄ᵐ.
co.ꝙ eſto ꝙ vera eẽnt q̃ aſſumit ipſe nõ probat qđ ĩtẽdit.
q2 dato ſibi ꝙ ſm hãc ſenſationẽ eãdẽ numero quã video
albedinẽ.a.⁊ quã ipſa albedo.a.cauſat.cauſaſſet in me al
bedo.b.diſticta ab albedine.a.⁊.a.nũc nõ ↄcauſaſſet ſicut
ipſe dicit.ſenſatio q̃ nũc ẽ intuitiua.a fuiſſet tunc intuitiuã
b.niſi fuiſſet ẽt intuitiua.a.aut alterius rei diſtincte a.b.⁊
nõ ſecũ cõcauſantis.adhuc nõ haberet̃ ꝙ aliq̃ res ꝑcepta
per ſenſum cãret vel cãſſet notitiã intuitiuã alterius nõ ſe
cum ↄcauſantis.q̃3uis haberetur ꝙ notitiã que nũc eſt al/
teri⁹ rei.a.b.non ↄcauſante nũc.b.cauſaret.⁊ ſic p3 ꝙ ex il
lo ſuo añte non ſeqtur ↄſequẽs illatũ per eũ.Nã vt p3 ad
veritatem ↄñtis op3 ꝙ de aliqua vna re demõſtrabili poſ
ſit hec eſſe vera:hec res cauſat notitia3 intuitiuã alterius D
nõ partialiter ↄcauſantis.⁊ hoc id:q2 p̄dicatũ.vt logice di
citur.appellat ꝓpriã formã.Ego.n.ſemp totũ illud etiã cũ
hoc ꝑcipio ꝑcepta poſui a pte p̄dicati:⁊ ad ſenſum que3
ſic facit ꝓbaui ſi bene aduertat̃.℃ Pro ↄfirmatione x̄o ꝑ 2ᵐ.
poſitionum mearũ aſſumo vnã ꝓpõnem tale3.Nulla res
ſenſibilis p̄ſens ſenſui ⁊ mouens ipſum ad intuitione3 ſui
cauſat in ſentiente notitiã qua intuitiue cognoſcat̃ aliqua
alia res ſenſibilis eiuſdẽ rõnis actualr̄ exñs ⁊ eidem ſen/
ſui nõ pñs.Et hoc etiã per expientiam p3.Uñ albedo hu/
ius margarite.a.dũ mouet ſenſum meũ ad intuitionẽ ſui:
nõ cãt in me notitiã qua ĩtuitiue cognoſcã albedine3 mar
garite.b.aut aliquã aliã que alibi eſt nec mihi preſens:⁊
ita de quolibet alio ſenſibili.nec oppoſitum eſt poſſe nãlr̄.
⁋ Põt etiã iſta ꝓpoſitio deduci ex dictis alijs ipſius ↄtra
que3 arguo.p̄ q̃dem:q2 arguendo ꝙ abſtractiua rei extra

3 nõ terminatur imediate ad spẽm eius in aĩa assumit hanc ꝓpõnẽ. ¶ Nulla cognitio terminat̃ imediate ad obiectuȝ aliqḋ quã hñs nõ põt nal̃r expiri cognoscere illud vt reci tatũ est in p̃cedẽti.q.sed cõstat ꝙ nullus hñs intuitionem seu notitiã intuitiuã de sensibili p̃nti põt nal̃r experiri se co gnoscere rem aliã similem nõ sibi p̃sentẽ vbicunq; illa exi/ stat.igitur nullus talis hȝ notitiã imediate ad rem aliã si/ milem terminatã.⁊ per ꝯñs nec intuitionẽ aliquaȝ qua il lam cognoscat. ¶ 2° qȝ eiusdeȝ rei sensibilis sensui actual̃r
2° p̃ntis.v.g.albedinis.a.neutra medietas p̃fectionalis seu ẽm intẽtionem causat intuitionem qua cognoscatur reliq̃ medietas que est oĩno silis ⁊ eque p̃ns eideȝ sensui.igitur per locũ a maiori nec tota albedo.a.cãt intuitionẽ qua co gnoscat̃ aliqua alia albedo sibi silis alibi existẽs ⁊ nõ p̃ns eidẽ sensui. Añs pȝ ẽt p aduersariũ.nã posuit in alia mate ria loquẽs ꝙ qlibet gradus actus vel habitus cognoscit̃ cognitione ꝓpria ⁊ distincta a cognitione alterius. Rõna biliter aũt idipsum ꝯñter hȝ dicere de qualibet re sensibili
K intuitiue cognita.igit̃ alia notitia p̃ticulari cognoscit̃ vna medietas.a.⁊ alia cognoscit̃ medietas reliqua:⁊ qȝ nõ est rõ cur vna causet notitiã alterius potius q̃ eẽ:hȝ ꝯñr di/ cere ꝙ q̃libet causat ꝓpriã notitiã ⁊ neutra cãt notitiã reli que.q̃uis ille sint p̃tes vnius totalis notitie:qua tota al/ bedo cognoscit̃:sicut dicit de p̃ticularib⁹ notitijs graduuȝ actus ⁊ habitus. Ex hac ego infero ꝓpõnem p̃ positã:vi delicet ꝙ nulla res nal̃r põt ꝑcepta per sensum cãre in aĩa percipiẽtis intuitionem:seu ꝙ pro eodẽ accipio notitiã in tuitiuã alterius rei sensibilis actual̃r existentis nõ simul se cum partial̃r cõcãntis:qȝ si dẽt oppositũ in aliqua re seq/ tur ex quo illa p̃cipit̃ p sensum:⁊ in eo cãt notitiã alterius: ꝙ ẽt cãt notitiã sui:⁊ qȝ illud aliud sensibile cuius notitiã causat nõ secũ ꝯcãt mouet sensum:cũ tñ natũ sit illũ moue re:sequitur ꝙ illud nõ est p̃sens sensui.⁊ loquor de presen
L tia exigita hȝ ꝯditionẽ sensus illius ad hoc vt exire valeat in actũ suũ.⁊ sic vltimate ꝯcludit̃ ꝙ aliqua res sensibilis p̃ns sensui ⁊ mouens ipsum ad intuitionẽ sui causat in sen tiente notitiã qua intuitione cognoscit̃ alia res sensibilis sensui nõ p̃ns. Aut igit̃ illa alia nõ p̃ns est eiusdẽ rõnis cũ p̃nte q̃ eius notitiã cãt:⁊ tunc hĩ directe oppo^m ẽt ꝓpõnis iam ꝓbate.qȝ est alterius.⁊ inde infert̃:qȝ si aliq̃ res sensi bilis tal̃r vt est dcm̃ põt cãre notitiã sensibilis dissilis ⁊ al terius sp̃ei:multo magis notitiã sibi silis eiusdẽ sp̃ei. Ex h̃ vlterius apparet ꝙ p̃dictã ꝓpõnem alias positaȝ ipse ne/ gare nõ debuit:cũ ipsa sit ꝯñs ad secũdã nunc positã:q̃ vt patuit ex dictis suis clare deducit̃. ¶ D.vt tunc dixi. nec ad id aliqd est responsum:ipsa est nota per experientiaȝ vt superius declaui. Stat igitur propositio illa.⁊ per ꝯñs p̃/
3^m me rõnes mee minime sunt solute. ¶ Nũc insup q̃uis nõ sit opportunũ ꝓpter aliqua per me dicta.gr̃a tñ elucidan
M de veritatis quo ad q̃dã dicta nũc per cũ pono aliquas ꝯ/
p'2 nes. Prima ẽ ꝙ nulla intuitio rei sensibilis p̃ntis:⁊ sensuȝ ad illã imutantis est intuitio alicuius rei alterius silis nõ
p^m p̃ntis.ꝓbatur p̃mo ex dicto cõmemorato huius Bachal. videlȝ ꝙ nulla intuitio vni⁹ p̃tis p̃fectionalis rei sensibilis p̃ntis est intuitio alicui⁹ alterius rei q̃tũcũq; sibi silis ⁊ si militer p̃ntis.igit̃ p locũ a maiori nulla intuitio rei sensibi lis p̃ntis ⁊c̃. est intuitio alicui⁹ alterius silis non tamẽ pre
ꝯfirma° sentis. ¶ Cõfirmat̃.qȝ si dẽt ꝙ intuitio.a.p̃ntis est intuitio ẽt.b.nõ p̃sentis.ponat̃ ꝙ.b.fiat p̃ns iuxta.a.ꝯstat ꝙ etiaȝ tũc intuitio q̃ fuit ei⁹ dũ nõ fuit p̃ns erit eius postq̃ iã erit p̃ns.⁊ si sic.igit̃ intuitio vnius medietatis.a.est ẽt intuitio reliq̃ medietatis.pȝ ꝯña:qȝ nõ minus ẽ dõm ꝙ duoꝝ silli um in eodẽ situ existẽtiũ sit vna intuitio q̃ duoꝝ sensibi/
2^m lium in diuersis sitibus existẽtium. ¶ 2° qua rõne intuitio vnius rei p̃sentis.v.g.a.esset intuitio alicuius silis non p̃ sentis vtpote.b.eadẽ rõne ipsa esset intuitio cuiuslibet alte rius sibi silis ⁊ nõ p̃sentis.⁊ sic seq̃tur ꝙ intuens albedinẽ

a.intuet̃ q̃libet aliã albedinẽ silẽm ipsi.a.qḋ absurdũ est N dicere. Assumptũ ꝓbat̃:qȝ ꝙ ipsa esset intuitio.b.non pre sentis nõ vȝ aliud posse assignari pro cã nisi qȝ.b.est quali tas silis ipsi.a. ¶ Nõ.n.aliq̃ cãlitas eius ad ipsaȝ intuitio nem.a.posset assignari pro cã:qm̃ nulla res sensibilis nal̃r põt exñs absens seu nõ p̃ns sensui mouere illũ ad intuitio nem sui:sicut p experientiã notũ est. Si ꝟo silitudo est p̃cisa cã.igit̃ cuiuslibet eque silis ipsa erit intuitio. ¶ 3° qua rõ 3^m ne intuitio vnius rei p̃sentis ẽ intuitio ẽt alterius silis non p̃sentis:eadem rõne notitia abstractiua distincta vnius rei alias sensate esset ẽt notitia abstractiua distincta alterius rei illi similis:nunq̃ tamẽ sensate. Sed hoc ẽ falsuȝ ẽm di cta huius Bachal.q vult ꝙ notitia ꝓpria abstractiua nal̃ ter p̃supponit intuitiuã eiusdem rei. Est ẽt falsum ẽm se.qȝ alias aliq̃s recordaret̃ distincte alicuius sensibilis:qḋ ipse nunq̃ sensit:qḋ nal̃r ẽ impoñe. ¶ Ex hac ꝯne infero ꝯ cũ Corr^m ꝯ ꙗ si sensatio q̃ ẽ intuitio h⁹ sensi^{lis}.a.fuisset cãta ab alio sen sotiũ. sibili.puta.b.ꝙ fuisset ita intuitio illi⁹.b.sicut nũc est intui/ tio.a.cuius oppo^m assumpsit iste socius in ꝓbãdo ꝯñtiam factã ad ꝓbandũ correl̃.suũ. ¶ Probat̃ h̃.qȝ si illo posito O fuisset intuitio.b.igitur nũc ẽt est intuitio.b.cuius oppo^m ꝓbatur ex ꝯne prima.pȝ ꝯña:qȝ si tũc fuisset ⁊ mõ nõ est. hoc p̃cise ẽ:qȝ mõ non cãtur ab illo. Sȝ h̃ non põt ipse di/ cere:qȝ tũc eadẽ rõne nulla intuitio esset non existẽtis:cuȝ nulla cãetur a nõ existẽte.opp^m aũt p̃ncipal̃r ipse tȝ. ¶ P. Cõfir°. Si iõ p̃cise nũc nõ ẽ intuitio.b.igitur si intuitio.a.cãretur a solo deo ipsa tũc nõ esset intuitio.a.qḋ nõ est dõm.alio/ quin seq̃retur ꝙ deus nõ posset cãre in me visionẽ qua in/ tuerer albedinẽ p̃sentẽ ipsa albedine nõ cãnte visionẽ p̃di ctam. Rursus si illud dcm̃ eẽt verũ.cũ ẽt ẽm hũc sociũ q̃li bet intuitio cãbilis ab.a.sit ẽt cãbilis a.b.⁊ a quolibȝ sen sibili eiusdẽ rõnis:sequeretur ꝙ quelibet intuitio causabi/ lis ab.a.indifferẽter posset eẽ intuitio.a.⁊.b.⁊ cuiuslibet sensibilis eiusdẽ rõnis:⁊ nõ vnius plus q̃ alterius. ⁊ per ꝯsequẽs si aliqua talis cãretur a solo deo illa nullius eẽt P intuitio:qḋ nõ est dõm. ¶ Scḋa ꝯ est.ꝙ nll'a intuitio cau/ 2'ꝯ sabil̃ ab hoc sensibili.a.est nal̃r cãbil̃ ab aliquo alio sensi/ bili total̃r distincto ab.a.que directe opposita est cõclusio ni eius su p̃ra posite.ꝓbatur:qȝ si aliq̃ eẽt cãbilis ab alio: aut illa si cãretur ab alio eẽt intuitio.a.tñ:aut illius tñ a quo cãretur:aut vtriusq;:aut neutrius. Non põt dici pri/ mum:qȝ tunc seq̃tur ꝙ aliquod mouens sensuȝ ad intuitio neȝ sui cãret intuitionẽ alterius sensibilis nõ presentis:po natur ꝙ.a.non eẽt presens:qḋ est cõtra ꝓpositionem vnaȝ supra in hac replicatione ꝓbatam.pȝ ꝯsequentia:qȝ illud tale sensibile moueret sensum ad intuitionẽ. Et per idẽ pȝ ꝙ non esset intuitio vtriusq;. Nec illius tñ a quo cãretur vt pȝ ex correl̃.p̃rimo ⁊ ꝓbationibus eius. Nec põt dici ꝙ neutrius:qȝ tũc frustra cãretur. ¶ 2° si sic:seq̃tur ꝙ ea/ 2^m dem sensatio numero cãretur simul a pluribus sensibilib⁹ etiã situ distinctis. Si eniȝ sint verbi gr̃a plura oua oppo/ Q sita vni visui sic ꝙ oĩa simul videri possint.si sensatio causa bilis ab vno.puta.a.sit etiam causabilis a quolibet alio/ rum:qua rõne cãbitur ab vno cãbitur a quolibet.sicut ꝓ batur ex vno dicto huius socij quo ait ꝙ a causis nal̃bus approximatis ⁊c̃.qcq̃d nõ ꝓuenit nõ põt ꝓuenire. igitur qcq̃d põt ꝓuenire ꝓuenit. Sed sensatio ab.a.causabilis põt vt dicit a quolibet illoꝝ ꝓuenire.igitur ꝓuenit. Ulte/ rius ẽm dicta eiusdẽ ipsa erit intuitio cuiuslibet:⁊ sic vna visio numero erit imediate ⁊ simul visio pluriũ ⁊ cuiusli/ bet distincta:sicut dicim⁹ ꝙ visio dei est distincta visio om nium:qḋ non vȝ cõcedẽdũ. ¶ Ulterius seq̃tur ꝙ vno il/ Cõfir°. lorum corrupto vel remoto adhuc aliquo alio manẽte ea dem visio manebit.lȝ forte postea nõ erit visio illius corru pti vel amoti.pȝ ꝯña:qȝ adhuc manebit sua causa suffici/ ens eã causare ⁊ ꝯseruare. Simili modo ꝓbabitur ꝙ ea/ dem visio p̃ sit totius ⁊ partis. ¶ Nã visio cãbilis ab vna

A medietate totius erit cãbilis a reliqua medietate eiusdē:⁊
per ꝯñs ab vtraqꝫ simul cãbitur visio eadēz que causabit
ab vna illarū. Et vlterius sequitur ſm pncipia huius Ba
chal. ꝙ eadē visione ꝑ videbitur totū ⁊ pars eius:qḋ tamē
Corre°. alijs dictis eius repugnat vt pꝫ ex dictis supra. ¶ Itē esto
ꝙ remittat obiectū non remittet visio. q2 adhuc tota cãbi
tur a parte remanēte. ⁊ oia ista vident incōueniētia. quare
⁊ pᵐ. ¶ Ex hoc vlterius infero ꝙ si idē iudiciū sit haben/
dum de omnibus effectibus nãlibus vt ipse vult:ꝯñter ē
dōm ꝙ nullus effectus producibilis ab hac re est nãlr ꝓ/
ducibilis ab aliqua alia eiusdē rōnis totalr distincta. Cu/
Ad rōes ius oppᵐ ipse dixit. ⁊ ꝯña pꝫ. ¶ Istud aūt illatū si quis vlt
Jo. sco. tenere pōt faciliter rñdere ad rōnes eius in oppositū. Un/
ī. posi. de ad pᵐ negaretur illud assumptū. idēz calor numero qui
nūc est productus ab hoc igne in hoc calefactibili:vel qui
pōt ꝓduci:pōt ꝓduci ab altero igne. Et ad ꝓbationē qua
dr ꝙ alias inter indiuidua eiusdē rōnis esset ordo essentia
lis depēdētie. Ista propositio posset hic multiplicē intelle
B ctum ſm ꝙ multiplr posset accipi ordo dependētie essen/
tialis. ⁊ ſm aliū ⁊ aliū sensum esset aliter ⁊ aliter respōdē/
dum. in ꝓposito tñ videt esse sensus:si eius illatio efficax
ꝓbatio sit:ꝙ aliquoꝝ indiuiduoꝝ eiusdem rōnis vnuꝫ ab
alio essentialr depēderet:sicut a p se cā extrinseca tm̄. ⁊ in
Ad pbᵐ hoc sensu ipsa nō esset neganda. ¶ Ad 2ᵐ probationem di
Adam cti antecedētis qua dr ꝙ si Adaꝫ non peccasse:pōt rñderi
iuxta dictū vnius moderni doctoris. ꝙ dictū sanctorū in/
telligendum est q̃tum ad idētitatē animarū tm̄. aīa xpo nō
est effectus patris:sed dei tm̄. Potest etiam forte probabi/
liter dici ꝙ esto ꝙ intelligeret q̃tum ad idētitatem totius
hominis eētialem dūtaxat. adhuc non sequitur ꝙ idē ef/
fectus nūc ab vna cã productus tūc fuisset productus ab
alia. nã substantialr hō non includit nisi mãꝫ ⁊ formã:que
ſm doctrinã sanctorum vt puto ⁊ infra patebit vnica ē. s.
anima intellectiua:nec mã nec anima est effectus patris:sꝫ
Ad 2ᵐ vtraqꝫ dei solius. ¶ Ad rōnem scđaꝫ quicquid sit de ꝯña
nego añs. Ad ꝓbationē dico ꝙ illo casu dato nō remone/
ret eadē sensatio. ⁊ eius qḋ infertur vlterius nego ꝯsequē
C tiaꝫ:q2 nō quacūqꝫ possibili variatione notitie posita ī ani
ma ex alietate obiectorū pōt homo nãlr pcipere illoꝝ alie
tatem ⁊ diam:sicut in multis casibus posset exemplū da/
Replica ri. ¶ Contra dicta huius replicationis iste ven. Bachal.
tio socij. adhuc alia dixit. vnde pro ꝯfirmatione dictorum suoꝝ po
pᵃ ꝯ Jo. suit aliquas ꝯnes. quarū prima est. ¶ Si duo sensibilia si/
Sco. millima obijciãtur eidē sensui successiue manēte eadēz vi/
sione. ambo videbunt eadē visione numero adequata vi/
pᵐ sioni:qua videbat alterū illoꝝ tm̄. ꝓbatur sic pᵐ. Eadēz est
similitudo ⁊ repñtatio vnius simillimoꝝ que est silitudo
vel repñtatio alterius. si simılr se habeant ad potentiã illa
manente. Sed visio est similitudo vel repñtatio obiecti
visibilis. igit si duo visibilia simillima obijciãtur ⁊c. eadēz
2ᵐ visione manente illa erit amborum. ¶ 2° sic. Eadē apparē
tia qua apparet vnum simillimorū apparet reliquum:si si
militer obijciatur potētie. Sed visio est apparētia obiecti
visibilis. igit eadē est simillimoꝝ si equaliter se habeãt ad
3ᵐ potētiaꝫ illa manente. ¶ Tertio sic. qñ duo agētia succes/
D siue approximant eidē passio. si pmum egerit effectū suūꝫ
ſm vltimū potētie sue:scđm nullum effectum potest indu/
cere nec effectū primi intēdere illo remanente in toto suo
esse. ergo si duo sensibilia simillima successiue obijciantur
eidē potentie manēte tota visione qua videbatur pmuꝫ. se
cundum nullã visionē vel gradū visionis poterit causare.
⁊ tñ nō est dubiū ꝙ videbit. ergo visione qua videbat pri
mum. Añs pꝫ inductiue. Nã si ignis hanc aquam calefe/
cerit ſm vltimū sue potentie:secundus succedēs ꝑ amoto
nullū caloris graduꝫ causabit. ita pꝫ de luminari respectu
2ᵃ ꝯ Jo. luminis. ¶ Secūda ꝯ eius est. Una ⁊ eadem visio pōt ma
Sco. nere duobus sensibilibꝰ simillimis succedētibus siue suc/

cessiue approximãtis eidē sensui. ꝓbat sic. possibile est ali E
quã visionē nãliter ꝯseruari absqꝫ pñtia cuiuscūqꝫ sēsibi
lis. ergo possibile est ꝙ remaneat duobꝰ successiue appro
ximatis. añs ꝓbat:q2 post fortē impssionē alicuius visibi/
lis nobis diuertētibꝰ oculos vel claudētibus:vel ipso visi
bili annihilato vel trãslato experimur nos videre illã reꝫ
pus visam. ergo visio manet re visibili annihilata vel sub
lata. ¶ Cōfirmat hec per Aris. in de som. ⁊ vi. qui dicit ꝙ
post inspectionē niuis nobis claudētibus oculos experi/
mur nos videre albedinē niuis:imo per tempus post que
cunqꝫ intuemur. ¶ 2° probat idem añs. qm̄ vna eademqꝫ 2°.
auditione soni manente sonus successiue multiplicat. ali/
ter auditio succederet in aīa sicut sonus in aere. ¶ Et hic pᵐ corᵐ.
īfert correlarie aliq̃. pᵐ est ꝙ sensatio exterior nata ē rema/ sco.
nere p tps aliqḋ de re sensibili recedēte. ¶ 2ᵐ est ꝙ visio in 2ᵐ corᵐ.
tuitiua pōt esse nãliter non existētis. imo aliqñ de facto est:
⁊ de hoc est pncipalis inq̃sitio. ¶ 3ᵐ ꝙ aliqua res sensibi/ 3ᵐ corᵐ.
lis pñs sensui ⁊ mouens ipsum ad intuitionē sui causat in
sentiēte notitiã qua pōt intuitiue cognosci aliqua res sensi
bilis eiusdem rōnis actualr existēs ⁊ eideꝫ sensui nō pñs. F
¶ Probat ex dictis sic. vnū simillimoꝝ pñs sensui cãt in
sentiēte notitiã:qua manēte eadē alterū pōt succedere. er/
go aliqua res sensibilis pñs sensui ⁊c. causat intuitionem
qua alterū actualr existens ⁊ eidē sensui nō p̃sens pōt in/
tuitiue cognosci. añs pꝫ ex ꝯne scđa. ⁊ ꝯñtia pꝫ ex prima.
¶ Et q2 ista ꝯclusio cū sit de possibili vt dicit:non directe
opponi forte diceretur mee ꝓpositioni supius cōtra eū po
site:que est mere de inesse. ¶ Ideo addit ꝯnem tertiã que 3ᵃ ꝯ
est:ꝙ manēte visione vna qua videantur duo sensibilia si/
millima successiue eideꝫ sensui approximata illa ex hoc ꝙ
incepit eē visio scđi vel tertij non desinit eē pmi. ¶ Proba/
tur sic. Si desineret esse primi:vel hoc esset:q2 pᵐ sensibile
desinit esse:vel q2 desinit eē pñs:vel q2 vna sensatio nō po
test esse duorū simillimoruꝫ. ¶ Non ꝓpter pᵐ:q2 visio pōt
esse nō entis vt dicit scđm correlariū scđe ꝯnis. ¶ Nec pro G
pter scđm:q2 visio nata est nãlr pmanere sensibili recedē/
te vt dicit correlariū pᵐ eiusdem ꝯnis. ¶ Nec apparet ter/
tium:q2 vna pōt esse duorū vt dicit pma cōclusio. Ex his
infert ꝙ aliqua res sensibilis presens sensui ⁊ mouēs ipm
ad intuitionē sui causat in sentiēte notitiam qua intuitiue
cognoscatur aliqua res sensibilis eiusdē rationis actuali/
ter existens ⁊ eideꝫ sensui non p̃sens. ¶ Probatur. q2 hec
visio qua manēte videbūtur duo visibilia successiue eideꝫ
sensui approximata depēdebit ab vltimo. ⁊ per ꝯñs cau/
sabitur ab eo:⁊ tñ illa eadē visio erit intuitio alterius eius
dem rōnis actualr existentis ⁊ eideꝫ sensui non presentis.
pꝫ:q2 nō desinit esse visio pmi. igitur ⁊c. Scđo infert ꝙ ali
qua intuitio rei sensibilis p̃sentis ⁊ sensum ad illam imu/
tantis est intuitio alterius similis nō presentis:⁊ pꝫ ꝙ isto
rum duoꝝ correᵐ primū directe ꝯtradicit ꝓpositioni supe
rius assumpte pro ꝯfirmatione rōnum mearū primarū. ⁊ H
scđm cōtradicit prime propōni nūc posite cōtra euꝫ. ¶ 4ᵃ 4ᵃ ꝯ
conclusio fuit. ꝙ idem effectus numero naturalr produci/
bilis ab hoc agēte est etiaꝫ producibilis ab altero agente
naturali totalr distincto. probatur sic. ¶ Idē effectus nu/
mero est corruptibilis naturalr ab hoc agēte ⁊ ab altero
totalr distincto. igitur producibilis. ꝯñtia tꝫ:q2 non est ma
ior ratio hic q̃ ibi vel ecōuerso. Antecedēs pꝫ:q2 ideꝫ ca/
lor numero qui corrūpitur ab hac aqua potuit ita bñ cor/
rūpi ab alia aqua. ¶ 2° due possunt eē cause totales effecti 2ᵐ
ue eiusdem effectus ad hūc sensum:ꝙ quelibet sine altera
possit illū effectū producere. igitur idē effectus q est ꝓdu/
cibilis ab vna ē producibilis ab alia. ꝓbat añs:q2 si duo
ignes sufficiēter approximarent eidem stipule:quilibet il
lorum sufficiēter igniret illã sine altero. ¶ 2° probatur ideꝫ ꝯfirmat
antecedens:q2 eiusdē effectus possunt esse duo fines tota
les. igitur due cause agētes. ꝯña tenet:q2 non est maior ra/

I tio hinc q̄ʒ inde. ¶ Añs pʒ:q2 aliqs potest facere aliqueʒ
effectū ꝑpter duos fines:quorū quilibet si per se esset suf/
ficiēter moueret agēs ad causandū effectum illum. ℭ Ex
Cor^m hac ꝯne infertur ɔtradictio scḋe ꝯnis mee proxime posite
.s.hec.aliqua intuitio causabilis ab hoc sensibili.a.est na
turalr causabilis ab altero sensibili totalr distincto.ꝓbat:
q2 nō plus hec repugnat intuitioni q̄ʒ calori vel alteri effe
Replica ctui nāli. Qualiter aūt ipse respondeat ad rōnes meas.ꝑ
tio ꝯ nūc ꝯnibus contra euʒ positis post dicetur. ℭ Propter ista di
dicta ꝑ cta eius pono propōnes aliquas.ꝑma est.q succedentib⁹
socium sibi sm presentialitatē duobus silibus visibilibus in eodē
ꝑ' ꝑpō. situ ꝛ in eadem oppositione ad eundē videntē.cum ꝑmuʒ
fuerit totalr extra oppositionē debitam ad videntem:non
simul ab illo videbit cū secūdo:neq3 scḋm videbit cum ꝑ/
mo anteq̄ʒ ipsum scḋm sit in debita oppōne ad videntem.
¶ Hec propositio nota est per expientiam. ¶ Unde si post
vnū foramē corporis interpositi succedāt visibilia talia x̄/
bi gratia.duo oua simillima.a.ꝛ.b.ab oculo existente cir
ca foramē non videbitur.a.quādo exiuerit oppōneʒ fora/
K minis ꝛ sibi successerit ac videbitur.b. Silr nec.b.videbi
tur anteq̄ʒ ipsum sit oppositū foramini:ꝛ duʒ.a.erit ibi ac
videbitur. Et hoc pʒ manifeste ex eo q in tali casu nunq̄ʒ
experiet aut iudicabit se simul illa duo videre.ꝛ tn̄ si cor/
pus illud mediū in quo est foramē tolleret de medio:cete
ris silr se hn̄tibus:expiretur ꝛ iudicaret ambo illa videre.
Cor^m ꝑ^m ꝛ ita vtriq3 eēt. ℭ Ex quo pʒ q occultatū seu illud qḋ op/
positionem exiuerat:aut qḋ nondū erat oppo^m non simul
cū reliquo videbat. Ex hac seqtur alia: videlʒ q duobus
visibilib⁹ sibi sm exn̄tiam succedētibus:sic.s. q ꝑ^m non est
in rerū natura simul cum secūdo non simul ab eodē videt:
vtrūq3 hoc ꝓbat.q2 si aliqḋ visibile qḋ fuisset ꝛ non esset
simul videret cum eo q tunc esset:eadē rōne vel maiori vi
sibile qḋ fuisset ꝑsens ꝛ non eēt presens:esset tn̄ in rerū na
tura.vbicūq3 esset ceteris paribus videret cuʒ eo qḋ tunc
L eēt ꝑsens.pʒ hoc:q2 q̄ʒtum ad videri actualis existētia nō
derogat ipsi visibili.nec aliqd nō existēs est magis visibi/
le q̄ʒ eēt si existeret ceteris paribus. ℭ Sed ꝯn̄s pʒ eē fal/
sum ex propōne posita.igitur ꝛc. Per idē ēt probat q nō
simul cū eo qḋ actu est videt aliud qḋ nondū est:ꝛ sibi suc
Cor^m 2^m cedet. ℭ Ex his seqtur alia.s.q siue ꝑ mō siue scḋo sibi si/
millima visibilia succedāt visio prioris non remanet cū vi
detur 2^m:aut saltē ipsa non manet visio prioris.ꝓbatur.q2
alias simul cū scḋo videretur ꝑ^m. Sequitur etiam q visio
posterioris nō est:aut saltem nō est visio illius dum ꝑmū
actu videt:q2 alias simul vtrūq3 videretur. ¶ Et q2 impos
Hic con sibile est nāliter vt duo.ꝑ aut 2° mō sibi succedentia simul
cludit ꝯ videant:impossibile est ēt nāliter vt visio prioris maneat
2^m ꝯneʒ visio eius qn̄ scḋm vi.ꝛ hoc directe est cōtra scḋam ꝯneʒ
socij po/ huius socij ꝑrime positā acceptā in eo sensu in quo eā po/
sitā pro/ nit. ℭ Et istud ēt ego aliter cōfirmo sic. ¶ Si visio prioris
xime. manet.igitur ꝛ notitia cōplexa sequēs.verbi gratia.q̄ co/
ɔfirmat gnoscebatur ipsum esse etiā manet.pʒ sm dicta eius:q2 ta
lis notitie cōplexe.vel sola simplex intuitio est immediata
M causa effectiua.nō excludēdo tn̄ cām ꝑmam:que deus ē:
ꝛ cū illa remaneat vt ponit:manebit ꝛ ipsa:aut etiā ipsum
obiectū visionis est cum causa.ꝛ idem seqtur:q2 sm sociū
omne cābile ab vno simillimo ꝑ cābile est a reliquo : ꝛ sic
visibile 2^m succedens supplebit causalitatem ꝑmi:ꝛ conser
uabit illam cōplexam notitiā. Sed ꝯn̄s est impossibile:q2
talis notitia cōplexa esset falsa . ꝛ sic notitia esset error vel
in errore conuersa:qḋ naturaliter esse nō pōt. ℭ Ad ratio/
Ad rō^nem nem autē eius pro illa sua cōclusione scḋa respōdeo negā/
Sco. do añs. ℭ Ad probationem dico q claudens oculos vel
diuertens nec experitur se videre nec videt rē prius visaʒ:
sed videt quandam qualitatem seu passionem factaʒ in ex
terioribus oculi partibus a re prius visa. ℭ Ad cōfirma/
tionem dico q salua reuerētia allegantis.nō inuenio Ari.

sic dicere vt allegat:nec talem sententiam ibi ponere. Sed N
volēs probare q a sensibilibus fiunt passiones in sensib⁹
addidit exempla de aspicientibus multo tempore vnū co
lorem:quibus diuertētibus oculos aliquid tale videtur.
ℭ Unū lr̄a eius est.eiusdē modi videt. Non dicit illud vi/ In ḋ so.
deri qḋ prius videbatur. Et idē postea dicit de aspicienti/ ꝛ vigi.
bus solem.ꝛ dat experiētiam.q2 accidit,inquit visum vide
re ꝑmum quidem huius colorē donec permutatur in pu/
niceuʒ:deinde in purpureum:quousq3 in nigrum veniat ꝛ
euanescat. Ex quo manifeste pʒ q tale tunc apparens nō
est illa res q̄ prius videbatur:sʒ aliqua passio facta in or/
gāno sensus.talis enim est que sic remittit paulatim ꝛ tā/
dem euanescit ꝛ nō ipsa res que ꝑus videbatur ꝛ integra
manet in esse suo. Et huic simile Aug.11.de tri.dicit in ea/ Cap. 2°.
dem expientia.vnde ait. O3 quasi versantur in cōspectu q/
dam colores lucidi varie sese cōmutantes ꝛ minus minus
q3 fulgentes donec omnino desistāt. ℭ Ad secūdam ꝓba/
tionem eiusdē antecedētis dico q sicut est alius ꝛ alius so
nus totaliter vel partialr qui additur:sic ɔformiter ē alia
ꝛ alia auditio:ꝛ si succedit vnus sonus imutans auditum O
suum sensatū per auditum alteri sono:sic ꝛ in aia auditio/
nī succedit auditio. Et istud ꝓbat ex dicto Aug.14.de tri. Cap.10.
dicētis:q si aliquid son t vbi adest auditor simul incipiūt
simulq3 desinūt ꝛ sonus ꝛ eius auditus. Hoc aūt nō eēt ve
rum si auditio ꝑme partis soni remaneret simul cuʒ scḋa.
Probatur etiā per rōnem:q2 si quis proferat me audiēte
istā dictionē dicēs.auditio ꝑme syllabe nō est auditio secū
de:cum sint soni diuersarum specierū: vt sonus do.ꝛ sonus
mi.diuersorum aūt specie sensibiliū non est vna auditio ne
q3 numero neq3 specie:sicut nec eadē visio albedinis ꝛ ni/
gredinis. Similr nec auditio ꝑme littere est auditio secū/
de ꝑpter eandē causaʒ:ꝛ sic est ad alijs. Et sic pʒ q sicut si/
bi succedūt soni imutantes:sic succedūt sibi eorū auditio/
nes in aia. ℭ Secūda ꝑpositio ꝑncipalis est.q si duo visi 2ª propō
bilia simillima eidē videnti obijciātur successiue in eodē ꝑn.
situ. Sic tn̄ q ꝑmum non desinat obijci cū 2^m obijcitur:nō P
eadē visione ꝑmo ꝛ adequate qua videbatur ꝑmū videbi
tur secundū.probatur:q2 si obijciatur nūc mihi albedo re
missa tanti gradus:ꝛ deinde intēdatur ad duplum nō ea/
dem visione ꝑ ꝛ adequate qua videbitur prima medietas
videbitur scḋa.pʒ sʒ dicta socij superius recitata.pʒ ēt:q2
alias ad intēsionem visibilis non intēderetur visio:quod ē
contra experiētiam.nā intensius visibile clarius ꝛ melius
videt ceteris paribus:qḋ nō eēt nisi visio esset intēsior.igi
tur si duo visibilia simillima eidē videti obijciant successi/
ue in eodē situ ꝛc.pʒ ɔsequētia:q2 naturalr non est possibi
le.aliter duo simillima eidē in eodem situ obijci mō dicto.
ℭ H. Si per diuinam potētiam aliter duo sic obijcerent:
vel illa fierēt sic per se vnum sicut duē medietates ꝑfectio/
nāles cōstituunt vnā formam:vel non.si sic.ideʒ iudicium
vtriusq3. Si non:multo magis vel eque non eadem visio Q
ne ꝑmo ꝛ adequate viderent sm quam videbatur ꝑmū.
Nam distinctio obiectorū magis exigit distinctionē noti/
tiarum:ceteris paribus.q̄ʒ vnitatem. ℭ Secūdo.si in tali 2^m
casu eadē visione adequate videtur 2^m qua videbatur pri/
mum.igitur 2^m videbatur anteq̄ʒ videnti obijceretur ꝛ eēt
ei presens:ꝛ si sic.igitur ꝛ eadē rōne qḋlibet aliud simili/
mum nō ꝑsens:ꝛ sic videns albedinē.a.tanti gradus : vi/
det actualr oēm albedinē exn̄tem vel possibileʒ simillimā
ipsi.a.quod est absurdū dicere. Cōsequētia probat sm di/
cta socij:q2 si videret cum esset pn̄s:ꝛ non ꝑus videbat.ꝛ
tn̄ visio eius ꝑus erat.igitur ad hoc q aliqd videat: neces
sario reqritur q ipsum sit actualr pn̄s videri. Hoc aūt re/
pugnat dictis eius:qui tʒ q nāliter possibile est non ꝑn̄s:
ꝛ etiā non exn̄s videri. Nec pōt dicere se intellexisse de ab
sente vel nō existente qḋ aliqn̄ fuit presens ꝛ de alijs. Naʒ
constat q dualitas pisorū tacta sm eum per cancellationē

A digitoꝝ nunq̄ fuit p̄sens tangenti aut existens in rerū na/
3ª ppō tura. ¶ Tertia ꝓpositio ꝑncipalis est:ꝙ si duo visibilia si
millima successiue in eodē situ eidem videnti obijciant̄:sic
tn̄ ꝙ pᵐ non simul postea obijciatur cū scd̄o:non eadem vi
sione ꝑ qua prius videbatur ꝑmū precise videbat̄ postea
pᵐ. vtrūq̄ simul. Probat̄ primo:qꝛ i tali casu nō simul videbi
tur ꝑmū cum scd̄o.vt pꝫ ex propōne ꝑma.igitur non eadē
visione ₇c.₇ est ꝯn̄a euidēs. Scd̄o si successiue obijcerētur
in eodē situ:₇ ꝑmum remaneret p̄sens cū secūdo:nō eadeꝫ
visione ꝑ qua videbatur primū:videret̄ secūdū:vt pꝫ ex ꝓ
positione secūda.igitur si ꝑmū desinat esse p̄sens nō eadeꝫ
visione qua videbatur videbit̄ scd̄m.pꝫ ꝯn̄a:qꝛ alias pre/
sentia visibilis obesset ad hoc vt videret̄:₇ ceteris parib⁹
non p̄sens videretur.p̄ns aūt nequaq̄ꝫ:qd̄ est absurdum.
¶ Cōfirmatur istud per vnū dictū istius socij:qd̄ ipse dicit
in respondēdo ad vnam rōnem contra eum vt infra recita
B bit. Dicit enim ꝙ intuitio causata ab vno sensibili:que ta/
men erat ēt causabilis ab alio:est intuitio illius a quo cau
satur ₇ nō alterius a quo nō causatur.₇ iō ꝑcise:qꝛ ab illo
nō causatur. Ex quo seqt̄ur ꝙ visio prioris visibilis eo de/
structo vel nō p̄sente non erit visio eius:qꝛ tunc non causa
bitur ab eo. Nec valet dicere ꝙ alias cābatur ₇ hoc suffi/
cit.qꝛ eadē ratione diceret̄ sufficere ad hoc ꝙ intuitio vni
us sit intuitio alterius a quo nō cātur:ꝙ ipsa aliquādo nō
causabitur ab illo. ¶ Itē ꝭm istud saltē habebit̄ ꝙ actua
lis causatio magis cōferat ad hoc vt videatur res ipsa.₇ ꝑ
ꝯsequens si in casu remaneret ꝑmum visibile videret̄ : qꝛ
tunc causaret ipsam visionē:cuius oppoᵐ pꝫ ex propositio
Cor. in/ ne scd̄a nunc proxime posita. ¶ Ex his seqt̄ur vna alia.s.
fert̄ ꝯdi ꝙ non si duo sensibilia simillima successiue obijciant̄ eidē:
ctoria pᵉ manente eadem visione videbūtur ambo eadem visione
socij sup̄ adequate:qua videbat̄ alterum tm̄:que directe est contra
primis dictio sue prime superius vltimo recitate. Probatur.qꝛ.
recitate. Aut hoc esset qn̄ qd̄ prius obijciebatur nō desinit esse pre
C sens ₇ obijci quādo obijcitur scd̄m . Aut quādo primum
desinit obijci seu esse p̄sens secūdo facto presente. non enīꝫ
ē aliter possibile. Sed non ꝑmo modo:vt pꝫ ex secunda ꝓ
positione. Nec secūdo modo:tum qꝛ non potest naturalr̄
manere eadem visio in casu illo:vt pꝫ ex secundo correl̄.ꝑ
mo:tum qꝛ esto ꝙ maneret per quācunq̄ꝫ potentiā adhuc
Ad rōᵉˢ illa visione non videretur:sicut pꝫ ex ꝓbationibus. ¶ Ad
Io. sco. rationes ꝟo suas pro cōclusione sua prima. Respōdeo ad
s. posi.i ꝑmam negādo antecedēs ratione prime partis si intelligi
ꝓbōne ꝑ tur vniuersalr̄:₇ pꝫ ipsum esse falsum etiā ꝑ dicta socij. Nā
me ꝯclu visio vnius medietatis perfectionalis forme ē similitudo
sionis. ₇ representatio illius.₇ tn̄ non est similitudo ₇ representa/
tio relique:sicut etiam non est visio eius.₇ tamē sunt simil
lime. Alie ēt instantie possent dari de speciebus in memo/
ria:qm̄ alias non posset anima separata vel angelus recor
dari distincte alterius simillimorū. Si ꝟo an̄s capiat̄ idefi
Ad 2ᵐ nite/ꝯsequētia nulla est. ¶ Ad 2ᵐ.si sit sermo de apparen/
D tia intuitiua vel etiā de abstractiua distincta maior est fal
sa.vt pꝫ ex nunc dictis. Si ꝟo sermo sit de apparentis ab/
stractiua ꝯfusa:non est ad propositū. Si aūt cōiter de ap/
parentia:tunc vel maior sumitur indefinite precise:₇ sic est
discursus inutilis:vel sumitur vlr̄:seu loco huius vlis.om
Ad 3ᵐ ni apparentia ₇c.₇ tunc est falsa:vt ex dictis pꝫ. ¶ Ad 3ᵐ.
si an̄s capiatur vlr̄ nego ipsum:₇ dico ꝙ nō pꝫ inductiue.
Nam oppositū pꝫ de sensibilibus sil̄ibus:quorum si vnū
prius videatur causat speciē in memoria:quo etiam amo
to si reliquū videatur causabit etiam speciem suam in me/
moria. Vel si negentur species:₇ ponatur habitus:idē va
let:qꝛ scd̄m causabit distinctū habitū.alias non posset qꝛ
distincte recordari:nec tot simillimoꝝ meminisse quot vi/
Cap.8. dit:qd̄ est ꝯ experientiā:₇ contra Aug.2.de tri. Itē si vnuꝫ
luminare causet tantū lumē q̄ꝫtum potest in aliqua parte
medij:₇ 2ᵐ superueniat equale illi:causabit equale lumen:

siue illud faciat vnum cuꝫ priore siue non. Si dicat̄ ꝙ hoc E
est verū supposito ꝙ primum luminare remaneat.nō autē
si remoueat̄ succedēte scd̄o. Respondeo ꝙ ēt si ꝑmū remo
ueatur scd̄m causabit nouum lumen:qd̄ eēt equale illi:qd̄
causabatur a ꝑmo:si illud lumen ꝑmum tūc eēt. Qd̄ autē
mediū nō apparet luminosius hoc nō est:qꝛ scd̄m non cau
sat nouū lumen:sꝫ qꝛ non manet lumē causatū a ꝑmo. Un
de si per diuinā potētiam conseruaretur ₇ scd̄m luminare
approximaret̄:vtiq̄ꝫ nouū lumē cāret ₇ mediū eēt magis
luminosum.nec oppositū socius ꝓbat:ac per hoc nec idu/
ctiue pꝫ suū an̄s vt dicit. ¶ Ex di tis infero duas alias cō pᵉ ꝯ ꝯclu
clusiones:quas supra ꝯtra eundeꝫ posui.prima est. Nulla dit̄ ex di
intuitio rei sensibilis p̄sentis est intuitio alterius sibi simi/ ctis in ꝑ
lis non p̄sentis. Probatur ex dictis:qꝛ si aliqua est.vel est cedēti rē
intuitio sensibilis nō p̄ntis qd̄ aliquando fuit presens.aut plicatio
eius qd̄ nunq̄ꝫ fuit presens. Non pōt dari primū.vt pꝫ ex ne posi/
propōne 3ª.₇ ex hoc seqt̄ur per locuꝫ a maiori vel a simili ta.
ꝙ nec illius qd̄ nunq̄ꝫ fuit p̄ns. Cōfirmatur ista ꝯn̄a per re F
sponsionē socij datā ad tertiam rōneꝫ:quam alias feci pro
conclusione ista:vt statim patebit. ¶ Alias arguebam ad
hāc ꝯnem.ꝑmo sic.nulla intuitio vnius ₇c.vt supra habe
tur. ¶ Ad hanc respōdit concedēdo an̄s ₇ negādo ꝯn̄tiā pᵐ
.d.ad probationē ꝙ non tenet per locū a maiori vt assumi
tur.ponendo ex vna parte ꝙ ambe partes perfectionales
sint p̄sentes.₇ ex alia parte ꝙ duo sensibilia distincta ma/
nente visione succedāt:qꝛ in tali casu inquit ipse videbunt̄
vna visione.₇ similr̄ dicerem inquit ipse de perfectionali/
bus eiusdeꝫ forme. ¶ Ista responsio vt ex dictis pꝫ.stare
non potest.tum qꝛ probatū est ꝙ in nulla successiue visibi/
lium respectu eiusdem vidētis ambo videri possunt eadē
visione adequate qua alterum tm̄ videbatur. Tuꝫ quia si
ponātur partes perfectionales successiue fuisse causatas
in p̄sentia videntis priore remanēte vtiq̄ꝫ tunc erit locus a
maiori:qꝛ vtrūq̄ꝫ est presens hic ₇ cetera sunt paria. ₇ ta/
men ēt tunc habet concedere an̄s. Ad confirmationeꝫ ibi
factā dicit.ꝙ si.b.fiat presens in alio sitū situ causabit aliaꝫ G
visionē. Si ꝟo in eodem vnam inadequatam illi qua alte
rum simillimorū precise videretur. Ex hac rn̄sione habet̄
propositū:qꝛ si.b.factū p̄sens in alio situ iuxta.a. causabit
aliam visionē a visione.a.igitur visio.a.non erit visio.b.p̄
sentis.₇ eadē ratione vel maiori visio.a.nō est visio.b.an/
teq̄ꝫ ipsum sit p̄ns.pꝫ ꝯn̄a:qꝛ vt dicebam si.b.non p̄ns vi/
detur aliqua visione:eadem videbitur si fiat p̄ns.p̄ntia.n.
obiecti non derogaret illi visioni quin eēt eius si eius erat
dū non erat p̄ns. ¶ Scd̄a ratio mea erat. Qua rōne intui 2ᵐ
tio.a.p̄ntis eēt intuitio alicuius silis nō p̄sentis vtpote.b.
eadē rōne ipsa eēt intuitio cuiuslibet alterius similis non
p̄ntis ₇c. Respōdendo negat istud assumptū.d.ꝙ erit in/
tuitio tm̄ sibi silis non p̄ntis:qꝛ silr̄ se habuit ad illam po/
tentiam stāte illa visione:sicut illud qd̄ nunc videt̄. ¶ Ad
probationē dicit ꝙ totalis silitudo non est causa precise:sꝫ
cum hoc reqritur ꝙ silis non p̄ns albedo que ponitur vi/
deri aliqn̄ fuerit p̄ns illi potētie manente illa visione. Hec
responsio irrōnabilis est vt videtur.ꝑmo:qꝛ ꝭm ipsam se/ H
quitur ꝙ si deus hanc visionē eandem numero qua video
a.albedinē conseruaret:albedine destructa adhuc viderē
a.₇ ista visio etiam tunc eēt visio.a. ₇ tn̄ si hanc visionem
eandē deus in me causasset anteq̄ꝫ.a.albedo fuit in rerum
natura:ista visio non fuisset tunc visio eius:nec ego vidis/
sem.a. Sed hoc vt puto irrōnabiliter dicit̄.nam fuisse vel
non fuisse p̄sens potētie nihil confert vel nocet ad hoc vt
aliqd videatur:dūmodo ponat̄ in aia res que est eius sili/
tudo intentionalis:qualis notitia vel visio dicitur eē simi/
litudo obiecti. ¶ Cōfirmo istud:qꝛ alias sequeret̄ ꝙ de⁹
non posset cāre in me notitiam intuitiuā alicuius rei p̄te/
rite que nunq̄ꝫ fuit mihi presen .imo etiā nec alicui⁹ que
fuit mihi p̄ns:que non cōcederē libēter. ¶ Confirmo itē ꝑ

3 per dicta socij.ipse enim inter cetera pertractādo cōclusionem quartam supra recitatā:ponit.3.propositiones.quarum vna fuit:q deus potest causare visionē sensibilis presentis eo nō ꝯcausante.ℭ Cum igitur pñtia sensibilis non sit necessaria visioni nisi ad cāndū illam:q2 sine eo nāliter
T.c.52. causari non pōt:vt p3 ex 2° de aīa.vbi Phs inquirit ꝓpter quid sensus nō sentiunt absentibus sensibilibus: sequitur q possit causare visionē eius:esto q nec sit nec fuerit pñs vnq̄.Item iste socius ibidē respondēdo ad vnam rationē meā dicit:q nulla est nāliter intuitio non exñtis:que nō causabatur ab ipso dū erat existens vel ab aliquo actualr exñte qd esset aliqd ipsius si ipsum esset.Quero igit de intuitione dualitatis pisorū:quando vnū tāgitur digitū cancellaris a quo cātur. An ab ipsa dualitate non existēte vel
k ab aliquo existēte qd esset aliqd eius si ipsa esset. Non ab ipsa q2 nunq̄ fuit exñs.igit ab aliquo ip.9 rc. Sed istud non pōt assignari aliud q̄ pisum actu existēs qd tāgitur. igit pisum esse aliquid talis dualitatis.7 per pñs iste tangit dualitatē cuius vna vnitas est.s.hoc pisū exñs:7 alia non est:7 hoc pisum existēs causat tactionē:qua etiā tangitur pisum non existens:7 sic intuitio huius pisi existentis est etiā intuitio nō existētis:qd nunq̄ fuit pñs manente hac tactione. Nihilominus hoc dictuz eius nūc recitatuz non videt posse stare cū respōsione alias per eū data 7 supra recitata:qua dicebat q talis nō tāgit dualitatē nisi q̄ opponeret vnitati huius pisi tacti.cōstat enī q nulla dualitas cuius pars eēt hoc pisum tactū opponeretur vnitati huius pisi.7 tñ talem dicit nūc tangi vt p3 ex dictis.ℭ Ad
l tertiā rōnem dicit q similitudo teneret si intuitio rei presentis eēt intuitio rei absentis:que nunq̄ fuit p̄sens:quod ipse nōdū dicit.ℭ Cōtra hoc arguitū est 7 ostēsum. q qua rōne intuitio presentis eēt intuitio absentis qd fuit p̄sens: esset etiā intuitio absentis similis:qd nunq̄ fuit presens.

Hic concludit p pó sup po'' p cōfirmatione rōnū pmarū. ℭ Secunda cōclusio que sequitur ex dictis:7 quā alias posui:est q nulla res sensibilis presens sensui 7 mouēs ipm ad intuitionem sui causat in sentiēte notitiam qua intuitiue cognoscatur aliqua alia res sensibilis eiusdē rationis actualr existens 7 eidem sensui non presens. Probat quī si detur oppo(m) vel causat notitiam absentis qd fuit p̄sens: vel absentis qd nunq̄ fuit p̄sens. Primum non pōt dari vt p3 tam ex pma q̄ ex tertia ꝓpositionibus nūc probatis.7 ex hoc sequitur q nec secūdum dari possit:cum non sit potior ratio pro absente qd nunq̄ fuit p̄sens q̄ pro eo qd fuit presens:imo sm dicta socij potior ratio videt pro eo qd fuit presens vt p3 ex proxime recitatis.ℭ Pro ista ꝓpositione alias feci aliquas rōnes vt supra p3.ad quā pmā que super experientia fundabatur:iste venerabilis socius respōdit.d.q vtiq albedo margarite p̄sentis pōt causare notitiam qua intuitiue cognoscatur albedo alterius simil
m lime absentis.que tñ fuit presens eadem visione manente.

Rñ sco. Ad pm ℭ Hec responsio probatur ex iam dictis:tum q2 probatū est q visio non potest naturaliter manere in absentia visibilis sic saltem q sit visio eius dum absens est:vt p3 ex ꝓpositione prima 7 correlarijs eius.tum q2 dato q aliqua maneret visio absentis:q2 tñ per ipsam nō videretur aliq̄ alia res tunc presens similis absenti:nec ab illa p̄sente ipa visio tūc causaretur: vt p3 ex probationibus scde 7 tertie propositionū superius proxime positarū:non haberet q aliqua res sensibilis presens sensui 7 mouens ad intuitionem sui causaret visionē absentis:qd aliquādo fuit p̄sens.

Ad 2m ℭ Ad secūdā dicit q nulla cognitio terminatur rc.quā habens nō experitur inquit vel experiebat. Nunc autē si succedant duo visibilia manēte eadem visione:videns experiebatur aliquando se videre illud qd nunc est absens. Hec solutio etiam nō stat propter falsum fundamētum de manentia visionis absente visibili.

Ad 3m ℭ Ad tertiā negat consequentiam 7 dicit eam nō tenere per locū a maiori sicut dicit ad aliam rōnem factam pro pma ꝯne in eadem replicatione.tūc per me posita 7 recitatū est nunc in pma cōclusione correlaria harū duarū vltimarum que alias fuerūt posite. Sed ipsa stare non potest vt ibidē sufficienter ostēditur. Quia vo ex hac vltima correlaria ꝯclusione: vt supra ostēsum fuit:deducebat pncipalis ꝯclusio:de qua agitur:videl3 q nō est nāliter possibile nos intuitiue cognoscere nō existens.p3 q illa cōclusio 7 sue probationes i sua soliditate persistunt. Quā etiā conclusionē ex nunc dictis cōfirmo:qm si sit naturalr possibile vt non existēs cognoscatur a nobis intuitiue.vel hoc est verū de nō existēte qd aliqn fuit presens.vel de non existēte qd nunq̄ fuit p̄sens. Sed nec de hoc nec de illo:vt p3 ex dictis.igitur rc.

4a ppō. ℭ 4a propositio pncipalis est.nulla intuitio causabilis naturaliter ab hoc sensibili est naturalr causabilis ab alio sensibili. Probatur. Nulla notitia euidēs cōplexa causabilis immediate ab B sensibili 7 hac notitia simplici intuitiua eiusdem est naturalr causabilis ab alio sensibili q̄tūcūq illi simili 7 notitia sui intuitiua.igit nulla ituitio causabilis rc. p3 ꝯña per socium qui vult quātū ad hoc idē iudiciū esse habendū de qu buscūq effectibus naturalibus.añs probatur:q2 si notitia cōplexa qua (verbi grā) euidenter cognosco.a. albedinem existere esset causabilis naturaliter ab albedine.b.7 notitia intuitiua ipsius.b. sequeretur q videns precise albedinem.b. euidenter cognosceret albedinem.a.existere.7 sic vidēs precise vnū singulare determinatum cognosceret q aliud illi simile.qd tñ nō videret existit.hoc autē est contra cōem experientiā.

2m ℭ Secūdo nulla euidēs 7 distincta notitia memoratiua de aliquo certo sensibili causabilis a specie illius vel habitu existente in memoria est causabilis ab aliqua alia specie vel habitu sibi simili.igit nulla intuitio rc.ꝯña p3 vt prius per dicta socij.añs videtur similr clarū.nam alias per vnicā spēm vel habitū in memoria posset quis euidēter 7 distincte recordari cuiuslibet singularis similis illi a quo fuit cāta spēs illa.7 vlterius sequitur q nunq̄ posset obliuisci vnius:qn simul esset oblitus cuiuslibet.quod ēt est contra experiētiā.

2m Et hec vltima ꝯña p3.q2 quādiu h3 speciē qua potest recordari de aliquo nō est oblitus illius. Si ergo per vnam speciē pōt recordari de quolibet q̄diu aliquā talē speciem habebit de nullo erit oblitus.igitur si alicuius obliuiscat nullam tunc talem spēm habebit.7 si nullam habebit nullius poterit recordari.igitur si pus potuit/omniū erit oblitus.ℭ Pro hac eadē cōclusione feci alias (vt supra p3) duas rōnes. Ad quarū pmā ipse respondit dicens q si talis notitia pmo cātur ab vno 7 postea ea manēte succedat aliud erit ituitio vtriusq̄. Si vo terminetur ab altero tñ erit intuitio illius a quo causabitur:puta.b.7 nō alterius

q vtpote.a. Huius aūt responsionis pmum mēbrum constat esse falsum ex proxime dictis.ℭ Cōtra secūdum aūt tunc arguebā ex ꝓbationibus correl. precedētis.ℭ Ad quā pmam respōdit q ideo precise talis intuitio non est eius a quo nō causat:q2 non cātur ab eo. Et q2 cōtra hoc vlteri9 inferebam q nulla intuitio eēt non existētis.q2 nulla causatur a nō existēte. Respondit q nulla est intuitio non existentis que non causabatur ab ipso vel ab aliquo actualr existēte qd esset aliqd ipsius si ipsum esset.ℭ Sz istud vt apparet non stat cū dictis suis primis. Nam tactio dualitatis nō exñtis quam d3 tangi ab eo qui vnū pisum tāgit digitis cancellaris nō causabat a dualitate existēte nec ab aliquo existēte qd eēt pars illius si ipsa existeret vt supra est probatū.ℭ Ad scdam probationē ꝯ idem mēbrū dicit pmo.q ad illā ego ita habeo rñdere sicut ipse.q2 dico q intuitio.a.sic est intuitio eius q non potest esse intuitio alterius:tunc querit vnde est hoc. Non possuz vt ait assignare aliā cām nisi q2 causatur ab.a.7 nō ab alio.ℭ Scdo respondit ad rōnem:q2 intuitio causabilis a duobus non est

A illius a quo potuit causari et non causat: ideo quia ab eo non causatur nec a deo ipso presente. quocunque enim bonum daretur ipsa esset intuitio ipsius. ¶ Unde dicit sine assertione se ponere propositiones tres. Prima quod deus pot causare intuitionem sensibilis presentis ipso non concausante. Secunda quod pot conservare intuitionem presentis ipso absente. Tertia quod in potentia cui nullum sensibile est presens nec ante fuit non potest deus causare intuitionem que sit intuitio istius sensibilis: puta .a. et non sit alterius cuiuslibet sibi similis omnino secundum naturam: quia omni apparentia qua apparet vel apparere posset unum simillimorum apparet aliud si similiter se habeant ad potentiam. igitur etc. ¶ De primo dicto expedio me breviter. dico quod illa non est causa. Sed causa est: quia ipsa ex sui natura est similitudo intentionalis istius: videlicet .a. precise: sive causetur ab eo sive a deo. Et si per impossibile causaretur a.b. vel aliquo alio sensibili adhuc non esset intuitio nisi ipsius .a. Sicut etiam species propria ipsius .a. in memoria existens et ab .a. cum sensabatur causata. si eadem fuisset infusa a deo et non causata ab .a. nihilominus esset similitudo representativa et medium recordandi respectu ipsius .a. et non respectu alicuius alterius. Unde quantum ad hoc accidit notitie et speciei a quibus causentur: dummodo ipse eedem et non alie causentur. ¶ Contra responsionem secundo eius arguo dupliciter. primo quia ipse prius concedit quod ideo precise intuitio causabilis ab .a. et a b. si causaretur a solo .b. non esset intuitio illius .a. quia non causaretur ab .a. posita autem causa precisa. ponitur illud respectu cuius dicitur causa. Sed si a deo tantum causaretur intuitio ipsius .a. presentis illa intuitio non causaretur ab .a. ut clarum est. igitur quantumcunque .a. esset presens adhuc illa non esset intuitio ipsius .a. cuius oppositum nunc ipse dicit in propositione prima illarum suarum trium. ¶ 2° quia 3° propositio earundem non videtur danda: alioquin sequeretur quod in me qui nunquam vidi Moysem neque David deus utriusque in me

C causare posset notitiam distinctam. et sic de aliis preteritis rebus similibus. Eodem modo sequitur quod de nullo futuro posset distinctam notitiam dare: que non puto esse concedenda. Et confirmatur ista consequentia per dicta socii. quia omni apparentia qua apparet vel apparere posset etc. ¶ Ad secundam rationem pro eadem conclusione superius factam. Respondet negando consequentiam in casu dato. Ad probationem concedit dictum suum et consequens illatum. scilicet quod quicquid pot provenire a causis naturalibus provenit. Et cum dico: hec notitia est causabilis: dicit quod verum est a quolibet seorsum vel si successive approximarentur. Si tamen simul in diversis sitibus non sunt nata causare unam notitiam sed duas. Ista responsio ut videtur non solvit rationem. Nam positis talibus pluribus sensibilibus in diversis sitibus simul oppositis eidem potentie: quorum unum sit .a. aliud sit .b. et visio causabilis vocetur .c. quero an .c. sit causabilis ab .a. vel non? Si sic.

D igitur causatur ab .a. quia per concessum quicquid pot provenire a causa naturali provenit. Deinde quero an .c. possit provenire a b. vel non? Si sic. igitur provenit a b. et per consequens de facto .c. provenit et ab .a. et a b. quod est probandum. Si non. igitur .c. non est causabilis a b. et ultra. igitur quelibet notitia causabilis ab uno sensibili est causabilis ab alio sibi simili. Cuius oppositum tenet iste vene. Bacha. ¶ Ex ista quarta propositione cum quodam alio dicto huius socii. scilicet quod idem iudicium quantum ad hoc habendum est de omnibus effectibus naturalibus. sequitur quod nullus effectus naturaliter producibilis ab hoc agente est naturaliter producibilis ab alio agente naturali totaliter distincto. quod directe contradicit sive quarte conclusioni superius recitate. Uerum quia ipse illam probavit aliquibus rationibus: ideo ad illas respondeo. ¶ Ad primam nego consequentiam et similiter propositionem assumptam ad eius probationem. contra: si dicitur quod non est maior ratio hinc quam inde quam ipse non probavit. Similiter autem posset probare quod a pluribus et diversis secundum speciem equus et bos sunt naturaliter producibiles. et ita de aliis speciebus animalium perfectorum: quod tamen constat esse falsum. nam equus est corruptibilis ab aqua et igne et a lapide cadente et a multis aliis etiam specie differentibus. ¶ Ad secundam si antecedens intelligatur de eodem effectu secundum numerum, sic debet intelligi si consequens debeat inferri ad propositum, nego ipsum. ¶ Ad primam probationem dico quod illa non probat antecedens. Nam quamvis quilibet igniret per se neuter tamen causaret formam ignis causabilem ab alio. unde illud non probat nisi quod idem specie effectus est ab utroque producibilis. ¶ Ad secundam probationem quicquid sit de antecedente intellecto de fine voluntarie prestituto ab agente de quali procedit probatio eius: nego consequentiam. Ad probationem non est maior repugnantia hic quam ibi: quia ista

F tantummodo assumitur et non probatur nulla probatio est: sed potius manifestatio deficientie probandi: quod est ab arguente probandum. Unde tali argumentationi sufficiat instare. Similiter arguendo de quolibet effectu naturali: quod produci possit naturaliter ab agentibus naturalibus specie differentibus. ¶ Pro hac eadem conclusione iste socius alias ut supra recitatum est: fecit inter alias unam rationem deducendo ad istud: quod inter individua eiusdem rationis esset ordo essentialis dependentie: et quia istud concessi ad hunc intellectum: videlicet quod unum individuum dependeret ab alio eiusdem speciei tanquam a per se causa extrinseca. Contra hoc in ultima sua replicatione arguit sic. In essentialiter ordinatis non est processus in infinitum, qualitercunque essentialiter ordinentur. igitur inter individua eiusdem rationis non est talis ordo essentialis dependentie. patet consequentia: quia in illis est processus in infinitum. antecedens secundo patet ex 2° meta. ¶ Respondeo. antecedens potest intelligi dupliciter. uno modo quod respectu eiusdem effectus non sunt infinite cause essentialiter ordinate. et secundum hunc sensum habet philosophus .2. metaphysice: et ego concedo. et sic nego consequentiam, accipiendo consequens ut dedi. scilicet quod unum individuum sit per se causa alterius individui eiusdem speciei. hoc enim nullatenus repugnat antecedenti. Alio modo potest antecedens intelligi sic: quod scilicet non est possibile ut ab aliquo tanquam a per se causa dependeat aliud ut ab .a. dependeat .b. sic quod .b. non possit naturaliter produci nisi ab .a. et iterum eodem modo a b. dependeat .c. et a c. dependeat .d. et sic in infinitum. et in hoc sensu nego antecedens. nec in hoc sensu loquitur philosophus. Sic enim non ponitur unus effectus numero dependere a causis infinitis essentialiter ordinatis. nam cause essentialiter ordinate omnes simul causant: quod in proposito non convenit. et ideo non sunt tales cause essentialiter ordinate in causando. ¶ Ad rationem principalem questionis superius fuit responsum.

¶ Distinctionis .vij. Questio. v.

Quarto quero utrum angelus species et intellectiones quibus alias res naturaliter intelligit, recipiat a rebus ipsis intellectis. Et videtur quod non. primo quidem de speciebus: quia de extremo ad extremum non devenitur nisi per medium. esse autem forme in imaginatione. quod est sine materia. non tamen sine conditionibus materialibus, est medium inter esse forme que est in materia: et esse forme que est in intellectu per abstractionem a materia et conditionibus materialibus. igitur intellectus angelicus non potest formas materiales reducere ad esse intelligibile nisi prius reducat eas ad esse imaginabile. sed hoc est impossibile sibi: cum careat imaginatione. que est vis sensitiva. igitur etc. ¶ Secundo idem arguitur de intellectione: quoniam si eius intellectio causaretur a rebus: angelus intelligeret per discursum. hoc autem est contra

Margin notes, left: "3 scotum." (beside "ter. dico quod illa non est causa"); "Hic infert contradictoria 4e opinionis oppositi supra posite." (beside "Ex ista quarta propositione").
Margin notes, right: "E" (at the top of the second column); "T.c.5." (beside "tet ex 2° meta."); "G" (beside "infinite cause essentialiter ordinate"); "T.co.5." (beside "bet philosophus .2. metaphysice"); "D" (beside "Quarto quero"); "E" (beside "tellectis. Et videtur"); "2m" (beside "¶ Secundo idem arguitur").

3 Dio. de diui. nomi. vbi dicit q angeli non cógregant diui
Cap.7. nam cognitioné a sermonibus diffusis: neqz ab aliquo cō
muni ad ista specialia simul agūtur. consequētia probat:
qz sicut aliqua cā precedit effectum etiam tempore: sic pri
us tempore causaret notitiam sui in angelo qz effectus. ⁊
sic angelus prius intelligeret causam qz effectum.

Oppm. Ad oppositum arguitur sic. angelus non pōt naturaliter intelligere determi
nate aliquam rem anteqz fit. ⁊ aliquam potest intelligere
dum est postqz non fuit. ⁊ ēt dum non est postqz fuit. igitur
angelus speciem ⁊ intellectionem accipit a rebus. antece
Cap.35 dens quo ad primā partem patet per Aug. super Gen. 4.
in illa auctoritate allegata in 3° articulo precedēt. q. Quā
notitiam precedebant que fiant ⁊c. ¶ Secunda pars non
est dubia: ⁊ tertia probatur: qz angelus potest recordari ꝑ
teritorum. vt in eodem articulo est probatum.

K Hic erunt articuli duo. ¶ Primo videbit de que
sito. ¶ Secundo vtrum intelligat discur
rendo: qd implicatur in vno argumento.

pus artic. Pro primo premitto q in nobis quedam intel
lectio est complexa. quedam incom
plexa. ⁊ quedam incomplexa ⁊ intuitiua. quedam vero ab
stractiua. Item specierum quedam sunt singulares ⁊ a re
bus recepte. quedam vero vniuersales ⁊ ficte ab intellectu.
omnia hec ⁊ ipsorū differentia patet in ꝑ lib. dist. 3.

p'2. ¶ His pmissis pono cóclusiones quinqz. ¶ Prima conclu
sio est: q notitiā intuitiuā quam angelus hz naturaliter de
re alia accipit a re intuitiue nota per illam. hoc probatur
pm sic. Cuiuslibet notitie intuitiue in angelo causa effectiua i
mediata. lz partialis/est ipsa res intuitiue nota. igit quāli
bet huius accipit a re intuitiue nota. ꝯña nota est. antece
dens probatur. Qz enim sit causa effectiua probo. qz si nō
sit sic. igitur preter ipsam est aliquid aliud sufficiēs actiuū
totale ipsius notitie: vel aliquā alia plura: que simul suffi
cienter possunt illā producere: ⁊ cum ipsa non sit pncipium
L passiuum seu receptiuum totale aut partiale intellectionis
huius vel dispositio illius. nec ēt sit effectus naturalr con
sequens intellectioné ipsam vt certū est. sequr: q erit pos
sibile huiusmodi notitiā causari in angelo naturalr re ta
li non existente. consequēs est falsum. ꝯña probatur: quia
positis sufficiētibus actiuo ⁊ passiuo in oportunis dispo
sitionibus ponitur effectus. si sit actiuū naturale. vel saltē
potest poni: si sit liberum: sicut pz ex. 9. metaphy. ⁊ ex dif
T.c.10. ferentia vtriusqz generis principij actiui. Qz autem imme
diata/probatur. qz si esset cā mediata tm. esset ergo cā ali
cuius: qd imediate esset causa notitie: ⁊ illud non videtur
ēe nisi spēs vel aliquis habitus. vel aliqua alia notitia. nō
potest dici q notitia alia: quia non abstractiua. nam quēli
bet notitia abstractiua rei distincta ⁊ naturaliter habi
ta presupponit intuitiuam eiusdem. ⁊ tunc de illa priore es
set querēdum. vtrum imediate causaretur a re. ⁊ si sic. eadē
ratione ⁊ quelibet: aut mediate: ⁊ sic in infinitum a parte
ante. quod est impossibile. Nec potest dici q habitus: qz
M quilibet habitus naturaliter acquisitus pͤsupponit causa
liter actū: nec species: qd forte magis posset videri. qz spe
cies non est opportuna nisi in absentia obiecti. vt dictū est
in precedenti. q. ⁊ per cōsequens non per se requiritur ad
notitiam intuitiuam. ac per hoc non est per se causa eius.
¶ Confirmo. qz si intellectus angelicus per possibile vel
impossibile esset virtus potens tantūmodo intueri presen
tia ⁊ non recordari pterita vel absentia: in eo nulla causa
retur species alia a notitia ipsa intuitiua: sicut nec in sensu
exteriori in nobis causatur. vt habitum est in precedēti. q.
igitur species que causatur in intellectu angelico non est
causa notitie intuitiue. ¶ Preterea angelus nō potest. na
turaliter aliquam rem futuram distincte intuitiue cogno
scere: ⁊ presentem potest. igitur ipsa est aliquo modo p se

causa notitie sue intuitiue. ⁊ constat q non materialis vel N
formalis aut finalis. igitur efficiens. consequētia patet: qa
alias dum adhuc res esset futura/existerent omnes cause
requisite ad notitiam eius. ⁊ per consequēs illa poni pos
set in effectu. Antecedens patet: quoniam propriū est dei
naturaliter futura intueri distincte. Et probatur etiam per
auctoritatem Dam. lib. 2. dicentis. Futura quidem nec an Cap.4
geli nec demones nouerunt. supple naturaliter. ⁊ per au
ctoritatē Aug. 4. super Gen. preallegatam in. q. proxima. Cap.35.
⁊ aliam consimilem ibidē/vbi vult q quāuis per notitiam Ca.34.
in verbo que vtiqz supernaturalr tm haberi potest: res ꝑ
us fuerunt cognite ab angelis beatis qz fuerint in rerū na
tura. per notitiā tamē vespertinam: que sm cū est qua res
in seipsis naturaliter cognoscūtur: non potuerūt cognosci
nisi prius saltē causaliter essent. vt dictum fuit. ¶ Ista con Cap.7.
clusio confirmatur per auctoritatem eiusdem. 12. de tri. ait
enim deus non ad tēpus videt nec aliqd noui fit in eius vi
sione atqz scientia: cū aliquid tēporaliter geritur ac transi
torie: sicut inde afficiunt sensus carnales animaliū ⁊ homi
num: vel ēt celestes angelorum. Ubi pz sm eū q cū aliqd tē
poraliter fit tūc afficiunt sensus. i. intellectus angelorum ⁊ ali
quid noui in eis fit ecōtra de deo. ¶ Secūda ꝯ est. q ab 2'2
stractiuam notitiam distinctam de re alia accipit angelus
a re abstractiue nota mediate: ad hunc sensum: qz scilz eam
accipit imediate ab alia re quā imediate accipit vel acce
pit ab illa quam actualr per huius notitiā abstractiue co
gnoscit. Hoc probat: nam talē notitiam accipit imediate a
specie distinguēte illā rem representātē: ⁊ illam spēm ime
diate accipit a re illa. igitur ⁊c. ꝯñtia est nota: ⁊ prima pe
antecedētis probatur: qm notitia abstractiua de re distin
cta ⁊ in singulari est per spēm eius distincte ⁊ singulariter
ipsam representātem in se intuitiue cognitam vt ex alias se
pe dictis pz: ⁊ per ꝯñs imediate cātur a specie illa. Qz aūt
tale notitiā habeat angelus nāliter pz ex tertio arti. pri P
me. q. ¶ 2a vero pars antecedētis patebit ex quarta ꝯne se
quēte. ¶ 3a ꝯ est. q notitiā cóplexā aliquam accipit ange 3'2
lus nāliter a re intellecta. probat. qz notitiā euidētem ali
cuius veri ꝯtingentis enūtiabilis affirmatiue ⁊ de presen
ti angelus nāliter hz. Cognoscit. n. euidēter q nūc ego lo
quor ista. igitur ⁊c. ꝯñtia pz. nam talem notitiam non pōt
habere nisi mediante intuitiua notitia: seu notitijs intuiti
uis: qua ⁊ quibus actualr me ⁊ mea verba cognoscit: no
titiam aūt intuitiuā huius accipit a re ipsa vt pbatū ē. igi
tur ⁊c. ¶ 4a ꝯ est: q in angelo sunt singulares spēs. i. singu
lariter repñtatiue accepte ab eis rebus quarum repñtati 4'2
ue sunt. Prima pars probat. qz alias non posset hēre de
eis distinctam recordationē: cuius oppom probatum est. q.
proxima: ꝯña probatur: sicut de nobis probatū est in pmo
dist. 3. in. q. de notitia rerū sensibilium. in tertio dubio dicte Q
q. Scda pars ꝯnis probatur: qz si nō essent a rebus acce
pte. vel oēs essent simul ei ꝯcreate ab initio: ⁊ tūc per eas
posset cognoscere distincte eque bene futura sicut preteri
ta: qd est falsum. Uel quādocūqz angelus aliqd singulare
de nouo apprehendit: deus illi spēm illius infunderet: qd
qzuis sit possibile nō tū sic contingere verisimile est: eo q
naturaliter ⁊ virtute ppria sibi a deo tributa ⁊ eo sibi co
agente sm cōem influētiam tm anima nostra ⁊ coniuncta
⁊ separata possit tales spēs acquirere. constat autē q non
minus perfectus est angelus sm nām qz anima nostra: h
autem perfectionis vtiqz est. nam sic de nō existētibus pōt
haberi notitia. ¶ Quinta ꝯclusio. q in angelis sunt vel es 5'2
se possunt nāliter spēs vniuersales ⁊ ficte ex spēbus rece
ptis a rebus. Hoc probatur: qm hoc est perfectionis in in
tellectu nostro: ppter habendam notitiam quiditatum ab
stractas proprias diffinitiuas ⁊ scientificas vt tactū est in
q. proxima. articulo primo. ac in illa. q. frequenter memo
rata. igitur non debet angelo denegari nāliter inesse pos

A se.¶ Cōtra ista est opi. satis cōis que tenet ꝙ angeli nul
Sā. th. las nouas spēs recipiūt:sed habent oēs sibi ꝯcreatas ab
pri. j. q. initio:⁊ hoc ꝑter rōnem ꝓmo factam ad. q. hꝫ alias. Q̄m̄
55. ar. 2. qualis est distictio ⁊ ordo corpoꝝ supremoꝝ ad infinita:
talis est supꝰmaꝝ substātiarū spiritualiū ad infimas:nunc
aūt suprema corpora.s. celestia habent potentiam totali/
ter in sua natura perfectam per formā. In corporibus aūt
inferioribus potētia mãe non totaliter perficitur per for/
mā:sed nunc accipit vnā:nunc aliā ab aliquo agente. igiẗ
similiter inferiores substantie itellectiue.s. hūane aie hn̄t
potentiam intellectiuam non cōpletam nāliter:sed cōple/
tur in eis successiue per hoc ꝙ accipiūt spēs itelligibiles
a rebus:potentia v̓o intellectiua in substātijs spūalibꝰ su
perioribus.i. angelis naturaliter cōpleta est per spēs itel/
B ligibiles nāliter habitas ad oia intelligenda que nāliter
2m cognoscere pn̄t.¶ 2º aie humane q̄ sunt forme corporū
iō a corporibus ⁊ ꝑ corpora suā perfectionē intelligibilē
consequuntur:alioquin frustra vnirenẗ corpibꝰ. igiẗ sube
superiores.i. angeli cū sint totaliter a corporibus absolu/
te imāliter ⁊ in esse intelligibili subsistentes:suam perfe/
ctionē intelligibilē consequuntur per intelligibilem efflu/
xū quo a deo spēs reꝝ cognitaꝝ susceperūt simul cum in
3m tellectuali nā.¶ Tertio. idē probatur auctoritate Aug.
cap. 13. 2º sup Gen̄. ad lrām. dicētis ꝙ cetera infra angelos ita cre
de pu̇is. antur vt prius fiant in cognitione rōnalis creature:ac de
4m inde in genere suo.¶ 4º ad hoc potest argui ex alia auc̄te
cap. 29. eiusdem ibidem li. 12. ait.n. Nec sane putandum est face/
de pu̇is. re aliquid corpus in spiritu quasi spiritus corpori facien/
ti materie vice subdatur. Omni eniꝫ modo prestantior est
qui facit ea re de qua aliquid facit ⁊c̄. ⁊ ideo concludit ꝙ
C imaginem corporis in spiritu nostro qua cum absens fue
rit recordamur non ipsum corpus in spiritu:sed ipse spiri
tus facit in seipso. Ex cuius rōnis medio manifeste con/
cludi potest ꝙ res corporales:aut certe etiam spirituales
inferiores angelis nō pn̄t aliquas spēs vel notitias cāre.
5m ¶ 5º pōt argui. q̄ aut res causantes hꝫ spēs in intellectu
angeli prius causant necessario species illas vel alias in
medio:aut immediate causant illas in intellectu angeli.
Non potest dici primū:q̄m tunc sequitur ꝙ si esset vacuū
inter rem illā ⁊ angelū:non posset angelus intelligere il/
lā. Itē non posset intelligere colorē in nocte:sicut nec nos
corporaliter videre:q̄ color existens in tenebris non cau/
sat speciem vllam in medio:sed hec sunt absurda. igitur il
lud dici vere non potest. Nec ēt 2m:q̄m tunc angelus per
nullam distantiam posset impediri a notitia rei:⁊ sic dia/
bolus exn̄s in angulo orientis:nosset illud quod est in oc
Ad pm cidente:quod non conuenienter vꝫ dictum.¶ Ad pm dico
Tho. ꝙ deficit multipliciter. p̄ qdē q̄ sm ipsum sequitur ꝙ nū/
vbi. s̄. q̄ꝫ angelus perficeretur per nouam intellectionem ⁊ cōsi
D derationem actualem:sed semꝑ oia simul actu ꝯsideraret
que potest naturali cognitiōe cognoscē:cuiꝰ oppm iste do/
2 ctormet dicit infra. q. 58. arti. p̄.¶ 2º q̄ falsum assumit di/
cendo ꝙ corpora celestia sunt totalr̄ ꝑfecta. si intelligatur
ꝙ nullā perfectionē substātialē vel accidentalē recipiunt:
nā certū est ꝙ luna ⁊ alia corpora celestia illuminanẗ a so
le. Si v̓o intelligaẗ de perfectione substantiali nihil ad ꝓ
positum:cū spēs ille in angelis nō sint forme substātiales.
3 ¶ 3º q̄ vel maior illa sumitur vlr̄:⁊ sic est falsa:q̄m corpora
celestia sic se hn̄t ad infima ꝙ gn̄ant illa:⁊ tn̄ angeli non
gn̄ant animas humanas aut creant. Uel ipsa sumiẗ par/
ticulariter aut indefinite:⁊ tunc forma arguendi est inuti/
Ad 2m lis ⁊ nihil cōcludit.¶ Ad 2m dico ꝙ nō iō ꝯsequuntur per
fectionem intelligibilem a corporibus obiectiue:q̄ sunt
forme corporis:quinimo ⁊ cū sunt separate ab eis tales ꝑ
fectiones accipiunt. Utrum aūt iō per corpora vel sensus
corporis ꝯsequunẗ huius perfectionē:q̄ sunt forme cor
porū non curo:mā ⁊ si ita esset non ad ꝓpositū facit:q̄ nō
dico ꝙ angeli recipiant per corpora tales perfectiones: E
sed dico ꝙ a corporibus:sicut ab obiectis ⁊ efficientibus
partialibus sue notitie.¶ Ad 3m dōm. ꝙ sicut pꝫ ibidem Ad 3m.
clare:⁊ silr̄ liº 4º in pluribus locis Aug. loquiẗ ibi de co/
gnitione qua creature ab angelis cognoscuntur in verbo
que vtiq̄ supnālis ⁊ beatifica est. De cognitione v̓o nālī
quā vocat ipse vespertinā nō illud dicit:sed oppositum vt
supra recitatū est.¶ Ad 4m dico p̄ ꝙ si sequantur sonum T. c. 52.
illoꝝ v̓boꝝ ꝓbaretur ꝙ corpus inaiatū non posset agere
in sensum:quod tn̄ expresse est ꝯ phm 2º de aia qui vult ꝙ cap. 2º.
sensibilia exteriora sint actiua sensationū vel sm alios spe
cieꝝ in sensu. Et silr̄ Aug. 2. de tri. Itē sm h̓ phantasma/
ta nec spēm nec intellectionem causarent in intellectu:qđ
est ꝯ phm:ēt nec doctor ꝑdictus hoc diceret.¶ D. Esset ꝯfirmaº.
ꝯtra eundēmet Aug. qui vt in ꝑcedentibꝰ q̄ōnibꝰ pꝫ:vult
ꝙ ois res quācūq̄ cognoscimꝰ cōgeneraẗ in nobis noti/
tiā sui:⁊. 14. de tri. dicit ꝙ quedā cognoscibilia cognitio/ cap. 10.
nem interpositione tēporis antecedunt:sicut sunt ea sensi/ F
bilia que iam erāt in rebus tpalibꝰ anteq̄ꝫ cognoscerenẗ.
Quedam vero simul esse incipiunt velut si aliquid visibi
le:quod omnino non erat ante oculos nostros oriatur:co
gnitionem nostram vtiq̄ non ꝑcedit:⁊ mox subdit:Uerū
tn̄ siue tp̄e ꝑcedentia:siue simul esse incipiant cognoscibi
lia cognitionū gignunt non cognitione gignuntur:⁊ pꝫ h̓
ꝙ loquiẗ de sensibilibus. Non igitur vult ipse negare sim
pliciter corpus agere in spm̄:sed solūmō intendit ꝙ non
agit:sicut agens totale effectus recepti in spū sicut partia
le aūt ipsum agere non negat:aliogn ꝯdiceret sibi:vt pꝫ
ex dictis:qđ non est putādū.¶ Ad 5m dōm. ꝙ eque bn̄ cō Ad 5m.
cluderet ponēdo spēs innatas ꝙ angelus per nullā distan/
tiā ipedireẗ a cognoscendo rem vllam. Unde ⁊ istud ꝯn̄s
concedunt doctores:quoꝝ rōnes solute sunt. Mihi tn̄ vi
detur alr̄ respondendū ad argumētū. ⁊ dico ꝙ non est ne
cessariū ꝙ res cognoscēda ab angelo causet spēm suaꝫ in
medio:nam vna aia separata cognoscit nālr̄ aliā distan/ G
teꝫ:sicut pꝫ de aia diuitis epulonis que cognoscebat aiaꝫ
Lazari:⁊ silr̄ aiam Abrae a quarum qualibet loco dista
bat:sicut pꝫ ex verbis euāgeliste dicentis ꝙ diues ille.i.
aia que fuit illius diuitis vidit Abraā a longe:⁊ silr̄ ex re
sponso Abrae dicentis magnum chaos inter hos ⁊ illos
firmatum esse. Sed constat ꝙ nec aia Abrae nec anima
Lazari suas spēs causabant in medio:cū medium non sit
susceptibile spērum rerū spiritualiū. Et cum infert ꝙ tūc
per nullam distantiam ipediretur notitia angeli:nego ꝯse
quētiā. Nā nō obstante qđ dictū est de aia separa adhuc
ꝓꝑ distantiā ipediẗ:sicut expꝛsse vult Aug. in liº de cura ꝓ
mor. agenda. est.n. sn̄ia eius ꝙ aie exn̄tes in inferno nihil
pn̄t scire.s. nāliter de his que actualr̄ fiunt in mundo:nisi
discant relatione eoꝝ qui hinc illud descedunt:⁊ per hūc
modū dicit Abraam sciuisse equales in mundo fuerāt di/
ues ille ⁊ Lazarus. Et iō dicit Aug. Proinde fatēdū est ne H
scire qdē mortuos qd hic agatur.s. dum hic agiẗ:postea
v̓o audire ab eis qui hinc ad eos moriēdo pergunt. Hoc
aūt non possent nisi accedētes illuc viderent:quos tamē
hic existentes non cognoscebant.

Quantū ad 2m artim ꝑmitto vnā distinctionē de intel 2º arti.
ligere discurrendo:potest.n. quātū ad pro
positū sufficit accipi triplr̄. vno modo vt idē sit qđ vnum Sā. th.
post aliud intelligere. Scđo vt sit idē qđ vnum ꝑ aliud in pri. j. q.
telligere. Tertio vt sit idē qđ vnū post aliđ:⁊ per aliud in 58. ar. 3.
telligere siue qđ in idē venit:aliqđ ꝓus ignotum ꝑ aliud
ꝓus notū cog̃scē:⁊ h̓ mō strictius ⁊ magis ꝓꝑie sumiẗ in
telligere per discursum:⁊ in h̓ sensu negāt angelū itelligē
discurrēdo q h̓ negāt:⁊ ꝓꝑie ēt talis discursus iter noti
tias cōplexoꝝ accipiẗ.¶ His premissis pono ꝯ̄nes tres
affirmatiuas sm tres acceptiones ꝑdictas.¶ Est ergo pª
ꝯclusio. ꝙ angelus nāliter itelligit discurrendo sm pm sen pª

J fu3.h pbat.nã angelus aliquã rẽ icipiẽtẽ eẽ distincte cognoscit:ꝛ silr vitates aliquas ↄtingẽtes de ipsa:quã ꝛ q̃s aliqñ non cognouit:qñ tñ alias res ꝛ alias veritates cognoscebat.igit angelus cognoscit discurrendo ad sensum illum.ↄña est nota.Añs pbat ex dictis in pmo arti.nam rem futuraꝫ angelus non cognoscit distincte:ꝛ p ↄñs nec eius singulares veritates ↄtingentes:nec est dubium φ nũc dum illa futura est cognoscit alias res ꝛ veritates:ꝛ qñ illa res erit psens:tunc cognoscet illã:sicut eas q̃ nunc sunt.℄ 2ᵐ ꝯ̃ est.φ angelus intelligit discurrendo scdo mõ ꝛ ne fiat in vbo calũnia:quãdocũqꝫ dico intelligit pro eodem accipio quod pro conuenit intelligere:ꝛ semper loquor de cognitione nãlr ab ipso poss bĩi. Hãc ↄ̃nem pbo sic. Aliqꝫ veritatẽ nõ imediatam angelus cognoscit.igit vnum per aliud cognoscit.ꝛ per ↄñs discurrit scdo modo.ↄña pbat.qꝛ ois veritas cognita nõ per aliaꝫ seu per notitiã alterius vitatis est veritas imediata saltem illi cui sic est cognita:vt pꝫ ex diffõne ppõnis immediate primo posterioꝝ.s.q̃ non est altera prior.supple qua ipsa cognoscatur:vt cõiter exponit:ꝛ eodẽ mõ sumo vitatem immediatã.añs declaro. Sumo vbi gfa. vitatem istam. Sol eclipsabitur tali tpe.Uel istã ↄditionalẽ.Si mũdus ꝛ cursus astroꝝ durabit vsqꝫ ad tñ tempus fm dispõnem q̃lis nũc est tali die sol eclipsabit.Istam veritatem non est dubium esse notam angelo:cuꝫ sit nota vel esse possit ẽt bõ astrologo:ꝛ non est ei nota per se:siue ex terminis:vt pꝫ. ẽt qꝛ cuilibet nrm qui vtriqꝫ terminos nouimus esset nota. Itẽ nõ est sibi nota ex aliqua notitia intuitiua vna aut pluribus:sed qꝛ nouit qñ sol ꝛ luna in talibus punctis erunt. igitur non est sibi imediata.Idem posset probari de vitatibus pluum effectuũ nãlium:quos futuros angelus pcognoscit:ꝛ non nisi per notitiã suaꝝ cãꝝ:vñ Aug.in de diuinatione de.dicit φ demon in aeris affectione atqꝫ inordinatione sibi nota nobis ignota:futuras puidet tempestates.i.per notitiã qua nouit aerem sic eẽ affectum ꝛ inordinatũ cognoscit φ tẽpestas erit.℄ 3ᵃ ꝯ̃ est.φ angelus intelligere põt discurrẽdo tertio mõ.Hãc pbo:qꝛ si detur oppositũ.seqꝛ φ diabolus qlꝫ simul actualiter nouit distincte infinitas vitates spẽ differẽtes:ꝛ vlterius ẽt φ habet simul actu infinitas notitias specifice distinctas vel vnam equiualentem infinitis specifice distinctis. ↄñs vtrũqꝫ puto nõ esse dãdũ.ↄñtiã declaro in exẽplo iã sumpto de sole constat.n.φ si mundus ꝛ cursus astrorum vniformiter ppetuaret a deo infinities sol eclipsaret:cum igit diabolus quãlibet eclipsim futurã:seu quocũqꝫ tpe sol sit eclipsandus posset cogscẽ:si nõ possit scire per discursum mõ isto igit simul nouit qñcũqꝫ eclipsabit.ꝛ per ↄñs simul nouit infinitas tales vitates si mundus ꝛ cursus astroꝝ ppetuabitur vniformiter.In tpe a.eclipsabit sol si mũdus ꝛc. In tpe b.sol eclipsabit ꝛ sic de alijs tẽporibus.Idẽ pꝫ in alio exẽplo:nã ↄstat φ figure angulares in infinitũ sunt multiplicabiles p additionẽ anguloꝝ.v.g. possibilis est figura triãgularis.possis ẽt est aliq̃ q̃drãgularis:ꝛ itẽ aliqua pentãgularis:ꝛ sic in infinitũ.supposito φ ↄtinuũ sit infinite diuisibile.de q̃libet aũt spẽ figuraꝝ scibilis est aliq̃ ppa passio. Certũ ẽ igit fm pdicta φ diabolus sil' cogscit infinitas ↄ̃nes ꝛ vitates specifice distinctas. ℄ P. Mihi vi valde mirabile dictu φ nullã vitatẽ necessariam cogscibilẽ nãlr diabolꝰ igrer:ꝛ tñ oporteret h dicẽ fꝫ illã viã. Nã si aliqꝫ igrat vl' illa ẽ mediata vl' imediata. Si mediata.ꝙ p porẽ cogscibilis:ꝛ p ↄñs aliq̃ igra p aliã pus notã cogsci pt ab eo:ac p h p discursuꝫ h 3ᵐ suptũ:cuiꝰ oppoᵐ ponit. Si vo illa ignota ẽ imediata.igit p locũ a minori.seqꝛ φ aliq̃ mediata ẽ sibi ignota:ꝛ p ↄñs vt pus.aliq̃ ẽ ab eo cogscibilis p discursuꝫ. ℄ Pro opi.opposita nõ adducunt opinantes aliã rõnẽ q̃ illã psuasionẽ de cõpõne corpoꝝ supmoꝝ ad infima q̃ soluta ẽ i arti.pcedẽti.ꝛ auctẽ Dio. allegatã in 2ᵒ argumẽto facto ad.q. ℄ Ad pᵐ igit argᵐ cũ di: φ de extremo ad extremũ nõ deuenit nisi p mediũ ꝛc. Dici põt p φ q̃uis ista ppõ hẽat vitatẽ in motu locali:cũ aliqđ corpus mouet a vtute finita:nõ tñ vlr i alijs motibꝰ hꝫ vitatẽ:nã ↄstat φ capilli nigri fiũt albi:ꝛ tñ nõ pus fiũt virides vel cerulei:q colores sũt medij iter albedinẽ ꝛ nigredinẽ. Cũ do tñ magis ad intẽtionẽ arguẽtis põt ↄcedi ppõ vbi est dare p se meᵐ:ꝛ p se extrẽa:ꝛ pꝫ φ alr nõ est vã:nũc ãt ita aliqđ ẽ meᵐiter aliq̃ φ iter q̃dã alia nõ est meᵐ.v.g.iuxta mãm de q̃ est smo eẽ itẽtionale in meᵒ est meᵐ p se iter esse mãle coloris ꝛ eẽ eiᵒ itẽtionale i organo visus.Uñ visibile imediate suppᵐ organo nõ cãt spẽꝫ i illo:ꝛ tñ tale eẽ itẽtionale in meᵒ ẽ p se meᵐiter eẽ mãle tãgibilis ꝛ eiᵒ eẽ itẽtionale in organo tactᵒ. Ita ẽt eẽ itẽtionale i sensu vel in imaginatiua est meᵐ iter eẽ mãle ꝛ eẽ pure itellectuale in aia ↄiũcta:ꝛ tñ nõ in aia separata:ꝛ ita dico φ eẽ imaginabile nõ ẽ meᵐiter eẽ mãle ꝛ eẽ itellectuale reᵒ itell's angelici. Uñ sicut nõ bñ argueret φ tãgibile nõ põt agere i organũ tactᵒ nisi pus agat in meᵒ extrisecũ:qꝛ visibile nõ põt agẽ in organũ visus:nisi agat in meᵒ extrisecũ:ita nõ bñ arguit.φ res mãlis nõ põt agere imediate in itell'm angelicũ:qꝛ nõ põt ẽt imediate agẽ i itell'm hũanũ ↄiũctũ. Q̃o tñ ẽt vtrũ vlr sit veꝝ in q̃libet actione itellectᵒ p nũc nõ affirmo nec nego. ℄ Ad 2ᵐ qcqđ sit de ↄsequẽtia.ↄcedo tñ ↄñs. Et ad auctoritatẽ Dionysij dico φ ipe nõ loqꝛ õ angelis fm statũ mere nãlẽ:sꝫ fm statũ beatificũ:nec de q̃libet notitia eorũ:sꝫ de ea q̃ deũ cognoscũt:ꝛ istõ pꝫ:tũ ex eo φ sine meᵒ ibidẽ pcedit.Ait.n.sic. Ex ipsa.s.diuina sapia itelligibiles ꝛ itellectuales angelicaꝝ mẽtiũ vitates simplices ꝛ beatos hñt itellectᵒ. Ecce φ de beatis spãlr loqꝛ. Q̃o ẽt ↄfirmat qꝛ cito post loqꝛ spãlr de aiabꝰ humanis:ꝛ postea õ demonibꝰ spãlr:tũ qꝛ ait.nõ sermonibꝰ diffusis ↄgregantes diuinã cognitionẽ:nõ ait abᵒ cognitionẽ:sꝫ determinauit dicẽs.diuinã:ꝛ ẽt post stati seqꝛ. Uniformiter itelligibilia diuinoꝝ itelligũt:p q̃ pꝫ φ loqꝛ de cognit õe q̃ deuꝫ beatifice videt.ꝛ certe illã nõ ↄgregãt ex smõibꝰ diffusis:neqꝫ p discursuꝫ acqrũt. In pposito aũt nõ est smo de tali notitia:neqꝫ de eis fm statũ beatificũ:sꝫ fm nãlẽ.i.si cẽnt in statu coꝝ pure nãli:ꝛ in tali pscrutatiõe meliᵒ põt videri vitas ex dictis sanctoꝝ cũ loquunt de demonibꝰ q̃ cũ de angelis beatis:nã multi dicũt de ipsis fm statũ illũ sibi ↄuenientia:que intelligi nõ debent sibi nãliter conuenire:φ qui non distinguunt errãt circa intellectũ ipsoꝝ.

Quarto quero vtrum species quas a rebus angelus recipit sint cause intellectionum quibus res ipsas intelligit:vel eꝫ ipse intellectiones sint cãe specierum. Et arᵒ p φ species sint cãe itellectionum:qꝛ vel species sunt cãe intellectionuꝫ.vel eꝫ.h pꝫ qꝛ aliogn angelus posset acquirere species rerum eis nõ intellectis.ꝛ eas non intelligere non acquirendo species ꝛ vtrũqꝫ falsum est. Sed intellectiones nõ sunt cãe specierũ cum ipse species non ponãtur nisi pꝑter generationem intellectionũ.effectus autem non ponitur vt cã eius generetur.igitur ꝛc.restat ergo φ species sint cãe intellectionũ. Sed φ ecõtra intellectiones sint cãe specieruꝫ probatur. Retenta maᵒ pmi argumenti. Sed species nõ sunt cãe intellectionũ.pbõ.qꝛ vel essent cãe nãlr agentes.vel libere nõ libere.qꝛ cãm liberam nõ necessario seqtur effectus:ꝛ per ↄñs possent causari species in angelo non cãtis intellectionibus.ex quo vlterius seqtur φ angelus posset habere de rebus notitias abstractiuas nullis pcedentibus intuitiuis cuius oppoᵐ pbatum est in pᵒ d.3. Nec etiã sunt cãe naturalr agentes intellectiones:qꝛ si sic sequeretur φ semper dum angelus haberet spẽm rei simul etiam haberet actualem intellectionem eius.ꝛ p ↄñs:φ tot res semp actu intelligeret ꝛ tot distinctas intellectiones haberet:

N ad argᵐ pᵐ.q.

Ad 2ᵐ

A quot habet species. ꝙ videt excedere vires create natu-re. relinquitur ergo ꝙ species ipse non sint cāe intellectio-nuni sed econuerso: intellectiones cāe specierum.

In ista.q. duo erunt articuli: nā p̄ videbitur de q̄si-to. ¶ Scd̄o vtrū angeli simul actualiter omnia intelligant quoꝝ habent species. ad qd̄ tanq̄ ad i- conueniens deducit. 2m arm.

Quantū ad p̄m dico q̄ qd̄ pōt intelligi tam de intel-lectione abstractiua qua angelus per spe-ciem tāq̄ per medium cognitū intelligit rem cuius ē spēs q̄ de intellectione intuitiua qua imediate in se ipsa reȝ ap-prehendit. Si intelligatur: ⁊ fm hoc pono ꝯnes. 4. prima est ꝙ notitia intuitiua quam hȝ angelus de re est causa. s. partialis speciei eiusdem rei. ¶ Scd̄a ꝙ ipa notitia est cā speciei naturalr̄ actiua: sic ꝙ in agendo speciem non depē-det a volūtate nisi pro quanto dependet in essendo. Sȝ ꝙ B stante notitia ipsa cāet vel non cāet spēm non est in pote-state volūtatis. ¶ Tertia ꝯ ꝙ species in mente angeli est causa actiua intellectionis abstractiue qua angelus rem cuius iᵒ est species itelligit. ¶ 4ᵒ ꝙ in causando hꝰ intel-lectionē ipsa spēs aliquo mō depēdet a volūtate. ¶ Pri-mā ꝯnē declaro ex his que cōprehēdimus in nobis: qm̄ nec aliter possumus de angelis aliquid p rōnem autuma-re: eo ꝙ nullā de ipsis experientiam habeamus. arᵒ itaq̄ sic. Visio sensualis est causa spēi in memoria. igitur visio itel-lectualis seu intellectio intuitiua est causa spēi in itellectu. Añs pȝ p Augu. ij. de tri. cap. 9ᵒ. vbi ait ꝙ a spe corporis quod cernitur: exoritur spēs que fit in sensu cernētis: ⁊ ab hac ea que fit in memoria. Species autem in sensu cer-nentis est fm euȝ vt ex statim sequentibus patet ipsa met visio. sic etiā spēs i acie cogitātꝭ ē visio cogitātꝭ seu cogita-C tio. Etiō sbdit: vt possit esse visio cogitātis iō fit in memo-ria de visione sentiētis aliquod simile ⁊c̄: vt in superiori-bus qōnibus est allegatum. ꝯña pȝ pro tanto: q: sic se hȝ visio intellectualis ad constituēdā memoriam intellectua-lem sicut visio sensualis ad constituēdum memoriam sen-sualē. memoria vero intellectualis nihil aliud est q̄ intel-lectus spe informatus. ¶ Nec obstat si ponatur ꝙ memo-ria sit potentia realr̄ distincta a visu: qm̄ ⁊ si non esset disti-cta sed eadē: sicut multi oppināturꝰ quāuis concedāt orga-na esse diuersa: nihilominus ad huc spēs a visione causa-retur ⁊ non eꝯ. ⁊ silr̄ erit in intellectu: qui simul est virtus apprehēsiua ⁊ memoratiua: ac p hoc spēi cōseruatiua. Ꝙ-marie de āgel' certū eē dȝ in qbꝰ nulla vis corpal' existit.

¶ Distinctionis. ix. ⁊. x. Questio. j.

Circa dis. 9. ⁊. 10. in qbus magister agit de distīne ⁊ p̄eminētia ordinum ange-loꝝ: ⁊ qūo superiores per medios nūtiant mi-D noribus diuina p̄cepta: ita ꝙ que ipsi nouerūt p̄m q̄si loquentes alijs manifestant. ¶ Quero p̄. vtrū vnus angelus nāliter ex se possit nosse distincte ⁊ in-tuitiue cogitationes alioꝝ angeloꝝ: ac ēt nostras. Et ar-guit ꝙ sic. q: angelus qlibet nāliter pōt cog̃scē distincte ⁊ intuitiue cuiuslibet alterius angeli: ac ēt hois eēntiā ⁊ itel-lectū ⁊ volūtatē. igit ⁊ qlȝ pōt nāliter sic cognoscē cuiusli-bet angeli vel hois cogitationes ⁊ volitiones: ꝯña vȝ cla-ra: q: nō minꝰ cogitatio ⁊ volitio sr̄ de se actu itelligibiles q̄ itellectꝰ ⁊ volūtas: imo plus: nā nos p hꝰ opōnes d̄ue-nimus in notitiā potētiaꝝ tanq̄ in minus nota per notio-ra. añs ꝓbat. nā qlibet angelus cognoscit eēntiaȝ suā in-tuitiue. igit ⁊ qlibet superior cognoscit eēntiā iferioris in-tuitiue. pȝ ꝯñia: q: oē cognoscibile ab iferiori pōt esse co-gnoscibile a supiori eque pfecte vel pfectiꝰ. Et silr̄ mō ꝓ-bat de volūtate ⁊ itellu: ita etiā de hoie. qm̄ hō etiā suaȝ essentiā aie nouit intuitiue vt ꝓbatū est in pmo. di. 3.

Oppositū arguit. q: dei est ꝓpriū nosse cogitatio-nes cordiū iuxta illud Hier. 17. prauuȝ est cor hois ⁊ inscrutabile ⁊ qs cognoscet illud. Et statiȝ E rñdet. ego dñs scrutans corda. supple ⁊ nullus alius.

Hec est opi. cuiusdam doctoris: sicut ex his per que Sco. in re- reprobat opi. sancti Thome. colligit: ꝙ qli-por. li. 2. bet angelus nālr̄ pōt intuitiue ⁊ distincte cognoscere cogi dis. 9. tationes alioꝝ: nec in hoc depēdet a volūtate cogitantis: vnde posita cogitatione vel volitione nō est in ptāte ange li cogitātis vel volētis occultare eā alteri angelo: qn ille eā possit distīcte cognoscere. ¶ Probat aūt opi. hec pmo p̄m sic. oē itelligibile in actu p̄sens itellectui pfecto nō depēdē ti a phantasmate ⁊ sibi ꝓportionatū pōt ab eo intelligi: ⁊ addit nō dependenti a phantasmate: q: intell's noster pro statu isto nō intelligit aliqd: nisi p cōparationē ad phātas-mata q̄ztūcunq̄ sit sibi p̄sens: sed cogitatio vel conceptus in vno angelo q̄ztūcunq̄ claudat p voluntatē est intelligi bile in actu ⁊ ꝓportionatū intellectui angeli alteriꝰ: ergo ab illo pōt cognosci. ¶ 2ᵒ si angelus posset alteri occulta- 2m re suā cognitionē: eadē rōne posset illi occultare suā eēn-tiā ne videret ab illo. ꝯñs est falsuȝ. ꝯñia probat: q: eēn-tia angeli sibiipsi est intimior q̄ ꝓpria cogitatio. ¶ 3ᵒ non 3m F subest imperio volūtatis create actio agētis nālis appro-ximati passo: sicut ꝙ ignis nō calefaciat lignum nō subest imperio volūtatis create: sed intellectio in angelo est na-turalr̄ itelligibilis ⁊ motiua itell's alteriꝰ angeli. ergo nō pōt volūtas vnius angeli occultare ne itelligatur ab alio angelo cōceptus suus. ¶ 4ᵒ si volūtas vnius angeli pōt 4m claudere suū cōceptū ne videat ab alio angelo pfectiori: pōt eadē rōne occultare cōceptū suū ne cognoscat volun-tas a ꝓprio itellectu: qd̄ est falsuȝ. ꝯñia ꝓbat. q: minus pōt voluntas ipedire ne intell's pfectior ⁊ magis disposi-tus moueat ab intelligibili sibi p̄sente q̄ ipedire itellectū imperfectiorē: ⁊ qui nō est ita dispositus: vt moueatur ab illo intelligibili: sed intell's supioris angeli est pfectior q̄ itellectus istius sic occultātis: ⁊ etiā magis dispositus: vt patiat ab illo intelligibili: q: intellectus pfecte intelligēs G aliqd̄ obiectū nō pōt pfecte simul intelligere intellectionē illius oppositi; q: nō intelligit intellectionē: nisi per actuȝ reflexum: ⁊ per ꝯñs nō intelligit pfecte illā intellectioneȝ dum est: q: tunc haberet simul duos actus intelligēdi p-fectos: sed alius angelus pōt intelligere illā perfecte actu recto intelligēdi. ¶ Quinto. Non minus est occultabilis 5m actus voluntatis q̄ actus intellectus: imnio magis: sed actus voluntatis non potest occultari intellectui alterius angeli. ergo nec actus intellectus. probatur minor: q: si clau dit vel occultat volitionem; vel per seipsam: vel per aliam volitionem. Non per seipsam: q: ipsa posita in eē est mul tiplicatiua sui ⁊ motiua potentie sibi proportionate: q: ⁊ hoc est de ratione minus perfectioris. ergo per aliam vo litionem: ⁊ de illa quero si occultatur vel non. Si sic. ergo per aliā: ⁊ sic in infinitum. ergo est deuenire ad vnam que est manifesta: ⁊ per consequens intellectio vel conceptus H non potest esse occultus per volitionem. ¶ Ad illud autē cap. 2. verbum apostoli prime ad Cor. quis. n. scit hoium q̄ sunt hominis: nisi spiritus hominis qui est in ipso. Quod alia opi. pro se adducit. Respondetur ꝙ hoc itelligitur de cor-de hominis quod est voluntas: iuxta illud: fili prebe mihi cor tuum. i. amorem tuum. qui est actus voluntatis: ⁊ istū actum voluntatis dicitur solus deus nosse: non q: non sit naturaliter intelligibilis ab alio angelo. Unde nō pōt vnꝰ angelus claudere suam volitionem: quin sit intelligibilis ab alio. Sed ideo dicit solus deus cognoscere volitiōes q: nō coagit volitionibus: vt agat in itellectū alteriꝰ: ⁊ hꝰ iuste: q: volitiones ordinant ad p̄miationē ⁊ punitioneȝ que soli deo conueniunt: iuxta illud. mihi vindictā ⁊ ego retribuam. ⁊ ideo cognitionem illoꝝ sibi reseruauit. Sed ista rō non ita concludit de intellectionibus: q: non sunt ita ordinate ad premium ⁊ penam: vnde non sunt meri-

3 torie:nisi vt cadunt sub actu voluntatis: inquantum im
Ocham perantur a voluntate. ¶ Cum isto doctore satis concor/
in 2° dat quidam alius.d. ꝙ angelus nature sue derelictus po
test videre intuitiue cogitationes ⁊ affectiones in alio an
b^m gelo: ⁊ in nobis similiter: quod probat primo: quia sicut
visibile ad visum: sic intelligibile ad intellectum: sed om/
ne visibile potest videri a potentia perfecta visiua: si debi
to modo approximetur. igitur omne intelligibile potest
videri ab intellectu angelico qui est potentia intellectiua
2^m perfecta. ¶ Secundo omne actiuum totale vel partiale
respectu vnius passiui potest esse causa partialis respectu
cuiuslibet passiui eiusdem rationis ⁊ cuiuslibet effectus
eiusdem rationis: sed vna intellectio angeli potest esse cau
sa partialis respectu actus reflexi in eodem angelo: nam
potest intelligere se intelligere. igitur illa intellectio potest
esse causa partialis respectu alterius angeli: si debito mo
do approximetur. Et eodem modo est de intellectione no
K stra: ac etiam de affectione. De facto autem forte aliud est
quod angelus non potest intelligere nisi concurrente deo
sicut causa partiali: ⁊ quia de facto forte non coagit intelle/
ctui angelico ad intelligēdū cogitatiōes nr̃as vel alterius
angeli: iō forte non intelligit illas. ¶ 2° dicit iste doctor. ꝙ
supposito ꝙ angelus videat cogitationes ⁊ affectiōes in
tuitiue: nō tn̄ videt obm̄ terminans actū nisi in vl̄i ⁊ ɔspe/
ctu cōi sibi ⁊ alijs: quia posito ꝙ diligā sorte: pōt angelus in
tuitiue videre dilectionē meā si sit approximata sibi: ⁊ vi/
det ꝙ diligo hoiem: sed nō videt ꝙ diligo sortē. Eodē mō
in ꝓposito: si itelligā sortē: pōt videre intellectionē meā in/
tuitiue: ⁊ pōt videre ꝙ intelligo hoiem: sed nō ꝙ intelligo
istū vel illū: ⁊ tota cā ē ꝙ obm̄ act⁹ nō pōt cognosci a poté
tia cognoscēte actū nisi per discursum ⁊ arguitiue. Alr̄. n.
si vidēs actū ituitiue semp videret obm̄ act⁹ illi⁹ intuitiue
cū angelus ⁊ itellect⁹ noster ꝓ statu isto possit cognoscē
cognitionē abstractiuā ituitiue: seqꝛ ꝙ tūc videt obm̄ il/
lius act⁹ ituitiue: qd̄ falsum est: quia possum itelligē abstra/
ctiue obm̄ qd̄ nihil est in effectu. igiꝛ cognosco obm̄ actus
L arguitiue tm̄: ⁊ per discursum. Sed isto mō nō cognosco
aliqd̄ singulare determiatū: sꝫ tm̄ in ɔspectu cōi: quia cogni/
tio equaľr assimilaꝛ oib⁹ idiuiduis eiusdē rōnis maxime
si illa idiuidua sint simillima: ⁊ per ɔñs per talem non pōt
determinate plus hr̄i cognitio vnius ꝙ̄ alterius. ¶ Ista
3 p^a op. opi. mihi non vr̄ vā: ad qd̄ ostēdēdū: ⁊ pro rn̄sione ad. q.
Q Premitto ꝙ angelū posse ex se naturaliter itelligeꝛ cogita
tionē alteri⁹ pt̄ dupľr itelligi vno mō ꝙ sic ex se ꝙ relict⁹
suis nālib⁹ posita in intellectu alteri⁹ angeli cogitatiōe in/
debita approximatiōe: ⁊ deo nō subtrahēte cōem ifluētiā
suā i sua ptāte sit illā distīcte ⁊ intuitiue itelligeꝛ ita ꝙ nec
ab āgelo cogitāte possit ipediri qn illā itelligat. Alio mō
ꝙ sic ex se pt̄: quia posita cogitatiōe i alio angelo ⁊c. vt dcm̄
ē: pt̄ alio angelo cogitāte coagēte ⁊ suā cogitationē quasi
ostēdēte i^m cognoscere. In h̄ 2° sensu ꝓ nūc nō ꝝtiꝛ qd̄: sꝫ
i qōne sequēti discutieꝛ ad sensū istū. Nūc āt hꝫ sēsū p^m tra
M ctāda ē: i q̄ sēsu ēt vt pꝫ opp. recitata loqꝛ. ¶ Hoc p̄misso
pono ɔ̄nes tres. p^a ē. ꝙ de facto nulla creatura cognoscit
distincte ⁊ ituitiue cogitationes vel affectiones hūanas.
2° ꝙ nulla pōt nālr̄ tales cogitationes vel affectiōes sic co
gnoscē. 3 spālr̄ ɔ̄ 2^m doctorē ꝙ si angelus intuitiue cogno/
sceret cogitationē alterius qua alter distincte ⁊ determi/
p^a 2 nate cogscit aliqd̄ singulare: ⁊ per hāc cogsceret obm̄ ei⁹
vtiqꝫ cogsceret illud distincte ⁊ determinate. ¶ Primam
ɔ̄nē possem multis auctoritatibus scripture ꝓbare qbus
asseritur dei esse corda hoium nosse. Uerū quia aliq pro libi
to interdū glosant dicētes ꝙ ex talibus auctoritatib⁹ nō
cap. 6. excluduntur creature ab hꝫ cognitiōe: iō vnicam adduco
que glosam hꝫ prorsus repellit. Scriptū. n. habem⁹ 2° pa
ralipomenon. dcm̄ esse deo per Salomonē. Tu solus no
sti corda filiorꝫ hoium. Si solus. ḡ nulla creatura. Dices
per corda: itelligit affectiones tm̄ nō cogitationes pp̄ cām N
superius a doctore ꝑ assignatā. Cōtra: tūc diabolus cogi/
tationes saltē nosset: sed hoc est falsum sicut ꝓbaꝛ per il/
lud ecclesiasticū dogma scriptū in li. de ecclesiasticis dog
matibus: iternas aie cogitationes diabolū nō vidē certi
sumus. Et ne quia diabolū spāliter nominat suspiceris eum cap. 4.
solū nō alios angelos hāc nō hr̄e notitiā. ausculta qd sub
diꝛ. Secreta aūt cordis ille solus nouit: ad quem dr̄: tu so
lus nosti corda filiorꝫ hoium. ¶ P. Nimiū foret periculo ɔfirmaꝛ
sum si diabolus distincte cognosceret qd hō deter minate
cogitat. ¶ P. Hoc reprobaꝛ ex intētione Hieronȳ. super ɔfirmaꝛ
illud Math. 9° cū vidisset Jesus cogitationes eorꝫ ⁊c. di/
cit. n. ipse ꝙ illud ex h̄ ꝓbaꝛ ꝙ ipse eēt deus. Sꝫ certe istō
nō eēt verū: si etiam diabolus suis nālib⁹ relictus h̄ nosse
posset: alias eque bene sequeretur ꝙ diabolus eēt dꝫ. Et
si attendanꝛ vba euāgelij pcedētia pꝫ manifeste ꝙ loqui/
tur ꝓprie de cogitatiōibus: vt ptinēt ad itellectū: nā p̄mit
tit euāgelista. Et ecce qdam de scribis dixerūt intra se hic
blasphemat: ⁊ imediate seqꝛ. Cū ḡ vidisset ille cogitatio/ O
nes eorꝫ: cogitationes qdē dixerūt intra se nō affectiones
ingt qb⁹ cupierunt vel voluerūt. Itē ꝙ ibi per cogitatio
nes significenꝛ itellectiones: pꝫ per Aug. 15. de tri. vbi ꝑdi cap. 10.
ctū vbū ad hūc itellectū exponit. ¶ Alias auctes non est
opus afferre: quia he tam expsse sunt: vt nullus xp̄ianus de
ista ɔ̄ne possit licite dubitare. Uñ miror multū de 2° docto
re ēt qui cū nota dubitationis dicit angelos de facto cogi
tationes hoium non nosse: cū tm̄ illud assertiue scriptura
tā expresse determinet. ¶ P. Cā quoqꝫ ille doctor assignat
pp̄ qd̄ sole affectiones lateant angelos non est sufficiens.
Tum quia ꝗ̄uis soli deo ɔueniat p̄miare atqꝫ punire: vt qd
ob hoc fuit necesse: vt ipsas volitiōes solus nosset. Nūqd P
si alij nossent: ipse ꝓpterea min⁹ eēnt p̄miāde vel punien/
de: aut hoc minus sibi soli ɔueniret: pꝫ bene ꝙ non.
¶ Scdām ɔ̄nē pbo sic. Cogitatio ⁊ affectio ꝑ se depēdēt
i mouēdo itellm̄ ad notitiam sui seu qd ē itrcāndo intelle
ctionem de se ab ipsa voluntate ei⁹ cui⁹ sūt. ḡ nec nulli⁹ an
gelus pt̄ illas ex se nālr̄ distīcte ⁊ ituitiue videre. ɔña no/
ta ē: quia cū nec cogitatō nec affectio possit ituitiue ab aliq i
tellectu creato nālr̄ cogscibilis nisi ipe ptialr̄ cāent ꝓpas no
titias: vt ēt ābo p̄dicti doctores ɔcedūt ipoīe est nālr̄ ali/
quē intellm̄ creatū eas ituitiue cogscere si ille non ɔcaus
causant suas notitias. Si aūt in ɔcāndo dependēt a volū
tate ipsi⁹ cogitātis: seqꝛ ꝙ nō ɔcurrēte volūtate cogitātis
ad hꝫ motionē itellr̄s ⁊ cāntionē itellectiōis nō erit poīe il/
las intelligi. Antecedens autem probo. primo sic. Nō mi
nus substantie im. io voluntatis cogitatio vel affectio ali
cuius ad mouēdū intellectum alterius ad intellectionem
sui ꝙ̄ subsit ad mouendum intellectum in quo est. h̄ patet
tam quia ipsa non minus est cognoscibilis ab eo in quo
est ꝙ̄ minus ei propterea ad causandum in ipso intellectio
nem. immo vt videtur magis. Nichil enim tam facile no
bis est nosse: ꝙ̄ nos intelligere ⁊ velle ⁊ similia que mox Q
vt volumus experimur in nobis. ¶ Hoc etiam videtur
probari ex dictis vtriusqꝫ oppinantis: quoniam vterqꝫ vult
ꝙ cogitatio ipsa vniformiter comparetur intellectui cuili
bet an^{lo} eius in quo est quantum ad posse in illo causare
intellectionem sui. Sicut patet in rationibus eorum reci/
tatis. Sed in mouendo intellectum in quo est substantie
vtriqꝫ imperio voluntatis. Alioquin ipsa naturaliter cau/
saret intellectionem sui. ⁊ illa aliā. ⁊ sic actualiter forent si
mul infinite intellectiones super se reflexe. ¶ Secundo.
Non minus affectio ⁊ cogitatio subsunt imperio volun/
tatis quantum ad hoc ꝙ dictum est ꝙ̄ ipse species existē
tes in memoria sensitiua vel intellectiua subsunt volun/
tatis imperio ad mouendum intellectum eius in quo sūt
ad notitiā sui. patet. Sed iste nō possunt nisi hꝫ determiatio
nē voluntatis mouere que eis pro libito vtitur.

2ª ꝯ ¶ 2ᵐ ꝯnē ꝓbo sic. Nullū gen⁹ entiū ꝓuat vl'r vel vt ī plu
A rib⁹ ſm idiuidua ⁊ tpa opōne sibi nāl'r cōpetēte seu nata cōpetere. Genus aūt angeloꝝ p̄o sp vel in pluribꝰ ſm indiuidua ⁊ tpa priuat cognitione distincta cogitationū bominū: vt p3 ex p̄cedēte ꝯne. g ipsi nō sunt nāl'r apti ad talē
cap. 30. opōnē. ꝯña est clara. ⁊ pˢ ps añtis ꝓbat auctē Aug. 7. de ciui. dei. sic deus administrat cuncta que creauit: vt etiam ipsas ꝓprios exercē ⁊ agere motus sinat. ⁊ li. 5. ꝯ Julianū ait. neq̄ .n. deꝰ ita nōs creat vt leges auferat: q̄s dedit motibꝰ vniuscuiusq̄ nāe: ⁊ vtrobiq̄ motū p̄o opōne capit: ⁊ intelligēdū est dcm̄ vtrūq̄ vt in pluribꝰ: nā aliqñ p mira culū suspēdit aliqs creaturas ab opōnibus suis: qd tñ rarissime ꝯtingit: sicut ꝯtigit in camino ignis triū pueroꝝ.
ꝯfirma° ¶ Cōfirmat. q2 alias posset dici q albedo pōt natural'r ꝓducē albedinē siue calor calorē: ꝯ3 q b nō ꝯtigit: ē q2 deꝰ
B suspendit eā a tali actione nō coagendo sibi: qd tñ nullus
2ᵐ diceret. ¶ 2° deus nullā spēm rerū corporaliū priuat vt in pl'ibus ſm indiuidua ⁊ tpe vlla opatione ad quā sit nāl'r apta nata. igit nullas subas spūales ⁊ nobilissimas creaturarū priuat vt in pl'ibus ⁊c. ꝯña ꝓbabilis multū est: nec oppositū ꝯñtis vi3 rōnabil'r stare cū añte. ⁊ añs est clarū. ¶ D. Cā nulla rōnalis vi3 posse assignari ꝓpter quā deus sic sp suspēderet ab b3 cognitione angeloꝝ saltē bonoꝝ: cū nō suspēdat eos a cognitione reꝝ minꝰ pfectarū: nec ēt magis pfectaꝝ: vtpote subaꝝ ⁊ corpalium ⁊ spūalium nam seinuicem etiam ista inferiora naturaliter cognoscunt.
C ¶ 3ᵐ ꝯnē ꝓbo sic. Jntellectio q̄ qs deteriate itelligit aliqd singulare ex nā sua. sic determinate est notitia illius q non est notitia alicuius alterꝰ quācūq̄ silis illi. igit si aliquis intell's intelligit p illam aliquid aliud determinate intelligit iᵒ cuius ipsa est notitia. ¶ 4° pōt sic argui. Aliqua cogitatio nō pōt distincte ⁊ intuitiue cognosci ab ipsomet angelo cogitāte. igit vnus angelus nō pōt nāl'r intuitiue videre cogitationes alterius. ꝯña videt satis patens. Añs ꝓbat. Nā si angelus videt cogitationē aliquā suā: aut pōt videri cogitationē illius cogitationis ⁊ simul etiā cogitationē secunde cogitationis in infinitu3 ⁊ sic sequit q simul sunt infinite cogitationes in ipso. Aut deuenit ad aliquā quā videre nō pōt ⁊ babet ꝓpositū. cuius in q̄ tanq̄ obti. Añs est certū p experientiam alioqn nūq̄ aliqd indiuiduū distincte ⁊ determinate cogl'ceret: nō cognit alijs oibꝰ sibi silibꝰ. p3 ēt p eūdē ꝯ cuiꝰ dcm̄ ē posita iᵃ q̄. Dicit .n. in suo 2° in pˢ ꝯne. Utrū angelus intelligat alia a se p eēntiam suam vel p spēs. in solᵒ qdam dubiū p eū motū sic. l3 intellectio vel spēs si poneret al'r assimilet multis idiuiduis tñ ex nā sua determinat sibi q ducat itell'm in cognitionē illiꝰ obti a q̄ p̄ tialiter causat. q2 ita determinat sibi cāri ab illo obo q nō
D pōt cāri ab alio ⁊ sic iō in eius cognitionē ducit q nō ducit
3ª ꝯ in cognitionē alterius: b ipse. ¶ Tertia3 conclusionē ꝓbo sic. si aliqs itelligit p speciem aliquā singulariter ⁊ determinate aliquod indiuiduum representantem determinate intelligit illud indiuiduum quod illa determinate repñtat igitur si aliquis intelligit per aliq̄ notitiā determinate aliquod indiuiduū repñtantem: intelligit determinate illud indiuiduum. ꝯña p3. Tū q2 eadem ratio est bincinde: nec aliquid videtur plus obuiare consequenti q̄3 antecedenti: quod p3. si .n. ꝓpter aliquid obuiaretur consequenti boc esset vt videtur ſm istum: q2 notitia est eque similis alijs indiuiduis eiusdem rationis: vt supra p3 per eum qui bāc precise causam assignat. Sed ita etiam spēs est equaliter similis. Tū q2 si aliqs intelligit p aliq̄ spēm vel aliquē cōceptū cōem ⁊ vl'e3 intelligit oia repñtata vel signata nāl'r per illum cōfuse ⁊ indistincte. Sic si aliquis intelligeret p aliq̄ notitiā vl'em ⁊ cōem intelligeret indistincte ⁊ cōfuse oia signata ⁊ representata per illam: ita etiam si intelligēs per speciem singulariter repñtantem ⁊c. Añs p3: q2 alias impol'e eēt determinate recordari ⁊ distincte alicuius indiuidui: nā vt supra p3: ⁊ etiā in pˢ impol'e ē eē nāl'r recordationem nisi p speciem: ⁊ constat q per speciem vl'em non potest esse recordatio alicuius indiuidui determinate ⁊ distincte. si igitur nec per singularem seu singulariter representantem. igitur nullo modo. ¶ D. ſm boc nulla species singulariter repñtaret: cuiꝰ oppoᵐ assumit in añte. ¶ Cōfirmatur per eūdem doctorē q in suo 2° in illa. q. vtrum angelus intelligat alia a se per essentiā suā vel per spēs: soluendo qdā dubium a se motum dicit sic: l3 intellectio vl' spēs si poneretur equal'r assimilet multis indiuiduis: tñ ex natura sua determinat sibi q ducat intellectū in cognitionem illius obiecti a quo particulariter cātur: q2 ita determinat sibi causari ab illo obiecto quod non potest causari ab alio: ⁊ ideo sic in eius cognitionem ducit q nō ducit in cognitionem alterius. Ex quibus p3 tam ipsum antecedens q̄3 etiam q causa quam supra assignat dicti sui. s. de simulatione nulla est. ¶ Pro solutione rationum premitto q sicut ad boc q aliquod sensibile naturaliter sentiatur ab aliquo: non sufficit q ille sit sensitiuus: ⁊ illud sit sensibile. sed requiritur q sensibile comparetur ad sensitiuum ſm debitam cōparationem in ꝓpinquitate ⁊ distantia ⁊ alijs cōditionibus certis diuersis: tamen ſm diuersitatem sensuum ⁊ sensibilium: vt p3: q2 visibile necesse est esse oppositū ſm rectā lineam ad organū visus: qd non requiritur inter audibile ⁊ auditū. Et si aliquis esset visus cui visibile nō posset sic opponi directe ille non posset illd videre. Sic ad boc q aliquid possit naturaliter intelligi intuitiue ab aliquo non sufficit q ipsum sit intelligibile: ⁊ aliud sit intellectiuum: sed necesse est q si illud intelligibile determinet sibi aliqualiter se babere ad intellectum ad boc vt intelligatur tal'r vtrīq̄ se babeat ad ipsum: q si sit impol'e nāliter ipsum ad illud taliter se babere: impol'e ēt est nāliter ipsum ab illo sic intelligi. Et .n. potens q babet potētiam faciendi ⁊ vt est potentia faciendi: est aūt nō omnino: sed babentiū aliquo mō: vt dī 9ᵒ metapby. Nunc autē q̄uis cogitatio sit intelligibilis ⁊ intuitiue ⁊ distractiue: tñ ad boc vt sic sit pol'e eā intelligi ab intellectu creato ipsa ex nā sua sibi determinat quēdā modū se babēdi ad ipm. sic q si taliter non se bēt ad illū nō esset possibile illam intelligi ab eo. Jste aūt modus est vt puto q ipsa informet illū: ⁊ sit subiue in illo. Qd pōt declarari ex eo q si p potētiā dei duo boies essent in codē loco p̄mo: adbuc cogitatio vnius non intuitiue intelligeretur ab altero nō obstante q esset eiusdem rōnis intellectus illius: ⁊ alias forsitan dispositus melius: ⁊ ipsa ita eēt ꝓxima itellectui alterius: sicut ei in quo est. Nec apparet pp qd ipsa possit cōcausare itellectionē sui in vno ⁊ non in altero: nisi q2 est in vno subiue ⁊ nō in altero. Alio ēt casu possibili dato gr̄a exēpli declarat: nā si vnus angelus bonus vel malus sit i
D codē loco pˢ cū boie: ita q toti corpori bois: ⁊ cuilibet parti eius coexistat totus angelus: sicut coexistit aia rōnalis illius p̄ter b q illa informat corpus: angelus aūt nō. Sicut pluries forte accidit: cogitatio talis angeli: eque erit pñs penitus aie illius bois: sicut cogitatio ꝓpria illius: ⁊ tñ nō cognoscet ab illo distincte. Nec vi3 posse alia cā assignari p̄ter bāc: q2 illa nō erit in ciꝰ aia: sicut forma in mā. ¶ Aut si q̄ alia est b tñ cōcurrit. cum igit ⁊c. ¶ Et illd videt posse ex alio ꝯfirmari. nā cogitatio non videt ab boie cognosci nisi p quādam experientiam qua experit se boc vel illud intelligere vel velle ⁊ sic de alijs actibus quos experit in se: qui oēs p̄o nūc sub voˡᵉ cogitatiōis cōprebēdant nō posset aūt b experiri nisi bꝰ actꝰ suas potētias informarēt: sic nec al'r ipe p eos itelligēt vl' vellet vt supꝰ dicebat. vñ si ipsa ꝯuaret sic p se a deo q nō ifoaret itell'm sicut p ipsam tūc intellectus nō intelligeret sic nec eā intelligeret. q̄uis esset eque sibi ꝓpinq̄ vel indistās sicut ꝓus. nec rō bꝰ alia dari pōt nisi q2 talis est conditio ipsius ⁊ intellectus.

I ¶ Cū igit̄ nulla cogitatio isto mō se hēat ad aliquē aliuʒ intellectū ab eo: cuiꝰ est: aut nāliter hre se possit. sequit̄ ꝙ a nullo alio cognosci possit ītuitiue: nō tñ h mō opʒ se hre ad itellectū oē qđ ab eo dʒ ītuitiue cogſci: sicut nec neće ē oē qđ sentire pōt eē directe oppm̄: sicut necesse est eē visibile ad h vt videat̄. Et ꝑ istō qđ nūc dcm̄ est vi posse probari ꝙ vnꝰ angelus non pōt nāliter itelligere cogitationē alteriꝰ: qđ ꝯcedo. Et qʒuis h nō inueneriʒ exꝑssuʒ in scriptura sicut de cogitatiōibꝰ hoīuʒ: non tñ habetur oppositū: quinimo hoc magis trahi pōt ex dictis sanctoꝝ: ⁊ antiquiores doctores hoc tenēt. ¶ Nūc ad rōnes alterius opi. ꝓ quāto tāgūt istam ꝯnem. respondeo ad primā: pōt pmo ꝯcedi cōclusio que ibi directe ꝯcluditur. vʒ ꝙ cogitatio pōt ab angelo cognosci: sed nō sequit̄. pōt cognosci ab angelo: igit̄ distincte ⁊ intuitiue. Sed est fallacia ꝯñtis: sed si in maiore addat̄ intuitiue. dicēdo oē intelligibile in actu pñs ⁊c̄.

K pōt ab eo intuitiue itelligi. Dōm ꝙ ꝓpō vera est: si intelligat̄ sibi taliter esse pñs q̄liter illud: vt sic intelligatur ex sua nā reqrit: ⁊ tunc pʒ: ꝙ minor est falsa ex his que pmissa sunt.

Ad 1m ¶ Ad 1m qʒuis directiꝰ vadat ꝯ opi. illā quam ibi iprobat. Dico si ꝯtra dicta traheret̄ ꝙ non est ex imperio voluntatis ꝙ cogitatio lateat ⁊ nō essentia: sed qꝛ cogitatio nō eā cōparationē hʒ ad intellectū angeli q̄lē requirit vt ītuitiue itelligat̄: eēntia vō est in cōparatiōe sibi sufficiēti fm suā exigentiā.

Ad 3m ¶ Ad 3m dōm. ꝙ intellectio in angelo non est sufficienter motiua intellectus alteriꝰ angeli ad intuitionē sui ꝓpter dictā cām.

Ad 4m ¶ Ad 4m ēt per ideʒ pʒ ꝙ pōt imutare ꝓpriū intellectū ad intuitionē sui ⁊ nō aliū: ⁊ istud sufficit ad rōnē: qʒuis ēt aliq̄ alia in ipsa sumant̄ satis dubia ⁊ forte nō vera.

Ad 5m ¶ Ad 5m dōm. ꝙ ēt actꝰ voluntatis est occultabilis: imo nāliter occultatus. i. incognoscibilis ab alio angelo: nec dico eū occultari per modū illū quo iº

L opi. forte tenebat: si eum habebat sensum in quo ille doctor iprobat eam.

Ad rōes alterius doctoris ¶ Ad pm alterius doctoris qʒuis illa similitudo nō possit intelligi vlr quo ad oia: sed particulariter tñ: ꝯcedo tñ ꝙ cogitatio est itelligibilis ab angelo: sed non sequit̄. ergo intuitiue. Sicut ēt q̄dam sunt a nobis intelligibilia: nō tñ intuitiue nāliter: vtputa habitus infusi: ⁊ fm hūc doctorēmet ēt habitus acquisiti ⁊ substantie imāles que ⁊ si sint intelligibilia in suis conceptibus simplicibus cōibus ⁊ forsitan ꝓprijs: in seipsis tñ ⁊ intuitiue a nobis nāliter nequeūt intelligi. Ita dico ēt ꝙ cogitatio nr̄a vel angeli intelligibilis vtiqʒ est nāliter ab alio angelo in ꝯceptu aliquo cōmuni: i seipsa tñ imediate nequaq̄ʒ. Et si similitudo de visibili ad visum sumeretur: cū ista determinatione ītuitiue. ⁊ in respectu ad quēlibet intellectū dicēdo: sicut se hēt visibile ad visum ⁊c̄. Sed oē visibile pt nālr a quolʒ visu ītuitiue videri: qequid sit de minore: naʒ forsitan falsa est: maior tñ est neganda simplr. ¶ P. Illa similitudo dʒ sic intelligi ꝙ ita intelligibile se hēat ad intellectū fm exigentiā suā: vt intuitiue videatur: sicut visibile

M ad visum: ⁊ tunc nihil cōcludit̄ ꝯ: qꝛ nō sic se hʒ cogitatio ad intellectum alterius: vt supra dcm̄ est. Et ꝙ illa similitudo debeat sic accipi: pʒ qꝛ aliter ꝓbaret̄ ꝙ visibile non oppositū directe visui posset videri sic arguēdo. Sicut se hʒ audibile ad audituʒ: sic visibile ad visum: sed audibile nō oppositū: approximatū tñ pōt audiri. igit̄ ⁊ visibile nō directe oppositū: approximatum tñ potest videri: ⁊ pʒ ad

Ad 2m sensum ꝙ ꝯclusio est falsa. ¶ Ad 2m rōnem pōt dici: ꝙ nō ꝯcludit ꝙ cogitatio nr̄a sit intelligibilis ab angelo. supposito ꝙ intellectus illius sit alterius rōnis a nostro: sicut illemet doctor habet tenere: cum ponat intellectum angeli esse subam eius: ⁊ similiter essentiam esse aie intellectum.

S. th. ⁊ Egid. Itē si nō essent plures angeli eiusdē spēi: vt magni dicunt rō nihil ꝓbaret: ⁊ si aliqs eiusdem spēi: nō tñ oēs: nō ꝓbaret tunc de oibus: sicut tamen intendit. ¶ Respondeo tamen concedendo ꝙ illa intellectio posset esse causa partialis intellectionis in intellectu angeli: si debito modo sibi approximetur: sed debitus modus quo debet intellectus N approximari intellectui: vt causet intellectionem sui est: vt informet intellectum illum: quod non conuenit nālr in ꝓposito. ¶ Ad probationem illius alterius sui dicti. vʒ ꝙ esto ꝙ angelus videat intuitiue intellectionem qua intelligo forte ⁊c̄. dico ꝙ quāuis per illam videret distincte ⁊ determinate: non tamen seqtur ꝙ intuitiue. instantia est. Nam per aliquam recordationeʒ intelligitur distincte aliquod singulare: quod fuit ⁊ non est: non tamen intuitiue. Utrum autem ita per actum suum possit obiectum videri: sicut per speciem videtur suum representatum dubium est. Si tamen diceretur ꝙ sic: tunc aliud dictum ibi assumptum esset falsum. vʒ ꝙ obiectum non posset intelligi per actum nisi per discursum. nam qđ intelligitur per spēʒ nō intelligitur per discursum: vt supra fuit dictū. ¶ P. Ad O hoc nō sequit̄. intelligit̄ per discursum. igit̄ non intelligit̄ distincte ⁊ determinate. Intelligimus. n. deū in via per discursum: ⁊ tamen distincte. lʒ nō intuitiue: sed abstractiue in aliquo conceptu composito sibi ꝓprio: vt in primo declaratum est. dis. 3. Et ideo iste doctor fallitur in hoc ꝙ ex hoc ꝙ aliquid non intelligitur intuitiue: infert ꝙ non intelligatur distincte ⁊ determinate: que illatio nulla est.

¶ Ad rationem principalem respondeo negando ꝯñtiaʒ nec probatio valet ꝓpter cām passignatam.

¶ Distinctionis. ix. ⁊ x. Questio. ij.

SEcundo quero vtrum vnus angelus possit nāliter alteri angeli loq locutiōe itellectuali. arguit̄ pmo ꝙ nō. Nullus angeluʒ pōt nāliter aliū loquētē itellectualiter audire auditione itellectuali. g̃ nullus an P gelus nālr pōt alteri loq locutione intellectuali. consequentia pʒ: qꝛ alias frustra eēt talis locutio: sicut qs frustra loquitur surdo: qđ non est ponendū in angelis. Añs ꝓbat̄: cap. 10. qꝛ fm Aug. 15. de tri. Audire ⁊ videre qʒuis diuersa sint in sensibus: nō tñ in itellectu: sed ibi idē est audire qđ videre seu intelligere: silr loq idē est qđ v̄bū formare: qđ non est aliud q̄ʒ cogitare: ⁊ per ꝯñs itellectualr alium audire loquentem intellectualr idem est quod illius cogitationes videre. Sed hoc non pōt nāliter aliquis angelus: vt probatum est in precedenti. q. igit̄ ⁊c̄.

Ad oppositū arguitur. Aia sepata potest alteri aie itellectualr loq. igit̄ mlto magis angelus angelo. ꝓbat̄ añs ex eo qđ hr̄ in euāgelio de aia illius diuitis epulonis que aie abrae loquebatur.

Respōdeo ꝙ angeli loquant̄ adinuicem habemꝰ cap. 2. p scripturā Zach. 2º vbi legit̄. Ecce angelus q loq̄bat̄ in me igrediebat̄ ⁊ alius āgelus egrediebat̄ in occursum illius ⁊ dixit ad eū. curre loq̄re ad puerꝝ istū ⁊c̄. hic hr̄ ꝙ angelus angelo est locutꝰ. Itē pꝰ ad cori. cap. 13. si linguis ingt hoīum loq̄r ⁊ angeloꝝ. vbi dicit vna glosa Q ꝙ angeli ꝑpositi signāt minoribꝰ qđ de dei volūtate pmi sentiūt. qđ fit aliqbꝰ nutibus aut signis. ¶ Ad h ēt pōt argui: qꝛ angeli loq pñt aiabꝰ mortuoꝝ: igit̄ ⁊ angelis alijs: ꝯñtia satis est clara. Añs ꝓbat̄ p iº Aug. de cura ꝓ mor. Pñt ⁊ ab angelis qui rebus que agunt̄ hec p̄sto sunt audire aliqd mortui ꝙ vnūquēqʒ illoꝝ audire debere indicat: cui cūcta subta sunt. In li. ēt de di. demonū. dicit ꝙ demones q̄dā audiūt a sanctis angelis: vt pnuntient: Si g̃ audiūt igit̄ alij loquunt̄. Ex istis hn̄ hr̄ ꝙ angeli loquuntur. Utrū aūt nālr vel v̄tute spāli diuina nō hr̄ expressuʒ: cōiter tñ tenet̄ ꝙ sic. Uidēdū g̃ est de mō. ¶ Ad qđ intelligendū: p videdū est qd est loq intellectualr ⁊ qd audire R 2º qūo angelus alteri loquit̄ ⁊ illum alter audiat. ¶ De p dōm ꝙ sicut loq locutione vocali non est nisi ꝓferre v̄ba vocalia: vt aliqs audiat auditione corpali: ⁊ intelligat id qđ per voces signat̄: ita loq intelligibilr nō est nisi formare

A vbū itellectuale:vt aliqs audiat auditōe itellectuali:ꝛ itel ligat illō qō significat ꝑ vbū.vbū aūt intellectuale:sicut dicit

cap.10. Aug.15.de tri.est formata cogitatio ab ea re quā scim⁹:qō nec grecū est:nec latinū:nec lingue alic⁹ alteri⁹ : ꝛ iō itellectualr loq est in intellectu cogitare. ꝑ qō ibidē q̄dā inqt. cogitatiōes locutiōes sūt corde.ꝛ cetera mlta ad ꝓpo^m. Audire vō ꝑ itellectū nō est nisi cognitionē alteri⁹ itelligē. Sʒ audire ꝑ sensuʒ nō est aliō q̄ꝫ voces ꝓlatas ꝑcipere. Unde ibidē Aug. Auditio inqt ꝛ visio duo q̄dā sūt iter se distantia i sensib⁹ corporis:in aīo āt nō est aliō atqꝫ aliud videre ꝛ audire:qō ꝯfir ꝑ saluatoris vba ꝺclarat ibidē. vide ibi. hec de ꝑ. ℂDe 2°.s.de mō loquēdi ꝛ audiēdi angeloꝝ adinui

2^m Ocbā q̄ libero ꝑ q.8. cē dicit q̄dā doctor:ꝙ est talis:nā angelus cāt i seipso cogitationē de aliq̄:vt ali⁹ angelus audiat : q̄ cāta cāt effectiue cogitationē illi⁹ cogitatiōis i alio:ꝛ sic ex ꝯñti cāt aliq̄ mō in alio cogitationē obiti ꝑme cogitationis:ꝛ sicut dicit alibi.s.in suo 2°talē cogitationē in alio cāt ꝑcise ꝑ modum obiti. Alius vō in q̄ cāt̄ur h⁹ cogitatio cogitatiōi alteri⁹ ꝑ

B illā audit aliū loquenteʒ:nec aliō facit q loqt̄ : ꝛ h mō dicē

ꝯ Ocbā vbi.s. ipe ꝙ vn⁹ angelus alteri nālr loqt̄. ℂIste modus loquēdi non placet mihi:rō est:q̄m ꝑm ipm seqt̄ ꝙ qlʒ angelus nālr videat seu intelligat ituitiue cogitatiōes alteri⁹:cui⁹ opp^m ꝓbatū est in.q.prima:ꝛ ꝯña pʒ:nā exq̄ ipse ꝑ suam cogitationeʒ cāt ꝑcise per modū obiti cogitationē siue cogitationis in alio:ita nālr pōt hꝫ cogitationē ali⁹ itelligē: sic ipsāmet eēntiā angeli:cuius illa est cogitatio:aut aliqꝫ aliā rē:que sui notitiā nāliter:ꝛ ꝑcipue ꝑ modū obiti cāt in eo. Uñ ꝛ istā ꝯñtiā satis ipse iplicite ꝯcedit:sicut ēt ꝛ ip

Sco. li. 2.di.9. suʒ ꝯñs expssē:qō tñ ego fim reputo. ℂAli⁹ modus dicēdi est:ꝙ vn⁹ angelus loqt̄ alteri cāndo in illo itellectionē eiusdē obiti:qō ipe itelligit. Ubi aduertē^m ꝙ ꝑm istū doctorē ꝑter visionē q̄ angelus videt in verbo aliqō olim.v.g. a.q̄tuor modis alijs pōt idē a.vidē. vʒ intuitiue in seipso a.Et iteꝝ intuitiue ꝛ intellectu alterius angeli cognoscen

C tis. Et etiā abstractiue ꝑ specieʒ habitualeʒ ꝯcreatā vl' acq̄sitā. Et nulla istaꝝ intellectionū est auditio:q2 nulla est ꝑ se expssa ab intelligente inquātū intelligens est:imo accidit ei ꝙ olim sit intelligens:eq̄.n.maneret si non eēt intelligens. Et in oib⁹ istis:si aliqs intellect⁹ causet est intellect⁹ ipsi⁹ itelligētis nō alterius:ꝛ ipm olim ꝯcurrit ibi cum intellectu:vt cā prialis. ℂ4°mō pōt iste cogscē a.ita ꝙ itellectio fiat in eo ꝑ intellectū aliū expmentē:ꝛ intell's istius nullā cālitatē hēat re^a alicui⁹:sʒ tm erit passiu⁹:ꝛ ista sola cognitio est auditio:ꝛ est expssa ab itelligente iquantū est itelligēs:ita ꝙ solū°itell's loqntis vl' q̄ sūt i ipo vt i ipo vl' pñtia sibi:vt sibi sunt actiua respectu auditiōis:ꝛ h nō vt ꝓximi effectus:nā ista pñtia loquenti ꝑus cānt itellectionē actualē in loquēte q̄ꝫ causent istā auditioneʒ i audiente:ipsa tñ itellectio loquētis nō est in loquēte rō agendi inquā

D tū loquit:sʒ aliqđ ptinēs ad memoriā loquētis. Q; āt angelus possit sic cāre intellectioneʒ ipsi⁹ a.in alio angelo ꝓbat:q2 qō est sufficienter in actu pmo respectu alicuius effectus:pōt illū causare in quocūqꝫ receptiuo illius effectus. Sed angelus habens notitiā actualē alicuius obiti vbi gfa a.est sufficienter in actu ꝑmo ad cāndum intellectionē actualē ipsius a.igit pōt illam causare in quocunqꝫ receptiuo illius. Sed intellectus alterius angeli est receptiuus eius:cum sit eiusdeʒ rationis cū illo intellectu.igitur ꝛc. probatio maioris:q2 prima extrema proportionis actiui ꝛ passiui sunt vniuersalissima abstracta a quocūqꝫ actiuo ꝛ passiuo : q2 ista proportio inest particularibus ꝑ rōnem communem:ꝛ ideo extremis:minor probat. ꝙ angelus hēt in se actū cognoscendi a.ꝛ speciem:quecūqꝫ ponat necessaria ad cognitioneʒ:ꝛ per id qō habet potest facere intellectum suum in actu secundo causando in se in

ꝯ Sco. vbi.s. tellectionem a.sicut effectum. ℂCōtra hec:q2 continent aliqua falsa. primum est:ꝙ vnus angelus potest videre intuitiue a. in intellectu alterius angeli cognoscentis a. E

Si enim h esset verum : h esset q2 videndo cognitionem alterius angeli cognoscentis. a per illā intuitiue videret a.pʒ:q2 non potest videre a. in intellectu alterius angeli: nisi vel videndo per speciem quam alter angelus habet de a.vel videndo formaliter per cognitionem eandeʒ qua alter angelus videt a.vel videndo ipsam cognitioneʒ qua alter videt a. ꝛ per illam sic visam videndo a. Primum non potest dici:q2 cognitio per speciem ꝑm euʒ est abstractiua : nec minus ea que esset per speciem existentem in alio intellectu q̄ꝫ que est per existentem in suo. Nec secundum dici potest:q2 non est possibile naturaliter ꝙ duo eadem cognitione numero formaliter intelligant : sicut impossibile est naturaliter ꝙ vna cognitio numero simul informet duos intellectus. relinquitur ergo tertium : ꝛ sic patet consequentia. Sed ꝙ consequens sit falsuʒ probo.

Tum q2 sequitur ꝙ angelus videns visionem suam qua F videt deum intuitiue:videret etiā illa visione reflexa deū intuitiue. ꝛ per ꝯsequens aliq̄ visio de creatura siue hñs creaturā ꝓ obiecto imediato ꝛ ꝑ/esset beatifica. Tū q2 tūc due visiones beatifice essent in eo. Tū tertio:q2 ꝑm dicta sua iste angelus posset cāre in diabolo visionē ꝑdicte sue visionis ꝑme cū sit sufficienter in actu ꝑ ad cāndū in seipso visionē ꝑdicte visionis. Tuʒ ēt q2 ipsamet visio dei simul cū intellectu vidētis pñt in dicto intellectu cāre visionem reflexā sui. igit illud poterit cū intellectu diaboli in ipso intell'u diaboli. Et vtraqꝫ ꝯña pʒ ꝑ rōneʒ suā:eo āt posito diabolus videbit deū intuitiue ꝛ oīa ista sunt fl'a ꝛc. ℂD. Probatū fuit in ꝑ.di.3.ꝙ nulla notitia habita de re ꝑ aliqō mediū cognitū est ituitiua. ℂ2°ꝯ i° qō ponit angelum 2^m sic in alio posse cāre notitiā:q2 sequit ꝑm h ꝙ ēt in seipso cāre poterit talē auditionē de a.cuʒ ei⁹ intell's sit ꝑeū eiusdē rōnis cū intell'u alterius in q̄ pōt auditionē de a. cāre: G ꝛ sic sil' ꝛ semel habebit duas notitias de a.vnā que nō est auditio ꝑ quā ipse intelligit a. q̄ñ cāt auditionē in alio q̄ ꝑm eū ibidē est effect⁹ ꝑoꝛ sine quo auditio cāri nō potest: ꝛ aliā q̄ est auditio. Sed h est ꝯ eū.ꝑ q2 ꝑm ipm itell's audientis se hʒ mere passiue re^a auditionis.igitur iste se hēt mere passiue ad i^m:ꝛ cum auditio ꝑm eum efficiat a loqnte nō se hēt mere passiue ad ipaʒ:qō ꝯdicit iā dicto. Tuʒ q2 vt pʒ in q̄rta rōne ipsi⁹ recitata in ꝑcedenti.q. ꝯ aliam opi.ipol'e est ꝑm eū in itell'u esse duos actus pfectos sil':sʒ ponat ꝙ i° auditio sit tā perfecta q̄ꝫ posset in alio cāre:qō opʒ dicere esse pol'e pꝛōnem suā:seqt ꝓpo^m. ℂ3°seqt ꝙ aliqs poterit hēre distinctā notitiā in particulari ꝛ determinate de aliq̄ nō existēte:esto ꝙ nullā habeat ꝓpriam speciē illius:aut nunq̄ꝫ nouerit illū intuitiue:qō nō vr pol'e nālr.

ℂD. Qualis notitia esset i°:non abstractiua : q2 talis est ꝯfirma° mediāte spē:ēt ꝑm eū. Nec ituitiua:q2 i° nō est nō extītis. ꝯña ꝓbat.ponat.n.ꝙ aliqō singulare ꝑteritū:q̄dā ange/ D lus nō nouerit:qō tñ ali⁹ nouit ꝛ hʒ speciem ei⁹:ꝛ pōt determiate ꝛ distincte recordari de ipso.iste qui sic pōt recordari ꝛ est sufficienter in actu primo ad faciendū se in actu scdo recordationis:poterit in i° a° cāre etiā sil'em recordationem ꝑm dicta ista:ꝛ sic ēt aliqs recordabit eius quod nūq̄ꝫ nouit:qō vr repugnātiā icludere. ℂD. Si vnus angelus hēt sciam vnius ꝯnis que non pōt cogscī:nisi ꝑ alias ꝑoꝛes.sicut pol'e est:vt in vna.q.supius est ostēsuʒ.ꝛ eēt ꝯfirma° sufficienter in actu ꝑ respectu actualis ꝯsideratiōis:ꝛ sciē ꝑdicte ꝯnis:poterit hꝫ notitiā cāre in alio qui nūq̄ꝫ ꝯnes ꝑoꝛes nouit:posito ꝙ ita fuerit:sicut pol'e est:vt pōt patere ex dictis in eadem.q.ꝛ sic aliqs cognosceret scientifice aliq̄ꝫ ꝯnē:qui tñ non cognosceret nec actu nec habitu ꝑn° illius:qō ēt nō est pol'e. ℂD. Scōm istā viā videt ꝙ vna creatura possit hēre sciam per infusionē ab alia creatura: ꝛ nāliter:qō non libenter ego ꝯcederē. ℂ3°ꝯ modū dicendi in sc̄nam ꝑ istū modū locutionis si in cetu multoꝝ an/ 3^m

J gelorum vnus vni spāliter loqueref: nescire posset audiens qs esset qs loqret: supposito ꝙ illa locutio esset de re alijs actualr nota. Jstō declarat fm dicta istorum. Uolūt.n.ꝙ in ptāte ⁊ spōte angeli actualr aliqd cogſcentis sit cāre auditionez illi⁹ obti i alio: vñ pōt ita loq vni ꝙ nō alteri: ⁊ loq ⁊ nō loq: sicut placet sibi. igr angelus recipiens in se auditionez: videns alios angelos ⁊ notitias ⁊ spēs ⁊ alia p q̄ sr i actu p re^m auditiōis: si aliq̄ alia sr quorum qlʒ pōt eiusmodi auditionez cāe nō pōt determiate scire qs illā cāuerit ac p h nec qs sibi locutus sit. ℂD. Jsta via nō dat modū quo vnus angelus possit loq angelo alterius spēi: ac etiā aie hūane sepate. ꝯstat āt ꝙ angeli loquūtur angelis alteri⁹ spēi ⁊ demonib⁹ ⁊ aialib⁹. Nō ꝙꝫ opi. nō est efficax: nā maior sic absolute sumpta est falsa ⁊ multas hʒ istātias: sicut ex dictis pōt videri. ℂEt ꝑterea i nobis hʒ istātias:

K nā vnus hō est sufficienter i actu p ad cāndū i suo itellectu itellectionez fm aliquez hitū quez hʒ: nec tñ pōt silr cāre in itellectu alteri⁹ hois. Jtē pōt in volūtate sua cāre volitionez: ⁊ nō in volūtate alteri⁹: ⁊ qd ēt de angelis verum est. Jta pt istari ꝺ alijs iteriorib⁹ hois potentijs. Oporteret ḡ ꝙ itelligeref maior illa ꝺ illis receptiuis q̄ fm h ꝙ sr eiusdez rōnis etiā eodez mō cōparant seu se hñt ad illō qd est in actu p re^m illi⁹ effect⁹: ⁊ fm illū itellectū mior patenter erit falsa: nā ad angelū hñtez notitiā actualez ⁊ speciez alicui⁹ obti nō eodē mō se hʒ itellus alteri⁹ angeli: sic itellus ppri⁹. pʒ: nec eodē mō se hʒ ad notitiā ⁊ spēm hui⁹: nā h iformaf p istas. ille nō. ℂD. Sic tactū est nō oēs angeli sr eiusdez speciei: ⁊ iō minor si debeat esse vlis ēt esset defectuosa. ℂDico igif. ꝙ cū angelus nō videat cogitationes alteri⁹: nec appareat hñ dici posse ꝙ nō per modū obti: sʒ p modū agentis extrisecū: ⁊ cāe libē effectiue cāet imediate cognitionez i mente alteri⁹: cū tā p^m q̄ʒ 2^m videaf esse ppriū deo: iō nec iuxta p^m opi. nec iuxta 2^m loquūtur adiuicez. Loquūtur tñ fm ꝙ p scripturā certi sum⁹: sʒ q̄liter est nobis ignotū. Pōt tñ dici ꝙ sic: q: hō alteri⁹ hois cogitatiōes vidē nō pōt imediate i seipsis format exteri⁹ voces vl̄ itui⁹: aut scripturas: ⁊ si q̄ alia signa sint qb⁹ qd corde qs cogitat in alteri⁹ deducit notitiā. Sic ipsi angeli volentes iuicez māifestare q̄ secretis cogitatiōibus ꝯcipiūt format in seipsis q̄dā itellectualia signa ⁊ spūales vt ita dicā fmones ⁊ loq̄las p q̄ spūalr audita ab alijs cogſcif qd cogitāt: ita ꝙ sic in nob est dupl̄ locutio: vna q̄ est p^m sig^m rei imediate ⁊ h nulli⁹ est ligue earum q̄ distiguūtur fm diuersitatē gentiū hūanarum iux̄ sniam Aug. supra tactā: ⁊ hāc locutionez solus de⁹ audit. alia q̄ est scdariū sig^m ⁊ pori i idē signando subordinatū: ⁊ ex h q̄dāmō pozis sig^m ⁊ hanc ēt alij audiūt. Sic in mentibus angelorum est duplex locutio. p^a q̄ est sig^m p^m ⁊ imediatum rei: ⁊ h est cogitatio deo ⁊ sibi tm nota. Alia est sig^m scdariū ⁊ subordinatū illi in signando quā alie spūales creature itelligibilr audiūt: ⁊ p eā qd

L

M p pmā dicaf ꝯcipiūt: ⁊ hāc puto aplm vocasse linguā angelorum. p^a ad corin. Et ad h facit glosa supra allegata q̄ dic ꝙ angeli prepositi signāt minorib⁹ qbusdā nutib⁹ aut signis. Scdm hūc modū pōt angelus vni determinate dirigere fmonē suū ⁊ oimō quo nos ⁊ lōge plus atqꝫ pfectius distincte ⁊ varie loq vt sibi placet: ⁊ alius pōt determinate scire qs loqf. nā is.s. in q̄ intuetur hō signa. Jn eis.n. audire intelligē est. Si queratur verum vni possit aliqs sic loq ꝙ alius cui nō loqf nō audiat. dōm ꝙ nō si ali⁹ sit in ōbita ppingtate ad audiendū: ⁊ ad h sit attentus nisi de⁹ pro tūc cū phiberet audire nō coagendo ad auditionē. Et est silē sic cū aliqs nrm iter mltos ꝯstitut⁹ nō pōt vocalr loq vni qn audiaf ab alijs. ℂSed ꝫ modū istū dicef ꝙ qua rōne vnus angelus pōt vidē hō signa in mente alteri⁹ angeli: eadē rōne vr ꝙ possit vidē cogitatiōes eiusdē in eadez mente exñtes ⁊ sibi ppinqs equalr: ⁊ p ꝯñs supflue ponūtur hō sig^a. ℂRño ꝙ ppingtas eq̄lis ⁊ vnitas obti nihil facit

Mod⁹ pprius.

cap. 13.

ꝫ dictuʒ moduʒ

Rñsio

N ad h. nā istis nō obstātib⁹ vnū est ab alijs ituitiue itelligibile ⁊ nō aliud. Exēm ꝯstat ꝙ in eadē mā est fozā subalis colorati ⁊ color eiusdē ⁊ vtruqꝫ eq̄ ppinquum est videnti nec est ibi aliqs ordo: aut aliqua mediatio situalis: ⁊ tñ sic sentim⁹ colorē: ⁊ p itellm ipsuʒ intuitiue intelligim⁹ ꝙ nec formā subalē: nec ēt mām sentim⁹ aut itelligim⁹ intuitiue: q̄uis alio mō illas itelligē possum⁹. Jn mente ēt silr hʒ qs habitū ifusuʒ ⁊ itellectionē actualē: ⁊ hāc itelligit ituitiue illā nō. Sic igr dico de mō locutiōis āgelice. Utrū aūt ita sit ignoro appet tñ mihi sic esse polē: cū ⁊ nos ēt iude talr tales locutiōes possim⁹ formare silēs locutiōib⁹ vocalib⁹ sic pōt qlʒ in seipso aduertere. ℂAd arg^m.q. rño negādo añs. ad pbationē dōm ꝙ cogitatiōes nō imediate in seipsis audiunf intellectualr seu videnf: sed mediantibus intellectualibus signis imediate visis: sicut dictum est. Ad ar^m

ℂDistinctionis. xj. Questio. j.

Circa disti. xi. in qua tangif de pfectu cognitionis angelice: quero vtrū oia quorum angelus silr hʒ spēs vel pōt hīe ipse nāliter possit silr actu ⁊ distincte intelligere. ℂEt arguitur p ꝙ non: q: si sic esset. sequitur ꝙ nō tot posset sic itelligē qn posset plura. ꝯñs pʒ: q: nō pt angelus tot species hīe qn si gñetur vel creef vnū idiuiduū i pportionata sibi ppingtate possit ab illo spēs accipe: ⁊ cuʒ nō tot idiuidua qn plura possint sic fieri nō erit dare maximā multitudinez possibiliū ab eo hīi specierum: ⁊ p ꝯñs nō tot: quin plura posset actualr distincte itelligē. Sʒ istō ꝯñs est falsuʒ: qm ad ipm sequif ꝙ angelus sit ifinite intellectiuitatis: seu ifinite virtutis intensiue ad intelligendū: qd soli deo ppriū est: declaratur ꝯña ex eo ꝙ virt⁹ angeli fm h nō hīet terminū in posse: nec ēt esset terminata per maximū: qm ois finita potentia terminatur per maximū in qd pōt: vt pʒ p ce. p phm. sequitur ḡ ꝙ vtus angeli sit ifinita. te.c.116 ℂ2^m si illud esset polē eadez rōne vel maiore posset silr distincte itelligere oia ei pñtia imediata per seipsa: nam species nō ponif nisi vt suppleat vicem obiecti absentis: ⁊ p ꝯñs posset simul distincte cogſcē oēs ptes pportionales vnius cōtinui sibi pñtis: ⁊ cuʒ ille sint infinite: sequitur ꝙ posset simul infinita distincte comprehendere: ac per hoc eius scientia fore intensiue infinita. 2^m

O

P^m

P

Ad oppositū arguitur ⁊ pbatur ꝙ nō solū sic pōt: qnimo ꝙ nō pōt oppositum. Nā si posset nō oia actu ⁊ disticte itelligere: quorum hʒ spēs posset aliq̄ intelligere aliqbus nō intellectis. posito igr h in esse: quero aut pōt itelligere aliqd aliorum aut nō: si non. igitur nō est in potentia actuali respectu aliorum: quoruʒ hʒ spēs: ⁊ p ꝯñs non hʒ spēs illorum: qd iplicat opposita. ꝯña pʒ: q: ita p spēm itellectus ꝯstituitur i actu p re in potētia actuali respectu notitie icōplexe sui obcti: sicut p habituʒ scientificū respectu ꝯsiderationis actualis obcti illi⁹ hit⁹. ℂD. Qua rōne pōt itelligere per vnā spēm eadez pōt p quālibet saltem diuisim. ℂSi dicatur ꝙ pōt aliqd aliud itelligē. ꝯ. oēm itellectionem actualem: necesse precedere actualez itentionez volūtatis copulātis potentiā cū obcto. h pʒ: q: etiā ipsam visionez sensualez: ⁊ pmā in nobis necessario pcedit intentio volūtatis: iuxta Aug. determinationē. xi. de tri. vbi dicit. ꝙ volūtas que coniungit sensum corpori visibili ex quo format nō pcedit a visione que fit in sensu. ⁊ probatio eius est: prius.n. inqt q̄ʒ visio fieret iaʒ erat voluntas que formandum sensum corpori admouit igif si angelus de nouo itelligeret aliquā speciez suā prius vellet illā itelligere. Sed fm eūdem. 10. de tri. voluntas nō pōt velle aliqd icognitū. igif illā volitionem pcederet cognitio illi⁹ spēi: ⁊ sic volitio psupponeret cognitionem ⁊ cognitio volitionez: aut ergo eadē psupponeret eā a q̄ psuppōit: ⁊ sic idez esset prius seipso: aut aliā psuppōneret: ⁊ ab alia psupponeref: ⁊ sic esset infinitas actualis cognitionū ⁊

Q

cap. 5.

ca. 1. 12.

A tionum et volitionum se presupponentium invicem: quorum utrumque est impossibile. Si dicatur quod non, ex eo quod voluntas non potest velle incognitum: sequitur quod volitionem precedat cognitio voliti: sed sufficit quod simul sit cum ipsa. Contra ex hoc non vitatur impossibile illatum: nam ut patet ex auctoritate allegata cognitionem necessario precedit volitio: sit ergo illa cognitio a. et volitio precedens ipsam sit b. aut igitur in priori quo b. fuit ante a. fuit aliqua cognitio aut non: si non, igitur b. fuit volitio incogniti: si sic: aut a. aut alia cognitio. Si a. igitur a. fuit ante quam fuit: si alia, sit illa c. igitur ante c. fuit volitio coniungens potentiam obiecto: aut igitur b. aut alia. Et sine hoc sine ius dicetur vel procedit in infinitum, vel dabitur quod aliqua cognitio terminabitur ad icognitum. 2° si angelus posset aliqua sua specie non uti actualiter: eadem ratione et qualibet alia quam habet: et sic posset angelus naturaliter si vellet suspendere se ab omni intellectione eorum quorum species habet: et nullum earum per species suas actu intelligere: quod videtur absurdum.

Respondeo intelligendo questionem de angelis bonis in quibus non est vitiata ulla potentia naturalis, pono conclusiones. Prima quod angelus potest simul distincte intelligere omnia quorum simul habet species distinctas et distincte representantes. Secunda quod potest etiam non omnia talia simul distincte intelligere.

Primam conclusionem probo auctoritate beati Augu. 4° super Gen. ubi dicit quod potentia spiritualis mentis angelice cuncta que voluerit simul noticia facillime apprehendit. Ex hoc arguo sic. Non minus facile est angelo simul intelligere secundum omnes species quam secundum aliquas earum. igitur potest simul intelligere secundum omnes. consequentia patet: et antecedens probatur ex predicta auctoritate: quoniam si minus facile foret intelligere secundum omnes quam secundum aliquas: et tunc non cuncta que vellet simul facillime comprehenderet: quinimo minus faciliter comprehenderet duo quam unum: et tria quam duo: et quanto plura tanto minus faciliter. Confirmatur alia eiusdem auctoritate ibidem. ubi ait quod omnia simul mens angelica potest que sigillatim per ordinem connexarum causarum sermo distinguit. Ubi vult quod cuncta que creata fuerunt in principio et distincte quodam ordine facta narrantur simul mens angelica comprehendit: nec est dubium quod non solum hoc est verum de noticia supernaturali quam habet in verbo: sed etiam de naturali quam habet de rebus in proprio genere: et quam vocat Aug. vespertinam: sic patet ibi statim et duobus capitulis precedentibus. Nec potest dici quod loquatur de cognitione confusa non de distincta: nam hoc non attribueret potentie mentis angelice: cum nos etiam hec in via possimus omnia confuse simul intelligere in aliquo communi conceptu: et tamen ibi in tali comprehensione simultanea et facillima multorum dat differentias inter potentiam mentis humane et angelice. 2° si non posset hoc angelus, aut hoc contingeret: quia non posset simul tot intellectiones recipere: aut quia non posset simul tot producere: hoc patet: quia si est sufficiens ad agendum tot simul: et ad suscipiendum: cum positis activo et passivo sufficientibus possit poni actio: et etiam actiones dummodo non habeant mutuam repugnantiam: sic est in proposito. omnes tales poterunt simul poni. Sed non potest dici quod non possit tot simul recipere: quia non minus est potens ad recipiendum intellectiones quam habitus vel species: nec eius receptivitas limitatur ad certam multitudinem intellectionum quam specierum vel habituum: immo in rei veritate ad neutram determinatur. Sed pari facilitate potest multas et paucas recipere quantum est ex se: sicut supra in precedenti questione de cognitione angelorum dicebatur iuxta finem in solvendo quandam rationem. Nec etiam ideo non potest quia non potest tot simul producere cum eius activitas limitata sit ad certam multitudinem potentiam intellectionum simul producibilium. Nam supposito quod intellectus sit principium activum intellectionis: non est tamen totale: sed partiale concurrens cum specie ad productionem intellectionis: ita quod cum una specie coagit unam intellectionem: et cum alia specie aliam: nunc autem quantumcumque aliquid est solum agens partiale: et aliam et aliam operationem agit cum alio et alio partiali principio coactivo quantum est ex se: ita potest in plures operationes simul cum talibus pluribus principiis coactivis. sic in pauciores cum paucioribus: nisi ipsum forsitan in operando debilitetur: aut per se non aliquo dependeat ab aliquo quod debilitetur ex multiplicatione talium operationum.

Exemplum: lux enim existens in medio est causa partialis et coactiva simul cum colore speciei coloris in medio ut vult Comment. 3° de anima: et cum alio et alio colore aliam et aliam coefficit speciem: et quotcumque concurrerent secum colores: tot species cogeneraret. nec maior virtus arguitur in luce ex eo quod cum multis multas potest quam ex eo quod cum uno potest unam: quinimo si essent ibi secum infiniti colores distincti in dispositione tali quod quilibet posset speciem concausare et esset sufficiens susceptivum nec aliud prohiberet ipsa cum illis simul infinitas species coefficeret. Cum ergo angelus non debilitetur ex intellectione: cum eius receptio non sit passio corruptiva: sed perfectiva potius: nec etiam dependeat in intelligendo ab aliquo debilitabili: utpote abstractus a corpore. nec indigens sensitiva ulla virtute vel organo corporali ea facilitate qua cum una specie potest coefficere unam intellectionem potest cum multis multas coefficere: nec tot cum tot quanto cum pluribus possit plures. De intellectu autem nostro in presenti statu non est sic. et hoc propter dependentiam eius in operando a virtute phantastica et spiritibus corporalibus quibus accidit debilitas et fatigatio. non solum ex continuatione operationis: sed etiam ex multiplicatione sicut experientia monstrat. Unde Aug. 4. super Gen. mox post verba allata: quod potentia mentis angelice cuncta que voluerit simul facillime comprehendit dicit quod propter corpus corruptibile quod aggravat animam: mens humana etiam cum ferventissimo studio instat noticie rerum non nisi cum temporis tarditate et difficultate agit. Et eandem causam reddit. 15. de tri. quod ex peccati morbo dicit nobis provenisse: et in capitulo precedenti dicit quod partes imaginis nostre anime. s. mens, intelligentia et voluntas: erunt equales cum fuerint ab omni languore sanate. igitur tot simul poterimus actu intelligere: quot meminisse. et per consequens quot rerum species habebimus. Per que clare videtur quod homo in statu innocentie et naturalis integritatis omnibus rerum speciebus quas habuisset: simul uti actualiter potuisset. quod quidem multo plus si hoc possit angelus non per peccatum in suis naturalibus virtutibus vitiatus. Et istud potest esse per se confirmatio conclusionis proposite. Contra istam conclusionem arguitur preter media aliqua que sunt soluta in precedenti d. prima q. prima ar. 3°. ubi ostenditur quod in intellectu possunt simul esse plures actus: potest nunc aliis mediis argui. Nam actualis intellectio sine actuali attentione esse non potest: nec ad quodcumque indifferenter potest haberi actualis attentio. iuxta illud, pluribus intentus deficit ad singula sensus. et hoc nos experimur. igitur etc. 2° quia si simul angelus omnia actualiter intelligeret iam equaretur deo in intellectualitate: quod non est dicendum. 3° quia sequitur quod angelus sit infinite intellectivitatis seu potentie ad intelligendum: quod est falsum. consequentia probatur. nam posse intelligere aliquod unum intelligibile distincte est alicuius potentie. et posse duo intelligibilia simul distincte intelligere est maioris potentie in duplo: et posse tria simul distincte intelligere est maioris potentie in triplo. et sic semper secundum multiplicationem intelligibilium arguitur maior intellectivitas. igitur posse simul infinita distincte intelligere est infinite intellectivitatis: seu arguit infinitam intellectivitatem in eo quod sic potest. Sed si angelus posset simul distincte omnia intelligere quorum habet vel potest habere species. angelus posset quantum est ex se intelligere simul infinita distincte. nam posset non tot quin plura sicut potest non tot quin plures species recipere. consequentia patet. quoniam propter speciem non sit maior potentia angeli: sed tanta nunc est quanta esset quotcumque species haberet etiam si haberet actu infinitas. Si autem haberet infinitas posset simul infinita distincta intelligere. igitur et nunc quantum est ex se potest infinita simul distincte intelligere. Confirmatur. quia non est dubium quod intellectus angeli est in se perfectior: quia cum pluribus speciebus potest simul plura intelligere distincte quam si non posset simul cum pluribus speciebus sic plura: sed unum tantum actu intelligere: et etiam quam si posset duo tantum. et iterum etiam quam si posset tria tantum: et sic in infinitum procedendo secundum aliquam multitudinem infinitam semper. Et ita etiam est perfectior quam esset unus alius intellectus qui non posset nisi unum et quam alius qui posset duo tantum: et sic in infinitum: si infiniti tales essent se invicem in hoc excedentes: quorum quilibet posset simul finita tantum intelligere. igitur cum posse tantum unum intelligere esset alicuius perfectionis: et intellectus qui tale posse haberet esset alicuius determinate perfe

Margin notes: B; 2°; p. 2.; cap. 34. de pruis.; Confir.; cap. 36.; C; 2°; D; E; Co. 34.; F; cap. 35.; cap. 24.; cap. 23.; 3 conclusionem; G; 2°; 3°; H; Confir.

I ctionis si aliqs talis eet. sequit q posse in infinita seu nō int
tor qn in plura sit infinite pfectiōis: z q intellectus qui sic
potest sit infinite perfectus seu infinita perfectio itensiue.
4m ¶ 4o si angelus posset sil' oia zc. posset sil' intell'ere omnes
spēs qs hēret: qz nō alr intelligunt per spēs res quarū sūt
spēs: vt pz ex supradictis: z etiā in h lib. qua aūt rōne pos/
set simul intell'ere omnes spēs: eadē posset sil' itell'ere oēs
intellectiones illarū spērū: cum sint sibi eque pñtes. z silr
itellectiones itellectionū illarū: z sic in infinitū: z per 9ñs
posset sil' infinitas itellectiones in se hēre: z sil' illas intelli
gere. z loquor semp de itellectiōe disticta: vtrūqz aūt est i/
5m pol'e. igit zc. ¶ 5 simul itell'eret oēs spēs cum i' itellectio
nes duz sunt cārent etiā suas spēs vel notiones vel qcūqz
vis alio noie appellare aliqs silitudines suas: p qs ange/
lus posset postea recordari se spēs rerū itellexisse: sicut ēt
p hō similitudines relictas ex actib' itellect' z affectioni/
cap. 14. bus volūtatis recordamur earū: vt shialr ponit Aug. 10.
z. 18. 9fes. z silr. 14. de tri. igit sil' angelus itelligit etiaz omnes
c. 8. z. 9 spēs suarū pmarū itellectionum. z item i' alie itellectiōes
K cānt suas spēs. z p 9ñs cē alias itelligit z per alias intel/
lectiones: z sic vltra. ex quo seqt q simul sint in intellectu
angeli ifinite species: quod est impossibile saltem nāliter.
Ad pm ¶ Rñdeo ad pmum dōni q qzuis in nobis in statu pñti
actualis attētio nō se extendat ad multa: sed ad pauca: in
angelis tamē qui excellentiorē habēt nāni z iā nll'o pctō
viciatā: aut peccati pena debilitatā ad tot se extēdē potest
actualis attentio: ad quot z intellectio: z i' ad tot quot hēt
spēs. Illud autē vbum vulgatum itelligendum est in no/
bis pro statu isto: de quo scribitur Sap. 9. Corpus quod
cōr. ag. a. z terrena ihitatio depmit sensuz mlta cogitātē.
Ad 2m ¶ Ad 2m negāda est 9ñtia. nā i' dato adhuc itellectiuitas
angelica ab excellētia diuine itellectiuitatis incōparabilr
supat. Primo qdē. qz deus est sua intellectio qua vniuer/
sa intelligit. itellectio vo angeli nō est angelus: sed accñ/
talis pfectio ei'. Et hāc rōne satis ad ppositum. in sili red
cap. 16. dit Aug. 15. de tri. vbi cū dixisset q in patria fortassis non
L erūt volubiles cogitationes nre ab alijs in alia exeuntes
atqz redeūtes: sed oēm sciam nraz vno sil' 9tuitu videm' z
que vba multū sauēt 9ni pposite. statim addit. tamē cuz
hec fuerit. si z hec fuerit formata: erit creatura que forma
bilis fuit: vt nihil iam desit eius forme ad quā puenire de
beret: sed tamē coequāda nō erit illi simplici: vbi non for
mabile aliqd formatum est vel reformatum: sed forma vi
delz informis neqz formata ipsa ibi eterna est imutabilis/
qz suba. V' 2o qz nō solum angelus intelligit itellectiōe que
nō est ipsa: sed accñs sibi: sed etiam nō seipso pcise: sed alio
coagēte sibi pn'imo plibus eū pficiētibus. s. spēbus i' itel
ligit. deus autē seipso tm nll'o idigēs alio. Itē z si angelus
intell'ere possit omnia quoz spēs possidet. nō tn pōt itelli
gere futura neqz cogitatiōes secretas: z mlta forsitan alia
que non sunt sibi sufficienter pñtia: z silr pterita qzplura:
M quorū nō accepit spēs. de' autē oia vniuersalr cōphēdit.
Ad 3m ¶ Ad 3m nego 9ñam. ad pbationē cōcedo q posse intelli
gē vnū disticte arguit aliquā pōam. Et cū dr q posse itelli
gere duo sil' disticte arguit in duplo maiorē pōam: z cōce
do si cetera sint oino paria. vz tam ex pte itelligibiliū qz i/
tellectionū z aliorū p se 9currentiū ad intell'endū. Si vo
nō sint cetera paria: ppō nō est vniuersalr va. Instātia pz
in sili. Nā alicui' pōe est posse se solo portare tātū pōdus:
z tn nō est in duplo maioris pfectiōis posse sil' cū alio cō/
portāte portare duo pōdera sil': qrū qdlz sit tātuz: qnimo
nec est vllo mō maioris po'. Silr alicui' actiuitatj z pōe
est posse cū vno colore ptialr cāre in vna parte medij vnā
spēm. z tn nō est duplo maioris: sed nec qdē maioris acti/
uitatj sue po' cū duob' colorib' posse ptialr cāre sil' in ea/
dē pte medij duas spēs: nec distiguo vtz sint eiusdē rōnis
vl' alteri'. eadē. n. lux nūo nō aucta vl' itēsa q cū vno colo

rē pōe tm vnā spēm cāre in vna pte medij: sil' cū duob' pt N
duas: z sil' cū ifinitis (si ifinite ponerent) in dbita dispōne
ad agēdū i' eam pte medij posset sil' cāre ifinitas spēs. Ita in
pposito dico q posse itell'ere duo sil' disticte coagētibus
duab' spēb' nō arguit maiorē itellectiuitatē in angelo qz
arguat posse intell'ere tm vnuz coagēte sibi vnica spē: nec
intelligere mille coagentib' sibi mille spēb' arguit maio/
rem pōam vel intellectiuitatem qz posse tm vnū cuz vna.
¶ Ad 9firmationē dico q si eēnt ifiniti itell's quorū vn' ad 9fir.
nec p paucas nec p multas spēs posset itelligē sil' plus qz
vnum. Alius aūt posset duo nec pl'a p aliquot spēs: z ali'
tria tm: z sic vltra in ifinitū: qlz angelus q nūc de facto est
eēt qlibz i' eo pfectior. nō tn ex h sequit q nūc sit: aut q tūc
eēt ifinite pfectiōis. Et rō est: qz qlz i' itellectuum esset al/
terius rōnis ab isto angelo nec alr eēt pol'e. Et iō i' prima
cōparatio q dr. angelus est pfectior qz esset si cum plibus
spēbus nō posset pl'a intell'ere. iplicat ipol'e. iā. n. nō esset
idē angelus q nūc est: nec eiusdem rōnis: sed aliqs ali' al/
teri' rōnis: ex tali aūt excessu eorū que nō sunt eiusdē rō/
nis nō se' q excedēs sit pfectiōis ifinite. Exēplum. pz. n. q O
vna suba. vbi gra angelus: est pfectior ista nigredie. z itē
est pfectior vna alia nigredine in duplo pfectiore qz h' zet
silr vna alia qlitate alterius rōnis: pfectiore ipsa nigredi/
ne: z sic si eēnt ifinite qlitates eiusdez rōnis vel alteri' q se
iuicē semp excederēt qlz i' eo angelus esset perfectior. nec tn
eēt ifinite pfectiōis sic nec nūc est. Pōt etiā instari tali mō
arguēdi ex eo qd dcm est de luce. nam ipsa cum duob' co
loribus pōt cāre duas spēs: z cum trib' tres: z sic in ifini/
tū: nec tn est ifinite pfectionis: z nihilominus ipsa est pfe/
ctior qdā a luce q cū qcūqz nō posset cāre nisi vnā spēm
sil': z pfectior i' q cū qcūqz nō posset nisi duas: z si eēnt in/
finite talr gradatim se excedētes ipsa que nūc est/eēt qua
libet illarū pfectior. Ita plures alie istantie possent dari.
¶ Ad 4m dico p q istud argm pōt eq fieri 9 qzlz opi. naz Ad 4.
scdm qzlz angel' pōt itelligē suā itellectionē. z tūc ar q itel/
lectionē sue itellectiōis pōt itelligē: z silr aliā: z sic in ifim. P
¶ Rñō tn z p pōt pbabilr dici q z oēs suas spēs z oēs i
tellectiōes pōt simul disticte intelligere: nō tn ipse pōt oēs
suas itellectiōes intelligere: nec h 2m seqtur ex p. Sicut ēt
nō sequit. oēm suaz itellectionē pōt intelligē. igit pōt oēm
suā itellectionē itelligē. nā ex añte nō seqt q possit hēe sil'
ifinitas itellectiōes: qd tn seqt ex 9ñte. Uel scdm alios pōt
rñderi ad argm 9cedēdo 9ñam p m. z vlteri' q ipe pōt in/
telligē itellectōes illarū spēz: tn iste pcessus nō vadit i ifini
tum: sed terminat satis cito: nā semp posteriores regl'r sūt
remissiores z minus pceptibiles prioribus. z iō cito deue/
niret ad aliqs ita remissas: q nō possent cōgñare actualē
notitiā sui. esto ēt q i tali reflexiōe sp posterior eēt notior
scdm spēz: sic volūt aliq: qn olim p' itellectiōis i i' ordie q. s.
est recta: est min' nobile qz ipa notitia ei': h inqz nō obstā
te adhuc aliq talis pp sui remissiōez nō posset itell'm mo/ Q
uē ad notitiā sui: ita q qzuis eēt scdm spēm notior: nō tn eēt
actiuior. ¶ Ad 5m dico q sicē res ex nullaz spēm sui cāt in Ad 5.
aia nisi cognoscat: sicut supra: z etiaz in p habitum est: ita
nec spēs: nec itellectio aut aliqd aliud exñs in intell'u cāt
spēm sui nisi actualr pcipiat z itelligat ab itell'u: z qz nō
qlz itellectio actualr itelligit: vt iam dcm est: iō nec qlibz
cāt spēm ppriā: z sic nō puenit multitudo infinita spēruz.
¶ 2m 9nē pbo sic. Nō min' est in ptāte angeli aliqb' suis 2a 2e.
spēb' nō vti/qz sit in ptāte hois suis nō vti. h pz: qz nō pl'
spēs angelice nālr mouēt nec min' ipse z intell's ēt i ptāte
volūtatis angelice quo ad suos vsus qz spēs humane nā
liter moueāt z sint in ptāte hois. igit ēt aliqb' suis spēb'
angelus pōt nō vti. 9ñs hec pbat. qz sic expimur nos pro
libito cū pluriū rerū hēmus spēs sufficienter firmatas z
intēsas nunc vna nūc alia vtimur. Uñ Aug. 2. de tri. dicit cap. 16.
q volūtas formādā cogitātis aciē p cōdita memorie du/

A cit vt libitũ est. ¶ 2° nõ min⁹ est in ptãte angeli vsus suarũ
1ᵐ spẽrũ q̃ sit in ptãte hoīs vsus suoꝝ bituũ: ⁊ q̃ ẽt esset in angelo si habitus aliqs hẽret a spẽb⁹ distinctos. ista p3. q2 spẽs nõ nali⁹ mouet q̃ habit⁹ sic expiẽtia ꝓbat in nobis. S3 hõ põt bitu quẽ h3 nõ vti: sic p3 de pito doctrina ꝝ mul taꝝ q̃ non sꝑ ꝯsiderat q̃l3 iᵐ: nec h ꝓuenit ex defectu nãe: sed ex libera ptãte. nam q̃uis nõ simul oibus possit: vti si multi sint: tamẽ ꝙ isto vtaꝛ ⁊ nõ iᵒ ⁊ ꝙ actum ei⁹ q̃ vtiꝛ cõ tinuet p tps aliqd mai⁹ vel min⁹: nisi aliunde ꝓueniat ipe dimẽtũ in ptãte sua ꝯsistit sic expientia ꝓbat: ⁊ ideo in. 8.
T.c.32. phy. ⁊ 2° de aia frequẽter h3 ꝙ habitib⁹ vtimur cu3 volu
T.c.60. mus: ex q̃ etiã p3 ꝙ ita cõtingẽt in angelo si habit⁹ hẽret.
ꝯ 2ᵐ ꝯ. ¶ Cõtra. ꝓ q2 spẽs est agẽs nãlr eᵐ intellectiõis sui obiecti
Cap.33. ⁊ intell's est passiu⁹. Un̄ sm sniã Aug. 3. de li. ar. nõ est i ptãte nr̃a qd nobis veniat in mẽtẽ. igiꝛ q̃l3 sꝑ cãt itel lectionẽ sui si nõ adsit ipedimẽtũ. p3 ꝯña ex ꝯdõne agẽtis
T.c.10. nãlis posita. 9. meta. sed in angelo oino est ipedimentũ: vt
2ᵐ p3. igiꝛ ⁊c. ¶ 2° q2 cũ in angelo oẽs spẽs sint sufficiẽter in tense ⁊ potentes mouere itellm̃ ⁊ eq̃ p̄ñtes: si aliq̃ vtereꝛ angel⁹ ⁊ aliq̃ nõ: h solũ videreꝛ eẽ: q2 angelus vellet deter minate iᵃ nõ vti/ qua nõ vtereꝛ ⁊ ea determinate vti/ q̃ vte reꝛ: sed ipoſe est ꝙ aliq̃ determinate velit vti qn determia te iᵐ intellĩat: sic ipoſe est ꝙ aliq̃ determinate velit vti/ qn
B determiate iᵐ apphẽdat. igiꝛ si posset aᵒ nõ vti/ posset simul
Ad ꝑᵐ iᵐ intellere ⁊ nõ intellere: qd est fĩm. ¶ Ad pmũ istorum dõm. ꝙ q̃uis spẽs sit agẽs nãlr: ⁊ posito ꝙ itell's sit nãlr passiu⁹ respectu intellectiõis: nihilomin⁹ vtrũq3 q̃tu3 ad hoc depẽdet a voluntate q̃ ad ꝓductionẽ actus ⁊ ꝯtinua tionẽ/ vel saltẽ q̃ ad ꝯtinuationẽ: qd dico ꝑ pmas intelle ctiões ⁊ repẽtinas: q̃ nõ sunt in nr̃a ptãte q̃ ad ꝓductionẽ ꝑmã earũ sm Aug. ⁊ h dico in nobis in via. nihilominus tñ etiã iᵃ sunt in ptãte nr̃a q̃ ad cõtinuationẽ ipsarũ. Un̄ li bere possum⁹ ab illis desistere cu3 difficulᵗᵉ que locum h3 in angelis bonis. Et istud sufficit ad h ꝙ aliq̃ spẽ hita an gelus possit nõ sꝑ vti ea actualr. Et pt ꝯfirmari rñso. nã etiã hitus intellectuales in nobis sunt nãlr motiui sic ⁊ spẽs: ⁊ silr vtutes motiue in mẽbris: ⁊ nihilomin⁹ in po
Ad 2ᵐ testate nr̃a est nõ talib⁹ sꝑ vti. ¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ ꝯña iᵃ nõ
C est bona. nã ad h ꝙ aliq̃ spẽm dtermiate itell's nõ itellĩat nõ est necũ ꝙ velit iᵐ determiate nõ itellere: sed suffic ꝙ nõ velit itellere: ⁊ ꝙ nõ detineat itellm̃ in intellectiõe illi⁹ ⁊ memoriã nõ copulet aciei. iuxta modũ loquẽdi Aug.
Cap. 8°. Et h ꝑ eũ bñ innuiꝛ. ij. de tri. vbi ait. Ja3 porro ab eo qd in memoria est: cum aciẽ velle auertẽ nihil aᵒ est q̃ nõ idem cogitare: ita ꝙ tũc dĩ volũtas velle auertẽ: cum spõte non
Ad arᵍᵃ facit aciem cogitare. ¶ Ad arguᵃ ꝑncipalia. Ad pmũ cõ
ꝑncipaᵃ cedo ꝑᵐ ꝯñs: ⁊ nego ꝯñam: q̃ inferꝛ ꝙ angelus eẽt ifiᵗᵉ in tellectiuitatq̃. ¶ Ad ꝓbõne dico ꝙ vtus itellectiua ange li sm se ꝑcise sumpta/ vtiq3 terminum h3 ⁊ maximũ in qd põt. Sed sumpta cũ alijs coagẽtibus seu ipsa ⁊ alie simul sumptibiles nõ h3 tminũ. S3 istd nõ ꝓbat eã eẽ ifiᵗᵃᵐ: sic nᵉ lux ꝓ eẽ ifiᵗᵉ: ⁊ eo ꝙ cũ plib⁹ ⁊ plib⁹ colorib⁹ coagẽtib⁹/ vltra q̃l3 determinatã multituᵈᶦⁿᵉᵐ spẽrũ posset. vt dcm̃ ẽ.
D Sed ꝓbat ifinitatẽ põalẽ ifinitorũ agentiũ poti⁹3: que ne
Ad 2ᵐ gari nõ d3. ¶ Ad 2ᵐ cũ dĩ: ꝙ si posset intellere silr distincte oia ꝙ h3 spẽs: eadẽ rõne posset silr distincte itelligẽ oia si bi p̄ntia imediate ꝑ seipsa. Dico ꝙ verũ est de his q̃ disti ctas cãnt i itellũ spẽs: ⁊ de qb⁹ in eoꝝ abñtia angel⁹ hẽt spẽs distictas supplẽtes vices eorũ: ⁊ de talib⁹ ꝓcedit ꝓ batio ꝯñe: s3 ptes ꝯtinui nõ sũt h⁹. nõ. n. q̃l3 distincta hẽt spẽs ꝓpas: s3 silr oẽs vnã spẽ3 gñant in ipo ãgelo sic i nob.
Ad arᵍᵃ ¶ Ad argᵐ in oppoᵐ qd est ꝯ ꝯnẽ 2ᵐ rño. ⁊ ꝯcedo pmum
in oppᵐ ꝯñs qd inferꝛ. ⁊ vlteri⁹ dico ꝙ posito ꝙ angelus aliq̃ itel ligat ⁊ aliq̃ nõ. adhuc põt intellere aliquid eorũ q̃ nõ itel ligit. Et cũ aꝛ ꝯ: q2 oẽm itellectionẽ necio ꝑcedit actualis intẽtio volũtat: si ꝑ actualẽ itẽtionẽ intelligaꝛ aliq̃ volitio elicita: nego ꝓpositionẽ. Et silr dico ꝙ nõ oẽm sensationẽ nec oẽm visionẽ ꝑcedit volitio: q̃uis aliq̃ ꝑcedat: ⁊ h se E
pe ꝯtingat. sicut qñ qs electiue aperit oculos: vl flectit ad aliqd determiate vidẽdũ. Qꝙ aũt nõ omnẽ sensationẽ p̄e cedat volitio p3 in repẽtinis sensatiõibus: vt h hi gra. Cũ qs in aliq̃ ꝯsideratiõe multũ intẽt⁹ subito a vehemẽti mo uet sensibili: vt igne vel aliq̃ fortiꝛ pũgitiuo: talẽ siqdẽ ꝑce ptionẽ sensibilis nõ ꝑcessit volitio seu voluntatis itentio. Ampli⁹ adhuc p3 in violẽtis passiõib⁹: q̃s nec ꝓuenit nec comitaꝛ volitio vlla: sic cũ qs detineꝛ in igne aut aᵒ mul tũ discõuenienti ⁊ lesiuo. in q̃ casu ꝯstat ꝙ tale nec añceden ter nec cõcomitanꝛ vult talẽ sensationẽ: nec copulat vel cõ iungit sensum sensibili: qnimo nitiꝛ q̃tu3 valet auertẽ sen sum ⁊ refugit ⁊ odit talẽ sensationẽ. Et iõ ad auctẽ Aug. xj. õ tri.
dõm ꝙ Aug. nõ dat iᵐ vlem: sed idefinitã tñmõ. q̃ vtiq3 Cap. 5.
htatẽ h3 in multis. Sic cum qs volẽs aliqd vidẽ aperit oculos vt videat iᵒ. aut dum actu videt detinet oculũ ap tum ⁊ opatiõe debita volens ꝯtinuare ꝑdictam visionẽ: ⁊ sic in plib⁹ alijs casibus. Et h sufficit ad itẽtionẽ Aug. ibi dẽ: vt p3 diligenꝛ aduertẽti. Si dicaꝛ ꝙ saltẽ noticia3 q̃l3 libe habitã ꝑcedit volitio qcqd sit de repẽtinis ⁊ violen tis: q̃rũ cãe sunt extrisece vel saltẽ aliq̃ ipsarum cãrũ. ⁊ h sufficit ad ꝓpositum argᵐ: q2 in angelis nõ pñt reᵘ saltem suaru3 spẽrũ aliq̃ noticie repẽte vel violẽte causari. Ad iᵐ F
mihi vĩ dõm. ꝙ nõ oẽm noticiã ẽt libẽ elicitam necio ꝑce dit volitio elicita. Qꝙ õ põt ẽt in nobis saltẽ euidenꝛ decla rari. Nam ꝑ expientiã ꝯstat/ ꝙ nõ sꝑ hñs actualẽ noti ciã de aliq̃ obto h3 simul noticiã de noticia illi⁹ obti: qn si mul hẽt ifinitas noticias: ⁊ tñ in ptãte sua est vt hẽat no ticiã illi⁹. Ponaꝛ g̃ ꝙ aliqs postq̃ habuerit noticiã de a. aliquãdiu dũ nõ hẽt noticiã illi⁹ noticie: icipiat hẽ noti ciã sue noticie de a. Aut istã 2ᵐ noticiã nõ ꝑcessit aliq̃ voli tio elicita reᵘ sui: ⁊ hĩ ꝓpoᵐ. Aut ꝑcessit aliq̃: ⁊ tũc seq̃ ꝙ vl ipsa ꝑus fuit volita q̃ fuit nõ: noticia inq̃ simplici ⁊ incõ plexa: qd est ipoſe nãlr. Ul ꝑus hũit noticiã: 2ᵃ notiᵃ q̃ ha buit 2ᵐ noticiã: qd est ẽt ipoᵉ. Tũ q2 vel notiᵃ 2ᵃ notiᵃ ꝑus fuit volita q̃ habita. ⁊ ꝑ ꝯñs notiᵃ ei⁹ fuit habita añ ipa3: ⁊ sic ꝓcedit in infiᵗᵘᵐ in ꝑteritis notitijs. ⁊ seqꝛ ꝙ sꝑ rectam noticiã ꝑcessit reflexa: q̃ sũt ipoſia. Uel aliq̃ fuit notiᵃ q̃ nõ fuit ꝑus volita: ⁊ hĩ ꝓpositũ: ⁊ tũc eadẽ rõne fuit stãdũ in G
pᵃ. tũ ẽt q2 q̃ rõne notiᵃ ꝑᵃ notiᵃ ꝑus fuit nõ/ q̃ fuit habita: eadẽ rõne ipsa pma notiᵃ q̃ est de ipo a. imediate: ꝑus fuit nota q̃ habita: qd nõ est itelligibile. Dico igiꝛ ꝙ poſe est tã in nobis q̃ in angelis hẽ aliquã noticiã libere ⁊ spõte elicitã: quã nõ ꝑcedit volitio elicita respectu ei⁹. Un̄ sicut dĩc btũs Aug. 2. de li. ar. Ceteris vtutib⁹ ⁊ potẽtijs: de q Cap. 16.
bus ibi loꝛ: ꝑ liberã voluntatẽ vtimur: ẽt ipsa libera volũ tate ꝑ eã ipsam vti nos possum⁹: vt q̃dãmõ seipsa vtaꝛ vo lũtas q̃ vtiꝛ ceteris. Uñ aũt vtutibus vel potẽtijs non est aliud q̃ facẽ iᵃ opari seu q̃ applicare iᵃ ad ꝓprios actus. Uñ tũc volũtas vtiꝛ itellũ vel habitu itell's: seu poti⁹ h ꝑ volunᵗᵃᵗᵉᵐ: sic hãc locutionẽ ibi corrigit Aug. vtiꝛ talibus: qñ spõte ⁊ voluntarie intellit sm habitũ. tũc aũt volũtas vtiꝛ seipsa: cu3 ipsa in se eliciat ꝓpriã opationẽ. Et sic dicit. D
de vtutibus ⁊ potẽtijs. ita intelligendũ est de alijs habitib⁹ ⁊ spẽb⁹ ⁊ actibus: q̃rũ vsus est in nr̃a libera ptãte. Et istorũ vsus põt sic separi. ꝙ hõ põt aliqñ libẽ vti intellũ ⁊ habi tu vel spẽ. aut ẽt actu: esto ꝙ tũc nõ vtaꝛ volũᵗᵉ vsu ꝓpo. s. eliciendo volitionẽ. ⁊ per ꝯñs hẽ intellectionẽ aliq̃ libe. esto ꝙ respcũ illius nõ hẽat volitionẽ elicita3. Et forsitan talem vsum intellit Aug. cum dicit voluntatẽ copulare ⁊ ꝯiungẽ põas alias actibus suis: ita ꝙ nõ sit aliud volũᵗᵃᵗᵉᵐ copulare visu3 visioni: aut visibili: q̃rũ vtrũq3 dicit Aug. q̃ actualr vti visu ad vidẽdum: ⁊ eodẽ mõ de acie cogitã tis ⁊ alijs de qbus loꝛ sepissime. Ad ꝓpositum igiꝛ dico ꝙ nõ obstãte ꝙ plures spẽs nõ intellecte sint in angelo vel in hoie eque potẽtes ꝯcãre noticiã sui in itellũ: põt angelus libe vti vna spẽ cũ itellũ ad cãndũ noticiã illius: ꝑ ei non

3 vtendo alia ſpē eque potente ⁊ pn̄te. Nec opꝫ ꝙ ꝑus velit
illā ſpēm determinate intelligē aut illā cognīare noticiaꝫ
ſui:ſicut qs pluribꝰ ſciētijs habituat⁹ pōt ſm aliquā illaꝝ
determinate opari:eſto ꝙ nullus prius velit determinate
opari ſm illam. Et ſicut etiam de duobꝰ ꝓpoſitī eq̄lr vtili
bus ⁊ equalr indicatī vtilibus ad aliquē finem itentū.pōt
qs alterum illorū determinate velle: eſto ꝙ nō ꝑus velit
illud velle ſuū:aut ꝑus velit ſe velle iº:aliogn nunq̄ꝫ poſſꝫ
Ad 2m hr̄e aliqḋ nouuꝫ velle. ¶ Ad 2m argm pro eadē pte r̄ndeo:
⁊ cōcedo ꝯn̄s:ſuppoſito ꝙ angelus relinqueret̄ ſuis nāli/
bus:nec tn̄ ex h̄ ſequeret̄ ꝙ ipſe careret itellectiōe vl'r.nā
adhuc poſſet intelligē ſe ⁊ alia entia pn̄tia intuitiue. Utrū
autem ⁊ ſimpl'r poſſet ſe ꝑ ſuam libertatem omni intelle/
ctione priuare eſt aliud dubium:de quo nihil ad pn̄s.

¶ Diſtinctionis. xij. ¶ Q̄ō. Prima.

Circa di.12.i q̄ Magr̄ tractat de materia creaturaꝝ corporaliū. Quero vtꝝ
mā ſube corpalis ſit entitas actu diſticta a for
pm ma eius. Et arguit̄ ꝙ nō.qꝛ mā non eſt aliqḋ
R ens actu.igit̄ nō eſt ens actu diſtinctum a for
T.cō.8. ma.ꝯn̄a eſt nō.an̄s ꝓbat̄.ꝑ ex auc̄te ph̄i dicentis.7.meta.
dico autem mām que ſm ſe neqꝫ eſt qd/neqꝫ q̄ꝫtitas:neqꝫ
aliud aliquid dī quibꝰ ens eſt determinatū.i.diuiſum. Si
aūt mā nō eſt aliqḋ eoꝝ:qbus diuidit̄ ens.igit̄ neqꝫ ē ens.
2 ¶ 2º ex alio dcō eiuſdē.5.phy. Uolēs.n.ꝓbare ꝙ gn̄o nō
T.cō.8. eſt motꝰ.arguit ſic. Qḋ mouet̄ ē:qḋ gn̄at̄ nō eſt. igit̄ gn̄o
nō eſt motus.ꝯſtat aūt ꝙ ſic in pº ſubm ſupponit pro ſbto
motꝰ.ſic in 2º pro ſbto gn̄onis.mā aūt eſt ſbm generatōis:
vt pꝫ ibidē.igit̄ ipſa nō eſt.ſupple actu:ſicut eſt illud qḋ ē
2m ſbm motus. ¶ 2º ꝑncipalr.ſuba corpalis eſt vna entitas ꝑ
ſe in actu.igit̄ eius mā nō eſt entitas actu diſticta a forma
T.c.49 eius.an̄s eſt certum.⁊ ꝯn̄a ꝓbat̄ ex dicto ph̄i.7.meta.ait
enim ꝙ ipoı̄e eſt ſbam ex ſubſtātijs eē iexn̄tibꝰ ſic i actu.
duo nāqꝫ ſic actu nunq̄ꝫ ſunt vnū actu:ſed ſi ptāte duo fue
runt erūt vnum.⁊ mox ſubdit ꝓbationē.d.actus.n.ſepat.

Oppm 1 In oppoſitum arguit̄.ſuba corpalis eſt ens i actu.igit̄ mā ⁊ forma eius ſūt
in actu:ſed ſequit̄.mā eſt in actu ⁊ forma eſt in actu.⁊ ma
teria nō eſt forma.igit̄ mā eſt in actu diſtincta a forma.

Rn̄deo Hic ꝑ dicā.qd videbit̄ de q̄ſito. 2º obijciam q̄dā ꝑ rōnes cuiuſdā opi.⁊ r̄ndebo ad oba.

pꝰ arti. Quantū ad pm ꝑ pmittā aliq̄s diſtictiōes:deīn ꝯnes ad ꝓpoſituꝫ.pª diſtō eſt de ente in actu ⁊ d
ente in poª. Nā ens in actu pōt accipi dupl'r.vno mō gn̄a
liter ꝓ oī eo de quo ꝯtingit ꝑ ꝓpōnē de ineſſe ⁊ de pn̄ti ve
re enūciare eē.ꝟbi gr̄a dōo h̄ eſt.⁊ ꝑ oppoſitū iº dī ens in
pōa de quo nō ꝯtingit ꝑ hꝰ ꝓpōnē:ſed tn̄ per illā de poſſi
enūciare eē.vtpote dōo.h̄ pōt eē. Et pꝫ ꝯueniētia huiꝰ di/
ſtictiōis:qꝛ vt dic̄ Aug.5.de tri.ab eo qḋ ē eē dcā eſt eēn̄ª:
Cap.2. Com.15 ⁊ ſm Com̄.7.meta.dicē vnūqḋqꝫ p̄dicamētorū eſſe ens:
dirimit̄ ab eſſe.ḡ ſm ꝙ aliqd dī eſſe actu.dī ēt ſic ens vel
eēntia:qḋ idē ſignāt. Alioº pōt accipi ens ſpālr:ꝓ eo qḋ ē
ens in actu ꝑ mō.⁊ eſt eēntia itegra ⁊ pfecta ſpecie vel pfe
M ctio alteriꝰ:cū illa pfectam eſſentiā in determinata ſpecie
ꝯſtituēs.⁊ ꝑ oppoſituꝫ ens in pōa pōt dici iº qḋ ⁊ ſi ſit ens
in actu ꝑ mō:eſt tn̄ q̄dā ptialis ⁊ icōpleta eēntia pfectibi/
lis ⁊ q̄ſi complectibilis ꝑ aliā vt ſit eēntia integra ⁊ pfecta
i ſpē. Et iſta diſtō ſumit̄ ēt ab eo qḋ dī eē:ſꝫ alr q̄ꝫ pcedēs.
nā ibi ſumit̄ ab eē ſm ꝙ p̄dicat̄ abſolute ſine adiunctiōe
alteriꝰ termini p̄dicati.ita ꝙ oē qḋ eſt dī iº mō ens in actu:
⁊ ſic cuiuſlꝫ nr̄m tam aīa q̄ꝫ corpus eſt ens in actu.qꝛ cu/
iuſlꝫ aīa ē:⁊ ēt corpꝰ ē. Alia ꝟo.q̄ erit antichr̄i ē ens i poª.
qꝛ ipa nō eſt ⁊ pōt eē. Hic aūt ſumit̄ 2m quod/eſt/p̄dicatur
nō abſolute.ſꝫ cū adiūctōe alteriꝰ termini.ꝟb.ḡ.aliq̄ pn̄t
dici lectꝰ in actu:⁊ aliq̄ lectꝰ in poª.nam ligna cōpoſita ⁊
cōpaginata ſm debitū modū ſunt lectꝰ in actu.i.lectꝰ in/
teger ⁊ pfectꝰ. Ligna ꝟo nō ſecta ⁊ nō cōpagiata ſūt lectꝰ
in poª.⁊ de pmis p̄dicat̄ eē lectū.de ſecundis ꝟo q̄ꝫuis p̄/ N
dicet̄/eē ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſūt ens vel entia in actu ꝑ mō.nō tn̄ p̄di/
cat̄ de eis eē lectū:ſed poſſe eē lectū:⁊ iō dn̄r eē lectꝰ i poª
i.iperfectꝰ ⁊ poſſibilis pfici vt ſit lectꝰ.⁊ ſi h̄ qdē ſit poſſi/
bile per ſolam trāſmutationē localē ⁊ ſegregationē ptiuꝫ
aliq̄rū ⁊ ꝯiunctionē aliaꝝ abſqꝫ gn̄one noue forme.vt ali
qui volūt de oībus artificialibus:tunc bn̄ pōt dici ꝙ talia
ligna pn̄t eē lectꝰ. Si ꝟo forme artificiales ſunt entitates
q̄dā ab illis materijs diſtincte ⁊ eas iformātes.vt alij opi
nant̄.tunc ligna talia dn̄r eē lectꝰ in poª ad hūc ſenſum:qꝛ
ſcꝫ pn̄t in ſe recipe formā:cum q̄ ſimul ſint lectꝰ. Pōt autē
iſta diſtō ſm ꝟba vſitata breuit̄ formari.vt dicat̄ ꝙ aliqd
pōt dici ens in actu dupl'r.vel actualitate pn̄tie quo ad p̄/
mū modū:vel actualitate pfectiōis q̄ ad 2m. Et per oppom
ad vtrūqꝫ pōt ēt dupl'r aliqd dici eē in poª. Alia diſtinctio 2ª diſtō
eſt/ꝙ aliq̄ eē actu abinuicem diſticta pōt ſumi dupl'r.vno
mō actualitate diuiſionis ⁊ mutue negōnis/iuxta moduꝫ
loquendi ph̄i.6.meta.vbi ait.ꝙ veruꝫ affirmationē hꝫ in
cōpoſito ⁊ negōnē in diſiūcto. Ubi Cōmē.exponit.i.vera t.7.c.8.
affirmatiua ſignificat cōpōnē in entibꝰ:⁊ ꝟa negatiua di/ O
uiſionē. Et ſm hūc modū quorūcūqꝫ entiū ꝟe dī.h̄ nō eſt
illud.illa dn̄r actu diſticta ſeu diuiſa vel diuerſa. Alio mō
aliq̄ ſunt diſtincta actualitate ſepationis ⁊ diſcretōis:⁊ ſic
quecūqꝫ ſunt ꝑ mō diſtincta.⁊ cum h̄ ſunt ſic diſtincta ⁊ ſe
parata vt nō ꝯſtituāt:ſeu nō ſint ſimul ſumpta: vnū h̄ ali/
qd ꝑ ſe dicūt̄ actu diſticta:quēadmodū ſumit ph̄s.7.me/ T.c.49
ta.vbi ait.ꝙ actus ſepat:⁊ ob h̄ dic̄ duas medietates ma
gnitudinis nō eē duo in actu:ſed ptāte tn̄.cuiꝰ verus ſen/
ſus poſitꝰ fuit in ꝑ.d.24.q.pª. ¶ His pmiſſis pono ꝯnes.
pma eſt.ꝙ mā eſt ens in actu ꝑ mō. 2ª ꝙ nō eſt ens actu 2º
mō:ſed ens in pōa tn̄. 3ª ꝙ mā eſt entitas actu diſtincta a
forma.ꝑ mō loquēdo de diſtōne. 4ª.ꝙ non eſt entitas 2º
actu diſtincta a forma. ¶ Primaꝫ ꝯnem probo ſic. Suba pª ꝯ
corpalis per ſe ſubſiſtēs nāliter gn̄ata/eſt.igit̄ mā eſt:⁊ ꝑ
ꝯn̄s eſt ens in actu ꝑ mō.an̄s notū eſt ſenſu. Uidemus.n.
ignē nālr genitum ⁊ plātas ⁊ aīalia ⁊ multa alia.ꝯn̄am ꝓ P
bo qꝛ oīs hꝰ ſba nālr genita hꝫ aliquā parteꝫ eſſentialē q̄
pfuit ſue gn̄ationi:⁊ talē nos vocamus mām. Cū igit̄ im/
poı̄e ſit totum eē niſi pars ſit:ſe ꝙ mā eſt. Aſſumptū ꝓbo:
⁊ ſumo gr̄a exēpli.ignē aliquē genitum nālr: aut aliq̄ ꝑs
eius pfuit ſue gn̄oni ⁊ aliq̄ nō:aut totꝰ pfuit:aut nihil eiꝰ
oīno pfuit. Nō pōt dari 2m:qꝛ tūc ipſe fuiſſet an̄ ſuam gn̄o
nem.⁊ ſic nō eſſet genitus ꝯ poſitū. Nec pōt dari 3m:qꝛ ſe/
qtur ꝙ ipſe fuiſſet genitus nālr ſicut fuit.eſto ꝙ nulla alia
ſuba fuiſſet corrupta:ꝯn̄s autē iſtud eſt ꝯ expientiā. Uide
mus.n.ꝙ quādocūqꝫ aliquis ignis gn̄at̄:aliq̄ alia ſubſtā
tia corrūpit̄ vt lignum/vel fumus/vel aliqd aliud:nec vn
q̄ꝫ videmꝰ ipm gn̄ari:qn alia ſuba corrumpat̄.⁊ ita eſt de
oībꝰ q̄ nālr gn̄ant̄. Sꝫ ꝯn̄a ꝓbat̄.qꝛ ſi nihil eius pfuit.igit̄
ipſe totalr ſeu ſm qōlꝫ ſui eſt ꝓductꝰ a ſuo gn̄ante nāli:cō
currēte tn̄ actiōe vniuſis ⁊ pmi agētis:⁊ illud fuit ſufficiēs Q
ꝓductiuū eius.igit̄ eſto ꝙ lignum qḋ fuit corruptū quan
do ignis ille fuit genitꝰ nō fuiſſet ibi:adhuc ſufficiēs fuiſſꝫ
ꝓducere illū ignem.nā cōſtat ꝙ illud lignū nō fuit cā effi
ciēs nec totalis nec ptibilis huiꝰ ignis.⁊ cū gn̄ans eiꝰ eēt
actiuū nāliter.ſequit̄ ꝙ de facto ꝓduxiſſet. ¶ Et iſtud cō/ Confirª
firmat̄.qꝛ poſitis oībus per ſe cāuis alicuiꝰ effectꝰ ꝓdu/
cibilis circūſcriptis qbuſcūqꝫ alijs pōt poni effectꝰ:quin/
imo ſi cā efficiēs agat nāliter:⁊ nullū oīno ſit impedimen
tū:⁊ oīa ſint in diſpōne debita:ponit̄ de facto effectꝰ ipe.
nūc aūt dato h̄ fuiſſent oēs cāe ignis mō debito.eſto ꝙ li/
gnum illud ibi nō fuiſſet. ¶ Cōfirmat̄ ex fidē. Nā qm̄ deus Confirª
eſt ſufficiēs ꝓductiuū ignis ſm totum:ſiue ſm qōlꝫ ſui.iō
abſqꝫ pn̄tia ligni aut alicuiꝰ alterius pōt ꝓducere ipm:etſi
ageret de neceſſitate nāe:ipm etiā abſqꝫ ꝯcurſu alicuius Cōfirª
alteriꝰ ꝓduceret. ¶ D. Ut qd oporteret ſubam aliq̄ꝫ cor/
rumpi vt alia gn̄aret̄:ſi nec ipſa/nec aliqd eiꝰ/intrat ſub/

A stantiā geniti. Ut qd ēt agens nāle regreret mām seu pas/
Cōfir°. su3 in qō agat. Nulla certe appet necessitas. ℭ Cōfirmat
h: q2 alias ipm corrūpendū eēt solū ad ipedimētū agentꝭ:
vt.s. vel nō ageret vel tardi⁹ ageret. ⁊ per ɔ̄ñs eo nō posi/
to facilius ageret ipm agēs effectū suū. ğ nec istud 3ᵐ pōt
dari. Relinquit ğ pmu3. v3 ꝙ aliq̄ pars eius p̄fuit in ipso
corrupto: ⁊ illā vocamus mām: ⁊ aliq̄ nō p̄fuit/ quā voca
2ᵐ mus formā. ℭ 2° hoc pōt argui per auctem ⁊ theologice
⁊ physice. nam ẜm theologiā/ mā creata fuit: nec deo fuit
coeterna. igr̄ mā nō est ens tm̄ in pōa. ɔ̄ña p3. q2 alioquin
nō eēt alr̄ ens q̄3 erat ante creationem: nam ⁊ anteq̄3 crea
ret fuit in pōa vt esset ⁊ potuit esse per pōa3 creatoris tm̄:
⁊ ita etiā nunc si esset tm̄ in pōa: nō posset esse nisi p pōam
Cap. p creatoris. Añs p3 per Aug. in lib. de fi. ⁊ symbolo. Nul/
lo mō inqt credēdum est illā ipsa3 māṁ de q̄ fact⁹ est mū/
dus: per seipsam esse potuisse tanq̄3 coeternam ⁊ coeuam
deo. ⁊ infra. Rectissime credit oia deum fecisse ex nihilo.
q2 etiā si de aliq̄ mā factus est mundus: eade3 ipsa mā de
nihilo facta est. Eandē sniam ponit. 12. ɔfes. ⁊ h̄ cōiter oēs
theologi tenēt. Scd̄m phiam etiā idē p3: q̄3uis opposito
B mō. Nā phi ponūt eā igenerabilē ⁊ icorruptibilē: ⁊ si sic.
igit nō tm̄ pot esse: sed est: ɔ̄ñria/ p3: quia si nō esset: sed tm̄
posset esse. ⁊ ẜm phiam nō posset esse per creationē. igit p
Com̄. 15 gñonē: ⁊ per ɔ̄ñs nō esset ingenerabilis. Item Cōmen. 4.
meta. Qō nō est inqt actu est nō ens: sed mā nō est nō ens.
igit est actu. Item ẜm h̄ nulle essent cāe itrinsece: ⁊ etiam
per ɔ̄ñs nō eēnt q̄tuor genera cārū: ⁊ multa alia sequerē/
2° ɔ̄. tur ɔ̄ phylosophicas veritates. ℭ 2° ɔ̄ est: ꝙ mā non est
ens in actu 2° mō. i. eēntia aliqua simplex vel composita i/
tegra ⁊ pfecta in specie aliqua. Sed quedā entitas ptibi/
lis receptibilis cuiusdā alterius entitatis ptibilis: ⁊ cum
qua simul ɔstituit vnā entitatē integrā ⁊ pfectā in aliqua
specie subarū gñabilium ⁊ corruptibilium: ⁊ h̄ alia enti/
tas ptibilis vocat foia substātialis: que sic differt a mā: ꝙ
esto ꝙ ēt sit entitas ptibilis sicut ⁊ mā: est ẜm se constitui
ua simul cū mā essentie pfecte/ ẜm aliquā spēm determia/
C te. ita ꝙ q̄3cunq3 māṁ informaret/ nō ɔstitueret essentiam
alterius spēi: sed eiusdem tm̄. mā ꝟo nō sic est determina/
ta ad spēm aliquā: sed ad oēs penitus indeterminata: ita
ꝙ cum vna forma constituit ignem: ⁊ cum alia aquā. ⁊ sic
de ceteris formis substantialibus. Unde sicut phs docet
T. c. 69. pmo phy. Si volum⁹ itelligere qualis sit nā māe pme de
qua est sermo: op3 eam per analogiā ⁊ pportionabilitatē
aliarum mārū ɔsiderare. Et ꝟbi grã. sumo exemplū sup
positu3 de lecto. ⁊ supponat pro nūc/ siue verū sit: siue nō:
ꝙ res artificiales habeāt formas distinctas a substantijs
⁊ formis nālibus: ita ꝙ lectus sit aliqō compositum ex li
gnis ⁊ forma artificiali ppria. Dico igit ꝙ sicut ligna lecti
nō sunt lectus: nec scānum/ nec arca/ nec aliqd oino aliud
perfectum in aliqua specie artificialiū: nec etiā sunt forma
lecti nec forma scāni: nec aliq̄ alia artificialis: sed sunt ex se
idifferentia ⁊ possibilia recipe diuisim qualz h⁹ formarū
D ⁊ cū q̄libet ɔstituere aliquod artificiatū pfectu3 ẜm aliq̄3
spēm artificialiū. sic mā pma substātie corporalis. ꝟ. grã.
ignis/ nō est ignis: nec aqua: nec lapis: nec ferrum: nec ali
qua res oino simplex/ vel composita/ pfecta in specie ali/
qua rerū nālium: nec est aliqua formarū nāliū. sed est ifor
mabilis ⁊ perfectibilis per eas ⁊ potēs constituere essen
tiam perfectā in specie: cum vna vnā: ⁊ cum alia aliā: ẜm
determinatā nām forme. Differt aūt a mā artificialium in
hoc/ ꝙ l3 illa non sit entitas perfecta in specie artificiato/
rum est tm̄ entitas queda3 pfecta in spē nālium. Uñ ligna
lecti vere sunt ligna: ⁊ eis conuenit diffinitio specifica li/
gni: sed mā ista in nulla spē oino nālium vel artificialium
aut aliorū quorūcūq3 entiū simplicitū vel cōpositorum est
entitas pfecta. Sicut forte quidā putarēt: ꝙ q̄3uis ipsa nō
sit pfecta entitas in specie aliq̄ subarum cōpositarū: est tm̄

entitas simplex pfecta in ppria spē. sicut etiā dicim⁹ ꝙ an/ E
gelus est entitas pfecta in spē sua: nō obstāte eēntiali eius
simplicitate. Nō sic est de mā. ℭ Propter ista igit. s. ppē
eius iperfectionē: ⁊ partialitatē per quā differt a suba cō
posita: ⁊ pp eius indifferentiā ⁊ indeterminationē specifi
cā per quā differt a forma. dico ꝙ mā est ens in pura po'ᵗ:
⁊ ita itelligo dicta sanctorū ⁊ phoꝝ loq̄ntiū in isto ppoᵗᵒ.
ℭ Qꝫ aūt mā sit talis entitas pbat p̄ auctē clara Cōmen pᵐ
tatoris p̄ phy. dicētis sic. Et ista nā que est p' mā est vnu3 Cō. 69.
pmᵐ cōe oibus entibus transmutabilibus que alterant in
uicē: sed nō est vna in sexita ꝙ sit suba simplex exñs i actu:
neq3 ita ꝙ sit aliqō compositū ex mā ⁊ forma. nā si habe/
ret formā ppriam nullā aliā reciperet ipsa permanēte ⁊c̄.
Hic aduerte ꝙ negat māṁ esse subam existentem actu si/
ue simplicem siue cōpositam per aliquā formā sibi ppriā.
ℭ Itē vtroq3 mō negat ea3 esse ens in actu in lib. de suba Cap. p
orbis. Uñ dicit ꝙ trāsmutatio indiuiduorū in suis substā
tijs iuenit cogere subm nō esse ens in actu ⁊ nō hīe formā
qua substātiuat. Si. n. hēet formā/ nullā aliā recipet ⁊c̄. ⁊
sequit. ⁊ si eēt suba simplex existēs in actu tūc eēt ipole ⁊
non receptiuū. supple h⁹ formarū substātialiū. ⁊ ex h̄ cō/ F
cludit. Uñ nā hui⁹ subiecti recipiētis formas subales. s. p
me māe necesse est eē nām pōe. s. ꝙ pōa est eius dña suba
lis: ⁊ iō nullā h3 formā ppriā ⁊ nām existētem in actu: sed
eius suba est in posse. Ex istis p3 ꝙ nō solum negat māṁ
esse ens in actu per aliquā formā ppriā distincta3 ⁊ eā sem
per informāte3 sicut aliqui opinati fuerunt: quēadmodū
exponūt q̄ñq3 qdā moderni Cōmē. Sed etiā negat ea3 eē
subam simplice3 que sit aliqō ens in actu. Ita ēt. 4. physi. Cō. 59.
vtroq3 mō negat eā esse in actu. Cum dicimus inqt. ꝙ in
mā nihil est demōstratū in actu. nō itelligim⁹ ꝙ possit de/
nudari a rebus demr̄atis in actu: sed intēdimus ꝙ in sua
eēntia nō est aliqd demr̄atū: neq3 est in se aliqd demr̄atū:
qm̄ si ita esset/ nō reciperet res demōstratas. ℭ 2° idē pbo 2ᵐ
p rōnē eiusdē Com̄. que in pposito facit mihi fidē. ⁊ est rō
iam aliqualr̄ tacta in auctē 2° allegata. ⁊ ponit eam ibidē:
⁊ etiā in p̄ physi. vbi supra. arguo igit sic. Si mā eēt enti/ G
tas in actu isto 2° mō. sequit ꝙ nulla esset subarū nālium p̄ cap h̄
gñatio vel corruptio pprie dcā. ɔ̄ñs falsum. pbatio ɔ̄ñe. sba orb.
Qm̄ gñatio pprie dicta per h̄ differt ab alijs trāsmutatio p̄° phy.
nibus: qm̄ in ceteris trāsmutationibus manet aliqd vnū 69. ⁊. 63.
sub vtroq3 termino retinēs illud nomē ⁊ eandē diffōnem
specificā: ita ꝙ si eo demōstrato querat qd est hoc. rñdet
idem nomē ⁊ eadē diffō specifica. in gñatione ꝟo ⁊ corru
ptione nequaq̄3. Si autē mā esset ens pfectum in spē. iam
hēet ppriā quiditatē: ⁊ posset hīe ppriū nomē ⁊ propriam
diffinitione3 specificam: sicut angelus vel albedo aut alia
eēntia cōpleta in specie sua: ⁊ cum ipsa eadē sit in genito:
sequit ꝙ subm gñonis retineret idem nomē ⁊ eādem dif/
finitionē. Nec refert vtrū mā ponat ens in actu p formas
informantē: q2 esset quoddā subale compositu3: sicut dici
mus de igne: aut ponat esse queda3 suba simplex in actu.
qm̄ ita nulla trāsmutatio angeli est gñō simplex ẜm q̄scū H
q3 formas sit: sic nec trāsmutatio aque cum sit calida vel
frigida: ⁊ est vtriusq3 rō eadē. s. q2 subm manet idem ẜm
eēntiā ⁊ diffōnem. Sed dicet ꝙ causa ppter quā vna trās
mutatio est gñatio simplr̄. alia ꝟo nō: sed potius ẜm quid
⁊ alteratio. est. q2 vna fit ẜm formas substātiales. alia ꝟo
ẜm formas acctñtales: ⁊ q2 angelus nō trāsmutat de for/
ma vna subali in aliā: ideo eius trāsmutatio nō est gñō sim
plicit. Cum aūt ignis generat ex aq̄/ mā trāsmutat ex for
ma vna subali in aliā. ⁊ iō illa trāsmutatio dī gñatio sim/
plicit. Istud nō valet: qm̄ ꝙ aliq̄ue forme sint subales: ali/
que aūt accñtales: non alr̄ cognoscit nisi ex eo ꝙ cum ẜm
illas quas vocam⁹ subales est trāsmutatio illud qō trās/
mutat manet sub vtroq3 termino ⁊ mutat nomē ⁊ diffō/
nem. cum ꝟo ẜm alias que dicunt accñtales est trāsmuta

J tio:retinet idē nomē ⁊ eandē diffōnē. Et hoc est qđ Com.
Cō.63. ait pmo phy. Due inquit trāsmutatiōe. s. que est in accñti
bus rei. ⁊ que est in subā ꝯueniūt in hoc: qm̄ sunt altera/
tio eiusdē rei de vna q̄litate in aliam: ⁊ de vna dispōne in
aliā. Sed qꝛ viderūt ꝙ qñ res transmutat̄ in qbusdā suis
dispōnibus statim nomē ⁊ diffō eius transmutabunt̄: ⁊ in
quibusdā nō. Uocauerūt pᵐ modum/trāsmutationem/in
subā/⁊ alterationē sbalē: ⁊ vocauerūt istas dispōnes: dis/
positiōes subales. Scđam ꝟo trāsmutationē in qua neq̄
nomē rei/neq̄ eius diffō trāsmutat̄: vocauerūt alteratio/
nem accñtalem. hec Cōmē. Ex istis pꝫ ꝙ sicut ꝯcludit̄ ꝙ
nulla trāsmutatio māe erit gñatio simpliciť: si ipsa sit ali/
qđ ens in actu. sic etiam cōcludit̄ ꝙ nulla eius forma erit
subalis: sed quelibet accñtalis: sicut ⁊ quelibet forma an/
Cō.69. geli. Et ideo Cōmē. vbi supra pmo physi. vtrūq̄ incōue/
niens simul infert. d. Et si mā esset aliquod ens in actu. i.
habēs formam: tunc gñatio in sba esset alteratio: ⁊ forme
eēnt accñtia. ⁊ dato ꝙ hec icōuenientia inferat in verbis
K istis/spāliter ꝯ pᵐ modum dicēdi mām esse ens in actu. s.
per aliquā formā: nihilominus eque ꝯcludit ꝯ aliū. s. si di
cat̄ ꝙ est subā simplex in actu: ⁊ h̄ ꝓpter rōnē assignataꝫ.
Uñ sicut tu diceres ꝙ nō obstante ꝙ mā sit subā simplex
in actu adhuc hēt aliq̄s formas sbales: ⁊ cuꝫ transmutat̄
ſm illas illa trāsmutatio est gñatio simplr̄: ita dicā tibi. ꝙ
esto ꝙ hēat aliquā formā subalē sibi ꝓpriā ⁊ coeternā: ad
huc hꝫ alias subales ſm q̄s transmutatio est gñō simplr̄.
3ᵃ ꝯ. ¶ 3ᵃᵐ ꝯnem ꝓbo sic. mā substātie corporalis est: ⁊ forma
eiusdē substātie est: ⁊ mā nō est forma: nec foꝛa est mā. igr̄
mā substātie corporalis est entitas disticta a foꝛa eiusdē: ⁊
loquor de distictiōe pmo mō. ⁊ ꝯña pꝫ. añs etiā q̄tuꝫ ad
2ᵐ oēm suam partē est certum. ¶ P. Sumo vnā subam cō/
positā: cuius mā sit a. ⁊ forma sit b. ꝯstat ꝙ ⁊ a. est aliqua
entitas: ⁊ b. silr̄: qꝛ nulla subā est composita ex nō entita/
te: h̄ supposito arguo sic: a. nō est b. igit̄ nō est eadē nume
L ro ipsi b. ⁊ vltra: igit̄ est alia. a b. ⁊ adhuc. igit̄ est diuersa
a b. oēs ꝯñe sunt euidētes ex signātis terminorū: ⁊ ex di/
T.c.xj. cto ēt phi. 10. meta. ꝓbant̄. vbi ait. ꝙ idē ⁊ aliud/dicūtur
esse opposita: ⁊ ꝓp hoc oē ad omne aut idem aut aliud: et
iterum diuersum quidem igit̄ aut idē ꝓpter hoc oē ad oē
dr̄ q̄cūq̄ dicunt̄ ⁊ vnum ⁊ ens. Ex quibus patēt due vlti
me ꝯñe. pma autē est clara: qꝛ ꝟa negatiua signāt diui/
sionē in entibus: vt dicit Cōmē. ⁊ ſm phm verū hꝫ nega/
4.m.c.8. tionē in disiuncto. ¶ Sed hic surgit dubiuꝫ: qm̄ si mā est
Dubiuꝫ entitas disticta a forma ⁊ ipā ſm totum illud qđ eēntialr̄
est/manet eadē in gñato ⁊ corrupto: ipā etiā retinebit idē
nomē ⁊ eādem diffōnē: talē. s. qualis cōpetit sibi: ⁊ per cō
sequēs nullā trāsmutatio eius/erit gñatio simplr̄. vel rō
facta ad ꝯnē p̄cedentem nō est sufficiēs. ¶ Rñdeo ꝙ ꝯña
Rño nō tꝫ. nam mā esto ꝙ sit entitas disticta/ſm hunc sensuꝫ/
a forma: ⁊ per ꝯñs possit habere aliqualē ꝓpriam diffini/
tionem: queadmodum loquit̄ Com. pmo physi. Cuꝫ ait.
Cō.65. Potes enim dissoluere rōnē māe ⁊ forme ⁊ distinguē eas
ſm diffinitionē: lꝫ nō in esse ⁊c. qꝛ tamē ipsa nō est entitas
M alicuius vnius spēi determinate: nec sicut eēntia pfecta in
specie. nec sicut pfectio cōstituēs in esse determinato speci
fico: ideo nec sibi competit diffinitio vlla specifica ex se: ꝓ
pter qđ cum talis est transmutatio eius ꝙ nulla forma cō
stitutiua ⁊ cōplectiua essentie specifice remanet cuꝫ termi
4ᵃ ꝯ. no vtroq̄: illa est gñō simplr̄ vel corruptio. ¶ Quarta ꝯ
faciliter ꝓbat̄. qm̄ si mā distigueretur actu. in scđo sensu/
a forma/nulla subā composita ex mā ⁊ forma/esset per se
vnuꝫ hoc aliquid: hoc auteꝫ est falsuꝫ: vt certuꝫ est.

2ᵘˢ arti⁹. Quāuis aūt 3ᵃ ꝯ nō deberet alicui intelligenti eē du/
bia. ꝯ eā tñ videt̄ eē opi. cuiusdā doctoris
sicut intuentibus rationes eius appet ⁊ verba: lꝫ in qbus
Aureo. dā alijs ꝟbis ei videat̄ fauere. ¶ Est aūt opi. q̄tuꝫ facit
in 2ᵒ dis. ad ꝓpositū hec. ꝙ subā cōposita hēt in se duas realitates
incōpletas ⁊ q̄si trūcatas: quarū vna est in po⁹ ⁊ confuse 12. par.
realitas oīs rei gñabilis ⁊ corruptibilis ⁊ cuiuslꝫ ichoa/ 4.q.pᵃ.
tiuū vel ichoatio. ⁊ hec dr̄ mā. Alia ē actuatio istius ⁊ cō ll
plemētū vni⁹ itegre ⁊ pfecte nāe: que est ipsa subā compo
sita. Et istud cōpositū ingt ipse est res ⁊ rō determinata/ꝺ
mōstrata in actu cōpleto. Alia aūt duo tm̄mō sunt realita
tes ipꝛecise istius. vna vt ichoatio. altera ꝟo vt cōplemen
tū. Et iteꝝ in alia pte q̄ōnis rñdendo ad qđdā dubiū dic̄.
ꝙ q̄uis mā sit res idiuisa in se ⁊ forma silr̄. ⁊ non fundēt
eādē indiuisionē absolutā. fundāt tñ oīmodā indiuisionē
relatiuā in actu: nō in potētia. Per indiuisionē autē abso/
lutā: vt pꝫ alibi ex dictis eiusdē opi. intelligit indiuisionē
rei in se. per relatiuā vero intelligit indiuisionem ab alio.
Ex quibus pꝫ q̄tū ad propositum facit ꝙ ista opi. vult ꝙ
mā ⁊ forma in composito nō sunt due entitates adinuiceꝫ
distictę: nec mā est disticta a forma in actu. nec econuerso.
¶ Istud aūt ipse ꝓbat multiplr̄. pᵒ supponit ꝙ forma dat pᵐ
eē māe ⁊ pticipat̄ a mā. tunc querit. Aut istud esse ⁊ ptici/
patio ista forme a mā est ipsamet forma. Aut aliqd dereli O
ctū ⁊ ipressum a forma in mā. nō pōt dici 2ᵐ. sicut multipli
citer ꝓbat. relinquit̄ g̃ pmū: ex quo sequit̄ ꝙ forma est eē
⁊ entificatio ipsius māe. ⁊ per ꝯñs non est ab ea distincta.
Hec rō vt dicunt est phi. 12. meta. vbi ait. ꝙ mā non est h̄ T.c.14
nisi ſm ꝙ vꝫ: qm̄ illud qđ est ſm ꝯtactū ⁊ ſm ordinem est
mā ⁊ subm: qđ Com. exponit. d. ꝙ essentia māe nō est nisi Cō.14.
ex continuatione eius cū forma ⁊ vt pficiat̄ per eā: ⁊ ifra.
mā nō est ens per nām intellectā de ea: sed per ꝯtinuatio/
nē cū forma. Nec accipit Com. vt dicunt ꝯtinuationē q̄ti
tatiuā sed entitatiuā q̄ nō est aliđ q̄ꝫ idiuisio mutua relaᵗᵃ.
¶ 2ᵒ si forma diceret ꝓpriā rōnē ⁊ determinatam nām ali/ 2ᵐ
quā. sequit̄ ꝙ igneitas nō iportabit nām vnā. Similiter
hic ignis demonstratus nō est entitas vna. ꝯseq̄ns est ſłm
q̄tū ad vtrāq̄ partē. ꝯña pme partis ꝓbat̄ p phm. 7. me T.c.xj.
taphy. vbi assignās rōnē ꝓp qđ cōposita accñtiuꝫ nō hñt
rōnē ⁊ diffōnē signāntē ꝓpriaꝫ qditatē. composita aūt sub P
stantiarū hñt. dicit ꝙ rō est: qꝛ qditas ⁊ diffō sube cōposi/
te nō icludit duo: quorū qđlibet hēat rōnem: sicut ꝯtingit
de cōpositis accñtiū. Et Cōmē. ibi dicit: ꝙ diffō pfecta est Cō.xj.
sermo: q cū cōplet̄ nō remanebit in eo aliqđ ens in actu de
quo iterrogat̄ per qd. cū in eo sit data qditas que est esse
illius rei: ⁊ nō est in eo ens additū suo enti. ⁊ ista est diffe/
rentia ingt Com. inter diffōnes subarū ⁊ diffōnes accidē/
tiū. Sed hec eēnt falsa. si igneitas nō diceret vnā rōnē sim
plicē: sed eēt in ea mā ⁊ forma: quorū qđlibet hēret nām
suā propriā. Quātuꝫ ad scđaꝫ partē ꝯñtis ꝓbat̄ ēt ꝯñtia.
qꝛ si forma diceret aliquā entitatē ⁊ nām determinataꝫ ⁊
mā silr̄. querēda esset causa vnitatis indiuidui cōpositi ex
eis. Si dicas ꝙ causa nō est querēda: ex quo vnum est in
actu ⁊ aliud in potentia: sicut dicit phylosophus. 8. meta. T. c.15.
¶ Cōtra. pᵒ h̄ nō est ſm mētē phi. dicit. n. ꝙ ex mā ⁊ foꝛa
fit vnū: qꝛ h̄ est in pōa/aliud in actu: ⁊ h̄ iō: qꝛ illud quod
fuit in pōa fit actu. Ubi dicit Com. ꝙ causa istius veritat̄ Cō.15.
est vt transmutet̄ illud quod est in pōa donec fiat in actu Q
ab agente. s. ab extrahēte ipsum ex potentia in actuꝫ. Est
igit̄ hic aliqđ vnum qđ pmo est in pōa ⁊ post transfert̄ de
pōa in actū: translatio. n. eius nō largit̄ ei multitudinem:
sed pfectionē in esse ⁊ in toto: h̄. n. est vnū in actu: ⁊ hoc in
tēdebat. s. Arist. cū dicit: qm̄ nō est aliud causatū ⁊c. i. nō
est. n. h̄ aliud cātuꝫ ab agēte ab eo in qđ agit. Item ibidē. Cō.16.
omnis inquit qui ponit ꝙ aīa ⁊ corpus sunt duo diuersa:
cōtingit ei dicere qd sit ligamēti cā aīe cum corpore. Qui
autē dicit ꝙ aīa est pfectio corporis. ⁊ ꝙ corpus nō existit
sine aīa: nō sunt apud ipm duo diuersa: nec accidit ei que/
stio hec. Et ifra dicit: ꝙ aīa cū corpore sunt vnuꝫ: sicut di/
cimus ꝙ mā ⁊ forma sunt vnuꝫ. ¶ Itē phs. 2. de aīa. non
opꝫ ingt querere. si vnū est aīa ⁊ corp⁹. Ubi Com. mā in t.7.c.7.
quit nō est h̄ nisi p formā. Et si materia ⁊ forma eēnt in cō

A posito existes in actu: tūc cōpositū nō diceret vnum nisi si
cut dī de rebus que sunt vnū sm ɔtactū ꝛ ligamentū: mō
aūt q2 mā nō differt a forma in cōposito nisi in pōa: ꝛ com
positū nō est ens actu nisi per formā: tunc compositū non
diceꝛ vnū: nisi q2 sua forma est vna. Itē. 3. ce. ɔm. 20. ait. ꝙ
esse in pōa est esse in alio nō distinctuꝫ ab eo: ꝛ hoc inten
dimus cū dicimus de pma mā qd est nō ens in actu ꝛ est
ens in ente in actu ꝛ nō distinctum ab eo: ꝛ hec est intētio
mei sermonis ꝙ est in eo in pōa. Ex his oībꝰ pꝫ ingꝫ opi
nās ꝙ potētialitas que est in mā vt faciat vnū cuꝫ forma:
nihil aliud est ꝗ idistīctio ꝛ impręcisibilitas vniꝰ ab alia.
Nō igiꝛ possent ɔstituere vnum si dicerēt rōnes pcisas ꝛ
determinatas: ꝗꝛ tūcūqꝫ alterū eēt pōa: alteruꝫ vero actꝰ:
2m imo vtrunqꝫ esset actus. lꝫ materia esset actus iperfectus.
¶ 3ᵒ sic. foꝛa in mā nō creaꝛ. ḡ forma nō dicit rōnē ppriā ꝛ
determinatā vel determinabilē ꝛ signabilē. aňs pꝫ. ɔňa p
baꝛ sic. Ois foꝛa de nouo pducta: cuius nulla pars oino
precessit: diciꝛ recte creari. Sed res que dicit sic rōneꝫ de
B terminatā pcisibilē sic de nouo est: ꝙ nulla ps eius pfuit:
q2 psuppono ꝙ eius realitas pscindaꝛ ab oī alia realita
te. igiꝛ ois talis res si de nouo exeat ad esse de necessitate
T.c.27 creaꝛ. Ista dicunt est rō phi. 7. meta. ꝛ Cōmētatoris etiaꝫ
Cōm.18 ibidē. necnō in. 12. vbi hec sunt vba eius ꝯ Them. Et ap
paret bene ꝙ iste nō intelligit quō fit gnatio. Cū. n. intelle
xit ꝙ generatū fit de nouo a ɔueniēti. i. q2 causat formam
eius: ꝛ ponit eā in materia: quasi esset aliud in mā: fuit ne
cesse apud ipm vt in rebus nālibus sint res creantes aīa
lia ꝛc. Ex quo pꝫ sm Cōm. ꝙ nō potest vitari creatio: ni
si q2 forma: ꝛ si sit aliud a mā: nō tñ aliquid pcisum ab ea.
Cō.27. Item. 7. meta. ait. ꝛ cuꝫ sit declaratū ꝙ ex forma simplici
nō est generatio: nec mā habet generationē: necesse est vt
omne generatuꝫ sit diuisibile in duas partes rōne: non in
actu: mām. s. ꝛ formam. Clare inquit dicit Cōmē. ꝙ mā ꝛ
forma sunt due partes / nō habētes realitates in actu: hoc
4m est preclas: actus eñi distiguit ꝛ sepat. ¶ 4ᵒ si mā ꝛ forma
C sunt due res diuise: ꝛ vna nō est terminatio ꝛ entificatio al
terius: sequiꝛ necessario ꝙ vel vna ꝗtitas erit in duobus
subiectis. s. mā ꝛ forma: vel si quelibet habeat propriā quā
titatē: vnū ꝛ ideꝫ cōpositū erit duo quāta: ꝛ duo corpo
ra. Nec valet dicere ꝙ forma immeillabiꝛ materie: nam
corpus gloriosum illabiꝛ alteri glorioso vel nō glorioso: ꝛ
Opi.op. tñ sunt corpora diuersa. ¶ He sunt rōnes istius opi. ex q
bus diligēter inspectis: apparet certissime ꝙ ista opi. intē
dit vel saltē ad hoc eā trahunt sue rōnes: vel etiam verba
inducta ꝙ mā ꝛ forma in composito nō sunt due distincte
entitates non solum tanꝗ duo aliqua: quoruꝫ quodlibet
sit sm se vnū hoc aliquid ꝛ neutrum sit perfectio alterius.
Qd sibi oēs ɔcedunt: sed etiā ꝙ nō sint due entitates pre
cise ꝛ distincte aliquo mō adiuicem: ꝛ ꝙ iuxta suum modū
loquendi fundant omnimodam indiuisionem relatiuam.
ꝯ Auer. Et sic intellecta ista opi. vt mihi videꝛ nō solū dicit falsuꝫ:
D sicut pbaꝛ p rōnes tertie ꝯnis: sed etiā dicit incompossibi
pm lia. Unde arguo sic ɔtra eum. mā ꝛ forma sunt due entita
tes. igitur sunt multe entitates: ꝛ vltra. igiꝛ mā ꝛ forma sī
adinuicē diuise. Primū aňs daꝛ ab opi. ꝛ pꝰ ɔňa pꝫ. quia
dualitas spēs est numeri. ꝛ p ɔňs est multitudo quedā. 2ᵃ
a.t.c.8. ɔňa pbatur. q2 si nō sunt a se diuise, sunt igiꝛ indiuise: ꝛ si i
ad.13. diuise. igiꝛ vna. pꝫ per rōnē vnius. 5. ꝛ. 10. meta. Si auteꝫ
T.c.p. vna. igitur nō multe. pꝫ ibidē: ꝛ per rōnē: q2 vnū ꝛ multi
tudo opponūtur vt diuisum ꝛ indiuisuꝫ. ¶ D. Iste doctor
in suo primo. di. 8. q. 3. arti. 5. ɔtra 2m modū dicendi. in 3ᵃ
sua rōne assumit istā maiorē. Ubicūqꝫ est multitudo ibi ē
distinctio: sed vbicūqꝫ est dualitas / ibi est multitudo. hec
est clara. igitur vbicūqꝫ est dualitas / est distinctio: sed mā
ꝛ forma sunt vere duo / sm euꝫ: vt dcm̄ est: qnimo in alia
parte qōnis eiusdē hoc probat per h / ꝙ alias nō eēnt duo
prꝰ. ꝛ dicē ꝙ ad pbādū ꝙ sint due entitates nō opꝫ labora
re: putās hꝰ certū eē. ¶ D. Rōnes sue nunc recitate / eque E
oēs pcedunt ꝯ dualitatē māe ꝛ forme sicut ꝯ eaꝝ mutuā Confirꝰ.
distinctionē: sicut satis pꝫ cuilibet ꝛ soluendo apparebit.
vel igiꝛ iprobant dualitatem quā ɔcedunt: vel nō impro
bāt distinctionē quā improbare intendunt: ꝛ per ɔňs nō
sunt sufficiētes: qd certe veꝝ est. ¶ Unde ad pmam rōnē Ad pm
dico ꝙ forma nō dat māe aliqd esse a se distinctū: ꝛ cū cō rōnē Au
cludit ꝙ forma est esse māe ꝛ entificatio eius. Dico ꝙ illd reoli vbi
pōt dupl'r intelligi. vno mō sm intrāsitiuā ɔstructionē: vt supra
sit sensus: forma est esse māe. i. esse qd est mā: ꝛ in hoc sen
su ppositio ista est falsa: nec seqtur ex datis: qm̄ nō seqtur
foꝛa nō dat māe aliqd eē a se. s. foꝛa distinctū. igiꝛ forma ē
mā. ¶ D. In h sensu pdicta ppō est ꝯ arguētē: q2 sequitur
forma est mā. igitur mā ꝛ foꝛa nō sūt due entitates. Alio
mō pōt intelligi sm ɔstructionē trāsitiuā: ꝛ tunc est vā. nā
forma vtiqꝫ est esse māe: sicut actus ꝛ pfectio est sui pfecti
bi is. Ex isto aūt sensu nō seqtur ꝙ sit indistincta a mā / sꝫ
oppm. nā quelꝫ pfectio distinguiꝛ a suo pfectibili. Aucto 12.m.14
ritas Cōm. est ēt ꝯ allegātē: tū q2 oē qd ɔtinuaꝛ alicui / di F
stinguiꝛ ab illo. Unde nec mā ɔtinuaꝛ sibiipsi. nec ēt foꝛa
sibimet ɔtinuaꝛ: tū q2 vbi iste allegādo ponit hunc termi
nū / forma. Cōm. ponit / alio: qd est relatiuuꝫ diuersitatis:
qd q2 supponit ibidē p forma sicut isti bñ intellexerunt. se
quiꝛ ex vbis Cōm. ꝙ forma sit diuersa a mā. Pro tāto āt
dicit Cōm. ꝙ mā est ens per ɔtinuationē cū alio. s. cū for
ma: q2 nō pōt sm eū existere absqꝫ forma. nō q2 indistincta
sit a forma vt isti dicūt. Al'r ēt inet Cōm. exponit. s. p ɔtinua
tionē. i. p cōparationem: ꝛ sm illā etiam exposit. nem ar
guitur distinctio entitatiua forme a mā. vide ibi. ¶ Ad se Ad 2m.
cūdā rōnē dico ꝙ formā dicere propriā rationē ꝛ naturaꝫ
determinatā pōt intelligi dupl'r. vno mō ꝙ dicaꝛ seu sit na
tura determinata integra ꝛ pfecta: ꝛ illud est falsum: vt su
pra dcm̄ est. Alio mō ꝙ sit quedā natura pticularis ppria
ꝛ determinata ac pcisa a mā: ꝛ istud est veꝝ. ꝛ si sic sumaꝛ
aňs: nego ɔňam: nec pbō pme partis valꝫ. qd expsse pꝫ.
ꝙ pcedit ac si foꝛa eēt quedā nā specifica cōpleta ꝛ pfectā G
habēs diffōnem: ꝛ materia esset qdam ens extrinsecum
illi nāe specifice: qd ego nō ɔcedo. Nec sequiꝛ. foꝛa nō est
nā itegra ꝛ pfecta distincta a mā. igiꝛ non est nā pticularis
distincta a mā. ¶ D. Quis non videat ꝙ per illa verba. Et
nō est in eo ens additum suo enti: nō minus posset inferri
ꝙ mā nō sit aliud a forma: ꝛ ipsa ꝛ forma nō sint due enti
tates: que tamē ambo iste cōcedit: ꝗ possit inferri ꝙ non
sunt adinuicē distincte. Neutrū tñ ad itētionē Cōmētato
ris: ꝛ vt ibi negaꝛ inferri pōt. Ad pbōnē ɔňe pro altera
pte dico sic dcm̄ est ibi p pōni. ¶ Ad pm auctē in ɔriūm di 8.m.15.
co pmo / ꝙ ista pōt trahi ꝯ iducētē eā. Nam Cōm. dicit ꝙ
trāslatio nō largiꝛ multitudinē: ꝛ si sic: igiꝛ nec dualitatē
ꝛ per ɔňs mā ꝛ forma nō sunt due entitates. ¶ Rňdeo ta
mē pro eo ꝛ pro me. ꝙ id Cōm. dicit ꝙ nō largiꝛ ei multi
tudinē: q2 mā ꝛ forma nō sunt duo qdā in actu. 2ᵒ mō. s. ꝙ
qlꝫ sit sm se aliqd vnū h aliqd: ꝛ neutra sit pfectio alteriꝰ D
ꝛ reliq eꝫ / sit poꝰ pfectibilis p alterā. Naꝫ mā vt sup dcm̄
est. ꝛ h auctas / ɔfirmat dcm̄ illud est entitas ipfecta ꝛ icō
pleta pfectibilis p formā ꝛ ɔstituēs cū ea naturā itegram
ꝛ pfectā: ꝛ p ɔňs totā: q2 totū ꝛ pfectū sunt idē. 3ᵒ phy. ꝛ h T.c.64
est qd vult dicē Cōmē. cū ait: ꝙ largiꝛ ei. s. materie perfe 8.m.15.
ctionē que est forma ꝛ pfectio eius quo ad esse pfectum ꝛ
totū. Et istud declaraꝛ p illud qd imediate sequiꝛ. h. n. est
vnū in actu: h inꝗ totū qd ɔsurgit ex materia. s. ꝛ ex forᵃ.
¶ Ad aliā auctoritatē cū dicit: ꝙ q ponit ꝙ aīa ꝛ corpus
sunt duo diuersa ꝛc. dico ꝙ intelligit duo diuersa in actu.
2ᵒ mō. s. quorū qdlꝫ est sm se h aliqd ꝛ neutruꝫ est pfectio
alterius: ꝛ qd ita itelligat pꝫ per illud qd statim sequitur.
Qui autē iquit dicit ꝙ aīa est pfectio corpis: ꝛ ꝙ corpus 8.m.16.
nō existit sine aīa nō sūt apud ipꝫ duo diuersa. s. illoꝰ pmis
sorꝰ sm quē opꝫ dare cām ligamēti eaꝝ. Nūc aūt sic dico /

I ꝙ aīa ⁊ corpus sunt duo:qḋ tñ aīa est ꝑfectio corpis: ⁊ iḋ
mihi remanet qḋ illa. Sed nūquid sꝫ. aīa est ꝑfectio cor/
poris. igit̄ aīa nō est distīcta a corpe? Puto ꝙ glꝫ hñs re/
ctū iudiciū diceret ꝙ nō:sed ꝙ oppositū sequit̄. Qḋ etiaꝫ
addit̄ ꝙ aīa ⁊ corpus sunt vnū:sicut materia ⁊ forma sunt
vnū. s. cōpositū. ꝯcedo:nec istud īfert ꝙ nō sint adīuicē di/
stīcte mō ꝓdicto. Per idē pꝫ ad illā de 2° de aīa. ⁊ ad illā ꝯ
3° ce. cuius sensus ꝯñsus est etiā in ꝑ. d. 24. q. ꝑ°. ⁊ pꝫ ibi ꝙ
T. cō. 7 recte loquit̄ Com̄. ad itellectū supͣ datuꝫ. Et ꝙ iste doctor
adiūgit ꝙ si mā ⁊ forma dicerent rōnes ꝓcisas ⁊ determi
natas:vtraqꝫ eēt actus. dico ꝙ nō est verū si dicerēt:sicut
dicūt naturas partiales ꝑfectibilē ⁊ ꝑfectiuā:vt dcm̄ est.
Ad 3m ¶ Ad 3m rōnē dico ꝓ/ꝙ ipa manifeste cogit suū factoreꝫ
dicē ꝙ ꝑ gñōneꝫ nulla oīno forma vel aliq̄ noua realitas fit
in mā:cuius nulla pars ꝓfuit:⁊ per ꝯñs ꝙ nulla oīno rea
litas parua vel magna est ꝓm se totā aut ꝓm aliq̄ꝫ ptē vel
gradū eius nouit̄ in mā:aliogn daret̄ aliq̄ realitas noua:
K cuiꝰ nulla ps oīno ꝓcessit:⁊ ꝑ ꝯñs ꝓm istos ipsa esset crea/
ta:qḋ vitare nitunt̄. Qꝫ aūt nulla oīno realitas fit ꝑ gñā/
tionē in mā q̄ ꝓus nō fuerit:⁊ in se finita est:⁊ ꝯ hūc met do
ctorē. ¶ P. Sic ꝑ hāc rōnē nitit̄ ꝓbare ꝙ forma nō sit enti/
tas distīcta ⁊ ꝓcisa a mā:ita ꝓbaret̄ ꝙ forma nō sit vlla rea/
litas vel entitas alia a mā:⁊ ꝙ ipsa ⁊ mā non sint due. Si
eni sint due/ipsa forma q̄ non est mā nec icludit mām. vtiqꝫ
creabit̄ ꝓm eū:qm̄ ⁊ nulla ps eiꝰ ꝓfuit:⁊ ipsa de nō esse ad
eē exiuit. Et tñ ipse ꝯcedit ꝙ mā ⁊ forma sunt due entitates:
⁊ ꝙ forma est aliud a mā. Et si dicas ꝙ ipse ait: ꝙ est aliud:
sed nō ꝓcisum ab ea:aut itelligit ꝙ nō sit ꝓcisum ab ea. sic
ꝙ nō est entitas q̄ sic sit idipm qḋ est:ꝙ nō sit etiam mā. ⁊
tūc icōpossibilia iplicant̄ ī vbo. ꝙ est aliud ⁊ nō ꝓcisum. idē. n.
valet ac si diceret̄. ꝙ est aliud ⁊ nō aliud. Uel iḋ dicit ꝙ nō
est ꝓcisuꝫ:qꝛ nō est aliqd ꝓm se h̄ aliqd:q̄si ꝓm se subsistēs
⁊ nō ꝑficiēs mām ⁊ cū ea ꝯstituēs aliqḋ ꝑ se vnū h̄ aliqd:
⁊ tūc frustra laborat in h̄ cū nō det̄ oppositū ab aliq̄:cū
L h̄ tñ stat ꝙ forma sit entitas distīcta a mā ꝑficiens eā:⁊ cū
ipsa vnā per se subāꝫ cōpositā ꝯstituēs. ¶ Ad rōnē auteꝫ
eius r̄ñdeo/ꝙ si per creari intelligat̄ ꝓcise illud qḋ ꝑ fieri
nullo eius itrīseco ꝓsupposito. ⁊ oē illud dicat̄ fieri quod
exit de non esse ad esse:siue accipiat esse ꝑ se:sicut subē ꝑ se
subsistētes:siue in alio:sicut accñtia ⁊ forme subāles:quē/
admodū ipse vꝫ vti istis vocabulis in ꝓposito. ꝯcedo sibi
ꝙ forma creat̄. Sed nō sic acceperūt creari sancti ⁊ phī.
cuꝫ negauerūt aliquid posse a creatura creari. Qualr̄ au
12. m. 18. tē itellexerit patebit i 4° li. ¶ Auctoritas Com̄. nō fac̄ ad
ꝓpositū:qꝛ Com̄. ibi accipit creationē cōiter pro actione
nō spālr̄ vt distiguit̄ ꝯ gñōnē ⁊ naturales alias actiones:
⁊ istud pꝫ:qꝛ nec The. in gñōnibꝰ illorū aīaliū:de qbꝰ lo/
quit̄/posuit aliqd ꝓprie creari. nec hec Cōmē. īfert ꝯ euꝫ
nec sibi iponit ꝙ senserit hoc: qnimo satis cito post opi.
The. cōnumerat iter eos q nō posuerunt creationē ꝓprie
dictā. Qualr̄ aūt The. in illo suo dcō errauerit. ⁊ Com̄. i
probet eū nō est opus ad p̄ntē difficultatē disserē. ¶ Alia
M et auctoritas nō iuuat eum. qꝛ Cōmē. itelligit ꝙ sunt due
7. m. 17 partes nō in actu secūdo mō supra posito:quod concedo.
Ad 4m ¶ De 4° aūt rōne multū miror:si non aduertit doctor iste
eā apte militare ꝯ dualitatē quā ꝯcedit: ⁊ qn viderit ꝙ si
sunt due entitates:⁊ ꝓbō sit sufficiēs. nescio arguit̄ ꝙ vnū
accidēs sit in duobꝰ subiectis. R̄ñdeo g̃ ꝓ eo ⁊ pro me ne
gādo ꝯñam. nā dico ꝙ sola mā est subm̄ ꝓmū ⁊ adeq̄tum
q̄ꝫtitatis:sicut infra ꝓbabit̄:iḋ nō sequit̄ ꝙ ipsa q̄ꝫtitas sit
in duobꝰ subiectis. q̄ꝫuis etiā multi nō hēant pro incōue/
niēti ꝙ sit in duobꝰ subiectis partialibꝰ idistātibus ⁊ ꝯsti/
tuētibꝰ aliqd ꝑ se vnū:sicut sunt materia ⁊ forma. nō autem
Ad ꝑm duo corpa gl̄iosa vel nō gloriosa. ¶ Ad ꝑm rōnē in ꝓn°. q.
ꝓncī°. factā r̄ñdeo negādo añs. accipiēdo ens actu/ꝓmo mō. ac
cipiēdo autē 2° modo/ꝯcedo. ⁊ h̄ 2° mō ꝓcedit ꝓbatio ꝑ°.
7. m. 8. Uult. n. phs ꝙ mā ꝑ se nō est aliqḋ idiuiduum ꝑfectum in

spē aliq̄:de q̄ aliqḋ ꝓdicamētū per se predicet̄:quia est in/ N
completa ⁊ potētialis entitas. ꝓm modū supra expositū.
¶ Ad aliā ꝓbationē dōm ꝙ phs nō vtit̄ isto vocabulo/
subm. Sed ait. ipolr̄e eni ꝙ nō est moueri:⁊ postea subdit 5. phy. 8
fieri qḋ nō est. Et ideo cū doctores dicunt subm motus
est:⁊ subm gñōnis nō est:si ad intellectū phī debeāt acci/
pi tales ꝓpōnes:opꝫ per/subm/itelligere nō illud qḋ rea
lr̄ subijcit̄ rei/que est motꝰ:aut rei/que est gñō: sed illud
qḋ denoiat̄ moueri. Et illud qḋ dr̄ gñari:⁊ pꝫ vitas vbo
rū phī. nā qḋlꝫ qḋ dr̄ moueri(ꝓprie loquendo de motu)
vere dū mouet̄ est. Uñ illḋ qḋ alterat̄/aut augmētat̄/aut
fert̄/est ⁊ existit. Sed illud qḋ dr̄ fieri vel gñari nō est/dū
gñat̄/aut fit. q̄ꝫuis tunc sit mā que erit eius. Ipsa vo mā
q̄ꝫuis sit subm qḋ realr̄ subijcit̄ factiōi ⁊ gñōni:non tñ est
id qḋ gñat̄ ⁊ fit:⁊ sic pꝫ ꝙ vbū phī nō valet ꝯtra ꝓpositū.
¶ Ad 2m rōnē dōm ꝙ si in ꝯñte sumat̄/entitas in actu/ꝑ° Ad 2m
modo. ꝯña nō valet. Si vo 2° mō: ꝯcedo ꝯñs ipm. ⁊ in 2° O
sensu(loquēdo de ente in actu) ꝓcedit ꝓbatio ꝯñe. nā ita
expresse accipit phs:ita eni ꝓmittit ibi. palā ingt. qꝛ nullū T. c. 48
cōiter ꝓdicatorū significat h̄ aliqd/sed tale. Sinaūt. sup/
ple. si significat h̄ aliqd:alia quoqꝫ multa accidūt. supple.
ipossibilia:⁊ tertiꝰ hō. ⁊ h̄ est ꝓmū impolr̄e quod accidit. ⁊
statim addit aliā ꝓbationē. Ampliꝰ ingt est:⁊ ita manife/
stum scꝫ qḋ dcm̄ est. Impolr̄e est. n. subam ex substātijs eē T. c. 49
inexñtibus sic vt actu:duo nāqꝫ sic actu nūq̄ꝫ sunt vnum
actu. Ubi notāda est illa determinatio. sic:qꝛ nō absolute
dic̄ inexñtibꝰ actu:neqꝫ duo nāqꝫ actu: sꝫ vtrobiqꝫ addit/
sic:vt ꝯnotaret modū illū exñdi actu de q̄ ꝓmisit. s. vt qḋ/
dā h̄ aliqd ꝓm se. Que. n. sic sūt duo actu:nō sūt vnū actu.
Sꝫ mā ⁊ forma nō sic sunt duo actu:vt dcm̄ est in q̄rta ꝯne.

¶ Distinctionis. xij. ¶ Q°. ij.

SEcundo quero. Utrū mā subē gñabi
lis ⁊ corruptibilis a qualibꝫ
forma ipsam informāte sit separabilis natura P
liter. Et arguo ꝙ nō. ꝓ sic. dimensio intermia ꝑ°.
ta māe nō est naturalr̄ corruptibilis. igitur a
sua dimensione interminata nō est materia nālr̄ separa
bilis. ꝯñtia pꝫ. qꝛ nō alr̄ materia separat̄ a forma quā ha
buit q̄ꝫ per corruptionē illius:alioquin vel illa forma trā
siret de vna mā ad aliam:vel remaneret per se nō ifonnās
aliquā mām:quorū vtrūqꝫ ipossibile est naturaliter. añs Cap. ꝓ
pꝫ per Cōmē. in de substantia orbis. ¶ Scḋo si a qualibꝫ 2m.
forma informāte se posset mā separari nālr̄: sequeretur
ꝙ per pōam dei mā posset existere omnino sine forma. cō
sequens istud est falsum. ait. n. Ugo de sacra. lib. ꝓ. Certe p. ꝓ. c. 4
nō puto ꝓmam illam omnium rerum materiā taliter ifor
mē fuisse/vt nullam omnino formam habuerit. qꝛ nec ali
quid tale existere posse omnino:qḋ aliquod esse habeat ⁊
nō aliquā formam crediderim. ꝯsequētia vo ꝓbat̄:qꝛ si ꝑ
virtutem finitam a qualibet forma diuisim est materia se
parabilis:satis cōueniēs videt̄ ꝙ per virtutem infinitam
sit separabilis a qualibet: ita vt nullam penitus habeat. Q

Ad partem oppositam arguo sic. a q̄libet forma Opp.
substātiali mā subē gñabilis est sepa
rabilis nālr̄. igit̄ a qualibet forma ⁊c̄. añs est certum: qꝛ
quelibet hmōi forma est nālr̄ corruptibilis:excepta in/
tellectiua. mā vo est incorruptibilis nālr̄. ⁊ per ꝯñs a
qualibet separabilis. nā etiā ab itellectiua separabilis est
mā:sicut pꝫ in morte hoīs. ꝯña pꝫ: qꝛ cuiuslibet alterius
forme a substātiali forma substātialis est partiale subm/iux
ta illud ꝓmi phyſi. mā cū forma est cā omniū accidētium si/
cut materia:⁊ ꝑ ꝯñs sicut causa mālis ⁊ subiectiua. Corru/
pto aūt subiecto corrūpit̄ omne accidens existens in eo. T. c. 80.

In ista questiōe erunt articuli tres:iuxta tria iplica/
ta in argumētis. Primus erit de ipsa dimēsio
ne seu q̄ꝫtitate māe de qua singulariter est dubiuꝫ ⁊ ꝓpter
eā ꝓncipaliter qḋ mota. Utrū. s. ipsa sit corruptibilis nālr̄.

A ter. ita q̄ sicut mā perdit vnā formaȝ sbalē ⁊ acq̄rit aliā: ⁊ silr vnā q̄litatē pdit ⁊ aliā acq̄rit. sic ēt pdat vnā q̄titatē ⁊ aliā acq̄rat. An eadē q̄titas nūo sm ēentiā semp sit in mā ei coeua ⁊ nō corruptibilis nāliter. Scd̄s erit. vtr̄ cuiusl3 forme sbalis vel accidētalis sola mā sit imediatū ⁊ pᵐ receptiuum. Tertiᵘ. vtr̄ p diuinā potentiā sit pōle māȝ existere sine forma: ita q̄ nullā hēat sbalē vel accidentalē.

pᵐ artic. Primus articulus tractandus est supposita cōioꝛi opi. de q̄titate. vȝ q̄ sit 3ᵃ q̄daȝ res alia a substātia ⁊ a q̄litate informās mām ipsam: aliogn hec perscrutatio foret supflua. ¶ Tūc q̄tū ad articulum istū dico vna cū Com. ⁊ alijs multis/ q̄ q̄titas māe coeue sibi ihēret: nec in eadeȝ mā vnq̄ quātitas q̄titati succedit. ¶ Ad cuius declarationē ꝯsiderandū: q̄ si talis successio q̄titatum in mā ꝯtingeret nāliter: h nō esset nisi vel cū mā transmutat̄ sm raritatem vel densitatē: vel cum trāsmutat̄ sm

B gnōnē ⁊ corruptionem sbalem: vel cum res auget̄ augmē

T. c. fi. ⁊. 32. to ꝓprie dicto: qd̄ fit p additamētū q̄ti ad q̄tum: vt d ipso agit̄ p de gnōne. Non. n. apparet qn̄ alias q̄titas corrumpatur. nā nec in motu sm locum: nec in alia alteratōe: quā nō comitetur gnō sbalis/ vel corruptio/ aut rarefactio: vel ꝯdensatio. Nullo aūt predicto ꝝ contingit talis corruptio q̄titatis vt mihi apparet. Pono igitur ꝯnes tres. Prima est. q̄ nec in rarefactiōe nec in ꝯdensatione quantitas māe corrumpit̄. nec etiā noua ei acquirit̄. Secūda ꝯ. q̄ nec cū vna res corrumpitur ⁊ alia generat̄ aliqua noua q̄titas generatur aut aliq̄ corrūpitur. Sed eadē numero precise que fuit corrupti est postea generati. Tertia. q̄ nec in augmēto aut decremento quantitas aliqua totaliter de nouo

pᵃ ꝯ generat̄: aut que p̄fuit tota corrumpit̄. ¶ Primā ꝯnem ꝓbo. ⁊ primo de rarefactione. Et pono gr̄a exēpli. q̄ portio aeris bipedalis q̄titatis debeat rarefieri motu continuo: quousq̄ fiat quadrupedalis ⁊ rarefiat tota pmo. i. q̄ non prius sm vnam partem: ⁊ posterius sm aliaȝ: sed simul ⁊

C eodem tpe quo vna pars eius rarefit etiam alie rarefiant: ⁊ loquor de ptibus sm extēsionē. ⁊ totū istud pōle ē ⁊ frequēter ꝯtingit. Hoc supposito ostēdo primo q̄ in hꝫ rare

pᵐ factione prior eius quātitas non corrumpitur. ¶ Primo qdem: q̄ si corrumperet̄: vel corrumperetur tota simul ⁊ in istanti: vel ptibiliter in tempore. Non p̄ mō: tum q̄ vel in illo instāti gn̄aret̄ noua q̄titas in eadē mā/ vel non. Si nō. igit̄ in illo instāti mā esset idiuisibilis ⁊ inextēsa: quod non est dōm. tum q̄ cū forma sua sbalis ⁊ q̄litates proprie nēcio nāliter silr exigant mām extensam: tūc in illo instāti esset forma sbalis corrupta: ⁊ sic nūq̄ aer rarefieret quin corrumperet̄. tuȝ ēt q̄ querendū eēt: vbi esset in illo istanti ipse aer. nō. n. posset esse nisi in loco punctali: ⁊ nō ꝯtingeret dicere in quo/ potius q̄ȝ in alio. tum etiā q̄ vel tunc esset vacuus locus quē occupabat prius: vel in illo instan

D ti latera ꝯtinentis ꝯcurrerēt: que nō sunt dicenda. Si dicatur q̄ in eodē instāti generet̄ q̄titas noua: aut gn̄at̄ quantitas maior bipedali: ⁊ tūc cum nō possit esse maior precise per idiuisibile: tum q̄ idiuisibile nō reddit maiusētū q̄ nulla talia idiuisibilia sunt: vt supra ꝓbatum est. erit maior sm aliquē excessuȝ diuisibilē: ⁊ per ꝯñs ipse aer in illo instāti occupabit maiorē locū sm excessuȝ diuisibilē: ⁊ sic sequit̄ motus localis ipsiᵘ ꝯtinētis aerē in instanti: ⁊ etiaȝ ipsiusmet aeris: loquēdo de tali motu sm locū: quali dicimus moueri illud qd̄ maiorē locum occupat q̄ȝ prius: aut tunc gn̄atur quātitas equalis priori: qd̄ non p̄t dici: q̄ frustra prior corrumperet̄ aut gn̄aret̄ minor: qd̄ minus etiaȝ dici p̄t. tum q̄ ipsiᵘ ꝯtinētis ⁊ ipsius aeris dati esset local̄ motus in instāti. tum q̄ aer iste ꝯdensaretur: nō āt rarefieret: ꝓpinquius. n. sue ptes iacerēt: ⁊ ipse locū minoreȝ occuparet. non p̄t ḡ dari q̄ quātitas illa corrumpit̄ in istāti ⁊ tota simul. Sed nec pōt dici q̄ ptibiliter in tpe: q̄ vel prius ipsa corrūperetur: ⁊ postea noua gn̄aret̄: sic aliqd trās

mutatur ex vna q̄litate in aliā ꝯtiam. Aut silr dum ipsa cor- E rumperetur alia gn̄aretur: sicut dicūt q̄ opinantur ꝯria eē silr in esse remisso: ⁊ silr dū vnū corrumpitur reliquum gn̄ari. Non p̄ mō: q̄ tūc sequeret̄ q̄ in toto illo tpe aer datus ꝯdensaretur ⁊ fieret minoris extēsionis: ⁊ sic q̄ncunq̄ nāliter aliqd debeat rarefieri: oporteret ipm prius ꝯdensari: qd̄ pȝ falsum eē. ¶ P. Aut ipsa corrūperetur ptibiliter sȝ ptes itentionales: ⁊ h non: q̄ tales nulla q̄titas hȝ. alias vnū bipedale posset eē magis bipedale q̄ȝ aliud: ⁊ idē nō magis nec minus eēt bipedale: ⁊ sic sm alias q̄titates certe mensure: qd̄ nō est itelligibile. Uel sm ptes extensiuas: ita. s. q̄ prius corrūperet̄ ps q̄titatis iformans vnā partē māe q̄ȝ ps informās aliā: ⁊ istud non p̄t dici: q̄ tūc vel ps māe prius destructa sua q̄titate: remaneret absq̄ q̄titate oīno que iformaretur portiōe q̄titaq̄ que pus iformabat aliā portionē māe ⁊ adhuc iformat: ⁊ vtrūq̄ absurduȝ est physice speculātibᵘ: vt certū est. Nec 2ᵒ mō: q̄ si corrūperetur ptibiliter sm ptes intentionales: ⁊ alia silr ptibiliter F gn̄arentur sȝ ēt tales ptes: seq̄ret̄ vt dcm̄ est q̄ quantitas susciperet magis ⁊ minᵘ. ⁊ vltra h sequit̄ q̄ due q̄titates sint in eadē pte māe p̄. s. ps remanēs de priore ⁊ ps genita de nouo. Itē vel illa ps remanens est eq̄lis extensionis: vt prius. vel maioris. Si eq̄lis seq̄tur alterꝝ duoꝝ. s. q̄ mā nō est extensior q̄ȝ prius: ⁊ tn̄ erit rarior: vel alia portio eiᵘ exibit de sub priore q̄titate ⁊ iformabit̄ noua: remanēte tn̄ in reꝝ nā ea que pus iformabat. Si maioris extēsiōis: eadeȝ rōne tota q̄titas corrupta poterit esse extensior absq̄ corruptiōe alicuiᵘ sue ptis ⁊ sic nā frustra corrūpit eam. Frustra ēt gn̄ata est noua q̄titas: q̄ non pp eā mā est maioris extensionis q̄ȝ sit pp solā ptem q̄ remansit ex pᵒ. Sed oia h sūt prorsus absona. Aut corrūpet̄ ptibilr sȝ ptes extensionis: ⁊ sicut ꝯtinue por corrūpet̄ sic noua gn̄abitur. Sȝ nec h dici pōt. nam ꝯstat q̄ nō stati ptes aeris erunt in summa raritate sua. Sed prius eadē ps erit sm minorem excessuȝ G rarior: ⁊ postea sm maiorē: ⁊ sic donec terminabitur rarefactio. Aut igr̄ in q̄lȝ instāti tpis mēsurantis totam rarefactionē erit noua q̄titas totalr in illa pte māe ⁊ nulla durabit per tps: ⁊ istud est ipoīe: vt ꝓbatū est in p̄ lib. cū ageretur de itēsione formaꝝ corruptibilium. aut ps p̄ genita remanebit cū sequētibᵘ: queadmodū sm veritatē ꝯtingit in intēsione q̄litatuȝ: ⁊ si sic frustra ponit̄ corrupta prior q̄titas que fuit anteq̄ȝ mā inciperet rarefieri. sic. n. illa remanente poterat mā rarefieri: sicut pōt remanēte ea que ponitur nouiter gn̄ata. Et p̄sertim: q̄ ista non est alterius rōnis q̄ȝ fuit illa. ¶ Cōfirmatur ēt q̄ si aliqd calm fiat magis calidū sm istā viā nō corrūpit̄ por calor: sȝ remanet ⁊ nouus Confir. gn̄atur. Rursus q̄ q̄lȝ ps illius portionis māe iformabit̄ aliq̄ parte q̄titatis prius genite: q̄ nulla exibit de sub sua pte q̄titatis: vt stati dicebatur: seq̄tur nēcio q̄ vel tota vel aliq̄ pars eiᵘ informabitur silr duabus q̄titatibᵘ. Et preterea vel prius genita erit eq̄lis extensionis cū posteriᵘ genita vel maioris: ⁊ tūc vtrolibet mō seq̄tur silr incōueniens: H vt prime est deductū. Pȝ igitur ex istis q̄ q̄titas nō corrūpitur in rarefactiōe. Qd̄ vo nulla noua gn̄etur pȝ ēt ex dictis. Uel. n. gn̄aretur remanēte tota pore. vel illa desinēte. Nō 2ᵒ mō: vt iaȝ ꝓbatū est. Nec p̄: q̄ vel priore sp iformāte totam mām: ⁊ tunc sequit̄ q̄ due q̄titates simul eandē mām informabunt: ⁊ iterum seq̄tur q̄ eadem pmo quantitas erit maioris extensionis q̄ȝ prius: ⁊ per consequens frustra ponitur ꝓpter hꝫ rarefactionē generari aliq̄ quātitatem. Uel priore desinēte informare aliquā partē ⁊ aliquē informantē: ⁊ tunc seq̄tur q̄ accidens separetur a suo subiecto naturaliter remanēs in rerum natura: ⁊ q̄ de subiecto transeat ad subiectum. nam pars quātitatis qua informabat ptem illam materie que postea ponitur non informari per priorem informat postea partem aliam materie: quā prius nō informabat. Ex quo etiā vltra sequit̄ q̄

I duc ptes quātitates eādē partē pme materie informantiq̄
2 oia sūt impossibilia nāliter.P 2°.q2 cū in quolibet instanti
tēporis mensurantis rarefactionē sit q̄ztitas mǣ maior vl'
prior remanet cū posteriore vel nō 7c.psequere vt pxime
dictū est.Ex eisdem motiuis e2rio deductis pbari pōt q
in pdensatione non corrumpit prior q̄ztitas nec noua gene
2°2 rat:sicut faciliter p3 inspiciendo:ideo applicare ad hoc p
dicta media pro nūc omitto.C Scdā3 2uem probo:7 po
natur gratia exempliq ex aliquo aere demonstrato gene
retur ignis.Si ergo q̄ztitas aeris corrumpit:aut corrum
pitur in tpe partibiliter:aut tota sil' in instanti.Non p mō:
vt pbatur ex dictis ad pmā 2nem.Nec scdō modo:q2 vel
corrumpetur tota simul in instanti corruptiōis forme sub
stantialis aeris 7 generationis forme ignis.vel ante illud
in instanti.Nō ante:q2 vel aer remaneret post absq3 quan
titate:vel si noua generabitur : aut illa remanebit vsq3 ad
K instans corruptionis:7 cum semp aer vsq3 ad illud istans
fiat rarior 7 augeatur ei9 quantitas.quātitas illa fiet ma
ior q̄3 fuit cum p genita est 7 remanebit per totum tēpus
sue rarefactionis:7 ita potuit remanere p9 q̄ ponitur cor
rupta:imo multo rōnabilius hec de illa pceditur.Aut nō
remanebit vsq3 ad illud instans:sed corrumpet 7 noua ge
nerabit:imo certe in quolibet istanti oportebit dare q no
ua quantitas gnetur:7 tunc sequunt omnia incōuenientia
q̄ deducta sunt 2 similē imaginationē de intensione forma
rum in pmo lib.Nec pōt dici q p totum tps pcedens du
rat quantitas eadē aeris 7 in istanti corruptionis forme
substantialis sil' tota corrumpat.Probo q2 in illo instanti
non corrūpitur raritas aeris.igr nec q̄ztitas.2ña p3:q2 ra
ritas nō est alia res a q̄ztitate.Uel si sit alia:non minus est
possibile q eadē q̄ztitas q̄ est in corrūpēdo remaneat post
eius corruptionē in genito q̄3 q remaneat eadē q̄litas:vt
certū est.Añs pbo 7 suppono vnū demrātū 6 phȳsi.s.q
oē qō mutatū est qñ pmo est mutatū est in eo ad qō ē mu
L tatū.qō gnal'r ver3 est in q̄cūq3 genere motus vel mutatio
nis.7 suppono ēt q mā aeris rarefiat 2tinue absq3 iterru
ptiōe:quousq3 veniat ad maximā raritatē quā hēbit in hȳ
gnōne:7 istō suppositū est nec̄iium.supposito q semp sit p
sens actiuum qō rarefacit:7 d3 ignē gnare.Aut igitur mā
aeris erit p mutata ad sūma3 quā hēbit raritatē in instāti
gnōnis:aut in istanti alio sequēte:aut in pcedente.Non pt
dici q in pcedente:q2 non cessat mā rarefieri quousq3 non
habeat raritas incōpossibilis forme aeris:7 silr q2 eade3
rōne possent terminari cetere transmutatiōes aeris qbus
disponit ad forma3 ignis:7 sic sequēs gnō non eēt termi
nus pcedentis transmutationis:7 ite3 per totum tēp9 se
quēs esset actiuū sufficiēter pximū passiuo:7 in debitis di
spositionib9 ad agēdū absq3 ēt īpedimēto:7 tñ nō ageret
qō est 2 nām.Si mā erit pmo mutata ad illam raritatem
in instanti gnōnis.igr tūc erit in illa:seu hēbit illā:qō est p
M positū:7 idē sequit si in instāti sequēte:qm̄ etsi nō ad sūmā
erit in istanti illo mutata:q2 tñ 2tinue durat rarefactio:vt
suppositō est.tunc pmo erit mutata ad aliquā citra sūma3
7 tunc illa3 hēbit:7 ēt postea in tpe sequēte.Suppono.n.
ex pbatis in pmo q in intēsione pars prior remāeat cū se
quēte.Si qs aūt vellet dicere q rarefactio non durat vsq3
ad istans corruptōis:aliq̄ tñ alia alteratio vt calefactio vl'
desiccatio durat:quāuis irrōnabil'r sic dicēs loqueret.ni
hilominu9 nō ipedit ppositū:qm̄ idē arguit de alia q̄libet q̄
litate:7 q̄cūq3 ponat remanere in genito.multo rōnabili9
Rño hic ponitur de quantitate.C Fortassis rñdebitur q q̄zuis
vbi simpl'r est intēsio forme absq3 alia transmutatione an
nexa ps pcedens remaneat cu3 sequentib9.vbi tñ 2currit
alia transmutatio 2rigit oppositū aliqñ l3 per accñs.v.g.
si corruptio subti forme q̄ itēdit interueniat.Sic aūt est in
pposito.nam subiectū priale quantitatis 7 oium q̄litatu3
est forma sbalis:7 iō q2 ipsa in illo instanti corrumpit sil' ēt

corrumpit 7 q̄ztitas 7 ois q̄litas eius:7 sicut tūc iducitur N
forma alia.s.ignis 7 in exēplo dato.sic etiam inducit con
grue 7 2ueniēter q̄ztitas 7 q̄litas.In illo igr instāti vtiq3
mā mutata est ad aliqua3 q̄litatem:vt arguit:sed ad tota
liter noua3:7 sic de quātitate 7 q̄litate q̄libet dicet:nec ha
bebit q eadē q̄ztitas vel q̄litas que fuit in corrupto rema
neat in genito.C Cōtra.forma sbalis rei corrumpende nō 3 mot
prius corrumpit q̄3 in eius mā sint iducte dispōnes incom
possibiles sibi:7 pp̄ter q̄rum pñtiam ipsa corrūpit:neq3 ēt
postq̄3 inducte sunt.Sed tunc pmo igit in instanti sue cor
ruptionis sūt in mā quantitas 7 q̄litates que pfuerūt.añs
ex se est euidens.2ña pbat ex eo q dispōnes que iducunt
tanq̄3 sequele forme genite(si que tales sint)non sunt cā
corruptionis alterius forme sbalis:qnimo prius nā vel cā
corrumpit illa q̄3 iste inducant.Uñ 7 ista corruptio forme
pcedentis est dispositio quodāmodo ad formam sequēte3
i.mā ex hoc q priuat priore forma disponit ad sequētem:
iductio vō forme substantialis noue prior est salte3 cāliter O
inductione accñtium 2ñtium eam.Nō igit hȳ dispōnes se
quētes sūt he:pp̄ter q̄s formā corrūpit:sed pcedētes:que
tūc pmo sūt in gradu incōpossibili ipsi forme.C Fundamē
tum q̄3 rñsionis.v3 q forma sbalis est priale subiectū acci
dentiū:vtiq3 falsum est:sicut in 2° artic.oñdet.C 2° ad 2nē : 4
arguo sic.Agēs nāle gñatiuu3 alicui9 sube disponit mām
gñationi forme/dispositionibus 2uenientib9 forme in suo
esse.igit dispōnes preinducte remanēt cum ipsa forma.igr
7 quantitas.nam ipsa est vna de dispōnibus formarū nāli
um.Añs p3 ad sensum.2ña pbat.tum q2 non est aliquod
agēs qō ipsas corrumpat:cū ipm generās vincat actionē
cuiuslibet 2rij:7 istas ipsas faciat : tum q2 frustra destrue
retur ex quo sil'es oporteret iterum cāri.C Confirmat:q2
nullus vnqua3 artifex 7 agens fm artē3 destruit dispōnes
artificiales:quas facit:nec ēt eas quas iuenit prius factas
in sua mā ab alio artifice:si q̄s inueniat:aut ēt a nā.dūmo
do sint 2uenientes forme artificij quā intendit:Q2 si quis
faceret nō artificiose agere:s3 insipiēter 7 supflue 7 nō fm P
artem:s3 2 potius agere diceret.Constat aūt q nā in suis
opationibus nō minus supfluum fugit q̄3 ars.Tum 3° q2 3
si tales dispōnes remanerēt in susceptione forme a mā:nul
lum gñans disponeret mām inducēdo dispōnes 2uenien
tes:s3 solūmodo corrumpendo 2rias 7 disconueniētes:cu
ius oppositum videmus ad sensum.nam ignis non solum
corrūpit frigiditatē ligni sicci s3 auget 7 intēdit ei9 siccita
tē:7 qōlibet elementū agens in aliud auget sibi symbolā
q̄litatē in illo.Tū 4° q2 seq̄ret q mā fm se pcise sufficient
eēt disposita ad suscipiēdū imediate q̄3libet formā idifferē
ter:ita q si p potētiā dei ipsa eēt separata per se:7 nullā hēret
formā accñtalē aut sbalē:q̄3cūq3 formā sbalē nulla pueniē
te dispōne imeᵗᵉ susciperet:si eēt agēs ppinquū potēs formā
iducere:ex quo ēt sequit q nūc de facto ipsa est fm se ppin
qua mā 7 ppriū susceptiuū oiu3 formarū 7 nō remota solū. Q
Hoc aūt est 2 Phm.8.7.9.meta.7 2 Com.2.meta.2ᵗᵒ.33.7 li. T.c.11
12.2ᵗᵒ.11.7 2ᵗᵒ.22.7 multis alijs locis vbi distinguūt mā3
ppinq̄3 a remotā:7 mām ppriā vni9 gñis formarū a mā p
pria alterius gñis:7 voluit q nāliter mā q̄sdam formas non
recipiat nisi qbusdā alijs mediantib9 7 vbi nūquā diceret
nos ita eē videm9 ad sensum.Tū 5° q2 si tales dispōnes p 5
ueniētes nō manēt in istāti gnōnis forme:sequit q existen
te aliq̄ mā disposita ad vnā formam.v.g.terre poterit nāli
ter itroduci forma alia dispata oino 7 regrēs 2rias dispō
nes.v.g.forma ignis.Istud aūt nullus physice loquēs di
ceret:sicut puto.2ña declarat.ponat q aliqō ligni frustū
disponat ad formā terre:7 sit aliq̄s ignis distans q 2tinue
moueat versus h lignum:7 moueat sic q in eodem instan
ti quo corrumpetur forma sbalis ligni ipse pmo sit in distā
tia debita ad agendum in mām illam:7 volo q iste ignis
sit potētior q̄3 agens illud qō disponit ad formā terre.to

A tus casus: sicut pʒ posĩs ē. Hoc posito ꝯstat ꝙ aliq̃ forma
subalis inducet̃ in illa mã. tũ q2 mã nõ põt nãliter existere
sine forma subali: tum quia est ibi agens nãle sufficiens ad
agẽdũ: ⁊ ipsa est sufficiens receptiuum forme: ⁊ in debita
distantia ad agēs. Sed nõ inducere forma terre. probatio
qm̃ i illo istãti corruptiõis forme subalis ligni ꝑte nõ ẽ ali
qua dispõ ad formã terre i mã illa: q̃zuis ꝑfuerint multe: ⁊
per ꝯñs ipsa ꝓ tunc nõ est magis disposita ad formã terre
q̃z ad formaʒ ignis: q̃zuis prius fuerit magis disposita ad
formã terre. Cũ ergo ignis sit eque sufficiẽter ꝓpiquus: ⁊
sit potẽtior ad agendũ: supposita eq̃li dispõne mãe: sequit̃
3m ꝙ iducet in mãm formã ignis. 3° nulla q̃litas rei corrũpen
de ꝯueniens forme iducẽde corrũpit̃ nãliter cũ illa forma
dʒ induci. igit̃ nulla q̃ʒtitas rei corrũpende corrũpit̃ cũ ex
ea alia nãlr gñat̃. ꝯña ꝓbat̃. tũ q2 oẽs q ponunt eãdeʒ q̃li
tatẽ nũo remanẽ in gñato: que fuit in corrupto: ponũt etiã
B ꝙ eadẽ q̃ʒtitas nũo ſm eẽntiam manet: lʒ aliq̃n sit maior
vel minor: nõ tñ oẽs q ponũt eandẽ q̃ʒtitatẽ manẽ ponunt
ita de q̃litate: vñ magis vʒ hoc ponẽdũ de quãtitate q̃ʒ de
q̃litate. tũ q2 eadẽ cã est vtrobiq3. s. ꝯueniẽtia ad formã ge
nerãdã. nulla ẽ. n. forma subalis q̃ nõ reqrat nãlr mãm quã/
T.c.25. tam. Añs ꝓbat̃ ex auc̃te phi. 2. de ge. c. 2. vbi vult ꝙ i elinq̃
bñtib' symbolũ facilior ẽ gnõ vni' ex alio: ⁊ assignat cãm
q2 facili' inqt ẽ vnũ q̃ʒ multa trãsmutare. v.g. Ex igne q/
dẽ erit aer altero trãsmutato. s. hũiditate: ⁊ ibi ꝑ longũ ꝓ/
cessuʒ vult ꝙ sola q̃litas ꝯ̃ria corrũpat̃ ⁊ symbola q̃ est cõ
Cõ.25. uenies ⁊ cõis remãeat. Ibid ẽt Cõ. Gnõ inqt hoꝝ q̃ ꝯ̃riãt
ſm vnã dr̃iaʒ erit ꝑ corruptionẽ vni' ꝯ̃rietatũ. v.g. ꝙ ignis
sit aer corrupta siccitate ⁊ remanẽte caliditate: ⁊ h ẽ facilior
Cap.p. gnõ. ¶ Hãc rõnẽ totã in virtute fac idẽ Com. i de sba orb.
vbi ait. dimẽsiones simplices q̃ appellant̃ corp' simplex
non denudant̃ a p' mã: sicut nec alia accñtia cõia oib' cor
porib' ꝯ̃rijs aut duobus coꝝ aut plus. v.g. diaphaneitas
in q̃ cõicant ignis/aer/⁊ aqua. Et paulo ante ꝑmittit: ⁊ q2
C s. Ari. inuenit oẽs formas cõicari in dimẽsionib' non ter/
minatis: sciuit ꝙ nunq̃ʒ p' mã denudat̃ a dimẽsionib' non
terminatis. Et ꝑ totũ caplm tʒ istã ꝯ̃nẽ. ⁊ silr ꝑ phy. ⁊ mul
tis alijs locis. nec alicui q sua dicta circa h vidit ꝑt dubiũ
Cõ.63. esse: qn ipse fuerit istius sñie. ¶ 3m ꝯ̃nẽ ꝓbo. nam nec quã/
3° ꝯ̃ titas aucti: nec q̃ʒtitas alimẽti corrumpit̃. igitur nulla. pʒ
ꝯña: q2 nõ est aliud cuius quãtitas in tali trãsmutatiõe pos
sit corrumpi. antecedens ꝓbat̃: q2 si aliq̃ ꝑdicta corrũpet̃/
vel h erit ampliatione poroꝝ ipsi' augendi in rarefactio/
ne: seu ꝑtium ei': seu ipsi' alimẽti. Uel in digõne: aut ꝑuia
aliq̃ alteratiõe alimẽti: vel in diuisione eius ⁊ distributiõe
ꝑtium ipsi' ad ꝑtes aliti: vel in ꝯuersione eaꝝ in sbaʒ aliti.
H pʒ: q2 in augmẽto non ꝯcurrunt alie trãsmutationes: vt
Cõ.33. pʒ ꝯsiderãti: ⁊ ẽt per Com. p de gnõne. ¶ Sʒ in rarefactio
T.38. ne non corrũpit̃ quãtitas: vt pʒ in ꝯ̃ne p'. Nec in ꝯuersiõe
D vt patere põt ex 2°. Et eadẽ rõne nec in digestione aut aliq̃
alia alteratione ꝑcedẽte. Nec ẽt in diuisione. nã q̃zuis per
diuisionẽ corrũpat̃ quãtitas totalis quãtũ ad esse toti': ꝓ
eo ꝙ post diuisionẽ: ꝑtes que erant ꝯtinue ⁊ sil' vna quãti/
tas totalis sunt post diuisionẽ discrete ⁊ nõ vna vt ꝑus. nul
la tñ ps mãe ꝑuata est ꝑte quãtitatis quã prius habuerit:
ac ꝑ hoc nulla quãtitas corrupta est ad sensum in quo tra
ctatur pñs difficultas. In ampliatione q̃ʒ poroꝝ ei': qd ẽ
augẽdũ: bene pʒ ꝙ nõ corrumpit̃ aliq̃ quãtitas. Si ãt nul
la quãtitas corrumpit̃ in augmentatione tali. pʒ ẽt ꝙ nul/
la de nouo gñatur: sic. s. ꝙ aliq̃ pars mãe informet̃ aliq̃ ꝑte
quãtitatis: q̃ prius non informabat̃: aliogn ipsa informare
tur sil' duab' quãtitatibus: qd non est possibile nãlr. Põt
tñ dici ꝙ noua quãtitas totalis gñatur: ⁊ pro eo ꝙ noua
quãtitas vna totalis resultat ⁊ ꝯtinuatione partis ad gña
te ꝑ quem augeri dr̃ alitum ad ꝑtes ipsius aliti: ⁊ est talis
quãtitas q̃ prius non fuit: lʒ fuerint ꝑtes eius. Utrũ tñ re/
spectu talis totalis quãtitas dicat̃ ꝓprie gñari vel non: nõ
curo pro nũc: q2 non facit ad ꝓpositum: q2 in tali sensu nũc E
non loquor de gnõne. ¶ Per silẽm modũ ꝓbari põt ꝙ in
decremẽto non corrũpit̃ aut gñat̃ quãtitas aliq̃. ¶ Cõtra ꝯ̃ ꝯ̃nem
ꝑdicta põt argui ꝑ sic. corrupto subto corrũpit̃ nãlr q̃lli
bet accñs ei': aliogn vel accñs remãeret ꝑ se sine subto vł
migraret de subiecto in subm. vtrũq3 q̃ꝝ est ipõle nãliter.
Subm ãt quãtitatis est ꝯpositũ de gñe sube. igr̃ corrupto
ꝯposito corrumpit̃ quãtitas. Et silr arguit̃ de ceteris acci
dentib'. Assumptũ ꝓbat̃ ꝑ auc̃te Com. in de sba orb di. ꝙ Cap. p.
Arist. inuenit ꝙ subta oium accñtium sunt indiuidua sube
q̃ sunt in actu. de qbus declaratũ fuit ab eo esse ꝯposita ex
formis ⁊ subto qd est in potentia: ⁊ statim post dicit: ꝙ sub
iectum recipiẽs accñtia non est simplex actu: sed ꝯpositũ.
expssa valde auctoritas est. Itẽ. 2. de aia. subm inquit acci 2° 4°.
dẽtis est ꝯpositũ ex mã ⁊ forma ⁊ est aliqd exñs in actu ⁊
non idiget in suo esse accñte. Subm aũt forme non hʒ esse
actu: ſm ꝙ est subm: nisi per formã: ⁊ indiget forma vt sit in F
actu. vbi pʒ idẽ qd prius. Et ꝓbat̃ ẽt 3° rõne: q2 idẽ est sub
iectũ quãtitatis ⁊ motus ad quãtitatẽ. pʒ: q2 mot' ad q̃ʒti/
tatẽ est ipsamet quãtitas: sic alij motus sunt ipsemet res q̃
acqrunt̃. Sʒ subiectũ talis motus sic ⁊ ceteroꝝ est totum
ꝯpositum ⁊ ens in actu non ãt sola mã. igr̃ ⁊c̃. ¶ 2° si quã/ 2m
titas corrupti remaneret. igit̃ ꝑcederet in mã formã sbalẽ
ipsi' geniti: ex quo vlteri' seq̃ret̃ ꝙ prius hret esse ⁊ actũ
ſm qd: q̃ʒ esse simplr ⁊ actũ simplr. Hoc ãt falsum est: qm̃
qd est simplr: prius est eo qd ſm qd tm̃. ꝯña pʒ: q2 q̃ʒtitas
est accñs ⁊ dat eẽ ſm qd tm̃. forma võ substantialis dat eẽ
simplr: ⁊ vñ dat eẽ specificũ ⁊ nomẽ ⁊ diffõnẽ. ¶ 3° sequere/ 3m
tur ꝙ itroductio forme substãtialis eẽt alteratio: q2 ei' sub
iectum eẽt ens in actu saltẽ ſm qd. ¶ 4° q2 tũc forma sbalis 4m
nõ eẽt cã quãtitatis in mã: nec diuersitas formaꝝ cã diuer
sitatis quãtitatũ in materijs. Cõtra Com. ꝑ ce. dicẽtẽ ꝙ di Cõ.75.
uersitas formaꝝ est cã diuersitatis quãtitatũ ⁊ magnitudi G
nũ recipientiũ formas. idẽ vult ꝑ de aia. ¶ 5° sequeretur ꝙ Cõ.53.
nulla eẽt mixtio vera: neq3 augmẽtũ: vel plura corpora eẽnt 5m
in eodẽ loco prio. Utrũq3 est falsum. ꝯña ꝓbat̃. nã in vera
mixtione quelibet ps mixti est mixta. ⁊ silr si est veꝝ augu
mẽtũ/ q̃libet pars aucti est aucta. Si igr̃ q̃ʒtitates miscibi
lium manent: sequit̃ ꝙ in q̃libet ꝑte mixti tot erunt quãti/
tates quot miscibilia: ⁊ silr esset de q̃libet ꝑte aucti. ¶ Ad
idem vʒ esse auctoritas vna Com. in de sba orb. Uidemus Cap. p
inquit ꝙ forma caliditatis qñ agit in aquã icipit aq̃ auge
ri ⁊ crescere in dimẽsionibus aeris. cũ igr̃ ꝑuenerit ad ma
ximã q̃ʒtitatem aq̃: tũc subiectũ denudabit̃ a forma aq̃ ⁊ a
quãtitate dimẽsionũ aque ꝓpria: ⁊ recipiet formã aeris ⁊
quãtitatẽ dimẽsionũ ꝓpriaꝝ forme aeris. Ubi vt vʒ vult ꝙ
mã aque denudet̃ a priorib' dimẽsionibus ⁊ recipiat simil
cum forma aeris nouas dimẽsiones. ¶ Ad pm ꝯcedo ma Ad pm
iorem de eo ꝙ est ꝑ subiectũ vel ps ei' inquãtũ hʒ. ⁊ tunc H
nego minorẽ. nã forma sbalis nõ est ꝑ subiectũ nec ps eius
qd est ꝑ subiectũ q̃ʒtitatis: q2 sola mã est ei' pm subiectũ. De
eo võ qd est subiectũ nõ ꝑ se sʒ ꝑ ꝑtẽ ei': nego maiorẽ si vlr
sumat̃. ⁊ ꝯcedo minorẽ. ¶ Ad ꝓbões inductas rñdebit̃
in artic. sequenti. ¶ Ad 2m loquẽdo de ꝑcessione ſm tps. Ad 2m
ꝯcedo ꝙ quãlibet formã que de nouo iducit̃ in mã ꝑcessit
in eadẽ mã quãtitas: ⁊ ẽt ꝙ ⁊ hũc: ⁊ illũ actum simplr qui
de nouo cãtur in mã precessit actus ſm qd: nec h incõueni
ens est. ꝑcessione tñ ꝑfectionis forma sbalis precedit quã/
titatẽ ⁊ actus simplr actum ſm qd. ¶ Ad 3m nego ꝯñtiaʒ Ad 3m
nec ꝓbatio sufficiẽs est: qm̃ ad hoc ꝙ itroductio forme sit
alteratio: opʒ ꝙ subiectũ sit in actu per formã dantẽ nomẽ
⁊ diffinitionem: q̃lis non est quãtitas: nec aliqua forma ac
cidentalis: alioquin nõ remaneret idẽ nomẽ: ⁊ eadem dif/
finitio sub vtroq3 termino trãsmutatiõis: per qd differt al/
teratio a gnõne: vt declarãtũ est in. q. ꝑcedente. ¶ Ad 4m dõm Ad 4m
ꝙ formã subalẽ esse cãm q̃ʒtitatis in mã põt duplr intelli/
gi. Uno modo ꝙ sit cã ei' quãtũ ad ei' esse absolute. alio

3 modo q̄ sit eius cā q̄ntum ad eius terminationē: siue q̄ntū ad esse tantū vel tātū: seu in planiorib⁹ verbis. Uno mō pt̄ dici cā q̄ntitatis in mā. i. cā qua mediāte vel per quā mā ē quāta. Alio mō q̄ est cā ꝓpter quā mā est quāta: tāta: vel tāta extensione ⁊ sua q̄ntitas est tāte vel tante extensionis. Ubi sciendū est q̄ eadē eēntia q̄ntitatis demrāta: pōt esse maior ⁊ minor ⁊ plus ⁊ minus extēsa seu hēre ptes extremas plus minusue distātes. ⁊ silr mā eadem p̄cise pōt esse maioris vel minoris extēsionis: ita q̄ nec mā ex se nec ei⁹ q̄ntitas ex se determinat̄ ad certū ⁊ p̄fixum gradū extēsionis: vtpote q̄ sit bicubita vel tricubita aut alicui⁹ alterius certe mēsure. Sʒ talis terminatio ꝓuenit ex forma subali. Prio igit̄ mō forma sbalis non est cā entitatis in mā: vnde non ex ipsa forma sbali hʒ mā q̄ sit q̄nta: qnimo q̄ntitas est passio ꝯnis mām per se. sed scdo mō forma est cā q̄ntitatis: qm̄ sm exigentiam ⁊ ꝯditionem substātialis forme existētis in mā q̄ntitas mā̄e sicut ⁊ ipsa etiam mā: est tāte vel tante extensionis. Et hoc vult dicere Comē. in verbis allegatis. Est igit̄ in vna portione mā̄e semp eadem numero portio q̄ntitatis: sed existens sub forma subali terre est tāte extēsionis. vbi gratia. vnius palmi: existēs vō sub forma aq̄ est. 10. palmoꝝ. ⁊ sub forma aeris. 100. sub forma āt ignis 1000. ⁊ hꝫ diuersitatis q̄ntitatū ⁊ magnitudinū: seu q̄ mā ⁊ sua q̄ntitas sint tāte vl' tāte. cā est diuersitas formaꝝ substātialium. nā ⁊ ipsa mā ⁊ ipsa q̄ntitas ex se sunt indeterminate ac indifferentes ad hꝫ gradus ⁊ in potentia ad quēlibet: ⁊ pp hanc cām vocat Comē. aliqñ dimēsiones mā̄e dimēsiones in potētia. ¶ Ad 5ᵐ nego ꝯñam. Ad ꝓbationem cum dr̄ q̄ in vera mixtione q̄libet pars mixti est mixta. Rn̄dendū est sm distinctionē Phi ⁊ Com. p̄ de gen. de partib⁹. Nā quedā dicunt̄ partes mā̄les. vel q̄nti hʒ q̄ est q̄ntum: ⁊ sic omne ex quo q̄ntū ꝯponit̄ est ps. Quedā autē dicunt̄ ptes formales seu quāti sm q̄ est q̄ntum hn̄s forāʒ ⁊ tales sunt oēs ille ⁊ tm̄ ille in q̄rū q̄libet per se separata a ceteris ptibus posset nāliter saluari forma sua specifica. Omne qd̄ est pars 2° modo est ps p̄ modo. Sʒ non oē qd̄ est ps modo p̄ est pars 2° modo: qnimo q̄libet pars 2° mō sumpta ꝯtinet infinitas: quaꝝ nulla est pars 2° mō. Et est rō: qm̄ in q̄libet spē reꝝ nālium hn̄tium ptes sm magnitudinē est dare minimū sm extēsionem: in quo forma sua pt̄ saluari nāliter: aut si non est dare minimum tale: nescio est dare infra q̄ntitatē in qua pōt saluari maximū in quo nō pt̄. sicut in p̄ dist. 17. plixius dcm̄ est. Sed in quolibet tali minimo seu maximo in quo nō: sunt infinite ptes p̄ modo dicte. nā qd̄libet hꝫ est q̄ntum: ⁊ infinite ei inexistunt ptes eiusdeʒ rōnis. Uñ in q̄libet pte ignis sunt infinite ptes: quaꝝ quelibet est ignis: ⁊ sic de alijs. Nūc ad ꝓpositū dcm̄ sm Com. p̄ de gnōne. ꝯ Alex. q̄ nec mixtio nālis ⁊ nā: nec augmentum fiunt sm ptes p̄mo modo datas. sed hʒ ptes sumptas 2° modo. In tales. n. diuidunt̄ miscibilia ⁊ iuxta ponūtur. vna vni⁹ iuxta vnam alterius. silr in tales ptes fit diuisio alimēti: ⁊ ad tales ptes aliti fit haꝝ distributio: ⁊ iuxta positio. Deinde sequit̄ actio mutuo ⁊ ibi mixtio. hic augmentum. remanētibus semp ꝓprijs q̄ntitatibus istarum prius sicut ēt remanēt ptes mā̄e quas informāt: ⁊ sic sue mā̄e nō sunt in codeʒ loco p̄: sed iuxta posite: sic nec ipse q̄ntitates. ¶ Pro auctē vō Com. que vltimo adducit̄: sciendū q̄ aliqui putauerūt Com. posuisse duplex genus dimensionuʒ: quarum quasdā vocabat dimēsiones iterminatas ⁊ dimēsiones simplices. ⁊ etiam aliqñ dimēsiones in potentia: ⁊ iste erant insepabiles a mā ⁊ cōes ⁊ generato ⁊ corrupto. Quasdam vō alias vocabat dimēsiones terminatas ⁊ dimensiones in actu: ⁊ iste vtiqꝫ erāt in mā simul cuʒ alijs ⁊ ab illis realiter distincte ⁊ sepabiles a mā nec cōes gn̄ato ⁊ corrupto: sed vtrūqꝫ ꝓpriam hēbat dimentionē terminatam: ⁊ de istis intelligeret̄ sm istam imaginationem auctoritas allegata nō de interminatis. Sʒ istam imaginationē

Margin notes (left column): R; p̄ cel. 71.; p̄ aia. 53; Ad 5ᵐ; I. c. 35.; L; Cō. 38.; M; in p̄ cel. de suba orb.

nec puto fuisse Com. ⁊ esto q̄ fuisset non puto esse veram. N
p̄ qdem: q: supflue ponit̄ duplex dimēsio in mā. naʒ p vnā Contra
sufficiēter pñt oia saluari que sm veritateʒ pñt saluari per duas. 2° ponit̄ q̄ ipol'e est sm nām: eo q̄ ponunt̄ due q̄ntitates in eodem loco p̄ ⁊ se penetrātes. nam tā hec q̄ʒ illa ē longa: lata: ⁊ profunda: ⁊ totam eandem mām p̄ iformat sm viam istam. 3° q: cuʒ mā rarefit ꝯtinue anteq̄ʒ sequatur subalis gnō: aut in q̄libet instāti gn̄atur noua dimēsio terminata: ⁊ tunc vel opʒ dicere q̄ nulla duret plus q̄ʒ per instans: qd̄ est ipol'e nāliter: vel si durat per tp̄s erunt simul in eadem mā ifinite dimensiones terminate: quaꝝ quelibʒ informabit eam totam ⁊ iteꝝ cum mā semp fiat extensior. q̄libet dimensionum p̄dictarum ēt fiet extēsior: ⁊ sic eadeʒ dimensio terminata nūc erit maior nūc minor: nec plus ex se terminata ad certam mēsuram q̄ʒ illa quā vocāt itermi natam: ⁊ eadē rōne qua p̄me interminate dant vnam terminatā. dabit̄ etiā huic alia terminata: ⁊ illi alij alia in ifinitū: vel gn̄abit̄ q̄libet talis in tp̄e ⁊ pibit: ⁊ hoc est ipossibile. sic ex ꝓbationib⁹ p̄me ꝯnis pʒ. Uel nulla añ gnōnē subalem gn̄abit̄: sed eadē successiue fiet maior ⁊ extensior ⁊ sequit̄ idem qd̄ iam dcm̄ est. Dico igitur q̄ nō est in mā duplex q̄ntitas: sed vna tm̄: que pōt terminari maiori ⁊ minori extēsione: seu pōt esse plus ⁊ minus extēsa: ⁊ rarior ⁊ minus rara: sicut ⁊ mā quā informat: nec ad hoc opus est addi vel subtrahi aliq̄ q̄ntitas noua vel pars q̄ntitatis: sicut nec etiam mā̄e: ⁊ ipsa sm se absolute vt idifferēs ad hanc vel illā extensionē dr̄ interminata ⁊ dimensio simplex ⁊ in potētia. vt vō est tāte extensionis ⁊ mensure ⁊ tāte dr̄ terminata: ⁊ sm hāc dr̄ forme differre: sicut supius dicebat̄. Est ḡ sensus verus auctēs allegate: q̄ tūc mā denudabit̄ a q̄ntitate dimēsionum aque ꝓpria: ⁊ recipiet q̄ntitatē dimēsionum ꝓpriarum forme aeris. i. tūc mā ⁊ etiam dimensio eius desinet eē tante extēsionis q̄ʒtam appropriat forā aq̄ ⁊ fiet tante extēsionis q̄ʒtam exigit forma aeris. hoc autē ꝯtingit absqꝫ corruptione alicui⁹ prioris q̄ntitatis ⁊ absqꝫ generatione noue quātitatis sm essentiam. P

Quantū ad 2ᵐ artiᵐ. vtrum vʒ cuiuslibet forme sola mā sit imediatū ⁊ p̄mū receptiuū ē dubiū: 2° artic.
qm̄ qbusdam vr̄ q̄ ꝯpositum ex mā ⁊ forma sbali sit p̄mū subm accidentiū: ⁊ qdā ēt volūt q̄ q̄ntitas sit subm q̄litatū corporaliū. Alij vō ꝯcedūt qdem q̄ ꝯpositū ex mā ⁊ forma sbali vtriqꝫ est subm accidentiū. Sed nō p̄: eo q̄ non hʒ q̄libet vel per q̄libet ptem sui: qm̄ non per formā sed per mām tm̄. Dicunt ēt q̄ nullum accidēs in se subtiue recipit aliud: q̄uis per vnum disponat̄ ad suscipiēdū aliō ⁊ sic hʒ eos ois forma mā̄e corporalis imediate recipitur in solā mā: ⁊ per ꝯñs cuiuslibet sola mā est pᵐ ⁊ imediatū subm. Pᵐ.
Quoꝝ dcm̄ mihi plus placet. Et ideo istō ꝓbo p̄ sic. Per illud: siue tm̄ ꝯpositum: est subm forme: siue sbalis: siue accidētalis: per qd̄ tm̄ ipm anteq̄ʒ ipsam hēet erat in potētia receptiua ad illā. ḃ pʒ: q: cuius est potētia eius est actus. Sed per solā mām ꝯpositum erat in potētia receptiua ad formā q̄libet corporalē quā hʒ. ḡ ⁊c. ꝓbo minorē multipliciter. Q
p̄ qdem auctē Com. in de sba orb. vbi ait. q̄ sbm trāsmutatiōis nō est suba simplex in actu: q: tūc esset ipassibile ⁊ ipossibile. i. carens potētialitate ⁊ non receptiuūt ⁊ infra dicit q̄ Ari. inuenit q̄ subta oium accidētium sunt indiuidua sube que sunt in actu: de qbus declaratum fuit ab eo esse composita ex formis ⁊ subiecto qd̄ est in potētia: ⁊ accipit etiam signū ex ḃ q̄ subm recipit accidentia ꝯtingentia in eo q̄ nō est simplex. i. signū per qd̄ Arist. cognouit subm accidentiū. s. corporalium nō est simplex in actu est: q: recipit accidētia ꝯtingētia: vnde addit: qm̄ si eēt simplex actu non pōt recipere accidētia. pati. n. est ꝯrium ipsi actu. hec Com. Hinc aduerte q̄ Arist. in eo q̄ vidit substātias existētes in actu recipere accidētia ꝯtingentia cognouit ipsas nō esse simplices ⁊ eē cōpositas ex subto ⁊ po' A

Margin note (right column): Cap. ii.

A rō est: quia pati repugnat actui. igit non fm formā que est actus ipm cōpositū est in po' ad accidētia: & p eādē rōnes nec ad aliā formā cui⁹ receptio est passio ꝓprie dcā. qd di
2 co ad dīam formarū spūaliū. 2° pbat minor: qm alias sequeret q forma esset pn^m patiēdi & trāsmutādi ab alio:
3 ac p hoc po' passiua q nō couenienter cōcedit. 3° qz tunc transmutatio non plus faceret nos scire mām q̄ formā: si forma eēt subm trāsmutationis sicut mā. Ista rō nō ꝓbat de q̄titate qm ipsa nō recipit de nouo in materia: sz qz ei⁹ subm sit sola mā. probat per h qa ipsa alias migraret de subiecto in subm: qd pz: qz si nō sola mā: sed ēt forma esset subm q̄titatis: cuz nulla forma sit eterna in mā: sz vni alia succedat: q̄titas nūc esset subiectiue in vna forma nūc vo
2^m in alia. ¶ 2° sic. in hoie sola mā est subm oiuz formaꝝ corporaliū. igit i oib⁹ reb⁹ corpalib⁹ sola mā est taliū formarū pn^m subm. ꝯña ē euidēs: qm nō min⁹ sufficit mā in alijs
B ad recipiēdū q̄ i hoie. añs ꝓbat: qz nec forā subalis hois est subm accñtium corpaliū: cū ipa sit spūalis: & nulla alia forā subalis ē i eo: vt ꝓ nūc suppono: nec ēt aliqd accñs ē
T.c.13. subz alteri⁹ accñtis: sic pz p phm. 4. meta. i illa pte. Dino vo destruūt subam. Ubi vult q accñs vnū nō accidit alteri nisi ꝓ tāto dicant accidere sibi inuicē: qz ambo accidūt
T.c.14 3°. s. subiecto. Unde hec sunt verba eius. Accidens. n. non
Hoc ēt accñti accidet: nisi qz ambo eidē accidūt. Et satis ꝓpe post
ibi vult ꝓbat istud per h: qz nō est rō q vnū accidat alteri poti⁹ q̄
sā. Th. eꝯ. Uñ ait. Nec itaq albo aliqd est accñs vt musicū. nihil enī magis illi q̄ illud huic accidit. pz igr q in hoie formarū accñtaliū sola mā est subm. q aūt ipsa sola sit subm forme subalis. pz ex eo q in ipso nō est nisi vna tm̄ sbalis forma vt suppono. igr illius nulla sbalis forma est subm. & cō
C stat q nulla forma accñtalis etiā est subm ei⁹. igr sola mā.
Ad q̄dā ¶ Nunc rñdeo ad ea que ꝯ hoc arguebant in p° obiectōe
arg^ta di pcedētis articuli. Ad auctē Com. de sba orb. dico q Com
missa in men. intēdit q ꝯpositū est sbm accidētis per se. nō tm̄ p: qz
p arti. p suam ptem tm̄. s. mām. & istud manifeste ipse monstrat p
Cap. p. illud qd sequit: q. s. ex hoc Aris. cognouit ipm. s. subm eē ꝯpositu3 ex subo in potētia. i. mā: & itep q pati repugnat
2° aia actui & q si esset simplex actu nō eēt receptiuū. ¶ Ad aliā
ꝯ^m 4° de 2° de aia eodem mō dōm. s. q cōpositum ex mā & forma substātiali est p se subz accñtis. nō tm̄ p^m seu nō p. Et aduerte dīam iter subm forme & subm accidentis fm Com. Nā subm accidētis est aliqd cōpositū exñs in actu simplr per aliam formam ab ipso accñte. ita q ad suuz esse simplr nō indiget accñte cui⁹ est subm. Sed subm forme subalis nō est aliqd tale cōpositū hñs esse in actu simplr p aliā formā ab ipsa: sz p ipsammet cuius est subm hz esse simpliciter: & iō idiget ea in suo esse simplr. Unde etiam ipsa mā sola differēter est subm forme & accñtis. nā accñtis ē subm actuata simplr: seu hñs eē in actu simplr per aliā formā ab illo
Cap. p. accñte. cui ꝯcordat aliud dcm̄ Com. in de suba orbis. vbi
D ait. q hec dispō in oib⁹ accñtibus existētib⁹ in p° mā. s. q nō inueniunt in ea nisi fm q hz formā exñtē in actu. Sz forme. s. sbalis. quaz hic itelligit p nomē forme est sbm mā nō hñs esse simplr per aliam formā sz per ipsammet. Nec sequit. mā hñs formā substātialē vel actuata p formā substātialē est subm accñtis. igit forma subalis est subm accidentis: sicut nō sequit. mā q̄ta est subm aie rōnalis vel alteri⁹ forme subalis. igr q̄titas est subm aie rōnalis. naz añs est veꝝ: & ꝯñs falsum: nec sequit mā alba est subm dulcedis. igit albedo est subm dulcedinis. nā in lacte añs est veꝝ: & ꝯñs falsum. ¶ Ad rōnem q̄ ad idē adducit. dico q q̄cūq res sit motus fm q̄titatē & q̄litercūq debeat itelligi fieri hmōi motus: qd pro nūc nō est discutiendū: cuiuslibet motus qui est aliqua res formalr exñs in eo qd mouet p^m subm est mā sola: sicut & gnōnis subalis sed diuter: qm generationis est subm fm q nō hz esse actu simplr p aliam forāz & iō in gnōne simplr nō remanet aliqd demonstratuz hñs

idē nomē & diffōnē quā pus: in alijs aūt motib⁹ est subm E
fm q p aliam formā hz esse actu simplr q̄ remanet in tota transmutatiōe: & ideo ēt remanet aliqd demrātum retinēs ibidē nomen & diffōnē eādē. Et ista est ex toto snia Com.
p phy. cui⁹ vba recitare pp breuitatē omitto. Cō.63.

Quantū ad 3^m arti. veꝝ vz sit poe per diuinā potentiam mām existere & nullā in se formā hie 3° artic.
subalē vel accñtalem. Rñdeo q suppōsita dei oipotentia: quā veraciter ꝯfitemur & q mā sit eēntia distincta ab eēntia forme: vt ex pcedenti. q. appet & cōiter ꝯcedit: nō apparet mihi q aliqs debeat opinari: qn h nō sit poe deo facere. Et rō que dz mouē quēlibet est: qz oē poe esse verū pōt
verificari per diuinā potētiā. al's aliqd vbū eēt ipoe apd p^m
deū. Sed mām esse & nullā formā esse q̄uis sit falsum: est tm̄ possibile esse veꝝ: cū nullā iplicet aut inferat ꝯdictionē. igr &c. ¶ 2° si hoc nō esset deo possibile. sequit q nō q̄libz creaturam deus posset sine aliquo extriseco ꝯseruāte per 2^m
se tm̄ ꝯseruare. ꝯña ista pz. qm q vna res non possit etiam F
nāliter existē sine alia ab ipsa essentialr disticta & non sibi extrinseca: nō est nisi vel qz illa est effectus nālis ipsius: sicut sol nāliter esse non pōt: qn lumē sit ab ipso diffusuz: vel qz est ꝓpria quedam passio ꝯñs. Sic dicimus q ignis nō pōt esse sine calore: vel qz est cā ipm in esse ꝯseruans: sicut lumen non pōt existere nāliter non exñte luminoso corpore quo ꝯseruat in esse. pp pmum nō ipedit ꝓpositum: tum qz forma non est effectus māe illo mō: tum qz p diuinā potentiā pōt q̄libet talis cā sine hui⁹ effectu existē. pz de sole tpe mortis chri q non ꝓfudit lumen in aere. pz ēt de igne i camino qui tres illos pueros nō calefecit: aut aliter aliq̄liter egit in eos. Nec pp 2^m: qz nulla est formarū nāliter & necessario ꝯñs aliqd subm qn sine ipsa deus possit subm conseruare: sicut exprsse haberi potest a beato Aug. in epla ad Consentiū. q̄ est. 73. in nūo eplaꝝ. vbi ait. Ualet diuina potentia de ista visibili atq tractabili natura corpoꝝ a qbusdam auferre: q̄s voluerit qualitates. Et cum ante statim dixisset q deus carnem nostrā pōt ppetuo sine corruptiōe seruare sicut & pueros in camino sine lesione seruauit: & potuit q̄sdam rñsionem qua dici posset non carni illoꝝ virorum additam fuisse ꝯ ignem incorruptionē: sed ipsi igni detractam corrūpēdi facultatez. verba sua sunt: nō hoc dixit esse ipossibile: sed dicit hec adhuc prius dicto mirabilius esse: eo q sil' ignis cōburebat ligna & nō vrebat illoꝝ corpora. & mox sequunt vba allegata: ita q non est dubiū alicui diligenter ꝯsiderāti qn Aug. velit ibi asserere deū posse si vellet facere ignem absq calore: & q̄libet rem sine ꝓpria q̄litate & q̄libet passione nālr ꝯñte. Relinquit ergo si mām nō posset sine oi forma facer: q hoc sit qz per formā mā conseruat in eē: & sic pz ꝯña. Sz falsitas ꝯñtis: vt mihi appet dz cuilz catholico eē certa: qz nō minus q̄libet rem deus pōt absq alio ꝯseruāte extrinseco ꝯseruare q̄ possit
absq alio efficiēte pducē. sicut. n. ab ipso ita per ipm sunt b
omnia & oia in ipso ꝯstant fm Aplm. ¶ Confirmatur: qz alias deus idigeret creatura & iuuaret per eam in ꝯseruādo aliam creaturam: qd vr derogare oipotentie dei. Unde sicut dicit Aug. p de li. ar. q ille non deum oipotentē credit qui vlla credit eum adiutū in creādo nā q̄ ipse sibi nō Cap.2.
sufficeret: ita certe vr q non plene credat oipotēs si nō vnā q̄libet creaturam sine alterius adiutorio ꝯseruare possit. ¶ Ad hoc facit: qz sicut cōiter arguit. nō minus h est deo possibile q̄ q accñs sit sine subto: qd tm̄ sit per diuinaz potentiam in sacro. Multa etiam alia mirabilia & supra nāz legimus facta diuinitus: ex qbus ꝯsideratis & creditis nō deberet aliqs dubitare hoc deum posse. Et ideo Aug. in allegata epla cū adduxisset miraculuz de igne in camino. ait. Qui ista nō credunt nimiuz de diuina pṫāte diffidunt: nec cum eis vel ad eos nūc fmo nobis est. Qui autez ista credunt ex his & illa vtcunq conijciant que fideliter que

3 rũt. ℭ Cõtra ꝯnem istã est opi. vni⁹ docto. cui⁹ rõ est: qꝛ si
ꝯ ꝯnem mã eẽt sine forma. mã esset actu sine actu: qḋ implicat ꝯdi
sã. Th. ctionẽ. ꝯña p3: qꝛ ipm qḋ est actus est forma. Et sumit rõ
p. j. q. 66 ista a Cõmẽ. 2. phy. Cui⁹ auctes ẽt ad h̃ sunt ibidẽ ꝯᵐ. 30.
arti. ꝑ ꝛ in ꝑ li. ꝯᵒ. 70 ℣ 2ᵒ ad idẽ arguit sic. Quto aliq̃ faciũt veri
Cõ. 12. us vnũ: tãto minus sunt adiuicẽ separabilia. Sed mã veri
us facit vnũ cũ forma: q̃3 ꝓpria passio cũ subto: qꝛ mã cu3
forma facit vnũ per se. passio aũt cũ subto vnum p accidẽs
3ᵐ ꝛ tñ nõ põt separi a subto. ℣ 3ᵒ oẽ esse est a forma ꝭm Boe
tiũ. si g̃ mã eẽt sine forma hẽret esse ꝛ nõ hẽret esse: qḋ ẽ ipos
4ᵐ sibile. ℣ 4ᵒ si sic seq̃ret ꝙ in mã sil' eẽnt priuatiões opposi
tar̃ formar̃. simul. n. ꝓuata formis oppositis eẽt. S3 ꝯña
est ipol'e: qꝛ mã nõ põt hẽre ꝓuationes vni⁹ forme opposite
Rñᵒ ad nisi sit sub alia forma opposita. ℭ Iste rõnes modicu3 va
ratiões lent. Uñ ad ꝓmã dõm si itelligat ꝙ eẽt actu ꝑ modo supra
Thom. posito. ꝛ per actũ itelligat forma ꝯña non est ipol'e: nec im
plicat ꝯdictionem aliquã. Si vo intelligat ꝙ esset actu 2ᵒ
R mõ: ꝯña nõ valet: qm̃ nõ esset sic actu. Auctoritas vo Cõ
Ad 2ᵐ men. vbi agit de potentia dei acceptari nõ d3. ℭ Ad 2ᵐ si
accipiatur ꝓpria passio ꝓ accñte ꝓprio realiter informãte
subm sic argᵐ vr accipere. dõm ꝙ qlibet talis põt etiam a
Ad 3ᵐ subto separi: vt ẽt ex aucte Aug. põt apparere. ℭ Ad 3ᵐ
dõm ꝙ Boetius intelligit de esse specifico. ꝑfecto ꝯpositi
Ad 4ᵐ de g̃ne subie: ꝛ sic non est ad ꝓpositũ. ℭ Ad 4ᵐ ꝯcedo ꝯñs.
Cũ ꝓbat ꝙ sit ipossibile. dõm ꝙ illud assumptũ ver̃ est de
formis oppositis imediatis circa subm: ꝛ neccio sibi succe
dẽtib⁹. S3 talis successio nõ est neccio respectu potẽtie dei:
sed ꝭm cursum nãe tñ: ꝛ iõ nõ sequit ꝙ mã nõ possit esse si
ne forma per potẽtiã dei: s3 solũ ꝙ nõ nãliter: quod ꝯcedo.
Ad ꝑᵐ ℭ Ad ꝑᵐ ꝯcedendum est ꝯñs. ℭ Ad 2ᵐ dicendũ ꝙ Ugo
ꝓncipˡᵉ loquit de potẽtia naturali. non ãt de potẽtia dei absoluta.
Ad 2ᵐ Et ad argumentum in oppositum patet ex dictis.

ℭ Distinctionis. xv. Q. õ. j.

Circa dist. 15. in qua Magr̃ agit de produ
1. ctiõe mixtor̃ ex elemẽtis vt piscium
ꝛ auium ex aqua. ꝛ reptilium ex terra. Quero
sic̃ hic ꝯsuetũ est queri. vtr̃ in mixtis genera
tis ex elemẽtis remaneãt essentie ipsorum ele
ꝑᵐ mentor̃. Et arguit ꝑ ꝙ sic. qꝛ si nõ manerẽt iam nullu3 eẽt
mixtum. Supponimus aũt mixta esse. ꝯña p3. qꝛ nõ est ali
qd mixtum nisi aliquid alicui misceat: quevo nõ sunt/non
Confir. possunt misceri. ℭ Confirmat: qꝛ mixtio est miscibiliu3 al
T. c. 90 teratoꝝ vnio. ꝑ õ gnõne. ex quo dupl'r arguo. ꝑ qꝛ que nõ
sunt/nõ est possibile esse vnita. 2ᵒ qꝛ que solũ alterant/non
corrumpunt. miscibilia vo solum alterant in mixtiõe: alio
qn debuisset dixisse corruptor̃ vnio. ℭ P. Ibi ingt Phs.
T. c. 90 hec. n. s. miscibilia nec corrupta esse neciũ qñ mixta. 2ᵒ
2ᵐ ponat ꝙ elemẽta ꝯcurrant ad gnõnẽ mixti: aut in h̃ gnõ
ne oĩa corrumpunt: aut aliqḋ sic ꝛ aliqḋ non aut nullum.
M ꝑᵐ non põt dici: qꝛ non esset aliqḋ agens gñans mixtũ. nõ
eni ipm gñarent elementa: qꝛ in instanti gnõnis nõ sunt: ꝛ
per ꝯñs nec tũc agere pñt: nec aliud aliqḋ agẽs ꝑt assigna
ri: nisi forsitãn dicatur ꝙ agens vniul'e. s. celum tunc gene
rat mixtum. Sed hoc non sufficit: qꝛ ꝑter agens vl'e/neče
est esse agẽs pticulare ꝓximũ mãe geniti: cum nãle agens
nõ imediate agat in distans. ℭ P. Quid corrumpit ipsa?
nõ. n. appet aliud corrumpẽs extrinsecũ. Si aũt mutuo se
corrumpũt/necesse est aliqḋ alia vincere: ꝛ per ꝯñs aliqḋ
remanere. nõ igit oĩa corrumpunt. Nec ꝑt dici ꝙ aliquod
corrumpit ꝛ aliqḋ non: qꝛ tũc qḋ corrumpit ꝯuerteretur i
nãm remanẽtis: ꝛ nõ esset tũc mixtio: sic nec qñ gutta ap
ponitur amphore vini ꝯuertit in vinu3: vt dic̃ Phs. ℭ P.
Tũc illḋ corruptũ nõ vniret remanenti: qꝛ nõ eẽt: ꝛ p ꝯñs
mixtũ non eẽt mixtũ ex illo corrupto. Relinquitur g̃ 3ᵐ. s.
ꝙ nullum corrumpit: qḋ est propositũ.

Oppoᵐ Ad oppositũ arguit ex intẽtione Phi. ꝑ de gña
T. c. 83. qui ꝓbat ꝙ nõ miscent habitus ꝛ
passiones subtis: qꝛ talia saluant in nã ꝓꝑa. igit si elẽta in N
uicẽ vere miscẽt nõ saluant. corrũpunt g̃. ꝛ p ꝯñs sue essen
tie nõ manẽt in mixto. ℭ Cõfirmat ꝑ illud qḋ subdit phs. T. c. 84
manifestũ ingt ꝙ neq3 ꝭm pua saluata op3 que miscentur
dicere mixta esse. compositio. n. erit ꝛ non mixtio.

Circa. q. istã quadruplex est opi. vna fuit Auic. sicut opi. avi.
p3 ꝑ sufficiẽtie. ꝛ Cõmẽ. recitat ꝑ de gnõne. Cap. 11
ꝛ 3ᵒ ce. ꝙ in mixto manent elemẽta integra ꝛ fixa ꝭm essen Cõ. 90.
tias ꝓprias: corrumpunt tñ eor̃ q̃litates ꝛ ex eis queda3 Cõ. 67.
ꝯplexionalis ꝛ media q̃litas generat. Alia opi. fuit Cõm. op. avi.
vt p3. vbi. s̃. 3. ce. v3 ꝙ forme s̃bales elemẽtor̃ nõ corrum Cõ. 67.
punt ꝭm totũ s3 diminuunt/ꝛ corrumpunt ꝭm ꝑtẽ ꝛ ex col
latione ear̃ sic diminutar̃ ꝓuenit alia forma: sic cũ albedo
ꝛ nigredo admiscent fiunt ex eis multi colores: vt ait. Ex
hoc ẽt ꝯñter ꝯcedit ꝙ tales forme s̃bales recipiunt magis
ꝛ minus: qḋ dicit non repugnare eis ꝑꝑ earũ iꝑfectionẽ. O
nã suũ esse est meᵐ iter formas ꝑfectas ꝛ accidentia. Pro ꝑᵐ
bat igr̃ duo. ꝑᵐ est. ꝙ non total'r corrumpunt: qꝛ ingt ipse.
Si corrumperent ꝭm totũ: tũc ꝓma mã reciperet ꝑ ꝛ eẽntia
liter oẽs formas: ꝛ nõ reciperet foꝛas ꝯpositoꝝ mediantib⁹
istis corporib⁹. 2ᵐ ẽ. ꝙ nõ remanẽt ꝯplete: ꝛ in sua ꝑfectio 2ᵐ
ne. ꝑ qꝛ si sic remanerẽt: necesse inquit eẽt ꝙ nullum ens 1
gñaret ab eis diuersum in forma s̃bali: s3 tm̃ in accñtibus.
2ᵒ qꝛ tunc ꝯpositũ ex elemẽtis nõ hẽbit vnã formã s̃balẽ: 2
ꝛ per ꝯñs non erit vnũ in actu: cuius ꝓbõ est: qꝛ nõ est pos
sibile ꝙ vnitas ꝯpositi sit vnitas ꝯtactus tñ vel ꝯtinuatio
nis. est igr̃ vnũ per vnã formam: ꝛ ꝯstat ꝙ nõ per formam
accñtalẽ. igr̃ per s̃bale3. Et sequr̃ ẽt (vt dicit) ꝙ vna forma
rum elẽtor̃ est distincta ab alia. Ex quo ꝑt iferri ꝙ ꝯpositũ
non erit vnũ sed plura essential'r. 3ᵒ qꝛ si remanẽt h̃ foꝛe
integre: aut ẽt eor̃ q̃litates remanẽt ꝑfecte: ꝛ tũc sequit ꝙ
in ꝯposito sit ignis in actu cum calore: ꝛ siccitate in fũmo:
aut remittunt ꝭm ꝑtem: ꝛ tunc sequit ꝙ pol'e erit vt eoru3
forme denudent his q̃litatibus ꝭm totum. pars eni ꝛ totũ ꝑ
idẽ hñt iudicium. ꝛ totũ h̃ inquit est ipol'e. ℭ 3ᵃ opi. recen Aureo.
tissima oium est. ꝙ forme s̃bales elemẽtorũ non manẽt ꝭm li. 2. dis.
totam essentiã suã: nec ꝭm aliq̃ ꝑtẽ magnã vel paruam q̃ 15. p.
retineat nomẽ ꝛ diffõnẽ totius forme. S3 ꝭm aliq̃ partes q. j. ar.
iuꝛ: cui p se non ꝯpetit rõ forme illius. Uñ imaginant in q̃ ꝛ in q̃
libet forma miscibili siue s̃bali siue accñtali vnum genus q. vlt.
partiũ. non q̃dẽ q̃titatiuar̃ s3 essentialiũ: nõ eiusdẽ rõnis
inter se ꝛ cum forma totali. Sed alterius ꝛ alterius: ex q̃
bus integrat ipsa forma substãtialis. Dicũt ergo ꝙ in mix
tione: aliqua illar̃ corrumpit ꝛ alia remanet eadẽ que pri
us fuit: ꝛ ex talib⁹ realitatib⁹ partialibus ꝛ incõpletis ele
mẽtoꝝ ꝯstat ꝛ resultat forma mixti: ita ꝙ forma mixti nõ
est aliq̃ simplex forma de nouo inducta in mã: sed q̃da3 ex
ꝑexistẽtib⁹ diuersar̃ formar̃ partibus ꝯflata. Rõnes hu
ius opi. recitabunt in 2ᵒ articulo. ℭ 4ᵃ opi. que nũc etiam Sco. li.
cõis tenet: est. ꝙ forme elemẽtor̃: nec ꝭm se totas: nec ꝭ3 2. dis. 15
vllas partes suas remanẽt in mixto. q. vnica

Nunc restat videre que opi. ex his sit vẽa. probabo g̃ ꝑ ꝑ⁹ artic.
aliq̃s ꝯnes. ꝛ 2ᵒ obijciã ꝯ ꝛ rñdebo ad obiectio Q
nes. Pro ꝑ ꝓmitto ꝙ sicut ẽt tetigi in ꝑ li. di. 17. vbi quere
bat an forme intẽsio fiat p ꝯparationẽ a ꝯrio in sol'one cu
iusdã argumẽti. Forme miscibilium pñt dupl'r cõsiderari.
Uno mõ in cõpõne ad aliqḋ aggregatũ ex eis anteq̃ seq̃
tur gnõ subalis alicuius s̃be alterius spẽi ab eis: quã s̃ba3
dicimus corp⁹ mixtũ: vt lapis: vel ferru3 aut aliquod h̃.
Alio mõ pñt ꝯsiderari in ꝯparatione ad aliq̃ talem s̃bam ex
eor̃ mixtione genitã: ꝛ in illo 2ᵒ sensu loquẽdo de mixto:
sicut ꝛ opi. ꝓmisse locute sunt. ꝑᵃ ꝯ ꝓbanda: est. ꝙ foꝛe sub
stãtiales elemẽtor̃ nõ manẽt ꝑfecte integre in ipso mixto.
Alia ꝙ nec manent remisse ꝛ fracte vt imaginat opi. 2ᵃ. 3ᵃ
ꝙ nec ꝭm aliquas ptes suas essentiales. iuxta imaginatio
nẽ opi. 3ᵉ. 4ᵃ absoluta ꝙ forme h̃ non sunt actual'r ꝭ3 se
in mixto modo tali de quo dictũ est. qual'r aũt ꝛ qũo dice

A tur. ❡ Primā ꝯnē ꝓbo sic. accipio (gr̄a exēpli) vnū lapidē
1°ꝫ. aut in illo lapide est aliq̄ pticula in q̄ est tm̄ vna forma subā/
lis vnius elemēti: ⁊ loquor de ptibꝰ ſm q̄ntitatē dimēsiuā
aut nulla est oino q̄ntūcūq3 puā: in qua nō sint forme pluri
um elm̄toꝝ. Si dicaṫ pm̄. igr̄ non q̄libet ps istius lapidis ē
mixta: nec q̄libet est lapis. nā vnicū simplex elm̄tū non est
lapis. ꝯn̄s āt fl̄m est ſm veritatē ⁊ ſm ꝯcessionē oium: qm̄
q̄lȝ ps lapidis: ⁊ sil̄r cuiuslȝ ptis ps in ifinitum ēt sumēdo
minorem est ve lapis: ⁊ ita est in q̄lȝ homogeneoꝝ: q2 q̄lȝ
T.c.16. ps eiꝰ q̄ntitatiua est eiusdē rōnis cū toto. ⁊ hoc ēt expsse di
cit Phs in illo. c. de mixtione. Si dicatur 2m: cū forma sub
stātialis nō deserat ꝓpriā mām̄ transiēs ad aliaȝ: sicut nec
ēt accn̄s migrat de vno subto in aliud. seqtur ꝙ sil̄ cuȝ illa
forma erit sua mā quā prius etiam iformabat: ⁊ sua etiaȝ
q̄ntitas: ⁊ sic in eodem situ p̄ erunt plura corpora sil̄: qd̄ est
2m ipoſe nāliter. ❡ 2° aūt forma vniꝰ elementi. vbi gr̄a. ignis
existēs in mixto iformat p̄cise eādē portionē māe quā ifor
B mabat añ mixtionē. ⁊ sil̄r cuiuslibet alteriꝰ elemēti forma
iformat p̄cise suā priorē mām̄. Aut nō solū suaȝ mām̄: sȝ ēt
iformat mām̄ quā prius iformabat forma alterius elemē/
ti. Hoc 2m nō est possibile nāl̄r. Nec pm̄ pōt dici: q2 vel nul/
la noua forma subālis est ꝓducta: ⁊ per ꝯn̄s illa nō erunt
vna subā numero: sȝ q̄tuor aggregate: nec mixtū erit lapis
sȝ erit ignis ⁊ aer: terra ⁊ aqua. Aut noua forma subālis
erit iducta: ⁊ tunc cū māe elemētoꝝ manētes nō se mutuo
penetrent in eodē situ / vna erit situal̄r extra aliā: ⁊ ex h̄ se/
quiṫ ꝙ vna pars mixti informeṫ forma mixti ⁊ forma ignis
tm̄: ⁊ alia informeṫ forma mixti ⁊ forma aeris tm̄: ⁊ sic de
alijs: ⁊ p ꝯn̄s nullū mixtū erit homogeneū: ⁊ nulla ps erit
3m mixta. Uel vnū elm̄tū solū erit mixtū: qd̄ nō est ꝯām. ❡ 3°
pono ꝙ ex vno mixto gn̄eṫ aliud mixtū: aut igiṫ in mixto
genito sunt forme subāles pmoꝝ elm̄toꝝ: aut nō: si nō. igiṫ
C nō est necesse vt in mixto sint h9 forme: ⁊ p ꝯn̄s frustra po
nunṫ eē in alijs mixtis. Si sic. cū nō fit in gn̄ōne istiꝰ facta
noua ꝯgregatio ⁊ mixtio elemētorum: nō sunt alie forme
elemētoꝝ in isto genito q̄3 fuerūt in corrupto: ⁊ tūc sequun
tur aliq̄ incōueniētia. Unū est ꝙ hic nō fit vera gn̄ō pro eo
ꝙ remaneat aliqd idem numero retinēs idē nomē ⁊ eādē
diffinitionē: eo ꝙ remaneat eadē forma specifica sp̄ālis: imo
plures in pluribꝰ materijs. ❡ Itē illi qui opposita opi. de
fendunt dicūt gn̄ōnē in h̄ differre a mixtiōe ꝙ in gn̄ōne to
taliter corrūpitur id ex quo aliud gn̄aṫ: in mixtione vō nō:
nō est igiṫ hec vā gn̄ō. Aliud qd̄ sequiṫ est ꝙ eedē mēsure
⁊ ꝓportiones elm̄toꝝ sūt in mixto genito q̄ fuerūt in corru
pto: ⁊ ita quotcūq3 mixta vnq̄3 successiue gn̄abunṫ: in oi/
bus erit equa elemētoꝝ ꝓportio: ⁊ elemētum qd̄ p̄domi/
naṫ in p̄ mixto imediate ex elemētis gn̄ato predominabiṫ
4m in q̄libet succedētiū: qd̄ absurdū est dicere. ❡ 4° sic arguit
Adam qdam doctor. Aut mā vnius elemēti est in eodē situ p̄ cuȝ
D mā alterius: aut in alio. Si in alio. ita etiā ⁊ forme. ⁊ tunc
mixtio nō est nisi iuxta positio. Si in eodem aut ipsa ⁊ illa
constituunt vnam eēntiā: sicut due ptes albedinis vel alte
rius forme exn̄tes in eodē subto p̄ ꝯstituunt vnā formā nu
mero: ⁊ tūc sequiṫ ꝙ mā suscipiat magꝭ ⁊ minꝰ: ⁊ nāl̄r pos
sit intēdi ⁊ remitti: qd̄ nunq̄3 est auditū. p3 ꝯn̄a. q2 non est
aliud essentiā aliq̄3 intēdi q̄3 ex aliquo adueniēte ⁊ nāliter
in eodē loco cū alio eiusdē rōnis exn̄te vnā totalem essen/
tiam fieri. Unde intēsum di qd̄ est maius intēsiue: ⁊ sic eēt
in ꝓposito. Aut ille māe nō ꝯstituunt vnā essentiam nume
ro: sȝ remanent distincte numero: ⁊ si sic. si q̄libet retineat
ꝓpriā formā subālē. sequiṫ ꝙ in eodem situ pmo erūt disti
cte sube corporee ꝯposite ⁊ nāliter per se subsistentes. nec
mixtio aliud erit q̄3 congregatio corpoꝝ se inuicē penetrā
tium: que ipossibilia sunt nāl̄r. ❡ Ad istud valet ēt rō Cō/
2°ꝫ men. supra facta de vnitate ꝯpositi ꝯ Aui. ❡ Scd̄a ꝯ que
sp̄āliter est ꝯ Cōmen. ꝓbaṫ euidēter per q̄3libet predictaꝝ
rōnum: sicut p3 applicanti: ⁊ ita arguēti de illis partibus

formarum remanētibꝰ: sicut argutum est de ipsis formis: E
si integre ponanṫ remanere. Sp̄āliter autē deficit in eo ꝙ
concedit formas subāles elemētoꝝ intēdi ⁊ remitti: sic. n.
nō solum in mixtione: sed ēt extra p se vnum elemētū possȝ
p actionem alterius subāliter remitti: ⁊ sic idem ignis nu/
mero nunc eēt minus ignis q̄3 prius. Sicut potest vnꝰ esse
minꝰ calidus vel rarus q̄3 prius. ⁊ rursus p actionē ignis
intēsioris posset intēdi ⁊ fieri magis ignis: qd̄ est magnuȝ
incōueniēs physicū. ❡ D. Cum nō soluȝ elemēta illa qua 2m
tuor sint miscibilia: sȝ ēt multa corpora mixta sint miscibi/
lia: vt ex eis etiā aliud mixtū gn̄etur: sicut p3 in electuarijs
⁊ alijs pluribus. Sequiṫ ꝙ etiam ille forme subāles mix/
toꝝ miscibiliū sint intēsibiles ⁊ remissibiles essentialr̄: ⁊ p
ꝯn̄s nō solum forme elemētoꝝ pp earum: sicut dicit. iperfe
ctionem ⁊ diminutionem a formis perfectis pūt sic remit 3m
ti. ❡ D. In colore medio nāli: q̄lis est viriditas feniculi ⁊
rubedo rose. aut in alio ex extremis cōmixtis essentialiter F
genito. qd̄ dico ad diiam coloris medij ſm apparentiā tm̄
de quo dcm̄ est in p̄ vbi. ā. dist. 17. nō sunt essentie colorū
extremoꝝ: nec fracte nec integre. igitur nec forme elemen/
toꝝ in mixto. ꝯn̄a p3 per eum: q2 sil̄r dicit elementa esse in
mixto ⁊ colores extremos in medijs: vt recitatum est. Sȝ
añs ꝓbatum est sufficiēter vt estimo. vbi. ā. ❡ Tertia ꝯ ex 3°ꝫ
rōnibus pme ꝯnis ēt probaṫ. Si. n. remaneant tales ptes
formaꝝ elemētoꝝ aut in aliqua pticula mixti: est tm̄ pars
forme vnius elemēti: ⁊ tūc nō q̄libet pars est homogenea
toti ⁊ alijs partibus. Aut in q̄libet pticula non tm̄ est pars
vnius forme: sȝ ⁊ pluriū sil̄: ⁊ sequiṫ ꝙ ⁊ plures māe ⁊ cō/
posita subālia: ⁊ corpa nāliter p se subsistētia sint sil̄ in eo/
dem loco p̄. sicut in pma rōne deducebaṫ. ❡ D. Cum ſm 2m
istam opi. forma mixti nō sit forma noua ſm essentiā distin
cta a formis miscibilibus seu a particulis illaꝝ remanēti/
bus: ⁊ nulla illarum particularū deserere possit naturalr̄
suam mām̄ manēs in reꝝ nā: nec ēt possit simul cum illa d̄ G
nouo mām̄ aliam informare. multo certe minus q̄3 pt for/
ma totalis ⁊ pfecta sue sp̄ēi: de qua nulli dubiū est: cū nul/
lus sane mētis ꝯcederet ꝙ forma subālis ignis h9 demon
strati possit nāliter eadē ipsa pmo iformare vnaȝ aliā māȝ
de nouo: nec ē est ꝙ illa ꝯposita subālia pticularia quo ad
formas diuersoꝝ elementoꝝ non ꝯstituant aliq̄3 subam p
se vnā: nisi ſm ꝯtinuationē vel q̄ndaȝ in eodē loco ꝯgrega
tionē. ❡ D. Etiam 3° rō applicaṫ euidēter ꝯ istā opi. ⁊ eo 3m
euidētius quo ista opi. nullam aliam formā ponit in mix/
to. Sil̄r ⁊ illa Cōmen. ꝯ Aui. de vnitate compositi. cū iste 3°ce.67.
nullam vnam formā possit assignare nisi composito vnita/
te ꝯtractus. ❡ D. Sp̄āliter ꝯ viam istam pōt argui de illis 4m
ptialibus realitatibus forme elemētaris. aut. n. vna ē actꝰ
alterius: ⁊ sic forma subālis erit essentialr̄ cōposita ex p/
prio actu ⁊ ꝓpria potētia: qd̄ iste doctor nō vult ꝯcedē. Et
pterea erit qdā compositū subāle p se gn̄abile ⁊ corrupti D
bile. corruptibile quidē dum venit ad mixtionem. gn̄abi/
le vō duȝ mixtū illud dissoluiṫ in elemēta: qm̄ tūc realitas
que erat in mixto recipit suam actualitatē: ⁊ tunc est verꝰ
⁊ integer ignis in actu ⁊ ipsa forma ignis cuius pars sola
pfuerat: qd̄ est valde absurdum: aut neutra est actꝰ alteriꝰ
⁊ tunc cū nō sint eiusdē rōnis ſm opi. ⁊ sint in eodē subie/
cto pmo nō ꝯstituent vnā formā plus q̄3 faciat grāmatica
⁊ musica i aia: aut albedo ⁊ dulcedo in lacte. ❡ D. Si neu 5m
tra est actus alterius vtraq3 igiṫ imediate informat mām̄
⁊ cum ea vnum per se compositum constituit. ⁊ sic ex mā
⁊ vna illarum realitatum resultat vnum compositum per
se: ⁊ ex eadem mā ⁊ alia realitate resultat compositum al/
terius rōnis aliud saltem partialiter a pmo. ❡ Confirma
tur: q2 si per potētiam dei vna illarum realitatum iforma/
ret vnam portionem māe: ⁊ alia aliam portionem distin/
ctam ⁊ discretam ab alia: non est dubium ꝙ ex eis ⁊ suis
materijs constituerentur duo composita diuersarū rōnū.

I Et sic sequit̄ q̄ ignis ꝛ q̄libet elemētū nō sit vnū nisi per
accidēs pp̄ vnitatē mā̄e:sicut musicum ꝛ grāmaticuꝫ sunt
ꝯ Aure. vnum pp̄ vnitateꝫ subiecti musice ꝛ grāmatice.¶ H. Q̄ᵭ
Cō.77. dicit op.de forma mixti.s.q̄ non est alia ab illis partibus
formaꝝ elementariū:sed ꝯflata ex eis est falsum:qᵭ primo
ꝓbatur per Com.ꝑ de aīa. Ibi.n. Phs ꝯ eos qui ponebāt
aiam ex oib⁹ elemētis ꝯpositam vt cognoscat oia.arguit
inter cetera q̄ esto q̄ sic esset ex oib⁹ elemētis ꝯposita ad/
huc nō cognosceret oia:q: nō cognosceret ꝯpositum ex ele
mētis.ꝛ Com.declarans h.Cōtingit inq̄t eis vt nō cogno
scant vniuersam rei ꝯpōnē:ꝛ q̄ non sentiat forma ei⁹.foꝛa
eni est supra elemēta in ꝯposito.ꝯtingit ḡ vt nō cognoscat
deū aut hoīem neq̄ carnē neq̄ os.nō.n.est elemētū eēntia
i.forma:neq̄ ex elemētis.ꝛ hoc necē est in oībus ꝯpositis:
ꝛ sequit̄ adhuc.eēntie ꝛ forme reꝝ necesse est vt sint supad
K dite elemētis.Uerba expressioꝛa nō possent dici ad ꝓposi/
tum:nec v̄ba solū sꝫ ꝓbō sua cogit h ip̄m itēdere cū infert
q̄ nō cognoscet vniuersam rei cōpositionē ꝛc̄.Itē 7° meta.
Com.2. in fine Phs soluens q̄ōnē motā in.3.verū.vꝫ in indiuiduo
T.c.60 sub̄e sit aliqua cā p̄ter mā̄m:qm̄ vt ibi.s.3.meta.dic̄ Com.
cā formalis fuit nota ab eo solo iter antiquos. Hāc inquā
soluēs in fine septimi in illa pte.Q̄m̄ v̄o ex aliquo cōposi/
tum sit vt vnū sit oē:sed nō vt cumulus:ꝛ ēt qm̄ illi nullam
ponētes formā distinctam a mā̄:dicebāt ista corpora nō eē
aliud q̄ ipsa elementa diuersimode ꝓportionata inuicem
ꝯgregata:iō Phs ꝓbat ꝑ q̄ p̄ter hꝰ elemēta est aliud ali/
quid in ꝯposito.Deinde q̄ illud aliud nō est aliqᵭ elemen
tum nec aliq̄d ex elementis cōpositū:ꝛ finalr̄ determinan
T.c.60 do ꝯcludit.Uidebitur q̄ vtiq̄ aliq̄d hoc ꝛ elemētū ꝛ cau/
sa essendi.hoc q̄dem carnē.h v̄o syllabā.silr̄ aūt ꝛ in alijs.
Sub̄a aūt vniuscuiusq̄ hec.hec.n.cā p̄ma essendi.Ubi cō
mē.ꝯᵒ vltimo dicit expresse.q̄ in istis est aliq̄d additū ele
mētis:ꝛ p̄ter illud nō est aliqᵭ elemētū:q: vt dicit Phs.si
L p̄ter illud ꝛ alia elemēta esset aliud elemētū additūꝫ eis ꝛ
ꝓcederetur in infinitum. Nec etiam illud additū est ex ele
mentis:q: ēt p̄ter illa elemēta ex q̄bus est:oporteret eadē
Cō.60. rōne esse aliud additum. Et Com.dicit.q̄ si illud fuerit ele
mentū ꝯtingit vt habeant alia elemēta aliqᵭ additū:ꝛ est
forma:ꝛ si nō:non fieret aliq̄d hoc:ꝛ est eadem rō cum ea
quā Aui.facit vt supra habitū est.deīde exponēs p̄allega
ta v̄ba Phi.videbitur aūt vtiq̄ ꝛc̄.vbi est ꝯ determinatio
nis.per hāc inq̄t perscrutationē apparebit hoc esse aliā sub
stantiam ab elemētis mālibus:que ēt est elementū.i.pars
ꝯpositi:ꝛ q̄ est p̄ma cā:ꝛ q̄ est cā que est forma:ꝛ q̄ alicu
ius est caro:ꝛ alterius os:ꝛ alterius sylla:ꝛ silr̄ in oībus
rebus diuersaꝝ substantiaꝝ dōm:qm̄ hoc est cā p̄ma sub̄e
i.qm̄ ista sub̄a est cā que est p̄ma q̄dditas. Ex his clare pꝫ
q̄ Phs ꝛ Cōmē.intēdūt q̄ in mixtis sit aliq̄ forma substā
tialis.que nec est elementū nec ex elemētis ꝯposita:ꝛ ipsa
est forma que est pars cōpositi:ꝛ nō sicut q̄dam dicunt de
M forma totius.ꝛ hec est cā p quā ip̄m cōpositū est hoc vl̄ il/
Aureo, lud s̄m spēm ꝛ q̄dditatē. ¶ Sed ꝯ hunc auctoritatis sen/
vbi.s̄. sum arguit iste doctor:q: s̄m h forma mixti erit elemētuꝫ:
q: ipsa cū elemētis intrabit ꝯstitutionē ꝯpositi:ꝛ tūc eadē
rōne p̄ter eam ꝛ alias ptes cōpositi opꝫ ponere aliᵭ elemē
Rūsio tum in ifinitū.¶ Ad istud dōm q̄ elemētū sumit̄ dupli/
ter.Uno° cōiter ꝓ oī p̄n° intrīseco rei.Alio° spāliter ꝓ p̄n°
intrīseco māli:seu qᵭ est q̄si mā̄.Scd̄o mō negat illud ad/
ditum esse elementū:ꝛ ꝑ mō affirmat:vn̄ statim ait.hoc nō
elemētū sed p̄n̄ᵐ. Elemētū v̄o est in qᵭ diuidit̄ in existens
Arist. ꝛ vt mā̄m. Et Com.exponens h ꝛ simul soluens obiectionē
Comē. p̄missam dicit.elementū.n.est illud in qᵭ resoluitur res:ꝛ
vbi.s̄. est in re quasi mā̄.hoc aūt.s.forma est elemētum:ꝛ cuꝫ res
resoluit̄ non resoluit̄ in ip̄m. Per qᵭ vult:q̄ est elemētum
Cō.60. sed nō māle. Hoc ētiā pꝫ ex p̄allegatis.dicit.n.Comē.ap/
parebit hoc esse aliam sub̄am ab elementis mālib⁹.nō ait
absolute ab elītis. Item cū dicit q̄ ipsa est elementum:ex

posito.i.ps cōpositi.¶ H. Si forma mixti nō eēt alia vt di N
ctum est:sequit̄ q̄ oia mixta essent eiusdē spēi ꝛ h̄rent ope
rationes eiusdē spēi:qᵭ est manifeste f̄lm.ꝯn̄a pꝫ.nā oium
essent eadē p̄n̄ᵃ intrinseca ꝛ nō esset dr̄ntia nisi in ꝓportiōe
ꝛ q̄ntitate ipsoꝝ elemētoꝝ.s.q: in vno mixto superabunda
ret ignis in alio aer:ꝛ sic de alijs s̄m aliā ꝛ aliam ꝓportio/
nem adinuicē:ꝛ hoc ēt iste doctor ꝯcedit. Sed ex ipso ne/
cessario sequit̄ incōueniēs illatuꝫ. Nā vt dicit Com. 3° ce. Cō.72.
Regula est q̄ a causis:q̄rum nā est eadē ꝛ nō differunt nisi
s̄m magis ꝛ min⁹ non sequit̄ nisi vna nā diuersa sꝫ magis
ꝛ minus. Et iterū subdit.q̄ cause diuerse in q̄ntitate h̄nt cā
ta diuersa in q̄ntitate ꝛ vtrūq̄ est eiusdē spēi:ꝛ ex h arguit
ꝯ eos q̄ dixerūt elemēta differre abinuicē pp̄ figuras pro
prias. Sermo āt eoꝝ inq̄t.si eēt verus ex diuersitate cāꝝ
s̄m magis ꝛ minus.s.cāꝝ conuenientiū in forma ꝛ essen/
tia ꝛ diuersaruꝫ s̄m magis ꝛ minus ꝯsequeret̄ diuersitas
cātoꝝ s̄m formas:qᵭ est ipōle.hoc Cōmē.nisi ḡ sit in mix O
to alia foꝛa sub̄alis p̄ter formas illas seu foꝛarum ptes(q̄/
libetcūq̄ velis eas vocare)cum tales sint eiusdeꝫ rōnis in
oībus mixtis:nō obstantib⁹ diuersis eaꝝ ꝓportionib⁹ oia
mixta ex silibus elemētis erūt eiusdē rōnis. ¶ 4° ꝯ ꝓbat̄ 4° ꝯ
ex trib⁹ p̄cedētibus:qm̄ si forme elemētoꝝ nō manent s̄ꝫ
totū nec s̄m ptem:seq̄t̄ q̄ nō sint s̄m se actualiter in mixto.
Pōt nihilomin⁹ ꝛ vna rō addi. Suppono q̄ ex vno elemē
to p̄cise pōt aliqᵭ mixtum gn̄ari s̄m q̄ q̄libet corpora pre
ter illa q̄tuor p̄ma:q̄ vsitate vocant̄ elemēta dicim⁹ mixta.
v̄.ḡ.piscis ex aq̄ tm̄. Et ista suppositio pꝫ per Augu.3.sup Cap.15
Geñ.ad l̄ram.vbi ait.q̄ obseruatuꝫ est quedam aīalia ita
nasci ex aquis vel terra:vt sexus eis nullus sit: ꝛ iō semen
coꝝ nō sit in eis sꝫ in elemētis ex q̄buꝫ oriunt̄. Accipio igi
tur vnū piscem genitū nō p propagationē sed imediate ex
aqua sola.ꝯstat q̄ in isto nō ē sub̄a terre vel aeris aut ignis
nec s̄m totū nec s̄m partē:cum nullū talium fuerit in loco P
gn̄ōnis huius piscis. Quero igit̄ an in ipso sit forma sub̄a
lis aque vel nō. Si non:igit̄ habeo aliqᵭ mixtū in q̄ nulli/
us elementi forma sub̄alis s̄m se vel s̄m ptē aliquā sui re/
perit̄:ꝛ cū nulla expientia vel rō habeat̄ q̄ hꝰ elēta sint in
corporib⁹ alioꝝ pisciū vel aīalium terrestriū plus q̄ habe
ri possit de isto: non est dōm q̄ in alijs sint hꝰ elementa.
Nō pōt aūt dici q̄ in ipso sit forma sub̄alis aque. ꝑ q̄dem
q: s̄m hoc aq̄ ex qua genitus est non esset corrupta:sꝫ ad/
huc remaneret:ꝛ si sic ꝓductio huius piscis nō fuit gn̄atio
sed alteratio tm̄. Sil̄i.n.mō Phs.2.de gn̄ōne in illo.c. Sꝫ T.c.31.
tm̄ adhuc ꝛ sic inspiciemus.ꝓbat q̄ nullum elētoꝝ est mā̄
gn̄abilium. Si.n.inquit erit aer.siquidē pmanet alteratio
erit ꝛ nō gn̄atio. 2° q: tunc piscis erit aqua sicut statua fa 2
cta ex ligno est lignum:q: remanet sub̄a ligni. Un̄ Cōmē. Com.31
ibidē.si illud vnū elementū remaneret ꝯuenit vt sit in actu
illa res sub̄ta.si igit̄ aer.oia erūt aer.si aqua.oia erunt aq̄.
3° q: tunc erit gn̄ō alicuius sub̄e per se absq̄ corruptione 3
alterius sub̄e:qᵭ nō est nāliter possibile. Q

Nunc restat obijcere dictis ꝛ ponere rōnes ꝓ pte op/ 2° artic.
posita. Et q̄dem v̄r q̄ si elemēta totalr̄ corrum
pant̄:tūc mixtio nō differt a gn̄ōne ꝯ Phm ꝑ de gn̄ōne.d. T.c.83.
manifestū aūt q̄ oportuit differre.s.mixtio a gn̄ōne. si est
mixtio. ¶ 2° arguit̄ ex diffōne elementi.5.meta.q̄ est talis 2ᵐ
s̄m l̄ram cōmēti. Elemētū dī illud ex quo componit̄ res ꝑ
ꝛ est in eo. Ubi Cōmē.p h inq̄t.qᵭ dicit scꝫ Phs. Et est in t.c.4.
eo excludit̄ elementū illud qᵭ transmutat̄ cuꝫ aliq̄d gn̄at̄
ex eo:sicut cum caro gn̄at̄ ex sanguine tūc sanguis non re
manebit pars carnis. ¶ 3° sic. Mixtū s̄m q̄ncūq̄ partē sui 3ᵐ
minimā ꝛ signabilē resoluit̄ in q̄tuor elementa.igit̄ in mix
to sunt forme elemētoꝝ. Aña pꝫ.nam dum cōburit̄ lignū
ad sensum:pꝫ.q̄ resoluit̄ in quasdam ptes igneas:quasdā
fumales:aliquas v̄o aqueas:ꝛ quasdā cinerales. ¶ 4° ex 4ᵐ.
eisdē res nutriunt̄ ꝛ sūt:ꝛ mixta nutriunt̄ ex oībus q̄tuor
elemētis.igit̄ ēt sunt ex elementis. ¶ 5° mixtio nō est cor/ 5ᵐ.
ruptio

A ruptio simplr ipsoꝝ miscibiliũ. pꝫ p̃ de gnõne:sꝫ si forme
T.c.70. miscibiliũ nec ſm totũ nec ſm partes manerent in mixto.
T.c.88. esset mixtio corruptio simplr miscibiliuꝫ.igit ꝛc̃.Confir/
matur per phꝫ q dicit.ꝙ gutta vini mille millijs amphoris
aque nõ miscet.soluit eni spẽs.Ecce ꝙ rõ:q̃re non miscet
Aureo. est:q2 corrũpit:ex quo sequit ꝙ que miscent nõ corrũpũ/
vbi sup. tur.Preter istas rões adducit tertius opi. vnã aliã ma/
gis appropriatã suo modo dicẽdi. Et dicit eã esse phi.7.
T.c.60. meta.in fine.arguit aũt sic.sicut se hꝫ.a.ꝛ.b. ad hanc syl/
labam ba.sic elemẽta ad formã mixti.puta ad formã car/
nis.sed.b.ꝛ.a.sic se habẽt ad illã syllabam.ba.ꝙ neutri⁹
sonus pfectus saluat in illa syllaba. nec ẽt particula aliq̃
retinens ppriã rõnẽ sui soni.ꝛ tamẽ aliqua particula vtri
usqꝫ saluat in ipsa.vt pꝫ sensui.igit ꝛc̃.Et accipiunt ista p̃
cise vt sunt plata nõ scripta.maior pbat:q2 ille sonus ba.
est vna quãtitas.cum sit vna syllaba:sicut ꝛ forma mixti.
vt v̾bi grã.lapidis est vna forma.❧ Respõdeo ad p̃m dico
Rñdeo. ꝙ mixtio põt sumi triplr.Et silr mixtum.Nam ad gnõnẽ
Ad p̃m alicuius mixti plures trãsmutationes ꝯcurrunt.❧ Quo
B niam p̃mo miscibilia diuidunt in partes ꝛ ille inuicẽ con/
gregant ꝛ iuxta ponunt.deinde mutuo alterant ꝛ conti/
nuant.postremo ipsa corrũpunt. ꝛ noua sub̃a generatur.
p̃o Potest igit mixtio accipi p̃mo modo pro ꝯgregatione ꝛ
iuxta positione partiũ miscibiliũ precise.ꝛ talis mixtio nõ
2o est generatio. Scdo pro alteratione miscibiliũ in vnione
ꝛ continuatione eoꝝ.ꝛ nec sic est generatio simplr ppꝛie
3o. dicta.Tertio mõ põt sumi pro gnõne ꝯñte mixtiones pre
dictas:ꝛ sic ppꝛie ẽ gñatio.Differt tamẽ a gnõne cõmuni.
q2 nõ omnis generatio p̃supponit eiusmodi p̃ores mixtio
Ad 2m nes.ꝛ ideo nõ omnis generatio est mixtio.sed omnis mi/
xtio sic dicta est generatio.❧ Ad secũdũ dico ꝙ nec ignis
nec aliquod alioꝝ triũ corporũ est alicuius substãtie que
per se sit vna:elemẽtum ſm illam diffinitionẽ elementi.sꝫ
C sic.sole cause intrinsece rei.mã.s.ꝛ forma.sunt elemẽta ip/
sius.ꝛ si adhuc amplius contrahat ad illud in qd̃ res etiã
resoluit.sola materia rei est sibi elementũ. ꝛ hec patent p
Cõ.4. Cõmen.ibidem.Et si querat ppter quid h̃ quatuor p̃ma
corpora vocant elementa respectu alioꝝ.dico ꝙ ppterea:
quia vel ex eis p̃us alteratis ꝛ mixtis.ꝛ tãdeꝫ corruptis.
alia imediate generant vel ex his que sunt imediate ex ip
sis sic genita.Quãuis nec omnia alia corpora ex eis geni
ta sint.ꝛ ideo nec oium ẽt in isto sensu vere dicunt elemen
Ad 3m ta:sed multoꝝ.❧ Ad tertiũ nego antecedẽs.Ad pbatio/
nem dico ꝙ nec ille partes aquee sunt aqua que dicit ele/
mentaris:nec illi cineres sunt terra.nec illi fumi sunt aer.
ꝛ ideo in nullum triũ elementoꝝ resoluit. non resoluitur
etiã in ignem sed ignis ex eo generatur. Quomodo autẽ
ignis possit ex ligno generare cineres vel fumum est alia
Ad 4m questio:nec pertinẽs ad ppositum.❧ Ad quartũ dico p̃/
D mo ꝙ non omnia corpora mixta nutriunt.pꝫ de lapidib⁹
ꝛ metallis.Item non omnia que nutriunt : nutriuntur ex
igne ꝛ terra aere ꝛ aqua. sed quedã ex alijs corporibus.
quedã ex aliquo vel aliqu b⁹horum. ❧ Secũdo dico ꝙ
non est intelligendũ ea que nutriunt esse ex his ex quib⁹
nutriunt. ꝙ illa ex quibus nutriunt ſm suas formas in/
grediant constitutioneꝫ nutritoꝝ.alias homines consta/
rẽt ex vino ꝛ pane ꝛ herbis ꝛ alijs inumerabilib⁹que as/
sumũt ad alimentuꝫ.sed quia illa in nutritoꝝ substantias
ꝯuertunt.ꝛ ex similibus multis interuenientibus transmu/
tationibus generata sunt.vnde pꝫ ꝙ argumẽtum nullius
Ad 5m est efficacie.❧ Ad 5m dõm:ꝙ nec in mixtione p̃mo modo
nec etiã i sumpta secũdo modo miscibilia simplr corrum/
puntur:sed essentialr sunt in tali mixto seu aggregato.sed
non sic vertitur questio de mixto. sed de mixto mixtione
tertia.ꝛ in tali vtrqꝫ simplr corrũpunt miscibilia. Q2 si di
cantur nõ corrũpi vel manere improprie dictum est. vere
tamẽ ad sensuꝫ phi qui iõ dicit illa nõ corrumpi totalr.q2

qd̃ genitũ est ex ipsis ꝛ manet est medium iter illa nõ per E
participationẽ:sed per ꝯueniẽtiam.conuenit enim in pro/
prijs qualitatibus cum illis miscibilibus plus q̃ꝫ illa in/
ter se.ꝛ per ꝯñs etiam in forma quaꝫ tales consequuntur
qualitates.Similr ꝛ in operationibus prouenientib⁹ ex
qualitatibus illis:ꝛ q2 põt per suas q̃litates ꝛ opationes
similes aliquo modo.ideo dicitur continere illa in virtu/
te.ꝛ ẽt in isto illoꝝ virtutẽ saluari. Et hec intẽtio phi est sicͭ t.c.84.
pꝫ per expositionẽ suãmet.ait enim nõ manẽt igit actu vt
corpus album neqꝫ corrumpunt.neqꝫ alterũ neqꝫ ambo.
ꝛ in quo sensu dicat illa nõ corrumpi imediate ostendit di
cens.Saluat enim virtus eorum.Ecce ꝙ ideo dñr nõ cor
rumpi.quia saluat virtus eoruꝫ.nõ q2 saluant ipsa. alias
ꝯtradiceret prime parti accidẽtis.❧ Ad ꝯfirmationẽ di/
cẽdũ ꝙ nõ ideo precise gutta illa nõ miscet aque:q2 corrũ
pitur.sed quia etiam cõuertit in aquam.In vera enim mi F
xtione nulluꝫ miscibiliũ manet neqꝫ vnũ in alterum con/
uertit.sed oia corrũpunt ꝛ cõuertunt in qd̃dã mediũ cõ/
mune.ꝛ istud pꝫ ex lra:si auctas complete allegat.ait eni
soluit enim spẽs ꝛ transmutat in cõem aquã.iterum ime/
diate sequit ad ppositũ.Qñ autẽ potẽtijs adequant.tũc
transmutat vtrũqꝫ in p̃dominãs ex sui nã:nõ gñat aũt al ad vltm
terum eoꝝ sed mediũ.❧ Ad vltimũ dico p̃mo ꝙ illã ma/ qd̃ ẽ Au
iorem nõ ponit phs nec in vna trãslatione nec in alia. Vñ reoli.
false allegat.❧ 2o dico ꝙ ipsa sumpta vniuerslr vel ẽt q̃tũ
ad ppositũ:est falsa:ꝛ pbõ nõ valida est. cuꝫ sit ex vtraqꝫ
affirmatiua in secunda figura.❧ Tertio dico ꝙ Phs ibi 7.m.60.
nõ inquirit vtrũ elementa sint in mixto vel nõ. nec ex p̃n/
cipali intentione agit spãlr ibi de forma mixti. Sed sicut
pꝫ per Cõmen.iuxta p̃m cõmẽti.ꝛ supra dcm̃ est.phs p̃n/ Cõ.60.
cipalr intẽdit pbare ꝙ in rebus est p̃ter mãm alia cã que
est forma.Gra tñ exẽpli logt spãlr de foꝛa mixti quaꝫ an/
tiqui nõ ponebant esse distinctã ab ipsis elementis.ꝛ pro/
bat ꝙ ipsa est aliud qdem ab eis nec ex eis cõposita. sicut G
pꝫ supra.Propter qd̃ ex toto phs ẽ opposit⁹ itẽtioni isti⁹
opinãtis:nec est ꝯ̃rius ꝯ̃nibus p̃missis. q2 nõ dicit nec in/
tendit ꝙ elemẽta sint in mixto.sed solum ꝙ etiam si essent
adhuc preter illa oporteret ponere formã mixti.ꝛ ſꝫ hoc
directe pcedit rõ sua ibidẽ in sua dissolutione.Quãuis ãt
illa maior nõ possit haberi ibidem a pho:a Cõmen.tamẽ
poni vꝫ.sed nõ est mirũ cum exp̃sse ponat elemẽta in mi/
xto manere.vt supra pꝫ.ꝛ in h̃ errat.nihilomin⁹ tñ ꝛ ipse
est ꝯtra itẽtionẽ opi.sicut pꝫ ex dictis. ❧ Nũc est rñdẽdũ
ad vnam rõnẽ Cõmẽ.s.eam qua infert.q2 si forme substã Ad rõ/
tiales corrũperent:mã imediate reciperet omnes formas. nem Cõ
Dõm est ad hoc.ꝙ si itelligat imediatio illa in perficiẽdo mẽ. 3.c.
ꝛ in essendo:q̃libet formã subalem imediate mã recipit: 67.
nõ vnã mediante alia.Alioqn secũda nõ esset subalis:nec
transmutatio terminata ad ipsam esset generatio : sed al/
teratio accidentalis:sicut pꝫ per aliaꝫ suã rõnẽ:quã ibi fa H
cit.ꝛ supra recitata est.Si v̾o intelligat de imediatione in
transmutãdo:sic est verũ ꝙ mã existens sub vna forma nõ
in quãlibet imediate transmutat. nec tñ semp trãsmutat
p̃us in formã alicui⁹ illoꝝ q̃tuor corpoꝝ.sicut si panis cõ
uertat in carnẽ:non p̃us mã eius trãsmutat in ignem vel
aquã aut aliud reliquoꝝ duoꝝ.sed in humiditatem ciba/
lem:ꝛ postea in carnẽ.nec oppositũ ei⁹ sequit ex h̃ ꝙ ele/
menta subalr corrũpant.❧ Ad alias suas rõnes nõ opꝫ
respondere.q2 verũ ꝯcludunt:q̃uis 3a inualido medio.nã
ſm illud sequeret ꝙ nullius p̃moꝝ corpoꝝ.ꝛ certe etiam
alioꝝ ppria q̃litas posset aliqualr remitti:quando simul
remitteret forma substãtialis.qd̃ ẽ manifeste falsuꝫ. Nec
pbatio sua valet.qm̃ nõ quo ad oia idẽ est iudiciũ toti⁹ ꝛ
partis.nõ eni si aliqua pte sue diaphaneitatis põt aqua vl
aer manens p̃uari:pt similr totalr diaphaneitate carere.
nec si poẽ est vnã ptẽ terre corrũpi.poẽ est vt tota simul
corrũpat nãliter.ꝛ sic de multis alijs posset exẽplificari.

J qđ nõ semp ꝛ maxie respectu tertij idem est iudicium to-
Ad pᵐ tius ꝛ partis. ¶ Ad pmam rõnē. q. dõm ꝙ si de mixto lo
rõnem quamur vere genito: illud nõ deberet intelligi esse mixtū p
pnci. essentiam. sed ꝯuenientiam ꝛ equiualentiā vel virtualem
continentiam. vt supra dictum est. ¶ Ad diffinitionē illā
posset dici ꝙ itelligit̃ de mixtione secūdi modi. nõ aūt ter
Scotus tij. Põt ēt vt dicit vnus doctor accipi dictum illud de mi-
xtione tertij modi. ꝛ tūc dꝫ exponi mixtio miscibiliū pus
alteratoꝝ vnio. vnio inꝗ̃ in vno effectu cõmuni medio ꝛ
ꝯuenienti. Sed ꝛ aliter ꝛ nõ minꝰ bñ vt puto dõm. ꝙ iõ dr̃
vnio. qꝛ p̃supponit talē vnionē. ita ꝙ illa p̃dicatio nõ itel-
ligat̃ esse per essentiā. sed ꝯcomitantiā. ¶ Aduertēduꝫ tñ
ꝙ nõ omne qđ dicimus mixtū presupponit talē mixtionē:
sicut supra pꝫ. ꝛ ideo nõ omne mixtū dr̃ mixtū ꝓpter huiꝰ
mixtionē: sꝫ ꝓpter ꝯuenientiā ꝛ equalentiā eius vt dcm̃ ē.
Ad 2ᵐ. ¶ Ad scđam rõnem dõm: ꝙ oia corrūpunt̃. ꝛ ꝙ p̃ter illa
est aliud extrinsecū corrūpens ꝛ inducens formā mixti si-
K ue sit aliq̃ virtus existens in ꝯtinēte: siue calor aliquis vel
aliquid aliud. ꝛ satis hoc pꝫ in mixtione tyriace ꝛ aliorū
electuarioꝝ. Nam p̃ter omnia illa miscibilia necessaria ē
actio ignis vel imediate calidi conuenientis.

¶ Distinctionis. xvj. ꝛ xvij. Questio. j.

Circa dist. 16. ꝛ disti. 17. in quibus Magister agit de creatione hominis quo
ad animā ƀm quā dicit eum factū esse ad ima
pᵐ ginem dei. Et quo ad corpus. Quero primo
vtrum euidenter possit probari aiaꝫ ƀm quā
homo est ad imaginē dei. i. intellectiuā: esse substātialem
hominis formā. ꝛ arguit̃ ꝙ nõ. Quia aia intellectiua non
est substātialis hois forma. igit̃ nõ põt euidēter ꝓbari ꝛc̃.
añs ꝓbat̃: qm̃ nulla forma separata a mā est subālis for̃a
hois. aia intellectiua est hꝰ. ergo ꝛc̃. Maior pꝫ: qꝛ homo
est aliqd per se vnū. igit̃ forma subālis hois est eius actꝰ.
mãe que est altera ps eiꝰ. hec est eni tota cā q̃re cõpositꝫ
T. c. 3. aliqđ est per se vnū. s. qꝛ hoc qdē eius est potētia. ꝛ hoc ē
T. cõ. 6. actus eius potētie. sicut haberi põt ex. 8. meta. minor pꝫ p
1 phm. 3. de aia. dicit eni ꝙ rõnale est intellm̃ nõ misceri cor
2ᵐ pori. siue ƀm aliā lrãm: vt nõ sit mixtus cū corpe. ¶ 2° ꝓ-
bat̃ idē añs sic. Intellectꝰ vnus numero est oium hoium.
igit̃ aia intellectiua nõ est subālis forma hois. añs pꝫ per
Cõ. 5. Auerro. q hoc multis rõnibꝰ conat̃ ondere. 3. de aia. ꝯña
ꝓbat̃. nam vel intellectꝰ nihil aliud est q̃ȝ ipsa aia intelle-
ctiua vel est accñs eius. ꝛ qđcūqꝫ eoꝝ det̃ nõ põt esse vnꝰ
intellectus oium nisi sit ꝛ vna aia intellectiua oium. Sed
ipolẽ est ꝙ vna aia nūo sit forma subālis oium hoium: qꝛ
tūc nõ essent plures hoies essentialr̃: sicut due sube alie i-
diuidue eiusdē spēi: q̃ ꝛ formis ꝛ materijs distinguunt̃.

Oppoᵐ M Ad oppositū arguit̃ sic. Euidēter ꝓbari põt ꝙ
ꝓprius ꝛ vltimꝰ finis hois ē ope-
ratio aie intellectiue. igit̃ euidēter põt ꝓbari ꝙ aia intelle
ctiua sit subālis for̃a hois. añs pꝫ satis ex p̃ ꝛ. 10. ethi. ꝯña
ꝓbat̃: qm̃ euidēs est ꝙ diuersitas ꝓprioꝝ finiū in rebꝰ est
ex diuersitate specificarū ꝛ subāliū formaꝝ earum.

Rñdeo hic duo erūt artiꝯ. In p̃ ingret̃ vtrū euidēter
ꝓbari possit ꝙ aia intellectiua sit substātialis
forma hois. In 2° vtrū idē intellectus numero sit oiuꝫ ho
minū: an cuiuslibet sit ꝓprius aliqs intellectꝰ.

pᵐ arti. Quo ad primū premitto ꝙ per formā subālem
hois intelligo pnᵐ intrinsecuꝫ
distinctū a mã: per qđ hõ est hõ. sicut ꝛ per formā substā-
tialē gñaliter intelligimus eā partē cõpositi ƀm quā ipm
est hoc aliqd. vt dicit phs. 2. de aia in pn°. Per aiaꝫ v̾o itel
T. c. 2. lectiuā intelligo illud quo p̃ homo intelligit. Quibꝰ p̃mis
sis sciendū est hic fuisse errorē Auer. Cõmē. qui vt pꝫ. 3°
ꝯ. 5. ꝛ. 36 de aia opinatus est intellectū esse quādā substātiaꝫ per se
abstractā: que nõ vnit̃ homini a pn° sui esse: seu cum pmo
ipse est homo: sed tñ cū est in annis discretionis. Tūc eni

quodāmõ copulat̃ sibi ꝛ continuat̃: ita vt per ipsuꝫ possit N
intelligere. Et ideo. 3. de aia. dicit ꝙ puero intellectꝰ mā- Cõ. 5.
lis est continuatus in potentia tm̃. Et infra postq̃ȝ posuit Cõ. 36.
modū quo opinatꝰ est intellectū homini copulari. ait. Iaꝫ
igit̃ inuenimus modū ƀm quē possibile est vt iste intelle-
ctus ꝯtinuet̃ nobiscū in postremo. ꝛ cām q̃re nõ copulat̃
nobiscū in pn°. Et infra. Manifestū inqt est ex hoc: qꝛ nõ
ꝯtinuamur cū hoc itellectu in pn°: sꝫ in postremo. qm̃ dū
fuerit in potētia in nobis erit ꝯtinuatus nobiscū in poten-
tia. ꝛ ipossibile est vt intelligamus per ipm aliqd nisi cuꝫ
efficit̃ forma in nobis in actu. ꝛ h̃ erit apud ꝯtinuationeꝫ
eius in actu. Cū igit̃ puer vere sit homo: ꝛ eiusdem rõnis
cuꝫ adulto. ꝛ idē adultus sit ipse idē numero ꝛ specie qui
fuit puer: si puer nõ est homo per intellectū. sequit̃ ꝙ nul-
lus homo sit homo per intellectū. ꝛ per ꝯñs ꝙ intellectus
seu suba illa per quaꝫ intelligit nõ est forma subālis hois
sicut de forma loqmur in proposito. Sed si dicat̃ forma. O
dicet̃ equoce. s. nõ sumēdo formā ꝓ pn° ꝯstitutiuo. sꝫ pro
pn° opatiuo tm̃. Et iõ qdaꝫ sequētes Cõmē. dñt. ꝙ intelle-
ctus est forma nõ qdē dans esse ꝛ ꝯstituens in actu pmo:
sed dans operari. Et ꝓpter hoc ipse ēt Cõmen. 2. de aia. ꝛ Cõ. 7.
lib. 3. dicit ꝙ p̃fectio ꝛ actus dñr de aia rõnabili seu itelle Cõ. 5.
ctu ꝛ alijs partibus aie mõ equiuoco. ¶ Pro mõ aūt ꝯti- Nota
nuationis itellectꝰ nobiscū ƀm Cõmē. est sciendū. ꝙ sicut
intellectꝰ possibilis quē ipse vocat/mãlēꝫ/est quedā suba
abstracta pura potētia in genere intelligibiliuꝫ. ꝛ que est
omnia fieri. sic est quedā substātia alia abstracta que ē po
tens omnia facere in genere intelligibiliū. i. intellectū pos
sibileꝫ reducere ad actum respectu cuiuscūqꝫ: ad qđ est in
potētia. ꝛ istā vocat intellectū agentē. Huic aūt agenti ꝯti-
nuat̃ homo: cū per intentiones imaginatas ꝯcurrit cum
intellectu agēte ad causandū intētionē itellectu possibili.
Huius modi ḡ intentionē causat intellectꝰ agens: ꝛ possi̾s
recipit. ꝛ tale cāre intellectus agēns vocat Cõmē. abstra
here ꝛ cāre intellecta in actu. Recipere v̾o intellectus pos P
sibilis vocat intelligere. Hec oia pñt haberi. 3. de aia cõ-
mētis. 18. ꝛ. 36. ¶ Ista opi. est magnus error meo iudicio ꝛ ēt ꝯ
nõ solū in theologia: sed etiā in phia. Et qꝛ Cõmen. imuit ꝯ Auc.
in diuersis locis phm fuisse eiusdē sñie. ideo pmo ostēdaꝫ
oppositū ex dictis phi. 2° hoc ipsum ꝓbabo rõne euidēti.
Et 3° spāliter arguā contra modū dicendi Cõmēta. de ꝯti-
nuatione intellectus nobiscuꝫ. ¶ Q: igitur phus senserit pᵐ
aiam intellectiuā esse formā substancialē hominis pꝫ. p-
mo qꝛ ƀm ipsum aia intellectiua est substantia ꝛ est actus:
seu ƀm aliam lrãm/perfectio corporis. igitur ipsa est for-
ma substātialis alicuius cõpositi qđ per ipsam est hoc. vl̃
illud ƀm spēm. ꝛ vltra. igit̃ est forma subālis per quā ho-
mo est homo. añs pꝫ ƀm phm. 2. de aia in pn°. vbi ꝓponit T. cõ. 2.
se velle dare diffinitionē cõmunissimā de aia. ꝛ statim ex
cõi cõceptione supponēs aiam esse substātiā: eo ꝙ omnes
opinentur substātiam nobiliorē esse accidēte. ꝛ animam Q
oibus accidētibus. vt dicit ibi Cõmē. ponit distinctioneꝫ Cõ. 2.
de suba in mãm ꝛ formā ꝛ cõpositum. Et formā dicit ƀm
quā iam est hoc aliquid. Et post subdit. est aūt mā quidē
potētia. spēs aūt endelechia. i. actus. ꝛ paulopost sic acci-
piendo actū ꝯcludit diffinitionē aie. ꝙ est actꝰ corpis ꝛc̃. T. c. 4.
Ex his patet ꝙ proprie loquitur de forma ꝛ actu. i. con
stitutiuo. ꝛ qui est principiū essendi ꝛ nõ operandi tm̃. Et
qꝛ ƀm ipm hec diffinitio cõmunis est oi anime. ideo intel-
lectiua ƀm ipsum est talr̃ forma corpis. ꝯña pꝫ. tū ex diffi-
nitione qd nois forme quā p̃misit. tum ex dr̃ia formarum
subāliū ꝛ corporaliū. nā per subāleꝫ formā cõpositū est h̃
vel illud ƀm spēm. ꝛ ideo ipsa dat nomē ꝛ diffinitionē. nõ
sic accidētalis. ꝛ pꝫ. qm̃ cõpositū ex aia intellectiua ꝛ cor-
pore illud est qđ hoiem dicimus. ¶ Ad hāc rõnem rñdet rñ. 3ᵐ
Cõmē. 2. de aia. d. ꝙ Arist. nõ asserit hanc diffinitionē esse ꝯ. 7. ꝛ
cõem oi aie: sꝫ cõditionalr̃ loquit̃: ꝙ si aliq̃ est cõis hec est 21.

A qua dī q̄ est act⁹ corporis ⁊c̄. vnde v̄ba p̄hi sunt. Si āt ali
qd cōe in oī aīa opȝ dicere: erit vtiq̄ act⁹ p̄mus corporis
physici organici. ¶ Hoc euidētius ꝯfirmaī. nam postea
T.c.21. datis diffinitionib⁹ de aīa in cōi ait p̄hs. c.2. De intellectu
aūt ⁊ perspectiua potētia nihil adhuc manifestū est. Sed
vī genus alterū aīe eē. Ex qb⁹ v̄bis pȝ q̄ p̄hs nō itēdit il
lam diffinitionē cōem esse ēt itellectui. imo oppositū innuit
per hoc q̄d addit. Sed vī genus alterū aīe esse. Et iō dicit
Cō.21. Cōmē. Q: ex p̄dicto sermone nō fuit manifestū vtrū itel
lectus sit pfectio aut nō. Et infra dicit q̄ si itellect⁹ dicatur
Cō.5. aīa hoc erit s̄m equocationē. Et in 3° li. Ex his v̄bis P̄hi
ꝯcludit q̄ s̄m p̄hm itellectus nō est pfectio corpis. aut si
ꝯ rñsio/nem est: est alio mō q̄ȝ alie virtutes aīe ⁊ equiuoce illis. ¶ Hec
nō tollunt rōnē p̄dictā. nō qdē p̄ᵐ. qm̄ ⁊ si ibi p̄hs ꝯditio
nalr̄ logī. illius tñ cōditionalis añs ipse asseruit in p̄nᵒ ca
pituli. vt supra decl̄ est. Rursus paulopost illa verba. Si
B aūt aliqd cōe ⁊c̄. subdit. vniuersalr̄ qdeȝ igiī dc̄m est qd sit
T.c.7. aīa. ⁊ alia lr̄a hȝ. Jā diximus qd est aīa vlr̄. ¶ P̄. P̄hs in se
T.c.8. quēti. c. pbat q̄ aīa est act⁹ corpis ⁊ forma. qz ipsa est quo
T.c.24 viuim⁹/sentim⁹/mouemur ⁊ itelligim⁹. ⁊ ita logī de itel
lectiua. vt pȝ: sicut de alijs. cū iter alias actiōes ꝓprias sa
T.c.27 tis ponat itelligere. ēt pluries in illo. c. ¶ Jtē sequēti. c. s.
potētiaꝝ aūt aīe. Uult q̄ sic̄ figure est vna diffinitio cōis
ꝯueniēs cuilibet spēi figure ⁊ nulli ꝓpria. ita ⁊ de aīa opȝ
esse cōem diffōnē ꝯuenientē cuilibet partiū ei⁹ inter q̄s ex
presse noīat intellectū: que diffō nulli illarū sit ꝓpa. Et di
cit q̄ talis cōis diffō est illa quā dedit. s. q̄ est actus corpo
Cō.30. ris ⁊c̄. ⁊ vt ipse dicit ⁊ Cōmē. met. volens dare diffōnem
cōem aīe: ⁊ dimittens p̄dictā deridēdus est. Ex his oībus
manifeste pȝ q̄ p̄hs voluit illā diffinitionē ita competere
aīe intellectiue sicut alijs. ¶ Scōm ēt decl̄ non tollit rō
nē p̄dictā: qm̄ p̄hs cuȝ ait q̄ de intellectu nihil adhuc ma
nifestuȝ est. refert v̄bū suū ad vnū dubiū q̄d statiȝ p̄misit.
vȝ. Utrū vnaqueq̄ ptiū aīe sit separabilis: q̄d dubiū de q̄
C licūq̄ sepatione intelligaī s̄m diuersas expōnes que de h̄
T.c.21. dant nō erat adhuc p p̄hm declaratū de intellectu vtrum
separabilis eēt. De qbusdā aūt alijs partib⁹ aīe dicit q̄ h̄
manifestum est q̄ nō sunt sepabiles sicut imediate subdit
⁊ añi ēt declarauit. Ex diffōne igiī illa quā p̄hs vult cōem
esse oī aīe hī q̄ itellect⁹ est act⁹ corpis: q̄ȝuis adhuc nō eēt
2ᵐ declaratū vtrū eēt act⁹ sepabilis. ¶ 2° p̄ncipalr̄ idē ꝓba
tur ex dr̄ia quā ipe p̄hs dat. 12. meta. iter cās agētes ⁊ for
males. dicit eni q̄ cā agēs p̄cedit illud cui⁹ est cā. nulla āt
cā formalis p̄cedit rē cui⁹ est cā formalis: sȝ sil̄ est cuȝ ea.
T.c.16. Q̄n eni ingt sanaī hō tūc est ēt sanitas. ⁊ figura eree sphe
e.17. re sil̄ ⁊ erea sphera. ⁊ Cōm. ēt ibi exponēdo. cā ingt agēs
differt a foīali: qz agens ⁊ mouēs p̄cedit illud q̄d agiī ⁊
mouet ab eo. foīalis āt ⁊ mālis ē cū gnōne. ¶ Sȝ dubiū
D ē s̄m p̄hm: vtrū aliq̄ talis cā. s. foīalis remaneat p⁹ corru
ptionē cōpositi. Si aūt ingt p̄hs. ⁊ posteri⁹ aliqd manet p
scrutādū est. Jn qbusdā eni nihil p̄hibet. vt si est aīa tale. s.
remanēs post. nō oīs sȝ itellus. oē nāq̄ impolē forsan. Ex
his pȝ q̄ p̄hs oppinat̄ ē aīaȝ intellectiuā eē foīalē cāȝ ali
cui⁹. alias nō eēt dubiū vtrū aliq̄ cā foīalis remaneat p⁹.
Si āt est cā foīalis. seqī q̄ ē foīa dans eē. sic. n. accipit ibi
cāȝ foīalē. Q̄d ēt ꝯfirmaī ex expōne cōmēti. nam vbi lr̄a
nr̄a hȝ. q̄ aūt vt rō sil̄. hȝ lr̄a cōmēti. que aūt sūt v̄ba/sunt
insimul. ⁊ Cōmē. exponit. i. cāe pp̄ q̄s res fit oē ⁊ vnū. vel
vt aliq̄ libri hñt: pp̄ q̄s fit ens ⁊ vnū: sunt cuȝ eo q̄ p ipsas
fit totū simul cū talē dispōnēȝ hēant in cōgregato sic̄ ptes
in toto. Sic ḡ intellect⁹ est cā formalis alicui⁹ cōpositi: q̄d
per eū tanq̄ȝ per formā est hoc vel illud. tale aūt cōpositū
2ᵐ est q̄ hō vocaī. igiī ⁊c̄. ¶ Nūc 2° ꝓbo per rōnē q̄ aīa in
tellectiua sit forma sub̄alis hoīs. ⁊ est rō cōis que sumiī a
T.c.36. p̄ho. 3. de aīa. Hō itelligit ⁊ nō seipso p̄: neq̄ per māȝ, suā
e.37. p. igiī per formā suā aliq̄ p̄ itelligit. ⁊ vltra. igiī aīa intel
lectiua est foīa hoīs. sȝ nō accidētalis. igiī sub̄alis. P̄ima

ps añtis nota ē per expientiā. experiī eni aliq̄s hō se itel E
ligere. Scōa ps ⁊ 3° ēt sunt clare: cū mā eiusdē rōnis sit ēt
in reb⁹ carentib⁹ nālr̄ cognitione. ꝯñria p̄ma ēt est eui
dens. qz oīs opatio competens alicui cōposito cōpetit il
li vel p̄cise per suam māȝ vel per suā formā p̄cise vel per
vtraq̄ȝ: cū pter hoc nihil sit ei⁹. Alioqn nō plus cōpetit si
bi q̄ȝ cuilibet alteri. ¶ 2° ꝯña est nota: ex qd noīe aīe itelle
ctiue supra p̄misso. Minor p̄syllogismi probaī: qz forma
per quā homo p̄ itelligit nō inest homini accidētalr̄. alias
nō per se. sed accidētalr̄ esset potēs itelligere. nec ēt est ac
cidens per se ꝯñs ip̄m. qz oē tale ꝯsequiī ip̄m rōne alicu
ius. q̄d est de essentia hoīs. Si ḡ illud quo p̄ intelligit hō
eēt accidēs hoīs: iā ip̄m nō esset quo p̄ intelligit. sed illud
rōne cuius ip̄m cōpetit homini. Unde siue imediatū p̄nᵐ F
intelligendi sit sub̄a siue accidēs. p̄ᵐ tñ ⁊ p̄ncipale ē sub̄a. Rñio p̄ Auerro.
¶ Ad hāc rōnē dī a defensorib⁹ Cōmen. Auerro. q̄ foīa
est duplex. qdā dans esse ⁊ operari. quedā dans opari tm̄.
¶ 2° distinguūt de homine. Nā vno mō sumiī pro essen
tia aliq̄ per se vna. ⁊ sic est quedā essentia cōposita ex cor
pore tanq̄ȝ ex mā: ⁊ aīa cogitatiua tanq̄ȝ specifica ei⁹ for
ma. q̄ ēt aliq̄ vt dicunt vocaī ab Aristo. intellectus ⁊ rō.
Et aliqui ēt doctores vocant eaȝ rōnē particularē. qz ip̄a
sicut dicit Cōmē. recipit intētiones particulares tm̄: ⁊ di Cō.5.
scurrit in illis. Alio modo sumiī homo pro quodā aggre
gato ex hoīe p̄ mō sumpto ⁊ aīa intellectiua seu intellectu
sibi ꝯiuncto. ⁊ sic nō est per se vnum: q̄ȝuis sit aliquo mō
plus q̄ȝ per aggregationē simplr̄ dictā ꝓpter nālē vnio
nem ⁊ inclinationē quā sic ptes habēt adinuicē. ¶ 3° di
stinguūt de intelligere: nā qdā est intelligē pticulariter: ⁊
illud est opatio cogitatiue. qdā est intelligere vniulr̄: ⁊ il
lud est opatio ꝓpria aīe itellectiue seu itellect⁹ ꝓprie sum
pti. ¶ Ex his ad formā rōnis p̄t rñderi. cum eni dī q̄ hō
itelligit: si accipiī itelligere 2° mō. vera ē de hoīe 2° mō ac
cepto: nō aūt de accepto p̄ mō. Et vlteri⁹ ꝯcedit q̄ p suam
formā appropriatā ⁊ dantē opari tm̄. nō aūt per aliq̄ȝ dan G
tē sibi esse. qz nec hō sic sūpt⁹ est aliqd p se vnū. Si v̄o acci
piī itelligere p̄ mō. s. pticulariter. v̄a est de hoīe p̄ mō sum
pto: ⁊ vltra ꝯcedit q̄ p suam formā q̄ vtiq̄ est aīa cogita
tiua. ¶ Jsta respōsio deficit p̄ in hoc q̄ ponit aliq̄ȝ formaȝ ꝯ rñsio.
dare opari que nō dat eē. Nō eni est polē q̄ aliq̄ res opeī
per aliquē tanq̄ȝ per p̄nᵐ operandi: qn p illā aliq̄ mō hēat
esse: sicut impolē est q̄ aliqd calefiat per calorē aliquem
nisi per illū sit calidū. Unī si calor aliq̄s eēt separatus nec ali
cui inhereret/ q̄ātūcūq̄ȝ eēt ꝓximus alicui vel indistans.
nō tñ illud calefieret per calorē illū. esto q̄ calor ille cale
faceret aliqd aliud. sicut vtiq̄ ꝯtingeret si haberet propin
quū calefactibile. vt Cōmē. ēt cōcedit p̄ de gnōne. ⁊ ita ge Cō.55.
neralr̄ per nullā formā aliqd p̄t agere nisi hēat eē per il
lam. al'r sil̄ mō posset dici q̄ vestis sentit: qz vestitū sentit.
⁊ q̄ corp⁹ in quo locaī angelus intelligit. qz angelus itel H
ligit: q̄d nihil est. ¶ Cōfirmaī ex itentione p̄hi. 2. de aīa. T.c.2.
vbi dicit actū p̄ᵐ esse p̄orē actu 2°. ⁊ q̄ secūdus alicui iest. e.5.
qz illi inest p̄mus. Unī ait. inexistere eni aīaȝ ⁊ somn⁹ ⁊ vi
gilia est. ¶ 2° si hoc esset verū sequiī q̄ per nullā opatio 2ᵐ.
neȝ alicui⁹ aīalis posset ꝯuinci q̄ aīa ei⁹ esset forma dans
illi esse. semp eni dicet aduersarius q̄ illa aīa dat ei opera
ri tm̄. ⁊ nulla dat esse. aut ꝯstituit in eē specifico. ¶ P̄. Di ꝯfirmaī
cant mihi tales defensores Auerro. quō Magr̄ sui magi
stri. s. P̄hs ꝓbat q̄ aīa sit act⁹ corpis si ipsa p̄t dare ope
rari nō dādo eē. Sicut eni tu dicis q̄ intellectiua dat ope
rari tm̄. ⁊ nō est actus corporis. ita dicam tibi q̄ sensitiua
leonis ⁊ ēt motiua dat ei operari tm̄. nec est act⁹ eius. Cer
tus sum eni q̄ hui⁹ oppositū nō magis est euidēs q̄ȝ illi⁹.
⁊ ita vt p̄tangebaī/de nulla sufficiēter ꝓbatur q̄ sit actus
corporis informās ⁊ dās esse cōposito. ¶ 2° deficit solū i 2°
eo q̄ ꝯñter ponit: de illo hoīe aggregato ⁊c̄. p̄ qdē: qz se ꝯ rñsio/nem
quiī q̄ nō idē ipse homo qui intelligit pticulariter intelli

I git vniulr.nec eꝫ.pꝫ ɔña:qꝛ nullū aggregatūꝫ est ꝑe sua.
homo aūt intelligēs particulr ſm istā soloné est pars ho
minis aggregati:qui itelligit vniulr.Sed ɔñs est ꝯ expe
rietiā manifestā. Experioꝛ eni ꝙ ego ipse q itelligo ꝑticu
lariter itelligo vlr.ꝛ ita puto ꝙ ipsemet Autr. expiebat.
ꝛ qlꝫ pōt expiri q discernere noua iter intelligere vlr ꝛ in
Rño telligere ꝑticulr. ¶ Dices ꝙ ego expiēs me itelligē ꝛ vlr
ꝛ ꝑticulariter sum hō aggregatus ꝛ per vnā mei ꝑtē.s.ꝑ
hoiem ꝑ se/vnū experioꝛ me intelligere ꝑticulr.ꝛ per aliā
ꝯ rñsio/ ꝑtem.i.intellectū/experioꝛ me intelligere vlr. ¶ Contra.
nem pmo:qꝛ ꝙ aliqđ aggregatuꝫ experiat se aliqd opari:ipꝛo
1 ꝑijssime dcm̄ est.al's posset dici ꝙ ɔuent᷒ vel populus ex
perit se operari id qđ opat vnus de ɔuētu vel de populo:
ꝛ ꝙ vniuersuꝫ vel mundus experit se cognoscere futura.
qꝛ deus cognoscit futura.qđ nullus diceret. ¶ 2° aliquis
hō per se vnus in spē humana pōt itelligere ꝑticulr ꝑ for
mā sibi dantem esse:sicut ɔcedit sol'o.igit aliqs hō per se
vnus per formā sibi danteꝫ esse pōt intelligere vniulr.pꝫ
k ɔña:qm̄ qcūqꝫ intelligit vniulr.ita experit se intelligē qm̄
intelligit.ꝛ ita in sua ꝑtāte hēe hꝫ opationeꝫ sicut aliquis
experiēs se itelligere ꝑticulr expertat se sic itelligere ꝛ hꝫ
opōneꝫ hēre in ꝓpria ꝑtāte.ꝛ per ɔñs illa opō ita est a for
ma dante esse intelligēti.ꝛ ita intima sibi:sicut est forma a
qua est ista.ꝛ ita ille intelligēs est vnus per se hō sic ꝛ iste.
Aut si ꝓterviter negetur de isto:pariter negari poterit de il
lo.ꝛ dici ꝙ nec anima cogitatiua ɔstituit aliqd vnum per
3° se sicut nec intellectiua.nec vnqꝫ ꝓbabit oppositū. qn eq
fortiter vel fortius ꝓbet de intellectiua. cum ista intelle
ctio magis appareat ꝓpria hoi aut saltēꝫ nō minus.

ꝯ cōmē/ ¶ Cōsequēter arguo ꝯ modū dicendi Cōmē.de ɔtinuatio
tatorem ne intell's.ꝛ ꝑ de ɔtinuatione itell's possibilis.dicit eni ꝙ
ɔtinuat nobis ꝑ pati seu recipe.qꝛ.s.recipit itētioné a spē
imaginata q̄ est in hoie.Si eni talr ꝑcise ɔtinuaret hoi.se
N quit ꝙ nec hō ꝑ mō sumpt᷒.nec hō sumpt᷒ 2° mō.s.ꝓ ag
gregato itelligeret.cui᷒ oppo^m ipse nitit saluare ꝑ talē ɔti
L nuationé.ɔña declarat.qꝛ si ꝑ talē ɔtinuationē ꝑcise itelli
geret.eadē rōne paries colorat᷒ vel aggregatū ex pariete
ꝛ visu videret.qđ nullus diceret:nisi qui oīno visu mentis
careret.pꝫ ɔñtia.qꝛ coloꝛ exñs in pariete cāt visionem in
visu:ꝛ visus:recipit ab ea. ¶ P. Prius tpe vel nā aliq̄ cā
operās haber ꝑm̄ operādi qꝫ operet ꝑ illud.nā potētias
cap.p. ꝑus accipimus.deinde opōnes reddim᷒ vt dꝛ 2° ethicoꝝ.
igit ꝑus aliquo mō hō hꝫ itellectū qꝫ ꝑ ipm intelligat.igr
ꝛ ꝑus qꝫ intellectioné intellect᷒ recipiat.ꝛ per ɔñs ante re
ceptioné illā intellectus aliquo mō vnit᷒ est homini:aut
ɔfirma° si nō.sequit ꝙ homo per ipsuꝫ nō intelligat. ¶ P. Si ali
quis puer portaret extra ɔsortiū hominū ad locū inhabi
tatū ꝛ pluriū distantē.ɔstat ꝙ veniens ad etatē perfectaꝫ
aliqd itelligeret ꝛ aliquas veritates nāliter cognosceret:
M que nō nisi per intellectū pñt apprehēdi.igit ſm istā viaꝫ
eius spēs imaginata intētioné cāret in intellectu possibili:
Et qꝛ nec in nō existens nec in qꝫtūlibet distātis pōt agere
aliqua virtus nālis actione vera seu corpali seu spiritua
li.sequit ꝙ vel tunc ibi de nouo causat intellectus qđ nec
et Cōmen.ɔcederet.Uel ꝙ ille intellect᷒ ꝑus existēs illuc
aliūde accedat:qꝛ absqꝫ rōne dcm̄ apparet.Uel ꝙ ibi ꝑus
erat.ꝛ hoc vel spontanee tm̄:qđ nō est dōm.al's potuerat
abfuisse ꝛ nō aduenisse.ꝛ per ɔñs in eius ꝑtāte fuit vt ille
puer nunqꝫ intelligeret:vel erat illi puero nālr pñs ꝛ ꝓxi
mus.ꝛ tūc de tali ɔiunctione nāli querēdū est qlis sit.nec
apparet alia qꝫ ɔiunctio forme ad māmi. Nec valet dicere
ꝙ sba spūalis nulli est localr ꝓpinqua aut distans: qm̄
qꝫuis ipsa nō circūscriptiue seu dimensiue sit alicubi:quin
8.phyſi. tm̄ ipsa sit alicubi diffinitiue:qđ nō vbiqꝫ nec phs nec Cō
84. men.negat.vnde motoꝛē celesteꝫ dicunt esse determinatē
in circūferētia spere ad ꝑtē orietalē. ¶ P. Super illo ver
Cō.20. bo phi.3.de aia.Que vō est ſm potentiā tempore ꝑoꝛ in

uno est.vel ſm lꝫm aliā.indiuiduo est.dicit Cōmen.expo N
nēdo.ſm opi.eni nřam ꝛ Themistij intellectus qui est in
potētia ꝑus ɔtinuat nobis qꝫ intellect᷒ agens.ꝛ opꝫ ꝙ in
telligat de ꝑoritate et tēporis.alias nō exponeret textuꝫ.
igit opꝫ eū dicere ꝙ intellectus possibilis sit homini huic
demonstrato ꝑus ɔtinuatus qꝫ a phātasmate eius aliqd
recipiat.ꝛ per ɔñs opꝫ Cōmē.assignare aliā ɔtinuationē Cō.18.
prioré.Prima ɔñtia ꝓbat:qꝛ intellectus possibilis ꝑus
recipit qꝫ agens abstrahat.qnimo ait ipse.ꝙ itellectus q
est abstrahere intellectū ꝛ causare eū necesse est vt ꝑcedat
in nobis intellectū q est recipe eum.ꝛ cōmēto.36.ista inqt
actio.s.cāre intellecta ꝛ facere ea ē prioꝛ in nobis qꝫ actio
que est intelligere.igit intellectus agēs ꝑus saltem cālr
ɔtinuat homini qꝫ possibilis aliqd recipiat a phantasma
te eius.ꝛ per ɔñs ipse possibilis ꝑus ɔtinuat qꝫ recipiat.
¶ 2° arguo ɔtra ɔtinuationē intellectus agētis cum ho 2^m
mine.aut eni intelligēda est precise ſm ɔtactuꝫ vel simul
tatē localē.aut ſm contactū virtualē:qui est ꝑ actionē vni
us in alterū:aut ꝑ quēdā ɔcursum in causando eundē effe O
ctuꝫ cōem.aut ꝑ informationē veram.nō eni apparet ali᷒
modus possibilis nālr quo sba spūalis possit ɔcipi ɔti
nuari cū homine.sed nō pōt dici ꝑmū vt supra dcm̄ est.de
possibili intellectu.nec 2^m:qꝛ ſm Cōmē.nec phātasma ali
qd agit in intellectū agentē:cū nō sit in potētia:nec eꝫ in
tellectus agēs qcqꝫ agit in phantasma:vt patet ꝑ eun dē.
3° de aia.ɔtra Auēpace.nec tertiū: qđ tamē magis trahi Cō.5.
posset ex dictis eius:qꝛ tūc nō vniret itellect᷒ agēs homi
ni:vt lumē existēs in medio colorato corpori. simul eni ꝛ
indiuise ɔcurrunt ad causandū visioné sicut phātasma cū
intellectu agēte ad causandū spēm vel intellectionē. ¶ P. ɔfirmat
Si duo agētia ꝑtialia ɔcausent nō ex hoc sic dicit vnū for
ma alterius aut aggregari ex eis:neqꝫ aggregatū aut al
tera pars dꝛ agere ꝑ alteram sicut ꝑ suam formā. ꝛ tm̄ hec
dicit agere ꝑ intellectum agētē sicut ꝑ ꝓpriā formam ſm
Cōmē.3° de aia. sic ergo pꝫ ꝙ talis modus ɔtinuationis Cō.36.
vel vnionis intellectus cum hoie nō sufficit ad saluādum P
ꝙ homo possit intelligere quēadmodū se itelligere expe
rit.ꝛ necesse est ponere qꝫtum ex his q̄ naturalr cōprehē
dimus ꝙ aia intellectiua sit vere forma ꝑ quam homo est
homo. Nec obstat qđ qdam theologi inducūt de chřo:q
ꝑ diuinitatē intelligit ꝛ cognoscit oia. ꝛ tm̄ diuinitas nō ē
forma informās chři humanitatē:qꝛ qꝫuis diuinitas non
sic informat humanitatem:nihilominus tamē lꝫ modo in
cōprehēsibili a nobis cū ipa humanitate ɔstituit vnū sup
positū ita ꝑ se vnū sicut aliqđ creatū suppositū. ꝛ ita vere
illud ɔstitutū bñdictū qđ chřs vocat est de᷒ ꝑ diuinitatē
sic aial aliqđ vere est aial ꝑ suā aiaꝫ. Sed in ꝓpo^to ſm viā
Cōmē.nō pōt saluari ꝙ hō sit sic vnus aut sit hō ꝑ aiam i
tellectiuā.neqꝫ ꝑ aliquā alid viā nobis nālr cōprehēsibi
lē:nisi ponat ꝙ aia itellectiua iformet corp᷒ humanū qꝫ Q
uis in multis ɔditionib᷒ differēter ab alijs formis. ¶ Cō ꝯ 2^m ar.
tra ꝯneꝫ istam arguo multiplr.pmo sic.oē recipiens opꝫ
esse denudatū a nā specifica recepti.Sꝫ intellectus noster
est receptiuus oium formarū māliū.igitur est denudat᷒ a
natura cuiuslibꝫ forme mālis.ꝛ vltra igit ipse nō ē forma
mālis. Maioꝛ pꝫ:tū qꝛ alias idem eēt receptiuū sui ꝛ eēt
mouens ꝛ motū. Tuꝫ ꝑ inductionē.visus eni recipiēs co
loritatē necesse est vt careat coloꝛe:ꝛ auditus recipiēs so T.c.4
num careat sono. Hanc rōnē inuit phs.3.de aia cū ait. Ne ɔ.4.t.
cesse vtiqꝫ qm̄ oia intelligit imixtū esse. ꝛ ita format eam 19.
ibi Cōmen. ¶ 2°.si intellectus esset forma corporis.seque 2^m
ret ꝙ ipse esset forma cōplexionalis vel addita cōplexio
ni.ꝛ per ɔñs virtus organica.ɔñs falsum.ɔña ꝓbat.qm̄
vt dicit Cōmē.ois virtus in corpore cōposito aut attribui
tur ꝑmis qualitatib᷒.s.forme cōplexionis.aut erit virtus
exñs in forma cōplexionabili:ꝛ sic necessario erit aia or t.7.c.6
ganica.hāc et inuit phs i illa ꝑte.vñ neqꝫ misceri.ꝛ Cōm.

A ibi. ¶ 3ª. tūc intellect⁹ trāsmutaref a suo obiecto. ⁊ p ɔñs
3ᵐ in intelligēdo debilitaref: ⁊ silr ab excellēti obiecto corrū
pereť: qđ est falsum. ɔña pbaf: q2 ois vtus recepta in cor
Cō.7. poꝛe trāsmutatur ſm φ suū recipiēs. s. corpus trāsmuta
4ᵐ tur. ⁊ hāc ponit Cōmē. ¶ 4ª. nulla potētia iudicās infini
Cō.36. ta ⁊ ēt vña est forma corporis. itellus est hȝ. iudicam⁹ eni
3ª ⁊.19. p ipm vt ait Cōmē. infinita in ppōne vlī. igiť ⁊c. maior pȝ:
q2 ois virtus mixta indicat idiuidualr ⁊ finita tm̄ vt pȝ i
5ᵐ ductiue. ⁊ hāc ponit cōmēto. 19. ¶ 5ª. ab alijs sic arguiť.
ois forma corpis extēdiť extēsione corpis. intellectus nō ex
tēditur. igiť ⁊c. Maior pbaf. pmo: q2 perfectio ⁊ pfectibi
le sūt correlatiua. Uno aūt correlatiuoꝝ multiplicato mul
tiplicaf reliquū. igiť si pfectibile hȝ ptes. ⁊ pfectio ēt ha
bebit ptes correspōdēter. 2ª. q2 oē qđ cōpetit toti p se ne
cessario cōpetit cuilibet parti saltē scđario. Sed esse extē
T.c.78 sum p se cōpetit hoi sic ⁊ cuilibet alij aiali. ¶ 3ª. ex inten
tione Phi. 8. phi. ibi eni pbat φ pmus motor nō est vtus
in magnitudine. q2 tūc ps vtutis moueret partē mobilis
B in tpe finito ⁊c. vbi supponit tāq3 necessario ɔñs φ habe
Cō.78. ret ptē ⁊ partē ſm extēsionē. ⁊ idē vult ibidē Cōmen. Uñ
deridet eos q reprehēdūt Ari. in hoc φ accipit partē vir
tutis in arguēdo: cum illa sit idiuisibilis. nam vt ait: omni
forme in corpore ɔuenit diuisibilitas. q̄obrem illa virtus
si erit in mā erit diuisibilis. ¶ Cōfirmaf: qm̄ aut aia adue
niret māe mediāte q̄titate: ⁊ tūc necessario extēderet: eo
φ reciperetur in q̄to. ⁊ omne qđ recipiť: recipiť per modū
recipiētis: aut adueniret imediate māe: ⁊ tūc sequiť φ q̄
titas adueniat toti cōposito ex mā ⁊ aia intellectiua. ⁊ tūc
fortius idē sequiť. q2 oē informatū q̄titate necesse est esse
6ᵐ q̄tum. ⁊ per ɔñs extēsum. ¶ 6ª. ois forma q̄ est perfectio
māe educiť de potētia māe. aia intellectiua non educiť de
potētia māe: q2 ſm theologos ipsa creaf. ⁊ ſm phos ipsa
aduenit corpori ab extra. Maior pbaf: q2 educi de potē
tia māe nō est aliud q̄ ipfectū deduci ad pfectū esse: ⁊ p
7ᵐ fectibile ad actū. ¶ 7ª. ois forma corpis est corruptibilis
C ad corruptionē cōpositi. aia itellectiua nō est corruptibilis
igiť ⁊c. Maior pbaf: q2 ad corruptionē cōpositi necesse
est aliqđ ei⁹ itrinsecū pn̄ᵐ desinere esse. alioqn si qđlȝ pn̄ᵐ
itrinsecuȝ remaneret: tota essentia ei⁹ remaneret: ac p hoc
⁊ ipsum: ⁊ sic nō corrūpereť. Cōstat aūt φ mā hois nō cor
8ᵐ rumpiť. igiť ⁊ forma. ¶ 8ª. ois forma corporis cōicat cor
pori suū effectū formalē. visio eni q2 ē pfectio oculi cōicat
ei suū effectum formalē. ⁊ ideo h̄ est vera. oculus videt ⁊
albedo cōicat corpori esse album. ⁊ sic pȝ in omnibus idu
cendo: sed intellectus nō cōicat corpori suū effectū forma
lem. nō eni hec est vera. corpus intelligit. igiť ⁊c. ¶ Cōfir
matur: q2 cuius opatio est abstracta ⁊ diuisa a corpore nō
est forma corporis. Sed intelligere est abstractū a corpe.
nam corpus non intelligit. igiť ⁊c. Maior probaf: q2 ac
T.c.36. cidēs nō potest eē abstractiue suo subiecto. vnde phs. 3.
D physicoꝝ. cōtra antiquos ponētes infinitū separatū a sen
sibilib⁹ arguit hoc esse ipossibile per hoc: qm̄ passio ⁊ ac
cidēs nō est magis sepatū q̄ suū subiectū. Subiectū autē
solōnes infinitū est numerus vel magnitudo: que nō sūt separata.
Ad pᵐ Idem ibi Cōmen. ¶ Ad pmaȝ. omne recipiēs ⁊c. dico φ
Cō.36. illa ppositio pōt habere duplicē sensum ſm φ receptum
duplr pōt accipi. s. pro eo φ formalr recipiť in alio vt in
subiecto. Alio modo pro recepto obiectiue: queadmodū
potētia diciť recipere suū obiectū. Si p mō. adhuc recipi
ens denudari a nā spēi ipsius recepti pōt duplr intelligi.
vno⁰ φ ipm recipiēs nō sit eiusdē nāe specifice cū ipso re
cepto: ⁊ in isto sensu pōt ppositio ɔcedi. ⁊ minor negāda ē
nō eni intellectus in se formalr recipit oēm formā mālem.
¶ Alio⁰ φ ipsum recipiēs nō habeat in se aliqđ eiusdem
spēi cū recepto: ⁊ sic est ppositio falsa. instātia pȝ in medio
qđ est hñs in se vnā spēm coloris: adhuc cū illa pōt aliaȝ
eiusdē rōnis recipere. Si vo intelligaf de recepto obiecti

ue: sicut magis videť itelligere Cōmē. per pbationē quā E
addit deducēs ad hoc φ idem erit mouens ⁊ motum: ēt Cō.4.
nego ppositionē. nā nō solū idem specie: sed ideȝ numero
pōt mouere seipsum ⁊ agere in se sicut pȝ de intellectu cū
intelligit se: ⁊ graui se mouente. ⁊ infra ⁊ de alijs ostēdeť.
¶ Pro intentione aūt phi dicētis intellectum esse corpi
imixtum ⁊ separatum ⁊ abstractum ⁊ similia verba. Dōȝ T.c.4
φ formā aliquā esse māe mixtam duplr pōt intelligi. vno
mō cōiter: vt. s. ois forma ɔiuncta māe ⁊ eaȝ informās di
catur forma mālis ⁊ mixta māe. Alio mō spālr: vt ea tm̄
dicaf mālis ⁊ mixta que cum hoc φ iformat mām subia
cet etiā legibus ⁊ cōditionibus māe: vt pote: q2 extendiť
ſm extensionē māe: ⁊ per eius transmutationē nālē edu
ciť de potētia ad actū: ⁊ hoc secūdo mō ppie soliti sumus
aliquas formas dicere māles distinguendo cōtra imāles
⁊ spūales formas. Cum phus ergo dicit intellectum esse
imixtū ⁊ separatū: itelligit 2⁰ mō: ⁊ nō pmo. Uel forte ne
gat eum eē mixtū ex diuersis miscibilibus: queadmoduȝ F
antiq aliqui putauerunt aiam ex oibus eē mixtam vt oia
cognosceret. ¶ Ad scđam rōnem neganda est ɔñtia. quia Ad 2ᵐ
probatio nō valet de forma vlr: sed si sit vera: veritatē hȝ
de forma que educiť per nālē trāsmutationē de potentia
materie. ¶ Ad tertiam ɔña est neganda. ⁊ ad pbationeȝ Ad 3ᵐ
dicēduȝ φ ppositio assumpta nō est vera de forma nō ex
tensa neq3 organica: neq3 per trāsmutationē naturalē māe
nō educta: qualis est anima itellectiua. ¶ Ad quartam Ad 4ᵐ
maior neganda est loquēdo vniulr de forma: nec illa idu
ctio valet: .ū fiat tm̄ in virtutib⁹ mixtis 2⁰ mō. ¶ Ad qn Ad 5ᵐ
tam ēt nego maiorē. ⁊ ad pmā pbationē dicēdū φ nihil
valet. nam cōstat φ creator ⁊ creatura dicunť relatiue: tm̄
nō multiplicaf creator ad multitudinē creature. ita etiam
multorum seruoꝝ vnus est domin⁹ ⁊ multoꝝ filioꝝ vnus
est pater. ⁊ tamē hec correlatiua sūt. ⁊ ita in multis alijs
ppositio illa capit istātiā. ¶ Ad scđam pbationē: qua dr:
φ oē qđ cōpetit toti per se necessario cōpetit cuilibet pti.
dōm φ ppositio est falsa. nam leoni ⁊ equo: ⁊ sic de alijs G
spēbus aialis cōpetit p se eē corruptibile: qđ tamē nō cō
petit māe eius. ¶ Item cōpetit eē aial ⁊ aiatum. ⁊ tm̄ aia
eius nec est aial nec aiata. ⁊ ita in multis alijs dari posset
instātia. ¶ Ad tertiam pbationē dōm: φ rō illa phi non
indiget illo sensu de toto ⁊ parte: sed sufficit sibi φ p par
tem virtutis intelligaf alia minor virtus. ⁊ p partē mobi
lis aliud mobile minus: ⁊ sic melius ⁊ clarius pcedit ra T.c.78
tio illa ad cōcludēdum omnimodam abstractionē moto 8.phyſi.
ris a magnitudine sicut concludere intēdit. Utrum auteȝ
hoc efficaciter cōcludat vel nō. dubiū est. De dicto vo Cō
men. nō est curādum in hoc. Nam pro certo ipse non pu
tauit φ aliquis posset esse actus vel forma māe quin extē
dereť extensione illius: ⁊ in hoc ipse deceptus est. ¶ Ad
cōfirmationē dicēdū φ tā aia q̄ q̄titas: supposito φ quā
titas sit alia res a mā: imediate informat mām. dico tamē H
φ aia vere informat mām q̄tam nec tamē ipsa est quāta.
¶ Cū ɔ hoc assumiť φ oē qđ recipiť in alio recipiť p mo
dum recipiētis. dōm φ ista ppō que a multis plurimū as
sumiť quasi maxima. si veritatē debeat habere intelligē
da est sic. oē quod recipiť recipiť ⁊c. i. ſm φ recipiens est
aptū recipere. nō aūt φ sit tale quale est recipiēs saltē ſm
oēs cōditiones recipiētis. Instātias eni innumerabiles ha
beret. ɔstat enim φ in incorruptibili mā recipiť corrupti
bilis forma: ⁊ in vase denso frigido ⁊ sicco recipitur aer
rarus calidus ⁊ humidus. ⁊ ideo q̄uis in quibusdam q̄
dam recepta conformenť recipiētibus: sicut aq̄ ⁊ alia flui
da ɔfiguranť ſm figuras recipiētiuȝ. nō tamē oia. nec ista
etiā in oibus recipiētibus conformanť. ¶ Ad sextū nego Ad 6ᵐ
maiorē. ad pbationē dōȝ φ nō oē qđ ē actu in mā postq̄
fuit in ea tm̄ in potētia diciť educi de potētia māe. iuxta
sensum qui in tali dicto solet haberi. Sed illud tm̄ qđ per

nales trāsmutationes māe per nāle agēs exit ad actū:qđ nō ꝯringit aīe intellectiue. ¶ Ad 7m ēt maior est negāda. ¶ Ad ꝓbationē dōm ꝙ possibile est cōpositū vere corrū pi. esto ꝙ nulla pars ei9 corrūpaf:⁊ hoc per solā dissolu tionē ipsi9 ⁊ separationē ptīs a pte. Uñ si aliqđ corpus cō tinuū. verbi grā. lignū3. a. scecef in duas ptes aut plures. esto ꝙ oēs remaneāt in rerū nā. nō tñ remanet. a. qꝛ nō ꝗ litercūqꝫ existēs: sed ꝯtinue sūt ille ptes. a. ita in ꝓposito nō ꝗlitercūqꝫ sunt aīa ⁊ corp9 ipsa sunt hō. Sed aīa infor mans corpus ⁊ actuās ⁊ corpus ifoꝛmatū ⁊ actuatū per aīam sunt hō. ¶ Ad octauū dōm: ꝙ si per effectū forma lē aliq̄ res intelligi debeaf: non pōt ꝯgrue alia intelligi ꝗ̄ mā vel cōpositū: ⁊ siue hoc siue illud p3 qđ in ꝓposito esset dōm. Si v° per effectū formalē3 intelligaf denominatio sumpta a forma: sicut vī argumētū accipere: ⁊ multi in ta li sensu vtunf hꝫ termino. dōꝫ ꝙ ꝓpie loquēdo maior nō est vera nisi de formis accñtalib9: nō tñ de olb9 forsassis. rō est qꝛ forme sb̄ales dāni eē hoc vel illud seu per ipsas aliqđ est hoc vel illud vt supra tangebaf. Jd aūt qđ p for mā est hoc vel illud. verbi grā. ignis vel aq̄ leo vel ceru9 aut aliqđ alioꝝ non est mā illius forme. Sed cōpositū ex vtraqꝫ. ⁊ iō iuxta illū modū loquēdi nō māe sed cōposito forma sb̄alis dat suū formalē effectū. ¶ Accidētales v° forme: qꝛ dant esse tale vel tale vt albū vel calidū ⁊ hꝫ ꝙ vere cōpetit subiecto forme. ideo dici dꝫ ꝙ suū formales effectū dent subiecto. ¶ Ad ꝯfirmationē cū dicif cui9 ope ratio est abstracta ⁊c. dōm ꝙ opationē eē abstractā a cor poꝛe pōt itelligi dupl'r. vno° sic ꝙ nec pm9/quo susceptiuū vel elicitiuū eius sit corp9 nec etiā pm9/qđ: sit p se ex cor poꝛe ꝯstitutū. ⁊ isto mō ꝯcedo maiorē. ⁊ dico ꝙ intellige re hōis vel aīe itellectiue ꝯiuncte nō est sic abstractū: qꝛ ꝑm9 ꝙ talis opationis est ipse hō: cuius per se ps est cor pus: imo forsitā nō ꝓpie aīa ꝯiuncta: sed homo tñ dī in telligere. iuxta illud pħi p̄ de aīa. dicere irasci aīam sile ē ac si aliquis dicat eā texere vel edificare. Melius aūt for tassis est nō dicere aīam misereri aut addiscere aut intelli gere. sed hōiē3 aīa. i. per aīā3. ⁊ nō est dubiū ꝙ accipit in telligere ꝯm qđ est opatio intellectus ꝓpie dicti vt p3 ex sequentia textus. Similē sniam inuit Aug. 2. de li. ar. vbi ait. Memoria nō solū alioꝝ: sed etiā sui meminit vel po tius nos ⁊c. ⁊ etiā ipsam per ipsā3 meminimus. Alio mō pōt intelligi operationē esse abstractā a corpore. ideo pci se: qꝛ corpus nō est eius ꝑm9/quo: susceptiuū vel elicitiuū. Et in isto sensu dico maiorē esse falsam. nec est inconueni ens alicuius opationē ⁊ accidēs eo eē abstracti9 isto mo do: videlicet ꝙ ipsum informet corpus ⁊ eius accidens in formet ipsum: ⁊ nō corpus. ⁊ ita dico de intelligere. Et qđ plus est aliqui ēt ide3 dicunt de qualibet hōis sensatione. ⁊ ꝯm illā opi. que qualibet aīam sensitiuam in aliis etiam ab hōie dicit eē inextēsā3 ⁊ totā in qualibet pte. Jdē esset dicēdum de sensationibus eius. qđ alij dicunt de sensatio nibus hominis. Et ego dē intelligere ꝓ nūc de aliis non diffiniens. Incōueniens autem foret dicere ꝙ accidens sit abstractius a suo subiecto ꝗ̄ eius subiectum a suo subie cto: aut ꝙ accidens esset per se subsistens vel magis aptū per se subsistere ꝗ̄ suū subiectū: neutrum aūt dico in pro posito. ⁊ ad similem sensum ꝓcedit aliqual'r intentio pħi vbi allegaf. nam ꝑncipal'r intendit ꝓbare ꝙ infinitū nō ē sb̄a per se exñs. sicut clare p3 ex textu ⁊ cōmento.

Quantum ad scđm articulū est opi. Auerro. ꝙ idē intellectus numero est oium hominu3 ⁊ nō alius vnius hōis ⁊ alius alterius. hoc aūt ꝓbat ipse 3° de aīa sic ꝑmo: qꝛ si detur oppositū: sequif ꝙ intellectus sit aliqđ hoc. i. aliquid singulare demonstratū infra spēm ⁊ nō nā simpl'r. ⁊ ꝯm hoc erit intētio intellecta in potētia: ⁊ p ꝯñs erit mouēs vel potens mouere intellectū ad intē tionē intellectā in actu siue ad intellectionem. ⁊ sic sequif ꝙ intellect9 recipiet ⁊ mouebit seipsu3: qđ est impossibile. ¶ 2°. si sit sic singularis ⁊ indiuidu9 nō recipiet intētiones vl'es: sed singulares tñ: sed hoc est falsu3: qꝛ tūc intellect9 esset sensus. ꝯña ꝓbaf: qꝛ si recipiēs est singulare signatu3 etiā receptu3 est singulare. alias ita posset dici ꝙ sensus re cipiet intētiones vl'es. ¶ Tertio sequif: ꝙ res intellecta apud me ⁊ apud te sit vna in spē: ⁊ due in indiuiduo: ⁊ sic res intellecta habebit rem intellectā: ⁊ sic ꝓcedit in infini tū. hec sunt verba eius. ⁊ puto ꝙ per rē intellectā itelligit ꝯceptum rei existentē in itellectu vt ratio sit hec. sequitur ꝙ ꝯceptus de aliqua re. verbi grā. de rosa: existens in in tellectu meo: ⁊ ꝯceptus de rosa existens in intellectu tuo: erunt vnus specifice: ⁊ duo numeral'r. ⁊ cū a quibuslibet eiusdem speciei possit abstrahi cōceptus vnus cōmunis: potero ab eis alium conceptū abstrahere: ⁊ tu simil'r. Et iterū iste conceptus secūdus in me est alius a tuo: ⁊ tamē eiusdē spēi. ⁊ per ꝯñs ab eis iterū alius poterit abstrahi: ⁊ sic in infinitū. Pꝛima ꝯña ꝓbaf ex eo: ꝙ impossibile est ꝙ vnus conceptus numero sit simul in diuersis intellecti bus subiectiue. ¶ 4°. sequif ꝙ discipulus nō poterit addi scere aliqđ a magistro: qđ est cōtra experiētiam: ꝯña ꝓba tur: qꝛ vel addisceret acquirēdo eandē scia3 numero: quā hꝫ magister: vel acquirēdo aliā cētam a scientia magistri nō p̄ mō: qꝛ nō est possibile vt eadē sciētia sit in duob9 ho minibus nisi in eis sit idē subiectū scie: qđ data hypothesi de diuersitate intellectuū nō est in ꝓposito. Nec 2° modo: qꝛ tūc sciētia magistri esset virtus generās ⁊ causans sciē tiā in discipulo ad modū ꝯm quē iste ignis generat alium ignē sibi similē in specie: qđ est impossibile. ¶ Quinto po test argui ꝯm ꝑncipia pħi ⁊ Cōmen. nam cōstat ꝙ intelle ctus est incorruptibilis ⁊ infiniti hoies ꝯm opi. eoꝝ fue runt. Si igif nō esset vnus itellectus oium: sed cuiuslibet esset ꝓpꝛius intellectus actu. essent intellectus infiniti. ⁊ l3 ꝯm veritatem falsum sit infinitos hoies fuisse: possibile tamē fuit sic fuisse vt in ꝑma. d. ꝓbatū fuit. Si autē infini ti iam fuissent. actu essent aie infinite. qđ est impossibile. ¶ Jstam opi. falsam esse nō solū ꝯstat ex veritate fidei nō stre. Sed etiā ex euidenti rōne. Et ꝑmo quidē per ratio nem Aug. 2° de li. ar. vbi ꝑmo probat ꝙ vnusquisqꝫ ho minū hꝫ ꝓpꝛiū sensum exterioꝛē. ⁊ nō est vnus plurium. Deinde hoc ipsu3 ꝓbat de sensu iterioꝛi quo quis se vide re aut alias sentire sentit. Postremo h̄ etiā probat de itel lectu in rōne ipsa. Uñ ex verbis suis pōt rō duplex forma ri. ¶ P9 est talis. possibile est me aliquid intelligere illud te non intelligente. igitur intellectus meus nō est intelle ctus tuus. añs notum est ex experientia. ꝯñtia ꝓbaf: qꝛ si intellectus meus est intellectus tuus. igitur ois itellectio mea est intellectio tua. ⁊ vltra. igif omne qđ intelligo: tu intelligis. hoc eni est homini aliquā rē intelligere qđ eius intellectionē in se hēre subiectiue. ¶ 2°. ego possum scire me aliquid intelligere te nō potēte natural'r scire ꝙ ego i telligam. igif intellect9 meus nō est intellectus tuus. añs etiam per experiētiam notum est. nam nullus pōt nāliter nosse cogitationes alterius seu qđ alius cogitet. ꝯñtia ꝓ baf sicut poꝛ: qꝛ si itellectus meus est tuus. igif cogitatio mea qua cognosco me intelligere est etiā tua. nam ideo ē mea ⁊ p illā cognosco: qꝛ ipsa est in intellectu meo. Si g° est in intellectu tuo. ꝯñs est ꝙ tu per illam cognoscas me itel ligere sic ⁊ ego cognosco. ¶ Has rōnes breuiter absqꝫ ꝓ batione ꝯsequētia p̄co ꝙ statim pñt occurrere: sil'r tangit Aug. in his verbis. Nōne vnusqꝫ nostrū habet suā ra tionē/qñquidē fieri pōt vt ego aliquid intelligam cū tu id nō intelligis. hec est ꝑma: ⁊ ꝯtinuo addit scđam: nec vtrū intelligā tu scire possis. Ego autē sciam. ⁊ tunc in psona discipuli respondens. Manifestum inquit etiā est rōnabi les mentes singulos quosqꝫ nostrū singulas habere. Sed hanc ꝯñam vitare nitif Cōmen. vbi supra. ⁊ est sua eius

A ꝙ nō obstante vnitate intellect⁹ in me ꝛ in te:aliqd qḋ tu
nō intelligis ego possum itelligere: qm̄ nec ego intelligo
nec tu per aliquā intellectionē:nisi quatenus illa tibi vel
mihi copulat̄ per phātasma seu intētionē imaginatā que
est in te vel in me.copulat̄ aūt per hāc spēm:qꝛ ipsa mouet
intellectū ad intellectionē ipsam. Et qꝛ possibile est phā/
tasma meū mouere ad intellectionē.tuo vō nō mouēte ad
illam:possibile est me aliquid intelligere te illud nō intel/
ligēte. Et per hoc posset ad formā rōnis facte responderi
negādo qḋ sequat̄:vt si intellect⁹ meus est tuus:ois intel
lectio mea sit intellectio tua:qm̄ intellectio mea est intelle
ctio mea:qꝛ ad eam mouet me phātasma meū:qḋ ita est
meum ꝙ nō est tuū.ꝛ silr̄ intellectio tua est intellectio tua:
qꝛ ad eum mouet phātasma tuū:ꝛ qꝛ ad aliquam mouet
meū phātasma tuo nō mouēte ad illā:aliqua intellectio ē
mea intellectio.ꝛ per eā intelligo que nō est tua itellectio:
Alio⁹ nec tu per eā intelligis. ¶ Alr̄ iuxta sniam eiusdē aliqui
rūo vident respondere:videlicet ꝙ quāuis intellect⁹ meus sit
B intellectus tu⁹.nō tamē eodē mō est meus:ꝛ tuus:qꝛ non
eque pfecte tibi ꝛ mihi copulat̄. ꝛ ideo non oportet vt oē
ꝫ rūsio/ qḋ intelligis per illuꝫ ego intelligā:nec ecōuerso. ¶ Neu
nem tra respōsio sufficiens est.ꝛ de pma pꝫ pmo: qꝛ fm ipsam
sequit̄ ꝙ si tu rem aliquā intelligis quā ego nō intelligo:
ego nō possum illā intelligere te perseuerāte in intellectio
ne eius:cuius oppositū docet experiētia.ꝯñam de claro.
si detur oppositū.igit̄ phantasma meum mouebit intelle
ctum ad intellectionē. Aut igitur ad eandem ad quā mo
uet tuū:vel ad aliam.nō ad eandē:qꝛ ipsum non pōt age/
re ꝙ iam actu per aliud actū est. Nec ad aliā:quia vel ad
aliam nō cōponentē cum prima vel cōponentē.ꝛ per ꝯñs
ꝯstituentē intēsiorē ꝛ perfectiorē intellectionē. Nō pōt da
ri 2ᵐ:qꝛ tūc sequit̄ ꝙ ex eo ꝙ illud intelligerē tu pfecti⁹ in
C telligeres ꝙ̄ pus itelligeres.nā itelligeres pfectiorī itelle
ctione. Nisi dicat̄ ꝙ nō intelligeres tota intellectione:sed
parte eius tm̄:quod est absurdum. Nec potest fm Com/
men.dari primū:qꝛ tūc in te vel in me possent esse diuerse
intellectiones ꝛ cōceptus fm numerū ꝛ eiusdeꝫ spēi.ꝯtra
illud ad qḋ nitit̄ ipse Cōmenta.deducere in 3ᵒ sua rōne su
pra posita. Nec pōt dici ꝙ meū phantasma mouet ad eā/
dem intellectionē:nō quidē pducendo ipsam aut faciēdo
ipsam esse postꝙ̄ nō fuit:sed faciēdo ipsaꝫ esse intellectio/
nem meā postꝙ̄ nō fuit mea. Quia si sic esset:sequeret̄ ꝙ
nec ipsum phātasma meū nec intellectus agens simul cuꝫ
eo ꝯcurrēs eēt verū agēs.sꝫ vtrūqꝫ diceret̄ agēs fꝫ meta
phorā tm̄ ꝛ similitudinē.cuius oppositū ipse vult in eodē
Cō.20. cōmento.ꝛ infra.ad hoc tāꝙ̄ ad incōueniēs deducit The
mistium. ¶ D. Posito ꝙ ego intelligaꝫ per eandē intelle/
ctionē qua ꝛ tu prius intelligebas:aut nō potero pseuera
D re in eadē intellectione te desinēte illam rem per illam in/
tellectionē intelligere.qḋ est contra experientiā:aut si sic.
eadem rōne ꝛ alius post me:ꝛ sic in eternum per eandem
intellectionem numero a quibuslibet hominib⁹ illa res i/
telligeret̄.ꝛ per ꝯñs etiā per eandē simul intelligunt oēs
qui illam rē intelligunt ꝛ intellexerūt:ꝛ sic nō solum intel/
lectus agēs ꝛ possibilis sunt fm ipsum eterni.sed etiam ꝛ
ipsa intellectio.ꝛ per ꝯñs etiaꝫ intellectus speculatiuus:
ꝯfirma⁹ ꝛ nihil est ibi vere factum. Cuius oppositū ex intentione
in pallegatis cōmentis nitit̄ defensare. ¶ D. Quero quo
modo illa intellectio sit mea. Aut eniꝫ sit mea tanꝙ̄ agē/
tis.ꝛ pꝫ per respōsionē ꝙ nō.aut tanꝙ̄ recipientis:ꝛ nec
hoc dici pōt:qꝛ nō recipio eam nisi per intellectum ꝛ ipsa
prius erat in intellectu.igitur nullo modo sit mea.ꝛ p cō/
sequēs nec per ipsum intelligo. Nec pōt dici ꝙ sit mea:qꝛ
intellectus plus:vel alio modo mihi de nouo copulat̄:qꝛ
tūc questio redit.quō copulet̄ de nouo intellectus si nihil
noui fit in ipso nec in phātasmate.cuꝫ tamē copulatio illa
fm Cōmen.intelligat̄ per precisam actionē phātasmatis
in intellectu. ¶ 1ᵒ.nō valet illa solutio:qm̄ fm eam sequit̄ E
ꝙ nihil possimus intelligere nisi cuius intellectionē phā/
tasma causet:qḋ est manifeste per experientiā falsum. Nā
intelligimus intellectiones:ꝛ dilectiones nostras ꝛ pteri/
tas ꝛ presentes:quarū tm̄ nullum est oino phātasma sensi
bile de quali phātasmate tm̄ nūc est sermo. Itē prime p/
positiones que nobis nalr̄ eueniunt in mentē vt ipsemet
Cōmen.dicit.3.de aia.verbi grā. Quodlibet aut est aut nō Cō.36.
est.intelligimus nos.ꝛ tamē eoꝝ itellectiones nulla phā/
tasmata causant.nō igit̄ per aliquā intellectionē intelligi/
mus:qꝛ ad illa mouet nostruꝫ phantasma: sed qꝛ ipsa est
in nostro intellectu ꝛ illam informat.vnde hoc precise po
sito intelligimus per ipsam. ¶ D. Ipsa pncipalis ratio pt ꝯfirma
formari specialiter de intellectione talium spiritualiū re/
rū nō habentiū phantasmata sensibilia:ꝛ similr̄ veritatū
cōplexarū quaꝝ notitiaꝫ nō recipimus a phātasmate.nā
ꝛ qḋlibet taliū te nō intelligēte ego intelligo ꝛ nō ecōtra.
¶ D. Posito ꝙ simul intelligamus rosam. possibile est ꝙ ꝯfirma⁹
ego intelligā me intelligere rosam:te nō intelligente:ꝛ ꝙ F
intelligam rosam.ꝛ istam intellectionē reflexaꝫ nō causat
phātasma rose.sꝫ ipsa cognitio recta rose. Si ḡ ꝛ mea co/
gnitio rose ꝛ cognitio reflexa eiusdē est in te seu in tuo in
tellectu.vt quid ergo tu nō intelligis me itelligere rosam/
sicut ego? ¶ Secūda etiā solutio nō valet.nam posito ꝙ
fm illam fictionem cōmenticiā intellectus ēt sit tibi mul/
to perfectius copulatus ꝙ̄ mihi:adhuc possibile est ꝙ ali
aliquid intelligam dum tu non intelligis illud. ¶ Tertio 3ᵐ
cōtra ꝯclusionē illam pncipalr̄ arguit̄:qm̄ si vnus esset in
tellectus oium hominū sequeret̄ ꝙ in eodē subiecto pmo
essent cōtraria in actu simul.hoc aūt est falsum in se ꝛ fm
Phm ꝛ Cōmē.ēt ꝯña declaratur. Nam simul in itellectu
vnius hominis est assensus etiam intēsus vnius conclu/ G
sionis.ꝛ in intellectu alterius hominis est intēsus dissen/
sus eiusdē ꝛ assensus ꝯtradictorie:q vtiqꝫ assensus ꝛ esti
mationes sunt vere ꝯtrarie:vt pꝫ ex scḋo pⁱher. Nec ad hoc
valet refugiū ad phantasmata.tuꝫ qꝛ tales assensus ꝛ dis/
sensus possunt esse circa phātasiabilia.tum qꝛ nec diuer/
sitas agētium facit vt contraria possint simul esse in vno
subiecto.alias idem subiectum posset esse calidūꝫ calore
causato ab igne:ꝛ frigidū frigore causato ab aqua:qḋ est
falsum. ¶ Nunc ad rationes Cōmen.respondeo.ad pmā Rn̄ᵒ ad
dico pmo ꝙ ita potest adduci ꝯtra eum:qꝛ ipse non nega/ rōnes
ret quin intellectus possit seipsum itelligere. ꝛ tūc sequit̄ Auer.
ꝙ agat in se aut moueat se:aut si hoc nō sequit̄ sed vitatur
per aliam viam ita etiā dicam. Ego autē concedo illud vl
timum consequēs.s.ꝙ intellectus possit mouere seipsum.
¶ Ad secūdum.nego consequētiam si intelligat̄ de inten/ Ad 2ᵐ.
tionibus vniuersalib⁹ vniuersalitate repsentationis:quo/
modo intelligēdum est aliquas intētiones esse vniuersa/
les. Nec pbatio valet. qꝛ nō obstante singularitate reci/ H
piētis:adhuc intētio recepta pōt representare vniuersali/
ter.sicut ꝛ ipsemet Cōmē.fateri cogit̄. nam ꝛ fm ipꝫ intelle
ctus est vere aliquid singulare:ꝙuis non sint plures eius/
dem rōnis:ꝛ tamē intentio aliqua existēs in eo est vniuer
salis per representationē. Et cum dicit̄ ꝙ ita posset dici de
sensu.dico ꝙ ita dicam ꝯtra eum.nec aliquā rationem po
terit sufficientē assignare:quin eandē ego assignem in p/
posito.qꝛ implurificabilis in eadē specie non impedit ve/
ram singularitatē. Reddit̄ tamē rō ab aliquibus:quia in/
tellectus est virtus inextēsa ꝛ non organica. Sensus autē
extensa:ꝛ ideo species in intellectu pōt representare vni/
uersale:nō autē in sensu. Utrum autē hec sit causa vel nō.
non diffinio.dico tamē ꝙ illa nō est quā ipse assignat:nec
oppositū ipse pbat:nec puto ꝙ pbare possit. ¶ Ad ter/ Ad 3ᵐ
tium ꝯcedo ꝙ ꝯceptus de rosa existens in intellectu meo
est alius numero a conceptu rose existēte in itellectu tuo:
ꝛ ꝙ isti conceptus sunt eiusdem rationis.ꝛ ab eis potest

g abstrahi alius conceptus: qui ita erit cōceptus illoꝝ conce
ptuū: sicut illi primi sunt cōceptus rosarū: ⁊ talē possibiles
pcessum in infinitū: nullus deberet negare. Si vō per rē
intellectā nō intelligeret Cōmen. ipsum conceptū rei aut
intellectionē: sed ipsam rem extra intellectā. dōm ꝙ eadē
res numero potest intelligi a te ⁊ a me nō obstante diuer
sitate intellectus mei a tuo. sicut idē sol videt̄ a te ⁊ a me.
Ad 4m nec tamē est idē visus meus ⁊ tuus. ¶ Ad quartū nego
ꝯñam. Ad pbationē dico ꝙ discipulus addiscit acquirē
do aliā sciētiā: nō tamen causatam a sciētia magistri: sed a
notitijs ⁊ itellectionib⁹ suis: ad quas mouet̄ per verba ⁊
Ad 5m sermones magistri. ¶ Ad quintū dico ꝙ a Phō vtiqȝ ex
pressum habet̄ ꝙ aīa itellectiua est actus ⁊ forma corpo
ris. Utrum autē plurium vel omniū hominū sit vna ani
ma: an singule singuloꝝ. ⁊ si sic. Utrū vna. nec simul nec
successiue plura corpora informauerit: an sit naturalr̄ re
ditus animarū ad corpora: ita ꝙ sit certus ⁊ finit⁹ nume
k rus aīarum: per quas quorūlibet hoiūm preteritoꝝ cor
pora informata sūt successiue: sicut plures Phī posuerūt
nō inuenitur expressum. Ego tamē ꝯcedo ꝙ possibile fuit
ab eterno mundum fuisse ⁊ infinitos homines precessisse
⁊ etiā infinitas animas simul esse. nec talis infinitas im
possibile est deo: vt probatum est in primo. ¶ Ad rationes
principales questionis pꝫ ex dictis responsio.

¶ Distinctionis. xvj. ⁊ xvij. Questio. ij.

Secundo quero vtrum pter aīam in
tellectiuā sit aliq̄ alia forma
h̄m subālis in hoīe. ⁊ videt̄ ꝙ sic. ¶ Pr̄imo. qa
hō nō tm̄ est homo. sed ēt est aīal ⁊ aīatū cor
pus. ⁊ corpus ⁊ sub̄a. igit̄ nō tm̄ est in eo for
ma per quam est hō. s. anima rōnalis: sed etiā forma per
quā est animal. ⁊ hec est aīa sensitiua: ⁊ forma per quā est
animatū corpus: que est aīa vegetatiua: ⁊ similr̄ forma
i corporeitatis: p quā est corpus: ⁊ forma per quā est subā:
⁊c. p hoc preter aīam intellectiuam sunt multe alie forme
substātiales in homine. Añs notū est. ꝯña pbat̄ ex eo ꝙ
impossibile est aliqd effectū formalē sine forma habere.
Sicut aūt esse hominē est effectus formalis aīe rōnalis.
Sic esse aīal est effect⁹ formalis aīe sensitiue: ⁊ sic de alijs.
2m ¶ 2⁰ in homine sunt opationes vitales diuersarū ratio
nū: vt vegetari, sentire, ⁊ intelligere. igit̄ ⁊ in eo sūt diuer
se anime que sūt pma pncipia hꝫ opationū. pꝫ ꝯña: qꝛ di
3m uersitas operationū pcedit ex diuersitate formarū. ¶ 3⁰
nulla res est corpus p formā mere spūalem. igitur in ho
mine est alia forma substātialis preter animā intellectiuā.
añs notū est. ꝯñā pbat̄: qꝛ homo est corpus. s̄m ꝙ corp⁹
est genus: ⁊ est cōpositus ex corpe vt corpus dicit alterā
ptē cōpositi: vel saltē altera predictarū cōcedit̄. Sed nec
homo nec aliq̄ pars eius est corpus per aliquā formā ac
m cidentalē. igit̄ per substantialē: sed nō per intellectiuā cū
illa sit mere spūalis. igit̄ per aliam. ⁊ sic saltē vna alia for
ma substantialis est in homine. s. forma corporeitatis.
4 ¶ 4⁰ si nō esset aliqua alia forma substantialis in homi
ne: sequeretur ꝙ carnes ⁊ ossa, nerui ⁊ sanguis ⁊ alie hꝫ
organice partes hominis nō differēt substātialr̄ specifice
dīra. ꝯña pꝫ: sed qd̄ sequit̄ est falsum. qm̄ hꝫ partes hn̄t
accidentia ppria ⁊ pprias opationes specificē differētes.
talis autē diuersitas accidentiū ⁊ operationum necessa
rio arguit diuersitatem specificam formarum substantia
liū. alias nunq̄ posset argui ꝙ aliqua differant specie in
genere substantie: qd̄ est incōueniens dicere.

o. pō Ad oppositū hō est vnū p se ꝟ aliqd in genere
subē. igit̄ ei⁹ ē vna tm̄ subālis for
ma. pꝫ ꝯña: qꝛ sicē p formā subālē res hꝫ esse: sic ⁊ vnū eē.
igit̄ pter aīam itellectiuā nō est alia forma subālis i hoīe.

pᵃ artic. Respondeo circa pluralitatē formaꝝ in hoīe va
rij sunt modi dicēdi. Quidā eñi tot
dicūt eē subāles formas: qt sūt pdicata eēntialia q̄ in qd di
n cunt̄ de eo: ⁊ ita in qlꝫ cōposito subāli ponūt multitudinē
formarū subāliū s̄m gradus pdicati seu pdicatoꝝ in qd de
ipso. Alij ponūt hꝫ plalitatē s̄m plalitatē opōnū vitaliū.
⁊ dñt tres aīas eē in hoīe. vegetatiuā. sensitiuā. ⁊ itellecti
uā. Alij āt duas tm̄. s. sensitiuā ⁊ itellectiuā. Alij ēt duas
tm̄. nō tm̄ duas aīas: sꝫ formā corporeitatis ⁊ aīam itellectiuā.
Quidā vō tot ponūt qt sūt ptes etherogenee in corpe. Et
qꝛ nulla pdictaꝝ opi. vt mihi vȝ. ratiō circa h̄ pono q̄tuor ꝯ
lēs. Pria ē ꝙ nō sūt ponēde i hoīe tot subāles for⁹ qt sūt
pdicata q̄ de ipso dicunt̄ in qd. 2⁰ ꝙ nō sūt tot ponende qt
hꝫ hō opōnes vitales. 3⁰ ꝙ nō tot quot partes hꝫ ethero
geneas. 4⁰ ꝙ nō est ponēda alia forma subālis in homi
pᵃ ꝯ ne pter aīam intellectiuā. ¶ Primā ꝯnē pbo sic. si in hoīe
sūt tot subāles forme quot sunt pdicata ⁊c. Eadē rōne ⁊
in angelo ⁊ in qlꝫ forma accñtali erūt tot entitates distin
o cte quot pdicata de eis in qd dicunt̄ s̄m gradus pdicati.
ꝯñs est falsum. qm̄ tūc in michaele eēt vna entitas p quā
est subā: ⁊ alia per quā est spūs: ⁊ alia per quā est micha
el. ⁊ sic esset substātialr̄ compositus ex tribus substātijs:
qd̄ nullus dicit. Silr̄ in albedine esset vna entitas p quā
est qualitas: ⁊ alia per quā est color: ⁊ alia per quā est al
bedo: qd̄ cōiter etiā negat̄. ꝯñia pꝫ: qa si det̄ oppositū. s.
ꝙ per eandē entitatē michael sit michael: ⁊ spūs ⁊ subā: ⁊
silr̄ albedo per eandē sit albedo ⁊ color ⁊ q̄litas: nō appa
ret pter qd equus nō sit p eādē formā equus, aīal: ⁊ sic
de alijs. ¶ Cōfirmat̄: qa nō minus hō est per eandē for
mā subālē hō ⁊ aīal q̄ ipse per eādē formā accñtalē sit al
bus ⁊ coloratus. pꝫ: qa nō minus essentialr̄ ⁊ in quid pdi
cat̄ aīal de hoīe q̄ coloratū de albo: aut ēt color de albe
2m dine. ¶ Scd̄o si sic. sumo cōpositū ex mā ⁊ forma subāli
tatis ipsius ignis: siue per quā ignis est subā precise. Aut
istud cōpositū sic pcise acceptū est subā corporea aut icor
p porea: aut nec corporea nec icorporea. Si corpea: igit̄ vel
est corp⁹ vel ps ei⁹ est corp⁹: nō eñi aliter pōt itelligi ꝙ sit
subā corpea. Si est corpus: cū oē corpus sit subā: ⁊ nō ois
subā sit corpus: alia forma est in illo cōposito per quā est
subā: ⁊ alia per quā est corp⁹: ⁊ idē sequit̄ si dicat̄ ꝙ ideo
est subā corpea: qa eius ps est corp⁹. nā etiā illa pars que
est corpus est subā: ⁊ tūc sequit̄ ꝙ illud cōpositum nō est
precise ex mā ⁊ forma subālitatis. ꝯ positū. Itē seq̄t̄ ꝙ in
igne sint plēs forme corpeitatis. ¶ P. Adhuc prescindat̄
s̄m intellectū ista forma alia corporeitatis: ⁊ sumat̄ pcise
mā ⁊ forma subālitatis ipsius ⁊ fiat arguimētum vt pus.
si dicat̄ ꝙ est subā incorporea: cū angelus michael sit etiā
subā incorpea ⁊ alterius rōnis ab ista: aliq̄ spēs sube icor
poree pdicabit̄ in qd de tali cōposito: que spēs erit pdica
tū inferius ad subā: ⁊ per ꝯñs ab isto adhuc in isto cōpo
q sito pter formā subālitatis est alia forma. ꝯ positū. Si dica
tur ꝙ nec est subā corpea nec subā icorpea: igit̄ est alteri⁹
rōnis a subā corpea ⁊ ab incorporea: ⁊ per ꝯñs adhuc ali
qua spēs sube pdicat̄ in qd de tali cōposito: ex quo vt pus
sequit̄. ꝙ pter formā subālitatis est alia forma in eo. ꝯ po
situ. Nec pōt dici ꝙ est qd̄dā cōe ad subā corpeā ⁊ subā
incorporeā: ⁊ per ꝯñs nec est eiusdē rōnis vel spēi cū hac
vel illa: nec etiā alterius spēi: sicut nec genus differt spe
cie a sua specie: nec etiā eiusdē spēi est cū illa: vt dicit̄. 10.
T. c. 24 meta. hoc inquā dici nō pōt. Tum qa hꝫ cōpositū (si tale
detur) est subā quedā vere singularis: sicut ⁊ mā hec isti⁹
ignis demōstrati: ⁊ quelibet eius forma est vere singula
ris. Tū qa si est sic cō: pdicabit̄ de subā corpea: ⁊ p ꝯñs
per ꝯuersionē ipm est subā corpea: ⁊ redit incōueniēs pus
illatū. Tū tertio qa ex aīam nō est aliqd̄ vl'e vt suppono.
ꝯfirma. ¶ Cōfirmari pōt ratio theologice ponēdo ꝙ de⁹ ꝯseruet
mām istius ignis ⁊ formā subālitatis que est in ipso: cete
ris formis annihilatis: qd̄ ⁊ vtiq̄ hn̄ posset: supposita di
3m stinctione taliū formarū. ¶ 3⁰ sequit̄ ꝙ posse est aliqd esse

A ignem & nõ esse corpus aut substã: & aliquid esse hoiez vel equum & non esse aial: quod nullus concederet: cũ quodlibet superius pdicetur de suis inferiorib⁹ in primo modo. ɔñia probatur: qꝛ deus poterit ɔseruare mãm ignis cum sola forma igneitatis: destructa forma corporeitatis: & forma ẽt substantialitatis: & similiter cõseruare mãm hõis cũ forma humanitatis: seu cũ aia rõnali: destructa forma aia
4^m litatis si distincte sint vt dr. ¶ Quarto fm pħm 7° meta.
T.c.43 in diffinitione sufficit ponere primũ genus cum finali drã: sed hoc esset falsum: si fm multitudinem predicatorum in quid: esset multitudo formarum subaliũm: nam tunc p hõ diffõnem nõ explicaret aliqua formarum importataꝝ per differentias medias inter primũ genus & drãm finalem.
5^m ¶ Quinto si sic. sequitur ꝙ nullũ superius pdicetur in qd de suo p se inferiori: qd manifeste falsum ẽ hꝫ oẽs & huic ẽt opinioni videtur specialiter repugnans. nã h° ɔcesso sequitur ꝙ non sit multitudo aliqua predicatorum in quid: quã
B tamen isti supponunt. ɔñia probatur. nã fm hoc qõlibet superius vel significabit tm̃ prẽ eius qd significat p inferius. Ubi gr̃a. aial significat fm illam viã cõpositum ex mã & aia sensitiua. Homo vo cõpositum ex mã & aia sensitiua. & ẽt ex aia rõnali: & tunc habet ppositum: qꝛ nomẽ partis nõ predicat in qd de noie totius: vt certũ est. cũ pars & totũ realr distinguãtur. Aut superius significabit cõpositũ ex mã & vna forma tm̃. Ubi gr̃a. aial significat precise compositũ ex mã & aia sensitiua. Inferius aũt significat precise mãm & aliã formã: vt hõ mãm & aiam rõnalem: & tũc idez sequit: qꝛ & hoc compositũ & illud essent realr distincta: ꝗ
6 uis vna ps vnius esset pars alterius. s. mã. ¶ 6° nõ sunt in hoie plures aie: g° nõ fm multitudinez predicatoꝝ &c. añs ɔbabit in sequẽti qne. ɔña pꝫ: qꝛ si nõ sunt plures aie i ho
Obiectiones mine. ergo per eadẽ aiaz hõ est hõ & ẽ aial: & per ɔñs p eandem formã. ¶ Cõtra qnẽ istam sunt alique rõnes tenẽtiũ
q p^m q. oppositũ. pma est talis. Si per eadẽ formã hõ est hõ & ani
C mal: oẽ qd inest homini per formã per quaz homo est hõ: inest ei per formã per quã hõ est aial. Oẽ autez quod inest homini per formã per quã est aial inest ei inquantum est aial: & per ɔñs ex virtute reduplicationis iest omni animali: sed esse risibile inest homini per formam per quã est homo. igitur esse risibile inest omni aiali: quod est falsuz. Oz aũt omne qd inest homini per formã per quã est aial inest ei inquantũ est aial. pbat: qꝛ oẽ tale aut inest ei fm ꝙ ẽ homo: aut fm ꝙ est aial. nõ hꝫ ꝙ est hõ: qꝛ sentire debet sorti per formam qua est animal: & tamen non inest ei fm ꝙ est
2^m homo. ergo fm ꝙ est aial. ¶ 2° forma gñis potest remanere corrupta forma spẽi. ergo sunt realr distincte. añs pbatur: qꝛ plura accñtia eadẽ numero manent in gñato & corrupto: quoꝝ subiectũ est cõpositũ ex mã & forma. igit eadem
3^m forma subalis manet: & illa non est forma speciei. ¶ Ter
T.c.33 tio, sicut dicit phs. 7. meta. diffõ est sermo habẽs ptes: & ptibus diffinitionis respondẽt partes rei. igit generi rñdet alia pars diffiniti ab ea que respondet differentie. Sola ãt
D mã nõ respondet generi: qꝛ genus dicit formã mediaz iter
& p̃ me. potẽtiã & actũ: vt dicit Cõmẽ. 2° metaphy. com. 33. igit re
c.17. spondet sibi vel forma tm̃ vel mã cuꝫ forma alia ab ea for
4^m ma que respondet differẽtie. ¶ Quarto. Phs 2° meta. vo
T.c.6. lens probare ꝙ nõ sit processus in infinitũ in causis forma
& .x. libus: probat non esse processuz in infinitũ in predicatis in quid. igitur videt velle ꝙ fm diuersitatẽ talium predicato
& p̃ me. rum: diuersificent forme in eodẽ indiuiduo. ¶ Ad hoc videt
c.17. esse auctoritas Cõmenta. 2° meta. cõm. 33. vbi dicit ꝙ materia primo recipit formas vles & mediantibus illis forias vsqꝫ ad indiuiduales. Tales aũt forme: quarũ vna mediãte alia recipit: differũt abinuicẽ: cum nihil sit mediũ reci
Ad p^m piendi seipsum. igit &c. ¶ Ad pmã cõcedo ɔsequentiam. & cũ assumit vlterius: ꝙ oẽ qd inest homini per formam p quam est homo inest sibi inquãtũ aial: dicendũ ꝙ hec est

falsa. sumẽdo ly. inquantũ. reduplicatiue: vt sumit arg^m in vlteriori deductione. E Instantiam hꝫ multiplicẽ. aliqd eniz bicubitũ per eandem formã est bicubitũ & quãtum: & p cõsequens per formã per quam est quantũ est bicubitũ: nec tamen est bicubitũ inquantũ quantũ: qꝛ non omne quantum est bicubitũ: similiter aliquod albũ per formã p quã est equale est album: nec tamen est albuz inquantũ quale. Nec pbatio valet: siue enim pbatio illa assumpta sit disiũctiua: siue de disiuncto predicato: falsa est: & instantiam potest in simili habere in exemplis propositis: si quis aduertat & i multis alijs. ¶ Ad secundum nego antecedens: nec Ad 2^m
valet probatio: qꝛ fundatur in falso. vꝫ ꝙ primum subiectũ accidentium sit cõpositũ ex mã & forma: cuius oppositum supra habitũ est. ¶ Ad 3^m dõm ꝙ illud dictũ phi fm vim Ad 3^m
vocis acceptũ intelligi dꝫ de diffinitione data per termios 7° met.
obliquos. verbi gratia. si dicatur ꝙ homo est compositus 33.
ex corpore & anima. tales enim diffinitionis partes vtrqꝫ significãt partes rei: vna mãm: alia formam: nec ex hoc concluditur ꝙ sint plures substantiales forme in re diffinita. F
De diffinitione autem que dat per terminos rectos/gen⁹/ & drãm/nõ pprie põt dictũ illud itelligi: qm̃ vt in p̃. d. 8. q. 3. ostensum est: ẽt fm mẽtem phi: genus nõ signat prẽ: sed totum. alias non plus pdicaret in quid q̃ dr̃a: põt tñ iproprie dici signare prẽ: p eo ꝙ signat rẽ iperfecte ɔfuse & per hoc. q. pnalr & silr dr̃a. Tota vero diffinitio signat explicite & pfecte. Et h° docet bñ Aui. 5. meta. vbi moues qõnez cap. 5.
quo partibus diffõnis debẽt rñdere partes rei: & loquẽs de tali diffõne dicit talẽ multitudinẽ nõ esse in re: sed esse fm intellm: pro quãto res cõcipit vt nõ terminata in cõceptu cõi: & ẽt vt terminata: q̃ terminatio & interminatio non est in re: sed in conceptu. Et pptera dicit ipse ꝙ cũ diffinim⁹ hoiem dicẽtes ꝙ est aial rõnale: nõ intendimus ꝙ sit cõpositũ ex aiali & rõnali: sed ꝙ ipse est aial: qd est rõnale: ita ꝙ p̃ signat hõ vt qddã cõe & nõ terminatum: deinde p drãm G
q̃si terminat. ¶ Ad 4^m neganda est ɔñia: qm̃ non iõ phs Ad 4^m
volẽs illud pbare pbat nõ esse pcessum in infinitũ in pdicatis in qd: seu pon⁹ in diffõnib⁹ & ptib⁹ eaꝝ: qa fm multitudinẽ pdicatoꝝ taliũ sit multitudo formaꝝ: sꝫ sicut etiam innuit Cõmẽ. ideo qa si eẽnt infinite forme in re: diffões Cõ. 10.
vel ptes diffõnis eẽnt ifinite: qd ẽ flm: qa cũ h° bene stat ꝙ nõ sint plures forme in re q̃ diffinit. Auctas Cõmẽ. non ẽ p̃ meta.
q. qa q̃lrcũqꝫ intelligi debeat vlitas illa formaꝝ: non dicit cõ.17.
Cõmen. ꝙ ille forme sint simul in mã: sed quod vnam recipit mediãte alia: qa vꝫ pus vnã deinde aliã. ¶ 2^m qnẽ pbo 2° q
p̃ sic. multo plura sunt gñã opationũ vitaliũ que competũt homini q̃ sint gñã aiaꝝ. igit nõ tot aie sunt in hoie q̃t vitales hꝫ opationes: assumptũ pbat: nã nutriri/crescere/gñãre/sentire/somniare/reminisci/appetere/pgredi/intelligere: & multa alia gñã sunt opõnũ vitaliũ: nã qdã pdcõꝝ sub se plura gñã ɔtinent: sicut saltẽ pꝫ de intelligere & appetere: & hoꝝ oium geneꝝ opões ɔueniunt hoi. constat autez H
ꝙ nõ sũt tot gñã aiaꝝ nec aliqs tot ponit. g° &c. ¶ 2° sic. in 2^m
hoie nõ sunt plures aie. igit nõ quot &c. ɔña clara est. añs cap. 15.
pbat. p̃ qdem ex eo ꝙ in de ecclesiasticis dogmatibus: sic scribit. neqꝫ duas aias dicim⁹ in vno hoie: sicut Jacobus & alij syroꝝ scribũt. ¶ Ad h° qdã modernus doctor respõ Ocham
det. d. ꝙ hic non ɔdemnant simplr due aie in hoie: sed due qd li. 2.
aie intellectiue: quaꝝ vna sit a deo: altera a diabolo: & h° q.10.
vt dicit pꝫ inspicienti lrãm ibi. Ego aũt multũ miror de expositione ista: & de hoc ampli⁹ q̃ dicit ex littera istõ pate. Sic enim iacet lra. neqꝫ duas aias dicim⁹ in vno hoie: sic Jacobus & alij syroꝝ scribũt. vnã aialem q̃ aiet corpus: & mixta sit sanguini: & alterã spũalẽ: que rõnem mistrat. Sꝫ dicim⁹ vnam eẽ eãdẽqꝫ aiam in hoie: q̃ & corp⁹ sua societate viuificet: & semetipsam sua rõne disponat: hñs in se libertatem arbitrij: vt in sua substãtia eligat cogitatione qd vult. Dic pꝫ ꝙ nec illi ponebant duas intellectiuas i hoie:

J sed vnā aīalē:alterā spūalē:nec aliquā illap dicebāt a dia
bolo eē creatā. Uñ hic est alius error ab illo quē dicit iste
doctor:qnimo de illo:nec ibi: nec in toto libro illo vlla fit
mētio. ¶ P. Ex determinatōe quā addit.d.Sz dicim⁹ 7c.
pz q̄ sit intētio scribētis nullā aiaz pter itellectiuā eē in ho
mine:frustra enim poneret:exq̄ ipsa p seipsaz viuificat cor
pus:7 per q̄ñs est pn̄ᵐ opōnū vitaliū.Cōfirmat ex intētio
cap. 12. ne August.10.sup Geñ.vbi dicit q̄ aia rōnalis nō solū car
ni pbet aialē vitā:verūēt fm ipsam carnē aliquid concupi
scit 7c.Si aialē vitā pbet.igit pter eā supflue ponitur alia
anima sensitiua vel aialis:7 eadē rōne vegetatiua:q2 vege
T.c.15. tatiua fm q̄ dicit phs 2° de aia.continet virtualr insensiti
26.et.31. ua.ita q̄ oia potest que potest vegetatiua:7 p q̄ñs qd cōti
net sensitiua:cōtinet ēt vegetatiuam. ¶ Et h ēt expresse p
cap. 13. bat p Dam.lib.2.q dicit q̄ cōtinet aia rōalis organico cor
K pore 7 ei est vite 7 augmētationis 7 sensus 7 gnōnis tribu
cap. 65. tiua. Et eādē ex toto sniam ponit Aug.in de quātitate aie.
Unde ex hoc pōt etiā argui ad pncipale:qm̄ pluralitas po
nēda nō ē:ad quā nō cogit expiētia/rō/vel auctoritas/cui
dici nō liceat. Sz nec experiētia cogit ad ponēdū in hoie
plures aias.pz:nec ēt auctas vlla talis:nec rō: qm̄ si aliq̄
deberet ad hoc cogere/videret de illa q̄ pp multitudinem
operationū vitalium argueret multitudinē aiarum:nā ex
solis eiusmodi opationib⁹ deuenim⁹ nālr in notitiam aie.
Hec aūt nō cogit:cū vna aia possit pluriū opōnum:immo
3ᵐ oium q̄ ↄueniunt hoi eē pᵐ pnᵐ:sic pz ex dictis.g 7c. ¶ 3°
cap. 3. Aug.i li.de fide 7 symbolo.hō inqt excepta for' mēbrorū
que diuersis gnībus aiantiū diuersa tributa est: non distat
a pecore:nisi rōnali spiritu qui mens etiā noiat: 7 itelligit
de dria specifica:qa etiā per mām numeralr distat a peco
re. Ex hoc arguo.si in hoie sit aia sensitiua distincta ab in
tellectiua:illa est eiusdē rōnis cū aia pecoris:alias non so
lo spū rōnali distaret a pecore:vt ait Aug. Si est eiusdē ra
L tionis.g hō vel ps hois est pecus:nā q̄lz subālis for̄a ↄsti
tuit i suo eē specifico:7 sic sequit q̄ hō vel ps eius sit asin⁹
vel bos:aut aliqd talē eiusdē spēi:cū aliq̄ brutoꝝ:qd certe
q ↄcederet nō iter hoies:sz iter bruta eēt cōputād⁹. ¶ Cō
ↄfirma. firmat.q2 si talis aia informaret mām absq3 aia rōnali:cō
positū resultās vtiq3 esset qddā pecus:igit 7 nūc ita est de
facto:cū illa per aduētū intellectiue nō mutet a sua specie:
Q6. 80 assumptū pbat p Aug.83.q.ↄ Apollinaristas vbi dicit q̄
ↄ Apollinarē ponētē p q̄ chrs nō hēbat hūanā mētē:h ē
rōnalē aiam q̄ hō a pecorib⁹ fm aiaz dif:vba sua sūt:seqt
q̄ vbū suscēpit quādā beluā cū figura corpis humani. Et
ex h dicit q̄ mutauit errorē:7 scdo posuit q̄ vbum assum
psit carnē solā absq3 aia. Ex qb⁹ pz q̄ Apollinaris ē po
suit vbū assumpsisse carnē cū aliq̄ aia/sensitiua:7 ad h fm
Aug.sequit q̄ beluam quādā assumpserat:igitur si aliqd
4ᵐ tale cōpositū eēt illd vtiq3 eēt qddam pec⁹ 7 belua. ¶ 4°
idē Aug.vbi supra de fide 7 symbolo ait.si qs tenuerit ca
tholicā fidē:vt totū hoiem credat eē susceptū a vbo dei.i.
M corp⁹/aiam/spm̄:satis ↄ illos.s.hereticos munitus est.In
libro aūt de ecclasticis dogmatib⁹ ipse ait:si liber fuerit
su⁹:vt cōius credit 7 antiquoꝝ voluminū rubrice testāt:
aut si nō fuerit su⁹:sz gēnadij:vt vr̄ velle Magr̄ 2° sniaruz
dist.18.circa finē.nihilominus auctenticus liber est apud
oēs theologos:7 in eo regule nr̄e fidei ↄtinentur. ¶ In il
cap.20. lo inq3 lib°.sic scribit:nō ē terti⁹ i subā hois spūs:vt dydy
mus ↄtēdit:sed spūs ipsa est aia pro spirituali nā vel pro eo
q̄ spirat in corpe spūs appellata:aia vo ex eo vocat q̄ ad
viuēdū vel ad viuificandū animet corpus. Ex quib⁹ pz q̄
in pma auc̄te cum ait.aiam spūm cōstructio ē appositiua:
7 est sensus aiam spūm.i.aiam q̄ est spūs. Ergo fz has au
ctoritates nihil est de subā hois pter corp⁹ 7 aiam q̄ ē spi
ritus.i.aiaz rōnalē. ¶ 5°.si in hoie eēnt plēs aie.vg.s.sen
5ᵐ sitiua 7 itellectiua:tūc seqt q̄ hō erit cōposit⁹ ex aiali:7 p
q̄ñs nō erit aial.q̄ña scda pz.pᵃ pbat:q2 quedam ps hois
erit qddā ↄstitutū ex corpe 7 aia sensitiua:qdlz autem tale N
est aial. ¶ Cōfirmat.q2 si tale cōstitutū remaneret absente
aia rationali vtiq3 ipm viueret 7 sentiret:7 p q̄ñs eēt aial.
Sic g dico q̄ sic dū nō sunt tot aie in hoie qt hz opationes
vitales:sz nec aliq̄ aia in eo ē disticta ab intellectiua. ¶ Cō Contra
tra ista tñ ē opi. ēt aliquoꝝ modernoꝝ tenētiū q̄ in hoie ē 2ᵐ qm
aia sensitiua distincta ab intellectiua:hoc pbant p sic. Im obiōes
poīe est q̄ in eodē instāti sint in eodē ↄria:sed act⁹ appetē Ochaz
di aliqd 7 act⁹ renuēdi idē sunt ↄrij:igit si sint sil' in rerum vbi.s.
nā nō sunt in eodē subto. Sz manifestū est q̄ sūt sil' i hoie:
q2 ideo idē qd hō appetit per appetitū sensitiuū renuit per
appetitum intellectiuū. ¶ Cōfirmat per phm 3° de anima T.c.9.
qui dicit q̄ in eodem sunt appetitus contrarij:hoc est eēnt
contrarij:si nati essent recipi in eodem subiecto. ¶ Secun 2°
do eadem forma substātialis non potest simul 7 semel ha
bere duos actus appetendi respectu eiusdē obiecti:sz fre
quenter in hoie sunt sil' actus volēdi aliqd obm 7 act⁹ ap O
petēdi idē appetitu sensitiuo:igit illi actus nō sunt in eodē
subo. ¶ 3° eadē forma numero nō elicit simul actum appe 3°
tēdi aliqd nālr 7 aliū libere. Sed volūtas libere vult ali
qd 7 appetitus sensitiu⁹ nālr appetit.igit 7c. ¶ 4° sensatio 4°
tiōes sunt obiue in aia mediate vel imeᵗᵉ:7 nō sunt subiecti
ue in aia intellectiua.igit anima sensitiua distinguit:maior
pz:q2 nihil aliud potest assignari subm sensationū:nisi aia
vel potentia:7 si potētia sit accñs aie erit subiectiue in aia:
minor pbat:q2 aliter ois apprehensio aie sensitiue eēt in
tellectio:q2 esset subiectiue in aia intellectiua. Itē tunc aia
separata posset sentire:q2 ex quo sensatio eēt subiectiue in
aia intellectiua:7 deus pōt ↄseruare oē accñs in suo subo
sine quocunq3 alio:posset cōseruare sensationem in aia itel
lectiua separata:qd est absurdum. ¶ 5 eadē forma numero 5°
nō est extēsa 7 nō extensa mālis 7 imālis:sed aia sensitiua
in hoie est extēsa 7 mālis:aia vo intellectiua nō:q2 est tota
in toto 7 tota in qualibet parte.g 7c. ¶ 6 arguit p alium 6°
doctorē sic.hō in gñando hoiem pducit aiam sensitiuam: Hiber
aia vo intellectiua creat.igit in hoie est aia sensitiua disti nic⁹ i.q.
cta ab itellectiua.aīs pbat:q2 nisi sic sit:sequitur q̄ hō sit de ima
ignobilioris ↄditionis ex se quo ad actū gñandi 7 ↄtinuā gine.
di suā spēm q3 cetera aiantia:qd nō vr rōnabile. Tum q2 P
nā nō deficit in necessarijs:7 maxime in rebus pfectis fm
phm 3° de aia:7 Cōmē. Tū q2 potentia nutritiua est nobi Cō.45
lior in hoie q3 in alijs aialibus:igitur po' gñatiua in ipso h.c.p.
est pfectior:7 igit pōt in effectū ita nobilem:sicut pōt po'
gñatiua bruti:sed illa pōt in aiam sensitiuā:igit po' gñati
ua hois pōt in aiam sensitiuā.ponat igit q̄ in gnōne hois
de⁹ nō creet aiam itellectiuā.seqt q̄ hō gñabit adhuc veꝝ
aial.igit ita facit qñ deus creat aiam intellectiuā:cum ista
creatio nō ipediat actionē hois. Tū q2 cōplexio hois no
bilior est q3 complexio alioꝝ aialium:igitur forma cōple
xionalis eius est nobilior q3 ceterorum:cum igit in ceteris
sit aia:sequit q̄ ēt in hoie hᵒ forma est aia. Q
¶ Ad pᵐ dico q̄ sicut circa volūtatē ↄsueuimus distigue
re de velle absoluto 7 velle ↄditionali q̄ magis velleitas
q3 volitio dici solet:sic circa appetitum in cōi possum⁹ di
stinguere de appetitu abᵗᵒ 7 cōditionali. Cū g dr̄ q̄ actus
appetēdi aliqd 7 actus renuēdi idem sunt ↄtrarij.dico q̄
esto q̄ istud ↄcederet:si vterq3 sit actus absolutus.non tñ
est veꝝ si vnus absolutus alter ↄditionalis.supposito etiā
q̄ talis actus ↄditionalis sit actus elicitus q̄ forte falsuz
est.vñ volitio actus 7 nolleitas ei⁹ nō ↄriant.nec sunt icō
possibiles nō solū i eodē hoie:sed nec ēt in eadē po'. Sic
pz de piciente merces in in mare qui absolute vult pice
re 7 cōditionalr nollet.puta si posset alr euadē.7 isto mō
itelligēde sūt auctoritates dñtes appetit⁹ ↄrios eē i eodē.
Primo autem modo loquendo de appetitibus.s.vtroq3
absoluto forte posset dici q̄ nec in eadem potentia nec in
eodē hoie sunt simul.vñ nūq3 aliqs sil' abᵗᵉ vult aut appe

A fit aliqd ⁊ ab⁹ nó vult seu renuit illud idẽ. Cõtingit tñ ali/
cui videri oppõsitũ pp ĩpceptibilitatẽ.q.successionẽ ↄ̃rioꝝ
appetitiuũ i eodẽ hoie q̃ ħ₃ succedẽtia sibi iudicia ex diuer
sis cãis puenientia nũc aliqd appetit ⁊ mox renuit illõ idẽ.
Rño ad rationes Oc(ba₃) vbi.s. cap.14. ¶ Ad pᵐ dico.q̃ pp illã rõnẽ fuerũt moti manichei ad po
nẽdũ duas aias in hoie:q vt dicit Aug.10.sup Geñ.cũ vi
derũt nõ posse carnẽ sine aia ↄcupiscẽ:aliã quãdã aia₃ suã
ex alia nã deo ↄ̃riã carnẽ hñe putauerũt:vñ cõcupiscat ad/
uersus spũm. S₃ vt in.12.c.oñdit.nõ o₃ pp hꝰ repugnãtiã
carnis ⁊ spũs ⁊ ↄcupiscentiaꝝ ↄ̃riaꝝ diuersas aias ponẽ.
Qõ.40 Silr.83.q. Ex diuersis ingt visis diuersus appetitꝰ aiarũ
est ⁊c.⁊ sbdit. Nõ itaq; ob h putãdũ ẽ diuersas eẽ nãs aia
rũ:q₂ diuerse sũt volũtates:cũ ẽt vniꝰ aie volũtas ꝓ tẽpoꝝ
diuersitate varieť ⁊c.⁊ facit ad ꝓpositũ tota qõ illa. Itẽ ↄ̃
Julianũ li.6 añ mediũ. Motibꝰ igr suis aia q̃s h₃ ꝑ₃ spũ₃
aduersať alijs motibꝰ suis quos h₃ ꝑm carnẽ. Rursus mo
tibus suis q̃s h₃ ꝑm carnẽ aduersať alijs motibus suis q̃s
B h₃ ꝑm spũm:⁊ idõ dĩ caro concupiscere aduersus spiritum:
⁊ spiritus aduersus carnem. Ex quibus ẽt p₃ q̃ vniꝰ eiuſ
dẽ aie sũt tales pl'es morꝰ sibi inuicẽ aduersantes:de h ẽt ali
qd in sequẽti.q.diceť. S₃ q̃tũ ꝓ nũc dõm ad argu.q̃ actꝰ
appetẽdi aliqd est actꝰ ⁊ renuẽdi illõ idẽ:si vterq; sit rõna
lis vel vterq; sensualis:aut nãlis:vtriq; ↄ̃rij sũt:nec vnq̃ sil'
sunt in eodẽ hoie. S₃ actꝰ appetẽdi rõnalis non est ↄ̃rius
formalr actui renuẽdi sensibili ẽt eiusdẽ obti:l₃ v̄tualr sint
ↄ̃rij. Et istud p₃ qm̃ appetitioni rõnali ↄ̃ria est renuitio rõ
nalis ð eodẽ obo:⁊ ista renuitio rõnalis alteriꝰ rõnis est a
renuitione sensibili eiusdẽ obti:⁊ q₂ vni tm̃ vnũ ẽ ↄ̃riũ.10.
T.c.17 meta.seqť q̃ ista sensibilis non sit illi appetitui rõnali ↄ̃ria
Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ formalr.l₃ v̄tualr:vtpote q₂ in ↄ̃rios effectꝰ iclinãt. ¶ Ad
2ᵐ ⁊ 3ᵐ sil' dico.ꝑ q̃ nõ appet vlla impossitas q̃ eadẽ aia cir
ca idẽ obiectũ hẽat vnũ actũ mere nãlr receptũ mediante
sensatione illiꝰ obti trãsmutatiõe alicuiꝰ organi corꝑalis ⁊
Ad 4ᵐ aliũ spõtaneũ ⁊ liberũ puia deliberatiõe creatũ. ¶ Ad 4ᵐ
nego minorẽ:ad ꝓbationes in.q.sequẽti rñdebiť. dico tñ
C ꝓ nũc q̃ illa 2ᵃ ꝓbatio ẽt reduciť ↄ̃ arguẽtẽ:cũ ipse non ne
garet qn deus posset illã sensitiuã aiam a corꝑe separe:⁊ p
Ad 5ᵐ ↄ̃ñs ꝑm rõnẽ suã in ea posset sensatio ↄseruari. ¶ Ad 5ᵐ di
co q̃ aia sensitiua in hoie nõ est extẽsa nec mãlis:sic nec in
Ad 6ᵐ tellectiua:cũ ipsamet itellectiua sit sensitiua. ¶ Ad 6ᵐ dico
ꝑ q̃ per idẽ posset argui q̃ hõ in gñando ꝓduceret aiam
itellectiuã:q₂ alias q̃ ad ↄtinuationẽ sue spẽi eẽt ignobilio
ris cõditiõis alijs aialibꝰ.nã aia intellectiua est forã speci
fica hoie:nec alicuiꝰ alteriꝰ forme ꝓductio sufficit ad ↄti/
nuationẽ hũane spẽi. ¶ Rño ãt ad argu.ꝑ ↄcedẽdo q̃ hõ
in gñõne hois ꝓducit aiam aliquã sensitiuã:sicut multi ⁊
magni cõcedũt:s₃ ex h nõ hr q̃ in hoie:sint due aie distincte
vna sensitiua:alia intellectiua:nã sensitiua ꝑus introduciť:⁊
deide facta vlterior dispõne ad itellectiuã sil' corrũpiť sen
sitiua ⁊ ifundiť itellectiua:⁊ sic dõ₃ est de alijs formis suba
D libꝰ q̃ ꝑcedũt aia₃ intellectiuã:⁊ finitir sensitiuã ⁊ vegeta
tiuam in materia que disponitur ad intellectiuam: simul
enim cum posterior generatur prior corrumpitur.

E ¶ Scdõ si qs vellet tenere q̃ nulla aia sensitiua distincta
ab itellectiua ꝓduciť añ itellectiuã nec ẽt simul cũ itellecti
ua i gñõne hois põt dici q̃ si attẽdať nobilitas ↄditionis
i gñãndo ꝑciᵉ penes formã qua₃ gñãns ꝓducit quo ad h
hõ est ignobilior alijs:eo q̃ alia perfectiorẽ formã ex se ꝓ
ducũt.simplr tñ hõ est nobilior illis.nec istud ẽ icõueniẽs
cũ non solũ aialia:sed ⁊ ipse ignis hoc mõ sit ꝑfectior an/
gelo:nã formã subalẽ põt ex se ꝓducere nõ aũt angelus.⁊
tñ simplr angelus est illis ꝑfectior. Nec pᵃ ꝓbõ ad ꝓban
dũ hoc eẽ falsu₃ v₃.q₂ sic nõ est dicendũ q̃ nã deficiat hoi
i necẽijs q₂ nõ dedit sibi v̄tutẽ ꝓducendi aiam intellectiuã
p qua₃ hõ est hõ.sic nec q₂ nõ dedit sibi vt posset ꝓducere
aiam aliquã sensitiua₃.⁊ vtriusq; rõ est:q₂ nec h nec illud
fuit sibi neccessariũ.eo q̃ auctor nãe deꝰ sic nãli cursu hũa

nã nãm administrat ẽt hꝰ formã ↄgruenter corꝑi tribuit: E
vt humana spẽs in sibi necessarijs nõ deficiat. ¶ Ad aliã
ꝓbationẽ põt ↄcedi q̃ poᵃ gñatiua i hoie est ꝑfectior quo
ad essentiã q̃₃ poᵃ gñatiua in alijs:nõ tñ quo ad effectum.
Uel ꝑm modũ loquẽdi aliquoꝝ modernoꝝ ipsa poᵃ est ꝑ/
fectior essentia sed nõ est ꝑfectior poᵃ.nec hoc est inconue/
niẽs. Uno tñ mõ posset dici etiã ꝑfectior poᵃ:q₂.s.ad ꝑfe/
ctiorẽ effectũ perfecte ⁊ vltimate disponit. ¶ Ad aliã de
nobilitate cõplexionis/dico q̃ inde non seqtur q̃ aliq̃ for/
ma cõplexionalis ꝓprie loquẽdo.i.que ex cõplexione vir
tute nãlis agẽtis gñãtur/sit in hoie nobilior alijs.sed suf/
ficit q̃ nobiliori forma corpus taliter complexionatum
perficiatur.⁊ sic est. Nã corpus sic nobiliter complexio/
natum nobilissima forma.s.anima intellectiua perficitur.
¶ 3ᵐ ↄ̃nẽ ꝓbo ex quodã medio supra tacto. Qm̃ pluralitas 3ᵒ ẽ
nõ est ponẽda:ad cuiꝰ põnẽ nõ cogit experientia/nec rõ/nec
auctoritas sacra.s₃ ad pluralitatẽ formaꝝ subaliũ ꝑ₃ plura
F litatẽ ptiũ organicaꝝ ⁊ etherogeneaꝝ hois ponẽdã nõ co/
git auctoritas sacra vt notũ ẽ:nec expiẽtia ẽt/nec rõ. ꝓbõ.
q₂ oẽm talẽ diuersitatẽ acciñtiũ reqrit in corꝑe hũano vna
⁊ eadẽ forma subalis ⁊ oẽs ptes sic differẽtes acciñtibꝰ ip
sa eadẽ informat.nam eadẽ aia itellectiua forma est totiꝰ
corꝑis hũani:g. nõ pp diuersitatẽ acciñtiũ:quã in ꝑtibus
corꝑis videmꝰ:possumꝰ arguere diuersitatẽ formaꝝ suba
liũ. Itẽ nec pp diuersitatẽ opõnũ:qm̃ eadẽ forã in diuersis
⁊ eiidẽ ẽt ꝑtibus corꝑis põt aliaꝝ ⁊ aliaꝝ opõnũ eẽ ꝑnᵐ ꝑᵐ
sicut.ẽ.p₃. Cũ g̃ nõ sint alia:vñ possit argui talis diuersitas
ↄfirma. formaꝝ subaliũ:idõ nõ est ponẽda. ¶ P. Nec in plãtis:nec
in alijs aialibus est diuersitas formaꝝ subaliũ ꝑm diuersi
tatẽ taliũ ptiũ.igiť nec in hoie.ↄ̃ña p₃.añs ꝓbo:q₂ organi
G zatio corꝑis ⁊ distinctio taliũ partiũ ꝑuenit aliquo modo
gñatiõe aie.igiť ꝑm h tales forme subales ꝑueniunt in pti
bus corꝑis ipam aiam. Aut g̃ corrũpunť in gñõne aie aut
manẽt.si corrũpũť vel alie siles inducunť:⁊ h non est dõm
qa tũc ille frustra corrũperenť. Aut nõ inducũť alie:⁊ tũc
seqť q̃ i tali aiato nõ sit hꝰ diuersitas formaꝝ subaliũ; qõ
est ꝓpoᵐ. Si võ manẽt:tũc seqť q̃ erit vera subalis gñatio
alicuius absq; cuiusq̃₃ subali corruptione:qõ repugnat to
Cõ.bz. ti phie. ¶ Cõfirmať ꝑ Cõmẽ.ꝑ phy.vbi ait.q̃ si mã habe/
ret formã ꝓpriã nullã aliã reciperet ipa ꝑmanẽte:s₃ stati cor
rũpereť q̃cito alia forma gñareť. Nec põt dici q̃ aliq̃ vna
forma totius corꝑis corrumpitur. Tum q₂ nõ apparet q̃
aliq̃ forma vna ꝑus informet corpꝰ plãte q̃₃ aia eiꝰ. Tũ q₂
q̃ rõe ille ptiales forme remanerẽt ita ⁊ ista totalis. ¶ P. ↄfirma.
Si manẽt.sequiť q̃ ꝓductio illa nõ erit vẽa gñatio simplr:
H sed alteratio tm̃:nã subm deferẽs trãsmutationẽ retinebit
sub vtroq; termino idẽ nomẽ ⁊ eãdẽ diffõnẽ:cũ q̃libet sub
stãtialis forma ↄstituat in eẽ specifico. Nec refert q̃tũ ad
h/vtrũ illa forma sit ꝑfecta vel iperfecta:q₂ q̃libet ↄstituit
hoc aliqd vnũ ꝑm spẽm:⁊ ꝑ ↄ̃ñs ipsum manẽte eadẽ forã
erit idẽ ipm nõ variatũ ꝑm suã subam:ac ꝑ hoc q̃libet trãs
mutatio supueniẽs erit oĩmõ accidẽtalis. ¶ Istud confir/
matur per Cõmẽta.vbi supra.qui per hoc ꝓbat q̃ mã nõ ꝑ ph.
est aliquid existens actu hñs ꝓpriam formã substantialẽ:
qm̃ tũc gñatio in suba eẽt alteratio:⁊ forme recepte essent
accidẽtia:⁊ hoc est aliud incõueniẽs:qõ ẽt sequiť in ꝓposi
to.v₃ q̃ aia intellectiua erit accidẽs. Et certus sum q̃ ista
inconuenientia nõ minꝰ sequunť in proposito q̃₃ in eo in q̃
arguit Cõmẽ.sicut p₃ cuilibet volenti attendere. Et ꝑ hoc
excludiť etiã vna solutio q̃ ab aliqbus dari ↄsueuit. v₃ q̃
nõ obstãte q̃ eadẽ forma subalis remãeat adhuc erit vera
generatio si forma recepta sit subalis:nã per hoc ẽt ꝓbať
vt supra ꝓlixius.d.12.q.i.fuit declaratũ q̃ nulla forma su
peruenicns erit subalis. Hec ẽt incõueniẽtia seq p₃ ꝑ pħm
2ᵒ de gñõne sicut supra di.15.in 4ᵃ ↄ̃ne.q.ꝓbať. Si dicatur T.c.31.
q̃ adhuc erit gñatio pro eo q̃ noua suba gñabiť.s.cõposi/
ta ex ꝑcedẽte q̃ defert transmutationẽ ⁊ forma noua que

I degrit:ita dicā tibi ꝙ cū lignū calefit ē xa gnātio:qꝛ noua
subā gnāt.s.cōposita ex ligno ꝛ forā caloris:nec poterit ꝑ
bari ꝙ forma caloris nō sit subalis:aut istō cōpositū nō sit
subā:nisi ex h ꝙ lignū ē idē nūo in actu ſm spēm ligni qđ
4° ꝛ erat:āñ trāsmutationē:ꝛ eodē mō in ꝓpo. ℂ 4ᵐ ꝛnē ꝓbo
ſ sic.ois subā q̄ est in hoie est aia vel corpus:ꝛ non sunt in
hoie plures aie.igit̄ in hoie nō est aliq̄ forma subalis alia
ab intellectiua:ꝯña pꝫ:qꝛ in hoie est aia intellectiua:vt pꝫ
in p̄cedēti.q.añs q̄ ad 2ᵐ ptē ꝓbat̄ ex ꝛne 2°. Quo ad pᵐ
cap.19. Xo aucte expressa q̄ hr i de ecclasticis dogmatibus:sic.n.
scribit̄ ibi.duab⁹ substātijs cōstat hō/aia tm̄ ꝛ corpe. Ex h
aūt manifeste seq̄t ꝙ ois subā ex q̄ cōstat hō sit aia vel cor/
pus. Scđo sic.si in hoie eēt alia for° subalis ab itellectiua
vel ipsa eēt forma elr̄i vel forma mixti:quā aliq vocāt for
mā corporeitatis vel alia aia:nō for° elr̄i:qꝛ nulla talis ma
net eēntialr̄ in mixto:vt dis.15.ꝓbatū est:nec aliq̄ alia aia:
vt pꝫ ex 2° ꝛne huius.q. ℂ Itē si eēt aliq̄ alia aia:aut vege
K tatiua aut sensitiua:ꝛ siue h siue illa precessit vtiq̄ aiam in
tellectiuā in mā illa:nā pri⁹:vt cōiter dr̄ embrio viuit vita
vegetatiua ꝛ sensitiua anteq̄ infundat̄ aia rōnalis:ꝛ qꝛ nā
nō corrūpit aliquā formā:vt aliā oino sil'ꝫ introducat:qꝛ
supflua foret actio eī⁹:sequit̄ ꝙ si aliqua talis aia est in ho
mine illa eadē est que preuenit intellectiuaꝫ in corpore:ꝛ si
sic.seq̄t ꝙ noua subā gnāta est.s.hō absq̄ corruptione ali/
cuius sube:sicut inferebat̄ in ꝛne tertia. Nec potest dici ꝙ
sit forma corporeitatis vel mixtionis:qm̄ ꝛ idē inconueni
Confir. ens nunc illatum sequit̄. ℂ P.nō magis incōueniēs est ꝙ
homo aut pars aliq̄ eius sit belua vel pecus q̄ȝ ꝙ sit lapis
vel lignū:aut aliquod ptinens ad aliquam speciē corporis
inaiati:cū minor sit ꝯueniētia inter aiaꝫ rōnalē ꝛ tales for
mas q̄ȝ iter ipm ꝛ alias aias. Sed pmū non est ponēdum.
igit̄ nec scđm:sed illud sequit̄:si ponat̄ aliq̄ talis forma in
homine:nā quelibet talis cōstituit indiuiduuꝫ sue speciei.
Nec valet refugiū ad distinctionē de formis iperfectis ꝛ ꝑ
fectis:qm̄ nulla oino forma subalis est extra aiam que nō
sit indiuidua ꝛ singularis ꝛ determinate spēi:ꝛ per ꝯñs cō
obiones stituat singulare determinate spēi. ℂ Cōtra ꝛnem istā pōt
ꝛ 4ᵐ ꝛ. argui ꝓbando spālit̄ ꝙ p̄ter aiaꝫ intellectiuā sit in hoie
L alia forma subalis.s.forma corporeitatis.pmo qꝛ vere est
corpus:ꝛ nō ꝑ aiaꝫ intellectiuā:cū illa sit forma spūalis igr̄
2ᵐ per aliam formā subalē. ℂ 2° homo est cōpositus ex aia rō
nali ꝛ corpore:vt oēs cōcedunt. Aut igitur corpus ex quo
cōponit̄ est mā sola. Aut mā cū aliquo acciñte. Aut mā cū
aia intellectiua. Aut mā cū aliqua alia forā subali. nō mā
sola:qꝛ tunc ēt ignis ꝛ qđlibet elr̄uꝫ:ꝛ silr̄ quodlibet cor
pus mixtum esset compositū ex corpore ꝛ forma:qđ null⁹
s.ph.30 dicit. Sola eniꝫ aialia dr̄ composita ex corpore ꝛ forma.
Nec est mā cū acciñte:qꝛ nullū acciñs ē de eēntia hominis.
Nec mā cū aia itellectiua:qꝛ aia itellectiua ē altera ps ho
minis corpi ꝯdistincta:igit̄ est mā cū alia forma substātiali:
3ᵐ ꝛ habet̄ ꝓpositū. ℂ 3° qñ aliqđ aial morit̄:mā pro nullo
instanti ē sine forma corporeitatis. Aut igitur illa p̄erat in
aiali dū viueret:ꝛ habet̄ ꝓpositū. Aut est nouiter introdu
M cta:ꝛ hoc rōnabilr̄ dici nō pōt:qm̄ nullus effectus vn⁹ ſm
speciem ꝓducit̄ indifferenter a quolibet:ꝛ ab vno ꝛ a plu
ribus ſm spēm:nec etiā indifferenter per quālibet trāsmu
tationem p̄cuiā:sed a determinata causa:ꝛ a determinata
dispositione p̄uia. Nūc aūt videm⁹ ꝙ si bos aut aliud aial
interficiat̄ gladio vel fuste:aut suffocet̄.vel submergatur:
aut aliquo alio mō moriat̄:semper cadauer eius est eiusdē
rōnis:ꝛ per ꝯñs forma cadaueris illius est eiusdē rationis.
igitur non ꝓducit̄ tunc de nouo:sed p̄erat in viuente ꝓdu
cta a determinato ꝛ ꝓprio generante sue spēi:ꝛ ita etiā de
4ᵐ hoie ꝓbari pōt. ℂ 4° mortuo aiali manent eadem acciñtia
numero que prius erant:igitur hn̄t idē subm numero: qa
acciñs nō migrat nālr̄ de subiecto in subꝫ:nūc aūt subiectū
coꝝ nō ē mā pma.qꝛ illa nō imediate recipit accidētia ab

soluta:igitur remanet aliqua forma precedens ꝛ non sensi N
tiua.igitur corporeitatis. ℂ 5° hoc specialr̄ probat̄ de ho/ 5ᵐ
mine:qꝛ si corporeitas nō distinguit̄ ab intellectiua:seq̄ret̄
ꝙ corpus chr̄i in sepulchro nunq̄ȝ fuisset pars essentialis
nature humane in christo:nec fuisset idem corpus viuum
ꝛ mortuum:nec fuisset deitas vnita illi corpori:nisi ꝑ nouā
assumptionem:qđ videtur absurdum. Similiter non eēnt
eadē corpa sanctoꝝ viua ꝛ mortua:ꝛ per ꝯñs nō eēnt ado
randa:sicut corpa sanctoꝝ:qꝛ illa corpa nunq̄ȝ habuerunt
igitur magis cōcordat cū fide ecclesie ponere distinctioneꝫ
inter illas formas q̄ȝ vnitatē. Plures alie rationes adducū
tur ad idē:sꝫ he sūt potiores ꝛ eis solutis cetere facilr̄ sol/
uunt̄. ℂ Ad pmū dōm:ꝙ hoc nomē/corpus/equoce acci Ad pᵐ
pit̄:qñq̄ eni signat ipsam q̄ātitatem seu dimensiones:sicut
apud Cōmēta.in de subā orbis:ꝛ p phy.qñq̄ aūt oēm na cap.p.
turā seu subam quātā:vt apud Augu.7° sup Gen.vbi ait. Cō.63.
Nos dicim⁹ nām quālibet longitudine/latitudine/altitu/ cap.17.
dine/spatiū loci occupātē:ꝛ isto modo hō est corpus:ꝛ etiā de puis
mā eius est corpus. ℂ Moderni aūt doctores distinguūt Egi.i d
corpus in corpus de gn̄e quātitatis:ꝛ illud est trina dimē/ pla formarum
sio:ꝛ corpus de gn̄e sube:ꝛ istud subdiuidūt in corpus qđ
est genus:ꝛ sic dicit̄ de omni subā composita ex mā ꝛ forā O
subali:ꝛ in corpus qđ signat alterā partē cōpositi distinctā
ꝯ formam. Primo mō cōcedo ꝙ homo est corpus. Scien/
dū tn̄ ꝙ sicut aial:esto ꝙ significet totū cōpositū:qꝛ tamen
eius dr̄ia constitutiua:vt loquar modo consueto significat
determinate formam.s.aiam:ideo aial dicitur esse pncipa
liter aial ꝑ aiam:sicut lꝫ corp⁹ qđ est gen⁹ significet subaꝫ
cōpositā:ꝛ de illa solū ſm hūc modū accipiendi predicet̄:
qa tn̄ eius cōstitutiua dr̄ia significat determinate mām:sic
pꝫ in diffōne eius:nā diffinit̄ ꝙ est subā materialis:iđ cor/
pus dicit̄ esse corpus pncipalr̄ per mām:ꝛ sic dico ꝙ ho/
mo est corpus per mām.i.qa ex mā compositus:ꝛ non est
corp⁹ ꝑ aliquā aliā formam ab aia intellectiua. ℂ Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ
dōm ꝙ corp⁹/altera ps compositi est sola mā. Uerūtamē
hoc pōt duplr̄ accipi.s.cōiter:ꝛ sic quelibet materia ē cor/
pus:ꝛ q̄ȝ accipit etiam Cōmēta.p physico. Ubi posita di/ Cō.64.
stinctione de duplici alteratione.s.subali ꝛ accidētali ait:ꝛ
cum cōsiderauerint istud qđ defert vtrāq̄ trāsmutationeꝫ
inuenitur ipsum ideꝫ numero:ꝛ est corpus demonstratū: P
videmus enim idem corpus in eodē loco transferri de car
neitate in terrestreitatem:ꝛ de terrestreitate in vegetabili/
tatem ꝛc. Et in 2° meta.d.ꝙ quatuor elementa alterantur Cō.31.
adinuicem in accidentibus ꝛ formis substantialibus re/
manentibus illis in hac corporeitate singulari.i.remanen
te eorum corporeitate singulari:constat autem ꝙ illud nō
pōt itelligi nisi de sola materia nō de cōposito ex mā ꝛ alia
forma subali. Tū qa in nullo elr̄oꝝ est plus q̄ȝ vna forma
subalis. Tuꝫ qa sola mā ſm ipm est subm gn̄ationis:sicut
pꝫ in eodē cōmē.pmi physi.per eundem ꝯ Auicē.ꝛ infra: Cō.63.
Nec est cōtra h ꝙ ibidē ait.ꝙ qui ponit hāc mām esse cor Cō.64.
pus peccat:qm̄ tūc accipit corpus pro ipsis dimēsionib⁹:
quas ibi ꝓbat differre a mā:ꝛ istud claꝝ est volenti aspice
re. Sic aūt accipiēdo corpus cōiter pōt concedi ꝙ ignis ꝛ Q
quelibet subā mālis seu corpus p mō dictum est cōpositūꝫ
ex corpe ꝛ forma. Alio mō pōt accipi spāliter ꝓ mā orga/
nizata:ꝛ sic sola aiata consueta sunt dici composita ex cor/
pore. ℂ Ad 3ᵐ dico.ꝙ forma cadaueris de nouo introdu Ad 3ᵐ
citur:nō tn̄ semp eiusdē rōnis:sicut assumit argumentū:si/
cut nec semp eodē mō dissoluit̄ armonia:ꝛ corrumpit̄ cō/
plexio aialis:sed aliquando per supabūdātiā vni⁹ humo
ris:aliqñ per supabundantiā ꝯtrarij:ꝛ qñq̄ per excessum
vnius q̄litatis:ꝛ aliqñ per excessum ꝯrie:ꝛ interdum tā va
rie:vt tā diuerse cōplones generentur/ꝙ eas etiā diuerse
ſm spēm forme cadaueris cōsequant̄:qđ ēt frequenter ap
paret sensibiliter ex diuersitate accidētiū ipsorum cadaue
rū:q̄uis ēt plerūq̄ in exterioribus accidentib⁹ nō ꝑcipiat̄

A tur talis diuersitas. Nec tñ nego: qn ēt aliq̃ diuersis cau
sis possit sequi forma cadaueris eiusdē rōnis: nec hoc est
incōueniens: qm̃ ⁊ hoc ēt videmus in pluribꝰ effectibꝰ nā
libꝰ: eūdē enim calorē ſm speciem causat sol ⁊ ignis: ⁊ sic
Ad 4ᵐ de multis alijs. ¶ Ad 4ᵐ concedo ꝙ frequēter multa ac
cidētia manēt eadē nūo in in eodē subo: ⁊ dico ꝙ sola mā
est subm corꝑ: sicut frequēter dcm̃ ē in ꝓcedētibꝰ distinctio
Ocham 2. q̃libet q. ij. nibus. ¶ H. Uel iste q̃ sic arguit intendit ꝙ sola forma sub
stantialis est subiectum talium accidentium corporaliū: ⁊
hoc est valde mirabile ⁊ dissonū physicis dictis: ac etiam
veritati: vt pꝫ ex dictis in. q. de dimēsionibꝰ di. 12. vel vult
ꝙ cōpositū ex mā ⁊ forma sit corꝑ subm: ⁊ tunc contradicit
sibi: nā in. q. ꝓcedēte vult ꝙ nullum accidēs sit simplicius
suo subo: ⁊ per hoc probat ꝙ sensatio non est subiectiue in
Ad 5ᵐ composito ex mā ⁊ aia. ¶ Ad 5ᵐ nego oēs illas consequē
tias: si in eis capiatˀ corpus pro altera parte compositi: nā
sicut eadem ipsa mā existens in sepulchro fuerat pars eēn
B tialis nāe humane in chrõ: ita ⁊ idē corpus existens in se
pulchro fuerat ꝑs nāe hūmane in chrõ: ⁊ qđ tūc erat mor
tuū prius fuerat viuū: nā tale corpus nihil aliud erat intri
sece q̃ȝ ipsa mā: iterꝫ illa fuit vnita verbo absq̃ȝ assumptiōe
noue rei. Idem etiam dico de corporibus sanctorꝫ loquen
do ꝓcise de eo q̃ eēntialr̃ est corpꝰ: verūm̃ in eis noue sub
stantiales forme introducte sunt: qđ neminē puto debere
negare: alioquin pulueres ⁊ cineres in quos resoluta sunt
multorꝫ corpora sanctorū q̃s veneramur / fuissent partes
eēntiales ipsorꝫ sanctorꝫ dum viuerent: qđ absurdū ⁊ ma
nifeste falsum est. Et iđ q̃libet hꝫ cōcedere ꝙ tales reliq̃as
veneremur: nō q: fuerunt ipse partes sanctorꝫ: sed q: pars
corꝑ fuit pars sanctorꝫ. Illam aūt partem dico solam mām.
¶ Addo ēt ꝙ hoc argumentum fortius reducitur ꝯ suum
factorē. Nam ſm ipm 3ᵒ quol. q. 5. forma corporeitatis ⁊
forma mixtionis sunt penitus idem. forma igitur cineris si
ue cinereitas est eius corporeitas. Si ergo corpꝰ est aliqđ
cōpositū ex mā ⁊ forā: cū cinereitas non fuerit in sanctis vi
C uentibus: sicut nec ipsi fuerunt ex cineribꝰ eēntialr̃ compo
ad argᵐ ꝑnci. q. siti: sequitˀ q̃ ista nō fuit illa corꝑa q̃ habuerūt. ¶ Ad argu
menta. q. ad primum ꝯcedo ꝙ in hoie est aia intellectiua ⁊
sensitiua ⁊ vegetatiua: q: eadem ipsa anima est que est ho
mini ꝑncipium / viuendi / sentiendi / ⁊ intelligendi: vt supra
probatū est: ⁊ ipsa etiam substantia etiā ꝑ eā formalr̃ hō
etiā substātia est: ita ꝙ nō opꝫ ponere aliquā multitudinē
formarū in hoie. De forma ṽo corporeitatis dōm q̃ si su
matur corpus pro altera parte: non est dicenda alia forma
corporeitatis. Si vero sumatur vt est genus: sic vel intelli
gimus per formā corporeitatis formā eius quod ē corpꝰ: ⁊
⁊ sic aia itellectiua est forma corporeitatis: vel intelligimꝰ
formam qua ipsum primo est corpus: ad modū quo dici
mus ꝙ homo est homo per aiam rōnalem: ⁊ sic nego talē
formā corporeitatis ⁊ in hoie ⁊ in quolibet composito: nā
D vt dictum est supra non per formā ꝑncipaliter: sed ꝑ māli
Ad. 2. ⁊ 3. mālis substātia est corpus. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ tertiam patet ex di
Ad 4ᵐ ctis. ¶ Ad 4ᵐ cōcedo ꝯsequens ⁊ dico ꝙ talis diuersitas
accidentium ⁊ operationum nō ꝓuenit ex diuersitate for
marꝫ substantialiū: sed ex conditione vnius forme. s. anime
que suum ꝓpriū ⁊ debitū susceptiuū requirit taliter orga
nizatū ⁊ talibꝰ accidentibꝰ diuersis diuersas partes māe
perficientibꝰ dispositū ⁊ eadē ipsa in hꝭ diuersis organis ⁊
partibus est diuersarum operationū ꝑncipiū ꝑmū. Et omnia
hec quilibet ponens aiam formā corporis hꝫ ꝯcedere: nec
ꝓpter illā ꝑ hꝭ diuersitate accidētiū ⁊ operationū opꝫ alias
formas substantiales in partibus illis fingere. Quod
aūt dicitˀ ꝙ ſm h̾ nunq̃ȝ posset argui ꝙ aliq̃ differāt specie
in genere substantie: dico ꝙ immo: nam lꝫ ex hꝭ diuersita
te in partibus vnius totalis perfectibilis qđ est debitum
⁊ ꝓpriū forme susceptiuū non possit argui diuersitas for
marꝫ substantialiū: quando tñ in ꝓprijs susceptiuis ⁊ per
fectibilibꝰ talis accidētium ⁊ operationū diuersitas repe E
ritur: bene arguitur diuersitas specifica substantialis in il
lis. Unde q: in corpore cerui qđ totū cōparatˀ ad suā aiā:
vt ꝓpriū ꝑfectibile: ⁊ in corpore leonis: qđ ēt est vnum pro
priū ꝑfectibile sue aie: videmus hꝭ diuersitatē accidentiū
hn̄ arguimus in eis diuersitatē specificā aiarꝫ: nec tñ in di
uersis ꝑtibus eiusdē corꝑis dicimus aias specie diuersas
existere non obstāte ꝙ in eis sit diuersitas ⁊ accñtiū ⁊ opo
num: q: nulla earꝫ ꝑtium ꝑ se est ꝓprium aie susceptiuum.
¶ Distinctionis. xvj. ⁊ xvij. Questio. iij.

Tertio quero: Utrum in homie potentia sensitiua ⁊ intellectiua realiter di
stinguatur ab eius anima. Et arguo primo ꝙ
sic de potentia sensitiua: nā potentie sensitiue
sunt multe in homine: anima vero tñ vna. igi
tur aliqua potentia sensitiua hominis distinguitur ab aia: F
⁊ qua ratione vna ⁊ quelibet. ꝯñtia pꝫ: q: si quelibet esset
eadem aie: essent oēs eedē inter se: ⁊ per ꝯñs nō eēnt mlte:
sed vna tm̃: aſñs notū est. ¶ Secundo idem ꝓbatˀ de intel 2ᵐ
lectiuis: ⁊ per idem mediū sic. memoria ⁊ itellectꝰ ⁊ volun
tas in hoie sunt tres res distincte igitˀ. quelibet est res alia
ab aia. ꝯña ꝓbatˀ sicut ꝓcedēs. aſñs ꝓbatˀ auctoritate Aug.
4ᵒ de trini. d. Cum memoriam meā / intellectū ⁊ volūtatē ca. vltᵒ
nomino: singula quidē nomina ad res singulas referūt: sꝫ
tamē ab oibus tribus singula facta sūt. Nullum enim ho
rum trium nominum est: quod nō ⁊ memoria intellectus
⁊ voluntas mea simul operata sit. Ubi pꝫ ꝙ ſm ipsū illa
tria nomina ꝓ tribus rebus distinctis que sunt in ipso sup
ponunt: ⁊ nullum supponit pro re pro qua aliud supponit
alˀs non singula ad res singulas referuntur. vt ait.

Ad oppositū arguitˀ per auctoritatē illius de spi
ritu ⁊ aia: qui ait. aia est spūs rō
nalis ⁊ intellectualis. ⁊ sequitˀ statim. ſm sui operationis cap. 8.
officiū varijs nuncupatˀ nominibus. dr̃ nāq̃ȝ anima dū ve
getat: spūs dum cōtēplatˀ: sensus dum sentit: animus dum
sapit: mens dū intelligit: ratio dum discernit: memoria dū
recordatur: voluntas dū vult vel cōsentit. Ista tamē nō dif G
ferūt in substātia quemadmodū in nominibꝰ: qm̃ ista oia
aia vna est: ⁊ ꝓprietates q̃dē diuerse: sed eēntia vna: ⁊ pau
lo post etiam subdit: has potentias hꝫ anteq̃ȝ corpori mi
sceatˀ. nāles siq̃dē sunt ei: nec aliud sunt q̃ȝ ipsa. Itē infra.
potentie nāq̃ȝ eius atq̃ȝ vires eius idem sunt ꝙ ipsa. ⁊ mul
totiens eandem sententiam ponit in illo libello.

Respondeo primo tractanda est qđ quo ad po
tētiā sensitiuā. ¶ 2ᵒ q̃ ad itellectiuā.

Quantū ad ꝑᵐ est triplex sollēnis opi. vna. n. pōit ꝙ ꝑᵒ arti.
poᵃ sensitiua aie ē q̃dā q̃litas a corꝑe ⁊ aia Sā. th.
eēntialr̃ distincta subiue exñs nō in corꝑe tm̃ neq̃ȝ in aia so j. par.
la: sed in coniuncto. Q aūt hꝭ potentia: q nimmo vlr̃ q̃libꝫ q. 77.
potētia aie sit accñs distinctū ab aia probant dupliciter. ar. j. ⁊. 5
ꝑ q: cum poᵃ ⁊ actus diuidant ens ⁊ q̃dlibet genus entis: D
opꝫ ꝙ ad idē genus entis referantˀ poᵃ ⁊ actus. Et ideo si ꝑᵐ.
actꝰ nō est in genere subē: poᵃ que dr̃ ad illū actū nō pōt eē
in gñe subē: opō autē aie nō est in gñe subē: sed in solo deo
eius opō ē eiꝰ suba: igitˀ potētia ad opōnē aie non est suba.
¶ 2ᵒ aia ſm suam eēntiā est actꝰ: si ḡ ipsa eēntia aie eēt ime 2ᵐ
diatū opōnis ꝑnᵐ semꝑ hñs aiam actu hēt opa vite: sicut
sꝑ hñs aiam actu est viuū: sed h̾ est falsū. ḡ ⁊c̄. ¶ 3ᵒ Dio. 3ᵐ
de diui. no. dicit ꝙ celestes spūs diuiduntur in eēntiā / vir cap. xj.
tē ⁊ opōnē: ⁊ multo magis in aia / aliud est eēntia aliud po
tentia. ¶ 4ᵒ ab alijs arguitˀ ꝙ potētia est de 2ᵃ spē q̃litatis 4ᵐ.
igitˀ est accñs ⁊ distincta a suba. Q aūt istud accñs sit subi
ne in cōposito. ꝓbatˀ: q: eius poᵃ est sicut subiecti: cuius est
opō: vt dicit phs in de som. ⁊ vig. sed opōnes potentiarū
sensitiuarꝫ sunt nō aie solius: sꝫ totiꝰ cōiūcti: qm̃ tales exer
centˀ ꝑ organa corꝑalia. igitˀ ⁊c̄. ¶ Cōfirmatur ꝑ phm in de
som. ⁊ vig. q dicit ꝙ neq̃ȝ aie ꝓprium ē sentire: neq̃ȝ corpo

I rio:cui⁹.n.po° ē ei⁹ ⁊ actio. ¶ Ista opi.nō placet mihi.co
ꝯ Tho. vbi.s. ꝙ pluralitatē rerū ponat:ad quā ponēdā nec cogit expiē
tia:nec rō ex expiētia sūpta:nec aliq̄ auctas sacra. Q₃ non
expientia p₃:null⁹.n.expit aiam ⁊ ei⁹ potētiā q̄si duo disti
cta. Qȯ nō rō patebit soluēdo. Q₃ ēt nec auctas sacra:p₃.
pᵐ q₂ nullibi in sacre canone hr̄. ¶ Arguo tn̄ ⁊ arguit ꝯ eam
p̄ sic:oē per qȯ p̄ sentiēs sentit:est po' sensitiua:aia est hᵹ:
T.c.14 p₃ in 2° de aia.ḡ ⁊c̄. Ad hāc rn̄det ꝙ forma accn̄talis hoc
ipso ꝙ ipsa est actionis pnᵐ a forā subali h₃. Et iō forma
subalis est pnᵐ pᵐ oppōnis:sed non ꝓximū:⁊ sic intelligit
phs. Ex h̄ ad formā rōnis d₃ dici ꝙ maior nō ē vā nisi ō eo
per qȯ proxime ⁊ imediate sentiens sentit:⁊ in hoc sensu
ꝯ Tho. minor est falsa. ¶ Cōtra.si aia nō est imediatū pnᵐ sentien
di:pole erit ꝙ aliqd inaiatū vere sentiat. Nā poterit deus
in corpore causare potētia₃ vel causatam ꝯseruare nō cau
sando aiam. Hoc autem posito id vtiq₃ sentiet:sic̄ si fieret
calor in corpe absq₃ forā subali illud calefaceret. Hoc autē
nō vr̄ ꝯcedēdū:nā illo casu posito tale corpus non viueret
K cū aia sit vita corpis:⁊ p ꝯn̄s nec vite operationes hēret.
¶ H. Qua rōne h̄ posset fieri de vna opōne potētie sensiti/
ue:⁊ de ālȝ:⁊ sic de opōnib⁹ appetit⁹ sensitiui:ex quo seq̄t
ꝙ aliqs carēs aia poterit dolere ⁊ tristari timere ⁊ esurire
Q.ō.80 ⁊ sitire. Hoc aūt est ꝯ intētionē Aug.83.q.vbi ꝯ Apollina
rē negātē chr̄m habuisse aiam:ꝓbat ꝙ ipse vere aiam ha/
buit ex eo ꝙ ipse v̄e doluit:⁊ esuriuit ⁊ cetera silia passus
fuit vn̄ ait.ꝙ sicut q₂ hēmus euāgelistarū narratiōes per
q̄s chr̄m natū de maria v̄gine cognouimus ⁊ cōprehēsu₃
a iudeis ⁊ flagellatū ⁊ crucifixū atq₃ interfectū ⁊ sepultu₃:
q̄ eū corpus habuisse testant:sic eū habuisse aiam indicāt
affectiōes ille que nō pn̄t esse nisi in aia:q̄s euangelistis te
stātib⁹ legim⁹.⁊ mirat⁹ ē. Jesus ⁊ irat⁹ ⁊ ꝯtristat⁹ ⁊ exhy
larat⁹ ⁊ multa alia innumerabilia. Sicut etiā illa que ꝯiun
ctim officia sil' ⁊ corpis ⁊ aie ostendūt:sicuti sunt ꝙ esuri/
uit/ꝙ dormiuit ⁊c̄. Et ifra subdit. Sicut āt q₂ mādncauit
sine corpe itelligi nō pōt:sic:q₂ esuriuit sine aia fieri nō po
tuit. Nec ista glosari pn̄t:vt itelligat loqui tn̄ de po° nāli:
L qm̄ tūc nihil ꝯ illū ꝓbaret:nā ⁊ ille nō dixisset nālr ee₃ scḋm
ꝙ christus habuit corpus humanū:⁊ sil'e alijs:⁊ tn̄ carue
rit aia humana:sed per singularē potētiā dei:⁊ p ꝯn̄s nisi
sit simplr̄ impole aliquē dolere vel esurire ⁊c̄.sine aia:nō
ex illis sufficiēter arguit ꝯ eū. ¶ Dices ꝙ idē sequtur ꝯ ali/
os ponētes potētias esse idē qȯ aia:nā ipse opōnes pote/
rūt fieri per potentiā dei absq₃ aia:ac p hoc nihil arguet ꝯ
Apollinarē. ¶ Rn̄deo ꝙ vtiq₃ tales q̄litates q̄ sunt dolor
vel esuries ⁊ sil'es possent fieri absq₃ aia:sed tūc nulla esset
dolor vel esuries nec per eā aliquis doleret ⁊ esuriret. S₃
ꝙ aliqs doleat vl' esuriat aut aliqd eiusmodi patiat absq₃
aia est penitus ipole:nunc aūt legimus ꝙ chr̄s doluit esu
riuit ⁊c̄.ideo bn̄ ꝯ illū cōcludit ꝙ vere aiam habuit. Et iō
qȯ dicit Aug.ꝙ ille affectiones nō pn̄t esse sine aia:nō est
intelligēdū qn possint existere sine aia:sed ꝙ nō pn̄t eē ta/
M les affectiones.nā si fierēt sine aia:quāuis essent alique en
titates:nō essent tn̄ affectiones tales. V.ḡ.dolor vel esuri
es.⁊ sic de alijs.sicut si rem illā que nūc in me est visio de⁹
me d̄structo ꝯseruaret absq₃ isto:aut etiā in aliquo subto:
dūmō nō esset in aia. V.ḡ.i lapide siue hoc sit possibile siue
nō:illa nō esset tūc visio:nec lapis:aut aliqd aliud p illā vi
deret. Sicut in simili diffusius dictum est in li.p̄. ¶ H. Si
potentia sensitiua. V.ḡ.visiua sit tale accidēs existēs in cō
ꝯfirma° iūcto ex organo visus ⁊ aia informāte illud sequitur ꝙ ad
destructionē organi destruat potētia visiua:⁊ hoc ēt ꝯn̄s
opi.ꝯcedit:sed hoc ꝯtrā est ꝯ Aug.in lib.sup Gen̄.ad lrā₃
in pfecto vbi ait:alia.n.est lux que sentit oculis:alia autē
q̄ per oculos agit vt sentiat:illa.n.in corpe:h̄ autē q̄uis p
corpus ea que sentit accipiat inaiatum est. Et paulo post ō
ista luce q̄ per oculos agit:vt sentiat:⁊ que p corpus acci/
pit ea que sentit:q̄ non est aliud q̄₃ illud qȯ nos vocamus

potētiā visiuā ⁊ visualē:subdit. Neq₃ hoc cū misteria de N
sunt corporis:sicut in cecis aut in surdis. Nam in istoꝝ ani
mis est ista lux de qua nūc agimus:sed instrumenta corpo
ris desunt. Neq₃ illo mō quo in silentio vox nō audit:cum
ista lux est in aia ⁊ assunt corpis instr̄a:sed nihil qȯ sentiat
infertur. Nō ergo qui his causis n̄ sentit caret ista luce:s₃
cū talis potētia nō est in aia que nec aia dici solet:sed tantū
vita q̄lis ꝓhibet esse vitis ⁊ arboris ⁊c̄. Hic nota ꝙ in ani/
mis cecoꝝ ⁊ surdoꝝ dicit esse lucem istam:⁊ insup ꝙ q nō
sentit pp carētiā organorū sentiendi non caret ista luce. Ex
quo p₃ ꝙ nō destruit talis potētia ad destructionē organi.
Quod autem addit. Sed cum talis potentia nō est in ani
ma ⁊c̄.nō est accipiēdū sic vt intelligat ꝙ eadem aia aliqn̄
hēat in se talem poᵃᵐ:⁊ aliqn̄ nō hēat:sed q₂ aliq̄ aia tale₃
potētiā nō h₃:sicut est aia viuētiū in sensibiliū seu isentien/
tium:si tn̄ talium vita appellet aia:⁊ ideo addit ipse q̄ nec O
aia dici solet ⁊c̄. ¶ Ad pᵃᵐ rōnē opi.cū dicit ꝙ actus ⁊ po ad rōes
tētia diuidūt ens ⁊ qȯlibet genus entis ⁊c̄. Aut accipiunt Tho.
act⁹ ⁊ potētia:vt sūt dr̄ie entis scḋ eē:qȯ signat verū:⁊ tūc vbi.s.
nihil ad ꝓpositū. Uel accipit potentia pro pn° actiuo vel
passiuo:⁊ actus ꝓ eo cui⁹ dr̄ talis potētia:⁊ tunc illa ꝓpō
assumpta.s.ꝙ act⁹ ⁊ potētia sūt in eodem genere vlr̄ acce
pta est falsa simplr̄ ⁊ ꝯ arguētē. Nā vt supra ꝓbatū est:oē
accn̄s mere corporale imediate recipit in māa ꝙ imme
diata potētia susceptiua ipsoru₃ est alteri⁹ generis ab eis.
Itē scḋm hūc doctorē sup 4° meta.nullū accn̄s inheret alte/
ri accidēti:⁊ per ꝯn̄s eius potētia non est eiusde₃ generis
cum eo. Itē in ꝓposito eēntia aie scḋm eu₃ est pnᵐ potētie ēt
actiuū a quo fluit ⁊ passiuū seu māle in quo recipit:igitur
vel eēntia aie est accn̄s:qȯ ipe non diceret:vel potentia est
suba:qȯ est ꝯ eū. ¶ Ad 2ᵐ reduco arᵐ p̄ ꝯ eū na₃ potentia Ad 2ᵐ.
aie si sit tale accn̄s scḋ suā eēntiā est act⁹:informat.n.subm P
igit si ipa est immediatū pnᵐ opanōis sp hēbit in actu opa
ri:e. ¶ Rn̄o igit ⁊ nego ꝯn̄tiam:nec ꝓbō valet qm̄ nō op₃
vt actui p̄ sp sit ꝯiūct⁹ act⁹ scḋs:sicut in multis declari pos
set. ¶ Ad auctē Dio.d₃ ꝙ nō vult aliud dicē:nisi ꝙ in oi Ad 3ᵐ.
spū celesti ē eēntia/virtus/⁊ operatio:que tria quedā sūt
nō tn̄ realr̄ sed ratione:⁊ hoc manifeste ipse dicit. Est eni₃
textus suus talis. In tria diuidūtur scḋm se super mundana
ratiōe oēs diuini intellectus in eēntia₃/v̄tutem/opōnē. Et
Ugo in cōmēto exponit super mūdana rōne.i.spūali rōne.
¶ Ad. 4ᵐ nego ꝯn̄tiā.nā forma subalis inquātū est pncipi Ad 4ᵐ
um opatiuū:seu p quā aliqd est potēs opari est in 2ᵃ spē q̄/
litatis:nec tn̄ est accn̄s:vt de accn̄te nūc loqmur. Et h̄ etiā
Cōmē.approbās dcm̄ Alex.7° phy.in fine idē dicit. Que Co.20.
rit.n.q̄re Ari.inuestigās ad q̄s spēs q̄litatis est motus ta
cuit ibi spēm scḋam que est nālis po°:⁊ rn̄det ꝙ Alex.dic̄
ꝙ iā determinatū ē vlr:ꝙ nō est q̄litas:⁊ intēdit igt Cōm.
ꝙ res agūt p suas formas ⁊ patiūt p māa:⁊ māa ⁊ forme
sunt sube necie. ¶ Alij tenentes potentiā sensitiuā non esse 2° opi.
accn̄s dixerūt ꝙ ipsa est cōpositū qȯdā ex corpe sic mixto Sco.li.
⁊ anima ꝓportionalr̄ pficiēte ad actū corn̄dētē tali cōpo/ 4.d.45
sito. Un̄ scḋm istos ipa aia nō est potentia sensitiua loquēdo 3.q.
de potentia totali:s₃ ps hui⁹ potētie. Hoc dictū q̄uis abs/ Q.
q₃ ꝓbōne inuenerim positū vr̄ tn̄ posse ꝓbari auctē Aug. cap.2.
2.de tri.nā oē in quo sensatio recipit subiue ptinet essentia pᵐ
liter ad potentiam sensitiuā:sed sensatio recipit tā in aia q̄₃
in corpe.igit ⁊c̄. Minor p₃ per Aug.vbi supra:ibi eni₃ cō
memoratis trib⁹.s.re visibili:visione:⁊ voluntate animi q̄
re visibili sensum admouet ait:ꝙ pᵐ nō pertinet ad aiantis
nāni:alterū aūt.s.visio ita ptinet:vt ēt in corpe fiat:⁊ p cor
pus in aia:fit.n.in sensu qui neq₃ sine corpore est:neq₃ sine
aia.3ᵐ vero solius aie est:q₂ volūtas. Hic attēde ꝙ primo
dicit visionē fieri in corpore ⁊ in aia:p qȯ ꝓbat minor assū
pta. Itē dicit ꝙ sensus nō est sine corpore neq₃ sine anima.
¶ Ad idē est alia auctas eiusde₃.10.sup Gen̄. Verissime in/ 2ᵐ
quit scriptū est:caro cōcupiscit aduersus spūm ⁊ spūs ad/ cap.15

A uersus carnē. Sꝫ tñ carnē sine aīa ꝯcupiscē nihil posse pu/
to: qḋ oīs doct⁹ idoctusqꝫ nō dubitat: ꝛ ꝑ h̄ ipsi⁹ ꝯcupiscē
tie carnalis cā nō est in aīa sola sꝫ multo min⁹ ē in carne so
la: ex vtroqꝫ aūt fit ex aīa. s. ꝙ sine illa delectatio nulla sen
tiť ex carne aūt ꝙ sine illa carnalis delectatio nō sentiť. car
nē itaqꝫ ꝯcupiscētē aduersus spūm dicit Apl's carnalē ꝓ/
culdubio delectationē quā de carne ꝛ cū carne spūs h̄ꝫ ad
uersus delectationē quā solus h̄ꝫ. hec Aug. Jn his ꝟbis
pꝫ ꝙ delectatio spūs ē i solo spū: sꝫ delectatio carnis est in
spū: ꝛ in carne: q̄ delectatio vtrīqꝫ act⁹ est sensitiui appetit⁹:
ex quo seqť ꝙ appetit⁹ sensitiu⁹ icludit ꝛ carnē ꝛ aīam: ꝛ
3ᵐ eadē rōne alie ēt sensitiue v̄tutes. ¶ 3ᵒ idē pōt ꝓbari ꝑ dcm̄
4ᵐ phi de som. ꝛ vig. supra allegatū. ¶ 4ᵒ pōt argui: q2 si nō
sic eēt sequereť ꝙ instr̄m seu organū sentiēdi nō eēt ꝑ se re
quisitū ad sensationē: q2 si eēt aliquo mō ꝑ se cā ei⁹: non. n.
vllā ꝑ se cālitatē h̄ꝫ respectu sensatiōis: vt vꝫ: nisi sit per se
5ᵐ eius susceptiuū ꝛ cā mālis. ¶ 5ᵒ q2 alias sola aīas susciperet
sensationē: ꝛ ꝑ ꝯñs in ea separata posset deus ꝯseruare sensa
tionem: ꝛ sic a corꝑe separata sentiret: qḋ vī valde mirabi/
B le. ¶ Scdm̄ hanc viā pꝫ: ꝙ potētia sensitiua distinguiť ab
aīa: sicut ꝛ totū distiguiť a p̄te. Pꝫ ēt qūo potētie adinuicē
distinguunť. Quāuis. n. aīa humana tota sit in q̄lꝫ corꝑis
parte: distō tamē potētia ꝝ saluať ꝑꝑ distōnem organorum
ꝛ partiū corꝑis: cū quaꝝ vna ipsa aīa ꝯstituit vnā potenti
am sensitiuā: vtpote visum: ꝛ cū alia aliam vt auditū: ꝛ sic
de alijs. Jn alijs ꝟo aīalibus: si aīa sensitiua extēdať in eis
vna ps aīe cū vno corꝑis mēbro ꝯstituit vnam potētiaꝫ: ꝛ
alia ps cū alio cōstituit aliam. ¶ Alia opi. est: ꝙ sola aīa ē
Adam in lec. lō dr. q. 2. ꝓlo. potētia sensitiua: ꝛ i ea sola sensatio recipiť subiue. Quod
ꝓbať: q2 nulla forma simplex recipiť ꝑ ꝛ imediate incōposi/
to essentialiť: sed vel recipitur in altera p̄te tm̄: vel in vna i/
mediate ꝛ i altera mediate: alias idē accn̄s sil' eēt in diuer
Cō. 136. ꝛ. 137. sis subiectis: sensatio aūt est forma simplex. igiť ꝛc. Jsta vꝫ
intentio Cōmē. 2ᵒ de aīa. cōmē. 136. ꝛ. 137. in quorum ꝑ ait,
Sonus qui est in actu ex̄ aīam: ita mouet instrumentū au/
C ditus: sicut auditus q̄ est i actu. i. organū imutatū a sensibi
li ꝑ q̄litatē mouet v̄tutē audit⁹. Jn alio cōmē. ait. ꝙ sensus
mouēt v̄tutes: sicut sensibilia que sūt extra aīaꝫ mouēt sen
sus. Jn q̄bus pꝫ ꝙ v̄tutes distinguunť ab organis: ꝛ dicit
ꝙ mouētur ab illis factio: ꝛ ꝑ ꝯñs necv̄tus seu po⁹ includit
6ᵐ organū: nec in organo est sensatio. ¶ Quāuis autem ꝑma
istaꝝ duaꝝ opi. mihi valde probabilis videať: h̄ꝫ tñ scd̄a
plus placet: ꝛ ideo p̄ter eius ꝓbōnes adductas confirmo
cap. 46 eā auctib⁹ ꝛ rōne. Auctas ꝑ' ē Aug. 12. sup Gen̄. ad. neqꝫ. n.
corpus sentit: sed aīa per corpus quo veluti nuntio vtiť ad
formādū in seipsa qḋ extrinsecus nūtiatur. Si aūt corpus
reciperet sensationem: sil' cuꝫ aīa: ita ēt sentiret sicut ꝛ ipa.
Nō enim nālr' sensatio in alio q̄ꝫ in sentiente recipiť. Uult
igiť Aug. ꝙ organū ip̄m corporale nō recipit sensationem
in se imediate: sed est qḋdam mediū velut nūtius ꝑ qḋ sen
D sibile sensationē causat in aīa. s. cāndo spēm in organo. per
quā organū cāt sensationē in aīa iuxta ꝑmissum dcm̄ Cō/
cap. 15. 2ᵐ mē. ¶ Ad h̄ est alia auctoritas eiusdē. 14. de ci. dei. vbi sil'r
loquitur de passionibus seu opationib⁹ sensitiui appetitus
ait. n. sic dolores porro q̄ dn̄r carnis aīe sunt in carne ꝛ ex
carne. Quid. n. caro per seipsam sine aīa vel dolet vel con
cupiscit: q. d. nihil ꝛ subdit: sꝫ dolor carnis tm̄mō offendē/
do est anime ex carne: ꝛ quedā ab eius passione dissensio:
sicut anime dolor que ꝛ tristitia nuncupať dissensio est ab
his reb⁹ q̄ nobis nolētib⁹ accidūt. Ubi distinguit duplicē
dolorē. s. carnis ꝛ aīe: sicut in. 12. sup Gen̄. vt p allegatū est:
distinguit duplicē ꝯcupiscētiā. s. carnis ꝛ spūs: dolorē car/
nis q̄ maxie spectat ad appetitū sēsitiuū: dicit eē aīe existis
in carne: ꝛ esse ex carne seu passione in ea facta tāq̄ꝫ ex cā: ꝛ
ipa est offensio seu aīe tm̄ dissensio. est igitur h̄ꝫ ip̄m in aīa
tm̄ subiue: ꝛ tñ in carne cāliter efficiens. Superius ēt habi
tum est h̄m Aug. 83. q. ꝙ affectiones appetitus non nisi in

aīa eē ꝑñt: ꝛ ꝑ ꝯñs vocādo potētiā illud p̄cise in q̄ ꝑ ꝛ ime E
diate recipiť actus sola aīa est appetitus sensitiuus: ꝛ ideꝫ Q. 6. 8.
iudiciū ē de ceteris potētijs sensitiuis. ¶ Ad h̄ arguo ēt ꝑ 3ᵐ
Cōmē. rōnē satis mihi ꝓbabilē: sic. Aīa hūana est memo/
ria sensitiua. igiť est quelibet potētia sensitiua hoīs: cui⁹ ē
forma: igiť in q̄lꝫ aīali aīa eius est eius potētia sensitiua: ꝯña
ꝑ' pꝫ: q2 idē iudiciū est de singulis. pꝫ ēt 2ᵒ: q2 qua rōne aīa
hoīs est potētia sensitiua hoīs eadē ꝛ aīa bruti est eius po
tētia. aña ꝓbo: ꝛ ꝑ auctē Aug. 10. ꝯfes. animus igr̄ est ipsa cap. 15.
memoria: ꝛ declarat ꝑ cōem ꝯceptionē. d. Nā ꝛ cū māda/
mus aliq̄d vt memoriter hēať dicimus vide vt istud in aīo
hēas: ꝛ cū obliuiscimur dicimus. h̄ fuit in aīo: ꝛ elapsum ē
aīo. ipsaꝫ memoriā vocātes animū. Et certū ꝙ loqť de me
moria sensitiua seu q̄ retinētur spēs reꝝ sensataꝝ: ꝛ acq̄site 4ᵐ.
per sensus: vt pꝫ ex. c. 10. ꝛ pluribus sequētibus. ¶ 2ᵒ ideꝫ 2
ꝓbať rōne: q2 spēs sensibiliū ꝛ cāte per sensus sūt subiecti
ue in aīa itellectiua: ꝛ remanēt in ea postq̄ꝫ est a corꝑe sepa
rata: alias nō hēret distictā memoriā singulariū sensibiliū:
quod est ꝯ sanctos. Si ḡ nō ipsa aīa tm̄ est potētia ꝯserua/ F
tiua taliū spērum: ꝛ ꝑ ꝯñs memoria. Uel opꝫ dicere ꝙ dū
est cōiuncta q̄dam spēs sensibiliū sūt in ea tm̄: q̄dā ꝟo oīno
eorūdē obiectoꝝ: ꝛ similr' illa representātes sunt in corpo/
re tm̄ vel in corpore simul ꝛ aīa: ꝛ horū vtrūqꝫ videtur sup
fluū: cum ille q̄s sola h̄ꝫ ad oīa: ꝑꝑ que iste alie ponerentur
sufficiāt. Aut oꝫ dicere ꝙ ille eedē que remanēt in anima
separata sunt in aīa simul ꝛ corpore dū est cōiuncta: ꝛ tunc
seqť ꝙ de cōmuni lege ꝛ nāli cursu accidēs vno tp̄e infor/
met aliquod subm̄ saltem partiale: ꝛ alio tp̄e non informet
illud: quod non videť eē ꝯcedendum. ¶ Sed circa dictus Dubiuꝫ
istud est grande dubium: quoniam sicut Aug. dicit 7ᵒ sup cap. 14.
Gen̄. quidam ventriculus in medio cerebri organuꝫ ē me
morie quo aliqua passione leso compertū fertur homineꝫ
amisisse memoriam eorum: quorum prius habebat. hoc
autē nō cōueniret: nisi per corruptionē spēi. igiť illa spēs ꝑus
erat in illa parte corporis. quod ꝓbatur: q2 nihil qḋ ē i so
la aīa subiue corrumpiť ꝑ corruptionē factam in corpore. G
¶ Rn̄deo ꝙ supposito eē veruꝫ qḋ diciť q̄cūqꝫ ipsius sit cā Rn̄o
quam ꝓ nunc latere me fateor: nō sequiť tm̄ illatū: qḋ pꝫ: q2
in tali casu nō solū ille sic lesus videtur amisisse memoriā:
seu potius spēs rerum sensibilium: sꝫ sensibilium: si aliquo
rū ꝑus habebat: ꝛ tm̄ spēs tales nullatenus imediate par/
tem aliquā corꝑis informāt. ¶ Ad ea que ꝓ p̄cedēti opi. Rn̄sio
adducta sunt rn̄deo. Ad ꝑmā auctoritatē Aug. dōm ꝙ vi ad rōes
sio h̄m eū sit in corꝑe mediate tm̄: q̄m̄ sit immediate in ani/ pro op.
ma informāte ip̄m: sit ēt per corpus in aīam: q̄m̄ a spe cāta Sco.
in organo cātur in aīa visio: ꝛ q2 volūtas de qua ibi loqui
tur nō imediate cāť ab aliquo qḋ imediate corp⁹ iformet.
idcirco eā dicit solius esse aīe. Quō ꝟo addiť ꝙ sensus nō ē
sine corpore ꝛc. dōꝫ ꝙ sensus pōt accipi dupl'r: vno modo
pro ipsa vi sensitiua que non est aliud q̄ꝫ ipsa aīa informās
talem corporis partem: ita ꝙ hoc nomē / sensus / vel spāle:
vt visus / sign̄at aīam cōnotādo certā partē corporis quod D
informat: ꝛ ꝑꝑ istā ꝯnotationē pōt dici ꝙ sensus nō est sine
corpore: ꝛ cōstat ēt ꝙ non est sine anima: cū ipse sit anima:
ꝛ h̄ꝫ hūc modū aīa separata nō dr̄ sensus: q̄uis ipsa possit
dici sensus: si accipiať sensus pro potentia sensitiua absolu
te: ꝛ sic dicit auctor de spū ꝛ aīa: cum ait. ꝙ aīa cum separa cap. 9.
tur a corpore secū trahit sensum / imaginationē / intellectū
ꝛ rōnem ꝛc. Si igiť ꝑ isto modo accipiť sensus: visio fit in
sensu immediate. Alio mō accipiť sensus pro instr̄o per qḋ
anima sentit: cū connotatione tm̄ aīe informantis ip̄m. Uñ
visus h̄m hūc modū est oculus aīa iformat⁹: ꝛ ideo nō est
sensus ēt sine aīa ꝑꝑ qḋ oculus mortuus non dr̄ nisi equo/
ce oculus: vt dr̄ 2ᵒ de aīa: neqꝫ est ēt sine corpore cum ipsuꝫ
sit corp⁹: ꝛ sic accipit sensum idē Aug. vt pꝫ circa ꝑnᵐ capi T. c. 1
tuli. Jn sensu aūt sic accepto fit ēt visio: sed mediate: vt dcm̄
est. ¶ Ad aliam auctēm satis pꝫ: quid dōm est ex his que

J ex.14.de ciui.dei ꝓximè allegata sunt. Silr.n.intelligit de concupiscẽtia carnis ⁊ de dolore carnis: nam tã hic ꝙ ille in sola ẽ aia subiue: ⁊ est a carne cãliter ⁊ effectiue. Quod ꝯo in fine auctis ponit ꝙ.s. concupiscẽtiã carnalẽ cũ carne ⁊ de carne: nec intelligẽdũ est ꝙ bꝫ illaꝫ cum carne.i. exñs cũ carne vel i carne: sicut et dic ꝙ dolores carnis aie sunt in carne.i.aie existẽtis in carne: bꝫ et illam de carne.i. ex carne: ⁊ qꝛ aliã ꝯcupiscentiã vel delectationẽ que vocatur cõcupiscentia spũs: qlis est illa quã signat ꝓpheta cuꝫ ait: ꝯcupiscit ⁊ deficit vel desiderat aia mea in atria dñi: ⁊
Jn ꝺ lõ. ⁊ vigi. alie ꝺ quib⁹ idẽ Aug. statim exẽplificat: nõ bꝫ spũs ex carne: ideo dicit ꝙ eam solus bꝫ. ¶ Ad pbm dõm .ꝙ non iõ dicit nõ esse aie ꝓpriũ sentire: qꝛ ipsa sensatio in alio sit subiectiue ⁊ ꝑticulariter q̃ in aia: sed qꝛ sensatio non sit in aia: nisi per corpus: vt dictũ est ad auctem ꝑmam Aug. Et hic sensus pꝫ ex eo qd̃ immediate subiũgit phs: sequit.n.ꝙ vero
K dr sensus vt actio motus qdẽ per corp⁹ aie est: ⁊ ex ista cã ꝯcludit. Manifestũ qm̃ nec aie ꝓpria passio: nec inanimatuꝫ corpus pole est sentire ⁊ reddit singula singulis: vt
Ad 4m qm̃ est per corpus: iõ nõ ẽ ꝓpria aie: qꝛ vero est aie ideo inanimatũ non est pole sentire. ¶ Ad 4m pꝫ ex dictis: nã instrumẽtũ per se requiritur ad sensationem tanq̃ per se susceptiuũ spẽi cãtiue sensationis: nõ.n.quelibet spẽs nata est cãre q̃libet sensationẽ: sed determinata determinatam: vñ spẽs nata imediate cãre visionẽ in aia non est nata cãre in ea auditionem nec e contra. Silr spẽs nata cãre visionem
Ad 5m ita põt nãlr causari in organo visus seu in oculo ꝙ non in aure. ¶ Ad 5m ꝯcedẽdo ꝯñs.s.ꝙ sensationeꝫ posset de⁹ in aia separata ꝯseruare: ⁊ vlterius ꝯcedo ꝙ si cetera requisita ad hoc ꝙ talis qualitas sit sensatio cõcurrerent: aia separata sentiret. nec video cur alicui theologo ꝺ debeat eẽ mi
ꝯ 3m op. rabile. ¶ Sed contra ꝯnem istam in se põt obijci. Primo
1m qꝛ sequitur ꝙ ois sensatio hois sit intellectio: ⁊ cum quelibꝫ sit in intellectu. Item ꝙ sensus sit intellectus ⁊ ecõuerso: cu
t.c.152. ius oppositum probat phs 1o de aia. ¶ 3o seqtur ꝙ sit vn⁹
3m sensus tm̃ in hoie: sicut vna tm̃ in eo est aia. ꝯ Augu.2o de
c.6.⁊.7 lib.ar. ponẽtẽ quinq̃ sensus exteriores ⁊ ꝑter illos adhuc
2 sensum quẽdã interiorẽ: qui sensuũ numerus vulgatissim⁹
4m et est apud oẽs phos. ¶ 4o tũc eadẽ potẽtia eẽt appetitus sensitiuus ⁊ intellectus: qd̃ est ipole cũ sibi in suis deside
5m rijs ꝑlm aduersent ꝯm sanctos. ¶ 5o seqtur vnũ absurdissimũ.s.ꝙ visio sit i aure: ⁊ auditio i oculo: ⁊ gustatio in pede: ⁊ per ꝯñs ꝙ hõ videat per aurẽ audiat per oculũ ⁊ gustet per pedẽ ⁊ vlr per q̃libet partem corporis ꝑcipiat q̃libet sensibilia: ⁊ pꝫ ꝯña qꝛ aia in qua subiue dñr esse iste
Ad pm. sensationes in qualibet est corpis pte. ¶ Ad pmuꝫ dico ꝙ per intellectionẽ vno mõ possum⁹ intelligere oẽm notitiaꝫ formalr exñtẽ in intellũ: ⁊ sic cõcedo ꝙ q̃uis nõ ois sensatio sit intellectio: qꝛ nõ sensatio bruti. ois tamẽ sensatio hominis est itellectionẽ. Alio mõ per intellectõeꝫ possum⁹ itelligere tm̃ notitiã intellectus: ad quã nõ immediate ꝑse mouet organũ corpale seu aliq̃ forma existẽs in eo: ⁊ tunc sim
M est ꝙ sensatio sit intellectio. Hoc duplex gen⁹ notitie in ipsa
cap.10o. aia distiguit Aug.7o sup Gen̄.his inquit sensibus q̃si nuntijs accipit aia qcq̃d eã corpoaliũ nõ latet. Et paulo post subdit.ꝙ nũc qd̃ ex ceteris emittat aia nõ adiuuat: nisi ad corporeas formas coloresq̃ sentiendos: ⁊ addit. habetq̃ ipsa innumerabilia longe dissimilia cũcto generi corpoꝝ: que non nisi in intellectu atq̃ rõne conspiciat: quo nullus
Ad 2m sensus carnis aspiciat. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ vt supra dictũ est sensus duplr accipit: vno mõ pro instrumẽto corpali: quo sentiẽs sentit: ⁊ sic nullus sensus ẽ itellectus: alio mõ accipitur sensus pro vi seu potẽtia que sentit: ⁊ sic lꝫ non ois sensus sit intellectus: sensus tm̃ humanus est intellectus: qꝛ est ipa rõalis aia que vtriq̃ intellect⁹ est: lꝫ nõ vna sꝫ alia ⁊ alia
2.a.t.c. rõne dicatur sensus ⁊ itellect⁹: ⁊ hoc expresse pꝫ ꝑ auctorẽ
152. de spũ ⁊ aia: vt allegatũ ẽ in pri⁹.q. ¶ Ad phꝫ aũt dõm: ꝙ

ipse nõ ꝓbat nec ꝓbare intẽdit ꝙ in hoie sensus ⁊ itellect⁹ N
potẽtia distiguãtur: sed bene vult ⁊ ꝓbat ꝙ itelligere ⁊ sentire nõ sũt idẽ ꝯuertibilr ⁊ diffinitiue vt opinabantur antiqui. vñ ꝑ ꝓbat ꝙ nõ oẽ sentire est intelligere: deinde ꝙ nõ oẽ intelligẽ est sentire: sicut pꝫ attendẽti. ¶ Ad 3m si accipi Ad 3m
tur sensus ꝓ organo. nego ꝯñtiã: si ꝑ potẽtia ꝯcedo ꝯñs.s. ꝙ est tm̃ vnus sensus in hoie: q̃uis ꝑꝑ diuersa exercitia varijs noib⁹ nũcupet: ⁊ aliqñ plures sensus: lꝫ improprie eẽ dicant. Hoc et pꝫ per auctorẽ lib. de spũ ⁊ aia. ait n. sensus minus est in aia: ⁊ idẽ ꝙ ipa et cũ corpus nõ sit: corporeus dr: ⁊ cũ intellect⁹ nõ sit nisi vnus sensus: verũtm̃ per exercitia varia necessarie nũcupãtur. Dicit aũt sensus imaginatio/rõ/intellect⁹/vel itelligẽtia: ⁊ hec oia nihil aliud sũt q̃ ipsa: alie ⁊ alis inter se ꝓpetates ꝑꝑ varia exercitia: sed vna eẽntia rõalis ⁊ vna aia. Aug. aũt ꝑ sensus itelligit organa cap.2.
sentiendi: sicut pꝫ.2.de tri. ⁊ 7o sup Gen̄. ⁊ pluribus seqũẽ cap.10
tibus. ¶ Ad 4m dõm ꝙ appetit⁹ sensitiuus ⁊ intellectiu⁹ Ad 4
in hoie non sunt due po' eẽntialr distincte: sed eadem ipsa aia inq̃tum ꝯm sensualẽ motũ mouetur vel mobilis est ad appetitionẽ dr appetitus sensitiuus: inq̃tũ aũt ꝯm intelle O
ctualẽ appꝫhẽsionẽ dr appetitus intellectiu⁹. Contrarietas ꝯo illa nõ ẽ accipiẽda velut diuersaꝝ aiaꝝ aut potẽtiaruꝫ: sed mĩmõ diuersaꝝ delectationũ aut ꝯcupiscentiaꝝ eiusdẽ aie aliter ⁊ alr mouẽte ꝯm Aug.10.sup Gen̄. Cõmen. et 3o cap.11.
de aia. vult ꝙ eadẽ potẽtia sit volũtas ⁊ appetit⁹: lꝫ vt ait Co.9.
si desiderauerit per cogitationẽ dr volũtas: si fuerit sine cogitatione dicet appetitus: vide cõmentũ illud: qꝛ plura ibi sunt ad ꝓpositũ. ¶ Ad 5m ꝯcedo ꝙ sicut intellectio est ime Ad 5m
diate in aia ⁊ mediate in q̃libꝫ pte corpis sic ⁊ visio ⁊ sensatio q̃lꝫ: nec tm̃ q̃lꝫ ps corpis audit vel videt: sicut nec etiã ⁊ quelibet intelligit: nec et hõ audit per oculũ: sed ꝑ aureꝫ qꝛ per aurem ⁊ nõ per oculũ causatur auditio in aia eius.

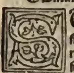
De secundo articulo dico pñr ꝙ ipsa aia rõnalis est intellectus ⁊ volũtas: ita ꝙ nec in 2o arti.
tellectus est res distincta ab essentia aie: nec etiã voluntas. Ista ẽ intẽtio Aug. in sermone de imagine. vbi ait. Anima est intellectus. anima est memoria. anima ẽ voluntas. Ites 10. de tri. dicit ꝙ hec tria memoria: intelligentia ⁊ volũtas cap.9.
nõ sunt tres vite: lꝫ vna vita: nec tres mẽtes: sed vna mẽs. P
consequenter nec tres subꝫ: sed vna subã. ⁊ in fine capituli ait. hec tria vnum/vna mens/vna essentia. Alie auctoritates possent adduci. sed non curo: qꝛ iste sufficiunt. Ad hoc mouet me maxime ratio tacta in precedenti articulo. quia pluralitas reꝝ nõ est ponenda: ad quã nec experientia nec rõ ex experientia ꝓcedẽs nec auctoritas sacra cogit. alias enim frustra poni vi. Nullũ ꝑdictoꝝ cogit. De auctoritate enim ⁊ experientia clarũ est. de rõne ex experiẽtia sumpta ꝓbo. si qua enim esset sumeret ex eo ꝙ experimur i nobis diuersa genera operationum aie. aut qꝛ experimur in nobis diuersos modos opandi.s. libere ⁊ nãliter. Sed ex primo nõ potest argui sufficienter distinctio realis potẽtiaꝝ. alias opoꝫteret ponere in vno hoie plures potẽtias intellectuas ⁊ plures volitiuas: cum plura genera actuũ intel Q
lectualiũ experiamur: ⁊ similr volũtarioꝝ. Nec ex 2o. qm̃ et ꝯm opi. ꝯtiã eadẽ volũtas respectu quorũdã obiectoꝝ elicit quosdã actus nãliter ⁊ respectu alioꝝ elicit actus quosdam libere. ex quo pꝫ ꝙ ꝓpter talẽ diuersum modũ opandi nõ opꝫ ponere diuersas potẽtias realr. igit ⁊c. ¶ P. ꝓ ꝯfirm 3o
batum est in ꝑcedenti articulo ꝙ aia ipsa est potẽtia sensitiua. igitur aia humana ipsa seu rõnalis est sua potentia itel nem.
lectiua. Cõtra ꝺ tamẽ vidẽtur alique auctoritates. Una est cap.7.
Augu.15.de trini. vbi ait ꝙ si detracto corpore sola aia cogitet aliqd eius est mens tanq̃ caput eius vel oculus vel facies. Sed non hec vt corpora cogitãda sunt. Non igitur aia. sed qd̃ excellit in aia mens vocat. ¶ 2o si non distigue 1m
rent hec adinuicem. vt ab aia: sequeretur ꝙ sicut intelligimus per intellectũ: ita intelligeremus per voluntatẽ: ⁊ sic

diligimus

A diligimus p volūtatē:ita diligeremus p intellectū: sꝫ hoc
est falsum ꝭm Aug.ibidē.ostēdēs.n.dissimilitudinē trini/
tatis reperte in anima nostra ad trinitatē increatā ait sic.
Itaqꝫ in hoc magna distātia est ꝙ siue mētem dicamus in
homine eiusqꝫ notitiā ɀ dilectionē siue memoriā intelligē
tiam ɀ volūtatē nihil mētis meminimus nisi p memoriaꝫ:
nec itelligimus nisi p itelligētiā:nec amamus nisi p volun
tatē. At ꝟo in illa trinitate qs audeat dicere patrē nec se/
3m ipsum nec filiū nec spūm sanctū itelligere ɀc̄. ¶ 3° ifra vult
Ca.17. ꝙ q̄libet psona diuinaꝝ est memoria/itelligentia ɀ volun/
tas.nec ista distāt in eis.in nobis autē aliud est memoria:
aliud intelligētia:aliud dilectio siue charitas. ¶ P.Freq̄n
ter Aug.loqtur de eis velut de p̄ībus ɀ distinctis rebus.
4m vñ vt supra hꝫ loquēs de eis dicit.h̄ tria ɀc̄. ¶ 4° Ansel.d̄
Cap.19. cōcor.sicut habemus in corpe mēbra ɀ.5.sensus.singula
ad suos vsus apta:qbus quasi instrumētis vtimur ɀc̄.ita
aia hꝫ in se q̄sdā vires qbus vtit̄ velut instr̄is ad vsus cō/
B gruos.Est nāqꝫ ratio in aia qua sicut suo instr̄o vtit̄ ad ra
tiociuādū:ɀ volūtas qua vtit̄ ad volenduꝫ.nō est enim rō
vel volūtas tota aia:sed est vnaqueqꝫ aliqd in aia.h̄ ipse.
5m ¶ 5°.magister sniarum li.p̄.di.3.expresse dicit ꝙ illa tria/
nāles ꝓprietates/seu vires sunt ipsius mētis ɀ a se inuicē
differūt:qꝛ memoria nō est intelligētia vel volūtas:nec in
telligētia volūtas siue amor.ɀ añ p̄nisit ꝙ dictū Augu.q̄
ait ꝙ sunt vna mēs ɀ vna eēntia/nō est veꝝ iuxta ꝓprieta
Rñō. tem sermonis. ¶ Pro solōne p̄dictoꝝ sciēdū est ꝙ cuꝫ aia
sit po° ɀ p̄n̄m multarū operationū in hoie:diuersa (vt supra di
ctū est) sortit̄ vocabula:quoꝝ aliqd̄ significat ipsaꝫ eēntiā
aie ꝯsignificādo determinate quasdā operationes in q̄s pōt.
ꝟ.g.intell's significat eēntiam aie cōnotando determinate
operationē que est intellectio.Vñ idē sigñat hoc nomē intel
lectus:ꝙ hec orō.aia potēs intelligere.Aliud ꝟo nomen
significat illā eādē eēntiā cōnotādo aliā operationē eius q̄ ē
velle:vt est h̄ nomē volūtas:ɀ ita est de multis alijs.Et qꝛ
C talia noia sic partial'r exprimūt eā nō partialitate intrinse
ca.nā q̄libet eā totā sigñat ɀ pro tota supponit:sꝫ partia/
litate.q.extrinseca pro eo ꝙ nō oia in que pōt:sed aliq̄ ex
illis determinate dat intelligere.iō dꝛ aliqñ ꝙ itellectus ɀ
volūtas ɀ hꝰ sunt aie ptes:ɀ dicunt̄ ēt plural'r potētie:ita
ꝙ inq̄ꝫtū pōt in ista dꝛ vna po°:inq̄ꝫtum autē in illa dꝛ alia
Cap.8. po°.Et iō dicit auctor de spiritu ɀ aia.tota anime eēntia in
suis potētijs cōsistit:nec per ptes diuidit̄ cū sit simplex ɀ i/
diuidua.ɀ si aliqñ hꝛe partes dꝛ rōne potius similitudinis q̄ꝫ
veritate cōpōnis intelligēdū est.Simplex suba est aia.nec
aliud.nec minus est rō in suba q̄ꝫ aia.sed vna eadēqꝫ suba
ꝭm diuersas potētias.i.sꝫ ꝙ diuersa sortit̄ vocabula.Iteꝫ
Cap.3. docet Aug.12.de tri.Intellectū inquit nostrū ɀ actionē vl'
cōsilium ɀ executionē vel rōnē ɀ appetituꝫ rōnalem:vel si
Cap.4. quo alio mō significantius dici pñt vna mētis nā cōplecti
tur.ɀ statim seqtur.Cū igitur disserimus de nā mentis hu
manе:de vna quadā re disserimus:nec eā in h̄ duo que cō
memoraui nisi p officia geminamus.Ex his pꝫ ꝙ rō ɀ ap
petitus nō sunt due partes mētis:neqꝫ due res sed vna tm̄
D ꝭm diuersa officia distincte sigñata:per qd̄ ēt ꝯ pñs p̄ncipa
15.d̄ tri. liter cōfirmatur.Ex his ad p̄mā auct.Aug.dōm ꝙ nō in
Cap.7. tēdit ꝙ mens sit quedā nobilis pars aie ad modū quo ca
put vel oculus pars est in corpore.Sꝫ cū aia humana sit
homini p̄n̄m vegetādi ɀ sentiēdi ɀ appetēdi ɀ intelligendi
ɀ volēdi ɀ multarū operationū:nec ipsa dicatur mēs inq̄ꝫtū
est vegetatiua vel sensitiua:sꝫ inq̄ꝫtum intellectiua ɀ intel/
lectual'r volitiua:idcirco mēs quasi q̄dā pars aie dꝛ:ɀ qꝛ
illi actus penes quos aia dꝛ mēs sunt nobiliores ceteris i
quos pōt.ideo mēs dꝛ nobilius aliqd seu nobilior aie ps.
Est ergo sensus:nō igitur anima:sed qd̄ excellit in anima
mēs vocatur.i.nō igit̄ aia absolute dꝛ mens:sed ꝭm excel
Ad 2m lentiam cōsiderata vocat̄ mens. ¶ Ad 2m dōm.ꝙ hec no/
mina itellectus ɀ volūtas aliqñ sumūtur ad sigñādū ope/

rationes:que sunt intelligere ɀ velle.aliqñ aūt ad signan/ E
dum potētiā intellectiuā ɀ volitiuā.Si p̄mo mō accipian
tur nō arguit ad ꝓpo̅m.Si scdo mō tūc dico ꝙ si attenda/
mus precise veritatē dicti cōcedēdum est ꝙ nos intelligi/
mus per volūtatē ɀ volumus per intellectū.Vñ Cōmē.3. Cō.49.
de aia.virtual'r hoc cōcedit.d.desideratū mouet itellectū
ɀ tunc desiderabit intellectus.ɀ cū desiderauerit tunc mo
uetur homo a virtute desideratiua:q̄ est intellectꝰ aut ima
ginatio.Ecce ꝙ intellectus desiderat ɀ est virtus desidera
tiua.ɀ per ꝯñs hō desiderat p intellectū.Si aūt attēdamꝰ
nō solū veritatē dicti:sed pfeitatē.ɀ per ꝯñs artificiositatē:
quoniā sicut dicit Phs p̄mo phicorum.Maxime proprie T.c.74
dicimus medicū aliquid facere:aut pati si ꝭm ꝙ medicus
hoc patiat̄ aut faciat.Et Cōmē.ibi dic̄ ꝙ passio aut actio Cō.74.
nō attribuūtur rei per se nisi ꝭm ꝙ est illud cui attribuun/
tur:ɀ intentio est p̄dicatio q̄ est p se.hoc est ꝙ in locutione
artificiali ɀ maxime ꝓpria:cum actio aut passio attribuit̄
alicui:intelligit̄ ꝙ cōpetat illi inquātū tale.Si hoc inquā
attēdamus nō est cōcedēdum ꝙ homo intelligit per volū F
tatem.aut ꝙ intellectus vult:qꝛ ꝓpter diam ꝯnotatoruꝫ
iste nō sunt per se/ad intellectū p̄missum.qꝛ nec intellectꝰ
inq̄ꝫtum intellectus vult:nec homo inq̄ꝫtū intelligit/vult.
Et ob hāc cām auctores intelligēdi sunt tales locutiones
negare:nō qꝛ sint false:sed qꝛ non sunt locutiones p modū
artis ɀ sciētie. ¶ Ad auctoritateꝫ Aug.dico ꝙ illis termi Ad 3m.
nis/memoria/intelligētia/ɀ volūtate vtitur pro actibus. 15.d̄ tri.
Et ꝭm hoc maxime pꝫ dīa quam intendit:qm̄ quelibet
psona diuina est sua memoria ɀ intelligentia ɀ volūtas.Et
memoria est intelligentia seu intellectio ɀ volitio.in nobis
autē nō sic.Vel potest dici.ꝙ si accipit pro potētia ponit il
las negatiuas deuitās affirmatiuas oppositas non tanq̄ꝫ
falsas:sed tanq̄ꝫ inartificiales.mihi tm̄ prima solutio ma/
gis placet:eo ꝙ plene pꝫ ex textu. ¶ Ad 3m dico simil'r ꝙ Ad 3m.
illa accipit pro actibus.ɀ istud clarum est satis:eo ꝙ illud
vocabulū/charitas/nunq̄ꝫ cōsuetum est poni pro aliq̄ po°
anime.sed tm̄ pro actu vel habitu. ¶ Ad illud qd̄ additur ad ꝯfir.
de plurali locutione/dōm:ꝙ locutio vtiqꝫ est impropria: G
vsitata tm̄ est ad explicādū disticte multa in que potest:seu
ꝙ ipsa est multe potētie per equiualētiam.A simili etiam Cap.26.
Aug.9.super Gen̄.dicit pluraliter in deo absconditas esse
quorūdam factorum causas cum:cum ipsa simplicissima
sua volūtas/vnica sit omnium causa prima:sed ꝓpter eius
diuersos effectus plural'r causas eius dicit.Sic docet ma
gister.18.di.huiꝰ scdi.Et ꝭm hūc sensuꝫ ego loquor.sicubi
me cōtingat circa istam māniꝫ sic loqui.Qd̄ Aug.dicit h̄ Cap.17
tria non dꝫ mouere.Nā in.15.de tri.de intelligētia/memo
ria/ɀ volūtate in deo loquēs.dicit.ꝙ oia tria h̄ oēs ɀ sin/
gule psone hūt nec distant in eis:ita ꝙ dicit illa tria.ɀ cum
hoc dicit ꝙ nō distiguūtur:sicut ɀ verū est. ¶ Ad Ansel'.
ɀ Magistrū simul.quāuis aliqui conentur eos exponere. Ad 4m.
dico tm̄ ꝙ mihi apparet eos fuisse illius opi.sicut ɀ multi
alij solēnes doctores.Quia tm̄ Aug.videt̄ mihi eis ꝯriꝰs.
nec necessitatē video ponendi hꝰ distōnem:idcirco teneo H
oppm:salua semp alioꝝ reuerētia. ¶ Ad p̄mum argumen Ad arm
tum.q.pꝫ responsio in articulo p̄cedēti. ¶ Ad secundum p̄ncipa.
dico ꝙ Aug.accipit illa pro actibus nō pro potentijs.ɀ h̄
etiam coguntur cōcedere alij:cum ipsi non ponant ꝙ me/
moria ɀ intellectus sint due potētie realiter distincte.

¶ Distinctionis.xviij. Questio. j.

Uper distinctioneꝫ.18.in qua Magister agit de formatione mulieris ex co
sta viri.Quero vtrum ex costa illa absqꝫ alte/
rius materie additamēto fuerit corpus Eue
formatuꝫ.arguit̄ ꝙ sic. ¶ Primo auctoritate p̄m.
Magistri in distōne p̄senti dicentis/ꝙ de sola ipsius coste
suba/sine omni extrinseco additamento/per diuinā poten
tiam multiplicata/mulieris corpus est factum.

Opp[m] 3 **Ad oppositum** arguit̄:q2 si ita fuisset/sequeretur ꝙ corp⁹ ꝑme mulieris/fuisset multo rarius corporib⁹ aliarū:qꝺ nó ē credēdū. ꝯn̄a declaratur. Nā quāto in eadē extēsione mā est paucior tāto est rarior.igit̄ si ex sola mā coste est corpus eue formatum:tanto fuisset rarius corpore viri:ꝙ plures portiones mãe equales portioni mãe:que fuit in costa illa fuerunt in tāta q̄ntitate corpis viri q̄nta fuit tota statura mulieris. Sꝫ cōstat ꝙ multo plures portiones tales fuerūt:eo ꝙ nó nimis excedat in statura corporis vir mulierē. Sed constat ꝙ corpora aliarū mulierū posito ꝙ sint corporibus virorum rariora.non tn̄ ꝺm tm̄ excessum.igit̄ corpus eue fuisset multo rarius q̄ sint corpora aliarum mulieꝝ.

Parte.6 c penul. ꝛ vlti. **Hic est** opi. Magři ꝛ Ugo.de sa.li.p̄ ad p̄tē affir[am]: ꝛ vtriusq̄ rō ē.q2 si de⁹ ad ꝑficiēdū mulieris corp⁹/aliā mãꝫ addidisset/magis fuisset illō additū q̄ costa.ꝛ p ꝯn̄s poti⁹ ex illo q̄ ex costa corp⁹ mulieris dici fcm̄ ꝺbuisset. Scriptura āt gen̄.2°dicit. Edificauit deus costaꝫ quā tulerat de adā in mulierē.nec de alia mā facit mētionem. ꝶ

K Possibilitatē aūt hꝫ probāt ex illo miraculo christi quo de q̄nq̄ panibus/sua bn̄dictione multiplicatis/q̄nq̄ millia hominū saturati sunt. Sic.n.fuit possibile deo illos panes in tot plures multiplicare absq̄ alio additamēto: sic fuit poſſe illā costā ad maiorē/q̄ntam voluit magnitudineꝫ trahere absq̄ oi additamēto. ¶ Pro declaratione huius pōnis distinguit Ugo sex opa:q̄bus vt ait.fiunt q̄cūq̄ fiūt.vnū est opus creatiōis.cū.s.de nihilo aliq̄d fit. Scōꝫ est opus multiplicationis:quo.s.de aliq̄ fiūt aliq̄ ꝺm sbaꝫ ꝛ q̄ntitatē in maius.seu cū de aliquo aliq̄d maius fit. Tertiū est opus minutionis.vtputa cū de aliq̄bus aliq̄d fit in

Ars vnionis. minus: seu qꝺ magnū factū est:fit minus.4[m] est opus diuisionis:quo.s.de aliquo fiūt aliqua.nō tn̄ ꝺm subam ꝛ q̄ntitatē in maius:sꝫ in minus:sicut cū totū in partes diuidit̄. 5[m] opus est cōpōnis vel ꝯiūctionis:cū.s.ex aliquib⁹ aliq̄d fit.nō tn̄ ꝺm subam ꝛ q̄ntitatē in minus:sed in maius:velut cū partes in totū vniūtur.6[m] est opus annihilationis cum

L aliq̄d in nihilū redigitur. Hoꝝ sex quatuor dicit eē ꝓpria diuine virtuti.s.tria ꝑma ꝛ vltimū:quartū ꝟo ꝛ q̄ntum dicit ꝯuenire creature. Cuius opus inq̄t recte ꝓpterea nihil esse dr̄:q2 per eius opus essentijs rerū/siue in coiūgēdo diuisa/siue in diuidēdo coniuncta/nihil tollitur vel ꝯfertur. Declarādo aūt magis opus multiplicationis dicit.ꝙ cuꝫ de aliquo plus fit:aliquid fit.q2 nisi in eo qꝺ iā aliq̄d est/aliq̄d fieret:ipsum qꝺ plus postea ibi est non esset.ꝛ addit de opatione vnionis. Rursus cū de aliq̄bus aliq̄d minus fit/aliq̄d fit:q2 nisi illud qꝺ prius ibi plus fuit aliq̄d factuꝫ esset:in eo ꝙ minus mō est:illud oino nō esset. ¶ Istā opi.

ꝯ magi. ꝛ vgonē non capio:ꝛ ideo ꝯ eam quatuor ꝯnes probo. Prima ē.ꝙ impoſſe est illud opus multiplicationis sic itellectū:vt ponit. Scōa.ꝙ ēt opus tale vnionis ē ipoſſe. Tertia.ꝙ creatura pōt in aliud opus ꝑter illa duo q̄ sibi attribuit. Quarta.ꝙ ex costa ade nō fuit sine additamēto materie forma-

p°ꝯ M tum corpus eue. ¶ Primā ꝯnē ꝓbo sic. Sit.a.nomē alicuius portionis mãe q̄ debuit multiplicari ꝛ fieri maior ꝺm subam ꝛ q̄ntitatē.ꝛ sit.b.nomē portionis maioris materie in qua.a.portio multiplicata est. Tūc sic. Aut in.b.est aliquid qꝺ nec est nec fuit.a.nec ps eius.aut nō ē aliq̄d in.b. qꝺ nō sit vel fuerit.a.vel ps eius. Si dec̄ p[m] igitur.a.nō est factū maius sine additione alterius.nā additū est illud qꝺ nec ē nec fuit.a.neq̄ ps illius. ¶ P. Uel illud additamētū fuit aliq̄d:vel nō. Si aliq̄d ꝛ nō fuit.a.nec ps eius.igit̄.b. est factū per cōpōnē istius ad illud qꝺ est vel fuit.a.ꝛ sic illud opus nō est opus multiplicationis quo ex aliq̄ fiūt aliqua:sꝫ potius est 4[m] opus quo ex aliq̄bus fit aliq̄d mai⁹: qꝺ ꝺm opi.ꝛ veritatē competit ēt creature. Si ꝟo nō fuit aliq̄d:igit̄ ipm ē factū de nihilo:qm̄ ꝺm ipsum ibidem. De nihilo aliq̄d factū est qn̄ id qꝺ ꝑus nihil erat vt aliq̄d esset

factū est.ꝛ istud vt subdit ē opus creatiōis. Si ꝟo.s.b.nō N
est aliq̄d qꝺ nō sit vel fuerit.a.vel ps eius.igit̄ i ipso nihil est plus q̄ fuit in.a.ꝛ p ꝯn̄s nulla multiplicatio facta est. nec.b.est maius ꝺm subam q̄ fuit.a. ¶ 2°.aut.a.in h̄ opere penitus desijt eē.ꝛ tūc seq̄tur ꝙ ipm ē annihilatū.ꝛ hꝫ sextū opus supra positū. Et iteꝝ seq̄tur ꝙ.b.sit factū de nihilo vt ꝑus. Et sic hꝫ multiplicatio nihil aliud erit q̄ annihilatio vnius ꝛ creatio alterius. Aut nō penit⁹ desijt:ꝛ tūc vel ipm vel aliq̄d eius remāsit:ꝛ tūc id qꝺ remāsit vel est ipsum.b.vel ps eius. Si est.b.igit̄ ꝑ hoc opus nō est aliq̄d factū qꝺ ꝑus nō eēt. Si aūt est pars ipsius.b.igit̄ aliquid aliud est in.b.qꝺ nō est factū ex.a.ꝛ per ꝯn̄s nō de aliquo

2°ꝯ facta sunt aliq̄.sed ex aliq̄bus factū est aliq̄d. ¶ Scōa ꝯ ꝓbatur q̄si eisdē motiuis.mō tn̄ ꝯuerso.vn̄ si ex.b.que fuit portio magna mãe ponat̄ facta eē portio minor que sit.a.

O quero. Aut in.b.fuit aliq̄d qꝺ nō est.a.nec ps.a.ꝛ hoc est ꝯ dictū opi.vltimo allegatū. Et ꝑterea seq̄tur ꝙ tale opus vnionis nō sit aliud q̄ quedā partialis annihilatio vel destructio eius qꝺ dr̄ fieri minus vel alicuius eoꝝ ex quib⁹ dr̄ fieri aliq̄d in minus. Uel in.b.non fuit aliq̄d:qꝺ non est a.vel pars ipsius a.ꝛ tūc sequitur ꝙ.a.in nullo est minus ꝺm subam q̄ fuit.b.cuius oppo[m] ponitur.sed si est minus ꝺm quātitatē tm̄:eo modo quo cū aliq̄d dēsatur fit minoris q̄ntitatis.ꝛ certe sic de magno facere paruū est opus ēt

2[m]. creature. ¶ Scōo.aut in tali opere.a.penitus incepit eē. ita ꝙ nec ipsum nec aliq̄d eius ꝑus fuit.ꝛ tunc sequitur ꝙ ipsum sit de nihilo factū.ꝛ per ꝯn̄s creatū ꝛ ipsuꝫ.b.sit annihilatū.ꝛ tale opus vnionis non aliud sit q̄ vnū magnū quid annihilare.ꝛ vnuꝫ q̄d minus creare. Aut ipsum vel aliq̄d eius ꝑus fuit.ꝛ si ipsum.a.prius fuit.igitur nō est factum ꝑ hꝫ opus. Si ꝟo nō ipsum:sed aliq̄d eius.vel illud

P qꝺ prius fuit:fuit ipsum.b.vel fuit ps ipsius.b. Si fuit.b. igit̄ in ipso.a.est plus q̄.b.ꝛ per ꝯn̄s nō est factū aliq̄d minus ꝺm subam ex magno.sed ex paruo magnū:nec ex ali-

3[m] quibus aliq̄d:sed potius ex aliquo aliqua.cuius opp[m] dr̄. ¶ 3° cōiter pro vtraq̄ ꝯne arguo.siue eniꝫ ex.a.fiat.b.per multiplicationē:siue eꝯ ex.b.fiat.a.p vnionē.q̄ro aut mā ex qua fit/desinit eē.ꝛ tunc mā que fit:fit ex nihilo ꝛ creat̄ aut nō desinit eē:ꝛ cū in neutro mō factionis ꝺm pōnē istā aliqua portio mãe creet̄ vel annihilet̄:seq̄tur ꝙ eadeꝫ ipsa

Rn̄o. mā p̄ est illa que fit ꝛ ex qua fit.qꝺ est impoſſe. ¶ Ad istō pōt respōderi ꝺm eū:ꝙ ideo dr̄ ex hac fieri illa:q2 h̄ fit illa. ꝛ tunc h̄ quidē desinit eē qꝺ est:sed tn̄ non desinit eē:q2 incipit eē illa q̄ vtiq̄ est aliq̄d. Et ideo ipsa non annihilatur: nec illa que fit de nihilo:q2 priusq̄ fieret fuit aliquid. Sed non fuit illud qꝺ ipsa fit. Nec etiā fit de aliquo:q2 ipsa desinit esse qꝺ prius ipsa fuit.ꝛ hec solutio posset satis applicari ad ꝑcedētes ēt rōnes. Trahit̄ aūt hec solutio ex suis verbis que sunt ista. Cū duo sint.vnū fit aliud.ꝛ transit in illud.vt sit illud.ꝛ desinit quidē esse qꝺ est.ꝛ tn̄ non desinit

Q esse:q2 incipit esse qꝺ non est. Et cū fit illud qꝺ esse incipit. fit aliq̄d:q2 illud aliq̄d est qꝺ esse incipit.ꝛ qꝺ fit.ꝛ tn̄ non de nihilo illud fit qꝺ fit:q2 prius q̄ hoc fieret aliquid fuit. Nec rursum de aliquo id fit qꝺ fit.q2 desinit esse qꝺ prius

ꝯ rn̄sa. fuit:q̄si esse incepit hoc qꝺ prius nō fuit.h̄ ipse. ¶ Primo ꝯ illud dictū.ipsa desinit esse qꝺ est.ꝛ tam̄ non desinit esse. Istud enim est inintelligibile mihi. Nā q̄uis aliq̄ res possit desinere eē qualis aut q̄nta ē:esto ꝙ nō simul desinat eē. verbi.g.corpus albū ꝛ bicubitū possit desinere eē album ꝛ bicubitū:ꝛ sic de ceteris q̄ de ipso accn̄tal'r ꝛ ꝯtingenter ꝑdicātur.esto ꝙ nō desinat esse.impoſſe tn̄ est ꝙ ipsum desinat esse id qꝺ ipsum est:ꝛ tn̄ nō desinat esse. Ipsum enim nō ē nisi ipsum.cū igit̄ ipossibile sit eē ipsuꝫ nō ipsum.impossibile est ipsum desinere eē ipsum:qn ipsum desinat esse.ꝛ ita vl'r est in oibus:qm̄ nulla entitas est nisi ipsa vt socrates nō est nisi socrates.ꝛ mā nō ē nisi mā:ꝛ sic de singulis. Impossibile igitur est sor.desinere esse sorteꝫ:quin sor.desi

A nat esse. ⁊ ita impoſſe est hāc mām desinere eē hanc mām. ⁊ illud qd ipsa est quin desinat esse. ¶ D. Demonstretur illud ipsuz precise qd est hec mā. a. Aut hoc desinit eē. ⁊ habetur propositū. Aut si nō desinit eē. igitur hoc erit post B instans. ⁊ tūc sequitur ꝙ eodē ipso penitus demonstrato. verū erit post hoc istās dicere. B est: qꝛ si nō: sed tm̄ de alio ab isto. erit verū dicere B est. seqtur ꝙ nūc non vere dī de ipso. hoc erit: qm̄ de ipso vere dicet̄ ꝙ erit precise: qꝛ qddā aliud ab alio erit. Alias ⁊ de eo qd nūc annihilat̄: supponatur ꝙ nūc aliqd annihilet̄ nunq̄ȝ amplius recreanduz: esset verū dicere ꝙ ipsum erit: ⁊ ꝙ nō desinit eē. nā quoddam aliud erit. qd nullus diceret. Si aūt eodē penitus demōstrato vere dicet̄ hoc est. igitur tūc ēt vere dicet̄ B est: hoc eodē penitus demōstrato per pͫ: qd demōstratur per 2ᵐ. aliogn esset aliud ab hoc: ⁊ sic aliud a soꝛ. Si autez ista

B erit vera. hoc est hoc. igit̄ B nūc est vera. B erit hoc. ⁊ per ꝯñs de p̄ ad vltimuz: si hoc nō desinit esse: hoc non desinit esse hoc. Ex quo vlterius seqtur ēt ꝙ nō incipit esse aliud. alias sil' erit hoc ⁊ aliud q̄ȝ B: qd nō cōtingit. ¶ 2ᵒ. ꝯ aliud dictū. s. ꝙ illa que fit ṗus q̄ȝ fieret fuit aliqd. Si enim fuit aliquid. ⁊ cōstat ꝙ nō fuit aliud q̄ȝ. a. supposito ꝙ. b. fit illa que fit. igitur. b. prius fuit. a. igit̄. b. prius q̄ȝ fieret fuit: qd est falsum. Item si. b. ṗus fuit. a. igit̄. a. prius fuit. b. impossibile enim ē in terminis mere absolutis ⁊ nō cōnotatiuis: quales supponunt̄ isti eē: talē ꝯñam impedire. Si aūt a. ṗus fuit. b. igit̄ nō mō fit. b. aut trāsit i. b. Et p̄terea si. a. prius fuit. b. eadē rōe ⁊ nūc. a. est. b. ⁊. b. nō est aliud ab. a.

¶ D. Si. b. fuit. a. siue illud qd est. b. fuit. a. qd dico: qꝛ aliqui sequētes p̄missam opi. dant hāc scdam: ⁊ nō p̄mā. igit̄ illud ipsum qd fuit. a. est. b. ⁊ hāc ēt ꝯcedūt. sȝ si sic. igit̄ impossibile est deū reparare idē numero. a. qn destruat ip̄m b. ꝯñs est falsum. ꝓbo ꝯñam: qꝛ si deus pōt reparare. a. nō

C destruēdo. b. B p̄cise erit recreādo ipsum. a. qꝛ nō ꝑ reconuersionē vel trāsitionē ipsiꝰ. b. in. a. qm̄ tūc. b. destrueret̄. Sȝ ꝙ nō possit ꝑ recreationē ꝓbo: qꝛ ꝺm opi. a. nō ē redactū i nihil. igit̄ nō p̄t recreari sicut nec creari: nisi ṗus redigatur in nihil: ⁊ non pōt redigi ad nihil nisi prius ipsum habeat eē: vel ip̄m. b. redigat̄ i nihil: ⁊ ꝑ ꝯñs destruat̄. ¶ D.

Si p̄t recreari ponat̄ i eē. B posito veꝝ ē dīe ꝙ idip̄m penitus qd fuit. a. mō ē. a. Alias nō eēt idē nūo. a. Sȝ ꝑ ꝯcessū ēt idip̄m qd fuit. a. est mō. b. ex quo seqtur ꝙ idip̄m singulare demr̄atū mō est. a. ⁊ est. b. ⁊ ꝑ ꝯñs. b. non ē alia eēnᵃ q̄ȝ a. ac ꝑ hoc nec cū. a. fieret. b. fiebat alia eēnᵃ q̄ȝ erat: ⁊ sic n̄ desinebat eē illud qd erat. ꝯ datū ab opi. ¶ Rursus ꝯstat ꝙ. a. fuit q̄daz eēnᵃ singularis nullis realr̄ inter se distictis cōis: sic ⁊ mō nō est cōis aliqbꝰ ꝑ̄dibus: igit̄ si ipsa est illud ipsum qd fuit: eē qd fuit ipsa mō factuz est ipsa. ⁊ ꝑ ꝯñs id qd est. b. est factū. a. igit̄. b. trāsiuit in. a. ⁊ est destructū. Q̄ aūt ꝯñs illud falsum sit puto ꝙ nullus negaret. ꝓbo tm̄: qꝛ

D ponat̄ ꝙ post q̄ȝ. a. fcm̄ fuit. b. ⁊ alia portio mãe: videlȝ. c. fit fcā. a. ⁊ sil'r q̄dā alia portio: vt. d. fit fcā eadē ipsa portio b. totū eni B poſſe ē ꝺm viā illā. Hoc posito si. a. nō pōt reparari qn destruat̄. b. B iō p̄cise erit: qꝛ. a. nō p̄t repari nisi fiat ex. b. nisi. b. vel id qd ē. b. ⁊ fuit. a. retrāseat in. a. igit̄ B facto. c. repari nō poterit nisi destruat̄. a. in qd trāsiuit. b. ⁊ ꝑ ꝯñs id qd fuerat. c. ⁊ ꝑ ꝯñs ipoſſe erit vt sil' sint in rerū nā. a. ⁊. c. ⁊ idē iudiciū ē de. d. ⁊ alijs quotcūq̄ȝ trāsiuissent in. b. Hoc aūt oīno absurdū ē cū nō hēant incōpossibilitatem ad eē sil' in rerū nā nō plus q̄ȝ hērēt an̄ suos trāsitꝰ in

Confir. b. ¶ D. ꝺm opi. ex vno p̄nt ꝑ multiplicationē multa fieri. ponat̄ g̊ ꝙ ex. a. fiāt. b. c. d. B posito verū ē dicere ꝺm opi. ꝙ idip̄m totū qd fuit. a. est. b. ⁊ eadē rōne ēt idē ip̄m totū qd fuit. a. ē. c. ⁊ sil'r idē ipsuz est. d. ⁊ sic idē ip̄m oīno est. b. c. d. ⁊ ꝑ ꝯñs nō sunt multa adinuicē ꝯnumerata. ⁊ hec rō

Confir. spāl'r facit pro p̄ ꝯne. ¶ D. Ponat̄ eē ꝙ ex aliqbꝰ distictis fiat vnū ꝑ opus vnionis: vt ex. c. d. b. fiat. a. seqtur ꝙ illud ip̄m qd est. a. fuit. b. ⁊ fuit. c. ⁊ ēt. d. ⁊ ꝑ ꝯñs vel. a. nō ē vnū tale: sȝ plura. vel illa nō fuerūt plura: sȝ vnū. cuius vtriusq̄ȝ oppᵐ ponit̄. ¶ Ultimo aliud dictuz. s. ꝙ id qd fit desinit eē: qd ṗus fuit qñ eē incipit B qd prius nō fuit. fundari vī sup falsa imaginatione: salua reuerētia semꝑ eius. Uidetur enim imaginari ꝙ sicut qñ aliqd albū fit nigrū est ibi aliquod cōe subiectū: qd simul desinit esse albū ⁊ incipit esse nigrū. sic in tali trāsitu eēntie in essentiā: vel mãe vnius in aliā fit aliqd cōe. qd prius est B essentia: ⁊ postea est alia essentia. Sed illa imaginatio nō est vera: qm̄ nō sic ē aliqd: id qd est ꝑ aliqd a se distinctū qd sit in ipso: sicut aliquid ē albuz per aliqd qd non est ipsum: exñs tm̄ in eo. ¶ D. Ita posset argui de illo cōi imaginato qd prius est hoc ⁊ postea illud: nā cū id non minus subsit diuine potentie q̄ȝ hec mā vel illa: ita ipsum poterit diuina operatione trāsire in quoddā aliud sicut hec mā: ⁊ tunc vel ipsum ēt resoluet̄ in quoddā aliud cōe subiectū: ⁊ sic in infinitū vel ipsum transeundo in aliud sicut desinet esse qd est ita desinet esse simpliciter. ¶ Tertia ꝯclusio facil'r probatur. nā creatura potest in opus gn̄onis ⁊ in opus alterationis. ⁊ cōstat ꝙ nec gn̄o nec alteratio est diuisio alicuius totius in partes: nec ꝯiunctio pluriū prius distinctoꝝ in vnuz. Et si fieret calūnia de cōposito dicēdo illud fieri ꝑ vnionem mãe ⁊ forme: q̄ȝuis hoc nō esset ꝺm intētionē opi. De ipsa tm̄ forma hoc non pōt dici. ⁊ tm̄ illam facit creatura: cōcurrente tm̄ actione dei: sicut ēt non nisi deo coagēte pōt aliqua diuidere vel cōiūgere. Un̄ vt videt̄ Ugo. in hac parte fuit illius antiq̄ opi. reprobate ꝑ Ph̄m: q̄ posuit generationē ⁊ corruptionē nō fieri: nisi ꝑ ꝯgregationē ⁊ disiunctionē quoꝝūdā corporū minimoꝝ. Que ēt corpa mīma vocata athoma ipse in eodē. c. ponit. ¶ Quarta ꝯne ꝓbo. qꝛ vel illa eadē numero mā coste fuit in corpe mulieris seu corpꝰ mulieris. aut nō. Nō pōt dici ꝙ nō: qꝛ tūc non illā costā quā tulerat deꝰ de adā edificasset in mulierē: vt dicit scriptura: sȝ quandam aliā mām. D. ex B magis haberet̄ ꝙ nō ex illa p̄cise sine additamēto fuisset mulier formata. Si xͦo eadem mā numero fuit in corpore vel corpus mulieris: aut ipsa fuit tota mā mulieris. ⁊ tūc seqtur ꝙ quelibet ps corporis mulieris fuit pars illius mãe coste. ⁊ ꝑ ꝯñs nihil plus de mā ꝺm subam fuit in corpore mulieris q̄ȝ in costa. Ex quo vlterius seqtur: ꝙ per solā rarefactionē tracta est ad tantaz magnitudinē sicut pȝ ex 4ᵒ phy. Cui cōsonat dictū Augu. 10. sup gen̄. vbi ꝯtra Tertullianū ait. qd absurdius q̄ȝ putare nullū esse corpus manēte nãe sue q̄ȝtitate: qd vndiq̄ȝ crescat nisi rarescat. Et si sic fuisset seqtur ꝙ corpus mulieris multo fuisset rarius q̄ȝ corpus viri: ⁊ q̄ȝ sint corpa aliarū mulierū: qd est falsum. Aut ipsa nō fuit tota mā mulieris. ⁊ habet̄ ꝓpositū. ¶ Dico igit̄ ꝙ ex illa mā coste ⁊ alia ēt vel nouiter creata vel p̄exñte in alijs rebꝰ sicut deo placuit: formatū est corpus mulieris. Nec tm̄ ꝑꝑ hꝫ additamētum mãe: nō debuit dici ex ea factū corpus mulieris: cum ēt nō obstāte ꝙ nō ex sola mā seminis in terra iacti generetur plāta: adhuc dicimus ꝙ ex semine planta generatur. Cur aūt de illa potius q̄ȝ de alia facta sit mētio: eadē rō eē potest qua ⁊ illā costam voluit de viro sumere vt ex ea partialiter formaret mulierē: ⁊ est multiplex mystica significatio: quā Magister ponit in lr̄a. ⁊ ita ēt innuit Augu. 9. sup gen̄. ⁊ per hoc patet solutio ad rationez positionis. ¶ Ad illud de panibus euangelicis etiā dico sicut alij doctores dicunt: ꝙ nō sine additamēto alterius mãe illa panū multiplicatio facta est. Auctoritas xͦo Magistri ⁊ Ugo. i hac parte cōius nō recipitur. sicut nec aliud dictū eorum huic simile: qd ponit Ugo ibidē ⁊ Magister. dist. 30. huius' secundi: videlicet ꝙ id solū substantie paterne qd in generatione descinditur sine additamēto alterius substantie in se ipso multiplicatur ⁊ crescit ad p̄fectam filij q̄ȝtitatez: ita ꝙ nec aliquid alimētorum couertitur in subam eius. Huius enim oppositum tenent doctores cōmuniter.

Margin notes (left column): Confir. (line 2); 2ᵒ ꝯ rn̄. (beside "alias sil' erit hoc"); Confir. (beside "¶ D. Si. b. fuit. a."); Confir. (beside "Si p̄t recreari").
Margin notes (right column): E and 3ᵒ ꝯ rn̄. (beside lines 1–2); Confir. (beside "albuz per aliqd"); F and 3ᵃ ꝯ (beside "seundo… / pliciter. ¶ Tertia"); 4ᵃ ꝯ (beside "in eodē. c. ponit"); G (beside "Si xͦo eadem"); Ca. vld. (beside "10. sup gen̄"); Dictᵒ. p. and D (beside "Dico igit̄"); Cap. 19. de pūis. (beside "¶ Ad illud de panibus").

3 ℭDistinctionis.xxiiij.ꝛ.xxv. Questio. j.

p^m Circa dist.24.ꝛ.25.in q̄bus Magister tractat de li.ar.hoīs. Quero p^o/vtrum actuū lib.ar.voluntas hominis sit causa imme/diate ꝓductiua. Et videt̄ ꝙ non.q̄ꝛ si esset sic cā.aut esset cā actuū impatoꝝ per lib.ar.aut elicitoꝝ.non impatoꝝ:q̄ꝛ taliū voluntas non est p̄n^m nisi mediāte actu suo elicito:q̄ est velle vel nolle.ꝛ p ꝯn̄s non imediate p̄ncipiat illos. Itē nec elicitoꝝ:q̄m tales imediate recipiunt̄ in ea subiectiue:ꝛ illā informant.ꝛ per ꝯn̄s si volūtas imediate tales actus produceret/ipsa moueret seipsam ad formā talē. Hoc aūt est ꝯ Phm qui vbiq̄ꝫ vult ꝙ nihil mouet seipsum p̄.

Ca. 30. Item contra Aug.2.de li.ar. dicentem. Nulla res seipsam formare potest:ꝛ probat.q̄ꝛ nulla res pōt dare sibi quod non hꝫ. Et vtiq̄ꝫ vt habeat formaꝫ formatur aliquid. Quapropter quelibet res si quam habet formā non ei opus est accipere quod habet.si quā aūt formā non hꝫ non pōt a se accipere quod non hꝫ.nulla ergo res vt diximus formare se potest.hoc ipse.

Oppo^m. cap. 10. Sed in oppositum est.ꝙ ideꝫ ipse ait.5.de ci.dei. Voluntates inq̄t nostre faciunt quicq̄d volendo facimus:q̄ꝺ nō fieret si nollemus. Omnem aūt actū li.ar.volendo facimus:ꝛ nullus fieret si nollemus.igit̄ oēm huiꝰ actum nostre voluntates faciunt:sed actum elicitū non faciunt mediate.alias huiꝰ actus in infinitū seipsos presupponerēt:ꝛ non daretur aliquis p̄mus ꝛ imediate elicitus.igitur imediate talis actꝰ a volūtate producit̄. ℭIsta q̄ꝺ supponit hominēꝫ aliqua agere per li.ar. Q̄ꝺ quidē cum per experiētiam notuꝫ sit: non pōt per aliq̄d euidentius demōstrari. Probat̄ tn̄ contra id negātes:ducēdo ad q̄dam que ꝺm oēs vsum rōnis habētes falsa ꝛ inconuenietia iudicātur:vtpote:q̄ꝛ si nihil homo per lib.ar.agat/frustra erit omne humanū cōsiliū:

Cap.26. vt deducit Damā.li.2.nullus pro suis actibus merebit̄ pe/

Cap.2. nam vel premiū.vt ostēdit Aug.2.de li.ar.ꝛ multa alia sequuntur absurda. H.vt idem dicit in de grā ꝛ lib.ar.circa p̄ncipiū. Diuina p̄cepta homini non prodessent nisi haberent liberū ar.volūtatis quo ea faciēs ad p̄missa p̄mia ꝑueniret. Demū hoc repugnat innumerabilibus quasi auctoritatibus sacre scripture:sicut ibidē declarat Aug.ꝛ iō ipse iponosticon rn̄sione 3^e.liberū inquit arbitriū hoīb^9 eē certa fide credimus ꝛ p̄dicamꝰ indubitāter. ℭHoc igitur supposito restat videre de quesito:vtrum videlꝫ actuū lib.ar.voluntas sit imediata cā productiua.ꝛ intelligēda est q̄ꝺ nō de actibus impatis a volūtate:q̄m ꝯstat ꝙ taliuꝫ nō est cā nisi mediāte imperio q̄ꝺ est actus elicitꝰ. Sꝫ de actibus libere elicitis de q̄bus itellecta q̄ōne pono ꝯ̄nes tres.

p^a 2 ℭPrima ē/ꝙ taliū actuū voluntas est imediata cā ꝓductiua. ℭScd̄a.ꝙ eoꝝ nō sola volūtas ē imediata cā ꝓductiua:sed cū ea cōcausat notitia obiecti. ℭTertia.ꝙ huiꝰ actuū volūtatis obm̄ nō est inq̄ꝫtū obiectū imediata cā ꝓductiua. Primā ꝓbo p̄ sic.hꝰ actus sunt imediate in pote/

M state volūtatis.igit̄ eoꝝ volūtas est imediata cā ꝓductiua. Ants ꝓbat̄.nā ꝙ sint in ptāte volūtatis pꝫ:tuꝫ q̄ꝛ si nō. seq̄tur ꝙ nullus actus sit in ptāte eius.ꝛ per ꝯn̄s pit li.ar. pꝫ ꝯn̄a:q̄m q̄libet alius actus exn̄s in nr̄a ptāte:iō precise

Cap.22. dꝫ esse in ptāte q̄m nostrā seq̄tur volūtatē iuxta id Aug.p̄ retrac.hoc est in ptāte q̄ꝺ cū volumus facimꝰ. Et iterū in ptāte nr̄a nō est:nisi q̄ꝺ nostram seq̄tur volūtatē.igit̄ si volūtas ipsa seu volitio nō sit in nostra ptāte:nec actus ꝯn̄s

Confir. cā erit in nostra ptāte. ℭCōfirmat̄:q̄m ipsa volitio nō est cā libera.sꝫ mere nālis alterius actꝰ.vn̄ ea posita cū ceteris req̄sitis necessario seq̄tur actus.verbi grā.si sit potentia motiua sufficiens:ꝛ non impedita:positis ceteris req̄sitis:si adsit volitio efficax mouendi:necessario seq̄tur motus:nec est in ptāte nostra vt ex istis stantibus non sequat̄. Si igitur volitio nō sit in ptāte nostra:nec aliuꝫ actus erit

N in nostra ptāte.tū ēt per locū a maiori.q̄m vt ibī proxime dicit Aug.nihil tā in ptāte q̄ꝫ ipsa volūtas est. Et infra lib.2.c.p̄mo. Non dicimus inquit esse in ptāte nostra nisi q̄ꝺ cū volumus fit: vbi p̄us ꝛ maxime est ipm̄ velle.sine vllo q̄ppe interuallo tp̄is p̄sto est voluntas ipsa cuꝫ volumus. igitur si volitio nō sit in nostra ptāte:multo magis nec aliquid aliud.pꝫ ergo ꝙ tales actus sunt in ptāte volūtatis. Q, aūt imediate clarū est,cū nō sit aliq̄s alius actus hoꝝ: aut q̄cq̄ꝫ aliud quo mediāte volūtas habeat in ptāte suuꝫ

Confir. actū.vt notū est. Et ꝯfirmatur ex dictis.q̄ꝛ iā illud eēt magis in ptāte nostra q̄ꝫ ipsa volitio:cuius oppm̄ pꝫ ex dictis. Cōsequētia ꝓbat̄:q̄ꝛ si sunt imediate in potestate voluntatis.igit̄ eoꝝ est voluntas causa imediata. Sed non nālis tm̄ vel receptiua.tum q̄ꝛ tunc aliquid aliud eēt imediata ꝛ totalis cā actiua volitionis:ꝛ cum nullius actus sit magis

O in ptāte patiētis precise q̄ꝫ agentis:sꝫ ecōtra.sequit̄ ꝙ actꝰ voluntatis magis erit ptāte alterius p̄ncipij dari q̄ꝫ ipsiusmet volūtatis:q̄ꝺ est absurdū.tum ēt:q̄ꝛ si esset mere passiua nulli homini iuste bonitas vel malitia actus imputaretur.

q̄ꝺ.24. d.Aug.83.q.nec peccatū/nec recte factū/imputari cuiq̄ꝫ iuste pōt qui nihil ꝓpria fecerit volūtate. Hoc aūt nō esset:nisi q̄ꝛ tūc actus ille nō eēt in eius potestate.ꝛ p ꝯn̄s si eēt illius mā receptiua non eēt in eius ptāte:q̄ꝺ repugnat aūti. Vn̄ oīo irrōnabilꝛ dictum apparet.ꝙ actus aliquis sit in plena ptāte p̄ncipij passiui:q̄ꝺ respectu eius est precise passiuum. ℭSi dicat̄ ꝙ volūtas:lꝫ non imediate ꝓducat suū actuꝫ.non tn̄ est precise passiua respectu illius.q̄m ipsa mouet alias potētias ad ꝓprios actus seu actus illorum causat in eis a q̄bus vel a quarū actibus causatur in ipsa actus suus:ꝛ sic mediāte ipsa est cā sui actus. Hoc nō valet:q̄ꝛ iam actus aliarū potentiarū magis esset in ptāte volūtatis q̄ꝫ ipsum velle:ꝯ Aug.vt supra habet̄. ℭScd̄o

2^m Cap p̄ ꝓbatur eadē ꝯclusio ex intētione Aug.3° de li.ar. Premittit enim ibi ꝙ motus culpabilis volūtatis ē in ipsa:ꝛ mox inquit cuius est. Unde in ꝑsona Magistri. Cuius inq̄t est

P iste motus quē profecto culpandū esse cōcedis. Et rn̄dit in ꝑsona discipuli. In animo eū video:sꝫ cuius sit nescio. Nō igitur inquirit cuius est tanq̄ꝫ subiecti ꝛ moti:sed cuius tanquam actiui p̄ncipij seu mouentis: ꝛ tandem determinat ꝙ est ipsiusmet voluntatis:igitur in tali motu voluntas mouet se.ꝛ per ꝯn̄s est causa efficiēs sue volitionis. ℭConfir

Confir. matur ꝑ silitudinē quā inducit.ait.n.ꝙ sicut motꝰ quo lapis descēdit in ima:est proprie lapidis:sic ille est ꝓprie animi. Verūtn̄ in hoc est dissimilis,ꝙ in ptāte nō hꝫ lapis cohibere motū quo fertur inferius.animus aūt dum nō vult non ita mouet̄. Sed talē motum inferius.esse lapidis nō solum vt moti:sꝫ vt mouentis actiue pꝫ ꝺm eundeꝫ ibidē. qui explicat se loqui de motu quo naturalr̄ mouetur inferius:nō de illo quo violenter iacitur sursum:ꝛ tn̄ cōstat ꝙ etiam ille violentus eius est vt moti.ac per hoc si nō inten

Q debat ꝙ motus nālis aliter esset eius q̄ꝫ moti:non oporte

3^m bat violētuꝫ excludere. ℭTertio ad idē arguitur ex alia

q̄ꝺ.8. determinatione eiusdem.83.q.vbi ait. Moueri per se animam sentit qui sentit in se eē voluntatem.nam si volumus non alius de nobis vult:ꝛ iste motus anime spōtaneus ē. In quibus per eum/velle ꝙ anima in volēdo moueat seipsam:ꝛ videt̄ fundare suum dictum in hoc:q̄ꝛ motus hꝰ spontaneus est ꝛ in nr̄a ptāte. Iteꝫ de ꝑfectione iustitie circa mediū.p̄cepta inquit diuina vt fierēt non iuberentur:si nihil ibi nostra voluntas ageret.cū igitur nobis iubeatur vt deū ꝛ ꝓximuꝫ diligamus:in hac dilectione agit nostra volūtas.ꝛ pꝫ ꝙ non minus in alijs suis spōtaneis actibꝰ. Item infra in eodē.volūtas non implet q̄ꝺ agit nisi diuinitus adiuuetur.vbi etiaꝫ implicat voluntatē agere:ꝛ quid

Confir. aget nisi agat ꝓpriū actū? ℭH. Si deberet negari voluntatem esse cām imediate productiuam actus sui.hoc pro tanto videretur:ne ponatur ꝙ aliquid agat imediate in seipsꝫ.

A huic enim fundamēto maxime nitūtur qui volūtatē po/
nunt mere passiuam. Sed ꝓpter hoc non oꝫ illud negari:
Ca. vlti. quoniā cum mēs amat seipsam: ſm Aug. 9. de tri. ipsa est
pn^m a quo suus amor procedit. ⁊ ꝑ ꝯñs ipsa efficit in se suū
amorē ⁊ agit in seipsam. Non ergo est impossibile volūta/
Cap. 32. tem agere in se: ⁊ sic mouere seipsaꝫ. Huic ēt cōcordat An
ꝯ p^m 2^m sel. de ꝯcor. vbi dicit volūtatē esse instrumētū mouens se/
T. c. 17. ipsum: ⁊ oēs volūtarios motus facere. ℭ Cōtra ꝯnē istaꝫ
pōt argui. ꝑ ex diffōne potētie actiue posita. 5. meta. vbi di
citur ꝙ est pn^m trāsmutandi aliud. igitur nec voluntas nec
2^m aliquid aliud est pn^m agēdi in se. ℭ Scđo. qꝛ mā ⁊ efficiēs
T. c. 31. non coincidūt. 2. phy. hoc aūt seqret̄ ſm hāc ꝯnem. nā ea/
3^m dem volūtas esset efficiens ⁊ mā volitionis. ℭ 3° relatiōes
opposite non pñt fundari in eodē simul. Relationes autēꝫ
agētis ⁊ patientis ⁊ mouētis ⁊ moti sunt opposite. igitur
neutre pñt in eodē fundari. ⁊ per ꝯñs nec idē pōt agere in
4^m se aut mouere se. ℭ 4°. ꝑdicte relationes sunt reales ex pte
B vtriusqꝫ extremi: cum sint de 2° relatiuorum. eiusdē aūt ad
T. c. 15. se non est relatio realis. pꝫ. 5. meta. ℭ 5°. si sit vera ꝯ sequi/
5^m tur ꝙ pn^m productiuū erit pars eius qđ per se ab ipso pro
T. c. 37 ducitur. nā cū per se nō fiat forma: ſꝫ cōpositū: vt pꝫ. 7. me
ta. per se productū in ꝓposito erit cōpositūꝫ ex volūtate ⁊
volitione: ⁊ voluntas que est pars eius erit productiuū. ſꝫ
ꝯñs est falsum. tū qꝛ tunc aliquid esset sibi causa essendi: ꝯ
Aug. ꝑ de tri. Tum qꝛ cū ꝓducēs equocū nobilius sit ꝓ/
ducto: sequeret̄ ꝙ volūtas ꝑcise que est producēs eēt no/
bilior illo cōposito seu volūtate volēte: qđ pꝫ esse falsum.
6^m ℭ 6°. Phs 3° de aīa dicit ꝙ in motu locali aīalis est aliqđ
T. c. 54 mouens imobile. s. bonū actuale: ⁊ mouēs qđ mouetur. s.
appetitiuū. Mouetur enim ait. qđ appetit ſm ꝙ appetit:
⁊ appetitus. i. appetitio: vel appetere actus aut motus q̄/
dem est. Est igit̄ intētio pħi ꝙ bonū actuale mouet appeti
tum ad suū actū ⁊ illū causat in eo. Ipsum aūt appetitiuū
inquātū appetit mouet̄. ⁊ per ꝯñs nō cāt in se suum appe
7^m titū. ℭ 7°. Cōmē. 2. phy. dicit ꝙ cōtingēs equalr̄ nō inueni
Cō. 48. tur in potētijs agētibus per se: ſꝫ in potētijs passiuis: ⁊ ca/
C ruim in eis: qrū ꝑparatio ad receptionē duoꝝ ꝯrioꝝ est eq̄
lis siue sit aīa siue non aīa. Sꝫ volūtas est potētia contin/
T. cō. 3. gens equalr̄ respectu hꝫ actuū suoꝝ: sicut pꝫ ex. 9. meta. ⁊
satis ex dictis. igit̄ non est po^a actiua: sed passiua mere re/
spectu eoꝝ. ℭ Cōfirmatur ꝑ rōnē eiusdē ibidē: qm̄ a cōtin
gente equalr̄ nō pōt altera actionū ꝓuenire determinate:
Ad p^m cū neutra sit reliqua dignior qm̄ ad hoc. ℭ Ad p^m pōt di/
Cō. 2. ci ꝑ iuxta intētionem Cōmē. 9. meta. Ubi Phs ponit ean/
dem diffōnē potētie. ꝙ Phs non diffinit vlr̄ potētiā acti/
uam: sed eā que est trāsmutatiua mere. Uñ ipse ait ꝙ phs
describit potētiā actiuā que est forma: ⁊ potētiā passiuā q̄
est per mām. ⁊ de tali verū est: ꝙ est pn^m trāsmutādi aliud:
qm̄ est pn^m transmutādi mām ⁊ nunq̄ꝫ est pn^m trāsmutādi
se. q̄uis vtrūqꝫ pn^m actiuū. s. ⁊ passiuūꝫ aliqñ concurrāt in
eodeꝫ cōposito: sicut pꝫ de aqua calefacta que per se absqꝫ
extrinseco agēte redit ad frigiditatē: cuius frigiditatis pn
D cipiū quo actiuū est forma aq̄: ⁊ pn^m passiuū ē mā eius. Et
h ēt inuit in eodē cō^o Comē. d. In qbusdam enim reb^o po
tētia actiua erit in ipso passiuo: ⁊ in qbusdā in alio. Et ſm
hoc pꝫ ꝙ illud assumptū nō facit ad ꝓpo^m ꝙ volūtas non
sit cāliter actiua. ℭ 2°. esto ꝙ cōcederet̄ Phm ibi diffinire
5. m. 17. potētiā actiuā. adhuc nō est ꝯ. naꝫ ait ipse sic. Potestas dr̄
hoc qdē pn^m motus aut mutationis aut in altero aut inq̄ꝫ/
tū alteꝝ ꝯ me^a. per quā disiūctionē apte demōstrat nihil ꝓ
hibere ꝙ idē sit suiipsius trāsmutatiuū: lꝫ aliter ⁊ alr̄. Sic
volūtas inq̄ꝫtū virtualr̄ ꝯtinet actū suū trāsmutat seipsaꝫ:
inquātū est eius formalr̄ receptiua. ℭ Ad 2^m dico ꝑ ꝙ q̄ꝫ/
Ad 2^m uis multi sic allegent Phm. non tñ h Phs dicit: nec etiaꝫ
T. c. 31. Cōmē. sicut pꝫ intuēti vtrūqꝫ ibidē. ℭ Ad 3^m dōm: ꝙ si q̄li
Ad 3^m bet relationes mutue vocētur relationes opposite nihil ꝓ
hibet aliquas relationes oppositas in eodem fundari. ad

bonū intellectū: loquendo de fundatione relationis. Hoc E
pꝫ per Aug. quo ad relationes de qbus agitur: nā cū mēs
amat se vel intelligit seipsa est actiua ⁊ passiua mouens ⁊
mota. D. Nullus pōt negare qn eadē res possit esse intelli
gens ⁊ intellecta: amās ⁊ amata: respectu eiusdē. ⁊ tñ hec
oīa dicunt̄ relatiue ⁊ referunt̄ realr̄: sic pꝫ ex dictis. d. 30.
pmi. Si xo magis ꝓprie ille tm̄ dicant̄ relationes opposi
te q̄ sunt incōpossibiles circa idē. nego ꝑdictas relationes
esse oppositas. ℭ Ad 4^m dico ꝙ eiusdē ad se pōt esse rela/ Ad 4^m.
tio realis: nec Phs dicit opp^m alicubi. nā vbi allegat̄ preci
se loqtur de idētitate: ⁊ nō vlr̄ de relatione eiusdem rei ad
seipsaꝫ. Et ꝑterea nō dicit illā nō eē realē sicut in ꝑ. d. pre/
allegata ostēsum est. ℭ Ad 5^m. Si tale cōpositū dicat̄ ꝑ se Ad 5^m.
ꝓductū: de quo ad pñs nō curo: ꝯcedo ꝯñs: ⁊ nego pmaꝫ
illationē qua probat̄ eē falsum. nā volūtas nō est illud cō/
positū. ℭ Ad scđam ꝓbationē dico ꝙ nō oē ꝓducēs equi
uocū est nobilius ꝓducto: qnimo multas hꝫ instātias. Nā F
color exñs in pariete vel spēs in organo est productiua vi
sionis in anima. ⁊ ſm istā imaginationē ꝓducit cōpositūꝫ
ex aīa ⁊ visione. quo cōposito ipsa nō est nobilior. Ideꝫ est
de spēbus in aīa exñtibus a quibus notitie ꝓducuntur. ⁊
multe alie instātie possent dari loquēdo gñaliter de ꝓducē
te tam totali q̄ꝫ particulari. ℭ Ad 6^m dico ꝑ ꝙ concesso ꝙ Ad 6^m.
bonū actuale cāret appetitū in appetitiuo efficiēter. quod
tñ nō est intelligēdum de causatione imediata: ſꝫ mediata
tm̄. vtputa qꝛ efficit notitiā sui que partialiter efficit appe/
titū. ⁊ hoc Phs videtur innuere ibidē cum ait: ꝙ appetibi T. c. 54
le mouet cum nō mouetur: eo ꝙ sit intellectū aut imagina
tum: innuens per hoc ꝙ mediāte sua apprehēsione moueat
appetitū. quod ēt innuit Cōmē. exponēs illud. appetitus Cō. 54.
motus quidā est. appetitus inquit est motus. qꝛ ē a re ap/
petita per intellectū in actu. i. per intellectionē. Et in Com
men. 49. ait ꝙ desideratū mouet intellectū: ⁊ tūc desidera/
bit intellectus. ⁊ cū desiderauerit tūc mouet̄ hō. ⁊ iteꝝ in/
tellectus qñ cōprehēderit aliquid desiderabit per scīētiaꝫ
⁊ mouebit ꝑ desiderium. ita ꝙ ſm eum scīa cā ē desiderij.
⁊ desideriū cā motus. Sciētie aūt causa est ipsum deside/
ratum bonū. lꝫ nō qđlibet bonū desideratum ⁊ apprehen
sum sit cā sue apphēsionis. ex hoc tñ nō seqtur ꝙ ipsa vir
tus appetitiua nō sit ēt ꝓductiua sue appetitionis. ℭ 2° ꝑt 2
dici ſm aliquos ꝙ Phs vlt ibi ꝙ bonū actuale mouet ap
petitum metaphorice tm̄. ⁊ ꝑ moduꝫ finis. sicut ex intētio/
ne Cōmen. 12. meta. haberi pōt. ℭ Et si arguit̄ ꝯ vt aliq ar Cō. 38.
guunt ꝙ tūc Phs equocaret de motore cū ait: ꝙ est aliqđ
mouēs imobile ⁊ aliquod mouēs motū: eo ꝙ mouēs mo
tum. puta ipsum appetitiuū moueat actiue corpus motū.
⁊ non per modum finis. Cōcedi pōt illatū: nec aliqđ malū
sequitur circa ꝓpositum illud Phi: sicut pꝫ diligēter consi
deranti quid intēdit ibi Phs. ℭ D. Hoc opꝫ quēlibet cō/
cedere. nā cōstat ꝙ appetitū mouet corpus localr̄. nullus
aūt diceret ꝙ bonū actuale mouet appetitū localr̄ motio H
ne actiua. ⁊ sic non vniuoce dr̄ vtrūqꝫ mouere. ℭ Ad 7^m Ad 7^m.
dico pmo ꝙ Cōmē. loquit̄ de potētijs agentibus nālīter 2. ph. 48
inquātū huius. nō aūt de liberis inquantū libere sunt: seu
respectu eoꝝ quoꝝ sunt libere. qđ dico ꝓpter aīam rōna/
lem: que respectu quorūdā opationū est pn^m mere nāle. re
spectu xo quorūdam est pn^m liberū contingēter. Itē loqui
tur de potētijs totalibus non partialibus siue sit vnica si/
ue plures partiales: ⁊ sumant̄ pro vna totali. Primū hoꝝ
pꝫ per verba que pmittit iam allegata. ait enim. Dicamus
igitur ꝙ pma mā est parata ad recipiēdum duo ꝯria equa
liter. ⁊ iō receptio vtriusqꝫ ꝯrioꝝ est ei nālis. ⁊ silr̄ appa/
ret de aīa concupiscibili. i. ipsam esse ꝑparatam ad actio/
nes ꝯrias equalr̄. Illud enim cōtingēs non hꝫ cās agētes
ꝯrias equalr̄ in omni tpe. s. illud qđ est nāle. h Cōmē. Ubi
nota ꝙ loqtur de nāli pncipio. ⁊ iterū de anima cōcupisci/
bili qualis est aīa brutalis. vel ēt humana inquātū est sen/

3 tialis.non aũt vt rõnalis est fm quẽ modũ ipsa est libera
ꝛ equaliter ad opposita se hñs.vt pꝫ etiã ex eius intentio/
l.ꝛ.c.10 ne.ac phi.9.meta.¶2ᵒ pꝫ per alia verba eiusdẽ ibidẽ.s.2.
2 phicoꝝ.ait.n.ergo cõtingens equale impoƚe est vt inue/
Cõ.84. niatur ex eo altera duarũ diuersarũ actionuꝫ nisi ex altera
cã coniũcta cũ eo.qñqꝫ neutra actio est dignior vt sit reliq̃.
Uult igitur ꝙ nulla sit totalis cã naturalr̃ actiua cõtrario
rũ.Q᷑ aũt aliquid sit partiale ꝓductiuũ ꝯ̃rioꝝ ꝛ mere nã/
liter:quoꝝ ꝯ̃rioꝝ aliud partiale ꝓductiuũ sit pñᵐ liberum
nõ est ꝯtra eũ.Nam tũc ex libertate principij liberi altera
actionũ determinate ab vtroqꝫ ponet̃.¶Ex his pꝫ ꝙ di/
ctũ Cõmẽ.nõ est ꝯ̃ ꝯ̃nem ꝑmissam.tũ qꝛ ipsa nõ est eorum
totale pñᵐ ꝓductiuũ vt patebit in sequẽti ꝯ̃ne.tum qꝛ vo/
2ᵃ ꝯ̃ luntas respectu talium actuũ est liberuꝫ pñᵐ.¶2ᵃ ꝯ̃ est ꝙ
nõ sola voluntas est imediata cã ꝓductiua libere volitio/
nis.Hãc probo rõne cõi tenẽtium istã viã que satis ꝓbabi
k liter cõcludit ꝓpoᵐ vt mihi apparet.Arguo itaqꝫ sic.Si so
la volũtas esset imediata cã ꝓductiua libere volitionis se
queretur ꝙ nãliter volũtas posset velle incognitũ.ꝯñs est
Cap.53. ꝯtra experiẽtiã;.ꝛ Aug.8.ꝛ.10.de tri.in multis partibus.
ꝛ.54. ꝛ.3.de li.ar.ꝯñam probo.qꝛ ois res sine qua alia res nãli
ter ꝓduci non põt:est per se cã/vel necessaria dispõ cãe.vel
cã cause illius.vel effectus nãlr̃ ꝯñs eã.puto ꝙ huic instã
tia inueniri nõ possit.Sed si volũtas sola sit imediata cau
sa ꝓductiua volitionis libere:notitia rei volite non est cã
volitionis.qꝛ nõ finalis/nec formalis/nec mãlis.pꝫ ꝙ effi
ciens.ꝑ hypothesim.¶Itẽ nõ est necessaria dispõ cause il
lius.qm̃ volũtas ex se est sufficiẽter apta recipe volitionẽ.
ꝛ per hypothesim est sufficiẽs ꝓductiuũ eiusdem.pꝫ ẽt ꝙ
nõ est cã cãe.¶Itẽ nõ est effectus neciõ ꝯñs eam.cũ sit nã
liter ꝑor ea.põt.n.res cognosci.esto ꝙ nõ diligatur ꝛ non
ecõ.Hoc videt̃ de itẽtione Aug.15.de tri.vbi vult ꝙ amor
Cap.23. ꝓcedit de sciẽtia.ꝛ in.c.26.dicit ꝙ amor de gignẽte mente
ꝛ de genita notione tanq̃ꝫ de parẽte ac ꝓle ꝓcedit.Iteꝫ ad
Simplicianũ li.ꝑ dicit ꝙ vocatio que vtiqꝫ est notitia ẽ ef
qõ.2. fectrix bone voluntatis.Itẽ Cõmen.3.de aia vt allegatuꝫ
Cõ.54. est in solõne.6.argumẽti ꝯ̃ ꝓcedẽtẽ ꝯ̃neꝫ vult ꝙ scia est cã
l desiderij.ꝛ cõᵒ.56.eiusdem tertij libri dicit ꝙ ois appetit⁹
sit ex imaginatione.Itẽ.12.meta.ait ꝙ forma balnei que ẽ
Cõ.39. in aia ẽ agẽs desideriũ.ꝛ ꝙ ꝓpter illã.s.tãq̃ꝫ ꝓpter cãm ef
ficiẽtẽ desideramus formã q̃ est extra aiam.Et infra.desi/
deriũ ingt est ꝓpter estimationẽ eius qȯ ẽ aliqd eẽ bonũ.
Itẽ dicit ꝙ cõprehẽsio est cã voluptatis.ex qb⁹ oibus au/
Cõ.39. ctoritatib⁹ pꝫ ista ꝯ̃.¶Sꝫ ꝯ̃ eã põt argui.ꝑ qꝛ sequitur ꝙ
ꝯ̃ 2ᵐ ꝯ̃ᵐ aliqua cã sit successiue ꝓductiua mere nãliter ꝯ̃rioꝝum in
passo eodẽ disposito.hoc aũt falsum ẽ:cũ oẽ agẽs nãle de/
terminatũ sit ad vnũ ꝛ solũ libeꝝ possit i oppõ.ꝓbat̃ ꝯñs
qꝛ stãte eadẽ notitia rei alicui⁹ possum⁹ pro libito illã ꝑus
velle ꝛ postea nolle.ꝛ eꝯ̃.igit̃ illa notitia vtriusqꝫ illorum
actuũ q vere sunt ꝯ̃rij erit cã.ꝛ ꝯstat ꝙ mere nãlis ꝛ nõ li/
bera sicut nec ipsa volitio:de qua magis videret̃:ẽ alicu/
2ᵐ ius pñᵐ liberũ:sꝫ mere nãle.vt supra dictũ est.¶2ᵒ.seq̃ret̃
m ꝙ qcũqꝫ rẽ aliq̃ꝫ pfectius nosset:intensius amaret vel odi/
ret:qm̃ a cã intẽsiori:ceteris paribus:intẽsior effectus pro
3ᵐ ducitur.ꝯñs aũt pꝫ eẽ falsuꝫ multis.¶3ᵒ.ꝯtingit frequen
ca. vltio ter ꝙ notitiã ꝓcedit volitio sicut cũ volumus nosce qȯ nesci/
mus.ꝛ iõ dicit Aug.9.de tri.ꝙ partũ mentis ãtecedit ap/
petitus qdã quo illud qȯ nosse volumus q̃rẽdo ꝛ inueniẽ
do nascit̃ ꝓles ipsa notitia.ꝛ ibidẽ dicit.ꝙ iste appetitus ẽ
quedã volũtas.qꝛ ois qui querit inuenire vult.Ex h̃ duo
sequunt̃ ꝯ̃ dicta.vnũ est ꝙ non ois volitionis libere elicite
est cã ꝓductiua ipsa notitia:qꝛ nõ eius q̃ dicta ẽst:ꝛ ꝑ ꝯñs
nec alicui⁹ alteri⁹.Scõm est ꝙ aliq̃ volitio est circa inco/
4ᵐ gnitũ.qm̃ nõ nisi incognitũ q̃rim⁹ nosse.¶4ᵒ.ꝛ ẽ ad ideꝫ.
volũtas põt velle intellꝫ nullã notitiã hr̃e.ꝛ ꝑ ꝯñs põt ha
bere volitionẽ absqꝫ oi notitia.ac ꝑ hoc aliq̃ volitio erit ꝺ
incognito.ꝓbat̃ ꝯñs.qꝛ intellꝰ q̃ꝫtum ad exercitiũ actus

subest impio volũtatis.ꝛ ꝑ ꝯñs nõ hẽbit actũ cuꝫ illa vo/ n
luerit vt nõ habeat.¶5ᵒ.nõ est necesse ꝙ effectus libere a 5ᵐ
volũtate ꝓduct⁹ ꝓcognoscat̃.alȷ eẽt ꝓcessus in infinitũ a
parte ante in actibus elicitis a volũtate.igitur nec necesse
est eius obiectũ eẽ ꝓcognitum.¶Ad ꝑmũ dõm:ꝙ illatũ Ad 1ᵐ
non est incõueniẽs de cã partibili cũ qua ꝯcurrit alia par
tibilis libera ex se potẽs i ꝯtrarios effectus.Exẽplũ.Stã
te eadẽ apprehẽsione ꝑcise alicuius cõplexi mihi ꝓpositi
ꝛ euidẽtis.verbi grã.ꝙ Rex nũc est Paris̃.possum crede
re ꝛ assentire.ꝛ demũ si volo possum dissentire:ꝛ tñ tã ad
ꝓductionẽ assensus q̃ꝫ dissensus pticulariter ꝯcurrit appre
hẽsio eius cui assentitur.¶Ad scõm negãda est ꝯñs:pro Ad 2ᵐ
pter ꝯcursum cãe libere q̃ ẽt cũ intẽsiori notitia põt remis/
siorem actũ elicere:ꝓbatio aũt illa valeret vbi oẽs cãe cõ
currẽtes agerẽt mere nãliter.¶Ad tertiã concedo ꝙ ali/ Ad 3ᵐ
quam notitiã ꝓcedit volitio.nihilominus tñ q̃ꝫlibet voli/
tionẽ ꝓcedit saltẽ cãliter alia notitia eiusdẽ rei cuius ẽ ipsa
volitio.Uñ cũ quis vult nosse incognitũ.q̃ꝫuis ista volitio o
ꝓcedat notitiã que desiderat̃ de illo.nõ tñ ꝓcedit illaꝫ qua
ista notitia desiderata cognoscit̃.Et ex hoc pꝫ etiã ꝙ talis
non vult incognitũ.sed vult scire incognitũ.qȯ tñ sciet̃ nõ
est sibi incognitũ.ꝛ hoc ẽ qȯ Aug.docet.10.de tri.vbi sol Cap 1.
uit hoc dubiũ.Intelligẽdũ iquit est.nõ hoc idem dici cum
di amat scire incognita.ac si diceret̃ amat icognita.Id.n.
põt fieri vt amet quisqꝫ scire incognita:vt aũt amet icogni
ta/nõ põt.Nõ enim frustra ibi est positũ scire:qm̃ qui sci/
re amat incognita nõ ipsa incognita.sed ipsum scire amat.
Qȯ nõ haberet cognitũ neqꝫ scire ne scire se quicq̃ꝫ posset
fidẽter dicere neqꝫ nescire.¶Ad 4ᵐ nego ꝑmam ꝯñaꝫ.nã Ad 4ᵐ
cũ volũtas vellet intellectũ nullã intellectionẽ hr̃e:nosset
hoc qȯ vellet.s.intellectũ nullã intellectionẽ hr̃e.ꝛ cũ pro/
batur qꝛ intellectus subest impio volũtatis ꝛc̃.Dico ꝙ ve
rum est.sꝫ ad hoc ꝙ sibi in hoc intellectus obediat oporte
bit ꝙ ꝛ ipsa obediat sibimet.videlꝫ ꝙ ipsa se ab omni vo/
litione suspẽdat.nec oppᵐ est possibile nãliter.Utrũ tñ vo/
luntas possit sic libere se omni volitione ꝛ intellectione ꝑ/ p
uare.nõ assero pro nũc nec nego.¶Ad 5ᵐ nego ꝯñam.qa Ad 5ᵐ
nõ omne qȯ ꝓducit̃ necesse est ꝓcognosci.sicut oẽ qȯ dili/
gitur:ꝛ qꝛ nõ oẽm actũ quem ꝓducit vult.ideo nõ omneꝫ
cognoscit:q̃ꝫuis cognoscat illud qȯ per illũ vult.ꝛ si illum
vellet ẽt illum cognosceret.¶Tertiã ꝯ̃nem ꝓbo.qꝛ ꝯtin/ 3ᵃ ꝯ̃
git obiectũ actus nõ esse in rerum natura.vtputa cũ desi/
derat aliqȯ futurum.igitur talis actus obiectũ nõ est effi/
ciens causa.¶P.Actus põt libere elici circa aliqȯ voli/ 2ᵐ
bile cõplexum seu tm̃ cõplexe significabile:sicut pꝫ cuꝫ qs
vult nõ cenare vel ducere vxorẽ.Cum ergo talia cõplexe
tm̃ significabilia nõ sint alique entitates vt probatuꝫ est in
ꝑmo liᵒ:seqtur ꝙ nullius actus possint eẽ cause effectiue.
Ad hoc ẽt est itẽtio Cõmẽ.12.metaphy.vbi vult ꝙ forma Cõ.39.
balnei in anima exñs est agẽs desideriũ ꝛ motum.sed bal
neum extra animã qȯ desideramus ꝓpter formam eius q̃
est in aia est finis motus.Aug.quoqꝫ nõ videt̃ aliaꝫ cau/
salitatẽ attribuere obiecto volitionis respectu actus q̃ꝫ fi/ Q
nis.vñ.11.de tri.semp obiectũ volũtatis appellat finẽ ei⁹. Cap. 6
¶Itẽ.83.q.Cũ amor inquit motus qdã sit/neqꝫ vllus sit qõ.35
motus nisi ad aliquid.cũ querimus qd amãdus sit:quid
sit illud ad qȯ moueri oporteat querimus.vbi ẽt rẽ ama/
taꝫ nõ nisi tanq̃ꝫ finẽ ponit amoris.¶Sic igit̃ dico ꝙ ob/
iectũ actus volũtatis nõ est imediate effectiuuꝫ actus.nisi
forte cũ volũtas amat seipsam.sꝫ tũc non inquãtũ est obie
ctum:seu amata est efficiẽs amorẽ.sed inq̃ꝫtũ est amãs.ita
ꝙ ipsa cũ notitia sui efficit amorẽ sui.vbi aũt obiectũ a vo
luntate distinguit̃ ipsum nullo mõ est imediata cã effecti/
ua actus.Aliqñ est mediata:sicut cũ rem intuitiue visam
diligimus.tũc eniꝫ res dilecta est cã notitie que est imedia Sco.
ta cã dilectionis.¶Sed ꝯ̃ hãc ꝯ̃nẽ arguit quidã doctor. rep. 1.
ꝑ sic.Si obiectũ nõ sit causa effectiua saltem pticularis:re/ di.35

A spectu volitionis:seqtur q volitiones nõ capiãt distinctio
nem formalẽ ab obiectis.⁊ tũc cũ habitus generentur ex
actibus nãlr.habitus diuersoꝝ obiectorũ nõ eẽnt diuersi
2m formalr.qõ est falsum.¶2°si sic.tũc nec habitus nec act⁹
vnus obiecti eẽt nobilior eo qui est alterius.sꝫ maior ⁊ mi
nor pfectio eẽt tm̃ ꝑm intẽsionẽ i conatu volũtatis.igit̃ nec
volitio qua volũtas diligit deũ est nobilior ea qua diligit
muscã.supposito q eque intense diligat muscã sicut deũ.⁊
per ꝯñs nõ plus erit beatitudo in deo q̃ꝫ in musca. Et si in
tẽsius diligeret muscã q̃ꝫ deum:beatior esset naturali bea
titudine in musca q̃ꝫ in deo.qꝛ beatitudo nãlis ẽ in nãli vo
3m litione pfectiori.¶3°nõ qꝛ lapis ẽ volitus hꝫ hitudinẽ ad
volũtatẽ sꝫ ecõuerso.volũtas ꝑm actũ volẽdi lapidẽ depẽ
det a lapide.ideo videt̃ volũtas habere essentialẽ ordinẽꝫ
B ad volibile:⁊ nõ ecõuerso:⁊ se habere ad illud sicut mẽsu
ratum ad mẽsurã. Cum igitur mẽsurati ad mensurã sit es
sentialis depẽdentia.sequit̃ q actus volẽdi essentialr de
pẽdet ab obiecto volibili. Sed ois dependẽtia est cãti ad
causam vel cãti posterioris ad cãtuꝫ prius:sicut qñ ab ali
qua vna causa sunt multi effectus ꝑm ordinẽ.lꝫ effectus p
mus nõ sit cã effectus posterioris. Actus aũt volẽdi non
depẽdet ab obiecto sicut effectus posterior:ab effectu po
4m ri eiusdẽ cãe:igit̃ sicꝫ a cã.¶Quarto nos expimur q ma
gis possumus diligere bonũ cũ est p̃sens q̃ꝫ cũ est absens.
igitur obiectũ cognitũ qõ per eius cognitionẽ p̃sens ẽ in
tellectui:aliqd per se facit ad actũ.¶Alias ẽt rõnes facit.
sed ille ꝓbãt tm̃ hãc negatiuã.s.q voluntas nõ est totalis
cã volitionis.quã ẽt ego ꝯcedo.iõ nõ opꝫ ad illas respon
qõ. 40. dere. Cõtra eandẽ ꝯnẽ põt adduci auctoritas Aug.83.q.
C vbi dicit q ex diuersis visis diuersus appetit⁹ aiaꝝ ẽ. Idẽ
aũt est visum ⁊ volitũ.⁊ p ꝯñs ex obiecto volito ẽ appeti
Ad pm tus seu volitio in aia.¶Ad pm cũ infert̃ q volitiones non
capiũt distõnẽ formalẽ ab obiectis:duplex sensus põt esse.
Unus.s.volitiões distictoꝝ obiectoꝝ spe nõ sunt formalr
disticte.⁊ in h sensu nego ꝯñam. Ali⁹ sensus põt eẽ q lꝫ vo
litiones distictoꝝ obiectorum sint formalr disticte.hãc tm̃
distõnẽ nõ capiũt effectiue ab obiecto.⁊ in h sensu cõcedo
ꝯñs.qm̃ sicut volitiones nõ efficiunt̃ ab obiectis.vel saltem
nõ imeᵗᵉ.sic nec eoꝝ distõnes que non sunt res alie q̃ꝫ ipse.
Ad 2m ¶Ad 2m nego pmã ꝯñam.⁊ qꝛ nõ ꝓbat̃ non opꝫ vlterius
Ad 3m rñdere.¶Ad 3m dõm:q nullus actus volẽdi lapidẽ depẽ
det eẽntialr a lapide imediate.⁊ qdã nec mediate nec im
mediate:vtpote q est de lapide nõ exñte:aut tm̃ abstracti
ue apprehẽso.qdã ẏo mediate tm̃.vt q est de lapide intui
tiue apprehẽso.qm̃ talis volitio depẽdet a notitia:⁊ non⁹
a lapide. Et qꝛ assumit̃ q mẽsurati ad mẽsurã est eẽntialis
depẽdẽtia:nõ est vlr verũ:ꝓprie loquẽdo de depẽdẽtia:cũ
de nõ exñte possit hẽri abstractiua notitia q̃ ad ipsum velut
Ad 4m ad mẽsurã refert̃.¶Ad 4m dõm:q si bonuꝫ magis diligi
possit pñs q̃ꝫ absens.h est qꝛ pfectius apprehẽditur dũ est
pñs.⁊ sic solũ mediate facit ad actũ:causando.s.notitiã q̃
D est cã dilectionis.¶Ad auctem Augu.dõm q ex diuer
sis visis sunt diuersi appetit⁹ mediãtibus visionib⁹ illoruꝫ
Ad pnˡᵉ visoꝝ.¶Ad pncipale argu.dõm.q volũtas est imediata
argu.q. cã ꝓductiua:pȓialis tm̃ actuũ elicitoꝝ.¶Ad ꝓbationẽ p
mam pꝫ supra.d.6.q.1.art°3°in solõne qnti argu.ꝯ.6.ꝯnẽ
illius articuli.⁊ pro nunc recole qõ ibi allegat̃ ex cõᵒ.40.
8.phẏsi. octaui phẏ.ait.n.Cõmẽ.q ꝑm Phm non est impole aliqd
Cõ. 40. mouere se:nisi in motorib⁹ q̃ sunt corpa aut virtutes i cor
poribus.virtutes aũt in corpibus vtiqꝫ ꝑm ipsuꝫ sunt ⁊ di
cũtur v̓tutes extẽse ex extẽsione corpoꝝ q̃ pficiũt.volũtas
aũt nec corpus est nec virtus ẽt exñs in corpore.ad intelle
ctũ dictũ.¶Ad aliã ꝓbationẽ ex dicto Aug.dõm q Au
gu.non accipit formã sicut h accipit̃ in ꝓposito:videlꝫ pro
entitate aliã pficiẽte ⁊ informãte sed pro nã ⁊ eẽntia.⁊ sic
formare aliqd nõ est aliud q̃ꝫ ipꝫ efficere ⁊ dare illi eẽ actu
Cap.2. in ꝓpria nã.queadmodũ accipit̃ in geñ.cuꝫ di. Formauit
deus hoiem de limo terre.sic aũt nec volũtas nec res alia A
seipsaꝫ formare põt.q̃libet aũt format̃ per incõmutabilem
formã qua cũcta subsistunt:que deus est.vt ibi.⁊ sequenti
ꝓxime.c.dicit Aug. Si qs tm̃ vellet accipe formam vt hic
accipi dꝫ:⁊ formare/pro cãre in se formã.qõ tm̃ non eẽt ad
mẽtẽ Aug.ibidẽ.qnimo etiã ꝯdiceret sibi in superius alle
gatis.pro pma ꝯne.posset rñdere q Aug.intẽdit q nulla
res põt formare se tanq̃ꝫ totalis cã actiua sue forme.qm̃ p
ter q̃ꝫlibet cãm creatã reqritur ad cãndum/ipsa pma for
ma que deus est. Et sic adhuc veniret̃ ad intentum Aug.
s.q per eternã ⁊ incõmutabilẽ formam cũcta formantur.
nec ex hoc haberetur aliquid cõtra predicta.

¶Distinctionis.xxvj.xxvij.⁊.xxviij. Questio. j.

Circa di.26.⁊ duas seqntes i qb⁹ magr
agit de gr̃a opante ⁊ coopante p
quã iuuat̃ liberũ hois arbitriũ ad bñ opan
dũ ⁊ ad malũ vitãdũ.qro p vtrũ hõ ꝑm p̃ E
sentẽ statũ stãte ifluẽtia dei gñali possit p li
berũ arbitriũ ⁊ nãlia ei⁹ absqꝫ spãli gr̃a dei auxilio agere
actũ aliquẽ moralr bonũ. Et at̃.q sic.p̃ qꝛ hõ nãlr põt im
plere p̃cepta legis scripte.igit̃ ⁊ nãlr pt op⁹ moralr bom
facẽ. Añs pꝫ p Aplꝫ.ad Ro.2. Cũ.n.gẽtes ingt q̃ legẽ ñ
hñt nãlr ea q̃ sunt legis faciũt ipi sibi sũt lex ⁊c.ꝯña ꝓbat̃
qm̃ talis lex nõ nisi bona opa p̃cipit.dñte aplo ifra ca°.7.
lex qdẽ scã ⁊ mãdatũ scm̃ ⁊ bom ⁊ iustũ.¶Cõfirmat̃ p i°
Hiero.i epl'a ad demetriadẽ v̓ginẽ. Quã.n.multos phoꝝ
⁊ audiuim⁹ ⁊ legim⁹ ⁊ ipsos vidim⁹:castos:pacientes: mo
destos:libales:abstinẽtes:benignos:⁊ amatores iusti'nõ
min⁹ q̃ꝫ sapie. Uñ q̃so hoib⁹ alienis a deo ista q̃ deo pla
cẽt:vñ h illis bona.nisi de nãe bonoꝝ h iᵉ. ¶Scdo. Sicꝫ
pꝫ ex sacra scriptura hoi a deo p̃cipit̃ ⁊ suadetur vt agat
opa v̓tuosa.igr̃ ipse põt talia opa facẽ.pꝫ ꝯña:qꝛ alias fru
stra daret̃ talia p̃cepta ⁊ exhortatiões.¶Cõfirmat̃ p illõ F
Hiero.i expõne fidei catholice. Execram⁹ ẽt eoꝝ blasphe
miã q dñt ipole aliqd hoi a deo eẽ p̃ceᵐ:⁊ mãdata dei ñ a
singulꝭ sꝫ ab oib⁹ posse ꝑuari.¶3°. Si hõ non posset talia
bona agẽ/nullus ea nõ faciẽdo peccaret.vt.n.ait Aug.in
li.de duab⁹ aiab⁹.vltra meᵐ. Dãre pctĩ reũ teneri quẽq̃ꝫ:qꝛ
nõ fec̃ qõ facẽ nõ potuit sũme iniqtatis ẽ ⁊ isanie. Sꝫ h ẽ er
roneũ:qꝛ ꝑm illõ nullus peccaret nõ iplẽdo diuia p̃cepta.
¶Ad oppm ẽ qõ ait Aug.i de p̃de.scõꝝ iux̃ pnᵐ. Nemo i
quit sibi suffic̃ ad icipiẽdũ vel pficiẽdũ qõcũqꝫ opus bom.
sꝫ i oi ope bono ⁊ icipiẽdo ⁊ pficiẽdo sufficie' nr̃a ex deo
est.¶Hic erũt articuli duo. Nã p̃ dicet̃ ad q̃sitũ.¶2° ꝯ Sco.
dcã arguet̃ ⁊ ad argu' rñdebit̃.¶Quãtũ ad pm qꝛ pluꝫ Ocham
modernoꝝ ẽ opio q hõ p sola sua nãlia cũ cõi ifluẽtia dei Adam.
⁊ i statu pnti ⁊ nãe lapse actũ bonum moralr.i.ꝯformẽ re
cte rõni ꝑm oẽs circũstãtias reqsitas ad h vt actus sit vir
tuosus ⁊ moralr bon⁹ põt elicere.v̓.g̃.diligẽ deũ sup oia
dolere ⁊ detestari pctm̃ cõissum:⁊ q dei offensiuũ.⁊ sic d
alijs.q̃ꝝ pnᵗᵉ motiuũ ẽ:qꝛ cuilꝫ recto dictamini rõnis p̃cti
ce põt volũtas se ꝯformare. Etiã ⁊ in idẽ redit qꝛ circa oĩm
apphẽsũ volũtas p̃t exire i actũ:⁊ nõ necĩo defectiuũ. Ex D
qb⁹ sic pꝫ seqt̃ q nõ solũ aliquẽ actũ moralr bonũ hõ nã
lit̃ p̃t aget̃. Sꝫ ꝑꝫ q̃ꝫlꝫ spẽꝫ boni moralis p̃t bom actũ elicẽ.
¶Que opio q̃ꝫtũ mihi appet salua d̓bita oppinãtiũ reue
rẽtia cadit rectiᵐᵉ i errorẽ pelagij:qnimo efrenatius deui
at a doctria catholica idcirco/p ondã q dcm̃ ẽ.deide ꝯ
opp̃ i se ponã ꝯnes tres.p'erit q i statu isto nulluꝫ actum
moralr bom hõ p̃t agẽ ex se siue p sola nãlia cũ cõi tm̃ ifluẽ
tia dei. Sꝫ ad qõlꝫ hꝫ pagẽdum i, iiget spãli i auxilio dei.
¶2° q hõ ꝑꝫ hũc statũ ex se absqꝫ spãli auxilio dei nõ põt
hẽre aliqõ rectũ dictamẽ p̃cticũ.seu cognoscere qd sit vo
lẽdũ /aut nolẽdũ/ agẽdũ/ vel vitãdũ/⁊ loquor sp de hijs
q̃ ptinẽt ad vitã hois bonã vel p̃uã moralr.¶3° q suppo
sito q hõ hẽat verã notitiam de agendo:adhuc sine spãli
auxilio dei nõ põt ꝯformiter velle ⁊ conformiter operari.

3 ¶ Ad euidentiā p̄mi sciēdū q pelagi⁹ distinguēs inter pos-
se: velle: ⁊ agere. Solū posse dicebat nobis a deo eē. ⁊ id
s̄m eum nō est i nr̄a ptāte: vt possim⁹ bn̄ vel male: aut pos
simus bn̄ vel male operari. In nostra aūt ptāte ē bene ⁊ ma
le velle ⁊ bn̄ ac male agere. nec ad ista diuino idigemus au-
xilio. vn̄ s̄m q recitat btūs Aug. li. d. de gr̄a xp̄i ⁊ pcō ori
ginali. ca. 4. quez librū fuisse Aug. p3. 2°. retracta. ca°. 50.
ipse Pelagi⁹ i lib° suo. 3°. pro libero arbitrio. ait sic. Nos
sic tria ista distiguimus ⁊ certū velut in ordinē digesta par
timur. Primo loco posse statuimus. 2° velle: tertio esse.
Posse in nā: velle i arbitrio. eē i effectu locamus. Primū
illud. i. posse ad deū ꝓprie ptinet q illud creature sue ꝯtulit
Duo vo reliq̄. h̄ est velle ⁊ esse: ad hoiem referēda sūt: qa
de arbitrij fonte descēdūt. Ergo i vo° ⁊ ope bono la⁹ hois
ē. imo hois ⁊ dei q ipsi⁹ voluntas ⁊ opis possibilitatē de
dit qꝫ ipsam possibilitatē gr̄e sue adiuuat semp auxilio.
k ¶ Q. vo pōt hō velle bonū atqꝫ pficere soli⁹ dei est. pōt ita
q i lud vnū eē ēt si duo ista nō fuerint. ista vo sine illo esse
nō pñt. Itaqꝫ mihi liberū est: nec voluntatē bonā hēre ne
actionē. nullo āt mō possū nō hēre possibilitatē boni. Inest
mihi ēt si noluero. nec otiū sui aliqñ i h̄ nā recipit. Quem
nob sensū ex°aliq̄ faciāt clariorē. Qd possum⁹ videre ocul'
nr̄m nō est. q vo bn̄ aut male videm⁹/ h̄ nr̄m ē. Et vt gñā
liter vniuersa cōplectar. q possum⁹ oē bonū facere. dīce.
cogitare. illi⁹ ē q hoc posse donauit. q hoc posse adiuuat.
Q. vo bn̄ vel agimus vel loqmur vel cogitamus nr̄m ē.
q h̄ oia vtere i malū ēt possum⁹. h̄ oia sunt vba Pelagij.
Clarum aūt est q ab ista sententia opp̄ p̄missa nō discor
dat cū dicat nos p sola nālia bn̄ agere posse. Et q possēt
videri q nec i hoc errauit pelagi⁹: l3 errauerit in alijs. ec-
ce qd statim. c. 6°. Augu. explicans cur pelagius in p̄miss-
sis vbis interposuerit. Quiqꝫ ipsam possibilitatem ⁊ ait.
Sed ne nihil de gratia dixisse videretur adiunxit. Quiqꝫ
ipsam possibilitatem gr̄e sue adiuuat semper auxilio. Nō
l ait ipsam voluntatē vel ipsam opōnē. qd si dixet. nō abhor
ret a doctrina apostolica videtur. Ex qbus manifeste da
tur intelligi: q q illud nō dixit ipse ab aplica doctrina ab
horruit. ¶ P. idē Aug. in expoñ. iuxta pn̄m huius dogma
tis ponēs articulos. Huius inquit dogmatis iste sunt ne-
phāde blasphemie. Adā inqunt ⁊c. ⁊ seqtur. Ipsum pos-
se hoiem p liberū arbitrium tāqꝫ p se sibi sufficientē iplere
qd velit. h̄ illud eoꝝ deīn dicit esse blasphemiā. ¶ P. in
libro de heresib⁹. c. penul. Pelagiana inqt heresis ⁊c. seq
tur. Hij gr̄e dei in tātum inimici sunt: vt sine hac posse ho
minē credāt facere oia diuina mādata. Cū si hoc verū eēt
frustra dn̄s dixisse videret: sine me nihil potestis facere. p
q dn̄i verba nō solū nō oia eius mādata sine sua gr̄a: sed
nec aliqua nos posse mōstratur. ¶ Itē in ep̄la cuiusdā cō
cilij carthaginēsis ad papā Innocentium p̄mum celebra
ti sub Aurelio ep̄o cartaginensi: sic habet. Pelagiū ⁊ ce-
lestiū auctores nefarij prorsus ⁊ a nobis oib⁹ anathema
tisādi erroris aduertimus. ⁊ seqtur. Isti asserunt in eo dei
gratiā deputādā q talem hoibus instituit creauitqꝫ nāz.
m q p ppriā voluntatē legēdi posset implere siue nālr i cor-
de ꝯscriptā siue in litteris datā. In rescripto aūt p̄dicti In
nocētij ad p̄fatum ꝯcilium. quātū ad hunc articulum sic
papa ꝯcludit. Quisqs g̃ huic assentiens videt esse sentē-
tie: q dicat adiutorio nobis nō opus esse diuino: inimicū
se catholice fidei ⁊ dei bn̄ficio p̄fitet ingratū. Itē i ꝯcilio
milenitano tp̄e Archadij ⁊ honorij iperatoꝝ. Et pape p̄-
dicti Innocētij sub eodem Aurelio ep̄o celebrato. Sic hr̄
ca°. 5. Itē si qs dixerit eādē gr̄am p Iesū xp̄m d. n. pp h̄
tm̄ nos adiuuare ad nō peccādū q p ipsam nobis reue-
lat intelligētia mādatoꝝ vt sciamus qd appetē. qd vitare
debeamus. nō autē p illā nobis p̄stari vt qd faciēdum co-
gnouerim⁹ facē debeam⁹ atqꝫ valeamus. Anathema sit.
Quis autē nō videat hoc eos dīce q asserunt ex puris nā-
lib⁹ nos deū posse diligere sup oia. i. q̄ s̄m sniam saluato- n
ris tota lex pēdet: ⁊ cuilꝫ recto rōnis dictamini non posse
voluntatē ꝯformare sine spāli auxilio dei. Immo eo am-
pli⁹ se nō agere dei gratia mōstrāt q̄ nec ad cognoscēdum
qd agēdum nob sit vel vitādū dn̄t nos egere diuio auxi
lio: sed id p sola nostra nālia posse. ¶ Itē idē Aureli⁹ ep̄s
i ep̄la quā scripsit ad oēs ep̄os p bisātenā ⁊ arsiguitanaz
pūītiā ꝯstitutos de dānatiōe pelagij atqꝫ celestij heretico
rū. primo ponit dogma pelagij. d. Cum diceret. s. pelagi⁹
adā imortalē fcm̄ ⁊c. seqtur. Et gr̄am dei atqꝫ adiutoriū
nō ad singulos actus dari. sed i lib. arbi. esse vel i lege at-
qꝫ doctrina ⁊ ifra. h̄ oia pelagi⁹ anathematisauit ⁊c. De-
inde ponēs dogma catholicū singulis ar^{lis} pelagij oppo-
nit articulos catholicoꝝ: ⁊ ꝯ eū q nunc pelagij recitat⁹ ē.
sic ait. Ut ꝯfiteat gr̄am dei ⁊ adiutoriū etiam ad singulos
actus dari ⁊c. ¶ Q. si isti h̄ ꝯsentiāt. Aut igit sine tali ad o
iutorio possemus illa eadē: l3 forte: nō ita faciliter vel dif-
ficilius. ⁊ tūc ꝯsentitur pelagio/ qui vt dicit Aug. in de he
resibus vbi supra increpatus a fratribus q nihil tribue-
ret adiutorio gratie dei ad eius mādata faciēda correptio
nē eoꝝ hactenus cessit/ vt nō eaz libero arbitrio prepone-
ret sed in fideli caliditate supponeret. dicens. ad h̄ eā dari
hoibus vt que facere p liberū iubentur arbitrium facilius
possint implere p gr̄am. dōo vtiqꝫ vt facilius possint volu
it credi ēt si difficili⁹ tn̄ posse hoies sine gr̄a dei facē iussa
oia. Illā vo gr̄az sine q̄ nihil bn̄ possum⁹ facē nō eē dn̄r ni
si i lib. arbi. qd nullis suis meritis p̄cedētib⁹ ab i° accepit
nr̄a nā. ⁊ h̄ vtiqꝫ dānatū ēt ē pall'o ꝯcilio. ¶ Aut sine tali
adiu^{rio} neqꝫ pos^{mus}: ⁊ t' se' q si ex puris nālib⁹ i' possim⁹.

¶ Distinctionis. xxvj. xxvij. ⁊ xxviij. Questio. j.

Circa dist. 26. ⁊ duas sequētes: in quibus Magister agit de gr̄a operāte ⁊ co operāte p quā iuuat liberū bois ar. ad bn̄ ope rādū: malūqꝫ vitandū. Quero p̄ vtrū hō s̄m p̄ntem statū stāte influētia dei gn̄ali possit p li berū arbitriū ⁊ nālia ei⁹ absqꝫ spāli dei auxilio agere ali- quē actū moraliter bonū. Et arguit q sic. p̄ q hō pōt nāli p
ter implere p̄cepta legis scripte. igit pōt nālr facere opus
moralr bonū. añs p3 p Apl'm ad Ro. cū enim gentes inqt Cap. 2.
que legē nō hn̄t. nāliter ea q̄ sunt legis faciūt ipsi sibi sunt
lex ⁊c. ꝯña pbat qm̄ talis lex nō nisi bona opera precipit.
Eodē infra dicēte. lex qdē sancta ⁊ mādatum sanctū ⁊ bo Cap. 7.
num ⁊ iustū. ¶ Cōfirmatur per illud Hiero. in epistola ad
Demetriadē virginē. Q. enim multos Phoꝝ ⁊ audiui
mus ⁊ legimus ⁊ ipsos vidimus castos/ patiētes/ mode-
stos/ liberales/ abstinentes/ benignos/ amatores iustitie/
nō minus q̄ sapiētie. Un̄ queso hominibus alienis a deo
ista q̄ deo placēt. vnde h̄ illis bona nisi de nature bono: h̄
ille. ¶ 2° homini precipit a deo vt ista bona opa agat. sicut 2m
p3 per totā sacrā scripturā. igitur possibile est homini age
re talia opa. alioquin deus p̄cepisset homini impossibilia
sibi: qd ꝓfecto impium ⁊ blasphemū est dicere. dicēte Hie
ro. in expōne fidei catholice. Execram⁹ eoꝝ blasphemiā q
qui dicūt impossibile aliquid homini a deo esse p̄ceptum:
⁊ mādata dei nō a singulis: sed ab omnibus posse seruari.
¶ Tertio. si hō non posset talia bona opera agere/ nullus 3m
ea non faciendo peccaret. vt ait Augu. in lib. de duabus
animalibus. vltra mediū. Dicere peccati reuz teneri quē-
q̄. q nō fecit qd facere non potuit: summe iniquitatis est
⁊ insanie. sed ꝯñs illud est erroneum. q s̄m illud: nullus
peccaret nō implendo diuina precepta.

Ad oppositū est qd ait Aug. in de p̄de. scōꝝ cir ca p̄n^{m}. Nemo inqt sibi sufficit ad Opp^{m}
incipiēdū vel pficiēdū qdcūqꝫ opus bonū. s3 in oi ope bo-
no ⁊ incipiendo ⁊ pficiēdo sufficiētia nr̄a ex deo est.

Quia de ꝓposita qōne multi modernoꝝ tenēt ptē affir mativam: in quo vt mihi videt salua eoꝝ debita

A reuerētia ac iudicio meliori p̄mū dissonāt a doctrina san
ctoꝝ ⁊ ab ecclesiasticis diffinitōibus: fauentesq̄ cuidam errori
Pelagij condēnato. idcirco sic p̄cedā. Nā p̄ p̄tē oppositā
p̄babo rōnibꝰ ⁊ auctoritatibꝰ. Scd̄o ostendā aliā partez
fuisse de articulis dānatis Pelagij. aut si in aliquo discor
dat magis deuiare a catholica veritate q̄z dictū pelagij. ⁊
ob hoc ipsā nō esse ab aliquo catholico sustinendā. Ter
tio arguā p̄ parte illa. ⁊ ad eius p̄bationes respondebo.

p̄ arti. Quantū ad primū articulū p̄mitto q̄ ego sicut ⁊ il
li de parte opposita ⁊ doctores cōiter per
actum moralr̄ bonū nō aliud intelligo q̄z actū moralē cō
formē recte rōni s̄z oēs circūstātias reqsitas ad h̄ q̄ actꝰ
sit vere virtuosus. quo p̄misso volo tres cōclusiōes p̄ba
re. Quaꝝ p̄ma est q̄ nullus hō in statu p̄senti dei etiā ge
nerali influētia stante: pōt absq̄ spāli auxilio eius agere
aliquē actū moraliter bonū. Scd̄a q̄ nullus hō ⁊c̄. potest
absq̄ spāli auxilio dei in his que ad moralē vitā pertinēt
B sufficienter cognoscere qd volendū/vel nolendū/agendū
⁊ vitandū sit. Tertia q̄ nullus hō ⁊c̄. habita etiā suffi
cienti notitia de aliquo volendo/agendo/vel vitando/ex
his q̄ ad moralē vitā pertinent pōt absq̄ spāli auxilio dei
p̄ 2 cōformiter velle/vel agere. Ad p̄bādū p̄mā 2nē p̄mit
tā aliquas suppōnes a quib3 catholico absq̄ vlla contra
p̄ suppō tione simplr̄ confitendas. Quarum p̄ma est. q̄ nullus
actus culpabilis est moraliter bonus. hoc p3. q2 nullus
actus moraliter bonus est aliquo mō difformis recte rō
ni seu carens aliq̄ circūstātia debita inesse s̄m rectā rōnē.
vt dcm̄ est. Sed oīs actus culpabilis est difformis recte
rōni aliquomō igit̄ ⁊c̄. Minor p̄bat̄: q2 si aliquis actꝰ sit
penitus 2formis: ⁊ nullatenus difformis recte rōni: ipse
talis est q̄lis esse d3. alias rō cui 2format̄ nō est recta: sed
2 suppō errās. Si vō talis est q̄lis eē d3 nō est culpabilis. Scd̄a
q̄ nullus temtatꝰ ad aliqd̄ vitiū seu actū aliquē moraliter
malū pōt h̄ tentationē absq̄ dei auxilio supare. hoc p3.
C qm̄ cū in episcopali palestino iudicio fuisset inter cetera
olim Pelagio cū dicere victoriā tentationū nobis non ex
dei adiutorio eē: s3 ex li. ar. h̄ tanq̄ catholice vitati mani
feste 2riū anathematizare cōpulsus est. alias ipse nō nisi
anathematizatus exisset: sicut refert Aug. in epistola ad
Paulinū nolanū ep̄m. Un̄ sicut ibidē scribit: 2ñs sit vt q̄
cūq̄ sequit̄ illius ep̄alis iudicij auctoritatē ⁊ ipsius Pela
gij 2fessionē: h̄ tenere debeat q̄ sp̄ tenuit catholica eccle
sia. Et iter illa h̄ qd̄ ad p̄p̄m facit enumerans. vt fateat̄ in
quit q̄ñ 2 tētationes cōcupiscentiasq̄ illicitas dimicamꝰ:
q̄uis ⁊ illic hēamus p̄priā voluntatē. nō tñ ex illa: sed ex
adiutorio dei nostrā p̄uenire victoriā. Et h̄ totum ēt hī in
ep̄la Aurelij cartagineñ. ep̄i quā destinauit ad cōprouin
ciales ep̄os de dānatiōe Pelagij ⁊ Celestini. Itē Aug.
paulopost ibidē in p̄sona sua ⁊ ceteroꝝ catholicoꝝ. Sine
D gr̄a inqt dei nos dicimus ad nō peccādū nihil valere vo
lūtatis arbitriū. igit̄ nec ad tentationes prauas supandū
seu ad resistēdū vt illis nō p̄beamus 2sensu3. Itē Inno
cētius papa rescribēs ep̄is q̄ cartagineñ 2cilio affuerunt:
pares inqt nos ad resistēdū. s. tentationibus nō liberꝝ ar
bitriū: s3 dei soliꝰ solū auxilium pōt facere. Ad h̄ multe
possent adduci auctoritates scripture sacre ⁊ scōꝝ: sed nō
expedit. Nā certū est oppoītum eē erroneū sicut ex epistolis
ep̄oꝝ q̄ affuerūt 2cilijs cartaginēsi ⁊ milenitano ad papā
Innocentiū destinatis: ⁊ ex rescriptis illiꝰ ad eosdem p3.
3 suppō 3 suppō est. q̄ tā p̄ vitādis actibus vitiosis q̄z p̄ virtuo
sis agēdis fideles orādo diuinū iplorāt auxiliū. ⁊ cū illos vi
tauerint ⁊ istos egerint deo gr̄as reddūt. nec eoꝝ orōnes
nec gr̄aꝝ actiōes supflue sunt aut ficte. Prima pars hu
ius suppōnes clara est ⁊ euidēs p̄ q̄tidianā expiētiā. Scd̄a
vō nulli fideliū dubia eē d3. q̄m oppoītum dicē est totū xp̄ia
ne religionis ritū dānare: ac xp̄m ⁊ ap̄los aliosq̄ scōs pa
tres q̄ ecclesiā sic agē ⁊ vbis ⁊ actibus docuerūt: 2 fictio
ne turpiter ac ipse infamare. Un̄ ad h̄ tāq̄ ad p̄niciosum er
E rorē dānatores pelagianaꝝ heresū illiꝰ dogma deduce
bant. ⁊ ob illud velut erroneū 2dēnarūt sicut in p̄allega
tis epistolis p3. 4 suppō est. q̄ qlibet hō in statu p̄nti i
4 suppō firmꝰ ⁊ ipotēs est ad quēl3 bonū actū cadētē sub diuino pre
cepto. ita q̄ nō solū ad meliꝰ vel faciliꝰ agēdū. sed simplr̄
ad agēdū indiget p̄pter suā infirmitatem speciali auxilio
gr̄e dei: itātū q̄ nullū actū eiusmodi pōt agere nō adiutꝰ.
Hoc p̄bat̄ q̄m Pelagius cōpulsus ē in palestino iudicio
2fiteri gratiā di atq̄ adiutoriū ad singulos actꝰ dari. ⁊ op
positū huiꝰ tāq̄ erroneu3 sub anathemate reuocare: vt
recitat Aug. in preallegata epistola ad Paulinū. Simili
ter ⁊ Aurelius in sua. Et q̄ istud sit intelligendū de spāli
adiutorio gr̄e p3 per Augm qui eandē fidei regulam inter
duodecim quas sumit pro fundamētis 2tra Uitalē here
ticū in ep̄la ad eundē recitās. ait sic. Q̄m̄ p̄pitio xp̄o xp̄ia
ni catholici sumus: scimus nōdū natos ⁊c̄. ⁊ seqt̄: scimus
gr̄am dei nec paruulis nec maioribꝰ s̄m merita nr̄a dari:
F scimus maioribus ad singulos actꝰ dari. scimꝰ nō hoibꝰ
oībus dari. Si nō oībus. igit̄ est adiutoriū spāle. Et si ad
singulos actus. igit̄ ad eos q̄ cadūt sub p̄cepto. Sed q̄ ta
li adiutorio hō indigeat nō solū ad facilius: sed simplr̄ ad
agēdū vt dicebat̄: p3 q2 cū Pelagiꝰ vt ibidē recitat Aug.
post illud iudiciū in q̄busdā suis libris sensum p̄dicte sue
2fessionis aperiēs dixisset: iō dei gr̄a3 hoibus dari: vt qd̄
facere p liberꝝ iubent̄ arbitriū: facilius possint iplere per
gr̄am: innuens p h̄ q̄ ⁊ si nō tam facile possint: tñ sine gr̄a
agere tales actus. Hunc sensum tanq̄ erroneū postea dā
nauit mileuitanū cōciliū tēpore Honorij ⁊ Arcadij ipera
toꝝ ac pape Innocētij p̄mi celebratū. Un̄ ibidē scribit̄ sic. cap. 6.
Quicūq̄ dixerit: ideo nobis gr̄am iustificationis dari: vt
qd̄ facere p liberū iubemur arbitrium facilius possimus
implere per gr̄am: tāq̄ si gr̄a nō daret̄: nō qdē facile: sed
tñ possemꝰ etiā sine illa iplere mandata diuina: anathema
sit. De fructibus eni mādatoꝝ dn̄s loquebat̄: vbi nō ait.
Sine me difficilius potestis facere: sed ait. Sine me nihil
potestis facere. Ex qua determinatione p3 manifeste gr̄a3
dei in adiutoriū ad agēdū tales actus hūane īfirmitati p̄
stari: ⁊ q̄ sine tali adiutorio nullatenus posset. Confir G
matur istud q̄m in ep̄la cartaginensis cōcilij ad Innocen
tiū papā: in q̄ etiā vt in illa p3 fuerūt dānati errores Pela
gij: sic inter cetera scribūt patres cōcilij loquētes de Pela
gio ⁊ Celestino. Persuadere nō cessant ad operādā perfi
ciendāq̄ iustitiam ⁊ dei mādata cōplēda solā sibi huma
nā sufficere posse nām. non attēdētes qd̄ scriptū est: sp̄us
adiuuat īfirmitatē nr̄am ⁊c̄. Ubi p3 eos intelligere q̄ ad
iplenda mandata p̄pter nr̄am infirmitatē que ex se ad il
lud est ipotēs nobis detur auxiliū dei. Et hoc etiā exp̄sse
ponit vel innuit vbicūq̄ de hoc auxilio gr̄e loquit̄ Aug. 5 suppō
5 suppositio est: q̄ hō ad agēdū actus bonos moralr̄ ⁊
nō meritorios vite eterne talr̄ indiget adiuuari a deo: qua
liter non indiget adiuuari ad agendū actus moraliter pra
uos: hoc p3: q̄m tales actus taliter a sanctis deo tanq̄ au
ctori tribuunt̄: qualr̄ nō attribuunt̄ actus nr̄i mali: sed po
tius negant̄ ab illo eē. Unde Aug. in de p̄de. sanctoꝝ. ait. H
Q̄ qcqd ⁊ anteq̄ in xp̄3 crederet ⁊ cū credidisset bñ opa
tus est Cornelius totū deo dādū est: ne forte qs extollat̄.
Cōstat aūt q̄ Cornelius anteq̄ in xp̄m crederet nihil opa
tus est bñ meritorie ad sensum illū: sed tñ bñ moraliter.
Itē p̄mo libro ad Simplicianū in solōne q̄ōnis scd̄e. cir
ca p̄n̄ dicit q̄ nihil boni fit a cathecuminis sine adiuto
rio gr̄e dei: ⁊ tñ opa illoꝝ non sunt meritoria eterne vite.
Unde ⁊ ibidē dicit. q̄ tāta est gr̄a dei in illis quanta non
sufficit ad obtinendū regnum celoꝝ. Ex his p3 q̄ actꝰ bo
ni p̄cise moraliter deo attribuuntur auctori. Q̄ autē ma
li nō eodem mō sibi attribuant̄: p3 p eūdem scd̄o libro de
baptismo paruuloꝝ ad Marcellinū: vbi ait. malā volun

J tatē vtiq͡ȝ non habem⁹ ex dō. ¶ Itē īfra. extolli ī supbiā
ꝓprie volūtatis est hoīuȝ: nō opis dei: neq͡ȝ.n.ad h eos cō
pellit aut adiuuat de⁹. Et ibi ēt vult ꝙ oīs bona volūtas.
in nobis sit a deo: alr̄ nō pōt ſm ipm̄ saluari illud verbuȝ
Aplī. Quid.n. habes qđ nō accepisti: qđ ītelligēdū est ēt
de voluntate bona moraliter tm̄: sicut iā ex dictis aliq̄lr ꝛ.
īfrā plenius apparebit. Itē de verbis Aplī ser.9. Confite
re inq̄t a deo te hr̄e quicquid habes boni: a te q̄cq̄d mali.
¶ Sexta suppō est. ꝙ hō in statu pñti nō ē ex se sufficiēti
or ad hñdū bo^m velle q̄ȝ diabolus. h pȝ p Augu. de fi. ad
pe. caᵒ.3. vbi ait sic. Si pose eēt vt hūana nā postq̄ȝ a deo
auersa bonitatē pdidit volūtatis ex se ipsa rursus eam ha
bere potuisset. multo possibilius hoc nā hēret angelica q̄
quāto minus ḡuat pōdere terreni corpis tāto magis hoc
eēt posita facultate. ꝙ dcm̄ nō esset verū si ad habendū bo
nū velle hō ex se sufficiētior vel potentior eēt q̄ȝ diabolus.
¶ Ex his ꝯnē ꝓbo p̄ sic. Hō nō pōt absq͡ȝ spāli dei auxilio
p^m arg. facere aliquē actū moralē non culpabilē. igit̄ homo nō po
ꝓpa 3. K test absq͡ȝ spāli auxilio dei facere aliquē actū moralr̄ bo
num. ꝯña ꝓbat̄. q: alias aliq̄s actus culpabilis ēt bonus
moralr̄ ꝯ primā suppōneȝ. Añs ꝓbo auctoritate ꝛ rōne:
auctoritate eni Aug. in de correc. ꝛ grā. liberū arbitrium.
cap.47 ad malū sufficit: ad bonū aūt parū est nisi adiuuet̄ ab oi
ꝯfirmaᵒ potente bono. ¶ Itē in epl'a ad Hylariū syracusanū circa
fn^m. Ualet itaq͡ȝ liberꝝ arbitriū ad bona opera: si diuinit⁹
adiuuet̄: desertū vō diuino adiutorio q̄libet scia legis excel
lat nullo mō habebit iustitie soliditatē: sed inflationē im
pie supbie ꝛ exitiosuȝ tumorē. ¶ Itē de verbis Aplī. ser.
Confir. 12. Prorsus si adiutoriū dei defuerit: nihil boni agere pote
ris: agis quidē illo non adiuuāte libera volūtate: sed ma
le adhuc idonea est volūtas tua: que vocat̄ libera ꝛ male
agendo fit dānabilis ancilla: cū dico tibi sine adiutorio dī
nihil agis: nihil boni dico: nā ad male agendum habes si
Confir. ne adiutorio dei liberā volūtatē. ¶ Iteȝ in libello de pre
L destinatione diuina. Liberꝝ vō qđ a deo habemus arbitriū
prono ad neq̄tiā lapsu fluit: ꝛ cū ad v̄tutis indolē dei au
xilio descrente nihil possit ad genus oē peccati idonea ful
tum v̄tute subsistit. Et in oibus p̄dictis pȝ accipi auxiliū:
nō pro īfluētia gñali: sȝ ꝓ auxilio spāli: qm̄ sine īfluētia ge
nerali liberū arbitriū nullū malū agere pōt: ꝛ tn̄ predicte
auctoritates dicūt ipm̄ sine auxilio dei sufficē ad male agē
Ratio dū. ¶ Rōne etiā ꝓbo sic. hō non pōt sine spāli auxilio dei
actu vel habitu diligere deum pp se. i. pp ipm̄ deū. igit̄ nō
pōt aliquid diligere vel velle vltimate pp deum. igit̄ non
pōt hr̄e aliquē actū moralem nō culpabilem. Añs pȝ per
cap.5. Aug. li.5. ꝯ Julianū. vbi sic ait. Qñ deo donante ex vera
viuunt̄ fide ipse deus adest ꝛ mēti illuminādo ꝛ cōcupiscē
tie superādo ꝛ molestie pferendo. Hoc enim totū recte fit:
qñ fit pp ipm̄. i. qñ gratis amat̄. q̄lis amor ipse nobis esse
non pōt nisi ex ipso. Hic habes ꝙ amor quo deus gratis
amat̄: q vtiq͡ȝ tm̄ ille est quo deus diligit̄ pp se: non pōt eē
in nobis nisi sit ab ipso. Itē in epl'a ad Uitaleȝ: liberꝝ inq̄t
M arbitriū ad diligendū deū primi pcti grāditate pdidim⁹.
Uult dr̄e ꝙ liberū arbi. merito p̄mi pcti factū est ipōtens
ad diligendū deū: ꝛ loquit̄ de dilectione quapropter se di
ligitur: nam tunc tm̄ dicendus est diligi. Nam vt ait Ber
nardus de diligendo deū. Quicq̄d propter aliud amare
videaris id plane amas quo amoris finis protendit non
per qđ tendit. Et idē Aug. in de vera inocē. ꝓpositiōe.19.
ait. Qui deum colit vt aliud magis q̄ȝ ipsum ꝓmereatur
non deum colit: sed illud qđ assequi concupiscit: sic autem
colit deum: q deum non ꝓpter ipsum: sed ꝓpter aliud di
cap.16. ligit. ¶ Itē.21. de ciui. dei. Tunc itaq͡ȝ victa vitia deputā
da sunt cum dei amore vincunt̄: quem nisi deus ipse non
donat. Item Bernardus de diligendo deum. Difficile in
quit. imo impossibile est suis. s. quēpiam liberiue arbitrij
viribus semel accepta a deo libertate ad deū ex toto con

uertere voluntatē: ꝛ non magis ad propositū retorqueret N
sicut scriptuȝ est. Oēs que sua sunt querūt. ¶ Itē Ansel. c ãp̄e
de concor. dicit ꝙ voluntas post desertā iustitiā facta est
ancilla sue affectionis que ad cōmodum est. Ex quibus
omnibus patet ꝙ homo in presenti statu non potest ex se
tm̄ aliquid velle vel diligere nisi in relatione ad seipsuȝ: ꝛ
per ꝯñs non potest diligere deū ꝓpter deum: patet igitur
añs. Cōsequētia ēt p̄ma ex eadē auctoritate Aug. per illā
enim expositioneȝ. i. qñ gratis amatur. dat̄ intelligi ꝙ tūc
tm̄ aliquid fit propter deum quando gratis amat̄ deus. i.
ꝓpter seipsum. Patet etiam ratione: qm̄ aliquid diligi p
pter deum nihil aliud est q̄ȝ diligi: quia diligitur de⁹. Sic
igitur aliquē velle vel agere aliquid ꝓpter deū vltimate ē
ipsum illud velle: q: diligit deum ꝓpter se. ergo si quis nō
diligit deū pp se nihil agit vel vult ꝓpter deum vltimate.
ꝯña etiā scđa ꝓbatur ex eadem auctoritate: si eatur ad mē
tē Aug. in eo qđ ait. Hoc totū recte fit ꝛc̄. vbi nō ē du^m eū O
itēdere ꝙ tūc solū recte fit: qñ fit pp deū. Pȝ ēt rōne. Qm̄
nullus actus moralis nō ordinat⁹ in deū finalr̄: seu nō fa
ctus pp deū: est fact⁹ pp illō: pp qđ fieri dȝ: ꝛ p ꝯñs vitupa
lis ꝛ culpabilis eē censet̄. Assūptū ꝓbat̄ p Aug^m in d̄ mo cap.8.
rib⁹ eccle. vbi a ꝓposito inq̄rit q̄s dȝ eē finis oiuȝ actuuȝ
nr̄oꝝ. d. Audiam⁹ ḡ quē finē bonoꝝ nobis xp̄s pscribat:
nec dubiuȝ est: qn is erit finis q̄ nos summo amore tendere
iubet: diliges inq̄t deū tuū: ꝛ subdit. Eo est oino tendēdū.
ad illud ꝯsilia nr̄a referēda: bonoꝝ sūmū nobis deus est:
Neq͡ȝ īfra nob remanēdū est: neq͡ȝ vltra q̄rēdū: alterꝝ eniȝ
piculosuȝ: alterꝝ nullū est. Itē nō arbitror cū de morib⁹ ꝛ cap.15
vita sit q̄stio amplius esse regrēdū qđ sit hoīs summū bo
nū quo referēda sunt oia: id eni esse patuit ꝛ rōne quantū
voluimus: ꝛ ea que nr̄e rōni antecellit aucte diuina nihil
aliud q̄ȝ ipsum deū. Hec est rō eiusdē ꝯ Julianū lib.4. vbi cap.13.
ait. Noueris itaq͡ȝ non officijs: sed finib⁹ a vitijs discernen
das eē v̄tutes: officiū ē aūt qđ faciendū est: finis vō pp qđ
faciendū est. Cū itaq͡ȝ facit hō aliq̄d: vbi peccare nō videt̄ P
si nō pp hoc facit pp qđ facere dȝ: peccare ꝯuincit̄. Et ꝯñr
ondens q̄s dȝ finis eē actuū nr̄oꝝ. Absit inq̄t: vt vere v̄tu
tes cuiq͡ȝ seruiāt nisi illi: vel pp illū cui dicim⁹: de⁹ v̄tutum
ꝯuerte nos. Proinde v̄tutes q̄ carnalibus delectationib⁹
vel quibuscūq͡ȝ cōmodis ꝛ emolumentis tpalib⁹ seruiunt:
vere prorsus esse non pñt. Que aūt nulli rei seruire volūt
nec ipse vere sunt. Uere quippe v̄tutes deo seruiūt in hoi
bus deo seruiūt in angelis: a quo donant̄ hoībus ꝛ ange
lis. Quicq̄d aūt boni fit ab hoie: ꝛ nō pp hoc fit pp qđ fie
ri debere vera sapia precipit: ꝛ si officio videatur bonū: ip
so non recto fine: peccatū est. Ex his pȝ ꝙ q̄cq̄d hō agat
vltimate ꝓpter aliud q̄ȝ ꝓpter deū peccat: ac per hoc ei⁹
actus nō est iculpabilis. Huic etiā cōcordat qđ idē ait.19.
de ciui. dei. Uirtutes quas mēs hr̄e sibi videt̄: p q̄s iperat cap.25
corpi ꝛ vitijs ad qđlibet adipiscenduȝ vel tenendū retule
rit: nisi ad deū: etiā ipse vitia sunt potius q̄ȝ v̄tutes. Nā lȝ
q̄busdā tūc v̄e honeste putent̄: cū referunt̄ ad seipsas: nec Q
pp aliud expetunt̄: etiam tunc inflate ac superbe sunt: ꝛ iō
non v̄tutes sȝ vitia iudicāda sunt. ¶ Ex his īfero correl. Corr^e
ꝙ nemo pōt mereri primā grām de condigno: nec etiā de
cōgruo ꝯ aliquoꝝ sniaȝ modernoꝝ. Noīe aūt grē nō solū
significo grām gratū facientē: sed etiā gratis dataȝ: ꝛ vlr
qđcūq͡ȝ dei spāle adiutoriū ad bñ operāduȝ: siue adiuuet
aliqđ donū creatū infundendo: siue imediate per seipsum
mouēdo volūtatē ad bñ volendum: siue quocūq͡ȝ alio mō
spāli iuuet hoiem. ¶ Hec conclusio sic itellecta ꝓbat̄ sic.
Nemo pōt habere ante p̄mā grāȝ actū aliquē liberi arbi
trij non culpabilē. igit̄ nemo de ꝯdigno vel de ꝯgruo pōt
mereri p̄mā grām. pȝ ꝯña: q: nullus meret̄ nisi per actus
liberi arbitrij: ꝛ certū est ꝙ non per aliquē culpabilē me
ret̄ grām: sed potius penā. Añs probat̄. q: si aliq̄s posset
ante p̄mā grām hr̄e actū liberi arbitrij non culpabilem:

A iaz aliquis posset sine spāli adiutorio talē aliquē actū bīe
cuius oppositū ꝓbatū est. Probat̄ ēt p Aug^m^ hypoñ.rñ/
sione 4ª dicētē. Dānamus aūcte diuina opera liberi arbi/
trij q̄ grē ꝓponunt̄. igit̄ talia opa ꝓueniētia gratiā sunt cul
Confir. pabilia. ¶ Cōfirmat̄ hec ꝯ̄ 2^m^ sm se alia auctoritate eiusdez.
Ait.n.ipse ad Paulinū Nolanū epm. Si q̄rere hō volue
rit ante grāz qd meruerit vt accipiat eā: mala sua nō po/
terit hō inuenire nō bona. Et subdit. Quē si debitū seq̄re
tur qd ei^9^ merito nisi suppliciū redderet̄? ¶ Cōfirmat̄.nā
vt subdit. Et ip̄z hoīs meritū donū ē gratuitū: nec a p̄re lu
minū: a q̄ descēdit oē datū optimū: boni aliqd accipe q̄sq̄z
meret̄ nisi accipiēdo qd nō meret̄. igit̄ p̄mū meritū hoīs ē
grā seu gratuitū donū dei. igit̄ nō meret̄ primā grāz: alias
ante primā esset p̄or: & añ primū meritū esset aliud meri/
cap.11. tū p̄us. ¶ Cōfirmat̄ ēt aūcte Apl̄i ad Ro. dicentis. Quis
prior dedit illi & retribuet̄ ei? q.d. nullus. Qd̄ vez̄ nō eēt:
si aliquis p̄mā gratiā mereret̄. Jā.n. dedisset meritū qd̄ a
B deo nō habuisset: & p eo grām recepisset. Et iō Aug. sup
istis verbis ser.10. de verbis Apl̄i. Quis p̄or inq̄t dedit
illi & retribuet̄ ei? qs prior dedit cū totum gratis accepit?
Quis prior dedit illi & retribuet̄ ei? Si dn̄s retribuē vel/
let nihil nisi penā debitā retribuisset. Quis prior dedit il/
li? Quis preuenit gratiā q̄ gratis dat̄? Si aliqd merito/
riū añ venit gratiā iā nō gratis dat̄: sed ex debito reddit̄.
C Si aūt gratis nō datur: gratia.n. vocat̄. In quib^9^ v̄bis ēt
2^m^ ipse ꝓbat ꝯ̄nē predictā. ¶ 2° ad principalē ꝯ̄nē arguo sic.
Si hō posset absq̄z spāli auxilio dei facē actū moral̄r bo/
nū ipse tētat^9^ ad actū vitiosuz posset absq̄z spāli auxilio d̄i
tētationē illā superare. ꝯ̄ñs est falsuz. vt pz ex scd̄a suppo
sitione. ꝯ̄ña ꝓbat̄: qm̄ ipse tentatus posset elicere actū op
positū bonū moral̄r: & sic nō elicere actū vitiosuz ad quez
tentat̄: ac per h̄ vinceret & nō vinceret̄. Vñ si añs sit verū:
tētatus. v.g. de ꝯcupiscentia posset velle ꝯtinere ꝑp deū:
C cū tali aūt volitione nō est cōpossibile: vt cōcupiscat: & sic
3^m^ nō cōcupiscet & supabit. ¶ 3° sic. Si hō pōt &c. igitur stul/
te & sup̄flue orādo implorat adiutoriū dei: vt non ꝯsentiat
tentationi. Vel vt nō irascat̄ proximo aut malum aliud ope/
ret̄. Et stulte etiā regratiatur deo cuz ista obtinuerit: ꝯ̄ñs
pz esse falsum ex suppōne tertia. ꝯ̄ña ꝓbatur: qm̄ si pōt nō
adiutus a deo facere actū bonū: potest nō adiutus vitare
actū malū oppo^m^. Et si sic sup̄flue iplorat auxiliuz. Et hec
vltima ꝯ̄ñtia tenet per idez oīno: per qd̄ tenet ꝯ̄ñtia ꝯcilij
cartaginensis ꝯ̄ Palagiū & Celestinū: qnimo in rei verita
te eadē illi est in sñia. Vñ in p̄allegata ep̄la dicti cōcilij ad
papā Innocētiū arguit̄ sic. Istoꝝ sacrilegas disputatiōes
nece sequit̄: vt nec orare debeam^9^ ne intremus in tentatio
nem: q̄ dn̄s etiaz discipulos monuit & posuit in oīone qd̄
docuit. Aut ne deficiat fides nr̄a: qd̄ pro apl̄o Petro se ro
gare testat^9^ est. Et q̄ h̄ sequat̄ ꝓbāt sic. Si.n. hec possibi/
D litate nāe & arbitrio volūtatis in p̄tāte sunt cōstituta quis
nō ea videat a dn̄o inaniter peti & fallaciter orari: cū oran
do poscunt̄ q̄ nāe nr̄e iā ita cōdite sufficientib^9^ virib^9^ obti
nent̄. Hic pz q̄ hec est sñial̄r ꝯ̄ña ꝯcilij. Si virib^9^ ꝓprijs
hō pōt nō cadere in tētationē: aut nō deficē a fide inaniter
cap.21. & fallaciter ista petit a sūmo deo. Silī ꝯ̄ña vtit̄ Aug. in d̄
p̄fectione iustitie ꝯ̄ Celestinū. Precepta inq̄t dei: vt fierent
nec iuberent̄ si nihil ibi volūtas nostra ageret: nec oraret̄
si sola sufficeret: cuius aūctis vltima pars ꝓbat ꝓpo^m^. Itē
cap.18. ꝯ̄ Pelagiū in de nā & grā. eadē ꝯ̄ña v̄tual̄r p̄missa. Quid
inquit stulti^9^ q̄z orare vt facias qd̄ in p̄tāte habeas. Itē cō
tra Vitalē hēticū i ep̄la ad eūdē. Prorsus inquit nos ora
mus deū: sz orare nos fingim^9^: si nosipsos nō illū credim^9^
facē qd̄ oram^9^. Prorsus nō deo grās agim^9^: sed nos agē
fingim^9^: si nō illi grās agim^9^ ip̄z facē nō putam^9^. Eādem
sñiaz ēt ex toto ponit i de bono p̄seuerātie circa p̄n^m^. Et in
rei v̄itate quilz itēdēs aduertit vez̄ esse qd̄ d̄i. Ex eodem
fundamento pōt argui adhuc ad ꝓpo^m^: qm̄ si hō ex se no

A nō adiuuāte pōt agē bonos actus morales irrōnabil̄r &
inaniter rogat vt deus p̄stet sibi ꝯtinēter aut tēperāter seu
iuste vel liberal̄r: aut māsuete viuere: aut agere alios act^9^
v̄tutū moraliū. Irrisorie etiā gratias agit deo cū aliquem
taliū actuū egerit: qd̄ est ꝯ̄ suppōnē p̄dictā. Forte dicet ali
quis: q̄ nō dz quis ꝓ talibus actib^9^ bonis p̄cise moral̄r
aut de talibus grās agere: sed ꝓ actib^9^ vite eterne merito
rijs. Sed hoc nō pōt stare: tu alias nullus cathecuminus vl̄
in pctō mortali exñs deberet deo grās reddere de actib^9^
talib^9^ quātūcūq̄z bonis: cū ꝯstet nullū eē actū ꝓ tūc meri
toriū vite eterne: qd̄ tñ ꝯ̄ñs non est dandū. ¶ Quarto sic. 4^m^
si hō &c. seq̄tur q̄ nō ad quoscūq̄z actus cadentes sub p̄ce
pto ꝓpter suam infirmitatē idigeat iuuari per grām dei:
sic q̄ non adiutus nō possit agere illos. ꝯ̄ñs est ꝯtra sup/
positionē quartā: & ꝯ̄ña est clara: q: si detur oppositū. vz
q̄ indigeat iuuari ad actus cadentes sub p̄cepto: etiā indi F
get adiuuari ad eos q cadūt sub cōsilio tm̄: cū magis ad/
huc excedāt impotentiā eius ꝓpter eoꝝ arduitatē. Vñ d̄
talib^9^ dixit Saluator. Qui pōt capere capiat: & per ꝯ̄ñs
ad quēlibet actū bonū moral̄r idiget iuuari: & ad nullum
per se sufficit: qd̄ est oppo^m^ añtis. Forsitan dicet̄ q̄ hō non Rñ.
indiget iuuari ad absolute agendum huiꝰ actus bonos:
sed indiget iuuari ad agendū illos meritorie: & ad hoc iu/
uat grā: qm̄ ea informante aīam: tales actus sunt deo ac/
cepti ad premiū vite eterne: qui alias non essent sic acce/
pti. ¶ Sed hec rñsio plane concedit inconueniēs: qd̄ in/ ꝯ̄ rñsio.
fertur. s. q̄ hō non indiget gratia ꝑp suā ipotentiā & infir/
mitatem nec ad adiutoriū sue infirmitatis ei datur a deo
grā: sz forte ad ornatū aīe & acceptationē ipsius. Sicut si
seruo dn̄s dat speciosam vestē in qua vult sibi ministrari
acceptans ad certū premiū seruitia a seruo illa vestē indu
to exhibita: alia v̄o nequaq̄z. Nullus diceret q̄ seruus ꝓ
pter suā impotentiā indigeat iuuari ꝓpter veste huiꝰ ad G
agendū seruitia dn̄i: aut q̄ vestis illa sibi data sit in adiu/
toriū impotentie sue: sz sit data ad ornatum & decorem: &
ꝯ̄ñter ad acceptationē ad premiū ordinatum a dn̄o. ¶ 5° 5.
sic. Si hō absq̄z spāli auxilio d̄i: stāte sola influentia gñali
pōt agere actus moral̄r bonos: sequitur q̄ hō nō indige/
at iuuari aliter a d̄o ad agendū tales actus vitiosos oppo
sitos: ꝯ̄ñs est ꝯtra q̄ntā suppositionē. ꝯ̄ña est satis certa:
qm̄ etiā ad actus vitiosos ipse indiget gñali influentia d̄i:
qua sibi subtracta nequaq̄z ipse agere posset. Ex isto fun/
damento reprobat Aug. responsionē Pelagij: q: cuz ar/
gueretur ꝯtra eū: q̄ si per potestatē liberi arbitrij possu/
mus hñ agere nō oīa bona nr̄a haberemus a deo: cuius
oppositū dicit scriptura: rñdebat: q̄ iō talia opa habem^9^
a deo: qa ab ipso habem^9^ p̄ositatē bene operādi. Hoc in/
quā reprobat: q: etiā possibilitatē male operādi habem^9^ D
a deo: & tñ non dicit scriptura: sed negat potius nos mala
opera nr̄a hr̄e a deo. Unde p̄ libro de grā xp̄i: & originali
peccato. Desinat inquit itaq̄z Pelagius seipsum & alios cap.25.
fallere ꝯ̄ dei grām disputādo: non ꝑp vnū illoꝝ triū. i. pro
pter p̄ositatē bone voluntatis atq̄z operis: sed etiā ꝓpter
voluntatez atq̄z operationē bonā erga nos dei grā predi
cāda est. Nā illā possibilitatē ab vtrūq̄z valere diffiniue/
rit. i. ad bonū & ad malū: & tñ nō ideo attribuēda sunt deo
ēt nr̄a peccata: sicut & ꝓpter eandē possibilitatē vult tri/
buere bona opa nostra. Simili mō solutionē alioꝝ quo/
rūdā eiusdē secte dicentiū: ideo bonā voluntatem homi/
nis deo vt auctori attribui: q: ab ipso est homo sine quo
non potest esse bona voluntas: hoc reprobat scd̄o libro d̄
baptismo paruuloꝝ ad Marcel̄. non multo post mediū:
qm̄ vt ait. eodem modo mala volūtas esset deo vt aucto/
ri attribuēda: qd̄ vt subdit nefas est dicere. Opz ergo sm
veritatem catholicā ꝯfiteri nos spāli grā: & influētia idige
re iuuari ad agendum opera bona: ita vt sic bona nostra
dei adiutorio attribuantur: quo nō attribuunt̄ & mala.

q ¶ Sexto. Si hõ ꝛc̃. sequitur ꝙ hõ in isto statu est ex se po/
tẽtior ad bñdũ boᵐ velle ꝙ diabolus. ꝯñs est ꝫ suppõnez
3 sextã: ꝯña ꝓbaᷓ qm̃ diabolus nõ põt ex se hẽre aliqõ vel/
le moralr̃ bonũ. Sicut expsse dicit Aug. de fi. ad pe. ca. 3.
Uñ ꝙ bñ põderãdum est ibidẽ ex hoc medio vult ꝓbare
ꝙ hõ nõ põt ex se hẽre aliquã bonã cogitationẽ vel bonã
volũtatẽ ꝙ nũc pncipalr̃ etiã ingrit. Ait eni sic. Bone vo
lũtatis initiũ ꝛ cogitationis nõ hoi ex se ipso nasci sed di/
uinitus ꝛ preparari ꝛ tribui in eo deus euidenter ostẽdit ꝙ
neqȝ diabolus neqȝ aliqs angeloꝝ eius ex quo ruine illiꝰ
merito in hãc inferiorẽ decursi sunt caliginẽ bonã potuit
aut poterit resumere volũtatem. Q. si poſe esset ꝛc̃. vt i ꝓ
bãdo suppõnẽ recitatũ est. ¶ Itẽ in epl'a ad vitalez dicit.
. Nec ipse diabolus arbitriũ hꝫ liberꝝ ad bñ faciẽdũ: sed i
maximã maliuolẽtiã pena sui sceleris obduratũ. ¶ Ex q̃
auc̃te pꝫ eũ negare a diabolo possibilitatẽ nõ solũ volũta
tis meritorie sicut forte aliqs vellet glosare: sed ẽt volũta/
r tis moralr̃ bone, cum dicat eum obduratum in maliuolẽ/
tia: que non est aliud q̃ȝ mala volitio. ¶ Auctoritatibus
sacre scripture eadẽ ꝯclusio euidenter ꝓbatur. Sicut illa
sapiẽtis. Nõ possuz esse ꝯtinens nisi deus det. Sap. Et il/
cap. 8. la xp̃i. Sine me nihil potestis facẽ. Joã. 15. ꝛ illa Apl'i. Nõ
cap. 9. est volentis: neqȝ currentis: sꝫ miserentis dei. ad Ro. ꝛ ad
Eph. 2. Ipsius sumus factura creati in xp̃o. i. per xp̃m in
opibꝰ bonis. ꝛ ad Phil. 2. Deꝰ operaᷓ in nobis velle ꝛ pfi
cap. 4. cere pro bona volũtate. ꝛ pma ad corin. Quid enim hẽs
quod non accepisti: ꝛ innumerabiles alie possent adduci
Rñ° qbus indubitanter ostendiᷓ nullũ bonũ nos agere posse
sine auxilio dei: sed iste sufficiãt. ¶ Uerꝝ ad oẽs predictas
ꝛ ceteras silẽs: quis forsitan dicet ꝙ nõ cogũt: vt dicatur
nobis esse nec̃ium aliud adiutoriũ dei ab influentia gñali:
oẽs. n. saluanᷓ. Si dicaᷓ ꝙ non possumus aliqd facẽ: nisi
deo iuuãte per suã iñuẽtiã gñalez. Uel forte diceᷓ ꝙ tales
auc̃tes nõ sunt itelligende de qbuslibet bonis actibꝰ possi
bus ab hoie fieri: sꝫ de bonis meritorijs tm̃. Et in hac so/
1 lutione plus sustẽtanᷓ moderni ꝯnẽ oppositam defenden
ꝫ rñsio. tes. Neutra tñ harꝝ sufficiẽs ẽ. ¶ Unde pma excluditur.
pmo per illõ qõ dictũ est in 4° suppõne. 2° per illõ qõ dcm̃
est in qnta rõne ad ꝯnẽ. Nã nec malos actꝰ possumꝰ agere
subtracta dei iñuẽtia gñali: ꝛ tñ nõ sic ad malos actus di/
cit scriptura nos indigẽ iuuari a deo: sic ad bonos. Alias
sicut sapiẽs dixit nõ possuz eẽ ꝯtinẽs: nisi deus det: ita po
tuisset ipse vel alius dicẽ: nõ possuz ꝯcupiscẽ: aut mechus
esse: nisi deꝰ det. ꝛ sicut Apl's ait. ipsiꝰ sumꝰ factura creati
in xp̃o in opẽnibꝰ bonis: ita dicẽ possumꝰ ipsius sumus fa
ctura creati in xp̃o in opẽnibꝰ malis: ꝛ sic dicit. deus operaᷓ
in nobis velle ꝛ pficẽ bona voluntate: ita dõm eẽt ꝙ operaᷓ
velle ꝛ pficẽ pro mala volũtate. Que ṽba tãqȝ plena bla
sphemie: ois fideliuz auris exhorret. ¶ Cõfirmaᷓ. qm̃ vt
supius allegatũ est per ꝯciliũ: ꝛ series ẽt textus pcedẽtis
ondit: cũ xp̃s ait. sine me nihil potestis facẽ: de fructibus
mãdatoꝝ spãlr̃ loqᷓ: ꝛ vt dicit Augᵘˢ de ṽbis apl'i. ser. 12.
vt allegatũ est supra: cũ tibi di sine adiutorio dei nihil po/
m tes facẽ: nihil subitellige boni. nam illo nõ adiuuãte vtiqȝ
agis male. ḡ pter iñuẽtiã gñalẽ spãlr̃ iuuat nos deꝰ ad bñ
agẽdũ: sine quo adiutorio spãli nihil bñ agere possemus.
ꝫ 1ᵐ rñ. ¶ 2ᵃ q̃ȝ rñsio nõ valet: ꝛ p̃ qdẽ euidenter excludiᷓ p vltio
allegatã auc̃tẽ Apl'i. si fm̃ Apl'i intẽtionẽ sumaᷓ: vt optie
mõstrauit Aug. in de pde. scõꝝ: nõ multo post pñᵐ. Nã vt
plire ꝓbat: tota itẽtio Apl'i tẽdit ad oñdendũ neminem
posse aduersus alterꝝ extolli: aut de aliq̃ sup alterꝝ in semet
ipso: aut alio hoie: sed tm̃ i dño gl'iari. Uñ Apl's. Hoc in
quit transfiguraui in me ꝛ apollo: vt in vobis discatis su/
pra q̃ȝ scriptũ est vnus pro altero infletur aduersus alterꝝ.
Quis eniz te discernit: qd aũt habes qõ nõ accepisti: Si
aũt ꝛ accepisti qd gl'iaris: q̃si non acceperis. s. a deo. Opꝫ ḡ
itelligere dcm̃ Apl'i vlr̃ de qlꝫ bono q̃ hõ ab hoie discer/
ni p̃t: ꝛ aduersus alterꝝ extolli: igiᷓ nõ solũ de meritorijs: n
sꝫ ẽt de bõis moralibꝰ: nõ tñ meritorijs: alias cathecumi/
nus aliqs: aut ẽt xp̃ianus exñs in pctõ mortali agẽs actꝰ
aliqs moralr̃ bonos: ꝛ ex illis se extollẽs aduersus alterꝝ
posset Apl'o q̃rẽti rñdẽ. Discernit me mãsuetudo mea: iu
stitia mea: ꝛ sic d' alijs: ꝛ h̃ nõ accepi: sꝫ habui a meipso. Et
iõ ibidẽ subdit Aug. vt supra allegaui: ꝙ qcqd ꝛ anteq̃ȝ
in xp̃m credẽt: ꝛ cũ credidisset bñ operatꝰ est Corneliꝰ: totũ
dãdũ est deo: ne forte qs extollaᷓ. bona aũt q̃ añq̃ȝ i xp̃m
credẽt operatꝰ ẽ Corneliꝰ: constat nõ fuisse meritoria: meri/
toria iquã vite etñe: sic de meritorijs bõis loquunᷓ sic sol/
uẽtes: ꝛ sic distigui solẽt a moralibꝰ bonis. Hoc idẽ expsse
pꝫ p eũdẽ lib. p̃ ad Simpli. in rñsiõe ad 2ᵐ. q. Incipit igr
hõ pcipe grãz: ergo icipit credẽ deo: vl' interna: vel externa
admonitiõe motꝰ ad fidẽ: ꝛ subdit. Sꝫ in qbusdã tãta est
grã fidei q̃ȝ tã nõ sufficit ad obtinẽdũ regnũ celoꝝ: sic in ca o
thecumis: sic i ipso Cornelio añq̃ȝ sacroꝝ pticipatiõe icor
poraret ecclie. In qbusdã ṽo tãta ẽ grã: vt iã corpi xp̃i ꝛ
scõ di tẽplo deputenᷓ: ꝛ sᵉ. Fiũt ḡ ichoatiões q̃dã fidei cõ
ceptionũ silẽs: nõ tñ solũ ꝯcipi: sꝫ ẽt nasci opꝰ ẽ: vt ad vitã
pueniaᷓ eternã. Nihil tñ hoꝝ sine grã mĩe dei: q2 ꝛ opa si
q̃ bõa sũt ꝯsequũᷓ: vt dcm̃ ẽ illã grãz nõ pcedũt: hec ipse.
Hinc appet mãifeste ꝙ nõ solũ opa meritoria vite eterne
q̃lia sũt eoꝝ tm̃: q pticipatiõe sacroꝝ icorpati sunt. Ecclie
ꝛ facti tẽplũ di: sꝫ ẽt alia bona nõ meritoria vite etñe: q̃lia
sũt in cathecumis nõ fiũt sine grã dei. Illõ ẽt dic̃ d' bonis
opibꝰ hereticoꝝ ꝛ scismaticoꝝ in smone d' patiẽtia: fm̃ ꝙ
pꝫ in auc̃te que ex illo sermone paulo post allegãda est.
P. ꝯtra illã respõsionez videᷓ eẽ ꝓcessus Aug. ꝫ Julianũ
li. 4. a. c. 7. vsqȝ ad. 19. Nã Julianꝰ volens ꝓbare nos viri
bus nr̃is absqȝ spãli dei grã posse recte agere: sumebat ꝓ p
argumento. ꝙ vere ṽtutes fuerint in ifidelibꝰ. vt pꝫ ibi: ꝛ cap. 7.
cũ h̃ volebat ꝙ p illas seu eaꝝ opa illi nõ mererenᷓ vitaz
eternã: vñ dicebat eos scurriliter bonos eẽ: ꝛ ita de alijs oi
bus: q̃ nõ pp deũ agũt opa talia: sic pꝫ ex caplis. 12. ꝛ. 19.
Et ꝫ istõ dcm̃ Juliani Aug. plixe ꝓcedit ꝓbãdo ex inten
tiõe in ifidelibꝰ nullã fuisse verã ṽtutẽ: sꝫ fuerit vitia finiti/
ma ꝛ ppinq̃ ṽtutibꝰ: ꝛ q̃dam specie fallente silia. Et ꝙ ip
si nihil bñ opari sᷓ: sꝫ male ꝛ culpabilr̃ ẽt vbi bõa ex gñe
vel officio opati sunt. Ergo nõ fuit itẽtio Aug. ꝓbare con
tra illũ ifideles aut aliqs alios non posse sine di adiutorio
bñ agere: iõ tm̃ q2 nõ pñt agẽ meritorie: seu opa qbus me
reanᷓ vitã eternã: q2 h̃ sibi ꝯcedebat Juli. sed ẽt ꝙ nõ pos
sunt agere ṽtuose ꝛ bñ moralr̃: seu opa ṽtuose ꝛ ṽe bona
moralr̃: cuiꝰ oppᵐ affirmabat Julianꝰ. Hãc sniam catholi
ci sciqȝ doctores ecclie docuerũt. Uñ scũs Cyprianꝰ mar/ Cypriᵃ
tyr vt eũ allegat Aug. in de pde. scõꝝ: dicit i nullo nobis
esse gl'iandũ q̃ñ nihil nr̃m sit. Ad qõ adhibuit Apl'z testẽ
dicẽtẽ. Quid aũt hẽs qõ nõ accepisti: ꝛ pꝫ ꝙ vlr̃ d' qbusli
bet bonis actibꝰ loqᷓ: alr̃ nõ oñderet in nullo nobis esse
gl'iandũ: vt supra ꝯductũ ẽ. ¶ Itẽ Ambro. li. 2. sup Luc. ꝛ
eũdẽ ẽt allegat Aug. li. p̃ de grã xp̃i ꝛ pctõ originali. Ui/ Ambi. cap. 44
des inqt itaqȝ: q2 vbiqȝ dñi ṽtus studijs coopaᷓ hũanis: q
vt nemo possit edificare sine domino: nemo custodire sine
dño: nemo qcq̃ȝ icipe sine dño. Quõ aũt vbiqȝ coopatur
ṽtus dñi studijs humanis: si aliqbꝰ hoibꝰ nõ coopaᷓ acti
bus ṽtuosis: aut quõ: nec qcq̃ȝ põt hõ incipe sine dño: si ẽt
actũ ṽtuosuz põt pficẽ sine eo. ¶ Itẽ Hieronymꝰ in expõ/
ne catholice fidei ad Damasuz papã ait. Liberũ sic ꝯfite/ Hier.
mur arbitriũ: vt dicamꝰ nos sp dei indigẽ auxilio. Item in
epl'a ad Thesoroph hõtẽ. Uñ audes lingua pferre temera
ria vnũquẽqȝ suo regi arbitrio. Si suo regiᷓ arbitrio: vbi
ẽ auxiliũ di. Et si xp̃o rectore nõ idiget: quõ scribit Hiere/
mias. Nõ est in hoie via eiꝰ: ꝛ a dño gressus hois dirigũᷓ
Itẽ ibidẽ. ceterꝝ nos ab eo differimꝰ brutis aialibꝰ ꝙ libe
ri arbitrij ꝯditi sumꝰ. Sꝫ ipm̃ liberꝝ arbi. vt diximus: dei
nitiᷓ auxilio: illiusqȝ p singula ope indiget. Itez in dialogo

A suo ꝯ Pelagiū sub noīb⁹ Attici z Critoboli edito li.2.ait Nō nr̄e solū est p̄tatis qȯ velim⁹:sȝ z dei clemētie:si nr̄aȝ adiuuet volūtatē. Jtē ibidē li.3. Hoc lōga disputatōe ꝯclusuȝ ē:vt grāȝ suā dn̄s q̄ nobis liberi ꝯcessit arbitriū i singulis opib⁹ iuuet atq; sustētet. Multaq; alia ibidē scribit q̄ sic z ista falsa eēnt:si verum esset q; sine spāli auxilio dei

Io.dam. possemus agē v̄tuose: siue bñ moralr̄. ¶ Jtē Joā. Dam. li.2.ca.vltio.de⁹ inqt est ois boni p̄n̄ᵐ z cā:z sine ei⁹ opōne z auxilio impoīe est bonū velle vel facere nos. Sed ꝯstat q; qcūq; facit actū aliquē moralr̄ bonū vult bonū qȯ fac

Prosper igit̄ zc̄. ¶ Jstā fuisse sniaȝ bti Prosperi. z b̄m ip̄m z sniaȝ catholicā: oppositā v̄o erroneā: pȝ ex libro suo ꝑ p̄dicatoribus gr̄e facto ꝯ collationē vnā Cassiani de ꝓtectione dī q̄ est.13. in nuō collationū patrū a Cassiano cōpilataꝝ. Jn illo siqdem lib⁹ coll'.12. sniās ex illa collatione Cassiani q̄s

B vocat diffōnes: z p̄mā tm̄ approbat z tāq; catholicam cō

cap.3. mēdat. Reliq̄s v̄o rep̄hēdit z respuit. ¶ Pria aūt z quaȝ approbat est q̄ h̄r i collatione p̄ᵃ. in his v̄bis. Ex qb⁹ māifeste colligit̄ nō solū actuū: verūetiā cogitationū bonaꝝ ex deo eē p̄n̄ᵐ qȯ in nobis z initia sancte volūtatꝫ īspirat: z v̄tutē atq; opportunitatē eoꝝ q̄ recte cupimus tribuit pagēdi. Oē eni datū optimū z oē donū ꝑfectū desursuȝ ē descendens a p̄re luminū. Qui z icipit q̄ bona sunt z exeq̄t

cap.8. z ꝯsumat i nob. ¶ 2⁹ v̄o h̄r ibidē talis. Qui. s. deus cū i nobis ortū quēdā bone volūtatꝫ īspexerit illuminat eū cōfestim atq; ꝯfortat z incitat ad salutē incremētū tribuēs ei quam vel ipse plantauit vl' nr̄o conatu viderit emersisse. Hāc Prosper rep̄hēdit ꝑp vltimā clāȝ. s. q; iā Cassian⁹ a p̄missa diffōne discedit: z q; totū gr̄e datū fuerat ex parte lib̄o arbi. deputat̄. cū vȝ dicit aliquā bonā voluntatē nr̄o

cap.9. emersisse conatu. ¶ 3ᵃ habet̄ ibidē talis nisi q; in his oib⁹ z grā dei z libtas nr̄i declāt̄ arbitrij. Et qȝ interdū suis ēt motib⁹ hō ad v̄tutē appetit⁹ possit extēdi: sp̄ v̄o a dn̄o idiget adiuuari. Hāc rep̄hendit Prosp ꝑp illȯ. Et qȝ iterduȝ

C suis ēt motibus zc̄. dicēs. Quasi medic⁹ nr̄ nō ob h̄ ēt do

cap.10. net morbidis: vt verā desiderēt sanitatē. ¶ 4ᵃ h̄r ibi talis. Ut aūt euidēti⁹ clareat etiā p nāe bonū q; b̄n̄ficio creatoris īdultū est nōnūq̄ bonaꝝ volūtatū ꝓdire p̄n̄ᵃ: que tm̄ nisi a dn̄o dirigant̄: ad ꝯsumationē v̄tutū ꝑuenire nō possūt Apl's testis est dicēs. Uelle. n. adiacet mihi: ꝑficere autēȝ bonū nō inuenio. Hāc rep̄hendit Prosper dicēs: q̄si apl's ex affectu nālī: z nō ex gr̄e dono bonā h̄eat volūtatē: q ꝑ

cap.12. fitet̄ ex deo sibi eē: sufficientiā etiā cogitādi. Pretermitto tres seqūētes: in qbus etiā ꝓpositū satis cōfirmat̄. Uenio ad. 8. q̄ scribit̄ sic. Uñ cauēdū nob est: ne ita ad deū oīa sanctoꝝ merita referam⁹: vt vl' nisi illȯ qȯ malū atq; peruersum est ascribam⁹ nāe. Hāc Prosp rep̄hēdit dicēs. Quasi nā añ grāȝ nō sit in dānatione: nō sit i cecitate: nō sit in vulnere: aut nō gratis iustificati sint q pinde sunt vñ iustitia. Residuas omitto: qȝ nō ita directe ꝑtinēt ad ꝓpo᷑. Sed ex dictis istis euidenter pȝ catholice tenendū esse b̄m do-

D ctrinā sc̄ti huius: q; in statu isto vere infirme z vulnerate hō nō possit absq; adiutorio gr̄e dei vllā h̄ie bonā volitionē. Sed tm̄mō ad malā ex se sufficiat: iuxta etiā doctrinā Aug. que aliqualr̄ pȝ ex allegatis in rōe p̄ᵃ supra facta ad ꝯnē. Et qȯ satis ꝯfirmat ꝓpo᷑ est q; pene in oībus libris predicta collatio Cassiani: cū correctionibus beati Prosperi appositis inueniť q; a p̄ib⁹ h̄oribus puto icboatū: z p ecclīam in cōsuetudineȝ tractū: vt ex illa collatione z vera approbarent̄ z falsa respuerent̄: nec reciperent̄ falsa ꝑ

Grego. veris. ¶ Jtem btūs Grego. 22. mora. sup illud Job. 31. Si osculatus suȝ manū meā ore meo. ait sic. Sancti viri sciūt se nō v̄tute ꝓpria: sed ꝑueniente supna grā ad meliora vota vel opa cōmutatos: z qcqd sibi mali inesse cognoscunt de mortali ꝓpagine sentiunt meritū. Quicqd v̄o bōi in se īspiciūt imortalis gr̄e cognoscunt donū: eiq; de accepto munere debitores fiunt: qui z p̄ueniēdo dedit eis bonū velle qȯ voluerunt: z subsequendo ꝯcessit bonū posse qȯ E volūt. Ecce hic exp̄sse q; qcqd mali sibi inesse ꝯspiciūt sci cognoscunt venire de mortali ꝓpagine. Quicqd v̄o boni cognoscūt eē donū imortalis gr̄e. Quero igit̄ de actu moraliter bono vtrū sit b̄m hāc diuisionē bti Grego. cōputādus in nuō maloꝝ viuentiū de mortali ꝓpagine an nonne puto q; nullus catholicus dicet q; sic. igit̄ cōputādus est in nuō eoꝝ que dn̄r dona imortalis gr̄e. Jtem idem super Ezech. homel'. 9. sup illȯ Ezech. 2. Audiui vocē loquētis: z dixit ad me. Fili hōis sta supra pedes tuos zc̄. Ecce igt diuina vox iacenti ꝓphete iussit: vt surgeret: sed surgere oīno nō posset: nisi in hūc oipotentis dei sp̄us intrasset: qȝ ex oipotētis dei grā ad bona opa conari qdē possum⁹: sȝ h̄ implere nō possum⁹ si ipse nō adiuuaret: q iubet. Deinde id ꝓbās auctib⁹ apl'i: deus est qui opat̄ velle z perficere. Et xp̄i. sine me nihil potestis facere. subdit infra. Sȝ sciēdū est: qȝ mala nr̄a solūmō nr̄a sunt. bona aūt nr̄a z oipo- F tētis dei sunt z nr̄a: qȝ ipse aspirādo nos p̄uenit: vt velim⁹ qȯ adiuuādo subseq̄t: ne inaniter velim⁹: sȝ possim⁹ iplere q̄ volum⁹. Hic ēt apparet ꝓpo᷑: nisi qs actus v̄tuosos velit inter mala opa nr̄a cōputare: qȯ nullus non stultus dixerit. ¶ Jtē notādū est q; etiā conatū ad bonū op⁹ tribuit gr̄e dei. Quis aūt hinc non videat q; multo forti⁹ sibi tribuit actū perfecte v̄tuosuȝ seu moralr̄ bonū. ¶ Jtē Jsidorus in lib. diīaꝝ. Dei est inquit bonū qȯ agimus ꝑp Jsidor⁹ grāȝ p̄uenientē z subseq̄ntē. Nostrū v̄o est ꝑp subsequen- cap.30. tē liberi arbitrij volūtatem. Nā si dei nō est: cur illi grās agimus. Que ꝓbatio si attente ꝯsideret̄ ondit quoscunq; act⁹ rectos: siue meritorios vite eterne: siue nō: per dī grāȝ z adiutoriū nos h̄ie: nā de oibus talib⁹ nos deo grās agere: z agere vtiq; nos debē nullus negabit xp̄ianus. Jdem isup ifra. sciāt inqt liberi arbitrij defensores nihil posse in cap.46. bonū suā p̄ualere v̄tutē: nisi diuine gr̄e sustentent̄ iuuamine. ¶ Jtē btūs Bernardus ser. 13. super cantica. Origo Bernar inquit fontiū z fluminū oiuȝ mare est v̄tutum z scientiaꝝ dus. dn̄s xp̄o. Quisq; . n. est dn̄s v̄tutū: nisi ipse ē rex glie. Sed G z iuxta Anne cāticū idē ipse de⁹ sciaꝝ dn̄s deus est. Cōtinētia carnis cordis idustria: voluntatis rectitudo ex illo fonte manāt. Et infra. qd casta ꝯsilia. iusta iudicia. sancta desideria: nonne riuuli fontis illius sunt? Adhuc subdit. Quicqd sapie: qcqd v̄tutꝫ h̄e ꝯsidis dei v̄tuti z dei sapie reputa xp̄o. Quo posset exp̄ssius dicē v̄tutē oēm moralē actūq; v̄tutis a xp̄o in nobis velut a fonte deriuari? Jtem idē in lib. de grā z lib. ar. ait. Liberi arbitrij conat⁹ ad bo- cap.40. nū z cassi sūt: si nō grā adiuuent̄: z nulli si nō excitent̄. Ceterū in malū. o. scriptura proni sūt sensus z cogitationes hōis. Ex hac auctē pȝ: q; sine adiutorio dei excitātis liberū arbitriū conari nō pōt ad bonū: multo igit̄ min⁹ agere pōt actū v̄tuosuȝ. Jtē ibidē. ¶ Apl's oē qȯ boni pōt eē. i. cap.44 cogitare z velle z p̄ficē ꝑ bona volūtate attribuit dō non suo arbitrio. Si ḡ de⁹ tria hec: h̄ est bonū cogitare velle ꝑficē opat̄ in nobis: p̄ᵐ ꝑfecto sine nobis: 2ᵐ nobiscū: z ter- cap.45. tiū per nos facit z. c. sequētia: sic inquit ista cuȝ libero arbi- H trio operat̄: vt tm̄ in p̄ illȯ ꝑueniat: in ceteris comitet̄. Ad h̄ vtriq; ꝑueniens: vt iā sibi deīceps cooperat̄: ita tm̄ q; a sola grā cep̄tū ēst parit̄ ab vtroq; ꝑficit̄: vt mixtū nō sigillatiȝ: simul nō vicissim p singulos ꝓfectus operent̄: non partim grā ptiȝ liberꝫ arbi. sed totū singula ope indiuiduo pagūt. totū qdē h̄: z totū illa: sed vt totū in illo sit totū ex illa. Ex his satis clare pȝ ꝓpositū: qm̄ oīs act⁹ moralr̄ bonus: siue meritori⁹: siue nō coexigit: imo ordie nāe ēt p̄exigit necessario bonū cogitare: qȯ si nō possit esse in hoīe nisi ex grā: nēcio seq̄t q; absq; illa non possit ab ipso fieri actus aliqs moralr̄ bon⁹. Jtē iter epl'as Bernardi ꝯtinet̄ vna q̄ ē. 191. ꝯtinȝ ep̄oꝝ errores Petri abailardi Jnnocētio pape scribēnū inter q̄s text⁹ est i his v̄bis. Q; liberꝫ arbi. p se suffic̄ ad aliqȯ bonū: z in rescripto Jnnocētij ad ipsos illud cū

ceteris illi⁹ dogmatibus ibi notatis ꝛ ꝑus i cremēsi ɔcilio
I p btūz Bernardū ɔfutatis tāq̃z heretica ɔdēnaꝫ:ꝛ ē eplā.
Ansel. 194. ¶ Itē Ansel. ḋ ɔcordia gr̄e ꝛ libi ar. ait. Nemo cer
cap. 19. te ſuat rectitudinē hāc acceptā nisi volendo. Uelle aūt il
lā aliqs neq̃t nisi hn̄do: hr̄e vo illā nullatenus valet: nisi p
gr̄az. Sic ḡ illā nullus accepit: nisi gr̄a ꝑueniēte: ita null⁹
eā ſuat: nisi eadē gr̄a ſubſequēte. Ex his euidēter pꝫ ꝓpo
ſitū: qꝛ ſi nullus pōt hr̄e vel accipe rectitudinē volūtatis:
nisi p gr̄am: ſequiť ꝙ nullus pōt ſine adiutorio gr̄e ɔfor-
mare volūtatez ſuā recte rōni: nā tūc ſp volūtas eſt recta:
qn̄ eſt recte rōni ɔformis. ¶ Item
Ugo Ugo de ſacra. lib. ꝑ. p-
cap. 35. te 7ª vt pꝫ ex auc̄te eiuſdem ꝓ ſcḋa ꝯne inducenda. ¶ Itē
Magr̄ Magr̄ 2º ſniaꝝ. diſ. 25. c. penul. ait ſic. Lib. ḡ ar. cū ſp ꝛ in
ſingulis ſit libeꝝ: nō eſt tn̄ pariter libeꝝ in bonis ꝛ in ma
lis. ſubaudi hoīb⁹: ꝛ ad bona ꝛ ad mala ſupple opa libe-
ri⁹ eſt eniz in bonis vbi liberatū eſt: q̃z i malis: vbi libera
tū nō eſt: ꝛ liberi⁹ eſt ad malū qḋ p ſe pōt q̃z ad bonū: qḋ
nisi gr̄a liberet ꝛ adiuuet nō pōt. Hic expſſe hꝫ ꝙ p ſe pōt
ad malū: ad bonū āt nō nisi iuuet p gr̄az. Itez di. 26. in fi-
K ne ꝑmi. c. ait. His teſtimōijs apte īſinuať: qꝛ volūtas hoīs
gr̄a dei ꝑueniť atq̃ ꝑparatur: vt fiat bona: nō vt fiat vo-
lūtas: qꝛ ꝛ an̄ gr̄az voluntas erat: ſed non erat bona ꝛ re
cta volūtas. Ex qbus pꝫ: ꝙ ſine adiutorio gr̄e volūtas nō
Sā. th. v̄tuoſa eē pōt nec recta. ḡ nec moralr̄ bona. ¶ Itē Scūs
Tho. expſſe hāc ſniaz ponit in ꝑ ſcḋe. q. 109. arti. 2º. Itez
arti. 3º. Itē arti. 4º. Itē ar. 6º nō hic ſcribo ei⁹ dicta pp bre
uitatē. ¶ Itē Linconienſis in ſuo ſmone de aduentu: cu-
Lincoñ. ius initiū eſt. Erūt ſig̃ in ſole ꝛ luna: ait ſic. In doctrina q̃z
morali phoꝝ: ꝛ in ɔuerſatiōe multoꝝ gentiliū: vt ſcipio-
nū ꝛ africanoꝝ videbanť lucere ſplēdide ſtelle v̄tutū: ſed
L nunc v̄e manifeſtū eſt ꝙ ſine xp̄i fide nulla eſt v̄a v̄tus i ali
cuius doctrina ſeu ɔuerſatione. Hoc ip̄m aſſerit ꝛ dicit fu
cap. 37. iſſe de intentione bt̄i Aug. in ſuo enchi. vbi tractās de 4ºʳ
v̄tutib⁹ cardinalibus: ꝛ q̃rens an Cato ꝛ Scipiones eiuſ
v̄tutes habuerit ait ſic. Cōcedim⁹ cū Aug. ꝙ ſine fide Je-
ſu xp̄i. nullus vnq̃z v̄tutes habuit aut hr̄e potuit: ꝛ ꝓbat
imediate ſic. Nō eni pōt eē amor ordinat⁹: vbi ɔtēniť aut
nō amať: qḋ maxie amādū eſt: cū v̄o nō amať: nisi qḋ ſciť
aut crediť. pꝫ ꝙ q neſcit: aut nō credit dn̄m Jeſum xp̄m:
nō amat aut ɔtēnit qḋ maxie amādū ē: quapp in tali v̄t⁹
nō eſt. Qḋ ēt probat Aug. talib⁹ argu̅ᵗˢ ſic. d. abſit vt i ali
q̃ ſit v̄a virtus: nisi ſit iuſt⁹ ꝛc̄. Ex his pꝫ ꝓpoᵐ: qm̄ ſi ſine
auxilio ḋi ſpāli nō pōt hr̄i v̄a v̄t⁹ moralis: vt euidēter ap-
pet ip̄m ſenſiſſe. igiť nec fieri actus moralr̄ bon⁹. Itē ſi ſi-
ne auxilio dei nō pōt eē amor ordiat⁹: vt ipſe vult: igr̄ nec
actus moralr̄ bonus: qm̄ oīs act⁹ v̄tuoſus ē amor ordina
M tus vl̄ ip̄z neċio ꝑſupponēs. ¶ Itē Beda ꝯ Julianū hēti-
Beda cū. Rn̄dēdo ad qḋdā illius argᵐ. ait ſic. Qui diċ dn̄z non
cap. 18. ipoſſe aliqd ꝑcepiſſe q iuſtus ē veꝝ ꝑfecto diċ ſi ad ei⁹ re
ſpicit auxiliū: cui canonica vox ſupplicat. d. Deduc me in
ſemitā mādatoꝝ. ꝛ. Si v̄o viribus ai ſui fidit: refellit eiuſ-
dē iuſti veridicā ſniam: qua dicit: ſine me nihil poteſtis fa
cē. Ex q̃ pꝫ ſm ip̄z ꝙ dicēs aliquē ſuis virib⁹ tn̄ poſſe iplē
aliqḋ ḋi mādatū: xp̄o ɔdicit: qḋ ēt ſeq̄ť dicentē ꝙ qs ſuis
tn̄ virib⁹ poſſit facē actū moralr̄ bonū: qlꝫ. n. tali actu ali
qḋ mādatū ipleť vl̄ ɔſiliū. Implēs v̄o ɔſiliū qḋ eſt plus:
pōt etiā iplē mādatū. Hāc fuiſſe ſniaz bt̄i Aug. nullus q
Aug. eius libros ꝛ epl̄as ꝛ ſmones ꝯ errores Pelagij ſcriptos
vidit: ignorare pmittiť. Sic ſatis iā etiā appet ex auc̄tib⁹
ei⁹ ſupius allegatis. Preter illas adduco aliq̃s mlt̄ū aper
tas ꝛ expſſe ꝓbātes ꝑdictā ſniam. Scribens. n. ad Julia
nā mr̄em Demetriadis v̄ginis: cui Pelagius ſcribens cō
mendādo ipſaz de moralib⁹ v̄tutib⁹: q̃s ſpūales appellat
diuitias: dixerat iſta v̄ba. Habes ḡ ꝛ hoc p q̃ merito ꝑpo
naris alijs: imo h̄ magis: nā corpalis nobilitas atq̃ opu-
lentia tuoꝝ itelliguntᷣ eſſe nō tua. Spiritales v̄o diuitias:
nullus ēt ꝑter te ɔferre poterit. In his ḡ iure laudāda. In
N his merito pre ceteris ꝑferēda es: q̃ nisi ex te ꝛ in te eē nō
pn̄t: hec oīa ſūt v̄ba Pelagij. Scribens iq̃ Aug. ex his
v̄bis mot⁹ ad illi⁹ v̄gis mr̄ez: ait ſic. Nō ſane puus ē error
illoꝝ q putāt ex nob̄ ipſis nos hr̄e: ſi qd iuſtitie ɔtinentie
pietatis caſtitatis in nob̄ eſt: eo ꝙ ita nos ɔdiderit deus: vt
vltra ꝑter qḋ nob̄ reuelat ſciaz nos adiuuet: vt ea q̃ faciē
da diſcendo nouim⁹ ēt diligēdo faciam⁹. Hic appet māife
ſte eum de bonis moralibus loq: q̃lia appellam⁹ virtutes
morales ꝛ act⁹ eaꝝ: ꝛ diċ eos errare q dicūt talium aliqd
ex nob̄ ſine dei adiutorio nos hr̄e. Ampli⁹ imediate poſt
recitationez v̄boꝝ Pelagij ꝑmiſſoꝝ ait. Carnis nēpe q̃ſta
in his v̄bis ſit cauēda ꝑnicies: nā vtiq̃ qḋ dc̄m eſt: nō pn̄t
eē iſta bona nisi in te: optie ꝛ v̄iſſime dc̄m eſt: iſte plane ci
bus eſt. Qḋ v̄o ait: nisi ex te: h̄ oīno v̄tus eſt: ꝛ ſubdit. Hec
dei dona ſūt: ꝛ nr̄a qdē ſunt: ſꝫ nō ex nob̄. Hētis. n. theſau-
O rū iſtū in terrenis corpib⁹: ꝛ adhuc fragibilib⁹ tāq̃z in va
ſis fictilib⁹: vt eminētia v̄tutis ḋi ſit: ꝛ nō ex nob: ꝛ ſt v̄ba
Apl̄i loquentis tn̄ in ꝑ⁹ pſona. 2ª aut corin. Et ifra volum⁹: cap. 4.
q̃ vt v̄go ſacra cū audit ſpūales diuitias ꝛc̄. q̃ nisi ex te: ꝛ
in te eſſe nō poſſunt: ita gl̄ieť q̄ſi nō accepit. Et ſubdit rō-
nez. d. Quia ꝛ ſi ēt ex illa pp arbitriū ꝓpriū ſine q̃ nō opa
mur bonū: nō tn̄ ſic iſte dicit: nō nisi ex illa. Propriū qppe
arbitriū nisi ḋi gr̄a iuueť: nec ipſa volūtas bona eē in hoīe
ꝑt. De⁹ eſt. n. iq̄t Apl̄s q opať in nob̄ ꝛ velle ꝛ opari ꝓ bo
na volūtate. Quātū appet mihi nō poſſet expſſi⁹ loq de ꝑ
dicta ſnia: nec his v̄bis ɔuenienter applicari pōt illa fuga
diſtōnis de actib⁹ bonis meritorie ꝛ moralr̄ tm̄: cū de v̄tu
tib⁹ moralib⁹ earūq̃ actib⁹ ipſe loq̄ť expſſe: ꝛ neget eos
eē poſſe i nob̄ ſine adiutorio ḋi. ¶ Cōfirmať p illḋ qḋ ibi ɔfirma°.
dez ſcribit. An inq̄t qn̄ Apl̄o dicēte audierit hō: qs. n. te
diſcernit. rn̄ſur⁹ eſt. bona volūtas mea fides mea iuſtitia
mea ꝛ nō ɔtinuo qḋ ſequiť auditur⁹. Quid. n. habes qḋ
P nō accepiſti. Sic āt ſupra dicebať: ſi ex ſe abſq̃ adiutorio
dei hr̄et volūtatē bonā moralr̄ ꝛ iuſtitiā: aut aliā v̄tutem
vtiq̃ poſſet rn̄dē: hec habeo ꝛ nō accepi: ac p h̄ ḋ illis me
rito in ſeipſo gl̄iari ꝯ illḋ qḋ intendit Apl̄s. Itē in de ſpū
ꝛ aia: circa pn̄ᵐ. illis inq̄t acerrime ac vehementiſſime reſi
ſtendū eſt: q putāt ſine adiutorio dei p ſeipſaz viz volūtatē
hūane vl̄ iuſtitiā poſſe ꝑficē: vl̄ ad ip̄az tēdendo ꝑficere.
Certū ē āt h̄ ipſos dīc: q aſſerunt ꝙ ſine ḋi adiutorio ſpāli
poſſum⁹ iuſte ꝛ v̄tuoſe aliqd agere. Nā ꝙ Aug. nō de ad
iutorio gn̄al̄ iſluētie: ſꝫ ſpāl̄ dei gr̄e ipſe itelligat appet: eo
ꝙ ſtatiz recitato qn̄o pelagiani fatebanť ad virtuoſa opa
nos a ḋo iuuari ſubdit ſuā catholicāq̃z ſniaz dicens. Nos
aūt dicim⁹ hūanā voluntatē ſic diuinit⁹ adiuuari ad faciē
dā iuſtitiā: vt ꝑter ꝙ creat⁹ eſt hō cū libo arbiº ꝑterq̃ do-
Q ctrinā q̃ ei ꝑcipiť queadᵐ viuē debeat accipiat ſp̄m ſcm̄ q̃
fiat in aīo ei⁹ ḋlectaº dilectioq̃ ſūmi illi⁹ atq̃ icōmutabilis
boni: qḋ de⁹ eſt: ēt nunc cū adhuc p fidē ambulať nōdū p
ſpēz. Ut hac ſibi velut arra data gratuiti muneris inarde
ſcat iherere creatori atq̃ iſlāmeť accedere ad ꝑticipatio-
nez illius v̄i lumis: vt ex illo ei bn̄ ſit: a q̃ hꝫ vt ſit. Nā neq̃
libeꝝ arb. qc̄q̃ nisi ad peccādū valet ſi lateat v̄itatis via. Et
cū illḋ qḋ agendū: ꝛ q̃ itendendū cepit nō latere: nisi ēt de
lectet nō ſuſcipiť: nō bn̄ viuiť. Ut aūt diligať charitas dei
diffūdiť i cordib⁹ nr̄is: nō p arbitriū libeꝝ: qḋ ſurgit i no-
bis: ſed p ſp̄m ſcm̄ q datus ē nob̄. Ex his appet ꝙ vltra vi
res libi arb. ꝛ ſpāle ēt adiutoriū doctrine ḋi: diċ nob̄ neċiū
eſſe adiutoriū ſpūs ſci q̃ deū diligam⁹. ſ. pp nā ſola talis di
lectio ḋi charitas dī: ꝛ ex q̃ dilectiōe operemur. nā q̄cūq̃
hō agat: ſiue ex dilectiōe ḋi agat: non recte nec v̄tuoſe ſeu
bn̄ moralr̄ agit: qꝛ nō pp deū agit: ac per h̄ nō pp id pp qḋ
agere dꝫ: ꝛ iḋ peccat ſm ꝙ ſupius ex eiuſdē dictis eſt pro
batū: talis aūt dilectio ḋi nō p viz liberi arbi. vt dicit: ſꝫ ex
gr̄a ḋi hr̄. Ex hac ēt rōne ipſe ſup epl̄az ad Gal̄. vbi Apl̄s cap. 5
ait. Uos aūt in libertatem vocati eſtis frēs ꝛc̄. dicit ꝙ iu
dei ad vetus teſtm̄ ꝑtinētes: q̃dam opa legis iplebāt: q̃ in

A sacris sit. Illa vero q̄ ad bonos mores ptinēt oino non pote
rāt: nō eni implet ea nisi charitas. Itē sup illō ps.58. mīa
ei⁹ pueniet me. Qn̄ inqt itelliges: qr puētus es: nisi intelli
gas qd ait Apl's. Quid hēs qd nō accepisti: hec ē mīa ei⁹
pueniēs. Deniq3 attēdēs oīa bōa q̄cūq3 hīe possum⁹: siue
i nā: siue i istituto: siue i ipsa ɔuersatiōe i fide/i spe/i chari
tate i bonis morib⁹/i iustitia/i timore dei/totū nō eē/nisi
ex illi⁹ donis ita ɔclusit. De⁹ me⁹ mīa mea. Itē d correctio
cap.4. ne ⁊ grā. Intelligēda ē grā dei q̄ sola hoīes liberāt a ma
lo: ⁊ sine q̄ nullū p̄sus: siue cogitādo: siue volēdo ⁊ amā
do: siue agēdo faciūt bonū. Nō solū vt monstrāte ipa: qd
faciēdū sit sciāt: verūetiā vt p̄stāte ipa faciāt cū dilectione
B qd sciāt. Demū ipse i smōe de patiētia vnā qōnē mouet ⁊
soluit: vbi euidēter dterminat p̄dictā sniaz. d. sic. Sed meri
to q̄ri p̄t vtrū ⁊ ista patiētia donū dei sit an virib⁹ tribuen
da sit volūtatis hūane: q̄ qsqs ab ecclīa separ⁹ nō p̄ erro
re: q eū separauit p̄ vitate sacri: seu vbi q̄ apd eū remansit ti
more penaꝝ eternaꝝ penas patit' tpales. Cauēdū est eniz
ne forte si dei donū istā patiētiā dixerimus: hi qb⁹ inest ēt
ad regnū dei credant ptinē. Si āt illā donū dei negaueri
mus: cogamur fateri sine adiutorio ⁊ munere dei in volū
tate hoīs eē posse aliqd boni. Neq3 eni h nō ē bonū vt cre
dat hō eterno supplicio se eē puniēdū si negauerit xp̄m: ⁊
p̄ sua fide q̄lecūq3 suppliciū pferat ⁊ ɔtēnat hūa^m. Propo
sita aūt hac qōne ⁊ factis p̄dictis ad vtrāq3 ptē argu^{tis} nul
lo iterposito dterminat eā sic. Proinde sic negādū nō ē h
eē donū dei: ita itelligendū est alia eē dona filioꝝ illi⁹ hie
rusalē q̄ sursuz ē liba mr nr̄a: hec sunt eni q̄dāmō hēdita
C ria i qb⁹ sum⁹ hēdes: coheredes āt xp̄i. Alia vo q̄ pn̄t ac
cipē ēt ɔcubinaꝝ filij qb⁹ iudei carnales ⁊ scismatici/vel
heretici copant'. Quāuis .n. scriptū sit. Eijce ancillā ⁊ filiū
ei⁹: neq3 eni heres erit fili⁹ ancille: cum filio meo Isaac. ⁊
Abrae dixerit de⁹. in Isaac vocabit' tibi semē. Qd sic est
Apl's iterp̄tat⁹: vt diceret. i. nō q filij carnis hi sīt filij dī: s3
q filij p̄missiōis deputant' in semie: vt itelligerem⁹ semen
Abrae sm Isaac pp xp̄m ad filios dei ptinē: q sunt corp⁹
xp̄i ⁊ mēbra. i. ecclīa dī vna vā germana catholica tenēs
piā fidē: nō eā q̄ p elationē vl' tumorē: s3 eā q̄ p discretionē
operatur: tn̄ ēt filijs ɔcubiaꝝ qn̄ a filio suo Isaac dimisit
Abraā nōnulla eis largitus ē munera: ne relinq̄rent' oino
inanes: vt nō tenerent' hēdes. Sic eni legimus. dedit autē
Abraā oēm subaz suā Isaac filio suo: ⁊ filijs ɔcubinaruz
dedit Abraā munera. Si g̃ filij sum⁹ libe hierl'3: alia dōa
exhēditarioꝝ: alia intelligam⁹ hēdū. Ex his p3 manifeste
p̄po^m: q̄m patiētia hereticoꝝ vel scismaticoꝝ q̄ sustinent
morte pp xp̄m nō vtiq3 est act⁹ meritori⁹: ⁊ tn̄ illā dicit eē
donū dei: ⁊ h sentiendū est de cuiuslz alteri⁹ vtutis actu: ⁊
D vl'r q̄libet actu bono moral'r: q̄uis nō sit meritori⁹: qd ipe
ēt inuit arguēdo ad scdaz ptē qōnis: ait ne cogamur fate
ri sine adiutorio ⁊ munē dei i volūtate hoīs esse posse ali
qd boni: ⁊ idē affirmat in determinādo qōnē: ⁊ postea p̄
sequēdo ⁊ soluēdo arg^m ad p̄mā ptē qōnis p illā distōnem
donoꝝ dei. Ex q̄ etiā p3: q illa distō de bonis actib⁹ mora
liter tm̄: ⁊ de bonis meritorie supra facta nihil iuuat ptem
oppositā in p̄posito. ¶ Iste auctes p̄ nūc sufficiāt: q̄m ex
eis ⁊ plib⁹ alijs supra adductis: ⁊ ifra adducēdis puto cui
Inocēti⁹ libet posse clare patere p̄positū. ¶ Insup Innocenti⁹ pa
pa rescribēs p̄rib⁹ q affuerūt millenitano ɔcilio ⁊ hereses
Pelagij dānauerūt. In oib⁹ inquit diuinis paginis volūtati
libe: nō nisi adiutoriū dei legim⁹ eē nectendum: eāq3 nihil
posse celestib⁹ p̄sidijs destitutā. Itē cōciliū ep̄oꝝ africorū
scribentiū ad papā Zosimū postremū pelagianaꝝ here
suz dānatorē oino inqt: vt recitat scūs Prosper in palle
cap.8. gato lib° ɔ̄ Cassianū. p̄parat' volūtas a dn̄o: ⁊ vt boni ali
qd agāt ptnis ispiratiōib⁹ suoꝝ ipse tāgit corda filiorum.
Quotquot .n. spū dī agunt' hi filij dī sunt: vt nec nr̄3 deesse
sentiam⁹ arbitriū: ⁊ i bōis q̄q3 volūtatē hūane singlis mo

tib⁹ magis illi⁹ valē nō dubitem⁹ auxiliū. Quis āt dixerit E
volitiōes moral'r bonas seu vtuosas non cōprehendi illa
locutiōe. in bonis q̄q3 volūtatis hūane singulis motib⁹: ⁊
¶ 2^m ɔ̄nez p̄bo p̄ sic. Si hō pōt absq3 spāli auxilio dī suf 2° ɔ̄
ficiēter cogīcē qd nolēdū vel volendū: agēdū vel nō agen
dū i his q̄ ptinēt ad vitā moralē. vl' ipse p dānatiōe p⁹ cul
pe nō icurrit ignorātiā agēdoꝝ: vel a tali pena ipse absq3
dei grā se sufficit liberare: p3 ɔn̄a. Sed vtraꝝ ps ɔn̄tis fal
sa est. ⁊ ɔ̄ doctrinā scōꝝ: de p⁹ p3 p Aug. 3. de lib. ar. c. 19. ⁊
enchi. 28. ⁊ eodē lib. c. 89. p3 falsitas ptis 2°. De vtraq3 ēt
sil' p3 p retrac. cap. 9. vbi ait. q ad miseriā iuste dānatiōis
ptinet ignorātia ⁊ difficultas q̄s patit' hō oīs ab exordio
natiuitatis sue: nec ab isto malo q̄sq3 nisi grā dei liberatur.
¶ Cōfirmat'. qr ipse lib. 6. ɔ̄ Iulianū. p̄misso q quilibet a cap.26.
natiuitate ⁊ ignorantiam ⁊ cōcupiscentiam trahit: subdit.
Ignorantia minuitur: vitate magis magisq3 lucēte. Cōcu
piscentia minuit' charitate magis magisq3 feruēte. Nihil
boni hoꝝ duoꝝ ē a nobis. Nō eni spū3 hui⁹ mūdi accepi
mus: s3 spū3 q ex deo est: vt sciam⁹ q̄ a deo donata sūt no F
bis: ⁊ sunt vba Apl'i p⁹ ad corin. Si āt minutio ignorātie cap.2.
nō est a nobis: sed a deo: ɔn̄s est p locū a maiori q ɔsūptio
nō sit a nob vl' expulsio. Itē idē li. 2° de baptismo paruulo
rū ad Marcel'. Nolūt inqt hoīes facē qd iustū est: siue qd
lateat an iustū sit: siue qr nō delectat. Et subdit. ignoran
tia igit' ⁊ infirmitas vitia sunt q̄ ipediunt volūtatē ne mo
ueat' ad faciendū opus bonū: vel ab ope malo abstinēdū
vt ei inotescat qd latebat ⁊ suaue fiat qd n̄ dlectabat. grā
dei ē q̄ hoīu3 adiuuat volūtatē. Itē Ugo li. p̄ d sacra. p. 7. Ugo
aīa inquit rōnalis corp̄i hūano isusa: nisi p grām adiuue cap.39.
tur: neq3 cognē vitatē pcipe: neq3 ɔcupiscētie carnis sue re
sistere pōt: ⁊ loq de cognē vitatis ad salutē pertinentis: si
cut ipse explicat par. 6. Nō dubiū aūt est cognē coꝝ q̄ agē cap.29.
da sūt vl' vitāda nolenda vl' volenda ptinē ad nr̄a3 salutē.
¶ 2° scī orabāt deū pro tali notitia hn̄da. igit' nō poterant 2^m
ex se absq3 dei auxilio hīe talē notitiā. ɔn̄a p3: qr alias se
quit' q superflua fuisset coꝝ orō ⁊ ficta: qd nō est dōm: p3
ɔn̄a p vi3 ɔn̄aꝝ sacraꝝ p ɔciliū: ⁊ Aug. ɔ̄ Pelagiū ⁊ Cele G
stinū: vt supra recitatū ē: aūs p3 in plib⁹ locis scripture. si
cut ibi. Notā fac mihi viā in q̄ ambulē: ⁊ ibi. Gressus me
os dirige sm eloqu3 tuū ⁊ nō dn̄et' mei oīs iniustitia. ⁊ i
numerabilia talia. ¶ 3° hō nō pōt absq3 auxilio dei vllam 3^m
cogitationē bonā hīe. igit' nec pōt cogīcē ⁊c. p3 ɔn̄a. aūs
probat' auctē Apl'i. 2° ad cori. dicentis. Nō sum⁹ sufficien cap.3.
tes cogitare aliqd a nobis q̄si ex nobis: s3 sufficientia nr̄a
ex deo ē. Qua auctē velut validissimo argumēto ad ide3
p̄positū vtit' cōtra Pelagiū Aug. li. p̄. de grā xp̄i ⁊ pctō cap.25.
originali. Itē in de vera inocentia. diui inqt est muneris:
cū ⁊ recta cogitatio ⁊ pedes nr̄os a falsitate atq3 iniusti
tia cōtinemus. Ite3 in ecclesiasticis dogmatib⁹. Bone co cap.50.
gitationes sp a do sunt. Ad paulinū etiā Nolanum ep̄m D
scribēs Aug. ⁊ loquēs de filio p̄digo q ad se reuersus di
cit. Surgā ⁊ ibo ad pīe3 meū: ait. Quā cogitationē bonā
qn̄ hēret: nisi ⁊ ipsa3 illi in occulto pī misericordissimus i
spirasset: manifeste demōstrās q nō nisi ispirāte deo pos
sumus vllā bonā cogitatione3 hīe. ¶ 4° p̄bat' ɔ̄ ista exp̄s 4^m
sa auctē Aug. in ep̄l'a ad Sixtū p̄sbyteꝝ sic dicentis. Ne
mo recte sapit recte intelligit: recte consilio ac fortitudine
p̄ualet: nemo scienter pius est vl' pie sciēs: nemo timore ca
sto deū timet: nisi acceperit spm̄ sapie ⁊ intell'm consilij: ⁊
fortitudinis scie ⁊ pietatis ⁊ timoris dī. Et subdit. Nō qr
tot sunt spūs. S3 oīa hec opat' vn⁹ atq3 idē spūs diuidens
p̄pria vnicuiq3 put vult: qr spūs vbi vult spirat. Ubi ma
nifeste p3 p̄positū: qr cōstat q q non recte sapit: nec recte
itelligit: nec recte p̄ualet ɔsilio: nō cognoscit qd agendum
qdue vitādū i his q̄ ad vitā morale3 spectant. Demu3 ad
idē est exp̄ssa determinatio ɔcilij p̄memorati. nā ibi scribi
tur sic. Utrūq3 donū dei est ⁊ scire qd facere debeam⁹: ⁊.

3 dilig̃e vt faciamus. Plures etiã auc̃tes adducende: pro 3ᵉ
3ᵉ2 ꝯne ꝓbant etiã istã scḋam: sic̃ pȝ itueti. ¶ 3ᵐ ꝯnem probo
ꝑmo sic: si habita sufficienti notitia de volendo aliquo vel
nolẽdo / agẽdo / vel nõ agendo / pót hõ sine speciali auxilio
cõformiter velle vel nolle: agere vel non agere: seq̃t ꝙ vel
nõ ad singulos actus gr̃a ⁊ spãle adiutoriũ dei: vel si dat
sup̃flue datur. ꝯña est euidẽs: sed ꝯñs est erroneum: vt pȝ
ex suppóne q̃rta superius posita ad ꝓbandũ ꝯnẽ primã.
2ᵐ ¶ 2ᵒ si habita ⁊c̃. igit̃ cognoscẽs aliq̃d se debere velle vel
agere non hȝ opus rogare deũ q̃tenꝰ sibi p̃stet: vt sic velit
vel agat. Silr̃ ꝓ alijs sciẽtibꝰ q̃ agere debeãt nõ esset orã
dũ: vt ꝯuerterent̃ ad bonũ si mali sunt: aut p̃seuerent si iu/
sti sũt. pȝ ꝯña: q̃r talia ꝓ q̃bꝰ oraret̃ ex seipsis h̃re possent.
Sed ꝯñs est manifeste erroneũ: ⁊ ꝯ piũ ritũ fideliũ. Silr̃
sufficeret ecc̃lie p̃dicare ĩfidelibꝰ euãgeliũ: ⁊ cathecumi/
nis baptismi virtutẽ: nec pro illis orare vt crederent: nec
k pro istis vt baptismũ vellent: ⁊ p̃ ꝯñs sup̃flue tã ꝓ istis q̃ȝ
pro illis orat ecc̃lia: qḋ nõ est dõm. Silibꝰ rõnibus in ṽtu
3ᵐ te arguit Aug. ꝯ Uitalẽ hereticũ in ep̃la ad eundẽ. ¶ 3ᵒ si
habita ⁊c̃. seq̃t̃ ꝙ ad ĩplẽdã legẽ seu ad faciẽdũ ea q̃ impe
rat lex sufficeret hoi lex ip̃a ⁊ notitia eiꝰ nec vltra ĩdigeret
adiutorio gr̃e dei. Sȝ h̃ est exp̃sse ꝯ Ap̃lm in multis locis
cap̃.8. Et hãc rõnẽ et̃ in ṽtute ꝯ Pelagiũ ponit Aug. li. p̊ de gr̃a
xp̃i ⁊ pctõ originali. Et silr̃ in ep̃la ad Asselicũ: vbi dic̃ ꝙ
4ᵐ tales nõ noie: sȝ errore iudaiȝant. ¶ 4ᵒ seq̃ret̃ ꝙ ip̃m bo/
cap̃.2. nũ velle: ⁊ etiã bonũ opus nõ eẽnt ꝑm se dona dĩ. ꝯ Ap̃lȝ
dicentẽ ad Phil̃. Deꝰ est q̃ opat̃ in nobis velle ⁊ p̃ficẽ seu
cap̃.5. opari: vt in grecis codicibꝰ h̃ri dicit Aug. li. p̊ de gr̃a xp̃i
⁊ pctõ originali. vbi ꝯ Pelagiũ notat ꝙ Ap̃ls nõ ait. Deꝰ
est q̃ opat̃ in nobis posse tãq̃ȝ ipsi iã ⁊ velle ⁊ opari per se
l ipsos habeãt: nec in his duobꝰ adiutorio eiꝰ indigeãt. Sȝ
cap̃.25. velle inq̃t ⁊ opari: ⁊ iõ ĩfra. vt supra allegatũ est. Nõ solũ
inq̃t deꝰ posse nr̃m donauit atq̧ adiuuat: sed etiã velle ⁊
5ᵐ opari ⁊ opat̃ in nobis. ¶ 5ᵒ ꝓbat̃ ꝯ ista ꝑ exp̃ssam deter/
cap̃.5. minationeȝ milenitani ꝯcilij in q̊ scribit̃ sic. Si q̃s dixerit
gr̃am dei ꝑ iesuȝ xp̃m dñm nr̃m: pp̃ h̃ nos tm̃ adiuuare ad
nõ peccãdũ: q̃r ꝑ ipsam nobis reuelat̃ ĩtelligẽtia mãdato
rũ: vt sciamꝰ q̃d appetẽ: q̃d vitare debeamꝰ: nõ aũt ꝑ illaȝ
nobis p̃stari: vt qḋ faciẽdũ coĝuerimꝰ et̃ facẽ diligamus:
atq̧ valeamꝰ: anathema sit. ⁊ subdit. Utrũq̧ est donũ dĩ.
⁊ scire q̃d facẽ debeamꝰ: ⁊ diligẽ vt faciamꝰ. igit̃ vltra no
titiã de volẽdis vl̃ agẽdis ĩdiget hõ adiutorio gr̃e dei ad
agendum vl̃ volẽdũ q̃ ipse volẽda vel agẽda eẽ cognoscit
Confir. ¶ Cõfirmat̃ h̃ ip̃m ꝑ articulũ Parisieñ. 128. q̃ oppositum
dãnat: ⁊ testat̃ fuisse errorẽ Pelagij. vñ sic iacet articulus.
Qḋ si rõ recta ⁊ volũtas recta: error: q̃r ꝯ glosaȝ Aug. sup̃
m illud. Cõcupiuit aĩa mea desiderare ⁊c̃. Et ꝑm hoc ad re/
ctitudinẽ volũtatis non est neccia gr̃a: sed scia tm̃; qḋ fuit
error Pelagij. Oĩa sunt articuli ṽba: ꝑm quẽ articulũȝ: vt
pȝ ꝯñs qḋ in eiꝰ vltia p̃te ĩfert̃. s. ꝙ ad rectitudinẽ volun/
tatis nõ est neccia gr̃a: sed sufficit scia tm̃: fuit error Pelagij.
Sȝ certũ ẽ ꝙ si h̃ita sufficiẽti scia de agendo aut volendo
absq̧ alia gr̃a volũtas pót ꝯformiter velle: cũ cõformiter
volẽdo recte rõni volũtas sit recta: ꝯñs ẽ: vt ad eiꝰ rectitu
Confir. dinẽ nõ sit gr̃a neccia: sȝ sufficiat scia. ¶ Confirmat̃ rursus
(⁊ h̃ multũ me mouet) qm̃ nõ obstãte ꝙ Pelagiꝰ poneret
nos ad bñ volẽdũ ⁊ agẽdũ iuuari a deo ĩquãtũ iuuat pos
sibilitatẽ nãe: dãdo doctrinã ⁊ notitiã de volẽdis ⁊ agen/
cap̃.7. dis. Uñ sicut recitat Aug. li. i. de gr̃a xp̃i ⁊ pctõ originali.
Hec erat ṽba Pelagij. Adiuuat eni nos deus ꝑ doctrinã
⁊ reuelationẽ suã dũ nr̃i cordis oc̃los ap̃it: dũ nob̃ ne p̃n̄ti
bus occupemur futura demr̃at: dũ diaboli pãdit ĩsidias:
dũ nos m̃ltiformi ⁊ ĩeffabili dono gr̃e celestis illuminat:
q̃r tñ vltra h̃ nõ ponebat: ꝙ et̃ ip̃m bonũ velle ⁊ bonũ opꝰ
habeamꝰ ex gr̃a dei: sȝ ex nobis ꝑ liberꝫ ar. nr̃ȝ eũ errasse
cap̃.18. dicit Aug. Uñ ibidẽ recitat ꝙ Pelagiꝰ auc̃tẽ Ap̃li suo do
gmati vehemẽter ꝯriã q̃ ait. Qȝ deꝰ opat̃ in nobis velle ⁊
p̃ficere ꝓ bona volũtate: sic exponebat: opat̃ in nob̃ velle n
qḋ bonũ est qḋ scm̃ est: dũ nos terrenis cupiditatibus de
ditos future gl̃ie magnitudine ⁊ premiorꝫ pollicitatione
succẽdit: dũ reuelatione sapie in desideriũ dei stupentem
suscitat volũtatẽ: dũ nobis suadet oẽ qḋ bonũ ẽ. Et tũc se
quũt̃ ṽba Aug. q̃d manifestꝰ: nihil aliḋ eũ dĩe gr̃aȝ q̃ dḋs
in nobis opat̃ velle ꝙ bonũ est q̃ȝ legem atq̧ doctrinaȝ: ⁊
subdit. Sȝ nos eã gr̃aȝ volumꝰ isti aliq̃n fateant̃: q̃ future
gl̃ie magnitudo nõ solũ ꝓmittit̃: verꝫ etiã credit̃ ⁊ sperat̃
nõ solũ reuelat̃ sapia: verũetiã ⁊ amat̃: nec solũ suadet̃ oẽ
qḋ bonũ est: verꝫ ⁊ p̃suadet̃: ⁊ seq̃t̃. Hãc dȝ Pelagius gra
tiam cõfiteri. si vult nõ solũ vocari: verũetiam eẽ xp̃ianꝰ.
Item hac gratia agit̃ nõ solũ vt faciẽda nouerimus: verꝫ cap̃.12.
etiã vt cognita faciamus. Nec solũ vt diligẽda credamꝰ:
verũetiã vt credita diligamꝰ. Item sup̃ illo ṽbo Saluato
ris Jo. 6. oĩs q̃ audiuit a p̃re ⁊ didicit venit ad me. Quis cap̃.14
inq̃t nõ videat ⁊ venire q̃ȝq̃ȝ ⁊ nõ venire arbitrio volunta
tis. Sed h̃ arbitriũ pót eẽ solũ: si nõ venit. Nõ aũt pót nisi o
adiutũ eẽ si venit. Et sic adiutũ: vt nõ solũ q̃d faciẽdum sit
sciat: sed qḋ scierit et̃ faciat. Ex istis pȝ: ꝙ in h̃ fuit ille de
q̊ agit̃ error Pelagij: q̃ posuit hoiem hec ita ꝑ doctrinam
xp̃i aut reuelationẽ seu ĩspirationẽ sufficiẽti notitia ⁊ sciẽ
tia de his que notanda vl̃ agenda sunt absq̧ alio auxilio
gr̃e ⁊ velle ⁊ agere q̃ volẽda ⁊ agẽda esse cognouerit: ita
ꝙ ad tales actus nõ indiget iuuari: q̃si factꝰ sufficiẽter po
tẽs ꝑ notitiã datã pol̃itati nãli. Qḋ adhuc mãifestiꝰ ḋcla
rat̃ ex ṽbis Aug. eodẽ lib. ait eni. Quãtũ attinet ad istaȝ cap̃.47
ꝯ diuina gr̃a ⁊ adiutorio q̃nẽ tria illa q̊ Pelagiꝰ aptissime
dicit attẽdite posse: velle: eẽ. i. pol̃itatẽ: volũtatẽ: actionẽ.
Si ergo cõsenserit nobis nõ solã possibilitatẽ in hoie: etiã
si nec velit nec agat bñ: sed ipsam quoq̧ volũtateȝ ⁊ actio
nẽ. i. vt bñ velimꝰ ⁊ bñ agamus q̃ nõ sunt in hoie: nisi q̃n
bñ vult ⁊ bñ agit diuinitꝰ adiuuari: vt sine illo adiutorio
nihil bñ velimus ⁊ agamus eãq̧ eẽ gr̃aȝ dei ꝑ iesuȝ xp̃m
nihil de adiutorio gr̃e dei quãtũ arbitror inter nos con/ p
trouersie relinquet̃. Ecce ꝙ tota ꝯtrouersia inter catholi
cã doctrinã ⁊ errorẽ Pelagij q̃ȝtũ ad articulũ istũ est: q̃r
catholici dicũt ꝙ vltra pol̃itatẽ bñ volẽdi ⁊ bene agẽdi:
quã pol̃itatẽ tã ipsi q̃ȝ Pelagiꝰ fatet̃ eẽ i nob̃ a deo: q̃ suffi
cientẽ notitiã tribuit adhuc ad ip̃m actũ bñ volẽdi ⁊ bñ
operãdi neccium est nobis adiutoriũ gr̃e dei. Pelagiꝰ ṽo
h̃ negabat asserẽs ꝙ post habitã talẽ notitiã nõ est nobis
neccĩuȝ aliud adiutoriũ. Sed iã sufficiẽtes sumus cõformĩ
ter bñ velle ⁊ bñ opari: ex q̊ pȝ ꝙ s̃nia catholicorꝫ est ista
quã sig̃nat ista tertia ꝯ: ⁊ oppᵐ eiꝰ fuit error Pelagij. Et iḋ
valde miror aliquẽ doctorẽ catholicũ dicere ꝙ hõ habi/
ta sufficienti notitia de aliquo volẽdo vel nolẽdo / agẽdo
aut vitando pót absq̧ auxilio diue gr̃e conformiter velle
vel nolle agere vel nõ agere. Et adhuc magis mirandum
est ꝙ aliq̃ absolute ꝓnũtiant hoiem ex puris nãlibꝰ. i. so/ q
lis absq̧ spãli auxilio dei posse bñ velle ⁊ bñ agere: cũ sic
dicẽtes: excludãt etiã necitatẽ auxilij dei: qḋ est ꝑ doctri/
nã ⁊ sciaȝ: ac ꝑ h̃ minus tribuant gr̃e dei q̃ȝ tribuerit ipse
Pelagius: hec sufficiãt quo ad ꝑmũ articulũ questionis.

Nunc scḋo p̃ncipalr̃ ostẽdẽdũ est ꝙ p̃s affirmatiua q̃ȯ 2ᵘˢ ar̃ti.
nis. vȝ ꝙ hõ pót ex suis viribus nãlibus absq̧
spãli auxilio dei agere actũ ṽtuosuȝ: seu qḋ idẽ est: agere
actũ bonũ moralr̃ fuit vnus de erroribꝰ dãnatis Pelagij.
aut si in aliq̊ discordat in eo magis deuiat a ṽitate q̃ȝ dcm̃
illiꝰ: ac ꝑ h̃ ꝯcludit̃ q̃ ipsa a nullo catholico debeat susti/
neri. Hec aũt iã satis patet ex nũc dictis: qm̃ vt ostensum
est Pelagiꝰ posuit ꝙ hõ habita sufficienti notitia ꝑ doctri
nã vel reuelationẽ dei de his q̃ volẽda vel agẽda sunt: p̃t
absq̧ alio auxilio velle ⁊ agere q̃ volẽda ⁊ agẽda esse co/
gnoscit. Pȝ aũt ꝙ h̃ non est aliud dictu: q̃ȝ si dicat̃: ꝙ p̃t
velle ⁊ agere ꝯformiter recte rõni: qḋ idẽ est qḋ recte seu
bñ moralr̃ velle ⁊ bñ moralr̃ agere: Illud aũt dcm̃ Pela/
gij tanq̃ȝ

A gij tanq̃ȝ erroneū esse dānatum satis pȝ ex adductis in ꝓ/
Cōir. batione ɔclōnis 3ᵉ p̄cedētis articuli. ¶ Rursus clarū est
ꝙ tenentes partem illā affirmatiuā de questione: in nullo
quātum ad istud discordāt: nisi forte ꝙ ipsi absolute dicūt
hominē posse sine adiutorio dei recte velle ꝛ agere: nō po
nētes ipsum indigere iuuari ad noticiam habēdā de volē
dis ꝛ agēdis. Pelagius ꝟo ponit hominē tali auxilio in/
digere: sed in hoc ipsi magis a veritate catholica deuiāt:
sicut manifeste pȝ ex probatiōib⁹ ɔnis 2ᵉ. ꝛ pluribus etiā
adductis pro ɔclusiōe 3ᵉ. igit multo minus illa ɔclō susti/
neri debet vel pōt q̃ȝ illa dānata Pelagij. ¶ 2ᵒ idem osten
2ᵐ do per expressa ꝟba Pelagij que recitat Aug. lib. pmo d̄
Cap. 4. gratia christi ꝛ pctō originali: quē libruȝ fuisse Aug. pȝ 2ᵒ
retrac. c. 50. Distiguēs enim Pelagius iter posse ꝛ velle ꝛ
agere/aiebat sic. Nos sic tria ista distiguimus: ꝛ certū ve
lut in ordinē digesta ptimur. Primo loco posse statuim⁹.
2ᵉ velle. 3ᵒ esse. Posse in nā: velle in arbitrio: esse in effectu
B locamus. Primuȝ illud. i. posse. ad deum pertinet q illud
creature sue ɔtulit. Duo ꝟo reliqua: hoc est velle ꝛ eē: ad
hominē referēda sunt: qꝛ de arbitrij fonte descendunt. Er
go in volūtate ꝛ opere bono laus hois ē: imo hois ꝛ dei
qui ipsius voluntatis ꝛ operis possibilitateȝ dedit: qꝛ ciuīqꝫ
ipsam polītatē grē sue adiuuāt semp auxilio. Qđ ꝟo po/
test homo velle bonū atqꝫ pficere/solius dei est. Pōt itaqꝫ
illud vnū esse: ꝛ si duo ista nō fuerūt: ista ꝟo sine illo eē nō
pñt. Itaqꝫ mihi liberū est: nec volūtatē bonaȝ habere nec
actionē. Nullo aūt modo possum nō hēre polītatē boni.
Inest. n. mihi etiā si noluero: nec ociuȝ sui aliqñ in nā reci
pit. Quē nobis sensu/exēpla aliqua faciāt clarioreȝ. Qđ
possumus videre oculis/nostrū nō est: ꝙ ꝟo bñ aut male
videmus hoc nostruȝ est. Et vt gñalr vniuersa cōplectar: ꝙ
possumus oē bonū facere/dīe/cogitare/illius est qui hoc
posse donauit q hoc posse adiuuat. Qđ ꝟo bñ vel agim⁹
C vel loquimur vel cogitam⁹ nostrū est: qꝛ hec oia ꝟtere in
ma ū etiā possum⁹. Hec oia ꝟba Pelagij: quoruȝ snia vt
pȝ in hoc ɔsistit. ꝙ ex nobis nō habem⁹ posse bñ agere: sȝ
ex deo qui poᵐ dedit ꝛ adiuuat: bñ ꝟo velle ꝛ bñ agē iaȝ
potentes a deo facti vtrūqꝫ habemus ex nobis: nec ad illa
alio adiutorio idigem⁹: sicut posse videre habem⁹ a deo.
vidē aūt a nobis. Certe ab hoc nō discordāt qui dicunt ꝙ
per liberū arb. vel vires nāles: quas cōstat nos a deo ha/
bere sufficimus absqꝫ alio auxilio recte velle ꝛ agere: nisi
forte in hoc ꝙ nō dicunt vires nās iuuari auxilio grē qđ di
cit Pelagius: ꝛ in hoc peius errāt ipsi q̃ȝ ipse. Et ne forte ali
qs dicat ꝙ p̄dicta Pelagij snia non erat erronea: q̃ȝuis in
Cap. 6. pluribus alijs errauerit. Ecce qd Aug. ait ibidē. explicās
enim cur Pelagi⁹ in p̄dictis ꝟbis iterposuit clausulā illā.
Qui ꝑ ipsaȝ polītatē grē sue adiuuat semp auxilio: ait sic.
Sȝ ne nihil de grā dixisse videret adiunxit. Quiqꝫ ipsam
D possibilitateȝ gratie sue adiuuat semper auxilio. Non ait
ipsam volūtatem vel ipsam operationē. Quod si diceret
nō abhorrere a doctria aplica videret: ex quo dat intelli/
gi: ꝙ qꝛ id nō dicit: ideo a doctrina apostolica abhorruit.
E ¶ Tertio quāuis nō seq̄tur ꝙ hō possit ex puris nālibus
mereri vitā etnā ad illum sensū q̃ȝ dat rñsio: seqt tñ ꝙ hō
pōt ex puris nālib⁹ ea facē ꝑ qb⁹ i p̄miū hēbit vitā etnā
ꝙ vtrūqꝫ fūm est: ꝛ dico ꝙ istud seq si teneat dcm̄ opp cū su
is fundamētis: naȝ ex illis eq̄ ɔcludit de q̃lȝ actu cadente
sub p̄cepto diuino: ꝛ sic illa hȝ ponet ꝛ ita ponūt cōiter leā
tenētes ꝙ hō ex puris nālib⁹ pōt iplere oia precepta mo
ralia quātum ad substāȝ opm/seu ꝙ idē est; agere quecūqꝫ
agi precepta sunt ꝛ vitare que sunt iussa vitari. Q aūt il/
lud seq̄tur pȝ expresse ꝑ ɔñam Augu. ɔtra pela. in de nā ꝛ
g̃. circa pnᵐ. vbi sic arguit. Nā humāi generis ex illi⁹ vni
us preuarica oīs carne procreata si pōt sibi sufficere ad
implendā legē perficiendāqꝫ iustitiā de pmio dȝ esse secu/
ta hoc est de vita eterna. etiā si in aliqua gente aut aliquo
superiore tēpore fides eā latuit sanguinis christi. Non eniȝ F
iniustus deus q iustos fraudet mercede iusti⁹. ecce clare
posita ɔña. q̃ ɔfirmari pōt ꝑ verbuȝ christi. matth. 19. Si
vis ad vitā ingredi serua mādata. ꝛ puer. 7ᵒ. scribit Serua
mādata mea ꝛ viues. Q ꝟo ɔñs sit fūm/ꝓbat statim sub/
dens. Q si fieri potuit aut pōt: hoc ego dico ꝙ de lege di/
xit apostolus. x̄ gratis mortuus est. Si eni hoc i⁹ dixit de
lege quā accepit gens vna iudeoꝝ: quāto iustius dicit de
lege nature quā accepit vniuersum genus humanum; si
per naturam iustitia: ergo x̄ gratis mortuus est. ¶ Ad h Adā li.
forte dicet aliqs: sicut dicit qdam modernus. ait eni ꝙ er p. d. i. q.
ror Pelagij fuit: qꝛ posuit ꝙ ex puris nālibus possumus 10. ar. 1.
mereri: h aūt nō dicit opi. tenēs ptē illā affirmatiuā. Naȝ
q̃ȝuis ɔcedat nos ex puris nālibus posse elicē bonos act⁹
moralr: nō tñ in ptāte nrā est ꝙ deus illos acceptet ad vi
tā eternā: qꝛ h semp est de mera grā sua; pp qđ chrs dic in
euāgelio: cum oia bñ feceritis dicite inutiles serui sum⁹: in F
nuens ꝑ h ꝙ opa nostra nō ex se: sed ex sola gratiosa acce/
ptatōe dina sunt meritoria vite eterne. ¶ 2ᵒ di ꝙ Pelagi⁹ 2.
voluit nos ex puris nālib⁹ posse iplere p̄cepta dina. h aūt
est error: qꝛ nō est in ptāte nrā facē aliqd ex hꝰ p̄ceptis cū
in ptāte nostra nō sit ꝙ illa sint p̄cepta. ¶ 3ᵒ posset dici ꝙ 3.
lȝ possim⁹ absqꝫ adiutorio dei facē act⁹ bonos moralr: nō
tñ act⁹ bonos meritorie: nā meritorij sunt alteri⁹ rōnis ab
illis: ꝛ meritorios nō possum⁹ agē: nisi ɔcurrēte grā grāȝ
faciēte. Pelagi⁹ ꝟo itellexit ꝙ ex nobis agē possum⁹ act⁹
meritorios. ¶ Nulla istarū rñsionū tollit ppᵐ. Prima q/ ɔ Adaȝ
dē nō. qm̄ dato ꝙ ille quē ascribit Pelagio fuerit error ip vbi sup.
si⁹: nō ex h tñ tollit ꝙ iste de q̃ agit: nō fuerit ēt error eius:
nō. n. in vno tm̄ ipse errauit: sic pȝ in diuersis lib. btī Aug.
ꝛ spālr in epl'a eiusdē ad Paulinū Nolanū epm sup⁹ alle
gata: ac ēt in epl'a Aurelij Cartaginēsis epi: quā acceptis
rescriptis pape ꝛ iperatoꝝ de dānatiōe Pelagij ꝛ Celesti G
ni ad cōprouinciales epos destinauit: in vtraqꝫ. n. hñ. 12. er
rores distincti dānati notant ɔ Pelagiū. Debēt g̃ q vellet
euadē qđ ꝓbatum est ostēdē illud nō fuisse de erroꝛib⁹ ill'/
q̃ȝ nō facit rñsio: nec facere aliqs pōt: cum sit ꝓbatū euidē
ter opᵐ. ¶ Cōfirmat: qm̄ vt in p̄allegatis eplis pȝ iter ce/ Confir.
tera ponunt duo distincte tanq̃ȝ distincti articuli ꝛ errores:
q̃rum vnū est: qꝛ dixit. Grām dei ꝛ adiutoriū nō ad singu/
los actus dari: sed in libero arbᵒ eē vel in lege atqꝫ doctri/
na. Aliud est q̃ dicit grām dei sm merita nostra dari. ex q̃
vt estimo volūt doctores ɔcludē eum sensisse ꝙ possum⁹
ex puris nālibus mereri. naȝ in ꝓpria forma istud dcm̄ nō
inuenio sibi inter alia sua dcā imputari. Quāuis aūt in h 2ᵒ
dcō tenētes viā illā nō ɔsentiāt. Pelagio. in p tñ oino con
sentiūt: ꝛ ille est q tactus est. Quia. n. ponebat nos nō idi
gere auxilio dei ad bñ volēdum ꝛ bñ agēdum: q̃ȝuis po/
neret iuuari ad cognoscēdū qd velle ꝛ qd agē debeamus
qđ p̄stat ꝑ legē dei atqꝫ doctrinā: iō di eū posuisse gratiaȝ H
dei ꝛ adiutoriū non ad singulos actus dari ꝛc̄. Et certe h
ponūt isti dicētes ꝙ possum⁹ sine auxilio dei bñ velle ꝛ bñ
agere: nec in alio vident discordare preter q̃ȝ ꝙ nō faciunt
mētionē de auxilio dei ad habēdum noticiā de his q̃ velle
debem⁹ ꝛ agere: ꝙ si ēt cōcedūt nos absqꝫ dei auxilio ista
nosse: peius errāt q̃ȝ Pelagius ipse: vt sup dicebat. Si di/
cat ꝙ isti nō negāt grām dei ad singulos act⁹ dari de scō:
q̃ȝuis dicāt ꝙ ēt absqꝫ illa posse hō aliquos actus bonos
agere: tūc redit ad aliā dānatā sniaȝ Pelagij qua dicebat
grām nobis dari vt facilius facerem⁹ q̃ facē per liberum
iubemur arbitriū: sine q̃ tñ lȝ non sic facilr facē illa posse/
mus; nisi in hoc vellent discordare: vt dicerent ꝙ eque fa/
cilr etiam sine grā possemus: qđ peius est q̃ȝ dcm̄ illius: ꝛ
vtrūqꝫ ꝑ determinationē Cōcilij est manifeste reprobatū:
vt pȝ in eo qđ est superius allegatum. ¶ Scđo non valet 2ᵃ rñsm
rñ⁹. quoniā sm eā oporteret dicē ꝙ qđcunqꝫ bonum po/
tuisset absqꝫ grā gratum faciēte Adā agere ante lapsum

I nos nūc post lapsuȝ possumus absq spāli auxilio dei.pȝ: qꝛ lȝ ipse potuisset agē actus bonos moralr:nō fuisset tamen in eius potestate vt illos deus acceptaret ad vitam eternā.Jmmo certe etiā si cum gr̄a agamus vel ipse egisse actus suos adhuc nec in nr̄a est:nec in eius fuisset ptāte vt illos acceptasset deus ad vitā eternā.Un̄ talis acceptatio actuū nostroȝ:ꝛ in gr̄a gratum faciēte elicitoȝ est mere gratuita ꝛ liberalis.sicut in ꝑ di.17.q.ꝑ.probatuȝ est. Ex quo sequit etiā ꝙ q̄cūq bonū possum⁹ cū gr̄a:possumus sine gr̄a.Et certe pmū ꝯsequēs nō est catholicū:nūc eni ignorantia agēdoȝ ꝛ cōcupiscētia noxioȝ non eēt in nobis pena pmi pcti:nec hō fuisset vulnerat⁹ in nālibus: sicut tradit doctrina scōȝ.2ᵐ ꝯo ꝯsequēs non est catholicum:qꝛ tūc gr̄a nō esset nobis adiutorium ifirmitatis et ipotētie sicut tradit doctrina catholica.

z 2ᵐ rn̄s C 2ᵒ etiā rn̄ nō vitat ꝓpositum.Nam ille error Pelagij de ipletiōe pceptorū no fuit:qꝛ diceret ꝙ in ptāte nr̄a est:vt illa sint nobis

K pcepta.nunq.n.talis sensus ex dictis eius recitatis p concilia vel per scōs alios hēri pōt:ꝛ certe nec v̄isimile est eū illud sensisse.Sed in h fuit error:qꝛ voluit ꝙ pcepta data absq auxilio gr̄e per ꝓpriā v̄tutē valemus iplere:ꝛ vtiq hoc ipm ista opi.hȝ cōcedē:cum dicit ꝙ possumus absq auxilio actus bonos agē:ꝛ si eorum fundamenta pensent h dicere hn̄t indifferēter de quolibet actu bono moralr. ac p hoc de his que cadūt sub pcepto.C ꝑ.Si nō alr negat nobis esse posse iplere dina mādata.igr nō alr de nobis q̄ de Adam an̄ pctm̄ eius negaret:qꝛ nec in illi⁹ fuit ptāte ꝙ pceptū sibi daret.C ꝑ.Esto ꝙ talia opa q̄lia pcepta st nobis nūq fuissent pcepta:adhuc ꝯm itētionē ecclesie ꝛ sanctoȝ non possemus facere illa absq auxilio dei.

z 3ᵐ rn̄s C 3ᵒ rn̄ etiā nō euadit:tū qꝛ error de q̄ mentio pncipaliter fcā est fuit in h/ꝙ Pelagius dicit ꝙ ea que cognoscimus esse volēda vel fiēda a nobis possum⁹ velle vel facē absq auxilio dei.

L Hoc aūt cōcedit rn̄sio cum dicit nos posse sine dei auxilio agē actus bonos moralr.Utrū aūt illi sint meritorij vel nō:nihil ad ꝓpositū hui⁹ articuli:tum qꝛ supra sufficienter ꝓbatum est:ꝙ nedū actus meritorios:sed nec q̄scunq alios moralr bonos possumus agere sine adiutorio dei:tum qꝛ nō videt verum ꝙ actus meritorij sint alterius rōnis ab actibus similibus in obiecto ꝛ circūstātijs: qui nō sunt meritorij:de quibus intelligi debet rn̄sio.Hoc ꝓbatur ex eo ꝙ idē actus numero pōt successiue esse meritorius ꝛ nō meritorius loquēdo de meritorio ad sensuȝ supra positum.Actus.n.credēdi quē habet cathecumin⁹ ante baptismū nō est meritorius.si tamē ille ꝯtinuet vsq ad pceptionē sacri aut vsq ifusionē gr̄e gratum faciētis: ꝛ vltra:vtiq erit meritorius.Similr dolor quo peccator ꝓpter deum dolet se peccasse ante pceptionē gr̄e gratum faciētis nō est meritori⁹:si tamē ꝯtinuet vltra ifusionē ta-

M lis gr̄e/erit meritorius.Ecōtra actus aliq̄s bon⁹ elicitus mediāte gr̄a est meritorius.ꝛ si ꝯtinuet vsq post ꝑuationē gr̄e,erit nō meritorius:ꝛ casus satis est possibilis.possibile enim est ꝙ aliquis in gr̄a oret vel speculetur in lege domini:ꝛ tātū in tali actu ꝑsistat ꝙ sciēter omittat aliquid qd̄ tenetur tūc facē:sic ꝙ omissio illa sit pctm̄ mortale.Ex his vt puto euidenter apparet.ꝙ illa ꝯclusio affirmatiua fuit vnus erroȝ seu articuloȝ dānatoȝ Pelagij.ex quo sequit eam nō debere ab aliquo catholico sustineri.

3ᵘˢ arti. Restat articulus 3⁹ in quo arguendū est ꝯtra dcā ꝛ ꝓ opposita parte. Et pmo adducam rōnes doctoȝ tenentiū partem oppositam:deide addam quasdaȝ alias rōnes:necnō scōȝ auctes quibus pars pdicta ꝯfirmari posse alicui forsitan videret.

ꝑᵐ scō.li.4. disti.14. q.2. C Arguit autē doctor vnus sic. Peccator exn̄s in pctō pōt ex puris nālibus habere attritionē de pctō/omnib⁹ circūstātijs debitis circūstātionatā.ac per h moralr bonam. igit ꝛc. Assumptum ꝓbat:qꝛ alias oporteret dicē ꝙ peccator iustificat absq aliqua dispōne puia sufficiente de ꝯgruo ex pte eius ad iustificationē:ꝛ difficile eēt saluare ꝙ deus nō esset acceptator psonarū:cum vnū iustificat p infusionē gr̄e aliū nō. Uel oporteret dicē ꝙ aliqua attritio nō moralr bona esset sufficiēs dispō de ꝯgruo ad iustificationē.qd̄ non vi ꝯueniēs neq verū. N

2ᵐ Och.li. 1.dist.ꝑ. q.2. C 2ᵒ alius arguit sic.Hō ex puris nālibus pōt hēre rectum dictamē de aliquo diligēdo.Ubi gr̄a.de diligendo deum super oīa:ꝛ tali voluntas pōt se cōformare.igit ex puris nālibus pōt deum diligē super omnia.ac per hoc agē aliquid moralr bonum.

3ᵐ C 3ᵒ idēȝ sic.Ois potentia libera pōt hēre aliquē actū circa obm̄ sibi ostēsuȝ. igitur voluntas:sed non necessario deordinatum.igit pōt ex puris nālibus habere ordinatū:ꝛ p ꝯn̄s moralr bonū.

4ᵐ Li.1.di. 17.q.2 C 4ᵒ idē alibi sic.Omne qd̄ pōt ex se sufficienter in actum demeritorium:pōt etiā ex se sufficienter in actum meritoriū.pȝ:qꝛ cum actus meritorius ꝛ demeritorius sint ꝯ̄trij nō est.maior repugnātia actus meritorij ad nām in solis nālibus ꝯstitutā q̄ sit actus demeritorij ad eādem. O Sed volūtas pōt ex se in actum demeritorium.igit ex se pōt in meritorium.nō tamē erit actus meritori⁹ ille ex puris nālibus:sed ex acceptiōe dina.erit aūt ordinatus ꝛ bonus.ꝛ hoc sufficit ad ꝓpositum.Un̄ pōt sic argui.volūtas potest ex se in actum vitiosum.igit ꝛ in actū v̄tuosum.

5ᵐ Adā li. ꝑ dist.ꝑ. q.10. C 5ᵒ alius arguit sic.idē actus ꝯm spēm pōt elici a volūtate habituata ꝛ a volūtate nō habituata:ꝛ hoc multo magis videtur verū de habitibus infusis q̄ de acq̄sitis q minus cadunt sub experientia nr̄a:sed volūtas mediāte charitate pōt in actū bonum ex gn̄e:qꝛ in meritoriū.Ubi gr̄a.dilectionem dei pp se.igit absq charitate in puris nālibus exn̄s pōt in actū bonū eiusdē spēi.

6ᵐ C 6ᵒ idem arguit sic.Jn volūtate ex frequētia actuū bonoȝ elicitoȝ mediāte charitate ꝑt gn̄ari vnus habitus nālr inclinatiu⁹ in actus similes.ꝛ ita si subtraheret charitas infusa:adhuc voluntas posset mediāte habitu acq̄sito/elicē actus sil'es ꝑoribus:ꝛ p ꝯseq̄ns bonos moralr.He sunt rōnes scribētiuȝ pro opposita pte. P Nunc adduco alias.

7ᵐ C 7ᵒ sic.Ex puris nālib⁹ hō pōt stante dei influētia gn̄ali parentes honorare.idigēti subuenire. pro patria fortiter ꝛ ꝯstāter pugnare:ꝛ multa alia iuxta iudiciū recte rōnis:in q̄bus nullus diceret eū peccare aut male agē:sed bn̄ ꝛ laudabilr.igit pōt absq dei spāli auxilio agē bn̄ moralr.Assumptū pȝ:qm̄ etiā de ifidelib⁹ pluribus legim⁹ ꝙ frequent talia egerunt:ꝛ ex his laudant nec vituperant.

8ᵐ C 8ᵒ.Ex puris nālib⁹ pōt quis agē actuȝ remuneratiōe seu pmio:ꝛ si nō eterno saltē tēpali/dignū. igit ꝛ actum moralr bonum.ꝯn̄a est euidens:qꝛ nullus actus nisi sit rectus ꝛ moralr bon⁹ est aliquo pmio dign⁹.

Cap.ꝑ. Assumptū ꝓbat.tum per illud qd̄ habet in Exo.de obstetricibus egyptijs que timētes deū seruabant pueros hebreoȝ ꝯtra pceptū Pharaonis.ꝛ ibidē dr̄.Bn̄ ergo fecit de⁹ obstetricib⁹.ꝛ iterū.Quia timuerūt obstetrices deuȝ edificauit illis domos. Q Nō pmiasset aūt dn̄s etiā illo premio/nisi act⁹ ille sic fuisset pmiādus:vel si fuisset vitiosus aut moralr malus:qd̄ oporteret dicē.Si dicat ꝙ non fuit moralr bonus cū fuerit actus libe ꝛ de libertate elicitus.

Cap.15 Idē pȝ etiā de antiquis romanis qui suis strenuis actib⁹ meruerunt gl'iaȝ iperij.Un̄ de eis dicit Aug.li.5.de ci.di. Quib⁹ ꝗ nō erat daturus de⁹ vitā eternā cum scīs angelis suis.si neq hāc eis terrenā gl'iam excellētissimi iperij cōcederet:nō redderet merces bonis actib⁹ eoȝ.i.v̄tutibus q̄bus ad tātā gl'iam ꝑuenire nitebant.Et paulo post subdit.Nō est qd̄ de summi ꝛ veri dei iustitia cōquerant.perceperūt mercedē suam.Ubi manifeste innuit ꝙ eoȝ laudabilibus actibus iuste merces illa tpalis reddita sit a deo. Et qd̄ plus est etiā dicit ꝙ suis v̄tutib⁹ ꝛ bonis actib⁹:ex quo asserit eos exercuisse act⁹ v̄tuosos ꝛ bonos moralr.

9ᵐ C 9ᵒ si sine spāli gr̄a ꝛc.sequit ꝙ q̄libet ifidelis:imo etiāȝ ꝛ fidelis exn̄s in pctō mortali quocūq suo actu delibera-

A te facto peccaret: qḋ nimis durum vi. Sic.n. sequit̄ ꝙ dā
do elemosynam/⁊ orando deum/⁊ testificando verum/⁊
defendēdo iniuste oppssum: ⁊ multa alia faciendo de gnē
bonorum que homines pctōres quotidie operant̄ pecca/
ret: qḋ nō videt̄ bn̄ dcm̄ nec catholice. cū eos ad talia ope
ra plati ⁊ pdicatores ecclie quotidie exhortent̄. Unde ēt
ex hoc sequit̄ ꝙ nec infidelibus eēt pdicandū vt cōuerte/
rent̄ ad fidē: aut vt exercerēt iusticiā: vel exhiberēt opus
aliqḋ misericordie vel pietatis. ⁊ simil'r nec chr̄ianis pec/
catorib⁹ qui nō sunt in charitate: q2 nulli suadēdum est vt
faciat aliqd qḋ ipse faciendo peccet. Et oium ꝯsequentia
10° pz: q2 quilibet talis caret gr̄a dei. ℂ 10ᵐ. ſm ħ sequeret̄ ꝙ
homo nō posset vti voluntate sua ⁊ lib° ar° nisi male. cōtra
Cap. 35. Aug. 2. de lib. ar. vbi inter media bona qbus hō bn̄ ⁊ ma
11ᵐ le vti pōt: cōputat volūtatē. ℂ 11° homo in solis nālib⁹ cō/
stitut⁹ tenet̄ bn̄ velle. igit̄ pōt ex solis nālibus bene velle.
añs pz: q2 alias nō peccaret nunq̄ȝ bn̄ volendo: qḋ nō est
B dōm. cōsequētia probat̄: q2 in nullo statu qs tenet̄ ad ali/
12ᵐ qd: qḋ pro tunc est sibi ipoīe. ℂ 12° quero de isto spāli mō
iuuandi ad bonum actum: aut.n. deus iuuat cāndo aliqḋ
donum habituale: seu gr̄am gratum facientē: seu gratiaȝ
gratis datam: que pōt inexistere etiam nō actual'r operā/
ti: ⁊ nō actual'r volēti: ⁊ tunc sequit̄ ꝙ solum pp posse ho/
mo indigeat isto adiutorio spāli: cuius oppositū pluries
dcm̄ est supra. Aut iuuat imediate efficiendo ipm̄ actum
volēdi. Et si sic. aut ipm̄ actum solus deus cāt ⁊ volūtas
tm̄mō recipit. ⁊ tunc sequit̄ ꝙ ille actus nō est in ptāte ho
minis nec ei iputandus ad pmiū vel ad penā. nec merito
rius neq̄ȝ demeritorius: qḋ nō est dōm. Aut nō solus de⁹
causat illū: sed simul ipse cum volūtate: ita ꝙ deus sit tm̄
partiale efficiēs: ⁊ cum isto mō etiā ꝯcauset oēm effectuȝ
cuiuscūq̄ȝ cāti agentis/siue nālis/siue liberi: ⁊ omnē actū
C siue sit bonus moral'r/siue malus. ⁊ ħ dr̄ isluētia dei gn̄a/
lis/sequit̄ ꝙ vltra gn̄alē dei influētiam nō idiget spāli dei
adiutorio ad bn̄ volēdum: cuius oppositum pn̄° intendit̄.
Auctres sacre scri ptu re. ℂ Auctoritatibus etiaȝ pōt pars illa ꝯfirmari. ⁊ p̄ auctē
Apl̄i pme ad Cor. dicētis. Qui statuit in corde suo firm⁹
nō hn̄s necessitatē: potestatē hn̄s sue volūtatis: ⁊ hoc iu/
Aplus dicauit in corde suo seruare virginitatem suaȝ/bn̄ facit. ħ
Cap. 7. Apl's dicit ꝙ voluntas seruandi v̄ginitatē est in ptāte ho
minis: ⁊ sic volens bn̄ facit. P̄ 2°. ecclastici scribit̄. Si vo/
Eccl. c° 15. lueris mandata cōseruare cōseruabūt te. ⁊ sequit̄. Appo/
suit tibi aquā ⁊ ignē ad quod volueris porrige manum.
Ante hoiem vita ⁊ mors. bonum ⁊ maluȝ qḋ placuerit ei
dabit̄ illi. In multis etiā partibus scripture ꝯuenit̄ volū/
tas hois dicēdo. noli ħ ⁊ noli illud: ⁊ vtriq̄ȝ ſm hoc: qḋ di
cit August. in de gr̄a li. ar. circa pn̄ᵐ. vbi ad faciēdum ali/
quid vel nō faciendum in diuinis monitis opus volūtatq̄
exigit̄/satis li. ar. demonstrat̄. Et per ꝯn̄s talia sunt in ho
Augst. minis ptāte. ℂ Auctoritatib⁹ etiā Aug. idē pbat̄. Primo
cap. 2°. quidē ipse in de spū ⁊ lr̄a. sup illo v̄bo Apl̄i ad Ro. dū.n.
D gentes que legē nō hn̄t nāliter que sunt legis faciūt. dicit
ꝙ ab ipsis infidelib⁹ q̄dā facta itelligimus vel audiuim⁹
que ſm iustitie regulā nō solū vituperare non possumus.
verum etiā merito recteq̄ȝ laudare. Et paulo post. Sicut
nō ipediunt inqt ad vitam eternā iustū quedā pctā venia/
lia sine quibus hic vita nō ducit̄. sic ad salutē eternā non
psunt impio aliqua bona opa sine qbus difficillime vita
cuiuslibet pessimi hois iuenit̄. Ex quibus pz ꝙ ſm ipsuȝ
ab impijs seu ifidelibus fiūt q̄dam bona opa recte lauda
bilia ſm regulā iustitie: ⁊ p ꝯn̄s bona opa moral'r: lȝ illa
nō sint meritoria vite eterne. Et de talibus bonis. s. meri/
torijs itelligit Aug. vbicūq̄ȝ dicit ꝙ sine gr̄a nō possumus
bonum facē. Qḋ euidēter pbari vi ex eo qḋ 4° lib. ꝯtra
Cap. 19. Julianū. post lōgam disputationē: qua pbare nisus est in
fidelibus nulla eē opa bona: exponēs se dicē sic. Scito nos
illud bonum hoium dicē. illaȝ voluntatē bonā/illud op⁹

bonum/sine dei gr̄a que dat̄ p vnum mediatorē dei ⁊ ho E
minū nemini posse ꝯferri. p qḋ solum hō pōt ad eternum
dei donum regnūq̄ȝ pduci. Oia pinde cetera que vident̄
inter homines hēre aliquid laudis videant̄ tibi v̄tutes ve
re: videant̄ opa bona qd ad me ptinet: quasi dicat de alijs
bonis q̄ȝ de meritorijs nō est cura mei sermonis. ℂ 2° idē 2ᵐ
in de duabus aiabus circa finem. ait. ppterea.n. corpora
diligendo peccamus: q2 spūalia diligē ⁊ iustitia iubemur
⁊ nā possumus: ⁊ tunc in nr̄o gnē optimi ⁊ beatissimi su/
mus. Hic aduerte ꝙ dicit nos nā posse diligere spūalia: q̄
dilectiōe optimi sumus. ℂ 3° cōtra Adimatū. Nisi qs vo/ 3ᵐ
lūtatē mutauerit/bonū opari nō pōt ꝙ in nostra positum Cap. 26.
esse ptāte alio loco dn̄s docet. vbi ait. Aut facite arboreȝ
bonam ⁊c̄. ℂ 4° cōtra fortunatū. hic inqt est pmiū. q2 pro
pria volūtate recta facimus. ⁊ infra. si ergo iperatū est no 4ᵐ
bis vt faciamus arborē aut bonam aut malā: nr̄m est eli/
gere qd velimus. ℂ 5° ꝯtra felicē manicheuȝ lib. 2. paulo 5ᵐ
post pn̄ᵐ. hēt inqt Aug. vnusq̄sq̄ȝ in voluntate aut eligē q̄ F
bona sunt ⁊ esse arbor bona. aut eligē que mala sunt ⁊ eē
arbor mala. ℂ 6° idem ad Simplicianū. lib. 2. Quāuis sit 6ᵐ
in ptāte cuiuscūq̄ȝ qd velit: nō est tamē in cuiuscūq̄ȝ ptāte q. 2ª.
quid possit vel facē cuiq̄ȝ: vel a quocunq̄ȝ pati. In multis
etiā locis librorū de lib° ar°. ⁊ retractationuȝ dicit ꝙ nihil
est tam in ptāte nr̄a q̄ȝ ipsum velle. Sed nō est dōm ꝙ so/
lū malū velle sit in nr̄a ptāte. alioqn libertas arbitrij nō ni
si ad malum data nobis eē videret̄: qḋ non est dōm. igit̄ ⁊
bonū velle est i nr̄a ptāte: ⁊ p ꝯ' ex nob̄ possum⁹ bn̄ velle.
ℂ Demū magr̄ sniaȝ expresse determinat oppᵐ oium p̄/ 7ᵐ
dictorū tenēs partē oppositā q̄onis. Un̄ lib. 2. d. 26. ait sic.
Añ gr̄am pueniētem ⁊ opantē qua voluntas bona ppa/
rat̄ in hoie pcedunt quedam bona ex dei gr̄a ⁊ lib° ar°. ⁊
q̄daȝ etiā ex solo li. ar. qbus tamē vitā nō meret̄ neq̄ȝ gra G
tiam qua iustificat̄. Et postea subdit. Nō negamus tamē
multa añ hāc gr̄am: ⁊ p̄ter hanc gr̄am fieri bona ab hoie
per li. ar. vt ait Aug. in rn̄siōib⁹ ꝯ Pelagianos. vbi dic ho
mines p liᵐ arᵐ agros colere: domos edificare: ⁊ alia plu/
ra bona facere sine gr̄a operāte. ℂ Ad pmū rn̄° negando Ad pᵐ
simpliciť añcedēs vtpote doctrine sanctorum expsse ꝯtra scot. vbi
rium. ait.n. Aug. hypon. rn̄sione 3° Petruȝ nisi dn̄s respe/ supra.
xisset nunq̄ȝ pnia motus amare fleuisset. ⁊ paulo post. Est
igit̄ inqt liᵐ arᵐ. ꝙ quisq̄ȝ eē nō negauerit: sed cōfessus fue
rit ꝙ sine deo bonum opus. i. ꝙ ad eius scm̄ ppositū per
tinet nec incipē nec perficē possit. catholicus est. Ubi in/
nuit ꝙ dicēs oppᵐ nō est catholic⁹. ꝯstat autē ꝙ talis attri/
tio sic pfecte circūstāciōata ptinet ad scm̄ hois ppoᵐ velut
saltē inchoatio quedam. Itē Amb. li. 9. sup Lucam de fle
tu etiam Pe. loquēs. bone inqt lachryme que culpam la/
uant: denique quos Jesus respicit plorant. Negauit primo
Petrus ⁊ nō fleuit. negauit. 2. ⁊ nō fleuit. q2 adhuc nō re/
spexerat dn̄s. negauit 3°. respexit Jesus ⁊ ille amarissime
fleuit. ⁊ sic pbat August. li. p. de gratia christi ⁊ pctō ori/ Ca. 45.
ginali. vbi allegat ħ v̄ba. nō pōt dici ꝙ corporalib⁹ ocu/ D
lis eū dn̄s respexerit visibilit̄ admonendo. Et ideo qḋ ibi
scriptum est inqt Aug. respexit eum domin⁹: intus actuȝ
est in mēte: actum est in voluntate. Misericordia dn̄s la/
tent̄ subuenit: cor tetigit. memoriam reuocauit. interiore
gr̄a sua visitauit Petrum. iterioris hois vsq̄ȝ ad exterio/
res lachrymas mouit ⁊ pduxit affectum. Ex quibus ap/
paret ſm istos duos scōs ꝙ Pe. de suo pctō nunq̄ȝ sufficiē
ter atteri vel dolē potuisset nisi eū domin⁹ spāli gratia ad/
iuuisset: ⁊ sicut de ipso: ita ⁊ de ceteris est cōfitenduȝ. Un̄
de fi. ad pe. ait August. Firmissime tene ⁊ nullatenus du/
bites neminē ħ posse hominū pniam agē: nisi quē de⁹ illu Cap. 31.
minauerit ⁊ gratuita miseratiōe cōuerterit. Apl's eniȝ di/
cit. Ne forte det illis pniam ad cog̃scēdam v̄itatē ⁊ resipi
scāt a diaboli laqueis. Itē in de gr̄a ⁊ li. ar. nisi donuȝ dei
ipsa ꝯuersio eēt nō ei diceret̄ deus virtutum ꝯuerte nos.

F Jtē li.5.ɔtra Julianū.Quātālibet inquit p̄beat deus pa
Cap.91 tiētiam.s.expectādo ⁊ sustinēdo pctōres : nisi ipse dederit
quis agit pniam:q.d.nullus.⁊ hoc statim ꝓbat p ıam al
legata apl̄i ꝟba.patet igit̄ ꝙ illud antecedēs est falsum.
Ad ꝓbationē ɔcedendum est qḋ p̄mo infert̄.s. ꝙ absq̄
p̄uia dispōne ex parte petōris ex pte inq̄ȝ eius tm̄.ita vȝ.ꝙ
illa nō fit a deo p̄ueniente:iustificat̄ pctōꝛ.Vn̄ gratis iusti
ficat̄ p grām ipsius:sicut dicit apl̄s.Et cum infert̄ ꝙ esset
difficile saluare ꝙ deus nō esset acceptatoꝛ psonarū:dōm
ꝙ si fiat s̄mo de acceptatōe psonarū vt sonat in p̄ctm̄:quē
admodū Jaco.2.cum dicit.si psonas acceperitis pctm̄ ope
Cap.2. ramini:⁊ vt accipit̄ ad Ro.2.cum ait.Nō est psonarū ac
ceptatio apud deū:nequaq̄ȝ est difficile saluare ꝙ deus sic
gratis iustificando vnū ⁊ nō alium nō sit acceptatoꝛ pso
narum:imo facillimū est illud videē.Nā ille tm̄ dr̄ accepta
toꝛ psonarū qui in dādo munera vel p̄mia attēdit genus
* vel nationē/statum/vel cōditionē/aut aliquā p̄rogatiuā
psonalē q̄ vna psona p̄ter dignitatē meritoꝝ aliā excellit.
Unde ꝟbū Jaco.dcm̄ est cōtra eos qui diuites:diuitiarū
intuitu paupibus p̄honorāt vt pȝ in pn̄.dci.c.p Augu.in
epl̄a ad Diero.de ꝟbis Ja.qui totā legē s̄uauerit:offen
dat autē in vno fc̄us est omniū reus.Uerbū quoq̄ȝ Pau.
dcm̄ est ad docēdū ꝙ deus in iudicādo nō attēdit nationē
vel genus: sed tam gentili q̄ȝ iudeo retribuit s̄m merita.
Cap.10. Simil'r ⁊ Pe.actuū.10.dicit.nō eē acceptationē psonarū
apud deum:qꝛ nō acceptat psonas intuitu gn̄is seu natio
nis:sed vt ait.in omni gente qui timet deū ⁊ opat̄ iustitiā
acceptus est illi.Nunc aūt pȝ ꝙ deus dum p̄cise gr̄is ⁊ ex
sua libertate mere huic dat grām:illi nō dat.hunc vocat:
illum nō vocat:nō attēdit in ipsis aliquā talē p̄rerogatiuā
psonalē:⁊ ideo nequaq̄ȝ pōt dici acceptatoꝛ psonarum ad
sensum illum.Si ꝟo acciperet̄ acceptatio psonaꝝ simpl'r
pro p̄dilectione qua vnum alteri oīno sibi p̄diligit: eiq̄ȝ grā
1 tias ⁊ dona largit̄:que reliquo denegat:nō debem⁹ cona
ri ipam a deo excludē.sed simpl'r cum apl̄o cōfiteri ꝙ cu
ius vult miseret̄ ⁊ quē vult idurat.Et ad hoc valēt multa
Ad 2m dicta de p̄destinatione dei eterna.li.1.d.40. Ad 2m dōȝ
qḋ fuit ꝙ p̄ma pars anīcedētis.accipiēdo rectum dictamē pro di
Debant ctamine quo dictat̄ quid:⁊ quēadmodū s̄m.s.oēs debi
vbi sup. tas circunstātias aliqd est diligēdum vel volēdū:est sim
plicit̄ falsa.vt pȝ ex dcis in ɔ̄ne 2a.Etiaȝ falsa est 2a pars si
itelligat̄ ꝙ volūtas ex se pōt se cōformare tali recto dicta
mini.vt opȝ itelligi ad h̄ ꝙ valeat ɔ̄ña.⁊ falsitas pȝ ex di
Ad 3m ctis in ɔ̄ne 2a. Ad 3m dōm ꝙ volūtas circa nulluȝ obie
ctū sibi ostēsum pōt ex se tm̄ actum hēre moraliter bonū.Un̄
si aliquem habeat nō adiuta diuinitus necessario ille erit
deordinatus propter carentiam alicui⁹ debite circūstātie.
Ad 4m Ad 4m simpl'r nego minorē:sicut ex toto eam negaret
Aug.vt pȝ ex plibus auctoritatib⁹ adductis.Ad ꝓbatio
nē ɔclōnis p̄me ex suppōne p̄ma.⁊ ex alia eiusdē in de grā
M tia christi ⁊ pctō originali.allegata in ꝓbando ɔ̄nem 3am.
Cap.14 Et certe nō videt̄ mihi ꝙ bn̄ sonet in auribus alicui⁹ fide
lis.cum ipsa oīno excludat necessitatem auxilij diuini ad
omnē actum bonū.Nā cōstat ꝙ quēlibet actum malum
possumus ex nobis:nec ad aliquē talē iuuat nos sp̄aliter
deus.Si aūt quicūq̄ȝ pōt ex se in actum malum pōt ex se
in actum bonū oppositū.sequit̄ ꝙ quēlibet actum bonū
possumus ex nobis absq̄ȝ sp̄ali auxilio dei.Probatio nul
la est.qꝛ q̄uis ɔtraria sint susceptibilia in eodeȝ:neutrūq̄ȝ
sit subō repugnans.⁊ per ɔseq̄ns tā bonus actus q̄ȝ ma
lus ei oppositus suscipi possit in voluntate:qḋ tm̄mō pro
bat̄ p illud assumptū.nō tamē sequit̄ ꝙ si voluntas possit
in se efficere actum malū.ꝙ possit etiam bonū.Sicut nec
si homo pōt ex se hēre erroꝛē alicui⁹ ꝟitatis:pōt etiam ex
se hēre sciam illius.Alioquin hō nāliter ex se posset scire
omnē ꝟitatē creditā de trinitate.⁊ aliam q̄ȝlȝ nobis reue
latam ⁊ scire determinate quot astra sunt in celo : ⁊ sic de

multis ꝟitatibus:quas nos ex nobis nāliter scire nō pos N
sumus.nā circa q̄ȝlibet illarū possumus ex nobis errare.
Ad 5m ⁊ 6m dōm/ꝙ esto ꝙ ɔcederet̄ illud assumptū.nō Ad 5m.
ꝓbatur tm̄ ꝓpositum.qꝛ vltra habitū quēlibet necium est ⁊ 6m.
nobis ad bonum velle ꝙ deus moueat sp̄aliter nostram
voluntatem:sicut in solutione.12.argumenti declarabit̄.
Ad 7m dicendū/ꝙ lȝ hō in solis suis nālibus ɔstitutus Ad 7m
possit sine sp̄ali auxilio dei honorare parentes:subuenire
indigēti:⁊ alia multa agē de gn̄e bonoꝝ.nullū tamē bo
rum pōt agē ꝓpter qḋ opȝ:⁊ quēadmodum opȝ s̄m oēs
circūstantias requisitas ad moralē bonitatē actus.saltē
enim deficiet circūstātia vltimati debiti finis qui est de⁹.
vt supra pȝ.ac per h̄ nec pōt agere actū aliquē moraliter
bonū:vt in ꝓposito habet̄ s̄mo de ipso.Et ideo de gentili
bus ⁊ simpl'r ifidelib⁹ qui dn̄r talia exercuisse.dōm ꝙ lȝ O
talia egerint que erant bona ex gn̄e vel ex offō iuxta mo
dū loquēdi Aug.nō tamē illa egerūt vltimate pp deū.ac
per h̄ nec ꝓpter id final'r ꝓpter qḋ debuerūt.⁊ ideo non
virtuose:sed male atq̄ȝ vitiose.q̄re nec ipsoꝝ actus fuerūt
moral'r boni.⁊ h̄ tota solō ꝟtual'r hr̄ ab Aug.li.4.ɔ̄ Juli. Cap.18.
Ad 8m nego añs.Ad p̄mā ꝓbationē que est de obste Ad 8m.
tricibus.dōm ꝙ illū timoreȝ dei pro quo dr̄ deū edificas
se illis domos nō habuerūt ex se tm̄.sed ex deo misericor
diter inspirāte.⁊ satis verisil'e est:vt dicit qdā doctoꝛ:⁊ il
le obstetrices ex informatione hebreoꝝ fuerūt ɔuerse ad
veri dei cultū.lȝ nō forte ɔuersione p̄fecta.Un̄ iam timorē
dei veri habebāt:vt dicit scriptura.qualitercūq̄ȝ tamē il
lud se habuerit.dōm est ꝙ nec sic timuerūt deū nec eius ti
more pueros cōseruauerūt nisi deo sp̄aliter adiuuante.Et
idē dōm esset de romanis de qbus arguit̄.si cōcederet̄ ꝙ
aliquos actus ꝟe ꝟtuosos habuissent:⁊ ita etiā gn̄alit̄ de
ceteris:q quicq̄ȝ ꝟtuose fuissent opati:sicut pȝ ex auctori
tate Augu.in p̄mo ar.all'a.de s̄mone ipsius de patientia. P
Et simil'r ex eius li.4.ɔtra Jul̄.vbi sibi cōtra se argu.Ju Cap.3.
lia.recitās ait.Sed acerbissimi grē hui⁹ inimici exempla
nobis oppositis ipioꝝ quos dicit alienos a fide abūda
re ꝟtutis in quib⁹ sine adiutorio grē solum ad nāe bonū.
lȝ superstitionibus mancipatū qui solius libertatis inge
nite viribus:⁊ misericordes crebro:⁊ modesti : ⁊ casti in
ueniunt̄:⁊ sobrij ⁊c̄.Et ɔtra hoc arg.quasi respōdēdo sta
tim sequēti.c.Q̄to inquit tolerabili⁹ illas quas dicis im Cap.9.
pijs esse ꝟtutes diuino muneri potius q̄ȝ eoꝝum tribuens
tm̄mō voluntati:lȝ ipsi hoc nesciant donec si ex illo prede
stinatoꝝ numero sint accipiant spiritum qui ex deo est vt
sciant que ex deo donata sunt eis.Uerum qꝛ vt pȝ per eū
dem Aug.5.de ci.dei.⁊ plibus sequētibus.illi romani de Cap.12.
quib⁹ arguit̄ actus illos qui putant̄ eē virtuosi pro obti
nēda mundi glīa vltimate final'r exercebant.dōm est ne
quaq̄ȝ ipsos exercuisse actus ꝟe ꝟtuosos seu moral'r bo
nos:nec etiā vllo p̄mio eterno vel tēporali:sed potius pe Q
na ⁊ supplicio dignos.Q̄ autē Aug.dicit eis redditā eē
mercedē bonis actibus.i.ꝟtutibus.dōm : vt in p̄mo li.d.
p̄a.q.3.ar.2.lati⁹ dixi.ꝙ nō ideo dicit̄ merces illa eis red
dita:qꝛ pro p̄mio suorum actum eis deus illam cōtulerit:
sed qꝛ pro illa obtinenda ipsi suos actus agebant.Et ideo
dicit August.ꝙ eoꝝum intentioni merces quā querebant Cap.15.
est reddita.Sicut etiam de hypocritis dicit saluatoꝛ:rece
perunt mercedē suam.i.quam querūt:quoꝝuȝ tamē act⁹
vtiq̄ȝ constat esse vitiosos.nec vlla muneratione nisi pena
li dignos.Artes etiam illoꝝ nō dn̄r bone nec ꝟtutes nisi
s̄m similitudinē ⁊ hominū estimationem.vnde.Jsta inqt
August.laudis auiditas ⁊ cupido glorie multa alia mi Cap.12.
randa fecit laudabilia.s.atq̄ȝ gloriosa s̄m hominū estima
tionem.Et.c.19.Q̄obrem inquit q̄ȝuis vt potui satis ex
posuerim qua causa deus vnus verus ⁊ iustus romanos
s̄m quādam formā terrene ciuitatis bonos adiuuerit ad
tanti imperij gloriā ɔsequēdam:pōt tamē ⁊ alia causa eē

A latentioꝛ ꝑpter diuersa merita generis humani deo magis nota ꝗ nobis: dum illud cōstet inter omnes veraciter pios neminē sine vera pietate.i. veri dei vero cultu verā posse hēre v̄tutē: nec eam verā esse quādo glorie fuit humane. Et idem li.4.ꝯtra Julia.capl̄is.ij.⁊ duobꝰ sequentibus. Qḋ etiā dicit. Aug. Nō est ꝙ summi ⁊ veri dei iusticia cōquerant: perceperūt mercedē suam. Nō est dcm̄.q. si illaȝ nō recepissent deus iniuste cum eis egisset: nō eis.s.ꝯferēdo ꝙ illoꝝ operum iustitia exegisset. sed ideo dcm̄ est vt excludaꝛ querela. que lȝ nō ꝯm v̄itatē: tamē ꝯm hominū falsam estimationem: qui eiusmodi actus putabāt v̄tuosos: ac ꝑ hoc p̄mio dignos ꝯtra deū fieri potuisset si mercedē illis nō reddidisset. Jlla eniȝ eis reddita ois omnino q̄rela etiam ꝯm opi. falsam alias pōt̄ cōtra dei iustitiā
Ad 9ᵐ est exclusa. ❡ Ad 9ᵐ negāda est ꝯn̄a: nec valȝ ꝓbō. qꝛ lȝ q
B libet taliū careat gr̄a gratum faciēte seu charitate que est habitus infusus: nō tamen caret oi gr̄a dei gratis data: ⁊ omni gratuita dei motiōe ad actū bonū. qnimo multis talibus deꝰ sp̄ālr̄ auxiliaꝛ ad bn̄ agēdū. Nō tamē negāduȝ est multos hoies eiusmodi actꝰ ex offō seu ex gn̄e bonos agēdo peccare. peccāt enim cū nō ꝑpter illud: ⁊ sic agūt: ꝑpter qḋ ⁊ quēadmodū agere debēt siue sint infideles siue chꝛiani. Nec tn̄ peccāt p̄dicatores monētes eos ad illos actꝰ recte: ⁊ sine debito exercēdos. si ⁊ ipsi actū sue p̄dicatiōis: quēadmodū ⁊ q̄ sine debēt exerceant. Un̄ sicut dicit Aug. li.p̄ ꝯtra. Crescētiū. circa pn̄ᵐ. Sicut malignꝰ suasoꝛ peti: etiā si nō ꝑsuaserit merito penaȝ deceptoris incurret: ita fidelis iustitie p̄dicatoꝛ etiā si ab hoibꝰ respuatur. absit vt apud deū sui officij mercede fraudeꝛ. Si ḡ p̄
C dicet quis alijs vt eiusmodi actus agant propter deum: siue illi non agant / siue agant non propter deum: aut cum omissione alterius debite circunstantie: nō solum ipse nō peccat. sed etiā mereꝛ: dum tn̄ offm̄ p̄dicatiōis: sicut dixi:
Ad 10ᵐ quēadmoduȝ debet exerceat. ❡ Ad 10ᵐ dōm ꝙ volūtate per nosipsos male vti possumꝰ. bn̄ v̄o nequaꝗ̄ nisi diui
Cap.9. nitus adiuti. Et ideo ipsemet Augu.p̄ retrac. vbi ⁊ hanc s̄niam recolit ait: ꝙ ex deo est etiā bonꝰ vsus libe volūtatis: ⁊ ꝙ nisi volūtas diuinitꝰ adiuueꝛ a moꝛtalibꝰ recte viui nō pōt.
Ad 11ᵐ ❡ Ad 11ᵐ negāda est ꝯn̄a. ad ꝓbōnē dōm ꝙ vtiꝗ̄ verū est ꝙ pro nullo statu qs teneꝛ ad aliqd qḋ pro tūc est sibi ipōle: ⁊ verū etiā est ꝙ pro isto statu nō est homini ipōle bn̄ agere. Nā pōt cum adiutoꝛio gr̄e bn̄ agere. Sȝ bene est sibi ipōle ex se tm̄ bn̄ agē̄. Et vtiꝗ̄ hō pro isto statu teneꝛ ad aliqd ad qḋ per se solū ipse non pōt. Hic rn̄sio
Cap.6. ꝯfirmaꝛ per rn̄onē Aug. datā ad argu. Celestini in de p̄fec. iustitie. Arguebat siquidē ille. Hō dȝ esse sine pctō. ⁊ cōstat eum nō aliud debere ꝗ̄ pōt. ḡ hō pōt esse sine pctō. Ad qḋ Aug. Rn̄r inquit eadē siltudine qua supius rn̄r. Cuȝ eni videmꝰ claudū qui sanari pōt recte vtiꝗ̄ dicimꝰ. debet eē hō iste sine claudicatiōe: ⁊ si debet pōt. nec tn̄ cuȝ
D vult ꝯtinuo pōt: sed cum fuerit adhibita curatiōe sanatus ⁊ medicina adiuuerit voluntatē. Hoc fit in interioꝛe hoie qḋ ad pctm̄ attinet tanꝗ̄ eius claudicationē per eius gratiā q venit nō vocare iustos: sed pctōres: qꝛ nō est opus sanis medicus: sed male habētibꝰ. Ex his collr̄ ꝙ vtiꝗ̄ hō pro statu isto dȝ ⁊ tenetur esse sine pctō. nec tamē pōt ꝑ se tm̄ sine adiutoꝛio diuine gr̄e esse sine pctō. Sic in proposito dōm est. ꝟ Posset etiā dici ꝙ lȝ homo in solis nālibus pro statu isto cōstitutꝰ teneaꝛ bene agē̄. nō tn̄ teneꝛ ex solis nālibus bn̄ agere. ⁊ ideo non sequiꝛ vt possit ex solis nālibus bn̄ agere.
Ad 12ᵐ ❡ Ad 12ᵐ dico ꝙ lȝ deus frequenter iuuet hominē ad bn̄ agendum per aliqḋ habituale donū quod causat in aia. nō tn̄ tm̄ sic iuuat. sed etiā iuuat ipsum actuȝ imediate cāndo: ⁊ ad ip̄m imediate mouēdo pōam. Unde hō hn̄s gr̄am etiam gratum facientē. ⁊ aliud qḋcunꝗ̄ habituale dei donū: adhuc ad bene operandū idiget alio sp̄āli auxilio dei ꝯm doctrinam beati August. in de natura ⁊ gr̄a. sic dicētis. Mala nostra nō adhuc solū supernꝰ
E medicus sanat: vt illa iam nō sint: sed vt decetero recte ambulare possimus: qḋ quidē etiā sani nō nisi illo adiuuante
Cap.26. poterimus. Et infra. Sicut inqt oculus coꝛpis etiā plenissime sanus nisi cādoꝛe luce adiutus non pōt cernere: sic ⁊ homo etiā plenissime iustificatꝰ nisi eterna luce iustitie diuinitus adiuueꝛ recte nō pōt viuere. constat autē nullum nō habētem gr̄am gratū facientē esse plenissime iustificatum. Sic igiꝛ ad argᵐ dico. ꝙ deꝰ iuuat nos imediate ip̄m actum efficiendo. ⁊ ꝙ nō ipse solus efficit actum. sed etiaȝ volūtas coefficit. Sed vt iam tetigi: nō solum iuuat deus ad bonū velle p̄tialr̄ coefficiēdo: qui est modus cōmunis qui cōcurrit ad cuiuslibet creati agentis quēlibet effcm̄: vt in argumēto dicebaꝛ. sed etiā quodaȝ alio mō sp̄āli. vȝ
F faciendo ipsam volūtatem partialr̄ cōcausare: ita ꝙ ipsa voluntas partialr̄ cōcausat applicata ⁊ q̄si instr̄aliter mota a deo ad sic partialr̄ cāndum. Jn qua tamē motiōe ipa nō necessitaꝛ: sed instr̄m liberū exn̄s in cuiꝰ p̄tāte est sequi motionē p̄mi agentis iuuaꝛ: ita vt agat: que nō sic adiuta nequaꝗ̄ agere potuisset. Ad ꝓductionē v̄o actus mali solum p̄ᵒ mō deꝰ cōcurrit: qꝛ nō facit voluntatē agē̄ actū malum: sicut facit eam agē̄ actum bonum. ⁊ hoc est illud adiutoꝛiū dei sp̄āle sine quo dico: nihil nos bn̄ velle vel facere. Jsta clare docet btūs Aug. in de gr̄a ⁊ li.ar. vltra mediū: dicens sic. Certū est nos velle cū volumus: sed ille facit vt velimus bonū de quo dcm̄ est: ꝙ p̄paraꝛ volūtas a deo: de quo dcm̄ est. qui opaꝛ in nobis ⁊ velle. Certuȝ est nos facere cū facimus. sed ille facit vt faciamus p̄bendo vires efficacissimas volūtati qui dicit faciā vt in iustificationibus meis ambuletis ⁊ iudicia mea obseruetis ⁊ fa
G ciatis. Jtem paulopost. Jpse vt velimus operaꝛ incipiēs: qui volētibus operaꝛ p̄ficiens. ꝓꝑ qḋ ait Apostolus. Certus sum: qm̄ qui operaꝛ in nobis opus bonū p̄ficiet vsꝗ̄ in diē iesu chꝛi. Ut ḡ velimꝰ sine nobis opaꝛ. Cum autem volumꝰ. ⁊ sic volumꝰ vt faciamꝰ nobiscū operaꝛ. Tamen sine illo vel operāte vt velimus vel cooperāte cum volumꝰ. ad bona pietatis opera nihil valemus. hoc ipse. Que v̄ba si bene ꝯsidereꝛ: pȝ cū distiguē duplicē dei modum operandi circa bonū velle nr̄m. Unus est sibi propriꝰ in q̄ volūtas nostra nō coopaꝛ: vtpote facere nos velle. iō ait. Ut ergo velimꝰ sine nobis opaꝛ: sine nobis inꝗ̄ operantibus vt velimꝰ: qꝛ lȝ voluntas velit ⁊ causet volitionē: nō tamē facit se velle aut cāre volitionē. Nec tamē qꝛ deꝰ facit. ideo ipsa nō cāt: sed potius ideo causat. Et ꝓpea ad illō
Cap.7. excludendū Aug. in de coꝛrec. ⁊ gr̄a. de filijs dei de quibus ait apostolus. ꝙ sp̄ū dei agūtur. inquit. aguntꝛ eni vt agant nō vt ipsi nihil agāt. Alius modus est sibi ⁊ voluntati cōis. s. causare volitionē. ideo ait. Cū volumꝰ nobiscū operaꝛ. Et qꝛ vtrūꝗ̄ nobis necessariū est nec alterū sufficit ad bene velle: ideo addit. Tn̄ sine illo nihil operante vt
D velimus ⁊c̄. Jtē in de v̄a inocētia. Quotiēs inqt bona agimus deus in nobis atꝗ̄ nobiscū vt operemur operaꝛ. Jtē in eodē. multa deꝰ facit in hoie bona. que nō facit hō que
ad ap̄l̄s. deus nō facit vt faciat homo. ❡ Ad auctoꝛitatē ap̄lī dōȝ ꝙ talis vtiꝗ̄ habet p̄tāte volūtatis sue: nō quidem sic ꝙ possit ex se sic velle sine adiutoꝛio illius q dicit: sine me nihil potestis facē̄. Sed sic ꝙ illo iuuāte ⁊ velle ⁊ perficere possit: de quo dcm̄ est. qui opaꝛ i nobis ⁊ velle ⁊ p̄ficē̄ pro bona volūtate: ⁊ ꝯm hūc sensum itelligēde sunt cetē̄ simi
Cap.4. les auctꝛes. Qḋ bn̄ docet idē apostolus ad phil'. cum ait. omnia possum in eo. i. ꝑ eū qui me ꝯfoꝛtat. i. qui mihi possibilitatē tribuit: vt exponit glo. Jta etiā docet Aug. in de p̄fec. iustitie. ⁊ in de gr̄a ⁊ lib.ar. ⁊ in li. retrac. in locis ꝗ̄ pluribus. ❡ Ad aliā de liᵒ ecclīastico ⁊ oēs sil'es: dōm ꝙ
ad eccl'. per eas demōstraꝛ vtiꝗ̄ in nobis esse li.ar. ⁊ volūtarie s̄uare mādata ⁊ bn̄ operari. nō tamen ex nobis tm̄mō: sed deo iuuāte ⁊ p̄stāte nobis sic velle ⁊ implere quod volu

J mus. Unde Aug. in de pfectione iustitie. dixit. q nō est vo
Cap. 31. luntariū bonū nisi cū deus operat̃ in nobis ꝛ velle ꝛ ope
rari pro bona voluntate. ꝫ illa de ecclesiastico intelligenda
sit pro statu hominis ante peccatum: vt patebit. disti. 29.
ad aug^m. ¶ Ad auctem pmā Augu. dōm q operum que dñr bo/
na quedā dñr bona: q̄ sūt bona ex officio seu ex gñe tm̃.
Cap. 13. nō aūt ex circūstantijs. Sic Aug. 4. li. ꝯtra Julianuꝫ ait.
Possunt aliqua bona fieri nō bn̄ facientibus a qbus fiunt.
bonū est enim vt subueniat̃ periclitanti homini psertim i/
nocēti. Sed ille qui hoc facit si amādo gl̃aꝫ hominū ma
Cap. 18. gis q̄ȝ dei facit non bn̄ bonum facit. Et sil'r ifra dicit. ipsa
bona opa que faciūt ifideles nō ipsorū eē: sed ipsi⁹ qui bn̄
vtit̃ malis. ipsorū aūt esse peccata quib⁹ ꝛ bona male fa/
ciūt. Cōstat aūt q talia que nō bn̄ fiunt ꝛ sunt pctā facien
tibus. ꝛ si sint bona ex officio ꝛ ex gñe: nō tamē sunt bona
moral'r. ad sensum in quo pñs q̄stio v'lat. Quedā vo dñr
bona: q̄ sunt bona ex officio / seu iuxta modū loq̄ndi mo/
dernorū / bona ex gñe: ꝛ etiam bona ex circūstantijs: que
K vȝ / fiunt ꝑpter qd ꝛ quēadmodū fieri debent. ꝛ talia ap/
pello in ꝓposito bona moral'r. Simil'r quedā dñr recta ꝛ
laudabilia: q̄ sunt bona pmo mō. q̄dam q̄ sunt bona ēt
scdo mō. Ecōtra etiā q̄dā dñr vitupabilia: q̄ nō sunt bo/
na etiā pmo⁰. q̄dā q̄ nō sunt bona scdo mō. etiā si sint bo/
na pmo mō. Nūc ad ꝓpositū dico q sine bonis ꝛ recte fa
ctis ꝛ laudabilib⁹ pmo mō acceptis itelligit Aug. difficil
lime cuiuslibet etiā pessimi hoīs vitam duci. Difficillime
enim iueniret̃ homo qui nūq̄ȝ veneratus fuerit parentes.
nec nunq̄ȝ misertus ꝓpinquorū suorū: nec vnq̄ȝ dixerit ve
rum. ꝛ sic de alijs: que ex gñe bona sunt. Sed nō difficilli
me reperirent̃ multi qui nunq̄ȝ aliqd taliū fecerint ꝓpter
eū finē vltimate ꝓpter quē debuerūt: vtpote ꝓpter deū.
imo inter ifideles vix aliqs repiret̃ qui aliqd taliū fecerit
eo fine quo debuit. Quapp Aug. statim post pmam ptem
auctoritatis allegate arguendo addit. Quāq̄ȝ si discutiat̃
quo fine fiant vix inuenit̃ quā iustitie debitaȝ laudem de/
fensionē mereant̃. Et ideo cum Aug. dicit infideles age/
L re aliqua bona / vel laudabilia. intelligit de bonis p^o tm̃.
Cap. 15. Qd etiā manifeste pȝ ex eo qd li. 4. ꝯtra Jul. de ifidelib⁹:
qui visi sunt singulariter inter ceteros v'as hēre vtutes:
dicit: q nāliter que legis sunt faciunt scriptuꝫ habētes in
cordibus opus legis. hactenus vt alijs nō facerēt qd p/
peti nollēt. hoc tamē pcātes. q hoīes sine fide nō ad eum
finē ista opa retulerunt ad quē referre debuerūt. Minus
enim Fabricius q̄ȝ Catilina punit̃: non q̄ iste bonus. sed
q̄ ille magis malus: ꝛ minus impius q̄ȝ Catilina Fabri/
cius: nō v'as vtutes hñdo: sed a v'is vtutib⁹ nō plurimū
deuiādo. Si tamē aliqd tal'r scm̃. s. debito fine ꝛ alijs de/
bitis. s. circūstātijs reperiat̃ ab ifidelibus. dōm est eos id
fecisse nō sine spāli adiutorio dei. nec oppositū dicit Aug.
imo ꝓpositū magis. ibideȝ. Uñ statim ipse subdit. Sicut
ipsa imago dei renouat̃ in corde credētiū per testm̃ nouū:
quā nō penit⁹ ipietas aboleuerat. nā remāserat id qd aīa
M hominis nisi rōnalis esse nō pōt: ita etiā ibi. s. in corde nō
credētium. lex dei nō ex omni parte deiecta per iniustitiā
pfecto scribit̃ renouata per grām. Ex quib⁹ patet aucteȝ
illā Aug. nullatenus eē contra. Nec etiā qd vlterius dici
tur ꝓbat talē glosam de intētione Aug. qd pȝ. tum q̄ cū
frequēter in pcedētibus ꝓxime capitulis Aug. dixerit ta
lia infidelium opera que vtuosa ꝛ laudabilia vident̃ v'e
eē pctā ꝛ puniēda: nulli dubiū eē pōt: qn intellexerit ipsa
nō eē moral'r bona: sed eē vitiosa ꝛ mala moralit̃. Si aūt
vbi allegatur vellet concedē illa esse moralit̃ bona: q̄ȝuis
non meritoria: patēter cōtradiceret sibiipsi. quod nullus
sane mētis concederet. tum q̄ si subtiliter ꝯsiderētur v'ba
allegata pro parte opposita: magis cōformat̃ propositum
q̄ȝ infirmatur. Dicit enim ipse se de illo loqui bono: p qd
homo pōt ad eternum dei donum regnūq̄ȝ pducit: siue qd

idē valet bonum. qd est a deo pmiabile pmio vite eterne. N
constat autē tale esse omne bonū: quod est v'e bonum mo
raliter: vt in ꝓposito accipio. s. q est bonum ex genē ꝛ om
nibus circūstantijs requisitis ad hoc q actus sit v'e vtuo
sus. Quilibet enim talis actus si fieret ab homine habē/
te gratiam gratum facientē: ꝛ in tali gratia postmodum
decedēte vtiq̄ȝ eterne vite pmio pmiaret̃. igit̃ quilibet est
tali pmio pmiabilis. ꝫ cum sit a nō habēte pdictam gra/
tiam nequaq̄ȝ ad tale pmiū acceptet̃. Cum ergo tale bo/
nū dicat Aug. nō fieri ab ifideli: nec fieri posse sine specia/
li auxilio dei. q̄ȝuis alia bona ex gñe tm̃ fieri possint ma/
nifeste nostrum ꝓpositum ex illo eiusdeꝫ dicto cōfirmat̃.
¶ Ad 2^m auctoritatē eiusdē rñdēdū ē iuxta rñsionē: quā Ad 2^m.
ipsemet dat pmo retrac. Recolēs eni v'ba pdicta inquit. Ca. 15.
Pōt queri cur nā ꝛ nō gratia possumus: dixerim. Sȝ cō/
tra manicheos de nā quomō v'sabat̃ ꝛ vtiq̄ȝ illud agit g̃/
ria vt sanata natura qd vitiata nō pōt possit per eum qui
venit querē ꝛ saluū facē qd perierat. Ex quo apparet eū O
vtiq̄ȝ intelligē q p nām possumus: sed nō per solā naturā.
¶ Ad 3^m dōm ēt sm expōnē eiusdē li. pmo retrac. Jn po/ Ad 3^m
testate ingt hoīs est mutare volūtatē: sed ea ptās nulla est Cap. 22.
nisi a deo det̃ de q dcm̃ est. dedit eis ptāteȝ filios dei fieri.
Cū enim h sit in ptāte qdcūq̄ȝ volumus facimus: nihil tā
in ptāte q̄ȝ ipsa voluntas: sed pparat̃ voluntas a dño. Eo
modo g̃ dat ptātē. h August. Per idē rñdēduȝ est ad aliā
ꝯtra fortunatū. ꝛ ad aliā ꝯtra felicē. ꝛ simil'r ad vltimā ex
li. ad simplicianum. cui⁹ sensum per eadē v'ba ipsemet. ex Cap. p.
ponit li. 2. retrac. ¶ Ad illud qd arguit̃ ex q Augu. dicit Ad 4^m.
frequēter nihil eē tam in ptāte q̄ȝ velle ꝛc. dōm nō solum 5^m ꝛ 6^m.
eē in nr̃a ptāte malevelle. ꝫ etiā bn̄ velle. sed differēt̃. nā
absq̄ȝ spāli dei adiutorio malevelle possum⁹: bn̄ autē vel/
le nisi illo spālit̃ adiuuāte nō possumus: sicut pȝ p Augu.
in de correc. ꝛ gr̃a. ꝛ in de v'bis apl̄i. ꝛ in de pde. diuina: vt
supius in pma rōne pro pma ꝯne est allegatū. Nec tamen
q̄ p solū liberū arbitriū nō nisi male velle possum⁹. ideo
nobis datū est vt male velimus: sed potius: q̄ deo iuuan
te p liberū arbitriū bn̄ velle possumus: datum nobis est P
vt illo pstante bn̄ velimus: eiusq̄ȝ iploremus auxiliuꝫ sine
quo nihil bn̄ velle possum⁹. ¶ Ad illud qd iducit̃ pro in Ad 7^m.
tētione magri: dōm q bonorū operū hoīs q̄dā ptinēt ad
bonitatē vite moralis. Quedā aūt ad bonitatē vite nālis:
qua ēt bn̄ viuūt multi hoīes vitiosi ꝛ moral'r praui. Cum
g̃ magr̃ dicit. q̄dā bona fieri ab hoīe per solum li. ar. ꝛ añ
grām ꝛ pter grām. nequaq̄ȝ itelligit de bonis ptinētib⁹
ad bonitatē vite moralis. sed de ptinētib⁹ ad bonitatē vi/
te nālis. Et h vtiq̄ȝ manifestū est ex probatione quā addu
cit. vȝ ex aucte Aug. hypon. rñsiōe 3^a. Qd vt clari⁹ pateat
recito v'ba Aug. sicut iacēt ibidē. Est ingt fatemur li. ar.
oīb⁹ hoīb⁹ hñs qdē iudiciū rōnis: nō per qd sit idoneū q
ad deū ptinēt sine deo aut inchoare aut certe pagere. sed
tm̃ in operib⁹ vite pñtis taȝ bonis q̄ȝ malis. exponit se de
quib⁹ bonis. d. Bonis dico que de bono nāe oriūt̃. i. vel/ Q
le laborare in agro: velle bibē: velle manducare ꝛc. ꝛ vlt
cōplectēdo subdit. vel qcqd bonum ad pñtē ptinet vitaꝫ.
Que omnia nō sine gubernaculo diuino subsistunt. imo ex
ipso ꝛ per ipm̃ sunt vel eē ceperūt. Deide exemplificat de
malis. d. Malis dico vt est velle idoluꝫ / colē / blasphema
re / velle turpiter viuē ꝛc. Et subdit. velle qcqd non lȝ vel
nō expedit opari. Ex his pȝ p q liberuꝫ arb^m nō est per se
idoneū inchoare vel pagē bona que ptinēt ad deum. eius/
modi aūt cōstat eē oīa opa bona moral'r seu vere virtuo/
sa: ēt si nō sint deo accepta ad pmiū vite eterne: alioqn ta/
lia opa in cathecuminis vel ebrianis i pctō mortali exñti
bus: quorū opa cōstat nō acceptari ad pmiū vite eterne:
nō ptinerēt ad deū nec ex dei gr̃a dicerent̃ pcedē. cui⁹ op/
positum pbatū est p August. in li. ad simplicianū in decla
ratiōe ꝯnis pme. articuli pmi. ꝛ sic pȝ q liberū arbitrium

A nõ põt agẽ bona ptinẽtia ad v̄tuose viuẽ: seu ad bonitatẽ
vite moralis sine auxilio dei. ꝛ dʒ intelligi de auxilio spã/
li ꝛ nõ gñalis influẽtie tm̃. qꝛ nec sine illo gñali: etiam suf/
ficit ad mala opa: vel etiam ad alia bona vite nãlis vt cla/
rum est: ꝛ ipse etiam innuit per aliam clausulaʒ. Que om
nia nõ sine gubernaculo diuino ꝛc̃. ꝛ tamẽ dãs differẽtiã
in hoc dicit: sed tm̃ in operib⁹ vite pñtis ꝛc̃. supple est ido
neũ sine deo. vult ergo ꝙ li. ar. potest ista sine deo specia/
liter adiuuãte: nõ autẽ illa. Quod etiaʒ ꝯfirmat illa exclu
siua dictio / tm̃. Pʒ etiã ꝙ illa bona que ꝑ se dicit posse h°.
ar. sunt bona pertinẽtia ad bonitatẽ vite nãlis: ꝛ inq̃ʒtũ. s.
ad talẽ vitam pertinẽt: constat ꝙ non ex eo ꝙ quis colit
agrum aut edificat domum vel bibit ꝛ manducat. iuxta
qd̃ sua requirit corporis sustẽtatio. ꝛ sic de alijs: que enu/
B merat dicit̃ moralr̃ bonus. qnimo interdum qui v̄tuosior
est moralit̃ / melius colit agrum ꝛ alia p̄dicta opa exercet
pfecte s̃m ꝙ ad eorum nãlem pfectionẽ exigit̃. ex quo eui
dẽter colligitur ꝙ intẽtio magistri ibi nõ est contra dicta.
Ad p^m pnci^a. ¶ Ad p^m pncipale questiõis cuʒ assumit̃ ꝙ homo põt nã
liter implẽ p̄cepta legis scripte. dõm ꝙ implẽ talia prece/
pta duplicit̃ quis dici põt. vno mõ. qꝛ facit id qd̃ lex iubʒ
fieri. vel abstinet ab eo: qd̃ lex iubet nõ fieri. ꝛ in isto sensu
accepto añte. ꝯsequẽtia nõ valʒ. Nam põt quis facere qd̃
lex iubet. v̄bi grã. honorare parẽtes. nec tamẽ aget benẽ
moralr̃. vtpote si nõ ex amore dei. seu si nõ ꝓpter deũ: sed
timore pene aut cupiditate humane glie vel cõmodi tem/
poralis seu q̄cũqʒ alia inordinata intẽt õe honoret parẽn/
tes. Alio mõ dici potest quis legẽ iplẽ si fac̃ qd̃ iubet lex
ꝓpter id ꝛ quẽadmodũ fiendũ est ꝛ fiendũ eẽ lex docet:
ꝛ hoc mõ tm̃ recte dicit̃ quis implẽ p̄ceptuʒ legis. Unde
C Augus. super epl̃am ad Gal̃. dicit: ꝙ p̄cepta legis nõ im/
plet nisi charitas: qꝛ ꝛ hoĩeʒ si ꝓpterea nõ occidit aliquis
ne ꝛ ipse occidat̃: nõ implet p̄ceptuʒ iustitie. Sic aũt sum/
pto añte dico ꝙ hominẽ implere p̄ceptum nãliter: duplr̃
põt intelligi. Uno mõ nãliter. i. per vires nãe precise abs/
qʒ spãli auxilio alio dei. ꝛ sic est falsuʒ. Alio mõ nãliter. i.
per vires nãe adiutus tm̃ spãli auxilio dei. ꝛ sic cõcedo: et
nego cõsequẽtiã. si cõseqñs intelligat̃ cũ exclusione spãlis
Ad rõeʒ 2. auxilij: sicut itelligi opʒ. vt sit ꝯtra dicta. ¶ Ad ꝓbationẽ
dõm ꝙ dictuʒ aplĩ intelligẽdum est in scd̃o sensu ꝛ non in
p̄mo. sicut expresse pʒ ibidẽ per glosam. ꝛ est assumpta ex
li. Aug. in de spiritu ꝛ lr̃a. ait enim sic. Nec moueat ꝙ nã
liter eos dicit que legis sunt facere nõ spiritu dei. nõ fide:
nõ grã. Hoc enim agit spũs grẽ vt imaginẽ in qua nãliter
facti sumus instauret in nobis. Uitium qppe contra nãm
est: qd̃ vtiqʒ sanat grã. ꝛ subdit. Proinde vitio sanato per
grãm nãliter fiunt que legis sunt nõ ꝙ ꝑ nãe nomẽ nega/
ta sit gratia: sed potius per grãm reparata nã. ¶ P. Apo
D stolus nõ ait. cũ enim gẽtes que grãm nõ hñt: sed que le/
gẽ nõ hñt: intelligẽs per hoc gentiles ad fidẽ christi con/
uersos qui legẽ Moysi nõ acceperãt. nõ tamẽ ipsi gratia
dei carebãt ꝑ quã p̄cepta legis iplebãt. Et hanc solõnem
Cap. 15. ꝛ p̄cedentẽ simul dat Aug. Juliano heretico pro se dictaʒ
auctem alleganti. li. 4. ꝯtra eundem. d. Ideo dñr sine lege
nãliter ea que legis sunt facẽ. qꝛ ex gẽtibus venerunt ad
euãgelium nõ ex circũcisione cui lex data est. Et ꝓpterea
nãliter: qꝛ vt crederẽt ipsa in eis est per dei gratiam corre
cta nã. ¶ Ad cõfirmationẽ dico ꝙ nec v̄ba illa nec epl̃a
in qua ꝯtinent̃ fuerunt Hiero. sed pelagij sicut clare patet
Cap. 37 ꝛ. 38. ex li. Augu. de grã chĩi: ꝛ pctõ originali. In quibus v̄ba
pelagij ex epl̃a quã se ad Demetriadeʒ v̄ginẽ scripsisse cõ
memorat recitant̃ que vicina sunt allegatis. Idẽ pʒ ex epi
stola Aug. ad Julianã matrẽ p̄dicte demetriadis virgis:
in qua etiam recitat v̄ba pelagij in epl̃a eadẽ cõtenta. Est
autẽ illius epistole pelagij pn^m. Si summo ingenio pariqʒ
fretus scia ꝛc̃. finis v̄o nullus labor durus. nullum tẽpus
2 longum. quo gloria eternitatis acqrit̃. Scd̃o dico ꝙ si q̄

morales v̄tutes aut earũ bone opõnes sint in gentilib⁹ in/ E
fidelibus vel fuerit: illas vtiqʒ nõ ex solis viribus hãlib⁹:
sed cum spãli dei adiutorio habuerũt: sicut dcm̃ est in rñ/
dendo ad. 8. arg^m. ¶ Ad 2^m cõcedo ꝙ homo vtiqʒ põt age Ad 2^m
re talia opa v̄tuosa: nõ tm̃ nisi adiutus spãli auxilio dei: sic
sinialr̃ dicit Aug. in de pfec. iustitie. rñdens argumẽto ce/ Cap. 22.
lesti. ꝛ silr̃ in de nã ꝛ grã. rñdens argumẽto pelagij. simi/ Ca. 44.
liter etiã ꝯtra Juli. li. 5. eidẽ sic arguẽti. Si fideliter inul/ Cap. 46
tas hoĩes ad studium ꝯtinẽtie: fateris / ꝗ ita v̄tutẽ pudici/
tie a volẽtibus posse seruari. vt sit quicũqʒ voluerit corpe
scũs ꝛ spũ. Cui Aug. rñdeo inqt me fateri: sed nõ sic vos.
naʒ vos ipsius cum virib⁹ hoc tribuitis. ego adiute ꝑ dei
grãm volũtati. Cõcedo ergo cõsequẽs illud p̄mo illatum
sic simplr̃ positum. Sed hoc nõ est ꝯtra me. qꝛ ex ipso nõ
sequit̃ ꝙ homo possit talia opa facẽ suis viribus sine spe/ F
ciali auxilio dei. Si v̄o cõsequens acciperet̃ cũ additiõe
p̄dicta. s. sine auxilio speciali dei. nego consequẽtiam. Et
ad probationem cum dicit̃. alioqñ deus p̄cepisset impos/
sibilia homini. dõm ꝙ si sit sensus ꝙ p̄cepisset ea que sunt
homini impossibilia cũ adiutorio dei: istud non sequit̃: vt
pʒ: si v̄o sit sensus ꝙ p̄cepisset ea que sunt homini impos/
sibilia sine adiutorio dei cõcedẽdum est qd̃ infert̃ ꝛ sicut h
per Aug. ꝛ supra etiam per Bedã rñdẽtem Juliano doce
tur esse concedẽdum. Ex quo etiam hñ põt vlterius infer
ri ꝙ deus nõ p̄cipit homini vt talia opa faciat sine auxi/
lio suo. qd̃ etiã dico esse concedẽdum. docente illud ipsuʒ
Aug. in ser. de pluribus martyribus: cum ait. Juste ꝛ ca/
ste viuere ꝛ charitatẽ cum omnib⁹ custodire cum dei ad/
iutorio omnibus p̄ceptũ est. Itẽ super ps. 118. Ita dñe ita
inqt fac misericors dñe. Impera qd̃ nõ possit impleri. imo G
impera qd̃ nõ nisi per gratiã tuã possit impleri. In primo
sensu consequẽtis intelligendum est dictũ Hiero. nõ in 2°.
Qd̃ ꝯfirmat̃: qꝛ ipse paulo post ait. Liberũ sic cõfitemur
arbitriuʒ vt dicamus nos semper dei idigere auxilio: per
que v̄ba vt dicit magister li. 2°. d. 28. ipse elidit errorẽ pe/
lagij. Per hoc pʒ qd dõm ad 3^m. concedẽdum enim est ꝙ Ad 3^m
homo põt talia facẽ bona: sed nõ sine auxilio dei. ¶ Sed Contra
cõtra hoc põt argui. qꝛ cum nõ sit in hoĩs ptãte vt eũ de⁹
iuuet. nam ipse libẽ ꝛ cõtigent̃ iuuat quẽcũqʒ iuuat. si ho/
mo nõ põt bonum facẽ nõ adiutus: sequit̃ ꝙ nõ est in ho/
minis ptãte agẽ bonũ. ex q̄ sequit̃ sicut p̄us arguendo in/
ferebat̃ ꝙ ipse nõ faciẽdo bonum nõ peccat. ¶ Rñ. p̄mo Rño
ꝙ simile argumẽtũ fieri põt gñaliter contra omnes. nam
oẽs catholici cõfitent̃ ꝙ ad omnẽ actum volũtarium ho/
minis necessarium est adiutorium gñalis influẽtie dei. et
constat ꝙ nõ plus est in potestate creature vt eam de⁹ iu/
uet illo modo gñali q̃ʒ sit in eius potestate vt eã iuuet illo
modo speciali quo iuuat ad bñ agendum. Sicut ergo ex
indigẽtia adiutorij gñalis influẽtie nõ põt inferri ꝙ actus H
voluntarius nõ sit in potestate hominis. Sic nec ex indi/
gẽtia adiutorij spãlis: quare illa p°cõsequẽtia est negãda.
¶ Sed adhuc videt̃ remanẽ difficultas argumẽti. nã sol Contra
tẽ s̃m dcã ꝯcedẽ opʒ ꝙ nõ est in ptãte hoĩs agẽ bonũ sine
illo spãli adiutorio: sic nec sine adiutorio gñalis influẽtie.
ꝗ si alicui hoĩ deus nõ auxiliaret̃ illo spãli mõ bñ agẽdum
ipse nõ posset bñ agẽ. ꝛ per ꝯsequẽs talis nõ bene agẽdo
nec peccaret: sed etiam si deus nõ coageret ad aliquẽ actũ
eius seu nõ auxiliaret̃ per influẽtiam gñalem ipse nullum
actum ageret: nec nõ agẽdo in tali casu peccaret. Sed pri
mũ ꝯsequẽs nõ est dandũ. q̄re ꝛc̃. ¶ Rñ. ꝙ nõ omnis im
potẽtia bñ agẽdi excusat hominẽ a pctõ si nõ bñ agat: qꝛ Rño
nõ illa que est pena peccati: sicut nec ignorãtia que est pe/
na peccati excusat hominẽ a pctõ: si nõ agat qd̃ debʒ: aut
agat qd̃ nõ dʒ. Nũc autẽ s̃m presentẽ statum: omnis ho/
mo ipotẽs est ad bñ agendũ ex se ꝓpter culpam origina/
lẽ: nisi eni i° fuisset euiʒ eẽt collatũ aux^m quõ bñ agẽt sine
alio adiutorio spãli: sicut poterat p̄m⁹ hõ ante pctm̃. Qd̃

§ autē nūc nō pōt nec tale auxiliū hȝ: pena est peccati. Et iō
si alicui de⁹ nō auxilieť mō illo spāli ad bñ agendum non
ppterea excusať a petō dūm nō agit que agē debet. secus
autem fuisset si pmo homini anteq̄ȝ peccasset tale auxiliū
Cap. 49 debuisset. vnde Aug. in de correc. ⁊ gratia. loquēs de pri
ma gratia ⁊ dono dei seu auxilio collato āgelo ⁊ homini
cum pmo facti sunt. Si hoc adiutorio vel angelo vel ho/
mini cū pmum facti sunt debuisset: qm̄ non talis nā facta
erat vt sine diuino adiutorio posset manē si vellet: nō vtiq̄
ȝ sua culpa cecidissent: adiutorium quippe defuisset. sine q̄
manē nō possent. nūc autē quibus deest tale adiutorium
iam pena peccati est. vbi innuit q̄ nunc defectus illi⁹ ad
iutorij: ⁊ per ꝯñs impotētia bñ agēdi nō excusať a culpa
cuȝ sit pena peccati. ¶ Patebit tñ hec solutio plenius ex
quibusdam dicendis in sequētibus. Ex his pȝ q̄ rñdēdo
ad fōrmaȝ obctiōis fcē ꝯcedēda est ꝯña pᵃ: ⁊ negāda est 2ᵃ.
¶ Distinctiōis. xxvj. xxvij. ⁊ xxviij ¶ Q. ō. ij.

★ Ecundo quero. vtrum homo in pre/
senti statu possit ex suis viri
bus naturalib⁹ absq̄ȝ dei auxilio speciali qō/
libet peccatum vitare. Et videtur q̄ sic. quia
si nō posset sequitur. q̄ aliquādo ipse nō pec/
cando peccaret. hoc autē implicat impossibilia. ꝯseqn
Cap. 38. tia probatur per illud Augu. 3. de lib. ar. Quis enim pec
2ᵐ cat in eo quod nullo modo caueri potest? ¶ Secundo si
nō posset/sequitur q̄ nō omne peccatum hominis erit vo
luntariū. ⁊ per ꝯñs nō esset pctm̄. qō est cōtradictio. ꝯña
Ca. 24. scḋa pbať per illud Aug. de vera religione. adeo peccatuȝ
voluntarium malum est: vt nullo modo sit pctm̄ si non sit
voluntariū. Et hoc quidem ita manifestū est: vt nulla hic
doctorum paucitas: nulla in de doctorū turba dissentiat.
Prima vero ꝯsequentia patet ex eo. q̄ si aliquod peccatuȝ
homo nō possit vitare illud ipse de necessitate cōmittet et
Cōfir. nō libere. ac per hoc nec voluntarie. ¶ Cōfirmať h̄ ratio
Cap. 26. tora per ꝯseqntiā Aug. de vera rel. ait enim. Qō aūt hoi
1. a peruerso angelo psuasum pȝ ⁊ ad h̄ vtiq̄ȝ voluntate cōsen/
sit. nam si necītate id fecisset/nullo peti crimine teneret.

Oppoᵐ Cap. 4. Ad oppositū est illud Augu. in de perfectione
iustitie. Nature viciate paruȝ est
ad non peccandum voluntatis arbitrium nisi adiuta sa/
net gratia dei per Jesum christum dominum nostrum.

Ista qō est intelligenda de peccato actuali nō de ori
ginali. nā de originali petō hēbiť infra spā/
lis inqsitio. Erūt aūt hui⁹ qōnis articuli duo. nā pmo vi/
debiť de qsito pn̄. Scḋo ingreť. an homo vltra nālia bo
na hñs grām habitualem gratum facientem possit absq̄ȝ
alio speciali auxilio dei quodlibet peccatum vitare.

pᵘˢ artiᵘ Circa pmum articulum: qr qdam dixerunt q̄ hō per
libe. ar. absq̄ȝ alio dei spāli adiutorio pōt vitare
omne peccatum: ad hūc sensum. vȝ. q̄ in ptāte habet se p/
M seruare ab omni petō ⁊ nullū penitus cōmittere. Alij vero
dixerunt. q̄ nō est in ptāte hominis qn aliqō peccatū cō/
mittat. neq̄ȝ pōt sine speciali dei grā ⁊ adiutorio se ab om/
ni petō seruare inmunē: seu omnia peccata collectiue vita/
re: qōlibet tamē pctm̄ fm se homo pōt p lib. suū ar. absq̄ȝ
alio auxilio dei spāli pter influētiā gnālem vitare. Idcir/
co in articulo isto pono duas ꝯnes. Pria est. q̄ nō est pos/
sibile hoi in statu pñti absq̄ȝ spāli adiutorio dei vitare om
ne pctm̄ ꝯ pmā opi. Secūda q̄ nō qōlibet pctm̄ suum pōt
hō aliquis in pñti statu aut potuit ppria virtute sine spāli
auxilio dei vitare. Et in vtraq̄ȝ ꝯne loquor de hoie nō do.
pᵃ ꝯ ac potēte ppria volūtate peccare. ¶ Primā ꝯnem pbo.
pmo sic. Nemo pōt absq̄ȝ spāli auxilio dei oēm noxiā ten/
tatiōeȝ vitare. Aut oi q̄ tētať resistē. igiť non est hoi poīe
sine spāli dei adiutorio: omne pctm̄ vitare. ꝯsequētia pla/
na est: qr ois nō resistēs tētationi noxie peccat. Prima ps
añcedētis cuilibet p expiētiam quā de seipso habȝ est nō.

Mundus enim/caro demonia/diuersa mouent prelia: ⁊ N
quis est qui habeat in sua ptāte vt nullum pdictorum cō
tra eum moueat plium: quis eni hȝ in ptāte sua: quibus
visis aut alijs sentis tangať. Que cogitationes eius men
tē introeant. Aut ēt quis vitare possit inordinatos somniq̄
motus: pȝ q̄ nullus. Scḋa vero pars añtis pbať. pmo ex
eo q̄ cum pelagius dogmatiçasset victoriam tētationē in
nobis eē ex li. ar. nō ex diuino adiutorio. hoc tanq̄ȝ erro/
neum ⁊ fidei catholice veritati ꝯtrariuȝ anathematiçare
compulsus est. Vñ sicut dicit Aug. in epl'a ad paulinū no
lanum epm. ⁊ est allegatum in pce. q. in pbōne supposi/
tionis 2ᵉ. Pro pma ꝯne. pmi arti. ibi pbanda. ꝯñs sit vt q
cunq̄ȝ sequiť illius episcopalis iudicij auctoritatē ⁊ ipsius
pelagij confessionē: hec tenē dēat: que semp tenuit catho/
lica eccl'ia. Deinde enumerans illa q̄ȝtum ad ppositūȝ fa/
cit subdit inter cetera. vt fateať quādo contra tētationes
ꝯcupiscētiasq̄ȝ illicitas dimicam⁹: q̄ȝuis ⁊ illic habeam⁹
⁊ ppriā voluntatē: nō tamē ex illa: sed ex dei adiutorio no O
stram puenire victoriā. ¶ Sȝ ad hoc forte diceť iuxta q̄/ Rñ
rūdam glosam/q̄ aliud est vincē tētationē. aliud resistere
tētationi. Omnis enim qui nō cōsentit tētationi: resistit ei.
Vincit aūt ille tm̄mō/qui sic illam supat/vt id adipiscať/
ad qō pdēdum inclinabat tētatio. Is autēȝ est qui ex sua
victoria mereť bonū eternū. ad hō enim amissionem tēta
tio iclinabat. Ex quo sequiť q̄ nō omnis qui resistit tēta/
tioni vincit illam: sed tm̄mō illē qui resistit meritorie. Om/
nis igiť nemo vtute ppria possit vincē tentationes: sicut
verba allegata testanť: quin tamē possit resistē/nō ꝯcludiť.
Hec glosa pro certo nō est ad mētē patruȝ. qui pelagij dā
nātes errorē/pdictam veritatē catholicā sine ambagib⁹
ꝯfitēdam eē decreuerunt. Hoc manifeste pȝ pmo ex verbis 3
Innocētij pape rescribētis patribus qui interfuerāt cōci/
lio carthaginēsi. vbi errores pelagiani dānati sunt: inue/
hēs enim q̄ȝtum ad hunc articulū in pelagium ⁊ celesti/
num. ait. Nescientes q̄ nisi magnis pcibus in nos dei grā
implorata descēdat nequaq̄ȝ terrene labis ⁊ mūdani cor/
poris vincē conantur errores. Cū pares nos ad resistēdū P
nō libe. ar. sed dei solius solum facē possit auxiliūȝ. Et itē
rū infra. necesse est inquit vt quo auxiliante vincimus: eo
iterū nō adiuuāte vincamur. Ex his aduertāt pfacti glo/
satores q̄ catholici pres in verbis pdictis eū intellexerunt
he tētatione hēre victoriā: qui tētationi resistit nec vinciť
illa. s. neq̄ȝ alia. Nā si alia tētatiōe fortiori superat⁹ qs nō
cedat minori. sic cum quis abstinet a fornicatiōe: humane
laudis maiore cupidine. nequaq̄ȝ di vincē tētationē forni
catiā: sed duab⁹ tētatiōibus pulsatus vel vtraq̄ȝ vel maio
re vinciť: ⁊ vna tētatio reliq̄ȝ vincit. ¶ Itē idē Innocētius
rescribēs patribus milevitani cōcilij ꝯ pela. ⁊ cele. ibideȝ
ēt damnatos sic ingt. Negātes q̄ auxiliū dei inquiūt ho/
minē sibi posse sufficē: nec grā hō egē diuina. qua puatus
necē est diaboli laqueis irretitus occūbat. Et paulopost. Q
Quippe nec alias diaboli machinas nisi eadē possumus
iuuāte vitare. Aduertāt ⁊ hic q̄ sine grā vitare nō potest
homo diaboli tētamēta: sed necē est eum illaqueatū occū
bere: nō igiť pōt p seipsum resistē. ¶ Confirmať intentio Confir.
ista. qr certum est q̄ pdicti pres pfatum dānātes errorē
voluerūt ipm dānare fm eū sensum in quo loquebať pe/
la. ⁊ in quo eū cognoscebāt errare: sed talis sensus est si vi
ctoria tentationis pro resistētia capiať: sicut pȝ p Aug. li. Cap. 27
pmo de grā chrī ⁊ pctō originali. vbi de pelagio loquēs.
In li⁹ ingt ad vginē sacrā cuȝ dicit. diuinā mereamur gra
tiā vt facilius neq̄ȝ spūi sancti spūs auxilio resistamus: si/
gnificat pfecto quid sapiat. Ut quid enim hoc verbū inter/
posuit. i. facili⁹. An vero ñ erat integer sensus. vt neq̄ȝ spūi
sci spūs auxilio resistamus. Sed q̄ȝtū detrimētum h̄ ad/
ditamēto fecerit quis nō intelligit. Volēs vtiq̄ȝ credi tā/
tas esse nature vires q̄s extollēdo pcipitat: vt ēt sine auxi

A lio spūs sci: ꝛ si minus facile: tñ aliq̄ modo neq̄ꝫ spūi resi/
stat. Et infra. eiusdē v̄bis pelagij recitatis. In qbus inquit
cap.48. v̄bis certe manifestum ē: ita cum velle nos adiuuari gra/
tia spūs sci: nō q2 sine illo ēt per solam nāe possibilitatem
nō possum⁹ resistere tētatōi: sꝫ vt facilius resistamus. Ex
his v̄bis pꝫ ꝙ pelagius de resistētia loq̄baẜ. Q. autē ipse
erraret in hoc qđ dicebat hoiem sine adiutorio spūs san/
cti posse: sꝫ nō facilr̄ tñ aliq̄ mō spūi neq̄ꝫ resistere. appꝫ ex
eo ꝙ Aug. post pelagij v̄ba nunc recitata ꝛ q̄dam alia ex
Cap. 29 alio libro eius. s. p̄mo pro lib. ar. istis filia statiꝫ. addit Au
gu. tolle facili⁹ ꝛ non solū plenus. Uerum ēt sanus est sen
sus. Ex quo pꝫ ꝙ appositio istius v̄bi / facili⁹ / inuit sensuꝫ
Cap. 30 nō sanū: qđ etiam añ notauit Aug. cū ait. Sed q̄ꝫtum de/
trimētū h additamēto fecerit ꝛc̄. Et ppea ɔ̄ñter ait. Emē/
det hec oīa: ne si in reꝝ magnaꝝ ꝓfunditate humana erra
B uit infirmitas ēt diabolica huic accedat errori vel fallacia
vel animositas siue negādo qđ sensit: siue defendēdo ꝙ p/
peram sensit. Ergo damnatores erroꝝ illi⁹ voluerūt cōfi/
tendū eē nos nec facilr̄ nec difficilr̄ posse tētationi resisteẜ
sine adiutorio dei: cum simplr̄ ꝛ sine ambagibus confitē/
dum esse decreuerint: qñ ꝯ tētationes ɔcupiscētiasq̄ꝫ illici/
tas dimicamus: q̄ꝫuis ꝛ illic hēamus propriam voluntatē
non tñ ex illa: sꝫ ex dei adiutorio nostram prouenire victo
Confir. riam. ¶ D. Homo hñs grāꝫ ꝛ resistēs tētationi resistit me
ritorie ꝛ vincit tētationē ꝛ eidē tētationi. posset ēt sine grā
ꝛ q̄lꝫ alio spāli adiutorio resistere: vt dicit rñ⁹. igiẜ grā nō
iuuat tētatum ad resistēdum vel vincēdum tētationē: sꝫ fa
ciat suam resistētiam eē deo acceptam ad p̄mium ɔsequē/
dum. Et est sile sicut si rex militē aliquē resistētē ꝛ fortiter
pugnantē ꝯ inimicum in veste seu roba regis p̄miare vel/
let aliq̄ p̄mio: quo tñ nollet eum p̄miare si sine roba regis
ꝯ eunde pugnasset: ꝛ silr̄ restitisset. Nam vestis illa neq̄ꝫ
C iuuisset militē ad pugnādum: q̄ꝫuis sine ipsa pugna illius
non eēt apud regē meritoria. Sꝫ ɔfessio catholica dicit tē
tatum iuuari a deo: ꝛ silr̄ tota doctrina scōꝝ vult ꝙ homo
ꝑꝑ suam infirmitatem ꝛ impotētiaꝫ indigeat adiutorio di
uino ꝯ tētationes. q̄re ꝛc̄. Nec pōt dici ꝙ indiget iuuari vt
facilius possit resistere. nō autē simplr̄ vt possit. q2 tunc ca
S. ɔfir. ditur i responsionē tactaꝫ pelagij ɔdēnataꝫ. ¶ D. Resistē
tia q̄ hereticus vel scismaticus qs aut cathecuminus resi
stit tētationi alicui ꝑꝑ deū: vtiq̄ꝫ non est meritoria vite eter
ne. Si ergo talis sic resistit absq̄ꝫ spāli adiutorio dei cū sic
resistere sit aliqđ bonum: q̄ꝫuis nō meritorium sequitur ꝙ
in volūtate hominis sit bonum aliqđ sine adiutorio ꝛ mu
nere dei: cuius oppositum prolixe monstratum ē in qōne
p̄cedēte. ꝛ spāliter ex determinatione Aug. in sermone de
patiētia allegato ad probandum p̄mam ɔ̄nem articuli p̄/
mi. Eadē pars añtis probatur 2° sic. Si absq̄ꝫ dei auxilio
3 posset homo resistere tētationibus: nō eēt rogandus deus
nec eius implorādum auxilium quo possemus resistē illis
D pꝫ ɔ̄ña ista in rōne 3ª facta ad probandum primam ɔ̄nem
p̄mi articuli precedentis. q. Sꝫ ɔ̄ñs pꝫ eē falsum. ex eo ꝙ
quotidie pro hoc orat eccl̄ia sicut ꝛ caput eccl̄ie chrūs ora/
re docuit: cum ait in orōne dominica. ne nos inducas in tē
tationem. i. ne nos in tētatione deficere p̄mittas: iuxta ex/
positionē Aug. in ep̄la eius. ꝛ aliorum quatuor ep̄oꝝ ad
Innocētium papam ꝯ pelag. destinata. ¶ Dices nō sequi
ex h ꝙ nō sit orandum ꝓ tali auxilio: q2 q̄ꝫuis sine illo pos
simus resistē: non tñ ita bñ ꝛ facilr̄: vt ḡ melius ꝛ facilius
resistē possimus orandum ē. ¶ Ista rñio nullatenus stare
pōt. p̄mo q2 exp̄sse ɔ̄dicit concilio ꝛ Aug. dicētibus: ꝙ se/
quiẜ nō dēre nos orare. 2° q2 aperte dant illam sniam dam
natam ꝛ reprobatam quā innuebat pela. dicēdo. ꝛ facili⁹
neq̄ꝫ spūi ꝛc̄. ¶ Hanc rōnem ꝛ ad idē propositū facit idē
Aug. ꝯ pelagium lib. 2. de baptismo paruuloꝝ ad marcel
linū circa p̄n^m. d. sic. Sunt. n. qdam ita p̄sumētes d libero
humane volūtatis arbitrio: vt ad nō peccādum nec adiu/
uandos nos diuinitus opinenẜ semel ipsi nāe nr̄e cōcesso A
libero voluntatis arb°. ꝛ mox ꝯ eos. Uñ fit inquit ɔ̄ñs vt
nec orare dēamus ne intremus in tētationē. hoc ē ne tēta
tione vincamur vl' cum fallit ꝛ p̄occupat nesciētes vl' cuꝫ
premit atq̄ꝫ viget infirmos. ꝛ tunc dicit illud illatum eē ꝑ/
niciosum ꝛ cōtrarium religioni qua sumus ibuti. ꝛ aduer
sarium qua deum colimus pietati. ¶ Scđo probaẜ p̄mo 2°
p̄ncipalis ɔ̄ ex fundamento iam tacto de orōne: q2 quoti/
die orat eccl̄ia pro vitandis seu non ɔmittēdis pctīs: dicēꝫ
tua nos hodie salua virtute vt in hac die ad nullum decli
nemus pctm̄. ꝛ silr̄ pro eodē plures alias orationes quo/
tidie fundit ad deum. Silr̄ ap̄lus ad Cor. 2. Oremus inq̄t Cap. vl.
deuꝫ: vt nihil mali faciamus. Ex quo v̄bo hn ꝙ dicit Au
gu. in proxime allegata ep̄la ad Innocētium: satis appꝫ
ꝙ ad nō peccandum. i. ad nō male faciēdum: q̄ꝫuis eē non
dubitetur arbitrium volūtatis: tñ eius ptās non sufficiat
nisi adiuueẜ infirmitas. Ipsa igitur orō clarissima testifica 3
tio est. s. nostre infirmitatis ꝛ necessitatis diuini adiutorij.
¶ Tertio sic. si homini eēt poſ'e sine auxilio dei virtute p/ 3°
pria vitare oē pctm̄: possibile eēt sibi virtute ꝓpa sine alio
spāli dei auxilio implere omnia mandata diuina. ɔ̄ña pꝫ:
q2 qđcūq̄ꝫ mandatum homo nō impleat peccat. Sꝫ ɔ̄ñs ē
falsum cum fuerit vnus error damnatoꝝ pelagij. dicente
Aug. de pelagianis ꝛ cele. in lib. de heresibus. c. penul. Di
gratie dei intantum inimici sunt vt sine hac posse hominē
credant facere omnia mandata diuina. Cum si hoc veruꝫ
eēt: frustra dñs dixisse videreẜ sine me nihil potestis facē.
Itē idē in ep̄la ad Hylarium syracusanum circa p̄ncipiū.
Id inquit qđ dicūt sufficē homini: ꝛ spūs sci dono ad opa
bona non adiuueẜ: q̄nimo anathematiçandum est ꝛ om/
nibus execrationibus detestandum. Hoc ip̄m ēt damnatū 3
fuit in ɔcilio milenitano vt allegatum est in ꝓbatione q̄r/
te suppositionis facte ad p̄mam ɔ̄nem primi articuli p̄ce/
dētis qōnis. ¶ Quarto ꝓbaẜ ɔ̄ expressa determinatione 4°
ɔcilij milenitani in quo sic habeẜ. Quicūq̄ꝫ dixerit gratiā
dei qua iustificamur per Jesum christum dnm̄ nr̄m ad so/
lam remissionē pctōꝝ valere: que iaꝫ ɔmissa sunt: non etiā
ad adiutorium vt nō ɔmittantur: anathema sit. Itē Aug. Cap. vl.
in de p̄fectione iustitie. qsqs negat nos orare dēre ne intre
mus in tētationē. negat aūt hoc qui ɔtēdit ad nō peccan/
dum gratie dei adiutorium nō eē homini necessarium: sed
sola lege accepta humanā sufficē voluntatē: ab aurib⁹ om
nium remouēdum ꝛ ore omnium anathematiçandum eē
nō dubito. Eādem sniam ponit aliud capl'm p̄allegati cō/
cilij: sic pꝫ in probatione tertie ɔ̄nis p̄mi articuli p̄cedētis
qōnis. Nec pōt dici gratiā eē necessariā homini nō ad sim
plicit' vitandum: sꝫ ad vitandum facilr̄ peccata quasi sine
ipsa: q̄ꝫuis difficilr̄ vl' nō tam faciliter hō illa vitare posset.
nā hec fuit peruersa ac dānata expositio pelagij sicut pro/ D
batum est ꝑ verba Aug. in de grā chr̄i ꝛ peccato origina/ Cap. 17
li. paulo añ allegata. Quod ēt refelliẜ per aliud capl'm p̄/
allegati concilij recitatum in probatione suppōnis quar/
te facte ad probādum p̄mā ɔ̄nem primi articuli p̄cedē. q.
¶ Multis auctēibus sacre scripture possꝫ ɔ̄ p̄dicta proba
ri. Sed paucas cōmemorare sufficit. ait enim ps. Nisi do/
minus custo. ciuitatē frustra vigilat qui custo. eā. ꝛ ꝓpte/
rea ipse orabat. d. nō det. i. non permittat dari in cōmotio/
nem pedem tuum neq̄ꝫ dormitet q custo. te. Item sapiens Cap. 8.
in libro sap. vnum sciui: qm̄ alr̄ non possum esse continēs
nisi deus det. ꝛ hoc ipsum erat sapie scie cuius eēt hoc do/
num adij dñm ꝛ deprecatus sum illum ꝛc̄. Et sequitur in
orōne sua. da mihi sedium tuarum assistricem sapiam. ꝛ i/
fra. Scit eni illa omnia ꝛ itelligit ꝛ deducet me in opibus
meis sobrie ꝛ custodiet me in sua po°. Ecce fatetur se nō
posse continere nisi deus det. ꝛ ꝓpterea orat sibi dari dei
sapientiam increatā que deducat eum sobrie ꝛ sua poten/
tī virtute custodiat ab incontinentia ꝛ intemperantia. vꝫ.

7 aliisq; peccatis. Alie plures possent adduci: sed iste suffici
1° 2 ant. ¶ 2ᵐ 9ñe pbo p̄ sic. aliqs peccat nō diligendo deum
pp se vltimate ⁊ diligēdo creaturā non pp deū finalr. igit
sūū pctm̄ hō non p̄t sine spāli auxilio dei vitare. añs est cer
tum. 9ña pbat. q2 tale pctm̄ nō p̄t vitari nisi deus diligat
pp se: sed sic diligere deū nemo in p̄nti statu p̄t sine spāli au
xilio ei⁹: vt pbatū est in p̄cedēti. q. pma rōne pme 9nis. p̄/
2ᵐ mi articuli. ergo ⁊c. ¶ 2ᵒ. si qōlibet sūū pctm̄ hō sine spāli
auxilio dei p̄t vel possit vitare. igr̄ audiens p̄dicari sibi fi/
dem chr̄i pōt sine alio adiutorio credere q̄ sibi p̄ponuntur
credenda. p3 9ña: q2 talis si non credat vtiq; peccat. nam
q non crediderit 9dēnabit. mar. vlti. ⁊ Jo. 16. ait saluator.
Cū venerit ille arguet mūdū de peccato: ⁊ de iustitia ⁊ de
iudicio. de peccato qdē q2 non crediderūt in me. Aug. q3
ad vitalem in ep̄la 5 eum. neq; enim dictur⁹ es inqt nihil
mali eū facere q nō credit in chr̄m: aut q fidē deserit chr̄i.
K S3 9ñs est erroneū testāte Aug. se in eo aliqñ errasse. ⁊ p
pterea ip̄m retractasse in ō p̄de. scōz circa pn̄ᵐ. vbi sic ait.
Neq; eni fidem putabam dei gr̄a p̄ueniri vt p illā nob da/
ret q vtilr posce⁹ᵐ: nisi q2 credere non possem⁹ si nō p̄ce/
deret p̄conium veritatis: vt aūt p̄dicato nob euāgelio 9sen
tiremus nr̄m esse pp̄riū ⁊ nob ex nob eē arbitrabar. Quē
meū errorē nōnulla opuscula mea satis idicant añ ep̄atū
meū scripta: ⁊ deide cōmemorat h̄ se in libro suaz retrac.
reuocasse: ppterea: q2 fides iter dei dona ab Ap̄lo nūatur
Cap. 23 ⁊ ita est i sic p3 p̄ lib. Seq; in hoc errasse vbi nūc recitata
sūt eius v̄ba. dicit fuisse cōuictū ex illo ap̄lico testimonio.
Quis. n. te discernit? Quid habes qō non accepisti. Qō
testimoniū vt non multo post subdit. nō sinit quē q3 fideliū
dr̄e hēo fidem quā non accepi. Reprimit̄ eni3 ois his apo
stolicis v̄bis tota hui⁹ rn̄sionis elatio. S3 ne hoc qde3 p̄t
dici: q3uis non habeam pfectam fidem. habeo tn̄ eius me
ritū: quo in chr̄m p̄mitus credidi: q2 ⁊ hic rn̄det. qd autē
L habes qō nō accepisti? Si aūt ⁊ accepisti: qd gloriaris q̄si
non acceperis: ⁊ infra 9cludēdo. Proinde inqt posse hēre
fidem sic ⁊ posse hr̄e charitatem n̄ae est hoium. hr̄e aūt fi/
dem quēadmodum ⁊ hre charitatē: gratie est fidelium: ⁊
multa alia ibidem dicit reprobando quendam illius tp̄is
errorem dicētium. q initium fidei erat in nob ex nob. Itē
iste fuit error Uitalis: sic idem Aug. in ep̄la ad eūdem re/
citat. eidem inquiens iux pn̄ᵐ ep̄le. Quō dicis q te audio
dr̄e vt recte credamus in deū ⁊ euāgelio 9sentiam⁹ nō eē
donū dei: s3 hoc nob esse a nob. i. ex p̄pria volūtate: quam
nob in nr̄o corde non opatus est ipse. Et adhoc cū audie/
ris. Quid est ḡ qō ait Ap̄ls. Deus opatur in nob ⁊ velle:
rn̄des p legem suam p scripturas suas deum opari vt veli
mus q̄s vel legimus vel audimus. S3 ei 9sentire vel non
9sentire ita nr̄m est vt si velim⁹ fiat. si aūt nolim⁹ nihil no/
M bis opationem dei valere faciamus. Hic p3 q iste Uitalis
opinabat̄ hoiem posse p̄dicato sibi chr̄i euangelio ex pro/
pria libertate absq; alio dei adiutorio credendo 9sentire:
sic signat consequēs illatū. Hoc aūt tanq3 erroneū repro/
bat Aug. 9tr trib⁹ rōnib⁹: quaz p̄ma est: q2 tūc seque/
b ret̄ q nō eēt pro infidelib⁹ orandū vt crederēt: sed tm̄mo/
do foret eis euangeliū predicandū. vnde ait. Q̄ si dicis p/
fecto nostris oronib⁹ contradicis. dic ḡ apertissime nos p
his qbus euangeliū predicam⁹ non dēre orare vt credant
sed eis tm̄modo p̄dicare. Et deinde ondit hoc eē 5 piā cō/
suetudinē eccl̄e ⁊ doctrinam ap̄licā: ac bti Cypriani. P̄ 2ᵃ
2 rō est: q2 tūc nō deberem⁹ deo gratias agere: ex hoc q ali
qui tali predicationi credēdo 9sentiūt: q2 sic ficte agerem⁹
⁊ non v̄e: qō non est credendū: cū hoc pius teneat ritus ec
clesie: vñ ait ifra. Inaniter ⁊ pfunctorie poti⁹ q3 veraciter
magnas cū exultatione agim⁹ deo gratias: qñ aliq infide
lium credūt si h̄ in eis ipse nō facit. ⁊ subdit. Prorsus non
deo gr̄as agim⁹: sed nos agere fingim⁹: si vnde illi gratias
3 agim⁹ ip̄m facere nō putam⁹. P̄ 3ᵃ ratio ei⁹ est: qm̄ vt dicit

h̄ incidit in sniam damnatā Pelagij: q̄ dicebat gr̄a3 dei nō N
ad singulos actus dari: ⁊ p3 9ña: q2 s̄m hoc dictū nō dare
tur ad talem actū credendi. vñ subdit ipse. Hec est illa pe/
lagianoz male diffamata meritoq; reprobata ⁊ ab ipso ēt
Pelagio timēte damnari in orientaliū ep̄oz iudicio damna
ta snia: q̄ dicūt gr̄am dei non ad singulos act⁹ dari: sed in
li. ar. esse vel in lege atq; doctrina. Et q3libet rationū p̄di/
ctarū valde diffuse prosequit̄. 9cludēs tandē. q crede euā
gelio nō est opus n̄ae vel doctrine sed diuine gr̄e. In ep̄la
q3 ad Paulinū nolanū ep̄m. Quia iquit volūtas vt ad v̄a
credēda moueat̄ nō sibi sufficit nisi per gratiam de⁹ oppi
tulet̄: dicēte ipso dn̄o cu3 de nō credētib⁹ loq̄ret̄: nemo ve
nit ad me nisi ei datu3 fuerit a p̄re. pp hoc ⁊ Ap̄ls q3uis in
stanter euangeliū predicaret: parū tamē esse credebat nisi
pro illis ēt oraret vt crederēt. Beda etiam sup illud Luc. 5ᵒ Luc. 5.
preceptor per totam noctem laborātes nihil cepim⁹: i ver
bo aūt tuo laxabo rete. nisi in v̄bo inqt gratie supne laxata O
fuerint intra disputationum frustra vocis sue predicator
iaculū mittit: q2 fides ppl'oz nō in sapia verbi compositi:
sed diuine vocationis munere prouenit. ¶ Sed ad rōnem Rn̄o
forte dicet̄: sicut quēdam audiui dicentē q ista intelligēda
sunt de credere meritorio. Non eni audiens qs euāgeliu3
pōt illi meritorie credere sine adiutorio diuine gratie: sim
pliciter tn̄ credere pōt ⁊ his que dr̄ assentire absq; spāli
adiutorio alio ex p̄pria libertate: ⁊ de p̄ mō credēdi diffe/ 5 rn̄onē
ret̄ intelligenda esse dicta scōz recitata nō de scdo. S3 si di primaz.
ligenter considerent̄ q̄ dcā sunt hec rn̄sio refellit̄ ex eisde3.
p ex p̄ motiuo Aug. supra tacto: q2 s̄m hoc fides non ha/ p
bentiū charitatē non eēt iter munera sp̄us sci computāda:
qō est contra sniam Ap̄li p̄me ad Cori. 9uersio ēt cathecu Cap. 12.
minoz qñ icipiūt credere nō eēt op⁹ gratie dei 5 Aug. li/ ⁊. 13.
bro p̄ ad Simpli. in rn̄sione ad. q. 3ᵐ ⁊ allegata sūt ei⁹ ver
ba in. q. p̄cedenti. arti. p̄. in ptractatiōe p̄me 9nis. p3 9ña:
q2 tales nō credūt meritorie in sensu q nūc de isto vocabu P
lo cōiter hr̄. Ex 2ᵒ ēt funda.ᵐ refellit̄: qm̄ credēs ex p̄pria 2
virtute l3 nō meritorie sup aliū non credentē vere poss3 ex
tolli ⁊ gloriari in seipso. Et ap̄lo iterrogāti. qs. n. te discer
nit. qd aūt habes qō non accepisti. poterit rn̄dere: discer/
nit me fides mea q̄ credo euāgelio chr̄i. hanc habeo ⁊ nō
accepi. Non. n. du.ᵐ est q ceteris parib⁹ sic credēs extolle
ret nō credentē. sicq; frustraret̄ totus in p̄te illa conat⁹ ap̄li
q̄ vult ostēdere de nullo quis bono hoiem posse in seipso
gloriari ⁊ seipsum extollere sup alium vt vbi. s̄. de prede.
scōz. prolixe declarat Aug. Et ideo 9cludendū est cū Au
gu. q talem fidem hr̄e etiam donū dei est: sic ⁊ hre chari/
tatem. Ex 3ᵒ ēt fundamento refellit̄ qm̄ non eēt orandū vt 3
qs euangeliū sibi predicāri crederet. S3 tm̄modo vt suu3
credere deus ad premiū vite eterne acceptaret: ⁊ sua fides
illi meritoria eēt: aut vt charitatē illi ispiraret q̄ suum cre
dere meritoriū illi foret. p3 9ña: q2 s̄m rn̄sionē iste pōt sine Q
inspiratiōe aut alia ope diuina credere qō sibi p̄ponit̄: ac
p hoc supsłue pp h̄ dei auxiliū posceret̄: sic supius est plies
declaratū. Opp.ᵐ āt tenet ritus eccl̄e. Qō 4ᵒ etiam repro 4
bat̄: qm̄ sequit̄ q p nouiter credētib⁹ nō baptizatis vt ca
thecuminis nō essent reddēde deo gratie de fide ipsoz. p3
9ña: q2 nō credūt meritorie. Ex 5ᵒ q3 tollit̄: q2 s̄m hoc non 5
ad singulos actus bonos dei gratia daretur: q2 nō ad illō
credere: qō vtiq; rectū est ⁊ bonū: l3 non vite eterne meri/
toriū. pōt. n. est q aliqs nō exn̄s in statu merēdi ita itegrē
⁊ recte credat sic alius qs exn̄s in statu merendi. ¶ Q̄ si
qs velit ista aliter euadere dicēdo. s. q taliter credenti vti/
q3 de facto ad actum illū datur gratia: seu q deus spāli au
xilio oppitulatur quo facilius vel prompti⁹ credat. poss3
tamen etiam sine tali auxilio: l3 ita nō faciliter ⁊ prompte
credere: aduertat hanc responsionem coincidere cum re/
sponsione illa damnata Pelagij: qua dicebat ideo grati/
am nobis dari: vt q facere per liberum iubemur arb. fa/

A tili⁹ possim⁹ iplere p gr̄am. Nulli.n.dubiū est qn p̄dicāti
3ᵐ cb̄r̄m credere iubeamur. ¶ 3° ad 2nez sic. si q̄dlz pcc̄m ⁊c̄.
igit̄ q̄cūq3 ⁊ q̄ztacūq3 noxia tētatione qs tētet̄. ipse p̄t ꝓpa
virtute sine alio sp̄āli auxilio dei illi tētationi resistere. pz
2ña: q2 qlz non resistēs talib⁹ tētatiōib⁹ peccat. Sed 2ñs
catholice dari nō p̄t: sic pz ex dcis ad ꝓbandū p̄mā 2nē: ⁊
ex multis testimonijs sacre scripture. Sic est illō. ipulsus
euersus fuz vt caderez ⁊ dñs suscepit me. fortitudo mea ⁊
laus mea dñs: ⁊ illud. in te eripiar a tētatione. In te. glosa.
i. p te. Ap̄ls q̄z magnis tētatiōib⁹ memoratis: qbus tñ sci
Cap. 8. nō p̄nt diuelli a charitate cb̄r̄i ad Ro. 8. ait. In his oīb⁹ su
peram⁹ pp eū q dilexit nos: ⁊ lr̄a Aug. bz p euz q dilexit
nos. Sup q̄ v̄bo ipse ait i de gratia ⁊ li. ar. Nō g̃ p nos sed
p eū q dilexit nos. Quid plā adducā: Cū cuilz cb̄r̄iano d̄/
beat sufficere q tota dei ecclīa a cb̄r̄o capite istructa orat
B ne iducat̄ in tētationē. i. ne in tētatione deficiat: Deīq3 sci
de supatiōe tētationū deo tāq3 auctori gratias referāt: nec
nō q op^m tāq3 erroneū dānat p̄ītēs simplr̄: qñ 2 tētatiōes
2cupiasq3 illicitas dimicam⁹ nō q̄nis ⁊ illic bēamus ꝓpriā
volūtatē: nō tñ ex illa: sz ex dei adiutorio nostram ꝓuenire
victoriā: vt. s. all'. ē. Per quā q̄dē 2fessionē euident̄ pie itē
dētib⁹ appet q nedū magnas tētationes sz nec ꝑuas 2 q̄s
dimicam⁹ possum⁹ virtute ꝓpa supare. Cui 2cordat Gre.
9. mor. sup illō Job. 10. ⁊ i pluerē reduces me. d. apte redu
ci ad pluerē di qi dimissus sibi cuiuslz tētatiōis aura rapit̄
Confir. ¶ Cōfir̄. q2 tūc Job potuisset ꝓpa virtute absq3 auxilio dei
sp̄āli patient̄ ferre illatos sibi corpis cruciat⁹ ⁊ talē ipati/
entie tētationū diaboli ꝓposito bone volūtatis euicere: q̄d
Cap. 28 q̄cūq3 dixerit testificāte btō Prosp. in libro suo p p̄dicato
rib⁹ gr̄e. in p̄cipitia pelagiana decurrit. Vñ postea. c. 25.
reci^m. 10. distōne Cassiani 2 eū. ait. Si deus sciuit tñmō q
Job posset nō ēt donauit vt posset testis patiētie ei⁹ fuit nō
auxiliator. Et in quo erit necessariū gratie adiutoriū si hu
C manis solis virib⁹ tanta illi est parata victoria. ¶ Ultimo
idē ꝓbat̄ p 2ciliū p̄allegatū in quo anathematizat̄ qui di
xerit gratiā non valere ad adiutoriū. Ut nō 2comitantur
pctā. Aut. n. itelligēdū est illō esse dictū tñmō: q2 null⁹ p̄t
vitare oīa pctā ita vt nullū oino 2mittat sine gratie adiu/
torio. vt aliq volūt exponere: vel q2 nullū pcc̄m hō pōt vi
tare sine adiutorio gratie. Primū non p̄t dici: q2 tūc sequit̄
q gratia dei nulli hoi valet ad vitādū pctā: cui⁹ opp^m cla
mat 2ciliū. pz 2ña: q2 nullus est potēs vitare q̄d nullū pe/
nitus 2mittat pcc̄m: sicut etiā ex. 7. c. dicti 2cilij euidenter
ꝓbatur. Relinquit̄ ergo 2^m: ⁊ habet̄ ꝓpositum.

2ᵘ artic. p̄' 2. Quantū ad 2^m ar^m pono duas 2nes siles. ¶ Prima
est q nullus iustus seu hñs habitualē gra
tiam gratū faciētez pōt sine auxilio dei alio sp̄āli vitare oē
pcc̄m. ꝓbat̄ sic. Nemo ēt exñs in gratia p̄t sine dei auxilio
alio sp̄āli oēm noxiam tentationē vitare: aut oi tentationi
D noxie resistere. igit̄ null⁹ talis pōt sine dei sp̄āli auxilio vi/
tare oē pcc̄m. Pria pz añtis clara est: ⁊ eam fatent̄ ꝓphe/
tice ⁊ aplīce voces. 2ᵃ ēt pz: q2 alias scis viris nō eēt op⁹
orare q eos orare docuit cb̄r̄s. s. ne nos inducas in tētatio
nez q̄d quisqs dixerit. ait Aug. in de p̄fec. iusti. vt p̄allega
tum est. ab aurib⁹ oīum remouēdum ⁊ ore oīum anathe/
Confir. matizandū esse non dubito. ¶ P. Si h̄ non eēt necīuz: cur
scūs Dauid in tanta instātia exorabat. adiutor meus esto
ne derelinq̄s me neq3 despi. ⁊c̄. ⁊ alij sci ac ab ecclīa tota
iustoꝝ quotidie pro eodem ad deū supplices preces fundi
Cap. 10 tur. 2ñia pz: per illud Aug. contra Pela. de natura ⁊ gra
tia. Quid stulti⁹ q̄z orare vt facias q̄d in ptāte habeas. Et
per determinationē cartaginensis 2cilij aliasq3 ꝓbationes
ad silem 2ñam factas in q̄one p̄cedenti. in 3ᵃ rōne facta p
2ᵐ 2ne p̄ma. ¶ Scdo sic. iusti ⁊ i gratia exñtes idigēt adhuc
auxilio dei vt p̄seuerēt in bono nec deficiāt. igit̄ indigēt au
Cap. 17 xilio vt non peccēt. pz 2ña p illud Aug. in de correc. ⁊ gra
tia. neq3 eni nihil malū facit q bonū deserit: ⁊ a quo decli/
nare non dz inclinat̄ in malū non p̄seuerans in bono. vbi E
inuit q ip̄mmet nō perseuerare sit pcc̄m. ¶ P. Si exñs in
gratia non vlterius peccaret. vtiq3 perseueraret in bono.
añs ostendit esse veꝝ quotidiana etiam iustoꝝ orō: qua di
cunt. sanctificet̄ nomen tuū. quib⁹ v̄bis s̄m expōnem bea
ti Cypriani martyris: vt allegat Aug. ibidez de cor. ⁊ gra
tia: vbi. s. ⁊ in de bono p se. circa p̄n^m. a deo petim⁹ ⁊ ro/
gamus: vt qui in baptismo sanctificati sumus in eo quod
esse cepim⁹ p̄seuerem⁹. ⁊ subdit Cyprianus. Hanc conti/
nuis orōnib⁹ precem faciam⁹: hoc diebus ac noctib⁹ po
stulem⁹: vt sanctificatio ⁊ viuificatio que dei gratia sumit̄
ipsi⁹ protectione seruet̄. Nōne etiam Dauid scūs orabat ⁊
omnes adhuc sci in p̄nti vita degētes orant. conserua me
dñe: qm̄ speraui in te. Nōne ⁊ idem pro pplo deo deuoto
orabat p̄mo Paral. d. dñe deus custodi in eternum hanc Cap. vl.
volūtatem cordis eoꝝ: ⁊ semper in veneratione tui mens F
ista permaneat. Nōne ⁊ Saluator pro suo populo orabat
ad patrem Joā. 17. pater sancte cōserua eos quos dedisti Cap. 17
mihi: ⁊ sequit̄. Quos dedisti mihi custodiui: ⁊ nēo ex his
perijt nisi fili⁹ perditiōis: ex qb⁹ pz q ceteri apostoli erāt
in gratia. Q̄d etiaz confirmat̄: q2 eis predixerat. iam vos
mūdi estis. pz etiam q de custodia sp̄ūali q̄ custodiebant̄
a pctō: loquebatur. nō enim adhuc nisi sp̄ūaliter iudas pe Cap. 15.
rierat: ⁊ subdit. Non rogo vt tollas eos de mundo: sed vt
serues eos a malo. Et certū est q non loquebat̄ de malo
pene vel aduersitatis hui⁹ mūdi: cū in eodem sermone eis
predixisset: venit hora vt omnis q interficit vos arbitret̄
se obsequiū prestare deo. Et iteꝝ. In mūdo habebitis pres
suram: sz confidite: q2 ego vici mundū. Sed vtiq3 de malo
culpe loquebat̄. ¶ P. Beatus Gre. 9ᵒ mor. super illō Job
10. visitatio tua custodiuit sp̄m meum. Humanū inq̄t sp̄m
visitatio supna custodit cum virtutibus ditatum vel flagel G
lo percutere vel compungere amore non desinit. natura si
dona p̄stat: sed hūc 2tinue restaurando nō subleuat citius
bonū perdit̄: q̄d non a largiēte custodit̄: ⁊ pz etiam q de
iustis viris ipse loquit̄. Item in ecclesiasticis dogmatibus Cap. 11.
scribitur. vt non labant̄ a bono vel nāe vel meriti sollicitu
dinis nostre est: ⁊ celestis pariter adiutorij. vt labamur po
testatis nostre ⁊ ignauie. Hec 2 probat̄ aucte Aug. de na/
tura ⁊ gratia. dicētis mala nostra nō ad hoc solū supern⁹ Cap. 26
medicus sanat: vt illa iaz nō sint: sed vt de cetero recte am
bulare possim⁹. Q̄ quidem etiam sani nō nisi illo adiuuā
te poterim⁹. nam medic⁹ homo ⁊c̄. ⁊ isra habet̄ in respō/
dendo ad obiectionem factam 2 2nes 1ᵃ arti. ¶ 2ᵃ 2 est. q 2ᵃ 2
nō q̄dlibet pcc̄m homo exñs in gratia pōt sine alio dei au/
xilio sp̄āli vitare. probat̄: q2 nō quālz tētationem pōt sine
sp̄āli auxilio supare. igit̄ ⁊c̄. probat̄ assumptū: q2 si quāli/
bet. igit̄ in nulla quātacūq3 tentatiōe positi viri iusti debēt
auxiliū implorare neq3 de alicui⁹ victoria deberēt se ma/
gis q̄z prius deo obligatos cognoscere: ⁊ tanquā de nouo
munere illi gr̄as agere. 2ña pz ex dictis supra. falsitas ve/
ro 2ñtis q̄tum ad p̄mam ptem pz: eo q vt preallegatum H
est ex rescripto Innocētij ad cartaginēse conciliuz. Neces
se est vt q̄ auxiliāte vincim⁹: eo iterum nō adiuuante vin/
camur. Ac per hoc etiam post p̄teritas victorias iustoꝝ d
peccatis insuper veniētib⁹ tentationib⁹ hūt iteꝝ ei⁹ auxi
lium iplorare. Sic faciebat Dauid scūs. d. adiutor meus
esto ne derelinquas me neq3 despicias me deus salutaris
meus. Sic fiendū esse ōndit pia consuetudo vniuīs eccle
sie: nec estimo hoc ab aliq̄ vere cb̄r̄iano negandū. Q̄tum
ad scdam etiam ptem qlibet vt puto confitebit̄ esse falsuz:
qs. n. iustoꝝ de magne tētationis periculo liberatus non
reputet se in eo magnū dei bn̄ficium recepisse: ⁊ eo ampli
us ad agendum gr̄as obligatū. ⁊ tanq̄ pro nouo munere
gr̄as ⁊ sacrificium confessionis seu laudis absoluat. Vñ
btūs Joā. in Apoc. dicit. q seniores. p q̄s vtiq3 sancti viri Cap. 4.
figurant̄. adorabant viuentē in secula scl'oꝝ mittentes co/

J ronas suas añ thronũ. Que vba exponẽs Greg. 22. moral.
ait. coronas suas añ thronũ mittẽ est certaminũ suoꝝ vi
ctorias non sibi sꝫ auctori tribuere vt ad illum referãt glo
riam laudis a quo sentiũt vires accepisse certaminis. Pꝫ
etiã hoc añs auctẽ eiusdem. 28. mor. sup istud Job. 38. quis
ↄclusit hostijs mare ꝛc. vbi de victoria tentationũ: q̃s hõ
in cogitationib⁹ carnalibus patit loquens dicit sic. Nemo
sibi cogitationum victoriam tribuat cuꝫ veritas dicat. qs
ↄclusit hostijs mare qñ erumpebat q̃si de vulua ꝓcedẽs.
Quia nisi ab ipso cogitationis ꝑmordio cordis fluct⁹ grã
diuina retineret tentationem procellis mare. i. humanum
cor seuiens terrã ꝓculdubio humane mentis obruisset: vt
salsis fluctib⁹ ꝑfusa aresceret. i. ꝑniciosis carnis voluptati
bus delectata depiret. Solus ergo dñs hostijs mare ↄcludit
qui prauis motib⁹ cordis claustꝛ̃ ĩspiciẽte fortitudinis obij
K cit. Item in fine dicti li. sup eisdẽ vbis Job. ait. sic beatus
igit Job. ne sibi tribuat qd̃ ꝯ procellas fortiter stat vocẽ di
uinam audiatq; ↄclusit hostijs mare ꝛc. ac si apte differe
tur. In cassum te exterius in bonis opibus pensas. Si nõ
me iterius q tentationis vndas ↄpesco cõsideras: vt. n. tu
fluctus ferre possis in ope mee virtutis est q fluct⁹ frango
tentatiõis in corde. Ex his appet manifestꝰ: qꝫ nullus ẽt iust⁹
ꝛ in grã ↄstitutus q̃lis vtiq; erat Job: cogitatiõis noxie tẽ
tationi põt propria virtute sine adiutorio diuino resistere.
2m ꝟ 2° si q̃dlꝫ pctm̃ hõ exñs in grã põt sine spãli auxilio dei
vitare. igit vel non ad singulos actus grã atq; adiutoriuꝫ
dei dat. vel ad aliq̃s frustra ꝛ iportune dat. Pars p̃ª ↄñtis
fuit vnus error dãnatoꝝ Pela. vt. s. pꝫ. ac ẽt in ꝑcedẽti. q.
2ª vo ps blasphemia q̃dã est. Cõsequẽtia vo ꝑma satis est
clara: qm̃ ad illõ velle vel nolle q̃ resistit tentatiõi nõ daret
adiutoriũ dei: aut si daret supflue daret: exq̃ sine hꝫ adiuto
L rio poterat ꝑualere. Si dicat qꝫ nõ datur supflue: q2 facili⁹
per illõ adiutoriũ resistit tentationi appropinquat ad illaꝫ
dãnatã rñsionem Pela. vt facilius possint iplere ꝑ grãm
ꝛc. vt dcm̃ est. s. ꝟ 3° si sic. igit non quelꝫ bonum actum q
3m fit ab hoie deus facit vt hõ faciat illum siue non ad quelꝫ
bonum actum hois deus mouet voluntatẽ hois: faciens
eam velle id qd̃ ipsa vult: pꝫ ↄñã de actu quo vult resistere
praue tentatiõi: q vtiq; bonus est: imo ꝛ meritorius in ha
bente grãm. Si. n. hõ ꝑ habitũ grẽ ꝛ lib. ar. resistit seu non
vult ↄsentire: cũ habitus nõ moueat põꝫ lꝫ adiuuet coagẽ
do: non poterit dici qꝫ deus moueat volũtatẽ ad agẽdum
nisi alio mõ spãli ↄcurrat gratis ꝛ misericorditer: vt dice
bat in ꝑcedenti. q. in rñsione ad obiectionẽ 12m. ↄñã autẽꝫ
pꝫ esse falsum ꝑ auctẽs plures ibidem inductas. Ex istis
puto satis patere. qꝫ etiã veri iusti ꝛ in grã existẽs vt tenta
tionibus fortiter resistãt ꝛ in pctm̃ non cadãt idigẽt adhuc
spãli auxilio dei: ꝛ sine illo non possent ꝑsistere qn caderẽt
M in pctm̃. Et iõ qcunq; iusti ꝯ tentationes fortes ↄsistũt hu
mili veraciq; cõfessione dicũt cũ ꝓpha. aĩa nostra sustinet
dñm: qm̃ adiutor ꝛ protector noster est. Et iteꝝ cuꝫ eodẽ.
Dñe deus virtus salutis mee. Obumbrasti sup caput meũ
in die belli. Qui ꝛ alibi ait. Salus ãt iustoꝝ a dño ꝛ adiu
tor eorum in tp̃e tribulationis. Multa alia adduci possent
testimonia scãꝝ scripturaꝝ: sꝫ ista sufficiant. ❡ Contra oĩa
ꝯ p̃dcã omnia. predicta p̃t argui per arg. Celesti. ꝛ Pelagij tenẽtium qꝫ
homo ꝑ libertatẽ li. ar. habita notitia legis q̃ cognoscitur
qd agẽdum ꝛ qd vitanduꝫ potest q̃dlꝫ vitare pctm̃. Et q̃
uis multa argumẽta faceret Celestinus: sicut pꝫ in li° Au
gu. de ꝑfectione iu. vbi singula reperit ꝛ soluit. oĩa tamẽ in
paucis radicibus sustentant: ꝛ ideo sufficit hic aliq̃ recita
pm re quoꝝ solonib⁹ cetera silr soluant. Arguit aũt ꝑmo sic.
Peccatum aut est volũtatis aut necitatis. Si necessitatis
non est pctm̃. si voluntatis igitur vitari põt. ꝟ 2° homo dꝫ
2m esse sine pctõ. igit potest esse sine peccato. pbat ↄñã: quia
non aliud dꝫ homo q̃ꝫ põt. ꝟ 3° ꝑceptũ est hoi esse sine pec
3m cato. igit p̃t esse sine pctõ. non enim ꝑcipitur qd̃ diuino fieri
non posset. ꝟ 4° nece est ↄfiteri hoiem tam oĩa que probi N
bent posse vitare q̃ꝫ oĩa que iubent posse iplere. igit pos̃e 4m
est hoiem eẽ sine pctõ. pꝫ ↄñã: q2 non peccat nisi cuꝫ fiunt
q̃ prohibent aut non fiũt q̃ iubent. ꝟ 5° si homo non p̃t eẽ 5m
sine pctõ. querẽdũ est cuius sit hec culpa. an. s. eius. vl al
terius. non alterius: vt ↄstat. nec ẽt ei⁹: quõ est eniꝫ culpa
eius si nõ est qd̃ eẽ non põt. ꝟ 6°. oẽ pctm̃ deus iputat hoi: 6m
q2 nõ est pctm̃ quicqd non iputabit in pctm̃. igitur homo
potest vitare oẽ pctm̃: alioqn sibi iputaret iniuste. ꝟ 7° nã 7m
hois bona est. hoc eni negare nullus nisi marcion aut ma
nicheus audebit. igit pos̃e est ei carere malo: ꝛ ꝑ ↄñs pec
cato. ❡ Auctẽb⁹ ẽt argr. Nam q̃dam auctẽs exhortãtur
hoies ad ꝑfectionẽ: sic illa Saluatoris. Matth. 5°. Estote Cap. 5.
ꝑfecti sicut ꝛ pr̃ vr̃ celestis ꝑfectus est: ꝛ multe alie silẽs in
scriptura. Non est ãt ꝑfectus q non ẽ sine peccato: neq; ad
ipos̃e fit exhortatio. ❡ Item qcũq; est sine macula vtiq; ẽ
sine peccato. cum oi peccato aĩa maculet. multi aũt sũt si
ne macula. Unde de talib⁹ Dauid ait. Beati imaculati: ꝛ O
iteꝝ. Ero imaculatus cuꝫ eo: ꝛ obseruabo me ab iniq̃tate
mea. Apl's aũt ad Eph. 5°. elegit nos inq̃t ante mundi cõ Cap. 5.
stitutionẽ vt essemus sci ꝛ sine macula: ꝛ plures alie aucto
ritates pñt adduci. Hec sumpta sunt ex dictis Celesti. reci
tatis in libro de ꝑfectione iu. Sꝫ ꝑter ista adducit Pela. vt
recitat Aug. in de nã ꝛ gratia. ẽt auctẽs alioꝝ catholicoꝝ
doctoꝝ. Quaꝝ vna est Hylarij. d. non eni nisi spũ ꝑfecti ꝛ
imortalitate mundati qꝫ solis mundis corde dispositũꝫ est
hoc qꝫ in deo est imortale tenemus. Alia est Hiero. super
illõ. beati mundo corde: qm̃ ipsi deũ videbũt. Quos inq̃t
Hiero. nõ arguit ↄsciã vlla pcti: ꝛ addit. Mũdus mundo
corde ↄspicitur: tẽplum dei non põt esse pollutũ. Itẽ Hie
ro. li. ar. nos ↄdidit deus nec ad virtutẽ nec ad vitia neces
sitate trahimur. Alioqn vbi necessitas nec corona ẽ. Alia
est Aug. 3° de lib. ar. dicẽtis. Quis eni peccat in eo quod Cap. 38
nullo modo caueri põt: Peccatur ãt. Caueri ergo põt a Qui P
busdam p̃dictoꝝ sic pꝫ. arguitur ꝯ ↄnem ꝑmam. ꝑmi arti.
ꝛ q̃busdam ꝯ scd̃am. Et oĩa p̃dicta arg. fiunt silr ꝯ duas il
las ↄnes arti. 2i. Cõtra q̃s tñ spãliter vr̃ posse argui: qd̃ se
quit habitualẽ grãm a deo inutilr ꝛ supflue hoibus dari: qd̃
non est dõm. pbat ↄñã. qm̃ grã hꝫ nõ datur nisi ad hoc vt
ꝑ eam homo sit potẽs agere q̃ agẽda sũt: ꝛ vitare q̃ sũt vi
tanda. Sed fm̃ dicta ad neutrũ hõ est potens ꝑ ipsam: qn
imo alio dei adiutorio seu a deo alr iuuari indiget. q̃re ꝛc.
❡ Ad ꝑmam ↄcedẽdum est iuxta snĩam Aug. in de ꝑfec. Ad pm
iusti. qꝫ pctm̃ est voluntatis: ꝛ ẽt qꝫ pctm̃ vitari põt: sꝫ non Cap. 2.
sequit. igit. vitari põt absq; auxilio dei. Cum auxilio vero
dei vtiq; põt hõ vitare pctm̃. Uñ Aug. ibidẽ. Respõdem⁹
inquit pctm̃ vitari posse si nã viciata sanet grã dei ꝑ iesum
chr̃m dñm nr̃m. Intm̃ eni sana nõ est inq̃ꝫtum id qd̃ facien
dum est aut cecitate nõ videt: aut ĩfirmitatem non implet.
Et in de baptismo puuloꝝ ad Mar. libro 2° circa pm. Si Q
a me inquit q̃rat vtrum homo sine pctõ possit esse in hac
vita: ↄfitebor posse ꝑ dei grãm ꝛ lib. eius arbi. ꝛ ifra. Põt
inquit hõ si velit esse sine pctõ adiut⁹ a deo. Posset ẽt dici
ad vnum sensum. qꝫ pctm̃ est necessitatis. vꝫ qꝫ homo ex se
sine diuino adiutorio non p̃t vitare pctm̃: sꝫ necesse est euꝫ
non adiutũ peccare: ꝛ hac intentione loquens ꝓpha cla
mat ad dñm. de necessitatibus meis erue me. ❡ Ad 2m eo Ad 2m
dem modo dõm qꝫ homo vtiq; dꝫ ꝛ potest ẽt esse sine pec
cato: sed cum adiutorio dei: ꝛ nõ aliter. Et hoc Aug. de ꝑ Cap. 6.
fec. iusti. pulchre declarat. d. Cum videmus claudum qui
sanari potest: recte vtiq; dicim⁹: dꝫ esse homo iste sine clau
dicatione. Et si dꝫ põt. Nec tñ cum vult ↄtinuo potest: sed
cum fuerit adhibita curatione sanatus: ꝛ medicina adiu
uerit voluntatem. Hoc fit in interiore homine qꝫ ad pecca
tum attinet tanq̃ꝫ eius claudicationem per eius gratiaꝫ q
venit non vocare iustos: sed peccatores: quia non est opus
sanis medicus: sed male habentibus. ❡ Ad tertiũ eodem Ad 3m

A modo dōm: ꝙ hō pōt eē sine pctō: sȝ nō sine adiutorio dei.
Cui ēt nō ꝑcipit vt sine adiutorio sit sine pctō: sicut nec vt si-
ne adiutorio dei bn̄ viuat: vt dcm̄ est in ꝑcedēti .q. ¶ Pōt
Cap. 7. ḡ homo esse sine pctō sȝ cū adiutorio dei: ⁊ iō subdit Aug.
ꝯsultissime ꝑcipit hoi vt rectis passib⁹ ambulet vt cum se
nō posse ꝓspexerit. s. ex se: medicinā reqrat que in iteriore
hoie ad sanādā pcti claudicatōnē ē gr̄a dei p iesum christum
Ad 4m dn̄m nr̄m. ¶ Ad 4m dōm est ꝙ vtiqȝ necē est ꝯfiteri oia q̄
iubent iplere: ⁊ oia q̄ ꝓhibent vitare hoiem posse: sȝ cum
adiutorio diuine gr̄e: ⁊ nō alr̄ sic diffōnib⁹ ꝯcilioꝝ ⁊ auctori
bus sacris edocemur: vt in hac ⁊ in ꝑcedēti .q. pȝ. Et vt h
Aug. sacri canonis auctē ꝯfirmet. Ad istud argm̄ r̄ndendo
Cap. 12. Celestino: vbi supra ꝑmittit oēȝ iussionē diuinā in illa vna
gn̄aliter ꝯtineri iussione q̄ dictū est. Diligeȝ dn̄m deū tuū
⁊c. ⁊ oēm ꝓhibitionē in illa vna cōprehēdi: q̄ dcm̄ est. Nō
B ꝯcupisces. Et hic ꝑ scripturā declarat̄ subdit. Sȝ nec qsq̄ȝ
pt esse ꝯtinēs: qō ptinet ad non ꝯcupiscere: nisi deus det: ⁊
charitas diffusa est in cordib⁹ nr̄is non p nos ipsos: sȝ per
Ad 5m spm̄ scm̄ q datus est nob. ¶ Ad 5m dōm ꝙ hoiem nō posse
esse sine pctō non est culpa: sed est pena quā hȝ ex culpa ꝑ-
mi parētis q p li. ar. ⁊ auxiliū gr̄e qō acceperat: q̄le ēt qlibet
alius accepisset si ipse non peccasset: poterat esse sine pctō.
Et qꝛ hec pena est pena illi⁹ culpe in q̄ non solū ille i sed ⁊
oēs ex ipso futuri peccauerūt ꝑm Aplm̄: iō peccat qlibet
qn̄ non est sine pctō hoc est qn̄ non vitat sed ꝯmittit pctm̄.
Cap. 14 Et ideo Aug. vt supra. ad istud argm̄ r̄ndēs. r̄ndemus ait.
Ideo hois eē culpam ꝙ non est sine pctō: qꝛ sola hois vo-
luntate factū est vt ad istam necessitatem veniret: quā sola
Cap. 10 hois volūtas superare non pōt. Et antea dic. Per arbitrij
libertatē factum est vt eēt hō cum pctō: sȝ iam penalis vi-
tiositas subsecuta ex libertate fecit necessitatē. Vn̄ ad deū
fides clamat. ō necessitatibus meis educ me: ⁊ paulo post
subdit. ꝙ illa libertas non perisset si bona ꝑmāsisset volū-
C tas: qꝛ vō peccat volūtas secuta est peccātē pctm̄ habēdi
Ad 6m dura necessitas. ¶ Ad 6m r̄ndēduȝ est: vt supra. ¶ Ad 7m
Ad 7m ꝯcedendū est ꝙ nā humana potest carere malo: ⁊ iō ꝑm ꝙ
Cap. 15. vbi supra dicit Aug. ad deū clamam⁹. libera nos a malo.
Qō non ꝑficitur q̄ȝdiu corpus qō corrūpit aggrauat aiaȝ
¶ Ad auctēs canonis dōm ꝙ homo pt eē ꝑfectus ⁊ sine
pctō ⁊ sine macula: sȝ p gr̄am dei: qō manifeste etiā innuit
auctas allegata apli. Elegit nos vt essemus sci ⁊ imacula
ti. loqtur eni de electiōe ꝑde. cuius effect⁹ est scitas ⁊ puri
Cap. 62 tas nostra. ¶ Ad auctēm Hylarij r̄ndit Aug. in de natura
⁊ gr̄a. ⁊ bn̄. ꝙ ipsa nō est ꝯ suiam positam: cū ipse non aliō
q̄ȝ hoiem posse esse mūdo corde testet. Qō ꝯcedit: sed gr̄a
Cap. 66. dei p iesum christum. Et eodē mō itelligēda est auctas prima
Hiero. sic in eodē docet Aug. ¶ Ad aliam vō eiusdē dōm
ꝑm Aug. ibidē. ꝙ ipsa non est ꝯ: qꝛ loquit de nā q̄lis ꝑmi-
tus fuit ꝯdita: in qua nulla tūc fuit peccādi necītas: sed vt
subdit. Qō ex vitijs nāe non ex ꝯditione nāe sit quedam
D peccādi necessitas audiat homo atqȝ vt eadē necessitas nō
sit discat deo dicere: ō necessitatibus meis educ me: qꝛ ⁊ in
hȝ orone certamē est aduersus tentatorē de ipsa ꝯ nos ne-
cessitate pugnātē. ¶ Ad auctēȝ Aug. r̄ndebit cū soluetur
ꝑmum argm̄ ꝑme qōnis. ¶ Ad illud aūt qō arguitur ꝯ ꝯ-
nes scdi arti. dōm non sequi ꝙ gr̄a inutiliter vel supflue de-
tur: sic infirmus oculus nec supflue nec inutilr̄ sanatur: q̄ȝ-
uis etiā sanus sine adiutorio lucis videre non possit. Nec
sequit etiam ꝙ in habitualib⁹ gratijs sit ꝓcessus in infini-
tum: sic forsitan qs vellet arguere: qm̄ tale adiutoriū qō
vltra habitum gr̄e necessariū dico: non est aliqō habitua-
le donum causatū in aia: sȝ quedā spālis dei assistētia: siue
deus ipse spāliter assistēs ⁊ gratis iuuans ad bn̄ agēdum
⁊ volēdum ⁊ ad non peccādum: siue nō permittēdo vltra
virtutē ab ipso nobis prestitam tentari: siue faciendo nos
fortiter ⁊ recte ꝯ tentationem pugnare: siue alio mō igno-
to nobis iuuādo. Et si dicat qō supra habitum est p Aug.

ꝙ homo pōt vitare pctm̄ si nā viciata sanet per gr̄am dei: E
ex quo vi ꝙ non sit aliud adiutoriuȝ necīum. Dōm ꝙ per
illud dictum Aug. nō excludit opportunitatem alteri⁹ ad
iutorij seu modi iuuandi: qnimo alibi expsse ponit. s. in de
nā ⁊ gr̄a. vt statim patebit. Pōt etiā dici ꝙ per gratiam q̄ Cap. 26
sanat nā viciata non solum itelligit habitus gratie sanans
tanq̄ȝ aie medicina: sȝ ipse ēt deus gratis assistens ⁊ sanās
vt medicus. in h dissimilr̄ se hn̄s ad medicū corporalē: ꝙ
sic dicit Aug. vbi nūc cōmemoraui. Medicuȝ homo cum
sanauerit hoiem iam decetero sustētandum elemētis ⁊ ali
mentis corporalibus: vt eadē sanitas apto subsidio ꝯuale-
scat: atqȝ persistat deo dimittit qui prebet ista in carne viuē
tibus: cui⁹ erāt etiam illa q̄ dum curaret adhibebat. Ipse
aūt deus vt subdit eum per mediatorē dei ⁊ hoium hoieȝ
iesum christum spūaliter sanat egrū vel viuificat mortuū. i. vi
uificat ipium. ⁊ cū ad ꝑfectam sanitatē. hoc est ad ꝑfectaȝ F
vitā iustitiāqȝ ꝑduxerit: non deserit si non deserat: vt pie sp
iusteqȝ iuuet. Sic eni oculus corporis ēt plenissime sanus
nisi cādore lucis adiuuet non pōt cernere: sic ⁊ hō etiaȝ ꝑ-
fectissime iustificatus nisi eterna luce iustitie diuinitus ad-
iuuetur recte non pōt viuere. Sanat ḡ deus non solū vt de
leat qō peccauimus: sȝ vt ꝑstet ēt ne peccemus. Et ex ista
auctē. pȝ ꝙ etiam hn̄s gratiam illā habitualē adhuc indi
get diuino adiutorio vt nō peccet ⁊ recte viuat. Nemo eni
ꝑfecte iustificatus est non hn̄s hȝ habitū gratie ⁊ talē ad- Ad pm̄
huc dicit diuino auxilio adiutorioqȝ idigere. ¶ Ad ꝑmuȝ ꝑncīle
ꝑncīle .q. r̄ndeo negādo ꝯn̄am. Nec valet ꝓbatio: qm̄ nō seq
tur. Pctm̄ pōt caueri. igit potest caueri absqȝ spāli auxilio
dei. Sicut ēt nō sequit. hō pt mereri ⁊ beatificari. igit pōt
mereri ⁊ beatificari absqȝ spāli auxilio dei. nam an̄s est ve
rum: ⁊ ꝯn̄s falsum duplr̄ ⁊ erroneum. Aug. vero in vbis
itelligit pctm̄ posse caueri deo iuuāte vt caueatur. Vn̄ de G
nā ⁊ gratia. r̄ndens Pelagio in sui erroris fauorē ꝑdictaȝ
Aug. auctēm allegāti. pctm̄ inquit pōt caueri: sȝ oppitulā cap. 67.
te illo qui non pt falli. Et ideo vt ꝑmisit in hoc adiutoriuȝ
postulamus dicētes. ne nos inferas in tētationeȝ: ⁊ paulo
ifra. Duob⁹ inqt modis etiā in corpe cauet morbi malū:
⁊ vt non accidat: ⁊ vt si acciderit cito sanet: vt nō accidat:
caueamus dicēdo: ne nos inferas in tentationeȝ: vt cito sa
netur / caueamus dicēdo. dimitte nobis debita nr̄a. ¶ Ad Ad 2m
2m negāda est ēt ꝯn̄a. Nec valet ꝓbatio: qm̄ nō dico ꝙ hō
non potest vitare pctm̄: sic pro fundamento assumit ꝓba-
tio illa: sed dico ꝙ non pt absqȝ auxilio dei: cum illo autēȝ
pt: ⁊ ideo non necītate simplr̄ loquēdo: sȝ volūtarie peccat
cum peccat. ¶ Sed vt interius gradiamur: pone ꝙ alicui Obijcit
hoi vltra nālia bona ipsius: ⁊ gn̄alem influentiā dei nullū
adiutoriū a deo ꝯferatur ad bene agēdū siue ad nō peccā
dū: nūqd iste poterit ꝑceptum iplere ⁊ noxie tentatiōi isur
gēti resistere: aut necīo ꝯsentiet tētationi: ⁊ trāsgredietur ꝑ
ceptū. Si dicat ꝑm recedit a sn̄ia supra posita. Si 2m non
igit libere: sed de necessitate trāsgrediet ꝑceptum ⁊ tenta-
tioni ꝯsentiet: ⁊ per ꝯn̄s non peccabit: qꝛ oē pctm̄ volunta H.
rium vt prius arguebat. ¶ Rn̄deo dōm iuxta dictū Au- Solo
gu. superius in r̄nsione ad 5m obiectionē allegatum ⁊ alia
plura ibidem ⁊ alibi ꝯ pelagianos in plurib⁹ locis: ac etiā
in ꝑ retrac. Q̄ ille vtiqȝ sic ꝯstitutus de necītate trāsgredie
tur ꝑceptum ⁊ tētationi succumbet: nec tn̄ talis necessitas
cum sit pena illi⁹ culpe in qua peccauimus oēs: ⁊ cui⁹ rei
sum⁹ p quaqȝ iuste penas luimus eū a pctō excusabit. Si
cut ēt dicebat in sol'one tertij argn̄ ꝑncipalis. precedentis
qōnis. Hoc ꝯfirmat p illud Aug. de ꝑfectione iu. Pctm̄ est Cap. 16
cum vel nō est charitas q̄ esse dȝ: vel minor est q̄ȝ dȝ esse: si
ue hoc vitari volūtate possit: siue non possit: qꝛ si pōt ꝑn̄s
volūtas hoc facit. Si aūt non pōt ꝑterita volūtas hoc fe-
cit. s. ꝑmi hois. Et tn̄ vitari potest nō qn̄ volūtas superba
laudat: sed qn̄ humilis adiuuat. Et vlteri⁹ dōm: q. pp hȝ
necessitatē nō fitqn illud pctm̄ sit volūtariū: qm̄ adhuc a

3 sciente z nō coacto cōmittitur q̄ sufficiūt ad ratiōnē volun
Cap. 13 tarij: vt inuit Aug. ꝑ retrac. Uel al'r ſm eūdē ibidē dōz. ꝙ
Cap. 15. pctm̄ dī voluntarium vel in ope vel in origine. B 2° mō saltē pctā illius adhuc essent voluntaria. Prim⁹ enim hō voluntarie peccat cui⁹ alioꝝ i nobis penas illius ꝯſitiuz initiuz origo fuit. Si dicat' ꝙ sic esse voluntarium non sufficit ad rōnem pcti. sed vltra hoc reqritur ꝙ sic sit voluntarium ꝙ vitari possit. hoc ꝓbatur ex diffōne pcti quā Aug. ponit in de duab⁹ aiab⁹ dicēs. Pctm̄ est volūtas retinēdi vel ꝯsequēdi qd iustitia vetat: z vn̄ liberꝝ est abstinere. rn̄dendū
Cap. 15. est ſʒ eūdē ꝑ retrac. ꝙ ibi diffinitū est pctm̄ ꝙ tm̄mō pctm̄ est: nō qd ēt pena pcti. Et de tali ēt pctō: qd. s. non est pena
Cap. 13 peccati ipse ibidem dicit itelligēdum eē dictum suū de vā religione in ꝯrium allegatum. Nūc aūt talia sunt etiaz pena pcti. pcti. s. illius pmi hoīs in cui⁹ pctō oēs peccauim⁹.
Ad ꝯne ¶ Ad ꝯfirmationem dōm ꝙ illa verba vera sunt: sed non iuuant ꝑpo^m: qm̄ in ꝑ hoie ante pctm̄ suū si fuisset necitas talis: q2 illa non fuisset pena pcti vtiq3 illū excusasset a pec
R cato: in nobis vero nō excusat: q2 pena est ex peccato proueniens: vt superius est sepe dictum.

¶ Distinctionis. xxix. Qō. j.

Circa dist. 29. in q̄ Magr̄ inquirit. vtrum hō ante pctm̄ eguerit grā operante z cooperante. Quero vtrum hō ante pctm̄ ꝑ li. arb. z sue nāe vires p̄cise absq3 alio adiutorio dei fuerit sufficiens ad agendum aliquem actum moral'r bonum seu vere rectum vel virtuosum. Et
Cap. 15. arguo ꝑ ꝙ sic auc̄te scripture. s. in ecclastico. dicētis. deus ab initio ꝯstituit hoiem z reliquit illum in manu ꝯsilij sui. adiecit mādata z precepta sua zc̄. Quid est āt vt dic̄ Augu. hypoñ. rn̄sione 3°. reliqt illū in manu ꝯsilij: nisi dimisit illū in ptāte li. ar. sui. In manu eni politas intell'r. Sʒ non dicere' reliquit in ptāte arbitrij ad faciendū. s. dei mandata: nisi ex se absq3 adiutorio dei sufficiēs fuisset ad illa iplēda: z p ꝯsequēs ad agēdū opa recta moral'r z virtuosa.
L
Oppo^m Ad oppositū arguitur auc̄te magr̄i b dicentis. Egebat itaq3 hō grā nō vt liberaret volūtatem suā q̄ pcti serua nō fuerat: ſʒ vt ꝑpararet ad volēdum efficaciter bonum qd per se non poterat. Ex his pʒ propositum: qm̄ si ꝑ se non poterat efficaciter velle bonum. igitur non per se sufficiebat ad agendum actum aliquem moraliter bonum. Cum omnis talis actus sit volitio boni/vel ex ipsa procedens.

In ista qōne erūt articuli duo. In ꝑ/iuxta titulū qōnis ingret' de ptāte pmi hoīs añ suū lapsum ad bonū faciēdū. In 2° ingret' de ptāte eiusdez ad bonū post lapsum: z sil'r de ptāte alioꝝ hoium ex ipso nāliter descēdentiū. Et hoc ꝑpter quedam dicta ꝑ quēdā venerabilem magr̄m cōtra aliqua per me posita supra in
M pma qōne super. 26. dist. huius scrī.

P° artic. Quantū ad pmum ar^m pmitto iuxta cōe dcm̄ ꝙ adiutoriū dei dupl'r capi pōt. Uno modo pro adiutorio gn̄alis influētie: quo. s. dī adiuuare gn̄aliter oē agēs creatū in oi sua actione. Alio mō ꝑ adiutorio assistētie seu influentie spālis. quo spāliter aliqua agētia iuuat z non oia: z ad aliquas actiones: z non ad oēs: qd etiam cōsueuit vocari adiutorium grē. extendendo nomen grē ad oēm eius gratuitā z spālem oppitulationem: siue ipse imediate ꝑ se pm siue mediante aliq dono suo oppituletur ad
P° ō agēdum. boc pmisso pono ꝯnes tres. ¶ Prima est q̄ primus hō. i. Adam. añ suū lapsum non fuit sufficiens ꝑ suas vires sine auxilio gn̄alis influentie dei agere aliquē bonū actum. hec ꝯ cōiter a catholicis doctoribus ꝯceditur: z iō
Cap. 17 pro ei⁹ ꝓbatione sufficiat ꝑ nunc auctoritas apl̄i Act. 17. dicētis. In ipso. s. deo viuimus. mouemur z sumus: ꝑ quē docemur ꝙ nos non possum⁹ sine ipso viuere. i. vite opationes exercere nec moueri: nec ēt esse. Sʒ ad qdlibʒ hoꝝ nobis est necia influētia eius. Quappr̄ si ipse nō influeret ad N
esse nr̄m/nos non essemus: z si influeret ad eē z nō ad operi sic vtiq3 essemus: ꝙ nihil tm̄ operaremur: sic cōtingit de igne in respectu ad tres pueros in camino ignis exn̄tes: vt
legitur Dañ. 3°. Confirmat' istud ꝑ auc̄tem Aug. 4. super Cap. 3.
Geñ. exponētis p̄dicta apl̄i vba sic. Cum eni aliud simus Cap. 14
q̄ ipse: nō ob aliud in illo sumus: nisi q2 id opat': z hoc est opus ei⁹ quo ꝯtinet oia: z quo ei⁹ sapia ptēdit a fine vsq3 in finē fortiter z disponit oia suauiter. Per quā dispōnē in illo viuimus/mouemur/z sum⁹. Un̄ coll'r ꝙ si opus suuz a reb⁹ subtraxerit: nec viuemus/nec mouebimur/nec erimus. Claret igit' nec vno qdem die cessasse deum ab ope regēdi q̄ creauit: ne motus suos nāles qbus aguntur atq3 vegetant' vt oino vere sint: z in eo ꝙ sunt ꝑ suo queq3 gn̄e maneāt ilico amitterēt z esse aliquid oino desinerēt si eis subtraheret' motus ille sapie dei quo disponit oia suauit'.
Hoc āt opus z hic motus est quā vocam⁹ influentiā gn̄alem: q̄ subtracto vtiq3: vt ait. cetere res pderēt mot⁹ suos. O
Nec pōt dici hoc dcm̄ būisse veritatē tm̄ post hoīs lapsuz cum ēt de ipsis angelis scis qui nūq3 peccauerūt nec vlli alterius pcti reatu obstricti sunt idem dicat infra libro 9°.
¶ Ad b ēt faciūt pl'a dcā in ꝑ lib. dis. 45. ¶ Scōa ꝯ est. ꝙ Cap. 12.
Adā añ lapsum nō fuit ꝑ suas vires nāles p̄cise ēt cuz dei 2° ꝯ
gn̄ali influētia sufficiēs ad agēdum aliquē actū moraliter bonū seu vē virtuosum: qnimo vltra p̄dicta fuit sibi necessarium aliūd dei auxiliū spāle. ¶ Hanc ꝓbo ꝑ ex auc̄te vna
Aug. de cor. z grā. d. sic. Istā grām nō habuit hō pmus q̄ cap. 47
nūq3 vellet malus eē. Sʒ sane hūit in qua si pmanere vellet: nūq3 malus esset: z sine q̄ ēt cū li. ar. bon⁹ eē nō posset. Sʒ ea tm̄ ꝑ li. ar. deserere posset. Nec ipm̄ ꝯ deus eē voluit sine sua grā: quē reliqt in ei⁹ lib. ar. Qm̄ li. ar. ad malum sufficit. ad bonū āt paꝝ est nisi adiuuet' ab oipotēte bono. Qd adiutoriū si hō ille ꝑ libeꝝ non deseruisset arbitrium semp eēt bon⁹: ſʒ deseruit z desertus ē. Ex hac auc̄te ꝓbat' P^m
ꝑpo^m ꝑ sic. Adā non poterat sine grā quā accepat etiā cū P
lib. ar. eē bon⁹. igit' nō poterat ꝑ suas vires nāles sine speciali dei adiutorio eē virtuosus. igitur nec agere actuz virtuosum vel moral'r bonum. Añs datur ab Aug. in auc̄te p̄dicta. ꝯña probatur: q2 illa grā quā acceperat vtiq3 erat spāle adiutorium distinctum a suis nālibus virib⁹: quod pʒ. tum q2 siue ipsa esse poterat suum li. arb. z cetere vires nāles: sicut innuit Aug. cum ait. sine qua etiam cū li. ar. zc̄. tum q2 de facto illā pdidit: sicut signat Aug. cū dicit. Sed deseruit z desertus est. Nec tamē pdidit vim aliquā nālē: lʒ fuerit in nālibus vulnerat⁹. P° 2° sic. li. ar. ad malum suf- 2°
ficit. ad bonū aūt paꝝ est: nisi adiuuetur ab oipotente bono: vt dicit Aug. z ibi loquit' de li. ar. q̄le fuit in ꝑ hoie añ pctm̄: vt claꝝ est. tali igitur adiutorio idigebat li. ar. Ade ad faciēdum bonum q̄li nō idigebat ad faciēdum maluz. igit' adiutorio aliquo spāli idigebat ad faciēdum bonum: Q
z loquor semp de bono virtuoso. ꝯña pʒ: qm̄ ad male faciendum nō sufficeret sine influētia gn̄ali. ¶ Sed ꝯ hoc qd Contra
dcm̄ est. illud adiutoriū datum ꝑ hoi fuisse aliqd distinctū a libero eius arbi. z nālibus virib⁹ vī esse itērio Magr̄i li° 2°. dist. 24. sic dicētis. Hic ꝯsiderādū est ꝙ fuerit illō adiutoriū hoi datum in creatione quo poterat manere si vellet. z rn̄det. Illud vtiq3 fuerat libertas arbitrij ab omni labe z corruptela imunis atq3 volūtaris rectitudo z omniū naturalium potētiarum aie sinceritas atq3 viuacitas. Ex qbus verbis vī hēri ꝙ illud adiutorium nō erat res aliqua li. ar. supaddita: sed erat ipsummet tm̄ li. ar. nōdum corruptum vel viciatuʒ: z alie nāles vires illese z sane: ac ꝑ hoc si ꝑ li. ar. cum tali adiutorio poterat Adam bene agere. sequit' ꝙ ꝑ suas vires nāles precise sine alio adiutorio spāli poterat facere actum moral'r bonum. ¶ Ad hoc dōm ꝙ Rn̄s.
istud dictum Magr̄i sic intelligendū non ꝯuenit dcō Augu. iam allegato: quod pʒ. tū q2 loquēs de li. ar. pmi hoīs

A añ pctm̄:qȯ vtiq̧ ꝯstat tūc fuisse incorruptū ⁊ nō viciatū.
dicit illȯ paꝝ esse ad bonū nisi adiuuet̃ ab oipotēte bono.
Igit̃ vltra arbitriū illesum ⁊ nō viciatū hēbat adiutorium.
qȯ qdē nō erat ipm li.ar. Alioqn ipm solū li.ar.qȯ hēbat
nō erat paꝝ ad bonū:sed sufficiēs sine idigentia adiutorij.
cui⁹ opp^m dicit Aug.tū q: si illȯ adiutoriū non est nisi ipz
li.ar.icorruptū:cū tale ꝑfecto eēt li.ar. Ade añ pctm̄.seq/
tur ꝙ sic ꝑ seipm sufficiebat hoi ad malū:ita ꝑ seipm suffi/
ciebat ad bonū.nā ipm vtiq̧ cū illo adiutorio sufficiebat
ad bonū.Uñ Aug.dicit.ꝙ adiutoriū si nō deseruissz semꝑ
eēt bon⁹⁊c paulo post subdit. Tale qppe erat adiutoriuz
ꝙ desereret cū vellet ⁊ in q̄ ꝑmanēt si vellet.Sz istȯ ꝯdicit
Aug.dicēti de li.ar. Ade li.arbi.ad malū sufficit ad bonū
āt paꝝ est ⁊c. Nec ꝑt dici ꝙ Aug.loquit̃ ḋ li.ar. Ade post
pctm̄:qȯ tūc vtiq̧ lesum ⁊ corruptū fuit. Nā ipse vult ꝓba
re ꝙ ꝑ hoi fuit necīum adiutoriū illud vt ꝑseuerare posset
in bona volūtate in q̄ creatus erat.Uñ paulo post subdit.
B Tūc ḡ dederat deus hoi bonā volūtatē:in illa qppe eū fe
cerat q fecerat:rectū dederat adiutoriū sine q̄ in ea nō pos
set ꝑmanē si vellet. Ad illȯ āt ꝓbandū assumit ꝙ li.ar.ad
malū sufficit.ad bonū aūt paꝝ est nisi adiuuet̃:qȯ qdē ni/
hil penitus fuiret ꝓposito nisi itelligeret̃ de li.ar. icorrupto
⁊ nō viciato q̄le hēbat Adā añ pctm̄. Ergo vel dcō magri
nō est assentiēdū i hac pte:qȯ ⁊ qdā apte affirmāt. Ul' itel/
ligēdū est in ṽbis illis magri recitatis nō eē ꝯpletā rōsio/
nē ei⁹.isz adhuc pēdē ex lr̃a imediate sequēte q̄ talis ē. Li.
ṽo ar.est facultas rōnis ⁊ volūtatis q̄ bonū eligit̃ grā assi
stēte vel malū eadē desistēte:⁊ post pauca:qȯ bonū ē ingt
nisi grā addita nō eligit.malū ṽo ꝑ se eligit:⁊ tūc eius sn̄ia
ꝯsona est ṽbis Aug.ꝓallegatis ⁊ alijs ꝓrie allegandis:⁊
ꝯcedit̃ Adam hūisse adiutoriū ꝑter suū li.ar.nāle illesum
⁊ incorruptū. Hocēt ꝯuenit sn̄ie magri:met ibidē paulo ꝑ/
cedēti:vñ i fine ꝑmi capl̄i eiusdē.d.ait. His testimonijs eui
dēter monstrat̃ ꝙ hō rectitudinē ⁊ bonā volūtatē in crea
C tione accepit atq̧ auxiliū quo stare poterat:alioqn nō sua
culpa cecidisset. In qb⁹ satis appet eū asserere in creatiōe:
vltra rectitudinē illā nālē fuisse datū hoi adiutorium quo
2^m ꝑn^{le} p 2^e ꝯne poterat stare. ¶ Scdo ad ꝯnem principalr̃ arguo sic. Si
Adā ante pctm̄ potuisset per suas vires nāles ꝑcise age
re actū moralr̃ bonū : ipse potuisset facere se de non bono
bonū.posito ꝙ aliquādo fuisset sine omni actu volūtatis
cū suis tm̄ nālibus aut de bono meliorē deo illum nō spe/
cialiter adiuuante.pz ꝯn̄a:qm̄ qn̄cūq̧ quis agit actū mo
raliter bonum si non erat bonus nec malus fit bonus:⁊ si
erat bon⁹ fit melior. Sed ꝯn̄s est falsum : q: si Adā h po/
tuisset:id ēt potuissent angeli boni:qȯ est ꝯ Aug.12.de ci.
Cap. 8. dei.vbi ait sic. Si boni angeli fuerūt prius sine bona volū
tate:eāq̧ in se ipsi deo nō operāte fecerūt.ḡ meliores a se/
ipsis q̄z ab illo facti sūt.absit.sequit̃. Aut si nō potuerūt se
ipsos facere meliores q̄z eos ille fecerat q̄ nemo meli⁹ ge/
D q̄z facit:ꝑfecto ⁊ bonā volūtatē q̄ meliores eēnt nisi ope
rante adiutorio creatoris hēre nō possent. Ex qbus etiam
ṽbis ꝓbat̃ ꝯn̄a ipsa facta. Nec pōt dici ⁊ Aug. itelligat ḋ
adiutorio influētie gn̄alis tm̄:qm̄ tūc silr̃ eēt dōm ꝙ angeli
nō potuerūt deo nō operāte in se facē malā volūtatem:aut
per se fieri mali:qȯ nullus vsus scōꝝ admittit. ¶ D. Non
silr̃ posse dici docet eccl'ia ex̃ de sum.tri.⁊ fi.cat.c.firmiter
dicēs. Diabolus ⁊ alij demones a deo qdem nā creati sūt
3^m. boni:⁊ ipsi ꝑ se facti sūt mali. ¶ 3° si Adam potuit ⁊c.igit̃
potuit ꝑ solas vires suas nāles seruare diuinū mādatum
⁊ diaboli tētationi resistere ⁊ in rectitudine iusticie in quo
factus erat ꝑmanet̃.pz:q: tentāte diabolo potuit velle ꝓp
deum non comedere:⁊ sic ꝯ q̄zlibet tentationē potuit hēe
actū bonū moralr̃:ac ꝑ h manere in sua rectitudine ⁊ non
cap.47 cadere. Sz ꝯn̄s est expsse ꝯ Aug.d.de nā ⁊ grā.ꝙ ei⁹ lib.
ar.ꝑ grāz sibi ꝑ datā adiuuabat̃ vt sine h adiutorio in bo/
no nō maneret.⁊ iterū ꝙ de⁹ dederat adiutoriū sine quo ēt

cū lib.ar.nō posset eē bon⁹ nec in bona volūtate manere: E
vt ꝓrie lz sparsim allegatū est. Et insuꝑ ingt. Si h adiuto cap.49.
riū vel angelo vel hoi cū ꝑ^m facti sūt defuisset:qm̄ nō talis
nā facta erat vt sine diuino adiutorio posset manere/si vel
let.non vtiq̧ sua culpa cecidisset:adiutoriū qppe defuisset
sine q̄ manē nō posset. Nunc āt qbus deest tale adiutoriuz
iā pena pcti est:qb⁹ āt dat̃/ꝺm grām/dat̃:nō ꝺm debituz.
Expssa est auctas nec explicari idiget nec applicari. Itē in cap. 116
enchi.loquens de statu hois añ pctm̄.ait.etsi pctm̄ in solo
li.ar.ꝯstitutū eēt.nō tm̄ iustitie retinēde sufficiebat lib.ar.
nisi ꝑticipatione imutabilis boni diuinū adiutoriū prebe/
ret̃. Sic.n.mori in ptāte est hois cū velit:⁊ nemo est:q nō
seipm/vt nihil aliud dicā/vl' non vescēdo/possit occidere.
Ad tenēdū ṽo vitā/volūtas non satis est:si adiutoria/siue
alimētoꝝ/siue quorūcūq̧ tutaminū desūt. Sic hō in para
diso ad se occidendū relinquēdo iustitiā idoneus erat ꝓvo
luntatē. Ut aūt ab eo teneret̃ vita iustitie/parū erat velle F
nisi cum ille q fecerat/adiuuaret. Itē 14° de ci.dei.ait. Cur cap.27.
nō ꝑmitteret deus vt ab illo.s.malo angelo hō q rectus.h
est bone volūtatis creatus fuerat/tentaret̃:qn̄qdē sic erat
institut⁹ vt si de adiutorio dei fideret:bon⁹ hō malū ange
lum vinceret. Si āt creatorē atq̧ adiutorē deū superbe sibi
placēdo desereret vinceret̃:meritū bonū hn̄s in adiuta diui
nitus volūtate recta.malū ṽo in deserēdo deum volūtate
ꝑuersa. Quia ⁊ ipm ꝯfidere de adiutorio dei:nō qdez pos
set sine adiutorio dei:nec tm̄ iō ab his diuine grē bn̄ficijs si
bi placēdo recedere nō hēbat in ptāte. Ex his habetur ex
presse:ꝙ Adam vtiq̧ fidens de adiutorio dei/poterat vin
cere tentatorē:⁊ ꝑ hoc innuit ꝙ nō aliter posset. fidere āt nō
poterat sine adiutorio dei:⁊ per ꝯn̄s nec sine eius adiuto/
rio vincere. Rursus imediate subiungit. Nā sic in hac car
ne viuere sine adiumētis alimētoꝝ in ptāte nō est. nō āt in
ea viuere in ptāte est:qȯ faciūt q seipsos necāt:ita bn̄ viue G
re sine adiutorio dei:etiaz in paradiso nō erat in potestate.
erat aūt in ptāte male viuere. Ex his auctībus clare puto
patere illud ꝯn̄s esse falsum quo ad singulas eius partes:
⁊ ꝯnem ēt ipsam eē verā. Nec ꝑt hic valere fuga de adiu/
torio gn̄alis influētie:cū ꝯstet ꝙ nec ēt male viuere homo
sine tali adiutorio potuisset.loquit̃ igr̃ de adiutorio spāli.
¶ Ex hac ꝯne ego ifero ꝯnē pro me alias positam etiā su Cor^m.
pra dist.26.vz ꝙ hō in pn̄ti statu dei etiam gn̄ali influentia
stante:nō pōt sine spāli dei auxilio agē actuz aliquē bonū:
loquēdo ḋ actu moralr̃ bono:vt tūc fuit expositū. Proba
tur sic. Adā añ pctm̄ suū nō potuit ex suis virib⁹ nālib⁹ si/
ne alio dei auxilio ꝑter influētiā eius gn̄alē agē aliquē actū
moralr̃ bonū.igr̃ nec hō pro pn̄ti ⁊c.añs ꝓbatum est.ꝯn̄a
pz ex eo ꝙ li.ar.hois nūc nō est potētius ad bn̄ agēdū:nec
ēt aliq̄ alia vis nālis hūana q̄z fuit in Adaz añ pctm̄. Sed
minus:cū ꝓp illius pctm̄ cuiuslibet ex eo nāliter descēden
tis liberū arbitriū sit vulneratū ⁊ infirmū:vt declarauit no
bis Saluator in parabola sauciati:⁊ ꝯfitet̃ cōiter tota do/ H
ctrina scōꝝ. ¶ Hāc ꝯnē in se:lz etiā tūc multiplr̃ ꝓbauerī:
ad maiorē veritatis declarationez volo adhuc ex qbusdā
alijs fundamētis catholicis ꝯfirmare. Et ꝑ qdem ex aliq/ ꝑ^m.
bus regulis circa mām istam ꝑ Celestinū ꝑmū papā posi
tam ex decl'ationibus sumoꝝ pontificū ꝑdecessoꝝ suoruz
⁊ africanoꝝ ꝯciliorꝝ:vt ipse testat̃ iformatis in oibus fide/
libus ꝓpositis.vt ex eis tāq̄z ex ꝑncipijs in his q̄ ad hanc
mām spectāt ꝯn̄r dicēdis salubriter regulent̃. Ipse siqdez
ꝺm ꝙ pz ex libro ꝯciliorꝝ eccl'ie per beatuz Isidorꝝ recole/
ctoꝝ in sua ḋcretali epl'a quā ꝓpter aliquos:qui post dam
nationē Pelagij ⁊ Celestini:ac mortē btissimi Aug. ꝑsu
mebāt in ꝑtib⁹ galliaꝝ aliqualr̃ fauere pelagianis errori
bus:⁊ Aug.tanq̄z in iprobādo illos excesserit necīum mo
duz detrahere:sic ꝑdictus papa relōne sci Prosperi ⁊ Hy
larij epi arelateñ.acceperat:ꝯstinauit ad vniuersos episco
pos galliarum. Premissis ꝑ epoꝝ increpatione:qui taliū

3 disputationibꝰ nõ obsistebant:ac mirabili cõmendatione
beatissimi Aug. de vli ꝛ ɔtinuata semp sinceritate catholi
ce fidei ꝛ excellentia sapie ꝛ vite sanctitate:iter cetera que
sequunt̃.ait sic. Ut g̃ plenius q in aliquo dubitãt instruant̃:
ɔstitutiones scõrum patrũ ɔpendioso mãifestemus indicu
lo. Q̃ꝫ si quis nõ nimium est ɔtentiosus:agnoscat oium di
sputationũ ɔnexionem ex hac subditaꝝ breuitate pẽdere.
nullãqꝫ sibi ɔ̃dictionis supesse rõnem:si cuꝫ catholicis cre
h° dat ꝛ dicat. In preuaricatione Ade oẽs hoies nãlem pos
sibilitatẽ ꝛ innocentiã perdidisse:ꝛ neminẽ de profundo il
lius ruine per li.ar. posse ɔsurgere:nisi eum gr̃a dei mise
rãtis erexerit. Hec est p̃ma regula quã ipse trahit:vt mox
oñdit ex ep̃la Innocentij p̃mi ad cartaginẽse ɔcilium. Ex
hac regula sic ɔcludo ꝓpositum. si in hoc statu hoies p̃nt
ex suis nãlibus viribus sine spãli adiutorio dei agere bo
num moralr̃:nõ oẽs hoies in p̃uaricatione Ade perdide
R rũt possibilitatem nãlem bñ agẽdi:cuius oppositũ tradit
canon p̃dictus:quẽ de possibilitate nãli ad bñ agenduꝫ in
telligi dẽre quilibet nõ nimis ɔtentiosus statim fatebitur.
ɔña ꝓbat̃ ex eo ꝙ dato añte non põt assignari quã nãlem
possibilitatẽ hoies in Ade preuaricatione perdiderit. Nõ
eni dici põt ꝙ possibilitatẽ nãlem ad agendũ bene merito
rie:qm̃ nec ipse Adam ſm cõem oium doctoꝝ concessio
nẽ potuit ex suis viribꝰ nãlibꝰ sine adiutorio grẽ qcq̃ȝ age
re meritorie:ꝛ ꝑ ɔ̃ñs nec nos eiꝰ pctõ talẽ nãlem possibili
tatem perdidimus:q2 nec talẽ si ille nõ peccasset habuisse
Dubiuꝫ mus:sic etiã ipse nõ habuit. ¶ Sꝫ forsitan ex eadeꝫ auc̃te
igeret quis mihi difficultatẽ ꝛ quereret. quã ego nãleꝫ possi
tatẽ dicam hoies in Ade preuaricatiõe perdidisse:qui in
quio ip̃m nõ potuisse sine speciali auxilio dei:vel bene mo
R̃ño raliter agere. ¶ Respõdeo ꝙ possibilitas naturalis Ade
ad bñ agendum fuit ante pctm̃ talis:ꝙ ipse per libeꝝ arbi
trium suasqꝫ vires nãles cum adiutorio habitualis gratie
L suis naturalibus addite sufficiebat sine alio speciali auxi
lio dei agere bñ moralr̃:sicut patebit in sequenti ɔclusiõe:
ꝛ supposito ꝙ habuerit gr̃am gratum facientẽ potuit etiã
agere meritorie. Nunc autem propter illius preuaricatio
nem infirmatis naturalibus viribus hominis ꝛ vulnera
to lib.arbi.nemo per suas vires etiam cum habitualibus
donis similibus donis datis Ade sufficit sine dei auxilio
spãli agere quicq̃ȝ bene moraliter:sꝫ est adhuc aliud auxi
lium speciale sibi necessarium.s.ꝙ deus moueat volunta
tem eius faciẽdo eam bñ velle:ꝛ consequẽter bñ operari
ꝛ p̃ficere:quod bñ voluerit.sicut al's in di.26.dixi. Ex quo
vtiqꝫ pꝫ ꝙ quã ipse Adam habuit ꝛ si nõ peccasset nos ẽt
habuissemus/possibilitatem nãlem p̃didimus. ¶ Aliam
2ª regl'a regulam subdit sic. qd̃ nemo nisi per christum libero bene
Cap.7. vtatur arbitrio ꝛ sumit eã ex ep̃la memorati pape Inno.
ad Mileuitanum ɔcilium. Ex hac sic. Nemo sine speciali
M adiutorio dei bñ vtit̃ lib.ar.igitur nemo sine spãli dei auxi
lio agit bñ moraliter. pꝫ ɔña. Nam agere bñ moraliter:vt
in proposito capio ꝛ al's posui:est agere conformiter recte
rõni ſm omnes circũstantias reqsitas ad hoc ꝙ actus sit
vere virtuosus.nullus aũt diceret qn sic agens bñ vtatur
li.ar. Añs pꝫ. nam cum ait Papa.nisi per christum.nõ est
dubium qn velit signare spãle illud auxilium:ꝛ nõ tm̃ gñia
lem influentiã qua cõiter fidelibus ꝛ infidelibus bonis ꝛ
prauis hoibus:ꝛ brutis ꝛ insensatis arboribus auxilium
prebet. ¶ Tertia est talis. Q̃ꝫ ita deus in corporibꝰ hoiuꝫ
3ª regl'a atqꝫ in ipso li.ar.operet̃ vt scã cogitatio:pium consilium:
Cap.9. oisqꝫ motus bone volũtatis ex deo sit:q2 per illum aliqd
boni possumus:sine quo nihil possumus. Quã confirmat
auc̃te alterius Pape.s.Zosimi.qui vt subdit. Cuꝫ ad totiꝰ
orbis ep̃os de diuine grẽ oppitulatione loqueret̃. Quod
g̃ ait tp̃s interuenit quo eius nõ egeamus auxilio. In oibꝰ
igit̃ actibus/causis/cogitationibus/motibꝰ/adiutor ꝛ p
rector orandus est. Superbuꝫ est enim vt qcq̃ȝ sibi humana
nã p̃sumat. Et ad hãc muniendã sniam plures subdit au N
ctoritates Apñ: inter quas iste sunt. Gr̃a dei sum id qd̃ suꝫ.
Et plus oibus laboraui nõ ego:sed gr̃a dei mecuꝫ:per qs
ꝛ ꝑ id qd̃ iterposuit.s.cum de diuine grẽ oppitulatione lo
queretur pꝫ scripturarum morem scientibus:ꝛ eas nõ ɔten
tiose iterpretãtibus:ꝙ hic de auxilio spãli ꝛ non tm̃ de in
fluentia gñali loquunt̃. Sed si sine spãli dei auxilio agunt
aliq bñ moralr̃ seu virtuose non ois motus bone volũta
tis est ex deo:nec in oibus actibus/causis/cogitationibꝰ ꝛ
motibus:ipse est orandus adiutor. attestante sñia Cartagi
nẽsis ɔcilij per me al's allegata dicẽtis. Quis nõ videat a
dño inaniter peti ꝛ fallaciter orari:cũ orãdo poscunt̃ que
nãe nostre iam ita condite sufficientibus viribꝰ obtinent̃.
Sibi ẽt nedum quicq̃ȝ:sed multuꝫ sibi p̃sumit humana nã
cum presumit se sine adiutorio posse agere opus vere vir
tuosum. Nec valet dici ꝙ h̃ loquant̃ isti sancti pontifices
de actibus meritorijs tm̃mõ. propterea q2 dicit. vt scã co O
gitatio:qnimo ꝙ etiam de oibus bonis actibus vlr̃ inten
dant:inde magis appꝫ:q2 postq̃ȝ dicit. scã cogitatio. piuꝫ
ɔsilium:vt vlr̃ oẽs ɔprehẽderet:addidit:omnisqꝫ motus
bone volũtatis. Et iterum q2 inqt per illuꝫ aliqd boni pos
sumus:sine quo nihil possumꝰ.s.boni.iux̃ doctrinã Aug.
in de vbis Apñ.ser.12.dicẽtis. Cum dico tibi sine adiuto
rio nihil agis.nihil boni dico.nam ad male agẽdũ habes
sine adiutorio dei liberam volũtatem. Ubi appꝫ ꝙ bonũ
vlr̃ accipit distincte ɔ̃ malum:ꝛ nõ nisi ad malum dic̃ nos
hẽre sine dei adiutorio liberam volũtatẽ. Nemo aũt sane
mẽtis diceret actus bonos moralr̃ ꝛ vere virtuosos:ac ꝑ
hoc recte laudabiles maloꝝ noie iportari. Plura alia po
nit in illa ep̃la Papa p̃dictus hãc sniam roborantia:qbꝰ
oibus positis ɔcludit ep̃lam sic. Satis sufficere credimus
qcqd ſm p̃dictas regulas aplĩce sedis nos scripta docue
runt:vt prorsus non opinemur catholicum qd̃ apparuit p̃
fixis sentẽtijs eẽ ɔ̃triũ. ¶ Deinde eãdem ɔ̃nem confirmo 4ª regl'a
auc̃te alterius pape.s.Innoc. scd̃i.q vt pꝫ in libro ep̃laruꝫ P
beati Bernardi. ep̃la.194. dãnauit errores Petri abaylar
di. ꝛ ei tanq̃ȝ heretico silentium iposuit. Inter illos siqdeꝫ
errores:sic pꝫ in ep̃la imediate p̃cedẽte eidẽ pape directa
sextus notatur in his vbis. Q̃ꝫ li.ar.ꝑ se sufficit ad aliquod
bonum. Ex quo ɔ̃ñs est vt catholice sit fatendum:ꝙ li.ar.
ꝑ se ad nullum sufficit bonum:ꝛ si ad nulluꝫ. igit̃ nõ ad ali
quem actũ vere virtuosum vel moralr̃ bonuꝫ. Cui sñie cõ
cordat auc̃tas Aug.in libro de p̃destinatione diuina. sic di
cẽtis. Libeꝝ võ qd̃ a deo hõinis arbitrium ꝓno ad neq
tiam lapsu fluit:ꝛ cũ ad virtutis indolẽ dei auxilio deserẽ
te nihil possit:ad genꝰ oẽ peccati idonea fultũ virtute sub Indoles ꝓpie sig nificat: tibus. ꝛ ꝓpriam in d tum vl si gnum sea imago fu ture probi tatis est.
sistit. Quõ p̃t dici non ɔ̃dicẽdo prorsus eiꝰ intẽtioni ꝙ pos
simus sine auxilio dei actũ aliquẽ vere virtuosuꝫ agere:cũ
expresse dicat ꝙ libeꝝ nr̃m arbitriũ ad virtutis indolẽ dei
auxilio deserẽte nihil põt. Uel quõ põt glosari de auxilio
gñalis influẽtie.cũ dicat ip̃m idonea fultũ v̄tute ad omne
genus peccati:ꝛ per ɔñs ad oẽs malas volitiones. in qua
rum tm̃ nullã submota gñali influentia dei posset. Q

¶ Ex alio insuper sumꝰ eandem ɔ̃nem confirmo. Sãctus
si quidem prosper in libro suo pro p̃dicatoribus grẽ queꝫ
fecit ɔtra vnã collationem Cassiani intitulatam de prote
ctione dei. ꝛ est.13.in numero totali collationum.ꝛ.3ª inu
mero collationum.2ª partis. in qua collatione Cassianus
multa loquit̃ de gratia dei ꝛ potestate liberi arbitrij. Duo
decim circa dictam mãm notat sententias Cassiani q̃s dif
finitiones vocat. ꝛ p̃mam tm̃ laudat ꝛ approbat tãq̃ȝ ca
tholicam/ceteras vero dãnat ꝛ respuit tãq̃ȝ repugnantes
catholice veritati. Hinc ne legentes illam collationem la
berentur errore pia patrum diligentia vt estimo factũ est
ꝙ ille diffinitiones in predicta collatione notarentur:ꝛ
cuilibet sigillatim correptio ꝛ reprobatio beati prosperi
breuiter ex prenominato eius libro excepta iungeretur ne

falsitas

A falsitas pro veritate reciperetur. Et taliter in omnib⁹ pe/
ne libris dicta collatio correcta inuenitur. ¶ Ceteris aūt
pro nunc ꝓꝑ breuitatem obmissis quibus nihilominus ꝑ
sens confirmatur propositū/tres tm̄modo memoro. s. ter
tiā ꝛ scribitur ibi caº. 9. in qua Cassianus ait sic. Nisi ꝙ in
hijs omnibus ꝛ gratia dei ꝛ libertas nostri declaratur ar
bitrij. Et qꝛ interdum suis etiā motibus hō ad virtutum
appetitus possit extendi/semper vero a dn̄o indiget adiu
uari. Hāc reprehendit sanctus prosper. propter illud. Et
qꝛ interdum suis etiā motibus ꝛc̄. dicēs. Quasi medicus
noster nō etiā hoc donet morbidis vt verā desideret sani
tatem. Itē quartā que scribitur ibi cap̄. 10. in hijs verbis.
Ut aūt euidentius clareat etiā per nāe bonum qd̄ benefi/
tio creatoris indultum est/nos nūq̄ȝ bonaꝝ voluntatum
B prodire ꝑrī⁹ que tn̄ nisi a dn̄o dirigatur ad ꝯsumationem
virtutum prouenire nō possunt/apl's testis est dicēs. Uel
le. n. adiacetur mihi. perficere autem bonum nō inuenio.
Hāc inq̄ȝ sic respuit sanctus prosp. d. Quasi apostolus ex
naturali affectu ꝛ nō ex gratie dono bonā habeat volun/
tatem/qui profitetur ex deo sibi esse sufficientiā etiā cogi/
tandi. Uenio ad. 8. que cap̄. 12. illius collationis scribitur
sic. Unde cauendū nobis est/ne ita ad deū omnia sancto/
rum merita referamus: vt nihil nisi id ꝙ malum atq̄ȝ per/
uersum est humane ascribam nāe. ꝯtra hāc sic ait Prosp.
Quasi nā ante grām nō sit in dānatione. nō sit in cecitate.
nō sit in vulnere. ¶ Ex hijs euidēter colligit' cassianuȝ re/
prehendi ꝛ improbari in hoc ꝙ dixit. hoiem posse ex suis
motibus absq̄ȝ dei gratia aliq̄n extendi ad appetitum vir
C tutis. ex quo sequitur dōȝ esse si reprehēsio iusta sit: ꝙ hō
nō est ex se sufficiens ēt ad actum desiderādi virtutē. Rep̄
henditur quoq̄ȝ in eo ꝙ voluit: nō nūq̄ȝ in nobis ex libero
nostro arbitrio sine adiutorio gratie bonaꝝ voluntatum
prodire ꝑ⁹. quāuis illa non possint sine dei adiutorio ad ꝑ
fectionem ꝑuenire virtutū. Ex quo sequitur esse fatēdū ꝙ
nullā bonā volūtatem ēt nō ex toto ꝑfectaȝ: ex nobis sine
dei adiutorio habere valemus. Reprehenditur etiā in eo
ꝙ ait: nō esse ascribendum nāe humane ante adiutorium
gratie nisi id tm̄modo ꝙ est malum atq̄ȝ peruersum. ex q̄
sequit' esse dōm: ꝙ hō nōduȝ adiutus a gratia dei nullum
actum moral'r bonū seu virtuosum penitus hȝ: sed tm̄mo
do vitiosum ꝛ malū: Cū nā nr̄a ante gratiā sit in dānatio/
ne/in cecitate. i. ignorātia. ꝛ in vulnere. i. vulnerata ꝛ infir
ma. ¶ Huic fauet sententiā beati Bernardi asserētis ꝙ nul
los etiam conatus ad bonū deo nō excitāte nos ad illos
habere possumus ad malū vtiq̄ȝ possumus. ex quo pȝ ꝙ
de adiutorio alio ab influētia generali loquit'. cum sine il/
D la nullus ad bonū vel ad malum conari possit aut q̄cq̄ȝ co
gitare. Sunt aūt verba beati Ber. ista. que scribit in li. de
g̃. ꝛ li. ar. c. 40. ꝑm cotationem libri quē vidi. Liberi arbi
trij conatus ad bonū ꝛ cassi sunt si a gratia non adiuuent'
ꝛ nulli si nō excitentur. Ceterum in malum dn̄te scriptu/
ra ꝓni sunt sensus ꝛ cogitationes hominis. ¶ Ex hijs au
tem sequit' ꝙ sine speciali adiutorio dī hō nō possit agere
aliquē actu moral'r bonum seu vere virtuosum: nullus est
qui nō videat. Quomodo. n. potest agere virtuose ex se q
ex se non pōt rōne conari ad bonū aut desiderare virtutē:
nec sufficit sibi nisi ad id ꝙ malum est atq̄ȝ peruersum.
Ca. 12°. ¶ Et cōfirmatur istud: qm̄ cum Cassianus collat'. 13° dixis
set. cauēdum nobis est ne ita ad deū omnia sanctorum me
rita referamus: vt nihil nisi id qd̄ malum atq̄ȝ ꝑuersum ē
humane ascribamus nature. S. Prosper qui cōtra illā col
lationem edidit librū intitulatū pro Predicatoribus gra/
tia: approbans bn̄ dicta ꝛ male dicta ꝯdemnās: hoc dictū
velut nō catholicum respuit. d. Quasi natura an̄ grām nō
sit in dānatione: nō sit in cecitate: nō sit in vulnere. Ex quo
pȝ euidenter ꝙ ꝑm intētionem sancti Prosperi catholice
ꝯfitēdū ē ꝙ absq̄ȝ gr̄a hō nō possit nisi male ꝛ ꝑuerse agē.

Et ꝙ in hoc ipse merito reprehenderit cassianū euidēs te E
stimonium est ꝙ pene in omnibus libris illa collatio cas/
siani: adiunctis correctionibus sancti prosperi ad clausu/
las reprehensas quas prosper diffinitiones appellat scri/
pta reperit'. Hoc vt estimo prouidente pia solicitudine pa
trū ne qs ꝑ ea que male ibidē interserta sunt in errorē in/
caute laberetur. ¶ Item cum beato Augu. fuisset a pela
gi obiectum eum dicere vel ex dictis eius sequi.
¶ Item cū beatus Aug⁹ a Pelagianis infamaretur de ali/
quibus velut catholice doctrine repugnātibus: ꝛ inter ce
tera obhceretur qd̄ diceret. Q. deus tale plasmet in homi
nibus arbitriū: quale est demonū: qd̄ proprio motu nihil
aliud possit vel velit nisi maluȝ. Sicut pȝ in libello eius q
vocatur cōfutatio catholica capitulorū super falso impu/ Cap. 6.
tatorum. ipse respōdēdo. ibidē. nequaq̄ȝ dictam obiectio/
nem negauit: sed q̄ȝtum ad similitudinē positam tm̄modo F
differētiam assignauit dī. Sed hoc inter malos homines
distat ꝛ demones ꝙ hominibus ēt valde malis superest si
deus misereatur recōciliatio. demonibus aūt nulla est ser
uata cōuersio. Q. autēȝ ex se nō possit homo nisi malū: nō
solum nō negando innuit sed ēt satis cōfitēdo expressit di/
cens: totus mūdus: sicut ait Apl's Jo. in maligno positus
est. ꝛ multorū talis est malitia qualis ꝛ demonū. In hoc ta
men subiunxit dr̄iam que iam posita est. In ꝑcedenti etiaȝ
cap̄ nō negat: sed se cōcedere insinuat ꝙ hō naturali motu
nō possit nisi peccare. Et his ꝯsonāt eius alie expressiores
auctes supra recitate. s. de corre. ꝛ gr̄a. ꝛ de verbis Apo/ Ca. 47°.
stoli. ser. 12. ꝛ ea que proxime recitata est de lib. eiusdeȝ de
predesti. diuina. Ex his autē colligitur catholice dōm. ꝙ
hō non pōt per li. ar. sine auxilio dei quicq̄ȝ velle/vel age/
re: nisi male ꝛ culpabiliter. ꝛ intelligēdum est de alio auxi
lio ꝑter influentiam generalem: quoniā sine illa cōstat euȝ
nō posse quicq̄ȝ velle vel agere nedum bene sed nec male:
cum tamē in predictis auctoritatibus affirmetur hominē G
sine dei auxilio posse male velle ꝛ male agere. Ex quo fun
damento euidēter ꝯcluditur: ꝙ hō non potest agere quic/
q̄ȝ bene moral'r seu virtuose: siue meritorie siue nō merito/
rie sine speciali auxilio dei: cū nullus actus virtuosus sit
malus vel culpabilis: vt clarum est. ¶ Tertia cōclusio ē. 3ª ꝯ
ꝙ Adam ante peccatum per li. ar. ꝛ vires naturales suas
ac adiutorium gratie superadditū qd̄ habebat simul cum
generali dei influētia potuerit absq̄ȝ alio sp̄ali auxilio dei
agere actum moraliter bonum. Probatur ꝑmo auctorita pª
te Augu. hypon̄. respōsione 3ª. in ꝑrī⁹. vbi recitans vnum
errorem Pelagij ait. Iterū posse dicunt hominē per li. ar.
per se sibi sufficiēteȝ implere quod velit. Et post cōtra hoc
inquit sic. Respōdemus. neminem posse per se sibi. i. per li.
ar. sufficere implere qd̄ velit. recte dicimus nisi protopla/
stum solum potuisse cum volūtas li. ar. fuisset sana eidem
ante culpā. ꝛ paulo post probās istud auctoritate scriptu/ H
re ait. Nam vt calcatius li. ar. cū possibilitatis bono quod
valeret implere quod voluisset Adam factum intelligas.
audi qd̄ dicat scriptura sancta ecclesiastico libº. Deus inqt
ab initio fecit hominem ꝛ reliquit illū in manu cōsilij sui:
addidit mādata ꝛ ꝑcepta ꝛc̄. Quid est autē reliquit euȝ in
manu ꝯsilij sui nisi dimisit illū in possibilitate arbitrij sui.
In manu enim possibilitas intelligitur. Ipsa est ꝑma gra/
tia qua ꝑmus hō stare potuisset si ꝑm nature doni manda
ta voluisset. hoc Aug. Ex his verbis pȝ ꝑm Aug. ꝙ Adā
per lib. ar. taliter doratum qual'r habebat ante culpam. s.
cum bono possibilitatis. seu gratia illa prima sufficiebat si
bi implere qd̄ vellet. ceterarum xo neminēȝ sibi sufficere:
per quod pȝ eum loqui de sufficientia ad bonum. nam ad
malum ēt alij sibi sufficiunt. Hoc ēt pȝ ex eo qd̄ dicit Adā
per lib. ar. cū bono possibilitatis potuisse stare si voluisset
seruare mādata. per qd̄ etiā innuitur ꝙ potuisset seruare
mādata. igitur potuit agere bonum actum moraliter. Si

3 xo sibi sufficiebat. ad hoc igitur non indigebat alio auxi/
lio spali. Als ceteri possent dici sibi sufficere et ad bonu3:
q2 constat q ipsi per li. ar. cum spali adiutorio dei possunt
agere bonum 7 omnia dei mādata complere: 7 tn̄ de cete
5a ris illud negat. ¶ Secūdo. aut Adam per li. ar. cum ad/
iutorio grē addito poterat stante influentia generali sinē
alio speciali adiutorio seruare mādatum dei: vel nō. Si sic
igitur potuit agere actū bonum moraliter. Si non. igitur
nō seruando non peccauit: quod non est dicendum. ꝯñtia
probatur: q2 non faciens: quod nō potuit facere: si impo/
tētia id faciēdi nō sibi prouenerit ex peccato: nequaq̄3 pec/
cat. Nā peccatum quod nō est pena peccati: verissime dif/
finitum est ab Aug. in de duabus animabus. Peccatū est
K voluntas retinendi vel cōsequēdi quod iustitia vetat: 7 vn/
Cap 15. de liberum est abstinere: vt idem dicit primo retrac. Pri/
mum autē peccatū Ade non fuit pena peccati: nec illa im/
potētia si fuisset prouenisset sibi ex peccato aliquo. ergo 7c.
Hanc rationē3 satis innuit Aug. in de correc. 7 gratia. vt
Ca. 49. p3 in auctoritate in 3 ratione pro ꝯclusione scda allegata.
Thom. ¶ Cōtra hoc tamē arguit vnus modernus doctor tenens
bāduar partem oppositā3: quoniā si Adam cum accepta grā po/
din i sū. tuit seruare mādatum sine alio adiutorio. igitur potuit et
li. 2. c. 9. sine alio speciali adiutorio tentationem superare: 7 pecca/
tum qōlibet precauere. Et cum iam post lapsum nō sit li.
ar. hominis infinite debilius: q2 sic totam fortitudinē sua3
penitus amisisset: posset et nunc cum tāta gratia q̄tā tūc
habuerit tētationem aliquam superare. s. debiliorem intā/
tum intāq̄tum ipsum li. ar. est debilius nunc q̄3 tūc. Vel po/
natur q q̄tum li. ar. est debilitatum intantū habeat grām
ampliorem. ꝯñs autē hoc est falsum: vt dicit. 7 ego etiā di/
L xerā patuit in. q. precedente. ¶ Respōdeo 7 ꝯcedo pma3
Rñsio. ꝯñam. Scdam autē nego. nec probatio valet: sicut p3 in si/
mili. Nā certum est q oculus sanus stāte influētia dei ge/
nerali cū adiutorio lucis pōt aliquem colorem in certa di/
stantia videre sine adiutorio alio dei spāli: 7 tamē talr pōt
esse infirmus: q nō cum tanta luce nec cū quātacūq3 ma/
iore vel minore poterit illum colorem aut alium in illa aut
alia distātia videre nisi prius sanetur. Sic in proposito est:
q2 li. ar. vtiq3 per peccatum pmi hois infirmatū est 7 vitia/
tum vitijs que ab origine q̄libet ꝯtrahit: q2 nō solum fuit pri/
uatum gratuitis: s3 et in naturalibus vulnerātū. 7 q2 debi/
litatio li. ar. nō fuit pcise per subtractionē adiutorij: sed et
per accessum infirmitatis 7 vitij: quale nullū erat prius in
eo: ideo per nullā appōnem habitualis gratie adiuuantis
suppleri pōt potētie eius: nisi cū hoc pariter ab infirmitate sane/
3m tur: q̄d nulli in hac vita de cōi lege ꝯtingit. ¶ Tertio pōt
ꝯfirmari ꝯ alia auctoritate Aug. in de bo. perse. nō multo
post pn̄ dicētis: q nō inferri in tētationem 7 nō discedere
a deo nō est oino in viribus li. ar. quales nunc sunt. fuerat
aūt in hoie anteq̄3 caderet. Si aūt nō discedere a deo 7 nō
cadere in tētationē fuit oino in viribus li. ar. hois anteq̄3
caderet. igit nō indigebat ad non discedēdū alio spāli ad/
M iutorio: aliogn nō oino sed aliqualr tn̄ 7 pāalr id fuisset i
viribus eius. Per vires aūt eius nō tm̄ ipsum li. ar. sed et
vim 7 adiutoriū sibi collatū debem9 accipe: sicut ꝯtestātur
auctes inducte supius. Tertia h ꝯ. vtiq3 mihi magis cōso/
na vr dictis scōp: sine assertione tn̄ 7 absq3 piudicio melio/
ris deliberationis sit posita. Et h quātū ad arm pm.

2 artl. Quantum ad scdm pono pncipaliter vnam ꝯne3
tm̄: v3 q Adam post suū lapsum nō po/
tuit per suas vires nāles absq3 spāli auxilio dei facere ali/
quem actū moraliter bonū. Probatur sic. Adā ex suo pec/
cato incurrit ignorātiam agēdorum pertinētium ad vitā
moralem: ita q postea nō potuit sine spāli auxilio dei de ali/
quo agēdo vel vitādo sufficiēter cognoscere ipsum eē agē/
dum. 7 ppter quid: 7 quēadmodū esset agendum: nec de
aliquo vitando potuit sufficienter cognoscere an 7 quem/
admodum eēt vitandum. Incurrit etiam infirmitatē 7 im/ N
potentiam quātum ad voluntatem: ita q postea nihil vo/
lendum potuit velle ppter quid: 7 quēadmodum eēt vo/
lendum: nec aliqd nolendum potuit nolle propter quod:
7 quēadmodum erat nolēdum. Et per has circūlocutio/
nes ppter quod: 7 quēadmodum intelligo omnes circū/
stantias requisitas ad hoc q actus aliquis sit moralr bo/
nus seu vere virtuosus. igitur Adam non potuit post la/
psum sine auxilio spāli agere aliquem actū moraliter bo/
num. consequentia est euidens. 7 primam partem antece/
dentis pbo auctoritate Aug. 3 de lib. ar. dicentis q Adā Ca. 40.
7 Eua cum primo peccauissent 7 in errorem 7 in erumnā
7 in mortem pcipitati sunt. 7. c. proxime precedēte. Illa in/
quit est peccati pena iustissima vt amittat quisq3 quod be/
ne vti noluit cum sine vlla posset difficultate si vellet. i. vt
qui sciens recte nō facit amittat scire quid rectu3 sit: 7 qd
recte facere cum posset noluit: vnde amittat posse cum ve/ O
lit. In Ench. etiam loquēs de pmis peccātibus angelo. s. Cap. 28.
7 homine. dicit q eis volētibus subintrauit ignorātia re/
rum agēdarum 7 cōcupiscentia noxiarum. Ex quibus p3
q Adam in damnatione sui peccati incurrit ignorantiam Cap. 13.
agēdorum pertinentium ad moralem vitā. ¶ Itē Ugo de
sacr. lib p. par. 6. 7 Magister libro 2. dist. 23. dicūt q Adā
peccando amisit scientiam anime que sm ipsos erat qua
ipse prius cognoscebat quid agere 7 quid cauere debebat.
Insuper beatus Prosper in lib suo pro predicatoribus cō/
tra Cassianum reprehēdit illū: q2 in collatione sua de pro/
tectione dei dixit. Cōcepit ergo Adam post puaricationē Cap. 12.
quam non habuerat sciētiam mali. boni xo scientia3 quā
acceperat non amisit. dicēs vtrūq3 esse falsum. igitur ami/
sit Adam scientiam boni: 7 per ꝯsequens bene agēdi. igit
postea non poterat ex se sine misericordia: 7 spāli auxilio
dei cognoscere sufficienter quid agere: aut quid vitare de/
beret. patet cōsequentia: q2 a pena 7 damnatione sui pec/
cati diuinitus illata nō potuit seipsum liberare. Secundā
partem antecedētis pbo p̄ sic. Adam nō potuit post suu3
lapsum sine speciali auxilio dei recte deum diligere. igitur
nō potuit sine speciali dei adiutorio aliquid bene velle. an/ P
tecedēs p3 per Aug. de fide ad Petrum. dicentem. Deus
quippe cognoscēdi ac diligendi se nō nisi angelis 7 homi/ Cap 3.
nibus indidit facultatem: quibus ppter arbitrij libertatē
que maxime debuit intellectuali creature creatoris beni/
gnitatē conferri: ita cognoscendi ac diligendi se facultate3
voluntatemq3 donauit: vt eam vnusquisq3 7 habere pos/
set 7 perdere. Si quis tamē eam spōte perderet suo dein/
ceps arbitrio resumere nō valeret. Constat aute3 q Adā
sponte perdidit talem voluntatem. ꝯsequētia prima clara
est. Secūdam probō sic. Ada3 sine speciali auxilio dei nō
potuit aliquid ppter deu3 vltimate velle. igitur nō potuit
sine speciali auxilio dei aliqd velle ppter id vltimate pro/
pter quod debebat vltimate velle: ac per hoc nec bn̄ mo/
raliter velle: cum ad moralem bonitatem requiratur intē/
tio debiti finis. ꝯsequētia probatur ex eo quod vt pbatu3
est supra. d. 26. q. pma. Deus d3 eē vltimatus finis ois nr̄e
voluntatis 7 actionis. Quod nunc etiam cōfirmo: q2 qui/
cunq3 vult aliquid. vel vult deu3. vel aliud a deo. Si deu3 Q
7 nō propter se sed propter aliud: vtitur fruēdis. qui actus
culpabilis est: 7 per cōsequens non moraliter bonus. Si
vult aliud a deo: 7 non propter deum vltimate. ille actus ē
vltimate propter aliud a deo: 7 per cōsequens ille vult ali/
quid. aliud a deo propter se: 7 sic fruitur alio a deo: 7 p cō/
sequēs eius actus est culpabilis nec moraliter bonus. Ex
quo sequitur q omnis volitio que nō est de deo propter se
vel de alio a deo propter deum vltimate: est culpabilis 7
vitiosa. ¶ Secundo sic. Angelus post suu3 lapsum nō po/ 2m
tuit sine speciali auxilio dei habere bonū velle. igitur nec
Adam post suum. antecedens 7 cōsequentiam ponit Au/

Cap 3°. gu. de fide ad Pe. dicens. Si possibile esset vt humana na
A tura postq̃ a deo auersa bonitatem perdidit voluntarie.
ex seipsa rursus eam habere potuisset: multo possibilius
hec natura haberet angelica: que quanto min⁹ grauatur
pōdere terreni corporis: tanto magis hac etiā predita fa
cultate. Sed ostendit deus vnde bona voluntas homini
bus detur quam sic amiserunt angeli cuꝫ haberēt vt amis
3m sam deinceps recuperare nō possent. ¶ Tertio idem pro
batur auctoritate Augu. hypoñ. responsione tertia. vbi lo
quens de Adam dicit ꝙ lib. ar. male vtens incautus dum
sponte serpenti prebens suadenti consensum domini prete
riit preceptum: amisso possibilitatis bono solum arbitriū
ad velle potius est vulneratum. Et paulo post. Per se ho
mo lapsum facere potuit: q: voluit. Sed nō sicut per se la
psus est. per se. i. per propriam voluntatem consurgere va
luit: nisi manu domini misericordissima: quando eius pla
B cuit pietati fuisset erectus. ꝛ infra. Nō enim propter aliud
ꝯtraxit offensaꝫ: nisi per id qd̄ potuit: nec delinqueret sua
denti resistere. Per velle igitur malum/ perdidit posse bo
num: qui pro posse bonum potuit vincere velle malū. Hic
notādum est quod ait. Amisso possibilitatis bono: per qd̄
intelligit donum vel dona additum vel addita li. ar. A de
quo vel quibus cum lib. ar. poterat habere bonum velle.
¶ Item quod ait ꝙ postea potius est solum. i. nudum ar
bitrium ꝛ vulneratum. ꝛ ꝙ per illud non potuit consurge
re s. ad bonum velle nisi fuisset erectus misericordissima
manu dei. Per quam debere intelligi speciale auxiliuꝫ dei
ꝛ non generalem eius influentiam tm̄: puto ꝙ quilibet nō
Alb. p dic. contentiosus de plano concedet. ¶ Ex hac cōclusione in
fero duas alias propter collationem habitam cum quo
p 2 dam venerabili Magistro. quarum prima est / ꝙ ex pec
cato primi parentis quilibet homo naturali vsu nascēs cō
trahit ignorantiam agendorum. ita ꝙ nullus sine speciali
C auxilio dei potest in his que ad moralem vitaꝫ pertinent
sufficienter cognoscere quid volendum vel nolēdum. Suf
ficienter autem dico illum cognoscere qui nō soluꝫ cogno
scit aliquid esse agendum vel volendum: sed etiam nouit
propter quid: ꝛ quēadmodum est agendum vel volēduꝫ
ſm omnes circunstātias requisitas ad hoc ꝙ actus sit bo
nus moraliter ꝛ vere virtuosus: ꝛ de tali sufficientia noti
tie sum in superioribus locutus semper circa istam mate
riam. Et q: predictus Magister respondendo ad rationē
quam feci supra ad probandum secundam cōclusionem ꝓ
mi articuli prime. q. 26. d. cōcessit hominē ex peccato Ade
incurrere ignorantiam agendorum pertinentium ad fideꝫ
ꝛ fidei sacramenta. non autem ignorātiam agendorū per
tinentium ad vitam moralem vt moralis est precise. ideo
cōclusionem istam sic positam ꝛ sibi oppositaꝫ probo sic.
pm Adam ex suo peccato incurrit ignorantiam agendorū per
tinentium ad vitam moralem. igitur ꝛ quilibet homo na
turaliter nascens ex eo. cōsequentia est euidens. Nam pe
D nas quas ipse incurrit nos incurrimus ꝛ non minores.
Ca. 41. Alias ipse meliores se genuisset. cōtra Aug. 3° de lib. arb.
2m Antecedēs probatur sicut prima pars antecedētis rano
nis facte ad cōclusionem precedētem. ¶ Secūdo sic. ꝛ be
ne pōdero istam rationem. Cōstat ꝙ ſm cōmunē cursuꝫ
quilibet hō cum primo venit ad annos discretionis habꝫ
ignorantiam eorum agendorum que pertinēt ad vitā mo
ralem vt moralis est: iudicans frequenter agēduꝫ esse qd̄
vitandum est ꝛ ecōtra. ꝛ totaliter agēdum esse aliquid vel
vitandum. qualiter non est. ꝛ hoc experientia manifestat.
Nunc quero/ an sic ignorare ꝛ errare contingit homini ex
natura sua ſm se. aut ex aliquo vitio vel malo nature. Nō
potest dici ꝓmum. tum q: si hoc esset verum sequitur ꝙ et
si hō primus non peccasset filij nascentes cuꝫ ad annos di
scretionis venissent: similiter circa agibilia moralia igno
rantiam ꝛ errores habuissent. quod catholice dici nō pōt.

tum q: ſm hoc dictum. talis error non esset tunc vitupe E
randus in homine: nec per talem ignorantiam faciēdo ali
quid cōtra ea que fienda sunt ſm legem dei: ipse peccaret:
ꝛ maxime si legem nunq̃ accepisset. Quod etiam non est
dicēdum. cum ſm Apostolum qui sine lege peccauerunt
sine lege peribunt. patet autē cōsequentia ista. ꝛ falsitas ēt
cōsequentis per Aug. 3. de li. ar. Naꝫ si non est ista inquit Cap. 39.
ipse pena hominis: sed natura: nulla ista peccata sunt. ꝛ p
bat. Si enim non receditur ab eo modo quo naturalr fa
ctus est. ita vt melius esse non possit ea que dꝫ facit cū hoc
facit. Et ante dicit ꝙ nullius rei vituperatur nisi vitiū. om Cap. 31.
ne autē vitium est cōtra naturam cuius est vitiuꝫ. Ex quo
sequitur ꝙ nullum existēs ſm naturaꝫ humanā. qualis. s.
instituta est vituperari dꝫ in homine. ꝛ per ꝯsequēs nec ta
lis error esset vituperādus. Et hoc appropinquat: immo F
forte intrat errorem Iuliani. qui concupiscētiam ꝛ ignorā
tiam quas quilibet in se habet/ dicebat non esse mala ali
qua/ neq̃ aliqua vitupabilia. Si dicatur: ꝙ sic errare ho
mini contingit ex vitio/ seu aliquo malo. Uel huiusmodi
vitium inest nature ſm se ꝛ a ꝓma sua institutione/ vel nō.
Nō potest dici ꝙ sic: ne cadamus in errorem Manicheo
rum. Dicēdum ergo ꝙ non inest nature ex institutione eius
prima. cum igitur ipsum sit quoddā malum ꝛ penale na
ture: opꝫ dicere ꝙ ex aliqua culpa proueniat. ꝛ constat ꝙ
non ex culpa actuali/ personali/ ꝛ propria hominis sic er
rantis: cum nulla alia eius culpa precesserit. igitur ex cul
pa alicuius alterius cuius ipse merito reus sit. nec appa
ret ex cuius culpa nisi primi hominis. Et ita predicat do
ctrina catholica. Pꝫ ergo propositum. vꝫ ꝙ quilibet ho
mo naturaliter genitus cōtrahit ex peccato primi parētis
ignorantiam agēdorum pertinētium ad vitam moralem.
¶ D. Dictus veñ. Magister cōcedit ꝙ hō pro damnatio G
ne prime culpe incurrit ignorātiam agēdorum ꝑtinētium
ad fidem ꝛ fidei sacramēta. Aut ipse inter pertinētia ad fi
dem includit: vel vult intelligi esse inclusa moralia opera:
que agi iubet fides catholica: ꝛ tūc habetur propositum.
nam omne opus virtutis docet fides christiana. Aut non
includit illa. Sed vult ꝙ homo incurrit ex peccato primi
parētis ignorantiam eorum ꝑcise que pertinēt ad articu
los fidei ꝛ eius sacramēta. Et si sic/ cum in gentili non sit
minus vitiuꝫ nature ex quo prouenit errare circa mores.
vtpote. verbi gratia putare licitam esse fornicationem vel
aliquid tale. q̃ꝫ id ex quo prouenit error circa fidei articu
los: quos nunq̃ audiuit vel circa baptismuꝫ: vt forte si pu
tat non oportere baptiçari. ꝛ similiter circa alia sacramen
ta christianorum: quicquid sit de proportione peccatorū. D
hincinde necesse est dare vnde contrahat natura humana
hunc defectum ignorātie circa mores. non minus q̃ꝫ assi
gnare vnde cōtrahat ignorātiam circa ecclesiastica sacra
menta. nec apparet quid detur nisi culpa primi parentis.
Utrum autem ignorātiam agēdorum ꝑtinentium sic ad fi
dem. ꝛ ecclesiastica sacramenta cōtrahat homo ex primo
peccato. vt dicit iste veñ. Magister. pro nunc non appro
bo neq̃ reprobo. Indubitanter tamē videbitur mihi ꝙ di
cta sanctorum dicētiuꝫ ꝙ ignorantia ꝛ difficultas nō sunt
natura iustificati hominis: sed pena damnati. ꝛ ꝙ natura
humana duo vitia a prima sui corruptione concepit: que
sunt ignorantia boni ꝛ concupiscētia mali ꝛ similia: in qui
bus de originali ignorantia boni sit mentio: intelligi debe
ant de ignorantia agibilium ad moralem vitam pertinen
tium siue de alijs etiam intelligi debeant: siue non debeāt.
patet itaq̃ prima pars cōclusionis premisse. ¶ Secunda 2ª pars.
vo. scꝫ ꝙ nullus possit sine speciali dei auxilio vincere hu
iusmodi ignorantiam: seu sufficiēter cognoscere quid agē
dum. probatur per auctoritates Augu. ꝛ Ugo. allegatas
in ratione prima supradicte cōclusionis.
Sed confirmo per aliam eiusdem contra Iulianum. li. 6.

I ca.26.dicentis.de ignorantia ⁊ concupiscentia originali/
ter contractis. Renitutuntur ergo in renascentibus.minu
untur in proficientibus. Ignorātia minuitur veritate ma
gis magisꝗ lucente.concupiscentia minuitur caritate ma
gis magisꝗ feruēte. Nihil boni hoꝝ duorum ēst a nobis.
Non enim spiritum huius mundi accepimus sed spiritū
qui ex deo est vt sciamus que a deo donata sunt nobis.⁊
sunt verba apostoli.pᵉ ad cor.2. Ecce ꝙ non solū consum
ptio vel expulsio ignorantiē est a nobis sed nec minutio.
quinimmo dei est donum. ℭ Item Hug. de sac. lib. pmo
p.7.cap.35. Anima inquit rationalis corpori humanō in
fusa nisi per gratiam adiuuetur neꝗ cognitionem veritā/
tis pcipere neꝗ ɔcupiscentie carnis suē resistere pt ⁊ loq/
tur de veritate cuius ignorātiam originalr hō contrahit.
Nec possunt ille glosari de gratia vel auxilio generalis in
fluentie:ne concedamus ꝙ a penis contractis pro primo
K peccato/homo ex se cū generali dei influentia liberetur:
sicꝗ concludatur,ꝙ christus pro nobis gratis mortuus ē.
Ex his apparet ꝙ ratio illa prima probans pdictam con
clusionem efficax est:⁊ solutio data non valet.
L Pro presenti statu stante dei influētia generali potest abs
ꝗ dei speciali auxilio cognoscere quid agendum vel vitā
dum.in his que ad moralem pertinent vitam.efficax est ⁊
salua reuerentia Ven̄.magistri mei insoluta. Arguebam
enim sic. Si homo potest absꝗ speciali dei auxilio ⁊c̄.vel
ipse pro dānatione prime culpe non incurrit ignorantiam
agendorum.vel a tali pena ipse absꝗ dei gratia sufficit se
liberare.cuius ɔsequentis vtrāꝗ partem probaui esse fal
sam.ex auctoritate Augustini primo retra.cap.9. ℭ Ad
hanc respondendo magister ven̄.distinxit de agendis p/
tinentibus ad fidem ⁊ fidei sacramenta.⁊ de pertinentibꝰ
ad vitam moralem vt moralis est.de primis dixit non eē
sermonem ad propositum.de secundis autem concessit cō
sequens quantum ad primam partem dicēs:ꝙ homo nō
L incurrit pro dānatione illa ignorantiam agendorum per/
tinentium ad vitam moralem vt est moralis. Hoc autē nō
esse cōcedendum nunc est probatū.verum est ꝙ ipse addi
dit vnam dictionem.s.omnimodā.vnde dicit ꝙ hō nō in/
currit oīmodā ignorātia āgēdoꝝ.per ꝙ quid velit intelli
gere videat ipse.sufficit enim mihi vt supra dixi:ꝙ de nul
lo agendo vel vitādo habeat sufficientem notitiam. nam
siue nullā siue aliq̄lē:nō tn̄ sufficiētē hēat nō poterit hr̄e ꝑ
illā actū bonū moralr vt supra accepi ⁊ vere virtuosum.
arᵐ ma. Aud. p/ dic. ℭ Probauit tamen iste Magister/ꝙ homo non incurrit
ignorantiam agendorum:de quibus dictum est ex pluri/
bus. Et primo ex auctoritate Aug.de questionibus euā/
gelij dicentis/super illō. Abierunt semiuiuo relicto. Ho/
mo peccator semiuiuus relinquitur:quia ex parte qua de/
um potest cognoscere ⁊ intelligere/viuus est.ex parte ꝟo
qua peccatis contabescit/mortuus est. ℭ Ad hanc aucto
M ritatem dico primo/ꝙ ipsa vt videtur/facit pro me. Nam
eoipso ꝙ ait eum peccatis contabescere ⁊ mortuum esse/
asserit non eum sufficere/q̄uis inq̄tum est adhuc in potē
tia ⁊ aptus natus ad cognoscendum deum/dicatur viuus
esse. ℭ Secundo dico ꝙ esto ꝙ haberetur ex hac auctori/
tate/ꝙ homo possit deum cognoscere.non sequitur.ergo
potest sufficienter de aliquo cognoscere/quid sit agendū/
vel non agendum.non enim omnis notitia de deo est ta/
2ᵐ lis. ℭ Secundo arguit ex alia auctoritate eiusdē que scri
Cap.6. bitur primo de lib.ar.vt breuiter.inquit/eterne legis no/
tionem que impressa nobis est. inquantum valeo verbis
explicem ea est qua iustū est vt omnia sint ordinatissima.
Quod non posset facere:inquit iste Magister:lex ista/nisi
traderet notitiam agendorum moraliter. ℭ Qualiter ex
hac auctoritate ven̄. Magister probet intentū nō video.
Nam hec bene stant simul.s.ꝙ lex eterna sit qua iustū est
vt omnia sint ordinatissima:seu que censet omnia debere

esse ordinatissima:quod idem est dictu.⁊ ꝙ homo de nul/ N
lo agendo moralis vite sine speciali dei auxilio notitiā ha/
beat:qua sciat illud ordinatissime facere. vnde illam suā
cōsequentiam sibi nego. ℭ Alia est eiusdem in eodem li. 3ᵐ
putas ne ista mēte cui regnum in libidines eterna lege cō
cessum esse cognoscimus potentiorem esse libidinem. Hic
dicit Augu.ꝙ nos cognoscimus eterna lege cōcessū mē Cap.9.
ti regnum in libidines. Alia etiam est quedā glosa super
id ad Ro.sc̄do. Gentes ea que legis sunt naturaliter faci/
unt.d.⁊ si gentilis non habeat legem scriptā:habet tamē
naturalem:qua intelligit ⁊ sibi conscius est:quid sit bonū
⁊ quid malum.lex enim naturalis est nemini iniuriam fa/
cere.nihil alienum preripere:a fraude ⁊ periurio abstine/
re. ℭ Ad has dico primo ꝙ non seq̄tur.cognoscimus mē Rño.
ti concessum esse regnum in libidines.igitur hoc cogno/
scimus sine auxilio dei speciali. Sicut non sequitur.beatꝰ
cognoscit deum esse trinum ⁊ vnum. ergo hoc cognoscit
sine auxilio speciali. Nec sequitur.gentilis naturaliter seu
per legem naturalem cognoscit quid sit bonum ⁊c̄.igitur O
absꝗ auxilio speciali dei. Sicut etiam nō sequitur. homo
naturaliter facit ea que iubet lex dei.igitur homo sine spe
ciali auxilio dei facit que iubet lex. Nam antecedēs est ve
rum vt pꝫ per Apostolum vbi allegatur. ⁊ tamen conse/
quens nō est verum. Et ideo dico pro omnibus auctorita/
tibus sanctorum asserentibus nos naturaliter cognosce/
re vel facere quod earum intentio est nos per pncipia seu
vires nostre nature cognoscere vel facere.non tamen intē
dunt excludere dei auxiliū speciale. Nec vnq̄ꝫ inueni:aut
ab aliquo alio audiui vllam auctoritatem autenticā:que
hoc explicite vel implicite diceret. Unde ex nulla auctori/
tate predicto modo loquēte talis exclusiua debet inferri.
Et hoc expresse docet glosa statim sequens.verba glose al
legate per ven̄. Magistrum. Non te moueat inquit/ꝙ na
turaliter dicit/que legis sunt facere/non spiritu dei/nō fi/
de/non gratia.hoc enim agit spiritus gratie/vt imaginē
dei in qua naturaliter facti sumus instauret in nobis. Ui/ P
tium quippe cōtra naturam est/quod vtiꝗ sanat gratia.⁊
subdit. Proinde vitio sanato per gratiam naturaliter fiunt
ea que legis sunt:nō ꝙ per nature nomē negata sit gratia.
sed potius p gratiā reparata natura:qua gr̄a in interiori
homine innouato lex iustitie scribitur.quā deleuerat cul/
pa. Hoc enim illic scribitur p renouationē qō deletū erat
per vetustatem. Et paulo post sic exponit verba Aposto/
li. Naturaliter faciūt ea que legis sunt:id est naturali ratio
ne illuminata per gratiā disc̄ernūt facienda ⁊ vitanda qō
faceret lex. Eodem modo penitus loquitur Aug.in de ve
ra innocētia. ℭ Sc̄do.dico ꝙ illa verba glose allegate in
telligenda sunt de gentili non fideli:sed conuerso ad fidē
Christi.sicut ⁊ verba apostoli que exponit s̄m Aug.li.4.
cōtra Julianū. Ubi ad argᵐ quod ex hac auctoritate apo
stoli cōtra eum faciebāt Julianus respōdet. ℭ Tertio.di/ Cap.15.
co ꝙ esto ꝙ concederem gentilem infidelem aut alium ali
quem hominē naturalr ⁊ sine speciali dei auxilio:cogno
scere nemini esse iniuriandum. Hec alienum ꝑripiendum.
⁊ similes veritates:que sunt pncipia ⁊ regule moralis vi/
te:cognosceret etiam quid sit bonum ex genere:⁊ quid ex Q
genere malū:quibus nihil amplius posset extorqueri ex
verbis glose illius. Adhuc nihil haberetur cōtra me.nā
nulla talis notitia est sufficiens ad agēdum actum bonū
moraliter vt accipitur.s.cōformē recte rationi s̄m omnes
circunstantias requisitas ad hoc ꝙ actus sit vere virtuo/
sus. Unde esto ꝙ quis.verbi gratia.cognoscat bonum es/
se subuenire indigenti.⁊ non iniuriari proximo.nec rape/
re alienum:nisi cognoscat cum hoc propter quid ⁊ quem/
admodum sit subueniendum ⁊ ab iniuria ⁊ rapina absti/
nendum:non hꝫ notitiam sufficientem ad bonitatē actus
moralem de qua loquimur. Qō pꝫ: q̄a si quis subueniat

A indigentię nō propter finem debitum non agit bene moraliter. Si quis etiam abstineat ab iniuria vel rapina nisi propter debitum finem abstineat non abstinet virtuose seu moraliter bene. ¶ Eandem conclusionem probauit etiam inter cetera per auctoritatē Aug. in epistola ad sixtū dicentis. Nemo recte sapit: nemo recte intelligit. nemo cōsilio/aut fortitudine preualet ⁊c̄. nisi acceperit spiritum sapiētie ⁊ intellectus: spiritum consilij ⁊ fortitudinis. Constat autē/vt dicebam/ꝙ qui nō recte sapit/nec recte intelligit/nec preualet consilio/non sufficienter cognoscit/quid agendum/in his que ad moralem vitam pertinent.

Rñ̄ magistri alberti. ¶ Ad hoc iste Magister dixit duo. Primum ꝙ si ista auctoritas sumatur/vt capio/concluditur ꝙ nullus carens gratia gratum faciēte/potest agere actum bonum moraliter: qḋ est ꝯtra dicta mea alia in probatione ꝓme ꝯclusionis mee quā ibi posui. Q. autem illud sequatur. pꝫ. qꝛ nul-

B lus carēs gratia gratum faciēte/hꝫ spiritum sapiētie ⁊ cōsilij: cum illa sint dona spiritus sancti: que nō habētur sine gratia gratū faciente: vt dicūt doctores ⁊ scriptura sacra. Sap. p. Spiritus sanctus discipline effugiet fictū. ¶ Secundo respōdet ad auctoritatem. d. ꝙ cū dicitur nemo recte sapit ⁊c̄. Intelligēdū est de rectitudine que inest actui ex certa actione finis simplr̄ vltimati: que nō potest esse nisi spiritu sancto grām infundēte ⁊ faciēte vna cum tali charitate in actu ⁊ mediatū ordinem ad finē simplr̄ vltimū. Nō loquitur autē Aug. de rectitudine que pōt esse in actu ex attentione finis ꝓpinqui ⁊ imediati. Sicut est recte militare ad debellādū superbos ⁊ ad pacificandum subiectos: que potest eē in homine dona spiritus sancti nō ha-

ʒ al. rñ. bente: sicut pꝫ de Nabuchodonō. debellāte Cyrū. ¶ Quā-

C tum ad pᵐ dictum vene. Magistri dico. ꝙ ex illa auctoritate: sicut ego accipio ⁊ sicut accipit et Aug. nō sequit̄ qḋ infert ipse. Et cum probat per hoc ꝙ nullus carēs gratia gratū faciēte hꝫ spiritum sapiētie ⁊ ꝯsilij ⁊c̄. Dico ꝙ istud est cōtra intētionem Aug. ibidē. vnde statim subdit. Non qꝛ tot sunt spiritus: sed omnia hec operatur vnus atqꝫ idē spiritus diuidens singulis prout vult. qꝛ spiritus vbi vult spirat. Sed quod fatēdum est aliter adiuuat nōdum inhabitans ⁊ aliter inhabitans. Nam nōdum inhabitans adiuuat vt sint fideles. inhabitans adiuuat iam fideles. Ex B patet ꝙ spiritus spirat dona sua: de quibus loqtur aliqñ etiam in eis quos nō inhabitat. In quibuscūqꝫ autem est gratia gratū faciens illos inhabitat spiritus sanctus. vn-

Cap. 4. de ⁊ dicūtur templū dei ſm illud prime ad Cori. Nescitis ꝙ templum dei estis ⁊ spiritus dei habitat in vobis. Ubi ait glosa Aug. in nemine habitat deus quem non ante sanctificet ⁊ purget spiritus sanctus. Sanctificatio autem ⁊ purgatio nō est sine gratia gratum faciēte vt clarum est. er-

Cap. 12. go ſm Aug. ibidem talia dona spiritus sancti sunt etiā ali-

D quando in nō habente gratiam gratum facientem. ¶ D. ſm Aug. ibidem. Fides est donum. s. s. vnde ait ꝙ sicut nemo recte sapit ⁊c̄. ita sine spiritu fidei nō ē quisꝙ̄ recte crediturus. ⁊ ante verba preallegata dicit. Sicut nō haberet bō sapiētiam/intellectum/consilium ⁊c̄. nisi accepisset spiritum sapiētie ⁊ intellectus ⁊ consilij ⁊c̄. ita nō haberet fidem: nisi accepisset spiritum fidei de quo dicit apostolus. habentes autem eūdem spiritum fidei ⁊c̄. vbi pꝫ ꝙ fides est donum. s. s. ſm intentionem in qua ibi de donis loquit̄ Aug. Et ita dicunt verba Apostoli que allegat. Similiter ꝓme ad Cor. inter dona spiritus sancti numerat fidem ⁊ ꝓhiam. ⁊ tamē constat ꝙ vtraqꝫ frequenter est in nō ha-

Cap. 12. bente charitatem ⁊ gratiā gratum faciētem: sicut per eundem apostolum ⁊ glosas expresse pꝫ ibidem. Et ideo salua reuerentia sua dictum illud non videtur consonum dictis Apostoli ⁊ sanctorum. Auctoritas scripture quā allegat non est intelligenda quasi in ficto/nunꝙ̄ sint aliqua munera spiritus sancti: sed qꝛ fictum spiritus sanctus non inhabitat neqꝫ approbat: ideo eūz dicitur effugere. ¶ Re-

E sponsio quam secundo dat vene. Magister (salua reuerentia) nō videtur valere: quoniā ſm Aug. vt patet ex dictis supra in prima probatione prime cōclusionis. prime. q. di. 26. ⁊ per rationem factam ad hoc in probatione cōclusionis huius articuli. nunꝙ̄ actus est moraliter rectus nisi immediate vel mediate ordinetur vltimate in deum. Uñ militare propter pacem subiectorum vel debellationem superborum vltimate: ita ꝙ huius actus/nec actu/nec habitu/referatur in deum/culpabile est. Si igitur actus non potest ordinari in deum vltimate sine adiutorio speciali spiritus sancti: vt concedere videtur reuerendus Magister: sequitur ꝙ actum moraliter rectum/non possit quis exercere sine speciali adiutorio dei: quod est propositum. ¶ Pro

alia pbᵒ. cōis. prefata cōclusione adduxi determinationem mileitani cōcilij dicentis. vtrūqꝫ donum dei ⁊ scire quid facere debea-

F mus ⁊ diligere vt faciamus. ¶ Ad hoc dixit Reᵘˢ Magi-

Rñ̄ al. ster ꝙ illud dictum est directe cōtra Pelagium qui ponebat ꝙ recta ⁊ bona notitia intellectus bene erat a gratia dei quam vocabat doctrinam legis. sed velle bonum non erat a deo nisi quatenus dedit voluntatem. ⁊ ideo concilium dicit ꝙ vtrunqꝫ est donum dei. ⁊ hoc etiam dicit se ⁊ alios contra quos arguo ponere. nam loquendo de bono actu intellectus ⁊ voluntatis meritorio vterqꝫ est a deo cū dei auxilio speciali. loquendo ꝟo de bono morali precise vterqꝫ etiam est a deo. sed non oportet ꝙ cum auxilio speciali: sed solum cum dei influentia generali. vnde dicendo: vterqꝫ donum dei est. ergo ex dei auxilio speciali: fallacia consequentis est. ¶ Hec responsio vt dicitur non saluat in-

ʒ rño. tentionem cōcilij. nam quecunqꝫ fuerit positio pelagij de quo in sequentibus videbitur. determinatio tamē ista cōcilij est contra quēcunqꝫ ponentem nos sine speciali dei dono ⁊ auxilio scire quid facere debeamus. Et ꝙ de speciali dono ⁊ auxilio sit sensus concilij ⁊ non de influentia ge-

G nerali probatur euidenter. nam certum est ꝙ influētia generalis que cōmuniter est tam respectu malarum actionū ꝙ̄ bonarum: ⁊ tam naturalium ꝙ̄ rationalium nō dicitur ſm vsum scripturarum catholicarum gratia dei per Iesum christum. ac per hoc auxilium gratie dei per Iesum christum nō debet intelligi auxilium generalis influentie sed auxilium speciale: ⁊ hoc infra plenius patebit. nūc autem in proposito cōcilium de talis gratie auxilio loquitur. vnde sic iacet capitulum illud. Si quis dixerit gratiam dei ꝑ Iesum Christum. d. n. propter hec nos tm̄ adiuuare ad non peccādum: qꝛ per ipsam nobis reuelatur intelligētia mādatorum vt sciamus quid appetere: quid vitare debeamus. non autem propter illam nobis prestari vt quod faciendum cognouerimus etiam facere diligamus atqꝫ valeamus anathema sit. Cū etiam dicat Apostolus. scientia inflat. charitas ꝟo edificat: valde impiū est vt credamus

D ad eā que inflat nos gratiam christi: ⁊ ad eā que edificat non habere: cum sit. vtrūqꝫ donum dei: ⁊ scire quid facere debeamus: ⁊ diligere vt faciamus. vt edificante charitate scientia nō possit inflare. sicut autem de deo scriptum est: q docet hominem sciētiam. ita etiā scriptum est. charitas ex deo est. igitur ⁊ scire quid facere debeamus ⁊ diligere vt faciamus ſm hanc determinationem concilij est in nobis ex speciali gratia ⁊ auxilio dei: ⁊ cum scire in eo qui nō diligit facere nō sit meritorium. Et hoc ēt in eo in quo est sit ſm concilium ⁊ Apostolū ex gratia dei seu auxilio speciali. sequitur ꝙ talis scientia ⁊ non meritoria sit donum dei. P. si ista responsio sit sufficiēs: qua per nomen dñi vel gratie dei intelligitur generalis influentia: nunꝙ̄ ex aliquo textu scripture poterit probari ꝙ ad aliquem actum siue intellectus siue voluntatis siue meritorium siue non meritorium indigeamus speciali auxilio dei. naꝫ nusꝙ̄ in scriptura reperitur ista locutio: speciale auxiliū: sed tm̄ donum ⁊

I gratia ⁊ auxiliū vel adiutoriū:sine additione spālitatis: aut aliquid equiualens.sed istud nō est dicendū. ¶ Item sint duo.vnus nō baptiçatus:alter baptiçatus peruenientes ad annos discretionis.⁊ naturale ingenium ac cetera in eis sint paria.fm istam responsionem nō baptiçatus cū adiutorio solius generalis influētie poterit cognoscere sufficienter aliquid pertinens ad vitam moralem: vt moralis est esse agendum aut vitādū.igitur ⁊ baptiçatus similiter poterit recognoscere cum tali auxilio precise. ⁊ tamē sua cognitio erit meritoria:supposito ꝙ ipsa nō sit aliquo modo culpabilis:ex quo sequitur ꝙ etiā actus itellectus meritorius habetur sine speciali auxilio. Nec va'et dicere ꝙ in baptiçato est speciale auxilium.s.gratia gratū faciēs infusa in baptismo:qꝛ si ita non baptiçatus ⁊ talem grām non habēs cognoscit.sicut ⁊ ipse qui gratiam habet:clarꝫ est ꝙ illa gratia in nullo iuuat eum ad cognoscendum. Et

K ideo q̄uis sua cognitio ex assistētia gratie sit deo accepta ad vitam eternam:⁊ sic meritoria.nō tamen iste in cognoscendo potest dici iuuari ex illa.nec ipsa respectu illius dici poterit esse auxilium quo iuuetur ille ad cognoscendū quid agere debeat cōtra intentionem cōcilij ⁊ cōcessionē istiusmet veñ.doc.qui dicit ꝙ ad actum intellectus meritorium indigemus auxilio speciali. Sic ergo patet ꝙ illa

Cōfirmaᵒ eiusdem cōnis. conclusio vera est ⁊ efficaces probationes eiusdem. ¶ Cōfirmo autem eam:⁊ nunc sic.si homo pro isto statu potest absq̄ speciali dei auxilio cognoscere quid agēdum in his que pertinent ad moralem vitam:sequitur ꝙ non alio auxilio indigeat ad hec q̄ȝ indigeret si nullus nūq̄ȝ peccasset. patet consequētia:qꝛ etiam si nullus homo vnq̄ȝ peccasset adhuc indigeret auxilio generalis influentie:sicut ⁊ met Adam anteq̄ȝ peccasset non poterat sine tali auxilio actū aliquem agere.vt patet ex pma cōclusione precedentis articuli. Sed istud ꝯsequēs est falsum: sicut dñs declarauit in parabola sauciati.vnde sicut Magister dicit in 2ᵒ sententiarum.d.25.⁊ cōiter omnes doctores catholici ꝯcordāt:

L genus humanum fuit ⁊ spoliatū gratuitis donis ⁊ in naturalibus bonis vel vulneratum.vnde naturalia bona.i. ingenium memoria intellectus corrupta sunt:lꝫ non subtracta:vt dicit magister. ¶ D. Sequitur ꝙ doctrina veteris ac noui testamenti non fuit homini necessaria q̄ȝtū ad

Cōfirmaᵒ cognoscendum quid ⁊ qualiter sit agēdum in his que ad mores pertinent:cum ipsa sit auxilium dei quoddam speciale.⁊ sic magna pars scripture asseritur ad curationem humani generis superflua.cuius tamē oppositum eadem parabola ostendit in duobus denarijs:quos samaritanus tradidit stabulario vt curā gereret sauciati:sic pꝫ p Aug. hypoñ.siue in responsionibus cōtra Pela.responsione 3ᵃ. ⁊ per expositores alios cōiter. ¶ Item si homo potest sine

Cōfirmaᵒ speciali dei auxilio ⁊c̄.mlto magis poterit sine speciali dei

M adiutorio legendo doctrinam moralem scripture intelligere sensum illius ⁊ cōcipere ac velle illa agere que ipsa docet esse agenda.clara est consequentia. Sed consequens ē manifeste contra Aug.de fide ad Pe.sic nostram fidē in

Cap.32. struentem. Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites posse q̄dem hominem quem nec ignorantia litterarū nec aliqua prohibet imbecillitas vl' aduersitas verba sancte legis ac euangelij siue legere siue ex ore cuiusq̄ȝ predicatoris audire. Sed diuinis mandatis obedire:neminē posse nisi quē deus gratia sua preuenerit:vt quod audit corpore ⁊ corde percipiat:⁊ accepta diuinitus bona voluntate atq̄ȝ virtute mandata dei facere velit ⁊ possit.neq̄ȝ enim qui plantat est aliquid neq̄ȝ qui rigat sed qui incrementum dat deus.⁊ est hec probatio verbum Apostoli prima ad Corin.

Cap.3. ecce ꝙ hoc dicit neminem posse corde percipere.i.intelligere aut illa velle facere nisi pueniatur gratia dei.aut igitur loquitur de gratia aliqua speciali:⁊ habetur propositum.aut de generali influentia tm̄.⁊ hoc non potest dici:

quia nec sine tali potest quis etiam sanus ⁊ fortis corpore legere vel ex ore predicatoris audire.⁊ ideo ita eēt sibi necessaria gratia dei ad legendum vel audiendum legē dei sicut ad intelligendum:cuius oppositum ipse euidenter intendit. ¶ Item sancti orabant deum pro habenda notitia agendorum moralis vite.igitur illā ex se sine speciali dei auxilio habere non poterant.antecedens patet ibi.notā fac mihi viam in qua ambulem:⁊ ibi.doce me facere iustificationes tuas.⁊ egressus meos dirige fm eloquium tuum:mera talia habentur in scriptura. consequentia probatur:qu oniam pro his ad que facere indigebant tm̄ generali influentia nunq̄ȝ eos orasse inuenitur.nec vnq̄ȝ aliquis prudens homo pro talibus orat.quis enim orat deum vt ignis eum calefaciat:quando est proximus sufficiēter igni.aut si distet ab igne aliqualiter orat vt possit ad illum accedere.⁊ sic de alijs que sunt in potestate sua ⁊ pro eis non est necessarium auxilium speciale.⁊ tamen in omnibus motibus ⁊ actionibus siue voluntarijs siue naturalibus mere necesse est cuilibet agenti creato influentia generalis dei fm cōmunem omnium doctrinam.nec huic repugnat ꝙ ecclesia rogat deum vt nos cōseruare ⁊ fructus terre dare ac etiam conseruare dignetur.quoniā cū h omnia stante etiam influētia generali noceri modis plurimis possint:supplicat pro adiutorio ⁊ influentia speciali qua ⁊ nocitura vitentur:⁊ pro futura misericorditer ⁊ gratiose prestentur. ¶ Cōfirmatur.qꝛ omnis argumētatio cōcilio rum ⁊ sanctorum cōtra Pela.preter auctoritates scripture ad probandum ꝙ ad vitanda peccata vel mandata dei perficienda vel ad credēdum que Christus iussit esse credenda vel alia aliqua operanda est necessarium nobis auxilium gratie dei.fundatur super hoc ꝙ sancti orabāt pro talibus. Si autem dicatur ꝙ ex hoc non probatur necessitas specialis adiutorij sequitur ꝙ nunq̄ȝ probauerunt sufficienter contra eum ꝙ necessaria esset nobis ad aliqua pdictorum specialis aliqua gratia seu adiutoriū dei.quod tamen eos intendisse non est dubium apud quēq̄ȝ doctorē catholicum. ¶ D. constat ꝙ generalem influentiam suā nisi rarissime deus subtrahit alicui creature:⁊ hoc reputatur tunc ad miraculum sicut contingit de igne non vrente pueros in camino.sicut ⁊ miraculum esset si sanis apertis q̄ȝ oculis rem coloratam in luce presentem nullo impedimento existente non viderem.pro talibus autem que homo non nisi ex miraculo nō potest:nemo sollicitus est aut dubius vt pro illo fundat orationem ad deum:immo derisor aut stultus reputaretur qui hoc faceret. ¶ Uerum cōtra predictam cōclusionem dictus veñ.doc. arguit multipliciter.primo sic.aut homo ex suis naturalibus sola dei generali influentia concurrente potest cognoscere deū esse summe honorandum.aut non.sed vltra hoc requiritur quoddam dei auxilium speciale.si detur primum habetur propositum:qꝛ illud est quoddam morale bonum. Si secundum sequitur ꝙ homo in suis naturalibus cōstitutus ⁊ concurrente dei influentia generali de hoc bono morali quod est deum esse summe honorandum habebit ignorātiam inuincibilem. Et vltra seqtur ꝙ omissio huius actus scilꝫ non honorare deum summe non imputabitur ei quo ad penam vel etiam quo ad culpam:cum fm omnes doctores non imputētur:que ex ignorantia simpliciter inuincibili cōmittuntur. Sed vtrūq̄ȝ istorum consequētium videtur esse falsum ⁊ cōtra Apostolū ad Ro.primo.vbi dicitur ꝙ gentiles habuerunt notitiā:ꝙ deus est summe honorandus:qꝛ quod notum est dei manifestum est in illis.⁊ ꝙ huius actus imputatur eis ad penam pꝫ ibi.reuelatur ira dei super omnem impietatem ⁊ iniustitiam hominum eorum qui veritatem dei in iustitia detinent.⁊ quo ad culpam ita vt sint inexcusabiles.⁊ subdit statim causā:quia cum cognouissent deum non sicut deum glorificauerunt.

Margin (right column): N; Cōfir.; O; P; Cōfir.; Cōfir.; Alī.3 cō. arg.; Q; Cap p.

Rñ. ¶ Respondeo ⁊ dico: ꝙ homo non potest illud cognosce
A re sine speciali auxilio. Et cũ infertur ꝙ tũc habebit igno
rantiam inuincibilez de illo bono morali si intelligatur ꝙ
ignorantia sit inuincibilis sine speciali adiutorio dei conce
do istam partem cõsequentis. Et cum infertur vlterius ꝙ
tunc omissio illius actus non imputabitur ei. nego conse/
quẽtiam. Ad probationem fm omnes doctores nõ impu
tantur homini. que ex ignorãtia simpliciter inuincibili cõ/
mittuntur. Dico ꝙ istud est intelligendum de ignorantia
que nõ est peccatum nec pena peccati cuius ille sit aut fue
rit reus. nam ignorantia que prouenit homini ex peccato
cuius ipse fuit reus eum nequaq̃ȝ excusat saltem a toto: si/
cut pȝ de eo qui ex ignorantia cõtracta propter ebrietatez
culpabilem hominem occidit. talis enim fm cõmuniorez
doctrinam ⁊ fm Phm etiam 3° ethi. non excusat ipsuȝ ab
homicidio: nec quo ad culpam nec quo ad penam. nũc au
tem ignorantia ista de hoc ꝙ deus est summe honorãdus
B vtiq̃ȝ est pena peccati primi hominis: in quo peccato om/
nes peccauerunt: vt ait Apostolus. nam si ille non peccas
set: ⁊ alij etiam illo peccato nõ peccassent nullus hãc igno
rantiam habuisset. ⁊ ideo neminem excusat a tali omissio
ne. ¶ Hec responsio est expressa sentẽtia beati Aug. in epi
stola ad Sixtum super illis verbis Apostoli allegatis. ita
vt sint inexcusabiles. dicẽtis sic. ⁊ q̃uis se ipsi excusare vi/
deantur non admittit hanc excusationem qui scit se fecis/
se hominem rectum eiq̃ȝ obedientie dedisse preceptuȝ nec
nisi eius quo male vsus est libero voluntatis ar. etiã quod
transiret in posteros manasse peccatum. neq̃ȝ eniȝ damnã/
tur qui non peccauerunt: quandoquidem id ex vno in om
nes pertransijt: in quo ante propria in singulis quibuslibȝ
peccata omnes cõiter peccauerunt: ac per hoc inexcusabi
lis est omnis peccator vel reatu originis vel additamento
etiam proprie voluntatis siue qui nouit siue qui ignorat si
ue qui iudicat siue qui non iudicat. q2 ⁊ ipsa ignorantia in
C eis qui intelligere noluerunt sine dubitatione peccatum
est. in eis autem qui non potuerunt pena peccati. ergo in
vtrisq̃ȝ non est iusta excusatio: sed iusta damnatio. ¶ Ad
Ad pb°. probationem aliam falsitatis huius partis consequentis
dico ꝙ gentiles non habuerunt notitiam talez sine specia
li auxilio dei. dico tamen ꝙ istud speciale auxilium potest
dupl'r accipi. vno modo ꝙ fuerit tale ad quod non coad/
iuuerint vel cooperate fuerint ipse creature: que sunt effe/
ctus dei seu notitie earũ sicut est auxiliũ quo cognoscũtur
futura: aut alia que tñ per inspirationẽ seu diuinã reuela/
tionem stricte sumptam cognouerunt alij sancti viri: quo
cognoscuntur mysteria incarnationis ⁊ redemptionis no
stre a nobis. alio modo ꝙ ad tale adiutorium cõcurrerint
etiam notitie creaturarum. que tamen notitie simul etiam
cum adiutorio influẽtie generalis non sufficiebãt illis ad
cognoscendum deum esse summe honorandum. sed aliud
speciale adiutorium ⁊ influẽtia necessaria vtiq̃ȝ erat: sicut
etiam simul cum doctrina vocali exterius prolata ⁊ cum
generali dei influentia necessarium nobis est speciale dei
D adiutorium vt corde intelligamus ⁊ consentiamus christi
fidei que nobis predicatur. ¶ Modo ad propositum di/
co ꝙ gentiles illi de quibus loquitur Apostolus non ha/
buerunt speciale adiutorium primo modo: sed secundo:
nec huius oppositum dicit aliqua glosa per hunc Magi/
strum contra me allegata: sed propositum vtiq̃ȝ vna glosa
ibi dicere videtur expresse. vnde super illo verbo. deus. n.
manifestauit illis. dicit glo. hoc dicit ne sola natura suffice
re videretur. ergo si naturaliter vel naturali ratione dicã/
tur cognouisse. non sequitur. igitur ex solis naturalibus ⁊
Confir. sine speciali auxilio dei. Et confirmatur istud. q2 fm Aug.
in de videndo deum ad Paulinaȝ: impossibile est cuilibet
homini cognoscere sine speciali adiutorio dei esse aliquid
tale quale Philosophi de quibus est sermo cognouerunt
deum esse. ⁊ per consequens etiam est impossibile vt ipse E
cognoscatur esse summe honorandus nisi ad hanc notitiã
specialiter iuuet ipse. assumptum patet: q2 hec sunt verba
eius. Quis enim sine adiutorio spiritus sancti cogitare va
leat aliquid esse magisq̃ȝ esse q̃ȝ omnia que per corpus sen
tiuntur: quod nec loco videatur nec querendum sit oculis
nec audiatur affatu. nec tactu teneatur nec sentiatur inces
su. videatur tamen sed corde mundo. q. d. nullus. ⁊ tamen
aliquid tale esse deum cogitauerũt illi Phi. per adiutoriũ
autem spiritus sancti nõ potest intelligi influentia genera/
lis tñ in proposito: quoniam sine illa non possumus etiaȝ
cogitare aliquid esse quod videatur visu aut alio sensu sen
tiatur vt certum est. ⁊ sic non magis de deo q̃ȝ de celo dice
ret Aug. ꝙ non potest cogitari esse sine adiutorio spiritus
sancti: quod est ridiculum sentire. ¶ Iteȝ. 2. de ciui. dei. ait Cap. 7.
sic. Philosophi vtcunq̃ȝ conati sunt ingenijs acutissimis F
prediti ratiocinando inuestigare quid in rerum natura la
titaret: quid in moribus appetendum esset atq̃ȝ fugiendũ:
quid in ipsis ratiocinandi regulis certa conuexione trahe
retur: aut quid nõ esset consequens vel etiam repugnaret.
⁊ quidam eorum quedam magna quãtum diuinitus ad/
iuti sunt inuenerunt. quãtum autem humanitus impediti
sunt errauerunt. puto autem ꝙ inter illa que inuenerũt cõ
putandum sit istud de quo agitur. s. ꝙ deus sit summe ho
norandus. nec credo ꝙ reuerendus iste Magister oppo/
situm diceret. ergo hoc cognouerunt per adiutorium dei.
nec potest intelligi per adiutorium generalis influẽtie tñ/
modo: quoniam etiam ⁊ ad parua inuenienda ⁊ etiam in
suis erroribus tale adiutorium habuerunt. ac per hoc sit'r
bene diceretur inq̃ȝtum diuinitus adiuti sunt errauerunt
ꝙ non puto aliquem concessurum: nec potest hoc exponi
de cognitione meritoria vite eterne: cum infideles ⁊ ido/
latre essent. ¶ Haymo etiam ibidem super illo. obscuratũ
est insipiens cor eorum. ait. cor illorum quod illuminatuȝ G
est per naturale ingenium ⁊ per dei gratiam postq̃ȝ incepe
runt idola adorare obscuratum est per ignorãtiam. ⁊ sub/
dit post pauca. Quod enim cõtulit illis diuina gratia gra
tis: abstulit vtiq̃ȝ dum essent ingrati. ecce ꝙ dicit cor illorũ
fuisse illuminatum per naturale ingenium ⁊ per dei gr̃aȝ:
⁊ iterum ꝙ notitiã illam quã habuerũt de deo contulit il
lis diuina gr̃a gratis. puto autem nõ esse solituȝ apud scri
pturam: imo nullibi inuenio ea que nos habemus ex no/
bis concurrente tñmodo influẽtia generali: dici nobis cõ
ferri a diuina gratia gratis. sicut nec vsq̃ȝ dictũ est: aut ali/
quis sapiens diceret: ꝙ ignis calefacit aliquid ex gratia
dei. aut ꝙ homo aliquis blasphemat deum vel odit proxi
mum ex gratia dei: seu ꝙ gratia dei ista conferat talibus
agentibus: cum tamẽ nullum horum sine concursu influẽ
tie generalis fiat. ¶ Secundo arguit iste Magister sic. si 2m
homo ex suis naturalibus sola dei influẽtia generali con arg'm al.
currente nõ potest cognoscere quid sit agendum ⁊c. ex se H
non habebit vnde sit cõsiliatiuus vel possit esse. patet: cuȝ
consilium non sit de his que non possunt cognosci. Sed
istud consequens est contra sacram scripturam dicentem
ecclesiastici. 15. Reliquit hominem in manu consilij sui. Cap. 15.
¶ Rñ cum infertur ꝙ ex se non habebit vnde sit cõsilia/ Rñ.
tiuus. illud consequens videtur ad proprietatez hominis
esse simpliciter concedendum. quoniam hõ non ex se sed a
deo habet animam: ⁊ alia per que potest consiliari. sed ta/
men eundo magis ad mentem arguentis: qui vt puto vult
dicere ꝙ tunc non habebit in se vnde sit consiliatiuus. dico
ꝙ illud põt capi dupliciter. vno modo sic simpliciter vt ꝓ
fertur. ⁊ tunc nego consequẽtiam instantia in simili fm cõ
cessionem huius doctoris ⁊ omnium aliorum catholico/
rum homo non potest etiam cum sola dei generali influen
tia facere actum meritorium: nec etiaȝ beatificari. ⁊ tamẽ
ex hoc nõ sequitur ꝙ homo in se nõ habet vnde possit me

J teri.⁊ vnde possit beatificari.cum hoc cõsequens ſm om
nes sit falsum.nam habet intellectum ⁊ voluntatez.qbus
potest mereri:⁊ beatificari.alio modo potest accipi cõse/
quens cum subintellecta determinatione sic in se nõ babe
bit vnde sit:seu per quod vel p que sit sine dei auxilio spe/
ciali recte consiliatiuus:⁊ tunc istud consequens cõcedo.
⁊ ad scripturam que allegatur cõtra dico ꝙ illa nõ est ad
propositum cum nõ loquatur ſm presentem statum:ſ3 ſm
statum in quo p̃ creatus est:quod pz euidẽter ex eodez lo
co.vnde sic iacet textus.deus ab initio cõstituit hominez:
⁊ reliquit illũ in manu cõsilij sui:pz etiam per Aug.in hy/
poñ.respõsione tertia euidẽter.℃Tertio arguitur sic.aut 3ᵐ
arg' al. samaritanus vidẽs illũ hominẽ semiuiuum relictum po/
tuit cognoscere ex suis naturalibus cum sola dei gñali in/
fluentia quid circa illũ erat moraliter agẽdum:⁊ habetur
propositum.aut nõ potuit.⁊ tũc sequitur ꝙ natura huius
hominis est peior in ordine ad sue nature ꝯsentẽ q̃ʒ natura
k porci.qui audiens torqueri alium porcum statim insilit in
tortorẽ.⁊ videtur hoc multũ fauere errori manicheorum
Rño. dicẽtium naturã simplr̃ malam.℃Rño ꝙ si per samarita
num intelligamus christũ sicut christus intelligit cuz illã
parabolã posuit:vtiqꝫ potuit cognoscere ⁊ cognouit quid
⁊ quẽadmodum erat agẽdum erga illum sauciatum.s.ge
nus humanum.Sed istud nihil ad propositũ.qꝛ in nostra
questione nõ clauditur christus.Si xõ per samaritanum
intelligatur aliquis homo purus in presenti statu.⁊ p sau/
ciatum alius:tãtum valet:ac si de aliquo alio homine.ver
bi gratia.de petro queratur an vidẽs alium.verbi gratia.
paulum sauciatum possit cognoscere quid agendum mo/
raliter circa illum sine speciali auxilio dei.dico ꝙ ⁊ si pos/
sit cognoscere quid agẽdum:vtpote.qa compati debet ei
⁊ auxiliari:non potest tamẽ scire propter quid:⁊ quemad
modum ſm omnes circũstantias requisitas ad bonitatẽ
moralem actus debeat facere actus istos.⁊ ideo non po/
l test sufficienter cognoscere quid moraliter agendum circa
illum.⁊ quod tunc infertur de porcis patet non valere:ni/
si Magister meus reuerendus velit dicere ꝙ porcus co/
gnoscit quid ⁊ quemadmodum ſm omnes circunstantias
requisitas ad bonitatem moralem actus agendum est cir
ca porcum alium qui torquetur:quod non puto eum dice
re velle.⁊ cum dicit ꝙ hoc videtur multum fauere errori
Manicheorum:qui dixerunt naturam simpliciter malaz.
Respondeo ꝙ Manicheus voluit naturaz humanam in
sua prima cõditione ex cõmixta substantia mali esse malã:
quod ego non dico:sed dico eam fuisse creatam bonaz ⁊
puram:sed ex volũtario peccato quod vtiqꝫ cõmisit ⁊ vi/
tare potuit primus homo viciatam:⁊ cũ vitio per propa
gationem in alios descẽdẽtes transfusam.⁊ qui huius op
positũ pertinaciter asseruerit hereticus pelagianus existit.
vnde similẽ inuectionem in se factam Aug.excludit in re/
sponsionibus cõtra pelagianos.respõsione tertia.loquẽs
m enim de Adam ait.per velle malum perdidit posse bonũ:
qui per posse bonum potuit vincere velle malum:quez in
ste deus iam delicto captiuum voluntati deprauate dimi/
sit.⁊ subdit.malum itaqꝫ velle non ex nature sue conditio
ne bona habuit tanq̃ʒ ex cõgenito malo.⁊ manicheus cre
didit.sed ex accedẽti desiderio prauo cõcepit:quod a radi
ce vitiata omnis ex illo orta humana propago contraxit
absqꝫ solo christo.℃Ad glosam Greg.dicentis ꝙ mens
nostra ex sui consideratione quid in alterum faciat intelli/
git ⁊ recti operis germen parit.dico ꝙ nihil facit pro eo
quia Greg.non dicit ꝙ ex cõsideratione sui quaz habet ex
se cum sua influentia generali seu sine auxilio speciali intel
ligit quid in alterum faciat.Ego autem dico ꝙ cum ex cõ
sideratione sui mens nostra intelligit quid faciat in alterũ
⁊ recti operis germen parit.ta em considerationez habet
ex speciali gratia dei:⁊ sine illa non sufficit.⁊ hoc etiã me/

cum dicit Apostolus cum ait:ꝙ non sumus sufficiẽtes co n
gitare aliquid a nobis quasi ex nobis:sed omnis sufficien
tia nostra ex deo est.℃Scda conclusio quam infero ex p̃ 2ᵃ ꝯ
dicta cõclusione principali huius articuli est:ꝙ ex pecca/
to primorum parẽtum quilibet hõ naturali vsu cõceptus
cõtrahit impotentiam bene volẽdi ⁊ bene agendi morali/
ter:ad hunc.s.sensum ꝙ ipse non potest sine speciali auxi/
lio dei aliquid bene moraliter velle vel agere etiam si suf/
ficienter cognoscat quid ⁊ qualiter aliquid est agendum
vel volẽdum.hanc probo sic.Adam ex suo peccato incur
rit impotentiam bene moraliter volendi ⁊ agendi.igitur
quilibet homo naturali vsu conceptus similem impoten/
tiam incurrit.antecedens patet supra.cõsequentia proba/
tur per Aug.in hypoñ.seu ſm aliam intitulationem in re/
sponsionibus contra pelagianos.respon.tertia.vbi cũ di/
xisset quid Adam dum preterijt dei mãdatum amisso pos/ o
sibilitatis bono solum arbitrium ad velle potius est vul/
neratum:imediate inferendo adiungit.Hoc igitur vulne/
re cuncti libero arbitrio claudicamus.nec implere nobis 1ᵐ
naturaliter sufficit posse bonum:qꝛ de natura vitiata pec/
cato:id est de protoplastis hominibus:quorum sumus ⁊
ipsa natura in quibus est vitiata libertas homo volunta/
tis sane perfectio videlicet libertatis arbitrio quo sibi suf
ficiat non potest exoriri.ergo impotentia quam ille incur/
rit incurrimus ⁊ nos.℃Secundo probo eãdem conclu/ 2ᵐ
sionem cõtra hominẽ sic.Adam ante peccatum potuit cũ
sola dei generali influentia velle ⁊ agere bene moraliter:⁊
nullus homo in presenti statu etiam habita sufficienti no/
titia de agendo vel volendo potest cum generali influen/
tia velle aliquid aut agere bene moraliter.igitur quilibet
homo naturali vsu conceptus incurrit ex peccato primo/
rum parẽtum impotentiam volendi ⁊ bene agendi mora
liter.cõsequentia est clara.qꝛ ex quo Adam nõ habuit an p
te peccatum talem impotentiã:patet ꝙ nos non habemus
eam ex natura nostra ſm se.igitur ex vitio nature.vitiata
autem non est nisi propter peccatum.⁊ non potest dici pro
pter quid aliud q̃ʒ propter peccatum primorum parẽtuz:
vt satis clarum est ex doctrina sanctorum.primam partez
antecedentis siue sit vera siue sit falsa concedere habet re/
uerendus Magister:contra quem arguo:cum ipse:quod
plus est concedat ꝙ nos in presenti statu quãdo nostra na
tura infirmata est ⁊ vitiata possumus cum sola influentia
generali agere ⁊ velle bene moraliter.
℃2ᵃ ps pbata ẽ s̃ auctate Aug.sup epl'a ad Gal'.vbi apl's
ait.vos aũt i libtatẽ vocati estis fratres.⁊ ẽ i.5.c.Dicit eni
ibi ꝙ iudei ad vetus testm̃ ptinẽtes quedã opa legis iple/
bãt que in sacramẽtis sunt.s.cerimonialia.Illa võ que ad
bonos mores pertinẽt oĩno nõ poterãt.Nõ est aũt intelli
gẽdũ qn potuissent cũ spãli adiutorio dei si deus sufficiẽs
auxiliũ voluisset ꝯferre.Nã ⁊ dauid iã pertinẽs ad nouũ
testm̃ ex dono fidei christi futuri vtiqꝫ impleuit circa saul q
mãdatũ de dilectione pximi:ꝙ vtiqꝫ morale est ſm ꝙ ibi
sñialr̃ sbdit Aug.⁊ ita potuissent alij si de⁹ auxiliat⁹ fuis/
set.Nec p̃t dici ꝙ iõ nõ poterãt:qꝛ idigebãt ifluẽtia gñali.
nã ⁊ illa ẽt idigebat ad faciẽdũ cerimonialia:⁊ tñ dicit ꝙ
ipsi illa faciebãt.g̃ oꝫ itelligẽ ꝙ ptinẽtia ad bonos mores
nõ poterãt sine spãli auxilio dei.Ulteri⁹ cũ ipsi de morali
b⁹ hẽrẽt sufficiẽtẽ notitiã ex lege:pꝫ ꝙ vltra sufficiẽtẽ no/
titiã de agendis moralr̃ erat eis necessarium aliud auxili/
um dei speciale.℃Item idem ad simpli.libro p̃.q.prima
ait.Omnes porro qui acceperunt legem:preuaricant eaz
nisi p gratiã ꝯsequant̃ posse ꝙ iubet.nec h̃ p grãz p̃t acci/
pi ifluẽtia gñalis.qm̃ nec sine iᵃ ẽ p̃uari⁹ legi.saltẽ q̃ ad p̃/
cepta negatia.igr̃ vltra notitiã õ agẽdis moᵇ⁹ q̃ vtiqꝫ suffi
ciẽt hĩ p legẽ neciã ẽ ad agẽᵐ ꝙ iubet lex aᵒ dei auxᵐ spãle
℃Secunda pars probata est supra.nam ipsa est 3ᵃ ꝯ pba
ta in pmo articulo pme.q.d.26.ꝯfirmo tñ eaz ẽt nunc per

A Aug. q ad Simpli. li. pmo. z. q. b' ait. oes porro q accepe runt legem preuaricant eam nisi per gram psequant pos se: quod iubet. per legē aūt habet sufficiēs notitia de agē dis moralibus. ¶ Itē idē in epistola ad Julianam ait sic. non tm̄modo nos adiuuat deus vt sciam' quid agēdum sit: vez et vt amando agam' qō discendo iam scimus. ne mo itaq pōt esse nō solū sciens vez et cōtinens nisi deus
cap.8. det. z est verbū sapientis sapientie. 8. z ex hac auctoritate pfirmatur tam precedens q̄ ista cōclusio. loquit enim ex presse de actu virtutis moralis sicut pz per totā illam epi stolam nec potest exponi illud verbū de datione genera lis influentie tm̄: qz etiam tunc eque bū diceretur non pos sum esse mechus nisi deus det. z sicut sapiens dicit conti nentiam esse dei donum: ita dicere deberemus q mechia esset donum dei: quod pie aures sustinere non possent.

B ¶ Hanc partem antecedentis que est tertia cōclusio mea vbi dicit probaui aliquibus rationibus quas soluere su psit reuerendus magister predict' tamen meo iudicio nō sunt sufficienter solute. prima enim ratio fuit h. Si habi ta sufficienti notitia de aliquo volendo vel nolendo. agen do vel non agēdo: potest homo sine speciali dei auxilio cō formiter velle vel nolle. agere vel non agere. sequtur q vel non ad singulos actus gratia z speciale adiutorium dei datur. vel si datur superflue datur. consequentia est eui dens z consequens est falsum: vt pz ex suppositione quar ta quā feci tunc ad probandum conclusionem primam.

¶ Ad hanc rationem dixit reueren. magi. psa. vnum fu it q gratia que dicitur ad singulos actus dari est gra gra tum faciens. z hoc multipliciter probare conatus est.

¶ Secundo dicit q in nobis sunt duo genera actuum. s. intelligere z velle. Et vterq potest accipi dupliciter. s. vt habent immediatum ordinem ad ciuilitatem angelicam sm illud. estis ciues sanctorum. z vt habent immediatum
C ordinem ad ciuilitatem humanam vel regimē morale hu manum. Item cū dicitur gratia dei ad singulos actus da ri. dicit q potest ibi fieri distributio pro singulis generuz z pro generibus singulorum. ¶ Nunc ad rationem dicit q si illi actus intelligere z velle accipiantur vt habent or dinem ad ciuilitatem angelicam: sic necessarium est auxi lium illud speciale ad singulos actus si fiat distributio p generibus singulorum. quia non solum tale auxilium spe ciale est necessarium ad intelligere sed ad velle. q est con tra pelagiuz. Si vero accipiantur isti actus vt habent or dinem ad ciuilitatem humanam precī: sic tale auxilium speciale non est necessarium ad singulos actus si fiat distri butio pro singulis generum. qz sub intelligere z velle est accipere aliquos bonos actus etiaz sm me vt dicit ad q tale auxilium speciale. s. gratie gratum facientis non con currit non est tamen accipere aliquem actum in nobis sz istum ordinem ad quem non sit necessarium dei auxiliuz:
D sed tale auxilium non est auxilium speciale vt ego accipio sed est auxilium per influentiam generalem. z hoc etiam est contra pelagium qui ponebat rectum intelligere esse a deo. sed non velle. nisi quatenus dederat voluntatem.

¶ Breuiter h responsio consistit in hoc: qz cum in illa cō fessione pelagij qua probatur consequens esse falsum d' gratiam dei atq adiutorium ad singulos actus dari non sit distributio pro singulis generum: sed p generibus sin gulorum z intelligitur de actibus habentibus immedia tum ordinem ad ciuilitatem angelicam: z nomine gratie specialiter gratia gratum faciens est accipienda. ¶ Con tra istam responsionem ostendo primo q ibi fiat distribu tio pro singulis generum. z hoc d' primo arguendo ex da tis sic. Illa confessio pelagij sm hūc vene. magi. intelligi tur de actibus habentibus immediatum ordinem ad ci uilitatem angelicam. aut per actus habentes ordinem ad ciuilitatem angelicam intelligit iste magister actus q fiūt ex amore dei: z per habentes ordinem ad ciuilitatem hu manam intelligit actus factos ex amore seculi iuxta disti ctionem glose ibi vbi scribitur verbum per ipsum allega tum. s. estis ciues sanctorum. q̄ sz duos amores dei. scz z seculi duas ciuitates distinguit. z tunc sequitur q isti act' qui dicuntur habere ordinem ad ciuilitatem humanam non sunt moraliter boni: sed vitiosi z culpabiles: quia sm glosam ibi amor seculi ciuitatem babylonicam facit. hoc autem est contra ipsum qui dicit eos esse bonos z rectos. Aut per habentes ordinem ad ciuilitatem angelicam in telligit actus meritorios vite eterne quibus iam homo ē quodāmodo ciuis celestis hierusalem. per alios vero in telligit actus non meritorios vite eterne: sed tātū morali ter bonos: quibus homo ciuis est ciuitatis mundane be
F ne moraliter recte. Et tunc sequitur q aliqui singulares actus meritorij fiūt ab homine sine speciali adiutorio gra tie: z cum solo adiutorio influentie generalis. q non vide tur consonum cōmuni doctrine sanctorum z doctorū alio rum. pz cōsequentia: quia si nulli essent hōi iam gratia dei de qua fit sermo incōfe" illa pelagij daretur ad singulos actus. intellecta distributione pro singulis generum. cui' oppositum dicit. ¶ Secundo id ipsum probo absolute. z primo ex confessione pelagij alibi per eum repetita vt re citat August. lib. primo de gratia christi z peccato origi nali. cap. 2'. loquens Albine: piniano atq melanie quib' scribit librum illum. Ait enim sic. Scripsistis mihi cū pe lagio vos egisse vt quecūq aduersus eū dicerēt scripto dā naret. eumq dixisse audientibus vobis. Anathemo qui vel sentit vel dicit gratia dei qua christus venit in hūc mū dum peccatores saluos facere non solum per singulas ho
G ras aut per singula momenta: sed etiam per singulos act' nostros non esse necessariam. z qui hanc conantur auser re penas sortiantur eternas. puto autem q nullus diceret illum terminum ter repetitum aliam h: z aliam ibi: sed similem in omnibus partibus auctoritatis facere distri butionem. z cōstat q cum dicitur per singulas horas aut per singula momenta: distributio fit vtrobiq pro singu lis horis z momentis in quibus homo operatur. ita vt in nulla bene possit operari sine gratia. z per consequens si militer fit distributio pro singulis actibus cuz dicitur ad singulos actus: ita vt intelligatur nullum posse bene fieri sin gratia. ac per hoc est distributio pro singulis generuz. ¶ Secundo idem probatur. ex probatione cogente pela gium ad illā confessionem faciendam. Refert enim Aug. in epistola ad paulinum nolanum episcopum. duo verba apostoli inter alia fuisse obiecta pelagio. s. illud. Non est volentis neq currentis sed miserentis est dei. z illud. Nō ego sed gratia dei mecum: z dicit Augu. non hoc dictum esse quia nulla est hominis voluntas atq cursus: sed qz nihil potest nisi illo misereatur. Nec apostolus dixit z ego
D sed dixit. non ego autem sed gratia dei mecum. non qz ipse nihil boni ageret: sed qz nihil ageret si illa non adiuuaret. igitur pelagij confessio subsequēs sm intentionem episco palis illius iudicij talis fuit vt intelligeretur nullum om nino actum bonum nos agere sine adiutorio gratie. quod per illa verba non significatur nisi fiat distributio pro sin gulis generū. ¶ Scdo probo q i' pfessio sit intelligenda vīr de oibus actibus moralr bonis siue sint meritorij si ue non. seu ad quācūq ciuilitatem pertineant. Nam si de tur oppositū sequitur q hō sine spāli adiutorio dei cū so la gnāli influētia illius poterit iplere oia mādata legis: sal tē quātū ad sbam opm Q. nō est vez vt p nūc suppono. z ē expsse p determinationē sci Thome p' 2'. q. 109. ar'. 4. q mihi nūc suffic p hūc veñ. ma. z pña appet: qz sm hūc ma gistrū ad quēlz actuz moralr pci' bonū sufficit homini ad iutoriū influētie gnalis. Cū igit in i' pfessione fiat distribu tio pro singulis generum: z ipsa intelligatur generaliter

i de oibus actib⁹ moralr bonis vt pbatū ē ⁊ ibi adiutoriū
gr̄e capiat̄ p adiutorio spāli. etiā ſm hec i veni magiſtrū
qui dicit ibi noīe gratie gr̄am gratū facientē ſignificari. ſe
quit̄ q̄ ad quēlʒ ſingularē actum bonū eſt nobis neceſſa/
riū ſpāle auxiliū dei. ex quo ſeqtur intētū. ¶ Sed tūc re/
ducit̄ iſtud ꝯ me cū poſuerim aliquos nō habētes gratiā
gratū facientē facere aliquos act⁹ bonos moralr. igitur
nō ad ſingulos actus datur gr̄a de qua eſt ꝯfeſſio illa pe/
lagij. Nā vt dicit dictus veñ. ma. illa eſt gr̄a gratū faciēs.
dico hic q̄ ibi illud nomē gr̄a nō ſtat tm̄ p gratia gratuʒ
faciēte. ¶ Opp^m huius ipſe probauit. 4°. p̄ ex ep̄la. 5. epi
ſcopoꝝ ad papā Innocētiū ex qua habet̄ q̄ gratia illa de
q̄ qō ꝯ pelagiū vertebat̄ nō eſt illa q̄ creati ſumus: ſʒ qua
ab iniqtate iuſtificamur. ⁊ qua predeſtinati vocamur/iu/
ſtificamur/⁊ glorificamur. Sed talis eſt gr̄a gratum faci
ens. ¶ Scḋo ex v̄bo Augu. in ep̄la ad vitalē. Nō ḡ dica
k mus gr̄am doctrinā. ſed agnoſcamus gr̄am que facit p/
deſſe doctrinā ſine qua videmus etiā obeſſe doctrinā. ec/
ce q̄ loqtur de gr̄a gratū faciente. ¶ Tertio ex v̄bis que
met allegaui i illa 4ª ſuppōne. loqtur. n. ibi vt ait iſte ma.
de gr̄a q̄ eſt cōis maiorib⁹ ⁊ puulis. illa aūt eſt gr̄a gratū
faciēs. ¶ Quarto. q: ibidē dicit̄ ſcimus gr̄am nō oibus
dari. Aut igit̄ intelligit̄ de gr̄a gratū faciēte ⁊ hʒ ppoſi/
tū. Aut de mo^li ad bonū actū ⁊ h̄ eſt falſuʒ q: talis datur
oibus hoibus ēt ſʒ me vt ait. ⁊ ſm auctātē decreti. de pe.
di. 4. ⁊ eſt criſo. Nemo vidēs malos pſperitatē hic turbe
tur: q: nō pōt malus in oibus malus eē ſed hʒ aliqua bo
na. nec bonus in oibus bonū eē: ſed hʒ aliq̄ mala. ¶ Ad
iſta Rñº. Ad p̄^m. dico q̄ noīe gr̄e qua iuſtificamur nō ſolū
gr̄a gratū faciēs que eſt habitus qdā infuſus quā qcūq̄
hʒ eſt iuſtus intelligit̄: ſed ēt alie gr̄e gratis date illā p̄ue/
nientes vel ꝯcomitātes in aīa ⁊ gratuite q̄lʒ diuine motio
nes ⁊ inſpirationes ⁊ vocationes iteriores vel exteriores
ꝯcurrētes vel diſponētes ad iuſtificationē pctōris. Et h̄
pʒ ēt p v̄ba ab ipſo allegata: q̄ inqt p̄deſtiati vocamur iu/
l ſtificamur ⁊c̄. certuʒ eſt q̄ vocatio nō eſt gratia gratū fa
ciēs: pʒ etiā: q: ꝯſtat q̄ fides chr̄i ſeu credere in xp̄m: clau
dit̄ ſub noīe gr̄e ſpālis de q̄ ſancti loquūtur ꝯ pela. ⁊ vita/
lē maxime: ⁊ tm̄ fides ptinet ad gr̄am iuſtificationis cū ſi/
ne ipſa ipoſſe ſit placere deo aut iuſtū eē. ¶ Pʒ ēt ex au/
ctoritate Augu. lib. p̄ ad ſimpli. q. 2. quā allegaui in veſpe
rijs meis: quā ſi bñ ꝯſideraſſe reuerēdus ma. forte nō ſic
dixiſſet. Ait. n. Aug. Incipit hō pcipe gr̄am ex q̄ icipit cre
dere deo vel interna vel externa admonitiōe motus ad fi/
dē: ⁊ ſubdit. Sed in qbuſdā eſt tāta gr̄a fidei quāta ñ ſuf/
ficit ad obtinēdū regnū celoꝝ ſicut in cathecuminis. ſicut
in ipſo cēturio qū q̄ʒ ſacroꝝ pticipatiōe icorparet̄ eccl̄ie. ⁊
poſtea. ſūt inqt incboationes q̄dā fidei in ꝯceptionibus
ſil'es. Nō tm̄ ſolū ꝯcipi ſed etiā naſci opus eſt vt ad vitam
pueniat̄ eternā. Nihil tm̄ hoꝝ ſine gr̄a miſericordie dei: q:
⁊ opa ſi qua bona ſunt ꝯſequūtur vt dcm̄ eſt illā gratiam
nō p̄cedūt. Quā rē volens pſuadere apl's ſicut alio loco
m dic̄. gratia. n. dei ſalui facti ſumus ⁊ nō ex nobis ⁊c̄. Ecce
q̄ oēs tales incboatiōes ⁊ ꝯceptiones claudūtur ſub no/
mine gratie qua ſaluamur. ⁊ tm̄ aliqui tales ſunt in nō ha
bētibus gratiā gratū faciētē. ¶ Ad 2^m dōm q̄ etiā gratui
ta motio qua de⁹ facit mentē aſſentire doctrine dicit̄ gra/
tia q̄ facit pdeſſe doctrinā. vñ ſubdit ipſe ſtatim. Nō eniʒ
oramus pro infidelibus vt fiat eoꝝ nā. i. vt hoies ſint: aut
vt doctrīa eis predicet̄ quā malo ſuo audiūt ſi nō credūt.
2^m Sed oramus vt volūtas corrigat̄ doctrine ꝯſentiat̄ natu
re ſanet̄. Nō ois aūt q doctrine ꝯſentit credēdo hʒ gratiā
gratū facientē. ¶ Ad 3^m dico p̄: q̄ in tota illa auctē nō d'
q̄ illa gratia ſit cōis maiorib⁹ ⁊ minoribus. Sed d' ſcim⁹
gratiā nec maiorib⁹ nec minorib⁹ ſm merita noſtra dari.
¶ Scḋo dico q̄ maioribus ⁊ minorib⁹ eſt aliqua gratia
cōis que nō eſt gratia gratū faciens. ſic fides infuſa. Non

ſequit̄ aūt gratia de qua loqtur eſt cōis maiorib⁹ ⁊ par/ n
uulis gratia gratū faciēs ē cōis maioribus ⁊ puulis. igit̄
gratia gratū faciēs eſt illa de q̄ ibi loqtur. ¶ Ad 4^m dōm
dico p̄: q̄ illa maior diſiūctiua nō eſt ſufficiēs: nā vt iā dixi
multiplex ē gr̄a ſpālis alia a gr̄a gr̄ū faciēte. ⁊ a grāḡ mo
uēte ad actuʒ. ¶ Scḋo dico q̄ illa gr̄a q̄ dat̄ ad ſingulos
actus bonos eſt gr̄ioſa motio q̄ de⁹ facit hoiem bñ velle
vel bñ facē ſicut declaui in p̄ª lcōne mea. ⁊ dico q̄ iſta non
eſt cōis oibus hoibus. nec vnq̄ʒ dixi opp^m. vñ neſcio quō
dicat q̄ ſʒ me h̄ eſt oib⁹ cōis. Nec auctas decreti pbat ſu
um ppoſitū: q̄uis eni in quolʒ hoie ſint aliq̄ bona gr̄is da
ta: vt bona nāe ⁊ bona fortune ſʒ q̄ qs dī hic pſpitatē de
qb⁹ loqtur auctas iª. nō ſeqtur ex h̄ q̄ quēlʒ hoiem de⁹ fa
ciat bñ moralr velle vel agere. ¶ 2ª rō mea ad ꝯnē fuit h̄.
Si hīta ſufficiēti noº volūtas p̄t ſine ſpāli adiutorio ꝯfor
miter velle: ſeqtur q̄ ad iplēdā legē ſeu ad faciendū q̄ lex
ipat ſufficeret hoi lex ipſa ⁊ notiª ei⁹. nec vltra idigeret aº
adiutorio dei. q̄ ē ꝯ Apl'm i plib⁹ locis. Et ſilr ꝯ Aug. in
ep̄la ad Aſſelicū q dicit q̄ h̄ dicētes: nō noie: ſed tm̄ errore
iudaiçāt. ¶ Ad hāc rñdet. q̄ ad iplēdā legē quātū ad ſb/ o
ſtātiā mādatoꝝ ⁊ q̄ʒtū ad aſſecutionē vltimi finis nō ſuffi
cit notiª legis ſine gr̄a gratū faciēte. Sʒ bñ ſufficit q̄ʒtū ad
ſbam mādatoꝝ ⁊ atrictionē imediati finis hūani regiminis
nālis. ſine ſpāli auxº. nō tm̄ ſine iſluētia gnāli. ¶ Sʒ h̄ rñº
ꝯcedit vt vʒ ppo^m: q: cū iplere mādata cū aſſecutiōe vl' at
tinctiōe vltimi finis nō ſit aliud q̄ʒ agere opa nob iuſſa pp
deū: q: nec alr pōt itelligi q̄ viator attingat vltimū finē: ſi
ſic nō p̄t ſine gr̄a ſpāli iplere ſeqtur q̄ nō poſſit agere bñ
moralr ſine gr̄a ſpāli. q: vt pbatū ē ſup in 4ª ꝯne p̄mi arti
culi: nullus actus ē moralr bon⁹ niſi ſit fact⁹ vltimate pp
deū. ¶ Et q̄ d' de iſto fine regiminis nālis vʒ eē ad placitū
dcm̄. q: nullus ē debit⁹ finis hūani regiminis niſi de⁹ ipe. ⁊
qcūq̄ ad aliū vel ſm aliū finē ſe regit fruit̄ creatura ⁊ er/
ronee viuit. ¶ 3º pbaui illā ꝯnē. p determinationeʒ ꝯcilij
mileuitani. Si qs dixerit gr̄am dei p ieſum chriſtū ⁊c̄ vt ſ̄
Utrūq̄. n. ē donū dei ⁊ ſcire qd facē debeam⁹. ⁊ diliget̄ vt
faciam⁹. ¶ Rñdet: q̄ vtrūq̄ eſt donū dei: q: ad vtrumq̄ p
agit ſʒ iſluētiā gn̄alē. ¶ Sʒ h̄ rñº excluſa ē i p̄cedēti ꝯne.
¶ Cōfirmaui p articulū pariſieñ. q dic̄ fuiſſe errorē pelagij
q̄ ad rectitudinē volūtatis ſufficit ſcīa. ¶ Rñdet. d. tripli
cē eē rectitudinē. vnā q̄ excludit oēm tortitudinē tam ſm
actū q̄ʒ ſʒ reatū. ⁊ dīc q̄ ad iſtā ſufficit ſcīa agibilis ptict
laris ē error pelagij. ¶ Aliā q̄ eſt i recto ordine opis ime
diate finē vltimū ſimplr attingētis. q̄le ē opus meritoriū.
⁊ de hac ēt eſt error dīc q̄ notitia agibilis ſufficit. ¶ Ter
tiā q̄ ꝯſiſtit in recto ordine opis finē humani regiminis nāl
moralr attingētis. ⁊ de tali rectitudine nō eſt erroneū dīc
q̄ ſufficit notitia cū influētia gn̄ali. ¶ Sʒ iſta rñſio exclu
dit̄ p id q̄ p̄xime dcm̄ eſt. videlʒ nūq̄ʒ opus eē rectū niſi
fiat vltimate actu. ſ. vel habitu pp vltimū finē q deus eſt.
¶ Quarto pbaui ꝯnē: ⁊ dixi q̄ iſtud me multum moue/
bat. Nā nō obſtāte q̄ pelagius poneret nos ad bñ vo^ndum
⁊ agendū iuuari a deo inquātū iuuabat poſſibilitatē natu
re dādo doctrinā ⁊ notitiā de agēdis: q: tm̄ vltra h̄ nō po/
nebat q̄ ēt ipm̄ bonū velle ⁊ bonū opus hēmus ex gratia q
dei ſed ex nobis p liberꝝ arbitriū eū erraſſe dicit Aug. Et
iſtud p pl'es auctoritates Aug. d̄claraui q̄ reuerēdus ma
giſter ñ curauit recitar̄. ¶ Ad hoc dixit veñ. ma. q̄ error
pelagij in hoc q̄ cū ſint in nobis duo gn̄a actuū. ſ. itellige/
re ⁊ velle. pelagius vnū. ſ. intelligere poſuit eē opus dei.
Aliud aūt. ſ. velle dixit eē opus ſolius volūtatis. Si au/
tē poſuiſſet ēt ipſe velle eē opus dei mouētis ſm genera
lē influentiam nō erraſſet nec vlla ꝯtrouerſia fuiſſet inter
ipm̄ ⁊ catholicos. ¶ Sed iſta rñº. ſalua re. ñ valet. p̄ qdeʒ
q: falſum eſt q̄ dicit. ſ. q̄ pelagius poſuit ipſum velle eē
opus ſolius volūtatis/ſic. ſ. q̄ ad ipm̄ nō requirat̄ influē/
tia dei gn̄alis. Et hoc pʒ primo ex dicto celeſtij q in omni

A bus sic secutus est pelagium vt dicit Augu. in lib. de here sibus cap. penul. q sectatores eorum etiam celestiani nuncu pentur. Ipse si quidem vt recitat Augu. in de perfectione iustitie. cap. 5. dicebat impium esse alicuius rei aliū aucto rē inducere preter deū: volebat igitur q ipsius actus vo lūtatis deus esset auctor. q vero non esset si ad ipsum nec dei generalis influentia esset necessaria. ¶ Secūdo idem colligit ex proprio dicto pelagij. Nā vt recitat Aug. in pri mo li. de gratia christi et pctō originali. cap. 4. et ego alle gaui in vesperijs meis pelagius in lib. suo. 3. pro libero ar bitrio. dixit q possibilitas boni in nobis est a deo: sed ipsa opō est a nobis. et declarādo per exemplū dicebat. Qd possu mus videre oculis nostrū nō est. q vero aut bene aut ma le videmus hoc nostrū est. Et vt gnāliter vniuersa cōple ctar q possumus omne bonū facere. dīe cogitare illius ē

B q hoc posse donauit: qui hoc posse adiuuat. Qd vō bñ vel agimus vel loqmur vel cogitamus nrm est. qz h oia ver tere in malū ēt possumus. Ex qbus p3 q ita malū velle et malū opus pelagius dixit nrm esse et nō dei: sicut bonum velle et bonū opus: sed si intellexisset q vtrūq esset sic no strū q ad neutrū cōcurreret influētia gnālis dei: ita erras set in negādo opus malū et velle malū esse a deo sicut i ne gādo q bonū velle et bo^m opus sit ab i^o. et sancti sic repro bassent illū in illo sicut in isto. in illo autē nusq̄ reperit re probatus: qnimmo id ipsum dīt oēs sancti. igitur non ne gauit gnālē dei influentiā ab actu bono: sed quādā spālē3 q̄ ita est respectu boni actus q nō respectu mali. ¶ Scdo deficit. Rñ^o qd qcquid intenderet pelagius: pcilia tñ et sci voluerunt asserere quādā influentiā spālē seu spāle adiu toriū respectu actus volūtatis pformis notitie habite de agēdis necessariū esse hoi pter influentia3 gnālem. et hoc p3 p. qz certū est q p gram dei p iesum christū. sci nō intel

C ligūt influentiam generalē: vnde nunq̄ aliquis diceret q nos nō possumus pcupiscere vel mechari nisi adiuti per gratiā dei q̄ est p iesum christū dñz nrm. cū tñ neutrū pos simus nō adiuti p influentiam gnāle3. Cōciliū aūt dicit: q ad vtrūq3. s. ad scire qd est faciendū. et ad diligere vt facia mus: iuuat nos gratia dei p iesum xpm. Aug. quoq3 ostē dēs ptrouersiā pelagij et catholicorum vt recitaui in vespe rijs meis: ait lib. p. de gra christi et pctō originali. ca. 47. Si psenserit nobis pelagi^o ēt ipam volūtatē et actionē di uinitus adiuuari: vt sine illo adiutorio nihil bñ velimus et agamus. eāq3 esse gram dei p iesum xpm dñm nrm i qua nos sua nō nostra iustitia iustos facit vt ea sit vera nostra iustitia q̄ nobis ab illo est nihil de adiutorio gre dei quan tū arbitror inter nos ptrouersie relinquet. Ecce q contro uersia nō est de influentia gnāli: sed de gra dei p iesu3 chri stū. ¶ Itē in epl'a ad hylariū siracusanū reprobās a ppo sito errorē pelagij. valet inqt liberum arbitriū ad bona opa

D si diuinitus adiuuet. Desertū vero dei adiutorio qualz sci entia legis excellat nullo mō hēbit iustitie soliditatē s3 in flationē impie superbie et exitiosum tumorē. hic p3 q illō adiutoriū est necessariu3 ad bona opera: sine quo pōt nisi mala. Sed certum est q sine generali influentia non po test mala opera. igitur aliud est adiutorium q requiritur ad bona. et preci^e bona moraliter. qz sine illo habebit in flationē ipie superbie et exitiosum tumorem. que vtiq3 nō sunt bona moraliter s3 vitiosa. ¶ P. vt supra tetigi. Si ad bona moralia non meritoria sufficeret nobis generalis in fluentia: cum etiam ad talia homini ante peccatu3 fuisset generalis influentia necessaria in quo esset infirmatum li berum arbitrium in nobis? constat enim fm doctrinā san ctorum q ipse sine gratia gratum faciente non potuisset agere meritorie: et per consequens cum sola influentia ge nerali et alijs cōmuniter gratuitis superadditis non po tuisset ad maius bo^m q̄3 ad morale nō meritoriū. Quo g̃ possum^o dīe q ad talia nobi sufficiat influentia generalis?

¶ Cōtra pnē iste veū. Magister arguit primo sic. habita in psenti statu notitia q deus est super oia diligēdus: aut hō ex suis nālibus cū sola dei generali influētia pōt elice re circa deū actū dilectionis bone moraliter: aut non. Si sic hz ppositū. si nō sequit q actus dilectionis bone mo raliter elicitus circa deū est supra facultatē humane nāe: qd videt esse cōtra auctoritatem scripture deutero. 30. c. mandatū qd precepi tibi hodie non supra te est neq3 pcul positū. sed iuxta te est sermo in ore tuo et in corde tuo vt facias. Ex qua auctoritate sumit dictus Magister q nō solū nō sit supra facultatē nostrā deū diligere: sed q h est cōnaturale: qz non minus est homini pnāle deū amare q̄3 deum amandū cognoscere: vel de deo amando verbū cor dis vel oris formare. Sed cōnāle est homini deum aman dū sup oia cognoscere et de deo sic cognito verbu3 cordis et oris formare etc. ¶ Hic dico primo q conclusio quam concludit iste doctor. s. q in presenti statu possumus ex so lis nālibus cū influentia dei generali deum diligere super oia. nō videtur psona dictis scōrum: sicut auctoritatib^o Aug. et Bernardi ac Ansel'. probaui in vesperijs meis: ad quas ipse adhuc nihil dixit. et nunc probo etia3 auctoritate scri pture dicentis pme Jo. 4. non quasi dilexerimus deū. sed quia prior dilexit nos. super quo verbo Aug. li. pmo. de gratia xpi et peccato originali. optime inquit dino atq3 ve rissime dictū est. nō enim haberemus vnde eum diligere mus nisi hoc ab illo cum prior nos diligeret sumeremus Ex his manifeste apparet q ad diligendū deū necessariū est nobis vt hoc ex dei gra et dilectione sumam^o. ¶ Hoc idem pbo euidenter cōtra eū saltē. qz nō negabit ille do ctrina3 sancti Thome. ipse aūt in prima secūde. q. 109. ar. 3. inquirit. vtrū homo possit diligere deū sup oia ex solis nālibus sine gratia. et determinat q hō in statu nāe inte gre potuit. in statu nāe corrupte nō pōt. vnde premissa p batione sua concludit in his verbis: Et ideo dicendu3 est q homo in statu nāe integre non indigebat dono gratie superaddite. nālib^o bonis ad intelligendū deū nāliter su per oia. l3 indigeret auxilio dei ad h eum mouētis. Sed in statu nature corrupte indiget ēt homo ad hoc auxilio gratie nām sanantis: nec pōt illud dictū glosari dicendo q loquitur de dilectione meritoria: nam ipse determina te exprimit de dilectione nāli: qua dilectione dicit homi nem in statu nāe integre potuisse sine dono gratie super addite nālibus bonis deū diligere sup oia: qd vtiq3 falsu3 esset de dilectione meritoria. et postea dicit q ad h. s. ad di ligendū deum naturali dilectione super omnia indiget in presenti statu auxilio gratie nām sanantis. constat q illa nō est influentia generalis. ¶ Ad rōnem respōdeo q ha bita tali notitia nō potest hō in presenti statu sine specia li adiutorio dei diligere deum super oia. et per pñs nec ēt bene moraliter. et cū infert q dilectio talis esset supra fa cultatē hūane nāe si hui^o dicti sit sensus q ad sic diligen dū nō sufficeret facultas humane nāe ex se cōcedo h con sequens. et ad auctoritatem scripture que adducitur. dico pmo q sicut p3 ex serie textus illud verbum non solu3 ac cipitur pro mādato dilectionis dei: sed cōiter pro oib^o mā datis ei^o. vñ ibi premittit. Si audieris vocem dñi di. t. et custodieris pcepta eius et cerimonias que in hac lege cō scripta sunt etc. et statim sequitur. mādatū qd ego precipio tibi hodie etc. vt allegatū est. Mirum aūt est q iste reue rendus Magister obseruationē mandatorum dei dicat non solum possibilem: sed tam facile3 esse homini in statu nāe corrupte non adiuto spāli gra dei: q̄3 facile est sibi ore dice re deum esse super oia diligendū. cū tñ pphета dicat: pro pter vba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. et Apl's video aliam legē in mēbris meis repugnantem legi men tis mee. et captiuitatē me in lege peccati: pptereaq3 excla met. Infelix ego hō quis me liberabit de corpore mortis.

ql. 3 2^m pnem E

cap. 30.

Rñō. F

cap. 4. cap. 26.

G

Rñō

D

I huius. ⁊ respondens non dicat liberū meū arbitrium cū influētia generali. sed grā dei per Jesū xpm do. n. ⁊ certe si iste reuerēdus Magister sentiat sibi tā facile obseruare dei mandata nō sibi: sed deo gratias referat. Rñō quo ad auctoritatē illā sicut respōdet Aug. Celestino in de perfectione iustitie: ⁊ etiā Pelagio in de nā ⁊ grā. Qui predictā auctoritatē p se allegabant. ⁊ illam ēt Jo. 5. mandata eius grauia non sunt. ⁊ dico iuxta sententiā eius q hec intelligendū est de illo q ad deū ex toto corde ⁊ per amorē conuersus sicut ibidē in textu pmittit tali enim sic amanti eo sensu dei mandata dicuntur facilia: quo dici cōsueuit q amanti nihil est difficile. Sed talē amorē dico non posse esse in homine ex proprijs viribus pcise: sz ex grā spūs sancti. vñ in de nā ⁊ grā. oia qppe sunt facilia charitati: sed h deū est ⁊ pcepta eius grauia nō sunt vt cui grauia sunt cōsideret nō potuisse diuinitus dici grauia nō sunt: nisi q pōt eē cordis affectus cui grauia nō sunt. ⁊ petat qd destituit vt impleat quod iubetur: ⁊ qd dī ad israel in deutero. si pie si sancte si spiritualiter intelligatur hoc idē significat ⁊ subdit. Conuersus ergo quisq sicut ibi precipitur ad dñm deum suum ex toto cor. suo ⁊ ex tota anima sua mādatum dei non habebit graue. Quō enim est graue cum sit dilectionis mandatum. aut enim non diligit. ⁊ ideo graue est: aut diligit ⁊ graue esse non pōt. diligit autem si qd illic admonetur israel conuersus fuerit ad dñm ex toto corde suo ⁊ ex tota anima sua. ⁊ in de perfectione iustitie. debent inquit vtiq cōmoueri charitati dei non esse graue dei mandatum que non nisi per spiritum sanctū diffunditur in cordibus nostris: non per arbitriū humane voluntatis. ¶ Adduxit autem vnam auctoritatē Basilij satis longam qua dicitur nobis esse cōnaturale diligere deum etiam plus q̄ benefactores. ad quā dico sicut dictum est supra ad illā Aplī. agentes naturaliter que sunt legis faciunt. iō enim connaturale est nobis diligere deum: q ex principio nature insito apti ⁊ inclinati sumus ad eius dilectionem. sed tñ ista aptitudo vel inclinatio adhuc non sufficit. sed iuuari indiget ab ipso. qd ipsamet auctoritas exprimit vbi ait. Sed seminalis quedam rō nobis insita est intrinsecus hñs causas vt deo adhereat: quam rōnem accipiens doctrina diuinorū pceptorū colere diligenter cauteq fouere ad perfectionem diuine gratie perducere consueuit ecce q illa seminalis rō nobis insita colitur ⁊ fouetur doctrina diuinorum pceptorū: vt ad perfectionem diuine gratie. i. ad quam ducit dei gratia perducatur. Illa autem perfectio vt deus super oia diligatur. ¶ Scḋa rō predicti Magri est hec. aut habita sufficiēti noticia q deus est summe amandus voluntas ex suis naturalibus eliciet actum bonum moralr. ⁊ habetur propositū. aut malum: ⁊ tunc contra: q pro omni tempore quo exercitium alicuius actus est malū moraliter ⁊ culpabiliter: omissio illius actus est bona moraliter ⁊ laudabiliter. Sed sm te inqt Magr. iste pro omni tēpore quo homo stat sub sola influentia generali exercitiū diuine dilectionis est malum moraliter ⁊ culpabiliter. ergo pro illo tēpore omissio ē bona moraliter ⁊ laudabiliter. hoc autem patet falsum: q sm Apostolū. culpabile fuit phis q omiserunt glorificare. ⁊ per cōñs amare deum. ¶ Rñō q si volūtas eliciet aliquē actum dilectionis circa deum non adiuta speciali auxilio dei eliciet actū malum moraliter ⁊ culpabilem. q. s. non diliget eum pp deum vel super omnia: sed propter seipsam. ⁊ cum arguitur contra probando q tunc omissio diuine dilectionis pro illo tēpore erit bona. pz q argumentatio friuola est. nam silr arguā in alia mā. pro omni tpe quo exercitium alicuius actus est culpabile omissio illius est laudabilis. sed quando quis dat indigenti elemosynā propter vanam gloriam exercitium illius actus est culpabile. igitur omissio est laudabilis. ⁊ sic laudabile est non dare elemosynam indigenti. ¶ Tertia ratio eius est. aut habita sufficienti noticia de bono ⁊ malo moraliter eligēdo vel refutando voluntas pro presenti statu cum sola generali influentia est indifferens ad vtrūq: ⁊ habetur propositum: aut non: ⁊ hoc est contra scripturam. ante hominem vita ⁊ mors bonum ⁊ malum ad qdcūq voluerit cōuertet manum suā. ¶ Itē si non sit indifferens ad vtrūq: sed determinata ad alterum: aut determinata est ad malū actum: ⁊ hoc est propinquum errori manichei: aut est determinata ad bonum actum: ⁊ tunc propinquum errori Jouiniani. ex quo vlterius dicit verū. iste Magister cum circa naturam hominis pro presenti statu fuerint predicti duo errores oppositi. nam manicheus posuit q natura humana non poterat bonum facere. Jouinianus vero q non poterat bonum facere malum. isti ambo errores vitari non possunt nisi ponendo medium. s. q natura humana ex suis naturalibus potest facere bonum malum: ⁊ istum modum tenet ecclesia ⁊ sanctus doctor in scḋo. ⁊ in. q. disputatis. ¶ Ad hanc rationem dico primo q si cōcedam: q est indifferens ad eliciendum bonum ⁊ refutandum malum non ex hoc precise habet propositum: q potest aliquando eligere bonum: ⁊ tamen non bene: ⁊ talis electio non erit bona moraliter. sed si intelligat de indifferentia ad actum moraliter bonum: quo. s. bonum ⁊ bene eligit: ⁊ ad malum quo non bene eligitur. dico q pro presenti statu non est differens: sic intelligendo q possit sine spāli adiutorio dei habere actum bonum ⁊c. primo probatur oppositum per scripturam: pz ex supradictis q nō est ad propositum: qm̄ illa auctoritas est de homine pro statu prime sue conditionis ⁊ ante lapsum: non pro statu isto. ¶ Ad scḋam probationem dico q sub intellectu data est determinata ad malū actum. s. q si sine speciali auxilio dei eliciet actum vtiq eliciet malum: ⁊ cum dicitur q hoc est propinquum errori manichei. Hic ego dico q salua sua reuerentia istud in nullo participat errori manichei. imo longissime discrepat: nam manicheus voluit q pro omni statu suo postq̄ condita fuit natura humana semper fuit determinata ad malum ita vt non posset vitare peccatum: ⁊ hoc quidem intrat sibi non ex initio cōcto ex aliqua culpa voluntarie cōmissa: sed ex ipsa natura q̄dam ⁊ substantia mali ex qua essentialiter naturā humanam dicebat esse compositam: nec dicebat nos ignorantiam ⁊ difficultatem boni contrahere ex originali peccato: cū illud negent: vt pz per Aug. pmo retrac. Ego autē dico q natura humana cōdita fuit bona ⁊ absq vitio: ⁊ talis q poterat peccare ⁊ poterat non peccare: ⁊ per peccatū pmi hominis in quo iuxta doctrinā aplicā oēs peccauimus nos cū vitijs nasci pp que nisi iuuemur grā dī nō possumus agere virtuose hoc dicere nō est errare cum manicheo: sed est fideliter ⁊ catholice consentire ecclīastico cōcilio supius allegato ⁊ manicheorū ac oiū hereticorū destructori Aug. Qd vō vlterius dicit illa sua via media incedendū esse inter errores Manichei ⁊ Jouiniani. ego nō approbo: nā illa via fuisse videtur pelagij. sz alia est q̄ incedere docet ecclīa ⁊ Aug. videlz vt fateant hoiē posse peccare cōtra Jouinianū: ⁊ hominis nām nō malā neq ex substātia mali cōmixtā cōditā fuisse. ex qua necessario ad peccatū trahant contra manicheum. sed tñ peccato primorū parentū cū prius bona: ⁊ sine vitio esset voluntario cōmisso vitiatā taleq in ceteros ppagari: nec posse virtuose agere nisi adiutam ab illo cui quotidie dicimus: adiuua nos deus salutaris noster. ⁊ h contra pelagiū. iste est modus quem tz ecclīa: ⁊ absit vt oppositum ecclīe vel scō Thome ego ascribam. ipse vero reuerendus Magister videat quid dicat sanctum Thomam docuisse.
¶ Quarta ratio sua est. Si homo pro presenti statu stans sub sola influētia generali habita sufficienti noticia quid

A moraliter circa ipsum sit agendum non posset conformiter velle vel agere sequeret ꝙ christus vane dixisset. quecūqꝫ vultis vt faciāt vobis homines hoc facite illis. Matthei 7. nam in hoc precepto ꝙ est legis naturalis omnia precepta legis moralia complectuntur. ℂ Hic dico primo ꝙ si hec ratio sit efficax: similiter concludetur ꝙ homo in statu nature corrupte potest cum sola dei influentia generali implere omnia mandata legis moralia: quantum saltem ad substantiam operis cuius oppositum: vt supra dixi ex intentione determinat sanctus Tho. pᵃ 2ᵉ. q. 109. articulo 4. ꝙ mihi sufficit cōtra eū. cōsequētia patet. tum qꝛ quod libet tale deus precepit homini: ꝛ ſm suam argumētationem vane precepisse nisi hō in hoc statu, cū sola dei generali influentia posset implere. ꝑ Tum qꝛ ſm ipsum in illo precepto legis nature omnia moralia complectūtur: ꝛ illud potest hō vt dicit iplere cū sola influētia gn̄ali. ℂ Rn̄ᵒ

B ergo ad rationem negando cōsequentiā. ℂ Deinde iste reuerēdus magister volens arguere cōtra primam cōclusionem quā in vesperijs meis posui. Probat primo ꝙ ex dictis meis sequitur ꝙ omnis actus hominis infidelis ē dānabilis. ꝛ similiter in omnibus charitate ꝛ gratia carētibus. Et. 2ᵒ. ex hoc quedā incōueniētia deducit. ℂ Ego āt dico ꝙ nūqꝫ dixi nec dico ꝙ in omnibus carentibus caritate ꝛ ḡ. acciᵐ caritatem ꝛ gratiam pro illo habitu diuinitus infuso quā cōmuniter vocamus gratiam gratū faciētem ꝛ q̄ nec infidelibus nec in existētibus in peccato mortali vnqꝫ reperitur. ſm quē sensum iste venī. magister i suo vlteriori processu videt accipere ois actus sit dānabilis. quinimmo expresse dixi oppositum ponēs tam in catheciminis qꝫ in hominibus christianis in peccato mortali existentibus ꝛ per cōsequēs charitate illa ꝛ gratia de qua loquitur carētibus multos esse actus moraliter bonos: lꝫ nō meritorios vite eterne. ꝛ oppositum huius dico ex nullo dicto meo sequi. De actibus autē hoium simplr infideliū: vtrū oēs sint dānabiles vel nō: nihil dixi: nec pro nunc

C dico. Sed alias deo dante ꝙ videbitur dicā. nam de hoc habui vnā q̄onem in disputatione de quolibet. ℂ Probat autē iste magister venī. ꝙ ex dictis meis sequatur omnem actum hominis nō habētis gratiam gratū facientē eē dānabilem. primo sic. Omnis actus est culpabilis cui deficit aliqua circūstātia requisita ad h̄ ꝙ sit virtuosus. Omnis actus hominis nō habentis gratiam gratum faciētē est huius. ergo ꝛc. probatur minor: qꝛ deficit sibi ordo ad vltimum finem. ℂ Rn̄ᵒ. cōcedēdo maiorē de actibus moralibus ꝓprie. Minorem aūt nego. ꝛ similiter ꝙ assumit ad ꝓbationem eiusdem. ℂ Scḋo sic omnis actus moralis nō diligētis deū ꝓpter se actu vl̄ habitu est culpabilis. Omnis actus nō habentis charitatē est huius. ergo ꝛc. Maiorem habet ex dictis meis. minorē ꝓbat qꝛ ſm me vt dicit: ad dilectionem requirit volūtatē cōuerti totaliter in deū ꝙ nō pōt esse in eo cuius volūtas est a deo auer

D sa cuiusmodi est carēs gratia. est etiam actus nō diligētis deū habitu cū nō habeat charitatē. ℂ Rn̄ᵒ negādo minorē. Ad ꝓbationem dico ꝙ aliquādo christianus n̄ habēs charitatē illā habitualē infusā seu gratiā gratū faciētē actualiter adiut⁹ a deo diligit deū ꝓpter se. ꝛ volūtas ei⁹ cōuersa est actualiter in deū ꝛ nō auersa. Aliquādo etiam habitu nō quidē charitatis infuse: sꝫ caritatis acquisite. Puta si dum fuit in gratia ꝛ habuit caritatē infusam frequēti exercitio actuū diligēdi deū ꝑp se acquisiuit sibi habitū ad actus sibi naturaliter inclinātē qui etiā post peccatum mortale remanet in ipso amissa charitate infusa. ꝛ iō n̄ sꝫ ꝯña. nō hꝫ charitatē ifusā igit nō diligit deū hitu ꝑp se. ℂ Tertio arguit sic. In nō hn̄te caritatē vtutes vel habitus q̄ videnť virtutes sunt vitia ḡ ꝛ actus sunt culpabiles. ꝛ si actus virtutū sunt culpabiles: ꝛ q̄ actus possunt esse nō culpabiles. ℂ Rn̄ᵒ. distinguēdo de talibus habi

E tibus. Nā aut sunt acquisiti ex actibus nō vltimate relatis in deū seu alia debita circūstātia carētibus. ꝛ sic dico ꝛ dixi in meis vesperijs ipsos esse vitia ꝛ nō veras virtutes. ꝛ vlterius etiā cōcedo actus ſꝫ ipsos elicitos esse culpabiles. Sed dico ꝙ nō oēs actus cuiuslꝫ hois nō habētis charitatē sunt eliciti mediātib⁹ talibus habitibus. qn immo aliq̄ sunt eliciti mediātibus habitibus acqsitis ex actibus oibus circūstātijs reqsitis ad h̄ ꝙ actus sit virtuosus circōstātionatis. Sicut est in hoie christiano q̄ diu vixit in exercitio virtuoso ꝑ actuū. nūc aūt ex aliquo mortali pctō caret gr̄a. Aut illi habit⁹ sūt acqsiti ex actib⁹ in deū relatis ꝛ oibus reqsitis circūstātijs circōstātionatis. ꝛ tūc dico ꝙ illi ēt dū eos hn̄s nō hꝫ caritatē nō sunt vitia nec oppᵐ vnqꝫ dixi. ℂ P. ad huc ad arᵐ dico. ꝙ esto ꝙ actus eliciti ſꝫ tales habitus viciosos sint culpabiles: nō se

F quit: ꝙ ois actus alius actus illi⁹ hois sit culpabilis. Nā ex spāli adiutorio dei poterit hēre aliquē actū hn̄ circōstātionatū nō elicitū ſm aliquē habitū vitiosum. ꝛ h̄ frequēter ꝯtingit. sic pꝫ in his q̄ praue ꝛ seculariter habituati inspirāte adiuuāteqꝫ deo i multis bn̄ ꝓponunt ꝛ operant ꝯ inclinatiōes suoꝝ habituū vitiosoꝝ. ℂ Quarto sic. Ois actus moralis nō recte sapiētis nec recte intelligētis ē culpabilis. Ois actus moralis hois nō hn̄tis gr̄am ē hui⁹. ꝓbat p me qꝛ nemo recte sapit aut recte intelligit nisi qui hꝫ dona spūs scti. Sed nō hn̄s gr̄aꝫ nō hꝫ dona spūs scti. ḡ ꝛc. ℂ Ad istā rōnē rn̄sum est sup̄ vtualr̄ vbi ostēsum est ꝙ vltimatū ei⁹ fundamētū. s. ꝙ nō hn̄s caritatē nō habeat donū spūs scti est falsū i multis. ℂ Ad alia incōuenientia q̄ ex p̄ assumpto deducebat nō opꝫ nic rn̄dere. cū istud assumptū sibi negem nec ipse illud ꝓbet sufficienter vt videt. cū oi tn̄ reuerētia semp loquendo. ℂ Ad arᵐ. q. dico ꝙ vtiqꝫ adam post pctm̄ potuit bn̄ agere. sed nō sine spāli auxilio eius. ꝛ sic ad ꝓbationē dico: ꝙ ipse adiutus auxi

G lio dei spāli penituit de suo pctō. alioqn nequaqꝫ bene penitere potuisset. dicente Augu. de fi. ad pe. c. 31. f. t. ꝛ. n. d. Neminem hic posse hominū penitentiam agere nisi quē deus illuminauerit ꝛ gratuita miseratione conuerterit. Apl's enim dicit. ne forte det illis deus penitentiam ꝛc. Hec sufficiāt ꝓ nūc q̄d ad dicta hui⁹ magr̄i. ℂ Ad auctoritatē adductā arguēdo ad ꝑmā ꝑtē q̄onis dōm ꝙ nō dꝫ intelligi primus hō relict⁹ in manu sui ꝯsilij vel ꝑtāte arbitrij q̄si in solis suis nālib⁹ virib⁹ fuerit relictus: ꝛ eis solis mādata iplere potuisset. sed intelligendū est eū fuisse relictū cū li. ar. tali q̄lē hēbat. s. informato gr̄a supadditata vt p liberꝫ arbitriū sic dotatū dei gr̄a stāte dei gn̄ali influentia sine spāli alio auxilio posset dī cōplere mādata. ꝛ h̄ clare pꝫ p auctoritatē Aug. de nā ꝛ gr̄a. allegatā in ꝑ'rōne ꝓ ꝯne scḋa ꝑmi articuli. in qua notādū est qḋ ait. nec ipsum ergo deus esse voluit sine sua gratia quā reliquit in eius arbitrio. qm̄ liberum arbi. ad malum sufficit ꝛc. Ad rō nē ꝑnci palē. q. cap. 97.

ℂ Distin. xxx. xxxj. xxxij. ꝛ. xxxiij. Questio. j.

Circa di. 30. ꝛ tres alias seq̄ntes i qbus tractat Magr̄ de originali pctō. q̄ro p̄ vtꝝ pctm̄ origi'lr sit pena aut culpa. ꝛ arguo p̄ ꝙ n̄ sit cp̄la. qꝛ ois cl'pa ē volūʳᵐ. pctm̄ originale nō est volūtariū: sꝫ nāle. ḡ ꝛc. Ma H ior pꝫ: qꝛ nihil ē vitupabile aut dig⁹ pena nisi sit volūtariū nullus. n. iproperat ceco nato. vt dic̄ Phs. 3. ethic̄. ois enim culpa vitupabilis ē ꝛ penā meret. mior pꝫ. nā pctm̄ originale ꝯhit añ oēs vsuꝫ li. ar. ꝛ volūtatꝫ actū. vtpote cū p̄ aia iūgit corpi. ℂ Scḋo ꝓbo ꝙ pctm̄ orgiale nō sit pena: qꝛ vel eēt pena iflicta ꝓ pctō seu culpa ꝓ pa nascētis. ꝛ h̄ nō. qꝛ i illo nulla culpa p̄cessit. aut ꝓ culpa ꝑmi parētꝫ vl' aliorū seqn̄tiū ꝓgeitoꝝ. qḋ ēt dici n̄ pt. qm̄ ꝓ culpa vni⁹ hois nō ifligit alteri pena: dicēte dño in Eze. Aia q̄ peccauerit ipa moriet: fili⁹ nō portabit inigtatē p̄ris ꝛ p̄r nō portabit nigᵗᵐ filij. Iustitia iusti sup eū erit ꝛ ipietas ipij erit sup eū. cap. 8. 2ᵐ cap. 18.

Oppo^m 3 Ad oppositum arguitur ex verbo Magistri. distin.32. dicentis q ante baptismum concupiscetia est pena & culpa & illa vtiqz fm cu est peccatum originale. ¶ 2^m 2° idem pbatur p Aug.contra
cap.5. Julianū.li.5.d.q sic cecitas cordis quam remouet illuminator deus & peccatum est quo in deum non creditur. & pena peccati qua cor supbum digna animaduersione punitur: & causa peccati cum mali aliquid ceci cordis errore cōmittitur.ita concupiscentia carnis aduersus quā bonus concupiscit spiritus & peccatum est:qr inest illi inobedientia contra dominatum mentis:& pena peccati est qr reddita est meritis inobedientis:& causa peccati est defectione consentientis vel contagine nascētis. Et hec omnia intelligenda sunt ei conuenire ante baptismum. q̄uis
cap.26. & aliqua insint ei etiam postea.ipsa autez fm Aug. est originale peccatum.igitur &c. Ista questio supponit homines trahere originale peccatum.deinde querit an sit culpa vel pena circa suppositum non est dubitandum:dicen
K te Augu.de fi.ad pe.Firmissime tene & nullatenus dubites,omnem hominem qui p concubitum viri & mulieris concipitur cum originali peccato impietati subditū. morti subiectum.& ob hoc natura ire filium nasci: de qua dicit Apostolus. Eramus enim & nos natura filij ire. Item
cap.5. Apostolus ad Ro. Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum.& per peccatum mors: ita in omnes homines mors pertransijt in quo omnes peccauerunt: que verba non nisi de originali peccato vere possunt intelligi. de hoc etiam est determinatio cōcilij milenitani superius
cap.3. allegati.In quo scribitur sic. Quicunqz paruulos recentes ab vteris matrum baptiȝandos negat aut dicit:in remissionem quidem peccatorum eos baptiȝari: sed nihil ex Adam trahere originalis peccati quod lauacro regenerationis expietur.vnde fit consequens vt in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum non vera sed falsa intelligatur anathema sit. quoniā non intelligendum
L aliter est quod ait Apostolus. p vnum hominem peccatum intrauit in mundum. & per peccatum mors. & ita in omnibus hominibus mors pertransijt:in quo omnes peccauerunt: nisi quemadmodum ecclesia catholica vbiqz diffusa semp intellexit. pp̄ter enim hāc regulam fidei etiā paruuli qui nihil peccatorum a semetipsis adhuc cōmittere potuerunt.ideo in peccatorum remissionem veraciter baptiȝantur: vt in eis p regenerationem mundetur quod generatione traxerunt.

Hoc ergo pro constanti supposito descendendūz est ad questionez ppositam.& erunt articuli quatuor.In primo videbitur de quesito. Secundo iquiretur quid appellatur peccatū originale. Tertio vtrū in vno homine sit vnum tantū originale vel plura.Quarto vtrum in baptismo tollatur.

M

p^a arti. Quantum ad pmum ponotres ɔ̄nes. Prima est: q peccatū originale est culpa. Scd̄m
p^a 2 q est pena culpe. Tertium q etiam est cā culpe. ¶ Prima cōclusio ponitur a magistro in.d.30. & pluribus sanctoꝝ auctoritatibus pbatur.etiam preter eas alia. Aug. adduci potest.qui in hipoñ. rñsione.2.ait. peccatuz Ade non solum ipsum.sed omne necauit genus humanum:cū eius damnationem simul & culpam suscipimus. ¶ Probo etiam ratione sic. homini pro peccato originali iuste pena tribuitur.igitur peccatum originale est culpa. consequentia pz.qr pena non nisi culpe debetur. & ideo dicit
cap.39. Aug.3.de li.ar.omnis pena si iusta est:peccati pena est & supplicium nominatur. & ibi peccatum pp̄rie pro culpa ponit.antecedens pbatur per Apostolum in verbis supra allegatis.per vnum inquit hominem peccatuz intrauit in mundū.& p peccatum mors.& loquitur de peccato originali.vbi pz q mors ē pena originalis peccati. ¶ Itē

Augu. in hypoñ. rñsione.5.dic inquit mihi. si peccatum N paruulus nullum carnaliter attraxit natus. cur breuis dierum sorte mortis astringitur:quia vbi peccatū non est vtiqz mors esse non debet.dictum est enim per peccatum mors.ac per hoc fm errorem nostrum iniquus est deus vt mori paruulum patiatur non habentem peccatum p quod possit vita priuari.& infra.hec est fides nostra:fatemur incunctanter peccatum in paruulis.& per peccatum mortem pertransisse: quibus dum contigerit mori propter peccatum quod in eis non actione sed vterrina conceptione pertransijt moriuntur.non enim morerentur nisi ceno peccati necarentur.hoc manifeste pz q pp̄ter peccatum:quod non actione: sed conceptione paruulus hz quod quidem vocamus originale.penam recipit mortis.
¶ Item idem probatur per illud Job. Homo natus de cap.13. muliere breui viuens tp̄e repletur multis miserijs & sequitur:& dignum ducis sup hm̄ aperire oculos tuos & adducere eum tecum in iudicium.& fm Aug. vbi supra reddit O causam quare in iudiciū adducitur cū dit.quis inquit potest facere mundum de immundo conceptum semine.vbi manifeste innuit q pp̄ter immunditiam originalis peccati paruulus deducitur ad iudicium.& ideo Aug.his verbis ad predictam intentionem expositis sic concludit ibidez. ob hanc igitur solam sordem peccati quam traxit non de coniugij bono:sed de libidinis malo paruulus breuis vita plenus iracundie est. decidit etiam vt flos: fugitqz vt vmbra:nec permanet: ac in iudicium coram domino veniet iudicandus:cui nisi baptismi gratia p xp̄m subuenerit:pibit ō populo xp̄iano. Ex his pz q & pñia mala & dānationis iudicium incurrit paruulus pp originale peccatum nisi p baptismum remittatur. ¶ Item li.2.de gratia cap.38. xp̄i & peccato originali.ait.q plenum ream facit originis vi P tium:etiam si in parente reatus eiusdem vitij remissione ablutus est peccatorum.sed constat q sola culpa facit hominem reum.igitur vitium originis est culpa. hec cōclusio etiam pbatur p Ansel.in de conceptu virgi.d.cum dā cap.26. natur infans p originali peccato non damnatur p peccato Ade:sed p suo.nam si ipse non haberet suum peccatum non damnaretur. sed constat q nullus dānatur nisi pp culpā. igitur cum infans damnatur pp suum pp̄rium pctm̄.quod non est nisi originale.vtiqz dānatur pp pp̄am culpā. Ex quo sequitur q originale peccatum sit vere culpa. ¶ Similem sniam ponit Aug.in epistola ad Marcellinū:respondendo ad quoddam argumentum pelagij.d. nulla inquiunt ratione conceditur vt deus qui propria peccata remittit:imputet aliena.& respondet Aug. remittit:sed spiritu regeneratis:non carne generatis. Imputat Q vō non iam aliena sed propria.aliena quippe erant quando hi qui ea propagata portarent nonduz erant.nunc vō carnali generatione iam eorum sunt quibus nondum spirituali regeneratione dimissa sunt.cum igitur nulli imputetur nisi culpa: h propria peccata nascentium vtiqz sunt culpe illorum. Ex his patet q modus dicendi cuiusdam Dib^m i.2. moderni doctoris:quem tñ ipse non asserit:sed tm̄ pbabi lu.d.30. liter ponit:sustineri non pōt. ait enim q peccatum & culpa possunt accipi dupl'r. vno modo pp̄rie pro cōmissione vel omissione.cui est aliqua pena sensus recompensanda.s.p actu vituperabili mere voluntario vel omissione vituperabili volūtaria.aliomō cōiter p effectu pcti:sicut p ignorantia vel difficultate que sunt pene:& vl'r pro quacunqz pena consequente peccatū siue positiua siue priuatiua. Primo modo.originale peccatum non est culpa nec pctm̄.quia non cōmittitur a sciente nec a libera volūtate. 2^m est culpa.vñ sic est culpa q p illo non retribuit aliqua pena p modū recōpēsationis:sed puatio iustitie:& sequēs dānatio in ifantib^9 nō baptiȝatis & ignorātia & difficultas in ceteris hominibus sunt in eis tāqz effect^9 pmi peccati.

A Ade:non tanq̃ aliqua recõpensata pro peccatis origina
libus. vnde errant inquit homines estimantes q̃ iste pe
ne quas nos patimur sint in nobis ad redimenduz pecca
tum nostrum originale. non enim ꝓpterea sunt in nobis:
sed sunt in nobis tanq̃ effectus naturales nature corru
pte que consequuntur naturaliter ex culpa primi paren
Confir. tis. ¶ Hoc confirmatur per Augu. tertio de lib. ar. vbi q̃
cap. 40. rit. quare nos nascimur cum ignorantia ⁊ difficultatibus
⁊ cruciatibus corporis propter peccatum Ade ⁊ Eue. ⁊
respondet q̃ ex illius damnati pena ⁊ mortales ⁊ ignari
⁊ carni subditi nascimur. ⁊ subdit in alio. c. q̃ vt melio
res gigneret q̃ ipse esset non erat equitatis ⁊c. ex quibus
cap. 41. ostendit q̃ talia sint in nobis non peccata: sed pene pecca
ti Ade vt effectus naturaliter consequentes penam il
cap. 42. lius. ¶ Confirmatur etiam: quia ibidem dicit q̃ si anime
humane sint sigillatim facte in vnoquoq̃ hominum non
erit nascentibus anima ignorantia ⁊ difficultas suppliciũ
B peccati: sed proficiendi admonitio ⁊ perfectionis exor
Ↄ hib̃ⁿ diũ. ¶ Hic modus dõi q̃uis verus sit quãtũ ad h̃ qd ait.
ũi.2.⁊c. peccatũ originale non esse culpam primo modo vt expo
nit. vz accipiendo culpam pro cõmissione vel omissione
voluntaria: q̃m taliter culpa non est nisi peccatum actua
le. In eo tñ quod dicit pctm̃ originale eẽ p̃cise effectũ vel
penam consequentem peccatum primi parentis ⁊ non eẽ
culpam cui retribuatur pena recompensatiue non conti
net veritatem: sicut sufficienter probant inducta superius.
Confir. ¶ D. Aug. super psalmum quinquagesimum: sicut alle
gat Magister in. 30. dis. ait. q̃ nemo nascitur: nisi trahens
penam ⁊ meritum pene. certum autem est q̃ meritum pe
ne vtiq̃ culpa est: cui pena debetur: ⁊ ex hoc ibidem con
cludit q̃ peccatum originale est culpa: huic simile dicit
cap. 6. Aug. lib. 3. contra Jul. vbi ait. q̃ mala que in hac transi
C toria vita patiuntur infantes sub iusto ⁊ omnipotẽte deo
cap. 7. non irrogarentur si nulla ex parentibus mala merita tra
herentur: ⁊ infra dicit q̃ genus humanum ex initio quo
deseruit deum trahit damnate originis noxam his omni
bus dignissimam penis: nisi vbi parcit ratione dispositio
nis occulte inscrutabilis sapientia conditoris. Ex quibus
etiam patet propositum: nam quid est noxa dignissima pe
nis: nisi culpa cui multe pene debentur: nec contra hoc est
intentio Aug. vbi allegatur per illum doctorem: quoniaz
etiam peccatum originale quod cõtrahit paruulus vtiq̃
pena est peccati Ade: sicut patet per Aug. li. 5. cõtra Jul.
⁊ aliqualiter tactum est in auctoritate allegata ad oppo
situm questionis: ⁊ ideo pene que consequuntur culpam
originalem: consequenter etiam sunt pene peccati Ade q̃
propter non ex hoc concluditur peccatũ originale prop̃e
cap. 9. acceptum non esse culpam cui pena debetur. ¶ Ad aliaz
D dicẽdum est: sicut ipsemet declarat in p̃ retrac. q̃ illa ver
ba dicta sunt ꝯ manicheos qui negant peccatũ originale:
quo negato predicta non essent supplicium peccati: ⁊ tñ
nec sic culpandus esset deus: sed laudandus: ⁊ hoc inten
dit ibi concludere. ¶ Ad rõnem autem eius quam innu
it dõm. q̃ non sequit̃ pctm̃ originale non esse culpaz quã
uis non sit culpa talis qualem ipse describit. s. actualis cõ
missio vel omissio: nam est ⁊ quedam culpa habitualis
vel quasi habituale vitiũ. s. ad actualẽ culpã inclinãs ⁊ ta
lis est originale pctm̃: qd duplici rõne põt dici culpa: vna
est: q̃ inclinatiuũ ad culpã: ⁊ hãc tãgit Aug. in auctorita
te allegata ad oppositum questionis: cũ ait. q̃ concupiscẽ
tia est peccatũ: q̃ inest illi inobedientia cõtra dñatũ men
tis: est eni p̃ncipium desiderioꝝ spũalibus desiderijs ad
uersantiũ: alia rõ est: q̃ est macula ⁊ vitium dehonestans
naturam: vnde sicut actualis culpa cõmissionis mentem
deformat sic q̃ ꝓpter eaz iuste pena debetur aie deforma
te: sic ⁊ vitium huius dehonestat ⁊ inquinat mentem: pro
cap. 39. pter quod penaz iuste meretur: sicq̃ illud vere dicitur cul

pa: ⁊ hãc rõnẽ breuiter innuit Aug. li. 2. de gr̃a xp̃i ⁊ pec A
cato originali. vbi dicit. q̃ deus hoiem dãnat ꝓpter vitiũ
quo nã dehonestat̃: nõ pp nãm que vitio nõ aufertur. Si
dicas q̃ eadẽ rõne alij habitus vitiosi q ex prauis actib⁹
acq̃runt̃ in hoibus essent culpe: ꝓbabilr̃ responderi po
test: q̃ etiã illi vtiq̃ culpe sunt anteq̃ coꝝ reatus p̱ pniaz
dimittat̃: sicut ⁊ originale vitium etiã culpa est anteq̃ per
baptismũ reatus eiusdẽ tollat̃: vt patebit ex sequẽtib⁹: tã
eni p̱ pniaz q̃ p̱ bap̃m absoluit̃ aia a reatu ⁊ decorat̃ gr̃a:
p̱ quã ẽt ꝯ inclinationez vitiosaz iuuãte deo fortis efficit̃:
vt vitiũ in illa non dominet̃: ⁊ id nec illud post baptismũ:
nec ista post pniaz sunt culpe: hec tñ salua diligẽtiori deli
beratione sint dicta. ¶ Scd̃a ꝯ. vz q̃ pctm̃ originale est 2ᵃ ꝯ
pena culpe. s. culpe actualis p̃mi parentis: pz expresse per
illud Apl̃i ad Ro. 5. per vnius. s. Ade inobedientiã pecca cap. 5.
tores ꝯstituti sunt multi. i. oẽs sui: vt ait glosa. nõ põt autẽ
itelligi hoc: nisi de pctõ originali q̃m nõ oẽs descendentes
ab Adã sunt peccatores alio pctõ q̃ originali: q̃ nõ par B
uuli: illius igit̃ inobediẽtia meritum fuit originalis pcti in
suis: ⁊ illd est pena inobediẽtie illius: hoc etiã vult Aug.
2ᵒ lib. de bap̃o paruuloꝝ. ad Marcellum. vbi ait. q̃ pctm̃
habitãs in mẽbris nr̃is: sic est pctm̃: vt sit pena pcti. Idez
etiam vult li. 5. ꝯtra Jul. Idem etiã dicit Magister di. 32.
¶ 3ᵃ cõclusio. vz q̃ pctm̃ originale est cã culpe. probatur 3ᵃ ꝯ
auctoritate Aug. in hyponeñ. responsione scd̃a. ex pecca
tore Adam genitore suo Caym primus peccatum in vte
ro matris attraxit ⁊ tertius homo natus est peccator ex
vtero eius: mens interna primo peccato iam captiuata
erat a diabolo. ide imbutus est in zelũ: inde inuidiam ha
buit ⁊ liuorem: inde non morum imitatione homicidium
sed voluntate precipitatus admisit. hinc habetur q̃ ex pri
mo peccato originaliter ex vtero tracto ⁊ zelus ⁊ inuidia
⁊ tandem homicidium perdiderunt: ⁊ hoc bene indicat
illa dictio inde: que vtiq̃ causalitatis est nota. Item infra
responsione 5ᵃ ex peccato originali dicit processisse adulte
rium atq̃ homicidium Dauid: vnde cum deflendo illa di
ceret Dauid. Ecce in iniquitatibus conceptus sum: expo C
nendo dicit Aug. in persona Dauid: vitium ergo peccati
seminatus ⁊ conceptus de parentibus sumpsi: per quod
adulterium ⁊ homicidium propria peccata commisi. Ad
idem est vna glosa valde expressa exponẽs illud. ego car
nalis homo venundatus sum sub peccato. glosa. i. precio
male voluntatis Ade subiectus peccato. i. concupiscen
tie: hanc eniz nomine peccati appellat: vnde oriuntur cũ
cta peccata. i. ex carnali concupiscentia: quicquid enim
peccatorum est in dictis in factis in cogitationibus non
oritur: nisi ex mala concupiscentia que a peccato facta
est: ⁊ si consentiente traxerit atq̃ illexerit concipit pariteq̃
peccatum: a peccato ergo est: ⁊ peccatum nisi frenetur ge
nerat: hec glosa. hoc confirmat auctoritas Apostoli ibi
dem. o. occasione accepta peccatum. glosa. i. fomes pec
cati. s. vitium concupiscentie: quod ⁊ carnalitas appella
tur: ⁊ hoc s̃m Aug. est originale peccatum per manda
tum operatum est in me omnem concupiscentiam. glo D
sa. i. omne peccatum.

Quantum ad 2ᵐ articulum. videlicet q̃ est illud 2ᵘ arti.
quod vocatur peccatum originale est
diuersitas opinionum: nam venerabilis Ansel. in de con Ansel.
ceptu virginali vult q̃ peccatum originale nihil aliud est
q̃ carentia originalis iustitie cum debito habendi illam:
⁊ eum multi doctores antiqui ⁊ moderni sequuntur. Bea Aug.
tus vero Aug. in libris diuersis vbicunq̃ de hac mate
ria loquitur per peccatum originale intelligit ipsam car
nalem cõcupiscentiã seu fomitem vel vitiũ cõcupiscibilita
tis: per quod homo inclinat̃ ad actualiter cõcupiscendũ:
vnde libro p̃mo de nup. ⁊ ꝯcu. ad Ualeriũ dicit. q̃ dimit
tit̃ ꝯcupiscentia in baptismo: nõ vt nõ sit: sed vt in pecca

J tum nō imputet̄:⁊ postea dicit ꝙ vitiū prime natiuitatis
cap.28. erat originale peccatū:vbi patet expresse ꝓpositū. ¶ Itē
lib.6.ↄtra Jul.ait sic.ego tanq̄ȝ valitudinē malā ex origi/
ne vitiata ingenitū homini esse dico vitiū quo caro concu
piscit aduersus spm̄:⁊ de eodem paulo post subdit ex isto
⁊ cū isto hoīs malo nasceretur homo ꝙ malū per seipsuȝ
tam magnū est:⁊ ad hominis dānationē atq̧ȝ a regno dei
separationē trahi habet obligationis:vt etiam si de parenti
bus regeneratis trahatur non nisi quēadmodum in illis
sola regeneratione saluatur atq̧ȝ hoc vno remedio propo
situs mortis a prole pellatur. Ex quo etiam clarissime pa
cap.15. tet propositum. ¶ Item ꝑ retrac. concupiscentie reatus
in baptismate soluitur:sed infirmitas manet. Constat aūt
ꝙ solo pctō qs reus est.igitur ante baptismum cōcupiscē
cap.4. tia est pctm̄. Et ideo dicit glosa ad Ro. super illo. Beati
quoꝝ remis.sunt.ꝙ concupiscentia vel cōcupiscibilitas q̄
K dr̄ fomes peccati ante baptismum culpa est ⁊ pena : post
baptismum aūt pena est ⁊ non culpa:⁊ ibidē etiam exp̄s/
se dr̄ ꝙ cōcupiscentia est originale pctm̄ : sic igitur non est
dubitandum quin fuerit intentio Aug.cui etiaȝ in hoc cō
sonāt glose super ep̄lam ad Ro.in p̄l'ibus cap̄lis:vitium
ex origine tractū esse id qđ vocatur originale peccatum.
¶ Hanc eius sententiam secutus est Magister : vt patet
in ista.dis.30.⁊ sequentibus:in quibus tractat de ista mā:
⁊ multi etiam antiqui ac moderni sequuntur doctores:⁊
ego lȝ aliqñ:vbi hec materia non directe discutiebatur di
xerim aliqua supponendo oppositam opinionem que sa/
tis etiā cōis est:sequor tamen eandē sniam. Tum propter
auctoritateȝ Aug. Tū q: magis cōsona videt̄ v̄bis Apl̄i
cap.5. qui cū dixisset ad Ro. per vnum hoiem pctm̄ intrauit in
mundū:que v̄ba de originali pctō itelligenda esse pȝ:tam
per expositiones scōꝝ q̄ȝ per determinationē cōcilij supe/
L rius retractatā:⁊ deinde de eodē plura alia subiecisset.po
cap.6. stea ait. Qui eni mortui sumus peccato. glo. in baptismo
q̄ūo viuemus in illo:an ignoras fratres:q: q̄cunq̧ȝ bapti
zati sumus in xp̄o Jesu in morte ipsius baptizati sumus:
⁊ sequitur.ita ⁊ vos estimate fratres mortuos q̄dem esse
peccato:viuentes aūt deo in xp̄o Jesu dn̄o nostro:nō g̃ re
gnet peccatum in nr̄o mortali corpe:vt obediatis concu
piscentijs eius ex quoꝝ serie v̄boꝝ innuitur eū:cum ↄclu
dit:non g̃ regnet peccatuȝ:de originali pctō loqui:sicut ⁊
in premissis v̄bis constat eū fuisse locutū : ⁊ cum addit vt
obediatis concupiscentijs eius : manifeste signat se illud
vitiuȝ qđ hoiem ad cōcupiscendum inclinat peccati noie
denotare. ¶ Ex quo vt videt̄ satis apparet ꝙ Apl's ipaȝ
cōcupiscentiā intelligit esse originale pctm̄:nō q̄dē per cō
cupiscētiā intelligo actū cōcupiscendi:sed vitiū:qđ etiam
dr̄ carnalitas ⁊ lāguor ⁊ fomes lexq̧ȝ membroꝝ q̄ paruu
lum habilē concupiscentie facit:adultum aūt concupiscē
tem reddit:vt dicit Ambro.⁊ ponitur in glosa ad Ro.vbi
M supra:⁊ ꝑ Magr̄m etiā recitatur in lr̄a.dis.30. Nec tm̄ ne/
go:qn etiam hō careat originali iustitia:cuius est debitor
ante baptismū. Sed huiꝰ carentiā non dico esse originale
pctm̄:sȝ potius effectū originalis pcti:quēadmodū priua
tio gratie effectus est actualis peccati mortalis.i.ꝙ pro/
pter mortale peccatū priuatur hō gratia:ita pp̄ originale
Dubiū pctm̄ nō infundit deus aīe originalē iustitiā. ¶ Sed nunc
restat dubiū:q̄.s.res sit cōcupiscentia ista seu fomes.an.s.
suba seu carnis:seu aīe:an accidens aliqđ. Et si accn̄s.an
sit accn̄s extr̄s i carne.an existēs in aīa:ac ēt q̄cq̄d ipsa sit
Solo dum ē a q̄ causet̄. ¶ Ad huiꝰ solonē iuxta doctrinā Aug.
ꝑm dōm videt̄ ꝑ eē dōm.ꝙ cōcupiscētia ista seu fomes nō est suba
corporis:neq̧ȝ aīe:sed q̄litas q̄dam:qđ pȝ primo ꝑ eūdeȝ.
lib.ꝑ de nup.⁊ cōcupiscentia ad Ual.vbi de ista concupia
loquens ait.non enim subaliter manet : sicut aliqđ corpꝰ
aut spūs:sed affectio est quedā male qualitatis:sicut lan/
guor. ¶ Itē lib.6.ↄ Jul.idē pluries dicit eam prorsus ne
gans subam esse.probatur etiam rōne:q: si esset suba eēt N
vel corpus vel aīa:aut ipse hō ex vtraq̧ȝ compositus.nul/
lū hoꝝ dari pōt. Tn̄ q: cū corpꝰ primi hoīs qñ formatū
ꝑmo fuit fuerit eiusdem rōnis ⁊ spēi : cuius est cuiuslibet
alterius hoīs corpus:⁊ silr̄ aīa eius:cū aīa alterius:⁊ ip/
se homo cum alijs hoībus:sequeretur ꝙ ipse sicut ⁊ nos
habuerit originale pctm̄:qđ est erroneū:⁊ similr̄ idem se/
queretur de hoīe xp̄o:qđ etiam erroneū est. Tum q: cuȝ
qđlibet predictoꝝ deum habeat auctorem:a deo esset ta/
le peccatum in nobis:qđ non est dōm. ¶ Scđo dōm est: 2m dōm
ꝑm eundem ꝙ est q̄litas extr̄s in aīa : vnde ibidem ↄ Jul. cap.28.
dixerunt inquit q̄dam p̄hi libidinē partē animi esse vitio/
sam:⁊ vtriq̧ȝ pars animi suba est : q: suba est ipse animus.
Sed ego ipsum vitiū quo animus vel vlla pars eius isto
modo vitiosa est libidinem dico. vt oī vitio sanato salua
sit tota suba:q: ⁊ illi p̄hi locutione trepida mihi videntur
vitiosam partem animi appellasse libidinem:in qua par/
te est vitium quod vocatur libido:sicut appellatur domꝰ O
pro eis qui sunt in domo. ¶ Item lib.5.ↄ eundem ait.ꝙ cap.11.
primū pctm̄ hō totus impleuit:⁊ statim subdit:vt ergo aīa
⁊ caro vtrūq̧ȝ pariter puniatur:nisi qđ nascitur renascen/
do emundetur:profecto aut vtrūq̧ȝ vitiatū ex hoīe trahi/
tur:aut alterum in altero tāq̄ȝ in vitiato vase corrūpitur:
vbi occulto iudicio legis diuine includit̄:hic asserit aīam
vitiatā:⁊ certū est ꝙ loquitur de vitio originali a quo per
baptismū emūdatur q̄uis sub dubio relinquat:an vitiet̄
ex corpore:an ipsa traducatur vitiata ex vitiata aīa pr̄is.
Rōne etiam idipsuȝ probatur:q: sola aīa subm̄ est culpe:
cū igitur pctm̄ originale sit culpa:vt ꝓbatū est : seq̄tur ꝙ
sit aīa tāq̄ȝ in subto:hoc etiā tȝ Magr̄ in dis.31. ¶ 3ᵒ dōm 3m dōm
est.ꝙ tale vitium causatur in aīa ex vitio carnis:seu q̄daȝ
morbida qualitate quā ex libidinosa cōcupiscentia coeū
tiū parētū caro prolis cōtrahit dū cōcipit̄:⁊ hoc expresse
ponit Magr̄.dis.31.⁊ ꝓbatur etiam auctoritate Ambro.
q̄ȝ allegat:⁊ ponit̄ etiā in glo. ad Ro.7. ecce inquit primi cap.7.
hoīs corpus corruptū est ꝑ pctm̄:ipsaq̧ȝ corruptio ꝑ cōdi/ P
tionē offensionis manet in corpe robur tenens diu ne snie
date in Adam:cuius consortio aīa maculat̄ pctō. Itē alle
gat Aug.in de v̄bis Apl̄i dicens. Uitiū cōcupiscentie est
qđ aīa ex carne ↄtrit. Rōne etiam probatur:q: vel talis q̄
litas ↄcreatur aīe a deo vel acquiritur sibi ex actibus eiꝰ:
vel causatur in ea ex carne:cui adiūgit̄.primū nō pōt dici
q: deus non creat aīaȝ vitiosam:nec scđm:q: nullus actꝰ
inest aīe anq̄ȝ in ipsa sit illđ vitiū:seu originale pctm̄. Re/
linquitur g̃ tertiū cū nō appareat q̄d aliđ rōnabilr̄ possit
assignari ꝓ cā illius q̄litatis. ¶ Cōtra ista pōt argui.⁊ pri ↄ dicta
mo probatur ꝙ hꝰ concupiscentia seu fomes non sit aliq̄
q̄litas causata in aīa : ⁊ primo per auctēm Apl̄i ad Ro. cap.7.
vbi hanc concupiscentiam dicit esse in mēbris : video in/
quit aliam legē in mēbris meis ⁊c̄.⁊ paulopost. Scio in/
quit:q: non habitat in me hoc est in carne mea bonū qđ Q
dictū est pp̄ v̄bū qđ premisit:sȝ ꝙ habitat in me pctm̄:cuȝ
igit̄ exponēs q̄ūo in eo habitat dicat ħ est in carne mea:
pȝ manifeste ꝙ non ponit illud esse in aīa. ¶ Scđo plura 2m
litas reꝝ non est ponenda sine necessitate:nulla aūt neces
sitas est ponendi ipsam:q: oēm effectū quē experimur in
nos possumus saluare sine illa:nā ꝓnitatē ⁊ inclinationē
ad desideria carnalia:videmus etiam in brutis:in quibus
tm̄ nō dicimus esse fomitem:aut q̄litatē aīam iformātē ex
qua inclinatur. Itē rebellionē appetituū sine illa saluare
possumus.nā appetitui nāle est sensitiuo ferri in delecta/
bile sensualiter:appetitui aūt rōnali nō:sed potius hēt de
lectari in bono honesto:⁊ ꝑm rōneȝ:⁊ iō absq̧ȝ aliq̄ quali
tate superaddita appetitus appetitui rebellaret :nihil aūt
aliud experimur pp̄ qđ talis q̄litas sit ponenda. igitur ⁊c̄.
¶ Confirmat̄ q: nullus p̄hoꝝ posuit ꝙ hō nasceret̄ cum Confir.
aliq̄ tali q̄litate vitiosa que aīam informaret:q̄nimo dixe
runt

A rūt vitia & vtutes opib⁹ & assuefactione in hoib⁹ gn̄ari: &
3ᵐ tn̄ qncunq nos expimur expiebant & ipsi. ¶ 3ᵒ posita sola absentia iustitie originalis & gr̄e absq alia q̄litate vitiosa aiam ifor̄mate hō in mala desideria pelleret: sic p3 p An-
Cap.5. sel. in de cō. v. vbi dat exēplū de fera idomita q̄ ruptis vinculis seuit: & naui que dimisso gubernaculo in picula q̄q iactat. igit nō pp hoc appet necessitas ponēdi talē q̄litatē.
4ᵐ ¶ 4ᵒ arguit vn⁹ doctor: q nulla forma imediate existens
Adā i 2ᵒ lectura. in aia pōt nāliter augeri vel minui sine vitali actu aie: sed fomes augeᵗ & minuiᵗ ab alimētis corpalibus & medicinis quibusdā: ex quib⁹ fit p̄nior ad carnales cōcupiscentias ēt absq vitali aie actu: sicut docet expiētia. igitur &c.
5ᵐ ¶ 5ᵒ idē sic ſm Phm 2ᵒ ethi. oia q̄ sunt in aia sūt passiones vel pōe vel habitus: sed fomes nō est pōa: q tūc fuisset in statu inocētie: nec actus seu passio: q tūc cessante actu cessaret & fomes: nec habitus: q nō infusus: q habitum vitiosum deus nō ifundit: nec hit⁹ acq̄sit⁹: q ille p̄supponit
B act⁹ ex qb⁹ acq̄rit: fomes aūt est in hoie an̄ oēs actū suū.
6ᵐ ¶ 6ᵒ sola mala dispositio carnis sine q̄litate recepta in aia pōt reddere hoiem pronum ad malum & ineptum ad bonū: sicut dictum est de cibarijs ad libidinem p̄uocātibus per q̄ vtiq homo p̄nior fieret ad ɔcupiscētias & ineptior ad continētiam. Item apparet in exemplo. si enim aia vniretur carni p̄uulnerate mox doleret ſm exigentiam vulneris: cum tamē antea nullus dolor fecisset. Aliud exemplum est de aia vnita corpori taliter disposito: sicut disponitur in freneticis & furiosis: q̄uis nulla frenesis vel furia fuisset in aia statim fureret: & p̄na eēt ad freneticos actus.
3 aliud. ¶ Scd̄o pōt argui ɔtra illud. v3 q talis qualitas causeᵗ
pᵐ in aia ex carne. ¶ Primo. q corpus nō pōt agere in sp̄m: nisi coagēte sensu: vel saltē nō formā sp̄ualē aliā ab actu
2ᵐ cognoscēdi & appetendi: talis autē nō est fomes. ¶ Scd̄o q si causaret ex forma existente in carne illa etiam aucta augereᵗ & minuta minuereᵗ: & sic totalr̄ posset in hoie tolli fomes nāliter: vel etiā p artē medicine qd̄ nō est dicēdū.
C
3ᵐ ¶ Tertio aut talis qualitas carnis inficiens aiam fuit in p̄mo homine an̄ pctm̄: & hoc nō est dōm: q tūc sequereᵗ q ifecta fuerit ei⁹ aia ante pctm̄: qd̄ est falsum: aut fuit in eo tm̄ post pctm̄: & tūc q̄rēdū est: que fuit illius causa: non eni deus cū ipse nō imediate causet vitium in aia: neq aliquid vitij necessario: & nāliter causatiuū: nec mala voluntas hois peccātis: qd̄ magis videreᵗ: q eadē rōne qlibet alius hō suo malo volūtatis actu posset p̄priā carnem ificere causando aliquā silēm q̄litatē: qd̄ nō videᵗ dicēdum.
4ᵐ ¶ 4ᵒ aut talis qualitas causaᵗ in carne prolis ex filii qualitate existēte in carne nr̄is: aut ex q̄litate existente in semine alteri⁹ vel vtriusq parētis: non pōt dici p̄ᵐ: q sequereᵗ q ɔcept⁹ per miraculū absq ɔiunctione maris & femine ɔheret originale: cui⁹ oppositū dicere oēs sci videnᵗ: nec scd̄m: q esto q in semine aliq̄ talis q̄litas esset: tot tn̄ trāsmutatiōibus trāsmutaᵗ anteq̄ fit corpus prolis formatū:
D vt nulla talis q̄litas videaᵗ posse in p̄lis corpore remanē.
Ad pᵐ ¶ Ad p̄mum dōm ſm August. lib. p̄mo de nup. & de cōcu. q carnē appellauit Apl's illā aie nām: vbi est morbidus qdā carnis affectus nō ipsam corpis conformationē:
Cap.20 & lib. 5. ɔtra Jul. dicē q aie cupiditates p̄pterea carnis dicunᵗ: q ſm carnem aia ɔcupiscit: cum sic concupiscit: vt ei sp̄us. i. ea ps eius melior & superior debeat repugnare.
Ad 2ᵐ ¶ Ad scd̄a3 dōm. q mior est falsa: & qd̄ di de p̄nitate brutorū nō valet: q pari mō posset dici q vitiosi hitus nō acgrunᵗ in aia qbus hō fit p̄n⁹ ad act⁹ vitiosos qd̄ ſm oēs est fl̄m: & p3 assumptū: q videm⁹ ēt bruta aliq̄ esse p̄na ad luxuriā: aliqua ad irā: qdā ad deceptionē & astutiā: & qdā ad edacitatē: & sic de alijs actib⁹ sūb⁹ hi's: ad q̄s iclinanᵗ hoies habitualr̄ vitiosi: & tn̄ in brutis tales habit⁹ in aia nō ponunᵗ. dōm igiᵗ q sic̄ tales p̄nitates alijs aialib⁹ insunt a nā: hoib⁹ aūt p vitia nām deprauātia: sic & talis carnalis p̄nitas cōgenita hoī nō sibi p nām cōuenit: sed p vi-
E tiū: ita vt etiā quātū ad h nō p nām: sed p vitiū compareᵗ hō iumētis: & filiis eis factᵗ intelligaᵗ. Qd̄ ɔfirmaᵗ exp̄sse per Augu. lib. 2. de gr̄a chr̄i & pctō originali. vbi ait. si hō
Ca.pc̄. in hono: e posit⁹ & nō itelligēs cōparaᵗ pecorib⁹ disq filiis fit: nō tn̄ vsq adeo fit: vt pec⁹ fit. comparaᵗ nāq p vitium nō per nām: nō pecoris vitio: sed nāe: tāte nāq excellentie est in cōparatiōe pecoris hō: vt vitiū hois nā sit pecoris.
¶ Ad confirmationem p̄mam. Ad id qd̄ additur de rebellione appetitu: dicēdum q absq qualitate superaddita non esset rebellio qualem experimur v3 cum pronitate ad delectabile ſm sensum & difficultate ad oppositum.
¶ Ad confirmationē dōm. q p̄hi vtiq hanc pronitatem experiebanᵗ & congenitam nobis fassi sunt: sicut in 4ᵒ li-
Cap.36. cōtra Jul. probat Augu. ex dictis Platonis: & etiā Tullij de repu. vbi lib. 3. dicit hominē editum animo ad libidies pronū: sed vt subdit Aug. iste Tullius rem vidit. causam nesciuit: latebat enim eu3 cur esset graue iugum sup filios
F Adam: q sacris l'ris nō eruditus ignorabat originale peccatum. Et infra. idem de omnibus p̄his gn̄alr̄. Quid in-
cap.47 quit illi didicerāt: & qd locuti fuerāt de p̄mo hoie Adam & eius cōiuge de p⁹ eo⁊ p̄uaricatione &c. & sequiᵗ. harum l'rarū atq huius veritatis expertes: qd de hac re sapere potuerūt: vn̄ dico q q nō cognouerunt aliquē hoiem aliq̄n fuisse sine tali carnali libidine & p̄nitate nō cognouerunt ex aliq̄ accidēte vitioso talem p̄nitatem animis hoiu3 icē.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dōm: q q̄uis hō carēs gr̄a & originali iustitia absq alia qualitate vitiosa laberet in mala desideria: verisimile tamē est q nō oēs sic vl'r determinate ad passiōes cōcupiscētie ex origine iclinarenᵗ: nisi aliqd̄ vitium sp̄ale congenitum esset cuilibet incitās ad eiusmodi desideria.
¶ P. q vltra carētiā originalis iustitie tale vitiū sit ɔgenitū satis idicat illa parabola vulnerati q nō solū fuit gra
G tuit̄ spoliat⁹: sed ēt ipositī plagis i nālib⁹ vulnerat⁹: qd̄ nō vi3 bn̄ posse itelligi: nisi p plagā vitiū nā3 ificiēs capiam⁹.
Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dōm: qcqd sit de maiore pt̄ negari minor: & qd̄ diciᵗ ex aliqbus medicinis & alimētis hoiem fieri p̄niorē: dōm q h nō est: q ex eis imediate intendaᵗ fomes: sed q ex eis causanᵗ vel intēdunᵗ alie corporales qualitates: quibus etiam coadiuuātibus anima trahitur ad similes passiones: sicut & per augmētum fellis aut colere facilius & vehemētius homo iracundus incitaᵗ ad iram: & tamē habitus iracūdie nō augeᵗ imediate p tales corpales q̄litates: aut eo⁊ extrinsecas causas absq vitali aie actu: & ex h etiā p3 defectus argumēti: q sili mō pbareᵗ q in aia nō eēt habitus iracūdie aut luxurie vel accidie: aut aliqs alius iclinatiu⁹ ad passiones: ad q̄s etiā p corpalia alimēta experimur nos magis disponi: qd̄ tn̄ falsum est ſ3 oēs.
Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ dōm: q est habitus nō a deo infusus: nec ex operationibus aie: cui inest acquisitus: sed ex feda qualitate car-
D nis gn̄atus: & talem habitū Phs nō cognouit: iō eius auctoritas in hac parte nō est pōderāda: sic̄ etiā de alijs supra tactum est: & pulchre de h loquiᵗ Augu. ɔ Jul. lib. 4.
Ad 6ᵐ ¶ Ad 6ᵐ dōm: q qcqd sit de alijs malis p̄nitatib⁹ hois: & qcqd etiā foret pol'e per dei pōam de isto: de facto tn̄ talis p̄nitas nō est ex sola mala carnis dispōne: nec ex aliq̄ etiā dispōne carnis possibili nāliter p̄uenire ex cibis: aut alijs alterantibus rebus: ex qb⁹ cōiter in hoib⁹ dispōnes & cōpl'ones corpo⁊ varianᵗ: & hui⁹ euidēs p̄batio est: q̄m cū q̄libetcūq corpalib⁹ dispōnibus: & quātūcūq diuersis vel cōtrarijs stat pronitas ista: vnde cū tali qlibet nālr̄ cōcept⁹ nasciᵗ: & in nll'o dōec mortali viuit i corpe: nisi p g̃tuitū ac singulare bn̄ficiū dei ɔsumiᵗ: si tn̄ in aliq̄ ɔsumatur.
Ad alia ¶ Ad alia qb⁹ aᵗ. q talis q̄litas nō cāeᵗ in aia ex carne.
Ad pᵐ ¶ Ad p̄mū cum diciᵗ. q corpus nō pōt agē in sp̄m nō coagēte sensu. dōm h eē falsum: itelligendo simplr̄ de q̄libet actione: quamuis difficile & forte impossibile sit in aliquo

f bere instantiam:non ideo tamen hoc negandum est cũ:⁊
sancti h dicant:⁊ oppositum nõ possit sufficienter ꝓbari.
Ad 2m ¶ Ad scdm absq; assertione temeraria.dico ꝙ illa quali/
tas carnis ex qua causat fomes in aia non auget nec mi/
nuit essentialr in homine:q2 sicut nõ est generabilis ex ali
quibus corporalibus qualitatibus: nisi ex his que in se/
mine ex feruore coitus:⁊ ardenti libidine causant: sic nõ
est ex alijs augmentabilis:nec ex earũ ꝯ̃rijs minuibilis.
2 ¶ Scdo dico.ꝙ qcqd sit de illa tamẽ fomes qui est in aia
nõ minuit actiõe ꝗrũcũq; corporaliũ ꝗlitatũ:vñ de h loqns
Cap.20. Aug.lib.5.ꝯ̃ Jul.alie inqt sunt rerũ corporaliũ ꝗlitates que
secum a ꝯ̃rijs tẽperant:⁊ alie sunt aie cupiditates que pro
pterea carnis dr̃:q2 sm̃ carnẽ aia cõcupiscit ⁊c.vt supra
allegatum ⁊c.⁊ sequit.deinde ista vitia nõ medicos vllos
corporũ ꝗrũt:sed grã chr̃i mediãte cãnt ꝓus vt reatu nõ
teneat ⁊c.ex quo clare pꝫ de originalibus vitijs eũ loqui.
Ad 3m ¶ Ad 3m dõm.talẽ ꝗlitatẽ non fuisse in hoie añ pctm̃:sed
Adã i 2a lectura. post eũ ꝗrit a quo fuit cãta:rñdet qdaꝫ doctor ꝙ ex cibo
vetito quẽ comederũt:alterauit eni:⁊ quasi intoxicauit car/
nem eorũ ad corruptionẽ miserã quã nũc sentim⁹:hec rñ
k sio stare nõ põt:nam expresse est ꝯ̃ Aug. lib.4.ꝯ̃ Jul. qui
Cap.37 Juliano sic arguẽti si in fructu ligni illi⁹ hec fuit libido.s.
causalr a deo scã mõstrat:ac ꝑ hoc bona ꝗ ipsa defendit
ait August.Sed rñdet etiã nõ in fructu ligni fuit libido:
⁊ subdit:absit enim vt deus de ligno bono cuicunq; etati
illoꝝ hoium quocũq; tpe beneficium tale ꝯferret:vt ha/
berẽt in mẽbris aduersariã ꝯ̃ quã pudicitiam dimicaret.
Rñdeo igit sm̃ sñiam eiusdẽ hypoñ.rñsiõe.4.ꝙ ex flatu
illius venenosi serpẽtis in quo diabolus illos tentauit eo
ro illorum deo se ꝑꝑ ipsorũ inobediẽtiã seu pctm̃ ab ipso/
rũ custodia auertante seu eos nõ ꝯ̃seruãte:sic si nõ peccas/
sent ꝯ̃seruasset tali mala ꝗlitate infecta est:nec mirũ:cũ etiã
ex sibilo quorũdam serpẽtũ.vt ibi dicit Aug.aliqñ hoies
afflati subito intereant:aliqñ ad interituꝫ grauit vrgeant.
Et iõ hec sñia ꝑ eũ fuit declarata:infer⁹ subdit Augu.post
pctm̃ ꝟo:vt iam supius disputatũ est sibilo venenosi ser/
1 pẽtis:cui⁹ calidis decepti sunt blãdimẽtis hãc inquietã ⁊
mortiferã pestẽ eoꝝ corpa cõceperũt:⁊ ꝑ legitimuꝫ vsum
postea ꝗ de padiso ꝓiecti sũt in posteros transmiserunt.
Ad 4m ¶ Ad 4m dõm:ꝙ ex ꝗlitate exñte in semie:iuxta illõ Job.
Quis põt facẽ mũdũ de imũdo ꝯceptũ semie:nec valꝫ qd
dr de multiplici trãsmutatiõe semis:qm̃ ꝑ nullã trãsmuta
tionẽ nalẽ illa ꝗlitas tollit:sic ex dcis sup satis parẽ põt.
1⁹ arti¹⁹. Quantum ad 3m arti. An vꝫ in vno hoie sit vnũ
tm̃ originale pctm̃: lꝫ fuerit opio ma/
gnoꝝ doctoꝝ.s.Prepositini ⁊ Altissiodoreñ.ꝙ nõ vnum
tm̃:sed plura origialia pctã sunt in vno hoie:teneo tñ cuꝫ
Magro in dis.33.q expsse dic̃ ꝙ vno tm̃ ⁊ nõ plib⁹ pctis
puuli obligati sunt:⁊ eũ cõit alij doctores sequunt:ꝓ hac
Cap.48 ⁊.51. pte etiã expsse vr esse Aug.in enchi.põt etiaꝫ ꝓbari rõne:
nã vt pꝫ ex dcis originale pctm̃ nõ est aliud ꝗ carnalis il
la ꝯcupiscẽtia quã pueri aia ꝯ̃rit:cum ꝯiungit carni infe/
cte:sed nõ sunt plres tales ꝯcupiscẽtie i eodẽ.igr̃ nec plura
m originalia pctã.⁊ si dicat ꝙ ꝯcupiscẽtia est nomẽ gñale cõ
tinẽs sub se plures spẽs vitioꝝ ⁊ ꝯcupiscẽtiaꝝ:sic carnis
ꝯcupiscẽtiã:ꝯcupiscẽtiã oculorũ ⁊ supbiã vite: dõm ꝙ lꝫ
ita sit:nõ tñ ꝗlibet ꝯcupiscẽtia:sed ꝯcupiscentia carnis tm̃
que ⁊ alio noie appropriate dr libido est vitiũ illud:qd dr
pctm̃ originale:qm̃ illa tm̃ est cõis oi ꝑ eã nascẽti:nõ enim
aliud aliqd vitiũ ꝯ̃hit ex ꝯceptiõe a ꝗlibet homie:ab hac
aũt nullus ꝯcupiscẽtialr ꝯcept⁹ venit imunis:h etiã fauet
ꝙ vbicũq; ꝯ̃ pelagianos Aug. disputat de originali pctõ
innuit manifeste ꝯcupiscẽtiã istã carnalẽ eẽ quã dicit origi
nale pctm̃.Attestat ꝗq; huic ꝙ in his mẽbris singlr post
trãsgressionẽ pmorũ parẽtũ idecẽs mot⁹ appuit ꝑ ꝗ spãlr
ꝯ̃ dicta. carnalis libido suũ exijt in actũ.¶ Sed ꝯ̃ h põt argui.ꝓ.
q2 dcm̃ est in 3a ꝗne pmi arti.ꝑ vnam glosam ibi allegatã:

ꝙ ex ꝯcupiscentia ꝗ est originale pctm̃ oia alia hois pctã n
ꝓueniũt:h verũ nõ esset sic determinate sumẽdo ꝯcupiscẽ
tiam:quia non omnis actus malus ex vitio tali generat.
¶ 2° prõnes tenẽtũ origialia eẽ plura vna ex auctẽ ꝓphe. 2°.
d.ꝑlalr.Ecce i iniqtatib⁹ ꝯcept⁹ suꝫ ⁊ in pec.cõ.me.alia ẽ
ex ꝗdã glosa sup nũi ꝗ dic̃ ꝙ septẽ sũt fomites: vbi loquit
de.7.carnalib⁹ vitijs ad ꝗ pn⁹ est hõ ab adolescentia sua.
¶ Ad pm dõm.ꝙ nõ est itellr̃dũ oẽ pctm̃ imed̃ ex vitio ori Ad pm.
ginali nasci:sed mediate vel imediate:naꝫ vt sup dcm̃ est:
ꝑꝑ hui⁹ vitiũ qd aia ꝯ̃hit ꝓuat ipa tã grã ꝗ originali iu/
stitia:quib⁹ ꝓuata nõ valet resistere tẽtatiõib⁹ peccatorũ.
¶ Ad 2m respondet Magr̃ ex dicto Aug.in enchi.ꝙ ibi Ad 2m
psalmista vtit plurali nũo pro singulari: sicut ⁊ in Exod. Cap.48
scribit:fecerunt sibi deos aureos:cum vnum vitulum fe/
cerunt.Huic solutiõi fauet etiã glosa ad Ro.4.que illud. Cap.4.
Beati quorũ remisse ⁊c.exponit singlr.i.originale pctm̃. Ad 3m
¶ Ad 3m dõm ꝙ nõ ois fomes est origiale pctm̃:sic ẽt nec
ois fomes trahit ex origie:nõ eni puto quẽlꝫ hoiem qdlꝫ
vitium habere cum nascitur:nec oppositũ dicit glo.illa.
Quantum ad arti.4.vtꝝ.s.originale pctm̃ tollat 4° art.
in baptismo:pꝫ iam aliqlr ex qbusdã o
dictis in arti.2° ꝙ aliq mõ tollr:⁊ aliq mõ manet post ba/
ptismũ:nã tollr ꝗ ad reatũ:nõ tollr aũt ꝗ ad eẽntiaꝫ:h est
qd vitiũ illud siue ꝗlitas illa ꝗ dr ꝯcupiscibilitas : ⁊ est añ
baptismum originale pctm̃ manet qdẽ sm̃ eẽntiam suam
etiaꝫ post baptismũ:nõ manet aũt quo ad reatũ.i.nõ ꝑ eã
est hõ post bapm re⁹ dãnationis eterne:sic erat añ bapm.
Et iõ dicit Aug.li.1.de grã chr̃i ⁊ pctõ originali.Obesset Cap.38.
ista carnalis ꝯcupiscẽtia ẽt tm̃mõ ꝙ iesset:nisi pctõrum re
missio sic ꝓdesset:vt ꝗ in eis est:⁊ nato ⁊ renato:nato qdẽ
⁊ inesse ⁊ obesse:renato aũt iesse qdẽ:sed nõ obesse possit.
In tm̃ eni obest natis:vt nisi renascant nihil possit ꝓdesse:
si nati sunt de renatis:manet qppe in ꝓle:ita vt ream faciat
originis vitiũ etiã si in parẽte reat⁹ eiusdẽ vitij remissione
ablutus est pctõrũ.Itẽ lib.p de nup.⁊ concupiscentia:vt
supius allegatuꝫ est:dimittit inqt in bapo ꝯcupiscẽtia:nõ p
vt nõ sit:sed vt in pctm̃ nõ iputet:est igit ⁊ i baptiçato ori
ginalis ꝯcupiscẽtia seu fomes:sed ipa nõ est in eo pctm̃:ac
per h ꝓpe loqndo de pctõ.s.ꝓ culpa:nec ipse baptiçatus
hꝫ originale pctm̃:h eni est nõ hr̃e pctm̃ nõ reum eẽ pcti:
vt dic̃ Aug.ibidẽ.¶ Cõfirmat h ẽt per eũdẽ li.2.ꝯ̃ Julia. Confir.
vbi dicit ꝙ in baptismate fit oium remissio pctõꝝ:⁊ cum Cap.7.
baptiçatꝰ quasi ciuile bellum iteriorũ remanet vitiorũ:nõ.n.
talia sunt inqt vitia ꝗ iam.s.post bapm pctã dicẽda sint:si
ad illicita opa spm̃ ꝯcupiscẽtia nõ retrahat:añ bapm igit
originale vitiũ pctm̃ erat:post bapm aũt si est:nõ tamẽ est
pctm̃ accipiẽdo ꝓpe pctm̃.s.ꝓ culpa:⁊ h etiã ꝯcordat vni
glose supius 2° articu.allegate:dic̃ etiã frequẽter Augu.⁊
Magr̃ ẽt ꝙ pctm̃ originale in bapo trãsit reatu ⁊ rema/
net actu:quõ aũt itellr̃dũ sit trãsire reatu : pꝫ ex dictis:sꝫ
quõ dicat remanere actu:ipse Aug.exponit li.6.ꝯ̃ Jul.sic Cap.p.
dicẽs actu manet nõ qdẽ abstrahẽdo ⁊ illiciẽdo mentem
eiusq; ꝯsensu ꝯcipiẽdo ⁊ pariẽdo pctã: sed mala qb⁹ mẽs q
resistat desideria cõmouẽdo.Ipse qppe mot⁹ actus est ei⁹
ꝗuis mẽte nõ ꝯsentiẽte desit effect⁹.Inest eni hoi maluꝫ:
⁊ ꝑter istũ actũ.i.ꝑter hũc motũ:vñ surgit hic mot⁹ queꝫ
motũ dicim⁹ desideriũ:nõ eni semꝑ est desideriũ ꝯ̃ qd pu/
gnem⁹:sed si tũc nõ ẽ qñ nõ occurrit qd ꝯcupiscit siue aio
cogitãtꝫ:siue sensibilib⁹ corpis fieri pt:vt insit ꝗlitas mala
sed nlla fit tẽtatiõe cõmota:sic inest timiditas hoi timido:
⁊ qñ nõ timet.¶ Nõn ẽt est:ꝙ ẽt ꝗ ad eẽntiã talis ꝗlitas
nõ manet integra:qnimo eius essentia aliqlr diminuit in
bapo.vt ꝓbat Magr̃ in.32.di.auctẽ Aug.in de bapo par
uuloꝝ.li.p.⁊ iõ cũ dico ꝙ ñ tollit ꝗ ad eẽntiã intelligo ꝙ
nõ totalit tollit:sed remanet ps ei⁹:vnigenea tñ toti ⁊ ꝑa
ꝗ ꝑ baptismi grãm tollr.Solõ hui⁹ articli ꝑmissa:quõ.s.
tollat pctm̃ originale ꝑ bapm trahit ex ꝟbo illo Apli ad

A Ro. nihil ergo nūc dānatiōis est his q sūt in christo Jesu q non
Cap.8. sm carnē ambulāt: vbi glosa: & si lex in mēbris eorū repu/
gnat legi mētis tn̄ nihil dānatiōis est: qr p grāz baptisma
tis & lauacrū regn̄onis solut⁹ est: & ipse reat⁹ cū q̄ eras na
tus: & qcqd antea ɔsensisti male ɔcupiscētie: siue cogitatio
Cap.37 ne: siue locutiōe: siue actōe. His ēt ɔcordat Magr̄ & Ugo
Ad arg. de sac. li. p̄. par. 7. ¶ Ad arg. q. cū p̄ pbat̄ pctm̄ originale
pnci. q. nō eē culpā: qr ois culpa est volūtaria. dōm est sm Aug.
Cap.13. p̄ retrac. q̄ h̄ est ver̄ de ea culpa: q̄ ita est culpa: q̄ nō est
etiā pena culpe & eādē sniaz ponit. c. 15. Nūc aūt pctm̄ ori
ginale: vtrūqz ēt pena est culpe: vt sup̄ dcm̄ est. Aut sm eū/
dē in eisdē caplis pōt rn̄deri. s. q̄ ois culpa est voluntaria
vel in se vel in sua cā: pctm̄ aūt originale: & si sm se non est
voluntarium: sua tn̄ causa. scilz actuale pctm̄ Ade fuit vo
Ad 2m luntariū. ¶ Ad aliud quo pbat̄. q̄ non est pena: qr vel es/
set inst cta pro culpa ppria vel pro culpa pmi parentis. di
co q̄ pro culpa pmi parētis: & cum dicit̄ q̄ nō infligit̄ ali/
cui homini pena pro culpa alterius. dōm est hoc esse fal/
Cap.45 sum: sicut bene pbat ex sacra scriptura Augu. li. 6. ɔ̄ Juli.
B ¶ Ad auctoritatē ṽo ppbete dōm q̄ sicut ibidem dicit
Aug. & pulchre probat: illa pmissio itelligēda est esse testa
mēti noui & spūalis hereditatis ad alterū seculū ptinētis.
vn̄ qui an̄ baptismum qn̄ adhuc ptinet ad vetus testm̄ ini
quitatē portat pris: sic q̄ est reus dānatiōis eterne: per ba
ptismum regn̄atus in christo & annumerat⁹ filijs grē & no/
ui testamēti ab illo reatu liber efficit̄. Jō Aug. ait. Carna
lis gn̄o etiam ppli dei ptinēs ad testm̄ vetus qō in seruitu
te gn̄at parentum pctis obligat filios: spiritualis autē ge
neratio: sicut hereditatē: ita penarū atqz pmiorum cōmi/
nationes pmissionesqz mutauit: & paulo post ad idem. In
hoc igit̄ testamēto nouo: p sanguinem mediatoris deleto
pn̄o chirographo incipit homo paternis debitis nō esse
obnoxius renascendo qui nascendo fuerat obligatus.

¶ Distictiōis. xxx. xxxj. xxxij. & xxxiij. ¶ Q. ō. ij.

C **S**Ecundo circa eandē mām de pecca/
to origiali: qr cōiter tenet̄ q̄
traducit̄ in oēs hoies vtriusqz sexus parentū
cōmixtione nascētes: nec est dubium apud do
ctores de aliquo an ab hac lege sit exempt⁹:
nisi de gloriosa virgine matre dei: ideo quero. vtrum ipsa
pm fuerit ɔcepta cum pctō originali. ¶ Et arguo q̄ nō. pmo
ex auctoritate Augu. in de natura & gratia. d. Cuz de pec
catis agit̄ nullā de ea volo habere questionē: & loquit̄ de
matre dn̄i: h̄ aūt non ob aliud dixit: nisi qr firmiter tenuit
2m nullū oino in ea fuisse pctm̄. ¶ 2° ex auctē Ansel. in de cō/
Cap.18. cep. vir. d. Nēpe decēs erat vt ea puritate q̄ maior sub ɔ̄o
neqt itelligi ṽgo illa niteret. Sz ɔstat q̄ si ɔ̄xisset originale
maior puritas sub deo puritate illius non solum intelligi:
sed etiam esse posset. s. puritas tā ab originali q̄z ab alijs.
3m ¶ 3° si fuisset ɔcepta in origiali nō posset licite de sua cōce
ptōe festū in ecclia celebrari: qō nō ē dōm: cū multe ecclie
iā antiq̄ta ɔsuetudine illud summa veneratiōe ɔcelebrēt.
D ɔn̄a pz cū pro nullo pctōre pro tpe q̄ pctōr est sit festū cele
brādū: fuisset aūt btā virgo peccatrix originali peccato.

Cap.5. **Ad oppositū** ad Ro. 5. p vnum hoiem peccatū
itrauit in q̄ oēs peccauerunt. Et
Leo papa in ser. de natiuitate dn̄i ait de ipso: q̄ sicut nullū
a reatu liberum repit: ita saluādis oibus venit: reat⁹ autē
psupponit pro pn̄ti vel pro pterito originale pctm̄ in illo.

Ista hac qōne tres erūt arti. pm⁹. an ipsa ṽgo
btā fuerit ɔcepta cuz originali
pctō. Scōs. an fuerit nata cū origiali pctō. Terti⁹. an vn/
q̄z i vita ista fuerit extict⁹ totalr̄ i ea fomes origialis pcti.

pm⁹ art. **De primo** qr nō q̄rit̄. an fuerit pol̄e eaz concipi si/
ne tali pctō. Sz an de facto fuerit sine il
lo ɔcepta: cū de hoc p humanā rōnē certitudo haberi nō
possit. in hac pte id potius tenendū mihi videt̄: qō magis
ɔsonū est sacre scripture & dictis sanctorū: & iō absqz pin/ E
dicio melioris sententie: & salua semp reuerentia mris dei
dicendū mihi videtur eaz fuisse cū originali pctō ɔceptā.
¶ Ad h̄ aūt p̄ moueor: qr scriptura vbicunqz de h̄ loquit̄ pm
vlem de oib⁹ sine exceptiōe pfert sniam: & ab oibus expo
sitoribus vlr̄ de omnibus nāli mō nascētib⁹ itellr̄: ex quo
sequi videt̄ q̄ aliquē inde excipe sit sacre scripture ɔ̄dicē.
¶ Cōfirmat̄ p Aug. i de pfec. iustitie circa finē dicētē sic. Confir.
Quisqs ergo fuisse vel eē in hac vita aliquē hoiem vel ali/
quos hoies putat excepto vno mediatore dei & hoium: q
bus necia nō fuerit remissio pctōrū ɔ̄trius est diue scriptu/
re: vbi Apl̄s dicit. p vnū hoiez pctm̄ itrauit in mūdū: & p
pctm̄ mors: & ita in oēs hoies ptransijt: in q̄ oēs peccaue/
rūt: certū est aūt q̄ hec ṽba Apl̄i sm oēs intelligēda sunt
de pctō originali/ remissio aūt pcti psupponit pctm̄. igit̄ si
cuilibet fuerit necia remissio originalis pcti quilibet ipm
ɔ̄xit. ¶ 2° moueor ex dictis aliorū sanctoruz qui expsse ea 2m
dixerūt ex qbus h̄ de necītate ifert̄. vn̄ sic recitat Aug. 2°
li. de grā christi, & pctō originali. btūs Ambro. sup Lucam F
ait. solus eni p oia ex natis de femina scūs. d. Jesus q ter/ Cap.10.
rene ɔtagia corruptibile imaculati ptus nouitate nō sen/
serit & celesti maiestate depulerit. Si aūt ipse solus. igitur
nullus alius: & p ɔn̄s nec btā nr̄ eius. Itē idē sup Isa. vt
etiā recitat ibidē Aug. loquēs de christo. de spū scō inqt na
tus abstinuit a pctō: ois eni hō mendax & nemo sine pctō
nisi vnus de⁹. seruatū est ḡ. vt ex viro & muliere. i. p illam
corporuz cōmixtionē nemo videat̄ expes esse delicti. Qui
aūt expers delicti: expers etiā huius cōceptiōis. Ex pma
parte auctis: cū ait. nemo sine pctō nisi vn⁹ deus: manife/
ste infert̄ ppo^m: & silr̄ ex scda. cuz ɔstet q̄ btā ṽgo non fuit
expers conceptiōis que est p cōmixtionē mulieris & viri.
¶ H. Aug. li. p̄. de nup. & ɔcu. dicit q̄ iō christus nō de ɔcubi
tu nasci voluit: vt hic ēt doceret oē qō ɔcubitu nascit̄ car/
nē eē pcti q̄nqdē sola q̄ nō īde nata est nō fuit caro pcti. G
¶ Amplius lib. 5. ɔ̄ Jul. negantē paruulos ɔ̄hē origiale Cap.36.
pctm̄ ait. Si sine dubio caro christi nō est caro pcti: sed silis
carni pcti: qd restat vt intelligamus: nisi ea excepta oēz re
liquā humanā carnē eē pcti: & paulopost subdit. Ceterū
corpus christi inde dcm̄ esse in silitudine carnis pcti. qr ois
alia hoium caro pcti est: qsqs negat & carnē christi ita cōpa
rat carni nascentiū ceterorū hoium: vt asserat vtrāqz esse
puritatis eq̄lis: detestādus hereticus inuenit̄: nec videtur
posse dici q̄ ipse itelligat solū de eo qui asserit oium alio/
rū hoium carnē eē eq̄lis puritatis cū carne christi: sed vt pz
ex pmissis. s. q̄ illa sola est excepta humana: ois reliq̄ ca/
ro est pcti: manifeste colligit̄ q̄ itelligit de eo q asserit ali/
quā aliā humanā carnē esse equalis puritatis cum carne
christi: & loquit̄ determinate de puritate ab originali pctō.
¶ Et ɔfirmat̄ istud euidenr̄ p eūdē. 10. sup Gen̄. dicētem Confir.
sic. Proide corpus christi q̄uis ex carne femie assumptū est Cap.23.
que de illa carnis pcti ppagine ɔcepta fuerat. Tn̄ qr non
sic in ea ɔceptū est: q̄uo fuerat illa ɔcepta: nec ipa erat ca/ D
ro pcti: sed silitudo carnis pcti: vbi clare appet eū sensisse
carnē btē ṽginis fuisse carnez pcti: ac p hoc sm ipm q op/
positum asserit hereticus iuenit̄. Itē de fide ad Pe. qr si/ Cap.2.
ne libidine inqt nō est parentum cōcubitus ob h̄ filiorū ex
eorū carne nascētiū nō pōt sine pctō eē ɔceptus: sed cōstat
q̄ nec btā ṽgo: nec aliqs hō alius pter christum ɔcept⁹ est si
ne ɔcubitu parētū. igit̄ sm Aug. tā ipsa q̄z qlibet alius a Cap.32.
christo ɔcept⁹ est originali pctō: & ifra. tradēs h̄ pro quadā
regula fidei. ait. firmiter tene & nullatenus dubites omnē
hoiem q p ɔcubitū viri & mulier̄ cōcipit̄ cū origiali pctō
ipietati subditum morti subditū: & ob h̄ nā ire filium nasci.
¶ Hoc idē pbat̄ rōne: fundata tn̄ in auctībus: qr si btā ṽ/ Ratio
go nō fuit ɔcepta cum originali pctō: ḡ christus non fuit mor
tuus pro ea. ɔn̄a ista pbat̄. p̄ auctē Aug. lib. 6. ɔ̄ Jul. vbi Cap.4.
Juliano iquiēs ait. tu dicis christum & pro pctōrib⁹ mortuū.

I ego dico nõ nisi pro pctõribus mortuum. Constat aũt nul
lum ex Adam descẽdentem fuisse pctõrem qui p̃ nõ fuerit
pctõr originali pctõ. igitur si btã v̄go nõ habuit originale
pctm̃ nõ fuit de nũo pctõrũ: ac p h̃ nec de nũo eorũ pro q/
2ª rõ. bus mortu⁹ est chr̃s. ¶ 2º pbat̃ auc̃te Apli 2ª ad Corin. si
Cap. 5. cut dcm̃ suum iã positum pbat vbi supra Aug. ait enim
Apl's: qm̃ si vnus pro omnib⁹ mortu⁹ est. ergo oẽs mor/
tui sunt: ⁊ pro oibus mortuus est chr̃s. Ex hac aũt ꝯñtia
Apli seq̃t̃ ex opposito ꝯseq̃ntis arguẽdo q si nõ oẽs mor
tui sunt nõ pro oibus mortu⁹ est chr̃us: ⁊ similiter q si iste
vel ille nõ est mortuus: nõ pro ipso mortu⁹ est chr̃s: ⁊ cer/
tum est q Apl's loquit̃ de morte nõ qdẽ corpali: sed spũa
li: q̃ est pctm̃: sic hñ mõstrat Aug. Et ideo ait Augu. vide
q ꝯñs esse voluit. s. Apl's vt intelligantur omnes mortui
si pro oib⁹ mortu⁹ ẽ. Et paulopost. quapp si nullũ trahũt
pctm̃ paruuli nõ sunt mortui. Si non sunt mortui non est
mortu⁹ pro eis: qui nõ est mortuus nisi pro mortuis. Si/
milis oĩno ꝯña põt fieri de ip̃a v̄gine btã. pz igitur ꝯñtia.
K Sed ꝯñs eẽ fl̃m: pbat̃ p̃ p aliaz ptẽ auc̃tis Apli. ait enim
affirmãdo añs: ⁊ pro oibus mortu⁹ est chr̃s: igit̃ ⁊ p btã
v̄gie: qd̃ est opp̃m ꝯñtis. Et ex h̃ etiã infert̃ pncipalis ꝯclu
sio arguẽdo s̃m Apl'm: si pro v̄gine chr̃s mortu⁹ est. igit̃
ipsa est mortua: sed p ea mortuus est. igit̃ ip̃a est mortua.
Nota ¶ Aduertẽdum tñ q iste locutiones de pñti s̃m vocẽ nõ
sunt in oibus intelligẽde tãq̃z de pñti: nã nec btã v̄go: nec
aliqs btũs: nec qlibet redẽptus ⁊ regñatus in chr̃o ẽ pec
cato mortuus: imo certe nullus: si sit s̃mo de morte origi/
nalis pcti: q̃zuis qlibet eorũ fuerit sic mortuus: ⁊ iõ cũ di
mortui sunt: intell'ndum est cõiter etiã pfuerũt. Scd̃o pz
ꝯñs eẽ falsum: qr si pro ea nõ est mortu⁹ chr̃s: igit̃ nec ip̃a
redẽpta est per mortẽ chr̃i. Quõ igit̃ chr̃o mediatore est
Cap. 9. saluata ⁊ btificata: cũ dicat Apl's ad Heb. q chr̃s p pro/
priũm sanguinẽ itroiuit semel in sancta eterna redẽptiõe
inuẽta: ⁊ iterũ. iõ noui testamẽti mediator est: vt morte in
tercedẽte in redẽptiõe eaꝝ puaricationũ que erãt sub po/
ri testõ repromissionẽ accipiãt: q vocati sunt eterne here/
L ditatis: vbi manifeste demr̃at omnes qui repromissionez
eterne hereditatis accipiũt itercedẽte morte chr̃i accipe.
Cap. 6. ¶ Ad hãc ꝯnẽ etiã est auc̃tas Ansel'. 2º. cur de⁹ hõ. vbi di
scipulus q̃rit qualr̃ de massa peccatrice hominẽ sine pctõ
deus assumpserit: nã l3 inqt ip̃a hoĩs eiusdẽ ꝯceptio mũ/
da sit ⁊ absq̃ delectationis carnalis pctõ: v̄go tñ ipsa: vñ
assumpt⁹ est in iniqtatibus ꝯcepta est ⁊ in pctis ꝯcepit eã
mater eius: ⁊ cũ originali pctõ nata est: qm̃ ⁊ ip̃a in Adã
peccauit in q̃ oẽs peccauerũt. Hãc sniam nõ negat vel re/
probat Ansel'. sed potius approbat in fine capli. d. ex pso
na ppa. Uirgo aũt illa de qua hõ ille assumpt⁹ est de quo
loquimur fuit de illis qui ante natiuitatẽ eius p eum mũ/
dati sunt a pctis: ⁊ in ei⁹ ip̃a mũditia de illa assumpt⁹ est.
Si aũt fuit mũdata: igit̃ prius fuerat maculata. Magr̃ in/
M sup sniarũ lib. 3. di. 3. in pr̃. Querit̃ inqt etiã de carne x̄/
hi: an prius q̃z cõcipet obligata fuerit pctõ: ⁊ an talis assum
pta fuerit a x̄bo: ⁊ r̃ndet. Sane dici põt ⁊ credi opz iuxta
scõrũ attestatiõis ꝯueniẽtiã ipaz prius pctõ fuisse obnoxiã:
sic reliq̃ v̄ginis caro: sz spũs sci opatiõe mũdata: ita vt ab
omni contagione imunis vniret̃ x̄bo. Ecce q s̃m Magi
strum credi opz iuxta ꝯuenientiã attestatiõis sctõꝝ q v̄gi
nis caro fuit tota caro pcti. igit̃ ⁊ ip̃a v̄go cõcepta fuit cũ
originali pctõ. ⁊ hãc ꝯnẽ pro certo: sicut dicit Magr̃ tene
ri necesse est: si volumus sanctorũ nos sentẽtijs ꝯformare.
Sco. li. ¶ Opposituũ tñ aliqui doctores defendunt moti rõnibus
3. dist. 3. aliqbus: quarũ pma est: pfectissim⁹ mediator h3 pfectissi/
q. 1. mum actum mediãdi possibilẽ respectu alicuius: psone p
q̃ mediat. ḡ chr̃s habuit sic respectu alicuius: ⁊ cõstat q
respectu nullius habuit excellẽtiorẽ q̃z respectu Marie.
igit̃ respcũ eius habuit sic pfectũ actum mediãdi: nõ esset
aũt hoc verũ si nõ p̃seruasset eã a pctõ originali: qd̃ patet.

¶ Tũ qr nõ pfectissime placasset trinitatez: nisi puenisset N
oẽm nouã offensam: pfectius enim placat̃ offensus si om 1
nis alia offensa p̃cauet q̃z si iterꝝ offendat̃: ⁊ postea p toto
placet̃. Cõstat ãt q de⁹ offendit̃ in culpa originali quã ꝯ
hit aĩa. ¶ Tũ qr pfectissim⁹ mediator meret̃ amorionem 2
oĩs pene ab eo quẽ recõciliat. Sz culpa originalis est ma
gna pena: imo maior: vt dic̃ q̃z carẽtia visiõis diue. igr̃ ⁊c̃.
¶ Tũ qr chr̃s imediati⁹ fuit reparator ab origiali q̃z ab 3
actuali: qr nec̃itas icarnationis chr̃i cõit̃ assignat̃ ex pctõ
origiali. Sz supponit̃ cõit̃ q ip̃e ita fuit mediator pfectus
respcũ Marie q p̃seruauit eã ab omni actuali. igitur ⁊c̃.
¶ Tũ 4º. qr psona recõciliata nõ summe obligat̃ media/ 4
tori: nisi ab ipso summuz bonum habeat quod potest per
mediatorem habere. Sed innocentia ista. s. preseruatio a
culpa contracta vel contrahenda potest haberi per me/
diatorez. ergo nulla persona summe tenebitur christo: vt
mediatori: si nullã p̃seruauit a peccato origiali. ¶ Scd̃a Caton.
ratio fit ab aliis talis: quicqd est honoris possibile ⁊ con O
decẽs dignitati mr̃is christi: debet sibi attribui seu estima
ri esse cõcessum: si oppositum nõ habet̃ ex scriptura. h̃ pz:
qr pauca scripta sunt in canone de ip̃a mr̃e dei: ⁊ ideo s̃m
quãdã regulã acceptã a btõ Aug. videt̃ conueniens sibi
attribui quicqd ad eius ptinet dignitatẽ. vnde Aug. pro/
bat corpus illius nõ fuisse incineratũ: qr nõ decuit. Sz ad
eius honorẽ est q fuerit imunis a culpa originali: ⁊ hoc
vtiq̃ fuit possibile: ⁊ certe decens ⁊ plus vt videtur q̃z q
eius corpus non fuerit incineratum: nec dubiuz q in hoc
ipsa magis gauderet: ergo credẽdũ est hoc sibi fuisse do/
natum. Alie rõnes nõ adducunt̃ que virtualr̃ coincidunt
cũ istis ⁊ illis que facte sunt ad pmam partem q̃stionis.
¶ Ad pmã dico pmo q illud añs nõ h3 maiorẽ euidẽtiã Ad p̄ᵐ q
q̃z si diceret̃ pfectissim⁹ mediator h3 respcũ cuiuslibet pso ẽ Scot.
ne pro qua mediat pfectissimum actum mediãdi: vt clarũ vbi sup.
est: ⁊ sic s̃m illum modum arguendi pbaret̃: q etiam oẽs
alios chr̃s p̃seruat ab originali pctõ: qd̃ nõ est dicendum.
¶ P. Iuxta 2ᵐ pbõnẽ deduceret̃ q btã v̄go fuit etiã p̃ser P
uata ab oi pena tpali corpis ⁊ aie: ⁊ ab ip̃a etiam corpali
morte quod vtiq̃ est falsum: ⁊ q ita deduceret̃ claruz est.
¶ Item s̃m tertiam pbaret̃ q plures alios preseruauit a
culpa originali: qd̃ tamẽ nõ dicit̃ ab aliquo doctore: patet
deductio: nam chr̃s vt ait. fuit repator imediatius respcũ
originalis q̃z respectu actualis pcti: ⁊ p cõsequẽs q̃z respe
ctu actualis mortalis: ⁊ satis cõmuniter creditur q plu/
res alios p̃seruauit ab omni actuali mortali: vt Ioan. ba/
ptistam ⁊ Hieremiã qui fuerunt in vtero sctificati. igit̃ ⁊c̃.
¶ Amplius s̃m quartam. primo probaretur q beata vir
go in primo instanti sue conceptionis fuit beata: quoniaz
⁊ tale bonum potuit habere per christum mediatorem:
⁊ similiter q fuit in corpore glorificata: que falsa sunt.
¶ Scd̃o querendũ est quõ accipiat summe teneri ⁊ obli
gari mediatori: aut eñi sic: vt ille tñ dicat̃ esse summe ob/
ligatus: quẽ nõ est possibile esse magis obligatũ: ⁊ sic cõ/ Q
stat btãm v̄ginẽ nõ fuisse summe obligatam: christo etiaz
dato q fuerit p̃seruata ab originali pctõ: nã potuisset chr̃i
stus: tũc ei ꝯtulisse btitudinẽ quã nunc hẽret: ⁊ multo etiã
maiorẽ: ⁊ simul gloriam pfectam corpis: pp que amplius
obligata fuisset accipiẽdo: pp obligationẽ s̃m pportionez
ad bñficia recepta: vt accipit argumẽtum. Uel capit sum
me obligari mediatori: vt ille dicat̃ summe obligatus ei:
qr nulli alteri est tñ obligat⁹ vel eẽ põt: aut qr p omne qd̃
h3 est illi obligatus: ⁊ sic quilibet alius etiam pter virgi/
nem est summe obligatus: ⁊ tñ nõ quilibet alius fuit p̃ser/
uatus ab origiali pctõ. Ex q̃ pz q illa rõ nõ valet. Quin/
imo pbat oppositum qd̃ intẽdit. Nam mediatio placiti/
ua q̃lis fuit mediatio christi reconciliantis nos deo: sicut
etiam ipse sumit arguens vtiq̃ supponit offensam: ⁊ ideo
si mediauit int̃ virginem ⁊ deum: sequit̃ q v̄go offendit p

A pctm:r si nō p actuale.igit p originale. vnde cū si ipsa nullus pctm habuit nullo reconciliante mediatore indiguit. ¶ Ad rōnē autē in se rn̄deo q actū mediādi esse pfectissimum possibilē pōt ex duplici sensu dici. vnus est q eo nullus potuit esse cōuenientior r decentior: r sic cōcedo añs: r sic dico q non solum respectu alicuius psone: sed etiā respectu cuiuslibz pro q̄ cbūs mediauit habuit actū pfectissimum mediandi: nec tunc valet vlterior deductio: nā ille actus mediādi quē accipit: arguēs etiā si fuisset nō fuisset decētior aut rōnabilior eo q fuit de fcō: alius sensus est: qz p nullum alium modū mediandi psona recōciliata potuit fieri deo grat.ior: aut a culpa imunior r a pena securior et tunc dico q sicut respectu aliorū non habuit cbūs mediator pfectissimus talem actuz perfectissimum mediā-

B di sic nec respectu virginis: r ideo nego añs in isto sensu.

¶ Ad aliam pbationem cuz assumitur q perfectissimus mediator meretur amotionem omnis pene: pz eē falsum in pposito: nā btā vgo in vita ista multas habuit penas. ¶ Ad 3m. cui9 vtus est in hac ꝯña cbūs pseruauit vginez ab oi actuali pctō. igit ab originali q̄uis sic simplr acceptā ista ꝯña negari posset: nā pueros baptizatos in pueritia decedētes pseruat deus ab actuali qz: nō tn̄ ab originali. Si tn̄ accipiat determinate de his q vsu discretōis r

Cap.39. liberi arbitrij potiti sūt ꝯcedēda vi fm Augu.li.5.ꝯ Jul. vbi Juliano dicēti nōdū esse ex vbis bti Petri dicētis de cbūo q pctm nō fecit qd iudicauit Apls sufficeē ad ondendū in cbūo nullū fuisse pctm: qz p pctm nō fecit hic nō potuit Rn̄det Aug. oino vissimū est: pfecto eni pctm et maior fecissz si paru9 hūisset: nā ppea nullus est hō pter illū q pctm nō fecerit grādioris etatz accessu: qz nll9 est hoīum pter ipsum: q pctm nō habuerit infantilis etatis ex ortu. ¶ Ex his pz: q Aug. de cbūo infert q si habuisset origi-

C nale etiā fecisset actuale r ecōtra vult seq: nō fecit actuale. igit nō habuit originale. Et iō vt vi fm pdicta: cum vt supra pbatum est: r ēt ex 2a pte allegate auctoritatz idē sequitur. btā vgo fm attestatonē scōz habuit originale pctm: ꝯñr ꝯcedēdū esse vi q aliqd etiā aliqn habuit actuale: lz nullum mortale: r sic esset illud añs negādum. h tn̄ absqz assertione r iniuria reuerentie sue sic dubitatiue dixerim.

Ad 2m ¶ Ad 2m rationem quicquid sit de maiore dico ad minorem quod oppositum habetur ex scriptura in suo antecedenti r in dictis aliorum sanctorum: vt supra pbatuz est.

2a arti9. Quantum ad articlm 2m an.s. fuerit nata cū pctō originali. dōm est q nō: accipiēdo ipz: vt est culpa: pbō hui9 sufficiēs est: qz ecclia vbūs celebrat eius natiuitatē: qd nō faceret: si cum peccato nata fuisset. ¶ B. Ber. in epla ad lugdun. ait. fuit pculdubio mat dei ante sancta q̄ nata: nec fallit oino sancta ecclesia sanctū reputās ipm natiuitatis eius diem r oi anno cum exulta-

D tiōe vniuerse terre votiua celebritate suscipiēs. Qd r rōne ipse pbauit imediate pus. Statuēs siqdē pus q btūs Joā. baptista fuit sanctificatus in vtero: mox argumentatur sic q itaqz vel paucis mortalium cōstat fuisse collatū fas certe nō est suspicari tāte vgini esse negatā: p quā ois mortalitas emersit ad vitā: hoc etiā cōiter tenēt doctores.

ꝯ 3nem ¶ Cōtra tn̄ istud videt eē auctoritas Augus. de pscia dei ad Dardanum vltra medium: vbi ait. Jlla scificatio qua efficimur r singuli tēpla dei r in vnum oēs templum dei: non est nisi renatorū: q nisi nati homines eē non possent: cum igit p sanctificationē aie quilibet fiat tēplū dei. sequit q nullus anteq̄ natus sanctificet: ac p hoc nec ab originali pctō mundet: cum illud non tollat absqz infusione gre.

2m ¶ Ex glosa sup illud ad Ro. vt sit ipse pmogenitus in mul-

Cap.8. tis fratribus. dicit de christo: q primus sine peccato natus est. Sed constat q beata virgo nata fuit anteq̄ christus de ipsa nasceretur. igitur non fuit nata sine peccato.

3m ¶ Ex 9 Ansel. 2° cur de9 hō. ait. deus hō vt in primo articulo allegatū est: vbi dicit q ipsa cū peccato originali nata est. E

Ad pm ¶ Ad pmū dōm q Aug. loquit de scificatione que fit pz cōem dei legē: alis eni est p regnātionē baptismalē: quaz asseq nō pōt q nōdū est nat9 de vtero: nō loquit aūt de scificatiōe q in aliqbus fit fm spālē r puilegiatā ꝯcessionē: q̄lis fuit scificatio vginis in vtero existis: r q de h9 loquat pz: qz ait. qua efficimur singuli tēpla dei: qd etiā ꝯfirmat p imediate pcedētia: ait. n. q q̄libet sniam habeam9: vtrū existētes in vteris possint aliquo scificatiōis donari mō vel pter Joā. vel pp Hieremiā cui dcm̄ est. anteq̄ exires de vētre scificaui te: cum illa sanctificatio rc. vbi pz manifeste eū nō loq de scificatione de spāli gra in aliqbus facta. ¶ Ad scōam dōm q intelligēda est glosa de natiuitate in vtero qn̄ aia corpi iungit fm illud Matth. p quod in ea natum est de spū scō est. Eodem mō dōm est ad tertium. F

3a arti9. Quantum ad 3m arti'm an.s. vnq̄ in vita ista fuerit in ea totalr extinctus fomes originalis pcti: dōm fm doctores cōit q in 2a scificatione sua. qn̄. s. spūs scūs obūbrauit ei vt fieret mr dei fomes in ea vel totalr extictus fuit vel saltē sic debilitat9 aut ligatus per superabūdantiā gre: vt ei postea nulli9 pcti occasio fuerit: r ita dic Magr in 3 lib. di. 3. r puto satis pbabilr dici q tūc ille q̄litas morbida carnis ex q̄ cāt fomes i aia cū p carni ꝯiūgit totalr fuerit ꝯsumpta: r ab ipsa penit9 tota vgis caro purgata. Et h pbat p Magrm ibidē q ex auctē Dam. de. Cap.2.
li. 3. post ꝯsensuz scē vgis spūs scūs puenit in ipam pz vbū dn̄i: qd dic angelus purgās ipam rc. ꝯcludit sic. ex his pspicuū fit carnē vbi simul ꝯceptā: eādēqz imo totā vginē spū scō pueniēte ab oi labe pcti castificatā: ita q fm Magistrū nō tm̄ illa portio ex q̄ fotatū est corp9 cbūi. Sz r tota vgis caro ab oi labe pcti q̄lis est i9 morbida q̄litas mūdata fuit: r silr pbabilr puto dici q ei9 aia totalr a fomite fuerit purgata. ita q nihil penitus illius qualitatis seu G
vitij deinceps fuerit in illa: ita vt tam carne q̄ mente fuerit purgatior: sed in vtraqz fuerit ab oi sorde mundissima.

¶ Ad p'm arg'm qōnis dōm q Aug. loqt ibi de pctis actualib9 tm̄: nec etiā ex illa auctē pbat eaz totalr caruisse pctō actuali nisi post q̄. est scā mater dei: r h etiā innuit Magr: vbi supra cū ait. Q aūt ex tūc. s. a ꝯceptiōe filij dei ab omni pctō imunis extiterit Aug. euident ostendit in libro de nā r gra. ingens. excepta scā r virgine Maria: de qua pp honorē dn̄i nullā prorsus cū de pctis agit hīc volo qōnē. Jnde enim scimus q ei plus gre collatū fuerit ad vincendum oi ex pte pctm̄ q ꝯcipe ac parere meruit quem ꝯstat nullum habuisse pctm: ex h enim qd dicit ei fuisse collatū plus gre ad vincendū pctm: pz q loquit de actuali: qz cōtra originale nullus p grāz sibi collatā hz pugnare: eo q exclusum sit ab oi hnte grām: r ex eo qd dicit plus satis trahit q etiā nō habuerit postea pctm veniale: cū etiā de D
aliqbus alijs credat nunq̄ peccasse mortalr: vtpote scificatos in vtero. Q aūt h intelligēdū sit de ipsa post scificationē scōam innuūt satis vba illa q ꝯcipe ac parere meruit rc. eā tamē venialr vnq̄ peccasse nō affirmo: qz doctores cōius oppositū sentiūt. Et Ber. in epla ad lugdun. inquit. Puto q r copiosior bn̄dictiōis scificatio in eā descēderit q ipsius nō solum scificaret ortū: sed etiaz vitā ab oi deinceps pctō custodiret imunē: qd nemini alteri in natis gdē mulierū credit eē donatū. Et pz h dōm eēt ad ꝯñaz Aug. lib. 5. ꝯ Jul. allegatā in solone 3 rōnis alteri9 opionis. qd est itelligēda fm legē cōem: nisi de spāli gra ꝯñs nō impediat: in vgie vo fuit ex spāli puilegio ipeditum: alioquin vel ipsius vel Ber. auctē opoteret in hac parte renuere.

¶ Ad 2m dōm q de9 pro cbūo ponit: vt sit sensus sub deo. Ad 2m
idest sub cbūo: nō eni ipsa nō debuit eē eq̄lis puritate cum cbūo: qd ēt pbat auctas vna Aug. li. 5. ꝯ Jul. supius allata. Et fm h auctas Ansel. est p me quā teneo: qz nisi habuisset originale: fuisset: vt videt puritatis eq̄lis cū cbūo.

3 ¶ Ad 3ᵐ dō z sicut cōiter: z bñ dī φ licite illud festū celebra
Ad 3ᵐ ri pōt hñdo aspectū nō ad eius ↄceptionē: sed ad eius ↄce
ptē prximā scificatōē z: credēᵐ .n. ē φ citissi' postꝗ aia corpi
fuit vnita ipsa fuit scificata z ab oī reatu peti mundata.

¶ Distinctionis. xxx. xxxj. zc. ¶ Q̄ō. iij.

Tertio

Tertio quero vtrū decedentes cum solo originali peccato puniant aliqua pena sensus. z arguo φ non: qz tales nullam fuerunt experti delectationē actualis culpe: igitur nullā debēt pati tristitiā pene: añs est certū. ↄñtia pbat: qz vt scribit extra de bap. z ei⁹ effectu. capitulo maiores. actualis peti pena est cruciatus ppetuus gehēne: nō ergo debet illis qui nō actualit peccauerunt.
Confir. ¶ Confirmat per illud Apoc. 18. Quātuz glorificauit se
Cap. 18. in delitijs tantū date illi tormētum z luctum: vbi fm pro
portionē actualis delectatiōis inordinate ostēdit eē pporrtionē tormēti z pene sensibilis īfligēde. igr vbi nlla actua
k lis mala delectatio pcessit. nulla sensualis pena secutura ē.

Ad oppositum

Ad oppositum tales hēbūt corpa passibilia: qz si oēs resurgēt tam saluati ꝗ dānati: non tñ oēs imutabunt fm Aplm: sed tñ electi: decedētes aūt in origiali nō erūt de nūo electoꝝ: sed dānatoꝝ. igit eoꝝ corpa nō mutabūt i meli⁹ vt fiāt ipossibilia. igit patient ab igne īferni: z p ↄñs sensualē penā patient.

Respondeo

Rño. Respondeo opīo Magri sniaꝝ est ad ptem ne gatiuā: vñ in. 33. dī. hui⁹ scdi ait. pro originali qd a parētibus trahit puuli dānabunt: pro eo nullā aliā ignis mālis vel ↄscie vmis penā sensuri nisi φ dei visiōe carebūt in ppetuū. Hic pz manifeste φ asserit eos tm̄mō pena dāni puniri: neꝗꝗ aūt pena sensus: z ꝗtū ad h cū eo ↄcordāt oēs moderni doctores: qꝝ scriptura circa mām istā plegilz aliq ↄcedāt eos pter penaz pdictam dāni pati penam tristitie: que causat in eis ex eo φ considerāt se ppetuo dei visione carituros. pbatur autē pmuz
l illud dictum in quo ↄueniunt rōne facta ad pmā partē. q.
Ca. 101. ¶ Arguit etiam ex auctoritate Aug. in enchi. d. Mitissi
ma sane omnium pena erit. eorum: qui post peccatum originale qd traxerūt nullū isup addiderūt. Hoc aūt non eēt verum vt videt: si ipsi etiam penā sensibilem paterentur.
3ᵐ ¶ 3° ad idē videt esse quedā decretalis extra de baptismo
z eius effectu. c. Maiores. in qua sic scribit. pena originalis peti est carentia visionis dei: actualis vo pena peccati gehēne ppetue cruciat⁹. Cū igit h vtriꝗ gñi peti ppriam penā assignet: videt φ cruciatus gehēne qui pena sensibilis dī nō sit pena peccati: originalis: hec sunt in ꝗbus sustentat pdicta snia. Mihi autē saluo semp meliori iudicio appet φ oppoᵐ senserit btūs Aug. qd pz pmo ex illa au
ctoritate ei⁹ ad h cōiter allegata de fi. ad Pe. Firmissime
Cap. 27 inqt tene z nullatenus du. nō solum hoies iam rōne vten
tes: verūetiam puulos q siue in vteris matrū viuē icipiūt
M z ibi moriunt siue iā de mrib⁹ nati sunt sine sacro sacri ba
ptismatis qd dat in noie pris z fi. z s.s. de hsecl'o trāseūt: ignis eterni supplicio puniēdos: qz z si pctm ppzie actōis nullū habuerūt: originalis tñ peti dānationē carnali ↄceptiōe traxerūt: ↄstat aūt φ suppliciū ignis eterni pena illa est inferni que dicit pena sensus: z de q pñs questio qrit.
Rño ¶ Rñdet ad hāc auctē dupl'r. p̄ φ Aug. hic locut⁹ est ex
cessiue: vt se maxie elōgaret a snia hereticoꝝ: q in puulis negabāt oēm culpā: z p ↄñs oēz penā: nō multū ingunt at tēdendū est ↄ qs sancti loquunt vt habeat eoꝝ intentio.
ↄ rñonē ¶ Sed hec rñsio nullatenus pōt stare. pmo qdē: qz cuz fal
sitas falsitate excludi nō debeat: nec vbi fides vra defendi tur: sit dicēdus error: vel falsa snia asserēda: nō est putandum φ Aug. eximius extirpator errorū z veridicus fidei defensator: propter quemcūꝗ excludendum errorem dixisset firmiter esse credendū pueros ignis supplicio puniēdos si hoc falsum: aut nō recte fidei consonum estimasset,

¶ 2° qz i illo libro Aug. ↄ nullū errorē spālr loqt. Sz cōi n
ter totius fidei catholice canones tradit cuilz pmittēs. fir 2ᵐ
mit te. zc. z de oib⁹ in vlti. c. dicti li. ait. hec. 40. capl'a ad regulā vre fidei firmissime ptinētia fidelr certe forrit tene: veracit patiēterꝗ defende. Et si quē ↄria his dogmatizare cognoueris tanꝗ pestē fuge: z tanꝗ hereticuz abijce. Ita eni ista q posuim⁹ fidei catholice ↄgruūt: vt si qs non solū oib⁹: sz etiā singulis voluerit ↄire i eo φ singulis horū cōtumacit repugnat: z his ↄria docē nō dubitat: hereticus z fidei chrīane inimicus: atꝗ ex h oibus catholicis anathematizādus appareat. hec Aug. nō debet aūt cadē in mētē alicui⁹ theologi: φ int tales regulas fidei Augu. posuisset aliqd falsum fm signationē: quā pmo fac cōiter apud oēs: sic in pposito seqret: si data respōsione esset vra.
¶ Cōfirmat. qz cū hui⁹ regule oppᵐ nullibi inueniat ab ec Confir°.
clesia determinatū: nec in sacra scriptura pdicatū: q ptāte tu dicis cū hic fuisse nō pprie z vre: sed excessiue locutū: di
cet ali⁹: silr in alijs regulis ibidē p eū ppositis fuisse locu o
tū excessiue: z nō vt sonāt illas tenēdas eē: sed sic dōm nō est dubiū iuēri diligent φ in multos qs laberet errores.
¶ Ideo scdo z cōius rñdet aliter. s. φ Augu. ibi nomine alia rñ°.
ignis gnālr oēm penā significauit, vñ p ignis eterni suppliciū eternā penaz itelligit: penā aūt nō sensus sed dāni.
¶ Sed hec rñsio etiam nō videt posse stare: tum qz nō est ↄ rñonē
verisimile φ fidei regulas sub metaphoris tradidisset: et maxime nō vnā solā: quelibet aūt alia ibi tradita proprie
accipienda esse videret: tum qz in eodem libro simul z si Cap. 3.
milr exprimit penā taliū puerorū z demonum z adultoꝝ dānatorū in criminibus moriētium. vñ ait. Qualitas male vite ab ifidelitate incipit: que ab origialis peti reatu initium sumit: in q qꝫqs ita viuē icipit: vt añ finiat vitā ꝗ ab eius obligatiōe soluat. Si vnius diei vel vnius hore spacio aia illa vixit in corpe: nece est eā cum eodē corpe iter
minabilia gehēne supplicia sustinē: vbi diabolus cum an P
gelis suis in eternum arsurus est: z sequit: nisi cum eo etiā fornicarij idolis seruiētes zc. si añ h⁹ vite terminū a vijs suis malis ↄuersi nō fuerint eternis ignibus comburent: cum igit nullus p supplicia gehēne: vbi diabolus est arsurus: aut per ignes qbus cōburent alij dānati itelligāt cōiter penā qualz: sed determinate penā ignis infernalis sensibilē non videt fm mentē Augus. icedi. Si per supplicia gehēne iferenda pueris talibus pena dāni tm̄mō itellat.
¶ Cōfirmat. qz parit alius dicē posset φ ex illis vbis nō Confir°.
posset hēri φ diabolus aut alij patiant pena sensus: quod nullus diceret: z pz assumptū: qz silr de oib⁹ loquit Aug.
¶ 2° pn' oñdit Aug. fuisse pdicte snie: ex eo φ hypoñ. rñ 2ᵐ pnā.
sione 5° ↄ Pelagiū dicentē φ infantes decedētes sine sacro baptismatis nō itrāt regnū celorū: hñt tñ vitā eternā absꝗ omni pena: hac sola accepta φ nō sunt i pēia: ex textu euā
gelij pbat φ si tales nō obtinēt regnum celoꝝ: vt fatebat
Pelagius z verū est. ↄñs est vt mittant cruciādi in ignem Q
eternum. vñ ait sic. pmum enim locū fides catholicorum regnum credit eē celorū: vñ nō baptizat⁹ excipit 2ᵐ gehēne: vbi cū apostata vel a fide chri alien⁹ eterna supplicia expiet. Tertiū penit⁹ ignoram⁹: imo nec esse in scripturis sanctis iuenim⁹: finge pelagiane locum ex officina puersi dogmatis tui: vbi alieni a chri grā vitā rege z glie possidere puuli pñt dextera iusti sedentis iudicis: z sinistra regnum est z gehēna vita: z mors iusti sunt z iniq. In dextera igit iusti sunt ↄstituti. In sinistra oparij iniqtatis: i regno reges baptizatoꝝ: in gehēna pena icredulorū: vita ad leticiā glie: mors ad fletū z stridorē dētiū: iusti in regno patris simul cū chro: iniq in igne eterno parato diabolo z angelis eius: z imeᵐ subdit. φ ista nō signant diuisiōes multorū locorū: sed duorū tñ. s. regni celoꝝ: q deferunt dextera vita iusti gloria zc. z gehēne quo referunt sinistra iniustitia z qlz mala tormēta. vbi ingt mors q 2° dī nisi finiat: sz

A cruciatu durabilis erit. ꝛ tunc arguit. Qui ḡ baptizat⁹ nō est in his que sunt in regno celoꝝ nō pōt reperiri: ꝛ si non ibi: qꝛ vere non ibi putas ne pelagiane iam seutis vbi⁹ q̄si dicat. aperte videre debes ꝙ reperitur in gehēna. Ex his p3 manifeste ꝓpositum. tu3 qꝛ p̄mo dicit ꝙ alienus a fide ebii supplicia experiet eterna. experientia autē supplicij sine cruciatu ꝛ pena sensus non intelligitur. tum quia qui libet fm eum. vel in regno celorum vel in gehēna: p quā mors secunda cruciatu semper durabilis: ꝛ vbi fletus ꝛ stridor dentium: vbi ꝯcludit esse infantes nō baptizatos.

3ᵐ Ꝺ3⁹ in sermone de baptismo paruuloꝝ ꝯtra pelagianos. ꝛ est. 13. in de ꝟbis Apl'i ex eodē fundamēto p̄misso ꝯcludit. venturus est inquit dn̄s. ꝛ iudicaturus de viuis ꝛ mortuis: sicut euāgelium loquit duas partes facturus est dexterā ꝛ sinistrā. Sinistris dicturus. Ite in ignē eternū qui

B paratus est diabolo ꝛ angelis eius. dextris dicturus. venite benedicti patris mei percipite regnum qd̄ paratum est vobis ab origine mūdi. hāc regnum noiat. hanc cum diabolo dānationē nullus relictus est medius locus vbi ponere q̄as infantes. ꝛ subdit. Si ḡ dextera erit ꝛ sinistra ꝛ nullū mediū locū in euāgelio nouim⁹ q nō in dextera p cul dubio in sinistra. ḡ q nō in regnū p cul dubio i ignē eternum. Si dicat ꝙ infantes h̄ꝫ vtiq erūt in igne infernali: nō tn̄ patient ab illo. h̄ in ꝯntib⁹ excludē vr̄ ex ꝟbo ebii. qd p regnū: ꝛ qd p ignē eternum itelligeret declarauit. vn̄ de ipso ebio subdit Aug. extrema sn̄ia vt doceret qd sit regnū: ꝛ qd sit ignis etern⁹: tūc inqt abibūt isti in adustionē eternā. iusti aūt in vitā eternā. Ex h̄ p3 ꝙ illi qb⁹ dicetur. ite in ignem eternum: patient combustionem ignis etnā.

Ꝺ Et ꝯfirmari posse videt hoc p rationē: q̄m vna eadēq̄ sn̄ia oēs dānati iudicabunt ad ignē eternum: iter quos infantes h̄ꝫ ꝯcludent. nec eni aliā sn̄iam legim⁹ dādā de eis

C spālē. Cōstat aūt ꝙ ceteri siue hoies siue angeli dānati nō solum ex illa sn̄ia intelligunt iudicari ad ignē illu3: qꝛ sint in ipso trm̄mō localit ꝯtinēdi: sed qꝛ sunt ab ipso veraciter cruciandi. igit ita videt sentiendum de sn̄ia p̄dicta quo ad dānatos infantes. pro h̄ etiā facit ꝙ idē Augu. subdit ad Cōsentiu3 in illa ep'la. q̄ꝫtū ad oclos. Illi ingt q ad iudiciū resurrecturi sunt nō cōmutabunt in illā incorruptelā: quā nec doloris corruptionē pati pōt. illa nāq̄ fideliū est atq̄ scōꝝ. Isti ꝟo ꝑpetua corruptōe cruciabunt: qꝛ ignis eorū nō extiguet: ꝛ ꝟmis eoꝝ nō morief. Cōstat aūt ꝙ tales infantes de nūo eoru3 sunt qui ad iudiciū sunt resurrecturi.

Confir. Ꝺ P. Sic tu de ipis q̄ꝫtū ad iclusionē localē trm̄mō i⁹ ebii ꝟbū itelligeres: sic al'i⁹ de cetis dānatꝭ forsitā exponēt: nec ex scriptura vt vr̄ posset dcm̄ eius plus q̄ tuū reprobari.

Ꝺ Ex his vt videtur. p3 Aug. sensisse ꝛ ex intentione contra pelagianos probasse ꝙ hmōi infantes penam ignis ꝛ cruciatum patiant: ꝛ nō tm̄ penam dāni que est carentia

D diuine visiōis: imo talē opinionē in p̄allegato s̄mone post ꝟba recitata videt attribuere pelagio. vn̄ ait. videris eni tibi misericors: qꝛ nō ei. s. infanti non baptizato auferes vitā: dānas tn̄ quē sepas a regno celoꝝ: dānas: nō eū p cruciatu: sed in exiliū mittis. nā q exulant viuūt si sani sunt. in doloribus corporis non sunt. non torquentur. non carceris tenebris affligūtur. hec illis sola pena est nō esse in patria.

Ꝺ Et p̄terea nullibi vnq̄ legi Aug. d. ꝙ ipsi non patiant penā ignis aut penam sensus aut ꝙ tm̄ puniant pena illa dāni. nec etiā vidi ab aliquo allegatum ꝙ alicubi diceret aliquā talē sn̄iam. vn̄ satis mihi vr̄ eū alteri⁹ fuisse sn̄ie. Cū

Grego. eo in h̄ ēt vr̄ mihi ꝯcordare btūs Grego. 9. mor. sup illo ꝟbo Job. 9. multiplicauit vulnera mea etiā sine cā. d. nōnulli eni3 p̄us a p̄nti luce subtrahunt q̄ ad p̄ferēda bona mala ne merita actiue vite pueniāt. Quos qꝛ a culpa origis salutis sacra nō liberāt: ꝛ h̄ ex ꝓprio nil egerūt: ꝛ illuc ad tormēta peruenuīt: tormētum aūt ꝓprie cruciatus ꝛ pena sensibilis dr̄. Item imediate. Quibus vnū vulnus est corruptibiles nasci aliud carnalit emori. Sed qꝛ post mortē

E quoq̄ eterna mors sequit occulto eius iustoq̄ iudicio ēt sine causa vulnera multiplicant ꝑpetua quippe tormenta percipiunt qui nihil ex ꝓpria volutate peccauerunt. vnde posset etiam satis fortis ratio formari ad ꝓpositum vt videt. q̄m si nullā aliam penam q̄ꝫ dāni ꝑcise infantes tales post mortē paterent: sequit ꝙ eis multo melius post mortem: ꝛ etiā post finalem eorum dānationē q̄ꝫ fuerint in vita ista multas sensibiles penas ꝛ cructatus patiūt: ꝛ cū h̄ carent diuina visiōe. post eorum autē dānationē nullā penam sentirēt: sed tm̄ diuina visiōe carerēt. Sed cōsequens videt falsum. nā oium dānatoꝝ peior post iudicium finale futura videt esse cōditio. Et hoc etia3 videt ꝓbare in spāli q̄ꝫtum ad ꝓpositum textus allegatus iuxta expōnē

F Greg. cū dicit. Multiplicauit vulnera mea. nō enim multiplicarent: sed potius minuerent si nullam penā p̄ter illā carentiam diuine visionis haberēt. Ꝺ Qui viam ista3 tenere vellet posset rn̄dere ad ꝓbatiōes p̄tis opposite. vnde ad rōnē factā ad questionē diceret ꝯn̄am nō valere: qꝛ nō solum culpe actuali debet tristitia pene sensibilis: sed etiā culpe originali: ꝛ h̄ notat Aug. i aucte de fi. ad pe. supius allegata. cum ait. qꝛ si petm̄ ꝓprie actiōis ꝛc. h̄ etia3 notat btūs Greg. statim post ꝟba eius p̄allegata exponēs eius etiā sine cā. d. q itaq̄ nullū ꝓpriū adiungēs ex solo originis reatu p̄mittit qd iste in illo extremo examine q̄ꝫtū ad humani sensus estimationem: nisi sine cā vel nāl'r. Sed tn̄ sub discretiōe dina iustū est vt ꝓpago mortalis velut infructuosa: arbor ēt i ramis huet amaritudinē quā traxerit ex radice. Uulneratio aūt vt p3 pena sensibili capit. ꝛ q̄ꝫuis fm humanā estimatōe3 nō deberet ei q nullū ꝓprie actionis petm̄ habuit. fm tn̄ dei occultā iustitiā debet ei q originalē culpā ꝯrit. Ꝺ Auctas decretalis nō ꝓbat ꝯn̄am qꝛ

G illa nō dicit ꝙ solius culpe actualis pena sit cruciat⁹ gehēne. ꝛ per idē p3 ad auctē Apoc. qꝛ cu3 illa sn̄ia stat: ꝙ etiā alijs qui nō se glificauerūt i delitijs dent tormētū ꝛ luct⁹.

Ꝺ Ad 1ᵐ qd̄ est ex Aug. ꝛ enchi. dōm ꝙ nō cōcludit ꝓpositū: qꝛ valde bn̄ stat simul ꝙ ipsi patiant penā sensibilē: ꝛ ꝙ eorū pena sensibilis sit mitissima respectu penarū illoꝝ qui actualiter peccauerūt. Et pro certo si diligenter inspiciat. ibidem itentio Augu. videt esse ad oppo^m eius qd̄ intēdit per arg^m ꝛ pro p̄cipali ꝓposito. vn̄ in p̄ncipio imediate p̄cedētis capl'i. ait Aug. q̄cūq̄ ab illa p̄ditiōis massa que fcā est p hoiem: p̄mū nō liberat p vnū mediatorem dei ꝛ hoium. resurgēt qdē ꝛ ipsi vnusq̄sq̄ cum sua carne: sed vt cum diabolo ꝛ angelis eius puniatur: ꝛ paulopost. nec moueat inqt q̄uo in eis corpus icorruptibile si dolere poterit: aut quo corruptibile si mori nō poterit. nō est eni ꝟa vita nisi vbi feliciter viuit: nec ꝟa in corruptio nisi vbi salus nullo dolore corrūpit. vbi aūt ifelix mori nō finit: vt ita dicā mors ipsa: nō morit: ꝛ vbi mors ꝑpetu⁹ non iterimit: sed affligit ipsa corruptio nō finit. Ex his p3 eū velle ꝙ qlibet nō liberat⁹ a massa p̄ditiōis: q̄les ꝯstat esse ifantes: de qbus est s̄mo resurget cū carne sua: vt in illa dolores patiat: ꝛ p ꝯn̄s ql3 talis hēbit sensibilē penā: iter hos re^m mitissimā dicit fore penā eoꝝ q solū origiale hūerunt.

Ꝺ Ad 3ᵐ dōm ꝙ nec ex illa decretali ꝓbat itētū. nā decretalis nō dicit ꝙ sola carētia dine visionis sit pena pcti originalis: nec (vt etiā supra dixi) ait ꝙ solius actualis peccati cruciatus gehēne est pena: quorū vtrūq̄ vel alterū dō3 esset vt sufficeret ad illud ꝓbādū. Itē ꝙ tales exclusiue nō sint itelligēde ex illa decretali p3. Tu3 ex glosa ibidem: q dicit. puuli qui sine baptismo decedūt in tenebris manēt. de cō. d. 4. nll'a p̄ter. ꝛ pena i⁹ mitissi'est oiu3 de cō. d. 4. de gn̄ante: ꝛ tamē sempiterno igne puniūtur dic. eadē firmiūsimet: ꝛ est auctoritas Aug. superius allegata. ecce ꝙ p̄ter tenebras ponit penā ignis. Tum ēt qꝛ ad ꝓpositū ꝙ vult decretalis ꝯcludē neutra illarū exclusiuarū opportuna ē.

Ad rōnes fcās

Ad 1ᵐ

D

Ad 3ᵐ

3 vult eni pbare q do miēti vel amēti nō dimittit p baptis/
mū originale pctm̄:sicut dimittit puulis.⁊ supponit q in
talib⁹ sit etiā actuale pctm̄.probat aūt h:q2 pena origina/
lis pcti est carētia visiōis dei.actualis xo pena pcti gebē
ne ppetue cruciatus.vñ si pmū dimitteret alicui altero non
dimisso talis nō careret visiōe dei pp origiale pctm̄ dimis/
sum:⁊ cruciaret in gebēna ppetuo pp reatū criminis actua
lis.s3 hec tanq̄3 icōpossa sese nō patiūt:imo mutuo aduer
sant h decretalis. P3 ēt q tota ista argumentatio stat ēt si
pter carētiā diue visiōis sit a⁹ pena original pcti.nā adhuc
cū dimittet originale eximeret ille a pena talis carentie.
¶ P. Constat q pcti actualis nō solum cruciatus geben/
ne est pena:sed etiā carētia diue visionis.vñ chrianus qui
nullū habet origiale si decedat cum reatu actualis morta
lis semp carebit dei visiōe:sic igit ex hoc qd dicit decreta/
R lis:q pena actualis pcti est cruciat⁹ gebēne non tollit:q2
etiā eius pena sit carētia diue visiōis:sic nec ex h qd ait q
pena originalis pcti est carētia diue visiōis:excludit q ei⁹
pena etiā sit cruciatus gebēne. Auctoritatem xo Magi/
stri negaret qui teneret hāc viam nec eā ppōderaret au/
ctoritatibus Aug.atq3 Grego. ¶ Quia tamē hui⁹.q.nō
vidi ptē aliq̄3 expresse determinatā ab eccl̄ia.⁊ tremēdu3
mihi videt negare auctes scōrū.ecōtra ēt nō est tutū ɔtra/
ire cōi opi.⁊ cōsensiōi magrop nrorū: idcirco neutri par/
ti alteram pferens diiudicationē earum lectori relinquo.
¶ Distinctiōis.xxxiiij.xxxv.xxxvj.⁊.xxxvij. ¶ Q6. 1.

Circa di.34.⁊ tres alias sequētes in qui/
bus Magr inquit de qditate ⁊ cā
pcti actualis. Quero vtrū actualis pcti deus
sit cā imediata efficiēs. Arguo q nō.pmo sic.
p^m Mali nulla est cā efficiēs.igit neq3 pcti.patet
1 ɔsequētia.q2 oē pctm̄ est malum. añs pbat.q2 cuiuscūq3
est aliqua cā efficiens ipsum est aliqua entitas seu eēntia.
nulla enim causa efficit nihil seu nō ens. Sed malū nō est
Cap.21. aliq̄ entitas:q2 fm Aug.de fi.ad pe.malū nihil aliud est
q.6. nisi puatio boni. Et.83.q. dic̄ q totū h nomē mali de spēi
puatiōe reptū est.puatio autē nulla entitas est.igitur ⁊c.
2^m ca.7. ¶ 2° h3 Aug.13.d ci.dei.mala volūtas nō h3 cā3 efficiētē:
s3 deficiētē mala volūtas vtiq3 pctm̄ est.igit pctm̄ non h3
cām efficientem:⁊ si nō.igit deus nō est cā efficiens pcti.

Opp^m Contra de⁹ē imediata cā efficiēs saltē partialis ois
q.16. entitatis.igit ⁊ pcti actualis.añs p3 p illud
Aug.83.q.de⁹ oium q̄ sunt cā est.⁊ Joānis pmo.oia p ip3
facta sunt.ɔña pbat ex diffinitione data peūdem de pctō
in li.de duabus aiabus:vbi ait.q pctm̄ est voluntas reti/
nēdi vel cōsequēdi qd iustitia vetat:⁊ vñ liberum est absti
nere.⁊ ɔstat q ibi diffinit pctm̄ actuale.voluntas aūt q̄l3
M est entitas aliqua.igit ⁊ pctm̄ est entitas : ex quo p3 ɔña.

In dissolutione huius.q.tres erūt articuli.
nam pmo videbit vtrū ma/
lū sit aliqua entitas:⁊ an sit aliqua efficiēs cā mali.2°.vi/
debitur vtrum peccatum sit entitas aliqua ⁊ quō pecca/
tum sit malū.3° videbitur id quod queritur pncipaliter.

p⁹ artī⁹ Quantum ad pmū articulu3 pmitto q malū pōt
dupl'r capi. Uno° p eo qdē qd denoia
tur malū.sicut dicim⁹ hoiem malū ⁊ angelū malū ⁊ aurū
malū:⁊ sic de alijs. Alio° p eo.vñ p aliqd denoiat seu est
malum pmo nō cū loqmur de malo.h nomen malum su/
mit adiectiue.cū aūt loqmur 2° mō sumit substātiue ⁊ est
synonymū huic noi malitia.qd euidētius retinet formam
nominū abstractorū ⁊ pncipaliū a qb⁹ cōcreta ⁊ q̄ vocāt
sumpta deriuant. Item aliq̄ denominat mala diuersimo/
de fm q diuersam analogiā hñt ad malū scdo modo ac/
ceptū:queadmodū ēt fm diuersam analogiā ad sanitatē
aliqua diuersis significationib⁹ denominant sana. vt de/
T.c.2. claraf.4.meta.⁊ simil'r ēt de his que infirma vel egra di
cunt.quedā eni sic denominant:q2 subiecta sunt egritudi
nis ad bonū intellectū quo puationibus deputam⁹ subie N
cta quedā:q2 cause sunt egritudinis:quedā al'r ⁊ queda3
al'r. Sic ēt est de malis:vt patebit in sequētibus.ex quib⁹
etiā pdicta distinctio declarabit.hoc premisso pono ɔnes
ad articulū istum:quap pma est:q malitia seu malu3:vñ
pmo aliquid denominat malū:qd vocari pōt per se malū
seu iuxta Ansel.de casu diaboli.pōt dici malū simpl'r vl' Cap.20.
malū simplex:nō est aliq̄ entitas:sed pura priuatio seu de
fectus boni debiti. 2° ɔ est:eodē modo sumēdo malum q
q̄3uis malū nō sit aliqua entitas qdlib3 tñ est in aliqua en
titate. 3° ɔ est.de malo accepto p mō.s.p eo q denoiatur
malū qd iuxta Ansel.nō simpl'r di malū:sed malū aliqd
⁊ est q aliqd malū est entitas:⁊ nō tñ oē. Ex quib⁹ cōiter
patebit q alicui⁹ mali est aliq̄ cā p se efficiēs ⁊ alicui⁹ nō.
¶ Primā ɔnē pbo p auctoritatibus.ait nāq3 Ambro.in p^a ɔ
lib.de isa.⁊ aia. ⁊ eum ēt allegat Aug.li.p ɔ Jul.in fine. O
Quid est malitia nisi boni indigētia. Item Aug.in ench. Aug.
Quid est aliud qd malū di nisi puatio boni.⁊ idē de fi.ad Cap.12.
pe.vt in p argumēto ad.q.est allegatū. Itē de morib⁹ ma
nicheop circa pn^m ait.mal'a nā malum:⁊ nām accipit ibi
vl'r p entitate.vñ paulo post subdit.nā ⁊ ipsa nā nihil est
aliud q̄3 id qd intelligit in suo gñe aliqd esse. Itaq3 vt nos
nouo nomine ab eo qd est esse vocamus essentia3 q̄3 ple/
rūq3 etiā substātia3 nominam⁹: ita veteres q hec nomina
nō habebāt p essentia ⁊ substātia nā3 vocabāt:⁊ nō mul
to post ait:q malū nō fm essentiā:sed fm puationē rectis
sime di. Item de nā boni circa pn^m. Malum nihil aliud ē
q̄3 corruptio vel modi vel spēi vel ordinis nālis. Et cōtra Cap.22.
epl'am fundamēti. Quis inqt dubitet totū illud qd dicit
malū nihil aliud eē q̄3 corruptionem:q2 possent quidē alijs
atq3 alijs vocabulis alia atq3 alia mala noiari:sed q oiu3
rerū malū sit in quib⁹ mali aliqd aiaduerti pōt corruptio P
est. Et hoc per multa exēpla patefacto subdit. Q. si nō in/
uenit in reb⁹ malū nisi corruptio nō est nā. nulla nāq3 nā
malū est.⁊ nā3 vniul'r p entitate accipit:sicut supra:vt p3
diligēter inspicienti. Itē.8.sup Geñ. neq3 eni vlla nā mali Cap.12.
est:sed amissio boni hoc nomē accipit.⁊ eadē verba scri/ Cap.9.
bit.2.de ciui.dei.in fine.⁊ eandē prorsus sniam ponit ifra
c.22. Itē Leo papa in epl'a ad thoribiū austori gēsem epm Leo
ɔtra errores pscilliani.fides inqt vera q̄ est catholica oiu3 Cap.6.
creaturarū siue spūaliu3 siue corporaliū bonop ɔsitet eē
subam ⁊ mali nullam esse nām. Itē Ansel.de casu diabo/ Ansel.
li.malum inqt nō est aliud q̄3 nō bonū aut absentia boni: Cap.5.
vbi debet aut expedit esse bonū:qd aūt nō est aliud q̄3 ab
sentia ei⁹ qd est aliqd vtiq3 nō ē aliqd ⁊ sil'r dicit d cō.vir.
¶ Alie auctes plures adduci possent:sed iste sufficiāt. 2°. Cap.5.
declaro ɔnē rōne.⁊ suppono vnu3 qd est euidens.s.q oē p^m
qd denominat malū vel denominat malū ad se seu abso/ Q
lute queadmodū di aurū malum vel vinu3 malū:⁊ sic de
alijs.aut denominat malū in ordine ad aliud.v3 q alicui
di malū sic venenū di esse homini vel alteri aiali malum.
In vtrisq3 pbat ppo^m ⁊ de pmis sic.q̄l3 res si careat ali/
quo bono sibi debito dicit mala:qcqd aliud ipsa habeat
vel nō habeat:⁊ si nō careat aliquo tali bono qcqd aliud
hēat vl' nō hēat nō di mala.g q̄l3 res p ex carētia alicui⁹
boni debiti di mala.ex quo sequit ppo^m:sic p3 ɔña ē eui/
dēs:⁊ añtis pma ps p3.nā q̄libet res eoipso q caret aliq̄
pfectione sibi debita iperfecta est ⁊ vitiosa:ac p h mala eē
sēt.vñ vt ait Augu.3.de li.ar.tātū addit malitie vitioru3 Cap.13.
q̄3tū nārū itegritati minuit. Et ppea paulo p⁹ subdit. qd
pfectioni nāe deesse ɔspexeris id vocas vitiū. Et in pn° se/
quētis capli dic̄.q id recte vitupas q nō ita est vt debuit.
2° ps añtis ēt p3.nā si res nō careat aliq̄ bono vel pfectiōe
sibi debita ia3 itegra ⁊ pfecta in suo genere existet. ac per
hoc nec deficiēs nec vitiosa vel mala.vñ si aurū oēm per/
fectionē sue nāe debitā q̄3tū ad spēm ⁊ modū seu gradu3
⁊ mēsurā vel pportionē in spē:⁊ q̄3tū ad ordinē ⁊ habitu-

A dinē ad aliud hēat vtiq꜠ q̄cūq꜠ alio non sue pfectiōi debito careat:aut qcqd aliud hēat:dūmō pp illud non careat aliquo debito sibi pfectū ⁊ bonū aurū dicet. vñ siue calefiat siue ifrigidet:aut aliā aliquā q̄litatē suscipiat.dum tñ nullo bono priuet semp bonū manet ⁊ nō vitiosum.⁊ iō dicit Ambro.vbi supra.ꝙ nō sunt mala nisi q̄ priuātur bonis ⁊

Cap.12. Aug.in enchi.sicut inqt corporibꝰ aialiū nihil est aliō morbis ⁊ vulneribus affici q̄ȝ sanitate priuari ⁊c̄.ita subdit ipe ⁊ aiarum q̄cūq꜠ vitia nālium sunt priuationes bonoꝝ:volens p h̄ hře ꝙ res intm̄ precise sunt male vel vitiose inq̄ȝm

Cap.5. aliquo suo bono p̄uant. Qō ēt ꝯfirmat per Ansel.de cō.vir.ait eni nulli eēntie est aliud malā eē q̄ȝ deesse illi bonū qō dȝ hře.deesse vō bonū qō dȝ adesse non ē aliqd eē : q̄re malā eē.nō est vlli eēntie aliqd esse : ⁊ p h̄ vult hře malum nō eē vllā eēntiā.de his ēt q̄ dr̄ mala in respectu ad alia. pbat ꝯ.q2 quecūq꜠ sunt aliqbꝰ alijs mala:iō p̄cise sunt illis mala:q2 illis nocēt:⁊ iō p̄cise nocēt:q2 illa aliquo bono

B priuant.i.q2 pp ipsa illa aliquo bono priuant.igr̄ q̄cūq꜠ sic dr̄ vel sunt mala ex carētia alicuiꝰ boni p̄ sunt mala.ꝯña euidens est.⁊ añs declarari posset in singulis discurrendo. si eni venenū serpētis nō plus priuaret hoiem aliquo suo bono q̄ȝ priuet serpentē non plus esset hoi maluȝ q̄ȝ sit serpenti.Silr̄ si panis nō plus lederet accipitrē q̄ȝ hoiem nō plus eēt sibi malū q̄ȝ hoi:⁊ eō.si ita necaret hoieȝ vt necat accipitrē:ita esset hoi malus sicut est accipitri : ⁊ ita in oibus claret qō dcm̄ est.¶ Confirmo istud p Aug.in de mo

Confir. ribꝰ manicheoꝝ. vbi ostēdit ꝙ q̄libȝ talia non inq̄ȝtum tales nāe seu entitates sunt:sunt alicui mala.Sȝ solū inq̄ȝtuȝ sunt alicui incōuenientia.i.disconuenientia.vñ in oibꝰ talibꝰ dicit:⁊ oñdit solā inconuenientiā eē malū.h̄ est illa esse mala alij inq̄ȝtū inconueniūt.Inq̄ȝtuȝ āt iconueniūt nocēt.vñ ait.quis posset efficere vt sibi iconuenientia non nocerent ⁊

C sȝ vlterius vt ait magr̄ p̄pe pn̄m li.qcqd nocet bono aliquo priuat eā rem cui nocet.nā si nullū bonū adimit nihil prorsus nocet:⁊ paulo post dicit ꝙ nocere bono priuare est ex qbꝰ oibus totū añs declaratum est.¶ Cōclusio 2ᵃ est eodē

2ᵃ ꝯ modo sumēdo malū:ꝙ q̄ȝuis malū nō sit aliq̄ entitas. qōlibet tñ est in aliq̄ entitate ad eū sensum loquēdo quo dicimus cecitatē esse in oculo ⁊ tenebrā in aere:⁊ vlr̄ p̄uatiōes in suis subiectis.hāc ꝯnē probo p̄ auctibus Aug.ait enim

Cap.26 Aug.in enchi.mala oino sine bonis ⁊ nisi in bonis esse nō p̄nt.q̄ȝuis bone sine malis possint.⁊ certū est:vt ex p̄cedētibꝰ:pȝ ꝙ loquit̄ de malis vt sumit̄ malū in p̄posito ⁊ bonis q̄ sunt entitates vel nāe:sic pȝ ex exēplis q̄ imediate induxit.pōt eni inqt hō vel angelus nō eē iniustꝰ:iniustus āt non pōt eē nisi hō vel angelus:⁊ bonū ꝙ hō ⁊ bonū ꝙ angelus malū ꝙ iniustꝰ.Itē.nā inqt si corruptione ꝯsumitur

Cap.13. nec ipsa corruptio remanebit nisi vbi eē possit subsistente nā ⁊ absq꜠ medio infert.ac p h̄ nullū est qō dr̄ malū si nulluȝ sit bonū.vbi Aug.duas iplicat ꝯñtias.vna est si nullū

D sit bonū.nulla est nā in q̄ sit corruptio.alia ē. si nulla sit nā in q̄ sit corruptio nullū est malū:⁊ ex hac pȝ p̄positum.Itē de moribus manicheoꝝ non longe a pn̄o.Querā inquit 3ᵒ qd sit maluȝ.rñdebis fortasse corruptio.qs ⁊ h̄ negauerit gn̄ale malū esse.⁊ subdit.sed corruptio nō est in seipsa.sȝ in aliq̄ suba quā corrūpit.hoc etiaȝ pȝ ex auctibus adductis ad p̄mā ꝯnē qbus habet̄ ꝙ malū non est nisi priuatio boni.oīs aūt priuatio p̄prie loquēdo de p̄uatione est subiecti ue in aliq̄ entitate ad bonū intellectum. ¶ Confirmat̄ istō

Confir. ⁊ ēt ipsa principalis ꝯ p rōnem.q2 vt probatuȝ est res que absolute dr̄ mala.ideo p̄cise dr̄ mala:q2 caret bono sibi debito.non igr̄ absoluta negocio boni est maluȝ seu malitia. Sȝ negatio boni in re cui illud bonum debetur.¶ D. Si nō qōlibet malū esset in aliq̄ entitate absoluta negatio boni esset malū:vt prius.sed h̄ est falsuȝ.qm̄ s̄m hoc sequitur ꝙ negō alteriꝰ mūdi ab isto q est seu aliū mundū non esse est qōdā malū,⁊ silr̄ cuiuscunq꜠ boni possibilis negō ē qō-

dam malū:qō nullus diceret. Itē sequit̄ ꝙ anteq̄ȝ deꝰ creauit aliquā rē erant multa mala.imo ifinita.nam nullū bonum creatum erat:imo sequit̄ ꝙ multa plura mala fuerāt ac etiā erant q̄ñ p̄mo creauerat entia.⁊ oia erāt valde bona q̄ȝ essent bona sicut ⁊ poterāt plura eē bona q̄ non erāt q̄ȝ erāt illa que creauit.sed oia hec sunt absurda.igitur ⁊c̄. ¶ D.Si negaᵒ boni quā dicimꝰ malū eēt absoluta negaᵒ vel ex nullius boni negōne aliq̄ res diceret̄ mala: vel si ex alicuiꝰ boni negōne res aliq̄ diceret̄ mala ex eadem vel simili q̄libet alia res diceret̄ mala.pȝ.q2 nō potior ratio eēt de vna re q̄ȝ de alia.sed ꝯñs pȝ falsuȝ.nā ex carētia iustitie homo dr̄ malus:⁊ ex carentia visus aut oculi aut fortitudinis corporalis equus dr̄ ⁊ est malus. ⁊ sic de multis alijs posset exemplū poni:⁊ tñ aurū nec ex carentia iustitie aut visus dr̄ aut est malum.¶ 3ᵃ ꝯ est.de malo denoiatiue dcō ⁊ est ꝙ qōdam malū est entitas: ⁊ qōdam nō.h̄ q̄ȝtum ad 3ᵃ ꝯ

primam ptem satis ē clara tam de his malis que denoiantur mala denoiatione actiua.vtpote q2 priuāt aliud bono F seu q2 pp ipsa aliud priuat̄ bono sibi debito.nam cōstat ꝙ venenū qō est malū hois est aliq̄ entitas:⁊ panis q ē malū accipitris est entitas aliq̄.⁊ sic de alijs multis:q̄ȝ etiam de his que denoiant̄ mala denoiatione passiua : ⁊ p modum subiecti.vȝ illa q̄ priuant̄ suo aliquo bono.naȝ cōstat ꝙ ⁊ malū aurū ⁊ malū vinū ⁊ malus hō ⁊ malus angelus sūt entitates alique.vñ Aug.in enchi.Quid est malus hō nisi mala nā.q2 hō est nā.Q̄tum ēt ad ptem scđaȝ.vȝ ꝙ nō oē Cap.15.

qō denoiat̄ malū est aliq̄ entitas.pȝ. nā abstinere prorsus a cibo ⁊ potu ē malū aiali. ⁊ tñ nō est aliq̄ entitas.silr̄ claudicare est hoi malū;nec tñ est aliqua entitas:q̄ȝuis ipse hō claudicās.ac ēt pes hois ⁊ spatiuȝ p qō claudicat entitas aliq̄ sit. Et iō dicit Aug.in d̄ pfectione iustitie circa pn̄m.ꝙ claudicatio actus est nō res.⁊ idem dicit de rapina quā ēt dicimꝰ esse malā.⁊ idē dōm est de q̄lȝ alio complexe tm̄ significabili qō nos dicimꝰ esse malū.nullū enim tale p̄prie dr̄ esse res seu entitas aliq̄:vt dēclaratū fuit p̄ lib. Ex his pȝ

q̄liter sumpti mali est cā aliq̄ efficiēs:⁊ q̄liter non. nā mali G tie seu per se mali cū nulla entitas sit.nulla est p̄prie loquēdo cā efficiēs.oē eni efficiēs facit aliqd eē ⁊ aliquā entitatē.nec p̄prie dr̄ eē fcm̄:qō nihil est.vñ.7.meta.dicit Phs.

ꝙ oia q̄ fiunt ab aliq̄ fiūt ⁊ ex aliq̄ ⁊ aliqd. cuiꝰ dictū q̄ȝtū T.c.22. ad p̄mā ⁊ vltimā p̄ticulā vtiq꜠ veꝝ est. Item.5.phys. vult ꝙ oīs gnō est ex non esse in eē:ex quo sequit̄ ꝙ oē qō gn̄at T.c.7. capit esse.⁊ p ꝯñs sit aliq̄ entitas. Et vlr̄ idem iudicium est de quolȝ qō p̄prie loquēdo dr̄ fieri.Confirmat̄ p Aug. in de Gen̄.ad lraȝ impfecto dicentē.Non eni deum fecisse tenebras dcm̄ est.s.in illa scriptura Gen̄.in q̄ vniuersoꝝ creatio p̄ma refert̄.qm̄ inqt spēs ipsas deus fecit non priuationes que ad nihilū p̄tinēt. vñ ab artifice deo fcā sunt oia.⁊ paulo post ēt ait.Spēs naturasq꜠ ipsas deꝰ ⁊ facit ⁊ ordinat.priuatiōes āt spērū defectusq꜠ nārum non facit:sȝ ordinat tm̄.Itē hypon.responsiōe p̄ᵃ circa mediū. Mors inqt priuatio vite est nomē tm̄ habēs non essentiā:⁊ ideo deus H eius auctor esse dici non p̄t.qcqd eni deum fecisse dicimus hȝ eēntiā.i.spēs est.eēntia eni dr̄ ab eo qō est ⁊c̄.p h̄ eadeȝ pȝ ꝙ nec mali denoiatiue accepti.qō tñ nulla est s̄m se entitas:est aliq̄ cā efficiēs:mali aūt denoiatiue sumpti qō vtiq꜠ aliq̄ entitas est:vere est aliq̄ cā efficiēs sicut ⁊ cuiuslibet creature.¶ Cōtra p̄dicta potest argui.⁊ p̄ ꝯ ꝯnem p̄mam ꝯ p̄dcā. qua dr̄ malū 2ᵒ modo sumptū seu malitiā ipsam nō esse aliquā entitatē.pbat̄ huiꝰ oppositum p̄ ex allegatis pro ꝯne p̄ᵐ. ibi enim dr̄ ꝙ mala sunt in bonis:⁊ silr̄ sequit̄ ꝙ corruptio que malū dr̄ est in aliq̄ suba:sed ꝙ nulla entitas est.in nulla entitate esse pōt.vñ pure nihil nullus diceret esse in aliquo.¶ 2ᵒ s̄m Ansel.de cō.vir.q̄ȝuis malū qō iniustitia est 2ᵐ caᵒ.5. semp sit nihil:incōmoditas tñ q̄ malū est:vnde incōmoda dr̄ mala aliq̄ñ pōt esse : vt cecitas ⁊ surditas aliq̄ñ videt̄ esse aliqd vt dolor ⁊ tristicia.igit̄ aliqō malum est entitas.

J Nec pt dici q dolor et tristitia dicant mala denoiatiue tm et vz dicant io pcise. qz priuant eum in q sunt aliquo bono sibi debito: qm vbi oino nulla absentia alicui boni seqret ex ipsa: adhuc ipsamet fm se essent qda3 mala hntis: et illi per ipsa malu eet: qm doleret et tristaret. ¶ Confirmatur. qz pena inqztum est pena est qoda malu. vn malu diuidit coiter in malu culpe et pene. tristitia aut fm se est pena: et similiter dolor. igit vtruqz fm se est qoda malum. ¶ 3°. si tristitia no esset fm se malu: sz pcise: qz aliquo bono priuat tristem. seqret q si quis puaret illo bono. nec tn hret tristitia sicut bu possibile est p diuina saltē potentia: tatu malu ille pateret: et tatum mali ei eet q eet: si cu hoc q illo priuaretur bono et actualr magna hret tristitiam: qd vr absurdu pcedere. ¶ 4° fm hoc. ois pena eet pena damni et nulla esset pena sensus p coem distinctione doctoru. ¶ 5°. si malu3 fm se no est nisi pura priuatio boni debiti quelibet talis priuatio est qoda malu p3 pña. sed pñs est falsum primo. qa in rebus creatis a deo qn primo create sunt nullu fuit malu. vnde fm Aug. in ench. Singula erunt bona: simul vo vniuersa valde bona. et tn multe fuerut tuc puatioes in rebus creatis, vn tenebre erat super facie abyssi. terra etiam erat inanis et vacua seu incoposita et inordiata: q vtriqz denoiationes puationu sunt. ¶ p. Si deus anteq Ada peccasset annihilasset vtutes et alias perfectioes eius accntales coseruata suba eius sicut bene potuisset de sua potentia absoluta. vtiqz Ada caruisset aliquo bono sibi debito. et tn nullu fuisset in eo malu: qd probat. na fm Aug. in de Gen. ad lra3 iperfecto in pn° oe qd malu dr: aut peccatu eet aut pena pcti. in eo aut non fuisset pctm p3. et per pñs nec pena pcti. ¶ 6°. si crearet aliqs angelus cu solis nalibus bonis no hntibus incopossibilitate ad actu peccati. et iste postmodu peccaret: ipse fieret malus per pctm: vt certum est: et tn non puaret aliquo bono sibi debito plus q ante. Silr si vnus exns in pcto mortali de nouo iteru peccet fit vtiqz peior q erat pus, et tame nullo bono puat pl° q an. qz ante priuatus erat omni eo cui pctm est icompossibile. igit no oe malu est priuatio boni debiti. ¶ Contra 2m pnes et argui pot. p: qm totalis nego essendi alicuius sube. qlis eet nego angeli michaelis si totalr anihilaret: non esset in aliq entitate. et tn ipsa eet mala: imo qoda magnu malu3. igit no oe malu est in aliq entitate. p3 pña. nam ide iudiciu est de totali negone essendi alicui creabilis anteq creet: qd eet de negone totali alicui annihilati: sunt aut de facto multa creabilia q simplr nihil sunt. ans quo ad scda pte pbat. qz nego maioris boni est mai° malu. Suba at angeli est mai° bonu q aliq sua accntalis pfectio. igit eius negatio est maius malu. ¶ p. Priuari aliquo bono est malu et puari illo et quoda alio est pei°: sicut passio est boi puari sapietia et iustitia silr q puari tm sapietia: et silr pei° est puari manib° et pedib° q pedib° tm. igit puari sil oibus bonis e multo pei°. imo vt vr est pessimu seu summu malu. ¶ 2°. qz simplr no ee est magis fugiendum q carere certo bono accntali sibi debito. igit est mai° malum, ans notu. pña pbat. qz sicut nihil est appetendu nisi bonu3. sic nihil est fugiendu nisi malu. ¶ 3°. qz cuiusl3 boni positio e bona. igit et cuiusl3 boni remotio est mala. vel sic: quelib3 entitas est bona. igit cuiusl3 entitatis negatio est mala. no cuiusl3 aut entitatis nego est in aliq entitate. p3 de negone sube. igr et. ¶ Ad pmu dom illas locutioes et vlr omnes alias auctoru significates priuationes aliqs esse in reb° qbuscuqz no esse accipiedas in sua pprietate: sed ad sensum que auctores hebat q non intendebat significare aliquas entitates ee in qbusdam alijs entitatib°: sed poti° eas no inesse q inesse debebat. et ideo cu3 malu aliqd dr esse in re aliq non aliud significat nisi q aliqd bonu3 illa non h3 qd ipsa deberet hre. h docet Aug. in de Gen. ad lra3 imperfecto sup illo, et tenebre erat sup facie abyssi. Re vera q dili-

genter considerat qd sint tenebre nihil aliud iuenit q lucis absentia. ita igit dcm est. tenebre erat sup abyssum. ac si dictum eet no erat lux sup abyssum. et sic hoc de vbo essendi sic et de vbo hndi docet ee intelligendu in li. de vita beata. vbi dicit q locu aliques hre tenebras nihil aliud est q lume no hre: et hre stultitia vel egestate. non aliud est q non hre sapiam. Et qobre inqt ipse vt qd volo explicem sicut pnt ita di h3 egestate: qsi dicat h3 non hre. Ex his p3 q ex talib° locutioib° no pot pcludi q mala aut aliq priuationes sint vlle entitates. sile in snia ex toto ponit Ansel. d casu dia. et de co. vir. c. 5. ¶ Ad 2m dcm q et dolor et tristitia: et quecuqz entitates alie q dicant incomeditates vel icommoda. ac p hoc mala non sunt malitie seu mala 2° mo accipiendo malu: sed p° tm. s. denoiatiue ex alicui° boni priuatione q est fm se malu. et hoc p3: qz nihil di comodu vel incomodu nisi ad aliud. vn qd est vni comodu alij est icomodum. qcqd at alicui est icomodum. ideo est incomodu: qz nocet. et io nocet: qz aliquo bono puat vt supra deducebat ex snia Aug. d morib° manicheoru. Cu arguit p hoc p: qz vbi nulla oino etc. adhuc dolor et tristitia eent fm se qdam mala hntis: et p ipsa esset illi male. nego: qnimo dico q si nullo suo bono p illa priuaret non min° bn ei eet cum illis q sine illis. qd p3. qz neqz sibi illa nocerent. io vere est illi male: qz nocet priuado. s. aliquo suo bono saltem delectatioe illa naliter aia3 psequete: aut aliquo gradu ei° qua in se qescit et delectat du nihil sentit aduersi. et h e illa delectatio ex q puenit vt naliter quis et inexpta deuitet aduersa. fm sniam Aug. 8. sup Gen. ad lra3. Et si dicat p h. qz nulla patiunt dolore et tristitiam q no delectant sic in seipsis: vtpote aialia irronabilia. taliu3 eni aie non sunt cognitiue sui. ac p hoc nec in seipsis seu de seipsis pnt delectari. Ad qd assumptu3 v3. q no cognoscat se falsum est: et expresse p determinatione Aug. ibide sup Gen. vbi euideter ondit oppositu. et silr. 2. de li. ar. sicut patere potest volen intueri loca pdicta. Ad pfirmatione cu di q pena inqztum pena est malu si accipiat malu pcte ad 2m modu tm ppo est falsa. Si vo accipiat coiter ad pmu et 2m modum: esto q esset vera: et silr minor sumpta sub ea non pcludit p ppositum: qz no sequit. qlibet pena est malu. igr quel3 est malu 2° mo accipiedo malu. ¶ Ad 3m concedo q si quis puaret aliq bono et no hret tristitia non min° malu hret nec min° male sibi esset q si sil cu illa priuatione magna tristitiam hret dumo per illa tristitiam nullo alio bono vel gradu boni p uaret. et hoc io: qz nihil amplius ipsa sibi noceret: ac p hoc nec deteriorem faceret. ¶ Ad 4m dom q ista locutio pena dani pot esse intransitiua vt sit sensus pena q est damnu: et sic loquunt doctores cu distinguut de pena dani et sensus: p pena damni intelligut ip3 damnu seu priuatione alicui° boni. p penam aut sensus aliqd sensibile nociuu3. alio mo illa locutio pot esse transitiua: vt dicatur pena damni pena causans et inferens danu seu qua psequit damnum: pot g pñs illud accipi triplr. vno mo sumedo pena dani determinate pmo mo tm. alio° vt sumat pena dani determinate 2° mo tm. 3° mo vt sumat coiter ad pmum et 2m modu3. Si sumatur pmo modo: negada est pña. et silr si scdo mo sumatur. Si vo 3° capiat supposito q omnis pena sit malu. concedendu est pñs qztum ad istam parte. ois pena est pena dani: sed pro alia pte q. v3 di. q nulla est pena sensus negada est pña. nam pena sensus et est pena damni. i. qua psequit vel pcomitat danu. ¶ Ad 5m dom q cu di malu esse puationem boni debiti: intelligedum est qn d3 iesse: et sicut d3. et sic accipiedo pñs pcedo ipm. Ad id quo pmo probatur esse falsum. supposito q terra prius tpe fuit inanis et incoposita et no tm prius na vel ca. qz tuc argu. non hret locu: dico q tales puatioes no erat puatioes alicui° boni p tuc debiti inesse. et per pñs non erant aliqua mala. vn sicut f3 Ugo de sacra. lib. pmo. p. 6. ac etiam Magr3 lib. 2. d. 20. si

Margin notes (left): k; Cap. 5; 6; 2; p:m 2; M; 2m; 3m; Ad pm. Margin notes (right): R; Cap. 3; Cap. 14; Ad 2m; O; Cap. 15; Cap. 8; P; Ad 3m; Ad 4m; G; Q; Ad 5m; Cap. 15

A Adam ante pctm̄ filios genuisset illi nati fuissent paruuli corpore nec dum valentes loqui vel ambulare: sine etiam scia ꝛ cognitione veritatis. ꝛ per ꝯñs cum carētia multorum bonoꝝ: que postmodū p etatis accessum fuissent adepti. ꝛ tñ tales carentie bonoꝝ non fuissent in eis vitia aut mala vlla: ideo qꝛ illa bona non erant debita eis pro tunc. sicut dico ꝙ ille priuatiões circa terram nõ erant mala aliqua: qꝛ bona apposita non erant debita inesse pro tūc. Ad aliam ꝓbationē falsitatis illius ꝯsequentis: dico ꝙ illo casu dato in Adam fuissꝫ aliquod malū: non tñ culpe nec pene ꝓprie loquēdo de pena ſm ꝙ pena dr̄ a pendo pendis. ꝛ inde dr̄ punio. vnde qui penam infert punire dr̄: ꝛ q̄uis de facto ꝛ ſm ordinationem diuinam oē malum sit peccatum vel pena peccati actualis. s. vl' originalis: vt dic̄ Aug. nõ est tñ impossibile eē aliqđ malū qđ nec pctm̄ sit nec pēa peccati. nec oppositū dicit Aug. ita eēt in casu dato. ¶ Ad 6m dico ꝙ tam angelus ille: q̄ȝ et hõ priuaret' bono aliquo. Ad 6m

vtriqȝ eni sicut ꝛ cuilibȝ rõnali creature bonuȝ est esse nāliter habilē ad bonū virtutis ꝛ esse magis habilem est magis bonū. hoc autem bonū in quocūqȝ peccante minuitur per peccatum. nam per peccatū fit magis habilis ad vitiū ꝛ minus habilis ad bonū: ꝛ h habilitas ſm aliquos est illud bonum ordinis seu ille ordo nālis: cuius corruptionē dicit Aug. esse malū in li. de nā boni: cū ait. Malum nihil aliđ est q̄ȝ corruptio vel modi vel spēi vel ordinis nālis. ad propositum dico ꝙ tam angelus ille q̄ȝ homo priuaretur bono hꝰ ordinis seu habilitatis nālis. non qꝛ postea non eēnt habiles: sed qꝛ minus essent habiles q̄ȝ prius. ¶ Ad hoc põt dici ꝙ vterqȝ priuaret' bono nālis ordinis sumendo talem ordinē: iuxta sententiam Aug. 22. ꝯ Faustuȝ. vult enim ꝙ ordo q nāliter esse dȝ in hoīe est: vt corpus sit subditū anime. inferior pars supiori. vtpote sensualitas rationi: ꝛ iterum actio rõnis ꝯtemplationi: siue per fidem operantem sicut q̄ȝdiu peregrinamur a dño: siue per specieȝ sicut qñ erimus equales angelis dei. hic autem ordo põt attendi ſm actum ꝛ ſm habilitatē: ꝛ vtroqȝ mõ qđdam bonuȝ est. Si eni bonū est vt hõ sit taliter ordinatus. bonū etiam est eē habilem taliter ordinari. h aūt habilitas in quolibet peccante minuit'. nam quilibet homo ex peccato redditur minus habilis ad hoc ꝙ rõ dominet' in ipso sensualitati: ꝛ contemplatio actioni. silr̄ angelus reddit' minꝰ habilis ad hoc ꝙ eius actio seu actiua vita ꝯtemplationi subdat'. ꝛ sic in ipso bonum minuit'. ¶ Ad argumēta ꝯ scđam ꝯnem respondeo. Ad pmū nego añs ꝓ parte scđa. Ad pmam ꝓbationem dico ꝙ nõ quelibet maioris boni negatio est maiꝰ malū. imo aliqua negatio non est malum: vt ex dictis pȝ. sȝ negatio maioris debiti inesse ꝯstātia subiecti supposita. sicut nõ q̄libet negatio maioris boni est maius vitium vel maior deformitas vtpote q̄ nõ supponit ꝯstātiam subiecti debētis habere tale bonū: imo talis nec vitiū nec difformitas est: q̄ȝuis minoris boni negõ in subiecto cui dȝ inesse ꝛ vitium ꝛ deformitas sit. Ad scđam ꝓbationem nego ꝯñaȝ ꝛ si in ꝯsequēte accipiat' ꝓprium priuari. pȝ ꝙ iplicat impossibilia. nam cū priuatio ꝓprie accepta supponat constantiā subiecti impoſſe est aliquid priuari quin sit. ꝛ per ꝯñs hēat seu sit aliqđ bonū. Si vo accipiat' improprie ita ꝙ significatū subiecti ipsius ꝯñtis sit idipm ꝙ nullū bonum hēre seu eē. adhuc nõ tȝ ꝯña ꝓpter cām dictam. s. qꝛ esse malum. ꝛ similr̄ esse peius vel pessimū supponit ꝯstantiam subiecti. vnde sicut nõ sequit': vt innuit Aug. in de nā boni: q̄ȝuis id qđ in eodē tpe minꝰ mouet' sit tardum: ꝛ qđ adhuc minus sit tardius: nõ tñ sequit' ꝙ id qđ nullatenus mouet' sit tardissimū vel maxime tardum. Et silr̄ si illud luminosum aliquo gradu sui luminis priuet' ipm sit obscurum. Et si hoc alio tanto gradu sit obscurius. si tñ omni gradu luminis p̄uetur nõ sit obscurissimū: imo nec est obscurū: sed tenebrosum: ꝛ hoc iđ: qꝛ tarditas nõ nisi ei qđ mouet': ꝛ obscuritas

Thō. pͣ 2. q. 85. ar. 2. ꝛ. 5

ad argu ꝯ 2m ꝯ.

nõ nisi ei qđ hȝ aliqđ lucis inest. ꝛ sic in ꝓposito. qꝛ maluȝ seu malitia nõ nisi existēti inest. ¶ Ad scđam ꝯcedo añs: ꝛ nego ꝯsequentiam. Ad ꝓbationeȝ dico ꝙ falsum assumit'. nam ꝛ aliquid nõ malū est fugiendum: vtpote cuius oppositum est appetendum. esse vo vtiqȝ appetēdum est. ¶ Ad tertiam etiaȝ respondendū est negando ꝯñam. Ad 2m Ad 3m

Quantum ad 2m articu. dico ꝙ pctm̄ actuale põt duplr̄ accipi. vno mõ ꝓprie ꝓ eo. s. ex q̄ pmo denoiat' quis peccās. alio mõ improprie vel saltē minꝰ ꝓprie. s. ꝓ aliquo implicato in eo ex quo pmo denominat' quis peccās vtpote ꝓ entitate aliq̄: quā faciēdo quis peccat: vel pro negatiõe seu nõ esse entitatis alicuiꝰ: quā nõ faciendo quis peccat. Primo mõ accipiēdo peccatum dicā pmo qđ est peccatū: ꝛ ex eius descriptiõe iferaȝ aliqua correlaria. Scđo inquiram an peccatū sic acceptuȝ sit aliqua entitas. Tertio videbit' qũo peccatū sit malū. ꝛ an eadem rõne dicat' malū ꝛ peccatū vel alia ꝛ alia. ¶ Quantuȝ ad pmū nihil asserēdo tñ: sȝ tñ ꝓbabilr̄ loquēdo vr̄ mihi posse dici ꝙ peccatum actuale nõ est aliud q̄ȝ voluntarie committere aliqđ vel omittere ꝯ rectam rõnem. Et ꝓp breuitatem cum satis sit in vsu vt tam eum q peccat omittēdo seu non faciendo qđ facere dȝ: q̄ȝ eū qui peccat faciēdo quod nõ dȝ: dicamus male facere: cum tñ qui omittit proprie loquēdo nihil faciat inq̄ȝtum huiꝰ dico sic. cõiter ꝛ large vtēdo vocabulo ꝙ peccatum nihil aliđ est q̄ȝ voluntarie agere ꝯ rectam rõnem seu ꝯ illud qđ agendū eēt ſm rectam rationem. hoc declaro sic. omnis qui vere dr̄ peccare seu denominat' peccans. ex hoc primo ꝛ precise dicitur peccare. quia ipse voluntarie agit ꝯ rectaȝ rationem: ꝛ vtor verbo agendi iuxta cõmunem: lȝ impropriam acceptionem eius premissam. igr̄ peccatum est volūtarie agere ꝯ rectam rationem. ꝯña clara est. nā noīe peccati nihil aliud significamus q̄ȝ illud: vñ quis pmo denominat' peccās: vt dictum est. añs pȝ. qꝛ hoc solo posito quis dicit' peccare: hoc solo remoto nequaq̄ȝ. Si enim quis agat ſȝ ꝙ recta rõ indicat eē ab illo agendū: agit sicut agere dȝ. ꝛ si sic nõ peccat. naȝ oppositū dicere scelus est ſm Aug. 3. de li. ar. ¶ Cõfirmatur. qꝛ cuȝ omnis qui peccat inq̄ȝtum huiꝰ recte vituperet' sequeret' ꝙ qui ageret vt deberet agere recte vituperaret'. ꝙ vt dicit Augu. ibidem. execrabilis est insania ꝛ miserrimus error. Rursus si quis volūtarie agit contra illud qđ ab illo agendum esse indicat recta ratio. agit ꝯ illud qđ dȝ ac per hoc recte vituperat'. non vituperaret' aūt recte si culpa careret ꝛ non peccaret vt clarum est. ꝛ etiam ponit Augu. eodē li. igit' ex hoc pmo ꝛ p̄cise quis peccat seu est peccans. sic loquendo de peccato. qꝛ ipse voluntarie agit contra rectam rationē. huic descriptioni conuertibilis est ꝛ cõsona descriptio Aug. qui. 42. cõtra Faustuȝ diffiniens peccatum ait. peccatum est factū vel dictū vel concupitum aliquid ꝯ eternam legē moxqȝ qđ per eternam legem intelligat exponens subdit. Lex vo eterna est ratio diuina: vl' voluntas dei ordinem nālem conseruari iubens ꝑturbari vetans. tantū ḡ valȝ qđ ait ꝯ eternam legē q̄ȝtuȝ si dicat' ꝯ diuinā rõnem ꝛc̄. cum igit' diuina rõ vtiqȝ rectissima semp sit oē qđ est ꝯ eternam legē est ꝯ rectam rõnē. Et quicquid est ꝯ aliquā rectā rõnē est ꝛ ꝯ q̄ȝlibet rectam rõneȝ de eodem. nā circa idē q̄libȝ rõ recta cuilȝ rõni recte cõsonat ꝛ nulla alicui aduersat': sicut nec veritas veritati. sequitur ꝙ quicquid est ꝯ rectā rõnē est ꝯ eternā legē. ac per hoc ſȝ Aug. recte dicat' peccatū esse fcm̄ vl' dcm̄ vel ꝯcupitum aliqđ ꝯ rectam rõnem. i. vt post patebit facere vel dicere vel cõcupiscere: que oīa sub vocabulo agendi comprehēduntur ꝯ rectam rõnem. si queratur cur potius dico absolute ꝯ rectā rõnē q̄ȝ ꝯcte ꝯtra rõnē diuinam. Rñdeo ne putetur peccatum esse p̄cise ꝯ rõnem diuinā ꝛ nõ ꝯ q̄ȝlibȝ rectam rõnem de eodē: aut estimet' aliquid esse pctm̄: nõ qꝛ est contra rationem diuinā inq̄ȝtum est recta. sed qꝛ est ꝯtra eam inq̄ȝtū

E Ad 2m Ad 3m 2ꝰ artic. Primū. F Cap. 37 Cap. 35 Cap. p. G D

3 est diuina. nam si per impossibile rō diuina sine de⁹ ipse non esset aut ratio illa esset errans adhuc siquis ageret contra rectam rōnem angelicā vel humanā aut aliā aliquā si qua esset peccaret. Et si nulla penitus esset ratio recta adhuc si quis ageret ꝯ illud qđ agēdum eē dictaret rō aliqua recta si aliqua eēt peccaret. Et ideo i ponēdo ꝯclusionē dixi peccatum eē agere ꝯ rectam rōnem seu ꝯ illud qđ agēdum eēt ſm rectam rōnem. ℂ Ex dictis sequunt̃ tria correl'. vnum

1ᵐ cor'. est ꝙ proprie vt supra loquēdo de pctō. pctm̄ non est aliqd incomplexe significabile: ſʒ complexe tm̄. probaẗ. nam ꝙ aliquis agit ꝯ rectam rōnem: tn̄ p orationē vel aliquid loco orationis ei equiualens in significando pōt significari.

Confir. ℂ Confirmaẗ. nam in ꝓhibitionib⁹ seu p̄ceptis negatiuis illa que prohibent̃ ꝓprie dicunt̃ peccata ⁊ affirmatiuis opposita eorum que iubent̃. sed vtrobiqꝫ sola complexe significabilia sunt hm̄. ergo sola talia ꝓprie peccata appellant̃.

R ⁊ ita est de ceteris si qua sint nō ꝓhibita. assumptum pꝫ discurrendo. cuꝫ eni dī non mechaberis: nec vir nec mulier: nec aliquid incomplexe significabile ꝓhibeẗ. Sed prohibetur ꝙ aliquis misceaẗ nō sueta de ceteris pꝫ ꝯsideranti.

2 cor'ᵐ ℂ Sed ꝯ hoc vꝫ pmo esse auctoritas Aug. ꝯ Faustum

pᵐ. p̄allegata. dicit eniꝫ pctm̄ esse dictum vel fcm̄ vel ꝯcupitū aliquid ꝯ eternam legem. constat aūt qđlibꝫ p̄dictoꝝ esse incōplexe significabile. vñ etiam ipse p terminos simplices

2ᵐ illa significat. ℂ 2ᵒ ad idem est alia diffō ab eodem data de pctō in li. de duab⁹ aiab⁹. ait enim peccatū est volūtas retinēdi vel ꝯsequēdi qđ iustitia vetat. ꝯstat aūt ꝙ voluntas seu volitio est aliquid incomplexe significabile. ℂ Confirmatur. qꝛ in plurib⁹ locis Aug. ⁊ alij sancti malū motum volūtatis seu volitionē malam dicūt eē peccatum. ⁊ cōstat ꝙ illa est incomplexe significabilis: ita bñ sicut scia color vel celum. ğ peccatum est aliqd incomplexe significabile.

Ad pᵐ. 1 ℂ Ad pmū dico qđ vt superi⁹ tetigi illi termini simplices dcm̄ factū concupitū: ponunt̃ loco infinitiuoꝝ suoꝝ verborum verbalr̄ stantiū cū iplicatione suppositoꝝ suoꝝ. ac p hoc equalenter significationē hn̄t complexoꝝ: ⁊ est sensus pctm̄ est aliqđ dicere vel facere ⁊c̄. qđ ita sit pꝫ. nam si concupitū haberet iꝓprie incomplexā significationem vtiqꝫ supponeret pro re concupita ⁊ denotareẗ ꝙ illa esset peccatū: qđ falsum est. Certū est eni ꝙ si qs ꝯcupiscat vxorem proximi vel possessioneꝫ ipsius nec vxor illi⁹ nec possessio est peccatū. idē pꝫ de illo termino factū: si quis enim adulteret̃ actualiter se adultere ꝯmiscēdo nihil incomplexe tm̄ significabile est factuꝫ ꝙ sit peccatū isti⁹. nec enim ipse nec adultera est pctm̄. nec aliquid aliud appet factum ibi nisi forte ples aliq̄ generetur: sed nec illa pctm̄ est. ergo illum alteri cōmisceri est quod Aug. vocat factū: ⁊ illud est peccatū eius. Si dicaẗ ꝙ ibi ē aliquid fcm̄. s. actus adulterādi seu adulterium ipm̄. Nō valꝫ. qꝛ nō est fingere que entitas

M aut quid incomplexe significabile distinctum ab adultero ⁊ adultera sit actus adulterandi seu adulterium. sed h̄ dicunt̃ de tali complexe significabili quale significaẗ cum dr̄ ꝯ aliquo ꝙ ipse adulterat seu ꝯmisceẗ vxori alterius: ⁊ sūt talia vocabula sic imposita pp breuitatem locutiōis: nec ēt dici pōt ꝙ illud factum qđ dī peccatuꝫ est ꝯcupiscētia ipsa seu volūtas ꝯmiscendi se vxori alterius. nam ibi Aug. ponit illa tria vocabula. dcm̄ factum concupitum. vt comprehendat tria genera peccatoꝝ q̄ cōmuniter distinguūtur. s. oris cordis ⁊ operis. vbi per concupitū significat peccatū qđ quis cogitando cōmittit: per factum vō significat peccatū qđ quis exterius cōmittit quod cogitauerat exequēdo. nō igiẗ per factum intelligit ibi Aug. concupiscentiam

Ad 2ᵐ illam. ℂ Ad 2ᵐ pōt dici ꝙ illud nomē voluntas poniẗ loco hui⁹ infiniti velle verbalr̄ stantis: ⁊ equalet illa diffinitio huic. pctm̄ est velle retinere vel ꝯsequi qđ iustitia vetat ⁊ sic saluaẗ tota intētio Aug. ⁊ sustineẗ propositum. Alio modo pōt dici ꝙ Aug. non accipit ibi stricte peccatū ⁊ ꝓprie sed improprie. scꝫ pro actu malo quem aliquis agendo peccat. talis enim act⁹ frequēter ab eo ⁊ ab alijs vocatur peccatū: ꝗuis nō ipse scꝫ agere ipsum ꝯ rectam rōnem proprie peccatū dicaẗ. Et per hoc pꝫ ēt ad ꝯfirmationem. R

2ᵐ cor' ℂ 2ᵐ corelarium est ꝙ multa ex se sunt peccata ⁊ non precise. qꝛ prohibita. qnimo posito ꝙ nō forēt ꝓhibita adhuc talr̄ agens peccaret. ⁊ loquor hic de prohibitiōe stricte. s. iperatiua qua superior inferiori iperat nō facere hoc vl' illō. pꝫ istud correlariū ex dictis: qꝛ in multis quis possꝫ agere ꝯ rectam rōnē: esto ꝙ de nō agēdo nullum p̄ceptū recepisset. igiẗ ⁊c̄. Assumptū pꝫ. qꝛ esto ꝙ nullū preceptum datuꝫ fuisset aut foret hoī dendū adhuc auxiliāte deo posset cognoscere ⁊ iudicare deum nō esse odiendū: sed diligēdū super oia. vtpote summe bonū ⁊ oiuꝫ bonoꝝ nostroꝝ auctorem: posset ēt cognoscere parētes ⁊ presertim virtuosos ⁊ filioꝝ rectos emulatores esse honorandos a filijs. viꝝ virtuosum iniustum hꝫ non esse odiendū. nemini eē iniuriandum: ⁊ multas alias virtutes practicas: quas etiam mundi Phi nō habētes vlla p̄cepta ſm legē ꝓhibentē cognouerunt. ⁊ tn̄ cum oibus istis posset deum odire: vl' nō sicut dꝫ diligere: parētes inhonorare: virtuti proximi inuidere: eiqꝫ iniuriam irrogare: non minus q̄ꝫ nunc possit habitis p̄ceptis ad opposita p̄dictorum. ꝯña pꝫ. tum qꝛ h̄ est peccare qđ volūtarie agere ꝯ rectam rōneꝫ. vt pꝫ ex dictis. tū qꝛ taliter agēs perturbaret nālem ordinē quē lex eterna fuari iubet. sicqꝫ peccaret ſm Aug. ꝯ Faustū. assumptuꝫ pꝫ ex eo ꝙ nālis ordo est vt oēs motꝰ actionesqꝫ hoīs sint rōni subiecte. vnde vt ait Aug. primo de li. ar. Anime motibus Cap. 7. cum rō dñatur ordinatus hō dicēdus est. nō enim ordo rectus aut ordo appellandus oino est vbi deteriorib⁹ meliora subijciunt̃: ⁊ paulo post. Rō ergo quaẗ irrōnales animi motus regit est: qꝛ illō. s. dominaẗ in homine cui dominatio lege debeẗ ea quā eternam esse comperim⁹: ⁊ h̄ sententia ponitur ab eodē. 22. ꝯ Faustū: vt sepius tactum ē. ℂ Cōfirmaẗ h̄ rō ex intētionē Aug. in ep'la ad Hylariū syracusanum. vbi distinguēs de lege nāli ⁊ lege scripta ait. Lege illa preuaricata q̄ est in vsu rōnis anime rōnalis in etate hominis iam rōne vtentis preuaricatores fiunt oēs pctōres terre: preuaricata vō lege etiam illa q̄ data est p Moysem multo amplius abundat delictum. Ex quib⁹ verbis pꝫ ꝙ si quis ageret ꝯ solam legē nālem siue ꝯ rectum iudicium rōnis vtiqꝫ peccaret: ſꝫ si cum hoc superadditū p̄ceptum haberet ampl⁹ peccaret. ℂ Et h̄ ꝯfirmaẗ p illō Apostoli ad Confir. Ro. Lex subintrauit vt abundaret delictum qđ ſm Aug. Cap. 4. vbi primo: non de originali: sed de actuali delicto accipiendū est. nō eni circa idem opus abundaret per subintrationem legis delictum homini opanti: vt ſm Aug. intendit Apostol⁹ nisi homo ante subintrationē legis idipsum agēdo habuisset delictum. constat aūt ꝙ nō habuissꝫ si nihil eēt pctm̄: nisi qꝛ prohibitū. ℂ Probaẗ etiam hoc correlarium ſm se. qꝛ si nulla essent peccata: nisi qꝛ ꝓhibita seqreẗ ꝙ si hoīes nulla p̄cepta accepissent q̄cūqꝫ agerēt non peccarēt. pꝫ. ſꝫ ꝯñs est falsum. ⁊ expsse contra Aug. in epistola ad Assellicū. vbi deputantib⁹ se posse suis virib⁹ implere legem illā seu mandatū quo dictū est non concupisces. ait. Et p hoc fiunt nō solū peccatores: qđ essent etiam si legē nō accepissent. ſꝫ etiam preuaricatores: qđ nō eēnt nisi legē accepissent. ℂ P. Cōstat ꝙ gētiles Phi qui legem nō acceperūt in multis peccauerūt: sicut ēt testatur Apostol⁹ Cap. j. ad Ro. ℂ 2ᵒ possibile esset homini nullo precepto ad se facto neglectis eternis ⁊ spūalibus bonis ad tēporalia corporaliaqꝫ bona ꝯuerti. igiẗ ⁊ peccaẗ. añs pꝫ. qꝛ hoc potest etiam habito precepto in oppositū. ꝯña pꝫ. tum per Aug. pmo de li. ar. hoc eni ſm eum ibidem est peccare. tū qꝛ sic perturbaretur naturalis ordo quē eterna lex seruari iubet ⁊ perturbari vetat: vt supra allegatum est: nam vt ibi. s. de lib. ar. dicit Aug. peruersi animi est ⁊ inordinati eis sequēdis Cap.

A subijci qbus ad nutum suum ducēdis potius diuino ordi/
3ᵐ. ne ac vite prelatus est. ¶ 3°. nō legimus aliqḋ p̄ceptuꝫ da
tum fuisse angelo ꝛ certum ē ita fuisse possibile: ꝛ tamen si
nulluꝫ p̄ceptum habuissꝫ ꝛ dei equalitatē appetiuisset sic
4ᵐ appetijt vtiqꝫ peccasset. ¶ 4°. si nihil eēt peccatum nisi qḋ
ꝓhibitum: cum possibile sit nihil eē ꝓhibitū: possibile eēt
odire deū ꝛ inuidere bono viro ꝛ mentiri nō eē peccatuꝫ.
ꝛ si sic vt vꝫ possibile eēt deum mētiri: cuiꝰ oppositum in p̄
lib. probatum est sufficiēter. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ nō aliunde vꝫ hoc
deo repugnare. nisi qꝛ mētiri est malefacere ꝛ pctm̄. possi/
bile ēt eēt deum odire seip̄m ꝛ inuidere bono viro. quod ē
absurdum dicē. pꝫ ꝯn̄a. qꝛ hoc non vꝫ sibi repugnare: nisi
qꝛ praua sunt ꝛ peccata. ¶ Auctoritatibꝰ ēt pꝫ correlariū
Augᵒ. hoc. ait. n. Aug. p̄mo de lib. ar. Adulterium non iō malū
Cap̄. 3. est: qꝛ vetatur lege: sꝫ ideo vetatur a lege: qꝛ malum ē. Idē
in glosa sup illud Leui. 19. nō mētiemini. determinās prius
mēdacium ēt quo nemo ledit᷑. ꝛ sic ꝓ salute illicitum eē ac
B diuina lege prohibitum q̄rit ꝯsīter. an inquit: ex quo dcm̄
ē in lege non mētiemini non licuit in tali casu vl̄ causa mē/
tiri. ꝛ respondet. d. Sꝫ magis: qꝛ iniustum erat mēdacium
ideo prohibitum: nō qꝛ ꝓhibitum: iō iniustum. huic ꝯcor/
Cap̄. 5. dat ex toto sn̄ia Phi. d. 2. ethi. nō aūt suscepit omnis opa/
tio neqꝫ omnis aie passio medietatē. Quidā eni confestim
nō ista ꝯuoluta sunt cū malitia puta gaudiuꝫ de malo ꝛ in
uerecūdia ꝛ inuidia. Et in opationibꝰ. adulterium: furtū:
homicidiū. hec enim oia ꝛ que talia dicūtur s̄m seipsa ma
ꝯ corᵐ. la eē. ¶ Sꝫ ꝯ istam ꝯnē correlariam vꝫ eē Augu. lib. 2. de
baptismo paruuloꝝ ad Marcellinū. d. nāqꝫ nec peccatuꝫ
erit si quid erit si nō diuinitus iubet᷑ vt nō fit. Item ibidē i/
fra. Quō inquit non vetatur ꝑ dei iustitiam si peccatum ē.
Itē in lib. de duabꝰ animabꝰ: nemo vituperatione inquit
vl̄ damnatiōe dignus est aut non ꝯ vetitum faciēs: aut qḋ
non pōt non faciēs. omne aūt pctm̄ vl̄ vitupandum est vel
C damnandum. Ex h ātt sequit᷑ oē pctm̄ eē ꝓhibitum. vnde ꝛ
ibidē diffiniēdo pctm̄ dicit ꝙ est volūtas retinēdi vl̄ conse
quēdi qḋ iustitia vetat. ¶ D. Ad idē valꝫ qḋ ꝯ Faustum
dicit diffiniēdo pctm̄ eē ꝯtra legē eternam. lex aūt eterna ē
rō diuina vl̄ voluntas dei ordinē naturalē ꝯseruari iubēs:
ꝑturbari vetans. Ex quo ēt sequit᷑ oē pctm̄ ꝑ legē eternaꝫ
Confir. eē vetitum. ¶ Confirmatur ista ꝑ auctoritatē psal᷑. d. p̄ua/
ricantes reputaui oēs pctōres terre. non oēs aūt eēnt p̄ua
ricantes nisi oē pctm̄ eēt p̄cepto vl̄ lege ꝓhibitum. nam vt
Cap̄. 4. dicit Apl̄s ad Ro. vbi nō ē lex nec p̄uaricatio. Itē Amb.
in lib. ꝺ paradiso. ꝛ allegat᷑ a Magistro lib. 2. dist. 35. c. p̄.
Quid ē inquit pctm̄ nisi p̄uaricatio legis diuine ꝛ celestiū
inobediētia p̄ceptoꝝ. ꝯ in p̄uaricante pctm̄ est. sꝫ in man/
dante culpa non ē. nō eni ꝯsisteret pctm̄ si interdictio non
fuissꝫ. hec Ambro. ex his ꝯcludi vꝫ omnia peccata eē ꝓhi
bita a deo: nec ob aliud vlla eē peccata. nisi qꝛ prohibita.
Rn̄o ¶ Ad ista rn̄deo ꝙ ꝓhibitio pōt dupl᷑r accipi. ꝛ sil᷑r prece
D ptum ꝛ lex. vno mō cōiter: vt videlꝫ dꝫ tam de indicatiua:
qꝫ ēt de impatiua. Indicatiua est illa q̄ tm̄modo significat᷑
aliqd nō eē agēdum seu aliud aliquid: ex quo sequit᷑ ipsuꝫ
agēdum nō eē: sicut cum significat᷑ aliqd esse iniustum aut
prauum seu vitupatione vel pena dignum. Qualia sūt illa
Cap̄. 5. v̄ba Apo. ad Ro. Qui talia agunt digni sunt morte. ꝛ ad
Ephe. ois fornicator aut immundus aut auarus ꝛc̄. non hꝫ
hēditatē in regno chr̄i ꝛ dei. ꝛ illa psal᷑. Uirū sanguinuꝫ ꝛ
dolosum abominabit᷑ dn̄s. ꝛ multa alia v̄ba ex qbus colli
gitur q̄daꝫ illicita eē ꝛ debere non fieri. ꝛ sic ꝯsīter dicunt᷑
mō aliquo ꝓhiberi. ꝛ sil᷑r cum enuntiant᷑ aliqua eē agēda
vl̄ aliqd aliud: ex quo sequit᷑ ea agēda eē: vtpote qꝛ dicunt᷑
iusta vel deo accepta aut digna retributione seu laude vel
gloria. dicunt᷑ talia precipi p̄ceptione indicatiua. voco aūt
eam indicatiuam: qꝛ vocal᷑r ꝑ v̄buꝫ indicatiui modi expri
mit᷑. Sic aliqn̄ accipi noia prohibitionis atqꝫ p̄cepti a do/
Cap̄. 6. ctoribꝰ pꝫ ꝑ Ugo. de sacra. lib. p̄. pte. 6. vbi distinctione p̄/

missa de p̄ceptis nature ꝛ discipline. In p̄cepto inquit nāe E
tria sunt. p̄ceptio ꝓhibitio ꝛ ꝯcessio. p̄ceptum aūt nāe nos
nihil aliud intelligimus qꝫ ipsam discretionē nālē q̄ intrin/
secus aspirata est: vt ꝑ eā homo erudiret᷑ de his q̄ sibi vel
appetēda vl̄ fugiēda fuerant. q̄si eni qḋdam p̄ceptuꝫ dare
erat discretionē ꝛ intelligētiam agēdi cordi hois aspirare.
Quid ꝯ cognitio faciēdoꝝ fuit nisi q̄dā ad cor hois facta
p̄ceptio: ꝛ quid rursus cognitio vitandoꝝ fuit nisi q̄daꝫ ꝓ/
hibitio. Quid v̄o cognitio eoꝝ q̄ media fuerūt estimanda
nisi q̄dam ꝯcessio ꝛc̄. ex his pꝫ ꝙ omnis cognitio quaꝫ hꝫ
hō de agēdis vel vitandis quodāmō p̄ceptio vel ꝓhibitio
dꝫ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s indicatiua seu enunciatiua cognitio. Impatiuā
dico illā qua impatur alicui aliqd agere vel nō agere: ꝛ h
exprimit᷑ ꝑ v̄bum impatiui modi vl̄ aliud eius vice. ꝛ aliō
sil᷑r significādum sumpti. sicut cū ait psal᷑. nolite loqui ad/
uersus deum iniquitatē: aut cū dn̄s ait. nō mechaberis. nō F
furtū facies ꝛc̄. ꝛ si stricte ac ꝓprie ista sumant᷑ ea tm̄ impa
tiua dꝫ qua inferiori a suo supiore impatiue aliqd ꝓhibet᷑.
Scdō mō pōt accipi ꝓhibitio spāliter ꝛ stricte. s. ꝓ impati
ua tm̄ qualis nūc est descripta. Modo ad ꝓpositū dico ꝙ
oē peccatum loquēdo de ꝓhibitione p̄mo mō est a deo ꝓ/
hibitum. ꝛ si aliquid nō esset stante diuina lege que deus ē
ꝓhibitum ip̄ni nō est pctm̄. nam oē pctm̄ eterna lux censet
saltem indicatiue eē nō agēdum: ꝛ si de aliquo nō sic cēse/
ret illud nō esset ꝯ rectam rōnem. ꝛ ꝑ ꝯn̄s neqꝫ peccatum.
dico ēt ꝙ aliqua peccata impossibile est non eē prohibita
a deo sic: loquēdo de ꝓhibitione. nam de aliquibus ipossi
bile est qn fit ꝯ legē eternam: sicut odire deum: alteri iniu/
riari ꝛc̄. q̄ s̄m se mala sunt. sicut impossibile est nō esse veꝝ
deum non eē odiēdum ꝛ nemini eē iniuriandum: sic ipossi
bile est quin summa veritas lex eterna cēseat ꝙ deus non
est odiēdus: ꝛ ꝙ nemini est iniuriandum. ac ꝑ hoc impossi
bile est ꝙ odire deum vel iniuriari proximo non sit eterna G
lege ꝓhibitum. ꝛ idē iudicium est de ceteris q̄ s̄m se iniu/
sta sunt. Si v̄o loquimur de prohibitione secundo modo:
sic siue omne pctm̄ sit prohibitum vt quibusdam videtur:
siue nō omne sꝫ aliqua tm̄ vt dicerēt alij: quia de hoc nihil
ad p̄sens diffinio: dico ꝙ non omnia necessario sunt a deo
prohibita: imo nullum: nam possibile est ꝛ fuit deo nulli
aliqḋ tale impium facere: vt certum est: tamē esto ꝙ nulla
essent aut fuissent sic prohibita ad hoc si quis odiret deuꝫ
ꝛ alia de qbus dictum est ageret vtiqꝫ peccaret. Isto secun
do modo vt supra dixi accipio ꝓhibitionē in p̄dicto correᵒ
ꝛ sic accipit᷑ a doctoribus cum talis questio disputatur. au
ctoritates v̄o oēs tam Aug. qꝫ Ambro. legē ꝛ p̄ceptuꝫ ac
prohibitionē accipiunt p̄mo modo. iō non sunt ꝯ me. Ad
auctoritatē psal᷑. dico ꝙ etiam p̄uaricatio dupliciter acci/
pitur. s. cōmuniter: quō quilibꝫ dꝫ p̄uaricator q agit cōtra
legē: cōmuniter loquēdo de lege. ꝛ spāliter prout. s. ille tm̄ H
dꝫ p̄uaricator qui agit ꝯtra legē spāliter ꝛ secundo modo
sumptam. p̄mo modo ꝛ nō secundo intelligēdū est dictum
psal᷑. sicut expsse pꝫ per Aug. in p̄allegata epistola ad Hy/
larium. ¶ 3ᵐ correlarium est. ꝙ multa pōt homo facere q̄ 3ᵐ corᵐ
deus non pōt illi p̄cipere vt faciat. non accipio autē facere
ꝓprie. vt vꝫ. idē est qḋ entitatem aliquaꝫ producere. Sed
improprie: quēadmodum aliquē ex eo ꝙ pōt fornicari vel
pōt abstinere a fornicatione: aut aliud aliquid complexe si
gnificabile mediāte infinitiuo alicuius verbi dicimus pos
se aliqd facere: qꝫuis nullum talium ꝓprie dici possit fieri:
sic tm̄ est mos loquēdi vt oia talia isto vno gn̄ali vocabulo
comprehēdamus. sic igit᷑ intelligēdo correl᷑. Istud proba/
tur primo sic. multa pōt homo facere que ipse nunqꝫ pōt p̄ᵐ
bn̄ facere. igit᷑ multa pōt homo facere que deus non pōt illi
p̄cipere vt faciat. ꝯn̄a ꝓbat᷑. qꝛ quecūqꝫ homo potest facē
si deus pōt illa sibi p̄cipere vt faciat: homo pōt illa facē ex
precepto diuino. quecunqꝫ aūt homo pōt facere ex p̄cepto
diuino vtiqꝫ pōt illa bene facere. nam quicquid homo fa/

3 ciat implēdo dei p̄ceptum bene facit sicut ⁊ quicq̄d faciat
transgrediendo mandatum male facit. Si ḡ quecunq̄ hō
pōt facere deus pōt illi p̄cipere vt faciat: quecūq̄ homo p̄t
facere ipse pōt bn̄ facere. hoc āt repugnat añti. q̄re ꝯña bo
na. añs v̄o probat̄: q2 vt p3 ex 2° correla. multa sunt ꝑm se
mala que hō pōt facere. talia āt nūq̄ pōt bn̄ facere. al̄s ma
le faciendo bn̄ faceret: ⁊ male facere eēt bn̄ facere: qḋ ipli/
cat repugnantiam. p3 ꝯña. q2 quodl3 eoꝝ que sunt ꝑm se
2 mala est qḋdam male facere. 2°. q2 hō potest multa face/
re que nunq̄ recta rōne iudicari pn̄t eē faciēda. ⁊ per ꝯñs
que ipse nunq̄ pōt bn̄ facere. na3 nunq̄ ꝯuenit aliquid bn̄
facere: nisi illud faciendum sit ꝑm rectam rōnem. Assum/
ptum probat̄. q2 multa sunt que nō esse facienda est veru3
necessarium. ⁊ per ꝯñs ea esse facienda est falsum impossi
bile. ac per hoc nunq̄ vera seu recta rōne iudicari pn̄t esse
R facienda: ⁊ tn̄ illa pōt homo facere. v̄. ḡ. nemini esse iniuri/
andum: nulli pro bono malum esse reddendū: nulli esse in/
uidendum. ⁊ multa alia que circa agibilia ita sunt prima
p̄ncipia: ⁊ per se nota esse vera: sicut ꝙ si eidem aliqua sint
equalia sibiinuicem sunt equalia: ⁊ si equalibus eq̄lia ad/
dantur que fiunt sunt equalia: aut quecūq̄ alia p̄ma p̄nci/
Cap. 18 pia in speculabilibus. ⁊ ideo Aug. 2. de li. ar. de talibus ve
ritatibus p̄mo notis circa agibilia: quas ipse vocat lumi/
na virtutum ⁊ regulas sapientie: pro eo: vt ait: ꝙ q̄to ma/
gis quis ad agēdum vitam eis innititur tāto magis viuit
sapiēter: dicit ꝙ ita sunt vere ⁊ incōmutabiles q̄3 vere atq̄
incōmutabiles sunt regule numeroꝝ: q̄uis alia exēpla po
Cap. 5. nat q̄3 supra posuerim. qḋ tn̄ non variat ꝓpositum. 2° pro
batur idē añs auctoritate Phi. 2. ethi. post verba superius
allata. H enī oīa ⁊ que talia dn̄r ꝑm seipsa mala eē sine me/
dio adijciētis: sed non supabundātie ipsoꝝ neq̄ defectus.
non igit̄ est vnq̄ circa hoc dirigere. i. recte agere: sed semꝑ
L peccare: neq̄ est bn̄ ⁊ non bn̄ circa talia in eo qḋ vt op3 ⁊
qn̄ ⁊ qūo. puta adulterari: sed simpl'r facere qḋcūq̄ horu3
pctm̄ est. textus clarus est. Aug. ēt in glosa sup leuit. supe
rius allegata. dicit ꝙ idolatria aut mechia aut furtū iustū
2m esse non potest. igit̄ nec bn̄ fieri. ¶ 2° principal'r sic. nō pos
sibile est deum aliq̄d agere ꝯ̄ rectam rōnem. igit̄ multa p̄t:
que nō p̄t deus illi p̄cipere vt faciat. añs ꝓbatur. q2 nō est
possibile deum peccare. igit̄ nec est possibile eū aliq̄d age/
re ꝯ̄ rectam rōnem. p3 ꝯña. q2 si deus aliq̄d ageret ꝯ̄ rectā
rōnem: vtiq̄ peccaret: cū nō sit aliud peccare q̄3 agere ꝯ̄ re
ctam rōne3: nec ex aliquo quis peccare dr̄ vt supra p3. ꝯña
p̄ma ꝓbat̄. q2 multa pōt homo facere q̄ si deus preciperet
hoi vt faceret vtiq̄ ageret deus ꝯ̄ rectam rōnē. v̄. ḡ. homo
pōt alteri iniuriari: primo inuidere: deum odire ⁊ hm̄ ꝑm
se peccata quecūq̄ talium deus p̄ciperet ageret ꝯ̄ rectam
rōnem. nō enī minus rectū est ⁊ recta rō iudicat nō eē p̄ci/
piendū homini vt deū odiat aut ꝓximo iniuriam faciat vl'
M inuideat alteri q̄3 iudicet non esse odiendū deū aut ꝓximo
Confir. iniuriandum vel inuidendū. ¶ Confirmat̄ idem ex verbis
q.4. Aug. 83. q. ꝙ non p̄t prauus nō esse maloꝝ suasor qḋ si ve
rum est: liquet ꝑ locum a minori ꝙ non pōt prauus non eē
maloꝝ impator seu p̄ceptor: multo siquidē peius v3 mala
p̄cipere q̄3 tm̄modo suadere. igitur si deus talia preciperet
3m ipse prauus eēt: qḋ est impossibile. ¶ 3° idem sic. nullus p̄t
fieri deo precipiēte deterior. ḡ multa pōt homo facere que
deus ⁊c̄. p3 ꝯña. q2 multa pōt homo facere que non potest
facere quin faciēdo illa fiat deterior: vtpote q̄ ꝑ3 se iniusta
sunt ⁊ peccata. añs probo sic̄ probat Aug. 83. q. ꝙ homo
q.3. non pōt fieri deo auctore deterior. arguit aūt sic. nullo sapi
ente homine fit homo deterior. non enim parua ista culpa
est: imo tanta est q̄ in sapiētem q̄uis hoiem nequeat cade
re. Est aūt deus omni hoie sapiēte p̄stantior. multo minus
igit̄ deo auctore fit deterior. multo enī prestantior dei vo/
luntas q̄3 hominis sapiētis est. Simili mō arguo nullo sa/
piēte hoie p̄cipiēte fit hō deterior. nam tāta culpa est vt in

sapiētē hoiem cadere nequeat: sicut claꝝ est ⁊c̄. ¶ Contra N
hoc pōt argui p̄ sic. oīa que p̄t hō precipe hoi vt faciat pōt ꝯ 3m cor.
ēt deus: s3 quecūq̄ pōt hō facere pōt hō hoi p̄cipere vt fa/
ciat. igit̄ ⁊c̄. ¶ 2°. oēm effectū possibilē fieri a creatura pōt 2m
deus facere ꝑ seipm̄. H p3 ex dictis in p̄ lib. dist. 42. q. 1. sed
p̄ceptum quo hoi preciperet̄ vt odiret deum aut qḋcunq̄
aliud ex se malū est possibile fieri a creatura. puta ab hoie
vel diabolo. igr̄ ⁊ tale p̄ceptum pōt deus facere ꝑ seipsu3.
⁊ sic q̄cq̄d homo pōt facere deus pōt ei p̄cipere vt faciat.
¶ 3° de nullo possibili ab homine fieri si ipm̄ ponat̄ a deo 3m
p̄cipi iplicat̄ vel infertur aliqua ꝯ̄dictio. igit̄ qḋlib3 possi/
bile ab homine fieri potest de⁹ illi p̄cipere vt faciat. ¶ 4°. 4m
si aliqua non poss3 hoc videretur de illis que supius dicta
sunt ꝑm se eē mala: s3 hoc non ē verum. nam de facto legi/
mus ipm̄ p̄cepisse filijs israel mentiri egyptijs in petendo
mutuo vasa ⁊ suppellectiles ipsoꝝ: in quo etiam vr̄ furtu3
vel rapinam eis precepisse. Itē Sansoni vr̄ p̄cepisse homi O
cidium tam suiipsius q̄3 alioꝝ. al's nō vr̄ ipm̄ posse excusa
ri a flagitio necis ꝓprie. ac per hoc sustineri posse eum nō
eē damnatum: quod tamē incunctanter tenēdum est. cum
Apostolus in catalogo sanctoru3 eum ponat ad Hebre. 2. Cap. p.
Itē Osee p̄mo legitur dominum p̄cepisse ꝓphete mecha/
ri. Scribitur enim dominū sibi dixisse. vade sume tibi vxo
rem fornicariam: ⁊ fac tibi filios fornicationū. ⁊ ꝑm Hier.
vocat fornicariam corporis meretricem. vnde de carnali
fornicatione loquit̄. non faceret āt filios fornicationu3 nisi
fornicaret̄ cum illa. ¶ Ad p̄mum hoꝝ rn̄deo negādo ma/ Ad pm
iorem sic absolute intellectam vt ponit̄. vnde sicut hō pōt
peccare ⁊ aliquid agere ꝯ̄ rectam rōnem qḋ deus non p̄t:
sic pōt alius alteri male p̄cipe qḋ deus non p̄t. Si aūt ma/
ior intelligeret̄ de iusto posse eēt ꝯcedenda. nam q̄cq̄d hō
pōt homini iuste p̄cipe pōt deus ⁊ multo plura. s3 tunc mi P
nor debite assumpta erit falsa. ¶ Ad 2m concedēdo ꝙ qḋli Ad 2m
bet p̄ceptum factibile ab homine pōt deus se solo facere.
s3 ex hoc non sequit̄ qḋ vlterius infert̄. s. ꝙ quicq̄d homo
pōt facē deus pōt illi p̄cipere vt faciat. nam aliqḋ p̄ceptu3
hominis. v̄. ḡ. quo p̄cipit alteri vt occidat aliquē aliu3: ita
deus poss3 facē causando. s. illam entitatē: que ē p̄ceptum:
qḋ tn̄ ꝑ illam nulli aliquid p̄ciperet: ⁊ tunc non eēt p̄ceptū
sicut in p̄ lib. d. 42. q. p̄' declaratum ē. ¶ Ad 3m nego añs. Ad 3m
nam vt supra probatum est aliq̄ sunt que si deus p̄ciperet
ipse peccaret: ex quo sequit̄ ꝙ ipse non eēt deus: ⁊ ex alia
pte si deus p̄ciperet deus esset: ⁊ si esset/eēt deus: ⁊ sic si il/
la p̄ciperet deus eēt deus: ⁊ deus non eēt deus: que sunt cō
tradictoria. ¶ Ad 4m nego minorē. Ad p̄ma3 probationē Ad 4m
de p̄cepto facto ad filios israel de mendacio. dōm ꝙ deus
non p̄cepit eis vt mentirentur neq̄ vt falsum aliquod intē
tione fallēdi egyptios dicerēt: sicut bn̄ ḋclaratum ē in p̄al/
legata dist. p̄mi li. q. 2. de furto ⁊ rapina p3 ꝙ non fuerunt
p̄cepta a deo: imo nec rapinam aut furtum ꝯmiserūt. nam Q
cum deus sit oīum reꝝ dn̄s atq̄ oīum hoium iudex: vtiq̄
potuit egyptios pctōres iure dominij qḋ in reb⁹ q̄s possi/
debāt hēbat priuare: ⁊ illḋ in filios israel trāsferre. Sicq̄
ex p̄cepto dn̄i filij israel res illas auferētes nec furtum nec
rapinam ꝯmiserūt: sic̄ nec alienū abstulerunt. ¶ Ad illud Ad ali
de Sansone dōm ꝙ ipse occidendo se ⁊ alios ex precepto
domini nec peccauit nec ꝯmisit homicidium ꝑm ꝙ homi/
cidium ē peccatum ⁊ in lege ꝓhibitum. vbi sciēdū ꝙ nō q̄/
libet occidēs hoiem dr̄ homicida vel cōmittere homicidi
um. alias minister iustitie occidēs malefactorē ageret con
tra dei p̄ceptum ⁊ peccaret: quod falsum est: vt p3 ꝑ Aug.
p̄mo de lib. ar. Sed vt idē ait in ep̄l'a ad Ulcitium. Qui si Cap. 3.
ne vlla legitime ptātis auc̄te hoiem occidit homicida est.
Nunc aūt talis nō fuit Sanson cū legitime tam ei q̄3 alijs
propter p̄terita ipsoꝝ delicta deus potuerit ꝑ se vel alium
quē ad hoc ministeriu3 voluisset eligere mortē iferre. qua
propter Sanson ex dei p̄cepto tanq̄ dei minister respectu

A necis ꝓprie ꝛ aliene se ꝛ alios occidens homicida nō fuit.
Ad aliō ¶ Ad illud de Osee dōm qđ (vt pꝫ ex glosis) nō est intelli
gendū illā postq̃ꝫ sumpta fuit a ꝓpħa eē fornicariam. Sꝫ
ante: ꝛ antea genuisse filios fornicationum: illā pcepit deꝰ
ꝓphete vt faceret sibi vxorē: ꝛ filios fornicationuꝫ prius ge
nitos sibi adoptaret: ꝛ vt a se genitos diligēt. vñ Hiero. in
glo. neqꝫ dñs inqt rem turpem pcepit neqꝫ ꝓpħa obedien
do peccatis ꝫ potius fornicariā ad pudiciciam reuocauit ꝛ
manēs in sua bonitate de mala bonā fecit: ꝛ alia glosa ait.
Jubet assumere fornicariā ꝛ sumere filios eius: vt q̃s illa
de fornicatione genuerat iste de meretrice supple olim ge
neret liberos: ꝛ iō ibi Hiero. in originali vꝫ velle q̃ in tex
tu non dēat eē illud. fac tibi. Sꝫ sic. sume tibi vxorem for
nicariam ꝛ filios fornicationū: cui ꝯcordat lr̄a. 70. que vt
habeť in glosa talis est. tolle tibi vxorē fornicariaꝫ ꝛ filios
B fornicationis. hoc ēt satis innuiť in textu. cum dī sume tibi
vxorem. Si. n. fiebat sibi vxor cognoscēdo legitime ipsam
Scōm nō fornicabať. ¶ Scđa ꝯ. vꝫ q̃ nullū pctm̄ actuale loquē
2ᵉ ꝯ do ꝓprie: vt supra de tali pctō est aliq̃ entitas. probať prio
ex dictis. Qm̄ nullum tm̄ cōplexe vel equalēter significa
bile est aliq̃ entitas. hec probata fuit in p̄ lib. di. 28. q. pria.
Sꝫ oē pctm̄ actuale est hꝫ: vt pꝫ ex p̄ correlario pcedentis
ꝯnis. igiť rc. ꝓbatur ēt ista ꝯ ꝑm se. ꝛ p̄ auctibꝰ: hē eni re
Augᵘ. citat Aug. in de nā ꝛ grā. satis ante mediū. Pelagius vo
lens ꝓbare nām humanam nō eē debilitatā neqꝫ imutatā
pctō dicebat sic. Añ oia querēdū puto qđ sit pctm̄. Sub
stātia an oino suba carēs nomē: quo non res nō extā non
corpus aliqđ sed pperam facti actus exprimiť. deinde ad
iungit. Credo ita est: ꝛ si ita est inquit quō potuit humanā
debilitare vel mutare nām: qđ substātia caret. Ex hac ar
gumētatione pꝫ q̃ hic Pelagius substātiam accipit cōmu
niter pro entitate seu essentia: nō ꝯcte vt substantia distin
C guitur ꝯ formas accidētales. nam si sic acciperet nullius ap
parentie foret argumentū. Quis enim non videat multis
accidentibus posse debilitari ꝛ imutari nām humanā tam
spiritualibus: sicut erroribus ꝛ prauis affectionibus qbꝰ
reddiť debilior ad cognoscēdum verū ꝛ eligendū bonūqꝫ
etiam corporalibus qbus ēt ꝑm corpus debilior redditť.
Si aūt vľr substanti pro entitate accipiat argumētum ap
paret aliqualr̄. nā satis apparere pōt alicui id qđ nulla en
titas est nullam nām imutare posse. Huic aūt argumenta
tioni ibidē respondet Aug. ꝯcedendo assumptū. s. pctm̄ nō
eē subam: ita est inquit vt dicis nō est pctm̄ aliq̃ suba: sꝫ tm̄
hoc noie perperā facti actus exprimiť. ꝛ paulo post. pctm̄
didicimus inqt non esse subam. deinde negat ꝯñam qua i
ferť q̃ nō potuit debilitare nām: siue rñdet ad iterrogatio
nem Pelagij que virtualr̄ taleꝫ portat ꝯñam ośdendo q̃
ēt ex eo q̃ nulla prorsus entitas est pōt debilitari nā. d. nō
ne attēditur: vt alia omittam ēt nō mādūcare nō esse sbaꝫ:
a sba qppe recediť: qm̄ cibꝰ sba est: sꝫ abstinere a cibo non
D est sba. Et tm̄ sba corporis si oino abstineť a cibo lāguescit.
Cōstat eni q̃ nō mādūcare nulla oino entitas est nec suba
spāliter sumpta nec accñs. Ex quo exēplo satis pꝫ ipm vo
luisse dicere pctm̄ nullaꝫ oino eē entitatē: ꝛ tm̄ ex eo potuiť
se debilitari humanā nām. sic igr̄ pꝫ ex hoc loco Aug. vo
luisse q̃ pctm̄ nō est entitas aliq̃. Jtem idē in de pfec. iusti.
circa pnᵐ recitat vnū argᵐ Celestini. quo ꝓbare nitebatur
hoiem vitare posse pctm̄. Sic āt arguebat ille. querēdum
est qđ est pctm̄: actus an res: si res est vt auctorem habeat
necesse est: ꝛ si auctorē hr̄e dī. iam alter pteř deum rei ali
cuiꝰ auctor iduci videbiť. at si hoc dici impium est: ꝯfiteri
necē est pctm̄ oē actū eē nō rē. Si igiť actus est: imo qꝛ vē
actus est vitari pōt. hic pꝫ q̃ ēt rem iste accipit vľr pro en
titate: qm̄ alias alicuiꝰ entitatis deus nō eēt auctor sic nec
pcti: qđ ipse reputat falsum ꝛ vere: vt sequēti patebit arti
culo. ꝯcludit ḡ iste p̄ pctm̄ non eē entitatē: sꝫ actum: ꝛ dein
de iferť q̃ pōt vitari. ¶ Ad hoc argᵐ sic dicit Aug. ibidē.

rñdemus pctm̄ qdē actum dici ꝛ esse nō rē. nō accipit aūt E
rem cōsuetissime pro oi signābili complexe vel incōplexe. naꝫ
hoc mō pctm̄ ꝛ actus seu qđlibet agere res dici pōt: sicut
isra rem accipit: cū iuxta auctē Job: ꝑm aliā lrām. d. erat
vir hitās rc. ꝛ sequiť. abstinēs se ab oi re mala. ait q̃ pctm̄
etsi actus sit res dici pōt. Sꝫ accipit rem ꝓ essentia seu en
titate. sic eni quelibet res alia a deo deū hꝫ auctorem: ꝛ sic
accipiēdo dicit pctm̄ esse actū nō rem ex quo pꝫ ꝓpositū: ꝛ
imediate rñdet ad ꝯnem Celestini. d. Sed ēt in corpe clau
dicatio eadē rōne actus est. nō res: qm̄ res pes ipse vľ cor
pus vel hō est qui pede vitiato claudicat: nec tm̄ vitare pt
claudicationē nisi hēat sanatū pedē. Ex quo ēt exēplo de
claratur propositū. nam nō est fingere que res vel entitas
sit claudicatio seu claudicare qđ idem est supposito ꝓ con
stanti ex dictis supra q̃ motus non sit res ꝑm se distincta a
rebus pmanētibus. Jtem Homeľ. pma sup Joā. exponens
illud Joā. p̄. oia per ipsum facta sunt ꝛ sine ipso factum est F
nihil. ait. pctm̄ quidē nō per ipm factum est: ꝛ manifestum
est: qꝛ pctm̄ nihil est. ꝛ infra sup eisdeꝫ verbis: vniuersa in
quit creatura p ipsum facta est maior. minor per ipsum fa
cta sunt: iferiora: supiora: spūales: corporales per ipsuꝫ fa
cte sunt. nulla eni forma nulla compages nulla concordia
partiū nulla qualiscūqꝫ substātia que pōt hre pondus nu
merū mensuram nisi p illud vbum ꝛ ab illo vbo creatore
cui dictuꝫ est. oia in mensura ꝛ nūo ꝛ pondere disposuisti.
hec ipse. vbi ad ꝓpositum pmo facit q̃ ait pctm̄ nihil est.
igiť nō est entitas aliq̃. scđo qꝛ vt pꝫ ex scđa parte auctori
tatis: cum ait euangelista. oia per ipm facta sunt. ply oia.
ois entitas pua ꝛ magna gñaliter significatur vt tātuꝫ va
leat illud dcm̄: ac si dicať ois entitas p ipm fcā est: in pma
autē pte dicit pctm̄ non p ipm factum est. ex qbus necio ꝛ
euidenter ꝯcludiť. igitur pctm̄ nō est entitas quō etiam vř G
ꝯclusisse Aug. q̃ pctm̄ nihil est in pma pte auctis. rōnibus
etiā ꝓbatur ꝯ ista: ꝛ p̄ qdem qꝛ si pctm̄ est entitas aliq̃ opꝫ pᵐ.
nos vel dicere alicuiꝰ entitatis que nō est deus deum non
esse factorem vel ꝯfiteri deum esse peccati auctorē: sꝫ neu
trum vř catholice posse dici. d. Aug. p̄ de lib. ar. Credimꝰ
ex vno deo esse oia que sunt: ꝛ tm̄ non eē pctōꝝ auctorem. Cap. 2.
Jtem. 83. q. dicit de deo q̃ mali auctor nō est qui ꝛ oium q̄ q. 21.
sūt auctor est: vbi sicut dicit Magr̄ lib. 2ᵒ dis. 37. in fine: ꝛ
ꝓbat p dictū eiusdē Aug. p̄ retrac. noie mali pctā itelligū Cap. 26
tur. ibidem ēt dicit Magr̄ q̃ oēs catholici tractatores as
sentiunt q̃ deus nō est auctor maloꝝ. i. pctōꝝ. ꝯstat aūt q̃
omnis entitas est de nūo eoꝝ que sunt. ¶ D. Hoc de qbus
dam in spāli pꝫ. nam nec adulteriuꝫ est aliq̃ entitas: qꝛ nec
est adulter nec adultera nec aliq̃ alia entitas fingi potest q̄
sit adulteriuꝫ: vt sup̄ dicebať. similiter nec homicidium: q
enim esset cum nec occidens nec occisus nec instrm̄ occi
dendi nec oino aliq̃ entitas appet ibi ꝯcurrere que sit hoc
pctm̄ qđ homicidium noiamus. ita est de furto ꝛ ceteris
pctis qbus exteriori opatiōe homines peccāt. Et sicut ta D
lia nō sūt entitates vlle: sꝫ tm̄modo complexe quedā signi
ficabilia: ita etiā de ceteris peccatis videť eē sentiendum.
¶ Sed ꝯ ista pōt argui. ꝛ p̄ ex auctibus preallegatis pro ꝯ 3ᵐ. ꝯ.
bādo ꝯnem. Jn vtraqꝫ eni Aug. dicit q̃ pctm̄ est actꝰ. ois
eni actus est entitas vt ꝯstat. igitur rc. Et ex hoc pꝫ q̃ cuꝫ
Aug. dicit pctm̄ nō esse rem nō capit rem vt q̃libꝫ res enti
tas dī. Sꝫ spāliter pro entitate illa que hꝫ actū q̃lis ꝓprie
est suba per se agere potens. talis nāqꝫ res non est pctm̄.
Sed est actꝰ alicuius talis rei: ꝛ cum hꝫ bñ stat q̃ pctm̄ sit
quedā entitas ꝑm se. Cōfirmať istō p Aug. met in hypoñ.
responsione p̄ᵃ. in fine. cuꝫ ait. opa diaboli q̄ vitia dñr actꝰ
sunt non res q̄ tāqꝫ per se agere dicunť aliqd. vbi apparet
quas entitates appellet res. s. eas: que p se agere dicūť ali
quid: ꝛ sic alibi se intelligi hēre ostēdit vbi actum ꝯ rem
distinguit. ¶ Scđo si pctm̄ non est aliqua entitas pcti nul
lus est auctor. nā vt in p̄ arti. dcm̄ est. non nisi entitatis ali 2ᵐ.

I qd est efficiēs cā:ꝫ hoc ꝯñs est falsū:⁊ expsse ꝯ eūdē ꝑ li°
Cap. ꝑ. de lib.ar.vbi cū distinxissꝫ de malo culpe ⁊ pene:⁊ malo ꝑ
humani gn̄is dixisset deū nullo mō esse auctorē:discipulo
querēti vtrū talis mali quisq̄ꝫ sit auctor.rn̄det:est,certe.nō
enīꝫ nullo auctore fieri posset:⁊ paulo post subdit.ꝙ qsq̄ꝫ
3ᵐ malus sui malefacti auctor existit. ¶3° ꝯstat ꝙ act⁹ qlibꝫ
voluītatis siue bon⁹ siue malus est entitas quedā.Sꝫ act⁹
Cap. 39 malus volūtatis est pctm̄:sic pꝫ ꝑ Aug.2° de lib.ar.vbi q̄/
rens a quo sit motus volūtatis cū se auertit a deo.dicit ꝙ
talis motus sine dubitatione pctm̄ est:⁊ ex h̄ ꝯcludit ipm
nō esse a deo:talis mot⁹ vtiq̄ꝫ ipse voluntatis act⁹ existit.
4ᵐ ¶4° si pctm̄ nō est entitas.igit̄ nec meritū est entitas.Si/
militer eni vtrūq̄ꝫ dōm vr̄:ꝫ ꝯñs non vr̄ dandū cū oēs ꝯfi
teant̄ dilectionē dei ordinatā eē meritū:⁊ ita de alijs bōis
5ᵐ actib⁹ volūtatis.¶5° Magr̄ 2° sniaꝶ:dis.35.dicit ꝙ libe/
K re tradi dꝫ pctm̄ esse actū malū interiorē ⁊ exteriorē.s. ma
lam cogitationē locutionē ⁊ operationē.quis aūt dubitet
cogitationē esse veram entitatē:⁊ sil'r locutionē.¶Cōfir/
matur.qꝛ nullus nunq̄ꝫ negaret odium dei vel ꝓximi esse
pctm̄:nec aliqs ēt diceret odiū hꝫ non esse entitatē.¶Ad
Ad ꝑᵐ. ꝑᵐ dōm ꝙ gn̄aliter loquēdo de actu nō oīs act⁹ est entitas
oē eni respectu cui⁹ dī potētia aliq̄ seu aliqd eē in potētia
T.c.2. act⁹ dī:sic satis pꝫ ex 9° meta.nunc āt multa significabilia
sunt hꝫ.nā respectu claudicādi ⁊ furādi ⁊ rapiendi dicunt̄
potētie.dicimus eni aliquē posse claudicare furari ⁊ rape
re:⁊ ita de plurib⁹ alijs ꝯplexe significātib⁹.Nullū autē
taliū est entitas:vt supra dicebat̄:imo ēt dicimus aliquē
posse rē aliquā destruere ⁊ ēt annihilare.v.g.deum posse
annihilare oēm creaturā:⁊ iuxta ꝯsuetudinē locutiōis di/
sputantiū.dōm esset ꝙ talis potētia reduceret̄ ad actuꝫ:si
deus oia annihilaret.deū g̊ annihilare oēm creaturā esset
actus talis potētie:⁊ tn̄ ꝯstat ꝙ nō eēt entitas vlla.¶Ad
L id qō addit̄ de acceptione huius termini res cuꝫ actus dī
nō eē rē.dōm ꝙ ex tali dicto Aug.nequaq̄ꝫ apparet ꝙ vbi
actū dicit nō esse rem accipiat reꝫ pro entitate tm̄ que per
se pōt agere:imo potius ex illa determinatione que tanq̄ꝫ
ꝑ se ⁊c̄.Innuitur quedā alia:que.s.nō ꝑ se agere pn̄t dici ⁊
esse res.Itē lꝫ hoc non absolute neget actū esse rē:in locis
tn̄ p̄allegatis negat absolute:⁊ vt dn̄sum est rem pro enti/
Ad 2ᵐ tate cōiter accipit ibidē. ¶Ad 2ᵐ dōm ꝙ aliquē eē aucto
rē pcti pōt dupl'r itelligi.Uno mō.i.factorē seu cām effici/
entē eius qō est pctm̄.alio mō.i.factorē alicuius ꝙ ipse fa
ciendo peccat:⁊ isti sensus vtiq̄ꝫ diuersi sunt.Naꝫ id qō qs
faciendo peccat non est pctm̄ : ꝫ eum facere id seu qō ipse
facit illud est pctm̄.In ꝑ̊ sensu cōcedo ꝯñs : ⁊ in scd̄o nego
ꝯn̄iam.verba Aug.ꝓcedunt in scd̄o sensu qō pꝫ:qꝛ ipse di
stinguēs ibi de malo agit.ipsum duob⁹ modis accipi sole
re.vno inqt cum male quēq̄ꝫ fecisse dicimus.alio cū malo
aliquid esse perpessum.⁊ paulo post.at si deū bonum esse
M nosci:vel credis:neq̄ꝫ enim aliter fas est male nō facis.Et
ex hoc ꝯcludit eū nō esse auctorē peccati:male āt facere ⁊
peccare idē:itaq̄ꝫ ex eo ꝙ de⁹ non peccat aliqd faciēdo.qc
qd ipse faciat ꝯcludit ipm nō esse peccati auctorē:ꝫ qꝛ qli
bet male faciēs aliqd faciendo:faciēdo illud peccat qlibꝫ
talis auctor dici pōt peccati ⁊ sui malefacti.si ly malefacti
sit dictio.nam sic malefactum dī pctm̄.si āt sit orō:adhuc
etiam in ꝑ̊ sensu pōt dici auctor sui malefacti.i. eius qō ab
ipso malefit.Illud āt qō sic ab eo malefit non est pctm̄:sed
ꝙ ipse illud male facit sibi vtiq̄ꝫ pctm̄ est:vt dicebat̄ stati.
¶Ad 3ᵐ negāda est minor proprie accipiēdo peccatum :
Ad 3ᵐ. vt pꝫ ex dictis.¶Ad ꝓbationē dōm ꝙ Aug. non accipit
ibi motum voluntatis pro illa entitate seu affectione qua
quis ꝯuertitur ad creaturā que vsitate nunc vocat̄ actus
volūtatis:sic argumētum pretēdit:⁊ istud pꝫ.nam constat
ꝙ hꝫ entitas est ab aliq̄ cā efficiente:⁊ tn̄ Aug. vult ibi ꝙ
motus ille nō sit ab aliq̄ cā.nam ꝯclusio ꝙ talis motus nō
est a deo querit.vnde igit̄ erit:⁊ respondet ita.querēti tibi

si rn̄deam nescire me fortasse eris tristior.Sed tamē vere N
rn̄deri.sciri eni non pōt ꝙ nihil est.vult dicere ꝙ qꝛ nō est
verum ipsum eē ab aliquo idcirco sciri non pōt a quo sit.
nō igit̄ accipit sic motum:sed pro illo complexe significa/
bili qō significamus cum dicimus voluntatē auerti a deo
⁊ ꝯuerti ad creatorē de quo querere vn̄ sit nō est aliud q̄ꝫ
q̄rere qd est voluntati cā ꝙ ipsa auertat̄ a deo ⁊ certe de⁹
nō est sibi talis cā:vt dicit Aug.alias esset sibi cā peccan/
di.Et vtiq̄ꝫ nec aliqd aliō est sibi talis cā ꝫ ipsa sponte sic
mouet̄:vt in ꝑ̊ ⁊ 2° caplis se.li.Aug.in ō tn̄.sic accipit ipse
motum volūtatis cum dicit eum eē pctm̄.nam ꝙ volūtas
sic mouetur vtiq̄ꝫ pctm̄ est:⁊ hoc nulla prorsus entitas est.
¶Ad 4ᵐ qcqd sit de ꝯña.ꝯñs potest ꝯcedi cum ꝓbatur Ad 4ᵐ.
ipm nō eē dandū:cū oēs ꝯcedāt dilectionē dei ordinatam
eē meritum.dōm ꝙ recte intelligētes nō intendunt ꝙ illa
entitas q̄ vocat̄ dilectio sit meritū:sed intelligūt ꝙ aliquē
diligere deum est meritū:aliquē aūt diligē deum nō est di
lectio:nec aliq̄ entitas ō mūdo sic nec alia complexe signi/ O
ficabilia.¶Ad 5ᵐ dōm ꝙ hoc nomē act⁹ pōt hr̄e duplicē Ad 5ᵐ.
sign̄ationē.vꝫ mere simplicē ⁊ incomplexā:⁊ sic nō est itel
ligēdum dcm̄ Magr̄i:si s̄mo sit de pctō ꝓprie accipiendo
pctm̄:⁊ ꝑt hr̄e sign̄ationē ꝯplexaꝫ equalent̄ ꝫ quē modū
aliq̄ ꝯplexe sign̄abilia actus appellant̄.vn̄ furari ⁊ adulte
rari dn̄r actus qdā mali:⁊ tn̄ nō sūt sign̄abilia nisi ꝯplexe
vl' equalēter:⁊ cū talia dn̄r mali act⁹ nō aliō dat̄ itellū nisi
ꝙ q adulterat̄ aut furat̄ male agit:⁊ sic itelligēdum est di
ctū Magr̄i allegatū:⁊ sic de hoc noīe actus dictū est.Sic
dōm est de istis alijs cogitatio locutio opatio.Est eni sen/
sus ꝙ male cogitare ⁊ male loqui ⁊ male operari est pec/
catum:in qb⁹ locutionib⁹ illi infinitiui stare debent.¶Ad
ꝯfirmationem eodē mō dōm ꝙ cum dī odium dei esse pec
catum:verus sensus est ꝙ aliquē odire deū est pctm̄:ita ꝙ
illud nomen odium sumit̄ ad significandū totum illud qō
significat illud complexū.aliquē odire deuꝫ:⁊ hoc fit gra P
tia breuioris locutionis:non est āt sensus ꝙ illa entitas vl'
affectio volūtatis est pctm̄ nisi forte pctm̄ accipiatur ipro
prie.vꝫ pro actu quē quis faciendo peccat:vt superius di Tertiū.
cebat̄.¶Tertia ꝯ.vꝫ ꝙ qōlibet pctm̄ est malum.ꝑ̊ modo 3ª ꝯ
distinctiōis posite in ꝓcedēti arti.accipiēdo malum.⁊ aliō
est malū etiā 2° mō accipiēdo malum:qōlibet tn̄ alia rōne
dī malum alia peccatū.ꝓbat̄ quo ad p̄mā ꝑteꝫ sic. qōlibꝫ
pctm̄ corrumpit vel diminuit aliqō bonum peccātis. igit̄
qōlibet pctm̄ est malū p̄mo mō.ꝯña pꝫ ex dictis in primo
arti.añs declarat̄.nam qōlibet pctm̄ minuit bonū ordinis
nālis ipsius peccātis:vt supra declaratum est:⁊ h̄ vl'r ve/
rum est:qn̄ āt cum h̄ corrūpit vl' minuit bonum habitum
p̄existentē:⁊ aliqn̄ gr̄am ⁊ alia dona ⁊ sic iustis bonis pri
uat peccātē:sicut ēt declarat Magr̄ lib.2.di.35.circa finē. Cap. 29
Cōfirmat̄ per Augᵐ in encħ.dicētē.ꝙ magis faciēti q̄ꝫ pa
tienti obest oē pctm̄:qō dictū nō eēt verum nisi omne pec
catum obesset peccāti. Q̄tum ad scd̄am ꝑtem pꝫ ꝯ ō pec/ Q
cato omissionis eius qui omittit hr̄e bonum velle qn̄ hr̄e
dꝫ.Q̄tum ad tertiā ꝑtē ꝓbat̄.nam qōlibet pctm̄ est malū
inq̄ꝫtum est p̄uatio boni vel inq̄ꝫtum priuat peccātem bo/
no.est āt peccatū inq̄ꝫtum est ꝯ rectā rōnem.igit̄ alia rōne
dī malū ⁊ pctm̄. ¶Ex ista ꝯne ⁊ eius ꝓbationib⁹ sequit̄ Corꝫ.
ꝙ nullū peccatū hōis remanet penitus impunituꝫ in vita
ista:ꝫ pro quolibet portat penam qui peccat.ꝓbat̄.qꝛ qō
libet pctm̄ nocet peccāti corrumpēdo vl' minuēdo bonuꝫ
eius vt dcm̄ est.igit̄ ex quolibet pctō pctōr patitur dānuꝫ Cap. 1
⁊ per ꝯñs penam.¶Cōfirmat̄ correlarium per Aug.3.ō
lib.ar.vbi ait.Quia eni nemo supat leges oipotētis crea/
toris nō sinit̄ aia nō reddere debitum:aut enim reddit bn̄
vtēdo qō accipit:aut reddit amittēdo quo vti voluit bn̄:
itaq̄ꝫ si nō reddit faciēdo iustitiam reddet patiendo mise/
riam.Et paulo post.si nō reddet faciēdo qō dꝫ reddet pa
tiēdo quod dꝫ.nullo autē iteruallo tēporis ista diuidunt̄:
vt q̄si

A vt q̄ñ alio tēpore nō faciat qđ debet ꝛ alio patiaꝛ qđ de-
bet ne min⁹ pūcto tēporis vllis pulchritudo turpeꝛ vt sit
in ea peccati dedecus sine decore vindicte: sed in futurum
iudiciū seruaꝛ ad manifestationē atq; accerrimū sensum
miserie qcqd nunc occultissime vindicatur. hoc Aug.

3us arti. **Tertius** articulus. vz vtrū actualis peccati de⁹ sit
imediata cā efficiēs: vt pz ex dictis si pctm̄
capiaꝛ ꝓprie: ꝛ silr causa efficiēs nō hz dubiū. pz enim ꝙ
nō. sed si nomē peccati capiaꝛ iꝓprie. s. ꝑ actu malo seu
quē aliquis faciēdo peccat. v. g. ꝑ mala volitione vel ali-
quo alio actu interiori vel exteriori quē agit peccator: tūc
dubiū est ꝛ de ipso sunt sollēnes opiones ꝯrie: qrū neutrā
temere affirmando: pro nunc ꝯnem affirmatiuā tanq̄ ꝓ-
babiliorē: ꝛ vt mihi videꝛ sanctoꝝ dictis magis ꝯsonam
teneo: sicut ēt ꝛ cōius teneꝛ a modernis doctoribus.

Q Aug. i lib° de morib⁹ manicheoꝝ circa pn̄m. vbi ait ꝙ in
catholica dr̄ oiuz nāꝝ atq; sbaꝝ eē auctorē deū. noib⁹ aūt
nāe atq; sbe oēm eēntiā ꝛ entitatē vlr̄ cōphendit. Qđ pz ꝑ
lraz imediate ꝓcedētē q̄ exponit qd significēt ap̄ ipz noia
B ista. Ait. n. Ipsa nā nihil aliđ ē q̄z id ꝙ itelligiꝛ i suo gn̄e eē
aliqd: itaq; vt nos iā nouo noie ab eo ꝙ ē eē vocam⁹ eēn-
tiā quā plerūq; ēt sbaz noiam⁹: ita veteres q̄ h̄ noia nō hē-
bāt ꝑ eēntia ꝛ suba nāz vocabāt. Idipm̄ ḡ malū ē si ꝓter
priuaciā velitis attēdere deficē ab essentia ꝛ ad id tēdeꝛ vt
nihil sit. Quocirca cū i catholica dr̄ oium nāꝝ atq; sbaꝝ
eē auctorē deū silr̄ itelligiꝛ ab his q̄ h̄ pn̄t itelligere nō esse
deū auctorē mali. hic clare pz ꝙ nām hic vocat oē ꝙ i suo
gn̄e est aliqd. ꝛ oē ꝙ hz eē seu oēm essentiā. ꝛ ꝑ ꝯn̄s oēm
entitatē absq; vlla exceptōe cū q̄lz sit ꝛ i suo gn̄e aliqd sit.
¶ Hāc ēt itētionē ꝯfirmāt v̄ba q̄ iā recitata sequūꝛ absq;
medio. Qūo inqt ꝑt ille q̄ oiuz q̄ sunt cā ē vt sūt cā eē rur-
sus vt nō sint? ꝛc̄. Cū igiꝛ ois entitas sit cuiuslz s̄m sniam
Aug. de⁹ ē cā vt sit. ꝛ certū ē eū loq de cā efficiēte. ¶ Ex
dictis istis pz: ꝙ rn̄sio ꝛ glosa quā tenētes ꝯnē oppositaz
dāt ad auctates Aug. qb⁹ dic̄ frequēter oēm nām ꝛ sbaz
C q̄ de⁹ nō est eē factā a deo. ꝛ ꝙ oiuz q̄ sunt de⁹ est cā. dicē-
tes eū ꝑ nām ꝛ subam nō oēm eēntiā ꝛ entitatē vlr̄ signifi-
care sz tm̄ illas q̄ ꝑ se sbsistūt ꝛ ꝑ se agē vel pati pn̄t ꝛ ꝓpo
noie sube appellanꝛ vt subam ꝯ accn̄s distiguimus: nō est
ad mētē Aug. ¶ Cōfirmaꝛ ēt istud ꝑ illđ ꝙ ipse scribit in
de nā boni circa pn̄m. loquēs. n. de spē. mō ꝛ ordie: q̄ dicit
eē cōia bona i reb⁹ a deo factis ait. Hec tria vbi magna sit
magne nāe sūt. Ubi pua sūt pue nāe sunt. vbi nulla sūt nul-
la nā ē. ꝯstat āt i q̄lz eēn° h̄ tria esse vt ibidē ēt ex seq̄ntib⁹
patē ꝑt. igiꝛ oēm essentiā Aug. vocat nām. ¶ Idē aūs ꝓ-
baꝛ ꝑ auctēm eiusdē super Io. omil. p°. vbi ait ꝙ ois crea-
tura pua ꝛ magna ꝛc̄. ꝛ iteꝝ. Nulla forma ꝛc̄ vt s̄ allega-
tū est. ¶ Itē. 12. de ci. dei. c. 5. De⁹ inqt sūme est. atq; ob h̄
ab i° fcā est ois essen° q̄ nō sūme est: qꝛ neq; illi eq̄lis eē de-
D beret q̄ de nihilo fcā esset: neqz vllo mō esse posset si ab i°
fcā nō eēt. Quid exp̄ssi⁹ dici pōt. qd. n. est entitas aliđ q̄z
essen° vl̄ eē. ¶ Itē ꝯ̄ si. ad pe. c°. fir. inquit. t. ꝛ. n. d. Scrāz
trinitatē solū deū veꝝ reꝝ oium eē visibiliū atq; iuisibiliū
creatorē ꝛc̄. ois aūt entitas ē res visibil' vel iuisibil'. ¶ Cō-
firmaꝛ h̄ ꝑ euāgelistā dicētē. Oia ꝑ ip̄m fcā sunt ꝛ sine ipso
fcm̄ ē nihil. i. vt exponit Aug. i de nā boni: nō est fcm̄ siñ
ipso aliqd. igiꝛ nō est fcā aliq̄ entitas sine ipso: igiꝛ q̄lz fcā
est fcā ab ip̄o. Multe aᵗ auctēs possent ad idē adduci: sed
istas puto sufficē. pz igiꝛ aūs. ꝯn̄a probatur: qꝛ si cuiuslz
entitatis q̄ sit de⁹ est auctor. igiꝛ entitas h̄ est actus malus
ipse ē actor. vel igiꝛ imediate efficiēs ipsam. vel me° tm̄:
vt pote mouēs ad agēdū illā illđ qđ ime° effic̄ ipsam. hoc
2ᵐ dici nō pōt: qꝛ tūc deo auctore fieret hō deterior: ꝛ ita ēt
de⁹ facēt nos facere mala: quēadmodū dcm̄ est i. 26. di. ꝙ
ipse facit non facere bonam blassemum ꝛ hereticum est
sentire. relinquitur ergo primum qđ est intētum. ¶ Nec
valet dicere ꝙ ipse pro tanto est cā mediata: qꝛ fuit cā cāe

imediate. s. ipsi⁹ volūtatis: esto ꝙ nō moueat volūtatē ad E
effici" ip̄z actū malū. ñ valz inquā: qꝛ tūc nec v̄e nec ꝓp̄e
dicēꝛ cā ei⁹ sicut nec pr̄ sor. vere dr̄ genitor aut cā platonis
a sor. geniti. ¶ 2° sic. Oē bonū qđ nō est de⁹ ē ab efficiente
deo ꝛ accipio boᵐ nō tm̄ ꝑ bono moris: sz ēt ꝑ bono nāe.
igiꝛ actus mali ꝛc̄. Aūs pz ꝑ illud Aug. 2. de li°. ar. c°. 39.
Tu pietatē icōcussam tene vt nullū tibi bonū vel sentiēti
vel itelligēti vel q̄q mō cogitāti occurrat qđ nō sit ex deo.
Ita. n. nulla nā occurrit q̄ nō sit ex deo. ꝑ istā vltimā clau-
sulā pz eū loq vlr̄ de bono ēt nāe. q̄ sensus ēt ex seq̄ntibus
ꝯfirmaꝛ. subdit. n. Detracto penit⁹ oi bono nō qdē nō ni-
hil: sed nihil oino remanebit. Oē āt bonū ex deo. nulla ḡ
nā est q̄ nō sit ex deo. Eādē sniam i plib⁹ locis pōit. ¶ Cō-
seq̄ntia ꝓbaꝛ. tū qꝛ talis act⁹ entitas q̄dā ē. ꝛ ois entitas
qđdā bonū: dicite plies eodē August' qđ oē ꝙ est inquātū
est est bonū. ꝛ in auctē nūc allegata: ait ꝙ detracto penit⁹
oi bono: nihil oino remanebit. tū qꝛ q̄lz actus voluntatis
q̄tūcūq; malus ꝑfectior entitas est quolz corporali acci-
dēte. igiꝛ q̄lz talis actus ē qđdam bonū. ꝯn̄a tenet ex eo F
ꝙ multa accidētia corꝑalia sunt q̄ꝝ qđlz est magnū bonū
ꝛ nullū est qđ nō sit aliqđ bonū. sic ex vtilitatib⁹ ꝓueniēti-
bus cog̃sci pōt. Aūs pz qꝛ q̄lz talis est act⁹ vitalis ꝛ spūa-
lis. ꝛ ꝑ ꝯn̄s q̄lz corꝑali nobilior. ¶ Cōfirmaꝛ ꝑ Aug. 9. ꝺ
tri. c. 10. q̄ spēm rei exn̄tem in aia ꝓbat esse nobiliorē spe
corꝑali extra cui⁹ ē silitudo: ꝑ hoc qꝛ est in meliore nā. vñ
ait. Melior est tm̄ imaginatio corpis i aio q̄z illa spēs cor-
poris. inquātū h̄ in meliore nā est. i. in suba vitali sicut est
animus. ¶ Cōfirmaꝛ iterū. qꝛ sicut ois aia quātūcūq; ēt
praua est oi corꝑe melior s̄m nām ꝛ nobilior vt vult Au-
gu. 3°. de li. ar. c. 5. ꝛ plibus alijs eiusdē libri. Sic oē accn̄s
aie est quolz corpis accn̄te nobilior. ¶ Cōfirmaꝛ h̄ rō ac-
ēt ꝯ ꝑ argumentationē q̄ ꝓbat Aug. in de v̄a reli. cap̄. 34
Oia esse a deo facta. Ipsū inqt quātulūcūq; esse bonū est.
qꝛ summū bonum est summe esse. ꝛ subdit: qm̄ sūma spēs
sūmū bonū est. minima spēs minimū bonū est. Omne āt
boᵐ aut deus aut ex deo. ḡ ex deo est ēt mima spēs. Sane
qđ de spē dicꝛ hoc ēt de forma dici pōt. ¶ Itē ca°. 35. pro-
bat mām esse factā a deo inquiēs ꝯcludēdo. Nōnulluz ḡ
bonū est ꝛ capacitas forē: ꝛ ideo bonoꝝ oium auctor qui
p̄stitit formā ipse fecit ēt posse formari. i. id ꝙ pōt forma-
ri. Cū igiꝛ actus malus sit qđdā bonū ꝙ ex dictis ēt ꝓba-
tur. tū qꝛ est aliqđ ens. ꝛ vt dicit Aug. quātulūcūq; eē bo-
nū est. tū qꝛ est aliq̄ spēs eēntia: qm̄ vt ibidē. s. cap̄. 34. idē
ait: qcquid est quātulacūq; spē sit necesse est. si argumen-
tatio Aug. validida ē vtiq; ꝯcludiꝛ ꝙ ipse act⁹ sit ex deo.
¶ Tertio arᵉ ad ꝯnē sic. Actus malus nō est nihil. igiꝛ ē
a deo fact⁹. Aūs certū est. ꝛ ꝯn̄a tenet ex quadā ꝯn̄a quā
Aug. facit ibidē cap̄. 34. postq̄z. n. ꝯclusit oia eē a deo fcā
q̄rit. Id igiꝛ ē vñ fecit de⁹ oia? ꝛ rn̄det. Qđ nullā spēm ha-
buit nullāq; formā: qdē nihil est aliud q̄z nihil. Nā illđ ꝙ D
in cōparatione ꝑfectoꝝ informe dr̄ si hz aliqd forme quātis
exiguū q̄zuis incohoatū nōduz est nihil. ac ꝑ hoc id quoq;
in quātū ē nō ē nisi ex deo. hic postremo vt pz talē ꝯn̄az fa-
cit. Informe nō est nihil. igiꝛ ip̄m inquātū est nō est nisi ex
deo. ex q̄ seq̄tur. igiꝛ est ex deo. q̄ ꝯn̄a si efficax est vtiq; ef-
ficax est ꝛ ista. Actus malus nō ē nihil. igiꝛ inq̄ztū est/est
ex deo. ꝛ vltra igiꝛ ē ex deo. ¶ Nec te moueat illa exclusi-
ua locutio nisi ex deo. Nō. n. intēdit Aug. excludere cām
aliā ꝑtialē a q̄ ēt fit illud infor° ꝛ iꝑfectū: multa q̄ppe talia
sunt a creaturis ēt ꝯcāntibus. Sed qꝛ esse nō possunt nisi
fiāt a deo iđ ait nisi ex deo. i. nisi facta a deo. ita vt illa non
sit exclusio aᵗterius cāe coagētis sed alteri⁹ modi essendi
q̄z ꝑ ꝑfectionē a deo. ¶ Quarto sic. actus malus iā fact⁹
ꝯseruaꝛ a deo. igiꝛ actus malus dū fit fit a deo. ꝯn̄a ꝓbaꝛ
efficacit̄ ꝑ sacrā scripturā. Ait. n. sapiens. Sap̄. ij. deo lo-
quens. Qūo posset aliqd ꝑmanere nisi tu voluisses. Aut
qđ a te vocatū nō esset cōseruareꝛ. Quid autez ē qđ a deo

I conseruat/esse a deo vocarũ/nisi esse a deo factũ. Uult igit̃
sapiẽs impõle esse aliqd ↄ̃seruari nisi sit factũ a deo:ex quo
clare p3 ↄ̃ña pmissa. ℂ Scd̃o p3 ↄ̃ña: qꝛ cũ frequenter sa/
cra scriptura dicat oia esse a deo facta: si ex tali vñ locutio
ne intelligẽdũ esset malos actus exceptos esse/vt ↄ̃rie ↄ̃nis
defensores forsitan dicerẽt: hoc nõ pp aliud videret̃ oporte
re nisi qꝛ videret̃ bonitati dei repugnare aliquo mõ efficeꝛ̃
actũ viciosum seu malũ. Sed hec existimatio statim exclu
dit̃ si attẽdat̃ ꝙ actus malus q̃ȝdiu est ↄ̃seruat̃ ꝛ ↄ̃tinuat̃
in esse ab ipso deo. sicut oẽs o3 ↄ̃cedere: vt p3 ex pbõnib⁹
3ᵉ ↄ̃nis .q. disputate sup. 45. d. pmi libri. ꝛ quãtũ sufficit ħ
pñũc ẽt ex p⁹ pte auctis sapientis nũc allegate. Non enim
plus videri põt repugnare dei bonitati actum malũ ptialr̃
efficere q̃ȝ cũ factũ ↄ̃seruare: cũ hõ nõ solũ peccet cũ p effi/
cit dictũ actũ: sed ẽt dũ postq̃ȝ factus est ipm libere ↄ̃tinu/
K nuat. igit̃ qꝛ dei bonitati nõ repugnat talẽ actũ conseruare
ↄ̃ñs est ꝙ nec sibi repugnet efficeꝛ̃. ℂ Cõfirmat̃ adhuc qꝛ
cũ cõseruare sit facere rẽ esse q̃ p⁹ imediate fuit vt sup. dꝫ.
dicebatur ꝛ ẽt haberi põt ab Aug. 9. super geñ. cap. 22. de
puis/ac ab Ansel. de casu diaboli. cap. p. nec magis indi/
gnũ deo iudicari debet ꝙ ipse aliqd faciat qd̃ imediate p⁹
nõ fuit q̃ȝ ꝙ illud idẽ faciat postq̃ȝ fuit: nã potius est negan
dũ eũ facere actum malũ cũ p⁹ fit q̃ȝ negãdũ sit deũ facere
illũ postq̃ȝ fuit. 2ᵐ aũt catholice negari nõ põt. igit̃ neq̃ȝ pᵐ
negari d3. ℂ Pro ista ↄ̃ne faciũt multa aᵒ q̃ dicta sunt i pro
bãdo 2ᵐ ↄ̃nẽ .q. disputate sup. 45. d. pmi. regre ibi et appli
ca ad ppositũ. Facit ẽt auctas Anselmi de casu diaboli. cᵒ.
20. vbi dicit expsse ꝙ deus facit oẽs nãs subales ꝛ accñta
les vl'es ꝛ indiuiduas. et adhuc specialius dicit ꝛ ipsũ pra
uum motũ volũtatis ꝛ singulas prauas actiões q̃ fiũt a p/
uersa volũtate deus facit. ℂ Cõtra ↄ̃nẽ istã põt argui p: qꝛ
si eũdem actũ malũ quẽ facit hõ facit ẽt deus: sicut hõ faci
endo illũ peccat sic de⁹ peccaret. qd̃ est ipõle. p3 ↄ̃ña qꝛ ñ
L ob aliud hõ iˢ peccat nisi qꝛ agit illũ actum malũ. ℂ Con
firmat̃: qꝛ ſm hoc seqtur ꝙ deus iuideat alteri/fallat ꝛ mẽ
tiat̃/furet̃ ꝛ alia silia dicatur cõmittẽ: q̃ nõ possunt nisi ma/
le fieri: ꝛ p ↄ̃ñs ipse peccaret. ↄ̃ña ista declarat̃. Nã accipiẽ
do furari pro actu exteriori iõ p̃ci⁹ qs dicit̃ furari qꝛ talez
actum agit. Silr̃ qs dicẽs alteri falsum iõ pcise dicitur fal
sidicus qꝛ falsam cãt orõnẽ: ꝛ si sciat illã esse falsam: vtiq̃ȝ
mẽtitur. inuidus etiã vel iuidere qs nõ dicitur nisi qꝛ elicit
actu3 inuidie. igit̃ si quosl3 tales actus etiã deus facit ipse
etiã silr̃ denoiabit̃ ꝛ dicet̃ fur: fallax ꝛ mẽtitor. ꝛ inuidus:
ꝛ silr̃ de ceteris peccatis q̃ hõ corde/ore/vel ope cõmittit.
ℂ Est ergo cõclusio probanda ꝙ actus mali quem efficit
peccator deus est imediata causa: partialis tamẽ coefficiẽs
pᵐ actum eundem. Hanc pbo primo sic. omnis actus malus
iam factus q̃ȝdiu est immediate conseruatur a deo. igitur
omnis actus malus dum fit immediate conseruatur a deo
M añs pbatur: qꝛ si aliquis malus actus non imediate con/
seruatur a deo. igitur ipse in suo existẽ nõ imediate depẽdet
a deo. ergo vel ipse a nulla re imediate dependet: ꝛ p conse
quens nec etiam mediate dependet ab aliqua: ac per hoc
est simpliciter independens: aut immediate dependet a so
la creatura vna vel pluribus simul. pmum non potest da/
ri: tum qꝛ fortiori ratione dicendum esset ꝙ ipsa volũtas ꝛ
substantia anime esset simpliciter independens cum sit res
ſm se multo perfectior actu suo qui est accidens eius: ꝛ
sic consequenter de angelis ꝛ de ceteris substantijs dicen/
dum esset quod esse falsissimũ nemo theologicus: aut ẽt
verus Phs ignorat. tum qꝛ ſm hoc sequeretur ꝙ hoc so/
lo posito. s. ꝙ deus nullam rem conseruaret: ꝛ operationẽ
illam intimam: qua ſm sanctos omnia cõtinet ab omnib⁹
rebus subtraheret adhuc act⁹ ille malus existeret: ꝛ quia
constat ꝙ tunc nulla aĩa esset: ipse vtiq̃ȝ existeret p seipm
ꝛ sine subiecto. Quod nimis absurdum est dicere. tum qꝛ
ſm hoc non esset verum quod de chro ait Apl's ad Col.
cap. p.

cũ ait. ꝛ oia in ipso cõstant. glosa. q oibus ſm diuinitatẽ in N
fusis oia sustinet ad Heb. p loquens de deo patre. portans cap. p.
oia ṽbo virtutis sue. vbi glosa. sicut ab eo creata sunt oia
ita per eũ immutabilem cõseruantur. Nec põt dici ſm. v3
ꝙ dependet imediate a sola creatura. ṽ. g. ab ipsa volunta
te de q̃ magis videret̃: qꝛ si hoc esset veꝝ seq̃retur ꝙ de⁹
non posset illum actum annihilare voluntate ipsa manẽte
ꝛ volente illum actum ↄ̃seruare: ꝛ sic volũtate creature vo
lentis omnipotẽtis ipediret̃ effect⁹: qd̃ si veꝝ est Aug. dicit̃ ca. 104.
erroneũ esse in ench. p3 ↄ̃ña: qꝛ non aliter deus annihilat
aut facit rẽ nõ esse q̃ȝ non faciẽdo eã esse ſm Ansel. de casu cap. p.
diaboli. nec obuiat si dicat̃ ꝙ preter voluntatez est aliq̃ cã
ptialis. ṽbi grã notitia obi: qa illa causat nãlr̃: ꝛ sic illa stã
te ꝛ voluntate volente cõseruare actum deus non poterit
illũ annihilare: ꝛ sic idẽ incõueniens sequitur. p3 ergo. añs
ↄ̃ña pbat̃. p qꝛ si nulla creata sufficit sine deo aliquem talẽ
actum conseruare postq̃ȝ habet esse: vt p3 ex dictis: conse/
quens est ꝙ nulla sufficiat sine deo illũ de nouo producere O
postq̃ȝ imediate non habuit esse. nã maius vel saltẽ nõ mi/
nus videt̃ esse posse 2ᵐ q̃ȝ posse pᵐ. Scd̃o qꝛ si ħ deberet a 2ᵐ
deo negari nõ pter aliud deberet: vt videtur nisi qꝛ effice
re actum malũ repugnaret bonitati diuine. S3 si ħ sibi re
pugnaret ẽt sibi repugnaret ↄ̃seruare actũ malũ postq̃ȝ p
ductus est: cũ hõ nõ solũ peccet qñ p efficit actũ malũ: sed.
etiam qñ postea illum libere ↄ̃tinuat. ac p hoc si de⁹ nõ effi
cit actũ malũ: nõ etiã ↄ̃seruet ipm: qd̃ repugnat añti. Ter/ 3ᵐ
tio p3 ↄ̃ñtia ex auctẽ sapiẽtis. d. Sapiẽtie. 5. deo loquẽtis. cap. 5.
Quõ posset aliqd pmanẽ: nisi tu voluisses: aut qd̃ a te noli
tũ nõ eẽt ↄ̃seruaret: ex cui⁹ vltima pte docet. Sap. nihil cõ
seruari posse nisi sit a deo volitũ. i. eo dicente seu faciẽte ad
esse deductum. iuxta quem sensum dicitur de ipso in psal.
Uocauit famẽ super terrã. ſm glosam: ꝛ super illd̃ Aggei. P
pmo. Uocaui siccitatẽ. i. ventũ vrẽtẽ super terrã. ℂ Scd̃o 2ᵐ pn̄.
pbo ↄ̃nem ꝛ suppono ꝙ in nulla spẽ actus mali est tantu3
vnus actus nũo pducibilis a voluntate qnimo multi sunt
pducibiles oĩo silẽs ꝛ eiusdẽ rõnis sine plures ex eis pos/
sint eẽ sil' in volũtate siue nõ. suppono ẽt ꝙ nullus taliũ est
de se magis vno tpe q̃ȝ alio pducibilis: nec ẽt in aliq̃ dato
tpe aliqs magis est pducibilis q̃ȝ ali⁹. hec sunt pbata in p
dis. 35. ꝛ satis ẽt cõiter ↄ̃cessa: l3 forte ab aliqbus dicet̃ opᵐ.
His oppositis pbo ppositũ sic. qñ volũtas efficit aliquez
actũ malũ: nõ quilibet possis silis illi fit. p3. igit̃ ille nõ fit a
sola volũtate. p3 ↄ̃ña. qꝛ cũ nullus taliũ actuũ sit p tũc ma
gis possis q̃ȝ ali⁹: ꝛ volũtas ipsa creata idrñter se ad quel3
illoꝝ hẽat nullũq̃ȝ distincte cognoscat añq̃ȝ ipse act⁹ fit: ac
p ħ nec possit velle disticte aliquẽ illoꝝ determinate pdu/
cere nisi alia cã nãlr̃ determinata ad pductionẽ vni⁹ deter
minate tm̃ ↄ̃currat: qd̃ ↄ̃stat sim eẽ. aut aliq̃ liba q̃ disticte
illos cog̃scat ꝛ aliquẽ deterˡˢ velit cõproducẽ: nullũ vnq̃ȝ
pduceret: qꝛ q̃ rõne vnũ pduceret eadẽ ꝛ quẽlibet. Sed ta/ Q
lis cã liba distincte illos cognoscẽs nõ põt eẽ alia q̃ȝ deus 3ᵐ pn̄.
vt certũ est. q̃re ꝛc̃. ℂ 3ᵒ si deus nõ eẽt imediata cã efficiẽs
act⁹ mali deus nõ eẽt factor oium entitatũ. ↄ̃ñs aũt falsu3.
est vtpote ↄ̃ articulũ fidei quo fatemur deũ factorẽ oiu3 vi
sibiliũ ꝛ inuisibiliũ. nã qd est factorẽ oium ꝛc̃. nisi oiu3 eẽn
tiaꝝ seu entitatũ ꝛ reꝝ: vñ Aug. sic itelligẽs pfessionẽ fidei
nr̃e ↄ̃ manicheos in libro de moribus eorũdẽ. ait. ꝙ in ca/
tholica ecclia dĩ oium nãrum atq̃ȝ substantiaꝝ esse aucto
rem deum: ꝛ ꝙ nãm ꝛ subam vl'r pro entitate accipiat. p3
per verba que immediate premittit ait enim sic. Ipsa natu
ra nihil aliud est q̃ȝ id qd̃ intelligit̃ in suo gñe aliquid eẽ.
itaq̃ȝ vt nos iam nouo nomine ab eo ꝙ est eẽ vocam⁹ eẽn
tiam quam plerũq̃ȝ ꝛ subam nominamus ita veteres qui
hec nomina non habebant p eẽntia ꝛ suba nãm vocabãt.
idipm ergo malu3 est si preter pertinaciam velitis accede/
re: deficere ab essentia ꝛ ad id tẽdere vt nihil sit. Quocirca
cum in ecclesia catholica dicit̃ oium nãꝝ atq̃ȝ subarũ esse

A auctorē deū:simul intelligit ab his qui hoc possunt itelli
gere nō esse deū auctorē mali. Ex his apparet ꝙ cū dicit
deū oium nārū esse auctorē atqꝫ subārū:nomine nāe si
gnificat oē qd in suo genere est aliqd. ⁊ oē qd hꝫ esse seu
oē qd est. Et certū est ꝙ nos ēt qd̄lꝫ tale ⁊ nullū aliud voca
ꝯfirma. mus entitatē ſm essentiā. ¶ Cōfirmat̄ istud ex alio. nā ex
hoc ꝙ oium natura ꝑ deus est auctor:⁊ tñ non est auctor
mali vult ibi ꝯcludere malū nihil esse: sic pꝫ intuenti ꝙ
nō ꝯcluderet nisi noīe nature ois entitatis: ⁊ oē qd nō est
nihil:sed aliqd in suo genere itelligeret. Ex his ēt pꝫ ꝙ re
spōsio ⁊ glosa quā tenētes partē qōnis oppositā dant ad
auctoritates Aug. q̄ asserunt oēm nām ⁊ subām que deꝰ
nō est eē factā a deo:⁊ qd ipse est cā oiuꝫ que sūt dicentes
eū p nām ⁊ subāꝫ nō oēm essentiā vel entitatē vl̄r signifi
care:sꝫ tm̄ illas que p se subsistūt:⁊ p se agere vl̄ pati pñt:
⁊ ꝓprio noīe sube appellant̄ ſm quos subās ꝯ̄ accñtia di
stinguimus nō est ad intellm̄ ipsius. Qd ēt pꝫ p auc̄teꝫ ip
sius sup illud. oia p ipm̄ facta sūt supius allegatā. Per au
B ctoritatē ēt euāgelij tactā ꝓbat̄ ꝯñs illatū supra esse ſlm.
ait eni. oia p ipm̄ facta sūt ⁊ sine ipso factū est nihil. i. vt ex
ponit Aug. in de nā boni. nō ē factū sine ipso aliqd. ḡ ois
entitas facta est facta p ipm̄. ꝯña ꝓbat̄:qa si deus nō est i
mediata cā efficiēs actꝰ mali vel simpl̄r nō est cā efficiens
eiꝰ:⁊ p ꝯñs nō est factor ois entitatis cū actꝰ malus vtiqꝫ
sit entitas aliq̄ vel est cā mediata tm̄:vtpote mouēs ipsaꝫ
volūtatē ad efficiēdū ipm̄ actū malū. Sed hoc dici nō pōt
qa tūc sequeret̄ ꝙ deo auctore sit hō deterior:⁊ ita deꝰ fa
ceret nos facere mala:sic dcm̄ ē in. 26. di. q. pᵒ. ꝙ ipse facit
nos facere bona:qd blasphemū ē ⁊ ipiū sentire. vñ Aug.
sup psal̄. 104. nunqd naꝫ intelligēdū vel credendū ꝙ deꝰ
cor hoium ad faciēda peccata ꝯuertat quis hoc dixerit.
Rñsio ¶ Forte dicet̄ ꝙ neutro modo deus est factor mali actꝰ:
sꝫ tm̄modo causando ⁊ ꝯseruādo voluntatē ⁊ alias ime
diatas causas simplices si plures ꝯcurrāt q̄ efficiunt ma
ꝯ̄ rñsio nem lū actū. qcqd eniꝫ est cā cause est cā causati. ¶ Sed istud
stare nō pōt:qa hec nō sufficiūt ad h̄ ꝙ vere ⁊ ꝓprie deus
C dicat̄ oium factor:aliogn posset dici ꝙ fructꝰ terre ⁊ alia
q̄ in mundo nāl̄r generant̄ deus nec imediate efficit nec
eorum causas efficere facit:sed tm̄modo illas fecit ⁊ con
seruat que ex se tātuꝫ postea huiꝰ effectus efficiunt. Sed
istud dictū recitat Augu. opinionis fuisse quorūdā. 5. sup
. Gen. ⁊ idem reprobat tanq̄ꝫ diuine scripture ꝯtrarium q̄
cap. 21. deum dicit ista facere. sicut in pmo. dist. 45. recitatum est.
¶ D. Non obstante ꝙ terra gignat ⁊ ꝯseruet quasdā her
bas:nemo tñ dicit terraꝫ facere passiones in sensibus aut
aliquas alias qualitates que causent̄ ab herbis illis:silr̄
nec locus nālis dicit̄ facere actiones que efficiunt̄ a loca
to qd ꝯseruat:vnde aer nō dicit̄ causare frigiditateꝫ cau
satam in aliquo ab aq̄ quā ꝯtinet:⁊ ita de multis alijs ar
gui posset ꝯtra hꝰ responsionē. ꝓpter qd etiā pꝫ ꝙ nunq̄ꝫ
id qd est causa cause est etiā causa causati: nisi ipsuꝫ sit cā
vt alia causa sit causa. i. vt alia causa causaret:siue qd ideꝫ
est:nisi ipsum faciat aliam cām cāre seu ipsam moueat ad
D causanduꝫ:quēadmodū in mouētibus essentialr̄ ordina
T. c. 41 tis. iuxta doctrinā Phi 8ᵒ phys. ⁊ 2ᵒ meta. pmū mouet 2ᵐ
t. c. 5. ⁊. x ⁊ est illi cā vt moueat aliud. de qbus locis sumptaꝫ puto
4ᵐ illā magr̄alē ꝓpōnē. ¶ 4ᵒ sic. oē bonū:qd nō est deus est
ab efficiente deo:⁊ loquor nō tm̄ de bono moris: sed etiā
nāe. igit̄ ois actus malus est ab efficiente deo. añs pꝫ per
cap. 39. illud Aug. 2. de lib. ar. tu pietatē. i. fidē inconcussam tene
⁊ nullum tibi bonuꝫ vel sentienti vel intelligenti:vel quo
quo modo cogitāti occurrat:qd non sit ex deo:ita eni nul
la natura occurrit que non sit ex deo. per hanc vltimā au
ctoritatis partem pꝫ euꝫ loqui vlter etiā de bono nature
qui sensus etiā ex sequētibus confirmat̄. nā subdit detra
cto penitus oino bono:non quidē nō nihil:sed nihil oino
remanebit. omne aūt bonuꝫ est ex deo. nulla ergo natura

est que nō sit ex deo. hec ipse. omne igit̄ non nihil ſm ipm̄ E
est bonū:⁊ omne bonū a deo. ꝯña pꝫ:tum qa actus nō est
nihil sed entitas quedam:⁊ per ꝯñs quoddā bonuꝫ vt iā
tactū est:frequēter etiā dicit Aug. ꝙ omne qd est inquā
tum est:est bonū:tm̄ qa quilibet actus voluntatis quātū
cūqꝫ malus ꝑfectior entitas est ⁊ nobilior quolibet acci
dente corporali. igit̄ quilibet est qddā bonū. pꝫ ꝯña: qm̄
multa sunt accñtia corporalia:quoꝝ qd̄libet est magnuꝫ
bonū:⁊ nullū est qd nō sit bonuꝫ:sicut etiā ex vtilitatibus
ꝓuenientibus cognosci pōt. assumptū autē ꝓbat̄ ex eo ꝙ
quilibet actus est actus vitalis ⁊ spūalis. ¶ Cōfirmat̄ p ꝯfirmaᵗ
Aug. 9ᵒ de tri. qui spēm rei exñtis in aia ꝓbat esse melio cap. 10.
rem specie corporali extra:cuius est similitudo p hoc qd
est in meliori nā:vnde ait melior est nī imaginatio corpo
ris in aio q̄ꝫ illa species corporis inquātū hec in meliore
natura est. i. in substātia vitali sicuti est animus. ¶ Confir
matur iterum:qꝛ sicut ois aia humana quātūcūqꝫ est pra F
ua melior est ⁊ nobilior ſm nām omni corpore: vt idem
Aug. vult. 3. de lib. arb. ca. 5. ⁊ pluribus sequētibꝰ sic. oē
accidēs aie est quocūqꝫ corporis accidēte nobiliꝰ. ¶ Cō Cōfir.
firmat̄ tota ratio ista simul cū conclusione pncipali ex ar cap. 34.
gumentatione Aug. in de vera reli. alia ipse probat oia a
deo esse facta ait eni sic. ipsum autē quātūcūqꝫ esse bonū
est:qꝛ summū bonū est summo esse. ⁊ subdit:qm̄ summa spēs
summuꝫ bonum est. minima species minimum bonum est.
Omne aūt bonuꝫ aut deus aut ex deo. igit̄ ex deo est etiā
minima species. sane qd de specie dicitur:hoc etiā de for
ma dici potest. cum igitur actus malus sit quoddā bonū:
qd ex allegatis etiā ꝓbat̄. Tum qꝛ est aliqd ens:⁊ Aug.
ait. ꝙ quātulūcūqꝫ eē est bonū. tū qa est aliqua species. i.
essentia:quoniā vt ibidem ait. quicquid est quātulūcūqꝫ
specie sic necesse est. tum qa est quedā forma:⁊ ꝙ de spe
cie dicit̄ in ꝓposito etiā de forma dici potest:vt ait. sequi
tur necessario si argumentatio eiꝰ valida sit ꝙ ipse malus
actus vtiqꝫ sit ex deo. ¶ Quinto ad idē pōt argui ex vna 5ᵐ
alia consequētia:quā facit Aug. ibidem. dicit eni ipse ibi G
ꝙ illud qd in comparatione perfectorū informe dicit̄ nō
est nihil. ⁊ statim infert sic. ac per hoc id quoqꝫ inquātuꝫ
est nō est nisi ex deo. similr̄ in proposito potest argui actꝰ
malus nō est nihil. igitur est ex deo. que ꝯsequētia confir
mat̄ etiā ex dicto eiusdē. 12. de ci. dei. vbi ait sic. deus sum cap. 5.
me est atqꝫ ob hoc ab illo facta est ois essentia que nō sū
me est: qa neqꝫ illi eq̄lis esse deberet que de nihilo facta
eēt neqꝫ vllo mō eē posset si ab illo facta nō eēt. igit̄ essen
tia q̄ est actꝰ malus cū nō sit summa eēntia nullo mō esse pōt
nisi a deo facta esset. Hec etiā videt̄ esse intentio Ansel. cap. 10
de casu diaboli. vbi discipulo dicenti. ꝙ qdem deus rerū
naturas oium faciat. fatendū est:ꝙ vō singulas actiones
ꝑuersarū volūtatū velut ipm̄ prauū motū volūtatis quo
ipsa mala volūtas se mouet faciat qs ꝯcedat? Rñdet. qd
mirū si dicimus deū facere singulas actiones q̄ fiunt ma
la voluntate cū fateamur eū facere singulas subas que fi
unt iniusta volūtate. ¶ Cōtra istā ꝯ̄nē pōt argui pmo sic. ꝯ̄ ꝯ̄nem
si eundē actū malū facit deus quē facit homo:sicut homo H
peccat faciēdo illuꝫ:sic etiā peccat deus:qd est impossibi
le. pꝫ:qa nō ob aliud homo ille peccat:nisi qꝛ facit actum
malū. ¶ Scdo si deus facit actū malū deꝰ est auctor ma 2ᵐ
loꝝ:cuius oppositū dicit Aug. in auc̄te supra allegata. ex
libro de morībꝰ manicheoꝝ. in pma rōne facta ad ꝓban
dum ꝯ̄neꝫ ⁊ in alijs locis innumeris. pꝫ ꝯña:qꝛ nō est aliud
esse auctorē mali q̄ꝫ facere actū malū. ¶ Tertio. tūc deo 3ᵐ
auctore fieret homo deterior ꝯtra eundē Aug. 83. q. ꝓba q. 3.
tur ꝯsequētia:qa qui causat actuꝫ quo homo est deterior
eo auctore sit ille deterior: si vō conclusio sit vera deus
causat actum quo homo est deterior. igit̄ ⁊c̄. ¶ Quarto. 4ᵐ
deus est vltor mali actus. igitur non est actor. antecedēs
certum est per fidē. ꝯsequētia probat̄ auctoritate fulgen

stij.o.ꝙ deus eius rei est vltor:cuius est actor. Item Aug.
cap.3. in libello qui dicit̃ ꝯfutatio catholica quorũdaʒ falso sibi
3m imputatoꝝ. dicit ꝙ ab auctore nature prorsus alienuʒ est
quicquid in vnoquoqꝫ dãnandum est. ¶ Quinto. si deus
est partialis causa act⁹ mali posset esse totalis causa actus
eiusdem:ita ꝙ solus ipse causaret actum illuʒ. cõsequẽs
hoc falsum est:quia tunc posset causare actum odiẽdi de-
um ⁊ mendaciũ:ac per hoc mentiri:cuius oppositũ pro-
batum est in ꝑmo libro. ꝯña pʒ:qa quẽcũqꝫ effectũ de⁹ po
test facere ꝯcurrente cã scd̃a:põt absqꝫ illa. alias non sibi
ipse sufficeret ad oẽm suum effectũ:sed ad aliquẽ causan-
dum indigeret adiutorio creature. hoc autẽ est falsum. d.
Aug. ꝑmo de lib. arbi. ꝙ nullus de deo optime existimat
qui nõ eum credit nulla adiutum esse natura in causando
6m quasi qui nõ sibi sufficeret. ¶ Sexto. si deus facit istum
actum malũ quẽ etiã facit iste homo:deus vult istũ actuʒ
esse. igit̃ vult istum hominẽ facere istum actum malum. ⁊
K vltra. igitur iste homo faciẽdo istũ actum malum facit il-
lud:qd̃ deus vult eũ facere:⁊ per ꝯsequẽs nõ peccat:⁊ sic
sequit̃ ex ꝯclusione ꝙ quẽcũqꝫ actum homo faciat nunq̃ꝫ
7m peccat. nã sic põt de quolibet argui. ¶ Ad ideʒ arguit q-
Pe. Au dam doctor sic. 7. si de⁹ causaret actũ malũ necessario cau
reoli. l. 2 saret deformitatẽ eius:cuius oppositũ dicunt sancti. ꝓba
d. 37. q. i tur ꝯsequẽtia:qa quidã actus sunt a quib⁹ inseparabilis
8m est deformitas. vbi gfa. odire deũ ⁊ multi alij qui habent
conuolutam malitiam:nec possunt bene fieri. ¶ Octauo
idem sic. si deus coagit voluntati in suo actu aut hoc est:
quia sequitur determinationẽ voluntatis in illo actu: sic
ꝙ voluntas prius natura se determinat:⁊ ex hoc de⁹ coa
git illi:aut econuerso. deus prius determinat se ad agen-
dum:⁊ voluntas nostra sequit̃ determinationẽ eius: aut
veniunt ad actionẽ istam:ex quo ꝑmum nõ põt dari:quia
tunc deus voluntarie coageret ad peccatũ:⁊ etiã habere-
tur ꝓpositũ:qa in illo nõ determinate coageret sibi deus:
L ⁊ sic nõ esset causa omnis actus positiui:nec scd̃m:qa tũc
voluntas determinaret̃ a deo ad peccandũ:⁊ sic non pec-
caret:q: de se nõ haberet vnde esset causa peccati:qa non
libera. determinaret̃ eniʒ ab extrinseco. nec tertiũ. Tum
qa talis concursus esset casualis. Tuʒ qa deus volũtarie
9m coageret ad peccatum. ¶ Nono ⁊ est ratio eiusdẽ. nõ est
minoris potestatis voluntas respectu actus sui q̃ꝫ agẽtia
naturalia respectu actuũ ꝓpriorum:sed agẽtia naturalia
sic eliciunt actus suos per se ꝙ deus nõ cooperat̃ actiue:
nisi per conuersationem. igit̃ ⁊c̃. ꝓbatur minor auctorita
cap. 30. tibus ⁊ rõne. ꝑma auctoritas est Aug. 7. de ci. dei. dicit sic.
deus administrat oĩa que creauit vt ipsa proprios exerce
re ⁊ coagere motus sinat. alia est Ecclesiastici. 15. deus ab
initio constituit hoiem ⁊ reliquit euʒ in manibus consilij
Cõ. 18. sui. ¶ Alia est Cõmen. 12° meta. qui sarracenos deridet:
Rõ eo ꝙ negant res habere ꝓprias opationes. ¶ Rõne etiã
M ꝓbat̃ dicta minor:qa non apparet:quare deus non possit
cõicare creature actioneʒ que nõ est creatio:sed extractio
perfectibilis ad complementum:cum illa nõ requirat in
2 agente virtutem infinitã. Secũdo:qa aut in editione for-
me de mã si deus coagit agenti nãli ambo faciunt idem
totaliter:aut deus vnam partem ⁊ agens nãle aliam. non
potest dici ꝑmũ:qa impossibile est idem esse simul a dua-
bus causis totalibus in eodẽ genere cause. nec scd̃m. Tũ
q: aliqñ forma illa est simplex carens partibus. Tum q:
tunc sequit̃ ꝙ ad partem quã facit agens nãle deus non
coaget:qd̃ est ꝓpositum. auctoritates etiã vident̃ plures
cap. 32. contra predictã ꝯclusionẽ. ait enim Aug. 2° de lib. ar. mo
tus ille auersionis quã fatemur eẽ peccatũ:qm̃ defectiu⁹
motus est. vʒ quo pertineat ⁊ ad deum non pertinere ne
dubites. Et respondet discipulo querẽti: vnde est motus
voluntatis quo auertit̃ a deo. per quã responsionẽ pʒ ex-
ca. 10. presse Aug. velle ꝙ ille motus non sit ex deo. ¶ Itẽ idem

in ꝑallegato supra libello qui dicit̃ confutatio catholica. N
ait. detestãda ⁊ abominãda opinio est:que deum cuiusq̃ꝫ
male volũtatis aut male actionis credit auctorẽ. Item in
de nã boni ante mediũ libri. cũ audimus inqt oĩa ex ipso
⁊ per ipm ⁊ in ipso:oẽs itaqꝫ naturas intelligere debem⁹
que nãlr sunt:neqꝫ eni ex ipso sũt peccata que nãm nõ ser
uant sed vitiãt:que peccata ex volũtate esse peccãtiũ mul
tis modis sancta scriptura testat̃:⁊ ꝙ nomine peccatorũ
itelligat malos act⁹. pʒ ex eo ꝙ dicit illa esse ex voluntate
peccãtiũ. soli eni actus volũtatis eliciti ⁊ imperati sũt ex
volũtate peccãtiũ. plures ẽt alie auctoritates idẽ sonant.
¶ Respõdeo ad ꝑmũ nego ꝯsequentiã. Ad ꝓbationẽ di- Rño
co ꝙ nõ ideo ꝑcise qs peccat:qa facit actũ malũ:vocãdo Ad pᵐ.
actum malum illã entitatem:que nunc a modernis voca-
tur actus malus:qd̃ dico ad excludendam acceptionem
huius nominis actus:vt dicit̃ de quibusdam cõplexe si-
gnificantibus quomodo actus negat̃ esse res proprie. i.
entitas vt in secũdo articulo dictuʒ est. Sed ideo peccat: O
q: facit illũ male. i. ꝯtra rectã rõnem:⁊ q: illũ actum quẽ
homo ꝯtra rectã rõnem:⁊ ideo male facit deus ꝼm rectã
rationẽ:ac per hoc bene facit:ideo homo illum faciendo
peccat:non deus. istud declaratur de ꝓpinquo. nã eũdem
malum actum quem homo libere continuat ⁊ conseruat
postq̃ꝫ factus est continuat etiã ⁊ conseruat deus:⁊ tamẽ
homo sic continuãdo peccat:nõ aũt deus. Similr̃ eundẽ
hoiem deus ꝓducit ⁊ format in vtero quẽ generat etiam
homo adulterãdo:⁊ tamẽ deus nõ peccat sed homo. Si
militer sicut dicit Magr̃. 3. sniaꝝ. distin. 20°. traditio chri-
sti facta est a deo iuda ⁊ a iudeis:⁊ tamẽ deus non pecca
uit. illi võ peccauerunt ⁊ ita dari possent exempla de mul
tis operibus exterioribus ad que etiam diuersi homines
concurrunt:⁊ tamẽ vnus peccat alio nõ peccãte:qa vnus
ꝼm rectã rationem ⁊ bene illud agit. alius võ ꝯ rectã rõ-
nem ⁊ male. Dices ꝙ saltẽ in his que sunt ꝼm se mala nec
possunt bene fieri concedendum erit ꝙ non fiunt a deo: P
quia tunc non solum mala:sed etiã male faceret:⁊ contra
rectam rationẽ:sicqꝫ peccaret. Dicenduʒ ꝙ nulla entitas
est vel esse potest que non possit bene fieri:lʒ non a quoli-
bet:sed ea que ꝼm se sunt mala ⁊ dicuntur non posse bene
fieri non sunt alique entitates existẽtes vel possibiles exi-
stere. Sʒ sũt cõplexe q̃dã significabilia:vt in ꝑcedẽtib⁹ di
cebat̃:q̃ ẽt ꝓpẽ pctm̃ nũcupant̃:⁊ talia nũq̃ꝫ ẽt fiũt ab eo
ꝼm illũ modũ loquẽdi:q̃ dñr fieri ab hoie. v. g̃. inuidere dĩ
eẽ malũ ꝼʒ se ⁊ dĩ fieri ab hoie:ad hũc sensuʒ. s. q: dicim⁹
ꝙ hõ inuideat. de⁹ ãt ⁊ si actũ illũ seu entitatẽ illã quã inui
diã noiam⁹:⁊ q̃ hõ dĩ inuidẽ cãet sil' cũ hoie. nõ tñ ipse in
uidet:sic nec notitia inuidẽtis ꝑtialr cũ volũtate hois cãns
inuidiã vlli inuidet:sʒ aĩa ipsa tm̃ q̃ illa entitate efficit̃:ita de
alijs vt furari mechari ⁊ hõ est doʒ. nullũ eni taliũ ꝑt de⁹:
lʒ eni oẽm entitatẽ quã agit vel mouet mẽdax. sil' ẽt agat Q
⁊ moueat de⁹. ipse tñ nec furat̃ nec mẽtit̃. Qdlʒ eni taliũ
vltra simplicẽ factionẽ aut motionẽ talis vel talis rei aliq̃
ꝯnotat ex pte ei⁹ qd̃ sic denoiat̃:que deo nõ ꝯueniũt:sic fu
rari vltra simplicẽ trãslationẽ rei de loco ad locũ ꝯnotat
rẽ illã nõ esse trãsferentis. mẽtiri ẽt vltra formationẽ false
vocis ꝯnotat eũ q mentiri dĩ velle ꝑ illã falsum signãre ⁊
aliuʒ fallere:⁊ q: deus esto ꝙ sil' ꝑtialr rẽ illã trãsferat nõ
trãsfert rẽ nõ suã:qa oĩa ei⁹ sunt:⁊ lʒ illã vocẽ mõ cũ mẽ-
tiẽte formet:nõ intẽdit ꝑ illã falsum signãre aut fallẽ quẽ-
q̃ꝫ:ideo nec ipse furari vel fur dĩ:neqꝫ mendax aut mentiri.
Dices q̃uis de⁹ nõ inuideat aut mẽtiat̃:⁊ sic de alijs:cau
sat tñ ꝼm te inuidiã in aĩa inuidẽtis:⁊ sic causat vocẽ illã q̃
mẽdaciũ dĩ:sed talia cãre videt̃ esse ꝯtra rectã rõnẽ:sic i-
nuidere ⁊ mẽtiri. nã talia faciens quodãmõ vel saltẽ iuuat
aliũ ad inuidẽdũ ⁊ mentiẽdũ:qd̃ recta rõ dictat nõ esse fa
ciẽdũ. igit̃ de⁹ male agit ⁊ peccat vt ꝑus iferebat̃. Rñdeo
ꝙ sic de⁹ nõ agit ꝯ rectã rõnẽ faciẽdo hoiem q possit ma-

A luni actū facere cū ad eū faciēdū nō cogat vel inducat. sic
nō agit ꝯ rectā rōnem ei nō subtrahēdo id sine quo nō pōt
facere malū actū: nec tamē exercitādo vel faciendo vt hō
faciat talē actū. id aūt sine quo nō potest hō malum actum
facere est coefficiētia dei: que necīa est cuilibet creature ad
suos ꝓducēdos effectus: cū nulla se sola ad aliquā ēntiaꝫ
cādā sufficiat: vt ex auctīb⁹ plibus supra adductis appa
ret. ¶ Cōfirmaᷣ rñsio hec: qm̄ certū est deum nō peccare
nec agere ꝯ rectā rōnē: ex eo ꝙ actū malū partialr̄ ꝯtinu/
at ⁊ ꝯseruat: nec sic dr̄ ipse facere vel iuuare hoiem ad pec
Ad 2m cādū ꝑ ꝯtinuationē actus mali. ¶ Ad 2m nego ꝯñam acce
pto ꝯñte in sensu quo negaᷣ a sanctis. nā cum dr̄ ab eis ꝙ
deus nō est auctor maloꝝ. h nomē malū vel est nomē sub
stātiuū. ⁊ stat pro eo qd̄ est ꝑ se malum seu malum simplr̄.
iuxta distīonem datā de malo in ṗ arti. quēadmodū sumiᷣ
in auctē Aug. de moribus manicheoꝝ: ⁊ in plib⁹ alijs lo/
cis. vel est nomē adiectiuū: substātiuū tñ vt aiunt grāmati
B ci: ⁊ nūc stat pro his q̄ denoiantᷣ mala. nō tñ vl'r pro oibus.
nā certū est ꝙ deus est auctor oium maloꝝ: ⁊ silr̄ maloꝝ
angeloꝝ: lꝫ nō sit eius auctor vl' cā ꝙ ipsi sint mali. Et silr̄
cā est ois ēntie q̄ denoiatur mala: ⁊ ꝑ ꝯñs ad hūc sensum
pōt vere dici ꝙ deus est auctor mali: sic bñ inuit Aug. rñ/
Ca. 10. dens Juliano heretico li° 3° ꝯ eū. si qd̄ ꝯ̄o supaddis ⁊ dicis
rei male auctor eē nō pōt quo id dicis. melr⁹. n. nouit ipse
loqui q̄ꝫ tu qui per ꝓphetā dicit cāre se mala. Ecce qd̄ re/
probat eū: qr dixit ꝙ rei male deus nō est auctor: ⁊ rē stri/
cte pro entitate accipit: sicut pꝫ intuēti qōnē vt vertiᷣ inter
eos. igiᷣ oppo^m est dōm: ⁊ silr̄ ex dicto reprobato apparet
mala in auctē ꝓphē denoiatiue sumi. ḡ cū sic sumiᷣ nomē
mali a sanctis: ⁊ dr̄ deus nō est auctor maloꝝ: nō stat nom̄
mali pro oibus gñaliter que denoiantᷣ mala: sꝫ stat ꝯcte ꝑ
his malis q̄ sunt peccata: sicut supra pꝫ ꝑ Magrm. nunc
aūt act⁹ malus accipiēdo h nomē act⁹: vt hꝫ significatio/
nē incōplexā. i. entitas illa q̄ dr̄ malus actus: q̄uis sic ma
lus nō est malū: nec ēt est pctm̄: lꝫ hō ipm̄ faciēs peccet: ⁊
C ex h vlterius ad ꝓbationē ꝯñe dōm est ꝙ nō est idē hec in
tentionē sanctoꝝ eē auctorē mali ⁊ facere actū malū. verū
tñ ⁊ in quo sensu sit ꝯcedēdū vel negādū deū esse auctoreꝫ
maloꝝ actuū: sic accipiēdo actū diceᷣ in rñsione ad scdam
Ad 3m auctē allegatā ꝯ. ¶ Ad 3m nego ꝯñam. Ad probationē di
co ꝙ nō qcūqꝫ causat actū ⁊c. eo auctore sit hō deterior lo
quēdo de cāre gñalr̄ ꝺm ꝙ ēt partialis cā cāre dr̄. nam si
plures hoies ꝯcurrāt ad idē opus malū ex quo neuter dr̄
altero auctore peccare vel deterior fieri. Et si vnus pncipa
liter: alter ꝯ̄o instrualr̄ aut scdario: qui pn̄° nūqꝫ dr̄ reliquo
auctore peccare. Qñ ḡ dr̄ qs alio auctore fieri melior vel
deterior dici pōt ꝙ tūc qm̄ alius est sibi cā vt faciat illude
qd̄ faciēdo est melior vel peior: ⁊ qr de⁹ cuilibet bñfaciēti
est cā vt faciat illud qd̄ bñ facit. nā nō solū partialr̄ cōcau/
sat actū bonū hois: sed ēt mouet volūtatē eius ⁊ facit eam
facere eūdē actū. nulli aūt malefaciēti est cā vt male faciat
id qd̄ malefacit: lꝫ actū illum ēt cōcauset: vt supra disti. 26.
q. ṗ habitū est. Jdcirco qlibꝫ deo auctore pōt vere dici fie
D ri melior. nullus aūt deo auctore deterior. Sed nunqd ad
hūc sensum pōt dici vere ꝙ aliquo mō alio auctore qs fit
deterior. dōm ꝙ sicut qs potest dici eē alteri cā vt male fa/
ciat: sic pōt dici ꝙ eo auctore alter deterior fiat. nullus aūt
pōt eē alteri cā imediata mouēs volūtatē eius ⁊ faciēs eā
facere actū malū: sicut de⁹ facit cā facere bonū actū. Et iō
nullus ita alio auctore fit deterior: quēadmodū deo aucto
re qs fit melior. pōt aūt qs lꝫ improprie dici alteri cā ime/
diata aliquo modo. ꝟ. g. inducēs vel suadēs ad malefaciē
dū: sic diabolus homini quē tētat ⁊ in isto sensu pōt qs di/
ci alio auctore fieri deterior. Scdo pōt dici ad arg^m iuxta
expōnē Aug. met negādo. s. eandē ꝯñam. nā qd fit aliquo
auctore fieri deteriorē Aug. ibideꝫ. exponit. s. illo auctore
cū dr̄ illo volente dr̄ fieri. ḡ deteriorē aliquo auctor est ꝺm

Aug. fieri deteriorē illo volēte ꝙ iste deterior fiat: ⁊ qr de E
us nō vult aliquē esse deteriorē: q̄uis ꝯcauset actū maluꝫ
quo quis est deterior: ideo nullus eo auctore fit deterior.
¶ Ad 4m pōt duplr̄ rñderi. Uno mō ꝙ si ly actus in añte Ad 4m
habeat signationē cōplexā añs est verū: ⁊ silr̄ ꝯñs in eodē
sensu. Si aūt hēat signationē simplicē añs est falsum. non
enim deus punit hoiem pro illa entitate quā facit ⁊ quaꝫ
vocam⁹ actū malū: sꝫ qr illā male facit: ⁊ qr illā male face/
re dr̄ ⁊ malus actus: vt act⁹ hꝫ signationē cōplexā: ideo in
tali sensu ꝯcedēdū est ꝙ deus ē vltor mali actus ⁊ eius nō
est actor sic ꝯcediᷣ ꝙ est vltor peccati ⁊ nō actor: ⁊ qr pec/
catū ⁊ act⁹ sic sumptus ēt res aliqñ dr̄: vt. s. dcm̄ est: iō ei⁹
ēt rei dr̄ vltor. cuius nō est actor. Et sic dōm est ad auctēm
Fulgentij. ¶ Ad auctē Aug. eodē mō. nā nihil est in aliq̄
damnādū: nisi pctm̄: ⁊ peccati nō est actor deus. Alio mō
pōt dici ꝺm ꝙ dicit Altissiodorēn. ꝙ sensus auctīs est ꝙ ñ F
eiusdē rei ⁊ ꝺm idē deus est actor ⁊ vltor. Sꝫ eius ē actor
inquātū entitas q̄dā: eius ꝯ̄o vltor inquātū est mala. Est
aūt mala inquātū male fit: ⁊ iō pro ea punit eū a quo ma/
le fit. ṗma solō plus placet. ¶ Ad 5m ꝯcedo ꝙ deus pōt so Ad 5m
lus actū illū cāre ⁊ actū odiendi. i. qui est odium dei: ⁊ mē
dacium ēt pōt cāre. nō tñ pōt cāre actū odiendi deum: sed
odiū dei neqꝫ pōt cāre mēdaciū vel mētiri: neqꝫ pōt causa
re actū malū: quare quēcūqꝫ actū cāret solus: lꝫ ille nunc
sit odiū dei vel mēdaciū: aut aliquis actus malus: si tñ de
us solus illū cāret sic pōt illū cāre solus nō eēt actus: neqꝫ
odiū dei vel mēdaciū: ⁊ pꝫ ista solō ex dictis in ṗ qōne di/
sputata sup. 42. di. ṗmi lib. iō eius declarationi non insisto.
¶ Ad 6m ꝯcedo ꝙ dñs vult istū esse. nego aūt ꝙ velit istū Ad 6m
hoiem facere istū actum: sicut ꝺm Magistruꝫ dist. vltima
ṗmi. tota trinitas voluit passionē christi eē ⁊ occisionē: nec
tñ voluit ꝙ iudei occiderēt christū. ideo nego ꝯñtiā illaꝫ.
¶ Ad 7m dico ꝙ si per deformitatē intelligatur aliqua en Ad 7m
titas q̄cūqꝫ ⁊ vbicunqꝫ illa sit deus coagit illam: nec oppo Aureo/
situ scio dici a sanctis: nec iste doctor ostēdit. doctores aūt li vbi. s.
aliqui moderni vtriqꝫ dicūt ꝙ lꝫ actus deformis sit a deo. G
deformitas aūt ipsa nō est a deo. qd̄ dictum pōt hēe bonū
intellectū: nō quidē ꝯcipiēdo ꝙ deformitas sit aliqua enti
tas ab actu distincta q̄ nō causetur a deo: sed intelligendo
ꝙ lꝫ actus deformis sit a deo: non tñ inquātū est deformis
est a deo. nā non est deformis nisi inquātum ꝯ rectā rōnē
sit: inq̄ꝫtū aūt sit ꝯ rectā rōneꝫ sit ab hoie: non aūt a deo: q
nihil agit ꝯ id qd̄ ab eo agendū esse iudicat rō recta. Et hu
ic ꝯcordat ꝙ alij recte intelligētes significare intēdūt cum
aiunt ꝙ deus est cā actus mali. Sꝫ nō vt malus est: qm̄. s.
ille nō est a deo vt est malus neqꝫ ēt vt est a deo est malus.
¶ Ad 8m dico iuxta modū loquēdi arguētis ꝙ deus sequiᷣ Ad 8m
tur determinationē volūtatis: non ꝙ determinatio volun
tatis sit aliqua entitas distincta a voluntate ⁊ actu eius: q
ṗ fiat a volūtate sicut imaginari videᷣ arg^m. nec ēt intelli/
gendo ꝙ ṗus nā volūtas agat actū illū q̄ꝫ deus: ꝓprie lo/
quēdo de ṗori nā: qm̄ tūc sequeretur ꝙ possit illum agere
deo nō coagēte: sicut pꝫ ex distīone prioris ꝺm nām. Sꝫ ad
hūc sensum dico deū sequi determinationē volūtatis: qm̄ D
iō deus agit illū actū: qr cū volūtas agit: ⁊ non iō qa deus
agit. iō volūtas agit: ⁊ ideo magis ꝓprie dr̄ deus coagere
volūtati in talē actū causandi q̄ꝫ volūtas dicaᷣ coagē deo.
Et cū arguitur ꝯ h iferēdo ꝙ deus volūtarie coageret ad
pctm̄: si pctm̄ accipiaᷣ proprie negāda est ꝯña: qr actus il/
le nō est pctm̄. si aūt improprie. s. pro actu malo. ꝯñs est cō
cedēdū. Qd̄ ꝯ̄o vltra addiᷣ iā exclusum est. ¶ Ad 9m dōꝫ Ad 9m
ꝙ minor est falsa sicut sufficiēter probatū est in ṗ li. di. 45.
Ad ꝓbationem q̄ est per auctēm dōm ꝙ ille auctēs nullo
mō sunt ad ꝓpo^m: qr nō habetur ex eis ꝙ deus nō coagat
agētib⁹ nālib⁹: sꝫ solūmō ꝙ agēda nālia agūt suas actio/
nes: qd̄ ego vtriqꝫ ꝯcedo. dico tamē ꝙ cū eis agit ⁊ deus.
¶ Ad ṗmā ꝓbōnē ꝑ rōnē dico ꝙ illa ēt nō ꝓbat qd̄ dꝫ ꝓr

I bare:qr dato φ de⁹ posset cõicare creature vt sola posset i
talẽ actionẽ nõ seqtur φ cõicauerit. vtrũ aũt posset vel nõ.
alibi discuti poterit. ¶ Ad 2ᵐ pbationẽ dico φ idẽ totali
ter fit ab ambob⁹. τ cũ dr̃ φ ĩpõle est idẽ esse fiẽ a duabus
causis totalib⁹. dõm φ cã dupl'r pt accipi totalis. vno mõ
totalis totalitate relata ad cãm. i. sufficiens cãre effectuũ
absqʒ ɔcursu alteri⁹ cãe p̃cise cãndo sic cãt: τ sic negãda ẽ
ista ɔña: qm̃ nec deus nec creatura ẽ sic totalis cã act⁹ ma/
li. nunqʒ eniʒ talis act⁹ fieret si de⁹ nõ cãret eũ: neqʒ etiaʒ si
creatura nõ cãret: τ de⁹ nõ aliter cãret qʒ nũc de facto cau/
sat ɔcurrẽdo cũ creatura. alio mõ totalis totalitate relata
ad effectũ. i. totũ effectũ cãns. τ sic eiusdẽ pñt eẽ plẽs tota
les cãe. eiusdẽ. n. volitionis ẽm totũ est cã noticia: τ ẽt vo/
luntas. Multa alia exẽpla pñt dici. ¶ K. Nõ minus ẽ pos
sibile idẽ ẽm totũ a duob⁹ pduci qʒ idẽ ẽm totũ iã pductũ
K a duob⁹ ɔseruari. nũc aũt idẽ actus voluntatis siue malus
ɔseruat imediate a deo ẽt ẽm hũc doctorẽ nec est dubiuʒ:
qn ẽt ab ipsa volũtate ɔseruet. Et sic pʒ φ rões premisse
Notat nõ sunt efficaces ɔ̃ ɔ̃nem p̃dictã. ¶ Aduertẽdũ aũt φ oẽs
equal'r pñt fieri ad pbãdũ φ talis actus nõ imediate con
seruetur a deo: qδ tñ vt p̃dixi oino est falsum: τ in h̃ etiam
ɔcordat ille doctor cui⁹ sunt rões vltie. nam ita põt argui
φ de⁹ ɔtinuãdo actũ malũ peccat: sic τ hõ sil' eũdem cõti/
nuãs. Itẽ φ tũc de⁹ eẽt auctor malo῀ cũ ɔseruando actum
agit ipm. ¶ L. Nõ minus apparere põt absurdũ φ deus
ɔtinuet malos act⁹ qʒ pducat. ¶ Item φ tũc de auctore
fieret hõ deterior: cũ certũ sit φ hõ ex libera cõtinuatione
actus mali reddat deterior. Itẽ ɔstat φ de⁹ punit hominẽ
pro libera ɔtinuatione actus mali. igit talis act⁹ nõ conti
nuabit a deo. Itẽ φ tũc de⁹ posset esse totalis ɔseruator τ
vltra vt ibi. Itẽ si ɔtinuat vult eũ eẽ. τ vltra. igit vult hũc
L hoiem istũ actũ ɔtinuare τc̃. Item tũc ɔtinuaret deformi/
tatem. qδ eque põt videri incõueniẽs sicut φ ageret. Itẽʒ
querendũ esset an in tali ɔtinuatione sequatur determina
tionem volũtatis τc̃. vt dẽ actione arguit. Itẽ non minus
apparet dõm φ agẽtia nãlia cõtinuẽt actiones pprias qʒ
ad auc. Aug. φ eas agãt. ¶ Ad auctoritates ẏo rñdeo. ad pmã pʒ rñ/
sio in rñsione ad 3ᵐ rõnẽ factã ɔ̃ scdam ɔ̃nem p̃cedẽtis ar
ticuli: qm̃ vt ibi dictũ est: per motũ auersionis non intelli/
git Aug. illam entitatẽ que volitio dr̃: sed illud significabi
le cõplexẽ: qδ significat cũ dicimus volũtatẽ auerti a deo.
¶ Ad 2ᵐ dõm φ nomẽ auctoris quãtũ ad ppositũ dupl'r
accipi pt. Uno mõ. cõiter pro agẽte totali vel particulari:
τ sic accipit cũ dr̃ φ deus est auctor omniũ nãrum τ oiuʒ
que sunt. Alio mõ spãliter pro agẽte totali vel partiali pri
cipali in agẽdo: τ hoc ẽt mõ accipit: cum dr̃ φ deus est au
ctor oium bono῀ motũ. i. bonarũ cogitationuʒ τ volitio/
num τ opationum. taliũ. n. vel ipse est auctor τ cã efficiẽs
totalis vel partialis pncipalis mouẽs aliã partialẽ cãm:
M vtpote volũtatẽ nr̃am ad agẽdum actus tales seu faciens
ipsam sic agere. ¶ Ad ppositũ cum deus negatur auctor
male volũtatis vel opationis accipit nomẽ auctoris 2ᵒ τ
non p̃ᵒ: qm̃ lʒ talem volitionẽ causet: nõ tñ sicut totalis ei⁹
cã: sed sicut partialis: nec tñ in sic agẽdo principalis: ita vt
moueat volũtatẽ nr̃am ad agẽdũ τ faciat eam facere talẽ
volitionẽ: aut mõ aliquo suadeat vel excitet. hoc enim opi
nari detestãda τ abominãda opinio est. ad hũc sensuʒ ibi/
dem locutũ fuisse Aug. euidẽter pʒ: ex obiectiõe cui respõ
det. nã obijciebatur sibi eũ dicere vel ex eius dictis sequi
φ adulteria τ corruptele virginũ sacrarũ: ideo ɔtingãt: qr
illas deus ad h̃ p̃destinauit vt caderent. ad hoc sic rñdet.
detestãda τ abominãda opinio est que deuʒ cuiusqʒ male
volũtatis aut male actionis credit auctorẽ: cuius p̃desti/
natio nunqʒ extra iustitiã est. Ex his pʒ φ vult negare de/
um queqʒ p̃destinasse ad mala opera: negãdo ipsum eẽ ta
lium auctorẽ. vbi si accipit auctor 2ᵒ optime sequitur intẽ
tum: qm̃ ad quecũqʒ τ qualiacũqʒ opera deus queqʒ pre
destinauit ad ea agẽda mouet illũ τ fac̃ vt faciat illa dicẽ/ N
te aplõ ad Eph. ipsi⁹. Lõci sum⁹ factura creati i xp̃o Jesu i Cap. 2.
opib⁹ bonis q̃ pparauit de⁹. i. p̃destinauit. vt i illis ãbulem⁹.
creari. n. dicimur p xp̃m i bonis opib⁹: qr fac̃ nos facẽ il/
la. nihilomin⁹ ẽt faciẽs illa nobiscũ. pʒ ẽt talis itẽ Aug. ex
eo qδ se'. ait. n. post pauca. q̃ ẽt iuuãt xp̃oᵐ. nõ g̃ casus vi
tiũ nec malignitatẽ iniquo῀ nec cupidiᵗᵉ peccãtiũ. p̃desti/
natio dei aut excitauit aut suasit aut ipulit. negat g̃ eũ au/
ctorẽ ẽʒ φ auctor dr̃ q mouet aũt suadet τc̃. ad agendũ. τ
pʒ xpᵐ. ¶ Alia auctas nõ ẽ ɔ̃: cũ loq̃t de pctis q̃ vtiqʒ non Ad aliã
sunt act⁹ mali: vt nũc de actib⁹ ẽ ẽmo. dñr ãt pctã eẽ ex vo
lũtate peccãtiũ: qr peccãtes volũᵗᵉ faciũt illa q̃ ipsos facẽ ẽ
pctm̃: τ ita ẽt itelligẽde sunt auctes alie sonantes φ hoies
faciũt pctã nõ φ ille entiᵗᵉ q̃ ab eis fiunt sint pctã: qʒuis τ
aliqñ facere peccatum pro peccare ponatur. ait sic. sensus
O facit peccatũ. i. peccat. per quod ẽt saluatur propositum.
¶ Ex dictis pʒ q̃uõ sit rñdẽᵐ ad pmᵘᵐ arg. nã accipiẽdo pctm̃ Rñõ ad
pprie ɔcedẽda ẽ ɔ̃ p' ar. qʒuis inualido medio ɔcludat. acci arg̃ᵐ prin
piẽdo ãt pctm̃ iproprie. s. p actu malo negãda ẽ ɔña. añs ẽt cipalis.
nõ ẽ vl'r ve῀ nisi loquẽdo de p se malo. act⁹ ãt malus nõ ẽ
malũ isto mõ accipiẽdo maᵐ. ¶ Ad 2ᵐ argᵐ dõm φ qʒuis Ad 2ᵐ
ɔ̃ ẽt sit vera accipᵈᵒ pprie pctm̃: pbõ tñ añs assumit cũ ait. φ
mala voᵗᵃˢ ẽ pctm̃. Si ãt pctm̃ accipiat p actu malo: tc̃ dõm
φ pcti τ mali act⁹ vtiqʒ ẽ aliqua cã efficiẽs: nec putãdũ est
Aug. vl' queqʒ doctũ vi῀ sensisse oppᵐ: τ iõ dõʒ φ Aug. si
itelligit p malã volũᵗᵃᵐ malã voliᵒⁿᵉ: sʒ ipaʒ aiaʒ seu viʒ vo
litiuã malã. τ loq̃t spãl'r de p̃ᵃ mala voluᵗᵉ: τ itellĩt φ talis
mala voᵗᵃˢ ñ hẽt cãʒ efficiẽtẽ qa nul'res fuit q̃ aliqd faciẽ
do facẽt illã malã sʒ ipa dñstẽdo a bõa voliᵗᵉ i q̃ fcã erat fa
cta ẽ mala: τ ẽ sil'e: sic si dĩcet φ aeris tenebrosi nõ ẽ aliq̃ cã
efficiẽs: qr nihil fac̃ aerẽ tenebrosuʒ aliqd i eo faciẽdo: sed
ex eo φ lumẽ dñsinit fieri i ipo ipe fit tenebrosus. Et h̃ eui/
P dẽter pʒ diligẽter aspicienti totũ capᵐ 1ᵒ: τ ẽt seq̃ns: iõ dictũ
Aug. nõ valʒ p arg. illo. ¶ Ad argᵐ i oppᵐ negãda ẽ ɔña si ad argᵐ
pprie capiat pctm̃. ¶ Ad auctẽ Aug. põt dici: sic dcm̃ ẽ i rñ in oppᵐ
dẽdo ad 2ᵐ obiõnẽ ɔ̃ pᵐ corrᵐ p' ɔ̃nis. 2 art. qõnis: φ ibi no Q
mẽ iᵒ voᵗᵃ ponit i loco inᶠⁱᵗⁱ h⁹ velle ẏbal'r stãq̃: vl' si stet no/
minal'r pure tc̃ pctm̃ accipit ab eo iproprie. s. p actu malo: τ
sic accipᵈᵒ pctm̃ vtiqʒ deus ẽ ei⁹ cã efficiẽs mõ sup̃ posito.
¶ Distin. xxxviij. xxxix. xl. τ. xlj. Questio. j.

Circa dis. 38. τ tres seq̃ntes: i qb⁹ magr̃ in
quirit de boniᵗᵉ τ malitia volũtatuʒ
τ itellectionũ: ac q̃uõ ex eis sit bonitas τ ma/
litia i exterioribus actionib⁹ indicãda. Quero
vtrũ ẽm bonitatẽ vl' malitiã itẽtiõis opantis sit
bõitas vl' malitia i ope ei⁹. Et argr̃ φ sic. p auctẽʒ Ambr. P
quã alleg. magr̃ i di. 40. dñãs. Affect⁹ tu⁹ nomẽ opi tuo i/
ponit. Aug. ẽt dic̃: vt ibiδ allegat. bonum op⁹ itẽᵒ fac. Et
sil'r vĩ dõʒ: φ malũ op⁹ itẽᵒ fac. g̃ ẽʒ bõitatẽ vl' malitiã affe
ctus siue itẽtiõis ẽ op⁹ qδ cõmittit bonũ vel malum. Q

Ad oppositũ argr̃. si ẽm boniᵗᵃᵐ vl' malitiã τc̃. Oppᵐ
seq̃t φ ois actio hois infidelis sit
mala τ vitiosa. h̃ ãt ñ vĩ dñiu: cũ i mulṫ oliʒ claruisse plẽs
morales ṽtutes legam⁹: τ idẽ adhuc credẽdũ sit de mulṫ,
ɔña p': qr ẽm Aug. stati post ẏba ipi⁹ iã recitata itẽᵗᵒᵉᵐ fi
des dirigit. Ubi g̃ ñ ẽ fides ñ ẽ itẽᵒ recta. igr̃ i ifidelib⁹ nõ ẽ
intẽᵒ recta: ac p h̃ nec bona: sʒ mala tñ. igr̃ si ẽm malitiã i/
tẽtiõis ẽ malitia exterior actõis. ois illo῀ actio mala erit.

In ista. q. erũt duo artiᶜᵘˡⁱ. in p̃ igret q̃ itẽtio cẽsenda
sit bona τ q̃ mala. i 2ᵒ ingret de pposito. p' artic.

Quantũ ad pᵐ pmitto φ h̃ nomẽ/itẽtio/ad mlta ẽ
equocũ. in ppoᵗᵒ tñ accipio ipʒ ẽm φ signi
ficat voliᵗⁱᵒⁿᵉᵐ finis: τ ita accipit a discutiẽtib⁹ pñtẽ qõnẽ. Fi
nis ãt 3ᵉ põt accipi. s. cõiter: pprie: τ magis proprie. Cõiter
accipiẽdo nomẽ finis/qδlibet volitũ seu obm volitiõis dr̃
finis. sic accipit Aug. 11. de tri. cũ ait φ voᵗᵃˢ vidẽdi finẽ nõ Cap. 6.
hʒ nisi visionẽ: siue id referat ad aᵐ: siue nõ referat: τ volũ/

A ras videdi fenestrā finē h3 visionē fenestre: ⁊ pluries ibidē: sile dic. Proprie āt dr finis nō qđcūqz volitū s3 volūtatu3: pp qđ aᵒ ē volitū:sic accipit finis qñ dr q ē cᵒgra. hos duos modos distiguit Magr i ista.d.38.cū ait. finis volūⁿʳ ē vl' iᵒ qđ voluntᵒ p qđ iplet ipsa voᵗᵃˢ: vel potiᵒ aliud ꝓpter qđ illud voluntᵒ. Magis ꝓpe ħo accipiēdo finē iᵒ tm̄ dr finis
Cap.15. pp qđ aᵒ ē volitū: ⁊ ipm pp se tm̄ ē volitū. Sic accipit fines Auic. ꝑ sufficiētie.cū ait. finis verᵒ ē q itēdit pp se ⁊ pp quē cetere res appetunt: cui ēt ꝯcordat Phs 2ᵉ meta.d. finis ē:
T.7.c.8 qđ nō ē aliᵒ cā s3 alia illiᵒ. ⁊ Com̄. ibi dic. q descriptio cāe finalis ē vt nō sit pp aliā cām. Sic ꝯformit pt accipi itētio cōit: ⁊ sic ois volitio ē itēᵒ. ꝓpe ⁊ sic volitio illiᵒ pp qđ aliđ qđ ē volitū dr itētio. magis ꝓpe ħo volitio ciᵒ: qđ ē pp se
2ᵐ pmit/tendum. volitū: ⁊ aᵒ pp ipm itēᵒ appellat: ⁊ h 3ᵒ accipit i pp°. ¶ 2ᵒ pmitto q bōitas ⁊ malitia itētiōis: sic ⁊ bonitas ⁊ malitia electiōis ⁊ opōnis seqñ attēdit penes ꝯformitatē ⁊ dsformitatē ad rectā rōnē: vt sic tc dr opō bōa moralr seu recta ⁊ vtuosa qñ id talr sit qlr fiēdū eē indicat recta rō. Per ta liter/⁊ qlr cōprehēdēdo oēs circūstātias q cōiter attēdūt
B i opōne vtuosa. qñ āt nō sic ꝯformit agit recte rōni. opō dr vitiosa ⁊ mala moralr. sic tc itēᵒ opantꝫ dr bona ⁊ recta qñ. ipsa ē ꝯformis recte rōni.i. qñ opans id itēdit seu vult vlti mate: ⁊ pp se: qđ rō recta indicat sic eē volēdū. Et tc ē pra ua ⁊ nō recta qñ nō sic recte rōni ꝯformat itētio eius: ⁊ vlr. fm qualibet circūstātiā debitā fm iudiciū recte rōnis.
C ¶ Ex his euidēt seqt. q ea sola itētio recta ē ⁊ moralr bo na q itēdit seu pp se diligit q ē pp se diligēdū seu volēdū. vtor.n. nūc voceᵒ dilectionis i gnali sua signatiōe queadmodū ois volitio dr dilectio. Quel3 aūt q vel diligit qđ ē nō diligēdū: aut pp se diligit q est nō pp se diligēdū est vi tiosa ⁊ mala. Nā quel3 talis difformis est recte rōni. Nā rō recta q ē nō diligēdū indicat esse nō diligēdū. ⁊ q ē di ligēdū tm̄ nō pp se sed pp aliud: indicat ēt esse nō pp se sed pp aliud diligedum. Alias ipsa nō esset recta sed errans. ¶ His pmissis pono duas ꝯnes. pᵃ ē: q ois itētio opantꝫ
C qua aliqđ voliᵗᵉ seu diligibile aliđ a deo itēdit. seu pp se.i. nō pp aliud diligit est mala ⁊ vitiosa. Probat. vñ 2. ethi. caᵒ.2. dic phs. q cōe ē oi vtuti fm rectā rōnē opari. ⁊ cap. 6. diffiniēs vtutē dicit q ē habitᵒ electiuus imediate exñs qūo ad nos deteriata rōne: ⁊ vt vtiqꝫ sapiēs deteriabit. Et li. 6. c. p. dicit q mediū oȝ eligere. mediū aūt ē vt recta rō dicit. ⁊ paulo post finialr ponit q recta rō ē velut qđda3 sigᵐ ad qđ respiciēs rōnē hñs itēdit ⁊ remittit opᵒ suū. Ex qbᵒ p3 q ois electio vel opatio vtuosa inqꝫtū huiᵒ ꝯformis ē recte rōni. ⁊ p ꝯñs ois electio vel opō moralis non ꝯformis rōni recte vtiqꝫ ē vitiosa ⁊ mala moralr. cū boni tas ⁊ malitia huiusmodi sint opposita priuatiue: ⁊ opōni ac electiōi morali nata in esse. Malitia.n. sola ꝑuatio est: vt declatū est.d.34. Et istud ēt ꝯfirmat ex itētiōe phi. qui: 2. ethico.c.5. dicit q peccare facile est: dirigere aūt.i. recte
D agere est difficile. ⁊ ꝓbat hoc dicēs. facile qdē nō ꝯtigere signū. difficile aūt ꝯtigē. ex q ꝓbatiōe p3. q qñcūqꝫ agendo nō ꝯtingit sigᵐ. qđ h3 cū vt pmissū est / ē rō recta.i. qñ cūqꝫ qs agit ⁊ nō h3 rectā rōnē peccat ⁊ male agit. Et ex hoc ꝯcludit. q boni fiūt simplr.i. vno mō. multifarie āt ma li.q.s. oibᵒ modis quibus agitur non contingēdo signū.
Ↄ assum ptum. Magr Frācisc ᵒ de triui/ no ordi. pdi. ¶ Cōtra illđ tm̄ qđ assumptū ē.v3. q qñ opō moralis nō ē ꝯformis recte rōni h3 oēs circūstātias reqsitas ad h q sit vtuosa ipa ē vitiosa ⁊ mala moralr. Est op. cuiusdā reue rēdi doctoris moderni q nup iter cetera sua dcā i clᵒ vespijs posuit q actᵒ moral carēs aliq dbita circūstāᵃ: ēt si sit cir cūstāᵃ finis: q iter oēs h3 cū ē pcipua: absqꝫ tm̄ pōne circum stātie oppᵗᵉ ⁊ male de sui nā vl' ex itēᵗᵉ faciētꝫ nō est moralr malus nec vitiosus nec pctm̄: s3 ē ꝟe bonᵒ moralr ⁊ virtuo sus: icōplete tm̄ pp dfectū dbite circūstātie. Vñ nec simplr/ nec modificaᵐ determināte vl' dimiuēte d3 a doctore theo logo dici bonᵒ. talis āt ē/fm cuȝ/ois actᵒ moralr: q. sit pp

talē finē. q nō ē oppositᵒ vltᵒ fini. S3 pōt ꝯcurrē cū eo ēt si/ uis sub fine vltᵒ. Et itelligit vt puto de actu morali q nō ē ex gnē malus. Malus āt actᵒ moral fm eū is tm̄ est q cū defectu alicᵒ bone ⁊ dbite circūstāᵃ de se vl' ex itēᵗᵉ facientꝫ h3 circūstātiā malā ⁊ oppᵗᵃᵐ. ¶ S3 ista opio nō ꝯtinet ve ritatē. vñ tria volo ꝓbare ꝯ pōnē istā. Primᵐ ē. q nullᵒ actᵒ moralis carēs aliq circūstāᵃ dbita ē fm vitatē vtuosus: seu qđ ꝓ eodē accipio/moralr bonᵒ. Scdm q ql3 talis est vi tiosus seu malus moralr ⁊ pctm̄. 3ᵐ q ad h q actᵒ moralis sit malus suffic carētia circūstāᵃ debiti finis: nec ē ad h op portuna pō circūstāᵃ oppᵗᵉ seu finis oppⁱ vel mali ad sensu3 in q logt. ¶ Primū ego ꝓbo ondēdo q oppᵐ iplicat ꝯdictionē. ⁊ arguo ꝑ sic. si aliqs actᵒ moralis caret circūstātia aliq cū q deberet fieri. ipse nō ē vt eē d3. igr ē dignᵒ vitupe ratione.d. Aug. 3. de li. ar. id recte vitupas qđ nō ē vt eē de buit: imo vt dic seqñti.c. qcqd recte vituperat: iđ recte vitu perat: q2 nō ē vt eē debuit. Si āt aliqs actᵒ est ꝟe vtuosus qcūqꝫ ille sit nō ē dignᵒ vitupōne: s3 laude potiᵒ ⁊ honore: vt p3. 4. eth. c. de magnanimiᵗᵉ. igr si aliqs actᵒ carēs aliq debita circūstāᵃ est ꝟe vtuosus aliqs actᵒ est dignᵒ vitupa tiōe ⁊ nō ē dignᵒ vitupōne: qđ ꝯñs icludit ꝯdictoria. ¶ P. Circūstāᵃ debite ille cōit dñr q regrunt ad h q actᵒ sit ꝟe vtuosus. ⁊ ita ego accepi qñ dixi alias: q pactum moralr bonū ego itelligebā actū moralē ꝯformē recte rōni h3 oēs circūstātias reqsitas ad h q actᵒ sit ꝟe vtuosus. Et q2 h dr ctū ipe voluit iprobare p istā suā ꝯnē quā posuit: nōn illa d scriptio nō ꝯueniat oi actui bono moralr. p3 q ēt ipse sitr accipit circūstātias dbitas. Et ex h stati p3 q sua ꝓpō ipli cat ꝯdictionē: q2 si absqꝫ circūstāᵃ aliq actᵒ ē ꝟe vtuosus. il la igr nō reqrit ad h q ille sit vtuosus. Si āt illa sit circū stātia dbita illa reqrit vt ille sit vtuosus. igr si aliqs actus carēs circūstantia debita est virtuosus ꝟe aliq circūstātia reqrit: ⁊ non reqrit ad h q ille sit vtuosus. ¶ P. Si aliqs actᵒ ē ꝟe vtuosus ipse ē ꝯformis recte rōni. ⁊ si sic igit non caret aliq circūstāᵃ sibi dbita. igr si aliqs carēs circūstātia dbita ē ꝟe vtuosus: ipse caret ⁊ nō caret circūstāᵃ sibi debi ta. ē ⁊ nō ē ꝟe vtuosus. ꝯñs pᵒ pᵒ. dic.n. Phs 2ᵉ ethi. q cōe ē oi vtuti h3 rectā rōnē opari: ⁊ postea diffiniēs vtutē ait. qđ ē hitᵒ electiuᵒ i meᵗᵉ exñs q ad nos dterminata recta rō ne: ⁊ vt vtiqꝫ sap. dtermiabit. Itē liᵒ 6ᵒ inqt. Op3 mediu3 elige. meᵐ āt ē vt recta rō dic. Ex his p3 fm sniam phi. q ois actᵒ vtuosus ꝯformis ē seu ꝯformiter sit ad rōnē rectā. Cui ēt aliorꝫ ꝯcordat snia. q vt Augu. recitat ⁊ approbat 4. li. ꝯ Jul. diffiniētes vtutē dixerūt q est ai hitus nāe mō atqꝫ rōni ꝯsentaneᵒ. S3 q ista ꝯformitas sit necia fm oēs circūstātias. p3 ex eo qđ 2ᵒ eth. dic phs. q peccare ꝯtingit multiplr. dirigē aūt.i. recte agē vnoᵒ. Ex h stati3 infert. iđ h qdē facile.s. peccare. h āt difficile. ⁊ h pbat.d. facile qdē nō ꝯtigere signū. difficile āt ꝯtingē. Ex q ꝓbōne appet q. qñcūqꝫ nō ꝯtigit signū.s. iᵒ meᵐ qđ statuit rō recta/peccat. Hoc āt ꝯuenit qñcūqꝫ dfic actui aliq dbita circūstāᵃ ex his cū qbᵒ illū eē fiēdū indicat rō recta. ⁊ tc tm̄ ꝯtigit signū: ⁊ p h vtuose agit qñ nulᵃ dficit de talibᵒ circūstātijs: ⁊ iđ dif ficile ⁊ vnoᵒ tm̄: vt dic recte agit. Si āt actᵒ posset eē ꝟe v tuosus cū dfectu alicᵒ debite circūstāᵃ multꝫ modis ꝯtinge ret recte agē ⁊ facilr. nā qñcūqꝫ qs ageret aliqđ qđ ē agē dū ipse bñ ⁊ recte ageret: esto q nō ageret vbi vl' qñ: vl' sic vel cᵒ gra ē agēdū: qđ ⁊ iste doctor cogit ꝯcedē: cū ꝯcedat q cū dfectu circūstāᵃ dbiti finis quā oium dic esse pcipuā ꝯuenit recte agere. multo.n. magis seqt cuiusl3 alteriᵒ de fectu. Jmmo iuxta dcm̄ suū q dicit actū carētē debita cir cūstātia finis eē vtuosu3 vere: l3 nō pfecte vel plene. Dōm erit q si qs agat id qđ vere ē agēdū: ⁊ tm̄ nulla circūstātia debita insit actui tali adhuc actus ille erit vere vtuosus. l3 nō plene: ⁊ ille tm̄ dicēdus erit agere vitiose: q agit qđ nō est agēdū. ac per h nō ex circūstātijs actuū si pcise ex acti bus ipsis ⁊ officijs erit sumēda distinctio virtutū ⁊ vitiorꝫ.

E (right margin)
Contra Frācisců de triui/ sio.
pᵐ
Ca. 34.
Ca. 35.
Cap. 9.
F
Confir.
Cap. 2.
Cap. 6.
Cap. p.
G
Cap. 11.
Cap. 5.
D

I Cap.13. sicut opinabat Julia.pelagista.hoc aūt est ɔtra doctrinaꝫ sanctoꝝ ꝛ phoꝝ cōiter. Unde Aug.li.4.ꝯ Jul.p̄dictum. noueris inqt non officijs sed finibus a vitijs discernendas esse virtutes.officiū est aūt qd̄ faciendum est.finis ꝯo propter qd̄ faciendū est. Cum itaqꝫ facit hō aliqd vbi peccare non videt̄ si nō ꝑpter hoc facit ꝑpter qd̄ facere dꝫ peccare cōuincitur. Itē paulo post.quicquid boni fit ab hoīe ꝛ nō propter hoc fit ꝑpter qd̄ fieri debere vera sapientia precipit:ꝛ si officio videat̄ bonū ipso nō recto fine peccatuꝫ est. Ex qbus pꝫ fm Aug.ꝙ etiā sola carentia circūstantie debiti finis impedit actū esse virtuosum:ꝛ reddit eum vitiosum:etiā sic ꝙ facit illum esse peccatū. Iteꝫ Seneca epistola.95.ad Lucillum. Prestabunt inquit tibi fortasse precepta:vt qd̄ opꝫ facias ꝛ nō prestabūt queadmodū opꝫ. Et si hoc non pstāt ad virtutē nō perducūt.faciet qd̄ opꝫ monitus cōcedo:sed illud parū est:qm̄ quidē nō in facto laus est:sed in eo queadmodū fiat. Q. ēt sit ɔtra Phm pꝫ clare

K Cap.9. ex eo qd̄ iā allegatū est:sed adhuc clari⁹ tradit 3°ethi. vbi astruit ꝙ circa mām fortitudinis ex cuiuslibet circūstātie fm se defectu peccatur. Uñ ait.fic aūt peccatoꝝ h quideꝫ qd̄ nō opꝫ.hoc aūt qd̄ nō vt opꝫ. hꝯo:qm̄ non qñ vel aliquid taliū. Quo posset exp̄ssius loq ꝑpo^m. Et statim ostēdens quis agit recte.ait. ꝙ quidē igit̄ q̄ opꝫ ꝛ cui⁹ gr̄a sustinet ꝛ timet:ꝛ vt opꝫ:ꝛ qñ.silr̄ aūt ꝛ audet,fortis. subaudi est. Ubi ēt apte docet ꝙ ad actū virtutis fortitudinis requirūtur simul ꝛ copulatiue oēs circūstātie debite. ꝛ ideꝫ iudiciū est de actibus omniū virtutū gn̄alr̄. Ex his idubitāter ɔcludit̄ ꝙ nullus act⁹ carēs aliq̄ debita circūstātia.ꝛ multofortius si illa sit circūstātia debiti finis cū ipsa sit de

Cap.3. potioribus dicēte phō.3.ethi.ꝙ p̄ncipalissime circūstātie sunt cuius gr̄a agit̄ ꝛ qd est qd̄ gerit̄. Et fm hūc doctorē ymet ac scm̄ Thomā ibideꝫ quē ipse in oībus sequi velle se

L mōstrat.ad hoc finis circūstātia oiuꝫ gn̄alr̄ p̄ncipalissima est.nullus inqꝫ talis act⁹ est v̄tuosus.ꝛ h dico vniuoce loquendo de virtute fm ꝙ sancti ꝛ phi locuti sunt:nec pro libito vocabulū virtutis ad qd̄libet applicādo ꝛ irrationa

Rñsio biliter abutēdo. ¶ Forte dicet̄ ꝙ p̄dicta vera sunt de actu virtuoso ꝛ moraliter bono plene ꝛ cōplete sed nō de actu bono ꝛ virtuoso incōplete tn̄ ꝛ non plene.talis autem est

Contra. actus carēs circūstātia debiti finis de quo agitur. ¶ Contra.aut talē actū dicis eē icōplete v̄tuosuꝫ vel moralr̄ bonum:qꝛ si sibi deficit aliqd ptinēs ad rōnē virtutis pp quē defectū ipse nō pertingit ad sp̄ēm virtutis:ꝛ tūc affirmando ipm eē virtuosum:imo ꝛ vere virtuosum:sicut iste doctor affirmat ꝛ addēdo istā dictionē distrahētē incōplete: in sensu p̄misso apte includis ɔdictoria:sicut si affirmares de aliquo ꝙ est hō mortuus vel hō icōpletus.i.cui deficit aia vel aliqd aliud ptinēs ad specificā hoīs rōnē:aut dicis eū bonū incōplete:qꝛ.s.lꝫ sit bon⁹ nō tn̄ est optim⁹ in sp̄e illa:sicut si albedo remissa diceret̄ incōpleta qꝛ nō intēsissima neqꝫ sūma:ꝛ tūc dicēdo ꝙ talis actus caret circūstātia debiti finis:ꝛ tn̄ est vere virtuosus ēt dicis ɔdictoria:qꝛ vt

M probatū est sine talibus circūstātijs nō saluat̄ rō virtutis in actu:nec actu eius carēte verificat̄ diffō virtutis. ¶ Q. fm hoc quid ꝑhibet talē actū absolute ꝛ sine modificatione diminuēte dōm esse bonuꝫ:sicut abso^e:ꝛ simp^r qd̄ ē remisse albū dicim⁹ eē albū.tu āt non ɔcedis illū simplr̄ dici

Scdm. posse bonū:sꝫ cū determinatione tn̄mō. ¶ Ex h aūt sequitur 2^m.vꝫ ꝙ qlibet talis actus est moralr̄ malus ꝛ peccatum. Malus inquā qꝛ caret bono sibi debito.vꝫ circūstātia debita sibi vt sit bonus ꝛ ɔformitate ad rectā rōnē.malitia aūt nō est nisi carētia boni debiti fm doctrinā scōꝝ: vt supra.di.34.oñsuꝫ ē. Itē cuꝫ bonitas ꝛ malitia p̄uatiue opponant̄ circa subm̄ debitū q̄le nō est dubiū eē actū moralem nec̄io seqtur:nō est bonū.igit̄ ē malū.cū talis oppōnis nō sit mediū in subo apto nato. Et qꝛ in ꝑposito nō ē aliud eē bonū q̄ꝫ eē virtuosum:nec aliud esse malū q̄ꝫ esse

N vitiosum.pꝫ ex his ꝙ qlibet talis actus est vitiosus. Q. ēt qlibet sit peccatū ꝑbat̄ ex eo ꝙ qlibet talis actus ē voluntarius ꝛ difformis recte rōni pp carentiā debite circūstātie. peccatū aūt nō est aliud q̄ꝫ volūtarie agē ꝯ rectā rōnē vt in p̄allegata di.oñsum est. hoc idē pꝫ ex auctib⁹ phi ꝛ Aug.iā allegatꝭ:in qb⁹ quēlꝫ talē actū dicūt esse peccatū.

O ¶ Cōfirmatur aūt ꝛ hoc aucte Augu.4.li.ꝯ Jul.cap.13. dictis Cū itaqꝫ facit hō a'iqd vbi peccare nō videt̄. Si nō pp hoc facere dꝫ ꝑpter qd̄ facere dꝫ peccare ɔuincit̄.ꝛ iterū paulo post. Quicqd boni inqt fit ab hoīe ꝛ nō ꝑpter h fit pp qd̄ fieri debere v̄a sapiētia p̄cipit ꝛ si officio videat̄ bonū:ipso nō recto fine pcm̄ est. Ecce q̄ꝫ expresse determinat ꝙ qcquid de gn̄e boni:siue qd̄cūqꝫ bonū ex offō.i.qd̄ cūqꝫ eoꝝ q̄ hō agē dꝫ:hō faciat si careat actio ei⁹ circūstātia finis debiti:hoc est:vt hic fuisvtar:si nō fac̄ pp qd̄ dꝫ facere ipse ɔuincitur peccare:ꝛ eius actus est peccatum.

¶ Nec pōt glosari sicut iste doctor innuebat in gn̄ali. Q. ꝙ vbi tales actus dicunt̄ ab Aug.peccata non ꝑprie loquit̄ de peccato:sꝫ ip̄prie accipiēdo.s.peccatū nō pro culpa: sed pro actu minus bono:q lꝫ nō absolute ꝛ ꝑprie:cōparatiue tn̄ respectu p̄fecte boni dr̄ pctm̄:lꝫ ip̄prie:sicut vestis alba in cōparatione ad niuē dr̄ nigra. h inquā dici nō pōt fm intētionē Aug.nā certū est ꝙ pro nullo actu vere bono ēt siue sit sūme bonus siue minus bon⁹ quodā alio bono respectu.cui⁹ possit ip̄prie dici malus hō est a deo puniēdus:qm̄ nulli tali pena iuste debet̄. alias multis actib⁹ meritorijs ꝛ bn̄ remunerabilibus deberet̄ pena:qd̄ nō est dōm. Solis ḡ illis q dicūtur peccata ꝛ culpabilia sunt debetur pena:sꝫ actib⁹ quos Aug.dicit eē peccata ex eo ꝙ non fiūt ꝑpter finē debitū iuste fm eum debet̄ pena. nam dicit pro eis hoīes eē in futuro a deo puniēdos.igitur fm

P Cap.15. eū tales sunt vere peccata proprie loquēdo de peccato.assumptum declaratur. nam ɔtiter rñdēs argu. Juliani ꝑbantis Gētiles habuisse veras virtutes pro eo ꝙ iuxta verbū Apli nāliter ea q̄ legis sunt facerēt:inter cetera respondet ꝙ ets ꝙ illud verbū Apli accipetur tanq̄ꝫ de Gentilibus credētibus:dictū tn̄ ex eo nō ɔuincitur ꝙ habuerit veras virtutes:qm̄ ēt faciēdo que legis sunt peccabāt:eo ꝙ non ꝑpter finē debitū faciebant:vnde ait.hoc tamē peccantes ꝙ hoīes sine fide nō ad eū finem ista opa retulerūt ad quē referre debuerūt.ꝛ nullo interposito addit.minus.n. Fabricius q̄ꝫ Catilina puniet̄:nec qꝛ iste bonus:sꝫ qꝛ iste minus malus ꝛ minus impius q̄ꝫ Catilina. Fabrici⁹ nō veras v̄tutes hn̄do:sꝫ a veris v̄tutib⁹ nō plurimū deuiādo. Fabriciū hic ponit pro his q opa legis faciebāt. Catilinā ꝯo pro his q agebāt ɔtra legē.ꝛ pꝫ clare prop^m. pꝫ ēt ꝙ actus facti sine circūstātia debiti finis nō sunt dicendi:vt iste doctor dicit:virtuosi aut boni lꝫ minus:sꝫ peccata ꝛ mali:lꝫ min⁹ sint mali. vñ ꝛ Fabriciū ꝛ Catilinā dic̄ malos ꝛ puniēdos:ꝛ Fabriciū negat bonū:sed cū dicit minus malū. relinquū aūt magis malū. neutrū tn̄ habuisse veras v̄tutes:sꝫ

Q 3^m. alterū minus a veris v̄tutibus deuiasse. ¶ Ex his seqtur 3^m qd̄ ꝑponebat̄ ꝑbādū ꝯ istam opi.s.ꝙ ad hoc ꝙ act⁹ sit malus moralr̄ sufficit carētia circūstantie debiti finis:nec reperit̄ positio finis oppositi ad sensum:in quo loqtur.ꝑbatū.n.est ꝙ quacūqꝫ circūstātia debita actus careat ipse est malus. Aug.ēt in p̄missis ad maliciā act⁹ inferēdā pro aūte ꝛ cā assumit solā negationē seu carētiā debiti finis: q̄ phō nulla eēt nisi talis negō sufficeret ad hoc ꝙ actus sit

Rō. malus. ¶ Insup tn̄ ꝑbo hoc euidēti rōne.nā si dr̄ oppo^m seqtur ꝙ qcūqꝫ agat aliqd̄ bonū ex gn̄e vel officio.i.aliqd qd̄ est agēdū:ꝛ h agat pp bonū nomē seu famā hn̄dā i populo:vel pp honorē aut diuitias vltimate fingēdo incessū sue intētionis:nec vlteri⁹ illa referēdo in aliū aliquē finem nec actu nec habitu virtuose agit ꝛ nō male neqꝫ culpabiliter.sꝫ hoc est certissime opp^m cōi doctrine sanctoꝝ:vt claruꝫ est:ꝛ nō solū doctrine eoꝝ:sꝫ ēt ꝛ phoꝝ. vñ Ari.exp̄sse

A 3.ethi.determinat q ciues q pp bonoris adeptione vl' fu
cap. 10. ga opprobrij sustinet picula in defensione ciuitatis:nō sūt
ve fortes:q̄uis magis sileńt q̄3 hi q pp alios fines minus
cap.2° bonos hīr agūt:q pla gña distinguit ibidē. Jtē.4.ethi.
dicit q liberalis nō honorat.i.amat diuitias pp ipas diui
tias:s3 gra datiōis.z paulo añ dicit q ipe dabit vbi bonū
sup q̄ ait Eustra. q q gra honoris vel' glie vel venatione
maioris lucri dat nō est liberalis. Seneca q3.75.epla ad
Lucillū exprobrat tales aliqd qđ agēdū est agūt pp diui-
tias.d.Amico aliqs egro assidet praui':at h hereditatis
cā facit.Si vultur est cadauer expectat.s3 oña est euidēs
nā nullū taliū est oppositū p fini:quimo ql3 est qđdā bo-
nū:qđ pōt realr appeti z esse finē sub vo fine z debito:vt
certū est.vñ ad agēdū p bona fama.l3 nō vltimate scriptu
ra monet.d.ecclastici.41. Curā habe de bono noie.imo
s3 Aug.i epla ad Albinū.plat' pp eos qb'i exēplū eē d3
ēt corpalis vite bonā famā pponē d3. honores ēt pñt rō-
nalr appeti a maiorib' qb' op3 alios eē subtos:z s3 Ari.
Magnanim'i magnis z studiosis honorib' moderate d
B lectat.z dicit q honor est maximū bonoz exterioz:q ēt
cap.P. diuitie nō sint male s3 bone. Jdē ponit.4.ethi.z circa ipas
dicit eē vtutē libalitatis.fm theologos ēt h nō h3 dubiū.
al's nullus eas posset licite possidē.qđ ē erroneū vgēs in
Rñsio vnū erroz dānatoz p Pelagiū.¶ Forte diceret q taliter
agētes male agūt:q agūt pp malū finē.s.pp inanē gliam
vel ambitionē vl' auaritiā.q̄ oia st mala:s3 istud nō valet.
q l3 is q ex actu suo vltimate q̄rit famā peccet peccato qđ
d inanis glia.nō tñ illud finalr itēdit.s3 famā ipsam q̄ nō
est inanis glia.sic loquēdo de inani glia:q̄ d petitū:z ma-
gis pprie diceret amor glie inanis seu vane pp seipsa.s3 est
ob3 ci'.l3 alio sensu possit dici inanis glia.q.s.istabilis z
trāsitoria.Qui ēt q̄rit honorē nō h3 p fine ambitionē.sed
poti' talis appetit' ambitio ē.nec q q̄rit diuitias h3 p fine
auaritiā.s3 ei' q̄st' vl' dsideriū ē auaritia. vñ in nullo casu
pdictoz pōt assignari circūstātia alic' mali finis:ad sen-
su3 in q̄ ille doctor loqt de malo fine.s.q oppositi' ē p fini.
nec potis rōnabilr q̄ri pp illū:ita vt sit finis sub vero fine.
C pt tñ bñ dici q ibi ē circūstātia mali finis.ad hūc.s.sensū:
q illud p se finalr reqrit q deberet nō pp se:s3 pp aliud q̄
ri.z iō pcise d malus:q nō in aliū sic d3 ordinari ordiat.
vñ hoc solo posito q ordinaret in deū:z pp illū q̄reret ille
act' nō eēt malus nec malū finē diceret hre. S3 hoc ofir-
mat ppositū.q fm h ois act' nō relat' vltimate in debitū
finē quēcūq3 finē hēat erit cū circūstātia mali finis.ac p h
malus z nō virtuosus.p3 itaq3 bñ dcm̄ esse q opō tūc tm̄
ē vtuosa seu moralr bona qñ ē ofomis recte rōni s3 oēs
debitas circūstātias:z ois moralis opō nō sic ofomis ita
q3 mala ē z viriosa.Et sic suo mō dōm ē de ipsa intētione.
p'3 ¶ His aūt pmissis pono q̄nes. Pria ē.q ea sola intētio
D est recta seu moralr bona q̄ intēdit seu pp se diligit qđ est
pp se diligēdū siue volēdū. vtor eni nūc vocabulo dilectio
nis gnalr fm q ois volitio d dilectio. ql3 aūt q̄ vel dili-
git qđ est nō diligēdū:vel qđ est nō pp se diligēdū est ma-
la.p3 h.q ql3 talis est deformis z deuiās a recta rōne.nā
recta rō qđ est nō diligēdū dic eē nō diligēdū.z qđ est dili
gēdū nō tñ pp se:s3 pp aliud dicit eē nō pp se:sed pp aliud
diligendū.alias ipsa nō eēt recta s3 errās.Cū g oi intētiōe
aliqd pp se diligat:vt p3 ex descriptione nois pmissa:ois
intētio q̄ diligit aliqd nō pp se diligendū est discordans a
2°3 recta rōne.ac p hoc mala z vitiosa.¶ 2° q̄ est.q ois inten
tio operātis q̄ aliqd aliud a deo intēdit.i.pp se nō pp aliđ
diligit est mala z vitiosa.pbat sic.oē diligibile aliđ a deo
est nō ppter se diligendū.igit ois intētio opantis qua ali-
qd aliud a deo intelligit est mala.oña p3.q si oē diligibi-
le aliud a deo est nō pp se diligēdū:siue ipm sit diligēdu3
siue sit nō diligēdū:q̄lia sunt multa diligibilia.nō eni oē di
ligibile est diligēdū oi intētione q̄ aliqd aliud a deo inten-
dit:diligit ppter se aliqd nō pp se diligēdū. igit ois itētio
talis est mala.z p3 oña hec ex q̄ne p'.añs pbat sic. nullū
diligibile aliud a deo est sūme diligēdū.igit oē diligibile
aliud a deo est nō pp se diligēdū.añs p3.q qcūq3 alio dili
gibili de' ē ampli' diligēdus fm cōe3 doctrinā sctōz atq3
catholicā.S3 oñaz pbo.si eni aliqđ diligibile aliđ a deo
nō ē nō pp se diligēdū.igit aliqd nō sūme diligēdū rōnabi
liter poterit diligi pp se:qđ si verū sit.h est vnū de his dili
gēdib' q̄ sūt s3 se bona diligibilia.z iō pcise.q ipa st talia
igit z qđl3 taliū rōnabilr pōt hō dilige pp se. igit z aliqd
aliud pt hō rōnabilr dilige pp illud vltimate.Ex q seqt q
hō poterit rōnabilr age aliqđ z velle pp famā vel honorē
suū vl' diuitias vltimate nec peccabit sic agēdo z volēdo.
h āt ostat eē cā p doctrinā theologicā:q3 ēt phicaz.vt sup
Rñsio dcm̄ ē.¶ Dices forte:q vtrq3 aliqđ eoz q̄ sūt fm se bona
z diligenda.nec tñ pōt sūme rōnabilr diligi pp se z aliqd
aliđ ēt pp ipm vltimate.s3 nō qđl3 taliū pt rōnabilr sic di
ligi:s3 illud tm̄ qđ ex eis pstāti' ē z ceteris magis diligen
dū.v.g.act' vtuosus seu opō vtuosa.z sic ocederēt mora-
les phi.¶ Cōtra.q si aliq taliū nō pñt rōnabilr diligi pp
se:s3 solū illđ qđ ē meli' z magis diligēdū.h iō pcise est vt
v3:q ipsa st min' diligēda q̄3 illđ.nā si eēnt eq diligēda nō
magis eēnt diligēda pp illud q̄3 eq.igit cū qđl3 diligēdū:
nō tñ sūme min' sit diligēdū eo q sūme diligendū est.seqt
q nullū nō sūme diligēdū pt rōnabilr diligi pp se.¶ Cō-
Cōfir. firmat.q si aliqđ diligēdū nō obstāte q aliq alio sit min'
diligēdū:pt rōnabilr diligi pp se.nō appet qn aliqđ aliud
diligēdū:q̄uis min' diligēdū sit q̄3 ipm rōnabilr possit di
ligi pp se.v.g.si nō obstāte q.b.diligēdū sit min' diligēdū
q̄3.a.ipm rōnabilr pt diligi pp se:z.c.diligēdū nō obstāte
q sit min' diligēdū q̄3.b.adhuc pt rōnabilr diligi pp se.z
ita dōm erit de.d.z vlr de ql3 diligēdo:z iō si qs ocedat
opōnē virtuosa3 aut aliud qđcūq3 nō sūme diligēdū posse
rōnabilr diligi pp se nūq3 poterit.rōabilr negare q fama
bona z honor possint rōnabilr diligi pp se:q̄uis tñ pos-
sint rōnabilr eque diligi cū opōne vtuosa:sic l3 opō vtuo-
sa nō possit rōnabilr ab eque diligi ipsi sūmo diligēdo.cō
cedit tñ a sic dicēte q ipsa pōt rōnabilr diligi pp se.¶ Cō
ofirma. firmat.q ostat q nō oēs opōnes vtuose sūt eque diligen-
de.sic nec eque pfecte:s3 aliq iter ipsas est fm suā spēm p-
fectior.s.beatifica.vel igit alie pñt rōnabilr diligi pp se nō
obstāte q sint minus diligēde.z tūc pari rōne alia diligē-
da que sūt minus bona z minus diligēda opōnib' virtuo
sis:z ēt hoc nō obstāte poterūt rōnabilr diligi pp se vel ipse
nō pñt rōnabilr pp se diligi:s3 tm̄ pp beatificā.z h q sunt
minus diligēde.z tūc eadē rōne nec beatifica pōt rōnabi-
liter pp se diligi cū ipsa sit min' diligēda eo q est sūme di-
ligēdū.s.ipso deo.vñ appet q vt aliqđ diligēdu3 nō possit
rōnabilr pp se diligi nulla cā videt posse reddi preter hāc
q nō est sūme diligēdū.igit nullū nō sūme diligēdū pt rō
nabilr diligi pp se. ¶ 2°. p h tēdit directe auctas Aug.li.
19.de ci.dei.d.l3 a qbusdā tūc vere atq3 honeste putent eē
vtutes cū referunt ad seipsas nec pp aliud expetunt.z tūc
iflate ac supbe sūt.z iō nō vtutes:s3 vitia iudicanda sunt.
Quis aūt dubitet q si habit' vel act' q vtuosi putant sūt
vere vitiosi si nō referunt in aliud.vitiosu3 ēt sit tales act'
pp se diligere nō in aliud referēdo.¶ 2°.ad q̄nē arguo sic.
oē diligēdū aliud a deo est diligēdū finalr pp deū.igit ois
intētio q̄ aliqđ diligibile aliđ a deo diligit pp se ē vitiosa.
añs pbat.q hō z ql3 rōnalis creatura d3 vt ipsa sit recte
ordinata z pfecte disposita act' suos oēs ad vnū finē vlti
mate ordinare quē ostat nō posse eē aliū q̄3 illđ qđ ē opti-
mū z sūme diligēdū:id āt nō nisi de' ē. Hoc ēt p3 p Aug.i
de morib' ecclasticis.ex pcedētib' ocludēte sic. nō arbi-
tror cū de morib' z vita sit qđ ampli' eē q̄rēdū qd bois sit
sūmū bonū q̄ referēda sūt oia.id eni eē patuit z rōne quā-
tū valuimus z ea q̄ nře rōni antecellit aucte diuina nihil

I aliud q̃ ip̄z deū. In p̄ ēt de doctrina chr̄iana capitulo.27.7 37.7 ēt.83.q.q.30. vult q᷑ ceteris a deo vtēdū ē in deū: qd̄ satis declaratū est ī li.p̄.d.1.q.3.ꝯña p3.q2 cū intētione q̄ aliud a deo diligit pp se vl' diligit aliqd qd̄ ē nō diligēdū. 7 sic nō ē dubiū ipsa3 eē vitiosa3: vl' diligit aliqd qd̄ diligē dū est pp aliud: 7 tñ nō diligit pp illud. ac p ħ caret cir̄stā tia finis debiti: ex q̄ ēt ipsa ꝯcludit esse vitiosa. ℭ 3° p̄bat

3m cap.8. ista ꝯ aucte Aug.9.de tri.d.nō q᷑ nō sit amāda creatura: sed si ad creatorē refert ille amor nō iā cupiditas: s3 charitas erit. tunc eni est cupiditas cū pp se amat creatura: tūc eni vtentē adiuuat: sed corrūpit fruentē. nō est dubiū aūt q᷑ talis cupiditas fruentē corrūpens est vitiosa. Q2 vo pp se hoc accipiat nō pp aliud appet p illud. Sed si ad creatorē

4° ꝯ deferat 7c. ℭ 3° ꝯ est q᷑ nulla est cuiusq3 operātis recta intentio nisi dei pp se dilectio. ħ p3 iā ex dictis. nā oino intē tio est dilectio alicui⁹ pp se. 7 si sit alicuius q᷑ nō sit de⁹ ipsa est vitiosa: vt p3 ex ꝯclusione p̄cedente. igit si nō est vitiosa: sed recta ipsa est dilectio dei propter se.

2° arti. p° ꝯ R Nunc ad quesitū pono duas ꝯnes. Prima est q᷑ nō semp ꝟ3 bonitatē intētionis ē bonitas electionis aut bonitas opōnis exterioris: qñimo aliqñ ē intē tio bona 7 tā electio ꝯcomitās q3 opatio exterior sequens praue sūt. p̄bat sic. ꝯtingit aliquē bona itētione eligere 7 opari aliq̄ q̄ ꝟm rectā rōnē d3 respuere 7 vitare. igit non semp bonitatē itētionis ꝯcomitat bonitas electionis vel opōnis exterioris. ꝯña est clara. qm̄ in tali casu agit ille 7 eligit ꝯ rectā rōnē. ac p ħ tā electio ei⁹ q3 actio male sunt. añs p3 de eo q p salute p̄rimi inocētis quē pp deū diligit exhibet falsu3 testimoniu3 ac inique crimināre vel iniuste p̄sequētē illū interficit nō interueniēte legitime auctis potestate. 7 de eo q pp deū volēs indigēti p̄rimo subuenire furtu3 cōmittit. 7 multa alia possent in exē^m adduci silia: q̄ nō nūq3 ꝯtingunt. ꝯstat aūt q᷑ semp exhibēs falsum testimoniū aut hoiem sine legitime ptātis aucte occidens aut furtū cōmittēs aut aliqd aliud ex his q̄ ꝟm se sunt mala 7 peccata q̄lia multa eē p̄batū ē.q. p̄cedēte. agit vtiq3 7 eligit q̄ ꝟ3 rectā rōnē d3 vitare. Et tñ in casib⁹ p̄dictis recta rō

I ꝯfirma° ē itētio opantis. ℭ Cōfir' ex itētiōe Greg.3.mor. sup illud Job.2. sederūtq3 cū eo in terra.7.dieb⁹. vbi exp̄sse ponit q᷑ amici Job: recta 7 bona itētiōe rep̄hendebāt Job. 7 tñ in illa rep̄hēsiōe peccabāt. ħ ē determiatio Aug. i li.ꝯ mē

cap.19. daciū. 7 all'at a Magr̄o ħ.d.40. Interest ingt p'm q̄ cā. q̄ sine q̄ itētione qd fiat. S3 ea q̄ ꝯstat eē pctā nullo cāe bone obrētu. nullo q̄si bono fine. nulla velut bona itētione faciēda sūt. Ea qppe opa boiu3 si cās habuerint bonas vel malas nūc sūt bona nūc sūt mala q̄ nō sūt p seipsa peccata. Et exēplificat de plurib⁹: vt p3 in l'ra. deīde subdit. Cū vo ipsa opa peccata sūt vt furta stupra blasphemie vel cetera talia qs dicat cāis bonis eē faciēda vt vel peccata nō

M sint vel qd̄ est absurdi⁹ iusta peccata sint. qs est q dicat vt bēami⁹ q᷑ dem⁹ paupib⁹: furta faciam⁹ diuitib⁹. 7 alia plura ponit exēpla. subditq3. cur eni nō fiant illa mala pp hec bona. si pp hec bona nec illa sūt mala. 7 infra. qs ita dicat

Rño nisi q res humanas oēsq3 conat mores legesq3 subuertē. Ex qb⁹ verbis clare p3 determinatio p̄dicte s̄nie. S3 ad ħ forte diceret sic q̄sdā dixisse refert Magr̄ q᷑ talia agētiu3 nō est recta intētio: qm̄ velle p falsum testimoniū aut homicidiū inocentē seruare nō ē recta intētio. sil'r nec velle p

ꝯ rñsio nem furtū indigēti subuenire: 7 iō q talia agit nō agit intētione bona. ℭ Istud nō val3: qm̄ l3 tale velle non sit rectum nō toll' ex ħ q᷑ intētio tal'r opantiū vt premisi nō sit recta. nā hoc velle nō est intētio tal'r operātis. vñ in sic operāte plures act⁹ volūtatis distiguēdi sūt. vn⁹ qdē quo diligit deū. ali⁹ quo vult subuenire p̄rimo pp deū. ali⁹ quo vult furari vt subueniat. 7 ipsa opatio exterior q̄ est furtū. inter oēs aūt hos solus p̄m⁹ est intētio hui⁹ operātis: q᷑ ipse solus sit volitio vltimati finis: 7 q pp se diligit: 7 is vtiq3 rectus

est 7 bon⁹. sil'r 7 scđs: q tñ nō est intētio: s3 electio: 7 ēt est bo N nus. 3⁹ vo qui ēt nō est itētio sed electio vtiq3 malus est. 7 sil'r. 4⁹. s. exterior act⁹. vñ p3 q᷑ tal'r operās opat intētione recta. l3 opet volitione mala q̄ nō est ipsi⁹ finis. ac p ħ nec intētio. s3 ei⁹ q᷑ ordinauit ad finē l3 male: s3 est electio mala. ℭ Cōtra m̄ ħ 7 ꝯ ꝯnē in se videt eē auctas Aug.2. ꝯ ꝯnem cap.6. de tri.d. recte aūt sūt volūtates oēs sibimet religate si bona est illa quo referunt cūcte. Si aūt praua est praue sunt oēs. ꝯ ħ ēt 7 ꝯ illud qd̄ assumptū est in p̄bōne. v3 q᷑ aliq̄ sūt ꝟm se peccata: pōt argui p rōnes cuiusdā moderni doctoris. p̄ sic. si aliq̄ eēnt p se mala seu pctā: qd̄cūq3 tale 7 in tho.bra qcūq3 eēt foret pctm̄. s3 ħ est f'm. p3. q2 homicidiū 7 ad duar.in ulteriū 7 alia silia q̄ magis viderent debere dici esse mala summa ꝟm se nō sūt mala in pueris ac furiosis cū careāt li.ar. vo li.1.ca. lūtatis. sil'r si qs ex ignorātia iculpabili cog̅scat vxorē alie 26. nā credēs eē vxorē p̄priā nō peccat. Si qs ēt occidat inocētē positū in carcē loco nocētis iuste dānati 7 debite custodiri nō peccat. ℭ Cōfirmat. q2 si eēnt ꝟm se mala cū similes act⁹ ꝟm eēntiā sic in ꝯiugatis 7 nō ꝯiugatis in ino O cētib⁹ 7 reis mortis ꝯcubit⁹ ꝯiugatoꝝ eēt pctm̄: 7 sil'r homicidiū eēt pctm̄: qd̄ est f3. ℭ 2° idē p̄bat de actib⁹ iterio 2m rib⁹. 7 his sp̄al'r de qb⁹ magis videret. s. de odio dei atq3 blasphemia. nā aliqs sine culpa sua p̄cedēte pt sic a diabolo decipi vt sibi videat oio q᷑ nisi blasphemet deū aut odiat nec io plus peccabit. Iste tūc ꝟ3 iudiciū rectissime rōnis tenet blasphemare deū vl' odire ne ali⁹ icidat in mai⁹ peccatū: qm̄ ꝟ3 cōe3 animi ꝯcep⁹^nem de duob⁹ malis min⁹ malū est eligēdū cui⁹ cā est: q2 in bonis est ecōtrario. s. q᷑ maius ē magis eligēdū. ℭ Cōfir' ħ aucte Greg.32.mora. su ꝯfirma. per illud Job.40. nerui testiculoꝝ ei⁹ perplexi sunt. d. te Grego. sticuloꝝ ei⁹ nerui pplexi sunt. q2 suggestionū ei⁹ argumēta iplicatis inectionib⁹ alligant vt plerosq3 ita peccare faciat: q̄ten⁹: si pctm̄ forsasse fugere appetāt: ħ sine alio pcti laq̄o nō euadāt: 7 culpā faciāt dū vitant. ac neq3 sese ab vna valeāt soluere nisi in illā ꝯsentiāt se ligari. 7 ponit ibi plura exēpla. q᷑ vnū est de eo q iurauit celare secreta alteri⁹: q post iuramētū idicat sibi nō velle cōmittere homicidiū: qd̄ ille iurat⁹ nō valeat ipedire nisi p̄dēdo secretū. hec sic pplex⁹ est: q᷑ nisi p̄diderit reus videat homicidij: si P p̄diderit piurij. Aliud ē de aliq̄ q p̄misit obediētiā alicui plato: q postea p̄cepit ei facere qd̄ nō licet. ħ ēt sic pplex⁹ ē: vt sit faciat qd̄ iubet peccet: si nō faciat iobediētiā sibi incurrere videat. Et ꝟm hūc casu3 ponat q᷑ ille plat⁹ sibi p̄cipiat q᷑ deū blasphemet aut odiat. 7 iudicet iste q᷑ talis act⁹ ꝯ deū sit min⁹ malū. q2 ibi est tm̄ vnū pctm̄ ꝯ deū mīt 7 multū excusatū pp p̄ceptū plati: credatq3 q᷑ nō obedire plato sit mai⁹ malū q3 ꝯ platu3 suū 7 ꝯ deū cui⁹ vices gerit: 7 q᷑ sit violare iuramētū 7 apostatare a voto. In ħ casu videt q᷑ ille debeat blasphemare. 7 p ꝯñs nō peccabit. vñ Greg. p⁹ vba allegata docēs: qd in talib⁹ casib⁹ sit agē Q dū ait. Est tñ q᷑ ad destruēdas ei⁹ vsutias vtil'r fiat: vt cu3 mens iter minora 7 maxia pctā ꝯstrigit: si oio nullus sine pctō euadēdi adit⁹ p3: minora seligant. q2 7 q murorū ambitu ne fugiat vndiq3 claudit ibi se in fugam p̄cipitat vbi mur⁹ breuior iuenit. Ad ħ ēt est i decreto. d.13. illō. c. duo mala. sumptū ex ꝯcilio toletano.8. ad qd̄ ēt facit q᷑ in capite illi⁹. d. p̄mittit. s. q᷑ aduersus nāle ius nulla dispensatio admittit: nisi forte duo mala ita vrgeāt vt alterū eorū nec̄e sit eligi. ℭ Nec val3 si dicat q᷑ in tali casu ēt peccat: q2 facit min⁹ pctm̄: sic ēt dñt auctes all'ate. q2 nullus Rño mala faciēdo qd̄ d3 peccat. talis āt fac̄ qd̄ d3. nullus ēt faciēdo ꝟ3 rectissimū iudiciū scđe canōis 7 ꝯcilij ḡnal' peccat. iste sic facit. ħ ēt vi ꝯ btm̄ Greg. vbi p̄us dicētē. cu3 in dubijs astringimur vtil'r in mimis subdimur: ēt ne in magnis sine venia peccem⁹. Aug. q3 in li. de mēdacio idē videt sentire. vñ post lōgā disputationē ingt. ita igit ꝯcludēdū est Aug. cap.18. vt q̄cūq3 aliena pctā exceptis his q̄ inundū faciunt in q3

A ꝯuerťunt nō euitet qsq̄ pctis suis neq̄ ꝓ se neq̄ ꝓ quo q̄ȝ: lȝ ea sufferat potius fortiter ꝛ patiať. illa ꝺo q̄ ita cōmittū tur in hoiem: vt cū faciāt imūdū ēt pctis nr̄is euitare ꝺebe m⁹. ac ꝑ h̄ nec pctā ꝺicēda sūt q̄ ꝑpea fiūt vt illa imunditia ꝺeuiteť. Quicqd eni ita fit vt nisi fieret iuste reprebēdereť

cap. 37. nō ē pctm̄. nullūq̄ pctm̄ eēt qcqd pp talia vitanda factum

ca p. 38. eēt: pp h̄ igiť euitāda qsq̄s mētit⁹ fuerit nō peccat. Itē ifra ꝺicit: ꝙ iterdū mētiēdo faciēdū est qȯ oderis: vt quod am plius ꝺeteſtādū eſt ꝺeuiteť. Et. c. ſequēti ait. ꝙ ſctitatis reli gionis q̄ cā ſeruāť cū h̄ violare voluerūt ēt pctis miorib⁹ nō tm̄ iniurijs alioꝝ ſi cōditio ꝓponiť ꝛ facultas ꝺať redi mēda ſūt: ꝛ tūc iā ꝺefinūt eē pctā q̄ꝑp grauiora vitanda su

Beda ſcipiuntur. ℭ Item Be. vt allať in ꝺecre. 22. q. 4. ſi aliquid ait. ſi aliqd nos icauti⁹ iuraſſe ꝯtigerit: qȯ obſeruatū peio rē vgat in exitū: libere illud ſalubri cōſilio imitādū eē no uerim⁹. ac magis inſtāte neceſſitate penitēdū q̄ȝ ꝑ vitādo piurio in aliud crimē graui⁹ eē ꝺiuertendū. h̄ quoq̄ ꝓbať rōne. nā qcūq̄ eligit min⁹ malū vt ſic fugiat maius malū:

B non vult facere min⁹ malū: ſed fugere mai⁹ malū. ſic̄ ꝛ An

cap. 13. ſel. ꝺe caſu ꝺiabo. ꝺicit ꝙ q vult aliqd pp btitudinē nō ali

Ad p̄m ud vult q̄ȝ btitudinē. q̄re talis nullū pctm̄ icurrit. ℭ Ad p̄m

ad rōes boīum ꝺicēdū ꝙ ſic ꝺecl'at alia auctas eiuſdē all'ata ex li.

Tho. ꝺ ꝯ mē. intelligēdū eſt illud ꝺctm̄ Aug. ꝺe his volūtatib⁹ q̄ꝑ

brauar. obta nō ſunt ꝑ ſe pctā. ıō nō ē ꝯ. ℭ Ad ꝑmā rōnē illius ꝺo

vbi. s̄. ctoris pȯt ꝯcedi ꝯña. ꝛ ad illud q̄ ꝓbať eſſe falſuȝ. ꝺōm ꝙ ſicut nomē peccati nō ſolū ſignāt actū ſeu opōnem que fit ꝯ rōnem: ſed ēt ꝯnotat illā actionē fieri voluntarie. vnde in ꝑcedēn. q. ꝺixi ꝙ pctm̄ eſt voluntarie agē ꝯ illud qȯ ē agen dū ꝛc. ſic hec noia homicidiū adulteriū ꝛ alia ſpālia noia pctoꝝ nō ſolū tales actus ſignāntſȝ ēt ꝯnotāt illos volūta rie ꝛ libero arbitrio exerceri. Et ideo ſicut ſi beſtia aliqua hoiem interficiat: aut cū muliere aliq̄ cōiugata coeat nō ꝺi cōmittere homicidiū vel adulteriū: eo ꝙ nō li. ar. agat: ſic nec pueri vel moriōes aut alij vſu lib. ar. carētes nāliter ſi tales actus agāt recte ꝺr̄ adulterari aut cōmittere homi cidiū ꝭm ꝙ his noib⁹ vtimur ad ſignāda peccata: ꝛ ꝺici

C mus illa eē mala ꝭm ſe. vñ eſto ꝙ taliū act⁹ nō ſint pctā nō ſeqť ꝙ aliqȯ adulteriū vel homicidiū nō pctm̄. per idē pȝ ad illud qȯ ꝺr̄ ꝺe eo qui cognoſcit alienā credēs eē ꝓpriaȝ ꝛ ēt quod addiť ꝺe homicidio. nam talis ignorātia in vtro q̄ ſicut excuſat a pctȯ ſic facit actū illū nō eſſe voluntariuȝ vt cōiter ꝺr̄. ꝛ per ꝯñs ille act⁹ ēt nō proprie ꝺicitur adulte riuȝ neq̄ alius homicidiū. ℭ Ad cōfirmationē ꝺōm ꝙ nō obſtāte ſilitudine actuū illoꝝ. ſ. motuū concubitus tm̄ cum aliena eſt adulteriū: ꝛ cū ꝓpria neq̄q̄. ſilr̄ occiſio nocentis interueniēte auctē legitima nō ē homicidiū. inocētis aūt ē homicidiū. nō ꝺr̄ aūt ꝙ cōcubitus ꝛ occiſio hoīs ſint ꝭȝ ſe mala vel pctā: ſed ꝙ adulteriū ꝛ homicidiū. vñ nō ſequiť ꝙ cōcubit⁹ cū ꝓpria ſit pctm̄ nec rei occiſio. ℭ Pro ſolo

Ad 2m ne alteri⁹ rōis q̄ plura ꝺubia icludit pono aliq̄s ꝓpōnes.

p̄ ꝓpō ℭ Prima eſt. ꝙ in nullo caſu qs erronee iudicās aliqd a ſe

D eſſe agēdū vel nō agēdū ꝺȝ tali iudicio ſe cōformare. ꝓbo. q̄m ſi ꝺebet. igiť idipſuȝ ꝺȝ facere ꝛ nō ꝺȝ facere. vel ꝺȝ nō facere ꝛ nō ꝺȝ nō facere: q̄ ſunt ꝯdictoria. ꝯña pȝ. q ſi iudi ciuȝ quo iudicať aliqd eſſe ab aliquo agēdū eſt errās. igiť ipſe nō ꝺȝ illud facere. alioqn tale iudiciū nō eſſet erroneū ſed veꝝ. Et ſi tali iudicio ꝺȝ ille ſe ꝯformare ꝺȝ illud agere non enim aliud ē ſe ꝯformare tali iudicio q̄ȝ agere illȯ qȯ

2m per ipſuȝ iudicať eſſe agēdū. ℭ 2° ſi ꝺȝ ſe ꝯformare. igitur ꝯformādo ſe facit qȯ ꝺȝ. ꝛ ꝑ ꝯñs nō peccat. ꝛ ſic cui ꝺictat ꝯſcia vel rō ſua erronea ꝙ ꝺebeat aliū interficere ſi interfi ciat nō peccat. ac ꝑ h̄ iudei ꝛ pagani interficiētes chr̄m ꝺi ſcipulos alioſq̄ martyres nō peccabāt. cū cōſcia illis hoc

cap. 16. ꝺictaret. iuxͣ illud ſaluatoris Jo. 16. venit hora in q̄ ois qui interficit vos arbitreť obſequiū ſe preſtare ꝺeo: ēt ꝭm hoc oēs infideles heretici: ꝛ qlȝ pctōres putātes ſe ꝺebere cre dere ꝛ agere q̄ credūt ꝛ agūt bene agerēt nec ꝺānareť: qȯ

nō eſt ꝺōm. Ad h̄ facit ēt qȯ inter articulos ꝺānatos ꝑ ec E cleſiam ꝯ petrū abaylardi ꝺicim⁹ eſt talis. Q. non pecca uerūt q chr̄m ignorātes crucifixerūt: ꝛ ꝙ nō ſit culpe aſcri bendū qcqd ſit ꝑ ignorātiā: qȯ nō eſt ꝺubiū ſequi ſi ꝺeť ꝙ homo ſue ignorātie vel ꝺeceptioni ſe ꝺebeat conformare.

ℭ 2ª ꝓpō eſt ēt negatiua ꝙ nullus ꝺȝ agere ꝯ ſuam rōnem 2ª ꝓpō erroneā ſeu ꝯſciam talem. ꝓbať ſic. nullus ꝺȝ peccare. igi tur ꝛc. ꝓbať ꝯña. ꝑmo q agens ꝯ iudicium ſuū erroneuȝ agit ꝯ illud qȯ ipſe eſtimat a ſe eſſe agendum: ac ꝑ h̄ q̄uis agat qȯ eſt bonū. agit tn̄ male intēdēdo finem indebitū ꝛ ꝺebitū ex cōceptu ꝺeſerēdo nō minus q̄ȝ ſi ageret ꝯ eſtima tionē ſuā verā. ℭ 2° ꝓbať ꝑ glo. Ambro. ſup illȯ Apo. ad 2m

Ro. oē qȯ nō eſt ex fide pctm̄ eſt. ꝺñtis. oē qȯ ad ꝯſciam ꝑ cap. 14 tinet ſi alr̄ fiat ꝺicit. ſ. Apl's eſſe pctm̄. q̄uis enim fiat ꝛ qȯ bonū ē. ſi tn̄ nō faciendū credať vel ſic faciendū vt ſit pctm̄ eſt. ℭ 3ª ꝓpō eſt affirmatiua. ſ. ꝙ qlibet ꝺȝ non agere ꝯ cō 3ª ꝓpō ſcientiā ſeu rōnē ſuā erroneā. ꝓbať. q quilibet ꝺebet quo F cūq̄ pctȯ nō peccare. igiť ꝺȝ nō agere ꝯ ꝯſciaȝ ꝛc. pȝ ꝯña. q agere ꝯ conſcientiam eſt pctm̄: vt pȝ in precedente con cluſione. ℭ 4ª ēt affirmatiua eſt: ꝙ quilȝ ꝺȝ non agere ꝭm 4ª ꝓpō ꝯſciam vel rōnē ſuam erroneaȝ. pȝ ex eodē: q quilibet ꝺȝ nō peccare. agēdo aūt ꝭm ꝯſcientiā erroneam homo pec cat: q agit id qȯ ꝺebet non agere. al's conſcia illa nō eſſet erronea ſed vera ꝛ recta: nec ſequitur ex his ꝺuabus ꝓpō nib⁹ ꝙ hō teneať ad impoſ'e. q nec ē ipoſ'e nō agere cōtra talē cōſciam: nec impoſ'e eſt ēt nō agere ꝭm illam. nec iſta ſunt adinuicē incōpoſſibilia. Qȯ pȝ: q ꝺepoſita tali ꝯſcia ſicut poſſibile eſt iſte agendo non aget ꝯ eam nec ꝭm eam. ℭ His ꝑmiſſis rñdeo ad rōnē illā. ꝛ ꝑ quidē ꝺico ꝙ ſi ꝺeť Ad 1m talis caſus ꝙ ille nequāq̄ teneť blaſphemare ꝺeū vel odi re: ſicut pȝ ex ꝓpōne ꝑma. qnimo teneť nō blaſphemare: ſi cut pȝ ex 4ª ꝓbōne eius. ℭ Qȯ ꝯfirmať. q añ errorē illū Confir. tenebať nō blaſphemare. abſurdū aūt eſt ꝺicere ꝙ pp ſolā acceſſionē erroris huius ipſe a priori obligatione abſoluať ꝛ fiat ei licitū qȯ ꝑus erat illicitū. Et maxime ſi talis igno G rātia ſit pctm̄ vel pena pctī: ſicut forte ꝺȝ ꝺicere vt poſt tā gā. nā ignorātia q̄ eſt ex culpa nocet ꝭm glo. vbi ſupra. ac ꝑ h̄ ipſe magis peccaret q̄ȝ ſi non errando blaſphemaſſet. ℭ Ad ꝓbōnē cū ꝺr̄ ꝭm cōem animi cōceptionē. ꝺe ꝺuob⁹ malis min⁹ malū ē eligēdū. Dico ꝙ ſi iſta ꝓpō ſumať i ſua ꝓprietate nō ſolū ipſa nō eſt cōis animi ꝯceptio: ſȝ eſt ꝓpō ſimpl'r falſa loquēdo ſp̄ ꝺe malo culpe. q̄m ꝺe ꝺuob⁹ neu trū ē eligēdū. q neutrū qȯ eſt malū. ꝛ per ꝯñs nec minus malū eſt magis eligēdū. ſed bñ verū eſt ꝙ ꝺe ꝺuob⁹ malis min⁹ malū ē min⁹ fugiendū. ꝛ mai⁹ malū magis fugiēdū. ꝛ in hoc ſenſu ſeu loco ꝓpōnis vtūť illi qui recte itelligūt. improprie. ſ. ꝙ min⁹ eſt fugiēdū. ꝺicentes eſſe eligēdū i cō H paratione peioris magis fugiēdi ſicut ꝛ frequēter qȯ mi nus malū ē ꝺr̄ eē bonū ꝛ meli⁹ reſpcū maioris mali. qȯ nō eſt ꝺubiū falſum ꝺctm̄ eē. ſi ſermo in ſua ꝓprietate capiať. ſic reſpondēdū eē ꝺocet Aug. in libro ꝺe mēdacio. vbi pre cap. 17. miſſo caſu ꝙ aliq̄s in tali eſſet neceſſitate cōſtitut⁹ ꝙ opor teret eū vel ſacrificare idolo vel ſtupruȝ perpetrare. Que rit ſic. ꝺebuit igiť ne (ait) qſpiā ſtupruȝ ꝑpetrare potius q̄ȝ thurificare. ꝛ rñdet. ſi queris qd ꝺebuerit neutrū ꝺebuit. ſi enim ꝺixero aliquid boꝝ ꝺebuiſſe. aliqd boꝝ approbabo cū iprobē vtrūq̄. Sed ſi queriť qd boꝝ potius ꝺebuit eui tare q vtrūq̄ nō potuit: ſȝ alteꝝ potuit. rñdebo ſuuȝ pctm̄ poti⁹ q̄ȝ alienū. ꝛ leui⁹ potius qȯ ſuū: q̄ȝ grauius qȯ alie nū. ꝓbatio q̄ addiť ſeu illa redditio cāe q̄ ꝺr̄: q in bonis ē ecōtrario. ſ. ꝙ maius bonū ē magis eligēdū. nulla ē: q nō ſeqť. magis bonū eſt magis eligēdū. igiť min⁹ malū ē ma gis eligēgū. ſȝ bene ſeqť. igiť min⁹ bonū eſt minus eligen dū. ꝛ ſilr̄ ſeqť mai⁹ malū eſt magis fugiēdū. igitur min⁹ malū eſt min⁹ fugiendū. ℭ Si ꝺicať ꝯ. iſte ꝺȝ nō blaſphe Contra mare: vt tu cōcedis. igiť ꝺȝ agē cōtra ſuā ꝯſciam. h̄ aūt fal ſum eſt ꝛ repugnās ſcḋe ꝓpōni ſuprapoſite. ꝓbať ꝯña. q

Rño segr.iste nõ blasphemat.igit iste agit ꝯ ꝯsciam.¶ Rñ° ne
I gãdo pmã ꝯñtiã:qꝛ ex illo cõcesso nõ seqr.igit dꝫ agere ꝯ
ꝯsciam:qꝛ ipse nõ dꝫ talẽ consciam bie.Si aũt deberet eã
bie vtiqꝫ deberet agẽ ꝯ ꝯsciam:nec valet pbõ.qꝛ illa ꝯña
nõ ẽ ꝯña simplex:sꝫ vt nunc tm̃.ꝛ de talib⁹ nõ est vlr vez.
ꝙ qui dꝫ añs dꝫ ꝯñs.verbi grã.si platus pcipiat subdito
vt furet aut aliud peccatũ cõmittat:adhuc ipse platus dꝫ
non furari.ꝛ sequit.iste platus non furat.igit agit ꝯ id qð
ipse alteri pcipit.ꝛ tñ nõ vere diceret ꝙ ipse deberet agere
ꝯ id qð alteri pcipit.qꝛ nõ dꝫ tale pceptũ alteri facẽ.Quã
uis vez sit ꝙ opp^m eius qð ipse pcipit dꝫ ipse facere.ꝛ ita
ẽt est dõni in pposito ꝙ op^m ei⁹ qð isti hoi dicta sua ꝯscia
ipse dꝫ facere.nõ tñ vez ẽ neqꝫ seqr ꝙ dꝫ facẽ ꝯ suã cõsciaꝫ.
ad gre. ¶ Auctoritas Greg.sicut pꝫ bñ ꝯsideranti est ad op^m eius
quod intendit iste doctor ꝯcludere.qð pꝫ ex eo ꝙ dicit ita
plerosqꝫ peccare faciãt qtenus si fortasse pcm̃ fugere appe
tant.h sine alio peti laqueo euadãt ꝛ culpã faciant duꝫ vi
K tant.Ex quo pꝫ ꝙ ẽt iste pplexus si blasphemabit pecca
bit:nec consiliũ qð ipse dat est ꝯ hoc.qꝛ nõ solũ vtilr consu
litur homini ꝙ agat bonũ ꝛ vitet malũ.sꝫ ẽt ꝙ si nõ possit
vitare ꝛ de duob⁹ peccatis in altez oporteat eũ labi vitet
qð est maius malũ.ꝛ h quodãmõ dĩ eligere min⁹ malũ.ꝛ
hoc facit ipse:sicut pꝫ.qꝛ ait.Si oino nullus sine petõ eua
dẽdi adit⁹ pꝫ.minora semp eligãt.Ex quo ẽt ꝯfirmat ppo
situꝫ:qꝛ si illo casu posito ille nõ peccaret iam sine peccato
vitaret pcm̃:cuius oppo^m supponit.ꝛ silr dõm est de cõsi
lio allegato.Ad aliud qð allegat de dispẽsatione iuris nã
lis:dõm illud dcm̃ qð vtiqꝫ est Gratiani.propter illam ex
ceptionẽ falsum esse nec ipse in h est sequendus:sꝫ reprehẽ
dẽdus:sicut ibidẽ rephẽdit eũ glosator su⁹:ꝛ bñ:dicẽs eũ
male casum perplexitatis excepisse.Cũ vlterius pbat ꝙ
blasphemãs in tali casu non peccat.qꝛ facit qð dꝫ.dõm ꝙ
falsum est.imo facit id qð nõ tm̃ nõ dꝫ facere:sed qð etiam
dꝫ nõ facere:vt ex dictis satis ẽ claz.cũ addit ad idẽ nullus
nullus faciẽdo fm rectissimum sanctoz iudicium canonis
L ꝛ cõcilij peccat.dõm hoc vez esse de iudicio quo absolute
iudicant illud esse fiendũ.nõ aũt est vlr vez de iudicio con
ditionalr iudicante.nã certũ est ꝙ omnes sancti ꝛ gñaliter
prudẽtes viri iudicarẽt ꝛ ꝯsulerent.ꝙ si quis nõ possit vel
nõ velit vitare vtrũqꝫ duoz inequaliũ peccatoz:sed mali
tia vel infirmitate in altez sit casurus:cadat in illud quod
min⁹ pcm̃ est.ꝛ tñ cõstat ꝙ ille faciendo illud minus pec
catũ peccaret.Nũc aũt certũ est ꝙ tali homini sic pplexo
nullus sanctus.imo nec aliquis nisi neqꝫ ꝛ impius aut stul
tus ꝯsuleret ꝙ deuꝫ blasphemaret vel odiret:sed cõsuleret
ꝙ talẽ erroneã estimationẽ depõeret ꝛ abijceret.Qꝫ si ille
vel nõ posset vel nõ vellet:tũc iudicaret minus malũ eẽ il
li vt ageret pcm̃ min⁹ qꝫ vt ageret maius.Et h est qð ait
Greg.in alia auctẽ allegata ex eodẽ loco cũ in dubijs con
stringimur vtilr.in minimis subdimur ne in magnis sine
M venia peccemus.Quis enim dubitat vtilius ad sensum su
pra dcm̃.i.min⁹ malũ vel nociuũ peccare venialr qꝫ morta
liter.sꝫ ꝛ qs negabit eũ peccare q peccat venialr.¶ Cõfir
mat hec solo euidẽter p vba Greg.imediate pcedẽtia hec.
ꝛ imediate sequẽtia illa.q superius p snia huius doctoris
allegata sunt.Volẽs eni verã oñdere suã sniam in eo ꝙ di
xerat.si nullus euadẽdi sine petõ aditus pꝫ:minora sp eli
gant.Addidit vt Pau.cũ quosdã in ecclia incõtinẽtes aspi
ceret ꝯcessit minima vt maiora declinaret.dicens pp forni
cationẽ aũt vnusqsqꝫ suã vxorẽ hẽat.ꝛ qꝛ tũc solũ ꝯiuges
in admixtiõe sine culpa sunt.cũ nõ p explẽda libidine:sꝫ p
suscipiẽda ple miscẽtur:vt ẽt qð ꝯcesserat sine culpa:qꝫuis
minima nõ esse mõstraret ilico adiunxit.h aũt dico fm in
dulgẽtiã nõ fm iperiũ:nõ est enim sine vitio qð ignoscit ꝛ
non pcipit.pcm̃ pfecto videt ꝙ posse indulgere preuidit.
Sed cũ in dubijs cõstringimur ꝛc.hinc pꝫ ppositũ.nã icõ
tinẽs si ad suã vxorẽ pp explẽdã libidinẽ accedat facit fm

istud cõsiliũ Pauli:ꝛ tñ peccat.¶ P.Esto ꝙ daret isti do N
ctori ꝙ in tali casu pplexionis debeat qs agere qð minus
malũ ẽ.ꝛ ꝙ sic faciẽ nõ peccet nõ video q pacto sequat ꝙ
ipse debeat deũ blasphemare.nõ enim h sequit nisi deum
blasphemare sit min⁹ pcm̃ qꝫ sit ꝯ ꝯsciam deũ nõ blasphe
mare.qð nec ego vellẽ dicere nec ipse illud pbauit.ꝛ tñ de
buisset:cũ sui ppositi sit pbare ꝙ deũ blasphemare vl odi
re nõ sit p se malũ:ꝛ ꝙ aliqñ possit recte fieri.¶ 2° dico ad 2ª respõ.
rationem ꝙ casus positus assumit vnuꝫ qð videt falsuꝫ.s.
ꝙ in talẽ errorẽ quo estimet deũ eẽ odiẽdũ vel blasphemã
dum quis habẽs vsum liberi arbitrij.ꝛ potẽs peccare qlis
eẽt talr pplexus inciderit sine culpa:cũ ipsemet error de q
agit eẽt vtiqꝫ qdã culpa.si enim culpa quis error dicet esse
culpa.certe nõ apparet:ꝛ sic videretur concedendũ nullũ
errorẽ culpã eẽ:qð est cõtra doctrinã sanctoz.nã Augu.ꝯ cap.5.
Jul.li.5.exp̃sse vult ꝙ cecitas ꝛ obscuratio mentis phoz:
de qbus ad Ro.pmo.obscuratũ est insipiens cor eoz non
solũ fuit pena peccati:sed ẽt pcm̃.Idẽ etiaꝫ in de nã ꝛ gra O
tia.Hieronymus ẽt in dialogo Attici ꝛ Critoboli contra cap.22.
pelagiũ lib.pmo.hoc idẽ sentit.¶ P.Cõis doctrina est ꝙ Confir.
actus infidelitatis est pcm̃.ꝛ ꝙ etiam ignorãtia eorum q
quis scire tenet est pcm̃.vnde nõ est dubiũ qn error taliũ
sit pcm̃.ꝛ loquor semp de errore actu.Et quis dixerit ꝙ
estimãs deũ blasphemãdũ esse nõ errer circa ea q sciret te
net.¶ P.Si nullus error esset pcm̃ nulla ignorãtia esset
pcm̃.ꝛ vltra.igit p nulla ignorãtia hõ dãnaret.Et tamẽ Confir.
Apls dicit pma ad Cor.si quis ignorat ignorabit.glosa.i. cap.14.
reprobabit.Si dicas ꝙ i casu nõ df simplr sine sua culpa:
sed sine sua culpa precedẽte.h non iuuat ppositũ.nam nõ
plus excusat error qui est culpa qꝫ qui tm̃ est pena culpe.
Item ꝙ ille nõ essent aliquo modo ex culpa originali pce
dente:qua ẽt dimissa remanẽt pene sue qꝫplures forte non
eẽt dicẽdũ.¶ Ad auctẽm allegatã Aug.dõm ꝙ illa verba Ad au.
non scribit Augu.tãqꝫ ppriam sniam ꝛ opinionẽ pmẽs. Augu.
Sed tãqꝫ vnã opinionẽ alioz quã ibi retulit prosequens P
disputatiue tm̃.qð pꝫ.qꝛ tractatur⁹ hãc qõnẽ:vtrũ vide
licet aliqñ sit mẽtiẽdũ officioso mẽdacio i pncipio libri ea
pposita statim ait.quã qõnẽ tã sollicite pertractabim⁹ vt
queramus cum querẽtibus.vtrũ aũt aliqd inueniam⁹:ni
hil nobis temere affirmantib⁹ lectori bene attendenti satꝫ
indicabit ipsa tractatio ꝛ ad extremũ tñ sniam nostram ve
lut certior indagatio cõprehendit.ꝛ qꝛ per totuꝫ procedit
disputatiue nihil affirmãdo vsqꝫ ad extremã partẽ libri in
qua indagatã cõcludit veritatem.ideo ne quod in porib⁹
pribus disputãdo dicturus erat tanqꝫ illius assertio cape
ret:qð facile minus diligẽter intẽdẽtib⁹ poterat obuenire
ppter illius libri obscuritatẽ ꝛ implicationẽ que magna ẽ
sicut ibi ꝛ in p retrac.ipsemet fatet:lectorẽ mox pmonuit cap.vi.
subdens sane quisqs legis nihil rephẽdas nisi cũ forte to
tum perlegeris.ꝛ ita forte minus rephendes.nũc aũt i ex
trema parte libri.c.s.ante penultimo ex disputatione pre
missa expresse ꝯcludit ꝙ non est mentiẽdũ p vitãda impu
dicitia corporali que de his est:que cõmissa in hoieꝫ eũ fa Q
ciũt imũdũ.cuius snie oppositũ ꝯtinẽt vba per hũc docto
rẽ allegata.vt pꝫ.Et gñaliter nunqꝫ in aliquo casu esse ali
quo genere mẽdacij mentiendum statiꝫ ꝯcludit.d.Elucet
itaqꝫ discussis omnibus nihil aliud illa testimonia scriptu
raz monere nisi nunqꝫ aio esse mẽtiendũ.ꝛ ꝯñr recapitulã
do causas pretactas in disputando discurrendoqꝫ per oia
genera mendacioꝝ determinat ꝯclusiue nullo vnqꝫ men
dacij genere esse mẽtiẽdũ.Ex quo pꝫ ꝙ in illis verbis alle
gatis nõ pdit suã intẽtionẽ vel sniam.vñ nec sunt tanqꝫ il
lius auctoritas allegãda.¶ Ad dcm̃ Bede dõm ꝙ in nul ad bede
lo est ꝯ:eo ꝙ non obseruãdo illud sup quo datum fuit tale
iuramentũ nõ cõmittit periurium:sicut dicit glosa decre.
in di.pallegata:ꝛ sanct⁹ Tho.ẽt i scda scde.q.98.ar.2.im
mo fm eũ.ibidẽ periuriũ fuit qñ incaute iuratũ est.Ad 3

A bationē que vlr addit ꝙ quicunqȝ eligit minus malū vt sic fugiat maius malū non vult facere minus: sed fugere maius: ꝛ ideo nõ incurrit peccatū. Dic dico ꝙ ꝙ si hec deductio esset rata oporteret concedere neminē peccare quicquid ipse faceret propter maius malū vitandū: qd nullatenus est dicendū sicut ex allegatis ꝑ ꝯne vbis Aug. ꝛ alijs illis ꝯnexis q̄ nõ
cap.37. allegaui bñ p3. Et in eodē li. c. ꝯ mendaciuȝ. dicit ꝙ talis opi. vniuersam ꝓbitatē vite subuertit. oportȝ ēt cõcedere ꝙ aliqñ sint facienda mala vt eueniāt bona. nā nõ minus videt eē bona intētio eius q intēdit ꝓuētū boni q̄ȝ q fugaȝ
cap.3. mali: ꝛ tñ istud est ꝯ sniaȝ Apl̄i ad Ro. ꝛ Aug. ꝯ menda. c.2. cū dr̄ ꝙ talis nõ vult facere minus malū si ly vult, capiat in sua gñali significatione sm ꝙ vult motꝰ vtutis volitiue q nõ est nolitio vl̄ nolitio. p3 ꝙ dcm̄ istud implicat ꝯtradictionem. Si aūt accipiat ꝑ tali motu nõ quolȝ: sed eo quo aliqd appetit ꝓpter se vt finis: q ꝛ approbate sm
B vsum multorum ꝑ ēt auctoꝝ: ꝛ Ansel. vbi allegat vocat volūtas. Ja vo quo appetit quid ꝓpter aliud magis dici solet electio pōt dictū cõcedi. Sed nõ iuuat arguentem. qꝛ esto ꝙ talis nõ velit facere minus malū ad sensuȝ. s. ꝑdictum: qꝛ nõ finalr̄: ꝛ ꝓpter se eligit: tñ facere minus malū: que electio praua est: ac per hoc ꝛ ip̄e incurrit peccatū. nõ solū. n. agit ꝯtra rectā rõnē: qui finalr̄ malū intēdit. Sed ꝛ q bonum intēdēs malū operat vel eligit: seu qd d3 nõ operari ꝛ nõ eligere. nā ad bonitatē opationis nõ sufficit operari ꝓpter qd est opandū: sed etiā requirit ꝙ fiat vt est fiendum. C 2ᵒ ꝯ. ꝙ semp malitiā intētiōis opantis concomitatur malitia electionis ꝛ opationis. ita ꝙ nunq̄ȝ alicuiꝰ mala intētione aliqd agentis est electio vel opatio bona moralr̄ seu virtuosa: ȝ mala ꝛ vitiosa. Probatur. ois electio vel opatio facta pp illud: pp qd d3 nõ fieri est vitiosa. p3. qꝛ talis est ꝯ rectā rõnē. Sed ois electio vel opatio agētis
C mala intētione est hꝫ: vt clarū ē. q̄re ꝛc. Ista ē snia Aug. clare sup psal. 31. vbi dicit ꝙ bonū opꝰ intētio facit. s. partialiter vna cū alijs requisitis: qd nõ eēt verum si sine bona
ca.18.19. intētione opus eēt bonū. Jtē lib. 4. ꝯ Jul. Ista est ēt snia
cap.15. cõis alioꝝ scõꝝ. Est quoqȝ snia Phoꝝ. vn̄ Ph̄s. 6. ethic. ait ꝙ opus perficit sm prudentiaȝ ꝛ moralem virtutē. ꝛ reddit cām. d. virtꝰ quidē eni intētionē facit rectā. prudē
cap.8. tia aūt que ad hāc. Jtē in. 7. pol. duo inquit sunt in qbus fit bene oibꝰ. hoꝝ aūt est vnū quidē in eo qd est intentionem ꝛ finē actionū poni recte. vnū aūt inuenire actiones ferētes ad finē. Ex qbus p3 clare sm eius sniam ad virtuosam opationē necesse esse vt recta sit intētio opantis. Ex his p3 ꝙ ad virtuose ꝛ laudabilr̄ opandū non sufficit agere qd agi d3. sed vltra h̄ necesse est agere: quēadmodū d3: videlȝ qñ ꝛ q̄ȝtū ꝛ cuiꝰ grā opȝ: ꝛ cū alijs circūstan
cap.15. tijs: quas ponit Phs. 3. ethi. nec dubiū est quin circūstan
D tia debiti finis sit potissima. C Ex hac ꝯne ꝛ conclusionibus p̄cedētis articuli sequunt aliq̄ corre: vnū est. ꝙ nunq̄ȝ fit aliquid ab hoie virtuose seu bene moraliter nisi fiat ex dei dilectione actuali vel habituali infusa vel acqsita.
Corᵐ pᵐ Probat. qꝛ nihil qd aliter fit fit recta intētione. igitur ꝛc. Assumptū ꝓbat. qꝛ vt ex p̄cedēti articulo p3. nulla est in
Confir. tentio recta nisi dei pp se dilectio. C Cõfirmat h̄ corre. ꝑ Aug. sup psal. 67. d. ea qppe sola bona opa dicenda sunt que fiūt per dilectionem dei. Et in de spū ꝛ lr̄a. nõ est inqt fructus bonꝰ qui de charitatis radice nõ surgit. Quid āt est charitas nisi dilectio dei pp se. vel dilectio proximi pp
Corᵐ 2ᵐ deū. que vtrūqȝ ex dei charitate ꝓcedit. C Aliud cor. est ꝙ nullus actus hois est moralr̄ bonus nisi imediate tendat in deū vel in aliud ꝓpter deū vltimate: ꝛ h̄ actu vel habitu. sicut ēt in. d. 26. dixi. qd ꝓbat. qꝛ nullus alius est recta
Confir. intentio aut recta itētiōe factꝰ: vt satis p3 ex dictis. C Qd
cap.7. ēt ꝯfirmat sm se ex auctē Aug. qui in li. ꝑ de nup. ꝛ cõcu. scribit. ꝛ. 4. li. cõtra Julia. recolit pudicū nõ veraciter dici qui nõ ꝓpter deū veram fidē cõnubij seruat vxori: qui

quoqȝ vt p3 ex auctoꝛitatibꝰ eius allegatis. d. 26. in prose E cutione pme rõnis ad ꝯnē pmā pmi articuli. ꝛ ꝯ Jul. lib. 4. ꝛ de ciui. dei lib. 19. expresse dicit veras vtutes nullas esse si non in deū finalr̄ referant: qnimo ad quicqd aliud siue nõ ad aliud q̄ȝ ad seipsas referant vitia esse. Jtem in de moribꝰ ecclesie. Cū cõclusisset deū esse in quem oia referenda sunt sicut in ꝑ articulo allegatū est sequēti caplo diffiniēs virtutes ipsas morales ait. Temperantiā dicamus esse amorē deo sese integrū incorruptūqȝ seruantem fortem amorem oia ꝓpter deū facile perferentē. Justitiaȝ amorē deo tm̄ seruitutē. ꝛ ob hoc bene imperantem ceteris que hoi subiecta sunt prudētiā amorē bñ discernentē ea quibꝰ adiuuet in deū ab his qbꝰ ipediri pōt. Ex qbus clare patet. nullā esse virtutē: cuius actus nõ finalr̄ fiat pp deū sm sniam Aug. ac per hoc nec aliquē etiā actum nõ ꝓpter deū vltimate factum esse virtuosum. C 3ᵐ corre. ꝛ
Cor 3ᵐ hoc specialiter pertinet ad. d. 41. est ꝙ nullus actus hominum simpliciter infideliū est moraliter bonus. Dico autē simplr̄ infidelium ad excludendū scismaticos hereticos catholicos ꝛ reliquos qui aliquo modo credūt ꝛ aliqua fide cognoscunt deū. p3. qꝛ nullus fit ex dilectione dei aut propter deum vltimate cū ipsi non cognoscant ipsum esse propter se diligendum ꝛ cetera propter ipsum. igitur nullus fit intentione recta. ac per hoc nec virtuose vel bñ moraliter. hec ratio quasi tota ponitur ab Aug. sup psal. 67. d. Ea quippe sola bona opera dicenda sunt q̄ fiunt p dilectionem dei. hec autem necesse antecedat fides vt inde ista: non ab istis incipiat illa. quoniam nullus operatur p dilectionem dei nisi prius credat in deū. Jtē ꝛ super psal. 31. nemo inqt cõputet bona sua ante fidem vbi fides non erat bonum opus non erat. bonuȝ enim opus intentio facit. Jntentionem fides dirigit. C Cõfirmatur. qꝛ si actus
Confir. infidelium essent vere virtuosi vtrūqȝ in eis essent vere vir
B tutes. nam ex virtuosis actibus vtutū habitus gñantur.
cap.19. Sed ꝯns est falsum sm intentionem beati Aug. li. 4. ꝯ
cap.4. Jul. vbi p multa capl̄a probat oppositū in de ci. dei. ēt li. 5. dicit ꝙ constare d3 inter oēs veraciter pios neminem sine va pietate. i. vi dei vero cultu verā posse hēre vtuteȝ. ꝛ lib. 19. vere vtutes nisi in eis qbus va inest pietas esse nõ possunt. Jnsuper in li. de ꝯtinentia circa finem ait. nunqd enim ꝯtinentiam quam munus dei verissime dicimus dicturi sumus esse peccatū: absit a nostris cordibus tā detestāda demētia. hꝰs aūt Apl̄s ait. oē qd nõ est ex fide peccatū est. q̄ ꝑ fideȝ nõ h3 nec ꝯtinentia nolanda est. Et sicut hoc de cõtinentia spāliter: ita de qualȝ virtute morali gñaliter probari pōt. Rursus in li. de va innocentia olno inqt infidelium vita peccatū est ꝛ nihil est bonum sine summo bono. vbi enim deest agnitio eterne ꝛ incõmutabilis veritatis falsa virtus est etiā in optimis moribus. i. q optimi videntur. demū quod fortius vrgeticū in li. de ordine ip̄e
D oppoᵐ aliqualr̄ innuisset. postea in pmo retra. id reuocās
cap.3. ait. displicet mihi ꝙ Phos non va pietate p̄ditos dixi virtutis luce fulsisse. Cuius sniaȝ imitatus est Beda. d. ꝯ Jul.
cap.13. Cõstat ꝙ qcūq̄ Phoꝝ xp̄m dei virtutē ꝛ dei sapientiam nesciierūt: hi nullā verā virtutem: sicut nec veram sapiam hēre vna rõne potuerūt. Jnde expresse tenuit Linconien. ꝛ esse intentionē Aug. affirmauit sicut supra. d. 26. arti. ꝑ. q. allegatū est. C Sed ꝯ h̄ videt eē qd Aug. scribit in epl̄a
ꝯ dicta ad Marcellinū inquiens. rempublicā romani constituerunt auxeruntqȝ vtutibus: ꝛ si non habentes verā pietatem erga veꝝ deū q̄ illos ēt in eternā ciuitatem posset salubri religione ꝓducere. custodientes tñ q̄ȝdā sui gñis ꝓbitatē q̄ posset terrene ciuitati ꝯstituende augende ꝯseruādeqȝ sufficere. deꝰ eni sic ondit in opulentissimo ꝛ pclaro iperio romanoꝝ q̄ȝtū valerent ciuiles ꝛ sine va religione vtutes vt intelligeret hac addita fieri hoies ciues alteriꝰ ciuitatis: cuiꝰ rex veritas. cuiꝰ lex charitas. cuius modus

I eternitas ē. h apte Aug. asserit in illis romanis fuisse mo
Rñö rales virtutes politicas seu ciuiles. ¶ Rñ° q̄ h Aug. nó
vtit vocabulo ṽtutis stricte ꝛ ꝓpzie vt id tm̄ appellet vir
turé qd est ṽe virt⁹. i. habitus q est pn^m agédi: qd ꝛ ꝓpter
qd ꝛ queadmodū est agédū sic in ꝓposito sumit virt⁹. Et
hoc pz. qm̄ in. 5. de ci. dei. a ca°. 12. vsqz ad. 20. iclusiue de
hac mā multa disserés a ꝓposito pluries dicit illos q lau
dabiliores visi sunt romanos oīa sua opa q̄z laudabilia ꝛ
gloria videbātur hoib⁹ ꝛ ex qb⁹ adhuc laudant fecisse fi/
naliter ꝓ gloria vana mūdi. Ex quo cōstat illoꝝ affectio/
nes ꝛ habitus: qb⁹ hec agebant neq̄q̄z veras fuisse ṽtutes
cap. 19. Et h ipse nó tacuit ibidé dicés. dum illud cōstet inter oēs
veraciter pios neminé sine ṽa pietate. i. veri dei ṽe cultu
verā posse hr̄e ṽtuté. ꝛ addit qd facit ad ꝓpositū. nec eaz
verā esse qn̄ glorie seruit hūane: ꝛ i seq̄nti cap̄ approbās
cap. 20. snīam eoꝝ Phoꝝ qui dixerūt nó eē veras ṽtutes q̄ ad vo
luptioné referunt iuxta epicureoꝝ opi. voluptaté q̄si re/
K ginā in sella regali pingétem cui ṽtutes velut famule sub
seruirét addit. Sz non estimo satis debiti decoris eē pictu
rā: si ēt talis fingat vbi ṽtutes hūane glie suiūt volés ꝑ
h q̄ sic ille nó sunt ṽe ṽtutes: q̄rū finis é voluptas sic nec
ille q̄rū finis é glia mūdi. Qd ēt stati explicite monstrat.
Sz vtit Aug. iꝓpzie vocabulo ṽtutis extédédo ip̄z ad
eos habit⁹ qb⁹ fiūt vtiqz q̄ fiéda sunt ꝛ vitant vitanda: lz
nó ꝑꝑ eū finé ꝑꝑ qué ꝛ illa fiéda. ꝛ hec vitāda sunt: qui lz
fm̄ vitaté nec ṽtutes sint nec laudabiles. hoib⁹ tm̄ q intu/
ent tm̄ id qd fit ꝛ nó ꝑꝑ qd fit: siue ēt ignorātes sint ꝑꝑ qd
fieri debeat siue nó ignorātes sed inter intétiōes opantiū
discernere nó valētes virtutes ꝛ laudabiles habitus esti/
mantur. Et h ēt satis exp̄mit. d. Ista ḡ laudis auiditas ꝛ
cap. 12. cupido glie multa illa mirādo fecit laudabilia. s. atqz glo
riosa fm̄ hoium estimationé. nó ḡ veras ṽtutes morales
eis attribuit: sz putatiuas tm̄ ꝛ vere virtuti distātia mino
L re dissiles his habitib⁹ qb⁹ vitāda fiūt ꝛ fienda vitant: si/
cut ꝛ ꝯ Jul. vt supi⁹ allegat dixit nó veras ṽtutes hn̄do.
Sz a veris ṽtutib⁹ nó plurimū deuiādo: post q̄ ṽba mox
subijcit q̄ ipsi ṽtute ciuili nó ṽa: sed verisimili demonib⁹
vel humane glorie seruierūt. Et q̄ nó intéderet eis veras
ṽtutes ēt ciuiles ascribere ēt in verbis obijciendo allega
tis satis innuit cū ait. custodiétes tm̄ q̄zdā sui generis ꝓbi
taté: q̄ posset terrene ciuitati ꝯstituéde augéde ꝯseruāde/
qz sufficere tali siqdé mō loq̄ndi quo nó simplr̄ ꝓbitatem
que ꝛc. satis innuit illos nó habuisse verā ꝓbitaté ꝛ ꝑfectā
fm̄ suā rōné: sed imperfectā q̄zdā dispōné. q̄ tm̄ ad ꝯstitu/
tioné augmentū ꝯseruationéqz téporalé ciuitatis valeret
ꝛ iō ciuiles ēt dicit ṽtutes. nec tm̄ addidit veras: nec tm̄ re
peri vbi ipse diceret q̄ habuerint veras: qd tm̄ si dixisset
retractasse estimandus eēt ꝓpter illō qd de li. retra. est al
legatū: ꝛ q̄ totiens ꝛ maxime vbi a ꝓposito mām istā di
ad rōné scussit oppo^m apte dixit. ¶ Ad rōné pncipalem qōnis pz
pnci^lem rñsio ex dcis. s. q̄ ille auctes loquunt ꝺ opibus q̄ possunt
M bene ꝛ male fieri: talia siquidé si fiant mala intétiōe mala
sunt. Si ṽo bona ceteris tm̄ debitis circūstātijs concurré
tibus bona sunt. in alijs ṽo non est sic: vt patuit.

¶ Distinctionis. xlij. xliij. ꝛ. xliiij. Questio. j.

Quantū ad. d. 42. ꝛ duas residuas sit. Quero vtrū hó volūtate mala
ꝛ comitāte exteriori ope sit plus peccet q̄z vo
p^m lūtate ipsa mala tm̄°. Et vi ꝑ q̄ non. sic nulla
opatio exterior é ꝺ se pctm̄. aut bona moralr̄
aut mala igr̄. nó plus peccat hó ꝑ illā q̄z peccaret sola ma
la volūtate absqz illa. ꝯña est satis plana. añs ꝓbat. q̄. n.
nulla sit pctm̄. ꝓbat. q̄ de ipsa nó verificat diffinitio pcti.
nā pctm̄ ab Aug. in de duab⁹ aiabus diffinit sic. pctm̄ est
voluntas retinendi vel ꝯsequēdi qd iustitia vetat. ꝛ vnde
liberū est abstinere. ꝛ hāc diffōné ipse approbat ꝑ retra.
cap. 15. nulla aūt actio exterior é volūtas. Q ēt nulla sit de se bo/
na aut mala: pz. q̄ q̄lz pōt indifferenter bene ꝛ male fie/ N
ri. nam homicidiū de quo minus videret bene fit a mini/
stro iustitie: qd etiā fiat aliq̄n male non est dubium.

Ad oppositū arguit sic. plus peccat hó duob⁹ Opp^m
pctis sil peccās q̄z peccās vno il/
loꝝ tm̄ igit ꝛc. añs est notū. ꝯña ꝓbat. q̄ mala volūtas ꝛ
mala opatio exterior ꝯcomitās sunt duo pctā: cū sint duo
act⁹ distincti: ꝛ vterqz fm̄ se sit pctm̄ dicente magr̄o. d. 35. cap. 3.
hui⁹ scōi. sane dici pōt ꝛ libere tradi dz pctm̄ eē actū ma/
lū interioré ꝛ exterioré. s. malā cogitationé locutionem ꝛ
opationé. ꝑcipue tm̄ in voluntate pctm̄ ꝯsistit ex quo tāq̄z
ex arbore mala ꝓcedunt opa mala tanq̄z fructus mali.

Rñdeo supposito ṽo sensu locutionis q dz hr̄i cū di p⁹ art⁹
cim⁹ aliqué actū seu opationé eē malam. aut
malū vel peccatū iuxta ea q̄ dicta sunt supra. d. 34. ꝛ lo/ O
quédo in tota ista qōne de bonitate ꝛ malitia morali po/
no aliquas ꝯnes. ¶ Prima est. q̄ aliqua operatio exteri 1ª 2ª
or est peccatū. ꝓbat. omne mendaciū est peccatū. sed ali/
qua opatio exterior est mendaciū. igit ꝛc. maior pz per il
lud Aug. in encb. mihi videt peccatū quidé esse oé men/ cap. 20.
daciū. Et idem dicit: ꝛ ꝓbat idem. c. 25. Item de médacio ca. vltio
quisquis eē aliqd genus médacij qd pctm̄ nó sit putaue/
rit decipiet seipm turpiter. Et cōtra mendaciū. Menda/ cap. 5
ciorum inq̄t genera multa sunt: que quidé oia vlr̄ odisse
debem⁹. nullū est eni médaciū qd nó sit ꝯriū vitati. Ex q̄
bene sequitur q̄ nullū mendaciū est qd nó sit pctm̄. Mi/ cap. 6.
nor pz per eundé de médacio. d. nemo dubitat mētiri euz
qui nolens falsum enūciat causa fallédi: quapropter enū/
tiationem falsam cum volūtate ad fallendū ꝓlatā mani/
festam est esse mendaciū. cōstat aūt q̄ enuntiatio falsa ꝓ
lata est opatio exterior. hoc idem pz ex diffōne peccati da
ta ab Aug. 22. ꝯ Fau. peccatū est dictū vel factū vel concu
pitum aliquid contra eternā legem. per quā disiūctiuā lo
cutioné apparet q̄ non solū velle: sed ꝛ aliqd dicere ꝛ ali
qd opari extrisecum est pctm̄. ¶ P. Quis negaret furta: P
adulteria: homicidia: ꝛ plura alia opa exteriora a dina le 2ª
ge ꝓhibita eē pctā? ¶ 2ª ꝯ. q̄ ois opō moralis exterior ex
mala volūtate ꝓueniés est moralr̄ mala ꝛ pctm̄. ꝓbat. q̄
ois talis é opatio volūtaria difformis recte rōni seu facta
difformiter. cōsuz est aūt in di. 24. q̄ nó est aliud pctm̄ q̄z
volūtarie agere ꝯ rectā rónez. ¶ 3ª conclusio. q̄ ois opa/ 3ª
tio moralis exterior est bona vel mala moralr̄ ꝛ nulla pe
nitus est neutra. ꝓbat. q̄ ois operatio moralis exterior
vel est cōformis recte rōni: vel est nó cōformis. Si confor
mis est moraliter bona. si nó conformis est moraliter ma/
la. ¶ 4ª cōclusio. q̄ nulla opatio moralis exterior est bo/ 4ª
na ꝛ mala moraliter. ꝓbat. q̄ ex opposito sequit q̄ aliq̄
opatio singularis demonstrabilis est cōformis recte rōni
fm̄ oés circūstātias debitas in eē ꝛ nó est sic ꝯformis: qd
implicat ꝯdictioné. ¶ Ex hac infert illa suppositio pma Cor^m
quā posui in pma. q. 26. d. arti. pmo ad ꝓbandū cōclusio/ Q
né pmā: videlz q̄ nullus act⁹ culpabilis est moralr̄ bon⁹: ꝛ
ꝛ pz illatio: qm̄ ois actus culpabilis est moraliter malus
pz. q̄ omnis actus culpabilis é difformis recte rōni: alio
quin non esset culpabilis: sz laudabilis: igit si aliqs actus
culpabilis est moraliter bon⁹ aliqs act⁹ moraliter malus
est moraliter bon⁹. ¶ Illam tm̄ suppōné quidā doctor. M. gu
modernus negauit distinguēs de triplici culpa. s. origina lelmus
li: actuali mortali: ꝛ actuali veniali. dicit q̄ si ꝓpositio illa de bello
intelligat de actu culpabili culpa originali falsa est: quia monte
infideles hūerūt multos actus bonos moralr̄. si ēt intelli or. mio.
gatur ꝺ actu culpabili culpa actuali veniali: ēt falsa ēt qd
ꝓbat sic. actus meritorius est bon⁹ moraliter. Sed act⁹
peccati venialis est aliq̄n meritorius. ergo ꝛc. maior pz.
q̄ bonitas meritoria supponit bonitaté moralez. Minor
ꝓbat. q̄ resistere tentationi. reddere debitū vxori. mentir
ri ad seruandum vitam innocentis sunt actus meritorij: ꝛ

B tñ sunt pctã venialia. Si accipiaẽ act⁹ culpabilis 1° mõ .s. p culpa actuali mortali: h̃ dupl'r põt accipi. s. positiue 9rie culpabile. i. demeritorie: ⁊ sic ppõ est va. alio mõ puatiue culpabile. i. nõ meritoriũ. ⁊ sic est ppõ falsa. q2 vt dicit se posuisse: multi act⁹ q nõ sunt meritorij sunt moraliter bõi.

Rñio Guilel. ad arg^m ¶ Ad pbationẽ illi⁹ suppõnis tũc facte q̃ erat: nullus act⁹ moral'r bon⁹ est aliq̃ mõ difformis recte rõni. sed ois act⁹ culpabilis ẽ aliquo mõ difformis rõni recte. g̃ ⁊c̃. dicit ad maiorẽ q̃ va est de difformi 9rie ⁊ recte rõni nãli. ad minorẽ võ q̃ ipsa va est de actu culpabili culpa actuali mortali ⁊ de difformitate 9rie sumpta. nõ ãt de culpabili duobus modis alijs sumpto.

9 guilel. de bello monte. ¶ In ista rñsiõe 9tinẽtur multa meo iudicio falsa. vnũ est q̃ aliqõ pctm̃ actuale est actus moral'r bonus. h̃. n. manifeste icludit 9dictionẽ. qõ pbat. q2 si aliqs act⁹ est moral'r bon⁹ ipse est 9formis recte rõni sm oẽs circũstãtias reqsitas ad h̃ q̃ actus sit vere vtuosus.

B Sz cõstat q̃ nullũ peccatũ est sic 9forme sm oẽs circũstãtias recte rõni. alias nõ eẽt pctm̃ sed pcius recte factũ ⁊ oĩno tal'r qual'r fieri dz. ¶ P. Oẽ pctm̃ recte vitupatur accipiẽdo pctm̃ p culpa sicut in pposito. nullus aũt

cap. 35. actus võ vtuosus recte vitupaẽ: q2 vt dicit Aug. 3. de li. ar. quicquid rõne vituperatur: ideo vitupaẽ: q2 nõ est: ita vt eẽ debuit. actus aũt virtuosus nõ alliũde dr virtuosus: nisi q2 est vt eẽ dz. nã agere virtuose nõ est aliud q̃ agere qõ opz: ⁊ pp qõ ⁊ queadmodũ dz ⁊c̃. put dictat rõ recta. si g̃ aliqõ peccatũ est actus moral'r bonus: seu qõ idẽ est vere virtuosus aliquis act⁹ recte vituperaẽ: ⁊ nõ recte vitupa-

cap. 38. tur. Rursus hoc directe ipugnãt auctoritas ⁊ rõ Augu. 9 men. vbi pbat q̃ nullũ mendaciũ est iustũ per hoc q̃ alias aliqõ peccatũ esset iustum: qõ ipse dicit: pbat esse absurdissimum. vnde ait. ita nihil aũt iudicãdus est dicere qui dicit aliqua iusta esse mẽdacia nisi aliqua iusta esse

C peccata. ac per h̃ aliqua iusta esse q̃ iniusta sunt. Quo qd absurdius dici põt. vñ est eni peccatũ: nisi q2 iustitie 9riũ est: dicanẽ ergo alia magna. alia parua esse peccata: q2 verum est. nec auscultandũ est stoicis qui oia paria eẽ contẽdunt. dicere aũt quedã iniusta q̃dam iusta eẽ pctã qd est aliud q̃ dicere q̃sdã eẽ iniustas q̃sdã iustas iniqtates: cũ dicat Apl's Jo. Ois q facit pctm̃ iniqu⁹ ẽ. h̃ ipse. Cũm g̃ ea dicam⁹ iusta q̃ recte sunt facta seu virtuosa. ⁊ eiusdem significatiõis penitus sint oẽs pdicte denoiationes accepto iustitie vocabulo gñaliter: vt h̃ sm q̃ pz Aug. accipit pz q̃ tota ista deductio Aug. directe ipugnat dictum pdicti.

aliud falsum. ¶ Aliud falsũ in illa rñsiõe 9tẽtũ est q̃ aliqõ peccatum est meritoriũ. Si enim h̃ sit vey g̃ hõ pro aliquo suo peccato est a deo remunerãdus ⁊ pmiũ recepturus. ac p h̃ 9ñs est q̃ aliq̃ nostra pctã de⁹ approbat ⁊ acceptat cõplacetq̃ in illis. Sz qs h̃ audeat dicere: cũ h̃ ẽt de iusto hoie nefas sit cogitare? Quis eniz hoiem q approbaret pctm̃

D alteri⁹ aut cõplaceret i illo ⁊ doa daret p illo nõ mẽte corruptũ ⁊ viciosũ ⁊ prauũ clamitaret? ¶ Confir' h̃: qm̃ q2

9firma' cap. p. gbusdã visũ est aliqñ eẽ mẽtiẽdũ: ppea q2 legiẽ q̃ de⁹ bñ fecit obstetricib⁹: que tñ mẽtite fuerãt: vt hr̃ Exo. p. sci ex

cap. 40. pste dicũt eas nõ bñ fecisse: qm̃ p mẽdacio illo non putaẽ deũ mũerare vllũ pctm̃. vñ Aug. 9 mẽ. Sz qõ scriptũ igt ẽ bñ deũ fecisse cũ hebreis obstetricib⁹: ⁊ cũ Raab ve cõtinua meretrice. nõ iõ fcm̃ ẽ: q2 mẽtite sunt: sz q2 in hoies rei misicordes fuerũt nõ est itaq̃ in eis remunerata fallacia

Confir. sz beniuolẽ benignitas mẽtis nõ iniquitas mẽti. ¶ P. Si aliqõ pctm̃ ẽ act⁹ meritori⁹ vl' aliqs act⁹ meritori⁹ si ẽ spãle di donũ nz ex gra di pueniẽs vl' aliqõ pctm̃ ẽ donũ dei ⁊ ex gra illi⁹ pcedẽs. p⁹ nõ est dãdũ ne pcedaẽ hoiem posse meritoriũ actũ agere sine gra dei: qõ istemet doctor bñ ⁊ catholice nitiẽ vitare. oporteret ãt illud 9cedere cũ nullũ pctm̃ sit op⁹ gre dei ⁊ ad qõlz pctm̃ li. ar. sit idonea 9tute suffultũ: vt dic̃ Aug. in de pde. dina sic ⁊ in. q. d. 24. ac ẽt. 29. allatũ ẽ. 2^m aũt nimis absurdũ est. sic pz ex verbis

E Aug. in li. de cõtinẽtia allegatis. in. q. pce. Nunqd ait 9tinentiã quã munus dei verissime dicimus dicturi sumus esse peccatũ. Absit a cordibus tam detestanda dementia. vult eni esse necessario cõsequẽs cõtinentiã nõ esse peccatum si ipsa est: sicut vere est donum dei. ⁊ ex hoc vlterius concludit ipsam nõ esse in infidelib⁹: q2 in eis esset pctm̃. Fundaẽ aũt illa 9ña sup h̃ q̃ nullum munus dei est pec-

Confir. catũ: sicut pz. ¶ P. Si aliqõ peccatũ est act⁹ meritorius. nõ oẽ pctm̃ est vitãdũ. Quis eni debeat vitare qõ est sibi meritoriũ apud deũ: ⁊ si nõ oẽ pctm̃ est vitãdũ: q̃uo quotidie vñis fideliũ orat eccl'ia deũ dicẽs. Tua nos hodie salua virtute. vt in hac die ad nullũ declinemus pctm̃. clarũ

Confir. enim est q̃ non solũ aliqua. sed ẽt q̃libet vult vitare qui sic orat: si ita eade orat sic ore. ¶ P. Nullus ex eo q̃ non facit qõ dz facere: aut ex eo q̃ facit qõ dz non facere meretur apud deum aliqõ pmium. igiẽ nullum pctm̃ est meritoriũ. añs est euidens: cum eni quilibet talis sit dignus vituperio ⁊ penã: imo nec q̃squã aliter mereẽ vitupera

F ri aut puniri q̃uo dici põt q̃ ex hoc vel illo quis mereaẽ pmiũ. 9ña est euidẽs: q2 non nisi altero illo y modorum a

Confir. quoquã actualiter peccatur. ¶ P. Omne peccatũ est demeritoriũ seu puniẽdũ ⁊ pene dignũ. igiẽ nullũ est meritoriũ. añs est cõiter a catholicis doctoribus concessum tradentibus q̃ cuilibet mortali si nõ remittitur debeẽ sm statutum diuinum pena eterna. veniali võ cuilibet pena temporalis. 9ña pz. q2 nullo vno actu quis simul meretur ⁊ demeretur. Jtẽ qõ ait q̃ resistere tentationi est pctm̃ veniale nõ videẽ tute dici posse. Quõ enim tota xpi doctrina suadet vt tẽtationibus resistamus ⁊ resistẽtes cõmendat. Consentientes võ redarguit ⁊ cõminatione penarum deterret. Rursus q̃uo reddere debitum vxori dicitur ab isto doctore esse peccatum cũ Aplus h̃ iubeat. d. pma ad

cap. 7. B Cor. Vxori vir debitum reddat. sil'r vxor viro. ⁊ paulo post oppositum phibet. d. nolite ergo fraudare inuicem

Confir. glosa. i. subtrahere debitũ. ¶ P. Si reddere debitũ vxori est pctm̃. multo magis videbiẽ dicẽdũ q̃ petere sit peccatum. ⁊ sic concubitus coniugalis siue petendo siue reddendo agaẽ erit pctm̃: ac per h̃ illicitus. Sed h̃ dicere est nuptias dãnare: q̃ fuit error Tacianoy: ⁊ sic recitat Aug.

cap. 25. de heresib⁹. Si dicatur q̃ iste doctor nõn intelligit q̃ oẽ resistere tentationi: aut omne reddere debitum vxori sit pctm̃. sed male reddere ⁊ male resistere: nihil sibi valz ad ppositũ suum: q2 nec male resistere nec male reddere est resistenti vel reddẽdi meritoriũ: sed vtrũq̃ demeritorium. Cum itaq̃ ipse velit pbare illam suam minorẽ. s. q̃ actus peccati venialis sit meritorius: per h̃ q2 reddere debitum est meritoriũ. opz eum vl'r assumere vel q̃ omne reddere debitum est meritorium. ⁊ sic etiã omne male reddere est meritoriũ: qõ nullaten⁹ est dicẽdũ: vel q̃ oẽ reddere debi-

D tum est peccatũ: contra qõ iam est argutũ. Jnsup qõ dicit mentiri ad seruandũ vitam innocentis est actus meritorius: nõ est etiã bene dictũ: q2 si illud esset verũ: sequiẽ q̃ non sit negandũ mentiendũ esse pro saluanda innocentis vita. Quõ nõ negandũ est fiendũ esse id per qõ hõ meretur apud deum. Sed sancti cõiter docent nõ eẽ ẽt sic: ⁊ p tali causa mentiendum: sicut pz per Augu. in li. 9 men. in quo a proposito disputat ⁊ determinat in nullo vnq̃ casu esse mentiendum: sicut satis apparet in. c. 5. vt pallegatum est. ⁊ idem in eod h̃. pluribus capitulis. ⁊ sil'r in lib. de mẽ. beatus quoq̃ Grego. idem docet scribens. 18. mora. circa pncipiũ. Sicut summope. n. cauẽdum est mẽdaciũ: q̃uis nonnunq̃ sit aliqõ mendacij genus culpe leuioris si q̃s q̃s prestando mentiaẽ. Sz q2 scriptũ est. os qui mentiẽ occidit animã. ⁊ perdes oẽs qui lo. mẽ. Hoc quoq̃ mendacij genus perfecti viri summope fugiunt vt nec vita cuiuslibet per eorum fallaciam defendaẽ: ne sue anime noceant dum prestare carni nituẽ aliene. ¶ P. Cum omne men

i dacium sit pctm: vt ibidē dicit. ꝛ Aug. ēt in pallegatis. nec hoc iste doctor negetsi ↄcedat ꝙ ꝓ seruāda vita innocentis aut alio quocūqꝫ bono fiedo sit mētiēdū vtiqꝫ ꝫ doctrinā apl'i ↄcedit ꝙ fieda sunt mala vt eueniāt bona. Itē qđ dicit de culpa mortali nō vꝫ bñ dcm: qꝛ nulla culpa mortalis est q̄ nō sit demeritoria positiue ꝛ nō solū vo meritoria: qđ pꝫ: qꝛ nulla est cui non debeat pena eterna. ꝛ tñ ex distinctiōe quā posuit iste doctor pꝫ eū velle aliquā culpā mortalē nō eē demeritoriā positiue. ꝛ ex eadē vult ꝙ aliq̄ culpa mortalis sit act⁹ vē vtuosus ꝛ rectus: qđ et non est bene dictū. ¶ Rñsio demū data rōni ꝓbāti suppōnē illaꝫ nō est sufficiēs. nā qđ dicit ad maiorē de difformitate ꝯtia ꝛ de rōne nāli nō iuuat ipm in aliquo. qm̄ q̄cūqꝫ difformitate actus sit difformis recte rōni. ↄstat ipm nō eē ↄformē ei ſm oēs circūstātias dictatas ab ipso. Ois aūt act⁹ moraliter bonus est ↄformis recte rōni ſm oēs circūstātias

k dictatas ab ipsa vt frequēter p̄missuꝫ est. igit̄ nullus act⁹ moraliter bonus est aliq̄ mō difformis recte rōni: ꝛ hec ē maior tūc assūpta. Qđ addit̄ de rōne nāli nihil iuuat ēt. nā qūocūqꝫ capiat̄ rōnalis: dūmō sit ratio recta. qcqd est ei cōforme est cōforme cuilibet recte rōni de eodem: ꝛ qcquid alicui rōni recte siue nāli siue nō nāli est ↄforme: est illi ꝛ cuilibet rōni recte circa idē obiectū cōforme. nā oēs rōnes vē ꝛ recte de eodē silr̄ signāt. alias aliq̄ nō eēt vā ꝛ recta: sed falsa ꝛ erronea. Qđ ēt di ad minorē nō valꝫ. qm̄ vlr̄ de oī culpa siue veniali siue alia ꝓpō est vā. qꝛ si sit aliqs actus culpabilis nullo mō diffoꝛmiꝫ recte rōni ille erit penitus cōformis recte rationi. ꝛ per cōsequens erit talis

cap. 37. qualis esse dꝫ. Ex quo sequitur ꝙ aliquis faciendo qđ debet peccat ꝛ peccando facit qđ dꝫ. qđ vt dicit Augu. 3. de lib. arb. scelus est dicere. Necesse est ergo dicere ꝙ omnis

l actus culpabilis quacūqꝫ culpa vere dicat̄ culpabilis est

5ª aliquo mō discordans ꝛ difformis recte rationi ex qbus efficaciter concluditur predicta suppositio. ¶ Quinta cōclusio est. ꝙ homo plus extensiue peccat. s. pluribus peccatis peccat peccando mala voluntate ꝛ mala comitante exteriori operatione q̄ꝫ mala voluntate tm̄. Probatur: qꝛ talis operatio exterior est peccatum: vt pꝫ ex secūda conclusione: ꝛ nō est illud peccatū qđ est voluntas mala quā comitat̄: sicut loq falsum intētione fallendi non est velle loqui falsum intentione fallendi: nec tractare rem alienā inuito domino est velle tractare rem alienam ꝛc. ꝛ ita de alijs patet. ꝛ constat ꝙ tale ꝛ tale velle sunt peccata. igit̄ velle quod est peccatum ꝛ agere quod ipsum comitatur sunt plura peccata. ꝛ per consequens plurib⁹ peccatiꝫ pec

m cat peccās malā voluntate ꝛ mala opatione exteriori co

6ª mitante. ¶ Sexta cōclusio. quia homo nō plus intensiue idest non intensiori peccato peccat mala voluntate ꝛ mala operatione exterius comitante simul q̄ꝫ altera illarum tm̄modo: patet qꝛ illa duo peccata nō cōstituunt aliquod

7ª vnum peccatum. igitur illius hominis nō est aliqđ peccatū intensius q̄ꝫ mala voluntas ꝛ q̄ꝫ opatio sequens. ¶ 7ª ↄclusio est. ꝙ hō nō magis demerere apud deū per malā volūtatē ꝛ per malā operationē sequentē simul q̄ꝫ ꝑ malam volūtatē tm̄modo supposita equalitate voluntatis: quod ego intelligo sic. s. ꝙ hō volēs aliquid agere. verbi gratia occidere. ꝛ cū hoc etiā occidēs nō est dignus maiori pena: nec a deo maiori pene deputat̄. q̄ꝫ si tm̄mō vellet occidere ꝛ nō occideret. supposito ꝙ eq̄ plenā: ꝛ tm̄ oibus silem voluntatē occidendi hēet. ꝛ ita dico de diuersis hoibus: quoꝝ vn⁹ vellet occidē aliquē ꝛ actu occideret. alius vo vellet occidere: nō tm̄ occideret: qꝛ nō posset: si voluntas foret in vtroqꝫ eq̄ plena: ꝛ cetera sint paria in eis p̄ter occidere ꝛ nō occidere: nō min⁹ demeret apđ deū nec maiori pena dign⁹ est ſm vitatē ille q nō occidit q̄ꝫ is q occidit nec eq̄ ille magis demeret. ꝛ silr̄ loquor in alijs actib⁹

pᵐ ca. 5. ¶ Ista cōclusio pꝫ p̄mo expressa auctoritate Augu. p̄mo de li. ar. dicentis sic. Si cui nō ↄtingat facultas ↄcūbendi cū cōiuge aliena: planū tñ aliq̄ mō sit eum cupe. ꝛ si ptās det̄ eē factur⁹: nō minus reus est q̄ꝫ si in ipso facto deprehenderet. Quid est aūt nō est min⁹ reus nisi nō minus demeret: seu nō est minoris pene dignus. scđo sic. Mensura 2ª penaꝝ attendit̄ ſm mensurā voluntatū eoꝝ qui peccant. igit̄ in qbuscūqꝫ est equalis seu equaliter mala voluntas equalem penam merent̄. ꝛ per ꝯñs in casu ꝓposito non maiori pena vnus q̄ꝫ alter est dignus. Assumptū ꝓbat̄ ꝑ Aug. ad deo gratias. vbi exponēs illud Matt. 7. In qua cap. 4. mēsura mensi fueritis remetiet̄ vobis. dixit ꝙ appetitus voluntatis humanoꝝ oium est mēsura factoꝝ. ꝛ subdit. ex qualitatib⁹ quippe volūtatū nō ex tēporū spatijs siue recte facta siue peccata meremur. alioquin maius peccatū haberet̄ arborē deijcere q̄ꝫ hominē occidere. illud eniꝫ sit lōga mora multis ictibus. h̄ vno ictu breuissimo tēporis. Et ideo cōcludit ibi Aug. paulo post. ꝙ dānatoꝝ erūt pariter longa supplicia. Sed alia alijs minora: vt qb⁹ tē-

o pus equale est nō sit equalis asperitas. ꝓpter mēsurā et peccatoꝝ nō in ꝓductione tēpoꝝ: sꝫ in volūtate peccātiū In qb⁹ verbis etiā prestat nobis motiuū boni argumenti ad ꝓpositū p̄ncipale. Quia si ꝑ op⁹ exteri⁹ alter plus demereret̄ ceteris parib⁹. igitur ꝓpter maius exterius si vterqꝫ exterius operet̄. ceteris tñ parib⁹ is cuius maius opus eēt maiorē penā meret̄: ꝛ sic qui longiore mora suffocaret vel aliter interficeret hoiem meret̄ maiorē penaꝫ q̄ꝫ is qui breuiore. Supposito ꝙ ambo equali voluntate agerent ꝛ oia alia essent paria: ꝛ silia: p̄ter hoc tm̄ ꝙ alter qui fortior viribus citius interficit: alter vo: qꝛ debilior longiorē morā apponit. Hoc aūt nemo diceret. quare ꝛc. ¶ P. Nō maius p̄miū meret̄ homo ꝓpter volūtatem ꝛ Confir. opus q̄ꝫ alius ꝓpter equalē voluntatē tm̄ sine opere: vbi cetera sint paria. igit̄ nō per malam voluntatē ꝛ opus ꝛc. ꝯña clara est. añs ꝓbat̄. qꝛ alias homo inuitus posset per alium hoiem fieri maioris ꝛ minoris meriti apud deū: ꝛ

p fraudari p̄mio ꝛ grauari supplicio: qđ nō videtur dādū. ꝛ ꝯña est plana: qm̄ in actu exteriori pōt homo ēt inuitus impediri: sicut in multis clarum est. ꝓbat̄ etiā añs illud ꝑ glosaꝫ scđe ad Cor. sup illud. Qui multū nō abundauit ꝛ qui modicū nō minorauit. que dicit qui multum dat cap. 8. vt diues ꝛ qui parum vt paup̄ si equa volūtas est: eq̄lem mercedē habebūt. ꝛ certe ita dicendū videt̄ de eo qui nihil dat: qꝛ nihil hꝫ qđ dare possit si volūtas equa sit. Qđ ↄfirmat̄ per Ugo. de sac. li. 2. pte. 14. dicentē. Si ergo vbi cap. 6. plus dat̄ ꝛ vbi minus differens meritum nō est si equalis volūtas habeat̄. ergo vbi aliqđ datur ꝛ vbi nihil dat̄ differens meritū esse nō pōt: si equalis vtriusqꝫ voluntas habeat̄. ¶ P. Ibidē ipse cōclusionē istā determinat a ꝓposito. vñ ait. totum ergo meritū in volūtate est: q̄ꝫtū vis tantū mereris qđ nō est intelligendū quasi dicat̄: q̄ꝫtū vis mereri tm̄ mereris: sed quāta est voluntas qua mereris tm̄ est

q meritū ꝓportionabiliter: vt videlꝫ maioris volūtatis maius meritꝫ ꝛ minoris min⁹ ꝛ equalis eq̄le. Et tūc arguit ꝫ se sic. Sed dicis mihi. si totū meritum in volūtate est nihil amplius ex opere est: ꝛ q̄ꝫuo ipm opus cū volūtate ē. Quare ergo op⁹ requirit̄ si pro opere merito hoīs nihil addicitur vel aufert̄. Et rñdet Aug. quare ideo post voluntatē etiā opus requirit̄ vt ipso opere voluntas augeatur tale est cor hominis vt pro opere suo amplius inardescat. siue ad bonitatē amandā si rectum siue ad malitiam si prauū. ꝛ subdit. Et si forte contigerit tantā etiam voluntatem in eo qui non operat̄ quanta est in illo qui opus exercet vbi voluntas eadē est: meritū dissimile esse non potest: ꝛ quecūqꝫ dicit in illo cap̄lo qđ satis ꝓlixū est: vadūt ad intentionē istam. ¶ Sed ꝫ cōclusionem istam videtur 3ª 7ª ↄᵉ esse ꝑ glosa decreti. de pe. d. 1. Si cui. ibi eni glosator glosans pallegatū verbū Aug. de li. ar. nō min⁹ reus est. ait

reuera

reuera magis reus e si opus adhibeat. Sz h quo ad sufficientiã eterni interit' accipe. vel nõ min'.i.nihilomin' est reus:nõ quin plus peccet si opus sequat. qd pbat ex h:qr
2m pbibitũ est malã voluntatẽ in op' pcedere. ¶ 2° vi ꝯ hoc determinatio ecclesie dãnãtis errores Petri abaylardi. Inter enim illius articulos dãnatos dr esse vnus quo sic inq rebat. Nos vo dicim' q sola volũtas a deo eternalr remuneret siue ad bonũ siue ad malũ:nec pp opa peior vel melior efficit hõ nisi forte dũ opat in aliquo voluntas ei' augmẽtat:ex cuius snie dãnatione vr esse tenẽdũ q nõ sola voluntas renumeretur:& q hõ p opa exteriora melior vel pe
3m ior est. ¶ 3° argui põt:qr si vera ꝯ sit nõ plus merebit apõ deũ volẽs sustinere martyriũ p chro & actualr sustinẽs q̃ alius eqli volũtate volẽs sustinere:nõ tñ actu sustinẽs:qd nõ vr vez:qr p actu martyrij datur aureola sm doctores.
2 Itẽ velle baptizari vel aliud sacramẽtũ suscipe eque bonũ & vtile foret homini sicut velle & ẽt cũ hoc baptizari. Item
3 qui vellet percutere vel occidere clericũ tñ peccaret q̃tuz
4 alius q nõ solũ velletisz ẽt occideret:qd falsum est. Tũ qa occidẽs vere est homicida:alius vo nõ. Tũ qr iste incurrit excõicationẽ & irregularitatẽ:q̃s penas alius non incurrit & quascũqz alias penas alter p volũtate occidendi non incurrit vel meret:q̃s incurrit iste ac meret. Hoc aũt nõ esset iustũ nisi ipse plus peccaret & maioris pene ipse dign' eẽt.
4m ¶ 4°. sequit q si duo hoies nolentes quẽq̃ occidere sagittarẽt in vico aliquo ciuitatis eqli adhibita vel eqlr neglecta cautela hincinde:de ledendo aliquẽ & vnus supueniẽtem occideret. alter nullũ qr nullus occurreret:tantũ peccaret qui neminẽ lesit:quãtum q supuenientẽ hominem in
5m terfecit:quod nõ videt dandũ. ¶ 5°. qr cuilibet peccato pena debetur. igitur duobus peccatis maior pena debet q̃ vni tñ ex ipsis. ex opposito enim consequentis clare videtur sequi oppositum añtis. igit p vtroqz. s. volũtate & actu sequente cum sint duo distincta peccata:vt dictuz est in cõ
C clusione. 5. maior pena debetur peccanti. ac per hoc plus
Ad pm. demeretur. ¶ Ad primum horum primo potest dici sicut plures doctores theologi dicunt:q illa glosa directe contradicere videtur textui:ideo non est stãdũ glose. vel si glosam velimus recipere dici põt 2° q magis reus ẽ extẽsiue: qr pluribus peccatis peccat. Et hanc intentionẽ videt innuere probatio que addit de pbibitione actus exterioris vel etiam potest intelligi intẽsiue pp intẽsiorez voluntatẽ. Itẽsior eni ẽ q̃ erit in op' q̃ nõ exiens:vbi vtraqz possit exiretin q̃ casu tñ forte loquit glosa. vbi aũt eq intẽsa sit volũtas si act' exterior nõ sequat pp ipedimẽtũ positiuum vel negatiuũ:aut q̃litercũqz sicut capiendũ ẽ in pposito:nõ minus erit reus ad sensum pmissum q̃ si nullo interueniente
Ad 2m. ipedimẽto act' fuisset exterior subsecut'. ¶ Ad 2m dico q nõ puto oia illa vba sic posita vt arguẽdo recitata sũt fuisse petri abaylardi. & cã est:qr in nullo adhuc libro eplãz
D bri Bernardi talẽ texturã vo hoz repi:vbi recitant articuli collecti ex dictis illius. Sz in plurib' libris i oib' q̃s vsqz huc p me vel aliũ legi habet p̃cise sic. q pp opa. nec melior nec peior efficiat homo & est articulus. 13. suorũ. Sic autem acceptum istũ articulum qs nõ videat esse merito condemnandum. Dant enim hec vba sic allegata itelligi q siue hõ furet siue adulteret nõ ide sit peior q̃ si ista ñ cõmitteret. & si deũ honoret & pximo subueniat pp deuz aut alia q̃libet bona nobis a deo p̃cepta exerceat non sit pp ea melior q̃ si illa nõ ageret:qui sensus vtiqz falsus & erroneus est. nam sm hoc sequitur q nec ex ope exteriori nec ex voluntate aut alio actu interiori homo fit melior vel peior q̃ sine illo foret q per nullũ mereatur vel demereatur:& ita nullum sit hominis peccatum vel meritum:& q talis fuerit sensus illius satis aperit alius articulus eius qui est. 19. & vltimus:& ponit cum hoc tenore q neqz op' neqz voluntas neqz ꝯcupiscentia neqz delectatio que mo

uet eam peccatum sit:nec debeamus eam velle extingui: E
ex quibus patet q determinatio ecclesie illum cõdẽnãtis in nullo cõtraria est superius dictis. ¶ Ad 3m quãtum ad Ad 3m
id quod dicitur de martyrio dicendum videtur:q vbi casus esset talis q actus interior esset eque intensus & eque bene circũstantionatus:& generalr eque bonus intensiue & extensiue sine actu exteriori:sicut esset si cõicaretur actus exterior non minus meretur quis ex tali voluntate precise q̃ si cum ea actu penam martyrij pateret. Difficile tamen esset talem casum reperire. nam vt tactũ est per Ugo. voluntas ex suo actu augetur & maior feruor videtur requiri & concurrere i actuali experiẽtia pene illate actu q̃ imaginate vel concepte tantũmodo. vbi tamen detur casus vt premissum est dicendum videtur:vt dictũ est:ad quod facit quod de beato Martino cantat ecclesia. O sanctissima anima quam si gladius persecutoris non abstulit palmaz tamen martyrij non amisit. Quantum ad scdam ptem de 2
sacramentis neganda est consequẽtia:qr lz nõ plus mereatur ex actu exteriori:ex re tñ operata. s. sacramento confirmatur sibi gratia:& per consequens est sibi melius:sicut & puero recipienti sacramentum:q̃uis ipse nullũ actuz agat meritorium bonũ est sacramentum recipere propter ipsi' F
efficaciã sacramenti in ipso. Similr etiã dicitur q actu sustinens martyriũ ẽt si non plus mereatur pp̃ter opus exterius:recipit tamen aureolam:ac per hoc melius est sibi & vtilius & sustinere q̃ foret velle precise. Quantuz ad tertiam partem concedendum est consequens:& ad pbationem falsitatis pmã dicendum q vtiqz homicida est vo 3
luntatis homicidio:licet alter tñ sit homicida homicidio act' exterioris. iux̃ distinctionẽ glose sup illud ad Ro. p̃. repletos omni iniquitate. & sequitur:homicidijs contentione &c. quãuis alter sit homicida homicidio actuali. non sequitur tamẽ q plus demereatur q̃ reliquus si cetera sint paria:nec oppositum probatur. Q autem additur de excommunicatione & alijs penis non arguit intentũ:qr plerũqz tales pene infliguntur pro minoribus peccatis: & nõ G
pro maioribus. sicut patet:qr verberans clericũ incurrit excommunicationẽ:& tamẽ interficiẽs mille homines laicos non propterea ẽ excommunicatus:cum tamẽ nulli dubium sit ipsum multo plus & grauius peccare ac demereri apud deum. vñ ex talibus penis:q̃ ecclesiastico iudicio vel ẽt seculari infliguntur peccantibus non potest argui maius demeritum hominis apud deum:nec tamẽ infligũtur iuste cum ille vtiqz talium penarum sit dignus:immo & maiorum que diuino iudicio reseruantur: sicut ẽt & pene aliorum criminum q̃ hic non iudicialiter puniunt. ¶ Ad
4m cõcedendum est consequẽs. dicẽdum tamẽ q nec etiaz Ad 4m.
actu interficiens peccat tantum q̃tũ si voluisset interficere nec minus ẽt q̃ si nullus aduenisset quem interficeret:& p ꝯñs non fuisset secuta occisio alicuius:ceteris tñ silr se habentibus. ¶ D. arg. nõ videt plene ad ppositũ. nam vtiqz sagittans habet actũ nõ solum interiorem:sz ẽt exteriorez D
nec alter hz pprie actum aliquẽ:cui similẽ non habeat reliquus. vnde si ambo morerentur añq̃ sagitta perueniret ad aliquẽ quẽ vulneraret:non diceretur dissimiliter egisse alter ab altero:quãuis euentus fuerit dissimilis. ¶ Ad 5m Ad 5m.
nego ꝯñam loquendo vlr de peccato. nam cum sicut dicit Aug. p̃ de li. ar. q aliud est velle bene. aut male. aliud mereri aliquid per bonam vel malam voluntatem:sic dico q cap. 14.
aliud ẽ bene vel male agere:seu recte agere vel inique:seu non recte:quod dicitur peccare. aliud mereri vel demereri. Per suum actum agit homo bene vel male tam actu exteriori q̃ actu interiori seu voluntate. ¶ Sed tamen non meretur aut demeretur nisi precise per actum voluntatis: & p ꝯñs non plus demeretur per actum voluntatis & actũ exteriorem q̃ per ipsum actũ volũtatis tñ:ac per hoc nõ quibuslibet duob' peccatis plus demeret q̃ altero illoz

Ad ar^m pncipa. tm̄. ¶ Ad argu^m pncipalis qōnis cū assumit q̄ nulla operatio exterior est de se mala vel peccatū: hoc duplicem sensum pōt hr̄e. vnus est quo intelligat nullā operationē exteriorē esse aliquod malū vel pctm̄ distinctū a peccato vel malo quod est actus interior voluntatis ꝛ in hoc sensu nego assumptum. ¶ Ad pbationem primā ex auc̄te Aug. dicēdū q̄ ibi Aug. nō diffinit vl'r peccatū sed tm̄ pctm̄ voluntatis cui vtiq; pmo ac pncipal'r cōuenit rō peccati. ꝛ h̄ sufficit ad ppositū suū ibi. ꝛ p; istud: q. 22. contra Faustū diffiniens peccatū. dicit. q̄ est dictum vel factum: aut cōcupitum aliquid contra eternā legē: ex qua diffinitione. p; q̄ non solus actus interior voluntatis: sed etiā exterior operatio est peccatum. ¶ Ad 2^m pbationē dicendum q̄ nō procedit ad datum sensū añtis: qm̄ non sequitur. quelibȝ operatio exterior potest fieri bene. igitur quando male fit non est distinctū malū vel distinctū pctm̄ a pctō: qd̄ ē act⁹ interior. Alius sensus añtis illius pōt esse quo intelligatur nullā opationē exteriorē eē p se pctm̄: ita q̄ hoc nomē peccatum p se in p̄ vel scd̄o mō predicet de noie significāte talem opationē ad quē sensum vadit pbatio scd̄a. Et qcqd sit de veritate eius in h̄ sensu: q2 id potest patere ex duab⁹ qōnibus imediate precedētib⁹: neganda est ꝯñtia: si in ꝯñte ly plus. sumat extēsiue: sicut supra sumit in ꝯne 5^a. nā esto q̄ opatio aliqua exterior nō sit p se pctm̄: adhuc ipa pōt eē distinctum peccatū ab interiore: ꝛ p ꝯñs peccans actu interiore ꝛ exteriore tali ope peccat plurib⁹ peccatis. Si aūt ly plus in ꝯñte sumeret intensiue: qcqd sit de pbationib⁹ suis: ipsum nō eēt cōtra dicta: sȝ ꝯ ꝯne 6^a. ꝛ p h̄ p; ēt ad argumētū in oppositū. Notandū tm̄ q̄ cū dico actū interiorē vel exteriorē esse pctm̄ ſm eū sensum loquor quē dedi supra di. 34. vbi inquisitum fuit qd est peccatum. A quo sua gratia nos cōseruet immunes: in quo nullum fuit omninō peccatum: quiq; vt pctm̄ tolleret venit in mundū dei filius Jesus Chr̄s benedictus in secula seculorum. Amen.

Ad 2^m pbonē.

¶ Explicit lectura secūdi sententiarū Fratris Gregorij de Arimino: sacri ordinis eremitarū Sancti Augustini: theologie professoris excellentissimi: Prioris generalis quondam prefati ordinis: q legit Parisius anno domini. 1344. Per Reuerēdū sacre theologie Magistrum fratrē Augustinum montifalconiū q̄ diligentissime castigata ꝛ sue pristine integritati restituta.

Impressa aūt accuratissime Venetijs mādato ꝛ expēsis
nobilis viri domini Luceantonij de Giunta Florentini. Anno dñi. 1522. Die. 10.
Januarij Regnante iustissimo
Duce Antonio Grimano.

Registrum.

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z
✠✠ aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp qq

Omnes sunt quaterni preter ✠ qui est quinternus ꝛ z qui est ternus ✠✠ qui etiam est ternus: ꝛ qq qui est quinternus.

